This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Über dieses Buch

Dies ist ein digitales Exemplar eines Buches, das seit Generationen in den Regalen der Bibliotheken aufbewahrt wurde, bevor es von Google im Rahmen eines Projekts, mit dem die Bücher dieser Welt online verfügbar gemacht werden sollen, sorgfältig gescannt wurde.

Das Buch hat das Urheberrecht überdauert und kann nun öffentlich zugänglich gemacht werden. Ein öffentlich zugängliches Buch ist ein Buch, das niemals Urheberrechten unterlag oder bei dem die Schutzfrist des Urheberrechts abgelaufen ist. Ob ein Buch öffentlich zugänglich ist, kann von Land zu Land unterschiedlich sein. Öffentlich zugängliche Bücher sind unser Tor zur Vergangenheit und stellen ein geschichtliches, kulturelles und wissenschaftliches Vermögen dar, das häufig nur schwierig zu entdecken ist.

Gebrauchsspuren, Anmerkungen und andere Randbemerkungen, die im Originalband enthalten sind, finden sich auch in dieser Datei – eine Erinnerung an die lange Reise, die das Buch vom Verleger zu einer Bibliothek und weiter zu Ihnen hinter sich gebracht hat.

Nutzungsrichtlinien

Google ist stolz, mit Bibliotheken in partnerschaftlicher Zusammenarbeit öffentlich zugängliches Material zu digitalisieren und einer breiten Masse zugänglich zu machen. Öffentlich zugängliche Bücher gehören der Öffentlichkeit, und wir sind nur ihre Hüter. Nichtsdestotrotz ist diese Arbeit kostspielig. Um diese Ressource weiterhin zur Verfügung stellen zu können, haben wir Schritte unternommen, um den Missbrauch durch kommerzielle Parteien zu verhindern. Dazu gehören technische Einschränkungen für automatisierte Abfragen.

Wir bitten Sie um Einhaltung folgender Richtlinien:

+ *Nutzung der Dateien zu nichtkommerziellen Zwecken* Wir haben Google Buchsuche für Endanwender konzipiert und möchten, dass Sie diese Dateien nur für persönliche, nichtkommerzielle Zwecke verwenden.

+ *Keine automatisierten Abfragen* Senden Sie keine automatisierten Abfragen irgendwelcher Art an das Google-System. Wenn Sie Recherchen über maschinelle Übersetzung, optische Zeichenerkennung oder andere Bereiche durchführen, in denen der Zugang zu Text in großen Mengen nützlich ist, wenden Sie sich bitte an uns. Wir fördern die Nutzung des öffentlich zugänglichen Materials für diese Zwecke und können Ihnen unter Umständen helfen.

+ *Beibehaltung von Google-Markenelementen* Das "Wasserzeichen" von Google, das Sie in jeder Datei finden, ist wichtig zur Information über dieses Projekt und hilft den Anwendern weiteres Material über Google Buchsuche zu finden. Bitte entfernen Sie das Wasserzeichen nicht.

+ *Bewegen Sie sich innerhalb der Legalität* Unabhängig von Ihrem Verwendungszweck müssen Sie sich Ihrer Verantwortung bewusst sein, sicherzustellen, dass Ihre Nutzung legal ist. Gehen Sie nicht davon aus, dass ein Buch, das nach unserem Dafürhalten für Nutzer in den USA öffentlich zugänglich ist, auch für Nutzer in anderen Ländern öffentlich zugänglich ist. Ob ein Buch noch dem Urheberrecht unterliegt, ist von Land zu Land verschieden. Wir können keine Beratung leisten, ob eine bestimmte Nutzung eines bestimmten Buches gesetzlich zulässig ist. Gehen Sie nicht davon aus, dass das Erscheinen eines Buchs in Google Buchsuche bedeutet, dass es in jeder Form und überall auf der Welt verwendet werden kann. Eine Urheberrechtsverletzung kann schwerwiegende Folgen haben.

Über Google Buchsuche

Das Ziel von Google besteht darin, die weltweiten Informationen zu organisieren und allgemein nutzbar und zugänglich zu machen. Google Buchsuche hilft Lesern dabei, die Bücher dieser Welt zu entdecken, und unterstützt Autoren und Verleger dabei, neue Zielgruppen zu erreichen. Den gesamten Buchtext können Sie im Internet unter `http://books.google.com` durchsuchen.

B 3 9015 00201 256 8
University of Michigan – BUHR

MENGE-GÜTHLING

Griechisches WÖRTERBUCH

Digitized by Google

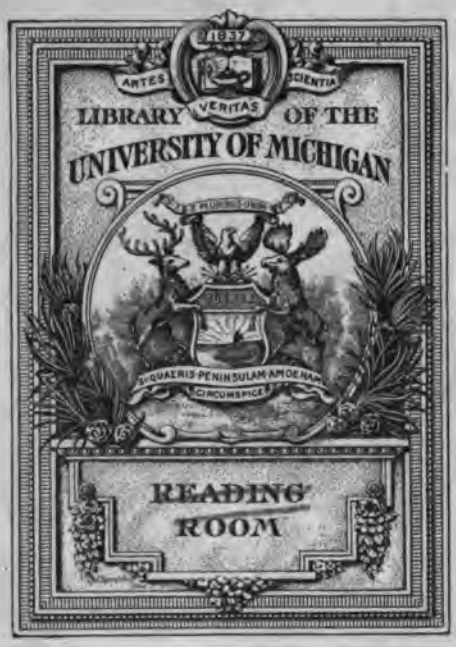

Digitized by Google

PA
145
.G6
M5
191
v.2

Digitized by Google

Digitized by Google

Ergebene Bitte

an alle, die sich für die Vervollkommnung des vorliegenden Wörterbuches interessieren :: ::

□ □ □

Die Verfasser des Wörterbuches wären Ihnen dankbar, wenn Sie uns mitteilen würden, was Ihnen bei Benutzung des Werkes auffällt. — Wir nehmen jede Bemerkung mit Dank entgegen. Halten Sie, bitte, das Kleinste nicht zu gering für die Mitteilung! Namentlich ist uns die Angabe von Lücken — nicht aufgeführte Ausdrücke — erwünscht, womöglich unter Angabe des Fundortes oder unter Beifügung eines gedruckten Beleges (Zeitungsausschnitt). Um ein Werk wie das vorliegende mehr und mehr der Vervollkommnung entgegenzuführen, sind jene Wünsche und Verbesserungsvorschläge unentbehrlich und von besonderem Werte, zu welchen die praktische Benutzung Veranlassung gibt. Für die kleine Ausgabe des Wörterbuches würde eine Angabe von Lücken nur dann dienen können, wenn diese sich etwa auf gebräuchliche Ausdrücke bezögen. :: ::

Zu den Bemerkungen bitten wir für jedes Wort einen besonderen Zettel zu benutzen, damit derselbe am betreffenden Ort in das Redaktions-Exemplar eingeklebt werden kann! :: :: :: ::

Langenscheidtsche Verlagsbuchhandlung
(Prof. G. Langenscheidt)
Berlin-Schöneberg, Bahnstraße 29/30.

Diese Zettel werden durch die Gefälligkeit jeder Sortiments- □□□□□□ buchhandlung gratis befördert. □□□□□□

An die Langenscheidtsche Verlagsbuchhandlung
(Prof. G. Langenscheidt) □ Berlin-Schöneberg

Bei Benutzung des ..... Wörterbuches, kleine / große Ausgabe, ist mir folgendes aufgefallen:

An die Langenscheidtsche Verlagsbuchhandlung
(Prof. G. Langenscheidt) □ Berlin-Schöneberg

Bei Benutzung des ..... Wörterbuches, kleine / große Ausgabe, ist mir folgendes aufgefallen:

Z. 8. 50. V. 14.

Digitized by Google

Digitized by Google

LANGENSCHEIDTS HANDWÖRTERBÜCHER

MENGE-GÜTHLING

GRIECHISCH-DEUTSCHES UND DEUTSCH-GRIECHISCHES

HAND- UND SCHULWÖRTERBUCH

Digitized by Google

Digitized by Google

METHODE TOUSSAINT-LANGENSCHEIDT

MENGE-GÜTHLING

GRIECHISCH-DEUTSCHES UND DEUTSCH-GRIECHISCHES

WÖRTERBUCH

IM ERSTEN BANDE MIT BESONDERER BERÜCKSICHTIGUNG
DER ETYMOLOGIE

HAND- UND SCHULAUSGABE

TEIL II

DEUTSCH-GRIECHISCH

VON

PROFESSOR DR OTTO GÜTHLING

OBERLEHRER AM STÄDTISCHEN GYMNASIUM ZU LIEGNITZ

EINGETRAGENE SCHUTZMARKE

BERLIN-SCHÖNEBERG

LANGENSCHEIDTSCHE VERLAGSBUCHHANDLUNG

(PROF. G. LANGENSCHEIDT)

Digitized by Google

ALLE RECHTE, AUCH DAS DER ÜBERSETZUNG IN FREMDE SPRACHEN,
VOM VERLAGE VORBEHALTEN

COPYRIGHT 1910
BY LANGENSCHEIDTSCHE VERLAGSBUCHHANDLUNG (PROF. G. LANGENSCHEIDT)
BERLIN-SCHÖNEBERG

LANGENSCHEIDTSCHE BUCHDRUCKEREI, BERLIN-SCHÖNEBERG

Digitized by Google

Dem Andenken
meines hochverehrten Lehrers

Prof. Dr. Ernst Julius Brix

weiland Prorektor des Städtischen Gymnasiums
in Liegnitz.

319693

Digitized by Google

Digitized by Google

VORWORT.

Von meinem in gleichem Verlage erschienenen deutsch-griechischen Taschenwörterbuche sind mir dreizehn Rezensionen bekannt geworden, welche zu meiner großen Freude durchweg günstig ausgefallen sind, abgesehen von wenigen Aussetzungen, die eben jeder Rezensent zu machen hat und die sich jedes Buch muß gefallen lassen. Auf diese Aussetzungen, die vielleicht auch bei diesem größeren Wörterbuche gemacht werden, muß ich kurz eingehen.

Ein Rezensent meint, ich hätte zu viele Fremdwörter aufgenommen. Wenn ich auch im allgemeinen die Bestrebungen der deutschen Sprachvereine billige, so muß ich doch bemerken, daß es unmöglich ist, solche Fremdwörter, die in Fleisch und Blut übergegangen sind, mit einem Schlage zu verbannen.

Ein anderer Rezensent ist der Ansicht, ich hätte manches unwichtige Wort aufgenommen, während ein dritter einen Vorzug darin erblickt. Darauf erwidere ich, daß es unmöglich ist, es allen recht zu machen, und daß die Scheidung zwischen Wichtigem und Unwichtigem nur auf persönlicher Ansicht beruht.

Ein vierter Rezensent sagt, er hätte es gern gesehen, wenn ich mehr grammatische Regeln angeführt oder eine gute griechische Grammatik zitiert hätte. Ersteres ist unmöglich, denn dann würde das Buch zu umfangreich geworden sein; letzteres ist unpraktisch, denn man kann doch nicht annehmen, daß die griechische Grammatik, die der Verfasser für die beste hält, sich auch in den Händen des Lesers befinde. War eine grammatische Bemerkung oder Regel notwendig, habe ich eine solche in knapper Form gegeben; wer weitere Belehrung will, möge seine Grammatik zur Hand nehmen; ein Wörterbuch soll und darf keine Grammatik sein oder diese ersetzen.

Im übrigen habe ich mich größtmöglicher Kürze befleißigt, namentlich bei solchen Artikeln, die, wie es in der Natur der Sache liegt, einen größeren Raum beanspruchen; doch wird man in meinem Wörterbuche keinen Artikel von drei, vier und mehr Spalten finden. Hier war Beschränkung geboten. Sich durch spaltenlange Artikel hindurchzuwinden, ist geradezu eine Qual, und wie oft findet man das, was man sucht, erst am Ende eines solchen Artikels.

Eigennamen habe ich nicht aufgenommen, da diese leicht im griechisch-deutschen Teile zu finden sind; außerdem wird bald ein Taschenwörterbuch hierfür, von mir bearbeitet, in demselben Verlage erscheinen.

Die Bedeutungen der Wörter beschränken sich der Natur der Sache nach nicht auf die attische Sprache, es mußte vielmehr auch der Wortschatz anderer Schriftsteller berücksichtigt werden, zumal da unzählige Wörter und Redewendungen nicht bei klassischen (attischen) Schriftstellern vorkommen. Einige Male habe ich auch das Neugriechische heranziehen müssen.

Bei der Korrektur hat mir mein Freund, der Pastor W. Przyrembel in Rückersdorf (Niederschlesien), gute Dienste geleistet; ich halte es für meine Pflicht, ihm auch an dieser Stelle meinen herzlichsten Dank auszusprechen.

Schließlich bitte ich, meinem Buche dieselbe wohlwollende Aufnahme zuteil werden zu lassen, wie sie meinem Taschenwörterbuche zuteil geworden ist.

Liegnitz, Ostern 1910.

Otto Güthling.

Digitized by Google

Erklärung der Zeichen und Abkürzungen.

¹ ² ꝛc. (hochstehende Ziffern) zeigen an, daß der Artikel so oftmals da ist, als Ziffern vor ihm stehen.
† (Kreuz) = neutestamentlich.
⚓ (Anker) = Schiffahrt.
a. = auch.
Abl. = Ableitung.
abs. = absolut.
abstr. = abstrakt.
acc. = Akkusativ.
acc. c. inf. = Accusativus cum infinitivo.
adj. = Adjektiv.
adv. = Adverb.
a/hd. = alt-hochdeutsch.
a/i. = alt-indisch od. sanskrit.
akt., *akt.* = aktiv(isch.
Akt. = Aktivum.
a/lt. = alt-lateinisch.
and. = andere.
a/nd. = alt-niederdeutsch.
a/nord. = alt-nordisch.
äol. = äolisch.
aor. = Aorist.
aor. mixt. = aoristus mixtus.
apokop. = apokopiert.
aram. = aramäisch.
att. = attisch.
Augm. = Augment.
Bed. = Bedeutung.
bisw. = bisweilen.
bsd. = besonders.
buk. = bukolisch.
bzw. = beziehungsweise.
Causat. = Causativum.
cf. = vergleiche.
cj. = Konjunktion (Bindewort).
comp. = Komparativ.
concr. = konkret.
conj. = Konjunktiv; Conjunctum.
copul. = kopulativ.
dat. = Dativ.
d-e = deine.
d-m = deinem.
d-n = deinen.
d-r = deiner.
d-s = deines.
demin. = Deminutivum.
demonstr(at). = demonstrativum.
Desider. } = Desiderativum.
Desiderat. }
d. h. = das heißt.
dial., dialekt. = dialektisch.
dor. = dorisch.
ds = dieses, dies.
du. = Dual.
E. = Etymologie.
e-e = eine, ꝛc. (vgl. d-e).
eig. = eigentlich.
Einw. = Einwohner.
engl. = englisch.
enklit. = enklitisch.
ep. = episch.
etw. = etwas.
F. = Form(en).
f u. fem. = Femininum.
Frequent. = Frequentativum.
fut. = Futurum.
g. E. = gegen Ende.
gen. = Genitiv.
gew. = gewöhnlich.
Ggstz = Gegensatz.
got. = gotisch.
gramm. = grammat(ikal)isch.
griech. = griechisch.
h. = haben.
hebr. = hebräisch.
hypothet. = hypothetisch.
idg. = indogermanisch.
impf. = Imperfektum.
impr. = Imperativ.
incohat. = inkohativ.
ind. = Indikativ.
indekl. = indeklinabel.
inf. = Infinitiv.
insb. = insbesondere.
int. = Interjektion.
intens. = Intensivum.
intr., *intrans.* = intransitiv.
ion. = ionisch.
iron. = ironisch.
iterat. = iterativ.
Iterativf. = Iterativform.
j. od. jmd = jemand.
j-m = jemand(em) (Dativ).
j-n = jemand(en) (Akkusativ).
j-s = jemandes.
koll., kollekt. = kollektivisch.
kompar. = komparativisch.
Kompos. = Kompositum.
l. = lassen.
laked. = lakedämonisch.
lit. = litauisch.
Lok. = Lokativ.
lt. = lateinisch.
m = Maskulinum.
m. = mit.
M. = Medium.
math. } = mathematisch.
mathem. }
m-e = meine, ꝛc. (vgl. d-e).
med. = medial.
metapl. = metaplastisch.
meton. = metonymisch.
m/hd = mittel-hochdeutsch.
milit. = militärisch.
n od. *neutr.* = Neutrum.
n/d. = nieder-deutsch.
neugr = neugriechisch.
n/hd. = neu-hochdeutsch.
nom. = Nominativ.
nom. propr. = nomen proprium (Eigenname).
num. = Numerale.
od. = oder.
opt. = Optativ.
or. obl. = oratio obliqua.
P. = Passivum.
part. = Participium.
part. conj. = participium conjunctum.
pass., *pass.* = passiv(isch).
person. = personifiziert.
pf. = Perfektum.
pl. = Plural.
plpf. = Plusquamperfektum.
poet. = poetisch.
Präter. = Präteritum.
priv. od. *privat.* = privativum.
pron. = Pronomen.
(*Pron. demonstrat.*)
pros. = prosaisch, Prosaiker.
prp. = Präposition.
prs. = Präsens.
redupl. = reduplizierend.
refl. = reflexiv.
s. = siehe.
sc. = scilicet (nämlich).
s-e = seine, ꝛc. (vgl. d-e).
sg. u. *sing.* = Singular.
skr. = sanskrit.
sn = sein (Verbum).
sp. = spät-griechisch.
Sprichw. = Sprichwort.
subst. = Substantiv.
Suff. = Suffix.
sup. und *superl.* = Superlativ.
synekd. = synekdochisch.
synk. od. Synk. = synkopiert od. Synkope.
tempor. = temporal.
trans. = transitiv.
u. = und.
u. a. = und andere(s).
u. ä. = und ähnliche(s).
übh. = überhaupt.
übtr. = übertragen.
uneig. = uneigentlich.
ungebr. = ungebräuchlich.
unpers. = unpersönlich.
u. o. = und oft.
v. = Verb.
V. = Vers.
Verbdgn = Verbindungen.
verw. = verwandt.
vgl. = vergleiche.
viell. = vielleicht.
voc. = Vokativ.
Vok. = Vokal.
vorh. = vorhergehend.
w. = werden.
wahrsch. = wahrscheinlich.
weitergeb. = weitergebildet.
zB. = zum Beispiel.
zsgz. = zusammengezogen.
Zshg = Zusammenhang.
Zsfg(n) = Zusammensetzung(en).

Digitized by Google

A

A *n* 'A. ἀ, τὸ ἄλφα, indekl.
Aal *m* ἡ ἔγχελυς (υος), *pl.* ἐγχέλεις, εων, als Speiſe τὰ ἐγχέλεια, kleiner ~ τὸ ἐγχελύδιον, το ἐγχέλειον, ~e fangen ἐγχέλεις θηρᾶσθαι, vom ~e ἐγχέλειος (2), ~e haltend ἐγχελυοτρόφος (2).
aalartig ἐγχέλεσιν ὅμοιος. ὥσπερ od. καθάπερ ἔγχελυς (ἐγχέλεις).
Aalaugen *n/pl.*: mit ~ ἐγχελυωπός (2).
Aalbehälter *m* ὁ ἐγχελεών (ῶνος).
Aalfang *m* ἡ τῶν ἐγχέλεων θήρα, (als Ort) τὸ χωρίον, καθ' ὃ τὰς ἐγχέλεις ἀγρεύουσιν od. θηρῶνται od. αἱ ἐγχέλεις θηρεύονται.
Aalfleiſch *n* τὰ ἐγχέλεια.
aalglatt: er iſt ein ~er Menſch δραπετεύει διὰ τῶν δακτύλων ὥσπερ ἔγχελυς.
Aalhälter *m* ſ. Aalbehälter.
Aalhaut *f* τὸ ἐγχέλειον od. τὸ ἐγχέλυος δέρμα.
Aalraupe *f* ἡ μύραινα, ὁ κωβιός.
Aalzüchter *m* ὁ ἐγχελυοτρόφος.
Aar *m* ὁ ἀετός (αἰετός). ſ. Adler.
Aas *n* τὸ κενέβριον, τὰ κενέβρεια (toter Körper eines Tieres auch τὸ θήρειον σῶμα νεκρόν, τὸ σῶμα διεφθορός καὶ ἐρριμμένον), ἡ βορά, τὸ ἑλώριον, τὸ κύρμα (als Nahrung für Raubtiere), τὸ δέλεαρ (ατος) (als Lockſpeiſe, Köder).
Aasfliege *f* ἡ στρατιῶτις (ιδος) μυῖα.
Aasgeier *m* ὁ περκνόπτερος ἀετός (αἰετός), ὁ ὀρειπέλαργος, ὁ ὑπάετος.
Aasgeruch, -geſtank *m* ἡ ἀπὸ τῶν κενεβρείων δυσωδία od. δυσοσμία.
Aasgrube *f* τὰ κενέβρεια.
ab (hinab) κάτω: auf und ab gehen περιπατεῖν, (hinweg) παρά mit *acc.*, (feitab) παρὰ τὴν πλευράν, rechts ab παρὰ τὴν δεξιάν, εἰς τὰ δεξιά, ab und zu gehen φοιτᾶν, θαμίζειν (bei j-m παρά od. πρός τινα), ab und zu (dann u. wann) ἐνίοτε. ἔστιν ὅτε, in Zſſgn mit Verben durch ἀπό, μετά, παρά (ſ. die Verben).
abächzen ſich ἐκκάμνειν od. (ἐκ)τήκεσθαι (P.) στενάζοντα od. ὀλοφυρόμενον od. στεναγμοῖς od. ὑπὸ στεναγμῶν.
abackern ἀποτέμνειν (auch M.) od. ἀφαιρεῖν τῷ ἀρότρῳ (τι γῆς).
abändern μεταλλάττειν. κινεῖν, μετακινεῖν, μεθιστάναι, μετατίθεσθαι (M.), μεταβάλλειν, ſeine Meinung ~ μεταγιγνώσκειν, eine Schrift ~ μεταγράφειν.
Abänderung *f* ἡ μετακίνησις, ἡ μετάλλαξις, ἡ μετάθεσις, ἡ μεταβολή.
abängſtigen ἄγχειν, περίφοβον oder περιδεῆ τιθέναι, καθιστάναι τινὰ εἰς φόβον od. ἀγωνίαν od. ἀδημονίαν, ſich ~ ἀγωνιᾶν (um etw. περί τινος od. ἐπί τινι od. πρός τι). περίφοβον εἶναι, ἀδημονεῖν, ἐκθνήσκειν φόβῳ.
abarbeiten 1. (durch Arbeit wegſchaffen) πονοῦντα od. συντεινόμενον ἀφαιρεῖν. — 2. (Unebenheiten beſeitigen) λεαίνειν, ἀποξεῖν, ὁμαλύνειν. — 3. (eine Schuld durch Arbeit tilgen) ἀπεργάζεσθαι (M.), ἐργασίᾳ ἀποτίνειν. — 4. (durch Arbeit abnutzen) κατα-, ἐκτρίβειν. — 5. (durch Arbeit entkräften, ermüden) καταπονεῖν, ſich ~ καταπονεῖσθαι (P.), ἀποκάμνειν πονοῦντα, ἀπαγορεύειν ὑπὸ πόνων.
abärgern ſich ἀχθόμενον od. ἀγανακτοῦντα κατατρίβεσθαι (P.) od. (ἐκ)τήκεσθαι (P.).
Abart *f* τὸ ἐξηλλαγμένον εἶδος (z. B. von Hunden τῶν κυνῶν); eine ~ von Pferden ἵπποι ἐξηλλαγμένοι τῆς ἀρχαίας φύσεως.
abarten εἰς ἀλλότριον εἶδος ἐκπίπτειν, ἐξίστασθαι od. ἐξαλλάττεσθαι (P.) τοῦ γένους od. τοῦ εἴδους od. τῆς φύσεως.
abäſen ἀπι-, κατανέμεσθαι (M.).
abäſten περικόπτειν oder περιαιρεῖν ἀκρεμόνας oder ὄζους od. κλάδους τοῦ δένδρου, ἀποκλαδεύειν.
abbalgen ἀποδέρειν, ἀποδερματοῦν.
abbarbieren ἀποκείρειν, ἀποξυρεῖν.
abbauen ein Bergwerk ἐκμεταλλεύειν.
abbeißen ἀπο-, καταδάκνειν, ἀπεσθίειν, ἀποτρώγειν.
abbeizen ἀποτήκειν.
abbekommen μεταλαμβάνειν τί τινος, im üblen Sinne ἀπολαύειν (φλαῦρόν τι), κακῶς oder κάκιον ἀπαλλάττειν.
abberſten ἀπορρήγνυσθαι (P.).
abberufen ἀπο-, ἐκ-, μετακαλεῖν, μεταπέμπεσθαι (M.).
abbeſtellen j-n λέγειν oder φράζειν oder προαγορεύειν (προεῖπεῖν) τινὶ μὴ παραγενέσθαι, etw. ~ ἀπειπεῖν mit folg. μή und *inf.*, προστάττειν oder κελεύειν μὴ ποιεῖν τι.
abbetteln j-m etw. ἐξαιτεῖσθαι (M.) τί τινος.
abbeugen, abbiegen *trans.* ἀπο-, μετα-, παρακλίνειν, *intr.* ἀποκλίνειν, ἐκ-, παρεκτρέπεσθαι (M.).
abbezahlen ἀπο-, ἐκτίνειν.
Abbild *n* ἡ εἰκών (όνος), τὸ ἀπείκασμα, τὸ εἰκόνισμα, ὁ τύπος, τὸ ἀπο-, ἐκτύπωμα, τὸ μίμημα, τὸ εἴδωλον, (in Wachs, Ton u. dgl.) τὸ πλάσμα.
abbilden εἰκάζειν, ἀπ-, ἐξεικάζειν, μιμεῖσθαι (M.), ἀποτυποῦν (auch M.), ἀφομοιοῦν, (in Wachs, Ton u. dgl.) πλάττειν, uneigtl. εἰκάζειν, ἀπεικάζειν.
Abbildung *f* ἡ εἰκασία, ἡ ἀπεικασία, ἡ ἀπο-, ἐκτύπωσις, ἡ μίμησις, ἡ πλάσις; als Sache ſ. Abbild.
abbinden 1. (losbinden) λύειν, ἀπολύειν. — 2. (unterbinden) ἀποδεῖν, ἀποβροχίζειν, (mit einem Faden) ἀπολινοῦν.
Abbinden *n* ἡ λύσις, ἡ ἀπόδεσις.
Abbitte *f* ἡ παραίτησις, ~ tun παραιτεῖσθαι (M.) τι, συγγνώμην αἰτεῖσθαι (M.) τινος od. ὑπέρ τινος.
abbitten παραιτεῖσθαι (M.).
abblaſen 1. (wegblaſen) δια-, ἀποφυσᾶν. — 2. (zum Rückzug blaſen) τὸ ἀνακλητικὸν σαλπίζειν oder σημαίνειν.
abblatten, abblättern φυλλίζειν, ἀποφυλλίζειν, περιαιρεῖν τὰ φύλλα. βλαστολογεῖν; den Weinſtock ~ κλαδεύειν, οἰναρίζειν.
Abblatten *n* ἡ κλαδεία, ἡ κλάδευσις.
abblühen παρ-, ἀπανθεῖν, παρακμάζειν.
abborgen j-m etw. δανείζεσθαι (M.) τι παρά τινος.

Digitized by Google

abbrechen I *trans.* 1. (wegbrechen) ἀποθραύειν, περιφρηγνύναι, ἀποκλᾶν. — 2. (einreißen, niederreißen) καθαιρεῖν, κατασκάπτειν, καταβάλλειν, eine Brücke ~ λύειν. καταλύειν γέφυραν, s. Lager, Zelt. — 3. (unterbrechen), z.B. eine Rede oder ein Gespräch μεταξὺ τὸν λόγον καταλείπειν, καταλύειν τὸν λόγον, παύεσθαι (M.) μεταξὺ λέγοντα. -- 4. (entziehen) ὑφ-, ἀφαιρεῖν τινός τι, παραιρεῖσθαί (M.) τινός τι. — **II** *intr.* ἀπορρήγνυσθαι, ἀποκλᾶσθαι (P.), (in der Rede) ἀποσιωπᾶν, von etw. ~ παύεσθαι (M.) λέγοντα περί τινος.

Abbrechen *n*, **Abbrechung** *f* gew. durch Verben. ~ in der Rede ἡ ἀποσιώπησις.

abbrennen *trans.* ἀπο-, κατακαίειν (-κάειν, -κᾶσαι), καταφλέγειν, *intr.* durch P., (von Menschen) τῶν ὑπαρχόντων ἀποστερεῖσθαι (P.) διὰ πυρός.

Abbrennen *n* ἡ κατάκαυσις, ἡ καταφλεξις, ὁ ἐμπρησμός, gew. durch die Infinitive der Verben, *intr.* τὸ καταφλέγεσθαι (P.).

abbringen 1. eigtl. ἀπάγειν τινὰ ἀπό τινος. παρατρέπειν τινά τινος, ἀφιστάναι τινά τινος od. ἀπό τινος, παύειν, ἀπο-, καταπαύειν τινά τινος. j-n von einer Meinung ~ μεταπείθειν τινά. -- 2. (abschaffen) λύειν. καταλύειν.

Abbringung *f* ἡ ἀπαγωγή, ἡ ἀποτροπή, gew. durch Verben.

abbröckeln *trans.* ἀποθραύειν τί τινος. *intr.* durch das P.

Abbruch *m* 1. ἡ καθαίρεσις, ἡ κατασκαφή (eines Gebäudes), ἡ λύσις. διάλυσις (einer Brücke), τὸ μεταστρατοπεδεύεσθαι (M.) (eines Lagers). ἡ ἀναίρεσις (eines Zeltes), auf ~ ἐπὶ καθαιρέσει. — 2. (Verminderung) ἡ μείωσις, ἡ ἐλάττωσις. ἡ ζημία, ἡ βλάβη, (als Sache) τὸ ἐλάττωμα, ~ tun ἐλαττοῦν, ζημιοῦν, βλάπτειν, ἔλαττον ποιεῖν, j-m ~ tun βλάπτειν od. ζημιοῦν τινα, ~ leiden βλάπτεσθαι, ζημιοῦσθαι, ἐλαττοῦσθαι (sämtlich P.), ἔλαττον ἔχειν.

abbrühen ὕδατι ζέοντι ἀφαιρεῖν.

abbürsten ἀποκαθαίρειν, ἀπομάττειν.

abbüßen ἀπο-, ἐκτίνειν τι. δίκην ἀντιδιδόναι τινός.

Abbüßung *f* ἡ ἀπό-, ἔκτισις, gew. durch Verben.

Abc *n* τὰ γράμματα, τὰ στοιχεῖα, einer, der das ~ nicht kennt ὁ ἀναλφάβητος (2).

Abcbuch *n* τὸ στοιχειακὸν βιβλίον, ἡ στοιχείωσις.

Abclehrer *m* ὁ γραμματιστής, ὁ γραμματοδιδάσκαλος.

Abcschüler *m* ὁ τὰ γράμματα μανθάνων.

Abctafel *f* τὸ γραμματεῖον.

abdachen 1. s. abdecken. — 2. (abhängig machen, schräg wie ein Dach machen) ἐγκλίνειν, κάταντες ποιεῖν τι.

Abdachung *f* ἡ ἔγκλισις, τὸ ἐγ-, ἀπόκλιμα.

abdämmen ἀποχοῦν, χώματι εἴργειν τι, χῶμα περιβάλλειν τινί, ἀπογεφυροῦν.

Abdämmung *f* ἡ χῶσις, ἡ ἀπόχωσις (gew. durch Verben).

abdampfen ἀποφέρεσθαι (P.). s. abdämpfen.

Abdampfen *n*, **Abdampfung** *f* ἡ ἀνα-, ἀποθυμίασις. gew. durch Verben.

abdämpfen ἀναθυμιᾶν. ἀπ-, ἐξατμίζειν, ἐξατμιᾶν.

abdanken ἀφιέναι, ἀποπέμπειν, einen Beamten ~ παύειν τινὰ ἄρχοντα, καταπαύειν τινὰ τῆς ἀρχῆς. *intr.* ἀπειπεῖν τὴν ἀρχήν, ἐξίστασθαι, ἀπαλλάττεσθαι (P.) od. ἀπολύεσθαι (P.) τῆς ἀρχῆς.

Abdanken *n*, **Abdankung** *f* ἡ ἄφεσις. ἡ ἀποπομπή, gew. durch Verben.

abdarben sich etw. ἀποστεροῦντα ἑαυτόν τινος oder ἀφαιρούμενον ἑαυτόν τι καρτερεῖν.

abdecken 1. ἀποστεγάζειν, διαιρεῖν od. ἀποσκευάζειν τὴν ὀροφήν, den Tisch ~ ἀπαίρειν od. ἀφαιρεῖν τὴν τράπεζαν. — 2. (die Haut abziehen) δέρειν, ἀπο-, ἐκδέρειν.

Abdecker *m* 1. ὁ ἀποδέρων τὰ νεκρὰ ζῷα od. τὰ κενέρρεια. — 2. (Henker, Scharfrichter) ὁ δημόσιος. ὁ δήμιος, ὁ δημόκοινος.

abdienen ἀπο-, ἐκτίνειν διακονοῦντα od. μισθοφοροῦντα od. μισθοφορίᾳ.

abdingen τὸν μισθὸν od. τὴν τιμὴν ἐλάττω ποιεῖν od. ὁμολογεῖν.

abdorren die P. der folg. Verben.

abdörren ἀποξηραίνειν, ἀπομαραίνειν, s. dörren, rösten.

abdrängen ἀπ-, παρωθεῖν, von sich ~ durch d. P. dieser Verben.

abdrechseln ἀποτορνεύειν (auch übtr.), ἀπομιλεύειν (übtr.).

abdrehen (durch Drehen abtrennen) στρέφοντα ἀποσπᾶν od. ἀφέλκειν od. ἀφαιρεῖν.

abdringen s. abzwingen.

Abdruck *m* 1. (das Abdrucken) ἡ ἀπο-, ἐκτύπωσις. — 2. (das Abgedruckte) τὸ ἀπο-, ἐκτύπωμα, ὁ τύπος (in erhabener Arbeit). eines Siegels τὸ ἀποσφράγισμα. τὸ ἐκμαγεῖον (in weichen Stoffen). — 3. (Ebenbild) ἡ εἰκών (όνος).

abdrucken 1. ἀπο-. ἐκμάττειν (in Wachs od. Gips), ἐκτυποῦν (auch M.), ἀποτυποῦσθαι (M., in erhabener Arbeit). -- 2. (Masse, worin man etw. abdruckt) τὸ ἐκμαγεῖον.

abdrücken ein Geschoß ἀποσχάζειν, ἀφιέναι, βάλλειν, s. abschießen.

abdunsten, abdünsten s. abdampfen, abdämpfen.

abebnen διομαλύνειν.

Abend *m* 1. ἡ ἑσπέρα, ἡ ὀψία. ἡ δείλη, später ~ ἡ μαθεῖα ἑσπέρα, des ~s. am ~. gegen ~, abends ἑσπέρας, καθ' oder πρὸς ἑσπέραν. δείλης. am späten ~, spät am ~ ὀψὲ τῆς ἑσπέρας, περὶ τὴν νύκτα, gleich mit Einbruch des ~s ἀφ' ἑσπέρας εὐθύς, bis zum ~ εἰς ἑσπέραν. es wird ~ ἑσπέρα γίγνεται, da es ~ wurde ἐπεὶ πρὸς ἑσπέραν ἦν, ~ des Lebens ἡ τοῦ βίου ἑσπέρα, am Lebensabend ἐν δυσμαῖς τοῦ βίου. -- 2. (Westen) αἱ ἡλίου δυσμαί, ἡ δύσις, αἱ δύσεις (ἡλίου), gegen ~ gelegen ὁ ἡ. τὸ πρὸς δυσμὰς ἡλίου oder πρὸς ἡλίου δύσιν, ἑσπέριος. — 3. heiliger ~ ἡ πρὸ τῆς ἑορτῆς ἡμέρα.

Abendbesuch *m*: j-m einen ~ machen πρὸς ἑσπέραν ἐπισκοπεῖν τινα od. φοιτᾶν πρός τινα.

Abendbrot, -essen *n* τὸ δεῖπνον (die Hauptmahlzeit der Griechen), τὸ ὄρπον. τὸ δειλινόν, die Zeit des ~s ὁ ὀρπηστός.

Abenddämmerung *f* τὸ κνέφας (ους, *dat.* -φ). ἡ δείλη ὀψία; er kam in der ~ κνεφαῖος ἦλθεν.

Abendfeier *f.* -**fest** *n* ἡ ἑσπερινή (od. -ρία) od. δειλινὴ oder καθ' ἑσπέραν ἑορτή.

Abendgebet *n* ἡ ἑσπερινὴ (od. -ρία) od. καθ' ἑσπέραν εὐχή od. προσευχή.

Abendgesang *m* ἡ ἑσπερινή (od. -ρία) od. καθ' ἑσπέραν ᾠδή od. τὸ ἑσπερινὸν usw. ἆσμα.

Abendhimmel *m* ὁ πρὸς ἑσπέραν οὐρανός.

Abendkühle *f* τὸ ἑσπερινὸν od. καθ' ἑσπέραν ψῦχος.

Abendland *n* ἡ πρὸς (od. καθ') ἡλίου δυσμὰς (oder δύσεις) γῆ. *pl.* αἱ πρὸς usw. χῶραι, τὰ πρὸς ἡλίου δυσμάς.

abendländisch ὁ, ἡ, τὸ πρὸς ἡλίου δυσμάς, ~e Gebräuche τὰ ἐν ταῖς πρὸς ἡλ. δυσμ. νομιζόμενα oder ἔθη od. οἱ ἐν usw. νόμοι.

abendlich 1 (am Abend geschehend) ἑσπερινός, δειλινός, ὁ, ἡ, τὸ καθ' ἑσπέραν. — 2. (gegen Abend gelegen) siehe unter Abend.

Abendlied *n* s. Abendgesang.

Abendluft *f* ἡ ἑσπερινὴ oder ἑσπερία oder κατὰ oder πρὸς τὴν ἑσπέραν αὖρα. τὰ δειλινὰ πνεύματα.

Abendmahl *n* s. Abendbrot; das christliche ~ τὸ κυριακὸν δεῖπνον, ἡ εὐχαριστία.

Abendmahlzeit *f* s. Abendbrot.

Abendnebel *m* ἡ ἑσπερία ὁμίχλη.

Abendröte *f.* -**rot** *n* ὁ περὶ τὸν δυόμενον ἥλιον ἐρυθραινόμενος οὐρανός.

Abends s. unter Abend.

Abendsegen *m* s. Abendgebet.

Abendseite *f* τὰ πρὸς ἡλίου δύσιν od. δυσμὰς (κεκλιμένα).

Abendsonne *f* ὁ δυόμενος ἥλιος, ὁ πρὸς ἑσπέραν ἥλιος.

Abendspaziergang *m* ὁ καθ' ἑσπέραν περίπατος.

Abendstern *m* ὁ ἕσπερος.

Abendstille *f* ἡ καθ' ἑσπέραν ἡσυχία.

Digitized by Google

Abendstunde *f* ἡ ἑσπερινὴ ὥρα, in der ~ περὶ ἑσπέραν, περὶ δείλην ὀψίαν.
Abendtau *m* ἡ ἑσπερινὴ οd. ἑσπερία δρόσος.
Abendunterhaltung *f* ἡ ἑσπερινὴ oder καθ' ἑσπέραν ὁμιλία od. συνουσία od. διατριβή, οἱ ἑσπερινοί od. ἑσπέριοι λόγοι.
abendwärts πρὸς ἡλίου δυσμάς od. δύσιν.
Abendwind *m* ὁ ζέφυρος. [unter Abend.]
Abendzeit *f* ἡ ἑσπερινὴ ὥρα, zur ~ (am Abend) siehe
Abenteuer *n* τὸ θαυμάσιον ἔργον, τὸ θαυμάσιον oder τεράστιον od. παράβολον od. παράδοξον πρᾶγμα, ὁ κίνδυνος, τὸ κινδύνευμα, τὸ ἐπικίνδυνον, τὸ παράβολον, ein ~ bestehen κινδυνεύειν κίνδυνον, ἀναρρίπτειν od. αἱρεσθαι od. ὑποδύεσθαι (M.) κίνδυνον.
abenteuerlich τερατικός, τεράστιος (2), τερατολόγος (2), τερατώδης, παράδοξος (2), θαυμάσιος, ἄτοπος (2), ἀλλόκοτος (2), παράλογος (2), ἐπικίνδυνος (2), παράβολος (2), ξένος. [*neutr.* d. vorh. *adj.*]
Abenteuerlichkeit *f* ἡ παραδοξία, ἡ ἀτοπία oder das
abenteuern περιπλανᾶσθαι (P.) κινδυνεύοντα κινδύνους od. φενακίζοντα φενακισμούς. [δυνευτής.]
Abenteurer *m* ὁ ῥιψοκίνδυνος, ὁ φιλοκίνδυνος, ὁ κιν-
aber 1. δέ (autem) nie am Anfange eines Satzes, meist mit einem korrespondierenden μέν verbunden, ἀλλά (sed, at) stärker als δέ und stets am Anfange eines Satzes, μέντοι bei Einwürfen, nie am Anfange eines Satzes, ~ doch γε (enkl.) μήν, πλήν ἀλλά, ~ dennoch ὅμως δέ, ἀλλ' ὅμως, ἀλλὰ καὶ ὅς (~ auch so), nun ~ ἀλλά δή, ἀλλά τοι, ἀλλὰ γάρ, ἀλλὰ μήν. — 2. (abermals, wiederum) αὖθις, πάλιν αὖθις, αὖθις πάλιν, tausend und ~ tausend μυρίοι, glücklich und ~ glücklich τρισμακάριος (2 u. 3), τρισμακάριστος (2).
aberben j-m etw. κληρονομεῖν τί τινος.
Aberglaube *m* ἡ δεισιδαιμονία, ὁ θειασμός, ἡ θρησκεία. [δεισιδαιμόνως ἔχειν.]
abergläubig, -bisch δεισιδαίμων, ~ sein δεισιδαιμονεῖν,
aberkennen s. absprechen.
abermalig ὁ, ἡ, τὸ αὖθις od. πάλιν, δεύτερος.
abermals πάλιν, αὖθις, πάλιν αὖ, πάλιν αὖθις, αὖ πάλιν, αὖθις πάλιν, αὖθις αὖ, δεύτερον (auch mit πάλιν od. αὖθις verbunden).
aberuten θερίζειν (auch M.), ἐκθερίζειν (Feldfrüchte), ὀπωρίζειν (auch M., Baumfrüchte), τρυγᾶν (Trauben), die Felder sind abgeerntet ὁ σῖτος ἐκ τῶν ἀγρῶν συγκεκόμισται, ὁ ἐν τοῖς ἀγροῖς σῖτος τεθέρισται.
Aberwitz *m* ἡ παράνοια, ἡ παραφροσύνη, ἡ παραφρόνησις.
aberwitzig παράφρων, παράπληκτος (2), ~ sein παρανοεῖν, παραφρονεῖν, παραληρεῖν, παραπαίειν.
abessen *trans.* ἀπ-, ἐξ-, κατεσθίειν, *intr.* παύεσθαι (M.) ἐσθίοντα oder δειπνοῦντα, abgegessen haben γίγνεσθαι ἀπὸ δείπνου.
abfahren I *trans.* 1. ἀπάγειν, ἀποκομίζειν (durch Fahren wegschaffen), ἐλαύνοντα κατατρίβειν (durch Fahren abnutzen). — II *intr.* 2. ἀπ-, ἐξελαύνειν, ὁρμᾶν, ἐξορμᾶν, zu Schiffe ἀπο-, ἐκπλεῖν, ἀπαίρειν, ἀνάγεσθαι (P. u. M.). — 3. (abgleiten) ἀπ-, ἐξολισθάνειν, übtr. (keinen Erfolg haben) ἀποσφάλλεσθαι (P.), z.B. τῆς ἐλπίδος, ἁμαρτάνειν τινός.
Abfahrt *f* ἡ ὁρμή, ἡ ἔξοδος, zu Schiffe ὁ ἐκ-, ἀνά-, ἀπόπλους, ἡ ἀναγωγή, gew. durch die vorh. Verben.
Abfall *m* 1. (das Herabfallen) ἡ φορά, ἡ καταφορά, ἡ κάτω φορά, ἡ κατάπτωσις. — 2. (Abgang) τὸ παράθραυσμα, τὸ ἀπότριμμα, τὸ ἀπορρίνημα (beim Feilen), τὸ ἀπόξυσμα (beim Schaben), τὸ παράπρισμα (beim Sägen), τὸ πελέκημα (beim Behauen). — 3. ~ von e-r Partei ἡ ἀπόστασις, ἡ ἀποστασία; j. zum ~ von j-m bewegen ἀφιστάναι τινά τινος od. ἀπό τινος. — 4. (Abweichung) ἡ παράλλαξις, ἡ παραλλαγή. 5. (Verminderung) ἡ ἐλάττωσις. (als Sache) τὸ ἐλάττωμα.
abfallen 1. (herunterfallen) ἀπο-, καταπίπτειν, καταφέρεσθαι (P.), κατολισθάνειν, (von Früchten, Blättern u. dgl.) ῥεῖν. ἀπορ-, καταρρεῖν, die Fesseln fallen ab αἱ πέδαι περιῤῥέουσιν. — 2. von j-m ~ ἀφίστασθαί (ἀποστῆναί) τινος od. ἀπό τινος, ἀποστατεῖν τινος, καταλείπειν u. προδιδόναι τινά (j-n im Stiche lassen). — 3. (verschieden sein) διαφέρειν, ἐξ-, ἀπαλλάττειν (auch P.). — 4. (vermindert werden, abnehmen) μειοῦσθαι, ἐλαττοῦσθαι (P.), χείρω od. ἧττω γίγνεσθαι, (vom Körper) τήκεσθαι (P.), μαραίνεσθαι (P.), φθίνειν und φθίνεσθαι, abgefallen sein ἀπ-, κατεσκληκέναι. — 5. übtr. für mich fällt dabei nichts ab ἐμοὶ οὐδὲν ἐκ τούτων περιγίγνεται.
abfällig (von einer Meinung) ἐναντίος, j-n ~ bescheiden ἀπαρνεῖσθαι (P.) od. ἀνανεύειν τινί τι, ~ beschieden werden ἀποτυγχάνειν τινός.
abfangen j-n ὑπολαμβάνειν. αἱρεῖν; ein Stück Wild ~ ἀπο-, κατασφάττειν, ἀναιρεῖν.
abfärben ἀναχρωννύναι, συγχρῴζειν (die Farbe mitteilen), ἀποχραίνεσθαι (P.), τὴν βαφὴν ἀφιέναι (die Farbe wechseln).
Abfärben *n* ἡ ἀνάχρωσις.
abfassen j-n συλλαμβάνειν τινά, eine Schrift ~ συντιθέναι, συγγράφειν, συντάττειν (auch M.).
Abfassung *f* 1. eines Menschen ἡ σύλληψις, gew. durch Verben. — 2. ~ e-r Schrift ἡ σύνταξις, ἡ συγγραφή.
abfaulen κατα-, ἀποσήπεσθαι (P. u. *perf.* II).
Abfaulen *n* ἡ ἀπόσηψις. [σαίρειν.]
abfegen ἀπο-, ἐκκαθαίρειν, ἀπομάττειν, ἐκκορεῖν,
abfeilen 1. (wegfeilen) ῥινᾶν, ἀπορρινᾶν, ῥινῶντα λεαίνειν. — 2. (durch Feilen trennen) ἀποπρίειν.
abfertigen 1. (abschicken) ἀποστέλλειν, ἀπο-, διαπέμπειν. — 2. (entlassen) ἀπολύειν, ἀποπέμπειν, j-n kurz ~ βραχέα διαλεχθέντα ἀποπέμπειν τινά, ἐλέγχειν, eine Arbeit, ein Geschäft ~ πρᾶγμα περαίνειν, χρηματίζειν, ἀπεργάζεσθαι (M.). — 3. (kurz zurechtweisen) ἐπιστομίζειν, ἐξελέγχειν, übel abgefertigt werden κακῶς ἀπαλλάττειν.
Abfertigung *f* 1. (Absendung) ἡ ἀπόπεμψις, ἡ ἀποστολή. — 2. (Abmachung) ὁ χρηματισμός. seine ~ von j-m bekommen χρηματίζειν πρός τινα, kurze ~ ὁ ἔλεγχος, j-m eine ~ geben ἐλέγχειν τινά.
abfeuern ἀφιέναι βέλος, βάλλειν.
abfinden j-n ἀπαλλάττειν, διοικεῖν τὰ πρός τινα, διαλύειν τινά, sich mit j-m ~ ὁμολογεῖν τινι, συντίθεσθαί τί τινι od. πρός τινα, διαλλάττεσθαι (P.) τινι od. πρός τινα, διαλύεσθαι (P.) πρός τινα. sich bei j-m ~ χάριν od. μισθὸν ἀποδιδόναι τινί.
Abfindung *f* ἡ διαλλαγή, ἡ διάλυσις.
Abfindungs-geld *n*, **-quantum** *n*, **-summe** *f* ἡ σύνταξις.
abflachen ὁμαλίζειν.
abfliegen ἀποπέτεσθαι.
abfließen ἀπορρ-, καταρρεῖν.
abflößen z.B. Holz ξύλα διακομίζειν κατὰ τὸν ποταμόν.
Abfluß *m* ἡ ἀπορροή, ἡ ἀπόρροια, ἡ ἀπόῤῥυσις, (als Ort) τὸ στόμα, ~ habend ἀπόῤῥυτος (2).
abfluten ἀποχωρεῖν, διαρρεῖν.
abfordern j-m etw. ἀπαιτεῖν τινά τι, ἐξαιτεῖν (auch M.) τινά τι und παρά τινός τι, ἀξιοῦν τινα παραδιδόναι τι; mir wird etw. abgefordert ἀπαιτοῦμαί τι.
Abforderung *f* ἡ ἀπ-, ἐξαίτησις.
abformen ἀποτυποῦν (auch M.).
Abformung *f* ἡ ἀποτύπωσις.
abfragen j-m etw. ἐκπυνθάνεσθαί τινός τι, ἀν-, διερωτᾶν, ἐξετάζειν τινά τι u. περί τινος.
abfressen ἀπ-, κατεσθίειν, ἀπο-, παρατρώγειν, κατα-, ἐπιβόσκεσθαι, νέμεσθαι, κατανέμεσθαι (M.), ἀποκείρειν.
abfrieren ἀποκαίεσθαι (-κάεσθαι, -κᾶσθαι) od. ἀποσήπεσθαι (P.) ὑπὸ ψύχους, mir sind die Finger abgefroren ὑπὸ ψύχους τοὺς δακτύλους ἀποσέσηπα.
abführen 1. ἀπάγειν, ἀπο-, ἐκφέρειν, ἀπο-, ἐκκομίζειν, heimlich ~ ὑπάγειν, ins Gefängnis ~ ἀπάγειν (εἰς τὸ δεσμωτήριον), zum Tode ~ ἀπάγειν (τὴν ἐπὶ

Digitized by Google

θανάτῳ). Waſſer durch einen Kanal ~ ἀποχετεύειν. — 2. (abbringen) j-n von etw. ~ ἀπάγειν, ἀποτρέπειν τινά τινος, vom rechten Wege ~ παράγειν, παρατρέπειν, vom Thema ~ ἀποπλανᾶν ἀπό τῆς ὑποθέσεως. — 3. *abs.* Unreinigkeiten aus dem Leibe ~ (purgieren) ἐκκρίνειν τι (διά τῆς γαστρός), ἐξ-, ὑπάγειν, λαπάττειν. ταράττειν, ἐλαύνειν od. λύειν τὴν κοιλίαν od. γαστέρα.

abführend ὑπαγωγός (2). ὑπήλατος (2). ἐκκριτικός, καθαρτικός, ἐλατήριος, ~es Mittel τὸ ἐλατήριον, τὸ καθαρτικόν, τὸ κάθαρμα, ἡ συρμαία, τὸ ὑπήλατον φάρμακον.

Abführung *f* 1. ἡ ἀπαγωγή, ἡ ἐκκομιδή (gew. durch Verben). 2. (Reinigung des Leibes) ἡ ὑπαγωγὴ τῆς κοιλίας. ἡ ἔκκρισις.

Abführungsmittel *n* ſ. unter abführend.

abfüllen ἀπο-, μετα-, μετεγχεῖν.

abfüttern 1. ἐμπιμπλάναι τινά τινος, χιλοῦν, ἱκανῶς od. εὖ χορτάζειν, ἀποχορτάζειν, εὐωχεῖν. — 2. (das letzte Futter [dem Vieh] geben) προσφέρειν τελευταίαν τὴν τροφὴν τινι.

Abgabe *f* (Übergabe, Abgeben) ἡ ἀπό-, παράδοσις. (an den Staat ꝛc.) ἡ ἀποφορά, ὁ φόρος, ὁ δασμός, τὰ τέλη, τὸ τέλεσμα, ~n bezahlen τελεῖν, ὑποτελεῖν φόρον. δασμοφορεῖν, ~n einnehmen δασμολογεῖν, j-m ~n auflegen δασμολογεῖν τινα, τάττειν φόρον τινί, j. der ~n bezahlt ὑποτελής, δασμοφόρος (2), j. der ~n einzieht ὁ δασμολόγος; frei von ~n ἀτελής, Freiheit von ~n ἡ ἀτέλεια, Freiheit von außerordentlichen ~n ἡ ἀνεισφορία.

abgabenfrei ſ. unter Abgabe.

Abgabenfreiheit ſ. unter Abgabe.

Abgang *m* 1. (das Weggehen) ἡ ἀποχώρησις, ἡ ἀπαλλαγή, gew. durch Verben. — 2. (Verkauf) ſ. Abſatz. — 3. (Verminderung) ἡ μείωσις. τὸ μείωμα. ἡ ἐλάττωσις. τὸ ὑστέρημα; ~ leiden an etw. ἐλαττοῦσθαι (P.) τι. ~ des Blutes ἡ αἱματος κάθαρσις, ſ. Abfall.

abgängig 1. (mangelnd) ἐλλείπων. ~ ſein oder werden ἐλλείπειν, (von Waren) καλὴν ἔχων τὴν διάθεσιν, εὖ πράσιμος (2). — 2. (abgenutzt) κατατετριμμένος.

abgären παύεσθαι (M.) ζυμούμενον (P.), (vom Weine) ἐκγλευκίζεσθαι (P.). (von Leidenſchaften) ἀποζεῖν.

abgeben ἀπο-, ἀνα-, παραδιδόναι (erſteres bſd. etwas Empfangenes oder Schuldiges), ein Amt ~ ἀπειπεῖν τὴν ἀρχήν, ἀπολύεσθαι (P.) τῆς ἀρχῆς, e-n Brief ~ ἀποφέρειν ἐπιστολήν, ein Urteil ~ ἀποφαίνεσθαι (M.) γνώμην, ein Kommando ~ ἀπιέναι ἐκ τῆς ἀρχῆς, (v. Steuern) ἀποφέρειν, ὑποτελεῖν, τελεῖν, φέρειν. j-m etw. ~ μεταδιδόναι τινί τινος. ſich mit j-m ~ ὁμιλεῖν, προσομιλεῖν τινι, συνεῖναί τινι, χρῆσθαί τινι. συνδιατρίβειν τινί, im üblen Sinne φύρεσθαι (P.) πρός τινα, ſich mit etw. ~ διατρίβειν περί τι od. ἔν τινι od. ἐπί τινι, ἅπτεσθαί od. ἀνθάπτεσθαι (M.) τινος, μεταχειρίζειν τι (M. τινός), πράττειν τι. ἐπιτηδεύειν τι, εἶναι περί od. ἀμφί τι, πραγματεύεσθαι (M.) περί τι od. περί τινος, (ſich zu etw. hergeben, ſich zu etw. gebrauchen laſſen) εἶναι od. γίγνεσθαι ἀντί τινος. auch bloß εἶναι: (e-n Beweis ~ εἶναι: τεκμήριον), τάξιν τινός ἔχειν. παρέχειν ἑαυτόν, auch παρέχεσθαι, ἐπέχειν. λαμβάνειν, πράττειν τά τινος (die Stelle von j-m od. etw. einnehmen), auf der Bühne ὑποκρίνεσθαί (M.) τινα, j-m etw. ~ (tadeln, züchtigen, zurechtweiſen) ἐπιπλήττειν τινί od. τινά, καθάπτεσθαι (M.) τινος, καθικνεῖσθαί τινος. in milder Form παρρησιάζεσθαι (M.) τινι od. πρός τινα, παρρησίᾳ χρῆσθαι πρός τινα (M.). ſich mit Kleinigkeiten ~ μικρολογεῖσθαι (M.).

abgebrochen περιρραγής, (von der Rede) ἀτελής. ἀπό-

Abgebung *f* ἡ παράδοσις, ſ. Abgabe.

abgebrochen πολυπάτητος (2), καθημαξευμένος. τεθρυλημένος. πολυθρύλητος (2). ἀγοραῖος. κοινός.

abgefeimt ἐπίτριπτος (2), πανοῦργος (2); ein ~er Menſch τὸ περίτριμμα, τὸ παιπάλημα.

abgehen ἀπιέναι, ἀπέρχεσθαι. ἀποχωρεῖν. ἀπαλλάττεσθαι (P.), wohin εἰς od. ἐπί τι, zu Wagen oder zu Pferde ~ ἀπελαύνειν, zu Schiffe ~ ἀπο-, ἐκπλεῖν, ἀνάγεσθαι (P. u. M.), ἀπαίρειν, (von Briefen u. dgl.) ἀποπέμπεσθαι, ἀποστέλλεσθαι, διαπέμπεσθαι (P.), mit Tode ~ τελευτᾶν. ἀπαλλάττειν τοῦ ζῆν, ἀποθνήσκειν, von der Schule ~ ἐκ διδασκάλων ἀπαλλάττεσθαι (P.), (ſich von etw. entfernen) χωρίζεσθαί (P.). παραχωρεῖν. ἀποπλανᾶσθαί (P.) τινος, (von Ausſcheidungsſtoffen) ἐκκρίνεσθαι (P.), ἀποχωρεῖν, (von einer Meinung, Gewohnheit u. dgl.) ἐξίστασθαί τινος. μεταλλάττειν τὴν γνώμην, μεθίστασθαι τῆς γνώμης. τοῦ τρόπου uſw., παραπείθεσθαι u. μεταπείθεσθαι (P.) (durch Überredung), von der Meinung j-s ~ οὐχ ὁμολογεῖν τινι, διαφωνεῖν τινι, (von Waren) διάθεσιν ἔχειν, πωλεῖσθαι (P.). es geht mir etw. ab ἐλλείπει μοί τι od. τινος, ἐλλείπω τινός. ἀπολείπει μέ τι, ἐνδέομαι (P.) τινος. ἐνδεῖ μοί τινος. ἐνδεής εἰμί τινος, ſich nichts ~ laſſen χαρίζεσθαι (M.) ἑαυτῷ πάντα od. ταῖς ἐπιθυμίαις, (vom Preiſe) ἀφαιρεῖσθαι (P.) τῆς τιμῆς. (einen Ausgang nehmen) ἀποβαίνειν, es geht ſchlecht für j-n ab κακῶς od. οὐ καίρων ἀπαλλάττει τις.

abgeizen ſ. abdarben.

abgelebt τῷ σώματι od. ὑπό γήρως ἀπειρηκώς. παρηκμακώς. βαθυ-, ὑπεργήρως, βαθυγήρων.

abgelegen 1. (πολὺ) ἀπέχων, διεστώς, κεχωρισμένος τινός, ἀφιστάμενός, διιστάμενός τινος u. ἀπό τινος. — 2. (einſam) ἔρημος, ~ ſein ἀπέχειν, ἀφίστασθαι, διίστασθαι. κεχωρίσθαι.

Abgelegenheit *f* ἡ ἐρημία, τὸ διάστημα. ἡ διάστασις.

abgeloben ἀπεύχεσθαι (M.), ἀπειπεῖν. ἀπαγορεύειν ποιοῦντά τι, ὀμνύναι μηκέτι ποιήσειν τι.

abgemeſſen ἔμ-, σύμμετρος, εὔρυθμος (ſämtlich 2).

abgeneigt 1. (nicht wohlwollend) δυσμενής. κακόνους, δύσνους. ἀλλότριος, ἀλλοτρίως διακείμενος, j-m ~ ſein δυσμενῆ uſw. εἶναί τινι, ἀλλοτρίως, δυσμενῶς, δυσκόλως, ἀηδῶς ἔχειν od. διακεῖσθαί τινι, e-r Sache ~ ſein οὐ φιλεῖν τι. οὐ βούλεσθαι, φεύγειν τι, ἀλλοτρίως, ἀηδῶς ἔχειν πρός τι, j-n ~ machen ἀλλοτριοῦν τινα. — 2. (nicht willig zu etw.) ἀπρόθυμος (2), ~ ſein ἀπροθύμως ἔχειν πρός τι, οὐ βούλεσθαι mit *inf.* — 3. (feindlich geſinnt) ἐχθρός.

Abgeneigtheit *f* 1. ἡ ἀλλοτριότης (ητος). ἡ δύσ-, κακόνοια, ἡ δυσμένεια, gegen j-n πρός τινα. — 2. (Haß, Groll) τὸ ἔχθος. — 3. (Mangel an Bereitwilligkeit) τὸ ἀπρόθυμον, ἡ φυγή (τινος).

Abgeordnete(r) *m* ὁ πρεσβευτής (*gen.* οῦ, *pl.* οἱ πρέσβεις, εων, εσι, εις), ὁ ἀπόστολος (insbeſondere werden die zwölf Jünger Chriſti von dieſem ſelbſt ἀπόστολοι, Geſandte, Botſchafter genannt). ~ ſein πρεσβεύειν (u. M.), e-n Abgeordneten ſchicken πρεσβεύεσθαι (M.).

abgeraten von etw. ἀποπλανᾶσθαί (P.), ἀποσφάλλεσθαί (P.) τινος. ἀποτυγχάνειν τινός.

abgerben εὖ δέψειν, übtr. δέρειν, ἐκδέρειν, μαλάττειν. ἀπολέπειν (z. B. τῇ μάστιγι) τὸ νῶτον.

Abgeſandte(r) *m* ſ. Abgeordneter, Geſandter.

abgeſchieden κεχωρισμένος. ἔρημος. die ~en (die Toten) ſ. abſcheiden.

Abgeſchiedenheit *f* ἡ ἐρημία (von Perſonen und Örtern), ἡ ἀναχώρησις (von Perſonen), auch ἡ μονοδιαιτησία, ~ vom politiſchen Leben ἡ ἀπραγμοσύνη.

abgeſchloſſen in ſich ἐν-, αὐτοτελής.

Abgeſchloſſenheit *f* τὸ αὐτοτελές, in ~ von der Welt leben ἐξεστάναι τῶν ἀνθρωπίνων σπουδασμάτων, ſ. Vollendung, Vollkommenheit.

abgeſchmackt (unſchmackhaft) ἄωλος (2), übtr. μῶρος (μωρός). ψυχρός. ἄκαιρος. ἀνεπιτήδειος. ἄτοπος, ἀλλόκοτος (ſämtlich 2), ἀηδής. ἀπειρόκαλος (2, nur von Perſonen), ψυχρολόγος (2), ~ handeln ἀπειροκαλεύεσθαι; ~ reden ἄτοπα. ἄκαιρα uſw. λέγειν. ~e Rede ἡ ψυχρολογία.

Abgeſchmacktheit *f* ἡ μωρία. ἡ ἀηδία. ἡ ψυχρότης

Digitized by Google

(ητος) oder die Neutra der vorhergehenden *adj.*, ἡ ἀπειροκαλία (nur von Perſonen).
abgeſehen von etw. χωρίς od. ἄνευ τινός, ~ davon, daß χωρὶς τοῦ mit *inf.*
abgeſpannt ſ. abſpannen.
Abgeſpanntheit *f* ſ. Abſpannung.
abgeſtanden (von Speiſen und Getränken) ἔωλος (2). ἐξ-. παρεξεστηκώς (ἐξ-, παρεξεστώς).
abgeſtumpft ἀμβλύς (von Perſonen u. Sachen). ἀπειργκώς (nur von Perſonen).
Abgeſtumpftheit *f* ἡ ἀμβλύτης (ητος). τὸ ἀπειρηκός (ότος).
abgeſtutzt κολοβός. (an den Hörnern) τῶν κεράτων, (am Schwanz) κολοβοῦρος, κολοβόκερκος (2).
abgewinnen j-m etw. κρατήσαντα oder νικήσαντα λαμβάνειν τι παρά τινος, πλεονεκτεῖν τινός τι, j-m den Vorteil ~ πλέον ἔχειν od. πλεονεκτεῖν τινος, κρείττω γίγνεσθαί τινος, περιγίγνεσθαί τινος. j-m ein Lächeln ~ ἐξάγειν (auch M.) γέλωτα ἔκ τινος, προάγειν τινὰ εἰς γέλωτα, j-m einen Vorſprung ~ ſ. zuvorkommen; e-r Sache Geſchmack ~ ἀποδέχεσθαί (M.) τι, ἐραστὴν γίγνεσθαί τινος od. περί τι, ἐρασθῆναί τινος, keinen Geſchmack ~ können ἀηδῶς ἔχειν oder διακεῖσθαι πρός τι, δυσχεραίνειν περί τι, viele gewinnen der Sache Geſchmack ab ἐπιθυμητὰς λαμβάνει πολλοὺς τὸ πρᾶγμα.
abgewöhnen j-m etw. ἀπεθίζειν τινὰ μὴ ποιεῖν τι. παύειν τινά τινος od. ποιοῦντά τι. ἀποδιδάσκειν τινά τι od. ποιεῖν τι, ἀποτρέπειν τινά τινος, ſich etw. ~ ἀπομανθάνειν τι od. ποιεῖν τι, παύεσθαι (M.) ποιοῦντά τι. ἐᾶν τι.
abgießen ἀποχεῖν (auch M.), (in ein anderes Gefäß) μεταχεῖν, μετεγχεῖν, (bei der Libation) ἀποσπένδειν. (eine Figur in Gips, Wachs u. dgl.) ἐκμάττειν, (in Metall) χωνεύειν, τορεύειν.
Abglanz *m* τὸ ἀπαύγασμα, ὁ ἀπαυγασμός. ἡ ἀπόστιλψις, gew. durch Verben, (Ebenbild) ἡ εἰκών (όνος).
abglänzen ἀποστίλβειν, ἀπαυγάζειν.
abglätten ἀπο-, ἐκλεαίνειν, ἀπο-, συγξεῖν.
abgleichen ἀπ-, ἀν-. ἐξισοῦν.
Abgleichen *n* ἡ ἀνίσωσις.
abgleiten, -glitſchen ἀπ-. ἐξ-. παρολισθάνειν, von etw. τινός, ἀποσφάλλεσθαί (P.) τινος.
abglühen (ein Metall) πυρακτοῦν (πυρακτεῖν), πυροῦν, (e-n Wein) ἀφέψειν.
Abgott *m* durch Umſchreibung, z.B. er iſt ſein ~ χρῆται αὐτῷ ὥσπερ θεῷ, προσκυνεῖ αὐτὸν ὥσπερ θεόν, θεραπεύει od. τιμᾷ αὐτὸν ὥσπερ θεὸν od. ἐξ ἴσου τοῖς θεοῖς, das Gold iſt ſein ~ τὸν χρυσὸν ἔχει ὥσπερ θεόν, (Götze) τὸ εἴδωλον.
Abgötterei *f* ἡ εἰδωλολατρεία. ~ treiben εἰδωλολατρεῖν. der ~ treibt ὁ εἰδωλολάτρης.
abgöttiſch, nur in der Verbindung ~ verehren θεραπεύειν od. τιμᾶν τινα ὥσπερ θεόν od. ἐξ ἴσου τοῖς θεοῖς.
abgraben 1. (durch Graben wegſchaffen) ἀποσκάπτειν. ἀπορύττειν, ἀναρρηγνύναι. — 2. (durch Graben ableiten) ἀπ-. παροχετεύειν.
Abgrabung *f* ἡ κατόρυξις, ἡ παροχέτευσις, gew. durch Verben, ~ eines Hügels ἡ λόφου ἐκκοπή.
abgrämen ſich λύπῃ, φροντίσι ἐκπονεῖσθαι, κατατρύχεσθαι (P.), φθίνειν, λυπούμενον κατατρύχεσθαι; uſw., λύπῃ ἐνδιδόναι.
abgraſen νέμεσθαι, ἀπονέμεσθαι (M.), ἀποβόσκεσθαι. ἀποκείρειν τὴν πόαν (von Tieren), ἐξαμᾶν τὴν πόαν (von Menſchen).
abgreifen κατατρίβειν (mit od. ohne ἐπαφῇ od. ἐπαφαῖς).
abgrenzen ὁρίζειν, ἀφορίζειν (auch M.), διορίζειν.
Abgrund *m* τὸ βάραθρον (eig. u. übtr.), ὁ κρημνός, ἡ φάραγξ (γγος), ἡ ἄβυσσος, ὁ βυθός (Tiefe), ἡ σήραγξ (γγος, Felſenkluft), ~ des Verderbens ἡ ἐξώλεια, ὁ ὄλεθρος, in den ~ ſtürzen κατακρημνίζειν, εἰς τὸ βάραθρον ἐμβάλλειν, j-n in den ~ des Verderbens ſtürzen ἐξολλύναι τινά, ſich in den ~ des Verderbens ſtürzen διδόναι ἑαυτὸν εἰς προῦπτον κίνδυνον, ſich am Rande des ~es befinden περὶ τῶν ἐσχάτων κινδυνεύειν, ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς ἑστάναι, dem ~e zueilen ὁρμᾶσθαι (P.) εἰς προῦπτον ᾄδην.
abgürten λύειν τὴν ζώνην, ἀποζωννύναι.
Abguß *m* 1. (das Abgießen) ἡ ἔκμαξις, ἡ χωνεία, (das nach e-m Modell Gegoſſene) τὸ ἔκμαγμα, τὸ ἐκμαγεῖον, τὸ τόρευμα, τὸ χώνευμα. a. durch Verben). — 2. das Abgegoſſene) τὸ ἀπόχυμα. — 3. (eine Flüſſigkeit, die durch Übergießen auf andere Körper erzeugt wird) τὸ ἀπόπλυμα.
abhaaren *trans.* ἀφαιρεῖν τὰς τρίχας, *intr.* ἀποβάλλειν τὰς τρίχας.
abhacken ſ. abhauen.
abhalten 1. j-n von etw. εἴργειν, ἀπείργειν τινά τινος. — 2. (abwehren) ἀμύνειν, ἀλέξειν, (mit Gewalt) ἀπωθεῖν. — 3. (j-n an etw. hindern) κωλύειν, ἀποκωλύειν τινά τινος od. μὴ ποιεῖν τι. ἐμποδὼν εἶναί τινι μὴ ποιεῖν τι. — 4. (j-n von etw. abwenden) ἀποτρέπειν τινά τινος. — 5. (j-n ſtören) ἀσχολίαν παρέχειν τινί. eine Verſammlung. eine Muſterung ~ ἐκκλησίαν, ἐξέτασιν ποιεῖσθαι (M.), ein Feſt ~ ἄγειν ἑορτήν; ein Verhör ~ ἀνάκρισιν ποιεῖσθαι (M.).
abhaltend διακωλυτικός.
Abhaltung *f* (als Handlung) ἡ κώλυσις, ἡ διακώλυσις, ἡ ἀποτροπή od. durch Verben, (als Sache, welche abhält) τὸ κώλυμα, τὸ διακώλυμα, τὸ ἐμπόδιον, τὸ ἐμπόδισμα, als Zuſtand (durch Geſchäfte u. dgl.) ἡ ἀσχολία, e-e Abhaltung haben ἀσχολίαν ἔχειν od. ἄγειν, ἄσχολον εἶναι; ich habe eine ~ ἀσχολία τίς ἐστί μοι, οὐ σχολή ἐστί μοι, ἀσχολοῦμαι (P.) περί τι od. mit *part.*
abhandeln 1. (durch Kauf, Tauſch u. dgl. an ſich bringen) ὠνεῖσθαι (M.) od. ἐμπολᾶν od. ἀγοράζειν (a. M.) τι παρά τινος. — 2. (herunterhandeln vom Preiſe) ὑφαιρεῖν τῆς τιμῆς. — 3. (mündlich oder ſchriftlich etw. behandeln) διαλέγεσθαι (P.). διεξέρχεσθαί (διεξιέναι) τι od. περί τινος. πραγματεύεσθαί (M.) τι od. περί τι (gründlich ~). — 4. (ein Geſchäft zu Ende bringen) διαπράττειν, περαίνειν τι, es wird über etw. abgehandelt λόγος ἐστὶ περί τινος.
abhanden kommen ἀφανίζεσθαι (P.), ἀφανῆ γίγνεσθαι, ἀπογίγνεσθαι. διαφεύγειν, ~ gekommen ſein οὐκέτι παρεῖναι od. ὑπάρχειν, etw. ~ kommen laſſen ἀφανίζειν, ἀποβάλλειν τι.
Abhandlung *f* 1. (das Abhandeln) ἡ διάπραξις, ἡ πραγματεία. — 2. (ſchriftliche ~) ἡ συγγραφή. ὁ λόγος, ἡ διατριβή, ἡ πραγματεία.
Abhang *m* τὸ κάταντες od. τὸ πρόσαντες (je nach dem Standpunkt von oben oder unten). ſteiler, jäher ~ ὁ κρημνός, τὸ κρημνῶδες.
abhängen I *trans.* λύειν. ἀπολύειν. — II *intr.* eig. ἐξηρτῆσθαί (P.) τινος od. ἔκ τινος, übtr. ἠρτῆσθαι ἔκ τινος, ἐξηρτῆσθαί τινος od. ἔκ τινος, εἶναι ὑπό od. ἐπί τινι, ὑποχείριον εἶναί τινι, ἀνηρτῆσθαι εἴς τινα (von Perſ.), εἶναι ἐπί τιν., ἀνηρτῆσθαι od. κρέμασθαι ἔκ τινος, ἀνηρτῆσθαι εἴς τι, αἰωρεῖσθαι (P.) ἔν τινι, ἀνακεῖσθαι ἐπί τινι (von Sachen), es hängt etw. von mir ab κύριός εἰμί τινος od. mit *inf.*, ἐπ' ἐμοί ἐστι mit *inf.*, es hängt weſentlich von mir ab οὐκ ἐλάχιστον(μέρος) ἐν ἐμοί ἐστι mit *inf.*, davon hängt es nicht ab οὐ παρὰ τοῦτ' ἔστιν, von ſich ~ ἐφ' ἑαυτοῦ εἶναι, ἑαυτοῦ γίγνεσθαι.
abhängig 1. (von Örtern) ἐπικλινής, κατάντης, καταφερής, von etw. ~ ſein εἶναι ἔκ od. ἀπό τινος, εἶναί τινος. — 2. (unterwürfig) ὑπήκοος (2), ὑποχείριος (2), vgl. abhängen; j. od. etw. von ſich ~ machen ὑφ' ἑαυτῷ ποιεῖσθαι (M.), ὑποτάττειν ἑαυτῷ τινα od. τι, ἑαυτοῦ ποιεῖσθαι, ſich von j-m ~ machen ἀναρτᾶν ἑαυτὸν εἴς τινα, ὑποτάττειν ἑαυτόν τινι.
Abhängigkeit *f* 1. (e-s Ortes) τὸ κάταντες. — 2. (Unterwürfigkeit) ἡ ὑπόταξις, ἡ ὑποταγή, ſ. abhängen, abhängig.
abhärmen ſich θυμοφθορεῖν, τήκεσθαι (P.) λύπῃ.

Digitized by Google

abhärten ἰσχυρὸν οb. καρτερὸν ποιεῖν οb. ἀποδεικνύναι, ποιεῖν τινα ὥστε δύνασθαι καρτερεῖν, ἀνδρίζειν τινά, ſich ~ ἀνδρίζεσθαι (M.), διαπονεῖν οb. ἀσκεῖν τὸ σῶμα, abgehärtet καρτερός, καρτερικός (gegen etw. πρός τι), διαπεπονημένος, ~ ſein gegen etw. καρτερεῖν οb. γεγυμνασμένον εἶναι πρός τι, nicht ~ ſein gegen etw. ἀγυμνάστως ἔχειν πρός τι.

Abhärten *n*, **Abhärtung** *f* ἡ τοῦ σώματος ἄσκησις (als Handlung), ἡ καρτερία, ἡ καρτέρησις (als Zuſtand), gew. durch Verben.

abhaſpeln τολυπεύειν.

abhauen κόπτειν, ἀπο-, περι-, ἐκκόπτειν, τέμνειν, ἀπο-, ἐκτέμνειν, j-m etw. τινός oder τινί τι, j-m wird die rechte Hand abgehauen ἀποτέμνεταί τινος (οb. τινι) ἡ δεξιὰ οb. ἀποτέμνεταί τις τὴν δεξιάν, mit dem Beile ~ ἀποπελεκᾶν, (Holz u. dgl.) ἀποσχίζειν, e-n Wald ~ κόπτειν οb. ἐκκόπτειν οb. τέμνειν οb. ἐκτέμνειν ὕλην, Zweige ~ κολάζειν, κλαδεύειν, die äußerſten Teile von etw. ~ ἀκρωτηριάζειν (a. M.) τι.

Abhauen *n* ἡ ἀπο-, ἐκ-, περικοπή, ἡ ἀποτομή, gew. durch Verben.

abhäuten δέρειν, ἀπο-, ἐκδέρειν. [durch Verben.]

Abhäuten *n*, **Abhäutung** *f* ἡ δάρσις, ἡ ἐκδορά, gew.

abheben ἀπαίρειν, ἀφ-, ἀναιρεῖν.

abheilen ἐξυγιάζεσθαι (P.).

abhelfen ἰᾶσθαι, ἀκεῖσθαι, ἐξακεῖσθαι (M.) τι, ἐπικουρεῖν, ἐπαμύνειν, βοηθεῖν τινι, ἐπανορθοῦν (u. M.) τι.

abhellen (abklären) διυλίζειν. [λεῖν (abklüſſen).]

abherzen κατασπᾶσθαι (M.) (τῷ στόματι), καταφι-

abhetzen καταπονεῖν (ein Pferd ἵππον), κατατρίβειν.

Abhilfe *f* τὸ φάρμακον. τὸ ἐπικούρημα, ἡ ἐπικουρία, ἡ ἐπικούρησις, τὸ ἄκος (für oder gegen etw. τινός), (eines Fehlers) ἡ ἐπανόρθωσις, τὸ ἐπανόρθωμα.

abhobeln ἀπο-, συγξεῖν, ῥυκανᾶν, ῥυκάνῃ ξεῖν.

abhold ſ. abgeneigt.

abholen μετέρχεσθαί, μετιέναι τινά und τι, ἔρχεσθαι oder ἰέναι ἄξοντά τινα, κομίζειν, φέρειν (mitnehmen), M. für ſich ~, ~ laſſen μεταπέμπεσθαί (M.) τινα und τι, κελεύειν ἄγειν τινά u. τι, j-n im feierlichen Zuge ~ προσελθόντα(ς) προπέμπειν τινά, (Lohn und Geſchenke) ~ ἀπολαμβάνειν.

Abholen *n*, **Abholung** *f* ἡ κομιδή, gew. durch Verben.

abholzen ἀποξυλίζειν, einen Ort ~ ξύλα τέμνειν κατὰ χωρίον τι, ξύλων ἐρημοῦν χωρίον, ἐκ-, κατακόπτειν πάντα τὰ δένδρα, ξύλα οb. δένδρα κόπτειν.

abhorchen ὑπακούσαντα μανθάνειν τι, j-m etw. ~ παρακούειν τί τινος οb. παρά τινος.

abhören ſ. abhorchen.

Abhülfe *f* ſ. Abhilfe.

abhülſen ἀπολοπίζειν, ἀπο-, ἐκλέπειν.

abhungern λιμῷ καταπονεῖν, κατα-, oder ἐκτρύχειν, ſich ~ τήκεσθαι (P.) λιμῷ, ἀπόλλυσθαι λιμῷ, abgehungert λιμῷ ἀπειρηκώς οb. ἐκτετρυχωμένος.

abhüten ſ. abweiden.

abirren ἀποπλανᾶσθαί (P.). ἀποσφάλλεσθαί (P.), ἁφαμαρτάνειν τινός.

abjagen 1. j-m etw. βίᾳ ἀφαιρεῖσθαί (M.) τινά τι oder τινός τι, ἐξαιρεῖσθαί (M.) τινός τι, ἐξαρπάζειν τινί τι. — 2. (müde jagen) καταπονεῖν, κατατρίβειν (δρόμῳ).

abjochen λύειν, ὑπολύειν (zB. ἵππους). ἀποζευγνύναι, ἀποζυγοῦν.

abkämmen κτενίζειν.

abkämpfen j-m etw. διαγωνιζόμενον ἀποστερεῖν τινά τινος οb. ἀφαιρεῖσθαί (M.) τινά (τινός) τι, λαμβάνειν τι παρά τινος, ſich ~ ἀγωνιζόμενον ἀπαγορεύειν.

abkappen ἐπι-, ἀποκόπτειν, κολοβοῦν. [τινος.]

abkargen j-m etw. γλίσχρως ἔχοντα ἀποστερεῖν τινά

abkarten συσκευάζεσθαι (M.), ſ. verabreden; ein abgekartetes Spiel ὁμολογουμένη προστασία.

abkaufen ὠνεῖσθαί, ἐξωνεῖσθαί, πρίασθαί, ἀποπρίασθαί (M.) τι παρά τινος, ὠνῇ οb. χρήμασι παραλαμβάνειν, ἀγοράζειν τι παρά τινος, übtr. ἐξωνεῖσθαί τι, παραιτεῖσθαί οb. ἀπολύεσθαί (M.) τι χρήμασιν, ſich etw. für etw. ~ laſſen ἀντικαταλλάττεσθαί (M.) τί τινος oder ἀντί οb. ὑπέρ τινος.

Abkäufer *m* ὁ ὠνητής, gew. durch Verben.

abkehlen ἀποσφάττειν, ἀποδειροτομεῖν.

abkehren 1. (wegwenden) ἀποστρέφειν, ἀπο-, παρατρέπειν, ſich ~ ἀποστρέφειν. — 2. (abwenden) παρατρέπειν, παρακλίνειν. — 3. (durch Kehren reinigen) ἐκκορεῖν, ἐκκαθαίρειν.

abklären διυλίζειν, διηθεῖν, καθαίρειν.

abklauben ἀποτρώγειν.

abklopfen ἐκ-, ἀποσείειν, ἐκκρούειν.

abknappen ὑφαιρεῖν τινά τι.

abkneifen ἀπο-, περικνίζειν.

abknicken ἀποθρύπτειν, ἀποκλᾶν.

abknüpfen λύειν, ἀπολύειν.

abkochen ἀφέψειν, ἀποζεῖν, abgekochter Trank τὸ ἀπόζεμα, τὸ ἀφέψημα, (ſich die Mahlzeit bereiten, beim Militär) δειπνοποιεῖσθαι (M.).

Abkochen *n* ἡ ἀφέψησις.

abkommen 1. (ſich entfernen von etw., abirren) ἀποπλανᾶσθαί (P.) τινος, ἀποσφάλλεσθαί (P.) τινος, ἔξω οb. πόρρω γίγνεσθαί τινος, ἐκπίπτειν (zB. τῆς ὁδοῦ), ἔξω φέρεσθαί (P.) τινος, παραφέρεσθαί (P.) τινος, παρατρέπεσθαί (P.) τινος, (in der Rede) ἐκπίπτειν τινός, ἀπολείπειν τι, (von e-r Meinung, Gewohnheit u. dgl.) ἐξίστασθαί οb. ἀφίεσθαί τινος, προΐεσθαί τι, μεθίεσθαί τινος, ~ können σχολὴν ἔχειν οb. ἄγειν, σχολή ἐστί τινι, nicht ~ können ἀσχολίαν ἔχειν oder ἄγειν. — 2. (nicht nötig, überflüſſig ſein) περιττὸν εἶναι, οὐδενὸς ἄξιον εἶναι. — 3. (außer Gebrauch kommen, veralten) καταλύεσθαι (P.), ἀπαρχαιοῦσθαι (P.), ἀφανίζεσθαι (P.).

Abkommen *n*: ein ~ mit j-m treffen ὁμολογεῖν τινι, συναλλάττειν τινί, συντάττεσθαι (M.) πρός τινα, διοικεῖν τὰ πρός τινα.

abkömmlich οὐκ oder μὴ ἀναγκαῖος, nicht ~ ἀναγκαῖος.

Abkömmling *m* ὁ ἀπό-, ἔκγονος, ὁ ἀπό τινος (mit und ohne γεγονώς).

abkopieren von etw. ἀπεικάζειν γραφήν τινα.

abkratzen ἀποψῆν, ἀποξεῖν, ἀπο-, ἀναξύειν, ἀποκνίζειν, ἀποκνᾶν, ὄνυξι περιαιρεῖν, κνίζοντα oder κνῶντα καθαίρειν. [ſ. abbekommen.]

abkriegen: er hat etw. abgekriegt οὐ χαίρων ἀπήλλαχεν,

abkühlen ἀπο-, ἀνα-, καταψύχειν, ψύχειν, ψυχραίνειν, ψυχοῦν, ganz ~ περιψύχειν, die Luft kühlt ſich ab ἀποψύχεται (P.), auch ἀποψύχει, übtr. ἀπο-, καταψύχειν, abkühlend ψυκτικός, ἀνα-, κατα-, ἐμψυκτικός, ganz abgekühlt περίψυκτος.

Abkühlung *f* ἡ ἀνά-, ἀπό-, ἔμ-, κατά-, περίψυξις, ἡ ψῦξις, ὁ ψυγμός, ἡ ἀναψυχή.

abkündigen (öffentlich bekanntmachen) ἀνακηρύττειν, ἀναγορεύειν, δι-, ἀν-, ἐπαγγέλλειν.

Abkündigung *f* ἡ ἀνακήρυξις, ἡ ἀναγόρευσις, gew. durch Verben, auch τὸ ἀνακήρυγμα.

Abkunft *f* ἡ γενεά, τὸ γένος, der ~ nach τὸ γένος, von guter ~ εὐγενής, von niederer ~ ἀγενής, von guter ~ ſein ἀγαθὸν τὸ γένος εἶναι, ἀγαθῶν οb. ἐξ ἀγαθῶν γονέων εἶναι, καλῶς οb. εὐγενῶς γεγονέναι, von geringer ~ ſein κακῶς γεγονέναι, ἐκ ταπεινῶν εἶναι, j-s ~ ausmitteln und nachweiſen γενεαλογεῖν τινα.

abkürzen συν-, ἐπιτέμνειν, συστέλλειν, συγκόπτειν, von der Rede συντέμνειν οb. συστέλλειν λόγον, διὰ βραχυτέρων εἰπεῖν, um die Rede abzukürzen ὡς συνελόντι εἰπεῖν, eine Erzählung ~ βραχέως oder διὰ βραχέων, διὰ βραχυτέρων οb. ἐν βραχέσι διελθεῖν τι, im Schreiben ~ βραχυτέροις χρῆσθαι τοῖς γράμμασι, γράφειν συστέλλοντα τὰ γράμματα οb. διὰ συντόμων τῶν γραμμάτων, διὰ σημείων γράφειν, den Weg ~ συντέμνειν τὴν ὁδόν. abgekürzt σύντομος (2). συνεσταλμένος, βραχύτερος.

Digitized by Google

Abkürzung *f* ἡ συγκοπή, ἡ συστολή, ἡ ἐπιτομή. ἡ συντομία, ἡ συντομή, gew. durch Verben.
abküſſen καταφιλεῖν (mit u. ohne τῷ στόματι), κατασπάζεσθαι (M.).
Abküſſen *n* τὸ καταφίλημα.
abladen κατα-, ἀποτιθέναι, ἀποσκευάζειν. καταβάλλειν, ἀποσάττειν, ἀποφορτίζεσθαι (M.), ἐξαιρεῖν τὰ φορτία, (ein Fahrzeug) ἀπογεμίζειν, ἀποφορτίζειν (u. M.).
ablagern (vom Weine) παλαιοῦσθαι (P.), abgelagert παλαιός.
Ablaß *m*: ohne ~ συνεχῶς, durch διατελεῖν, διαγίγνεσθαι, διαμένειν, διάγειν mit *part.*, z.B. ich thue etw. ohne ~ διατελῶ uſw. ποιῶν τι, kirchlicher ~ ἡ συγγνώμη.
ablaſſen I *trans.* 1. von Flüſſigkeiten u. dgl. ἀφιέναι, ἀπ-, παροχετεύειν. — 2. (überlaſſen) ἀποδίδοσθαι (M., durch Verkauf), παραδιδόναι, παρα-, συγχωρεῖν, vom Preiſe etw. ~ ἀνιέναι (ἵημι) τῆς τιμῆς, ἐλάττω τίθεσθαι τὴν τιμήν. — II *intr.* (abſtehen von etw.) ἀφ-, ὑφίεσθαί τινος, ἀφ-, ἐξίστασθαί τινος, παύεσθαι od. ἀποπαύεσθαι (M.) τινος, λήγειν τινός, ἀπειπεῖν u. ἀπολείπειν mit *part.*, φεύγειν τι. ἀποτρέπεσθαι (P.) τινος (von Gewohnheiten u. dgl.). ἐὰν τι, wir müſſen nicht ~ οὐκ ἀνετέον.
Ablativ *m* ἡ ἀφαιρετικὴ πτῶσις.
ablauben ſ. abblatten.
ablauern j-n od. etw. τηρεῖν, ἐπι-, παρατηρεῖν, φυλάττειν, θηρεύειν, die Zeit od. Gelegenheit ~ καιροφυλακεῖν τι, καιροτηρεῖν, καιροσκοπεῖν, καιρὸν τηρεῖν, ἐφορμεῖν τοῖς καιροῖς.
Ablauf *m* 1. (das Abfließen) ἡ ἀπορροή, ἡ ἀπόρροια. — 2. (von der Zeit) τὸ τέλος, ἡ ἔξοδος, dem ~ nahe ſein ἐπ' ἐξόδῳ εἶναι, mit ~ des Jahres τελευτῶντος τοῦ ἔτους, nach ~ des Jahres ἐξεληλυθότος τοῦ ἔτους, vor ~ des Termines πρὶν ἐξήκειν oder ἐξεληλυθέναι τὴν προθεσμίαν, vor ~ des Waffenſtillſtandes πρὶν ἐξήκειν od. ἐξεληλυθέναι τὰς σπονδάς.
ablaufen I *trans.* 1. (durch Laufen abnutzen) τρέχοντα κατατρῖβειν, ſich die Hufe ~ τὰς ὁπλὰς ὑποτρίβεσθαι (M.), ſich die Füße ~ τοὺς πόδας ὑποτρίβεσθαι, ſich ~ ἀποκάμνειν od. ἀπαγορεύειν τρέχοντα od. θέοντα. καταπονεῖσθαι (P.) od. κατατρύχεσθαι (P.) δρόμῳ, j-m etw. ~ φθάνειν od. προφθάνειν λαβόντα τι, προλαμβάνειν τι, j-m den Vorteil ~ πλεονεκτεῖν τινος. — II *intr.* 2. (vom Waſſer) ἀπορ-, καταρρεῖν. καταφέρεσθαι (P.), (von der Zeit) ἐξ-, περι-. παρέρχεσθαι (-ιέναι), abgelaufen ſein ἐξήκειν, παροίχεσθαι, auch τελευτᾶν (ſ. Ablauf). — 3. (einen Ausgang haben) ἀποβαίνειν, προχωρεῖν, πίπτειν. es läuft etw. gut, ſchlecht für mich ἀφ' οὗ (od. χαίρων). κακῶς ἀπαλλάττω τινός, wie wird die Sache ~? πῶς ἀποβήσεται τὸ πρᾶγμα; wie wird das ~? τί ἐκ τούτων γενήσεται; das läuft gut ab ταῦτα καλῶς γίγνεται, wie wird es mit mir ~? τί γενήσεται περὶ ἐμοῦ; τί ἐγὼ πείσομαι; wie es abgelaufen iſt οἷον ἀπέβη.
ablauſchen παρακούειν τι παρά τινος, ὑπακούσαντα μανθάνειν od. παραλαμβάνειν τι, ἐνορᾶν τινί τι oder ἐν τινί τι, j-s Charakter ~ καταγιγνώσκειν τινὸς τοὺς τρόπους.
Ableben *n* ἡ ἀποβίωσις, ἡ τελευτή. ſ. Tod.
ablecken ἀπο-, περι-, διαλείχειν. ἀπολάπτειν, περιλιχμᾶσθαι.
abledern δέρειν, ἐκ-, ἀποδέρειν.
ablegen eig. ἀποτίθεσθαι (für immer), κατατίθεσθαι (momentan), eine Laſt u. dgl. ~ ἀποσκευάζεσθαι (M.), Kleidung ἀπο-, ἐκδύεσθαι (M.), von Eigenſchaften, Sitten, Gewohnheiten u. dgl. ἀποτίθεσθαι, ἀφίεσθαι, ἐξίστασθαί τινος. ἀπαλλάττεσθαί (P.) τινος, eine Meinung, ein Vorurteil ~ μεταγιγνώσκειν, μετανοεῖν, (verrichten) ἀποφαίνεσθαι. ἐπιδείκνυσθαι (M.), eine Probe, einen Eid u. dgl. ~ ſ. unter den betr. Subſtantiven.
Ablegen *n*, **Ablegung** *f* ἡ ἀπό-, ἔκδυσις. ἡ ἀπόθεσις. ἡ ἐπίδειξις. gew. durch Verben.
Ableger *m* τὸ μόσχευμα. ἡ παραφυάς (άδος), durch ~ fortpflanzen μοσχεύειν, καταμοσχεύειν, ἀποφυτεύειν, die Fortpflanzung durch ~ ἡ ἀποφυτεία, ἡ μοσχεία, ἡ μόσχευσις.
ablehnen 1. (etw. weglehnen) ἀπο-, ἐκ-, μετα-, παρακλίνειν. — 2. (von ſich abweiſen) ἀπο-, διακρούεσθαι, ἀπωθεῖσθαι, ἀποτρίβεσθαι (ernſt, entſchieden), ἀπομάχεσθαι (ſich ſträuben gegen etw., ſämtlich M.). — 3. (abſchlagen) ἀρνεῖσθαι, ἀπαρνεῖσθαι (P.). — 4. (höflich abſchlagen) παραιτεῖσθαι (M.), ἀπαξιοῦν.
Ablehnen *n*, **Ablehnung** *f* ἡ διάκρουσις, ἡ παραίτησις, gew. durch Verben.
ableihen δανείζεσθαί (M.) τι παρά τινος.
ableiſten ἀποδιδόναι, einen Eid ~ ὅρκον ὀμνύναι oder ἀπομνύναι.
ableiten ὀχετεύειν, ἀπ-, ἐξ-, παροχετεύειν, ἀπάγειν, παρα-, ἐκτρέπειν, auch ἐκβιβάζειν, einen Krankheitsſtoff ~ ἀντισπᾶν, ein ableitendes Mittel τὸ ἀντισπαστικὸν φάρμακον oder βοήθημα, (herleiten) z.B. das Geſchlecht ~ ἀνάγειν od. ἀνατείνειν τὸ γένος εἴς τινα, ἀναφέρειν τι εἴς τινα od. εἴς τι, γενεαλογεῖν τινά τινος, κατάγειν τὸ γένος ἀπό τινος, ein Wort ~ παρονομάζειν, ἐτυμολογεῖν τι ἀπό τινος, παράγειν ὄνομα ἔκ τινος, ein abgeleitetes Wort τὸ παρώνυμον, ein abgeleiteter Name τὸ παρωνύμιον.
Ableitung *f* ἡ ὀχετεία, ἡ ἐξοχετεία, ἡ ὀχεταγωγία, ~ vom rechten Wege ἡ παραγωγή, ~ eines Krankheitsſtoffes ἡ ἀντίσπασις, ~ eines Wortes ἡ παρωνυμία, ἡ ἐτυμολογία, gew. durch Verben.
Ableitungsgraben, -kanal *m* ὁ ὀχετός, ἡ διῶρυξ (χος).
ablenken I *trans.* ἀποκλίνειν, ἀποστρέφειν, ἀπάγειν, ἀπο-, ἐκ-, παρατρέπειν, das Geſpräch ~ παρατρέπειν od. ἀπαρτᾶν τὸν λόγον (von etw. τινός), den Geiſt von etw. ~ ἀπάγειν τὴν γνώμην ἀπό τινος. — II *intr.* (eine andere Richtung nehmen) ἀποστρέφεσθαι (P.), ἀποκλίνειν, ἀποκάμπτειν, vom Wege ~ ἐκτρέπεσθαι (M.) τῆς ὁδοῦ, vom Gegenſtande des Geſpräches ~ παρατρέπεσθαι (M.) τοῦ λόγου.
Ablenken *n*, **Ablenkung** *f* ἡ ἀποστροφή, ἡ παραγωγή, gew. durch Verben.
ablernen j-m etw. μανθάνειν τι παρά τινος, παραλαμβάνειν τι ἀπό τινος, ἐνορᾶν τινί τι.
ableſen 1. ἀναγιγνώσκειν, ἀναλέγεσθαι (M.). — 2. (abnehmen u. ſammeln) ἀπο-, ἀνα-, συλλέγειν, ἀποδρέπεσθαι (M.).
Ableſen *n* ἡ ἀνάγνωσις, gew. durch Verben.
ableugnen ἀρνεῖσθαί (P.), ἐξαρνεῖσθαί (P.) τι od. μή mit *inf.*, ἔξαρνον εἶναί τινος u. τι, eidlich ~ ἀπομνύναι, μή mit *inf.*
Ableugnen *n*, **Ableugnung** *f* ἡ ἄρνησις, ἡ ἐξάρνησις.
abliefern 1. παρα-, ἀποδιδόναι, φέρειν, ἀποφέρειν, ἀπάγειν (letztere drei wozu man verpflichtet iſt), (von Abgaben) εἰσφέρειν. — 2. (einſenden) ἀποπέμπειν τι πρός τινα. [gew. durch Verben.]
Ablieferung *f* ἡ παράδοσις. ἡ ἀποφορά. ἡ ἀπόδοσις.
abliegen ἀπέχειν, διεστάναι, κεχωρίσθαι, ἀπεῖναι, von etw. ~ τινός od. ἀπό τινος.
abliſten j-m etw. δόλῳ ὑφαιρεῖσθαί (M.) τί τινος od. λαμβάνειν od. ἐξάγειν δόλῳ τί τινος.
ablocken ἐξάγειν (j-m etw. τινός τι), j-n von etw. ~ ἐξάγειν τινά ἔκ τινος, j-m durch Überredung u. dgl. etw. ~ πείθειν od. παραπείθειν τινά.
ablohnen ἀποδιδόναι, ἀπο-, ἐκτίνειν μισθόν τινι, abgelohnt werden ἀπολαμβάνειν τὸν μισθόν.
ablöſchen 1. ἀπ-, ἀναψύχειν (z.B. glühendes Eiſen). — 2. (durch Löſchen tilgen) ἐξαλείφειν.
ablöſen 1. λύειν, ἀπο-, ἐκλύειν, ein Glied vom Körper ~ ἀποτέμνειν. — 2. (j-s Stelle übernehmen) διαδέχεσθαί (M.) τινι (ſeltener τινα), διάδοχον εἶναί od. γίγνεσθαί τινος, ſich ablöſend διαδοχῇ, κατὰ διαδοχήν, ἐκ διαδοχῆς, ſich einander ablöſend ἐκ διαδοχῆς ἀλλήλ-

Digitized by Google

λοις, ſich ablöſende Poſten φρουραὶ κατὰ διαδοχήν ἐπιοῦσαι, leicht abzulöſen εὐαπόλυτος (2).

Ablöſen *n*, **Ablöſung** *f* 1. ἡ λύσις, ἡ ἀπόλυσις, (e-s Gliedes) ἡ ἀποτομή. — 2. (Nachfolge) ἡ διαδοχή, gew. durch Verben.

abmachen 1. (losmachen) λύειν, ἀπολύειν τί τινος, ἀφαιρεῖν. — 2. (beendigen, erledigen, durchſetzen) διαπράττειν (auch M.), καταπράττειν, περαίνειν, ἀπο-, ἐπιτελεῖν, κατεργάζεσθαι (M.), das iſt nun abgemacht τοῦτο μὲν δὴ ἀπήλλακται, abgemachte Sachen, Dinge τὰ εἰργασμένα. — 3. (mit j-m übereinkommen) συντίθεσθαί (M.) τινι od. πρός τινα περί τινος, ὁμολογεῖν od. συνομολογεῖν τινί τι od. *inf.*, es iſt abgemacht σύγκειται. Geſchäfte mit j-m ~ χρηματίζειν πρός τινα περί τινος, abgemacht ſein τέλος od. πέρας ἔχειν, als dies abgemacht war ἐπεὶ καλῶς ταῦτα εἶχεν.

abmagern 1. ἰσχναίνεσθαι, ἀπ-, κατισχναίνεσθαι (P.), καταλεπτύνεσθαι (P.). — 2. (hinſchwinden) κατατήκεσθαι (P.), abgemagert ſein κατεσκληκέναι τὸ σῶμα.

Abmagerung *f* (des Körpers durch Krankheit) ἡ φθίσις, ἡ ἀτροφία, gew. durch Verben.

abmähen τέμνειν, Getreide ~ θερίζειν, ἐκ-, ἀποθερίζειν, poet. ἀμᾶν, ἀπ-, ἐξαμᾶν.

Abmähen *n* ὁ θερισμός, gew. durch Verben.

abmahnen ἀποτρέπειν τινά τινος od. μὴ ποιεῖν τι, παραινεῖν τινι μὴ ποιεῖν τι, οὐκ ἐᾶν τινα ποιεῖν τι, ἀποσπεύδειν, ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι μὴ ποιεῖν τι, παραπείθειν τινὰ μὴ ποιεῖν τι.

Abmahnung *f* ἡ παραίνεσις (μὴ ποιεῖν τι), ἡ ἀποτροπή od. durch Verben.

abmalen γραφῇ ἀπεικάζειν, ἀποζωγραφεῖν, auch bloß γράφειν.

Abmalen *n* ἡ ἀπεικασία, gew. durch Verben.

Abmarſch *m* ἡ ἀποκομιδή, ἡ ἄφ-, ἔξοδος, ἡ ἀνάζευξις, gew. durch Verben, ſich zum ~ anſchicken παρασκευάζεσθαι (M.) ὡς ἀπιόντα.

abmarſchieren ἀποπορεύεσθαι (P.), ἀπέρχεσθαι (-ιέναι), ἀποχωρεῖν, ἀπάγειν, ἀπαίρειν, ~ laſſen ἀπάγειν.

abmartern καταπονεῖν, κοπoῦν, ſich mit etw. ~ κατασκελετεύεσθαι (P.) ἐπί τινι.

abmatten (j-n durch Anſtrengung u. dgl.) καταπονεῖν, κόπτειν, κοπoῦν, ſich ~ κάμνειν, abgemattet ſein πονεῖν, ἀπειρηκέναι, abgemattet werden καταπονεῖσθαι, κόπτεσθαι, κατατρίβεσθαι (P.), κάμνειν, ἀποκάμνειν.

Abmattung *f* ὁ κάματος, ὁ κόπος.

abmeißeln ἀποκολάπτειν, ἀποτέμνειν od. ἀποκόπτειν (τῷ ἐγκοπεῖ).

abmergeln ἀπισχναίνειν, ἐκμαραίνειν, ἐκτρύχειν, κατασκελετεύειν; abgemergelt κατατετριμμένος, ἐκτετρυχωμένος, κατεσκελετευμένος, κατεσκληκώς.

abmerken j-m etw. ἐνορᾶν τινί τι od. ἔν τινί τι, καταγιγνώσκειν τινός τι, γιγνώσκειν, αἰσθάνεσθαι, προσέχοντα od. ἐπιμελόμενον μανθάνειν.

abmeſſen 1. μετρεῖν, ἀνα-, ἐκ-, διαμετρεῖν, etw. nach etw. ~ συμμετρεῖν τι πρός τι od. εἰς τι, ῥυθμίζειν τι πρός τι, σταθμᾶσθαί (M.) τί τινι. — 2. (beurteilen) etw. nach etw. ~ μετρεῖσθαί od. ἀναμετρεῖσθαί (M.) τι πρός τι, τεκμαίρεσθαί (M.) τί τινι, auch ἀπό od. ἔκ τινος u. πρός τι.

Abmeſſen *n*, **Abmeſſung** *f* ἡ μέτρησις, ἡ ἀνα-, ἡ συμμέτρησις, gew. durch Verben.

abmieten j-m etw. μισθοῦσθαί (M.) τι παρά τινος, μισθοῦ λαμβάνειν τι παρά τινος.

Abmieter *m* durch die Partizipien des vorhergehenden Verbs.

Abmietung *f* ἡ μίσθωσις.

abmüden ſ. ermüden.

abmüßigen ſich σχολάζειν, σχολὴν ἑαυτῷ παρέχειν od. παρασκευάζειν, ſich Zeit ~ σχολὴν ἄγειν od. ἔχειν, ich kann mir keine Zeit ~ ἄσχολός εἰμι, ἀσχολίαν od. πράγματα ἔχω.

abnagen ἀπο-, περι-, κατατρώγειν, περιεσθίειν, von etw. παρατρώγειν, παρεσθίειν τινός, es nagt mir das Herz ab ἐσθίει μοι (oder μου) τὴν καρδίαν.

Abnahme *f* 1. durch Verben od. *subst.* (ſ. ab-, Ab-nehmen). — 2. (Verringerung) ἡ ἐλάττωσις, ἡ μείωσις, ἡ ἀπόλειψις, ~ des Körpers ἡ φθίσις, ~ des Auges ἡ ἀμβλύτης (ητος) τῆς ὄψεως, ἡ ἀμβλυωπία, ~ erleiden μειοῦσθαι, ἐλαττοῦσθαι (P.), in ~ geraten παλαιοῦσθαι (P.). — 3. (Verkauf von Waren) ἡ διάπρασις, ~ finden (verkauft werden) πιπράσκεσθαι.

abnehmen I *trans.* 1. (wegnehmen) καθαιρεῖν, j-m eine Laſt ~ κουφίζειν τινὰ βάρους, ſich den Hut, Kranz u. dgl. ~ περιαιρεῖσθαι (M.), den Ring ~ περιαιρεῖσθαι τὸν δάκτυλον, Früchte vom Baume ~ δρέπεσθαι od. ἀποδρέπεσθαι (M.) καρπούς, ein Körperglied ~ ἀποτέμνειν, ἀποκόπτειν, Haar oder Bart ~ κείρειν, ἀποκείρειν, ſich die Haare oder den Bart ~ laſſen κείρεσθαι (M.), ἀποξύρεσθαι (M.), j-m e-n Eid ~ ἐξορκοῦν od. ἐξορκίζειν τινά. — 2. (Waren von j-m kaufen) ὠνεῖσθαί τι παρά τινος. — 3. (mit Gewalt j-m etwas wegnehmen) ἁφαιρεῖσθαί τινά od. τινός τι, ὑφαιρεῖσθαι (M.) τί τινος (mit Liſt). — 4. (berauben) ἀποστερεῖν τινά τινος, die Rüſtung ~ ἀποσυλᾶν τινά τι. — 5. (übernehmen) παρα-, ἀπολαμβάνειν, παραδέχεσθαι (M.). — 6. (aus etw. ſchließen, folgern, erkennen) τεκμαίρεσθαι (M.) τι ἀπό τινος, συμβάλλεσθαί (M.) τι ἔκ τινος, es läßt ſich hieraus ~ δῆλόν ἐστιν ἐκ τούτων, φαίνεται, ſoviel ich ~ kann καθ' ὅσον ἐγὼ γιγνώσκω. — II *intr.* (verringert werden) ἐλαττοῦσθαι (P.), μειοῦσθαι (P.), (von Zuſtänden) λήγειν, παύεσθαι (M.), ἀποπαύεσθαι (M.), λωφᾶν, χαλᾶν, (vom Körper) μαραίνεσθαι (P.), ἐκμαραίνεσθαι (P.), παρακμάζειν, meine Kraft nimmt ab ἀσθενέστερος γίγνομαι, die Sehkraft nimmt ab οἱ ὀφθαλμοὶ ἀμβλύτεροι γίγνονται, (~, ſo daß ein Mangel eintritt) ἐπι-, ἀπο-, ἐν-, ὑπολείπειν, der Mond nimmt ab ἡ σελήνη ἐκλείπει (doch wohl nur von Mondfinſterniſſen), bei abnehmendem Monde μηνὸς φθίνοντος.

Abnehmen *n* ἡ ἀφ-, καθαίρεσις (Wegnehmen), ἡ ἀποτομή (eines Gliedes), ἡ ἀπο-, ἐκδοχή (Übernahme), ſ. Abnahme.

Abnehmer *m* 1. ὁ δεχόμενος, gew. durch Verben, ſ. abnehmen. — 2. (Käufer) ὁ ὠνητής oder durch Verben, ſ. kaufen; die Waren finden viele ~ τὰ φορτία πολλοὺς λαμβάνει τοὺς ὠνησομένους.

Abneigung *f* (des Gemüts, = Widerwille) ἡ κακό-, ἡ δύσνοια, ἡ ἀπέχθεια, τὸ δυσμενές, ~ gegen j-n haben, hegen ἀποστρέφεσθαι (P.) τινα, δύσνουν εἶναί τινι, gegen etw. δυσχεραίνειν τι od. περί τι, δυσκόλως ἔχειν πρός τι (πρός τινα gegen j-n), es erweckt etw. ~ δι' ἀπεχθείας γίγνεταί τι, ἀπέχθειαν ἔχει od. φέρει τι, mit ~ πρός ἀπέχθειαν.

abnorm ἀλλόκοτος (2), τὸ παρὰ (τὴν) φύσιν γενόμενον.

Abnormität *f* τὸ ἀλλόκοτον, τὸ παρὰ (τὴν) φύσιν γενόμενον.

abnötigen j-m etw. ἐξ-, προαναγκάζειν τινά m. *inf.*, (ſich) ἐξάγειν βίᾳ τί τινος.

abnutzen ἀπο-, κατατρίβειν, ἐκτρύχειν τι, καταχρῆσθαί τινι, ein abgenutztes Gewand ὁ τρίβων (ωνος), τὸ τριβώνιον, abgenutzte Waffen τὰ ὅπλα πεπονηκότα, übtr. von Äußerungen (= abgedroſchen) καθημαξευμένος, τεθρυλημένος.

Abnutzen *n*, **Abnutzung** *f* ἡ ἀποτριβή, gew. durch Verben.

abordnen ἀποστέλλειν.

abortieren ἀμβλίσκειν, ἐξαμβλίσκειν, ἐξαμβλοῦν.

Abortus *m* τὸ ἄμβλωμα, τὸ ἔκτρωμα.

abpachten j-m etw. μισθοῦσθαί (M.) τι παρά τινος.

abpacken ἀποσκευάζειν, ἀποσάττειν.

abpaſſen τηρεῖν, παρα-, ἐπιτηρεῖν, φυλάττειν, die rechte Zeit ~ τὸν καιρὸν τηρεῖν, καιροφυλακεῖν, καιροσκοπεῖν, καιροτηρεῖν.

abpeitſchen μαστιγοῦν, διαμαστιγοῦν, δέρειν.

abpfänden ῥυσιάζειν, das Abgepfändete τὸ ῥύσιον.

abpflücken ἀπο-, ἀναδρέπειν (auch M.), Blüten ~ ἀπανθίζειν (auch M.), Feigen ~ ἀποσυκάζειν, Blätter ~ ἀποφυλλίζειν, Früchte ~ καρπολογεῖν.

Abpflücken *n* von Früchten ἡ καρπολογία, gew. durch Verben.

abpflügen ἀρoῦντα ἀφαιρεῖν.

Digitized by Google

abplatzen ἀπορρ-, περιρρήγνυσθαι (P.).
abpochen ἀποκόπτειν, ἀποσείειν.
abpolieren ἐκλεαίνειν, ἀπο-, συγξεῖν.
abprägen ἀποτυποῦν. [(P.) τινος u. ἀπό τινος.]
abprallen ἀφάλλεσθαι (M.) ἀπό τινος, ἀποπάλλεσθαι.
Abprallen *n* ἡ ἄφαλσις, ὁ ἀποπαλμός.
abpressen ἐκπιέζειν, j-m Geld ~ ἐκβιάζεσθαί (M.) τινι ἀργύριον, ἀργυρολογεῖν τινα.
abprügeln μαστιγοῦν, δέρειν, ἐκδέρειν.
abputzen ἀπο-, ἐκκαθαίρειν.
abquälen ἀποκνῆν, ταλαιπωρεῖν, τρύχειν, καταπονεῖν, sich ~ ἀγωνιᾶν, ἀδημονεῖν, mit etw. περί τινος, κατασκελετεύειν ἑαυτὸν ἔν τινι, μοχθεῖν ἐπί τινι.
abrahmen τὸ παχὺ τοῦ γάλακτος ἀπ-, ἐξαντλεῖν od. ἀφαιρεῖν.
abranken den Weinstock βλαστολογεῖν, οἰναρίζειν.
Abranken *n* ἡ βλαστολογία, ὁ οἰναρισμός.
abraspeln ἀποξεῖν (mit u. ohne ξύστρῃ).
abraten j-m von etw. ἀποτρέπειν τινά τινος, ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι μὴ δρᾶν od. μὴ ποιεῖν τι, οὐκ ἐᾶν τινα ποιεῖν τι, μεταπείθειν τινὰ μὴ ποιεῖν τι.
Abraten *n* ἡ ἀποτροπή, gew. durch Verben.
Abrater *m* durch die Partizipien der Verben.
abräumen ἀν-. ἀφαιρεῖν (auch M.), ἐκ-, ἀποσκευάζειν, einen Tisch u. dgl. κενοῦν, ἐκκενοῦν.
abrechnen 1. (in der Rechnung abziehen) ἀφαιρεῖν τι (λογιζόμενον). — 2. mit j-m ~ διαλογίζεσθαι (M.) πρός τινα. [ὁ πρός τινα διαλογισμός.]
Abrechnen *n*. **Abrechnung** *f* ὁ διαλογισμός, mit j-m
Abrede *f* 1. (Verabredung) ἡ συνθήκη, ἡ ὁμολογία. ~ mit j-m nehmen συντίθεσθαι (M.) πρός τινα od. τινί, ὁμολογεῖν τιν: mit folg. *inf*., τάττεσθαι (M.) πρός τινα περί τινος, der ~ gemäß ἐκ τῶν ὡμολογημένων, κατὰ τὴν ὁμολογίαν. — 2. (etw. in Abrede stellen = leugnen) ἀρνεῖσθαί (P.) τι od. mit *inf*. (auch mit μή), ἔξαρνον εἶναι od. γίγνεσθαί τι od. περί τινος od. mit *inf*., οὐ φάναι τι, ἀντιλέγειν (wenn es = widersprechen), ἐναντιοῦσθαι (P.).
abreden s. abmahnen, abraten.
abreiben 1. (durch Reiben entfernen) ἀπο-. ἐκ-, περιτρίβειν, (zum Zwecke der Reinigung) σμῆν, σμήχειν, ἀποσμήχειν, ἀποψῆν, ψήχειν. — 2. (durch Reiben abnutzen) κατα-, ἐπιτρίβειν, ἀποθλίβειν, mit dem Striegel ἀποστλεγγίζειν. [durch Verben.]
Abreiben *n*, **Abreibung** *f* ἡ ἀπότριψις, ἡ σμῆξις, gew.
Abreise *f* ἡ ἔξοδος, ἡ ἀποχώρησις, ἡ ἀπαλλαγή, ἡ ὁρμή, zur See ὁ πλοῦς, ὁ ἀπό-, ὁ ἔκπλους, ἡ ἀναγωγή, gew. durch Verben, s. d. folg., zB. vor der ~ πρὶν ἀπελθεῖν, nach der ~ ἀπελθών, bei der ~ ὁρμώμενος ἤδη, ἀπαίρων ἤδη, Anstalten zur ~ treffen παρασκευάζεσθαι (M.) ὡς ἀπιόντα.
abreisen ἀπ-, ἐξέρχεσθαί (-ιέναι) τινος od. ἐκ τινος, ἀπαλλάττεσθαι (P.) τινος, ἀπαίρειν, ὁρμᾶν. ὁρμᾶσθαι (P.), zu Wasser ἐκ-, ἀποπλεῖν, ἀνάγεσθαι (M. u. P.), abgereist sein οἴχεσθαι.
abreißen I *trans*. 1. (durch Reißen trennen) ἀπορρ-, περιρρηγνύναι, ἀφαιρεῖν, ἀπο-, περισπᾶν, ἀπαράττειν, ἀποσπαράττειν, Zweige od. Blätter ἀπο-, περικλᾶν, (von Gegenständen, die man am Leibe hat) περισπᾶσθαι (M., zB. eine Kopfbedeckung, e-n Ring u. dgl.) — 2. (niederreißen) κατ-, ἀναιρεῖν, κατασκάπτειν, (e-n Abriß machen) διαγράφειν τι. — II *intr*. ἀπορρήγνυσθαι (P.).
Abreißen *n* ἡ ἀπόρρηξις, ὁ ἀποσπασμός. ἡ καθαίρεσις, ἡ κατασκαφή, ἡ κατάτριψις, ἡ περίκλασις, gew. durch Verben. [κόπτειν. sich etw. ~ M.]
abrennen ἐν δρόμῳ od. τρέχοντα ἀποκρούειν. περι-
abrichten παιδεύειν, διδάσκειν, κατασκευάζειν τινά mit *inf*., (von Tieren) τιθασεύειν, δαμάζειν, ein Pferd πωλοδαμνεῖν, einen Hund ἐπιτηδεύειν πρός τι, zB. auf den Tierfang πρὸς τὸ αἱρεῖν τὰ θηρία, e. nicht abgerichteter (roher) Hund ἄπειρος κύων, nicht abgerichtet ἀνάγωγος (2).

Abrichten *n*, **Abrichtung** *f* ἡ παίδευσις, ἡ παιδεία, ἡ τιθασεία, ἡ δάμασις, gew. durch Verben.
abrinden ἀπο-, ἐκλεπίζειν. einen Baum ἀποφλοιοῦν δένδρον.
abrinnen καταρρεῖν. καταφέρεσθαι (P.), s. abfließen.
Abriß *m* ἡ διαγραφή, ἡ σκιαγραφία, ἡ γραφή, ἡ ὑπογραφή, einen ~ von etw. entwerfen δια-, ὑπογράφειν (auch M.) τι.
abrollen ἀν-. ἐξελίττειν.
abrücken *trans*. ἀπο-, μετακινεῖν, ἀπο-, μετατιθέναι, *intr*. = abziehen (s. d.). [τοντα.]
abrudern ἀπελαύνειν τὴν ναῦν ταῖς κώπαις od. ἐρέτ-
abrufen 1. ἀπο-. ἐκ-, μετακαλεῖν. — 2. (laut rufen) βοᾶν. ἀναβοᾶν. — 3. (zurückrufen) ἀνακαλεῖν.
abrunden ἀπο-, περιτορνεύειν, στρογγυλίζειν, στρογγυλοῦν (auch übtr.), κυκλοτερὲς ποιεῖν.
abrupfen ἀποκνίζειν, ἀπο-, περιτίλλειν (bes. von Haaren, Federn u. dgl.).
abrüsten διαλύειν τὸ πῆγμα. (die Vorbereitungen zum Kriege einstellen) κατατίθεσθαι τὰ ὅπλα. παύεσθαι (M.) πολεμοῦντα. [νάκη ἀποκόπτειν. ἀποξιφίζειν.]
absäbeln τῇ κοπίδι (Säbel) od. τῷ ξίφει od. τῇ ἀκι-
Absage *f* ἡ ἀπόρρησις, gew. durch Verben.
absagen ἀπαγορεύειν, ἀποφάναι. ἀπειπεῖν gew. m. *inf*. und μή, durch einen Herold ἀποκηρύττειν, einen Besuch ~ lassen κελεύειν λέγειν τινὰ μὴ παρέσεσθαι od. μὴ ἥξειν πρός od. παρά τινα, ein abgesagter Feind ὁ ἀδιάλλακτος ἐχθρός, ὁ ἔχθιστος, ein abgesagter Feind von j-m oder etw. sein μισεῖν τι oder τινα εἰς τὰ ἔσχατα.
absägen ἀπο-. ἐκπρίειν.
absatteln ἀφαιρεῖν τὸ ἐφίππιον (auch *pl*.), ἀποσκευάζειν, ἀποσάττειν. den Reiter ~ (vom Pferde) ἐκτραχηλίζειν. ἀποσείεσθαι (M.) τὸν ἐπιβάτην.
Absatz *m* 1. (Ruhepunkt) ἡ ἀνάπαυσις, ἡ παῦλα. ἡ ἀνάπαυλα, einen ~ machen παῦλαν λαμβάνειν, ἀναπαύεσθαι (M.), in der Rede διαλαμβάνειν λέγοντα, ~ in der Rede. in der Schrift τὸ κῶλον, ἡ ἀπόθεσις, die Absätze an dem Schuhwerk τὰ τῶν ὑποδημάτων ἴχνη. ~ am Halme τὸ γόνυ (ατος), ἡ διαφυή, ~ an einer Mauer τὸ διειλημμένον τοῦ τείχους. — 2. (Verkauf) ἡ πρᾶσις, ἡ διάπρασις. ἡ διάθεσις, ~ finden διάθεσιν ἔχειν. διαπιπράσκεσθαι (P., von Waren), ἔχειν ὅπως διατίθεσθαι (vom Verkäufer), guten ~ finden πολλὰ πιπράσκειν. ῥᾷστα ἔχειν διατίθεσθαι (vom Verkäufer), ὠνητὰς ἔχειν πολλούς (auch von Waren), es findet etw. keinen ~ οὐκ ἔχει τι διάθεσιν. διάθεσις οὐκ ἔστι τινός, ἄπρατον γίγνεταί τι, Mangel an ~ ἡ ἀπρασία. — 3. (Bodensatz bei Flüssigkeiten) τὸ ὑπόστημα, ἡ ὑπόστασις, ἡ ὑποστάθμη.
abschaben ἀποξεῖν, ἀπο-, ἐκκνῆν, ein abgeschabtes Gewand τὸ κατατετριμμένον ἱμάτιον, ὁ τρίβων (ωνος), τὸ τριβώνιον.
abschaffen 1. (von Einrichtungen) λύειν. καταλύειν. ἀναιρεῖν, ἀκυροῦν. ἀθετεῖν, ἀποτίθέναι (auch M.). μετατίθεσθαι. — 2. (entlassen) ἀποπέμπειν, ἀφιέναι. — 3. (verkaufen) ἀποδίδοσθαι (M.), von Tieren οὐκέτι τρέφειν.
Abschaffen *n*, **Abschaffung** *f* ἡ κατάλυσις, ἡ ἀκύρωσις, ἡ ἀναίρεσις, ἡ ἀθέτησις, ἡ ἀποπομπή, ἡ ἄφεσις, ἡ ἀπόδοσις. gew. durch Verben.
abschälen λοπίζειν, ἀπο-, ἐκλέπειν (-πίζειν), rings ~ περιλοπίζειν. Bäume φλοΐζειν, περιαιρεῖν τὸν φλοιόν.
abschattieren σκιαγραφεῖν.
Abschattierung *f* ἡ σκιαγραφία.
abschätzen τιμᾶν. διατιμᾶσθαι (M.) mit *gen*. pretii. etw. hoch ~ τιμᾶν τι μεγάλου od. πολλῶν χρημάτων, sich (*dat*.) ~ lassen ἀποτιμᾶσθαι (M.). mutmaßlich ~ εἰκάζειν.
abschätzig εὐκαταφρόνητος (2), φαῦλος. ~ über j-n urteilen παρ' ὀλίγον od. παρ' οὐδὲν ποιεῖσθαί (M.) τινα. [maßliche ~ ἡ εἰκασία.]
Abschätzung *f* ἡ τιμή. ἡ τίμησις, ἡ διατίμησις. mut-

Digitized by Google

Abſchaum *m* (ein verworfener Menſch) τὸ κάθαρμα, τὸ ἀποκάθαρμα, ὁ ἐξωλέστατος od. εἰς τὸ πᾶν διεφθαρμένος.
abſchäumen ἀπαφρίζειν, ἀπαντλεῖν τὸν ἀφρόν.
abſcheiden 1. (abſondern) ἀποχρίνειν, ἀποχωρίζειν, διορίζειν. — 2. (ſich entfernen) ἀπαλλάττεσθαι (P.), ὑποχωρεῖν, aus der Welt ~ ἀπαλλάττεσθαι τοῦ ζῆν, ἀποθνήσκειν, τελευτᾶν, die Abgeſchiedenen οἱ τεθνεῶτες. οἱ καμόντες, abgeſchieden (einſam) ἔρημος.
Abſcheiden *n*, **Abſcheidung** *f* durch Verben, (= Tod) ὁ θάνατος.
abſcheren κείρειν, ἀποκείρειν. ξυρεῖν, ἀποξυρεῖν, Schafe πεκτεῖν, πέκειν, ἀποπέκειν.
Abſcheu *f* ὁ βδελυγμός, ἡ βδελυγμία, τὸ στύγημα, ἡ ἀπότρεψις, ~ haben βδελύττεσθαι (P.), μυσάττεσθαι (P.), ἀποστρέφεσθαι (P.), vor etw. τί, καταπτύειν. στυγεῖν.
abſcheuern περιπλύνειν. ἐκκορεῖν. περισμῆν.
abſcheulich βδελυρός, βδελυκτός. παμβδελυρός. μυσαρός, μιαρός, ἐναγής. auch αἰσχρός. δεινός.
Abſcheulichkeit *f* ἡ βδελυρία, ἡ μιαρία. τὸ αἶσχος. (abſcheuliche Handlung) τὸ αἰσχρὸν oder ἀνόσιον ἔργον, τὸ μύσος.
abſchicken ἀποπέμπειν. ἀφιέναι (von Perſonen u. Sachen), διαπέμπειν (nach verſchiedenen Richtungen), ἀπο-, ἐξαποστέλλειν (von Perſonen, Heeren und Flotten), ἐκπέμπειν (von Heeren, Flotten u. Kolonien).
Abſchicken *n*, **Abſchickung** *f* ἡ ἀποπομπή, ἡ ἀποστολή, ἡ ἔκπεμψις, gew. durch Verben.
Abſchied *m* 1. (Entfernung) ἡ ἀπαλλαγή, ἡ ἀποχώρησις. der ~ vom Leben ἡ ἀπαλλαγὴ τοῦ ζῆν, ~ von j-m nehmen δεξιωσάμενον od. ἀσπασάμενον ἀπέρχεσθαι (-ιέναι), ἀπαλλάττεσθαι (P.) τινος. ἀσπάζεσθαι (M.) τινα, προσειπεῖν τινα τὰ ὕστατα. — 2. (Entlaſſung) ἡ ἀποπομπή, ἡ ἀπόπεμψις. gew. durch Verben., ſ. entlaſſen, j-m den ~ geben ἀποπέμπειν od. ἀφιέναι τινά. den ~ nehmen ἐξίστασθαι τῆς ἀρχῆς, ἀπειπεῖν τὴν ἀρχήν (von Beamten). ἀποστρατεύεσθαι (M.), ἐξίστασθαι τῆς στρατείας (von Soldaten). einer Sache den ~ geben χαίρειν ἐᾶν τι. ἀφ-. προΐεσθαί τι.
Abſchiedsaudienz *f* ἡ πρὸ τοῦ ἀπελθεῖν od. πρὸ τῆς ἐξόδου ἔντευξις, eine ~ gewähren συντακτικὴν ὁμιλίαν παρέχειν.
Abſchiedsbeſuch *m*, ſ. das vorhergehende Wort; j-m einen ~ machen ἀσπασόμενον ἐντυγχάνειν τινί, ἀσπάζεσθαί (M.) τινα. [geben ἐξιτήρια ἑστιᾶν τινα.)
Abſchiedsfeſt *n*. **-ſchmaus** *m* τὰ ἐξιτήρια. j-m einen ~
Abſchiedskuß *m* τὸ ὕστατον φίλημα. den ~ geben ἀπαλλαττόμενον τὸ ὕστατον φιλεῖν od. φιλεῖν τινα τὸ ὕστατον πρὶν ἀπελθεῖν.
Abſchiedsrede *f* ὁ ἐξιτήριος od. συντακτικὸς λόγος.
abſchießen 1. ein Geſchoß βάλλειν. ἀφιέναι. ἀποτοξεύειν (einen Pfeil ~), ἐξαποστέλλειν (von einem groben Geſchütz). — 2. (wegſchießen) βάλλοντα oder τοξεύοντα ἀποκόπτειν od. ἀφαιρεῖν τινά τι od. ἀποστερεῖν τινά τινος.
Abſchießen *n* ἡ βολή, ἡ ἄφεσις. gew. durch Verben.
abſchiffen ἀπο-, ἐκπλεῖν, ἀν-, ἐξανάγεσθαι (P. u. M.), ἀναγωγὴν ποιεῖσθαι (M.).
abſchildern γράφειν. διεξέρχεσθαι (von mündlicher und ſchriftlicher Darſtellung). χαρακτηρίζειν (etw. nach ſeiner Eigentümlichkeit ~).
abſchinden ἀπο-. ἐκδέρειν.
abſchirren ἀποζευγνύναι. ἀποζυγοῦν, λύειν.
abſchlachten σφάττειν. κατα-. ἀποσφάττειν.
Abſchlachtung *f* ἡ σφαγή. gew. durch Verben.
Abſchlag *m* 1. (Verminderung des Preiſes) ἡ μείωσις. ἡ ἐλάττωσις (τῆς τιμῆς). auf ~ bezahlen προκαταβάλλειν τι τῆς τιμῆς od. τῶν χρημάτων. auf ~ nehmen προλαμβάνειν τι τῆς τιμῆς. — 2. (Zahlung auf ~) ἡ προκαταβολή. ὁ ἀρραβών (ῶνος). ἡ κατὰ μέρος ἀπόδοσις.
abſchlagen I *trans.* 1. ἀποκρούειν. ἀπο-, περικόπτειν, ἀποτέμνειν, zB. j-m den Kopf ~ τινός τὴν κεφαλήν, es iſt ihm der Kopf abgeſchlagen worden ἀποτέτμηται τὴν κεφαλήν. — 2. (durch Schlagen abwehren, zurückſchlagen), zB. den Angriff ~ τὰς προσβολὰς ἀποκρούεσθαι (M.), die Feinde ~ ἀπωθεῖσθαι (M.) τοὺς πολεμίους, τρέπειν oder τρέπεσθαι (M.) τοὺς πολεμίους. — 3. (verjagen) eine Bitte ~ ἀρνεῖσθαι. ἀπαρνεῖσθαι (P.). ἀπαγορεύειν, ἀποφάναι, οὐ φάναι. ἀναινεῖσθαι. ἀναίνεσθαι. ἀπαναίνεσθαι (M.), οὐ πείθεσθαί (P.) τινι. ich werde dir nichts ~ οὐκ ἀτυχήσεις παρ' ἐμοῦ οὐδενός ὧν ἂν βούλῃ, πάντων τεύξῃ ὧν ἂν δέῃ, οὐκ ἀτυχήσεις παρ' ἐμοῦ οὐδενός. — 4. das Waſſer ~ (= harnen) οὐρεῖν. — II *intr.* (vom Preiſe) μειοῦσθαι, ἐλαττοῦσθαι (P.), der Preis von etw. ſchlägt ab ἐλάττονος πωλεῖται oder ἀποδίδοται τι.
abſchlägig (-glich): j-n ~ beſcheiden, eine ~e Antwort geben οὐκ ἀποδέχεσθαι (M.) τινα. ἄπρακτον ἀποπέμπειν τινά. οὐ πείθεσθαι (P.) τινι. οὐ φάναι, ἀποφάναι, ἀρνεῖσθαι, ἀπαρνεῖσθαι (P.), von j-m eine ~e Antwort bekommen ἀτυχεῖν od. ἀπρακτεῖν παρά τινος. ἄπρακτον ἀπαλλάττεσθαι (P.) τινος. οὐ πείθειν τινά, ~e Antwort ἡ ἄρνησις, ἡ ἐξάρνησις (ſeitens des Gebers). ἡ ἀπότευξις (ſeitens des Empfängers).
Abſchlagszahlung *f* ἡ προκαταβολή, ὁ ἀρραβών (ῶνος).
abſchleifen τῇ ἀκόνῃ (mit dem Schleifſtein) περιτρίβειν od. λεαίνειν od. ὑφ-, περιαιρεῖν, übtr. παιδεύειν, εὐκοσμον ποιεῖν τινα, abgeſchliffen ἐπί-. περίτριπτος (2), κομψός, ἀστεῖος.
abſchleudern σφενδονᾶν, ἀποσφενδονᾶν, ἀφιέναι.
abſchließen 1. (zuſchließen, verſchließen) ἀπο-, κατακλείειν. — 2. (zuſtande bringen) ἀποτελεῖν, ἀπεργάζεσθαι (M.), περαίνειν. συμπεραίνειν, διαπράττειν (auch M.), τέλος ἐπιτιθέναι τινί, die Rechnung ~ ἀνα-, συγκεφαλαιοῦν τὸν λογισμόν. einen Vertrag mit j-m ~ συντίθεσθαι (M.) τινι u. πρός τινα, συνθήκην ποιεῖσθαι (M.) τινι u. πρός τινα, einen Frieden ~ σπονδὰς ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα, einen Kauf ~ ὠνὴν ποιεῖσθαι (M.). — 3. ſich von der Welt ~ ἐξίστασθαι oder μεθίεσθαι τῶν ἀνθρωπίνων σπουδασμάτων oder πραγμάτων.
abſchlürfen ἀπορροφεῖν (etw. τί, von etw. τινός).
Abſchluß *m* τὸ τέλος, τὸ πέρας, ἡ διάπραξις, einer Rechnung ἡ τῶν λογισμῶν συγκεφαλαίωσις, eines Bündniſſes αἱ σπονδαί. gew. durch Verben, zum ~ bringen ſ. abſchließen, zum ~ kommen τέλος od. πέρας λαμβάνειν, περαίνεσθαι (P.).
abſchmeicheln j-m etw. κολακεύοντα oder θωπεύοντα od. κολακείᾳ od. θωπείᾳ τυγχάνειν τινός od. λαμβάνειν παρά τινος.
abſchmeißen ſ. abwerfen.
abſchmelzen I *trans.* ἀπο-, περιτήκειν. (von Metallen) χωνεύοντα λύειν od. ἀπολύειν. — II *intr.* durch das *pass.* dieſer Verben.
abſchmutzen ἀναχρωννύναι. [πόρπης).)
abſchnallen λύειν (mit oder ohne ἐκ περόνης oder ἐκ
abſchneiden 1. ἀποτέμνειν, ἀποκόπτειν, ἀφαιρεῖν (mit u. ohne τέμνοντα). περιτέμνειν (ringsum ~). τέμνειν ἀπό u. ἐκ τινος. mit der Schere ~ ἀποφαλίζειν. die Spitze ~ ἀκροτομεῖν, ſich die Nägel ~ ὀνυχίζεσθαι. ἀπονυχίζεσθαι (M.). Hände, Füße, Naſen, Ohren ~ ἀκρωτηριάζειν, j-m die Kehle ~ ἐκτέμνειν τὴν λάρυγγά τινος. ἀποσφάττειν τινά. — 2. (die Verbindung mit j-m oder etw. hemmen) ἀποκλείειν τινά τινος. ἀπείργειν τινά τινος, die Feinde ~ ἀπολαμβάνειν, ἀπο-. ὑποτέμνεσθαι (M.). j-m den Rückzug ~ διακλείειν τινὰ τῆς ἐπανόδου. j-m die Hoffnung ~ ὑποτέμνειν τὰς ἐλπίδας τινός od. τινί. j-m die Gelegenheit ~ ὑποτέμνεσθαι τοὺς χρόνους τινός. — 3. (entziehen) περι-. παρ-. ἀφαιρεῖσθαί (M.) τινά τι u. τινός τι.
Abſchneiden *n* ἡ τομή. ἡ ἀποτομή, ἡ ἀπό-, ἡ διάκλεισις. ἡ ἀφαίρεσις. gew. durch Verben.

Digitized by Google

abſchnellen ἀποπάλλειν, ἀποσφενδονᾶν (ein Geſchoß), ἀφιέναι (einen Bogen), *intr.* durch das *pass.* dieſer Verben.
Abſchnitt *m* ἡ τομή, ἡ ἀποτομή, τὸ τμῆμα, τὸ ἔκτμημα, (in der Rede) ἡ περίοδος, τὸ κῶλον, (in der Schrift) τὸ κεφάλαιον, ἡ περιοχή, (in der Zeit) ἡ περίοδος.
Abſchnitzel *n* τὸ σμίλευμα, τὸ ἀποσμίλευμα.
abſchnitzeln ἀποσμιλεύειν.
abſchnüren λύειν.
abſchöpfen ἀπαντλεῖν, ἀπαρύτειν, ἀφαιρεῖν, den Schaum von etw. ~ ἀπαφρίζειν τι.
abſchrauben κοχλίαν ἐξέλκειν, κοχλίαν ἐξαιροῦνται λύειν.)
abſchrecken j-n von etw. φόβῳ ἀποτρέπειν τινά τινος od. μὴ ποιεῖν τι, ἐκπλήττειν τινὰ μὴ ποιεῖν, ſich ~ laſſen φόβῳ ἀποτρέπεσθαι (P.) τινος oder ἐκπλήττεσθαι (P.) μὴ ποιεῖν τι, abſchreckend φοβερός, ἀποτρόπαιος (2), um des abſchreckenden Beiſpiels willen ſtrafen ἀποτροπῆς ἕνεκα κολάζειν.
Abſchreckung *f* durch Verben.
Abſchreckungsmittel *n* ἡ ἀποτροπή.
abſchreiben 1. ἀπο-, ἐκ-, μεταγράφειν, eine Schuld ἀπογράφειν. — 2. (brieflich aufſagen) γράφειν oder ἐπιστέλλειν μὴ mit *inf.* — 3. (durch Schreiben abnutzen) γράφοντα ἀπο-, κατατρίβειν. — 4. (kopieren) ἀντίγραφα ποιεῖσθαι (M.) od. λαμβάνειν τινός.
Abſchreiber *m* durch das *part.* der vorhergehenden Verben, (von Büchern zur Vervielfältigung od. Herausgabe) ὁ βιβλιογράφος.
abſchreien *trans.* βοῶντα od. κράζοντα καταλέγειν od. (vorleſend) ἀναγιγνώσκειν. *refl.* ſich ~ (ſich müde ſchreien) βοῶντα od. κράζοντα ἀπο-, ἐκκάμνειν od. ἀπαγορεύειν.
abſchreiten (= mit Schritten abmeſſen) βηματίζειν, βήμασιν ἀναμετρεῖν (auch M.), ſ. abſteigen.
Abſchrift *f* τὸ ἀπόγραφον, τὸ ἀντίγραφον, τὸ ἀντίγραμμα, ἡ ἀντιγραφή, eine ~ von etw. machen oder nehmen ποιεῖσθαι (M.) oder λαμβάνειν ἀντίγραφά (*neutr. pl.*) τινος, ſ. abſchreiben.
abſchuppen ἀπολεπίζειν, λεπίδας ἀφαιρεῖν.
Abſchuß *m* 1. = Abſchießen, ſ. d. W. — 2. (des Waſſers) ἡ φορά, ἡ καταφορά. — 3. (abſchüſſiger Ort) ἡ κατάφερεια, ὁ κρημνός, gew. das *neutr. sing.* der *adj.*, ſ. unter abſchüſſig.
abſchüſſig κατάντης, πρανής, κατακλινής, καταφερής, ἑτεροκλινής, ἐπικλινής, ſehr ~ κρημνώδης, ἀπόκρημνος, κατάκρημνος, ἀπότομος (ſämtlich 2).
Abſchüſſigkeit *f* ἡ καταφέρεια, beſſer durch das *neutr. sing.* der vorhergehenden *adj.*
abſchütteln ἀπο-, ἐκ-, κατασείειν, ἀποτινάττεσθαι (M.), den Reiter (vom Pferde) ~ ἀποσείεσθαι, ἀποκρούεσθαι (M.), das Joch ~ τὸ ζυγὸν ἀποσείεσθαι (M.), den Staub ~ σοβεῖν τὴν κόνιν, Vorwürfe, Tadel, Traurigkeit ~ ἐγκλήματα, φόγον, λύπας ἀποσείεσθαι oder ἀπωθεῖσθαι (M.), übtr. ἀποτρίβεσθαι (M).
abſchütten ἀπο-, διᾳ-, κατα-, προχεῖν.
abſchwächen einen Ausdruck συστέλλειν τοὺς λόγους, die Wirkung ~ μειοῦν τὴν δύναμιν.
abſchwären ἕλκει φθείρεσθαι (P.).
abſchwatzen j-m etw. παραπείθειν (θωπεύμασί) τινα ὥστε δοῦναί τι, παραπειθόντα λαμβάνειν τι παρά τινος oder ἐξάγειν τί τινος. θωπεύμασιν ἐξάγειν τί τινος.
abſchwefeln διαθειοῦν.
abſchweifen (bſd. in der Rede) πλανᾶσθαι, ἀποπλανᾶσθαι (P.) ἀπό τινος oder τινός, ἐκ-, παρατρέπεσθαι (P.), ἐκβαίνειν, ἐκβολὴν ποιεῖσθαι (M.) τοῦ λόγου, ἔξω δρόμου φέρεσθαι (P.), vom Rechte παρεκβαίνειν τοῦ δικαίου, zu etw. ~ ἐκβαίνειν ἐπί τι.
Abſchweifung *f* ἡ ἀποπλάνησις, ἡ πλάνη, ἡ ἐκ-, παρατροπή, ἡ ἐκβολή, ἡ παρέκβασις, gew. durch Verben.
abſchwemmen ἀποκλύζειν, ἀποπλύνειν.
abſchwören ἀπ-, ἐξομνύναι (auch M.) τι od. mit *inf.* u. μή od. folg. ὡς οὐ, διόμνυσθαι mit *inf.* u. μή, ἐπομόσαντα ἀρνεῖσθαι (P.), (ſich eidlich von etw. losſagen) ἐπομόσαντα ἀπειπεῖν.
Abſchwören *n*, **Abſchwörung** *f* ἡ ἐξ-, ἀπομοσία, ἡ ἀπώμοσις, ſtets zum ~ bereit ἀπωμοτικός.
abſegeln ἀπο-, ἐκπλεῖν, ἀν-, ἐξανάγεσθαι (P. u. M.), ἀναγωγὴν ποιεῖσθαι (M.), αἴρειν.
Abſegeln *n* ὁ ἀπό-, ἔκπλους, ἡ ἀναγωγή.
abſehen I *intr.* 1. (wegſehen) ἀφοράν, παρορᾶν, παραβλέπειν, übtr. οὐκ ἔχειν λόγον τινός, abgeſehen davon ἄνευ od. χωρὶς τούτου (τούτων). — II *trans.* 2. (bis ans Ende ſehen) καθορᾶν, ἀφορᾶν, ἐξικνεῖσθαι τῷ ὄμματι. — 3. j-m etw. ~ καθορᾶν, μανθάνειν τι παρά τινος, j-m alles an den Augen ~ θεραπεύειν τινά, χαρίζεσθαι (M.) τινι κατὰ πάντα, ποιεῖν ὅ τι ἂν τις οἰηθῇ ποιήσας χαριεῖσθαι τινι. — 4. (begreifen) ἐν-, κατανοεῖν. — 5. (abpaſſen) ἐπι-, παρατηρεῖν, die günſtige Zeit ~ ἐπιτηρεῖν καιρόν, καιροσκοπεῖν, es auf etw. ~ ἐνέχειν, προσέχειν τινί, τηρεῖν τι, ἐπινοεῖν τι, dies iſt auf mich abgeſehen τοῦτο πρός od. ἐπ' ἐμὲ τείνει.
Abſehen *n* ἡ ἐπίνοια, ſ. Abſicht.
abſeihen ἀπ-, διηθεῖν.
abſeits ἄπωθεν, χωρίς, δίχα.
abſenden ἀποστέλλειν, ἀπο-, ἐκπέμπειν, ἀφιέναι.
Abſendung *f* ἡ ἀποστολή, ἡ ἀπό-, ἔκπεμψις, ἡ ἀπο-, ἐκπομπή, gew. durch Verben.
abſengen ἀφεύειν, ἐπικαίειν (-κᾱ́σειν).
abſenken (Pflanzen) μοσχεύειν, καταμοσχεύειν. ἀποφυτεύειν.
Abſenken *n* ἡ μόσχευσις, ἡ καταμόσχευσις, ἡ μοσχεία, ἡ ἀποφυτεία.)
Abſenker *m* τὸ μόσχευμα, ἡ παραφυάς (ἄδος).
abſetzen I *trans.* 1. κατατιθέναι, ἀποτίθεσθαι (M.). — 2. (verkaufen) ἀπεμπολᾶν, διατίθεσθαι (M.), ἀποδίδοσθαι (M.). — 3. (entwöhnen) ἀπογαλακτίζειν. — II *intr.* (aufhören, abbrechen) παύεσθαι, ἀνα-, διαναπαύεσθαι (M.), λήγειν λέγοντα, ἀναγιγνώσκοντα, ohne abzuſetzen ἀδιαλείπτως, συνεχῶς. οὐ (μὴ) διαλείποντα. οὐ (μὴ) παυόμενον.
Abſetzen *n*, **Abſetzung** *f* v. d. Beamten ἡ κατάπαυσις, gew. durch Verben.
abſeufzen ſich στενάζοντα ἀπαγορεύειν (ἀπειπεῖν) od. κάμνειν od. ἑαυτὸν καταπονεῖν.)
Abſicht *f* 1. (das Streben nach einem Zweck; ſubjektiv) ἡ βουλή, ἡ βούλησις (Wille), ἡ προαίρεσις (Vorhaben), ἡ διάνοια, ἡ ἐπίνοια, ἡ γνώμη (der dem Thun zugrunde liegende Gedanke), ἡ περιβολή (Zweck, z. B. der Zweck der Rede ἡ περιβολὴ τοῦ λόγου), böſe ~ ἡ ἐπιβουλή, in welcher ~? τί βουλόμενος, τί ἐπινοῶν, τί διανοούμενος, ich thue etw. mit ~ ποιῶ τι βουλόμενος od. ἐκ προαιρέσεως od. ἐκ προνοίας (mit Vorbedacht), ἐκ προθέσεως (mit Vorſatz), ich thue etw. in der ~, um ποιῶ τι ἐπίτηδες od. διὰ τοῦτο, ταύτῃ τῇ διανοίᾳ od. γνώμῃ, ἵνα, ohne ~ εἰκῇ, ἄλλως, in guter ~ ἀπὸ καλῆς γνώμης. ἐπ' ἀγαθῷ, in böſer ~ κακόν τι ἐπινοῶν, ἐπὶ κακῷ, aus böſer ~ ἐξ ἐπιβουλῆς, in feindlicher ~ ἐπὶ πολέμῳ, redliche ~en haben δίκαια φρονεῖν, böſe ~en gegen j-n haben od. hegen κακὸν ἐπινοεῖν τινι, ἐπιβουλεύειν τινι, ~en auf etw. haben ἐπιβουλεύειν τινί (im böſen Sinne), ἐπιθυμεῖν τινος, στοχάζεσθαι (M.) τινος. — 2. (das, was man beabſichtigt; objektiv) ὁ σκοπός, τὸ τέλος, τὸ ἐπινοούμενον, τὸ βουλόμενον, ſeine ~ bei j-m erreichen τυγχάνειν ὧν βούλεταί τις παρά τινος, προχωρεῖ τί τινι ἀπό τινος, in ~ auf κατά. εἰς, πρός mit *acc.*
abſichtlich *adj.* ἐπιτηδευτός, προαιρετός, ἑκούσιος, ἑκών, *adv.* ἐπίτηδες, γνώμῃ, ἐκ προθέσεως, ἐκ προαιρέσεως, ἐκ προνοίας, ἑκουσίως, auch ἀπὸ γνώμης, προαιρετῶς.
abſichtslos *adj.* ἀκούσιος (2), ἄκων (ohne Willen, nur von Perſonen), μάταιος, εἰκαῖος (ohne Zweck), *adv.* μάτην, εἰκῇ.

Digitized by Google

absieden ἀφέψειν, ἀποζεῖν. abgesotten ἑφθός. ἑψητός. ἄπεφθος (2).

absingen ᾄδειν, ἀπᾴδειν, διέρχεσθαι od. περαίνειν [ᾄδοντα.]

Absingen *n*, **Absingung** *f* durch die Verben, unter ~ von Hymnen marschierten sie ὕμνους ᾄδοντες ἐπορεύοντο.

absitzen I *intr.* vom Pferde ~ καταβαίνειν ἀφ' ἵππου, j-n ~ lassen καταβιβάζειν τινὰ ἀφ' ἵππου. κελεύειν τινὰ καταβαίνειν ἀφ' ἵππου. — II *trans.* eine Strafe ~ εἰς φυλακὴν παραδοθέντα δίκην διδόναι, τὸν νόμῳ ταχθέντα χρόνον ἐν δεσμοῖς εἶναι, eine Schuld ~ τὰ ὀφειλόμενα χρέα διαλύεσθαι (M.) ἐν εἱρκτῇ ὄντα.

absolut 1. (an und für sich, seinem eigentlichen Wesen nach) durch καθ' ἑαυτόν, ἁπλοῦς, αὐτός, εἰλικρινής (rein), ἀνυπόθετος (2, ohne Voraussetzung), ἄκρατος (2, unvermischt), das ~e Sein (in der Philosophie) τὸ αὔταρκες αὐτὸ αὑτῷ, τὸ αὐτὸ κατὰ ταὐτὰ ἔχον, τὸ ἀπόλυτον, ~e Macht κυρία δύναμις, ~e Macht über etw. haben κύριον εἶναί τινος, αὐτοκράτορα εἶναί τίνος od. περί τινος od. mit *inf.*, *adv.* παντελῶς, ἁπλῶς, παντάπασιν (bsd. bei Negationen). — 2. (unbedingt) αὐτοτελής, ἁπλοῦς.

Absolution *f* ἡ ἀπόλυσις.

Absolutismus *m* ἡ αὐτοκρατορία.

absonderlich *adj.* ἐξαίρετος (2), ἔκκριτος (2), ἐκπρεπής (auserlesen, hervorragend), δεινός (tüchtig), *adv.* διαφερόντως, μάλιστα, πρὸ πάντων.

absondern 1. ἀποκρίνειν, χωρίζειν, ἀπο-, διαχωρίζειν, διιστάναι, διαστέλλειν, διακαθίζειν, ἀφορίζειν, διαζευγνύναι (etw. von etw. τί τινος od. ἀπό τινος). — 2. (ausschließen) ἐκκλείειν, sich ~ χωρίζεσθαι (P.), (von physischen Stoffen) ἀπο-, ἐκκρίνεσθαι (P.), leicht abzusondern εὐχώριστος (2). schwer abzusondern δυσχώριστος (2).

Absondern *n*, **Absonderung** *f* ὁ χωρισμός, ἡ ἀποχώρισις, ἡ ἀπόκρισις, ἡ διάστασις, ἡ διάζευξις. (von physischen Stoffen) ἡ διά-, ἔκκρισις, ~ der Galle ἡ ἀποκάθαρσις χολῆς.

absorbieren καταπίνειν.

absorgen sich κατατήκεσθαι (P.) od. ἀνιᾶσθαι (P.) φροντίζοντα od. μεριμνῶντα, ἀποτήκεσθαι (P.) φροντίσιν od. φροντίζοντα.

abspalten ἀποσχίζειν, σχίσαντα ἀφαιρεῖν.

Abspaltung *f* ἡ ἀπόσχισις.

abspannen 1. (vom Wagen ~) λύειν. ὑπολύειν, ἀποζευγνύναι, ἀποζυγοῦν (vom Wagen ἀφ' ἅρματος). — 2. (die Spannung aufheben) χαλᾶν, ἀνα-, ἐπιχαλᾶν. παριέναι (ἵημι), abgespannt ἀν-, παρειμένος, κεχαλασμένος, ἄνετος (2), (von Körper- und Geisteskräften) καταπονεῖν, den Geist ἀνιᾶν, abgespannt sein κάμνειν. ἀποκάμνειν. ἀπειρηκέναι, abgespannt καταπονηθείς, κατάπονος (2), κατάκοπος (2), καμών. ἀπειρηκώς, den Geist ~ (ihm Erholung gewähren) ἀνιέναι (ἵημι) τὴν ψυχήν, ῥᾳστώνην παρέχειν od. παρασκευάζειν τῇ ψυχῇ.

Abspannen *n* ἡ λύσις, ἡ ὑπόλυσις, ἡ ἀπόζευξις, gew. durch Verben.

Abspannung *f* 1. (Aufhebung der Spannkraft) ἡ ἄνεσις, ἡ χάλασις. — 2. (Ermattung) ἡ ἀτονία, ὁ κόπος. — 3. (Erholung) ἡ ἄνεσις, ἡ ῥᾳστώνη.

abspeisen I *intr.* ἀποδειπνεῖν, abgespeist haben ἀπὸ δείπνου γίγνεσθαι. — II *trans.* σιτίζειν τινά, ἑστιᾶν τινα, δεῖπνον παρέχειν τινί, j-n mit leeren Hoffnungen ~ κεναῖς ἐλπίσι βουκολεῖν τινα. damit lasse ich mich nicht ~ ταῦτα οὐκ ἐξαρκεῖ μοι, οὐκ ἀγαπῶ ταῦτα od. τούτοις od. ἐπὶ τούτοις.

abspenstig ἀλλότριος, j-n ~ machen von j-m ἀφιστάναι τινά τινος, παραιρεῖσθαί (M.) τινά τινος, ἀλλοτριοῦν τινά τινος od. τινά τινι, ἀπαλλοτριοῦν τινά τινος πρός τινα (j-m etw. entfremden), ἀποβουκολεῖν τινά τινος.

absperren εἴργειν, περιείργειν, ἀποκλείειν (aussperren), εἱργνύναι (einsperren), ἀποτειχίζειν (durch eine Mauer). φράττειν, περιφράττειν (durch eine Scheidewand).

Absperrung *f* ἡ ἀπόκλεισις, ἡ ἀποτείχισις. ὁ ἀποτειχισμός, gew. durch Verben.

Absperrungsmauer *f* τὸ ἀπο-, διατείχισμα.

abspiegeln ἐν-, κατοπτρίζειν, ἀποκατα-, ἐμφαίνειν, sich in etw. ~ ἀποκατα-. ἐμφαίνεσθαι (P.) ἔν τινι, ἀντανακλᾶσθαι (P.) ἔν τινι.

Abspiegelung *f* 1. ἡ ἔμφασις. ἡ ἀντανάκλασις. gew. durch Verben. — 2. (Spiegelbild) ἡ ἔμφασις, ἡ κατοπτρικὴ φαντασία.

abspinnen einen Faden νήθειν, κλώθειν, sich ~ διεκπε- [ραίνεσθαι (P.).]

abspitzen 1. (zuspitzen) κατ-. ἐπ-, ἀποξύνειν. — 2. (durch Spitzen abhauen) ἀποκόπτειν, ἀποτέμνειν τὰ ἄκρα τινός, die Haare ~ τὰς τρίχας ἄκρας ἀποτέμνειν.

absprechen 1. j-m etw. ~ ἀποκρίνειν τινά τινος. j-m das Leben ~ καταγιγνώσκειν od. καταψηφίζεσθαί (M.) τινος θάνατον (vom Richter), οὐ φάναι τὸν νοσοῦντα ἀποφεύξεσθαι τὸν θάνατον, ἀπαγγέλλειν θάνατόν τινι (vom Arzte), j-m e. Eigenschaft ~ οὐ φάναι τινὰ ἔχειν τι, j-m die Hoffnung ~ ἐξαιρεῖσθαί (M.) τινος τὴν ἐλπίδα. — 2. (absprechend urteilen) θρασέως od. θρασύτερον ἀποφαίνεσθαι (M.) τὴν γνώμην, αὐθαδίζεσθαι, ἀπαυθαδίζεσθαι (M.).

absprechend, absprecherisch αὐθάδης. θρασύς, ἀπηνής, ἀπαυθαδιζόμενος. ἀλαζών (όνος).

absprengen I *trans.* ἀποκόπτειν, ἀπορρηγνύναι, ἀπαράττειν, βίᾳ ἀφαιρεῖν. — II *intr.* δρόμῳ ἀπελαύνειν.

abspringen 1. (herabspringen) καταπηδᾶν, καθάλλεσθαι (M.) ἀπό τινος. — 2. (zurückspringen) ἀφάλλεσθαι (M.), ἀποπάλλεσθαι (P.) — 3. (sich plötzlich abtrennen) λύεσθαι (P.), ἀπορρήγνυσθαι (P.). — 4. (schnell von etw. ablassen) ἀφίστασθαί (M.) τινος, ἀποπηδᾶν τινος, von e-r Meinung ~ ἐξαίφνης ἀλλοιοῦσθαι (P.) τὴν γνώμην, ταχὺ μεταπίπτειν εἰς ἄλλην γνώμην.

Absprung *m* ἡ ἀποπήδησις. übtr. ἡ ἀλλοίωσις, ἡ ἀποπλάνησις, ἡ ἀπόστασις, ἡ τῆς γνώμης ἀλλοίωσις, gew. durch Verben.

abspülen 1. (durch Spülen reinigen. abwaschen) ἀπο-, ἐκ-, καταπλύνειν. rings ~ περιπλύνειν. — 2. (wegspülen, vom Wasser) ἀπο-, ὑποκλύζειν.

Abspülung *f* ἡ κατάπλυσις, ἡ ὑπόκλυσις, gew. durch [Verben.]

abstammen γεγονέναι od. γένος ἔχειν ἔκ τινος (unmittelbar), ἀπό τινος (entfernter). γεγονέναι τινός, von edlem, niederm Geschlechte ~ καλῶς, κακῶς γενέσθαι, (von Wörtern, abgeleitet sein) παρῆχθαι.

Abstammung *f* τὸ γένος, ἡ γενεά, ἡ γένεσις.

Abstand *m* 1. (im Raume) τὸ διάστημα. ἡ ἀπό-, διάστασις. — 2. (Unterschied) ἡ διαφορά. es ist ein großer ~ zwischen πολὺ διαφέρει τί τινος.

abstatten ἀποδιδόναι, ἀπο-, ἐκτίνειν. eine Schuld ~ ἀπο-, ἐκτίνειν τὰ ὀφειλόμενα. Dank ~ χάριν ἀποδιδόναι, ἀποτίνειν od. ἀπονέμειν (durch die Tat), χάριτας λέγειν, χάριν ὁμολογεῖν τινι (durch Worte), e-n Besuch ~ ἐντυγχάνειν τινί. Bericht ~ ἀπαγγέλλειν, (von e-r Gesandtschaft) ἀποπρεσβεύειν, einen Glückwunsch ~ συγχαίρειν od. συνήδεσθαί (P.) τινί τινος od. ἐπί τινι, e-n Gruß ~ χαίρειν τινὰ κελεύειν παρά τινος.

Abstattung *f* ἡ ἀπόδοσις. ἡ ἔκτισις, des Dankes ἡ χάριτος ὁμολογία od. ἀπόδοσις, eines Berichtes ἡ ἀπαγγελία, e-s Besuches ἡ ἔντευξις, gew. durch Verben.

abstäuben τὴν ἐποῦσαν κόνιν ἀποσείειν od. ἐκτινάσσειν ἀπό τινος.

abstechen 1. (durch Stechen absondern) ἀπο-, ἐκτέμνειν. — 2. (schlachten) σφάττειν, ἀποσφάττειν. — 3. (auffallend verschieden sein) πολὺ διαφέρειν, δια-, ἐκπρέπειν (von etw. τινός), abstechend πολὺ διαφέρων, δια-, ἐκπρεπής.

Abstecher *m* ἡ ἐκτροπή, ἡ παρεκτροπή. ἡ παρέκβασις, e-n ~ machen ἐκ-, παρεκβαίνειν. ἐκ-, παρεκτρέπεσθαι (M.).

abstecken ὁρίζειν, δι-, ἀφορίζειν, ein Lager ~ στρατοπεδεύειν (gew. M.). καταστρατοπεδεύειν (auch M.), στρατόπεδον ποιεῖσθαι (M.).

Absteckung *f* eines Lagers ἡ στρατοπέδευσις, ἡ στρα- [τοπεδεία.]

Digitized by Google

abstehen 1. (entfernt sein) ἀπέχειν τινός, διαστῆναι ἀπό τινος. — 2. (ablassen) ἀφίστασθαί τινος, παύεσθαί, ἀποπαύεσθαι (M.), ἀποτρέπεσθαι (P.) τινος oder ποιοῦντά τι, von e-r Meinung ~ ἄλλην od. ἐναντίαν γνώμην αἱρεῖσθαι (M.), μεταγιγνώσκειν, παραπείθεσθαι (P.), von e-r Forderung ~ τῆς αἰτήσεως ὑφίεσθαι, οὐκέτι ἀπαιτεῖν. — 3. (verderben) ɣB. abgestandener Wein οἶνος ἐξεστηκώς, (von Fischen) ἀποθνήσκειν, διαφθείρεσθαι (P.), ἀποπνίγεσθαι (P.).

abstehlen j-m etw. ἐκ-, ὑπεκ-, παρακλέπτειν τινί τι, ὑφαιρεῖσθαί τινός (M.) τι.

absteigen 1. ἀπο-, καταβαίνειν. vom Pferde ~ ἀπὸ τοῦ ἵππου, vom Wagen ~ ἐκ τοῦ ἅρματος, vom Schiffe ~ ἐκ τῆς νεώς, ~ lassen κατα-, ἐκβιβάζειν. — 2. (einkehren) καταλύειν παρά τινι, κατάγεσθαι (P.), (bei j-m πρός τινα, παρά τινι), εἰς οἰκίαν, εἰς πανδοκεῖον (in e-m Wirtshause), in der Linie κάτω τοῦ γένους.

Absteigen *n* ἡ κατά-, ἀπόβασις, ἡ κατάλυσις, ἡ καταγωγή, gew. durch Verben.

Absteigequartier *n* ἡ καταγωγή, τὸ καταγώγιον (-εῖον), τὸ κατάλυμα, τὸ ξενοδοχεῖον, ὁ ξενών (ῶνος).

abstellen καταλύειν, παύειν, καταπαύειν, ἀθετεῖν, ἀναιρεῖν. [gew. durch Verben.]

Abstellung *f* ἡ κατάλυσις, ἡ κατάπαυσις, ἡ ἀθέτησις,

absterben ἐκ-, ἀποθνήσκειν, φθείρεσθαι, διαφθείρεσθαι (P.), von einzelnen Gliedern des Körpers, Pflanzen u. dgl.: μαραίνεσθαι, ἀπομαραίνεσθαι (P.), αὐαίνεσθαι (P.), ἀπογηράσκειν, φθίνειν, e-r Sache ~ χαίρειν ἐᾶν τι, χαίρειν λέγειν τινί, der Welt ~ ἐξίστασθαι τῶν ἀνθρωπίνων ἔργων τε καὶ σπουδασμάτων, μεθίεσθαι (M.) τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων.

Absterben *n* ἡ μάρανσις, ἡ ἀπομάρανσις, ὁ μαρασμός, ἡ αὔανσις, ἡ φθορά, ἡ φθίσις, gew. durch Verben.

absteuern ἐκπλεῖν, ἀπαίρειν.

abstimmen ψηφίζεσθαι, διαψηφίζεσθαι (M.), τὴν ψῆφον φέρειν (mit Stimmsteinen), χειροτονεῖν (durch Aufheben der Hand). geheim ~ κρύβδην ψηφίζεσθαι, κρύφα διαψηφίζεσθαι, ἀφανῆ τὴν ψῆφον φέρειν, (der Reihe nach durchstimmen) διαψηφίζεσθαι, διαχειροτονεῖν, ~ lassen ἐπιψηφίζειν, τὴν ψῆφον διδόναι τινί (j-m das Stimmtäfelchen geben), eine Versammlung ~ lassen über etw. ἐπιψηφίζειν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τι, τὴν ψῆφον προτιθέναι od. ἐμβάλλειν εἰς τὴν ἐκκλησίαν περί τινος.

Abstimmung *f* ἡ ψηφοφορία, ἡ διαψήφισις, ἡ ψῆφος, ἡ χειροτονία, ἡ διαχειροτονία. eine ~ verlangen ψῆφον αἰτεῖν, gew. durch Verben.

abstoßen 1. (wegstoßen) ἀπ-, παρωθεῖν (auch M.), ὠθεῖν (j-n von etw. τινὰ ἀπό τινος). — 2. (losstoßen) ἀποκρούειν, παρατρίβειν. — 3. (zurückwerfen) ἀπο-, ἀναπάλλειν, (*intr.*) vom Lande ~ ἀπαίρειν, ἀνάγεσθαι (M. u. P.), eine Schuld ~ ἐκτίνειν τὸ ὀφείλημα, διαλύειν τὸ χρέος.

abstoßend (vom Betragen) δυσξύμβολος (2), δύσμ(ε)ικτος (2), χαλεπός, auch δυσέντευκτος (2).

abstrafen κολάζειν, ζημιοῦν, τιμωρεῖσθαι (M.).

Abstrafung *f* ἡ κόλασις, τὸ κόλασμα.

abstrahieren διανοεῖσθαι (M.), θεωρεῖν, ἐν νῷ λαμβάνειν, θεωρεῖν τι (αὐτὸ) καθ' ἑαυτό, von etw. ~ (= absehen von etw.) ἀφίστασθαί τινος. ἐᾶν τι.

abstrakt *adj.* νοητός, αὐτὸ καθ' ἑαυτό. ~er Begriff ἡ ἰδέα, *adv.* καθ' ἑαυτό.

Abstraktion *f* ἡ θεωρία. τὸ θεωρεῖν τι καθ' ἑαυτό, (= abstrakter Begriff) ἡ ἰδέα.

abstreichen ἀπομάττειν, περιψῆν, ἀποσμήχειν. mit dem Striegel ~ ἀποστλεγγίζειν. *intr.* (von Raubvögeln) ἀποπέτεσθαι.

abstreifen ἀπο-, περισπᾶν, ἀφ-, περιαιρεῖσθαι (M.), ἀποψήχειν, ἀποξεῖν, Laub, Blätter ~ ἀποφυλλίζειν, φυλλολογεῖν, die Haut ~ ἀπο-, ἐκδέρειν, Rinde, Schale u. dgl. ἀπολεπίζειν, die Fesseln ~ ἀπολύεσθαι (P.) τῶν δεσμῶν. übtr. (von sich ~) ἐκδύεσθαι, ἀποσείεσθαι (M.).

abstreiten 1. διαμάχεσθαι (M.) mit *inf.* (mit und ohne μή) od. ὡς οὐ, διισχυρίζεσθαι (M.) περί τινος ὡς οὐ, j-m etw. ~ διαμάχεσθαί τινι περί τινος. — 2. (leugnen) οὐ φάναι.

abstriegeln ἀποστλεγγίζειν, ἀποξυστροῦν.

abströmen ἀπορρ-, καταρρεῖν, καταφέρεσθαι (P.) (von etw. τινός).

abstrus δυσξύμβλητος, ἀλλόκοτος, παράδοξος (sämtl. 2).

abstufen eig. βαθμηδὸν od. κατὰ βαθμοὺς ποιεῖν od. ἀπεργάζεσθαι (M.), übtr. διατάττειν, διακοσμεῖν, μερίζειν, ἀποχραίνειν (die Schattierung der Farben).

Abstufung *f* durch Verben. ~ der Farben ἡ ἀπόχρωσις.

abstumpfen ἀμβλύνειν, ἀπαμβλύνειν, (die Augen, das Gesicht) ἀμαυροῦν, ἐκκωφεῖν, ἐκκωφοῦν (betäuben), ~d ἀμβλυντικός, abgestumpft ἀμβλύς, ἀπειρηκώς.

Abstumpfung *f* des Gesichts ἡ ἀμαύρωσις, ἡ ἀμβλύτης (ητος), sonst durch Verben.

Absturz *m* 1. (steile Höhe) ὁ κρημνός. — 2. ~ des Wassers ἡ φορά, ἡ καταφορά.

abstutzen κολούειν, κολοβοῦν, ἀκροτομεῖν (die äußersten Gliedmaßen eines Körpers), κολάζειν (Bäume u. Sträucher).

Abstutzung *f* ἡ κόλουσις, ἡ κολόβωσις, ὁ ἀκρωτηριασμός, gew. durch Verben. [βαύειν.]

absuchen ἀπο-, ἐκλέγειν, (von Jägern und Hunden) στι-/

Absud *m* τὸ ἀπόζεμα, τὸ ἀφέψημα.

absurd s. abgeschmackt.

Abt *m* ὁ ἀρχιμανδρίτης, ὁ κοινοβιάρχης.

abtakeln τὰ ὅπλα od. τὰ σκεύη ἐξαιρεῖσθαι (M.) ἐκ νεώς, ἀφ-, ἐξοπλίζειν ναῦν.

abtauen *trans.* τήκειν, ἀνα-, ἀπο-, κατατήκειν, *intr.* durch die *pass.*

abtauschen ἀμείρεσθαί (M.) τι παρά τινος, ἀνταλλάττεσθαί (M.) τί τινος od. παρά τινος.

Abtauschung *f* ἡ ἀνταλλαγή, ἡ ἄμειψις, gew. durch Verben.

Abtei *f* ἡ ἀββάτεια, τὸ κοινόβιον.

abteilen διαιρεῖν, διαλαμβάνειν, διακρίνειν, διορίζειν, διανέμειν, διαστέλλειν, ἀπο-, διαμερίζειν, διατέμνειν (zerschneiden).

Abteilung *f* 1. (das Abteilen) ἡ διαίρεσις, ἡ διανομή, ὁ διαμερισμός, ἡ διαστολή, gew. durch Verben. — 2. (das Abgeteilte, der Teil) τὸ μέρος, ἡ μερίς (ίδος), τὸ μόριον, eines Werkes ὁ λόγος, τὸ κεφάλαιον, eines Heeres ἡ τάξις, τὸ τάγμα, τὸ τέλος, ὁ λόχος.

Äbtissin *f* ἡ ἀρχιμανδρῖτις (ίδος).

abtoben sich καταπονεῖν ἑαυτὸν θορυβοῦντα.

abtöten ἀπο-, κατανεκροῦν, ἀφανίζειν, ἐξαφανίζειν.

Abtrag *m*: j-m ~ tun s. Schaden, Nachteil bringen.

abtragen 1. ein Gebäude u. dgl. καθαιρεῖν, κατασκάπτειν, einen Hügel ἀναρρηγνύναι, ἐκκόπτειν. — 2. (wegtragen) ἀναιρεῖν, ἐκσκευάζειν. — 3. (bezahlen) ɣB. Schulden ἐκ-, ἀποτίνειν, διαλύειν, ἀποδιδόναι τὸ χρέος od. τὸ ὀφειλόμενον, Steuern εἰσφέρειν, ἀπάγειν, τελεῖν, ἀποτελεῖν (φόρον oder δασμούς), Gelübde ~ ἀποδιδόναι εὐχάς. — 4. (abnutzen), ɣB. Kleider ἀπο-, κατατρίβειν, abgetragenes Kleid ὁ τρίβων (ωνος), τὸ τριβώνιον.

Abtragung *f* ἡ καθαίρεσις, ἡ κατασκαφή, ἡ ἀναίρεσις, ἡ ἀπότισις, ἡ εἰσφορά, ἡ τρῖψις, ἡ κατάτριψις, gew. durch Verben.

abträufeln *intr.* ἀπο-, καταστάζειν, s. abtriefen.

abtreiben I. *trans.* 1. (wegtreiben) ἀπελαύνειν, εἴργειν, ἀπωθεῖν (u. M.), ἀποκρούειν, von der Leibesfrucht φθείρειν. ἀπο-, διαφθείρειν. abtreibend ἀμβλωτικός, ἐκβόλιος (2). ~des Mittel τὸ ἐκβόλιον, τὸ διεκβόλιον, τὸ ἀποκυητήριον, τὸ ἀπόφθαρμα, abgetrieben ἐκβόλιμος (2). — 2. (Tiere durch Anstrengung ermüden) καταπονεῖν (ἐλαύνοντα). — 3. einen Wald ~ (abholzen) τέμνειν od. ἐκκόπτειν ὕλην, Feld und Wald auf der Jagd ~ θηρῶντα od. κυνηγετοῦντα διέρχεσθαι (-ιέναι) ὕλην od. ἀγρούς. — II. *intr.* (von Fahrzeugen) ἀποφέρεσθαι (P.), ἀπελαύνεσθαι (P.).

Abtreibung *f* ἡ ἀπελασία, ὁ ἀπωσμός, ἡ ἀπόκρουσις,

Digitized by Google

ἡ ἄπωσις, gew. durch Verben, ~ der Leibesfrucht ἡ ἐκβολή, ἡ διαφθορά, ~ eines Waldes ἡ ἐκκοπή.

abtrennen διαλύειν, χωρίζειν, διαχωρίζειν.

abtreten I. *trans.* 1. (durch Treten abnutzen) κατατρίβειν. — 2. (durch Treten absondern) ἐπιβαίνοντα οb. πατοῦντα οb. τῷ ποδὶ ἀφαιρεῖν, j-m etw. ~ παραχωρεῖν, συγχωρεῖν, ὑπείκειν τινί τινος, ἐξ-, ἀφίστασθαί τινί τινος, παριέναι (ἵημι) τινί τι. — II. *intr.* (weggehen) ἀπέρχεσθαι, ἀπιέναι, ἀποχωρεῖν, ἀπαλλάττεσθαι (P.), ἀφ-, ἐξ-, μεθίστασθαι (letzteres = beiseitetreten), vom Redner καταβαίνειν, j-n ~ lassen μεταστήσασθαί τινα, bei j-m ~ καταλύειν παρά τινι. κατάγεσθαι (P.) πρός τινα [sonst durch Verben, s. auch Abtritt.]

Abtreten *n*, **Abtretung** *f* (Überlassung) ἡ παραχώρησις,

abtriefen ἀπο-, καταστάζειν, ἀπο-. καταλείβεσθαι (P.) (von etw. τινός). [τινός τι.]

abtrinken ἀπο-, ὑποπίνειν, ἀπορροφεῖν (etw. von etw.

Abtritt *m* 1. (das Abtreten) ἡ ἀποχώρησις, ἡ ἀπαλλαγή. ἡ μετάστασις (letzteres auch vom Chore im Drama). ἡ κατάβασις (vom Schauspieler und Redner). — 2. (geheimes Gemach) ὁ ἀπόπατος. ἡ ἄφοδος, ἡ ἀποσκευή. ὁ ἰπνός, ἡ εὐμάρεια (vgl. das franz. commodité). ὁ θάκος.

abtrocknen I. *trans.* ἀπομάττειν, ἀπομοργνύναι, ξηραίνειν, ἀπο-, ἐπι-, ἀναξηραίνειν, sich die Hände, den Schweiß ~ τὰς χεῖρας, τὸν ἱδρῶτα ἀπομάττεσθαι (M.) οb. ἀπομόργνυσθαι (M.), sich die Tränen ~ ἀπομόργνυσθαι δάκρυα. — II. *intr.* durch das *pass.* der Verben οb. ξηρὸν γίγνεσθαι.

abtrollen sich ἔρρειν, ἀπέρρειν, ἀπολιβάζειν.

abtropfen, abtröpfeln s. abtriefen.

abtrotzen j-m etw. ~ βίᾳ ἐξαιρεῖν (auch M.) τί τινος.

abtrünnig ἀποστάς, ἀφεστώς, ὁ ἀποστάτης, ὁ προδότης (*f* ἡ προδότις, ιδος), j-n von j-m ~ machen ἀφιστάναί τινά τινος οb. ἀπό τινος, von j-m ~ werden ἀφίστασθαί (ἀποστῆναί) τινος oder ἀπό τινος, ἀποστατεῖν τινος.

Abtrünnigkeit *f* ἡ ἀπόστασις, ἡ ἀποστασία, ἡ προ-[δοσία (Verrat).]

abtun 1. (Kleidung u. dgl. ablegen, ausziehen) ἐκ-, ἀποδύεσθαι, κατατίθεσθαι (M.), περιαιρεῖσθαι (M.). — 2. (vollenden, beendigen) διαπράττειν (auch M.), ἀπεργάζεσθαι (M.), περαίνειν, διαπεραίνειν, ἀποτελεῖν. Geschäfte mit j-m ~ χρηματίζειν πρός τινα. — 3. (umbringen, hinrichten) θανατοῦν, θανάτῳ διδόναι, κατεργάζεσθαι (M.), σφάττειν, ἀποσφάττειν.

aburteilen κρίνειν, τὴν διαγνώμην οb. τὴν διάγνωσιν οb. τὴν κρίσιν ποιεῖσθαι (M.) περί τινος.

abverdienen ἀπεργάζεσθαι (M.), μισθαρνοῦντα ἀποδιδόναι τὸ ὀφειλόμενον.

abverlangen s. abfordern.

abwägen ἀποσταθμεῖν, ζυγοστατεῖν, ἱστάναι (σταθμῷ οb. ἐν τῷ ζυγῷ), übtr. nach Gründen σταθμᾶσθαι (M.), ἀναμετρεῖσθαι (M.), ἀντεξετάζειν, auf der Hand ~ διαβαστάζειν, gegeneinander ~ ἀντισηκοῦν. [Verben.]

Abwägung *f* ἡ ζυγοστασία, ἡ ἀναμέτρησις, gew. durch

abwälzen ἀπο-, κατακυλίνδειν (-κυλινδεῖν, seltener -κυλίειν), ἀπωθεῖν, übtr. von sich ~ ἀπωθεῖσθαι (M.), ἀποτρίβεσθαι (M.), ἀπο- διαλύεσθαι (M.). διακρούεσθαι (M.).

Abwälzung *f* ἡ ἄπωσις, ἡ διάλυσις. gew. durch Verben.

abwandeln = auf und ab ~ περιπατεῖν. als gramm. term. techn. κλίνειν.

Abwandelung *f* ἡ κλίσις.

abwarten 1. (erwarten) ἀνα-, περι-. προσ-, ὑπομένειν. τηρεῖν, ἐπιτηρεῖν, φυλάττειν, καραδοκεῖν, etw. ruhig ~ ἀνέχεσθαι, περιορᾶσθαί (M.) τι. — 2. (etw. sorgfältig behandeln) θεραπεύειν τι, κήδεσθαί τινος, ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος, ἐπιτηδεύειν τι.

abwärts κάτω, κατά mit *gen.* u. *acc.*. ~ gehen κάτω ἰέναι, βαίνειν, γίγνεσθαι, φέρεσθαι (P.), oft durch Ztfg. mit κατά, z.B. ~ fließen καταρρεῖν, ~ führen κατάγειν, ~ gehend (geneigt) καταφερής, κατάντης. κατακλινής.

Abwartung *f* durch die Verben.

abwaschen ἀπο-. περιλούειν, ἀπο-, ἐκ-, κατα-, περιπλύνειν, ἀπονίζειν, ἀποκαθαίρειν, ἀπορρύπτειν, sich ~ ῥύπτεσθαι (M.), ἀπολούεσθαι (-οῦσθαι) (M.), ἀπονίζεσθαι (M.). [gew. durch Verben.]

Abwaschung *f* ἡ ῥύψις, ἡ ἀπόλουσις, ἡ κατάπλυσις.

abwässern (gehörig wässern) διαβρέχειν.

abweben ἐξυφαίνειν.

abwechseln I. *trans.* 1. ἀμείβειν. ἀλλάττειν, μεταλλάττειν τι. — II. *intr.* 2. ἐπαλλάττειν, ἀμείβεσθαι (M.), ἐκδέχεσθαι (M.). j-m etw. ~ (durch Tausch abnehmen) ἀνταλλάττεσθαι (M.), διαμείβεσθαι (M.). — 3. (wechselweise tun) ἀμείβεσθαι (M.).

abwechselnd 1. ἀμοιβαῖος. — 2. *adv.* ἀμοιβαίως. ἐν-, ἐπ-, παραλλάξ, ἐν (τῷ) μέρει, ἀνὰ oder κατὰ oder παρὰ μέρος.

Abwechselung *f* 1. (Abtauschung, Tausch) ἡ ἀμοιβή. ἡ ἀνταλλαγή. — 2. (Veränderung) ἡ μετάλλαξις, ἡ μεταλλαγή, ἡ παράλλαξις, ἡ παραλλαγή, ἡ μεταβολή, mannigfaltige ~ ἡ ποικιλία.

Abweg *m* ἡ ἐκ-. παρα-, παρεκτροπή, j-n auf ~e bringen πλανᾶν. ἀποπλανᾶν τινα. παρατρέπειν τινά, auf ~e geraten πλανᾶσθαι (P.), παρατρέπεσθαι (P.).

abwehen (ἐπι)πνέοντα καταχεῖν οb. ἀπο-, δια-, κατασκεδαννύναι. [ἡ προβολή, τὸ πρόβλημα.]

Abwehr *f* ἡ ἄμυνα. ἡ ἀποτροπή, ἡ ἀλκή, (Schutzwehr)

abwehren ἀμύνειν. ἀπαμύνειν, ἀποτρέπειν, ἀπείργειν, ἀπελαύνειν, ἀπωθεῖν. ἀπαλέξειν (etw. von j-m τί τινος), von sich ~ das Med. dieser Verben οb. ἀπομάχεσθαι (M.). ἀποκρούεσθαι (M.).

[1]abweichen (durch Erweichen ablösen) διαβρέχοντα ἀπολύειν.

[2]abweichen 1. (sich entfernen von etw.) ἐκκλίνειν. ἀποκάμπτειν. ἐκτρέπεσθαι (P.), ἐκβαίνειν. — 2. (verschieden sein) διαφέρειν, παραλλάττειν, χωρίζεσθαί (M.), ἐξαλλάττεσθαί (P.) τινος. — 3. (etw. übertreten) παραβαίνειν τι, ποιεῖν παρά τι, in Meinung und Ansicht von j-m ~ ἀφεστάναι τινός. διαφέρεσθαί (P.) τινι, διαφωνεῖν τινι.

abweichend διεστώς. διάφορος (2), διαφέρων.

Abweichung *f* 1. ἡ ἔκκλισις, ἡ ἐκτροπή, ἡ παράλλαξις, ἡ διαφορά, in Meinungen ἡ διαφωνία. — 2. (das Abweichende) τὸ διάφορον.

abweiden (von Tieren) περι-, καταβόσκεσθαι (M.). ἐπι-, κατανέμεσθαι (M.). (von Hirten) ἐπι-, κατανέμειν.

abweinen sich δακρύοντα οb. κλάοντα ἐκτήκεσθαι (P.) οb. κατατρύχεσθαι (P.). (sich ausweinen) ἀποδακρύειν.

abweisen 1. ἀπελαύνειν, ἀπρκωλύειν, ἀπείργειν, ἀποστέλλειν, einen Antrag und dgl. ἀνανεύειν, ἀρνεῖσθαι, ἀπαρνεῖσθαι (P.), ἀναστέλλεσθαι (M.). eine Beschuldigung ἀποτρίβεσθαι (M.), ἀπολύεσθαι (M.), einen Feind παρ-, ἀπωθεῖσθαι (M.), mit einem Gesuche, einer Bitte abgewiesen werden ἀποτυγχάνειν oder ἀτυχεῖν τινος, einen Bewerber um ein Amt ~ ἀποδοκιμάζειν. — 2. (wegschicken) ἀποπέμπειν. — 3. (nicht annehmen) οὐ προσδέχεσθαι (M.). [gew. durch Verben.]

Abweisung *f* ἡ ἀποκώλυσις. ἡ ἄρνησις, ἡ ἀπότευξις.

abwelken ἀπο-, ἐκμαραίνεσθαι (P.), von Pflanzen auch ἀτροφεῖν, φθίνειν.

abwenden 1. (nach einer andern Seite hinwenden) ἀποστρέφειν. ἀπο-, παρατρέπειν, παρακλίνειν, sich von etw. ~ ἀποστρέφεσθαι (P.), ἀποτρέπεσθαι (P.) τινος, ἐκτρέπεσθαί (P.) τι. — 2. übtr. von sich ~ (abspenstig machen) ἀλλοτριοῦν τινα ἑαυτῷ. — 3. (verhüten) ἀμύνειν, ἀποτρέπειν, διαλύειν, durch Bitten ~ παραιτεῖσθαι (M.), von sich ~ ἀμύνεσθαι, ἀπαμύνεσθαι, ἀλέξεσθαι (sämtl. M.), ein drohendes Geschick ~ ἐξοσιοῦσθαι (M.), was Gott ~ (verhüten) möge ὃ μὴ γένοιτο.

abwendig machen: j-n von j-m ~ ἀλλοτριοῦν, ἀπαλλοτριοῦν τινα ἀπό τινος u. τινα πρός τινα, ἀφιστάναι τινά τινος, j-n von einer Pflicht ~ ἀπαλλάττειν τινά.

Abwendung *f* ἡ ἀποστροφή, ἡ ἀποτροπή, gew. durch Verben.

abwerfen 1. ἀποῤῥίπτειν. ἀποβάλλειν (dies bes. vom

Digitized by Google

Hirſche, das Geweih), den Reiter vom Pferde ~ ἀποσείεσθαι (M.) oder ἀποκρούειν od. ἐκτραχηλίζειν τὸν ἱππέα. — 2. (Gewinn bringen) κέρδος φέρειν od. ἀπο-, προσφέρειν od. ἔχειν od. παρέχειν.

Abwerfen *n* ἡ ἀποβολή, gew. durch Verben.

abwefend ἀπών. im Ausland ἀπό-, ἔκδημος (2), ~ ſein ἀπεῖναι, ἀπογίγνεσθαι, (im Ausland) ἀπο-, ἐκδημεῖν, j-n ~ anklagen ἐρήμην κατηγορεῖν τινος, j-n ~ verurteilen ἐρήμην τὴν δίαιταν καταγιγνώσκειν τινός, j-n ~ zum Tode verurteilen ἐρήμῃ δίκῃ θάνατον καταγιγνώσκειν τινός.

Abweſenheit *f* ἡ ἀπουσία, im Ausland ἡ ἀπο-, ἐκδημία, in ~ durch *part.* ἀπών z.B. in meiner ~ ἐμοῦ ἀπόντος, in ſeiner ~ ἀπόντος αὐτοῦ.

abwettern (aufhören zu wettern) ἀποχειμάζειν.

abwetzen 1. (durch Wetzen ſchärfen) παραθήγειν, κατ-, παρακονᾶν. — 2 (abnutzen) ἀπο-, κατατρίβειν.

abwickeln, abwinden ἀνελίττειν.

abwiegen ſ. abwägen.

abwiſchen ἀπομάττειν, ἀπο-, περιψῆν, ἀπομοργνύναι, ἀποσμήχειν, ἀποκαθαίρειν, mit dem Schwamm ~ σπογγίζειν, ἀποσπογγίζειν, ſich etw. ~ durch das M.

Abwiſchtuch *n* τὸ ἐκμαγεῖον, τὸ χειρόμακτρον.

abwürgen ἀποσφάττειν. [λύειν.]

abzahlen ἀπαριθμεῖν, ἀποδιδόναι, ἀπο-. ἐκτίνειν, δια-

abzählen ἀπ-, διαριθμεῖν.

Abzahlung *f* ἡ ἐκ-, ἀπότισις, ἡ διάλυσις.

Abzählung *f* ἡ ἀπ-, διαρίθμησις, ἡ διαλογή.

abzahnen (aufhören zu zahnen) παύεσθαι (M.) ὀδοντοφυοῦντα, ein Pferd. das abgezahnt hat ἵππος ὁ κατηρτυκώς.

abzapfen Wein u. dgl. καταστραμνίζειν, Blut ἀφαιμάττειν, einen Waſſerſüchtigen ~ παρακεντεῖν.

Abzapfung *f* ἡ ἀφαίμαξις, ἡ παρακέντησις.

abzäumen ἀποχαλινοῦν.

abzäunen ἀπο-, διαφράττειν, διαφραγνύναι, περιειργνύναι. [φραγμα.]

Abzäunung *f* ἡ ἀπόφραξις, (als Sache) τὸ διά-, περί-

abzehren *trans.* μαραίνειν, ἀπομαραίνειν, ἐκτήκειν, *intr.* μαραίνεσθαι, ἀπομαραίνεσθαι (P.), φθίνειν, ἀτροφεῖν, abgezehrt ἄτροφος (2), abgezehrt ſein κατεσκληκέναι.

Abzehrung *f* ὁ μαρασμός, ἡ τηκεδών (όνος), ἡ ἀτροφία, ἡ φθίσις, ἡ φθόη (letztere drei im beſtimmteren ärztlichen Sinne).

Abzeichen *n* τὸ ἐπί-, παράσημον, τὸ σημεῖον, ὁ χαρακτήρ (ῆρος), mit einem ~ verſehen ἐπίσημος (2).

abzeichnen εἰκάζειν, ἀπεικάζειν (γραφῇ), διαγράφειν.

Abzeichnung *f* ἡ διαγραφή, ἡ ἀπεικασία, (das Abgezeichnete) τὸ διάγραμμα, τὸ ἀπείκασμα.

abzerren ἀποσπαράττειν, ἀποσύρειν. ἀφέλκειν.

abziehen I *trans.* ἀποσπᾶν, ἀποσύρειν, j-m die Kleider ~ ἀποδύειν, ἐκδύειν, ſeine eigenen Kleider ἀποδύεσθαι, ἐκδύεσθαι (M.), den Hut, den Ring u. dgl. ~ περιαιρεῖσθαι (M.), j-m die Haut ~ ἀποδέρειν, ἀποδερματοῦν τινα, j-n von etw. ~ (abbringen) ἀποτρέπειν τινά τινος, παραπείθειν τινὰ μὴ ποιεῖν τι, ἀφέλκειν τινά τινος, j-m etw. ~ (fürzen) ἀφαιρεῖν, ὑφαιρεῖν τί τινος, ein Meſſer ~ ὀξύνειν od. ἀκονᾶν μάχαιραν, die Hand von j-m ~ ἀπο-, καταλείπειν τινά. — II *intr.* ἀνα-, ἀποχωρεῖν. ἀπέρχεσθαι (-ιέναι), ἀπελαύνειν, ἀπαλλάττεσθαι (P.).

abzielen σκοπεῖν, τείνειν, συντείνειν εἴς, ἐπί od. πρός τι, στοχάζεσθαί (M.) τινος, ἀποσημαίνειν εἰς τινα. ὑπαινίττεσθαι (M.) τινα.

abzirkeln τῷ διαβήτῃ od. τῷ τόρνῳ χρώμενον ἀναμετρεῖν τι, übtr. ἀκριβοῦν, ἀπ-, ἐξακριβοῦν, κατὰ στάθμην ποιεῖσθαι (M.), ῥυθμίζειν.

Abzug *m* 1. (Verminderung) ἡ ὑφαίρεσις. — 2. (Weggang) ἡ ἄφοδος, ἡ ὑπαγωγή, ἡ ἀνα-, ἀποχώρησις, zum ~ blaſen τὸ ἀνακλητικὸν σημαίνειν. — 3. (Kanal) ἡ ἀποφορά, ὁ ὀχετός.

Abzugsgraben *m* ὁ ὀχετός.

abzupfen ἀπο-, περιτίλλειν. [ὑφαρπάζειν.]

abzwacken j-m etw. περι-, ὑφαιρεῖσθαι (M) τινός τι,

abzwecken σκοπεῖν τι. τείνειν πρός τι, δύνασθαι.

abzwicken ἀποκνίζειν.

abzwingen j-m etw. βίᾳ ἀφαιρεῖσθαι (M.) τινά τι, ἐκβιάζεσθαί (M.) τινί τι, ἀναγκάζειν mit folg. *inf.*, j-m ein Lächeln ~ μόλις γέλωτα ἐξάγεσθαι ἔκ τινος, j-m durch die Folter ein Geſtändnis ~ ἐκβασανίζειν τινά.

ach οἴ, οἴμοι, φεῦ. ἰού. ~ ich Unglücklicher οἴμοι τῶν ἐμῶν κακῶν, ~ daß doch, ~ wenn doch εἴθε mit *opt.*. ὄφελον od. ὡς ὄφελον (ες, ε) mit *nom.* u. *inf.*

Achat *m* ὁ ἀχάτης. weißer ~ ὁ λευχαχάτης.

Achſe *f* ὁ ἄξων (ονος). auf der ~ fortſchaffen ὑποζυγίοις od. πεζῇ διακομίζειν. ~ der Erde ὁ πόλος.

Achſel *f* ἡ μασχάλη, ἡ μάλη. ὁ ὦμος (Schulter), unter der ~ ὑπὸ μάλης, etw. auf die leichte ~ nehmen ὀλιγωρεῖν τινος, ὀλιγώρως ἔχειν τινός, ἐν ἐλαφρῷ ποιεῖσθαί (M.) τι, j-n über die ~ anſehen κατα-, ὑπερφρονεῖν τινος, auf beiden ~n tragen ἐπαμφοτερίζειν, ἄπιστον εἶναι.

Achſelband *n* (als Schmuck) ὁ ἀναμασχαλιστήρ (ῆρος).

Achſelgrube, -höhle *f* ἡ, μασχάλη, in der ~ ὑπὸ μάλης.

Achſelträger *m* ὁ ἐπαμφοτερίζων, ὁ ἄπιστος (2) od. δίγλωττος (2) ἀνήρ od. ἄνθρωπος. ein ~ ſein ἐπαμφοτερίζειν.

[1]acht ὀκτώ (als Ziffer η'), die Zahl Acht ἡ ὀγδοάς (άδος), ἡ ὀκτάς (άδος), der ~e ὁ ὄγδοος, ~ mal ὀκτάκις, ein Zeitraum von ~ Jahren ἡ ὀκταετηρίς (ίδος), am ~en Tage ὀγδοαῖος, ~ Fuß lang ὀκτάπους, ουν, ~ Jahre alt ὀκταέτης.

[2]acht kommt nur in einigen Redensarten vor, z.B. ~ haben od. geben auf etw. προσέχειν (τὸν νοῦν) τινι, ἐπιστροφὴν ποιεῖσθαι (M.) od. ἐπιστρέφεσθαι (P.) τινος, λόγον ποιεῖσθαί (M.) τινος. λόγον ἔχειν περί τινος, ἐπισκοπεῖν τι, τηρεῖν, δια-, ἐπι-, παρατηρεῖν τι (auspaſſen, um eines Vorteils willen). δια-, παραφυλάττειν τι (um etw. zu ſchützen), ἐπιμελεῖσθαί (P.) od. ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι (M.) τινος (Sorgfalt auf etw. verwenden), ἐνθυμεῖσθαί (P.) τινος, ὑπακούειν τινί (j-m od. etw. Folge leiſten), etw. außer ~ laſſen ἀμελεῖν, παραμελεῖν, ἀμελῶς ἔχειν τινός, παριέναι (ἵημι) τι, παρακούειν τινός (nicht hören wollen), (Vorſicht) ἡ εὐλάβεια, ἡ φυλακή, ſich in ~ nehmen εὐλαβεῖσθαί (P.), ἐξευλαβεῖσθαι (P.), φυλάττεσθαί (M.) τινα, τι (auch mit folg. μή), nimm dich in ~, daß nicht σκόπει μή mit folg. *conj.*, ſich nicht in ~ nehmen ἀφυλακτεῖν, ἀφυλάκτως ἔχειν πρός τι, j. der ſich in ~ nimmt εὐλαβής, φυλακτικός.

[3]Acht *f* (Ächtung) ἡ προγραφή (proscriptio), j-n in die ~ erklären προγράφειν τινά (proscribere alqm), ἀτιμοῦν τινα, φυγαδεύειν τινά (verbannen), in die ~ erklärt ἄτιμος (2). προγραφείς (proscriptus).

achtbar τίμιος, δόκιμος (2), εὐδόκιμος (2). ἀξιόχρεως (2), αἰδοῦς ἄξιος.

Achteck *n* τὸ ὀκτάγωνον.

achteckig ὀκτάγωνος (2). [enthaltend ἐπόγδοος (2).]

Achtel *n* τὸ ὄγδοον μέρος. $^7/_8$ τὰ ἑπτὰ μέρη, $1^1/_8$

achtellig ὀκτάπηχυς, υ.

achten I *intr.* 1. auf etw. προσέχειν (τὸν νοῦν) τινί, λόγον ποιεῖσθαί (M.) τινος, nicht auf etw. ~ ἐν οὐδενὶ λόγῳ ποιεῖσθαί (M.) τι, ἀμελεῖν, ὀλιγωρεῖν τινος, ἀλογεῖν τι. ὑπερορᾶν τι. — 2. auf j-n ~ ὑπακούειν τινί. — II *trans.* 3. (dafür halten) ἡγεῖσθαι (M.), νομίζειν, ποιεῖσθαί τί τι od. τι ἔν τινι, für würdig ~ ἀξιοῦν. 4. (ſchätzen) περιβλέπειν τινά, τιμᾶν τινα, ἄγασθαί (P.) τινα. — 5. (hoch achten) περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι (M.) od. ἡγεῖσθαι (M.), höher ~ περὶ πλέονος ποιεῖσθαι (M.), ſehr hoch ~ περὶ πλείστου ποιεῖσθαι (M.), höher als alles ~ πρὸ πάντων ποιεῖσθαι (M.), gering ~ περὶ μικροῦ od. μικροῦ ποιεῖσθαί τι, ὀλιγωρεῖν τι-

Digitized by Google

nos, garnicht ~ ἐν οὐδενὶ λόγῳ ποιεῖσθαι, für nichts ~ τίθεσθαι (M.) παρ' οὐδέν, für nichts geachtet werden ἐν οὐδενὸς μέρει εἶναι.

ächten προγράφειν τινά, φυγαδεύειν τινά, ἐπικηρύττειν τινί χρήματα, ἀτιμοῦν.

Achtender *m* (von einem Hirsch) ὁ ὀκτάρριζος ἔλαφος.

achtens τὸ ὄγδοον.

Ächterklärung *f* ἡ προγραφή (proscriptio), ἡ ἀτίμωσις, ἡ δήμευσις (Konfiskation), ἡ ἐπικήρυξις.

achterlei: auf ~ Art ὀκταχῶς.

achtfach, -fältig ὀκταπλοῦς, ὀκταπλάσιος.

achtfüßig 1. (mit acht Füßen) ὀκτά-, ὀκτώπους, συν. ὀκταπόδης. — 2. (acht Fuß lang od. breit) ὀκτὼ ποδῶν, in der Metrik: ὀκτάμετρος (2).

achtgeben s. achten.

achtglied(e)rig ὀκτάκωλος (2).

achthundert ὀκτακόσιοι (als Ziffer ω'). der ~ste ὁ ὀκτα-κοσιοστός.

achtjährig ὀκταέτης (*fem.* -έτις, ιδος). ὀκτὼ ἔτη ἔχων, ὄγδοον ἔτος ἄγων (acht Jahre alt), ὀκτὼ ἐτῶν (acht Jahre dauernd).

achtlos 1. (ohne acht) ἀμελής. ἀπερίσκεπτος (2). ἄλογος (2), ἀνευλαβής. — 2. (ohne Achtung) οὐδενὸς ἄξιος.

Achtlosigkeit *f* ἡ ἀμέλεια.

achtmal ὀκτάκις.

achtmalig ὀκτάκις γιγνόμενος.

achtmonatlich ὀκτάμηνος (2). ὀκταμηνιαῖος.

achtrud(e)rig ὀκτήρης.

achtsaitig ὀκτάχορδος (2).

achtsam προσεχής. ἐπιμελής, προσέχων (τὸν νοῦν).

Achtsamkeit *f* ἡ ἐπιμέλεια. ἡ φυλακή, ἡ προσοχή.

achtsäulig ὀκτάστυλος.

achtschenklig ὀκτασκελής.

achtseitig ὀκτάεδρος (2). ὀκτάπλευρος (2).

achtspännig ὀκτὼ ἵππων, ὀκτάρρυμος (2). ein ~er Wagen ἅρμα τετράρρυμόν τε καὶ ὀκτὼ ἵππων.

achtstündig ὀκτὼ ὡρῶν.

achttägig ὀκτὼ ἡμερῶν. ὀκταήμερος (2), ὀγδοαῖος.

achttausend ὀκτακισχίλιοι (als Ziffer ,η), der ~ste ὀκτακισχιλιοστός.

achtteilig ὀκταμερής.

Achtung *f* 1. (Hochschätzung) ἡ ἀξία, ἡ εὐδοκίμησις. — 2. (Ruf) ἡ δόξα. — 3. (Ehrenbezeigung) ἡ τιμή, ἡ θεραπεία, ~ vor j-m haben, j-m ~ erweisen τιμᾶν, θεραπεύειν τινά, keine ~ vor j-m haben ἀμελεῖν, ὀλιγωρεῖν τινος, in ~ stehen τιμᾶσθαι. θεραπεύεσθαι (P.), ἐν τιμῇ εἶναι, εὐδοκιμεῖν, εὐδοξεῖν, in ~ stehend τίμιος. εὐδόκιμος (2), εὔδοξος (2).

Achtung *f* ἡ προγραφή, ἡ ἐπικήρυξις, ἡ ἀτίμωσις.

achtungsvoll αἰδούμενος, μετ' αἰδοῦς, αἰδοῦς πλήρης.

achtungswert, -würdig αἰδοῦς οd. λόγου ἄξιος, auch bloß ἄξιος. αἰδέσιμος (2).

achtzehn ὀκτωκαίδεκα, ὀκτὼ ἐπὶ δέκα. εἴκοσι δυοῖν δέοντες, δέουσαι, δέοντα (als Ziffer ιη').

achtzehnfach ὀκτωκαιδεκαπλασίων, ον.

achtzehnjährig ὀκτωκαιδεκέτης, -καέτης (*fem.* -κέτις, ιδος).

achtzehnte ὀκτωκαιδέκατος, ὄγδοος ἐπὶ δεκάτῳ οd. ἐπὶ δέκα, am ~n Tage ὀκτωκαιδεκαταῖος.

achtzeilig ὀκτάστιχος (2).

achtzig ὀγδοήκοντα (als Ziffer π'). der ~ste ὀγδοηκοστός, am ~sten Tage ὀγδοηκοσταῖος.

achtzigellig ὀγδοηκοντάπηχυς.

achtzigjährig ὀγδοηκονταέτης, -τούτης (*fem.* -τοῦτις, ιδος), ὀγδοήκοντα ἐτῶν.

achtzollig ὀκτω-, ὀκταδάκτυλος (2), -ιαῖος.

ächzen αἰάζειν. στενάζειν, στοναχεῖν.

Ächzen *n* ὁ στεναγμός, ὁ στόνος.

Acker *m* ὁ ἀγρός. ἡ ἄρουρα (auch als bestimmtes Maß). τὸ

Ackerarbeit *f* τὰ (κατὰ τὸν ἀγρὸν) ἔργα.

ackerbar ἀρόσιμος (2). γεωργήσιμος (2).

Ackerbau *m* ἡ γεωργία, ἡ γεωπονία, τὰ γεωργικά. ἡ τῆς γῆς ἐργασία, τὰ ἐν τῇ γεωργίᾳ, τὰ (κατ' ἀγρὸν) ἔργα, ~ treiben γεωργεῖν, γεωπονεῖν, γεωργὸν εἶναι, ἐργάζεσθαι (M.) τὴν γῆν od. τοὺς ἀγρούς, zum ~ gehörig, im ~ erfahren γεωργικός, die Kunst des ~s ἡ γεωργική.

Ackerbauer *m* ὁ (κατ' ἀγρὸν) ἐργάτης, ὁ τὴν γῆν ἐργαζόμενος, ὁ γεωργός.

Ackerfeld, -land *n* ἡ ἄρουρα, ὁ ἀγρός. ἡ χώρα, ἡ γεωργία, τὸ γεώργιον. ἡ ἀρόσιμος od. γεωργήσιμος γῆ, τὰ γεωργούμενα.

Ackergaul *m*, **-pferd** *n* ὁ πρὸς τὴν γεωργίαν ἵππος, ὁ γεωργὸς od. ἀρότης ἵππος (die Alten gebrauchten zur Feldbestellung Stiere, keine Pferde. daher f. Ackerstier).

Ackergeräte *n/pl.* τὰ γεωργικὰ σκεύη od. ἐργαλεῖα, ἡ πρὸς τὴν γεωργίαν κατασκευή, τὰ τῶν γεωργῶν ἐργαλεῖα.

Ackergesetz *n* (lex agraria) ὁ κληρουχικὸς νόμος.

Ackerknecht *m* ὁ δοῦλος (Sklave), ὁ θής (ητός, Mietknecht), ὁ τὴν γῆν ἐργαζόμενος (δοῦλος), ὁ ἐργάτης.

Ackerlänge *f* (ein Maß) ἡ ἄρουρα.

Ackermann *m* s. Ackerbauer.

Ackermännchen *n* (Bachstelze) ἡ σεισοπυγίς (ίδος „Wippsterz"), gelbe Bachstelze ὁ ἄνθος.

ackern ἀροῦν, ἀροτριᾶν.

Ackern *n* ὁ ἄροτος, ἡ τῆς γῆς κατεργασία.

Ackerstier *m* ὁ γεωργός od. γεωργικὸς od. ἀρότης βοῦς.

Ackervieh *n* τὰ πρὸς γεωργίαν ὑποζύγια, auch τὰ γεωργὰ od. γεωργικὰ ὑποζύγια.

Ackerzeit *f* ὁ ἀρότου καιρός.

addieren προστιθέναι, προσαριθμεῖν, zusammen~ συγκεφαλαιοῦν.

Addieren *n*. **Addition** *f* ἡ πρόσ-, σύνθεσις, ἡ συγκεφαλαίωσις.

ade, adieu χαῖρε, ὑγίαινε, ἔρρωσο.

Adel *m* 1. (Edelsinn) ἡ εὐγένεια, ἡ καλοκἀγαθία. — 2. (die Adligen) οἱ γνώριμοι, οἱ εὐγενεῖς. οἱ γενναῖοι, οἱ ἄριστοι, οἱ εὐπατρίδαι. οἱ ἔντιμοι, οἱ πρῶτοι ἐν τῇ πόλει.

ad(e)lig γενναῖος, εὐγενής. ὁ γεννάδας. ὁ, ἡ εὐπατρίδης (*fem.* auch ἡ εὐπατρις, ιδος), καλὸς κἀγαθός (καλοκἀγαθος).

adeln 1. (in den Adelstand erheben) εὐγενῆ ποιεῖν τινα, ἐγκρίνειν τινὰ ἐν τοῖς εὐπατρίδαις od. εἰς τοὺς εὐπατρίδας, ἐντάττειν τινὰ τοῖς εὐπατρίσιν. — 2. übtr. κοσμεῖν, εὐδόκιμον ποιεῖν, σεμνὸν ἀποδεικνύναι.

Adelsstand *m* s. Adel.

Adelsstolz *m* ἡ διὰ τὴν εὐγένειαν ὑπερηφανία.

Ader *f* ἡ φλέψ (βός, in belebten wie unbelebten Körpern), ἡ ἶς (ινός), gew. αἱ ἶνες (in Pflanzen), ἡ ῥάβδος, ἡ διαφυή (in Steinen od. Metallen), αἱ στημόνιοι διαλήψεις (die fadigen Adern am Hauptnerv des Blattes), kleine ~ (Aderzweig) τὸ φλεβίον, zur ~ lassen ἀφαιμάττειν, σχάζειν φλέβα, φλεβοτομεῖν, κατα-, ἀποσχάζειν (mit u. ohne φλέβα), mit aufgelaufenen ~n ἐπίφλεβος (2), mit vielen od. starken ~n φλεβώδης, (von Blättern) ἰνώδης.

Aderbruch *m* ἡ φλεβορραγία. ὁ κιρσός (κιρσοί).

Aderchen *n* τὸ φλεβίον.

ad(e)rig φλεβώδης.

Aderlassen *n*, **Aderlaß** *m* ἡ φλεβοτομία, ἡ ἀφαίμαξις, ὁ κατασχασμός, ἡ κατάσχασις.

Aderlaßschnepper *m* τὸ φλεβοτόμον.

aderlos ἄφλεβος (2).

Aderröhre *f* ὁ φλεβικὸς πόρος.

adieu s. ade. j-m ~ sagen χαίρειν λέγειν τινί.

Ädil *m* ὁ ἀστυνόμος, ὁ ἀγορανόμος. ~ sein ἀστυνομεῖν, ἀγορανομεῖν, zum Amt des Ä. gehörend, sein Amt betreffend ἀστυνομικός, ἀγορανομικός, der Gerichtshof des Ädilen τὸ ἀστυνόμιον, τὸ ἀγορανόμιον.

Ädilität *f* ἡ ἀστυνομία. ἡ ἀγορανομία.

Adjektiv(um) *n* τὸ ἐπίθετον, τὸ ἐπιθετικόν, ἡ ἐπίθεσις.

adjektivisch ἐπιθετικός.

Adjunkt *m* ὁ συνεργός.

Digitized by Google

Adjutant *m* ὁ ὑπηρέτης, ὁ διάγγελος.
Adler *m* ὁ αἰετός (ἀετός), junger ~ ὁ ἀετιδεύς.
adlerähnlich, -artig ἀετώδης.
Adlerauge *n*: ein ~ haben (übtr.) ὀξύτερον βλέπειν
Adlernase *f* ἡ γρυπὴ ῥίς (νός), mit einer ~ γρυπός, als Eigenschaft ἡ γρυπότης (ητος).
Adlerstein *m* ὁ ἀετίτης λίθος.
Administration *f*, **Administrator** *m*, **administrieren** s. Verwaltung, Verwalter, verwalten.
Admiral *m* ὁ ναύαρχος, ὁ ἄρχων (οντος) τῶν νεῶν, ~ sein ναυαρχεῖν, ἄρχειν τῶν νεῶν.
Admiralität *f* οἱ ναύαρχοι, οἱ ναυαρχοῦντες.
Admiralsflagge *f* ἡ φοινικὶς (ίδος).
Admiralsschiff *n* ἡ στρατηγὶς (ίδος) od. ναυαρχίς
Admiralsstelle, -würde *f* ἡ ναυαρχία.
adoptieren εἰσποιεῖσθαί τινα, ποιεῖσθαί od. τίθεσθαί τινα υἱόν od. παῖδα, υἱοθετεῖν, υἱοποιεῖσθαι (sämtlich M.), adoptiert werden von j-m υἱὸν ποιεῖσθαι ὑπό τινος, εἰσποιεῖσθαι πρός τινα od. ἐπὶ τὸ ὄνομά τινος, υἱὸν ποιητὸν γίγνεσθαί τινι, sich ~ lassen εἰσ-, ἐκποίητον γίγνεσθαι, j-n von j-m ~ lassen εἰσποιεῖν τινα υἱόν τινι od. τινα εἰς τὸν οἶκόν τινος, εἰσάγειν τινὰ υἱόν τινι, adoptiert ποιητός, εἰσποίητος (2), θετός.
Adoption *f* ἡ ποίησις, ἡ εἰσποίησις, durch ~ aus einer Familie geschieden ἐκποίητος (2).
Adoptivsohn *m* ὁ εἰσποίητος od. ποιητὸς od. θετός
Adoptivtochter *f* ἡ θετὴ θυγάτηρ.
Adoptivvater *m* ὁ ποιητὸς πατήρ.
Adressat *m*: einen Brief an den ~en abgeben τὰ γράμματα (τὴν ἐπιστολὴν) ἀποδιδόναι τινί.
Adresse *f* (eines Briefes) ἡ τῆς ἐπιστολῆς ἐπιγραφή.
adressieren: einen Brief an j-n ~ ἐπιστολήν τινι oder πρός τινα ἐπιγράφειν, j-n an j-n ~ συνιστάναι τινά τινι.
adverbialisch ἐπιρρηματικός.
Adverbium *n* τὸ ἐπίρρημα.
Advokat *m* ὁ σύνδικος, ὁ συνήγορος, ὁ παράκλητος, ὁ πρόδικος. ~ sein λόγον καὶ δίκην ὑπέχειν τινός, συνδικεῖν τινι, συνήγορον εἶναί τινι, συνειπεῖν τινι, Beistand eines ~en ἡ συνδικία.
Advokatengebühren *f/pl.*, **-lohn** *m* τὸ συνηγορικόν.
advokatenmäßig ἀγοραῖος (2), δικανικός.
Aerolith *m* ὁ ἐξ οὐρανοῦ καταφερόμενος oder κατενεχθεὶς λίθος.
Äffchen *n* τὸ πιθήκιον, ἡ πιθηκὶς (ίδος), ὁ πιθηκιδεύς
Affe *m* ὁ πίθηκος (auch Schimpfwort), ὁ καλλίας (Hausaffe), junger ~ ὁ πιθηκιδεύς. sich wie ein ~ gebärden πιθηκίζεσθαι (M.).
Affekt *m* 1. (starke Gemütsbewegung, Leidenschaft) τὸ πάθος. — 2. (Gemütsaufwallung) ἡ ὁρμή, ὁ θυμός, ἡ ὀργή. in ~ sein περιπαθῶς ἔχειν, περιπαθεῖν, j-n in ~ bringen καθιστάναι τινὰ εἰς πάθος, in ~ kommen καθίστασθαι εἰς πάθος, θυμοῦσθαι (P.), ohne ~ ἀπαθής.
Affektation *f* ἡ προσποίησις. ἡ ὑπόκρισις.
Affektion *f* (von einer Krankheit) ἡ ἀντίληψις.
affektlos ἀπαθής, ἥσυχος (2), ἠρεμαῖος.
Affektlosigkeit *f* ἡ ἀπάθεια, ἡ ἡσυχία, ἡ ἠρεμία, ἡ ἠρέμησις, ἡ ἠρεμαιότης (ητος) und das *neutr.* der vorhergehenden *adj.*
affektvoll ἐμ-, περιπαθής, σφοδρός (heftig), δεινός (gewaltig), ~es Wesen ἡ περιπάθεια, ἡ σφοδρότης(ητος), ἡ δεινότης (ητος) und das *neutr.* der *adj.*
äffen 1. j-n ~ ἐμ-. προσπαίζειν τινί (letzteres auch τινά), ἐντρυφᾶν τινι. χλευάζειν τινά, ἐρεσχελεῖν τινα, μωκᾶσθαί (M.) τινα. — 2. (betrügen, täuschen) κλέπτειν τινά.
affenähnlich, -artig πιθηκώδης, πιθηκοειδής. πιθήκειος, sich ~ benehmen πιθηκίζεσθαι (M.). das ~e Benehmen ὁ πιθηκισμός.
Affenliebe *f* ἡ ἄγαν od. ἡ λίαν φιλοστοργία od. στοργή.
Affennase *f* ἡ σιμὴ ῥίς (νός).
Affenpossen *f/pl.*, **-spiel** *n*, **-werk** *n* ὁ πιθηκισμός.
affizieren: j-n ~ αἴσθησιν παρέχειν τινί, affiziert werden πάσχειν, διατίθεσθαι.
After *m* 1. eig. ἡ πυγή, ὁ πρωκτός, ἡ στεφάνη, ὁ ἄρχός, ὁ δακτύλιος. — 2. (in Zssgn in der Bed.: falsch), z.B. Afterkönig ὁ ψευδοβασιλεύς, Afterweisheit ἡ ψευδοσοφία, Afterkunst ἡ ψευδοτεχνία.
Afterrede *f* ἡ διαβολή, ἡ συκοφαντία.
afterreden διαβάλλειν, συκοφαντεῖν, ψευδολογεῖν.
Afterredner *m* ὁ ψευδολόγος.
Agent *m* ὁ ἐπίτροπος, eines Staates ὁ πρόξενος. ~ sein ἐπιτροπεύειν, προξενεῖν.
agieren 1. (eine Rolle u. dgl. darstellen) ὑποκρίνεσθαι (M.), ἀγωνίζεσθαι (M.). — 2. (gestikulieren) μορφάζειν, σχηματίζεσθαι (M.), χειρονομεῖν.
Agio *n* ἡ καταλλαγή, ἡ ἐπικαταλλαγή, ὁ κόλλυβος.
Agnat *m* ὁ γένει προσήκων τινί, ὁ συγγενής.
Agraffe *f* ἡ λαβίς (ίδος), ἡ περόνη, ἡ πόρπη.
ah (Ausruf der Freude und der Verwunderung) βαβαί, βαβαιάξ, παπαῖ, ἀ.
aha (Ausruf) οὐτωσί, ἰδού, εἶεν.
Ahle *f* (Werkzeug der Schuster) τὸ ὄπεας (ατος), τὸ ὀπήτιον, τὸ ὀπητίδιον.
ahnden ἐπεξέρχεσθαι (-ιέναι) τί τινι oder τινί τινος, τιμωρεῖσθαί (M.) τι. τινα, τινά τινος.
Ahndung *f* ἡ τιμωρία.
ähneln ἐοικέναι (εἰκέναι), προσεοικέναι, ἠκάσθαι (od. εἰκάσθαι *inf. perf.* von εἰκάζω) τινί, παρ-, προσόμοιον εἶναι.
[1]ahnen (vorempfinden) προαισθάνεσθαι, οἰωνίζεσθαι (M.), μαντεύεσθαι (M.), ἐνθυμεῖσθαι (P.), κατεικάζειν (vermuten), ὑποπτεύειν (argwöhnen).
[2]Ahnen *m/pl.* (die Voreltern) οἱ πρόγονοι, οἱ προγεγενημένοι, οἱ παλαίγονοι, οἱ ἄνωθεν, οἱ πάπποι.
[1]ahnenstolz: ~ sein σεμνύνεσθαι (M.) ἐπὶ τῷ τῶν προγόνων καταλόγῳ od. ἐπὶ ταῖς τῶν προγόνων ἀρεταῖς.
[2]Ahnenstolz *m* τὸ σεμνύνεσθαι (M.) ἐπὶ τῷ τῶν προγόνων καταλόγῳ. ἡ διὰ τὴν τοῦ γένους εὔκλειαν ὑπερηφανία.
Ahnentafel *f* ὁ τῶν προγόνων κατάλογος.
Ahnfrau *f* ἡ πρόγονος, ἡ προμήτωρ (ορος).
Ahnherr *m* ὁ προπάτωρ (ορος), ὁ ἀρχηγέτης, ὁ ἀρχηγὸς τοῦ γένους.
ähnlich ὅμοιος, παρόμοιος (2), ἐοικώς, εἰκώς, (nahe kommend) παραπλήσιος, bes. von Personen ἐμφερής, προσεμφερής, von Verhältnissen ἀνάλογος (2), ~ sein ὁμοιοῦσθαί u. προσομοιοῦσθαι (P.) τινι, ἐοικέναι (εἰκέναι) τινί, ὅμοιον. παραπλήσιον usw. εἶναί τινι, ~ machen ὁμοιοῦν, ἀφ-, ἐξομοιοῦν, προσεικάζειν, konstr. mit dem *dat.*, doch kann bei ὅμοιος u. παραπλήσιος das deutsche als, wie auch durch καί gegeben werden, z.B. ~ wie jetzt ὁμοίως καὶ νῦν. Mit ὅμοιος werden viele Zssgn gebildet, z.B. von ~em Geschlecht ὁμογενής, von ~em Haar ὁμοιόθριξ (-τριχος), von ~er Gestalt ὁμοιοσχήμων, von ~em Charakter ὁμοιότροπος (2), von ~em Ansehen ὁμοειδής. von ~er Bedeutung ὁμοιόσημος (2).
Ähnlichkeit *f* ἡ ὁμοιότης (ητος), ἡ ἐμφέρεια, τὸ προσεμφερές, ~ der Gestalt ἡ ὁμοιοσχημοσύνη, ~ der Farbe ἡ ὁμοιόχροια, ~ der Verhältnisse ἡ ὁμοιοπάθεια, ~ der Art und Weise ἡ ὁμοιοτροπία.
Ahnung *f* ἡ προαίσθησις, ἡ ἐνθύμησις, ὁ οἰωνισμός, τὸ οἰώνισμα, keine ~ von etw. haben οὐδὲν αἰσθάνεσθαί τ., voll böser ~ sein πολλὰ ὀττεύεσθαι (M).
Ahnungsgabe *f* ἡ μαντική, ~ besitzen μαντικὸν oder μάντιν εἶναι.
ahnungsreich, -voll μαντικός oder durch die *part.* der Verben (s. ahnen).
Ahorn *m* ἡ πλάτανος, ἡ σφένδαμνος, ἡ ζυγία, von ~
Ähre *f* ὁ στάχυς (υος), ~en lesen σταχυλογεῖν, ~en ansetzen ἀποσταχυεῖν, ~en treiben σταχυοβολεῖν. ~en tragen σταχυοφορεῖν, mit ~en versehen σταχυηρός.
ährenartig σταχυώδης.

Digitized by Google

Ährenbündel *n* τὸ δράγμα.
Ährenkranz *m* ὁ σταχύων στέφανος.
Ährenlese *f* ἡ σταχυολογία.
Ährenleserin *f* ἡ καλαμήτρια, ἡ καλαμητρίς (ίδος).
ährentragend σταχυηρός, σταχυηφόρος (2).
Akademie *f* ἡ ἀκαδημία, ἡ ἀκαδήμεια.
Akademiker *m* ὁ ἀπό οδ. ἐκ τῆς ἀκαδημίας.
akademisch ἀκαδημαϊκός.
Akazie *f* ἡ (μέλαινα) ἀκακία, ἡ (Αἰγυπτία) ἄκανθα, die wohlriechende ~ ἡ λευκὴ ἀκακία. [ἐπεισόδιον.
Akt *m* τὸ ἔργον, τὸ πρᾶγμα, ἡ πρᾶξις, im Drama τὸ
Akte *f* (Gesetz, Beschluß) τὸ ψήφισμα, τὸ δόγμα.
Akten *pl.* τὰ γράμματα, τὰ γραμματεῖα, αἱ ἀναγραφαί, αἱ χάρται, τὰ χαρτία, τὰ ὑπομνήματα.
Aktenkucker, -hocker, -menſch *m* ὁ γραμματοκύφων (ωνος).
Aktenſchrank *m* τὸ γραμματοφυλάκιον, -φυλακεῖον.
Aktenſtück *n* τὰ γράμματα, ſ. Akten.
Aktie *f* ἡ μερίς (ίδος), ἡ συμβολή, τὸ σύμβολον.
aktiv (= tätig) ἐνεργός, ἐνεργής, ἐνεργητικός, ~ ſein ἐνεργεῖν, ein ~es Verbum τὸ ἐνεργητικὸν (ῥῆμα).
Aktivität *f* ἡ ἐνέργεια.
Aktivum *n* τὸ ἐνεργητικὸν (ῥῆμα).
Aktuar(ius) *m* ὁ γραμματεύς, ὁ γραμματοφύλαξ (ακος), ~ ſein γραμματεύειν, γραμματίζειν, das Amt eines Aktuars ἡ γραμματεία.
Alabaſter *m* ὁ ἀλάβαστος, ὁ (ἡ) ἀλάβαστρος, ὁ ἀλαβαστρίτης λίθος, ἡ ἀλαβαστρῖτις (ίδος), ein Gefäß aus ~ ὁ ἀλάβαστος, ὁ ἀλάβαστρος.
alabaſterähnlich, -artig ἀλαβαστροειδής.
Alant *m* (ein Kraut) τὸ ἑλένιον, τὸ πάνακες, ἡ πανάκεια, ἡ πανακίς (ίδος).
Alarm *m* ὁ θόρυβος, ~ ſchlagen σημαίνειν εἰς τὰ ὅπλα.
alarmieren διαθορυβεῖν, φοβεῖν, ἐκπλήττειν.
alarmierend θορυβητικός.
Alaun *m* ἡ στυπτηρία (γῆ), ἡ χαλκῖτις (ίδος).
alaunartig στυπτηριώδης.
Alaunſchiefer *m* ὁ σπίνος.
albern μῶρος, ἠλίθιος, ἀβέλτερος (2), ἄτοπος (2), ἄκαιρος (2), ~e Rede οδ. Handlung τὸ λήρημα, ὁ λῆρος, ὁ ὕθλος, ~ ſein μωραίνειν, εὐηθίζεσθαι (M.), ~ reden ληραίνειν, παραληρεῖν, ἄτοπα λαλεῖν, μωρολογεῖν. [οἱ λῆροι.
Albernheit *f* ἡ μωρία, ἡ ἀβελτερία, ἡ εὐήθεια, ~en
Alfanzerei *f* ὁ ὕθλος.
Alkali *n* τὸ λίτρον.
Alkove *f.* **Alkoven** *m* ἡ ζωθήκη. [τὰ ὅλα.
All *n* τὸ πᾶν, τὰ πάντα (in Bezug auf alle einzelnen Teile),
allbarmherzig πανοικτίρμων.
allbekannt θρυλούμενος, τεθρυλημένος, πολυθρύλητος (2), περιβόητος (2), κοινός.
allbeliebt πᾶσι φίλος οδ. κεχαρισμένος.
allbereits ſ. bereits.
allberühmt περιβόητος (2).
allda ſ. daſelbſt.
alldort ſ. dort.
alledem: bei οδ. trotz ~ οὐδὲν δ'ἧττον, οὐ μὴν ἀλλά, ὅμως δέ, ἀλλ' ὅμως.
Allee *f* ὁ δρχος, ὁ δρόμος δένδρεσιν ἐπίσκιος.
Allegorie *f* ἡ ἀλληγορία, ἡ ὑπόνοια.
allegoriſch ἀλληγορικός, ἐν ὑπονοίᾳ, καθ' ὑπόνοιαν, ~ darſtellen ἀλληγορεῖν.
allein **I** *adj.* μόνος, ~ laſſen μονοῦν, ἀπομονοῦν, ~ ſein μονοῦσθαι, ἀπομονοῦσθαι (P.), ἐρημοῦσθαι (P.). — **II** *adv.* μόνον. — **III** *conj.* (aber) ἀλλά, δέ. μέντοι, nicht ~, ſondern auch οὐ μόνον, ἀλλὰ καί.
Alleinbeſitz *m* ἡ ἐξαίρετος κτῆσις.
Alleinhandel *m* ἡ μονοπωλία, ~ treiben μονοπωλεῖν.
das Recht des ~s τὸ μονοπώλιον.
Alleinherrſchaft *f* ἡ μοναρχία, ἡ τυραννίς (ίδος), ἡ αὐτοκρατορία.
Alleinherrſcher ὁ μόναρχος, ὁ μονάρχης, ὁ τύραννος, ὁ βασιλεύς, ὁ αὐτοκράτωρ (ορος), ~ ſein μοναρχεῖν, βασιλεύειν, τυραννεύειν, τυραννεῖν, αὐτοκρατορεύειν.
alleinig μόνος.
Alleinleben *n* ἡ μοναυλία.
Alleinſein *n* ἡ μόνωσις, ἡ ἐρημία.
allemal ἀεί, ἑκάστοτε, ein für ~ εἰσάπαξ.
allenfalls τάχα, εἰ τύχοι, wenn ~ εἴ ποτε, ἐάν ποτε.
allenthalben πανταχοῦ, πανταχῇ, ἑκασταχοῦ, ~ wo nur ὅπουπερ ἄν mit *conj.*. ~ her πανταχόθεν, ~ hin πανταχοῖ, πανταχόσε.
aller, alle, alles πᾶς, πᾶσα, πᾶν, alle zuſammen ἅπαντες, σύμπαντες, all und jeder οἱ καθ' ἕκαστον, alle, welche ὅσοι, alles, was ὅσα, in allen Stücken πάντα, alle Tage καθ' ἡμέραν, alle Jahre καθ' ἐνιαυτόν, alle drei Jahre διὰ τρίτου ἔτους. ‚Aller' in Zſſgn wird meiſtens durch den *gen. pl.* von πᾶς mit einem *superl.* wiedergegeben, zB. der Allerbeſte ὁ ἄριστος πάντων οδ. πάντων ὁ ἄριστος, Zſſgn, wie zB. πανάριστος, παμμέγιστος ſind in Proſa ungebräuchlich.
allerbarmend πανοικτίρμων.
allerbeſter πάντων ἄριστος.
allerdings γέ (enklit.) δή, δηλονότι, πάντως, παντελῶς, παντάπασι(ν), erwiedernd: μέντοι, πάνυ γε.
allererſt πάντων πρῶτος, ἐν τοῖς πρώτοις, zu ~ πρώτιστον, πρώτιστα, παντὸς μᾶλλον.
allerfahren πάντων ἔμπειρος (2), ἐμπειρότατος.
allergrößt πάντων μέγιστος. [(bunt durcheinander).
allerhand, allerlei παντοῖος, παντοδαπός, ποικίλος
Allerheiligſte *n* τὸ ἄδυτον, τὸ ἄβατον.
allerhöchſtens εἰς τὰ μάλιστα.
allerletzt ὕστατος, ἔσχατος.
allerliebſt πάντων φίλτατος, χαριέστατος, πάνυ κεχαρισμένος, ironiſch: θαυμάσιος, als Beifallsruf: εὖ γε, καλῶς, κάλλιστα. [τόν μάλιστα.
allermeiſt πλεῖστος, *adv.* πάντων μάλιστα, ὡς δυνα-
allernächſt ὁ, ἡ, τὸ ἐγγύτατα (von Raum und Zeit), *adv.* ὡς ἐγγυτάτω. [(alle zuſammen) σύμπαντες.
allerſeits κύκλῳ πανταχῇ, κυκλόθεν, πανταχόθεν,
allerwärts ſ. allenthalben.
allerweile ἄρτι, νῦν δή.
allezeit διὰ παντός (χρόνου), ἑκάστοτε, πάντοτε, ἀεί.
Allgegenwart *f* τὸ πανταχοῦ (πᾶσι) παρεῖναι.
allgegenwärtig πανταχοῦ παρών.
allgemach ſ. allmählich.
allgemein 1. κοινός. — 2. (univerſal) καθολικός. — 3. (öffentlich) δημόσιος. — 4. (überall, von allen) ἐν οδ. παρὰ πᾶσι, ὑπὸ πάντων. — 5. ~ (herrſchend) werden (von Sitten und Gebräuchen) ἐπικρατεῖν, im ~en τὸ ὅλον, ὅλως, καθ' ὅλου, ἐπὶ τὸ πολύ, ἐπὶ τὸ πλῆθος, ἐν κεφαλαίῳ, τὸ σύμπαν, κοινῶς, πανδημεί.
Allgemeinheit *f* τὸ κοινόν, ἡ κοινότης (ητος).
Allgewalt *f* τὸ κράτος, ἡ μεγίστη δύναμις, ἡ θεία δύναμις. [ἐπικρατῶν.
allgewaltig παγκράτωρ (ορος), παγκρατής, πάντων
allhier ἐνταῦθα, ἐνταυθοῖ, ἐνθάδε, παρ' ἡμῖν.
Allianz *f* αἱ σπονδαί, ἡ συμμαχία. [πρός τινα).
alliieren ſich συμμαχίαν ποιεῖσθαι (M., mit j-m τινί οδ.
alliiert ſein mit j-m συμμάχεσθαί (M.) τινι, σύμμαχον εἶναί τινι, der ~e ὁ σύμμαχος.
alljährlich ἐνιαύσιος (2), κατ' ἐνιαυτόν, der ~e Wechſel ἡ κατ' ἐνιαυτὸν μεταβολή.
Allmacht *f* ἡ παντοκρατορία, ἡ μεγίστη δύναμις.
allmächtig ὁ παντοκράτωρ (ορος). ὁ πάντων κρατῶν, ὁ πάντα δυνάμενος.
allmählich κατὰ μικρόν, κατὰ βραχύ, ἐκ προσαγωγῆς, βάδην (Schritt für Schritt). ῥᾴδιον (sachte), ~ etw. zuſtande bringen λανθάνειν ἀποτελοῦντά τι.
allmonatlich κατὰ μῆνα, μηνὸς ἑκάστου.
Allmutter *f* ἡ πάντων μήτηρ.
Allſchöpfer *m* ὁ τὸ πᾶν οδ. τὰ πάντα κατασκευάσας, ὁ τῶν πάντων δημιουργός. ὁ τὸ πᾶν γεννήσας οδ. ποιήσας.

Digitized by Google

allsehend πανόπτης, πάντα ὁρῶν.
allseitig zu umschreiben mit πᾶς, z.B. ~es Wohlwollen ἡ παρὰ πάντων εὔνοια.
alltäglich 1. eig. καθ' ἡμέραν, καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ~e Nahrung ἡ καθ' ἡμέραν τροφή. — 2. (gewöhnlich, allbekannt) κοινός, ἀγοραῖος, φαῦλος.
alltags s. alltäglich, sonst auch ὁ τυχών, φαῦλος, z.B. der Alltagsmensch ὁ τυχών, das Alltagskleid ἡ φαύλη ἐσθής (ῆτος). [ἐμπειρία.)
allumfassend πανδεχής, ~e Kenntnis ἡ τῶν πάντων
Allvater *m* ὁ κοινὸς οὐ. τῶν πάντων πατήρ.
allverbreitet πάνδημος (2), von Gerüchten: πολυθρύλητος (2), θρυλούμενος, τεθρυλημένος.
allverehrt πᾶσιν οὐ. παρὰ πᾶσιν ἔντιμος (2), ὑπὸ πάντων τιμώμενος, πάντιμος (2).
allverhaßt ὑπὸ πάντων μισούμενος, πᾶσιν ἐπαχθής.
allwaltend τὰ πάντα διοικῶν, τῶν πάντων ἐπιμελούμενος.
allweise σοφώτατος, τελέως σοφός.
Allweisheit *f* ἡ τελεία οὐ. παντελὴς σοφία.
allwissend πάντα εἰδώς.
Allwissenheit *f* τὸ πάντα εἰδέναι.
allwo ὅπουπερ, ἔνθαπερ.
allzu ἄγαν, λίαν, oft durch den *comp.* eines *adj.* οὐ. *adv.* ausdrücken (auch mit dem Zusatze τοῦ δέοντος), z.B. allzu schwer βαρύτερος (τοῦ δέοντος), ~ sehr μᾶλλον (τοῦ δέοντος), auch ὑπεράγαν, ὑπὲρ τὸ μέτριον, παρὰ τὸ μέτριον, in Zssgn mit Verben ὑπέρ-, z.B. ~ sehr lieben ὑπερεραᾶν, ~ sehr ehren ὑπερτιμᾶν.
allzumal ὁμοῦ πάντες, σύμπαντες, ἅπαντες, πανδημεί (von einem ganzen Volke).
Almosen *n* τὸ δῶρον, ἡ δόσις, ἡ ἐλεημοσύνη, um ~ bitten προσαιτεῖν, ~ geben ἐπαρκεῖν τοῖς δεομένοις, βοηθεῖν τινι, διδόναι ἀπόρῳ οὐ. πένητί τινι, εὐεργετεῖν τινα.
Aloe *f* ἡ ἀλόη.
Aloeholz *n* τὸ ἀγάλλοχον, ἡ ξυλαλόη.
Alp *m*, **Alpdrücken** *n* ὁ ἐφιάλτης, ὁ πνιγαλίων (ωνος).
Alphabet *n* τὰ γράμματα, τὰ εἴκοσι τέτταρα γράμματα, τὸ ἀλφάβητον. [στοιχεῖον, ἀλφαβητικός.)
alphabetisch κατὰ τὴν τῶν γραμμάτων τάξιν, κατὰ
Alraun *n* (ein Kraut) ὁ μανδραγόρας (ου u. α).
als 1. *conj.* der Zeit: ἐπεί, ἐπειδή, ὡς, ὅτε, ἡνίκα, oft wird ~ durch Partizipialkonstr. wiedergegeben und zwar durch das *part. conj.* bei gleichem Subjekt, z.B. als Xerxes besiegt war, floh er Ξέρξης νικηθεὶς ἔφυγεν, od. durch den *gen. abs.* bei verschiedenem Subjekt, z.B. als Xerxes besiegt war, flohen die Perser Ξέρξου νικηθέντος ἔφυγον οἱ Πέρσαι, so oft ~ ὁπόταν mit *conj.*, ὁπότε mit *opt.*, so bald ~ ὡς πρῶτον, ὡς τάχιστα mit *ind.* u. *opt.*, ἐπειδάν mit *conj.*, ~ kaum οὐκ ἔφθη ... καί. ~ noch nicht οὔπω ... καί, ~ bereits ἤδη τε ... καί. — 2. (als wie, so wie) ὡς. ὥσπερ, z.B. er ehrt ihn wie einen Vater τιμᾷ αὐτὸν ὥσπερ πατέρα, ~ wenn, ~ ob ὡς, ὥσπερ, ὡς ἄν mit *part.*, ὡσεί, ὡσανεί, ὡσπερεί mit *opt.*, so groß, so viel ~ τοσοῦτος (τόσος), ὅσος, ~ nach *comp.* ἤ oder der bloße *gen. comp.*, z.B. reicher ~ Krösus πλουσιώτερος ἢ Κροῖσος οὐ. Κροίσου, älter ~ achtzig Jahre ἔτη γεγονὼς πλείω ὀγδοήκοντα, ~ daß ἤ ὥστε mit *inf.*, πρίν ἤ oder πρίν mit *inf.*, ~ nach einem verneinenden Satze (= außer) εἰ μή, πλὴν ἤ. — 3. oft wird ~ durch das *part.* von εἰμί wiedergegeben, z.B. Agesilaus wurde als Jüngling (in seiner Jugend) König Ἀγησίλαος νέος ὢν ἐβασίλευσεν, ~ dein Freund rate ich dir φίλος ὢν συμβουλεύω σοι. — 4. (zum Beispiel) οἷον. — 5. bei den Verben des Scheinens, Geltens, Sich-zeigens bleibt ~ unübersetzt.
alsbald αὐτίκα, παραυτίκα, αὐτίκα δή μάλα, παραχρῆμα, εὐθύς, εὐθέως, διὰ ταχέων, τὴν ταχίστην.
alsdann 1. (in jener Zeit) τότε, τηνικαῦτα, τηνικάδε. — 2. (dann) εἶτα, ἔπειτα.
also 1. Folgerungspartikel οὖν, τοίνυν, ἄρα (nicht am Anfange des Satzes), οὐκοῦν (am Anfange des Satzes), ~ nicht οὐκ ἄρα, οὐ τοίνυν, οὔκουν. — 2. *adv.* (so) οὕτω(ς), ὧδε, ταύτῃ, τῇδε, dem ist ~ οὕτω ταῦτ' ἔχει.
alsogleich s. alsbald.
alt I *adj.* (lange bestehend) παλαιός, ἀρχαῖος, die Alten (aus früherer Zeit) οἱ πάλαι, οἱ παλαιοί, von, nach ~er Art, Sitte παλαιότροπος (2). — 2. (vom Lebensalter) πρέσβυς, γεραιός, παλαιός, sehr ~ ὑπεργήρως, wie ~? πηλίκος; so ~ τηλικοῦτος, τηλικόσδε, dreißig Jahre ~ τριάκοντα ἐτῶν, τριάκοντα ἔτη γεγονώς, auch τριακονταέτης, τριακοντούτης und so in ähnlichen Fällen, über dreißig Jahre ~ sein ὑπὲρ τὰ τριάκοντα ἔτη γεγονέναι, ἔτη ἔχειν πλείω τῶν τριάκοντα, ein ~er Mann ὁ γέρων (οντος), γεραιός, πρεσβύτης, eine ~e Frau ἡ γραῦς (ὰός), γεραιά, ~ werden (von Menschen) γηράσκειν, (von Dingen) παλαιοῦσθαι (P.), älter sein als j. ἡλικίᾳ προέχειν τινός, es beim ~en lassen οὐδὲν νεωτερίζειν, οὐδὲν τῶν καθεστώτων κινεῖν, wieder der ~e werden πάλιν εἰς τὴν ἑαυτοῦ φύσιν ἥκειν. — II *adv.* ἀρχαίως (nach alter Art).
altad(e)lig εὐγενέστατος.
Altan *m* τὸ αἴθριον, οἱ δρύφακτοι, τὰ δρύφακτα.
Altar *m* ὁ βωμός, ἡ ἐσχάρα (Altarherd, für Brandopfer), ἡ θυμέλη (in der Orchestra des Theaters), einen gemeinschaftlichen ~ habend ὁμοβώμιος (2).
Altardecke *f* ἡ ἐνδυτή.
altbacken ἴωλος (2).
Alter *n* 1. (das lange Bestehen oder Sein von Dingen, antiquitas) ἡ παλαιότης, ἡ ἀρχαιότης (ητος), τὸ πολυχρόνιον. — 2. (Lebensalter, aetas) ἡ ἡλικία, jugendliches ~ ἡ νεότης (ητος), ἡ (τῆς ἡλικίας) ἀκμή, ἡ ὥρα, männliches ~ ἡ ἥβη, in das männliche ~ treten ὁρμᾶσθαι (P.) εἰς ἥβην, ἔφηβον γίγνεσθαι. — 3. (Greisenalter, senectus) τὸ γῆρας (ως), der von gleichem ~ ist ὁ (ἡ) ὁμῆλιξ (κος), ὁ (ἡ) ἥλιξ (κος), ὁ ἡλικιώτης (*fem.* -ῶτις, ιδος), in gleichem ~ sein mit j-m ὁμήλικα εἶναί τινι. — 4. vor **alters** πάλαι, τὸ πάλαι, τὸ παλαιόν, τὸ ἀρχαῖον, von alters her ἀπὸ οὐ. ἐκ παλαιοῦ, ἀπὸ τοῦ ἀρχαίου, ἐξ ἀρχῆς.
altern γηράσκειν, καταγηράσκειν, παρῆβᾶν, γεροντιᾶν, γεροντίζειν, v. Sachen παλαιοῦσθαι (P.), alternd ἀφῆλιξ (κος), nicht alternd ἀγήρως. ἀγήρατος (2).
Altersgenosse *m* ὁ ἥλιξ, ὁ ὁμῆλιξ (κος), ὁ ἡλικιώτης.
Altersgenossin *f* ἡ ἥλιξ (κος), ἡ ἡλικιῶτις (ιδος).
altersgrau χρόνῳ πολιός (von Sachen), πολιὰς ἔχων, γέρων ὢν καὶ πολιός.
Altersklasse, -stufe *f* ἡ ἡλικία.
altersschwach βαρὺς ὑπὸ γήρως, γήρᾳ ἀδύνατος ὤν.
Altersschwäche *f* τὸ γῆρας (in Bezug auf den Körper), τὸ τῆς διανοίας γῆρας (in Bezug auf den Geist), an ~ sterben ὑπὸ τοῦ γήρως ἀποθνήσκειν.
altertümlich ἀρχαῖος, ἀρχαϊκός, ἀρχαιοπρεπής, ἀρχαιότροπος (2). ~es Wesen und Sitte ἡ ἀρχαιοτροπία, von ~em Ansehen ἀρχαιοειδής.
Altertümlichkeit *f* ἡ ἀρχαιότης (ητος), τὸ ἀρχαιοπρεπές. [ἀρχαῖα σπουδάζων.)
Altertumsforscher *m* ὁ ἀρχαιολογικός, ὁ περὶ τὰ
Altertumsforschung *f* ἡ τῶν παλαιῶν ἀναζήτησις, ἡ περὶ τὰ ἀρχαῖα διατριβή, ἡ ἀρχαιολογία.
Altertumskunde *f* ἡ ἀρχαιολογία.
altherkömmlich ἀρχαῖος, πάτριος.
altklug παλαιόφρων.
ältlich γεροντικός. πρεσβυτικός, auch durch die Kompar. von alt.
altmodisch παλαιότροπος (2), ἀρχαϊκός.
Altstadt *f* ἡ παλαιὰ πόλις, ἡ παλαιόπολις.
altväterisch s. altmodisch.
Altvordern *pl.* οἱ πρόγονοι, οἱ ἄνωθεν οὐ. οἱ ἄνω τοῦ γένους. [γραολογία.)
Altweibergeschwätz, -gewäsch *n* ὁ γραῶν ὕθλος, ἡ
altweibermäßig γραϊκός.

Digitized by Google

am = an dem siehe an, beim *sup.* durch das *neutr. pl.*, z.B. am besten βέλτιστα.
Amarant *m* ὁ ἀμάραντος, dazu das *adj.* ἀμαράντινος.
Amazone *f* ἡ Ἀμαζών (όνος).
Amboß *m* ὁ ἄκμων (ονος). kleiner ~ τὸ ἀκμόνιον, das Untergestell des ~ τὸ ἀκμόθετον. ὁ ἀκμοθέτης.
Ambrosia *f* ἡ ἀμβροσία.
ambrosisch ἀμβρόσιος.
Ameise *f* ὁ μύρμηξ (κος), die große ~ ὁ ἱππομύρμηξ.
ameisenähnlich, -artig μυρμηκοειδής, -κώδης.
Ameisenbär, -fresser *m* ὁ μυρμηκοφάγος.
Ameisenei *n* τὸ τοῦ μύρμηκος ᾠόν.
Ameisenhaufe *m* ἡ μυρμηκία.
amen 1. (so sei es) κύριον ἔστω (fiat). — 2. (ich habe ausgeredet) εἴρηκα (dixi), ~ sagen τελευτᾶν τὸν λόγον.
Amethyst *m* ὁ (ἡ) ἀμέθυστος, τὸ ἀμέθυστον, von ~ ἀμεθύστινος.
Amiant *m* ὁ ἀμίαντος.
Amme *f* ἡ τροφός, ἡ τίτθη, ἡ τιθήνη, ἡ θηλάστρια. ~ sein τιτθεύειν, τιθηνεῖσθαι, θηλάζειν (auch M.) τινά. [Amme sein s. unter Amme.]
Ammendienst *m* ἡ τιτθεία, ἡ τιθήνησις, ~e tun =
Ammenfest *n* (in Sparta) τὰ τιθηνίδια (ἱερά).
Amnestie *f* ἡ ἄδεια, ἡ ἀμνηστία, ~ geben ἄδειαν παρέχειν.
Amor *m* ὁ Ἔρως (ωτος).
Ampfer *m* (Pflanze) τὸ λάπαθον.
Amphibie *f* τὸ ἀμφίβιον.
Amphitheater *n* τὸ ἀμφιθέατρον.
amphitheatralisch ἀμφιθέατρος (2).
Amputation *f* ἡ τομή.
amputieren τέμνειν. περιτέμνειν.
Amsel *f* ὁ κόττυφος, ὁ κόψιχος.
Amt *n* 1. τὸ ἔργον, τὰ δέοντα, τὰ προσήκοντα, τὰ καθήκοντα, ἡ τάξις, τὸ χρέος. von ~s wegen ἐκ τῶν προσηκόντων, das ist nicht meines ~es οὐδὲν προσήκει μοι, ein obrigkeitliches ~ ἡ ἀρχή, (Würde) ἡ τιμή. — 2. (Dienst) ἡ λειτουργία. — 3. (Amtsgebiet) ἡ ἐπαρχία, ὁ νομὸς τοῦ δικαστοῦ, ein ~ bekleiden τιμὴν οd. τάξιν ἔχειν, der sich in einem ~e befindet ὁ ἐν τέλει (ὤν). das ~ niederlegen τῆς ἀρχῆς ἐξίστασθαι od. παραχωρεῖν, ohne ~ sein σχολῇ διάγειν, σχολὴν ἔχειν.
Amthaus *n* τὸ ἀρχεῖον, τὸ δημόσιον. τὸ δικαστήριον, τὸ ἀγορανόμιον, τὸ πρυτανεῖον (je nach dem Titel des Amtes). [II *adv.* δημοσίᾳ.]
amtlich I *adj.* ὁ, ἡ, τὸ ἐκ τῶν προσηκόντων. —
amtlos ὁ ἰδιώτης. ὁ ἰδιωτεύων, ἰδιωτικός, das ~e Leben ὁ ἰδιωτικὸς βίος. [τινος.]
Amtmann *m* ὁ δικαστής, ὁ ἄρχων, ὁ ἐπάρχων νομοῦ
Amtsantritt *m* ἡ εἰς τὴν ἀρχὴν εἴσοδος. gew. durch Verben, z.B. bei seinem ~ sagte er folgendes εἰσιὼν εἰς τὴν ἀρχὴν ἔλεξε τάδε.
Amtsbruder *m* ὁ συνάρχων (οντος. im Staatsdienste). ὁ συνεργός. ~ sein συνάρχειν. συνεργεῖν τινι.
Amtsdiener *m* ὁ ὑπηρέτης, ὁ δημόσιος.
Amtseid *m* ὁ (δημόσιος) ὅρκος.
Amtseifer *m* ἡ προθυμία, ἡ σπουδαιότης (ητος).
Amtserschleichung *f* ἡ ἀρθεία, ἡ σπουδαρχία.
Amtsführung *f* ἡ ἀρχή, während seiner ~ ἄρχοντος αὐτοῦ. παρὰ τὴν ἀρχήν.
Amtsgenosse *m* s. Amtsbruder.
Amtsgeschäfte *n/pl.* τὰ δέοντα, τὰ καθ-. προσήκοντα.
Amtskleid *n*, **-tracht** *f* ἡ καθήκουσα ἐσθής (ῆτος) od. στολή.
Amtsmiene *f*: eine ~ annehmen σεμνοπροσωπεῖν, mit einer ~ τὰς ὀφρῦς αἴρων. [Verben.]
Amtsnachfolger *m* ὁ διάδοχος τῆς ἀρχῆς, gew. durch
Amtspflicht *f* τὰ δέοντα, τὰ προσ-, καθήκοντα.
Amtsschreiber *m* ὁ γραμματεύς.
Amtstreue *f* ἡ ὁσιότης (ητος). [ἀρχήν.]
Amtsverhältnisse *n/pl.* τὰ τῆς ἀρχῆς, τὰ περὶ τὴν
Amtsverwaltung *f* ἡ ἀρχή. τὸ ἄρχειν.
Amtswohnung *f* ἡ δημοσία οἰκία.
Amtswürde *f* ἡ σεμνότης (ητος). τὸ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς σεμνόν. [κτήριον.]
Amulett *n* τὸ βασκάνιον, τὸ περίαπτον, τὸ φυλα-
an 1. *prp.* A. auf die Frage: wo? 1. neben, nahe an ἐν, ἐπί, πρός mit *dat.* — 2. um — herum περί mit *dat.* — 3. an — vorbei oder hin κατά mit *acc.*, ~ etw. leiden der bloße *acc.*, z.B. am Kopfe leiden κάμνειν τὴν κεφαλήν. ~ etw. fassen der bloße *gen.*, z.B. ~ der Hand fassen τῆς χειρὸς λαμβάνειν. — B. auf die Frage: woher, woraus, wodurch? 4. ἐκ (vor Vok. ἐξ) ἀπό mit *gen.* od. der bloße *dat.*, z.B. j-n ~ etw. erkennen γιγνώσκειν τινά τινι oder ἔκ τινος. — C. auf die Frage: wohin? 5. εἰς, ἐπί, πρός, παρά mit *acc.*, bei den Verben des Hängens, Anknüpfens usw. ἐκ mit *gen.*, z.B. an den Baum hängen ἀναρτᾶν ἐκ τοῦ δένδρου. — 6. bis ~ μέχρι (μέχρις), ἄχρι (ἄχρις) mit *gen.*, μέχρι (ἄχρι) πρός mit *acc.*, bis ~s Ende διὰ τέλους. — 7. gegen, ungefähr ἀμφί, περί, εἰς mit *acc.*. z.B. ~ dreitausend Reiter ἀμφὶ (περὶ, εἰς) τρισχιλίους ἱππέας. — D. auf die Frage: wann? 8. ἐν mit *dat.*, κατά mit *acc.*, oft auch der bloße *dat.* oder *gen.*, z.B. am Tage μεθ' (καθ') ἡμέραν oder ἡμέρας, ~ diesem Tage ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ, am fünften Tage πέμπτῃ ἡμέρᾳ, am Morgen ἑωθεν, am Abend τῆς ἑσπέρας, καθ' ἑσπέραν, am Anfange ἐν ἀρχῇ, ἐξ ἀρχῆς. ἀρχόμενος. am Ende ἐπὶ τελευτῆς, τελευτῶν (*part. praes.* von τελευτάω), τὸ τέλος, häufig durch *adj.* auf -αῖος ausgedrückt, z.B. sie kamen am dritten, vierten, fünften usw. Tage an ἀφικνοντο τριταῖοι, τεταρταῖοι, πεμπταῖοι usw., am Morgen ἑωθινός, ~ demselben Tage αὐθημερόν. — 9. ~ und für sich χωρίς, καθ' αὑτό. soviel ~ mir liegt ὅσον ἐν ἐμοί (ἐστι). τό γ' ἐπ' ἐμοί, es ist ~ dem ἔστι ταύτῃ. es ist nicht ~ dem οὐ ταῦτ' ἐστί πω ταύτῃ, es ist nichts ~ ihm οὐδενὸς ἄξιός ἐστιν. φαῦλος (ἀνθρωπός) ἐστιν, es ist ~ mir καθήκει εἰς ἐμέ. — II. *adv.* in Verbindung mit der *prp.* von = von — an ἀπό, ἐκ mit *gen.*, z.B. von jener Zeit an ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου. von Kindheit an ἐκ παιδός, ἐκ νέου (bei mehreren ἐκ παίδων. ἐκ νέων). von Stund' an ἀπὸ τοῦδε εὐθύς. τὸ ἀπὸ τοῦδε.
Anachronismus *m* ἡ, τῶν χρόνων σύγχυσις. τὸ περὶ τοὺς χρόνους σφάλμα. ὁ ἀναχρονισμός. einen ~ begehen συγχεῖν τοὺς χρόνους, σφάλλεσθαι (P.) περὶ τοὺς χρόνους, ἀναχρονίζειν.
Anagramm *n* τὸ ἀνάγραμμα, ein ~ machen ἀναγραμματίζειν, die Anfertigung eines ~s ὁ ἀναγραμματισμός.
anähneln, anähnlichen ἀπεικάζειν τί τινι od. τι πρός τι.
analog ἀνάλογος (2).
Analogie *f* ἡ ἀναλογία. τὸ ἀνάλογον.
Analogieschluß *m* ἡ ἀναλογία.
Analyse *f* ἡ ἀνάλυσις.
Anapäst *m* ὁ ἀνάπαιστος.
Anarchie *f* ἡ ἀναρχία. ἡ ἀνομία.
anatmen προσ-, ἐπιπνεῖν τινι.
Anatom *m* ὁ τὴν ἀνατομίαν ἀσκῶν.
Anatomie *f* ἡ ἀνατομή. als Wissenschaft ἡ ἀνατομικὴ (τέχνη).
anatomieren ἀνατέμνειν.
anatomisch ἀνατομικός.
anängeln προσβλέπειν τινά u. τινί, ἐποφθαλμιᾶν τινι.
anbacken an etw. προσκολλᾶσθαι (P.) τινι. ἐμ-, προσ-, συμφῦναί τινι.
anbahnen ὁδοποιεῖν. προοδοποιεῖν. προπαρασκευάζειν.
Anbau *m* 1. ἡ ἐργασία, von Gewächsen ἡ φυτεία. vom Weine ἡ ἀμπελουργία. — 2. (Niederlassung) ἡ κατοικία, ἡ κατοίκισις. ὁ κατοικισμός, ἡ ἀποικία. — 3. (Anfbau) ἡ ἀποικοδομή. ἡ ἐπιγεγενημένη κατασκευή.
anbauen 1. (daran bauen) προσ-, ἐποικοδομεῖν. — 2. (bebauen) ἐργάζεσθαι (M.), γεωργεῖν. — 3. (mit

Digitized by Google

Bewohnern beſetzen) κατοικίζειν, ſich in einem Lande ~ κατοικεῖν u. κατοικίζεσθαι (P.) ἐν χώρᾳ oder εἰς χώραν, von Pflanzen und Gewächſen φυτεύειν, vom Weinſtock ἀμπελουργεῖν.

Anbauer *m* ὁ ἐργάτης, ὁ γεωργός, ὁ οἰκιστής, ὁ κατοικιστής.

anbefehlen ἐπιστέλλειν, ἐπι-, προστάττειν τινί τι, ἐπισκήπτειν, etw. j-ſ Fürſorge ~ ἐπιτρέπειν τινί τι.

Anbeginn *m* ἡ ἀρχή, von ~ ἐξ ἀρχῆς.

anbehalten (die Kleidung) ἔχειν, οὐκ ἀποτίθεσθαι.

anbei ἅμα.

anbeißen ἐνδάκνειν τι, προσφύεσθαι (-φῦναι) τινι. an der Angel ~ περιπίπτειν τῷ ἀγκίστρῳ, übtr. ἅπτεσθαί (M.) τινος, nicht ~ wollen εὐλαβεῖσθαι (P.) τι. ὀκνεῖν, μέλλειν, διαμέλλειν.

anbelangen ἀνήκειν εἴς τι, was anbelangt τὸ πρός od. εἰς od. κατά τι, was mich anbelangt ὅσον ἐπ' ἐμοί, τὸ κατ' ἐμέ. τό γ' ἐμόν. ἔγωγε. auch durch ἕνεκα mit *gen.*, zB. was die Freundſchaft anbelangt ἕνεκά γε φιλίας.

anbellen ὑλακτεῖν τινα, ἐφυλακτεῖν τινι.

anbequemen j-n etw. προσ-, συναρμόττειν. συνοικειοῦν τινί τι. ſich einer Sache ~ συνοικειοῦν ἑαυτόν τινι, συναρμόττεσθαι (M.) τινι od. πρός τι.

anberaumen καθιστάναι, συντάττειν, ὁρίζειν, προορίζειν, auch bloß τάττειν.

Anberaumung *f* ἡ κατάστασις, gew. durch Verben.

anbeten 1. προσκυνεῖν τινα. übtr. σέβεσθαί τινα, θεραπεύειν τινά, λατρεύειν τινί, ἐπιθυμεῖν τινος. ἐρᾶν τινος. — 2. (zu j-m beten) προσεύχεσθαί (M.) τινι. θύειν (opfern).

Anbeter *m* 1. durch die *part.* der vorhergehenden Verben. — 2. (Liebhaber) ὁ ἐραστής, viele ~ haben πρὸς πολλῶν θεραπεύεσθαι, ἐραστὰς oder ἐπιθυμητὰς ἔχειν πολλούς.

anbetreffen προσήκειν, was mich anbetrifft τό γε εἰς ἐμέ od. ἐπ' ἐμοί, ὅσον ἐπ' od. ἐν ἐμοί.

anbetteln μεταιτεῖν τινα, j-n um etw. ~ προσ-, ἐπαιτεῖν τινά τι.

Anbetung *f* ἡ προσκύνησις. ὁ σεβασμός, ἡ εὐχή. αἱ εὐχαί, übtr. ἡ θεραπεία, ἡ λατρεία. [ἄξιος.]

anbetungswürdig προσκυνητός, πάσης θεραπείας

anbieten 1. (darreichen) προσφέρειν, προσάγειν, προστείνειν. — 2. (vorſchlagen) ἐπαγγέλλειν, ὁμολογεῖν, zum Gebrauch παρέχειν. παρέχεσθαι. παριστάναι (ſehr oft übrigens reicht das *impf.* von διδόναι hin). ſich zu etw. ~ ἐπαγγέλλεσθαί (M.) oder ἀναδέχεσθαί (M.) τι, Freundſchaft ~ προτείνεσθαι (M.) φιλίαν.

anbinden *trans.* δεσμεύειν, an etw. ~ προσδεῖν. προσ-, περιάπτειν τί τινι, ἐξάπτειν τί τινος, ἀναδεῖν τι πρός τι, die Sandalen ~ ὑποδεῖν (einem andern), ὑποδεῖσθαι (M.) τὰ σάνδαλα (ſich ſelbſt), *intr.* mit j-m ~ ἀγωνίζεσθαι (M.) πρός τινα, εἰς χεῖρας ἐλθεῖν τινι.

Anbinden *n.* das ~ der Sandalen ἡ ὑπόδεσις, ſonſt gew. durch Verben.

Anbiß *m* 1. ἡ δῆξις, ἡ ἀνάδηξις, τὸ δῆγμα. — 2. (Imbiß, Frühſtück) τὸ ἄμβρωμα. τὸ πρόγευμα.

anblaſen καταφυσᾶν τι, ἐμφυσᾶν τινι, das Feuer ~ ἀναρριπίζειν od. ἐκριπίζειν τὸ πῦρ.

Anblaſen *n* ἡ φύσησις, ὁ ἐκριπισμός, gew. durch Verben.

Anblick *m* 1. ἡ ὄψις, ἡ πρόσοψις, ἡ πρόσβλεψις, τὸ βλέμμα, τὸ ἀνά-, ἔμβλεμμα. ἡ θέα. — 2. (das, was man anblickt) ἡ θέα, τὸ θέαμα. τὸ ὅραμα, τὸ εἶδος, oft durch *part.*, zB. bei dieſem ~ floh er τοῦτο ἰδὼν ἔφυγεν, ſchön von ~ ſein καλὸν εἶναι τὸ εἶδος, einen traurigen ~ gewähren λύπην παρέχειν τοῖς θεωμένοις, einen angenehmen ~ gewähren ἡδονὴν παρέχειν τοῖς θεωμένοις.

anblicken βλέπειν, ἀποβλέπειν πρός od. εἴς τινα, βλέπειν πρός τινα, προσορᾶν τινα. ἐμβλέπειν τινί, drohend j-n ~ ὑποβλέπειν τινά, argwöhniſch j-n ~ ὑφορᾶν (auch M.) τινα.

anblinzeln σκαρδαμύττειν πρός τινα.

anblöken 1. (von Rindern) μυκᾶσθαι (M.) πρός τινα, (von Schafen) βληχᾶσθαι (M.) πρός τινα, auch ἀντιμυκᾶσθαι. καταβληχᾶσθαι. — 2. (anfahren, anſchreien) δεινῇ τῇ φωνῇ προσφωνεῖν.

anbohren τρυπᾶν, τετραίνειν.

anbrechen I. *trans.* (ein Stück abbrechen) ἅπτεσθαί (M.) τινος, ein Faß ~ ἀνοίγειν πίθον. — II. *intr.* der Tag bricht an ὑπολάμπει oder ὑποφαίνει, mit ~dem Tage ἅμα τῷ διαυγάζειν, ἅμα τῇ ἕῳ. ὑπολαμπούσης ἡμέρας, die Nacht bricht an ἡ νὺξ ἐπέρχεται oder ἔπεισιν, mit ~dem Frühling ἦρος γιγνομένου, ἅμα τῷ ἦρι.

anbrennen *trans.* ἐμπιμπράναι. ἐμπρήθειν, ἐμπυρεύειν. κάειν, ἐπι-, ἐκκάειν. — *intr.* ἐμπίπρασθαι, ἐπι-, ἐκκάεσθαι, ἀνάπτεσθαι (P.), ~ laſſen (von Speiſen) προσκάειν.

Anbrennen *n* durch Verben.

anbringen 1. (anfügen) προστιθέναι. προσφέρειν, προσάπτειν, προσβάλλειν, προσ-. συνάπτειν τί τινι. in der Rede etw. ~ προσμειγνύναι τι τῷ λόγῳ, χρῆσθαί τινι ἐν τῷ λόγῳ od. κατὰ τὸν λόγον. daran angebracht ſein προσεῖναί τινι, κατασκευάσθαι ἔν τινι. — 2. (beibringen, verurſachen) ἐπιφέρειν, προσάπτειν τί τινι. — 3. (verkaufen) πιπράσκειν (ſ. verkaufen), Worte, Bitten ~ φαίνειν od. προσφέρειν od. προφέρειν λόγους u. dgl., etw. vor Gericht ~ ἀναφέρειν τι πρὸς τοὺς δικαστάς. εἰσαγγέλλειν, etw. bei j-m anzubringen haben δεῖσθαί (P.) τινος, gut angebracht εὔκαιρος (2), εὔθετος (2), übel angebracht ἄκαιρος (2).

Anbringen *n* 1. ἡ πρόσθεσις. ἡ προσφορά, ἡ πρόσβλησις, ~ vor Gericht ἡ εἰσαγγελία, ἡ ἀναφορά. — 2. (Vorſtellung, Geſuch) ὁ λόγος, ἡ ἔντευξις, ἡ δέησις (ſ. die vorhergehenden Verben).

Anbruch *m*, das Anbrechen, gew. durch die unter „anbrechen" angeführten Verben, ~ des Tages ἡ ἕως, ὁ ὄρθρος.

anbrüchig (von Fäulnis angegriffen) σαπρός. σαθρός (auch übtr.).

Anbrüchigkeit *f* ἡ σαπρότης, ἡ σαθρότης (ητος).

anbrüllen βρυχᾶσθαι (P.) πρός τινα, ſ. anblöken.

anbrummen τονθορύζειν πρός τινα.

anbrüten ἐπῳάζειν.

Andacht *f* ἡ εὐφημία (religiöſe ~, andächtiges Schweigen), (Gebet) αἱ εὐχαί, ſeine ~ verrichten εὐχὰς ποιεῖσθαι (M.), εὐχὰς εὔχεσθαι (M.) θεῷ. θύειν (opfern).

andächtig προσεκτικός, προσεχής, religiös ~ εὔφημος (2). εὐσεβής, θεοσεβής, ~ ſchweigen εὐφημεῖν, ~es Schweigen ἡ εὐφημία.

Andachtsort *m* τὸ ἱερόν.

andämmen χοῦν, προσχοῦν.

Andante *n* τὸ ἀναβεβλημένον μέλος.

andauern διατ-, ἐπιμένειν, κατέχειν.

Andenken *n* 1. ἡ μνήμη, ἡ ἀνάμνησις. ἡ μνεία. ἡ μνημοσύνη, etw. im ~ bewahren τίθεσθαί τι εἰς μνήμην, im ~ behalten διὰ μνήμης ἔχειν τι, μεμνῆσθαί τινος, μνήμην ἔχειν τινός, διὰ μνήμης φέρειν τι. — 2. (Erinnerungszeichen) τὸ μνημεῖον, τὸ μνημόσυνον. τὸ μνῆμα, τὸ κειμήλιον, noch im friſchen ~ ἔτι ἔναυλος (2). das ~ von etw. vernichten ἀφαιρεῖσθαι (M.) μνήμην τινός. ἀφανίζειν τι ἐξ ἀνθρώπων μνήμης, ein ~ von ſich ſtiften ἑαυτοῦ κατασκευάζειν od. καταλείπειν μνήμην.

andere (der, die, das) 1. (= alius) ἄλλος, η, ο. der eine ... der ~ ὁ μέν ... ὁ δέ. einige ... ~ οἱ μέν ... οἱ δέ. der eine tut dies, der ~ jenes ἄλλος ἄλλο ποιεῖ. dem einen ſagte ich dies, dem andern jenes ἄλλῳ ἄλλα ἔλεξα. einer den andern ἀλλήλους. einer ehrt den andern τιμῶσιν ἀλλήλους. von einem Jahr zum andern εἰς ἔτος. einer um den andern κατὰ διαδοχήν, ἐκ περιτροπῆς, ein andermal ἄλλοτε, αὖθις, πάλιν, einmal, ein andermal τότε μέν, τότε δέ. ἄλλοτε μέν, ἄλλοτε δέ, einem andern gehörig ἀλλό-

Digitized by Google

τριος, er mit vier ~n πέμπτος αὐτός, unter anderm, unter anderm auch ἄλλοι (αι, α) καί οb. τε καί, z.B. unter anderm sagte er auch ἔλεξεν ἄλλα καί, was anders als? τί ἄλλο ἤ; (einer von zweien, alter) ἕτερος, δεύτερος (secundus). Bezieht sich „andere" auf ein *subst.* im Satze so, daß zu dem *adj.* derselbe substantivische Begriff zu ergänzen ist, so wiederholt man das *subst.*, z.B. ein Bruder liebt den andern ἀδελφὸς ἀδελφὸν φιλεῖ. — 2. (verschieden, verschiedenartig) ἄλλος, ἕτερος, ἀλλοῖος, ἑτεροῖος, διάφορος (2), nicht selten werden Zssgn mit μετά gebildet, z.B. einen andern Namen bekommen μετονομάζεσθαι (M.), nach einem andern Orte ziehen μετοικεῖν, an einen andern Wohnsitz bringen μετοικίζειν.

ändern ἀλλοιοῦν, ἀλλάττειν, μεταλλάττειν, μεθιστάναι, μεταβάλλειν, sich ~ ἀλλοιοῦσθαι (P.), μεταβάλλειν, μεταπίπτειν, zum schlechten περιίστασθαι, die Meinung ~ ἀλλοιοῦσθαι (P.) τὴν γνώμην, ἄλλην γνώμην λαμβάνειν, μετανοεῖν, μεταπείθεσθαι (P.), μεταγιγνώσκειν, den Entschluß ~ μεταβουλεύεσθαι (M.), μεταγιγνώσκειν, was nicht zu ~ ist ἀμετακίνητος, ἄτροπος, ἀμετάστατος (sämtlich 2), das läßt sich nicht ~ οὐκ ἄν γένοιτο μὴ οὐχ οὕτω ἔχειν ταῦτα, οὐκ ἄν ἄλλως ἔχοι ταῦτα.

andernfalls εἰ δὲ μή.

anderenteils, andrerseits τοῦτο δέ, τὰ δέ (nach vorhergehendem τοῦτο μέν, τὰ μέν, bisw. bloß δέ (nach vorhergehendem μέν), δ' αὖ, auch bloß αὖ.

anders ἄλλη, ἄλλως, ἄλλοθι, ἑτέρως, irgend ~ ἄλλη πη, ἄλλως πως, ἑτέρως πως, ~ beschaffen ἀλλοῖος, ἑτεροῖος, bald so, bald ~ ἄλλοτε ἄλλως, wenn ~ εἴπερ, ~ reden als man denkt ἄλλα μὲν ἐν νῷ ἔχειν, ἄλλα δὲ λέγειν, ~ als so ἄλλως ἤ οὕτως, nicht ~ als so οὐκ ἄλλως ἤ οὕτως, ~ als gewöhnlich ἑτέρως τῶν εἰωθότων, διαφερόντως, ~ gesinnt sein οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν, ~ machen ἀλλοιοῦν, ἑτεροιοῦν, ἀλλάττειν, μεταβάλλειν, es ist nicht ~ als ob σχεδὸν δοκεῖ μοι mit entspr. *inf.*, es geht nicht ~ οὐκ ἔστι παρὰ ταῦτ' ἄλλα, häufig durch Kompos. mit μετά, z.B. anders stellen μεθιστάναι, μετατάττειν u. dgl., auch Zssgn mit ἄλλος, ἕτερος, z.B. anders gefärbt ἀλλό-, ἑτερόχρους, anders denken ἀλλο-, ἑτεροδοξεῖν.

anderswie ἄλλη πη, ἄλλως πως. ἑτέρως πως, ὡς ἄλλως. ὡς ἑτέρως.

anderswo ἄλλοθι, ἀλλοθί που, ἀλλαχόθι, ἄλλη, ἀλλαχοῦ, ἑτέρωθι, nirgend ~ ἄλλοθι οὐδαμοῦ.

anderswoher ἄλλοθεν, ἀλλαχόθεν, irgend ~ ἀλλοθέν ποθεν, nirgend ~ ἄλλοθεν οὐδαμόθεν.

anderswohin ἄλλοσε, ἀλλαχόσε, ἄλλη, ἀλλαχῇ, ἑτέρωσε, irgend ~ ἄλλοσέ που, nirgend ~ ἄλλοσε οὐδαμόσε.

anderthalb εἷς καὶ ἥμισυς. ~ Obolen ὀβολὸς καὶ ἥμισυς, ὀβολὸς καὶ ἡμιωβόλιον, τριημιωβόλιον, ~ Fuß lang τριημιποδιαῖος, ~ Jahre ἐνιαυτὸς καὶ ἓξ μῆνες, ~mal so viel ob. groß ἡμιόλιος (als etw. τινός).

Änderung *f* ἡ μεταβολή, ἡ μετάστασις, ἡ μετάλλαξις, ἡ μετακίνησις, ἡ μετάθεσις. im Staatsleben ὁ νεωτερισμός, ἡ νεωτεροποιία, ~ der Meinung ἡ μετάνοια, der Gestalt ἡ μεταμόρφωσις, der Lebensweise ἡ ἐκδιαίτησις, zu ~en geneigt μεταβλητικός.

anderwärts ἀλλαχοῦ.

anderweitig ἄλλος.

andeuten 1. σημαίνειν, ἐπισημαίνειν, ὑποδηλοῦν. αἰνίττεσθαι (M., dunkel ~), φράζειν (mit Worten), δηλοῦν, φαίνειν (offenbaren), etw. Künftiges ~ προσημαίνειν, μαντεύεσθαι (M.), νοεῖν. — 2. (befehlen) ἐπαγγέλλειν. προαγορεύειν τινί τι.

Andeutung *f* 1. τὸ σῆμα, ἡ ἔμφασις. — 2. (Vorbedeutung) τὸ τέρας, τὸ σημεῖον. — 3. (Befehl) τὸ κέλευσμα.

andichten jem. etw. πλάττεσθαι (M.) τι περί τινος. κατασκευάζειν, ἐπιψεύζεσθαι (M.). ψευδόμενον ἐπιφέρειν τινί τι. καταψεύζεσθαι (M.) τί τινος.

andonnern 1. ἐμβροντᾶν (auch übtr.), ἐκπλήττειν τινά, ἐπιπλήττειν τινί, wie angedonnert οἷον ἐμβεβροντημένος ob. ἐμβρόντητος. — 2. (laut anpochen) σφόδρα κρούειν, παίειν, κόπτειν τι.

Andorn *m* (Pflanze) τὸ καμηλοπόδιον.

Andrang *m* ἡ ἐπιφορά, ἡ ὁρμή, ἡ ἐπιδρομή, τὸ ἐγκεῖσθαι. ~ von Menschen ὁ ὄχλος, ~ des Blutes ἡ πληθώρα αἵματος.

andrängen ὠθεῖν πρός τι, sich an j-n ~ ἐγ-. προσκεῖσθαί τινι, προσπίπτειν τινί, sich ~ ὠθίζεσθαι (M.).

andrerseits s. anderenteils.

andringen ἐπι-, προσφέρεσθαί (P.), ἐγκεῖσθαι, προσ-, ἐπικεῖσθαί τινι, ἐφορμᾶν τινι u. πρός τινα, ἐπιτίθεσθαί (M.) τινι, προσβάλλειν τινί u. πρός τινα.

androhen ἀπειλεῖν, ἐπαπειλεῖν τινί τι.

Androhung *f* ἡ ἀπειλή, gew. durch Verben.

andrücken προσπιέζειν, sich an etw. ~ ἐγ-, προσκεῖσθαί (M.) τινι, προσφύναι τινι, προσπλέκεσθαί (P.) τινι.

anduften προσπνεῖν τινι (ἡδύ), εὐωδίαν προσπνεῖν τινι.

aneignen sich προσποιεῖσθαι, ἰδιοποιεῖσθαι, ἐξιδιοῦσθαι, περιβάλλεσθαι, σφετερίζεσθαι (sämtl. M.), κτᾶσθαι (M.), von Eigenschaften συνεθίζεσθαι (P.), vom Wissen μελετᾶν, καταμελετᾶν, mit Anstrengung διαπονεῖσθαι (M.), angeeignet ἐπίκτητος (2).

Aneignung *f* ἡ προσποίησις, ἡ κτῆσις, gew. durch Verben.

aneinander πρός u. ἐπ' ἀλλήλοις. ἐπ' ἀλλήλων (auf die Frage: wo?). πρὸς ἀλλήλους (auf die Frage: wohin?), sonst durch die betr. Kasus, z.B. ~ stoßen ἔχεσθαι ἀλλήλων. ~ geraten ὁμόσε γίγνεσθαι ob. ἰέναι εἰς χεῖρας, ~ reihen συνείρειν, συνάπτειν.

aneinanderhängend, -stoßend συνεχής.

Anekdote *f* ὁ λόγος, τὸ διήγημα, τὸ διηγημάτιον, τὸ ἀπόφθεγμα (witzige Rede).

anekeln: es ekelt mich an βδελύττομαί τι, ἀηδῶ, ἄσημί

Anemone *f* ἡ ἀνεμώνη.

anempfehlen παραινεῖν oder εἰσηγεῖσθαί (M.) τινί τι,

anerben καταλείπειν ob. παραδίδοσθαι (P.) τοῖς παισί ob. τοῖς ἐπιγιγνομένοις, angeerbt πάτριος (2), παρὰ τοῦ πατρός ob. παρὰ τῶν πατέρων παρειλημμένος, κληρονομιαῖος, (angeboren) ἐγγενόμενος, ἔμφυτος (2. es ist mir angeboren ἐμπέφυκέ μοι, φύσει ἔνεστί μοι.

Anerbieten *n*, **Anerbietung** *f* τὸ ἐπάγγελμα. ἡ ἐπαγγελία. Anerbietungen machen ἐπαγγέλλεσθαί (M.) τι. προτείνειν (auch M.) τι, παρέχεσθαί τι, j-m große Anerbietungen machen μεγάλα προτείνειν τινί.

anerkannt σαφής. σαφέστατος, ὁμολογημένος. ein Mann von ~em Werte εὐδοκιμῶν ἐπ' ἀρετῇ, ~ermaßen ὁμολογουμένως, ἐξ ὁμολογουμένων.

anerkennen 1. γιγνώσκειν, ἐπιγιγνώσκειν, γνωρίζειν. δέχεσθαι (M.), j-n als Sohn ~ εἰσ-, ἀναδέχεσθαί τινα παῖδα, j-n als König ~ (vom Volke) δέχεσθαί τινα βασιλέα, (von andern Mächten) προσείπεῖν τινα βασιλέα. — 2. (lobend ~) ἐπαινεῖν. — 3. (einräumen, zugestehen) ὁμολογεῖν. Götter ~ νομίζειν θεούς.

anerkennenswert ἄξιος ἐπαίνου ob. λόγου, ἄξιος ἐπαινεῖσθαι, οὐ μεμπτός.

Anerkennung *f* ὁ ἔπαινος, ἡ τιμή, gew. durch Verben.

anerschaffen j-m etw. προσ-. ἐμφύειν τινί τι, ἐντίκτειν τι ἔν τινι, προσάπτειν τινί τι, anerschaffen (als *part.*) ἔμφυτος (2). φύσει ἐνών.

anfächeln προσ-, ἐπιπνεῖν.

anfachen ῥιπίζειν, ἀναρ-, ἐκριπίζειν, ἐγείρειν (übtr., z.B. einen Krieg πόλεμον). ἐξεγείρειν, ζωπυρεῖν, ἀναζωπυρεῖν, ἐρεθίζειν, ἐκκαίειν.

Anfachung *f* ἡ ῥίπισις. ἡ ἐκζωπύρησις, ἡ ἔγερσις.

anfahren I *intr.* an etw. προσελαύνειν τινί, zu Schiffe προσ-, καταπλεῖν, προσορμίζεσθαι (M.), (anstoßen) προσπταίειν τινί. — II *trans.* (herbeifahren) προσκομίζειν, j-n hart anreden) ἐπιτιμᾶν, ἐπιπλήττειν τινί, καθάπτεσθαί (M.) τινος, χαλεπῶς ἐπιφέρεσθαί (P.) τινι.

Anfahren *n* ἡ ἐπαγωγή (das Herbeischaffen), ἡ ἐπί-

Digitized by Google

Anfall *m* (von Feinden) ἡ ἐπιδρομή, ἡ ὁρμή, ἡ εἰσ-, ἐπι-, προσβολή, einen ~ machen auf j-n ἐφορμᾶν τινι, (von Krankheiten) ἡ λαβή, ἡ καταβολή, plötzlicher ~ ἡ ἐπίσκηψις, (vom Fieber) ὁ παροξυσμός.

anfallen προσ-, εἰσβάλλειν, ἐφορμᾶν, ἐπιτρέχειν. προσ-, εἰσπίπτειν, ἐπιπηδᾶν τινι, (von Krankheiten) ἐπιπίπτειν, ἐπισκήπτειν, (von Feinden) ἐπιχειρεῖν, ἐπιφέρεσθαί (P.), ἐπιτίθεσθαί (M.), ἐγκεῖσθαί τινι.

Anfang *m* ἡ ἀρχή, ἡ καταρχή, im ~ τὸ πρῶτον, τὰ πρῶτα, κατ' ἀρχάς, ἀρχόμενος, vom ~ ἐξ od. ἀπ' ἀρχῆς, ἀρχῆθεν, von ~ bis Ende ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τοῦ τέλους (sprichw. Redensarten: ἀπὸ τῆς κεφαλῆς πρὸς τοὺς πόδας, ἐκ πυθμένος εἰς κορυφήν = dem deutschen „vom Wirbel bis zur Zeh'", ohne ~ (ohne Zeit) ἄναρχος (2), (nach Inhalt) ἀκέφαλος (2), den ~ machen mit etw. ἀρχὴν ποιεῖσθαι (M.) ἔκ od. ἀπό τινος, etw. zu tun ποιῶν τι, den ~ nehmen τὴν ἀρχὴν λαμβάνειν, τὸ πρῶτον γίγνεσθαι, ohne ~ ἀρχὴν οὐκ ἔχων, ~ von Reden, Schriftstücken u. dgl. τὸ προοίμιον.

anfangen 1. (unter mehreren zuerst) ἄρχειν, (zum ersten Male etw. tun) ἄρχεσθαί (M.) τινος, κατ-, ἐξάρχειν τινός, ἀρχὴν ποιεῖσθαί (M.) τινος, der *inf.* im deutschen wird entweder durch d. *part.* od. d. *inf.* wiedergegeben, z.B. ich fange an zu lernen: a) ἄρχομαι μανθάνων (ich bin mit dem Lernen im Anfange begriffen); b) ἄρχομαι μανθάνειν (ich beginne mit dem Lernen und mit nichts anderem), ein Geschäft ~ ἐπιχειρεῖν πράγματί τινι. — 2. (versuchen) ἅπτεσθαί (M.) τινος. — 3. (machen, tun) πράττειν, ποιεῖν, was soll ich ~? τί ποιήσω; was ist anzufangen? τί δεῖ πράττειν: τί ποιητέον; was soll man mit ihm ~? τί δεῖ χρῆσθαι αὐτῷ od. τί χρησόμεθα αὐτῷ; mit ihm ist nichts anzufangen χαλεπός ἐστι προσφέρεσθαι, δυσκόλως διάκειται, οὐδὲν ὄφελος ἐστιν αὐτοῦ, οὐδενὸς ἄξιός ἐστιν, etw. recht ~ ὀρθῶς ποιεῖν τι, καλῶς χρῆσθαί τινι, etw. verkehrt ~ οὐκ ὀρθῶς ποιεῖν τι, κακῶς χρῆσθαί τινι. — 4. Für einzelne Verbindungen gibt es verba inchoativa auf -σκω, z.B. ~ mannbar zu werden ἡβάσκειν. ~ zu altern γηράσκειν, auch Kompos. mit ἀνά, ἐξ, ὑπό, z.B. ~ zu brennen ἐκφλέγεσθαι (P.), ~ zu schreien ἀναβοᾶν, bei Verben, die e-n Zustand ausdrücken, kann durch *aor.* u. *fut.* das Anfangen des Zustandes wiedergegeben werden, z.B. er fing an zu herrschen ἐβασίλευσεν.

Anfänger *m* (Urheber) ὁ ἡγεμών (όνος), ὁ ὑπάρχων (οντος), auch ὁ πράττων (πράξας) τι, in einer Wissenschaft ὁ περὶ τὰ στοιχεῖα σπουδάζων, ὁ πρωτόπειρος, in etw. τινός.

anfänglich *adv.* τὸ πρῶτον, τὰ πρῶτα, ἐξ ἀρχῆς, τὴν ἀρχήν, ἀρχόμενος. — *adj.* ὁ, ἡ, τὸ ἐξ ἀρχῆς, ὁ, ἡ, τὸ κατ' ἀρχάς.

anfangs s. anfänglich.

Anfangsbuchstabe *m* τὸ πρῶτον γράμμα od. στοιχεῖον, auch τὸ ἄκρον γράμμα.

Anfangsgründe *m/pl.* αἱ ἀρχαί, τὰ στοιχεῖα (τῶν μαθημάτων), τὰ πρῶτα, zu den ~n gehörig στοιχειώδης.

Anfangspunkt *m* ἡ ἀρχή, ἡ ἀφορμή.

Anfangswort *n* τὸ πρῶτον ῥῆμα.

anfärben ἀνα-, κατα-, ἐπιχρωννύναι, ἐπιχρωματίζειν, ἐπιχρῴζειν. [Verben.]

Anfärbung *f* ἡ ἀνά-, κατά-, ἐπίχρωσις, gew. durch

anfassen λαμβάνειν, ἐπιλαμβάνειν (auch M.) τινός, ἀντιλαμβάνεσθαί (M.), ἅπτεσθαί (M.) τινος, j-n bei der Hand ~ λαμβάνειν τινὰ τῆς χειρός.

Anfassen *n* ἡ ἀντίληψις, ἡ λαβή, ἡ ἁφή, gew. durch Verben.

anfaulen σήπεσθαι, ὑποσήπεσθαι (P.).

anfechten 1. (angreifen) πράγματα παρέχειν τινί, προσμάχεσθαί τινι, ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι, ein Testament ~ πειρᾶσθαι ἀκύρους ποιεῖν τὰς διαθήκας. — 2. (beunruhigen) ταράττειν, sich von etw. nicht ~ lassen ἀμελεῖν, ὀλιγωρεῖν τινος, οὐδένα λόγον ποιεῖσθαί (M.) τινος, was ficht dich an? τί ἔχεις; τί ἔπαθες; laß dich das nicht ~ θάρρει.

Anfechten *n*, **Anfechtung** *f* 1. ἡ ἐναντίωσις, τὸ ἐναντιοῦσθαι, ~ der Ehre ἡ διαβολή, ἡ ἐπήρεια. — 2. (Beunruhigung) ἡ ταραχή, ἡ φροντίς (ίδος). — 3. (Versuchung) ὁ πειρασμός, ~en von etw. haben ταράττεσθαι, ἐνοχλεῖσθαι, πειράζεσθαι ὑπό τινος.

anfeinden 1. (j-n hassen) δυσμενῶς ἔχειν τινί, ἐχθαίρειν, μισεῖν τινα. — 2. (bekriegen) πολεμεῖν τινι. — 3. (entgegen sein) ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι, von j-m angefeindet werden ἀπεχθάνεσθαί τινι. [ἀπέχθεια.]

Anfeindung *f* ἡ δυσμένεια, ἡ ἔχθρα, τὸ μῖσος, ἡ

anfertigen ποιεῖν, παρασκευάζειν, s. verfertigen.

Anfertigung *f* s. Verfertigung. [od. πρός τι.]

anfesseln δεῖν, προσδεῖν, προσδεσμεύειν an etw. τινί

anfeuchten βρέχειν, δεύειν, ἀρδεύειν, ἐφυγραίνειν, ἄρδειν. [δευσις, ἡ ἄρδεια, gew. durch Verben.]

Anfeuchtung *f* ἡ βροχή, ἡ ἐπι-, καταβροχή, ἡ ἄρ-

anfeuern (antreiben, ermutigen u. dgl.) παροξύνειν, παρορμᾶν τινα, παρεγγυᾶν τινι, δια-, παρακελεύεσθαί (M.) τινι, ἐγ-, ἐπικελεύειν τινί, ἀκονᾶν τινα.

Anfeuerung *f* ὁ παρακελευσμός, gew. durch Verben.

anflechten προσ-, συμπλέκειν τινί.

anflehen ἀντιβολεῖν, ἱκετεύειν τινά, ἱκέτην γίγνεσθαί τινος, λιπαρεῖν, ἐπικαλεῖσθαι (M.), die Götter ~ εὔχεσθαι od. προσεύχεσθαι (M.) τοῖς θεοῖς.

Anflehung *f* ἡ ἱκετεία, ἡ εὐχή, gew. durch Verben.

anflicken an etw. ἀναρ-, προσράπτειν τινί od. πρός τι.

anfliegen 1. ἐπι-, προσπέτεσθαι. — 2. (an etw. in eiliger Bewegung anstoßen) φέρεσθαι (P.) κατά τινος, προσφέρεσθαί τινι, φερόμενον προσπταίειν τινί. — — 3. (von Gewächsen) παραβλαστάνειν.

anfließen προσ-, ἐπιρρεῖν.

anflößen διακομίζειν κατὰ τὸν ποταμόν.

anfluchen j-m etw. ἐπ-, καταρᾶσθαι (M.) τινί τι.

Anflug *m* (von Gewächsen) τὸ παραβλάστημα, ἡ παραβλάστησις, einen ~ von Röte bekommen ὑπερυθριᾶν, einen ~ von Röte haben ὑπέρυθρον εἶναι.

Anforderung *f* ἡ ἀξίωσις, τὸ ἀξίωμα, eine ~ an j-n machen ἀξιοῦν τι παρά τινος, ἀπαιτεῖν τινά τι, πράττεσθαί (M.) τινά τι, eine gerechte ~ an j-n machen δικαιώματα ἔχειν πρός τινα.

Anfrage *f* τὸ ἐπερώτημα, ἡ πύστις, eine ~ an j-n tun πυνθάνεσθαί τι παρά τινος, ἐπερωτᾶν τινά τι.

anfragen ἐρωτᾶν, ἐπερωτᾶν (*aor.* ἐπηρόμην, ἐπερέσθαι) τινα, πυνθάνεσθαί τινος u. παρά τινος, ζητεῖν παρά τινος, λόγους προσφέρειν τινί περί τινος.

anfressen ἐπι-, περιτρώγειν τι, περιβιβρώσκειν τι, ἅπτεσθαί (M.) τινος. [ψύχους).]

anfrieren συμ-, περι-, προσπήγνυσθαί (P.) τινι (ὑπό

anfrischen 1. (kühlen) ἀναψύχειν. — 2. (ermutigen, aufmuntern) παρορμᾶν, παροξύνειν, διακελεύεσθαι (M.). — 3. (erquicken, kräftigen) ἐγείρειν, ἀνεγείρειν. — 4. (wiederherstellen) ἀποκαθιστάναι.

Anfrischung *f* ἡ ἀναψυχή, ἡ ἀνάψυξις, ἡ ἀποκατάστασις, ὁ διακελευσμός, ἡ παρόρμησις, gew. durch Verben.

anfügen προσ-, συν-, ἐν-, ἐφάπτειν τινί τι, ἐφ-, προσαρμόττειν τινί, προστιθέναι (zulegen).

Anfügung *f* ἡ πρόσθεσις, gew. durch Verben.

anfühlen ἅπτεσθαί, ἐφ-, καθάπτεσθαί (M.) τινος, ψαύειν τινός, ψηλαφᾶν, ἐπιψηλαφᾶν τι.

Anfühlen *n* ἡ ψηλάφησις, ἡ ἁφή, gew. durch Verben.

anführen 1. (leiten, führen) ἄγειν, προσάγειν, ἡγεῖσθαι (M.), j-n zu etw. τινί τινος od. τι, (als Feldherr) ἡγεῖσθαι, ἡγεμόνα εἶναι, ἡγεμονεῖν, στρατηγεῖν (mit *gen.*), ἄγειν στρατιάν. — 2. (vorbringen) παραδείγμασι (Beispiele) χρῆσθαι, παραβάλλειν, παρατίθεσθαί (M.) τι, auch bloß λέγειν, καταλέγειν, μνημονεύειν, ἀπομνημονεύειν, ἐπιμιμνήσκεσθαί (P.) τινος, (als Zeugen ~) ἐπάγεσθαι (M.), παρέχεσθαι (M.), (Be-

Digitized by Google

weiſe, Gründe ~) προφέρειν (auch M.), παραφέρειν, παρέχεσθαι. — 3. = täuſchen, ſ. d.

Anführer *m* 1. ὁ ἄγων (οντος), ὁ ἡγεμών (όνος). — 2. (Feldherr) ὁ στρατηγός, ὁ ἄρχων (οντος), der Reiterei ὁ ἵππαρχος, des Fußvolks ὁ πέζαρχος, der Flotte ὁ ναύαρχος. des Chors ὁ χορηγός, ὁ κορυφαῖος. ~ ſein ἡγεῖσθαι, eines Heeres στρατηγεῖν, des Chores χορηγεῖν.

Anführerin *f* ἡ ἡγεμών (όνος).

Anführung *f* 1. ἡ ἀγωγή, ἡ ἐξήγησις, eines Heeres ἡ ἡγεμονία, ἡ στρατηγία. ἡ ἀρχή, oft durch Verben, zB. unter ~ des Ageſilaus Ἀγησιλάου ἄρχοντος od. στρατηγοῦντος. — 2. (Aufzählung) ἡ προφορά, ἡ ἀπομνημόνευσις. ἡ παράθεσις, ἡ ἐπαγωγή, gew. durch Verben.

anfüllen ἐμ-, ἀναπιμπλάναι. πληροῦν, ἀναπληροῦν. μεστοῦν, ἀναμεστοῦν. etw. mit etw. τί τινος, γεμίζειν τί τινος (vollpacken, befrachten). angefüllt ſein ἐμπλησθῆναι, μεστὸν od. πλήρη εἶναι, ſich mit etw. ~ ἐμπίμπλασθαι (P.), ἐμφορεῖσθαι (P.) τινος (von Speiſen).

Anfüllung *f* ἡ πλήρωσις, ἡ ἐμ-, ἀναπλήρωσις. ἡ ἔμπλησις, ~ des Magens ἡ πλησμονή, gew. durch Verben.

Anfurt *f* (Landungsort) ὁ ὅρμος. ὁ πρόσορμος, ἡ προσβολή, ἡ κάταρσις, ἡ ἔμβασις.

Angabe *f* 1. (Ausſage) ὁ λόγος, der ~ nach λόγῳ, gew. durch Verben, zB. nach ſeiner Angabe ἐξ ὧν φησι od. λέγει, nach dieſer ~ ἐκ τούτων τῶν εἰρημένων, nach der ~ des Thucydides κατὰ τοὺς λόγους od. τὰ εἰρημένα τοῦ Θουκυδίδου od. ὡς λέγει od. ὃς φησι Θουκ. — 2. (Beſtimmung) ὁ ὁρισμός. ὁ διορισμός. — 3. (Bekanntmachung) ἡ δήλωσις. — 4. (Geſtändnis) ἡ ὁμολογία. — 5. (Anklage) ἡ ἔνδειξις, ἡ μήνυσις, τὸ μήνυμα. — 6. (Berechnung) ὁ λογισμός. — 7. (Entwurf) ἡ ὑποτύπωσις. [νότα θεᾶσθαι (M.) τι.]

angaffen κεχηνέναι πρός τι, προσκεχηνέναι τινί, κεχη-]

angähnen χάσκειν πρός τι (τινα), ἐγχάσκειν τινί.

angeben 1. (ausſagen) λέγειν. φάναι, σημαίνειν, δηλοῦν. — 2. (bekannt machen) ἀποδεικνύναι, ἐκφαίνειν, eins nach dem andern ~ καταλέγειν, διέρχεσθαι. — 3. (bekennen) ὁμολογεῖν. — 4. (anklagen) κατηγορεῖν τινος. εἰσαγγέλλειν, φαίνειν, μηνύειν, καταμηνύειν, ἐνδεικνύναι. — 5. (fälſchlich, boshaft, verräteriſch) ~ διαβάλλειν, συκοφαντεῖν. — 6. (verraten) ἐξαγγέλλειν. — 7. (raten) συμβουλεύειν, εἰσηγεῖσθαι, ὑποβάλλειν, ὑποσημαίνειν. πείθειν τινὰ ποιεῖν τι. — 8. (entwerfen) ὁρίζειν, προγράφειν, ὑποτυποῦν. den Ton ~ (beim Singen u. dgl.) ἐνδιδόναι μέλος, übtr. ἡγεῖσθαι od. ὑφηγεῖσθαι (M.) τινος, was ſoll man da ~? τί δεῖ πράττειν; τί ποιητέον;

Angeben *n* ἡ μήνυσις (Anklage), ἡ συκοφαντία (fälſchliches Angeben), ἡ συμβουλία. ἡ εἰσήγησις (Raten), ὁ λόγος, ἡ πρόφασις (Vorgeben), gew. durch Verben.

Angeber *m* ὁ μηνυτής, ὁ κατήγορος. ὁ συκοφάντης. gew. durch *part.* d. vorhergehenden Verben.

Angeberei *f* ἡ διαβολή, ἡ συκοφαντία.

Angeberlohn *m* τὰ μήνυτρα.

Angebinde *n* τὸ δῶρον, τὰ ξένια.

angeblich *adj.* λεγόμενος, *adv.* λόγῳ (μὲν — θεῖς ἔργῳ δέ), πρόφασιν (μὲν — θεῖς τὸ δ'ἀληθές od. τῇ δὲ ἀληθείᾳ), auch durch ὡς mit *part. fut.*, zB. ~ um ihn zu töten ὡς ἀποκτενῶν.

angeboren ἔμ-, σύμφυτος (2), ἐμπεφυκώς. φύσει ἐν-, προσών, συγγενής, οἰκεῖος, φυσικός. es iſt ~ ἐμπέφυκε od. φύσει ἔν-, πρόσ-, πάρεστι. ὑπάρχει, φύσει ἔχω τι.

angebunden: kurz ~ durch παρρησιάζεσθαι (M.) u. ἡ παρρησία, zB. du biſt kurz ~ μετὰ πολλῆς παρρησίας λέγεις.

angedeihen laſſen j-m etw. παρέχειν (auch M.), χαρίζεσθαι (M.) τινί τι. ἀξιοῦν τινά τινος, ἀπονέμειν τινί τι, μεταδιδόναι τινί τινος (j-m von etw. abgeben).

Angedenken *n* ſ. Andenken.

angeerbt ſ. anerben.

angefüllt πλήρης. ἔμ-, κατά-. ἀνάπλεως (2). μεστός. ἀνάμεστος (2). mit od. von etw. τινός. ſ. auch anfüllen u. voll. [αμμα.]

Angehänge *n* τὸ ἄρτημα, τὸ παράρτημα. τὸ περί-]

angehen 1. (ſich j-m mit Bitten u. dgl. nähern) προσέρχεσθαι (-ιέναι) τινι, ἐντυγχάνειν τινί, δεῖσθαι (P.) τινος, ἐγκεῖσθαί τινι, ἀντιβολεῖν τινα. — 2. (betreffen) προσήκειν τινί, ἔχειν od. τείνειν πρός τι, εἶναι πρός τινα, was mich angeht τὸ πρός ἐμέ. ὅσον ἐν ἐμοί, das geht mich nichts an οὐδέν μοι μέλει τούτων, was geht das mich an? τί προσήκει μοι τούτων: — 3. verwandt ſein, zB. er geht mich nichts an οὐδὲν προσήκει μοι. — 4. (möglich ſein) ἐγχωρεῖ, ἐγγίγνεται, ἐνδέχεται, ἔξεστιν, wenn es angeht εἰ θέμις. ſobald es nur angeht ὅπῃ ἂν παρείκῃ. da es angeht ἐξόν. ἐνόν. τυχόν, es geht nicht an (iſt unmöglich) οὐκ ἔστι, ἀδύνατόν ἐστι, (es iſt nicht erlaubt) οὐ θέμις. οὐκ ἔξεστι. — 5. (anfangen) ἄρχεσθαι (M.), ἀρχὴν λαμβάνειν, der Kampf geht an ἄρχεται ἡ μάχη, ὁ ἀγὼν καθίσταται, εἰς χεῖρας ἔρχονται, die Verſammlung geht an πληροῦται ἡ ἐκκλησία od. τὸ δικαστήριον, mit ~dem Frühlinge, mit ~dem Sommer εὐθὺς τοῦ ἦρος, τοῦ θέρους γενομένου. ein ~der Schüler ἀρχόμενος μανθάνειν. — 6. es geht an = es iſt erträglich μέτριόν od. ἀνάσχετόν ἐστιν. ἐπιεικῶς ἔχει.

angehören 1. j-m als Beſitz εἶναί τινος. was mir, was uns angehört (Beſitz) τὰ ἐμά, τὰ ἡμέτερα. das, was uns nicht angehört τὰ ἀλλότρια. — 2. (verwandt ſein) προσήκειν τινί, κηδεστὴν od. συγγενῆ εἶναί τινος.

angehörig 1. ἴδιος, οἰκεῖος, durch *possess.*, zB. das mir, dir ~e τὰ ἐμά. τὰ σά. das j-m ~e τά τινος. — 2. (verwandt) προσήκων τινί. συγγενής. die ~en οἱ προσήκοντες, οἱ συγγενεῖς, οἱ οἰκεῖοι.

angeifern ἐμ-, προσπτύειν τινί.

Angeklagte *m* ὁ φεύγων (οντος).

Angel *f* τὸ ἄγκιστρον (der Fiſcher), ἡ στρόφιγξ (γγος), ὁ στροφεύς (der Tür), von andern Dingen ὁ πόλος, zwiſchen Tür und ~ ſein ἐν ἐσχάτῳ κινδύνῳ εἶναι.

angelangen an einem Orte ἀφικνεῖσθαι εἴς. ἐπί τι, ἐπί τινος. ἥκειν. παραγίγνεσθαι εἴς τι. καθανύειν (-ύτειν) εἰς. ἐπί τι, zur See καταπλεῖν. κατάγεσθαι (M.) εἴς, πρός τι.

angelartig, -förmig ἀγκιστροειδής. ἀγκιστρώδης.

Angeld *n* ἡ προκαταβολή, ὁ ἀρραβών (ῶνος), τὸ ἐπίχειρον, τὸ ἐνέχυρον.

angelegen: ſich etw. ~ ſein laſſen σπουδάζειν περί τι, ἐπιμελές τι ποιεῖσθαι (M.). ἐπιμελῶς τι πράττειν. ἐπιτηδεύειν τι, φροντίζειν ὑπέρ. περί τινος. ἐπείγειν τι, οὐκ ἀμελεῖν τινος. μέλει μοί τινος, ſich nichts ~er ſein laſſen, als οὐδὲν (od. μηδὲν) προυργιαίτερον ποιεῖσθαι (M.) τοῦ mit *inf.*

Angelegenheit *f* τὸ πρᾶγμα. ἡ πρᾶξις (Geſchäft). im *pl.* gew. ohne πράγματα, zB. meine ~en τὰ ἐμά. die ~en der Thebaner τὰ τῶν Θηβαίων. die gegenwärtigen ~en τὰ παρόντα. τὰ ἐμποδών. τὰ παρεστῶτα. ſich um fremde ~en bekümmern πολυπραγμονεῖν.

angelegentlich I *adj.* πρόθυμος (2). σπουδαῖος. ἐπιμελής. ἐκτενής. — II *adv.* σπουδῇ. ἐπιμελῶς. προθύμως. ἰσχυρῶς, μάλα. σφόδρα. ~ bitten λιπαρεῖν. ἐγκεῖσθαι δεόμενον. ~ wünſchen σφόδρα εὔχεσθαι (M.) od. ἐπιθυμεῖν. ~ empfehlen παραινεῖν, ~ beſprechen σπουδαιολογεῖν (auch M.).

Angelfiſcherei *f* ἡ ἀγκιστρεία. ἡ ἀγκιστρευτική (τέχνη). τὸ ἀγκιστρευτικόν. [φεύς (an der Tür).]

Angelhaken *m* τὸ ἄγκιστρον (an der Angel), ὁ στρο-]

Angelhändler *m* ὁ ἀγκιστροπώλης.

angeln ἀγκιστρεύειν, καλαμεύειν. ῥαβδεύεσθαι (M.), nach etw. ~ (haſchen) θηρᾶν (auch M.), θηρεύειν, διώκειν τι.

Angeln *n* ſ. Angelfiſcherei.

angeloben ἐγγυᾶσθαι (M., a. ἐγγυᾶν), καθυπισχνεῖσθαι. ὁμολογεῖν, καθομολογεῖν mit *inf. fut.*, πίστιν διδόναι τινός.

Digitized by Google

Angelöbnis *n*, **Angelobung** *f* ἡ ὁμολογία, ἡ ὑπόσχεσις, ἡ διεγγύησις.
Angelpunkt *m* s. Hauptpunkt.
Angelrute *f* ὁ (ἁλιευτικὸς) κάλαμος, ἡ ῥάβδος.
Angelschnur *f* ἡ ὁρμιά.
Angelstern *m* ὁ ἀρκτοῦρος.
angelweit offen stehen παντάπασιν ἀνεῳγμένον od. ἀναπεπταμένον εἶναι.
Angelzapfen *m* (an der Tür) ὁ γίγγλυμος.
angemessen 1. ἀνάλογος, σύμ-, ἔμμετρος (jämtlich 2), μέτριος (3 u. 2). — 2. (passend) ἐπιτήδειος, ἱκανός, ἁρμόδιος, δίκαιος, gew. durch κατά m. *acc.*, zB. dem Körper ~ κατὰ λόγον τοῦ σώματος. der Größe ~ κατὰ τὸ μέγεθος, ~ sein ἁρμόττειν πρός τι, συναρμόττειν τινί, εὐαρμόστως ἔχειν πρός τι. (von Verdiensten) ἄξιον εἶναί τινος.
Angemessenheit *f* ἡ ἀναλογία, ἡ συμμετρία, ἡ ἐπιτηδειότης, ἡ ἱκανότης (ητος), ἡ ἐπιείκεια oder durch *neutr.* der vorhergehenden *adj.*
angenehm ἡδύς, γλυκύς, καλός, φίλος, προσφιλής, τερπνός, ἐπιτερπής, χαρίεις, κεχαρισμένος, ἀρεστός, ἀσπαστός, wenn es dir ~ ist εἴ σοι ἡδομένῳ ἐστίν, j-m etw. Angenehmes erweisen χαρίζεσθαι (M.) τινι, etw. ~ finden ἥδεσθαι (P.) τινι.
Anger *m* ἡ νομή, ὁ λειμών (ῶνος).
angesehen περίβλεπτος (2), ἔνδοξος (2), λαμπρός, ἐπιφανής, τίμιος, ἔντιμος (2), δόκιμος, εὔδοκιμος (2), σεμνός, γνώριμος, ἐν ἀξιώματι (ἀξιώσει) ὤν, ~ sein τιμᾶσθαι (P.), ἐν τιμῇ εἶναι, εὐδοκιμεῖν (wegen etw. ἐπί τινι).
angesessen s. ansässig.
Angesicht *n* τὸ πρόσωπον, ἡ ὄψις. vor j-s ~, im ~ ἐνώπιόν od. κατενώπιόν τινος, ἐν ὄψει τινός od. bloß ἐν mit *dat.*, im ~ des Feindes ἐν ὄψει τῶν πολεμίων. παρόντων τῶν πολεμίων, vor j-s ~ kommen ἔρχεσθαι εἰς ὀφθαλμούς τινι, ἐντυγχάγειν τινί, j-n von ~ kennen γιγνώσκειν τὸ εἶδός τινος, j-n ins ~ loben ἐπαινεῖν παρόντα τινά, schön von ~ εὐπρόσωπος (2).
angesichts: ~ dieser Verhältnisse ἐν τοιούτοις ὢν πράγμασι, τοιούτων ὄντων τῶν πραγμάτων.
angespannt (angestrengt, eifrig) ἐκτενής. σύν-, ἔντονος (2).
angestammt πάτριος (2), ἔμφυτος (2), s. angeboren.
angestrengt ἐν-, συντεταμένος, σύν-, ἔντονος (2).
angetrunken ὑποπεπωκώς.
angewöhnen j-m etw. ἐθίζειν τινά τι oder πρός τι. συνεθίζειν τινὰ εἴς τι (beide Verben auch mit *inf.*), sich ~ ἐθίζεσθαι, συνεθίζεσθαι (P.), σύνηθές τι γίγνεταί τινι. ἔθος λαμβάνειν.
Angewohnheit *f* τὸ ἔθος, τὸ ἔθισμα, ἡ συνήθεια.
Angewöhnung *f* ὁ ἐθισμός, ὁ συνεθισμός.
angießen ἐπι-, παρα-, προσχεῖν, übtr. wie angegossen ὥσπερ προσκεκολλημένος, προσκόλλητος (2), das Kleid sitzt wie angegossen τὸ ἱμάτιον κάλλιστα προσήρμοσται τῷ σώματι.
anglänzen j-n καταλάμπειν τινός, ἐπιλάμπειν τινί.
Angler *m* ὁ ἀγκιστρευτής, ὁ καλαμεύς.
anglimmen ὑπεκκάεσθαι (P.), ζωπυρεῖσθαι (P.), ἅπτεσθαι πυρός.
angloßen κεχηνότα ἐμβλέπειν τινί.
angreifbar ἐπίμαχος (2) od. durch Verben, s. angreifen.
angreifen 1. (berühren, anfassen) ἅπτεσθαί (M.), ἐπιλαμβάνεσθαί (M.) τινος, προσβάλλειν τὴν χεῖρά τινι, heftig ~ αἴρειν τι. — 2. (unternehmen) ἐπι-, ἐγχειρεῖν τινι, ἅπτεσθαί, ἀνθ-, ἐφάπτεσθαί (M.) τινος, ἀντιλαμβάνεσθαί (M.) τινος, ἐπιβάλλεσθαί (M.) τι, ἰέναι ἐπί τι, ὁρμᾶν ἐπί od. εἴς τι, den Feind ~ ἐπιχειρεῖν, ἐπιτίθεσθαι τοῖς πολεμίοις, ὁρμᾶν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, ἐφορμᾶν τοῖς πολεμίοις, ein Land ~ ἐμ-, εἰσβάλλειν εἰς χώραν, eine Meinung u. dgl. ~ ἐναντιοῦσθαι (P.) δόγματί τινι, j-n mit Worten u. dgl. ~ ἐπιπλήττειν τινί, j-s Ehre ~ διαβάλλειν τινά, anvertrautes Gut ~ ἅπτεσθαι (M.) τῆς παρακαταθήκης, Gelder ~ ἀφαιρεῖν τῶν χρημάτων, fremdes Geld ~ σφετερίζεσθαι (M.) χρήματά τινος. — 3. (rühren) κινεῖν. διακινεῖν. — 4. (schwächen, entkräften) ἅπτεσθαί τινος, ἐκ-, κατα-πονεῖν, βλάπτειν τινά. λυμαίνεσθαι (M.) τινα oder τινι, ἀσθενοῦν. ἀσθενέστερον ποιεῖν, sich ~ (anstrengen) συντείνειν, συν-, ἐντείνεσθαι (P.). σπεύδειν, σπουδῇ χρῆσθαι, φιλοπονεῖν περί τι, φιλοτιμεῖσθαι (P.) ἔν od. ἐπί τινι, leicht anzugreifen εὐεπίθετος (2), schwer anzugreifen δυσεπίθετος (2), der angreifende Teil (im Kriege) ὁ ἄρχων od. ὁ αἴτιος (τοῦ πολέμου), ὁ ὑπάρχων.
Angreifen *n*, **Angreifer** *m* durch die Verben.
angrenzen ὅμορον oder πρόσορον εἶναί τινι. ὁμορεῖν. συνομορεῖν. γειτνιάζειν, γειτνιᾶν, γειτονιᾶν, unmittelbar an etw. ~ ἔχεσθαί τινος.
angrenzend ὅμορος, πρόσορος, μεθόριος, πρόσχωρος, πλησιόχωρος (sämtl. 2), ἀγχιτέρμων, προσαφής.
Angriff *m* ἡ ἐπιχείρησις, τὸ ἐπιχείρημα, ἡ ἐπίθεσις, ἡ ἔφοδος, ἡ προσ-, εἰσ-, ἐμ-, ἐπιβολή, ἡ ἐφορμή, ἡ ἐφόρμησις, ~ mit Worten u. dgl. ἡ ἐπίπληξις. ~ auf die Ehre j-s ἡ διαβολή, oft durch *part.*, zB. den ~ der Feinde zurückschlagen ἀπωθεῖν τοὺς ἐπιόντας πολεμίους. einen ~ machen s. angreifen; das Zeichen zum ~ geben τὸ πολεμικὸν σημαίνειν, τὸ πολεμικὸν ἐγκελεύειν. ἐγκελεύεσθαι (M.) πρὸς τὴν σύστασιν. auf den ersten oder beim ersten ~ αὐτοβοεί, ἐξ ἐφόδου.
Angriffsbündnis *n* ἡ συμμαχία.
Angriffspunkt *m* ἡ λαβή.
Angriffssignal *n* τὸ πολεμικόν.
Angriffswaffen *pl.* τὰ βέλη.
angrinsen ἐγχάσκειν τινί.
Angst *f* ἡ ἀδημονία, ἡ ἀγωνία, τὸ δέος. in ~ sein wegen etw. δεδιέναι περί oder ὑπέρ τινος oder περί τινι, ἀδημονεῖν τινι und ἐπί τινι, ἀγωνιᾶν περί oder ὑπέρ τινος, in ~ setzen εἰς ἀδημονίαν καθιστάναι, in großer ~ sein περιδεδιέναι, περιδεᾶ εἶναι, außer ~ sein ἀδεᾶ εἶναι, es ist mir angst und bange ἀδημονῶ καὶ ἀπορῶ.
Angstgefühl *n* s. Angst.
Angstgeschrei *n* ἡ οἰμωγή.
ängstigen ἄγχειν, φόβον ἐμβάλλειν τινί. εἰς ἀπορίαν καθιστάναι τινά, ἀποκναίειν, sich ~ ἄγχεσθαι (P.), ἀγωνιᾶν, ἀδημονεῖν, δυσθυμεῖν, s. sich fürchten.
Ängstigung *f* *trans.* durch Verben, *intr.* ἡ ἀγωνία, ἡ ἀδημονία, ἡ δυσθυμία, auch ἡ ἀπορία.
ängstlich 1. (Angst empfindend) περίφοβος (2), περιδεής, ὀκνηρός. ~ sein s. sich ängstigen. — 2. (sehr besorgt) περίεργος (2). — 3. (Angst bereitend) ἄπορος (2), δεινός, j-n ~ machen s. ängstigen; ~ sein in etw. δυσχεραίνειν ἔν τινι.
Ängstlichkeit *f* ἡ ἀπορία, ἡ ἀδημονία, ὁ ὄκνος. übermäßige ~ ἡ περιεργία, ἡ μικρολογία.
Angstschweiß *m* ὁ ὑπ' (μετ') ἀγωνίας ἱδρώς (ῶτος). ~ schwitzen ἱδροῦν ἀγωνιῶντα od. ἀδημονοῦντα.
angstvoll ἀπορίας μεστός, ἄθλιος, ἀλγεινός. περιδεής, περιδεδιώς.
angürten ὑπο-, περιζωννύναι, sich ~ M.
anhaben 1. (Kleider) ἐνδεδυκέναι. ἠμφιεσμένον εἶναί τι. περιβεβλῆσθαί τι, φορεῖν τι. Schuhe ~ ὑποδεδεμένον εἶναι, keine Schuhe ~ ἀνυπόδητον εἶναι. — 2. j-m etw. ~ ἐπιλαμβάνεσθαί (M.). περιγίγνεσθαί. ἐπικρατεῖν τινος. — 3. (überführen, widerlegen) ἐλέγχειν, ἐξελέγχειν τινά. — 4. (schädigen) βλάπτειν τινά. λυμαίνεσθαι (M.) τινα od. τινι.
anhaften ἐνέχεσθαι (P.) τινι, προσ-, συμπεφυκέναι τινί, προσηρτῆσθαί τινι.
anhäkeln προσάπτειν τινί τι. (Haltmachen.)
Anhalt *m* ἡ λαβή, ἡ ἀντίληψις (Stütze). ἡ ἀνάπαυλα.
anhalten I *trans.* 1. an etw. ~ προσέχειν, προσβάλλειν τί τινι. — 2. (zurückhalten) κατ-, ἐπέχειν, ἐφιστάναι, j-n ~ ὑπολαμβάνειν, ἀναστέλλειν. συλλαμβάνειν, den Atem ~ συνέχειν τὸ πνεῦμα, j-n zu etw. ~ προτρέπειν τινὰ ἐπί τι. παρορμᾶν εἴς τι. ἐθίζειν

Digitized by Google

πρός τι, ſich an etw. ~ ἀντι-, ἐπιλαμβάνεσθαι (M.) τινος. ἔχεσθαί u. ἀντέχεσθαι (M.) τινος, ἐρείδεσθαί u. ἐπερείδεσθαί (P.) τινι. — II *intr.* 3. (ſtillſtehen) στῆναι, ἐπιστῆναι, μένειν, ἐπέχειν, ἀναπαύεσθαι (M.), mit etw. ~ laſſen κατέχειν τι. — 4. (fortdauern, fortbeſtehen) ἰσχύειν, ἐπιμένειν, κατέχειν, mit Bitten ~ λιπαρεῖν, ἐγκεῖσθαι δεόμενον. — 5. (fortfahren) διατελεῖν, διαγίγνεσθαι, διάγειν, διαμένειν mit *part.*, um etw. ~ μνηστεύεσθαι (M.) τι, μετέρχεσθαι (-ιέναι) τι, bei j-m ~ um etw. αἰτεῖν τινά τι.

Anhalten *n* 1. ἡ ἐπίσχεσις, ἡ ἐπίστασις, ἡ κατοχή, — 2. (Antreiben) ἡ προτροπή. — 3. (Stillſtand) ἡ μονή, ἡ ἐπιμονή, ἡ ἀνάπαυσις. — 4. (Anſuchen) ἡ αἴτησις, das ~ um ein Weib ἡ μνηστεία, τὸ μνήστευμα.

anhaltend 1. *adj.* μόνιμος, ἀδιάλειπτος. πολυχρόνιος (ſämtl. 2), συνεχής, ~er Regen ὄμβροι συχνοί. — 2. das *adv.* durch διατελεῖν, διαγίγνεσθαι, διάγειν, διαμένειν mit entſpr. *part.*, zB. er ſchläft ~ διατελεῖ uſw. καθεύδων.

Anhaltepunkt *m* ἡ παῦλα, ἡ ἀνάπαυλα, auf dem Marſche, der Reiſe ὁ σταθμός (Station), ἡ προσορμή (Landungsplatz).

Anhaltspunkt *m* ἡ λαβή.

Anhang *m* 1. ἡ προσθήκη, τὸ ἐπίμετρον, τὸ πάρεργον. — 2. (die Anhänger) οἱ σύν τινι, οἱ μετά τινος, οἱ ἑταῖροι, οἱ συστασιῶται (Parteianhänger).

anhangen ſ. anhängen.

anhängen I *trans.* 1. ἀν-, ἐξ-, προσαρτᾶν τι ἔκ οd. ἀπό τινος, ἀνακρεμαννύναι τι εἰς τι oder ἔκ τινος, ſich an etw. ~ κρέμασθαι ἔκ τινος, προσκολλᾶσθαί τινι, περιπλέκεσθαι (P.) τινι. — 2. (bei-, anfügen) προστιθέναι, προσβάλλειν τί τινι, συνάπτειν τι πρός τι, j-m einen Schandfleck ~ περιάπτειν τινί (auch προσβάλλειν, ἐπιφέρειν) αἰσχύνην, j-m etw. ~ σκώπτειν, ἐπισκώπτειν, χλευάζειν. — II *intr.* j-m ~ εἶναι σύν τινι, ἔχεσθαί τινος, πείθεσθαί τινι, προσκολλᾶσθαί οd. προσαρτᾶσθαί (P.) τινι.

Anhänger *m* 1. ὁ ἑραστής, ὁ ἐπιθυμητής. — 2. (Freund, Genoſſe) ὁ συνών, ὁ μετά τινος ὤν, ὁ ἑταῖρος, (in Meinungen, Anſichten, Handlungen u. dgl.) ὁ ἀκόλουθος, (im Kriege) ὁ σύμμαχος. — 3. die ~ (Mitgenoſſen) οἱ σύν τινι (ὄντες), οἱ μετά τινος, οἱ ἀμφί, περί τινα, ~ einer Partei, Sekte u. dgl. οἱ συστασιῶται, οἱ ἀπό τινος, j-s ~ ſein στῆναι μετά τινος, ἔχεσθαί τινος, ein eifriger ~ j-s ſein διώκειν τινά.

anhängig machen ἀναφέρειν πρὸς τοὺς δικαστάς, εἰσαγγέλλειν, eine Klage ~ machen δίκην λαγχάνειν (bei j-m gegen j-n πρός τινά τιν:).

anhänglich εὔνους (2), πιστός, πρόθυμος (2), προσ-

Anhänglichkeit *f* ἡ εὔνοια, ἡ πίστις, ἡ προθυμία, ἡ σπουδή.

Anhängſel *n* ἡ προσ-, ἐπιθήκη, τὸ ἐφόλκιον, τὸ

Anhauch *m* ἡ πνοή, ἡ ἐμπνοή, ἡ ἐπίπνοια, ἡ ἐπίπνευσις (auch übtr.), ἡ πρόσπνευσις.

anhauchen ἐπι-, προσπνεῖν τινι, εἰσπνεῖν τινα.

anhauen ἐπι-, περικόπτειν, (im Bergbau) καινοτομεῖν.

anhäufen ἐπισάττειν, σωρεύειν, συλλέγειν, ἀθροίζειν.

Anhäufung *f* ὁ ἀθροισμός. ἡ σώρευσις, ἡ ἐπίσαξις, gew. durch Verben.

anheben ἄρχεσθαι, ἐξάρχειν, ſ. anfangen.

anheften ἐξάπτειν τί τινος, προσ-, συνάπτειν τινί τι, προσ-, συρράπτειν (mit e-r Nadel), προσπερονᾶν (mit e-r Spange), ans Kreuz ~ ἀνασταυροῦν.

Anheftung *f* ἡ προσαφή, gew. durch Verben.

anheilen *trans.* ἐξιώμενον οd. ἀκεσάμενον προσπηγνύναι, *intr.* ἀπουλωθέντα προσκολλᾶσθαι, συμφύεσθαι (P.).

anheimfallen ἐπανέρχεσθαι πρός οd. εἰς τινα, γίγνεσθαί τινος, es fällt mir etw. anheim λαγχάνω τι, es fällt mir etw. wieder anheim ἀπολαμβάνω τι.

anheimgeben ἀπο-, προσνέμειν.

anheimſtellen ἐπιτρέπειν, ἐφιέναι τινί τι.

anheiſchig: ſich zu etw. ~ machen ἀνα-, ὑποδέχεσθαι, ὑπισχνεῖσθαι, ὑφίστασθαί, ἐπαγγέλλεσθαι (M.) τι οd. *inf. fut.*

anher δεῦρο, bis ~ μέχρι τοῦ νῦν.

anhetzen 1. (Hunde) ἐπαφιέναι, ἐπιρρύζειν. — 2. (aufhetzen) παροξύνειν, παρορμᾶν. — 3. (aufwiegeln) ἐπανιστάναι.

Anhetzung *f* durch Verben. übtr. ἡ παρακίνησις, ἡ παρ-[ὁρμησις, ἡ ἐπανάστασις.

Anhöhe *f* ὁ λόφος, ὁ γήλοφος.

anhören j-n οd. etw. ἀκροᾶσθαι (M.) τινος, τι, προσέχειν τὸν νοῦν τινι (aufmerkſam ~), etw. ~ εἰσακούειν τι, j-n ~ ἀκούειν τινός, ὑπακούειν τινός οd. τινί, (als Ohrenzeuge) παραγενόμενον ἀκούειν.

Anhören *n*, **Anhörung** *f* ἡ ἀκρόασις, ἡ ἀκοή, gew. durch Verben.

anhuſten j-n βήττειν κατά τινος οd. πρός τινα (um ihm ein Zeichen zu geben), καταχρέμπτεσθαί (M.) τινος (beim Huſten anſpeien).

animaliſch ζῳκός, ζῳώδης.

Anis *m* τὸ ἄνηθον, τὸ ἄνισον, von ~ ἀνήθινος.

Aniſöl *n* τὸ ἀνηθέλαιον.

anjetzt ſ. jetzt.

anjochen ζευγνύναι, προσ-, ἐπιζευγνύναι.

Anjochung *f* ἡ ζεῦξις, gew. durch Verben.

ankämpfen gegen j-n διαμάχεσθαί, διαγωνίζεσθαι (M.) τινι οd. πρός τινα, προσπολεμεῖν τινι.

Ankämpfen *n* durch Verben.

ankaufen ἀργυρίῳ κτᾶσθαι, ὠνῇ προσλαμβάνειν, ὠνεῖ-[σθαι, ἀγοράζειν.

Ankäufer *m* ὁ ὠνητής, ὁ ἀγοραστής.

ankeilen σφηνοῦν τι πρός τι.

[1]Anker *m* eig. u. übtr. ἡ ἄγκυρα, den ~ auswerfen ἀγκυροβολεῖν, τὴν ἄγκυραν ἀφιέναι οd. βάλλεσθαι (M.), χαλᾶν τὴν ἄγκυραν, den ~ lichten τὴν ἄγκυραν αἴρεσθαι οd. ἀναιρεῖσθαι (M.), ἀνασπᾶν, ἀναλύειν (mit u. ohne ἄγκυραν), vor ~ liegen προσορμίζειν, vor ~ liegen προσορμίζεσθαι (M.), ἐφορμεῖν, auf offener See vor ~ liegen σαλεύειν ἐπ' ἀγκυρῶν, ἀποσαλεύειν, ἐν σάλῳ στῆναι ἐπ' ἀγκυρῶν,

[2]Anker *m* (als Maß = ein halber Eimer) ἀμφορεὺς ὁ[ἡμισυς.

Ankerarm *m* τὸ τῆς ἀγκύρας κέρας (ως).

Ankerboje *f* τὸ ἀγκύρας σημεῖον.

Ankerbucht *f* τὸ ναύσταθμον.

ankerförmig ἀγκυροειδής.

Ankergeld *n* τὸ ναῦλον, τὸ ἐλλιμένιον.

ankerlos ἀγκυρῶν ἔρημος.

ankern ſ. Anker werfen, vor Anker gehen; nach etw. ~ (übtr.) θηρᾶν τι, θηρεύειν τι, ὀρέγεσθαι (M. u. P.) τινος.

Ankerplatz *m* ὁ ὅρμος, ὁ ὕφορμος. τὸ ἐπίνειον, τὸ ἀγκυροβόλιον, τὸ ναύλοχον.

Ankertau *n* ὁ κάμιλος, τὰ ἀγκύρια, τὰ πείσματα.

Ankerwurf *m* τὸ ἀγκυροβόλιον.

anketten (anketteln) an etw. προσδεῖν τινι οd. πρός τι, προσδεσμεύειν οd. προσπασσαλεύειν τινί οd. πρός τι.

ankirren κηλεῖν.

ankitten προσκολλᾶν τι, κολλᾶν τι πρός τι.

Anklage *f* 1. ἡ κατηγορία, ἡ ἔγκλησις, ἡ αἰτίασις. ἡ εἰσαγγελία, ἡ ἔνδειξις, ἡ αἰτίας ἐπιφορά. — 2. (Tadel, Beſchuldigung) ἡ μέμψις, ἡ κατάμεμψις. förmliche ~ τὸ ἔγκλημα, τὸ αἰτίαμα, (wegen Staatsverbrechen) ἡ γραφή, (wegen bürgerlicher Vergehen) ἡ δίκη.

anklagen 1. κατηγορεῖν, κατειπεῖν τινος, αἰτίαν ἐπιφέρειν τινί, αἰτιᾶσθαί (M.) τινά τινος, ἐγκαλεῖν τινί τι, förmlich ~ wegen eines Vergehens ὑπάγειν τινά (mit ὡς und dem *acc.* eines *part.*, zB. wegen Verrats ὡς προδόντα), διώκειν τινά τινος, wegen politiſcher Verbrechen γράφεσθαί (M.) τινά τινος, γραφὴν γράφεσθαι κατά τινος, fälſchlich ~ ἐπάγειν αἰτίαν ψευδῆ τινι. (als falſcher, boshafter Ankläger) συκοφαντεῖν. — 2. (beſchuldigen) ἐγκαλεῖν τινί τι, μέμφεσθαί (M.) τινα εἴς τι oder τινί τι, ἐλέγχειν τινός τι, αἰτιᾶσθαί τινά τινος.

Anklagepunkte *m/pl.* τὰ ἐγκλήματα, τὰ κατηγορήματα, τὰ τῆς γραφῆς.

Ankläger *m* ὁ κατήγορος, ὁ μηνυτής (Angeber), gew. *part.* der Verben, boshafter, falſcher ~ ὁ συκοφάντης, ſ. anklagen.

Digitized by Google

Anklageschrift *f* ἡ γραφή, ἡ ὑπογραφή.
Anklagestand *m*: j-n in ~ versetzen ποιεῖν τινα ὑπόδικον, εἰς δίκην καθιστάναι.
anklammern ἔχμασι συμπεριλαμβάνειν, συνδεσμεύειν, sich an etw. ~ ἀντιλαμβάνεσθαί. ἀντέχεσθαί (M.) τινος, περι-, προσπλέκεσθαί (P.) τινι, ἐμφῦναί τινι.
Anklang *m*: meiſt umſchrieben, z.B. es hat einen ~ von etw. αἴσθησιν παρέχει τινός, ~ finden bei j-m ἀρέσκειν τινί, ἔπαινον ἔχειν πρός τινος, τιμᾶσθαι, ἐπαινεῖσθαι (P.), εὐδοκιμεῖν παρά τινι.
anklecken *trans.* κολλᾶν τι πρός τι. προσκολλᾶν τί τινι, *intr.* προσκεκολλῆσθαί (*inf. perf. pass.*) τινι, προσ-, ἐμφῦναί (-πεφυκέναι) τινι. παραπεπηγέναι τινί, προσκεῖσθαί τινι, ἐπικαθῆσθαί τινι.
ankleiden ἐνδύειν, ἀμφιεννύναι τινά τι. περιστέλλειν τινά τι, sich ~ ἐνδύεσθαι, ἀμφιέννυσθαι (M.).
Ankleiden *n* ἡ ἀμφίεσις. ἡ περιβολή, gew. durch Verben.
anklingen laſſen ἀνακωδωνίζειν. es klingt nach etw. an αἴσθησιν παρέχει τινός.
anklopfen κόπτειν, κρούειν τι.
Anklopfen *n* ἡ κροῦσις.
anknüpfen ἅπτειν, ἐφάπτειν, προσανάπτειν, προσείρειν τινί τι, ἀφάπτειν, ἀπαρτᾶν τι ἔκ τινος. Unterhandlungen ~ λόγους προσφέρειν τινί, miteinander εἰς λόγους συνέρχεσθαι. Freundſchaft ~ φιλίαν ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα.
Anknüpfung *f* durch Verben, ~ von Unterhandlungen τὸ συνέρχεσθαι εἰς λόγους.
Anknüpfungspunkt *m* ἡ ἀφορμή.
anknurren κνυζᾶσθαι πρός τινα.
anködern δελεάζειν, ἀγκιστρεύεσθαι (M.).
ankommen 1. ἀφικνεῖσθαι, ἔρχεσθαι, προσέρχεσθαι, παραγίγνεσθαι, ἥκειν, von Feinden, Unglück u. dgl. ἐπιέναι, ἐπιφοιτᾶν, ἐπέρχεσθαι, von leblosen Dingen, Waren u. dgl. φοιτᾶν, εἰσφέρεσθαι. προσκομίζεσθαι (P.). — 2. es kommt mir etw. an (befällt, ergreift mich) ἔπεισί μοί, ἐπέρχεταί μοί τι, λαμβάνει με, εἴσεισί οὐ. εἰσέρχεταί με, es kommt mir etw. leicht (ſchwer) an ῥᾳδίως (χαλεπῶς) ποιῶ τι, ἔργον (οὐδέν) ἐστί μοι ποιεῖν τι. — 3. bei j-m ~ (vorkommen) ἐντυγχάνειν τινί. — 4. (etw. ausrichten) οὐκ ἄπρακτον εἶναι παρά τινος, τυγχάνειν ὧν βούλεταί τις παρά τινος. — 5. (zu einer Verſorgung, zu einer Stellung u. dgl. gelangen) εὑρίσκειν ἔργον οὐ. βίον, gut (ſchlecht) ~ mit etw. καλῶς οὐ. εὖ (κακῶς) ἀποβαίνει μοί τι, καλῇ (κακῇ) τῇ τύχῃ χρῶμαι περί τι, χαίρων (κακῶς) ἀπαλλάττω τινός. — 6. es kommt auf etw. οὐ. j-n an ἀν-, περιέρχεται εἴς τι οὐ. τινα. ἔστιν ἐπί τινι, ἔστι πρός τι. δεῖ τινος πρός τι, es kommt auf einen Verſuch an πειρατέον τοίνυν οὖν γε δή. πειρώμεθα γοῦν, es kommt nicht auf etw. an οὐ οὐ. οὐδὲν δεῖ τινος. wenn es darauf ankommt ἐν χρείᾳ, ἐν ἀνάγκῃ, προσκειμένης τῆς ἀνάγκης, τούτων γε ἕνεκα, es kommt viel darauf an πολὺ διαφέρει, die Sachen. auf die es ankommt τὰ διαφέροντα πράγματα, es kommt mir darauf an μέλει μοί τινος, ζητῶ τι, δέομαί (P.) τινος, es ſoll mir nichts darauf ~ οὐδὲν ἀντιλέγω, οὐ κωλύω, es kommt noch darauf an, daß λοιπόν ἔτι ἐστίν οὐ. ὑπολείπεται mit *inf.*, es auf j-n ~ laſſen ἐπιτρέπειν τί τινι, ἀναφέρειν τι εἴς τινα, alles aufs Glück ~ laſſen πάντα τῇ τύχῃ διδόναι, κινδυνεύειν, ἀναρρίπτειν κίνδυνον, es auf eine Schlacht ~ laſſen ἀναρρίπτειν μάχην, er läßt es darauf ~ οὐδὲν αὐτῷ μέλει, οὐ διαφέρει αὐτῷ, es nicht auf die Mühe ~ laſſen οὐ φεύγειν τὸν πόνον.
Ankömmling *m* ὁ ἐπηλυς (υδος). ὁ ξένος (der Fremde), ὁ ἔποικος (Koloniſt).
ankoppeln ζευγνύναι, συζευγνύναι.
ankündigen 1. ἀπ-, εἰσαγγέλλειν, (öffentlich) κατ-, παραγγέλλειν, προαγορεύειν, προειπεῖν, (als Herold) κηρύττειν, ἀποκηρύττειν, κηρυκεύειν, (durch öffentlichen Anſchlag) προγράφειν, den Krieg ~ ἐπαγγέλλειν πόλεμον. — 2. (andeuten) δηλοῦν, σημαίνειν, nicht angekündigt ἀκήρυκτος, ἀνεπάγγελτος ἀκατάγγελτος (ſämtlich 2).
Ankündigung *f* ἡ ἐπαγγελία (als Handlung), τὸ ἐπάγγελμα, τὸ κήρυγμα (als Sache), öffentliche ~ ἡ προγραφή, ἡ πρόρρησις.
Ankunft *f* ἡ ἄφιξις, ἡ πάροδος, τὸ προσέρχεσθαι, in der Heimat ἡ ἐπιδημία, (eines Schiffes) ἡ προσόρμισις, bei der ~, nach der ~ durch die *part.* der Verben.
ankünſteln προσμηχανᾶσθαί (M.) τί τινι.
anlächeln προσμειδιᾶν τινι, διαμειδιᾶν πρός τινα.
anlachen προσ-, ἐγ-, ἐπιγελᾶν τινι, bibl. ἐπιλάμπειν.
Anlage *f* 1. (Beilage) ἡ προσθήκη. — 2. (Entwurf) ἡ ἀρχή, ἡ καταβολή, ἡ ἀφορμή, ἡ ὑπόθεσις. — 3. (Hang) ἡ σκιαγραφία. — 4. (Fähigkeit, Talent) ἡ ὀργή, ἡ φύσις, ἡ ἐπιτηδειότης (ητος), gute ~ ἡ εὐφυΐα. ſchlechte ~ ἡ κακοφυΐα, Mangel an ~ ἡ ἀφυΐα, von guten ~n εὐφυής, von ſchlechten ~n κακοφυής, ohne ~n ἀφυής.
anlallen προσλαλεῖν τινι, ἀσήμους φωνὰς φθέγγεσθαι (M.) πρός τινα, ψελλίζεσθαι (M.) πρός τινα, ἀσήμως λαλεῖν πρός τινα.
anlanden προσ-, καθορμίζεσθαι (M. u. P.), κατάγειν οὐ. προσβάλλειν (τὴν ναῦν), an einer Inſel ~ καταίρειν εἰς νῆσον, προσορμίζεσθαι τῇ νήσῳ.
Anlanden *n*, **Anlandung** *f* ἡ καταγωγή, ἡ προσόρμισις, zum ~ geeignet εὔορμος (2).
anlangen 1. j. ankommen. — 2. (betreffen) ἀνήκειν εἴς τι, was mich anlangt τὸ πρός, εἰς οὐ. κατά τι, was mich anlangt ὅσον ἐν ἐμοί, τὸ κατ' ἐμέ.
Anlaß *m* ἡ αἰτία, ἡ ἀφορμή, ἡ πρόφασις, ~ zu etw. geben αἰτίαν οὐ. πρόφασιν παρέχειν τινός (οὐ. *inf.*), ~ nehmen von etw. προφάσει χρῆσθαί τινι, ἀφορμὴν λαμβάνειν ἔκ τινος, einen ~ ſuchen λαβὴν ζητεῖν, ~ bekommen τυγχάνειν ἀφορμῆς.
anlaſſen 1. *trans.* (j-n etw. anbehalten laſſen) ἐᾶν τινα ἔχειν τι, das Waſſer ~ ἐπαφιέναι ὕδωρ, j-n übel ~ χαλεπῶς προσφέρεσθαί (P.) τινι, ἐπιπλήττειν τινί. — 2. ſich ~ (ſcheinen) ἐοικέναι, προχωρεῖν, es läßt ſich (z.B. zum Krieg) an ἔοικεν ἔσεσθαι (πόλεμος), ἐπίκειται (πόλεμος), die Sache läßt ſich gut (ſchlecht) an καλῶς (κακῶς) προχωρεῖ τὸ πρᾶγμα, er läßt ſich gut an καλὴν τὴν ἐλπίδα παρέχεται, δοκεῖ ἱκανὸς οὐ. ἐπιτήδειος εἶναι πρός τι οὐ. ποιεῖν τι, wie läßt es ſich an? πῶς δοκεῖ ἔσεσθαι;
Anlauf *m* ἡ ὁρμή, ἡ ῥύμη, ἡ προσβολή, ἡ ἐπιδρομή, ἡ εἰσβολή, beim erſten ~ genommen werden αὐτοβοεί οὐ. ἐξ ἐφόδου ἁλίσκεσθαι, e-n ~ zu etw. nehmen ὁρμᾶν ἐπί τι.
anlaufen 1. an etw. ~ ἐπιτρέχειν, ἐπιφέρεσθαί (P.) τινι, δρόμῳ φέρεσθαι ἐπί τι, das Wild ~ laſſen θηρίον δέχεσθαι (M.). — 2. (ſich ſtoßen) προσπταίειν τινί (mit u. ohne τρέχοντα), προσκόπτειν τινί οὐ. πρός τι. — 3. (an-, aufſchwellen) ἀνοιδεῖν, οἰδαίνειν, ἀνοιδαίνειν (auch P.), ὀγκοῦσθαι (P.). — 4. (zunehmen) αὐξάνεσθαι u. ἐπαυξάνεσθαι (P.), ἐπιδιδόναι, ἐπίδοσιν λαμβάνειν. — 5. (den Glanz verlieren, von Metallen, Glas u. dgl.) ἀμαυροῦσθαι (P.), ὁμίχλῃ καλύπτεσθαι (P.), angelaufen ὁμιχλώδης, blau angelaufen (vom Stahle) κυανοῦς.
Anlaut *m* τὸ πρῶτον γράμμα οὐ. στοιχεῖον.
anlegen 1. προστιθέναι, προσ-, ἐμβάλλειν. προσειδεῖν τινί, Hand ~ προσφέρειν οὐ. ἐπιβάλλειν χεῖράς τινι. — 2. (anziehen) περιτίθεσθαι, ἐνδύεσθαι, περιβάλλεσθαι (M.), (ein Kleid u. dgl.) περιτιθέναι, ἐνδύειν. περιβάλλειν, j-m Ketten ~ δεσμεύειν, περιβάλλειν τινά δεσμοῖς, Holz ~ (ans Feuer) στοιβάζειν ξύλα ἐπὶ τὸ πῦρ, ξύλα προσφέρειν τῷ πυρί, das Schiff οὐ. mit dem Schiffe ~ j. ankern, anlanden; ſein Geld auf Zinſen ~ τὰ χρήματα ἐνεργὰ ποιεῖν, δανείζειν ἐπὶ τόκῳ. — 3. (bauen, einrichten, gründen) κτίζειν, καθιστάναι, κατασκευάζειν. einen Plan ~ συντιθέναι οὐ.

Digitized by Google

συντίθεσθαι βουλήν, εἰς worauf ~ ἐπίτηδες od. ἐξεπίτηδες ποιεῖν, βούλεσθαι, προθυμεῖσθαι (P.).

Anlegung *f* ἡ πρόσθεσις, ἡ κατασκευή, gew. durch Verben.

Anlehen *n*, **Anleihe** *f* τὸ δάνεισμα, τὸ δάνειον, eine ~ machen δάνεισμα ποιεῖσθαι (M.), δανείζεσθαι (M.).

anlehnen ἐπι-, προσ-, ἀνακλίνειν, προσερείδειν τί τινι, sich an etw. ~ ἐγ-, ἐπι-, προσανακλίνεσθαί (P.) τινι, übtr. ἐξαρτᾶν ἑαυτὸν ἔκ τινος, ἐξηρτῆσθαί τινος od. ἔκ τινος.

Anlehnung *f* ἡ ἀνά-, ἐπίκλισις, τὸ ἀνάκλιμα, gew. durch Verben.

anleimen προσ-, ἐπι-, κατακολλᾶν τί τινι, κολλᾶν τι πρός τι. [Verben.]

Anleimen *n*, **Anleimung** *f* ἡ προσκόλλησις, gew. durch

anleiten εἰσηγεῖσθαί τινί τι, ἡγεῖσθαι (M.), προάγειν τινὰ πρός od. ἐπί τι. ὑφηγεῖσθαί (M.) τινί τι. προβιβάζειν τινὰ εἴς od. πρός τι. παιδεύειν τινὰ εἴς, ἐπί, πρός τι.

Anleitung *f* ἡ εἰσ-, ὑφήγησις. ἡ διδασκαλία. ἡ μέθοδος, j-m ~ zu etw. geben προπαιδεύειν τινὰ εἴς τι.

anlernen καταμανθάνειν.

anleuchten ἐπιλάμπειν τινί, καταλάμπεσθαί (M.) τινος.

anliegen προσ-, ἐπι-, παρακεῖσθαί τινι, (von Kleidern) ἁρμόττειν, ἐφαρμόττειν τινί. j-m mit Bitten ~ λιπαρεῖν καὶ προσκεῖσθαι, λιπαρεῖν τινα m. *inf.*

Anliegen *n* 1. ἡ δέησις, ἡ ἔντευξις. — 2. (Sorge) ἡ φροντίς (ίδος), ein ~ an j-n haben δεῖσθαί τινος, ἐντυγχάνειν τινί ὑπέρ τινος.

anliegend 1. ἐπι-, προσκείμενος. — 2. (angrenzend) πρόσορος (2), γειτονικός.

anlocken ἐπ-, προσ-, ὑπάγεσθαι. ἐπισπᾶσθαι (M.). ἐφέλκειν (auch M.). κηλεῖν, θέλγειν, ψυχαγωγεῖν, Vögel ~ παλεύειν.

anlockend ἐπ-, προσαγωγός (2). θελκτήριος (2).

Anlockung *f* ἡ ἐπ-, ὑπαγωγή.

anlöten συστεγνοῦν τί τινι, κολλᾶν. προσκολλᾶν.

Anlötung *f* ἡ κόλλησις, ἡ προσκόλλησις.

anmachen 1. (anfügen) προσάπτειν, προστιθέναι τινί τι. Feuer ~ ἐναύειν, ἀνάπτειν, ἀνακάειν πῦρ. — 2. (vermischen, Wein und andere Flüssigkeiten) προσ-, ἐπιμειγνύναι τινί τι. [s. ermahnen.]

anmahnen παρακελεύεσθαί (M.) τινι. παραινεῖν τινι.

anmalen χρίειν, ἐπιχρίειν, ἐπιχρωματίζειν. ἐπιχρωννύναι.

Anmarsch *m* ἡ ἄφοδος, ἡ ἐπαγωγή, ἡ ἐπ-. προσέλασις, im ~ sein s. das folg. Wort. [ελαύνειν.]

anmarschieren ἐπ-, προσέρχεσθαι (-ιέναι), ἐπ-, προσ-

anmaßen sich etw. προσποιεῖσθαί (M.) τι od. *inf.*, ἀντιποιεῖσθαί τινος od. *inf.*, μεταποιεῖσθαί τινος, ἰδιοποιεῖσθαί τι, οἰκειοῦσθαί τι. σφετερίζεσθαί (sämtlich M.) τι, ἀντιλαμβάνεσθαί (M.) τινος. ἀμφισβητεῖν τινος (im Streite).

anmaßend ἀλαζών (όνος), αὐθάδης. ὑπερήφανος (2). ὑβριστής, ~ sein ἀλαζονεύεσθαι. καταλαζονεύεσθαι (M.), αὐθαδίζεσθαι, ἀπαυθαδίζεσθαι (M.), ὕβρει χρῆσθαι.

Anmaßung *f* 1. ἡ προσποίησις. ἡ ἰδιοποίησις. ὁ σφετερισμός. — 2. (Stolz) ἡ αὐθάδεια. ἡ ὕβρις. ἡ ὑπερηφανία, ἡ ἀλαζονεία.

anmauern προστιθέναι τῷ τείχει.

anmelden 1. εἰσαγγέλλειν (e-n Besuch). — 2. (ankündigen) ἀπ-, ἐπ-, κατ-, παρ-, προσαγγέλλειν.

Anmeldung *f* ἡ εἰσ-, ἐπαγγελία.

anmerken 1. j-m od. einer Sache αἰσθάνεσθαι, μανθάνειν, καταμανθάνειν τινός τι. — 2. (aufzeichnen) σημειοῦσθαι, διασημαίνεσθαι (M.). ὑπομιμνήσκειν, παραγραφὴν ποιεῖσθαι (M.). — 3. (bezeichnen) παρασημαίνεσθαι, παρασημειοῦν, ich lasse mir ~, daß δῆλός oder φανερός εἰμι, φαίνομαι (P.) mit entsprechendem *part.*

Anmerkung *f* 1. (das Anmerken) ἡ σημείωσις. ἡ παρασημείωσις, ἡ παρασημασία. — 2. (das beigesetzte Zeichen) τὸ σῆμα, τὸ σημεῖον. ἡ παραγραφή. — 3. (Erläuterung) τὸ σχόλιον, τὸ ὑπόμνημα.

anmessen συμμετρεῖν τι πρός τι. διαλαμβάνειν μέτρῳ.

Anmut *f* ἡ χάρις (ιτος). ἡ τερπνότης (ητος), ohne ~ ἄχαρις (ἄχαρι, *gen.* ἀχάριτος), ἀχάριστος (2).

anmuten s. zumuten.

anmutig χαρίεις. ἐπίχαρις (ἐπίχαρι, *gen.* -άριτος), ἡδύς. τερπνός. ἐπιτερπής. καλός.

anmutslos s. unter Anmut (ohne ~).

Anmutung s. Zumutung.

annageln προσηλοῦν τί τινι. καθηλοῦν τι πρός τι, προσπασσαλεύειν τί τινι od. πρός τινι.

annagen τρώγειν, κατατρώγειν.

annähen προσράπτειν τι πρός τι od. τί τινι. συρράπτειν τί τινι od. πρός τι. καταρράπτειν τι εἴς τι, ἐπιρράπτειν τι ἐπί τινι.

annähern, annahen πλησιάζειν. ἐπέρχεσθαι (-έναι), von der Zeit und Ereignissen προ-, ἐπικεῖσθαι. μέλλειν.

Annäherung *f* ὁ πλησιασμός, gew. durch Verben, siehe Annarsch.

Annahme *f* 1. (das Annehmen) ἡ λῆψις. ἡ παράληψις, ἡ ἀπο-. εἰσδοχή. τὸ λαμβάνειν. τὸ δέχεσθαι. ~ an Kindes Statt ἡ εἰσποίησις. ἡ ποίησις. ἡ υἱοθεσία. — 2. (Billigung) ἡ ἀποδοχή. ἡ ἐπικύρωσις. — 3. (Voraussetzung) ἡ ὑπόθεσις. ἡ ὑπόληψις, ἡ ὑποδοχή. ἡ δόξα. in der Dialektik τὸ λῆμμα. ~ eines Mitgliedes ἡ εἴσκρισις, es berechtigt etw. zu der ~ γίγνεταί τι εἰς ὑποδοχὴν τοῦ m. *inf.*

Annalen *fpl.* τὰ χρονικά, οἱ ὧροι (ionisch). τὰ γράμματα, αἱ ἀναγραφαί. [ὁ ὡρογράφος.]

Annalist *m* ὁ χρονικῶν συγγραφεύς, ὁ χρονογράφος,

annehmbar ἀποδεκτός, προσδεκτός, besser umschrieben, zB. ὃ ἄν τις δέξαιτο (ἀποδέξαιτο). s. annehmlich.

annehmen 1. λαμβάνειν, παραλαμβάνειν. δέχεσθαι, ἀπο-, εἰσ-, προσδέχεσθαι (M.), j-n ~ (vor sich lassen) ἀπο-, προσδέχεσθαί, προσίεσθαί τινα, bei j-m angenommen werden εἰσάγεσθαι παρά τινα, ἐντυγχάνειν τινί. j-n nicht ~ οὐ προσίεσθαι. ἀποκωλύειν. ἀποπέμπειν, ἀπελαύνειν τινά, (Lehre, Rat) εἰσδέχεσθαι. j-n (zu e-m Dienste, Mitglied od. dgl.) ~ εἰσκρίνειν τινά. e-n Vorschlag ~ πείθεσθαι (P.). — 2. (wählen, aneignen) αἱρεῖσθαι (M., mit bovv. *acc.*), eine Meinung ~ αἱρεῖσθαι γνώμην, einen Gebrauch ~ αἱρεῖσθαι νόμον. νόμῳ χρῆσθαι. an Kindes Statt ~ τίθεσθαι παῖδα, εἰσποιεῖσθαι, υἱοθετεῖν. υἱοποιεῖν. e-e Miene ~ προσποιεῖσθαι (M.) σχῆμα. — 3. (genehmigen) ἐπικυροῦν, zB. ein Gesetz νόμον. — 4. (meinen) νομίζειν. ἡγεῖσθαι, für wahr ~ ἀληθῆ νομίζειν. — 5. (voraussetzen) ποιεῖν. τιθέναι, ὑπολαμβάνειν, nehmen wir an, daß dies wahr sei ποιῶμεν (od. ποίει) τοῦτο ἀληθὲς εἶναι. sich ~ eines Dinges ἐπιμέλεσθαι. ἐπιμελεῖσθαι (P.), ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι (M.) τινος. sich j-s ~ προνοεῖν τινος. βοηθεῖν. ἐπικουρεῖν τινι, vor Gericht ἀπολογεῖσθαι (M.) ὑπέρ τινος. — 6. (billigen) ἐπαινεῖν. ἀπο-, εἰσ-. προσδέχεσθαι (M.). — 7. etw. ~ (auf sich beziehen) λαμβάνειν τι ὡς πρὸς ἑαυτὸν λεχθέν. od. ὡς καθ' ἑαυτοῦ πραχθέν. es ist angenommen δέδοκται, da wir es angenommen haben δόξαν ἡμῖν ταῦτα, wie es sich ~ läßt ὡς ἔοικεν, ὡς (ὥσπερ, οἷον) εἰκός od. τὸ εἰκός.

annehmlich προσ-. ἀποδεκτός. ἀρεστός, εὐάρεστος (2), εὔλογος (2).

Annehmlichkeit *f* 1. τὸ ἀρεστόν. ἡ ἐπιείκεια. 2. (Vergnügen) ἡ ἡδονή, ἡ χάρις (ιτος). ἡ τερπνότης (ητος). τὸ ἡδύ. ~en τὰ τερπνά.

annieten προσηλοῦν τί τινι.

annoch καὶ νῦν ἔτι. μέχρι τοῦδε.

annullieren κατα-. διαλύειν. ἀκυροῦν. ἀθετεῖν. ἀναιρεῖν. ἄκυρον ποιεῖν.

anomal ἀνώμαλος (2).

Anomalie *f* ἡ ἀνωμαλία. ἡ ἀνωμαλότης (ητος). τὸ ἀνώμαλον. [τος (2).]

anonym (von Schriftwerken) ἀνεπίγραφος (2). ἀδέσπο-

Digitized by Google

anordnen 1. δια-, συντιθέναι (auch M.), τάττειν. διακοσμεῖν, καθιστάναι, διακοσμεῖν. οἰκονομεῖν. διοικεῖν (verwalten). — 2. (befehlen) τάττειν. προστάττειν.
Anordner *m* ὁ διαθετήρ (ἦρος). ὁ διαθέτης. ὁ διοικητής.
Anordnung *f* 1. ἡ διάθεσις. ἡ τάξις. ἡ διάταξις. ἡ διακόσμησις. — 2. (geordnete Reihe) ὁ κόσμος. ἡ τάξις. — 3. (Befehl) τὸ πρόσταγμα, gew. durch Verben.
anpacken κατα-. συλλαμβάνειν τι. ἀντιλαμβάνεσθαί, ἅπτεσθαι (M.) τινος. ἐπιχειρεῖν τινι. χεῖρας τι. den Feind ~ ἐπιτίθεσθαι τῷ πολεμίῳ.
anpassen *trans.* etw. an etw. ~ ἐν-. ἐφ-. προσαρμόττειν τί τινι. εὔρυθμον ποιεῖν τι πρός τι, *intr.* ἁρμόττειν. ἐν-. ἐφ-. προσαρμόττειν τινί. [Verben.]
Anpassung *f* ἡ ἐφάρμοσις. ἡ ἁρμογή, gew. durch
anpeitschen (Pferde) κεντεῖν. μαστίζειν.
anpfählen (Gewächse) χαρακοῦν.
Anpfählung *f* ἡ χαράκωσις.
anpflanzen φυτεύειν, καταφυτεύειν.
Anpflanzung *f* (als Handlung) ἡ φυτεία, ἡ φύτευσις, (als Sache) ἡ φυτεία. τὰ φυτεύματα. [πρός τι.]
anpflöcken πασσαλεύειν. προσπασσαλεύειν τί τινι und
anpichen προσπηγνύναι πίττῃ.
anpicken κολάπτειν.
anpissen κατουρεῖν τινος, προσ-. ἐνουρεῖν τινι.
anpochen an etw. κρούειν, κόπτειν τι.
Anpochen *n* ἡ κροῦσις. gew. durch Verben.
Anprall *m* ἡ ὁρμή. ἡ ῥύμη. ἡ ἐπιφορά.
anprallen an etw. σκήπτειν εἴς od. πρός τι. συγκρούειν τινί. προσπταίειν τινί. κατα-, ἀνακλᾶσθαι (P.) πρός τι u. ἔν τινι (vom Schalle und vom Strahle).
Anprallen *n* durch Verben.
anpreisen ἐπαινεῖν τινί τι. ἀνακηρύττειν.
Anpreisung *f* ὁ ἔπαινος, gew. durch Verben.
anpressen προσθλίβειν. προσπιέζειν τι πρός τι.
anprobieren πειρᾶσθαί (P.) τινος.
Anputz *m* ὁ κόσμος.
anputzen κοσμεῖν, ἐπι-. διακοσμεῖν, καλλύνειν. καλλωπίζειν. sich ~ καλλωπίζεσθαι (M.).
anranken sich περιελίττεσθαί (P.) τινι u. περί τι.
anraten 1. (anleiten) εἰσηγεῖσθαι (M.). 2. (raten) συμβουλεύειν. — 3. (zureden) πείθειν, παραινεῖν. — 4. (Anlaß zu etw. geben) αἴτιον γίγνεσθαί τινί τινος. — 5. (Mittel u. Wege angeben) ὑποτίθεσθαί τινί τι.
Anraten *n* ἡ συμβουλή. ἡ εἰσήγησις. ἡ παραίνεσις, gew. durch Verben, zB. auf ~ j-ō συμβουλεύσαντός τινος. πεισθεὶς ὑπό τινος.
anräuchern καπνίζειν, ὑποθυμιᾶν (mit Weihrauch od. ä.).
anrechnen 1. j-m etw. ~ κατα-. ὑπολογίζεσθαι (M.). ὑπολογεῖν. — 2. (gutschreiben) ἀνατιθέναι τινί τι, ἐπάγειν τινί τι. ἀναφέρειν τι πρός τινα. — 3. (für etw. halten) νομίζειν, ἡγεῖσθαι (M.). ποιεῖσθαι (M.). zur Schande ~ αἰσχύνην ἡγεῖσθαι od. ποιεῖσθαι. zur Ehre ~ τιμὴν ποιεῖσθαι. φιλοτιμεῖσθαι (P.) ἐπί τινι, j-m etw. hoch ~ πλείστην χάριν εἰδέναι τινί. man kann mir das nicht ~ τοῦτο οὐκ ἂν ὑπόλογον γένοιτο ἐμοί.
Anrechnung *f* ὁ καταλογισμός. ὁ ὑπόλογος. in ~ bringen κατα-. ὑπολογίζεσθαι (M.). ὑπόλογόν τι ποιεῖσθαί (M.) τινι.
Anrede *f* ἡ πρόσρησις. τὸ πρόσρημα. ἡ προσηγορία. ἡ προσφώνησις, ὁ λόγος. ἡ ἔντευξις. eine ~ an j-n halten λόγον od. λόγους ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα.
anreden προσαγορεύειν (προσειπεῖν). προσφωνεῖν τινα. freundlich ~ προσομιλεῖν τινι. φιλανθρώπως διαλέγεσθαί (P.) τινι.
anregen κινεῖν. ἀνα-, παρακινεῖν. j-n zu etw. ~ ὁρμᾶν. ἐξ-, παρορμᾶν, παροξύνειν τινὰ ἐπί od. πρός τι. προτρέπειν τινὰ εἴς, ἐπί od. πρός τι od. mit *inf.*, παρακελεύεσθαί (M.) τινι mit *inf.*, διεγείρειν.
Anregung *f* ἡ παρόρμησις, ἡ παρακίνησις. ἡ ὁρμή, gew. durch Verben, etw. in ~ bringen λόγον ἐγείρειν od. ἐμβάλλειν περί τινος. μνήμην ἐμβάλλειν τινός.
anreiben προστρίβειν τινί τι.
Anreiben *n*, **Anreibung** *f* ἡ πρόστριψις.
anreihen etw. an etw. ἐν-, συνείρειν, συνάπτειν τί τινι, sich ~ ἀκολουθεῖν, ἕπεσθαί τινι, συνέπεσθαί τινι, (v. Sachen) ἔχεσθαί τινος. ἐπι-, συγκεῖσθαί τινι.
Anreihung *f* ἡ συναφή. ἡ συνάφεια.
anreißen (Vorräte u. dgl.) ἅπτεσθαί (M.) τινος, ἐπιτέμνειν.
anreiten 1. ἐφιππεύειν, ἐφιππάζεσθαι (M.), προσελαύνειν (ἵππῳ). — 2. (im Reiten an etw. stoßen) ἐλαύνοντα προσπταίειν τινί.
anreizen 1. παρακινεῖν, παρορμᾶν, παροξύνειν τινὰ ἐπί od. πρός τι, προτρέπειν τινά εἴς. ἐπί od. πρός τι. ἐπαίρειν τινὰ πρός τι od. *inf.* — 2. (erbittern) ἐρεθίζειν. — 3. (aufmuntern) δια-. παρακελεύεσθαι (M.) - 4. (zum Zorne reizen) ἐξ-, παροργίζειν.
Anreizung *f* ἡ ὁρμή. ἡ παρόρμησις, ὁ παροξυσμός, ἡ παρακέλευσις. ὁ παρακελευσμός. gew. durch Verben.
Anreizungsmittel *n* τὸ ὁρμητήριον.
anrennen προσκόπτειν, προσπταίειν τινί, gegen den Feind ~ ἐπιτρέχειν τινὶ od. ἐπί τι. προστρέχειν τινί od. πρός τινα, ἐπι-. προσφέρεσθαί (P.) τινι, προσβάλλειν τινί od. πρός τι, ἐπιτίθεσθαί τινι.
Anrennen *n* durch Verben.
Anrichte *f*, **Anrichtetisch** *m* τὸ ἑλεόν, ὁ ἑλεός.
anrichten 1. (von Speisen) σκευάζειν, παρασκευάζειν, καταρτύειν. παρατιθέναι (auftragen). — 2. (zustande bringen) ποιεῖν. ἐργάζεσθαι, ἀπεργάζεσθαι (M.). παρέχειν. αἴτιον εἶναι τινος. Unglück ~ κακῶν αἴτιον εἶναι. Schaden ~ βλάπτειν, βλάβην φέρειν, Lärm ~ κινεῖν ῥόῤῥβον. [Verben.]
Anrichtung *f* ἡ παρασκευή, ἡ κατασκεύασις, gew. durch
anriechen etw. προσάγειν τὰς ῥῖνάς τινι, j-m etw. ~ ὀσφραινόμενον αἰσθάνεσθαί τινος mit *part.*
anritzen ἐπισχίζειν.
anrollen *trans.* προσ-, ἐπικυλίνδειν, *intr.* P.
anrosten προσπήγνυσθαι (P.) ἰῷ.
anrüchig ὕποπτος (2). κακῶς ἀκούων, κακόδοξος (2).
Anrüchigkeit *f* τὸ ὕποπτον, τὸ κακόδοξον, ἡ κακοδοξία.
anrücken *trans.* προσ-, ἐπάγειν, *intr.* προσ-, ἐπέρχεσθαι (-τέναι). προσ-, ἐπελαύνειν, προσ-, ἐπάγειν, zur See προσ-, ἐπιπλεῖν. [ἐπίπλους.]
Anrücken *n* ἡ ἔφοδος. ἡ ἐπ-. προσέλασις, zur See ἐ
anrufen 1. καλεῖν, ἀνα-. ἐπικαλεῖν, προσφωνεῖν τινα. — 2. (bitten) ἐπι-, ἀνακαλεῖσθαί, ἐπιβοᾶσθαί (M.) τινα, die Götter ~ εὔχεσθαι od. ἐπεύχεσθαι (M.) τοῖς θεοῖς, als Zeugen ~ μαρτύρεσθαι, ἐπιμαρτύρεσθαί (M.) τινα.
Anrufung *f* ἡ κλῆσις, ἡ ἀνά-, ἐπίκλησις. ἡ εὐχή, ἡ προσευχή. gew. durch Verben, zB. unter ~ der Götter μαρτυρόμενος τοὺς θεούς.
anrühmen s. anpreisen.
anrühren 1. etw. ἅπτεσθαί. καθ-, ἐφ-. προσάπτεσθαί (M.) τινος, θιγγάνειν τινός. ψαύειν, ἐπιψαύειν τινός. 2. (mit etw. mischen) προσ-, ἐπιμειγνύναι τί τινι, ἀνακυκᾶν. [αφή, gew. durch Verben.]
Anrühren *n* ἡ ψαῦσις, ἡ πρόσψαυσις. ἡ ἁφή. ἡ προσ-
ansagen (bekannt machen, ankündigen) προαγορεύειν (προειπεῖν). ἐπαγγέλλειν. (angeben) ἐξειπεῖν. λέγειν, καταλέγειν. φράζειν. [Verben.]
Ansagung *f* ἡ ἐπαγγελία. ἡ κατάλεξις. gew. durch
ansammeln ἀθροίζειν. συνάγειν. συλλέγειν, συναγείρειν. συναλίζειν. sich ~ P., sich nach und nach ~ ἐπαυξάνεσθαι (P.).
Ansammeln *n*, **Ansammlung** *f* ἡ ἄθροισις, ὁ ἀθροισμός. ἡ συναγωγή. ἡ σύλλεξις. gew. durch Verben.
ansässig ἐγκεκτημένος (χωρία). ἀγρὸν καὶ οἰκίαν ἔχων, ~ sein ἀγρὸν καὶ οἰκίαν ἔχειν, ἐγκεκτῆσθαι. sich ~ machen ἐγκτᾶσθαι.
Ansatz *m* 1. (zum Springen) ἡ ὁρμή, ἡ ῥύμη. τὸ ἐπιχείρημα. einen ~ zu etw. nehmen ὁρμᾶν ἐπί τι, einen ~ zu etw. haben ῥοπὴν ἔχειν πρός τι. — 2. (Zusatz) ἡ προσ-, ἐπιθήκη. — 3. (Auswuchs) ἡ ἔμ-, ἀπόφυσις. — 4. ~ in der Rechnung ἡ ἀπογραφή.

Digitized by Google

anſaugen μύζειν, ſich an etw. ~ ἐμφύεσθαί τινι.
anſchaffen παρα-, κατασκευάζειν, πορίζειν, ἐκπορίζειν, ſich ~ M., κτᾶσθαι.
Anſchaffung *f* ἡ παρα-, κατασκευή, ὁ πορισμός, ἡ κτῆσις, gew. durch Verben.
anſchauen θεᾶσθαι (M.), θεωρεῖν (zuſchauen, betrachten), εἰσ-, προσβλέπειν τι, ἐμβλέπειν τινί (auf etw. ſehen), καθορᾶν (überſchauen), σκοπεῖν, θεωρεῖν, κατανοεῖν (betrachten, überdenken).
anſchaulich θεατός, ὁρατός (ſichtbar). φανερός, δῆλος. ἐμφανής, ἐναργής (deutlich).
Anſchaulichkeit *f* ἡ ἐμφάνεια, ἡ ἐνάργεια.
Anſchauung *f* ἡ θέα (mit dem Auge). ἡ θεωρία (mit dem Auge und dem Geiſte), ἡ σκέψις, ἡ αἴσθησις (geiſtige ~).
Anſchauungsvermögen *n* ἡ θεωρητικὴ δύναμις, τὸ θεωρητικόν.
Anſchein *m* ἡ δόκησις, ἡ δόξα. ἡ ἔμφασις, τὸ εἶδος, τὰ εἰκότα, dem ~ nach κατὰ τὸ εἰκός, ὡς ἔοικε, es hat den ~ zu etw. ἔοικεν ἔσεσθαί τι, κινδυνεύει ἔσεσθαί τι, ἐπίδοξόν ἐστί τι γενέσθαι, einen ~ von etw. haben εἶδος ἔχειν τινός, δοκεῖν εἶναί τι, der gute ~ ἡ εὐπρέπεια, τὸ εὐπρεπές, ἡ εὐπροσωπία.
anſcheinen καταλάμπειν τινός, ἐπιλάμπειν τινί, καταυγάζειν.
anſcheinend δοκῶν, κινδυνεύων mit entſpr. *inf.*
anſchicken ſich zu etw. παρασκευάζεσθαι (M.) πρός τι, εἰς od. ἐπί τι, auch mit *inf.* u. ὡς mit *part. fut.*, τρέπεσθαι (M.) πρός τι, εὐτρεπίζεσθαι πρός τι, ſich zur Reiſe ~ συσκευάζεσθαι (M.) τὴν πορείαν oder μέλλειν ἤδη πορεύεσθαι, ſich gut zu etw. ~ ἱκανὸν oder ἐπιτήδειον εἶναι πρός τι od. ποιεῖν τι, οἷόν τ' εἶναι ποιεῖν τι.
Anſchickung *f* ἡ παρασκευή, ἡ συσκευασία (zur Reiſe), gew. durch Verben.
anſchieben προσκινεῖν, προσκυλίνδειν, προσάγειν.
anſchielen πλαγίοις ὄμμασι προσβλέπειν τινά od. τινί, παραβλέπειν, ὑποβλέπειν (auch M.) τινά.
anſchießen I *trans.* 1. τιτρώσκειν, ein Tier ~ βάλλειν, ἀλλ' οὐκ ἀποκτείνειν, eine Schußwaffe ~ δοκιμάζειν τι, πεῖραν λαμβάνειν τινός, von Verliebten angeſchoſſen ſein τετρῶσθαι, vom Weber παρυφαίνειν. — II *intr.* 2. (anfangen zu ſchießen) πρῶτον βάλλειν, ἐξάρχειν βάλλοντα. — 3. (ſich ſchnell nähern) ἐπάσσειν, προσφέρεσθαι (P.), ἐπι-, προσπίπτειν, προσβάλλειν, von Kriſtallen, Salz u. dgl. συμπήγνυσθαι (P. mit *perf.* II), von Pflanzen ἀνα-, ἐκβλαστάνειν.
anſchiffen προσ-, ἐπιπλεῖν, προσορμίζεσθαι (M.).
Anſchiffen *n* ὁ πρόσ-, ἐπίπλους.
anſchimmern καταλάμπειν τινός, ἐπιλάμπειν τινί.
anſchirren ζευγνύναι, ὑποζευγνύναι, ἐνσκευάζειν.
Anſchirren *n* ἡ ζεῦξις, ἡ ὑπόζευξις, gew. durch Verben.
Anſchlag 1. (Bellen des Hundes) ἡ κλαγγή, (~ der Saiten) ὁ ψαλμός. — 2. (öffentliche Bekanntmachung) τὸ πρόγραμμα, ἡ προγραφή, τὸ ἔκθεμα, τὸ ἀνακήρυγμα. — 3. (Berechnung) ἡ τίμησις, τὸ τίμημα, ἡ ὑπογραφή, ὁ λογισμός, ὁ καταλογισμός, einen (Koſten-)~ machen προδιακρίνειν τὸ ἀνάλωμά od. τὴν τιμήν τινος, in ~ bringen ἐναριθμεῖσθαί, λογίζεσθαί, ἐκ-, ὑπολογίζεσθαι (M.) τι, λόγον ἔχειν oder ποιεῖσθαι (M.) τινος, ὑπόλογον ποιεῖσθαί τι. nicht in ~ bringen οὐδένα ὑπόλογον ποιεῖσθαί τινος, nicht in ~ kommen ἐν οὐδενὸς εἶναι λόγῳ. — 4. (Entwurf, Vorhaben) ἡ βουλή, ἡ ἐπιβολή, τὸ βούλευμα, ἡ μηχανή, τὸ μηχάνημα, einen ~ gegen j-n faſſen ἐπιβουλεύειν τινί, μηχανῆν μηχανᾶσθαι εἴς τινα, ἐπιμηχανᾶσθαί (M.) τινί τι.
anſchlagen I *trans.* 1. an etw. ~ κόπτειν, κρούειν, προσαράττειν τι. die Saiten ~ ψάλλειν, κρούειν, Feuer ~ ἐγείρειν od. ἐξάγειν πῦρ. — 2. (annageln) πηγνύναι, προσπηγνύναι. προσάπτειν, προστηλοῦν, προσπασσαλεύειν τί τινι. — 3. (ſchätzen, berechnen) λογίζεσθαι, ἐκ-, διαλογίζεσθαί (M.) τι, τιμᾶν (auch M.) τι, ἱστάναι, συνιστάναι τιμήν τινος, zu Geld ~ λογίζεσθαι (M.) εἰς ἀργύριον, gerichtlich ~ ὅρον στῆσαι, τιθέναι ἐπί τινος, öffentlich ~ προγράφειν, etw. hoch ~ περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαί (M) τι (höher, ſehr hoch ~ περὶ πλείονος. περὶ πλείστου). — II *intr.* 4. (an etw. anrennen) προσκόπτειν, προσπταίειν τινί. — 5. (bellen) κλάζειν, ἀνακλάζειν. — 6. (wirken) ποιεῖν (von Arzeneien), die Arzenei ſchlägt bei mir an ὀνίναμαι τοῦ φαρμάκου.
Anſchlagen *n* ἡ κροῦσις. ὁ ψαλμός, ἡ κλαγγή, gew. durch Verben.
anſchlägig (ſchlau) μηχανικός, πανοῦργος (2), ἐπίβουλος.
anſchlämmen προσχοῦν, κατιλύειν.
Anſchlämmung *f* ἡ πρόσχωσις.
anſchleichen ſich προσέρπειν τινί, ὑπέρχεσθαί (-έναι) τινα, λανθάνειν προσερχόμενον (-όντα).
anſchleudern an etw. σφενδονᾶν πρός τι, προσαράττειν τινί, angeſchleudert werden προσφέρεσθαί τινι, ἐκφέρεσθαι εἴς τι.
anſchließen I *trans.* 1. mit Feſſeln ~ δεσμεύειν, καταδεῖν τινα, δεσμὰ περιβάλλειν τινί. — 2. (beifügen) προστιθέναι, ἐπιβάλλειν, προσπαραβάλλεσθαι (M.). προσάπτειν τινί, ſich ~ προστίθεσθαί τινι, ἔχεσθαί τινος, ἕπεσθαι, συνέπεσθαι, ἀκολουθεῖν. παρα-, συνακολουθεῖν τινι, ſich in Reihe und Glied ~ συν-, παρατάττεσθαί (M.) τινι, συγκλείειν. — 3. ſich an eine Partei ~ ἱστασθαι σύν τινι oder μετά τινος, συνίστασθαι πρός τινα, ſich aneinander ~ ἑξῆς ἀλλήλων εἶναι. — II *intr.* (genau paſſen) ἁρμόττειν.
Anſchließen *n*, **Anſchließung** *f* durch die vorhergehenden Verben.
Anſchluß *m* ἡ συναφή, ἡ συνέχεια, gew. durch Verben.
anſchmeicheln ſich an j-n θωπεύμασι oder θωπείαις ὑπέρχεσθαί od. ὑποτρέχειν od. μετιέναι τινά. θεραπεύειν, von Tieren περισαίνειν τινά.
anſchmeißen προσαράττειν τί τινι.
anſchmelzen I *trans.* χωνεύοντα προσ-, συμπηγνύναι. — II *intr.* χωνευόμενον (χωνευθέν) προσ-, συμπήγνυσθαί (P.) τινι.
anſchmettern προσαράττειν τί τινι, προσβάλλειν τί τινι.
anſchmieden συγκροτεῖν, προσχαλκεύειν, προσπασσαλεύειν (mit Banden), καταδεσμεύειν (an Ketten).
anſchmiegen: ſich an etw. ~ προσπλέκεσθαί (P.) τινι, περι-, προσπτύσσεσθαί (M.), περιπίπτειν τινί.
anſchmieren ἐπι-, προσχρίειν, προσαλείφειν.
anſchmuſen ἐμπορπᾶν. προσπορπάζειν, περόνῃ καταλαμβάνειν od. κατ-, συνέχειν.
anſchnauben ἐπι-, προσπνεῖν.
anſchnauzen ὑλακτεῖν τινα, ἐπιπλήττειν τινί.
anſchneiden ἐπιτέμνειν τινός, καινοτομεῖν. (τμῆμα.)
Anſchnitt *m* τὸ ἐπιτέμνειν, ἡ ἐπιτομή, als Sache τό
anſchnüffeln προσβάλλειν τὰς ῥῖνάς τινι.
anſchnüren ἐπι-, περισφίγγειν, ἀναδεῖν σπάρταις (σπάρτοις) od. σχοινίοις.
anſchrauben τῷ κοχλίᾳ συλλαμβάνειν.
anſchreiben ἀνα-, ἀπο-. καταγράφειν, gut angeſchrieben ſein καλῶς ἀκούειν, εὐδοκιμεῖν, ſchlecht angeſchrieben ſein ἐν οὐδενὶ λόγῳ εἶναι, κακῶς ἀκούειν, παρορᾶσθαι ὑπό τινος.
anſchreien καταβοᾶν τινος, ἐμ-, ἐπιβοᾶν τινι.
Anſchrot *m* ἡ παρυφή, τὸ παρύφασμα. (δήματα.)
anſchuhen ſich ὑποδεῖσθαι oder ὑποδύεσθαι (M.) ὑπο-
anſchuldigen αἰτιᾶσθαι u. ἐπαιτιᾶσθαι (M.) τινά τινος, ἐγκαλεῖν τινί τι, αἰτίαν ἐπάγειν oder ἐπιφέρειν τινί τινος. angeſchuldigt werden ἐν αἰτίᾳ εἶναι. von j-m αἰτίαν ἔχειν ὑπό τινος. ſ. beſchuldigen; angeſchuldigt ὑπαίτιός (2) τινος.
Anſchuldigung *f* ἡ αἰτίασις, ἡ αἰτίας ἐπιφορά, ἡ αἰτία (als Handlung), τὸ ἔγκλημα, τὸ αἰτίαμα (als Sache).
anſchüren: das Feuer ~ σκαλεύειν, ὑποσκαλεύειν πῦρ, ἀνεγείρειν τὴν φλόγα.
anſchütten ἐπι-, ἐπεγχεῖν.
anſchwärzen eig. μελαίνειν, übtr. j-n bei j-m ~ διαβάλλειν τινά πρός τινα, βασκαίνειν τινά.

Digitized by Google

Anſchwärzer *m* ὁ διάβολος, ὁ βάσκανος.
Anſchwärzung *f* ἡ διαβολή, ἡ βασκανία.
anſchweben πετόμενον ἐπιφέρεσθαι (P.).
anſchweißen συγκροτεῖν.
anſchwellen I *trans.* 1. πληροῦν (den Fluß), ἐμπιμπλάναι (die Segel). — 2. (vergrößern) αὐξάνειν, ἐπαυξάνειν. — II *intr.* οἰδεῖν, ἐξοιδεῖν, διογκοῦσθαι (P.), (von Flüſſen) πληροῦσθαι (P.), πλήρη γίγνεσθαι, πληθύειν, (vom Meere) μετεωρίζεσθαι.
Anſchwellen *n* 1. von Flüſſen ἡ πλήρωσις, von Körperteilen ἡ οἴδησις. — 2. (Vergrößerung) ἡ ἐπαύξησις, ἡ ἐπαύξη, gew. durch Verben.
Anſchwellung *f* (Geſchwulſt) τὸ οἴδημα.
anſchwemmen προσχοῦν, προχεῖν (an der Mündung eines Fluſſes), angeſchwemmtes Land τὸ πρόσχωμα, ἡ πρόσχωσις. ἡ πρόχυσις.
Anſchwemmen *n*, **Anſchwemmung** *f* ἡ πρόσχωσις, gew. durch das Verbum προσχοῦν.
anſchwimmen προσνεῖν, προσνήχεσθαι.
anſegeln προσ-, ἐπιπλεῖν.
anſehen 1. eig. βλέπειν εἴς od. πρός τινα, ἀποβλέπειν πρός oder εἰς τινα, προσβλέπειν τινά, εἰσ-, προσ-, ἐφορᾶν τι, ſcharf ~ ἐμβλέπειν τινί od. εἰς τινα, διαβλέπειν εἰς od. πρός τινα, δριμὺ ἐνορᾶν τινι, unverwandt ~ ἀτενὲς od. ἀσκαρδαμυκτεῖ βλέπειν πρός τινα, ἀσκαρδαμυκτεῖ βλέπειν τινί od. εἰς od. πρός τινα, ἀντοφθαλμεῖν, mit Verachtung ~ παρορᾶν, ὑποβλέπειν τινά, einander ~ εἰς ἀλλήλους ὁρᾶν, eine Feſtlichkeit, ein Schauſtück und dgl. ~ θεᾶσθαι (M.). — 2. (etw. mit anſehen, es geſchehen laſſen) περιορᾶν τι mit folgendem *part.*, z. B. ihr habt es (ruhig) mit angeſehen, daß eine griechiſche Stadt in Sklaverei geriet περιείδετε πόλιν ἑλληνικὴν δουλείᾳ περιπεσοῦσαν. — 3. (erwägen) σκοπεῖν, θεωρεῖν, θεᾶσθαι (M.), λόγον ἔχειν od. ποιεῖσθαι (M.) τινος. — 4. (an j-m etw. bemerken) ἐνορᾶν τινί τι od. τινί mit *dat. part.*, ἐπαισθάνεσθαί τινος u. *gen. part.*, auch durch δηλοῦν, δῆλον od. φανερὸν εἶναι. — 5. (für etw. halten) νομίζειν, ἡγεῖσθαι (M.), ὑπολαμβάνειν, τιθέναι τι ἔν τινι. τιθέναι ἐν μέρει τινός, κρίνειν mit doppeltem *acc.* — 6. (ſtrafen) κολάζειν, j-n hart ~ ἰσχυρῶς κολάζειν.
Anſehen *n* 1. (die Handlung des Anſehens, das Werfen des Blickes auf eine Perſon oder einen Gegenſtand) durch Verben. — 2. (die äußere Geſtalt) τὸ εἶδος, ἡ ὄψις, ἡ ἰδέα, τὸ σχῆμα, von gutem ~ εὐσχήμων, von ſchlechtem ~ ἀσχήμων, ſchön von ~ καλὸς ἰδεῖν. — 3. (Schein, Anſchein) ἡ δόξα, den Anſchein haben δοκεῖν, ἐοικέναι, ἐπίδοξον εἶναι mit *inf.* — 4. (Achtung, Würde) ἡ ἀξίωσις, τὸ ἀξίωμα, ἡ δόξα, ἡ ἐπιφάνεια, ἡ τιμή, in ~ ſtehen εὐδοκιμεῖν, ἀξίωμα ἔχειν, εὐδοξεῖν, τιμᾶσθαι (P.) ὑπό oder πρός τινος. in ~ ſtehend τίμιος, ἔντιμος (2), ſich ein ~ geben σεμνύνεσθαι (M.).
anſehenswert ἀξιοθέατος (2), θέας ἄξιος.
anſehnlich 1. (von gutem Anſehen) εὐσχήμων, εὐπρεπής. — 2. (beträchtlich, bedeutend) πολύς, μέγας, μεγαλεῖος, λαμπρός, μεγαλοπρεπής, ἀξιόλογος (2), λόγου ἄξιος, οὐ φαῦλος. — 3. (angeſehen) ἐν ἀξιώματι ὤν, τίμιος, ἔντιμος (2), σεμνός.
Anſehnlichkeit *f* entw. die *neutr.* der vorhergehenden *adj.* oder ἡ εὐσχημοσύνη, ἡ εὐπρέπεια, τὸ πλῆθος, τὸ μέγεθος, ἡ λαμπρότης (ητος), ἡ μεγαλοπρέπεια, ἡ τιμή. ἡ ἀξίωσις, τὸ ἀξίωμα.
Anſehung: in ~ κατά, εἰς, περί mit *acc.*, ἕνεκα mit *gen.*, gew. durch den Beſtimmungsakkuſativ.
anſetzen I *trans.* 1. eig. προσ-, ἐπιτιθέναι, προσβάλλειν τινί, συν-, προσάπτειν, προσάγειν, προσφέρειν. — 2. (annähen) ἐπιρ-, προσ-, συρράπτειν. — 3. (durch Klammern anfügen) ζευγνύναι. — 4. (anleimen) προσκολλᾶν. — 5. übtr. (beſtimmen, z. B. einen Termin, eine Strafe u. dgl.) τάττειν (a. M.). τιθέναι, καθιστάναι, ὁρίζειν. — 6. (anrechnen) ὑπολογίζεσθαι (M.). — 7. (Pflanzen) φυτεύειν. σπείρειν, Brut ~ τίκτειν oder γεννᾶν νεόττια. γονεύειν, den Becher ~ ἐπέχεσθαι, Koloniſten in einem Lande ~ οἰκίζειν χωρίον, Blüten, Früchte, Blätter u. dgl. ~ φύειν ἄνθη, καρπούς, φύλλα, ſich ~ (von Blüten u. dgl.) προσφύεσθαι. Fleiſch, Fett ~ παχύνεσθαι (P.), εὐσαρκον od. πιμελὴ γίγνεσθαι. — II *intr.* 8. (zum Sprunge) ~ ὁρμὴν λαμβάνειν. — 9. (beginnen, verſuchen) ἅπτεσθαι (M.), πειρᾶσθαι (P.), ἐπιχειρεῖν, (von Pflanzen) βλαστάνειν, ἐκβλαστάνειν.
Anſetzung *f* ἡ πρόσθεσις, ἡ προσβολή, ἡ τάξις. ἡ κατάστασις, gew. durch Verben.
Anſicht *f* 1. (Anblick) ἡ ὄψις, ἡ ἔνοψις, τὸ εἶδος. — 2. (Urteil, Meinung) ἡ γνώμη, ἡ δόξα, τὸ δοκοῦν. ἡ διάνοια, ich habe die ~ ἐμοὶ δοκεῖ, γιγνώσκω, dieſelbe ~ mit j-m haben ταὐτὰ γιγνώσκειν τινί, verſchiedene ~ haben οὐ ταὐτὰ γιγνώσκειν τινί, διχογνωμονεῖν, ſeine ~ ändern μεταγιγνώσκειν, μετανοεῖν, nach meiner ~ ἐξ ὧν ἐγὼ γιγνώσκω, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ἐμοὶ δοκεῖν.
anſichtig werden ὁρᾶν, καθορᾶν, einander ~ werden ἐν καταφανεῖ γίγνεσθαι ἀλλήλοις.
anſiedeln ἀπ-, εἰσ-, κατοικίζειν εἰς χώραν, οἰκίζειν u. συνοικίζειν χώραν. ſich ~ ἐνοικίζεσθαι, κατοικίζεσθαι (P.) εἰς χώραν oder ἐν χώρᾳ, ἀποικεῖν εἰς χώραν.
Anſiedelung *f* 1. (als Handlung) ἡ ἀπ-, κατοίκισις, ὁ ἀπ-, κατοικισμός. — 2. (als Sache = Kolonie) ἡ ἀποικία. ὁ ἀποικισμός, ἡ ἐποικία.
Anſiedler *m* ὁ ἄποικος. ὁ γεωμόρος.
anſingen ἐπᾴδειν τινί.
anſinnen j-m etw. ἀξιοῦν. δικαιοῦν τινα mit *acc. c. inf.*
Anſinnen *n* ἡ ἀξίωσις, ἡ δικαίωσις, τὸ ἀξιοῦν.
anſitzen προσ-, παρακαθῆσθαι, προσεδρεύειν, (daranhängen) ἐγκαθῆσθαι, προσπήγνυσθαι (P.), προσκεῖσθαι.
anſpannen (Pferde uſw.) ζευγνύναι, ὑποζευγνύναι, (ein Seil uſw.) ἐν-, ἐκ-, κατα-. ἐπιτείνειν, alle Kräfte ~ ἐν-, διατείνεσθαι (M.), alle Segel ~ (Sprichw.) πάντα κάλων ἐξ-, ἐφιέναι oder ἐκτείνειν. κινεῖν, angeſpannt ἐκτενής. σύντονος (2).
Anſpannung *f* 1. (der Pferde) ἡ ζεῦξις. — 2. (Anſtrengung) ἡ ἔκ-, ἔντασις, ἡ συντονία.
anſpeien, anſpucken ἐμπτύειν, ἐγχρέμπτεσθαί (M.) τινι, προσπτύειν τινί. als Zeichen der höchſten Verachtung καταπτύειν u. καταχρέμπτεσθαι (M.) τινος.
Anſpeien *n*, **Anſpucken** *n* durch Verben.
anſpielen auf etw. αἰνίττεσθαί (M.) τι od. εἴς τι, ὑπαινίττεσθαί, συνεμφαίνειν τι, τείνειν πρός τι.
Anſpielen *n*, **Anſpielung** *f* ὁ αἰνιγμός, τὸ αἴνιγμα, ἡ ὑπόνοια, auf etw. τινός. durch Verben.
anſpießen πείρειν, δια-, ἀνα-. καταπείρειν.
anſpinnen συννήθειν τί τινι. συμπλέκειν, übtr. Ränke, Böjes u. dgl. ~ σκευωρεῖσθαι, μηχανᾶσθαι. πραγματεύεσθαι (ſämtlich M.).
anſpornen κεντεῖν, κεντρίζειν, übtr. παροξύνειν, παρορμᾶν, παροτρύνειν, παρα-, ἐπικελεύεσθαί (M.) τινι.
Anſprache *f* 1. ἡ πρόσρησις, τὸ πρόσρημα, ἡ προσηγορία, eine ~ an j-n halten λόγον λέγειν πρός τινα. — 2. (Bitte, Geſuch) ἡ δέησις, ἡ προσαίτησις, ἡ ἔντευξις.
anſprechen 1. (anreden) προσαγορεύειν (προσειπεῖν) τινά. προσφωνεῖν τινα, j-n um etw. ~ προσαιτεῖν τινά τι, ἐντυγχάνειν τινὶ ὑπέρ τινος. — 2. es ſpricht mich etw. an ἀντιλαμβάνεταί μού τι, ἀρέσκει μοι, ἀπαντᾷ μου τῇ ψυχῇ, αἴσθησιν παρέχει μοι, ψυχαγωγεῖ μέ τι, (ſehr) κηλεῖ με, i. beanſprucheu.
anſprengen I *trans.* (beſprengen) ἐπιρ-, καταρ-, προσραίνειν. — II *intr.* ἐπιφέρεσθαι (P.), προσελαύνειν κατὰ κράτος, ἐφορμᾶν τῷ ἵππῳ.
anſpringen ἐπιπηδᾶν τινι. ἐφάλλεσθαι (M.), ἐναλλεσθαι, (von Sachen) ἐκ-, καταφέρεσθαι (P.) κατά τινος.
anſpritzen προσραίνειν.
Anſpruch *m* τὸ ἀξίωμα, τὸ δικαίωμα. ἡ ἀξίωσις, ἡ δικαίωσις, ἡ αἴτησις. ~ auf etw. machen ἀξιοῦν τυχεῖν τινος, ἀντιποιεῖσθαί (M.) τινος, μετα-, προσποιεῖσθαί

Digitized by Google

(M.) τινος. ἀντέχεσθαί τινος, gerichtlich auf etw. ~ machen ἐπιδικάζεσθαί (M.) τινος, ich habe ~ auf etw. δίκαιός εἰμι τυχεῖν τινος, ἄξιός εἰμί τινος, viele Anſprüche machen πολλῶν (geringe ὀλίγων) (P.) δεῖσθαι.

anſpruchslos μέτρια φρονῶν. ἐπιεικής. μέτριος, εὔκολος (2).

Anſpruchsloſigkeit *f* τὸ μέτριον φρόνημα, ἡ εὐκολία, ἡ μετριότης (ητος).

anſpruchsvoll αὐθάδης. δύσκολος (2), ὑφερήφανος (2), ~es Weſen ἡ αὐθάδεια, ἡ δυσκολία, ἡ ὑπερηφανία.

anſprudeln καχλάζειν πρός τι.

Anſprung *m* 1. (das Anſpringen) ἡ ἐπιπήδησις, ἡ ἐπιδρομή, (vom Pferde) ἡ ἐπισκέλισις. — 2. (Hautausſchlag) ὁ λειχήν (ῆνος).

anſpucken ſ. anſpeien.

anſpuckenswert κατά-, πρόσπτυστος (2).

anſpülen an etw. *intr.* προσ-, ἐπικλύζειν τινί. *trans.* = anſchwemmen (ſ. d. Wort).

anſtacheln κεντεῖν, κεντρίζειν, ſ. anſpornen.

Anſtalt *f* 1. (Anordnung. Vorbereitung) ἡ διάθεσις, ἡ κατα-. παρασκευή, ~en zu etw. treffen παρασκευάζεσθαί (M.) τι εἰς od. πρός τι od. mit *inf.* od. ὅπως mit *ind. fut.* od. ὡς mit *part. fut.* — 2. (die getroffene Einrichtung) ἡ κατάστασις, τὰ καθεστῶτα. ~ für Leibesübungen τὸ γυμνάσιον. (Lehranſtalt) τὸ διδασκαλεῖον, τὸ παιδευτήριον.

Anſtand *m* 1. (Standort [Anſitz] der Jäger) ἡ ἐνέδρα, ὁ λόχος. auf den ~ gehen (od. ſein) εἰς λόχον ἰέναι. λοχᾶν, ἐλλοχᾶν τὰ θήρια, ἐνεδρεύειν. — 2. (Stellung, Verhalten) τὸ σχῆμα. — 3. = Anſtändigkeit (ſ. d. Wort). — 4. (Aufſchub, Verzögerung) ἡ ἀναβολή. ἡ μέλλησις. ἡ διαμέλλησις. ohne ~ ἀμελλητί, ἀνυπερθέτως. ἀπροφασίστως, ἀόκνως. — 5. (Zweifel) ἡ δίστασις, ὁ ὄκνος, ~ nehmen ὀκνεῖν. διστάζειν.

anſtändig 1. εὐσχήμων. εὐσταλής. — 2. (ſittſam) κόσμιος. — 3. (geziemend) εὐπρεπής. ἀξιοπρεπής. — 4. (paſſend) πρέπων, εὐάρμοστος (2), ~es Betragen ἡ εὐσχημοσύνη, ἡ κοσμιότης (ητος).

Anſtändigkeit *f* ἡ εὐσχημοσύνη. τὸ πρέπον, τὸ κόσμιον, τὸ εὐπρεπές. ἡ εὐπρέπεια. ἡ κοσμιότης (ητος).

Anſtandsgefühl *n* τὸ κόσμιον. ἡ κοσμιότης (ητος). Mangel an ~ ἡ ἀπειροκαλία.

anſtarren ἀτενὲς od. ἀσκαρδαμυκτὶ βλέπειν εἰς τινα u. τι.

anſtatt 1. ἀντί m. *gen.* — 2. (für) ὑπέρ m. *gen.*, ~ daß ἀντὶ τοῦ m. *inf.*

anſtaunen ἐπιθαμβεῖν τι u. τινα. προσχαίνειν τινί, θεώμενόν τι od. τινα θαυμάζειν.

anſtechen 1. κεντεῖν. — 2. (durchſtechen) διαπείρειν, ein Faß ~ ἀνοίγειν πίθον, mit Worten κερτομεῖν, ἐπικερτομεῖν τινα. ἐπισκώπτειν.

Anſtechung *f* ἡ κέντησις, eines Faſſes ἡ πιθοιγία, mit Reden od. Worten ἡ σκῶψις, ἡ ἐπίσκωψις, ἡ κερτομία, ἡ κερτόμησις. gew. durch Verben.

anſtecken 1. etw. an etw. ~ προσ-, συνάπτειν. προσαρμόττειν τί τινι, (mit einer Nadel) προσπερονᾶν τί τινι, e-n Degen u. dgl. παρα-. περιζώννυσθαι (M.). — 2. (anzünden) ἅπτειν. ἀνάπτειν. — 3. (in Brand ſtecken) ἐμπιμπράναι τι. πῦρ ἐμβάλλειν τινί, von Krankheiten: ἀναπιμπλάναι. χραίνειν. νοσοποιεῖν. angeſteckt werden ἀνα-. κατα-, ἐμπίμπλασθαί τινος, *intr.* von Krankheiten: ἕρπειν, διαδίδοσθαι (P.).

anſteckend λοιμώδης, λοιμικός. ἕρπων. ~e Krankheit ὁ λοιμός. ἡ λοιμώδης νόσος. τὸ λοιμικὸν πάθος.

Anſteckung *f* übtr. ὁ μιασμός, ſonſt durch Verben.

anſtehen 1. (baranſtehen) παρ-, προσεστάναι τινί. παρα-, προσκεῖσθαί τινι. ἔχεσθαί τινος. — 2. (paſſend, geziemend ſein) πρέπειν. ἐμπρέπειν τινί. — 3. (aufgeſchoben ſein) ἀναβάλλεσθαι (P.). ~ laſſen ἀναβάλλεσθαι (M.). ἀναβολὴν ποιεῖσθαί (M.) τινος, ich will es noch ~ laſſen μικρόν τι περιμενῶ. — 4. (Bedenken tragen) διστάζειν. ὀκνεῖν, διαμέλλειν. κατοκνεῖν. ἀπορεῖν. — 5. (gefallen, recht ſein) zB. es ſteht mir etw. an ἀρέσκει μοί τι, ἀγαπῶ τινι od. τι, es ſteht mir etw. nicht an ἀπαρέσκει μοί τι, δυσχεραίνω τι od. τινί od. ἐπί τινι, einer, dem nichts anſteht δυσχερής, δύσκολος (2).

anſteigen *trans.* ἀναβαίνειν ἐπί τι, προσβαίνειν τινί, *intr.* angeſtiegen kommen προσέρχεσθαι (-ἰέναι), προσχωρεῖν, von Anhöhen und Bergen ἀνέχειν.

anſteigend ἀν-, προσάντης.

anſtellen 1. (an etw. ſtellen) προσ-. παρατιθέναι, προσ-, παριστάναι τινί τι, eine Leiter an eine Mauer ſtellen ἐπ-. προσερείδειν κλίμακα τῷ τείχει, j-n ~ τάττειν, καθιστάναι τινὰ εἴς τι, ἀποδεικνύναι mit dopp. *acc.*, ſich ~ (vom Jäger) ἰέναι εἰς ἐνέδραν. — 2. (veranſtalten) κατα-, παρασκευάζειν, ποιεῖν (auch M.), einen Wettkampf ~ τιθέναι od. προτιθέναι ἀγῶνα, ἀγωνοθετεῖν, ein Gaſtmahl ~ παρασκευάζειν δεῖπνον od. συμπόσιον, eine Unterſuchung ~ ἐξέτασιν ποιεῖσθαι (M.), ich weiß nicht, was ich mit ihm ~ ſoll οὐκ ἔχω ὅ τι χρήσομαι αὐτῷ. — 3. ſich ~ (ſich zeigen, benehmen) φαίνεσθαι (P.), παρέχειν ἑαυτόν, ſich gut ~ zu etw. καλῶς πράττειν τι, καλῶς ἅπτεσθαί (M.) τινος, ſich ~. als ob man etw. tun wolle προσποιεῖσθαι (M.) ποιήσειν τι, ἐπίδοξον εἶναι ποιήσειν τι, προδεικνύναι ὡς ποιήσοντά τι.

anſtellig ἐπιτήδειος, ἱκανὸς πρός τι od. *inf.*, εὐφυής.

Anſtelligkeit *f* ἡ ἐπιτηδειότης (ητος), ἡ ἱκανότης (ητος), ἡ εὐφυΐα.

Anſtellung *f* ἡ τάξις, ἡ κατάστασις, von Kampfſpielen ἡ ἀγωνοθεσία, zu einem Amte ἡ τάξις, gew. durch Verben.

anſtemmen ἀντ-, ἐπ-, προσερείδειν τινί τι, ſich ~ ἀντ-, ἐπερείδεσθαί (P.) τινι.

Anſtemmen *n*, **Anſtemmung** *f* ἡ ἀντ-, ἀπ-, ἐπέρεισις, ὁ ἐπερεισμός, gew. durch Verben.

anſtieren ταυρηδὸν ἐμβλέπειν τινί od. ἀποβλέπειν πρός τινα, ἀποταυροῦσθαι (M.).

anſtiften 1. μηχανᾶσθαι (M.). συντάττειν, σκευωρεῖσθαι (M.), ὑποβάλλειν (heimlich, liſtig). — 2. (veranlaſſen) ποιεῖν τι, ἐργάζεσθαί, ἀπεργάζεσθαί (M.) τι, αἴτιον εἶναι oder γίγνεσθαί τινος. — 3. (Unruhen, Händel u. dgl. erregen) κινεῖν. ἐγείρειν, συνιστάναι, j-n zu etw. ~ παρασκευάζειν τινά.

Anſtifter *m* ὁ αἴτιος, ὁ ἀρχηγός, gew. durch *part.* der vorhergehenden Verben.

Anſtiftung *f* ἡ εἰσήγησις, ἡ ὑποβολή, ἡ ὑποθήκη, gew. durch Verben, zB. auf j-s ~ εἰσηγησαμένου τινός.

anſtimmen (von Inſtrumenten und Liedern) ἀνακρούεσθαι (M.), (einen Geſang) ἀναβάλλεσθαι (M.), ἐνδιδόναι, ἐξάρχειν ᾠδῆς.

Anſtimmen *n*, **Anſtimmung** *f* ἡ ἀνάκρουσις, ἡ ἀνα-βολή, gew. durch Verben.

Anſtoß *m* 1. (das Anſtoßen an etw. und das, woran man ſtößt) τὸ πταῖσμα. ἡ πρόσκρουσις, τὸ πρόσκρουσμα, ἡ προσκοπή. — 2. (Bedenklichkeit) ἡ ἀπορία. — 3. (Hindernis) τὸ κώλυμα, τὸ ἐμπόδιον. ~ nehmen an etw. δυσχεραίνειν τι. ἀπορεῖν, διαπορεῖσθαι (M.), j-m ~ geben διαφθείρειν τινά, ohne ~ μηδὲν ἐπισχών, πάντα ἑξῆς (ohne abzubrechen).

anſtoßen 1. προσκόπτειν, προσκρούειν, προσπταίειν τινί (eig. u. übtr.), mit der Zunge ~ διαπταίειν. ψελλίζειν. bei j-m ~ προσκρούεσθαί (M.) τινι. — 2. (angrenzen) ἔχεσθαί τινος, προσκεῖσθαί od. ὅμορον εἶναί τινι, ἑξῆς εἶναί τινος.

anſtoßend ἐχόμενος. ὁ, ἡ, τὸ ἑξῆς. συνεχής, ~es Haus οἰκία ὁμότοιχος.

anſtößig δυσχερής. ἀηδής, ἄτοπος (2). ἀπαρεστής, ἀπρεπής. αἰσχρός, βδελυρός, es iſt mir etw. ~ ἀπαρέσκει μοί τι. δυσχεραίνω τι od. τινί od. ἐπί τινι, ἀγανακτῶ τι od. τινι, ἐπί τινι, διά τι. λυπεῖ μέ τι, δυσχερές ἐστί μοί τι.

Anſtößigkeit *f* das *neutr.* der vorhergehenden *adj.* od. ἡ ἄτοπία. ἡ ἀηδία, ἡ δυσχέρεια, ἡ ἀπρέπεια, ἡ αἰσχρότης (ητος), ἡ βδελυρία.

anſtrahlen ἐπ-. καταυγάζειν, ἐπιλάμπειν τινί. καταλάμπειν τινός.

anſtreben etw. συντείνειν εἴς u. ἐπί τι, σπεύδειν τι, σπουδάζειν περί τι. διώκειν, θηρᾶν (auch M.) τι.

Digitized by Google

anſtreichen I *trans.* 1. (mit Farbe) χρίειν. ἐπιχρίειν, ἀλείφειν. περιαλείφειν, γανοῦν, (ein Haus) κονιᾶν. — 2. (mit einem Striche bezeichnen) παρασημαίνεσθαι (M.). — 3. übtr. j-m etw. ~ οὐ περιορᾶν τινα ποιοῦντά τι, κολάζειν τινὰ ὑπέρ τινος. — **II** *intr.* 4. an etw. ~ παράπτεσθαί (M.) τινος.

Anſtreichen *n* 1. ἡ ἀλοιφή, ἡ ἐπίχρισις, gew. durch Verben. — 2. (Berührung) ἡ παραφή, gew. durch Verben.

anſtreifen παράπτεσθαί (M.) od. παραθιγγάνειν τινός, übtr. ἐγγύτατα εἶναί τινος.

Anſtreifen *n* durch Verben.

anſtrengen ἐν-, ἐπι-, δια-, συντείνειν, ſich ~ ἀπο-, διατείνεσθαι (M.), ἰσχυρίζεσθαι (M.), angeſtrengt σύντονος (2), *adv.* συντόνως, συντεταμένως.

Anſtrengung *f* ἡ διά-, ἐν-, ἐπί-, σύντασις, ἡ συντονία, ἡ σπουδή, ὁ πόνος, ἡ πραγματεία, ohne ~ ἀκονιτί.

Anſtrich *m* ἡ ἀλοιφή, τὸ περιάλειμμα, τὸ γάνωμα. übtr. τὸ εἶδος, einen ~ von etw. haben ὑπεστί μοί τί τινος, einen ~ von etw. geben περιάπτειν τινὶ δόξαν τινός.

anſtrömen ἐπιρρεῖν, ἐπιφέρεσθαι (P.), an etw. ~ προσκλύζειν τινί od. πρός τι.

Anſturm *m* ἡ ἐφορμή, ἡ προσβολή.

anſtürmen βίᾳ φέρεσθαι (P.) ἐπί τινα, ἐπιφέρεσθαί (P.) τινι, ἐφορμᾶν ἐπί τινα, δρόμῳ ἰέναι ἐπί τινα, an eine Mauer προσβάλλειν τῷ τείχει od. πρὸς τεῖχος.

Anſturz *m* ſ. Andrang, Angriff.

anſtürzen ſ. andringen, angreifen.

anſtützen ſ. anſtemmen.

anſuchen um etw. μετέρχεσθαί (-ιέναι) τι, μνηστεύειν (auch M.) τι, bei j-m um etw. ~ ζητεῖν τι παρά τινος, ἐντυγχάνειν τινὶ ὑπέρ τινος, διαπράττεσθαί (M.) τι παρά τινος, λόγους προσφέρειν τινὶ περί τινος.

Anſuchen *n* ἡ αἴτησις, ἡ δέησις, ἡ ἔντευξις, ἡ χρεία.

antaſten ἅπτεσθαί (M.) τινος, ψηλαφᾶν, ἐπιψηλαφᾶν τι. gewaltſam od. feindlich ~ ἀνθάπτεσθαί (M.) τινος, ἐπιχειρεῖν τινι, λυμαίνεσθαί (M.) τι u. τινι, j-s Ehre ~ διαβάλλειν τινά, λυμαίνεσθαι (M.) τὴν δόξαν τινός, ἐπηρεάζειν τινί.

Antaſtung *f* ἡ ψηλάφησις, ἡ ἁφή, ἡ ἐπιχείρησις, ἡ λύμη, ἡ διαβολή, gew. durch Verben.

Anteil *m* τὸ μέρος, ἡ μερίς (ίδος), ἡ μοῖρα, der gebührende ~ τὸ ἐπιβάλλον ἐπί τινα μέρος od. bloß τὸ ἐπιβάλλον, gleicher ~ ἡ ἰσομοιρία, der gleichen ~ hat ἰσόμοιρος (2), gleichen ~ haben ἰσομοιρεῖν (mit j-m an etw. τινί τινος), ~ haben, bekommen an etw. ἀντιλαμβάνεσθαι (M.), μεταλαμβάνειν, κοινωνεῖν, μετέχειν τινός, j-n ~ nehmen laſſen an etw. μεταδιδόναι τινί τινος, ~ nehmen an j-s Freude, Kummer, Leid συνήδεσθαι (P.), συλλυπεῖσθαί (P.), συμπάσχειν τινί.

Antilope *f* ἡ δορκάς (άδος) (Antilope dorcas), ὁ ἱππέλαφος (Antilope picta).

Antipathie *f* ἡ ἀντιπάθεια.

Antipoden *m/pl.* οἱ ἀντίποδες.

Antiquitäten *f/pl.* τὰ ἀρχαῖα.

Antlitz ſ. Angeſicht.

antönen ἀντηχεῖν τινι, προσβάλλειν τινί u. πρός τι.

Antönen *n* ἡ ἀντήχησις, ἡ προσβολή.

antoſen θορυβεῖν πρός τι, κτυπεῖν πρός τι, ἐπιρροιβδεῖν, ἐπιβρέμειν.

Antoſen *n* ὁ θόρυβος, κτύπος, gew. durch Verben.

Antrag *m* 1. ὁ λόγος (häufig *pl.*), ἡ εἰσήγησις. — 2. (das Beantragte, Vorgeſchlagene) τὸ εἰσήγημα, j-m e-n ~ machen wegen etw. λόγους προσφέρειν τινὶ περί τινος, j-m e-n ~ machen. etw. zu tun προκαλεῖσθαί (M.) τινα ποιεῖν τι. einen ~ ſtellen εἰπεῖν γνώμην, in ~ bringen εἰσφέρειν.

antragen j-m etw. ἐπάγειν, ἐπαγγέλλεσθαι (M.), προτείνειν, auf etw. ~ λόγους ποιεῖσθαι (M.) περί τινος, εἰσηγεῖσθαί (M.) τι u. περί τινος. συμβουλεύειν od. ὑποτίθεσθαι τι. ἀξιοῦν m. *inf.*

Antragſteller *m* ὁ εἰσηγησάμενος, ὁ γράψας.

antrauen: j-m eine Frau ~ ἐγγυᾶν τινι γυναῖκα.

antreffen ἐν-, ἐπι-, περιτυγχάνειν τινί, (ertappen) καταλαμβάνειν. φωρᾶν, καταφωρᾶν τινα.

antreiben 1. κεντεῖν, κεντρίζειν, ὀτρύνειν, μυωπίζειν (Pferde u. dgl.), j-n ~ παρ-, ἐξορμᾶν, κατεπείγειν ἐπί od. πρός τι. — 2. (ermuntern) ἐπαίρειν, προτρέπειν τινά, παρακελεύεσθαί (M.) τινι.

antreten 1. (feſttreten) πατεῖν, στείβειν, Erde an einen Baum ~ περισάττειν τί τινι. — 2. (feſtſtampfen) καταράττειν. — 3. (ein Amt u. dgl.) εἰσέναι, καθίστασθαι (καταστῆναι) εἰς ἀρχήν, einen Weg ~ ἐνίστασθαι ὁδόν, einen Marſch ~ ὁρμᾶσθαι (P.) u. ὁρμᾶν ἐπὶ τὴν πορείαν, eine Erbſchaft ~ ἐμβατεύειν εἰς κληρονομίαν, πορεύεσθαι (P.) εἰς κλῆρον, αἱρεῖν κλῆρον. ſein vierzigſtes Jahr ~ ἄρτι τετταράκοντα ἔτη γίγνεσθαι ἀπὸ γενεᾶς. — 4. (in Reih u. Glied treten, von Soldaten) ἰέναι ἐπὶ τὰ ὅπλα, παρα-, συντάττεσθαι (M.), ~ laſſen παραγγέλλειν εἰς τὰ ὅπλα. κελεύειν ἐπὶ τὰ ὅπλα. παρα-, συντάττειν, zum Tanz ~ παρατάττεσθαι (M.) εἰς χορόν.

Antretung *f*, **Antritt** *m* ἡ ἀρχή, eines Amtes ἡ εἰς τὸ ἄρχειν κατάστασις, gew. durch Verben, z.B. beim Antritt ἀρχόμενος, ὁρμώμενος, vor ~ πρὶν ὁρμᾶσθαι, was beim ~ geſchieht εἰσιτήριος (2).

Antrieb *m* ἡ ὁρμή, ἡ προθυμία, ἡ προτροπή.

Antrittsaudienz *f* ἡ πρώτη ἔντευξις.

Antrittsrede *f* ὁ εἰσιτήριος λόγος.

Antrittsſchmaus *m* τὰ εἰσιτήρια.

antun 1. gew. *part.* angetan ἐνδεδυκώς τι, ἠμφιεσμένος τι. περιβεβλημένος τι (angezogen, angekleidet). — 2. j-m etw. ~ ἐργάζεσθαί (M.) od. ποιεῖν τινά τι, j-m Ehre, Schande ~ περιάπτειν τινὶ τιμάς, τιμᾶν τινα, περιάπτειν oder περιποιεῖν τινι αἰσχύνην, j-m Gutes ~ ἀγαθά od. εὖ ποιεῖν τινα, εὐεργετεῖν τινα. j-m Böſes ~ κακά od. κακῶς ποιεῖν τινα, κακουργεῖν τινα. j-m Unrecht ~ ἀδικεῖν τινα, Gewalt ~ βιάζεσθαί (M.) τινα, βίᾳ χρῆσθαι πρός τινα, ſich Gewalt ~ (ſich bezwingen) κρατεῖν ἑαυτοῦ, ἐγκρατῆ γίγνεσθαι ἑαυτοῦ. (ſich umbringen) διεργάζεσθαι (M.), διαχρῆσθαι ἑαυτόν.

Antwort *f* ἡ ἀπόκρισις, (ſchriftliche) ἡ ἀντιγραφή, (e-s Orakels) ὁ χρησμός, (die durch einen Geſandten überbrachte) ἡ ἀπαγγελία, eine ~ geben, erteilen ἀποκρίνεσθαι (M.), ἀπόκρισιν ποιεῖσθαι (M.) od. διδόναι od. ἀποδιδόναι. (ſchriftlich) ἀντιγράφειν, ἀντεπιστέλλειν, (vom Orakel) ἀναιρεῖν, eine abſchlägige ~ erteilen οὐ φάναι, ἀποφάναι, ἀρνεῖσθαι (P.), eine abſchlägige ~ bekommen ἀτυχεῖν παρά τινος, ἄπρακτον ἀπέρχεσθαι (-ιέναι) παρά τινος, ἀπράκτειν παρά τινος.

antworten ἀποκρίνεσθαι (M.), j-m auf etw. ~ τινὶ πρός τι, auf einen Brief ſchriftlich ~ ἀντιγράφειν. ἀντεπιστέλλειν. für j-n ~ ὑπεραποκρίνεσθαι (M.), (vom Orakel) ἀναιρεῖν.

Antwortſchreiben *n* ἡ (ἀντεπεσταλμένη) ἐπιστολή, ein ~ erlaſſen ἀντιγράφειν od. ἀντεπιστέλλειν τινί.

anvertrauen ἐπιτρέπειν, πιστεύειν. διαπιστεύειν τινί τι, παρα-, κατατίθεσθαί (M.) τινί τι (bei j-m etwas niederlegen), ἐγχειρίζειν (einhändigen), ſich j-m ~ ἑαυτὸν ἐπιτρέπειν τινί, es iſt mir etw. anvertraut ἐπιτέτραμμαί τι, das Anvertraute ἡ παρακαταθήκη, j-m etw. im geheimen ~ ἐν ἀπορρήτῳ ποιησάμενον λέγειν τί τινι.

anverwandt συγγενής, προσήκων (auch mit γένει od. κατὰ γένος), ἀναγκαῖος (blutsverwandt).

Anverwandtſchaft *f* ἡ συγγένεια, ἡ ἀναγκαιότης (ητος), = die Verwandten οἱ συγγενεῖς.

Anwachs *m* ἡ ἐπίδοσις, ἡ αὔξη. ἡ αὔξησις, ἡ ἐπαύξη, ἡ ἐπαύξησις, τὸ αὔξημα, ſ. Zuwachs.

anwachſen an etw. συμ-, προσ-, ἐμφύεσθαί (-φῦναι, -πεφυκέναι) τινι, (zuwachſen) αὐξάνεσθαι (P.), ἐπιδιδόναι (ἐπὶ τὸ μεῖζον), ἐπίδοσιν λαμβάνειν, (vom Fluſſe) ἀναβαίνειν, (von Zinſen u. Schulden) χωρεῖν, angewachſen προσφυής.

Digitized by Google

Anwachſen *n* ἡ πρόσ-, σύμφυσις, ἡ αὔξησις, ἡ ἐπίδοσις, gew. durch Verben.
Anwalt *m* ὁ συνήγορος, ὁ σύνδικος. j-s ~ ſein συναγορεύειν, συνηγορεῖν, συνδικεῖν τινι.
Anwaltſchaft *f* ἡ συνηγορία, ἡ συνδικία.
anwälzen προσ-, ἐπικυλίνδειν.
anwandeln: es wandelt mich etw. an εἰσέρχεταί μέ (μοί) τι, εἰσ-, ὑπέρχεταί μοί τι, παρίσταταί μοί τι, περιπίπτω τινί, πάσχω τι, was wandelt dich an, daß du ſo zitterſt? τί παθὼν οὕτω τρέμεις;
Anwandlung *f* τὸ πάθος, ἡ ὁρμή. ἡ φορά, ~ von Schwäche ἡ καταβολὴ ἀσθενείας, gew. umſchrieben, z.B. in einer ſolchen ~ οὕτω διατεθείς (τὴν ψυχήν), ἐν τοιαύτῃ τῇ διαθέσει (τῆς ψυχῆς), eine ~ von etw. haben ſ. anwandeln. [haben προσδοκᾶν τι.]
Anwartſchaft *f* ἡ ἐλπὶς τῆς διαδέξεως. ~ auf etw.
anweben προσυφαίνειν τί τινι od. πρός τι, παρυφαίνειν. [einem Webel] ῥιπίδι περιψύχειν.]
anwedeln (von Hunden) προσ-, περισαίνειν τινά. (mit)
anwehen ἐπι-, προσπνεῖν τινι.
Anwehen *n* ἐπίπνοια.
anweiſen δεικνύναι, καταδεικνύναι, ἀπονέμειν, τάττειν, κατατάττειν, j-n zu etw. ~ παιδεύειν od. διδάσκειν τινά τι, ἐξηγεῖσθαι (M.) τινί τινος, (unter mehrere verteilen) διανέμειν, j-m Geld ~ διαγράφειν τινὶ ἀργύριον.
anweißen λευκοῦν, κονιᾶν.
Anweiſung *f* (auf Geld) ἡ διαγραφή, die ~ dazu geben διαγράφειν, (Unterricht) ἡ παίδευσις, ἡ εἰσαγωγή, gew. durch Verben.
anwendbar χρήσιμος, ἐπιτήδειος, καιρός, ἐπίκαιρος (2), ~ ſein auf etw. καιρὸν ἔχειν πρός τι. εἶναι πρός τι. [τὸ χρήσιμον.]
Anwendbarkeit *f* ἡ χρησιμότης, ἡ ἐπιτηδειότης (ητος).]
anwenden χρῆσθαι (M.) τινι, gut, ſchlecht ~ καλῶς, κακῶς τίθεσθαι od. διατίθεσθαι, (beziehen, übertragen) μεταφέρειν τι ἐπί τι, λέγειν πρός τινα, ἀποβλέπειν εἰς od. πρός τινα λέγων τι, es läßt ſich darauf ~ ἁρμόττει τούτῳ od. πρὸς τοῦτο, ἔστι πρὸς τοῦτο, es iſt bei ihm nicht angewandt αὐτῷ οὐ χρήσιμόν ἐστιν. [durch Verben.]
Anwendung *f* ἡ χρῆσις, τὸ χρῆσθαι, ἡ χρεία, gew.
anwerben μισθοῦσθαι (M.), μισθῷ πείθειν, ἀπογράφειν πρὸς τὴν στρατείαν, συλλέγειν od. συνάγειν στρατιώτας.
Anwerber *m* durch d. *part.* der vorhergehenden Verben.
Anwerbung *f* ἡ συλλογή, ἡ συναγωγή, ἡ ἄθροισις, gew. durch Verben. [τι εἴς τι.]
anwerfen προσ-, ἐμ-, ἐπιβάλλειν τί τινι, παραβάλλειν
anweſend παρών, παραγενόμενος, ~ ſein παρεῖναι, παραγίγνεσθαι. zufällig ~ ſein παρατυγχάνειν τινί od. τυγχάνειν παρόντα.
Anweſenheit *f* ἡ παρουσία, in j-s ~ παρόντος τινός.
anwidern: es widert mich etw. an βδελύττομαί (P.) od. μυσάττομαί (P.) τι.
anwiehern χρεμετίζειν πρός τινα.
anwiſchen: j-m etw. ~ ἀναμάττειν τινί τι.
anwohnen προσ-, παροικεῖν τινι.
Anwohner *m* ὁ πρόσ-, πάροικος, ὁ πρόσχωρος oder das *part.* der vorhergehenden Verben, die ~ eines Meeres οἱ περὶ τὴν θάλατταν.
Anwuchs *m* ἡ πρόσφυσις, τὸ παραφυές, τὸ παρα-, ἐκφυόμενον, τὸ πρόσφυμα, ἡ ἀπόφυσις.
anwünſchen εὔχεσθαι, ἐπεύχεσθαί (M.) τινί τι, j-m Böſes ~ κατεύχεσθαί τί τινος, καταρᾶσθαί (M.) τί τινι, ἐπαρᾶσθαί (M.) τί τινι. [Verben.]
Anwünſchung *f* ἡ εὐχή. ἡ ἀρά, ἡ κατάρα, gew. durch
Anwurf *m* (von Kalk u. dgl.) ἡ ἐπιβολή, τὸ κονίαμα, (im Würfelſpiel) ἡ πρώτη βολή.
anwürfeln (zuerſt würfeln) πρῶτον βάλλειν.
anwurzeln καταρριζοῦσθαι (P.).
Anzahl *f* ὁ ἀριθμός. (Menge) τὸ πλῆθος, in großer ~ συχνός. eine ~ von hundert ἡ ἑκατοντάς (άδος), von tauſend ἡ χιλιάς (άδος), von zehntauſend ἡ μυριάς (άδος), geringe ~ ἡ ὀλιγότης (ητος), in kleiner ~ ὀλίγοι τὸ πλῆθος, von gleicher ~ ἴσοι τὸν ἀριθμόν od. ἰσάριθμοι. [σκώπτειν τινά.]
anzapfen: ein Faß ~ ἀνοίγειν πίθον, übtr. (necken) ἐπι-
anzaubern: j-m etw. ~ ἐπᾴδοντά τινι ἐμποιεῖν τι.
Anzauberung *f* ἡ ἐπῳδή.
Anzeichen *n* τὸ σημεῖον, τὸ τέρας (ατος), ~ aus dem Vogelflug ὁ οἰωνός, τὸ οἰώνισμα.
Anzeige *f* ἡ μήνυσις. ἡ δεῖξις, ἡ ἔνδειξις. ἡ ἐπαγγελία, (das Angezeigte) τὸ μήνυμα, τὸ ἔνδειγμα. τὸ ἐπάγγελμα, (Merkmal) τὸ δεῖγμα, τὸ ἐπίδειγμα, τὸ σημεῖον, ἡ ἔμφασις.
anzeigen 1. (andeuten) σημαίνειν. — 2. (eröffnen) δηλοῦν, ἀνα-, ἀποφαίνειν, gerichtlich ~ μηνύειν, καταμηνύειν, φαίνειν, ἐπιδεικνύναι. — 3. (berichten) ἀπ-, ἐπαγγέλλειν. — 4. (vorbedeuten) προ-, ἐπισημαίνειν, ſchriftlich ~ ἀπογράφειν. — 5. (ein Merkmal von etw. ſein) δηλοῦν, σημαίνειν.
Anzeiger *m* ὁ μηνυτής, ὁ ἑρμηνεύς, gew. durch Verben.
anzetteln (vom Gewebe) στῆσαι τὸν στήμονα, προφορεῖσθαι (M.), übtr. (anſtiften) ὑφαίνειν τι, μηχανᾶσθαι (M.), ῥάπτειν, συρράπτειν, πλέκειν μηχανάς, παρασκευάζειν, Prozeſſe ~ δικορραφεῖν. [durch Verben.]
Anzettelung *f* eig. durch Verben, übtr. ἡ μηχανή (beſſer)
anziehen I *trans.* 1. (ankleiden) ἐνδύειν, ἀμφιεννύναι τινά τι, περιβάλλειν τινί τι, ſich ~ ἐνδύεσθαι, ἀμφιέννυσθαι (M.), περιβάλλεσθαι (M.). Schuhe ~ ὑποδεῖν. ὑποδεῖσθαι (M.). — 2. (herbeiziehen) προσ-. ἐφέλκειν, ἐπισπᾶν. — 3. (an ſich ziehen) ἐπισπᾶσθαι (M.). ἄγειν πρὸς ἑαυτόν, übtr. ἐφέλκεσθαι, προσ-, ἐπάγεσθαι (M.). — 4. (ſtraff ~) ἐν-, κατατείνειν, es zieht an (es tut weh) ἀλγῶ. — II *intr.* (anrücken) ἐπελαύνειν, ἐπέρχεσθαι.
Anziehen *n*, **Anziehung** *f* ἡ ἕλξις. ἡ ὁλκή, gew. durch Verben.
anziehend ἐπισπαστικός, (anlockend) προσ-, ἐπαγωγός (2).
Anziehungskraft *f* τὸ ἀγωγόν. ἡ τοῦ ἄγειν od. ἕλκειν δύναμις, übtr. τὸ ἐπ-, προσαγωγόν.
Anzug *m* 1. (Kleidung) τὸ ἔσθημα, τὸ ἀμφίεσμα, ἡ περιβολή, τὸ σχῆμα. — 2. (Anmarſch) ἡ ἔφοδος, ἡ ἐπαγωγή, ἡ προσέλασις, im ~e ſein προσελαύνειν, ἐπιέναι. [πτικός, πικρός.]
anzüglich καθαπτικός, ἀδικητικός, ὑβριστικός, σκω-
Anzüglichkeiten *f/pl.* τὰ σκώμματα.
anzünden 1. ἀν-, ἐν-, ἐφάπτειν, πυρεύειν, ἐναύειν. — 2. (in Flammen ſetzen) ἀναφλέγειν. — 3. (in Brand ſtecken) κᾶειν, ἀνακάειν, ἐμπιμπράναι, καταφλέγειν.
Anzündung *f* ἡ ἔμπρησις, ἡ ἀνάκαυσις, ὁ ἐμπρησμός, ἡ ἄναψις, gew. durch Verben.
anzwängen προσαναγκάζειν.
Apanage *f* ἡ σύνταξις, τὰ εἰς τροφὴν δεδομένα χρήματα, ~ beziehen καρποῦσθαι (M.) σύνταξιν, als ~ angewieſen ſein δεδόσθαι εἰς τροφήν.
Apartement *n* τὸ οἴκημα, ὁ θάλαμος.
Apfel *m* τὸ μῆλον, von Äpfeln μήλινος.
Apfelbaum *m* ἡ μηλέα.
apfelfarbig μήλινος. μηλινοειδής, μηλοειδής.
Apfelkern *m* ὁ μήλου κόκκος.
Apfelſchimmel *m* ὁ ψαρὸς ἵππος.
Apfelwein *m* ὁ μηλίτης οἶνος.
Aphorismen *m/pl.* οἱ ἀφορισμοί.
aphoriſtiſch ἀφοριστικός.
Apologie *f* ἡ ἀπολογία.
apoplektiſch ἀποπληκτικός.
Apoplexie *f* ἡ ἀπόπληξις, ἡ ἀποπληξία.
Apoſtat *m* ὁ ἀποστάτης
Apoſtel *m* ὁ ἀπόστολος.
Apoſtelamt *n* ἡ ἀποστολή.
Apoſtelgeſchichte *f* αἱ πράξεις τῶν ἀποστόλων.
apoſtoliſch ἀποστολικός.
Apoſtroph *m* ἡ ἀπόστροφος (γραμμή).
Apotheke *f* τὸ φαρμακεῖον. τὸ φαρμακοπώλιον.

Digitized by Google

Apotheker *m* ὁ φαρμακοπώλης, ὁ φαρμακεύς.
Apothekerbüchse *f* ἡ φαρμακευτικὴ πυξίς (ίδος).
Apothekerkunst *f* ἡ φαρμακευτική.
Apparat *m* ἡ παρασκευή. τὰ σκεύη (ῶν).
Appell ſchlagen, blaſen τὸ παρακλητικὸν σημαίνειν.
Appellation *f* ἡ ἔφεσις (an j-n εἰς, ἐπί, πρός τινα), ἡ ἐπίκλησις, ἡ ἀναφορά (Regreß), ein Prozeß, bei welchem ~ ſtattfinden kann ἡ ἐφέσιμος οd. ἔκκλητος δίκη.
Appellationsgericht *n* τὸ κύριον δικαστήριον.
Appellativum *n* τὸ προσηγορικὸν ὄνομα, ἡ προσηγορία. [ἐπικαλεῖσθαι (M.) τινα, ἐφιέναι εἰς τινα.]
appellieren ἀνα-, καταφέρειν τὴν δίκην πρός τινα,
Appendix *m* ἡ προσθήκη.
Appetit *m* ἡ ὄρεξις, ὁ πόθος, ~ erregen ἀναπείθειν, ~ zu etw. haben ὀρέγεσθαί (M. u. P.), ἐφίεσθαί, ἐπιθυμεῖν τινος, mit ~ eſſen ἡδέως ἐσθίειν, ~ machend εὐόρεκτος (2), guten ~ habend εὔσιτος (2), keinen ~ habend κακόσιτος (2), Mangel an ~ ἡ κακοσιτία.
appetitlich ὀρεκτός, ποθεινός, ἐπαγωγός (2).
appetitlos ἀπό-, κακόσιτος (2).
Appetitloſigkeit *f* ἡ ἀπο-, κακοσιτία.
applaudieren ἐπικροτεῖν, bei etw. ~ ἐπί τινι, εὐμενῶς ἐπιθορυβεῖν, ἀνακροτεῖν τὰς χεῖρας.
Applaus *m* ſ. Beifall.
Applikatur *f* ἡ χειροθεσία.
appretieren λεαίνειν, ἐξ-, καταρτύειν.
Appretur *f* durch Verben.
Aprikoſe *f* τὸ Ἀρμενιακὸν μῆλον.
Aprikoſenbaum ἡ Ἀρμενιακὴ μηλέα.
April *m* ὁ τέταρτος μήν.
apropos ἀλλά, ~ kommen ἐν καιρῷ (εἰς, πρὸς oder κατὰ καιρόν) ἔρχεσθαι οd. παραγίγνεσθαι οd. συμβαίνειν.
Äquator *m* ὁ ἰσημερινὸς κύκλος.
Äquinoktium *n* ἡ ἰσημερία.
Äquivalent *n* τὸ ἀντάξιον, j-m ein ~ für etw. geben ἀντάξια τινος διδόναι τινί. [ζῳδάρια, τὰ φυτάρια.]
Arabesken *f/pl.* τὰ φανταστικὰ ἄνθη γεγραμμένα, τὰ
Arbeit *f* 1. ὁ πόνος. ὁ μόχθος, ἡ ἐργασία, ~ lieben φιλοπονεῖν, ~ liebend φιλόπονος (2), ohne ~ ἄπονος (2). ἄμοχθος (2). — 2. (Tagewerk, -arbeit) τὸ πρᾶγμα, ἡ ἐργασία, τὸ ἔργον, τὸ ἐπιτήδευμα (gewöhnliche Beſchäftigung), ~ haben ἄσχολον εἶναι, ἀσχολίαν ἔχειν, ~ geben, verdingen ἐργοδοτεῖν, ~ für Geld übernehmen ἐργολαβεῖν, Übernahme einer ~ ἡ ἐργολάβεια. — 3. (das durch Arbeit Verfertigte) τὸ ἔργον, τὸ ποίημα, ~ eines Bildhauers τὸ πλάσμα, ~ eines Malers ἡ γραφή. — 4. (Bearbeitung) ἡ τέχνη, ἡ διάθεσις, etw. in ~ haben ἀπεργάζεσθαί (M.) τι.
arbeiten 1. (tätig ſein) ἐργάζεσθαι (M.), πονεῖν, μοχθεῖν, κάμνειν, πράττειν τι, an etw ~ εἶναι περί οd. ἀμφί τι, gern ~ φιλοπονεῖν, entgegen~ ἐναντιοῦσθαι (P.), ἀντιπράττειν, dahin ~, daß πράττειν, μηχανᾶσθαι (M.), παρασκευάζειν mit ὅπως u. *ind. fut.*, j-m in die Hände ~ ὑπηρετεῖν τινι, συμπράττειν τινί τι. — 2. (fertigen) ἐργάζεσθαι, ἀπεργάζεσθαι (M.), ποιεῖν, κατασκευάζειν, ἐπιτηδεύειν τι, σπουδάζειν τι.
Arbeiten *n* ἡ ἐργασία, ſ. Arbeit, gew. durch Verben.
Arbeiter *m* ὁ ἐργάτης, ὁ ἐργολάβος (für Lohn), ὁ τεχνίτης (für künſtliche Sachen), ὁ δημιουργός (Handwerker).
Arbeitgeber *m* ὁ ἐργοδότης, ~ ſein ἐργοδοτεῖν.
arbeitmüde ἀπειρηκὼς ὑπὸ πόνων.
Arbeitnehmer *m* ὁ ἐργολάβος.
arbeitſam ἐργαστικός, ἐργατικός, σπουδαῖος, ἐθελουργός, ἐθελόπονος, φιλόπονος, φίλεργος (letztere vier 2), ~ ſein φιλοπονεῖν.
Arbeitſamkeit *f* entw. das *neutr.* der vorhergehenden *adj.* οd. ἡ ἐθελοπονία, ἡ φιλοπονία, ἡ φιλεργία, ἡ σπουδή.
Arbeitsanſtalt ſ. Arbeitshaus. [χρηστὴ μέλιττα.]
Arbeitsbiene *f* ἡ ἐργάτις (ίδος) oder ἐργαζομένη oder
arbeitsfähig ἐργαστικός, ἐργατικός.
Arbeitshaus *n* τὸ ἐργαστήριον, (als Strafanſtalt) τὸ ζητρεῖον οd. ζήτρειον.
Arbeitsleute *m/pl.* οἱ ἐργαζόμενοι, οἱ τεχνῖται.
Arbeitslohn *m* ὁ μισθός, τὸ χειροδόσιον.
arbeitslos ἄπονος (2), σχολάζων.
Arbeitsloſigkeit *f* ἡ ἀπονία, ἡ σχολή.
Arbeitsluſt *f* ἡ φιλοπονία.
arbeitsluſtig φιλόπονος (2).
Arbeitsſcheu *f* ἡ μισοπονία, ἡ φυγοπονία, ἡ ἀπονία.
arbeitsſcheu μισόπονος. φυγόπονος, ἄπονος (jämtlich 2).
Arbeitsſtätte *f* τὸ ἐργαστήριον.
Arbeitstag *m* ἡ ἐργάσιμος ἡμέρα.
arbeitsunfähig ἀδύνατος (2).
arbeitsvoll μεστὸς πόνων.
Arbeitszeug *n* τὰ ἐργαλεῖα.
Archaismus *m* ὁ ἀρχαϊσμός.
Archäolog *m* ὁ ἀρχαιολόγος.
Archäologie *f* ἡ ἀρχαιολογία.
Architekt *m* ὁ ἀρχιτέκτων (ονος), zum ~ gehörig ἀρχιτεκτονικός, ~ ſein ἀρχιτεκτονεῖν.
Architektur *f* ἡ ἀρχιτεκτονική, ἡ ἀρχιτεκτονία.
Architrav *n* τὸ ἐπιστύλιον.
Archiv *n* τὸ γραμματοφυλάκιον (-κεῖον)
Archivar *m* ὁ γραμματοφύλαξ (κος).
Archont *m* ὁ ἄρχων (οντος), ~ ſein ἄρχειν.
arg 1. (ſchlimm, böſe) κακός, πονηρός, nichts ~es im Sinne haben οὐδὲν κακὸν ἐπινοεῖν, ein ~er Schelm ὁ πονηρότατος, das Übel ärger machen πλέον ϑάτερον ποιεῖν. — 2. (groß, bedeutend) δεινός, das wäre ~ δεινὸν ἂν εἴη, er macht alles ärger als es iſt δεινότερα πάντα λέγει ἢ κατὰ τὸ ὄν, es zu ~ machen ὑπερβάλλειν τὸ μέτριον. [ἐπινοεῖ.]
Arg: ohne ~ ἄδολος (2), er iſt ohne ~ οὐδὲν κακὸν
Ärger *m* 1. (Unwille) ἡ ἀγανάκτησις. — 2. (Zorn) ἡ ὀργή. — 3. (Trauer) ἡ λύπη. — 4. (Mißmut) ἡ δυσθυμία. — 5. (Verdruß) ἡ ἀνία. — 6. (Beläſtigung) ἡ ἀχθηδών (όνος), j-m ~ verurſachen ſ. ärgern, aus ~ ὑπ' ὀργῆς, gew. durch die *part.* der Verben.
ärgerlich 1. (ſich leicht ärgernd) δύσκολος (2), ὀργίλος, χαλεπός, ἀγαναχτητικός. — 2. (Ärger empfindend) δύσθυμος (2), ~ ſein über etw. δυσχεραίνειν, δυσφορεῖν, ἀγανακτεῖν τι οd. ἐπί τινι. — 3. (Ärger verurſachend) λυπηρός, ἀνιαρός, ἀγανακτητός, ἀχθεινός, δυσχερής.
ärgern λυπεῖν, ἀνιᾶν, δάκνειν, κνίζειν, δυσθυμίαν οd. λύπην παρέχειν, ὀργίζειν (in Zorn verſetzen), ſich über etw. ~ δάκνεσθαι (P.) ἐπί τινι, βαρέως οd. χαλεπῶς φέρειν τι, ἀνιᾶσθαι (P.), ἄχθεσθαι (P.), ἀγανακτεῖν τινι u. ἐπί τινι, ἀσχάλλειν τινί, οd. ἐπί τινι, δυσφορεῖν τινι, ἐπί τινι, περί τι.
Ärgernis *n* ſ. Ärger; (Anſtoß) τὸ πρόσκρουσμα (-κρουμα), τὸ πρόσκομμα, ἡ προσκοπή.
Argliſt *f* ἡ κακοτεχνία, ἡ πανουργία, ἡ σκευωρία, etw. mit ~ betreiben σκευωρεῖσθαι (M.) τι. κακοτεχνεῖν περί τι.
argliſtig κακότεχνος, κακοσύνετος, πανοῦργος (jämtl. 2), ~ handeln κακοτεχνεῖν, πανουργεῖν.
arglos ἄδολος. ἄκακος, ἀπειρόκακος (jämtl. 2), ἁπλοῦς, εὐήθης.
Argloſigkeit *f* entw. das *neutr.* der vorhergehenden *adj.* οd. ἡ εὐήθεια, ἡ ἀκακία, ἡ ἁπλότης (ητος).
Argwohn *m* ἡ ὑποψία, ἡ ὑπόνοια, τὸ ὕποπτον, ~ gegen j-n faſſen ὑποψίαν λαμβάνειν κατά τινος. ~ hegen ὑποψίαν ἔχειν πρός τινα. ἐν ὑποψίᾳ ἔχειν τινά. in ~ geraten περιπίπτειν ὑποψίᾳ. ἐμπίπτειν εἰς ὑποψίαν, ~ erregen εἰς ὑποψίαν ἐμβάλλειν, ὑποψίαν παρέχειν. [πεῖν, ὑποτοπεῖσθαι (P.).]
argwöhnen ὑποπτεύειν ὑποτοπεύειν, ὑπονοεῖν, ὑποτο-
argwöhniſch ὕποπτος (2), ὑπόπτης, ὑπονοητής, ~ ſein ὑπόπτως ἔχειν. ~ anſehen ὑφορᾶν (auch M.) τινα.
Arie *f* ὁ νόμος, τὸ μέλος, ἡ ᾠδή, τὸ μελύδριον (kleine ~).
Ariſtokraten *m/pl.* οἱ δυνατοί, οἱ ὀλίγοι.

Digitized by Google

Aristokratie *f* ἡ ἀριστοκρατία.
aristokratisch ἀριστοκρατικός, eine ~e Verfassung haben ἀριστοκρατεῖσθαι (P.).
Arithmetik *f* ἡ ἀριθμητική.
arithmetisch ἀριθμητικός.
Arkade *f* ἡ στοά.
Arkanum *n* τὸ μυστήριον.
Arlesbeere *f* τὸ δον (οὖον), Baum, an welchem sie wächst] ἡ δα (δη, οἴη).
arm πένης (ητος). — 1. (dürftig) ἐνδεής. — 2. (Mangel leidend) ἄπορος (2). — 3. (ohne Geld) ἀχρήματος (2). — 4. (bettelarm) πτωχός. — 5. (elend) δειλός, ἄθλιος, ~e Sterbliche δειλοὶ βροτοί, ~er Sünder κατάκριτος εἰς θάνατον. — 6. ~ sein πένητα εἶναι, πένεσθαι. πενίᾳ ἐνέχεσθαι (P.), an etw. (nicht viel haben) σπανίζειν τινός. (Mangel leiden) ἀπορεῖν τινος, ἐνδεῶς ἔχειν τινός. ~ an Worten sein λόγων ἀπορεῖν.
Arm *m* 1. ὁ βραχίων (ονος), ἡ ἀγκάλη, (Unterarm) ὁ καρπός, ἡ χείρ (ρός), in od. auf die ~e nehmen ἀγκὰς λαμβάνειν, ἀγκάζεσθαι, ἀγκαλίζεσθαι, ἐναγκαλίζεσθαι (jämtlich M.). auf den ~en tragen ἐν ἀγκάλαις περιφέρειν, mit bloßen ~en ἀχειρίδωτος (2), unter dem ~e haben ὑπὸ μάλης ἔχειν od. φέρειν, j-m unter den ~ fassen ὑπολαμβάνειν τινά, j-m unter die ~e greifen (übtr.) ὀρέγειν τὴν χεῖρά τινι, ὑπουργεῖν τινι. — 2. der ~ eines Flusses, Berges ὁ ἀγκών (ῶνος), τὸ κέρας (ατος. ως). — 3. (Macht, Stärke) ἡ δύναμις, τὸ κράτος.
Armatur *f* ἡ ὅπλισις, ὁ ὁπλισμός, τὰ ὅπλα.
Armband *n* τὸ φέλλιον, τὸ ἀμφωλένιον, τὸ περικάρπιον, ὁ βραχιονιστήρ (ῆρος).
Armbrust *f* τὸ τόξον.
Armbug *m* ὁ ἀγκών (ῶνος).
Ärmchen *n* ὁ μικρὸς βραχίων (ονος).
Armee *f* τὸ στράτευμα, ἡ στρατιά (auf dem Zuge), ὁ στρατός, τὸ στρατόπεδον (im Lager), ὁ στόλος (ausgesandte ~), eine ~ anführen στρατηγεῖν.
Ärmel *m* ἡ χειρίς (ίδος), mit ~n versehen χειριδωτός. Kleid mit einem ~ ἡ ἐξωμίς (ίδος), ὁ ἑτερομάσχαλος χιτών (ῶνος), Kleid mit zwei ~n ὁ ἀμφιμάσχαλος χιτών (ῶνος).
Armenanstalt *f*, **-haus** *n* τὸ πτωχοδοχεῖον, τὸ πτω-] χοτροφεῖον.
Armenpflege *f* ἡ τῶν πτωχῶν ἐπιμέλεια.
Armenpfleger *m* ὁ τῶν πτωχῶν ἐπιμελόμενος.
Armensteuer *f* ὁ ἔρανος.
Armgelenk *n* ἡ τοῦ βραχίονος καμπή.
armieren ὁπλίζειν, ἐξοπλίζειν, παρασκευάζειν.
Armierung *f* ἡ ὅπλισις, ὁ ὁπλισμός, ἡ παρασκευή, s. Armatur.
ärmlich εὐτελής, ἐνδεής, γλίσχρος, λεπτός, ταπεινός. in ~en Verhältnissen sein, leben ταπεινῶς od. ταπεινὰ πράττειν. ταπεινῶς ζῆν.
Ärmlichkeit *f* ἡ εὐτέλεια. τὸ εὐτελές (und das *neutr.* der andern vorhergehenden *adj.*). ἡ ταπεινότης (ητος), ἡ γλισχρότης (ητος).
Armschiene *f* τὸ περιβραχιόνιον.
armselig 1. κακοδαίμων, ἄθλιος. — 2. (elend, ärmlich) φαῦλος, μοχθηρός, αὐχμηρός.
Armseligkeit *f* ἡ κακοδαιμονία, ἡ φαυλότης (ητος).] ἡ μοχθηρία.
Armsessel, -stuhl *m* ὁ κλισμός, ἡ κλισία.
Armut *f* ἡ πενία, ἡ ἔνδεια. ἡ ἀπορία, ἡ σπάνις (εως). ἡ ἀχρηματία (Geldmangel). ἡ πτωχεία (Bettelarmut). in die größte ~ geraten εἰς τὴν ἐσχάτην ἀπορίαν καθίστασθαι.
aromatisch ἀρωματικός. ~ riechen ἀρωματίζειν.
Arrest *m* 1. ἡ φυλακή (Haft), τὸ δεσμωτήριον (Gefängnis), in ~ bringen ἄγειν. ἐπ-, εἰσάγειν, ἐμβάλλειν τινὰ εἰς δεσμωτήριον. in ~ nehmen συλλαμβάνειν. — 2. (Beschlag) zB. ~ auf etw. legen ἐνεπισκήπτεσθαι (M.) ἔν τινι.
Arrestant *m* ὁ ἐν φυλακῇ ὤν. ὁ δεσμώτης.
arretieren συλλαμβάνειν. βάλλειν τινὰ εἰς φυλακήν. ἄγειν od. ἐμβάλλειν τινὰ εἰς τὸ δεσμωτήριον.
Arrieregarde *f* ἡ οὐρά. οἱ ὀπισθοφύλακες. zur ~ gehören ὀπισθοφυλακεῖν, Anführer der ~ sein οὐραγεῖν, Anführer der ~ ὁ οὐραγός.
arrogant αὐθάδης, μέγα φρονῶν, ὑβριστικός.
Arroganz *f* ἡ αὐθάδεια.
Arsch *m* ἡ πυγή, ὁ πρωκτός (After), auf den ~ schlagen] πυγίζειν.
Arschbacken *m/pl.* αἱ πυγαί, τὰ γλουτια.
Arsenal *n* ἡ ὁπλο-, σκευοθήκη, τὸ ἐργαστήριον. Aufseher des ~s ὁ ἐπὶ τῶν ὅπλων, ~ für Schiffe τὸ νεώριον, der Aufseher darüber ὁ νεωρός.
Arsenik *n* τὸ ἀρσενικόν, ἡ σανδαράκη (-ράχη).
Arsis *f* ἡ ἄρσις.
Art *f* 1. (Gattung, Geschlecht) τὸ γένος, τὸ φῦλον, aus der ~ schlagen ἐξίστασθαι, ἐξαλλάττεσθαι (P.) τοῦ γένους. — 2. (Klasse, Spezies) τὸ μόριον, τὸ εἶδος, oft mit τίς, οἷον od. ὥσπερ zu übersetzen; jede ~ von Gefahr πᾶς κίνδυνος. — 3. (Wesen, Eigentümlichkeit) ἡ φύσις. von guter ~ εὐφυής, ἀγαθοφυής. von schlechter ~ κακοφυής, nach ~ δίκην τινός, κατά τι. — 4. (Art und Weise, Gewohnheit, Beschaffenheit) ὁ τρόπος, ἡ ὁδός. ὁ νόμος. ἡ ἰδέα, auf diese ~ ταύτῃ, τοῦτον τὸν τρόπον, von solcher ~ τοιοῦτος, von solcher ~ wie οἷος, von gleicher ~ ὁμοιότροπος (2), auf vielfache ~ πολυτρόπως, auf alle ~ ἐκ παντὸς τρόπου, auf welche ~? τίνι πρόπῳ; auf solche ~ τοιούτῳ τρόπῳ, auf alle mögliche ~ πάσῃ μηχανῇ.
arten nach j-m ὁμοιοῦσθαί (P.) τινι. ὅμοιον γίγνεσθαί τινι, geartet sein φύσιν ἔχειν, πεφυκέναι, so geartet sein, daß φύσιν ἔχειν τοιαύτην ὥστε mit *inf.* oder οὕτω πεφυκέναι ὥστε mit *inf.*
Arterie *f* ἡ ἀρτηρία, zu den ~n gehörig ἀρτηριακός. eine ~ öffnen ἀρτηριοτομεῖν, das Öffnen od. Zerschneiden einer ~ ἡ ἀρτηριοτομία.
arterienartig ἀρτηριώδης.
artig 1. (in Betragen und Anstand) κόσμιος, κομψός, εὐπρεπής, εὐσχήμων, εὔτακτος (2), im Umgange ἐπιδέξιος (2), ὁμιλητικός, κοινός, ἀστεῖος, χαρίεις, εὔχαρις, εὐτράπελος (2), ~ sein εὐτακτεῖν, εὐσχημονεῖν, (in Reden u. Scherzen) εὐτραπελεύεσθαι, κομψεύεσθαι (M.). — 2. v. Sachen ἡδύς, εὐάρεστος (2), ἐπίχαρις. — 3. ironisch (wunderbar) θαυμάσιος, καλός.
Artigkeit *f* 1. ἡ κοσμιότης, ἡ κομψότης (ητος), ἡ κομψεία, ἡ εὐσχημοσύνη, ἡ εὐπρέπεια, ἡ ἐπιδεξιότης (ητος), ἡ εὐκολία, ἡ εὐτραπελία oder das *neutr.* der vorhergehenden *adj.* — 2. (Freundlichkeit) τὸ φιλάνθρωπον. — 3. (Witzigkeit) ἡ ἀστειότης (ητος).
Artikel *m* 1. (in der Grammatik) τὸ ἄρθρον. — 2. (Teil) τὸ μέρος. — 3. (Art, Gattung) τὸ γένος, τὸ εἶδος.
Artikulation *f* ἡ διάρθρωσις.
artikulieren ἀρθροῦν, διαρθροῦν.
artikuliert ἔναρθρος (2).
Artillerie *f* 1. αἱ μηχαναί, (als Wissenschaft) ἡ περὶ τὰς μηχανὰς ἐπιστήμη. — 2. (die Mannschaften) οἱ ἐπὶ τῶν μηχανῶν.
Artilleriewesen *n* τὰ περὶ τὰς μηχανάς.
Artillerist *f* ὁ ἐπὶ ταῖς μηχαναῖς.
Artischocke *f* ὁ (ἡ) σκόλυμος.
artischockenartig σκολυμώδης.
Arz(e)nei *f* τὸ φάρμακον, ~ gegen etw. τὸ ἀντίδοτον, τὸ ἀντιφάρμακον, ~ nehmen φαρμάκοις χρῆσθαι, φαρμακοποτεῖν. das Trinken von ~ ἡ φαρμακοποσία, mit ~ handeln φαρμακοπωλεῖν.
arzeneiähnlich, -artig φαρμακώδης.
Arzeneibereitung *f* ἡ φαρμακοποιία.
Arzeneibüchse *f*, **-glas** *n* ἡ φαρμακευτικὴ πυξίς (ίδος), τὸ ναρθήκιον.
Arzeneibude *f*, **-laden** *m* τὸ φαρμακεῖον.
Arzeneihändler *m* ὁ φαρμακοπώλης.
Arzeneihandlung *f* τὸ φαρμακεῖον.
Arzeneikunde *f*, **-kunst** *f* ἡ ἰατρική, ἡ φαρμακευτική, in der ~ erfahren ἰατρικός.
Arzeneimittel *n* s. Arzenei.
Arzeneimittellehre *f* ἡ φαρμακευτική.

Digitized by Google

Arzneitrank *m* τὸ ποτὸν φάρμακον.
Arzneiwissenschaft *f* s. Arzneikunde.
Arzt *m* ὁ ἰατρός, ὁ ἰατροτέχνης. ὁ θεραπευτής, ~ sein ἰατρεύειν, θεραπεύειν (bei j-m τινά), den ~ betreffend ἰατρικός.
Ärztin *f* ἡ ἰατρός, ἡ ἰάτρια.
ärztlich ἰατρικός, ~e Hilfe nötig haben ἰατροῦ δεῖσθαι (P.), j-n ~ behandeln ἰατρεύειν τινά (M. sich ~ behandeln lassen), ~e Behandlung ἡ ἰάτρευσις, τὸ ἰάτρευμα.
Ärztlohn *m* τὰ ἰατρεῖα.
Asbest *m* ὁ ἀμίαντος, ἡ ἄσβεστος.
Asche *f* ἡ τέφρα, ἡ κόνις, ἡ σποδός, glühende ~ ἡ θερμοσποδία, in ~ verwandeln τεφροῦν, ἀποτεφροῦν, zu ~ brennen σποδοῦν, σποδίζειν, zu ~ werden τεφροῦσθαι, ἀποτεφροῦσθαι (P.), übtr. ἀφανίζεσθαι (P.), mit ~ bedecken κατατεφροῦν, sanft ruhe deine ~ κούφη σοι χθὼν ἐπάνω πέσοι.
aschenartig, -farbig τεφρώδης, τεφροειδής, σποδώδης.
Aschenhaufen *m* ἡ σποδιά.
Aschenkrug *m* ἡ ὑδρία.
aschgrau s. aschenartig, übtr. das geht ins ~e δεινόν.
Asket *m* ὁ ἀσκητής (*f* ἡ ἀσκήτρια).
asketisch ἀσκητικός.
Asphalt *m* ἡ ἄσφαλτος, mit ~ bestreichen ἀσφαλτοῦν.
asphaltartig ἀσφαλτώδης.
Asphodill *m* ὁ ἀσφόδελος, von ~ ἀσφοδέλινος.
asphodillenartig ἀσφοδελώδης.
Aß *n* (die römische Münze) τὸ ἀσσάριον. (auf den Würfeln) ὁ οἰνός, ἡ οἰνή.
Assel *f* ὁ ὄνος, ὁ πολύπους (οδος).
Assignation *f* ἡ διαγραφή.
assignieren διαγραφὴν διδόναι.
Assistent *m* ὁ συνεργός, ὁ συμπράκτωρ (ορος).
Assistenz *f* ἡ συνέργεια (-γία), ἡ ὑπηρεσία, ἡ ὑπουργία, τὸ ὑπούργημα, τὸ ὑπηρέτημα.
assistieren παρίστασθαί, βοηθεῖν τινι.
Ast *m* ὁ ἀρχεμών (όνος), ὁ ὄζος, ὁ κλάδος, ὁ κλών (ωνός), voller Äste ὀζώδης, πολύζοος (2).
Ästchen *n* ὁ κλαδίσκος.
ästereich, ästig ὀζώδης, πολύζοος (2), ὀζωτός, κλαδώδης.
Asthma *n* τὸ ἆσθμα, ἡ δύσπνοια, ἡ βραχύπνοια, ἡ τοῦ πνεύματος κολοβότης (ητος), an ~ leidend ἀσθματικός, δύσπνους, an ~ leiden δυσπνοεῖν.
astig s. ästereich.
Astrolabium *n* τὸ ἀστρολάβον ὄργανον.
Astrolog *m* ὁ ἀστρολόγος, ein ~ sein ἀστρολογεῖν.
Astrologie *f* ἡ ἀστρολογία.
astrologisch ἀστρολογικός.
Astronom *m* ὁ ἀστρονόμος, ὁ ἀστρολόγος, ein ~ sein ἀστρονομεῖν, ἀστρολογεῖν.
Astronomie *f* ἡ ἀστρονομία, ἡ ἀστρολογία.
astronomisch ἀστρονομικός, ἀστρολογικός.
Asyl *n* τὸ ἄσυλον.
asyndetisch ἀσύνδετος (2).
Asyndeton *n* τὸ ἀσύνδετον.
Aszendenz *f* (die Aszendenten) οἱ πρόγονοι, männliche ~ πρὸς πατρός, weibliche ~ πρὸς μητρός.
Atem *m* τὸ πνεῦμα, ἡ ἀναπνοή, ~ holen πνεῖν, ἀναπνεῖν, πνεῦμα ἀναφέρειν, wieder zu ~ kommen ἐξ-, ἐπαναπνεῖν, kurzer, schwerer ~ s. Asthma; kurz, schwer ~ holen ἀσθμαίνειν, δυσπνοεῖν, πνευστιᾶν, den ~ anhalten ἀπνευστιάζειν, συνέχειν τὸ πνεῦμα, das Anhalten des ~s ἡ ἀπνευστία, ~ sammeln πνεῦμα ἀθροίζειν, in einem ~ ἀπνευστί, ὑπὸ τὴν ἀναπνοήν, j-n nicht zu ~ kommen lassen οὐ διδόναι τινὶ ἀναπνοάς, außer ~ sein τὸ πνεῦμα ἄνω ἔχειν, bis zum letzten ~(zuge) εἰς (τὴν) ἐσχάτην ἀναπνοήν.
Atemholen *n* ἡ ἀναπνοή, ἡ ἀνάπνοια, ἡ ἀνάπνευσις, ἡ ἀναψυχή, leichtes, schweres ~ ἡ εὔπνοια, ἡ δύσπνοια.
atemlos ἄπνους, ἄπνευστος (2), *adv.* ἀπνευστί.
Atemlosigkeit *f* ἡ ἀπνευστία od. das *neutr.* der vorhergehenden *adj.*
Atemzug *m* ἡ ἀναπνοή, in einem ~ s. Atem.
Atheismus *m* ἡ ἀθεότης (ητος).
Atheist *m* ὁ ἄθεος, ὁ ἀρνησίθεος.
Äther *m* ὁ αἰθήρ(έρος), zu ~ werden ἐξαιθεροῦσθαι (P.).
ätherisch αἰθέριος (2 u. 3).
Athlet *m* ὁ ἀθλητής, ὁ ἀσκητής, Kampf der ~en ἡ ἄθλησις, τὸ ἄθλημα, τὸ ἀγώνισμα, ἡ ἀγώνισις.
athletisch ἀθλητικός, ἀγωνιστικός.
atmen πνεῖν, ἀναπνεῖν, (leben) ἔμπνουν εἶναι.
Atmen *n* s. Atemholen.
Atmosphäre *f* ὁ περιέχων (mit u. ohne ἀήρ), ἡ ἀτμοσφαῖρα.
atmosphärisch ὁ, ἡ, τὸ κατὰ τὸν ἀέρα.
Atom *n* ἡ ἄτομος.
Atramentstein *m* ἡ χαλκῖτις (ιδος) στυπτηρία (roter), τὸ μίσυ (υος u. εως, gelber).
Attacke *f*, **attackieren** s. Angriff, angreifen.
Attentat *n* τὸ ἐπιβούλευμα, ἡ ἐπιβουλή, ein ~ auf j-n machen ἐπιβουλεύειν, ἐπιχειρεῖν τινι.
Attest, Attestat *n*, **attestieren** s. Zeugnis, bezeugen.
Attribut *n* (in der Grammatik) τὸ ἐπίθετον.
ätzen (fressen) βιβρώσκειν.
ätzen 1. (füttern) τρέφειν, (durch Lockspeise anlocken) δελεάζειν. — 2. (beizen) ἐπικάειν.
ätzend καυστικός, ξυστικός, (scharf, stechend) δριμύς.
Ätzung *f* ἡ βορά, ἡ τροφή.
au οἰοῖ, φεῦ, παπαῖ.
auch καί, ~ dazu ἔτι δέ, πρὸς δὲ τούτοις, ~? ἦ; sowohl ... als auch καὶ ... καί, nicht nur ... sondern ~ οὐ μόνον ... ἀλλὰ καί, ~ nicht οὐ μέντοι, οὐδέ, μηδέ, ~ sogar ἀλλὰ δὴ καί, wohl ~ κἄν (καὶ ἄν), wenn ~ εἰ καί, ~ wenn καὶ εἰ, aber ~ ἀλλὰ καί, aber ~ nicht ἀλλ' οὐδέ (μηδέ), oder ~ ἢ (καί).
Audienz *f* ἡ ἔντευξις, ἡ προσαγωγή (von dem, welcher sie sucht), ὁ χρηματισμός (von dem, welcher sie erteilt), j-m ~ geben ἀκούειν τινός, χρηματίζειν τινί, ~ haben ἐντυγχάνειν τινὶ περί τινος, ~ bekommen μεταλαγχάνειν λόγου, um ~ bitten προσαγωγῆς δεῖσθαι (P.), ἔντευξιν od. καιρὸν ἐντεύξεως αἰτεῖσθαι (M.), j-m keine ~ erteilen (ἄπρακτον) ἀποπέμπειν τινά.
Audienzsaal *m*, **-zimmer** *n* τὸ χρηματιστήριον, ὁ χρηματιστικὸς πυλών (ῶνος).
Auditorium *n* 1. (Lehr-, Vortragszimmer) τὸ ἀκροατήριον, ἡ ἀκρόασις. — 2. (Zuhörer) οἱ ἀκροώμενοι, οἱ ἀκροαταί.
Aue *f* ὁ λειμών (ῶνος).
Auerhahn *m* ὁ τέτραξ (αγος).
Auerhenne *f* ἡ τέτραξ (αγος).
Auerochs *m* ὁ βόνασος, ὁ οὖρος βοῦς, ὁ βούβαλος.
[1]auf *prp.* 1. auf die Frage: wo? ἐν mit *dat.*, ἐπί mit *gen.* u. *dat.*, κατά mit *acc.* u. *gen.* — 2. auf die Frage: wohin? εἰς, ἀνά (hinauf), ἐπί mit *acc.*, von der Zeit ἀνά, πρός mit *acc.*, ~ etw. antworten ἀποκρίνεσθαι (M.) πρός τι, ~einander (nacheinander) ἑξῆς, ~ griechisch ἑλληνιστί, ~ diese Weise ταύτῃ, Schlag auf Schlag πληγὴ ἐκ πληγῆς, ~ sechs Jahre ἐπὶ ἓξ ἔτη. ~ morgen εἰς αὔριον, ~ gut Glück ἀγαθῇ τύχῃ. — 3. (wegen) ἐπί mit *dat.*, διά mit *acc.* — 4. (gegen, ungefähr) περί mit *acc.*, ὡς.
[2]auf 1. als *adv.* nur in den Verbdgn. ~ sein (aufgewacht sein) ἐγρηγορέναι, wohl~ sein (gesund sein) καλῶς ἔχειν, nicht wohl~ sein κακῶς ἔχειν. — 2. (offen sein) ἀνεῳγέναι.
[3]auf als Ermunterungspartikel ἄγε, ἄγε δή, φέρε, φέρε δή, ἴθι δή, ἀλλά, zu mehreren Personen gesagt ἄγετε usw.
aufächzen ἀνομώζειν.
aufackern καταροῦν.
aufarbeiten κατεργάζεσθαι (M.), διαπράττειν, διατελεῖν.
aufatmen ἀναπνεῖν (von etw. ἔκ τινος), ἐξαναπνεῖν, ἀναψύχεσθαι (P. übtr.).
Aufatmen *n* ἡ ἀναπνοή, ἡ ἀνάπνευσις.

Digitized by Google

aufsätzen ἐκτήκειν καυστικοῖς φαρμάκοις.
aufbacken 1. (noch einmal backen) ἀναπέττειν. — 2. (durch Backen verbrauchen) ἀναλίσκειν ὀπτῶντα τὸν ἄρτον. — 3. (auf etw. fest kleben) *trans.* προσκολλᾶν, *intr.* προσκολλᾶσθαι (P.). προσφύεσθαι (-φῦναι).
aufbahren ἐπιτιθέναι τῇ κλίνῃ.
Aufbau *m* 1. ἡ οἰκοδομία, ἡ οἰκοδόμησις, ἡ κατασκευή. — 2. (Wiederaufbau) ἡ ἀνοικοδόμησις.
aufbauen οἰκοδομεῖν, κατασκευάζειν, eine Mauer ~ τειχίζειν, ἐκτειχίζειν, wieder ~ ἀνοικοδομεῖν, ἀνασκευάζειν, ἀνιστάναι, ἀνορθοῦν.
aufbäumen sich ἀναχαιτίζειν, ὄρθιον ἵστασθαι.
aufbauschen κολποῦν (eig.), δι-, ἐξογκοῦν (a. übtr.).
aufbeben ἀναπάλλεσθαι (P.).
aufbehalten 1. (nicht vom Kopfe nehmen) ἔχειν, οὐ περιαιρεῖσθαι (M.). — 2. (aufbewahren) διαφυλάττειν, διασῴζειν, διατηρεῖν. — 3. es ist mir ~ (es erwartet mich, steht mir bevor) μένει με.
aufbeißen καταδάκνειν.
aufbellen ἀνακλάζειν.
aufbersten ἀναρρήγνυσθαι (P.).
aufbewahren διαφυλάττειν, θησαυρίζειν, τηρεῖν, ἀποτίθεσθαι, aufbewahrt sein die P. dieser Verben u. ἀποκεῖσθαι.
Aufbewahrung *f* ἡ τήρησις, ἡ διατήρησις, ὁ θησαυρισμός, ἡ ἀπόθεσις, Ort zur ~ ὁ θησαυρός, ἡ ἀποθήκη.
aufbiegen ἀνακάμπτειν.
aufbieten (Truppen) συνάγειν, συλλέγειν, ἀθροίζειν, Kräfte ~ ἐν-, συντείνειν, alles ~ πάντα ποιεῖν, μηχανᾶσθαι (M.), ἐπὶ πᾶν ἔρχεσθαι.
Aufbieten *n*, **Aufbietung** *f* (von Soldaten) ἡ συλλογή, ἡ συναγωγή, ἡ ἄθροισις, ὁ ἀθροισμός, ~ der Kräfte ἡ σύντασις.
aufbinden 1. (in die Höhe binden) ἀναδεῖν, ἀναδεσμεύειν. — 2. (mit einem Bande auf etw. befestigen) ἐπιδεῖν τί τινι od. ἐπί τι, ἐν-, ἀναδεῖν, ἐνδεσμεύειν, περιάπτειν τινί τι. — 3. übtr. j-m etw. ~ παίζοντα od. ἐμπαίζοντα λέγειν τινί, φενακίζειν τινά. — 4. (los-binden) λύειν. δια-, καταλύειν.
Aufbinden *n* durch die vorh. Verben.
aufblähen φυσᾶν, πνευματοῦν, διογκοῦν, χαυνοῦν, sich ~ φυσᾶσθαι (P.) usw.
Aufblähen *n*, **Aufblähung** *f* ἡ διόγκωσις, ἡ πνευμάτωσις, ὁ ὄγκος, τὸ φύσημα.
aufblasen φυσᾶν, ἐμ-, ἀναφυσᾶν, übtr. τυφοῦν, ἐκτυφοῦν, sich ~ u. aufgeblasen sein durch die P. dieser Verben, aufgeblasen ὀγκώδης, ὑπερήφανος (2).
aufblättern ἀνελίττειν, ἀναπτύσσειν.
aufbleiben 1. (nicht schlafen gehen) οὐ κοιμᾶσθαι (P.), ἀγρυπνεῖν, ἀπέχεσθαι (M.) τοῦ ὕπνου. — 2. (offen bleiben) οὐ κατακλείεσθαι (P.), ἀνεῳγμένον od. ἀνεπταμένον εἶναι.
Aufbleiben *n* ἡ ἀγρυπνία, sonst durch Verben.
Aufblick *m* durch Verben, τὸ ἀνάβλεμμα, der ~ nach oben, zu Gott ἡ ἀνάμνησις τοῦ θείου.
aufblicken ἀναβλέπειν εἰς od. πρός τι.
aufblinken ἐκλάμπειν.
aufblitzen ἐξαστράπτειν, ἐκλάμπειν.
aufblühen ἐξ-, ἐπανθεῖν, wieder ~ ἀνανθεῖν, ἀκμάζειν.
Aufblühen *n* ἡ ἄνθησις, ἡ ἐξάνθησις, ἡ ἄνθη.
aufbohren διατρυπᾶν.
aufborgen δανεισάμενον συνάγειν od. συλλέγειν, dasselbe ~ καταχρῆσθαί τινι.
aufbrauchen ἀναλίσκειν, καταναλίσκειν τι, ἀπο-,
aufbrausen ἀνα-, ἐκζεῖν (eig.), κυμαίνειν, ἐκφέρεσθαι (P., übtr.), aufbrausend ὀξὺς πρός ὀργήν, ὀργίλος, θυμικός.
Aufbrausung *f* ἡ ἀνά-, ἡ ἔκζεσις.
aufbrechen I *trans.* 1. ἐκ-, ἀναρρηγνύναι. (eine Tür) ἐκκόπτειν. διαιρεῖν. einen Brief ~ λύειν ἐπιστολήν, (ein Stück Wild) ἐξεντερίζειν, ἐκκοιλιάζειν. — II *intr.* 2. ῥήγνυσθαι, ἀναρρήγνυσθαι (P.), (von Wunden) χάσκειν, (von Blüten) ἐξανθεῖν, (von eiternden Körperteilen) ἐξελκοῦσθαι (P.). — 3. (sich auf den Weg machen) ὁρμᾶν, ὁρμᾶσθαι (P.), πορεύεσθαι (P.), αἴρειν, ἀπαίρειν, (von Heeren) ἀναζευγνύναι, ἀνασκευάζειν (auch M.), (von Schiffen) ἀπαίρειν, ἀναλύειν, ἀνάγεσθαι u. ἀναγωγὴν ποιεῖσθαι (M.), (von e-r auseinandergehenden Gesellschaft) διανίστασθαι, διαλύεσθαι (P.).
Aufbrechen *n* ἡ λύσις, durch Verben.
aufbreiten ἀναπτύσσειν, ἐκπεταννύναι, στρωννύναι, ἐπιστρωννύναι.
aufbrennen *trans.* (durch Brennen verbrauchen) καταφλέγειν. κατακᾶειν, (ein Zeichen einbrennen) ἐγκᾶειν, Schläge ~ πληγὰς ἐν-, προστρίβειν, *intr.* ἀπο-, κατακᾶεσθαι, καταφλέγεσθαι (P.).
aufbringen 1. (aufrichten) ὀρθοῦν, ἀνορθοῦν, ἀνιστάναι. — 2. (großziehen) ἀνα-, ἐκτρέφειν, (einen Kranken) ἀναρρωννύναι, ἀνιστάναι, σῴζειν, διασῴζειν. — 3. (zusammenbringen) ἐκπορίζειν, συνάγειν, Geld ~ ἐκπορίζειν χρήματα. Schiffe ~ κατάγειν πλοῖα. — 4. (vorbringen, einführen) προφέρειν, εἰσηγεῖσθαι (M.). εἰσάγειν, καθιστάναι, καταδεικνύναι. — 5. (erzürnen) ἐρεθίζειν. ἐξοργίζειν, θυμοῦν, ἀγριαίνειν. aufgebracht sein gegen j-n χαλεπαίνειν, ἀγανακτεῖν τινι, über etw. δυσχεραίνειν πρός τι, ὀργίζεσθαι (P.) διά τι, χαλεπῶς φέρειν τι.
Aufbringung *f* ὁ πορισμός, ἡ συναγωγή, ~ von Schiffen ἡ πλοίων καταγωγή, gew. durch Verben.
Aufbruch *m* ἡ ὁρμή, ἡ πορεία, ἡ ἔξοδος, (vom Heere) ἡ ἐξελασία, ἡ ἀνάζευξις, (von Schiffen) ἡ ἀνάλυσις, (von Gesellschaften) ἡ διανάστασις.
aufbrüllen ἀναβρυχᾶσθαι (M.).
aufbürden ἐπιβάλλειν, ἐπιτιθέναι (eig.), ἐπιφέρειν. προστρίβειν, ἐπάγειν (übtr.), sich etw. ~ αἱρεῖσθαί (M.), ἀναιρεῖσθαί (M.) τι.
aufdämmen χοῦν, ἀνα-, ἐπι-, καταχοῦν.
aufdämmern ὑποφαίνειν (auch P.), ἀναφαίνεσθαι (P., übtr.). [~ lassen ἀναθυμιᾶν.]
aufdampfen ἀναθυμιᾶσθαι (P.), ἐξατμίζειν (auch P.),
Aufdampfen *n* ἡ ἀναθυμίασις.
aufdecken 1. (darauf decken) στρωννύναι. — 2. (enthüllen) ἐκ-, ἀνα-, ἀποκαλύπτειν (auch übtr.), δηλοῦν, ἀποφαίνειν, ἐξελέγχειν, sich ~ ἀνα-, ἐκκαλύπτεσθαι (M.). — 3. (sich in unanständiger Weise entblößen) ἀνασύρεσθαι (M.).
Aufdeckung *f* ἡ στρῶσις, ἡ ἀνα-, ἀποκάλυψις. ἡ δήλωσις. ὁ ἔλεγχος. gew. durch Verben.
aufdingen παραδιδόναι τινὰ εἰς διδαχήν.
aufdrängen: eine Tür ~ ὠθοῦντα ἀνακόπτειν θύραν, sich j-m ~ εἰσβιάζεσθαι (M.) πρός τινα. εἰσέρχεσθαι πρός τινα ἄκλητον, προσπίπτειν od. ἐγκεῖσθαί τινι, ἐνοχλεῖν τινα u. τινι, ἐπιέναι τινί, εἰσιέναι τινά (von Sachen).
aufdrehen λύειν. ἀναλύειν. [drängen.]
aufdringen βίᾳ ἐπιφέρειν od. προσάγειν τινί τι, s. auf-
aufdringlich ἐπαχθής.
Aufdringlichkeit *f* τὸ ἐπαχθές.
aufdrücken 1. etw. auf etw. ~ ἐρείδειν τι εἴς τι, ἐπερείδειν τί τινι, σκήπτειν, ein Siegel ~ ἐπιβάλλειν σφραγῖδά τινι, ἐπισφραγίζειν τι, ἐπισημαίνεσθαί (M.) τι. — 2. (durch Druck öffnen) ἐκ-, καταθλίβειν.
Aufdrückung *f* durch Verben, ~ eines Siegels ἡ σφραγῖδος ἐπιβολή.
aufducken ἀνακύπτειν. [gedunsen χαῦνος.]
aufdunsen sich ἐκτύφεσθαι, χαυνοῦσθαι (P.), auf-
aufeinander s. einander.
Aufeinanderfolge *f* ἡ συνέχεια, ἡ ἀλληλουχία, ἡ ἀκολουθία, (in der Rede) ἡ συνέπεια.
aufeisen διακόπτειν τὸν κρύσταλλον, καταῤῥηγνύναι τὸν πάγον.
Aufenthalt *m* 1. (das Verweilen an einem Orte) ἡ διατριβή, ἡ μονή, ἡ δίαιτα, seinen ~ an e-m Orte haben δίαιταν od. διατριβὴν ποιεῖσθαι (M.) ἐν τόπῳ τινί, dia-

Digitized by Google

τρίβειν, μένειν ἐν τόπῳ τινί, (~ in der Fremde) ἡ ἀποδημία, seinen ~ in der Fremde haben ἀποδημεῖν. — 2. (Verzögerung) ἡ τριβή, ἡ διατριβή, ἡ μέλλησις, ἡ ἐπίσχεσις. ohne ~ ἀμελλήτως, ἀμελλητί.

Aufenthaltsort *m* ἡ διατριβή, ἡ δίαιτα, τὸ οἰκητήριον, ἡ διαγωγή, seinen ~ verändern μετανίστασθαι, (von Tieren) ἐκτοπίζειν.

auferlegen s. auflegen; sich etw. ~ προστίθεσθαί τι.

auferstehen ἀναβιώσκεσθαι (*aor.* ἀναβιῶναι), von den Toten ~ ἀνεγείρεσθαι (P.) ἐκ τῶν τεθνεώτων.

Auferstehung *f* ἡ ἀναβίωσις, ἡ ἀνά-, ἐξανάστασις, ἡ ἔγερσις.

auferwecken ἐγείρειν, ἀνεγείρειν, ἀναβιώσασθαι, ἀν-

Auferweckung *f* ἡ ἔγερσις. ἡ ἀνέγερσις.

auferziehen ἀνα-, ἐκτρέφειν (physisch), τρέφειν καὶ παιδεύειν (physisch u. moralisch).

Auferziehung *f* ἡ τροφή, ἡ ἀνα-, ἐκτροφή, ἡ ἔκθρεψις, ἡ τροφὴ καὶ παιδεία.

auffesseln κατεσθίειν, καταβιβρώσκειν.

auffahren I *trans.* 1. Geschütze gegen eine Stadt ~ ἐφιστάναι μηχανήματα ἐπὶ πόλιν. — 2. (den Weg) κατατρίβειν. — 3. (herbeifahren) προσκομίζειν. — II *intr.* 4. (in die Höhe fahren) ἀνα-, ἐκφέρεσθαι (P.), gen Himmel ~ ἀναβαίνειν εἰς τὸν οὐρανόν. — 5. (aufspringen) ἀναπηδᾶν, ἀνατρέχειν, (von einer Tür) ῥήγνυσθαι, διαρρήγνυσθαι (P.). — 6. (zornig w.) ἐξοργίζεσθαι (P.), θυμοῦσθαι (P.).

auffahrend ὀξὺς πρὸς ὀργήν, ὀργίλος, θυμικός, ἀκρα-

auffallen 1. (auf etw. fallen) ἐμ-, ἐπιπίπτειν τινί, (mit Wucht) ἐπισκήπτειν εἴς τι, mit dem Kopfe ~ τὴν κεφαλὴν προσκόπτειν τινί. — 2. übtr. αἴσθησιν παρέχειν τινί, es fällt mir etw. auf θαυμάζω τι, κινοῦμαι ὑπό τινος, χαλεπῶς φέρω τι.

auffallend s. auffällig.

auffällig, auffallend θαυμαστός, ἀλλόκοτος (2), ὑπερβάλλων, (lästig) δυσχερής, ἀνιαρός.

auffangen δέχεσθαι, ἀνα-, ἐν-, ὑποδέχεσθαι (M.), ἀναλαμβάνειν. (Briefe u. dgl.) ὑπολαμβάνειν, μεσολαβεῖν, (Spione, Schiffe u. dgl.) ἀπο-, ὑπολαμβάνειν (P. ἁλίσκεσθαι).

Auffangen *n*, **Auffangung** *f* ἡ ὑποδοχή, ἡ ὑπόληψις,

auffassen ἀπο-, ἐκδέχεσθαι (M.), ἀναλαμβάνειν, (mit dem Verstande) ἀναλαμβάνειν, μανθάνειν, κατανοεῖν, etw. so ~ οὕτως ὑπολαμβάνειν τι.

Auffassung *f* (übtr.) ἡ ἀνά-, ἀντί-, κατάληψις.

Auffassungsgabe *f*, **-kraft** *f*, **-vermögen** *n* τὸ καταληπτικόν, ὁ νοῦς.

auffinden ἐξ-, ἀνευρίσκειν.

Auffinden *n*. **Auffindung** *f* ἡ ἀν-, ἐξεύρεσις.

auffischen ἀνάγειν ἐν κύρτῳ od. δικτύῳ, ἀγρεύειν.

auflackern s. aufflammen.

aufflammen ἐκφλέγεσθαι (P.), ἐκλάμπειν, ἐκκαίεσθαι (P.), übtr. (von Leidenschaften) ἀναφλέγεσθαι (P.).

aufflattern ἀναπτεροῦσθαι (P.), ἀναπέτεσθαι (M.).

aufflechten ἀναπλέκειν. ἀναδεῖν, (losflechten) ἀναλύειν (τὴν πλοκήν od. τὸ πλέγμα).

aufflicken προσράπτειν τί τινι, j-m Hiebe ~ πληγὰς ἐντείνειν od. προστρίβειν τινί.

auffliegen ἀνα-, ἐκπέτεσθαι (M.), ἄνω φέρεσθαι (P.), μετέωρον αἴρεσθαι (P.). ἀναδίδοσθαι, ἀναρριπτεῖσθαι (P.); die Tür fliegt auf ἀναπετάννυνται αἱ θύραι.

auffordern παρακαλεῖν, προκαλεῖσθαι (M.), προτρέπειν ἐπί τι, κελεύειν τινὰ ποιεῖν τι, (veranlassen) κινεῖν, αἴτιον εἶναι.

Aufforderung *f* ἡ πρόκλησις, τὸ παράγγελμα, ἡ προ-

auffressen καταβιβρώσκειν. κατεσθίειν, j-n mit Haut und Haaren ~ ὠμὸν κατεσθίειν τινά. ὠμοῦ ἐσθίειν τινός.

auffrischen ἀναψύχειν, ἀναλαμβάνειν. ἀναζωπυρεῖν, ἀνακαινίζειν, ἀνακαινοῦν, (im Gedächtnis) ἀνανεοῦσθαι (M.).

Auffrischung *f*, gew. durch Verben, (im Gedächtnis) ἡ ἀνανέωσις.

aufführen 1. (ein Gebäude) κατασκευάζειν, ἱστάναι, ἀνιστάναι, οἰκοδομεῖν, einen Damm ~ χωννύναι χῶμα, Geschütze ~ ἐφιστάναι μηχανάς. — 2. (vorführen) ἄγειν, παράγειν, einen Chor ~ ἄγειν χορόν, χορηγεῖν, ein Schauspiel ~ ἐπιτελεῖν θέαν, διδάσκειν δρᾶμα (vom Dichter), ὑποκρίνεσθαι (M.) τραγῳδίαν od. κωμῳδίαν (von Schauspielern), j-n im Triumph ~ θριαμβεύειν τινά. — 3. (anführen, beibringen) παρατίθεσθαι, ἐπάγεσθαι, παρέχεσθαι (M.), καταλέγειν, j-n namentlich ~ λέγειν τινὰ ὀνόματι, ὀνομάζειν, sich ~ παρέχειν ἑαυτὸν mit dem entspr. *adj.* im *acc.*, sich anständig ~ εὐσχημονεῖν, sich unanständig ~ ἀσχημονεῖν.

Aufführung *f* 1. (Errichtung) ἡ κατασκευή. — 2. ~ eines Chores ἡ χορηγία, ~ eines Trauerspiels ἡ τραγῳδίας διδασκαλία, gew. durch Verben. — 3. (Betragen) οἱ τρόποι, unordentliche ~ ἡ ἀταξία. — 4. (Lebenswandel) ὁ βίος.

auffüllen ἀναπιμπλάναι, ἀναπληροῦν, ἐπεγχεῖν, (von)

auffüttern τρέφειν, ἀνα-, ἐκτρέφειν.

Aufgabe *f* 1. τὸ πρόβλημα, τὸ ζήτημα, ἡ πρότασις. — 2. (aufgetragenes Geschäft) τὸ ἔργον, τὸ τεταγμένον, τὸ προσταχθέν, eine ~ vorlegen προβάλλειν πρόβλημα, προτείνειν πρότασιν, es ist eine schwere ~ ἔργον ἐστί, als wäre es eine leichte ~ ὡς οὐδὲν ἔργον ὄν, etw. sich zur ~ machen ὑποτίθεσθαί (M.) τι od. *inf.*, προαιρεῖσθαί (M.) τι od. προαίρεσίν τινα, es ist mir eine schwere ~ gestellt ἐν μεγάλῳ ἀγῶνι καθέστηκα.

Aufgang *m* 1. (von Gestirnen) ἡ ἀνατολή, vor ~ der Sonne πρὶν ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον, πρὸ ἡλίου ἀνίσχοντος, vom ~ der Sonne bis zum Untergang ἀφ' ἡλίου ἀνατέλλοντος μέχρι δυομένου. — 2. (der Ort, wo man hinaufgeht) ἡ ἄνοδος, ἡ ἀνάβασις.

aufgeben 1. (fahren lassen, sein l.) ἀν-, ἀφιέναι, ἀποβάλλειν, προΐεσθαι, (von Personen) προλείπειν, προδιδόναι, ein Unternehmen ~ ἐᾶν τι, die Hoffnung ~ ἀπελπίζειν, ἀπογιγνώσκειν, ἀφιέναι τὴν ἐλπίδα, ἀφίστασθαι τῆς ἐλπίδος, ein Amt ~ ἐξίστασθαι ἀρχῆς, καταλύειν ἀρχήν, einen Plan ~ μεταγιγνώσκειν, den Geist ~ ἀφιέναι τὴν ψυχήν, von den Ärzten aufgegeben werden ἀπογιγνώσκεσθαι ὑπὸ τῶν ἰατρῶν. — 2. (übergeben) διδόναι, ἀποδιδόναι. — 3. (vorlegen) προβάλλειν, προτείνειν. — 4. (auftragen) προσ-, ἐπιτάττειν.

aufgeblasen ἀναπεφυσημένος, ὀγκώδης, ὑπερήφανος (2), ~ sein τυφοῦσθαι, ἐκτυφοῦσθαι, ὀγκοῦσθαι (P.).

Aufgeblasenheit *f* ὁ ὄγκος, ὁ τῦφος, ἡ ὑπερηφανία. ἡ χαυνότης (ητος).

Aufgebot *n* 1. τὸ παράγγελμα, ἡ παράγγελσις, τὸ ἐπίταγμα, τὸ κήρυγμα. — 2. (aufgebotene Mannschaft) οἱ ἐν ἡλικίᾳ.

aufgedunsen χαῦνος, ~ sein χαυνοῦσθαι (P.).

Aufgedunsenheit *f* ἡ χαυνότης (ητος).

aufgehen 1. (von Pflanzen) βλαστάνειν, ἀναβλαστάνειν, (von Gestirnen) ἀνατέλλειν, ἀνίσχειν, (vom Feuer) ἀνα-, ἐκλάμπειν, in Feuer ~ ἀνα-, ἐκκαίεσθαι, ἀναφλέγεσθαι (P.), in Rauch ~ καταφλέγεσθαι (P.), διαλύεσθαι (P.) εἰς καπνόν. — 2. (sich öffnen) ἀνοίγεσθαι (P.), ῥήγνυσθαι (P.) u. ἀναρρήγνυσθαι (P. von Wunden und Geschwüren), ἐξανθεῖν (von Blumen), τήκεσθαι (P. vom Eise). — 3. (verbraucht werden) δαπανᾶσθαι, ἀναλίσκεσθαι, καταναλίσκεσθαι (P.). ~ lassen ἀναλίσκειν, δαπανᾶν, (von Zahlen) ἀπαρτίζεσθαι (P.), j., der viel ~ läßt δαψιλής.

Aufgehen *n* ἡ ἀνατολή, gew. durch Verben.

Aufgehen *n* ἡ βλάστησις, ἡ ἀναβλάστησις (von Pflanzen),

aufgeklärt πεπαιδευμένος, σοφός.

aufgekocht ἀνάβραστος (2).

Aufgeld *n* ὁ κόλλυβος, ἡ καταλλαγή, ἡ ἐπικαταλ-

aufgelegt sein διακεῖσθαι, διατίθεσθαι (P.), ἔχειν mit entspr. *adv.*, z.B. gut ~ εὖ, καλῶς ἔχειν, nicht ~ δυσθύμως ἔχειν, zu etw. ~ προθύμως ἔχειν πρός τι.

aufgelesen ἀνάλεκτος (2).

aufgelockert χαῦνος, ἀραιός, das Aufgelockerte τὸ

aufgelöst διάλυτος (2).

Digitized by Google

aufgeräumt 1. εὔθετος (2), διακεκοσμημένος, εὐτάκτως ἔχων. — 2. (heiter) φαιδρός, εὔθυμος (2), ἱλαρός.
Aufgeräumtheit *f* durch d. *neutr.* der vorhergehenden *adj.*, ἡ ἱλαρία, ἡ ἱλαρότης, ἡ φαιδρότης (ητος).
aufgeregt ἐμπαθής, jehr ~ περιπαθής, ~ ſein περιπαθεῖν.
Aufgeregtheit *f* ἡ περιπάθησις.
aufgeſchoſſen (von Menſchen) προφερής. [διοιδαίνειν.
aufgeſchwollen ὀγκώδης, διοιδής, ~ ſein οἰδαίνειν,
aufgeſotten ſ. aufgekocht.
aufgeſprungen ῥαγόεις.
aufgeſtülpt σιμός, ἀνάσιμος (2).
aufgeſtutzt κεκαλλωπισμένος.
aufgeweckt ὀξὺς τὴν διάνοιαν, συνετός, εὐμαθής, ἀγχίνους, πρόθυμος (2), ἱλαρός, φαιδρός, εὔθυμος (2).
Aufgewecktheit *f* ἡ εὐ-, προθυμία, ἡ τῆς διανοίας ὀξύτης (ητος), ἡ ὀξύτης, ἡ φαιδρότης, ἡ ἱλαρότης (ητος), ἡ ἱλαρία, ἡ ἀγχίνοια, ἡ σύνεσις, ἡ εὐμάθεια (-ία).
aufgeworfen (von der Naſe) σιμός, ἀνάσιμος (2).
aufgießen ἐπι-, ἐγχεῖν τί τινι.
aufglimmen ἀναζωπυρεῖσθαι (P.), ἐκλάμπειν.
aufgraben ἀν-, ἐξορύττειν, ἀνασκάπτειν, (Erde ~) ἀναβάλλειν.
aufgreifen συλλαμβάνειν, αἱρεῖν, ἁναρπάζειν.
Aufgreifen *n* ἡ σύλληψις, gew. durch Verben.
aufgrünen ἀναθάλλειν.
aufgurgeln ἀναγαργαρίζειν.
aufgürten 1. (aufſchürzen) ἀνα-, ὑποζωννύναι. — 2. (ausgürten) ἀποζωννύναι, λύειν. [durch Verben.
Aufgürtung *f* ἡ ὑπόζωσις, ἡ λύσις, ἡ διάλυσις, gew.
Aufguß *m* τὸ ἀπόβρεγμα, τὸ ἔγχυμα.
aufhaben 1. auf dem Kopfe haben περικεῖσθαί τι, ἔχειν od. φέρειν ἐπὶ τῇ κεφαλῇ od. περὶ τὴν κεφαλήν. — 2. (mit etw. beauftragt ſein) ἐπι-, προστετάχθαι (τι od. *inf.*). — 3. (offen h., zB. den Mund) κεχηνέναι. — 4. es hat etw. auf ſich διαφέρει, es hat nichts auf ſich οὐδὲν διαφέρει.
aufhacken ἀνασκάπτειν, ἀνασκαλεύειν.
aufhalten 1. (hemmen, zurückhalten) ἔχειν, κατ-, ἐπέχειν, ἰσχειν, εἴργειν, ἀπείργειν, (von Feinden) δέχεσθαι (M.), ὑπομένειν, ἀναστέλλειν, ἀνακόπτειν. — 2. ſich ~ διαιτᾶσθαι (P.), τὴν δίαιταν ποιεῖσθαι (M.), διάγειν, διατρίβειν, ſich im Auslande ~ ἀποδημεῖν, (als Fremder an einem Orte) ἐπι-, ἐνδημεῖν, ſich bei einer Sache ~ διατρίβειν περί τι, προσκαθῆσθαί τινι, ſich über etw. ~ μέμφεσθαί (M.) τινι, ἐπισκώπτειν τι, ſich über j-n ~ κατηγορεῖν τινος. -- 3. (unterbrechen, hindern) ἀπολαμβάνειν, κωλύειν, δια-, ἐπικωλύειν, ἐμποδίζειν, (auffangen) ὑποδέχεσθαι (M.), ὑπολαμβάνειν. — 4. (offen halten) die Hand ~ ὀρέγειν τὴν χεῖρα, die Augen ~ ἀναπεπταμένα ἔχειν τὰ βλέφαρα.
Aufhaltung *f* (Hemmung) ἡ ἐποχή, ἡ ἀπόληψις, ἡ κώλυσις, ὁ ἐμποδισμός, ἡ διατριβή. (Tadel) ἡ μέμψις, ἡ κατάμεμψις, gew. durch Verben.
aufhängen ἀναρτᾶν, κρεμαννύναι, ἀνακρεμαννύναι, ἀνάπτειν, αἰωρεῖν (an etw. ἔκ τινος, πρός τι), an einen Nagel ~ προσπασσαλεύειν, ἧλῳ ἀνάπτειν, ſich ~ ἀναρτᾶν ἑαυτόν, ἀπάγχεσθαι (M.).
Aufhängen *n* ἡ ἀν-, ἐξάρτησις, (als Selbſtmord) ἡ ἀγχόνη.
aufhaſpeln ἀναπηνίζεσθαι (M.).
aufhauen *trans.* 1. (durch Hauen öffnen) ἐκκόπτειν, κατασχίζειν. — 2. (daraufſchlagen) ἐπικόπτειν. -- *intr.* 3. (losſchlagen) παίειν, πλήττειν.
aufhäufen σωρεύειν, ἀνασωρεύειν, ἀθροίζειν, συνάγειν, συννεῖν, θησαυρίζειν, (Erde) ἐπαμᾶσθαι (M.).
Aufhäufung *f* ἡ σώρευσις, ἡ ἀθροισις, ὁ ἀθροισμός, ἡ συναγωγή, ἡ σωρεία, ἡ ἐπισώρευσις, ὁ θησαυρισμός, gew. durch Verben.
aufheben 1. (in die Höhe heben) αἴρειν, ἐπαίρειν (auch M.), den Stock ~ ἐπαίρειν τὴν βακτηρίαν, die Augen ~ ἀναβάλλειν τοὺς ὀφθαλμούς, die Hände ~ ἀνατείνειν τὼ χεῖρε (τὰς χεῖρας). - 2. (aufrichten) ἐγείρειν, ἀνεγείρειν, ἀνορθοῦν, ἀνιστάναι, Tote ~ u. beſtatten ἀναιρεῖσθαι (M.) τοὺς νεκρούς. — 3. (aufbewahren) κατα-, ἀποτιθέναι (auch M.), τηρεῖν. διαφυλάττειν. θησαυρίζειν, aufgehoben ſein ἀνα-, ἀποκεῖσθαι. — 4. (ergreifen, verhaften) συλλαμβάνειν, (durch Überfall) ὑποτρέχειν, ὑποτέμνειν (auch M.). — 5. (im Fortgange unterbrechen, beendigen) λύειν, δια-. καταλύειν, eine Verſammlung ~ ἀνιστάναι, ἀφιέναι ἐκκλησίαν, die Freundſchaft ~ διαλύειν τὴν φιλίαν, die Tafel ~ διαλύειν τὸ συμπόσιον, eine Belagerung ~ πολιορκίαν ἐκλείπειν. — 6. (abſchaffen, ungültig machen) λύειν, καταλύειν, καθαιρεῖν, ἀθετεῖν, ἀκυροῦν, (durch Abſtimmung) ἀποψηφίζεσθαι (M.). ἀποχειροτονεῖν.
Aufheben *n*, **Aufhebung** *f* 1. (Emporheben) ἡ ἄρσις. — 2. (Aufbewahrung) ἡ ἀπόθεσις, τὸ κατατίθεσθαι. — 3. (Verhaftung) ἡ σύλληψις. — 4. (Abſchaffung) ἡ διά-, κατάλυσις, gew. durch Verben, viel ~s von etw. machen δεινόν od. μέγα ποιεῖσθαί (M.) τι, δεινολογεῖσθαι (M.) περί τινος, δεινὰ παθεῖν, δεινοπαθεῖν, das Aufhebensmachen ἡ δεινολογία. [κίζειν τινά.
aufhetzen προσράπτειν τί τινι, übtr. j-m etw. ~ φενα-
aufheitern αἰθριάζειν, der Himmel heitert ſich auf διαιθριάζει, αἰθρία γίγνεται, διαγελᾷ, übtr. φαιδρύνειν, φαιδροῦν, εὐφραίνειν τινά, εὐθυμίαν παρέχειν τινί, aufgeheitert werden durch P.
Aufheiterung *f* ἡ αἰθρία, übtr. ἡ εὐφροσύνη.
aufhelfen ἀνιστάναι, ἐπανορθοῦν τινα. übtr. ἀναλαμβάνειν. ἐπανορθοῦν. κουφίζειν τινά, συλλαμβάνειν τινί, βοηθεῖν, ἐπικουρεῖν τινι, ὠφελεῖν τινα.
aufhellen: die Luft ~ αἰθριάζειν τὸν ἀέρα, ſ. aufheitern, (von Flüſſigkeiten) διυλίζειν, (deutlich machen) σαφηνίζειν. διασαφηνίζειν, διασαφεῖν, δηλοῦν.
Aufhellung *f* übtr. ὁ σαφηνισμός. ἡ δήλωσις. gew. durch Verben.
aufhetzen (ein Wild) ἀνιστάναι. gew. übtr. (erzürnen, erbittern) einen gegen j-n ~ ἐρεθίζειν. ἀνερεθίζειν, ἐξοργίζειν, παροξύνειν. παρασκευάζειν τινὰ ἐπί τινα, (Leute untereinander) διανιστάναι.
Aufhetzung *f* ὁ ἐρεθισμός, gew. durch Verben.
aufhiſſen: die Segel ~ αἴρεσθαι (M.) τὰ ἱστία. eine Fahne, Flagge ~ αἴρειν od. ἐπαίρειν σημεῖον.
aufhocken *trans.* αἴρεσθαι (M.). βαστάζειν ἐπὶ νώτου. νωτοφορεῖν, νωταγωγεῖν. *intr.* ἀναβαίνειν εἰς τὸ νῶτόν τινος. [ἔχειν (τὸν νοῦν) τινί.
aufhorchen ἀκροᾶσθαί (M.). ὑπακούειν τινός, προσ-
aufhören 1. (nachlaſſen etw. zu tun) παύεσθαι, ἀνα-, κατα-. ἀποπαύεσθαι (M.), λήγειν, καταλήγειν (mit *gen.* od. *part.*). zB. er hörte auf zu reden ἐπαύσατο τοῦ λόγου od. λέγων, ἀφίστασθαί τινος (von etw. abſtehen). ~ laſſen παύειν, καταπαύειν mit *gen.* od. *part.*, oft drückt man den Begriff des Aufhörens durch Ζῆν mit ἀπό aus: ~ zu leben ἀποβιῶναι, ~ zu weinen ἀποδακρύειν. ~ zu trauern ἀποκηδεύειν. — 2. (ein Ende nehmen) λήγειν, καταλήγειν, λωφᾶν, ἐκλείπειν, τελευτᾶν. παύεσθαι, ἀνα-, ἀπο-, καταπαύεσθαι (M.), καθίστασθαι, der Lärm hört auf κατέστη ὁ θόρυβος, da hört alles auf τοῦτ' ἤδη τὸ μέγιστον καὶ ἔσχατόν ἐστιν.
Aufhören *n* ἡ παῦλα, ἡ τελευτή, ἡ λῆξις, gew. durch Verben, ohne ~ ἀδιαλείπτως. ἀκαταπαύστως.
aufhüllen ἀπο-, ἀνα-, ἐκκαλύπτειν, ἀναφαίνειν, übtr. ἀναφαίνειν, δῆλον oder κατάδηλον ποιεῖν, δηλοῦν, σαφηνίζειν. [ἀγάλλεσθαί τινι od. ἐπί τινι.
aufhüpfen ἀνασκιρτᾶν, vor Freude ~ γαυριᾶν (a. M.).
aufhuſten ἀναβήττειν. ἀναχρέμπτεσθαι (M.).
aufjagen ἀν-, ἐξανιστάναι, ἀνασοβεῖν.
aufjammern ἀνοιμώζειν. ἀνολολύζειν.
aufjauchzen ἀναβρυάζειν, ἀνευάζειν, ἀναβακχεύειν.
aufjubeln ἀναβρυάζειν, ſ. aufjauchzen.
Aufkauf *m* ἡ συνωνή.
aufkaufen συν-, ἐξαγοράζειν. προπωλεῖν, συνωνεῖσθαι.

Digitized by Google

Aufkäufer *m* ὁ προπώλης, ὁ συναγοράζων.
aufkeimen βλαστάνειν, ἀνα-, ἐκβλαστάνειν.
Aufkeimen *n* ἡ βλάστησις, ἡ ἀνα-, ἐκβλάστησις, gew. durch Verben.
aufkitten ἀνα-, ἐπι-, προσ-, συγκολλᾶν.
aufklaffen χάσκειν, ἀνα-, διαχάσκειν.
aufklappen ἀναπτύσσειν.
aufklären ſ. aufheitern, aufhellen, (deutlich machen) δηλοῦν, σαφηνίζειν, διασαφηνίζειν, διασαφεῖν, j-m etw. ~ διδάσκειν τινά τι u. περί τινος, παιδεύειν.
Aufklärung *f* ἡ ἀνακάθαρσις, ἡ παίδευσις. ἡ παιδεία, gew. durch Verben.
aufkleben προσκολλᾶν.
aufklimmen ἀναρριχᾶσθαι (M.) πρός τι. [ναι κάρυα.]
aufklopfen κόπτοντα διαρρηγνύναι, Nüſſe ~ καταγνύ-]
aufknacken δάκνοντα καταγνύναι.
aufknöpfen λύειν, διαλύειν, χαλᾶν.
aufknüpfen 1. (einen Knoten löſen) λύειν, διαλύειν. — 2. (aufhängen) ἀναρτᾶν.
Aufknüpfung *f* ἡ λύσις. [ἀναβράττεσθαι (P.).]
aufkochen *trans.* ἑφέψειν, ἀναβράττειν, *intr.* ἀναζεῖν.]
aufkommen 1. (in die Höhe kommen) ἀνίστασθαι, ἐξανίστασθαι, aus dem Waſſer ~ ἀναδύεσθαι (-δῦναι) ἐκ τοῦ ὕδατος. — 2. (gedeihen, von Pflanzen u. dgl.) αὐξάνεσθαι (P.), ἀναβλαστάνειν, von einer Krankheit ~ ἀνακύπτειν. ῥᾴζειν, ἀναλαμβάνειν ἑαυτόν, ἀναρρώννυσθαι (P.). — 3. (in Gebrauch kommen) ἐπιπολάζειν, ἐπικρατεῖν. — 4. (in gute Verhältniſſe kommen) αὐξάνεσθαι (P.), nicht ~ können συμφορᾶς φέρειν, μοχθεῖν, gegen j-n nicht ~ können ἥττονα εἶναι oder ἡττᾶσθαι (P.) τινος, j-n nicht ~ laſſen κατέχειν τινά.
Aufkommen *n* ἡ ἀνάληψις, ἡ σωτηρία, man zweifelt an ſeinem ~ οὐ δοκεῖ σωθήσεσθαι, ſ. Geneſung.
aufkratzen ἀναξύειν, ἀναχαράττειν, κνάπτειν, eine Wunde ~ ἀναξαίνειν ἕλκος, (die Haut od. Rinde) ἀφελκοῦν.
aufkräuſeln (das Haar) βοστρυχίζειν, ἀνουλίζειν.
aufkündigen: j-m etw. ~ ἀπαγορεύειν, ἀπειπεῖν τινί τι, (ein Kapital, Geld u. dgl.) ἀπαιτεῖν. einen Vertrag ~ λύειν σπονδάς. [Verben.]
Aufkündigung *f* ἡ ἀπαίτησις, ἡ λύσις, gew. durch]
auflachen ἀνα-, ἐκγελᾶν, laut ~ ἀνακαγχάζειν.
Auflachen *n* ὁ καγχασμός, gew. durch Verben.
aufladen ἀνα-, ἐπιτιθέναι, ἐπιβάλλειν τινί τι od. ἐπί τι, ſich etw. ~ (eine Arbeit, ein Geſchäft u. dgl.) ἀνα-, ὑποδέχεσθαι (M.), ἀναιρεῖσθαι, (Haß, Feindſchaft u. dgl.) ἐπάγεσθαι (M.).
Auflage *f* 1. (Abgabe) ὁ φόρος, ὁ δασμός, ἡ σύνταξις, (als Strafe) ἡ ἐπιβολή, eine ~ auf etw. machen τάττειν od. προστάττειν φόρον τινός. — 2. (eines Buches) ἡ ἔκδοσις.
auflaſſen 1. (aufſtehen laſſen) ἐᾶν τινα ἀνίστασθαι. — 2. (nicht verſchließen) οὐ κλείειν, ἀνεῳγμένον ἐᾶν.
Auflauerer *m* ὁ ἐπί-, κατάσκοπος, gew. durch *part.*
auflauern: j-m ~ ἐπιβουλεύειν τινί, ἐφεδρεύειν τινί, ἐφορμεῖν τινι, φυλάττειν τινά, (im Hinterhalt) λοχᾶν, ἐλλοχᾶν, ἐνεδρεύειν τινά. ἠρᾶν τι (etw. zu erjagen ſuchen), ἐπι-, παρατηρεῖν τι, προσέχειν τινί (auf etw. paſſen).
Auflauern *n* ἡ ἐφεδρεία, ὁ λόχος, ἡ ἐπιβουλή. ἡ ἐπιβούλευσις, τὸ ἐπιβούλευμα, ἡ ἐνέδρα.
Auflauf *m* 1. (Menſchenmenge) τὸ πλῆθος, ὁ ὄχλος, ὁ θόρυβος, ἡ ταραχή, ἡ στάσις, ἡ σύστασις, einen ~ erregen στασιάζειν, ταράττειν, θόρυβον od. ταραχὴν ποιεῖν. — 2. (Backwerk) ὁ ἀνάστατος.
auflaufen 1. (aufſchwellen) ἀνοιδεῖν, ἀνοιδαίνεσθαι (P.), ὀγκοῦσθαι, διογκοῦσθαι (P.), ἀναφλεγμαίνειν (durch Entzündung). — 2. (anwachſen) αὐξάνεσθαι, ἐπαυξάνεσθαι (P.), (von Zinſen) χωρεῖν, συρρεῖν. — 3. ſich die Füße ~ ἐπι-, ὑποτρίβεσθαι (M.) τοὺς πόδας.
Auflaufen *n* durch die vorhergehenden Verben, ſ. auch anſchwellen.
aufleben: wieder ~ ἀναριθῶσκεσθαι (*aor.* ἀναβιῶναι), übtr. ἀναζωπυρεῖσθαι (P.), ἀποκαθίστασθαι.
Aufleben *n* ἡ ἀναβίωσις. gew. durch Verben.
aufflecken ἀνα-, περιλείχειν, ἀπολάπτειν.
auflegen (ſtützen) ἐρείδειν, ἐν-, ἐπερείδειν, (eine Laſt u. dgl.) ἐπιτιθέναι, ἐμ-, ἐπιβάλλειν, dem Pferde Geſchirr, Sattel ~ ἐπισκευάζειν τὸν ἵππον. **Abgaben** ~ τάττειν φόρον (geſetzlich), ἐπιβάλλειν φόρον (willkürlich), noch dazu ~ προσανατιθέναι. eine Strafe ~ ἐπιτιθέναι oder ἐπιβάλλειν τινὶ δίκην (ζημίαν, τίμημα, ἐπιβολήν), ein Buch ~ ἐκδιδόναι βιβλον.
Auflegung *f* ἡ ἐπίθεσις, ἡ ἐπιβολή, ~ einer Abgabe ἡ φόρου τάξις od. πρόσταξις. gew. durch Verben.
auflehnen: etw. an etw. ~ ἀνακλίνειν πρός τι, προσανακλίνειν τινί, ſich gegen j-n ~ ἐπανίστασθαί τινι. στασιάζειν πρός τινα. [Verben.]
Auflehnung *f* ἡ ἀπόστασις, ἡ ἐπανάστασις, gew. durch]
aufleimen ἀνα-. προσκολλᾶν.
Aufleimung *f* ἡ προσκόλλησις.
aufleſen ἀνα-. συλλέγειν, dürres Holz ~ φρυγανίζειν (auch M.). [νισμός.]
Aufleſen *n* ἡ συλλογή, ~ von dürrem Holze ὁ φρυγα-]
aufleuchten ἀνα-, ἐκλάμπειν.
Aufleuchten *n* ἡ ἀνά-, ἔκλαμψις.
aufliegen ἐπικεῖσθαι, ἐπανακεῖσθαι, προσκεῖσθαί τινι, (müßig ſein) καθῆσθαι. ἀργεῖν καὶ σχολάζειν, (offen liegen, von Büchern uſw.) ἀνεπτυγμένον εἶναι.
auflockern χαυνοῦν. ἀραιοῦν, ἐπικουφίζειν, die aufgelockerte Erde τὸ χαύνωμα.
Auflockerung *f* ἡ χαύνωσις. ἡ ἀραίωσις.
auflodern ἀνα-, ἐκκάεσθαι. ἀναφλέγεσθαι (P.), ἀναπνεῖν, ἀναλάμπειν, hell ~ σελαγεῖσθαι (P.).
Auflodern *n* ἡ ἀνάλαμψις.
auflösbar, auflöslich λυτός. διαλυτός. (ſchmelzbar) τηκτός.
auflöſen 1. λύειν, ἀνα-, κατα-, διαλύειν, ein Heer ~ διαλύειν στρατιάν, einen Knoten χαλᾶν. — 2. (zerſetzen) διακρίνειν. — 3. (zergehen laſſen) διέναι (ἶημι) τινί od. ἔν τινι, ſich ~ λύεσθαι u. d. P. der übrigen Verben. — 4. (ſich in etw. verwandeln) τρέπεσθαι (P.) od. μεταβαίνειν εἴς τι.
auflöſend λυτικός, διαλυτικός. [Verben.]
Auflöſung *f* ἡ λύσις, διά-, ἀνά-, κατάλυσις, gew. durch]
Auflöſungsmittel *n* τὸ διαλυτικὸν φάρμακον.
aufllöten προσκολλᾶν, συγκρατεῖν.
aufmachen 1. (öffnen) ἀνοίγειν, χαλᾶν, z.B. die Tür θύρας, einem Anklopfenden ~ ὑπακούειν. einen Brief ~ λύειν. die Augen ~ ἀναβλέπειν, den Mund ~ χάσκειν, ein Buch ~ ἀναπτύσσειν od. ἀνελίττειν βιβλίον. — 2. (auseinanderbreiten) ἀναπετανύναι. — 3. ſich ~ (auf den Weg) ὁρμᾶν, ἀνίστασθαι, πορεύεσθαι (P.).
aufmalen (ein Bild) ἀναζωγραφεῖν.
Aufmarſch *m* ἡ παραγωγή.
aufmarſchieren παρελαύνειν. παριέναι. συντεταγμένους χωρεῖν, ~ laſſen παρα-, συντάττειν. παρατεταγμένους προάγειν.
aufmauern ἀνατειχίζειν, ἀνορθοῦν τεῖχος.
aufmerken 1. προσέχειν (mit od. ohne τὸν νοῦν) τινί. nicht ~ ἀμελεῖν τινος. — 2. (anmerken) σημειοῦν, διασημαίνεσθαι. — 3. (aufzeichnen) ὑπογράφεσθαι (M.).
aufmerkſam προσεκτικός. ἐπιμελής, ~ auf etw. ſein προσέχειν τινί, ὑπακούειν, ἐπιστρέφεσθαί (P.) τινος, ~ verrichten ἐπιμελῶς πράττειν, j-n aufmerkſam machen ἐπιστρέφειν τινὰ εἰς od. πρός τι. ἐπιστῆσαί τινα ἐπί τι, ~ gegen j-n ſein θεραπεύειν τινά.
aufmeſſen μετρεῖν, ἀναμετρεῖν.
Aufmeſſen *n* ἡ μέτρησις, ἡ ἀναμέτρησις.
aufmiſchen ἀναμεγνύναι. ἀνακεραννύναι.
Aufmiſchung *f* durch Verben.
aufmuntern 1. ἐγείρειν, παρα-, διακελεύεσθαί (M.) τινι, παρακαλεῖν. παροξύνειν, παρορμᾶν. — 2. (erheitern) εὐφραίνειν. [Verben.]
Aufmunterung *f* ἡ ἔγερσις, ἡ παρόρμησις, gew. durch]

Digitized by Google

Aufmunterungsmittel *n* τὸ ὀρμητήριον.
aufmutzen j-m etw. προφέρειν τινί τι ὡς ὄνειδος.
aufnageln προσπασσαλεύειν, προσηλοῦν τί τινι.
aufnähen προσ-, συρράπτειν τί τινι.
Aufnahme *f* ἡ ὑπο-, εἰσδοχή, freundſchaftliche ~ ἡ δεξίωσις, τὸ δεξίωμα, ~ von Fremden ἡ ξένων ὑποδοχή, ἡ ξενοδοχία, ~ an Kindes Statt ἡ ποίησις, ἡ εἰσποίησις, gute ~ (Billigung) ὁ ἔπαινος, ἡ ἀποδοχή, gute ~ finden ἔπαινον ἔχειν, ἐπαινεῖσθαι (P.), εὐδοκιμεῖν, in ~ kommen ἀρέσκειν, in ~ bringen αὐξάνειν, ἐπαυξάνειν, in ~ ſein (blühen) ἀνθεῖν, (geehrt ſein) τιμᾶσθαι, θεραπεύεσθαι (P.), εὐδοκιμεῖν.
aufnehmen 1. (in die Höhe nehmen) ἀναλαμβάνειν, αἴρειν, ἀναιρεῖν (auch M.) — 2. (fortſetzen) ὑπολαμβάνειν. — 3. (meſſen) διαγράφειν. — 4. (borgen) δανείζεσθαι (M.). — 5. (empfangen) δέχεσθαι, ὑπο-, ἀναδέχεσθαι (M.), freundlich ~ δεξιοῦσθαι, ἀσπάζεσθαι (M.), gaſtfreundlich ~ ξενίζειν, in eine Geſellſchaft, einen Verein u. dgl. ~ δέχεσθαι, ἀναδέχεσθαι (M.), προσγράφειν τινά τινι, durch Wahl ~ εἰσκρίνειν τινὰ εἴς τι, etw. übel ~ χαλεπῶς φέρειν, δυσχεραίνειν τι, ἄχθεσθαί τινι od. ἐπί τινι, etw. gut ~ ἀγαπᾶν, an Kindes Statt ~ εἰσποιεῖσθαι (M.), υἱοθετεῖν. — 6. es mit j-m ~ διακινδυνεύειν πρός τινα, παρατάττεσθαι (M.) τινι, δέχεσθαι (M.) τινα, ἀντέχειν, ἀνταίρειν τινί, es mit j-m ~ können ἀντίπαλον od. ἐνάμιλλον εἶναί τιν., οὐχ ἧττονα εἶναι τινος, es mit jedem ~ können οὐδενὸς δεύτερον εἶναι.
Aufnehmung *f* 1. (Meſſung) ἡ διαγραφή. — 2. ~ von Geld ὁ δανεισμός, gew. durch Verben.
aufnötigen j-m etw. ἀναγκάζειν u. καταναγκάζειν τινὰ λαμβάνειν τι.
aufopfern 1. (dem Untergange weihen) κατασφάττειν, διαφθείρειν, ſich für etw. ~ καθιερεύειν ἑαυτὸν ὑπέρ τινος. — 2. (dahingeben) προΐεσθαι, προδιδόναι, ἀποβάλλειν, οὐ φείδεσθαί (M.) τινος, ἀναλίσκειν τι, j-m etw. ~ χαρίζεσθαί (M.) τινί τι, ἐπιτρέπειν τινί τι, ἀποβάλλειν τι ὑπέρ τινος.
Aufopferung *f* ἡ σφαγή, ἡ διαφθορά, ἡ ἀποβολή, ἡ πρόδοσις, gew. durch Verben, es koſtet mir viel ~ μόλις ἀνέχομαι m. *part.*
aufpacken 1. (eine Laſt u. dgl.) ἐπιτιθέναι, ἐπιβάλλειν τινί τι. — 2. (zuſammenpacken) συσκευάζεσθαι (M.). — 3. (ein Pack öffnen) λύειν.
aufpaſſen 1. τηρεῖν, παρατηρεῖν, προσέχειν τινί, j-m ~ θηρᾶν τινα, ἐπιβουλεύειν τινί. — 2. (anpaſſen) περι-, προσαρμόττειν.
Aufpaſſer *m* ὁ κατάσκοπος, ὁ φύλαξ (ακος).
aufpfählen ἀνασκολοπίζειν, ἀνασταυροῦν.
aufpflanzen ἱστάναι, ἀν-, καθιστάναι, Geſchütze ~ ἐφιστάναι μηχανάς.
Aufpflanzen *n* ἡ ἀνά-, κατάστασις, gew. durch Verben.
aufpicken (ein Ei) ἐκγλύφειν, ἐκκολάπτειν, Körner ἀναλέγειν.
aufplatzen ῥήγνυσθαι, ἀναρρ-, διαρρήγνυσθαι (P.), (von Früchten u. dgl.) διαχάσκειν, καταχασμᾶσθαι (P.).
aufpochen *trans.* (aufklopfen) διακόπτειν, διακρούειν, *intr.* fig. (vom Herzen) πάλλεσθαι (P.), ἀναπηδᾶν.
Aufpochen *n* ἡ ἀναπήδησις.
aufprägen ἐνσημαίνεσθαί (M.) τινί τί, auch übtr., fig. j-m einen Charakter ~ ἐνσημαίνεσθαι τύπον τινί.
aufprallen (in die Höhe prallen) ἀναπάλλεσθαι (P.), ἀναθρῴσκειν. [preſſend darſtellen) ἐντυποῦν (auch M.).
aufpreſſen 1. (preſſend öffnen) ἐκθλίβειν. — 2. (darauf)
Aufputz *m* ὁ κόσμος, ὁ καλλωπισμός, τὸ καλλώπισμα, τὸ σχῆμα.
aufputzen 1. (reinigen) ἐκκαθαίρειν, καλλύνειν. — 2. (ſchmücken) κοσμεῖν, διακοσμεῖν, καλλωπίζειν, σχηματίζειν, ποικίλλειν, διαποικίλλειν, ἀνθίζειν.
aufquellen 1. (hervorſprudeln) ἀναβλύζειν, ἀναπέμπεσθαι (P.). — 2. (aufſchwellen) ἀνοιδαίνειν, ὀγκοῦσθαι (P.), ~ laſſen ἀναδιδόναι, ἀναπέμπειν.
aufraffen 1. συν-, ἀναρπάζειν, συλλαμβάνειν, συλλέγειν (zuſammenraffen). — 2. ſich ~ ἀνορμᾶν, ἀναπηδᾶν, (von einer Krankheit) ἀναλαμβάνειν ἑαυτόν.
aufragen ἀνέχειν.
aufranken ſich ἀνέρπειν, ἄνω ἑλίττεσθαι (P).
aufraſen ἐκμαίνεσθαι (P.).
aufraſſeln von einer Tür ἀνοίγεσθαι (P.) μετὰ ψόφου.
aufrauchen ἀναπέμπειν καπνόν, ἀναθυμιᾶσθαι (P.).
aufräumen 1. (in Ordnung bringen) διατάττειν, διακοσμεῖν, εὐθετίζειν, τάττειν κατὰ τόπον, διατάττειν ἕκαστα κόσμῳ. — 2. (wegſchaffen) ἀποσκευάζειν, ἀναιρεῖν. [ρσις, gew. durch Verben.
Aufräumen *n*, **Aufräumung** *f* ἡ διακόσμησις, ἡ ἀναί-
aufrechnen ἀναλογίζεσθαί (M.) τι.
Aufrechnung *f* ὁ ἀναλογισμός.
aufrecht ὀρθός, ὄρθιος, ~ ſtellen ὀρθοῦν, ὀρθὸν ἀνιστάναι, ~e Stellung ἡ ὀρθότης (ητος), ~ ſtehen ὀρθοῦσθαι (P.), ὀρθὸν ἱστάναι, ~ gehen ὀρθὸν βαδίζειν, ~ ſitzen ἀνακαθῆσθαι, ſich ~ ſetzen ἀνακαθίζειν (auch M.), ~ erhalten κατ-, ἐπανορθοῦν (auch übtr.), übtr. σῴζειν, διασῴζειν, διαφυλάττειν.
Aufrechthaltung *f* ἡ κατόρθωσις, ἡ σωτηρία, ἡ φυλακή, gew. durch Verben.
aufrecken ὀρθὸν ἐφιστάναι, ἀνατείνειν.
Aufreckung *f* ἡ ἀνάτασις.
aufreden j-m etw. ἀναπείθειν τινὰ ὠνεῖσθαί τι.
aufregen 1. κινεῖν (in Bewegung ſetzen). — 2. (aufrühren) ταράττειν, ἀνα-, διαταράττειν. — 3. (in Aufregung u. dgl. verſetzen) κινεῖν, ἀνακινεῖν, ἐγείρειν, ἀν-, ἐπεγείρειν, ταράττειν, παροξύνειν.
aufregend κινητικός, ἐγερτικός, ταρακτικός.
Aufregung *f* ἡ κίνησις, ἡ ταραχή, ἡ ἔγερσις, gew. durch Verben.
aufreiben παρα-, ἐπιτρίβειν, (vertilgen, vernichten) συντρίβειν, φθείρειν, διαφθείρειν, langſam ~ ἀποσμύχειν.
Aufreibung *f* ἡ παρά-, ἐπίτριψις, ἡ διαφθορά, gew. durch Verben.
aufreihen ἀν-, συνείρειν, ζευγνύναι ἐφεξῆς.
aufreißen I *trans.* ἀναρρ-, διαρρηγνύναι, διασπᾶν, eine Wunde ~ ἀναξαίνειν ἕλκος, die Augen ~ διέλκειν τοὺς ὀφθαλμούς, den Mund ~ εὐρύνειν τὸ στόμα (τὰ χείλη). — II *intr.* ἀναρρ-, διαρρήγνυσθαι (P.), διαχάσκειν.
Aufreißung *f* ἡ ῥῆξις, ἡ διάρρηξις, einer Wunde ἡ ἀφέλκωσις. [μηρὼ) ἑλαύνοντα.
aufreiten *intr.* παρελαύνειν, ſich ~ παρατρίβεσθαι (τὼ)
aufreizen παροξύνειν, ἐρεθίζειν, ἐπαίρειν, παραθήγειν, παρακονᾶν. [Verben.
Aufreizung *f* ὁ παροξυσμός, ὁ ἐρεθισμός, gew. durch
aufrennen I *trans.* ἐπιτρέχοντα od. ἐφαλλόμενον ἐκκόπτειν. — II *intr.* ἐμ-, προσπίπτειν, προσπταίειν τινί (τρέχοντα od. φερόμενον), von e-m Schiffe ἐξοκέλλειν εἴς τι.
aufrichten 1. (in die Höhe richten) ἀνορθοῦν, ἐπανορθοῦν, ὀρθὸν ἀνιστάναι. — 2. (errichten, Gebäude u. dgl.) ἱστάναι, ἀν-, καθιστάναι, κατασκευάζειν. — 3. übtr. (zuſprechen, tröſten) ἐγείρειν, παραμυθεῖσθαι (M.), ἐπανορθοῦν. — 4. ſich ~ ὀρθοῦσθαι, ἀνορθοῦσθαι (P.), ὀρθὸν ἀνίστασθαι, (ſich erholen) ἀναλαμβάνειν ἑαυτόν, ἀνακύπτειν.
aufrichtig ἁπλοῦς, ἀληθής, ἀληθινός, ἀψευδής, εὐήθης, χρηστός (von Perſ.), ἄπλαστος (2), εἰλικρινής (von Sachen), ~ ſein ἀληθεύειν, ἀψευδεῖν.
Aufrichtigkeit *f* ἡ ἁπλότης, ἡ χρηστότης (ητος), ἡ ἀλήθεια, ἡ εἰλικρίνεια od. b. *neutr.* b. vorh. *adj.*
Aufrichtung *f* 1. (Emporrichtung) ἡ ὄρθωσις, ἡ ἀνόρθωσις. — 2. (Errichtung) ἡ κατάστασις, ἡ κατασκευή, übtr. ἡ ἐπανόρθωσις, ἡ παραμυθία, ἡ παρηγορία. [ζυγοῦν τὸν μοχλόν.
aufriegeln χαλᾶν, ἀποκινεῖν od. παραφέρειν od. ἀνα-
aufringeln (das Haar) βοστρυχίζειν. [γραφία.
Aufriß *m* (eines Gebäudes von der Vorderſeite) ἡ ὀρθο-

Digitized by Google

aufritzen καταμύττειν, κατασχάζειν, κατασχίζειν.
aufröcheln ἀσθμαίνειν.
aufrollen 1. (in die Höhe winden) ἀνειλεῖν, ἀναστέλλειν, αἴρειν, ἀνακυλίνδειν. — 2. (zusammenrollen) ἀνειλεῖν, συνελίττειν. — 3. (auseinanderrollen) ἀνειλεῖν, ἀνελίττειν, ἀναπτύσσειν, *intr.* ἀνειλεῖσθαι (P.).
aufrücken I *intr.* 1. ἀνα-, ἐπαναβαίνειν. — 2. (ein höheres Amt bekommen) προάγεσθαι (P.) εἰς τιμιωτέραν ἕδραν od. τάξιν. — II *trans.* j-m etw. ~ προφέρειν τινί τι εἰς ὄνειδος, ὀνειδίζειν τινί τι.
Aufruf *m* τὸ κήρυγμα, τὸ παράγγελμα. ἡ πρόκλησις, einen ~ an j-n ergehen lassen προκαλεῖσθαί (M.) τινα, παραγγέλλειν τινί.
aufrufen 1. καλεῖν, ἀνακαλεῖν. — 2. (auffordern) προκαλεῖσθαί (M.), παρακαλεῖν τινα, (vom Befehlshaber) παραγγέλλειν τινί.
Aufruhr *m* 1. ἡ στάσις. — 2. (Unruhe) ὁ θόρυβος, ἡ ταραχή, zum ~ reizen εἰς στάσιν ἐμβάλλειν τινά, in ~ sein ἐν στάσει εἶναι, στασιάζειν, gegen j-n πρός τινα, an einem ~ teilnehmen συστασιάζειν.
aufrühren κινεῖν, ἀνα-, διακινεῖν, ταράττειν, ἀνατα-ράττειν, eig. u. übtr. κινεῖν u. ἀνακινεῖν (auch = von neuem erwähnen).
Aufrührer *m* ὁ στασιώτης, ὁ στασιαστής, gew. durch d. *part.* στασιάζων, νεωτερίζων, ἀφεστώς.
aufrührerisch στασιαστικός, στασιωτικός, νεωτεροποιός (2), ἀποστατικός (von Personen), στασιώδης, ταραχώδης (von Personen und Örtern), ~ machen εἰς στάσιν ἐμβάλλειν, ταράττειν, ἀν-, ἀφιστάναι.
aufrülpsen ἐρυγγάνειν.
aufrütteln ἀνασείειν, ἀνασαλεύειν, κινεῖν, ἀνακινεῖν, j-n aus dem Schlafe ~ ἀνεγείρειν τινὰ ἐξ ὕπνου.
aufsagen 1. (auswendig hersagen) ἀποστοματίζειν, ἀπὸ στόματος εἰπεῖν, διέρχεσθαι (-ένται), καταλέγειν. — 2. (aufkündigen) ἀπειπεῖν, λύειν.
aufsammeln ἀνα-, συλλέγειν, ἀγείρειν, ἀθροίζειν, θησαυρίζειν (auch M.).
Aufsammeln *n*, **Aufsammlung** *f* ἡ συλλογή, ὁ θησαυρισμός, ἡ ἄθροισις, ὁ ἀθροισμός, τὸ ἄθροισμα, ἡ ἄγερσις, ὁ ἀγερμός.
aufsässig ἀπεχθής, δύσνους (2), ἐχθρός, j-m ~ sein ἀπεχθῶς od. ἐθελεχθρως ἔχειν πρός τινα, ἀπεχθάνεσθαι πρός τινα, κακονοεῖν τινι.
Aufsässigkeit *f* ἡ ἀπέχθεια, ἡ κακόνοια, ἡ δύσνοια.
aufsatteln ἐπισάττειν, ἐπισκευάζειν.
Aufsatz *m* 1. auf etw. τὸ ἐπίθεμα, in der Baukunst ἡ στεφάνη, auf dem Kopfe τὸ διάδημα, ἡ στεφάνη. — 2. (schriftliche Abhandlung) τὸ σύγγραμμα, ἡ μελέτη, einen ~ machen über etw. συγγράφειν περί τινος.
aufsaugen ἀναπίνειν.
aufsäugen ἀνα-. ἐκτρέφειν, ἐκτιτθεύειν, ἀτιτάλλειν.
aufscharren 1. διασκαλεύειν, διασκάλλειν, διαμᾶσθαι (M.), von Hühnern σκαριφᾶσθαι (M.) — 2. (auf einen Haufen bringen) σωρεύειν, ἀνασωρεύειν.
aufschaudern ἀναφρίττειν.
aufschauen ἀναβλέπειν.
aufschaufeln 1. (wegschaufeln) ἀνασκάπτειν. — 2. mit der Schaufel aufhäufen ἀναβάλλειν τῇ ἄμῃ, ἐπαμᾶσθαι (M.).
aufschäumen ἐξανθεῖν ἀφρῷ, ἀνα-, ἐπιζεῖν, ἀφρίζειν, ἐξαφρίζειν. ἀναβράττεσθαι (P.).
Aufschäumen *n* ὁ ἀφρισμός, ὁ ἐξαφρισμός, ὁ ἀναβρασμός, ἡ, ἀνάβρασις, ἡ ἀνάζεσις, τὸ ἀνάζεμα.
aufscheuchen ἀνασοβεῖν, ἀνιστάναι, κινεῖν, ἐκδιώκειν, aufgescheucht werden ἀναπτοεῖσθαι (P.).
aufschichten νεῖν, συννεῖν, σωρεύειν, e-n Scheiterhaufen ~ πυρὰν νεῖν.
aufschieben (einen Riegel u. dgl.) ἀνοίγειν, ἀποκινεῖν (τὸν μοχλόν), eine Sache ~ ἀναβάλλειν (auch M.) τι, ἀναβολὴν ποιεῖσθαί (M.) τινος, ὑπερβάλλεσθαι (M.), ἀνα-, ὑπερτίθεσθαι.
Aufschieben *n*. **Aufschiebung** *f* ἡ ἀναβολή, ἡ μέλλησις, f. Aufschub.
aufschießen (schnell emporwachsen) ἀναβλαστάνειν, ἀναφύεσθαι (-φῦναι), ἀνατέλλειν, ἀνα-, ἐκτρέχειν, ἀναφέρεσθαι (P.), ἀναθεῖν, ἀνάγεσθαι (P.) εἰς ὕψος, ~ lassen ἀναφύειν.
Aufschießen *n* ἡ ἀνα-, ἐκδρομή, ἡ ἀναβλάστησις.
aufschimmern ἀνα-, ἐκλάμπειν, ἀναφαίνεσθαι (P.).
aufschirren σάττειν, ἐπισάττειν.
Aufschlag *m* 1. e-s Kleides τὸ κράσπεδον, ἡ παρυφή, τὸ παρύφασμα, ein Kleid mit e-m ~ ἐσθὴς παρυφασμένη. — 2. (Erhöhung des Preises) ἡ ἐπιτίμησις. — 3. in der Metrik ἡ ἄρσις, ἡ ἀνάκρουσις.
aufschlagen I *trans.* 1. (in die Höhe schlagen) ἄνω κόπτειν. — 2. (aufstellen) τιθέναι, ἱδρύειν, ἱστάναι, ein Zelt ~ σκηνοῦν, κατασκηνοῦν, ein Lager ~ στρατοπεδεύεσθαι (M.), καθίζεσθαι, e-n Wohnsitz ~ κατοικεῖν, ein Gelächter ~ ἐκγελᾶν, ἐξάγεσθαι (P.) εἰς γέλωτα. — 3. (öffnen) διανοίγειν, (durch Schlagen) ἐκκόπτειν, ein Buch ~ ἀναπτύσσειν od. ἀνελίττειν βιβλίον, die Augen ~ ἀν-, ἀναβλέπειν, ein Kleid u. dgl. ~ ἀναβάλλειν, ἀναστέλλειν. — 4. (Kleider mit einem Aufschlag versehen) παρυφαίνειν. — II *intr.* 5. auf etw. schlagen παίειν, τύπτειν, πατάσσειν, (mit Heftigkeit) ἐπιφέρεσθαί (P.) τινι, καταφέρεσθαι (P.) εἴς τι, ἐνσκήπτειν εἴς τι. — 6. (im Preise steigen) ἐπιτιμᾶσθαι (P.).
Aufschlagen *n* eines Lagers ἡ στρατοπεδεία, ἡ στρατοπέδευσις, ἡ κατασκευή, e-s Zeltes ἡ σκηνοπηγία, ἡ κατασκήνωσις, des Preises ἡ ἐπιτίμησις, gew. durch Verben.
aufschließen ἀνοίγειν, ἀναπεταννύναι, übtr. ἀποκαλύπτειν.
aufschlitzen ἀνα-, παρα-, κατασχίζειν, ἐπιτέμνειν.
aufschluchzen ἀνολολύζειν, ἀνοιμώζειν.
Aufschluß *m* ἡ δήλωσις, ἡ ἐξήγησις, ἡ ἀνακάλυψις, ~ über etw. geben δηλοῦν, σαφηνίζειν, διασαφεῖν τι, διδάσκειν, ἀποφαίνειν, ἐξηγεῖσθαι (M.), ~ über etw. bekommen διδάσκεσθαί (P.) τι, μανθάνειν τι, ~ haben über etw. εἰδέναι τι.
aufschmausen κατεσθίειν.
aufschmeißen eine Tür ἐκκόπτειν, f. aufwerfen.
aufschmieden 1. (zusammenschmieden) συγκροτεῖν. — 2. (anschmieden) προσπασσαλεύειν.
aufschmieren ἐπιχρίειν, ἐπαλείφειν, ἐπιπλάττειν τί τινι od. ἐπί τι, übtr. j-m etw. ~ δολίως πωλεῖν od. πιπράσκειν τινί.
aufschnallen 1. (anschnallen) προσπερονᾶν. — 2. (losschnallen) λύειν (τὴν περόνην).
aufschnappen ἐγ-, ἀνακάπτειν, übtr. ἁρπάζειν, προσ-,
aufschneiden 1. σχίζειν, διασχίζειν, ἀνα-, διατέμνειν. — 2. (prahlen) ἀλαζονεύεσθαι (M.), τερατεύεσθαι (M.), μεγαλαυχεῖν, ῥαχίζειν, λαπίζειν.
Aufschneider *m* ὁ ἀλαζών (όνος), ὁ μεγαληγόρος, gew. durch *part.* der vorh. Verben.
Aufschneiderei *f* ἡ ἀλαζονεία, ἡ τερατεία.
aufschneiderisch ἀλαζονικός.
aufschnellen *trans.* ἀναπάλλειν, ἀνασείειν, *intr.* ἀναπάλλεσθαι (P.), ἀναπηδᾶν, ἀνάλλεσθαι (M.).
Aufschnitt *m* ἡ τομή (Schnitt), τὸ πρόσχισμα (Schlitz am Schuhe).
aufschnüren 1. (mit einer Schnur befestigen) ἐπισφίγγειν τί τινι. — 2. (losschnüren) λύειν, die Schuhe ὑπολύειν.
aufschöpfen ἀντλεῖν, aus einem Vorrate ἀρύτειν (gew. M.), ἀπαρύτειν.
aufschossen βλαστάνειν, ἀναβλαστάνειν.
Aufschößling *m* ὁ βλαστός, τὸ βλάστημα, ἡ βλάστη, ἡ παραφυάς (άδος).
aufschrauben 1. (in die Höhe schrauben) ἐπαίρειν κοχλίᾳ. — 2. (anschrauben) προσάπτειν κοχλίᾳ. — 3. (losschrauben) λύειν od. χαλᾶν τὸν κοχλίαν.
aufschrecken ἐκπλήττειν, ἀναφοβεῖν, ἀνασοβεῖν.
aufschreiben ἀνα-, ἐγ-, καταγράφειν, κατασημαίνεσθαι (M.).
Aufschreiben *n* ἡ ἀνα-, ἀπο-, ἐπιγραφή.
aufschreien ἀνα-, ἐκβοᾶν, ἄνα-, ἐκκεκραγέναι, ἀνα-, ἐκκραυγάζειν, laut ~ ἀνολολύζειν.

Digitized by Google

Aufschreien *n* ἡ ἀνα-, ἐκβόησις. gew. durch Verben.
Aufschrift *f* ἡ ἐπιγραφή, τὸ ἐπί-, ὑπόγραμμα, eine ~ auf etw. setzen ἐπιγράφειν τι, mit einer ~ versehen (*part.*) ἐπιγεγραμμένος, ohne ~ ἀνεπίγραφος (2).
Aufschub *m* ἡ ἀναβολή, ἡ μέλλησις, ἡ διατριβή, ohne ~ οὐκ εἰς ἀναβολάς, ἀμελλητί, mit ~ ἀναβολικῶς, einen ~ von etw. bewirken ἀναβολὴν ποιεῖν τινος.
aufschürzen περι-, ὑπο-, ἀναζωννύναι, ἀναστέλλειν, sich ~ ἀνακολπάζειν.
Aufschürzen *n* ἡ ἀναστολή.
aufschütteln ἀνακινεῖν, ὑπο-, διασείειν, ταράττειν.
aufschütten 1. ἐγ-, ἐπιχεῖν. — 2. (aufhäufen) σωρεύειν, ἐπισωρεύειν, Erde χοῦν, ἀναχοῦν, Getreide ἀποταμιεῦν, Getreide auf die Mühle ἐπιβάλλειν, einen Grabhügel ~ ἐπιχοῦν τύμβον od. τάφον.
aufschwänzen ein Pferd ἀναδεῖν τὴν οὐράν ἵππου.
aufschwatzen j-m etw. πείθειν, ἀναπείθειν τινά τι, ἐνάγειν τινί τι.
aufschweben ἀναιωρεῖσθαι (P.), μετέωρον ἀναφέρεσθαι (P.) od. αἴρεσθαι (P.), μετεωρίζεσθαι (P.), ἀναπέτεσθαι (M.).
aufschwellen *intr.* ἐξ-, ἀν-, διοιδαίνειν, *trans.* διογκοῦν, ἐμφυσᾶν, ἐμπνεῖν, aufgeschwollen ὀγκώδης.
Aufschwellen *n* 1. ἡ οἴδησις, ἡ ἀνοίδησις, ἡ ὄγκωσις. — 2. (Aufschwellung) τὸ οἴδημα, ὁ ὄγκος, ἡ ὄγκωσις.
aufschwemmen διογκοῦν, διαχεῖν.
aufschwingen ἀναπάλλειν, ἀνασείειν, sich ~ ἀναπέτεσθαι (M.), ἀναφέρεσθαι (P.), μετέωρον ἀπέρχεσθαι (-ιέναι), sich zu etw. ~ προέρχεσθαι (-ιέναι) ἐπί τι.
Aufschwung *m* ἡ ἀναφορά, ἡ ὁρμή, übtr. ἡ ἐπίδοσις, einen ~ zu etw. nehmen ἐπίδοσιν λαμβάνειν od. ἔχειν. ἐπιδιδόναι ἐπί od. πρός τι, einen großen ~ nehmen πολλὴν ἐπίδοσιν λαμβάνειν, πολὺ ἐπιδιδόναι, in ~ kommen (von Sitten, Gebräuchen, Gewohnheiten und dgl.) ἐπικρατεῖν, ἐκνικᾶν.
aufsehen ἀνα-, διαβλέπειν.
Aufsehen *n* 1. (das Sehen nach oben) τὸ ἀναβλέπειν. τὸ ἀνάβλεμμα. — 2. (Verwunderung) τὸ θαῦμα, ~ machen bei j-m παρίβλεπτον γίγνεσθαι ἔν τινι, θαυμάζεσθαι (P.) πρός τινος, θαῦμα παρέχειν τινί, εὖ macht etw. ~ θαυμαστὸν φαίνεταί τι.
Aufseher *m* 1. ὁ ἐπίσκοπος, ὁ ἐπιστάτης, ὁ ἐφ-, προεστώς. — 2. (Wächter) ὁ φύλαξ(ακος), Amt des ~s ἡ ἐπιστασία, ~ der Kinder ὁ παιδαγωγός, ~ über etw. sein ἐπισκοπεῖν τι, ἐπιστατεῖν τινος.
Aufseherin *f* ἡ ἐπίσκοπος, ἡ ἐπιστάτις (ιδος), ἡ, φύλαξ (ακος) od. *part.* der vorhergehenden Verben.
aufsetzen 1. (aufstellen) ἀνορθοῦν, ἱστάναι, ἐγείρειν. — 2. (auf etw. setzen) ἐπιτιθέναι, sich etw. ~ (einen Kranz u. dgl.) ἐπιτίθεσθαι, (Speisen auf den Tisch setzen) παρατιθέναι, sich ~ (z.B. auf ein Pferd) ἐπιβαίνειν ἵππου od. ἵππου. — 3. schriftlich ~ συγ-, ἀπο-, διαγράφειν.
Aufsetzung *f* ἡ ἐπί-, παράθεσις, gew. durch Verben.
aufseufzen ἀναστενάζειν.
Aufsicht *f* ἡ ἐπίστασις, ἡ ἐπιστασία, ἡ φυλακή, ἡ ἐπιμέλεια, die ~ über etw. führen ἐπιστατεύειν τινός. ἐπισκοπεῖν, ἐφορᾶν τι, ἐπιμελεῖσθαι (P.) τινος, φυλακὴν ποιεῖσθαι (M.) τινος, ohne ~ sein ἀμελεῖσθαι (P.).
aufsieden ἀναζεῖν (*trans.* u. *intr.*), *trans.* ἀναβράττειν.
aufsitzen 1. vom Reiter ἀναβαίνειν (ἐπὶ τὸν ἵππον), ἐπιβαίνειν (ἵππον od. ἵππου), ~ lassen ἀναβιβάζειν ἐφ' ἵππους τοὺς ἱππέας (vom Befehlshaber), δέχεσθαι (M.) od. προσίεσθαι τὸν ἐπιβάτην (vom Pferde). — 2. (aufrecht sitzen) ἀνακαθῆσθαι, wachend ~ ἀγρυπνοῦντα καθῆσθαι, ἀγρυπνεῖν. — 3. (festsitzen) ἱδρῦσθαι εἴς τι, ἔν τινι, κατά τι, ἐμ-, περιπεπηγέναι τινί.
aufspalten σχίζειν. δια-, ἀνα-, παρασχίζειν, aufgespalten sein χάσκειν, διαχάσκειν.
aufspannen ἐν-, ἀνα-, διατείνειν, ein Tuch, Segel u. dgl. ἐκ-, ἀναπεταννύναι, alle Segel ~ (Sprichw.) πάντα κάλων ἐκτείνειν.
Aufspannen *n* ἡ ἔν-, ἐπίτασις, ἡ ἐκπέτασις, gew. durch Verben.
aufsparen 1. (aufbewahren) ἀποτίθεσθαι (M.), φυλάττειν, διαφυλάττειν, Vorräte ταμιεύεσθαι (M.), ἀποταμιεύειν, aufgespart sein ἀποκεῖσθαι. — 2. (bis auf eine andere Zeit ~, aufschieben) ὑπερβάλλεσθαι (M.) εἰσαῦθις, ἀναβάλλεσθαι (M.).
aufspeichern θησαυρίζειν, ἀποθησαυρίζειν, ἀπο-, κατατίθεσθαι.
Aufspeicherung *f* ὁ θησαυρισμός.
aufspeisen κατεσθίειν.
aufsperren ἀναπεταννύναι, den Mund ~ χάσκειν. κεχηνέναι. χασμᾶσθαι (M.), mit aufgesperrtem Munde χείλεσι διερρυηκόσι. κεχηνώς, διακεχηνώς.
Aufsperren *n* (des Mundes) ἡ χάσμη. ὁ χασμός, τὸ χάσμα. τὸ χάσμημα.
aufspießen ἀναπείρειν, auf einen Pfahl ~ ἀνασκολοπίζειν.
Aufspießen *n* ἡ ἀνασκολόπισις, ὁ ἀνασκολοπισμός.
aufsprengen 1. (eine Tür) διαρρηγνύναι, ἐκκόπτειν. — 2. (aufjagen) ἀνασοβεῖν, ἀναπτοεῖν, ἀνιστάναι.
aufspritzen ἀναβλαστάνειν, ἀνα-, ἐκφύεσθαι (-φῦναι), ἀνατέλλειν, ~ lassen ἐκφύειν, ἀνιέναι (ἵημι). ἀναβιβόναι.
Aufspritzen *n* ἡ ἀναβλάστησις.
aufspringen 1. (in die Höhe springen) ἀναπηδᾶν. ἀναθρῴσκειν. ἀνατρέχειν, vor Freude ~ ἀνασκιρτᾶν, ἀγαλλιᾶσθαι (M.), vom Sitze ~ ὑπαν-, ἐξανίστασθαι, ἀνατρέχειν. — 2. (sich plötzlich öffnen) ἀναπετάννυσθαι (P.), ῥήγνυσθαι (P.), ῥαγάδας λαμβάνειν, χάσκειν, διαχάσκειν (Risse bekommen).
Aufspringen *n* ἡ ἀναπήδησις, ἡ ἐξανάστασις, gew. durch Verben.
aufspritzen *trans.* ἀναρραίνειν, ἀναπέμπειν, ἀναφυσᾶν, *intr.* ἀναφέρεσθαι (P.).
aufsprossen ἀναβλαστάνειν.
aufsprudeln ἀναβλύζειν. ἀναζεῖν, ~ lassen ἀναβιβόναι.
Aufsprudeln *n* ἡ ἀνάβλυσις.
aufsprühen (von Funken) ἀνάττειν. ἀναφέρεσθαι (P.).
Aufsprühen *n* ἡ ἀναφορά.
aufspüren ἰχνεύειν, ἀν-, ἐξιχνεύειν, ἐρευνᾶν, ἀν-, ἐξερευνᾶν, ἐπιζητεῖν, von Jagdhunden ἀνευρίσκειν τῇ ὀσμῇ.
Aufspüren *n* ἡ ἰχνεία, ἡ ἔρευνα.
aufstacheln παροξύνειν.
aufstampfen ποσὶ κροτεῖν.
Aufstampfen *n* ὁ κρότος.
Aufstand *m* ἡ στάσις (gegen die gesetzliche Staatsgewalt), ἡ, ἀν-, ἐπανάστασις (gegen fremde Herrschaft). ἡ ἀπόστασις (Abfall), ~ erregen στάσεις ποιεῖσθαι (M.), νεωτερίζειν.
aufständisch στασιωτικός. νεωτεροποιός.
aufstechen 1. τέμνειν, ἐπιτέμνειν. παρακεντεῖν, κεντήσαντα λύειν, eine Geschwulst σχάζειν. — 2. (aufspießen) ἀναπείρειν.
aufstecken 1. (anstecken) προσπερονᾶν τί τινι. προσάπτειν τινί τι, ἀνάπτειν τι πρός τι. περιπηγνύναι τί τινι. — 2. eine Flagge ~ αἴρειν od. ἐπαίρειν τὰ σημεῖα. — 3. ein Kleid ~ συλλαμβάνειν ἄνω περόνῃ ἱμάτιον.
aufstehen 1. ἐξανίστασθαί τινος od. ἔκ τινος, ἀνίστασθαι ἔκ τινος (vom Sitz, Lager und dgl.). ἐγείρεσθαι, ἀν-, ἐξεγείρεσθαι (P., vom Schlafe), früh ~ ἐπορθρεύειν, vor j-m ~ ὑπανίστασθαι ἀπὸ oder ἐκ τῆς ἕδρας, ὑπεξανίστασθαί τινι, εἴκειν τινὶ τῆς ἕδρας, ~ lassen ἀνιστάναι. ἐξανιστάναι. — 2. (sich auflehnen) ἐπανίστασθαί τινι. — 3. (zum Vorschein kommen) φαίνεσθαι (P.). — 4. (offen stehen) ἀνεῳγμένον εἶναι. ἀνοικτὸν εἶναι.
Aufstehen *n* ἡ ἀνάστασις. ἡ ἐξανάστασις. gew. durch Verben.
aufsteigen 1. (emporsteigen) αἴρεσθαι. ἀναφέρεσθαι (P.), ~ lassen ἀναπέμπειν. — 2. (aufs Pferd u. dgl. steigen) ἀναβαίνειν ἐπὶ τὸν ἵππον, ἐπιβαίνειν ἵππου od. ἵππου, ~ lassen (j-n aufs Pferd) ἀναβιβάζειν τινά ἐπὶ τὸν ἵππον. — 3. (entstehen) γίγνεσθαι, ἐπέρχεσθαι, in einen höheren Rang ~ προβαίνειν εἰς τιμιωτέραν τάξιν.
Aufsteigen *n* ἡ ἀνάβασις. ἡ ἀναφορά, gew. durch Verben.

Digitized by Google

aufsteigend (von einer Anhöhe) προσάντης, σιμός, in ~er Linie εἰς τὸ ἄνω τοῦ γένους.
aufstellen 1. (aufrecht hinstellen) ἱστάναι, ἀν-. καθιστάναι, ὀρθοῦν. — 2. (hinstellen) τιθέναι. ἀνατιθέναι. — 3. (feststellen) ἱδρύειν. — 4. (ordnen) τάττειν, δια-, παρα-, συντάττειν (bſd. von Soldaten), gegen den Feind ~ ἀντιτάττειν, ſich ~ (in Reih und Glied) τάττεσθαι (M.), ſich entgegenſtellen ἀντιτάττεσθαι (M.). — 5. (aufzeigen, darbieten) δεικνύναι. ἀπο-, ἐπιδεικνύναι. παρέχειν. Zeugen ~ μάρτυρας παριστάναι od. παρέχειν (a. M.), einen Satz, eine Behauptung ~ τίθεσθαι λόγον, φάναι, eine Meinung ~ ἀποφαίνεσθαι (M.) γνώμην. etw. als Beiſpiel ~ προτιθέναι τι παράδειγμα. — 6. (offen hinſtellen) τιθέναι, τείνειν (zB. ein Netz), ἱστάναι, ποιεῖν (zB. eine Falle).
Aufſtellung *f* ἡ ἀνάστασις, ἡ ἀνάθεσις. ἡ διάθεσις, ἡ τάξις. ἡ διάταξις, gew. durch Verben, ~ von Behauptungen, Meinungen ἡ ἀπόδειξις. ἡ θέσις, gew. durch Verben.
aufſtemmen ἐρείδειν πρός od. εἰς τι od. ἐπί τινος, ſich ~ ἐπερείδεσθαί τινι, ἀπερείδεσθαι (P.) πρός τι.
aufſtempeln ἐνσημαίνεσθαι (M.) τί τινι.
aufſticken ἐμποικίλλειν τί τινι.
aufſtöbern ἀν-, ἐξερευνᾶν, ἐξιχνεύειν.
aufſtöhnen ἀναστενάζειν.
aufſtören ἀναταράττειν, κινεῖν, ἀνακινεῖν.
aufſtoßen 1. (durch einen Stoß öffnen) ἐκκόπτειν, ἐξανακρούειν, κόψαντα ἀνοίγειν. — II *intr.* 2. von Speiſen ἐπιπολάζειν. ἀναπλεῖν, es ſtößt mir auf ἐρυγγάνω τι. — 3. (begegnen) παρα-, περι-, προσπίπτειν τινί, ἐν-, ἐπι-, παρα-, περι-, συντυγχάνειν τινί.
Aufſtoßen *n* (aus dem Magen) τὸ ἔρευγμα, ὁ ἐρευγμός, ~ haben ἐρεύγεσθαι, ἐρυγγάνειν. ~ erregend, verurſachend ἐρευγματώδης, ἐρευγμώδης, ein ſaures ~ ἡ ὀξυρεγμία, ein ſaures ~ haben ὀξυρεγμεῖν, ὀξυρεγμᾶν.
aufſtrahlen ἀνα-, ἐκλάμπειν.
Aufſtrahlen *n* ἡ ἀνάλαμψις.
aufſträuben ſich (von den Haaren) φρίττειν.
aufſtreben ἄνω τείνειν. ὁρμᾶσθαι (P.) εἰς od. πρός τι, μειζόνων ἐφίεσθαι.
Aufſtreben *n* ἡ σπουδή, ἡ ὁρμή.
aufſtrecken ἀνατείνειν. [τινι u. ἐπί τι.]
aufſtreichen ἐπιχρίειν, ἐπαλείφειν τι, ἐπιπλάττειν τί
aufſtreifen: die Ärmel ~ ἀναστέλλειν oder περισπᾶσθαι (M.) ἄνω τὰς χειρίδας. ἀναπτύσσειν.
aufſtreuen προσ-. ἐμ-, ἐπιπάττειν τί τινι. καταπάττειν τί τινος, ἐνδιασπείρειν τί τινι.
Aufſtrich *m* ἡ ἐπίχρισις.
aufſtülpen ἀναγνάμπτειν. ἀναστέλλειν. aufgeſtülpt σιμός. mit aufgeſtülpter Naſe σιμός. ἀνάσιμος (2).
aufſtürmen ἀνάπτειν. ἀνορούειν. ἀν-, ἐξορμᾶν.
aufſtutzen καλλωπίζειν. καλλύνειν. κατα-. ἐκκοσμεῖν.
aufſtützen ἐπερείδειν. σκήπτειν (u. M.), ſich ~ ἐπερείδεσθαί τινι, ἀπερείδεσθαι (P.) πρός τι. σκήπτεσθαι (M.) εἰς τι od. ἔν τινι. [ερευνᾶν. μαστεύειν, θηρᾶν.]
aufſuchen ζητεῖν. ἀνα-, ἐπιζητεῖν. ἐρευνᾶν. ἀν-, ἐξ-
Aufſuchung *f* ἡ ζήτησις. ἡ ἀναζήτησις. ἡ ἔρευνα, ἡ θήρα. gew. durch Verben.
auftafeln παρατιθέναι.
auftakeln ὁπλίζειν. ἐξοπλίζειν.
Auftakt *m* (in der Metrik und Muſik) ἡ ἄρσις.
auftauchen ἀναδύεσθαι ἔκ τινος. ἐξαναδύεσθαί (-δῦναι) τινος. ἀνακύπτειν ἔκ τινος. es taucht eine Hoffnung auf ἀναφέρει ἐλπίς.
Auftauchen *n* ἡ ἀνάδυσις. gew. durch Verben.
auftauen *trans.* τήκειν. ἀνατήκειν. διαλύειν. *intr.* (eig.) durch das P., es taut auf διαλύεται ἡ χιών καὶ ὁ παγετός, διαλύονται οἱ πάγοι. übtr. (munter werden) θαρρύνεσθαι (P.). ἀναθαρρεῖν.
auftaumeln σφαλλόμενον ἀνίστασθαι.
auftiſchen παρατιθέναι. übtr. προφέρειν. εἰς τὸ μέσον φέρειν, προτιθέναι. [ἀναθορυβεῖν (von Menſchen).]
auftoben ἀναταράττεσθαι (P.). κυμαίνειν (von der Flut).]
Auftrag *m* ἡ ἐντολή. τὸ πρόσταγμα. τὸ ἐπι-. προστεταγμένον, τὸ ἐντεταλμένον. ἡ ἐπιτροπή, j-m einen ~ geben ἐπι-, προστάττειν. ἐντέλλεσθαί (M.), ἐπιτρέπειν, ἐπισκήπτειν τινί τι od. *inf.*, κελεύειν τινά mit *inf.*, ſchriftlich ἐπιστέλλειν τινί τι. e-n ~ bekommen κελεύεσθαι (P.), j-s ~ ausrichten ἀπαγγέλλειν τὰ παρά τινος, in j-s ~e κελευσθείς od. ταχθείς ὑπό τινος.
auftragen 1. παρατιθέναι. παραφέρειν (Speiſen), ἐντρίβειν. ἐπι-. προσφέρειν, ἐπιβάλλειν τί τινι (Farbe und dgl.). — 2. (Auftrag geben) προστάττειν, ἐπιτρέπειν uſw. ſ. unter Auftrag.
Auftragen *n* ἡ παράθεσις (von Speiſen), ἡ ἔντριψις. ἡ ἐπιβολή χρώματος (~ von Schminke), gew. durch Verben.
aufträufeln ἐπιστάζειν τί τινι.
auftreiben 1. zum Aufſtehen ἀν-, ἐξανιστάναι. — 2. (ausfindig machen) εὑρίσκειν, ἀν-, ἐξευρίσκειν. — 3. (aufblähen) φυσᾶν, ἀνα-, ἐμφυσᾶν, ὀγκοῦν, διογκοῦν, ausſchicken, um Geld aufzutreiben ἐκπέμπειν ἐπί χρημάτων πορισμόν. — 4. (mühſam zuſammenbringen) ἐκπορίζειν, συνάγειν.
Auftreibung *f* ὁ πορισμός. gew. durch Verben.
auftrennen λύειν. ἀνα-, παραλύειν, ein Gewebe ἀνυφαίνειν.
auftreten I *trans.* 1. τοῖς ποσίν od. ἐπιβαίνοντα ἐκκόπτειν. — II *intr.* 2. (auf etw. treten) ἐφίστασθαί τινι, βαίνειν ἐπί τινος, ἐπιβαίνειν τινός, ſtark ~ κτυπεῖν τοῖν ποδοῖν, leiſe ~ μαλακῶς od. ἐλαφρῶς βαδίζειν. — 3. (erſcheinen) φαίνεσθαι (P.), παραγίγνεσθαι. — 4. (hervortreten) ἀνίστασθαι, προέρχεσθαι (-ένα:) εἰς μέσον, als Redner ~ παρέρχεσθαι (-ένα:), πάροδον ποιεῖσθαι (M.), auf der Bühne ~ ἀναβαίνειν, εἰσιέναι, προϊέναι ἐπὶ τὴν σκηνήν, τὴν πρόσοδον ποιεῖσθαι (M.), als Kläger ~ κατήγορον ἐφίστασθαι, in e-m Wettkampf ~ καταβαίνειν εἰς ἀγῶνα od. ἀγωνιούμενον, gegen j-n ~ ἐπανίστασθαί, ἐπεξιέναι τινί, ~ laſſen ἀναβιβάζειν. ἀνιστάναι, hart, gelinde gegen j-n ~ πικρῶς, πράως προσφέρεσθαι (P.) τινι.
Auftreten *n* ἡ πάροδος (vom Redner und Schauſpieler), gew. durch Verben.
auftrinken ἀνα-, κατα-, ἐκπίνειν.
Auftritt *m* 1. (eines Redners, Schauſpielers) ἡ πάροδος, gew. durch Verben. — 2. (Vorfall) τὸ πρᾶγμα. — 3. (im Drama) τὸ ἐπεισόδιον.
auftrocknen ἀνα-, ἀποξηραίνειν, *intr.* P.
auftröpfeln ἐπιστάζειν τί τινι.
auftun ἀνοίγειν, χαλᾶν, den Mund ~ (zum Sprechen) λύειν τὸ στόμα, die Augen ~ ἀνοίγειν τοὺς ὀφθαλμούς, ἀναβλέπειν, ſich ~ ἀνοίγεσθαι, ἀναπετάννυσθαι (P.), χάσκειν. ἀναχάσκειν, λύεσθαι (P.).
auftürmen πυργοῦν, σωρεύειν, ἐπισωρεύειν, einen Scheiterhaufen συννεῖν πυράν.
aufwachen ἐγείρεσθαι, ἀν-, ἐξεγείρεσθαι (P.), ἀνίστασθαι ἐξ ὕπνου. [Verben.]
Aufwachen *n* ἡ ἔγερσις, ἡ ἀν-, ἐξέγερσις, gew. durch
aufwachſen ἀναβλαστάνειν, ἀνα-, ἐκφύεσθαι (-φῦναι), ἀνατέλλειν. ἐπίδοσιν λαμβάνειν, αὐξάνεσθαι (P.), (von lebenden Weſen) τρέφεσθαι, ἀνα-, ἐκτρέφεσθαι (P.), mit j-m ~ συντρέφεσθαί. συμπαιδεύεσθαι (P.) τινι.
aufwägen ἱστάναι, ſ. aufwiegen.
aufwalken ἐπιγνάπτειν.
aufwallen ζεῖν, ἀνα-, ἐπιζεῖν. ἀναβράττεσθαι (P.), (von Leidenſchaften und vom Meere) κυμαίνειν.
Aufwallung *f* ἡ ζέσις. (Seegang) ὁ κλύδων (ωνος), ~ des Gemüts ὁ θυμός, ἡ ὀργή.
aufwälzen κυλίνδειν ἄνω. ἀνα-, ἐπικυλίνδειν.
Aufwand *m* ἡ δαπάνη. ἡ δαπάνησις. τὸ δαπάνημα. ἡ ἀνάλωσις. τὸ ἀνάλωμα, großer ~ ἡ πολυτέλεια. ~ machen für od. in etw. δαπανᾶν ἀμφί od. εἰς τι, ἀναλίσκειν od. καταναλίσκειν εἰς τι. den ~ beſtreiten können ὑποφέρειν ἀναλώματα. der viel ~ macht πολυτελής. δαπανηρός. vielen ~ erfordern προσδεῖσθαι (P.)

Digitized by Google

πολλῆς δαπάνης, εἶναι μεγάλης δαπάνης, geringen ~ erfordernd εὐδάπανος (2).
aufwärmen ἀναπέττειν (eine Speiſe), übtr. ἀναθερμαίνειν, ἀνακαινίζειν.
aufwarten 1. (Diener ſein) ὑπηρετεῖν, διακονεῖν, ὑπουργεῖν τινι, θεραπεύειν τινά. — 2. j-m mit etw. ~ χαρίζεσθαί (M.) τινί τι, παρέχειν τινί τι.
Aufwärter *m* ὁ ὑπηρέτης, ὁ θεράπων (οντος), ὁ διάκονος, oft ὁ παῖς.
Aufwärterin *f* ἡ ὑπηρέτις (ιδος), ἡ θεράπαινα, ἡ διάκονος.
aufwärts ἄνω, εἰς τὸ ἄνω, ~ gebogen σιμός, ἀνάσιμος (2), der ~führende Weg ἡ ἄνω ὁδός, ἡ ἀνοδος.
Aufwartung *f* 1. ἡ θεραπεία, ἡ διακονία, ἡ ὑπηρεσία. — 2. (Begrüßung) ἡ ἔντευξις, ὁ ἀσπασμός, j-m ſeine ~ machen ἐντυγχάνειν τινί, δεόμενον παραγίγνεσθαι τινι, ἀσπάζεσθαί (M.) τινα, θεραπεύειν τὰς θύρας τινός, προσέρχεσθαί τινι.
aufwaſchen ἀπο-, ἐκπλύνειν, διακαθαίρειν.
aufwecken ἐγείρειν, ἀν-, ἐξεγείρειν, ἀν-, ἐξανιστάναι.
Aufwecken *n* ἡ ἔγερσις, ἡ ἀν-, ἐξέγερσις, ἡ ἀνάστασις, ἡ ἐξανάστασις.
aufwehen πνέοντα ἀναφέρειν.
aufweichen *trans.* ἀνα-, ἀποβρέχειν, τήκειν, ἀνα-, διατήκειν, *intr.* durch P.
aufweinen ἀνακλάειν, ἐκδακρύειν.
aufweiſen δεικνύναι, ἀπο-, ἐπιδεικνύναι, παρέχειν (M. etw. von ſich ~).
Aufweiſen *n* ἡ δεῖξις, ἡ ἀπό-, ἐπίδειξις, gew. durch Verben.
aufwenden δαπανᾶν, ἀναλίσκειν (εἰς, πρός τι), noch dazu ~ προσαναλίσκειν.
Aufwendung *f* τὸ ἀνάλωμα, ſ. Aufwand.
aufwerfen 1. (in die Höhe werfen) ἀναρρίπτειν, ἀναπέμπειν, ἀναβάλλειν, Erde χοῦν, ἀναχοῦν, (vom Maulwurf) ἀνορύττειν, einen Grabhügel ~ τύμβον χοῦν, einen Graben ~ ἀναβάλλειν τάφρον, ταφρεύειν, aufgeworfene Lippen χεῖλη παχέα, mit aufgeworfener Naſe σιμός, ἀνάσιμος (2). — 2. (daraufwerfen) ἐπι-, ἐμβάλλειν. — 3. übtr. (vorbringen) ἐμβάλλειν, προβάλλεσθαι (M.), προτιθέναι, προφέρειν, ſich zu etw. ~ ἐπαγγέλλεσθαι (M.) mit *inf. fut.*, zB. ſich zum Retter ~ ἐπαγγέλλεσθαι σώσειν.
Aufwerfung *f* ἡ ἀνάρριψις, ἡ ἀναβολή, ἡ χῶσις, gew. durch Verben.
aufwickeln 1. auf etw. ~ ἐν-, ἀν-, ἐπειλεῖν τί τινι, περιελίττειν τί τινι. — 2. (auseinanderwickeln) ἀν-, ἐξελίττειν, ἀνειλεῖν.
aufwiegeln ἀνασείειν, ἐγείρειν, ἀνεγείρειν, παρορμᾶν, παροξύνειν, παράττειν, ἐμβάλλειν εἰς στάσιν (zur Empörung), j-n gegen j-n ~ ἐπανιστάναι τινά τινι, ἀφιστάναι τινά τινος, διαστασιάζειν τινὰ πρός τινα.
Aufwiegelung *f* ὁ στασιασμός, gew. durch Verben.
aufwiegen 1. (an Gewicht od. Wert gleich ſein od. übertreffen) ἀνταξίον εἶναί τινος, ἀντίπαλον εἶναί τινι, ἰσόρροπον εἶναί τινι. — 2. (aufwägen) ἱστάναι τινί τι, etw. mit Gold ~ ἴσην τὴν ὁλκὴν χρυσοῦ ἀντιδιδόναι.
Aufwiegler *m* ὁ στασιαστής, ὁ στασιώτης, gew. durch *part.* der Verben.
aufwieglerisch ſ. aufrühreriſch.
aufwinden 1. (in die Höhe winden) ὀνεύειν, ἀνέλκειν. — 2. (auseinanderwinden) ἀνελίττειν, λύειν.
aufwirbeln I *trans.* ἄνω ἑλίττειν oder φέρειν. — II *intr.* ἑλίττεσθαι, φέρεσθαι (P.) ἄνω.
aufwirren διαλύειν, ἁπλοῦν, (Dunkelheiten) σαφηνίζειν.
aufwiſchen ἀπομάττειν, ἀποσμῆν, ἀποσμήχειν, (mit dem Schwamme) ἀπο-, ἀνασπογγίζειν.
aufwogen κυμαίνειν, κυματοῦσθαι (P., beide auch übtr.).
aufwuchern ἀνατρέχειν (von Pflanzen).
aufwühlen ἀνασκαλεύειν, ἀνασκάπτειν, ἀνορύττειν.
Aufwurf *m* (aufgeworfene Erde) τὸ χῶμα, ὁ χοῦς, ἡ ἀναβολή, ἡ ἀμβολάς (ἀδος), ἡ ἐκβολή.
aufzählen 1. ἀν-, ἀπ-, δι-, κατ-, ἐξαριθμεῖν, ἀνα-, καταλογίζεσθαι (M.). — 2. (der Reihe nach nennen oder angeben) καταλέγειν, δι-, διεξέρχεσθαι (-ιέναι), δι-, διεξηγεῖσθαι (M.), Schläge ~ πληγὰς ἐντείνειν od. ἐπιβάλλειν τινί.
Aufzählung *f* ἡ διαρίθμησις, ὁ κατάλογος, ἡ διήγησις, gew. durch Verben.
aufzäumen: ein Pferd ~ χαλινοῦν od. ἐγχαλινοῦν ἵππον, χαλινὸν ἐμβάλλειν ἵππῳ.
Aufzäumung *f* ἡ χαλίνωσις.
aufzehren κατεσθίειν, καταβιβρώσκειν, ἀναλίσκειν, ἀπ-, κατ-, ἐξαναλίσκειν.
Aufzehrung *f* ἡ ἀνάλωσις, gew. durch Verben.
aufzeichnen κατασημαίνεσθαι (M.), gew. γράφειν, ἀνα-, ἀπογράφειν (u. M.).
Aufzeichnung *f* ἡ ἀνα-, ἀπογραφή.
aufzeigen δεικνύναι, ἀνα-, ἐπι-, ἀποδεικνύναι (u. M.).
aufziehen I *trans.* 1. (aufſpannen) ἐντείνειν (zB. Saiten χορδάς). — 2. (in die Höhe ziehen) ἀνασπᾶν, ἀνέλκειν, αἴρειν, ἐπαίρειν, die Segel ~ ἐπαίρειν od. αἴρεσθαι (M.) ἱστία, den Vorhang ~ παράγειν τὴν αὐλαίαν. — 3. (großziehen) τρέφειν, ἀνατρέφειν, Junge ~ ἐξάγειν νεοττούς, νεοττοτροφεῖν. — 4. (höhnen) χλευάζειν, σκώπτειν, ἐπισκώπτειν, κωμῳδεῖν τινα. — II *intr.* 5. (aufmarſchieren) παρελαύνειν, παρ-, παρεξέρχεσθαι (-ιέναι), in feierlichem Zuge ~ πομπὴν πέμπειν oder ἄγειν, die Wache zieht auf οἱ φύλακες ἔρχονται φρουρήσοντες, ſprichw. gelindere Saiten ~ ὑφίεσθαι (M.).
Aufziehen *n*, **Aufziehung** *f* durch Verben.
Aufzug *m* 1. (beim Weber) ὁ στήμων (ονος), *demin.* τὸ στημόνιον, den ~ anlegen στῆσαι τὸν στήμονα, στημονίζεσθαι (M.), διάζεσθαι (M.), προφορεῖσθαι (M.). — 2. (im Drama) ἡ πρᾶξις. — 3. feierlicher ~ ἡ πομπή, ἡ πομπεία, einen ~ halten πομπὴν πέμπειν od. τελεῖν. — 4. (äußere Haltung) τὸ σχῆμα, ἡ σκευή, ἡ παρασκευή.
aufzwängen ἀνα-, ἐκμοχλεύειν, διαναγκάζειν.
aufzwingen: j-m etw. ~ βίᾳ προσφέρειν τινί τι, ἀναγκάζειν τινά mit *inf.*, es wurde mir aufgezwungen ἀνάγκη πειθόμενος ἔλαβον.
Augapfel *m* ἡ κόρη, ἡ γλήνη.
Auge *n* 1. ὁ ὀφθαλμός (auch an Pflanzen), τὸ ὄμμα. — 2. (Sehkraft, Sehvermögen) ἡ ὄψις, das ~ des Geiſtes ἡ τῆς ψυχῆς od. τῆς διανοίας ὄψις, die ~n gehen mir über οἱ ὀφθαλμοί μου δακρύων ἐμπίμπλανται, ſoweit das ~ reicht ἐφ' ὅσον ἡ ὄψις ἐφικνεῖται, vor ~n ἐν ὄψει, πρὸ ὀφθαλμῶν, ἐμπροσθόν, unter die ~n ſagen κατ' ὀφθαλμοὺς λέγειν, παρρησίᾳ λέγειν, etw. vor ~n ſtellen ποιεῖν τι πρὸ ὀφθαλμῶν, τιθέναι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν, etw. vor ~n haben ὁρᾶν τι (ἐν ὀφθαλμοῖς), etw. im ~ haben σκοπεῖν τι, unter ~n haben, nicht aus den ~n laſſen ἐν ὀφθαλμοῖς ἔχειν, aus den ~n kommen, verlieren οὐκέτι ὁρᾶν, ἐξ ὀφθαλμῶν γενέσθαι, auf etw. ein ~ haben ἀποβλέπειν πρός τι, ἀφορᾶν εἴς τι, προσέχειν τινί, vor die ~n kommen ἔρχεσθαι εἰς ὀφθαλμούς τινι od. τινος, ἐμφανῆ γίγνεσθαί τινι, ſchlimme ~n haben ὀφθαλμιᾶν, mit eigenen ~n αὐτοψεί, mit eigenen ~n etw. ſehen αὐτόπτην εἶναί τινος, mit unverwandten ~n ἀσκαρδαμυκτί, mit unverwandten ~n auf etw. ſehen ἀτενὲς ὁρᾶν εἴς τι, es iſt mir etw. ein Dorn im ~ ὀφθαλμιῶ τι od. ἐπί τινι, μισός ἐστί μοί τι, μισῶ τι, στυγῶ τι, ein kleines ~ (Auglein) τὸ ὀμμάτιον, τὸ ὀμματίδιον τὸ ὀφθαλμίδιον.
augenähnlich, -artig ὀφθαλμοειδής (-μώδης).
Augenarzt ὁ τῶν ὀφθαλμῶν ἰατρός, ὁ ὀφθαλμικός, ὁ ὀφθαλμόσοφος.
Augenblick *m* ἡ χρόνου στιγμή, ὁ ἀκαρὴς χρόνος, in einem ~ ἐν ἀκαρεῖ(χρόνῳ), ἀκαρεί, für den ~ τὸ παραυτίκα, der jetzige ~ τὸ αὐτίκα, der günſtige ~ ὁ καιρός, dieſen ~ αὐθ., αὐτόθι, ἀκμήν, παραχρῆμα.
augenblicklich I *adv.* παραχρῆμα, αὐτίκα μάλα, αὐτόθι, τάχα. — II *adj.* ἀκαριαῖος, ὁ, ἡ, τὸ αὐτίκα oder παραυτίκα.
Augenbraue *f* ἡ ὀφρύς (ύος), die ~n emporziehen τὰς ὀφρῦς ἀνασπᾶν od. αἴρειν od. ἐπαίρειν od. ἀνατείνειν,

Digitized by Google

κατοφρυοῦσθαι, die ~n zusammenziehen συνάγειν τὰς ὀφρῦς.

Augenbutter *f* ἡ λήμη.

Augendiener *m* ὁ ὀφθαλμόδουλος.

Augendienerei *f*, **-dienst** *m* ἡ ὀφθαλμοδουλεία, ἡ ἀρεσκεία.

Augenentzündung *f* ἡ ὀφθαλμῶν φλόγωσις, ἡ ξηροφθαλμία.

augenfällig ἐμ-, προφανής, ἐναργής, s. offenbar.

Augenfälligkeit *f* ἡ ἐνάργεια.

Augenfehler *m* τὸ περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς (oder *sing.*) κακόν (natürlicher), τὸ κοίλωμα (Krankheit der Hornhaut), τὸ ὄψεως σφάλμα (ein Versehen).

Augenfell *n* (eine Krankheit) τὸ πτερύγιον.

Augenfistel *f* ὁ αἰγίλωψ (ωπος).

Augenflecken *m* (Fehler in der Hornhaut) τὸ λεύκωμα, τὸ ἄργεμον, τὸ ἄργεμα, ὁ ἄργεμος.

Augenfluß *m* ἡ ἐπιφορά, ἡ λήμη, ἡ λημία (gew. *pl.*).

Augenglas *n* ὁ διοπτρικὸς ὕαλος, ἡ διόπτρα.

Augenhöhle *f* ἡ κόγχη, ὁ κόγχος, ἡ τῶν ὀφθαλμῶν ἕδρα, τὸ κοῖλον od. τὸ κοίλωμα τῶν ὀφθαλμῶν.

Augenknochen *m pl.* τὰ ὀπώπια.

Augenkrankheit *f* ἡ ὀφθαλμία, an einer ~ leiden ὀφθαλμιᾶν, von einer ~ angesteckt werden ὀφθαλμίζεσθαι (P.) τοὺς ὀφθαλμούς.

Augenlicht *n* ἡ ὄψις (Gesicht), des ~s berauben τυφλοῦν, τῆς ὄψεως ἀποστερεῖν, das ~ wiederbekommen πάλιν ἀναβλέπειν, ἀναλαμβάνειν τὴν ὄψιν, ἐξομματοῦσθαι (P.).

Augenlid *n* τὸ βλέφαρον, das obere ἡ ἐπικυλίς (ίδος), das untere ἡ ὑποκοιλίς (ίδος), τὸ ὑπόκοιλον, τὸ ὑποφθάλμιον.

Augenliderkrankheit *f* ἡ πτίλωσις.

augenlos ἀνόμματος (2).

Augenlust *f* ἡ ὀφθαλμῶν τέρψις, τὸ ἥδιστον θέαμα.

Augenmaß *n* ἡ (ἀπ' ὄψεως) εἰκασία, ἡ σκέψις, nach dem ~ bestimmen εἰκάζειν, τεκμαίρεσθαι (M.), σκεψάμενον ποιεῖν τι.

Augenmerk *n*: sein ~ auf etw. richten ἐφορᾶν, σκοπεῖν τι, βλέπειν od. ἀποβλέπειν πρός τι, ἀφορᾶν πρός u. ἐπί τι, προσέχειν τινί.

Augenmittel *n* τὸ πρὸς ὀφθαλμοὺς oder ὀφθαλμικὸν φάρμακον, auch τὸ ὀφθαλμῶν φάρμακον.

Augenpflege *f* ἡ τῶν ὀφθαλμῶν θεραπεία.

Augenpulver *n* (etw., das dem Auge weh tut) αἱ ὀφθαλμῶν ἀλγηδόνες.

Augenreiz *m* s. Augenlust.

Augensalbe *f* τὸ κολλύριον.

Augenschein *m* ἡ ὄψις, ἡ θεωρία, in ~ nehmen θεᾶσθαι (M.), θεωρεῖν, der ~ lehrt es αὐτὸ τὸ πρᾶγμα διδάσκει od. δηλοῖ, nach dem ~e ἀπ' ὄψεως.

augenscheinlich ἐμφανής, ἐναργής, δῆλος, φανερός, πρόδηλος (2), σαφής, προῦπτος (2).

Augenscheinlichkeit *f* ἡ ἐμφάνεια, ἡ ἐνάργεια od. das *neutr.* der vorhergehenden *adj.*

Augenschirm *m* τὸ παρώπιον, ἡ παρωπίς (ίδος).

Augenschmerz *m* ἡ ὀφθαλμῶν ἀλγηδών (όνος), τὸ κατὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς κακόν.

Augenschwäche *f* ἡ ἀμβλυωπία, ἡ τῆς ὄψεως ἀμβλύτης (ητος), ὁ ἀμβλυωγμός, j. der an ~ leidet ἀμβλυωπής (-ός), ἀμβλωπής (-ός), an ~ leiden ἀμβλυώττειν, ἀμβλυωπεῖν.

Augenstern *m* ἡ γλήνη.

Augentäuschung *f* ἡ δι' ὄψεως ἀπάτη.

Augentriefen *n* ἡ λήμη.

Augenweide *f* ἡ ψυχαγωγία, ἡ ὀφθαλμῶν τέρψις, τὸ ἥδιστον θέαμα, eine ~ gewähren ψυχαγωγεῖν, eine ~ gewährend ψυχαγωγός (2).

Augenweite *f* τὸ ὄψεως μῆκος, ἐφ' ὅσον ἂν ἡ ὄψις ἐφικνῆται, auf ~ ἐξ ὄψεως μήκους.

Augenwimper *f* ἡ βλεφαρίς (ίδος).

Augenwinkel *m* ὁ κανθός.

Augenzahn *m* ὁ κυνόδους (οντος).

Augenzeuge *m* ὁ αὐτόπτης, ὁ παρὼν τοῖς γενομένοις, ~ von etw. sein αὐτοπτεῖν τι, αὐτόπτην εἶναί τινος, παρεῖναί τινι, παρόντα ὁρᾶν.

Äuglein *n* τὸ ὀμμάτιον, τὸ ὀφθαλμίδιον.

Augment *n* (in der Grammatik) ἡ αὔξησις, ohne ~ ἀναύξητος (2), Weglassen, Fehlen des ~s ἡ ἀναυξησία.

Augur *m* ὁ οἰωνοσκόπος, ὁ οἰωνιστής, ὁ ἐπ' οἰωνοῖς ἱερεύς, als ~ beobachten οἰωνοσκοπεῖν.

Augurium *m* ὁ οἰωνός, τὸ οἰώνισμα.

August *m* ὁ ὄγδοος μήν (ηνός).

Auktion *f* ἡ ὑπὸ κήρυκι γιγνομένη πρᾶσις, ἡ ἀπαρτία, ἡ δημιοπρασία, eine ~ veranstalten ἀπάρτιον προγράφειν.

Auktionator *m* ὁ ἀποκηρύττων.

aus 1. ἐκ (vor Vok. ἐξ) mit *gen.*, ἀπό mit *gen.* zur Bezeichnung des örtlichen Ausgehens. — 2. (durch, wegen) ὑπό mit *gen.*, ἕνεκα mit *gen.* (nachgestellt), ἐπί mit *dat.*, gewöhnlich *dat.* ohne *prp.* od. mit dem *part.*, zB. aus Haß ὑπὸ μίσους od. μίσει od. μισῶν. — 3. zur Bezeichnung des Stoffes, aus dem etw. gemacht ist, der bloße *gen.*, zB. die Bildsäule ist aus Gold gemacht τὸ ἄγαλμα χρυσοῦ πεποίηται. — 4. bei den Verben der Trennung, des Loslassens, der Entfernung, des Befreiens aus etw. steht gewöhnlich der bloße *gen.*, obwohl auch ἀπό und ἐκ mit *gen.* stehen können. — 5. ebenso steht der bloße *gen.* bei den Wörtern, welche den Teil eines Ganzen ausdrücken (partitiver Genitiv). — 6. aus einem Lande od. einer Stadt, um die Herkunft einer Person zu bezeichnen, wird selten durch ἐκ od. ἀπό, sondern gewöhnlich durch ein von dem Namen des Landes od. der Stadt abgeleitetes *adj.* ausgedrückt, zB. Themistokles aus Athen Θεμιστοκλῆς Ἀθηναῖος, Tissaphernes aus Persien Τισσαφέρνης Πέρσης (zuweilen mit dem Zusatz ὢν τὸ γένος). — 7. ~ sein τέλος ἔχειν, πεπαῦσθαι, es ist ~ mit mir ὄλωλα, ἀπόλωλα, οἴχομαι. ~ = und eingehen bei j-m φοιτᾶν, προσφοιτᾶν τινι, θαμίζειν πρός τινα, nicht wissen, wo ~ noch ein ἐσχάτως ἀπορεῖν, ἐν ἐσχάτῃ ἀπορίᾳ εἶναι, etw. ~ j-m machen ποιεῖν od. τιθέναι τινά τι, sich nichts ~ etw. machen οὐκ ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος, ὀλιγωρεῖν τινος, sich viel aus j-m machen πολλοῦ ποιεῖσθαί (M.) τινα, was wird ~ mir werden? τί γενήσομαι; τί γενήσεταί μοι od. περὶ ἐμέ; τί πάθω;

ausackern κατ-, ἐξαροῦν, ἀροῦντα ἐκβάλλειν.

ausantworten ἐκ-, παραδιδόναι (τινί τι).

Ausantwortung *f* ἡ παράδοσις.

ausarbeiten ἐξ-, ἀπεργάζεσθαι (M.), ποιεῖν, κατασκευάζειν, mit Mühe ~ ἐκπονεῖν, mit Genauigkeit und Sorgfalt ~ ἀπακριβοῦν, von geistigen Arbeiten συντιθέναι, μελετᾶν, ἀσκεῖν, schriftlich ~ συγγράφειν.

Ausarbeitung *f* 1. ἡ ἐξεργασία, ἡ μελέτη. — 2. (das Ausgearbeitete) τὸ ἔργον, τὸ ποίημα, τὸ μελέτημα. — 3. (schriftliche ~) τὸ σύγγραμμα, häufig durch Verben.

ausarten ἐξαλλάττειν εἰς ἕτερον γένος, ἐξίστασθαι τοῦ γένους, μεταβάλλειν, μεθίστασθαι, παρεκβαίνειν, μεταπίπτειν εἴς τι, ausgeartet (von Menschen) ἀγενής.

Ausartung *f* ἡ διάστασις, ἡ μεταβολή, ἡ παρατροπή, gew. durch Verben.

ausatmen *trans.* ἐκπνεῖν, ἐκφυσᾶν. — *intr.* ἐκπνεῖν, ἀποψύχειν.

Ausatmen *n*, **Ausatmung** *f* ἡ ἐκπνοή, ἡ ἔκπνοια.

ausbacken εὖ πέττειν, εὖ ὀπτᾶν, ἐξοπτᾶν.

ausbaden (büßen, entgelten) ὑπέχειν δίκην oder ζημίαν τινός.

ausbalgen ἀποδέρειν, ἀποδερματοῦν.

Ausbau *m* ἡ ἐξοικοδόμησις, besser durch die Verben. (ein ~ bei einem Gebäude) ἡ ἐκφορά.

ausbauen ἐξοικοδομεῖν, ἐπιτελεῖν (vollenden, ausführen).

ausbedingen sich etw. von j-m. ἀξιοῦν od. διαπράττεσθαι (M.) τι παρά τινος od. mit *inf.*, sich etw. ~ διομολογεῖσθαι (M.) περί τινος. es ist ausbedungen ὡμολόγηται.

ausbeißen: sich einen Zahn ~ ἐνδακόντα ἐκβάλλειν ὀδόντα. übtr. (ausstechen) ἐκβάλλειν τινά.

Digitized by Google

ausbeizen βαφῇ ἀφανίζειν, βάμμασιν ἀφαιρεῖν τι.
ausbessern ἐπι-, ἀνασκευάζειν, ein Kleid ἀκεῖσθαι (M.) ἐσθῆτα, eine schriftliche Arbeit διορθοῦν, der etw. ausbessert ὁ ἐπισκευαστής, ὁ ἀκεστής, ὁ διορθωτής.
Ausbesserung *f* ἡ ἐπισκευή, ἡ διόρθωσις.
ausbeugen ἐκ-, ἀπο-, ὑπο-, ὑπεκκλίνειν, παρεκτρέπεσθαί (P., τι einer Sache), einer Frage διαφεύγειν.
Ausbeute *f* (Ertrag von etw.) ἡ πρόσοδος (gew. *pl.*), τὰ προσιόντα ἔκ τινος, τὸ λῆμμα, τὸ κέρδος.
ausbeuteln ἐκσείειν (eig.), τρυγᾶν, ἐξαναλίσκειν (übtr.), ἀποστερεῖν τινά τινος. [νειν τι ἔκ τινος.]
ausbeuten καρποῦσθαι (M.), j-n ~ (übtr.) τρυγᾶν, κερδαί-
ausbezahlen ἐκ-, ἀποτίνειν.
ausbiegen *trans.* ἀνα-, ἐπικάμπτειν. *intr.* s. ausbeugen.
ausbieten κηρύττειν, ἀνακηρύττειν, ἐπαγγέλλεσθαι (M.), ~ lassen διακηρύττειν.
ausbilden den Körper δια-, ἐκπονεῖν. ἀσκεῖν, den Geist παιδεύειν, διδάσκειν, vollkommen ~ τελειοῦν.
Ausbildung *f* des Körpers ἡ διαπόνησις, ἡ ἄσκησις, des Geistes ἡ παίδευσις, ἡ παιδεία, ἡ μάθησις, volle ~ ἡ τελείωσις, τὸ τέλος. [παρά τινός τι.]
ausbitten sich etw. von j-m αἰτεῖσθαι (M.) τινά τι οὐ.
ausblasen (aushauchen) ἐκ-, διαφυσᾶν, ἐκπνεῖν, (auslöschen) σβεννύναι, ἀπο-, κατασβεννύναι, ein Ei ~ ᾠὸν κενοῦν.
ausbleiben 1. (nicht wiederkommen) οὐκ ἐπανέρχεσθαι (-ιέναι), διάγειν ἀπόντα, οὐ παραγίγνεσθαι. — 2. (säumen) χρονίζειν, βραδύνειν, μέλλειν. — 3. (unterbleiben) ἐλ-, ἐπιλείπειν. — 4. (unterbrochen werden) ἐπιλείπειν. — 5. (ausgelassen werden) παραλείπεσθαι (P.). — 6. (aufhören) παύεσθαι (M.). λωφᾶν.
Ausbleiben *n* ἡ ἀπουσία, ἡ μέλλησις, ἡ ἐπί-, ἔκ-, ἔλλειψις, ἡ λώφησις.
ausbleichen *trans.* ἐκπλύνειν. ἀμαυροῦν, ἀφανίζειν, *intr.* durch P., ausgebleicht ἔκπλυτος (2).
ausblühen ἀπ-, παρανθεῖν.
ausbluten ἐκχεῖν πᾶν τὸ αἷμα.
ausbohren τρυπᾶν, διατρυπᾶν.
ausborgen δανείζειν, χρήματα δανεισμῷ συμβάλλειν.
ausbraten *trans.* (vollständig braten) ἑψοπτᾶν, (durch Braten gewinnen ὀπτῶντα ἐξάγειν (das Fett τὴν πιμελήν).
ausbrauchen καταχρῆσθαί τι, ausgebraucht haben οὐκέτι δεῖσθαί (P.) τινος, ausgebraucht ἄχρηστος (2).
ausbrausen eig. ἀποβράττειν, übtr. von Leidenschaften παρανθεῖν, παρακμάζειν, πραΰνεσθαι, καταπραΰνεσθαι (P.).
ausbrechen I *trans.* 1. ἐκρηγγύναι, ἐκβάλλειν. ἐκκόπτειν, βίᾳ ἐξάγειν od. ἐξαιρεῖν. — 2. (ausspeien) ἀν-, ἐξεμεῖν, ἐξερεύγειν. — II *intr.* 3. ῥήγνυσθαι, διαρρήγνυσθαι (P.). — 4. (plötzlich entstehen) ἄρχεσθαι γίγνεσθαι. ἀναδίδοσθαι (von innen heraus), vom Feuer ἐκκαίεσθαι (P.), von Ausschlägen, Blüten u. dgl. ἐξανθεῖν. von Vulkanen ἀναπέμπειν ῥύακας. in Gelächter ~ ἐκγελᾶν. ὀρμᾶν εἰς γέλωτα. in Tränen ~ δακρυρροεῖν. in Klagen ~ ὀδύρεσθαι, ἀνοδύρεσθαι (M.). ἀναβοᾶν εἰς οἰμωγήν. ἐκβοᾶν, ἀνοιμώζειν, in Zorn ~ ἐξοργίζεσθαι (P.).
ausbreiten 1. (auseinanderbreiten) ἀνα-, δια-, ἐκπετανύναι. ἀναπτύσσειν (entfalten). ἐκτείνειν (die Arme). — 2. (bekannt machen) διαδιδόναι, δια-, κατασπείρειν. δημοσιεύειν (allgemein ~). ἀνακηρύττειν (öffentlich verkündigen). — 3. (ausdehnen, vergrößern) αὐξάνειν, προβιβάζειν. sich ~ αὐξάνεσθαι (P.), ἐπίδοσιν λαμβάνειν, sich über etw. ~ ἀποτείνειν λόγον περί τινος. διεξέρχεσθαι (-ιέναι). ἐξηγεῖσθαι (M.). ausgebreitet = sehr groß πολύς. μέγας. ἄφθονος (2). ὑπερμεγέθης.
Ausbreitung *f* ἡ ἀνάπτυξις, ἡ ἐκπέτασις, ἡ ἐπίδοσις, ἡ αὔξη, ἡ αὔξησις. gew. durch Verben.
ausbrennen I *trans.* 1. (durch Brennen reinigen) κάειν, ἑψοπτᾶν. — 2. (durch Brennen tilgen) ἀπο-. ἐκκάειν. — II *intr.* aufhören zu brennen παύεσθαι καόμενον. σβέννυσθαι, ἀπο-, κατασβέννυσθαι (P.).
ausbringen ἐκφέρειν, ἐξαγορεύειν, eine Gesundheit auf j-n ~ φιλοτησίαν προπίνειν τινί. [φώνησις.]
Ausbringung *f* (einer Gesundheit) ἡ πρόποσις, ἡ ἀνα-
Ausbruch *m* 1. ἡ ἔκρηξις, ἡ ἐκβολή, ἡ διέκδυσις, (einer Leidenschaft) ἡ ὁρμή. — 2. (Anfang) ἡ ἀρχή (z. B. eines Krieges), die Ausbrüche des Zornes τὰ τῆς ὀργῆς. ~ des Weines ὁ πρόδρομος, ὁ πρότροπος, ἡ ἀπορρώς (ῶγος).
ausbrüten (Eier) ἐκλέπειν, ἐκλεπίζειν, ἐκκολάπτειν. ἐκπέττειν, ἐκνεοττεύειν, übtr. μηχανᾶσθαι (M.), ἐπινοεῖν, ῥάπτειν, ἐκτίκτειν. [durch Verben.]
Ausbrüten *n* ἡ ἐκκόλαψις, ἡ ἔκλεψις, ἡ ἐκλέπισις, gew.
Ausbund *m* ἡ ἀκμή, τὸ ἄνθος, gew. mit dem *sup.*, z. B. ein ~ von Schlechtigkeit πάντων κάκιστος od. πονηρότατος.
ausbürsten καθαίρειν ξύστρᾳ, κορεῖν.
ausdampfen *trans.* ἀπο-, ἐκπνεῖν, ἀποθυμιᾶν, *intr.* ἀποφέρεσθαι, ἀναθυμιᾶσθαι (P.).
Ausdampfen *n* ἡ ἀποθυμίασις, gew. durch Verben.
Ausdauer *f* ἡ καρτερία, ἡ καρτέρησις, ἡ μονή, ἡ παρα-, ἐπι-, ὑπομονή, ἡ συνέχεια.
ausdauern *trans.* καρτερεῖν, ὑπομένειν, ἀνέχεσθαι, *intr.* δια-, παραμένειν, διαρκεῖν, in etw. ~ ἐγκαρτερεῖν τινι, προσμένειν τινί.
ausdauernd παραμόνιμος (2), καρτερικός, καρτερός.
ausdehnen τείνειν, ἐκ-, ἀπο-, διατείνειν, μηκύνειν, ἀπομηκύνειν, übermäßig ~ ὑπερτείνειν, die Herrschaft ~ αὐξάνειν τὴν ἀρχήν, ἐπικτᾶσθαι ἀρχήν, sich ~ die P. der Kompos. von τείνω, übtr. αὐξάνεσθαι (P.), ἐπίδοσιν λαμβάνειν, ausgedehnt ἐκτεταμένος, (groß, viel) πολύς.
Ausdehnung *f* ἡ ἔκτασις, ἡ αὔξησις, gew. durch Verben.
ausdenken 1. εὑρίσκειν, ἐξευρίσκειν, ἐπινοεῖν, μηχανᾶσθαι (M.), ἐκφροντίζειν, σοφίζεσθαι (M.). — 2. (erfinnen) πλάττειν. [φηνίζειν.]
ausdeuten διερμηνεύειν. ἐξηγεῖσθαι (M.), διασα-
Ausdeutung *f* ἡ ἑρμηνεία, ἡ ἐξήγησις.
ausdienen (seine Zeit) παραμένειν τὸν τεταγμένον χρόνον, (von Soldaten) διαστρατεύεσθαι (M.), ausgedient haben διεστρατεῦσθαι, ὑπὲρ τὸν κατάλογον εἶναι, (von Staatsbeamten) ἐξεστηκέναι τῆς ἀρχῆς, ἀπειπεῖν τὴν ἀρχήν, (von Sachen) παλαιοῦσθαι (P.).
ausdorren durch d. P. der folgenden Verben.
ausdörren ἀποφρύγειν, ἀποξηραίνειν, ἐξ-, καθαυαίνειν, (durch Sonnenhitze) ἐκκαίειν, καυματίζειν, übtr. μαραίνειν, ἀπομαραίνειν.
ausdrechseln ἀποτορνεύειν (eig. u. übtr.).
ausdrehen ἐκστρέφειν, (j-m etw. aus der Hand) ἐκβιάζειν, ἐξαιρεῖν. [αἰκίζειν, μαστιγοῦν.]
ausdreschen ἀπ-, καταλοᾶν, ἀποδινεῖν, j-n ~ (übtr.)
Ausdruck *m* 1. (das Sich-verständlich-machen) ἡ ἑρμηνεία, ἡ ἀπαγγελία (Darstellung). — 2. (das Kundgeben) ἡ δήλωσις, ἡ παράφρασις. — 3. (Wort) τὸ ῥῆμα, ἡ λέξις. ὁ λόγος. — 4. (Redensart) ἡ φράσις, kräftiger ~ ἡ ἔμφασις, ~ des Innern τὸ ἦθος, ἡ ἐνάργεια. — 5. (Darstellung durch sinnliche Zeichen) ἡ μίμησις, ohne ~ ἀνέμφατος (2). ~ im Deklamieren ἡ ὑπόκρισις.
ausdrücken 1. (auspressen) ἀπο-, ἐκθλίβειν, ἐκπιέζειν, ἐκπυρηνίζειν, ἐκστραγγίζειν, (den Saft) ἐξοπίζειν, (e-n Schwamm) συνθλίβειν, συμπιέζειν (σπογγιάν), (ein Siegel u. dgl.) ἐκτυποῦν (σφραγῖδα u. dgl.). — 2. (andeuten) σημαίνειν, φαίνειν, δηλοῦν, (mit Worten) λέγειν, φράζειν, sich ~ φάναι, λόγοις χρῆσθαι, sich kurz ~ συντόμως od. διὰ βραχέων εἰπεῖν, sich richtig, fehlerhaft ~ ὀρθολογεῖν, σολοικίζειν.
Ausdrücken *n* ἡ ἔκ-, ἀπόθλιψις. ἡ ἐκτύπωσις, siehe Ausdruck. gew. durch Verben.
ausdrücklich πρόδηλος (2), σαφής. ἐμφανής, ῥητός, unter ~er Bedingung ἐπὶ ῥητοῖς. ~e Bestimmung ἡ διάρρησις, *adv.* σαφῶς, διαρρήδην, ῥητῶς, ~ sagen διειπεῖν, ~ befehlen σαφῶς od. ἁπλῶς προστάττειν, ~ verlangen φανερῶς ἀξιοῦν, δικαιοῦν.

Digitized by Google

ausdrucksleer, -los ἀνέμφατος (2), ψυχρός.
ausdrucksvoll ἐμφαντικός, δεινός, ζωτικός (lebensvoll, von Kunstwerken), das Ausdrucksvolle der Rede ἡ τοῦ λόγου ἔμφασις od. δεινότης (ητος).
Ausdrucksweise *f* (eines Schriftstellers) ἡ λέξις, ἡ τοῦ συγγραφέως ἀγωγή.
ausduften ἀποπνεῖν.
Ausduften *n* ἡ ἀποπνοή, ἡ ἀπόπνοια.
ausdulden διαντλεῖν, διακαρτερεῖν, ausgeduldet haben οὐκέτι ἀλγεῖν, ἔξω κακῶν εἶναι.
ausdünsten *trans.* ἐξατμίζειν, ἀπο-, διαπνεῖν, *intr.* (ausdunsten) ἀποφέρεσθαι (P.), διαπνεῖν, διαφορεῖσθαι (P.), δι-, ἐξατμίζειν.
Ausdünstung *f* ὁ ἀτμός, τὸ ἀποφερόμενον, ἡ ἀναφορά, ἡ διάπνευσις, ἡ διαπνοή, gew. durch Verben.
auseinander in der Zssg mit Verben durch διά, seltener κατά, ἀνά, ἀπό, ~! (als Zuruf) διάστητε.
auseinanderblasen διαφυσᾶν.
auseinanderbrechen διακλᾶν, διαθρύπτειν.
auseinanderbreiten ἀνα-, διαπεταννύναι, ἀναπτύσσειν.
auseinanderbringen χωρίζειν, διαχωρίζειν, διαζευγνύναι, (Streitende) διιστάναι.
auseinanderdehnen δια-, παρατείνειν.
auseinanderfahren διαρρήγνυσθαι, διαλύεσθαι (P., von festen Körpern), διαχεῖσθαι, διασπείρεσθαι (P., von e-r Masse einzelner Teile).
auseinanderfallen λύεσθαι, διαλύεσθαι, διαχεῖσθαι (P.), διαρρεῖν.
auseinanderfließen διαρρεῖν, διαχεῖσθαι (P., von schmelzbaren Dingen).
auseinandergehen: sich ~ ἀνα-, διαχάσκειν.
auseinandergehen 1. (sich trennen) δια-, καταλύεσθαι (P.), ἀπαλλάττεσθαι (P.). — 2. (von Sachen) διαχαλᾶν, ~ lassen δια-, καταλύειν, ἀφιέναι (ῆμι).
Auseinandergehen *n* ἡ διά-, κατάλυσις, ἡ ἀπαλλαγή, gew. durch Verben.
auseinanderhalten διέχειν, διείργειν.
auseinanderjagen διασκεδαννύναι, διωθεῖν.
auseinanderklaffen χάσκειν, ἀνα-, διαχάσκειν.
auseinanderkommen διαλύεσθαι, διασπείρεσθαι (P.), χωρίζεσθαι, διαχωρίζεσθαι (P.), (von Befreundeten) διίστασθαι, διαλλάττεσθαι (P.).
auseinanderlassen διαπέμπειν, διαλύειν, διιέναι (ῆμι).
auseinanderlaufen διαθεῖν, διατρέχειν, (vom Wasser) διαχεῖσθαι (P.), διαρρεῖν.
auseinanderlegen χωρίζειν, διαχωρίζειν.
auseinanderliegen 1. χωρίζεσθαι (P.). — 2. (abstehen, entfernt sein) δι-, ἀφίστασθαι, ἀπέχειν. — 3. (unordentlich liegen) διαρριφθαι. εἰκῆ κεῖσθαι.
auseinanderlösen ἀνα-, διαλύειν.
auseinandermachen, -nehmen διαλαμβάνειν, διαιρεῖν, διαλύειν, χωρίζειν, διαχωρίζειν.
Auseinandernehmen *n* ἡ διαίρεσις, ἡ διάλυσις, ὁ χωρισμός, ἡ διαχώρισις.
auseinanderreißen διασπᾶν, διέλκειν, διαρρηγνύναι.
auseinandersägen δια-, καταπρίειν, δίχα πρίειν.
auseinanderschlagen διακόπτειν, διατέμνειν, διαθραύειν, (etw. Gefaltetes) ἀναπτύσσειν.
auseinandersein 1. χωρὶς εἶναι ἀλλήλων. — 2. (uneinig sein) διεστάναι.
auseinandersetzen 1. διατιθέναι, διιστάναι, χωρίζειν, διαχωρίζειν. — 2. (erklären, deutlich machen) δι-, ἐξ-, διεξηγεῖσθαι (M.), δι-, διεξέρχεσθαι, genau ~ διακριβοῦσθαι, διακριβολογεῖσθαι (M.).
Auseinandersetzung *f* 1. ἡ διάθεσις, ἡ διάστασις, ὁ χωρισμός, ἡ διαχώρισις. — 2. (Erzählung) ἡ διήγησις, ἡ ἐξήγησις, gew. durch Verben.
auseinandersitzen χωρὶς ἀλλήλων καθῆσθαι, διακαθῆσθαι, ~ lassen διακαθίζειν.
auseinanderspannen 1. (ausspannen) δια-, παρατείνειν — 2. (ein Gespann trennen) διαζευγνύναι.
auseinandersperren δια-, παρεκτείνειν, διείργειν, διαζευγνύναι.
auseinanderspreizen (die Beine) δια-, περιβαίνειν, mit auseinandergespreizten Beinen gehen διαπλίττεσθαι (M.).
auseinandersprengen διαρρηγνύναι, διασπᾶν, (mit Hebeln) διαμοχλεύειν, (mit Keilen) διασφηνοῦν, (eine Versammlung) διασκεδαννύναι.
auseinanderstehen διίστασθαι, διέχειν, κεχωρίσθαι, διακεχωρίσθαι, (von Teilen e-s Ganzen) χάσκειν, ἀνα-, διαχάσκειν.
auseinanderstellen διιστάναι, χωρὶς καθιστάναι, διατιθέναι, χωρίζειν, διαχωρίζειν.
auseinanderstieben διασκεδάννυσθαι (P.).
auseinanderstreuen διασπείρειν, διαχεῖν, διασκεδαννύναι.
auseinandertreiben διωθεῖν, βίᾳ διιστάναι, διασκεδαννύναι.
auseinandertrennen διαλύειν.
auseinandertreten *intr.* διίστασθαι, χωρίζεσθαι (P.), διαλύεσθαι (P.), *trans.* διαπατεῖν, καταθραύειν, καταπατεῖν.
auseinandertun χωρίζειν, διαχωρίζειν, sich ~ durch P. u. χάσκειν, ἀνα-, διαχάσκειν.
auseinanderwälzen διακυλίνδειν.
auseinanderwehen διαφυσᾶν, διαπνεῖν.
auseinanderweichen διαχάζειν.
auseinanderwerfen διαρρίπτειν, διασκεδαννύναι.
auseinanderwickeln ἀν-, ἐξ-, διελίττειν, ἐκμηρύεσθαι (M., ein Knäuel).
auseinanderwohnen χωρὶς ἀλλήλων κατοικεῖν.
auseinanderziehen *trans.* διασπᾶν, διέλκειν, *intr.* διοικίζεσθαι (P. u. M.).
auserkoren, auserlesen, auserwählt I *adj.* λεκτός, ἀπόλεκτος (2), αἱρετός, πρόκριτος (2), ἐξαίρετος (2), λογάς (άδος). — II *adv.* λογάδην.
auserlesen, ausersehen, auserwählen 1. ἐκ-, ἐπιλέγειν (auch M.), ἀπολέγειν, ἐκκρίνειν, προκρίνειν (u. M.), ἐξαιρεῖν (u. M.), προαιρεῖσθαι (M.). — 2. (j-n zu etw. bestimmen) αἱρεῖσθαι (M.) τινά τι, τάττειν τινὰ ἐπί τι, ich bin vom Schicksal zu etw. auserseben εἵμαρταί μοι m. *inf.*, πέφυκα m. *inf.*
auserzählen πάντα διεξέρχεσθαι (-ιέναι), διεξηγεῖσθαι (M.), παύεσθαι (M.) διεξελθόντα.
ausessen κατεσθίειν, (eine Schüssel) ἐκκενοῦν.
ausfädeln ἐξαιρεῖν τὴν κρόκην ἐκ τῆς ῥαφίδος, διαλύειν τὴν κρόκην.
ausfahren I *trans.* 1. (einen Weg) καθαμαξεύειν. — 2. (aus dem Lande führen) ἐκκομίζειν, j-n ~ ἐκκομίζειν ἐφ' ἁμάξης. — II *intr.* 3. ἐξελαύνειν, (zu Schiff) ἐκπλεῖν, ἀνάγεσθαι (M. u. P.). — 4. (mit dem Fuße ausgleiten) ἐξολισθάνειν, ἐκ-, διεκπίπτειν.
Ausfahrt *f* ἡ ἐξέλασις, (Ort der ~) ἡ διέξοδος, gew. durch Verben.
Ausfall *m* 1. (das Ausfallen) ἡ ἔκπτωσις, ἡ ἀποβολή (das Verlieren), (eines Buchstabens in der Mitte e-s Wortes) ἡ συγκοπή, (am Ende eines Wortes) ἡ ἀποκοπή. — 2. (von Belagerten) ἡ ἔξοδος, ἡ ἐπέξοδος, ἡ ἐκβοήθεια, (im Felde) ἡ ἐπιδρομή, e-n ~ machen ἐπεξέρχεσθαι (-ιέναι), ἐκβοηθεῖν. — 3. übtr. σκώπτειν τινά, εἴς τινα, πρός τινα, καθάπτεσθαι (M.) τινος. — 4. (von Fechtenden) ἡ προβολή. — 5. (das Fehlende) τὸ ἔλλειμμα, τὸ ἐλλεῖπον (οντος).
ausfallen I *intr.* 1. ἐκπίπτειν, ἐκ-, ἀπορρεῖν (von Federn, Blättern u. dgl.). — 2. e-n Ausfall machen siehe unter Ausfall. — 3. (unterbleiben, wegbleiben) ἐλλείπειν, παραλείπεσθαι (P.). — 4. (einen Ausgang nehmen) ἀποβαίνειν, πίπτειν, προχωρεῖν (letzteres bsd. von einem glücklichen Ausgange), gut ~ εὖ od. καλῶς ἀποβαίνειν, schlecht ~ κακῶς ἀποβαίνειν, ἀντιπίπτειν, die Opfer fielen gut aus τὰ ἱερὰ ἐγένετο, anders ~ μεταπίπτειν. — II *trans.* (durch einen Fall verrenken) πεσόντα διαστρέφειν.
Ausfallen *n* 1. s. Ausfall; ἡ ἀποβολή. — 2. (Verrenkung) ἡ διαστροφή, gew. durch Verben.

Digitized by Google

ausfaulen ἐκ-, διᾰ-, ἀποσήπεσθαι (P.).
Ausfaulen *n* ἡ ἀπόσηψις.
ausfechten διαμάχεσθαι (M.), für j-n etw. ~ (z.B. vor Gericht) ὑπέχειν τὴν δίκην τινός, διαπράττειν τι ὑπέρ τινος.
ausfegen ἐκκορεῖν, σαίρειν, καθαίρειν, ἐκκαθαίρειν.
ausfeilen ἐκρινεῖν, übtr. ἐξεργάζεσθαι (M.), διασκευάζειν, ἐξακριβοῦσθαι (M.).
Ausfeilung *f* ἡ διόρθωσις (übtr.).
ausfertigen ἀποτελεῖν, ἀπεργάζεσθαι (M.), γράφειν. συγγράφειν. [τὸ σύγγραμμα.]
Ausfertigung *f* ἡ ἀπεργασία, ἡ σύνθεσις, ἡ γραφή,
ausfinden εὑρίσκειν, ἐξευρίσκειν, nicht auszufinden ἀνεξεύρετος (2).
Ausfinden *n* ἡ ἐξ-, ἀνεύρεσις.
ausfindig machen s. ausfinden.
ausfischen: e-n Teich ~ ἐκκενοῦν λίμνην τῶν ἰχθύων.
ausflattern ἐκ-, ἀποπέτεσθαι.
ausflechten λύειν, διαλύειν.
ausflicken ἀκεῖσθαι (M.).
ausfliegen ἐκ-, ἀποπέτεσθαι, πέτεσθαι ἔξω.
ausfließen ἐκρεῖν, ἐκχεῖσθαι (P.), (vom Flusse) ἐκβάλλειν.
Ausflucht *f* 1. (Flucht aus einem Orte) ἡ φυγή, ἡ ἀποφυγή. — 2. (gew. nur übtr. = Vorwand) ἡ πρόφασις, τὸ προκάλυμμα. ἡ διαφυγή, ἡ διάδυσις, Ausflüchte machen διαδύεσθαι (M., -δῦναι), προφάσει χρῆσθαι, προφασίζεσθαι (M.), τεχνάζειν, etw. als ~ gebrauchen προκαλύπτεσθαί (M.) τι, σκήπτεσθαί (M.) τι od. *inf.*
Ausflug *m* übtr. ἡ ἀποδημία, e-n ~ machen ἀποδημεῖν.
Ausfluß *m* (das Ausfließende) ἡ ἐκροή, ὁ ἔκρους, ἡ ἀπορροή, ἡ ἀπόρροια, (eines Flusses) ἡ ἐκβολή, τὸ στόμα, einen ~ haben (von Flüssen) ἐκβάλλειν, in etw. εἰσβάλλειν εἴς τι.
ausfoltern ἐξετάζειν βασάνοις χρησάμενον.
ausforschen ἐξετάζειν, ἐξερευνᾶν, ἀναζητεῖν, j-n ~ διᾰ-, ἐκπυνθάνεσθαί τινος, ἀνακρίνειν τινά, ἐκπειρᾶσθαί (P.) τινος.
Ausforschung *f* ἡ ἐξέτασις, ὁ ἐξετασμός, ἡ ἀνάκρισις, gew. durch Verben.
ausfragen ἐξετάζειν, διερωτᾶν τινα, s. ausforschen.
ausfressen ἐξεσθίειν, ἐκτρώγειν.
ausfrieren ἐκπήγνυσθαι (P.).
Ausfuhr *f* ἡ ἐκκομιδή, ἡ ἐξαγωγή.
ausführbar ἀνυστός, πράξιμος (2).
ausführen 1. ἐξάγειν, ἐκκομίζειν, ἐξηγεῖσθαι (M.). — 2. (zu Ende bringen, vollenden) ἀνύτειν, ἀποτελεῖν, περαίνειν, ἀπεργάζεσθαι (M.), πράττειν, διαπράττειν, ἔργῳ ἀποδεικνύναι, (mit Worten) δι-, διεξέρχεσθαι u. ἐξηγεῖσθαι λόγῳ.
ausführlich ἀκριβής, διὰ πλειόνων, διὰ μακροτέρων, (im einzelnen) καθ' ἓν ἕκαστον, etw. ~ erörtern διακριβοῦν (auch M.), ἐξακριβοῦν.
Ausführlichkeit *f* ἡ ἀκρίβεια, τὸ ἀκριβές, τὸ μῆκος.
Ausführung *f* 1. (das Vollbringen) ἡ πρᾶξις, ἡ διάπραξις, τὸ ἔργον, glückliche ~ τὸ κατόρθωμα, ἡ εὐπραγία, ἡ εὐπραξία. — 2. gelehrte ~ ἡ διέξοδος, gew. durch Verben.
Ausfuhrzoll *m* τὸ διᾰ-, παρᾰ-, ἐξαγώγιον, auch ἡ πεντηκοστή (Abgabe des 50. Teils).
ausfüllen ἀνᾰ-, ἀπο-, ἐκ-, ἐπανᾰ-, συμπληροῦν, ἀνᾰ-, ἀπο-, ἐκπιμπλάναι, (etw. mit etw. τί τινος), einen Graben ~ χοῦν τάφρον, (mit Erde od. Schutt) ~ χοῦν, den Tag mit etw. ~ διημερεύειν ἔν τινι od. mit *part.* ποιοῦντά τι. [gew. durch Verben.]
Ausfüllung *f* ἡ πλήρωσις, ἡ ἀναπλήρωσις, ἡ χῶσις,
ausfüttern 1. (durch Füttern stark machen) διατρέφειν, τρέφοντα παχύνειν od. αὐξάνειν, τρέφειν εἰς πολυσαρκίαν. — 2. ein Kleid ~ ὑπορράπτειν τι τῷ ἱματίῳ.
Ausgabe *f* ἡ ἔκδοσις, (an mehrere) ἡ διάδοσις, (eines Buches) ἡ ἔκδοσις, die ~ e-s Buches besorgen ἐκδιδόναι βιβλίον, (von Geld) ἡ δαπάνη, τὸ ἀνάλωμα, ~n machen ἀναλίσκειν ἀναλώματα (für etw. εἰς τι), die täglichen ~n ἡ ἐφ' ἡμέραν διοίκησις.
Ausgabebuch *n* οἱ ἀπολογισμοί.
Ausgang *m* 1. (das Ausgehen) ἡ ἔξοδος. — 2. (Ort des Ausgehens) ἡ ἔξοδος, ἡ δίοδος (Durchgang). — 3. (Ende, Erfolg) ἡ ἀπόβασις, τὸ τέλος, einen ~ nehmen ἀποβαίνειν (einen guten, schlechten καλῶς, κακῶς), τελευτᾶν εἰς τι, ἀπο-, κατασκήπτειν εἴς τι, beim ~ des Sommers τελευτῶντος τοῦ θέρους, (der Rede) ὁ ἐπίλογος, (e-s Dramas) τὸ ἔξόδιον, (eines Wortes oder Verses) ἡ κατάληξις, der gleiche ~ τὸ ὁμοιοτέλευτον, τὸ ὁμοιόπτωτον.
Ausgangspunkt *m* ἡ ἀφορμή.
Ausgangszoll *m* s. Ausfuhrzoll. [σθαι (P.).]
ausgären ἐξαφρίζεσθαι (M.), (vom Weine) ἐκγλευκίζε-
ausgeben ἐκ-, διᾰ-, ἀποδιδόναι, Geld ~ ἀναλίσκειν od. δαπανᾶν χρήματα, das Losungswort ~ παραδιδόναι τὸ σύνθημα, sich als etw. ~ ἐπαγγέλλεσθαι (M.) τι, προσποιεῖσθαι (M.) εἶναί τι, z.B. er gibt sich für einen Feldherrn aus στρατηγὸς εἶναι ἐπαγγέλλεται, ich gebe etw. für Wahrheit aus ψεύδομαι λέγων τι, ich gebe fremdes Eigentum für das meinige aus ὑποβάλλομαι od. προσποιοῦμαι (M.) τὰ ἀλλότρια.
Ausgeber *m* ὁ ταμίας, ~ sein ταμιεύειν (auch M.), das Amt e-s ~s ἡ ταμιεία.
Ausgeberin *f* ἡ ταμία.
Ausgebot *n* ἡ ἀνακήρυξις.
Ausgeburt *f* τὸ γέννημα, τὸ ἔκγονον, τὸ πλάσμα.
ausgehen 1. ἐξιέναι, ἐξέρχεσθαι, πορεύεσθαι u. ἐκπορεύεσθαι (P.), ἐξορμᾶν, ἐξελαύνειν (vom Heere), auf Fouragierung ~ προνομεύειν, ἐξάγειν εἰς προνομήν (auch *pl.*), ausgegangen sein ἐκτὸς εἶναι, nicht ausgegangen sein ἔνδον εἶναι (zu Hause sein). — 2. (ausfallen, von Federn) ἀπορρεῖν, (von Haaren) μαδᾶν, ἀπομαδᾶν, (von Farben) ἀφανίζεσθαι (P.), ἐξίτηλον γίγνεσθαι. — 3. auf etw. ~ θηρᾶν, θηρεύειν τι, διώκειν τι, ἐπινοεῖν, μηχανᾶσθαι (M.) τι. — 4. von etw. ~ (anfangen) ἄρχεσθαι (M.) ἔκ od. ἀπό τινος od. *part.*, von e-m Grundsatze ~ ὑποθέσει χρῆσθαι, ὑποτίθεσθαι (M.), etw. geht von mir aus γίγνεται ἐξ ἐμοῦ, ein Beschluß ist ausgegangen ψήφισμα ἐγένετο. — 5. (zu Ende gehen, mangeln) ἐκ-, ἐπιλείπειν τινά, (von Feuer und Licht) σβέννυσθαι, κατασβέννυσθαι (P.), leer ~ ἀπέρχεσθαι κεναῖς ταῖς χερσί, ἄμοιρον γίγνεσθαί τινος, οὐ μετέχειν τινός, οὐ τυγχάνειν τινός, j-n leer ~ lassen οὐ μεταδιδόναι τινί τινος, frei ~ (ungestraft davonkommen) ἀζήμιον, ἀθῷον ἀπαλλάττειν, (einen Befehl u. dgl.) ~ lassen ἐπιτάττειν, παραγγέλλειν, (durch den Herold) ἐπικηρύττειν τί τινι. — 6. (e-n Ausgang nehmen, von Begebenheiten) ἀποβαίνειν, τελευτᾶν. — 7. (eine Endung haben, von Wörtern) λήγειν, καταλήγειν εἴς τι.
Ausgehen *n* ἡ ἔξοδος, ἡ ὁρμή, ἡ ἀποβολή. ἡ μάθησις, ἡ ἀπό-, ἐκ-, ἐπίλειψις, ἡ σβέσις, gew. durch Verben, s. Ausgang.
ausgelassen 1. (übergangen) παραλελειμμένος, **ἐκλιπής**. — 2. übtr. ἀκόλαστος (2), ἀσελγής, ἀνειμένος, ~ sein ἀκολασταίνειν, ἀσελγαίνειν, sich ~ freuen ὑπερχαίρειν, ἐκπεπταμένως εὐφραίνεσθαι (P.).
Ausgelassenheit *f* ἡ ἀκολασία, ἡ ἀσέλγεια, ἡ ἀμετρία. [ἐξεπίστασθαί τι.]
ausgelernt: in etw. ~ sein ἀκριβοῦν τι od. περί τινος,
ausgemacht I *adj.* ὁμολογούμενος, ὡμολογημένος, ἀναμφισβήτητος (2), σαφής, εἰλικρινής, φανερός. τακτός, τεταγμένος, ῥητός. — II *adv.* ὁμολογουμένως, φανερῶς, σαφῶς.
ausgenommen s. außer.
ausgesucht s. auserkoren, auserlesen, auserwählt.
ausgewachsen τέλειος (τὴν ἡλικίαν), von Pferden und

Digitized by Google

Eſeln auch: κατηρτυκώς, ~εῦ Getreide σῖτος περιπεφυκώς.
ausgewählt ſ. auserkoren.
ausgezeichnet ἐκ-, διαπρεπής, ἐπίσημος (2), ἐξαίρετος (2), διαφέρων, ἐπιφανής.
ausgiebig ταφιλής, ἄφθονος (2).
ausgießen ἐκ-, προχεῖν, (beim Dfen) σπένδειν, κατασπένδειν, etw. über etw. ~ καταχεῖν τί τινος, das Feuer ~ καταχέοντα κατασβεννύναι τὸ πῦρ.
Ausgießung *f* ἡ ἔκ-, πρόχυσις, ἡ σπονδή, ἡ λοιβή, gew. durch Verben.
ausglätten ἀπο-, ἐκλειαίνειν.
ausgleichen ἰσοῦν, ἀν-, ἐξ-, ἐπανισοῦν, ἀν-, ἐξισάζειν, ὁμαλίζειν, (etw. mit etw. τι πρός τι), e-n Schaden ~ (wieder gut machen) ἐπανορθοῦσθαι (M.), ἀκεῖσθαι (M.).
ausgleiten ὀλισθάνειν, ἀπ-, ἐξολισθάνειν.
Ausgleiten *n* ἡ ὀλίσθησις, τὸ ὀλίσθημα.
ausglühen *trans.* (durch Glühen) δια-, ἐκπυροῦν, *intr.* (aufhören zu glühen) σβέννυσθαι, ἀποσβέννυσθαι, ἀπαιθαλοῦσθαι (sämtlich P.), ausgeglüht διάπυρος (2).
ausgraben ἐξ-, ἀνορύττειν, ἀνασκάπτειν, (Metalle) μεταλλεύειν.
ausgräten: einen Fiſch ~ ἐξαιρεῖν τοῦ ἰχθύος τὰς ἀκάνθας.
ausgrübeln ἐκφροντίζειν, ἐξευρίσκειν, σοφίζεσθαι (M.).
ausgucken θεᾶσθαι (M.), ἀφ-, ἐφορᾶν, aus dem Fenſter ~ παρακύπτειν ἐκ τῆς θυρίδος, ſich die Augen ~ ἀμβλύνεσθαι (P.) τὴν ὄψιν ἀποβλέποντα εἴς τι.
ausgurgeln ἀναγαργαρίζειν (u. M.).
Ausguß *m* ἡ προχοή, ἡ ἔκ-, πρόχυσις.
aushacken ἐκκόπτειν, (die Augen) ἐξορύττειν.
aushalten I *intr.* 1. μένειν, ὑπο-, περι-, διαμένειν. — II *trans.* 2. (dulden) ὑπομένειν, ἀνέχεσθαι, (nicht erliegen) ἀντέχειν τινί, (freiwillig erleiden) ὑφίστασθαι, etw. ~ (ſchwer ertragen) καρτερεῖν τι, ἐγκαρτερεῖν τινι od. τι od. ἔν τινι, (zu erdulden haben) πάσχειν, im Unglück ~ ταλαιπωρεῖσθαι (P.), den Angriff der Feinde ~ δέχεσθαι (M.) τοὺς πολεμίους, er hält es nicht aus zu ſchweigen οὐκ ἀνέχεται σιγῶν, einer, der viel ~ kann καρτερός, καρτερικός. — 3. e-n Ton ~ ἀποτείνειν φθόγγον.
Aushalten *n* ἡ δια-, ὑπομονή, ἡ καρτερία, ἡ καρτέρησις, τὸ καρτέρημα, ἡ ταλαιπωρία, τὸ πάθος.
aushändigen παρα-, ἀποδιδόναι τινί τι, παρεγγυᾶν.
Aushändigung *f* ἡ παρά-, ἀπόδοσις, ἡ παρεγγύη, ἡ παρεγγύησις.
aushängen (zur Schau) ἐκ-, προτιθέναι, προφαίνειν.
Aushängeſchild *n* ἡ προθήκη, τὸ σημεῖον, übtr. τὸ πρόσχημα.
ausharren *trans.* ἀπουρεῖν, *intr.* οὐρεῖν.
Ausharren *n* ἡ οὔρησις, ἡ ἀπούρησις.
ausharren μένειν, δια-, ὑπομένειν, bei j-m ~ μένειν παρά τινι, παραμένειν τινί, bei etw. ~ ἐμμένειν τινί, καρτερεῖν τινι od. ἔν od. ἐπί τινι, ἐγκαρτερεῖν τινι od. πρός τι, bei einer Tätigkeit ~ (immerfort etw. tun) διατελεῖν, διαγίγνεσθαι, διάγειν, διαμένειν m. *part.*, (im Kampfe) ἀντέχειν.
ausharrend μόνιμος, ἐπί-, παράμονος (2), παραμόνιμος (2), καρτερός, καρτερικός.
aushauchen ἀπο-, ἐκπνεῖν, ἀπο-, ἐκφυσᾶν, die Seele ~ ἀποψύχειν, ἐκπνεῖν.
Aushauchen *n* ἡ ἀπο-, ἐκπνοή, ἡ ἀπόπνοια, ἡ ἐκπνευσις.
aushauen ἐκκόπτειν, ἐκκολάπτειν (ausmeißeln), κατα-ξαίνειν (einen Stein).
aushäuten ἀπο-, ἐκδέρειν.
ausheben ἐξαιρεῖν, ἐξέλκειν, ἀποσπᾶν, (Soldaten) κατα-ἐκλέγειν.
Aushebung *f* ἡ ἀφαίρεσις, (von Soldaten) ὁ κατάλογος, ἡ καταγραφή. eine ~ veranſtalten κατάλογον (*a. pl.*) od. καταγραφὰς ποιεῖσθαι (M.).
Aushebungsliſte *f* ὁ κατάλογος.
ausheben 1. (ausbrüten) ἐκλέπειν. ἐκλεπίζειν. — 2. übtr. (ausklauben) μηχανᾶσθαι, τεχνᾶσθαι (M.).
ausheilen I *trans.* ἐξακεῖσθαι, ἐξιᾶσθαι (M.), ἐξυγιάζειν. — II *intr.* (ganz geſund werden) ἐξυγιαίνειν, ἐξυγιάζεσθαι (P.).
Ausheilung *f* ἡ ἐξάκεσις.
ausheizen ἱκανῶς θερμαίνειν, διαθερμαίνειν, ausgeheizt διάθερμος (2).
Ausheizen *n* ἡ διαθερμασία.
aushelfen ἐπ-, ἐξαρκεῖν, ἐπικουρεῖν od. βοηθεῖν τινι.
Aushilfe *f* ἡ ἐπικουρία, ἡ βοήθεια, ἡ ἐπικούρησις (als Handlung), τὸ ἐπικούρημα, τὸ βοήθημα (als Sache), gew. durch Verben.
aushöhlen κοιλαίνειν. ἐκκοιλαίνειν, (mit dem Meißel) χαράττειν, (mit der Schaufel) σκάπτειν.
Aushöhlung *f* ἡ κοίλανσις, gew. durch Verben.
aushöhnen καταγελᾶν τινος, ἐγγελᾶν τινι, χλευάζειν, ἐπισκώπτειν τινά.
Aushöhnung *f* ὁ καταγέλως (ωτος), ἡ χλευασία.
ausholen (zum Schlage od. Wurf) αἴρειν, ἐπαναίρειν, ἀνατείνειν (τὴν χεῖρα), mit dem Stocke ~ αἴρειν (auch M.) τὴν βακτηρίαν, weit ~ im Reden ἄρχεσθαι (M.) ποθεν ἄνωθεν, ἐξ ἀρχῆς εἰπεῖν, ἀνωτέρω ἄγειν τὸν λόγον, ἐξ ἀρχῆς ἀναλαμβάνειν τὸν λόγον.
aushorchen ὠτακουστεῖν, j-n ~ ἐκ-, διαπυνθάνεσθαί τινος.
aushören διακούειν τινός.
Aushub *m* 1. durch Verben, ſ. ausheben. — 2. τὸ κράτιστον, τὸ ἄριστον, τὰ ἀκροθίνια, τὸ ἄνθος, ἡ ἀκμή.
aushülſen ἐκ-, ἀπολεπίζειν, ἐκλέπειν, ἐκκολπίζειν.
aushungern λιμῷ ἐκτήκειν od. διαφθείρειν, λιμοκτονεῖν, eine Feſtung ~ (λιμῷ) ἐκπολιορκεῖν od. αἱρεῖν φρούριον, ausgehungert κακῶς ἔχων ὑπὸ λιμοῦ.
Aushungern *n* ἡ λιμοκτονία, gew. durch Verben.
aushuſten 1. ἐκβήττειν, ἀναχρέμπτεσθαι, ἀναχαλύττεσθαι (M.). — 2. (aufhören zu huſten) παύεσθαι (M.) τοῦ βήττειν.
Aushuſten *n* ἡ ἀνά-, ἀπόχρεμψις.
ausjagen ἐκβάλλειν, ἐξάγειν.
ausjäten ἐκριζοῦν, ποάζειν, βοτανίζειν.
ausjochen λύειν (ζυγοῦ).
auskämmen κτενίζειν.
auskämpfen διαπολεμεῖν.
auskaufen ἐξαγοράζειν, πάντα πρίασθαι.
auskehren κορεῖν, ἐκκορεῖν, σαίρειν, σαροῦν.
Auskehricht *n* ὁ συρφετός, ὁ σύρφαξ (ακος), τὸ σάρωμα, τὸ ἀποσάρωμα, ὁ χλῆδος.
auskeimen ἐκ-, διαβλαστάνειν, δια-, περιφύεσθαι (M., -φῦναι, von dem Getreide).
auskeltern ἀπιποῦν.
auskernen ἐκκοκκίζειν, ἐκγιγαρτίζειν, ἐκπυρηνίζειν.
auskiagen διαδικάζεσθαί (M.) τινι, eine Schuld ~ κατηγορεῖν τινος χρέος.
auskiatſchen: 1. j-n ~ πτερνοκοπεῖν τινα, θορυβεῖν πρός τινα od. κατά τινος, ἀναθορυβεῖν πρός τινα. — 2. (ausplaudern) διαθρυλεῖν τι, διαφημίζειν τι.
ausklauben ἐκκοκκίζειν, διακρίνειν, übtr. ἐπινοεῖν, σοφιζόμενον εὑρίσκειν.
auskleiden ἐπικολλᾶν.
auskleiden ἀπο-, ἐκδύειν, ſich ~ M. od. περιαιρεῖσθαι (M.) τὰ ἱμάτια.
Auskleidezimmer *n* τὸ ἀποδυτήριον.
ausklopfen ἐκτινάσσειν.
ausklügeln σοφίζεσθαι (M.).
auskneifen (davonlaufen) ἀποδιδράσκειν.
auskneten διαμάττειν.
auskochen *trans.* ἐκπέττειν, ἀφέψειν, *intr.* (aufhören zu kochen) ἀποβράττειν.
auskommen 1. ἐξέρχεσθαι (-ιέναι), προέρχεσθαι. — 2. (bekannt werden) διαδίδοσθαι, δηλοῦσθαι, ἐκφέρεσθαι (P.). — 3. (entſtehen, vom Feuer) γίγνεσθαι, ἐκκαίεσθαι (P.). — 4. (genug haben) βίον ἱκανὸν ἔχειν, ἀρκοῦντα ἔχειν, ich komme mit etw. aus ἀρκεῖ μοί τι, ἀρκοῦμαι. — 5. (ſeine Abſicht erreichen) πράττειν, ἀνύτειν τι. — 6. mit j-m ~ (ſich mit j-m vertragen) εὖ προσφέρεσθαί (P.) τινι, j. mit dem man gut ~ kann ὁμιλητικός, j. mit dem man nicht ~ kann δύσκολος (2), δυστράπελος (2), δυσχερής.

Digitized by Google

Auskommen *n* 1. (das zum Leben Nötige) ὁ βίος, τὰ ἀναγκαῖα, τὰ ἐπιτήδεια, sein ~ h. ἱκανὸν βίον ἔχειν. — 2. (friedlicher Umgang) ἡ συνήθεια. mit ihm ist kein ~ ἀκοινώνητός ἐστιν, ein ~ mit j-m treffen συντίθεσθαί τί τινι ob. πρός τινα.

auskosten ἀπογεύεσθαί (M.) τινος, ἀπολαύειν τινός.

auskramen (von Worten) ἐκ-, προ-, διατιθέναι, ἐπιδεικνύναι (letztere beiden auch M.), übtr. z.B. seine Gelehrsamkeit ~ ἐπίδειξιν ποιεῖσθαι (M.) τῆς σοφίας.

Auskramung *f* ἡ ἔν-, ἐπίδειξις.

auskratzen ἐξορύττειν (z.B. die Augen), ἐξαλείφειν, ἀποξύειν (Flecken u. dgl.), ἐκχαράττειν (mit dem Meißel).

auskriechen (aus dem Ei) ἐκλεπίζεσθαι (P.), ἐκδύεσθαι (-δῦναι), ἐξέρχεσθαι.

auskühlen *trans.* διαψύχειν, *intr.* P.

auskundschaften κατασκοπεῖν (vom Spion), (erforschen) ἐρευνᾶν, δι-, ἐξερευνᾶν, (ausfragen) ἀνα-, διαπυνθάνεσθαι.

Auskundschafter *m* ὁ κατάσκοπος (vom Spion), ὁ ἐρευνητής, gew. durch Verben.

Auskundschaftung *f* ἡ κατασκοπή, ἡ ἔρευνα, gew. durch Verben.

Auskunft *f* (Mittel u. Wege etw. zu erreichen) ὁ πόρος, ἡ μηχανή, (Belehrung) ὁ λόγος, ~ geben πόρον πορίζειν, ~ geben über etw. ἐξηγεῖσθαι (M.) ob. φράζειν ob. διδάσκειν τι, keine ~ wissen ἀπορεῖν, eine ~ finden εὑρίσκειν μηχανήν.

Auskunftsmittel *n* ἡ μηχανή.

auskünsteln τεχνᾶσθαι, σοφίζεσθαι, μηχανᾶσθαι (M.).

auskurieren ἐξακεῖσθαι (M.).

auslachen καταγελᾶν τινος, ἐγγελᾶν τινι, διαγελᾶν τινα, ausgelacht werden γέλωτα παρέχειν τινί, γέλωτα γίγνεσθαί τινι.

auslachenswert καταγέλαστος (2).

ausladen (Waren) ἀφ-, ἐξαιρεῖσθαι (M.) τὰ φορτία, ἀπογεμίζειν, ἀποφορτίζεσθαι (M.). [ob. durch Verben.

Ausladung *f* ἡ τῶν φορτίων ἐξαίρεσις ob. ἐξαγωγή.

Auslage *f* 1. τὸ ἀνάλωμα, ἡ ἀνάλωσις, τὸ προανάλωμα, ἡ δαπάνη, τὸ δαπάνημα. — 2. (in der Fechtkunst) ἡ προβολή. [ἡ ὑπερορία.

Ausland *n* ἡ ἔξω (χώρα), ἡ ξένη, ἡ τῶν βαρβάρων,

Ausländer *m* ὁ ξένος, ὁ ἀλλόφυλος (Angehöriger eines anderen Volkes ob. Landes), ὁ ἔπηλυς (υδος, Ankömmling), ὁ βάρβαρος (jeder Nichtgriechе). [ρος.

Ausländerin *f* ἡ ξένη ob. βάρβαρος γυνή, ἡ βάρβα-

ausländisch ξένος, ξενικός, ἀλλόφυλος (2), βάρβαρος (2), βαρβαρικός. [holen.

auslangen ἀρκεῖν, δι- ἐξαρκεῖν. s. ausreichen, aus-

auslassen 1. (weglassen) παρα-, διαλείπειν. — 2. seinen Zorn an j-m ~ ὀργῇ χρῆσθαι πρός τινα, seinen Zorn nicht ~ ἀποκρύπτεσθαι (M.) τὴν ὀργήν. — 3. sich über etw. ~ ἀποφαίνεσθαι (M.) περί τινος, sich weitläufig über etw. ~ πολὺν εἶναι περί τι ob. περί τινος λέγοντα, μακρὸν ἀποτείνειν λόγον περί τινος. — 4. (Fett, Wachs u. dgl. schmelzen lassen) τήκειν, ἀνατήκειν. — 5. (weiter machen) χαλᾶν.

Auslassung *f* 1. ἡ παράλειψις. — 2. (das Ausgelassene) τὸ παράλειμμα, τὸ ἔλλειμμα. — 3. (Schmelzung) ἡ τῆξις, gew. durch Verben.

Auslauf *m* s. auslaufen; (in der Baukunst) ἡ ἐκφορά.

auslaufen 1. ἐκτρέχειν, ἐξορμᾶν, ἐξελαύνειν, (mit dem Schiffe) ἀνάγεσθαι (M.), ἀναγωγὴν ποιεῖσθαι (M.), ἀπαίρειν, ἐκπλεῖν, Schiffe ~ lassen ἀνάγειν τὰς ναῦς. — 2. (von Flüssigkeiten) ἐκρεῖν, (von Gefäßen) ἀν-, ἀφιέναι τὸ ὕδωρ, (von Gewächsen) ἕρπειν, ἀνατρέχειν. — 3. (sich erstrecken) ἐκπετάννυσθαι, ἐξάγεσθαι, ἐκτείνεσθαι (P.). — 4. (sich in etw. endigen) τελευτᾶν εἴς τι, λήγειν εἴς τι.

Auslaufen *n* ἡ ὁρμή, ἡ ἐκδρομή. (von Schiffen) ἡ ἀναγωγή, (vom Wasser) ἡ ἐκρεῖ, gew. durch Verben.

Ausläufer *m* ἡ παρα-. ἀποφυάς (άδος), ἡ ἀπό-, παράφυσις, ~ e-s Gebirges ἡ ὄρους ἀποσχίς (ίδος).

auslaugen ἐξέψειν ob. ἐξέλκειν κονίαν.

ausläuten I *trans.* 1. τὸ τελευταῖον κρούειν τὸν κώδωνα. — II *intr.* 2. es läutet aus ὁ κώδων τὸ τελευταῖον κρούεται. — 3. (durch Läuten den Schluß von etw. anzeigen) τῷ κώδωνι σημαίνειν τὴν τελευτήν.

auslecken δια-, περι-, ἐκλείχειν.

ausleeren κενοῦν, ἐκκενοῦν, ἐξινᾶν, (ein Gefäß) ἐξαντλεῖν, den Leib ~ λαπάττειν τὴν γαστέρα. ἀποσκευάζεσθαι (M.). [τὸ ὑποχώρημα.

Ausleerung *f* ἡ κένωσις, ἡ ἐκκένωσις, (vom Stuhlgang)

auslegen 1. ἐκ-, προτιθέναι, (zur Schau) ἐπιδείκνυσθαι (M.). — 2. sich ~ (beim Fechten) προβάλλεσθαι (M.), ἐν προβολῇ ἑστάναι. — 3. für j-n etw. ~ δαπανᾶν ὑπέρ τινος, προαναλίσκειν τινός. — 4. (belegen, mit Decken u. dgl.) στρωννύναι τί τινι, (mit Gold u. dgl.) ποικίλλειν τί τινι. — 5. (erklären, deuten) ἐξηγεῖσθαι (M.), ἑρμηνεύειν, δι-, ἀφερμηνεύειν. σαφηνίζειν, Träume ~ ὀνείρους κρίνειν, (Orakel) διακρίνειν, ἀναδιδάσκειν, falsch ~ παραγιγνώσκειν τινός, σφάλλεσθαι (P.) τῆς κρίσεως. gut od. übel ~ εὖ, κακῶς ὑπολαμβάνειν, j-m etw. übel ~ μέμφεσθαί (M.), ὀνειδίζειν τινί τι.

Ausleger *m* ὁ ἐξηγητής, ὁ ἑρμηνεύς, gew. durch Verben.

Auslegung *f* ἡ ἐξήγησις, ἡ ἑρμηνεία, gew. durch Verben.

Auslegungskunst *f* ἡ ἐξηγητική, ἡ ἑρμηνευτική (τέχνη).

auslehren δια-, ἐκπαιδεύειν.

ausleihen δανείζειν, ἐκδανείζειν, χρήματα δανεισμῷ συμβάλλειν, auf Zinsen ~ ἐπὶ τόκῳ δανείζειν, τοκίζειν. [gew. durch Verben.

Ausleiher *m* ὁ δανειστής, ὁ ἐκδανειστής, ὁ τοκιστής.

Ausleihung *f* ὁ δανεισμός, τὸ δάνεισμα, ἡ ἐκδάνεισις. [ἔδοῦ.

auslenken: aus dem Wege lenken ὑπεκκλίνειν τῆς

auslernen I *intr.* (die Lehre verlassen) ἐξίστασθαι τῆς μαθήσεως ob. τῆς διδασκαλίας, παύεσθαι (M.) εἰς διδασκάλου φοιτῶντα. — II *trans.* (genau lernen) ἀκριβῶς, σαφῶς μανθάνειν, ἐκμανθάνειν, (*intr.*) ich lerne nie aus γηράσκω ἀεί (αἰεί) πολλὰ διδασκόμενος.

Auslese *f* ἡ ἐκλογή, eine ~ treffen, vornehmen ἐκλογὴν ποιεῖσθαι (M.), ἐκλέγειν.

auslesen 1. (auswählen) ἐκ-, ἐπιλέγειν (u. M.), αἱρεῖσθαι (M.), auserlesene Mannschaft ἐπίλεκτοι στρατιῶται. — 2. (zu Ende lesen) ἐξανα-, διαναγιγνώσκειν, διέρχεσθαι ἀναγιγνώσκοντα. [ρεσις.

Auslesen *n* ἡ ἔκλεξις. ἡ ἐκλογή, ἡ αἵρεσις, ἡ ἐξαί-

auslichten (einen Wald) διακαθαίρειν.

Auslichtung *f* ἡ διακάθαρσις.

ausliefern παρα-, ἐκ-, προδιδόναι (letzteres bsd. an den Feind), von Sachen auch: ἀποδιδόναι, ἐγχειρίζειν τινί τι (j-m etw. einhändigen).

Auslieferung *f* ἡ παρά-, ἐκ-, πρό-, ἀπόδοσις, gew. durch Verben, j-s ~ verlangen ἐξαιτεῖν (auch M.) τινα παρά τινος.

auslocken ἐξάγειν (herauslocken).

auslöschen I *trans.* 1. σβεννύναι, ἀπο-, κατασβεννύναι (z.B. Feuer), ἐξ-, διαλείφειν (eine Schrift u. dgl.). — 2. übtr. ἀφανίζειν, ἐξαφανίζειν, διαφθείρειν. — II *intr.* (aufhören zu brennen) σβέννυσθαι u. Kompos. (P.).

Auslöschung *f* ἡ σβέσις, ἡ κατάσβεσις, ἡ ἐξάλειψις, gew. durch Verben. [κληροῦν.

auslosen διαλαγχάνειν, διαδιδόναι κλήρῳ, ἀπο-, δια-

auslösen λύειν, ἀπο-, ἐκλύειν, λυτροῦσθαι (M.).

Auslosung *f* ἡ ἀπο-, διακλήρωσις, gew. durch Verben.

Auslösung *f* ἡ λύσις, ἡ ἀπόλυσις, ἡ λύτρωσις.

ausmachen 1. (herausmachen) ἐξορύττειν (Bäume u. dgl.), ἀφανίζειν, ἐξαλείφειν (Flecken u. dgl.), ἐκλεπίζειν (aus der Schale), ἐκκοκκίζειν (auskernen). — 2. (betragen) καθίστασθαι, ποιεῖν, ἀποτελεῖν, δύνασθαι, γίγνεσθαι, εἶναι, ὑπάρχειν. — 3. (beendigen) δια-, καταπράττειν, παύειν, ἐκ-, ἐπιτελεῖν. διαλύειν. — 4. (ausfindig machen) εὑρίσκειν, ἐξευρίσκειν, πορίζειν, ἐκπορίζειν. — 5. (bestimmen, entscheiden) κρίνειν, κατακρίνειν, διαγιγνώσκειν. — 6. mit j-m etw. ~ διακρίνε-

Digitized by Google

σθαί (M.) τι πρός τινα, συντίθεσθαί τι πρός τινα, ὁμολογεῖν τινι περί τινος. — 7. (von Bedeutung sein) διαφέρειν, das macht nichts aus οὐδὲν διαφέρει, οὐδεὶς φθόνος, es macht nicht viel aus οὐ πολὺ παραλλάττει.

ausmalen 1. ἀπεργάζεσθαι (M.), διαζωγραφεῖν (ein Bild). — 2. übtr. ἐπικοσμεῖν, καθ' ἓν ἕκαστον διέρχεσθαι.

Ausmarsch *m* ἡ ἔξοδος, ἡ πορεία, ἡ ὁρμή, ἡ ἐξέλασις, ἡ ἐξόρμησις, ἡ ἐκστρατεία.

ausmarschieren ἐξέρχεσθαι, πορεύεσθαι, ἐκστρατεύειν (a. M.), ἐξορμᾶν, ἔξοδον ποιεῖσθαι (M.), ἀναζευγνύναι.

ausmauern ἐξοικοδομεῖν λίθοις, ἐνοικοδομεῖν λίθους.

ausmeißeln 1. ἐκκολάπτειν. — 2. (mit dem Meißel bilden) ἐκγλύφειν.

ausmelken ἐξαμέλγειν.

ausmergeln κατατρύχειν, ἐκτρυχοῦν, ἀπισχναίνειν, καταπονεῖν.

ausmerzen ἐκβάλλειν, ἀποδοκιμάζειν, ἐκκρίνειν.

ausmessen 1. (das Maß ermitteln) μετρεῖν, ἐκ-, κατα-, ἀναμετρεῖν (auch M.), συμμετρεῖσθαι (M.). — 2. (nach dem Maße verteilen) ἀπο-, διαμετρεῖν.

Ausmesser *m* ὁ μετρητής.

ausmisten ἐκκοπρίζειν, ἐκκοπροῦν.

Ausmisten *n* ἡ ἐκκόπρωσις.

ausmitteln ἐξευρίσκειν, πορίζειν, ἐκπορίζειν, ἐξευπορεῖν, (durch Nachdenken) τεκμαίρεσθαι (M.), ἐπινοεῖν, was nicht auszumitteln ist ἀνεξεύρετος (2), ἀτέκμαρτος (2).

Ausmittelung *f* ἡ ἐξεύρεσις, ὁ πόρος, gew. durch Verben.

ausmöblieren κατα-, παρασκευάζειν.

ausmünden (von Flüssen) ἐμ-, εἰσ-, ἐκβάλλειν, ἐξιέναι (ἵημι), ἐκδιδόναι, ῥεῖν, προχεῖσθαι (P.).

ausmünzen κόπτειν.

ausmustern ἀποδοκιμάζειν, ἐκ-, ἀποκρίνειν.

Ausmusterung *f* ἡ ἀποδοκιμασία, ἡ ἔκκρισις.

Ausnahme *f* ἡ ἐξαίρεσις, ἡ ὑπεξαίρεσις, ohne ~ ὁμοίως, πάντως, ἐφεξῆς, alle ohne ~ πάντες ἑξῆς oder ἐφεξῆς, οὐδεὶς ὅστις οὐ, mit ~ von πλήν od. χωρίς od. ἐκτός m. *gen.*, eine ~ machen von etw. οὐ ταύτῃ ἔχειν, ἀνόμοιον εἶναί τινι, κεχωρίσθαι τινός, mit etw. ἐκκρίνειν, παραλείπειν, ἐξαίρετον ποιεῖν.

ausnahmslos ὁμοίως, πάντως, durch πᾶς.

ausnahmsweise παρὰ τὸ εἰωθός, παρὰ τὸ σύνηθες.

ausnehmen 1. (herausnehmen) ἐξαιρεῖν, (ein Tier ausweiden) ἐξαιρεῖν, ἐκκοιλιάζειν, ἐξεντερίζειν. — 2. (ausschließen) ὑπεξαιρεῖν, ἐξαίρετον ποιεῖν (auch M.), ἀφορίζειν, ἐκκρίνειν, παραλείπειν, ausgenommen πλήν, χωρίς, ἐκτός, ἔξω m. *gen.* — 3. sich ~, sich wie etw. ~ αἴσθησιν od. σχῆμα παρέχειν τινός, ὄψιν ἔχειν τινός, sich gut ~ καλὸν εἶναι ἰδεῖν od. ἀκούειν, εὐπρεπῶς od. καλῶς ἔχειν.

ausnehmend I *adj.* ἐξαίρετος (2), διαφέρων, δεινός, θαυμαστός, ἐπίσημος (2), ἐκπρεπής. — II *adv.* διαφερόντως, ἐξαιρέτως, ὑπερβαλλόντως, καθ' ὑπερβολήν.

ausnutzen καρποῦσθαί (M.) τι, τρυγᾶν τι, ἐργολαβεῖν ἔν τινι, κερδαίνειν τι ἔκ od. ἀπό τινος.

auspacken 1. (ausleeren) κενοῦν. — 2. (herausnehmen) ἐξαιρεῖν, ἐκτιθέναι, ἐκλαμβάνειν, προφέρειν.

auspárieren διακρούεσθαι (M.).

auspeitschen μαστιγοῦν, διαμαστιγοῦν, αἰκίζειν, πληγὰς ἐμβάλλειν.

Auspeitschung *f* ἡ μαστίγωσις, ἡ διαμαστίγωσις, gew. durch Verben.

auspfänden ἐνεχυράζειν τὰ χρήματά τινος, ῥυσιάζειν τινά.

Auspfändung *f* ἡ ἐνεχυρασία, ὁ ἐνεχυρασμός.

auspfeifen συρίττειν, δια-, ἐκσυρίττειν τινά, κατασυρίττειν τινός, ἐκκλώζειν τινά, ausgepfiffen werden συρίττεσθαι, ἐκπίπτειν.

Auspfeifen *n* ὁ συριγμός, ὁ κλωγμός.

auspflastern στρωννύναι λίθοις.

auspichen πιττοῦν, καταπιττοῦν.

auspicken ἐκκολάπτειν.

Auspizien *n/pl.* οἱ οἰωνοί, τὰ σημεῖα, günstige ~ καλὰ σημεῖα, unter günstigen ~ οἰωνοῖς χρησάμενος αἰσίοις.

ausplaudern ἐκ-, διαλαλεῖν, ἐξαγορεύειν (ἐξειπεῖν), ἐξαγγέλλειν, ἐκφέρειν.

Ausplaudern *n* ἡ ἐξαγγελία, gew. durch Verben.

ausplündern διαρπάζειν, ἄγειν καὶ φέρειν, λείαν ποιεῖσθαι (M.), συλᾶν (bsd. Tempel), ἀποσυλᾶν, σκυλεύειν (den getöteten Feind).

Ausplünderung *f* ἡ διαρπαγή, ἡ σύλησις, ἡ ἱεροσυλία (Tempelraub).

auspochen (Kleider u. dgl.) ἐκτινάσσειν, (e-n Schauspieler u. dgl.) θορυβεῖν, ἐπιθορυβεῖν, πτερνοκοπεῖν.

auspolieren ἀποξεῖν, übtr. ἀν-, ἐξεργάζεσθαι (M.).

auspolstern καταστρωννύναι.

ausposaunen δια-, ἐκκωδωνίζειν, διαφημίζειν, θρυλεῖν, διαθρυλεῖν.

ausprägen χαράττειν, ἐκτυποῦν, (Münzen) κόπτειν, übtr. ἐξομοργνύναι (auch M.) εἴς τι.

auspressen ἐκθλίβειν, ἐκπιέζειν, ἐκχυλίζειν, ἀπ-, ἐξιποῦν, (ein Geständnis durch die Folter) ~ βασανίζειν τινά, Tränen ~ ἐξάγειν od. ἐκκαλεῖσθαι (M.) δάκρυα, τιθέναι τινὰ δακρύοντα.

ausprügeln αἰκίζειν (u. M.), μαστιγοῦν, διαμαστιγοῦν, πληγὰς ἐμβάλλειν od. ἐντείνειν τινί.

auspumpen ἀντλεῖν, ἐξαντλεῖν.

ausputzen 1. δια-, ἐκκαθαίρειν (reinigen). — 2. (Bäume) κλαδεύειν. — 3. (ausschmücken) ἐπικοσμεῖν, καλλύνειν.

ausquetschen ἐκθλίβειν, ἐκπυρηνίζειν.

ausradieren ἐξαλείφειν.

ausrasen ἀπομαίνεσθαι (P.), παύεσθαι (M.) τῆς μανίας od. μαινόμενον.

ausräuchern 1. (mit Räucherwerk) ἐπι-, ὑποθυμιᾶν, θυμιάμασι καθαίρειν. — 2. (mit Rauch anfüllen) καπνίζειν, καπνοῦν, καπνῷ ἀναπληροῦν.

ausraufen τίλλειν, ἀπο-, ἐκ-, παρατίλλειν (letzteres an gewissen Teilen).

Ausraufen *n* ἡ τίλσις, ὁ ἀποτιλμός, gew. durch Verben.

ausräumen (ein Zimmer) ἐκκενοῦν, (Geräte) ἀποκινεῖν, ἀποσκευάζειν (u. M.).

Ausräumung *f* ἡ ἐκκένωσις, ἡ ἀποκίνησις, ἡ κάθαρσις, gew. durch Verben.

ausräuspern ἀπο-, ἐκχρέμπτεσθαι (M.).

Ausräuspern *n* ἡ ἀπόχρεμψις.

ausrechnen λογίζεσθαι, ἐκλογίζεσθαι (M.).

Ausrechnung *f* ὁ λογισμός, ὁ ἐκλογισμός.

ausrecken ὀρέγειν, διατείνειν, (in die Höhe) ἀνατείνειν, sich ~ σκορδινᾶσθαι (M.).

Ausrede *f* 1. (Vorwand) ὁ λόγος, ἡ πρόφασις. — 2. (Entschuldigung, Rechtfertigung) ἡ ἀπολογία, τὸ ἀπολόγημα.

ausreden 1. (die Rede beendigen) παύεσθαι (M.) τοῦ λόγου od. λέγοντα, j-n nicht ~ lassen ὑπολαμβάνειν τινὰ λέγοντα. — 2. j-m etw. ~ μεταπείθειν τινά, μεθιστάναι τινὰ λόγοις, λόγοις παρατρέπειν τινά τινος. — 3. sich ~ (herausreden) προφασίζειν τι. — 4. (sich satt reden) ἄχρι κόρου λέγειν.

ausregieren παύεσθαι (M.) oder ἐξίστασθαι oder παραχωρεῖν τῆς ἀρχῆς.

ausregnen: es hat ausgeregnet οὐκέτι ὕει.

ausreiben ἐκτρίβειν.

ausreichen ἀρκεῖν, δι-, ἐξαρκεῖν, mit etw. ~ ἱκανὸν ἔχειν τι, οὐ δεῖσθαι (P.) πλειόνων, ich reiche damit aus ἀρκεῖ μοι τοῦτο.

ausreißen I *trans.* ἐκρηγνύναι, ἐκτίλλειν (Haare u. dgl.), ἐκκοκκίζειν, ἀνασπᾶν (Pflanzen u. dgl.), (mit der Wurzel) ἐκριζοῦν. — II *intr.* (durch einen Riß entzweigehen) ῥήγνυσθαι, διαρρήγνυσθαι (P.), (Reißaus nehmen) ἀποδιδράσκειν, δραπετεύειν, φεύγειν, οἴχεσθαι, οἴχεσθαι φεύγοντα.

Ausreißen *n* ἡ ἀνάσπασις, (schnelle Flucht) ὁ δρασμός, gew. durch Verben.

Ausreißer *m* ὁ δραπέτης, (von Soldaten, Deserteur) ὁ ῥίψασπις (ιδος).

ausreiten ἐξελαύνειν, ἐξιππάζεσθαι, ἐξιππεύειν.

ausrenken ἐξαρθρεῖν (-οῦν), στρέφειν, διαστρέφειν, sich den Fuß ~ στρέφεσθαι (P.) τὸν πόδα, sich ~ (von Gliedern) ἐκπαλεῖν, ἐξαρθρεῖν, ausgerenkt ἐκπαλής, ἔξαρθρος (2), das ausgerenkte Glied τὸ ἐξάρθρημα (-ωμα).

Digitized by Google

Ausrenkung *f* ἡ ἐξάρθρησις (-ωσις), ἡ διαστροφή. ἡ ἐκβολή, ἡ ἔξωσις (*trans.*), ἡ ἐκπάλησις (*intr.*).
ausrichten (etw. veranstalten) κατα-, παρασκευάζειν, ἐπιτελεῖν, χορηγεῖν, διακοσμεῖν, (e-n Schmaus) ἑστιᾶν, (ausführen) ἀπο-, ἐπιτελεῖν, δια-, καταπράττειν (u. M.), ἀνύτειν, ἐξανύτειν (-ύειν), περαίνειν, (den Zweck erreichen, Wirkung haben) δύνασθαι, ἀνύτειν, nichts ~ ἀπρακτεῖν, ἄπρακτον γίγνεσθαι, ἀποτυγχάνειν, einen Gruß an j-n ~ λέγειν τινὶ χαίρειν παρά τινος, einen Auftrag ~ ποιεῖν od. πράττειν τὰ προστεταγμένα, λέγειν od. ἀπαγγέλλειν τὰ παρά τινος.
Ausrichtung *f* durch Verben.
ausrinnen ἐκρεῖν.
Ausritt *m* ἡ ἔλασις, ἡ ἐξέλασις.
ausroden ἐκπρεμνίζειν, ἐκριζοῦν.
ausrotten ἐκκόπτειν, ἐκριζοῦν, (vertilgen) ἀναιρεῖν, ἀφανίζειν, mit Stumpf und Stiel ~ ἐκπρεμνίζειν.
Ausrottung *f* ἡ ἐκκοπή, ἡ ἀναίρεσις, gew. durch Verben.
ausrücken ἐξελαύνειν, ἐξιέναι, ἐκστρατεύειν (u. M.), ἐξορμᾶν, ἐκπορεύεσθαι (P.), τὴν ἔξοδον ποιεῖσθαι (M.), ~ lassen ἐξ-, προάγειν.
Ausrücken *n* ἡ ἐξελασία, ἡ ἐκστρατεία.
Ausruf *m* ἡ ἀναβόησις (das Ausschreien), ἡ ἀνακήρυξις, τὸ κήρυγμα (durch den Herold).
ausrufen *intr.* βοᾶν, ἀναβοᾶν, φωνεῖν, ἀναφωνεῖν, ἀναφθέγγεσθαι (M.), *trans.* (laut verkündigen) κηρύττειν, ἀνακηρύττειν, zum Könige ~ βασιλέα ἀναγορεύειν.
Ausrufer *m* ὁ κῆρυξ (υκος), Amt des ~s ἡ κηρυκεία.
Ausruferin *f* ἡ κηρύκαινα.
Ausrufungszeichen *n* τὸ ἐπιφωνηματικόν.
ausruhen ἡσυχίαν ἄγειν, ἀναπαύεσθαι (M.) (von etw. ἔκ τινος), παῦλαν λαμβάνειν τινός, ~ lassen ἀνα-, διαναπαύειν. [zum ~).]
Ausruhen *n* ἡ ἀνάπαυλα, ἡ ἀνάπαυσις (ersteres auch Ort)
ausrupfen τίλλειν, ἀπο-, ἐκτίλλειν.
Ausrupfen *n* ἡ τίλσις.
ausrüsten παρα-, κατασκευάζειν, ὁπλίζειν, ἐξ-, καθοπλίζειν (letztere drei bes. von Soldaten), στέλλειν (bes. Schiffe, Flotte).
Ausrüstung *f* ἡ παρα-, κατασκευή, ἡ ὅπλισις, ἡ ἐξ-, καθόπλισις, ὁ ὁπλισμός, ὁ καθοπλισμός, (das, womit man ausgerüstet ist) τὰ ὅπλα, τὸ ὅπλισμα, ἡ σκευή, ἡ παρασκευή. [σπέρμα.]
Aussaat *f* 1. ὁ σπόρος, ἡ σπορά. — 2. (Same) τὸ
aussäen σπείρειν, δια-, ἐνσπείρειν.
Aussage *f* ὁ λόγος, τὰ λεγόμενα od. εἰρημένα, (eines Zeugen) ἡ μαρτυρία, (eines Berichterstatters) ἡ ἀπαγγελία, gew. durch b. Verben λέγειν u. ὁμολογεῖν, z.B. nach deiner ~ ἐξ ὧν σὺ λέγεις.
aussagen λέγειν, φάναι, ἀπαγγέλλειν, ἀφηγεῖσθαι (M.), (von einem Zeugen) μαρτυρεῖν, gegen j-n ~ καταμαρτυρεῖν τινος.
aussägen ἐκ-, ἀποπρίειν.
Aussatz *m* 1. ἡ λέπρα, ἡ λεπρότης (ητος), ἡ ἐλεφαντίασις, weißer ~ ἡ λεύκη, den ~ haben λεπρᾶν, λεπριᾶν, λεπροῦσθαι (P.), ἐλεφαντιᾶν. — 2. (~ im Spiel) ἡ ἔκθεσις, τὰ ἐκτεθέντα. [λεπροῦσθαι (P.).]
aussätzig λεπρός, ~ aussehend λεπρώδης, ~ werden
aussäubern δια-, ἐκκαθαίρειν.
aussaugen ἐκπίνειν, ἐκλάπτειν.
aussaugen ἐκθηλάζειν (aus der Brust), ἐκμύζειν, ἐκμυζᾶν, ἐκπίνειν, das Land ~ (von Pflanzen) καρπίζεσθαι (M.) τὴν γῆν, ἐπὶ καλάμῃ ἀροῦν, übtr. ταλαιπωρεῖν (auch von Personen). [πισμός.]
Aussaugen *n* ἡ ἐκμύζησις, ὁ ἐκμυζηθμός, ὁ καρ-
ausschälen ἐκλέπειν, ἐκλεπίζειν.
ausscharren ἐξ-, ἀνορύττειν, ἐκσκαλεύειν.
ausschauen προορᾶν.
ausschäumen ἀπ-, ἐξαφρίζειν, *intr.* auch P.
ausscheiden *trans.* ἐκ-, ἀπο-, διακρίνειν, ἀφορίζειν, ἀποχωρίζειν, *intr.* ἀπαλλάττειν (u. P.).
Ausscheidung *f* I *trans.* ἡ ἔκ-, ἀπόκρισις. — II *intr.* ἡ ἀπαλλαγή (z.B. aus dem Leben τοῦ βίου), gew. durch Verben.
ausschelten ἐπιπλήττειν τινί, λοιδορεῖν τινα, λοιδορεῖσθαι (M.) τινι.
ausschenken (Getränke nach dem Maße verkaufen) καπηλεύειν.
ausscheuern ἐκ-, διακαθαίρειν.
ausschicken ἀπο-, ἐκπέμπειν, ἀπο-, ἐξαποστέλλειν.
Ausschickung *f* ἡ ἐκπεμψις, ἡ ἀποστολή, gew. durch Verben.
ausschießen I *trans.* 1. (als ungeeignet beiseite lassen) ἀπο-, ἐκκρίνειν, ἀποδοκιμάζειν. — 2. j-m das Auge ~ βαλόντα ἀποστερεῖν τινα τοῦ ὀφθαλμοῦ, βαλόντα ἐκκόπτειν ὀφθαλμόν τινος. — II *intr.* 3. (von Pflanzen) βλαστάνειν, ἀναβλαστάνειν.
ausschiffen *intr.* ἐκπλεῖν, ἀνάγεσθαι (M. u. P.), ἀπαίρειν, *trans.* ἐκτιθέναι, (Mannschaften) ἐκ-, ἀποβιβάζειν, sich ~ ἀποβαίνειν.
Ausschiffen *n*, **Ausschiffung** *f* 1. (das Ausfegeln) ὁ ἔκπλους, ἡ ἀναγωγή. — 2. (das Ausfteigen ans Land) ἡ ἀπόβασις, gew. durch Verben.
ausschirren λύειν, ἀποζυγοῦν.
ausschlafen ἀπο-, ἐκκοιμᾶσθαι, ἐξεγείρεσθαι (P.), einen Rauſch ~ ἐκνήφειν ὕπνῳ, ἀποκραιπαλᾶν.
Ausschlag *m* 1. (der Wage) ἡ ῥοπή. — 2. (Entſcheidung, Erfolg) ἡ ῥοπή, ἡ κρίσις, einer Sache den ~ geben ῥοπὴν ἔχειν oder ποιεῖν πρός τι, ἀποτελεῖν τι. — 3. (der Haut) τὸ ἄνθος, τὸ ἐξάνθημα, ἡ ἐξάνθησις, τὸ ἔκζε(σ)μα, (am Munde) ἡ ἄφθα, (auf dem Kopfe) ὁ ἀχώρ (ῶρος).
ausschlagen 1. (herausſchlagen) ἐκκόπτειν, ἐκκρούειν. — 2. (inwendig beſchlagen) δια-, ἐπι-, ἐκκοσμεῖν. — 3. (etw. Angebotenes nicht annehmen) ἀπ-, διωθεῖσθαι, παραιτεῖσθαι, οὐ δέχεσθαι, οὐ προίεσθαί (ſämtlich M.) τι. — 4. (mit den Füßen) λακτίζειν, ἐκ-, ἀπολακτίζειν. — 5. (den erſten Schlag tun) ἄρχειν χειρῶν ἀδίκων, ὑπάρχειν. — 6. (vom Feuer) ἀναφλέγεσθαι, ἀναφέρεσθαι (P.), (von Gewächſen) δια-, ἐκ-, παραβλαστάνειν, παραφύεσθαι (-φῦναι), (von Geſchwüren und dergleichen) ἐξανθεῖν, ἐκθύειν, ψωριᾶν. — 7. zum beſſeren ~ συμφέρεσθαι (P.) ἐπὶ τὸ βέλτιον, zum Vorteil ~ καθίστασθαι εἰς τὸ δέον. — 8. (zu Ende ſchlagen, v. Herzen) παύεσθαι (M.) παλλόμενον od. ἀναπηδῶντα. — 9. (einen Ausgang haben) ἀποβαίνειν, πίπτειν. ἐκπίπτειν, κατασκήπτειν, ἀποκλίνειν, ῥέπειν.
Ausschlagen *n* ἡ ἔκκρουσις, ἡ ἐκκόσμησις, ἡ παραίτησις, τὸ λάκτισμα, ὁ λακτισμός, ἡ διαβλάστησις (der Unterſchied ergibt ſich aus den vorhergehenden Verben), gew. durch Verben.
ausschlappen ἐκλάπτειν.
ausschleifen 1. (gehörig ſchleifen) διακονᾶν. — 2. (durch Schleifen herausbringen) θήγοντα ἀφανίζειν τι.
ausschleudern ἀπο-, ἐκσφενδονᾶν.
ausschließen ἀπο-, ἐκκλείειν τινά τινος, ἐξείργειν, ἀπελαύνειν τινά τινος, ἀπομονοῦν, ἀποσχοινίζειν τινά τινος, οὐ δέχεσθαί (M.) τινα εἰς τι, ausgeſchloſſen ſein von etw. ἀπεληλαμένον od. ἄμοιρον εἶναί τινος, οὐ μετέχειν τινός, ſich von etw. ~ ἀπομονοῦσθαι (P.) τινος, φεύγειν τι.
ausschließend, ausschließlich I *adj.* ἴδιος, κύριος, μόνος. — II *adv.* ἰδίᾳ, κυρίως, οὐδὲν ἀλλ' ἤ.
Ausschließung *f* ἡ ἀπόκλεισις, gew. durch Verben.
ausschlüpfen ἐξέρπειν.
ausschlürfen ἐκ-, καταρροφεῖν.
Ausschluß: mit ~ πλήν, χωρὶς mit *gen.*
ausschmelzen ἐκχωνεύειν, ἐκτήκειν, *intr.* P.
ausschmieren δια-, περιχρίειν.
ausschmücken κοσμεῖν, ἐπι-, δια-, κατα-, ἐκκοσμεῖν, καλλωπίζειν, ποικίλλειν, διαποικίλλειν, καλλύνειν, κομμοῦν.
Ausschmückung *f* (als Handlung) ἡ κόσμησις. ἡ κατα-,

Digitized by Google

ἐκκόσμησις, gew. durch Verben, (als Sache) ὁ κόσμος, τὸ κόσμημα, τὸ καλλώπισμα, ἡ ποικιλία.
ausſchnarchen ἀπορέγχειν, παύεσθαι (M.) ῥέγχοντα.
ausſchnauben *trans.* ἀνα-, ἐκφυσᾶν, ἐκπνεῖν, *intr.* ἀναπνεῖν, ἐξαναπνεῖν, ἀναψύχεσθαι (P.).
ausſchnaufen ſ. die vorhergehenden Verben.
ausſchneiden ἐκτέμνειν, ἐκκόπτειν, (Bäume ~, ausſchneiteln) διακαθαίρειν, περιτέμνειν, περικόπτειν δένδρα. [Verben.]
Ausſchneiden *n* ἡ διακάθαρσις, ἡ περικοπή, gew. durch
ausſchneiteln (Bäume) ſ. ausſchneiden.
ausſchneuzen ἀπομύττειν, ſich ~ ἀπομύττεσθαι (M.).
Ausſchnitt *m* ἡ ἐκκοπή, ἡ ἔκτομή, τὸ ἀπότμημα.
ausſchnitzen γλύφειν. ἀναγλύφειν, διασμιλεύειν.
Ausſchnitzen *n* ἡ γλυφή.
ausſchöpfen δι-, ἐξαντλεῖν.
ausſchreiben 1. (abſchreiben) ἐγγράφειν. — 2. (vollſtändig ſchreiben) ὁλογραφεῖν, ἀκριβῶς γράφειν, ausgeſchrieben ὁλόγραφος (2), ὁλογράμματος (2). — 3. (öffentlich bekannt machen) προγράφειν, ἀνακηρύττειν, παραγγέλλειν, ἐπιτάττειν, eine Verſammlung ~ ἐπιτάττειν οb. ποιεῖσθαι (M.) ἐκκλησίαν οb. σύνοδον.
Ausſchreiben *n* ἡ πρόγραφή, τὸ πρόγραμμα, ἡ ἐπίταξις (auch von Steuern), τὸ ἐπίταγμα, τὸ παράγγελμα.
Ausſchreibung *f* (von Steuern) ſ. ausſchreiben.
ausſchreien I *trans.* 1. etw. ~ ἀνακηρύττειν, διαβοᾶν τι, ausgeſchrieen διαβόητος (2). — 2. j-n ~ καταβοᾶν τινος, διαβάλλειν τινά. — II *intr.* (aufhören zu ſchreien) παύεσθαι (M.) βοῶντα. [Verben.]
Ausſchreien *n* ἡ ἀνακήρυξις, ἡ διαβόησις, gew. durch
ausſchreiten διαβαίνειν, (vorwärts ſchreiten) προβαίνειν.
Ausſchuß *m* (von Männern) οἱ αἱρετοί οb. αἱρεθέντες, (engerer ~) οἱ ἔκκριτοι, (von Sachen) τὰ ἀποδοκιμασθέντα. [τῶν αἱρετῶν σύνοδος.]
Ausſchußverſammlung *f* ὁ τῶν αἱρετῶν σύλλογος, ἡ
ausſchütteln ἐκ-, ἀνασείειν.
ausſchütten ἐκ-, προχεῖν, ἐκβάλλειν, über etw. ~ καταχεῖν τινος, ſeinen Zorn über j-n ~ ἀποσκήπτειν τὴν ὀργὴν εἴς τινα, ich ſchütte mein Herz gegen j-n aus λέγω τινὶ τὰ πάντα ὅσα ἔχω ἐν θυμῷ. ſich vor Lachen ~ ἐκχεῖσθαι (P.) γέλωτι.
ausſchwären (vom Auge) ἑλκωθέντα ἀφανίζεσθαι (P.).
ausſchwatzen *trans.* ἐκλαλεῖν, ἐξαγορεύειν, ἐκφέρειν, ἐξαγγέλλειν, *intr.* (aufhören zu ſchwatzen) παύεσθαι (M.) τοῦ φλυαρεῖν οb. φλυαροῦντα.
ausſchweifeln δια-, περιθειοῦν.
Ausſchweifeln *n* ἡ περιθείωσις.
ausſchweifen I *trans.* 1. (eine gebogene Form geben) κυρτοῦν. — II *intr.* 2. (vom Wege) ἐκ-, παρεκφέρεσθαι, ἔξω φέρεσθαι, ἀποπλανᾶσθαι (ſämtlich P. u. mit *gen.*), ἔξω οb. ἐκτὸς δρόμου φέρεσθαι (P.) οb. πίπτειν. — 3. (in moraliſcher Hinſicht) ὑπερβάλλειν τὸ μέτριον, ὑπερβάλλειν ἔν τινι, ἀσελγαίνειν, ἀκολασταίνειν, ἀκολάστως οb. ἀκράτως ἔχειν, τρυφᾶν, παρεκφέρεσθαι (P.) πέρα τοῦ μέτρου, ἀσωτεύεσθαι, ἀκρατεύεσθαι (M.).
ausſchweifend ἀκόλαστος (2), ἄμετρος (2), ἀσελγής, ἄσωτος (2), ~e Lebensart ἡ ἀσωτεία, ἡ εἰς τὴν δίαιταν παρανομία.
Ausſchweifung *f* ἡ ἀσέλγεια, ἡ ἀκράτεια, ἡ ἀκολασία, eine begangene ~ τὸ ἀκολάστημα, τὸ ὕβρισμα, (im Trinken) περὶ πότους, (in der Liebe) περὶ ἔρωτας.
ausſchwelgen παύεσθαι (M.) τῆς ἀσωτείας.
ausſchwenken ἐκσείειν.
ausſchwingen λικμᾶν, ἀνικμᾶν, λικμῶντα καθαίρειν.
ausſchwitzen ἀφ-, δι-, ἐξιδροῦν, ἱδίειν, Harz ~ ἐξικμάζειν, δακρυρροεῖν, ἐκ-, ἀποδακρύειν, ἀποστάζειν. ἀπολείβειν.
ausſegeln ἐκπλεῖν, ἀνάγεσθαι (M. u. P.), ἀπαίρειν.
ausſehen I *intr.* 1. εἶναι ἰδεῖν, φαίνεσθαι (P.), εἶδος ἔχειν, τὴν ὄψιν παρέχειν οb. ἔχειν, τὸ σχῆμα ἔχειν, ſauer ~ δριμὺ ὁρᾶν, neidiſch ~ φθονερὰ βλέπειν, geſund ~ εὐχροεῖν. ἀκμάζειν τὸ σῶμα. ſchwarz, rot u. dgl. ~ μέλαιναν, ἐρυθρὰν und dgl. τὴν χρόαν ἔχειν, er ſieht gut aus καλῶς ἔχει, wie etw. ~ εἶδος οb. σχῆμα παραπλήσιον ἔχειν τινί, ὅμοιον εἶναί τινι, ἐοικέναι τινί, es ſieht aus als ob δοκεῖ mit *inf.*, ἐοικέναι mit *dat.* des *part.* οb. mit dem *inf.* — 2. (ausſchauen) προορᾶν, von einem Orte aus eine Ausſicht in die Ferne haben ἐπὶ πολὺ ἐξικνεῖσθαι τῇ ὄψει. — II *trans.* 3. ſich die Augen ~ ἀμβλύνεσθαι (P.) τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀποβλέποντα εἴς τι.
Ausſehen *n* τὸ εἶδος, τὸ σχῆμα, ἡ ὄψις, ἡ ἰδέα, gutes ~ ἡ εὐχροια, ſchlechtes ~ ἡ κακόχροια, von gutem ~ εὔχρους, von ſchlechtem ~ κακόχρους.
ausſehend τὸ εἶδος ἔχων, δοκῶν, φαινόμενος, weit ~ ἐκτεταμένος. ἀμφίβολος (2).
ausſeigen, ausſeihen ἀπ-, διηθεῖν.
ausſeimen: den Honig ~ ἀνατήκειν τὸ μέλι.
aus ſein 1. (zu Ende ſein) διαπεπρᾶχθαι, τέλος ἔχειν, πεπαῦσθαι, es iſt aus mit mir ἀπόλωλα. — 2. auf etw. ~ (auf etw. ausgehen) διώκειν τι. — 3. auswärts ſein ἀπεῖναι, ἀπογίγνεσθαι. — 4. (ausgelöſcht ſein) ſ. ausleeren, auslöſchen.
außen ἔξω, ἐκτός, von ~ ἔξωθεν, nach ~ εἰς τὸ (τὰ) ἔξω.
ausſenden ἐκπέμπειν, ἀποστέλλειν. [δρώμενα.]
Außendinge *n/pl.* τὰ ἔξω (ἔξωθεν), τὰ ἐκτός, τὰ
Ausſendung *f* ἡ ἐκπεμψις, ἡ ἐκπομπή, gew. durch Verben.
Außenſeite *f* τὸ (τὰ) ἔξωθεν, τὸ (τὰ) ἔξω, τὸ σχῆμα.
Außenwelt *f* τὰ ἐκτὸς ἡμῶν, τὰ ὁρώμενα.
Außenwerke *n/pl.* τὰ προτειχίσματα.
außer I *prp.* 1. (außerhalb) ἔξω, ἐκτός mit *gen.*, ~ Landes ſein ἀπο-, ἐκδημεῖν, ~ ſich ſein ἐκτὸς (ἔξω) ἑαυτοῦ εἶναι οb. γίγνεσθαι, ἐκπλαγῆναι. ἐξίστασθαι, ganz ~ ſich ſein ὑπερεκπλαγῆναι, über etw. τι οb. ἐπί τινι, j-n ~ ſich bringen ἐξιστάναι τινὰ ἑαυτοῦ οb. τοῦ φρονεῖν, ἐκπλῆττειν τινά, ~ acht laſſen ἀμελεῖν τινος, ~ Atem ſein ἄπνευστον εἶναι. — 2. (ausgenommen) πλήν, χωρίς, ἄνευ, ἐκτός mit *gen.* — 3. bei Vergleichungen (neben) παρά m. *acc.* — II *cj.* πλήν, εἰ μή, ὅτι μή, nach Negationen ἀλλ' ἤ, πλὴν ἀλλ' ἤ, ~ daß ἀλλ' ὅτι. ἀλλ' ἤ ὅτι, ~ wenn πλὴν εἰ. ~ inſofern daß πλὴν ὅσα.
außeramtlich *adj.* ἴδιος, *adv.* ἰδίᾳ.
außerdem πρὸς τούτοις πρὸς δέ, προσέτι, χωρὶς oder ἔξω τούτων, ἔτι δέ.
Äußere *n* τὸ (τὰ) ἔξω oder ἔξωθεν oder ἐκτός, (die ~ Form) τὸ σχῆμα, τὸ εἶδος, ἡ ὄψις, ἡ περικοπή, ein ſchönes ~ ἡ εὐσχημοσύνη, von ſchönem ~n εὐσχήμων.
äußere, äußerlich ὁ, ἡ, τὸ ἔξω οb. ἔξωθεν οb. ἐκτός. ἐξωτερικός, die ~en Teile τὰ ἐκτός.
außerehelich νόθος (3 οb. 2).
außergerichtlich ὁ, ἡ, τὸ ἄνευ δίκης.
außerhalb ἔξω, ἔξωθεν, ἐκτός mit *gen.*
äußern δηλοῦν, δεικνύναι, ἐπιδεικνύναι, φανερὸν οb. δῆλον ποιεῖν, ſeine Meinung ~ ἀποφαίνεσθαι (M.) τὴν γνώμην, Zorn, Furcht uſw. ~ φαίνεσθαι (P.) οb. φανερὸν εἶναι ὀργιζόμενον, περίφοβον ὄντα, ſich ~ (erſcheinen, ſich zeigen) φαίνεσθαι (P.), δηλοῦσθαι (P.), φανερὸν γίγνεσθαι. in Reden uſw. ſich ~ λέγειν. γνώμην ἀποφαίνεσθαι οb. ἀποδείκνυσθαι (M.) περί τινος, ſich gegen j-n ~ δηλοῦν περί τινός τινι οb. πρός τινα.
außerordentlich I *adj.* ὑπερβάλλων, ὑπερφυής, οὐκ ὁ τυχών, διαφέρων, θαυμάσιος, θαυμαστός, δεινός, μέγιστος, παράδοξος (2). — II *adv.* πάνυ, διαφερόντως. δεινῶς, ὑπερβαλλόντως. ὑπερφυῶς, μάλιστα, εἰς oder καθ' ὑπερβολήν.
äußerſt I *adj.* (zuletzt, letzter) ὕστατος, ἔσχατος. (von der Entfernung) ἐξώτατος, (von der Höhe) ἄκρος, ἀκρότατος. ἔσχατος. — II *adv.* ἐσχάτως. ὑπερβαλλόντως, aufs ~e εἰς τὸ (τὰ) ἔσχατον(α), im ~en Elend ſein τὰ ἔσχατα πάσχειν, in ~er Gefahr ſein ἐν ἐσχάτῳ κινδύνῳ εἶναι. ἐσχάτως διακεῖσθαι, das Äußerſte wagen

Digitized by Google

περὶ ψυχῆς τρέχειν, etw. aufs ~e treiben προέρχεσθαι εἰς τὸ ἔσχατόν τινος.

Äußerung *f* ἡ δήλωσις, ἡ φανέρωσις, ἡ ἐπίδειξις, gew. durch die Verben, (das, was man äußert) ὁ λόγος, τὸ ῥῆμα, eine ~ tun γνώμην ἀποφαίνεσθαι (M.), ~ des Wohlwollens τὸ ἔνδειγμα εὐνοίας.

außerweſentlich ὁ, ἡ, τὸ ἔξωθεν, ὁ, ἡ, τὸ ἔξω τοῦ πράγματος, ὁ, ἡ, τὸ τυχών (οὖσα, όν).

ausſetzen I *trans.* 1. (herausſetzen) ἐκ-, προτιθέναι, ausgeſetzt ſein ἐκκεῖσθαι, zur Schau ~ ἐπιδεικνύναι (u. M.), aus Land ſetzen ἀπο-, ἐκβιβάζειν. — 2. (beſtimmen) προ-, κατατιθέναι, τάττειν, ausgeſetzt ſein (von e-m Preiſe) προκεῖσθαι, (von e-m Gehalte) ἐκκεῖσθαι. — 3. (unterbrechen) ἐπέχειν, διαλείπειν τι. — 4. etw. an jem. ~ (tadeln) μέμφεσθαί (M.) τινί τι, κακίζειν τινά, woran nichts auszuſetzen iſt οὐ μεμπτός, ἄμεμπτος (2). — 5. (bloßſtellen, preisgeben) z.B. ein Kind ἐκτιθέναι, προδιδόναι, j-n e-r Gefahr ~ περιβάλλειν τινὰ κινδύνῳ, ſich e-r Sache ~ ὑπέχειν ob. ὑφίστασθαί τι (auf ſich nehmen), παρέχειν ἑαυτόν m. *inf.* (abſichtlich oder nach freiem Entſchluß), ἐπάγεσθαί ob. περιβάλλεσθαί (M.) τι (ſich zuziehen, z.B. Neid φθόνον), ſich dem Gelächter, der Schande u. dgl. ~ γέλωτα, αἰσχύνην ὀφλισκάνειν. — II *intr.* (ſtille ſtehen) δια-, ἐπιλείπειν.

Ausſetzung *f* ἡ ἔκθεσις, ἡ πρόθεσις, ἡ ἐπίδειξις, ἡ ἐκβίβασις, eines Preiſes ἡ προθήκη, ἡ καταβολή, eines Gehaltes ἡ τάξις, ἡ σύνταξις, (Stillſtand) ἡ διάλειψις, gew. durch Verben.

Ausſicht *f* 1. ἡ ἀπ-, πρόοψις, ἡ θέα, ~ auf etw. haben προ-, ἐφ-, καθορᾶν τι, ſ. ausſehen 2. — 2. übtr. ἡ ἐλπίς (ίδος), ἡ προσδοκία, ~ haben ἐλπίδα ob. ἐλπίδας ἔχειν, ἐν ἐλπίδι εἶναι mit *inf. fut.*, in ~ ſtellen προτιθέναι τινὶ ἐλπίδα, εἰς ἐλπίδας καθιστάναι τινά, in ~ ſtehen ἐπισημαίνειν, ὑποφαίνεσθαι (P.), μέλλειν.

ausſieben κοσκινεύειν, κοσκινίζειν, ὑποσείειν, διασήθειν.

ausſieden *trans.* ἐξέψειν, Silber ~ καθαίρειν ἄργυρον, **ausſingen** *trans.* ᾄδοντα περαίνειν. *intr.* ᾄδοντα παύεσθαι (M.).

ausſinnen 1. ἐξευρίσκειν, μηχανᾶσθαι (M.), ἐκτεχνᾶσθαι (M.), ἐκπορίζειν. — 2. (durch Nachdenken hervorbringen) δια-, ἐκφροντίζειν, ἐπινοεῖν, πλάττειν.

ausſöhnbar καταλλακτικός, εὐδιάλλακτος (2).

ausſöhnen ἐξιλάσκεσθαι, ἐξιλεοῦν (bſd. die Gottheit), δι-, κατ-, συναλλάττειν, miteinander ~ διαλλάττειν, διαλύειν πρὸς ἀλλήλους, ſich mit j-m ~ διαλύεσθαι (M. und P.), καταλλάττεσθαι (P.) πρός τινα.

Ausſöhnung *f* ἡ ἐξίλασις, ὁ ἐξιλασμός, ἡ κατ-, συν-, διαλλαγή, ἡ διάλυσις.

ausſondern ἐκ-, ἀποκρίνειν, ἀπο-, ἐκλέγειν, ἀπομερίζειν, ἀφορίζειν.

Ausſonderung *f* ἡ ἀπό-, ἔκκρισις, ἡ ἔκλεξις, ἡ ἐκλογή, **ausſpähen** κατοπτεύειν, κατασκοπεύειν.

Ausſpäher *m* ὁ κατόπτης, ὁ πρό-, κατάσκοπος.

Ausſpähung *f* ἡ κατασκοπή.

ausſpannen 1. (ein Tuch, eine Decke u. dgl.) τείνειν. ἐκ-, ἀπεκτείνειν. — 2. (auseinanderfalten) ἀναπετάννύναι. — 3. (abſpannen) ἀπο-, ἀναζυγοῦν, λύειν.

Ausſpannung *f* ἡ ἔκτασις, ἡ λύσις, gew. durch Verben.

ausſpeien 1. (ausſpucken) ἀπο-, ἐκπτύειν. — 2. (ausbrechen) ἐξεμεῖν, ἀνερεύγειν. — 3. (auswerfen aus dem Körper) ἀναπέμπειν, ἀναφέρειν. ἀναφυσᾶν, z.B. Blut ~ ἀναφέρειν ob. ἀνάγειν αἷμα, Feuer ~ ἀποπνεῖν πῦρ.

Ausſpeien *n* τὸ ἀποπτύειν, ἡ ἀναπομπή, ἡ ἀναφορά, gew. durch Verben.

ausſpeiſen κατεσθίειν.

ausſpenden διαδιδόναι, διανέμειν (τί τισι).

Ausſpendung *f* ἡ διάδοσις, ἡ διανομή.

ausſperren ἀποκλείειν.

Ausſperrung *f* ἡ ἀπόκλεισις.

ausſpielen 1. (durch Lotterie u. dgl.) ἐκκυβεύειν, διαλαγχάνειν. — 2. (der Erſte beim Spielen ſein) ἐξάρχειν κυβεύοντα, ein Muſikſtück ~ παραίνειν τὸ κροῦσμα, τέλος ἐπιτιθέναι τῷ κρούσματι.

Ausſpielen *n*, **Ausſpielung** *f* ἡ διάληξις, gew. durch Verben.

ausſpinnen 1. einen Faden ~ κατάγειν τὴν κρόκην, μηρύεσθαι (M.). — 2. übtr. (weitläufig auseinanderſetzen) ἀποτείνειν μακρὸν λόγον περί τινος, παρατείνειν μῦθον.

ausſpionieren ſ. ausſpähen, auskundſchaften.

ausſpotten χλευάζειν τινά, καταγελᾶν τινος, ἐντρυφᾶν, ἐμπαίζειν τινί.

Ausſpottung *f* ἡ χλευασία, ὁ χλευασμός, ὁ καταγέλως (ωτος).

Ausſprache *f* 1. (das Ausſprechen) ἡ προφορά, ἡ ἐκφώνησις. — 2. (Art, wie ein Wort ausgeſprochen iſt) ἡ ἠχή, ſchlechte ~ ἡ κακοστομία.

ausſprechen 1. ἐκφωνεῖν. ἐκ-, προφέρειν. φθέγγεσθαι (M.), laut ~ παρατείνειν, kurz ~ βραχύνειν. συστέλλειν. — 2. (zu erkennen geben, durch Worte ausdrücken) εἰπεῖν, κατ-, ἐξειπεῖν. δηλοῦν, ἀποφαίνεσθαι (M.), ἐξηγεῖσθαι (M.), (ein Urteil) κατακρίνειν. διαγιγνώσκειν, ἀποφαίνεσθαι, ſich ~ ἀποφαίνεσθαι τὴν γνώμην, δῆλον γίγνεσθαι, δηλοῦν, nicht auszuſprechen ἄρρητος (2), λόγου μείζων oder κρείττων.

ausſpreizen διαπλίττειν, διατείνειν, (die Beine) δια-, περιβαίνειν, (die Schenkel) διαμηρίζειν.

ausſprengen 1. ἀπο-. ἐκκόπτειν. ἀποσπᾶν. — 2. (von Flüſſigkeiten) δια-, ἐκχεῖν. — 3. (ein Gerücht) διαδιδόναι, δια-, ἐνσπείρειν, διαθρυλεῖν, διαθρεῖν.

Ausſprengung *f* durch Verben.

ausſpringen ἀπορ-, περιρρήγνυσθαι (P.), ſich den Fuß ~ ἀλλόμενον διαστρέφειν τὸν πόδα.

ausſpritzen 1. ἀπορ-, ἐκραίνειν, ἐκ-, ἀναφυσᾶν (aus Mund und Naſe herausſchnauben), ἀποπυτίζειν (mit dem Munde), etw. mit etw. ~ ἐγκλύζειν τί τινι. — 2. (ſpritzend ausleeren) κατασβεννύναι ὕδωρ ἐπιρραίνοντα.

ausſproſſen ἐκβλαστάνειν.

Ausſprößling *m* τὸ ἐκβλάστημα.

Ausſpruch *m* 1. ὁ λόγος, τὸ λεχθέν. τὸ εἰρημένον, ἡ ῥῆσις, τὸ ῥῆμα. — 2. (Sentenz) ἡ γνώμη, τὸ ἀπόφθεγμα, (eines Orakels) ὁ χρησμός, τὸ μάντευμα, (des Richters) ἡ κρίσις, ἡ ψῆφος, einen ~ tun (als Richter) κρίσιν ob. διάγνωσιν ποιεῖσθαι (M.). δικάζειν, τὴν ψῆφον τίθεσθαι, (vom Orakel) δηλοῦν, ἀναιρεῖν, oft auch durch den bloßen Artikel, wenn der Ausſpruch ſelbſt angeführt oder der Urheber bezeichnet wird, z.B. der ~ ‚erkenne dich ſelbſt' τὸ γνῶθι σαυτόν, der ~ des Sokrates τὸ τοῦ Σωκράτους.

ausſprudeln *trans.* ἀναπέμπειν, ἀναδιδόναι, *intr.* ἐξάττειν, ἀναβλύζειν.

ausſprühen I *trans.* ἀναπέμπειν καὶ διασκεδαννύναι, Funken ~ σπινθηρίζειν. — II *intr.* ἐξάττειν.

ausſpucken ἀνα-, ἀπο-, ἐκπτύειν, ἀποπυτίζειν, vor j-m ~ καταπτύειν τινός, διαπτύειν τινά, dabei ~ ἐπιχρέμπτεσθαί (M.) τινι.

Ausſpucken *n* ἡ πτύσις, ὁ πτυσμός, ἡ ἐκβολή.

ausſpülen ἀνα-, ἐκ-, ἀποπλύνειν, δια-, ἐκ-, ὑποκλύζειν, ſich den Mund ~ διακλύζεσθαι (M.) τὸ στόμα, ſich die Kehle ~ ἀναγαργαρίζεσθαι (M.), ἀνακογχυλιάζειν, (vom Fluſſe) ὑποκλύζειν.

Ausſpülen *n* ὁ διακλυσμός, ὁ ἀνακογχυλιασμός, gew. durch Verben.

ausſpüren ἐρευνᾶν, ἐξερευνᾶν, ἐξ-, ἀνιχνεύειν, (vom Hunde) ἀνευρίσκειν τῇ ὀσμῇ, ἐκρινίζειν, ῥινηλατεῖν.

Ausſpürung *f* ἡ ἔρευνα, ἡ ῥινηλασία, ἡ ἐξίχνευσις, gew. durch Verben.

ausſtaffieren ſ. ausſtatten.

Ausſtand *m* 1. etwa: τὸ παύεσθαι ἔργων. — 2. τὰ ὀφειλόμενα χρήματα, τὸ ὀφειλόμενον χρέος.

ausſtatten χορηγεῖν. κοσμεῖν, ἐπικοσμεῖν, κατασκευάζειν, κατακοσμεῖν τινά τινι, διαποικίλλειν τί τινι, eine Tochter ~ ἐκδιδόναι θυγατέρα.

Ausſtattung *f* 1. ἡ σκευασία, ἡ κατα-, παρασκευή, ἡ κόσμησις, ἡ κατακόσμησις, ἡ χορηγία, (einer Braut) ἡ ἔκδοσις. — 2. (Mitgift) ἡ προῖξ (κός), ἡ φερνή,

Digitized by Google

ohne ~ ἄπροικος (2), ἀνέκδοτος (2), eine ~ mitgeben προῖκα ἐπιδιδόναι παρ' ἑαυτοῦ.
ausstäupen μαστιγοῦν.
ausstechen ἐξορύττειν (die Augen), ἐκκεντεῖν, ἐκκόπτειν, (mit d. Grabstichel) γλύφειν, j-n ~ (übtr.) παρωθεῖν, ὑπερβάλλειν τινά τινι.
ausstecken αἴρειν (z.B. eine Fahne, ein Signal), ἐκ-, προτιθέναι (ein Ziel), ausgesteckt sein ἐκ-, προκεῖσθαι.
ausstehen I *intr.* 1. (feil sein) ἐκ-, προκεῖσθαι. — 2. (von Geld) ich habe Gelder ~ χρήματα oder χρέος ὀφείλεταί μοι. — II *trans.* (aushalten, ertragen) ὑπομένειν, ὑφίστασθαι, ὑποφέρειν, ἀνέχεσθαι, καρτερεῖν, πάσχειν, j-n nicht ~ können οὐ φέρειν, μισεῖν τινα, ἀποδοκιμάζειν.
aussteigen ἐκ-, κατα-, ἀποβαίνειν. ~ lassen ἐκβιβάζειν.
Aussteigen *n* ἡ ἔκβασις.
ausstellen προτιθέναι (bsd. eine Leiche), δια-, ἐκτιθέναι, ἐπιδεικνύναι (Waren u. dgl.), καθιστάναι, τάττειν (Wachen), ausgestellt sein προ-, ἐκκεῖσθαι, schriftlich ~ γράφειν, ein Zeugnis ~ μαρτυρεῖν τινι διὰ γραμμάτων, s. auch aussetzen, tadeln.
Ausstellung *f* 1. ἡ πρόθεσις (bsd. von Leichen), ἡ διάθεσις, ἡ ἐπίδειξις (von Waren u. dgl.), ἡ κατάστασις (von Wachen), gew. durch Verben. — 2. (Tadel) ἡ μέμψις, ὁ ψόγος, eine ~ gegen etw. machen καθάπτεσθαί (M.) τινος, ψέγειν τι.
aussterben ἐξαποθνήσκειν, ἀφανίζεσθαι (P.), (von Häusern) ἐξερημοῦσθαι, κενοῦσθαι (P.), ausgestorben κενός, ἔρημος (2 u. 3).
Ausstever *f*, **aussteuern** s. Ausstattung, ausstatten.
ausstopfen ἐμβύειν, διανάττειν τί τινι, ἐμπιμπλάναι τί τινος.
ausstoßen I *trans.* 1. (herausstoßen, herausschlagen) ἐξωθεῖν, ἐκκρούειν, ἐκκόπτειν. — 2. (hinaustreiben, -treiben) ἐξωθεῖν, ὠθεῖν ἔξω, ἐκβάλλειν, ἀπελαύνειν, (aus einer Gesellschaft oder einem Verein) ἐκβάλλειν, ἀπελαύνειν, ἐκκρίνειν, ἀποδοκιμάζειν, ἐκφυλλοφορεῖν, ἐκκηρύττειν, einen Buchstaben ~ ἐξαιρεῖν od. ἐκθλίβειν γράμμα, einen Laut ~ ἀφιέναι φθόγγον, προΐεσθαι oder ῥηγνύναι φωνήν, ein Wort ~ ἐκβάλλειν, ἰέναι u. ἀφιέναι λόγον, Schmähreden ~ λοιδορεῖσθαι (M.), Seufzer ~ ἀναφέρειν στεναγμούς, ἀναστενάζειν, Verwünschungen ~ ἀφιέναι ἀράς, καταράσθαι (M.) τινος, Klagen ~ ἀναβοᾶν εἰς οἰμωγήν, ἀνοιμώζειν. — II *intr.* 3. auf j-n zustoßen ἐπιφέρεσθαί (P.) τινι. — 4. den ersten Stoß tun πρότερον πλήττειν oder παίειν.
Ausstoßung *f* ἡ ἔκκρουσις, ἡ ἐκβολή, sonst durch Verben.
ausstrahlen ἐκλάμπειν, ἀπαυγάζειν.
ausstrecken ἀνα-, ἐκ-, ἀπο-, προτείνειν, ὀρέγειν (bsd. die Hand), die Hand nach etw. ~ διατείνειν ob. ὀρέγειν τὴν χεῖρα ἐπί τι, ὀρέγεσθαι, ἐπορέγεσθαί (P.) τινος, die Beine ~ ἀποτείνειν τὰ σκέλη, sich ~ (niederlegen) κατακεῖσθαι, mit ausgestreckten Armen ὀρέγδην.
Ausstreckung *f* ἡ ἔκτασις, gew. durch Verben.
ausstreichen δι-, ἐξαλείφειν, διαγράφειν, leicht auszustreichen εὐεξάλειπτος (2).
Ausstreichung *f* ἡ ἐξάλειψις, besser durch Verben.
ausstreiten 1. j-m etw. ~ (durch Streiten aus dem Sinne bringen) ἐρίζοντα ἀποτρέπειν τινά τινος, ich lasse mir das nicht ~ οὐ παίδομαι, οὐκ ἀποτρέπομαι (P.) τῆς γνώμης. — 2. (aufhören zu streiten) παύεσθαι (M.) μαχόμενον ob. τοῦ μάχεσθαι.
ausstreuen σπείρειν, δια-, κατασπείρειν. Samen ~ σπέρμα καταβάλλειν, übtr. (z.B. ein Gerücht) ἐνσπείρειν, διαδιδόναι, διαφρυλεῖν.
Ausstreuung *f* ἡ διασπορά, ἡ διάδοσις, gew. durch Verben.
ausstriegeln ἀποστλεγγίζειν.
ausströmen 1. ἀπορ-, ἐκρεῖν. — 2. (sich ergießen, von Flüssen) ἐκβάλλειν, ἐμβάλλειν εἰς.
Ausströmung *f* ἡ ἀπορροή, ἡ ἀπόρροια, ἡ ἐκροή, ὁ ἔκρους, (von Flüssen) ἡ ἐκβολή, (von der Luft) ἡ ἀποφορά.
ausstudieren 1. (ausfinnen) ἐξευρίσκειν, διαφροντίζειν. — 2. (genau kennen lernen) ἐξεπίστασθαι. ἀκριβῶς γιγνώσκειν. διακριβοῦν. ἐκμανθάνειν. — 3. (die Studien vollenden) ἐξίστασθαι τῆς παιδείας. ἀκριβοῦν τὰ παιδεύματα.
ausstürmen ἀποχειμάζειν.
aussuchen 1. (wählen) κρίνειν, αἱρεῖσθαι (M.), ἐκλέγειν, ἐκλαμβάνειν. — 2. (durchsuchen) ἀναζητεῖν, ἐξετάζειν.
Aussuchung *f* ἡ αἵρεσις, ἡ ἐκλογή, ἡ ἐξέτασις, ἡ διαζήτησις, gew. durch Verben.
aussühnen: eine Schuld ~ ἄγος ἐλαύνειν. ἀφοσιοῦσθαι (M.), καθαγνίζειν.
austäfeln σανιδοῦν, (mit getäfelter Arbeit versehen) φατνοῦν.
austanzen 1. (einen Tanz) ἐξορχεῖσθαι (M.). — 2. (aufhören zu tanzen) ἀποπαύεσθαι (M.) τῆς ὀρχήσεως oder ὀρχούμενον.
austapezieren κοσμεῖν ob. ἐπι-, ἐκκοσμεῖν ταπίσιν.
Austausch *m* ἡ ἀλλαγή, ἡ ἀντ-, ἀντικαταλλαγή, ἡ ἀμοιβή, ἡ ἀνταμοιβή.
austauschen ἀμείβειν, ἀλλάττεσθαι, κατ-, ἀνταλλάττεσθαι (M.), μεταβάλλειν (etw. gegen etw. τί τινος ob. τι πρός τι), gegenseitig ~ ἀντιδιαλλάττεσθαι (M.).
Austauschung *f* s. Austausch.
austeilen διανέμειν, διαδιδόναι, ἀπο-, διαμερίζειν, (als Geschenk) διαδωρεῖσθαι (M.). (durchs Los) διακληροῦν.
Austeilung *f* ἡ διανομή, ἡ διάδοσις, ὁ διαμερισμός, (durchs Los) ἡ διακλήρωσις. gew. durch Verben.
Auster *f* τὸ ὄστρειον (ὄστρεον), τὸ λιμνόστρεον, τὸ τῆθος.
austerartig ὀστρε(ι)ώδης.
Austerbänke *f/pl.* τὰ λιμνόστρεα.
Austerfang *m* ἡ ὀστρείων θήρα.
Austerschale *f* τὸ τοῦ ὀστρείου ὄστρακον.
austilgen ἀφανίζειν, ἀναιρεῖν, (Feuer) κατασβεννύναι. (eine Schrift) ἐξαλείφειν, διαγράφειν. (eine Schmach) ἀποτρίβεσθαι (M.), (Gesetze u. dgl.) καταλύειν, (durch Mord) ἀναιρεῖν.
Austilgung *f* ἡ ἀφάνισις, ἡ κατάλυσις, besser durch Verben.
austoben ἀποβράττειν, ἀνιέναι (nachlassen, auch M.), (von Leidenschaftlichen u. Rasenden) ἀπομαίνεσθαι (P.). λήγειν ob. ἀνιέναι ob. παύεσθαι (M.) τῆς μανίας. πραΰνεσθαι, καταπραΰνεσθαι (P.).
austönen οὐκέτι ἠχεῖν.
austraben διατροχάζειν, τῷ αὐτοφυεῖ δρόμῳ φέρεσθαι (P.).
Austrag *m* ἡ κατάκρισις.
austragen 1. (herausstragen) ἐκφέρειν. ἐκκομίζειν. — 2. (durch Reden verbreiten) ἐκφέρειν, ἐξεπεῖν, ἐξαγγέλλειν, διαφρυλεῖν. — 3. j-n ~ (verleumden) διαβάλλειν τινά. — 4. (betragen) ἀποτελεῖν. δύνασθαι, das trägt nichts aus οὐδὲν διαφέρει. — 5. (die Leibesfrucht ~) ἐκ-, διαφέρειν, τελεσφορεῖν. einen Rechtshandel ~ διαδικάζεσθαι (M., von der Partei), διαδικάζειν (vom Richter).
Austragen *n*, **Austragung** *f* ἡ ἐκφορά, ἡ διαβολή, gew. durch Verben.
austrauern παύεσθαι (M.) πενθοῦντα, ἀποπενθεῖν.
austräufeln ἀποστάζειν.
austräumen παύεσθαι (M.) ὀνειροπολοῦντα.
austreiben ἐκβάλλειν, ἐξωθεῖν, das Vieh ~ ἐξελαύνειν τὰ βοσκήματα. ἐξάγειν τὰ βοσκήματα εἰς τὰς νομάς, durch Schläge ~ πληγαῖς ἐξαναγκάζειν, Schweiß ~ ἐξάγειν ἱδρῶτα, Geister ~ ἐξελαύνειν ob. ἐξάδειν δαίμονας.
Austreibung *f* ἡ ἐξέλασις. gew. durch Verben.
austreten I *trans.* 1. πατεῖν, καταπατεῖν (niedertreten), πατοῦντα ἀποσβεννύναι (durch Treten auslöschen). — 2. die Schuhe ~ πατοῦντα χαλαρὰς ποιεῖν τὰς ἐμβάδας. — II *intr.* ἐκ-, ὑπερβαίνειν. (von Flüssen) πληροῦσθαι, ὑπερχεῖσθαι (P.), (sich heimlich entfernen) φεύγειν, δια-, ἐκφεύγειν. ὑποχωρεῖν, ἀποδιδράσκειν, (aus einem Verein) ἐξίστασθαί τινος. ἀφίστασθαί τινος, ἀπολείπειν τι.
Austreten *n* καταπάτησις. ἡ ἔκβασις, ἡ πλήρω-

Digitized by Google

σις, ἡ φυγή, ἡ ὑποχώρησις, ἡ ἀπόστασις, gew. durch Verben.

austriefen ἐκ-, προλείβεσθαι (M.), ἀποστάζειν.

austrinken ἐκ-, κατα-, ἀναπίνειν, ἐκκανάζειν.

Austritt *m* ἡ ἔξοδος, ἡ ἀποχώρησις, ἡ ἀπόστασις.

austrocknen I *trans.* ξηραίνειν, ἀνα-, δια-, καταξηραίνειν, ἀφ-, ἐξ-, καθαυαίνειν, (den Körper) ἀπο-, ἐκμαραίνειν. — II *intr.* die P. dieſer Verben.

austrommeln, austrompeten ὑπὸ τυμπάνων, ὑπὸ σάλπιγγος, πρὸς σάλπιγγα ἀνακηρύττειν.

auströpfeln ἀποστάζειν.

austummeln ſich ἀλινδεῖσθαι (P.).

austun 1. (ausſtreichen) ἐξαλείφειν. — 2. (ausleihen) δανείζειν. — 3. (verpachten) μισθοῦν.

austünchen κονιᾶν, καταλευκοῦν.

ausüben 1. (eine Kunſt, Gewerbe u. dgl.) ἀσκεῖν, ἐργάζεσθαι, ἐξεργάζεσθαι (M.), ἐπιτηδεύειν, (von Aerzten) ἐπαγγέλλεσθαι (M.), (von Aerzten) δημοσιεύειν, (von Tugenden) χρῆσθαι m. *dat.*, ἀσκεῖν m. *acc.* — 2. (ausrichten) ποιεῖν, πράττειν. — 3. (durch die Tat üben) ἔργῳ ἐπιδείκνυσθαι (M.), πράττειν.

Ausübung *f* ἡ ἄσκησις, ἡ ἐργασία, ἡ ἐξεργασία, ἡ ἐπιτήδευσις, gew. durch Verben.

auswachſen 1. (die völlige Größe erreichen) τὸ κατὰ φύσιν οb. δίκαιον μέγεθος λαμβάνειν, τέλειον γίγνεσθαι. — 2. (vom Getreide) περιφύεσθαι (-φῦναι). — 3. (verwachſen ſein) κυρτὸν εἶναι, κυφοῦσθαι (P.), κυρτοῦσθαι (P.), δύσμορφον γίγνεσθαι.

Auswachſen *n* (des Getreides) ἡ περίφυσις.

auswägen 1. (wägend prüfen) ἱστάναι σταθμῷ, σταθμᾶσθαι (M.). — 2. (wägend zuteilen) ἀποσταθμᾶν.

Auswahl *f* 1. ἡ ἐκλογή, ἡ ἐπίλεξις, ἡ αἵρεσις, ἡ ἔκλεξις, eine ~ treffen ἔκλεξιν οb. ἐκλογὴν ποιεῖσθαι (M.), mit ~ λογάδην, ἐπικριδόν, ohne ~ ἀκρίτως, ἀναμίξ, φύρδην. — 2. (das Ausgewählte) ἡ ἐκλογή, ἡ παρεκβολή (bſd. aus Schriftſtellern), ſonſt durch die *adj.* λεκτός, αἱρετός, ἐπίλεκτος (2).

auswählen ἐξαιρεῖν, κρίνειν, ἐκκρίνειν, ἐκλέγειν, αἱρεῖσθαι, προαιρεῖσθαι (M.), ἀπολέγειν.

Auswanderer *m* ὁ ἀπ-, μέτοικος, ὁ μεταναστης, gew. durch die *part.* der Verben.

auswandern ἀποικεῖν, μετοικίζεσθαι (P.), μετανίστασθαι, ἐκπορεύεσθαι (P.), ἐξιέναι, (von Tieren) ἐκτοπίζειν.

Auswanderung *f* ἡ ἀπ-, ἐξ-, μετοίκησις, ἡ ἀνά-, μετά-, μετανάστασις, (von Tieren) ὁ ἐκτοπισμός.

auswärmen θάλπειν, δια-, ἐκθάλπειν, διαθερμαίνειν.

Auswärmung *f* ἡ διαθερμασία, gew. durch Verben.

auswärtig ὁ, ἡ, τὸ ἔξω οb. ἐκτός, ὁ, ἡ, τὸ ἐπὶ ξένης, ſ. ausländiſch.

auswärts 1. (draußen) ἔξω, ἔξωθεν, ἐκτός. — 2. (nach außen hin) εἰς οb. πρὸς τὰ ἔξω, ~ gebogen οb. gekrümmt κυρτός, ἐπίκυρτος (2), βλαισός (von den Beinen).

auswaſchen ἐκ-, δια-, ἀπο-, περιπλύνειν, δια-, ἐκνίζειν, ῥύπτειν, (vom Fluſſe, der das Ufer ausſpült) ὑποκλύζειν.

auswäſſern ἐξυδατοῦν, ἐξυδαροῦν, ἐκπλύνειν, διαβρέχειν. [Verben.]

Auswäſſerung *f* ἡ ἐξυδάτωσις, ἡ διαβροχή, gew. durch

auswechſeln ἀντιδιαλλάττεσθαι (M.), ἀνταλλάττειν, ἀμείβειν (etw. gegen etw. τί τινος), großes Geld gegen kleines ~ ἀπο-, διακερματίζειν, die Gefangenen ~ τοὺς αἰχμαλώτους ἀντιδιαλλάττεσθαι.

Auswechſelung *f* ἡ κατ-, ἀντιδιαλλαγή, ~ der Gefangenen ἡ τῶν αἰχμαλώτων ἀντίδοσις.

Ausweg *m* ἡ ἔξ-, διέξοδος, übtr. ἡ ἔκβασις, ἡ διέκδυσις, ἡ καταφυγή, ἡ ἀποστροφή (ſämtlich auch in eig. Bed.), ὁ πόρος, einen ~ finden πόρον πορίζειν, keinen ~ finden ἀπορεῖν, διαπορεῖν (auch P.), ἐν ἀπορίᾳ εἶναι.

auswehen πνέοντα κατασβεννύναι.

ausweichen: j-m ~ ἐκτρέπεσθαί (P.), ἐκκλίνειν τινά, ἐξίστασθαί, παραχωρεῖν τινι (τῆς ὁδοῦ), εἴκειν, ὑπείκειν τινί, einer Sache ~ (etw. vermeiden) φεύγειν, ἐκ-, ἀποφεύγειν τι, διακρούεσθαί (M.) τι, eine ~de Antwort geben λοξὰ ἀποκρίνεσθαι (M.).

Ausweichung *f* ἡ ὑποχώρησις, ἡ ἔκκλισις, ἡ φυγή, gew. durch Verben.

ausweiden ἐκκοιλιάζειν, ἐξεντερίζειν, ἐξαιρεῖν (τὴν κοιλίαν). [Verben.]

Ausweiden *n*, **Ausweidung** *f* ἡ ἐξαίρεσις, beſſer durch

ausweinen: ſich ~ ἀποδακρύειν, ἀποκλάεσθαι (M.), ſich ausgeweint haben ἅλις δακρύων ἔχειν, ſich die Augen ~ δακρύοντα ἀμβλύνεσθαι (P.) τοὺς ὀφθαλμούς od. διαφθείρειν τοὺς ὀφθαλμούς, ſeinen Schmerz ~ δακρύοντα ἐπικουφίζειν τὴν λύπην.

Ausweis *m* ἡ μαρτυρία, τὸ τεκμήριον, nach ~ von etw. κατά τι.

ausweiſen 1. (vertreiben) ἀπελαύνειν. — 2. (zeigen, darlegen) δεικνύναι, ἀποδεικνύναι, διδάσκειν, ſich ~ δηλοῦσθαι (P.). φαίνεσθαι (P.), φανερὸν γίγνεσθαι.

Ausweiſung *f* ἡ ἐξέλασις, gew. durch Verben.

ausweißen κονιᾶν, λευκοῦν.

ausweiten εὐρύνειν, διευρύνειν, χαλᾶν, ἐπιχαλᾶν, χαλαρὸν ποιεῖν.

auswendig ὁ, ἡ, τὸ ἔξω οb. ἐκτός, *adv.* ἔξωθεν, ~ herſagen ἀπὸ στόματος εἰπεῖν, ~ wiſſen ἐξειδέναι, ἀπὸ μνήμης εἰδέναι, ἐξεπίστασθαι, ~ lernen ἐκμανθάνειν, τίθεσθαι εἰς μνήμην.

Auswendiglernen *n* ἡ μελέτη.

aus werden (zu Ende gehen) τελεῖσθαι (P.).

auswerfen 1. (z. B. ein Auge) βάλλοντα ἐκκόπτειν οb. ἐκκρούειν οb. ἐξωθεῖν. — 2. (hinauswerfen) ἐκβάλλειν, ἐκ-, ἀπορρίπτειν, (Netze, Anker) ἀφιέναι, (vom Meere u. Vulkanen) ἀποβράττειν, ἀναπέμπειν, (Schleim u. dgl.) ἀνα-, ἀποχρέμπτεσθαι (M.), ἀναχελύττεσθαι (M.), ἀναφέρειν, ἀνάγειν, (eine Summe) τάττειν, καθιστάναι.

Auswerfen *n*, **Auswerfung** *f* ἡ ἔξωσις, ἡ ἐκβολή, ἡ ἀναπομπή, ἡ ἀναφορά, ἡ ἀναγωγή, ἡ ἀπόχρεμψις, gew. durch Verben.

auswetzen 1. ἀκονῶντα ἀφαιρεῖν τι. — 2. übtr. ἀποτρίβεσθαι (M.), ἀπολύειν (auch M.), ἐπανορθοῦν.

Auswetzen *n*, **Auswetzung** *f* übtr. ἡ ἐπανόρθωσις, ἡ ἀπότριψις, gew. durch Verben.

auswickeln ἐξελίττειν, ἐκλύειν, ἀναπτύσσειν.

auswinden: j-m etw. (aus der Hand) ~ ἐκστρέφειν, ἐξαιρεῖσθαί (M.) τί τινος, (Wäſche) σείειν, ἐκσείειν.

auswintern *trans.* διασῴζειν διὰ τοῦ χειμῶνος, *intr.* (im Winter verderben) διαφθείρεσθαι (P.) οb. ἀπόλλυσθαι ὑπὸ ψύχους.

auswirken 1. (bewirken, erlangen) ἀνύτειν (-ύειν). — 2. etw. bei j-m ~ διαπράττειν τι παρά τινος, ἐπιτυγχάνειν τι παρά τινος.

Auswirken *n* ἡ διάπραξις, gew. durch Verben.

auswiſchen 1. (Gefäße) ἐκ-, δια-, ἀπομύττειν, διασμήχειν, (mit dem Schwamme) ἐκσπογγίζειν. — 2. (auslöſchen, tilgen) ἐξαλείφειν, übtr. ἀποτρίβεσθαι (M.).

auswittern *trans.* ἀνευρίσκειν τῇ ὀσμῇ, ῥινηλατεῖν, ἐκρινίζειν, ἀνιχνεύειν, *intr.* ὑπὸ σηπεδόνος καὶ ἀέρος διαφθείρεσθαι (P.).

auswölben καμαροῦν.

ausworfeln λικμᾶν, ἀνικμᾶν.

Auswuchs *m* ἡ παραφυάς (ἄδος), ἡ παράφυσις (an Pflanzen), ὁ γόγγρος (an Bäumen), ἡ ἔκφυσις, τὸ σάρκωμα (von Fleiſch), τὸ κύρτωμα (Buckel), ὁ ἦλος (warzenähnlicher ~ an Händen und Füßen).

auswühlen ἐξ-, ἀν-, περιορύττειν, ἀνασκάπτειν.

Auswurf *m* 1. (das Auswerfen, von Meer, Vulkanen) ὁ ἀποβρασμός, (von Schleim) ἡ ἀπό-, ἀνάχρεμψις. — 2. (das Ausgeworfene) τὸ ἀπόβρασμα, τὸ ἀπόχρεμμα, τὸ βῆγμα. — 3. (ein ~ von Menſchen) τὸ κάθαρμα, ἐξώλης.

auswurzeln ἐκριζοῦν, πρόρριζον ἐξαιρεῖν.

Auswurzelung *f* ἡ ἐκρίζωσις.

Digitized by Google

auswüten ἀπομαίνεσθαι (P.), λήγειν τῆς μανίας.
auszacken ὀδοντωτόν οb. ὀδοντοειδῆ ποιεῖν, a. σχίζειν.
auszahlen ἐξαριθμεῖν, (jahlen, was man ſchuldig iſt) ἀποδιδόναι, ἀπο-, ἐκτίνειν.
auszählen δι-, ἐξαριθμεῖν (auch M.).
Auszahlung *f* ἡ ἐκ-, ἀπότισις, ἡ ἀπόδοσις, ἡ ἐξ-[αρίθμησις.]
Auszählung *f* ἡ ἐξαρίθμησις.
auszanken ἐπιπλήττειν, ἐπιτιμᾶν τινι, πλύνειν τινά.
Auszanken *n* ἡ ἐπίπληξις, ἡ ἐπιτίμησις.
auszapfen: ein Faß ~ ἐκκενοῦν τὸν πίθον, den Wein ~ ἐξαντλεῖν ἐκ τοῦ πίθου τὸν οἶνον.
auszechen ἐκ-, καταπίνειν, ἐκκανάζειν.
auszehren *trans.* ἀπομαραίνειν, φθίνειν, καταφθίνειν, συντήκειν, *intr.* durch P., ἀτροφεῖν, ganz ~ ταριχεύεσθαι, κατασκλετεύεσθαι (P.).
Auszehrung *f* ἡ μάρανσις, (als Krankheit) ἡ ἀτροφία, ἡ φθίσις, ἡ φθόη, (im hohen Alter) ὁ μαρασμός, die ~ haben φθισιᾶν, ἀτροφεῖν.
auszeichnen 1. (j-n) τιμᾶν, προτιμᾶν, γεραίρειν, διαφερόντως τιμᾶν, κοσμεῖν. — 2. (bezeichnen) σημειοῦν, παρασημειοῦν, παρα-, κατασημαίνειν. — 3. (ausſchreiben) ἐκ-. ἀπολέγειν. — 4. ſich ~ διαφέρειν τινός τινι οb. ἔν τινι οb. εἴς τι, προέχειν τινός τινι, διαπρέπειν τινός τινι. — 5. (hervorragen, hervorſtechen) δια-, ἐκπρεπῆ εἶναι, πρωτεύειν, ἀριστεύειν, κρατιστεύειν (mit *dat.* d. Sache), εὐδοκιμεῖν ἐπί τινι. — 6. (fertigzeichnen) γραφὴν ἀποτελεῖν oder περαίνειν, ἀπεργάζεσθαι (M.).
Auszeichnung *f* 1. (Bezeichnung) ἡ σημείωσις, ἡ παρασημείωσις. — 2. (ehrenvolle ~) ἡ τιμή, j-n mit ~ behandeln διαφερόντως τιμᾶν τινα, μεγάλας τιμὰς νέμειν οb. περιάπτειν τινί, ἐν μεγάλαις τιμαῖς ἔχειν τινά.
auszíehen I *trans.* 1. (herausziehen) ἐκ-, ἀποσπᾶν, ἐξέλκειν, ἐξαιρεῖν, (von Naturkräften) ἐξάγειν, ἐκτήκειν, (Kleider) ἐκ-, ἀποδύειν (τινά τι), die Schuhe ~ τὰ ὑποδήματα ὑπολύειν. — 2. (berauben) περισυλᾶν, λωποδυτεῖν τινα. — 3. (einen Auszug aus einem Buche machen) ἀπο-, ἐκλέγειν, παρεκβάλλειν. — 4. (auseinanderziehen) ἐκ-, ἀποτείνειν, κατάγειν (einen Faden). — II *intr.* 5. (aus einem Hauſe) μετοικεῖν, μετ-, διοικίζεσθαι (M.), (aus einem Lande) ἀπο-, ἐκδημεῖν, μετανίστασθαι. — 6. (zum Kriege) ἐξέρχεσθαι (-ιέναι), ἐξ-, προελαύνειν, ἐκστρατεύεσθαι (M.), πορεύεσθαι (P.). ὁρμᾶν (auch P.).
Auszíehen *n* 1. (der Kleider) ἡ ἀπόδυσις. — 2. (Veränderung der Wohnung) ἡ διοίκισις. — 3. (das Ausrücken) ἡ ἔξοδος, ἡ ἐξέλασις, ἡ πορεία, ἡ ἐκστρατεία, ἡ ὁρμή, gew. durch Verben.
auszíeren ἐκ-, κατα-, ἐπικοσμεῖν, καλλύνειν, ποικίλλειν.
Auszierung *f* ἡ ἐπικόσμησις, gew. durch Verben.
auszimmern ἐκπελεκᾶν.
auszirkeln τῷ διαβήτῃ διαμετρεῖν (auch M.), übtr. ἀκριβῶς οb. ἐπιμελῶς ποιεῖν.
auszíſchen διασίζειν, ἐκσυρίττειν, κλώζειν.
Auszíſchen *n* ὁ συριγμός.
Auszug *m* 1. (e-s Heeres) ἡ ἔξοδος, ἡ πορεία, ἡ ὁρμή, ἡ ἐκστρατεία. — 2. (aus e-m Orte) ἡ μετ-, διοίκισις. — 3. (aus e-m Buche) ἡ ἐπιτομή, (einzelner Stellen) ἡ παρεκβολή, einen ~ aus e-m Buche machen συναιρεῖν βιβλίον.
auszugsweiſe ἐν κεφαλαίῳ οb. κεφαλαίοις, ἐπὶ κεφαλαίων, κατὰ κεφάλαιον, ἐν βραχεῖ, διὰ βραχέων.
auszupfen ἐκ-, ἀποτίλλειν.
Authentie, Authentizität *f* ἡ ἀλήθεια, ἡ πίστις, τὸ πιστόν, τὸ ἀξιόπιστον, ἡ ἀξιοπιστία.
authentiſch πιστός, ἀξιόπιστος (2), βέβαιος (2 u. 3).
Autochthone *m* ὁ αὐτόχθων (ονος).
Autodidakt *m* ὁ αὐτοδίδακτος, ὁ αὐτομαθής.
Automat *m* τὸ αὐτόματον, τὸ αὐτοκίνητον, Verfertiger von ~en ὁ αὐτοματουργός.
Autopſie *f* ἡ αὐτοψία, ἡ ἄντικρυς θεωρία, aus ~ wiſſen αὐτὸν ἰδόντα οb. θεασάμενον ἐπίστασθαι οb. μεμαθηκέναι.
Autor *m* ὁ συγγραφεύς οb. ὁ συγγράφας βιβλίον.
autoriſieren j-n ἐξουσίαν διδόναι τινί.
Autorität *f* τὸ ἀξίωμα, ἡ ἐξουσία.
Avancement *n* ἡ αὔξησις, gew. durch Verben.
avancieren (befördert werden) αὐξάνεσθαι (P.) τιμαῖς, προάγεσθαι (P.) εἰς τιμήν.
Avantgarde *f* τὸ πρῶτον τάγμα.
Axiom *n* τὸ ἀξίωμα, ἡ ἀξίωσις, τὸ δόγμα.
Axt *f* ἡ ἀξίνη, ὁ πέλεκυς (εως), mit der ~ behauen πελεκᾶν.
Axtſtiel *m* τὸ στελεόν, ὁ στελεός
Azur *m* τὸ κυαναυγές.
azurblau, azurn κυαναυγής, κυανοῦς.

B

B *n* B, β, τὸ βῆτα, indekl.
Bacchant *m* ὁ βάκχος, ὁ βακχεύων (οντος).
Bacchantin *f* ἡ βάκχος, ἡ βακχεύουσα, ἡ μαινάς[(άδος).]
bacchantiſch βάκχειος, βακχικός, in ~er Wut ſein βακχεύειν, ἐκβακχεύεσθαι (P.).
Bach *m* τὸ ῥεῖθρον, ὁ ῥύαξ (ακος), Regen- οb. Gieß-[bach ὁ χειμάρρους.]
Bache *f* ἡ ἀγρία ὗς.
Bächlein *n* τὸ μικρὸν ῥεῖθρον οb. ῥεῦμα, τὸ ῥοείδιον.
Bachſtelze *f* ἡ σεισοπυγίς (ίδος). ὁ κίλλουρος, ὁ κίγκλος, gelbe ~ ὁ ἄνθος.
Backe *f* ἡ γνάθος, ἡ παρειά, ἡ κόρρη, die ~n aufblaſen φυσᾶν τὰς γνάθους, j-n auf die ~n ſchlagen ἐπὶ κόρρης τύπτειν τινά.
backen ὀπτᾶν (mit u. ohne πυρί), πέττειν, gebacken[ὀπτός.]
Backen *n* ἡ ὄπτησις.
Backenbart *m* ἡ ὑπήνη, αἱ ἐπὶ τῆς γνάθου τρίχες.
Backendrüſen *pl.* τὰ παρίσθμια.
Backengrübchen *n* ὁ γελασῖνος.
Backenſtreich *m* ὁ κόσσος, ὁ κόλαφος, ὁ κόνδυλος. j-m e-n ~ geben ῥαπίζειν τινά, παίειν οb. πατάσσειν οb. τύπτειν τινὰ κατὰ κόρρης, κολαφίζειν τινά.
Backenzahn *m* ὁ γομφίος (ὀδούς, όντος). der hinterſte ~ ὁ κραντήρ (ῆρος).
Bäcker *m* ὁ ἀρτοκόπος, ὁ ἀρτοποιός, ὁ σιτοποιός, ein ~ ſein ἀρτοκοπεῖν, ἀρτοποιεῖν.
Bäckerei *f* (als Ort) τὸ ἀρτοκοπεῖον, (als Gewerbe) ἡ ἀρτοποιία.[ἀρτοποιία.]
Bäckerin *f* ἡ ἀρτοκόπος, ἡ ἀρτοποιός, ἡ σιτοποιός.
Bäckerladen *m* τὸ ἀρτοπωλεῖον.
Backſiſche *m/pl.* Kochkunſt: οἱ ἔψητοι, αἱ ἀνθρακίδες.
Backform *f* ὁ κρίβανος, τὸ πλάθανον.
Backeſchirr *n* ὁ ἀρτόπτης.
Backhaus *n* τὸ ἀρτοκοπεῖον.
Backofen *m* ὁ ἰπνός. τὸ ὀπτανεῖον, τὸ ὀπτάνιον.
Backpfanne *f* τὸ τάγηνον.
Backſtein *m* ἡ πλίνθος (gebrannt ὀπτή, roh ὠμή), ~e ſtreichen πλίνθους ἕλκειν, ſ. brennen 6.
Backſtube *f* ſ. Backhaus.[λῆνός.]
Backtrog *m* ἡ μάκτρα, ἡ κάρδοπος. ἡ σκάφη, ἡ/
Backwerk *n* τὸ πέμμα. τὸ πεμμάτιον.
Bad *n* τὸ λουτρόν, (Badeort) τὸ βαλανεῖον, warme Bäder αἱ θερμαί, τὰ θερμά, warme Bäder gebrauchen θερμολουτρεῖν (-τεῖν), Gebrauch warmer Bäder ἡ θερμολουσία, kalte Bäder nehmen ψυχρολουτεῖν, Gebrauch kalter Bäder ἡ ψυχρολουσία, zum ~e gehörig βαλανευτικός.
Badeanſtalt *f* τὸ βαλανεῖον, ὁ λουτρών (ῶνος).

Digitized by Google

Badegaſt *m* ὁ τοῖς θερμοῖς χρώμενος.
Badegeld *n* ὁ τοῦ λουτροῦ μισθός.
Badegürtel *m* ἡ λουτρίς (ίδος) ῶα.
Badehaus *n* ſ. Badeanſtalt.
Badekur *f* ἡ τῶν θερμῶν χρῆσις.
Bademeiſter *m* ὁ βαλανεύς.
baden λούειν, ſich ~ λοῦσθαι, kalt, warm ~ ſ. Bad.
Baden *n* ſ. Bad.
Badeofen *m* ἡ ὑποκαύστρα.
Badeplatz *m* ὁ λουτρών (ῶνος).
Bader *m* ὁ βαλανεύς, ſ. Barbier.
Badereiſe *f* ἡ πρὸς τὰ θερμὰ ἀποδημία, eine ~ machen ἀποδημεῖν πρὸς τὰ θερμά.
Badeſchwamm *m* ὁ σπόγγος, ἡ σπογγία.
Badeſtube *f* ὁ λουτρών (ῶνος), τὸ βαλανεῖον.
Badewanne *f* ὁ λουτήρ (ῆρος), ἡ πύελος, ἡ σκάφη.
Badewärter *m*, **Badewärterin** *f* ὁ, ἡ λουτροχόος.
Badewaſſer *n* τὸ λούτριον, τὸ λουτρόν.
Badezimmer *n* ſ. Badeſtube.
Bagage *f* τὰ σκεύη. [ζύγιον.
Bagagepferd *n* ὁ σκευοφόρος ἵππος, gew. τὸ ὑπο-
Bagagewagen *m* τὸ σκευοφόρον ἅρμα.
Bagatelle *f* πρᾶγμα (od. χρῆμα) οὐδενὸς ἄξιον, etw. als ~ behandeln ὀλιγωρεῖν, ἀμελεῖν τινος, οὐδένα λόγον ποιεῖσθαί τινος, ἐν οὐδενὶ λόγῳ ποιεῖσθαί (M.) τι. [προσφέρειν τινί.
bähen (erwärmen) θερμαίνειν, θάλπειν, πυριᾶν, πυρίαν
Bahn *f* ἡ ὁδός, ὁ δρόμος (zum Laufen), (vom Kreislauf der Geſtirne) ἡ περιφορά, ~ brechen ὁδὸν ποιεῖν, übtr. ἐξάρχειν τινός, eine ~ einſchlagen ὁδὸν πορεύεσθαι (P.), von der ~ abkommen ἐκτὸς δρόμου φέρεσθαι (P.), j-m eine ~ eröffnen πάροδον ἐπί τι διδόναι τινί, auf der ~ der Tugend wandeln διὰ ἀρετῆς ἔρχεσθαι (ἰέναι) od. χωρεῖν.
bahnen: einen Weg ~ ὁδοποιεῖν, ein (für Fuhrwerk) gebahnter Weg ὁδὸς καθημαξευμένη od. χειροποίητος.
Bahnen *n* (eines Weges) ἡ ὁδοποίησις.
bahnend ὁδοποιός (2).
Bahre *f* τὸ φέρετρον, (für Tote) ἡ κλίνη, auf die ~ legen προτίθεσθαι, auf der ~ liegen προκεῖσθαι.
Bähung *f* (Bähmittel) ἡ θέρμανσις, ἡ πυριά, ἡ πυρίασις, τὸ πυρίαμα, τὸ μάλαγμα.
Bai *f* ὁ κόλπος.
Balance *f* ἡ ἰσορροπία, τὸ ἀντισήκωμα.
balancieren ἰσορροπεῖν, ἀντισηκοῦν.
Balancieren *n* ſ. Balance.
balancierend ἰσόρροπος (2).
bald 1. ταχα, ταχέως, αὐτίκα, παραυτίκα, εὐθύς, ταχύ, ἐν τάχει, διὰ τάχους, αὐτίκα μάλα, ὅσον αὐτίκα, ~ darauf μετ' ὀλίγον, μετ' οὐ πολὺν χρόνον, ~...~ τότε μέν ... τότε δέ, ὅτε μέν ...ὅτε δέ, ἄρτι μέν ... ἄρτι δέ, νῦν μέν ... νῦν δέ, ~ ſo, ~ anders ἄλλοτε ἄλλως, ἄλλοτε ἄλλος, ἄλλος καὶ ἄλλος, ~ ſo, ~ anders geſinnt ſein ἄλλοτ' ἄλλως ἔχειν. — 2. (leicht) ῥᾳδίως. — 3. (beinahe) σχεδόν, ὅσον οὐ, μόνον οὐ, ὀλίγου (δεῖν).
Baldachin *m* ὁ οὐρανίσκος, ἡ σκιάς (άδος).
baldig ταχύς, μέλλων καὶ ὅσον οὔπω παρών, ~ſt ὡς od. ὅτι τάχιστα, τὴν ταχίστην.
Baldrian *m* ἡ ὀρεινὴ νάρδος.
Balg *m* 1. τὸ δέρμα, τὸ ἀπόδερμα, ἡ διφθέρα, ἡ βύρσα, τὸ νάκος, (bei Pflanzen) τὸ λέμμα, τὸ λέπος. — 2. (Blaſebalg) ἡ φῦσα.
balgen: ſich mit j-m ~ εἰς χεῖρας ἔρχεσθαί (ἰέναι) τινι, χειρομαχεῖν πρός τινα, παλαίειν u. διαπαλαίειν τινί, ἀκροχειρίζεσθαί (M.) τινι u. πρός τινα.
Balgerei *f* ἡ ἀκροχειρισις, ὁ ἀκροχειρισμός, ἡ διαπάλη, ὁ παλαισμός.
Balggeſchwulſt *n* τὸ ἀθήρωμα.
Balken *m* ἡ δοκός, (kleiner ~) ἡ δοκίς (ίδος), τὸ δοκίον, (an der Wage) ὁ ζυγός.
Balkenkopf *m* ὁ θρᾶνος.
Balkenwerk *n* αἱ δοκοί. [δισμα.
Balkon *m* οἱ δρύφακτοι, τὰ δρύφακτα, τὸ γεισπό-
¹Ball *m* ἡ σφαῖρα (jeder runde Körper, bſd. Spielball), (kleiner ~) τὸ σφαιρίον, τὸ σφαιρίδιον, ~ ſpielen σφαίρᾳ παίζειν, σφαιρίζειν, σφαιρομαχεῖν, σφαῖραν ῥίπτειν od. βάλλειν od. ἀφιέναι, ~ ſchlagen σφαῖραν κόπτειν, den ~ fangen τὴν σφαῖραν ἐκδέχεσθαι (M.).
²Ball *m* (Tanzfeſt) ὁ βαλλισμός.
Ballaſt *m* τὸ ἔρμα, mit ~ füllen ἐρμάζειν, ἁρματίζειν.
Ballen *m* 1. (Bündel) ὁ σύνδεσμος, τὸ φορτίον. — 2. (an der Hand und am Fuße) τὸ στῆθος.
ballen: die Fauſt ~ συγκλείειν τὴν χεῖρα εἰς πυγμήν, πυξ τοὺς δακτύλους ποιεῖσθαι (M.), mit geballter Fauſt πύξ, ſich ~ σφαιροῦσθαι, συνάγεσθαι (P.), γογγυλεῖσθαι, γογγυλεύεσθαι (M.).
Ballett *n* ἡ (ἐπὶ σκηνῆς) ὄρχησις.
Ballettänzer *m* ὁ ὀρχηστής.
Ballettänzerin *f* ἡ ὀρχηστρίς (ίδος), ἡ ὀρχήστρια.
ballförmig σφαιροειδής.
Ballhaus *n* τὸ σφαιριστήριον.
Ballon *m* ὁ φύλακος.
Ballotage *f* ἡ ψηφοφορία.
ballotieren ψηφοφορεῖν, ψηφίζεσθαι (M.).
Ballplatz *m* τὸ σφαιριστήριον.
Ballſpiel *n* ἡ σφαίρισις, ὁ σφαιρισμός, ἡ σφαιρομαχία.
Ballſpieler *m* ὁ σφαιριστής, ὁ σφαιροπαίκτης.
Balſam *m* τὸ βάλσαμον, τὸ μύρον, ἡ μύρρα, ἡ στακτή (der von ſelbſt ausfließende), ἡ πλαστή (der durch Einſchnitt gewonnene), übtr. τὸ φάρμακον, τὸ παραμύθιον, ἡ παραμυθία.
balſamartig βαλσαμώδης.
Balſambaum *m* ἡ βάλσαμος.
Balſambüchſe *f* ἡ λήκυθος, τὸ ληκύθιον, ὁ νάρθηξ (ηκος), τὸ ναρθήκιον, ἡ ἀλάβαστρος, τὸ ἀλάβαστρον.
Balſamduft *m* ἡ εὐωδία.
Balſamfrucht *f* τὸ καρποβάλσαμον.
Balſamholz *n* τὸ ξυλοβάλσαμον. [μυρίζειν.
balſamieren βαλσάμῳ od. μύρῳ ἀλείφειν od. χρίειν,
Balſamierung *f* ὁ μυρισμός.
Balſamine *f* ἡ βαλσαμίνη.
balſamiſch βαλσαμώδης, (wohlriechend) εὐώδης.
Balſamkraut *n* ſ. Balſamine.
Balſamöl *n* τὸ βαλσαμέλαιον.
Balſamſtaude *f* τὸ βάλσαμον.
Baluſtrade *f* ὁ θριγκός.
balzen ὀργᾶν, κλώζειν, κρώζειν.
Bambus *m*, **Bambusrohr** *n* ὁ Ἰνδικὸς κάλαμος.
¹Band *n* (*pl.* Bande) ὁ δεσμός (*pl.* δεσμοί u. δεσμά), ὁ σύν-, περίδεσμος, τὸ ἅμμα, τὸ ἕν-, κάθαμμα, j-n in ~e legen δεσμοὺς ἐμβάλλειν τινί, δεσμοῦν τινα, ~e der Freundſchaft ἡ φιλία, ~ des Bluts ἡ συγγένεια, ἡ ἀναγκαιότης (ητος), τὸ συγγενές (αἷμα).
²Band *n* (*pl.* Bänder) ἡ ταινία.
³Band *m* (*pl.* Bände) (Teil eines Werkes) τὸ σωμάτιον.
Bandage *f* ὁ ἐπίδεσμος (*pl.* ἐπίδεσμα), ἡ ἐπίδεσις, τὸ ἐπίδεσμον, eine ~ anlegen ἐπιδεσμεύειν, ἐπιδεῖν τι.
Bändchen *n* τὸ ταινίδιον. [στροφή.
Bande *f* ὁ ὄμιλος, ὁ θίασος, τὸ σύστημα, ἡ συ-
Bandelier *n* ὁ τελαμών (ῶνος).
bandförmig ταινιώδης.
Bandhändlerin *f* ἡ ταινιόπωλις (ιδος).
bändigen δαμᾶν, δαμάζειν, χειροῦν (beſſer M.), ἡμεροῦν, τιθασεύειν, (ein Pferd) πωλοδαμνεῖν, (Leidenſchaften u. dgl.) κατέχειν, κολάζειν, nicht zu ~ ἀδάμαστος (2), ἀκόλαστος (2).
Bändigen *n*, **Bändigung** *f* ἡ χείρωσις, ἡ ἡμέρωσις, ἡ δάμασις, ἡ κόλασις, ἡ τιθασεία, ἡ τιθάσευσις, gew. durch Verben.
Bändiger *m* gew. durch *part.* der Verben.
Bandit *m* ὁ λῃστής, ὁ δολοφόνος, ὁ σφαγεύς, ~ ſein δολοφονεῖν.
Bandwurm *m* ἡ ταινία.

Digitized by Google

bange 1. (ängſtlich, furchtſam) περίφοβος (2), τρομερός, περιδεής, ὀκνηρός, ἀδημονῶν, ὀκνῶν, es iſt mir ~ ἀδημονῶ, ἀγωνιῶ, φοβοῦμαι., ἀπορῶ τι od. περί τινος (daß μή), j-m ~ machen φόβον od. ἀθυμίαν παρέχειν τινί. περίφοβον καθιστάναι τινά. — 2. (Bangigkeit erregend) φοβερός. δεινός.

bangen: es bangt mir vor etw. ἀδημονῶ τι, ἀνιᾷ μέ τι., es bangt mir für j-n δέδοικα od. ὀκνῶ περί τινος (daß μή).

Bangigkeit *f* ἡ ἀδημονία, ἡ ἀγωνία, ἡ ἀθυμία, ἡ ἀπορία, ὁ ὄκνος, ὁ φόβος.

Bank *f* 1. τὸ βάθρον, ἡ κλισία, Sprichw. auf die lange ~ ſchieben ἀναβάλλεσθαι (M., auch mit dem Zuſatz χρόνους ἐκ χρόνων). durch die ~ καθ' ἕκαστον, ἐφεξῆς, οὐδείς ὅστις οὐ. — 2. (Bankgeſchäft, Wechſelbank) ἡ τράπεζα, die Summe, die in der ~ ſteht τὸ ἐπὶ τὴν τράπεζαν χρέος, der ~ ſchuldig ſein, bezahlen ὀφείλειν. ἀποδιδόναι ἐπὶ τὴν τράπεζαν, aus der ~ geliehen haben ἔχειν ἀπό τῆς τραπέζης.

Bankbruch, Bankerott *m* ἡ τραπέζης ἀνατροπή od. ἀνασκευή. ~ machen ἀνατρέπειν od. ἀνασκευάζειν τὴν τράπεζαν, τῶν ἑαυτοῦ od. τῶν ὄντων ἐξίστασθαι, χρεωκοπεῖν.

Bänkelſänger *m* ὁ ῥαψῳδός, ~ ſein ῥαψῳδεῖν.

Bänkelſängerei *f* ἡ ῥαψῳδία.

bänkelſängeriſch ῥαψῳδικός.

Bankert *m* (uneheliches Kind) ὁ νόθος.

Bankett *n* τὸ συμπόσιον.

bankettieren συμπίνειν.

Bankier *m* ὁ τραπεζίτης, ~ ſein τραπεζιτεύειν.

Bankiergeſchäft *n* ἡ τῆς τραπέζης ἐργασία, ἡ τραπεζιτεία.

Bann *m* ἡ προαγόρευσις, ἡ πρόρρησις, (im kirchlichen Sinne) τὸ ἀνάθεμα, ὁ ἀναθεματισμός, in den ~ tun εἴργειν τινὰ τῶν ὁσίων καὶ τῶν ἱερῶν, ἀναθεματίζειν.

bannen ἐκβάλλειν, ἐξελαύνειν, φυγαδεύειν, ἐκκηρύττειν τινὰ ἐκ τῆς πόλεως, Geiſter ~ ἐξάδειν, ἐλαύνειν, ἐξελαύνειν δαίμονας (wegbannen), ἐπάγειν δαίμονας (herbeiziehen), durch Zauberformeln ~ κατάδειν δαίμονας u. δαίμοσιν.

Banner *n* ἡ σημαία (Fahne u. Kriegsheere).

Bannfluch *m* ἡ κατάρα. [μῦθος.

Bannformel *f*, **Bannſpruch** *m* ἡ ἐπῳδή, ὁ ἐπῳδός,

Bannung *f* ἡ κατάδεσις, ὁ κατάδεσμος.

bar 1. e-r Sache ~ ſein ἀπηλλάχθαι τινός, ἔρημον εἶναί τινος, ἀπεστερῆσθαί od. στέρεσθαί τινος. — 2. (vom Gelde) ἕτοιμος (2 u. 3), bares Geld τὸ ἀργύριον. τὸ νόμισμα, für ~ anrechnen ἐντιμᾶν, ~ bezahlen καταβάλλειν ἀργύριον, etw. für ~e Münze nehmen ῥᾳδίως πιστεύειν od. πείθεσθαι (P.). ~er Unſinn πολλὴ ἄνοια.

Bär *m* ἡ ἄρκτος (ὁ ἄ. männlicher ~), junger ~ ὁ ἀρκτύλος, (als Geſtirn) ἡ ἄρκτος, der große u. kleine ~ αἱ ἄρκτοι.

Baracke *f* ἡ καλύβη.

Barbar *m* 1. ὁ βάρβαρος (Nichtgrieche). — 2. (grauſamer Menſch) ὁ ὠμός, ἄγριος, βαρβαρικός od. βάρβαρος ἄνθρωπος. wie ein ~ reden βαρβαρίζειν (auch: es mit den ~en halten, auf ſeiten der ~en ſtehen), zum ~ machen ἐκβαρβαροῦν.

Barbarei *f* τὸ βαρβαρικόν. ἡ ὠμότης (ητος), ἡ ἀγριότης (ητος).

barbariſch βαρβαρικός. ὠμός. in ~er Sprache βαρβαρίζειν (auch: es mit den ~en halten, auf ſeiten der ~en ſtehen), zum ~ machen ἐκβαρβαροῦν.

Barbarismus *m* ὁ βαρβαρισμός, Barbarismen im Sprechen machen βαρβαρίζειν. βαρβαροφωνεῖν, j. der in Barbarismen ſpricht ὁ βαρβαρίζων, ὁ βαρβαρόφωνος, ὁ βαρβαρόγλωττος, das Sprechen in Barbarismen ἡ βαρβαροστομία.

Barbe *f* (ein Fiſch) ἡ τρίγλη, ἡ τρίγλα.

Barbier *m* ὁ κουρεύς. ὁ κορσωτεύς, ὁ κορσωτήρ (ῆρος), ὁ κουρευτής, ~ ſein κουρεύειν.

Barbierbecken *n* ἡ κουρικὴ λεκάνη.

Barbierbeſteck *n* ἡ ξυροδόκη.

barbieren ξυρᾶν, ξυρεῖν, κείρειν, ἀποκείρειν, ſich ~ laſſen ξυρεῖσθαι. κείρεσθαι (M.).

Barbieren *n* ἡ κουρά.

Barbiermeſſer *n* ἡ μαχαιρίς (ίδος), τὸ ξυρόν, ὁ ξυρός.

Barbierſtube *f* τὸ κουρεῖον.

Barbiertuch *n* τὸ ὠμόλινον, ἡ σινδών (όνος).

Barbierzeug *n* τὰ κουρικὰ od. τοῦ κουρέως σκεύη.

Barde *m* ὁ βάρδος, ὁ ῥαψῳδός.

Bardengeſang *m* ἡ ῥαψῳδία.

Bärenfang *m*, **Bärenjagd** *f* ἡ τῶν ἄρκτων θήρα.

Bärenfell *n* ἡ ἀρκτῆ.

Bärenführer *m* ὁ τὰς ἄρκτους περιάγων.

Bärenhaut *f* ſ. Bärenfell; auf der ~ liegen ῥᾳθυμεῖν, καθῆσθαι ῥᾳθυμοῦντα. [ὁ βοώτης.

Bärenhüter *m* ὁ ἀρκτοφύλαξ (ακος), ὁ ἀρκτοῦρος,

Bärenklau *f* ὁ ἄκανθος, τὸ μελάμφυλλον.

Barett *n* ἡ τιάρα.

barfuß ἀνυπόδητος (2). γυμνοὺς ἔχων τοὺς πόδας, γυμνὸς ὢν τοὺς πόδας, γυμνόπους (οδος), γυμνοπόδης, ~ gehen ἀνυπόδητον εἶναι, γυμνοὺς ἔχειν τοὺς πόδας, γυμνὸν εἶναι τοὺς πόδας, ἀνυποδητεῖν, γυμνοποδεῖν.

Barfußgehen *n* ἡ ἀνυποδησία.

Barfüßigkeit *f* ἡ ἀνυποδησία.

barhäuptig, barhöpfig γυμνὴν τὴν κεφαλὴν ἔχων, ἀσκέπαστος (2), ἄσκεπος (2) τὴν κεφαλήν.

Bärin *f* ἡ (θήλεια) ἄρκτος. [τιον.

Barke *f* ἡ σκάφη, τὸ σκάφος, τὸ πλοιάριον, τὸ κελήτιον.

barmherzig ἐλεήμων, οἰκτίρμων, φιλοικτίρμων, ~ ſein gegen j-n ἐλεεῖν, κατελεεῖν, οἰκτίρειν, κατοικτίρειν, οἰκτίζειν τινά.

Barmherzigkeit *f* ὁ ἔλεος, ἡ ἐλεημοσύνη (Almoſen), ὁ οἰκτιρμός, ~ haben ſ. barmherzig ſein.

Barre *f* ἡ πλίνθος. [φακτον.

Barriere *f* ἡ βαλβίς (ῖδος), ὁ δρύφακτος, τὸ δρύ-

Barrikade *f* τὸ πρόβλημα, ἡ προβολή.

barſch (rauh) τραχύς, χαλεπός, πικρός, ἄγριος, j-m ~ begegnen τραχέως προσφέρεσθαι (P.) τινι, ~es Weſen ſ. Barſchheit.

Barſch *m* (ein Fiſch) ἡ πέρκη.

Barſchaft *f* τὰ ὑπάρχοντα χρήματα, τὸ ἀργύριον.

Barſchheit *f* ἡ χαλεπότης (ητος), ἡ τραχύτης (ητος), auch ἡ τῶν τρόπων τραχύτης od. χαλεπότης.

Bart *m* ὁ πώγων (ωνος, bſd. Backenbart), τὸ γένειον (am Kinn), ἡ ὑπήνη, ὁ μύσταξ (ακος Schnurrbart), e-n ~ bekommen od. haben γενειάζειν, den ~ ſtehen od. wachſen laſſen ἀνειμένον ἐᾶν τὸν πώγωνα, πώγωνα τρέφειν, πωγωνοτροφεῖν, (kleiner ~) τὸ πωγώνιον.

bartähnlich πωγωνώδης.

Bärtchen *n* τὸ πωγώνιον.

Barthaar *n* ἡ κατὰ τὸ γένειον θρίξ (τριχός), das erſte ~ ἡ λάχνη, ὁ ἴουλος, ὁ χνοῦς.

bärtig πωγωνίας, γενειῶν, πωγωνιάτης, πωγωνίτης, γενειάτης, ὑπηνήτης, ~ ſein γενειᾶν, ~ werden γενειάσκειν.

bartlos ἀπώγων, ἀγένειος (2).

Bartſcherer *m* ſ. Barbier.

Bartſtern *m* ὁ πωγωνίας ἀστήρ, ὁ πώγων (ωνος).

Bärwurz *f* τὸ σφονδύλιον.

Baſar *m* τὸ δεῖγμα.

Baſe *f* ἡ ἀνεψιά, ἡ τηθίς (ίδος), ἡ τοῦ πατρὸς ἀδελφή, ἡ πατραδέλφη, ἡ θεία ἡ πρὸς μητρός, ἡ μητράδελφος.

Baſilika *f* ἡ βασιλική.

Baſilikum *n* ἡ ἄκινος, τὸ ὤκιμον.

Baſilisk *m* ὁ βασιλίσκος.

Baſrelief *n* τὸ πρόστυπον ἔργον.

Baß *m* ὁ βαρὺς φθόγγος, (die tiefſte Saite) ἡ ὑπάτη.

Baſſin *n* ὁ κρουνός, τὸ φρέαρ (ατος), (zum Einlaufen der Schiffe) ὁ ἀνάπλους.

Baſt *m* ὁ φλοιός, (von der Linde) ἡ φιλύρα, den ~ ab-

Digitized by Google

ſchälen ἀποφλοιοῦν, von ~ (gemacht) φλόϊνος, φιλύρινος.
Baſtard *m* ὁ νόθος.
Baſtei, Baſtion *f* ὁ προμαχεών (ῶνος), τὸ πρόβλημα.
Batiſt *m* ἡ σινδών (όνος).
Bau *m* 1. (das Bauen) ἡ οἰκοδόμησις, ἡ οἰκοδομία, ἡ κατασκευή, der ~ des Körpers ἡ τοῦ σώματος κατασκευή, der ~ der Welt ἡ τοῦ κόσμου σύστασις. — 2. (Gebäude) τὸ οἰκοδόμημα, τὸ κατασκεύασμα. — 3. (der Dachſe, Füchſe, Kaninchen u. dgl.) ὁ κευθμών (ῶνος), ὁ φωλεός, ἡ φωλεά, τὸ φωλίον, im ~ liegen φωλεύειν, φωλεῖν.
Bauamt *n* τὸ ἀστυνόμιον, οἱ ἀστυνόμοι (die Behörde).
Bauart *f* ἡ κατασκευή.
Bauch *m* ἡ γαστήρ (τρός, vom animaliſchen Körper), ἡ κοιλία (Bauchhöhle), τὸ ὑπογάστριον, τὸ ἧτρον (Unterleib), dem ~ frönen τῇ γαστρὶ χαρίζεσθαι (M.) od. δουλεύειν, den ~ zum Gotte machen ὥσπερ θεῷ λατρεύειν τῇ γαστρί, (von Gefäßen) ὁ ὄγκος, ὁ κόλπος, τὸ ἧτρον, τὸ κύτος, ~ des Schiffes ἡ κοίλη ναῦς.
Bauchdiener *m* ὁ τῇ γαστρὶ χαριζόμενος od. δουλεύων, ὁ γάστρις (ιδος), ὁ γάστρων (ωνος), ὁ κοιλόδουλος, ὁ γαστρίδουλος, ὁ κοιλιολάτρης, ὁ κοιλιοδαίμων (ονος).
Bauchfell *n* τὸ περιτόναιον.
Bauchfluß *m* ἡ τῆς γαστρὸς φορά, ἡ λειεντερία (Durchfall mit Abgang unverdauter Speiſeteile).
bauchförmig γαστροειδής, γαστρώδης.
Bauchgrimmen *n* ὁ στρόφος, an ~ leiden ἐντεροπονεῖν, κοιλιαλγεῖν.
Bauchgurt *m* ὁ κοιλιόδεσμος.
Bauchhöhle *f* ἡ κοιλία, ἡ χολάς (άδος).
bauchig γαστρώδης, ὀγκώδης, κολπώδης, κοιλιώδης, ein ~es Gefäß ἡ γάστρα.
Bauchkiſſen *n* τὸ προγαστρίδιον.
Bauchkneipen *n* ſ. Bauchgrimmen.
Bauchredner *m* ὁ ἐγγαστρίμυθος, auch Εὐρυκλῆς (Εὐρυκλείδης), nach e-m berühmten Bauchredner aus Athen, daher die „Kunſt des Bauchredens" ἡ Εὐρυκλέους τέχνη, hieß.
Bauchriemen *m* ſ. Bauchgurt.
Bauchwaſſerſucht *f* ὁ ἀσκίτης, ὁ ὕδρωψ (ωπος).
Bauchweh *n* ἡ κωλικὴ νόσος.
bauen 1. δέμειν, κατασκευάζειν, κτίζειν, οἰκοδομεῖν, ποιεῖν, (Neſter) πηγνύναι, πλέκειν, wohl gebaut ſein (vom Körper) εὖ πεφυκέναι, gut gebaut εὐπαγής, das Land ~ (anbauen) θεραπεύειν, ἐργάζεσθαι (M.), γεωργεῖν γῆν, Früchte ~ καρποὺς σπείρειν, φυτεύειν, Wein ~ ἀμπελουργεῖν. — 2. übtr. auf etw. ~ πιστεύειν, πεποιθέναι τινί, θαρρεῖν τι.
¹Bauer *m* ὁ ἀγροῖκος, ὁ γεωργός, ὁ χωρίτης, ὁ κατ'ἀγρόν.
²Bauer *n* (für Vögel) τὸ ὀρνιθοτροφεῖον.
Bäuerin *f* ἡ ἀγροῖκος γυνή, ἡ χωρῖτις (ιδος).
Bauernarbeit *f* τὰ περὶ τὴν γεωργίαν ἔργα.
Bauernart *f* ὁ γεωργοῦ od. ἀγροίκου τρόπος, nach ~ ἀγροίκως.
Bauerngut *n* ὁ ἀγρός, τὸ χωρίον, τὸ γῆδιον.
Bauernhaus *n* ἡ ἀγροίκου οἰκία, ἡ κατ' ἀγρὸν οἰκία.
Bauernhof *m* ἡ ἔπαυλις (εως), τὸ ἐπαύλιον.
Bauernjunge *m* ὁ ἀγροῖκος παῖς.
Bauernkittel *m* ἡ διφθέρα, ἡ σισύρα, ἡ κατωνάκη.
Bauernkoſt *f* ἡ ἀγροίκων od. χωριτικὴ τροφή od. δίαιτα.
Bauernleben *n* ὁ ἀγροίκου od. ἄγροικος βίος.
Bauernſtand *m* οἱ γεωργοί, οἱ ἀγροῖκοι.
Bauernſtolz *m* ἡ μετ' ἀγροικίας ὑπερηφανία od. τὸ μετ' ἀγροικίας ὑπερήφανον.
Bauerntracht *f* ἡ χωριτικὴ od. ἀγροικικὴ στολή.
Bauersmann *m* ὁ γεωργικός.
Baufach *n* τὰ τεκτονικά, das ~ ſtudieren τὰ τεκτονικὰ μανθάνειν. im ~ erfahren od. geſchickt τεκτονικός.
baufällig σαθρός, ἐρείψιμος (2).
Baufälligkeit *f* τὸ σαθρόν, ἡ σαθρότης (ητος), τὸ ἐρείψιμον.
Baufläche *f* τὸ οἰκόπεδον.
Baugerät *n* τὰ τεκτονικὰ ὄργανα, τὰ πρὸς οἰκοδομίαν σκεύη od. ἐργαλεῖα.
Bauherr *m* ὁ οἰκοδόμος.
Bauholz *f* ἡ ὕλη, τὰ ξύλα, ἡ ξύλωσις, ἡ ξυλεία.
Baukoſten *pl.* τὰ εἰς οἰκοδομίαν ἀναλώματα.
Baukunſt *f* ἡ ἀρχιτεκτονική (τέχνη), ἡ οἰκοδομική, ἡ ἀρχιτεκτονία, der die ~ verſteht ὁ τεκτονικός, ὁ ἀρχιτεκτονικός.
Baukünſtler, Baumeiſter *m* ὁ ἀρχιτέκτων (ονος), ~ ſein ἀρχιτεκτονεῖν, ein geſchickter ~ ἀνὴρ τεκτονικός.
Bauleute *pl.* οἱ τέκτονες, οἱ ἐργάται, οἱ ἐργαζόμενοι.
baulich: etw. im ~en Stande erhalten σῶν φυλάττειν od. διαφυλάττειν τι.
Bauluſt *f* τὸ φιλοικόδομον.
bauluſtig φιλοικόδομος (2).
Baum *m* τὸ δένδρον, (viele Bäume zuſammen) ἡ ὕλη, von Bäumen bewachſen δενδρόφυτος (2), voll von Bäumen ὑλώδης, δενδρώδης, Bäume fällen δενδροκοπεῖν, δενδροτομεῖν, ἐκκόπτειν δένδρα, den Wald vor Bäumen nicht ſehen (Sprichw.) τὰ πρὸ τοῦ ποδὸς οὐχ ὁρᾶν.
baumähnlich, -artig δενδροειδής, δενδρώδης.
Baumaterial *n* ἡ ὕλη, τὰ πρὸς τὴν οἰκοδομίαν od. ναυπηγίαν (für Schiffe).
Baumblüte *f* τὸ δενδρικὸν od. τῶν δένδρων ἄνθος. τὸ ἀπὸ δένδρου ἄνθος, Zeit der ~ ἡ τῶν δένδρων ἀκμή.
Bäumchen *n* τὸ δένδριον, τὸ δενδρύφιον.
Baumeiſter *m* ſ. Baukünſtler.
bäumen: ſich ~ ὀρθὸν od. ὀρθιον ἱστασθαι, σφαδάζειν, ἐξάλλεσθαι (M.), auch ἀναχαιτίζειν.
Baumfechte *f* ὁ λειχήν (ῆνος).
baumförmig ſ. baumartig.
Baumfrucht *f* ὁ ἀπὸ τῶν δένδρων καρπός, τὸ μῆλον. ἡ ὀπώρα, ὁ δενδρίτης καρπός.
Baumgang *m* ὁ ὄρχος, ἡ ἀναδενδράς (άδος).
Baumgarten *m* ὁ δενδρών (ῶνος).
Baumgrille *f* ὁ τέττιξ (ιγος).
Baumhacker *m* (Specht) ὁ δενδροκολάπτης.
Baumharz *n* ἡ ῥητίνη.
Baumläufer *m* (Vogel) ὁ κνιπολόγος.
baumlos ἄδενδρος (2). ψιλὸς δένδρων.
Baummalve *f* ἡ ἀναδενδρομαλάχη.
Baummoos *n* τὸ βρύον.
Baumnymphe *f* ἡ δρυάς, ἡ ἁμαδρυάς (άδος), ἡ δρῖτις (ιδος).
Baumöl *n* τὸ ἔλαιον.
Baumpfahl *m* ὁ χάραξ (ακος).
Baumpflanzung *f* ἡ δενδρόφυτος χώρα.
Baumpflege *f* ἡ δενδροκομικὴ σοφία.
Baumrebe *f* ἡ δενδρῖτις (ιδος) ἄμπελος, ἡ ἀναδενδράς (άδος).
baumreich εὔδενδρος, πολύδενδρος, δενδρόφυτος (ämtlich 2). ὑλώδης, δενδρήεις.
Baumreihe *f* ὁ ὄρχος.
Baumrinde *f* ὁ φλοιός, mit ~ bedeckt ἔμφλοιος (2). mit glatter ~ λειόφλοιος (2), mit zarter ~ λεπτόφλοιος (2), abgeſchälte ~ τὸ λέπισμα, τὸ λέμμα.
Baumſchere *f* ἡ δενδρικὴ ψαλίς (ίδος).
Baumſchlag *m* (in der Malerei) φύλλα τὰ τῶν δένδρων γραφόμενα od. γραφῇ ἀπεικασμένα.
Baumſchule *f* ὁ δενδρών (ῶνος), τὸ φυτευτήριον, τὸ φυτουργεῖον, τὸ φυτώριον, ἡ νεοφυτεία.
Baumſchwamm *m* ὁ μύκης (ητος), τὸ ἀγαρικόν.
Baumſtamm *m* τὸ πρέμνον, τὸ στέλεχος, τὸ δένδρον.
baumſtark πάνυ ἰσχυρός, εὔρωστος (2).
Baumwolle *f* τὰ ἀπὸ ξύλου ἔρια, ἡ βύσσος.
baumwollen ξύλινος, βύσσινος, ~es Kleid ἐσθὴς (ῆτος) ἀπὸ ξύλων πεποιημένη.
Baumwollenſtaude *f* τὸ ξύλον, τὸ ἐριόξυλον.

Digitized by Google

Baumzucht *f* ἡ τῶν δένδρων φυτεία, ἡ φυτηκομία, ἡ φυτοτροφία, ~ treiben φυτηκομεῖν.
Baumzüchter *m* ὁ φυτεύων δένδρα, ὁ ἐπιτηδεύων τὴν δένδρων φυτείαν, ὁ φυτηκόμος.
Baumzweig *m* ὁ ὄζος, ὁ κλών (ωνός), ὁ κλάδος.
Bauplatz *m* τὸ οἰκόπεδον.
bäurisch 1. ἀγροτικος (2), ἀγροικικός, χωρίτης, χωριτικός, ἀγροιωτικός, ἀγροικώδης. — 2. (roh, ungebildet) ἄγροικος (2), ~es Betragen ἡ ἀγροικία, sich ~ betragen ἀγροικίζεσθαι, ἀγροικεύεσθαι (M.).
Bausch *m* ὁ ὄγκος, ὁ κόλπος, in ~ und Bogen καθόλου, ἐκ τῶν δοκούντων od. εἰκότων, Berechnung in ~ und Bogen ἡ ὁλοσχέρεια, ὁ ὁλοσχερὴς λογισμός.
Bauschärmel *m* ἡ κολπωτὴ χειρίς (ῖδος).
Bäuschchen *n* τὸ πτύγμα, τὸ πτυγμάτιον.
bauschen κολποῦσθαι (P., bsd. von Kleidern), ὀγκοῦσθαι (P.).
bauschig κολπώδης, ὀγκώδης.
Bauschule *f* τὸ ἀρχιτεκτονικὸν διδασκαλεῖον.
Baustätte *f* τὸ οἰκόπεδον.
Baustelle *f* τὸ οἰκόπεδον.
Bauverständiger *m* ὁ οἰκοδομικός, ὁ τεκτονικός, ὁ ἀρχιτεκτονικός.
Bauwerk *n* τὸ οἰκοδόμημα, τὸ κατασκεύασμα.
Bauwerkzeug *n* τὰ τεκτονικὰ ὄργανα.
Bauwesen *n* τὰ περὶ τὴν οἰκοδομίαν.
Bauzeug *n* s. Bauwerkzeug.
beabsichtigen σκοπεῖν, βούλεσθαι, τείνειν πρός τι, ἐν νῷ ἔχειν, διανοεῖσθαι (P.), ἐπινοεῖν, μέλλειν m. *inf.*
beachten σκοπεῖν τι, λόγον ἔχειν τινός od. ποιεῖσθαί (M.) τινος, προσέχειν (τὸν νοῦν) τινί, ἐπιστρέφεσθαί (P.) τινι u. τινος, etw. nicht ~ ἐᾶν τι, ἀμελεῖν oder ὀλιγωρεῖν τινος.
Beachten *n*, **Beachtung** *f* ἡ πρόσεξις, ἡ προσοχή, ἡ ἐπιστροφή, ἡ ἐπιμέλεια, gew. durch Verben.
beachtenswert, beachtungswert, -würdig λόγου ἄξιος, ἄξιος προσέχειν τὸν νοῦν.
beackern ἀροῦν, καταροῦν, γεωργεῖν.
Beamtenwahl *f* αἱ ἀρχαιρεσίαι, e. Versammlung zur ~ halten ἀρχαιρεσιάζειν.
Beamter *m* ὁ ἄρχων (οντος, von e-m obrigkeitlichen Amte), ὁ ἐπι-, προστάτης, die Beamten οἱ ἄρχοντες, αἱ ἀρχαί, οἱ ἐν τέλει, τὰ τέλη.
beängstigen ἄγχειν.
Beängstigung *f* τὸ δεῖμα, s. Angst.
beanspruchen ἀξιοῦν τυγχάνειν τινός, ἀντι-, μεταποιεῖσθαι (M.) τινος.
Beanspruchung *f* ἡ ἀξίωσις, gew. durch Verben.
beanstanden ἀναβάλλεσθαι (M.), ὀκνεῖν.
Beanstandung *f* ἡ ἀναβολή, ὁ ὄκνος.
beantragen γράφειν, εἰσφέρειν, εἰσηγεῖσθαι (M.).
beantworten ἀποκρίνεσθαι (M.) πρός τι u. τι, schriftlich ~ ἀντιγράφειν, ἀντεπιστέλλειν, einen Einwurf ~ ἀπαντᾶν τινι, ὑπολαμβάνειν τι πρός τι, im voraus ~ προλαμβάνειν.
Beantwortung *f* ἡ ἀπόκρισις.
bearbeiten ἐργάζεσθαι, κατ-, ἐξεργάζεσθαι (M.), δια-, ἐκπονεῖν, das Land ~ γεωργεῖν, ἡμεροῦν, θεραπεύειν, ἐργάζεσθαι τὴν γῆν, (von wissenschaftlicher Beschäftigung) σπουδάζειν περί τινος u. περί τι, πραγματεύεσθαί (M.) τι, περί τι, περί τινος od. ἐπί τι, ἀσκεῖν τι, γράφειν περί τινος, διακρίβοῦσθαι (M.) τι od. περί τινος (sorgfältig durchforschen), j-n zu etw. ~ παρασκευάζειν τινὰ ὅπως m. *ind. fut.* od. ὥστε m. *inf.*
Bearbeiter *m* ὁ ἐπιμελητής, besser durch *part.* der vorh.
Bearbeitung *f* ἡ ἐργασία, ἡ κατεργασία, ἡ ἄσκησις, ~ des Landes ἡ γεωργία, ἡ τῆς γῆς θεραπεία.
beargwöhnen ὑποπτεύειν, ἐν ὑποψίᾳ od. δι' ὑποφίας ἔχειν τινά, ich werde beargwöhnt ὑποπτεύομαι, καταδοκοῦμαι (P.).
Beargwöhnung *f* ἡ ὑποφία.
beaufsichtigen ἐπισκοπεῖν, ἐφορᾶν, ἐποπτεύειν, ἐπιστατεῖν τινος, ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος.
Beaufsichtiger *m* ὁ ἐπιμελητής, besser durch Verben.
Beaufsichtigung *f* ἡ ἐπιμέλεια, besser durch Verben.
beauftragen: j-n mit etw. ~ ἐπιτέλλειν, ἐπιτρέπειν τινί τι, ich bin mit etw. beauftragt ἐπιτετραμμένον ἐστί μοί τι, ἐπιμελές ἐστί μοί τι, δέδοταί μοί τι.
beäugeln ἀποφθαλμίζειν, ἐποφθαλμιᾶν (-ταν) τινι od. πρός τι, κατιλλώπτειν τινί, ὀπιπτεύειν τι.
beaugenscheinigen ἐπισκοπεῖν, θεωρεῖν.
Beaugenscheinigung *f* ἡ θεωρία.
bebauen ἐνοικοδομεῖν, καταλαμβάνειν οἰκοδομήμασιν, das Land ~ γεωργεῖν, θεραπεύειν τὴν γῆν.
Bebauung *f* ἡ ἐνοικοδόμησις, ~ des Landes ἡ γεωργία, ἡ θεραπεία τῆς γῆς.
beben τρεῖν, τρέμειν, σείεσθαι (P., bsd. von Erdbeben), heftig ~ πάλλεσθαι (P.), ἐκπλήττεσθαι (P., vor Schrecken), vor j-m ~ τρεῖν, τρέμειν, πτήσσειν, ὑποπτήσσειν, ἐκπλήττεσθαί (P.) τινα.
Beben *n* ὁ τρόμος, ὁ σεισμός (der Erde), ἡ ἔκπληξις.
beblümen ἐπι-, διανθίζειν, ἄνθεσι ποικίλλειν.
bebrücken γεφυροῦν, γεφύρᾳ ζευγνύναι.
bebrüten ἐπῳάζειν, ἐπικαθῆσθαι (τοῖς φοῖς).
Becher *m* τὸ ποτήριον, τὸ ἔκπωμα, ἡ κύλιξ (ικος), τὸ δέπας (αος), (zum Würfeln) ὁ πύργος.
Becherblume *f* ὁ φάως (ω), ἡ στοιβή.
becherförmig σκυφοειδής, κυλικώδης.
bechern (zechen) κρατηρίζειν, κωθωνίζειν.
Becken *n* 1. (Gerät) ἡ λεκάνη, ὁ λέβης (ητος, zum Waschen), τὸ λουτήριον, ὁ νιπτήρ (ῆρος), ἡ σκάφη, τὸ χειρόνιπτρον (zum Händewaschen), ὁ ποδανιπτήρ (zum Fußwaschen). — 2. (anatomisch) ἡ ὀσφύς (ύος). — 3. (Musikinstrument) τὸ κύμβαλον, die ~ schlagen κυμβαλίζειν. — 4. übtr. (beckenartige Vertiefung) τὸ κοῖλον, ἡ κοιλάς (άδος).
Beckenschläger *m*. **-schlägerin** *f* ὁ κυμβαλιστής, ἡ κυμβαλίστρια.
bedachen στεγάζειν, καταστεγάζειν, ὀροφοῦν, bedacht ὀροφωτός, κατάστεγος (2).
Bedacht *m* ἡ πρόνοια, ἡ προμήθεια, ἡ ἐπιμέλεια, mit ~ ἐπιμελῶς, ἐκ προνοίας, ἐξεπίτηδες, ohne ~ ἀλόγως, προπετῶς. *adj.* ἐπιμελής, εὐλαβής, πεφυλαγμένος, ~ nehmen (bedacht sein) auf etw. σκοπεῖν τι, ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος, μελετᾶν τι, ζητεῖν τι, προσέχειν (τὸν νοῦν) τινί, σπουδάζειν περί τι, λόγον ἔχειν περί τινος, φροντίζειν τινός, προμηθεῖσθαί (P.) τινος. πρόνοιαν od. ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαί (M.) τινος.
bedächtig, bedachtsam ἥσυχος, ἡσύχιος (2) ἡσυχαῖος (ruhig), περιεσκεμμένος, εὐλαβής. πεφυλαγμένος, σώφρων, ~ sein od. handeln εὐλαβεῖσθαι (P.), σωφρονεῖν.
Bedächtigkeit *f* s. Bedachtsamkeit.
Bedachtsamkeit *f* ἡ εὐλάβεια, ἡ προμήθεια, ἡ περίσκεψις, ἡ ἡσυχιότης (ητος), ὁ λογισμός, ἡ σωφροσύνη.
Bedachung *f* 1. (das Bedachen) ἡ ἔρεψις, ἡ ὀρόφωσις, ἡ στέγασις. — 2. (das Dach) αἱ ὀροφαί, τὸ στέγασμα.
bedanken: sich ~ ὁμολογεῖν χάριν τινί, εὐχαριστεῖν, dafür bedanke ich mich (iron.) μὴ γένοιτο.
Bedarf *m* τὰ ἀναγκαῖα, τὰ ἐπιτήδεια.
bedauern 1. (beklagen, Mitleid haben u. äußern) οἰκτίρειν, κατ-, ἐποικτίρειν, οἰκτίζειν (auch M.), ἐλεεῖν (τινά τινος u. ἐπί τινι). — 2. (sich betrüben) ἄχθεσθαί (P.), λυπεῖσθαί (P.) τινι u. ἐπί τινι, βαρέως φέρειν τι, ἀλγεῖν τι. — 3. (bereuen) μεταμέλει μοι u. *dat.* b. *part.*, μεταμέλομαι u. *nom.* b. *part.*
Bedauern *n* 1. ὁ οἶκτος, ὁ οἰκτιρμός, ἡ κατοίκτισις. — 2. (Reue) ἡ μεταμέλεια, gew. durch Verben.
bedauernswert 1. ἐλεεινός, ἐλέου ἄξιος, οἰκτρός. — 2. (unglücklich) ἄθλιος, ταλαίπωρος (2).
bedecken 1. (mit e-r Decke od. e-m Dache versehen) στέγειν, στεγάζειν, κατα-, ἐπιστεγάζειν. — 2. (mit e-r Hülle versehen) σκεπάζειν, καλύπτειν, ἐπι-, κατα-, περικαλύπτειν, κρύπτειν, ἀνακρύπτειν (verbergen, verstecken). — 3. (einnehmen, über etw. verbreitet sein) καταλαμ-

Digitized by Google

βάνειν. κατέχειν, bedeckt στεγανός, στεγαστός, (umhüllt) κεκαλυμμένος, κρυπτός.

Bedeckung *f* 1. τὸ στέγασμα, τὸ καταστέγασμα, τὸ σκέπασμα, τὸ κάλυμμα, τὸ περικάλυμμα. — 2. (Wache, Eskorte) ἡ φυλακή, οἱ φύλακες. ἡ φρουρά.

bedenken 1. (überlegen) λογίζεσθαι, δια-, ἐκλογίζεσθαι (M.), σκοπεῖν, ἐννοεῖν, ἐν νῷ λαμβάνειν, ἐννοεῖσθαι (P., beherzigen). — 2. (sorgen für etw.) ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος, λόγον ob. πρόνοιαν ποιεῖσθαί (M.) τινος, j-n ~ προνοεῖν τινος, ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαί τινος. — 3. (gedenken, eingedenk sein) μεμνῆσθαι m. *part.*, sich ~ βουλεύεσθαι (M.), sich anders ~ μετανοεῖν. — 4. (unentschlossen sein) ἐπέχειν, διστάζειν, ὀκνεῖν, μέλλειν, ἐνδοιάζειν, ἀμφιγνοεῖν. — 5. (für sich sorgen) σκοπεῖν ob. ζητεῖν (τὸ ἑαυτῷ συμφέρον).

Bedenken *n* ἡ σκέψις, ὁ ἐνδοιασμός, ὁ ὄκνος, ohne ~ ἀμελλητί, προθύμως, ~ tragen ὀκνεῖν, ἐνδοιάζειν.

bedenklich 1. (mißlich, gefährlich) ἀμφίβολος, ἄπορος, ἐπικίνδυνος (sämtlich 2), δυσχερής. — 2. (verdächtig) ὕποπτος (2), σφαλερός. — 3. (ängstlich) ὀκνηρός, φόβον ἔχων, ~ sein ὀκνεῖν, φοβεῖσθαι (P.). φόβον ἔχειν. εὐλαβεῖσθαι (P.), ~ machen ἀπορίαν παρέχειν τινί.

Bedenklichkeit *f* ὁ ὄκνος, ἡ ἀπορία, ἡ ἀμηχανία, ἡ μέλλησις, ~ haben ὀκνεῖν, διαμέλλειν, ἀμφιγνοεῖν περί τινος. aus ~ etw. nicht tun ἀποκνεῖν τι.

Bedenkzeit *f* χρόνος ἐν ᾧ χρὴ βουλεύεσθαι (M.), χρόνος βουλῆς, j-m ~ geben διδόναι τινὶ βουλεύεσθαι.

bedeuten 1. *trans.* (zurechtweisen) διδάσκειν, ἐκδιδάσκειν, νουθετεῖν, παίειν (bereden). — 2. (befehlen) κελεύειν τινά m. *inf.*, σημαίνειν τινί m. *inf.* — 3. *intr.* σημαίνειν, δύνασθαι, εἶναι, was bedeutet das? τί τοῦτο θέλει; τί τοῦτο δύναται; τί δὲ τοῦτο; das bedeutet τοῦτ' ἔστι. — 4. (vorbedeuten) σημαίνειν, προσημαίνειν, δηλοῦν. — 5. (wichtig sein) δύνασθαι, ἰσχύειν, λόγου ἄξιον ob. ἐν λόγῳ εἶναι, εἶναί τι, es hat nichts zu ~ οὐδέν ἐστι, οὐδὲν διαφέρει.

bedeutend 1. ἀξιόλογος (2), λόγου ἄξιος, σπουδαῖος. — 2. (mächtig) δυνατός, etw. für ~ halten μέγα νομίζειν τι, λόγον ποιεῖσθαί (M.) τινος, etw. nicht für ~ halten ὀλιγωρεῖν τινος, ἀμελεῖν τινος. — 3. (beträchtlich) ἀξιόλογος (2), ἱκανός, μέγας, πολύς.

bedeutsam σεμνός, σπουδαῖος, μέγας.

Bedeutsamkeit *f* ἡ σπουδαιότης (ητος), ἡ δύναμις, ἡ ἀξίωσις, τὸ μέγεθος.

Bedeutung *f* 1. (Sinn) ὁ νοῦς, ἡ δύναμις, ἡ ἀξίωσις, ἡ σημασία. — 2. (Wichtigkeit, Wert) ἡ ἀξία, τὸ ἀξίωμα, ἡ δύναμις, ein Mann von ~ ἀνὴρ δυνατός ob. ἀξιώματος πολλοῦ, einer Sache ~ beilegen μέγα νομίζειν τι.

bedeutungslos οὐδενὸς ἄξιος.

bedeutungsvoll μέγας, σεμνός, δεινός, πολλοῦ ἄξιος.

bedienen ὑπηρετεῖν, ὑπουργεῖν τινι, θεραπεύειν τινά, διακονεῖν τινι, sich ~ χρῆσθαί τινι.

Bedienter *m* ὁ ὑπηρέτης, ὁ θεράπων (οντος), ὁ διάκονος, ὁ παῖς.

Bedienung *f* 1. ἡ ὑπηρεσία, ἡ θεραπεία, ἡ ὑπουργία, ἡ διακονία. — 2. (Dienerschaft) οἱ θεράποντες.

bedingen 1. (als Bedingung voraussetzen) ὑποτίθεσθαί τι. ποιεῖσθαί (M.) τι ὑπόθεσιν, bedingt ὑποθετικός. — 2. (bestimmen, begrenzen) ὁρίζειν, bedingt sein durch etw. αἰτίαν ἔχειν ἔν τινι, ἐξηρτῆσθαι ἔκ τινος, ἀνακεῖσθαι ἐπί τινι, ἀνηρτῆσθαι εἴς τι ob. ἔκ τινος. — 3. (ausbedingen) ὁμολογεῖν, συντίθεσθαί τί τινι ob. πρός τινα, sich ~ ἀξιοῦν.

Bedingung *f* ἡ ὁμολογία, ἡ σύμβασις, ἡ συνθήκη, τὸ συγκείμενον, τὸ ὁμολογούμενον (auch *part. perf.*), τὸ εἰρημένον, τὸ ῥητόν, (in philosophischem Sinne) ἡ ὑπόθεσις, ~en annehmen, eingehen ἀποδέχεσθαι (M.) συνθήκας, ~en machen συνθήκας ποιεῖσθαί (M.) τινι ober πρός τινα, es ist zur ~ gemacht ὡμολόγηται, σύγκειται, alle ~en annehmen συγκαταβαίνειν εἰς πᾶν, ὁμολογεῖν ὅ τι τις λέγοι, die ~en halten διαφυλάττειν τὰς συνθήκας, ἐμμένειν ταῖς συνθήκαις ober τοῖς ὁμολογουμένοις, die ~en nicht halten λύειν τὰς ὁμολογίας, παρασπονδεῖν, mit der ausdrücklichen ~ ἐπὶ ῥητοῖς, in alle ~en einwilligen ἐνδιδόναι πρὸς ἅπαντα, sich unter jeder ~ ergeben παραδιδόναι ἑαυτόν τινι χρῆσθαι ὅ τι βούλεται, unter diesen ~en ἐπὶ τούτοις, unter billigen ~en ἐπ' ἴσοις καὶ ὁμοίοις, unter der ~, daß ἐφ' ᾧ ob. ἐφ' ᾧ τε m. *inf.*, auch ὥστε m. *inf.*

bedingungsweise (in philosophischem Sinne) ἐξ ὑποθέσεως, καθ' ob. πρὸς ὑπόθεσιν, ἐπὶ ῥητοῖς, κατὰ συνθήκας.

bedrängen πιέζειν τινά, προσ-, ἐγκεῖσθαί τινι, ἐνοχλεῖν τινα u. τινι, eine Stadt ~ πολιορκεῖν πόλιν, j-n mit Bitten ~ προσκεῖσθαί τινι δεόμενον.

Bedrängnis *f* ἡ ἀνάγκη (auch *pl.*), ἡ ἀπορία, τὰ κακά, ἡ ταλαιπωρία, in ~ sein κακοπαθεῖν, ἀπορεῖν, ἐν δεινοῖς ob. κακοῖς εἶναι, ἀπορίαις ἐνέχεσθαι (P.), ταλαιπωρεῖσθαι (P.). Bedrängnis.

bedrängt πιεζόμενος, ταλαίπωρος (2), ~ sein s. unter

Bedrängtheit *f* ἡ ἀπορία, ἡ ταλαιπωρία.

bedrohen 1. ἀπειλεῖν, κατ-, ἐπαπειλεῖν (j-n mit etw. τινί τι). — 2. (bevorstehen von widrigen Ereignissen) ἐπικεῖσθαι, ἐπικρέμασθαι.

Bedrohung *f* ἡ ἀπειλή.

bedrücken πιέζειν, ἀδικεῖν, κακοῦν τινα, τραχέως προσφέρεσθαί (P.) τινι, ὕβρει χρῆσθαι πρός τινα.

Bedrücker *m* meist durch d. *part.* d. vorh. Verben.

Bedrückung *f* ἡ ἀδικία, ἡ κάκωσις, ἡ ὕβρις, ~ erleiden κακῶς πάσχειν, κακοῦσθαι, ἀδικεῖσθαι, ὑβρίζεσθαι (P.) [ἡγοῦμαι.

bedünken δοκεῖν, es bedünkt mich δοκεῖ μοι, νομίζω,

Bedünken *n* ἡ δόξα, ἡ γνώμη, meines ~s ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ὡς ἐμοὶ δοκεῖν, δοκεῖν ἐμοί, ἐμοὶ δοκεῖν.

bedürfen δεῖσθαί (P.) τινος, ἐνδεῶς ἔχειν τινός, ἐνδεᾶ εἶναί τινος, ἐν χρείᾳ εἶναί τινος, ich bedarf etw. δέομαί τινος, δεῖ μοί τινος, χρεία ἐστί ob. γίγνεταί μοί τινος, dazu, noch ~ ἐπι-, προσδεῖσθαί τινος, es bedarf δεῖ, χρή m. *gen.* ob. *inf.*, es bedarf nicht οὐδὲν δεῖ.

Bedürfnis *n* 1. (das Bedürfen) ἡ χρεία, ἡ ἔνδεια, τὸ δεῖσθαι, ἡ ἐπιθυμησις. — 2. (das, was man nötig hat) τὰ ἀναγκαῖα, τὰ ἐπιτήδεια, dringende Bedürfnisse τὰ κατεπείγοντα, viele Bedürfnisse haben πολλῶν δεῖσθαι (P.), wenige Bedürfnisse haben μικρῶν δεῖσθαι, die Bedürfnisse des Lebens τὰ εἰς ob. πρὸς τὸν βίον ἀναγκαῖα ob. αἱ εἰς ... ἀφορμαί, eines natürlichen Bedürfnisses wegen beiseite gehen ἀποχωρεῖν ἐπὶ τὰ ἀναγκαῖα. [ἐνδεῶς ἔχειν, δεῖσθαί (P.) τινος.

bedürftig ἐν-, ἐπιδεής, δεόμενος, ~ sein ἐνδεᾶ εἶναι,

Bedürftigkeit *f* ἡ ἔνδεια, τὸ ἐνδεές.

beehren: j-n mit etw. ἀξιοῦν τινά τινος, τιμᾶν ober κοσμεῖν τινά τινι.

beeidigen (etw.) ὀμνύναι, ἐπομνύναι m. *inf.* u. ἡ μήν, j-n ~ ὁρκίζειν, ἐξορκοῦν τινα, λαμβάνειν ὅρκον παρά τινος, beeidigt ὁρκωτός, ἐνώμοτος (2), ἐξορκωθείς.

Beeidigung *f* ἡ ἐξόρκωσις, ὁ ἐξορκισμός.

beeifern: sich ~ σπουδάζειν περί τινος, περί, πρός ob. εἴς τι, σπουδὴν ποιεῖσθαι (M.) περί τινος u. περί τι, φιλοτιμεῖσθαι (P.) ἐπί τι u. τι ob. *inf.*, προθυμεῖσθαι (P.) τι ob. *inf.*, διατείνεσθαι (M.) πρός τι, πονεῖν, φιλοπονεῖν περί τι, κατασπεύδειν τι.

beeilen ἐπείγειν, κατεπείγειν, σπεύδειν, ἐπι-, κατασπεύδειν, sich ~ σπεύδειν, ἐπείγεσθαι (P.), κατεπείγεσθαι m. *inf.*

beeinträchtigen βλάπτειν τινά, βλάβην ἐπιφέρειν τινί, ἀδικεῖν τινα, πλεονεκτεῖν τινος (übervorteilen), ἐλαττοῦν τινα (verkürzen).

Beeinträchtigung *f* ἡ βλάβη. ἡ ἀδικία, τὸ ἀδίκημα, ἡ πλεονεξία, τὸ πλεονέκτημα, ἡ ἐλάττωσις, τὸ ἐλάττωμα.

Digitized by Google

beenden, beendigen 1. τέλος ἐπιτιθέναι τινί, παύειν, καταπαύειν τι, (Krieg u. dgl.) διαλύειν, (eine Arbeit) ἀπεργάζεσθαι (M.), (Verhandlungen) κατα-, διαπράττειν. — 2. (vollbringen) ἀνύτειν, διανύτειν, περαίνειν, διαπεραίνειν. — 3. (nicht mehr betreiben) παύεσθαί (M.) τινος. beendigt werden τέλος λαμβάνειν ob. ἔχειν, τελευτᾶν.

Beendigung *f* 1. ἡ ἀπεργασία (einer Arbeit), ἡ διάπραξις (eines Geschäftes), ἡ διάλυσις, ἡ κατάπαυσις (von Krieg, Streitigkeiten u. dgl.). — 2. (das Ende) τὸ τέλος, ἡ τελευτή.

beengen στενοῦν, συστέλλειν, συνέχειν, εἴργειν.

beerben: j-n ~ κληρονομεῖν τινος u. τινα ob. κληρονομεῖν τῶν τινος, παραλαμβάνειν τά τινος.

beerdigen θάπτειν, ἐκφέρειν, ἐκκομίζειν, κρύπτειν ob. καλύπτειν γῇ, (bestatten) κηδεύειν τινά, τὰ νομιζόμενα ποιεῖν τινι.

Beerdigung *f* ἡ ταφή, ἡ ἐκφορά, τὸ κῆδος, der ~ j-s beiwohnen παραπέμπειν τὸν τεθνηκότα, ἐπ' ἐκφοράν τινος ἔρχεσθαι, παραγίγνεσθαι ἐπὶ τὸ κῆδός τινος, ἀκολουθεῖν ἀποθανόντι πρὸς τὸν τάφον.

Beere *f* ὁ κόκκος, ἡ ῥάξ (ἀγός, Weinbeere), ἡ δαφνίς (ίδος, des Lorbeerbaums), ~n lesen ῥαγολογεῖν. ῥαγίζειν, ~n sammelnd ῥαγολόγος.

beerenartig ῥαγοειδής, ῥαγώδης.

Beet *n* ἡ πρασιά, τὸ ἄνδηρον (gew. *pl.*).

befähigen: j-n ~ δυνατὸν (ob. οἷόν τε) κατασκευάζειν τινά m. *inf.*, δύναμιν (ob. ἐξουσίαν) παρέχειν τινί m. *inf.*

Befähigung *f* ἡ δύναμις, ἡ ἐξουσία.

befahrbar πορεύσιμος (2), πορευτός.

[1]befahren (e-n Weg) καθαμαξεύειν, ein ~er Weg καθημαξευμένη ὁδός, das Meer ~ πλεῖν τὴν θάλατταν, ein Bergwerk ~ καταβαίνειν εἰς τὰ μέταλλα.

[2]befahren (befürchten) φοβεῖσθαι (P.), es ist nichts zu ~ οὐδὲν φοβητέον, κίνδυνος οὐδείς.

befallen λαμβάνειν, κατα-, ἐπιλαμβάνειν τινά, αἱρεῖν τινα, ἅπτεσθαί (M.) τινος, ἐμ-, προσ-, συμ-, ἐπιπίπτειν τινί, (mit Heftigkeit) ἐπισκήπτειν τινί ob. εἴς τινα, ~ werden von etw. περιπίπτειν τινί, ~ sein von etw. κατέχεσθαι (P.) τινι.

befangen (verwirrt u. dgl.) τεταραγμένος, ~ sein οὐχ ἑαυτοῦ εἶναι, τεταράχθαι, in etw. ~ sein ἐνέχεσθαί (P.), ἔνοχον εἶναί τινι (bsd. von Schuld und Vergehen), eine ~e Ansicht γνώμη οὐκ ὀρθή, ~ urteilen οὐκ ὀρθῶς κρίνειν, im Aberglauben ~ sein δεισιδαιμονίᾳ κατέχεσθαι (P.), δεισιδαίμονα εἶναι.

befassen: sich mit etw. ~ ἅπτεσθαί, ἀνθ-, ἐφ-, προσάπτεσθαί (M.) τινος, ἐπιχειρεῖν τινι (Hand an etw. legen), προσέρχεσθαι πρός τι, μεταχειρίζεσθαί (M.) τινος, εἶναι περί τι, sich mit j-m ~ ὁμιλεῖν, προσομιλεῖν τινι, χρῆσθαί τινι, sich mit etw. in Gedanken ~ περιβάλλεσθαί τι τῇ διανοίᾳ.

befehden πολεμεῖν τινι ob. πρός τινα.

Befehl *m* 1. τὸ πρόσ-, ἐπίταγμα, ἡ ἐπιταγή, τὰ προσ-, ἐπιτεταγμένα, τὰ προσταχθέντα. — 2. (Auftrag) ἡ ἐντολή. — 3. (Ermahnung, Ermunterung) τὸ κέλευσμα, ὁ κελευσμός. — 4. (öffentliche Bekanntmachung) ἡ πρόρρησις, (schriftlich) τὸ διάγραμμα, auf ~: durch den *gen. abs.*, z.B. auf ~ des Königs κελεύοντος (κελεύσαντος) τοῦ βασιλέως, auf ~ des Volkes δημοσίᾳ, j-m einen ~ erteilen προστάττειν τινί ob. κελεύειν m. *acc.* u. *inf.*, ~ zu den Waffen zu greifen παραγγέλλειν εἰς τὰ ὅπλα, e-n ~ ausführen ὁρᾶν, περαίνειν ob. ποιεῖν τὰ προστεταγμένα, einen ~ befolgen ὑπακούειν τοῖς παραγγέλμασι, πειθαρχεῖν πρὸς τὰ παραγγελλόμενα, sich dem ~ unterwerfen ἰέναι εἰς τὰ παραγγελλόμενα, ohne ~ etw. tun ἰδιοπραγεῖν, militärischer ~ (bsd. vom Feldherrn) τὸ παράγγελμα, ἡ παραγγελία. — 5. (Befehlshaberschaft) ἡ ἀρχή, ἡ ἡγεμονία, unter j-s ~ ἡγουμένου, ἄρχοντός τινος, unter j-s ~ stehen εἶναι ὑπό τινι, den ~ über etw. haben ἡγεῖσθαί (M.) τινος, ἄρχειν τινός, στρατηγεῖν, (über die Reiterei) ἱππαρχεῖν, (über die Flotte) ναυαρχεῖν.

befehlen 1. προσ-, ἐπιτάττειν τινί τι, κελεύειν m. *acc.* u. *inf.* παραγγέλλειν (bsd. vom militärischen u. obrigkeitlichen Befehl), παρεγγυᾶν (nur vom militärischen B.), προαγορεύειν (durch ein Edikt), σημαίνειν (durch Zeichen), (schriftlich) ἐπιστέλλειν, ich habe über etw. zu ~ ἐπ' ἐμοί ἐστί τι, κύριός εἰμί τινος. — 2. (anvertrauen) ἐπιτρέπειν.

befehlerisch κελευστικός, ἐπιτακτικός, ἀρχικός.

befehligen 1. j-n zu etw. ~ τάττειν ob. καθιστάναι τινὰ ἐπί τινι, wozu befehligt werden τάττεσθαι ἐπί τινι. — 2. (den Oberbefehl haben) ἄρχειν, ἡγεῖσθαί (M.), στρατηγεῖν τινος.

Befehlshaber *m* ὁ ἄρχων (οντος), ὁ ἡγεμών (όνος), ὁ στρατηγός (des Heeres), ὁ πέζαρχος (des Fußvolks), ὁ ἱππαρχος (der Reiterei), ὁ ναύαρχος (der Flotte), ὁ ταξίαρχος, ὁ λοχαγός (einer größeren ob. kleineren Heeresabteilung), ὁ φρούραρχος (einer Festung), ὁ ἔπαρχος (eines Landes), ὁ ἁρμοστής (bei den Spartanern), ὁ σατράπης (bei den Persern), ~ sein ἄρχειν, ἡγεῖσθαί (M.) τινος, ἡγεμονεύειν τινός, στρατηγεῖν, ἱππαρχεῖν, ναυαρχεῖν, φρουραρχεῖν u. dgl. τινος.

Befehlshaberstelle *f* ἡ ἀρχή, ἡ στρατηγία, ἡ ἡγεμονία, ἡ ἱππαρχία, ἡ ναυαρχία u. dgl.

befeilen ῥινεῖν (-ᾶν), καταρρινεῖν (-ᾶν).

befeinden δυσμεναίνειν τινί, ἐχθαίρειν τινά, δυσμενῶς ob. ἀπεχθῶς ἔχειν τινί, ἐχθρὸν εἶναί τινι, (mit der Tat) κακῶς ποιεῖν ob. κακοποιεῖν τινα.

Befeindung *f* ἡ ἀπέχθεια.

befestigen 1. etw. an etw. ~ προσ-, συνάπτειν τί τινι, πηγνύναι τι πρός τι, προσ-, ἐπιπηγνύναι τί τινι. — 2. (etw. festmachen) στηρίζειν, ἐμπεδοῦν, βεβαιοῦν, e-n Ort ~ ὀχυροῦν, τειχίζειν, περιτειχίζειν (durch Mauern).

befestigt βέβαιος (2 u. 3), ἐχυρός, ὀχυρός ob. durch die Partizipien der vorhergehenden Verben, ~er Ort τὸ ἔρυμα, τὸ ὀχύρωμα.

Befestigung *f* 1. (e-s Ortes) ὁ τειχισμός, ἡ ὀχύρωσις. — 2. (Befestigungswerk, Festungswerk) τὸ ὀχύρωμα, τὸ τείχισμα, τὸ τεῖχος, τὰ ἐπιτειχίσματα.

Befestigungswerk *n* s. Befestigung.

befeuchten ὑγραίνειν, ἀν-, καθυγραίνειν, ἄρδειν, τέγγειν, βρέχειν, ἐπιβρέχειν, mit Tau ~ δροσίζειν.

Befeuchtung *f* ἡ βρέξις, ἡ βροχή, ἡ τέγξις, ἡ ὑγρασις, ὁ ἀνυγρασμός, ἡ ἄρδεια, ἡ ἄρδευσις.

befeuern (anfeuern) παροξύνειν, ἀκονᾶν.

befiedern πτεροῦν, πτιλοῦν, πτερυγοῦν, sich ~ πτεροφυεῖν, befiedert πτηνός, πτερωτός, πτερυγωτός, πτιλωτός, ὑπόπτερος (2).

Befiederung *f* 1. ἡ πτέρωσις, τὸ πτέρωμα. — 2. (das Befiedertsein) ἡ πτερότης (ητος). — 3. (das Federnbekommen) ἡ πτεροφυΐα, ἡ πτεροφύησις.

befinden I *trans.* 1. (erkennen) εὑρίσκειν, γιγνώσκειν, καταλαμβάνειν. — 2. (wofür halten) νομίζειν, ἡγεῖσθαι (M.), ob. durch δοκεῖ μοι m. *inf.*, für gut, echt ~ δοκιμάζειν, nicht für gut, echt ~ ἀποδοκιμάζειν, befunden werden νομίζεσθαι, δοκιμάζεσθαι. — II *refl.* 3. sich an e-m Orte ~ διάγειν, διαιτᾶσθαι (P.), διαιτᾶν ποιεῖσθαι (M.), διατρίβειν, sich im Lande ~ ἐπι-, ἐνδημεῖν, außer Landes ἀπο-, ἐκδημεῖν. — 4. (in e-m Zustande sein) ἔχειν, διακεῖσθαι, πράττειν m. *adv.* (z.B. εὖ, κακῶς), sich in Verlegenheit ~ ἐνέχεσθαι oder χρῆσθαι ἀπορίᾳ, sich in e-r guten Lage (in guten Verhältnissen) ~ χρηστοῖς πράγμασι χρῆσθαι, εὖ φέρεσθαι (P.), sich schlecht ~ πονηρῶς διακεῖσθαι, sich in einem sehr schlechten Zustande ~ ἐσχάτως διακεῖσθαι. — 5. (von Sachen = sich verhalten) ἔχειν, εἶναι, so befindet sich die Sache οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα.

Befinden *n* 1. ἡ διάθεσις, ἡ κατάστασις, nach ~ der Umstände ἐκ τῶν παρόντων, körperliches ~ ἡ ἕξις, gutes ~ ἡ εὐεξία, schlechtes ~ ἡ κακεξία. — 2. (Meinung) ἡ γνώμη, ἡ δόξα, nach meinem ~ ἐξ ὧν ἔγωγε γιγνώσκω, (ὡς) ἐμοὶ δοκεῖν, ὡς οἶμαι.

Digitized by Google

befindlich ὤν, οὖσα, ὄν, darin ~ ἐνών, dabei ~ παρ-, ἐπών, ~ sein in etw. ἐνεῖναί τινι, an etw. προσ-, παρεῖναί τινι.
beflechten περιπλέκειν τί τινι.
beflecken 1. φύρειν (nur eig.), κηλιδοῦν, μολύνειν, σπιλοῦν (sämtl. auch übtr.), (mit Mord und Verbrechen) μιαίνειν, καταμιαίνειν. — 2. (schänden) αἰσχύνειν, mit Blut ~ καθαιμάττειν, sich selbst ~ ἐκμιαίνεσθαι.
befleckt durch die Partizipien der vorh. Verben, übtr. μιαρός, μιαφόνος (2, von Blutschuld).
Befleckung *f* (eig.) ὁ μολυσμός, (uneig.) τὸ μίασμα, ὁ μιασμός, gew. durch Verben, (mit Mord) ἡ μιαιφονία, (an der Ehre) ἡ αἰσχύνη.
befleißigen: sich einer Sache ~ σπουδάζειν περί τινος, πρός od. εἰς τι, ἐπί τινι, σπουδὴν ποιεῖσθαι (M.) περί τινος od. περί τι, ἐπιτηδεύειν τι, μελετᾶν τι, ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι περί τι, εἶναι περί od. ἀμφί τι, ἐπιμελὲς ποιεῖσθαί τι, ἐπιμελές ἐστί τινί τι, ἀσκεῖν τι, ἐπιμελεῖσθαι (P.) τινος, ἐπιμελῶς πράττειν τι.
befliffen durch die Partizipien der vorh. Verben, ~ sein siehe sich befleißigen. [σπεύδειν, διακινεῖν, παρορμᾶν.]
beflügeln πτεροῦν, πτερυγοῦν, übtr. σπεύδειν, ἐπι-]
beflügelt πτερωτός, πτερυγωτός, πτερόεις.
Beflügelung *f* übtr. ἡ παρόρμησις.
befolgen ἀκούειν, ὑπακούειν τινός u. τινί, πείθεσθαι (P.) τινι, (einen Befehl) ἀποτελεῖν τι, (ein Gesetz u. bgl.) ἐμμένειν τινί, τηρεῖν, διατηρεῖν od. φυλάττειν τι, (ein Verfahren) χρῆσθαί τινι.
Befolgung *f* durch die vorhergehenden Verben.
Beförderer *m* durch die Partizipien der Verben, auch ὁ συνεργός (der bei etw. mitwirkt).
beförderlich συμφέρων, ὠφέλιμος, χρήσιμος (2), ~ sein zu etw. ποιεῖν εἴς τι, συμβάλλεσθαι (M.) πρός od. εἰς τι, ὠφελεῖν τι, j-m zu etw. ~ sein ὑπηρετεῖν od. ὑπουργεῖν τινι.
befördern 1. (weiterschaffen) κομίζειν, διακομίζειν, διαπέμπειν. — 2. (beschleunigen) κατα-, ἐπισπεύδειν, ἐπιταχύνειν. — 3. (förderlich sein, einer Sache) ὠφελεῖν τι, αὔξάνειν, ἐπαυξάνειν τι. — 4. j-n zu Ehrenstellen ~ προάγειν τινὰ εἰς τιμάς. αὔξάνειν τινὰ τιμαῖς.
Beförderung *f* 1. ἡ διακομιδή, ἡ διαπομπή, gew. durch Verben, ἡ σπουδή, besser durch Verben. ἡ ὠφέλεια, ἡ αὔξησις, ἡ ἐπαύξησις. ἡ προαγωγή, gew. durch Verben. — 2. (Ehrenstelle) ἡ τιμή, höhere ~ ἡ μείζων τιμή. [ἀγωγή.]
Beförderungsmittel *n* ἡ βοήθεια, τὸ ὠφέλημα, ἡ]
befrachten φορτίζειν, φορτοῦν, γεμίζειν (auch M.) τί τινος, φορτία ἐμβάλλειν εἴς τι, befrachtet sein mit etw. γέμειν τινός, ἄγειν τι, πλήρη εἶναί τινος.
Befrachtung *f* ὁ φορτισμός, ἡ φορτίων ἐπιβολή, gew. durch Verben, s. Fracht.
befragen ἐρωτᾶν, ἐπερωτᾶν τινα, πυνθάνεσθαί τινος, (im Verhör) ἀνακρίνειν τινά, (ein Orakel) μαντεύεσθαι (M.) m. *acc.*, ἐπερέσθαι od. ἐπερωτᾶν τὸν θεόν (über etw. περί τινος), ἀνακοινοῦν τινί τι od. περί τινος.
Befragung *f* ἡ ἀνάκρισις. ἡ ἐπερώτησις. ἡ πύστις.
befreien 1. ἐλευθεροῦν, ἐλεύθερον ποιεῖν od. καθιστάναι, (aus dem Gefängnis u. bgl.) ἀπολύειν, (aus Gefahren u. bgl.) ἀπαλλάττειν, ῥύεσθαι (M.), ἐξαιρεῖν (j-n von etw. τινά τινος). — 2. (loskaufen) λυτροῦν, ἐκλυτροῦν, j-n durch Bitten ~ ἐξ-, παραιτεῖσθαί (M.) τινα, einen Belagerten ἐκλύειν, befreit ἐλεύθερος oder durch die Partizipien der Verben.
Befreiung *f* ἡ ἐλευθέρωσις, ἡ ἀπαλλαγή. ἡ λύσις, ἡ λύτρωσις, ἡ ἄφεσις, von od. aus etw. τινός, gew. durch Verben.
befremden: es befremdet mich etw. θαυμάζω τι, ξενίζει μέ τι, θαυμαστόν od. ἀλλόκοτον δοκεῖ μοί τι, ξενίζομαί (M.) τι. τινι, ἐπί τινι, διά od. κατά τι.
Befremden *n*, **Befremdung** *f* τὸ θαῦμα, ~ erregen θαῦμα παρέχειν.
befremdend, befremdlich θαυμαστός, θαυμάσιος. ἀλλότριος, ἀλλόκοτος (2), ξένος.
befressen περι-, κατατρώγειν.
befreunden φίλον ποιεῖν τινά τινι, οἰκειοῦν od. συνοικειοῦν τινά τινι, sich (*dat.*) j-n ~ οἰκειοῦν τινα ἑαυτῷ, φίλον ποιεῖσθαί (M.) τινα, ἀναπτᾶσθαί (M.) τινα, sich (*acc.*) mit etw. ~ ἀγαπᾶν od. στέργειν τι od. τινί.
befreundet οἰκεῖος, φίλος, προσφιλής, συνήθης, ~ sein mit j-m οἰκείως ἔχειν τινί od. πρός τινα, προσφιλῶς ἔχειν τινί.
Befreundung *f* ἡ οἰκείωσις (als Handlung), ἡ οἰκειότης (ητος), ἡ φιλία, ἡ συνήθεια (als Zustand).
befriedigen 1. (unfriedigen, umgänmen) φραγνύναι, περιφραγνύναι. — 2. (Genüge leisten) πληροῦν, ἀπο-, ἐκπληροῦν, j-n od. j-s Wunsch ~ χαρίζεσθαί (M.) τινι, die Gläubiger ἀπαλλάττειν, schwer zu ~ δύσκολος (2), befriedigt sein τὰ δίκαια ἔχειν. — 3. (besänftigen) παύειν, καταπαύειν τινὰ ὀργῆς od. ὀργιζόμενον, ἀρέσκειν τινά, πραΰνειν, καταπραΰνειν τινά.
befriedigend ἱκανός. ἐπιτήδειος (2 u. 3). ἀρκῶν, ἐξαρκῶν (ausreichend).
befruchten ἐγκύμονα od. ἔγκυον ποιεῖν, γονοποιεῖν, πληροῦν, εὔκαρπον ποιεῖν (vom Acker).
befruchtend γονοποιός (2), εὔκαρπος (2).
befruchtet sein ἐγκύμονα od. ἔγκυον εἶναι, κύειν, κυεῖν, ~ werden κυΐσκεσθαι.
Befruchtung *f* ἡ γονοποιία, besser durch Verben, auch ἡ πλήρωσις (Schwängerung).
Befugnis *f* ἡ ἐξουσία. τὸ κράτος, j-m die ~ zu etw. geben ἐξουσίαν παρέχειν τινὶ ποιεῖν τι, die ~ zu etw. haben ἐξουσίαν ἔχειν τινός od. *inf.*, κύριον εἶναί τινος, keine ~ zu etw. haben ἄκυρον εἶναί τινος od. *inf.*, j-m die ~ zu etw. nehmen ἄκυρον ποιεῖν τινά τινος od. *inf.*
befugt sein zu etw. ἐξουσίαν ἔχειν od. κύριον εἶναί τινος od. *inf.*, δίκαιον εἶναι m. *inf.*, sich für befugt halten ἀξιοῦν.
befühlen ψηλαφᾶν. ἐπιψηλαφᾶν τι, βλιμάζειν, ἐπαφᾶσθαί (M.) τι, καθάπτεσθαί (M.) τινος.
Befühlung *f* ἡ ψηλάφησις, ἡ ἐπαφή, ἡ βλίμασις.
Befund: nach ~ ἐκ mit *gen.*, κατά m. *acc.*
befürchten φοβεῖσθαι (P.), δεδιέναι, ὀρρωδεῖν. ὑποπτεύειν τι od. mit μή, es ist zu ~ daß δέος, φόβος od. κίνδυνός ἐστι, μή. nichts zu ~ haben ἀδεᾶ εἶναι, ἄδειά ἐστί τινι, es ist Krieg zu ~ πόλεμος ἐπίδοξός ἐστι γενήσεσθαι od. μέλλει ἔσεσθαι, wobei nichts zu ~ ist ἀσφαλής.
Befürchtung *f* τὸ δέος, ὁ φόβος.
begaben j-n mit etw. δωρεῖσθαί (M.) τινί τι, χαρίζεσθαι (M.) τινί τι. κοσμεῖν τινά τινί, χορηγεῖν τινά τινι, παρασκευάζειν τινί τι, προστιθέναι. νέμειν τινί τι.
begabt εὐφυής (talentvoll), ~ sein mit etw. ἔχειν τι, εὐπορεῖν τινος, παρεσκευάσθαι τινί, τετυχηκέναι τινός.
Begabtheit *f* ἡ εὐφυΐα, außerordentliche ~ ἡ δεινότης (ητος).
Begabung *f* ἡ δόσις, gew. durch Verben od. = Begabtheit.
begaffen προσκεχηνέναι τινί, κεχηνότα θεᾶσθαί (M.) τι. κεχηνέναι πρός τινα.
begatten sich mit j-m μείγνυσθαι, συμ-, ἐπιμείγνυσθαί (P.) τινι, συνεῖναί τινι, nur von Tieren ὀχεύεσθαι (M.), ποιεῖσθαι (M.) τὴν ὀχείαν, συνδυάζεσθαι (P.).
Begattung *f* ἡ μεῖξις, ἡ συνουσία, nur von Tieren ἡ ὀχεία. ἡ ὄχευσις, ὁ συνδυασμός. [ξυμία.]
Begattungstrieb *m* ἡ τῆς μείξεως od. ὀχείας ἐπι-]
Begattungszeit *f* ὁ τῆς μείξεως od. ὀχείας καιρός.
begeben sich 1. (sich wohin verfügen) ἰέναι, ἔρχεσθαι. χωρεῖν, ὁρμᾶσθαι, πορεύεσθαι (P.) εἰς. ἐπί, πρός τι, sich nach Hause ~ οἴκαδε ἰέναι, (sich von e-m Orte weg und anderswohin ~) ἀπέρχεσθαι πρός τινα τόπον, ἀποχωρεῖν εἰς τινα τόπον, μεθίστασθαι. sich auf die

Digitized by Google

Reiſe ~ ὁρμᾶσθαι εἰς πορείαν, ſich auf die Flucht ~ τρέπεσθαι (P.) εἰς φυγήν (oft genügt auch bloß τρέπεσθαι), ſich in j-s Schutz ~ προστρέπεσθαί τινα, ſich zu j-m ~ προσιέναι τινί od. πρός τινα, ſich zur Ruhe ~ κοιμᾶσθαι, κατακοιμᾶσθαι (P.), ſich in die Einſamkeit ~ ὑποχωρεῖν εἰς ἐρημίαν, ſich in Gefahr ~ κινδυνεύειν, διακινδυνεύειν, ὑφίστασθαι κίνδυνον, ἀναρρίπτειν κίνδυνον. — 2. (ſich zutragen, ſich ereignen) γίγνεσθαι, τυγχάνειν mit *part.*, συμβαίνειν mit *inf.* — 3. ſich einer Sache ~ (davon abſtehen) ἀφ-, ἐξ-, ὑφίεσθαί τινος. παύεσθαι (M.) τινος, εἴκειν, ὑπείκειν τινός.

Begebenheit *f* τὸ πρᾶγμα, τὸ πραχθέν, τὸ συμβάν, τὸ γενόμενον, gew. der bloße Artikel, z.B. die ~en in od. bei etw. τὰ περί τι, τά τινος.

begegnen 1. (entgegenkommen) ἀπ-, συναντᾶν τινι. zufällig ~ ἐν-, ἐπι-, παρα-, προσ-, περι-, συντυγχάνειν, παρα-, περιπίπτειν τινί, plötzlich ~ ἐμπίπτειν τινί. — 2. (entgegenwirken) ἀπαντᾶν τινι u. πρός τι, ἐπικουρεῖν τινι (z.B. νόσῳ), ἀποτρέπειν, ἀποστρέφειν, ἀμύνεσθαι (M.), ἀπωθεῖσθαι (M.) τινα od. τι, ἀντιτάττεσθαι (M.) τινι od. πρός τινα. — 3. j-m ~ (ſich gegen j-n benehmen od. betragen) προσφέρεσθαι (P.) τινι od. πρός τινα, χρῆσθαί τινι. j-m freundlich ~ ἀσπάζεσθαι (M.), δεξιοῦσθαι (M.) τινα. — 4. es begegnet mir (widerfährt mir) συμβαίνει μοί τι od. *inf.*, γίγνεταί od. συντυγχάνει μοί τι.

Begegnis *n* τὸ συμβάν, ἡ τύχη, τὸ πάθος, ἡ συμφορά, τὸ σύμπτωμα (letztere drei bſd. ſchlimmes ~).

Begegnung *f* 1. (das Entgegenkommen) ἡ ἀπ-, συνάντησις. — 2. (Benehmen gegen j-n) ὁ τρόπος, freundliche ~ ἡ φιλανθρωπία, ἡ πραότης (ητος), unfreundliche ~ ἡ αὐστηρότης (ητος), ἡ δυσκολία, ἡ χαλεπότης (ητος), übermütige ~ ἡ ὕβρις.

begehen 1. einen Ort περιιέναι, ἐφοδεύειν, περιπολεῖν, περι-, ἐπέρχεσθαι (-ιέναι), περιοδεύειν. — 2. (feiern) ἄγειν, ἐπι-, συντελεῖν, ποιεῖσθαι (M.), ἑορτάζειν. — 3. (verüben) ἐργάζεσθαι (M.), πράττειν, Unrecht, Frevel, Vergehen, Fehler u. dgl. ſ. unter den betr. *subst.*

Begehen *n*, **Begehung** *f* ἡ ἐφ-, περιοδεία (e-s Ortes), ſonſt gew. durch Verben.

begehren 1. ἐπιθυμεῖν, ἐρᾶν, ὀρέγεσθαί (P. und M.), ἐφίεσθαί, γλίχεσθαί τινος od. *inf.*, ποθεῖν, ἐπιποθεῖν τι (ſehnſüchtig), heftig ~ ὁρμητικῶς ἔχειν πρός τι. διψῆν, πεινῆν τινος. — 2. (fordern) αἰτεῖσθαι (M.), ἀξιοῦν τι od. *inf.*, δεῖσθαί (P.) τινος.

Begehren *n* 1. ἡ ἐπιθυμία, ἡ ἐπιθύμησις, ἡ ὄρεξις, ἡ ἔφεσις, ὁ πόθος. — 2. (Forderung) ἡ, αἴτησις, ἡ ἀξίωσις, ἡ δέησις.

begehrenswert, -würdig ζηλωτός, ἐπιθυμίας ἄξιος.

begehrlich ἐπιθυμητικός, πλεονέκτης, πλεονεκτικός, nicht ~ ἀνεπιθύμητος (2).

Begehrungsvermögen *n* τὸ ἐπιθυμητικόν, τὸ ὀρεκτικόν.

Begehung *f* ſ. Begehen.

begeifern 1. σιάλῳ μολύνειν. — 2. uneig. καταπτύειν τινί.

begeiſtern ἐμ-, ἐπιπνεῖν τινι, κατέχειν, ἔνθεον ποιεῖν, βακχεύειν, ἐκβακχεύειν τινά, j-n zu od. für etw. ~ ἔνθεον ποιεῖν τινα πρός τι, ἐμβάλλειν τινί τι, ἐπαίρειν τινά mit *inf.*, παρρησιᾶν τινα ἐπί τι od. *inf.*

begeiſternd ἐνθουσιαστικός.

begeiſtert ἔνθεος (2), ἐνθουσιάζων, ἐνθουσιώδης, μανικός, κάτοχος (2), θεόληπτος (2), ~ ſein ἐνθουσιάζειν, ἐνθουσιᾶν, ἔνθεον εἶναι, κατέχεσθαι (P.) ἐκ θεοῦ, μαίνεσθαι (P.) ὑπὸ θεοῦ, ἐπίπνουν εἶναι od. γίγνεσθαι ἔκ τινος.

Begeiſterung *f trans.* ἡ ἐπίπνοια. ἡ ἐπίπνευσις. *intr.* ὁ ἐνθουσιασμός. ἡ ἐνθουσίασις, τὸ ἐνθουσιαστικόν, ἡ θεία ὁρμή od. μανία, ἡ κατοχή, τὸ ἔνθεον, τὸ ἐνθουσιῶδες.

Begierde *f* ἡ ἐπιθυμία, ἡ ὄρεξις, ἡ ἔφεσις, ὁ ἔρως (ωτος), ὁ πόθος (ſehnliches Verlangen), ἡ ὁρμή, ἡ πτόησις (heftige ~), ὁ ζῆλος (heftige ~ mit Nacheiferung), ~ nach Ruhm u. dgl. ſ. Ruhmbegierde; ſinnliche ~n αἱ ἡδοναί, ~ bei j-m erregen ἐπιθυμίαν ἐμβάλλειν od. ἐμποιεῖν τινι (nach etw. τινός), die ~ erregend ὀρεκτικός.

begierig: die Partizipien der Verben od. ἐπιθυμητικός, ὁρμητικός, *adv.* ἐπιθυμητικῶς, προθύμως, ~ ſein nach etw. ſ. begehren.

begießen ἄρδειν, ἀρδεύειν, βρέχειν, ἐπιβρέχειν, ἐπιχεῖν, j-n mit etw. ~ καταχεῖν od. κατασκεδαννύναι τί τινος od. κατά τινος, ἐπαντλεῖν τινί τι.

Begießen *n* ἡ ἄρδεια, ἡ ἄρδευσις, ἡ βρέξις, ἡ βροχή. ἡ κατάχυσις, gew. durch Verben.

Beginn *m* 1. ſ. Anfang. — 2. (Unternehmen) ἡ ἐπιχείρησις, ἡ πρᾶξις (als Handlung), τὸ ἐπιχείρημα (als Sache).

beginnen ſ. anfangen.

beglaubigen βεβαιοῦν, καταβεβαιοῦν, κυροῦν, πιστὸν ποιεῖν τινα od. τι, durch einen Eid ~ ἐμπεδοῦν τι ὅρκῳ, j-n ~ κύριον ποιεῖν od. καθιστάναι τινά.

beglaubigt πιστός, ἀξιόπιστος (2), βέβαιος (2 u. 3), ἀψευδής, ἀσφαλής, κύριος, ~ ſein πίστιν ἔχειν.

Beglaubigung *f* ἡ πίστωσις, ἡ βεβαίωσις, ἡ κύρωσις (als Handlung), ἡ πίστις, τὸ πιστόν (als Sache).

Beglaubigungsſchreiben *n* ἡ πίστις, γράμματα τὰ εἰς πίστιν δεδομένα, ein ~ mitgeben πίστιν περιτιθέναι τινί.

begleiten ἀκολουθεῖν τινι, σύν τινι, μετά τινος, ἐπ-, παρ-, συν-, συμπαρακολουθεῖν τινι, ἕπεσθαι, συν-, συμπαρέπεσθαί τινι. εἶναι σύν τινι. μετά τινος. συνεῖναί τινι, παρομαρτεῖν, συμπαρομαρτεῖν, ὀπαδεῖν τινι, im feierlichen Zuge προ-, παρα-, συμπαραπέμπειν τινά, in vielen Verbindungen gebrauchen die Griechen mit σύν zuſammengeſ. Verben, z.B. auf der Reiſe ~ συμπορεύεσθαί (P.) τινι, auf einer Seereiſe ~ συμπλεῖν τινι, auf e-m Feldzuge ~ συστρατεύειν (auch M.) τινί, ſ. die Zſſgn mit „mit“ u. „zuſammen“; von muſikaliſchen Inſtrumenten ἀντιφωνεῖν, ὑπηχεῖν, mit der Flöte ~ ἐπ-, προσαυλεῖν, den Geſang mit der Zither ~ ᾄδειν πρός τὴν κιθάραν.

begleitend ἀντίφωνος (2).

Begleiter *m* ὁ ἀκόλουθος, ὁ συνών, die ~ οἱ περί τινα. οἱ μετά τινος, οἱ σύν τινι, ~ auf einer Reiſe, Seefahrt ὁ συνοδοιπόρος, ὁ σύμπλους.

Begleiterin *f* ἡ ἀκόλουθος, ἡ συνοῦσα, die ~nen αἱ περί τινα uſw. (ſ. Begleiter).

Begleitung *f* 1. ἡ πομπή. ἡ προ-, παραπομπή, gew. durch Verben. — 2. Begleiter, Begleiterin ſ. dss.

beglücken ποιεῖν od. τιθέναι od. ἀποδεικνύναι od. καθιστάναι τινὰ εὐδαίμονα od. μακάριον od. εὐτυχῆ, mit Gütern u. dgl. ~ αὐξάνειν τινὰ od. τά τινος ἀγαθοῖς. χαρίζεσθαι (M.) τινί τι.

beglückend εὐδαιμονικός.

Beglücker *m* durch die Partizipien der Verben.

beglückt εὐδαίμων, εὐτυχής, μακάριος, ὄλβιος, hoch ~ τρισευδαίμων. τρισόλβιος, ~ ſein εὐδαιμονεῖν, εὐτυχεῖν.

beglückwünſchen συνήδεσθαί (P.) od. συγχαίρειν τινί ἐπί τινι od. ein Satz mit ὅτι.

Beglückwünſchung *f* durch Verben, ſ. auch Glückwunſch.

begnadigen συγγνώμην ἔχειν τινί, ἀφιέναι τινά, begnadigt werden συγγνώμης τυγχάνειν. συγγνώμην λαμβάνειν, συγγνώμη γίγνεταί τινι, j-n mit etw. ~ χαρίζεσθαί (M.) τινί τι. τιμᾶν τινά τινι, χάριν διδόναι τινί.

Begnadigung *f* ἡ συγγνώμη, ἡ ἄφεσις, als Zuſtand ἡ ἄδεια, ~ finden für ſeine Vergehungen συγγνώμης τυγχάνειν τῶν ἁμαρτημάτων od. ἁμαρτόντα, um j-s ~ bitten ἐξ-, παραιτεῖσθαι (M.) τινα, ſich ~ ausbedingen ἄδειαν ποιεῖσθαι (M.).

begnügen ſich mit etw. ἀγαπᾶν, στέργειν τινί od. τι, ἀρέσκεσθαί (P.) τινι, ἀρκεῖ od. ἐξαρκεῖ μοί τι od. *inf.*

begraben 1. θάπτειν, καταθάπτειν, κρύπτειν γῇ, κατορύττειν, ἐκφέρειν, ἐκκομίζειν, κηδεύειν, τὰ νομι-

Digitized by Google

ζόμενα ποιεῖν ob. ἐπιτελεῖν τινι. — 2. (etw. in Vergessenheit bringen) ἀφανίζειν τὴν μνήμην τινός.

Begräbnis *n* (Bestattung) ἡ ταφή, ἡ ἐκφορά, τὸ κῆδος, dem ~ beiwohnen παραγίγνεσθαι ἐπὶ τὸ κῆδος, ἀφικνεῖσθαι ἐπὶ τὸ κῆδος, ἀκολουθεῖν ἀποθανόντι πρὸς τὸ μνῆμα ob. πρὸς τὸν τάφον, ἀπαντᾶν εἰς τὸ κῆδος, j-m das ~ verweigern εἴργειν τινὰ ταφῆς, Ort, wo j. begraben wird ὁ τάφος, ὁ τύμβος, τὸ μνῆμα, τὸ ἡρῖον.

Begräbniskosten *pl.* τὰ ἐπιτάφια.

Begräbnislied *n* τὸ ἐπιτάφιον μέλος, ὁ ἔλεγος.

Begräbnisplatz *m* ὁ τάφος, οἱ τάφοι, τὸ πολυάνδριον.

Begräbnisrede *f* ὁ ἐπιτάφιος λόγος.

Begräbnisschmaus *m* τὸ ἐπιτάφιον δεῖπνον.

begreifen 1. (befühlen, betasten) ψηλαφᾶν, ἐπιψηλαφᾶν τι, ἅπτεσθαί, καθάπτεσθαι (M.), φαύειν τινός. — 2. (in sich fassen) χωρεῖν, περιέχειν, viel in sich ~d εὐρύχωρος (2), εὐρυχωρής. — 3. (mit dem Verstande erfassen) μανθάνειν, λαμβάνειν, καταλαμβάνειν, καταμανθάνειν, ἐννοεῖν, κατα-, συννοεῖν, αἰσθάνεσθαι, συνιέναι (ἵημι), schwer, leicht ~ δυσμαθῶς, εὐμαθῶς ἔχειν πρός τι, leicht zu ~ σαφής, εὐκατάληπτος (2), schwer zu ~ δυσνόητος (2), j. der leicht begreift εὐμαθής, j. der schwer begreift δυσμαθής, etw. nicht ~ ἀπολείπεσθαί (P.) τινος, ich kann nicht ~, daß θαυμάζω ὅτι ob. εἰ. — 4. in etw. begriffen sein ἐνεῖναί τινι ob. ἔν τινι, ἐνέχεσθαι (P.) τινι, (mit etw. beschäftigt sein) εἶναι ἔν ob. πρός τινι, ἔχειν ἀμφί τι, γίγνεσθαι πρός τινι u. περί τι.

Begreifen *n* 1. (das Befühlen) ἡ ψηλάφησις, gew. durch Verben. — 2. (Auffassung) ἡ μάθησις, ἡ νόησις, ἡ σύνεσις, ἡ κατάληψις, besser durch Verben, das leichte ~ ἡ εὐμάθεια, das schwere ~ ἡ δυσμαθία, zum ~ gehörig ob. geschickt νοητικός, καταληπτικός.

begreiflich 1. *adj.* νοητός, ληπτός, καταληπτός, leicht ~ εὐμαθής, εὐκατάληπτος (2), σαφής, ἁπλοῦς, δῆλος, schwer ~ δυσμαθής, δυσκατάληπτος (2), ἀσαφής, ἄδηλος (2). — 2. *adv.* = begreiflicherweise ἆρα, δή, δῆτα, δῆθεν.

Begreiflichkeit *f* ἡ κατάληψις, τὸ κατάληπτον.

begrenzen etw. ὁρίζειν τι, ὅρους καθιστάναι τινός ob. τινί, περιγράφειν τι.

begrenzt ὡρισμένος, ὁριστός, περίγραπτος (2), περα-[τοειδής.]

Begrenzung *f* ὁ ὁρισμός, ἡ περάτωσις.

Begriff *m* 1. τὸ εἶδος, ἡ ἰδέα, ἡ ἔννοια, ἡ πρόληψις, im philosophischen Sinne ἡ κατάληψις. — 2. (Sinn, Bedeutung) ὁ νοῦς. — 3. (das Begreifen) ἡ νόησις, einen ~ von etw. haben νοεῖν, ἐννοεῖν, μανθάνειν τι, keinen ~ von etw. haben ἀγνοεῖν τι, οὐκ ἐννοεῖν ob. οὐ μανθάνειν τι, sich einen ~ von etw. machen συμβάλλεσθαι (M.) οἷόν τί ἐστιν, einen deutlichen ~ von etw. haben γνωρίζειν τι, ich stehe im ~ etw. zu tun μέλλω mit *inf.* gew. *fut.*, selt. ἔρχεσθαι ob. εἰμι mit *part. fut.*

begriffen: in etw. ~ sein s. begreifen 4.

Begriffsbestimmung *f* ὁ ὁρισμός (als Handlung), ὁ ὅρος (als Sache), eine ~ von etw. geben ὁρίζεσθαί (M.) τι, zu einer ~ gehörig ὁριστικός.

Begriffsvermögen *n* τὸ νοητικόν, ὁ νοῦς.

begründen 1. (befestigen) βεβαιοῦν. — 2. (den Grund legen) κτίζειν. — 3. (veranlassen) αἴτιον εἶναί τινος. — 4. (beweisen) ἀποδεικνύναι, sich etw. ~ κτᾶσθαι (M.), καθίστασθαί τι, es ist etw. auf etw. begründet ὑπάρχει ob. ὑπόκειταί τί τινι.

begründet ὀρθός, ἀληθής, βέβαιος (2 u. 3), πιστός.

Begründung *f* 1. ἡ βεβαίωσις, ἡ κτίσις, durch Beweise ἡ ἀπόδειξις. — 2. (Erwerbung) ἡ κτῆσις.

begrüßen 1. προσαγορεύειν (προσειπεῖν), ἀσπάζεσθαι (M.), χαιρετίζειν. — 2. (bewillkommnen) δεξιοῦσθαι (M.).

Begrüßung *f* 1. ὁ ἀσπασμός, ἡ προσηγορία, ἡ πρόσρησις, ὁ χαιρετισμός. — 2. (Bewillkommnung) ἡ δεξίωσις.

begünstigen j-n χαρίζεσθαί (M.), εὔνουν εἶναί, εὐνοϊκῶς ἔχειν, ὑπάρχειν τινί, εὖ φρονεῖν τινι ob. φρονεῖν τά τινος, (von Sachen) συλλαμβάνειν τινί, προύργου εἶναί εἰς ob. πρός τι, καλόν εἶναί τινι ob. πρός ob. εἰς τι, καίριον ob. ἐπιτήδειον εἶναι πρός τι, ὠφελεῖν τι, βοηθεῖν ob. ἐπικουρεῖν τινι, εἶναι ob. γίγνεσθαι πρός τινος. [ἡ ἐπικουρία, ἡ ὠφέλεια.]

Begünstigung *f* ἡ εὔνοια, ἡ χάρις (ιτος), ἡ βοήθεια.

begutachten ἀποφαίνεσθαι (M.) γνώμην περί τινος.

Begutachtung *f* ἡ γνώμη, ἡ κρίσις.

begütern χρήματα διδόναι ob. παρέχειν τινί.

begütert χρήματα ἔχων, auch bloß ἔχων, εὐδαίμων, εὔπορος (2), πλούσιος, εὐχρήματος (2), πολυκτήμων, ~ sein χρήματα ἔχειν, εὐπορεῖν, εὐχρημονεῖν, εὐχρηματεῖν.

begütigen ἀρεσκεύεσθαι (M.), πράϋνειν, καταπράϋνειν.

behaaren τριχοῦν, sich ~ φύειν τρίχας.

behaart τριχωτός, κομήτης, gut ~ εὔθριξ (τρι:χος), dicht ~ δασύς, λάσιος.

Behaarung *f* ἡ τρίχωσις, τὸ τρίχωμα, dichte ~ ἡ δασύτης, ἡ λασιότης (ητος).

behacken σκάπτειν, ὑποσκάπτειν, σκάλλειν, σκαλεύειν, das Land ~ τριαινοῦν τὸ γῆδιον τῇ δικέλλῃ.

Behacken *n* ἡ σκάλσις, ἡ σκαλεία, ἡ σκάλευσις.

behaftet ἔνοχός τινι (mit Schuld, Strafe, Verbrechen u. dgl.), συνών, συνεικών τινι, ἔχων τι ἐν ἑαυτῷ (von Zuständen u. Gebrechen), ~ sein ἐνέχεσθαί τινι (mit einem Gebrechen u. dgl.), ἔχειν ἐν ἑαυτῷ τι (von Zuständen u. Gebrechen).

behageln ἐπιχαλαζᾶν, χαλαζοβολεῖν.

behagen ἀρέσκειν, ἐν ἡδονῇ εἶναι, κατὰ νοῦν εἶναι, es behagt mir etw. φιλῶ, ἀγαπῶ τι, προσφιλές ἐστί μοί τι, ἡδύ ob. κεχαρισμένον ἐστί μοί τι, ἥδομαι, τέρπομαι (P.) τινι, ἔστι μοί τι βουλομένῳ.

Behagen *n* ἡ ἡδονή, ~ an etw. finden s. es behagt mir unter behagen.

behaglich κεχαρισμένος, ἡδύς, προσφιλής, εὐάρεστος (2), ~ leben εὐκόλως ζῆν.

Behaglichkeit *f* ἡ ἡδονή, τὸ προσφιλές, τὸ εὐάρεστον.

behalten 1. κατέχειν, ἔχειν, κεκτῆσθαι, διασῴζεσθαι (M.), διαφυλάττειν, διατηρεῖν, bei sich ~ φυλάττειν, κατέχειν, συντηρεῖν παρ' ἑαυτῷ. — 2. für sich ~ (verschweigen) κατασιωπᾶν. — 3. die Oberhand ~ κρατεῖν, περιγίγνεσθαί τινος, die Oberhand nicht ~ ἥττω εἶναί τινος, ἡττᾶσθαι (P.), im Gedächtnis ~ φέρειν ob. ἔχειν διὰ μνήμης, μνημονεύειν, διασῴζειν, διασῴζεσθαι, διαφυλάττεσθαι, nicht im Gedächtnis ~ ἐπιλανθάνεσθαι (M.).

Behalten *n* ἡ κατοχή, besser durch Verben.

Behälter *m*, **Behältnis** *n* ἡ θήκη, ἡ ἀποθήκη, ἡ ὑποδοχή, τὸ ὑποδοχεῖον.

behandeln 1. (sich mit etw. beschäftigen) μεταχειρίζεσθαι (M.), διὰ χειρῶν ἔχειν τι, πραγματεύεσθαί (M.) τι, περί τι, περί τινος, ἐπί τινι, πρός τι, ἐργάζεσθαί (M.) τι, ἐπί-, ἐγχειρεῖν τινι, ἅπτεσθαί (M.) τινος, einen Kranken ~ θεραπεύειν, φαρμακεύειν, φαρμάττειν, διαιτᾶν, etw. schriftlich ~ γράφειν, συγγράφειν περί τινος. — 2. j-n (wohl, übel u. dgl.) ~ χρῆσθαί τινι, προσφέρεσθαί (P.) τινι, διατιθέναι τινά, gleichgültig ~ ὀλιγωρεῖν τινος, nachlässig ~ ἐπισύρειν, übermütig ~ ὑβρίζειν εἴς τινα, ἐφυβρίζειν τινί, schlecht behandelt werden von j-m ὑβρίζεσθαι, κακῶς πάσχειν ὑπό τινος, leicht zu ~ εὐχερής, εὐμεταχείριστος (2), εὔκολος (2), schwer zu ~ δυσχερής, δύσκολος (2), leicht, schwer zu ~ sein εὐχερῶς, δυσχερῶς ἔχειν, hart ~ σκληραγωγεῖν (in der Erziehung), freundlich ~ φιλεῖν τινα, ὡς φίλῳ χρῆσθαί τινι.

Behandlung *f* 1. ἡ μεταχείρισις, ἡ πραγματεία. — 2. (Pflege) ἡ θεραπεία. — 3. (Benehmen gegen j-n) οἱ τρόποι. — 4. schriftliche ~ ἡ συγγραφή. — 5. schmähliche ~ ἡ αἰκία, ἡ ὕβρις, gleichgültige ~ ἡ ὀλιγωρία, freundliche ~ ἡ φιλανθρωπία.

Behandlungsart, -weise *f* ἡ ἀγωγή (eine wissenschaftliche

Digitized by Google

Unterſuchung), ἡ ἐργασία (eines Stoffes), ἡ θεραπεία (eine ärztliche ~). [Ohren) τὰ ὦτα.]

Behang *m* τὸ περικάλυμμα, bei Jagdhunden (= die)

behängen καταπετασσύναι τί τινι, περιπετασσύναι, περιάπτειν, περιτιθέναι τινί τι, περικαλύπτειν, ἀμφικαλύπτειν, ἀμφιεννύναι, mit Kränzen καταστέφειν, mit Bändern ἀναδεῖν.

beharnen κατουρεῖν τινος.

beharniſchen θωρακίζειν.

beharren διαμένειν ἔν οd. ἐπί τινι, ἐμμένειν τινί οd. ἔν τινι, παραμένειν τινί, μένειν ἔν οd. ἐπί τινι, ἐγ-, προσκαρτερεῖν τινι, διαμένειν οd. διατελεῖν m. *part.*, z. B. bei ſeiner Ausſage ~ διαμένειν λέγοντα.

beharrlich μόνιμος (2), βέβαιος (2 u. 3), ἐμμενής; nur von Sachen ἀκατάπαυστος (2), διαρκής, ~ im Bitten λιπαρής. [λιπαρία, ἡ καρτερία, ἡ καρτέρησις.]

Beharrlichkeit *f* ἡ βεβαιότης (ητος), ἡ διαμονή, ἡ

behauen κόπτειν, ἐπι-, περικόπτειν, mit der Axt ~ πελεκᾶν, σκεπαρνίζειν, Steine ~ τυκίζειν, ἐργάζεσθαι (M.) λίθους, behauene Steine λίθοι ξεστοί οd. εἰργασμένοι.

behäufeln περισάττειν.

behaupten 1. φάναι, φάσκειν, κρίνειν, ἀξιοῦν, ἀποφαίνεσθαι (M.) γνώμην, feſt ~ ἰσχυρίζεσθαι, διισχυρίζεσθαι (M.). — 2. (den Beſitz einer Sache ~) κατέχειν, διασῴζειν, φυλάττειν, διαφυλάττειν, ſich ~ ἀντέχειν, σῴζεσθαι (P.), ſich nicht ~ εἴκειν, ὑπείκειν, ἀνα-, ὑποχωρεῖν, die Herrſchaft ~ διαμένειν, διατελεῖν, διάγειν, διαγίγνεσθαι ἄρχοντα, das Schlachtfeld ~ κρατεῖν, νικᾶν.

Behauptung *f* 1. ὁ λόγος, ἡ γνώμη, ἡ ἀπόφασις, τὰ εἰρημένα (ſ-s ὑπό τινος), philoſophiſche ~ τὸ ἀξίωμα, nach meiner ~ ὡς ἐγώ φημι, eine ~ aufſtellen ſiehe behaupten. — 2. (Erhaltung) ἡ καθεξία, ἡ σωτηρία, ἡ φυλακή, gew. durch Verben.

Behauſung *f* ἡ οἰκία, ἡ οἴκησις, τὸ οἴκημα, ἡ κατοίκησις, ἡ κατοικία. [Vorwand) ἡ πρόφασις.]

Behelf *m* τὸ βοήθημα, τὸ παραβοήθημα, (Ausflucht,)

behelfen ſich mit etw. χρῆσθαί τινι, ἀρκεῖσθαι (P.) τινι, ἀρκεῖ μοί τι, ἀγαπᾶν, στέργειν (τι οd. τινί), ἀρκοῦντα ἔχειν, ſich mit wenigem ~ μικρὰ ἔχειν, ſich kümmerlich ~ πενιχρῶς ζῆν.

behelligen ἀσχολίαν οd. πράγματα παρέχειν τινί, ἐνοχλεῖν τινα u. τινι, ὀχληρὸν εἶναί τινι, behelligt werden mit etw. ἀσχολίαν ἔχειν διά τι, ἐνοχλεῖσθαι.

Behelligung *f* ἡ ἐνόχλησις (als Handlung), ἡ ἀσχολία, τὰ πράγματα (als Zuſtand).

behende ξεῖος, ἐλαφρός, εὐχερής, ταχύς, εὔστροφος, εὐκίνητος, εὔζωνος (die drei letzten 2).

Behendigkeit *f* ἡ εὐχέρεια, ἡ εὐκινησία, ἡ δεξιότης, ἡ ἐλαφρότης, ἡ ὀξύτης (ητος), ἡ ταχυτής (ῆτος), τὸ τάχος.

Behennuß *f* ἡ μυρεψικὴ βάλανος.

beherbergen δέχεσθαι, εἰσ-, ὑποδέχεσθαι (M., τῇ οἰκίᾳ u. εἰς τὴν οἰκίαν), ξενίζειν, ξενοδοκεῖν, ξενοδοχεῖν.

Beherbergung *f* ἡ ὑποδοχή, ἡ ξένισις, ἡ ξενοδοχία, ὁ ξενισμός.

beherrſchen κρατεῖν, ἐπικρατεῖν, ἄρχειν, βασιλεύειν, κύριον εἶναι, τυραννεῖν, τυραννεύειν (ſämtlich m. *gen.*), ſich ſelbſt ~ κρατεῖν, κρείττω εἶναι, ἐγκρατῆ εἶναι ἑαυτοῦ, Begierden, Leidenſchaften ~ κρατεῖν τῶν ἐπιθυμιῶν, κολάζειν τὰ πάθη, beherrſcht werden ἄρχεσθαι, βασιλεύεσθαι, τυραννεῖσθαι, εἶναι ὑπό τινι, das Meer ~ θαλαττοκρατεῖν, von überragenden Örtern ὑπερέχειν τινός.

Beherrſcher *m* 1. ὁ ἄρχων (οντος), ὁ βασιλεύς. — 2. (Gebieter) ὁ δεσπότης, ὁ κύριος, ὁ τύραννος (Alleinherrſcher). [σίλισσα.]

Beherrſcherin *f* ἡ δεσπότις (ιδος), ἡ βασίλεια, ἡ βα-

Beherrſchung *f* ἡ ἀρχή, τὸ ἄρχειν, τὸ κράτος, ἡ ἐπικράτεια, gew. durch Verben, ~ der Begierden u. dgl. ἡ ἐγκράτεια, ἡ σωφροσύνη.

beherzigen ἐνθυμεῖσθαι (P.), ἐν νῷ λαμβάνειν, ἐνθύμιον ποιεῖσθαί (M.) τι, (τὸν νοῦν) προσέχειν τινί.

beherzigenswert ἐνθυμίας οd. ἐνθυμήσεως ἄξιος, ἄξιος ἐνθυμηθῆναι.

Beherzigung *f* ἡ ἐνθύμησις, ἡ ἐνθυμία.

beherzt θαρραλέος, θρασύς, ἀνδρεῖος, ἀνδρικός, εὖ-, ἔνθυμος (2), εὔτολμος (2), εὔψυχος (2), εὐθαρσής, ἀδεής, ἄφοβος (2), ~ ſein θαρρεῖν, καταθαρρεῖν, θρασύνεσθαι (P.).

Beherztheit *f* τὸ θάρρος, ἡ θρασύτης (ητος), ἡ εὐτολμία, ἡ τόλμα, ἡ εὐψυχία, ἡ θαρραλεότης (ητος).

behexen βασκαίνειν, καταγοητεύειν, φαρμακεύειν, καταφαρμακεύειν, καταφαρμάττειν, ἐπᾴδειν τινί, κατᾴδειν τινά.

Behexung *f* ἡ βασκανία, ἡ γοητεία.

behilflich χρήσιμος, ὠφέλιμος, ἐπιτήδειος (ſämtlich 2), ~ ſein zu etw. ποιεῖν εἴς τι, προβιβάζειν τι, ὠφελεῖν τι, j-m zu etw. ~ ſein συμπράττειν, συλλαμβάνειν, ὑπουργεῖν τινί τι, συνεργεῖν τινί τι, συνεργὸν εἶναί τινί τινος.

behindern ἐμποδίζειν, ἐπικωλύειν, durch etw. behindert werden ἀσχολεῖσθαι ἔκ τινος, ſ. hindern, verhindern.

Behinderung *f* ἡ ἀσχολία.

behobeln ῥυκάνῃ περι-, ἀποξεῖν, ῥυκανίζειν.

Behobelung *f* ἡ ῥυκάνησις. [ρεῖν.]

behorchen ὠτακουστεῖν, ὑπακούειν, τηρεῖν, παρατη-

Behörde *f* ἡ ἀρχή, οἱ ἄρχοντες, οἱ ἐν τέλει, τὰ τέλη, οἱ τὰ τέλη ἔχοντες, οἱ τεταγμένοι, leitende ~ τὸ κοινόν.

Behuf: zum ~ πρός u. εἰς mit *acc.*, ἐπί mit *dat.*, ἕνεκα οd. χάριν mit *gen.*, zu welchem ~e? πρὸς τί; ἐπὶ τῷ;

behüten φυλάττειν, διαφυλάττειν, τηρεῖν, διατηρεῖν, σῴζειν, διασῴζειν, j-n vor etw. ~ φυλάττειν τινά ἀπό τινος, ἀπείργειν, ἀποτρέπειν τί τινος, ἀπελαύνειν τί τινος οd. ἀπό τινος, Gott behüte οὐ μά Δία, εὐφήμει, behüte dich Gott χαῖρε, εὐτυχοίης, ἔρρωσο, ὑγίαινε, davor behüte uns Gott ταῦτα θεὸς ἀπερύκοι, μὴ γένοιτο.

Behüter *m* ὁ φύλαξ (ακος), ὁ σωτήρ (ῆρος).

behutſam εὐλαβής, φυλακτικός, πεφυλαγμένος, ἐπιμελής, προνοητικός, ~ ſein εὐλαβεῖσθαι (P.), φυλάττεσθαι (M.), πεφυλαγμένως ἔχειν.

Behutſamkeit *f* ἡ εὐλάβεια, ἡ φυλακή, ἡ πρόνοια, ἡ ἐπιμέλεια, ~ anwenden φυλακὴν ποιεῖσθαι (M.) περί τι, πρόνοιαν ποιεῖσθαί τινος.

Behütung *f* ἡ φυλακή, ἡ σωτηρία.

bei 1. παρά mit *dat.* u. *acc.*, z. B. ~ j-m verweilen εἶναι παρά τινι, *acc.* bei Sachen, z. B. ~ der Stadt war eine Pyramide παρὰ τὴν πόλιν ἦν πυραμίς, ~m Trunke παρὰ πότον, πρός, ἐπί mit *dat.*, κατά mit *acc.*, περί mit *acc.*, μετά mit *gen.*, ~ dem Fluſſe ἐπὶ τῷ ποταμῷ, ~ der Stadt πρὸς τῇ πόλει, ἐν mit *dat.*, beim Weine (beim Trinken) ἐν οἴνῳ. ~ der Arbeit ἐν τῷ πονεῖν, die Schlacht ~ Platää ἡ ἐν Πλαταιαῖς μάχη (auch bloßer *dat.*, auch περί, bſd. bei Inſeln), ~ j-m ſein εἶναι σύν τινι. — 2. ~zeiten ἐν καιρῷ, ~ Tag, ~ Nacht μεθ' ἡμέραν, κατὰ τὴν ἡμέραν, τῆς ἡμέρας, κατὰ τὴν νύκτα, νύκτωρ, τῆς νυκτός, ~ j-s Lebzeiten ἐπί τινος, ἐπὶ τοῦ βίου τινός. ζῶντός τινος, ~ ſich überlegen ἐν ἑαυτῷ ἐνθυμεῖσθαι (P.), ~ ſich ſein ἐν ἑαυτῷ εἶναι οd. γίγνεσθαι, es ſteht ~ mir ἐν ἐμοί οd. ἐπ' ἐμοί ἐστιν. — 3. bei den Verben des Faſſens, Ergreifens u. dgl. ſteht der bloße *gen.*, z. B. ~ der Hand faſſen λαμβάνειν τῆς χειρός. — 4. in den Ausdrücken „~ Strafe" u. dgl. ἐπί mit *dat.*, ~ Todesſtrafe ἐπὶ θανάτῳ. — 5. oft ſteht für ein deutſches Subſtantiv mit „bei" ein *part.*, z. B. beim Übergange über den Fluß fiel er διαβαίνων τὸν ποταμὸν ἀπέθανεν. — 6. iſt „bei" = trotz, trotz alledem, ſteht καίπερ mit *part.* reſp. *gen. absol.*, trotz alles Reichtums (bei allem Reichtum) iſt er unglücklich καίπερ πλούσιος ὢν δυστυχεῖ, ~ alledem ἀλλ' ὅμως, οὐδὲν ἧττον. — 7. (gegen, unge-

Digitized by Google

fähr) ἀμφί, εἰς mit *acc.*, ~ weitem παρὰ πολύ, beim Komparativ und Superlativ πολλῷ, πολύ, μακρῷ. — 8. bei Betheuerungen, Schwüren u. dgl. πρός mit *gen.*, zB. ~ den Göttern πρὸς τῶν θεῶν, bei positiven Schwüren νή od. ναί μά, bei negativen μά mit *acc.*

beibehalten διαφυλάττειν, διασῴζειν (auch M.), διατηρεῖν, ἐμμένειν τινί oder ἔν τινι (Gewohnheiten, Sitten u. dgl.), von Personen οὐκ ἀφιέναι τινά, οὐκ ἀπαλλάττεσθαι (P.) τινος, es wird etw. ~ παραμένει τι.

Beibehaltung *f* ἡ διατήρησις, besser durch Verben.

beibringen 1. (herbeibringen) προσφέρειν, προσκομίζειν, Zeugen u. Beweise παρέχεσθαι, ἐπάγεσθαι, παρίστασθαι, παρατίθεσθαι. — 2. (an od. in j-n bringen) ἐπάγειν, προσφέρειν τινί τι, ἐμποιεῖν, ἐμβάλλειν τί τινι, j-m eine Kunst, Wissenschaft u. dgl. ~ διδάσκειν τινά τι, διδασκαλίαν παρέχειν τινί τινος, von Meinungen u. dgl. ἐμπιμπλάναι τινά τινος, Schläge, Wunden u. dgl. ἐπιβάλλειν, προστρίβεσθαί τινί τι, Gift ~ φάρμακον προσφέρειν, διδόναι. — 3. j-m etw. ~ (zu verstehen geben) ὑποδηλοῦν τινί τι.

Beibringung *f* ἡ προσφορά, ἡ ἐπαγωγή, ἡ παράθεσις, durch Unterricht ἡ διδασκαλία, ἡ διδαχή, gew. durch Verben.

Beichte *f* ἡ ὁμολογία τῶν ἁμαρτημάτων, ἡ ἐξομολόγησις.

beichten ὁμολογεῖν τὴν ἁμαρτίαν od. τὰ ἁμαρτήματα.

beide ἄμφω, ἀμφότεροι (ambo), ἑκάτεροι (uterque), ~ zugleich συνάμφω, συναμφότεροι, jeder von ~n ἑκάτερος, einer von ~n ἕτερος, ὁπότερος, welcher von ~n πότερος (direkt), ὁπότερος (indir.), welcher von ~n auch immer ὁποτεροσοῦν, ὁπότερος δήποτε, keiner von ~n οὐδέτερος, μηδέτερος, auf ~n Seiten ἀμφοτέρωθι, ἑκατέρωθι, nach ~n Seiten hin ἀμφοτέρωσε, ἑκατέρωσε, von ~n Seiten her ἀμφοτέρωθεν, ἑκατέρωθεν, ~ Male ἑκατεράκις, von welcher von ~n Seiten ὁποτέρωθεν, auf welcher von ~n Seiten ποτέρωθι (direkt), ὁποτέρωθι (indirekt), nach welcher von ~n Seiten hin ποτέρωσε (direkt), ὁποτέρωσε (indirekt), nach keiner von ~n Seiten hin οὐδετέρωσε, μηδετέρωσε, auf die andere von ~n Seiten ἑτέρωσε, auf welche von ~n Arten ποτέρως (direkt), ὁποτέρως (indirekt), auf keine von ~n Arten οὐδετέρως, μηδετέρως. Oft steht im Griechischen für „beide" in der Deklination und in der Konjugation der Dual.

beiderlei ἀμφότερος, ἑκάτερος, auf ~ Art ἀμφοτέρως, ἑκατέρως, ἑκατεράκις, ἀμφοτεράκις, ἐπ' ἀμφότερα.

beiderseitig ἑκατέρων, πρὸς ἀλλήλους, die ~en Gesandten οἱ ἀπὸ ἑκατέρων πρέσβεις, die ~en Beleidigungen τὰ εἰς ἀλλήλους ἀδικήματα.

beiderseits ἀμφότεροι, ἑκάτεροι.

beidrücken ein Siegel ἐπιβάλλειν σφραγῖδά τινι, σφραγίζειν τι.

Beidrückung *f* eines Siegels ἡ σφραγῖδος ἐπιβολή, τὸ σφράγισμα.

Beiessen *n* (Nebengericht) ἡ παροψίς (ίδος), τὸ παροψώνημα, τὸ παρόψημα.

Beifall *m* 1. ἡ κατ-, συναίνεσις, ἡ συγκατάθεσις. — 2. (Lob, Ruhm) ὁ ἔπαινος, ἡ δόξα, ἡ εὐδοξία, ἡ εὐδοκίμησις, ἡ τιμή, ~ geben (beistimmen) συγκατατίθεσθαί τινι, ὁμολογεῖν τινί τι, ὁμογνωμονεῖν τινι ἔν τινι, συγκαταινεῖν τινι, συνεπαινεῖν τινι, (loben) ἐπαινεῖν τινα, ~ finden εὐδοκιμεῖν (wegen, in etw. ἔν, ἐπί τινι, ἐπί τινος, διά, κατά τι), bei j-m ~ finden ἀρέσκειν τινί, ἔπαινον ἔχειν πρός τινος, τιμῆς od. ἐπαίνου τυγχάνειν, τιμᾶσθαι (P.), ἐπαινεῖσθαι (P.), εὐδοκιμεῖν παρά τινι, lauten ~ geben θορυβεῖν, ἀνα-, ἐπιθορυβεῖν, κροτεῖν, ἐπικροτεῖν, ἀνακροτεῖν τὰς χεῖρας.

beifallen 1. (einfallen) παρίστασθαι, ἐπέρχεσθαι, ἐγγίγνεσθαι. — 2. (beistimmen) ὁμολογεῖν, ὁμογνωμονεῖν, συναινεῖν, συγκατατίθεσθαι. — 3. (zu j-s Partei treten) προσχωρεῖν τινι, συνίστασθαι πρός τινα, προσπίπτειν od. προστίθεσθαί τινι.

beifällig: sich ~ für j-n erklären συγκατατίθεσθαί τινι, συντίθεσθαι, ὁμολογεῖν, συνομολογεῖν (auch M.) τινι, für etw. ἐπαινεῖν, δοκιμάζειν, ἀποδέχεσθαι (M.) τι, es ist mir nicht ~ οὐ μέμνημαι.

Beifallklatschen *n* ὁ κρότος, ὁ θόρυβος.

beifallswert, -würdig ἐπαίνου ἄξιος, εὐδόκιμος (2).

beifolgen παρέπεσθαι, bei einer Sendung προσκεῖσθαι, συμπέμπεσθαι, συμπαρακομίζεσθαι (P.).

beifügen προστιθέναι, προσ-, συνάπτειν, ἐπι-, προσβάλλειν.

Beifügung *f* ἡ πρόσθεσις, ἡ προσθήκη, ἡ ἐπιβολή.

Beifuß *m* (eine Pflanze) ἡ ἀρτεμισία.

beigeben s. beifügen; als Gehilfen παρίστάναι, παρακαθιστάναι, als Begleiter συμπέμπειν.

beigehen: es geht mir bei (fällt mir ein) ἐπέρχεταί μοι, ὑπέρχεταί με, sich ~ lassen τολμᾶν, ἐπιχειρεῖν.

Beigeschmack *m* ὁ ἀλλόκοτος χυμός, etw. hat einen ~ γευσαμένῳ μοι δοκεῖ τι προσεῖναί τινι.

beigesellen j-m einen Gehilfen συνεργὸν παρίστάναι τινί, einen Gespielen συμπαίκτορα παρέχειν, beigesellt sein (von Sachen) προσεῖναί, προσκεῖσθαί, παρέπεσθαί τινι, sich j-m ~ προσγίγνεσθαι, προστίθεσθαί τινι.

beiher ἐν παρόδῳ, in Kompos. παρα-, zB. beihergehen παρέπεσθαι, παρακολουθεῖν.

Beihilfe *f* τὸ βοήθημα, τὸ ἐπικούρημα (als Sache), ἡ βοήθεια, ἡ ἐπιβοήθεια, ἡ ἐπικουρία, ἡ σύλληψις, ἡ συνεργία (als Handlung), oft durch Verben (*part.*), zB. mit j-s ~ συμπράττοντός, συνεργοῦντός u. dgl. τινος.

beikleben παρα-, προσκολλᾶν τί τινι.

beikommen 1. j-m in feindlicher Absicht ἐπιτίθεσθαί, ἐπιχειρεῖν τινι, j. dem man nicht ~ kann ἀνεπίληπτος (2), dem man leicht ~ kann εὐεπιχείρητος (2), εὐεπίθετος (2), beizukommen suchen λαβὴν ζητεῖν, sich (*dat.*) ~ lassen λαβὴν παρέχειν, διδόναι od. ἐνδιδόναι, er kommt ihm nicht bei (Sprichw.) οὐδ' ἴκταρ βάλλει. — 2. (in den Sinn kommen) παρίστασθαι, ἐγγίγνεσθαί τινι.

Beil *n* ὁ πέλεκυς (εως), ἡ ἀξίνη, ὁ σκέπαρνος, τὸ σκέπαρνον, mit dem ~ behauen πελεκᾶζειν, πελεκᾶν.

Beilage *f* ἡ προσθήκη, τὸ ἐπίμετρον (bei einem Buche), eine ~ machen προσ-, παρατιθέναι, ἐπιβάλλειν.

Beilager *n* ἡ κατάκλισις τοῦ γάμου, das ~ halten ἄγειν κατάκλισιν γάμων.

beilaufen (nebenherlaufen) παραθεῖν.

Beiläufer *m* ὁ ἀκόλουθος.

beiläufig πάρεργος (2), *adv.* ὡς ἐν παρέργῳ, ἐν παρόδῳ, ὡς ἐν παρόδῳ, ἐκ παρόδου, ἐκ παρέργου, ἐν παρέργου μέρει, gew. Zusatz mit para-, zB. ~e Erzählung τὸ παραδιήγημα, ~s Lob ὁ παρέπαινος, ~ erwähnen παραμεμνῆσθαι, ~ erinnern παρυπομιμνήσκειν. ~ erzählen παραδιηγεῖσθαι (M.), ~ fragen παριστορεῖν, bei ungefähren Zahlangaben ὡς, εἰς, ἀμφί, περί mit *acc.*

Beilchen *n* τὸ πελέκιον. τὸ σκεπάρνιον.

beilegen 1. (beazulegen) ἐπι-, προστιθέναι, ἐπι-, προσβάλλειν, προσάπτειν τί τινι. — 2. (zuschreiben, als Eigenschaft beilegen) ἐπι-, προστιθέναι τινί τι, διδόναι, ἀποδιδόναι τινί τι, ἀπονέμειν, ἐπιφέρειν τινί τι, einen Namen ~ ὄνομα ἐπιτιθέναι, ἐπονομάζειν, ἐπικαλεῖν. προσαγορεύειν, einer Sache einen hohen Wert ~ περὶ πλείστου ποιεῖσθαί (M.) τι, sich etw. ~ προσποιεῖσθαί (M.) τι, αἱρεῖσθαί (M.) τι, j-m die Schuld ~ αἰτίαν ἐπιφέρειν τινί, Lob ~ ἐπαινεῖν. — 3. (schlichten) διαλύειν (zB. Krieg). διακρίνειν (als Richter), διατιθέναι (durch Vergleich), διαλύεσθαι (M.) od. κατατίθεσθαι (unter sich).

Beilegung *f* ἡ ἐπιφορά, von Streit ἡ διάλυσις, ἡ διάκρισις, ἡ διάθεσις.

beilehnen ἐπικλίνειν, προστιθέναι.

Beileid *n* ὁ οἶκτος. ἡ κατοίκτισις, ἡ συμπάθεια. j-m sein ~ bezeugen συναλγεῖν τινι, κατοικτίζειν τινά, συμπαθεῖν. συνάχθεσθαί (P.) τινι.

Beileidsbezeigung *f* ἡ κατοίκτισις.

Beileidsschreiben *n* τὰ παραμυθητικὰ γράμματα.

Digitized by Google

beilförmig πελεκοειδής.
beiliegen προσγίγνεσθαι, προσεῖναι. [ἅμα ὄν.
beiliegend außer dem *part.* der vorhergehenden Verben auch
beimengen ſ. beimiſchen.
beimeſſen ἀνα-, προστιθέναι, ἐπιφέρειν, ἀπονέμειν τινί τι, eine Schuld ἐγκαλεῖν τινί τι, αἰτιᾶσθαι (M.) τινά τινος, ἀναφέρειν τι εἰς ob. ἐπί τινα, j-m Glauben ~ πιστεύειν, πείθεσθαι (P.) τινι, ſich etw. ~ προσποιεῖσθαι (M.) τι.
beimiſchen προσ-, ἐπι-, ἀνα-, παρα-, συμ-, συγκαταμειγνύναι, ἀνα-, ἐγ-, συγ-, ἐπικεραννύναι.
Beimiſchung *f* ἡ πρόσ-, σύμ-, ἀνάμειξις, als Sache durch die Partizipien der vorhergehenden Verben, ohne ~ von etw. ἄμεικτός (2) τινι, ohne ~ ſein ἀμείκτως ἔχειν.
Bein *n* 1. τὸ σκέλος, ἡ κνήμη (vom Knie bis zum Fuße), ὁ πούς (ὁδός Fuß), ſich auf die ~e machen ἀνίστασθαι, ἐξανίστασθαι, ἀποδιδράσκειν, σῖγεσθαι ἀπιόντα, j-m ein ~ ſtellen ὑποσκελίζειν τινά, auf einem ~e gehen ἐφ' ἑνὸς σκέλους πορεύεσθαι (P.), auf einem ~e tanzen ἀσκωλιάζειν, j-n auf die ~e bringen ἀνιστάναι, ὀρθοῦν τινα, übtr. ἐπανορθοῦν, ein Heer auf die ~e bringen συλλέγειν, ἀγείρειν, συναγείρειν, ἀθροίζειν, συναθροίζειν, παρασκευάζεσθαι (M.) στράτευμα. — 2. (Knochen) τὸ ὀστοῦν.
beinahe ἐγγύς (bei Zahlen u. Maßen), σχεδόν, σχεδόν τι, παρὰ μικρόν, μικροῦ (δεῖν), ὀλίγου δεῖν, μόνον οὐ, ~ ſchon δσον οὐ.
Beiname *m* ἡ ἐπωνυμία, τὸ παρωνύμιον, ἡ ἐπίκλησις, ἡ προσηγορία, ἡ προσωνυμία, j-m einen ~n geben ἐπονομάζειν, προσαγορεύειν, ἐπικαλεῖν τινα, einen ~n bekommen ob. haben ἐπονομάζεσθαι, ἐπικαλεῖσθαι, προσαγορεύεσθαι (P.), mit dem ~n ἐπώνυμος (2), mit viel ~n πολυώνυμος (2).
Beinbruch *m* ἡ σκελοκοπία, τὸ ἀρρωγὸς ὀστοῦν, τὸ κατὰ σκέλος ῥῆγμα.
Beinchen *n* 1. τὸ ὀστάριον, ὁ σκελίσκος. — 2. (Füßchen) τὸ ποδάριον, ὁ ποδίσκος.
beinern ὀστέϊνος.
Beinharniſch *m* ſ. Beinſchiene.
Beinhaus *n* ἡ ὀστοθήκη.
Beinkleider *n/pl.* αἱ σκελέαι, αἱ ἀναξυρίδες (ἰδων der Perſer), αἱ βράκαι (der Gallier), οἱ ϕύλακοι (lange, weite ~), τὰ διαζώματα (enge, der Amazonen).
beinlos ἀσκελής, σκελῶν ἔρημος (2), (ohne Knochen) ἀνόστεος (2), ὀστᾶ οὐκ ἔχων.
Beinröhre *f* beim Schienbein ἡ κερκίς (ίδος, die größere), ἡ παρακερκίς, ἡ περόνη (die kleinere). [(ικος).
Beinſchelle *f* ἡ ποδοπέδη, ἡ πέδη (gew. *pl.*), ἡ χοῖνιξ
Beinſchiene *f* 1. ἡ κνημίς, ἡ παρακνημίς (ῖδος), ~n tragend κνημιδοφόρος (2). — 2. (als chirurgiſches Inſtrument) ὁ νάρθηξ (ηκος), eine ~ an etw. legen ναρθηκίζειν τι. [καθιστάναι.
beiordnen ἐπι-, παρα-, προστάττειν, προσκαθ-, παρα-
Beiordnung *f* ἡ παράταξις.
Beipferd *n* ὁ σειραφόρος ἵππος.
beipflichten ὁμολογεῖν, προστίθεσθαι (M.), συγκατανεῦν. προσμαρτυρεῖν τινι.
Beipflichtung *f* ἡ συγκατάθεσις.
Beirat *m* ἡ συμβουλία, ἡ συμβουλή, j. der ~ erteilt ὁ σύμβουλος, ὁ συμβουλευτής, einen ~ geben συμβουλεύειν.
beiſammen ὁμοῦ, ἅμα, ἐν τῷ αὐτῷ, εἰς ταὐτό(ν), alle ~ ἅπαντες, ~ ſein ἀθρόους oder ἠθροισμένους εἶναι, ſeine Gedanken nicht ~ haben οὐ προσέχειν, ἀλλότρια πράττειν.
Beiſatz *m* ἡ προσθήκη, mit dem ~ ἐπιλέγων, προστιθείς (auch M.).
Beiſchiff *n* τὸ ὑπηρετικὸν πλοῖον.
Beiſchlaf *m* ἡ συνουσία, ἡ μεῖξις, ἡ σύμμειξις, ἡ συνουσία, ἡ συγκοίμησις, ἡ κοίτη, ~ üben συνουσιάζειν, συγγίγνεσθαι, μείγνυσθαι (P.).
Beiſchläferin *f* ἡ παλλακή, ἡ παλλακίς (ίδος), *demin.* τὸ παλλάκιον, τὸ παλλακίδιον, ἡ ἑταίρα, j-s ~ ſein παλλακεύεσθαι (M.) τινι.
Beiſchlag *m* (falſche Münze) τὸ κίβδηλον ob. ἀποδόκιμον νόμισμα.
beiſchließen προσ-, ἐντιθέναι, προσβάλλειν.
Beiſchluß *m* ἡ προσθήκη.
beiſchreiben παρα-, προσγράφειν, παρεγγράφειν.
Beiſchrift *f* ἡ ἐπι-, προσγραφή. [ἐναντίον τινός.
Beiſein *n*: im ~ j-s παρόντος ob. παραγενομένου τινός,
beiſeit ἰδίᾳ, κατ' ἰδίαν, χωρίς, ~legen ob. -ſetzen ἀποτιθέναι (auch M.), ~liegen ἀποκεῖσθαι, κεχωρίσθαι, ~führen ἀπολαμβάνειν, ~gehen oder ſich ſtellen ἀπο-, ὑποχωρεῖν, ἀποτάττεσθαι, ἀφεστάναι, (um ein Bedürfnis zu befriedigen) ἀποπατεῖν, ~ſchaffen ἐκποδὼν ποιεῖν, ἀναιρεῖν ἐκ μέσου, ~laſſen (außer acht laſſen) ἀμελεῖν, παραμελεῖν τινος, (etw. übergehen) ἀπολείπειν, ἀφιέναι.
Beiſeitſetzung *f* durch Verben.
beiſetzen παρα-, προστιθέναι, παρατάττειν, eine Leiche ~ κατατιθέναι νεκρόν, ſchriftlich ~ προσγράφειν.
Beiſetzung *f* 1. ἡ παράθεσις, (einer Leiche) ἡ κατάθεσις, ἡ καταθήκη. — 2. (Beiſchrift) ἡ προσγραφή.
Beiſitz *m* ἡ παρεδρία, τὸ παρεδρεύειν.
beiſitzen παρ-, συνεδρεύειν, παρίζεσθαι, παρεστάναι.
Beiſitzer *m* ὁ πάρ-, σύνεδρος, des Rats ὁ βουλευτής, eines Gerichts ὁ δικαστής, ~ ſein παρεδρεύειν.
Beiſpiel *n* τὸ παράδειγμα, τὸ ὑπόδειγμα, zum ~ (z.B.) οἷον, οἷον δή, οἷα δή, αὐτίκα, ὥσπερ, ein ~ anführen εἰσηγεῖσθαι (M.) τι, als ~ aufſtellen παράδειγμα ποιεῖν oder καθιστάναι, zum ~ dienen παράδειγμα παρέχειν, παράδειγμα γίγνεσθαι, ein ~ an etw. nehmen παραδείγματι χρῆσθαί τινι, zum ~ dienend παραδειγματικός, zum abſchreckenden ~ ἀποτροπῆς ἕνεκα.
beiſpielartig παραδειγματώδης.
beiſpiellos ἀνήκουστος (2), καινός, θαυμαστὸς ὅσος, δεινός, beſſer umſchr. οἷος οὐπώποτε ἐγένετο.
beiſpielsweiſe ἐπὶ παραδείγματος, ὡς ἐν παραδείγματι, παραδείγματος ἕνεκα, παραδειγματικῶς.
beiſpringen βοηθεῖν, ἐπικουρεῖν, τιμωρεῖν τινι.
beißen 1. δάκνειν (auch übtr.), von Schlangen u. Inſekten πλήττειν, πατάσσειν, von Rauch und Staub δάκνειν, ἐπιδάκνειν, von Schnee und Kälte κάειν, in etw. ~ ἐνδάκνειν τι, ſich in die Lippen ~ τὸ χεῖλος (ὀδοῦσι) δάκνειν oder ἐνδάκνειν, von ſcharfen Speiſen δάκνειν, ἐνδάκνειν. — 2. (jucken) κνίζειν, ἐπικνίζειν, κνιδᾶν.
Beißen *n* 1. ἡ δῆξις, ὁ δηγμός. — 2. (Jucken) ὁ δηγμός, ἡ κνῆσις, von ſcharfen Speiſen, vom Rauche ἡ δριμύτης (ητος). [Worten πικρός
beißend δηκτικός, übtr. δακνώδης, δριμύς, ὀξύς, von
beißig δηκτικός, ein ~es Tier τὸ δακετόν.
Beißkorb *m* ὁ κημός, ὁ φιμός, dem Pferde einen ~ anlegen κημοῦν τὸν ἵππον, Anlegung des ~es ἡ κήμωσις.
Beiſtand *m* ἡ συνέργεια, ἡ συνεργία, ἡ ὑπουργία, ἡ ὑπηρεσία, ἡ ἐπικουρία, ἡ ἐπικούρησις, auch ἡ τιμωρία (gegen Unrecht), ἡ βοήθεια, ἡ συμμαχία (im Kriege), ἡ συνδικία, ἡ συνηγορία (vor Gericht), ärztlicher ~ ἡ ἰατρικὴ ὠφέλεια, ~ leiſten συνεργὸν εἶναι, ὑπουργεῖν, βοηθεῖν, ὑπηρετεῖν, ἐπικουρεῖν, τιμωρεῖν, σύμμαχον εἶναι, unter j-s ~ σὺν τινι, μετά τινος, unter göttlichem ~ σὺν τῷ θεῷ, σὺν θεοῖς, j. der ~ leiſtet ὁ συνεργός, ὁ συλλήπτωρ (ορος), ὁ ἐπίκουρος, ὁ παραστάτης, ὁ τιμωρός. im Kriege ὁ βοηθός, ὁ σύμμαχος, vor Gericht ὁ σύνδικος, ὁ συνήγορος, ὁ παράκλητος.
beiſtehen ſ. Beiſtand leiſten unter Beiſtand und helfen; j-m mit Rat ~ συμβουλεύειν τινί, ὑποτίθεσθαί τινι γνώμην.
Beiſteuer *f* ὁ ἔρανος, ἡ συμβολή, ὁ ἐρανισμός, freiwillige ~ für den Staat ἡ ἐπίδοσις, gemeinſchaftliche ~ zu öffentlichen Abgaben ἡ συντέλεια, (Abgabe) ἡ εἰσφορά,

Digitized by Google

eine ~ von j-m fordern ἐρανίζειν τινά, der eine ~ gibt ὁ ἐρανιστής. [εἰσφέρειν.]

beisteuern συμβάλλεσθαι (M.), ἐρανίζειν, als Abgabe

beistimmen ὁμολογεῖν, συνομολογεῖν, ὁμοφωνεῖν, συναινεῖν, συνεπαινεῖν, συγκαταινεῖν, συγκατατίθεσθαι, ταὐτὰ λέγειν, συμφέρεσθαι (P.), ὁμογνωμονεῖν, συνδοκεῖ μοι, οὐκ ἀντιλέγειν, προστίθεσθαι, beim Votieren σύμ-, ὁμόψηφον εἶναι.

Beistimmung *f* ἡ ὁμολογία, ἡ συν-, προσομολογία, mit allgemeiner ~ συνδόξαν πᾶσι, οὐδενὸς ἀντιλέγοντος (ἀντειπόντος).

Beitrag *m* ἡ συμβολή, τὸ σύμβολον, in Geld ὁ ἔρανος, zu Staatslasten ἡ εἰσφορά, einen ~ von j-m fordern ἐρανίζειν τινά, einen ~ geben συμβάλλεσθαι (M.), ἐρανίζειν, μεταδιδόναι, als Abgabe εἰσφέρειν.

beitragen 1. (einen Beitrag geben) συμβάλλεσθαι (M.), ἐρανίζειν, als Abgabe εἰσφέρειν. — 2. (mitwirken) συμβάλλεσθαι (M.), προσβάλλειν, συμφέρειν, ὠφελεῖν, ποιεῖν, δύνασθαι (zu etw. εἰς od. πρός τι).

beitreiben (eintreiben, einfordern, einklassieren) συλλέγειν, πράττειν (auch M.), εἰσπράττειν, etw. von j-m τινά τι od. παρά τινός τι.

Beitreiber *m* ὁ εἰσπράκτης, ὁ εἰσπράκτωρ (ορος), von Steuern u. dgl. ὁ φορολόγος, ὁ δασμολόγος, gew. durch Verben. [ἡ φορολογία, ἡ δασμολογία.]

Beitreibung *f* ὁ σύλλογος, ἡ συναγωγή, ἡ εἴσπραξις,

beitreten j-m od. einer Partei προσχωρεῖν, προστίθεσθαί τινι, συνίστασθαι πρός τινα, στῆναι μετά τινος, ἔρχεσθαι παρά τινα, einer Meinung ~ προστίθεσθαι, συγχωρεῖν, ὁμολογεῖν τινι, einem Bunde ~ σύμμαχον γίγνεσθαί τινι, εἰσιέναι εἰς σπονδάς.

Beitritt *m* ἡ προσχώρησις, ἡ προσθήκη, gew. durch Verben, zu einer Meinung ἡ συγκατάθεσις.

Beiwacht *f* (Biwak) ἡ ἀγραυλία, ἡ αὐλισις.

beiwachten (biwakieren) αὐλίζεσθαι, ἐναυλίζεσθαι (P., selten M.), ἀγραυλεῖν.

Beiwagen *m* τὸ ὑπηρετικὸν ἅρμα.

Beiwerk *n* τὸ πάρεργον, ἡ προσθήκη.

beiwohnen παρεῖναί, παραγίγνεσθαί τινι, ehelich συνεῖναι, συνοικεῖν, συγκατακεῖσθαί, συνουσιάζειν τινί, ὀπυίειν τινά, es wohnt mir etw. bei πρόσ-, πάρ-, ἔνεστί μοί τι, ἐμπέφυκέ μοί τι.

Beiwort *n* τὸ ἐπίθετον.

beizählen προσαριθμεῖν, προσγράφειν, τίθεσθαί τι ἔν τισι, beigezählt werden συντελεῖν εἴς τινας.

Beize *f* ἡ βαφή, τὸ πρόστυμμα.

beizeiten s. bei 2.

beizen βάπτειν, προστύφειν (bsd. Wolle).

Beizen *n* ἡ στῦψις (der Wolle).

Beizmittel *m* τὸ πρόστυμμα.

bejahen φάναι, καταφάναι, ὁμολογεῖν, συνομολογεῖν, συμφάναι, συγχωρεῖν, κατανεύειν (durch Kopfnicken).

bejahend καταφατικός.

bejahrt πρεσβύτερος, γεραίτερος, τῇ ἡλικίᾳ προβεβηκώς, sehr ~ πολυετής, πολυχρόνιος (2).

Bejahung *f* ἡ φάσις, ἡ κατάφασις, ἡ ὁμολογία, ἡ συνομολογία, ἡ συγχώρησις.

bejammern ὀλοφύρεσθαι, ἀπ-, κατολοφύρεσθαι (M.), ἀπ-, κατοικτίζειν, θρηνεῖν, ἀπ-, κατοιμώζειν, οἰκτίρειν, κατοικτίρειν, κατακλάειν.

Bejammern *n* ὁ ὀλοφυρμός, ἡ ὀλόφυρσις, ὁ ὀδυρμός, ἡ οἰμωγή, ὁ οἶκτος, ὁ οἰκτισμός, ὁ θρῆνος, ἡ κατοίκτισις.

bejammernswert, -würdig ἐλεεινός, οἰκτρός. [λᾶν τινι.]

bekacken καταχέζειν. κατατιλᾶν τινος, προστιλᾶν τι, ἐντι-

bekämpfen διαμάχεσθαι πρός τινα u. πρός τι (a. τι), προσμάχεσθαί, προσπολεμεῖν τινι, ἀντιτείνειν τινί u. πρός τινα, im Wettkampf ἀγωνίζεσθαι (M.) πρός τινα, durch Worte ἀντιλέγειν, ἐναντιοῦσθαι (P.), ἀντιπράττειν τινί, (besiegen) περιγίγνεσθαί, κρατεῖν, ἐπικρατεῖν τινος, νικᾶν τινα. die Leidenschaften κολάζειν τὰ πάθη.

Bekämpfung *f* ὁ πόλεμος, ὁ ἀγών (ῶνος), ἡ ἐπικράτησις, ἡ κόλασις od. b. *inf.* b. Verben.

bekannt 1. (von vielen gekannt) γνωστός, γνώριμος (2), εὔγνωστος (2, wohlbekannt). — 2. (in Erfahrung gebracht) ἔκ-, διάπυστος (2). — 3. (was vor Augen liegt) φανερός, δῆλος, ἐμ-, ἐπιφανής, allgemein ~ πᾶσι φανερός. — 4. oft wird ~ durch ἐκεῖνος wiedergegeben, z.B. der ~e Sokrates ἐκεῖνος ὁ Σωκράτης (auch bloß ὁ Σωκρ.), der ~e Ausspruch Homers ἐκεῖνο τὸ Ὁμήρου (τὸ Ὁμήρου). — 5. (berühmt, angesehen) ἐπιφανής, ὀνομαστός. — 6. j-m etw. ~ machen δηλοῦν, ἐκφαίνειν τινί τι, ἐκφέρειν τι πρός τινα, durch das Gerücht verbreiten ἐκφέρειν, διαγγέλλειν, διαδιδόναι, διαφημίζειν, διαθρυλεῖν, öffentlich ~ machen προτιθέναι, ἀποδεικνύναι, προγράφειν, παραγγέλλειν, durch den Herold κηρύττειν, ἀνακηρύττειν. — 7. mit j-m ~ sein οἰκείως ἔχειν oder διακεῖσθαι πρός τινα, mit etw. ~ sein γιγνώσκειν, εἰδέναι, οὐκ ἀγνοεῖν τι, mit etw. genau ~ sein ἐπίστασθαί τι, ἔμπειρον εἶναί τινος, durch etw. ~ werden oder sich machen γνώριμον καθίστασθαι ἔκ τινος, δόξαν λαμβάνειν ἔκ τινος, mit j-m, mit etw. ~ sein ἐν πείρᾳ γίγνεσθαί τινος, ἔμπειρον γίγνεσθαί τινος, καταμανθάνειν, κατανοεῖν τι, mit etw. genau ~ sein ἐξεπίστασθαί τι, ἀκριβοῦν τι.

Bekannter *m* ὁ γνώριμος, ὁ οἰκεῖος, ὁ συνήθης, ὁ φίλος, ein alter ~ ὁ πάλαι γνώριμος, ein alter ~ von j-m sein πάλαι γνωρίμως ἔχειν τινί, ἐκ παλαιοῦ φίλον εἶναί τινι, viele Bekannte haben οἰκείως ἔχειν πολλοῖς od. πρὸς πολλούς.

bekanntermaßen, bekanntlich ὡς πάντες ἴσασι (als Parenthese), πάντες ἴσασι (als Hauptsatz), δῆλα δή, δῆλον ὅτι, oft genügt auch bloß δή.

Bekanntmachung *f* 1. ἡ δήλωσις, ἡ ἀνάρρησις, ἡ ἀναγόρευσις, ἡ ἀναγγελία (als Handlung), gew. durch Verben, durch den Herold ἡ κήρυξις, ἡ ἀνακήρυξις, τὸ κήρυγμα (als Sache), τὸ παράγγελμα (militärische ~), schriftliche ἡ προγραφή, τὸ πρόγραμμα. — 2. (Verbreitung eines Gerüchts) ἡ διάδοσις. — 3. (Entdeckung) ἡ δήλωσις, τὸ ἀποφαίνειν.

Bekanntschaft *f* 1. (das Kennen, Verstehen) ἡ γνῶσις, ἡ ἐμπειρία, ἡ ἐπιστήμη, mit etw. τινός. — 2. (Umgang) ἡ συνήθεια, ἡ οἰκειότης (ητος), ἡ γνώρισις, ~ mit j-m machen εἰς πεῖραν ἔρχεσθαί τινος, ~ mit j-m haben φίλῳ od. οἰκείῳ χρῆσθαί τινι. — 3. (die Bekannten) οἱ οἰκεῖοι, οἱ συνήθεις, οἱ γνώριμοι, οἱ φίλοι.

bekehren μεταπείθειν (umstimmen), sowohl zur Vernunft bringen), vom Bösen ~ ἀποτρέπειν τῆς πονηρίας od. κακίας, sich ~ μετανοεῖν, μεταγιγνώσκειν, μεταβάλλειν (auch M.), μεταλλάττειν τὴν γνώμην od. τοὺς τρόπους, μεταπείθεσθαι (P.), σωφρονίζεσθαι (P.).

Bekehrer *m* ὁ σωφρονιστής, besser durch Verben.

Bekehrung *f* τὸ μεταπείθειν, ἡ ἀπὸ τῆς πονηρίας ἀποτροπή (eines anderen), ἡ μετάνοια, ἡ περὶ τοὺς τρόπους od. πρὸς τὸ βέλτιον μεταβολή.

bekennen ὁμολογεῖν, καθ-, ἐξομολογεῖν, φάναι, nicht ~ ἀρνεῖσθαι (P.), οὐ φάναι, ἔξαρνον γίγνεσθαι τοῦ μή, ἀποκρύπτεσθαι (M.), sich zu einer Tat u. dgl. ~ ὁμολογεῖν πεποιηκέναι τι, ἀναδέχεσθαί (M.) τι, sich zu einer Kunst ~ ἐπαγγέλλεσθαί (M.) τι.

Bekenner *m* durch die *part.* der vorhergehenden Verben (bei Kirchenschriftstellern ὁ ὁμολογητής).

Bekenntnis *f* ἡ ὁμολογία, τὸ ὁμολόγημα, ἡ ἐξομολόγησις, nach deinem ~ ἐξ ὧν σὺ ὁμολογεῖς, nach aller ~ ἐκ τῶν παρὰ πᾶσιν ὡμολογημένων, ~ des Glaubens τὸ σύμβολον.

beklagen j-n wegen etw. οἰκτίρειν τινά τινος, κατοικτίζειν (auch M.) τινά, etw. ~ ὀλοφύρεσθαί, κατολοφύρεσθαί (M.), οἰμώζειν, κατοιμώζειν, ὀδύρεσθαί (M.) τι, sich über j-n, wegen etw. ~ ἐγκαλεῖν τινί τι, κατηγορεῖν τινός τι, ἐπαιτιᾶσθαί (M.) τινά τινος, μέμφεσθαί (M.) τινί τι, sich bei j-m od. gegen j-n ~ ὀδύρεσθαι πρός τινα.

Digitized by Google

Beklagen *n* ἡ κατοίκτισις, ὁ οἰκτισμός, (Beſchwerde) ἡ ἔγκλησις, ἡ αἰτία, ἡ κατηγορία.
beklagenswert οἰκτρός, ἐλεεινός, ἄθλιος.
Beklagter *m* ὁ διωκόμενος, ὁ φεύγων, ὁ κινδυνεύων. ὁ ὑπόδικος, ~ ſein διώκεσθαι (P.).
beklatſchen κροτεῖν τινα oder τι, ἀνακροτεῖν πρός τι, ἐπικροτεῖν τινι, (verleumden) διαβάλλειν τινά.
Beklatſchen *n* ὁ κρότος, (Verleumdung) ἡ διαβολή.
beklatſchenswert κροτεῖσθαι ἄξιος.
beklauben περιτρώγειν, περιβιβρώσκειν. etw. mit den Händen περιαιρεῖν (und M.) τί τινος.
beklecken, bekleckſen κηλιδοῦν, σπιλοῦν.
bekleiben *intr.* (von Pflanzen = Wurzel ſchlagen, fortkommen) ἐμβιοῦν, ἀντιλαμβάνεσθαι (M.), ζωοφορεῖν. *trans.* (mit Lehm überziehen) πηλοῦν.
Bekleiben *n* ἡ ἀντίληψις, ἡ ἐμβίωσις, τὸ ἔμβιον, das ~ befördernd ἀντιληπτικός.
bekleibend ἔμβιος (2).
bekleiden ἀμφιεννύναι, ἐνδύειν, j-n mit etw. τινά τι, ἀμπέχειν, περιστέλλειν, περιβάλλειν τινά τινι. übtr. j-n mit Würden u. dgl. ~ κοσμεῖν τινα τιμαῖς, περιτιθέναι τινὶ τιμάς, ein Amt ~ τιμὴν οd. τάξιν ἔχειν, ἀρχὴν ἄρχειν.
Bekleidung *f* ἡ ἀμπεχόνη, τὸ περίβλημα, ἡ περιβολή, τὸ περιβόλαιον, ~ eines Amtes τὸ ἐν ἀρχῇ εἶναι.
bekleiſtern κόλλῃ περιπλάττειν τι.
beklemmen ἄγχειν, θλίβειν, στενοῦν, beklemmt ſein durch das P., auch πνίγεσθαι (P.), στενοχωρεῖν.
Beklemmung *f* (des Atmens) τὸ ἄσθμα, ὁ πνιγμός. ~ haben ἀσθμαίνειν, übtr. ἡ ἀγωνία, ἡ ἀπορία.
bekommen ſein ἀσθμαίνειν. übtr. ἀγωνιᾶν, ἀπορεῖν.
bekommen I *trans.* 1. (empfangen, erhalten) λαμβάνειν, παραλαμβάνειν. — 2. (in Empfang nehmen) δέχεσθαι, ἀπο-, παραδέχεσθαι (M.). — 3. (davontragen) κομίζεσθαι (M.), φέρεσθαι (M.), (das Gebührende empfangen) ἀπολαμβάνειν, durch Zufall τυγχάνειν τινός, durch Los λαγχάνειν, als Anteil ~ μετέχειν τινός, Freunde ~ φίλους κτᾶσθαι (M.), eine Krankheit ~ περιπίπτειν νόσῳ, Lohn ~ ἀπολαμβάνειν μισθόν, Kinder ~ τίκτειν τέκνα (vom Weibe), γεννᾶν τέκνα (von Vater und Mutter), Gäſte ~ εἰσέρχονται ξένοι, Wohltaten ~ εὐεργετεῖσθαι (P.), Schläge ~ πληγὰς λαμβάνειν, einen Verweis ~ φέγεσθαι (P.), Strafe ~ κολάζεσθαι, ζημιοῦσθαι (P.), ζημίας περιπίπτειν, ὑπέχειν τιμωρίαν, dazu ~ προσλαμβάνειν, etw. nicht ~ ἀτυχεῖν τινος, οὐ γίγνεταί μοί τι, ἀποτυγχάνειν τινός. — 4. man bekommt zu hören, zu ſehen ἔστιν ἀκοῦσαι, ἰδεῖν. — II *intr.* j-m gut od. wohl ~ λυσιτελεῖν, συμφέρειν τινί, καλῶς ἔχειν, ὠφελεῖσθαι (P.) ἔκ τινος, ſchlecht od. übel ~ βλάπτειν, κακοῦν τινα, κακῶς ἔχειν, βλάπτεσθαι (P.) τινι, möge es dir wohl ~ ὄναιο, εὖ σοι γένοιτο, es ſoll dir übel od. ſchlecht ~ οἰμώξει, κλάων od. οὐ χαίρων ἀπαλλάξεις.
beköſtigen σῖτον, τροφὴν οd. τὰ ἐπιτήδεια παρέχειν τινί. σιτίζειν, τρέφειν, σιτηρεσιάζειν, ὀψωνιάζειν τινά.
Beköſtigung *f* 1. ἡ σίτησις, ἡ τροφή. — 2. (Koſt) τὰ σιτία. τὸ σιτηρέσιον, τὸ ὀψώνιον.
bekräftigen βεβαιοῦν, ἐπι-, καταβεβαιοῦν (auch M.), κυροῦν, ἐπικυροῦν, ἐμπεδοῦν, πίστιν διδόναι, eidlich ~ ὅρκους καὶ πίστιν διδόναι, durch ein Zeugnis ~ μαρτυρεῖν, ἐπιμαρτυρεῖν.
Bekräftigung *f* ἡ βεβαίωσις, ἡ καταβεβαίωσις, ἡ πίστις, τὸ πίστωμα, ἡ κύρωσις, durch ein Zeugnis ἡ μαρτυρία, ἡ ἐπιμαρτυρία.
bekränzen στέφειν, καταστέφειν, στεφανοῦν, καταστεφανοῦν, στέφανον ἐπι-, περιτιθέναι τινί, ἀναδεῖν στεφάνῳ, ταινιοῦν (mit Bändern).
bekränzt καταστεφής, gew. b. *part.* der Verben.
bekrenzen ſich vor etw. ἀποπτύειν τι.
bekriegen j-n πολεμεῖν τινι. oder πρός τινα, πόλεμον ποιεῖσθαι od. αἴρεσθαι (M.) πρός τινα, πόλεμον ἐκφέρειν πρός od. ἐπί τινα, ἐπιστρατεύειν (auch M.) τινί.
Bekriegung ὁ πρός τινα πόλεμος, ἡ ἐπιστρατεία. ἡ ἐπιστράτευσις.
bekritteln μικρολογοῦντα κρίνειν, μικρολογεῖσθαι (M.) περί τινος, μεμψιμοίρως (δυσαρέστως, μικρολόγως) κρίνειν. χρησάμενον μεμψιμοιρίᾳ (μικρολογίᾳ) κρίνειν.
bekrönen στέφανον περιτιθέναι τινί, στεφανοῦν τινα.
Bekrönung *f* ἡ στεφάνωσις.
bekümmern 1. (Kummer verurſachen) ἀνιᾶν, λυπεῖν τινα, δυσθυμίαν ἐμβάλλειν τινί, ſich ~ (Kummer haben über etw.) ἀνιᾶσθαι, λυπεῖσθαι (P.), ἄχθεσθαι (P.) τινι od. ἐπί τινι. — 2. ſich um etw. ~ (für etw. ſorgen) φροντίζειν τινός, μέλει μοί τινος u. τι, ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος, προνοεῖν (auch P.), πρόνοιαν ποιεῖσθαι (M.) τινος. ſich um viele Dinge ~ πολυπραγμονεῖν, ſich um unnütze Dinge ~ περιεργάζεσθαι (M.), ſich wenig um etw. ~ ὀλιγωρεῖν τινος, ſich nicht um etw. ~ ἀμελεῖν, παραμελεῖν τινος, ſich ſehr um etw. ~ σφόδρα φροντίζειν τινός. — 3. (auf etw. achten, Rückſicht nehmen) λόγον ἔχειν oder ποιεῖσθαι (M.) τινος, προσέχειν τινί, ἐπιστρέφεσθαι, ἐντρέπεσθαι (P.) τινος.
Bekümmernis *f* ἡ ἀνία. ἡ λύπη, ἡ φροντίς (ἶδος), ἡ δυσθυμία, ἡ βαρυθυμία, ἡ μέριμνα, τὸ κῆδος, ἡ ἀλγηδών (όνος), τὸ ἄλγος, der viel ~ hat ἄθλιος, ταλαίπωρος (2), ~ verurſachend ἀνιαρός, λυπηρός.
bekümmert ἀχθόμενος, δυσθύμως ἔχων, βαρύθυμος (2), περίλυπος (2).
bekunden 1. φανερὸν ποιεῖν, δηλοῦν, ἐμφαίνειν. — 2. (bezeugen) μαρτυρεῖν. — 3. ſich ~ (ſich bewähren) δοκιμάζεσθαι (P.).
belächeln ὑπομειδιᾶν πρός τι oder ἐπί τι, ἐπιμειδιᾶν τινι, καταμειδιᾶν τινος.
belachen γελᾶν τι u. ἐπί τινι, ἐπιγελᾶν τινι, καταγελᾶν τινος.
belachenswert γελοῖος, καταγέλαστος (2, im ſchlimmen Sinne).
beladen 1. φορτίζειν, γεμίζειν, γομοῦν, φορτίον ἐμ-, ἐπιβάλλειν τινί, καταφορτίζειν, καταγεμίζειν, ein Laſttier ἐπισάττειν, ἐπισκευάζειν, j-n mit Fluch ~ ἀπαρᾶσθαι (M.) τινι, ἀρὰς ποιεῖσθαι (M.) κατά τινος. — 2. (*part.*) μεστός, κατάφορτος (2), mit etw. ~ ſein μεστὸν εἶναι τινος, γέμειν, καταγέμειν τινός, übtr. ἐνέχεσθαί τινι, mit Schulden ~ ſein ὑπόχρεων εἶναι.
Beladung *f* ἡ φορτίων ἐπιβολή.
Belagerer *m* ὁ πολιορκητής, gew. b. *part.* der Verben.
belagern 1. πολιορκεῖν τι. προσκαθέζεσθαί, προσκαθῆσθαί τινι. προσεδρεύειν τινί. περικαθέζεσθαι, περικαθῆσθαι, περιστρατοπεδεύειν (auch M.), κατακλείειν. περιτειχίζειν τι, τίθεσθαι τὰ ὅπλα περί τι od. πρός τι. — 2. übtr. (j-n mit Bitten u. dgl. bedrängen) προσκεῖσθαί τινι, die Belagerten οἱ πολιορκούμενοι od. bloß οἱ ἐν τῇ πόλει od. τείχει, wenn es der Zuſammenhang geſtattet.
Belagerung *f* ἡ πολιορκία, ἡ προσεδρεία (Einſchließung), ἡ τειχομαχία (~ von Schanzen und Mauern), die ~ aufgeben ἀποστῆναι τῆς πολιορκίας, λύειν τὴν πολιορκίαν, die ~ zu Ende führen διαπολιορκεῖν, durch ~ zur Übergabe zwingen ἐκπολιορκεῖν, gew. durch die vorhergehenden Verben.
Belagerungsarmee *f* οἱ πολιορκοῦντες od. οἱ μέλλοντες πολιορκήσειν.
Belagerungsgeſchütz *n* αἱ μηχαναί, τὰ μηχανήματα, ~ anfahren ἐφιστάναι μηχανάς.
Belagerungskrieg *m* ἡ τειχομαχία, einen ~ führen τειχομαχεῖν.
Belagerungskunſt *f* ἡ πολιορκητικὴ (τέχνη).
Belagerungsmaſchine *f* ἡ μηχανή, τὸ μηχάνημα.
Belagerungsmauer *f* τὸ περιτείχισμα, mit einer ~ umgeben περιτειχίζειν τι. das Umgeben mit einer ~ ἡ περιτείχισις. ὁ περιτειχισμός.
Belagerungszuſtand *m* ἡ πολιορκία, eine Stadt in ~ erklären πολιορκίαν ἐπικηρύττειν τῇ πόλει, in ~ verſetzt werden εἰς πολιορκίαν καθίστασθαι.
Belang *m*: von ~ ſein für etw. ῥοπὴν ἔχειν πρός τι, von großem ~ ſein μεγάλην οd. πολλὴν ῥοπὴν ἔχειν, πολλοῦ ἄξιον εἶναι, von keinem ~ ſein οὐκ ἔχειν ῥοπήν, ἐν οὐδενός μέρει εἶναι, von geringem ~ ſein

Digitized by Google

βραχεῖαν ἔχειν ῥοπήν, in ~ beſſen τὸ πρός οὗ. κατὰ τοῦτο, in welchem ~e ὅσον ἐπὶ τούτῳ.

belangen (gerichtlich) καλεῖν εἰς δίκην οὗ. δικαστήριον, διώκειν, ὑπάγειν τινά, λαγχάνειν τινί δίκην, ἐπεξέρχεσθαι (-ιέναι) τινί τινος, γράφεσθαι (M.) τινά τινος, was mich belangt τὸ κατ' ὀλίγον πρὸς ἐμέ, τόγε ἐπ' ἐμοί, ὅσον ἐν ἐμοί, ἄγωγε.

Belangung *f* ἡ κλῆσις, ἡ δίκης λῆξις. ἡ δίωξις, ἡ ὑπαγωγή.

belaſten βαρύνειν, φορτίζειν, γεμίζειν (ſ. auch beladen).

belaſtet κατάφορτος (2), ~ ſein mit etw. γέμειν τινός.

beläſtigen 1. eig. βαρύνειν, καταβαρύνειν, ἐπιβαρεῖν. — 2. übtr. (beſchwerlich fallen) ἐνοχλεῖν τινα und τινί, πράγματα οὗ. ὄχλον παρέχειν τινί, λυπεῖν, ἀνιᾶν τινα (kränken), beläſtigt werden ἐνοχλεῖσθαι ὑπό τινος, ἄχθεσθαι (P.) τινι οὗ. ἐπί τινι, λυπεῖσθαι ὑπό τινος, χαλεπῶς φέρειν τι. [πηρός, χαλεπός.]

beläſtigend βαρύς, ὀχληρός, ἐπαχθής, δυσχερής, λυ-]

Beläſtigung *f* ἡ ὄχλησις, ἡ ἐνόχλησις (als Handlung), ὁ ὄχλος, ἡ ἀηδία, τὰ πράγματα, τὸ ἄχθος, ἡ ἀχθηδών (όνος), ἡ ἀσχολία (als Zuſtand).

Belaſtung *f* durch Verben, ſ. belaſten.

belauben φυλλοῦν, ſich ~ φύλλα φύειν, φυλλοφυεῖν, φυλλιᾶν, δασύνεσθαι (P.).

belaubt φυλλώδης, φυλλοφόρος, (dicht, ſchattig) κατά-, σύσκιος (2), ~ ſein φυλλοφορεῖν.

Belaubung *f* ἡ φυλλάς (άδος), τὰ φύλλα, τὸ φύλλα φύειν οὗ. φορεῖν.

belauern ἐνεδρεύειν, ἐλλοχᾶν τινα, ἐφεδρεύειν τινί, ἐπιβουλεύειν τινί (nachſtellen, nach dem Leben trachten), ἐνέδραν ποιεῖν (auch M.) οὗ. κατασκευάζειν τινί, παρατηρεῖν τινα (beobachten). [gew. durch Verben.]

Belauern *n* ἡ ἐνεδρεία, ἡ παρατήρησις, ἡ ἐπιβουλή.]

belaufen ſich auf etw. εἶναι ἀμφὶ οὗ. περί τι, z.B. das Heer beläuft ſich auf 20000 Mann ἡ στρατιὰ ἔστι ἀμφὶ δύο μυριάδας οὗ. ἔστι δισμυρίων ἀριθμόν.

belauſchen τηρεῖν, ἐπι-, παρα-, ὑποτηρεῖν, j-s Worte ~ ὑπηρεύειν τοὺς λόγους τινός.

beleben ζωοποιεῖν, ζῳογονεῖν. ψυχοῦν, ἐμψυχοῦν, übtr. ἐγείρειν, παρορμᾶν, παροξύνειν, wieder ~ ἀναβιώσκεσθαι (nur im aor. ἀναβιώσασθαι gebräuchlich), belebend ζωοποιός, ζωτικός, belebt ἔμψυχος (2), (häufig bejucht) πολυάνθρωπος (2), belebt ſein (von einem Orte) πλήθειν, πληθύειν, wenn der Markt belebt iſt, bei belebtem Markte πληθούσης ἀγορᾶς.

Belebung *f* ἡ ζωοποίησις. ἡ ζωοποιΐα, ἡ ἐμψυχία, gew. durch Verben.

belecken δια-, περι-, ἐπιλείχειν, (benaſchen) λιχνεύειν, περιλιχνεύειν, ſich ~ περιλιχμᾶσθαι (M.).

Beleg *m* τὸ τεκμήριον, ὁ ἔλεγχος, ἡ πίστις, τὸ πίστωμα, τὸ παράδειγμα, τὸ σημεῖον.

belegen 1. στρωννύναι, δια-, περιστρωννύναι, mit Brettern σανιδοῦν, mit Gold καταχρυσοῦν, mit Silber ἐπαργυροῦν, einen Sitz ~ ἕδραν ἐπέχειν, j-n mit e-r Strafe ~ δίκην ἐπιτιθέναι τινί, κολάζειν τινά, mit einem Namen ~ ὄνομα ἐπιτιθέναι τινί, ἐπι-, προσονομάζειν, ἐπικαλεῖν. προσαγορεύειν τινά, mit Beweiſen ~ πίστιν ποιεῖσθαι (M.) τινι, βεβαιοῦν τι, mit Schimpf ~ αἰσχύνην περιποιεῖν τινι. αἰσχύνῃ περιβάλλειν τινά, ἀτιμάζειν τινά, mit Abgaben ~ φόρον ἐπιτιθέναι οὗ. ἐπιτάττειν τινί. — 2. (beſpringen, von Tieren) ὀχεύειν, ἐπιβαίνειν, ἐπιβατεύειν, belegen laſſen βιβάζειν, ἐπιβιβάζειν.

belegt ὀχευτός, nicht ~ ἀνόχευτος (2).

Belegung *f* ἡ ὀχεία, ἡ ἐπίβασις, ionſt durch Verben.

belehnen j-n mit etw. χαρίζεσθαί (M.) τινί τι, ἀπονέμειν τινί τι.

Belehnung *f* τὸ χαρίζεσθαι.

belehren διδάσκειν, ἐκδιδάσκειν τινά τι οὗ. περί τινος, παιδεύειν τινά ἔν τινι, eines beſſeren ~ μεταδιδάσκειν, σωφρονίζειν, φρενοῦν, ſich eines beſſeren ~ laſſen μεταμανθάνειν. ſich ~ laſſen διδάσκεσθαι (P.). σωφρονίζεσθαι (P.), πείθεσθαι (P.) τῷ νουθετοῦντι (dem Ermahnenden folgen).

belehrend διδασκαλικός, νουθετητικός.

Belehrung *f* ἡ διδαχή, ἡ διδασκαλία, ἡ παιδεία, ἡ παραίνεσις, ἡ νουθεσία, ἡ νουθέτησις, τὸ νουθέτημα, ἡ νουθετία, ἡ σωφρονιστύς (ύος), ὁ σωφρονισμός.

beleibt εὔσαρκος, εὐσώματος, πολύσαρκος, ἐπίσωμος (familiär 2).

Beleibtheit *f* ἡ πολυ-, εὐσαρκία, ἡ εὐσωματία.

beleidigen ἀδικεῖν τινα (Unrecht tun), βλάπτειν τινά (ſchädigen, beeinträchtigen), λυπεῖν τινα (kränken), ὑβρίζειν τινά οὗ. εἴς οὗ. πρός τινα, καθυβρίζειν τινός, ἐφυβρίζειν τινί u. τινά (freventlich, im Übermut ~), beleidigt werden durch die P. οὗ. κακῶς οὗ κακά πάσχειν ὑπό τινος, ſich beleidigt fühlen durch etw. βαρέως, χαλεπῶς φέρειν τι, ἀγανακτεῖν τινι οὗ. ἐπί τινι, ἄχθεσθαι (P.) τινι οὗ. ἐπί τινι.

beleidigend ἀδικητικός, ὑβριστικός, von Sachen πικρός, χαλεπός, λυπηρός, der ~e Teil ὁ ὑπάρχων (ἀδικῶν οὗ. ἀδικίας). [part.]

Beleidiger *m* ὁ ὑβριστής, beſſer ὁ ἀδικῶν und andere]

Beleidigung *f* ἡ ἀδικία, τὸ ἀδίκημα, ἡ ὕβρις, τὸ ὕβρισμα, ~en erdulden ἀδικεῖσθαι (P.), ὑβρίζεσθαι (P.), κακῶς πάσχειν, die gröbſten ~en erfahren τὰ δεινότατα πάσχειν, j-m die erlittenen ~en nachtragen μνησικακεῖν τινι τῆς ἀδικίας.

beleſen πολυγράμματος (2), πολυμαθής, πολλῶν γραμμάτων ἔμπειρος (2) οὗ. ἐμπειρίαν ἔχων, γνωμονικός.

Beleſenheit *f* ἡ πολυμαθία (-μάθεια), ἡ πολυαναγνωσία, ἡ πολλῶν γραμμάτων ἐμπειρία.

beleuchten 1. eig. καταλάμπειν τινός οὗ. τι, καταυγάζειν τι, ἐπιλάμπειν τινί, φωτίζειν, διαφωτίζειν τι, beleuchtet ſein φῶς ἔχειν. — 2. übtr. (ins rechte Licht ſetzen) διασαφεῖν, διασαφηνίζειν. — 3. (unterſuchen) ἐξετάζειν, ἐπισκοπεῖν.

Beleuchtung *f* 1. eig. ἡ κατάλαμψις, ὁ καταυγασμός, ὁ ἐπιφωτισμός, τὸ φῶς (ωτός). — 2. übtr. ἡ ἐξέτασις, ἡ σκέψις (Unterſuchung, Betrachtung).

belfern 1. ὑλακτεῖν, ῥάζειν (vom Hunde). — 2. übtr. θρασύνεσθαι τῇ γλώττῃ, ψοφεῖν, βαῦζειν, κραυγάζειν. [σμός, ἡ κραυγή, ὁ φόφος.]

Belfern *n* 1. eig. ὁ ὑλαγμός. — 2. übtr. ὁ κραυγα-]

belieben (wollen) βούλεσθαι, es beliebt mir δοκεῖ μοι, ἀρέσκει μοι, προῄρημαι (*pf.* von προαιρεῖσθαι), tun was j-m beliebt ποιεῖν ὅ τι ἂν ἐθέλῃ τις, πράττειν κατὰ τὸ δοκοῦν, wie es dir beliebt ὅπως ἂν δοκῇ, εἴ σοι βουλομένῳ oder ἡδομένῳ ἐστίν, εἴ σοι φίλον (ἐστίν).

Belieben *n* ἡ προαίρεσις, ὁ θυμός, τὸ ἀρεστόν, τὸ δοκοῦν, τὸ δόξαν, ἡ γνώμη, nach ~ ἐπ' ἐξουσίας, ἐπ' ἀδείας. ἐκ τῶν δοκούντων.

beliebig δοκῶν, ἀρεστός, jeder ~e ὁ τυχών, οἷος δήποτε, πᾶς τις, ἕκαστος τις.

beliebt ἀρεστός, ἀγαπητός, κεχαρισμένος, εὔχαρις, εὐδόκιμος (2), ~ ſein (von Perſonen) χάριν ἔχειν πρός τινος οὗ. παρά τινι, προσφιλῶς διακεῖσθαί τινι, εὔνοιαν ἔχειν παρά τινι, (bſd. von Sachen) ἀρέσκειν τινί. κεχαρισμένον εἶναί τινι, τιμᾶσθαι πρός τινος, ἐν ἡδονῇ εἶναί τινι. ζηλοῦσθαι πρός τινος, ſich bei j-m ~ machen χάριν κατατίθεσθαι πρός τινα, ἀνακτᾶσθαί, ἀναρτᾶσθαί τινα, εὔνοιαν κτήσασθαι οὗ. ἔχειν παρά τινι, ſich bei j-m ~ zu machen ſuchen θηρᾶν τὴν χάριν οὗ. εὔνοιάν τινος, θεραπεύειν τινά.

Beliebtheit *f* ἡ χάρις (ιτος). τὸ ἀρεστόν.

beliſten ἐξαπατᾶν, παρακρούειν (u. M.) τινά.

Beliſten *n*, **Beliſtung** *f* ἡ ἀπάτη.

Belladonna *f* (Atropa) ὁ μανικός στρύχνος.

bellen ὑλακτεῖν, βαῦζειν.

Bellen *n* ὁ ὑλαγμός, ἡ ὑλακή, τὸ ὕλαγμα.

beloben ἐπαινεῖν τινα.

Belobung *f* ὁ ἔπαινος.

belohnen χάριτας ἀποδιδόναι τινί, κοσμεῖν οὗ. τιμᾶν

Digitized by Google

τινα δώροις, auch bloß τιμᾶν τινα, γεραίρειν τινά (mit e-m Ehrengeſchenk), eine Wohltat durch die Tat ~ ἀντευεργετεῖν, ἀντευποιεῖν τινα, belohnt werden ἀπολαμβάνειν μισθόν od. χάριν, τιμᾶσθαι. [τιμᾶσθαι.]

belohnenswert χάριτος, τιμῆς od. δώρων ἄξιος, ἄξιος

Belohner *m* durch das *part.* der Verben.

Belohnung *f* 1. τὸ δῶρον, ἡ δωρεά, ὁ μισθός, ἡ χάρις (ιτος), ἡ τιμή, ausgeſetzte ~ τὸ ἆθλον, τὸ ἀριστεῖον. — 2. (Ehrengeſchenk) τὸ γέρας (ως), für Rettung τὸ σῶστρον, eine ~ ausſetzen ἆθλον προτιθέναι, eine ~ iſt ausgeſetzt ἆθλον πρόκειται, j-m eine ~ geben δῶρον od. μισθὸν διδόναι τινί, τιμᾶν τινα δώρῳ, die verdiente ~ bekommen τυγχάνειν τῶν ἀξίων, ἀξίαν χάριν oder τιμὴν φέρεσθαι (M.). (die verdiente Strafe erhalten) κολάζεσθαι (P.).

belügen ψεύδειν (u. M.) τινά, καταψεύδεσθαί (M.) τινος; ψευδῆ λέγειν τινί, damit hat er mich belogen ταῦτ' ἐμοὶ λέγων ἐψεύσατο.

beluſtigen τέρπειν, εὐφραίνειν, ψυχαγωγεῖν τινα, ἡδονὴν ποιεῖν τινι, εὐθυμίας παρέχειν τινί, ſich ~ τέρπεσθαι, εὐφραίνεσθαι (P.). mit etw. τινί, ῥᾳθυμεῖν, mit Spiel παίζειν.

beluſtigend 1. τερπνός, εὐτερπής, ἡδύς. — 2. (ſcherzhaft) παιγνιώδης, γελοῖος.

Beluſtigung *f* ἡ τέρψις, ἡ ἡδονή, ἡ ψυχαγωγία, mit Spiel ἡ παιδιά, ἡ παιγνιά, zur ~ πρὸς ἡδονήν.

Beluſtigungsort *m* τὸ ἐνηβητήριον, τὸ ἡβητήριον.

bemächtigen ſich einer Sache κρατεῖν, ἐπικρατεῖν, κύριον γίγνεσθαί τινος, ὑφ' ἑαυτῷ οὐ. ὑφ' ἑαυτὸν ποιεῖσθαι (M.) τι, λεμβάνειν, καταλαμβάνειν τι, αἱρεῖν τι, ſich im voraus ~ προκαταλαμβάνειν τι, ſich einer Sache bemächtigt haben ἔχειν od. κατέχειν τι, ſich einer Perſon ~ συλλαμβάνειν τινά, ſich der Herrſchaft zur See ~ θαλαττοκρατεῖν.

Bemächtigung *f* ἡ σύλληψις; gew. durch Verben.

bemäkelt, bemängelt μέμφεσθαι (M.).

bemalen καταποικίλλειν τι, κοσμεῖν τι γραφῇ oder γραφαῖς, χρῶμα ἐντρίβειν τινί, διαχρωννύναι, χρώματι (χρώμασι) διαλαμβάνειν τι, ἐπιχρίειν τί τινι, mit Schminke ~ ψιμυθιοῦν, ψιμυθοῦν, ψιμυθίζειν.

Bemalung *f* ἡ ὑπογραφή, gew. durch Verben.

bemannen: ein Schiff ~ πληροῦν ναῦν. εἰσβιβάζειν (die Mannſchaft einſchiffen), bemannt πλήρης.

Bemannung *f* eines Schiffes ἡ πλήρωσις, τὸ πλήρωμα. gew. durch Verben.

bemänteln κρύπτειν. ἀπο-, συγκρύπτειν. ἐπηλυγάζειν (auch M.), προφασίζεσθαι (M.). [ἡ πρόφασις.]

Bemäntelung *f* τὸ πρόσχημα. τὸ προ-, παρακάλυμμα.

bemaſten ein Schiff ἱστὸν ἐντίθεσθαι τῇ νηΐ.

bemauern ἐπι-, περιτειχίζειν.

bemeiſtern: ſich einer Sache ~ κρατεῖν, ἐπικρατεῖν τινος, κύριον γίγνεσθαί τινος, j-n ~ περιγίγνεσθαί τινος, eine Arbeit ~ ἀπ-, κατεργάζεσθαι (M.) τι.

bemeldet εἰρημένος. προειρημένος.

bemengen ſich (ſich mit etw. einlaſſen) ἅπτεσθαι (M.), καθάπτεσθαι (M.) τινος.

bemerkbar αἰσθητός, ſich ~ machen, ~ ſein αἰσθησιν παρέχειν ἑαυτοῦ, etw. ~ machen δηλοῦν. φανερὸν ποιεῖν, ὑποφαίνειν, ἐπιδεικνύναι.

bemerken 1. (mit den Sinnen wahrnehmen) αἰσθάνεσθαι, μανθάνειν, κατανοεῖν, ἐννοεῖν (auch P.). an j-m etw. ~ ἐν-, παρορᾶν τινί τι, τεκμαίρεσθαι (M.) τι. — 2. (bezeichnen) σημαίνειν, σημειοῦν. δια-. παρασημαίνειν τι. — 3. (erwähnen) λέγειν, φάναι, μνήμην ἐμβάλλειν περί τινος, bemerkt werden αἴσθησιν παρέχειν, αἰσθησις γίγνεταί τινος. nicht bemerkt werden λανθάνειν.

bemerkenswert μνήμης od. λόγου ἄξιος. ἀξιομνημόνευτος (2), ἀξιόλογος (2), ἀξιαφήγητος.

bemerklich ſ. bemerkbar; ~ machen ἐπισημαίνειν.

Bemerkung *f* 1. (das Bemerken, Wahrnehmen) ἡ αἴσθησις. ἡ κατανόησις, eine ~ machen κατανοεῖν, αἰσθάνεσθαι, μανθάνειν. — 2. (Inhalt der Wahrnehmung) τὸ κατανόημα, ὁ λόγος. — 3. (Erläuterung) τὸ σχόλιον, ἡ παραγραφή, ~en zu etw. machen ἐξ-, διηγεῖσθαι (M.) τι.

bemitleiden ἐλεεῖν. κατελεεῖν, οἰκτίζειν, συνοικτίζειν, οἰκτίρειν, κατοικτίρειν, j-n wegen etw. τινά τινος, συμπάσχειν τινί.

bemitleidenswert ἐλεεινός, οἰκτρός.

bemittelt εὔπορος, εὐχρήματος, πολυχρήματος, ὄλβιος (sämtl. 2), εὐδαίμων, ὁ ἔχων, ~ ſein εὐπορεῖν.

bemoost βρυώδης, βρυόεις.

bemühen 1. (j-m Mühe machen) ἔργον, πόνον, πράγματα, ἀσχολίαν παρέχειν τινί, βαρύνειν τινά, ἐνοχλεῖν τινι, ſich ~ πράγματα, ἀσχολίαν ἔχειν, πονεῖν. — 2. (ſich beſtreben, ſich anſtrengen) σπουδάζειν, σπεύδειν, προθυμεῖσθαι (P.), φιλοτιμεῖσθαι (P.), πειρᾶσθαι (P.) mit *inf.*, μηχανᾶσθαι (M.), ἐντείνεσθαι (M.). — 3. (um etw. bemüht ſein) θηρᾶν, διώκειν τι, σπουδάζειν, σπουδὴν ποιεῖσθαι (M.) περί τι, ἐφίεσθαι (M.) τινος, ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος, ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαί (M.) τινος, ſich vergeblich ~ οὐδὲν πράττειν, ſich auf jede Weiſe ~ πᾶσαν προθυμίαν ἔχειν.

Bemühung *f* 1. (Arbeit, Mühe) τὸ ἔργον, τὸ πρᾶγμα (gew. *pl.*), ὁ πόνος, ἡ ἀσχολία, ἡ πραγματεία. — 2. (Streben) ἡ σπουδή, ἡ ἐπιμέλεια, ἡ φροντίς (ίδος), ἡ μελέτη.

bemüßigt: ~ ſein, ſich ~ ſehen ἀναγκάζεσθαι (P.).

benachbart 1. von Menſchen ὁ (ἡ) γείτων (ονος), γειτνιάζων, ὁ, ἡ, τὸ πλησίον. — 2. (an-, daneben wohnend) πάρ-, πρόσοικος (2), περιοικῶν, περίχωρος (2). — 3. (angrenzend) ὅμορος, μεθόριος (2), ~ ſein γειτνιᾶν. γειτονεῖν, περι-, προσ-, παροικεῖν, ὁμορεῖν, ὅμορον εἶναι, ἔχεσθαί τινος, (von Ländern) προσκεῖσθαι.

benachrichtigen j-n von etw. ἀγγέλλειν, ἀπαγγέλλειν τινί τι, ἀναφέρειν, καταμηνύειν τι πρός τινα, ſchriftlich ~ ἐπιστέλλειν τινί τι.

Benachrichtigung *f* ἡ ἀγγελία, ἡ ἀπαγγελία, gew. durch Verben. [τινα.]

benachteiligen βλάπτειν, ἀδικεῖν, ἐλαττοῦν, ζημιοῦν

Benachteiligung *f* ἡ βλάβη, ἡ ἀδικία, ἡ ἐλάττωσις (als Handlung), τὸ ἐλάττωμα. τὸ ἀδίκημα, τὸ βλάβος (als Sache).

benageln καθηλοῦν, ἥλους ἐμπηγνύναι.

benagen τρώγειν, περιτρώγειν τι, παρατρώγειν τινός, παρεσθίειν τινός.

benähen etw. mit etw καταρράπτειν τι εἴς τι.

benamen ὄνομα προσ-, ἐπιτιθέναι τινί, προσαγορεύειν (τινά, τι) ὀνόματι, ὀνομάζειν, ἐπ-, κατονομάζειν.

benarbt οὐλῶν μεστός. [(M.) τινος, ſ. benagen.]

benaſchen λιχνεύειν, περιλιχνεύειν, περιλιχμᾶσθαί

benäſſen βρέχειν, δεύειν, ἀναδεύειν.

benebeln 1. ἐπισκοτεῖν, ἐπισκοτάζειν (ὁμίχλη) τινί. — 2. übtr. τυφοῦν, καροῦν, διαφθείρειν, vom Wein benebelt werden ὑπ' οἴνου διαφθείρεσθαι, ſich ~ μεθύειν, μεθύσκεσθαι, benebelt (betrunken) οἰνόληπτος (2), οἰνοβαρής, οἰνόφλυξ (υγος), οἰνόφλυκτος (2).

Benebelung *f* 1. ἡ ἐπισκότησις, ἡ ἐπισκότισις, ὁ ἐπισκοτισμός. — 2. (Raniſch) ἡ μέθη, ἡ κραιπάλη. — 3. (Beranſchung) ἡ μέθυσις.

benehmen 1. (wegnehmen) ἐξ-, ἀφαιρεῖν τινός τι, ἀφαιρεῖσθαι (M.) τινά u. τινός τι, j-m die Hoffnung ~ ὑποτέμνειν τινὶ τὴν ἐλπίδα od. τὴν ἐλπίδα τινός, j-m die Beſinnung ~ ἐκπλήττειν τινά, ἐξιστάναι τινὰ τοῦ φρονεῖν, j-m die Ausſicht ~ ἐπισκοτεῖν τινι (τῆς θέας), j-m die Furcht ~ ἀπαλλάττειν τινὰ τοῦ φόβου. — 2. ſich ~ τρόπον ἔχειν. τρόπῳ χρῆσθαι. ſich gut bei etw. ~ παρέχειν ἑαυτὸν ἀγαθὸν εἴς τι, ſich gegen j-n gut, ſchlecht ~ καλῶς, κακῶς προσφέρεσθαι (P.) τινι od. πρός τινα, καλῶς, κακῶς χρῆσθαί τινι, ſich tapfer ~ ἀνδρίζεσθαι (M.), ſich freundlich gegen j-n ~ ἀσπάζεσθαί (M.). δεξιοῦσθαι (M.)

Digitized by Google

τινα, φιλανθρώπως προσφέρεσθαί (P.) ob. προσομιλεῖν ob. χρῆσθαί τινι.

Benehmen *n* ὁ τρόπος, οἱ τρόποι, würdevolles ~ ἡ σεμνότης (ητος), menſchenfreundliches ~ ἡ φιλανθρωπία, das ~ gegen j-n τὸ ἐπιτήδευμα πρός τινα.

beneiden j-n um etw. φθονεῖν τινί τινος ob. ἐπί τινι, ζηλοῦν τινά τινος, ζηλοτυπεῖν τινά τινος.

Beneiden *n* ὁ φθόνος, ὁ ζῆλος, ἡ ζηλοτυπία.

beneidenswert ζηλωτός, ζήλου ἄξιος, nicht ~ ἀζήλωτος (2).

beneidet ἐπίφθονος (2), ζηλωτός, nicht ~ ἀζήλωτος (2), beſſer ~ als bemitleidet κρείττων οἰκτιρμοῦ φθόνος.

benennen ὀνομάζειν, ἐπ-, κατονομάζειν, nach j-m ἀπό τινος, καλεῖν, ἐπικαλεῖν, προσαγορεύειν τινά, ὄνομα τιθέναι, τίθεσθαί, ἐπιτιθέναι τινί, nach j-m benannt ἐπώνυμός τινος, τὸ ὄνομα ἔχων ἀπό τινος.

Benennung *f* ἡ κλῆσις, ἡ ἐπίκλησις, gew. τὸ ὄνομα ob. durch Verben

benetzen 1. ὑγραίνειν, καθ-, ἐφυγραίνειν. — 2. (durchnäſſen) βρέχειν, ἀναβρέχειν, δεύειν, ἀναδεύειν. — 3. (begießen) ἄρδειν, ἀρδεύειν. — 4. (beſprengen) ῥαίνειν. — 5. (betäufeln) ψακάζειν, καταψακάζειν.

Benetzung *f* ἡ ὑγρασία, ἡ ὕγρανσις, ἡ βροχή, gew. durch Verben.

Beugel *m* ὁ ἄγροικος ob. φορτικὸς ἄνθρωπος.

beugelhaft ἄγροικος (2), φορτικός.

beuicken ἐπι-, κατανεύειν τι.

beuieſen πτάρνυσθαι (gew. *aor.* πταρεῖν) πρός τι, ἐπιπταίρειν τινί. [τινος, δεῖ μοί τινος.]

benötigt ſein einer Sache δεῖσθαί (P.), ἐνδεᾶ εἶναί

benutzen χρῆσθαί τινι, (Genuß ob. Vorteil aus etw. ziehen) καρποῦσθαι (M.) τι, ἀπολαύειν τινός, (verwenden) διατίθεσθαί τι εἴς τι, etw. zu ſeinem Vorteil ~ εἰς τὸ ἴδιον τίθεσθαι.

Benutzung *f* ἡ χρῆσις, ἡ ἀπόλαυσις, gew. durch Verben.

beobachten 1. (betrachten) θεωρεῖν, σκοπεῖν, σκέπτεσθαι (M.), ἐπι-, κατασκοπεῖν τι, προσέχειν (τὸν νοῦν) τινί, ſorgfältig ~ ἐπιμελεῖσθαί (P.), ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαί (M.) τινος, den Vogelflug ~ οἰωνοσκοπεῖν, οἰωνίζεσθαι (M.), die Geſtirne ~ ἀστρονομεῖν, ἀστρολογεῖν. — 2. (acht haben) τηρεῖν, ἐπι-, παρα-, συντηρεῖν, φυλάττειν, die günſtige Gelegenheit ~ τὸν καιρὸν τηρεῖν ob. φυλάττειν, καιροσκοπεῖν, καιροτηρεῖν, καιροφυλακτεῖν, ſeine Pflichten ~ τὰ δέοντα πράττειν, die Geſetze ~ τοὺς νόμους φυλάττειν, διαφυλάττειν, τηρεῖν, Stillſchweigen ~ σιωπὴν ποιεῖσθαι (M.), σιγῇ χρῆσθαι, σιγᾶν, σιωπᾶν, Vorſicht ~ εὐλάβειαν ποιεῖσθαι (M.), εὐλαβεῖσθαι (P.), Ordnung und Zucht ~ εὐτακτεῖν, keine Ordnung ~ ἀτακτεῖν, den Feind ~ κατασκοπεῖν τοὺς πολεμίους.

Beobachter *m* ὁ κατάσκοπος, ὁ τηρητής, ὁ ἐπι-, παρατηρητής, ſämtlich ungew., dafür die Partizipien der vorhergehenden Verben.

Beobachtung *f* ἡ τήρησις, ἡ παρα-, ἐπιτήρησις, ἡ κατασκοπή, gew. durch Verben.

Beobachtungsgabe *f*, **-geiſt** *m* ἡ ἀγχίνοια, ἡ τῆς ψυχῆς ὀξύτης (ητος). τὸ κατανοητικόν, ~ haben ἀγχίνουν εἶναι, der ~ beſitzt ἀγχίνους (2), κατανοητικός.

Beobachtungskorps *n* ἡ φυλακή.

beordern τάττειν τινὰ ἐπί τινι, ἐπί τι ob. *inf.*, παραγγέλλειν (militäriſcher Befehl) mit *inf.*, κελεύειν mit *acc.* u. *inf.*, ἀποστέλλειν τινὰ ἐπί τινι, beordert ſein zu etw. τετάχθαι ἐπί τινι, ἐπί u. πρός τι.

bepacken σάττειν τινά τινι, ἐπισάττειν τι ἐπί τινα, φορτίζειν, γεμίζειν τινός (Wagen, Schiffe).

bepanzern θωρακίζειν, θωρήσσειν, θώρακα ἐνδύειν τινά, ſich ~ ἐνδῦναι θώρακα, θωρακίζεσθαι (M.).

Bepanzerung *f* ὁ θωρακισμός, ἡ θώρηξις (als Handlung), ὁ θώραξ (ακος, der Panzer ſelbſt).

beperlen μαργαρίταις ob. μαργελλίοις κοσμεῖν ob. καταποικίλλειν, mit Tau beperlt ſein δρόσῳ λάμπειν.

bepfählen χαρακοῦν.

bepflanzen φυτεύειν, καταφυτεύειν, κατασπείρειν.

bepflanzt κατάφυτος (2), nicht ~ ἀφύτευτος (2).

Bepflanzung *f* ἡ καταφύτευσις.

bepflaſtern (mit Steinen) στρωννύναι, καταστρωννύναι (λίθοις), (mit Pflaſtern) καταπλάττειν.

Bepflaſterung *f* ἡ κατάστρωσις, ἡ καταπλασμάτων ἐπιβολή, gew. durch Verben.

bepflügen ἀροῦν, ἀροτριᾶν.

Bepflügung *f* ἡ ἄροσις, ἡ ἀροτρίασις.

bepichen πιττοῦν, καταπιττοῦν.

bepicken κολάπτειν, περικολάπτειν.

bepiſſen κατουρεῖν τινος.

bepolſtern στρωννύναι, καταστρωννύναι.

bepudern καταπάττειν παιπάλῃ.

bequem 1. (paſſend, geſchickt) ἐπιτήδειος (3 u. 2), καίριος, ἐπικαίριος (2), εὔθετος (2), ἁρμόττων, εὐάρμοστος (2), σύμμετρος (2), ~e Zeit ὁ καιρός. — 2. (die Bequemlichkeit liebend) μαλακός, βραδύς, ἀργός, ἀμελής, ῥᾴθυμος (2), ~ ſein μαλακίζεσθαι, μαλθακίζεσθαι (M.), ῥᾳθυμεῖν, φεύγειν πόνους. — 3. (Bequemlichkeit gewährend) οἰκεῖος, κοινός, ἀγαθός, καλός, χρηστός, σύμφορος (2), ~ ſein zu etw. καλῶς ἔχειν πρός τι, εὐχρηστεῖν τινι ob. πρός τι.

bequemen ſich nach etw. (ſich nach etw. richten) ἑπακολουθεῖν τινι, ἕπεσθαί, εἴκειν τινί, συμπεριφέρεσθαί (P.) τινι, συνοικειοῦν ἑαυτόν τινι, συναφομοιοῦν, zu etw. ἐνδιδόναι πρός τι, συγκαταβαίνειν εἴς τι, βούλεσθαι (wollen), ſich nicht zu etw. ~ ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι, ἀνατείνειν μὴ γίγνεσθαί τι.

Bequemlichkeit *f* 1. (Tauglichkeit zu etw.) ἡ ἐπιτηδειότης (ητος), ἡ συμμετρία, ἡ εὐχρηστία, τὸ χρηστόν. — 2. (bequeme Beſchaffenheit) ἡ εὐμάρεια, ἡ εὐχέρεια. — 3. (Liebe zur Ruhe) ἡ μαλακία, ἡ ῥᾳστώνη, ἡ ῥᾳθυμία, ἡ βραδυτής (ῆτος), mit ~ ἀπόνως, ῥᾷστα, ἄνευ πόνου, εὐχερῶς, ſeine ~ ſuchen ῥᾳστώνην ζητεῖν. — 4. (heimliches Gemach) ἡ εὐμάρεια, τὰ ἀναγκαῖα.

Bequemung *f* ἡ συμπεριφορά, ἡ ἔνδοσις, gew. durch Verben.

berappen (eine Wand) κονιᾶν, ἐξαλείφειν.

beraſpeln ἀποξεῖν (τῷ ξύστρῳ).

beraten j-n βουλεύειν, συμβουλεύειν τινί, ὑποτίθεσθαί τινί τι, εἰσηγεῖσθαί (M.) τινι, etw. ~ βουλεύεσθαι (M.) περί τινος, ſich ~ βουλεύεσθαι, gut, übel ~ ſein εὖ, κακῶς διακεῖσθαι ob. ἔχειν.

Berater *m* ὁ σύμβουλος ob. *part.* der Verben.

beratſchlagen βουλεύεσθαι (M.), mit j-m über etw. ~ συμβουλεύεσθαί (M.) τινι περί τινος, ἀνακοινοῦσθαί (M.), κοινολογεῖσθαί (M.) τινι περί τινος.

Beratſchlagung *f* ἡ βούλευσις, ἡ βουλή, ἡ συμβουλία, ἡ συμβούλευσις, ἡ κοινολογία, häufiger durch die *part.* der Verben.

Beratung *f* 1. ἡ σκέψις, ὁ λογισμός. — 2. (vorſichtige Überlegung) ἡ πρόνοια.

berauben στερεῖν (στερίσκειν), ἀποστερεῖν τινά τινος, ἀφαιρεῖσθαί (M.) τινά τι ob. τινός τι, der Kleider ~ ἐκδύειν τινά (τὰ ἱμάτια), λωποδυτεῖν, περισυλᾶν τινα, der Eltern ~ ὀρφανίζειν, völlig ~ γυμνοῦν, ἐρημοῦν, ψιλοῦν τινά τινος, den Tempel ~ ἱεροσυλᾶν, den erſchlagenen Feind ~ σκυλεύειν τινά, ~ und plündern ἄγειν καὶ φέρειν, j-n der Beſinnung ~ ἐξιστάναι τινὰ τοῦ φρονεῖν, der Hoffnungen ~ ὑποτέμνεσθαι (M.) τὰς ἐλπίδας τινί, ἐκκρούειν τινὰ τῆς ἐλπίδος, des Vaterlandes ~ ἀπολίν τινα ποιεῖν ob. τιθέναι, beraubt werden στερεῖσθαί, στερίσκεσθαί (P.) τινος, ἀποστερεῖσθαί τινος, beraubt ſein στέρεσθαί τινος, ἐστερῆσθαί τινος.

beraubt außer durch *part.* der Verben γυμνός, ψιλός, ὀρφανός, ἔρημος.

Beraubung *f* ἡ στέρησις. ἡ ἀποστέρησις, ἡ ἀφαίρεσις, ἡ σύλησις, ~ eines Tempels ἡ ἱεροσυλία, ἡ θεοσυλία, gew. durch Verben.

Digitized by Google

beräuchern καπνιᾶν, καπνίζειν, mit Räucherwerk ὑποθυμιᾶν. [Verben.]
Beräucherung *f* ἡ κάπνισις, ἡ ὑποθυμίασις, gew. durch
beraucht καπνώδης.
beraufen περιτίλλειν.
berauſchen μεθύσκειν, ἐκ-, καταμεθύσκειν τινά, ſich ~ μεθύσκεσθαι (P.), καταμεθύσκεσθαι (P. mit etw. τινος), berauſcht ſein μεθύειν, κραιπαλᾶν, ἐξοινεῖν.
berauſchend μεθυστικός, κραιπαλώδης, ein ~es Getränk τὸ μέθυσμα.
berauſcht μεθύων, μεθυσθείς, μέθυσος, mit Wein ~ κατᾠνωμένος, vom Vergnügen ~ ſein ἐπῆρθαι oder ἀνεπτερῶσθαι ὑφ' ἡδονῆς. [κραιπάλη.]
Berauſchung *f* ἡ μέθυσις, (als Zuſtand) ἡ μέθη, ἡ
berechenbar λογισμῷ αἱρετός.
berechnen 1. λογίζεσθαι, ἀπο-, ἐκ-, ἐπι-, συλλογίζεσθαι (M., auch übtr.), συμμετρεῖσθαι (M., aus-, abmeſſen), σκοπεῖν (nur übtr.). — 2. (anrechnen) κατα-, ὑπολογίζεσθαι (M.), ſich mit j-m ~ διαλογίζεσθαι (M.), διαλογισμὸν ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα, nach der Wahrſcheinlichkeit ~ εἰκάζειν τι, die Zeit nach Tagen ~ ἡμερολογεῖν τὸν χρόνον, es läßt ſich etw. nicht ~ οὐ δυνατόν ἐστι λογισμῷ εὑρεῖν τι.
Berechnung *f* ὁ λογισμός, ὁ ἐκ-, κατα-, ὑπολογισμός, ἡ σκέψις, ὁ ὑπόλογος, ὁ διαλογισμός. gew. durch Verben.
berechtigen j-n zu etw. (Vollmacht geben, etw. zu tun) ἐπιτρέπειν τινί τι ob. *inf.*, ἐξουσίαν διδόναι τινί mit *inf.*, κύριον ποιεῖσθαι (M.) τινά τινος, berechtigt ſein ἐξουσίαν ἔχειν, δίκαιός, ἄξιός, κύριός ἐστί τις mit *inf.*, ſich für berechtigt halten ἀξιοῦν, δίκαιοῦν mit *inf.*
bereden 1. (überreden) πείθειν, ἀναπείθειν τινά mit *inf.*, ἀνάγειν τινί τι, j-n ~ etw. nicht zu tun παραπείθειν τινὰ μὴ ποιεῖν τι. — 2. (verabreden) συντίθεσθαί τι πρός τινα, συντάττεσθαι (M.) τί τινι ob. πρός τινα. — 3. (beſprechen) λέγειν ob. λόγους ποιεῖσθαι (M.) περί τινος, ſich mit j-m ~ (ſich unterhalten mit j-m) διαλέγεσθαι (P.), ἀνακοινοῦσθαι (M.) τινι περί τινος, j. der ſich leicht ~ läßt εὐπειθής, εὐπειστος (2), ſchwer zu ~ δυσπειθής, δύσπειστος (2). — 4. (Nachteiliges von j-m ſprechen) κακῶς λέγειν ob. διαβάλλειν τινά.
Bereden *n*, **Beredung** *f* τὸ πείθειν uſw., ſ. die Verben. 1. (Beſprechung) ἡ ἀνακοίνωσις, ἡ συμβουλία. — 2. (üble Nachrede) ἡ κακηγορία, ἡ διαβολή, beſſer durch Verben.
Beredſamkeit *f* 1. (Wohlredenheit) ἡ πειθώ, ἡ εὐέπεια. — 2. (Gabe der ~) ἡ δεινότης (ητος) τοῦ λέγειν. — 3. (Redekunſt) ἡ ῥητορική (τέχνη), ein Mann von großer ~ δεινότατος λέγειν. [(2), λόγιος, λογικός.]
beredt δεινός ob. δυνατὸς λέγειν, εὐεπής, εὔγλωττος
beregnen βρέχειν, βειν, κατομβρεῖν, κατομβρίζειν, beregnet werden βεσθαι, beregnet κάτ-, δίομβρος (2).
Beregnen *n* ἡ κατομβρία.
Bereich *m* ἡ περιοχή, ἡ ἐπικράτεια, τὰ κατά oder περί τι, im ~e von etw. ſein εἶναί τινος, ἔχεσθαί τινος, außer dem ~e von etw. ἐκτός τινος.
bereichern πλουτίζειν, καταπλουτίζειν, πλουσιάζειν, πλούσιον ob. εὐδαίμονα ποιεῖν ob. τιθέναι ob. ἀποδεικνύναι τινά, αὐξάνειν τινά. ſich ~ πλουτίζεσθαι (P.), durch Handel χρηματίζεσθαι (M.), auf unredliche Art πλεονεκτεῖν, ~d πλουτηρός. πλουτοποιός (2).
bereifen παχνοῦν.
bereift παχνώδης, παχνήεις. [ἐφοδεύειν.]
bereiſen ἐπι-, περιπορεύεσθαι (P.), ἐπέρχεσθαι (-ιέναι),
Bereiſung *f* ἡ ἐφοδεία, gew. durch Verben.
bereit 1. ἕτοιμος εἴς ob. πρός τι ob. *inf.*, παρεσκευασμένος, πρόχειρος (2), ὑπόγυιος (2), παρών, ~ machen ἑτοιμάζειν, παρασκευάζειν, εὐτρεπίζειν. — 2. (willig) ἕτοιμος, πρόθυμος (2), ~ ſein πρόθυμον εἶναι, προθύμως ἔχειν, προθυμεῖσθαι (P.). ſich ~ halten παρεσκευάσθαι, er war zu allem ~ οἷος ἦν πάντα ὑποστῆναι, ſich ~ zeigen πρόθυμον ἑαυτὸν παρέχειν, προθυμίαν ἔχειν ob. ποιεῖσθαι (M.).
[1]bereiten 1. (zurechtmachen) παρα-, κατασκευάζειν, ἑτοιμάζειν, εὐτρεπίζειν. — 2. (geſtalten, machen) πλάττειν, ποιεῖν. — 3. (verſchaffen) πορίζεσθαι (M.), ſich zu etw. ~ παρασκευάζεσθαι, εὐτρεπίζεσθαι (M.). — 4. ſich etw. ~ (ſich zuziehen) κατασκευάζειν ἑαυτῷ, ἐνάγεσθαί (M.) τι, κτᾶσθαι. — 5. künſtlich ~ τεχνᾶσθαι, μηχανᾶσθαι (M.).
[2]bereiten (ein Pferd) δαμάζειν, πωλοδαμνεῖν, πωλεύειν, (eine Gegend) περιιππεύειν ob. περιελαύνειν.
Bereiten *n* 1. ſ. Bereitung. — 2. eines Pferdes ἡ πώλευσις, ἡ πωλοδαμνική.
Bereiter *m* 1. (der etw. fertig macht) ὁ παρασκευαστής, ὁ ἐργάτης, ὁ δημιουργός, gew. *part.* der Verben. — 2. (eines Pferdes) ὁ πωλευτής, ὁ πωλοδάμνης, ὁ ἱπποδαμαστής.
bereits ἤδη.
Bereitſchaft *f* ἡ ἑτοιμότης, ἡ προχειρότης (ητος), in ~ ſtehen ob. ſein ἕτοιμον ob. πρόχειρον εἶναι, παρεσκευάσθαι, in ~ haben ἕτοιμον ob. πρόχειρον ἔχειν, ἐν ἑτοίμῳ ἔχειν, in ~ ſetzen ἑτοιμάζειν, παρασκευάζειν, προχειρίζεσθαι (M.).
Bereitung *f* ἡ κατα-, παρασκευή, gew. durch Verben.
bereitwillig πρόθυμος (2), ἕτοιμος, ἀπροφάσιστος (2, der keine Ausflüchte macht), ~ ſein πρόθυμον εἶναι, προθύμως ἔχειν, προθυμεῖσθαι (P.).
Bereitwilligkeit *f* ἡ προθυμία, ἡ ἑτοιμότης (ητος), ἡ ἑτοιμασία, mit ~ προθύμως.
berennen eine Stadt προσβάλλειν πόλει ob. πρός πόλιν, εἰσβάλλειν πρός τι, προσβολὰς ποιεῖσθαι (M.) πρός τι.
Berennung *f* ἡ προσβολή.
bereuen μεταμέλει μοί τινος ob. μοι mit *part.*, μεταμέλεσθαι (P.) τι, τινι u. ἐπί τινι, gew. *part.*, μετανοεῖν τι, τινι, ἐπί τινι ob. περί τινος (auch mit *part.*), du wirſt es noch ~ οὐ χαιρήσεις, was man nicht ~ darf ἀμεταμέλητος (2).
bereuenswert μεταμελείας ἄξιος.
Bereuung *f* ἡ μεταμέλεια, ſ. Reue.
Berg *m* τὸ ὄρος, am ob. auf dem ~e ὀρεινός, unten am ~e ὑπόρειος (2), die Gegend unten am ~e ἡ ὑπώρεια, am Fuße des ~es ὑπὸ τῷ ὄρει, übtr. über alle ~e ſein φροῦδον εἶναι, ἄφαντον οἴχεσθαι, hinter dem ~e mit etw. halten ἀποκρύπτεσθαί (M.) τι, κρυφίνουν εἶναι, j-m goldene ~e verſprechen χρυσίου πόντον ἐπαγγέλλεσθαί (M.) τινι, τὰς ἐξ ἀνθρώπων ἐλπίδας λέγειν τινί, οὐδέν ἐστιν ὅ τι οὐχ ὑπισχνεῖται τίς τινι.
bergab κάτω ob. κατὰ τοῦ ὄρους, κατὰ τοῦ πρανοῦς, ~ gehend κατάντης, es geht ~ (bergabwärts) mit etw. περί τὰ κάτω χωρεῖ τι.
Bergader *f* ἡ διαφυή, ἡ ῥάβδος.
bergan ἄνω τοῦ ὄρους, ἀνὰ τὸ ὄρος, πρὸς ob. ἐπὶ τὸ ὄρθιον, πρὸς (τὸ) ἄναντες, ~ gehen ὄρθιον ἰέναι, ~ gehend ἀν-, προσάντης, ὄρθιος, σιμός.
Bergarbeit *f* τὰ ἐν τοῖς μετάλλοις ἔργα, τὰ μεταλλικὰ ob. μεταλλευτικὰ ἔργα.
Bergarbeiter *m* ὁ μεταλλευτής, ὁ μεταλλεύς, ein ~ ſein μεταλλεύειν. [ὄρους).]
bergauf ſ. bergan; ~ bergab ἄνω καὶ κάτω (τοῦ
Bergbau *m* ἡ μεταλλεία, ἡ μεταλλευτική. τὰ μέταλλα, den ~ treiben μεταλλεύειν.
Bergbaukunde *f* ἡ μεταλλευτική (τέχνη).
bergbaukundig μεταλλευτικός. [μετάλλων.]
Bergbeamter *m* ὁ ἐπὶ τῆς μεταλλείας oder ἐπὶ τῶν
Bergbeſchreibung *f* ἡ ὀρογραφία.
Bergbewohner *m* ὁ ὀρείτης, ὁ ὀρεινός, ὁ τὰ ὄρη κατοικῶν, ὁ ἐν τοῖς ὄρεσιν οἰκῶν, *pl.* οἱ κατὰ τὰ ὄρη ob. ἐκ τῶν ὀρέων (ὀρῶν).
Bergdiſtel *f* τὸ ὀνόπορδον.
Bergdorf *n* ἡ ὀρεινὴ κώμη. [ὀροπέδιον.]
Bergebene, -fläche *f* τὸ κατὰ τὸ ὄρος πεδίον, τὸ
bergen 1. (verhehlen) κρύπτειν, ἀποκρύπτειν (beſſer M.),

Digitized by Google

etw. vor j-m τινά τι. — 2. (in Sicherheit bringen, retten) ἐν ἀσφαλείᾳ καθιστάναι, δια-, ἐκσῴζειν (und M.), heimlich ~ ὑπεκτίθεσθαι. — 3. (schützen, sichern) σκεπάζειν, σκέπην παρέχειν τινί, sich unter etw. ~ ὑποδύεσθαί τι, geborgen sein ἐν ἀσφαλεῖ od. σῶν εἶναι, geschützt sein vor etw. ἐν σκέπῃ τινός εἶναι, sich ~ διαφεύγειν, ich war geborgen ἐν ἀσφαλεῖ ἐγενόμην.

Bergeppich *m* τὸ ὀρεοσέλινον.

Bergfestung *f* τὸ ἐν τῷ ὄρει od. ἐπὶ τῷ ὄρει (auch ἐπὶ τοῦ ὄρους) τεῖχος od. ἐρυμνόν.

Bergfink *m* ὁ ὀροσπίζης.

Bergfleckeu *m* τὸ ὀρεινὸν χωρίον, τὸ κατὰ ὄρη πολι-[σμάτιον.

Berggegend *f* ἡ ὀρεινή, χώρα). ὁ ὀρεινὸς τόπος. τὰ ὄρη, τὰ ὀρεινά.

Berggeist *n* ὁ μεταλλικὸς od. περὶ τὰ μέταλλα νό-[μος.

Berggipfel *m* τὸ ἄκρον od. ἡ κορυφὴ τοῦ ὄρους, ἄκρον τὸ ὄρος, ἡ ἀκρωνυχία, ἡ ἀκρώρεια, ὁ μαστός, ὁ ἀκρόλοφος, ἡ ἀκρολοφία.

Berggott *m* ὁ κατὰ τὸ ὄρος δαίμων (ονος).

Berggöttin *f* ἡ ὀρειάς (άδος).

Berghauptmann *m* ὁ τῶν μετάλλων ἐπιστάτης, ὁ μεταλλάρχης. [άντης.

bergig ὀρεινός, ὄρειος, (bergauf gehend) ἀνάντης, προσ-

Bergkette *f* τὰ ὄρη συνεχῆ, ἡ ὀρεινὴ ὀφρύς (ύος).

Bergknappe *m* ὁ μεταλλουργός, s. Bergarbeiter.

Bergkristall *n* ὁ ὀρεινὸς κρύσταλλος.

Bergkuppe *f* s. Berggipfel.

Bergland *n* ἡ ὀρεινὴ (χώρα). τὰ ὄρη, τὰ ὀρεινά.

Bergleute *m/pl.* οἱ μεταλλευτικοί.

Bergluft *f* ἡ κατὰ τὰ ὄρη od. ἀπὸ τῶν ὀρῶν αὔρα.

Bergmann ὁ μεταλλευτής, ὁ μεταλλεύς. ~ sein μεταλλεύειν.

bergmännisch μεταλλευτικός.

Bergmaus *f* ὁ ὄρειος μῦς (υός).

Bergmeister *m* ὁ τῶν μετάλλων ἐπιστάτης.

Bergnymphe *f* ἡ ὀρειάς (άδος).

Bergöl *n* τὸ πετρέλαιον, ἡ ἄσφαλτος. [νόμοι.

Bergordnung *f* οἱ μεταλλικοὶ od. περὶ τὰ μέταλλα

Bergpech *n* ἡ ἄσφαλτος. τὸ ἄσφαλτον.

Bergpredigt *f* ὁ ἐπὶ τοῦ ὄρους λόγος.

Bergquell *m* ἡ κατὰ τὸ ὄρος κρήνη.

Bergrecht *n* s. Bergordnung.

Bergrücken *m* ἡ ἄκρα τοῦ ὄρους, ἡ ὀρεινὴ ὀφρύς (ύος), ἡ ἀκρώρεια.

Bergsache *f* ἡ μεταλλικὴ δίκη.

Bergschloß *n* τὸ ἐπὶ τοῦ ὄρους ἔρυμα.

Bergschlucht *f* ἡ νάπη, τὸ ἄγκος, ἡ φάραγξ (αγγος).

Bergspitze *f* τὸ ἄκρον τοῦ ὄρους. ἡ ἀκρωνυχία.

Bergstadt *f* ἡ ὀρεινὴ πόλις.

Bergstraße *f* ἡ ὀρεινὴ od. ὀρεία ὁδός.

Bergstrom *m* ὁ χειμάρρους.

Bergtal *n* ἡ βῆσσα, ἡ νάπη. τὸ νάπος.

bergunter s. bergab.

Bergvolk *n* οἱ τὰ ὀρεινὰ κατοικοῦντες, οἱ ἐν τοῖς ὄρεσιν od. περὶ τὰ ὄρη οἰκοῦντες, οἱ ὀρεινοί.

Bergwasser *n* τὸ ὀρεινὸν od. ἐκ τῶν ὀρῶν ὕδωρ (ατος).

Bergweg *m* ἡ ὀρεινὴ od. ὀρεία ὁδός.

Bergwerk *n* τὸ μέταλλον (gew. *pl.*), im ~ arbeiten μεταλλεύειν, ein ~ ausbeuten ἐκμεταλλεύειν. Tätigkeit im ~ ἡ μεταλλεία.

Bergwesen *n* τὰ περὶ τὰ μέταλλα.

Bergzinnober *m* τὸ κιννάβαρι (εως).

Bericht *m* ἡ ἀγγελία, ἡ ἀπαγγελία, ὁ λόγος. ~ erstatten ἀπ-, δι-, ἀναγγέλλειν, schriftlicher ~ ἡ ἐπιστολή, e-n schriftlichen ~ abstatten ἐπιστέλλειν, historischer ~ τὰ ὑπομνήματα.

berichten 1. ἀπ-, ἀν-, προσ-, διαγγέλλειν τινί τι, von einer Behörde ἀναφέρειν τι πρός τινα. — 2. (mitteilen, erzählen) παραδιδόναι, διηγεῖσθαι (M.), λέγειν. — 3. (unterrichten) διδάσκειν τινὰ περί τινος, gut berichtet sein ὀρθῶς μεμαθηκέναι, σαφῶς od. ἀκριβῶς ἐπίστασθαι.

Berichterstatter *m* die *part.* der vorhergehenden Verben.

Berichterstattung *f* ἡ ἀπαγγελία, ἡ διήγησις.

berichtigen 1. (verbessern) ἐπανορθοῦν (auch M.), κατ-, διορθοῦσθαι (M.). — 2. eine Schuld ~ διαλύειν, διορθοῦν χρέος.

Berichtiger *m* ὁ ἐπανορθωτής.

Berichtigung *f* (als Handlung) ἡ δι-, ἐπανόρθωσις, (das Berichtigte) τὸ δι-, ἐπανόρθωμα, einer Schuld ἡ διάλυσις, ἡ διόρθωσις.

berieseln τὰς ῥῖνας προσβάλλειν τινί, ῥινηλατεῖν, ἐπικύψαντα ὀσφραίνεσθαί τινος, περιοσφραίνεσθαι.

Berieselung *n* ἡ ῥινηλασία, ἡ ὀσφρησις.

berieseln κελαρύζειν, ἐπικλύζειν τι od. τινί.

berindet ἔμφλοιος (2).

beritten ἔφιππος (2), ὁ ἱππεύς (Reiter), gut ~ εὔιππος (2). Soldaten ~ machen ἀναβιβάζειν ἐφ' ἵππους, ἐφίππους ποιεῖν.

Berlocke *f* τὸ ἄρτημα. [τρινος.

Bernstein *m* ἡ ἤλεκτρος. τὸ ἤλεκτρον, von ~ ἠλέκ-

bernsteinähnlich, -artig ἠλεκτρώδης, ἠλεκτροφανής.

berohren καλαμοῦν.

berosten ἰοῦσθαι, κατιοῦσθαι (P.).

bersten ῥήγνυσθαι, ἀναρ-, διαρ-, καταρ-, περιρρήγνυσθαι (P.), vor Neid, vor Zorn ~ διαρραγῆναι.

Bersten *n* ἡ ῥῆξις, ἡ διαρραγή, ἡ διάρρηξις.

berüchtigt περι-, διαβόητος, πολυθρύλητος (jämtl. 2), τεθρυλημένος, ἐπίσημος (2), κατάφημος (2). übel ~ sein κακῶς ἀκούειν, διατεθρυλῆσθαι.

berücken ἐξαπατᾶν, δολοῦν, Vögel durch Lockvögel παλεύειν, Fische durch Köder ~ δελεάζειν, übtr. Tiere θηρᾶν, αἱρεῖν. [gew. durch Verben.

Berücken *n*, **Berückung** *f* ἡ ἐξαπάτη. ἡ ἐξαπάτησις,

berücksichtigen 1. λόγον ποιεῖσθαί (M.) od. ἔχειν τινός, φροντίζειν τινός, λογίζεσθαί (M.) τι, ἐπιμελεῖσθαί (P.), ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι (M.) τινος, nicht ~ ἀμελεῖν, ἀμελῶς ἔχειν τινός. οὐδένα λόγον ποιεῖσθαί τινος, καταφρονεῖν, ὀλιγωρεῖν τινος. — 2. (etw. im Auge haben) σκοπεῖν τι.

Berücksichtigung *f* ἡ ἐπιμέλεια. ὁ λόγος, ~ verdienen λόγου ἄξιον εἶναι. ~ finden λόγος ἐστί τινος od. περί τινος.

berudert κωπήργης, ἐπήρετμος (2).

Beruf *m* 1. (innerer Antrieb) ἡ ὁρμή, ὁ θυμός, ἡ ψυχή, ~ fühlen zu etw. ἑρμᾶν εἴς, πρός, ἐπί τι. keinen ~ zu etw. fühlen οὐ προσίεσθαί od. προαιρεῖσθαί (M.) τι od. mit *inf.* — 2. (Amt) τὸ ἔργον, ἡ τάξις, τὸ ἐπιτήδευμα (a. *pl.*). ἡ τέχνη, τὰ καθ-, προσήκοντα, τὰ δέοντα, τὰ τεταγμένα, τὰ ἐπιτεταγμένα, εὖ ist nicht mein ~ οὐκ ἐμὸν τοῦτο τὸ ἔργον ἐστίν. οὐδέν μοι προσήκει. seinem ~e obliegen (seinen ~ erfüllen) πράττειν, ποιεῖν, ἐπιτελεῖν τὰ προσ-, καθήκοντα, τὰ δέοντα, ἀποπληροῦν τὰ τῆς τάξεως, seinem ~e untreu werden λείπειν τὴν τάξιν, οὐ πράττειν τὰ προσήκοντα usw.

[1]berufen καλεῖν, προσκαλεῖσθαι (M.), eine Versammlung συγκαλεῖν, συνάγειν. ἀθροίζειν, zu einem Amte ~ καλεῖν τινα ἐπὶ τάξιν τινά, καθιστάναι τινὰ εἰς τάξιν od. ἀρχήν, τάττειν τινὰ ἐπί τινι, ἐπί u. πρός τι, j-n zu sich ~ μεταπέμπεσθαι (M.) τινα, sich auf etw. ~ ἐπερείδεσθαί (M.) τινι, σκήπτεσθαί (M.) τινι, sich auf j-n ~ ἀναφέρειν εἰς τινα, viele sind ~, aber wenige sind auserwählt πολλοὶ μὲν ναρθηκοφόροι, βάκχοι δέ τε παῦροι (nach Plat. Phaedon 69 c), od. πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοί. ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί (nach Ev. Matth. 20,16).

[2]berufen (berüchtigt) διαβόητος (2), κατάφημος (2).

Berufsarbeit *f.* **-geschäfte** *n/pl.* τὰ τεταγμένα oder ἐπιτεταγμένα od. προσήκοντα ἔργα. τὰ προσήκοντα, τὰ τῆς τάξεως.

Berufspflicht *f* τὰ προσ-, καθήκοντα.

Digitized by Google

Berufstreue *f* ἡ περὶ τὰ προσήκοντα ἐπιμέλεια.
Berufung *f* ἡ κλῆσις, ἡ μετάπεμψις, ἡ συναγωγή, gew. durch Verben.
beruhen auf etw. ἀνακεῖσθαι εἴς τι od. ἐπί τινι, ἀνηρτῆσθαι (v. ἀναρτάω) ἔκ τινος od. εἴς τι, εἶναι ἐπί τινι od. ἔν τινι, etw. auf ſich ~ laſſen οὐ ζητεῖν τι περαιτέρω, λέγοντα παραλείπειν τι (etw. nicht erwähnen), ἐᾶν τι.
beruhigen παύειν, ἀνα-, καταπαύειν, (beſänftigen) πραΰνειν, καταπραΰνειν, ὁμαλίζειν, (einſchläfern) κοιμίζειν, (tröſten) παρηγορεῖν, παραμυθεῖσθαι (M.), ſich mit etw. ~ ἐναναπαύεσθαι (M.) τινι, στέργειν u. ἀγαπᾶν τι od. τινι.
Beruhigung *f* ἡ παραμυθία, τὸ παραμύθιον, ἡ κατάπαυσις. ἡ πράυνσις, ἡ παῦσις, gew. durch Verben.
Beruhigungsmittel *n* τὸ παραμύθιον, ἡ παρηγορία, τὸ παρηγόρημα.
berühmen ſich mit etw. καυχᾶσθαι (M.), μεγαλαυχεῖν ἐπί τινι, ἀλαζονεύεσθαι (M.) περί τινος.
berühmt 1. περι-, διαβόητος, πολυθρύλητος (ſämtl. 2), εὐκλεής, ὀνομαστός. — 2. (hochgeſchätzt) εὖ-, ἔνδοξος, εὐδόκιμος (ſämtlich 2). — 3. (ausgezeichnet, glänzend) λαμπρός, ἐπιφανής, ἐπίσημος (2), περίβλεπτος (2), ~ ſein εὐδοκιμεῖν, δόξαν ἔχειν, εὐκλειαν κεκτῆσθαι, ~ werden εὐκλειαν κτᾶσθαι, δόξαν λαμβάνειν, δόξης τυγχάνειν, αὐξάνεσθαι (P.), ~ machen εὐδόκιμον (und die übrigen *adj.*) ποιεῖν, δόξαν παρέχειν τινί od. περιτιθέναι τινί.
Berühmtheit *f* ἡ εὔκλεια. ἡ ἐπιφάνεια, ἡ δόξα. ἡ λαμπρότης (ητος), τὸ λαμπρὸν ὄνομα.
berühren 1. ψαύειν, ἐπιψαύειν, ἐπιλαμβάνεσθαι (M.), ἅπτεσθαι, ἐφ-, καθάπτεσθαι (M.), θιγγάνειν (ſämtlich τινός). — 2. in der Rede etw. ~ μνησθῆναί τινος, μνείαν ποιεῖσθαι (M.) τινος, kurz ~ βραχέα διέρχεσθαι περί τινος, ὡς ἐν παρόδῳ εἰπεῖν περί τινος, obenhin ~ ἐπισύρειν. — 3. (einen Eindruck machen) ἅπτεσθαί (M.) τινος, j-n unangenehm ~ ἀνιᾶν τινα. j-n angenehm ~ τέρπειν od. εὐφραίνειν τινά.
Berührung *f* 1. ἡ ψαῦσις, ἡ θίξις, ἡ ἁφή, ἡ ἐπαφή. — 2. in der Rede ἡ μνεία, ἡ μνήμη. — 3. mit etw. in ~ kommen ſ. berühren; mit j-m in ~ kommen ἐν πείρᾳ γίγνεσθαί τινος, mit j-m in ~ ſtehen κοινωνίαν ἔχειν τινί od. πρός τινα.
Berührungspunkt *m* τὸ τῆς ἐπαφῆς, ἡ συναφή, ἡ συνάφεια, übtr. τὸ κοινόν, viele ~e mit j-m haben συμπεριφέρεσθαί (P.) τινι κατὰ πολλά.
berupfen τίλλειν, περιτίλλειν.
Berupfen *n* ἡ τίλσις. ὁ τιλμός.
Beryll *m* ὁ, ἡ βήρυλλος, τὸ βηρύλλιον.
beſäen σπείρειν, ἐπι-, κατασπείρειν. beſät σπόριμος (2), σπορευτός.
Beſäen *n* ἡ σπορά, ἡ κατασπορά.
beſagen λέγειν, φάναι, beſagt εἰρημένος.
beſaiten χορδὰς ἐντείνειν τινί, beſaitet ἔγχορδος (2).
beſalben δι-, ἐπαλείφειν, ἐπι-, καταχρίειν, ſich ~ ἀλείφεσθαι (M.).
Beſalben *n* ἡ ἐπί-, κατάχρισις, ἡ ἄλειψις.
beſamen κατασπείρειν, σπερματοῦν, ſich ~ σπερματοῦσθαι, σπερμογονεῖν, ſ. befruchten.
beſänftigen πραΰνειν, καταπραΰνειν, ὁμαλίζειν, κηλεῖν, ſ. beruhigen.
Beſänftigung *f* ἡ πράυνσις, ἡ κήλησις, ſ. Beruhigung.
Beſanſegel *n* ὁ ἐπίδρομος. [κράσπεδον.]
Beſatz *m* (am Gewande) ἡ παρυφή, τὸ παρύφασμα, τὸ
Beſatzung *f* ἡ φρουρά, οἱ φρουροί, ἡ φυλακή, οἱ φύλακες, eine ~ in einen Ort legen φύλακας καθιστάναι: εἰς χωρίον, φρουρὰν ἐγκαθιστάναι ἐν χωρίῳ, als ~ in einer Stadt liegen φρουρεῖν τὴν πόλιν, ein Ort mit ~ τὸ φρούριον, zur ~ gehörig φρουρικός, der Befehlshaber der ~ ὁ φρούραρχος.
Beſatzungstruppen *pl.* οἱ ἐνόντες φρουροί.
beſaufen: ſich ~ μεθύσκεσθαι (P.).
beſchaben περιξεῖν. beſchabt περίξεστος (2).
beſchädigen βλάπτειν, καταβλάπτειν, κακοῦν, κακοποιεῖν, κακῶς ποιεῖν, λυμαίνεσθαι (M.), (durch häufigen Gebrauch) κατατρίβειν.
Beſchädiger *m* durch Verben.
Beſchädigung *f* ἡ βλάβη, ἡ κάκωσις, ἡ λύμη, ἡ τρῖψις.
[1]beſchaffen *v. trans.* πορίζειν, ἐκπορίζειν, παρα-, κατασκευάζειν (auch M.), συσκευάζεσθαι (M.), ἑτοιμάζειν (auch M.).
[2]beſchaffen *adj.* ἔχων, von Natur πεφυκώς, wie ~? ποῖος; (indirekt) ὁποῖος, ſo ~ ... wie τοιοῦτος ... οἷος, ~ ſein ἔχειν, διακεῖσθαι mit *adv.* (üb. ſchlecht κακῶς), unter ſo ~en Umſtänden, Verhältniſſen οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, anders ~ ἀλλοῖος, ἄλλως ἔχων, ἕτερος, ἑτεροίως ἔχων, ſo ~ ſein, daß οἷόν τε εἶναι mit *inf.*, von Natur ſo ~ ſein οὕτω πεφυκέναι.
Beſchaffenheit *f* ἡ ποιότης (ητος), (bauernde) ἡ ἕξις, (natürliche) ἡ φύσις, ἡ κατάστασις, (äußere) τὸ σχῆμα, gute ~ ἡ εὐεξία, ſchlechte ~ ἡ κακεξία, von welcher ~? ποῖος; (indirekt) ὁποῖος, von ſolcher ~ τοῖος, τοιοῦτος, τοιόσδε, von gleicher ~ ὅμοιος, von ähnlicher ~ ὁμοιοειδής, von wunderbarer ~ θαυμαστὸς τὴν φύσιν. nach ~ ἐκ mit *gen.*, κατά mit *acc.* [Verben.]
Beſchaffung *f* ὁ πορισμός, ἡ παρασκευή, gew. durch
beſchäftigen ἔργον od. ἀσχολίαν od. πράγματα παρέχειν τινί, ἀσχολεῖν τινα, ſich mit etw. ~ γίγνεσθαι ἔν τινι od. περί τι, εἶναι ἔν od. πρός τινι od. ἀμφί τι, διατρίβειν περί τι od. ἔν τινι, ἀσχολίαν ἔχειν od. ἀσχολεῖσθαι (P.) διά od. περί τι, ἄσχολον εἶναι: διά. περί od. κατά τι, ἐπιτηδεύειν τι, πραγματεύεσθαι (M.) περί τι, ſich eifrig mit etw. ~ σπουδάζειν περί τι. προσκαθέζεσθαί τινι, ſich mit unnützen Dingen ~ περιεργάζεσθαι (M.), ſich mit vielen, fremden Dingen ~ πολυπραγμονεῖν, j. der ſich mit vielen, fremden Dingen beſchäftigt πολυπράγμων (ονος).
beſchäftigt ἄσχολος (2), σπουδαῖος, ~ ſein mit etw. ſ. ſich beſchäftigen.
Beſchäftigung *f* ἡ ἀσχολία, τὸ ἀσχόλημα, τὸ ἔργον, ἡ ἐργασία, ἡ πραγματεία, ἡ διατριβή, ἡ ἐπιτήδευσις, ἡ σπουδή, ~ mit etw. ἡ ἔν τινι od. περί τι διατριβή.
beſchälen 1. (die Rinde od. Schale entfernen) περιλέπειν, λοπίζειν, (von Bäumen) φλοΐζειν, περιφλοΐζειν. — 2. (vom Hengſte) ὀχεύειν. ἐπιβατεύειν.
Beſchäler *m* ὁ ἀναβάτης, ὁ κήλων (ωνος).
Beſchalung *f* (am Schiffe) τὸ χέλυσμα.
beſchämen 1. ἐν-, διατρέπειν, δυσωπεῖν, αἰσχύνειν, καταισχύνειν, καταιδεῖν, (durch Überführung der begangenen Schuld) ἐλέγχειν, ἐξελέγχειν. — 2. (übertreffen) ἀπολείπειν τινά. [ἐντρεπτικός.]
beſchämend δυσωπικός. αἰσχυντηλός, αἰσχυντικός.
beſchämt κατηφής. ~ ſein κατηφεῖν, ~ werden διατρέπεσθαι (P.).
Beſchämung *f* ἡ δυσώπησις, ἡ ἐν-, διατροπή, ὁ ἔλεγχος. (als Zuſtand) ἡ αἰσχύνη, ἡ αἰδώς.
beſchatten σκιάζειν, ἐπι-. κατα-, συσκιάζειν, ἐπηλυγάζειν.
beſchattet ἐπί-, κατά-. σύσκιος (ſämtlich 2).
Beſchattung *f* ὁ ἐπι-, συσκιασμός, ἡ ἐπι-, συσκίασις, gew. durch Verben.
beſchatzen j-n φόρον τάττειν τινί. [übtr. σκοπεῖν.]
beſchauen θεᾶσθαι (M.), θεωρεῖν, ἐπισκοπεῖν (auch M.),
beſchauenswert ἀξιοθέατος (2), θέας ἄξιος.
Beſchauer *m* ὁ θεατής. ὁ θεωρός od. durch *part.* der Verben.
beſchaulich θεατός, (von geiſtiger Beſchauung) θεωρητός. θεωρητικός, ein ~es Leben ὁ θεωρητικὸς βίος.
beſchäumen ἐπαφρίζειν, ἀφρὸν προσβάλλειν τινί.
beſchäumt ἔπαφρος (2), ἀφρώδης.
Beſchauung *f* ἡ θέα, ἡ κατασκοπή, geiſtige ~ ἡ θεωρία, ἡ θεώρησις.

Digitized by Google

Bescheid *m* 1. (Antwort) ἡ ἀπόκρισις, ~ geben ἀποκρίνεσθαι (M.), ἀποφαίνειν τὴν γνώμην. — 2. (gerichtliche Entscheidung) ἡ κρίσις, ἡ διάκρισις, ἡ διάγνωσις, e-n ~ erteilen κρίνειν, κρίσιν ποιεῖσθαι (M.), γιγνώσκειν, διαγιγνώσκειν. — 3. (Belehrung) ἡ διδαχή, j-m ~ geben über etw. διδάσκειν τινὰ περί τινος, ~ bekommen μανθάνειν, πυνθάνεσθαι περί τινος, ~ wissen um etw. ἔμπειρον εἶναι, ἐμπείρως οἶδ. ἐμπειρίαν ἔχειν τινός, ἐπίστασθαί, εἰδέναι τι.

[1]bescheiden *v. trans.* 1. (j-m eine Weisung geben) προσ-, ἐπιτάττειν τινί, zu sich ~ καλεῖν τινα, μεταπέμπεσθαι (M.) τινα, sich ~ lassen πείθεσθαί (P.) τινι, ὑπακούειν τινός u. τινί, sich nicht ~ lassen ἀνηκουστεῖν τινος, οὐ πείθεσθαί τινι. — 2. (zuweisen, erteilen) διδόναι τινί τι, ἀπο-, προσνέμειν τινί τι, es ist mir beschieden εἵμαρται, πέπρωται μοι, es ward mir beschieden ἔλαχόν τινος.

[2]bescheiden *adj.* κόσμιος, εὔκοσμος (2), μέτριος, ἐπιεικής, σώφρων, αἰδήμων, ~ sein μετριάζειν, σωφρονεῖν.

Bescheidenheit *f* durch das *neutr.* der vorhergehenden *adj.* οἶδ. ἡ εὐκοσμία, ἡ κοσμιότης (ητος), ἡ σωφροσύνη, ἡ ἐπιείκεια, ἡ μετριότης (ητος), mit ~ die *adv.* v. *adj.*

bescheinen καταλάμπειν τινός, ἐπιλάμπειν τινί.

bescheinigen ἐπιμαρτυρεῖν τινι, βεβαιοῦν τι γραφῇ.

Bescheinigung *f* ἡ βεβαίωσις, ἡ ἐπιμαρτυρία (als Handlung), ἡ συγγραφή (als Sache, besser durch Verben).

bescheißen καταχέζειν οἶδ. κατατιλᾶν τινος, ἐντιλᾶν τινι.

bescheuken: j-n mit etw. ~ δωρεῖσθαί (M.) τινά τινι οἶδ. τινί τι, διδόναι τινί τι. κοσμεῖν οἶδ. τιμᾶν τινα δώροις (δῶρῳ).

Bescheukung *f* ἡ δόσις, gew. durch Verben.

[1]bescheren (Haupt- und Barthaar) κείρειν, ἀποκείρειν, ξυρεῖν.

[2]bescheren (geben, schenken) δωρεῖσθαι (M.), διδόναι τι-[νί τι.]

Bescherung *f* ἡ δόσις (als Handlung), τὸ δῶρον, ἡ δωρεά (als Sache).

beschicken 1. ἀποστέλλειν πρέσβεις οἶδ. ἀγγέλους πρός τινα, eine Versammlung ~ ἀποστέλλειν τινὰς εἰς ἐκκλησίαν, συνέδριον u. dgl. — 2. (zurichten) κατα-, παρασκευάζειν. — 3. (verrichten) πράττειν, διαπράττειν.

Beschickung *f* durch die vorhergehenden Verben.

beschienen (mit Beinschienen) περιβάλλειν οἶδ. περιτιθέναι κνημῖδας, (ein gehrochenes Glied) καλαμοῦν, ναρθηκίζειν. [πόλει, (Truppen) βάλλειν, τοξεύειν.]

beschießen: eine Stadt ~ μηχανὰς προσ-, ἐπάγειν

Beschießung *f* ἡ τῶν μηχανῶν προσαγωγή, gew. durch Verben.

beschiffen πλεῖν (*trans.* mit *acc.*), nicht zu ~ ἄπλους.

Beschiffung *f* durch Verben, (Umschiffung) ὁ περίπλους.

beschilden j-n περιτιθέναι τὴν ἀσπίδα τινί, sich ~ λαμβάνειν τὴν ἀσπίδα, ἐνασπιδοῦσθαι (M.).

beschildet ὁ ἀσπιδιώτης.

beschilft καλαμώδης, καλαμόεις, φυκιόεις.

beschimmelt εὐρωτιῶν, ~ sein εὐρωτιᾶν.

beschimpfen κακίζειν, κακῶς λέγειν τινά, λοιδορεῖν τινα (M. u. P. τινί), ὀνειδίζειν τινί u. τινά, αἰσχύνειν u. καταισχύνειν τινά, προσβάλλειν τινὰ ὀνείδει οἶδ. αἰσχύναις, ἀτιμάζειν, ἀτιμοῦν τινα, ὑβρίζειν τινά u. εἴς τινα, καθυβρίζειν τινός, ἐνυβρίζειν τινί, λωβᾶσθαί (M.) τινα, λυμαίνεσθαί (M.) τινα u. τινι, (von körperlichen Mißhandlungen) αἰκίζειν (auch M.) τινά.

Beschimpfung *f* ἡ λοιδορία, ἡ λοιδόρησις, ὁ αἰκισμός (als Handlung), ἡ αἰσχύνη, ἡ λώβη, ἡ λύμη, ἡ ἀτιμία, ἡ αἰκία (als Handlung und als Sache), τὸ ὄνειδος, τὸ ὀνείδισμα, ἡ ὕβρις, τὸ ὕβρισμα, τὸ αἴκισμα (nur als Sache).

beschirmen σῴζειν, διασῴζειν, ὑπερασπίζειν τινά und ὑπεραγωνίζεσθαί (M.) τινος (im Kampfe), προΐστασθαί τινος, φυλάττειν, διαφυλάττειν.

Beschirmer *m* ὁ σωτήρ (ῆρος).

Beschirmung *f* ἡ προστατεία, gew. durch Verben.

beschlafen 1. (ein Weib) συγκοιμᾶσθαί (M.) τινι, συγγίγνεσθαί, συμμείγνυσθαί (P.) τινι, συγκατακεῖσθαί, πλησιάζειν τινί, συνευσιάζειν, συνεῖναί τινι, βινεῖν τινα. — 2. etw. aufschieben ἀναβάλλεσθαί (M.) τι.

Beschlafung *f* ἡ συνουσία, ἡ μεῖξις, ἡ συγκοίμησις.

Beschlag *m* 1. τὸ ἐπίβλημα, τὸ στέγασμα, τὸ ἔμβλημα (als Zierat), ὁ ἧλος, ὁ τύλος (zum Befestigen), τὸ ἐπίσωτρον, ὁ κανθός (bei einem Rade), τὰ ὑποζύγματα, τὰ ὑποδημάτια (das Hufeisen des Pferdes). — 2. ~ auf etw. legen, in ~ nehmen κατέχειν τι, ἐνεπισκήπτεσθαί (M.) τινι u. τι, κατεγγυᾶν τι, προσενεχυράζειν τι, das Recht haben, auf j-s Eigentum ~ zu legen σύλας ἔχειν κατά τινος, j-m das Recht dazu geben σύλας διδόναι τινὶ κατά τινος.

[1]beschlagen *v.* I *trans.* περιπλάττειν τινί τι, ἐπιβάλλειν τινί τι, mit Gold ~ ἐπιχρυσοῦν, mit Eisen ~ σιδηροῦν, κατασιδηροῦν, mit Silber ~ καταργυροῦν, mit Erz ~ καταχαλκοῦν, mit Brettern ~ σανιδοῦν, ein Pferd ~ ὑποβάλλειν ἵππῳ ὑποδήματα. — II *intr.* ὑγραίνεσθαι (feucht werden), εὐρωτιᾶν (mit Schimmel überzogen werden).

[2]beschlagen *adj.* mit Gold, Silber, Erz ~ ἐπί-, κατάχρυσος, ἐπ-, κατάργυρος, ἐπί-, κατάχαλκος (sämtl. 2), gut in etw. ~ (übtr.) ἔμπειρός (2) τινος, (schimmelig) εὐρωτιῶν. ~ sein εὐρωτιᾶν.

Beschlaglegung, -nahme *f* τὸ ἐνεπίσκημμα, ἡ ἐνεπίσκηψις, ὁ ἐνεχυρασμός, ἡ ἐπίληψις, gew. durch Verben.

beschleichen ὑπιέναι, ὑπ- u. ὑπεισέρχεσθαι, ὑφέρπειν τινά u. τινί, ὑποζώσθαί τινα, ἐνεδρεύειν τινά (im Hinterhalt), ἐπιβουλεύειν τινί (Nachstellungen bereiten).

Beschleichung *f* ἡ ἐνέδρα, gew. durch Verben.

beschleunigen ταχύνειν, ἐπιταχύνειν, σπεύδειν, κατασπεύδειν, ἐπείγειν, ἐπισπέρχειν. [Verben.]

Beschleunigung *f* ἡ ἐπειξις, ἡ σπουδή, gew. durch

beschließen 1. (endigen) τελευτᾶν, ἀποτελεῖν, περαίνειν τι, παύειν, καταπαύειν τι, τέλος ἐπιτιθέναι τινί, er beschloß seine Rede damit τελευτῶν ἔλεξε, das Leben ~ τελευτᾶν (τὸν βίον), einen Zug ~ οὐραγεῖν, ἀπουραγεῖν. — 2. (einen Beschluß fassen) βουλεύεσθαι (M.), βούλεσθαι, προτίθεσθαι (M.), γιγνώσκειν, δοκεῖ μοι, (durch Abstimmung) ψηφίζεσθαι (M.), χειροτονεῖν, fest ~ διαγιγνώσκειν, anders ~ μεταγιγνώσκειν, μεταβουλεύεσθαι (M.), es ist beschlossen δέδοκται, δεδογμένον ἐστίν, da man beschlossen hatte δόξαν ταῦτα, δεδογμένον (*abs. acc. part.*), gegen j-n ~ καταγιγνώσκειν, καταψηφίζεσθαί (M.) τινος.

Beschließer *m* ὁ φύλαξ (κος), ὁ ταμίας.

Beschließerin *f* ἡ ταμία.

Beschluß *m* (Ende) τὸ τέλος, ἡ τελευτή, ἡ κατάληξις, einer Rede ὁ ἐπίλογος, beim, zum ~ τελευτῶν, παυόμενος οἶδ. mit *gen. abs.* τελευτῶντος usw. — 2. (Entschluß, Willensmeinung) τὸ βούλευμα, ἡ γνώμη, ἡ διαγνώμη, gew. durch Verben, τὸ ἀρεστόν, τὰ δοκοῦντα, τὸ δεδογμένον, τὸ δόγμα, (durch Abstimmung) τὸ ψήφισμα, einen ~ fassen s. beschließen.

Beschlußfassung *f* ἡ διάγνωσις, ἡ διαγνώμη.

beschmieren (bestreichen) ἐπι-, περιχρίειν, περι-, καταπλάττειν, περιαλείφειν, (beschmutzen, besudeln) μιαίνειν, μολύνειν.

beschmutzen μολύνειν, ἀναμολύνειν, ῥυπαίνειν, καταῤῥυπαίνειν, κηλιδοῦν, σπιλοῦν, sich ~ M., beschmutzt ῥυπαρός, πιναρός, beschmutzt sein ῥυπᾶν, πινᾶν.

Beschmutzen *n*, **Beschmutzung** *f* ὁ μολυσμός, ἡ κηλίδωσις, gew. durch Verben.

beschneiden 1. περι-, ἐπι-, συντέμνειν, περι-, ἐπικόπτειν, (Bäume) κολάζειν, κλαδεύειν, (von Gliedern e-s animalischen Körpers) κολοβοῦν, κολούειν, j-n ~ περιτέμνειν τὸ αἰδοῖόν τινος († τὴν ἀκροβυστίαν), sich ~ lassen περιτέμνεσθαι τὰ αἰδοῖα, beschnitten περίτομος (2), κολοβός. — 2. übtr. (j-m etw. entziehen) περιαιρεῖσθαί (M.) τινός τι.

Digitized by Google

Beſchneidung *f* ἡ περιτομή, ἡ περικοπή, (der Bäume) ἡ κλάδευσις, ἡ κλαδεία, ἡ κόλασις, (der Vorhaut) ἡ περιτομή.
beſchneien ἐπι-, καταν(φειν, χιονίζειν, χιονοβολεῖν, beſchneit νιφετώδης, νιφόβολος (2), νιφόβλητος (2), νιφόεις, χιόνος μεστός.
beſchnippeln περικόπτειν, ἀπονυχίζειν.
beſchnitzeln περισμιλεύειν.
beſchnitzen περιγλύφειν.
beſchnuppern ὀσφραίνεσθαί τινος.
beſchönigen περιπέττειν, καλλύνειν, ἐπι-, παρακαλύπτειν, ὑποκορίζεσθαι (M.), ἐπισκ:άζειν, ~de Benennung τὸ ὑποκόρισμα, (Anwendung derſelben) ὁ ὑποκορισμός.
beſchränken 1. ὁρίζειν, περιορίζειν, περιγράφειν (ab-, umgrenzen), κατείργειν (in einen Raum). — 2. übtr. συστέλλειν, περι-, συντέμνειν, κολούειν, κολάζειν, ſich auf etw. ~ μένειν ἐπί τινος, ἀγαπᾶν τινι, auf einen kleinen Raum beſchränkt ſein κατειργμένον εἶναι ἐν ὀλίγῳ χωρίῳ, die Ausſicht ~ ἐπισκοτάζειν od. ἐπισκοτεῖν τινι τῆς θέας, den Aufwand ~ συντέμνειν τὰς δαπάνας.
beſchränkt (vom Raume) μικρός, στενός, (von Raum und Zeit) μικρός, βραχύς, (von Zeit und Zahl) ὀλίγος, vom Verſtande, z.B. ein beſchränkter Kopf ἀφυὴς ἄνθρωπος, ein ~er Kopf ſein καταδεεστέραν ἔχειν τὴν φύσιν.
Beſchränktheit *f* (eines Ortes) ἡ στενοχωρία, ἡ στενότης (ητος), (von Zeit und Zahl) ἡ ὀλιγότης (ητος), (im Raume) ἡ μικρότης (ητος), τὸ ἐνδεές, ~ des Kopfes ἡ ἀφυΐα.
Beſchränkung *f* ὁ ὁρισμός, ἡ περιγραφή, ἡ κόλασις, ἡ συστολή, gew. durch Verben.
beſchreiben 1. (Papier u. dgl.) ἐπι-, καταγράφειν. — 2. (darſtellen, erzählen) συγγράφειν, διεξέρχεσθαι (-ιέναι), διηγεῖσθαι (M.), (die Merkmale angeben) χαρακτηρίζειν, (durch Erzählung deutlich machen) διασαφηνίζειν, ἐκφράζειν, die Erde ~ γεωγραφεῖν, einen Ort, eine Lage ~ τοπογραφεῖν, eine Gegend ~ χωρογραφεῖν, was nicht beſchrieben werden kann ἀνέκφραστος (2), λόγου κρείττων od. μείζων, in der Geometrie δια-. ὑπογράφειν, ὑποτυποῦν.
Beſchreiber *m* ὁ συγγραφεύς oder durch das *part.* der Verben; ~ der Erde ὁ γεωγράφος, ~ einer Gegend ὁ χωρογράφος, ~ eines Ortes ὁ τοπογράφος, auch ὁ περιηγητής.
Beſchreibung *f* (das Beſchreiben) ἡ συγγραφή, ἡ δι-, περιήγησις, (die beſchriebene Sache) τὸ σύγγραμμα, τὸ διήγημα, ~ der Erde, einer Gegend, eines Ortes ἡ γεωγραφία, ἡ χωρογραφία, ἡ τοπογραφία, über alle ~ ὑπὲρ λόγον, κρείττων λόγου.
beſchreien διαβοᾶν, διαθρυλεῖν τινα, καταβοᾶν τινος, (bezaubern) βασκαίνειν τινά, ἐπᾴδειν τινί.
beſchreiten ἐπιβαίνειν τινός, ἀναβαίνειν τι od. ἐπί τι, ἐμβαίνειν εἴς τι.
Beſchreitung *f* ἡ ἀνά-, ἐπί-, ἔμβασις, gew. durch Verben.
Beſchreiung *f* ἡ βασκανία, ἡ ἐπῳδή, gew. durch Verben.
beſchrieen διαβόητος (2).
beſchuhen ὑποδεῖν, ſich ~ Μ.
Beſchuhung *f* ἡ ὑπόδεσις, ὁ ὑποδεσμός.
beſchuldigen αἰτιᾶσθαί τινά τινος, κατ-, ἐπαιτιᾶσθαι (M.), δι' αἰτίας od. ἐν αἰτίᾳ ἔχειν τινά, αἰτίαν προσ-, ἐπιφέρειν od. ἐπάγειν τινί, ἐγκαλεῖν τινί τι, (vor Gericht) κατηγορεῖν τινός τι, fälſchlich ~ διαβάλλειν, συκοφαντεῖν, beſchuldigt werden αἰτίαν ἔχειν oder λαμβάνειν od. φέρεσθαι (M.), ἐγκαλεῖσθαι, κατηγορεῖσθαι.
Beſchuldigung *f* ἡ αἰτίασις, ἡ αἰτία, ἡ μέμψις (Vorwurf), ἡ κατηγορία (Anklage), Inhalt der ~ τὸ αἰτίαμα, τὸ ἔγκλημα, τὸ κατηγόρημα, falſche ~ ἡ διαβολή.
beſchuppt λεπιδωτός, φολιδωτός.
beſchütten ἐπι-, καταχοῦν, ἐπι-, καταχεῖν.
beſchützen φυλάττειν, διαφυλάττειν, σῴζειν, διασῴζειν, προίστασθαί und προστατεύειν τινός, ἀμύνειν, βοηθεῖν, ἐπικουρεῖν τινι.
Beſchützer *m* ὁ φύλαξ (κος), ὁ σωτήρ (ῆρος), ὁ προστάτης, ὁ ἐπίκουρος, ὁ κηδεμών (όνος), (als Leibwache) ὁ δορυφόρος, auch d. *part.* der Verben.
Beſchützerin *f* ἡ φύλαξ (κος), ἡ προστάτις (ιδος), ἡ σώτειρα.
Beſchützung *f* ἡ φυλακή, ἡ σωτηρία, ἡ προστατεία, ἡ ἐπικουρία, ἡ βοήθεια, (als Leibwache) ἡ δορυφορία, τὸ δορυφόρημα, ἡ δορυφόρησις, gew. durch Verben, ſ. auch Schutz.
beſchwatzen στωμύλλεσθαι (M.) περί τινος, θρυλεῖν τι, (bereden) παραπείθειν τινά, (j-m Übles nachreden) διαβάλλειν, κακῶς λέγειν τινά.
Beſchwerde *f* 1. (Laſt) τὸ ἄχθος. — 2. (Beſchwerlichkeit) ὁ πόνος, ὁ μόχθος, ἡ δυσχέρεια, τὸ κακόν, ~n ertragen πονεῖν, μοχθεῖν, fähig ~n zu ertragen καρτερός, καρτερικός. — 3. (Klage, Anſchuldigung u. dgl.) τὸ ἔγκλημα, ἡ κατηγορία, ~ führen δεινολογεῖσθαι, δεινοποιεῖσθαι (M.), gegen j-n ἐγκλήματα ἔχειν πρός τινα, ἐγκαλεῖν τινί τι.
beſchwerdelos ἄπονος, ἄλυπος, ἄμοχθος (ſämtl. 2).
beſchwerdevoll πολύπονος (2).
beſchweren βαρύνειν, ἐπιβαρύνειν, ἐπιβαρεῖν, ἐπαχθίζειν, übtr. ἐνοχλεῖν, ὄχλον παρέχειν τινί, λυπεῖν, ἀνιᾶν τινα, ſich über j-n (etw.) ~ ὀδύρεσθαι (M.) τι, μέμφεσθαι (M.) τινι, κατηγορεῖν τινος, ſich beſchwert fühlen über etw. ἄχθεσθαί τινι od. ἐπί τινι, βαρέως oder χαλεπῶς φέρειν τι, δυσχεραίνειν, δυσφορεῖν τι.
beſchwerlich βαρύς, χαλεπός, ἐπαχθής, ἐπίπονος (2), δύσφορος (2), ~ fallen ἐνοχλεῖν, πράγματα παρέχειν τινί, ἀνιᾶν, λυπεῖν τινα (kränken), etw. ~ finden ἄχθεσθαί τινι und ἐπί τινι, δυσφορεῖν, δυσχεραίνειν τι.
Beſchwerlichkeit *f* ἡ χαλεπότης (ητος), τὸ χαλεπόν, τὸ ἄχθος, ἡ δυσχέρεια, ὁ πόνος, ὁ μόχθος ſowie die *neutr.* der vorhergehenden *adj.*
beſchwichtigen παραμυθεῖσθαι (M.), παρηγορεῖν, πραΰνειν, καταπραΰνειν, θέλγειν.
Beſchwichtigung *f* ἡ παραμυθία, ἡ παρηγορία, ἡ πράυνσις.
Beſchwichtigungsmittel *n* τὸ παραμύθιον.
beſchwingen πτεροῦν, ἀναπτεροῦν, πτερυγοῦν, beſchwingt πτερωτός, ὑπόπτερος (2), πτερυγωτός.
Beſchwingung *f* ἡ πτέρωσις.
beſchwören ὀμνύναι, ἐπομνύναι mit *inf.* u. ἡ μήν (bei Verneinungen μὴ μήν), ὅρκους ποιεῖσθαι (M.) ὑπέρ od. περί τινος, ἐπομόσαντα λέγειν, διόμνυσθαι (M.), j-n etw. ~ laſſen ἐξορκοῦν τινα, fälſchlich ~ ἐπιορκεῖν, j-n ~ δια-, ἐπιμαρτύρεσθαί (M.) τινα, ἱκετεύειν τινά, j-n bei etw. ~ ἐπομνύναι τινί τι, Geiſter ~ ἐπάγειν oder ἐπᾴδοντα καλεῖν δαίμονας.
Beſchwörer *m* ὁ ἐπαγωγεὺς δαιμόνων, ὁ ψυχαγωγός, beſſer durch Verben.
Beſchwörung *f* (eidliche Verſicherung) ἡ ἐπωμοσία, ὁ ὅρκος, ἡ πίστις, auch durch Verben, (Anflehen bei den Göttern) ἡ ἐπιμαρτυρία, ~ der Geiſter ἡ ἐπαγωγὴ δαιμόνων, ἡ ψυχαγωγία, ἡ ἐπῳδή.
Beſchwörungsformel *f* ἡ ἐπῳδή.
beſeelen ψυχοῦν, ἐμψυχοῦν, ψυχὴν ἐπιτιθέναι τινί, ἐμψυχον ποιεῖν, (mit Mut u. dgl.) θαρρύνειν, ἐπι-, καταθαρρύνειν, θυμὸν ἐμβάλλειν, es beſeelt mich die Hoffnung ἐπαίρομαι (P.) τῇ ἐλπίδι.
beſeelt ἔμψυχος, von etw. ~ ſein ἐπαίρεσθαι (P.) τινι.
Beſeelung *f* ἡ ψύχωσις.
beſegeln πλεῖν, ἐπιπλεῖν.
beſehen ἐπι-, κατασκοπεῖν, ἐπιβλέπειν, καθορᾶν, θεᾶσθαι, καταθεᾶσθαι (M.), σκέπτεσθαι (M.), ſich im Spiegel ~ κατοπτρίζεσθαι (M.), (betrachten) ἀνα-, κατασκοπεῖν.
Beſehen *n* ἡ θέα, ἡ θεωρία.
beſehenswert ἀξιοθέατος (2), θέας ἄξιος.
beſeitigen ἐκποδὼν ποιεῖσθαι (M.), ὑφ-, ὑπεξ-, ἀν-, ἀφ-, περιαιρεῖν, (beilegen) διαλύειν, ἀπαλλάττειν.
Beſeitigung *f* ἡ ἀν-, ἀφ-, ὑπεξαίρεσις, ἡ διάλυσις, ἡ ἀπαλλαγή, gew. durch Verben.

Digitized by Google

beſeligen ποιεῖν οὐ. τιθέναι τινὰ εὐδαίμονα οὐ. μακάριον οὐ. ὄλβιον, ~d μακάριος, μακαριστός, εὐδαιμονικός. [ρωθρον.]
Beſen *m* τὸ κόρημα, τὸ κόρηθρον, τὸ σάρον, τὸ σά-
beſeſſen (von einem böſen Geiſte) κάτοχος, ἐνθουσιῶν, † δαιμονικός, δαιμονιζόμενος, ~ ſein κατέχεσθαι (ὑπὸ κακοῦ δαίμονος), δαιμονᾶν, κακοδαιμονᾶν († δαιμονίζεσθαι).
Beſeſſenheit *f* ἡ κατοχή, ἡ κακοδαιμονία.
beſetzen 1. (darauf ſetzen) ἐπιτιθέναι τινί τι, κατασκευάζειν τί τινι, den Tiſch mit Speiſen ~ κατασκευάζειν τὴν τράπεζαν ἐδέσμασι. — 2. (an, um etw. ſetzen) περιτιθέναι, περιβάλλειν τί τινι, κρασπεδοῦν (Gewänder mit einem Saume), mit Gold ~ χρυσῷ ποικίλλειν, κοσμεῖν, einen Ort mit Soldaten ~ φρουρὰν καθιστάναι εἰς χωρίον, ἐγκαθιστάναι ἐν χωρίῳ, φρουρᾷ κατέχειν πόλιν. — 3. eine Stadt ~ (einnehmen) προσκτᾶσθαι (M.), παραλαμβάνειν, ἐκπολιορκεῖν, αἱρεῖν πόλιν, ringsum ~ κύκλῳ περικαθῆσθαι, περικαθέζεσθαι. — 4. (anfüllen) πληροῦν, ἐμπιμπλάναι τί τινος, διαλαμβάνειν τί τινι, mit Pflanzen ~ φυτεύειν, καταφυτεύειν, einen Ort mit Bewohnern ~ κατοικίζειν χωρίον, οἰκήτορας καθιστάναι τοῦ χωρίου. — 5. ein Amt ~ καθιστάναι τινὰ ἄρχοντα, ἐφιστάναι τινά τινι. — 6. einen Platz ~ (ſich darauf ſetzen) καταλαμβάνειν ἕδραν, ἐπικαθέζεσθαι οὐ. καθίζειν ἐπί τινος.
Beſetzung *f* 1. ἡ ἐπίθεσις, ἡ κατασκευή, gew. durch Verben, (mit Bäumen) ἡ καταφύτευσις, (mit Bewohnern) ἡ κατοίκισις. — 2. (Einnahme) ἡ κατάληψις, gew. durch Verben, ꝛB. nach ~ der Stadt zogen die Feinde ab φρουρὰν ἐγκαταστήσαντες τῇ πόλει οἱ πολέμιοι ἀπῆλθον.
beſeufzen στενάζειν, ἐπι-, καταστενάζειν. (beklagen) ἀπ-, κατοδύρεσθαι (M.), θρηνεῖν.
beſichtigen ἐπισκοπεῖν, ἐπισκέπτεσθαι, κατασκοπεῖσθαι, ἐφορᾶν, ἱστορεῖν, θεωρεῖν.
Beſichtigung *f* ἡ ἐπίσκεψις, ἡ θεώρησις, ἡ κατασκοπή, ἡ θέα, ἡ θεωρία.
beſiegbar (leicht) εὐκαταγώνιστος (2), εὐχείρωτος (2).
beſiegeln σφραγίζειν, ἐπι-, κατασφραγίζειν (auch M.), κατα-, παρασημαίνεσθαι (M.), σφραγῖδα ἐπιβάλλειν τινί, die Freundſchaft ~ βεβαιοῦν (u. M.) οὐ. ἐπιβεβαιοῦν τὴν φιλίαν.
Beſiegelung *f* ἡ σφραγῖδος οὐ. σημείου ἐπιβολή.
beſiegen νικᾶν τινα, κρατεῖν, ἐπικρατεῖν, περιγίγνεσθαί, κρείττω εἶναί τινος, (in einer Seeſchlacht) καταναυμαχεῖν τινα, beſiegt werden außer den P. dieſer Verben auch ἡττᾶσθαί, ἥττω εἶναί τινος, Leidenſchaften ~ κρατεῖν οὐ. ἐγκρατῆ εἶναι ἐπιθυμιῶν.
Beſieger *m* durch d. *part.* der vorhergehenden Verben.
Beſiegung *f* ἡ νίκη (akt.), ἡ ἧττα (pass.), gew. durch Verben.
beſingen ᾄδειν, ὑμνεῖν, ἐφυμνεῖν.
beſinnen ſich 1. (ſich erinnern) μιμνῄσκεσθαί, μεμνῆσθαί τινος, μνημονεύειν τινός. — 2. (nachſinnen) σκέπτεσθαι, λογίζεσθαι (M.) πρὸς ἑαυτόν. — 3. (überlegen u. ſich entſchließen) βουλεύεσθαι (M.), ſich eines andern ~ μεταγιγνώσκειν, ſich eines Beſſern ~ κάλλιον βουλεύεσθαι. — 4. (zögern, anſtehen, ſich bedenken) μέλλειν, ὀκνεῖν. — 5. (wieder zur Beſinnung kommen) ἀναλαμβάνειν ἑαυτόν, ἐν ἑαυτῷ πάλιν γίγνεσθαι, ſich nicht ~ können ἐκπεπλῆχθαι (betroffen ſein), ſich auf etw. nicht ~ können οὐ δύνασθαι μνήμῃ ἐφικέσθαι τινός.
Beſinnen *n* ἡ ἀνάμνησις (Erinnerung), ἡ βούλευσις, ἡ σκέψις (Nachdenken, Überlegung), ἡ φροντίς (ἴδος ſorgenvolles Nachdenken), ἡ μέλλησις, ὁ ὄκνος (Zaudern, Bedenkentragen), gew. durch Verben.
Beſinnung *f* ἡ φρόνησις, ἡ σύνεσις, ἡ αἴσθησις, ἡ γνώμη, ὁ νοῦς, ~ haben φρονεῖν, σωφρονεῖν, ἐν ἑαυτῷ εἶναι, wieder zur ~ kommen ἀναλαμβάνειν ἑαυτόν, ἐν ἑαυτῷ πάλιν γίγνεσθαι, die ~ verlieren ἐξίστασθαι τοῦ φρονεῖν, ἐκπλήττεσθαι (P.), ἔξω φρενῶν γίγνεσθαι, ἔξω ἑαυτοῦ γίγνεσθαι, j-m die ~ rauben ἐκπλήττειν τινά.
beſinnungslos ἔκφρων, ἄφρων, ἀπόπληκτος (2), ἐκπεπληγμένος, ἐκπλαγείς, ἔξω ἑαυτοῦ γενόμενος.
Beſinnungsloſigkeit *f* ἡ ἀφροσύνη, ἡ ἔκπληξις, ἡ ἀναισθησία.
Beſitz *m* ἡ κτῆσις, (Beſitztum) τὸ κτῆμα, in ~ nehmen, ~ ergreifen von etw. καταλαμβάνειν, κτᾶσθαί (M.), προσκτᾶσθαί τι, κρατεῖν τινος, κατέχειν τι, (unterwerfen, unterjochen) ὑφ' ἑαυτῷ ποιεῖσθαι (M.) τι, in ~ haben ἔχειν, κεκτῆσθαι, im ~ bleiben κατέχειν, j-n in den ~ von etw. ſetzen ἐγκρατῆ ποιεῖν τινά τινος, παραδιδόναι τινί τι, den ~ von etw. aufgeben ἀφίστασθαί τινος, j-m den ~ von etw. ſtreitig machen ἀμφισβητεῖν τινί τινος, j-n aus dem ~ verdrängen ἐξείργειν τινά τινος.
beſitzen κεκτῆσθαι, ἔχειν, ἔστι μοί τι, κύριον εἶναί τινος, κυριεύειν τινός, von Natur etw. ~ (eine Eigenſchaft) ὑπάρχει μοι φύσει τι, Verſtand ~ νοῦν ἔχειν, Ausdrücke wie Liebe, Achtung uſw. ~ werden durch die P. der betr. Verben wiedergegeben, ꝛB. Liebe ~ ἀγαπᾶσθαι ὑπό τινος u. dgl., Achtung ~ τιμᾶσθαι ὑπό τινος, Hochmut ~ = hochmütig ſein, Geiz ~ = geizig ſein (μεγαλοφρονεῖν, φιλαργυρεῖν).
beſitzenswert ἀξιόκτητος (2), ἄξιος κεκτῆσθαι.
Beſitzer *m* ὁ κεκτημένος, ὁ ἔχων, ὁ δεσπότης, ὁ κύριος, ~ eines Hauſes ὁ οἰκοδεσπότης.
Beſitzergreifung *f* ἡ κατάληψις, gew. durch Verben.
Beſitzerin *f* ἡ κεκτημένη, ἡ ἔχουσα, ἡ δέσποινα, ~ eines Hauſes ἡ οἰκοδέσποινα.
beſitzlos ἀκτήμων, οὐδὲν ἔχων.
Beſitzloſigkeit *f* ἡ ἀκτησία, ἡ ἀκτημοσύνη.
Beſitznahme, -nehmung *f* ἡ κατάληψις, gew. durch Verben.
Beſitznehmer *m* durch Verben.
Beſitztum *n* τὸ κτῆμα, (in Geld) τὰ χρήματα, (Vermögen) ἡ οὐσία, ein koſtbares ~ τὸ κειμήλιον.
Beſitzung *f* τὸ κτῆμα, οἱ ἀγροί.
beſoffen σφόδρα μεθύων, κραιπαλώδης, ~ ſein μεθύειν, κραιπαλᾶν.
Beſoffenheit *f* ἡ μέθη.
beſohlen πέλμασι καττύειν, καταπελμάτοῦν, ὑποῤῥάπτειν καττύματα οὐ. πέλματα ὑποδήμασιν.
beſolden μισθοδοτεῖν, μισθὸν τελεῖν, διδόναι, παρέχειν τινί, beſoldet μισθοφόρος (2), ὑπόμισθος (2), beſoldet ſein von j-m μισθοφορεῖν παρά τινι, μισθὸν φέρειν οὐ. λαμβάνειν παρά τινος,
Beſoldung *f* ἡ μισθοδοσία (das Soldgeben), ἡ μισθοφορά (das Bekommen des Soldes), ὁ μισθός (der Sold ſelbſt).
beſonderer (abgeſondert) κεχωρισμένος, ἀφωρισμένος, (eigen, eigentümlich) ἴδιος. (ausgezeichnet, vor andern hervorragend) ἐκ-, διαπρεπής, διαφέρων, θαυμάσιος, θαυμαστός, ἐκφανής. (ſonderbar) ἀλλόκοτος (2), καινός, θαυμάσιος.
beſonders (abgeſondert, einzeln) χωρίς, καθ' ἓν ἕκαστον, διακεκριμένως, (für ſich) ἰδίᾳ, κατὰ μόνας, κατ' ἰδίαν, (hervorragend, vorzüglich) διαφερόντως, μάλιστα, οὐχ ἥκιστα, ganz ~ καὶ πάνυ, καὶ μάλα, ἐς τὰ μάλιστα, καὶ ταῦτα. ~ auch ἄλλως τε καί, (ausdrücklich) διαῤῥήδην.
[1]beſonnen *v.* ſich ~ laſſen ἡλιοῦσθαι, ἡλιάζεσθαι (P.), ἐν ἡλίῳ κατακεῖσθαι, beſonnt ἡλιόβολος (2), ἡλιόβλητος (2).
[2]beſonnen *adj.* ἔμφρων, ἔννους, φρόνιμος (2), σώφρων, σοφός, συνετός, ~ ſein σωφρονεῖν, φρονίμως οὐ. σωφρόνως ἔχειν.
Beſonnenheit *f* ἡ φρόνησις, ἡ σωφροσύνη, ἡ σύνεσις.
beſorgen 1. (Sorge für etw. tragen) ἐπιμέλεσθαί (-εῖσθαι, P.) τινος, ἐπιμέλειαν ἔχειν οὐ. ποιεῖσθαι (M.) τινος, (ein Geſchäft, einen Auftrag) πράττειν, διαπράττειν τι. — 2. (verwalten, leiten) διοικεῖν, μεταχειρίζειν. — 3. (pflegen, warten) θεραπεύειν, j-n etw. ~ πορίζειν, ἐκπορίζειν,

Digitized by Google

εὑρίσκειν τινί τι, παρασκευάζειν, προξενεῖν τινί τι. — 4. (befürchten) φοβεῖσθαι (P.), δεδοικέναι (δεδιέναι), φόβος ἐστί mit folg. μή (daß, es möchte). [Verben.]

Beſorger *m* ὁ ἐπιμελητής, ὁ ὑπηρέτης, gew. durch

beſorglich (der leicht beſorgt iſt) ὀκνηρός, περιδεής, περίφοβος (2), (Beſorgnis erregend) φοβερός, δεινός, φόβον ἐμβάλλων, φροντίδα παρέχων.

Beſorglichkeit *f* ἡ φροντίς (ίδος), τὸ δέος.

Beſorgnis *f* 1. ἡ φροντίς (ίδος), τὸ δέος, ὁ φόβος. — 2. (Argwohn) ἡ ὑποψία, ἡ ὑπόνοια. — 3. (Bedenklichkeit) ὁ ὄκνος. — 4. (ängſtliche Gemütsſtimmung) ἡ ἀ-, δυσθυμία, ἡ ἀπορία, ~ erwecken φροντίδα παρέχειν, φόβον ἐμβάλλειν, j-m die ~ benehmen ἐξαιρεῖσθαί (M.) τινος τὴν φροντίδα od. τὸν φόβον, die Beſorgniſſe verſcheuchen ἐκβάλλειν τὰς φροντίδας od. τὸν φόβον, voll ~ περίφοβος (2), περιδεής.

beſorgt 1. (ſorgſam) ἐπιμελής, σπουδαῖος, προνοητικός, für etw. ~ ſein πρόνοιαν ἔχειν τινός, ἐπιμελῆ εἶναι oder γίγνεσθαι περί τι, ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος, κήδεσθαί, φροντίζειν τινός. — 2. (bekümmert) περίφοβος (2), περιδεής, ~ ſein ἐν φροντίδι εἶναι, ὀκνεῖν (daß μή mit *conj.* od. nach Nebentemp. mit *opt.*), φοβεῖσθαι (P.) περί τινος, δεδοικέναι (δεδιέναι) περί τινι, ὀκνεῖν τι od. περί τινος, j-n ~ machen φροντίδα παρέχειν τινί, εἰς φροντίδας καθιστάναι τινά, ἀνιᾶν τινα, φόβον παρέχειν od. ἐμβάλλειν τινί mit folg. μή.

Beſorgung *f* ἡ ἐπιμέλεια, ἡ διοίκησις (Verwaltung), ἡ θεραπεία (Wartung und Pflege), ἡ οἰκονομία (des Hausweſens). [mit etw. beziehen) ἐντείνειν (τινί τι).]

beſpannen (mit Zugtieren) ζευγνύναι, ὑποζευγνύναι, (etw.

Beſpannung *f* ἡ ζεῦξις, (die angeſpannten Tiere) οἱ ἐζευγμένοι od. ὑπεζευγμένοι ἵπποι, βόες u. dgl.

beſpeien καταπτύειν τινός, ἐμπτύειν τινί, (durch Erbrechen) κατεμεῖν τινος.

beſpiegeln ſich εἰσοπτρίζεσθαι (P.).

beſpinnen περιπλέκειν, περιυφαίνειν.

beſpötteln j-n od. etw. ἐπισκώπτειν τινά u. τι, παίζειν εἴς τινα, ἐμπαίζειν τινί, παρασκώπτειν τινά.

beſpotten ἐμπαίζειν τινί, σκώπτειν, ἐπισκώπτειν τινά u. τι, ἐντρυφᾶν τινι, χλευάζειν τινά.

beſprechen 1. ſich od. etw. mit j-m ~ διαλέγεσθαί (P.) τινι od. πρός τινα, κοινολογεῖσθαί (M.) τινι, λόγους συμβάλλειν τινὶ περί τινος, συνέρχεσθαι εἰς λόγους τινί περί τινος, etw. ~ λέγειν od. λόγους ποιεῖσθαι (M.) περί τινος. — 2. (bezaubern) ἐπᾴδειν τινί, κατᾴδειν τινί u. τινά.

Beſprecher *m* ὁ ἐπῳδός.

Beſprechung *f* οἱ (κοινοὶ) λόγοι, ἡ κοινολογία, gegenſeitige ~ ἡ ἀντιλογία, (Bezauberung) ἡ ἐπῳδή.

beſprengen ῥαίνειν, ἐπιρ-, καταρ-, περιρραίνειν, βρέχειν, ἄρδειν, καταντλεῖν.

Beſprengung *f* ἡ περίῤῥανσις, ἡ ἄρδεια, ἡ ἄρδευσις, gew. durch Verben. [τεύειν, ὀχεύειν.]

beſpringen ἐπιβαίνειν ἐπί τι od. τινί, (belegen) ἐπιβα-

beſpritzen καταῤῥαίνειν, καταῤῥαντίζειν, μολύνειν.

beſpucken ἐμπτύειν τινί, καταπτύειν τινός, περιπτύειν τι.

beſpülen περι-, κατα-, προσκλύζειν.

beſſer I *adj.* 1. (ſchöner, angenehmer) καλλίων, ἀμείνων, ἡδίων. — 2. (vollkommener, nützlicher, in Bezug auf Natur, Endzweck od. Nutzen eines Gegenſtandes) κρείττων, ἀμείνων, καλλίων, δεινότερος, δυνατώτερος, χρησιμώτερος, χρηστότερος, etw. ~ machen βέλτιον ποιεῖν τι, ~ ſein als ein anderer (neben den *adj.*) διαφέρειν τινός τινι od. τι od. πρός od. εἴς τι, ὑπερβάλλειν (auch M.) τινά τινι, etw. ~ machen als ein anderer νικᾶν τινά τινι od. ποιοῦντά τι. — 3. (ſittlich ~) βελτίων, ἀμείνων, χρηστότερος. — 4. (in beſſeren Zuſtänden) καλλίων, ~ werden (von einem Kranken) ῥᾴζειν, βέλτιον ἔχειν, in ~en Umſtänden ſein κάλλιον πράττειν, ῥᾷον διάγειν, in ~e Umſtände kommen αὐξάνεσθαι (P.). — II *adv.* ἄμεινον, κάλλιον, βέλτιον, κρεῖττον uſw., oft auch μᾶλλον, ~ wiſſen ἀκριβέστερον od. σαφέστερον εἰδέναι.

beſſern: etw. ~ ἀν-, ἐπαν-, διορθοῦν τι, (in moraliſcher Beziehung) βελτίω ποιεῖν τινα, μεταῤῥυθμίζειν, ſich ~ (von Kranken) ῥᾴζειν, ἀναῤῥώννυσθαι (P.), μετριάζειν, (von Sachen) αὐξάνεσθαι (P.), ἐπιδιδόναι, ἐπίδοσιν λαμβάνειν, (in moraliſcher Beziehung) βελτίω γίγνεσθαι, ἐπὶ τὸ κάλλιον τρέπεσθαι (P.) od. ἰέναι, ἐπιδιδόναι εἰς ἀρετήν od. ἐπὶ τὸ βέλτιον, μετανοεῖν.

Beſſerung *f* 1. (das Beſſermachen) ἡ δι-, ἐπανόρθωσις, moraliſche ~ ἡ ἐπὶ oder πρὸς τὸ βέλτιον προτροπή, gew. durch Verben. — 2. (das Beſſerwerden) ἡ αὔξη, ἡ αὔξησις, ἡ ἐπίδοσις, (von Kranken) ἡ ῥᾳστώνη (beſſer durch Verben).

Beſſerungsanſtalt *f* τὸ σωφρονιστήριον.

beſtallen καθιστάναι od. ἀποδεικνύναι τινά (ἄρχοντα).

Beſtallung *f* ἡ κατάστασις.

Beſtand *m* 1. (Dauer) ἡ βεβαιότης (ητος), ἡ ἀσφάλεια, gew. die *neutr.* d. *adj.* (ſ. beſtändig), ~ haben μένειν, δια-, παρα-, συμμένειν, σύστασιν ἔχειν, βέβαιον, μόνιμον, ἀσφαλὲς εἶναι. — 2. (das, woraus etw. beſteht) τὰ ὑπάρχοντα, παρόντα, ὄντα, ~ des Vermögens τὰ ὑπάρχοντα χρήματα, ~ einer Kaſſe τὰ λοιπὰ χρήματα.

beſtändig I *adj.* 1. (anhaltend, ununterbrochen, unaufhörlich) συνεχής, διατελής, ἐνδελεχής, ἀδιάλειπτος (2), ἀκατάπαυστος (2). — II *adv.* 2. ἀεί, ἀδιαλείπτως, ἐνδελεχῶς, διὰ τέλους, ~ etw. tun διαγίγνεσθαι, διατελεῖν, διάγειν, διαμένειν ποιοῦντά τι. — 3. (ſich gleich bleibend, beharrlich) ἀσφαλής, μόνιμος (2), βέβαιος, ἀμετάθετος, ~ ſein παρα-, προσ-, ἐμ-, συμμένειν, προσκαρτερεῖν τινι.

Beſtändigkeit *f* (anhaltende Dauer) ἡ συνέχεια, ἡ ἐνδελέχεια, ἡ διαμονή od. das *neutr.* der vorh. *adj.*, (Beharrlichkeit, unveränderter Zuſtand) ἡ ἀσφάλεια, ἡ βεβαιότης (ητος), od. das *neutr.* der vorh. *adj.*

Beſtandliſte *f* ὁ κατάλογος.

beſtandlos ἐπισφαλής, ἀβέβαιος (2), ἀκατάστατος (2).

Beſtandloſigkeit *f* ἡ ἀβεβαιότης (ητος), beſſer d. *neutr.* der *adj.*

Beſtandteil *m* τὸ μέρος, τὸ μόριον, τὸ στοιχεῖον, τὸ ὑπάρχον, die ~e eines Dinges ἐξ ὧν σύγκειταί τι od. συνέστηκέ τι, einen ~ von etw. ausmachen ὑπάρχειν ἔν τινι, ὑπεῖναι, ὑποκεῖσθαί τι *n.*

beſtärken ῥωννύναι, ἐπιῤῥωννύναι, αὐξάνειν, ἐπαυξάνειν, j-n in etw., z.B. j-n in ſeinem Übermute ~ αὐξάνειν τὴν ὕβριν τινός, j-n in ſeiner Meinung ~ κρατύνειν oder βεβαιοῦν τὴν δόξαν τινός. [Verben.]

Beſtärkung *f* ἡ ἐπίῤῥωσις, ἡ βεβαίωσις, gew. durch

beſtätigen 1. κυροῦν, ἐπικυροῦν, κύριον ποιεῖν oder καθιστάναι τι, ἐπιχειροτονεῖν u. ἐπιψηφίζεσθαι (M. von der Volksverſammlung). — 2. (genehmigen) ἀποδέχεσθαι (M.), ἐπικρίνειν. προστίθεσθαί τινι, ἐπι-, κατανεύειν τι (durch einen Wink). πιστοῦσθαι (M.) τι, πίστιν παρέχειν τινί (Glauben verſchaffen), βεβαιοῦν, καταβεβαιοῦν, ἐμπεδοῦν (befeſtigen), μαρτυρεῖν, ἐπιμαρτυρεῖν (bezeugen), ἐπαληθεύειν (bewahrheiten), ſich ~ πίστιν ἔχειν.

Beſtätigung *f* ἡ κύρωσις, ἡ ἀποδοχή, ἡ ἐπίκρισις, ἡ πίστις, ἡ πίστωσις, ἡ βεβαίωσις, ἡ ἐμπέδωσις, ἡ μαρτυρία, ἡ ἀπόδειξις, beſſer durch Verben.

beſtatten θάπτειν, κηδεύειν, ἐκκομίζειν, ἐκφέρειν (hinaustragen), ἀναιρεῖν (die Gefallenen auf dem Schlachtfelde), τὰ νομιζόμενα ποιεῖν oder ἐπιτελεῖν τινι (mit den gebührenden Ehren feierlich ~).

Beſtattung *f* ἡ ταφή, ὁ τάφος, τὸ κῆδος, ἡ κηδεία, ἡ κήδευσις, ἡ ἐκκομιδή, ἡ ἐκφορά, ἡ ἀναίρεσις, häufig durch Verben.

beſtauben ſ. beſtäuben.

beſtäuben κονίειν, κονιορτοῦν, (den Weinſtock beim Behacken) ὑποκονίειν, beſtäubt κονιορτώδης.

beſtauben: ſich ~ ἀπολοχμοῦσθαι (P.), ἐκθαμνοῦσθαι (P.).

beſte, Beſte 1. (Schönſte, Lieblichſte) ἥδιστος, κάλλιστος, ἄριστος. — 2. (Tüchtigſte, Tauglichſte, Vollkommenſte) κράτιστος, ἄριστος, βέλτιστος, χρησιμώτατος, χρηστότα-

Digitized by Google

τος, δυνατώτατος, δεινότατος, das allgemeine B. τὸ κοινὸν ἀγαθόν, das eigene B. τὸ ἴδιον συμφέρον, τὸ ἑαυτῷ συμφέρον, zum B.n ὑπέρ mit *gen.*, zB. zum B.n des Vaterlandes ὑπὲρ τῆς πατρίδος, der erste b. ὁ τυχών, zum b.n gereichen συμφέρειν, ὠφελεῖν, j-n zum b.n haben ἐμπαίζειν, ἐντρυφᾶν τινι, ἀπολαύειν τινός, etw. zum b.n geben χαρίζεσθαί (M.), δωρεῖσθαί (M.) τινί τι, συμβάλλεσθαί (M.) τι, εἰς τὸ μέσον φέρειν, in den b.n Jahren sein ἐν ἡλικίᾳ εἶναι, ἀκμάζειν (τῷ σώματι od. τὴν ἡλικίαν), ein Mann in den b.n Jahren ἀνὴρ τέλειος od. ἐν ἡλικίᾳ ὤν, mein B.r ὦ λῷστε, βέλτιστε, ἄριστε, ὦ φίλε (auch φίλος), am b.n μάλιστα, ἄριστα, κάλλιστα, κράτιστα, βέλτιστα, ἥδιστα.

bestechen 1. περι-, διακεντεῖν, περιῤῥάπτειν (umnähen), συῤῥάπτειν (zusammennähen). — 2. übtr. διαφθείρειν (mit und ohne χρήμασι, δώροις), (e-n Richter) δεκάζειν, συνδεκάζειν, δώροις πείθειν, ἀναπείθειν, sich ~ lassen δωροδοκεῖν, διαφθείρεσθαι (P.), λαμβάνειν δῶρα od. χρήματα ἐπί τινι. — 3. (einnehmen) ἀνακτᾶσθαι (M.), κηλεῖν, sich durch etw. ~ lassen ἁλίσκεσθαι (P.) τινι, κηλεῖσθαι (P.) ὑπό τινος, ἡττᾶσθαι (P.) τινος.

bestechend εὐπρεπής, εὐπρόσωπος (2), εὐαπάτητος (2), πιθανός.

Bestechlichkeit *f* ἡ δωροδοκία.

Bestechung *f* 1. *akt.* ὁ δεκασμός, ἡ διαφθορά od. d. *inf.* der Verben. — 2. *pass.* ἡ δωροδοκία, τὸ δωροδόκημα, Klage wegen ~ δώρων γραφή, j-n der ~ überführen δώρων αἱρεῖν τινα, der ~ überführt werden δώρων ὀφλεῖν (s. I. Teil ὀφλισκάνω F), der ~ zugänglich δώρων ἥττων.

Besteck *f* ἡ θήκη.

bestecken 1. etw. mit etw. ~ πηγνύναι τι περί τι, καταπείρειν τί τινι (mit Pflanzen). — 2. (schmücken) κοσμεῖν, ἐπικοσμεῖν τί τινι.

bestehen I *intr.* 1. (dauern) μένειν, διά-, κατά-, παρά-, συμμένειν, σῴζεσθαι, διασῴζεσθαι (P.), διατελεῖν, διαγίγνεσθαι. — 2. (vorhanden sein) εἶναι, ὑπάρχειν, καθίστασθαι, καταστῆναι, (von Sitten und Gebräuchen) νομίζεσθαι (P.), (von Gesetzen) κεῖσθαι, (von Gerüchten) κατέχειν. — 3. (zusammengesetzt sein) καθ-, συνίστασθαι ἔκ τινος, εἶναί τινος, συντάττεσθαι (P.) ἔκ τινος. — 4. (in etw. beruhen) εἶναί τι, πεφυκέναι mit *inf.* — 5. in einer Prüfung ~ δοκιμάζεσθαι (P.), δόκιμον φαίνεσθαι (P.). — 6. ~ können (auskommen) ἀρκοῦντα ἔχειν, ἀρκεῖσθαι. — 7. auf etw. ~ (beharren) ἀντέχειν περί od. ὑπέρ τινος, ἰσχυρίζεσθαι (M.), ἰσχυρῶς κατατείνειν περί τινος, hartnäckig auf etw. ~ φιλονικεῖν τι. — 8. (dringend verlangen) λιπαρῶς ἔχειν mit *inf.* — II *trans.* (übernehmen, aushalten) ὑπομένειν, ὑφίστασθαι, ὑποδύεσθαι, ὑπέχειν τι, Gefahren ~ ὑφίστασθαι κινδύνους, κινδυνεύειν, κινδυνεύειν κινδύνους, einen Kampf ~ ἀγωνίζεσθαι (M.) ἀγῶνα, den Angriff der Feinde ~ δέχεσθαι (M.) τοὺς πολεμίους.

Bestehen *n* ἡ ὑπομονή, gew. durch Verben.

bestehlen κλέπτειν, ἐκκλέπτειν τά τινος, ὑφαιρεῖσθαί (M.) τινός τι. συλᾶν, περισυλᾶν τινα.

besteigen 1. ἀναβαίνειν τι od. ἐπί τι (ein Pferd, Schiff, Berg u. dgl.), ἐπιβαίνειν τινός, τι od. ἐπί τι (ein Schiff), ἐμ-, εἰσβαίνειν εἴς τι (ein Schiff), den Thron ~ καθίζεσθαι ἐπὶ θρόνου. — 2. übtr. καταστῆναι εἰς τὴν ἀρχήν, die Rednerbühne ~ παρέρχεσθαι εἰς od. ἐπὶ τὸ βῆμα, ~ lassen ἀναβιβάζειν ἐπί τι (zB. ein Pferd), ἐμβιβάζειν εἴς τι, ἐπιβιβάζειν ἐπί od. εἰς τι (nur von einem Schiffe).

Besteigung *f* ἡ ἀνά-, ἐπίβασις, ἡ ἔμβασις (nur von einem Schiffe), gew. durch Verben.

bestellen 1. j-n an einen Ort ~ τάττειν, προστάττειν od. λέγειν od. προεῖπεῖν τινα παρεῖναι, j-n zu sich ~ καλεῖν od. μεταπέμπεσθαί (M.) τινα, sich an einen Ort ~ συντίθεσθαι od. ὁμολογεῖν τόπον, εἰς ὃν δεῖ παραγίγνεσθαι, j-n zu etw. ~ τάττειν τινὰ ἐπί τι od. mit *inf.*, παρασκευάζειν τινά mit *inf.*, καθιστάναι oder ἀποδεικνύναι (zB. einen Beamten u. dgl.), bei j-m etw. ~ ἐκδιδόναι τινί τι, ἐπι-, προστάττειν τινί ποιεῖν τι, κελεύειν τινὰ ποιεῖν τι. — 2. (etw. besorgen) περαίνειν, ἀνύτειν, einen mündlichen Auftrag an j-n ~ ἀπαγγέλλειν oder λέγειν τινί τι, einen Gruß an j-n ~ ἀπαγγέλλειν τινὶ χαίρειν, einen Brief an j-n ~ ἀποδιδόναι od. ἀποφέρειν τινὶ ἐπιστολήν. — 3. (in Ordnung bringen) διοικεῖν, διατιθέναι. — 4. (zurichten) κατα-, παρασκευάζειν, den Acker ~ ἐργάζεσθαι (M.), γεωργεῖν od. θεραπεύειν γῆν, sein Haus ~ (von Sterbenden) εὖ διατίθεσθαι τὰ ἑαυτοῦ.

Besteller *m* durch d. *part.* der Verben.

Bestellung *f* (von etw.) τὸ πρόσ-, ἐπίταγμα, τὸ προσταχθὲν ἔργον, eine ~ bei j-m machen αἰτεῖν τινά τι, κελεύειν τινὰ ποιεῖν τι, ~ eines Briefes ἡ ἀπόδοσις, ~ des Ackers ἡ τῆς γῆς od. τῶν ἀγρῶν ἐργασία, gew. durch Verben.

Bestellzeit *f* (eines Ackers) ὁ σπορητός. [σπουδῇ.]

bestens ἄριστα, κάλλιστα, ἐπιμελέστατα, ἀκριβέστατα,

besternt ἀστεροειδής, ἀστερόεις.

besteuern τάττειν, ἐπιτάττειν od. ἐπιτιθέναι τινί φόρον (von Personen), φορολογεῖν τι (von Sachen), besteuert φόρου ὑποτελής (von Personen), φορολόγητος (2, von Sachen).

bestialisch *adj.* θηριώδης, *adv.* θηριωδῶς.

Bestialität *f* τὸ θηριῶδες, ἡ θηριότης (ητος). τὸ ἄγριον, ἡ ἀγριότης (ητος).

Bestie *f* τὸ θηρίον (auch übtr.).

bestiefeln ὑποδεῖν τινα κοθόρνῳ.

bestimmbar ῥητός.

bestimmen 1. (genau bezeichnen) ὁρίζειν, διορίζειν (u. M.), die Grenzen von etw. ~ διορίζειν τι, einer Sache einen Platz ~ ἀποτάττειν τινὶ χώραν, sich nicht sicher ~ lassen ἀτεκμάρτως ἔχειν, ἀτέκμαρτον εἶναι. — 2. (entscheiden, festsetzen, anordnen) τάττειν, καθιστάναι, προαγορεύειν (προειπεῖν), κρίνειν, γιγνώσκειν, j-m etw. ~ ἀπονέμειν τινί τι, gemeinschaftlich etw. ~ ὁμολογεῖν od. συντίθεσθαί τι, durch ein Gesetz ~ νόμῳ κατακλείειν mit *inf.*, es ist mir bestimmt εἵμαρται μοι, πέπρωται μοι, (durch die Natur) πέφυκα. — 3. (j-n zu etw. bewegen) πείθειν, ἀναπείθειν τινά mit *inf.*, προάγειν, sich von j-m ~ lassen πείθεσθαί (P.) τινι od. ὑπό τινος, sich von oder durch etw. ~ lassen ἄγεσθαι (P.) ὑπό τινος, ἑαίρεσθαι (P.) τινι, j-n zu etw. ~ καθιστάναι τινὰ ἐπί τινι, τάττειν τινὰ od. τι ἐπί τινι od. ἐπί τι od. πρός τι, sich zu etw. ~ αἱρεῖσθαι u. προαιρεῖσθαί (M.) τι od. mit *inf.*

bestimmt 1. (festgesetzt) τακτός und d. *part. perf.* oder *aor. pass.* der vorhergehenden Verben, (von Terminen) καθήκων. προθέσμιος. unter ~en Bedingungen ἐπὶ ῥητοῖς. — 2. (genau, gewiß, sicher, zuverlässig) ἀκριβής, σαφής, ἀσφαλής, es ist ~, daß δῆλον (ἐστίν) ὅτι, etw. ~ wissen σαφῶς ἐπίστασθαί τι. ἀκριβῶς εἰδέναι τι, ἐξεπίστασθαί τι, ohne ~e Veranlassung ὑπ' οὐδενὸς φανεροῦ, sich ~ über etw. erklären διαῤῥήδην λέγειν περί τινος, ~ behaupten παγίως διισχυρίζεσθαι (M.), in e-m ~en Tone reden θαῤῥαλέως λέγειν, ~e Auskunft haben wollen βούλεσθαι εἰδέναι oder μανθάνειν τι σαφές, ich kann nichts B.es sagen οὐδὲν σαφὲς ἔχω λέγειν, das ~e Loos ἡ εἱμαρμένη, ἡ πεπρωμένη, der ~e Termin ἡ προθεσμία.

Bestimmtheit *f* ἡ ἀκρίβεια, ἡ ἀσφάλεια, mit ~ ἀκριβῶς, σαφῶς, mit ~ behaupten ἰσχυρῶς oder παγίως λέγειν. ἰσχυρίζεσθαι, διισχυρίζεσθαι (M.).

Bestimmung *f* 1. (das Bestimmen, Festsetzen) ὁ ὁρισμός, ὁ διορισμός. ὁ θεσμός. ἡ τάξις. ἡ κρίσις. ἡ διάγνωσις. ἡ κατάστασις, ὁ ὅρος. gew. durch Verben. — 2. (Zweck, Ziel) ἡ τάξις, τὸ τέλος. — 3. (Schicksal) τὸ εἱμαρμένον, τὸ πεπρωμένον. ἡ μοῖρα.

Bestimmungsgrund *m* ἡ αἰτία. ἡ προτροπή, ἡ ἀφορμή. ich lasse etw. nicht als ~ für mich gelten οὐ προσάγομαί od. πείθομαί (P.) τινι.

Digitized by Google

Beſtimmungsort *m* umſchr. τόπος ἐφ' ὃν ἂν ταχθῇ τις πορεύεσθαι (P.), an ſeinen ~ gelangen ἀφικνεῖσθαι od. παραγίγνεσθαι οἷ od. ὅποι δεῖ (von Perſonen), διακομίζεσθαι (P.) οἷ δεῖ (von Sachen).

beſtmöglich ὡς ἄριστος oder κάλλιστος, *adv.* ὡς oder οἷόν τι ἄριστα, μάλιστα, κάλλιστα.

beſtrafen 1. (züchtigen) κολάζειν, εὐθύνειν, κατευθύνειν, (Rache nehmen für etw.) τιμωρεῖσθαι (M., an j-m für etw. τινά τινος), τιμωρίαν ποιεῖσθαι (M.) od. λαμβάνειν παρά τινος, μετέρχεσθαί (-ένai) τινα. — 2. (übh. mit einer Strafe belegen) ζημιοῦν, δίκην λαμβάνειν παρά τινος, ζημίαν ἐπιτιθέναι τινί, (vom ſtrafenden Richter) τιμᾶν.

Beſtrafung *f* (als Handlung) ἡ τιμωρία, ἡ ζημίωσις, ἡ κόλασις, gew. durch Verben, (als Sache) ἡ ζημία, τὸ ζημίωμα, geſetzliche ~ ἡ δίκη, richterliche ~ ἡ τιμή.

beſtrahlen καταλάμπειν τινός, ἐπιλάμπειν τινί, ἐπ-, καταυγάζειν τι.

beſtreben: ſich ~ διατείνεσθαι (M.) mit *inf.*, προθυμεῖσθαι (P.) mit *inf.* od. ὅπως. μελετᾶν, σπουδάζειν mit *inf.*, φιλοτιμεῖσθαι (P.) mit *inf.*, ſ. ſich bemühen.

Beſtreben *n*, **Beſtrebung** *f* ἡ προθυμία, ἡ σπουδή, τὸ σπούδασμα, ἡ μελέτη, ἡ φιλοτιμία, ſ. Bemühung.

beſtreichen (etw. mit etw.) ἀλείφειν, ἐν-, ἐπ-, περιαλείφειν, χρίειν, δια-, περιχρίειν (τί τινι), ἐπιχρίειν (τινί τι), (vom Winde) ἐπιπνεῖν τινι u. τι, (vom Geſchütz) ἐξ-. ἐφικνεῖσθαί τινος, καθάπτεσθαί (M.) τινος.

Beſtreichen *n* ἡ ἄλειψις, ἡ ἐπίχρισις, gew. durch Verben.

beſtreiten 1. (tätlich) προσμάχεσθαί τινι, (mit Worten) ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι, (eine Meinung) ἀντιτείνειν τινί, die Koſten ~ ὑφίστασθαι τὰ ἀναλώματα, ~ daß etw. iſt ἀμφισβητεῖν μὴ εἶναί τι oder ὡς οὐκ ἔστι τι, j-m etw. ~ ἀμφισβητεῖν τινί τινος oder περί τινος, was man ~ kann ἀμφισβητήσιμος (2). — 2. (die erforderlichen Mittel zu etw. hergeben) διοικεῖν τι, χορηγεῖν τινι u. τι.

Beſtreitung *f* ἡ ἐναντίωσις, ἡ ἀμφισβήτησις, τὸ ἐναντιοῦσθαί τινι, ~ der Koſten ἡ διοίκησις, ἡ χορηγία, τὸ παρέχειν τὰ ἀναλώματα.

beſtreuen (etw. mit etw.) πάττειν, διαπάττειν (τί τινι), περιπάττειν (τινί τι), καταπάττειν (τινός τι), ἐπιπάττειν (τινί τι od. τι ἐπί τι).

beſtreut κατάπαστος (2).

Beſtreuung *f* durch Verben.

beſtricken περι-, ἐμπλέκειν, übtr. περιβάλλειν, ἑλλοχᾶν, σαγηνεύειν, beſtrickt werden ἁλίσκεσθαι.

Beſtrickung *f* ἡ περιπλοκή, ἡ περιβολή.

beſtritten (mit Waffen) περιμάχητος (2), (mit Worten) ἀμφισβήτητος, ἀμφισβητήσιμος, ἀμφίλεκτος (ſämtlich 2).

beſtrömen διαρρεῖν, περιρρεῖν τι.

beſtürmen 1. προσβάλλειν τινί od. πρός τι, προσμάχεσθαί τινι, ἐγ-, προσκεῖσθαί τινι. — 2. übtr. ταράττειν, δια-, συνταράττειν τινά, ἐνοχλεῖν τινι, j-n mit Bitten ~ προσ-, ἐγκεῖσθαί τινι δεόμενον, beſtürmt werden χειμάζεσθαι (P.).

Beſtürmung *f* ἡ προσβολή, ἡ τειχομαχία, übtr. ἡ ταραχή. ἡ τάραξις.

beſtürzen ἐκ-, καταπλήττειν, ταράττειν, δια-, ἐκ-,

beſtürzt ἐκ-, καταπλαγείς, καταπλήξ (ῆγος) und die *part. perf.* der vorhergehenden Verben, ~ ſein ἐκ-, καταπλαγῆναι, τεταράχθαι.

Beſtürzung *f* ἡ ἔκ-, κατάπληξις, ὁ θόρυβος, ἡ ταραχή. ἡ τάραξις, ὁ ταραγμός.

Beſuch *m* 1. (das Beſuchen) ἡ ἔντευξις, ἡ ἔφοδος, ἡ ἐπίσκεψις (bei Kranken), ὁ ἀσπασμός, einen ~ bei j-m machen ἐπισκοπεῖν τινα. προσέρχεσθαί τινι ἀσπασόμενον, ἐντυγχάνειν τινί, ~ der Schule ἡ φοίτησις. — 2. (die Beſuchenden) οἱ ἐπισκοποῦντες, οἱ ξένοι, wir haben ~ ξένοι εἰσεληλύθασι πρὸς ἡμᾶς od. εἰς τὴν ἡμετέραν, ~e annehmen δέχεσθαι (M.) ἐπισκοποῦντας od. ξένους od. ἀσπαζομένους.

beſuchen (einen Freund, einen Kranken) ἐπισκοπεῖν, ἐπισκέπτεσθαί (M.) τινα, (um j-n zu begrüßen, um etw. zu bitten) ἀσπάζεσθαί (M.) τινα, ἐντυγχάνειν τινί, δεῖσθαί (P.) τινος, allgem. παραγίγνεσθαί τινι, εἰσιέναι παρά, πρός, ἐπί od. ὥς τινα, oft ~ φοιτᾶν πρός, παρά od. ὥς τινα, προσφοιτᾶν τινι, θαμίζειν ἐπί τινα u. τινί, die Schule ~ φοιτᾶν εἰς τὰ διδασκαλεῖα od. εἰς διδασκάλου (-λων), das Schauſpiel (das Theater) ~ παραγίγνεσθαι εἰς τὸ θέατρον od. ἐπὶ τὴν θέαν.

beſucht: ein beſuchter Ort χωρίον πολυάνθρωπον oder κεχαρισμένον πολλοῖς od. χωρίον, εἰς ὃ πολλοὶ συνέρχονται ἄνθρωποι.

beſudeln μολύνειν, ἀνα-, διαμολύνειν, φύρειν, μιαίνειν, καταμιαίνειν, (beſchmutzen) ῥυπαίνειν, καταρρυπαίνειν.

Beſud(e)lung *f* ἡ μόλυνσις, ἡ μίανσις, ὁ μιασμός, gew. durch Verben.

betagt βιότου πρόσω. ἡλικίᾳ προβεβηκώς, γεραί-

betaſten καθ-, ἐφάπτεσθαι (M.) ταῖς χερσίν τινος, ψηλαφᾶν, ἐπιψηλαφᾶν, (wollüſtig) βλιμάζειν, ψαθάλλειν.

Betaſtung *f* ἡ ψηλάφησις, ἡ ἐπαφή, ἡ βλίμασις, gew. durch Verben.

betätigen ἀπο-, ἐπιδείκνυσθαι (M., mit und ohne ἔργῳ), πιστοῦσθαι (M.) ἔργῳ.

Betätigung *f* τὸ ἔργον, gew. durch Verben.

betäuben ἐκκωφεῖν, ἐκκωφοῦν (taub machen), καροῦν (ſchwindlig machen), ἐμβροντᾶν (durch Blitz), ἐκ-, καταπλήττειν (durch Schreck), ναρκοῦν (im höchſten Grade ~), ἀμβλύνειν, ἀπαμβλύνειν (vom Gefühl).

betäubend ἐκπληκτικός, καρωτικός, ναρκωτικός.

betäubt καρώδης, κωφός, καρηβαρῶν, ἐμβρόντητος (2), ἀπόπληκτος (2), ἐκ-, καταπλαγείς, καταπλήξ(ῆγος), ἔκπληκτος (2), ἐκπλαγής, ἀμβλύς, ἀναίσθητος (2), ναρκώδης.

Betäubung *f* ἡ κάρωσις, ἡ κώφωσις, ἡ κατά-, ἔκπληξις, ἡ ἀπόπληξις, ἡ ἀποπληξία, ἡ ἀναισθησία, ἡ νάρκωσις, ἡ νάρκη, auch b. *neutr.* der vorhergehenden *adj.*

betauen δροσίζειν τί τινι.

betauend δροσοβόλος (2).

betaut δροσερός, δροσώδης, δρόσιμος (2).

beteiligen: ſich an etw. ~ μεταλαμβάνειν od. κοινωνεῖν τινος, mit j-m συλλαμβάνειν τινί τι (u. τινος), συνεργεῖν τινί τι, j-n ſich an etw. ~ laſſen μεταδιδόναι τινί τινος, κοινωνὸν ποιεῖν τινά τινος, oft auch durch Kompoſ. mit σύν, z.B. ſich an einem Feldzug ~ συστρατεύειν (auch M.), ſich an einem Kriege ~ συμπολεμεῖν.

beteiligt: an etw. ~ ſein μέτεστί oder προσήκει μοί τινος, μετέχειν τινός, bei etw. nicht ~ ſein ἔξω τοῦ πράγματος εἶναι.

Beteiligte *m* ὁ μέτοχος, ὁ κοινωνός, ὁ συνεργός, ὁ

beten εὔχεσθαι (M.), εὐχὰς εὔχεσθαι od. ποιεῖσθαι (M.) (zu den Göttern τοῖς θεοῖς od. πρὸς τοὺς θεούς, für j-n ὑπέρ τινος), ἐπ-, προσεύχεσθαι τινι, um etw. zu den Göttern ~ εὔχεσθαι τοῖς θεοῖς τι od. *inf.*, ~ daß etw. nicht geſchehe ἀπεύχεσθαι mit *inf.* (mit und ohne μή), zugleich mit einem andern ~ συνεύχεσθαί τινι.

Beten *n* αἱ εὐχαί.

Beter *m* ὁ εὐχέτης, gew. *part.* der Verben.

beteuern ἀπο-, ἐπιμαρτύρεσθαι (M.), διισχυρισάμενον λέγειν, (beſchwören) δι-, ἐπομνύναι, ἐπομόσαντα λέγειν.

Beteuerung *f* ἡ ἐπιμαρτυρία, ἡ πίστις, ὁ ὅρκος.

Bethaus *n* τὸ προσευκτήριον.

betiteln ἐπιγράφειν (eine Schrift). προσαγορεύειν, προσεῖπεῖν (eine Perſon).

betitelt ἐπιγεγραμμένος, ἐπιγραφὴν ἔχων (von einer Schrift).

Betitelung *f* ἡ ἐπιγραφή (von einer Schrift), ἡ πρόσρησις (einer Perſon in der Anrede).

betonen τονοῦν, τόνον ἐπιτιθέναι, (mit dem Akut auf der letzten Silbe) ὀξύνειν, ὀξυτονεῖν, (mit dem Zirkumflex) περισπᾶν, ein betontes Wort ῥῆμα τόνον ἔχον, ſtark ~ (in der Rede) σφόδρα διορθοῦσθαι (M.).

Betonie *f* (eine Pflanze) τὸ κέστρον.

betonnen (*intr.*).

Betonung *f* ἡ τόνωσις (*trans.*), ὁ τόνος, ἡ προσῳδία

betören φενακίζειν, ἐξαπατᾶν. παράγειν, γοητεύειν. καταγοητεύειν.

Digitized by Google

betört φρενοβλαβής, ἀφρόντιστος (2), ~ sein ἀφροντιστῶς ἔχειν.
Betörung *f* ἡ ἐξαπάτη, ὁ φενακισμός, ἡ γοητεία, ἡ παραγωγή, (als Zustand) ἡ φρενοβλάβεια.
Betracht: in ~ kommen λόγου ἄξιον εἶναι, nicht in ~ kommen ἐν οὐδενὶ λόγῳ εἶναι, es kommt etw. weniger in ~ μείων λόγος ἐστί τινος, in ~ ziehen λόγον ἔχειν od. ποιεῖσθαί (M.) τινος, σκοπεῖν, ἀνασκοπεῖν τί, λογίζεσθαι, ὑπολογίζεσθαι (M.) τι, ὑπόλογον ποιεῖσθαί τινος, νοεῖν, ἐννοεῖν, in ~ einer Sache εἶς od. κατά τι, ἕνεκα (nachgestellt) mit *gen.*, in jedem ~ εἰς ἅπαντα.
betrachten 1. θεᾶσθαι, καθεᾶσθαι (M.), σκοπεῖν, ἐπισκοπεῖν, θεωρεῖν, ἀφορᾶν εἴς τι, βλέπειν, ἀποβλέπειν πρός τι. — 2. (erwägen) νοεῖν, ἐννοεῖν (a. P.), σκοπεῖν, σκέπτεσθαι, λογίζεσθαι (M.), ἐνθυμεῖσθαι (P.). — 3. (für etw. halten) νομίζειν, ἡγεῖσθαι (M.). — 4. (berücksichtigen) λόγον ποιεῖσθαί (M.) τινος, genau ~ διαθεᾶσθαι, gegen das Licht ~ ὑπ' αὐγὰς σκοπεῖν oder βλέπειν, sich im Spiegel ~ εἰσ-, κατοπτρίζεσθαι (M.). [übtr. ἀξιόλογος (2), λόγου ἄξιος.]
betrachtens(ungs)wert ἀξιοθέατος (2), θέας ἄξιος.
Betrachter *m* ὁ θεατής, ὁ θεωρός, gew. *part.* der Verben.
beträchtlich ἀξιόλογος (2), λόγου ἄξιος, ἀξιόχρεως (2), (mit Rücksicht auf den Umfang) μέγας, εὐμεγέθης, ἱκανός, (mit Rücksicht auf die Menge) πολύς, συχνός, οὐκ ὀλίγος.
Beträchtlichkeit *f* τὸ μέγεθος, τὸ πλῆθος, ἡ ἱκανότης (ητος), τὸ συχνόν.
Betrachtung *f* eig. ἡ θέα, ἡ θεωρία, uneig. (mit dem Geiste) ἡ θεωρία, ἡ σκέψις, ἡ ἐπίσκεψις, ὁ λογισμός, ἡ ἐνθύμησις, ἡ ἔννοησις, der Inhalt der ~ ἡ ἔννοια, ἡ ἐνθυμία, τὸ ἐννόημα, τὸ ἐνθύμημα, τὸ σκέμμα, ~en anstellen über etw. διασκοπεῖν, διασκέπτεσθαί (M.) τι, σκοπεῖν καὶ θεωρεῖν τι, σκέψεις ποιεῖσθαι (M.) περί τινος, ἔννοια γίγνεταί μοι.
Betrag *m* τὸ σύμπαν, τὸ κεφάλαιον (die ganze Summe), ὁ ἀριθμός (Zahl), τὸ πλῆθος (Menge).
betragen 1. (eine Summe) καθίστασθαι (mit *nom.*), εἶναι, δύνασθαι. — 2. sich ~ εἶναι, γίγνεσθαι (mit *adj.*), ἔχειν, διακεῖσθαι (mit *adv.*), παρέχειν ἑαυτόν mit entspr. *adj.*, sich anständig, unanständig ~ εὐσχημονεῖν, ἀσχημονεῖν, sich artig ~ κομψεύεσθαι, sich feig ~ ἀποδειλιᾶν, κακίζεσθαι, sich gegen j-n ~ εἶναι od. γίγνεσθαι περί τινα, παρέχειν ἑαυτόν τινι mit einem *adj.*, ἔχειν τινί, διακεῖσθαί τινι oder πρός τινα mit einem *adv.*, χρῆσθαί τινι mit einem *adv.* od. ὡς mit *dat.* (z.B. ὡς φίλῳ χρῆσθαί τινι). προσφέρεσθαί (P.) τινι od. πρός τινα mit einem *adv.*
Betragen *n* ὁ τρόπος (auch *pl.*), τὰ ἤθη (selten *sg.*), äußeres ~ τὸ σχῆμα, feines ~ ἡ κομψότης (ητος), niedriges ~ ἡ ἀνελευθερία, grobes ~ ἡ ἀπειροκαλία, artiges ~ ἡ εὐτραπελία, freundliches ~ ἡ φιλανθρωπία, ἡ εὐπροσηγορία, anständiges, unanständiges ~ ἡ εὐσχημοσύνη, ἡ ἀσχημοσύνη, herablassendes ~ ἡ κοινότης (ητος). [tragen.]
betrauen: j-n mit etw. ~ ἐπιτρέπειν τινί τι, s. auf-
betrauern πενθεῖν, (durch laute Klagen) ἀπο-, καταθρηνεῖν, ὀλοφύρεσθαι, ἀπ-, κατολοφύρεσθαι, ὀδύρεσθαι, ἀπ-, κατοδύρεσθαι (M.), (durch Schlagen an die Brust) κόπτεσθαι, τύπτεσθαι (M.), (durch Ausraufen der Haare) τίλλεσθαι.
Betrauern *n* τὸ πένθος, ὁ θρῆνος, gew. durch Verben.
betrauernswert πένθους ὀφ. θρήνων ἄξιος.
beträufeln ψακάζειν, καταψακάζειν τι, ἐπιψακάζειν, ἐπιστάζειν τινί τι, καταρ-, περιρραίνειν τι.
betreff: in ~ κατά, περί, εἰς mit *acc.*, περί mit *gen.*, ἕνεκα (nachgestellt) mit *gen.*, oft der bloße Bezugsakkusativ.
betreffen 1. (antreffen, ertappen) αἱρεῖν, λαμβάνειν, κατα-, ἐγκαταλαμβάνειν, φωρᾶν, καταφωρᾶν. — 2. (widerfahren, zustoßen) συμβαίνειν τινί, προσ-, ἐπιπίπτειν τινί, λαμβάνειν, καταλαμβάνειν τινά. es betrifft mich etw. γίγνεταί μοί τι, περι-, ἐμπίπτω τινί. — 3. (angehen, Bezug haben auf etw.) ἀνήκειν od. τείνειν εἰς od. πρός τι, εἶναι πρός od. περί τι, προσήκειν τινί, was mich betrifft τὸ κατ' ὀφ. πρὸς ἐμέ, τό γ' ἐπ' ἐμοί, eine Sache ~d τὰ πρός ὀφ. κατά οὐ. περί τι, ὅσον πρός τι.
betreiben 1. (zu beschleunigen suchen) σπεύδειν, ἐπι-, καταπεύδειν, ταχύνειν, ἐπιταχύνειν. ἐπείγειν. — 2. (verrichten) πραγματεύεσθαι (M.), πράττειν, ἔχειν ἀμφί τι, ἐπιτηδεύειν, προσέχειν τὸν νοῦν τινι, ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος, mit Eifer ~ ἐπιμελῶς πράττειν, σπουδάζειν περί τι, ἔχεσθαι τοῦ ἔργου, φιλοτιμεῖσθαί (P.) τι, Handelsgeschäfte ~ χρηματίζειν (gew. M.), einen Erwerbszweig ~ χρηματισμόν χρηματίζεσθαι. — 3. (j-n bei etw. helfen) συμπράττειν, συλλαμβάνειν, συνεργεῖν τινί τι, συνεργὸν εἶναί τινί τινος.
Betreibung *f* ἡ ἐργασία, ἡ πραγματεία, ἡ ἐπιτήδευσις, ἡ σπουδή, ἡ ἐπιμέλεια, ~ von Handelsgeschäften ὁ χρηματισμός, gew. durch Verben.
[1]betreten *v.* ἐπιβαίνειν τινός u. ἐπί τι, πατεῖν, στείβειν τι, (ein Haus u. dgl.) εἰσέρχεσθαι (-ιέναι) εἴς τι, παραγίγνεσθαι εἴς τι, (ein Schiff) ἐμβαίνειν εἴς τι, (einen erhöhten Punkt) ἀναβαίνειν ἐπί τι, die Rednerbühne ~ παρέρχεσθαι (-ιέναι) ἐπὶ τὸ βῆμα, oft ~ τρίβειν, κατατρίβειν, sich ~ lassen ληφθῆναι, κατα-, ἐγκαταλη,φθῆναι, φωραθῆναι.
[2]betreten *adj.* 1. (gangbar) στειβόμενος, ein oft ~er Weg ἡ (ὁδὸς) τρίβος. — 2. (bestürzt, verlegen) ἔκπληκτος, ἄπορος (2), τεταραγμένος, ~ sein ἐκπλαγῆναι, ἀπορεῖν, τεταράχθαι.
Betretung *f* ἡ ἐπί-, ἔμβασις, gew. durch Verben.
Betretungsfall: im ~ ἐάν τις ἁλῷ od. φωραθῇ.
Betrieb *m* s. Betreibung; auf j-s ~ πεισαντός, εἰσαγαγομένου, συμβουλεύσαντός, κελεύσαντός, πράττοντός, παρορμήσαντός τινος.
betriebsam δραστήριος, πρακτικός, ἐργαστικός, ἐργατικός, χρηματιστικός, σπουδαῖος, πολυπράγμων, φίλεργος (2), φιλόπονος (2), ἐθελόπονος (2).
Betriebsamkeit *f* ἡ φιλεργία, ἡ φιλοπονία, ἡ ἐθελοπονία, häufig das *neutr.* der vorhergehenden *adj.*
Betriebskapital *n* ἡ ἀφορμή (auch *pl.*).
betrinken: sich ~ μεθύειν, μεθύσκεσθαι, οἰνοῦσθαι, ἐξοινοῦσθαι, βρέχεσθαι (P.), κραιπαλᾶν, ἐμπίνειν.
betroffen ἐκπλαγής, τεταραγμένος, ~ sein ἐκπλαγῆναι, τεταράχθαι. [ραίνειν τινός.]
betröpfeln περι-, ἐπιστάζειν, καταστάζειν τινός, καταρ-
betrüben λυπεῖν ὀφ. ἀνιᾶν τινα, λύπην ὀφ. ἀθυμίαν ἐμβάλλειν τινί, sich über etw. ~ λυπεῖσθαι, ἀνιᾶσθαι (P.), ἄχθεσθαί τινι ὀφ. ἐπί τινι, δυσθύμως ἔχειν, ἀθυμεῖν διά τι, ἀλγεῖν τινι, βαρέως φέρειν τι, δυσχεραίνειν τινί u. τι ὀφ. ἐπί τινι, δυσθυμεῖν τινι.
betrübend λυπηρός, ἀνιαρός.
Betrübnis *f* ἡ λύπη, ἡ ἀθυμία, ἡ δυσ-, βαρυθυμία, ἡ ἀνία, τὸ ἄλγος.
betrübt (von Pers.) δύσθυμος (2), περίλυπος (2), ~ sein λύπην ἔχειν, s. sich betrüben; (von Sachen) λυπηρός, ἀνιαρός, χαλεπός.
Betrug *m* ἡ ἀπάτη, ἡ ἐξαπάτη, ἡ παράκρουσις, ὁ φενακισμός, ὁ δόλος, τὸ ψεῦδος, s. Betrügerei; ohne ~ ἄδολος (2), ἀψευδής.
betrügen ἀπατᾶν, ἐξαπατᾶν, παρακρούεσθαι (M.), (durch List und Ränke) παρ-, ὑπάγειν, περιιέναι, δολοῦν, (durch falsche Vorspiegelungen) ψεύδειν (auch M.), φενακίζειν, j-n um etw. ~ ψεύδειν τινά τινος, ἀποστερεῖν τινά τινος (auch τι), σφάλλειν τινά τινος. ὑπεξαιρεῖσθαί (M.) τινός τι, sich in etw. ~ σφάλλεσθαι, ψεύδεσθαί (P.) τινος, ἁμαρτάνειν, διαμαρτάνειν τινός. leicht zu ~ εὐεξαπάτητος (2).
Betrüger *m* ὁ ἀπατεών (ῶνος), ὁ φέναξ (ακος), ὁ ψεύστης, listiger ~ ὁ πανοῦργος, ὁ δόλιος ἀνήρ, häufig durch die Partizipien der vorhergehenden Verben.
Betrügerei *f* ὁ φενακισμός, ἡ κιβδηλία, τὸ κιβδήλευμα, ἡ πανουργία, s. Betrug.
betrügerisch ἀπατηλός, ἀπατητικός, δολερός, δόλιος,

Digitized by Google

ψευδής, κίβδηλος (2), (nur von Perſonen) πανοῦργος (2), κακότεχνος (2).
betrüglich σφαλερός, μάταιος.
betrunken μεθύων, μέθυσος, ἐξ-, κάτοινος (2), ~ ſein μεθύειν, μεθύσκεσθαι, ἐξοινεῖν, ~ machen μεθύσκειν, ἐξοινοῦν.
Betrunkenheit *f* ἡ μέθη, in der ~ μεθύων, ὑπὸ μέθης.
Betſaal *m* τὸ προσευκτήριον, ἡ προσευχή, τὸ ἱερόν.
Bett *n* 1. (Lager) ἡ κοίτη, ἡ εὐνή, ἡ κλίνη, τὸ λέχος, τὸ λέκτρον, das ~ machen στρωννύναι (εὐνήν ob. κλίνην), j-n zu ~ bringen, ins ~ legen κατακλίνειν, κατακοιμᾶν, κατακοιμίζειν, εὐνάζειν, κατευνάζειν τινά, zu ~ gehen, ſich ins ~ legen κοιμᾶσθαι, κατακλίνεσθαι, εὐνάζεσθαι, κατευνάζεσθαι, κατακοιμᾶσθαι (P.), das ~ hüten ἐν τῇ κλίνῃ διάγειν, κλινήρη εἶναι, κατακεῖσθαι νοσοῦντα, zum ~ gehörig κλίνειος. — 2. (eines Fluſſes) τὸ ῥεῖθρον. — 3. (eines Waldbaches) ἡ χαράδρα.
Bettchen *n* ἡ κλινίς (ίδος), τὸ κλινάριον, τὸ κλινίδιον.
Bettdecke *f* ἡ χλαῖνα, ἡ σισύρα, τὸ ἐγκοίμητρον, τὸ στρῶμα.
Bettel *m* τὸ οὐδέν (μηδέν), χρῆμα (πρᾶγμα) οὐδενός (μηδενός) ἄξιον, ὁ ῥῶπος, τὰ ῥωπικά.
bettelarm πτωχός, πάντων ἐνδεής, γυμνὸς ἁπάντων τῶν ἀναγκαίων, ἐν ταῖς ἐσχάταις ἀπορίαις ὤν, ~ ſein πτωχεύειν, εἶναι ἐν ταῖς ἐσχάταις ἀπορίαις, ~ werden εἰς τὴν ἐσχάτην ἀπορίαν ἐλθεῖν ob. καταστῆναι, ~ machen πτωχὸν ποιεῖν ob. καθιστάναι, εἰς τὴν ἐσχάτην πενίαν καθιστάναι.
Bettelarmut *f* ἡ πτωχεία, ἡ ἐσχάτη πενία, ἡ τῶν ἀναγκαίων ἔνδεια.
Bettelbube *m* ὁ ἀγυρτικὸς παῖς.
Bettelei *f* ἡ πτωχεία, ἡ ἀγυρτεία, ὁ ἀγυρμός, (bringendes Bitten) ἡ λιπαρία, ἡ λιπάρησις.
Bettelgeſindel *n* τὸ ἀγυρτικὸν πλῆθος.
bettelhaft πτωχικός, ἀγυρτικός, ἀγυρτώδης.
Bettelleute *pl.* οἱ πτωχοί, οἱ ἀγύρται.
Bettelmann *m* ὁ πτωχός, ὁ πτωχεύων, ὁ ἀγύρτης.
betteln πτωχεύειν, προσ-, ἐπαιτεῖν, ~ gehen πτωχεύοντα περιιέναι, (bringend bitten) λιπαρεῖν.
Betteln *n* ſ. Bettelei.
Bettelſack *m* ἡ πτωχικὴ πήρα.
Bettelſtab *m* 1. (der Stab) ἡ πτωχικὴ βακτηρία (ob. τὸ πτωχικὸν βακτήριον). — 2. übtr. (Bettelarmut) ἡ πτωχεία, ἡ τῶν ἀναγκαίων ἔνδεια, an den ~ kommen εἰς τὴν ἐσχάτην ἀπορίαν ἐλθεῖν.
Bettelvolk *n* τὸ ἀγυρτικὸν πλῆθος, οἱ πτωχοί.
Bettelweib *n* ἡ πτωχὴ ob. πτωχεύουσα γυνή.
betten 1. (das Bett bereiten) στρωννύναι (mit und ohne εὐνήν). — 2. (zu Bett bringen) ſ. Bett; ſich ~ (zu Bett gehen) ſ. Bett; ſich gut ~ (übtr.) ἑαυτοῦ μάλιστα προνοεῖσθαι (P.), wie man ſich bettet, ſo ſchläft man (Sprichw.) ὥσπερ ἔσπειρας, οὕτω θερίεις.
Bettfuß *m* ὁ κλινόπους (οδος).
Bettgenoſſe *m* ὁ σύνευνος.
Bettgenoſſin *f* ἡ σύνευνος.
Bettgeſtell *n* ἡ κλίνη.
Bettgurt *m* αἱ κειρίαι, οἱ ἐπίτονοι.
Bettkaſten *m* ἡ κλίνη. [νοσοῦντα.
bettlägerig κλινήρης, κλινοπετής, ~ ſein κατακεῖσθαι
Bettler *m* ὁ πτωχός, ὁ πτωχεύων, ὁ ἀγύρτης.
Bettlerin *f* ἡ πτωχὴ ob. πτωχεύουσα γυνή.
Bettlerkleidung *f* ἡ πτωχικὴ στολή.
Bettpfoſten *f/pl.* τὰ ἐνήλατα.
Bettpolſter *n* τὸ κνέφαλλον.
Bettſack *m* ὁ στρωματόδεσμος, τὸ στρωματόδεσμον.
Bettſtelle *f* ſ. Bett.
Bettüberzug *m* τὰ στρώματα.
Bettuch *n* τὸ στρῶμα, ἡ στρωμνή, ὁ στρωματεύς.
Bettvorhang *m* τὸ τῆς κλίνης παραπέτασμα.
Bettzeug *n* τὰ στρώματα, αἱ στρωμναί.
betünchen κονιᾶν, καταλευκοῦν.
beugen 1. (neigen) κλίνειν. — 2. (krümmen) κάμπτειν, κυρτοῦν. — 3. (kehren, wenden) στρέφειν, nieder~ κατα-, συγκάμπτειν, aufwärts ob. abwärts ~ ἀνακλίνειν, ἀναστρέφειν, auf die Seite ~ παρακλίνειν, παρακάμπτειν, einwärts ~ ἐγκάμπτειν, ſich vorwärts ~ κύπτειν, ἐγ-, προκύπτειν, die Knie ~ ſ. Knie; den Nacken unter das Joch ~ τὸν αὐχένα ὑποτιθέναι τῷ ζυγῷ. — 4. übtr. ſ. ſich unterordnen, unterwerfen; ſich vor j-m ~ ſ. nachgeben, weichen. — 5. (demütigen) ταπεινοῦν, συστέλλειν. — 6. (kränken) λυπεῖν. — 7. ein Wort ~ (deklinieren) κλίνειν.
Beugung *f* ἡ κάμψις, ἡ καμπή, ἡ ἐπικαμπή, ἡ κλίσις, ~ einer Straße ſ. Biegung.
Beule *f* ἡ κορδύλη, τὸ πρόσκομμα, ὁ ὄγκος.
beunruhigen 1. ταράττειν, δια-, ἐπι-, συνταράττειν, θορυβεῖν, ἐνοχλεῖν τινα u. τινι, πράγματα παρέχειν τινί. — 2. (kränken) λυπεῖν, ἀνιᾶν, (vom Gewiſſen) ἄγχειν, δάκνειν τινά, ſich ~ ἀγωνιᾶν, ἀδημονεῖν, ταράττεσθαι u. a. P., ſich nicht ~ laſſen θαρρεῖν.
beunruhigend ταραχώδης, ταρακτικός, ὀχλήρος, ὀχλώδης, λυπηρός, ἀνιαρός.
Beunruhigung *f* ἡ ταραχή, ἡ τάραξις, ὁ ταραγμός, ὁ ὄχλος, ἡ ἐνόχλησις, ἡ ἀδημονία, ἡ ἀγωνία.
beurkunden δῆλον ob. φανερὸν ποιεῖν, δηλοῦν, τεκμηριοῦν, ἐπιμαρτυρεῖν, ἀποδεικνύναι.
beurlauben ἀφιέναι, ἀποπέμπειν.
Beurlaubung *f* ἡ ἄφεσις, ἡ ἀπόπεμψις, ſ. Urlaub.
beurteilen κρίνειν, διακρίνειν, κρίσιν ποιεῖσθαι (M.) περί τινος, γιγνώσκειν περί τινος, διαγιγνώσκειν τι, etw. falſch ~ κακῶς κρίνειν τι, παραγιγνώσκειν περί u. ὑπέρ τινος, σφάλλεσθαι (P.) ἐν τῇ περί τινος κρίσει ob. κρίνοντά τι, etw. nach etw. ~ μετρεῖν, μετρεῖσθαι (M.) τι ἔκ τινος ob. κατά τι (auch τί τινι ob. πρός τι), τεκμαίρεσθαι (M.) τί τινι, πρός τι, ἀπό ob. ἔκ τινος, σκοπεῖν (auch M.) τι ἔκ τινος, σταθμᾶσθαι (M.) τί τινι, ſchwer zu ~ δύσκριτος (2). [(ονος).
Beurteiler *m* ὁ κριτής, ὁ δοκιμαστής, ὁ γνώμων
Beurteilung *f* ἡ κρίσις, ἡ διάκρισις, ἡ γνῶσις, ἡ διάγνωσις. [μετρίως γε λογιζόμενος.
Beurteilungsgabe *f* ἡ γνώμη, bei nur einiger ~ καὶ
Beurteilungskraft *f* ἡ σύνεσις, ἡ γνώμη, ſcharfe ~ ἡ ἀγχίνοια, eine ſcharfe ~ haben ἀγχίνουν εἶναι.
Beute *f* ἡ λεία, τὰ λάφυρα (im Kriege), τὰ σκῦλα (die dem Feinde abgenommene Rüſtung), ἡ ἄγρα, τὸ ἄγρευμα (auf der Jagd), τὸ ἅρπαγμα, τὸ σύλημα (durch Raub), ~ machen λείαν λαμβάνειν, ποιεῖσθαι (M.) ob. ἄγειν, λῃζεσθαι (M.), λεηλατεῖν, auf ~ ausziehen ἐπὶ λείαν πορεύεσθαι (P.), die ~ verkaufen λαφυροπωλεῖν, etw. als gute ~ anſehen εἰ' ὠφελείας τίθεσθαί τι.
Beuteanteil *m* τὸ λείας μέρος.
Beutel *m* ὁ θύλακος, ὁ κώρυκος (lederner Sack), ὁ μάρσιπος (Sack), τὸ βαλάντιον (Geldbeutel), aus ſeinem ~ ἐκ τῶν ἰδίων, ἀφ' ἑαυτοῦ, mit leerem ~ abziehen κεναῖς ταῖς χερσὶν ἀπαλλάττεσθαι (P.).
Beutelchen *n* τὸ θυλάκιον, τὸ μαρσίπιον, τὸ βαλαντίδιον, τὸ κωρυκίδιον, ὁ θυλακίσκος, ἡ θυλακίς (ίδος), ἡ κωρυκίς (ίδος).
beutelförmig θυλακοειδής, θυλακώδης, κωρυκώδης.
Beutelmeiſe *f* ἡ ἀκανθυλλίς (ίδος).
beuteln (das Mehl) διασήθειν. [λαντιοτομεῖν.
Beutelſchneider *m* ὁ βαλαντιοτόμος, ein ~ ſein βα-
Beutelſchneiderei *f* ἡ ἀπάτη, ἡ ἐξαπάτη.
Beuteltuch *n* ἡ κρησέρα.
Beutemachen *n* ἡ λεηλασία.
Beutemacher *m* ὁ λῃστής, ὁ λαφυραγωγός, gew. *part.* der Verben. [ἡ ἀγελεία.
Beuteſpenderin *f* (Beiwort der Athene) ἡ λητις (ιδος),
Beutezug *m* ἡ λῃστεία, ἡ λεηλασία.
bevölkern οἰκίζειν, κατ-, συνοικίζειν, οἰκήτορας ἐγκαθιστάναι.
bevölkert οἰκούμενος, gut ~ πολυάνθρωπος (2). gut ~ ſein πολυανδρεῖν, πολυανθρωπεῖν, nicht ~ ἔρημος,

Digitized by Google

ſchwach ~ ὀλιγάνθρωπος (2), ſchwach ~ ſein ὀλιγανδρεῖν, ὀλιγανθρωπεῖν.

Bevölkerung *f* 1. (das Bevölkern) ἡ οἴκισις, ἡ κατ-, συνοίκισις. ὁ οἰκισμός, ὁ κατ-, συνοικισμός. — 2. (die Einwohner) οἱ ἐνοικοῦντες, οἱ ἄνθρωποι, ſtarke ~ ἡ πολυανθρωπία, ἡ πολυανδρία, ſchwache ~ ἡ ὀλιγανθρωπία, ἡ ὀλιγανδρία.

bevollmächtigen: j-n zu etw. ~ κύριον ποιεῖν τινά τινος, ἐξουσίαν διδόναι ob. παρέχειν τινὶ ποιεῖν τι, ἐπιτρέπειν τινί τι ob. *inf.*, bevollmächtigt ſein ἐξουσίαν ἔχειν mit *inf.*, κύριον εἶναί τινος, αὐτοκράτορα εἶναί τινος ob. περί τινος.

Bevollmächtigter *m* ὁ κύριος, ὁ ἐπίτροπος, ὁ ἐξουσίαν ἔχων.

Bevollmächtigung *f* ἡ ἐπιτροπή.

bevor πρίν, πρὶν ἤ, πρὸ τοῦ mit *inf.*, ſ. ehe.

bevormunden καθιστάναι τινὰ ἐπίτροπόν τινος (j-m einen Vormund geben), ἐπιτροπεύειν τινά ob. τινός (j-s Vormund ſein).

Bevormundung *f* ἡ ἐπιτροπή, ἡ ἐπιτροπεία, ἡ ἐπιτροπία, ἡ ἐπίτροπευσις.

bevorrechten: j-n ~ προνομίαν διδόναι τινί, διδόναι τινὶ ἐξαίρετόν τι, bevorrechtet ſein vor j-m πλεονεκτεῖν ob. πλέον ἔχειν τινός.

bevorſtehen προ-, ἐπι-, ὑποκεῖσθαι, ἐν-, ἐφίστασθαι, μέλλειν, ἐπικρέμασθαι, ἐπιέναι (von Gefahren), μένειν, ἐπιμένειν τινά (erwarten), nahe ~ ὑπόγυιον εἶναι.

bevorſtehend durch die Partizipien der vorhergehenden Verben ob. ὑπόγυιος (2).

bevorteilen πλεονεκτεῖν τινα, ἀδικεῖν ob. βλάπτειν τινά, παρακρούεσθαί (M.) τινα, ſ. der andere bevorteilt ὁ πλεονέκτης.

Bevorteilung *f* τὸ πλεονεκτεῖν, ἡ ἀδικία, ἡ πλεονεξία, ἡ βλάψις (als Handlung), τὸ πλεονέκτημα, τὸ ἀδίκημα, ἡ βλάβη (als Sache).

bevorworten προοιμιάζεσθαι (M.), προδιαλέγεσθαι (P.) περί τινος.

bevorzugen προτιμᾶν τινά τινος, bevorzugt ſein vor j-m in etw. προέχειν τινός τινι.

Bevorzugung *f* ἡ προτίμησις (*trans.*), ἡ πλεονεξία (*intr.*).

bewachen 1. φυλάττειν, διαφυλάττειν, ἐν φυλακῇ ἔχειν, (einen feſten Platz) φρουρεῖν, ἐν φρουρᾷ ἔχειν. — 2. (belauern, bewahren) τηρεῖν, παρατηρεῖν, nicht bewacht ἀφύλακτος, ἄφρουρος, ἀφρούρητος (ſämtl. 2), ſchwer zu ~ δυσφύλακτος (2).

bewachſen I *v.* (bedecken) στεγάζειν, καταστεγάζειν, ~ ſein mit etw. καταπεφυτεῦσθαί τινι. — II *adj.* κατάφυτος (2), dicht ~ δασύς (mit etw. τινί), mit Gras ~ ποώδης, mit Blumen ~ ἀνθηρός.

Bewachung *f* ἡ φυλακή, (eines feſten Platzes) ἡ φρουρά.

bewaffnen ὁπλίζειν, ἐξ-, καθοπλίζειν.

bewaffnet außer d. *part.* der vorh. Verben ἔνοπλος (2), ὁπλοφόρος (2), ἐν ὅπλοις ὤν, ὅπλα ἔχων, wohl ~ εὔοπλος (2), nicht ~ ἄοπλος (2), ganz ~ πάνοπλος (2), mit ~er Hand μεθ' ὅπλων.

Bewaffnung *f* 1. (das Bewaffnen) ἡ ὅπλισις, ἡ ἐξ-, καθόπλισις, ὁ ὁπλισμός, ὁ καθοπλισμός. — 2. (die Waffen) τὰ ὅπλα, τὰ σκεύη, ἡ σκευή, ἡ παρασκευή.

bewahren τηρεῖν, διατηρεῖν, φυλάττειν, διαφυλάττειν, σῴζειν, διασῴζειν, vor ob. gegen etw. ~ σκεπάζειν ἀπό τινος, εἴργειν τινός, σῴζειν ἀπό τινος, ἀποτρέπειν τί τινος, Gott bewahre! μὴ γένοιτο, οὐδαμῶς.

bewähren 1. (beweiſen, offenbaren) δεικνύναι, ἐπιδεικνύναι (auch M.), δηλοῦν. — 2. (prüfen) δοκιμάζειν, ἐξετάζειν, ſich ~ ἐξετάζεσθαι (P.), ἀναφαίνεσθαι (P.), auch γίγνεσθαι.

Bewahrer *m* ὁ φύλαξ (ακος), ὁ σωτήρ (ῆρος).

bewahrheiten ἐπαληθεύειν.

bewährt außer d. Partizipien der vorhergehenden Verben δόκιμος (2), πιστός (treu, zuverläſſig), ἀσφαλής (ſicher).

Bewahrung *f* ἡ φυλακή, ἡ τήρησις, ἡ διατήρησις, ἡ σωτηρία, oft durch Verben.

Bewährung *f* ἡ ἐπίδειξις, ἡ δοκιμασία, ἡ ἐξέτασις, ὁ ἐξετασμός.

bewältigen κατακρατεῖν τινος, χειροῦσθαι (M.) τινα.

Bewältigung *f* ἡ κατακράτησις, ἡ χείρωσις.

bewandert: in etw. ~ ἔμπειρός (2), οὐκ ἄπειρός (2) τινος, ἐπιστήμων τινός, ἐντριβής τινι, ἐντρεχὴς ἔν τινι, δεινός περί τι ob. *inf.*, nicht ~ ἄπειρος. ἰδιώτης, ~ ſein in etw. ἐμπείρως ἔχειν τινός, ἐξεπίστασθαί τι, ἐνοικεῖν τινι, nicht ~ ſein ἀπείρως ob. ξένως ἔχειν τινός, ἀνεπιστήμονα εἶναί τινος, ἰδιώτην εἶναί τινος, gut ~ ſein in etw. ἀκριβῶς εἰδέναι ob. ἐπίστασθαί τι, εὖ ob. καλῶς μεμαθηκέναι τι.

bewandt: ſo ~ οὕτως ἔχων, τοιοῦτος, bei ſo ~en Umſtänden οὕτως ἐχόντων ob. ὄντων τῶν πραγμάτων, τούτων τοιούτων ὄντων.

Bewandtnis *f* ὁ τρόπος, es hat damit folgende ~ ὧδε ἔχει τὸ πρᾶγμα, τοιοῦτόν ἐστι τὸ πρᾶγμα.

bewäſſern ἄρδειν, ἐπάρδειν, ἀρδεύειν, ὑδρεύειν. ἐφυδρεύειν, βρέχειν, ἐπιβρέχειν.

bewäſſert ἔπίρ-, κατάρρυτος, ἔφυδρος (ſämtlich 2).

Bewäſſerung *f* ἡ ὑδρεία, ἡ ὕδρευσις, ἡ ἀρδεία, ἡ ἄρδευσις.

bewegbar κινητός. εὐκίνητος (2).

bewegen 1. κινεῖν, ὀνεῖν, (mit Schwanken) σαλεύειν, hin und her ~ διασαλεύειν, heftig ~ σείειν, διασείειν, im Kreiſe ~ κυκλεύειν, κυκλοφορεῖν, περιάγειν κύκλῳ, ſich ~ κινεῖσθαι (M.), φέρεσθαι (M.), ſich um etw. ~ φέρεσθαι, περιφέρεσθαι (P.) περί τι, ſich nicht ~ ἀτρεμεῖν, ἀτρεμίζειν, ἀτρεμίαν ob. ἀτρέμα ἔχειν, nicht bewegt werden können ἀκινήτως ἔχειν. — 2. j-n zu etw. ~ ἐπ-, προάγειν τινά εἴς ob. πρός τι ob. *inf.*, πείθειν, ἀναπείθειν τινά τι ob. *inf.*, παρορμᾶν und παροξύνειν, ἐπαίρειν (mit gleicher Konſtr.), ſich ~ laſſen durch d. P. — 3. (rühren) κινεῖν, ἐπικλᾶν, ἐπικάμπτειν, κατακλᾶν, bewegt ἐμπαθής.

Beweggrund *m* ἡ αἰτία, ἡ ἀφορμή.

beweglich 1. (leicht zu bewegen) κινητός, εὐκίνητος (2), κινητικός, ἐλαφρός, εὔστροφος (2), ὑγρός, ~e Habe τὰ ἔπιπλα. — 2. (ergreifend, rührend) κινητικός, ἐλεεινός.

Beweglichkeit *f* ἡ εὐκινησία, ἡ ὑγρότης (ητος).

bewegſam ſ. beweglich.

Bewegung *f* 1. ἡ κίνησις, τὸ κίνημα, ὁ σεισμός, ~ um etw. ἡ περιφορά, ~ im Kreiſe ἡ κυκλοφορία, in ~ ſetzen κινεῖν, in ~ kommen κινεῖσθαι (P.), ſich ~ machen ἀσκεῖν ob. ἐκπονεῖν τὸ σῶμα. — 2. (Unruhe, Aufruhr) ἡ κίνησις, τὸ κίνημα, ὁ θόρυβος, ἡ ταραχή, ἡ στάσις, ὁ νεωτερισμός, in ~ bringen ταράττειν, εἰς ταραχὴν καθιστάναι. — 3. (des Gemütes) τὸ πάθος, in heftiger ~ ſein περιπαθῆ εἶναι. — 4. (Antrieb) aus eigener ~ ἑκουσίως, ἑκοντί.

Bewegungsgrund *m* ſ. Beweggrund.

bewegungslos ἀκίνητος (2), *adv.* ἀκινήτως, ἀτρέμα, ἀτρέμας, ~ ſein ἀκινητεῖν, ἀκινητίζειν.

Bewegungsloſigkeit *f* ἡ ἀκινησία.

Bewegungsurſache, Bewegurſache *f* ſ. Beweggrund.

bewehren ὁπλίζειν, ἐξοπλίζειν.

beweiben ſich ἄγεσθαι γυναῖκα, beweibt γυναῖκα ἔχων.

Beweibung *f* ὁ γάμος.

beweiden νέμειν, ἐπι-, κατανέμειν (vom Hirten), M. vom Vieh.

beweinen κλαίειν, ἀπο-, κατακλαίειν, δακρύειν, ἀπο-, καταδακρύειν τι.

beweinenswert δακρύων ob. θρήνου ἄξιος.

Beweis *m* 1. ἡ ἀπό-, ἔνδειξις (das Beweiſen), ὁ ἔλεγχος (Überführung), einen ~ führen ἀπόδειξιν ποιεῖσθαι (M.), λέγειν (εἰπεῖν) τεκμήριον. — 2. (Beweismittel) τὸ δεῖγμα, τὸ ἔν-, ἐπί-, παράδειγμα. — 3. (Zeichen, Merkmal) τὸ τεκμήριον. — 4. (Beglaubigung) ἡ πίστις, Beweiſe von j-m verlangen λαμβάνειν πίστεις ἀπό τινος, Beweiſe anführen παρέχεσθαι τεκμήρια, einen ~ von etw. ablegen ἐκφέρειν παράδειγμά τινος ob. περί τινος, ἔλεγχον διδόναι τινός, σημεῖον ἐκφέρειν τινός, der ~ davon iſt, zum Beweiſe davon dient τεκμήριον δέ, σημεῖον δέ.

beweiſen 1. (durch Gründe dartun) δεικνύναι, ἐπι-, ἐν-, ὑποδεικνύναι. — 2. (deutlich darſtellen) δηλοῦν, ἀπο-

Digitized by Google

δηλοῦν, διδάσκειν, (mit Schlüssen) τεκμηριοῦν, (mit Zeugnissen) μαρτυρεῖν, (zum Überführen) ἐλέγχειν, ἐξελέγχειν. — 3. (zeigen) ἐπιδεικνύναι, παρέχειν (a. M.), ἐπίδειξιν ποιεῖσθαι (M.) τινος, δηλοῦν, guten Willen ~ προθυμίαν παρέχειν, sich ~ παρέχειν ἑαυτόν, δῆλον sein u. ἐξετάζεσθαι (P.) mit *part.*, z.B. ich beweise mich als tapfern Mann παρέχω ἐμαυτὸν ἀγαθὸν ἄνδρα, δῆλός εἰμι od. ἐξετάζομαι ἀνδραγαθῶν, sich freundschaftlich ~ gegen j-n φιλανθρωπίᾳ χρῆσθαι περί τινα, sich gefällig gegen j-n ~ χαρίζεσθαί (M.) τινι, θεραπεύειν τινά.

Beweisführung *f* ἡ ἀπόδειξις, ὁ ἔλεγχος (gegen j-n τινός), ὁ συλλογισμός.

Beweisgrund *m* s. Beweis.

Beweiskraft *f* ἡ πίστις, τὸ πιστόν.

beweislich ἀποδεικτός.

Beweismittel *n* s. Beweis.

Beweisstelle *f* ἡ χρῆσις (bsd. für den Sprachgebrauch).

bewenden: es bei etw. ~ lassen ἐπ-, ἀναπαύεσθαί (M.), στέργειν, ἀγαπᾶν, ἐμμένειν τινί, ἀποδέχεσθαί (M.) τι, ἐᾶν τι, ἀπόχρη od. ἐξαρκεῖ μοί τι.

Bewenden *n*: dabei mag es sein ~ haben ἀλλ' ἱκανῶς ἦζη περὶ τούτων, καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα, τοσαῦτα μὲν περὶ τούτων εἰρήσθω.

bewerben: sich um etw. ~ μετέρχεσθαι (-ιέναι) τι, σπουδάζειν περί τι od. περί τινος, ἀμιλλᾶσθαι (P.) ἐπί od. πρός τι, διώκειν τι, σπουδὴν ποιεῖσθαί (M.) τινος od. περί τι, θηρᾶν od. θηρεύειν τι, sich um ein Mädchen ~ μνᾶσθαι (M.), μνηστεύειν, μετέναι παρθένον, sich um ein Amt ~ παραγγέλλειν ἀρχήν.

Bewerber *m* durch *part.* der vorh. Verben od. ὁ ἐραστής, ὁ ἐπιθυμητής (um etw. τινός), (um ein Mädchen) ὁ μνηστήρ (ἥρως).

Bewerbung *f*: ~ um etw. ἡ περί τι σπουδή, ἡ ἐπί τινι φιλοτιμία, (um ein Amt) ἡ παραγγελία, (um ein Mädchen) ἡ μνηστεία.

bewerfen 1. j-n od. etw. mit etw. ~ βάλλειν τινά od. τί τινι, ἐπιβάλλειν τί τινι u. ἐπί τι, προσβάλλειν τί τινι u. πρός τι. — 2. (bedecken) καλύπτειν τί τινι, (eine Wand) κονιᾶν.

Bewerfung *f* (einer Wand) ἡ κονίασις, sonst durch Verben.

bewerkstelligen πράττειν, διαπράττειν (und M.), ἀνύτειν, δι-, ἐξανύτειν, ἀπεργάζεσθαι (M.), ἀποτελεῖν, künstlich od. listig ~ μηχανᾶσθαι (M.), διαμηχανᾶσθαι, τεχνᾶσθαι (M.), τεχνάζειν, was zu ~ ist ἄνυστός. was nicht zu ~ ist ἀμήχανος (2).

Bewerkstelligung *f* ἡ διάπραξις, ἡ διάνυσις, gew. durch Verben.

bewickeln περι-, ἐνελίττειν, ἐνειλεῖν, ἐμπλέκειν τί τινι, ἀμφιστέλλειν.

bewidmen διδόναι, χαρίζεσθαί (M.), συγχωρεῖν, καταναύειν τινί τι, etw. nicht ~ ἐναντιοῦσθαι (P.) τινι, ἀντιλέγειν, ἀντιτείνειν πρός τι. οὐκ ἐᾶν oder κωλύειν τι.

Bewidmung *f* ἡ συγχώρησις, ἡ κατά-, ἐπίνευσις, mit j-s ~ συγχωρήσαντός od. βουλομένου τινός, ἑκόντος τινός, mit aller ~ συνδοκοῦν (συνδόξαν) ἅπασι, ohne meine ~ ἄκοντος ἐμοῦ. ἄνευ ἐμοῦ.

bewillkommnen δεξιοῦσθαι, ἀσπάζεσθαι (M.), einander ~ ἀντιδεξιοῦσθαι, ἀντασπάζεσθαι (M.).

Bewillkommnung *f* ἡ δεξίωσις, ὁ ἀσπασμός, gew. durch Verben.

bewinden ἀμφιστέλλειν. περιπλέκειν, περιελίττειν.

bewirken ποιεῖν (u. M.). ἐργάζεσθαι, ἀπεργάζεσθαι (M.), ἀποτελεῖν, δι-, ἐξανύτειν. nichts ~ οὐδὲν ποιεῖν, ἄπρακτον εἶναι od. γίγνεσθαι.

Bewirkung *f* durch die vorh. Verben.

bewirten ξενίζειν, ξενοδοκεῖν, δέχεσθαι (M. als Gast aufnehmen), δειπνίζειν. ἑστιᾶν (mit Speise und Trank), gut ~ εὐωχεῖν.

bewirtschaften οἰκεῖν, διοικεῖν. οἰκονομεῖν, ταμιεύειν (u. M.).

Bewirtschaftung *f* ἡ οἴκησις, ἡ διοίκησις, ἡ οἰκονομία, ἡ ταμίεια, τὸ ταμίευμα, ἡ ταμίευσις.

Bewirtung *f* ἡ ξένισις, ἡ ξενοδοκία, ὁ ξενισμός. ἡ ἑστίασις. gute ~ ἡ εὐωχία.

bewitzeln σκώπτειν εἴς τινα od. εἴς τι.

bewohnbar οἰκήσιμος, ἐνοικήσιμος (2).

bewohnen οἰκεῖν, κατ-, ἐνοικεῖν, ἔχειν, νέμεσθαι (M.), bewohnt οἰκητός, οἰκούμενος, bewohnte Erde ἡ οἰκουμένη, nicht bewohnt ἔρημος.

Bewohner *m* durch *part.* der vorh. Verben, ὁ οἰκητής, ὁ οἰκήτωρ (ορος), ὁ ἔν-, κάτοικος.

Bewohnerin *f* durch *part.* der vorh. Verben, ἡ ἔν-, κάτ-οικος.

Bewohnung *f* ἡ οἴκησις, ἡ ἐν-, κατοίκησις.

bewölken ἐπινεφεῖν, ζασύνειν, κατανεφοῦν, es bewölkt sich ἐπινεφεῖ (ὁ Ζεύς). ἐπινεφέλων ὄντων.

bewölkt ἐπινεφής, ἐπινέφελος (2), bei ~em Himmel

Bewölkung *f* ἡ ἐπίνεψις.

Bewunderer *m* durch *part.* der folg. Verben, ὁ θαυμαστής. ὁ ἐραστής, ὁ ζηλωτής, ὁ ἐπιθυμητής.

bewundern θαυμάζειν τινά τινος od. ἐπί τινι, od. τί τινος, ἄγασθαι (P.) τινά τινος od. τί τινος. ζηλοῦν τινά τινος.

bewundernswert, -würdig θαυμαστός. θαυμάσιος, θαύματος ἄξιος. ἀξιοθαύμαστος (2), ἀγαστός, ἀξιάγαστος (2), ζηλωτός. das *neutr.* der vorh. *adj.*

Bewundernswürdigkeit *f* ἡ θαυμασιότης (ητος) oder

bewundert θαυμαστός, περίβλεπτος (2), ζηλωτός.

Bewunderung *f* τὸ θαῦμα, ὁ θαυμασμός, ἡ ζήλωσις, ~ finden θαυμάζεσθαι (P.). ~ erregen θαῦμα ἐμβάλλειν od. παρέχειν.

Bewurf *m* s. Bewerfung.

bewurzeln ῥιζοῦν, καταρριζοῦν.

bewußt 1. (bekannt) γνώριμος, gew. durch die *pron. dem.* οὗτος u. ἐκεῖνος od. den bloßen *art.* od. durch εἰρημένος und προειρημένος, wenn von einer besprochenen Sache die Rede ist, es ist mir ~ οἶδα, οὐκ ἀγνοῶ, οὐ φεύγει od. οὐ λανθάνει με. — 2. (Bewußtsein habend) ἔμφρων. ἐν ἑαυτῷ ὤν. ich bin mir einer Sache ~ μέμνημαί τινος od. mit *part.*, σύνοιδα ἐμαυτῷ τι od. *part.*, sich seiner selbst ~ sein ἐν ἑαυτῷ εἶναι, εὖ φρονεῖν, σωφρονεῖν.

bewußtlos ἄφρων, ἀναίσθητος (2), ~ sein ἐκτὸς od. ἔξω ἑαυτοῦ εἶναι. ἀναισθήτως ἔχειν, λιποψυχεῖν, λιποθυμεῖν.

Bewußtlosigkeit *f* ἡ ἀφροσύνη, ἡ ἀναισθησία, ἡ ἀποπληξία, ἡ ἀπόπληξις, ἡ λιποψυχία, ἡ λιποθυμία.

Bewußtsein *n* ἡ φρόνησις, τὸ φρονεῖν, αἱ φρένες, ἡ σύνεσις, ἡ γνώμη, ὁ νοῦς, ἡ συνείδησις, ἡ αἴσθησις. ~ haben φρονεῖν, ἐν ἑαυτῷ εἶναι, das ~ verlieren ἐξίστασθαι τοῦ φρονεῖν, ἔξω φρενῶν γίγνεσθαι, das ~ wiederbekommen ἀναλαμβάνειν ἑαυτόν, ἀναφρονεῖν, das ~ haben, keinem Unrecht getan zu haben συνειδέναι ἑαυτῷ οὐδένα ἀδικήσαντα od. ἀδικήσαντι.

bezahlen ἀριθμεῖν, καταβάλλειν, κατατιθέναι (ἀργύριον). Abgaben ~ ἐπι-, ὑποτελεῖν φόρον od. δασμόν, zu ~ haben ὀφείλειν, sich ~ lassen λαμβάνειν od. ἀπολαμβάνειν χρήματα, πράττεσθαι (M.) χρήματα, eine Schuld ~ ἐκτίνειν ὀφλημα, ἀποδιδόναι χρήματα. διαλύειν (auch M.) χρέος, Waren ~ διαλύειν τὴν τιμὴν τινος, χρήματα od. ἀργύριον καταβάλλειν ὑπέρ τινος od. ἀντιδιδόναι τινός, ὠνεῖσθαί τι ἀργυρίου.

Bezahler *m* durch die Partizipien der vorh. Verben, ein guter ~ ὁ ἐν καιρῷ ἀποδιδούς, ein schlechter ~ ὁ βραδέως καὶ μόγις ἀποδιδούς.

Bezahlung *f* 1. (das Bezahlen) ἡ ἀπόδοσις, ἡ καταβολή, ἡ κατάθεσις, ἡ ἀποφορά. (von Schulden) ἡ διάλυσις. — 2. (bezahltes oder zu zahlendes Geld) τὰ χρήματα, τὸ ἀργύριον, ἡ τιμή (Kaufpreis), ὁ μισθός (Lohn. Sold), seine ~ fordern πράττεσθαι (M.) od. ἀπαιτεῖν τὸ ἀργύριον od. τὰ ὀφειλόμενα, τὸν μισθόν.

bezähmen 1. ζαμᾶν, δαμάζειν. ἡμεροῦν. τιθασεύειν. — 2. (im Zaume halten) κολάζειν. συστέλλειν, κατέχειν. — 3. (überwältigen) χειροῦσθαι (M.), κατέχειν τι. κρατεῖν. ἐπι-, κατακρατεῖν τινος.

Digitized by Google

Bezähmung *f* ἡ ἡμέρωσις, ὁ δαμασμός, ἡ τιθάσευσις, ἡ κόλασις, ἡ κάθεξις, ἡ χείρωσις, ἡ κατακράτησις, gew. durch Verben.
bezaubern 1. γοητεύειν, καταγοητεύειν, φαρμάττειν, φαρμακεύειν, καταφαρμάττειν, καταφαρμακεύειν, καταμαγεύειν, μαγγανεύειν, καταμαγγανεύειν, βασκαίνειν, θέλγειν, καταθέλγειν, κηλεῖν, κατακηλεῖν τινα, ἐπᾴδειν τινί, κατᾴδειν τινά. — 2. übtr. ψυχαγωγεῖν, ἐπ-, προσάγεσθαι (M.), ἐπισπᾶσθαι (M.).
bezaubernd θελκτήριος, κηλητικός, κηλητήριος, ἡδιστος, ἐπαγωγός.
Bezauberung *f* 1. ἡ γοητεία, ἡ μαγγανεία, ἡ φαρμακεία, ἡ ἐπῳδή (durch Gesänge), ἡ κατάδεσις (durch Knüpfung eines Knotens). — 2. übtr. ἡ κήλησις, ἡ θέλξις, (als Zuſtand) τὸ θέλγητρον, Mittel gegen ~ τὸ βασκάνιον.
bezeichnen σημειοῦν, ἐπι-, παρασημειοῦν (auch M.), σημαίνειν, κατα-, ἐπισημαίνειν, darin od. daran ~ ἐνσημαίνειν, mit einem Siegel od. Stempel ~ τυποῦν σφραγῖδι, ἐπισφραγίζειν, χαρακτηρίζειν, mit Worten ~ σημαίνειν, δηλοῦν.
bezeichnend χαρακτηριστικός, χαρακτηρικός.
bezeichnet ἐπίσημος (2), παράσημος (2, letzteres auch falſch ~), σημειωτός.
Bezeichnung *f* (das Bezeichnen) ἡ σημασία, ἡ σημείωσις, ἡ παρασημείωσις, ὁ χαρακτηρισμός, ἡ δήλωσις (letzteres durch Worte), (das beigefügte Zeichen) τὸ σημεῖον.
bezeigen δεικνύναι, ἐπιδεικνύναι (auch M.), ἐνδείκνυσθαι (M.), δηλοῦν, παρέχειν (auch M.), j-m Ehre ~ τιμᾶν τινα, περιέπειν τινά τιμαῖς, ſich ~ παρέχειν od. ἐπιδεικνύναι ἑαυτόν, ſich gegen j-n ~ προσφέρεσθαι (P.) τινι od. χρῆσθαί τινι mit *adv.*, ſich gefällig gegen j-n ~ χαρίζεσθαί (M.) τινι, θεραπεύειν τινά.
Bezeigung *f* durch die vorh. Verben.
bezeugen: etw. ~ μαρτυρεῖν, ἐπιμαρτυρεῖν τινί τι od. *inf.*, πιστοῦσθαι (M.), βεβαιοῦν, mit ~ συμμαρτυρεῖν, noch dazu ~ προσμαρτυρεῖν, dagegen ~ ἀντιμαρτυρεῖν.
beziehen 1. ἐν-, ἐπι-, ὑπερτείνειν, die Leier mit Saiten ~ χορδὰς ἐπιτείνειν τῇ λύρᾳ. — 2. (ſich wohin begeben) eine Wohnung ~ εἰσοικίζεσθαι (M.) οἶκον, einen Poſten ~ λαμβάνειν τάξιν, καθίστασθαι εἰς τάξιν, ein Zelt u. dgl. ~ εἰσ-, ἐπιέναι εἴς τι. — 3. (etw. erhalten) Einkünfte od. Vorteil von etw. ~ λαμβάνειν od. ἔχειν od. κομίζεσθαι (M.) προσόδους ἔκ od. ἀπό τινος, καρποῦσθαι (M.) od. νέμεσθαι (M.) τι, ἀπολαύειν τινός, etw. irgendwoher ~ (ſich verſchaffen) πορίζεσθαι (M.), παρασκευάζεσθαι (M.) τί πόθεν. — 4. etw. auf etw. ~ λαμβάνειν τι εἴς τι, ἀναφέρειν τι πρός od. εἴς τι, τρέπειν τι εἴς τι, νομίζειν εἶναι τι πρός τι. ſich ~ τείνειν πρός τι, συντείνειν εἴς τι, ἀνήκειν εἴς τι, σκοπεῖν πρός τι, ſich auf j-n ~ προσκαλεῖσθαί (M.) τινα, ἀναφέρειν εἴς τινα.
Beziehung *f* 1. τὸ ἐπιτείνειν und die andern *inf.* der vorhergehenden Verben. — 2. (eine Wohnung) ἡ κατοίκισις. — 3. (von Einkünften) ἡ ἀπόλαυσις. — 4. ~ auf eine Sache ἡ ἀναφορά, ~ auf etw. Vorhergehendes ἡ ἐπαναφορά, in ~ auf κατά, πρός mit *acc.*, εἰς mit *acc.*, τὸ κατά τι, πρός τι, ~ haben auf etw. ſ. ſich auf etw. beziehen (ſ. bs. 4): in ~ ſtehen mit etw. κοινωνίαν ἔχειν τινός, μετέχειν τινός, ἐφάπτεσθαί (M.) τινος, μέτεστί μοί τινος. προσήκει μοί τι. in gar keiner ~ zueinander ſtehen οὐδὲν κοινὸν ἔχειν ἀλλήλοιν, in dieſer ~ τὸ κατά od. πρός τοῦτο (εἶναι), in jeder ~ πανταχῇ, in vieler ~ πολλαχῇ, in keiner ~ οὐδαμῇ (μηδαμῇ), οὐδέν τι.
beziehungsweiſe καθότι χρή. ἦν δὲ τύχῃ (εἰ δὲ τύχοι), (bedingungsweiſe) οὐχ ἁπλῶς.
beziehen σκοπεῖν od. σκοπεύειν τι, τείνειν od. συντείνειν εἴς, πρός od. ἐπί τι, στοχάζεσθαι (M.) τινος.
beziffern διαλαμβάνειν ἀριθμοῖς.
Bezirk *m* 1. (Umkreis) ὁ κύκλος, ἡ περιβολή, ἡ περίοδος, der ~ eines Ortes τὰ περὶ χωρίον τι, (e-r Stadt) ἡ κώμη, im ~ von etw. liegen ἐντὸς τῶν ὅρων τινός εἶναι. — 2. (ein abgegrenzter Teil eines Landes) ἡ χώρα, ὁ νομός, ὁ δῆμος (Gau), τὸ τέμενος (heiliger ~).
Bezirksgenoſſe *m* ὁ κωμήτης, ὁ δημότης.
bezirksweiſe κατὰ νομούς od. κώμας od. δήμους, κωμηδόν.
bezollen φορολογεῖν τι.
Bezug *m* 1. (Überzug) τὸ ἐπι-, περικάλυμμα. — 2. übtr. ~ haben auf etw. ſ. ſich beziehen; ~ nehmen auf etw. σκοπεῖν τι, ἀναφέρειν τι od. ἐπί τι, ſ. Beziehung; in ~ auf etw. ſ. Beziehung, vgl. auch in betreff.
bezüglich ἀναφορικός (relativ), ~ auf ſ. in Beziehung auf.
bezupfen τίλλειν, περι-, ἀποτίλλειν.
bezwacken ἐπικνίζειν, ἀπο-, περιτίλλειν, übtr. περικνίζειν.
Bezwacken *n* ἡ ἐπίκνισις.
bezwecken σκοπεῖν τι od. πρός τι, στοχάζεσθαι (M.) τινος, βούλεσθαί τι, μηχανᾶσθαι (M.) mit ὅπως u. *fut.*
bezweifeln ἀμφισβητεῖν, ἀμφιγνοεῖν περί τινος, διαπορεῖν περί τινος, ἀπιστεῖν τινι u. τι, auch μή mit *inf.* od. μὴ οὐ mit *conj.* (nach einem Hauptttempus).
bezweifelt ἀμφισβήτητος (2), ἀμφισβητήσιμος (2).
Bezweifelung *f* ἡ ἀμφισβήτησις, ἡ ἀπιστία, ἡ ἀπορία.
bezwingbar ἁλωτός, ἁλώσιμος (2).
bezwingen χειροῦσθαι (M.), ὑποχείριον ποιεῖσθαι, ὑφ' ἑαυτῷ ποιεῖσθαι (M.) τινα. κρατεῖν, ἐπικρατεῖν, περιγίγνεσθαι, κρείττω εἶναί τινος, καταπαλαίειν, καταγωνίζεσθαι (M.). καταστρέφεσθαί (M.), βιάζεσθαί, καταβιάζεσθαί (M.) τινα.
Bezwinger *m* durch die *part.* der vorh. Verben.
Bezwingung *f* ἡ ἐπικράτησις. ἡ χείρωσις, ἡ ἧττα. ἡ νίκη, ἡ καταστροφή, oft durch Verben.
Bibel *f* τὰ ἱερὰ γράμματα, αἱ γραφαί (†).
Bibelabſchnitt *m* ἡ περικοπή.
Biber *m* ὁ κάστωρ (ορος), ἡ λάταξ (αγος), vom ~ kaſtoriſch.
Bibergeil *n* τὸ καστόριον, nach ~ riechen od. ſchmecken kaſtorisieren.
Bibernell *n* ἡ καυκαλίς (ίδος).
Bibliothek *f* ἡ βιβλιοθήκη, τὰ βιβλία.
Bibliothekar *m* ὁ ἐπὶ τῶν βιβλων.
bibliſch ὁ, ἡ, τὸ ἐκ τῶν ἱερῶν γραμμάτων od. ἐν τοῖς ἱεροῖς γράμμασιν.
bieder χρηστός, φιλόχρηστος (2), γενναῖος, εὐήθης, ἁπλοῦς, ἄκακος (2), ἀγαθός, καλὸς κἀγαθός, ~ ſein ἀνδραγαθεῖν, ἀνδραγαθίζεσθαι (M.).
biederherzig χρηστὸς τὴν ψυχήν od. τὸ ἦθος.
Biederkeit *f*, **-ſinn** *m* ἡ εὐήθεια, ἡ χρηστότης (ητος), ἡ καλοκἀγαθία, ἡ ἀνδραγαθία, ἡ ἀκακία, ἡ ἁπλότης (ητος), ἡ ἀγαθότης (ητος). [bieder) ἀνήρ.
Biedermann *m* ὁ χρηστός (und die übrigen *adj.* unter
biegen κάμπτειν, κυρτοῦν, ἀγκυλοῦν, nieder~ κατακάμπτειν, rückwärts~ ἐπι-, παρακάμπτειν, gebogen καμπτός.
biegſam 1. καμπτός, εὔκαμπτος (2), εὐκαμπής, εὔστροφος (2), ὑγρός (geſchmeidig). — 2. übtr. πιθανός, εὐπειθής, εὔπειστος (2), εὐάγωγος (2), ~ ſein κάμπτεσθαι (P., auch übtr.), εἴκειν (nachgeben), πείθεσθαι (P., gehorchen).
Biegſamkeit *f* ἡ εὐκαμψία, ἡ εὐκάμπεια, ἡ ὑγρότης (ητος), übtr. ἡ εὐπείθεια, ἡ εὐάγωγία.
Biegung *f* ἡ καμπή, ὁ καμπτήρ (ῆρος), ~ e-r Straße ἡ ἐκτροπὴ τῆς ὁδοῦ, eine ~ machen κάμπτεσθαι (P.), ἀνακάμπτεσθαι (P.), ἐκκλίνεσθαι (P.).
Bienchen *n* τὸ μελίττιον, τὸ μελιττάριον.
Biene *f* ἡ μέλιττα, wilde ~ ἡ ἀνθρήνη, ἡ ἀνθρηδών (όνος), zur ~ gehörig μελίττειος.
bienenartig μελιττώδης, ἀνθρηνοειδής.
Bienenbrot *n* ἡ ἐρυθάκη, ὁ κήρινθος, ἡ σανδαράκη.
Bienenbrut *f* ἡ τῶν μελιττῶν νεοττιά, αἱ νύμφαι, αἱ σχαδόνες.
Bienenfreſſer *m* (ein Vogel) ὁ μέροψ (οπος).
Bienenharz *n* ἡ πρόπολις (εως).

Digitized by Google

Bienenhaus *n* ὁ μελιττών (ῶνος), ὁ σμηνιών (ῶνος), τὸ μελιττουργεῖον.
Bienenkönigin *f* ἡ τῶν μελιττῶν ἡγεμών *od.* βασίλεια (*gew.* ὁ ἡγεμών u. βασιλεύς, weil die Griechen das Tier für männlich hielten).
Bienenkorb, -stock *m* ὁ σίμβλος, ἡ κυψέλη, τὸ σμῆνος, τὸ τεῦχος, τὸ μελίττειον.
Bienenkraut *n* τὸ μελιττόφυλλον, ἡ μελίτταινα, τὸ μελίτταιον, τὸ μέλινον, τὸ μελίφυλλον, τὸ μελιττοβότανον, τὸ μελιττόχορτον.
Bienenmade *f* ἡ σκαδών (όνος).
bienenreich μελιττήεις.
Bienenschwarm *m* τὸ (μελιττῶν) σμῆνος, ὁ (μελιττῶν) ἑσμός.
Bienenstand *m* τὸ μελιττουργεῖον.
Bienenvater, -züchter *m* ὁ μελιττεύς, ὁ μελιττουργός, ὁ μελιττοπόλος, ὁ μελιττοκόμος, ὁ μελιττοτρόφος, ὁ σμηνουργός, ~ sein μελιττουργεῖν.
Bienenwärter, -wirt *m* ὁ ἐσμοφύλαξ (ακος), *f.* das vorh. Wort.
Bienenwolf *m* ὁ κλῆρος, *f.* auch Bienenfresser.
Bienenzelle *f* τὸ μελίττιον, τὸ κυψέλιον, ἡ σκαδών (όνος).
Bienenzucht *f* ἡ μελιττουργία, ἡ σμηνουργία, τὰ μελιττουργικά.
Bier *n* ὁ ζῦθος, τὸ ζῦθος, ὁ βρῦτος, τὸ βρῦτον, τὸ πῖνον, ὁ κρίθινος οἶνος, τὸ κρίθινον πῶμα, das ~ betreffend βρύτινος.
Bierbrauer *m* ὁ ζυθοποιός (nicht nachweisbar).
Biergeld *n* τὸ ἐπίχειρον.
bieten προσφέρειν, παρέχειν (u. M.), διδόναι, ὀρέγειν τινί τι, j-m die Hand ~ ὀρέγειν *od.* προτείνειν τὴν χεῖρά τινι, die Hand zu etw. ~ ὑπουργεῖν, συμπράττειν τινί τι, συλλαμβάνειν τινί τι, συνεργεῖν τινι εἰς *od.* πρός τι, ὑπηρετεῖν τινι εἰς *od.* πρός τι, j-m die Spitze ~ ἀνθίστασθαι, ἀντέχειν πρός τινα, Trotz ~ καταφρονεῖν, ὀλιγωρεῖν τινος, ἀπειλεῖν, sich etw. von j-m ~ lassen ἀνέχεσθαί τι *od.* τινος mit *part.*, φέρειν τι *od.* τινά mit *part.*, e-n gewissen Preis für etw. ~ λέγειν *od.* ὑπισχνεῖσθαι δώσειν (vom Käufer), συνιστάναι τιμήν *od.* τιμάς τινος (vom Verkäufer), mehr ~ ὑπερβάλλειν.
bigott δεισιδαίμων, περιττὸς πρός *od.* περὶ τὰ θεῖα *od.* τὴν θεῶν θεραπείαν, θρῆσκος †.
Bigotterie *f* ἡ δεισιδαιμονία, ἡ θρησκεία (†).
Bild *n* (sichtbare Darstellung eines Gegenstandes) ἡ εἰκών (όνος), τὸ εἴδωλον, τὸ ἄγαλμα, ὁ τύπος, gemaltes ~ ἡ γραφή, τὸ γράμμα, ἡ ζωγραφία, τὸ ζωγράφημα, geschnitztes ~ τὸ ξόανον, ein ~ machen εἰδωλοποιεῖν, Darstellung in einem ~e ἡ εἰδωλοποιία. — 2. (Vorstellung im Geiste) ἡ ἰδέα, τὸ εἶδος, ἡ εἰκών (όνος), τὸ εἴδωλον, τὸ φάντασμα, ein ~ von etw. machen εἰδοποιεῖν τι. — 3. (Gestalt) ἡ ὄψις, τὸ εἶδος. — 4. (Gleichnis) ἡ εἰκών (όνος), in ~ern reden δι' εἰκόνων λέγειν, das Sprechen in ~ern ἡ εἰκονολογία.
Bildchen *n* τὸ εἰκόνιον, τὸ ἀγαλμάτιον.
bilden 1. (formen, gestalten) μορφοῦν, σχηματίζειν, σχηματοποιεῖν, (künstlerisch) εἰκάζειν, ἀπεικάζειν, (aus Ton, Wachs u. dgl.) πλάττειν, (von großen Kunstwerken) ποιεῖν, (in erhabener Arbeit) ἐκτυποῦν, (ein Bild machen) εἰδωλοποιεῖν, die ~de Kunst ἡ πλαστική, zum ~ geeignet πλαστικός. — 2. (zustande bringen) ποιεῖν, κατασκευάζειν, συνιστάναι, ἀποτελεῖν, ἀπεργάζεσθαι (M.), e-n Kreis ~ συνάγειν εἰς κύκλον, κυκλοῦσθαι (P.). — 3. sich ~ (entstehen) γίγνεσθαι, καθίστασθαι — 4. (ausmachen) den rechten Flügel ~ τὸ δεξιὸν κέρας ἔχειν, einen Verein ~ συνίστασθαι εἰς ἑταιρείαν. — 5. (geistig) παιδεύειν (auch M.), ἐκπαιδεύειν, διδάσκειν, sich nach j-m ~ μιμεῖσθαι (M.) τινα, gebildet (geistig) die *part. aor.* u. *perf. pass.* von παιδεύω, ἀστεῖος, χαρίεις, wohl gebildet εὐπαίδευτος, künstlerisch und wissenschaftlich ~ μουσικός.
Bilderanbeter, -diener *m* ὁ εἰδωλολάτρης (†).
Bilderdienst *m* ἡ εἰδωλολατρία (†).
Bildergalerie *f* ἡ πινακοθήκη.
Bilderrahmen *m* τὰ τὴν γραφὴν περιέχοντα ξύλα.
bilderreich πολλὰς εἰκόνας ἔχων, εἰκόνων μεστός *od.* ἀνάπλεως, (von der Rede) δι' εἰκόνων ὁρμώμενος, ποικιλμένος, ἀνθηρός.
Bildersaal *m* ἡ πινακοθήκη, ἡ ποικίλη.
Bilderschrift *f* τὰ ἱερογλυφικὰ γράμματα.
Bildersprache *f* ἡ εἰκονολογία.
Bilderstreit *m* ἡ εἰκονομαχία (nicht nachweisbar).
Bilderstürmer *m* ὁ εἰκονομάχος, ὁ εἰκονοκλάστης.
Bildformer *m* ὁ εἰδωλοποιός, ὁ εἰκονοποιός, ὁ πλάστης.
Bildformerei *f* ἡ εἰδωλοποιία, ἡ πλαστική.
Bildgießer *m* ὁ χωνευτής.
Bildgießerei *f* ἡ χωνεία, ἡ χωνευτική, ἡ χώνευσις.
Bildhauer *m* ὁ ἀγαλματοποιός, ὁ ἀνδριαντοποιός, ὁ ἑρμογλύφος, ὁ λιθουργός.
Bildhauerei, -kunst *f* ἡ ἀνδριαντοποιία, ἡ ἀγαλματοποιία, ἡ ἀγαλματουργία, ἡ ἑρμογλυφική.
Bildhauerwerkstätte *f* τὸ ἑρμογλυφεῖον.
bildlich ἀλληγορικός, δι' εἰκόνων λεγόμενος.
Bildner *m* ὁ εἰκονοποιός, ὁ πλάστης, ὁ ἀγαλματοποιός, übtr. ὁ παιδευτής, *f.* Lehrer.
Bildnerei *f* *f.* Bildhauerei.
Bildnis *n* ἡ εἰκών (όνος), τὸ εἴδωλον.
bildsam πλαστικός, εὔπλαστος (2), (gelehrig) εὐμαθής, (geschmeidig) ὑγρός, (leicht zu behandeln) εὐχερής, εὐμεταχείριστος (2).
Bildsamkeit *f* τὸ εὔπλαστον, (Gelehrigkeit) ἡ εὐμάθεια (-θία), (Geschmeidigkeit) ἡ ὑγρότης (ητος), (Fügsamkeit, Nachgiebigkeit) ἡ εὐχέρεια.
Bildsäule *f* ὁ ἀνδριάς (άντος), τὸ ἄγαλμα, ἡ εἰκών (όνος), τὸ ξόανον, τὸ ἕδος, kleine ~ ὁ ἀνδριαντίσκος, τὸ ἀγαλμάτιον, ~n anfertigen ἀνδριαντοποιεῖν, ἀγαλματοποιεῖν, Verfertiger von ~n *s.* Bildhauer.
Bildschnitzer *m* ὁ ἑρμογλύφος, ὁ ἑρμογλυφεύς, ὁ ἀγαλματογλύφος.
Bildschnitzerei *f* ἡ ἑρμογλυφική.
bildschön ἀγαλματίας, πάγκαλος (2), κάλλιστος, διαφέρων τῷ κάλλει.
Bildung *f* 1. (das Bilden) ἡ πλάσις, ἡ διάπλασις, ὁ διαπλασμός, ἡ μόρφωσις, *gew.* durch Verben. — 2. (in Bezug auf den Geist) ἡ παίδευσις, ἡ παιδεία, ἡ διδασκαλία, ἡ διδαχή, (die durch ~ erlangte Beschaffenheit) τὸ εἶδος, τὸ σχῆμα, ἡ μορφή, ἡ φύσις, übtr. ἡ παιδεία, ἡ παίδευσις, ἡ εὐπαίδευσία, ἡ εὐμουσία, ἡ μουσική, allgemeine ~ ἡ ἐγκύκλιος παιδεία, sittliche ~ ἡ καλοκἀγαθία, Mangel an ~ ἡ ἀπαιδευσία, ἡ ἀμουσία, ἡ ἀπειροκαλία.
Bildungsanstalt *f* τὸ παιδευτήριον, τὸ μουσεῖον, ἡ παίδευσις.
bildungsfähig παιδευτός, οἷος παιδευθῆναι.
Bildungsform *f* ἡ τοῦ σχήματος μορφή, auch bloß τὸ σχῆμα.
Bildungsgeschäft *n* τὸ τῆς παιδεύσεως ἔργον.
Bildungskraft *f* τὸ πλαστικόν, τὸ ποιητικόν.
bildungslos ἀπαίδευτος, ἄμουσος, ἀπειρόκαλος (jämtlich 2).
Bildungslosigkeit *f* ἡ ἀπαιδευσία, ἡ ἀμουσία, ἡ ἀπειροκαλία.
Bildungsmittel *n* τὸ παιδευτικόν, τὸ παίδευμα, ἡ παίδευσις.
Bildungsschule, -stätte *f* τὸ παιδευτήριον, τὸ μουσεῖον, übtr. ἡ παίδευσις.
Bildungsstufe *f* ἡ παιδεία, j. der auf einer niederen ~ steht ἀπαίδευτος, ἄμουσος, ἀπειρόκαλος (jämtlich 2), j. der auf einer höheren ~ steht εὖ *od.* καλῶς πεπαιδευμένος, εὐπαίδευτος, εὔμουσος, ἐλευθέριος (jämtl. 2).
Bildwerk *n* τὸ πλάσμα, τὸ εἰκόνισμα, τὸ ποίημα, (in erhabener Arbeit) τὸ ἐκτύπωμα, *s.* Bild.
Bill *f* τὸ ψήφισμα, eine ~ einbringen γράφειν ψήφισμα.
Billett *n* 1. (Briefchen) τὸ βιβλίον, τὸ βιβλίδιον, τὸ βιβλάριον, τὸ χαρτίον, τὸ γραμμάτιον, τὸ γραμματεῖδιον, τὸ δελτίον, τὸ δελτάριον. — 2. (Marke) τὸ σύμβολον.

Digitized by Google

billig 1. δίκαιος, ἐπιεικής, μέτριος (von Personen und Sachen), εὐγνώμων (von Pers.), (gebührend) προσήκων, es ist ~ δίκαιόν, ἄξιόν ἐστι, εἰκός (ἐστι), ἔοικε, es ist ~ daß ich sage δικαιός εἰμι λέγειν, ~erweise εἰκότως, ἐκ τῶν δικαίων, ἐκ oder ἀπὸ τῶν εἰκότων, wie ~ ὡς od.ὥσπερ εἰκός (ἐστι), οἷον od. οἷα εἰκός, für ~ achten ἀξιοῦν, δικαιοῦν, ~ denken μέτρια φρονεῖν, εὐγνωμονεῖν. — 2. (preiswert) ἄξιος. (wohlfeil) εὐτελής.

billigdenkend εὐγνώμων, ἐπιεικής, μέτριος.

billigen ἐπ-, συναινεῖν, ἀποδέχεσθαι (M.), συνδοκεῖ μοί τι, nicht ~ ἀποδοκιμάζειν τι.

Billigkeit *f* das *neutr.* der *adj.* (s. billig), ~ eines Preises τὸ μέτριον od. ἄξιον τῆς τιμῆς, (von Waren) ἡ εὐτέλεια, nach der ~, der ~ zufolge od. gemäß ἐκ τῶν δικαίων, μετὰ τοῦ δικαίου, ἐξ ἴσου, (als Denk- u. Handlungsweise) ἡ ἐπιείκεια, ἡ δικαιοσύνη, ἡ εὐγνωμοσύνη, ἡ μετριότης (ητος).

Billigkeitsrücksichten *fpl.* αἱ ἐπιείκειαι, ~ gelten lassen ἐπιεικείας χρῆσθαι.

Billigung *f* ἡ συναίνεσις, ὁ ἔπαινος, ἡ προσ-, συνομολογία, gew. durch Verben.

Bilsenkraut *n* ὁ ὑοσκύαμος, von ~ ὑοσκυάμινος.

Bilsenöl *n* τὸ ὑοσκυάμινον ἔλαιον.

Bimsstein *m* ἡ κισηρις (εως u. ιδος), mit ~ glätten κισηρίζειν, κατακισηρίζειν, κισηροῦν.

bimssteinartig κισηροειδής, κισηρώδης.

Binde *f* (zum Binden) ἡ ταινία, (zum Umwickeln) ὁ ἐπίδεσμος, ὁ τελαμών (ῶνος), τὸ σπάργανον. (um den Kopf) ἡ μίτρα, τὸ διάδημα, τὸ στέμμα.

Bindegewebe *n* (im animalischen Körper) αἱ ἶνες.

Bindemittel *n* ὁ σύνδεσμος, ὁ δεσμός, ἡ σύνδεσις.

binden 1. δεῖν, an etw. ~ δεῖν, ἀναδεῖν πρός τι oder ἔκ τινος, δεσμεύειν ἔκ τινος, ἀναρτᾶν, ἐξάπτειν ἔκ τινος, ἐνδεῖν τί τινι, ἔν τινι, εἴς τι, um etw. ~ δεῖν περί τι, περιδεῖν, περιάπτειν, περιβάλλειν τί τινι. — 2. (fesseln) δεῖν, δεσμοῦν, δεσμοὺς ἐμβάλλειν τινί. — 3. (zusammenbinden) συνδεῖν, συνδεσμεῖν, συνάπτειν, σφίγγειν, συσφίγγειν, (mit Stricken) σειράζειν. — 4. e-n Kranz ~ στέφανον πλέκειν ob. συμπλέκειν, Garben ~ σφίγγειν δράγματα. — 5. übtr. j-m die Hände ~ εἴργειν, κωλύειν τινά, j-n durch einen Eid ~ καταλαμβάνειν τινὰ ὅρκῳ, sich an etw. ~ τηρεῖν, φυλάττειν τι, ὑπακούειν τινί, sich nicht an etw. ~ ὀλιγωρεῖν τινος, οὐδὲν φροντίζειν τινός, ἀμελεῖν τινος, gebunden (gezwungen) sein ἀναγκάζεσθαι, (Geschäfte haben) ἀσχολίαν ἔχειν διά τι, an etw. gebunden sein ἔχεσθαί τινος, gebundene Rede ὁ ἔμμετρος λόγος.

Binden *n* ἡ δέσις, ἡ κατάδεσις, ἡ σφίγξις, gew. durch Verben.

Bindestrich *m*, **-zeichen** *n* ἡ ὑφ' ἕν oder ἡ ὑφέν (γραμμή).

Bindewort *n* ὁ σύνδεσμος, ἡ συνδετικὴ λέξις, τὸ συνδετικὸν μόριον.

Bindfaden *m* ἡ μήρινθος, τὸ λίνον, ὁ λινόδεσμος. ὁ θώμιγξ (γγος), von einem ~ gebunden λινόδετος (2).

Bingelkraut *n* ἡ λινόζωστις (εως u. ιδος).

binnen ἐντός mit *gen.*, ἐν mit *dat.*, ob. der bloße *gen.*, mit Ordinalzahlen auch μετά mit *acc.*, zB. ~ drei Tagen μετὰ τρίτην ἡμέραν.

Binnenland *n* ἡ μεσόγεια (auch μεσόγαια). im ~ μεσόγειος (auch μεσόγαιος 2).

Binnensee *m*, **-wasser** *n* ἡ λίμνη.

Binse *f* ὁ σχοῖνος, τὸ θρύον, ὁ φλέως, ein mit ~n bewachsener Ort ἡ σχοινιά, mit ~n geflochten σχοινόπλεκτος (2), ein Gefäß aus ~n ἡ σχοινίς (ίδος), aus ~n gemacht σχοίνινος, θρύϊνος, voll ~n σχοινώδης, θρυώδης, σχοινόεις, βαθύσχοινος (2).

binsenähnlich, -artig σχοινοειδής, σχοινώδης.

Binsenband *n* ὁ σχοινόδεσμος.

Binsenkorb *m* ὁ σχοίνινος φορμός.

Binsenmatte *f* ὁ (ἡ) ψίαθος, ὁ φορμός.

Binsicht *n* ὁ σχοινοῦς.

Biograph *m* ὁ τὸν βίον τινὸς συγγράφας.

Biographie *f* ὁ βίος, τὰ περὶ τὸν βίον τινός.

Birke *f* ἡ σημύδα, von ~n ἐκ σημύδας, ἀπὸ σημύδας.

birken ὁ, ἡ, τὸ ἐκ σημύδας.

Birkenholz *n* τὰ ἀπὸ τῆς σημύδας ξύλα.

Birkenreis *n*, **-rute** *f* ὁ ἀπὸ τῆς σημύδας κλών (ωνός) ob. κλάδος.

Birkhahn *m* ὁ τετράων (ωνος? ονος?).

Birnbaum *m* ἡ ἄπιος, ἡ ὄγχνη, wilder ~ ἡ ἄχερδος, ἡ ἀχράς (άδος).

Birnbaumholz *n* τὰ ἀπὸ τῆς ἀπίου ξύλα.

Birne *f* τὸ ἄπιον. ἡ ἄπιος. ἡ ὄγχνη, wilde ~ ἡ ἀχράς (άδος).

birnenartig ἀπιοειδής.

Birnenessig *m* τὸ ἀπὸ τῶν ἀπίων ὄξος.

Birnenmost, -wein *m* ὁ ἀπίτης οἶνος.

Birnquitte *f* τὸ στρούθειον (μῆλον).

bis 1 *adv.* u. *prp.* μέχρι, μέχρις, ἄχρι, ἄχρις mit *gen.*, ἐπί mit *acc.*, εἰς mit *acc.*, ~ auf diese Zeit μέχρι τοῦδε, ~ aufs äußerste ἐπὶ τὸ ἔσχατον, ~ zu meiner Zeit εἰς ἐμέ, ~ auf unsere Zeit εἰς ἡμᾶς, μέχρι τοῦ νῦν, ~ hierher μέχρις ἐνταῦθα, ~ zu der Zeit wo μέχρις οὗ, alle ~ auf einen πάντες πλὴν ἑνός, vier ~ fünf, fünf ~ sechs τέτταρες ἢ πέντε, πέντε ἢ ἕξ usw., bei ungefähren Zahlenbestimmungen ἐπί mit *acc.*, zB. ~ auf dreihundert ἐπὶ τριακοσίους. — II *cj.* bis, bis daß ἕως, ἕστε, μέχρι οὗ mit dem *ind.* zur Bezeichnung einer einmaligen Tatsache der Vergangenheit oder Gegenwart, zur Bezeichnung einer zukünftigen od. erwarteten oder auch einer wiederholten Handlung mit dem *cj.* u. ἄν, wenn im Hauptsatze ein Haupttempus, mit dem bloßen *opt.*, wenn im Hauptsatze ein Nebentempus steht, so lange ... ~ τέως ... ἕως, nicht (eher) als ~ οὐ (πρότερον) πρίν, als ~ πρὶν ἤ.

Bisam *m* ὁ μόσχος.

Bisamtier *n* ὁ μόσχος.

Bischof *m* ὁ ἐπίσκοπος.

bischöflich ἐπισκοπικός.

Bischofsamt *n*, **-sitz** *m* ἡ ἐπισκοπή.

bisher μέχρι τοῦ νῦν, μέχρι τοῦδε, εἰς τόδε, τέως.

bisherig ὁ, ἡ, τὸ μέχρι τοῦ νῦν ob. μέχρι τοῦδε.

bis jetzt s. bisher.

Biß *m* ἡ δῆξις, ὁ δηγμός, (die Wunde davon) τὸ δῆγμα, τὸ δάκος.

Bißchen *n* 1 (ein kleiner Bissen) τὸ ψωμίον, τὸ ψωφίον, ἡ ψωφία. — 2 (**bißchen**, ein Weniges) ὀλίγον, μικρόν, βραχύ τι, κατὰ μικρόν, ἐπὶ βραχύ.

Bissen *m* ὁ ψωμός, ὁ βλωμός, τὸ ψώμισμα, leckerer ~ τὸ παροψίδιον, τὸ παροψημάτιον, τὸ πέμμα, übtr. schmale ~ essen ταλαιπώρως ἔχειν, ταλαιπωρεῖν.

bissenweise κατὰ μικρά ob. λεπτά.

bissig δηκτικός.

Bistum *n* ἡ ἐπισκοπή.

bisweilen ἔσθ' ὅτε, ἐνίοτε, ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε.

Bitte *f* ἡ δέησις, τὸ δέημα, ἡ αἴτησις, τὸ αἴτημα, ἡ ἀξίωσις, dringende, inständige ~ ἡ λιπαρία, flehende, demütige ~ ἡ ἱκεσία, an die Gottheit ἡ εὐχή, eine ~ an j-n richten δέημα δεῖσθαι (P.) (s. bitten), eine ~ für j-n einlegen δεῖσθαι ὑπέρ τινος, ἐντυγχάνειν τινί ὑπέρ τινος, j-m eine Bitte gewähren ὑπακούειν τινί δεομένῳ, eine ~ ausschlagen παραιτεῖσθαι (M.) τι (was auch heißen kann ‚durch Bitten etw. abzuwenden suchen'), j-m mit ~n anliegen δεήσεις ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα. ἐγκεῖσθαί τινι δεόμενον, oft durch Verben, zB. auf deine ~ habe ich es dir gegeben δεηθέντι σοι ἔδωκα.

bitten 1. δεῖσθαί (P.) τινός τι od. *inf.*, αἰτεῖν, αἰτεῖσθαι (M.) τινά τι od. παρά τινος τι. — 2. (fordern) ἀξιοῦν mit *inf.*, auch κελεύειν mit *acc.* und *inf.* — 3. (beten) εὔχεσθαι (M.) τινι mit *inf.*, dringend ~ λιπαρεῖν τινα. δεήσεις πολλὰς ποιεῖσθαι (M.), συντεταμένως δεῖσθαι. ἀντιβολεῖν, flehentlich ~ ἱκετεύειν, ἱκεσίας ποιεῖσθαι πρός τινα. fußfällig ~ προσκυνοῦντα δεῖσθαι. ἱκέτην προσπίπτειν τινί, ums Leben ~ παραιτεῖσθαι (M.) τὴν ψυχήν. um Verzeihung ~ συγγνώμην

Digitized by Google

αἰτεῖσθαι (M.), um j-s Freilassung ~ ἐξαιτεῖσθαί (M.) τινα παρά τινος, j-n zu Tische ~ καλεῖν τινα ἐπὶ δεῖπνον.

Bitten *n* ἡ δέησις, ἡ αἴτησις, s. d. vor. Wort; dringendes ~ ἡ λιπαρία, ἡ ἀντιβόλησις, flehentliches ~ ἡ ἱκεσία, (um Verzeihung) ἡ παραίτησις, gew. durch Verben, sich aufs ~ legen καταβαίνειν εἰς δεήσεις usw. oder λιτανεύοντα, durch ~ etw. erlangen τυγχάνειν τινὸς δεόμενον usw.

bitter, eig. u. übtr. πικρός, στρυφνός, übtr. τραχύς. ἀλγεινός (schmerzhaft), ~er Haß μῖσος ἔχθιστον oder δεινόν, der ~ste Feind ὁ ἔχθιστος, ~e Armut αἱ ἐσχάται ἀπορίαι, ~er Tod δεινότατος oder ἄλγιστος θάνατος, ~ sein od. schmecken πικρίζειν, ~ werden ἐκπικροῦσθαι (P.), ~ machen πικραίνειν, sich ~ beklagen ὀδύρεσθαι (M.) μεγάλως.

bitterböse die *superl.* von böse, zornig.

Bitterkeit *f* ἡ πικρότης (ητος), übtr. ἡ πικρία. ἡ τραχύτης (ητος), τὸ πικρόν, τὸ τραχύ, j-m ~en sagen πικρῶς καθάπτεσθαί (M.) τινος.

Bitterkraut *n* (eine Pflanze) ἡ πικρίς (ίδος).

bitterlich ὑπό-, ἔμπικρος (2), πικρίδιος, ~ weinen πικρῶς od. μακρὰ κλάειν, ~ wehklagen μακρὰ οἰμώζειν.

bittersüß γλυκύπικρος (2).

Bittschreiben *n*, **-schrift** *f* τὰ δεητικὰ γράμματα, ἡ δέησις.

Bittsteller *m* durch d. *part.* von bitten.

bittweise μετὰ δεήσεως od. durch d. *part.* δεόμενος.

Biwak *n* ἡ ἀγραυλία, gew. durch Verben.

biwakieren αὐλίζεσθαι (M. u. P.), ἀγραυλεῖν, an einem Orte ~ ἐναυλίζεσθαί τινι.

bizarr ἀλλόκοτος (2), παράδοξος (2).

Blachfeld *n* τὸ πεδίον, ἡ πεδιάς (άδος).

Blackfisch *m* ἡ σηπία, ἡ τευθίς (ίδος).

blähen ἐμφυσᾶν, πνευματοῦν, (vom Winde, hinein- u. aufblasen) ἀνεμοῦν, ἐμπνευματοῦν, ὀγκοῦν, διογκοῦν, übtr. φυσᾶν, ἐμφυσᾶν, ὀγκοῦν, sich ~ durch P., ~d ἐμπνευματωτικός, πνευματικός, φυσώδης.

Blähen *n* ἡ ἐμπνευμάτωσις, ἡ ὄγκωσις.

Blähung *f* des Leibes ἡ φῦσα, ἡ ἀνεμία, τὸ ἀνείλημα, ~ verursachen ἐμπνευματοῦν, ~en von sich gehen lassen φῦσαν προΐεσθαι od. ἀφιέναι. πέρδεσθαι, ἀποπέρδεσθαι.

Blamage *f* ἡ αἰσχύνη, τὸ ἔλεγχος.

blamieren αἰσχύνειν, καταισχύνειν, ἐλέγχειν, ἐξελέγχειν. sich ~ καταγέλαστον γίγνεσθαι.

blank (glänzend, hell) λαμπρός, φαιδρός. ~ machen λαμπρύνειν, ἀπο-, ἐκκαθαίρειν. (weiß) λευκός. (bloß) γυμνός.

Blüschen *n* τὸ φυσημάτιον, (auf der Haut) τὸ φλυκταινίδιον, τὸ φλυζάκιον, ἡ φαῦσιγξ (γγος), (auf der Nase od. Zungenspitze) τὸ ψυδράκιον.

Blase *f* 1. (Luftblase) τὸ φύσημα, ἡ φυσαλίς (ίδος), ὁ πομφός, ἡ πέμφιξ (ιγος), ἡ πομφόλυξ (υγος) ~n werfen πομφολυγεῖν. — 2. (Haut-, Hitzblase) ἡ φλύκταινα, ἡ φλυκτίς (ίδος), τὸ φλυζάκιον, ἡ ὀλοφλυκτίς (ίδος). ἡ φαῦσιγξ (γγος), ἡ φῦς (φυός), τὸ ἔγκαυμα (letztere drei auch Brandblase), ~n auf der Haut bekommen φλυκταινοῦσθαι (P.). — 3. (die ~ im animalischen Sinne) ἡ κύστις (εως u. ιδος). ἡ κύστιγξ (γγος). — 4. (Kessel) ὁ λέβης (ητος).

Blasebalg *m* ἡ φῦσα, τὸ φυσητήριον. ὁ φυσητήρ (ῆρος), τὸ ζώπυρον.

Blaseinstrumente *n/pl.* τὰ ἐμπνευστὰ ὄργανα.

blasen I *intr.* (vom Winde) πνεῖν, φυσᾶν. — II *trans.* die Flöte ~ αὐλεῖν, zum Angriff ~ σημαίνειν (κέρατι) μάχεσθαι, zum Rückzug ~ σημαίνειν τὸ ἀνακλητικόν, Lärm ~ σημαίνειν τὸ πολεμικόν, in ein Horn ~ ~ (Sprichw.) συμπνεῖν, συμφωνεῖν τινι. συμφυσᾶν oder πνεῖν εἰς ταὐτό, Glas ~ φυσᾶν oder φυσῶντα πλάττειν ὅλον, ins Ohr ~ ψιθυρίζειν τί τινι εἰς τὸ οὖς.

Blasen *n* τὸ φύσημα, ἡ φύσησις. (das Wehen) ἡ πνοή, der Flöte ἡ αὔλησις.

blasenähnlich, -artig φλυκταινοειδής. φλυκταινώδης.

Blasenhals *m* ὁ τῆς κύστεως αὐλός.

Blasenkrampf *m* ὁ τῆς κύστεως σπασμός.

Blasenstein *m* ὁ λίθος, am ~ leiden λιθιᾶν, (die Krankheit) ἡ λιθίασις.

Bläser *m* (eines Instrumentes) ὁ σαλπιγκτής, ὁ κεραύλης.

Blaserohr *n* τὸ φυσητήριον.

blasig πεμφιγώδης.

Blasphemie *f* ἡ βλασφημία, ~n sagen βλασφημεῖν, einer der ~n sagt βλάσφημος (2).

blaß 1. πελιός, πελιτνός, ὠχρός, ἄχροος (2). — 2. (blutlos) λείφαιμος (2), ~ sein ἀχροεῖν, ὠχρᾶν, ὠχριᾶν, ~ machen ὠχροῦν, ~ machend ὠχροποιός (2), ὠχραντικός, ~ werden ὠχριᾶν, das Blaßwerden ἡ ὠχρίασις. etw. ~ ὑπωχρος (2), sehr ~ ἔξωχρος (2). ganz ~ werden κατωχριᾶν, mit blassen Augen ὠχρόμματος (2), von blassem Ansehen κιρροειδής, κιρρώδης, ὠχροειδής.

Bläße *f* 1. ἡ ἄχροια, ἡ ὠχρότης (ητος), ὁ ὦχρος, ἡ ὠχρία, ἡ ὠχρίασις, τὸ ὤχρωμα. — 2. s. Blesse.

blaßgelb ὠχρός, χλωρός.

blaßgelblich ὑπωχρος (2), ὠχρόλευκος (2).

blaßgrün χλωρός, ὑπόχλωρος (2).

blaßgrünlich ὑπόχλωρος (2).

Bläßhuhn *n* ἡ φαλαρίς (ίδος).

bläßlich ὠχροειδής, ὑπωχρος (2).

blaßrot ὑποπόρφυρος (2), λευκέρυθρος (2).

blaßwangig ὠχρὰς ἔχων τὰς παρειάς.

Blatt *n* 1. (von Gewächsen) τὸ φύλλον, τὸ πέταλον, Blätter treiben φυλλοφορεῖν, φυλλοφορεῖν, πεταλίζειν, φύλλα φύειν, die Blätter verlieren φυλλοβολεῖν, φυλλορροεῖν. φυλλοχοεῖν, die Blätter abstreifen ἀπολέγεσθαι (M.) τὰ φύλλα, φυλλολογεῖν, voller Blätter φυλλώδης, das Abwerfen der Blätter ἡ φυλλόρροια, das Sprossen der Blätter ἡ φυλλικὴ βλάστησις. — 2. übtr. das ~ hat sich gewandt (Sprichw.) περιέστηκεν ἡ τύχη, μεταπέπτωκε τὰ πράγματα, das steht auf einem anderen ~e (Sprichw.) ἕτερος λόγος, kein ~ vor den Mund nehmen (Sprichw.) οὐδὲν ὑποστειλάμενον εἰπεῖν, τὰ ἀληθῆ μετὰ παρρησίας εἰπεῖν, παρρησιάζεσθαι (M.). — 3. (~ eines Buches) τὸ φύλλον, ἡ σελίς (ίδος), ein ~ Papier ὁ χάρτης, ἡ σχέδη, (von Holz) ἡ πλάξ (κός), (von Metall) τὸ πέταλον, ἡ λεπίς (ίδος). — 4. das wandelnde ~ (eine Heuschreckenart) ἡ μάντις (εως). — 5. (als Teil eines Kleides) ἡ πτέρυξ (υγος). — 6. (~ am tierischen Körper) ἡ ὠμοπλάτη.

blattähnlich, -artig φυλλοειδής. πεταλώδης.

Blättchen *n* (von Pflanzen) τὸ φυλλάριον, (von Papier) τὸ χαρτίον, τὸ χαρτίδιον, τὸ σχεδάριον, (v. Metallen) τὸ λεπτὸν πέταλον. τὸ ἐλασμάτιον.

blatten 1. (die überflüssigen Blätter abbrechen) φυλλίζειν, περιαιρεῖν τὰ φύλλα. — 2. auf einen Rehbock ~ δόρκον od. δόρκωνα δελεάζειν.

Blatter *f* τὸ ἐξάνθημα. τὸ ἔκφυμα. ἡ φλύκταινα, ὁ ἴονθος, die ~n (eine Krankheit) ἡ εὐλογία (neugriech.).

Blätterfall *m* ἡ φυλόρροια.

blätterig 1. (mit vielen Blättern versehen) φυλλώδης, πολύφυλλος (2). — 2. (aus einzelnen Lagen bestehend) πλακώδης.

blätterlos ἄφυλλος (2).

Blättermagen *m* ὁ ἐχῖνος.

blättern (in einem Buche) ἀναπτύσσειν, ἀνελίττειν βιβλίον, sich ~ (die Blätter verlieren) φυλλορροεῖν, φυλλοβολεῖν, φυλλοχοεῖν.

Blattnarbe *f* ἡ ἀπ' ἐξανθήματος οὐλή.

blattnarbig οὐλὰς ἔχων ἀπ' ἐξανθημάτων.

blätterreich πολύφυλλος (2), πυκνόφυλλος (2), φυλλώδης.

Blattgold *n* τὸ ἐλασμάτιον oder τὸ πέταλον χρυσοῦ.

Blattlaus *f* ἡ (ἐπὶ τῶν φυτῶν) φθεὶρ (εἰρός).

blattlos ἄφυλλος (2).

Blattseite *f* (eines Buches) ἡ σελίς (ίδος).

Digitized by Google

Blattſilber *n* τὸ ἐλασμάτιον od. πέταλον ἀργύρου.
Blattſtiel *m* ὁ μίσχος.
Blattwespe *f* ἡ τενθρηδών (όνος), ἡ τενθρήνη.
blau γλαυκός (hellblau), ἀέριος (luftblau), κυανοῦς (dunkel-, ſtahlblau), ἰώδης (veilchenblau), πελιός, πελιτνός (ſchwarzblau, bſd. vom toten Körper), ~er Himmel ἡ αἰθρία, ~e Farbe ὁ κύανος, j-n braun u. ~ ſchlagen ὑπωπιάζειν τινά, blau an= od. unterlaufen πελιαίνεσθαι, πελιοῦσθαι (P.), ~ ausſehen γλαυκίζειν, ins ~e ſchießen ἄσκοπα τοξεύειν, ins ~e reden ληρεῖν, φλυαρεῖν, ins ~e hinein ἄλλως, εἰκῇ, j-m ~en Dunſt vormachen καταγοητεύειν, φενακίζειν τινά, mit einem ~en Auge davonkommen οὐδὲν παθόντα od. μέτρια βλαβέντα od. μετρίως ἀπαλλάττεσθαι (P.).
Blau *n* ἡ γλαυκότης (ητος) od. das *neutr.* der vorhergehenden *adj.*, ~ des Himmels ἡ αἰθρία.
Blauamſel *f* ὁ κύανος.
blauäugig γλαυκόμματος (2), γλαυκόφθαλμος (2).
Bläue *f* ἡ γλαυκότης (ητος), τὸ γλαυκόν, τὸ κυανοῦν, die ~ des Himmels ἡ αἰθρία.
bläuen (blau färben) πελιτνοῦν, ſich ~ γλαυκίζειν.
blaufarbig γλαυκόχρους.
Blaukehlchen *n* ὁ ὀροσπίζης.
bläulich ὑπόγλαυκος (2), γλαυκοειδής, γλαύκινος, ~ ausſehen γλαυκίζειν, ~e Farbe ἡ γλαυκότης (ητος).
Blech *n* τὸ ἔλασμα μετάλλου, ἡ λεπίς (ίδος).
blechern ἐκ πετάλων od. ἐλασμάτων (χρυσοῦ, σιδήρου u. dgl.) πεποιημένος.
blecken (die Zähne) σαίρειν (gew. *perf.* II σεσηρέναι).
Blei *n* ὁ μόλυβδος, ~ gießen od. ſchmelzen μολυβδοχοεῖν, mit ~ verlöten μολυβδοῦν.
Bleiarbeiter *m* ὁ μολυβδουργός, ὁ μολυβδοκόπος.
bleiartig μολυβδοειδής, μολυβδώδης.
Bleiaſche *f* ἡ μολυβδῖτις (ίδος).
bleiben 1. μένειν, δια-, κατα-, παρα-, συμμένειν, bei etw. ~ ἐπιμένειν τινί, ἐγκαρτερεῖν τινι, bei ſeiner Meinung ~ τῆς αὐτῆς γνώμης ἔχεσθαι. — 2. (in einem gewiſſen Zuſtand od. einer Tätigkeit unausgeſetzt verharren) διαμένειν, διατελεῖν, διάγειν. διαγίγνεσθαι mit dem *part.* — 3. an einem Orte ~ διατρίβειν, διάγειν ἐν τόπῳ τινί. — 4. am Leben, geſund ~ σῴζεσθαι, διασῴζεσθαι (P.). — 5. es bleibt dabei δεδογμένον ἐστίν. — 6. j-m etw. ſchuldig ~ προσοφείλειν τινί τι, οὐκ ἀποδιδόναι τινί τι. — 7. übrig ~ ὑπολείπεσθαι (P.), ὑπόλοιπον εἶναι. — 8. bleib mir vom Leibe ἄπαγε δή, ἔρρε δή. — 9. zuſammen~ μένειν παρ' ἀλλήλοις, συμμένειν. — 10. etw. ~ laſſen παραλείπειν od. ἐᾶν τι. — 11. wo bleibt er doch? ποῦ μέλλει; ποῦ ὀκνεῖ; — 12. ſtehen ~ στῆναι, ὑποστῆναι, ἐπισχεῖν. — 13. laß das ~ μὴ ποιήσῃς ταῦτα. — 14. (im Kampfe fallen) πίπτειν, ἀποθνῄσκειν. τελευτᾶν.
Bleiben *n* ἡ μονή, ἡ ἐπι-, καταμονή, ἡ διατριβή, gew. durch Verben, hier iſt meines ~s nicht länger οὐκέτ' ἂν μείναιμι od. διατρίβοιμι αὐτοῦ.
bleibend μενετικός, μόνιμος (2), ἔμμονος (2), (feſt) βέβαιος, ἀσφαλής, (langdauernd) ἀΐδιος (2), αἰώνιος (3 u. 2), ein ~es Beſitztum κτῆμα εἰς ἀεί.
Bleibergwerk *n* τὰ μολύβδινα μέταλλα.
bleich ὠχρός, ἄχροιος (2), ſ. blaß.
¹Bleiche *f* ſ. Bläſſe..
²Bleiche *f* (das Bleichen an der Sonne) ἡ ἡλίωσις.
bleichen *trans.* λευκαίνειν, an der Sonne ἡλιοῦν, *intr.* ſ. erbleichen.
bleichgelb πυξοειδής, ~ ausſehen πυξίζειν.
Bleichheit *f* ſ. Bläſſe.
Bleichſucht *f* τὸ λευκὸν φλέγμα. ἡ λευκοφλεγματία, die ~ haben λευκοφλεγματεῖν.
bleichſüchtig λευκοφλέγματος (2). λευκοφλεγματώδης, ὁ λευκοφλεγματίας.
bleiern μολυβδοῦς. μολύβδινος, μολυβδικός.
Bleierz *n* ἡ μολύβδαινα.
Bleifarbe *f* τὸ μολυβδοειδὲς χρῶμα. [πελιτνός.]
bleifarbig μολυβδόχρους, μολυβδοφανής, μολυβδοειδής.
Bleigelb *n* ἡ μολύβδαινα.
Bleigewicht *n* ἡ μολυβδίς (ίδος).
Bleigießer *m* ὁ μολυβδοτήξ (ῆγος). [ἡ γαλήνη.]
Bleiglanz *m*, **-glätte** *f* ἡ μολύβδαινα, ἡ λιθάργυρος.
Bleigrube *f* τὰ μολύβδινα μέταλλα.
bleihaltig μολυβδώδης, μόλυβδον ἔχων.
Bleihütte *f* τὸ μολύβδου ἐργαστήριον.
Bleikugel *f* ἡ μολύβδαινα, ἡ μολυβδίς (ίδος).
Bleilot *n* ἡ μολύβδαινα, ὁ μολύβδινος κανών (όνος).
Bleimaſſe *f* ὁ μόλυβδος.
Bleiplatte *f* τὸ μολύβδινον od. μολύβδου ἔλασμα.
Bleiröhre *f* τὸ μολύβδιον, ὁ μόλυβδος.
Bleiſchläger *m* ὁ μολυβδοκόπος.
Bleiſtift *m* ὁ κυκλομόλυβδος.
Bleiwage *f* ὁ διαβήτης.
Bleiweiß *n* ὁ ψίμυθος, τὸ ψιμύθιον (bſd. als Schminke), mit ~ anſtreichen, ſchminken ψιμυθιοῦν, ψιμυθίζειν.
bleiweißartig ψιμυθιοφανής.
Bleiwurz *m* ἡ μολύβδαινα. [τὸ προκάλυμμα.]
Blende *f* 1. (Wand) τὸ διάφραγμα. — 2. (Scheuleder)
blenden 1. (blind machen) τυφλοῦν, ἀπο-, ἐκτυφλοῦν, ἀφαιρεῖν oder διαφθείρειν τὰς ὄψεις, ἀλαοῦν. — 2. (nur für eine kurze Zeit) ἀμαυροῦν τὰς ὄψεις τινί, ἀμβλύνειν τοὺς ὀφθαλμούς τινι, übtr. παράγειν, ἐξαπατᾶν, γοητεύειν, καταγοητεύειν τινά.
Blenden *n*, **Blendung** *f* ἡ τύφλωσις, τὸ ἀμαύρωμα, gew. durch Verben, das ~ des Schnees ἡ τῆς χιόνος ἀνταύγεια.
blendend ἀνταυγής.
Blendwerk *n* τὸ τέχνασμα, ἡ γοητεία, τὸ γοήτευμα, ἡ σκιαγραφία, ἡ τερατεία, τὸ τεράτευμα, j-m ~ vormachen γοητεύειν. καταγοητεύειν τινά, ἐξαπατᾶν, φενακίζειν τινά.
Bleſſe *f* (weißer Fleck auf der Stirne von Pferden und anderen Tieren) τὸ λευκὸν σῆμα.
bleſſieren, Bleſſur ſ. verwunden, Verwundung, Wunde.
blenen (ſchlagen) κόπτειν. συγκόπτειν.
Blick *m* 1. τὸ βλέμμα, ἡ τῶν ὀμμάτων od. τῆς ὄψεως βολή, ἡ ὄψις, geiſtiger ~ ἡ διάνοια, richtiger Blick des Geiſtes ἡ ἀγχίνοια, gew. durch Verben, zB. den ~ auf etw. richten. werfen βλέπειν, ἀποβλέπειν εἴς, πρός od. ἐπί τι. εἰσβλέπειν εἴς τι, ἐπιβλέπειν τι, εἴς od. ἐπί τι, den ~ nach oben richten ἄνω βλέπειν, den ~ zu Boden ſenken βλέπειν κάτω oder εἰς τὴν γῆν, die ~e auf ſich ziehen ἕλκειν τὰς ὄψεις πρὸς ἑαυτόν, der ~ auf etw. ἡ ἔμ-, πρόσ-, ἀντίβλεψις, τὸ ἔμβλεμμα, ἡ πρόσοψις, auf den erſten ~ ἐκ πρώτης προσόψεως. — 2. (der Ausdruck des Auges, der Miene) ἡ ὄψις, τὸ βλέμμα, mit unverwandtem ~ ἀσκαρδαμυκτί, ἀτενές. — 3. (plötzlicher Glanz) τὸ σέλας, ἡ αὐγή, ἡ ἔκλαμψις. ἡ μαρμαρυγή.
blicken 1. βλέπειν εἴς, πρός τι. προσ-, εἰσβλέπειν τι. — 2. (einen ſchnell vorübergehenden Schein von ſich geben) μαρμαρύττειν, αὐγάζειν, δι-, ἐπαυγάζειν, ἐκλάμπειν, ~ laſſen φαίνειν, ἐκ-, ἀνα-, ὑποφαίνειν, ſich ~ laſſen φαίνεσθαι, φανῆναι, προέρχεσθαι, εἰς ὄψιν ἰέναι (ἔρχεσθαι). φανερόν γίγνεσθαι.
blind 1. τυφλός (eig. und übtr.), τυφλώψ (ῶπος) oder διεφθαρμένος oder πεπηρωμένος τοὺς ὀφθαλμούς, ~ machen τυφλοῦν. ἐκτυφλοῦν, ~ ſein τυφλὸν εἶναι, τετυφλῶσθαι, τυφλώττειν, ~ werden τυφλὸν γίγνεσθαι, τυφλοῦσθαι (P.). mit ſehenden Augen ~ ſein ὁρῶντα οὐ γιγνώσκειν. das ſieht auch ein ~er δῆλον καὶ τυφλῷ. — 2. (glanzlos, trübe) ἀμαυρός, διεφθαρμένος τὴν αὐγήν. ὁμιχλώδης. — 3. (ſcheinbar) προσποίητος (2). — 4. (leer, nichtig) κενός, ~er Lärm κενὸς θόρυβος. — 5. (ohne Einſicht, töricht) τυφλός, ἄφρων, ἀσύνετος (2). — 6. (ohne Grund) ἄλογος (2), ~es Vertrauen ἄλογον θάρρος, ~e Hoffnung ἀπερίσκεπτος ἐλπίς (ίδος). ~e Furcht κενὸς φόβος, ~ ſein

Digitized by Google

in Bezug auf od. für etw. τυφλόν εἶναί τινος, τυφλῶς ἔχειν πρός τι.
Blinddarm *m* τὸ τυφλὸν ἔντερον.
Blindekuh *f* ἡ χαλκῆ μυῖα, ἡ ψηλαφίνδα od. μυῖνδα παιδιά, ~ spielen μυῖνδα od. ψηλαφίνδα παίζειν.
blindgeboren φύσει τυφλός, τυφλὸς γεγονώς, τυφλογενής, ~ werden (von Tieren) τυφλοπλαστεῖσθαι.
Blindheit *f* ἡ τυφλότης (ητος, auch übtr.), j-n mit ~ schlagen τυφλότητα ἐμβάλλειν τινί, mit ~ geschlagen sein τυφλὸν εἶναι τὴν ψυχήν, θεοβλαβῆ εἶναι.
blindlings ἀσκέπτως, ἀπερισκέπτως, ἀνοήτως, ἀφρόνως, προπετῶς, εἰκῇ.
Blindschleiche *f* ὁ τυφλώψ (ῶπος), ὁ τυφλίνος, ὁ/ἡ τυφλίνης, ἡ τυφλίνη.)
blinken στίλβειν, ἀποστίλβειν, ἀπολάμπειν, ἀπαυγάζειν, ἀστράπτειν, ~ lassen ἀποστιλβοῦν.
Blinken *n* ἡ στίλβη, ἡ αἴγλη, ἡ ἀστραπή, τὸ σέλας.
blinzeln, blinzen σκαρδαμύττειν, βλεφαρίζειν, ἐπιμύειν (τῷ ὀφθαλμῷ), ohne zu ~ ἀσκαρδαμυκτί.
Blinzeln *n* ὁ σκαρδαμυγμός, ἡ μύσις.
Blinzler *m* ὁ σκαρδαμυκτής.
Blitz *m* 1. ἡ ἀστραπή (als leuchtende Feuererscheinung), ὁ κεραυνός, ὁ σκηπτός (Wetterstrahl), ὁ πρηστήρ (ῆρος) (der einschlagende und zündende ~), mit dem ~e erschlagen κεραυνοῦν, vom ~e getroffen werden κεραυνοῦσθαι, ἐκ θεοῦ βλάπτεσθαι, πληγέντα ὑπὸ κεραυνοῦ ἀποθνήσκειν, vom ~e getroffen κεραυνόβολος (2), κεραυνόβλητος (2), der ~ schlägt ein ὁ κεραυνὸς πίπτει od. κατασκήπτει εἴς τι, ein Ort, wo ein Blitz eingeschlagen hat τὸ ἐνηλύσιον od. ἠλύσιον. — 2. übtr. (schnell vorübergehender Glanz) ἡ ἀστραπή, ἡ μαρμαρυγή, ~e schießen aus seinen Augen ἀστράπτει τοῖς ὄμμασιν.
Blitzableiter *m* ἡ κεραυνῶν προφυλακή.
blitzähnlich, -artig ἀστραποειδής.
blitzen ἀστράπτειν (eig. u. übtr.), es blitzte ἤστραψε (näml. ὁ θεός), (von glänzenden Körpern) ἀστράπτειν, λάμπειν, von etw. ~ ἀστράπτειν τινί.
Blitzen *n* ἡ ἀστραπή (auch übtr.), ἡ μαρμαρυγή (übtr.), τὸ ἀστράπτειν, τὸ λάμπειν.
Blitzesschnelle *f* ἡ φορὰ ὥσπερ (οἷον) ἀστραπῆς.
Blitzglanz *m* ἡ ἀστραπή.
Blitzmal *n* τὸ ἐνηλύσιον, τὸ ἠλύσιον.
Blitzschlag *m* ὁ κεραυνός, ὁ σκηπτός.
blitzschnell ὀξύτατος, *adv.* ἄφνω, αἰφνιδίως.
Blitzstrahl *m* ὁ κεραυνός, ὁ σκηπτός, τὸ κεραύνιον πῦρ, (zündender Blitz) ὁ πρηστήρ (ῆρος).
Block *m* τὸ στέλεχος, ὁ κορμός, τὸ πρέμνον, τὸ ἐπίξηνον (zum Fleischhacken, auch Henkerblock), τὸ ξύλον (zum Anschließen von Verbrechern).
Blockade *f* ἡ πολιορκία, ἡ προσεδρεία, ἡ περιτείχισις, ὁ περιτειχισμός, zur See ἡ ἐφόρμησις, ὁ ἔφορμος.
Blockadegeschwader *n* αἱ ἐφορμοῦσαι νῆες.
blockartig στελεχώδης.
Blockhaus *n* τὸ περιπόλιον, τὸ σταύρωμα.
blockieren (zu Lande) πολιορκεῖν, ἀποτειχίζειν, προσ-, περικαθῆσθαι, (zu Wasser) πολιορκεῖν κατὰ θάλατταν, ἐφορμεῖν, einen Hafen ~ εἴργειν τὰς ναῦς τοῦ εἰς τὸν λιμένα πλοῦ, die Flotte ist blockiert ἀπειλημμέναι εἰσὶν αἱ νῆες, nicht blockiert ἀτείχιστος (2).
Blockierung *f* s. Blockade.
blöde 1. (eig.) ἀμβλύς, (am Verstande) ἀμβλὺς τὴν φύσιν, νωθής, ~ Augen haben ἀμβλυωπεῖν, ἀμβλυώττειν, j., der blöde Augen hat ἀμβλυωπός, ~ machen ἀμβλύνειν. — 2. (scheu, schüchtern) αἰδήμων, αἰσχυντηρός, αἰσχυντηλός, ~ sein αἰδημονεῖν, δυσωπεῖσθαι (M.).
Blödigkeit *f* 1. ἡ ἀμβλύτης (ητος), (des Gesichtes) ἡ ἀμβλυωπία, (des Verstandes) ἡ ἀμβλύτης τῆς φύσεως, ἡ νωθεία, ἡ νωθρεία. — 2. (Schüchternheit) ἡ δυσωπία, ἡ αἰδημοσύνη, ἡ εὐλάβεια, aus ~ αἰδούμενος, αἰδεσθείς.
blödsichtig ἀμβλὺς τοὺς ὀφθαλμούς, ἀμβλυωπός (2), ἀμβλυωπῆς, ἀμβλώψ (ῶπος), ~ sein ἀμβλυωπεῖν, ἀμβλυώττειν.
Blödsichtigkeit *f* ἡ (τῆς ὄψεως) ἀμβλύτης (ητος), ἡ ἀμβλυωπία, ὁ ἀμβλυωγμός, ὁ ἀμβλυωσμός, ἡ μυωπία.
Blödsinn *m* ἡ ἀμβλύτης (ητος), ἡ νωθεία, ἡ βραδυτής (ῆτος), ἡ ἀναισθησία, ἡ βραδύνοια.
blödsinnig ἀμβλὺς τὴν γνώμην, νωθής, βραδύς, ἀναίσθητος (2), δυσμαθής.
blöken βληχᾶσθαι (M.).
Blöken *n* ἡ βληχή, ὁ βληχηθμός, τὸ βλήχημα.
blökend βληχητός, βληχητικός, βληχάς (άδος).
blond ξανθός, χανθόθριξ (τριχος), ~ werden ξανθοῦσθαι (P.), sehr ~ sein ὑπερξανθίζειν.
blondhaarig ξανθός, ξανθὴν ἔχων κόμην, ξανθόθριξ (τριχος), ξανθόκομος (2), ~ sein ξανθοτριχεῖν.
Blondheit *f* ἡ ξανθότης (ητος), τὸ ξανθόν.
bloß 1. (ohne Kleider) γυμνός, ψιλός, ~ machen γυμνοῦν, ἀπογυμνοῦν, mit ~en Füßen, ~em Kopfe gehen γυμνὸν βαδίζειν τοὺς πόδας, τὴν κεφαλήν. — 2. (ungeschützt) ἀστέγαστος (2), j-n ~stellen προδιδόναι τινά, sich den Gefahren ~stellen διδόναι ἑαυτὸν εἰς κινδύνους. — 3. (allein, nichts als) μόνος, οὐδὲν ἄλλο. εἰ μή od. πλήν, *adv.* μόνον.
Blöße 1. (das Bloßsein) ἡ γυμνότης (ητος), τὸ γυμνόν. — 2. (Mangel, Bedürftigkeit) ἡ ἔνδεια, ἡ ἐρημία. — 3. (ungedeckter Teil) τὰ γυμνά, ἡ γύμνωσις, dem Feinde eine ~ geben τὰ γυμνὰ πρὸς τοὺς πολεμίους διδόναι, (in der Fechtersprache) λαβὴν παρέχειν od. παρα-, ἐνδιδόναι, j-s ~ aufdecken εὑρίσκειν τὰ σαθρά τινος, etw. in seiner ~ darstellen ἀποφαίνειν τι σαθρὸν ὄν od. οἷόν ἐστιν. — 4. (ein freier, unbewachsener Ort) τὰ ψιλά.
blühen 1. ἀνθεῖν (auch übtr.), (von Bäumen) θάλλειν, (von Menschen, die sich im Zustand voller Kraft und Schönheit befinden) ἀκμάζειν. — 2. (in guten Verhältnissen sein) εὐδαιμονεῖν, εὖ φέρεσθαι (P.).
Blühen *n* ἡ ἄνθησις, ἡ ἄνθη.
blühend (außer den *part.* der Verben) ἀνθηρός, ἀνθοφόρος (2), εὐανθής, ἀνθεμώδης, ἀνθεμόεις, ~es Alter ἡ ἀκμάζουσα ἡλικία, ἡ τῆς ἡλικίας ἀκμή, im ~en Alter stehen ἀκμάζειν, ἐν ἀκμῇ εἶναι, ἀνθοῦσαν ἔχειν ἀκμήν, die im ~en Alter stehenden οἱ ἐν ἀκμῇ od. ὥρᾳ, in ~en Umständen sein ἀκμάζειν, εὐδαιμονεῖν, εὐτυχεῖν, einen ~en Stil schreiben ἀνθηρογραφεῖν, eine ~e Schreibart ἀνθηρὰ od. ἠνθισμένη λέξις.
Blümchen, Blümlein *n* τὸ ἀνθύλλιον, τὸ ἀνθήλιον.
Blume *f* τὸ ἄνθος. τὸ ἄνθεμον, ~n treiben ἐξανθεῖν, ~n sammeln, pflücken ἄνθη δρέπεσθαι (M.), ἀνθολογεῖν, ἀνθίζεσθαι (M.), mit ~n bestreuen ἀνθοβολεῖν, mit ~n schmücken ἀνθίζειν, sich mit ~n bekränzen στεφανοῦσθαι, ἀναδεῖσθαι (P.) ἄνθεσιν, ~n verkaufen ἀνθοπωλεῖν, von ~n ἄνθινος, die ~n betreffend ἀνθικός, die ~ des Weins τὸ τοῦ οἴνου ἄνθος, der Wein hat seine ~ verloren ἐξήνθηκεν ὁ οἶνος, ein Wein von edler ~ ὁ ἀνθοσμίας (οἶνος).
blumenähnlich, -artig ἀνθώδης, ἀνθεμώδης.
Blumenau *f* ὁ ἀνθεμώδης λειμών (ῶνος).
Blumenbeet *n* ἡ ἄνθεσι πεφυτευμένη πρασιά.
Blumenblatt *n* τὸ πέταλον.
Blumenduft *m* τὸ ἄνθοδμον.
Blumenfest *n* τὰ ἀνθεστήρια.
Blumenflor *m* τὸ ἀνθῶν (ἀκμαζόντων) πλῆθος.
Blumenfreund *m* ὁ φιλανθής.
Blumengarten *m* ὁ ἀνθοφόρος κῆπος.
Blumengärtner *m* ὁ τὰ ἄνθη θεραπεύων, ὁ τῶν ἀνθῶν ἐπιμελούμενος.
Blumengirlande *f* ὁ ἀνθινος στέφανος.
Blumenkelch *m* ἡ κάλυξ (υκος).
Blumenkorb *m* ὁ ἀνθοδόκος τάλαρος, ὁ κάλαθος ἀνθῶν πλήρης.
Blumenkranz *m* ὁ ἄνθινος στέφανος.
Blumenlese *f* ἡ ἀνθολογία (auch übtr.), τὸ ἀνθολόγιον (übtr.).
blumenreich πολυανθής. εὐανθής, ἀνθηρός, ἀνθεμόεις.

Digitized by Google

Blumenſtrauß *m* ἡ ἀνθῶν δέσμη, ὁ ἀνθῶν φάκελος. τὰ συμπεπλεγμένα ἄνθη.
Blumenzeit *f* ὁ τῶν ἀνθῶν καιρός.
Blumenzucht *f* ἡ τῶν ἀνθῶν θεραπεία.
Blumenzwiebel *f* ὁ βολβός.
blumicht, blumig ἀνθηρός, εὐανθής, ἄνθινος, ἀνθε-[μόεις, ἀνθήεις.]
Blut *n* τὸ αἷμα, vergoſſenes ~ ὁ φόνος, eine Maſſe geronnenes ~ ὁ θρόμβος αἵματος, mit ~ verſehen ἔναιμος (2), αἱματικός, αἱματώδης, ohne ~ ἄναιμος (2), ἀναίματος (2), mit ~ beflecken αἱμάττειν, ἐξ-, καθαιμάττειν, αἱματοῦν, καθαιματοῦν, (mit Mord beflecken) αἵματι μιαίνειν, ~ vergießen φόνον ποιεῖν, ſein ~ für etw. vergießen ἀποθνήσκειν ὑπέρ τινος. etw. koſtet viel ~ γίγνεταί τι οὐκ ἄνευ πολλοῦ φόνου, es fließt viel ~ γίγνεται πολὺς φόνος, Gut und ~ für etw. hingeben, opfern χρήματα καὶ σώματα ἀναλίσκειν ὑπέρ τινος, in ~ verwandeln αἱματοῦν, ἐξαιματοῦν, αἱματοποιεῖν, ſich in ~ verwandeln ἐξαιματοῦσθαι (P.), Verwandlung in ~ ἡ αἱμάτωσις, mit ~ anfüllen ἐναιματοῦν, nach ~ dürſten φονᾶν, von einem ~e ſtammen, aus einem ~e ſein ἀπὸ τῆς αὐτῆς γενεᾶς γεγονέναι.
Blutabgang *m* ἡ αἱματηρὰ ἀπόστασις, τὸ ἀποχωροῦν[αἷμα.]
Blutachat *m* ὁ αἱμαχάτης.
Blutader *f* ἡ αἱματτῖτις (ἰδος) φλέψ (φλεβός).
Blutaderbruch *m* ἡ φλεβορραγία.
Blutäderchen *n* ἡ αἱματικὴ ἶς (ἰνός).
blutähnlich, -artig αἱματώδης.[δεής (ῦδτr.).]
blutarm ὀλίγαιμος (2, eig.), πενέστατος, πάντων ἐν-
Blutauswurf *m* ἡ αἵματος ἀναφορά.
Blutbad *n* ὁ φόνος, ἡ σφαγή, ein ~ unter den Feinden anrichten φόνον τῶν πολεμίων ποιεῖν, es wird ein großes ~ angerichtet γίγνεται πολὺς φόνος.
blutbefleckt καθαίμακτος, καθημαγμένος, (vom Mörder) μιαιφόνος (2).
blutbeſpritzt αἱμόρραντος.
blutbeſudelt αἱμόφυρτος, φοίνιος.[νικόν.]
Blutdurſt *m* ἡ φόνου ὀδ. αἵματος ἐπιθυμία, τὸ φο-
blutdürſtig φονικός, αἱμόδιψος (2), ~ ſein διψῆν oder ἐπιθυμεῖν αἵματος od. φόνου, φονᾶν.
Blüte *f* ἡ ἄνθη, ἡ ἄνθησις (als Zuſtand), τὸ ἄνθος, ἡ ἄνθη, ἡ ἀνθήλη (als Sache), die ~ des Weins ἡ οἰνάνθη, in ~ ſtehen ſ. blühen, die ~ des Alters ἡ ἀκμὴ τῆς ἡλικίας, in der ~ der Jahre ſtehen ἀκμάζειν τῇ ἡλικίᾳ oder ὥρᾳ, ein Jüngling in der ~ der Jahre νεανίας ἐν ἀκμῇ ὀδ. ἄνθει ὤν, ἀκμαῖος, über die ~ der Jahre hinaus ſein παρηκμακέναι.
Blutegel *m* ἡ βδέλλα, ~ anſetzen βδελλίζειν τινά.
bluten αἷμα χεῖν ὀδ. ἐκχεῖν, αἱμορρεῖν, αἱμορραγεῖν, αἷμα ἐκβάλλειν, (ſterben) σφάττεσθαι (P.), ἀποθνήσκειν, das Herz blutet mir δάκνομαί (P.) τὴν καρδίαν, die Naſe blutet mir στάζει ὀδ. ῥεῖ μοι αἷμα ἐκ τῶν ῥινῶν.[ἡ αἵματος ἀπὸ ῥινῶν ἀπόσταξις.]
Bluten *n* ἡ αἱμόρροια, ἡ αἱμορραγία, aus der Naſe
Blütenbüſchel *n* ἡ ἀνθήλη.
blutend αἱμόρρους, ſtark ~ αἱμορραγής.
Blütenkätzchen *n* ἡ κάχρυς (υος), τὸ βρύον.
Blütenkelch *m* ἡ κάλυξ (υκος).
Blütenknoſpe *f* ἡ κορύνη.
Blütenkolbe *f* ἡ κορύνη, ohne ~n εὐνουχίας.
blütenleer, -los ἀνανθής.
blütenreich πολυανθής, εὐανθής.
Blutentziehung *f* ἡ αἵματος ἀφαίρεσις, ἡ αἱμαξις.
Bluterguß *m* ἡ αἵματος ἔκχυσις, (als Sache) τὸ ἐκχεόμενον αἷμα.
Bluterzeugung *f* ἡ αἱμάτωσις.
Blütezeit *f* ἡ ἀκμή, ἡ ὥρα.
blutfarbig αἱματοειδής, αἱμοχροώδης.
Blutfink *m* ὁ πυρρούλας.
Blutflagge *f* ἡ φοινικὶς (ἰδος).
Blutfleck *m* ἡ αἱματίνη στιγμή, ἡ κηλὶς (ἰδος).
Blutfluß *m* ἡ αἱμόρροια, ἡ αἱμόρρυσις, (heftiger) ἡ αἱ-
μορραγία, (am After) ἡ αἱμορροΐς (ἰδος), den ~ haben αἱμορροεῖν, αἱμορραγεῖν, mit ~ behaftet αἱμόρρους, der monatliche ~ der Weiber (Menſtruation) τὰ ἐπι-, ἐμ-, καταμήνια, αἱ ἔμμηνοι καθάρσεις (auch sing.), τὰ γυναικεῖα (leztere auch von dem ~ der Wöchnerinnen).
Blutgefäß *n* ἡ ἀρτηρία (Schlagader), ἡ φλέψ (φλεβός), τὸ ἀγγεῖον.
Blutgeld *n* τὰ ἄποινα (Buße für einen Mord), ὁ μισθὸς φόνου (Lohn für einen Mord).
Blutgericht *n* ἡ φονικὴ δίκη, τὰ φονικά.
Blutgeruch *m* ἡ φονώδης ὀσμή.
Blutgerüſt *n* τὸ πῆγμα, er ſtarb auf dem ~ ἀπέθανεν ἀποτμηθεὶς τὴν κεφαλήν.
Blutgeſchwür *n* ὁ δοθιήν (ῆνος).
blutgetränkt αἱμοβαφής.
Blutgier *f* ἡ αἵματος od. φόνου ἐπιθυμία.
blutgierig φονικός.
Bluthuſten *m* ἡ αἵματος ἀπόχρεμψις.
blutig αἱματώδης, αἱματηρός, καθαιμος (2), αἱματόεις, übtr. φόνιος, πολύφονος (2), ~e Wunden τὰ ἕναιμα, ~er Krieg ὀλέθριος πόλεμος, ~e Tränen weinen αἵματα κλάειν, ein ~es Ende nehmen (von einem Streite) εἰς αἷμα τελευτᾶν, ~en Schweiß ſchwitzen αἵματι ἱδροῦν.
blutjung ἔτι νέος, νεαρός, κομιδῇ νέος.
blutleer, -los ἄναιμος, ἀναίματος, λείφαιμος (ſämtl. 2).
Blutleere, -loſigkeit *f*, **-mangel** *m* ἡ ἀναιμία, ἡ ἀναιμότης (ητος).
Blutmaſſe *f* ὁ αἱματικὸς χυμός.
Blutrache *f* ἡ φόνου τιμωρία od. δίκη.
Bluträcher *m* ὁ φόνου τιμωρός.
Blutregen *m* ὁ αἱματώδης ὑετός, σταγόνες αἵματος ἐξ οὐρανοῦ καταφερόμεναι, es fällt ein ~ ὗει αἵματι.
blutreich πολύαιμος (2), πολυαίματος (2).
Blutreichtum *m* ἡ πολυαιμία.
blutreinigend αἵματος καθαρτικός.
Blutreinigung *f* ὁ αἵματος καθαρμός.[τικόν.]
Blutreinigungsmittel *n* τὸ φάρμακον αἵματος καθαρ-
Blutrichter *m* ὁ ἐπὶ τῶν φονικῶν.[κοειδής.]
blutrot αἱματοειδής, αἱμαχροώδης, καρύκινος, καρυ-
Blutruhr *f* ἡ αἱματηρὰ δυσεντερία.
blutrünſtig αἱματόεις, j-n ~ ſchlagen αἱμάττειν, καθ-, ἐξαιμάττειν τινά.
blutſaugend αἱματοπότης.
Blutſchande *f* ἡ ἀνόσιος συνουσία.
Blutſchänder *m* ὁ ἀνόσιος (περὶ) τὴν συνουσίαν.
blutſchänderiſch ἀνόσιος (περὶ) τὴν συνουσίαν, μιαρός.
Blutſchuld *f* τὸ μίασμα, ἡ μιαρία, τὸ ἄγος, mit ~ beladen μιαρός, ἐναγής, mit ~ beladen ſein ἐν ἄγει ἐνέχεσθαι, die ~ ſühnen ἄγος ἐλαύνειν.
Blutſpeien, -ſpucken *n* ἡ αἵματος ἀπόχρεμψις oder ἀναφορά.
Blutſpende *f* (Totenopfer) αἱ αἱμακουρίαι (-κορίαι).
Blutſtein *m* ὁ αἱματίτης λίθος.
blutſtillend ἰσχαιμος (2), αἵματος στάσιμος (2), αἱμοστατικός, ein ~es Mittel τὸ ἔναιμον (φάρμακον).
Blutſtrieme *f* ὁ μώλωψ (ωπος), ὁ αἱμάλωψ (ωπος), ἡ σμῶδιξ (γγος), j-m ~n ſchlagen μωλωπίζειν τινά.
Blutſtrom *m* ἡ αἱμάς (άδος), ἡ αἱμόρρυσις.
Blutstropfen *m* ἡ αἵματος σταγών (όνος), ~ ſchwitzen αἵματι ἱδροῦν.[am ~ leidend αἱμορραγικός.]
Blutſturz *m* ἡ αἱμορραγία, den ~ haben αἱμορραγεῖν.
Blutſubſtanz *f* ἡ αἱματικὴ ὕλη.[ζωμός.]
Blutſuppe *f* (bei den Spartanern) ἡ αἱματία, ὁ μέλας
blutsverwandt ὁμαιμων (ονος), ἀναγκαῖος, mit j-m ~ ſein πρὸς αἷματος εἶναί τινι, der B.e ὁ ὁμαιμος uſw.
Blutsverwandtſchaft *f* ἡ ἀναγκαιότης (ητος), ἡ ἀνάγκη, ἡ ὁμαιμοσύνη, (die Blutsverwandten) οἱ ἀναγκαῖοι.
Blutſzene *f* ἡ σφαγή.[σταγής.]
bluttriefend αἱμόρρυτος (2), φονόρρυτος (2), αἱματο-
Bluttrinken *n* ἡ αἱματοποσία.

Digitized by Google

blutrinkend αἱματοπότης.
Blutumlauf *m* ἡ αἵματος περίοδος.
Blutung *f* ἡ αἵματος ἔκχυσις *od.* ἐκβολή, *s.* Blutfluß.
blutunterlaufene Stelle *f* ὁ μώλωψ (ωπος).
Blutvergießen *n* ὁ φόνος, ἡ σφαγή, ohne ~ ἀναιμωτί, ἀναιμακτί, ἄνευ φόνου.
Blutwasser *n* ὁ ἰχώρ (ῶρος).
blutwenig ὀλίγιστος.
Blutwurst *f* ἡ αἱματῖτις (ιδος) χορδή.
Blutzeuge *m* ὁ μάρτυς (υρος).
Bock *m* 1. ὁ κριός (Schafbock), ὁ τράγος, ὁ αἴξ (γός, Ziegenbock), (von andern Tieren) ὁ ἄρρην (ενος), ein junger ~ ὁ τραγίσκος, ὁ ἔριφος, zum ~ gehörig τράγειος, wie ein ~ riechen τραγίζειν, κιναβρᾶν. — 2. (Gestell, Gerüst) ὁ ὀκρίβας (αντος), τὸ ὑπέρεισμα, τὸ πῆγμα, ὁ κιλλίβας (αντος), (am Wagen) ἡ ἔδρα, ὁ (ἡ) δίφρος (*pl.* τὰ δίφρα). — 3. (Fehler) τὸ σφάλμα, τὸ πλημμέλημα. — 4. (als Strafwerkzeug) τὸ ξύλον, j-n in den ~ spannen φιμοῦν τῷ ξύλῳ τὸν αὐχένα τινός.
bockähnlich, -artig τραγοειδής.
bockbeinig (widerspenstig) ἀνυπότακτος (2), ταραχώδης, στασιώδης (aufrührerisch), ἀπειθής (ungehorsam), ~ sein ταραχωδῶς διακεῖσθαι.
Böckchen, Böcklein *n* ὁ ἔριφος, ὁ τραγίσκος.
bocken (wie ein Bock springen) ἀρνεύειν, (vom Pferde) σφαδάζειν, ἀναχαιτίζειν, (geil sein, von Ziegen) τραγίζειν.
Bockfell *n* ἡ τραγῆ, τὸ τράγειον δέρμα.
Bockfleisch *n* τὰ τράγεια (κρέα).
Bockhirsch *m* ὁ τραγέλαφος.
Bockkäfer *m* ὁ κάραβος.
Bocksbart *m* ὁ τράγειος *od.* τραγικὸς πώγων (ωνος), (als Pflanze) ὁ τραγοπώγων (ωνος).
Bocksdorn *m* ἡ τραγάκανθα.
bocksfüßig τραγόπους (οδος), τραγοσκελής.
Bocksfüßler *m* ὁ σάτυρος.
Bocksgeruch, -gestank *m* ἡ κινάβρα, einen ~ haben [κιναβρᾶν.]
Bockshorn *n* τὸ τράγου *od.* τράγειον *od.* τραγικὸν κέρας, übtr. j-n ins ~ jagen ἐκπλήττειν, ἐκπτοεῖν, ἐκδειματοῦν τινα, (eine Pflanze) ἡ τῆλις (εως u. ιδος).
Bocksprung *m*: Bocksprünge machen ἀρνεύειν.
Boden *m* 1. (Erdboden) ἡ γῆ, τὸ ἔδαφος, auf dem ~, zu ~ χαμαί, zu ~ werfen καταβάλλειν, καταστρωννύναι, zu ~ schlagen καταράττειν, κατακόπτειν, übtr. καταπλήττειν, zu ~ treten καταπατεῖν, zu ~ liegen κεῖσθαι, übtr. ἀθυμεῖν, den Blick zu ~ heften ἀπερείδειν τὴν ὄψιν πρὸς τὸ ἔδαφος, auf dem ~ befestigen ἐμπεδοῦν, auf dem ~ feststehend ἔμπεδος (2), Grund und ~ ὁ ἀγρός, ἡ ἄρουρα, τὸ χωρίον, τὸ κτῆμα, magerer ~ λεπτὴ γῆ, mit magerem ~ λεπτόγεως. — 2. (der ~ eines Gefäßes) ὁ πυθμήν (ένος), ὁ πύνδαξ (ακος), sich zu ~ setzen ὑποστῆναι. — 3. (Fußboden) τὸ δάπεδον, τὸ ἔδαφος, τὸ θεμέλιον. — 4. der ~ des Meers τὸ τῆς θαλάττης βένθος, ὁ τοῦ πελάγους πυθμήν. — 5. der ~ eines Hauses (der Raum unter dem Dache) ὁ ὑπέρτερος (ὑπέρτατος) οἶκος. — 6. Kornboden ὁ σιτοβολών (ῶνος). — 7. Heuboden ὁ χορτοβολών (ῶνος).
Bodenbeschaffenheit *f* ἡ τῆς γῆς φύσις.
Bodenertrag *m* οἱ ἐκ τῆς γῆς (ἐκ τῶν ἀγρῶν) γιγνόμενοι (γενόμενοι) καρποί.
Bodenerzeugnisse *n/pl.* τὰ ἐκ τῆς γῆς φυόμενα.
bodenlos ἄβυσσος, ἄβυθος, ἀπύθμενος (sämtl. 2), ~es Geschwätz ἄβυσσος φλυαρία, bodenlose Schlechtigkeit ἀνήκεστος πονηρία, ein bodenloser Weg ἄβατος ὁδός.
Bodmerei *f* αἱ ναυτικαὶ συγγραφαί, auf ~ gegebenes Kapital τὸ ναυτικόν.
Bogen *m* 1. (krumme Linie) ἡ καμπή, ὁ καμπτήρ (ῆρος), τὸ κύρτωμα, einen ~ machen κάμπτεσθαι, κυρτοῦσθαι (P.), im ~ gehend κυρτός, ~ eines Kreises ἡ περιφέρεια. — 2. (Wölbung) τὸ τόξον, ἡ καμάρα. — 3. ~ (zum Schießen) τὸ τόξον, mit dem ~ schießen τοξεύειν, mit dem ~ erlegen κατατοξεύειν, den ~ spannen τὸ τόξον ἐντείνειν (auch M.), zum ~ gehörig τοξικός, sich wie ein ~ krümmen τοξοῦσθαι (P.), kleiner ~ τὸ τοξάριον. — 4. (~ zu musikalischen Instrumenten) τὸ πλῆκτρον. — 5. ~ Papier ὁ χάρτης.
Bogenbehälter *m* ἡ τοξοθήκη, ὁ γωρυτός.
bogenförmig τοξοειδής, καμαροειδής, (gekrümmt) κυρτός, καμπτός.
bogenführend τοξοφόρος (2). [τοξοποιία.]
Bogenmacher *m* ὁ τοξοποιός, das Geschäft des ~s ἡ
Bogenschießen *n* ἡ τοξεία, ἡ τόξευσις, die Kunst des ~s ἡ τοξική, ἡ τοξευτική.
Bogenschuß *m* τὸ τόξευμα.
Bogenschußweite *f* τὸ τόξου ῥῦμα, ἐφ' ὅσον τόξευμα ἐξικνεῖται, auf ~ ἐκ τόξου ῥύματος, εἰς τόξου ῥῦμα, innerhalb ~ ἐκ τόξου ῥύματος, außerhalb ~ ἔξω τοξεύματος, in die ~ kommen εἰς τόξευμα ἀφικνεῖσθαι.
Bogenschütze *m* ὁ τοξότης, ein ~ zu Pferde ὁ ἱπποτοξότης, ὁ ἀφιππότοξότης, ὁ ἀμφιππότοξότης, Anführer der ~n ὁ τοξάρχης, ὁ τόξαρχος.
Bogenschützin *f* ἡ τοξότις (ιδος).
Bogensehne *f* τὸ νεῦρον, ἡ νευρά.
Bohle *f* ἡ σανίς (ίδος), mit ~n auslegen σανιδοῦν.
Böhnchen *n* τὸ κυάμιον.
Bohne *f* ὁ κύαμος, kleine ~ τὸ κυάμιον, durch Abstimmen mit ~n wählen κυαμεύειν, ἀπὸ κυάμου καθιστάναι, ~n essen κυαμοφαγεῖν, das Bohnenessen ἡ κυαμοφαγία, von ~n κυάμινος.
bohnen, bohnern (glatt machen) λεαίνειν, (mit Wachs) κηρῷ κλύζειν.
Bohnenbeet, -feld *n* ὁ κυαμών (ῶνος).
Bohnenbrei *m* τὸ κυάμινον ἔντος.
Bohnennagel *m* ὁ μίδας.
Bohnenmarkt *m* ἡ κυαμῖτις (ιδος).
Bohnenstange *f* ὁ (ἡ) χάραξ (ακος).
Bohnenstein *m* ὁ κυάμειος λίθος.
Bohnenwurm *m* ὁ μίδας.
bohren τρυπᾶν, τετραίνειν, ein Schiff in den Grund ~ ναῦν καταδύνειν, καταποντίζειν, ποντοῦν.
Bohren *n* ἡ τρύπησις.
Bohrer *m* (als Werkzeug) τὸ τέρετρον, τὸ τρύπανον, ἡ τρυπάνη, (einer der bohrt) ὁ τρυπητής *od.* bas *part.* der Verben, ein kleiner ~ τὸ τερέτριον, τὸ τρυπάνιον.
Bohrspäne *m/pl.* τὰ ἐκτρυπήματα.
Bolle *f* (Zwiebel) ὁ βολβός.
bollenartig βολβοειδής, βολβώδης.
Bollengewächs *n* τὸ κεφαλόρριζον, τὸ φλοιόρριζον.
Bollwerk *n* τὸ ὀχύρωμα, τὸ ἔρυμα, τὸ τεῖχος, τὸ τείχισμα, τὸ προτείχισμα, τὸ πρόβλημα, ἡ προβολή, ὁ πρόβολος, durch ~ schützen ἀποτειχίζειν, ἀποχοῦν, übtr. τὸ ἔρυμα, ἡ προβολή, ὁ πρόβολος.
Bolzen *m* (als Geschoß) τὸ βέλος, ὁ ὀϊστός, (zum Feststecken) τὸ ἀξόνιον, ἡ περόνη, am Riegel ἡ βάλανος.
Bombardement *n* ἡ μηχανῶν προσ- *od.* ἐπαγωγή.
bombardieren μηχανὰς προσάγειν πόλει.
Bombast *m* ὁ (τῶν λόγων) κόμπος, ὁ ὄγκος.
bombastisch κομπηρός, κομπώδης, ὀγκώδης, διθυραμβώδης, ~ sprechen διθυραμβώδη φθέγγεσθαι (M.), κομπολακεῖν.
Bonmot *n* τὸ ἀπόφθεγμα.
Boot *n* τὸ σκάφος, ἡ σκάφη, ὁ λέμβος, τὸ πλοιάριον, (das einem Schiffe angehängte ~) τὸ ἐφόλκιον, das ~ aussetzen τὸ ἐφόλκιον παραβάλλειν.
Bootsknecht *m* ὁ ἐρέτης, ὁ ὑπηρέτης.
Bootsmann *m* ὁ ναύτης.
Borax *m* ἡ χρυσόκολλα.
Bord *m* τὸ τῆς νεώς κράσπεδον, an ~ gehen ἐμβαίνειν εἰς ναῦν, ἐπιβαίνειν νεώς, an ~ sein εἶναι ἐν τῇ νηΐ, j-n an ~ nehmen ἐμ-, εἰσβιβάζειν τινά, an ~ haben (Personen) ἔχειν ἐπιβάτας. (Sachen) ἄγειν, über ~ werfen ἐκβάλλειν, ἐκ-, ἀπορρίπτειν εἰς τὴν θάλατταν, über ~ springen ἐκπηδᾶν εἰς τὴν θάλατταν.

Digitized by Google

Bordell *n* τὸ πορνεῖον, τὸ πορνοβοσκεῖον, τὸ χαμαιτυπεῖον, τὸ ἐργαστήριον, τὸ οἴκημα, τὸ τέγος, ein ~ halten πορνοβοσκεῖν, im ~ sein ἐπ' οἰκήματος καθῆσθαι.
Bordellsteuer *f* τὸ πορνικὸν τέλος.
Bordellwirt *m* ὁ πορνοβοσκός, ~ sein πορνοβοσκεῖν, Gewerbe eines ~s ἡ πορνοβοσκία.
borgen etw. von j-m (Geld) δανείζεσθαί (M.) τι παρά τινος, j-m etw. (Geld) ~ δανείζειν τινί τι, auch κιχράναι (leihen), (Geräte, Sachen usw.) χρῆσθαί τινι παρά τινος.
Borgen *n* ὁ δανεισμός.
Borger *m* 1. (der ein Darlehen gibt) ὁ δανειστής. — 2. (der ein Darlehen nimmt) ὁ δανειζόμενος (bzw. δανεισάμενος, δανεισόμενος).
Borke *f* ὁ φλοιός.
Born *m* ἡ κρήνη, ὁ κρουνός.
borniert ἀφυής, ἀμβλύς (τὴν φύσιν), βραχυγνώμων.
Borniertheit *f* ἡ ἀφυΐα, ἡ τῆς γνώμης βραχύτης (ητος).
Börse *f* (Geldbeutel) τὸ βαλάντιον, τὸ μαρσύπιον, (Versammlungsort für Kaufleute) τὸ ἐμπόριον, τὸ τῶν ἐμπόρων χρηματιστήριον.
Borste *f* ἡ σμῆριγξ (γγος), ἡ χαίτη, ἡ θρίξ (τριχός), die ~n sträuben φρίττειν τὴν χαίτην od. τὰς τρίχας.
borstig λάσιος, τανύθριξ (τριχος), (borstenartig) δασύς.
Borstwisch *m* ἡ σμῆριγξ (γγος), mit dem ~ reinigen σμηρίζειν.
Borte *f* τὸ κράσπεδον, mit einer ~ einfassen κρασπεδοῦν.
bösartig κακοήθης (von Menschen), κακός, πονηρός (von Menschen und Zuständen), χαλεπός (von Zuständen), θηριώδης (von Wunden, Geschwüren), ~ werden θηριοῦσθαι (P., von Wunden), ~es Geschwür τὸ θηρίωμα, ~ sein (von Menschen) κακοηθίζεσθαι, κακοηθεύεσθαι (M.), ~ machen θηριοῦν.
Bösartigkeit *f* ἡ κακοήθεια, ἡ κακία, ἡ κακότης (ητος).
böse 1. (physisch) κακός (*comp.* χείρων, *superl.* χείριστος), φαῦλος, ἄχρηστος (2), χαλεπός, oft durch Zssg mit δυσ-, z.B. böser Weg ἡ δυσοδία, ~e Augen haben ὀφθαλμιᾶν, λημᾶν. — 2. (moralisch) κακός (*comp.* κακίων, *superl.* κάκιστος), πονηρός, μοχθηρός, κακοῦργος (2), κακοποιός (2), das B~e τὸ κακόν, τὸ πονηρόν, B~s tun κακὰ ποιεῖν, ἀδικεῖν, ἁμαρτάνειν, j-m B~s zufügen κακῶς ποιεῖν, κακὰ ποιεῖν, βλάπτειν, κακοῦν τινα, j-m B~s nachreden κακῶς λέγειν, κακολογεῖν τινα, B~s im Sinne haben κακὰ τεχνᾶσθαι (M.), κακὰ ἐπινοεῖν, gegen j-n τινί. — 3. (schlimm, unangenehm) χαλεπός, πονηρός, κακός, φαῦλος. — 4. (zornig, hitzig) χαλεπός, ἄγριος, ὀξύς, ein ~s Tier ἄγριον θηρίον, ~ sein auf j-n χαλεπαίνειν, ὀργίζεσθαί (P.), ἄχθεσθαί τινι, j-n ~ machen ἐξαγριαίνειν, ἐρεθίζειν, ὀργίζειν τινά.
Bösewicht *m* ὁ κακοῦργος, ὁ πανοῦργος, ὁ κακός (auch *superl.*), ὁ πονηρός (auch *superl.*), (als Schimpfwort) ὁ ὄλεθρος, τὸ βάραθρον.
boshaft πονηρός, κακοήθης, κακοτέχνης, κακότεχνος (2), ἐπίβουλος (2), ῥᾳδιουργός (2), ~ sein, außer diesen *adj.* mit εἶναι, κακοηθεύεσθαι (M.), ῥᾳδιουργεῖν, πονηρεύεσθαι (M.).
Boshaftigkeit, Bosheit *f* ἡ κακία, ἡ κακότης (ητος), ἡ πονηρία, ἡ μοχθηρία, ἡ κακοήθεια, ἡ κακόνοια. (boshafte Tat) τὸ κακούργημα, τὸ ῥᾳδιούργημα. τὸ παρανόμημα, eine ~ verüben πονηρόν od. κακόν τι ποιεῖν, ἀδικεῖν, παρανομεῖν.
böslich κακῶς, πονηρῶς.
bossieren πλάττειν, in Wachs ~ κηροπλαστεῖν, der in Wachs bossiert ὁ κηροπλάστης, die Kunst in Wachs zu ~ ἡ κηροπλαστική.
Bossierer *m* ὁ πλάστης.
böswillig κακόνους, κακοήθης.
Böswilligkeit *f* ἡ κακόνοια, ἡ κακοήθεια.
Botanik *f* ἡ βοτανική.
Botaniker *m* ὁ τῆς βοτανικῆς ἔμπειρος, ὁ τὴν βοτανικὴν καταμεμαθηκώς.
botanisch βοτανικός.
botanisieren βοτάνας συλλέγειν, βοτανολογεῖν.
Bote *m* ὁ ἄγγελος, ὁ ἀγγελιαφόρος, auch durch b. *part.* ὁ πεμφθείς, ἀγγέλλων u. dgl.
Botenlohn *m* ὁ τῆς ἀγγελίας μισθός, (für eine glückliche Nachricht) τὸ εὐαγγέλιον.
Botin *f* ἡ ἄγγελος od. *part.*, s. Bote.
Botmäßigkeit *f* ἡ ἀρχή, ἡ ἐπικράτεια, unter j-s ~ stehen, kommen εἶναι, γίγνεσθαι ὑπό τινι, unter seine ~ bringen ὑφ' ἑαυτῷ ποιεῖσθαι (M.), καταστρέφεσθαι (M.). ἐπικρατεῖν τινος.
Botschaft *f* ἡ ἀγγελία, τὸ ἄγγελμα, eine ~ überbringen ἀγγελίαν φέρειν, ἀγγελιαφορεῖν, ἀγγέλλειν, fröhliche, glückliche ~ τὸ εὐαγγέλιον, eine fröhliche ~ bringen εὐαγγελίζεσθαι (M.), eine schlechte ~ bringen κακαγγελεῖν.
Botschafter *m* ὁ ἄγγελος, ὁ πρεσβευτής (*pl.* οἱ πρέσβεις).
Böttcher *m* ὁ λυγιστής.
Bottich *m* ὁ πίθος.
Bouillon *f* ὁ ζωμός.
Bouquet *n* s. Bukett.
bozen πυκτεύειν.
Bozen *n* ἡ πύκτευσις.
Bozer *m* ὁ πύκτης.
brach (vom Acker) ἀργός, ἀγεώργητος (2), ~ liegen ἀργεῖν.
Brachacker *m*, **Brache** *f*, **Brachfeld, Brachland** *n* ἡ νεός (νειός), ἡ νέα (νεά), ὁ ἀργὸς ἀγρός, zur Brache machen νειοποιεῖν.
brachen νεᾶν, νεάζειν, νεοῦν.
Brachen *n* ἡ νέανσις, ὁ νεασμός.
Brachzeit *f* ὁ νεατός.
Brack *m* τὸ κάθαρμα.
Bracke *f* ὁ ἰχνηλάτης.
Bramarbas *m* ὁ ἀλαζών (όνος).
bramarbasieren ἀλαζονεύεσθαι (M.).
Bramsegel *n* ὁ ἀρτέμων (ονος).
Brand *m* 1. (das Brennen, die Feuersbrunst) ἡ ἔμπρησις, ὁ ἐμπρησμός. — 2. (Flamme) ἡ φλόξ (γός), in ~ stecken ἐμπιμπράναι, ἐπιφλέγειν, πῦρ ἐμβάλλειν τινί u. εἴς τι, in ~ geraten ἐμπίμπρασθαι (P.), in ~ aufgehen καταφλέγεσθαι (P.). — 3. (Glut) τὸ καῦμα, ἡ καῦσις. — 4. (der ~ als Krankheit) ὁ σφάκελος, ἡ γάγγραινα, den ~ haben σφακελίζειν (auch P.), mit dem ~e behaftet σφακελίας. — 5. (der ~ im Getreide) ἡ μίλτος, ἡ ἐρυσίβη. — 6. (der ~ der Bäume) ὁ καυθμός. ὁ σφάκελος, (beim Obste) ὁ κράμβος.
brandartig σφακελώδης.
Brandblase *f* ἡ αἰθόλιξ (ικος), τὸ κατά-, ἔγκαυμα, ἡ φαῦσιγξ (γγος), ἡ καυσαλίς (ίδος).
brandeln κυμαίνειν, κυματοῦσθαι (P.).
Brander *m* ἡ πυρπόλος ναῦς.
Brandfleck *m* ἡ φῶς (φῶτός), ἡ αἰθόλιξ (κος), τὸ ἔγκαυμα.
brandfleckig σφακελώδης.
Brandfuchs *m* ὁ αἴθων (ωνος).
brandig σφακελώδης. γαγγραινώδης (von animalischen Gliedern), σφακελώδης (von Gewächsen), ἐρυσιβώδης (vom Getreide), ~ sein σφακελίζειν (auch P.).
Brandmal *n* τὸ ἔγκαυμα, τὸ στίγμα, τὸ καυ(σ)τήριον, ὁ καυτήρ (ῆρος), j-m ein ~ aufdrücken καυτηριάζειν τινά, στίζειν τινά, τὸ καυτήριον προσάγειν τινί, ἀναστίζειν, στηλιτεύειν.
brandmarken 1. s. ein Brandmal aufdrücken; ein Gebrandmarkter ὁ στιγματίας, ὁ στηλίτης. — 2. übtr. αἰσχύνην od. ἀτιμίαν περιάπτειν τινί.
Brandmarkung *f* ἡ στίξις, τὸ στηλίτευμα, ἡ στηλίτευσις, gew. durch Verben.
Brandopfer *n* ἡ ἔμπυρος θυσία, τὰ καθαγιζόμενα, ἡ ὁλόκαυτος θυσία, τὸ ὁλοκαύτωμα, ἡ ὁλοκαύτωσις, ein ~ darbringen ὁλοκαυτεῖν, ὁλοκαυτοῦν, Darbringung e-s ~s ἡ ὁλοκαύτωσις.

Digitized by Google

Brandpfeil *m* ὁ πυρφόρος ὀϊστός.
Brandpflaſter *n* τὸ πυρίκαυστον.
Brandſchaden *m* (am Körper) τὸ ἔγ-, κατάκαυμα, (Feuerſchaden) ἡ ἀπ' ἐμπρησμοῦ ζημία.
brandſchatzen χρήματα ἐπιτάττειν τινί, ἀργυρολογεῖν (z. B. eine Stadt πόλιν).
Brandſchatzung *f* ἡ χρημάτων ἐπίταξις, ἡ ἀργυρολογία.
Brandſohle *f* τὸ κάττυμα.
Brandſtätte *f* ἡ πυρά (bſd. zum Verbrennen von Leichen, Scheiterhaufen), ἡ πυρκαϊά, (Feuerſtelle, wo ein Haus geſtanden hat) τὸ οἰκόπεδον.
Brandſtifter *m* ὁ πῦρ ὑφάπτων (ὑφάψας), ὁ ἐμπρήστης.
Brandſtifterin *f* ἡ πῦρ ὑφάπτουσα (ὑφάψασα).
Brandſtiftung *f* ἡ ἔμπρησις, ὁ ἐμπρησμός.
Brandung *f* ἡ ῥαχία (auch *pl.*), ἡ κυματωγή, Ufer mit ~ ὁ ῥαχιώδης αἰγιαλός.
Brandwunde *f* τὸ περίκαυ(σ)τον τραῦμα.
Brandzeichen *n* ſ. Brandmal.
Branntwein *m* (den Alten unbekannt), neugr. ἡ ῥακή.
braten I *trans.* ὀπτᾶν, κατ-, ἐξοπτᾶν, ſehr ~ ὑπεροπτᾶν, (auf dem Feuer) σταθεύειν, (in einer Pfanne) τηγανίζειν, (auf dem Roſte) ἀποτηγανίζειν, (auf Kohlen) ἀπανθρακίζειν. — II *intr.* ὀπτᾶσθαι (P.), übtr. κάεσθαι, φλέγεσθαι (P.), gebraten ὀπτός.
¹Braten *n* ἡ ὄπτησις, ἡ στάθευσις, ὁ τηγανισμός.
²Braten *m* τὸ ὀπτόν (κρέας), auch *pl.*
Bratenbrühe *f* τὸ ἔμβαμμα.
Bratenduft, -geruch *m* ἡ κνῖσα.
Bratfiſch *m* ἡ ἀπανθρακίς (ίδος), ἡ ἀποπυρίς (ίδος).
Bratofen *m* τὸ ὀπτανεῖον, τὸ ὀπτάνιον, ἡ ὀπτανία.
Bratpfanne *f* τὸ τήγανον.
Bratröhre *f* τὸ ὀπτανεῖον, τὸ ὀπτάνιον.
Bratroſt *m* ἡ ἐσχάρα, ἡ ἐσχαρίς (ίδος).
Bratſpieß *m* ὁ ὀβελός, ὁ ὀβελίσκος, Fleiſch an den ~ ſtecken πείρειν ob. ἀναπείρειν κρέα ἐπ' ὀβελοῦ ob. ἀν' ὀβελόν.
Bratwurſt *f* ὁ ἀλλᾶς (ᾶντος), ἡ φύσκη.
Brauch *m* ὁ νόμος, τὸ ἦθος, ſo iſt es bei uns ~ οὕτω νομίζεται παρ' ἡμῖν.
brauchbar χρήσιμος (2 u. 3), εὔχρηστος (2), ἐπιτήδειος (2 u. 3) (zu etw. εἴς ob. πρός τι), χρηστός, ἱκανός, nicht ~ δύσ-, ἄχρηστος (2), im ~en Zuſtande ἐντελής.
Brauchbarkeit *f* das *neutr.* der vorhergehenden *adj.*, ἡ ἐπιτηδειότης, ἡ ἱκανότης, ἡ χρηστότης (ητος), ἡ εὐχρηστία.
brauchen ſ. gebrauchen, bedürfen; haben ſoviel man braucht ἔχειν ἃ ἂν δέῃ, ἔχειν τὰ ἀρκοῦντα, was brauchts der Worte? τί δεῖ λόγων; du brauchſt dich nicht zu fürchten οὐδὲν δέος, ich brauche nichts zu ſagen οὐδὲν δεῖ ob. χρή με λέγειν.
brauen ἕψειν, Bier ~ ζυθοποιεῖν.
Brauer *m* ὁ ζυθοποιός.
braun φαιός, (dunkel~) ὀρφνός (ὄρφνιος, ὄρφνινος), μέλας, (hell~) ξανθός.
Bräune *f* 1. (braune Farbe) τὸ φαιόν, τὸ ὄρφνινον. — 2. (Halskrankheit) ἡ κυνάγχη, ἡ συνάγχη, ὁ σύναγχος, an der ~ leidend, die ~ betreffend συναγχικός, κυναγχικός, die ~ haben βραγχᾶν.
bräunen ξανθίζειν, μελαίνειν, von der Sonne gebräunt werden ἡλιοῦσθαι (P.).
bräunlich ἐπίξανθος (2), ἐπίπερκος (2).
braunrot καρύκινος, πυρρός, καρυκοειδής.
Braus: in Saus und ~ leben (Sprichw.) ἐν πᾶσι λαγῴοις ob. βολβίτοις ζῆν.
Brauſche *f* ἡ κονδύλη, τὸ κονδύλωμα, ὁ κόνδυλος, von einem Schlage ins Geſicht τὸ ὑπώπιον, j-m eine ~ ſchlagen ὑπωπιάζειν τινά.
Brauſekopf *m* ὁ ἀκράχολος oder ὀξὺς ἄνθρωπος, ὁ ἀπερίσκεπτος oder ἀλόγιστος (unbeſonnen, unüberlegt) ἄνθρωπος.
brauſen ἠχεῖν, κτυπεῖν, ῥοθεῖν (vom Meere), παταγεῖν, βρέμειν (vom Sturme), ζεῖν (vom ſiedenden Waſſer).
Brauſen *n* ὁ ἦχος, ὁ ῥόθος (vom Meere), ὁ πάταγος, ὁ βρόμος (vom Sturme), ἡ ζέσις (vom ſiedenden Waſſer).
brauſend ῥόθιος (2).
Braut *f* ἡ νύμφη, ἡ ἐγγυητή, ἡ μελλόνυμφος, ἡ μελλονύμφη, die ~ heimführen νυμφαγωγεῖν.
Brautbett *n* ἡ νυμφικὴ οb. γαμήλιος οb. νυμφιδία εὐνή.
Brautdiener *m* ὁ νυμφοκόμος.
Brautfackel *f* ἡ γαμήλιος δᾷς (δός).
Brautführer *m* ὁ νυμφαγωγός, ὁ νυμφευτής, ὁ παρανύμφιος, ὁ πάροχος, ὁ νυμφοστόλος, ~ ſein νυμφαγωγεῖν, νυμφοστολεῖν, das Amt eines ~s ἡ νυμφαγωγία.
Brautführerin *f* ἡ νυμφεύτρια, ἡ νυμφαγωγός.
Brautgemach *n* ὁ θάλαμος, τὸ νυμφεῖον, ὁ νυμφών (ῶνος).
Brautgeſang *n* τὸ ἐπιθαλάμιον, ὁ ἐπιθαλάμιος ὕμνος, ὁ ὑμέναιος, ἡ γαμήλιος ᾠδή, ὁ ἐπινυμφίδιος ὕμνος.
Brautgeſchenk *n* τὸ γαμήλιον δῶρον, ἡ γαμηλία.
Bräutigam *m* ὁ νυμφίος.
Brautjungfer *f* ἡ νυμφοκόμος, ἡ παράνυμφος, ἡ νυμφεύτρια.
Brautkleid *n* ἡ νυμφικὴ στολή.
Brautkranz *m* ὁ νυμφικὸς στέφανος.
Brautleute *pl.*, **-paar** *n* ὁ νυμφίος καὶ ἡ νύμφη.
bräutlich νυμφικός, νυμφίδιος, νυμφεῖος.
Brautlied *n* ſ. Brautgeſang.
Brautring *m* ὁ νυμφικὸς οb. γαμήλιος δακτύλιος.
Brautſchatz *m* ἡ φερνή, ἡ προίξ (κός).
Brautſchmuck *m* ὁ νυμφικὸς οb. γαμήλιος κόσμος.
Brautſchuhe *m/pl.* αἱ νυμφίδες.
Brautſtand *m* ὁ πρὸ τῶν γάμων χρόνος, im ~e ὁ (ἡ) μελλόνυμφος, μελλόγαμος.
Brautwerber *m* ὁ νυμφαγωγός, ~ ſein νυμφαγωγεῖν (bei j-m τινί).
Brautwerberin *f* ἡ νυμφεύτρια, ἡ νυμφαγωγός.
brav I *adj.* καλὸς κἀγαθός, γενναῖος, χρηστός, ἀνδρεῖος, ἀνδρικός, ~ ſein οb. handeln ἀνδραγαθίζεσθαι (M.), ἀνδραγαθίᾳ χρῆσθαι, ~e Tat τὸ ἀνδραγάθημα, ein ~er Sohn ~er Eltern ἀγαθὸς καὶ ἐξ ἀγαθῶν. — II *adv.* εὖ, καλῶς, γενναίως, ~ geſprochen εὖ λέγεις, εὖ λέλεκται.
Bravheit *f* ἡ καλοκἀγαθία, ἡ χρηστότης (ητος), ἡ ἀνδραγαθία, ἡ ἀρετή, ἡ ἀνδρεία, ἡ γενναιότης (ητος).
bravo εὖγε, νὴ Δία εὖγε, σοφῶς.
Bravour *f* ἡ ἀνδρεία, ἡ ἀρετή.
brechbar θραυστός, εὔθλαστος (2), εὔκλαστος (2), ſ. zerbrechlich.
brechen I *trans.* 1. ῥηγνύναι, ἀγνύναι, θραύειν, κλᾶν, ἐπι-. κατακλᾶν, eig. u. übtr. καταγνύναι, θραύειν. — 2. (abbrechen, pflücken) δρέπεσθαι, ἀποδρέπεσθαι (M.), ἀπολέγειν, Steine ~ ἐκτέμνειν λίθους, λιθοτομεῖν. — 3. (aufheben) λύειν, δια-, καταλύειν, einen Vertrag ~ παραβαίνειν συνθήκην, ein Bündnis ~ λύειν τὰς σπονδάς, die Treue ~ οὐκ ἐμμένειν τοῖς πιστοῖς, den Eid ~ παραβαίνειν ὅρκον, ſein Wort ~ ὑποσχόμενον ψεύδεσθαι (M.), das Stillſchweigen ~ λύειν τὴν σιγήν, παύεσθαι (M.) σιγῶντα. — II *intr.* 4. ῥήγνυσθαι, ἄγνυσθαι (P.), λύεσθαι, es bricht j-s Auge ἵστησί τις τὰ ὄμματα, in ein Haus ~ ὀρμᾶσθαι (P.) οb. βίᾳ εἰσέρχεσθαι εἰς οἰκίαν, die Sonne bricht durch die Wolken ὁ ἥλιος ἐκλάμπει διὰ (ἐκ) τῶν νεφελῶν. — 5. ſich ~ (erbrechen) ἐμεῖν, κατ-, ἐπεμεῖν, zu ~ geben ἐμετηρίζειν. — 6. (ſchwächer werden, von Licht und Schall) ἀνακλᾶσθαι (P.), die Wolken ~ ſich διασκεδάννυνται αἱ νεφέλαι. — 7. (zurückgeworfen werden, von Licht und Schall) ἀνταν-, ἀνταποδίδοσθαι (P.).
Brechen *n* 1. eig. ἡ ῥῆξις, ἡ διαρραγή, ἡ κλάσις, ἡ ἀνάκλασις. — 2. (Erbrechen) ὁ ἔμετος, ἡ ἔμεσις, Neigung zum ~ ἡ ἐμεσία, Neigung zum ~ haben ἐμετιᾶν, ~ erregend ἐμετικός, ~ erregen ἐμετοποιεῖσθαι (M.).

Digitized by Google

Brechmittel *n* τὸ ἐμετικόν (φάρμακον), τὸ ἐμετήριον, ein ~ geben ἐμετηρίζειν.
Brechſtange *f* ὁ μοχλός.
Brechung *f* ſ. Brechen; ~ des Lichtes ἡ ἀνάκλασις, (in entgegengeſetzter Richtung) ἡ ἀντιπεριστροφή.
Brei *m* ὁ πόλτος, τὸ πολτίον, τὸ πολτάριον, τὸ ἔτνος, ὁ λέκιθος (von Hülſenfrüchten), ἡ ἀθάρη (Milchbrei aus Weizengraupen), ὁ μυττωτός (aus Knoblauch und ähnlichen Dingen).
breiähnlich, -artig πολτώδης, λεκιθώδης, ἐτνηρός.
Breilöffel *m* ἡ ἐτνήρυσις.
breit 1. εὐρύς, εὐρύχωρος (2, geräumig), πλατύς (von einer Fläche), παχύς (dick, von körperlichem Umfange), bei Zahl- und Maßbeſtimmungen wird gewöhnlich der *acc.* τὸ εὖρος hinzugefügt, zB. der Fluß iſt drei Stadien ~ ὁ ποταμός ἐστι τριῶν σταδίων τὸ εὖρος ob. ἔχει τρία στάδια τὸ εὖρος, ~ machen πλατύνειν, εὐρύνειν, ſich breit machen mit etw. (übtr.) ὀγκοῦσθαι (P.) ἐπί τινι, weit und ~ ἐπὶ πολύ, ~ ſprechen πλατυστομεῖν, πλατειάζειν, ~e Ausſprache ὁ πλατειασμός, mit ~ werden viele Zſſgn gebildet, zB. mit ~em Geſicht πλατυπρόσωπος (2), mit ~er Bruſt πλατύστερνος (2), mit ~em Rücken εὐρύνωτος (2). — 2. (ausführlich, umſtändlich) περιττός, περίεργος (2).
breitäſtig ἀμφιλαφής.
breitbauchig πλατυγάστωρ (ορος).
breitblätterig πλατύφυλλος (2).
breitbrüſtig εὐρυστήθης.
breitbuſig εὐρύκολπος (2).
Breite *f* τὸ εὖρος, τὸ πλάτος, ἡ πλατύτης (ητος), τὸ πάχος, in der ~ τὸ εὖρος, die ~ in der Ausſprache ὁ πλατειασμός, in der Rede ἡ πλατυρρημοσύνη, ἡ περιεργία.
breiten δια-, ἐκτείνειν, εὐρύνειν, πλατύνειν, πλατοῦν, στρωννύναι, ſ. ausdehnen, ausbreiten.
breitfließend πλατύρρους, εὐρυρέθρος (2).
breitfüßig πλατύπους, -πουν (ποδος).
breitgehörnt πλατύκερως (ωτος).
breithüftig πλατυΐσχιος (2).
breitköpfig πλατυκέφαλος (2).
breitmündig εὐρύ-, πλατύστομος (2).
breitnackig πλατυαύχην (ενος).
breitnaſig πλατύρριν (ινος).
breitrückig εὐρύ-, πλατύνωτος (2).
breitſchnäbelig, -ſchnauzig πλατύρρυγχος (2).
breitſchulterig πλατεῖς τοὺς ὤμους ἔχων.
breitſchwanzig πλατύκερκος (2), πλατύουρος (2).
Breitſeite *f* ἡ κατὰ πλάτος πλευρά.
breitſpitzig πλατύλογχος (2).
breitſtengelig πλατύκαυλος (2).
breitſtirnig εὐρυμέτωπος (2).
breitſtraßig πλατυάμφοδος (2).
breitzüngig πλατύγλωττος (2).
breitzweigig πλατύκαρφος (2).
Bremſe *f* ὁ οἶστρος, ὁ μύωψ (ωπος), von ~n verfolgt werden οἰστρᾶν, von der ~ geſtochen οἰστρώδης.
brennbar καύσιμος, καυστός, leicht ~ εὐφλεκτος (2), εὐκαυστος (2).
Brenneiſen *n* ὁ καυτήρ (ῆρος), τὸ καυτήριον (zum Brandmarken), ἡ καλαμίς (ίδος zum Haarkräuſeln).
brennen I *intr.* 1. κάεσθαι, φλέγεσθαι, πυροῦσθαι (P.), λάμπειν, αἴθειν, vor Begierde nach etw. ~ φλέγεσθαι ὑπ' ἐπιθυμίας τινός. πόθῳ φέρεσθαι (P.) ἐπί τι. — 2. (brennbar ſein, Feuer fangen) κάειν, φλόγα ποιεῖν, (von Leidenſchaften) φλέγεσθαι, vor Liebe zu j-m ~ κνίζεσθαι (P.) ἔρωτί τινος. — 3. (leuchten) λάμπειν. — II *trans.* 4. κάειν, (von der Sonne) φρύγειν, (von der Neſſel) κνίζειν, κατακνίζειν, ſengen und ~ καταφλέγειν, πυροῦν. — 5. (einbrennen) καυτηριάζειν. — 6. (dörren, Ziegel u. dgl.) ὀπτᾶν.
Brennen *n* ἡ καῦσις. ἡ ἔμπρησις, gew. durch Verben.
brennend καόμενος. καυστικός, καυματηρός, καυματώδης, ~e Hitze τὸ καῦμα, ἡ καῦσις, übtr. (von Leidenſchaften) μέγιστος, ὀξύτατος, δεινότατος.
Brenneſſel *f* ἡ ἀκαλήφη, ἡ κνίδη.
Brennfieber *n* ὁ καῦσος, ὁ καυσώδης πυρετός, ὁ καύσων (ωνος), am ~ leidend καυσώδης, am ~ leiden καύσῳ πυρέττειν, καυσοῦσθαι (P.).
Brennholz *n* τὰ ξύλα, τὰ φρύγανα, ἡ ὕλη.
Brennmaterial *n* τὰ καύσιμα, ἡ καύσιμος ὕλη.
Brennofen *m* ἡ κεραμευτικὴ κάμινος. [ὅαλος.
Brennſpiegel *m* τὸ καυστικὸν κάτοπτρον, ἡ (auch ὁ)
Brennſtoff *m* τὸ φλογιστόν, τὸ καύσιμον, τὸ καυστόν.
Breſche *f* τὸ παρερρηγμένον ob. παρερρωγὸς τοῦ τείχους, τὸ πτῶμα, τὸ τείχους ἐρείπιον, ~legen, ~ ſchießen μηχαναῖς κατερείπειν τι τοῦ τείχους.
Brett *n* ἡ σανίς (ίδος), ὁ πίναξ (ακος), mit ~ern belegen σανιδοῦν, mit ~ern belegt σανιδωτός.
bretthähnlich, -artig σανιδώδης, πινακοειδής.
Brettchen *n* τὸ σανίδιον, τὸ πινάκιον, τὸ πινακίδιον.
Brettergerüſt *n* αἱ σανίδες, τὸ σανίδωμα.
brettern ἐκ σανίδων πεποιημένος, ξύλινος.
Bretterwerk *n* τὸ σανίδωμα.
Brettnagel *m* ὁ γόμφος. [τεύειν, πεττονομεῖν.
Brettſpiel *n* ἡ πεττεία. οἱ πεττοί, das ~ ſpielen πεττο-
Brettſpieler *m* ὁ πεττευτής. [νομεῖν.
Brettſtein *m* ὁ πεττός, einen ~ ziehen, ſetzen πεττο-
Brettverkäufer *m* ὁ πινακοπώλης.
Brezel (Prezel) *f* ὁ στρεπτός.
Bricke *f* ἡ τεταριχευμένη βδέλλα.
Brief *m* ἡ ἐπιστολή, τὰ γράμματα, durch einen ~ auftragen ἐπιστέλλειν, einen ~ öffnen λύειν ἐπιστολήν, ~e beantworten ἀντιγράφειν, ~e wechſeln πέμπειν καὶ ἀντιπέμπειν ἐπιστολάς, διδόναι καὶ ἀνταπολαμβάνειν ἐπιστολὰς παρά τινος, einen ~ überbringen προσφέρειν, ἀποδιδόναι ἐπιστολήν, j-m ~ und Siegel über etw. geben βεβαιοῦν γράμμασιν.
Briefbote, -träger *m* ὁ τὰ γράμματα κομίζων, ὁ γραμματοφόρος, ὁ ἐπιστολεύς.
Briefchen *n* τὸ γραμματίδιον, τὸ δελτίον.
Briefform *f* ὁ ἐπιστολικὸς τύπος ob. χαρακτήρ (ῆρος), in ~ ἐπιστολικός.
brieflich ἐπιστολικός, ἐπιστολιμαῖος (2), j-m etw. ~ mitteilen ἐπιστέλλειν τινί τι δι' ἐπιστολῶν ob. ἐν ἐπιστολαῖς.
Briefſchaften *f/pl.* τὰ γράμματα.
Briefſchreiben *n* ἡ ἐπιστολῶν γραφή. [γράφων.
Briefſchreiber *m* ὁ ἐπιστολογράφος, ὁ ἐπιστολὴν
Briefſtil *m* ἡ ἐπιστολικὴ λέξις.
Brieftaſche *f* ἡ γραμματοθήκη, ἡ ἐπιστολοθήκη.
Briefwechſel *m* τὰ γράμματα, in ~ mit j-m ſtehen ἐπιστολὰς διδόναι καὶ ἀνταπολαμβάνειν παρά τινος.
Briefe *f* ſ. Brieſe.
Brigantine, Brigg *f* ὁ κέλης (ητος), τὸ κελήτιον.
Brillant *m* ὁ ἀδάμας (αντος).
brillant λαμπρός. μεγαλοπρεπής.
Brille *f* ἡ διόπτρα, τὸ δίοπτρον.
bringen 1. κομίζειν, φέρειν, ἄγειν, προσφέρειν, προσκομίζειν (hinſchaffen), von der Stelle ~ κινεῖν, μετακινεῖν, zuſammen~ ἀθροίζειν, ἀγείρειν, συναγείρειν, συνάγειν, συλλέγεσθαι (M.). — 2. übtr. Früchte ~ καρποὺς φέρειν, Ehre, Schande ~ τιμήν, αἰσχύνην φέρειν, ἔχειν, περιάπτειν, es dahin ~ πράττειν, διαπράττειν (daß ὥστε), es dahin zu ~ ſuchen, daß μηχανᾶσθαι (M.) ὅπως mit *ind. fut.* bzw. *opt.*, j-n dahin ~, daß προάγειν τινὰ εἰς ob. ἐπί τι, ἀναπείθειν τινά mit *inf.*, es weit worin ~ πόρρω ἐλαύνειν τινός, es ſo weit ~ in etw. εἰς τοῦτο ἥκειν τινός, weiter ~ προβιβάζειν, an ſich ~ κτᾶσθαι (M.), περιβάλλεσθαι (M.), an den Tag, ans Licht ~ ἐκφέρειν εἰς τὸ φῶς, ἀποφαίνειν, δηλοῦν, etw. an den Senat ~ ἀναφέρειν τι εἰς τὴν βουλήν, an den Mann ~ (verkaufen) διατίθεσθαι (M.), ἀποδίδοσθαι, (die Tochter) ἐκδιδόναι, aufs Tapet ~ τιθέναι εἰς τὸ μέσον, j-n auf die Seite

Digitized by Google

~ προσάγεσθαί (M.) τινα, πείθειν, (von Sachen) ὑφαιρεῖσθαι (M.), ἀποτίθεσθαι (M.), (Personen) ἀναιρεῖν, ἀφανίζειν, j-n auf andere Gesinnungen ~ μεταπείθειν τινά, auf die Beine ~ (ein Heer) συνάγειν, συναθροίζειν, (einen Kranken) ἀνιστάναι τινὰ ἐκ νόσου, (Geld) πορίζειν, ἐκπορίζεσθαι (auch M.), προχειρίζεσθαι (M.), j-n auf das Äußerste ~ ποιεῖν τινα ἐπὶ πᾶν ἐλθεῖν, sein Leben auf achtzig Jahre ~ ζῆν μέχρι ὀγδοηκοστοῦ ἔτους, j-m etw. aus dem Kopfe ~ ἀποτρέπειν τινά τινος, auseinander~ χωρίζειν τι ἀπό τινος, (Streitende) διιστάναι, διαλλάττειν, mit sich ~ ποιεῖν, φέρειν τι, αἴτιον εἶναί τινος, μεθ' αὑτοῦ ἔχειν, über j-n etw. ~ ἐπάγειν, ἐπιφέρειν τινί τι, περιβάλλειν τινί τι, nicht über das Herz ~ ὁ θυμὸς οὐκ ἐᾷ, ἡ ψυχὴ οὐ δέχεται, j-n um etw. ~ ὑφαιρεῖν τινός oder τινά τι, ἀποστερεῖν τινά τινος, ἀφαιρεῖσθαί (M.) τινά od. τινός τι, j-n ums Leben ~ ἀποκτείνειν, φονεύειν (s. töten), etw. unter die Leute ~ διαθρυλεῖν, διασπείρειν, etw. vor sich ~ κτᾶσθαι (M.), χρηματίζεσθαι (M.), wieder zu sich ~ (e-n Kranken, Ohnmächtigen) ἀναφύχειν, zur Welt ~ τίκτειν, γεννᾶν, unter seine Gewalt ~ ὑφ' ἑαυτῷ ποιεῖσθαι (M.), καταστρέφεσθαί (M.) τι, j-n unter die Erde ~ κρύπτειν τινὰ γῇ, θάπτειν (beerdigen).

Brise *f*: frische ~ ἄνεμος λαμπρός.

Bröckchen *n* ἡ ψωθία, τὸ ψωθίον, ἡ ψακάς (άδος), τὸ ψωμίον, τὸ ψαθύριον, τὸ φάθυρμα. [zerbröckeln.]

bröckeln (in Stückchen brechen) θραύειν, συντρίβειν, ψῆν, s. a.

Brocken *m* ὁ ψωμός, τὸ ψώμισμα (bes. von Essen), (ein kleines Stück) τὸ θραῦσμα, (den man den Hunden gibt) ἡ ἀπομαγδαλία. [ἐμβάλλειν.]

brocken: z.B. Brot in Milch ~ ἄρτου ψωμοὺς εἰς γάλα

bröcklich θραυστός, θραυλός, θραυρός, (von Steinen) χαλικώδης, (morsch) σαθρός.

Brodem *m* (Duft) ὁ ἀτμός.

Brombeere *f* τὸ βάτον. [ὀρθοφυής).]

Brombeerstrauch *m* ἡ (ὁ) βάτος (auch mit dem Zusatz)

Bronze *f* ὁ (κεκραμένος) χαλκός.

bronzen χαλκοῦς. [~n ausliefern ψιχολογεῖν.]

Brosame *f* ἡ ψίξ (χός), τὸ ψιχίον, ἡ ἀπομαγδαλία.

Bröselein *n* τὸ ψωθίον.

Brot *n* 1. ὁ ἄρτος (von Weizen), ἡ μᾶζα (von Gerste), ὁ σῖτος (allg.), gesäuertes ~ ὁ ζυμίτης ἄρτος, ungesäuertes ~ ὁ ἄζυμος ἄρτος, ~ backen ἀρτοποιεῖν, ἀρτοκοπεῖν, σιτοποιεῖν, ~ verkaufen ἀρτοπωλεῖν, ~ essen ἀρτοσιτεῖν, ἀρτοφαγεῖν, μαζοφαγεῖν, zum ~ essen ὀψᾶσθαι, ἐποψᾶσθαι (M.). — 2. (Nahrung, Unterhalt) ὁ σῖτος, τὰ σιτία, τὰ ἄλφιτα, ὁ βίος, ἡ τροφή, das tägliche ~ ἡ καθ' ἡμέραν τροφή, τὰ καθ' ἡμέραν ἐπιτήδεια, das tägliche ~ verdienen πορίζεσθαι (M.) τὰ καθ' ἡμέραν, τὰ ἐπιτήδεια, τὰ ἀναγκαῖα, kaum das liebe ~ haben τρυπᾶν ἁλιάν, j-n im ~ haben τρέφειν τινά, βίον παρέχειν τινί.

Brotbacken *n* ἡ ἀρτοποιία. ἡ σιτοποιία, ἡ ἀρτοκοπία, zum ~ gehörig ἀρτοποικός, σιτοποικός, Ort od. Geschirr zum ~ τὸ ἀρτοπτεῖον.

Brotbäcker *m* ὁ ἀρτοκόπος, ὁ ἀρτοποιός, ὁ σιτοποιός.

Brotbäckerei *f* τὸ ἀρτοκοπεῖον.

Brotbehälter *m* ἡ ἀρτοθήκη.

Brötchen *n* ἡ μαζίσκη, τὸ μαζίον, τὸ ἀρτίδιον.

Brotessen *n* ἡ ἀρτοσιτία.

Brotfresser *m* ὁ σιτόκουρος.

Brotfrucht *f*, **-korn** *n* ὁ σῖτος, αἱ κριθαί.

Brothändler *m* ὁ ἀρτοπώλης.

Brothändlerin *f* ἡ ἀρτοπῶλις (ιδος).

Brotherr *m* ὁ μισθοδότης.

Brotkorb *m* τὸ ἀρτοφόρον (κανοῦν), ἡ ἀρτοθήκη, τὸ ἀρτοφόριον, ἡ ἀρτοφορίς (ίδος), j-m den ~ höher hängen συστέλλειν τινά.

Brotkrümchen *n* ὁ ἀττάραγος, τὸ ψωμίον.

Brotkrume *f* τὸ τοῦ ἄρτου ὑγρόν (im Gegensatz zur Kruste), (Stückchen Brot) ἡ ψίξ (χός).

Brotladen *m* τὸ ἀρτοπώλιον.

brotlos 1. (ohne Lebensunterhalt) οὐκ ἔχων βίον, ἐνδεὴς πάντων τῶν ἐπιτηδείων od. τῶν πρὸς τὸν βίον. — 2. (keinen Unterhalt gewährend) οὐ παρέχων τὰ ἐπιτήδεια od. τὰ πρὸς τὸν βίον, ἀνωφελής, ἀσύμφορος (2).

Brotlosigkeit *f* ἡ τοῦ βίου σπάνις (εως), τὸ ἀνωφελές.

Brotmangel *m* ἡ σίτου ἔνδεια, ἡ σιτοδεία.

Brotmarkt *m* οἱ ἄρτοι.

Brotmehl *n* τὰ ἄλευρα, τὰ ἄλφιτα.

Brotneid *m* ὁ φθόνος.

Brotrinde *f* τὸ τοῦ ἄρτου σκληρόν od. ξηρόν.

Brotsack *m* ἡ πήρα, ὁ θύλακος, ὁ θυλακίσκος (kleiner ~).

Brotschrank *m* ἡ ἀρτοθήκη. [μεναι μελέται.]

Brotstudien *pl.* αἱ ἐπὶ τῷ σίτῳ od. ἐπὶ κέρδει γιγνό-

Brotverkauf *m* ἡ ἀρτοπωλία.

Brotverteilung *f* ἡ σιτοδοσία.

Bronillon *n* τὸ ὑπόμνημα.

Bruch *m* 1. eig. τὸ ῥῆγμα, ἡ ῥῆξις, ὁ ἀγμός, τὸ ἄγμα, τὸ κάταγμα, (die durch Brechen entstandene Öffnung oder Beschädigung) τὸ κάταγμα (Riß), ἡ πτύξ (χός, Falte), ἡ κάλη, ἡ κήλη (Leibesschaden), mit einem ~ behaftet κηλήτης. — 2. übtr. ἡ διαφορά (Streit, Zwietracht), es kommt zum ~e des Friedens λύονται αἱ σπονδαί, einen ~ veranlassen ἄρχειν τῆς διαφορᾶς. — 3. in der Mathematik τὸ πολλοστὸν μέρος oder μόριον (ein Bruch mit großem Nenner).

Bruchband *n* ὁ ἐπίδεσμος, ἡ ἐπιδεσμίς (ίδος).

brüchig (zerbrechlich) θραυλός, θραυρός, (morsch) σαθρός, (faltig) πτυχώδης.

Bruchstein *m* ὁ (ἡ) χάλιξ (ικος). [(überrest) τὸ λείψανον.]

Bruchstück *n* τὸ ἄγμα, τὸ θραῦσμα, τὸ σπάραγμα,

Bruchteil *m* τὸ μόριον.

Brücke *f* ἡ γέφυρα, kleine ~ τὸ γεφύριον, eine ~ über den Fluß schlagen γεφυροῦν τὸν ποταμόν, γεφύρᾳ ζευγνύναι τὸν ποταμόν, eine ~ bauen γεφυροποιεῖν, eine ~ abbrechen λύειν γέφυραν.

Brückenbau *m* ἡ γεφύρωσις, gew. durch Verben.

Brückenbauer *m* ὁ γεφυροποιός, ὁ γεφυρωτής.

Brückenkopf *m* τὸ κατ' ἄκραν τὴν γέφυραν σταύρωμα (od. τείχισμα).

Bruder *m* ὁ ἀδελφός, leiblicher ~ ὁ ὁμοπάτριος καὶ ὁμομήτριος ἀδελφός, zum ~ machen ἀδελφίζειν, viele Brüder habend πολυάδελφος (2).

Brüderchen *n* τὸ ἀδελφίδιον.

Bruderhaß *m* ἡ μισαδελφία.

bruderhassend μισάδελφος (2).

Bruderherz *n* ἡ φιλάδελφος ψυχή, τὸ φιλάδελφον.

Bruderkrieg *m* ὁ ἀδελφῶν πόλεμος, ὁ ἐμφύλιος πόλεμος.

brüderlich I *adj.* ὁ, ἡ, τὸ ἀδελφοῦ (dem Bruder gehörig), ἀδελφικός (nach Bruderart). — II *adv.* ἀδελφικῶς, τρόπον ἀδελφοῦ, ἀδελφοῦ δίκην.

Bruderliebe *f* ἡ φιλαδελφία.

bruderliebend φιλάδελφος (2).

brüderlos ἀνάδελφος (2). [ἀδελφοκτονεῖν.]

Brudermord *m* ἡ ἀδελφοκτονία, einen ~ begehen

Brudermörder *m* ὁ ἀδελφοκτόνος.

Brüderschaft *f* ἡ ἀδελφότης (ητος), ~ mit j-m machen ἀδελφίζειν τινά, (als Inbegriff von Personen) οἱ ἀδελφοί, ἡ ἑταιρεία, ὁ θίασος.

Brudersfrau *f* ἡ τοῦ ἀδελφοῦ γυνή.

Bruderskind *n* ὁ od. ἡ τοῦ ἀδελφοῦ παῖς.

Brudersohn *m* ὁ ἀδελφιδοῦς.

Bruderstochter *f* ἡ ἀδελφιδῆ.

Brühe *f* ὁ ζωμός, τὸ βάμμα, τὸ ἔμβαμμα, ἡ καρύκη, τὸ ζώμευμα, (aus Zwiebeln, Knoblauch, Kapern u. dgl.) ἡ ἀβυρτάκη, (aus marinierten Fischen) ὁ γάρος, τὸ γάρον, (zum Einmachen) ἡ ἅλμαία, ἡ ἅλμη, eine ~ bereiten καρυκοποιεῖν, mit einer ~ zubereiten ζωμεύειν, ζωμοποιεῖν, καρυκεύειν, Zubereitung einer Speise mit ~ ἡ καρυκεία, ein Gefäß für ~ τὸ ἐμβάφιον.

brühen καταχεῖν τινος ὕδωρ ζεστόν od. ζέον.

brühheiß, -warm ζεστός. ζέων.

Digitized by Google

brüllen μυκᾶσθαι (gew. von Rindern), βρυχᾶσθαι (von Löwen und anderen Tieren), ὠρύεσθαι (von Raubtieren), ὀγκᾶσθαι, βρωμᾶσθαι (vom Esel) (sämtlich M.), ὁμάζειν (vom Bären), βοᾶν, μέγα φθέγγεσθαι (M., von Menschen).
Brüllen *n* ὁ μυκηθμός, τὸ μύκημα, ὁ βρυχηθμός, τὸ βρύχημα, ἡ ὠρυγή, ὁ ὠρυγμός, ὁ ὀγκηθμός, ἡ ὄγκησις, ἡ βοή.
brummen βράζειν, ὁμάζειν (vom Bären), τονθορύζειν, τονθορυγεῖν (unbeutlich ſprechen), γογγύζειν (als Zeichen des Mißfallens).
Brummen *n* ὁ τονθορυσμός, ἡ γόγγυσις, ὁ γογγυ-[σμός, gew. durch Verben.]
Brummkreiſel *m* ὁ ῥόμβος.
brünett μέλας.
Brunnen *m* τὸ φρέαρ (ατος), τὸ ὕδρεῖον, τὸ ὕδρευμα, ὁ κρουνός, ἡ κρήνη, Waſſer aus dem ~ holen ἐμᾶν, ~ graben φρεωρυχεῖν, φρέαρ ὀρύττειν.
brunnenartig φρεατώδης.
Brunneneimer *m* ἡ ὑδρία, τὸ ὕδρεῖον, ὁ κάδος.
Brunnengraben *n* ἡ φρεωρυχία, ἡ ὑδροσκοπική.
Brunnengräber *m* ὁ φρεωρύχος.
Brunnenkaſten *m* ἡ φρεατία.
Brunnenkreſſe *f* τὸ κάρδαμον.
Brunnenmeiſter *m* ὁ κρηνοφύλαξ (κος), ὁ τῶν ὑδάτων ob. κρηνῶν ἐπιστάτης ob. ἐπιμελητής.
Brunnenröhre *f* ὁ αὐλός, ὁ ὀχετός, ὁ σωλήν (ῆνος).
Brunnenſchwengel *m* τὸ κηλώνειον.
Brunnenſeil *n* ἡ ἰμονιά.
Brunnenwaſſer *n* τὸ φρεατιαῖον ὕδωρ.
Brunſt *f* ἡ πτόησις, ἡ σκύζα, ὁ ἵμερος, in der ~ ſein ὀργᾶν, σπαργᾶν, (von Hunden) σκυζᾶν, (von wilden Schweinen) καπρᾶν, καπρίζειν, καπρώζειν, (von zahmen Schweinen) ὑᾶν, (von Rindern) ταυριᾶν.
brünſtig διάπυρος (2), ~ ſein (von Tieren) ὀργᾶν, σπαργᾶν, (von der Kuh) ταυριᾶν.
Brunſtzeit *f* durch Verben; ſ. Brunſt.
Bruſt *f* 1. τὸ στῆθος, τὸ στέρνον, ὁ θώραξ (κος, mediziniſcher Ausdruck = Bruſtkaſten), ſich an die ~ ſchlagen (als Zeichen der Trauer) τύπτεσθαι, στερνοτυπεῖσθαι, κόπτεσθαι (M.), an die ~ drücken ἐναγκαλίζεσθαι, ἀσπάζεσθαι (M.), die weibliche ~ ὁ μαζός, ὁ μαστός, ἡ τιτθή, ὁ τιτθός, an die ~ legen τῷ μαστῷ προσίεσθαι, θηλάζειν, παρέχειν μαστούς, τιτθεύειν, an der ~ liegen τιτθίζειν, ein Kind an der ~ τὸ ὑποτίτθιον. — 2. (als Sitz der Empfindung) τὸ στῆθος, ὁ θυμός, ἡ ψυχή.
Bruſtader *f* ἡ στερνῖτις (ιδος) φλέψ (εβός).
bruſtartig στηθοειδής, μαστοειδής.
Bruſtbein *n* τὸ ξιφοειδὲς ὀστοῦν.
Bruſtbeklemmung, -beſchwerde *f* τὸ ἄσθμα, ~ haben ἀσθμαίνειν, an ~ leidend ἀσθματικός.
Bruſtbild *n* ἡ προτομή.
Bruſtbinde *f* τὸ στρόφιον, ἡ στηθοδεσμίς (ίδος), ὁ στηθόδεσμος, ὁ περίδεσμος, τὸ ὑπομάζιον.
Brüſtchen *n* τὸ στηθίον, τὸ στηθίδιον, τὸ στηθύνιον, τὸ τιτθίον, τὸ στερνίδιον.
brüſten ſich αὐχεῖν, γαυριᾶν, γαυριᾶσθαι (P.), γαυροῦσθαι (P.), μεγαλύνεσθαι (M.), καυχᾶσθαι (M.), βρενθύεσθαι (M.), κομπάζειν (über etw. τινί), ſich mit etw. ~ ἀγάλλεσθαί, σεμνύνεσθαι, ἐγκαλλωπίζεσθαί (sämtlich M.) τινι und ἐπί τινι.
Brüſten *n* ὁ βρένθος, ἡ καύχησις, τὸ καύχημα, ἡ γαυρότης (ητος), τὸ γαυρίαμα, τὸ κόμπασμα, ὁ κομπασμός.
Bruſtfell *n* τὸ διάφραγμα, τὸ ὑπό-, διάζωμα, αἱ φρένες.
Bruſtfieber *n* ὁ στερνίτης πυρετός.
Bruſtharniſch *m* ὁ θώραξ (κος). kleiner ~ τὸ θωράκιον, (bei Pferden) τὸ προστερνίδιον.
Bruſthöhle *f* ὁ θώραξ (κος), τὸ στέρνον, ἡ χέλυς (υος), ἡ (ἄνω) κοιλία.
Bruſtkaſten *m* ὁ θώραξ (κος), τὰ πλευρά, von gutem ~ εὔπλευρος (2).
Bruſtknochen *m* ἡ κλείς (ειδός).
Bruſtknorpel *m* ὁ τοῦ στήθους χόνδρος.
Bruſtkrankheit *f* τὸ περὶ τὸ στῆθος πάθος.
Bruſtlatz *m* τὸ προστερνίδιον, ὁ θώραξ (κος).
Bruſtpanzer *m* ὁ θώραξ (κος).
Bruſttriemen *m* τὸ λέπαδνον (am Pferdegeſchirr).
Bruſtſchmerzen *m/pl.* αἱ τῶν στηθῶν ὀδύναι.
Brüſtung *f* ἡ ἔπαλξις.
Bruſtwarze *f* ἡ θηλή, ὁ μαζός.
Bruſtwehr *f* ἡ ἔπαλξις (εως), τὸ θωράκιον, ὁ προ-[μαχεών (ῶνος).]
Bruſtwölbung *f* τὸ ἀκροστήθιον.
Brut *f* ἡ γονή, ἡ ἐπιγονή, ὁ γόνος, ὁ τόκος, τὸ θρέμμα, οἱ νεοττοί, τὰ νεόττια, ~ ſetzen γονεύειν, νεόττια γεννᾶν ob. τίκτειν.
brutal θηριώδης (viehiſch), übtr. αὐθάδης, ὑβριστικός.
Brutalität *f* ἡ θηριότης (ητος), τὸ θηριῶδες (viehiſches Weſen), übtr. ἡ αὐθάδεια, ἡ ὕβρις.
brüten ἐπφάζειν (auf den Eiern ſitzen), νεοττεύειν (hecken), übtr. über etw. ~ λογίζεσθαί (M.) τι πρὸς ἑαυτόν, μηχανᾶσθαί (M.) τι, μελετᾶν τι, φροντίζειν τι ob. περί τινος.
Brüten *n* ἡ ἐπφασις, ὁ ἐπφασμός, ἡ νεοττεία, ἡ νεόττευσις, übtr. ἡ μελέτη, ἡ μέριμνα, ἡ φροντίς (ίδος).
Brütezeit *f* ὁ τῆς νεοττείας (νεοττεύσεως) καιρός.
Brutzelle *f* ἡ σχαδών (όνος).
bſt! ψίττα, ψύττα.
Bübchen *n* τὸ παιδίον, τὸ παιδάριον.
Bube *m* (Knabe) ὁ παῖς, τὸ μειράκιον, (ſchlechter, böſer Menſch) τὸ πονηρόν ob. μοχθηρόν ἀνθρώπιον.
Bubenſtreich *m*, **-ſtück** *n* τὸ πονήρευμα, τὸ πανούργημα, τὸ ῥᾳδιούργημα, einen ~ ausführen πανουργεῖν, ῥᾳδιουργεῖν.
Büberei *f* τὸ πονήρευμα.
bübiſch πονηρός, μοχθηρός, πανοῦργος (2), ῥᾳδιουρ-[γός (2).]
Buch *n* ἡ βίβλος, τὸ βιβλίον (allg.), τὸ γραμματεῖον, τὰ γράμματα (Rechnungs-, Wirtſchaftsbuch), ἡ συγγραφή, τὸ σύγγραμμα (Schriftwerk), ein ~ abfaſſen συγγράφειν ob. συντιθέναι βιβλίον.
Buchbinder *m* ὁ τὰ βιβλία πτύσσων, neugr. ὁ βιβλιο-[δέτης.]
Buchdrucker *m* ὁ τυπογράφος (neugr.).
Buchdruckerei *f* ἡ τυπογραφία (neugr.).
Buchdruckerkunſt *f* ἡ τυπογραφική, ἡ τυπογραφία [(neugr.).]
Buchdruckerpreſſe *f* τὸ τυπογραφικὸν ὄργανον.
Buchdruckerſchwärze *f* τὸ τυπογραφικὸν μέλαν.
Buche *f* ἡ ὀξύα, ἡ ὀξύη.
Buchecker *f* ἡ ἀπὸ τῆς ὀξύας βάλανος.
Büchelchen *n* τὸ βιβλίδιον.
¹buchen *adj.* ὀξύϊνος (ſ. Buchenholz).
²buchen *v.* (in ein Buch eintragen) ἀπογράφειν, ~ laſſen ἀπογράφεσθαι (M.).
Buchenholz *n* τὰ ὀξύϊνα ξύλα.
Buchenwald *m* ὁ ὀξυῶν δρυμός.
Bücherbrett *n* τὸ ἀναλογεῖον (Lesepult).
Bücherfreund *m* ὁ φιλόβιβλος.
Bücherkenner *m* ὁ βιβλιακός.
Bücherkenntnis *f* ἡ τῶν βιβλίων ob. τῶν γραμμάτων [ἐμπειρία.]
Bücherkrämer *m* ὁ βιβλιοκάπηλος.
Büchermotte *f* ἡ σίλφη, ἡ τίφη, ἡ τίλφη, ὁ σής [(σητός u. σεός).]
Bücherſaal *m*, **-ſammlung** *f* ἡ βιβλιοθήκη.
Bücherſchatz *m* ὁ βιβλίων θησαυρός, ἡ βιβλιοθήκη.
Bücherſchrank *m* τὸ βιβλιοφυλάκιον.
Bücherſchreiben *n* ἡ βιβλιογραφία.
Bücherſchreiber *m* ὁ βιβλιογράφος.
Bücherwurm *m* ὁ σής (σητός u. σεός, eigtl. u. übtr.).
Buchfink *m* ὁ σπίνος, ἡ σπίζα.
Buchführer *m* ὁ γραμματεύς, ὁ γραφεύς.
Buchführung *f* ἡ ἀπογραφή.
Buchhalter *m* ὁ ἐπὶ τῶν λογισμῶν, ὁ ταμίας.
Buchhändler *m* ὁ βιβλιοπώλης, ὁ βιβλιοκάπηλος.
Buchhandlung *f*, **-laden** *m* τὸ βιβλιοπωλεῖον.
Büchlein *n* τὸ βιβλίον, τὸ βιβλίδιον, τὸ βιβλάριον, τὸ βιβλαρίδιον, τὸ συγγραμμάτιον.
Buchsbaum *m* ἡ πύξος.

Digitized by Google

buchsbaumähnlich, -artig πυξοειδής.
Buchsbaumhain *m* ὁ πυξεών (ῶνος).
Buchsbaumholz *n* ἡ πύξος, τὰ πύξινα ξύλα.
Buchsborn *m* ἡ πυξάκανθα, τὸ λύκιον.
Büchse *f* ἡ θήκη, τὸ κιβώτιον, ἡ πυξίς (ίδος, aus Buchsbaum).
Buchstabe *m* τὸ γράμμα, τὸ στοιχεῖον, nach dem ~n κατὰ τὰ γράμματα, nach dem ~n des Gesetzes καθ' ἃ φησιν ὁ νόμος, der tote ~ τὸ γεγραμμένον γράμμα.
Buchstabenschrift *f* τὰ γράμματα.
buchstabieren συλλαβίζειν.
buchstäblich κατὰ τὰ γράμματα, κατὰ λέξιν.
Bucht *f* ὁ κόλπος, ὁ ὅρμος.
buchtenreich κολπώδης.
Buckel *m* τὸ κύρτωμα, τὸ κύφωμα, τὸ κῦφος, ὁ ὕβος, (Geschwulst) ἡ κάλη, (auf dem Schilde) ὁ ὀμφαλός, (als Verzierung) ὁ ἦλος, τὸ ἔμβλημα.
buckelig κυρτός, κυφός, ὑφός, etw. ~ ὑπόκυρτος (2), ὑπόκυφος (2), ~ sein κυφοῦσθαι (P.).
bücken sich κύπτειν, ἐπικύπτειν, sich über od. nach etw. ~ ἐπικύπτειν ἐπί od. εἴς τι, sich darunter ~ ὑποκύπτειν, sich vor j-m ~ θεραπεύειν τινά, προσκυνεῖν τινα.
Bude *f* ἡ σκηνή (aus Brettern), τὸ γέρρον (aus Geflecht).
Büffel *m* ὁ ἄγριος βοῦς.
Bug *m* 1. (Biegung) ἡ καμπή, ὁ καμπτήρ (ῆρος). — 2. (Schulterblatt bei Tieren) ἡ ὠμοπλάτη, ἡ ἀκρωμία, ἡ ἀκρωλία.
Bügel *m* τὸ τόξον (am Bogen).
bugsieren (ein Schiff) ῥυμουλκεῖν.
Buhldirne *f* ἡ ἑταίρα.
buhlen 1. ἑταιρεῖν, ἑταιρίζεσθαι, ἑταιρεύεσθαι, πορνεύεσθαι (M.), μοιχεύειν (von Männern), μοιχεύεσθαι (P. von Frauen). — 2. übtr. θηρᾶν, διώκειν τι, um Volksgunst ~ δημαγωγεῖν.
Buhlen *n*: das ~ um Volksgunst ἡ δημαγωγία, einer der um Volksgunst buhlt δημαγωγός.
Buhler *m* ὁ ἑταιριστής, ὁ μοιχός, ὁ πόρνος.
Buhlerei *f* ἡ ἑταίρησις, ἡ ἑταιρεία, ὁ ἑταιρισμός, ἡ μοιχεία, (als Gewerbe) ἡ τοῦ σώματος ἐργασία, ~ treiben s. buhlen; von der ~ leben ἐργάζεσθαι (M.) τῷ σώματι.
Buhlerin *f* ἡ ἑταίρα, ἡ ἑταιρίς (ίδος), ἡ μοιχάς (άδος), ἡ μοιχεύτρια.
buhlerisch ἑταιρικός, μοιχικός, πορνικός.
Buhlerkünste *f/pl.* τὰ ἑταιρικὰ τεχνήματα.
Bühne *f* ἡ σκηνή (auf dem Theater), auf die ~ bringen ἀναβιβάζειν ἐπὶ τὴν σκηνήν (eine Person, e-n Charakter), εἰσάγειν εἰς τὸ θέατρον (eine Person u. ein Stück), (Rednerbühne) τὸ βῆμα, τὸ ἀνάβαθρον.
Bühnendichter *m* ὁ δραματοποιός, ὁ δραματουργός.
Bühnengebäude *n* ἡ σκηνή.
Bühnenpersonal *n* οἱ ἐπὶ τῆς σκηνῆς.
Bühnenstück *n* τὸ δρᾶμα.
Bühnenwand *f* (hintere) ἡ σκηνή.
Bukett *n* ὁ φάκελος ἀνθῶν.
Bulle *m* ὁ ταῦρος.
Bullenbeißer *m* ὁ Μολοττὸς κύων.
Bund *m* 1. (Bündel) ἡ δέσμη, ἡ δεσμίς (ίδος), ὁ σύνδεσμος. — 2. (Kopfbedeckung) ἡ τιάρα. — 3. (Bündnis) αἱ συνθῆκαι, αἱ σπονδαί, ἡ συμμαχία, s. Bündnis.
bundbrüchig παράσπονδος (2), ~ sein παρασπονδεῖν, παραβαίνειν ob. λύειν τὰς σπονδὰς ob. συνθήκας.
Bundbrüchigkeit *f* ἡ παρασπόνδησις.
Bündel *n* ἡ δέσμη, ἡ δεσμίς (ίδος), ὁ σύνδεσμος, (von Holz) ὁ φάκελος, (von Getreide, Heu u. dgl.) τὸ δράγμα, in ein ~ bringen συνδεῖν, φακελοῦν, sein ~ schnüren συσκευάζεσθαι (M.).
Bündelchen *f* ἡ δεσμίς (ίδος).
bündelweise φορμηδόν.
Bundesangelegenheiten *f/pl.* τὰ συμμαχικά.
Bundesgebiet *n* ἡ συμμαχίς (ίδος).
Bundesgenosse *m* ὁ σύμμαχος, ὁ ἐπίκουρος, j-s ~ sein σύμμαχον εἶναι, συμμαχεῖν, ἐπικουρεῖν τινι.
Bundesgenossenkrieg *m* ὁ συμμαχικὸς πόλεμος.
Bundesgenossenschaft *f* ἡ συμμαχία, τὸ συμμαχικόν, οἱ σύμμαχοι.
Bundesglied *n* ὁ ἔνσπονδος.
Bundesheer *n* τὸ συμμαχικόν.
Bundeskasse *f* τὰ κοινὰ χρήματα.
Bundeslade *f* ἡ νομοφυλακὶς (ίδος) κιβωτός.
Bundesland *n* ἡ συμμαχίς (ίδος).
Bundesrat *m* τὸ κοινὸν συνέδριον.
Bundesschatz *m* τὸ κοινὸν ταμιεῖον.
Bundesstaat *m*, **-stadt** *f* ἡ σύμμαχος ob. συμμαχὶς (ίδος) πόλις.
Bundestag *m* τὸ κοινὸν συνέδριον.
Bundesverhältnis *n* τὸ συμμαχικόν, Bundesverhältnisse τὰ τῆς συμμαχίας, τὰ τῶν συμμάχων.
Bundesversammlung *f* τὸ κοινὸν συνέδριον.
bündig σύντομος (2), συντακτικός, ἀκριβής, συνεστραμμένος, kurz und ~ schreiben συστρέφειν.
Bündigkeit *f* ἡ ἀκρίβεια, τὸ συντακτικόν.
Bündnis *n* αἱ συνθῆκαι, (Friedensb.) αἱ σπονδαί, (Kriegsb.) ἡ συμμαχία, (Schutzb.) ἡ ἐπιμαχία, ein ~ schließen σπονδὰς ποιεῖσθαι (M.), σπένδεσθαι (M.), συμμαχίαν ποιεῖσθαι, σπονδὰς ob. ὅρκια τέμνειν, das ~ brechen λύειν τὰς σπονδάς, παραβαίνειν τὰς συνθήκας, ein ~ eingehen δέχεσθαι (M.) τὰς σπονδάς ob. τὴν συμμαχίαν, das ~ halten ἐμμένειν ταῖς σπονδαῖς ob. συνθήκαις, vom ~ ausgeschlossen ἔκσπονδος (2), im ~ eingeschlossen ἔνσπονδος (2), der ein ~ bricht παράσπονδος (2), der Bruch eines Bündnisses ἡ παρασπόνδησις.
bunt ποικίλος, ~e Farbe ἡ ποικιλία, eine ~e Arbeit τὸ ποίκιλμα, mit ~em Fell ποικιλόδερμος (2), mit ~en Federn ποικιλόπτερος (2), mit ~er Kleidung ποικιλόστολος (2), ~ gesprenkelt ποικιλόστικτος (2), ~ weben, färben ποικίλλειν, ~ gewebt ποικιλτός, ~ befiedert ποικιλόθριξ (τριχος), ~ gekleidet ποικιλόστολος (2), ~ durcheinander ἀτάκτως, φύρδην, ἀναμίξ.
buntblumig ποικιλανθής.
Buntfärber *m* ὁ ποικιλτής, ὁ ἀνθοβάφος.
Buntfärberei *f* ἡ ἀνθοβαφική, (als Handlung) ἡ ἀνθοβάφεια.
buntfarbig ποικιλόχρους, ποικίλος.
buntfellig (schedig) ποικιλοδέρμων (ονος).
buntgefärbt πεποικιλμένος, ποικιλτός.
buntgeflecht ποικιλόστικτος (2), ποικίλος.
buntgestickt, -gewebt κατάπαστος (2).
Buntheit *f* ἡ ποικιλία.
buntscheckig ποικιλόστικτος (2), ποικίλος.
Buntspecht *m* s. Specht.
buntstengelig ποικιλόκαυλος (2).
buntstreifig ποικιλόγραμμος (2).
Bürde *f* τὸ φορτίον, τὸ φόρτημα, τὸ ἄχθος (eig. und übtr.), ἡ ἀχθηδών (όνος), ἡ λύπη (nur übtr.).
Burg *f* ἡ ἀκρόπολις (εως), ἡ ἄκρα, ὁ πύργος, königliche ~ τὸ βασίλειον, τὰ βασίλεια, (fester Ort, Festung) τὸ ἔρυμα, τὸ τεῖχος.
Bürge *m* ὁ ἐγγυητής, ὁ ἔγγυος, (Gewährsmann) ὁ βεβαιωτής, (Zeuge) ὁ μάρτυς (υρος), einen ~n stellen καθιστάναι ob. παρέχειν ἐγγυητήν, κατεγγυᾶσθαι (P.), ~ sein für j-n διεγγυᾶν ob. ἐγγυᾶσθαι (M.) τινα.
bürgen s. Bürge; bei j-m τινί u. πρός τινα.
Bürger *m* ὁ πολίτης (Staatsbürger), ὁ ἀστός (als Einwohner einer Stadt), ὁ δημότης, ἰδιώτης (gemeiner ~), zum ~ machen πολίτην ποιεῖν, ~ sein, als ~ leben πολιτεύειν, μετέχειν τῆς πολιτείας, die Geschäfte, Pflichten eines ~s treiben πολιτεύεσθαι (M.), aus ~n bestehend πολιτικός, das Recht eines ~s ἡ πολιτεία.
Bürgerblut *n* τὸ ἐμφύλιον αἷμα.
Bürgereid *m* ὁ πολιτῶν ob. πολιτικὸς ὅρκος.
Bürgerfamilie *f* ὁ πολιτικὸς οἶκος.
Bürgerfeind *m* ὁ μισόδημος.

Digitized by Google

Bürgerfreund *m* ὁ φιλόδημος, ὁ δημοτικός.
Bürgerhaus *n* ἡ δημότου οἰκία.
Bürgerheer *n* τὸ πολιτικὸν στράτευμα.
Bürgerin *f* ἡ πολῖτις (ιδος), ἡ ἀστή.
Bürgerkrieg *m* ὁ οἰκεῖος od. ἐπιδήμιος od. ἔνδημος od. ἐμφύλιος πόλεμος.
Bürgerkrone *f* ὁ στέφανος.
bürgerlich 1. πολιτικός, ~e Angelegenheiten τὰ πολιτικά, der ~en Rechte verluſtig ἄτιμος (2), Verluſt der ~en Rechte ἡ ἀτιμία, der ~en Rechte berauben ἀτιμάζειν. — 2. (im Gegenſatz zu „adelig") δημοτικός, δημώδης.
Bürgerliſte *f* τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον.
Bürgermeiſter *m* ὁ ἄρχων (οντος), ὁ πολιανόμος, ὁ ὕπατος, ~ ſein πολιανομεῖν, ὑπατεύειν.
Bürgerpflicht *f* τὸ τῷ πολίτῃ προσῆκον.
Bürgerrecht *n* ἡ πολιτεία, das ~ erlangen τυγχάνειν τῆς πολιτείας, das ~ geben πολιτείαν διδόναι τινί, πολιτογραφεῖν τινα, μεταδιδόναι τινὶ τῆς πόλεως, j-m das ~ nehmen ἀφαιρεῖσθαί (M.) τινα τὴν πολιτείαν, ἄτιμον ποιεῖν od. ἀτιμοῦν τινα.
Bürgerrolle *f* ſ. Bürgerliſte.
Bürgerſchaft *f* οἱ πολῖται, ἡ πόλις, ὁ δῆμος, τὸ πολιτικόν, τὸ δημοτικόν.
Bürgersfrau *f* ἡ δημότις (ιδος), ἡ ἀστή.
Bürgersmann *m* ὁ ἀστός, ὁ δημότης, ὁ ἀνὴρ ἐκ δήμου.
Bürgerſoldat *m* ὁ πολιτικὸς στρατιώτης, ein Heer von ~en τὸ πολιτικὸν στράτευμα.
Bürgersſohn *m* ὁ πολίτου od. δημότου παῖς.
Bürgerſtand *m* ἡ πολίτου τάξις, οἱ πολῖται, ὁ δῆμος.
Bürgerstochter *f* ἡ πολίτου od. δημότου παῖς.
Bürgertreue *f* ἡ τῶν πολιτῶν πίστις.
Bürgin *f* ἡ ἔγγυος.
Bürgſchaft *f* ἡ ἐγγύη, ἡ κατεγγύη, ἡ διεγγύησις, ἡ ἐξεγγύη, ἡ ἐξεγγύησις, ἡ πίστις, ~ für die Wahrheit τὸ πιστόν, ~ leiſten für j-n ἐγγυᾶσθαί (M.), ἐξεγγυᾶν τινα, ~ für ſich ſtellen ἐξεγγυᾶσθαι (M.), j-n ~ leiſten laſſen κατεγγυᾶν τινα (für etw. πρός τι), unter ~ ἐπ' ἐγγυητῶν.
Bürgſchaftsleiſtung *f* ἡ διεγγύησις. (κος).
Burgvogt, -wart *m* ὁ πυργοφύλαξ, ὁ ἀκροφύλαξ

Bürſchchen *n* τὸ μειρακύλλιον.
Burſche *m* ὁ παῖς, τὸ μειράκιον, ὁ νεανίσκος, (verächtlich) τὸ ἀνθρώπιον, ὁ ἀνθρωπίσκος.
Bürſte *f* τὸ κάλλυντρον, τὸ σάρωθρον.
bürſten καλλύνειν, καθαίρειν.
Bürzel *m* ὁ ὄρρος, τὸ ὀρροπύγιον.
Burzelbaum uſw. ſ. Purzelbaum uſw.
Buſch *m* (Strauch) ὁ θάμνος, ἡ λόχμη, (Büſchel) ὁ φάκελος, ἡ δεσμίς (ίδος).
buſchartig, buſchig δασύς, λάσιος, λοχμώδης.
Büſchel *m* ἡ δέσμη, ἡ δεσμίς (ίδος), ὁ σύνδεσμος, ὁ φάκελος, (von Federn auf dem Kopfe der Vögel) ὁ λόφος.
Buſchholz *n* ὁ θάμνος (auch *pl.*), ἡ λόχμη.
Buſchklepper *m* ὁ κλέπτης.
Buſchwerk *n* ὁ θάμνος, ἡ λόχμη.
Buſen *m* 1. ὁ κόλπος (auch der ~ des Kleides u. Meeres), ὁ μαστός, οἱ μαστοί (Mutterbruſt). — 2. (Herz, Gemüt) ὁ θυμός, ἡ ψυχή, in ſeinen ~ greifen (= ſich ſelbſt prüfen) ἐξετάζειν, ἐλέγχειν, γιγνώσκειν ἑαυτόν.
buſenartig κολπώδης, κολποειδής.
Buſenfreund *m* ὁ φίλτατος, ὁ οἰκειότατος.
Buſenfreundin *f* ἡ φιλτάτη, ἡ οἰκειοτάτη.
Buſenfreundſchaft *f* ἡ μεγίστη φιλία.
Buſſard *m* ὁ τριόρχης, ὁ τρίορχος.
Buße *f* 1. ἡ δίκη, ἡ τιμωρία, ἡ τίσις, ἡ εὐθυνα, τὸ ἔκτισμα, τὸ πρόστιμον, ~ zahlen εὐθύνας ὀφλεῖν (ſ. I. Teil ὀφλισκάνω F). — 2. (Reue) ἡ μετάνοια, ἡ μετάγνωσις, ἡ μεταμέλεια, ~ tun μετανοεῖν, μεταγιγνώσκειν, μεταμέλεσθαι.
büßen τίνειν, ἐκτίνειν, δίκην od. τιμωρίαν διδόναι, für etw. τινός, dafür ~ daß δίκην διδόναι mit *part.* od. ὅτι, mit dem Tode ~ θανάτῳ ζημιοῦσθαι (P.), j-n ~ laſſen für etw. ἀνταμείβεσθαί (M.) τινα ἀντί τινος.
Büßen *n*, **Büßung** *f* ἡ τίσις, ἡ ἔκτισις.
bußfertig μεταμελόμενος, μεταμελητικός.
Büſte *f* ἡ εἰκών (όνος), τὸ ἀγαλμάτιον.
Butte *f* 1. (hölzernes Gefäß) ὁ πίθος. — 2. (eine Fiſchart) ἡ ψῆττα.
Büttel *m* ὁ δημόσιος.
Butter *f* τὸ βούτυρον, τὸ πικέριον, von ~ βουτύρινος.
Butterfreſſer *m* ὁ βουτυροφάγος.

C

(Die unter C fehlenden Artikel ſuche man unter K, Sch oder Z.)

Canaille *f* κάκιστος, κακοῦργος, ὁ ὄλεθρος.
Chaiſe *f* ἡ ἁρμάμαξα.
Chamäleon *n* ὁ χαμαιλέων (οντος).
Chaos *n* τὸ χάος.
chaotiſch ἀδιάτακτος, ἄκριτος, ἀδιάκριτος (ſämtlich 2).
Charakter *m* (Kennzeichen, Gepräge u. dgl.) ὁ χαρακτήρ (ῆρος), (Natur) ἡ φύσις, (von Menſchen) οἱ τρόποι, ἡ ὀργή, τὸ ἦθος, (~ einer Perſon auf der Bühne) τὸ πρόσωπον, (Titel, Rang) ἡ τιμή, ἡ τάξις, edler ~ ἡ εὐήθεια, ἡ εὐτροπία, ſchlechter ~ ἡ κακοήθεια, ἡ κακοτροπία, von gutem ~ εὐήθης, von ſchlechtem ~ κακοήθης, κακότροπος (2), ſeinem ~ treu bleiben ἐμμένειν τοῖς ἤθεσιν.
Charaktereigentümlichkeit *f* τὸ φύσει ἴδιον.
Charakterfehler *m* κακόν τι φύσει ὑπάρχον τινί.
charakterfeſt βέβαιος τοὺς τρόπους.
Charakterfeſtigkeit *f* ἡ τοῦ τρόπου βεβαιότης (ητος).
charakteriſieren ὑποτυποῦν, χαρακτηρίζειν, διαγράφειν (τῷ λόγῳ).
Charakteriſierung, Charakteriſtik *f* ἡ τῶν ἠθῶν διαγραφή, ὁ χαρακτηρισμός.
charakteriſtiſch ἴδιος, χαρακτηριστικός.
charakterlos ἀήθης, ἀστάθμητος (2).
Charakterloſigkeit *f* τὸ ἄηθες, τὸ ἀστάθμητον.
Charakterſchilderung *f* ſ. Charakteriſierung.
Charakterſchlechtigkeit *f* ſ. unter Charakter.

Charakterſchwäche *f* ἡ τοῦ τρόπου μαλακία, τὸ τῶν τρόπων μαλακόν.
Charakterſtärke *f* ſ. Charakterfeſtigkeit.
Charakterzug *m* ὁ χαρακτὴρ (ῆρος).
Charge *f* ἡ τιμή, ἡ τάξις.
Chauſſee *f* ἡ λιθόστρατος ὁδός.
Chef *m* ὁ ἄρχων (οντος), ὁ προστάτης.
Chemie *f* ἡ χημεία.
Chiffre *f* τὸ σημεῖον, τὸ σύνθημα (*pl.* Chiffreſchrift).
Chimäre *f* ὁ λῆρος (auch *pl.*), τὸ φάντασμα, τὸ πλάσμα, τὸ τέρας (ατος).
chimäriſch ληρώδης, πεπλασμένος, πλασματώδης, τερατώδης.
Chiragra *f* ἡ χειράγρα.
Chirurg *m* ὁ χειρουργός.
Chirurgie *f* ἡ χειρουργία, ἡ χειρουργική, die ~ ausüben χειρουργεῖν.
Cholera *f* ἡ χολέρα, die ~ haben χολεριᾶν.
choleraartig χολερώδης.
choleriſch ἀκράχολος (2), χολερικός.
Chor *m* ὁ χορός, ἡ χορεία, τὸ χόρευμα (Reigen), einen ~ aufführen χορὸν ἄγειν, εἰσάγειν, ἱστάναι, den ~ anführen χορηγεῖν, im ~ tanzen χορεύειν, im oder zum ~ ſingen χορῳδεῖν, den ~ betreffend, zum ~ gehörig χορικός, der den ~ anordnet ὁ χοροποιός, der den ~ einübt ὁ χοροδιδάσκαλος, der den ~ anführt ὁ χορηγός, Mitglied des ~s ὁ χορευτής.

Digitized by Google

Choral *m* ἡ χορῳδία, (vom Kirchenlied) ἡ ἐκκλησιαστικὴ ᾠδή.
Chorführer *m* ὁ χορηγός, ὁ κορυφαῖος, ὁ ἔξαρχος, ~ ſein χορηγεῖν τινι u. τινος, Amt des ~s ἡ χορηγία.
Chorführerin *f* ἡ χορηγίς (ίδος). [χορός.]
Chorgeſang *m*, **-lied** *n* ἡ χορῳδία, τὸ χορικόν, ὁ
choriambiſch χοριαμβικός.
Choriambus *m* ὁ χορίαμβος.
Chormeiſter *m* ὁ χοροδιδάσκαλος.
Chortanz *m* ἡ χορεία, ὁ χορός, einen ~ aufführen χορεύειν (τινί j-m zu Ehren).
Chortänzer *m* ὁ χορευτής.
Chriſt *m* ὁ χριστιανός. [στοῦ.]
Chriſtenheit *f* σύμπαντες οἱ χριστιανοί, οἱ ἀπὸ Χρι-
Chriſtentum *n* ὁ χριστιανισμός.
Chriſtfeſt *n* τὰ Χριστοῦ γενέθλια.
Chriſtin *f* ἡ χριστιανή.
chriſtlich χριστιανός, allg. θεοσεβής, δίκαιος, ὅσιος.
chromatiſch χρωματικός, ~e Tonweiſe τὸ χρωματικόν, τὸ χρῶμα.
Chronik *f* τὰ χρονικά.
Chronikenſchreiber *m* ὁ χρονογράφος.
chroniſch χρόνιος. [beiden folgenden Wörter).]
Chronolog *m* ὁ χρονολόγος (ebenſowenig belegt wie die
Chronologie *f* ἡ χρονολογία.
chronologiſch χρονολογικός, *adv.* κατὰ χρόνους.
Chryſolith *m* ὁ χρυσόλιθος.
Chryſopras *m* ὁ χρυσόπρασος.
Couſin *m* ὁ ἀνεψιός.
Couſine *f* ἡ ἀνεψιά.

D

D *n* Δ, δ, τὸ δέλτα, indekl.
da I *cj.* 1. als Zeitpartikel: ὅτε, ὁπότε, ἐπεί, ἐπειδή, ἡνίκα, ὡς. — 2. als Kauſalpartikel: ἐπεί, ἐπειδή, ὡς, ὅτε, ὅπου, ~ ja ἐπείπερ, ~ ja doch ἐπεί τοι καί, ~ doch auch ἐπειδή γε καί, ~ nun ἐπεὶ ἄρα, oft zur Bezeichnung des ſubjektiven Grundes: ὡς mit *part.*, des objektiven Grundes: ἅτε mit *part.* — II *adv.* 3. des Orts: ἐνταῦθα, ἐνθάδε, αὐτοῦ, ταύτῃ, τῇδε, ~ und dort ἔνθα καὶ ἔνθα, bald ~, bald dort ἔνθα καὶ ἔνθα, von ~ ἔνθεν, ἐνθένδε, ἐντεῦθεν, von ~ und dort ἔνθεν καὶ ἔνθεν, du ~ οὗτος, ὦ οὗτος, ſieh ~ ἰδού. — 4. *adv.* der Zeit: ἔνθα, ἔνθα δή, ἐνταῦθα, τηνικαῦτα, τότε, von ~ an ἐνθένδε, ἐντεῦθεν, (τὸ) ἀπὸ τοῦδε.
dabei (örtl.) πρὸς οb. παρὰ τούτῳ, ἐπ' οb. παρ' αὐτῷ, πλησίον, ἐγγύς, (von der Zeit) ἐν οb. πρὸς τούτῳ, ἅμα, καὶ ἅμα, (dadurch) ἐκ, ἀπό, ὑπὸ τούτου, (in Anſehung, in betreff) περὶ τούτου (τούτων), πρὸς τοῦτο (ταῦτα).
dabei aufſeufzen προσανοιμώζειν.
dabei ausharren προσ-, ἐγκαρτερεῖν τινι.
dabei bleiben παρα-, προσμένειν τινί, übtr. ἐμμένειν, προσ-, ἐγκαρτερεῖν τινι, μένειν ἐπί τινος οb. ἐπί τινι, es bleibt dabei κύριόν ἐστιν, δέδοκται, δεδογμένον ἐστίν, dabei bleibt es nicht οὐκ ἐνταῦθα ἔστηκε τὸ πρᾶγμα.
dabei drohen ἀπειλεῖν.
dabei ermatten ἀποκάμνειν, μεταξὺ ἀπαγορεύειν.
dabei lächeln ἐπιγελᾶν, ἐμ-, ἐπιμειδιᾶν.
dabei laſſen ἐγκαταλείπειν (in der Nähe von etw. zurücklaſſen), ἐγκαθιστάναι (j-n auf einem Poſten), (es dabei bewenden laſſen) ἀπαναπαύεσθαι (M.) τινι, ἐμμένειν τινί, στέργειν τινί.
dabei liegen παρα-, προσκεῖσθαί τινι.
dabei ſagen ἐπιλέγειν.
dabei ſchlafen ἐπικοιμᾶσθαι (P.).
dabei ſein παρ-, προσ-, ἐπ-, ἐνεῖναι, παραγίγνεσθαι, (bei einer Handlung, einem Unternehmen) συμπράττειν τι, μεταλαμβάνεσθαί (M.) τινος, μετέχειν τινός, κοινωνεῖν τινος, συνεργὸν εἶναί τινος.
Dabeiſein *n* ἡ παρουσία, gew. durch Verben, z.B. in meinem ~ ἐμοῦ παρόντος.
dabei ſitzen παρα-, προσκαθῆσθαί τινι, παρα-, προσεδρεύειν τινί, παρακαθίζεσθαι.
dabei ſtehen παρ-, ἐφίστασθαι, (von Sachen) παρα-, προσκεῖσθαι, (von Wörtern) προσγεγράφθαι, ~ bleiben ὑφίστασθαι ἔν τινι, ἐπαναπαύεσθαί (M.) τινι, übtr. (keinen Fortgang haben) οὐ προχωρεῖν, μένειν ἐπί τινι.
dabei ſtellen ἐφ-, παρ-, παρακαθιστάναι.
dabei tun συμπράττειν, nichts ~ können οὐχ οἷόν τε εἶναι τῶν προύργου τι ποιεῖν.
dabei verweilen ἐνδιατρίβειν.
dabei wohnen προσοικεῖν.
dabei zögern ἐμβραδύνειν.
dableiben ἐπι-, παραμένειν.
da capo αὖθις, ἐπανάλαβε, ~ rufen βοᾶν αὖθις.
Dach *n* ἡ στέγη. τὸ στέγασμα, τὸ τέγος, ἡ ὀροφή, ὁ ὄροφος, τὸ ὀρόφωμα, ein Haus unter ~ bringen ἐρέφειν οἰκίαν, mit j-m unter einem ~e leben ὁμωρόφιον εἶναί τινι, mit einem ~e verſehen ἐρέφειν, ὀροφοῦν, ein ~ einreißen διαιρεῖν τὴν ὀροφήν, ohne ~ ἄστεγος (2).
Dachdecker *m* ὁ στεγαστής, ὁ ὀροφωτής.
Dachgiebel *m* ἄκρα ἡ στέγη.
Dachlatte *f* ὁ στρωτήρ (ῆρος).
Dachraum *m* τὰ ὑπωρόφια.
Dachrinne *f* ἡ χολέρα, ἡ ὑδρορρόα.
Dachs *m* ὁ τρόχος.
Dachsbau *m* ὁ τοῦ τρόχου φωλεός.
Dachsfell *n* τὸ τοῦ τρόχου δέρμα.
Dachsfett *n* τὸ τοῦ τρόχου στέαρ (ατος).
Dachſparre *f* ὁ στρωτήρ (ῆρος).
Dachſtuhl *m* αἱ ὀροφαί.
Dachtraufe *f* ἡ ὑδρορρόα. [τὸ ὀρόφωμα.]
Dachung *f* (als Handlung) ἡ ἔρεψις, (als Sache) ἡ ὀροφή,
Dachziegel *m* ἡ κεραμίς (ίδος), ὁ κέραμος, ὁ καλυπτήρ (ῆρος), mit ~n decken καλυπτηριάζειν.
dadurch (örtl.) τῇδε, διὰ τούτου, ταύτῃ, (kauſal) τούτῳ, ταύτῃ, διὰ τοῦτο (ταῦτα), ἐκ (ἀπό) τούτου (τούτων), gew. durch ein in den Zuſammenhang paſſendes *part.* als: ποιῶν, ποιοῦντες, ποιήσας, ποιήσαντες, ~ daß διὰ τό οb. ἐκ τοῦ οb. τῷ mit *inf.*
dafern εἰ, ἐάν (ἄν, ἤν).
dafür — für dieſen, für dieſe, für dieſes uſw. ſ. für.
dafür achten, anſehen, halten νομίζειν, ἡγεῖσθαι (M.), κρίνειν mit doppeltem *acc.*
dafür annehmen (zum Entgelt) δέχεσθαι (M.) ἀντί τινος, ἀντιλαμβάνειν, ἀνταπολαμβάνειν, (für etw. halten) ſiehe dafür achten.
dafür ausgeben ſ. dafür achten.
dafür geben ἀντιδιδόναι, ἀνταποδιδόναι τί τινος, ich habe viel dafür gegeben ἐπριάμην πολλῶν χρημάτων.
dafür haften ἐγγυᾶσθαί (M.) τι, ἐγγυητὴν εἶναί τινος.
dafür halten ſ. dafür achten.
Dafürhalten *n* ἡ δόξα. nach meinem ~ κατά γε τὴν ἐμὴν δόξαν, ὡς ἐμοί δοκεῖν, δοκεῖν ἐμοί (ἔμοιγε).
dafür können αἴτιον οb. ἐν αἰτίᾳ εἶναί τινος, nichts ~ ἀναίτιον εἶναι.
dafür nehmen (als Erſatz) ἀντιλαμβάνειν τινός, αἱρεῖσθαι (M.) ἀντί τινος, (als etw. aufnehmen) ὑπολαμβάνειν, δέχεσθαι (M.) mit doppeltem *acc.*
dafür ſein οὐκ ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι, ἐπαινεῖν τι, ἀποδέχεσθαί (M.) τι, ſ. dafür ſtimmen.

Digitized by Google

dafür ſprechen λέγειν ὑπέρ τινος, συναγορεύειν, συνηγορεῖν, μαρτυρεῖν, πίστιν παρέχειν τινί, die Wahrſcheinlichkeit ſpricht dafür τὸ εἰκὸς ταύτῃ ἔχει.
dafür ſtehen ſ. dafür haften.
dafür ſterben ὑπεραποθνήσκειν τινός od. ὑπέρ τινος.
dafür ſtimmen ψηφίζεσθαί (M.) τι, ὑπέρ τινος od. *inf.*, τὴν ψῆφον τίθεσθαι περί τινος, χειροτονεῖν τι.
dagegen 1. = gegen dieſen, gegen dieſe, gegen dieſes uſw. ſ. gegen. — 2. als Adverſativpartikel: **dé**, ἀλλά (im Gegenſatze), αὖ, δ'αὖ, αὖθις. πάλιν (bei einer Entgegnung od. Erwiderung), τοὐναντίον, τἀναντία (im ſtarken Gegenſatze).
dagegen abſchicken ἀνταποστέλλειν.
dagegen anführen ἀντιλέγειν (einen Einwand machen), ἀνθυποφέρειν (einen Gegeneinwand machen).
dagegen anklagen ἀντικατηγορεῖν, ἀνθυπάγειν, ἀντιπροσκαλεῖσθαι (M.).
dagegen anreden ἀντιπροσαγορεύειν.
dagegen anrücken ἀντιπροσέρχεσθαι, ἀντιπαράγειν, ἀντεξελαύνειν.
dagegen antun: böſes ~ κακῶς παθόντα ἀντιποιεῖν.
dagegen antworten ἀνταποκρίνεσθαι (M.).
dagegen anzeigen ἀντιμηνύειν.
dagegen arbeiten ἀντερείδεσθαι (P.), ἀντιτείνειν, ἀντιπράττειν.
dagegen aufſtellen ἀντιτάττειν.
dagegen ausrüſten ἀντιπαρασκευάζειν (u. M.).
dagegen ausſtrecken ἀντιπροτείνειν.
dagegen austauſchen ἀνταμείβεσθαί (M.) τί τινος od. ἀντί τινος od. ὑπέρ τινος.
dagegen bauen: Schiffe ~ ἀντιναυπηγεῖν.
dagegen beeinträchtigen ἀντιβλάπτειν, ἀνταδικεῖν, ἀντικακουργεῖν.
dagegen befehlen ἀντικελεύειν.
dagegen behaupten ἀμφισβητεῖν mit *inf.* od. ὡς (ὅτι).
dagegen bekommen ἀνταπο-, ἀντιλαμβάνειν.
dagegen bemannen ἀντιπληροῦν.
dagegen bemitleiden ἀντοικτίζειν.
dagegen bewaffnen ἀνθοπλίζειν.
dagegen beweiſen ἀνταποδεικνύναι, ἀνταποφαίνειν.
dagegen bewirken ἀντεφεστιᾶν.
dagegen darbieten ἀντιπαρέχειν.
dagegen ehren ἀντιτιμᾶν.
dagegen eifern ἀντιτείνειν, ἀντισπεύδειν, ἰσχυρῶς [ἀντιλέγειν.
dagegen einführen ἀντεισάγειν (von Waren), ἀντικαθιστάναι (von Einrichtungen und Gebräuchen).
dagegen einkaufen ἀνταγοράζειν, ἀντωνεῖσθαι.
dagegen einladen ἀντικαλεῖν.
dagegen einwenden ἀντιλέγειν.
dagegen emporſteigen ἀντανιέναι. [τειχίζειν.
dagegen erbauen ἀντοικοδομεῖν, eine Schanze ~ ἀντι-
dagegen erheben ἀνταίρειν, ſich ~ ἐπαν-, ἀνανθίστασθαι.
dagegen erinnern ἀντιλέγειν.
dagegen erleiden ἀντιπάσχειν. [εσθαι (M.).
dagegen ermuntern ἀντιπαρακαλεῖν, ἀντιπαρακελεύ-
dagegen ernähren ἀντιτρέφειν.
dagegen zu Felde ziehen ἀντιστρατεύεσθαι (M.).
dagegen fordern ἀντ-, ἀνταπαιτεῖν, ἀνταξιοῦν.
dagegen geben ἀντιδιδόναι, ἀντιπαρέχειν.
dagegen gefällig ſein ἀντιχαρίζεσθαι (M.).
dagegen Geſandte ſchicken ἀντιπρεσβεύεσθαι (M.).
dagegen graben (z. B. Minen) ἀντορύττειν.
dagegen haben ἀντιλέγειν, κωλύειν, ich habe nichts dagegen οὐκ ἐναντιοῦμαι, οὐδὲν κωλύω, οὐ φθονῶ, οὐδείς φθόνος, wenn du nichts dagegen haſt εἰ μή τι σὺ ἄλλο λέγεις. εἰ σοὶ βουλομένῳ ἐστίν.
dagegen halten ἀντέχειν.
dagegen handeln ἀντιπράττειν, παραβαίνειν τι.
dagegen heranbringen ἀντιπροσφέρειν.
dagegen hören ἀντακούειν. [ἀντιμάχεσθαι.
dagegen kämpfen ἀντιπολεμεῖν, ἀνταγωνίζεσθαι (M.),
dagegen kaufen ἀντωνεῖσθαι.
dagegen lieben ἀντιφιλεῖν, ἀντερᾶν.
dagegen rächen: ſich ~ ἀντιτιμωρεῖσθαι (M.).
dagegen reden ἀντιλέγειν.
dagegen rufen ἀντικαλεῖν.
dagegen rüſten ἀντιπαρασκευάζειν, ſich ~ M.
dagegen ſchicken ἀντιπέμπειν.
dagegen ſchmähen ἀντιλοιδορεῖν.
dagegen ſchulden ἀντοφείλειν.
dagegen ſchwören ἀντομνύναι.
dagegen ſein ἀνθίστασθαι, ἐναντιοῦσθαι (P.), οὐκ ἐᾶν.
dagegen ſetzen ἀντιτιθέναι, ἀντιπαραβάλλειν (zur Vergleichung), ſich ~ ἀντιτείνειν, ἐναντιοῦσθαι (P.).
dagegen ſprechen ἀντιλέγειν.
dagegen ſtemmen: ſich ~ ἀντιτείνειν.
dagegen ſterben ἀνταποθνήσκειν.
dagegen ſtimmen ἀντιχειροτονεῖν, ἀποψηφίζεσθαί (M.), ἀποχειροτονεῖν τι od. *inf.* mit μή, ἐναντίαν τὴν ψῆφον τίθεσθαι, ἐναντία ψηφίζεσθαι.
dagegen ſträuben: ſich ~ ἀντιτείνειν.
dagegen tadeln ἀντιμέμφεσθαι (M.).
dagegen töten ἀνταποκτείνειν.
dagegen überlegen ἀντιλογίζεσθαι (M.).
dagegen umbringen ἀνταπολλύναι.
dagegen verbrennen ἀντικφέιν.
dagegen verleumden ἀντιδιαβάλλειν. [λεῖσθαι (M.).
dagegen vorſchlagen ἀντιπαραβάλλεσθαι, ἀντιπροκα-
dagegen wagen ἀντιτολμᾶν.
dagegen zählen ἀνταριθμεῖν.
dagegen zeugen ἀντιμαρτυρεῖν.
dagegen zürnen ἀντοργίζεσθαι (P.), ἀντιχαλεπαίνειν.
dagegen zurückfordern ἀνταπαιτεῖν.
daheim οἶκοι, ~ bei mir ἐν ἐμαυτοῦ, ~ ſein οἴκοι εἶναι, (im Lande ſein) ἐπιδημεῖν.
daher 1. (von da, von dort) ἐντεῦθεν, ἐνθένδε, αὐτόθεν, ἐκεῖθεν. — 2. (einher) ἐπί, πρός, πρό u. κατά in Zſſg. — 3. (deshalb) ἐντεῦθεν, διά τοῦτο (ταῦτα), ἐκ τούτων, ~ weil διότι, διό. — 4. (alſo) οὖν, ἄρα, τοίνυν, τοιγάρτοι, οὐκοῦν, ὥστε (letztere beide zu Anfang des Satzes und zur Angabe der ſtrengen unmittelbaren Folge).
dahergelaufen kommen προστρέχειν, προσορμᾶσθαι (P.).
daher kommen προσ-, παρέρχεσθαι.
daherum τὰ περὶ ταῦτα.
dahin 1. (örtlich) ἐνθάδε, αὐτόσε, ταύτῃ, ἐνταῦθα, ἐκεῖσε, eben ~ εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, εἰς ταὐτόν. da- und dorthin δεῦρο κἀκεῖσε, bald ~ bald dorthin ἄλλοτε ἄλλοσε, ~ wo ἔνθα, bis ~ μέχρι ἐνταῦθα, (temporal) bis ~ τέως, ~ gehören εἶναι τούτων. — 2. (ſoweit, zur Bezeichnung eines Zieles oder Grades) εἰς τοῦτο, εἰς τοσοῦτον, z. B. in ſeinem Übermute iſt er ~ gekommen εἰς τοῦτο oder εἰς τοσοῦτο τῆς ὕβρεως ἦλθε (προῆλθε).
dahin arbeiten τοῦτο πράττειν, τοῦτο σκοπεῖν, σπουδάζειν, μηχανᾶσθαι (M.), ~ daß ὅπως mit *ind. fut.* nach einem Haupttempus, mit dem *opt.* nach einem Nebentempus.
dahin auslegen ταύτῃ ὑπολαμβάνειν.
dahin bringen: j-n ~ προάγειν, παίδειν τινά mit *inf.*, εὖ ~ daß διαπράττειν (auch M.) mit folg. ὥστε u. *inf.* od. ὅπως mit *ind. fut.*
dahin denken πρὸς τοῦτο τὴν γνώμην ἔχειν, ~ daß τοῦτο σκοπεῖν, ὅπως (Konſtruktion ſ. unter dahin arbeiten), dahin zu gehen denken βούλεσθαι εἰς τόπον τινά.
dahin deuten ſ. dahin auslegen.
dahineilen δρόμῳ φέρεσθαι (P.), οἴχεσθαι, φεύγειν.
dahinfahren 1. προσελαύνειν (nach einem Orte), übtr. ἀπελαύνειν. ἀποφέρεσθαι (P.). — 2. (ſterben) ἀποθνήσκειν.
dahinfallen κατα-, συμπίπτειν, καταρρεῖν.
dahinfliegen ἀποπέτεσθαι.
dahinfliehen φεύγειν, ἐκφεύγειν. οἴχεσθαι φεύγοντα.
dahingeben προδιδόναι, προΐεσθαι (M.).

Digitized by Google

dahingehen 1. (vergehen) οἴχεσθαι, διοίχεσθαι, φεύγειν. — 2. (ſich darauf beziehen) εἰς τοῦτο τείνειν, τοῦτο σκοπεῖν, τοῦτο δύνασθαι, ῥέπειν εἰς τοῦτο.
dahingeſtellt ſein laſſen ἐᾶν od. καταλείπειν τι, παριέναι (ἵημι), οὐ διισχυρίζεσθαι (M.), ἀμφισβητεῖν.
dahingleiten παραρρεῖν.
dahinhaben 1. (von räumlicher Entfernung) wie weit haben wir bis zu dem Orte? πόσον ἀπέχει ὁ τόπος; — 2. (erhalten haben) ἀπειληφέναι, ἔχειν.
dahinkommen εἰς τοῦτο προβαίνειν.
dahinnehmen ἀπολαμβάνειν. [τοιούτων.
dahinrechnen τιθέναι τι ἐν τοῖς τοιούτοις oder τῶν
dahinreiten ἀπελαύνειν.
dahinſchwinden ἀφανίζεσθαι (P.), οἴχεσθαι.
dahinſehen τοῦτο σκοπεῖν, τοῦτο πράττειν, μηχανᾶσθαι (M.) mit folg. ὅπως (Konſtr. ſ. unter dahinarbeiten).
dahinſein 1. (verloren ſein) οἴχεσθαι, διοίχεσθαι, ἀπολωλέναι, (von der Zeit) παρεληλυθέναι, ich bin dahin ὄλωλα, ἀπόλωλα, alles iſt dahin φροῦδα πάντα, ἔρρει πάντα. — 2. (geſtorben ſein) τεθνηκέναι.
dahinſtehen (zweifelhaft ſein) ἄδηλον εἶναι.
dahinſterben ἀποθνήσκειν, διαφθείρεσθαι (P.).
dahin ſtreben, trachten ſ. dahin arbeiten.
dahinten, dahinter ὄπισθε(ν), κατόπισθε(ν).
dahinterher ſein διώκειν τι, ἐγκεῖσθαί τινι.
dahinterkommen (bemerken) αἰσθάνεσθαι, ἐπαισθάνεσθαι, πυνθάνεσθαι, μανθάνειν, κατανοεῖν.
dahinterſein, dahinterſtecken ὑπεῖναι, ὑποκεῖσθαι, es ſteckt nichts dahinter κενόν ἐστι, es ſteckt etw. dahinter δόλος τις ὑπεστιν, ὑπουλον τὸ πρᾶγμα, (von Perſonen = teilhaben) κοινωνεῖν τινος, μετέχειν τινός.
dahin wirken ſ. dahin arbeiten.
dahin wollen βούλεσθαι ἐκεῖσε ἰέναι.
dahinziehen (abziehen) ἀπελαύνειν, ἀποχωρεῖν, ἀπαλλάττεσθαι (P.), (nach einem andern Orte ziehen) μεταναίστασθαι od. μετοικεῖν ἐκεῖσε.
daktyliſch δακτυλικός.
Daktylus *m* ὁ δάκτυλος.
daliegen κεῖσθαι, κατακεῖσθαι.
damalig ὁ, ἡ, τὸ τότε, ὁ, ἡ, τὸ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον, die damaligen Menſchen οἱ τότε (ἄνθρωποι).
damals τότε, τηνικαῦτα, κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον, damals als ὅτε, ἡνίκα.
Dame *f* ἡ γυνή. [ſpielen πεττεύειν, πεττονομεῖν.
Damenbrett *n* ὁ ἄβαξ (κος), τὰ πεττά, auf dem
Damenſpiel *n* ἡ πεττεία.
Damhirſch *m* ἡ ἔλαφος, ἡ δορκάς (άδος).
dämiſch ἀναίσθητος (2), ἀβέλτερος (2), ſein σκορδινᾶσθαι (von einem, der nicht ausgeſchlafen hat), κραιπαλᾶν (infolge eines Rauſches).
damit I. *adv.* τούτῳ, τῇδε, ἐν τούτῳ, (mit welchem uſw.) ᾧ, ᾗ, οἷς, αἷς, (mit dieſem, d. h. in Verbindung, Begleitung deſſen) σύν mit *dat.*, μετά mit *gen.* — II *cj.* ὡς, ὅπως, ἵνα, damit nicht ἵνα μή, ὅπως μή, ὡς μή, μή (mit dem *conj.* nach einem Haupttempus, dagegen nach einem Nebentempus gew. mit dem *opt.*), häufig ſteht auch der finale *inf.*, z. B. er ſchickte uns, wir euch die Worte verkündeten ἡμᾶς ἔπεμψε τοὺς λόγους ὑμῖν φράσαι.
dämlich I *adj.* ἄνους, ἀνόητος, ἄλογος, ἀλόγιστος (ſämtlich 2). — II *adv.* ἄνευ γνώμης, ἀδιανοήτως.
Dämlichkeit *f* das *neutr.* der vorhergehenden *adj.*, ἡ ἄνοια, ἡ ἀλογία. [aufführen χοῦν (διαχοῦν) χῶμα.
Damm *m* τὸ χῶμα, eines Teiches ἡ ὄχθη, einen
dämmen χοῦν, ἀποχοῦν, einen Weg γεφυροῦν, στρων-
dämmerig κνεφαῖος. [νύναι, übtr. κατέχειν.
Dämmerlicht *n* τὸ ἀμυδρὸν φῶς (τός).
dämmern: es dämmert κνέφας ἐστί, συσκοτάζει, des Morgens ὄρθρος ἐστι βαθύς, περιορθρόν ἐστιν, des Abends συσκοτάζει.
Dämmerung *f* 1. am Abend τὸ κνέφας (*gen.* ους, *dat.* ᾳ), τὸ λυκαυγές, er kam in der ἦλθε κνεφαῖος. — 2. am Morgen ὁ ὄρθρος.
Dämon *m* ὁ δαίμων (ονος), böſer ὁ κακοδαίμων, in der Gewalt eines ſein δαιμονᾶν, von einem böſen geplagt ſein κακοδαιμονᾶν.
dämoniſch δαιμόνιος, δαιμονικός.
Dampf *m* ὁ ἀτμός, ἡ ἀτμίς (ίδος), ὁ καπνός, heißer ἡ πυρία, ſtarker, dicker ὁ τῦφος, in aufgehen θυμιᾶν, ἀνα-, ἐκθυμιᾶν (auch P.).
Dampfbad *n* ἡ πυρία, τὸ πυρίαμα, τὸ πυριατήριον, ein nehmen πυριᾶσθαι (P.).
dampfen ἀτμίζειν, ἀτμιᾶν, θυμιᾶν, καπνοῦσθαι (P.), ἀναδιδόναι, ἀναπέμπειν, ἀνιέναι (ἵημι) καπνόν.
Dampfen *n* ſ. Dampf u. dampfen.
dämpfen 1. (unterdrücken) σβεννύναι, κατασβεννύναι, κατέχειν, κατείργειν, κατα-, συστέλλειν, κωλύειν, παύειν, den Ton, die Stimme ὑφιέναι, ἀμβλύνειν. — 2. (von Speiſen) πνίγειν.
Dämpfen *n* ἡ κάθεξις, ἡ κατάπαυσις, gew. durch Verben.
dampfend, dampfig ἀτμώδης, ἀτμιδώδης, καπνώδης.
dämpfend σβεστήριος, beſſer *part.* der Verben.
Dämpfer *m* ὁ σβεστήρ (ῆρος), beſſer *part.* der Verben.
danach I *cj.* (darauf, nachher, nach dieſem uſw.) μετὰ τοῦτον, μετ' αὐτόν uſw., ἐπὶ τούτῳ. — II *adv.* μετὰ τοῦτο (ταῦτα), εἶτα, ἔπειτα, μετέπειτα, ἐκ τούτου (τούτων), gleich εὐθὺς ἐκ τούτων, (zur Bezeichnung eines Vorbildes oder einer Richtſchnur) κατ' αὐτόν, κατὰ τοῦτον uſw., ἐξ αὐτοῦ, ἐκ τούτου.
danach ausſehen φαίνεσθαι (M.) mit οἷος und dem *inf.*, z. B. er ſieht nicht danach aus, als wäre er zornig οὐ φαίνεται οἷος ὀργίζεσθαι.
danach dürſten διψῆν τινος.
danach entſtehen ἐπιγίγνεσθαι.
danach folgen ἐπακολουθεῖν.
danach fragen, forſchen ἐρωτᾶν τι, πυνθάνεσθαί τι παρά τινος, ζητεῖν τι.
danach geboren werden ἐπιγίγνεσθαι.
danach gehen μετέρχεσθαί (-ιέναι) τι, διώκειν τι.
danach greifen ἅπτεσθαί (M.) τινος.
danach halten: ſich διαφυλάττειν τι.
danach jagen διώκειν, θηρᾶν τι.
danach leben τὴν δίαιταν ποιεῖσθαι (M.) κατά τι.
danach nennen ὀνομάζειν, ἐπ-, κατονομάζειν ἀπό τινος.
danach riechen, ſchmecken ὄζειν τινός.
danach ſchießen τοξεύειν κατά τινος.
danach ſchlagen παίειν κατά τινος.
danach ſtreben ἐφίεσθαι (M.) τινος, ζηλοῦν τι.
danach werfen βάλλειν τι, πρός τι, στοχάζεσθαι (M.) βάλλοντά τινος.
danach zielen στοχάζεσθαί (M.) τινος.
daneben 1. (neben etwas) παρὰ τούτῳ, ἐγγὺς od. πλησίον τούτου. — 2. (überdies, außerdem) πρὸς τούτῳ (τούτοις), προσέτι, πρὸς δέ.
daneben aufwachſen (von Pflanzen) παραβλαστάνειν.
daneben befeſtigen παραπηγνύναι.
daneben herrſchen παραδυναστεύειν.
daneben hin παρά mit *acc.* [κεῖσθαι.
danebenliegen παρακεῖσθαι, (beim Mahle) παρακατα-
danebenmalen παραζωγραφεῖν.
danebenpflanzen παραφυτεύειν.
danebenſetzen παρατιθέναι.
danebenſitzen παρακαθῆσθαι.
danebenſtehen παραστῆναι.
danebenſtellen παριστάναι.
daneben wohnen ἐποικεῖν, ἐπικατοικεῖν.
danieder χαμαί (zur Erde), gew. durch Zſſgn mit κατά, z. B. liegen κατακεῖσθαι, welche als Zſſgn mit „nieder" angeführt ſind.
Dank *m* ἡ χάρις (ιτος), al χάριτες, großer πολλὴ χάρις, j-m wiſſen χάριν εἰδέναι τινί, abſtatten, ſagen χάριν ἀποδιδόναι, ἀπονέμειν, ἐκτίνειν (für etw. τινός, ἀντί od. ὑπέρ τινος), durch Worte ſagen χάριτας λέγειν, ſchuldig ſein χάριτας ὀφείλειν,

Digitized by Google

j-n zu ~ verpflichten χάριν κατατίθεσθαί τινι oder παρά τινι od. πρός τινα, ~ erlten χάριν κομίζεσθαι (M.), ἀπολαμβάνειν od. ἀποδέχεσθαι (M.), zu ~ πρός χάριν, j-m etw. zu ~ tun ἐν χάριτι ποιεῖν τινί τι.

dankbar εὐχάριστος (2), χάριν ἔχων, ~ ſein εὐχαριστεῖν, χάριν εἰδέναι od. ἔχειν, ὁμολογεῖν χάριν, ſich ~ beweiſen χάριν ἀποδιδόναι od. ὑπουργεῖν.

Dankbarkeit *f* ἡ εὐχαριστία, τὸ εὐχάριστον.

danken j. Dank ſagen unter Dank; etw. ~d ablehnen ἐπαινεῖν τι, z.B. für eine Einladung ~ ἐπαινεῖν κλῆσιν, etw. ~d annehmen δέχεσθαι (M.), (einen Gruß erwidern) ἀντασπάζεσθαι (M.), ἀντιπροσαγορεύειν, χάριν ἀντιπεῖν, ich danke beſtens πάνυ καλῶς, es wird ihm niemand ~ ἀχαρίστως αὐτῷ ταῦτα πεπράξεται.

dankenswert χάριτος ἄξιος.

dankerfüllt εὐχάριστος (2).

Dankfeſt *n* τὰ χαριστήρια, τὰ εὐχαριστήρια, τὸ προσόδιον, ein ~ feiern χαριστήρια ἄγειν od. ποιεῖν.

Dankgebet *n* αἱ χαριστήριοι εὐχαί.

Dankgefühl *n* τὸ εὐχάριστον.

Danklied *n* ὁ παιάν (ᾶνος), ὁ ὕμνος, τὸ προσόδιον. ein ~ anſtimmen παιανίζειν.

Dankopfer *n* τὰ χαριστήρια, τὰ εὐχαριστήρια, (für Rettung aus Gefahren) τὰ σωτήρια, (für einen Sieg) τὰ νικητήρια, (für eine gute Botſchaft) τὰ εὐαγγέλια, (für eine glückliche Landung) τὰ ἀποβατήρια, (für eine glückliche Überfahrt) τὰ διαβατήρια, ~ darbringen θύειν od. ἀποτελεῖν σωτήρια uſw.

Dankrede *f* ὁ χαριστήριος λόγος.

dankſagen χάριτας λέγειν. [εὐχαριστία.]

Dankſagen *n*, **Dankſagung** *f* ἡ χάριτος ὁμολογία, ἡ

Dankſagungsſchreiben *n* τὰ εὐχαριστήρια γράμματα.

dankvergeſſen ἀχάριστος (2).

dann 1. (zur Angabe der Folge in der Zeit) εἶτα, ἔπειτα. μετέπειτα, ὕστερον, μετὰ τοῦτο (ταῦτα), ἐκ τούτου (τούτων), häufig durch *part.*, z.B. Kyros ſtellte die Soldaten auf, dann ſagte er Κῦρος τοὺς στρατιώτας παρεταξάτο· παραταξάμενος δὲ (od. τοῦτο ποιήσας) ἔλεξεν. — 2. (zur Bezeichnung eines Zeitpunktes nach e-m eingetretenen Ereigniß) τότε, τηνικαῦτα, ἐνταῦθα, ἐν τούτῳ, ~ und wann ἔσθ' ὅτε. ἐνίοτε, ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε. — 3. (räumlich) μετά mit *acc.* ἐπί mit *dat.* der *pronom. demonstr.*, z.B. zuerſt ſtellte er die Hopliten, dann die Peltaſten auf πρώτους μὲν τοὺς ὁπλίτας ἔταξεν, μετὰ δὲ τούτους od. ἐπὶ δὲ τούτοις τοὺς πελταστάς.

dannen: von ~ ἐντεῦθεν, ἐνθένδε, auch durch ἀπό in Zſſg, z.B. von ~ ziehen ἀπελαύνειν.

daran 1. (dadurch) ἐκ τούτου, ἐν τούτῳ, τούτῳ. — 2. (dabei, daneben) ἐν, ἐπ', παρ' αὐτῷ (αὐτῇ). gew. durch Verben, die mit den *prp.* ἐν, ἐπί, παρά. πρός zuſammengeſetzt ſind; ~ hin παρά mit *acc.*, genug ~ ἄλις τούτων. es iſt etw. ~ ἔστι δή τι, ἀληθές ἐστι τοῦτο, iſt etw. ~? ἆρα λέγω τι; es ſchien ihm etw. ~ zu ſein ἔδοξέ τι λέγειν αὐτῷ, es iſt nichts ~ οὐδὲν ἀληθὲς ἔνι τούτῳ. [ζεσθαι (M.) τι.]

daran arbeiten σπουδάζειν περί τι, πράττειν. ἐργά-

daran aufhängen ἀναρτᾶν, κρεμαννύναι τι ἔκ τινος, ἐξαρτᾶν τί τινος. [οἰκοδομεῖν, κατασκευάζειν τι.]

daran bauen ἐπ-, προσοικοδομεῖν, bauen an etw.

daran befinden: ſich ~ ἐπ-, προσεῖναί τινι.

daran bemerken ἐνοραν τινί τι. ἐπαισθάνεσθαί τινός τι. καταγιγνώσκειν τινός τι.

daranbinden ἀναδεῖν τι πρός τι, ἀνάπτειν τι ἔκ τινος. ſich an etw. binden τηρεῖν, φυλάττειν τι, ἐμμένειν τινί, an etw. nicht gebunden ſein οὐκ ἐνέχεσθαί (P.) τινι. [bleiben auch ἐγκαρτερεῖν τινι.]

daranbleiben ἐμ-, προσμένειν τινί, an einer Arbeit

daranbringen προσάγειν, προσφέρειν τινί.

daran denken (eingedenk ſein) μεμνῆσθαί τινος, nicht ~ (vergeſſen) ἐπιλανθάνεσθαί τινος. (den Gedanken zu etw. faſſen) ἐπινοεῖν mit *inf.*

daranflechten προσ-, συμπλέκειν τί τινι.

daranfügen προσάπτειν, προστιθέναι τί τινι.

darangeben παρακαταβάλλειν.

darangehen (an eine Arbeit) ἐπιχειρεῖν τινι, ἅπτεσθαί (M.) τινος, τρέπεσθαι (M.) εἴς od. ἐπί τι.

daran gelegen ſein: es iſt mir daran gelegen διαφέρει μοί τι od. τινος, μέλει μοί τινος.

daran glauben πιστεύειν τι, νομίζειν εἶναί τι.

daran haben: Gewinn ~ κερδαίνειν ἀπό τινος, ἀπολαύεσθαί (M.) τινος, Freude ~ χαίρειν τινί, daran habe ich genug ἀρκεῖ od. ἐξαρκεῖ μοι τοῦτο.

daran haften ἐνέχεσθαί (P.) τινι, ἐμπεπηγέναι τινί, ἐμπεφυκέναι τινί, es haftet eine Schuld daran (darauf) ἐνοφείλεται ἀργύριον ἔν τινι.

daranhalten 1. προσ-, ἐπέχειν τινί τι, (zur Vergleichung) παραβάλλειν τινί τι, ſich ~ ἔχεσθαί, ἀντέχεσθαί τινος, ἀντιλαμβάνεσθαί τινος. — 2. (ſich eifrig mit etw. befaſſen) σπουδάζειν εἰς od. περί τι.

daran hängen κρεμαννύναι τι ἔκ τινος, προσκρεμαννύναι τί τινι, ἐκκρεμαννύναι u. ἐξάπτειν τί τινος.

daran kehren: ſich ~ ἐντρέπεσθαί (M.) τινος, φροντίζειν τινός, λόγον ποιεῖσθαί (M.) τινος, ſich nicht ~ ὀλιγωρεῖν τινος.

daranlegen *trans.* προσκολλᾶν τί τινι, συνάπτειν τί τινι, *intr.* προσκεκολλῆσθαι, ἔχεσθαί τινος.

daranknüpfen ἐξάπτειν τί τινος, προσάπτειν τί τινι, Betrachtungen ~ προσενθυμεῖσθαι (P.).

darankommen (an die Reihe kommen) τὸ μέρος καθήκει od. περιήκει εἰς ἐμέ, nicht ~ παραλείπεσθαι (P.).

daranlegen προσβάλλειν, προστιθέναι τινί od. πρός τι.

daranlehnen ἐπι-, προσ-, ἀνακλίνειν. [ἔκ τινος.]

daran lernen μανθάνειν τι od. ἐκ τούτων, γιγνώσκειν

daran leſen ἐπιγεγραμμένον τινί ἀναγιγνώσκειν.

daran liegen παρα-, προσ-, ἐπικεῖσθαί τινι, es liegt mir daran διαφέρει μοι mit *inf.*, μέλει μοί τινος, es liegt viel, wenig, nichts daran πολύ, ὀλίγον, οὐδὲν διαφέρει, was liegt daran? τί διαφέρει; es liegt daran, daß αἰτία od. αἴτιον δὲ τούτου, ὅτι od. αἴτιον δέ, worauf ein Satz mit γάρ folgt.

darannehmen: ſich ~ (Hand an etw. legen) ἐπιχειρεῖν τινι, ἅπτεσθαί (M.) τινος.

darannliſchen προσ-, ἐπιμειγνύναι.

daran müſſen (dazu gezwungen werden) προσ-, καταναγκάζεσθαι mit *inf.*

daran rühren ἐπιψαύειν τινός.

daran ſchreiben ἐπι-, παρα-, προσ-, προσεπιγράφειν τινί, (etw. ſchreiben) γράφειν, συγγράφειν τι.

daran ſein προσ-. ἐπ-, ἐνεῖναι, an einer Arbeit ſein εἶναι ἔν τινι, nahe ~ ἐγγὺς εἶναι τοῦ mit *inf.*, gut, übel ~ εὖ, κακῶς ἔχειν, καλῶς, κακῶς πράττειν, es iſt etw. daran ἔστι δή τι τοῦτο, es iſt nichts daran πράγμα οὐδενός ἄξιόν ἐστιν, ψόφος ἄλλως, ich weiß nicht, wie ich mit ihm daran bin οὐκ οἶδα τὸν ἄνδρα ὅπως ἔχει od. διάκειται πρὸς ἐμέ, ich weiß nicht, wie ich daran bin οὐκ οἶδα ὅπως χρήσομαι τοῖς πράγμασιν.

daranſetzen παραβάλλεσθαι (M.), κινδυνεύειν περί τινος, Geld ~ προσαναλίσκειν χρήματα, ἀναλίσκειν χρήματα ἔν τινι, εἰς τι, πρός τι, ἐπί τινι.

daranſtehen προσ-, ἐφεστάναι τινί, ſ. daran ſchreiben.

darantun (hinzumiſchen) προσ-, ἐπιμειγνύναι, übtr. wohl ~ καλῶς ποιεῖν. du tuſt wohl daran, daß du ſchweigſt σιγᾷς καλῶς ποιῶν.

daranwachſen προσ-, ἐμ-, συμφύεσθαι (-φῦναι) τινι.

daran wenden ἀναλίσκειν, κατ-, προσαναλίσκειν, δαπανᾶν. [μέλλειν, ἀποδειλιᾶν.]

daran wollen: nicht ~ ὀκνεῖν, ἀποκνεῖν τι od. *inf.*,

darauf 1. (örtlich) auf demſelben uſw. ἐπ' αὐτῷ, ἐπ' αὐτοῦ, ἄνω, ἐπ', εἰς, ἀν' αὐτό, ſ. auf; gew. mit ἐπί u. πρός zuſammengeſetzte Verben. — 2. (hernach) μετὰ τοῦτο (ταῦτα). ἐκ τούτου (τούτων), εἶτα, ἔπειτα, ὕστερον, ſ. dann; bald ~ οὐ πολλῷ ὕστερον, viele

Digitized by Google

Jahre ~ πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον, tags ~ τῇ ὑστεραίᾳ, unmittelbar ~ ἑξῆς, ἐφεξῆς, εὐθὺς ἐκ τούτων.
darauf abſehen σκοπεῖν, ἐπινοεῖν τι. [(νοῦν) τινί.)
darauf achten σκοπεῖν, ἀποβλέπειν εἴς τι, προσέχειν
darauf anbauen (ein Gebäude) ἐποικοδομεῖν τινί τι, (auf einem Grunde) ἐνοικοδομεῖν, übtr. (vertrauen) πιστεύειν, πεποιθέναι.
darauf anbringen ἐγκατασκευάζειν.
darauf anlegen, ausgehen τοῦτο μηχανᾶσθαι od. πράττειν mit ὅπως u. *ind. fut.*
darauf bedacht ſein τοῦτο σκοπεῖν mit ὅπως u. *ind. fut.*, ἐπινοεῖν, διανοεῖσθαι (P.) mit *inf.*
darauf befeſtigen προσάπτειν, ἐγκαταπηγνύναι, mit einer Spange ~ προσπερονᾶν.
darauf beſinden: ſich ~ ἐπεῖναι.
darauf binden ἐπιδεῖν ἐπί τι, ἐπικαταδεῖν τινι.
darauf bleiben ἐπιμένειν τινί od. ἐπί τινι.
darauf breiten ἐπιστρωννύναι, ἐμπεταννύναι τινί.
darauf decken ἐπιβάλλειν τινί.
darauf denken ſ. darauf bedacht ſein.
darauf dringen ἀξιοῦν mit *inf.*
darauf einrichten παρασκευάζειν τι ἐπί τινι od. εἰς τι od. ὥστε mit *inf.*
darauf eſſen ἐπεσθίειν.
darauf fallen ἐπιπίπτειν, ſ. fallen, entfallen, verfallen.
darauf folgen ἕπεσθαι, ἐφέπεσθαι, ἐπακολουθεῖν τινι.] [ὑπέρ τινος, ἀρραβωνίζειν.)
daraufgeben: Geld beim Kaufe ~ ἀρραβῶνα διδόναι)
daraufgehen 1. (ausfüllen) πληροῦν τι, ἀποτελεῖν τι, 100 Drachmen gehen auf eine Mine ἡ μνᾶ δύναται ἑκατὸν δραχμάς, 48 Chöniken gehen auf 1 Medimnus ὁ μεδιμνὸς χωρεῖ τετταράκοντα ὀκτὼ χοίνικας. — 2. (verbraucht werden) δαπανᾶσθαι (P.), ἀναλίσκεσθαι. — 3. (zugrunde gehen) ἀπόλλυσθαι (M.). — 4. (ſich auf etw. beziehen) ἀνήκειν, ἀναφέρεσθαι (P.), ἀποβλέπειν, τείνειν εἴς τι.
daraufgießen ἐπιχεῖν τινι, καταχεῖν τινος, (bei Opfern) ἐπισπένδειν τινί, κατασπένδειν κατά τινος.
darauf haben ἔχειν ἐπί τινι od. ἐπί τινος.
darauf haften: es haftet ein Verbrechen auf j-m, j. iſt mit etw. behaftet ἐνέχεταί τινί τις, ἔνοχός ἐστί τίς τινι, eine Schuld haftet auf dem Hauſe ἐνοφείλεται ἀργύρια οἴκῳ.
darauf halten: ~ daß ἐπιμελεῖσθαι (P.) od. σκοπεῖν mit ὅπως u. *ind. fut.*, auf j-n etw. halten τιμᾶν τινα.
darauf häufen ἐπινεῖν, ἐπισωρεύειν.
darauf helfen eig. ἀναβιβάζειν τινά (z.B. auf ein Pferd ἐφ' ἵππον), (j-n auf einen Gedanken bringen) ὑποτίθεσθαί τινι γνώμην, ὑπομιμνήσκειν τινά τινος.
darauf kommen 1. eig. γίγνεσθαι ἐπί τινος, (auf einen Gedanken) ἐμπίπτειν τινί u. εἴς τι, ἐν-, περιτυγχάνειν τινί, die Rede kommt darauf ἡ μνήμη ἐμβάλλεται περί τινος od. γίγνεται περί τινος, ich komme in der Rede darauf ἔρχομαι λέγων εἴς τι, καταβαίνω εἴς τι, ich kann nicht darauf kommen οὐ μέμνημαι, ich will wieder ~ πάλιν εἶμι ἐπ' ἐκεῖνα. — 2. (als Anteil zufallen) καθήκειν εἴς τι, ἐπιβάλλειν τινί.
darauf legen ἐπιτιθέναι, ἐπιβάλλειν τινί τι, ſich ~ κατακλίνεσθαι (P.) ἐπί τινι u. ἐπί τινος, eine Abgabe ~ τάττειν φόρον τινός, ἐπιβάλλειν τινί τέλος, übtr. ἐπιτηδεύειν τι, σπουδάζειν περί τινος.
daraufleimen ἐπικολλᾶν.
darauf leſen ἀναγιγνώσκειν ἐπιγεγραμμένον τι, darauf iſt zu leſen ἐπιγέγραπται τάδε, ἔπεστι γράμματα λέγοντα τάδε.
daraufliegen ἐπικεῖσθαι.
daraufloſ ἐπί mit *acc.*, ~gehen, ~ſtürmen ὁρόμῳ φέρεσθαι (P.) ἐπί τι, ὁρμᾶν ἐπί τι, ἐπιφέρεσθαί (P.) τινι.
darauf loslaſſen ἐπαφιέναι (ἵημι) τί τινι.
darauf losſpringen ἐν-, ἐφάλλεσθαί (M.) τινι.
darauf losſtenern ἐπιπλεῖν τινι.
daraufmalen ἐγγράφειν, ἐνζωγραφεῖν.
darauf nehmen ἀναλαμβάνειν, (Speiſe) ἐπεσθίειν, (einen Trunk) ἐπιπίνειν.
daraufpacken ἐπισάττειν. [φυλάττειν.)
darauf paſſen eig. ἐφαρμόττειν, (darauf achten) τηρεῖν,)
daraufpflanzen ἐμ-, ἐπιφυτεύειν τινί.
daraufprägen ἐπικόπτειν τι, ἐνσημαίνεσθαί (M.) τι, ἐντυποῦν τι εἴς τι, ἐναποτυποῦν τί τινι, ἐπιχαράττειν.
darauf rechnen (ſich auf etw. verlaſſen) πιστεύειν τινί.
darauf regnen ἐφύειν τινί.
darauf reiten ἐποχεῖσθαί (M.) τινι.
darauf richten τρέπειν τι ἐπί τι, ſein Augenmerk auf etw. richten προσέχειν τὸν νοῦν τινι.
daraufſchaben ἐπιξεῖν (-ξύειν), ἐπικνῆν.
daraufſcheinen (von der Sonne) ἐπιλάμπειν τινί.
darauf ſchlafen ἐπικοιμᾶσθαι (P.), ἐγκαθεύδειν.
darauf ſchlagen παίειν, κόπτειν τι.
daraufſchneien ἐπινίφειν. [ἐπιστέλλειν.)
daraufſchreiben ἐπι-, ἐγγράφειν, als Antwort ἀντ-)
daraufſchütten ἐπιχεῖν, ἐπιχοῦν.
darauf ſchwimmen ἐπινεῖν, ἐπινήχεσθαι (M.).
darauf ſchwören ἐπομνύναι.
darauf ſehen ἐπι-, ἀποβλέπειν εἴς τι, θεωρεῖν τι, übtr. σκοπεῖν τοῦτο mit ὅπως u. *ind. fut.*
darauf ſetzen ἐπιτιθέναι τινί, ἐπί τινι od. ἐπί τινος, j-n auf das Pferd ſetzen ἀναβιβάζειν τινά ἐφ' ἵππον, ſich ~ ἐπικαθέζεσθαι, auf ein Pferd ἀνα-, ἐπιβαίνειν, ſeinen Namen ~ ἐγγράφειν εἴς τι, ἐπιγράφειν εἴς od. ἐπί τι. [μηχανᾶσθαί (M.) τι.)
darauf ſinnen σκοπεῖν τοῦτο mit ὅπως u. *ind. fut.*,)
darauf ſitzen καθῆσθαι ἐπί τινι, ἐπικαθῆσθαί τινι.
daraufſprengen ἐπιῤῥαίνειν.
daraufſpringen ἐπιπηδᾶν τινι. ἐμπηδᾶν εἴς τι, ἀναπηδᾶν ἐπί τι, ἐφάλλεσθαί (M.) τινι.
daraufſpucken προσ-, ἐπιπτύειν τινί.
darauf ſtehen ἑφεστάναι τινί, (von Lebloſem) ἐπικεῖσθαι, (darauf geſchrieben ſtehen) ἐπιγεγράφθαι, es ſteht eine Strafe darauf ἐπίκειται τιμωρία, eine Belohnung πρόκειται ἆθλον.
daraufſteigen ἀνα-, ἐπιβαίνειν.
daraufſtellen ἐφιστάναι, ἐπιτιθέναι τινί τι.
darauf ſterben ἐναποθνήσκειν τινί od. ἔν τινι.
darauf ſticheln αἰνίττεσθαι (M.) εἴς τι. [τειν.)
daraufſtreichen ἐν-, ἐπαλείφειν, ἐπιχρίειν, ἐπιπλάτ-)
darauf ſtudieren μελετᾶν τι.
daraufſtürzen: ſich ~ ἐπιφέρεσθαί (P.) τινι.
darauf ſtützen ἐπισκήπτειν τί τινι, ſich ~ ἐπερείδεσθαί (M.) τινι, in der Rede ἰσχυρίζεσθαί (M.) τινι.
daraufträufeln ἐπιστάζειν.
darauf trinken ἐπιπίνειν.
daraufthun ἐπι-, προστιθέναι, ἐπιβάλλειν.
darauf wachſen ἐπιφύεσθαι (-φῦναι).
darauf wagen ἐπικινδυνεύειν, τολμᾶν.
daraufwälzen ἐπικυλίνδειν.
darauf weiden ἐπιβόσκεσθαι.
daraufwerfen ἐπιβάλλειν, ἐπιῤῥίπτειν.
darauf zielen ἐπιτοξεύειν, στοχάζεσθαί (M.) τινος, übtr. τείνειν εἴς τι, σκοπεῖν τι.
daraufzu ſ. daraufloſ.
daraus ἐκ τούτου (τούτων), ἔνθεν, ἐντεῦθεν, ~ daß ἐξ ὧν (Attraktion aus ἐκ τούτων ἅ) od. ἐκ τοῦ mit *inf.*, viel ~ machen μέγα od. δεινὸν ποιεῖσθαι (M.) τι, ſich viel ~ machen πολλοῦ ἄξιον νομίζειν τι, ſich etw. ~ machen μέλει μοί τινος, ſich nichts ~ machen οὐδὲν μέλει μοί τινος, ~ wird nichts τοῦτο οὐ γενήσεται, οὐ δυνατὸν τοῦτο γενέσθαι.
darben σπανίζειν, ἐνδεᾶ εἶναι od. ἐνδεῶς ἔχειν τῶν ἀναγκαίων od. τῶν ἐπιτηδείων od. τῶν πρὸς βίον.
darbieten παρέχειν (auch M.), διδόναι τινί τι, ὀρέγειν, προτείνειν τινί τι, gerade od. zufällig ſich ~ παρατυγχάνειν. παραπίπτειν, ſich einer Gefahr ~ διδόναι

Digitized by Google

od. παρέχειν ἑαυτὸν εἰς κίνδυνον, παραβάλλεσθαι (M.) τὴν ψυχήν, es bietet ſich eine Gelegenheit dar ἀφορμὴ δίδοται od. γίγνεται, καιρός ἐστιν, πάρεστιν, ἔστιν, ἔνι mit *inf.*

darbringen φέρειν, προσ-, ἐπιφέρειν τινί τι, κομίζειν, προσάγειν (bſd. Opfer), ἀνατιθέναι (Weihgeſchenke).

Darbringen *n*, **Darbringung** *f* ἡ προσφορά, ἡ προσαγωγή (bſd. von Opfern).

darein εἰς αὐτόν, αὐτήν, αὐτό, gew. durch Zſſgn mit den *prp.* εἰς u. ἐν, ꝛB. ~fallen εἰσ-, ἐμπίπτειν, ſ. die Zſſgn mit ein u. hinein.

dareingeben ἐν προσθήκης μέρει διδόναι.

dareingehen ſ. hineingehen; in den Kauf gehen ἐν προσθήκης μέρει γίγνεσθαι.

dareinlegen ſ. hineinlegen; übtr. (hemmend in den Weg treten) ἐν-, ἀνθίστασθαι, ἐμποδὼν εἶναι od. γίγνεσθαι.

dareinreden ὑποβάλλειν λόγον, παραφθέγγεσθαι (M.).

dareinſchlagen παίειν. [ἓν τινι od. *inf.*]

dareinſetzen: ſeine Ehre ~ φιλοτιμεῖσθαι (P.) ἐπί od.]

dareinwilligen ἐπαινεῖν, συγκαταινεῖν.

darin, darinnen (in dieſem uſw.) ἐν αὐτῷ, αὐτῇ, αὐτῷ, ἐν τούτῳ, ταύτῃ, τούτῳ, gew. durch ἐν mit Verben, ꝛB. ~laſſen ἐγκαταλείπειν, ~ ſein ἐνεῖναι, ~ wohnen ἐνοικεῖν.

darlegen (hin-, vorlegen) παριστάναι, προβάλλειν, προτείνειν, ἐπιδεικνύναι, (auseinanderſetzen) δηλοῦν, δῆλον ποιεῖν, ἀποφαίνειν, διδάσκειν, διηγεῖσθαι (M.), δι-, διεξέρχεσθαι, (beweiſen) ἀποδεικνύναι.

Darlegung *f* ἡ δήλωσις, ἡ ἀπόδειξις, auch durch Verben.

Darlehen *n* τὸ δάνεισμα, τὸ δάνειον, ~ auf Grundſtücke τὸ ἔγγειον συμβόλαιον.

darleihen κιχράναι, δανείζειν (auf Zinſen ἐπὶ τόκῳ).

Darleiher *m* ὁ χρήστης, ὁ δανειστής.

Darm *m* τὸ ἔντερον, ἡ χορδή, τὸ κῶλον, ἡ χόλιξ (κος), die Därme αἱ κοιλίαι.

Darmbruch *m* ἡ ἐντεροκήλη, der einen ~ hat ὁ ἐντεροκηλήτης, ὁ ἐντεροκηλικός.

Darmfell *n* τὸ δέρτρον.

Darmgicht *f*, **-leiden** *n* ἡ κωλική (νόσος), an der ~ leidend κωλικός, an der ~ leiden κωλικεύεσθαι (M.).

Darmkanal *m* ἡ κοιλία.

Darmnetz *n* τὸ ἐπίπλουν.

Darmſaite *f* ἡ χορδή, ſ. Saite. [λημα.]

Darmverſchlingung *f* (eine Krankheit) ὁ εἰλεός, τὸ εἰ-]

darnach ſ. danach.

darneben ſ. daneben.

darnieder ſ. danieder.

darob ſ. darüber.

Darre *f* ὁ ταρρός, τὸ φρύγετρον. [ρειν.]

darreichen προτείνειν τινί τι, ὀρέγειν, διδόναι, προσφέ-]

Darreichung *f* ἡ προσφορά, gew. durch Verben.

Darrſucht *f* ἡ ἀτροφία, ἡ αὐαντή (νόσος), ἡ φθίσις.

darſtellen 1. eig. παρ-, συνιστάναι, ἐπ-, προσάγειν, παρέχειν, ſich ~ φαίνεσθαι (P.), φανερὸν γίγνεσθαι, παρέχειν ἑαυτόν, αἴσθησιν παρέχειν. — 2. übtr. (anſchaulich machen) ἀπο-, ἐπιδεικνύναι, ἀποφαίνειν, δηλοῦν, (vom Dichter) ποιεῖν, (vom Maler u. Bildner) γράφειν, ἀπεικάζειν, ὑποτυποῦν, ποιεῖν, (vom Schauſpieler) ὑποκρίνεσθαι (M.), μιμεῖσθαι (M.), darauf ~ ἐπεργάζεσθαι (M.), ἐμποιεῖν.

Darſtellung *f* eig. ἡ παράστασις, gew. durch Verben, übtr. ἡ ἀπό-, ἐπίδειξις, ἡ δήλωσις, (vom Maler) ἡ γραφή, ἡ ἀπεικασία, (vom Dichter) ἡ ποίησις, (vom Bildner) ἡ ὑποτύπωσις, (vom Redner) ἡ λέξις, übh. ἡ μίμησις, ἡ δήλωσις, genaue ~ ὁ ἀκριβὴς λόγος, die Kunſt der ~ ἡ μιμητική.

dartun ἀπο-, ἐπιδεικνύναι, ἀποφαίνειν, δηλοῦν, δῆλον od. φανερὸν ποιεῖν, ἐλέγχειν, ἐξελέγχειν, μαρτυρεῖν.

darüber (über dieſen, über dieſem, über dieſe, über dieſer uſw.) ſ. über; in Zſſgn ὑπερ-, περι-, δια-, ἐπι mit Verben.

darübergehen διαβαίνειν, es geht nichts darüber οὐδὲν πρὸς τοῦτο ἄλλο, es geht alles drunter und drüber (Sprichw.) ἄνω κάτω πάντα, τἄνω κάτω.

darüber halten ὑπερέχειν τινός, die Hand ~ ὑπερέχειν χεῖράς τινος (übtr.).

darüberhelfen ὑπερβιβάζειν.

darüberher ὑπερθεν, ἄνωθεν, κατά τινος.

darüber herfallen ἐπιτίθεσθαί (M.) τινι.

darüber her ſein εἶναι πρός od. ἔν τινι, ἔχειν ἀμφί τι.

darüber herziehen ἐπενδύειν τινί, περικαλύπτειν τι, (tadeln) μέμφεσθαι (M.), φαυλίζειν.

darüberhin 1. ὑπὲρ αὐτόν uſw., ἐπί od. ἀνά mit *acc.*, διά mit *gen.*, ὑπέρ mit *gen.*, in Zſſgn ὑπερ-, δια-, ἐπι- mit Verben. — 2. (oberflächlich) ἐπιπολῆς, ἐν παρόδῳ. [ταῦτα, πλέον ἤ.]

darüberhinaus ὑπερέκεινα, ἐπέκεινά τινος, ὑπὲρ]

darüber hinausgehen ὑπερεξέχειν τινός.

darüber hinauskommen ὑπερεκφεύγειν.

darüber hinausſein (etw. überſtanden haben) ἀπηλλάχθαι τινός, (nicht mehr nötig haben) οὐκέτι δεῖσθαι (P.), (ſich nicht mehr kümmern um etw.) οὐκέτι φροντίζειν τινός, (im eig. Sinne) εἶναι ὑπέρ τι. [φρονεῖν τινος.]

darüber hinausſetzen ſich ὀλιγωρεῖν, ἀμελεῖν, κατα-]

darüber hineilen ὑπερ-, ἐπιτρέχειν.

darüber hinfliegen ὑπερπέτεσθαί τινος.

darüber hingehen eig. διεκπεραᾶν, mit Stillſchweigen ~ παριέναι (ἵημι), παραλείπειν.

darüber hinſehen ὑπεροραᾶν mit folg. *part.*

darüberkommen περιτυγχάνειν τινί.

darüberliegen ὑπερκεῖσθαί τινος, ἐπι-, ἐγκεῖσθαί τινι, übtr. ἐνδιατρίβειν τινί. [ρεῖν τινι.]

darübermachen: ſich ~ ἅπτεσθαί (M.) τινος, ἐπιχει-]

darüberſchreiben ἐπιγράφειν.

darüberſchreiten ὑπερβαίνειν.

darüberſchweben ὑπερ-, ἐπαιωρεῖσθαι (M.).

darüberſchwimmen ὑπερνήχεσθαί τινος.

darüberſetzen eig. ὑπερτιθέναι τί τινος, j-n über etw. ſetzen ἐφιστάναι τινά τινι, τάττειν τινὰ ἐπί τινι, (hinüberbringen) διαβιβάζειν, (darübergehen) ὑπερ-, διαβαίνειν, περαιοῦσθαι (P.), περᾶν, διαπερᾶν, (vorziehen) προκρίνειν τί τινος, darüber geſetzt ſein ἐφεστηκέναι τινί, προστατεῖν τινος. [τινος.]

darüberſpringen ὑπερπηδᾶν, ὑπεράλλεσθαί (M.)]

darüber ſterben ἐναποθνήσκειν.

darüber weg ὑπέρ mit *acc.*, ἐπέκεινά τινος.

darüber wegfliegen ὑπερπέτεσθαί τι.

darüber weg ſein ſ. darüber hinausſein.

darüber weg ſetzen: ſich ~ οὐδὲν φροντίζειν τινός.

darüberwerfen ἐπιβάλλειν.

darüberziehen ἐπενδύειν τί τινι.

darum 1. (um dieſen, dieſe, dieſes) ſ. um; gew. Zſſg durch περι- mit Verben, ꝛB. ~ legen περιτιθέναι. — 2. (deswegen) διό, διὰ τοῦτο (ταῦτα), τούτου (τούτων) ἕνεκα.

darunter (unter dieſem, dieſen, unter dieſe, unter dieſer uſw.) ſ. unter; gew. Zſſg durch ὑπο- mit Verben, ꝛB. ~binden ὑποδεῖν, ~gießen ὑποχεῖν.

darunterhin ὑπὸ τοῦτο, ὑποκάτω.

darwägen σταθμᾶσθαι (M.), ἱστάναι.

darzählen ἀριθμεῖν, καταριθμεῖν τί τινι.

daſein παρεῖναι, παραγενέσθαι, τυγχάνειν παρόντα, (vorhanden ſein) εἶναι, ὑπάρχειν.

Daſein *n* ἡ παρουσία, bei meinem ~ ἐμοῦ παρόντος, (Vorhandenſein) ἡ οὐσία, gew. durch Verben τὸ εἶναι, τὸ ὑπάρχειν. [ἐκεῖ, eben ~ ἐν τῷ αὐτῷ.]

daſelbſt αὐτοῦ, αὐτόθι, ἐνταῦθα, ἐνθάδε, ταύτῃ, τῇδε,]

daſig ὁ, ἡ, τὸ ἐκεῖ od. αὐτόθι, umſchr. ταύτης τῆς χώρας, ταύτης τῆς πόλεως.

daſitzen καθῆσθαι.

daß 1. ὅτι, ὡς (nach den verbis dicendi u. sentiendi der *acc.* mit *inf.* wie im Lateiniſchen, nach den Verben der ſinnlichen Wahrnehmung der *acc.* mit *part.*, ꝛB. ich ſehe, daß er ſchreibt ὁρῶ αὐτὸν γράφοντα, ich weiß, daß

Digitized by Google

ich ein ſterblicher Menſch bin οἷδα ἥνητὸς ἄνθρωπος ὤν). — 2. ſo ~ ὥστε, ὡς. — 3. (damit) ἵνα, ὅπως, ὡς, bei Verneinungen nach den Verben des Verbietens, Fürchtens u. dgl. μή. — 4. o ~ εἰ, εἰ γάρ, εἴθε, ὡς ὄφελον (ες, ε) od. bloß ὄφελον (ες, ε) mit *inf.* — 5. der Umſtand, ~ durch den ſubſtantivierten *inf.* mit τό, z.B. der Umſtand, daß man keinen kränkt τὸ μηδένα ἀδικεῖν. — 6. von der Art, ~ οἷος mit *inf.*, z.B. er war nicht von der Art, ~ er dich tadelte οὐκ ἦν οἷος μέμφεσθαί σε. — 7. dadurch ~ διὰ τό od. ἐκ τοῦ mit *inf.* — 8. darin ~ ἐν τῷ mit *inf.* — 9. dafür ~ ἀνθ' ὧν. — 10. unter der Bedingung, ~ ἐφ' ᾧτε mit *inf.* — 11. als ~ nach *comp.* ἤ ὥστε (ὡς) mit *inf.*

daſtehen ἑστάναι, παρ-, καθεστάναι, (als etw. erkannt ſein od. werden) ἐξελέγχεσθαι, ἀποδείκνυσθαι (P.).

Data *n/pl.* τὰ τεκμήρια, τὰ σημεῖα, αἱ ὑποθέσεις, ~ für etw. ſammeln ἀγείρειν τεκμήρια τινος.

Dativ *m* ἡ δοτική (πτῶσις), im ~ δοτικῶς.

Dattel *f* ἡ (ἀπὸ) τοῦ (τῆς) φοίνικος βάλανος, ὁ φοίνιξ (κος), ὁ δάκτυλος.

Dattelbaum *m*, **-palme** *f* ὁ (ἡ) φοίνιξ (κος).

Dattelkern *m* τὸ τοῦ (τῆς) φοίνικος ὀστοῦν.

Dattelöl *n* τὸ φοινίκινον ἔλαιον.

Dattelwald *m* τὸ φοινίκων ἄλσος, ὁ φοινικών (ῶνος).

Dattelwein *m* ὁ φοινίκινος od. φοινικίτης οἶνος.

Datum *n* ἡ ἡμέρα, bis dato μέχρι τοῦ νῦν.

Dauer *f* 1. (Dauerhaftigkeit) ἡ βεβαιότης, ἡ στερεότης (ητος). — 2. (Zeitdauer) ὁ χρόνος, ὁ αἰών (ῶνος), von langer ~ πολυχρόνιος (2), αἰώνιος (2), von kurzer ~ ὀλιγοχρόνιος (2). — 3. (Fortdauer) ἡ διαμονή (Fortbeſtehen), ἡ ἐνδελέχεια, τὸ συνεχές, τὸ ἀδιάλειπτον (Ununterbrochenheit).

dauerhaft βέβαιος, μόνιμος (2), ἰσχυρός, ~ ſein ἰσχύειν.

Dauerhaftigkeit *f* ſ. Dauer.

dauern 1. (fortwähren) μένειν, δια-, παραμένειν, διατελεῖν u. διαγίγνεσθαι ὄντα, οὐ παύεσθαι (M.), οὐ διαλείπειν. — 2. (unverſehrt bleiben) καρτερεῖν. ἰσχύειν, σῴζεσθαι (P.). — 3. unperſ. es dauert mich μεταμέλει μοι, (ich bemitleide) οἰκτίρω τινά τινος. ἐλεῶ τινα.

dauernd μόνιμος (2), ἔμμονος (2), ſ. dauerhaft.

Daumen *m* ὁ ἀντίχειρ (ειρος), ὁ μέγας δάκτυλος, j-m den ~ aufs Auge halten (Sprichw.) κατείργειν τινά.

Daumenbreite *f* τὸ τοῦ μεγάλου δακτύλου πλάτος.

Daumendicke *f* τὸ τοῦ μεγάλου δακτύλου πάχος.

davon 1. (zur Angabe der Entfernung) ἀπό mit *gen.*, in Zſſg mit Verben ἀπό. — 2. (zur Angabe des Ausgehens einer Wirkung) ἀπό od. ἐκ mit *gen.* — 3. (zur Angabe des Teiles von einem Ganzen) gew. der bloße *gen.*, z.B. einer ~ εἷς αὐτῶν.

davonbleiben ἀπέχεσθαί τινος.

davonbringen σῴζειν.

davonkommen σῴζεσθαι, ἀπαλλάττεσθαι (P.), gut ~ χαίροντα ἀπαλλάττεσθαι, ſchlimm ~ κακῶς ἀπαλλάττεσθαι.

davonlaufen ἀποδιδράσκειν.

davonmachen: ſich ~ ἀποδιδράσκειν, ὑπεκφεύγειν.

davontragen (wegtragen) ἀπάγειν, ἀποφέρειν, ἀνακομίζειν, (erhalten, gewinnen) ἀνακομίζεσθαι, φέρεσθαι, αἴρεσθαι (M.), etw. ~ (ein Übel) βλάπτεσθαι (P.).

davor (vor dieſem, vor dieſen, vor dieſer, vor dieſe uſw.) ſ. vor; auch ἔμ-, ἐπίπροσθεν, ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν, ἐξ ἐναντίας mit *gen.*, gew. durch Zſſg mit πρό u. ἐπί, z.B. ~liegen προ-, ἐπικεῖσθαι, bewahre uns Gott ~ ἀλλὰ τοῦτό γε ἀποτρέψειαν οἱ θεοί, ~ bewahre mich Gott μὴ τοῦτο ἀρέσκοι τοῖς θεοῖς, ἀπεύχεσθαι (M.) δεῖ τοῦτο.

dawider ἐναντίον, ~haben ἀντιλέγειν, ~ſein ἐναντιοῦσθαι (P.), ἀντιπράττειν, οὐκ ἐπαινεῖν.

dazu 1. (zu dieſem, zu dieſer uſw.) ſ. zu; gew. durch Zſſg mit πρός, ἐπί, παρά, σύν, z.B. ~nehmen παραλαμβάνειν, ~ beitragen συμβάλλεσθαι, ~tönen ἐπηχεῖν, ~kommen προσ-, παρα-, ἐπιγίγνεσθαι. — 2. (überdies) πρὸς τούτοις, ἔτι δέ, πρὸς δέ.

dazumal τότε.

dazwiſchen μεταξύ, ſ. zwiſchen; ἐν μέσῳ, εἰς μέσον, διὰ μέσου mit *gen.*, gew. durch Zſſg mit εἰς, ἐν, διά, παρά, παρεισ-, παρεν-, z.B. ~kommen παρα-, παρεν-, περιτυγχάνειν, ~legen παρεντιθέναι, ~ eindringen παρεμπίπτειν, παρεισβάλλειν uſw.

Dazwiſchenkunft *f* ἡ παρέμπτωσις (von Umſtänden), ἡ ἐπείσοδος (von Perſonen), gew. durch Verben.

Debatte *f* ὁ ἀγών (ῶνος), οἱ λόγοι, öffentliche ~ τὰ εἰς τὸ κοινὸν λεγόμενα.

debattieren ἀγωνίζεσθαι, διαγωνίζεσθαι (M.), λόγους ποιεῖσθαι (M.) περί τινος, es wird über etw. debattiert ἀγὼν ἔστι περί τινος.

debütieren τὸ πρῶτον ἀγωνιούμενον παριέναι ἐπὶ τὴν σκηνήν, τὸ πρῶτον παριέναι ἐπὶ τὸ θέατρον.

Deckbett *n* τὸ περίστρωμα, ἡ σισύρα.

Decke *f* 1. τὸ πέτασμα, τὸ περιπέτασμα, τὸ στρῶμα, τὸ περίστρωμα, ἡ σκέπη, τὸ σκέπασμα, τὸ κάλυμμα, τὸ ἐπίβλημα, wollene ~ ἡ χλαῖνα, gottige ~ ἡ σισύρα, geflochtene ~ ὁ φορμός, ἡ ψίαθος, ~n flechten φορμορραφεῖν. — 2. (Bedachung) τὸ στέγασμα, ~ e-s Zimmers ἡ ὀροφή, ὁ ὄροφος, getäfelte ~ τὰ φατνώματα, gewölbte ~ ἡ καμάρα. — 3. bildl. τὸ περι-, προκάλυμμα, mit j-m unter einer ~ ſtecken εἰς ἓν συγκεκυφέναι (Sprichw.), ſich nach der ~ ſtrecken ἀγαπᾶν τὰ παρόντα, στέργειν τοῖς παροῦσιν.

Deckel *m* τὸ ἐπίβλημα, τὸ ἐπίθημα, (eines Topfes) ἡ ὀρτάνη.

decken 1. (bedecken) σκέπειν, σκεπάζειν, (verhüllen) καλύπτειν, (mit einer Decke belegen) στρωννύναι, den Tiſch ~ κατα-, παρασκευάζειν τὴν τράπεζαν. — 2. (ſchützen) προστῆναί τινος, (mit etw.) προβάλλεσθαί τινός τι, ſich gegen etw. ~ φυλάττεσθαι (M.) τι, εὐλαβεῖσθαι (P.) τι, gedeckt ſein ἐν ἀσφαλεῖ od. ἀσφαλείᾳ εἶναι, ἀσφαλῶς ἔχειν, eine Stadt ~ φρουρὰν ἐγκαθιστάναι ἐν πόλει. — 3. ſich ~de Größen (in der Mathematik) τὰ ἁρμόττοντα.

Decken *n*, **Deckung** *f* ἡ ὀρόφωσις, ἡ σκέπη, ἡ στέγασις, ἡ ἀσφάλεια, gew. durch Verben.

Deckenflechter *m* ὁ ψιαθοπλόκος od. durch die *part.* der Verben.

Deckfiſch *m* ὁ στρωματεύς.

Deckflügler *m/pl.* τὰ κολεόπτερα.

Deckmantel *m* τὸ ἐπι-, προκάλυμμα, (Vorwand) ἡ πρόφασις, unter dem ~ προφάσει, ὀνόματι, etw. als ~ gebrauchen πρόφασιν ποιεῖσθαί (M.) τι.

Dedikation *f* ἡ καθιέρωσις.

dedizieren καθιεροῦν, κατ-, ἐπονομάζειν τί τινι.

Deduktion *f* ὁ συλλογισμός, ἡ τεκμηρίωσις.

deduzieren τεκμηριοῦν.

defekt ἐλλιπής, ἐνδεής.

Defekt *m* τὸ ἐλλεῖπον (οντος).

defenſiv: ſich ~ halten ἀμύνεσθαι (M.) τὸν ἐπιόντα.

Defenſivbündnis *n* ἡ ἐπιμαχία.

Defenſive *f* ἡ ἄμυνα, ſich in der ~ halten ἀμύνεσθαι (M.) τὸν ἐπιόντα.

Defenſivkrieg *m*: einen ~ führen ἀμύνεσθαι (M.) (τοὺς πολεμίους), ἀμυνόμενον πολεμεῖν.

Defilee *n* ἡ χαράδρα, ἡ στενοχωρία.

defilieren ἐκμηρύεσθαι (M.), ~ laſſen ἐκμηρύειν.

definieren ὁρίζειν, διορίζειν, περιγράφειν, περιορίζειν.

Definition *f* ὁ ὅρος, ὁ ὁρισμός, eine ~ von etw. geben λόγον διδόναι τινός.

definitiv ὡρισμένος, κύριος.

Defizit *n* τὸ ἐλλεῖπον (ὄντος).

Defraudant *m*, **Defraudation** *f*, **defraudieren** ſiehe Betrüger, Betrug, Unterſchlagung, betrügen, unterſchlagen.

Degen *m* τὸ ξίφος, ἡ μάχαιρα, ὁ ἀκινάκης, einen ~ tragen ξιφοφορεῖν, den ~ ziehen γυμνοῦν τὸ ξίφος. ein wackerer ~ (übtr.) δεινὸς ἀγωνιστής.

Degengefäß *n*, **-griff** *m* ἡ κώπη, ἡ λαβή.

Digitized by Google

Degengehenk, -koppel *n* ὁ τελαμών (ῶνος), ὁ ξιφιστήρ (ῆρος), ὁ ξιφιστής.
Degenſcheide *f* ὁ κολεός.
Degenſpitze *f* τὸ τοῦ ξίφους ἄκρον, ἄκρον τὸ ξίφος, [τὸ ξίφος ἄκρον.]
Degenſtich *m* ἡ (ἀπὸ) ξίφους πληγή.
Degradation *f* ἡ τῆς τάξεως ἐλάττωσις, ἡ ἀτιμία.
degradieren ἐλαττοῦν τὴν τάξιν τινός, ἀτιμοῦν, ἀτιμάζειν τινά.
dehnbar ἐκτατός, ὑγρός.
Dehnbarkeit *f* τὸ ὑγρόν, ἡ ὑγρότης (ητος).
dehnen ἐκ-, ἀνα-, ἀπο-, δια-, παρατείνειν, ſich ~ μακρὰν τείνεσθαι, παρατείνεσθαι (P.), ſich ~ = ſich recken (nach dem Schlafe) σκορδινᾶσθαι (M.), (von Dingen im Raume) μηκύνεσθαι (P.), (von der Zeit) προέρχεσθαι εἰς μῆκος. [gramm. Ausdruck ἡ διαστολή.]
Dehnung *f* ἡ ἔκ-, παράτασις, gew. durch Verben, als
Deich *m* τὸ χῶμα.
Deichſel *f* ὁ ῥυμός.
dein σός, σή, σόν (attribut. Stellung), unbetont *gen.* des *pron. pers.* σοῦ (enkl.), *refl.* σεαυτοῦ, ῆς, οῦ (attribut.), unbetont bloßer Artikel, der aber beim Prädikatsnomen wegfällt. [σύ γ' αὖ.]
deinerſeits, deinesteils τὸ σὸν μέρος, τὸ κατὰ σέ,
deinethalben, -wegen σοῦ (γ') ἕνεκα, σοῦ χάριν, σὴν χάριν, διὰ σέ.
deinig ὁ σός, ἡ σή, τὸ σόν, ὁ, ἡ, τὸ σεαυτοῦ.
Dekade *f* ἡ δεκάς (άδος).
Deklamation *f* ἡ ὑπόκρισις (als Handlung), ἡ ἀκρόασις, ἡ ῥητορεία, ἡ μελέτη (als Sache).
Deklamator *m* ὁ ὑποκριτής, ὁ ῥαψῳδός.
deklamatoriſch ὑποκριτικός.
deklamieren ὑποκρίνεσθαι (M.), ῥαψῳδεῖν.
Deklination *f* ἡ κλίσις.
deklinierbar κλίσιν ἔχων.
deklinieren κλίνειν, πλαγιάζειν.
Dekokt *n* τὸ ἀπόζεμα, τὸ ἀφέψημα.
Dekorateur *m* ὁ σκηνογράφος (Bühnenmaler).
Dekoration (auf der Bühne) αἱ σκηνικαὶ παρασκευαί, ἡ σκηνογραφία.
dekorieren (die Bühne) σκηνογραφεῖν, παρασκευάζειν τὴν σκηνήν, allgem. κοσμεῖν, ἐπι-, ἐκκοσμεῖν.
Dekret *n* τὸ ψήφισμα.
dekretieren ψηφίζεσθαι (M.).
Dekurie *f* ἡ δεκάς (άδος).
Dekurio *m* (Anführer von zehn Mann) ὁ δεκάδαρχος, Amt eines ~ ἡ δεκαδαρχία, ἡ δεκαρχία.
delikat (weichlich, zärtlich, von Personen) μαλακός, μαλθακός, ἁβρός, τρυφερός, (lecker, wählerisch) λίχνος, δύσκολος (2), (lecker, ſchmackhaft, von Sachen) γλυκύς, ἡδύς, (fein, zart) ἁπαλός, λεπτός, (ſchwer zu behandeln) δυσχερής, ἄπορος (2).
Delikateſſe *f* (Zärtlichkeit, Weichlichkeit) ἡ μαλακία, ἡ ἁβρότης (ητος), (leckere Speiſe) τὸ ἡδυσμα, τὸ λίχνευμα, τὸ πέμμα, (Behutſamkeit) ἡ εὐλάβεια, (Zartgefühl) ἡ αἰδώς (οῦς).
Delinquent *m* ὁ ὑπόδικος, ὁ ἔνοχος, (der zum Tode verurteilte) ὁ καταψηφισθεὶς θανάτου.
delirieren παραφρονεῖν, παρανοεῖν, ἀλλογνοεῖν.
Delirium *n* ἡ παράνοια, ἡ παρακοπή.
Delphin *m* ὁ δελφίς (ῖνος).
Demagog *m* ὁ δημαγωγός, ~ ſein δημαγωγεῖν.
Demagogie *f* ἡ δημαγωγία.
demagogiſch δημαγωγικός.
Demant *m* ὁ ἀδάμας (αντος).
demgemäß κατὰ τοῦτο, ἐκ τούτου, (alſo) οὖν.
deminutiv *adj.* ὑποκοριστικός, *adv.* -κῶς.
Deminutivform *f* τὸ ὑποκοριστικόν.
Deminutivum *n* τὸ ὑποκοριστικὸν ὄνομα.
demnach ἐκ τούτων, ἐκ τοῦδε, ὥστε, τοιγάρτοι, τοιγαροῦν, οὐκοῦν (ſämtlich am Anfange eines Satzes), οὖν (an zweiter Stelle).
demnächſt μετὰ δὲ τοῦτο (ταῦτα), ἐκ δὲ τούτου (τούτων), τὰ ἐπὶ τούτοις, ἑξῆς, ἐφεξῆς.
Demokrat *m* ὁ δημοκρατικός.
Demokratie *f* ἡ δημοκρατία, ὁ δῆμος, die ~ aufheben καταλύειν τὸν δῆμον.
demokratiſch δημοκρατικός, δημοτικός, eine ~e Verfaſſung haben δημοκρατεῖσθαι (P.), ~ geſinnt ſein δημοκρατίζειν.
demolieren κατασκάπτειν, καθαιρεῖν, καταβάλλειν.
Demolierung *f* ἡ κατασκαφή, ἡ καταβολή, gew. durch Verben.
Demonſtration *f* (Beweis) ἡ ἀπόδειξις, ὁ ἔλεγχος, (in der Kriegsſprache) ἡ ἐπίδειξις, eine ~ machen ἐπίδειξιν ποιεῖσθαι (M.). [in ~er Weiſe ἐπιδεικτικῶς.]
demonſtrativ ἐπιδεικτικός, (in der Gramm.) δεικτικός,
demonſtrieren ἀποδεικνύναι, ἐλέγχειν.
Demoraliſation *f* ἡ διαφθορά.
demoraliſieren διαφθείρειν.
demungeachtet ὅμως.
Demut *f* τὸ μέτριον φρόνημα (Beſcheidenheit), ἡ ταπεινότης (ητος), ἡ ταπεινοφροσύνη, ~ beſitzen μέτρια φρονεῖν, mit ~ (demütig) ταπεινῶς, ὑφειμένως.
demütig ταπεινός, ταπεινόφρων, μέτριος, ~ ſein μέτρια φρονεῖν, ~e Bitte ἡ ἱκετεία, ~ bitten ἱκετείαν ποιεῖσθαι (M.), ἱκετεύειν, ein ~ Bittender ὁ ἱκέτης, auf ſehr ~e Weiſe μάλα ὑφειμένως.
demütigen ταπεινοῦν, συστέλλειν, κάμπτειν, ſich ~ συστέλλεσθαι (M.), ὑφίεσθαι, καθυφίεσθαι (M.), ſich vor j-m ~ προσκυνεῖν τινα, nicht gedemütigt ἀταπείνωτος.
demütigend ταπεινωτικός. [στολή, gew. durch Verben.]
Demütigung *f* ἡ ταπείνωσις, τὸ ταπείνωμα, ἡ συ-
Denar *m* τὸ δηνάριον.
Denkart, Denkungsart *f* ὁ νοῦς, οἱ τρόποι, τὰ ἤθη.
denkbar νοητός, es iſt nicht ~ οὐκ ἔχει νοῦν οὐδένα, (es iſt nicht möglich) οὐχ οἷόν τε γενέσθαι.
denken 1. φρονεῖν, νοεῖν, ἐννοεῖν, διανοεῖσθαι (P.), ἔμφρονα εἶναι, νοῦν ἔχειν, an etw. ~ νοεῖν, ἐννοεῖν τι, auf etw. ~ μελετᾶν, σκοπεῖν τι, über etw. ~ λογίζεσθαι (M.) od. διανοεῖσθαι (P.) περί τινος, auf Mittel ~ μηχανᾶσθαι (M.), auf Liſt ~ τεχνᾶσθαι (M.). — 2. (meinen) ἡγεῖσθαι, νομίζειν. — 3. (urteilen) γιγνώσκειν, δοκεῖ μοι. — 4. (im Sinne haben) ἐν νῷ ἔχειν, γνώμην ποιεῖσθαι (M.), προαιρεῖσθαι (M.), ſo wie ich denke ἥπερ ἐγὼ φρονῶ, ich dächte doch ἔγωγ' ἄν φαίην. — 5. ſchlecht von j-m ~ κακὸν ἡγεῖσθαι od. νομίζειν τινά, geringſchätzig von j-m ~ καταφρονεῖν τινος, gleich ~ ἴσα od. ταὐτὰ φρονεῖν τινι, anders ~ ἑτέρως od. ἄλλῃ φρονεῖν, beſcheiden ~ μέτρια φρονεῖν. [νησις.]
Denken *n* ἡ νόησις, ἡ διανόησις, ἡ διάνοια, ἡ φρό-
Denker *m* ὁ λογιστής, ὁ ἀγχίνους od. λογιστικός od. νοήμων ἀνήρ.
Denkkraft *f* ἡ διάνοια, ἡ φρόνησις, ἡ νόησις, ἡ διανόησις, τὸ νοητικόν, τὸ λογιστικόν, ὁ λογισμός, ὁ νοῦς.
Denklehre *f* ἡ λογική, ἡ διαλεκτική.
Denkmal *n* τὸ μνημεῖον, τὸ ὑπόμνημα, τὸ μνῆμα, τὸ σῆμα (letztere beide bſd. zur Erinnerung an Verſtorbene), ein ~ des Sieges τὸ τρόπαιον (wohl beſſer τροπαῖον), ſich ein ~ ſtiften μνημόσυνον καταλείπεσθαι (M.) τινος, ein bleibendes ~ ſtiften αἰώνιον ποιεῖσθαι (M.) τὴν μνήμην τινός.
Denkſäule *f* ἡ στήλη.
Denkſchrift *f* τὸ ὑπόμνημα (auch *pl.*), eine ~ ſchreiben ὑπομνηματογραφεῖν, ὑπομνήματα γράφεσθαι (M.).
Denkſpruch *m* τὸ ἀπόφθεγμα, ἡ γνώμη, ὁ λόγος.
Denkſtein *m* τὸ μνῆμα, τὸ σῆμα.
Denkungsart *f* ſ. Denkart.
Denkvermögen *n* ſ. Denkkraft. [λογος (2).]
denkwürdig μνήμης ἄξιος, ἀξιομνημόνευτος (2), ἀξιό-
Denkwürdigkeit *f* τὸ μνήμης ἄξιον od. ἀξιόλογον od. ἀξιομνημόνευτον ἔργον, die Erzählung von ~en τὰ ἀπομνημονεύματα.

Digitized by Google

Denkzeichen *n* τὸ σημεῖον, τὸ σύμβολον, τὸ μνημεῖον, τὸ ὑπόμνημα. [geben ποιεῖν τινα μακρὰ κλάειν.]
Denkzettel *m* τὸ ὑπόμνημα (auch übtr.), j-m einen ~
denn γάρ (stets an zweiter Stelle), καὶ γάρ, καὶ γὰρ οὖν, ἐπεί, ὡς, ~ freilich γάρ τοι, ~ wahrhaftig ἐπεί τοι, ~ wenigſtens doch ἐπεί τοί γε, ſo ~ τοίνυν, da ~ οὕτω δή, auf ~ ἀλλά, ἄγε δή, es ſei ~ εἰ μή, πλὴν εἰ, bei Fragen γάρ, δέ, ἦ, was ~? τί δέ; τί γάρ;
dennoch ὅμως, ἀλλ' ὅμως, οὐδὲν ἧττον.
Denunziant *m* ὁ μηνυτής, ὁ συκοφάντης.
Denunziation *f* ἡ μήνυσις, ἡ ἔνδειξις, ἡ συκοφαντία.
denunziatoriſch συκοφαντικός, συκοφαντώδης.
denunzieren μηνύειν, καταμηνύειν, ἐνδεικνύναι, συκοφαντεῖν, ſchriftlich ἀπογράφεσθαι (M.) τινα.
Departement *n* (Landbezirk) ἡ ἐπαρχία, (Geſchäftskreis) τὸ ἔργον, ἡ περί τι ἐπιμέλεια, ἡ διοίκησις, ἡ προσήκουσα ἐπιμέλεια, (Behörde) οἱ τὴν ἐπιμέλειαν ἔχοντες.
Depeſche *f* ἡ ἐπιστολή, bei den Lazedämoniern ἡ σκυτάλη.
deployieren (militäriſcher Ausdruck) ἐξελίττειν.
Deponens *n* τὸ ἐπίμεσον ῥῆμα. [κατατίθεσθαι.]
deponieren κατατιθέναι (auch M.), τίθεσθαι, παρα-
Depoſitum *n* ἡ καταθήκη, ἡ παρακαταθήκη.
Depot *n* τὸ ταμιεῖον, ὁ θησαυρός. [σύνταξις.]
Deputat *n* τὸ γιγνόμενον od. νεμόμενον μέρος, ἡ
Deputation *f* οἱ παρά τινος πεμφθέντες, οἱ ἀπό τινων λεκτοί.
Deputierter *m* ὁ σύνεδρος, ὁ πεμφθείς.
der, die, das ὁ, ἡ, τό als Artikel, ὅς, ἥ, ὅ als Relativum, οὗτος, αὕτη, τοῦτο, ὅδε, ἥδε, τόδε als Demonſtrativum, ~ da οὗτοσί, ~ und ~ ὅ, ἥ, τὸ δεῖνα.
derartig τοιουτότροπος (2), ὁμότροπος (2).
derb 1. (dicht, feſt) εὐπαγής, πάγιος, πυκνός, στιφρός, ἁδρός. — 2. (ſtark, heftig) βαρύς, δεινός, μέγας, ein ~er Schlag βαρεῖα πληγή, ~er Verweis ἰσχυρὰ oder χαλεπὴ ἐπιτίμησις. — 3. (grob) φορτικός, ἄγροικος (2), ἄκομψος (2).
Derbheit *f* das *neutr.* der vorhergehenden *adj.*, ἡ πυκνότης, ἡ ἁδρότης, ἡ στιφρότης (ητος, Dichte, Feſtigkeit), ἡ βαρύτης, ἡ δεινότης, ἡ χαλεπότης (ητος, Stärke, Heftigkeit), ἡ ἀγροικία (Grobheit).
dereinſt ποτέ (enkl.). [τὸ ἔπειτα.]
dereinſtig ὁ μέλλων (*part.* von μέλλω) ἔσεσθαι, ὁ, ἡ,
derenthalben ſ. deshalb.
dergeſtalt 1. (ſo) οὕτω(ς). — 2. (ſo beſchaffen) οὕτως ἔχων, τοιοῦτος, τοιόσδε, von Natur οὕτω πεφυκώς, ~ daß ὥστε.
dergleichen *pron. demonstr.* τοιοῦτος, τοιόσδε, und ~ καὶ τὰ τοιοῦτα, und ~ mehr καὶ ἄλλα τοιαῦτα, *relat.* οἷος, οἱόσπερ.
derjenige, diejenige, dasjenige ἐκεῖνος, η, ο, οὗτος, αὕτη, τοῦτο, ~ welcher ὅς, ὅστις od. *part.* mit *art.*, alle diejenigen, welche ὅσοι, ὁσοιπερ.
derlei ſ. dergleichen.
dermaleinſt ποτέ (enklit.).
dermalen τὸ νῦν, τὸ νῦν εἶναι.
dermalig ὁ, ἡ, τὸ νῦν, *adv.* ἐν τῷ νῦν χρόνῳ.
dermaßen οὕτω(ς), τοσοῦτον, ~ daß ὥστε.
derſelbe, dieſelbe, dasſelbe οὗτος, αὕτη, τοῦτο, ein und ~ ὁ αὐτός, ἡ αὐτή, τὸ αὐτό (ταὐτόν), das wie wird gewöhnlich durch den *dat.* ausgedrückt, ꝛB. wir tun dasſelbe wie ihr ταὐτὸν ὑμῖν ποιοῦμεν, auf dieſelbe Weiſe ὁμοίως, κατὰ ταὐτά, (κατὰ) τὸν αὐτὸν τρόπον.
Deſerteur *m* ὁ λιποτάκτης, ὁ λιποστρατιώτης, (Überläufer) ὁ αὐτόμολος. [τεῖν, überlaufen αὐτομολεῖν.]
deſertieren λείπειν τὴν τάξιν, λιποτακτεῖν, λιποστρα-
Deſertion *f* ἡ λιποστρατία, τὸ λιποστράτιον, ἡ λιποταξία, ~ zu den Feinden ἡ αὐτομολία.
desgleichen 1. (gleichfalls) ὁμοίως, ὡσαύτως (ὡς δ' αὕτως), καὶ αὐτός, καὶ οὗτος. — 2. (ferner) ἔτι δὲ καί, als Relativ οἷος ἄλλος.
deshalb 1. διὰ τοῦτο (ταῦτα), ἐκ τούτου (τούτων), ἐπὶ τούτῳ, eben ~ δι' αὐτὸ τοῦτο (αὐτὰ ταῦτα), im Anfang eines Satzes: ὅθεν, ὅθεν δή, δι' ὅ, ἐξ ὧν, ~ damit ἐπὶ τῷ mit *inf.*, ~ weil διὰ τό mit *inf.* — 2. (dafür daß) ἀνθ' ὧν.
Deſiderativum *n* τὸ ἐφετικὸν ῥῆμα.
Deſignation *f* ἡ ἀπόδειξις.
deſignieren ἀποδεικνύναι.
Desorganiſation *f* ἡ κατάλυσις.
desorganiſieren καταλύειν. [τυραννεύειν, τυραννεῖν.]
Deſpot *m* ὁ τύραννος, ὁ αὐτοκράτωρ (ορος), ~ ſein
Deſpotie ἡ τυραννίς (ίδος).
deſpotiſch 1. τυραννικός. — 2. (gewaltſam) βίαιος, ~er Sinn τὸ τυραννικόν, τὸ βίαιον, ~ regieren, verfahren u. dgl. τυραννεύειν, τυραννεῖν τινος, βίᾳ oder βίᾳ χρῆσθαι πρός τινα.
Deſpotismus *m* ἡ τυραννίς (ίδος), ἡ βία.
deſſentwillen: um ~ διά mit *acc.*
deſſenungeachtet καὶ ὥς, οὐδὲν ἧττον, ὅμως.
Deſſert *n* ἡ ἐπιδειπνίς (ίδος), τὸ ἐπίδειπνον, τὰ τραγήματα.
Deſtillation *f* ὁ χυλισμός, ἡ ἀποβροχή.
deſtillieren χυλίζειν, χυλοῦν, ἀποβρέχειν.
Deſtillierhelm *m* ὁ ἄμβιξ (κος).
deſto τοσούτῳ (einem vorangehenden „je" ὅσῳ entſprechend), ~ mehr τοσούτῳ μᾶλλον.
deſungeachtet ſ. deſſenungeachtet.
deswegen ſ. deshalb.
Detachement *n* τὸ τάγμα.
detachieren ἀποτάττειν, ἐκπέμπειν.
Detail *n* πάντα καὶ καθ' ἕκαστον, τὰ καθ' ἕκαστα, im ~ καθ' ἓν ἕκαστον, ins ~ eingehen ἀκριβολογεῖσθαι (M.).
Detailhandel *m* ἡ καπηλεία, ~ treiben καπηλεύειν.
Detailhändler *m* ὁ κάπηλος, ~ ſein καπηλεύειν.
detaillieren διέρχεσθαι, διηγεῖσθαι (M.) καθ' ἓν ἕκαστον od. πάντα ἑξῆς.
Deut *m* τὸ κέρμα, τὸ κερμάτιον, auch nicht einen ~ οὐδ' ὀλιγοστόν, οὐδὲ γρῦ, keinen ~ wert οὐδενὸς ἄξιος.
Deutelei *f* ἡ παρεξήγησις, ἡ λεπτολογία.
deuteln σοφίζεσθαι (M.) περί τι, λεπτολογεῖν περί τινος, παρεξηγεῖσθαι (M.), ἀλλοκότως ἑρμηνεύειν, an dem Rechte ~ στρεψοδικεῖν.
deuten 1. (andeuten) σημαίνειν, προσημαίνειν, δηλοῦν. — 2. (auslegen, erklären) ἑρμηνεύειν, εἰκάζειν, συμβάλλεσθαι (M.), Träume ~ κρίνειν ὀνείρους, etw. übel ~ ἐπὶ τὸ χεῖρον ἐξηγεῖσθαι (M.) τι, j-m etw. übel ~ ἐγκαλεῖν τινι. μέμφεσθαί (M.) τινί τι, etw. auf ſich ~ πρὸς od. εἰς ἑαυτὸν λαμβάνειν od. κρίνειν τι, die Zukunft ~ μαντεύεσθαι (M.). [μαντεία.]
Deuten *n* (Auslegen) ἡ ἑρμηνεία, ~ der Zukunft ἡ
Deuter *m* (Ausleger) ὁ ἑρμηνεύς, ὁ ἑρμηνευτής, ~ der Zukunft ὁ μάντις (εως), des Vogelfluges ὁ οἰωνόμαντις (εως), ὁ οἰωνιστής, der Träume ὁ ὀνειροκρίτης.
deutlich 1. (verſtändlich) σαφής. — 2. (klar) δῆλος. — 3. (einleuchtend) φανερός, ἐμ-, κατα-, περιφανής, ἐναργής, fürs Gehör τρανής (τρανός), λαμπρός, ~ machen φανερὸν od. δῆλον ποιεῖν, δηλοῦν, ἀποδηλοῦν, σαφηνίζειν, ἀπο-, διασαφεῖν, es iſt ~ daß περίσπ. Participialkonſtr., ꝛB. es iſt ~ daß er dies getan hat δηλός ἐστι oder φανερός ἐστι od. φαίνεται τοῦτο ποιήσας, um es ~ zu ſagen σαφῶς οὕτωσί (parenthetiſch).
Deutlichkeit *f* das *neutr.* der vorherg. *adj.*, ἡ σαφήνεια, ἡ περιφάνεια, ἡ ἐνάργεια.
Deutung *f* ἡ ἑρμηνεία, ~ der Zukunft ἡ μαντεία, von Träumen ἡ ἐξήγησις. [φεσθαί (M.) τι.]
Deviſe *f* ἡ ἐπιγραφή, etw. als ~ annehmen ἐπιγρά-
Dezember *m* ὁ δωδέκατος μήν (νός).
dezimieren δεκατεύειν.
Dezimierung *f* ἡ δεκάτευσις, ἡ δεκατεία.
Diadem *n* τὸ διάδημα, übtr. ἡ βασιλεία.

Digitized by Google

Diagnoſe *f* ἡ διάγνωσις.
diagonal διαγώνιος (2).
Diagonale, Diagonallinie *f* ἡ διαγώνιος, ἡ διά-[μετρος.]
Dialekt *m* ἡ διάλεκτος, ἡ γλῶττα.
Dialektik *f* ἡ διαλεκτική.
Dialektiker *m* ὁ διαλεκτικός.
dialektiſch διαλεκτικός.
Dialog *m* ὁ διάλογος.
Diamant *m* ὁ ἀδάμας (ντος), von ~ ἀδαμάντινος.
Diameter *m* ἡ διάμετρος. [διαχωρεῖ μοι.]
Diarrhöe *f* ἡ διάρροια. ich bekomme, habe ~ κάτω
Diät *f* ἡ δίαιτα, j-m eine ~ vorſchreiben διαιτᾶν τινα, ~ beobachten δίαιταν φυλάττειν, e. ~ halten διαιτᾶσθαι (P.), διαίτῃ χρῆσθαι, ſtrenge ~ ἡ ἀκριβὴς δίαιτα.
Diäten *f/pl.* τὰ ἐφόδια.
Diätetik *f* ἡ διαιτητική.
diätetiſch διαιτητικός.
dicht 1. δασύς, πυκνός, vom Getreide, vom Barte, von der Finſternis βαθύς, von einer Menge einzelner Individuen ἅθρόος, συχνός. — 2. (gedrungen, derb) εὐπαγής, ἅδρός, στερεός, στιφρός, ~ am Berge παρ' αὐτῷ τῷ ὄρει.
dichtbelaubt δασύς, πολύφυλλος (2).
dichtbeſchattet κατά-, σύσκιος (2).
dichtbevölkert συχνός, πολυάνθρωπος (2).
dichtbewachſen δασύς, λάσιος.
[1]dichten (dicht machen) πυκνοῦν, στερεοῦν.
[2]dichten 1. (ein Gedicht machen) ποιεῖν, ποιεῖν μέλος, μελοποιεῖν. — 2. (auf etw. denken) μελετᾶν τι.
[1]Dichten *n* = das Dichtmachen ἡ πύκνωσις.
[2]Dichten *n* 1. von Liedern ἡ ποίησις, ἡ μελοποιία. — 2. (das Denken worauf) ἡ μελέτη.
Dichter *m* ὁ ποιητής, ὁ μελοποιός.
Dichtergeiſt *m* τὸ ποιητικόν.
Dichterin *f* ἡ ποιήτρια.
dichteriſch ποιητικός.
Dichterling *m* ὁ κακὸς od. ψαῦλος ποιητής.
Dichterſprache *f* ἡ ποιητικὴ λέξις.
dichtgedrängt πυκνός, ἅθρόος.
Dichtheit *f* die *neutr.* der *adj.*, ἡ πυκνότης, ἡ δασύτης, ἡ ἅδρότης, ἡ στερεότης, ἡ στιφρότης (ητος).
Dichtkunſt *f* ἡ ποίησις, ἡ ποιητική.
Dichtung *f* τὸ ποίημα, τὸ ἔπος, τὸ μέλος.
dick 1. (von großem Umfange) παχύς, εὔογκος (2). — 2. (wohlbeleibt) εὐ-, πολύσαρκος (2). — 3. (gedrungen) ἅδρός, στιφρός. — 4. (geronnen) πηκτός. — 5. bei Angabe des Maßes, zB. drei Fuß ~ wird τὸ πάχος geſetzt, τριῶν ποδῶν τὸ πάχος, ebenſo ~ als lang ἴσος τὸ πλάτος καὶ τὸ μῆκος, ~ machen παχύνειν, ~ werden παχὺν γίγνεσθαι, παχύνεσθαι (P.), ~ tun mit etw. ὀγκοῦσθαι (P.) ἐπί τινι.
dickbackig ὁ γνάθων (ωνος).
Dickbauch *m* ὁ γάστρων (ωνος), ὁ προγάστωρ (ορος), ὁ γάστρις (ιδος), γαστρώδης, als Spottname ὁ φύσκων (ωνος).
dickbauchig γαστρώδης.
Dickbein *n* τὸ σκέλος.
dickbeinig παχυσκελής.
dickblättrig παχύφυλλος (2).
dickblütig παχύαιμος (2).
Dickdarm *m* τὸ κόλον. [σαρκία. ἡ πυκνότης (ητος).]
Dicke *f* τὸ πάχος, ἡ παχύτης (ητος), ἡ εὐ-, πολυ-
dickfingerig παχυδάκτυλος (2).
dickfüßig παχύπους (οδος).
dickhaarig ὁ, ἡ παχύθριξ (τριχος)
dickhalſig παχυτράχηλος (2).
dickhäutig παχύδερμος (2, auch übtr.), ἀναίσθητος (2, übtr.).
Dickhäutigkeit *f* ἡ παχυδερμία. übtr. ἡ ἀναισθησία.
Dickicht *n* τὸ δάσος, τὸ δασύ (έος). auch *pl.*, ἡ λόχμη, τὸ σύνδενδρον. [ἰσχυρογνώμων (ονος).]
Dickkopf *m* ὁ κεφάλων (ωνος). übtr. ὁ ἀναίσθητος, ὁ
Dickköpfigkeit *f* ἡ παχύτης (ητος), ἡ ἀναισθησία.
dickleibig εὐ-, πολύσαρκος (2), εὔσωμος (2).
Dickleibigkeit *f* ἡ εὐ-, πολυσαρκία.
Dickmaul *n* παχύστομος (2), παχύχειλος (2), παχυχειλής, ὁ χειλών (ῶνος).
dickmäulig παχύστομος (2).
dicknaſig ὁ, ἡ παχύρρις (ινος).
dickrindig παχύφλοιος (2).
dickſchenklig παχυσκελής.
dickſtreifig παχύρραβδος (2)
Dickwanſt ſ. Dickbauch.
dickwurzlig παχύρριζος (2).
Dieb *m* ὁ κλέπτης, ὁ κλώψ (ωπός), ὁ κλοπεύς. ein einbrechender ~ ὁ τοιχωρύχος, einen ~ ertappen φωρᾶν, καταφωρᾶν. [bruch).]
Dieberei *f* ἡ κλωπεία. ἡ κλοπή, ἡ τοιχωρυχία (Ein-
Diebin *f* ἡ κλέπτις (ιδος), ἡ κλέπτρια.
diebiſch κλεπτικός. κλωπικός.
Diebsbande *f* τὸ κλεπτῶν σύστημα. [πτων.]
Diebsgenoſſe *m* ὁ τῆς κλοπῆς μετέχων, ὁ συγκλέ-
Diebsgeſindel *n* οἱ κλέπται, οἱ κλῶπες.
Diebshandwerk *n* ἡ τῶν κλεπτῶν ἐργασία.
Diebſtahl *m* (als Handlung) ἡ κλωπεία, ἡ κλοπή, ἡ τοιχωρυχία (Einbruch). beim ~ ertappen φωρᾶν, καταφωρᾶν, ἐπ' αὐτοφώρῳ λαμβάνειν, beim ~ ertappt αὐτόφωρος (2), (als Sache = das Geſtohlene) τὸ κλέμμα.
Diele *f* (Brett) ἡ σανίς (ίδος), (Fußboden) αἱ σανίδες, τὸ ἔδαφος.
dielen σανίδας ἐπιτιθέναι τῷ ἐδάφει. σανιδοῦν.
dienen (j-m Dienſte leiſten) διακονεῖν τινι (als Bedienter), θεραπεύειν τινά (aus Geſinnung), χαρίζεσθαί (M.) τινι (aus Gefälligkeit), ὑπηρετεῖν, ὑπουργεῖν τινι (als Gehilfe), δουλεύειν τινί (als Sklave), λατρεύειν, θητεύειν παρά τινι (um Lohn), μισθοφορεῖν (um Sold), στρατεύεσθαι (M., als Soldat), mit j-m zuſammen dienen συστρατεύεσθαί τινι. unter j-m ſtrategiſch dienen ἡγουμένου τινός, (v. Sachen = zu etw. brauchbar ſein) χρήσιμον εἶναι πρός τι. ποιεῖν, λυσιτελεῖν εἴς τι, συμβάλλεσθαι (M.) πρός oder εἴς τι, es dient mir etw. zu etw. χρῶμαί τινι πρός τι, das dient zu nichts οὐδὲν ὄφελος τούτου, wozu dient dies? τί δὲ τούτου ὄφελος; zum Beweiſe, zum Beiſpiel ~ τεκμήριον, παράδειγμα εἶναι, zum Gelächter ~ γέλωτα παρέχειν, zum Nutzen ~ ἐπ' ἀγαθῷ εἶναί τινι, zum Schaden ~ ἐπὶ κακῷ εἶναί τινι.
Diener *m* ὁ θεράπων (οντος), (Bedienter) ὁ διάκονος, (Sklave) ὁ δοῦλος, ὁ οἰκέτης, (Gehilfe) ὁ ὑπηρέτης, (Burſche) ὁ παῖς (δός), (Lohnarbeiter) ὁ θής (ητός). ~ der Geſetze ὑπηρέτης τοῖς νόμοις, ~ ſein ſ. dienen.
Dienerin *f* ἡ διάκονος, ἡ δούλη, ἡ οἰκέτις (ιδος), ἡ θεράπαινα.
Dienerſchaft *f* οἱ οἰκέται, οἱ θεράποντες, οἱ δοῦλοι, ἡ δουλεία, ἡ οἰκετεία, ἡ θεραπεία, οἱ περί τινα.
dienlich 1. (nützlich) χρήσιμος, ὠφέλιμος, πρόσφορος (sämtlich 2). — 2. (geeignet) ἐπιτήδειος. zu etw. ~ ἀγαθὸς εἴς τι.
Dienſt *m* 1. niedriger ~ ἡ ὑπηρεσία, τὸ ὑπηρέτημα. für einen Herrn ἡ διακονία, um Lohn ἡ λατρεία. τὸ λάτρευμα. ἡ θητεία, als Sklave ἡ δούλευσις. τὸ δούλευμα. bei j-m im ~ ſein λατρεύειν. θητεύειν. δουλεύειν τινί, als Soldat μισθοφορεῖν παρά τινι. (~ als freie Handlung) ἡ θεραπεία, τὸ θεράπευμα, τὸ ὑπούργημα, ἡ ὑπουργία, ἡ χάρις (ιτος), gegen die Gottheit τὸ λάτρευμα. ~e leiſten ὑπηρετεῖν, ὑπουργεῖν τινι, j-m wichtige ~e leiſten ὠφελεῖν τινα. πολλοῦ ἄξιον εἶναί τινι, einen ~ erweiſen χαρίζεσθαί (M.), χάριν ὑπουργεῖν τινι, χρήσιμον παρέχειν ἑαυτόν τινι, ſich ſchlechte ~e leiſten ἑαυτῷ οὐχ ὑπηρετεῖν, den ~ verſagen ἀπαγορεύειν (ἀπειπεῖν), j-m ſeine ~e anbieten παρέχειν ἑαυτόν τινι χρῆσθαι, es geſchieht mir ein ~ mit etw. εἰς δέον, ἐν δέοντι od. ἐν χάριτι γίγνεταί μοί τι. — 2. (der Umfang aller Dienſtleiſtungen) τὰ ἔργα, τὰ προσήκοντα, τὰ δέοντα.

Digitized by Google

Dienstag *m* ἡ τρίτη τῆς ἑβδομάδος ἡμέρα.
dienstbar ὑποχείριος (2), ὑποτεταγμένος, ὑποτελής, δοῦλος. ὑπήκοος (2), ~ machen ὑποχείριον ποιεῖσθαι, δουλοῦσθαι, καταδουλοῦσθαι (M.).
Dienstbarkeit *f* ἡ δουλεία, ἡ λατρεία.
dienstbeflissen, -fertig θεραπευτικός, πρόθυμος (2). σπουδαῖος, ἐθελόπονος (2). [θυμία, ἡ ὑπουργία.
Dienstbeflissenheit, -fertigkeit *f* ἡ θεραπεία, ἡ προ-
Dienstbote *m* ὁ διάκονος, ὁ ὑπηρέτης, ὁ οἰκέτης.
Diensteifer *m*, **diensteifrig** s. Dienstbeflissenheit, dienstbeflissen.
Diensterweisung *f* ἡ ὑπουργία. ἡ χάρις (ιτος).
dienstfähig: das ~e Alter von Kriegern ἡ στρατεύσιμος οd. στρατιωτικὴ ἡλικία, ~es Alter ἡ ἡλικία, ~e Leute οἱ ἐν τῇ ἡλικίᾳ.
dienstfrei ἀτελής, ἀλειτούργητος (2).
Dienstgeld *n* ὁ μισθός, ἡ μισθοφορά. [Dienst.
Dienstleistung *f* τὸ ὑπούργημα, τὸ ὑπηρέτημα, siehe
Dienstleute *m/pl.* οἱ ὑπηρέται, οἱ δοῦλοι, οἱ οἰκέται.
dienstlos ἄμισθος (2).
Dienstmädchen *n*, **-magd** *f* ἡ θεράπαινα.
Dienstmann *m* (Tagelöhner, Höriger), ὁ πελάτης s. Diener.
Dienstpferd *n* ὁ στρατιωτικὸς ἵππος.
Dienstpflicht *f* τὰ προσήκοντα.
dienstpflichtig (vom Kriegsdienste) στρατεύσιμος (2), das ~e Alter τὰ στρατεύσιμα ἔτη, die Leute im ~en Alter οἱ ἐν τῷ καταλόγῳ.
dienstwillig πρόθυμος (2). ἀπροφάσιστος (2).
Dienstwilligkeit *f* ἡ προθυμία, τὸ πρόθυμον.
Dienstzeit *f*: ~ der Soldaten ὁ τῶν στρατιωτῶν (od. τεταγμένος) χρόνος, die, welche über die ~ (das dienstpflichtige Alter) hinaus sind οἱ ὑπὲρ τὸν κατάλογον.
dieſer, dieſe, dieſes (dies) οὗτος, αὕτη, τοῦτο (auf das Vorhergehende zurückweisend), ὅδε, ἥδε, τόδε (auf das Folgende hinweisend), dieſer und jener τίς (enkl., *acc.* τὸν καὶ τόν), dieſes ſelbſt αὐτὸ τοῦτο, und ~ am Anfang eines Satzes καὶ ὅς, ~ da οὑτοσί, ὅδί, ~ dort ἐκεῖνος, ſagte dieſer, dieſe (parenthetiſch) ἦ δ' ὅς, ἦ δ' ἥ, ~ ... jener ὃ μέν ... ὃ δέ, ſtatt des *demonstr.* kann das *relat.* ὅς am Anfange des Satzes eintreten, in der Verbindung ~ welcher wird das *demonstr.* häufig weggelaſſen und dann gewöhnlich die Attraktion des *relat.* angewendet, zB. gib es dieſem, den du ſiehſt δίδου ᾧ ἂν ὁρᾷς.
diesjährig ὁ, ἡ, τὸ τῆτες, *adv.* τῆτες, τούτου τοῦ ἔτους. [τότε μέν.
diesmal τὸ νῦν, νῦν μέν, in Bezug auf die Vergangenheit
diesſeitig ὁ, ἡ, τὸ ἐπὶ τάδε, ἐντός, εἴσω, ἔσωθεν, die ~e Gegend τὰ ἐπὶ τάδε, das ~e Leben ὁ ἐνθάδε βίος.
diesſeits ἐπὶ τάδε, ἐνταῦθα, εἴσω. ἔσωθεν, ἐντός, nach ~ εἰς τὸ ἐπὶ τάδε, jenſeits und ~ τὸ ἐπ' ἐκεῖνα καὶ τὸ ἐπὶ τάδε.
Dieſſeits *n* τὰ ἐνθάδε. [κλεις (ειδος).
Dietrich *m* ἡ παραπεποιημένη κλείς (ειδός). ἡ ἀντί-
Differenz *f* τὸ διαφέρον. ἡ διαφορά (Unterſchied und ſtreitiger Punkt, Zwiſt), ἡ ὑπεροχή (arithmetiſche ~), eine ~ mit j-m haben διαφέρεσθαι (P.) πρός τινα περί τινος.
Digreſſion *f* ἡ ἐκβολὴ λόγου. ἡ παρέκβασις.
Diktator *m* ὁ δικτάτωρ (ωρος u. ορος), ὁ αὐτοκράτωρ (ορος). ~ ſein δικτατωρεύειν.
diktatoriſch αὐτοκρατορικός (auch übtr.).
Diktatur *f* ἡ δικτατωρία.
diktieren 1. zum Nachſchreiben ὑπαγορεύειν, ὑποβάλλειν. — 2. (beſtimmen) ἐπιτάττειν. [εὐεπής.
Diktion *f* ἡ λέξις, ſchöne ~ ἡ εὐέπεια, mit ſchöner ~
Dilettant *m* ὁ ἰδιώτης.
Dill *m* τὸ ἄνηθον. von ~ ἀνήθινος.
Dille *f* ὁ αὐλός. in der Lampe ὁ μυκτήρ (ῆρος).
Dilllöl *n* τὸ ἀνηθέλαιον.
Dimenſion *f* ἡ διάστασις, ohne ~ ἀδιάστατος (2).
diminutiv uſw. s. deminutiv uſw.
Ding *n* 1. τὸ χρῆμα (körperlicher Gegenſtand). τὸ πρᾶγμα (Begebenheit), τὸ κτῆμα (Beſitz). τὸ ἔργον (Gegenſtand des Handelns), ὁ λόγος (Gegenſtand des Redens), oft durch das *indefin.* τί (enkl.), zB. ein ſchönes ~ καλόν τι. — 2. (Weſen im philoſophiſchen Sinne) τὸ ὄν (ὄντος), ἡ οὐσία, guter Dinge ſein θαρρεῖν, εὐφραίνεσθαι (P.), das geht nicht mit rechten ~en zu ὑπεστι δόλος τις, ὑπουλον τὸ πρᾶγμα, ἐξαπάτη τις, unnütze ~e οἱ λῆροι, αἱ φλυαρίαι, vor allen ~en παντὸς μᾶλλον, πάντων μάλιστα, in allen ~en ἐν πᾶσι πράγμασι, wunderbare ~e erzählen θαυμαστὰ λέγειν, wunderbare ~e hören θαυμαστὰ oder θαυμαστοὺς λόγους ἀκούειν.
dingen μισθοῦσθαι (M., mieten), μισθῷ πείθειν.
Dingen *n* ἡ μίσθωσις.
Dinkel *m* ἡ ζειά, ἡ ζέα.
Diopter *n* ἡ διόπτρα, τὸ δίοπτρον.
Diphthong *m* ἡ δίφθογγος, τὸ δίφθογγον.
Diplom *n* τὸ δίπλωμα.
Diplomat *m* ὁ περὶ τὰς δημοσίας πράξεις.
Diplomatie *f* αἱ δημόσιαι πράξεις.
diplomatiſch πολιτικός, ὁ, ἡ, τὸ δημοσίᾳ.
Diptam *m* (eine Pflanze) τὸ δίκταμνον, ἡ δίκταμνος.
direkt εὐθύς, *adv.* εὐθύ.
Direktion *f* ἡ ἐπιστατεία, ἡ ἐπιστασία, ἡ διοίκησις, unter j-s ~ ἐπιστατοῦντός τινος.
Direktor *m* ὁ ἐπι-, προστάτης, ὁ ἐπί τινος.
dirigieren ἐπιστατεῖν τινος, διοικεῖν τι.
Dirne *f* 1. ἡ μειραξ (ακος), ἡ μειρακίσκη, ἡ κόρη. — 2. (liederliches Frauenzimmer) ἡ ἑταίρα, ἡ πόρνη, τὸ πορνίδιον, ἡ παιδίσκη.
Diſharmonie *f* ἡ ἀπήχεια, ἡ ἀπήχησις. ἡ ἀναρμοστία, ἡ διαφορά, in ~ ſein ἀπηχεῖν, ἀναρμοστεῖν.
diſharmonieren ἀπηχεῖν, ἀναρμοστεῖν.
diſharmoniſch ἀπηχής, ἀνάρμοστος (2).
diſjunktiv διαζευκτικός, παραδιαζευκτικός.
diſkret σιωπηλός, σιωπηρός.
Diſkretion *f* ἡ ἐξουσία, ſich j-m auf ~ ergeben παραδιδόναι ἑαυτόν τινι χρῆσθαι ὅ τι ἂν βούληται.
diſkurrieren διαλέγεσθαί (P.) τινι.
Diſkurs *m* ὁ διάλογος.
Diſkus *m* ὁ δίσκος.
diſkusförmig δισκοειδής.
Diſkuswerfen *n* αἱ δίσκων βολαί.
Diſpenſation *f* ἡ ἄφεσις.
diſpenſieren ἀφιέναι οd. ἀπολύειν τινά τινος.
diſponibel ἕτοιμος. ὑπάρχων.
diſponieren διατάττειν. διακοσμεῖν, diſponiert ſein διακεῖσθαι mit einem *adv.*, zB. gut καλῶς.
Diſpoſition *f* 1. ἡ διάταξις, ἡ διακόσμησις. ἡ διάθεσις (letzteres beſſer in der Rhetorik). — 2. (Beſchaffenheit) ἡ ἕξις.
Diſput *m* ἡ ἔρις (ιδος).
Diſputation *f* ὁ ἀγών (ῶνος), ἡ διάλεξις, ὁ διάλογος, ἡ διατριβή (letzteres bſd. gelehrte Streitſchrift), eine ~ halten ἀγωνίζεσθαι (M.) πρός τινα.
Diſputator *m* ὁ διαλεκτικός, ὁ σοφιστικός.
diſputieren mit j-m über etw. διαλέγεσθαί (P.) τινι περί τινος, ἀγωνίζεσθαι (M.) τινι περί τινος. ἀμφισβητεῖν τινι οd. πρός τινα περί τινος.
Diſputierkunſt *f* ἡ διαλεκτική.
Diſſonanz *f* ἡ διαφωνία.
Diſtanz *f* τὸ διάστημα.
Diſtel *f* τὸ ἀκάνθιον. ἡ ἄκανθα. ὁ σκόλυμος.
Diſtelbart *m* ὁ πάππος.
Diſtelfink *m* ἡ ἀκανθίς (ίδος). ἡ ἀκανθυλλίς (ίδος), ἡ ποικιλίς (ίδος). ὁ ἀστραγαλῖνος.
Diſtichon *n* τὸ ἐλεγεῖον. τὸ δίστιχον.
Diſtrikt *m* ὁ δῆμος, ὁ νομός. ἡ χώρα.
Diſziplin *f* 1. (Zucht) ἡ εὐταξία. ἡ πειθαρχία. ὁ κόσμος. ἡ παιδεία. — 2. (Wiſſenſchaft) τὸ μάθημα, τὸ παίδευμα.
diſziplinieren κοσμεῖν. παιδεύειν. [γραφεῖν.
Dithyrambe *f* ὁ διθύραμβος. ~n ſchreiben διθυραμβο-
dithyrambenartig διθυραμβώδης.

Digitized by Google

Dithyrambendichter *m* ὁ διθυραμβοποιός.
dithyrambiſch διθυραμβικός.
divergieren οὐ (μή) συνάπτειν *od.* συνάπτεσθαι (P.).
divergierend ἀσύναπτος (2).
Diverſion *f* im Kriege ὁ περισπασμός, ὁ ἀντιπερισπασμός, eine ~ machen ἀντιπερισπᾶν.
dividieren διαιρεῖν, παραβάλλεσθαι (M.), durch etw. παρά τι.
Diviſion *f* ἡ διαίρεσις, ἡ παραβολή, als Heeresabteilung [τὸ τάγμα.]
doch ὅμως, ἀλλ' ὅμως, δέ, μέντοι, ἀλλά, καίτοι, ~ aber οὐ μὴν ἀλλά, οὐ μέντοι ἀλλά, ~ nicht οὔκουν, ~ wenigſtens γε (enkl.) μέντοι, ὅμως γε μέντοι, und ~? κἄτα; ~ wohl δήπου, ~ nicht? οὐ μέντοι; μῶν; ~ wohl nicht? οὐ γάρ που; οὔτι που; οὐ μή;
Docht *m* ἡ θρυαλλίς (ίδος), τὸ ἐλλύχνιον, einen ~ einziehen ἐντιθέναι θρυαλλίδα, ἐλλυχνιάζειν.
Dock *n* οἱ νεώσοικοι, τά ναύσταθμα.
Docke *f* (Puppe) τὸ εἰκόνιον, τὸ κοράσιον.
Dogge *f* ὁ Μολοσσὸς *od.* Βρεταννικὸς κύων (κυνός).
Dogma *n* τὸ δόγμα.
Dogmatik *f* ἡ δογματική.
Dogmatiker *m* ὁ δογματικός.
dogmatiſch δογματικός.
Dohle *f* ὁ κολοιός, ὁ λύκιος, ὁ λύκος.
Dohne *f* ἡ λαιμοπέδη, ἡ πάγη, ἡ παγίς (ίδος).
Doktor *m* ὁ διδάσκαλος.
doktrinell ὑφηγητικός.
Dokument *n* ὁ χρηματισμός, τὰ γράμματα, τὰ πιστά.
dokumentieren πιστοῦν, πιστὸν ποιεῖν.
Dolch *m* τὸ ἐγχειρίδιον, τὸ ξιφίδιον, ἡ μάχαιρα, τὸ μαχαιρίδιον, ἡ ξυήλη.
Dolchgriff *m* ἡ ἐγχειριδίου λαβή.
Dolchſtich *m* ἡ (ἀπ') ἐγχειριδίου πληγή.
Dolde *f* ὁ κόρυμβος.
doldenförmig κορυμβώδης.
Doldengewächs *n* τὸ κορυμβῶδες φυτόν.
dolmetſchen ἑρμηνεύειν, ἁρμηνεύειν, ἐξηγεῖσθαι (M.).
Dolmetſchen *n*, **Dolmetſchung** *f* ἡ ἑρμηνεία, ἡ ἐξήγησις. [τής.]
Dolmetſcher *m* ὁ ἑρμηνεύς, ὁ ἑρμηνευτής, ὁ ἐξηγη-
Dolmetſcherkunſt *f* ἡ ἑρμηνευτική.
Domäne *f* οἱ δημόσιοι *od.* βασίλειοι ἀγροί, τὰ βασίλεια, τὸ τέμενος.
Donativ *n* ἡ ἐπίδοσις.
Donner *m* ἡ βροντή, τὸ βρόντημα, der mit ~ verbundene Blitz ὁ κεραυνός, der ~ rollt ἡ βροντὴ φέρεται (P.) *od.* φθέγγεται (M.), wie vom ~ gerührt ἐμβρόντητος (2).
donnerähnlich βροντώδης.
Donnerer *m* ὁ κεραυνοβόλος, ὁ βρονταῖος.
Donnerkeil *m* ὁ κεραυνός, den ~ ſchleudern κεραυνοῦν, κεραυνοβολεῖν, (eine Steinart) ὁ βελεμνίτης.
Donnerkraut *n* ἡ κοτυληδών (όνος).
Donnermaſchine *f* (auf dem Theater) τὸ κεραυνοσκοπεῖον, τὸ βροντεῖον.
donnern βροντᾶν, es donnert βροντᾷ, βροντὴ γίγνεται.
Donnern *n* ἡ βροντή, τὸ βρόντημα.
Donnerſchlag *m* ἡ βροντή, ὁ κεραυνός.
Donnerstag *m* ἡ πέμπτη τῆς ἑβδομάδος ἡμέρα.
Donnerſtrahl *m* ὁ κεραυνός. [βρονταῖος.]
Donnerwetter *n* βρονταὶ καὶ ἀστραπαί, κεραυνοὶ σὺν
Doppeladler *m* ὁ δικέφαλος ἀετός (αἰετός).
Doppelbecher *m* τὸ ἀμφικύπελλον.
Doppelchor *m* ἡ διχορία. [(2), διδραχμιαῖος.]
Doppeldrachme *f* τὸ δίδραχμον, eine ~ wert δίδραχμος
doppeldrähtig ἀμφίμιτος (2).
doppelflügelig δίπτερος (2).
Doppelfuß *m* (in der Metrik) ἡ διποδία.
Doppelkonſonant *m* τὸ διπλοῦν σύμφωνον.
Doppellauf *m* (in der Rennbahn) ὁ δίαυλος, ὁ διπλόδρομος, ἡ διαυλοδρομία, den ~ laufen διαυλοδρομεῖν.
Doppellauter *m* ἡ δίφθογγος.
Doppelmantel *m* ἡ διπλοΐς (ίδος).
Doppelname *m* ἡ διωνυμία.
doppelnamig διώνυμος (2).
Doppelnatur *f* ἡ διπλῆ φύσις, ἡ διφυΐα.
Doppelobol *m* τὸ διώβολον.
Doppeloktave *f* ἡ δὶς διὰ πασῶν.
Doppelreihe *f* ἡ διστοιχία, ἡ διστιχία.
doppelruderig διήρης, δίκροτος (2).
doppelſchneidig ἀμφήκης, δίστομος (2).
Doppelſinn *m* ἡ δι:λογία, ἡ ἀμφι:βολία, ἡ ἀμφιλογία.
doppelſinnig ἀμφίλογος (2), ἀμφίβολος (2), λοξός.
Doppelſonne *f* δύο ἥλιοι.
doppelt 1. διπλοῦς, ~ machen διπλοῦν. — 2. (zweimal vorhanden) διττός, δίδυμος. — 3. (noch einmal ſoviel, ſo groß) διπλάσιος, das D.e τὸ διπλάσιον, τὸ διπλοῦν, ~er Preis ἡ διπλασία (τιμή), ~e Portion u. Löhnung ἡ διμοιρία.
Doppeltor *n* τὸ δίπυλον.
doppeltorig δίπυλος (2).
Doppeltür *f* αἱ δικλίδες (θύραι).
doppelzeitig δίχρονος (2), ~ ſein διχρονεῖν.
doppelzüngig δίγλωττος (2), ἀμφίγλωττος (2).
Doppelzüngigkeit *f* τὸ δίγλωττον, τὸ ἀμφίγλωττον.
Dorade *f* (ein Seefiſch) ὁ χρύσοφρυς (υος).
Dorf *n* ἡ κώμη. [(ἡ) κατ' ἀγρόν.]
Dorfbewohner *m* ὁ κωμήτης (*f* ἡ κωμῆτις, ιδος), ὁ
Dörfchen *n* ἡ μικρὰ κώμη, τὸ κωμίον, τὸ κωμίδιον.
Dorfſchaft *f* ἡ κώμη, (Dorfgemeinde) οἱ κωμῆται.
Dorfſchulze *m* ὁ κωμάρχης, ὁ κώμαρχος.
dorfweiſe κατὰ κώμας, κωμηδόν.
Dorn *m* ἡ ἄκανθα, in der Schnalle ἡ περόνη, von ~en ἀκάνθινος, von ~en zerkratzt, zerſtochen ἀκανθοπλήξ (ῆγος), ~en tragend, mit ~en verſehen ἀκανθοφόρος, übtr. ein ~ im Auge δυσχερής, μισητός, es iſt mir j. oder etw. ein ~ im Auge (Sprichw.) δι' ἀπεχθείας γίγνεταί μοί τις, δυσχερές ἐστί μοί τι, keine Roſe ohne ~en (Sprichw.) οὐδέν ἐστιν ἄνευ βάτων ῥόδον.
Dornbuſch *m* ἡ ἄκανθα, ἡ (δ) βάτος, ἡ ῥάχος, ὁ ἀκανθεών (ῶνος).
Dornenhecke *f* ἡ αἰμασιά, ἡ ῥάχος.
Dornenkrone *f* ὁ ἀκάνθινος στέφανος.
dornig ἀκανθώδης, βατώδης, ἀκάνθινος, übtr. τραχύς, χαλεπός, vom Wege δύσβατος (2).
Dornſtrauch *m* ἡ ἄκανθα.
Dornzaun *m* ἡ αἰμασιά.
dorren ξηραίνεσθαι, αὐαίνεσθαι, φρύγεσθαι (ſämtl. P.), j. dörren. [φρύγειν (am Feuer).]
dörren αὐαίνειν, ξηραίνειν (an der Luft), φρύγειν, κατα-
Dörrſucht *f* ἡ αὐαντή, ἡ ἀτροφία.
dort ἐκεῖ, αὐτοῦ, αὐτόθι, der ~ ἐκεῖνος, οὗτος ἐκεῖνος, du ~ ὦ οὗτος.
dorther ἐκεῖθεν, αὐτόθεν.
dorthin ἐκεῖσε, αὐτόσε.
dortig ὁ, ἡ, τὸ ἐκεῖ.
Doſe *f* ἡ πυξίς (ίδος), ἡ θήκη.
Doſis *f* ἡ δόσις.
Dotation *f* ἡ παρασκευή.
dotieren κοσμεῖν, παρασκευάζειν.
Dotter *m* (im Ei) ἡ λέκιθος.
Douceur *n* τὸ δῶρον.
Drache *m* ὁ δράκων (οντος). [τειος (2).]
drachenartig δρακοντοειδής, δρακοντώδης, δρακόν-
Drachenblut *n* τὸ δράκοντος αἷμα, als Färbeſtoff τὸ δρακόντειον. [σκορπίος, ἡ σκορπίς (ίδος).]
Drachenkopf *m* ἡ δράκοντος κεφαλή, als Seefiſch ὁ
Drachenſchwanz *m* ἡ δράκοντος οὐρά.
Drachenwurzel *f* τὸ δρακόντιον.
Drachenzahn *m* ὁ δράκοντος ὀδούς (όντος).
Drachme *f* (als Münze und Gewicht) ἡ δραχμή, vom Wert und Gewicht einer ~ δραχμιαῖος, zwei, drei, vier ~n ſchwer, wert δίδραχμος, τρίδραχμος, τετράδραχμος uſw. (ſämtlich 2), eine halbe ~ τὸ ἡμίδραχμον.

Digitized by Google

Draht *m* τὸ ἔλασμα, ~saite *f* ἡ χαλκῆ χορδή.
drall ἁδρός, στιφρός.
Drallheit *f* τὸ ἁδρόν.
Drama *n* τὸ δρᾶμα.
dramatisch δραματικός, ~ darstellen δραματοποιεῖν, δραματουργεῖν, ~e Darstellung ἡ δραματοποιία, ἡ δραματουργία, ~er Dichter ὁ δραματοποιός, ὁ δρα-
dramatisieren προσωποποιεῖν. [ματουργός.)
Dramatisierung *f* ἡ προσωποποιία.
Drang *m* 1. ἡ ἀνάγκη, unter dem ~ ὑπ' ἀνάγκης, durch den ~ der Verhältnisse ἐκ προσαγωγῆς. — 2. (heftiger, innerer Trieb zu etw.) ἡ ὁρμή, ὁ ἔρως (ωτος), ὁ θυμός, den ~ zu etw. in sich fühlen ὁρμᾶν (auch P.) ἐπί τι od. *inf.*, ἐπιθυμεῖν, γλίχεσθαί τινος.
drängen 1. ὠθεῖν, ὠθίζειν, πιέζειν, sich ~ ὠθεῖσθαι (P. u. M.), ὠθίζεσθαι (P.), sich hin und her ~ ὠστίζεσθαι (P.), die Feinde ~ οἱ πολέμιοι ἐπίκεινται, gedrängt πυκνός, στιφρός, ἁθρόος. — 2. übtr. (nötigen) ἐπ-, κατεπείγειν, ἀναγκάζειν, κατασπεύδειν, die Not drängt ἀνάγκη πρόσκειται, es drängt mich (etw. zu tun) ὁ θυμός κελεύει od. ὁρμᾷ, es drängt mich ein Verlangen πόθος ἔγκειταί μοι, sich wozu ~ ἰσχυρῶς ἐπιθυμεῖν τινος, διώκειν τι.
Drängen *n* ὁ ὠθισμός, ἡ ἀνάγκη, besser durch Verben.
Dränger *m* ὁ λυμαντήρ (ῆρος), ὁ λυμεών (ῶνος).
Drangsal *f* αἱ ἀνάγκαι, τὰ κακά, ἡ ταλαιπωρία, τὸ πάθος, τὸ πάθημα, ~ erdulden κακοπαθεῖν, ταλαιπωρεῖν, ἐν τοῖς δεινοτάτοις εἶναι, πολλαῖς ἀνάγκαις ἔχεσθαι, πολλαῖς συμφοραῖς ἐμπίπτειν, Erduldung von ~en ἡ κακοπάθεια, ~en unterworfen κακοπαθής.
drangsalen κακοῦν, κακῶς ποιεῖν τινα.
Draperie *f* ἡ περιβολή, ἡ παρασκευή.
drapieren περιβάλλειν, παρασκευάζειν.
dräuen s. drohen.
drauf s. darauf.
draußen ἔξω, ἐκτός, von ~ ἔξωθεν.
Drechseleisen *n* ὁ τόρνος, τὸ τορνευτήριον.
Drechselkunst *f* ἡ τορνευτική.
drechseln τορνεύειν.
Drechseln *n* ἡ τορνεία, ἡ τόρνευσις.
Drechselspäne *pl.* τὰ τορνεύματα.
Drechsler *m* ὁ τορνευτής, ὁ τορνευτικός.
Drechslerarbeit *f* τὰ τορνευτά.
Drechslerhandwerk *n* ἡ τορνευτική.
Dreck *m* 1. τὸ σκώρ (σκατός), s. Kot, Mist, Schmutz. — 2. übtr. πρᾶγμα φαῦλον, οὐδενὸς ἄξιον, übtr. rühre nicht im ~, sonst stinkt er (Sprichw.) μὴ κίνει Καμάριναν, ἀκίνητος γὰρ ἀμείνων.
dreckartig κοπριώδης, κοπρώδης.
Dreckhaufen *m* ἡ κοπρία, ὁ κοπρών (ῶνος).
dreckig κόπριος, s. kotig, schmutzig.
Dreckkäfer *m* ὁ κοπριών (ῶνος).
drehbar στρεπτός, εὔστροφος (2, was sich leicht dreht).
drehen 1. (umdrehen) στρέφειν, περιφέρειν, περιάγειν, δινεύειν, δινεῖν, δινοῦν, κυκλεύειν, κυκλοφορεῖν. um etw. περί τι. — 2. (zusammendrehen) στρέφειν, πλέκειν. — 3. (drechseln) τορνεύειν. — 4. (wenden) τρέπειν, παρατρέπειν, στρέφειν, μεταστρέφειν. die Erde dreht sich um ihre Achse ἡ γῆ περὶ τὸν πόλον ἕλλεται, mir dreht sich alles im Kreise ἑλιγγιῶ, das Gespräch dreht sich um etw. οἱ λόγοι γίγνονται μάλιστα περί τινος.
Drehen *n* 1. (das Herumdrehen) ἡ στροφή, ἡ περιστροφή, ἡ περιφορά. — 2. (das Drehen vor den Augen, Schwindel) ἡ σκοτοδινία, ὁ ἵλιγγος.
drei τρεῖς, τρία (als Ziffer γ'), die Zahl ~ ἡ τριάς (άδος), in ~ Teilen (Abteilungen) τριχῇ, τρίχα, in ~ Teile teilen διαιρεῖν τρία μέρη, τριχῇ od. τριχῶς διανέμειν, τρίχα ποιεῖν, ~ Hände breit τριπάλαιστος (2), ~ Fuß lang τρίπεδος (2), τρίπους (οδος), er mit ~ andern τέταρτος αὐτός, aller guten Dinge sind ~ τὸ τρίτον τῷ Σωτῆρι (Sprichw.).
dreiästig τριόζος (2).
dreiäugig τριόφθαλμος (2).
dreibeinig τρισκελής, τρίπους (οδος).
Dreiblatt *n* (Klee) τὸ τρίφυλλον.
dreiblätterig τρίφυλλος (2).
dreidrähtig τρίμιτος (2), τριμίτινος, τρίκλωστος (2).
Dreieck *n* τὸ τρίγωνον, in Gestalt, nach Art eines ~es τριγωνοειδής, τριγωνικός.
dreieckig τρίγωνος (2), *adv.* τριγωνιστί.
Dreieinigkeit *f* ἡ τριάς (άδος), ἡ τριθεΐα.
Dreier *m* (eine Kupfermünze) ὁ χαλκοῦς, auch nicht e-n ~ οὐδὲ γρῦ.
dreierlei τρεῖς, τρία, τριττός (gew. *pl.*).
dreifach τριπλοῦς, τριπλάσιος (dreimal soviel), ~ machen od. nehmen τριπλασιάζειν, auf ~e Weise τριπλῇ, τριχῇ, τριχῶς, τριπλῶς, τριπλασίως.
dreifarbig τρίχρως (ωτος), τριχρώματος (2), τρίχρωμος (2).
dreiförmig τρίμορφος (2).
Dreifuß *m* ὁ τρίπους (οδος), auf welchen das Kochgeschirr gestellt wird ὁ χυτρόπους (οδος), τὸ λάσανον.
dreifüßig 1. τρίπους (οδος). — 2. (drei Fuß lang) τριῶν ποδῶν τὸ μῆκος, τρεῖς πόδας ἔχων.
Dreigespann *n* τὸ τρίιππον.
dreigestaltig τρίμορφος (2).
dreigipfelig τρικόρυφος (2).
dreigliederig τρίκωλος (2), τριμελής.
Dreiheit *f* ἡ τριάς (άδος).
Dreiherrschaft *f* ἡ τριαρχία.
dreihörnig τρίκερως (ωτος), τρία κέρατα ἔχων.
dreihundert τριακόσιοι (als Ziffer τ'), der ~ste ὁ τριακοσιοστός, ~mal τριακοσιάκις.
dreijährig τριετής, (drei Jahre alt) ἔτη ἔχων τρία, (drei Jahre dauernd) διὰ τριῶν ἐτῶν.
dreiköpfig τρικέφαλος (2).
dreilappig τρίλοβος (2).
dreileibig τρισώματος (2).
dreimal τρίς, ~ig τρὶς γενόμενος, auch bloß τρίς.
dreimastig τριάρμενος (2).
dreimonatlich τριμηνιαῖος, τρίμηνος (2), τριῶν μηνῶν.
drein s. darein.
dreinamig τριώνυμος (2).
dreipfündig τριλίτραιος.
Dreiruderer *m* ἡ τριήρης (ους).
dreirudrig τριήρης, τρίσκαλμος (2).
dreisaitig τρίχορδος (2).
dreischenklig τρισκελής. [γλυφον.)
Dreischlitz *m* (in der Baukunst) ἡ τρίγλυφος, τὸ τρί-
dreischneidig τρίστομος (2).
dreischuhig τριπόδειος, τριῶν ποδῶν. [τρίγωνον.)
dreiseitig τρίπλευρος (2), τρίγωνος, eine ~e Figur τὸ
dreisilbig τρισύλλαβος (2).
dreispaltig τρίγλυφος (2).
dreispännig τρίζυξ (υγος), τρίζυγος (2).
dreißig τριάκοντα (als Ziffer λ'), die Zahl ~ ἡ τριακάς (άδος), ~ Fuß lang od. hoch τριακοντάπους (οδος), der ~ste ὁ τριακοστός, ein Zeitraum von ~ Jahren ἡ τριακονταετία.
dreißigfach τριακονταπλάσιος, τριακονταπλασίων (ονος). [-οῦτις, ιδος).]
dreißigjährig τριακονταέτης, τριακοντούτης (*f* -έτις,
dreißigmalig τριακόντορος (2), τριακοντήρης.
dreißigtägig τριακονθήμερος (2).
dreißigtausend τρισμύριοι, ~fach τρισμυριοπλασίων (ονος), ~ste ὁ τρισμυριοστός.
dreist 1. θαρραλέος, θαρρῶν, ἀδεής, τολμηρός, ~ sein θαρρεῖν, ~e Handlung τὸ τόλμημα, ~er Mensch ὁ τολμητής. — 2. (keck, verwegen) θρασύς, ἰταμός, τολμηρός, ~ sein θρασύνεσθαι, ἀποθρασύνεσθαι (M.), τολμᾶν, θαρρεῖν.
Dreistigkeit *f* τὸ θάρρος, ἡ θαρραλεότης (ητος), ἡ θρασύτης, ἡ ἰταμότης (ητος), im Handeln ἡ τόλμα,

Digitized by Google

im Reden ἡ ῥᾳσυστομία, ~ haben τολμᾶν, ἀποθρασύνεσθαι (M.), mit ~ ῥαρρούντως.
dreiſtimmig τρίφωνος (2).
dreiſtöckig τρίστεγος (2), τριώροφος (2).
dreiſtündig τριῶν ὡρῶν.
dreitägig τριῶν ἡμερῶν, τριήμερος (2), ~es Fieber τριταῖος πυρετός, ~es Fieber haben τριταζειν.
dreitauſend τρισχίλιοι (als Ziffer ,γ). der ~ſte ὁ τρισχιλιοστός.
dreiteilig τρίμοιρος (2), τριμερής.
Dreiviertelſchwenkung *f* ὁ ἐκπερισπασμός, eine ~ machen ἐκπερισπᾶν.
Dreiweg *m* ἡ τρίοδος.
dreiwinklig τρίγωνος (2).
Dreizack *m* ἡ τρίαινα, ὁ τριόδους (οντος).
dreizackig τριόδους (οντος), τριβελής.
dreizehn τρισκαίδεκα, τρεῖς καὶ δέκα (als Ziffer ιγ'), ~ter τρισκαιδέκατος, ~jährig τρισκαιδεκαέτης, ~fältig τρισκαιδεκαπλασίων (ονος), ~mal τρισκαιδεκάκις.
dreizeilig τρίστοιχος (2).
dreizeitig τρίχρονος (2).
Drellbohrer *m* τὸ τρύπανον, ἡ ἀρίς (ίδος).
dreſchen ἀλοᾶν.
Dreſchen *n* ὁ ἀλοητός.
Dreſcher *m* ὁ ἀλοῶν (ῶντος).
Dreſchflegel *m*, den alten Griechen unbekannt, die Stelle desſelben vertritt τὰ τρίβολα, etwa auch τὸ ῥόπαλον.
Dreſchmaſchine *f* τὰ τρίβολα.
dreſſieren (Tiere) τιθασεύειν, ζαμάζειν.
Dreſſur *f* ἡ τιθασεία.
drillen (Soldaten) συγκροτεῖν.
Drillen *n* ἡ συγκρότησις, gew. durch Verben.
Drillinge *m/pl.* οἱ τρίδυμοι παῖδες.
dringen in etw. εἰσδύεσθαι (-δῦναι) τι, εἰσέρχεσθαί τι, εἰσβάλλειν εἴς τι, εἰσπίπτειν εἴς τι, auf etw. ~ ἐπ-, κατεπείγειν, σπεύδειν, ἀξιοῦν, πράττειν τι, zu Ohren ~ βάλλειν τὰ ὦτα, in j-n ~ ἐγ-, προσκεῖσθαί τινι, bis zu etw. ~ δι-, ἐξικνεῖσθαι πρός τι, dringt mich gedrungen ἀναγκάζομαι (P.), ἠναγκασμαι mit *inf.*, οὐκ ἔχω ὅπως, notgedrungen ὑπ' ἀνάγκης.
dringend, dringlich ἀναγκαῖος ob. *part.*, ~e Geſchäfte beſorgen τὰ ἀναγκαῖα πράττειν, ~e Ausgaben ἀναγκαῖαι δαπάναι, ~e Not δεινὴ ἀνάγκη, *adv.* λιπαρῶς, λιπαρούντως.
Dringlichkeit *f* τὸ ἐπεῖγον (οντος).
drinnen ἔνδον.
dritte τρίτος, zum ~n Male τὸ τρίτον, am ~n Tage τῇ τρίτῃ ob. τριταῖος.
dritt(e)halb τρεῖς (τρία) ἡμίσεος δέοντες (δέουσαι, δέοντα), δύο καὶ ἥμισυ.
Drittel *n*, **Dritteil** *m* τὸ τριτημόριον, ἡ τριτημορίς (ίδος), zwei ~ τριῶν μερῶν τὰ δύο, τὰ δύο μέρη, αἱ δύο μοῖραι.
drittens τὸ τρίτον.
droben ἄνω, von ~ ἄνωθεν.
drohen ἀπειλεῖν τινι (auch *inf.* ob. ὅτι), ἐπαπειλεῖν (dabei ~), ἀνατείνειν, ἀνασείειν (drohend emporhalten), von Gefahren, Krieg u. dgl. μέλλειν, ἐνίστασθαι, pro-, ἐπικεῖσθαι, heftig ~ ἐπηρεάζειν, hart ~ διαπειλεῖν.
drohend ἀπειλητικός, ἀπειλητήριος, (bevorſtehend) μέλλων, ἐνεστώς.
Drohne *f* ὁ κηφήν (ῆνος).
dröhnen κτυπεῖν, δουπεῖν, σμαραγεῖν.
drohnenartig κηφηνώδης.
Drohreden *f/pl.* οἱ ἀπειλητικοὶ λόγοι, αἱ ἀπειλαί.
Drohworte *n/pl.* ſ. das vorhergehende Wort.
drollig γελοῖος. ἀστεῖος, ein ~er Menſch χαρίεις oder εὐτράπελος (2) ἄνθρωπος.
Dromedar *n* ἡ δρομὰς (άδος) κάμηλος.
Droſſel *f* ἡ κίχλη.
drüben πέραν.
drüber (mehr) πλέον, ein wenig ~ μικρόν τι πρός, ſ. darüber.
Druck *m* 1. (das Drücken) ἡ θλῖψις, ἡ πίεσις, ὁ πιεσμός. — 2. (Laſt) τὸ βάρος. — 3. übtr. ἡ βία, ἡ ἀνάγκη. — 4. der ~ eines Buches etwa ἡ τύπωσις, ἡ ἐκτύπωσις, im ~ erſcheinen laſſen ἐκδιδόναι (herausgeben).
drucken τυποῦν, ἐκτυποῦν.
drücken 1. θλίβειν (zuſammendrücken), πιέζειν (preſſen), j-n an die Bruſt ~ ἐναγκαλίζεσθαί (M.) τινα, περιπλέκεσθαί (P.) τινι, j-m die Hand ~ δεξιοῦσθαί (M.) τινα, j-m etw. in die Hand ~ διδόναι τινί τι ἐπὶ τὴν χεῖρα. — 2. übtr. πιέζειν, βαρύνειν, δάκνειν, von Kummer gedrückt werden συνέχεσθαι (P.) λύπῃ.
Drücken *n* ſ. Druck.
drückend βαρύς, χαλεπός, δεινός, es iſt ein ~es Gefühl für mich βαρέως, χαλεπῶς φέρω τι ob. ἐπί τινι.
Drücker *m* (an der Tür) τὸ ῥόπτρον, τὸ ῥόπαλον. ὁ κόραξ (κος). ὁ λύκος, ἡ κορώνη, ἡ κώπη.
Drudenfuß *m* τὸ πεντέγραμμον.
drum ſ. darum.
drunten κάτω, von ~ κάτωθεν.
drunter ſ. darunter.
Drüſe *f* ὁ (ἡ) ἀδήν (ένος), die ~n am Halſe τὰ παρίσθμια, angeſchwollene ~n αἱ χοιράδες.
drüſenähnlich, -artig ἀδενοειδής, ἀδενώδης.
du σύ, nachdrücklich σύ γε, ob ~ ὦ οὗτος, ~ da οὗτος.
Dualis *m* (in der Grammatik) ὁ δυϊκός, ὁ δυαδικός (ἀριθμός), τὰ δυϊκά, im ~ δυϊκῶς.
ducken ſich κύπτειν, aus Furcht ob. Schüchternheit πτήσσειν, ὑπο-, καταπτήσσειν, ſich darunter ~ ὑποκύπτειν, geduckt gehen βαδίζειν κεκυφότα, τὰ νῶτα ἔχειν κεκυφότα.
Duckmäuſer *m* ὁ κρυψίνους.
Dudelſack *m* ὁ βόμβυξ (υκος).
Dudelſackpfeifer *m* ὁ ἀσκαύλης.
Duell *n* ἡ μονομαχία.
duellieren ſich μονομαχεῖν τινι u. πρός τινα, der ſich duelliert (Duellant) ὁ μονομάχος.
Duett *n* ἡ ἀμοιβαία ᾠδή, τὸ ἀμοιβαῖον μέλος.
Duft *m* 1. (feiner Dunſt) ὁ ἀτμός, τὸ πνεῦμα. — 2. (angenehmer Geruch) ἡ ὀσμή, von Räucherwerk τὸ θυμίαμα. — 3. (lieblicher ~) ἡ εὐοσμία, was angenehmen ~ verbreitet εὐώδης, εὔοσμος (2).
duften πνεῖν, ἀποπνεῖν, nach etw. ~ ὄζειν, ἀπόζειν.
dulden 1. (leiden) πάσχειν. — 2. (ertragen) φέρειν. ὑπομένειν, καρτερεῖν. — 3. (geſtatten) ἐᾶν mit *inf.*, ἀνέχεσθαι, περιορᾶν mit *part.*
Dulden *n* ἡ ὑπομονή, ἡ καρτέρησις, ἡ καρτερία, (das Erlauben) ἡ συγχώρησις, beſſer *verb.*
Dulder *m* ὁ πολυτλήμων (ονος), ὁ πολλῶν κακῶν.
duldſam 1. (fähig zu dulden) καρτερικός, ἀνεκτικός. — 2. (geneigt die Meinung anderer gelten zu laſſen, tolerant) εὐγνώμων, ἐπιεικής, ~ ſein εὐγνωμονεῖν.
Duldſamkeit *f* ἡ καρτερία. ἡ καρτέρησις, ἡ εὐγνωμοσύνη, ἡ ἐπιείκεια (ſ. d. vorige Wort).
Duldung *f* ſ. dulden u. Duldſamkeit.
dumm 1. μῶρος (vom Verſtand), ἀναίσθητος (2, unempfindlich), ἀφυής, νωθής, ἀμβλὺς τὴν γνώμην, ~ ſein μωραίνειν, ἀναισθητεῖν. — 2. (einfältig, unbeſonnen) ἀνόητος (2), ἀσύνετος (2). ἄφρων, ἀβέλτερος (2), ~ vor Staunen und Schrecken ἐμβρόντητος (2). — 3. (unwiſſend) ἀμαθής. — 4. (unbeholfen) βραδύς. σκαιός. dumm und faul βλάξ (κός), ~es Zeug reden μωρολογεῖν. ~tun, ſich ~ ſtellen ἀκκίζεσθαι (M.).
Dummheit *f* ἡ μωρία, ἡ ἀναισθησία, ἡ βλακεία, ἡ ἀμαθία, ἡ ἀσυνεσία, ἡ ἀβελτερία, vom Betragen ἡ σκαιότης (ητος).
Dummkopf *m* ὁ βλάξ (κός), ὁ σκαιός.
dumpf 1. vom Schalle φαιός, σαθρός, ἀμαυρός. βαρύς. ἄσημος (2). — 2. von Örtern, der Luft uſw. πνιγηρός. πνιγώδης. — 3. von der Stimme παχύς. ~er Schall ὁ δοῦπος, ~ klingen σαθρὸν φθέγγεσθαι (M.).
Dumpfheit *f* τὸ βαρύ, τὸ ἀμαυρόν, τὸ παχύ.

Digitized by Google

dumpfig εὐρώεις, ἀφεγγής, πνιγηρός, ~ sein εὐρωτιᾶν.
Düne *f* ὁ (ἡ) θίς (θινός).
dünenartig θινώδης.
düngen κοπρίζειν, κοπροῦν, ἐπικοπρίζειν.
Dünger *m* ἡ κόπρος, flüssiger ~ ἡ χύλωσις.
Düngergrube *f* τὸ κοπροδοχεῖον, τὸ κοπροβολεῖον.
Düngerhaufen *m* ἡ κοπρία.
Düngung *f* ἡ κόπρισις, ὁ κοπρισμός, ἡ κόπρωσις.
dunkel 1. σκοτεινός, ἀμαυρός, ἀφεγγής, es wird ~ κνέφας, σκότος, νὺξ ἐπέρχεται, συσκοτάζει, bei ~er Nacht σκοταῖος, κνεφαῖος, zB. er kam in der Dunkelheit ἦλθε κνεφαῖος. — 2. von der Farbe μέλας. — 3. (trübe) θολερός, ~ machen ἀμαυροῦν. — 4. (undeutlich, ungewiß) ἀφανής, ἀσαφής, ἄδηλος, ἄσημος, ἄγνωστος (sämtlich 2), σκότιος, αἰνιγματώδης. — 5. von ~er Abkunft ἀγεννής, ἄγνωστος (2). — 6. (unberühmt) ἄδοξος (2), im D~n über etw. sein ἀγνοεῖν περί τινος.
Dunkel *n* 1. ὁ u. τὸ σκότος, τὸ κνέφας (ους), ἡ ὄρφνη. — 2. übtr. τὸ σκότος, ἡ ἀφάνεια, ἡ ἀσάφεια, τὸ ἄδηλον, τὸ ἀσαφές, τὸ ἀφανές, τὸ αἰνιγματῶδες.
Dünkel *m* ἡ οἴησις, τὸ οἴημα, τὸ φρόνημα, ἡ αὐθάδεια, ὁ τῦφος, ἡ ὑπερηφανία, ~ haben τετυφῶσθαι (*perf.* P.), μέγα φρονεῖν.
dunkelblau κυανοῦς.
dunkelbraun ὀρφνός, ὄρφνιος, ὄρφνινος, ὀρφνώδης.
dunkelfarbig μελανόχρους, φαιός, μέλας.
dunkelgrün πράσινος, ~ sein πρασίζειν.
dünkelhaft αὐθάδης, ὑπερήφανος (2), τετυφωμένος.
Dunkelheit *f* 1. τὸ σκοτεινόν, ἡ σκοτεινότης (ητος), s. Dunkel. — 2. (Unberühmtheit) ἡ ἀδοξία, ἡ ἀφάνεια. — 3. in der ~ leben ἐν σκότει εἶναι. — 4. ~ der Abkunft ἡ ἀγέννεια.
dunkeln: es dunkelt κνέφας ἐπέρχεται, συσκοτάζει, sobald es dunkelt ἅμα (τῷ) κνέφᾳ, von Farben ἀμαυροῦσθαι (P.).
dunkelrot πορφυροῦς, φοινικοῦς, ὄρφνινος, καρύκινος.
dünken sich οἴεσθαι (P.), δοκεῖν, es dünkt mich δοκεῖ μοι, δοκῶ, φαίνεταί (P.) μοι, wie mich dünkt ὡς ἔμοιγε δοκεῖ, ὡς ἐμοὶ δοκεῖν, ἔμοιγε δοκεῖν.
dünn 1. λεπτός, ἰσχνός, von Flüssigkeiten λεπτός, ὑγρός, ~ machen λεπτύνειν, ἰσχναίνειν. — 2. (locker, spärlich) μανός, σπάνιος, ~ machen μανοῦν.
dünnbeinig ἰσχνο-, λεπτοσκελής.
dünnblätterig λεπτόφυλλος (2).
Dünndarm *m* ἡ νῆστις (ιδος).
Dünne *f* ἡ λεπτότης, ἡ ἰσχνότης, ἡ μανότης (ητος), auch das *neutr.* der *adj.*
dünnfaserig λεπτόϊνος.
dünnhaarig λεπτόθριξ (τριχος), λεπτότριχος (2).
dünnhalmig, -stengelig λεπτοκάλαμος.
dünnhalsig λεπτοτράχηλος (2).
dünnhäutig λεπτόδερμος (2).
Dünnheit *f* s. Dünne.
dünnrindig λεπτόφλοιος (2).
dünnschenkelig s. dünnbeinig.
Dunst 1. ὁ ἀτμός, ἡ ἀτμίς (ίδος), die Dünste aus der Luft τὸ τοῦ ἀέρος ὑδρῶδες. — 2. übtr. blauer ~ (Gaukelei) ὁ καπνός, ἡ φλυαρία (auch *pl.*), τὸ φάντασμα, τὸ γοήτευμα, ὁ φενακισμός, ὁ λῆρος (auch *pl.*), ἡ τερατεία, ἡ τερθρεία, ἡ τερατολογία, τὸ τεράτευμα, j-m blauen ~ vormachen καταγοητεύειν, φενακίζειν τινά, ὀνειροπολεῖν τινα, τερατεύεσθαι, τερθρεύεσθαι (M.), τερατολογεῖν πρός τινα.
dunsten ἀτμίζειν, ἀτμιᾶν.
dünsten *trans.* ἕψειν, πνίγειν, *intr.* ἀτμίζειν, ἐξατμίζειν, διαπνεῖν.
dunstig ἀτμιδώδης, ἀτμώδης.
Dunstkreis *m* ὁ ἀήρ (έρος), ὁ περιέχων ἀήρ.
durch 1. διά mit *gen.* zur Bezeichnung einer Bewegung in Raum od. Zeit bis zum Ende. — 2. (vermittelst) διά, ἐκ mit *gen.*, ἐν mit *dat.*, auch χρώμενος, χρησάμενος mit *dat.*, gewöhnlicher mit dem bloßen *dat.* — 3. (auf Veranlassung) ὑπό mit *gen.*, διά mit *acc.*, ἐκ, πρός mit *gen.*, παρά mit *acc.*, auch der bloße *dat.*, namentlich wenn leblose Dinge die Veranlassung sind. — 4. (hindurch) ἀνά mit *acc.*, διά mit *gen.*, gew. mit διά zusammengesetzte Verben, ~ das ganze Land ἀνὰ πᾶσαν τὴν χώραν. — 5. ~ und ~ διαμπάξ, διαμπερές, das ist ~ und ~ erlogen ψεῦδος τοῦτο ὅλον.
durcharbeiten 1. ἐκπονεῖν, ἐξεργάζεσθαι (M.), διαπονεῖν, διακριβοῦσθαι, διαπραγματεύεσθαι (M.). — 2. (durchbrechen) κατατρίβειν, βίᾳ διαιρεῖν, sich ~ χαλεπῶς διαδῦναι, διαπερᾶν πονοῦντα, διαπεραίνειν μόλις καὶ σὺν πόνῳ, durch die Feinde διεκπίπτειν od. διεκπαίειν τοὺς πολεμίους.
durchaus 1. διὰ παντός, παντελῶς, παντάπασιν, καθόλου. — 2. (schlechterdings, auf alle Weise) ἐκ παντὸς τρόπου, παντὶ τρόπῳ, πάντως, παντάπασιν, πάνυ γε, ~ nicht οὐδαμῶς, οὐκ ἀρχήν, οὐ δῆτα, ἥκιστα πάντων.
durchbacken ἐξοπτᾶν.
durchbeben δια-, συνταράττειν, ἐκφοβεῖν, τρόμον ἐμβάλλειν τινί.
durchbeißen διαδάκνειν, διατρώγειν, sich ~ δάκνοντα διασῴζεσθαι (P.).
durchbeizen προ-, ὑποστύφειν.
durchbeten διέρχεσθαι τὴν εὐχήν.
durchbetteln sich διαπορεύεσθαι (P.) ἐρανίζοντα (durch einen Ort), ἐρανίζοντα διαζῆν od. ἔχειν τὸν βίον (sich mit Betteln durchhelfen).
durchbilden διαμορφοῦν (körperlich), δια-, ἐκπαιδεύειν (geistig).
durchblasen διαφυσᾶν.
durchblättern διέρχεσθαι ἀναγιγνώσκοντα od. ἀνελίττοντα βιβλίον.
durchblenen ἐκδέρειν.
durchblicken διορᾶν, διαγιγνώσκειν, (durchscheinen) ἐκ-, διεκλάμπειν, ~ lassen ὑπο-, ἐμφαίνειν.
durchblinken, durchblitzen δια-, ἐκ-, διεκλάμπειν.
durchbohren διατρυπᾶν, διατετραίνειν (mit dem Bohrer), διατιτρώσκειν, διαπείρειν (mit einer Waffe).
durchbrausen διαρροθεῖν.
durchbrechen I *trans.* (⏑⏑́) 1. διακόπτειν, διορύττειν (Mauer ꝛc.). — 2. (entzweibrechen) διακλᾶν, διαρρηγνύναι, eine Wand τοιχωρυχεῖν, die feindlichen Reihen ~ ῥηγνύναι τὰς τῶν πολεμίων τάξεις, von der Reiterei διελαύνειν τοὺς πολεμίους, von Schiffen διεκπλεῖν. — II *intr.* (⏑́⏑⏑) ἐκ-, δια-, διεκπίπτειν, ἐκ-, διεκδῦναι, διεκπαίειν.
Durchbrechung *f* ἡ διάρρηξις, ἡ διακοπή, ἡ διαίρεσις, im Kriege ἡ διέλασις, ὁ διέκπλους.
durchbrennen I *trans.* δια-, ἐκκᾴειν, διαφλέγειν, διαπιμπράναι. — II *intr.* durch die *pass.*, übtr. ἀπο-, ἐκδιδράσκειν.
durchbringen 1. durch einen Ort διακομίζειν, διάγειν, διαπέμπειν, διαβιβάζειν, durch eine Öffnung διαβάλλειν, διεμβάλλειν, das Leben διεξάγειν, eine Arbeit ἀπεργάζεσθαι (M.), ἐξανύτειν, einen Kranken u. dgl. σῴζειν, διασῴζειν. — 2. (verbrauchen) καταναλίσκειν, διασπαθᾶν, διαφθείρειν.
durchbrochen τετρημένος, διορωρυγμένος, von ~er Arbeit δικτυωτός.
Durchbruch *m* τὸ ῥῆγμα, ἡ διαρραγή, ἡ διάρρηξις, s. Durchbrechung.
durchdacht ἐσκεμμένος, ἀκριβής.
durchdampfen διατμίζειν.
durchdauern διαμένειν, διακαρτερεῖν.
durchdenken διασκέπτεσθαι (M.), ἀναλογίζεσθαι (M.), διενθυμεῖσθαι (P.), ἀνα-, διασκοπεῖν, διαφροντίζειν.
durchdrängen sich διωθεῖσθαί (M.) τι, διαδύεσθαι (-δῦναι) διά τινος.
durchdringen I *trans.* (⏑⏑́) (etw. vollständig erfüllen) λαμβάνειν, δια-, καταλαμβάνειν, κατέχειν, ἀνα-, ἐμπιμπλάναι, durchdrungen sein von etw. κατέχεσθαι (P.) ἔκ τινος. — II *intr.* (⏑́⏑⏑) διαδύεσθαι (-δῦναι), δι-, ἐξικνεῖσθαι, βίᾳ διέρχεσθαι, von Licht und Schall διαλάμπειν, von Meinungen, Ansichten, Vorschlägen νικᾶν, ἐκνικᾶν, κρατεῖν, ἐπικρατεῖν, von Personen πείθειν, συμπείθειν.

Digitized by Google

durchdringend τορός, διάτορος (2), λαμπρός (vom Schall), ὀξύς (von Schall, Geruch, Geſchmack u. Geiſt), δριμύς (von Blick, Geruch, Geſchmack, Verſtand), πικρός (von Geruch, Geſchmack u. Schmerz), mit ~em Blick δριμὺς τὸ βλέμμα.
durchdrücken θλίβειν διά τινος.
durcheilen διατρέχειν, σπουδῇ διελαύνειν, δρόμῳ φέρεσθαι (P.) διά τινος. [κόσμῳ, χύδην, ἄνω κάτω.]
durcheinander ἀναμίξ, φύρδην, ὁμοῦ, εἰκῇ, οὐδενί.
Durcheinander *n* ἡ ταραχή.
durcheinander laufen διατρέχειν.
durcheinander mengen, miſchen διακεραννύναι, alles ~ πάντα κυκᾶν καὶ ταράττειν, διαταράττειν.
durcheinander reden πάντα χύδην λέγειν.
durcheinander rühren κυκᾶν, διακυκᾶν, φύρειν.
durcheinander rütteln διαταράττειν.
durcheinander ſchreien διακράζειν ἀλλήλοις.
durcheinander ſchütteln διασείειν.
durcheinander werfen δια-, συγχεῖν, διαταράττειν.
durcheitern διαπυεῖν, διαπυΐσκεσθαι (P.).
Durcheiterung *f* ἡ διαπύησις, τὸ διαπύημα.
durchfächeln διαρριπίζειν, vom Winde διαφαίρειν.
durchfahren I *intr.* δι-, περιελαύνειν, δια-, διεκ-, περιπλεῖν, διαφέρεσθαι (P.), διικνεῖσθαι (M.). — II *trans.* διακομίζειν (auf einem Wagen durch einen Ort bringen).
Durchfahrt *f* 1. ἡ διέλασις, ὁ διά-, διέκπλους, häufig durch Verben. — 2. (der Ort zur ~) ἡ δι-, διέξοδος, ὁ πόρος.
Durchfall *m* ἡ ταραχὴ ob. ῥύσις τῆς κοιλίας, ἡ διάρροια, ich habe ~ διαχωρεῖ μοι κάτω, ~ verurſachen ἐκταράττειν τὴν κοιλίαν, ~ verurſachend ἐκταρακτικὸς τῆς γαστρός.
durchfallen 1. eig. δια-, διεκ-, ἐκπίπτειν. — 2. übtr., von Schauſpielen ἐκπίπτειν, ἐκβάλλεσθαι (P.), von Perſonen ἀποτυγχάνειν, διαμαρτάνειν, σφάλλεσθαί (P.), ψεύδεσθαί (P.) τινος.
durchfaulen δια-, ἀπο-, κατασήπεσθαι (P.).
durchfechten διαμάχεσθαι, διαγωνίζεσθαι (M.), vor Gericht διαδικαιοῦν τι ob. ὑπέρ τινος (für j-n).
durchfeilen διαρ-, καταρρινεῖν.
durchfeuchten δι-, καθυγραίνειν, διαβρέχειν.
durchfeuern διακάειν, διαπυροῦν.
durchflattern διαπτερύττεσθαι (M.).
durchflechten διαπλέκειν, ἐμπλέκειν τί τινι.
durchfliegen διαπέτεσθαι.
durchfliehen διαφεύγειν.
durchfließen διαρρεῖν.
durchfloſſen διάρρυτος (2).
Durchfluß *m* ὁ διάρρους, ὁ διέκρους, ἡ διαρροή.
durchforſchen δι-, ἐξερευνᾶν (auch M.), διαζητεῖν, ἐξετάζειν. [durch Verben.]
Durchforſchung *f* ἡ ἐξερεύνησις, ἡ ἐξέτασις, beſſer
durchfragen διερωτᾶν (fragend durchnehmen), ἐρωτᾶν πάντας ἐφεξῆς ob. καθ' ἕνα ἕκαστον (der Reihe nach fragen). [γόντα διεκδύεσθαι (-δῦναι).]
durchfreſſen διατρώγειν, διαβιβρώσκειν, ſich ~ διαφα-
durchfrieren ῥιγοῦν πᾶν τὸ σῶμα.
durchfühlen διαισθάνεσθαι.
Durchfuhr *f* ἡ διαγωγή, ἡ διακομιδή.
durchführen 1. eig. διάγειν, διακομίζειν, διαβιβάζειν, διαπορεύειν. — 2. (Durchſetzen) διαπράττεσθαι (M.), δι-, ἐξανύτειν (ſ. ausführen, beendigen, durchſetzen).
durchfüttern διατρέφειν.
Durchgang *m* 1. (Durchgehen) ἡ διάβασις, ἡ δίοδος, ἡ διέξοδος, von Geſtirnen ἡ διαπορεία. — 2. (Ort, wo man durchgeht) ἡ δίοδος, ἡ διέξοδος, ἡ πάροδος, ἡ διαδρομή, ὁ πόρος, am Hauſe ἡ πύλη.
durchgängig 1. διαβατός (was einen Durchgang hat). — 2. (allgemein) κοινός, πανταχοῦ νομιζόμενος, *adv.* κοινῶς, πανταχοῦ, διὰ παντός, ἑκάστοτε.
Durchgangszoll *m* τὸ διαγώγιον ob. παραγώγιον, den ~ von j-m fordern παραγωγιάζειν τινά.
durchgehen I *intr.* 1. διιέναι, διέρχεσθαι, διαβαίνειν, περᾶν, διαπερᾶν τι ob. διά τινος, von Sachen διαχωρεῖν, χωρεῖν διά τινος. — 2. (entlaufen) ἀποδιδράσκειν, δραπετεύειν, φεύγειν, ἀπο-, ἐκφεύγειν, ὑπεκφεύγειν, von Pferden ἐκ-, ἀποφέρεσθαι (P.), ἀφηνιάζειν, mit dem Reiter ~ παραφέρειν τὸν ἐπιβάτην. — 3. (von Vorſchlägen = beſtätigt, genehmigt, gebilligt werden) κρατεῖν, ἐπικρατεῖν, δοκεῖν, κύριον εἶναι, νικᾶν, ἐκνικᾶν. — II *trans.* 4. διεξιέναι, διαπορεύεσθαι (P.), erzählend ~ διηγεῖσθαι, erklärend ~ ἐξηγεῖσθαι, διεξηγεῖσθαι (M.), leſend, denkend διέρχεσθαι, διεξέρχεσθαι, διεξιέναι, eine Rechnung ~ λογιστεύειν. — 5. (unterſuchen) ἐξετάζειν, ἀναζητεῖν.
Durchgehen *n* 1. ſ. Durchgang. — 2. (Entlaufen) ἡ ἀπό-, διάδρασις, ἡ φυγή, ἡ ἐκφορά. — 3. (das Erklären) ἡ διήγησις, ἡ διέξοδος.
durchgehends ἐξῆς, ἐφεξῆς, πάντες καὶ καθ' ἕκαστον.
durchgeißeln διαμαστιγοῦν.
Durchgeißelung *f* ἡ διαμαστίγωσις.
durchgießen διαχεῖν.
durchglänzen διαλάμπειν.
durchgleiten διολισθάνειν, διεκπίπτειν.
durchglühen διακάειν, διαπυροῦν, διαθερμαίνειν.
durchglüht διάθερμος (2), διάπυρος (2), διακαής.
durchgraben διασκάπτειν, διορύττειν.
durchgreifen 1. eig. διιέναι (ἵημι) oder διατείνειν τὴν χεῖρα διά τινος. — 2. übtr. (mit Eifer und Nachdruck handeln) σπουδάζειν περί τι, συντείνεσθαι (M.) εἴς τι, οὗ φείδεσθαί (M.) τινος, πᾶν ποιεῖν, ἐπὶ πᾶν ἔρχεσθαι, nicht ~ ἀνειμένως πράττειν, ἀν-, ὑφ-, καθυφίεσθαι (auch Akt.). [ἐντρεχής.]
durchgreifend σύντονος (2), σφοδρός, ὀξύς, ἐρρωμένος.
durchgrübeln διεξερευνᾶν, διαφροντίζειν, μεριμνᾶν.
durchhacken διασκάλλειν, διασκαλεύειν.
durchhallen διηχεῖν.
durchhauen 1. διακόπτειν. — 2. (durchſchneiden) διατέμνειν. — 3. (durchprügeln) διαμαστιγοῦν.
durchhecheln 1. διαξαίνειν. — 2. übtr. διασύρειν, διαχλευάζειν τινά, καθάπτεσθαί (M.) τινος, κατακνίζειν τινά.
durchheizen διαθερμαίνειν.
durchhelfen 1. eig. διαπορεύειν, δι-, διεξάγειν. — 2. übtr. (in Gefahren) ἐκ-, διασῴζειν, ſich ~ δια-, διεκδύεσθαι (-δῦναι), διασῴζεσθαι (P.).
durchhellen διαλάμπειν, δι-, ἐπαυγάζειν, διαφωτίζειν.
durchhitzen διαθάλπειν, διακάειν, διαθερμαίνειν.
durchhöhlen κοιλαίνειν, ἐκ-, διακοιλαίνειν.
durchhöhlt διάκοιλος (2).
durchhören δι-, ἐξακούειν. [κατά τι.]
durchirren περιπλανᾶσθαι (P.) ἔν τινι, πλανᾶσθαι
durchjagen διελαύνειν διά τινος, δρόμῳ φέρεσθαι (P.) διά τινος, auf einer Jagd θηρῶντα διελαύνειν.
durchkämmen διακτενίζειν.
durchkämpfen διαγωνίζεσθαι (M.) ἀγῶνα.
durchkauen καταμασᾶσθαι (M.).
durchklopfen διακρούειν.
durchkneten ἀνα-, διαμάττειν, ὀργάζειν.
durchkochen διαπέττειν, διέψειν.
durchkommen 1. eig. διαπορεύεσθαι (P.). διέρχεσθαι, durch Schwierigkeiten u. dgl. διαδύεσθαι (-δῦναι), διαπερᾶν. — 2. (zuſtande bringen) ἀπο-, συντελεῖν, ἀπεργάζεσθαι (M.). — 3. (entkommen) διαφεύγειν, διεκπίπτειν, glücklich ~ ἀπαλλάττεσθαι (P.) καλῶς ob. χαίροντα. — 4. (mit etw. auskommen, zur Genüge haben) ἀρκοῦντα ἔχειν, ἀρκεῖ μοί τι.
durchkönnen οἷόν τ' εἶναι διιέναι ob. διαβαίνειν.
durchkoſten διαγεύεσθαι (M.).
durchkratzen διαψῆν.
durchkräuſeln διαβοστρυχοῦν.
durchkrempeln διαξαίνειν.
durchkreuzen φορμηδὸν διατέμνειν, χιάζειν, von Schiffen διαπλεῖν, einander ἐπαλλάττειν (auch P.) ἀλλήλοις, j-ſ Pläne ~ διαφθείρειν τινὶ τὴν πρᾶξιν.

Digitized by Google

Durchkreuzung *f* ὁ χιασμός, ἡ ἐπάλλαξις, beſſer durch Verben. [τινος. — II *trans.* (◡–) ἐφ-, περιέρπειν.)
durchkriechen I *intr.* (–◡) διέρπειν, διερπύζειν διά)
durchlaſſen δι-, παριέναι (ἴημι), δια-, παραπέμπειν, ἐᾶν διαχωρεῖν ob. ἐξ-, παρέρχεσθαι, nicht ~ εἴργειν τοῦ διαχωρεῖν, Regen nicht ~ στέγειν τὸν ὄμβρον.
durchlaufen 1. (◡–) δρόμῳ διιέναι, διαθεῖν, διατρέχειν. — 2. (durchfließen) διαρρεῖν, es durchläuft mich kalt ῥίττω. — 3. (–◡) die Sohlen ~ ἀπο-, κατατρίβειν τὰ σάνδαλα.
durchleben διαζῆν, διαβιοῦν, διάγειν τὸν βίον.
durchleiten διοχετεύειν.
durchlernen δια-, ἐκ-, καταμανθάνειν.
durchleſen διανα-, ἐξαναγιγνώσκειν, διεξέρχεσθαι ἀναγιγνώσκοντα, flüchtig ~ διατρέχειν ἀναγιγνώσκοντα.
durchleuchten διαλάμπειν, διαυγάζειν, δια-, διεκφαίνεσθαι (P.).
durchlöchern διατρυπᾶν, δια-, ἀνατετραίνειν.
durchlüften διαρριπίζειν.
durchlügen ſich ψευδόμενον διαφεύγειν ob. ἀπαλλάττειν.
durchmachen δι-, ἐπεξιέναι, διεξέρχεσθαι, alles ~ διὰ πάντων ἔρχεσθαι. [διοδεία, beſſer durch Verben.)
Durchmarſch *m* ἡ δίοδος, ἡ διέξοδος, ἡ διέλασις, ἡ)
durchmarſchieren δι-, διεξελαύνειν, διαπορεύεσθαι (P.).
durchmengen, -miſchen ἀνα-, διαμειγνύναι, διακεραννύναι.
durchmeſſen ἀνα-, δια-, ἐκμετρεῖν (auch M.).
Durchmeſſer *m* ἡ διάμετρος. [σθαι.)
durchmüſſen (durchgehen müſſen) ἀνάγκη ἐστί τινι διέρχε-)
durchmuſtern 1. (Soldaten) ἐξετάζειν, ἐξέτασιν ποιεῖσθαι (M.). — 2. (genau unterſuchen) διακριβοῦσθαι (M.), διαπραγματεύεσθαι (M.).
Durchmuſterung *f* (eines Heeres) ἡ ἐξέτασις.
durchnachten διανυκτερεύειν.
durchnageln διηλοῦν.
durchnagen διατρώγειν.
durchnähen διαῤῥάπτειν.
durchnäſſen δια-, καταβρέχειν, δι-, καθυγραίνειν.
durchnäßt διάβροχος (2), διαβρεχής, δίυγρος (2), κάθυγρος (2).
durchnehmen 1. (genau durchgehen) ἀκριβῶς διέρχεσθαι, διακριβοῦσθαι (M.), διαπραγματεύεσθαι (M.), eine Rechnung ~ λογιστεύειν. — 2. (tadeln, verſpotten) καθάπτεσθαί (M.) τινος.
durchpaſſieren ſ. durchgehen, durchreiſen, durchmarſchieren.
durchpeitſchen διαμαστιγοῦν, δέρειν.
durchpreſſen διαπιέζειν.
durchprüfen διαδοκιμάζειν.
durchprügeln συγκόπτειν, ſ. durchpeitſchen.
durchquellen διαπιδύειν.
durchräuchern θυμιαμάτων ἀναπιμπλάναι, θυμιᾶν.
durchrechnen ἐκλογίζεσθαι (M.).
durchregnen κατομβρεῖν.
durchreguet δι-, κάτομβρος (2).
durchreiben δια-, κατατρίβειν, διαψαίρειν.
durchreichen I *trans.* προτείνειν, ὀρέγειν ob. παραδιδόναι διά τινος (z.B. durch eine Öffnung). — II *intr.* (ſich erſtrecken) διήκειν, δι-, ἐξικνεῖσθαι.
Durchreiſe *f* ἡ διαπορεία, ἡ διαπόρευσις, ἡ δίοδος, ἡ διοδεία, ἡ διέξοδος, auf der ~ διαπορευόμενος, διοδοιπορῶν.
durchreiſen 1. (–◡) διαπορεύεσθαι (P.), διέρχεσθαι, διοδεύειν, zu Pferde ob. zu Wagen δι-, διεξελαύνειν. — 2. (◡–) ein Land ~ περιοδεύειν, περιπορεύεσθαι (P.) χώραν, das Meer περιπλεῖν τὴν θάλατταν.
durchreißen *trans.* διαῤῥηγνύναι, διασχίζειν, *intr.* P.
durchreiten διιππεύειν, διελαύνειν. [χειν.)
durchrennen δρόμῳ φέρεσθαι (P.) διά τινος, διατρέ-)
durchrieſeln ῥέμα διαῤῥεῖν.
durchrinnen διαῤῥεῖν.
durchrudern διερέσσειν. [συνταράττειν.)
durchrühren ἀναφυρᾶν, ἀνα-, δια-, συγκυκᾶν, δια-,)
durchrütteln διασείειν, διαταράττειν.
durchſägen πρίειν, διαπρίειν.
durchſäuern ἀναζυμοῦν.
durchſäuſeln διαφυσιζύζειν. [κατέχειν τι.)
durchſchallen διηχεῖν, ἠχοῦς ἐμπιμπλάναι ob. ἠχοῖ)
durchſcharren διαφαίρειν.
durchſchauen 1. (–◡) βλέπειν, διαβλέπειν διά τινος, διορᾶν, etw. ~ laſſen δια-, διεμ-, ἐμ-, ὑποφαίνειν. — 2. (◡–) übtr. διασκοπεῖν, διαγιγνώσκειν, καταμανθάνειν, οὐκ ἀγνοεῖν.
durchſchauern φρίττειν, *trans.* φρίκην ἐμποιεῖν τινι, ποιεῖν τινα φρίττειν. [διαφαίνειν.)
durchſcheinen διαλάμπειν, διαφαίνεσθαι (P.), ~ laſſen)
durchſchicken πέμπειν τινὰ διά τινος.
durchſchieben διεμβάλλειν.
durchſchießen διατοξεύειν (mit dem Bogen), διακοντίζειν (mit dem Wurfſpieß), ſ. durchbohren. [(P.), περιπλεῖν.)
durchſchiffen διαπλεῖν, διαπεραν, διαπορθμεύεσθαι)
Durchſchiffung *f* ὁ διά-, περίπλους, gew. durch Verben.
durchſchimmern διαλάμπειν, διαστίλβειν.
durchſchlafen καθεύδειν πᾶσαν τὴν νύκτα, καθεύδοντα διάγειν.
durchſchlagen I *trans.* 1. eig. διακρούειν, διελαύνειν, διεμβάλλειν. — 2. (entzweiſchlagen) διαῤῥηγνύναι. — 3. (durchfeilen) διηθεῖν, δι-, ἀφυλίζειν, ſich ~ δια-, διεκπίπτειν διά τινων, διακόπτειν τινάς, von der Reiterei διελαύνειν. — II *intr.* (durchdringen) διαπίπτειν, διαδύεσθαι (-δῦναι), vom Feuer δια-, ἐκλάμπειν, vom Regen διαδύεσθαι.
durchſchlängeln ſich ἑλίττεσθαι (M.) διά τινος.
durchſchleichen διέρπειν, διερπύζειν, ſich ~ δια-, διεκδύεσθαι (-δῦναι), διακλέπτεσθαι (M.).
durchſchlüpfen ſ. das vorh. Wort, auch διολισθάνειν, j-n ~ laſſen περιορᾶν τινα mit *part.*
durchſchmauſen: die ganze Nacht ~ πᾶσαν τὴν νύκτα εὐωχεῖσθαι (M.), εὐωχούμενον διάγειν.
durchſchmelzen *trans.* διατήκειν, χωνεύειν τι, *intr.* διατήκεσθαι (P.).
durchſchneiden 1. (–◡) δια-, κατατέμνειν, διακόπτειν. — 2. (◡–) (die Richtung durch etw. nehmen) φέρεσθαι (P.) διά τινος.
Durchſchnitt *m* ἡ διατομή, ἡ διακοπή, im ~ καθόλου, πλέον ἔλαττον. [πολύ.)
durchſchnittlich καθόλου, ἐν ἀνὴρ ἑνός, ὡς ἐπὶ τὸ)
Durchſchnittsfläche, -linie *f* ἡ τομή.
durchſchreien διαβοᾶν, βοᾶν διά τινος.
durchſchreiten διαβαίνειν, διαβαδίζειν. [πάλλειν.)
durchſchütteln διασείειν, διατινάσσειν, die Soſe ~ δια-)
durchſchwärmen von Vögeln διαπέτεσθαι, von Soldaten κατατρέχειν, die ganze Nacht ~ βακχεύειν πᾶσαν τὴν νύκτα, διάγειν ἐν πότοις καὶ κώμοις.
durchſchwatzen λαλεῖν, διαλαλεῖν, die ganze Zeit πάντα τὸν χρόνον.
durchſchweben μετέωρον φέρεσθαι (P.) διά τινος.
durchſchwefeln διαθειοῦν. [τινος.)
durchſchweifen διαπλανᾶσθαι (P.) ob. πλανᾶσθαι διά)
durchſchwelgen διάγειν ἐν πότοις καὶ ἡδυπαθείαις, τρυφᾶν, διατρυφᾶν, z.B. πᾶσαν τὴν ἡμέραν.
durchſchwimmen διανεῖν, διανήχεσθαι, περᾶν νηχό-)
durchſchwitzen διιδροῦν. [μενον.)
durchſegeln ναυστολεῖν, ἱστιοδρομεῖν διά τινος.
durchſehen 1. διορᾶν, βλέπειν διά τινος, durch das Fenſter προ-, ἐκκύπτειν (τῆς θυρίδος). — 2. (unterſuchen) δια-, ἐπισκοπεῖν, διέρχεσθαι, um zu verbeſſern διορθοῦν, ἐπιδιασκευάζειν.
durchſeihen ἀπ-, δι-, ἐξ-, περιηθεῖν, ἀφ-, διυλίζειν, σακεύειν, σακίζειν. [διυλισμός.)
Durchſeihen *n* ἡ ἤθησις, ἡ διήθησις, ὁ ὑλισμός, ὁ)
durchſein durch einen Ort δι-, διεξεληλυθέναι τι, πέραν εἶναί τινος, διαπεπεραιῶσθαί τι, mit einer Prüfung u. dgl. περιγεγενῆσθαί τινος, mit einer Arbeit διαπεπραχέναι τι, mit einem Buche διανενωκέναι τι.

Digitized by Google

durchſetzen I *intr.* (durch-, übergehen, durchſpringen, vom Reiter) διελαύνειν, durch einen Fluß διαβαίνειν ποταμόν. — II *trans.* διαπράττεσθαί (M.) τι, νικᾶν, κρατεῖν, ἐπικρατεῖν, ἀνύτειν, περαίνειν, ἐξεργάζεσθαι (M.), ~, daß etw. nicht geſchieht κωλύειν, ἀποκωλύειν, μὴ γενέσθαι τι od. διαπράττεσθαι, ὥστε μὴ γενέσθαι.
durchſeufzen στενάζοντα διάγειν.
Durchſicht *f* 1. ἡ δίοψις (das Sehen durch eine Öffnung). — 2. übtr. ἡ διά-, ἐπίσκεψις. — 3. (Verbeſſerung) ἡ διόρθωσις, ἡ ἐπιδιασκεύασις, gew. durch Verben.
durchſichtig διαφανής, εὐδίοπτος (2), διαυγής.
Durchſichtigkeit *f* das *neutr.* der vorh. *adj.*, ἡ διαφάνεια.
durchſickern διηθεῖσθαι (P.), διαπιδύειν.
durchſieben δια-, κατασήθειν, διαττᾶν.
Durchſieben *n* ἡ διάττησις.
durchſinken διαπίπτειν. [ἐπικαθήμενον κατατρίβειν.]
durchſitzen καθήμενον διάγειν, (durch Sitzen abnutzen)
durchſonnen διηλιοῦν.
durchſpähen διασκοπεῖν, δι-, διεξερευνᾶν, ἰχνεύειν.
durchſpalten δια-, κατασχίζειν.
durchſpießen διαπείρειν, mit dem Wurfſpieß διακοντίζειν.
durchſprechen δι-, διεξέρχεσθαι λόγῳ.
durchſprengen 1. mit dem Pferde διελαύνειν κατὰ κράτος διά τινος. — 2. (auseinanderſprengen) διαρρηγνύναι, διαράττειν.
durchſpringen διαπεδᾶν, διάλλεσθαι (M.).
durchſpüren ἰχνεύειν.
durchſtäuben διακονίειν.
durchſtechen δια-, κατακεντεῖν, διαπείρειν, διατρυπᾶν, mit der Lanze u. dgl. διατιτρώσκειν, mit der Nadel διαπερονᾶν, einen Damm διορύττειν, διασκάπτειν.
Durchſtecherei *f* ἡ βλαίσωσις. [Verben.]
Durchſtechung *f* ἡ διακέντησις, ἡ διωρυχή, gew. durch
durchſtecken διείρειν, δια-, διεμβάλλειν, διιέναι (ἵημι) διά τινος. den Kopf ~ διακύπτειν διά τινος, προκύπτειν τινός.
durchſtehlen διακλέπτειν, ſich ~ διεκ-, ὑπεκφεύγειν.
durchſteigen διαβαίνειν.
durchſteuern *trans.* διακυβερνᾶν, *intr.* διαπλεῖν.
Durchſtich *m* ἡ διωρυγή, eines Dammes u. dgl. τὸ διώρυγμα.
durchſticken διαποικίλλειν.
durchſtimmen (die Stimmen der Reihe nach abgeben) διαψηφίζεσθαι (M.), διαχειροτονεῖν.
durchſtöbern σκευωρεῖσθαι (M.).
durchſtopfen διαβύειν.
durchſtoßen διωθεῖν. διελαύνειν τι διά τινος (etwas durch etwas ſtoßen), διακόπτειν (durch einen Stoß öffnen).
durchſtrahlen διαυγάζειν, διαλάμπειν ἔκ τινος.
durchſtreichen 1. (ausſtreichen) διαγράφειν, διαλείφειν. — 2. (durchziehen, durchwandern) περιέρχεσθαι, περιπλανᾶσθαι (P.). [Feinden κατατρέχειν.]
durchſtreifen δια-, ἐπιπορεύεσθαι (P.), von plündernden
durchſtrömen διαρρεῖν, ῥεῖν διά τινος. übtr. mit etw. ἐμ-, καταπιμπλάναι τινός.
durchſtudieren δια-, ἐκμελετᾶν. ſ. durchleſen.
durchſtürmen ὁρμῇ φέρεσθαι (P.) διά τινος.
durchſtürzen διαπίπτειν.
durchſuchen ἀνα-, διαζητεῖν, δι-, διεξερευνᾶν. δι-, ἐξετάζειν, ein Haus ~ wegen eines Diebſtahls φωρᾶν.
Durchſuchung *f* ἡ ἀναζήτησις, ἡ ἐξέτασις, ἡ ἔρευνα, gew. durch Verben.
durchſummen διαβομβεῖν.
durchtanzen 1. einen Ort ὀρχούμενον διέρχεσθαι. — 2. (den Tanz vollenden) συντελεῖν τὸ ὄρχημα.
durchtaumeln μεθύοντα od. σφαλλόμενον διέρχεσθαι.
durchtönen διηχεῖν, mit Flötenſpiel ~ καταυλεῖν.
durchtragen διακομίζειν. διαβαστάζειν.
durchtrauern διαπενθεῖν.
durchträufeln διαστάζειν.
durchträumen ὀνειροπολοῦντα od. ὀνειρώττοντα διάγειν.
durchtreiben δι-, παρελαύνειν, δι-, παράγειν, einen Keil od. dgl. διακρούειν, διεμβάλλειν. [πατεῖν τι.]
durchtreten διαπατεῖν τι, durch Treten abnutzen κατα-
durchtrieben ἐπίτριπτος (2). πανοῦργος (2), ein ~er Kerl τὸ ἐπίτριμμα, τὸ κίναδος, τὸ παιπάλημα.
Durchtriebenheit *f* ἡ πανουργία, ἡ πολυτροπία.
durchtriefen διαστάζειν (auch P.).
durchtrocknen *trans.* διαξηραίνειν, *intr.* P.
durchtröpfeln διαστάζειν.
durchwachen διανυκτερεύειν, διαγρυπνεῖν, διαγρηγορεῖν, die ganze Nacht ~ διαπαννυχίζειν, παννυχίζειν.
durchwachſen διαφύεσθαι (-φῦναι), διαβλαστάνειν, mit etw. ~ ſein διαφυᾶς ἔχειν τινός.
Durchwachſen *n* ἡ διάφυσις.
durchwagen ſich τολμᾶν διαβαίνειν, διέρχεσθαι u. dgl.
durchwallen, -wandeln, -wandern διέρχεσθαι, διαπορεύεσθαι (P.), διιέναι, διοδεύειν, διοδοιπορεῖν, περιέναι.
durchwälzen διακυλίνδειν.
Durchwanderung *f* ἡ διόδευσις, ἡ διοδεία, ἡ δίοδος, ἡ διέξοδος, gew. durch Verben.
durchwärmen διαθερμαίνειν, διαθάλπειν, διαχλιαίνειν.
Durchwärmung *f* ἡ διαθερμασία.
durchwaſchen διαπλύνειν, (durch Waſchen abnutzen) πλύνοντα κατατρίβειν.
durchwäſſern ἀρδεύειν, ἄρδειν.
durchwäſſert δίυδρος (2), διάρ-, κατάρρυτος (2).
durchwaten διαβαίνειν, διαβαδίζειν.
durchweben διυφαίνειν, bunt ~ διαποικίλλειν.
Durchweg *m* ἡ δίοδος. ἡ διέξοδος.
durchweg (ganz und gar) διὰ παντός, πανταχῇ.
durchwehen διαπνεῖν. διαφυσᾶν, πνεῖν, φυσᾶν διά τινος. im *pass.* auch διανεμοῦσθαι (P.).
durchweichen δια-, καταμαλάττειν, δια-, καταβρέχειν.
durchweinen δακρύοντα διάγειν.
durchwerfen δια-. διεμβάλλειν.
durchwinden διαπλέκειν τί τινι. ſich ~ διειλύεσθαι (P.). δια-. ἐκδύεσθαι (-δῦναι), διασῴζεσθαι (P.).
durchwintern διαχειμάζειν (den Winter zubringen), διασῴζειν τι διὰ τοῦ χειμῶνος (etw. den Winter über erhalten).
durchwirken διαποικίλλειν, mit Gold durchwirkt διά- [χρυσος (2).]
durchwiſchen 1. (heimlich entkommen) δια-, διεκ-, ὑπεκδύεσθαι (-δῦναι), δια-. ἀποδιδράσκειν. — 2. (ohne Strafe davonkommen) ἀπαλλάττειν ἀθῷον od. χαίροντα.
durchwollen βούλεσθαι διαβαίνειν, διέρχεσθαι.
durchwühlen δι-, ὑπορύττειν. ſ. durchſuchen.
durchzählen ἐξ-, καταριθμεῖν.
Durchzählung *f* ἡ ἐξ-, καταρίθμησις.
durchziehen A (⏑–⏑) 1. διελκύειν τι διά τινος, ἕλκειν τι διά τινος. — 2. (hölziſch tabeln) διασύρειν, διακερτομεῖν. — B (–⏑–) 3. (ein Land durchwandern) διέρχεσθαι. διελαύνειν χώραν. — 4. (durchbringen, erfüllen) ἐμπιμπλάναι. — 5. (ſich durch etw. erſtrecken) διήκειν.
durchzucken (vom Blitze) διάττειν.
Durchzug *m* ἡ δίοδος, ἡ διοδεία. ἡ διέξοδος, ἡ πάροδος. gew. durch Verben. j-m den ~ geſtatten δίοδον παρέχειν τινί, διιέναι (ἵημι), διαπέμπειν τινά, j-m den ~ nicht geſtatten ἀποκλείειν τινὰ τῆς διόδου od. παρόδου.
durchzwängen διαναγκάζειν, διεμβάλλειν, ſich ~ βίᾳ od. βιαζόμενον διέρχεσθαι od. διαδύεσθαι (-δῦναι).
dürfen 1. ich darf ἔξεστί μοι, δύναμαι, ἐξουσίαν ἔχω. θέμις ἐστίν, ἔστιν, ἐνδέχεται, da man doch darf ἐξόν. — 2. (nötig, Urſache haben) δεῖ, χρή mit *acc.* u. *inf.*. du darfſt dich nicht fürchten οὐδέν δεῖ φοβεῖσθαί σε, οὐ φοβητέον ἐστίν, ich dürfte, du dürfteſt uſw. mit *opt.* u. ἄν, aber. es dürfte j. ſagen ἀλλ' εἶποι ἄν τις.
dürftig 1. ἐνδεής, καταδεής, ἄπορος (2, ohne Mittel). — 2. (arm) πένης (ητος). — 3. (ärmlich) σπάνιος,

Digitized by Google

εὐτελής. ~ ſein ἐν-, καταδεῶς ἔχειν, ἀπόρως διακεῖσθαι, ἀπορεῖν, δεῖσθαι (P.), σπανίζειν τινός, πένεσθαι.

Dürftigkeit *f* 1. ἡ ἔνδεια, ἡ ἀπορία. ἡ ἀμηχανία. — 2. (Armut) ἡ σπάνις (εως), ἡ σπανία. — 3. (Ärmlichkeit) ἡ εὐτέλεια, τὸ γλίσχρον, in äußerſter ~ ſein ἐν μεγίστῃ πενίᾳ εἶναι, ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἐνδείᾳ εἶναι.

dürr 1. ξηρός. κατάξηρος (2), αὖος, καπυρός. — 2. (hart) σκληρός. — 3. (verdorrt) αὐχμηρός, ἀπεσκληκώς. — 4. (mager) ἰσχνός, λεπτός, ἄσαρκος (2), ἄτροφος (2). — 5. (ohne Regen) ἄνομβρος (2), ~ machen ξηραίνειν, ἀποξηραίνειν, μαραίνειν, ἀπομαραίνειν, ἀπισχναίνειν, λεπτύνειν, ~ werden, ſein αὐχμεῖν, ξηραίνεσθαι (P.), μαραίνεσθαι (P.)

dürrbeinig λεπτοσκελής.

Dürre *f* ὁ αὐχμός, ἡ ξηρότης, ἡ σκληρότης (ητος), ἡ ἀνομβρία, von Gegenden ἡ ἀνυδρία.

Dürrſucht *f* ſ. Darrſucht.

Dürrwurz *m* ἡ κόνυζα, mit ~ angemachter Wein ὁ κονυζίτης οἶνος.

Durſt *m* ἡ δίψα, τὸ δίψος (nach etw. τινός, a. übtr.), übtr. ὁ ἔρως (ωτος), ἡ ἐπιθυμία, ~ haben ſ. durſten, ~ erregen δίψαν παρέχειν, ~ erregend διψητικός, διψώδης, den ~ löſchen, ſtillen σβεννύναι τὴν δίψαν, keinen ~ haben ἀδιψεῖν.

durſten διψῆν (nach etw. τινός), übtr. διψῆν τινος od.

Durſten *n* ἡ δίψησις, τὸ διψῆν.

dürſten ſ. durſten.

durſtig διψῶν, διψηρός. ſehr ~ ἔκδιψος (2).

düſter σκοτεινός, ἀμαυρός, vom Ausdruck des Geſichts σκυθρωπός, ~er Blick, ~es Weſen τὸ σκυθρωπόν, ἡ σκυθρωπότης (ητος), ~ ausſehen σκυθρωπάζειν.

Düſterheit, Düſterkeit *f* 1. τὸ σκοτεινόν, ἡ ἀμαυρότης (ητος). — 2. übtr. τὸ σκυθρωπόν, ἡ σκυθρωπότης (ητος).

Dutzend *n* ἡ δωδεκάς (άδος). οἱ, αἱ, τὰ δώδεκα.

dutzendweiſe κατὰ δώδεκα.

Dynaſtie *f* ἡ δυναστεία, (Herrſchergeſchlecht) τὸ βασιλικὸν γένος, οἱ βασιλεῖς.

Dyſenterie *f* ἡ δυσεντερία.

E

E *n* E, ε, τὸ ἒ ψιλόν (kurzes e), H. η. τὸ ἦτα indekl. (langes e).

Ebbe *f* ἡ ἀνάρ-. μετάρροια. ~ und Flut ἡ παλίρροια.

[1]eben *adj.* ὁμαλός, ὁμαλής, πεδινός, ἰσό-. ἐπί-, ἄπεδος (2). λεῖος (glatt). ψιλός (kahl), εὐπόρευτος (2, vom Wege), eine ~e, glatte Oberfläche ἡ ὁμόχροια.

[2]eben *adv.* 1. (genau) ἀκριβῶς. — 2. (in dieſem Augenblick) ἄρτι, ἤδη, (von der Vergangenheit) τυγχάνω mit *part.*, zB. er war ~ anweſend ἔτυχε παρών, (von der Zukunft) ἔρχομαι mit dem *part.* od. μέλλω mit dem *inf.*, zB. ich will ~ ſagen ἔρχομαι λέξων od. μέλλω λέγειν, ~ damals τότε δή, ~ jetzt νῦν δή, ἄρτι, ~ daher αὐτόθεν, ~ daſelbſt αὐτόθι, αὐτοῦ, ~ dahin αὐτόσε, ~ſo groß ἴσος τὸ μέγεθος. ~ſo viel ἴσος τὸ πλῆθος, ἄλλος od. ἕτερος τοσοῦτος. ~ſo ὡσαύτως. κατὰ ταὐτά. ὁμοίως. ſowie ... ~ſo auch ὥσπερ ... οὕτω καί. ~ derſelbe ὁ αὐτός. das ~ τοῦτ' αὐτό, ~ nicht οὐ μέντοι. wie er ~ war ὡς od. ὥσπερ εἶχε, wie er ~ dachte ὥσπερ εἶχε τῆς γνώμης, ſo ſchnell wie er ~ konnte ὡς εἶχε τάχους.

Ebenbaum *m* ἡ ἄβενος, ἡ ἐβένη.

Ebenbild *n* ἡ εἰκών (όνος). τὸ ἀφομοίωμα, τὸ ὁμοίωμα, τὸ ἀπείκασμα, leibhaftiges ~ τὸ αὐτέκμαγμα.

ebenbürtig ὅμοιος τὸ γένος. γνήσιος, ἐξ ἴσου εὐγενής, übtr. (von der Geſinnung) ἐν-, ἐφάμιλλος (2), (vom Gegner) ἰσοπαλής.

Ebenbürtigkeit *f* τὸ γνήσιον. ἡ γνησιότης (ητος), ἡ ἐξ ἴσου εὐγένεια, τὸ ἐν-. ἐφάμιλλον.

ebendaher, -dahin, -daſelbſt ſ. eben.

Ebene *f* τὸ πεδίον. ἡ πεδιάς (άδος). τὸ ἰσό-. ἄ-, ἐπίπεδον. τὸ ὁμαλόν.

ebenfalls αὖ, ὁμοίως, καί. οὐδέν ἧττον, wenn von e-r Perſon oder einer Sache dasſelbe ausgeſagt wird wie von e-r andern, dann ſteht καὶ αὐτός. καὶ οὗτος, καὶ ἐκεῖνος, negiert: οὐδ' (μηδ') αὐτός, zB. er ſtarb ~ καὶ οὗτος ἀπέθανεν, die Feinde rüſteten ſich ~ οἱ πολέμιοι παρεσκευάσαντο καὶ αὐτοί, in Antworten: καί ... γε, zB. ſei mir gegrüßt! du ~ χαῖρε· καὶ σύ γε, in vielen Verbindungen auch Zſſg mit ἀντι, zB. ~ ausrücken ἀντιστρατεύεσθαι (M.).

Ebenheit *f* τὸ ὁμαλόν, ἡ ὁμαλότης (ητος).

Ebenholz *n* ἡ ἄβενος, τὰ ἀπὸ τῆς ἐβένου ξύλα, aus ~ ἐβένινος.

Ebenmaß *n* ἡ συμ-, ἐμμετρία (auch das *neutr.* d. *adj.*), ὁ ῥυθμός, ἡ εὐρυθμία, ohne ~ ἄρρυθμος (2). ἀσύμμετρος (2), Mangel an ~ ἡ ἀσυμμετρία, ἡ ἀρρυθμία.

ebenmäßig σύμ-. ἔμμετρος (2), εὔρυθμος (2).

ebenſo ſ. eben.

Eber *m* ὁ κάπρος, ὁ σῦς (ὑός), wilder ~ ὁ ἄγριος σῦς.

Ebereſche *f* ἡ μεσπίλη.

Eberjagd *f* ἡ κάπρου od. συὸς θήρα.

ebnen ὁμαλίζειν, ὁμαλύνειν, ὁμαλὸν ποιεῖν, ἐξομαλίζειν. (glätten, polieren) λεαίνειν, συγξεῖν.

Echo *n* ἡ ἠχώ (οῦς). ein ~ geben ἀντηχεῖν, ἀνταναklᾶν od. ἀνταποδιδόναι ἦχον.

echt 1. (ehelich geboren) γνήσιος. — 2. (wahr, aufrichtig) ἀληθής, ἀληθινός, γενναῖος. — 3. (unverfälſcht) γνήσιος. ἀληθινός, εἰλικρινής, ἀκίβδηλος (2). — 4. (ungemiſcht) ἄκρατος (2).

Echtheit *f* ἡ γνησιότης, ἡ γενναιότης (ητος) od. das *neutr.* der vorh. *adj.*

Ecke *f* 1. ἡ γωνία (Winkel), ὁ μυχός (Schlupfwinkel), an allen ~n πανταχοῦ. — 2. (vorſpringender Teil) τὸ ἄκρον od. durch d. *adj.* ἄκρος od. ἔσχατος, zB. die ~ der Bettſtelle ἄκρα ἡ κλίνη.

Eckenſteher *m/pl.* (in Athen) οἱ Κολωναῖται.

Ecker *f* ἡ βάλανος, ἡ δρυοβάλανος.

Eckhaus *n* ἡ ἄκρα od. ἐσχάτη οἰκία.

eckig γωνιαῖος, ἐγγώνιος (2), übtr. δυσχερής, δύσκολος (2). ~ werden ἀπογωνιοῦσθαι (P.).

Eckpfeiler *m* ἡ γωνιαία στήλη, ἡ γωνία.

Eckſtein *m* ὁ γωνιαῖος λίθος.

Eckzahn *m* ὁ κυνόδους (οντος).

edel (von Geburt und Denkungsart) εὐγενής, γενναῖος, ἐλευθέριος, (von Geſinnung und Handlung) ἀγαθός, καλός, καλὸς κἀγαθός, ἐλευθέριος (2), (von Natur- und Kunſtprodukten) τίμιος. (vom Ausdruck) δεινός. ~ handeln ἀνδραγαθεῖν, ἀνδραγαθίζεσθαι (M.), ἀνδραγαθία χρῆσθαι.

edeldenkend, -geſinnt, -mütig, -ſinnig γενναῖος τὴν ψυχήν, ἐλευθέριος (2), εὐγνώμων.

Edelfrau *f* ἡ εὐγενὴς γυνή.

edelgeboren εὐγενής.

Edelmann *m* ὁ εὐγενὴς ἀνήρ, ὁ εὐπατρίδης.

Edelmut, -ſinn *m* ἡ γενναιότης (ητος), τὸ γενναῖον τῆς γνώμης, ἡ μεγαλοψυχία. ἡ μεγαλοφροσύνη, τὸ φρόνημα, ἡ καλοκἀγαθία, ἡ ἀνδραγαθία. ἡ ἐλευθεριότης (ητος). ἡ εὐγνωμοσύνη, ἡ ἀρετή.

Edelſtein *m* ἡ λίθος. mit ~en beſetzt λιθοκόλλητος. λιθόκολλος, διάλιθος (ſämtlich 2).

Edeltanne *f* ἡ ἐλάτη.

Edeltat *f* ἡ καλὴ πρᾶξις, τὸ καλὸν ἔργον od. πρᾶγμα, τὸ ἀνδραγάθημα.

Edikt *n* ἡ προγραφή, τὸ πρόγραμμα, τὸ παράγγελμα. ein ~ ergehen laſſen προγράφειν, προαγορεύειν (προειπεῖν), παραγγέλλειν.

Digitized by Google

Efeu *m* ὁ κιττός, ἡ ἕλιξ (κος), von ~ κίττινος.
efeuähnlich, -artig κιττοειδής.
Efeublatt *n* τὸ κιττοῦ πέταλον od. φύλλον.
Efeukranz *m* ὁ κιττοῦ od. κίττινος στέφανος.
Effekt *m* ἡ δύναμις.
Effekten *pl.* τὰ σκεύη.
effektiv ἔργῳ, ὄντως, τῷ ὄντι.
Egge *f* τὸ βωλοκόπον ὄργανον. (Eine ~ in unſerem Sinne kannten die Alten nicht; die Erdſchollen zerſchlugen ſie mit einem Schlägel, der βωλοκόπος σφῦρα hieß).
eggen βωλοκοπεῖν.
Eggen *n* ἡ βωλοκοπία.
Egoismus *m* ἡ ἀνελευθερία, ἡ φιλοκέρδεια.
egoiſtiſch ἀνελεύθερος (2), φιλοκερδής.
Ehe *f* ὁ γάμος, ἡ σύζευξις, ἡ συζυγία, heimliche ~ ὁ σκότιος od. ἀδαῳδούχητος γάμος, rechtmäßige ~ ὁ νόμιμος γάμος, eine ~ ſchließen γάμους ποιεῖσθαι (M.), zur ~ geben διδόναι od. ἐκδιδόναι γυναῖκα, in die ~ treten συνοικεῖν, (vom Manne) γαμεῖν, (vom Weibe) γαμεῖσθαι (M.), die ~ brechen μοιχεύειν (vom Manne), μοιχεύεσθαι (P., vom Weibe).
ehe, ehe als πρίν (bei poſitivem Hauptſatze mit *inf.*, bei negativem Hauptſatze zur Bezeichnung einer Tatſache mit *ind.*, ſonſt durch *conj.* mit ἄν od. bloßem *opt.*, je nachdem ein Haupttempus od. ein Nebentempus im Hauptſatze ſteht), πρὸ τοῦ mit *inf.*, ꝛB. ehe ich ſah πρὸ τοῦ ἰδεῖν.
Ehebett *n* ἡ γαμήλιος εὐνή.
ehebrechen ſ. Ehe.
Ehebrecher *m* ὁ μοιχός.
Ehebrecherin *f* ἡ μοιχεύτρια. [μοιχότροπος (2).]
ehebrecheriſch μοιχίδιος, μοιχικός, von ~er Sinnesart
Ehebruch *m* ἡ μοιχεία, zum ~ geneigt μοιχικός, eine Frau zum ~ verführen μοιχεύειν, ~ treiben ſ. Ehe (brechen).
Ehebund *m*, **-bündnis** *n* ἡ σύζευξις, ἡ συνοίκησις.
ehedem τὸ πρίν, πρὸ τοῦ, πάλαι, τὸ πάλαι, τὸ παλαιόν, πρότερον, πρόσθεν, ἔμπροσθεν, τὸ ἀρχαῖον (vor alters), ἐκ πολλοῦ (vor langer Zeit), ποτέ (einſt., einmal). [γυνή, junge ~ ἡ νεόγαμος.]
Ehefrau, -gattin, -genoſſin *f* ἡ γαμετή (γυνή), ἡ
Ehefrieden *m* ἡ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς ὁμόνοια.
Ehegatte, -gemahl, -genoſſe *m* ὁ γαμέτης, ὁ ἀνήρ, junger ~ ὁ νεόγαμος. [νόμοι.]
Ehegeſetze *n/pl.* οἱ γαμικοὶ od. οἱ περὶ τοὺς γάμους
ehegeſtern πρῴην, τρίτην ἡμέραν.
Ehekontrakt *m* αἱ γαμικαὶ συγγραφαί, αἱ περὶ τοὺς γάμους συνθῆκαι, einen ~ ſchließen συγγράφεσθαι (M.) γάμον.
Eheleute *pl.* ἀνὴρ καὶ γυνή.
ehelich γαμικός, ὁ, ἡ, τὸ περὶ (κατὰ) τὸν γάμον (τοὺς γάμους), ~e Verbindung γαμικὴ ὁμιλία.
ehelichen ſ. heiraten.
ehelos ἄγαμος (2, vom Manne), ἄνανδρος (2, vom Weibe).
Eheloſigkeit *f* ἡ μοναυλία, ἡ ἀγαμία, ἡ ἀζυγία.
ehemalig ὁ, ἡ, τὸ πρίν od. πάλαι od. πρὸ τοῦ, παλαιός, ἀρχαῖος. [ſ. ehedem.]
ehemals πάλαι, πρὸ τοῦ, ποτέ (einſt.), τὸ παλαιόν,
Ehemann *m* ὁ γαμέτης, ὁ ἀνήρ.
Ehepaar *n* ἀνὴρ καὶ γυνή.
eher 1. πρότερον, auch das *adj.* πρότερος, ꝛB. ich kam ~ πρότερος ἦλθον, auch durch φθάνω mit *part.*, ꝛB. ich kam ~ ἔφθην ἀφικόμενος. — 2. (lieber) μᾶλλον, ῥᾷον, θᾶττον od. umſchrieben προαιρεῖσθαι (M.) τί τινος od. ἀντί τινος, ꝛB. ſie wollen lieber ſterben als in Gefangenſchaft geraten ἀποθνῄσκειν προαιροῦνται ἀντὶ τοῦ ἁλῶναι.
Eherecht *n* τὰ περὶ τοὺς γάμους δίκαια, οἱ περὶ τοὺς γάμους od. γαμικοὶ νόμοι, (conubium) ἡ ἐπιγαμία.
ehern χαλκοῦς, ~es Gefäß τὸ χαλκεῖον, τὸ χάλκωμα.
Eheſachen *f/pl.* τὰ τῶν γάμων, τὰ περὶ τοὺς γάμους.
Eheſcheidung *f* ἡ τοῦ γάμου διάλυσις, (vonſeiten des Mannes) ἡ ἀπόπεμψις, ἡ ἄφεσις (Fortſchicken), (vonſeiten der Frau) ἡ ἀπόλειψις (Verlaſſen).
Eheſegen *m* ἡ πολυ-, εὐτεκνία.
Eheſtand *m* ἡ συζυγία.
eheſtens αὐτίκα μάλα, τὴν ταχίστην, ὡς τάχιστα.
Eheſtifterin *f* ἡ προμνήστρια, ἡ προμνηστρίς (ίδος), (als Beiwort der Hera) ἡ ζυγία, ἡ συζυγία.
Eheſtiftung *f* ἡ σύζευξις, ἡ γαμοποιία.
Eheverbindung *f* ἡ συζυγία.
Eheverlöbnis *n* αἱ περὶ γάμων ὁμολογίαι.
Eheweib *n* ſ. Eheſrau.
ehrbar σεμνός, αἰδοῖος, δόκιμος (2), τιμητός (ehrwürdig, angeſehen), κόσμιος, καλός (geziemend, anſtändig), σώφρων, σωφρονικός (ſittſam, züchtig).
Ehrbarkeit ἡ σεμνότης (ητος), ἡ σωφροσύνη, ἡ αἰδώς (οῦς), ἡ κοσμιότης (ητος) oder das *neutr.* der vorhergehenden *adj.*
Ehrbegierde *f* ἡ φιλοτιμία, ἡ φιλοδοξία, ἡ δόξης ἐπιθυμία, ~ haben φιλοτιμεῖσθαι (P.), φιλοτίμως ἔχειν, φιλοδοξεῖν.
ehrbegierig φιλότιμος (2), δόξης ἐπιθυμῶν, φιλόδοξος (2), ~ ſein ſ. das vorhergehende Wort.
Ehre *f* ἡ τιμή (äußere ~), (Würde) ἡ ἀξία, τὸ ἀξίωμα, (Zierde) ὁ κόσμος, (Ruhm) ἡ δόξα, ἡ εὐδοξία, (Ehrgefühl) ἡ αἰδώς (οῦς), ἡ αἰσχύνη, ein Mann von ~ καλὸς κἀγαθὸς ἀνήρ, σεμνὸς od. πιστὸς καὶ ἀγαθὸς ἀνήρ, ~ bringen δόξαν φέρειν, κόσμον παρέχειν, κοσμεῖν, in ~ ſein τίμιον od. ἔντιμον εἶναι, j-m ~ erweiſen τιμᾶν τινα, κοσμεῖν τινα τιμαῖς, ἀπονέμειν od. ἀποδιδόναι τιμήν τινι, in ~n halten ἐντίμως oder διὰ τιμῆς ἄγειν, j-n zu ~n bringen αὐξάνειν τιμαῖς τινα, τίμιον ποιεῖν τινα, zu ~n gelangen εὐρίσκειν od. λαμβάνειν τιμήν, τυγχάνειν τιμῆς in ~n ſtehen δόξαν ἔχειν, ~ genießen τιμᾶσθαι (P.), ἐν ἀξίᾳ εἶναι, θεραπεύεσθαι (P.), ich habe ~ von etw. φέρει μοί τι δόξαν, αὐξάνομαι (P.) ἔκ τινος, eine ~ in etw. ſuchen φιλοδοξεῖν πρός τι, ſeine ~ in etw. ſetzen φιλοτιμεῖσθαι (P.) ἐπί τινι, ſich etw. zur ~ anrechnen φιλοτιμεῖσθαι mit *inf.*, j-m die letzte ~ erweiſen τὰ νομιζόμενα ποιεῖν τινι, j-s in ~n gedenken ἄγειν τινά δι' εὐφήμου μνήμης, etw. mit ~n tun μετὰ καλῆς δόξης ποιεῖν τι, mit ~n davonkommen χαίροντα od. καλῶς ἀπαλλάττειν, j-s ~ kränken βλάπτειν τὴν δόξαν τινός, διαβάλλειν τινά, an ſeiner ~ verlieren ἐλαττοῦσθαι (P.) τὴν ἀξίωσιν.
ehren τιμᾶν, (durch Ehrenbezeigungen) κοσμεῖν, (durch Dienſtleiſtungen) θεραπεύειν, (hochſchätzen) περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι, ἐν ἀξίᾳ ποιεῖσθαι (M.), διὰ τιμῆς ἄγειν, (verehren, Ehrfurcht haben) σέβεσθαι (P.), αἰδεῖσθαι (P.), mehr ~ προτιμᾶν τινα, nicht ~ ἀτιμάζειν.
Ehrenamt *n* ἡ τιμή, τὸ γέρας (ως), τὸ τέλος (gew. *pl.*), ein ~ bekleiden τιμὴν ἔχειν, zu Ehrenämtern gelangen αὐξάνεσθαι (P.) τιμαῖς.
Ehrenbezeigung *f* ἡ τιμή (*akt.* u. *pass.*), ἡ θεραπεία (*akt.*), allgemeine ~ ἡ ὑπὸ πάντων τιμή, alle ~ genießen τυγχάνειν πάντων τῶν καλῶν.
Ehrenbild *n*, **-bildſäule** *f* ὁ ἀνδριάς (άντος).
Ehrenbürger *m* ὁ ποιητὸς πολίτης.
Ehrenbürgerrecht *n* ἡ πολιτεία, j-m das ~ verleihen μεταδιδόναι τινὶ τῆς πολιτείας.
Ehrendenkmal *n* τὸ μνημεῖον, ἡ στήλη, τὸ μνημόσυνον, τὸ μνῆμα (Grabmal).
Ehrendienſt *m* ἡ τιμή, ἡ θεραπεία, j-m einen ~ erweiſen θεραπεύειν τινά. [παραιτεῖσθαι (M.) τινα.]
Ehrenerklärung *f* ἡ παραίτησις, j-m eine ~ geben
ehrenfeſt καλὸς κἀγαθός.
Ehrengedächtnis *n* τὸ ἐγκώμιον, ὁ ἔπαινος.
Ehrengedicht *n* ὁ ὕμνος.
Ehrengeſchenk *n* τὸ γέρας (ως), ἡ δωρεά, τὸ πρεσβεῖον, j-m ein ~ verleihen γεραίρειν τινά, δωρεὰν ἀπονέμειν τινί.
Ehrengewand *n* ſ. Ehrenkleid.
ehrenhaft καλὸς κἀγαθός, χρηστός.
Ehrenhaftigkeit *f* ἡ καλοκἀγαθία, ἡ χρηστότης (ητος).

Digitized by Google

ehrenhalber ἀφοσιώσεως ἕνεκα, ~ etw. tun ἀφοσιοῦσθαι (M.) τι.
Ehrenhüter *m* ὁ σωφρονιστής.
Ehrenkleid *n* ἡ λαμπρὰ ἐσθής (ῆτος).
Ehrenkränkung *f* ἡ αἰσχύνη, ἡ ἀτιμία.
Ehrenkranz *m*, **-krone** *f* ὁ στέφανος.
Ehrenlohn *m* τὸ γέρας (ως), ἡ δωρεά.
Ehrenmann *m* ὁ καλὸς κἀγαθὸς *od.* σπουδαῖος *od.* χρηστὸς ἀνήρ.
Ehrenname *m* τὸ σεμνὸν ὄνομα.
Ehrenpforte *f* αἱ θριαμβικαὶ πύλαι.
Ehrenplatz *m* ἡ τιμία *od.* ἐξαίρετος ἕδρα, (im Theater u. dgl.) ἡ προεδρία, einen ~ einnehmen προεδρεύειν, j-m einen ~ anweisen εἰς τὴν τιμιωτάτην ἕδραν ἱδρύειν τινά, ἕδρᾳ γεραίρειν τινά, προεδρίᾳ τιμᾶν τινα.
Ehrenposten *m* ἡ τιμή.
Ehrenpreis *m* τὸ ἀριστεῖον, j-m etw. als ~ bestimmen ἐξαιρεῖν τινί τι, (als Pflanze) ἡ βερενίκη.
Ehrenpunkt *m* ἡ τιμή, ὁ περὶ εὐκλείας ἀγών (ῶνος). ἡ φιλοτιμία.
ehrenreich τιμὴν καὶ δόξαν ἔχων, πολυτίμητος (2), πολύτιμος (2).
Ehrenretter *m* ὁ τὴν δόξαν (εὔκλειαν) διασῴζων, ὁ ἀπολογούμενος ὑπέρ τινος, ὁ τιμωρός, ὁ τιμωρῶν τινι.
Ehrenrettung *f* ἡ ὑπὲρ τῆς δόξης τινὸς ἀπολογία, [τὸ εὐκλείας ἐπικούρημα, ἡ τιμωρία.]
Ehrenrichter *m* ὁ διαιτητής.
ehrenrührig ὀνειδιστικός, ὑβριστικός, ἐπηρεαστικός, ὄνειδος ἔχων, ἄτιμος (2), αἰσχρός, (von Reden) βλάσφημος (2).
Ehrensache *f* ὁ περὶ τῆς δόξης ἀγών (ῶνος), etw. als ~ ansehen φιλοτιμεῖσθαι (P.) ἐπί τινι, περί τι.
Ehrensäule *f* ἡ στήλη.
Ehrenschänder *m* ὁ ὑβρίζων τινά *oder* εἴς τινα, ὁ ὑβριστής, ὁ αἰσχύνων, (eines Mädchens) ὁ αἰσχύνας *od.* διαφθείρας παρθένον.
Ehrenschändung *f* ἡ ὕβρις, ἡ αἰσχύνη.
Ehrensitz *m* ſ. Ehrenplatz.
Ehrensold *m* ἡ δωρεά, ὁ δημοσίᾳ τελούμενος μισθός.
Ehrenstelle *f* ἡ τιμή.
Ehrenstrafe *f* ἡ ἀτιμία.
Ehrenstufe *f* ἡ τιμή, eine ~ erreichen τυγχάνειν τιμῆς, λαμβάνειν τιμήν, zu der höchsten ~ erheben πρὸς τὰς μεγίστας τιμὰς ἀνάγειν.
Ehrentag *m* ἡ λαμπρὰ *od.* λευκὴ ἡμέρα.
Ehrentitel *m* ἡ εἰς τιμὴν δεδομένη ἐπωνυμία.
Ehrentod *m* ἡ μετ' εὐκλείας τελευτή, ὁ εὐκλὴς θάνατος, ἡ καλὴ τελευτή, einen ~ finden καλῶς *od.* λαμπρῶς τελευτᾶν.
Ehrentrunk *m* ἡ φιλοτησία.
ehrenvoll τιμὴν *od.* δόξαν ἔχων, ἔντιμος (2), ἔνδοξος (2), εὐκλεής, τίμιος. es ist ~ κόσμον φέρει, ~ empfangen δέχεσθαι (M.) τινα τιμαῖς. ~ sterben εὐκλεῶς ἀποθνήσκειν.
Ehrenwache *f* ἡ ἐπὶ τιμῇ κατασταθεῖσα φυλακή.
Ehrenwächter *m* ὁ σωφρονιστής.
Ehrenwein *m* ὁ γερούσιος οἶνος.
ehrenwert τιμῆς καὶ θεραπείας ἄξιος, ἀξιότιμος (2), ἀξιόλογος (2), χρηστός, σεμνός, τίμιος, ἀξιότιμος (2), πολυτίμητος (2).
Ehrenwort *n* ἡ πίστις, τὰ πιστά, j-m sein ~ geben πιστὰ διδόναι τινί, sich gegenseitig das ~ geben πιστὰ διδόναι καὶ λαμβάνειν, das ~ halten ἐμμένειν τοῖς πιστοῖς.
Ehrenzeichen *n* τὸ παράσημον.
ehrerbietig αἰδήμων, αἰδοῖος, αἰδόφρων, ταπεινός. sich ~ gegen j-n bezeigen αἰδεῖσθαί (P.). θεραπεύειν τινά.
Ehrerbietung *f* ἡ αἰδώς (οῦς), ἡ θεραπεία.
Ehrfurcht *f* ἡ αἰδώς (οῦς). (gegen die Gottheit) ἡ εὐσέβεια, ~ vor j-m haben αἰδεῖσθαί (P.), σέβεσθαί τινα.
ehrfurchtsvoll εὐσεβής, *adv.* εὐσεβῶς. μετ' αἰδοῦς.
Ehrgefühl *n* ἡ αἰδώς (οῦς), ἡ αἰσχύνη, ἡ φιλοτιμία, Mangel an ~ ἡ ὀλιγωρία δόξης, j-m ~ einflößen αἰδοῦς ἐμπιμπλάναι τὴν ψυχήν τινος, ohne ~ ἀφιλότιμος (2). [θυμία, übertriebener ~ ἡ δοξομανία.]
Ehrgeiz *m* ἡ φιλοτιμία, ἡ φιλοδοξία, ἡ δόξης ἐπι-
ehrgeizig φιλότιμος (2), φιλόδοξος, δόξης ἐπιθυμῶν, ~ sein φιλοδοξεῖν, δόξης ἐπιθυμεῖν, φιλοτιμεῖσθαι (P.).
ehrlich εὐήθης, ἁπλοῦς, δίκαιος, χρηστός, καλὸς κἀγαθός, ἄκακος (2). ~ handeln ὀρθῶς πράττειν, sich ~ nähren οὐδὲν ἀδικοῦντα ζῆν *od.* ἔχειν βίον, ein ~es Gewerbe ἐλευθέριον ἐπιτήδευμα, ~er Name τὸ καλὸν ὄνομα, ἡ καλὴ δόξα, ~ währt am längsten (Sprichw.) ὀρθὸν ἀεὶ τὸ δίκαιον, es ~ mit j-m meinen ἁδόλως προσφέρεσθαι (P.) τινι, etw. ~ gestehen ἁπλῶς *oder* γνναίως ὁμολογεῖν, von ~en Eltern stammen ἐξ ἀγαθῶν γεγονέναι.
Ehrlichkeit *f* ἡ ἁπλότης (ητος), ἡ ἀφελότης, ἡ ἀφέλεια, ἡ χρηστότης (ητος), ἡ δικαιοσύνη, ἡ ἀκακία, ἡ εὐήθεια, auch das *neutr.* der *adj.*
Ehrliebe *f* ἡ φιλοτιμία. ſ. auch Ehrgeiz.
ehrliebend φιλότιμος (2), ſ. auch **ehrgeizig**.
ehrlos ἄτιμος (2, bſd. in politiſcher Beziehung), ἄδοξος (2), ~ machen ἀτιμοῦν, ἀτιμίαν περιάπτειν τινί, ~ werden ἀτιμοῦσθαι (P.), ἀτιμίᾳ περιπίπτειν.
Ehrlosigkeit *f* ἡ ἀτιμία, in ~ ἀτίμως.
ehrsam σεμνός.
Ehrsamkeit *f* ἡ σεμνότης (ητος).
Ehrsucht *f* ἡ δοξοκοπία, ſ. Ehrgeiz.
ehrsüchtig δοξοκόπος (2), ſ. ehrgeizig. [τος (2).]
ehrvergessen δόξης ὀλιγωρῶν, ἀνελεύθερος, ἀναίσχυν-
ehrwidrig αἰσχρός.
ehrwürdig σεμνός, σεμνοπρεπής, αἰδοῖος, eine ~e Miene machen σεμνοπροσωπεῖν, in ~em Tone reden σεμνολογεῖν, σεμνομυθεῖν.
Ehrwürdigkeit *f* ἡ σεμνότης (ητος), ἡ σεμνοπρέπεια.
ei *interj.*: ἰδού, βαβαί, (als Mißbilligung) φεῦ, ~ der tausend βαβαῖ βαβαιάξ, ~ was du sagst ὦ τί λέγεις; (als Ausdruck des Befremdens) ἀλλά, ~ ja wohl πάνυ γε, καὶ μάλα.
Ei *n* τὸ ᾠόν, kleines ~ ᾠάριον, ~er legen ᾠὰ τίκτειν, ᾠοτοκεῖν, j-m ähnlich sein wie ein ~ dem andern σόκου ὁμοιότερον εἶναί τινι, wie aus dem ~ geschält ὥσπερ ἐν ᾠῷ τραφείς, das ~ will klüger sein als die Henne (Sprichw.) ὃς τὴν Ἀθηνᾶν.
eiähnlich, -artig, -förmig ᾠώδης, ᾠοειδής.
Eibenbaum *m* ἡ σμίλαξ (ακος), ὁ τάξος.
Eibisch *m* ὁ ἰβίσκος, ἡ ἐβίσκος, ἡ ἀλθαία.
Eichapfel *m* ſ. Gallapfel.
Eichbaum *m*, **Eiche** *f* ἡ δρῦς (υός), die immergrüne ~ ἡ πρῖνος, von der ~ gemacht δρύϊνος, πρίνινος.
Eichel ἡ βάλανος, ἡ δρυοβάλανος, ἡ ἄκυλος, von ~n gemacht βαλάνινος, ~n essen βαλανηφαγεῖν, ~n tragend βαλανηφόρος (2), (die ~ am männlichen Gliede) ἡ βάλανος, ἡ ψωλή.
eichelähnlich, -artig, -förmig βαλανώδης.
Eichelhäher *m* ἡ κίττα.
eichen δρύϊνος, ὁ, ἡ, τὸ ἀπὸ δρυός.
Eichenblatt *n* τὸ ἀπὸ τῆς δρυὸς φύλλον.
Eichenhain *m* τὸ δρυῶν ἄλσος.
Eichenholz *n* τὰ δρύϊνα *od.* πρίνινα ξύλα.
Eichenkranz *m* ὁ δρυὸς στέφανος. [δρυὸς στέφανος.]
Eichenlaub *n* τὰ φύλλα δρυός, ein Kranz von ~ ὁ
Eichenrinde *f* ὁ τῆς δρυὸς φλοιός.
Eichenstamm *m* τὸ δρυὸς στέλεχος.
Eichenwald *m* ὁ δρυμός. ὁ δρυμών (ῶνος).
Eichhorn. Eichhörnchen *n* ὁ σκίουρος.
Eid *m* ὁ ὅρκος. auch οἱ ὅρκοι, τὰ ὅρκια, ἡ ἀντ-, διωμοσία (~ des Klägers *od.* des Beklagten, daß sie bei einem Prozesse nichts Falsches vorbringen), falscher ~ (Meineid) ἡ ψευδορκία, ἡ ἐπιορκία, einen falschen ~ schwören ψευδορκεῖν, ἐπιορκεῖν, einen ~ schwören, ablegen ὀμνύναι ὅρκον, ὅρκους ποιεῖσθαι (M.), den ~ halten ἐμμέ-

Digitized by Google

νειν ὅρκοις, j-n in ~ nehmen ὅρκον λαμβάνειν παρά τινος, den ~ zuſchieben ἐπάγειν ὅρκον, den ~ brechen παραβαίνειν τοὺς ὅρκους, ἐκβαίνειν τοῦ ὅρκου, j-n durch einen ~ verpflichten καταλαμβάνειν τινά ὅρκῳ (ὅρκοις), ἔνορκον λαμβάνειν od. ποιεῖν (auch M.) τινα. ſich zum ~e erbieten προτιθέναι πίστιν, durch einen ~ verſichern σὺν ὅρκῳ od. ἐπομόσαντα εἰπεῖν.

Eidam *m* ὁ γαμβρός.

Eidbruch *m* ἡ ἐπιορκία.

eidbrüchig ἐπίορκος (2), ~ werden ἐπιορκεῖν.

Eidbrüchigkeit *f* ἡ ἐπιορκία, τὸ ἐπίορκον.

Eidechſe *f* ἡ σαύρα, ὁ σαῦρος.

eidechſenartig σαυροειδής.

Eidesabnahme *f* τὸ τοὺς ὅρκους ἀπολαμβάνειν.

Eidesformel *f* οἱ ὅρκοι, τὰ ἐν τοῖς ὅρκοις, die ~ lautet ſo ἐν τοῖς ὅρκοις εἴρηται.

Eidesgott *m* ὁ ὅρκιος θεός.

Eidesleiſtung *f* ὁ ὅρκος.

Eidesopfer *n* τὰ ὁρκωμόσια.

Eidgenoſſe *m* ὁ συνομόσας, ὁ σύμμαχος (Bundesgenoſſe).

Eidgenoſſenſchaft *f* οἱ συνομόσαντες, οἱ σύμμαχοι, ἡ συμμαχία.

eidlich ἔνορκος (2), σὺν ὅρκῳ, μεθ' ὅρκων, ἐπομόσας. ~ verſichern σὺν ὅρκῳ uſw. εἰπεῖν, ~e Verſicherungen τὰ ὁρκωμόσια, j-n zu etw. ~ verpflichten ἔνορκον καθιστάναι τινί τό mit *inf.*

Eidotter *m* ἡ λέκιθος, ὁ τοῦ ᾠοῦ κρόκος.

Eidſchwur *m* ſ. Eid. [(ιδος).]

Eierhändler *m*, **-händlerin** *f* ὁ ᾠοπώλης, ἡ ᾠόπωλις[

Eierlegen *n* ἡ ᾠοτοκία.

eierlegend ᾠοτόκος (2).

Eierſchale *f* τὸ τοῦ ᾠοῦ ὄστρακον.

Eierſtock *m* ἡ ὑστέρα, τὰ ᾠά.

Eifer *m* **1.** ἡ σπουδή, ἡ σπουδαιότης (ητος). ἡ ἐπιμέλεια (Sorgfalt), ἡ προθυμία (Bereitwilligkeit), ὁ ζῆλος, τό ζήλωμα, ἡ ὁρμή, ὁ θυμός (innerer Drang), etw. mit ~ betreiben ἐπιτηδεύειν τι, σπουδῇ πράττειν τι, σπουδάζειν περί τι oder περί τινος. φιλοτιμεῖσθαι (P.) τι, j-s ~ anregen παροξύνειν τινά. — **2.** (Unwillen) ὁ θυμός, ἡ ὀργή, in ~ geraten θυμοῦσθαι, ὀργίζεσθαι (P.), in ~ bringen ἐξοργίζειν.

Eiferer *m* ὁ ζηλωτής.

eifern σπουδάζειν, σπουδῇ χρῆσθαι. (unwillig ſein) ἀγανακτεῖν ἐπί τινι, für etw. ~ ζηλοῦν τι, δικαιοῦν ὑπέρ τινος.

Eiferſucht *f* ὁ ζῆλος, ἡ ζηλοτυπία, ἡ ζήλωσις, ὁ φθόνος (Neid), ἡ φιλοτιμία, ἡ φιλονικία (Wetteifer), ~ gegen j-n hegen ζηλοῦν, ζηλοτυπεῖν τινα, φθονεῖν τινι, φιλοτίμως, φθονερῶς od. ἐπιφθόνως ἔχειν oder διακεῖσθαι πρός τινα. aus ~ darüber daß φιλοτιμούμενος ὅτι, ~ bei j-m erregen ζῆλον ἐμβάλλειν τινί. παραζηλοῦν τινα. ohne ~ ἄζηλος (2).

eiferſüchtig ζηλότυπος (2). ζηλήμων, φθονερός, ἐπίφθονος (2). ~ auf j-n ſein ζηλοῦν, ζηλοτυπεῖν τινα. j-n ~ machen παραζηλοῦν τινα. ζῆλον ἐμβάλλειν τινί.

eifrig **1.** σπουδαῖος. σύντονος (2). ἐπιμελής (ſorgfältig). — **2.** (heftig) σφοδρός, δεινός, θερμός. — **3.** (bereitwillig) πρόθυμος (2). — **4.** (arbeitſam) δραστήριος. *adv.* σπουδῇ, σὺν σπουδῇ, μετὰ σπουδῆς, σπουδαίως uſw., ein ~er Anhänger von j-m ſein ἐπιθυμητὴν εἶναί τινος εἰς τὰ μάλιστα. auf das ~ſte πάσῃ σπουδῇ. πάσῃ τέχνῃ. ~ ſein σπουδάζειν περί τι.

eigen **1.** ἴδιος (τινός), οἰκεῖος (τινός u. τινί). ἐπιχώριος (τινός). gew. durch ἑαυτοῦ. σεαυτοῦ. ἑαυτοῦ. z.B. mit meinen ~en Augen τοῖς ἐμαυτοῦ ὀφθαλμοῖς. auf ~en Antrieb ἀφ' ἑαυτοῦ. ἀπὸ τῆς ἰδίας γνώμης. ſich zu ~ machen ἰδιοποιεῖσθαι, ἰδιοῦσθαι, κατακτᾶσθαι (M.). es iſt j-m etw. ~ ἔστι τί τινος, ἴδιόν od. οἰκεῖόν ἐστί τί τινος. ~e Art und Weiſe ἡ ἰδιότης (ητος). ſein ~er Herr ſein αὐτόνομον εἶναι. ὑφ' ἑαυτοῦ ζῆν. — **2.** (ſonderbar, auffallend) ἰδιότροπος (2). θαυμάσιος. θαυμαστός. ἀλλόκοτος (2). ein ~er Menſch ἴδιος ἄνθρωπος, es kommt mir ~ vor θαυμαστόν μοι δοκεῖ εἶναι, mir iſt es ~ ergangen θαυμάσιόν τι πέπονθα.

Eigenart *f* ſ. Eigenheit.

Eigendünkel *m* ἡ αὐθάδεια, ἡ ὑπερηφάνεια, ~ haben ὑπερηφανεύεσθαι, αὐθαδίζεσθαι (M.), ὑπερηφανεῖν. der ~ beſitzt αὐθάδης, ὑπερήφανος (2).

eigenhändig αὐτόχειρ (ειρος), ἰδιόχειρος (2), gew. τῇ ἐμαυτοῦ uſw. χειρί, ~e Tat (bſd. von Mord und Selbſtmord) ἡ αὐτοχειρία. *adv.* αὐτοχειρί.

Eigenheit *f* ἡ ἰδιότης (ητος), τὸ ἴδιον, τὸ ἰδίωμα (bſd. im Ausdruck), (eines Menſchen) ὁ ἴδιος τρόπος, ἡ ἰδιοτροπία. [αυτος (2). αὐθάδης.]

Eigenliebe *f* ἡ φιλαυτία. ἡ αὐθάδεια, der ~ hat φίλ-[

eigenliebig φίλαυτος (2).

Eigenlob *n* ἡ περιαυτολογία, ὁ ἑαυτοῦ ἔπαινος. τὸ ἐπαινεῖν αὐτόν. ~ ſtinkt (Sprichw.) πάντες ἄχθονται τοῖς ἑαυτοὺς ἐπαινοῦσιν.

eigenmächtig αὐθάδης, αὐτογνώμων, μονογνώμων, ἐξουσιαστικός, αὐτεξούσιος (2), βίαιος (gewaltſam). ~ handeln, verfahren ἐξουσιάζειν, αὐθαδίζεσθαι (M.), αὐτογνωμονεῖν, βιάζεσθαι (M.), βίᾳ χρῆσθαι. ~es Weſen, Handeln, Verfahren ἡ αὐθάδεια. ἡ ἐξουσία. *adv.* αὐθάδως, κατ' αὐθάδειαν.

Eigenname *m* τὸ κύριον ὄνομα. [θερία.]

Eigennutz *m* ἡ πλεονεξία, ἡ φιλοκέρδεια, ἡ ἀνελεύ-[

eigennützig πλεονεκτικός, πλεονέκτης, φιλοκερδής. ~ handeln πλεονεκτεῖν, πλεονεκτικῶς ἔχειν, φιλοκερδεῖν. [~ gekommen αὐτὸς παρεγένετο.]

eigens μάλιστα. ~ deswegen διὰ τοῦτ' αὐτό, er war[

Eigenſchaft *f* τὸ ἴδιον, ἡ φύσις, τὰ οἰκεῖα. ἡ δύναμις, ἡ ποιότης (ητος), ἡ ἕξις. gute ~ τὸ ἀγαθόν, ἡ ἀρετή, ſchlechte ~ τὸ κακόν, ἡ κακία, gew. wird ~ durch den bloßen *gen.* od. durch περί mit *acc.* ausgedrückt. z.B. es iſt die ~ eines guten Menſchen ἀγαθοῦ ἀνθρώπου ἐστίν, die ~en der Tiere τὰ τῶν ζῴων od. τὰ περὶ τὰ ζῷα.

Eigenſchaftswort *n* τὸ ἐπίθετον ὄνομα.

Eigenſinn *m* (das Bleiben bei einer vorgefaßten Meinung) ἡ ἰδιογνωμοσύνη, ἡ ἰσχυρογνωμοσύνη, ἡ δυστραπελία, τὸ ἄ-, τὸ δύσπειστον, (mürriſches Weſen) ἡ δυσκολία, ἡ τρόπου χαλεπότης (ητος).

eigenſinnig ἰδιογνώμων, ἰδιότροπος, μονότροπος. δυστράπελος (ſämtlich 2). (von Kranken) δυσάρεστος (2), δύσκολος (2), ~ ſein, handeln ἰδιογνωμονεῖν. δυστραπελίᾳ χρῆσθαι.

eigentlich **1.** ἴδιος. οἰκεῖος (eigentümlich), κύριος. προσεχής (vom Ausdruck), ἀκριβής, σαφής (genau), ἁπλοῦς (einfach). ἀληθής (der Wahrheit gemäß), um es ~ zu ſagen ἁπλῶς εἰπεῖν. — **2.** (in der Tat) ἔργῳ. ἀληθῶς, τῇ ἀληθείᾳ. ~ nicht οὐ πάνυ, was denn ~? τί μάλιστα;

Eigentum *n* τὸ κτῆμα, ἡ κτῆσις, τὸ ἴδιον. es iſt mein ~ ἐμόν ἐστί τι, ἐμοῦ (ἐμαυτοῦ) ἐστί τι. ὑπάρχει od. ἔστι μοί τι.

Eigentümer *m*, **-rin** *f* ὁ κύριος, ὁ δεσπότης, ἡ κυρία. ἡ δέσποινα. ἡ δεσπότις (ιδος), auch die *part.* ἔχων od. κεκτημένος τι, ~ von etw. ſein ἔχειν od. κεκτῆσθαί τι.

eigentümlich ſ. eigen.

Eigentümlichkeit ſ. Eigenheit, Eigenſchaft.

Eigentumsrecht *n* τὸ κύριον, ἡ κυριότης (ητος). ἡ δεσποτεία. ich habe das ~ über etw. κύριός εἰμί τινος.

Eigenwille *m* ἡ αὐθάδεια, ἡ ἰσχυρογνωμοσύνη, alles nach ſeinem ~n tun πάντα πράττειν ἐκ τῶν ἑαυτῷ δοξάντων. [ἰδιογνωμονεῖν.]

eigenwillig αὐτο-. ἰδιογνώμων, αὐθάδης, ~ ſein αὐτο-[

eignen: ſich zu etw. ~ καλῶς διακεῖσθαι πρός τι. οἰκείως ἔχειν πρός τι, ἐπιτήδειον od. οἰκεῖον εἶναι πρός τι. auch οἷον εἶναι, z.B. er eignet ſich zum Feldherrn οἷός ἐστι στρατηγὸς γενέσθαι.

Eigner *m* ſ. Eigentümer.

Digitized by Google

Eiland *n* ἡ νῆσος. [ein ~ laufen ἡμεροδρομεῖν.]
Eilbote *m* ὁ ἡμεροδρόμος, zu Pferde ὁ ἄγγαρος, wie]
Eile *f* τὸ τάχος (Schnelligkeit), ἡ σπουδή (Hast). ~ haben ἐπείγεσθαι (P.), in ~ σπουδῇ, ἐν τάχει, κατὰ τάχος.
eilen δρόμῳ φέρεσθαι (P.), ὁρμᾶν (auch P.), σπεύδειν, ἐπείγεσθαι (P.), συντείνειν εἰς, πρός, ἐπί τι, sich ~ ταχύνειν, herzu~ προστρέχειν, δρόμῳ ἐπι-, προσέρχεσθαι, weg~, davon~ ἀποτρέχειν, δρόμῳ ἀπέρχεσθαι, bei od. mit etw. ~ σπεύδειν τι, ἐπείγεσθαί (P.) τι, σπουδάζειν περί τι, die Sache eilt σπουδῆς δεῖταί τι, Eile mit Weile (Sprichw.) σπεῦδε βραδέως.
eilends σπουδῇ, δρόμῳ, auch durch die *part.* σπεύδων, συντείνων.
eilfertig (von Pers.) σπουδαῖος, ταχύς. (von Sachen) ἐσπευσμένος, ἐσπουδασμένος, διὰ τάχους, ἐν τάχει od. σπουδῇ πεποιημένος. ~ machen αὐτοσχεδιάζειν, ἐπισύρειν, ~ sein σπεύδειν, κατασπεύδειν, ~e Arbeit τὸ αὐτοσχέδιασμα. [τάχος.]
Eilfertigkeit *f* ἡ σπουδή, ἡ κατάσπευσις, ἡ ὁρμή, τὸ]
eilig (von Personen) σπουδαῖος, σπεύδων, ταχύς, (von Sachen) ἐσπευσμένος, ἐσπουδασμένος. *adv.* σπουδῇ, διὰ τάχους, eiligst τὴν ταχίστην (sc. ὁδόν), ὡς τάχιστα, ~ sein (von Pers.) ἐπείγεσθαι (P.), σπεύδειν, (von Sachen) ἐπείγειν, σπουδῆς δεῖσθαι (P.).
Eilmarsch *m* ὁ δρόμος, ἡ ταχεῖα πορεία, ἡ ὀξεῖα ὁδοιπορία, Eilmärsche machen δρόμῳ πορεύεσθαι (P.), in Eilmärschen anrücken δρόμῳ od. σπεύδοντα προσελαύνειν. [γαυλός, ἡ ὑδρία (als Gefäß).]
Eimer *m* ὁ κάδος, ὁ ἀμφορεύς (als Gefäß u. Maß), ὁ]
Eimerchen *n* ὁ καδίσκος, τὸ καδίσκιον.
ein, eine, ein unbest. Artikel, wird gewöhnlich nicht ausgedrückt, nur in allgemeinen Sätzen steht ὁ, ἡ, τό, ~ gewisser τίς, τί (enklit.), ~ gewisser Mann ἀνήρ τις, das Zahlwort einer s. d.
einäckern ὑπαροῦν, ἀροῦντα κρύπτειν.
einander ἀλλήλων, οις, ους, Dual. ἀλλήλοιν. ~ lieben ἀλλήλους φιλεῖν, sie sehen ~ εἰς ἀλλήλους ὁρῶσιν, an~ (auf die Frage wo?) πρὸς od. ἐπ' ἀλλήλοις, (auf die Frage wohin?) πρὸς od. ἐπ' ἀλλήλους, mit~ μετ' ἀλλήλων, nach~, hinter~ ἑξῆς, καθεξῆς, neben~ stehend, liegend, laufend παράλληλος (2).
ein andermal ἄλλοτε.
einäschern κατατεφροῦν, καταθαλοῦν, κατακᾶσαι, καταφλέγειν, πυρπολεῖν. [φλεξις.]
Einäscherung *f* ἡ κατάκαυσις, ἡ πυρπόλησις, ἡ κατά-]
einatmen εἰσπνεῖν (durch Atmen einziehen), ἐμπνεῖν (durch Atmen einflößen), ~d εἰσ-, ἔμπνους.
einätzen ἐντήκειν τι καυστικοῖς φαρμάκοις.
einäugig μονόφθαλμος (2), (der ein Auge verloren hat) ἑτερόφθαλμος (2), μιᾶς ὄψεως στερηθείς.
einballen ἀνελίττειν od. ἀνειλεῖν τινι. [ἀλείφειν.]
einbalsamieren (von Leichen) ταριχεύειν, sonst χρίειν,]
Einbalsamierer *m* ὁ ταριχευτής.
Einbalsamierung *f* ἡ ταριχεία, ἡ ταρίχευσις.
Einband *m* τὸ ἔλυτρον, τὸ περικάλυμμα.
einbegreifen: mit in etw. ~ περιλαμβάνειν, καταλαμβάνειν ἔν τινι. [~ ἀπολαμβάνειν χρέος.]
einbekommen λαμβάνειν, εἰσέρχεταί μοί τι, eine Schuld]
einberufen καλεῖν, συγκαλεῖν. [Verben.]
Einberufung *f* ἡ κλῆσις, ἡ σύγκλησις, gew. durch]
einbiegen, einbeugen *trans.* κάμπτειν, ἐπι-, ἐγκάμπτειν, σιμοῦν, ἀνα-, ἀποσιμοῦν, *intr.* κάμπτειν, ἐπικάμπτειν, eingebogen ἐπικαμπής. σιμός, ἀνάσιμος (2).
Einbiegung *f* ἡ καμπή. ἡ ἐπικαμπή. ἡ ἐπίκαμψις (als Handlung und Sache), ὁ καμπτήρ (ῆρος). ὁ ἀγκών (ῶνος, als Sache).
einbilden: sich etw. ~ φαντάζεσθαί (M.) τι. οἴεσθαι, δοξάζειν, νομίζειν, ὑπολαμβάνειν. sich fest ~ πεποιθέναι, sich viel ~ auf etw. (Dünkel haben) μέγα φρονεῖν ἐπί τινι, αἴρεσθαί u. ἐπαίρεσθαι (P.) τινι, ὑπερηφανεύεσθαι (M.), eingebildet ὑπερήφανος (2), αὐθάδης.
Einbildung (Wahn) ἡ δόξα, ἡ φαντασία, τὸ φάντασμα, ἡ οἴησις, ἡ κενὴ δόξα, ἡ κενοδοξία, (Dünkel) ἡ οἴησις, τὸ φρόνημα, ἡ ὑπερηφάνεια. [διάνοια.]
Einbildungskraft *f* ἡ φαντασία, τὸ φανταστικόν, ἡ]
einbinden ἐνδεῖν τί τινι u. εἴς τι, καλύπτειν τί τινι, ein Buch in Pergament ~ διφθέραν περιβάλλειν βιβλίῳ.
einblasen ἐμπνεῖν, ἐμφυσᾶν, (durch Blasen zerstören) διαφυσᾶν, (zuflüstern) ὑποβάλλειν, ἐμψιθυρίζειν.
einblätterig μονόφυλλος (2).
einbleuen πληγαῖς ἐμποιεῖν τινί τι.
einbohren τιτραίνειν, τρυπᾶν.
einbrechen I *trans.* 1. κατασκάπτειν, διαρρηγνύναι. — II *intr.* 2. ῥήγνυσθαι (P.), καταρρήγνυσθαι (P.), κατάγνυσθαι (P.), πίπτειν, συμπίπτειν. — 3. (gewaltsam in etw. eindringen) βίᾳ εἰσ-, παριέναι εἴς τι, ἐπέρχεσθαι, ἐφορμᾶν, in ein Haus ~ (von Dieben) διορύττειν οἰκίαν, (von Feinden) εἰσ-, ἐμβάλλειν, εἰσελαύνειν, in die Feinde ~ ἐμ-, προσπίπτειν τοῖς πολεμίοις, siehe auch hereinbrechen.
einbrennen ἐγκᾶσαι τινί τι.
Einbrennen *n* ἡ ἔγκαυσις.
einbringen 1. (an einen Ort) εἰσάγειν, εἰσκομίζειν. εἰσφέρειν, Getreide vom Felde ~ συγκομίζεσθαι (M.) σιτία. Schiffe ~ κατάγειν πλοῖα, das Eingebrachte der Frau ἡ προῖξ (κός), ἡ φερνή. — 2. (Vorteil, Gewinn bringen) προσ-, ἀποφέρειν, κέρδος φέρειν, προσόδους παρέχειν. — 3. (Versäumtes nachholen) ἀκεῖσθαι, ἐξακεῖσθαι (M.), διορθοῦν, ἐπανορθοῦσθαι (M.).
Einbringen *n*, **Einbringung** *f* ἡ εἰσκομιδή, ἡ εἰσαγωγή, gew. durch Verben, (das Nachholen, Ersetzen) ἡ διόρθωσις, ἡ ἐπανόρθωσις, gew. durch Verben.
einbrocken ἐνβρύπτειν τι εἰς τι od. ἔν τινι.
Einbruch *m* ἡ ῥῆξις (Zerbrechen), ἡ τοιχωρυχία (von Dieben), ἡ ἐμβολή (der Feinde od. in die Feinde), τὸ ἐπελθεῖν (von der Nacht), vor ~ der Nacht πρὶν ἐπελθεῖν od. ἐπιγενέσθαι τὴν νύκτα, mit ~ der Nacht τῆς νυκτὸς ἐπελθούσης od. ἐπιγενομένης, ὑπὸ od. εἰς νύκτα, mit ~ der Dämmerung ἅμα κνέφᾳ.
einbürgern εἰσοικίζειν τινὰ εἰς πόλιν, μεταδιδόναι τινὶ τῆς πολιτείας, sich in etw. ~ πειρᾶσθαί (P.) τινος, es hat sich bei ihnen eingebürgert νενόμισται παρ' αὐτοῖς.
Einbuße *f* ἡ ἀποβολή, ἡ βλάβη, ἡ μειονεξία, eine ~ erleiden μειονεκτεῖν, ohne eine ~ zu erleiden οὐδὲν μεῖον ἔχων.
einbüßen ἀποβάλλειν, ἀπολλύναι, στερεῖσθαί, ἀποστερεῖσθαί τι (beraubt werden), βλάπτεσθαι (Schaden und Verlust erleiden), s. verlieren.
eindachen στεγάζειν, ἐπιστεγάζειν, ὀροφοῦν.
eindämmen χώματι εἰργνύναι, περιειργνύναι, περιχοῦν, φράττειν. περιφράττειν.
Eindämmen *n*. **Eindämmung** *f* ἡ χῶσις, ἡ ἔγχωσις.
Eindarm *m* τὸ μονέντερον.
eindecken (ein Haus) στεγάζειν, ἐπι-, καταστεγάζειν, ὀροφοῦν. [τος συστέλλεσθαι (P.).]
eindorren ξηραίνεσθαι, ἐξαυαίνεσθαι (P.), ὑπὸ καύμα-]
Eindorren *n* ἡ ξήρανσις.
eindrängen: sich ~ παρεισπίπτειν, παρεισέρχεσθαι, εἰσδύεσθαι (-δῦναι), εἰσβιάζεσθαι (M.) εἴς τι, εἰσποιεῖν ἑαυτόν.
eindringen von Pers. s. sich eindrängen; (von Geschossen) διικνεῖσθαι, (als Feind) εἰσβάλλειν, εἰσελαύνειν. mit Gewalt ~ βίᾳ εἰσέρχεσθαι. auf j-n ~ προσπίπτειν, ἐπιτίθεσθαί τινι, ἐγκεῖσθαι (auch mit Worten), (mit dem Verstande) κατανοεῖν, μανθάνειν τι.
Eindringen *n* ἡ εἰσ-, ἐμ-, προσβολή (von Feinden).
eindringend (vom Verstande) ὀξύς, δριμύς, συνετός, (von Geruch, Geschmack) ὀξύς, δριμύς, (von der Rede) δεινός.
eindringlich δριμύς. ὀξύς, (von der Rede) δεινός, κινητικός, καθαπτικός.
Eindruck *m* 1. (von einem Siegel u. dgl.) ἡ ἐντύπωσις. — 2. (das Zerbrechen) ἡ ῥῆξις. — 3. (Wirkung) ἡ δύ-

Digitized by Google

ναμις, ἡ ῥοπή, gemachter ~ τὸ πάθος, τὸ πάθημα, einen ~ machen δύνασθαι, ῥοπὴν ἔχειν, αἴσθησιν παρέχειν, auf j-n einen ~ machen κινεῖν, πείθειν τινά, einen guten, ſchlechten ~ auf j-n machen εὖ, κακῶς διατιθέναι τινά, einen heftigen ~ auf j-n machen δεινῶς διατιθέναι τὴν ψυχήν τινος, πάθος ἐμβάλλειν τινί, einen angenehmen ~ auf j-n machen ψυχαγωγεῖν, κηλεῖν τινα, keinen ~ machen οὐκ ἔχειν δύναμιν od. ῥοπήν, das macht keinen ~ auf mich οὐδὲν κινεῖ με τοῦτο, οὐδὲν πάσχω ὑπὸ τούτου, ſich von jeglichen Eindrücken leiten laſſen τοῖς ἀεὶ παθήμασι συμπεριφέρεσθαι (P.).

eindrücken (ein Siegel u. dgl.) ἐντυποῦν, ἐγχαράττειν, (in etw. hineinſtopfen) ἐνθλᾶν, ἐν-, εἰσθλίβειν, ἐμπιέζειν, στοιβάζειν, Figuren ~ ἐντυποῦν, ἐναποτυποῦν.

Eindrücken *n* ἡ ἔνθλιψις, ἡ ἐντύπωσις, ὁ στοιβασμός, gew. durch Verben. [ἐνδύεσθαί τι τῇ ψυχῇ.]

eindrücklich ſ. eindringlich; etw. ~ machen ποιεῖν ὥστε

einengen εἰργνύναι, καθειργνύναι, στενοῦν, συνάγειν, συστέλλειν, ἀπολαμβάνειν.

einer, eine, eines (**eins**) εἷς, μία, ἕν, als Ziffer α', ein einzelner εἷς τις, ein gewiſſer τίς, τι (enkl.), unſer~ ἡμεῖς od. οἷοι ἡμεῖς ἐσμεν, der eine von zweien ὁ ἕτερος, zB. das eine Auge ὁ ἕτερος ὀφθαλμός, der eine ... der andere ὁ μέν ... ὁ δέ, ~ dem andern ἀλλήλοις, ~ nach dem andern οἱ καθ' ἕκαστον, der eine dies, der andere jenes ἄλλος ἄλλο, eins nach dem andern καθ' ἓν ἕκαστον, auch nicht ~ οὐδὲ εἷς, ein und derſelbe ὁ αὐτός, häufig gebraucht man Kompoſita mit μόνος, zB. mit einem Auge μονόφθαλμος (2), mit einem Stengel μονόκαυλος (2).

einerlei ὁ αὐτός, ἡ αὐτή, τὸ αὐτό (ταὐτόν), ἴσος, ὅμοιος (gleich, ähnlich), zu ~ Zeit κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, ~ Meinung haben τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν (mit j-m τινί), ὁμογνωμονεῖν τινί τι, der ~ Meinung hat ὁμογνώμων, ὁμόδοξος (2), es iſt ~ ὅμοιόν ἐστι, τὴν αὐτὴν δύναμιν ἔχει, οὐδὲν διαφέρει, es iſt mir ~ οὐδέν μοι διαφέρει, οὐδέν μοι μέλει, das ewige ~ τὸ ὅμοιον ἀεὶ καὶ ταὐτόν.

Einerleiheit *f* ἡ ταυτότης (ητος).

einernten θερίζειν (auch M.), κομίζεσθαι, συγκομίζεσθαι (M.), (erlangen) τυγχάνειν od. λαγχάνειν τινός, λαμβάνειν, φέρεσθαι (M.) τι.

Einernten *n* ἡ θέρισις, ὁ θερισμός, ἡ τῶν καρπῶν κομιδή od. συγκομιδή, ὁ ἄμητος, ἡ εἰσφορά, gew. durch Verben. [folg. τοῦτο δέ, τά δέ, ἅμα δέ.]

einerſeits, einesteils τοῦτο μέν, τὰ μέν, ἅμα μέν mit

einexerzieren γυμνάζειν.

einfach ἁπλοῦς, (ſchmucklos) ἀφελής, εὐτελής, ἀπερίεργος (2), ἄτεχνος (2). [τέλεια.]

Einfachheit *f* ἡ ἁπλότης (ητος), ἡ ἀφέλεια, ἡ εὐ-

einfädeln διεμβάλλειν od. διιέναι (ἶημι) τὸ ῥάμμα, übtr. συντιθέναι, ῥάπτειν, πλέκειν, σκευωρεῖσθαι (M.), παρα-, κατασκευάζειν, μηχανορραφεῖν, πλέκειν μηχανάς.

einfahren I *trans.* εἰσάγειν, εἰσκομίζεσθαι (M.), j-m das Fahren einüben διδάσκειν od. ἐθίζειν τινὰ ἐλαύνειν ἅρμα. — II *intr.* εἰσελαύνειν, in ein Bergwerk ~ καταβαίνειν εἰς τὰ μέταλλα, in einen Hafen ~ καθ-, εἰσορμίζεσθαι (M.), κατάγειν ναῦν, κατάγεσθαι (M.), εἰσπλεῖν, καταίρειν.

Einfahren *n* ἡ εἰσκομιδή, ἡ εἰσαγωγή, ἡ εἰσέλασις, ἡ κατάβασις, gew. durch Verben.

Einfahrt *f* ſ. Einfahren; (der Ort des Einfahrens) ἡ εἴσοδος, ἡ εἰσβολή, (in einen Hafen) ὁ εἴσπλους, ἡ καταγωγή.

Einfall *m* 1. (der Einſturz) ἡ κατάπτωσις, τὸ κατάπτωμα, τὸ ἐρείπιον, den ~ drohen μέλλειν καταπεσεῖν. — 2. (das Eindringen von Feinden) ἡ εἰσβολή, ἡ ἐπιδρομή, einen ~ machen ſ. einfallen. — 3. (plötzlicher Gedanke) ἡ ἐπίνοια, τὸ ἐπινόημα, ἡ γνώμη, τὸ ἐνθύμημα, einen ~ haben, auf einen ~ kommen ἐπινοεῖν, ἐπέρχεταί μοι τι, witziger ~ ὁ ἀστεῖος od. κομψὸς λόγος, τὸ ἀπόφθεγμα, witzige Einfälle vorbringen κομψεύεσθαι (M.), j-n auf einen ~ bringen εἰσηγεῖσθαί (M.) od. ὑποτίθεσθαι (M.) τινί τι, das iſt ein guter ~ von dir εὖ λέγεις τοῦτο.

einfallen 1. (ein-, zuſammenſtürzen) πίπτειν, συμ-, καταπίπτειν, καταφέρεσθαι (P.), καταρρεῖν, (von Körperteilen, = hohl werden, abmagern u. dgl.) μαραίνεσθαι (P.), παρακμάζειν, τήκεσθαι (P.), φθίνειν, (von Lichtſtrahlen) ἐμπίπτειν, (von Wildgeflügel) εἰσπέτεσθαι. — 2. (vom Feinde) εἰσ-, ἐμβάλλειν, ἐπέρχεσθαι, ἐπιτρέχειν. — 3. (von Gedanken) es fällt mir ein ἔννοια ἐγγίγνεταί μοι, ἐπ-, ὑπέρχεταί με, εἰσέρχεταί με od. μοι, ἔπεισί, εἴσεισί od. παρίσταταί μοι, ἔρχεταί μοι ἐπὶ νοῦν, was fällt dir ein, daß du ſolches ſagſt? τί παθὼν τοιαῦτα εἶπες; (ſich erinnern) μεμνῆσθαι, ſich ~ laſſen δοκεῖν, ἐν νῷ ἔχειν. — 4. (unterbrechen, in die Rede fallen) ὑπολαμβάνειν, ὑποβάλλειν λόγον, ὑπολαβόντα λέγειν. — 5. (einſetzen, in der Muſik) ὑπο-, παραφθέγγεσθαι (M.), ſ. a. eintreten.

Einfallen *n* (in die Rede) ἡ ὑπόληψις, ἡ ὑποβολή.

Einfalt *f* ſ. Einfältigkeit.

einfältig (kunſtlos) ἁπλοῦς, ἄτεχνος (2), (töricht) ἠλίθιος, εὐήθης, ἀβέλτερος (2), μῶρος, νήπιος, ein ~er Menſch ὁ σχολαστικός, ~ ſein, handeln μωραίνειν, ἠλιθιάζειν, βλακεύειν.

Einfältigkeit *f* (Einfalt) ἡ ἁπλότης (ητος), ἡ ἀφέλεια, ἡ εὐήθεια, ἡ χρηστότης (ητος), (Torheit) ἡ μωρία, ἡ ἀβελτερία, ἡ ἠλιθιότης (ητος).

einfältiglich εὐήθως, ἀφελῶς, εὐτελῶς.

Einfaltspinſel *m* ὁ βερέσχεθος, ὁ σχολαστικός.

einfangen αἱρεῖν, συλλαμβάνειν, Räuber ~ ὑποτρέχειν λῃστάς.

einfarbig μονόχρους, μονόχρως (ωτος).

einfaſſen περιβάλλειν τινί τι, περιλαμβάνειν τί τινι, (mit einer Mauer) περιτειχίζειν, (mit einem Graben) περιταφρεύειν. (mit einem Rande) περιχειλοῦν, (mit Silber, Gold) περιαργυροῦν, περιχρυσοῦν, (mit einem Saume) κρασπεδοῦν.

Einfaſſung *f* ἡ περιβολή, (am Kleide) τὸ κράσπεδον.

einfeilen χαράττειν, ἐγχαράττειν.

einfeuchten βρέχειν, δια-, καταβρέχειν.

einfinden: ſich ~ παραγίγνεσθαι, παρεῖναι, ἥκειν, zur rechten Zeit ſich ~ ἐν καιρῷ παρεῖναι, εἰς καιρὸν ἥκειν.

einfingerig μονοδάκτυλος (2). [κειν, παρεμβάλλειν.]

einflechten ἐμπλέκειν τι εἴς τι, übtr. ἐμ-, παρεμπλέ-

Einflechtung *f* ἡ ἔμ-, σύμπλεξις, ἡ ἐμ-, συμ-, παρα-πλοκή, (in der Rede) ἡ παρεμβολή.

einflicken παρεμβάλλειν, παραβύειν (auch übtr.).

Einflicken *n* ἡ παρεμβολή.

einfliegen εἰσπέτεσθαι. [μνησθῆναι, ὑποβάλλειν.]

einfließen (hineinfließen) εἰσρεῖν, ~ laſſen (erwähnen) ἐπι-

einflößen ἐνστάζειν, ἐνσταλάζειν, ἐγχεῖν, übtr. ἐμποιεῖν od. ἐντιθέναι τινί τι, ἐμβάλλειν, παρέχειν τινί τι, ἐμπιμπλάναι τινά τινος.

Einflößen *n*, **Einflößung** *f* durch Verben.

Einfluß *m* 1. ὁ εἴσρους, ἡ εἰσβολή, gew. durch Verben. — 2. (Wirkung) ἡ δύναμις, ἡ ῥοπή, ~ auf etw. haben δύναμιν, ῥοπὴν ἔχειν πρός τι, einen wohltätigen, ſchädlichen ~ auf j-n haben ὠφελεῖν, βλάπτειν τινά. — 3. (Anſehen bei andern) τὸ ἀξίωμα, ἡ εὐδοξία, großen ~ bei j-m haben μέγα δύνασθαι, πολὺ ἰσχύειν παρά τινι, den größten ~ haben τὰ μέγιστα δύνασθαι, πλεῖστον ἰσχύειν, ein Mann von großem ~ ἀνὴρ μέγα δυνάμενος od. πολλοῦ ἀξιώματος.

einflußreich δυνατός, μέγα δυνάμενος.

einflüſtern λέγειν τινί τι εἰς τὸ οὖς, ψιθυρίζειν, ὑποβάλλειν, ὑποτίθεσθαι (M.) τινί τι. [Verben.]

Einflüſterung *f* ἡ ὑποβολή, ἡ ὑποθήκη, gew. durch

Einforderer *m* ὁ πράκτωρ, ὁ εἰσπράκτωρ (ορος), ὁ ἐκ-, εἰσπράκτης, gew. *part.* d. Verben.

Digitized by Google

einfordern πράττειν, ἐκ-, εἰσ-, ἀναπράττειν τινά τι, ἐκλέγειν τι παρά οb. ἔκ τινος, ἀπαιτεῖν τινά τι, συλλέγειν τι παρά τινος.
Einforderung *f* ἡ πρᾶξις, ἡ εἴσ-, ἀνάπραξις, ἡ ἐκλογή, ἡ συλλογή, ἡ ἀπαίτησις, gew. durch Verben.
einförmig μονοειδής, αὐτοειδής, übtr. (ohne Wechsel und Mannigfaltigkeit) ἀμετάβλητος (2), ἁπλοῦς, ἀεὶ ὁ αὐτός (ἡ αὐτή, ταὐτόν), (von der Stimme) μονότονος (2), ~es Leben ὁ ἀμετάστατος (2), ἀμετάβλητος (2), εὐσταθής, ἥσυχος βίος, ein ~es Leben führen ἡσυχον βίον ἄγειν, καθ' ἡσυχίαν οb. ἐν ἡσυχίᾳ ζῆν, (reißlos, frostig) λίαν ἁπλοῦς, ψυχρός, ἀχάριστος (2), ἄχαρις, ι (ιτος). [*neutr.* b. vorh. *adj.*]
Einförmigkeit *f* ἡ μονοτονία, ἡ ἀχαριστία, beſſer durch
einfreſſen: ſich ~ ἐνδάκνειν τι.
einfriedigen φράττειν, περιφράττειν.
Einfriedigung *f* ἡ περίφραξις, ὁ περιφραγμός (als Handlung), τὸ περίφραγμα, ἡ περιφραγή (als Sache).
einfrieren πήγνυσθαι, συμπήγνυσθαι (P.) ὑπό κρύους.
Einfrieren *n* ἡ ὑπό κρύους γενομένη σύμπηξις.
einfügen ἐν-, ἐγκαθαρμόττειν, ἐνείρειν, ἐμβάλλειν τινί τι, προστιθέναι. προσάπτειν.
Einfügung *f* ἡ ἔνερσις, ἡ ἐμβολή, ἡ ἔνθεσις.
Einfuhr *f* ἡ εἰσκομιδή (als Handlung), τὰ εἰσαγόμενα, τὰ εἰσαγώγιμα (als Sache).
Einfuhrartikel *m/pl.* τὰ εἰσαγώγιμα.
einführen εἰσκομίζειν, εἰσ-, προσάγειν, εἰσφέρειν (bſd. von Waren), j-n bei j-m ~ εἰσηγεῖσθαί (M.), συνιστάναι τινί τινα, j-n in ein Amt ~ καθιστάναι τινὰ εἰς ἀρχήν, ἀποδεικνύναι τινὰ ἄρχοντα, j-n redend ~ ποιεῖν τινα λέγοντα, (in Gebrauch bringen) εἰσηγεῖσθαι (M.), εἰσφέρειν, νόμιμον ποιεῖν οb. καθιστάναι, es iſt eingeführt νενόμισται οb. νομίζεται.
Einführer *m* ὁ εἰσαγωγεύς.
Einführung *f* ἡ εἰσαγωγή, ἡ κομιδή, ἡ εἰσκομιδή (bſd. von Waren), (von Sitten) ἡ εἰσαγωγή, ἡ κατάστασις, ſonſt gew. durch Verben.
Einfuhrzoll *m* ὁ ἀπό τῶν εἰσαγομένων φόρος, τὸ τῶν εἰσαγομένων τέλος.
einfüllen ἐγχεῖν τι εἴς τι.
Einfüllen *n*, **Einfüllung** *f* ἡ ἔγχυσις.
einfüßig μονόπους (οδος), μονόκωλος (2).
Eingabe *f* (ſchriftliche) ἡ ἀπογραφή, (gerichtliche) ἡ γραφή.
Eingang *m* **1.** (das Hineingehen) ἡ εἴσοδος, gew. durch Verben, ‚B. bei ſeinem ~e εἰσελθών, ~ haben (von Waren) εἰσαγώγιμον εἶναι, ~ bei j-m ſuchen προσαγωγῆς δεῖσθαι (P.), ~ bei j-m mit etw. finden πείθειν τινά. — **2.** (der Ort, wo man hineingeht) ἡ εἴσοδος, ἡ εἰσβολή, ἡ πύλη, ἡ θύρα (Tür). — **3.** (Beifall) ~ finden εὐδοκιμεῖν, keinen ~ finden ἀποδοκιμάζεσθαι (P.), es findet etw. ~ bei mir δέχομαί (M.) τι. — **4.** (Anfang) ἡ ἀρχή. (einer Rede) τὸ προοίμιον, (eines Dramas) ὁ πρόλογος. (von einem Muſikſtück) ἡ ἀναβολή.
Eingangszoll *m* τὸ ἀπό τῆς εἰσκομιδῆς τέλος.
eingeben (Medizin u. dgl.) διδόναι. παρέχειν, προσφέρειν, (in den Sinn geben) ἐμ-, ὑποβάλλειν τινί τι, (von höherer Eingebung) ἐπιπνεῖν, etw. bei j-m ~ (‚B. eine Schrift bei einer Behörde einreichen) εἰσάγειν, εἰσφέρειν, ἀναδιδόναι τι, ἀποφέρειν τι πρός τινα, ἀναφέρειν τι παρά οb. ἐπί τινα.
eingebildet ſ. einbilden.
eingebogen σιμός, ἐπίγρυπος (2).
eingeboren μονογενής. ſ. einheimiſch.
Eingebung *f* ἡ ὑποβολή, ἡ ὑποθήκη, göttliche ~ ἡ εἰσπνοή, ἡ ἐπίπνοια, gew. durch Verben, ‚B. auf j-s ~ ὑποβαλόντος οb. ὑποθεμένου τινός, πεισθεὶς ὑπό τινος.
eingedenk μνήμων, μνημονικός, nicht ~ ἀμνήμων, ~ ſein μεμνῆσθαί τινος. διαμεμνῆσθαί τινος, eines erlittenen Unrechts ~ ſein μνησικακεῖν.
eingefleiſcht: ~er Böſewicht. Schurke u. dgl. ὁ πονηρότατος οb. μιαρώτατος ἄνθρωπος, ὁ ὄλεθρος.

eingehen **1.** (hineingehen) εἰσιέναι, εἰσέρχεσθαι, εἰσ-, ἐμβαίνειν, (von Waren) κομίζεσθαι, εἰσάγεσθαι (P.), (von Abgaben) γίγνεσθαι, ἀπο-, προσφέρεσθαι (P.), ἔρχεσθαι, εἰσέρχεσθαι, (von Briefen) ἀποστέλλεσθαι (P.), (von Nachrichten) εἰσ-, ἀπαγγέλλεσθαι (P.), übtr. (begriffen werden) ‚B. es geht mir etw. leicht οb. ſchwer ein ῥᾳδίως οb. χαλεπῶς μανθάνω τι, etw. ~ — annehmen ἀποδέχεσθαί (M.) τι, συμβαίνειν εἴς τι. — **2.** (unterſuchen) ἐξετάζειν τι. — **3.** (außer Gebrauch kommen) ἀφανίζεσθαι, καταλύεσθαι (P.), ἐξίτηλον γίγνεσθαι, παλαιοῦσθαι (P.), οὐκέτι γίγνεσθαι, etw. ~ laſſen καταλύειν, παλαιοῦν, ἀφανίζειν.
eingehend (genau) ἀκριβής.
eingeſchränkt συνεσταλμένος. [(ητος).]
Eingeſchränktheit *f* τὸ συνεσταλμένον, ἡ λεπτότης
eingeſtandenermaßen ὁμολογουμένως.
eingeſtändig ſein οὐκ ἀρνεῖσθαι (P.), ὁμολογεῖν, καθομολογεῖν. [ἐξομολόγησις.]
Eingeſtändnis *n* ἡ ὁμολογία, ἡ προσομολογία, ἡ
eingeſtehen ὁμολογεῖν, προσ-, ἐξομολογεῖν (auch M.), φάναι, συμφάναι, nicht ~ ἔξαρνον εἶναι, ἀρνεῖσθαι (P.).
eingewandert ὁ, ἡ ἔπηλυς (υδος).
eingewebt ἐνύφαντος (2), ~e Figur τὸ ἐνύφασμα.
Eingeweide *n/pl.* τὰ σπλάγχνα (edlere ~), τὰ ἔντερα, τὰ ἐντόσθια, τὰ ἐντοσθίδια, τὰ ἐγκοίλια, die ~ der Opfer beſchauen ἱεροσκοπεῖν (a. M.).
Eingeweidewurm *m* ἡ ἕλμις (ἕλμις, ινθος).
eingewöhnen: j-m etw. ~ σύνηθες ποιεῖν τινί τι, ſich ~ σύνηθες γίγνεταί μοί τι.
eingezogen (einſam lebend) οἰκουρός, ἔρημος, ~es Leben ἡ οἰκουρία, ἡ καθ' ἡσυχίαν διαγωγή, ἡ οἰκουρία, ἡ ἐρημία, ~ leben οἰκουρεῖν, ἐν ἡσυχίᾳ ζῆν οb. διάγειν, (eingeſchränkt, ſparſam) συνεσταλμένος, εὐτελής, μέτριος, φειδωλός, ταπεινός.
Eingezogenheit *f* (Einſamkeit) ἡ ἐρημία, ἡ οἰκουρία, ἡ καθ' ἡσυχίαν διαγωγή, (Sparſamkeit) ἡ φειδωλία, ἡ εὐτέλεια, ἡ μετριότης (ητος).
eingießen ἐγ-, ἐπιχεῖν, ἐγκανδίζειν.
Eingießen *n* ἡ ἔγχυσις, gew. durch Verben.
eingittern περιβάλλειν τινὶ κιγκλίδα.
eingleiten ἐνολισθάνειν.
eingliederig μονόκωλος (2).
eingraben (vergraben) κατορύττειν, κρύπτειν οb. καλύπτειν τι γῇ, κατακρύπτειν τι εἰς τὴν γῆν οb. ἐν τῇ γῇ, (mit dem Grabſtichel) ἐγκολάπτειν, ἐγγλύφειν, ἐγγράφειν, ἐγχαράττειν. [Verben.]
Eingrabung *f* ἡ κατόρυξις, ἡ κατορυχή, gew. durch
eingreifen **1.** (ſich genau einfügen) ἁρμόττειν, ἐν-, ἐφαρμόττειν, συνάπτειν, wechſelweiſe ineinander ~ ἐπαλλάττειν, ἐπαλλὰξ ἐμπίπτειν. — **2.** (einwirken) ἅπτεσθαί (M.) τινος, εἶναι πρός τι, προσήκειν τινί — **3.** übtr. bei etw. mit ~ συλλαμβάνεσθαι, συνεπιλαμβάνεσθαι (M.) τοῦ ἔργου, in j-s Rechte ~ προσποιεῖσθαι (M.) τά τινος. ἀντιποιεῖσθαι (M.) τῶν τινος, ἀδικεῖν τινα.
eingreifend δεινός, ἰσχυρός, βίαιος, σφοδρός.
eingrenzen περιλαμβάνειν.
Eingriff *m* ἡ βία, ἡ ἀδικία, τὸ ἀδίκημα, ἡ ὕβρις, einen ~ in j-s Rechte tun ἀδικεῖν τινα, ὑβρίζειν εἴς τι, προσποιεῖσθαι (M.) τά τινος.
einhageln: es hat hier eingehagelt ἡ χάλαζα ἐμπέπτωκε τούτῳ τῷ χωρίῳ. [ρειν, ἐμβάλλειν.]
einhäkeln ἐμ-, προσπερονᾶν, ἐμπορπᾶν (u. M.), ἐνεί-
einhaken ἀγκυροβολεῖν.
einhalmig μονοκάλαμος (2).
Einhalt: ~ tun κατ-, ἐπέχειν, κολάζειν (bſd. Begierden und Leidenſchaften), ἀνα-, συστέλλειν, παύειν, καταπαύειν.
einhalten ἐπέχειν (innehalten), παύεσθαι, ἀναπαύεσθαι (M.) mit *gen.* οb. *part.*, ‚B. er hielt im Reden ein ἐπαύσατο τοῦ λόγου οb. λέγων.
Einhalten *n* ἡ ἐπίσχεσις, ἡ ἐποχή, gew. durch Verben.
einhämmern συγκόπτειν τῇ σφύρᾳ, ἐγκροτεῖν.

Digitized by Google

einhandeln ἐμπολᾶν, ὠνεῖσθαι, πρίασθαι, gegen etw. anderes ἀντωνεῖσθαί τινος.
Einhandeln *n* ἡ ἐμπολή, ἡ ἐμπόλησις, beſſer durch Verben.
einhändig μονόχειρ (ειρος).
einhändigen παραδιδόναι, ἐγχειρίζειν τινί τι, eingehändigt bekommen ἐγχειρίζεσθαι (P.).
Einhändigung *f* ἡ παράδοσις, ἡ ἐγχείρισις, ὁ ἐγχειρισμός, beſſer durch Verben.
einhängen ἐν-, προσ-, ἐφάπτειν.
einhauchen ἐμφυσᾶν, ἐμ-, ἐπιπνεῖν τινι.
einhauen (in Stein u. dgl.) ἐγκολάπτειν, ἐγγλύφειν, ἐγχαράττειν, (eine Tür u. dgl.) κόπτοντα ῥηγνύναι, ἐκ-, κατακόπτειν, auf j-n ~ παίειν τινὰ τῷ ξίφει.
Einhauen *n* (in Stein) ἡ ἐγχάραξις.
einhefteln ἐμπορπᾶν. [τι. ἐμπηγνύναι.]
einheften ἐνείρειν τί τινι, προσράπτειν τί τινι u. πρός
einhegen εἱρκτὴν περιβάλλειν τινί, εἱρκτῇ περιλαμβάνειν τι, φράττειν, περιφράττειν, περιειργνύναι.
einheimiſch ἐγ-, ἐπιχώριος (2), οἰκεῖος, ἐντόπιος (2), ὁ ἐνθάδε, ὁ κατὰ τὴν χώραν, ὁ παρ' ἡμῖν.
Einheit *f* ἡ μονάς (άδος, als Zahlbegriff), ἡ μονότης (ητος, das einzelne Vorhandenſein), (Unteilbarkeit) τὸ ἀδιαίρετον. [(rückſichtlich der Art und Beſchaffenheit).]
einheitlich μοναδικός (rückſichtlich der Zahl), μονοειδής
einheizen ἐγκαίειν, θερμαίνειν.
Einheizen *n* ἡ ἔγκαυσις, ἡ θέρμανσις.
Einheizer *m* ὁ καμινοκαύστης.
Einheizerin *f* ἡ καμινοκαύστρια. [ειν τινί τι.]
einhelfen ὑποβάλλειν λόγον (λόγους) τινί, ὑπαγορεύ-
Einhelfen *n* ἡ ὑποβολή, gew. durch Verben.
einhellig *adj.* ὁμόνους, ὁμογνώμων, σύμφωνος (2), *adv.* ὁμοθυμαδόν, ὁμολογουμένως, ἐκ μιᾶς γνώμης.
Einhelligkeit *f* ἡ ὁμόνοια, ἡ ὁμογνωμοσύνη.
einhenkelig μόνωτος (2).
einhereilen σπεύδοντα ob. δρόμῳ ἔρχεσθαι, δρόμῳ φέρεσθαι (P.). [(P.), δρμᾶσθαι (P.).]
einherfahren ἐλαύνοντα ἥκειν, ἐλαύνειν, φέρεσθαι
einherfliegen πετόμενον ἥκειν, πέτεσθαι, προσπέτεσθαι, (von Lebloſem) φέρεσθαι (P.). [(P.).]
einhergehen βαδίζειν, χωρεῖν, προχωρεῖν, πορεύεσθαι
Einhergehen *n* ὁ βαδισμός, τὸ βάδισμα, ἡ βάδισις.
einherſchreiten βαδίζειν, ἐμβαδίζειν, διαβάσκειν.
Einherſchreiten *n* ἡ ἔμβασις.
einherſtolzieren βρενθύεσθαι, σοβεῖν. σοβαρῶς χωρεῖν, ἐνσοβεῖν παδίλῳ, ἐκπομπεύειν, διασαλακωνίζειν, σαλακωνεύειν, σαλεύειν.
einhertraben ἐλαύνοντα ἥκειν.
einherziehen χωρεῖν.
einhetzen (einüben) ἐξασκεῖν.
einholen 1. (erreichen) κατα-, ἐπιλαμβάνειν τινά, αἱρεῖν τινα, eingeholt werden ἁλίσκεσθαι. (j-m gleichkommen) ἐφάμιλλον γίγνεσθαί τινι, εἰς τὸ ἴσον ἀφικνεῖσθαί τινι. — 2. (j-m feierlich entgegengehen und ihm das Geleit geben) ἀπαντᾶν τινι, ἀπαντήσαντα κατάγειν. προπέμπειν τινὰ εἴσω, φιλοφρονεῖσθαι (M. u. P.) oder φιλοφρόνως ὑποδέχεσθαι (M.). συμπροπέμπειν τινά. — 3. (etw. von j-m verlangen) αἰτεῖν (auch M.), ἀπαιτεῖν τινά (ob. παρά τινος) τι, ein Urteil von j-m ~ ἀναφέρειν τι εἰς oder πρός τινα, ἐπιτρέπειν τί τινι, Kundſchaft ~ κατασκοπεῖν, einen Orakelſpruch ~ ἐπερωτᾶν τὸν θεόν, μαντεύεσθαι (M.) εἰς θεόν, χρῆσθαι θεῷ. [πομπή, gew. durch Verben.]
Einholung *f* ἡ κατάληψις. ἡ ἀπάντησις, ἡ προ-
Einhorn *m* ὁ μονόκερως (ωτος).
einhörnig μονόκερως (ωτος), μονοκέρατος (2).
einhufig μῶνυξ (χος), μονόχηλος (2).
einhüllen καλύπτειν, ἐγ-, κατα-, περι-, συγκαλύπτειν, ſich ~ M. [Verben.]
Einhüllung *f* ἡ ἐγ-, συγ-, κατακάλυψις. gew. durch
einig ὁμόνους, ὁμόφρων, ὁμόθυμος (2, von der Geſinnung). ὁμογνώμων (von derſelben Anſicht, Meinung), σύμφωνος (2, überein-, beiſtimmend), ~ ſein ὁμονοεῖν, ὁμοφρονεῖν, ὁμογνωμονεῖν, ὁμοδοξεῖν, ταὐτὰ συνδοκεῖ μοι, ἅπερ καὶ σοί.
einigemal ἐνίοτε. ἔστιν ὅτε, ἔσθ' ὅτε.
einigen: ſich über etw. ~ διαλλάττεσθαι (P.) περί τινος, διομολογεῖσθαί (M.) τι oder περί τινος, ſich nicht ~ können ἀσυμβάτως ἔχειν.
einiger, einige, einiges τίς, τί (enklit.), ὀλίγος. οὐ πολύς, einige τινές, ὀλίγοι, ὀλίγοι τινές, ἔνιοι, einige ... andere οἱ μέν τινες ... οἱ δέ τινες ob. ἄλλοι δέ, ἔνιοι μέν ... ἔνιοι δέ, ἄλλοι μέν ... ἄλλοι δέ. einige ſo, andere anders ἄλλοι ἄλλως, einige von da, andere von dort ἄλλοι ἄλλοθεν.
einigermaßen τρόπον τινά, πώς (enklit.), ἔσθ' ὅπως. auch nur ~ καὶ ὁπηοῦν.
Einigkeit *f* ἡ ὁμόνοια, ἡ ὁμοφροσύνη (der Geſinnung und Denkungsart), ἡ ὁμοδοξία (in einer Anſicht), ἡ συμφωνία (Übereinſtimmung), in ~ leben ὁμοφρόνως ζῆν, ἐν ὁμονοίᾳ διάγειν.
Einigung *f* ἡ διαλλαγή, ἡ διομολογία, ἡ διομολόγησις. ἡ συνθήκη, ἡ σύμβασις. gew. durch Verben.
einimpfen ἐνοφθαλμίζειν, übtr. ἐμποιεῖν, ἐμβάλλειν.
Einimpfung *f* ὁ ἐνοφθαλμισμός.
einjagen ἐμβάλλειν, ἐμποιεῖν, ἐντιθέναι τινί τι, καθιστάναι τινὰ εἴς τι.
einjährig ἔν ἔτος ἔχων, ἔτειος, ἐνιαύσιος (2), ἐνάενος (2).
einjochen ὑποζευγνύναι.
einkaſſieren: etw. von j-m ~ εἰσπράττειν τινά τι.
Einkauf *m* ἡ ἀγόρασις. ἡ ἀγορασία, ὁ ἀγορασμός, ἡ ὠνή, ἡ ὤνησις, ἡ ἐμπολή, (das Eingekaufte) τὸ ἀγόρασμα (gew. *pl.*), τὸ ἐμπόλημα. [σθαι), ἐμπολᾶν.]
einkaufen ἀγοράζειν, καταγοράζειν, ὠνεῖσθαι (πρίασ-
Einkaufen *n* ſ. Einkauf. [Verben.]
Einkäufer *m* ὁ ἀγοραστής, ὁ ὠνητής, beſſer *part.* der
Einkaufspreis *m* ἡ ὠνή.
Einkehr *f* ἡ κατάλυσις (das Einkehren und der Ort dazu), ἡ καταγωγή, τὸ καταγώγιον, τὸ κατάλυμα, τὸ καταλυτήριον (der Ort).
einkehren: bei j-m ~ καταλύειν παρά τινα und παρά τινι, κατάγεσθαι (M.) παρά τινι, ξενίζεσθαι ὑπό τινος, εἰσέρχεσθαι πρός τινα.
Einkehren *n* ἡ κατάλυσις, ἡ καταγωγή.
einkeilen ἐνσφηνοῦν, βίᾳ ἐνάγειν ob. ἐμβάλλειν.
einkerben ἐπιχαράττειν, χηλοῦν.
Einkerbung *f* τὸ χήλωμα.
einkerkern ἐμβάλλειν, παραδιδόναι ob. εἰσάγειν εἰς φυλακήν, εἱρκτήν ob. δεσμωτήριον.
Einkerkerung *f* ἡ εἰς φυλακὴν παράδοσις, ὁ εἱργμός.
einkernig μονόκοκκος (2).
einkitten ἐγκολλᾶν. [τινα τὸ χρέος.]
einklagen: eine Schuld ~ ὑπάγοντα ἀπαιτεῖν (auch M.)
einklammern περιγράφειν, διὰ μέσου τιθέναι.
Einklang *m* ἡ ἁρμονία, ἡ συμ-, ὁμοφωνία, in ~ ſtehen συμ-, ὁμοφωνεῖν, συνᾴδειν, nicht in ~ mit etw. ſtehen ἀπᾴδειν τινός ob. ἀπό τινος.
einklanig μονόχηλος (2).
einkleben ἐγκολλᾶν. [Worte ~ κοσμεῖν λόγοις.]
einkleiden: j-n ~ ἀμφιεννύναι τινά τι, Gedanken in
Einkleidung *f* (in Worte) ὁ λόγων κόσμος, οἱ λόγοι.
einklemmen εἰσθλίβειν.
einklinken προστιθέναι τὴν θύραν.
einklopfen ἐγκρούειν. [κνειν τὰ χείλη.]
einkneifen συστέλλειν, συνθλίβειν, die Lippen ~ ἐνδά-
einkneten συμφύρειν, συμφυρᾶν.
einknicken κλᾶν, ἐπι-, κατακλᾶν.
einknüpfen ἐνείρειν, ἐμπλέκειν.
einkochen καθ-, ἀφέψειν. *intr.* συντήκεσθαι (P.).
einkommen 1. (von Gelbern = eingehen) εἰσ-, προσιέναι (εἰμι), εἰσ-, προσέρχεσθαι, γίγνεσθαι, φοιτᾶν, ἀπο-, εἰσφέρεσθαι (P.). — 2. (ſchriftlich um etw. ~) αἰτεῖσθαί (M.) τινά τι, δεῖσθαί (P.) τινός τι διὰ γραμμάτων. — 3. (beikommen, in den Sinn kommen) εἰσιέναι (εἰμι) εἰς τὴν γνώμην ob. εἰς τὸν νοῦν.

Digitized by Google

Einkommen *n* αἱ πρόσοδοι, τὰ προσιόντα (χρήματα), ein gutes ~ haben πολλὰς ἔχειν προσόδους, ~ des Staates τὰ τέλη.
einköpfig μονοκέφαλος (2).
einkörpern ἐνσωματοῦν.
Einkörperung *f* ἡ ἐνσωμάτωσις.
einkramen συσκευάζεσθαι (M.).
einkreisen περιβάλλεσθαι (M.), περιίστασθαι (M.).
einkriechen εἰσέρπειν, εἰσερπύζειν.
einkrümmen ἐγ-, ἐπι-, κατακάμπτειν.
Einkünfte */pl.* ſ. Einkommen.
einladen 1. (Waren u. dgl.) εἰσάγειν, εἰσκομίζειν, εἰσ-, ἐντιθέναι. — 2. j-n zu etw. καλεῖν, παρακαλεῖν τινα, zu Tiſche ~ καλεῖν, προσκαλεῖν ἐπὶ δεῖπνον, (auffordern) προτρέπειν, πείθειν τινά.
Einladung *f* ἡ κλῆσις, ἡ παρά-, πρόσκλησις, gew. durch Verben, ſ.B. auf deine ~ bin ich gekommen σοῦ παρακαλοῦντος ob. ὑπὸ σοῦ κληθεὶς ἦλθον, eine ~ annehmen κληθέντα πείθεσθαι, eine ~ erhalten κληθῆναι.
Einladungsſchreiben *n* ἡ διὰ γραμμάτων πρόσκλησις.
Einlage *f* (das Eingeſchloſſene) τὸ ἐμβεβλημένον, τὸ ἐνόν (ὄντος), τὸ ἐγκείμενον, (Geldbeitrag) ἡ συμ-, καταβολή.
Einlaß *m* (das Einlaſſen) ἡ προσαγωγή, gew. durch Verben, ~ fordern βούλεσθαι ob. ἀξιοῦν εἰσιέναι (εἶμι), um ~ bitten προσαγωγῆς δεῖσθαι (P.), ich habe ~ ἔξεστί μοι εἰσιέναι, (als Ort) ἡ ἐπεισαγωγή, ἡ εἴσοδος.
einlaſſen 1. εἰσ-, παριέναι (ἵημι), προσ-, εἰσάγειν, εἰσφορεῖν, εἴσω πέμπειν, εἰσπέμπειν, ἐὰν εἰσελθεῖν. — 2. (aufnehmen) εἰσ-, ὑποδέχεσθαι (M.), nicht ~ ἀποκλείειν ob. ἀπείργειν τινὰ τῆς εἰσόδου, niemand wird eingelaſſen οὐδενὶ ἔξεστιν εἰσελθεῖν. — 3. ſich auf etw. ~ ἅπτεσθαί (M.) τινος, ἐπιχειρεῖν τινι, ἰέναι oder καταβαίνειν εἴς τι, ſich in einen Streit mit j-m ~ διὰ φιλονικίας ἰέναι τινί, ſich mit j-m in eine Unterredung ~ εἰς λόγους ἔρχεσθαί τινι, ſich auf nichts ~ ἀπέχεσθαί τινος, ſich in eine Schlacht ~ μάχην συνάπτειν τινί, darauf laſſe ich mich nicht ein τοῦτο οὐ προίεμαι (M.), οὐκ ἀποδέχομαι (M.), ſich mit j-m ~ συνίστασθαί τινι. [Verben.]
Einlaſſen *n*, **Einlaſſung** *f* ἡ προσαγωγή, beſſer durch
Einlaßkarte *f* τὸ σύμβολον.
einlaufen 1. (von Schiffen in den Hafen) εἰσπλεῖν, καταίρειν, κατάγεσθαι (P.), καθ-, εἰσορμίζεσθαι (M.), ~ laſſen κατάγειν, καθορμίζειν. — 2. (anlangen) ἔρχεσθαι, ἥκειν, es laufen Nachrichten ein εἰσαγγέλλεται, es laufen Briefe ein ἐπιστέλλονται ἐπιστολαί, ſ. eingehen. — 3. (ſich zuſammenziehen) συστέλλεσθαι (P.).
Einlaufen *n* (der Schiffe in den Hafen) ἡ καταγωγή, ὁ εἰσπλους, ἡ προσ-, ἐγκαθόρμισις, ſonſt durch Verben.
einlegen 1. τιθέναι τι εἴς τι, ἐν-, εἰσ-, κατα-, ἀποτιθέναι, (mit Salz, Gewürz u. dgl.) ταριχεύειν, (in die Erde) ἐμφυτεύειν, (von muſiviſcher Arbeit) ψηφολογεῖν, ψηφοθετεῖν, eingelegte Arbeit ἡ ψηφολογία, ἡ ψήφωσις. — 2. (Militär) ἐμβάλλειν, ἐγκαθιστάναι, Soldaten in Städte oder Dörfer ~ διασκηνᾶν oder καταστρατοπεδεύειν στρατιώτας κατὰ πόλεις ἢ κώμας. — 3. eine Fürbitte für j-n ~ παραιτεῖσθαί (M.) τινα ὑπέρ τινος, ἐξαιτεῖσθαί (M.) τινα παρά τινος, ἐντυγχάνειν τινὶ ὑπέρ τινος, ὑπερεντυγχάνειν τινός τινι. — 4. Ehre (Schande) ~ κτᾶσθαι, λαμβάνειν, περιάπτειν ἑαυτῷ τιμήν (αἰσχύνην), Ehre mit etw. bei j-m ~ εὐδοκιμεῖν ἐπί τινι παρά τινι, ἔπαινον κτᾶσθαι ἔκ τινος.
Einlegen *n* durch Verben.
einleimen κολλᾶν, ἐγ-, προσκολλᾶν.
einleiten εἰσηγεῖσθαι (M.), προπαρασκευάζειν, προδιοικεῖν, αἴτιον γίγνεσθαί τινος, eine Rede ob. eine Schrift ~ καθηγεῖσθαι λόγου, προοιμιάζεσθαι (M.), einen Prozeß ~ εἰσάγειν δίκην.
Einleitung *f* ἡ εἰσήγησις, ἡ εἰσαγωγή, ἡ παρασκευή, (Vorrede zu einer Schrift) τὸ προοίμιον, τὰ προλεγόμενα, zur ~ etw. ſagen προοιμιάζεσθαι (M.), oft durch Verben.
einlenken κάμπτειν, ἐπικάμπτειν, ἐπιστρέφειν (a. M.), in der Rede ~ ἐπανιέναι (εἶμι) ὅθεν ἐξέβη ὁ λόγος, (etw. zurücknehmen, gutzumachen ſuchen) ἐπαναλαμβάνειν, δι-, ἐπανορθοῦσθαι (M.). [gew. durch Verben.]
Einlenkung *f* ἡ καμπή, ἡ ἐπικαμπή, ἡ ἐπιστροφή,
einlernen μελετᾶν, διαμελετᾶν, ἐκμανθάνειν.
Einlernen *n* ἡ μελέτη.
einleuchten δῆλον, εὖ-, κατά-, πρόδηλον, καταφανὲς, φανερὸν εἶναι, φαίνεσθαι (P.), es leuchtet mir nicht ein οὐ μανθάνω ob. καταμανθάνω.
einleuchtend δῆλος, εὖ-, κατά-, πρόδηλος (2), φανερός, καταφανής, σαφής, ἐναργής.
einliefern εἰσάγειν, εἰσφέρειν, εἰσπέμπειν, ἀποδιδόναι.
Einlieferung *f* ἡ εἰσαγωγή, ἡ εἰσφορά, ἡ ἀπόδοσις, gew. durch Verben.
einlogieren ἀπονέμειν, διδόναι ob. παρέχειν τινὶ ἐνοικεῖν, ξενίζειν (gaſtlich in ſeine Wohnung aufnehmen).
einlöſen λύεσθαι, ἀπολυτροῦσθαι (M.).
Einlöſung *f* ἡ λύσις, ἡ ἀπολύτρωσις.
einlullen (ein Kind in den Schlaf) βαυκαλᾶν, καταβαυκαλᾶν.
Einlullen *n* ἡ καταβαυκάλησις.
einmachen (Früchte u. dgl.) ταριχεύειν, ἀρτύειν, ἁλμεύειν (in Salz), eingemacht ταριχευτός. [ἡ ἅλμευσις.]
Einmachen *n* ἡ ταριχεία, ἡ ταρίχευσις, ἡ ἄρτυσις,
einmal 1. ἅπαξ, auf ~ ἐξαίφνης, αἰφνιδίως, nicht ~ οὐδ' ἅπαξ (gar nicht), οὐχ ἅπαξ μόνον (mehrere Male), alle auf ~ ἅπαντες, σύμπαντες, ἁθρόοι, zwei, drei uſw. auf ~ κατὰ δύο, κατὰ τρεῖς, σύνδυο, σύντρεις, noch ~ αὖθις, τὸ δεύτερον, noch ~ ſo viel, ſo groß διπλάσιος τὸ πλῆθος, τὸ μέγεθος, ~ ... ein andermal ἄλλοτε μέν ... ἄλλοτε δέ, τότε μέν ... τότε δέ, ~ ſo, ein andermal anders ἄλλοτ' ἄλλως, ein für allemal ἅπαξ, εἰσάπαξ. — 2. (beſtimmt) διαρρήδην, als Zeitadv. ποτέ (enklit.), endlich ~ ἤδη ποτέ, nicht ~ οὐδέ (μηδέ), höre ~ ἀλλ' ἄκουσον, ἄκουσον τοίνυν, ἄκουσον δή, aber doch ~ ἀλλ' ὅμως γε.
Einmaleins *n* ὁ κεφαλισμός.
einmalig ἅπαξ γενόμενος ob. βιοῦ ἅπαξ.
Einmarſch *m* ἡ εἴσοδος, ἡ εἰσέλασις, beſſer durch Verben
einmarſchieren εἰσελαύνειν, εἴσω πορεύεσθαι (P.), εἰσιέναι (εἶμι), ἐμβάλλειν.
einmauern τεῖχος περιβάλλειν τινί, περιτειχίζειν, (in eine Mauer einſchließen) ἐν-, ἐγκατοικοδομεῖν, einen Stein ~ λίθον ἐντιθέναι ob. ἐμβάλλειν τείχει.
einmeißeln ἐγκολάπτειν.
einmengen, einmiſchen ἀνα-, προσ-, ἐγκαταμειγνύναι, ἐγ-, συγκεραννύναι, ſich in etw. ~ ἅπτεσθαι (M.), συνεπιλαμβάνεσθαί (M.) τινος, ſich nicht ~ ἀπέχεσθαί τινος.
einmeſſen μετρεῖν.
einmieten ſich μισθοῦσθαι (M.) οἰκίαν.
einmünden ἐμ-, εἰσβάλλειν, εἰσρεῖν, (von einer Öffnung, die zugleich Zugang zu einem anderen Gegenſtande iſt) συντετρῆσθαί τινι, εἴς ob. πρός τι.
einmütig ὁμόνους, ὁμόφρων, ὁμογνώμων, ὁμόθυμος (2), σύμψυχος (2), ~ ſein ὁμονοεῖν, ὁμοφρονεῖν, ὁμογνωμονεῖν, τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν περί τινος, *adv.* auch ὁμοθυμαδόν, ἐκ μιᾶς γνώμης.
Einmütigkeit *f* ἡ ὁμόνοια, ἡ ὁμοφροσύνη.
einnähen ἐνράπτειν τί τινι u. εἴς τι, ἐγκαταρράπτειν τί τινι.
Einnahme *f* 1. (einer Stadt, eines Ortes) ἡ αἵρεσις, ἡ ἅλωσις, beſſer durch Verben, ſ.B. nach ~ der Stadt ἁλόντες τὴν πόλιν, τῆς πόλεως ἁλούσης. — 2. (~ von Geldern) ἡ εἴσπραξις χρημάτων. — 3. (das Eingenommene, die Einkünfte) αἱ πρόσοδοι, τὰ προσιόντα (χρήματα), οἱ πόροι, (von Abgaben und Zöllen) ἡ συλλογή, ἡ ἀποδοχή. ~ und Ausgabe τὸ λῆμμα καὶ ἀνάλωμα, τὰ γιγνόμενα καὶ ἀναλισκόμενα.

Digitized by Google

Einnahmebuch *n* τὸ ὑπόμνημα τῶν λημμάτων.
einnehmbar αἱρετός, αἱρέσιμος (2), ἁλώσιμος (2).
einnehmen 1. (in ſich aufnehmen, zB. Speiſen) προσίεσθαι (M.), δέχεσθαι (M.), (von Getränken) πίνειν, eine Mahlzeit ~ δειπνεῖν. — 2. (in ſeine Wohnung aufnehmen) δέχεσθαι, εἰσ-, προσ-, ὑποδέχεσθαι. — 3. (zum Beſitz) καταλαμβάνειν, κατέχειν, (feindlich) κρατεῖν τινος, αἱρεῖν (*pass.* ἁλίσκεσθαι), (durch Belagerung) ἐκπολιορκεῖν, πολιορκίᾳ αἱρεῖν, παρίστασθαι (πόλιν), (durch Kapitulation) ὁμολογίᾳ παρίστασθαι (πόλιν), mit Sturm ~ βίᾳ οb. κατὰ (ἀνὰ) κράτος αἱρεῖν. — 4. einen Sitz ~ ἔχειν oder κατέχειν ἕδραν, einen Raum ~ ἐπ-, κατέχειν, διαλαμβάνειν, πληροῦν. — 5. j-n ~ (ihn feſſeln, gewinnen) ψυχαγωγεῖν τινα, κηλεῖν, κατακηλεῖν, κτᾶσθαι, ἀνακτᾶσθαι (M.), j-n für ſich ~ καθομιλεῖν τινα, für j-n ~ εὔνουν ποιεῖν τινά τινι, gegen j-n ~ διαβάλλειν τινὰ πρός τινα. — 6. ſich ~ laſſen πείθεσθαι (P.), für etw. eingenommen ſein ἐρασθῆναί τινος, ἐπιθυμητικῶς ἔχειν τινός, von Leidenſchaften eingenommen ſein ἥττονα εἶναι ἐπιθυμιῶν. — 7. (in Empfang nehmen, zB. Geld) δέχεσθαι, εἰσδέχεσθαι (M.), εἰσπράττειν, ἐκ-, συλλέγειν, (Einkünfte haben) προσόδους ἔχειν, καρποῦσθαι (M.).
Einnehmen *n* (einer Speiſe) ἡ ἀπόλαυσις, (von Getränken) ἡ κατάποσις, (von Arzeneien) ἡ πόσις, ἡ φαρμακοποσία, (eines Ortes) ἡ κατάληψις, (das Ergötzen) ἡ ψυχαγωγία, (Empfang) ἡ λῆψις, gew. durch Verben.
einnehmend ἐπίχαρις, ι (ιτος), ἡδύς, πιθανός, ψυχαγωγικός. ἐπαγωγός (2), das ~e Weſen, Betragen τὸ ἐπίχαρι τῶν τρόπων.
Einnehmer *m* ὁ ἀποδεκτήρ (ῆρος), ὁ ἀποδέκτης, ὁ ἐκλογεύς, beſſer die *part.* der Verben.
einneſteln ἐμπερονᾶν.
einnicken ἀπονυστάζειν, κατανυστάζειν.
Einnicken *n* ὁ νυσταγμός, ἡ νύσταξις.
einniſten: ſich ~ ἐννεοττεύειν ἔν τινι, übtr. (von Perſ.) εἰσοικίζεσθαι (M.), κατοικεῖν, ἐμποιεῖν ἑαυτόν, (von Zuſtänden) εἰσ-, παρεισδύεσθαι (-δῦναι).
Einniſten *n* ἡ νεοττεία, ἡ νεόττευσις, gew. durch Verben.
Einöde *f* ἡ ἐρημία, ἡ ἔρημος χώρα, zur ~ machen ἐρημοῦν.
einöhrig μόνωτος (2).
einölen ἐλαιοῦν, ἐπιχρίειν ἐλαίῳ. [εἴς τινας.
einordnen ἐντάττειν τινί, ἐγκαταλέγειν ἔν τισι οb.
Einordnung *f* ἡ τάξις, ἡ κατάταξις, gew. durch Verben.
einpacken συσκευάζειν (auch M.).
einpaſſen ἐν-, ἐφαρμόττειν (erſteres auch *intr.*).
einpaſſieren εἰσέρχεσθαι, εἰσφοιτᾶν, (von Sachen) εἰσκομίζεσθαι, εἰσάγεσθαι (P.).
einpauken übtr. συγκροτεῖν.
einpfählen χαρακοῦν.
einpferchen εἱργνύναι, καθ-, περιειργνύναι.
einpflanzen eig. ἐμφυτεύειν, übtr. ἐμφύειν, ἐμφυτεύειν, ἐμποιεῖν, ἐντιθέναι, eingepflanzt ἔμφυτος (2).
Einpflanzen *n* ἡ ἐμφυτεία.
einpflügen ἐναροῦν.
einpfropfen (von Pflanzen) ἐγκεντρίζειν, ἐμβάλλειν.
Einpfropfen *n* ἡ ἐγκέντρισις, beſſer durch Verben.
einpfündig λιτριαῖος.
einpichen καταπιττοῦν.
einpökeln ταριχεύειν.
Einpökeln *n* ἡ ταρίχευσις, ἡ ταριχεία.
einprägen ἐγχαράττειν, ἐντυποῦν, ἐνσφραγίζειν, übtr. ἐμποιεῖν, ἐντιθέναι τινί τι, ſich etw. ~ τίθεσθαί τι εἰς τὴν ψυχήν, οἰκειοῦσθαί (M.) τι, (in das Gedächtnis) διαμνημονεύειν. [Verben.
Einprägen *n* ἡ ἐγχάραξις, ἡ ἐντύπωσις, gew. durch
einpreſſen ἐν-, συνθλίβειν.
Einpreſſen *n* ἡ σύνθλιψις.
einprügeln πληγαῖς ἐμποιεῖν τινί τι.
einpumpen εἰσαντλεῖν.
einquartieren καταστρατοπεδεύειν, κατα-, ἐπισταθμεύειν, ἐναυλίζειν, (in einzelnen Abteilungen) διασκηνᾶν (-νεῖν, -νοῦν), ſich ~ die P. dieſer Verben.
Einquartierung *f* durch Verben, (die einquartierten Soldaten) οἱ ἐπισταθμεύοντες στρατιῶται, mit ~ belegen ἐπι-, κατασταθμεύειν, ~ haben, bekommen ἐπισταθμεύεσθαι (P.).
einquellen βρέχειν. καταβρέχειν.
einquetſchen ἐνθλᾶν, ἐνθλίβειν.
Einquetſchen *n* ἡ ἔνθλασις, ἡ σύνθλιψις.
einquirlen τορύνειν, τορυνᾶν.
einräderig ἕνα μόνον τροχὸν ἔχων.
einraffen συναρπάζειν. [γνύναι.
einrammen ἐμπεδοῦν, ἐνσφηνοῦν, ἐνστηρίζειν, ἐμπήγ-
Einrammen *n* ἡ σφήνωσις.
einrangieren τάττειν εἴς τι οb. ἔν τινι, ἐντάττειν τινί, ἐγκατατάττειν εἴς τι οb. ἔν τινι, ἐγκρίνειν εἴς τι οb. ἔν τινι.
einräuchern καπνίζειν, ἀποκαπνίζειν.
Einräucherung *f* ὁ ἀποκαπνισμός.
einräumen 1. eig. εἰσ-, μετακομίζειν τι εἴς τι. — 2. (überlaſſen) παραχωρεῖν τινί τινος, (geſtatten) συγχωρεῖν, ἐπιτρέπειν, χαρίζεσθαι (M.), προΐεσθαι (M.), j-m den Vorrang ~ διδόναι τινὶ τὰ πρωτεῖα, (einen Platz uſw.) εἴκειν, ὑπείκειν, ἐξανίστασθαί τινί τινος. — 3. (zugeben) ὁμολογεῖν, συνομολογεῖν, συμφάναι.
Einräumung *f* ἡ παραχώρησις (Überlaſſen), ἡ συγχώρησις (Zugeſtehen), ſonſt durch Verben.
einrechnen κατα-, ἐγκαταλογίζεσθαι (M.).
Einrede *f* ἡ ἀντιλογία (das Widerſprechen), gew. durch Verben, ohne ~ οὐδέν ἀντιλέγων.
einreden: j-m etw. ~ πείθειν, ἀναπείθειν τινά mit *inf.*, (widerſprechen) ἀντιλέγειν.
einregiſtrieren καταγράφειν.
einreiben ἐν-, προστρίβειν τί τινι, (mit Salbe) ἐπι-, ἐγχρίειν τί τινι, ἐν-, ἐπ-, εἰσαλείφειν.
Einreibung *f* ἡ ἔντριψις, ἡ ἔγ-, ἐπίχρισις, (das Eingeriebene) τὸ ἔντριμμα.
einreichen παρα-, ἀποδιδόναι, εἰσφέρειν, eine Klage ~ ἀποφέρειν γραφήν, (bei j-m πρός οb. εἴς τινα), eine Rechnung ~ ἀποφέρειν λόγον. [durch Verben.
Einreichung *f* ἡ παρά-, ἀπόδοσις, ἡ εἰσφορά, gew.
einreihen ἐν-, ἐγκατατάττειν.
einreißen 1. (einen Riß in etw. machen) σχίζειν, (niederreißen) καταβάλλειν, κατασκάπτειν, καθαιρεῖν, ἐρείπειν. — 2. (ſich verbreiten, überhand nehmen) ἐπικρατεῖν, ἐκνικᾶν, ἐπιπολάζειν.
Einreißen *n*, **Einreißung** *f* ἡ καθαίρεσις, ἡ κατασκαφή, ἡ καταβολή, gew. durch Verben.
einreiten *intr.* εἰσελαύνειν, *trans.* προσελαύνοντα διακόπτειν.
einrenken καταρτίζειν, δι-, καταναγκάζειν. παράγειν, κατατείνειν, ἐνείρειν, ἐμβάλλειν, ἁρθρεμβολεῖν.
Einrenkung *f* ἡ κατάρτισις, ὁ καταρτισμός, gew durch Verben. [πτειν.
einrennen προσβαλόντα διαρρηγνύναι οb. δια-, ἐκκό-
einrichten καταρτίζειν, ἀποκαθιστάναι, ἐπανορθοῦν (ſ. einrenken), (ordnen) τάττειν, διατάττειν, διατιθέναι, διακοσμεῖν, διοικεῖν (einen Staat), οἰκονομεῖν (ein Haus, Hausweſen), ſich ~ εὖ διατίθεσθαι τὰ ἑαυτοῦ, eingerichtet ſein διακεῖσθαι, κατ-, παρεσκευάσθαι, etw. nach etw. ~ ποιεῖσθαι (M.), διατιθέναι τι πρός τι, ἐφαρμόττειν τί τινι, ſich ſo ~, daß οὕτω παρασκευάζεσθαι ὥστε, ſie ſind nicht darauf eingerichtet οὐχ οἷοί εἰσι τοῦτο ποιεῖν.
Einrichtung *f* (das Ordnen) ἡ διάταξις, ἡ διάθεσις. ἡ διοίκησις, ἡ διακόσμησις, ἡ παρα-, κατασκευή, gew. durch Verben, ſ. Ordnung, Brauch.
einriegeln ἐμβάλλειν τὸν μοχλόν (eine Tür), j-n ~ καθειργνύναι τινὰ ἐμβαλόντα τὸν μοχλόν.
einritzen στίζειν (die Haut), (durch Schreiben u. dgl.) ἐπι-, ἐγγράφειν, ἐγχαράττειν.

Digitized by Google

einrollen ἐνειλεῖν, ἐναλίττειν τί τινι.
einroſten ἰοῦσθαι, κατιοῦσθαι (P.).
einrücken I *trans.* ἐντιθέναι, παρεμβάλλειν, παρεντιθέναι, beim Schreiben ~ διαλιπόντα χωρίον γράφειν. — II *intr.* (von Truppen) εἰσελαύνειν, εἰσέρχεσθαι, (als Feind) in ein Land ~ εἰσβάλλειν εἰς χώραν, an j-s Stelle ~ ἔπεσθαί τινι εἰς τὴν τάξιν, δέχεσθαί, δια-, ἐκδέχεσθαί (M.) τινα.
Einrücken *n* ἡ εἴσοδος, ἡ εἰσέλασις, (feindlich) ἡ εἰσβολή, (an j-s Stelle in ein Amt) ἡ διαδοχή, beſſer durch Verben.
einruderig μονήρης.
einrühren ἐγκυκᾶν, φύρειν, φυρᾶν, τορύνειν, τορυνᾶν, [ἐμ-, προσμειγνύναι.]
eins 1. ſ. einer, die Zahl ~ ἡ μονάς (ἀδος). — 2. (einig) ὁμογνώμων, ſ. einig.
einſacken ἐμβάλλειν εἰς σάκκον.
einſäen σπείρειν, ἐνσπείρειν.
einſägen ἐμπρίειν.
einſaitig μονόχορδος (2).
einſalben ἐπι-, ἐγ-, καταχρίειν τί τινι, δι-, κατ-, ὑπαλείφειν τί τινι, ἐναλείφειν τινί τι, μυρίζειν (parfümieren).
Einſalbung *f* ἡ χρῖσις, ἡ ἐπί-, ἐγ-, κατάχρισις, ἡ ἄλειψις, ἡ ἐπ-, ὑπάλειψις, ἡ ἀλοιφή.
einſalzen ἁλίζειν, ταριχεύειν, eingeſalzen ἁλιστός, ταριχευτός. [ρίχευσις.]
Einſalzen *n* ἡ ἅλισις, ὁ ἁλισμός, ἡ ταριχεία, ἡ τα-
einſam μόνος, ἔρημος, μονήρης, μονώτης. ~er Ort ἡ ἐρημία, ein ~es Leben führen ἔρημον διάγειν τὸν βίον. ἐν ἐρημίᾳ διάγειν.
Einſamkeit *f* ἡ ἐρημία, ἡ ἀναχώρησις (Ort u. Zuſtand), ἡ μόνωσις (Zuſtand), ἡ ἡσυχία (ruhiges Leben).
einſammeln συλλέγειν, ἀγείρειν, συναγείρειν, ἀθροίζειν, (Beiträge) ἐρανίζειν (bei j-m παρά τινι, von j-m τινά).
Einſammler *m* ὁ συλλογεύς, beſſer durch *part.* der Verben.
Einſammlung *f* ἡ συλλογή, ἡ σύλλεξις, (von Beiträgen) ὁ ἐρανισμός.
Einſatz *m* τὸ ἐνέχυρον (zum Pfande), τὸ ἐπιδιακείμενον ἀργύριον (beim Spiele), als ~ geben ἐπιδιατίθεσθαι (zum Pfande und beim Spiele).
einſäuern ζυμοῦν. [ζεσθαι, ἀμύζεσθαι (M.).]
einſaugen πίνειν, ἐμ-, συμ-, καταπίνειν, μύζειν, μύ-
einſäumen κρασπεδοῦν.
einſchaben ἐγξύειν.
einſchalten ἐμ-, παρεμβάλλειν, ἐν-, παρεν-, προσεπιτιθέναι, ἐν-, παρ-, παρεγείρειν, ἐπεισάγειν, eingeſchaltet (von Tagen und Monaten) ἐμβόλιμος (2), ἐμβολιμαῖος. [θήκη.]
Einſchaltung *f* ἡ παρεμβολή, ἡ παρένθεσις, ἡ παρεν-
einſchanzen περιχαρακοῦν, χῶμα περιβάλλειν τινί, περιτειχίζειν.
einſchärfen: j-m etw. ~ ἐν-, ἐπιτέλλειν (auch M.) τινί mit *inf.*, ἐπισκήπτειν τινί mit *inf.*, (als Befehl) προαγορεύειν (προεῖπεῖν). [Verben.]
Einſchärfung *f* ἡ ἐπίσκηψις, ἡ ἐντολή, gew. durch
einſcharren κατορύττειν, κρύπτειν γῇ.
Einſcharren *n* ἡ κατόρυξις.
einſchenken ἐγχεῖν, Wein ~ οἰνοχοεῖν, j-m klaren Wein ~ (Sprichw.) εἰπεῖν οὐδὲν ὑποστειλάμενον, τὰ ἀληθῆ λέγειν.
Einſchenker *m* ὁ οἰνοχόος (vom Weine).
einſchenklig μονοσκελής.
einſchicken εἰσ-, διαπέμπειν, ἐπιστέλλειν.
einſchieben ἐμ-, ἐπεμ-, παρεμβάλλειν, ἐν-, παρεν-, ἐπεντιθέναι, ἐν-, παρεν-, παρείρειν, παρα-, παρεμβύειν, (einen Mann) ἐντάττειν. [θεσις.]
Einſchieben *n* ἡ παρεμ-, ἐπεμβολή, ἡ ἐπέν-, παρέν-
Einſchiebſel *n* τὸ ἐμβόλιον, τὸ ἐμβόλιμον, ἡ ἐπεμβολή, ἡ παρένθεσις, ἡ παρενθήκη, τὸ ἐπεισόδιον, τὸ παράβυσμα.
Einſchiebung *f* ſ. Einſchieben.
einſchießen (vom Weber) ἐφ-, συνυφαίνειν, eine Mauer ~ μηχαναῖς καταβάλλειν od. κατερείπειν τεῖχος, ſich ~ ἀσκεῖν τὴν τοξευτικήν.
Einſchießen *n* durch Verben.
einſchiffen I *trans.* ἐμ-, εἰσβιβάζειν τινὰ εἰς ναῦν, ἐντιθέναι τι εἰς ναῦν, ſich ~ ἐμ-, εἰσβαίνειν εἰς ναῦν, ἐπιβαίνειν νεώς od. ἐπὶ ναῦν. — II *intr.* εἰσπλεῖν, κατάγεσθαι (P., in den Hafen). [Verben.]
Einſchiffung *f* (*intr.*) ἡ ἔμ-, εἴσβασις, beſſer durch
einſchirren ζευγνύναι, ὑποζευγνύναι.
einſchlafen 1. κοιμᾶσθαι, κατακοιμᾶσθαι (P.), καταδαρθάνειν, dabei, darüber ~ ἐπικοιμᾶσθαί (P.), ἐπικαταδαρθάνειν τινί, (von Gliedern) καταναρκᾶσθαι, ἀπονάρκᾶσθαι, ἀπονάρκοῦσθαι (P.). — 2. (aufhören, nachlaſſen) παύεσθαι (M.), (in Vergeſſenheit geraten) ἐξίτηλον γίγνεσθαι, ἀμελεῖσθαι, καταμελεῖσθαι (P.).
Einſchlafen *n* durch Verben.
einſchläfern κοιμίζειν, κατακοιμίζειν, übtr. (ſorglos machen) ἐξαιρεῖσθαι (M.) τινος τὴν ὑποψίαν, διαλύειν τὴν ὑποψίαν τινός.
Einſchläferung *f* (durch Geſang) ἡ καταβαυκάλησις.
Einſchlag *m* (bei den Webern) ἡ κρόκη, ἡ ἐφ-, συνυφή.
einſchlagen 1. (hineinſchlagen) ἐγκρούειν, ἐγκόπτειν, ἐμπηγνύναι, (entzweiſchlagen) κατακόπτειν, διαρρηγνύναι, συντρίβειν. — 2. (einwickeln) ἐν-, περιειλεῖν, περιελίττειν, καλύπτειν, συγκαλύπτειν, (vom Weber) ἐν-, συνυφαίνειν. — 3. einen Weg ~ ἔρχεσθαι, ἰέναι ὁδόν, τρέπεσθαι (M.) ὁδόν. — 4. (den Handſchlag geben) διδόναι τὴν δεξιάν. — 5. (vom Blitze) σκήπτειν, κατα-, ἐπισκήπτειν εἴς τι. — 6. (guten Erfolg haben) καλῶς ἀποβαίνειν od. προχωρεῖν, (von Perſonen) προκόπτειν, ἐπίδοσιν λαμβάνειν. — 7. in etw. ~ (dahin gehören) τείνειν εἴς τι, εἶναί τινος.
Einſchlagen *n* (des Blitzes) ἡ τοῦ κεραυνοῦ κατάσκηψις, (mit der Hand) ἡ τῆς δεξιᾶς ἐμβολή.
Einſchlagfaden *m* ἡ κρόκη.
einſchleichen ἐφ-, παρερπύζειν, εἰσδύεσθαι (-δῦναι), παρεισέρχεσθαι, παρεισιέναι (εἶμι), παρεισπίπτειν, λανθάνειν εἰσιόντα, (von Fehlern, Gewohnheiten u. dgl.) παρα-, ὑποδύεσθαι, ſich in j-s Gunſt ~ ὑπέρχεσθαι od. ὑποτρέχειν τινά.
einſchleifen ἐγξεῖν.
einſchleppen εἰσέλκειν, (Krankheiten) παρεισάγειν.
einſchließen 1. κατα-, συγ-, ἀπο-, ἐγκλείειν, συμφράττειν, (einſperren) εἱργνύναι, (Briefe, Geld u. dgl.) ἐν-, προστιθέναι. — 2. (umgeben) περιβάλλειν τινί τι, περιλαμβάνειν, περιέχειν τί τινι, mit einer Mauer ~ περιτειχίζειν, ringsum ~ κυκλοῦν, ἐγ-, περικυκλοῦν, mit einem Graben ~ περιταφρεύειν, mit einem Walle ~ περιχαρακοῦν, περιβάλλειν χῶμα, die Feinde ~ κατα-, ἀποκλείειν κύκλῳ τοὺς πολεμίους, eine Stadt ~ πολιορκεῖν, περικαθῆσθαι, συγκλείειν πόλιν, eine Stelle in einer Schrift ~ περιγράφειν. — 3. (mit in etw. einbegreifen) περιλαμβάνειν, καταλαμβάνειν ἔν τινι, mit in etw. eingeſchloſſen ſein: μετέχειν τινός, in das Bündnis eingeſchloſſen ſein: ἔνσπονδον εἶναι, j-n nicht mit eingeſchloſſen πλήν τινος.
einſchließlich σύν τινι.
Einſchließung *f* (einer Stadt) ἡ πολιορκία, völlige ~ ἡ περικύκλωσις. gew. durch Verben.
[1]einſchlingen συνείρειν. [καταπίνειν, καταρροφεῖν.]
[2]einſchlingen, einſchlucken καταβροχθίζειν, κατεσθίειν.
einſchlitzen ἐπιτέμνειν.
einſchlummern κατακοιμᾶσθαι (P.), καταδαρθάνειν, ἀπο-, κατανυστάζειν, ἀφ-, καθυπνοῦν.
Einſchlummern *n* ἡ καθύπνωσις, beſſer durch Verben.
einſchlürfen καταρροφεῖν, καταπίνειν, ἀναρ-, ἐπιρ- [ροιβδεῖν.]
Einſchluß *m*: mit ~ von etw. σύν τινι.
einſchmeicheln ſich ἀρεσκεύεσθαι (M.), ὑποτρέχειν, ὑπέρχεσθαί τινα. [τὸ ἐπίχαρι τῶν τρόπων.]
einſchmeichelnd ἐπίχαρις, ι (ιτος), αἰμύλος, ~es Weſen

Digitized by Google

einſchmelzen *trans.* ἀνα-, συν-, ἐντήκειν, συγ-, καταχωνεύειν, *intr.* ἀνα-, κατατήκεσθαι (P.). **Einſchmelzen** *n* **Einſchmelzung** *f* ἡ χώνευσις, ἡ χωνεία. **einſchmieden** δεῖν σιδήρῳ. **einſchmieren** ἐγ-, δια-, καταχρίειν τί τινι, κατ-, ὑπαλείφειν τί τινι, ἐπ-, ἐναλείφειν τινί τι. **Einſchmieren** *n* ἡ ἐπί-, ἐγ-, κατάχρισις, ἡ ἄλειψις. **einſchmuggeln** παρεισάγειν, παρεισκομίζειν, παρεμπολᾶν. **einſchmunzeln** καταμολύνειν, καταρρυποῦν, καταρρυπαίνειν, *intr.* P. **einſchnallen** ἐμπορπᾶν. **einſchneiden** I *trans.* (in Stein, Metall u. dgl.) χαράττειν, ἐγχαράττειν, ἐγκολάπτειν, ἐγγλύφειν, (einen Einſchnitt machen) ἐπι-, διατέμνειν, ἐπιχαράττειν. — II *intr.* (ſchneidend eindringen) εἰσδύεσθαι (-δῦναι) εἴς τι, (ins Herz) χωρεῖν πρὸς καρδίαν. **Einſchneiden** *n* ἡ ἐπιτομή, ἡ ἐγχάραξις. **Einſchnitt** *m* ἡ τομή, ἡ καταγλυφή. **einſchnitzen** ἐγκολάπτειν. **einſchnüren** περι-, συσφίγγειν. **Einſchnüren** *n* ἡ περί-, σύσφιγξις. **einſchöpfen** εἰσαντλεῖν, ἐγχεῖν. **einſchränken** περιγράφειν, συστέλλειν, κατέχειν (letztere beiden auch übtr.), die Begierden (u. dgl.) ~ κολάζειν τὰς ἐπιθυμίας, den Aufwand ~ συντέμνειν τὰς δαπάνας, ſich ~ μετρίως ζῆν, συστέλλειν τὴν δίαιταν. **Einſchränkung** *f* ἡ συστολή, ἡ κόλασις, ἡ συντομή, gew. durch Verben, ohne ~ ἁπλῶς οὕτως, mit ~ οὐχ ἁπλῶς, das leidet gewiſſe ~en οὐχ ἁπλοῦν ἐστιν. **einſchreiben** ἐγ-, εἰσ-, ἀναγράφειν, in eine Liſte ~ καταγράφειν εἰς τὸν κατάλογον, ſich ~ laſſen καταγράφεσθαι, καταλέγεσθαι (P.). **Einſchreiben** *n*, **Einſchreibung** *f* ἡ ἐγ-, εἰσ-, ἀπο-, καταγραφή. **einſchreiten** ἐν-, ἐφίστασθαι, κωλύειν, ἀνθίστασθαί τινι, ἐναντιοῦσθαι (P.) τινι, gerichtlich ~ λαγχάνειν δίκην τινί, mit den Waffen ~ ὅπλων ἅπτεσθαι (M.), ὅπλα ἐπιφέρειν τινί, οὐ περιορᾶν τι ob. τινα mit *part.*, z. B. wir werden gegen die Kränkungen unſerer Freunde durch dich ~ οὐ περιοψόμεθά σε ἀδικοῦντα τοὺς φίλους ob. ἀδικουμένους ὑπὸ σοῦ τοὺς φίλους. **Einſchreiten** *n* ἡ κώλυσις, ἡ ἔνστασις, ἡ ἐναντίωσις, beſſer durch Verben. **einſchrumpfen** μαραίνεσθαι, ἀπομαραίνεσθαι, συστέλλεσθαι, ῥικνοῦσθαι, καταρρικνοῦσθαι, ῥυτιδοῦσθαι (ſämtl. P.). **Einſchrumpfen** *n* ἡ ῥίκνωσις, ἡ συστολή, ἡ μάρανσις, ὁ μαρασμός, gew. durch Verben. **einſchüchtern** φόβον ἐμβάλλειν, ἐμποιεῖν, ἐντιθέναι τινί, κατα-, ἐκπλήττειν τινά, καταπτοεῖν. **Einſchüchterung** *f* ἡ κατά-, ἔκπληξις, gew. durch Verben. **einſchuhig** μονοσάνδαλος (2, mit einem Schuhe), ποδιαῖος (von einem Schuhe). **einſchulen** ἀσκεῖν, συνασκεῖν, συγκροτεῖν. **Einſchulung** *f* ἡ ἄσκησις. **einſchürig** ἅπαξ καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἀμώμενος (von einer Wieſe), ἀποκειρόμενος (von Schafen). **einſchütten** ἐγχεῖν. **Einſchütten** *n* ἡ ἔγχυσις. **einſchwärzen** eig. διαμελαίνειν, (einſchmuggeln) παρεισκομίζειν, παρεισάγειν. **einſchwatzen:** j-m etw. ~ ἀναπείθειν τινά mit *inf.* **einſegeln** εἰσπλεῖν, κατάγεσθαι (P.). **einſegnen** (einweihen) ἀφ-, καθιεροῦν, ἀφ-, καθοσιοῦν, (von Perſonen) σῴζεσθαι (M.) τινι πάντα τἀγαθά. **Einſegnung** *f* durch Verben. **einſehen** ὁρᾶν, καθορᾶν, αἰσθάνεσθαι, κατα-, ἐννοεῖν, γιγνώσκειν, ἐπαγιγνώσκειν, μανθάνειν, συνιέναι (ἵημι), καταμανθάνειν, ἔννουν γίγνεσθαι, hinterher ~ μεταγιγνώσκειν, es iſt nicht einzuſehen ἄδηλόν ἐστιν. **Einſehen** *n* ἡ σύνεσις, ὁ νοῦς, ἡ γνώμη, ſ. Einſicht. **einſeifen** ῥύμματι ἀλείφειν ob. καταχρίειν, übtr. (j-n betrunken machen) μεθύσκειν, καταμεθύσκειν. **einſeitig** eig. μονόπλευρος (2), übtr. χωλός, ἀτελής, ἡμιτελής, ἰδιωτικός, ἰδιογνώμων, μονόκωλος, οὐκ ἀκριβής, ~ urteilen οὐκ ὀρθῶς κρίνειν. **Einſeitigkeit** *f* durch d. *neutr.* der vorh. *adj.* **einſenden** εἰσπέμπειν, ἐπιστέλλειν. **einſenken** καθιέναι, καταδύειν, καταβάλλειν. **einſetzen** 1. ἐν-, εἰστιθέναι τί τινι u. εἴς τι, προστιθέναι τινί τι, (in eine Öffnung) προσάπτειν, (mit der Nadel) ἐπιρ-, προσράπτειν. — 2. (einpflanzen) ἐμφυτεύειν. — 3. Geld (im Spiel) ~ παραβάλλεσθαι (M.) χρήματα. — 4. (zur Bewahrung) κατατίθεσθαι (M.), (zum Pfand) παρακατατίθεσθαι (M.). — 5. ſich ~ (in e-n Wagen) ἐμ-, ἐπιβαίνειν. — 6. das Leben ~ παραβάλλειν τὴν ψυχὴν ob. τὸν βίον. — 7. j-n in ein Amt ~ καθιστάναι τινὰ ἄρχοντα ob. εἰς ἀρχήν, ἀποδεικνύναι τινὰ ἄρχοντα. — 8. (einen Verbannten wieder ~) κατάγειν. — 9. j-n zum Erben ~ ἀποδεικνύναι ob. καθιστάναι τινὰ κληρονόμον. — 10. (feſtſetzen, anordnen) τιθέναι, ſiehe auch einfallen 5. **Einſetzling** *m* ὁ κλών (ωνός). **Einſetzung** *f* ἡ κατάστασις, ἡ ἀπόδειξις, ſonſt durch Verben. **Einſicht** *f* ἡ γνῶσις, ἡ γνώμη, ἡ φρόνησις, (~ in etw.) ἡ ἐπιστήμη, ἡ ἐμπειρία τινός, ~ haben φρονεῖν, σύνεσιν ob. νοῦν ἔχειν, συνετὸν εἶναι, ~ in etw. haben ἐπίστασθαί τι, ἔμπειρον εἶναί τινος, ein Mann von ~ συνετὸς ob. γνωμονικὸς ἀνήρ, nach meiner ~ κατ' ἐμὴν γνώμην, ἔμοιγε δοκεῖν, gegen ſeine beſſere ~ handeln πράττειν ἄλλα, ἄλλα βέλτιστα κρίνειν, aus eigener ~ ἰδίᾳ γνώμῃ. **einſichtig, einſichtsvoll** συνετός, εὐσύνετος (2), γνωμονικός, φρόνιμος (2), ἐπιστήμων, ἔμπειρος (2), σοφός, εὖ φρονῶν ob. κρίνων. **einſichtslos** ἀσύνετος (2), ἄφρων, ἀγνώμων, ~ handeln ἀγνωμονεῖν. **Einſichtsloſigkeit** *f* ἡ ἀσυνεσία, ἡ ἀφροσύνη, ἡ ἀγνωμοσύνη. **einſickern** διαπιδύειν. **Einſiedelei** *f* ἡ ἀναχώρησις, ἡ ἐρημία, τὸ ἡσυχαστήριον. **einſieden** καθέψειν. **einſiedeln** ~ als ~ leben ἡσυχάζειν. **Einſiedler** *m* ὁ ἐρημίτης, ὁ ἀναχωρητής, ὁ ἡσυχαστής. **Einſiedlerin** *f* ἡ ἡσυχάστρια. **einſiedleriſch** ἡσυχαστικός, ἐρημικός, ἔρημος, ἀναχωρητικός. **Einſiedlerleben** *n* ὁ ἐν ἐρημίᾳ ob. καθ' ἡσυχίαν βίος, ὁ ἀναχωρητικὸς βίος, ein ~ führen ἡσυχάζειν. **einſiegeln** καταση μαίνεσθαι (M.). **einſilbig** μονοσύλλαβος (2), ~ (wortkarg) ſein βραχυλογεῖν. **Einſilbigkeit** *f* ἡ μονοσυλλαβία, (Wortkargheit) ἡ βραχυλογία. **einſingen** (in den Schlaf) καταβαυκαλᾶν. **Einſingen** *n* ἡ καταβαυκάλησις. **einſinken** συμπίπτειν, καταρρεῖν, συνιζάνειν, (in etw.) καταδύεσθαι (-δῦναι). **Einſinken** *n* ἡ συνίζησις. **einſitzig** μίαν ἕδραν ἔχων. **einſpalten** ἐν-, ἐπισχίζειν. **einſpannen** ἐντείνειν τι εἴς τι, (Pferde und andere Zugtiere) ζευγνύναι, ὑποζευγνύναι. **Einſpänner** *m* ὁ μονοζυγὴς ὄχος, τὸ μονοζυγὲς ὄχημα. **einſpännig** μονόζυξ (υγος), μονοζυγής. **einſperren** εἱργνύναι, καθ-, ἐγκαθ-, συνειργνύναι. **Einſperren** *n*, **Einſperrung** *f* ἡ κάθειρξις. **einſpinnen** ἐπινεῖν, ſich ~ (v. Inſekten) ἐνειλεῖσθαι (P.). **einſprechen** I *trans.* 1. j-m Mut ~ παρακελεύεσθαί (M.) τινι, ἐπιθαρρύνειν τινά, j-m Troſt ~ παραμυθεῖσθαι (M.) τινα, j-m Hoffnung ~ ἐλπίδα ἐμποιεῖν ob. παρέχειν τινί, ἐπελπίζειν τινά. — II *intr.* 2. (Einſpruch tun) ἐνίστασθαι πρός τι. — 3. (einkehren bei j-m) καταλύειν παρά τινα u. παρά τινι. **Einſprechen** *n* (des Mutes) ἡ παρακέλευσις, ὁ παρακελευσμός, (des Troſtes) ἡ παραμυθία, ſonſt durch Verben. **einſprengen** κατα-, ἐπιβρέχειν, καταρραίνειν, auf j-n ~ (z. B. mit dem Pferde) ἐλαύνειν ἐπί τινα. **Einſprengen** *n* ἡ καταβροχή, beſſer durch Verben. **einſpritzen** ἐνιέναι (ἵημι), ἐγ-, εἰσκλύζειν, ἐγχυματίζειν.

Digitized by Google

Einſpritzung *f* ἡ ἔνεσις (als Handlung), τὸ ἔνεμα (als Sache).
Einſpruch *m* ἡ ἀντιλογία, ἡ ἔνστασις, gerichtlicher ~ ἡ ἀντωμοσία, ~ tun ἐνίστασθαί τινι od. πρός τι, über etw. ἀνθίστασθαι, κωλύειν, ἀποκωλύειν, ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι, gerichtlichen ~ tun ἀντομνύναι.
einſpünden ἐπιβύειν.
einſt ποτέ (enkl., allg.), πάλαι, τὸ πάλαι (von der Vergangenheit), ὕστερον, εἰς ὕστερον (von der Zukunft).
einſtämmig μονοστελέχης, μονοστέλεχος (2).
einſtampfen κατα-, ἐμπατεῖν, παρεμβύειν, περισάττειν.
einſtänkern: etw. ~ κατόζειν τινός.
einſtechen διαπείρειν, διορύττειν.
einſtecken eig. ἐμ-, καταπηγνύναι, κρύπτειν, καλύπτειν, das Schwert ~ τιθέναι τὸ ξίφος εἰς τὸν κολεόν, ins Gefängnis ~ (ſetzen) ἐμβάλλειν od. παραδιδόναι εἰς τὴν φυλακήν, etw. ~ (geduldig ertragen) ὑπομένειν τι, ἀνέχεσθαί τι.
einſtehen: für etw. ~ ἐγγυᾶν (auch M.) τι, ἀναδέχεσθαί (M.) τι (auf ſich nehmen), πίστιν παρέχειν ὑπέρ τινος.
einſtehlen: ſich ~ λανθάνειν εἰσιόντα, ὑπεισιέναι (εἶμι), ὑποδύεσθαι (-δῦναι).
einſteigen ἐμ-, εἰσβαίνειν εἴς τι, ἐπιβαίνειν τινός, (in ein Bergwerk) καταβαίνειν, (von Dieben) εἰσδύεσθαι (-δῦναι), λάθρα εἰσιέναι (εἶμι), ~ laſſen ἐμ-, εἰσβιβάζειν.
Einſteigen *n* ἡ ἔμ-, εἴσβασις, (in ein Bergwerk) ἡ κατάβασις.
einſtellen 1. (hineinſtellen) κατα-, ἐγκατατάττειν, κατα-, ἐγκαταχωρίζειν, unter die Soldaten ~ καταλογίζειν εἰς τοὺς στρατιώτας, καταλέγειν. — 2. (unterlaſſen, aufgeben) παύεσθαί, ἀπο-, ἀναπαύεσθαί (M.) τινος od. *part.*, ἀφίεσθαί, ἀφίστασθαί τινος, die Belagerung ~ λύειν τὴν πολιορκίαν. — 3. ſich ~ παραγίγνεσθαι, παρεῖναι, (von Zuſtänden) γίγνεσθαι, ἐπιγίγνεσθαι, ἐπιέναι (εἶμι).
Einſtellung *f* ἡ τάξις, ἡ κατάταξις, gew. durch Verben, ~ von Feindſeligkeiten ἡ ἐκεχειρία, αἱ ἀνοχαί.
einſtengelig μονόκαυλος (2).
einſtens ſ. einſt.
einſticken ἐνστίζειν, ἐμποικίλλειν.
einſtig ὁ, ἡ, τὸ πάλαι, ποτέ (enkl., von der Vergangenheit), ὕστερον ἐσόμενος (von der Zukunft).
einſtimmen (in einen Geſang) συνεπηχεῖν, συμφωνεῖν, συνᾴδειν, (zu einem Vorſchlage) ὁμολογεῖν, συγκατατίθεσθαι (M.), in j-s Klagen ~ συνοδύρεσθαί (M.) τινι.
Einſtimmen *n* (in einen Geſang) ἡ συνῳδία.
einſtimmig ὁμολογούμενος, ὁμογνώμων, σύμφωνος (2), auch πάντες, ἅπαντες, σύμπαντες, z. B. nach der Anſicht γνώμῃ τῇ τῶν ἁπάντων, die Weiſen behaupten ~ πάντες οἱ σοφοὶ ὁμολογοῦσιν, ~ ſein ὁμο-, συμφωνεῖν, ὁμογνωμονεῖν, ὁμονοεῖν, ὁμοφρονεῖν, nicht ~ ſein διαφωνεῖν, διαφέρεσθαι (P.), *adv.* μιᾷ φωνῇ, ἐκ μιᾶς γνώμης παμψηφεί, ὁμοθυμαδόν.
Einſtimmigkeit *f* ἡ ὁμο-, συμφωνία.
einſtmalig ſ. einſtig.
einſtmals ſ. einſt.
einſtöckig μονόκωλος (2), μονόστεγος (2).
einſtopfen ἐμ-, παρεμβύειν, ἐνστοιβάζειν, ἐμφράττειν.
einſtoßen (hineinſtoßen) ὦθεῖν εἴς τι, εἰσωθεῖν, (einſchlagen) ἐμπηγνύναι, (durch Stoßen öffnen) ἐκ-, συγκόπτειν, ἐκβάλλειν, ἐξαράττειν, διαρρηγνύναι, (zerſchlagen) συντρίβειν, καταγνύναι, κατακλᾶν.
einſtreichen ἐμπλάττειν, ἐναλείφειν, Geld ~ ἀνα-, ἀπολαμβάνειν χρήματα.
einſtreuen ἐνσπείρειν, ἐμ-, ἐπιπάττειν, übtr. (z. B. in der Rede) ἐμ-, προσ-, συμμεῖγνύναι, ἐμ-, παρεμπλέκειν, παρεμβάλλειν.
einſtrömen εἰσρεῖν, ἐμβάλλειν.
einſtudieren μελετᾶν, διαμελετᾶν, j-m etw. ~ διδάσκειν τινά τι.
einſtürmen: auf j-n ~ ὁρμῇ φέρεσθαι (P.) ἐπί τινα, ἐφορμᾶν τινι, ἐπιφέρεσθαί (P.) τινι, ἐμ-, προσπίπτειν τινί, in etw. ~ εἰσπίπτειν εἴς τι.
Einſturz *m* ἡ πτῶσις, ἡ κατά-, σύμπτωσις, beſſer durch Verben.
einſtürzen *trans.* καταβάλλειν, καθαιρεῖν, *intr.* πίπτειν, συμ-, καταπίπτειν, καταρρεῖν, καταφέρεσθαι (P.), auf j-n ἐμπίπτειν τινί.
einſtweilen μεταξύ, τέως, τὸ νῦν, ἐν τοσούτῳ.
einſtweilig ὁ, ἡ, τὸ νῦν.
eintägig ἐφήμερος (2), μονήμερος (2), μιᾶς ἡμέρας.
Eintagsfliege *f* τὸ ἐφήμερον ζῷον.
eintauchen *trans.* ἐμ-, κατα-, ἀποβάπτειν εἴς τι, *intr.* εἰσ-, καταδύεσθαι (-δῦναι).
Eintauchen *n* ἡ βαφή, ἡ βάφις.
eintauſchen ἀλλάττεσθαί, ἀντικαταλλάττεσθαί (M.) τί τινος, ἀμείβειν, ἀμείβεσθαί (M.) τί τινος.
Eintauſchen *n* ἡ ἀλλαγή, ἡ ἀνταλλαγή, ἡ ἀντικαταλλαγή.
einteilen μερίζειν, διαμερίζειν, διαιρεῖν, διαλαμβάνειν, διαδιδόναι, διανέμειν (letztere beiden = verteilen), (Ordnung hineinbringen) διατάττειν, διακοσμεῖν, διακρίνειν, διιστάναι, ſich ~ (haushalten) ταμιεύεσθαι (M.).
einteilig μονομερής.
Einteilung *f* ὁ μερισμός, ὁ διαμερισμός, ἡ διαίρεσις, ἡ διανομή, ἡ διάδοσις, ἡ διαστολή, ἡ διάκρισις, ἡ διακόσμησις, gew. durch Verben.
eintönig μονότονος (2), uneig. μονόκωλος (2).
Eintönigkeit *f* ἡ μονοτονία.
Eintracht *f* ἡ ὁμόνοια, ἡ ὁμοφροσύνη, ~ ſtiften ὁμόνοιαν ποιεῖσθαι (M.), in ~ leben ἐν ὁμονοίᾳ διάγειν, ὁμονοητικῶς ἔχειν, ὁμοφρονεῖν, ταὐτὰ φρονεῖν.
einträchtig ὁμόνους, ὁμόφρων, ταὐτὰ φρονῶν, ὁμονοητικός, ~ leben ſ. Eintracht.
Eintrag *m* 1. (Schaden, Nachteil) ἡ βλάβη, ἡ ζημία, j-m ~ tun βλάπτειν, ἀδικεῖν τινα, ἐμποδὼν (*adv.*) εἶναί τινι. — 2. (bei den Webern) ἡ κρόκη, ἡ συνυφή.
eintragen 1. (hineintragen) εἰσφέρειν, εἰσκομίζειν, συγκομίζειν (auch M.), (einſammeln) συλλέγειν. — 2. (einſchreiben) ἀπο-, ἀναγράφειν. — 3. (einbringen) ἀπο-, προσφέρειν, προσόδους παρέχειν, κέρδος φέρειν.
Eintragen *n*, **Eintragung** *f* ἡ εἰσφορά, ἡ εἰσκομιδή, (das Einſchreiben) ἡ ἀπο-, ἀναγραφή, gew. durch Verben.
einträglich πολλὰς προσόδους παρέχων, προσοδικός, εὐπροσόδευτος (2, von Einkünften), εὔκαρπος (2, fruchtreich), λυσιτελής, σύμφορος (2), κερδαλέος (nützlich, vorteilhaft), ~ ſein λυσιτελεῖν, συμφέρειν, σύμφορον εἶναι, κέρδος φέρειν, πολλὰς προσόδους παρέχειν.
Einträglichkeit *f* ἡ εὐκαρπία (von Feldern u. dgl.), ſonſt das *neutr.* d. vorh. *adj.*
eintränken: bildl. ich will es dir ~ μνησικακήσω σοι τούτου.
eintränfeln ἐνσταλάζειν, ἐνσταλάξειν.
eintreffen (ankommen) ἀφικνεῖσθαι, παραγίγνεσθαι, ἥκειν, ἐπι-, προσέρχεσθαι, (zutreffen) συμβαίνειν, συμφέρεσθαι (P.), (in Erfüllung gehen) ἀπο-, ἐκβαίνειν, τελεῖσθαι, ἀποτελεῖσθαι (P.).
Eintreffen *n* ἡ ἄφιξις, (Erfüllung) ἡ ἀπόβασις, gew. durch Verben.
eintreiben εἰσελαύνειν, εἰσ-, κατάγειν (eig.), einen Keil ~ σφῆνα ἐμβάλλειν, ἐμπηγνύναι, (Geld u. dgl.) πράττειν, εἰσ-, ἀναπράττειν (das M. für ſich ~) (von j-m τινά), Abgaben ~ δασμολογεῖν.
Eintreiber *m* ὁ ἐκπράκτωρ (ορος), beſſer durch Verben.
Eintreibung *f* ἡ ἀπαίτησις, (von Tribut) ἡ δασμολογία.
eintreten I *intr.* εἰσέρχεσθαι, εἰσιέναι, εἰσβαίνειν, in das öffentliche Leben ~ προσιέναι πρὸς τὰ κοινά od. πρὸς τὴν πολιτείαν, in ein Amt ~ καθίστασθαι εἰς ἀρχήν. — 2. (beginnen, anfangen) ἐπέρχεσθαι, ἐκφαίνεσθαι (P.), ἄρχεσθαι (M.). — 3. (ſich ereignen) συμβαίνειν, γίγνεσθαι, (vom Wetter) συμπίπτειν, συμβαίνειν. — II *trans.* 4. (hinein-, zuſammentreten) πατεῖν, ἐμ-, συμπατεῖν, (zertreten) συμ-, καταπατεῖν. — 5. ſich etw. ~ πατεῖν τι, περιπείρεσθαί (P.) τινι.
Eintreten *n* ſ. Eintritt.
eintrichtern: j-m etw. ~ ὡς (ὥσπερ) διὰ χώνης ἐντείνειν (ξημι:) τινί τι.

Digitized by Google

Eintritt *m* 1. (das Hineintreten) ἡ εἴσοδος od. der *inf.* der Verben, gew. umschr. durch d. *part.*, z.B. bei seinem ~ εἰσελθόντος αὐτοῦ. — 2. (Anfang) ἡ ἀρχή, gew. durch Verben, z.B. beim ~ des Sommers ἀρχομένου τοῦ θέρους, gleich mit ~ des Abends εὐθὺς ἀφ' ἑσπέρας.
Eintrittsgeld *n* τὸ εἰσηλύσιον, zu Schaustellungen u. dgl. τὰ θεωρικά.
Eintrittskarte *f* τὸ σύμβολον.
eintrocknen ξηραίνεσθαι (P.), ἀπομαραίνεσθαι (P.).
eintröpfeln ἐν-, ἐπιστάζειν, ἐπισταλάζειν.
eintun κομίζεσθαι, ἀποτίθεσθαι (M.).
eintunken βάπτειν, ἐμβάπτειν.
einüben μελετᾶν, ἀσκεῖν, συνασκεῖν, συγκροτεῖν, (den Körper) γυμνάζειν, s. einstudieren.
Einübung *f* ἡ μελέτη, ἡ ἄσκησις, ἡ διδαχή, gew. durch Verben.
einverleiben ἐν-, προστιθέναι, ἐμ-, εἰσποιεῖν, ἐγκρίνειν, συνιστάναι, συμμειγνύναι, ἐμφύειν, ἐμφυτεύειν, συνοικειοῦν, (in Klassen) ἐγκαταλέγειν.
Einverleibung *f* durch Verben.
Einvernehmen *n* ἡ ὁμόνοια, ἡ ὁμοφροσύνη, im ~ mit j-m stehen οἰκείως διακεῖσθαί τινι u. πρός τινα.
einverstanden: mit j-m ~ sein ὁμογνωμονεῖν τινι, τὰ αὐτὰ γιγνώσκειν τινί, συνθέλειν (dasselbe wollen), ich bin damit ~ συνδοκεῖ μοι, wir sind damit ~ ὁμολογεῖται ἡμῖν.
Einverständnis *n* ἡ συμφωνία, ἡ κοινὴ βουλή od. γνώμη, im ~ mit j-m handeln κοινῇ πράττειν μετά τινος, συμπράττειν τινί, ein ~ mit j-m unterhalten πράττειν πρός τινα.
einwachsen ἐμφύεσθαι (-φῦναι) τινι u. ἔν τινι.
Einwand *m* s. Einwendung.
Einwanderer *m* ὁ ἔπηλυς (υδος).
einwandern ἐπ-, εἰσοικεῖν, εἰσοικίζεσθαι (P.), μετοικίζεσθαι (P.) εἰς χώραν, eingewandert ἔπηλυς (υδος).
Einwanderung *f* ἡ εἰσοίκησις, besser durch Verben.
einwärts εἴσω, εἰς τὸ εἴσω, ~ gebogen σιμός.
einwässern κατα-, διαβρέχειν (ὕδατι), καταπλύνειν.
einweben ἐνυφαίνειν τί τινι, ἐμποικίλλειν τί τινι, in die Rede ~ ἐπι-, παρεμπλέκειν od. παρεμβάλλειν τῷ λόγῳ, das Eingewebte τὸ ἐνύφασμα.
Einweben *n*, **Einwebung** *f* durch Verben, übtr. ἡ παρεμβολή.
einwechseln ἀντ-, ἀντικαταλλάττεσθαι (M.) τί τινος, sich Geld ~ καταλλάττεσθαι (M.) νομίσματα, Gold ~ χρυσωνεῖν.
Einwechselung *f* ἡ ἀνταλλαγή, ἡ ἀντικαταλλαγή, ἡ ἀλλαγή.
einweichen βρέχειν, ἐμ-, καταβρέχειν.
Einweichen *n* ἡ βρέξις, ἡ καταβροχή.
einweihen ἀφ-, καθιεροῦν, ἀφ-, καθοσιοῦν (e-n Tempel u. dgl.), τεμενίζειν (einen Platz zu einem Heiligtume), in die Mysterien ~ μυεῖν, τελεῖν, κατοργιάζειν, in die Mysterien eingeweiht werden μυεῖσθαι τὰ μυστήρια, (zum ersten Male gebrauchen) κατάρχεσθαί (M.) τινος, ἐγκαινίζειν τι, der Eingeweihte ὁ μύστης.
Einweihung *f* ἡ ἀφ-, καθιέρωσις, ἡ καθοσίωσις, ~ in die Mysterien ἡ μύησις, ἡ τελετή, τὸ τέλος, zur ~ gehörig τελεστικός.
Einweihungsfest *n* ἡ τῆς καθιερώσεως ἑορτή, τὰ ἐγκαίνια.
Einweihungsopfer *n* τὰ προτέλεια.
Einweihungszeremonie *f* ἡ τελετή.
einweisen καθιστάναι od. τάττειν τινά, j-m in den Besitz von etw. ~ παραδιδόναι od. ἀπονέμειν τινί τι.
Einweisung *f* ἡ κατάστασις.
einwenden ἀντιλέγειν (ἀντεῖπεῖν) τινί, ὑπολαμβάνειν, ἐναντιοῦσθαι (P.) τινι, ἀνθυποφέρειν, (gerichtlich) ἐνίστασθαι, παραγράφεσθαι (M.), wenn du nichts einzuwenden hast εἰ μή τι σὺ ἄλλο λέγεις.
Einwendung *f* ἡ ἀντιλογία, ἡ ὑπό-, ἀντίληψις, ἡ ὑποφορά, ἡ ἔνστασις, ἡ ἐναντίωσις, τὸ ἐναντίωμα, ~ gegen die Gültigkeit einer Klage ἡ παραγραφή, ~en machen ἐναντιολογεῖν, s. einwenden.
einwerfen (durch Werfen zerstören) καταβάλλειν, καθαιρεῖν, ἀνατρέπειν, (einwenden) s. d. Wort.
Einwerfen *n* ἡ καταβολή, ἡ καθαίρεσις, ἡ ἀνατροπή.
einwickeln ἐνελίττειν τί τινι u. εἰς τι, περιελίττειν τί τινι u. περί τι, ἐν-, κατειλεῖν τί τινι, ἐγκαλύπτειν, in Decken ~ ἐγκορδυλεῖν, in Windeln σπαργανᾶν, σπαργανοῦν, sich ~ die M. dieser Verben.
Einwickeln *n* ἡ περι-, κατείλησις, (in Windeln) ἡ σπαργάνωσις, gew. durch Verben.
einwiegen βαυκαλᾶν, βαυκαλίζειν.
einwilligen συν-, ἐπαινεῖν τι, συγκατατίθεσθαί (M.) τινι περί τινος, συντίθεσθαί (M.), συγχωρεῖν τινι, (in ein Gesuch, eine Bitte) ἐπι-, κατανεύειν τινί τι od. *inf.*, (sich überreden lassen) πείθεσθαι (P.), nicht ~ οὐ πείθεσθαι, ἀνανεύειν, ἀναίνεσθαι (M.), ἐναντιοῦσθαι (P.).
Einwilligung *f* ἡ συναίνεσις, ἡ συγκατάθεσις, ἡ ὁμολογία, gew. durch Verben, z.B. ohne seine ~ wurde nichts unternommen οὐδὲν ἐπράχθη αὐτοῦ μὴ συναινοῦντος, auch αὐτοῦ ἄκοντος, βίᾳ αὐτοῦ.
einwinden s. einwickeln.
einwintern χειμάζειν.
einwirken I *trans.* (vom Weber) ἐνυφαίνειν, ἐμπλέκειν, ἐμποικίλλειν τί τινι. — II *intr.* (Wirkung auf etw. äußern) δύναμιν od. ῥοπὴν ἔχειν πρός τι, ποιεῖν εἴς τι, auf j-n ~ διατιθέναι τινά mit *adv.*, πείθειν τινά.
Einwirkung *f* ἡ δύναμις, ἡ ῥοπή, göttliche ~ ἡ ἐνθουσίασις, durch od. unter j-s ~ ὑπό τινος.
einwohnen ἐν-, παρεῖναί τινι, von Natur ~ ἐμπεφυκέναι, φύσει ἐνεῖναί od. παραγενέσθαι τινί.
Einwohner *m* ὁ οἰκήτωρ (ορος), ὁ οἰκητής, ὁ οἰκητήρ (ῆρος), ὁ ἔνοικος, (eines Landes) ὁ ἐγ-, ἐπιχώριος, ὁ κάτοικος, (einer Stadt) ὁ πολίτης, ὁ ἀστός, oft ὁ ἄνθρωπος, z.B. die Stadt hat viele ~ πολλοὶ ἄνθρωποι εἰσιν ἐν τῇ πόλει, die ~ der Stadt οἱ ἐν τῇ πόλει od. ἐκ τῆς πόλεως.
Einwohnerin *f* ἡ κάτ-, ἔνοικος, ἡ κατ-, ἐνοικοῦσα, (einer Stadt) ἡ πολῖτις (ιδος), ἡ ἀστή.
einwühlen: sich ~ ὑποδύεσθαι (-δῦναι) εἰς od. ὑπό τι.
Einwurf *m* ἡ ἐναντιολογία.
einwurzelig μονόρριζος (2).
einwurzeln ῥιζοῦσθαι, καταρριζοῦσθαι (P., ersteres a. M.), eingewurzelt κατάρριζος (2), uneig. ἐνσκιρροῦσθαι, ἐγκατασκιρροῦσθαι (P.), ἐγχρονίζεσθαι (P.), ἐγκατεγηράσκειν, ~ lassen ῥιζοῦν, καταρριζοῦν.
Einwurzeln *n*, **Einwurzelung** *f* ἡ ῥίζωσις, gew. durch Verben.
Einzahl *f* ὁ ἑνικὸς ἀριθμός, in der ~ ἑνικῶς.
einzahnig μονόδους (οντος).
einzapfen ἐνείρειν, ἐμβάλλειν, κατασταμνίζειν.
einzäunen περιφράττειν τι, περιβάλλειν ἕρκος τινί, περιλαμβάνειν τι φραγμῷ, eingezäunt περίφρακτος (2), ein eingezäunter Platz τὸ δρυφάκτωμα.
Einzäunung *f* ὁ φραγμός, ὁ περιφραγμός, τὸ φράγμα, τὸ περίφραγμα.
einzehig μονοδάκτυλος (2).
einzehren μειοῦσθαι, ἐλαττοῦσθαι (P.), φθίνειν, φθίνεσθαι, μαραίνεσθαι, ἀπομαραίνεσθαι (P.).
einzeichnen eig. ζωγραφεῖν τι εἴς τι, (in ein Buch) ἐγ-, ἀπο-, καταγράφειν.
Einzeichnung *f* (in ein Buch) ἡ ἐγ-, ἀπο-, καταγραφή.
einzeilig μονόστιχος (2).
Einzelheit *f* ἓν μόνον, ~en durch ἕκαστος od. καθ' ἕκαστα, z.B. ~en erzählen διηγεῖσθαι (M.) ἕκαστα od. καθ' ἕκαστα.
einzeln εἷς, μία, ἕν, μόνος, (von andern getrennt) μόνος (auch αὐτὸς μόνος), μονήρης, μονωθείς, ἀπομονωθείς, ἔρημος, *adv.* χωρίς, κατὰ μόνας, ~ liegend (zerstreut) διεσκεδασμένος, σποράς (άδος), χωρὶς κείμενος, διαλείπων, σπάνιος, (je einer, einer nach dem andern) ἕκαστος, ὡς ἕκαστος, εἷς ἕκαστος, ~ durchgehen διέρχεσθαι ἓν ἕκαστον od. πάντα καθ' ἓν ἕκαστον, ~ sein μονάζειν.

Digitized by Google

Einzelverkauf *m* ἡ καπηλεία.
Einzelwesen *n* τὸ καθ' αὐτό.
einziehen 1 *trans.* 1. (in eine Öffnung) ἐμβάλλειν, ἐνιέναι (ἵημι:), ἐνείρειν, ἐντιθέναι, ἐντείνειν. — 2. Gelder ~ ἀνα-, ἀπολαμβάνειν, ἀποδέχεσθαι (M.) χρήματα, Nachrichten, Erkundigungen ~ πυνθάνεσθαι περί τινος, ἐκπέμπειν ἐπὶ θέαν, Güter ~ (konfiszieren) ἀποσημαίνεσθαι (M.) τὴν οὐσίαν, δημεύειν, δημοσιοῦν, δημόσιον ποιεῖν, die Segel ~ στέλλειν, συ-, ὑποστέλλειν τὰ ἱστία, den Schwanz ~ ὑποστέλλειν τὴν οὐράν, den Rücken ~ σιμοῦν τὰ νῶτα. — II *intr.* εἰσελαύνειν, εἰσέρχεσθαι, εἰσιέναι, (in ein Haus, eine Wohnung) ἐνοικίζεσθαι (P.) εἴς τι, εἰσοικίζεσθαι (P. u. M.) εἴς τι.
Einziehung *f* (Einfügung) ἡ ἐμβολή, ἡ ἔνερσις, (von Geldern) ἡ ἀπόληψις, ἡ εἴσπραξις, (von Nachrichten) ἡ πύστις, gew. durch Verben.
einzig 1. μόνος, εἷς ὤν, μία οὖσα, ἓν ὄν, ~er Sohn ὁ μονογενὴς παῖς, kein ~er οὐδ' (μηδ') εἷς, ein ~es Mal ἅπαξ, nicht ein ~es Mal οὐδ' (μηδ') ἅπαξ. — 2. (ausgezeichnet, außerordentlich) ἐξαίρετος (2), ἐπίσημος (2), ἐπιφανής, διαφέρων, ~ in seiner Art sein διαφέρειν τῶν ἄλλων, *adv.* διαφερόντως, ἐν τοῖς μάλιστα.
einzischeln ἐντρυλίζειν, προσψιθυρίζειν.
einzöllig δακτυλιαῖος.
Einzug *m* ἡ εἴσοδος, ἡ εἰσέλασις, feierlicher ~ ἡ πομπή, gew. durch Verben.
einzwängen εἰσωθεῖν, βίᾳ ἐμβάλλειν, εἰσαναγκάζειν, (zusammendrängen) συνωθεῖν, συνθλίβειν, στενοχωρεῖν.
Eis *n* ὁ κρύσταλλος, ὁ πάγος, ὁ παγετός, zu ~ werden συμ-, καταπήγνυσθαι (P.), j-n aufs ~ führen (Sprichw.) ἐξαπατᾶν, σφάλλειν τινά, περιβάλλειν τινὰ κινδύνῳ, ἐξηπεροπεύειν, ein Herz so kalt wie ~ φρένες περισκελεῖς, χιόνος ψυχρότερος.
eisähnlich, -artig κρυσταλλοειδής, κρυσταλλώδης.
Eisberg *m* κρυστάλλου μέγας ὄγκος.
Eisdecke *f* ὁ κρύσταλλος.
eisen ἀφαιρεῖν od. ἀναρ-, ἀπορρηγνύναι τὸν κρύσταλλον.
Eisen *n* 1. ὁ σίδηρος (rohes ~), ὁ χάλυψ (βος), ὁ ἀδάμας (αντος, gehärtetes ~), von ~ gemacht σιδηροῦς, mit ~ beschlagen σιδηροῦν, ~ bearbeiten σιδηρεύειν, man muß das ~ schmieden, solange es heiß ist (Sprichw.) εὐθὺς τὸ πρᾶγμα κροτεῖσθω, Not bricht ~ ἀνάγκῃ οὐδὲ θεοὶ μάχονται. — 2. (Ketten, Fesseln) τὰ δεσμά, in ~ legen σιδήρῳ δεῖν, σιδηροδετεῖν. — 3. (Schwert, Degen) τὸ ξίφος.
Eisenader *f* ἡ σιδηρῖτις (ιδος), ἡ σιδήρου φλέψ (βός).
Eisenarbeit *f* ἡ σιδηρεία, ἡ σιδηρουργία (als Beschäftigung), τὸ σιδήρωμα (als Fabrikat).
Eisenarbeiter *m* ὁ σιδηρεύς, ὁ σιδηρουργός, ὁ σιδηροτέκτων (ονος).
eisenartig σιδηροῦς, σιδηρώδης.
Eisenbergwerk *n* τὰ σιδήρου μέταλλα.
Eisenblech *n* τὸ σιδήρου od. σιδηροῦν ἔλασμα.
Eisenbohrer *m* τὸ σιδηροτρύπανον.
Eisendraht *m* τὸ σιδήρου νῆμα.
Eisenerde *f* ἡ σιδηρῖτις (ιδος) γῆ.
Eisenerz *n* ὁ σιδηρίτης λίθος.
Eisenfabrik *f* τὸ σιδηρεῖον, τὸ σιδηρουργεῖον.
Eisenfarbe *f* ὁ σιδήρου ἰός.
eisenfarbig σιδήρῳ ὅμοιος τὴν χρόαν.
Eisenfeilspäne *f* τὰ σιδήρου ῥινήματα.
eisenfest σιδηροῦς, ἀδαμάντινος.
eisenfleckig ἰώδης.
Eisengerät *n* τὰ σιδήρια.
Eisengrube *f* τὸ σιδηρουργεῖον, τὸ σιδηρωρυχεῖον.
eisenhaltig σιδηρίτης, σιδηρῖτις (ιδος).
Eisenhammer *m* τὸ σιδηρεῖον, τὸ σιδηρουργεῖον.
Eisenhandel *m* ἡ σιδήρου ἐμπορία.
Eisenhändler *m* ὁ σιδηροπώλης.
Eisenhandlung *f* ὁ σίδηρος.
eisenhart σιδηροῦς, ἀδαμάντινος.
Eisenhut *m* (eine Pflanze) τὸ ἀκόνιτον.
Eisenklumpen *m* ὁ σιδήρου ὄγκος.
Eisenkraut *n* ἡ σιδηρῖτις (ιδος), ἡ ἱεροβοτάνη.
Eisenmarkt *m* ὁ σίδηρος.
Eisenrost *m* ὁ σιδήρου ἰός.
Eisensand *m* ἡ σιδηρῖτις (ιδος) ψάμμος.
Eisenschlacke *f* ἡ σκωρία ἡ ἀπὸ σιδήρου.
Eisenschmied *m* ὁ σιδηρεύς.
Eisenschmiede *f* τὸ σιδηρεῖον, τὸ σιδηρουργεῖον.
Eisenschwärze *f* τὸ ἀπὸ σιδήρου μέλαν.
Eisenstein *m* ὁ σιδηρίτης λίθος.
Eisenstufe *f* τὸ θρύμμα σιδηρίτου λίθου.
Eisenware *f* τὰ σιδήρια.
Eisenwerk *n* τὸ σιδηρουργεῖον.
Eisenzeug *n* τὰ σιδήρια.
eisern σιδηροῦς, auch durch den *gen.* σιδήρου, übtr. σιδηροῦς, ἀδαμάντινος.
eisgrau λευκός, πολιός, ~e Haare αἱ πολιαί.
Eisgrube *f*, **-keller** *m* ὁ λάκκος, ἐν ᾧ ταμιεύονται τὸν κρύσταλλον od. τὴν χιόνα.
eisig κρυώδης, παγετώδης, κρυμώδης, παγερός.
eiskalt s. eisig.
Eiskälte *f* τὸ κρύος, ὁ κρυμός, ὁ πάγος.
Eismeer *n* τὸ πεπηγὸς πέλαγος, ἡ πεπηγυῖα θάλαττα.
Eispol *m* ὁ βόρειος πόλος.
Eisscholle *f* ἡ κρυστάλλου πλάξ (κός).
Eissporen *m/pl.* αἱ ὑποδεδεμέναι ἐγκεντρίδες.
Eisvogel *m* ἡ ἀλκυών (όνος).
Eiszacken, -zapfen *m* τὸ κρυστάλλου πῆγμα.
eitel 1. (an und für sich, nichts als) αὐτός. *adv.* οὐδὲν ἀλλ' ἤ, ἄλλως, z.B. eitle Lügen ψεύδη ἄλλως. — 2. (nichtig) κενός, μάταιος. ἕξιτηλος (2). — 3. (von Menschen) φιλότιμος (2), μικροφιλότιμος (2), μάταιος, κενόδοξος (2), ἀλαζών (όνος), ~ machen διαθρύπτειν, ~ sein θρύπτεσθαι, διαθρύπτεσθαι (P.), φιλοδοξεῖν, φιλοτιμεῖσθαι (P.).
Eitelkeit *f* ἡ κενότης, ἡ ματαιότης (ητος), τὸ κενόν, τὸ μάταιον. (von Menschen) ἡ κενοφροσύνη, ἡ κενοδοξία, ἡ φιλοτιμία, ἡ μικροφιλοτιμία, ἡ ἀλαζονεία, ἡ ματαιοφροσύνη.
Eiter *m* τὸ πύον (πῦον), ὁ ἰχώρ (ῶρος), ~ erzeugen πυοποιεῖν, in ~ ausbrechen διαπυεῖν, in ~ übergehen διαπυΐσκεσθαι (P.), zu ~ werden πυοῦσθαι (P.), ~ von sich geben πυορροεῖν.
eiterartig πυοειδής, πυώδης, ἰχωροειδής, ἰχωρώδης.
Eiterauswurf *m* ὁ κρότων (ωνος).
Eiterbeule *f* τὸ ἀπόστημα, τὸ ἐμπύημα.
eiterig, eiternd πυοειδής, πυώδης, διά-, ἔμπυος (2).
eitern πυορροεῖν, ἐκπυεῖν, ἰχωρροεῖν, πυοῦσθαι, ἑλκοῦσθαι (P.), ~ lassen πυεῖν, ἀπο-, διαπυΐσκειν.
Eitern *n*, **Eiterung** *f* ἡ πύη, ἡ πύησις, ἡ ἕλκωσις, ἡ ἐμπύη, τὸ ἐμπύημα, ἡ πυόρροια.
Eiweiß *n* τὸ τοῦ ᾠοῦ λευκόν.
ekel (wählerisch) ἀψίκορος (2), δυσχερής, ~es Wesen ἡ ἀψικορία, τὸ ἀψίκορον, (genau nehmend) ἀκριβής, ekelerregend s. ekelhaft.
Ekel *m* ἡ ἄση, ἡ ἀηδία, ἡ ναυσία, ἡ ἀνορεξία, ὁ βδελυγμός, ~ erregen ἀηδίζειν, βδελύττειν, ἄσην παρέχειν, ~ haben vor etw. ἀηδεῖν, βδελύττεσθαί (P.), μυσάττεσθαί τι (P.), δυσχεραίνειν τινί, ἐπί τινι, es ist mir etw. zum ~ βδελύττομαί τι, mit ~ ἀηδῶς, ~ erregender Gegenstand τὸ βδέλυγμα, τὸ μύσαγμα.
ekelhaft, ekelig ἀηδής, βδελυρός, δυσχερής.
ekeln: mir ekelt vor etw., es ekelt mich etw., ich ekle mich vor etw. = ich habe Ekel vor etw., s. unter Ekel.
Ekelname *m* τὸ ἐπονείδιστον ὄνομα.
eklatant ἐπίσημος (2), λαμπρός, περιφανής, ein ~es Beispiel σαφὲς παράδειγμα.
Eklektiker *m* ὁ ἐκλεκτικός.
Ekliptik *f* ὁ λοξὸς κύκλος, ἡ λοξιάς (άδος).
Ekloge *f* ἡ ἐκλογή, τὸ βουκολικὸν ἆσμα.
Ekstase *f* ἡ ἐνθουσίασις, ὁ ἐνθουσιασμός, ἡ ἔκστασις, in ~ sein ἐνθουσιάζειν, ἐνθουσιᾶν, ἔνθεον εἶναι, ἐκστα-

Digitized by Google

τικὸν εἶναι, in ~ geraten ἐξίστασθαι φρενῶν od. τοῦ φρονεῖν, ἔνθεον γίγνεσθαι.
elaſtiſch ὑγρός.
Elaſtizität *f* τὸ ὑγρόν, ἡ ὑγρότης (ητος).
Elefant *m* ὁ ἐλέφας (αντος), vom ~ ἐλεφάντειος, das Geſchrei des ~en ὁ συριγμός.
elefantenartig ἐλεφαντώδης.
Elefantenführer *m* ὁ ἐλεφαντιστής.
Elefantenjagd *f* ἡ ἐλεφάντων θήρα.
Elefantenjäger *m* ὁ τῶν ἐλεφάντων κυνηγέτης.
Elefantenrüſſel *m* ἡ προβοσκίς (ίδος).
Elefantenzahn *m* ὁ τοῦ ἐλέφαντος ὀδούς (όντος).
Elefantiaſis *f* (eine Art Ausſatz, E. Graecorum) ἡ ἐλεφαντίασις, ὁ ἐλεφαντιασμός, an der ~ leiden ἐλεφαντιᾶν.
elegant γλαφυρός, κομψός, ἁβρός.
Eleganz *f* ἡ γλαφυρία, ἡ κομψότης, ἡ ἁβρότης (ητος) od. das *neutr.* der vorhergehenden *adj.*
Elegie *f* ἡ ἐλεγεία, τὰ ἐλεγεῖα, ὁ ἔλεγος.
Elegiendichter *m* ὁ ἐλεγειοποιός.
elegiſch ἐλεγεῖος, ἐλεγειακός.
elektriſch ἠλεκτρικός (neugr.).
elektriſieren ἠλεκτρίζειν (neugr.).
Elektriſiermaſchine *f* ἡ ἠλεκτρικὴ μηχανή (neugr.).
Elektrizität *f* ἡ ἠλεκτρικὴ δύναμις (neugr.).
Element *n* τὸ στοιχεῖον, τὸ στοιχείωμα (Grundſtoffe und Anfangsgründe), ἡ ἀρχή (Anfang), die ~e der Welt αἱ ἀρχαί, in den ~en (einer Wiſſenſchaft) unterrichten διδάσκειν τὰ (πρῶτα) στοιχεῖα, καταστοιχειοῦν, καταστοιχίζειν, der darin unterrichtet (Elementarlehrer) ὁ στοιχειωτής, Unterricht in den ~en ἡ στοιχείωσις, es iſt etw. mein ~ ἥδομαι τῷ. χαίρω διατρίβων ἔν τινι, das iſt mein ~ τούτῳ μάλιστα χαίρω, αὕτη μοι μεγίστη ἡδονή ἐστιν.
Elementarbuch *n* τὸ στοιχειακὸν βιβλίον, ἡ στοιχείωσις.
elementariſch στοιχειώδης, στοιχειωτικός.
Elementarkenntnis *f* ἡ περὶ τὰ στοιχεῖα ἐπιστήμη, τὰ γράμματα, ἡ γραμματική, Elementarkenntniſſe haben τὰ γράμματα ἐπίστασθαι.
Elementarlehrer *m* ὁ γραμματιστής, ὁ γραμματικός, ὁ γραμματοδιδάσκαλος, ὁ στοιχειωτής, ὁ τὰ (πρῶτα) στοιχεῖα od. γράμματα διδάσκων.
Elementarſchule *f* τὸ γραμματεῖον, τὸ γραμματοδιδασκαλεῖον.
Elementarſchüler *m* ὁ τὰ (πρῶτα) στοιχεῖα od. γράμματα διδασκόμενος.
Elementarunterricht *m* τὰ γράμματα, ἡ στοιχείωσις, ~ erteilen γράμματα διδάσκειν, ~ bekommen γράμματα μανθάνειν.
Elementarwiſſenſchaft *f* τὰ (πρῶτα) στοιχεῖα (τῆς ἐπιστήμης).
Elen, Elentier *n* ἡ ἄλκη.
elend κακός, πονηρός, φαῦλος (ſchlecht), ταλαίπωρος (2, armſelig), ἄθλιος, δειλός, δυστυχής (unglücklich), ἐλεεινός (der zu bedauern iſt), ἀσθενής (gebrechlich), ~ ſein ταλαιπωρεῖν, δυστυχεῖν, ἀτυχεῖν, κακοδαιμονεῖν, κακῶς od. κακὰ πάσχειν.
Elend *n* 1. τὰ κακά, ἡ ἀθλιότης (ητος), ἡ δυστυχία, ἡ ἀτυχία, ἡ ταλαιπωρία, ἡ κακοπάθεια, im ~ ſein ſ. elend ſein. — 2. (Verbannung) ἡ φυγή, ins ~ ſchicken ἐκβάλλειν τινά, ins ~ gehen od. geſchickt werden φεύγειν, ἐκπίπτειν.
Elendigkeit *f* (als äußere Beſchaffenheit) ἡ κακότης, ἡ φαυλότης (ητος), ἡ κακία, ἡ πονηρία, τὸ ἀχρεῖον, τὸ ἄχρηστον, ἡ ἀθλιότης (ητος), (als Zuſtand u. Lage) ſ. Elend.
Elevation *f* (der Geſtirne) τὸ ἔξαρμα.
Eleve *m* ὁ τρόφιμος.
elf ἕνδεκα (als Ziffer ια'), die Zahl ~ ἡ ἑνδεκάς (άδος).
Elfenbein *n* ὁ ἐλέφας (αντος), von ~ ἐλεφάντινος, mit ~ ausgelegt ἐλεφαντόδετος (2), ἐλεφαντοκόλλητος (2).
Elfenbeinarbeiter *m* ὁ ἐλεφαντουργός.
elfenbeinern ἐλεφάντινος.
elffüßig ἑνδεκάπους (ποδος).
elfjährig ἑνδεκαέτης, ἕνδεκα ἐτῶν.
elfmal ἑνδεκάκις.
elfmonatlich ἑνδεκάμηνος (2).
elfſilbig ἑνδεκασύλλαβος (2).
elftägig ἑνδεκαταῖος, ἕνδεκα ἡμερῶν.
elfte ἑνδέκατος.
elftehalb δέκα καὶ ἥμισυς.
Elftel *n* τὸ ἑνδέκατον μέρος, τὸ ἑνδεκατημόριον.
elftens τὸ ἑνδέκατον.
Elision *f* ἡ ἔκθλιψις.
Elite *f*, **Elitekorps** *n* τὸ ἄγημα, οἱ ἐπίλεκτοι, οἱ λοχᾶγοι.
Elixier *n* τὸ ποτὸν φάρμακον.
Elle *f* ὁ πῆχυς (εως), eine ~ lang, breit, dick, hoch, groß πηχυαῖος, zwei, drei, vier uſw. ~n lang uſw. δίπηχυς, τρίπηχυς, τετράπηχυς uſw., halbe ~ τὸ ἡμιπήχιον, mit der ~ meſſen πηχίζειν.
Ellenbogen *m* ὁ πῆχυς (εως), ὁ ἀγκών (ῶνος), ἡ ὠλένη, Kopf des ~s τὸ ὠλέκρανον, τὸ κύβιτον, τὸ προπήχιον.
Ellenbogenkiſſen *n* τὸ ὑπαγκώνιον.
ellenbreit, -dick, -hoch, -groß, -lang, ſ. unter Elle.
Ellenmaß *n* τὸ πήχισμα.
ellenweiſe κατὰ πῆχυν (πήχεις).
Ellipſe *f* (in der Grammatik) ἡ ἔλλειψις.
elliptiſch (in der Grammatik) ἐλλειπτικός.
Elſter *f* ἡ κίττα.
elterlich πατρῷος, ὁ, ἡ, τὸ τῶν γονέων, ~e Liebe ἡ στοργή, ἡ φιλοστοργία.
Eltern *pl.* οἱ γονεῖς, ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ.
Email *m* u. *n* τὸ ἔγκαυμα, τὸ ἔγκαυστον, ἡ ἔγκαυστος γραφή.
Emailleur *m* ὁ ἐγκαυστής.
emaillieren ἐγκαίειν.
Emaillieren *n* ἡ ἔγκαυσις.
Emballage *f* ἐν ᾧ ἐνειλεῖται τι, ἡ κίστη.
emballieren ἐνειλεῖν, συσκευάζειν.
Emblem *n* τὸ ἔμβλημα.
Embryo *m* τὸ ἔμβρυον.
Emendation *f* ἡ διόρθωσις, ἡ ἐπανόρθωσις, gew. durch Verben.
emendieren διορθοῦν, ἐπανορθοῦν, μεταγράφειν.
emeritiert ἀπολελυμένος τῆς ἀρχῆς.
Emigrant *m* ὁ φυγάς (άδος).
emigrieren φεύγειν.
Emir *m* ὁ ἡγεμών (όνος), ὁ φύλαρχος.
Emiſſär *m* ὁ ἐκπεμφθείς, ὁ ἀπόστολος.
Emolument *n* ἡ ὠφέλεια, τὸ κέρδος.
Empfang *m* ἡ λῆψις, ἡ παράληψις, ἡ ὑποδοχή (einer Perſon), ἡ ἀπόδοσις (einer Schuld), freundlicher ~ ἡ δεξίωσις, ὁ ἀσπασμός, häufig durch Verben, z.B. nach dem ~e des Briefes παραλαβὼν τὴν ἐπιστολήν, in ~ nehmen ſ. empfangen.
empfangen 1. λαμβάνειν, ἀπο-, παραλαμβάνειν (a. M.), δέχεσθαι (M.), προσ-, ὑπο-, ἀποδέχεσθαι, (durch Zufall, Los, Geſchick) τυγχάνειν, λαγχάνειν τινός, γίγνεταί μοί τι, ἀφικνεῖταί μοί τι, eine Wohltat ~ εὐεργετεῖσθαι (P.), εὖ πάσχειν, j-n ~ δέχεσθαι, εἰσδέχεσθαι, freundlich ~ δεξιοῦσθαι (M.), ἀσπάζεσθαι (M.), φιλοφρονεῖσθαι (M. u. P.). — 2. (ſchwanger werden) ὑποδέχεσθαι, συλλαμβάνειν, κυεῖν, κύεσθαι (P.), πληροῦσθαι (P.), empfangen haben κυεῖν, κύειν.
Empfänger *m*, **-in** *f* durch die *part.* der Verben.
empfänglich ἐπιδεκτικός, πρόθυμος (2), εὐπαθὴς εἴς od. πρός τι, εὖ πεφυκὼς πρός, εἰς, ἐπί τι, οἷος od. ἱκανὸς παραλαβεῖν, μαθεῖν uſw. (je nach dem Zuſammenhang), für Eindrücke ~ παθητικός, παθητός, ~ machen πρόθυμον παρέχειν od. ποιεῖν, ~ ſein für etw. προσίεσθαί τι, ἡδέως προσδέχεσθαί (M.) τι, ἀγαπᾶν, ἀσπάζεσθαι (M.) τι, für nichts mehr ~ ſein ἀναισθήτως ἔχειν.
Empfänglichkeit *f* ἡ αἰσθησις, ἡ προθυμία oder das *neutr.* der *adj.*
Empfangnahme *f* ſ. Empfang.
Empfängnis *f* ἡ σύλληψις, ἡ κύησις.
Empfangsſchein *m* ἡ ἀποχή.

Digitized by Google

empfehlen 1. ἐπιτρέπειν τινί τι (zur Behandlung überlaſſen), ἐπαινεῖν τινί τι (anpreiſen), παραινεῖν, ἐπισκῆπτειν τινί τι (anraten, anempfehlen), j-ſich ~ συνιστάναι τινά τινι, προξενεῖν τινά τινι. — 2. ſich j-m ~ (Abſchied nehmen) ἀπαλλάττεσθαί (P.) τινος, ἀσπάζεσθαί (M.) τινα, (j-s Gunſt erlangen) χάριν λαβεῖν τινος, εὔνοιαν κτήσασθαι παρά τινι (durch etw. ἔκ τινος), (j-s Gunſt ſuchen) προστρέπεσθαί τινα, ich empfehle mich χαῖρε, er läßt ſich dir ~ χαίρειν σε κελεύει, φράζει σοι χαίρειν.

empfehlend συστατικός, ἐπίχαρις, εὔχαρις (ι, ιτος), χαρίεις, κεχαρισμένος, εὐάρεστος (2), etw. E.es ἡ χάρις (ιτος).

empfehlenswert ἐπαινετός, ἐπαίνου ἄξιος.

Empfehlung *f* ἡ αἴνεσις, ὁ ἔπαινος, ἡ σύστασις, (Gruß) τὸ ἄσπασμα, τὸ προσηγόρημα, j-m eine ~ an j-n auftragen προστάττειν τινί κελεύειν χαίρειν τινά, eine ~ von j-m überbringen κελεύειν χαίρειν τινὰ παρά τινος.

Empfehlungsbrief *m*, **-ſchreiben** *n* ἡ συστατικὴ ἐπιστολή, τὸ δίπλωμα, j-m einen ~ an j-n mitgeben ἐπαινεῖν τινα διά γραμμάτων πρός τινα.

empfindbar αἰσθητός, nicht ~ ἀναίσθητος (2).

Empfindbarkeit *f* τὸ αἰσθητόν. [des Sinnes).

Empfindelei *f* ἡ μαλακία, ἡ μαλθακία (Weichlichkeit)

empfindeln μαλακίζεσθαι, μαλθακίζεσθαι (M.).

empfinden αἰσθάνεσθαί, ἐπαισθάνεσθαί τινος und τι, αἴσθησιν ἔχειν od. λαμβάνειν τινός, etw. für j-n ~ πάσχειν τι πρός τινα, Freude ~ über etw. ἥδεσθαί (P.) τινι, χαίρειν τινί ob. ἐπί τινι, εὐφραίνεσθαι (P.) ἐπί τινι, Schmerz ~ über etw. ἄλγος ἔχειν ἔκ τινος, ἀλγεῖν τι, etw. übel ~ βαρέως od. χαλεπῶς φέρειν τι, δυσχεραίνειν τι, ἀγανακτεῖν ἐπί τινι, χαλεπαίνειν πρός τι, es j-n ~ laſſen δίκην λαμβάνειν παρά τινος.

empfindlich 1. (der Empfindung fähig) αἰσθητικός, εὐπαίσθητος (2), εὐπαθὴς εἰς od. πρός τι od. ὑπό τινος. — 2. (geneigt etw. übel zu nehmen) ἀγανακτητικός, εὐερέθιστος (2), ἐμπαθής, ὀξύρροπος (2), ὀργίλος, δυσόργητος (2), δύσοργος (2), (aufgebracht) ὀργιζόμενος, ~ ſein über etw. ſ. empfinden. — 3. (ſchmerzlich, lebhafte Empfindung, Unwillen u. dgl. erregend) βαρύς, δεινός, δηκτικός, ἀλγεινός, δηκτήριος, λυπηρός, χαλεπός, ἀνιαρός, es iſt mir etw. ~ λυπηρόν ἐστί μοί τι, λυπεῖ ob. ἀνιᾷ μέ τι.

Empfindlichkeit *f* das *neutr.* der vorhergehenden *adj.*, ἡ αἴσθησις, ἡ εὐπάθεια, ἡ χαλεπότης, ἡ ὀργιλότης (ητος). [ἐλεεινός.

empfindſam αἰσθητικός, εὐ-, ἐμπαθής, μαλακός,

Empfindſamkeit *f* das *neutr.* der vorhergehenden *adj.*, ἡ μαλακία, ἡ μαλθακία.

Empfindung *f* ἡ αἴσθησις (Wahrnehmung), τὸ πάθος, τὸ πάθημα (Affekt), τὸ αἴσθημα (das Empfundene), ~ haben ſ. empfinden; unangenehme ~ ἡ ἀηδία, ἡ δυσθυμία, freudige ~ ἡ ἡδονή, ἡ εὐθυμία, ἡ εὐπάθεια, eine angenehme (unangenehme) ~ verurſachen ἡδονὴν (λύπην, ἀηδίαν) παρέχειν τινί, εὐφραίνειν (λυπεῖν) τινά, der keine ~ erfährt oder erfahren hat ἀπαθής τινος, τινι, ὑπό τινος, πρός τι.

empfindungsfähig αἰσθητικός, παθητικός, παθητός.

empfindungslos ἀναίσθητος (2), ἀπαθής, ~ ſein ἀναισθήτως ἔχειν, ἀναίσθητον εἶναί τινος, ἀπαθῆ εἶναι πρός τι, gänzlich ~ machen ἀποναρκοῦν.

Empfindungsloſigkeit *f* ἡ ἀναισθησία, ἡ ἀπάθεια od. das *neutr.* der vorhergehenden *adj.*, gänzliche ~ τὸ ἀποναρκωτικόν.

Empfindungsvermögen *n* ἡ αἴσθησις, τὸ αἰσθητικόν.

Emphaſe *f* ἡ ἔμφασις.

emphatiſch ἐμφατικός.

Empirie *f* ἡ ἐμπειρία.

Empiriker *m* ὁ ἐμπειρικός.

empiriſch ἐμπειρικός.

empor ἄνω, in Zſſg mit Verben ἀνά.

emporarbeiten: ſich ~ προβαίνειν εἰς τιμιωτέραν τάξιν, αὐξάνεσθαι (P.), μέγαν γίγνεσθαι.

emporblicken ἀναβλέπειν, ἄνω βλέπειν.

emporbringen αἴρειν, ἀναίρειν, übtr. αὐξάνειν, προβιβάζειν, ὠφελεῖν τινα.

empordringen ἀνατρέχειν.

Empordringen *n* ἡ ἀναδρομή.

emporen 1. (aufreizen) εἰς στάσιν ἐμβάλλειν τινά, j-n gegen j-n ~ ἐπανιστάναι τινὰ πρός τινα, ἀφιστάναι τινά τινος (zum Abfall bringen), ſich ~ στασιάζειν, στάσιν ob. ταραχὴν ποιεῖσθαι (M.), ſich gegen j-n ~ ἀφίστασθαί τινος. — 2. (heftigen Unwillen erregen) παροξύνειν, παροργίζειν τινά, ἐξαγριαίνειν, ἐξαγριοῦν τινα, über etw. empört ſein ἀγανάκτησιν ἔχειν τινί, ἀγανακτεῖν, δεινοπαθεῖν ἐπί τινι, das empört mich, daß ἀγανακτῶ τοῦτο, εἰ. [ἀνόσιος (2).

emporend ἀγανακτητός, δεινός, ἀνάξιος (2), σχέτλιος.

Empörer *m* ὁ στασιώτης, gew. *part.* der Verben.

empöreriſch στασιωτικός, στασιαστικός, στασιώδης, νεωτεροποιός (2).

emporfahren ἀναφέρεσθαι, φέρεσθαι, μετέωρον φέρεσθαι (P.).

emporfliegen ἀναπέτεσθαι.

emporführen ἀνάγειν, ἀναφέρειν.

emporhalten ἀνέχειν, ἀνατείνειν (z.B. die Hand).

emporheben αἴρειν, ἀναίρειν, die Augen ~ ſ. emporblicken.

emporklimmen ἀναρριχᾶσθαι (M.).

Emporklimmen *n* ἡ ἀναρρίχησις.

emporkommen ἀνα-, ἐξαναδύεσθαι (-δῦναι, eig. u. übtr.), übtr. αὐξάνεσθαι (P.), ἐπίδοσιν λαμβάνειν, ἐπιδιδόναι.

Emporkommen *n* ἡ αὔξησις, ἡ ἐπίδοσις.

Emporkömmling *m* ἀνὴρ ἐξ ἰδιώτου μέγας τε καὶ δυνατὸς γενόμενος.

emporquellen ἀναβλύζειν.

emporragen ἐξ-, ὑπερέχειν τινός, übtr. διαφέρειν τινός, διαπρέπειν τινός, ἐκ-, διαπρεπῆ εἶναι.

emporrecken ἀνατείνειν. [ſich ~ ἀνίστασθαι.

emporrichten ἀνορθοῦν, den Blick ~ ſ. emporblicken;

emporſchießen ἀνατρέχειν.

emporſchleudern ἀναρρίπτειν. [ἀναφέρεσθαι (P.).

emporſchnellen *trans.* ἀναπάλλειν, ἀνασείειν, *intr.*

emporſchweben αἴρεσθαι (P.), ἄνω φέρεσθαι (P.).

emporſchwingen ἀνασείειν, ſich ~ ἄνω φέρεσθαι (P.), übtr. προάγεσθαι (P.) εἰς τιμάς, αὐξάνεσθαι (P.) τιμαῖς, μέγαν γίγνεσθαι.

emporſpringen ἀναπηδᾶν, ἀνάλλεσθαι (M.).

emporſpritzen *trans.* ἀναρραίνειν, ἀναφυσᾶν, *intr.* ἄνω φέρεσθαι (P.).

emporſprudeln ἀνακηκίειν.

emporſtarren φρίττειν, ἀναφρίττειν.

emporſtehen ἐξ-, ὑπερέχειν, (von den Haaren) φρίττειν.

emporſteigen ἀναφέρεσθαι (P.), ~ laſſen ἀναπέμπειν, ἀνιέναι (ἵημι).

emporſträuben ſich φρίττειν, die Haare ſträuben ſich empor αἱ τρίχες ὀρθαὶ ἵστανται.

emporſtreben ἄνω τείνειν, ἄνω χωρεῖν, übtr. μειζόνων ἐπιθυμεῖν ob. ἐφίεσθαι (M.).

emporſtrecken ἀνατείνειν.

emportauchen ἀναδύεσθαι (-δῦναι).

emportragen ἄνω φέρειν ob. κομίζειν.

emportreiben ἄνω ἐλαύνειν (Vieh), ἀναπέμπειν, ἀνιέναι (ἵημι), ἀναρρίπτειν (Sachen).

Emporung *f* ἡ στάσις, ἡ ταραχή, ἡ ἀπόστασις, ὁ στασιασμός, ὁ νεωτερισμός, (heftiger Unwille) ἡ ὀργή, ἡ ἀγανάκτησις.

emporwachſen ἀνατρέχειν.

emſig σπουδαῖος, πρόθυμος (2, fleißig, eifrig), φιλόπονος (2, arbeitsliebend), ἐπιμελής (ſorgſam), ~ ſein σπουδάζειν (bei etw. περί τι), ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος, φιλοπονεῖν, φιλοπραγμονεῖν (letztere beiden abſolut).

Emſigkeit *f* ἡ σπουδή, ἡ προθυμία, ἡ ἐπιμέλεια, ἡ φιλοπονία, ἡ φιλεργία, ἡ φιλοπραγμοσύνη.

Digitized by Google

Endabsicht *f* τὸ τέλος, ὁ σκοπός.
Endbescheid *m* ἡ τελευταία οd. κυρία γνώμη, ἡ διάκρισις, ἡ διάγνωσις, ἡ διαγνώμη.
Endbuchstabe *m* τὸ τελευταῖον γράμμα.
Ende *n* τὸ τέλος (allgemein), ἡ τελευτή (von Zeit und Zuständen), τὰ ἔσχατα, ἡ ἐσχατιά (das äußerste Ende, bsd. von Landstrichen), τὸ πέρας (ατος, Grenze), ἡ ἄκρα, τὸ ἄκρον (das obere ~, Spitze, Gipfel), ὁ πούς (οδός, das untere ~, Fuß), τὸ ἀκροτελεύτιον (Schluß, bsd. eines Buches), ἡ ἔξοδος (Ausgang), ἡ καταστροφή (bsd. vom Leben), ὁ σκοπός (Endzweck), am ~ (vom Raume) πρὸς τῷ τέρματι, ἐν ταῖς ἐσχατιαῖς, ἐσχάτως, (am Schlusse) τέλος. τὸ τελευταῖον, auch *part.* τελευτῶν, λήγων, παυόμενος, z.B. am Ende des Jahres τελευτῶντος τοῦ ἔτους, am ~ sagte er τελευτῶν ἔλεξεν. bis zum ~ διὰ τέλους, das ~ des Lebens τὸ τέλος οd. ἡ τελευτὴ τοῦ βίου, ἡ τελευτή, zu dem ~ τούτου ἕνεκα, ἐπὶ τούτῳ, zu ~ bringen = vollenden περαίνειν, ἐκ-, διακ-, διεκπεραίνειν, ἀνύτειν, δι-, ἐξανύτειν, συντελεῖν, ein ~ nehmen παῦλαν λαμβάνειν, λήγειν, ein ~ haben τέλος ἔχειν, τελευτᾶν, λήγειν, καταλήγειν, παύεσθαι, κατα-, ἀποπαύεσθαι (M.), ein ~ machen παύειν, καταπαύειν, καταλύειν, am ~ sein ἐπ' ἐξόδῳ εἶναι, ~ gut, alles gut (Sprichw.) πρὸς τὸ τελευταῖον ἐκβὰν ἕκαστα τῶν προϋπαρξάντων κρίνεται (nach Demosth. Olynth. 1, 11).
enden, endigen I *intr.* (ein Ende haben) τέλος οd. τελευτὴν ἔχειν οd. λαμβάνειν. τελευτᾶν, λήγειν, καταλήγειν. ἀπο-, καταπαύεσθαι (M.), (einen Ausgang, Erfolg haben) ἀποβαίνειν, τελευτᾶν. — II *trans.* s. beenden; das Leben ~ τελευτᾶν (τὸν βίον), καταστρέφειν οd. καταλύειν τὸν βίον. die Rede ~ παύεσθαι τοῦ λόγου οd. λέγοντα, s. vollbringen, vollenden.
Enden *pl.* (am Hirschgeweih) οἱ λικροί.
Endergebnis *n* τὰ τελευταῖα, τὸ τελευταῖον ἐκβάν, ἡ ἀποτελεύτησις.
endgültig κύριος, ~ beschließen, festsetzen κυροῦν, ἐπι-
Endigung *f* (Gramm.) ἡ κατάπαυσις, gew. durch Verben, (eines Wortes) ἡ κατάληξις.
Endivie *f* (Pflanze) ἡ σέρις (ιδος u. εως). ἡ πικρίς (ίδος).
endlich I. *adj.* (ein Ende habend) περίγραπτος (2, begrenzt), πέρας ἔχων, ἐξίτηλος (2). φθαρτός (vergänglich), θνητός (sterblich), ὀλιγοχρόνιος (2, von kurzer Zeitdauer). — II *adv.* τέλος, τὸ τέλος, τὸ τελευταῖον, οd. durch d. *part.* τελευτῶν, z.B. ~ sagte er τελευτῶν ἔλεξεν, (zuletzt) ἐπὶ πᾶσι, τὸ ὕστατον, (nach langer Zeit) χρόνῳ, διὰ πολλοῦ (χρόνου). ~einmal χρόνῳ ποτέ. nun ~ ἤδη δή.
Endlichkeit *f* τὸ ἐξίτηλον, ἡ θνητὴ φύσις.
endlos ἄπειρος (2), ἀπέραντος (2), αἰώνιος. ἄϊδιος (ewig).
Endlosigkeit *f* das *neutr.* der vorhergehenden *adj.*
Endpunkt *m* τὸ τέρμα, τὸ ἔσχατον.
Endschaft *f* τὸ τέλος, ἡ τελευτή, ἡ κατάλυσις, ἡ καταστροφή.
Endsilbe *f* ἡ λήγουσα οd. καταλήγουσα (συλλαβή).
Endung *f* ἡ κατάληξις, s. das vorige Wort.
Endursache *f* ἡ πρώτη αἰτία. ἡ ἀρχή.
Endurteil *n* ἡ τελευταία γνώμη. ἡ κυρία γνώμη οd. κρίσις, ἡ διάκρισις, ἡ διαγνώμη. ἡ διάγνωσις.
Endziel *n* τὸ πέρας (ατος), τὸ τέρμα.
Endzweck *m* τὸ τέλος, ὁ σκοπός. ἡ γνώμη, ἡ βουλή, ἡ βούλησις, seinen ~ erreichen τυγχάνειν ὧν τις βούλεται, seinen ~ verfehlen διαμαρτάνειν τῆς γνώμης, einen ~ haben διώκειν, βούλεσθαί τι.
Energie *f* ἡ ἐνέργεια, τὸ δραστήριον.
energisch ἐνεργός (2), ἐνεργής. δραστήριος. δραστικός.
eng, enge στενός, στενόχωρος (2), συνεσταλμένος. ~er Raum ἡ στενοχωρία, ~er Paß τὰ στενά, ἡ στενοπορία, τὰ στενόπορα, ~e Straße ἡ στενωπός, ~ machen στενοῦν, ἀποστενοῦν, ~ sein στενοχωρεῖν. ~ werden συνάγεσθαι, συστέλλεσθαι (P.), etw. ~ στενώζης. ~e Freundschaft ἡ οἰκειότης (ητος), ein ~er Ausschuß οἱ αἱρετοί, οἱ ἔκκριτοι, ~ zusammenziehen (eine Schnur) συσφίγγειν. Truppen ~ zusammenziehen συνάγειν τὸν στρατὸν εἰς ταὐτό. eine Stadt ~ einschließen περικαθῆσθαι κύκλῳ πόλιν.
Engagement *n* ἡ μισθοδοσία (von Dienstherren), ἡ μισθοφορία, ἡ ἐργολαβία (von Dienenden), ein ~ finden ἐργολαβεῖν.
engagieren λαμβάνειν τινὰ μισθωτόν (durch ein gegebenes Mietgeld zu etw. verpflichten), Soldaten ~ μισθῷ πείθειν στρατιώτας, auch παρασκευάζειν, zum Tanze ~ προκαλεῖν.
engbrüstig στενὸν ἔχων τὸν θώρακα (eig.), (kurzatmig) ἀσθματικός, δύσπνους, ~ sein ἀσθμαίνειν, ἀσθμάζειν, πνευστιᾶν, δυσπνοεῖν.
Engbrüstigkeit *f* τὸ ἄσθμα, ἡ δύσπνοια.
Enge *f* 1. τὸ στενόν, ἡ στενότης (ητος), ἡ στενοχωρία. in die ~ ziehen συνάγειν, συγκλείειν, in der ~ sein στενοχωρεῖν, in die ~ treiben συνελαύνειν εἰς στενόν, συστέλλειν εἰς ὀλίγον. — 2. (Not) ἡ ἀπορία. in die ~ treiben εἰς ἀπορίαν καθιστάναι οd. ἐμβάλλειν, den Feind in die ~ treiben ἐγκεῖσθαι τοῖς πολεμίοις.
Engel *m* ὁ δαίμων (ονος), τὸ δαιμόνιον, auch ὁ ἄγγελος, schön wie ein ~ δαιμόνιος τὸ κάλλος, mein ~, mein ~chen (in der Anrede) ὦ φίλη κεφαλή. ὦ φιλότης. ὦ φίλτατον, ὦ φίλη ψυχή. ein ~ geht durch das Zimmer (Sprichw.) Ἑρμῆς ἐπεισῆλθεν.
engelgleich ἰσάγγελος (2).
engelrein ἁγνός, ἁγνότατος.
Engelsbild *n* δαιμόνιόν τι κάλλος.
engelschön θεῖος οd. δαιμόνιος τὸ κάλλος.
Engelsgestalt *f* ἡ θεία μορφή, τὸ δαιμόνιον εἶδος.
engen s. einengen, beengen, verengen.
enghalsig στενὸν ἔχων τὸν τράχηλον, στενοτράχηλος (2), στενόβρογχος (2).
engherzig μικρόψυχος (2), ἀνελεύθερος (2), ~ sein μικροψυχεῖν.
Engherzigkeit *f* ἡ μικροψυχία, ἡ ἀνελευθερία, ἡ ἀνελευθεριότης (ητος), auch die *neutr.* der vorhergehenden *adj.*
englisch (wie ein Engel) δαιμόνιος, ἀγγελικός.
Engpaß *m* τὰ στενά, τὰ στενόπορα, ἡ στενοπορία, ἡ χαράδρα.
Engroshändler *m* ὁ ἔμπορος.
Engroshandlung *f* ἡ, ἐμπορία.
Enkaustik *f* ἡ ἐγκαυστική. ἡ ἔγκαυσις.
enkaustisch ἐγκαυστικός, ἔγκαυστος (2), ~es Gemälde τὸ ἔγκαυμα.
Enkel *m* ὁ ἔγ-, ἔκ-, ἀπόγονος, (des Sohnes Sohn) ὁ υἱδοῦς. υἱ(ι)δεύς. ὁ τοῦ υἱοῦ υἱός, (Sohn der Tochter) ὁ θυγατριδοῦς. ὁ τῆς θυγατρὸς υἱός.
Enkelin *f* ἡ ἔγγονος, (der Tochter Tochter) ἡ θυγατριδῆ, ἡ τῆς θυγατρὸς θυγάτηρ.
enorm δεινός, ἀλλόκοτος (2). ὑπέρμεγας. ὑπερμεγέθης.
entadeln ἀτιμοῦν, ἀτιμάζειν, καταισχύνειν, ἄτιμον ποιεῖν.
entarten χείρω γίγνεσθαι. ἐξίστασθαι τοῦ τρόπου. διαφθείρεσθαι (P.), ἐξαλλοιοῦσθαι (P.) πρὸς τὸ χεῖρον.
Entartung *f* ἡ ἐξαλλαγὴ τοῦ τρόπου, ἡ διαφθορά, (von Pflanzen ἡ ἐξαγρίωσις.)
entäußern: sich einer Sache ~ ἀφ-, προΐεσθαι (M.) τι, ἀφ-, ἐξίστασθαί τινος, ἀπαλλάττεσθαι (P.) τινος, ἀπαλλοτριοῦν τι.
Entäußerung *f* ἡ ἄφεσις, ἡ πρόεσις, besser Verben.
entbehren ἐνδεᾶ εἶναι οd. ἐνδεῶς ἔχειν τινός. δεῖσθαι (P.) τινος, ἐνδεῖσθαι. ἐνδεῖν τινος. ἀπορεῖν τινος. ich kann etw. nicht ~ δεῖ μοί τινος. χρείαν ἔχω τινός. das kann man ~ οὐδὲν δεῖ τούτου.
entbehrlich περιττός. οὐκ ἀναγκαῖος, es ist etw. ~ οὐδὲν δεῖ τινος, οὐδεμία χρεία ἐστί τινος.
Entbehrlichkeit *f* τὸ περιττόν.
Entbehrung *f* ἡ ἐνδεία, ἡ ἀπορία.
entbieten (befehlen) παραγγέλλειν, ἐπιτάττειν. κελεύειν. zu sich ~ μεταπέμπεσθαι (M.), καλεῖν πρὸς ἑαυτόν, (melden, sagen) λέγειν, φράζειν, j-m seinen Gruß ~ λέγειν οd. κελεύειν τινὰ χαίρειν.

Digitized by Google

Entbietung *f* ἡ παραγγελία, ἡ μετάπεμψις, beſſer durch Verben.
entbinden 1. (losbinden) ἀπολύειν, ἐλευθεροῦν. ἀποδεσμεύειν. — 2. j-n von etw. ~ ἀφιέναι τινά τινος, λύειν, ἀπολύειν, ἀπαλλάττειν τινά τινος. — 3. (eine Gebärende) μαιεύεσθαι, μαιοῦσθαι (M), von einem Kinde entbunden werden τίκτειν παῖδα. — 4. ſich ~ (in der Chemie) ἐκκρίνεσθαι (P.).
Entbindung *f* ἡ μαίευσις, ἡ μαίωσις (das Entbinden), ὁ τόκος (das Entbundenwerden).
Entbindungskunſt *f* ἡ μαιευτικὴ οd. μαιωτικὴ (τέχνη).
Entbindungszange *f* ὁ ἐμβρυουλκός, mit der ~ entbinden ἐμβρυουλκεῖν, das Entbinden damit ἡ ἐμβρυουλκία.
entblättern ἀποφυλλίζειν, γυμνοῦν οd. ἀποστερεῖν φύλλων, ſich ~ φυλλορροεῖν, φυλλοβολεῖν.
entblättert γυμνὸς φύλλων.
entblöden: ſich ~ τολμᾶν. ἀποτολμᾶν. οὐκ αἰδεῖσθαι (P.), οὐκ αἰσχύνεσθαι (P.), οὐκ ὀκνεῖν mit *inf.*
entblößen eig. γυμνοῦν, ἀπογυμνοῦν (von jeder Hülle), ψιλοῦν, ἀποψιλοῦν (von jeder Hülle, bſd. von Haaren) (von etw. τινός), (enthüllen) ἀποκαλύπτειν, das Haupt ~ ἀποκαλύπτεσθαι (M.) τὴν κεφαλήν, ſich ~ γυμνοῦσθαι, ἀπογυμνοῦσθαι (M.), ἀποδύεσθαι (ſich die Kleider ausziehen), (im obſzönen Sinne) ἀνασύρεσθαι (M.), übtr. (berauben) γυμνοῦν, ἐρημοῦν, ἀποστερεῖν τινά τινος, entblößt ſein von etw. ἔρημον εἶναι τινος, ἀπεστερῆσθαί τινος, mit entblößtem Haupte γυμνῇ τῇ κεφαλῇ, γυμνὴν τὴν κεφαλὴν ἔχων.
Entblößung *f* ἡ γύμνωσις, ἡ ἀπογύμνωσις, ἡ ψίλωσις, übtr. ἡ ἐρήμωσις, ἡ στέρησις, gew. durch Verben.
entbrechen: ſich ~ (ſich enthalten) ἀπέχεσθαί τινος.
entbrennen *trans.* ἀνα-, ἐκφλέγειν, ἐκ-, διακφλέγειν, *intr.* ἐκ-, δια-, περικφλέγεσθαι (P.), φλέγεσθαι (P.), von Liebe ~ πτοεῖσθαι (P.) περί τι, von Zorn ~ ὀξυθυμεῖν.
Entchen *n* τὸ νηττάριον, τὸ νηττίον.
entdecken 1. (auffinden) εὑρίσκειν, ἀν-, ἐξευρίσκειν, αἰσθάνεσθαι, φωρᾶν, καταφωρᾶν (letztere beiden bſd. von Diebſtahl, Unterſchleif u. dgl.), etw. an j-m ~ παρευρίσκειν τί τινι, ἐνορᾶν τί τινι. — 2. (etw. Verborgenes bekannt machen) ἀποκαλύπτειν, μηνύειν, ἀποφαίνειν, φανερὸν οd. δῆλον ποιεῖν, δηλοῦν τι.
Entdecker *m* ὁ εὑρετής, ὁ μηνυτής, gew. d. *part.* der vorhergehenden Verben.
Entdeckung *f* (das Auffinden) ἡ εὕρεσις, ἡ ἀν-, ἐξεύρεσις, (die Anzeige) ἡ ἀποκάλυψις, ἡ ἀπόφασις, ἡ μήνυσις, ἡ δήλωσις, (das Entdeckte, die aufgefundene Sache) τὸ εὕρημα, τὸ ἐξεύρημα, j-m eine ~ machen δηλοῦν, ἀποφαίνειν τινί τι.
Entdeckungsreiſe *f* πορεία, ἣν ποιεῖταί τις βουλόμενος ἀνευρίσκειν οd. ζητεῖν τι, πλοῦς ἐπὶ τῇ ζητήσει τινός.
Ente *f* ἡ νῆττα.
entehren ἄτιμον ποιεῖν τινα, ἀτιμοῦν (der bürgerlichen Ehren berauben), αἰσχύνειν, καταισχύνειν (beſchimpfen), ἀτιμάζειν (entehrend behandeln), (ein Mädchen) διαφθείρειν, ſich ~ καταισχύνειν ἑαυτόν, αἰσχύνην περιάπτειν ἑαυτῷ.
entehrend außer den *part.* auch αἰσχρός, ἄτιμος (2).
entehrt ἄτιμος (2), ~ ſein (von einem Mädchen) αἰσχύνην ἔχειν, διεφθάρθαι.
Entehrung *f* ἡ ἀτίμωσις, ἡ ἀτιμία, ἡ αἰσχύνη, (von einem Mädchen) ἡ διαφθορά.
enteilen φεύγειν, ἐκ-, ἀποφεύγειν, οἴχεσθαι φεύγοντα, [ἀποδιδράσκειν.
enteilen φεύγειν, ἐκ-, ἀποφεύγειν, οἴχεσθαι φεύγοντα,
entenartig νηττοειδής.
Entenbrut *f* τὰ τῆς νήττης νεόττια.
Entenei *n* τὸ τῆς νήττης ᾠόν.
Entenfang *m*, **-jagd** *f* ἡ τῶν νηττῶν θήρα.
Entenfeder *f* τὸ τῆς νήττης πτερόν.
Entenfleiſch *n* τὰ ἀπὸ νήττης οd. νηττῶν κρέα.
Entenhaus *n*, **-ſtall** *m* τὸ νηττοτροφεῖον.
Entenjäger *m* ὁ τὰς νήττας θηρῶν οd. θηρεύων.
enterben ἀποκηρύττειν τινά.
Enterbrücke *f* ἡ ἀποβάθρα.
enterbt ἀπόκληρος (2), ἀποκήρυκτος (2).
Enterhaken *m* τὸ τῆς νεὼς ἔμβολον, ὁ κόραξ (κος), [ἡ σιδηρᾶ χείρ.
Enterich *m* ἡ ἄρρην (ενος) νῆττα.
entern (ein Schiff) τὸν κόρακα ἐμβάλλειν νηί.
entfahren ἐκ-, διεκ-, παρεκπίπτειν (entfallen), ἐξολισθάνειν (entgleiten), es entfährt mir ein Laut ἀφίημι φωνήν.
entfallen ἐκπίπτειν, ἐξολισθάνειν, παραρρεῖν, es entfällt mir ein Wort ἐκβάλλω λόγον, aus dem Gedächtnis ~ ἐκπίπτειν τῆς μνήμης, ſ. vergeſſen.
entfalten 1. eig. ἀνα-, διαπτύσσειν, ἀναπεταννύναι, die Stirn ~ χαλᾶν τὸ μέτωπον, διαγαληνίζειν τὸ πρόσωπον. — 2. (an den Tag legen) ἐπιδείκνυσθαι (M.), ἀποφαίνεσθαι (M.), ἀνα-, ἀποκαλύπτειν, ſich ~ ἀναπτύσσεσθαι (M.), ἀναφαίνεσθαι (P.). [Verben.
Entfaltung *f* ἡ ἀνάπτυξις, ἡ ἀναπτυχή, beſſer durch
entfärben ſich ἀλλάττειν τὸ χρῶμα.
entfernen χωρίζειν τί τινος οd. ἀπό τινος, ἀφ-, μεθιστάναι, ἀποκινεῖν, ἀπαλλάττειν, ἐκποδὼν ποιεῖσθαι (M.), j-n ~ ἀπελαύνειν, ἀποπέμπειν, aus der Stadt ~ ἐκβάλλειν ἐκ τῆς πόλεως, aus dem Lande ~ ἐξορίζειν, (etw. Lästiges) ἀποσκευάζειν, ſich ~ μεθίστασθαι, ἀπαλλάττεσθαι (P.), j-n von einem Amte ~ παύειν τινὰ ἄρχοντα οd. τῆς ἀρχῆς, übtr. ſich von etw. ~ ἁμαρτάνειν, ἀφαμαρτάνειν τινός.
entfernt πόρρω ὤν, ἀπέχων, κεχωρισμένος, *adv.* πόρρω, μακράν, ~ ſein ἀπέχειν, ἔχειν διάστημα, διίστασθαι, ich bin weit ~ πολλοῦ δέω mit *inf.*, πόρρω ἄπειμι τοῦ mit *inf.*, weit ~ daß ... auch nicht einmal οὐ μόνον οὐ ... ἀλλ' οὐδέ, οὐχ ὅπως ... ἀλλ' οὐδέ.
Entfernung *f* (das Entfernen) ἡ μετάστασις, ἡ ἀποκίνησις, gew. durch Verben, (das Sich-entfernen) ἡ ἀπαλλαγή, (das Entferntſein) ἡ ἀπό-, διάστασις, τὸ διάστημα, in der ~ πόρρω, ἑκάς, in weiter ~ μακράν, in geringer ~ ſein δι' ὀλίγου εἶναι, οὐ μακρὰν ἀπέχειν, μικρὸν ἀπέχειν, in weiter ~ ſein διὰ πολλοῦ εἶναι, in einer ~ von zehn Stadien δέκα στάδια ἀπών oder ἀπέχων. [bloß λύειν τινά.
entfeſſeln λύειν οd. ἀπαλλάττειν τινὰ δεσμῶν, auch
Entfeſſelung *f* ἡ τῶν δεσμῶν λύσις.
entflammen eig. ἀνα-, ἐπιφλέγειν, αἴθειν, ἐκκφλέγειν, übtr. διακφλέγειν, παροξύνειν, entflammt werden ἐκ-, προσκφλέγεσθαι. [durch Verben.
Entflammung *f* ἡ ἔκκαυσις, übtr. ὁ παροξυσμός, gew.
entflattern οἴχεσθαι ἀποπετόμενον.
entfleiſchen γυμνοῦν τῆς σαρκός.
entfliegen ἀποπέτεσθαι.
entfliehen φεύγειν, ἀπο-, δια-, ἐκφεύγειν, ἀπο-, διαδιδράσκειν (sämtlich τινά u. τι), aus einer Gefahr ~ ὑπο-, ὑπεκφεύγειν, σῴζεσθαι, ἐκσῴζεσθαι (P.) ἐκ κινδύνου, (von der Zeit) οἴχεσθαι.
Entfliehen *n* ἡ ἀπό-, διάφευξις, ἡ φυγή, ἡ διαφυγή, ἡ ἀπόδρασις, ἡ σωτηρία, gew. durch Verben.
entfließen ἐκ-, ἀπορρεῖν. [τινα πρός τινα.
entfremden ἀλλοτριοῦν, ἀπαλλοτριοῦν τινά τινος οd.
Entfremdung *f* (als Sache) ἡ ἀλλοτρίωσις. (als Zuſtand) ἡ ἀλλοτριότης (ητος). [σαντα. ἀπάγειν.
entführen ἁρπάζειν, ἐξαναρπάζειν, οἴχεσθαι ἁρπά-
Entführer *m* durch d. *part.* der vorhergehenden Verben.
Entführung *f* ἡ ἁρπαγή.
entgegen ἐναντίον, ἐναντία τινί οd. durch d. *adj.* ἐναντίος. ὑπεναντίος, z.B. dem Wind ~ ſchiffen οd. den Wind ~ haben ἐναντίῳ χρῆσθαι ἀνέμῳ, dem Strome ~ ſchiffen ἀνὰ τὸν ποταμὸν πλεῖν, oft werden auch Ζſſgn mit ἀντί gebildet.
entgegenarbeiten ἀντιπράττειν, ἀντιτείνειν, ἀντέχειν, ἐναντιοῦσθαι (P.) τινι, j-m eifrig ~ ἀντισπεύδειν πρός τινα.

Digitized by Google

entgegenbauen ἀντοικοδομεῖν.
entgegenbellen ἀνθυλακτεῖν. [βλέπειν πρός τίνα.]
entgegenblicken ἀντιβλέπειν τινί, εἰς oder πρός τι,
entgegenbringen προσάγειν, προσφέρειν τί τινι.
entgegenbrüllen ἀντιμυκᾶσθαι.
entgegendonnern ἀντιβροντᾶν.
entgegendröhnen ἀντικτυπεῖν.
entgegenduften προσπνεῖν τινι.
entgegeneilen ὁμόσε θεῖν, προστρέχειν πρός τινα, einem Zuſtande (z.B. dem Untergange) ~ φέρεσθαι (P.) πρός τι.
entgegenfahren ἀντίον ἐλαύνειν τινός, τινί u. πρός τι, dem Winde ~ πλεῖν πρὸς ἐναντίον τὸν ἄνεμον.
entgegenfallen ἀντιπίπτειν.
entgegenfliegen ἐπιπέτεσθαί τινι u. ἐπί τι, προσπέτεσθαι πρός τι, (von Perſonen) ὁμόσε θεῖν.
entgegenfließen ἀντιρρεῖν, ἀντίον οb. ἐναντίον ῥεῖν.
entgegenführen ἀντίον ἄγειν, (ein Heer) ἀντιπαρ-, παρεξάγειν, ἀντιπαρατάττειν.
entgegengehen ἀντίον ἰέναι τινί, ἀπαντᾶν τινι, ὁμόσε ἰέναι οb. χωρεῖν τινι (z.B. dem Feinde τοῖς πολεμίοις), einer Gefahr ~ ὑφίστασθαι κίνδυνον.
Entgegengehen *n* ἡ ἀπάντησις.
entgegengekehrt ἀντιπρόσωπος (2).
entgegengeſetzt ἐναντίος, ἀντικείμενος, ~er Meinung ſein ἐναντίαν ἔχειν τὴν γνώμην, ἀντιγνωμονεῖν, ~ ſtehen ἀντικεῖσθαι, ἀντιτετάχθαι, ἐμποδὼν γίγνεσθαι, ἀντιστῆναι, ἐναντιοῦσθαι (P.), ~ ſtellen ἀντι-, ἀντιπαρατάττειν, ἀντιπαρατιθέναι, ἀνθιστάναι.
entgegenglänzen ἀντιλάμπειν.
entgegengraben ἀντορύττειν.
entgegenhaben ἐναντίον ἔχειν, den Wind ~ ἐναντίῳ χρῆσθαι τῷ ἀνέμῳ.
entgegenhallen ἀντηχεῖν.
entgegenhalten ἀντέχειν, προτείνειν τί τινι, (vergleichen) ἀντιτιθέναι, παρα-, ἀντιπαραβάλλειν.
entgegenhandeln ἀντιπράττειν, (einer Pflicht u. dgl.) ἐναντία πράττειν τινί, παραβαίνειν τι.
entgegenhauchen ἀντιπνεῖν.
entgegenhüpfen σκιρτᾶν πρός τινα.
entgegenjauchzen, -jubeln ἀνταλαλάζειν.
entgegenkämpfen ἀντιμάχεσθαι, ἀνταγωνίζεσθαι (M.), ἀντιπολεμεῖν τινι. [φειν.]
entgegenkehren ἀντιστρέφειν τί τινι, ſich ~ ἀντιστρέ-
entgegenkommen ἀντίον ἔρχεσθαι. ἀπ-, συναντᾶν τινι, j-m freundlich ~ ὑποδέχεσθαί (M.) τινα, φιλοφρονεῖσθαί (M. u. P.) τινα. [ἡ φιλοφρόνησις.]
Entgegenkommen *n* (freundliche Aufnahme) ἡ ὑποδοχή,
entgegenlächeln ἐπι-, προσμειδιᾶν τινι.
entgegenlärmen ἀντιπαταγεῖν, ἀντιθροεῖν.
entgegenlaufen προστρέχειν τινί u. πρός τινα, (entgegen ſein) ἀντιτείνειν τινί.
entgegenleuchten ἀντιλάμπειν τινί.
entgegenliegen ἀντικεῖσθαί τινι, ἐξ ἐναντίας κεῖσθαι.
entgegenmarſchieren ἀντιστρατεύεσθαι (M.), ſ. entgegenrücken.
entgegenraſen ἀντιμαίνεσθαι (P.).
entgegenrauſchen ἀντιπαταγεῖν, ἀντικτυπεῖν.
entgegenreden ἀντιλέγειν τινί u. πρός τινα, ἀντιλογεῖν. ἐναντιολογεῖν τινι.
Entgegenreden *n* ἡ ἐναντιολογία, ἡ ἀντιλογία.
entgegenreiſen πορεύεσθαι (P.) ἐναντίον τινός, ἀπαντᾶν.
entgegenreiten ἀνθιππεύειν, ἀντελαύνειν, ἐλαύνειν ἀντίον τινός.
Entgegenreiten *n* ἡ ἀνθιππασία.
entgegenrücken ὁμόσε ἰέναι οb. χωρεῖν τινι, ἐπ-, ἀντεξ-. ἀντεπεξιέναι, ἀντ-, ἀντεξ-, ἀντεπεξάγειν. ἀντεξελαύνειν.
entgegenrufen ἀντιφωνεῖν, ἀντιβοᾶν.
entgegenſchallen ἀντηχεῖν.
Entgegenſchallen *n* ἡ ἀντήχησις.
entgegenſcheinen ἀντιλάμπειν τινί.
entgegenſchicken ἀντι-, ἀντεκπέμπειν.
entgegenſchieben ἀντικινεῖν τί τινι.
entgegenſchiffen ἀντιπλεῖν, ἐναντίον πλεῖν, ἀντεκπλεῖν, ἀντεπαναγεσθαι (M. u. P.), ἐπιπλεῖν τινι.
entgegenſchleudern σφενδονᾶν τι κατά τινος.
entgegenſchreien ἀντιβοᾶν τινι.
entgegenſchwimmen ἀντινήχεσθαι (M.) πρός τι, dem Strome ~ νεῖν οb. νήχεσθαι ἀνὰ τὸν ποταμόν.
entgegenſegeln ſ. entgegenſchiffen.
entgegenſehen ἀντιβλέπειν τινί, (erwarten) προσδέχεσθαι (M.), προσδοκᾶν, ἀποβλέπειν εἰς οb. πρός τι.
entgegenſein ἐναντίον εἶναί, ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι, ἀντέχειν, ἀνθίστασθαι, ἐμποδὼν εἶναί τινι, ich bin nicht entgegen οὐ φθονῶ, οὐδεὶς φθόνος.
entgegenſetzen ἀντιτιθέναι, ſich ~ ἀνθίστασθαί, ἀντέχειν, ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι.
entgegenſingen ἀντᾴδειν τινί.
entgegenſprechen ἀνταγορεύειν, ἀντιλέγειν.
entgegenſprengen ἀντ-, ἀντεξελαύνειν δρόμῳ.
entgegenſtehen ἀντικεῖσθαι, ἐμποδὼν γίγνεσθαι, ἀντιστῆναι, ἀντιτετάχθαι, ἐναντιοῦσθαι (P.), es ſteht nichts entgegen οὐδὲν κωλύει, οὐδεὶς φθόνος.
entgegenſtellen ἀντι-, ἀντιπαρατάττειν, ἀντιπαρατιθέναι, ἀνθιστάναι, ſich ~ die M. dieſer Verben.
entgegenſtemmen: ſich ~ ἀντερείδειν, ἀντιτείνειν (auch M.), ἀντικόπτειν τινί.
entgegenſteuern ἀντιπλεῖν, ἐναντίον πλεῖν, ἀντεκπλεῖν.
entgegenſtrahlen ἀντιλάμπειν, ἀνταυγάζειν.
entgegenſtreben ἀντέχειν, ἀντιτείνειν, ἀντιπράττειν, ἐναντιοῦσθαι (P.). [τινι, auch ἐπιῤῥεῖν.]
entgegenſtrömen ἀντίον οb. ἐναντίον φέρεσθαί (P.)
entgegenſtürmen ἐφορμᾶν (auch P.) τινι, ἐπί τινι oder πρός τινα, ἐπιφέρεσθαί (P.) τινι.
entgegenſtürzen προσπίπτειν τινί.
entgegentanzen ἀντορχεῖσθαι (M.).
entgegentönen ἀντηχεῖν, ἀντιφωνεῖν τινι.
entgegentoſen ἀντιπαταγεῖν, ἀντικτυπεῖν.
entgegentragen προσφέρειν τί τινι, ἀπαντᾶν τινι φέροντά τι.
entgegentreiben προσελαύνειν.
entgegentreten ἀπαντᾶν τινι u. πρός τινα, hindernd ~ ἀντιβαίνειν τινί u. πρός τι, (ſich widerſetzen) ἐναντιοῦσθαι (P.), ἀνθίστασθαι, ἀντερείδειν, ἀντέχειν, ἀντιτείνειν.
entgegenwehen ἀντιπνεῖν, ein ~der Wind ἡ ἀντίπνοια.
entgegenwenden ἀντιστρέφειν.
entgegenwerfen ἀντιβάλλειν (auch ſich ~).
entgegenwirken ἀντιπράττειν.
entgegenziehen ἀντελαύνειν. [antworten.]
entgegnen ἀποκρίνεσθαι (M.), ἀντειπεῖν πρός τι, ſiehe
Entgegnung *f* ἡ ἀπόκρισις.
entgehen 1. φεύγειν, ἀπο-, δια-, ἐκφεύγειν τι, (heimlich) ὑποφεύγειν, einer Gefahr ~ σῴζεσθαι (P.) ἐκ κινδύνου, (entlaufen) ἀποδιδράσκειν, j-m mit Liſt ~ παρέρχεσθαί τινα, durch Ausflüchte einer Sache zu ~ ſuchen διακρούεσθαι (M.) τι, dem man nicht ~ kann ἄφυκτος (2). — 2. *impers.* es entgeht mir (unbeachtet) λανθάνει μέ τι, φεύγει με, ἀμελῶ τινος, (es wird mir nicht zuteil) οὐ τυγχάνω οb. οὐ λαγχάνω τινός, ἀποστεροῦμαί τινος, ἀποτυγχάνω τινός, ich laſſe mir etw. ~ προίεμαί οb. παραλείπω τι, das ſoll dir nicht ~ οὐκ ἀποτεύξει τούτου.
Entgehen *n* ἡ ἀπό-, διάφευξις.
Entgelt: ohne ~ ἀμισθί, προῖκα.
entgelten (büßen) τίνειν. ἀπο-, ἐκτίνειν, (Strafe leiden) δίκην διδόναι οb. ἐκτίνειν τινός, ὑπέχειν τιμωρίαν τινός, j-n etw. ~ laſſen τιμωρεῖσθαί (M.) τινα ὑπέρ τινος, δίκην ἐπιτιθέναι τινί, μνησικακεῖν τινί τινος, du ſollſt es mir ~ κακῶς τιμωρήσομαί σε τούτου.
Entgeltung *f* ἡ τιμωρία.
entgleiten ἐξολισθάνειν τινός u. ἔκ τινος.
entglimmen ἐκκάεσθαι, ἐκπυροῦσθαι (P.).

Digitized by Google

entglühen ἐκ-, διακάεσθαι (P.), übtr. auch διαθερμαίνεσθαι (P.).
entgürten ἀποζωννύναι, λύειν τὴν ζώνην.
enthaaren ψιλοῦν (mit u. ohne τριχῶν).
enthaart ψιλός (mit u. ohne τριχῶν).
Enthaarungsmittel *n* τὸ ψίλωθρον.
enthalten 1. (in ſich faſſen) χωρεῖν, στέγειν, ἔχειν, περιέχειν, περιλαμβάνειν, das Maß enthielt zwei attiſche Scheffel ἐχώρει δύο χοίνικας Ἀττικάς, ~ ſein in etw. ἐνεῖναί τινι. — 2. ſich ~ ἀπέχεσθαι (M.) τινος, ἀφίστασθαί τινος, ſich des Lachens, des Weinens ~ κατέχειν τὸν γέλωτα, τὸ δακρύειν, ich kann mich der Tränen nicht ~ οὐχ οἷος τ' εἰμὶ κατέχειν τὰ δάκρυα od. τὸ μὴ δακρύειν, ſich der Begierden ~ ἐγκρατῆ εἶναί τινος, ſich der Speiſe ~ ἀσιτεῖν.
enthaltſam ἐγκρατής, κρείττων τινός, καρτερικὸς πρός τι, ~ ſein κρείττω εἶναί, κρατεῖν τινος, *abs.* μέτριος, σώφρων, σωφρονικός, nicht ~ ſein ἀκρατῆ od. ἥττω εἶναί τινος, ἀκρατεῖν, ἀκρατεύεσθαί τινος.
Enthaltſamkeit, Enthaltung *f* ἡ ἐγκράτεια (in etw. τινός, περί od. πρός τι), ἡ καρτέρησις, ἡ καρτερία, τὸ καρτέρημα, ἡ σωφροσύνη, ἡ μετριότης (ητος).
enthaupten ἀποτέμνειν τὴν κεφαλήν τινος, κεφαλοτομεῖν, ἀποκεφαλίζειν, καρατομεῖν, τραχηλοκοπεῖν, δειροτομεῖν, enthauptet werden ἀποτέμνεσθαι τὴν κεφαλήν.
Enthauptung *f* ἡ ἀποτομὴ od. ἀποκοπὴ τῆς κεφαλῆς, ἡ τραχηλοκοπία, ἡ καρατομία, ὁ ἀποκεφαλισμός, gew. durch Verben.
enthäuten ἀποδέρειν.
entheben ἀπαλλάττειν τινά τινος, ἀφαιρεῖν τινί τι od. τινός τι, einer Sache enthoben ſein ἀπηλλάχθαι τινός.
Enthebung *f* ἡ ἀπαλλαγή (von etw. τινός).
entheiligen βέβηλον od. ἀνόσιον τιθέναι, βεβηλοῦν, μιαίνειν, καταμιαίνειν, μολύνειν.
entheiligt βέβηλος (2).
enthüllen ἀνα-, ἐκ-, ἀποκαλύπτειν, ganz ~ διακαλύπτειν, übtr. δηλοῦν, ἀποφαίνειν.
Enthüllung *f* ἡ ἀνα-, ἀποκάλυψις, übtr. ἡ δήλωσις, gew. durch Verben.
enthülſen πτίσσειν, περιπτίσσειν, ἀπολέπειν, ἀπο-
Enthuſiasmus *m* ὁ ἐνθουσιασμός, ἡ ἐνθουσίασις, ἡ κατοχή, in ~ ſein ἐνθουσιάζειν, ἐνθεάζειν (auch M.), κατέχεσθαι (P.), ἐνθουσιᾶν, in ~ ἐνθουσιαστικός.
Enthuſiaſt *m* ὁ ἐνθουσιαστής.
enthuſiaſtiſch ἐνθουσιαστικός, ἐνθεαστικός, ἔνθεος (2), ἐνθουσιώδης, θεόληπτος (2).
entjungfern διακορεύειν, διακορεῖν, δια-, ἀποπαρ-
Entjungferung *f* ἡ διακόρησις, ἡ διαπαρθένευσις.
entkeimen ἐκβλαστάνειν, ἀναφύεσθαι(-φῦναι), ἀνατέλλειν ἔκ τινος, ~ laſſen ἐκβλαστάνειν.
Entkeimen *n* ἡ ἐκ-, ἀναβλάστησις.
entkernen ἐκκοκκίζειν.
entkleiden ἀπο-, ἐκδύειν τινά τι, γυμνοῦν τινά τινος, περιαιρεῖν τινός τι, ſich ~ ἀπο-, ἐκδύεσθαι (M.), entkleidet γυμνός τινος (auch übtr.).
Entkleidung *f* ἡ ἀπό-, ἔκδυσις, gew. durch Verben.
Entkleidungszimmer *n* τὸ ἀποδυτήριον.
entkommen φεύγειν, ἀπο-, δια-, ἐκφεύγειν, ἀποδιδράσκειν, heimlich ~ ὑποφεύγειν, διαδύεσθαι (-δῦναι), glücklich ~ διασῴζεσθαι (P.), ~ laſſen ἀφιέναι.
entkräften ἀσθενέστερον ποιεῖν, ἀφαιρεῖν ῥώμην καὶ δύναμιν, μαραίνειν, ἀπομαραίνειν (allmählich aufreiben), καταπονεῖν, κατατρίβειν, κατατρύχειν (durch Arbeit, Anſtrengung), θρύπτειν, δια-, καταθρύπτειν (durch Üppigkeit und Schwelgerei), übtr. λύειν, καταλύειν, ἀκυροῦν.
entkräftet ἀσθενής, ἄρρωστος (2).
Entkräftung *f* (als Handlung) ἡ καταπόνησις, (als Handlung und Zuſtand) ἡ ἔκλυσις, (als Zuſtand) ἡ ἀτονία, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀρρωστία, ὁ κάματος, ὁ κόπος, ἡ παρακμή (letzteres bſd. vom Alter).
entladen ἀπογεμίζειν, ἀποσκευάζειν, κουφίζειν τι ἄχθους, ἀποφορτίζεσθαι (M.), (befreien) ἀπαλλάττειν, κουφίζειν τινά τινος, ſich ~ (von Wolken) ἀφιέναι καραυνούς.
Entladung *f* ἡ κούφισις, ἡ κένωσις (eig.), ἡ ἀπαλλαγή (übtr.), gew. durch Verben.
entlang παρά, ἀνά, κατά mit *acc.*
entlarven eig. περιαιρεῖν τὸ πρόσωπον, übtr. ἐλέγχειν, ἐξελέγχειν, φανερὸν ποιεῖν, ἀποφαίνειν, ἀποκαλύπτειν.
Entlarvung *f* ὁ ἔλεγχος, ἡ ἀποκάλυψις, gew. durch Verben.
entlaſſen ἀποπέμπειν, ἀν-, ἀφ-, διαφ-, μεθ-, προΐέναι, (ein Heer) κατα-, διαλύειν, (aus dem Dienſte) ἀπολύειν, j-n aus einem Amte ~ παύειν τινὰ τῆς ἀρχῆς od. ἄρχοντα, eine Verſammlung ~ ἀφιέναι, ἀνιστάναι, διαλύειν σύλλογον.
Entlaſſung *f* ἡ ἀπόπεμψις, ἡ ἄφεσις, ἡ διάλυσις, gew. durch Verben.
entlauben ἀποφυλλίζειν, γυμνοῦν φύλλων.
entlaufen ἀπο-, διαδιδράσκειν τινά, δραπετεύειν τινά u. παρά τινος (jämtl. bſd. von Sklaven), (aus e-m Orte) ἐκδιδράσκειν, ein ~er Sklave ὁ δραπέτης.
Entlaufen *n* ὁ δρασμός, ἡ ἀπόδρασις.
entledigen λύειν, ἀπολύειν, ἀπαλλάττειν, ἀποκουφίζειν τινά τινος, von einer Laſt ~ ἀφαιρεῖν τὸ ἄχθος, ſich einer Sache ~ ἀποβάλλειν ἄχθος, ſich der Sorgen ~ ἀποβάλλειν τὰς μερίμνας, ſich der Schulden ~ διαλύεσθαι (M.) τὰ χρέα, ſich eines Auftrages ~ ποιεῖν τὰ προστεταγμένα, ſich ſeiner Pflicht ~ πράττειν τὰ προσήκοντα, ſich eines Verſprechens ~ λύειν od. ἐκπληροῦν τὴν ὑπόσχεσιν, ſich j-s ~ ἀποπέμπεσθαί (M.) τινα, ἐκποδὼν ποιεῖσθαί (M.) τινα.
Entledigung *f* ἡ λύσις, ἡ ἀπόλυσις, ἡ ἀπαλλαγή, ἡ ἀποβολή. gew. durch Verben.
entleeren ἐκκενοῦν.
Entleerung *f* ἡ κένωσις, die ~ befördernd κενωτικός.
entlegen πολὺ ἀπέχων, κεχωρισμένος, der ~ſte ὁ ἔσχατος.
Entlegenheit *f* ἡ μακρὰ ἀπόστασις, ἡ ἐρημία, gew. durch Verben.
entlehnen δανείζεσθαι (M.) παρά od. ἀπό τινος, κίχρασθαι ἀπό τινος, übtr. προσ-, παραλαμβάνειν τι παρά τινος.
Entlehner *m* durch d. *part.*
Entlehnung *f* ὁ δανεισμός od. durch Verben.
entleiben σφάττειν, ἀπο-, κατασφάττειν, ἀποκτείνειν, φονεύειν, ſich ~ ἀποκτείνειν uſw. ἑαυτόν, διαχρῆσθαι, διεργάζεσθαι (M.) ἑαυτόν.
Entleibung *f* ὁ φόνος, ἡ σφαγή, (Selbſtmord) ἡ αὐτο-χειρία.
entlocken ἐξάγειν τί τινος, ἐξάγεσθαι (M.) ἔκ τινος (*gw.* Lachen γέλωτα), ἐκκαλεῖσθαι (M., *gw.* Tränen δάκρυα).
entmannen ἐκτέμνειν, ἀνανδροῦν, εὐνουχίζειν.
entmannt ὁ ἐκτομίας, ὁ εὐνοῦχος.
Entmannung *f* ἡ ἐκτομή.
entmaſten: ein Schiff ~ ἐξαιρεῖν τῆς νεὼς τὸν ἱστόν, (vom Sturme) περιθραύειν τὸν ἱστὸν τῆς νεώς.
entmenſchen ἀπάνθρωπον ποιεῖν, ἐξαγριοῦν.
entmenſcht ἐξ-, ἀπάνθρωπος (2), ~ werden ἀπανθρωπεύεσθαι, ἐξαγριοῦσθαι.
entmutigen ἐξαιρεῖν τινος τὸν θυμόν, δειλὸν καθιστάναι τινά, ἀθυμίαν παρέχειν od. ἐμποιεῖν τινι, εἰς ἀθυμίαν καθιστάναι τινά, εἰς ἀθυμίαν ἐμβάλλειν τινά, entmutigt ſein ἀθυμεῖν, ἄθυμον εἶναι, ἐν ἀθυμίᾳ εἶναι, entmutigt werden εἰς ἀθυμίαν ἐμπίπτειν.
Entmutigung *f* ἡ ἀθυμία (als Zuſtand), ſ. Mutloſigkeit.
entnehmen (befreien) ἀπολύειν τινά τινος, (Merkmale, Beweiſe) τεκμαίρεσθαι (M.) τινι od. ἔκ τινος, μανθάνειν od. γιγνώσκειν ἔκ τινος.
entnerven ἐκνευρίζειν, übtr. ἐκλύειν, διαθρύπτειν.
entnervt ἐκνευρισμένος.
Entnervung *f* ἡ ἔκλυσις, ἡ διάθρυψις.
entpanzern περιαιρεῖν τὸν θώρακα, ſich ~ ἀποδύεσθαι τὸν θώρακα, ἀποθωρακίζεσθαι (P.).
entquellen ἐκ-, προρρεῖν.

Digitized by Google

entraffen ἀν-, ἀφ-, ἐξαρπάζειν.
entraten: ich kann deſſen ~ οὐκ ἀπορῶ τούτου, οὐδέν δεῖ μοι τούτου.
enträtſeln λύειν αἴνιγμα, (erklären, deutlich machen) σαφηνίζειν, διασαφηνίζειν, δι-, ἐκδιηγεῖσθαι (M.), ich kann es mir nicht ~ οὐκ ἔχω συμβαλέσθαι τι.
entreißen ἀφ-, ἐξαιρεῖσθαί (M.) τινά τι od. τινός τι, ἀφ-, ἐξαρπάζειν τινί τι, ἐκβιάζεσθαι (M.) τινός τι, j-n einer Gefahr ~ σῴζειν, ἐκσῴζειν τινὰ ἐκ κινδύνου, ῥύεσθαι (M.) ἐκ κινδύνου.
Entreißung *f* ἡ ἀφ-, παραίρεσις, gew. durch Verben.
Entrepreneur *m* ὁ ἐργολάβος, ὁ ἐργολήπτης, (Pächter) ὁ ὠνητής.
entreprenieren ἐργολαβεῖν. (pachten) ὠνεῖσθαι.
Entrepriſe *f* ἡ ἐργολαβία, ἡ ἐργολάβεια, (Pacht) ἡ ὠνή, in ~ nehmen ἐργολαβεῖν, ὠνεῖσθαι, in ~ geben ἐργοδοτεῖν, μισθοῦν.
entrichten ἀποφέρειν, τελεῖν, ἀπο-, ὑποτελεῖν (bſd. Steuern). ἀποδιδόναι (wozu man verpflichtet iſt), eine außerordentliche Steuer ~ εἰσφορὰν εἰσφέρειν.
Entrichtung *f* ἡ φορά, εἰσ-, ἀποφορά, gew. durch Verben.
entriegeln ἀποκινεῖν od. παραφέρειν τὸν μοχλόν.
entrinden φλοΐζειν, περιφλοΐζειν.
Entrinden *n* ὁ φλοϊσμός.
entrinnen φεύγειν, ἀπο-, δια-, ἐκφεύγειν, σῴζεσθαι (P.) ἔκ τινος (zB. einer Gefahr), (von der Zeit) οἴχεσθαι, παρέρχεσθαι. [σωτηρία.
Entrinnen *n* ἡ φυγή, ἡ διαφυγή, (aus einer Gefahr) ἡ
entrollen *trans.* (entfalten) ἀνελίσσειν, ἀναπτύσσειν, *intr.* (vergehen) οἴχεσθαι (bſd. von der Zeit), (von Tränen) καταλείβεσθαι (P.). [τινος bezw. εἰς τι.
entrücken ἐξαρπάζειν τινί τι, ἀν-, συναρπάζειν ἔκ
Entrückung *f* ἡ ἀναρπαγή, gew. durch Verben.
entrunzeln ἐκλαίνειν τὰς ῥυτίδας, die Stirne ~ χαλᾶν τὸ μέτωπον, διαγαληνίζειν τὸ πρόσωπον.
entrüſten ἐρεθίζειν, ἐξαγριαίνειν, ἐξοργίζειν, ſich ~ ὀργίζεσθαι, παροργίζεσθαι (P.), ἀγανακτεῖν.
Entrüſtung *f* ἡ ὀργή, ἡ ἀγανάκτησις.
entſagen ἀπαγορεύειν (ἀπειπεῖν) τι, προΐεσθαί τι, ἀφ-, ὑφίεσθαί τινος, ἀφ-, ἐξίστασθαί τινος, ἀποπαύεσθαί (M.) τινος, ἀπέχεσθαί (M.) τινος, χαίρειν κελεύειν τινά, τι, ἐᾶν τι, ἀποβάλλειν τι.
Entſagung *f* ἡ ἄφ-, πρόεσις, gew. durch Verben.
Entſatz *m* (als Handlung) ἡ βοήθεια, ἡ ἐπικουρία, zum ~ kommen βοηθεῖν, παραβοηθεῖν, ἐπικουρεῖν, Truppen, die zum ~ kommen οἱ βοηθοί, οἱ ἐπίκουροι, ἡ βοήθεια, ἡ ὠφέλεια.
entſchädigen: j-n ~ ἐπανορθοῦν τὴν βλάβην τινί (für etw. τὴν ἀπό τινος βλάβην), παραμυθεῖσθαί (M.), παρηγορεῖν τινα. [θία, τὸ παραμύθιον.
Entſchädigung *f* ἡ ἐπανόρθωσις βλάβης. ἡ παραμυ-
entſcheiden κρίνειν, διακρίνειν, γιγνώσκειν, διαγιγνώσκειν, (vom Richter) δικάζειν, διαδικάζειν, eine Schlacht ~ κρίνειν μάχην, ῥοπὴν ἔχειν πρὸς τὴν νίκην, ſich über etw. ~ γνώμην ποιεῖσθαι od. ἀποφαίνεσθαι (M.) περί τινος, ſich für etw. ~ αἱρεῖσθαί (M.) τι, es wird ſich ~ δῆλον γενήσεται, es wird etw. entſchieden κρίνεταί τι, κρίσις γίγνεται od. ἐστὶ περί τινος, etw. nicht ~ μεταξὺ καταλείπειν τι.
entſcheidend κύριος, κρίσιμος (2), der ~e Zeitpunkt, Augenblick ὁ καιρός, ἡ καιροῦ ἀκμή.
Entſcheider *m* ὁ διαγνώστης, beſſer durch *part.*
Entſcheidung *f* 1. ἡ κρίσις, ἡ διάκρισις, ἡ γνώμη, ἡ διαγνώμη, ἡ διάγνωσις, (eines Schiedsrichters) ἡ δίαιτα. — 2. (Abſtimmung) ἡ διαψήφισις. — 3. (Ausſchlag) ἡ ῥοπή, auch durch Verben, j-m die ~ überlaſſen ἐπιτρέπειν τινὶ κρίνειν τι, κύριον ποιεῖν τινά τινος, der die ~ über etw. hat κύριός τινος, der Punkt der ~ ὁ καιρός, ἡ ἀκμή, ohne ~ ἀκριτί, ἀκρίτως.
Entſcheidungsgrund *m* τὸ τεκμήριον, τὸ μαρτύριον.
Entſcheidungskampf *m.* **-ſchlacht** *f*: einen ~ führen διαμάχεσθαι, διαγωνίζεσθαι (M.).
Entſcheidungspunkt *m* ὁ καιρός, ἡ ἀκμή. ἡ ῥοπή.
entſchieden außer b. *part.* b. Verben auch σαφής, ~ behaupten θαρραλέως od. θαρροῦντα ἰσχυρίζεσθαι (M.) od. διισχυρίζεσθαι. [ten ſ. d. vor. W.
Entſchiedenheit *f* τὸ θάρρος. mit ~ ſagen od. behaup-
entſchlafen κατακοιμᾶσθαι (P.), καταδαρθάνειν, übtr. οἴχεσθαι, κατευνάζεσθαι (P.), die Entſchlafenen οἱ κεκμηκότες.
entſchlagen: ſich einer Sache ~ ἀποβάλλειν τι, ἀπαλλάττεσθαί (P.), ἐξίστασθαί τινος, ἀποφεύγειν τι. j. entſagen. [ἐξολισθάνειν.
entſchleichen ὑπεκδύεσθαι (-δῦναι) τινά, τί, ἀφέρπειν,
entſchleiern ἀπο-, ἀνακαλύπτειν.
Entſchleierung *f* ἡ ἀνακάλυψις.
entſchließen 1. ſich ~ αἱρεῖσθαι. προαιρεῖσθαι (M.), γιγνώσκειν, διαγιγνώσκειν, βούλεσθαι, βουλεύεσθαι (M.), διανοεῖσθαι (P.). — 2. (ſich anſchicken) παρασκευάζεσθαι (M.) mit *inf.* — 3. (wagen) τολμᾶν τι od. *inf.*, ſich nicht ~ können ἀπορεῖν, ἐν ἀπορίᾳ εἶναι, εἰς ἀπορίαν καταστῆναι, μέλλειν, ὀκνεῖν.
Entſchließung *f* ἡ γνώμη, ἡ διαγνώμη, τὸ δόγμα, eine ~ faſſen γνώμην ποιεῖσθαι (M.), δοκεῖ μοι.
entſchloſſen (der ſich zu etw. ~ hat) ἕτοιμος, πρόθυμος (2), ich bin ~ δέδοκταί μοι, (mutig) τολμηρός. εὐτολμος (2), ἄοκνος (2). [θυμία.
Entſchloſſenheit *f* ἡ τόλμα, ἡ εὐτολμία (Mut), ἡ προ-
entſchlummern κατακοιμᾶσθαι (P.), ſ. entſchlafen.
entſchlüpfen διαδύεσθαι (-δῦναι), ἐκπίπτειν, ἐξολισθάνειν, ἐκ-, δια-, ὑπο-, ὑπεκφεύγειν, ἀποδιδράσκειν.
Entſchluß *m* ἡ προαίρεσις. ἡ γνώμη, τὸ δόγμα. ἡ βουλή. τὸ βούλευμα, aus freiem Entſchluſſe ἀπὸ γνώμης, ἑκουσίως. ἑκουσίᾳ (γνώμῃ), ἀφ' ἑαυτοῦ, e-n ~ faſſen προαιρεῖσθαι (M.), γνώμην ποιεῖσθαι (M.), βουλεύεσθαι (M.), βούλεσθαι, ſeinen ~ ändern μεταβουλεύεσθαι (in etw. τινός), μεταγιγνώσκειν (auch mit dem Zuſatz τὰ δεδογμένα), j-n von einem ~ abbringen μεταπείθειν τινά.
entſchuhen λύειν od. ὑπολύειν τὰ ὑποδήματα, ſich ~ ὑπολύεσθαι.
entſchuldigen etw., j-n ἀπολογεῖσθαι (M.) ὑπέρ τινος, παραιτεῖσθαί (M.) τι, τινα. (verzeihen) συγγνώμην ἔχειν od. ποιεῖσθαι (M.) τινι, ſich mit etw. ~ προφασίζεσθαί (M.) τι, σκήπτεσθαί (M.) τι, ſich wegen etw. ~ ἐκλογεῖσθαί (M.) τι, ὑπέρ τινος od. περί τινος. was ſich ~ läßt συγγνωστός, nicht zu ~ ἀναπολόγητος (2).
Entſchuldigung *f* (Verteidigung) ἡ ἀπολογία, ἡ παραίτησις, (Vorwand) ἡ πρόφασις, (Verzeihung) ἡ συγγνώμη.
Entſchuldigungsgrund *m* ἡ πρόφασις.
entſchweben ἀποπέτεσθαι. αἰωρούμενον οἴχεσθαι.
entſchwimmen ἐκ-, ἀπονήχεσθαι.
entſchwinden ἀφανίζεσθαι (P.), den Augen ~ ἐκλείπειν τὴν ὄψιν, dem Gedächtnis ~ ἀποφεύγειν τὴν μνήμην.
Entſchwinden *n* ἡ ἀφάνισις, ὁ ἀφανισμός.
entſeelt ἄψυχος, (geſtorben) τεθνηκώς (τεθνεώς).
entſenden ἀπο-, προπέμπειν, προ-, ἀφιέναι, (ein Geſchoß) auch βάλλειν.
entſetzen 1. j-n eines Amtes ~ καταλύειν τινὰ ἀρχῆς, παύειν τινὰ ἀρχῆς od. ἄρχοντα. — 2. einen belagerten Ort ~ ἐξαρπάζειν τινὰ τῆς πολιορκιας, προσβοηθεῖν, ἐπικουρεῖν, ἀμύνειν τινί. — 3. ſich ~ ἐκ-, καταπλήττεσθαι (P.), φοβεῖσθαι (P.).
Entſetzen *n* ἡ ἔκπληξις, ἡ ἐκπληξία, ὁ φόβος.
entſetzlich ἐκπληκτικός, δεινός, φοβερός.
Entſetzung *f* (von einem Amte) durch Verben, (einer Stadt u. dgl.) ſ. Entſatz.
entſiegeln λύειν τὴν σφραγῖδα.
Entſiegelung *f* ἡ τῆς σφραγῖδος λύσις.
entſinken ἐκπίπτειν, καταρρεῖν. ἐξολισθάνειν.
entſinnen: ſich ~ μεμνῆσθαί, ἀναμιμνήσκεσθαί τινος od. *part.*
entſittlichen διαφθείρειν.

Digitized by Google

Entsittlichung *f* ἡ διαφθορά.
entspinnen: einen Krieg ~ συνιστάναι ob. ἐγείρειν πόλεμον, sich ~ γίγνεσθαι, ἄρχεσθαι (M.).
entsprechen ἁρμόττειν πρός τι, προσήκειν, πρέπειν τινί. ὅμοιον εἶναί τινι, ἀκολουθεῖν τινι, j-ẽ Erwartung nicht ~ καταδεέστερον εἶναι τῆς δόξης, j-ẽ Wünſchen ~ κατὰ νοῦν εἶναί τινι, den Erwartungen ~ ἐκπληροῦν τὰς ἐλπίδας.
entſprechend durch die *part.* der Verben, ἄξιος, δίκαιος, ἀκόλουθός (2) τινος u. τινι, ἐπιτήδειος, πρέπων, προσήκων, oft auch durch *prp.* wie κατά τι, πρός τι.
entſprießen ἀπο-, ἐκβλαστάνειν, übtr. γίγνεσθαι, φύεσθαι (φῦναι) ἔκ τινος.
Entſprießen *n* ἡ ἀπο-, ἐκβλάστησις.
entſpringen 1. (entlaufen) ἀποδιδράσκειν, φεύγειν, ἐκ-, ἀποφεύγειν. — 2. (den Urſprung haben) ἄρχεσθαι (M.), ἀρχὴν λαμβάνειν, ὁρμᾶν ἔκ ob. ἀπό τινος, (von Flüſſen) ἀνίσχειν ἔκ τινος, τὰς πηγὰς ἔχειν ἔκ τινος ob. ἔν τινι, ῥεῖν ἔκ τινος.
Entſpringen *n* ἡ φυγή, ſ. Entlaufen.
entſproſſen γεγονώς, ἀπόγονος (2).
entſtammen γένος ἔχειν, γεγονέναι ἔκ ob. ἀπό τινος.
entſtehen γίγνεσθαι, φύεσθαι (φῦναι), καθίστασθαι, (von Maſſen) συνίστασθαι. [durch Verben.]
Entſtehen *n*, **Entſtehung** *f* ἡ γένεσις, ἡ ἀρχή, gew.
Entſtehungsart *f* ἡ γένεσις, ὁ τῆς γενέσεως τρόπος.
Entſtehungsgrund *m* ἡ τῆς γενέσεως αἰτία, τὸ αἴτιον, ἡ ἀρχή. [τὴν γένεσιν.]
Entſtehungsprozeß *m* ἡ γένεσις, τὰ κατὰ ob. περὶ
entſteigen ἀναφέρεσθαι, ἀναπέμπεσθαι (P.), ἀνατέλλειν ἔκ τινος, ἐξαναδύεσθαι (-δῦναι).
entſtellen ἀ-, δύσμορφον ποιεῖν, διαφθείρειν (τὴν μορφήν), übtr. καταισχύνειν, λυμαίνεσθαι (M.).
entſtellt ἀ-, δύσμορφος (2), δυσειδής, αἰσχρός, ~es Geſicht πρόσωπον ἐξεστηκός, (von einer Nachricht) ψευδής, ἐψευσμένος.
Entſtellung *f* (als Zuſtand) ἡ ἀ-, δυσμορφία, als Handlung u. Wirkung ἡ διαφθορά (τῆς μορφῆς).
entſtrömen ἐκ-, προρρεῖν, προχεῖσθαι (P.) ἔκ τινος.
entſtürmen ἐξορμᾶν (auch P.), φέρεσθαι (P.) ἔκ τινος.
entſtürzen προ-, ἐκ-, διεκπίπτειν ἔκ τινος.
entſühnen, entſündigen ἁγνίζειν, ἀφαγνίζειν, ἁγνεύειν, ἀφοσιοῦν, καθαίρειν.
Entſühnung, Entſündigung *f* ὁ ἁγνισμός, ἡ ἀφοσίωσις. ἡ κάθαρσις, ὁ καθαρμός.
enttäuſchen: j-n ~ σφάλλειν ob. ψεύδειν τινὰ τῆς δόξης ob. τῆς ἐλπίδος.
Enttäuſchung *f* durch Verben.
entthronen ἐκβάλλειν τινὰ τῆς ἀρχῆς, ἀφαιρεῖσθαί (M.) τινα τὴν βασιλείαν, παύειν τινὰ τῆς ἀρχῆς ob. ἄρχοντα ob. βασιλεύοντα.
Entthronung *f* ἡ τῆς ἀρχῆς ἀφαίρεσις, gew. durch Verben. [μον ποιεῖν.]
entvölkern ἐρημοῦν, ἀναστατοῦν, ἀνάστατον ob. ἔρη-
entvölkert ἀνάστατος (2), ἔρημος.
Entvölkerung *f* (als Handlung) ἡ ἀνάστασις, ἡ ἐρήμωσις, (als Zuſtand) ἡ ἐρημία, ἡ ὀλιγανθρωπία, ἡ ὀλιγανδρία. [ἐκ τῶν παίδων.]
entwachſen: den Kinderſchuhen ~ ſein ἐξεληλυθέναι
entwaffnen τὰ ὅπλα ἀφαιρεῖσθαι (M.) ob. ἐκδύειν τινά, ἐξ-, ἀφ-, παροπλίζειν, (einen Gefallenen) συλᾶν, j-n (im Wortſtreit u. dgl.) ~ ἐλέγχειν, ἐξελέγχειν τινά, j-ẽ Zorn ~ πραΰνειν ob. καταπραΰνειν τὴν ὀργήν τινος. [Verben.]
Entwaffnung *f* ἡ τῶν ὅπλων ἀφαίρεσις, gew. durch
entwäſſern ὀχετεύειν ob. ἀποχετεύειν ob. ἀπάγειν τὸ ὕδωρ ἐκ χωρίου τινός. [χωρίου τινός).]
Entwäſſerung *f* ἡ τοῦ ὕδατος ἀπ-, ἐξαγωγή (ἐκ
entweder ... oder ἤ ... ἤ (aut ... aut), ἤτοι ... ἤ (vel ... vel), εἴτε ... εἴτε, ἐάν τε ... ἐάν τε (sive ... sive). [(P.), ſ. entfliehen.]
entweichen φεύγειν, ἀπο-, διαφεύγειν, ἀπαλλάττεσθαι
Entweichen *n* ἡ φυγή, ἡ διαφυγή, ἡ διάφευξις, ἡ ἀπάλλαξις, ἡ ἀπαλλαγή, gew. durch Verben.
entweihen βέβηλον ob. ἀνόσιον τιθέναι, βεβηλοῦν, μιαίνειν.
Entweihung *f* ἡ βεβήλωσις.
entwenden ἀφαιρεῖν (-εῖσθαι, M.) τινά τι, ὑφαιρεῖν (-εῖσθαι, M.) τινά τι, ὑφαρπάζειν, ὑπολαμβάνειν τινά τι (heimlich ~), νοσφίζεσθαί, κατανοσφίζεσθαί, σφετερίζεσθαί τι (M., bſd. öffentliches Gut unterſchlagen). κλέπτειν, ἐκ-, ὑποκλέπτειν (ſtehlen), ἀποστερεῖν τινά τινος (j-n einer Sache berauben).
Entwendung *f* ἡ ἀφ-, ὑφαίρεσις, ὁ νοσφισμός, ὁ σφετερισμός, ἡ κλοπή, gew. durch Verben.
entwerfen δια-, ὑπο-, καταγράφειν, ὑποτυποῦν (auch M.), σκιαγραφεῖν (einen leichten Umriß), einen Plan ~ διανοεῖσθαι (P.), μηχανᾶσθαι, τεχνᾶσθαι (M.).
entwickeln 1. eig. ἀναπτύσσειν, ἀν-, ἐξ-, διεξελίττειν, ἀνα-, δια-, ἐκπετανοῦναι. — 2. übtr. διαπτύσσειν, ἀποφαίνειν, διασαφηνίζειν, δηλοῦν, διηγεῖσθαι (M.), ſich ~ ἀναφαίνεσθαι (P.), γίγνεσθαι, φανερὸν γίγνεσθαι, προχωρεῖν, ἀποβαίνειν, von e-m Mädchen γάμου ὥραίαν εἶναι, εἰς γάμου ὥραν ἀφῖχθαι.
Entwickelung *f* eig. ἡ ἀνά-, διάπτυξις, ὁ ἐξελιγμός, (Erklärung) ἡ ἐξήγησις, ἡ δήλωσις, (Entſtehung) ἡ γένεσις, (von Pflanzen) ἡ βλάστησις, (Ausgang) ἡ κρίσις, ἡ ἀπόβασις, (im Drama) ἡ καταστροφή.
entwickelungsfähig γόνιμος (2), (von Gewächſen) βλαστητικός.
Entwickelungsgang *m* ἡ γένεσις, τὰ τῆς γενέσεως.
Entwickelungsgeſchichte *f* τὰ περὶ τῆς γενέσεως.
Entwickelungsperiode *f* ὁ τῆς γενέσεως χρόνος.
Entwickelungsprozeß *m* τὰ κατὰ ob. περὶ τὴν γένεσιν.
Entwickelungsſtufe *f* τὸ τῆς γενέσεως, ἡ γένεσις.
entwildern ἐξημεροῦν.
Entwilderung *f* ἡ ἡμέρωσις. [ἐξαιρεῖν (u. M.).]
entwinden ἐκβιάζεσθαι (M.) τῶν χειρῶν τινος, βίᾳ
entwirren ἀνα-, διαλύειν.
Entwirrung *f* ἡ ἀνά-, διάλυσις.
entwiſchen ἀποδιδράσκειν, ἀπο-, ἐκ-, διαφεύγειν, ἐκ-, διεκδύεσθαι (-δῦναι).
Entwiſchen *n* ἡ διάδυσις, gew. durch Verben.
entwöhnen ἀπεθίζειν τινά (μή mit *inf.*), (ein Kind) ἀπογαλακτίζειν, ſich ~ ἀπο-, μεταμανθάνειν τι, ſich von etw. entwöhnt haben οὐκέτι εἰωθέναι m. *inf.*
Entwöhnung *f* (eines Kindes) ὁ ἀπογαλακτισμός, ſonſt durch Verben.
entwölken αἰθριάζειν, ἀπ-, διαιθριάζειν, der Himmel entwölkt ſich διαιθριάζει, αἰθρία γίγνεται.
entwölkt αἴθριος, ἀνέφελος (2).
entwürdigen: j-n ~ ἀτιμάζειν, αἰσχύνειν, καταισχύνειν τινά. αἰσχύνην περιάπτειν τινί.
Entwürdigung *f* ἡ ἀτιμία, ἡ αἰσχύνη.
Entwurf *m* ἡ ὑπο-, διαγραφή, ὁ τύπος, ἡ ὑποτύπωσις, (Umriß) ἡ σκιαγραφία, einen ~ machen μηχανᾶσθαι (M.). [übtr.).]
entwurzeln ἐκ-, ἀπορριζοῦν, ἐκπρεμνίζειν (ſämtlich auch)
Entwurzelung *f* ἡ ἐκρίζωσις, gew. durch Verben.
entzaubern ἐξαπᾴδειν. ἀναλύειν τὴν ἐπῳδήν.
Entzauberung *f* ἡ τῆς ἐπῳδῆς ἀνάλυσις.
entziehen ἀφαιρεῖν (u. M.) τινά τι u. τινός τι, ἀποστερεῖν τινά τινος, γυμνοῦν, ἐρημοῦν τινά τινος, ſ. entwenden; dem Auge ~ ἀφανίζειν, ſich e-r Sache ~ φεύγειν, ἀποφεύγειν τι, ἀφ-, ἐξίστασθαί τινος, ὑποχωρεῖν ἀπό τινος ob. τινι, j-m ſein Wohlwollen ~ ἀπαλλοτριοῦσθαι (P.) τινος. [gew. durch Verben.]
Entziehung *f* ἡ ὑφ-, ἀφ-, παραίρεσις, ἡ ἀποστέρησις.
entziffern διασαφεῖν, διασαφηνίζειν, ἐκδιηγεῖσθαι (M.).
Entzifferung *f* ἡ διασαφήνισις, ἡ ἐκδιήγησις, gew. durch Verben.
entzücken κηλεῖν, θέλγειν, τέρπειν, εὐφραίνειν, (beſ. geiſtern) ἐνθεάζειν, ἔνθεον ποιεῖν, **entzückt ſein** ἐνθουσιάζειν, ἐνθουσιᾶν, βακχεύειν.

Digitized by Google

Entzücken *n*, **Entzückung** *f* ἡ κήλησις, ἡ θέλξις, ἡ ἡδονή, ἡ τέρψις, ἡ εὐφροσύνη.
entzückend θελκτήριος, ἥδιστος.
entzückt γεγανωμένος.
entzündbar εὐφλεκτος (2).
Entzündbarkeit *f* τὸ εὐφλεκτον.
entzünden 1. ἀνα-, ἐκφλέγειν, ἀναφάειν (beide auch übtr.), s. anzünden; sich ~ die P. dieser Verben. — 2. (eine Geschwulst mit Fieberhitze erzeugen) φλεγμαίνειν, sich ~ φλογιᾶν, πυροῦσθαι (P.). — 3. (in heftige Leidenschaft versetzen) ἐκκάειν, ἐκφλέγειν, παροξύνειν, einen Krieg ~ ἐκκάειν od. ἐξάπτειν πόλεμον.
entzündet φλεγμαίνων, φλεγματώδης, φλεγυρός.
entzündlich eig. εὐφλεκτος (2), übtr. φλεγμαίνων, φλεγματώδης.
Entzündung *f* 1. eig. ἡ ἔκκαυσις, ἡ ἅψις, ἡ ἔμπρησις, ἡ πύρωσις, ἡ ἐκπύρωσις, gew. durch Verben. — 2. übtr. ἡ πρῆσις, τὸ πρῆσμα, ἡ φλόγωσις, ἡ φλεγμονή, ἡ φλεγμασία, τὸ φλέγμα, τὸ πύρωμα. — 3. (Brand) ἡ γάγγραινα. — 4. (entzündete Stelle) τὸ ἐπιφλόγισμα.
entzwei σχιστός, θραυστός, *adv.* δίχα, ~ gehen ῥήγνυσθαι, διαρρήγνυσθαι (P.), ~ schneiden διατέμνειν, ~ sägen δίχα πρίειν, ~ sein κατάτριπτον εἶναι.
entzweien διιστάναι, διαβάλλειν τινὰ πρός τινα, sich ~ διίστασθαι, διχοστατεῖν, διαφέρεσθαι (P.), γίγνεταί τινος διαφορὰ πρός τινα. [(mit j-m πρός τινα).
Entzweiung *f* ἡ διάστασις, ἡ διαφορά, ἡ διχοστασία
Enzian *m* (eine Pflanze) ἡ γεντιανή, ἡ γεντιάς (άδος).
Ephore *m* ὁ ἔφορος, Amt eines ~n ἡ ἐφορεία, ~ sein ἐφορεύειν.
Epidemie *f* ἡ ἐπιδήμιος νόσος, ὁ λοιμός.
epidemisch ἐπιδήμιος (2), ἔνδημος (2), λοιμώδης, ~ sein ἐπιδημεῖν.
Epigramm *n* τὸ ἐπίγραμμα, kleines ~ τὸ ἐπιγραμμάτιον, ein ~ auf j-n machen ἐπιγραμματίζειν τινά.
Epigrammendichter *m*, **-dichterin** *f* ὁ ἐπιγραμματοποιός, ἡ ἐπιγραμματοποιός.
Epilepsie *f* ἡ ἐπιληψία, ἡ ἐπίληψις, ὁ πτωματισμός, ἡ ἱερὰ νόσος, τὰ ἐπιληπτικά, ~ haben ἐπιληπτίζειν.
epileptisch ἐπιληπτικός, ἐπίληπτος (2), πτωματιζόμενος, πτωματικός, ~e Anfälle τὰ ἐπιληπτικά.
Epilog *m* ὁ ἐπίλογος.
episch ἐπικός, ~e Poesie ἡ τῶν ἐπῶν od. ἐπικὴ ποίησις, ~er Dichter ὁ ἐποποιός, ~es Gedicht τὸ ἔπος.
Episode *f* τὸ ἐπεισόδιον, τὸ ἐμβόλιμον, τὸ ἐμβόλιον, ἡ παρενθήκη, eine ~ anbringen ἐπεισοδιοῦν.
episodisch ἐπεισόδιος, ἐπεισοδιώδης, παρένθετος (2).
Epistel *f* ἡ ἐπιστολή.
Epoche *f* ἡ ἐποχή. ὁ χρόνος. ἡ περίοδος, ein Mann, der ~ macht ὁ ἐλλόγιμος (2) ἀνήρ.
Epopöe *f*, **Epos** *n* τὸ ἔπος (auch *pl.*), ἡ ἐποποιία.
Eppich *m* τὸ σέλινον. τὸ ἄπιον, von ~ σελίνινος.
eppichartig σελινοειδής.
Equipage *f* (äußere Ausstattung) ἡ κατα-, παρασκευή, (Gepäck) τὰ σκεύη, (Wagen und Pferde) τὸ ἅρμα, οἱ ἵπποι. (Schiffsbemannung) τὸ πλήρωμα, ἡ ὑπηρεσία.
equipieren κατα-. παρασκευάζειν. χορηγεῖν. ein Schiff ~ ναῦν ἐπισκευάζειν (ausrüsten). πληροῦν (bemannen).
Equipierung *f* ἡ κατα-, παρασκευή (*trans.* u. *intr.*), ἡ χορηγία (*trans.*).
er, sie, es wird, wenn kein Nachdruck darauf liegt, nicht ausgedrückt, liegt dagegen ein Nachdruck darauf, so wird ~ durch die Pronomina οὗτος, ἐκεῖνος, αὐτὸς δέ, ὅ δέ wiedergegeben, und ~ sagte καὶ ὃς ἔφη, sprach ~ ἡ δ' ὅς.
erachten νομίζειν, ἡγεῖσθαι (M.), ἀξιοῦν, δοκεῖ μοι.
Erachten *n* ἡ δόξα, ἡ γνώμη, meines ~s (ὡς) ἐμοὶ δοκεῖν, ἔμοιγε δοκεῖν.
erangeln ἀγκιστρεύειν (auch M.), λαμβάνειν τῷ ἀγκίστρῳ, übtr. ἐπιτυγχάνειν τινός.
erarbeiten πόνῳ κτᾶσθαι, πονεῖν, ἐργάζεσθαι (M.).
Erbadel *m* ἡ πατρῴα εὐγένεια, von ~ εὐγενὴς καὶ ἐξ εὐγενῶν.
Erbamt *n* ἡ πατρῴα τιμή.
Erbanteil *m* ὁ κλῆρος. [(M.) τινα.
erbarmen: sich ~ ἐλεεῖν τινα, οἰκτίρειν u. οἰκτίζεσθαι
Erbarmen *n* ὁ ἔλεος, ἡ ἐλεημοσύνη, ὁ οἶκτος. ὁ οἰκτιρμός, ~ haben mit j-m οἶκτον ἔχειν od. λαμβάνειν τινός.
erbarmenswert οἰκτρός, ἐλεεινός, ἄθλιος.
erbärmlich ἐλεεινός, οἰκτρός, ἄθλιος, ταλαίπωρος (2), (schlecht) κακός, πονηρός, φαῦλος, οὐδενὸς ἄξιος.
Erbärmlichkeit *f* ἡ φαυλότης, ἡ κακότης (ητος), ἡ κακία, ἡ πονηρία.
erbarmungslos ἀσπλαγχνος (2).
erbarmungsreich, -voll ἐλεήμων, φιλοικτίρμων.
erbauen 1. οἰκοδομεῖν, ἐξοικοδομεῖν, κατασκευάζειν (auch M.), (eine Stadt) κτίζειν, (einen Tempel u. dgl.) ἱδρύειν. — 2. (das Gemüt erheben) ἀνάγειν τὸν θυμόν, παραμυθίαν παρέχειν, κηλεῖν (bei Kirchenschriftstellern auch οἰκοδομεῖν), erbaut sein εὐφημεῖν.
Erbauer *m* ὁ οἰκοδόμος, gew. b. *part.* der Verben.
Erbauerin *f* b. *part.* der Verben.
erbaulich τὴν ψυχὴν ἀνάγων, ἀναγωγικός, ein ~es Leben ὁ χρηστὸς od. εὐσεβὴς βίος, ein ~es Lied ἡ εὔφημος ᾠδή.
Erbauung *f* ἡ οἰκοδομία, ἡ οἰκοδόμησις, ἡ κατασκευή, ἡ κτίσις, gew. durch Verben, übtr. ἡ ἀναγωγή, ἡ παραμυθία. [αἱ τῶν πατέρων θῆκαι.
Erbbegräbnis *n* τὸ πατρῷον ἠρίον, οἱ πατρῷοι τάφοι,
erbberechtigt ἐπίκληρος (2).
Erbberechtigung *f* ἡ ἀγχιστεία.
[1]Erbe *m* ὁ κληρονόμος, (eines Amtes, Thrones u. dgl.) ὁ διάδοχος, j-n zum ~n einsetzen καθιστάναι τινὰ κληρονόμον. [πατρῷα.
[2]Erbe *n* ὁ κλῆρος, ἡ κληρονομία, väterliches ~ τὰ
erbeben τρέμειν, τρεῖν, τρομεῖν, ταράττεσθαι (P.), (von der Erde) σείεσθαι (P.).
Erbeben *n* ὁ τρόμος, (von der Erde) ὁ σεισμός.
erbeigen πατρῷος.
Erbeigentum *n* τὸ πατρῷον κτῆμα.
Erbeigentümer *m* ὁ πατρῷον κτῆμα κεκτημένος.
Erbeinsetzung *f* ἡ κληρονόμου κατάστασις.
erbeißen καταδάκνειν.
erben κληρονομεῖν τινος u. τι, παραλαμβάνειν. διαδέχεσθαι (M.) τι παρά τινος (letzteres bes. vom Thron).
erbetteln ἐπ-, ἐξαιτεῖν, συναγείρειν.
erbeuten λεηλατεῖν, ἄγειν od. συνάγειν λείαν, αἱρεῖν, λαμβάνειν od. κομίζεσθαι ἀπὸ τῶν πολεμίων.
erbeutet αἰχμάλωτος. δοριάλωτος. δορίκτητος (sämtl. 2).
Erbeutung *f* ἡ λεηλασία. ἡ λείας ἀγωγή.
erbfähig ᾧ ἔξεστι κατὰ τοὺς νόμους κληρονόμῳ γενέσθαι.
Erbfehler *m* τὸ πατρῷον κακόν. [χθιστος.
Erbfeind *m* ὁ πατρικὸς od. ἄσπονδος ἐχθρός, ὁ ἔ-
Erbfeindschaft *f* ἡ πατρικὴ od. ἄσπονδος ἔχθρα, ἡ παρὰ τῶν πατέρων παρειλημμένη ἔχθρα.
Erbfolge *f* ἡ διαδοχή.
Erbfolgekrieg *m* ὁ διὰ τὴν διαδοχὴν γενόμενος πόλεμος, ὁ τῶν διαδόχων πόλεμος.
Erbfolger *m* ὁ διάδοχος, ὁ κληρονόμος.
Erbfolgerecht *n* ἡ ἀγχιστεία.
Erbgrundstück, -gut *n* ὁ κλῆρος, τὸ πατρῷον γωίδιον.
Erbherr *m* ὁ κατὰ κληρονομίαν κύριος.
erbieten: sich zu etw. ~ ἐπαγγέλλεσθαι (M.) τι od. *inf.*, ὑπισχνεῖσθαι mit *inf. fut.*
Erbin *f* ἡ κληρονόμος.
erbitten 1. etw. von j-m ~ αἰτεῖσθαι (M.) τινά τι od. τι παρά τινος. παραιτεῖσθαι (M.) τινά τι, ἐξαιτεῖσθαι (M.) τι παρά τινος. — 2. j-n ~ (durch Bitten bewegen) πείθειν, παραπείθειν, sich ~ lassen πείθεσθαι (P.).
Erbitten *n* ἡ παραίτησις.
erbittern παροργίζειν, παροξύνειν, πικραίνειν, ἐρεθίζειν, ἐξαγριαίνειν, ἐξαγριοῦν, erbittert sein ὀργίζεσθαι

Digitized by Google

(P.), χαλεπαίνειν, ἀγανακτεῖν, ἄχθεσθαι (P.) (über etw. τινί).
erbitternd παροξυντικός.
erbittert πικρός, ~e Feindſchaft ἡ ἄσπονδος ἔχθρα.
Erbitterung *f* ὁ παροξυσμός (als Handlung u. Zuſtand), ἡ πικρία, ἡ ὀργή, ἡ χαλεπότης (ητος), ἡ ἀγανάκτησις (als Zuſtand).
Erbkönig *m* ὁ ἐκ διαδοχῆς od. κατὰ διαδοχὴν βασιλεύς. [βασιλεία.
Erbkönigtum *n* ἡ πατρικὴ βασιλεία, ἡ ἐκ διαδοχῆς
Erblande *n/pl.* ἡ πατρῴα γῆ, αἱ οἰκεῖαι χῶραι, αἱ παρὰ τῶν πατέρων od. προγόνων παρειλημμέναι χῶραι. [(P.), (ſterben) ἀποψύχειν.
erblaſſen, -bleichen ὠχριᾶν, κατωχριᾶν, λευκαίνεσθαι
Erblaſſer *m* ὁ κληροδότης.
erblich πατρῷος, πατρικός, (angeboren) ἔμφυτος (2).
erblicken ὁρᾶν, καθορᾶν, das Licht der Welt ~ πρῶτον ἐξιέναι εἰς τὸ φῶς (ωτός).
erblinden τυφλοῦσθαι, ἐκτυφλοῦσθαι (P.), τυφλὸν γίγνεσθαι, διαφθείρεσθαι (P.) τὰ ὄμματα.
Erblindung *f* ἡ τῶν ὀμμάτων διαφθορά, gew. durch Verben. [ὀκνεῖν.
erblöden: ſich ~ αἰσχύνεσθαι, καταισχύνεσθαι (P.),
erblos (ohne Erbteil) ἄ-, ἀπόκληρος (2), ~ ſein ἀκληρεῖν, (ohne Erben) παίδων ἔρημος, ἄπαις, ἄτεκνος (2).
erblühen ἐξανθεῖν.
Erblühen *n* ἡ ἐξάνθησις, gew. durch Verben.
erborgen: etw. von j-m ~ δανείζεσθαί (M.) τι παρά τινος.
erborgt übtr. προσποίητος, κίβδηλος, ἐπίθετος (ſämtl. 2).
erboſen ἀγριαίνειν, ἐξαγριαίνειν, παροξύνειν εἰς ὀργήν, ſich ~ ὀργίζεσθαι (P.).
Erboſung *f* ἡ ὀργή.
erbötig πρόθυμος (2), ἕτοιμος, ~ ſein ἐπαγγέλλεσθαί (M.) τι od. *inf.*, ὑπισχνεῖσθαι mit *inf. fut.*
Erbpacht *f* ἡ ἐμφύτευσις, in ~ geben ἐμφυτεύειν, in ~ gegebenes Gut τὸ ἐμφύτευμα.
Erbpächter *m* ὁ ἐμφυτευτής.
Erbprinz *m* ὁ διάδοχος τῆς ἀρχῆς od. βασιλείας.
erbrechen 1. (aufbrechen) ἐκκόπτειν, ἀναρρηγνύναι, ἐξαράττειν, βίᾳ ἀνοίγειν, einen Brief ~ λύειν od. παραλύειν ἐπιστολήν, λύειν τὴν σφραγῖδα ἐπιστολῆς. — 2. ſich ~ ἐμεῖν, ἐξ-, ἀνεμεῖν, ἐρυγγάνειν.
Erbrechen *n* ὁ ἔμετος, ἡ ἔμεσις.
Erbrecht *n* (Recht über die Erbfolge) οἱ περὶ κληρονομίας νόμοι, (das Recht zu erben) ἡ ἀγχιστεία, ein ~ auf etw. haben νόμῳ κληρονομεῖν τινος.
Erbrechung *f* ἡ λύσις, ἡ παράλυσις, gew. durch Verben.
Erbreich *n* ἡ παρειλημμένη od. παραδεδομένη ὑπὸ τῶν προγόνων od. πατέρων ἀρχή, ἡ ἐκ κληρονομίας ἀρχή, ἡ κατὰ διαδοχὴν ἀρχή.
Erbſchaden *m* τὸ ἔμφυτον κακόν.
Erbſchaft *f* ἡ κληρονομία, ὁ κλῆρος, τὸ κληρονόμημα. eine ~ machen κληρονομεῖν τί τινος, eine ~ antreten αἱρεῖν κλῆρον.
erbſchaftlich ὁ, ἡ, τὸ κατὰ κληρονομίαν od. ἐκ κληρονομίας. [δικασία.
Erbſchaftsklage *f* ἡ κλήρου od. περὶ κλήρου διά-
Erbſchaftsſtreit *m* ἡ περὶ κληρονομίας διαφορά.
Erbſchleicher *m* ὁ κλέπτων διαθήκας.
Erbſchleicherei *f* ἡ τῶν διαθηκῶν κλοπή, ~ treiben κλέπτειν διαθήκας.
Erbſchuld *f* τὸ πατρῷον χρέος.
Erbſe *f* ὁ πίσος, ὁ ὄροβος, ὁ ἐρέβινθος (Kichererbſe), kleine ~ τὸ ὀρόβιον, von der Größe einer ~ ὀροβιαῖος, ~n eſſen ὀροβοφαγεῖν. [βίτης.
erbſenartig ὀροβοειδής, ὀροβώδης, ἐρεβινθώδης, ὀρο-
Erbſenbrei *m* τὸ πίσινον ἔντος.
Erbſenbrot *n* ὁ πίσινος od. ὀρόβινος ἄρτος.
Erbſenfarbe *f* τὸ ὀροβοειδὲς χρῶμα.
erbſenfarbig ὀροβοειδής τὸ χρῶμα.
Erbſenmehl *n* τὸ πίσινον od. ὀρόβινον ἄλευρον.
Erbſenſtroh *n* τὰ ἀπὸ τῶν ὀρόβων κάρφη.
Erbſenſuppe *f* ὁ πίσινος ζωμός.
Erbſtreitigkeit *f* ſ. Erbſchaftsſtreit.
Erbſtück *n* ὁ κλῆρος, τὸ κληρονόμημα.
Erbſünde *f* ἡ ἔμφυτος κακία od. πονηρία.
Erbteil *m* ὁ κλῆρος, τὸ κληρονόμημα, das väterliche ~ τὰ πατρῷα.
Erbteilung *f* ἡ τοῦ κλήρου διανομή.
Erbtochter *f* ἡ ἐπίκληρος.
Erbtugend *f* ἡ ἔμφυτος ἀρετή.
Erbübel *n* τὸ πατρῷον od. ἔμφυτον κακόν.
Erbvergleich, -vertrag *m* ἡ περὶ κλήρου ὁμολογία.
Erdachſe *f* ὁ τῆς γῆς ἄξων (ονος), ὁ πόλος.
Erdart *f* τὸ γῆς εἶδος, ἡ γῆ.
erdartig γεώδης.
Erdbahn *f* ἡ τῆς γῆς περιφορά.
~ball *m* ἡ σφαῖρα, ἡ γῆ.
Erdbeben *n* ὁ σεισμός (τῆς γῆς), ὁ ῥῆκτης.
Erdbeerbaum *m* ἡ κόμαρος, ἡ ἄφαρκη, der wilde ~ ἡ ἀνδραχνος, ἡ ἀνδράχνη, die Frucht des ~s τὸ κόμαρον, τὸ μιμαίκυλον.
Erdbeere *f* τὸ χαμοκέρασον (neugriechiſch; die alten Griechen kannten unſere Erdbeere nicht).
Erdbeſchreiber *m* ὁ γεωγράφος.
Erdbeſchreibung *f* ἡ γεωγραφία, τὰ γεωγραφούμενα.
Erdbewohner *m* ὁ τὴν γῆν οἰκῶν, ὁ τῆς γῆς κάτοικος.
Erdboden *m* τὸ ἔδαφος, τὸ γῆς ἔδαφος, ἡ γῆ, dem ~ gleichmachen εἰς ἔδαφος καταβάλλειν, κατασκάπτειν, καθαιρεῖν.
Erdbohrer *m* τὸ μεταλλευτικὸν τρύπανον.
Erdbrand *m* τὸ ὑπόγειον πῦρ.
Erde ἡ γῆ, ἡ χθών (ονός), (Erdboden) τὸ ἔδαφος, auf der ~ befindlich κατὰ γῆν, ἐπιχθόνιος (2), unter der ~ befindlich ὑπὸ γῆν, ὑποχθόνιος, καταχθόνιος (2), auf die ~, auf der ~ χαμαί, ~ eſſen γεύεσθαι, ruhe ſanft im Schoße der ~ κούφη σοι χθὼν ἐπάνωθεν πέσοι.
Erdeichel *f* ὁ ἄρακος, ἡ ἀράχιδνα. [ἡδοναί.
Erdenfreuden *f/pl.* αἱ κατὰ γῆν od. ἐν ἀνθρώποις
Erdenge *f* ὁ ἰσθμός. [μονία.
Erdenglück *n* ἡ κατὰ γῆν od. ἐν ἀνθρώποις εὐδαι-
Erdengut *n* τὸ κατὰ γῆν od. ἐν ἀνθρώποις od. ἐνθάδε ἀγαθόν.
erdenken ἐπινοεῖν, ἐξευρίσκειν, ἐκφροντίζειν, σκοπεῖν τι εὑρίσκειν, (erdichten) ἐπινοεῖν, πλάττειν, συμπλάττειν, μηχανᾶσθαι (M.).
Erdenken *n* ἡ ἐπίνοια, ἡ ἐξεύρεσις.
erdenklich durch Umſchreibung, z.B. ich gebe mir alle ~e Mühe πονῶ ὡς δυνατὸν μάλιστα, j-m alle ~e Ehre erweiſen θεραπεύειν τινά πάσῃ θεραπείᾳ, alle ~en Mittel anwenden μηχανᾶσθαι (M.) πάσας μηχανάς, ἐπὶ πᾶν ἔρχεσθαι.
Erdenkloß *m* ἡ (γῆς) βῶλος.
Erdenlaſt *f* τὸ τοῦ ἀνθρωπίνου βίου βάρος.
Erdenleben *n* ὁ κατὰ γῆν od. ὁ νῦν od. ὁ ἐνθάδε βίος.
Erdenrund *n* ἡ οἰκουμένη.
Erdenſohn *m* ὁ γηγενής.
Erderſchütterung *f* ſ. Erdbeben.
erdfahl πελιτνός, πελιός.
Erdfall *m* τὸ χάσμα γῆς. [ſtehend ἀπόγειος (2).
Erdferne *f* (der Planeten) τὸ ἀπόγειον, in der ~
Erdfeuer *n* τὸ ὑπόγειον πῦρ.
Erdfloh *m* ἡ ψύλλα.
Erdfrüchte *f/pl.* οἱ τῆς γῆς καρποί.
erdgeboren χθόνιος.
Erdgegend *f* ἡ χώρα.
Erdgeſchoß *n* τὸ κατάγειον.
Erdgewächs *n* τὸ γῆς od. ἔγγειον φυτόν.
Erdgürtel *m* ἡ ζώνη.
erdhaltig γεώδης. [ſtreichen ἀσφαλτοῦν.
Erdharz *n* ἡ ἄσφαλτος, τὸ ἄσφαλτον, mit ~ be-
Erdhaufen *m* τὸ χῶμα γῆς.

Digitized by Google

Erdhöhle *f* τὸ ὑπόγειον ἄντρον.
Erdhügel *m* ὁ γεώλοφος, ὁ γήλοφος.
erdichten πλάττειν, ἀνα-, συμπλάττειν, ἐπινοεῖν, λογοποιεῖν, ψεύδεσθαι (M.), μηχανᾶσθαι (M.), gegen j-n etw. ~ καταψεύδεσθαί (M.) τινός τι, (Urſachen, Vorwände u. dgl.) προφασίζεσθαι (M.).
Erdichter *m* ὁ λογοποιός, gew. *part.* der Verben.
erdichtet πλαστός, ἐπίπλαστος (2), ψευδής.
Erdichtung *f* (als Handlung) ἡ πλάσις, ἡ λογοποιία, (als Sache) τὸ πλάσμα, τὸ σόφισμα, τὸ ψεῦδος.
erdig γεώδης, γεηρός, γήινος (2).
Erdkloß *m* ἡ βῶλος.
Erdkluft *f* τὸ χάσμα γῆς, τὸ βάραθρον.
Erdklumpen *m* ἡ βῶλος.
Erdkörper *m* ἡ γῆ, ἡ σφαῖρα.
Erdkreis *m* ἡ πᾶσα γῆ, ἡ οἰκουμένη.
Erdkugel *f* ἡ σφαῖρα. [γραφία.]
Erdkunde *f* ἡ γῆς ἐμπειρία, (als Wiſſenſchaft) ἡ γεω-
Erdlage *f* ἡ τῆς γῆς διαφυή.
Erdlager *n* ἡ χαμεύνη, τὸ χαμεύνιον.
Erdmeſſer *m* γεωμέτρης, ~ ſein γεωμετρεῖν.
Erdmeßkunſt *f* ἡ γεωμετρία, ἡ γεωμετρική, ἡ γεωδαισία, ~ treiben γεωμετρεῖν.
Erdnähe *f* (der Planeten) τὸ περίγειον, das Sein in der ~ ἡ περιγειότης (ητος).
Erdoberfläche *f* ἡ τῆς γῆς ἐπιφάνεια, ἡ γῆ.
Erdöl *n* τὸ γήϊον ἔλαιον, ἡ νάφθα, ἡ ἄσφαλτος.
erdolchen ἀπο-, κατασφάττειν τῷ ἐγχειριδίῳ.
Erdpech *n* ἡ ἄσφαλτος.
Erdpol *m* ὁ (τῆς γῆς) πόλος. [ἰσόπυρον.]
Erdrauch *m* (eine Pflanze) ὁ καπνός, rankender ~ τὸ
Erdreich *n* ἡ γῆ. [θαρρεῖν.]
erdreiſten: ſich ~ τολμᾶν, ἀποτολμᾶν τι od. *inf.*,
Erdreiſten *n* ἡ τόλμα, ἡ τόλμησις.
Erdriß *m* ἡ ῥωγμὴ γῆς.
erdröhnen κτυπεῖν, δουπεῖν.
Erdröhnen *n* ὁ κτύπος, ὁ δοῦπος.
erdroſſeln ἄγχειν, ἀπ-, διάγχειν, πνίγειν, ἀποπνίγειν, στραγγαλᾶν, στραγγαλίζειν, ἀποστραγγαλίζειν, ſich ~ ἀπάγχεσθαι (M.). [ἀπόπνιξις.]
Erdroſſelung *f* ἡ ἀγχόνη, ἡ στραγγάλη, ἡ πνῖξις, ἡ
erdrücken πνίγειν, ἀπο-, κατα-, συμπνίγειν.
Erdrücken *n* ἡ πνῖξις, ἡ ἀπόπνιξις, ὁ πνιγμός, τὸ πνῖγμα.
Erdſalz *n* οἱ ὀρυκτοὶ ἅλες.
Erdſchatten *m* ἡ τῆς γῆς σκιά.
Erdſcheibe *f* ὁ τῆς γῆς κύκλος.
Erdſchicht *f* ἡ τῆς γῆς διαφυή.
Erdſchildkröte *f* ἡ χερσαία χελώνη.
Erdſcholle *f* ἡ βῶλος, kleine ~ τὸ βωλίον, ~n zerſchlagen βωλοκοπεῖν.
Erdſchoß *m* ἡ χθών (ονός).
Erdſchwalbe *f* ἡ δρεπανίς (ίδος).
Erdſchwämme *m/pl.* οἱ ἀμανῖται μύκητες.
Erdſtoß *m* ὁ σεισμὸς τῆς γῆς.
Erdſtrich *m* ἡ ζώνη, ἡ χώρα, τὸ κλίμα.
Erdtafel *f* ἡ γῆς περίοδος.
Erdteil *m* τὸ γῆς μέρος.
erdulden πάσχειν, ἀνέχεσθαι, ὑπομένειν, ſtandhaft ~ καρτερεῖν, ἐγκαρτερεῖν, bis zu Ende ~ διαντλεῖν, Strafe ~ δίκην ὑπέχειν.
Erduldung *f* ἡ ὑπομονή, ἡ καρτερία, ἡ καρτέρησις.
Erdumſchiffer, -ſegler *m* ὁ τὴν γῆν od. τὴν οἰκουμένην περιπλέων.
Erdumſchiffung *f* ὁ τῆς γῆς περίπλους.
Erdwall *m* τὸ χῶμα. [(ένος).]
Erdzunge *f* ὁ ἰσθμός, ἡ ἄκρα τῆς γῆς, ὁ αὐχήν
ereifern: ſich über etw. ~ θυμοῦσθαι (P.), ὀργίζεσθαι (P.) ἐπί τινι, ἀγανακτεῖν τινι od. ἐπί τινι, δυσχεραίνειν τινί od. ἐπί τινι.
Ereifern *n*, **Ereiferung** *f* ἡ ὀργή, ἡ ἀγανάκτησις.
ereignen: ſich ~ γίγνεσθαι, συμβαίνειν, προσ-, παραπίπτειν, τυγχάνειν ὄντα, καθίστασθαι, es ereignet ſich etw. Günſtiges εὖ γίγνεταί τι.
Ereignis *n* τὸ συμβάν, τὸ πρᾶγμα, τὸ ἔργον, zufälliges ~ ἡ τύχη, ἡ συντυχία, unglückliches ~ ἡ συμφορά, τὸ πάθος, oft wird ~ gar nicht ausgedrückt, z.B. die Ereigniſſe des Krieges τὰ τοῦ πολέμου, ſchreckliche Ereigniſſe τὰ δεινά. [μεταδιώκειν.]
ereilen δρόμῳ αἱρεῖν od. κατα-, ἐπικαταλαμβάνειν,
Erektion *f* τὸ στῦμα, ~en haben στύειν (auch M.).
Eremit *m* ὁ ἐρημίτης.
ererben κληρονομεῖν, κατακληρονομεῖν.
[1]erfahren 1. πυνθάνεσθαι, μανθάνειν, αἰσθάνεσθαι, ἀκούειν, παραλαμβάνειν, γιγνώσκειν, genau ~ καταμανθάνειν, ἐκπυνθάνεσθαι. — 2. (durch eigenen Verſuch kennen lernen) ἔμπειρον γίγνεσθαί τινος, εἰς πεῖράν τινος ἔρχεσθαι, πεῖραν λαμβάνειν τινός. — 3. (erdulden) πάσχειν, συμβαίνειν μοι, περιπίπτειν τινί, auch ich habe das ~ κἀγὼ ταῦτα ἔπαθον.
[2]erfahren ἔμπειρος, ἐπιστήμων τινός, σοφός, φρόνιμος περί τι, ~ ſein in etw. ἐμπείρως ἔχειν τινός, ſehr ~ ſein ἐξεπίστασθαί τι. [γνωμοσύνη.]
Erfahrenheit *f* ἡ ἐμπειρία, ἡ σοφία, ἡ ἐπιστήμη, ἡ
Erfahrung *f* (die erlangte Kenntnis einer Sache) ἡ ἐμπειρία, ἡ ἐπιστήμη, ἡ σοφία, große ~ ἡ πολυπειρία, lange ~ ἡ ἐκ πολλοῦ ἐμπειρία, in ~ bringen μανθάνειν, πυνθάνεσθαι, aus ~ wiſſen πεῖραν ἔχειν τινός, ich rede aus ~ λέγω ἐμπείρως ἔχων, λέγω πείρᾳ εἰδώς, aus ~ kennen lernen εἰς πεῖραν ἔρχεσθαί τινος, viele ~en machen πολλῶν ἔμπειρον γίγνεσθαι, ich habe die ~ gemacht ἐν πείρᾳ γενόμενος οἶδα, nach meiner ~ ἐξ ὧν ἐγὼ πέπονθα, durch ~ klug werden παθόντα γνῶναι, die ~ wird es lehren αὐτὸ δείξει, die tägliche ~ τὰ καθ' ἑκάστην τὴν ἡμέραν συμβαίνοντα, Mangel an ~ ἡ ἀπειρία.
erfahrungsmäßig κατ' ἐμπειρίαν, ἐκ πείρας, es ſteht ~ feſt, daß πείρᾳ μαθόντες ἴσμεν, ὅτι..., αὐτὰ τὰ συμβάντα διδάσκει, ὅτι..., δῆλόν ἐστιν ἐκ τῶν συμβάντων, ὅτι.
Erfahrungsſatz *m* τὸ ἀξίωμα.
erfaſſen καταλαμβάνειν τι, ἐπιχειρεῖν τινι, ἅπτεσθαί (M.) τινος, (begreifen) ἐν-, κατα-, συννοεῖν τι, κατα-, συλλαμβάνειν τι.
erfechten μαχόμενον od. νικῶντα λαμβάνειν od. αἱρεῖν τι, einen Sieg ~ νίκην νικᾶν, μάχῃ κρατεῖν τινα od. τινος.
erfinden εὑρίσκειν, ἐξ-, ἐφευρίσκειν, (erſinnen) ἐπινοεῖν, künſtlich ~ τεχνᾶσθαι (M.), Mittel ~ μηχανᾶσθαι (M.). Ausflüchte ~ προφασίζεσθαι (M.), als etw. erfunden werden ἐξετάζεσθαι (P.) (z.B. als Freund φίλον), auch mit *part.*
Erfinder *m* ὁ εὑρέτης, gew. *part.* d. Verben.
Erfinderin *f* ἡ εὑρέτις (ιδος), gew. *part.* d. Verben.
erfinderiſch, erfindſam εὑρετικός, ἐξευρετικός, εὐμήχανος (2), μηχανικός.
Erfindſamkeit *f* τὸ εὑρετικόν, τὸ εὐμήχανον, ἡ εὐμηχανία, (Scharfſinn) ἡ ἀγχίνοια.
Erfindung *f* (das Erfinden) ἡ εὕρεσις, ἡ ἐξεύρεσις, (das Erfundene) τὸ εὕρημα, τὸ ἐξεύρημα, (Erdichtung) τὸ πλάσμα, ἡ ἐπίνοια. [ſ. Erfindſamkeit.]
Erfindungsgabe *f*, **-geiſt** *m*, **-kraft** *f*, **-vermögen** *n*
erfindungsreich εὐ-, πολυμήχανος (2).
erflehen (durch Bitten zu erlangen ſuchen) λιπαρεῖν τινα τυχεῖν τινος, ἱκετεύοντα ζητεῖν τι παρά τινος, von der Gottheit ~ εὔχεσθαι τοῖς θεοῖς τι od. τυχεῖν τινος, ſ. erbitten.
Erfolg *m* τὸ ἀπο-, ἐκβάν, ἡ ἀπόβασις, τὸ τέλος, τὸ ἀποτέλεσμα, glücklicher ~ τὸ εὐτύχημα, ἡ εὐτυχία, τὸ κατόρθωμα, ἡ εὐπραγία (εὐπραξία), mit glücklichem ~ etw. tun εὐπραγεῖν, εὐτυχεῖν τι, κατορθοῦν τι, εὖ πράττειν ἔν τινι, guten, ſchlechten ~ haben καλῶς, κακῶς ἀποβαίνειν od. συμβαίνειν, ohne ~ μάταιος, ἄκαρπος (2), ἄπρακτος (2), *adv.* μάτην, ohne ~ ſein οὐδὲν δύνασθαι.

Digitized by Google

erfolgen ἀπο-, συμβαίνειν od. γίγνεσθαι ἔκ τινος, ἕπεσθαί τινι.
erfolglos μάταιος, ἀνήνυτος (2), ἄπρακτος (2).
erfolgreich ἀνύσιμος (2), ἀνυστικός.
erforderlich δέων, ἀναγκαῖος, es iſt ~, daß δεῖ, ἀνάγκη (ἐστίν) mit *acc.* u. *inf.*, es iſt Vorſicht ~ προνοίας δεῖ, auf die ~e Weiſe ὡς δεῖ od. προσήκει, προσηκόντως.
erfordern δεῖσθαι (P.) τινος, δεῖ τινος, εἶναι mit *gen.*, z.B. es erfordert viel Aufwand πολλῆς δαπάνης ἐστίν, die Pflicht erfordert es χρή od. προσήκει mit *inf.*, wie es die Umſtände ~ ἐκ τῶν ὑπαρχόντων od. παρόντων.
Erfordernis *n* ἡ χρεία, ἡ ἀνάγκη, τὸ δέον, τὸ προσῆκον, τὸ ἀναγκαῖον, nach ~ der Umſtände ἐκ τῶν ὑπαρχόντων, ſ. d. vorh. Verben.
erforſchen ἐρευνᾶν, δι-, ἐξερευνᾶν, ἀναζητεῖν, ἐξετάζειν, ἰχνεύειν, ἱστορεῖν, ἀνιστορεῖν, (durch Fragen erkunden) πυνθάνεσθαι, (entdecken) εὑρίσκειν, ἐξευρίσκειν, ſich ſelbſt ~ ἐξετάζειν ἑαυτόν, genau ~ ἐξακριβοῦν τι.
Erforſcher *m* ὁ ἐρευνητής, ὁ ἰχνευτής, ὁ ἐξεταστής, ὁ εὑρετής, gew. *part.* d. Verben.
erfragen ἀνερωτᾶν τινά τι, πυνθάνεσθαί τί τινος u. παρά τινος, ἐρωτήσαντα μανθάνειν τι παρά τινος.
erfrechen: ſich ~ τολμᾶν, ἀποτολμᾶν mit *inf.*, οὐκ αἰσχύνεσθαι (P.) mit *part.* od. *inf.*, ἀναισχυντεῖν mit *part.*, ſich ~, zu ſagen, daß ... ἀπαναισχυντεῖν ὡς ...
Erfrechen *n* ἡ τόλμα, ἡ ἀναισχυντία.
erfreuen: j-n ~ εὐφραίνειν τινά, τέρπειν τινά, j-n mit etw. ~ χαρίζεσθαί (M.) τινί τι, ſich an od. über etw. ~ ἥδεσθαί (P.) τινι, εὐφραίνεσθαι (P.) ἐπί τινι, χαίρειν τινί od. ἐπί τινι, τέρπεσθαί (P.) τινι, ἐν ἡδονῇ ἔχειν τι, ſich einer Sache ~ ἀπολαύειν τινός, ὀνίνασθαί τινος od. ἔκ τινος, erfreut ſein εὐθυμεῖσθαι (P.), εὐθυμίαν ἄγειν.
Erfreuen *n* ἡ τέρψις.
erfreulich καλός, τερπνός, ἐπιτερπής, ἡδύς, κεχαρισμένος, ἀσπαστός.
erfrieren ἀπόλλυσθαι od. ἀποθνήσκειν ψύχει, ῥίγει, ὑπὸ ψύχους od. κρύους, (von Gewächſen) ἀποκάεσθαι od. μαραίνεσθαι (P.) ὑπὸ ψύχους, (von einzelnen Gliedern uſw.) ἀποκάεσθαι, ἀποσήπεσθαι ὑπὸ ψύχους, ἀποπήγνυσθαι (P.), ~ machen ἀποκάειν, erfroren ſein (= ſehr frieren, vom Froſt angegriffen ſein) ἀποπαγῆναι, ῥιγῶν.
erfriſchen ψύχειν, ἀνα-, διαψύχειν, ἀναζωπυρεῖν, ſich ~ durch die P., auch ἀναλαμβάνειν (ἑαυτόν).
Erfriſchung *f* (als Handlung) ἡ ἀναψυχή, ἡ ἀνάψυξις, ~en τὰ τραγήματα.
erfüllen 1. (anfüllen) πληροῦν, ἀνα-, ἐκπληροῦν, πιμπλάναι, ἐμπιμπλάναι (etw. mit etw. τί τινος). — 2. (vollbringen) πράττειν, διαπράττειν, ποιεῖν, ἀποτελεῖν, ἀνύτειν, ein Verſprechen ~ ἀποδιδόναι od. πληροῦν od. ἐκτελεῖν τὴν ὑπόσχεσιν, einen Befehl ~ ποιεῖν τὸ προσταχθέν od. προστεταγμένον, j-s Bitten ~ ὑπακούειν τινὶ δεομένῳ, das Geſetz ~ ποιεῖν κατὰ τὸν νόμον, ἐμμένειν τῷ νόμῳ, den Vertrag ~ ἐμμένειν ταῖς συνθήκαις, οὐ παραβαίνειν τὰς συνθήκας, ſeine Hoffnungen ſind nicht erfüllt worden ἀπέτυχε τῶν ἐλπίδων, ſeine Erwartung iſt nicht erfüllt worden ἐσφάλη τῆς γνώμης, ſeine Bitten ſind nicht erfüllt worden ἠτύχησεν ὧν ἐδεήθη. — 3. ſich ~ (erfüllt werden = einen Ausgang haben) ἀποβαίνειν, γίγνεσθαι, τελεῖσθαι, ἐπιτελεῖσθαι (P.).
Erfüller *m* ὁ ἀποπληρωτής, gew. durch Verben.
erfüllt τέλειος, ἐπιτελής, κύριος, nicht ~ ἀτελής, κενός.
Erfüllung *f* ἡ ἀποπλήρωσις, gew. d. *inf.* od. *part.* d. vorh. Verben, (Ausgang, Erfolg) ἡ ἀπόβασις, τὸ τέλος, in ~ bringen ἔργῳ ἀποδεικνύναι (auch M.), ἐπιτελεῖν, ἐπιτελὲς ποιεῖν, in ~ gehen ἐπιτελὲς γίγνεσθαι, τελεῖσθαι, ἐπιτελεῖσθαι (P.), ἀποβαίνειν.
ergänzen πληροῦν, ἀνα-, ἐκπληροῦν, ἐκπιμπλάναι.
Ergänzung *f* (als Handlung) ἡ πλήρωσις, ἡ ἀνα-, ἐκπλήρωσις, (als Sache) τὸ πλήρωμα, τὸ ἐκπλήρωμα.
[1]ergeben ſich 1. (keinen Widerſtand leiſten) παραδιδόναι ἑαυτόν, προσχωρεῖν, οὐκέτι ἀντέχειν, ὑφίεσθαι, συμβαίνειν, von Belagerten auch εἰσδέχεσθαι (M.) τοὺς πολεμίους, ſich auf Gnade und Ungnade ~ παραδιδόναι ἑαυτὸν χρήσασθαι ὅ τι ἄν τις βούληται, ſich j-m ~ (zum Dienſt) διδόναι, ἐπι-, ἐκδιδόναι ἑαυτόν τινι, ἐπιτρέπειν ἑαυτόν τινι, (ſich Leidenſchaften, Begierden u. dgl. ~) χαρίζεσθαι (M.), δουλεύειν, ſich einer Sache ganz ~ ὅλον καὶ πάντα εἶναι ἔν od. πρός τινι. — 2. ſich in etw. ~ (geduldig ertragen) εἴκειν τινί, ὑπομένειν τι, πρᾴως φέρειν τι, ἀγαπᾶν τινι od. τι, ἐπαναπαύεσθαι (M.) τινι. — 3. ſich aus etw. ~ ἀκολουθεῖν τινι, ἕπεσθαί τινι, συμβαίνειν, δῆλον od. φανερὸν εἶναι od. φαίνεσθαι ἔκ τινος.
[2]ergeben εὔνους, πιστός, πρόθυμος (2), προσφιλής, σπουδαῖος, j-m ~ ſein εὐνοϊκῶς od. προσφιλῶς ἔχειν τινί, θεραπεύειν τινά, πιστὸν εἶναι τινι, den Wiſſenſchaften ~ φιλομαθής, den Lüſten ~ ſein χαρίζεσθαι (M.) od. δουλεύειν ταῖς ἡδοναῖς, ἥττω εἶναι τῶν ἐπιθυμιῶν, ἡττᾶσθαι (P.) τῶν ἐπιθυμιῶν.
Ergebenheit *f* ἡ προθυμία, ἡ πιστότης (ητος), ἡ θεραπεία, ἡ σπουδή, auch d. *neutr.* d. vorh. *adj.*
Ergebnis *n* τὸ τέλος, τὸ ἀποβάν, τὸ ἀποβησόμενον, τὸ γιγνόμενον, ſ. Erfolg.
Ergebung *f* (von Belagerten) ἡ προσχώρησις, ἡ σύμβασις, (in eine Sache) ἡ πρᾳότης (ητος), ἡ ὑπομονή, mit ~ πρᾴως, εὐκόλως, mit ~ ſein Schickſal tragen οὐ μεμψιμοιρεῖν.
ergehen 1. (von Befehlen, Bekanntmachungen u. dgl.) ἀγορεύεσθαι, προαγορεύεσθαι, ἐκδίδοσθαι (P.), ~ laſſen (einen Befehl u. dgl.) παραγγέλλειν, προαγορεύειν (προεἰπεῖν), ein Urteil ~ laſſen γιγνώσκειν, eine Anfrage an j-n ~ laſſen πυνθάνεσθαί τινος, πύστιν ἐρωτᾶν τινα, ein Schreiben an j-n ~ laſſen ἐπιστέλλειν od. πέμπειν ἐπιστολήν od. γράμματά τινι, eine Bitte ~ laſſen αἰτεῖσθαι (M.) τινα, δεῖσθαι (P.) τινος, δεήσεις ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα. — 2. es ergeht mir ἔχω, πράττω, πάσχω, διάκειμαι (mit *adv.* εὖ, καλῶς, κακῶς u. dgl.). — 3. etw. über ſich ~ laſſen ὑπομένειν τι, φέρειν τι. — 4. ſich ~ περιπατεῖν. — 5. ſich in einer langen Rede ~ μακρὸν ἀποτείνειν τὸν λόγον, διὰ μακρῶν τοὺς λόγους ποιεῖσθαι (M.).
ergiebig εὖ-, πολύκαρπος, εὖ-, πολύφορος, εὐπρόσοδος, εὐπροσόδευτος (sämtl. 2), δαψιλής, εὐδαίμων, ſehr ~ πάμφορος (2).
Ergiebigkeit *f* ἡ εὖ-, πολυκαρπία, ἡ εὖ-, πολυφορία.
ergießen I *trans.* χεῖν, ἐκ-, προχεῖν. — II *refl.* ſich ~ ἐξερεύγεσθαι (P.), ἐκ-, εἰσ-, ἐμβάλλειν, ἐξιέναι (ἧμι), ἐκδιδόναι, ῥεῖν (von Flüſſen), ſich über etw. ~ ἐπιχεῖσθαί τινι, καταχεῖσθαί (P.) τινος, ſich in Klagen ~ πολὺν εἶναι ὀδυρόμενον.
Ergießung *f* ἡ ἔκχυσις, ἡ προχοή, ἡ ἐκβολή (eines Fluſſes), ἡ πλημμυρίς (ίδος, Überſtrömen).
erglänzen ἐκ-, διαλάμπειν.
erglühen δια-, ἐκκάεσθαι, ἀναφλέγεσθαι, αἴθεσθαι (P.).
ergötzen τέρπειν, εὐφραίνειν, ψυχαγωγεῖν. κηλεῖν, θέλγειν, ſich an etw. ~ ἥδεσθαί, τέρπεσθαι (P.) τινι, εὐφραίνεσθαι (P.) ἐπί τινι.
Ergötzen *n*, **Ergötzung** *f* ἡ τέρψις, ἡ κήλησις, ἡ ψυχαγωγία, (als Empfindung) ἡ ἡδυπάθεια, ἡ ἡδονή, ἡ εὐθυμία.
ergötzend, ergötzlich τερπνός, ἐπι-, εὐτερπής, ἡδύς, γλυκύς, χαρίεις, ἐπι-, εὔχαρις, es iſt mir ~ ἐν ἡδονῇ μοί ἐστιν.
Ergötzlichkeit *f* ἡ διαγωγή, ἡ ψυχαγωγία, ἡ ἡδονή, ἡ εὐθυμία, ἡ ἡδυπάθεια od. d. *neutr.* d. vorh. *adj.*
ergrauen πολιοῦσθαι (P.), (alt werden) γηράσκειν, καταγηράσκειν, bei etw. ἐγγηράσκειν.
ergraut πολιός, (alt geworden) γέρων (οντος).

Digitized by Google

ergreifen 1. (mit der Hand faſſen) λαμβάνειν τινά ob. τι (bei etw. τινός), ἐπι-, ἀντιλαμβάνεσθαί, ἅπτεσθαί, ἐφάπτεσθαί, δράττεσθαί, ἐπιδράττεσθαί (M.) τινος; ἐπιχειρεῖν τινι, gewaltſam ~ αἱρεῖν, καθαιρεῖν, begierig ~ ἁρπάζειν, ἀναρπάζειν τι. — 2. (verhaften) συλλαμβάνειν τινά. — 3. die Waffen ~ ἀναλαμβάνειν τὰ ὅπλα. — 4. j-n über etw. ~ καταλαμβάνειν τινὰ ποιοῦντά τι, beim Diebſtahl ~ καταφωρᾶν τινα. — 5. übtr. (von der Furcht, einer Krankheit u. dgl.) προσπίπτειν τινί, κατα-, ἐπιλαμβάνειν τινά, εἰσέρχεσθαί τινα, περιπίπτειν νόσῳ. — 6. den günſtigen Augenblick ~ χρῆσθαι τῷ καιρῷ, προσέχειν τῷ καιρῷ. — 7. die Flucht ~ τρέπεσθαι (M.) εἰς φυγήν, eine Lebensart ~ αἱρεῖσθαι (M.) βίον, j-s Partei ~ αἱρεῖσθαι τὰ τινος, προστίθεσθαί τινι.

Ergreifen *n*, **Ergreifung** *f* ἡ σύλ-, κατά-, ἐπίληψις, ἡ αἵρεσις, gew. durch Verben. [πτικὸς λόγος.]

ergreifend δεινός, eine ~e Rede δεινὸς καὶ προτρε-

ergrimmen ἐξαγριαίνεσθαι, ἐξαγριοῦσθαι, θυμοῦσθαι (P.), über j-n τινί, ergrimmt ſein ἀγριαίνειν.

ergrübeln ἐκφροντίζειν, ἐξ:χνεύειν, ſ. ausforſchen.

ergründen ἐξετάζειν, ἐξευρίσκειν, κατανοεῖν, ἐκμανθάνειν, ἀνερευνᾶν.

Ergründung *f* ἡ ἐξέτασις, ὁ ἐξετασμός, ἡ ἐξεύρεσις, ἡ κατανόησις, gew. durch Verben.

Erguß *m* ἡ πρό-, ἔκχυσις, ~ des Herzens ἡ παρρησία.

erhaben 1. eig. ὑψηλός, ἐξέχων, μετέωρος (2), ~e Arbeit οἱ τύποι, τὸ τόρευμα, ἡ τορεία, ἡ ἀναγλυφή, οἱ ἐγγεγλυμμένοι τύποι, in ~er Arbeit ἐν τύπῳ, ἐπὶ τύπου. — 2. (das Gewöhnliche überſteigend) ὑψηλός, δεινός, θεῖος, λαμπρός, σεμνός, εὐγενής, μεγαλοπρεπής, μέγας, ~e Geſinnung ἡ μεγαλοψυχία, ἡ μεγαλοφροσύνη, τὸ φρόνημα. — 3. über etw. ~ ſein κρείττω εἶναί τινος, ~er Stil ἡ ὑψηλὴ ob. μεγαφυὴς λέξις, ἡ μεγαληγορία.

Erhabenheit *f* 1. eig. ἡ ἐξοχή, τὸ ὕψος, τὸ ὑψωμα, ὁ ὄγκος. — 2. übtr. τὸ ὕψος, ἡ λαμπρότης (ητος), ἡ εὐγένεια, τὸ εὐγενές (von Geburt und Stand), ἡ μεγαλοπρέπεια (von Anſehen u. Würde), ἡ μεγαλοφροσύνη, ἡ μεγαλοψυχία (von der Seele).

erhalten 1. (zurückhalten vom Fallen oder vom Fortteilen) κατ-, ἐπέχειν, ἀπολαμβάνειν, κωλύειν ὅπως μὴ πέσῃ ob. ἀποφύγῃ τις ob. (μὴ) πεσεῖν ob. (μὴ) ἀποφυγεῖν, ſich ~ (nicht fallen) στῆναι ὀρθόν, ſich nicht ~ σφάλλεσθαι (P.), ὀλισθάνειν. — 2. in gutem Stande ~ φυλάττειν, διαφυλάττειν, τηρεῖν, διατηρεῖν, σῴζειν, δια-, περισῴζειν. — 3. (ernähren) σῖτον ob. τὰ ἐπιτήδεια παρέχειν τινί, τρέφειν τινά (ſich ~ τρέφεσθαι). — 4. ſich ~ (fortdauern) μένειν, διαμένειν, καρτερεῖν. — 5. ſich in einem Zuſtande ~ διατελεῖν mit *part.* — 6. (bekommen) λαμβάνειν, ἀπο-, παραλαμβάνειν τι, δέχεσθαί (M.) τι, (erlangen, auswirken) διαπράττειν (auch M.) τι παρά τινος, τυγχάνειν τινός, etw. nicht ~ ἀτυχεῖν τινος, ἀποτυγχάνειν τινός.

Erhalter *m* (Retter) ὁ σωτήρ (ῆρος), (Bewahrer) ὁ φύλαξ (κος), (Ernährer) ὁ τροφεύς (*f* ἡ σώτειρα, ἡ φύλαξ, ἡ τροφός), gew. durch Verben.

Erhaltung *f* ἡ φυλακή, ἡ τήρησις, ἡ σωτηρία (Rettung), ἡ τροφή (Ernährung).

Erhaltungstrieb *m* ἡ τοῦ ζῆν ἐπιθυμία.

erhandeln ἐμπολᾶν, ὠνεῖσθαι (πρίασθαι).

erhängen ſich ἀπάγχεσθαι (M.), ἀναρτᾶν ἑαυτόν.

Erhängen *n* ἡ ἀγχόνη.

erhärten διαμαρτύρεσθαί (M.) τι ob. mit folg. ὅτι, ἀπομαρτύρεσθαι, ἐπιμαρτυρεῖν, βεβαιοῦν, τεκμηριοῦν, ἰσχυρίζεσθαι, διισχυρίζεσθαι (M.), ἰσχυροποιεῖν, ἐπικυροῦν (beſtätigen).

erhaſchen ἁρπάζειν, συναρπάζειν, αἱρεῖν, καταλαμβάνειν, (erjagen) θηρᾶν, θηρεύειν.

Erhaſchen *n* ἡ θήρα, ἡ θήρευσις, τὸ θήρευμα.

erheben 1. eig. αἴρειν, ἐπ-, ἐπαναίρειν, die Hände ~ ἀνατείνειν τὰς χεῖρας (τῷ χεῖρε), die Augen ~ ἀναβλέπειν, ſich ~ die M. der Verba. auch ἄνω φέρεσθαι (P.), αἰωρεῖσθαι (P.), ſich vom Sitze ~ ἀνίστασθαι ἐκ τῆς ἕδρας, ſich gegen j-n ~ ὁρμᾶν ἐπί τινα, ἀνίστασθαι πρός τινα. — 2. übtr. ein Gelächter ~ γέλωτα ποιεῖν (auch M.), ἀνακαγχάζειν, ein Geſchrei ~ κραυγὴν ποιεῖν (auch M.), ἀναβοᾶν. — 3. ſich ~ (entſtehen) γίγνεσθαι, ἄρχεσθαι (M.). — 4. ſeine Stimme ~ φθέγγεσθαι (M.), ἐπαίρειν τὴν φωνήν, Geld ~ ἀπολαμβάνειν, ἐκ-, συλλέγειν, πράττειν (auch M.), εἰσπράττειν, den Geiſt ~ ἀνάγειν, ψυχαγωγεῖν, (zu Ehren ſtellen u. dgl.) ἐπαίρειν, αὐξάνειν, προ-, ἀνάγειν. — 5. (preiſen, rühmen) μεγαληγορεῖν, μεγαλύνειν, ἐπαίρειν λόγοις, δοξάζειν, σεμνύνειν, ſich ~ μεγαλύνειν ἑαυτόν, ἐπαίρεσθαι (P.), σεμνύνεσθαι (M.) (ſ. prahlen), μέγα φρονεῖν ἐπί τινι (ſtolz ſein auf etw.). — 6. ſich über andere ~ ὑπερφρονεῖν τῶν ἄλλων, καταφρονεῖν τινος. [ἀξιόχρεως.]

erheblich λόγου ἄξιος, ἀξιόλογος (2), διαφέρων.

Erheblichkeit *f* ἡ ἀξία ob. das *neutr.* d. vorh. *adj.*

Erhebung *f* ἡ ἄρσις, (von Geld u. dgl.) τὸ πράττειν, τὸ εἰσπράττειν, (des Geiſtes) ἡ ἀναγωγή, (zu Ehrenſtellen u. dgl.) ἡ προαγωγή, (das Rühmen, Preiſen) ἡ εὐλογία, ὁ ἔπαινος, τὸ ἐγκώμιον, (Stolz, Übermut) ἡ ὕβρις, ἡ ὑπερηφανία, gew. durch Verben.

erheiraten διὰ τοῦ γάμου ob. γήμαντα λαμβάνειν ob. κτᾶσθαί τι, προῖκα λαμβάνειν ob. δέχεσθαι (M.) τι.

erheiſchen ἀπαιτεῖν τι, δεῖσθαι (P.) τινος, ſ. erfordern.

erheitern εὐφραίνειν, εὐθυμίαν παρέχειν τινί, φαιδροῦν, φαιδρύνειν, ſich ~ φαιδρύνεσθαι, φαιδροῦσθαι (P.). [als Handlung durch die Verben.]

Erheiterung *f* ἡ εὐφροσύνη, ἡ εὐθυμία (als Zuſtand),

erheizen δια-, ἐκθερμαίνειν, θάλπειν.

erhellen I *trans.* (hell machen) φωτίζειν, διαφωτίζειν, φῶς παρέχειν τινί, περιαυγάζειν τι, καταλάμπειν τινός. — II *intr.* es erhellt φαίνεται, φανερόν, δῆλόν, ἐνδηλόν ἐστιν, ἔοικεν. [φῶς (ωτός, als Sache).]

Erhellung *f* ὁ φωτισμός (als Handlung und Sache), τὸ

erhenken ſ. erhängen.

erheucheln προσποιεῖσθαι (M.), πλάττειν (auch M.).

erheuchelt προσποίητος (2), πλαστός.

erhitzen eig. θερμαίνειν, ἐκ-, διαθερμαίνειν, ἐκπυροῦν, διακαίειν, ἐκ-, διαπυριᾶν, ſich ~ die P., übtr. ſich ~ ἐκκαίεσθαι, (im Streite) παροξύνεσθαι (P.), φλέγεσθαι (P.), θυμοῦσθαι, ὀργίζεσθαι (P.).

erhitzt eig. θερμός, διά-, ἔκπυρος (2), διάθερμος (2), übtr. θερμός, ἐμπαθής, ὀξύς, διάπυρος (2).

Erhitzung *f* eig. ἡ διαθερμασία, ἡ καῦσις, ἡ διάκαυσις, ἡ ἐκπύρωσις, ἡ θερμότης (ητος), (durch die Sonne) ἡ ἔγκαυσις, übtr. ἡ θερμότης, ὁ παροξυσμός.

erhöhen 1. eig. ὑψοῦν, αἴρειν, ἐπαίρειν, ἐγείρειν. — 2. übtr. αὐξάνειν, ἐπαυξάνειν, πλέον ob. μεῖζον ποιεῖν τι, ἐπιβάλλειν τινί, den Preis, Wert ~ πλείονος ἄξιον ob. τιμιώτερον ποιεῖν τι, ἐπιτείνειν τὴν τιμήν τινος, ἀνατιμᾶν τι, j-n ~ ἐκπρεπῆ ποιεῖν τινα, προάγειν τινὰ ἐπὶ τιμήν, den Mut j-s ~ εὐθυμότερον ποιεῖν τινα, ἐπιθαρρύνειν τινά.

Erhöhung *f* (das Erhöhen) eig. ἡ ἄρσις, übtr. ἡ αὔξησις, ἡ αὐξη, gew. durch Verben, (das Erhöhte) τὸ ὕψος, ἡ ἐξοχή.

erholen: 1. ſich ~ ἀναπνεῖν, ἀναπαύεσθαι (M.), παῦλαν λαμβάνειν, ἀναφέρειν ob. ἀναλαμβάνειν ob. ἀνακτᾶσθαι (M.) ἑαυτόν, λωφᾶν τινος u. ἀπό τινος, ἀποκουφίζεσθαι (P., ſich erleichtert fühlen), (nach einem Schrecken u. dgl.) ἀναζωπυρεῖσθαι (P.), πάλιν ἐν ἑαυτῷ γίγνεσθαι, (nach einer Krankheit) ῥᾴζειν, ἀναῤῥᾴζειν, ἀναῤῥώννυσθαι (P., wieder zu Kräften kommen), ſich von Geſchäften ~ σχολάζειν, ἀποσχολάζειν (mit ob. bei etw. ἔν τινι), j-n ſich ~ laſſen ἀναφύχειν, ἀναλαμβάνειν, ἀναπαύειν τινά, ἀναπνοὴν παρέχειν τινί, ἄνεσιν διδόναι τινί, ſich an etw. ~ (entſchädigen) ἐπαν-, διορθοῦσθαι (M.) τὴν βλάβην ἔκ τινος. — 2. (= holen) ſich Rats ~ συμβουλεύεσθαι (M.) τιν

Digitized by Google

u. μετά τινος περί τινος, ἀνακοινοῦν (u. M.) τινί τι u. περί τινος.

Erholung *f* ἡ παῦλα, ἡ ἀνάπαυλα, ἡ ἀνάψυξις, ἡ ἀναπνοή, ἡ ἄνεσις. (des Geiſtes) ἡ ῥᾳστώνη, (Geneſung) ἡ ῥᾳστα, ἡ ἀνάληψις, ἡ ἄνεσις.

Erholungsort *m* ἡ ἀνάπαυλα, ἡ διατριβή.

Erholungsſtunde, -zeit *f* ἡ σχολή, ἡ ἀνάπαυσις.

erhörbar ἐπακουστός (2).

erhören ἀκούειν, εἰσ-, ἐπακοῦειν τινός, ἐπήκοον εἶναί τινος u. τινι, Bitten, Gebete ~ δέχεσθαι (M.) δεήσεις od. εὐχάς, nicht ~ ἀνήκοον εἶναί τινος.

Erhörung *f* durch Verben.

erinnerlich ἀναμνηστός (2), es iſt mir ~ μέμνημαί τινος od. mit *part.* od. mit ὅτι, ὡς, οὐκ ἀγνοῶ τι.

erinnern 1. j-n an etw. ἀνα-, ὑπομιμνήσκειν τινά τι od. τινος, μνείαν ποιεῖσθαί (M.) τινος πρός τινα, an eine Schuld ~ ἀπαιτεῖν χρέος, ſich an etw. ~ μνημονεύειν τινός od. τι, μιμνήσκεσθαί τινος, μνήμην ἔχειν τινός, διὰ μνήμης ἔχειν τι, ſoviel ich mich ~ kann ὡς ἐγὼ μνήμης ἔχω, ſich nicht an etw. ~ können ἀμνημονεῖν τινος. — 2. (bedenken, beherzigen) ἐνθυμεῖσθαι, ἐννοεῖσθαι (P.). — 3. (warnen, ermahnen) συμβουλεύειν, ὑποτίθεσθαι, ὑποβάλλειν, παραινεῖν, παρακελεύεσθαί (M.) τινί τι od. mit *inf.*, νουθετεῖν τινα.

Erinnerung *f* 1. ἡ ἀνά-, ὑπόμνησις (als Handlung), etw. in ~ bringen μνήμην ποιεῖσθαί (M.) τινος. — 2. (Warnung, Rat) ἡ ὑποβολή, ἡ ὑποθήκη, ἡ παραίνεσις, ἡ νουθέτησις, ἡ νουθεσία, ἡ συμβουλή, ἡ συμβουλία, ἡ παρακέλευσις, ὁ παρακελευσμός, (als Zuſtand) ἡ μνήμη, ἡ μνεία, (als Sache) τὸ ὑπόμνημα, τὸ ἀπομνημόνευμα, τὸ μνημόνευμα.

Erinnerungsbuch *n* τὸ ὑπόμνημα (gew. *pl.*).

Erinnerungskraft *f*, **-vermögen** *n* τὸ μνημονικόν, ἡ μνήμη, ἡ μνεία.

Erinnerungskunſt *f* τὸ μνημονικόν, τὰ μνημονικά.

Erinnerungsmittel, -zeichen *n* τὸ μνημεῖον, τὸ μνημόσυνον, τὸ ὑπόμνημα. [βάνειν.]

erjagen θηρᾶν, θηρεύειν (auch M.), αἱρεῖν, καταλαμ-

Erjagen *n* ἡ θήρα, ἡ θήρευσις, τὸ θήρευμα.

erkalten 1. eig. ἀπο-, καταψύχεσθαι (P.), ψυχρὸν γίγνεσθαι (auch übtr. = gleichgültig werden). — 2. übtr. (von Leidenſchaften, Neigungen u. dgl.) καταψύχεσθαι, ἀμβλύνεσθαι, ἀπομαραίνεσθαι, μειοῦσθαι (ſämtl. P.), der Eifer erkaltet bei j-m μειοῦται ἡ προθυμία τινός, ἐκκάμνει τις σπουδάζων, im Eifer ~ ἀποβάλλειν τὴν προθυμίαν, ~ laſſen καταψύχειν, ἀμβλύνειν. — 3. (ſterben) ἀποθνήσκειν.

erkälten: ſich ~ καταψύχεσθαι (P.), κακῶς πάσχειν ὑπὸ ψύχους, νοσῆσαι ὑπὸ ῥίγους.

erkältet κατάψυκτος (2).

Erkältung *f* ἡ ψῦξις, ἡ κατάψυξις, ὁ ψυγμός.

erkämpfen μαχόμενον od. νικήσαντα αἱρεῖν τι od. κρατεῖν τινος, einen Sieg ~ νίκην νικᾶν.

erkargen φειδόμενον περιποιεῖν (u. M.).

erkaufen 1. eig. ὠνεῖσθαι, ἐξωνεῖσθαι (πρίασθαι, ἐκπρίασθαι), ἀγοράζειν (um etw. τινός), mit dem Leben ~ πρίασθαι τῆς ψυχῆς, den Sieg mit vielem Blute ~ πολλοῦ αἵματος κτᾶσθαι τὴν νίκην. — 2. (loskaufen) λύειν, ἀπολύειν, ἀπολυτροῦν. — 3. (beſtechen) ἐξωνεῖσθαι, μισθῷ πείθειν.

Erkaufen *n*, **Erkaufung** *f* ἡ ὠνή, ἡ ἀπολύτρωσις, τὸ πείθειν μισθῷ, gew. durch Verben.

erkauft ὠνητός, ἀργυρώνητος (2, bſd. von Sklaven).

erkennbar (durch die Sinne) αἰσθητός, (mit den Augen) ὁρατός, (mit dem Geiſte) νοητός, γνωστός, leicht ~ εὔσημος (2). εὔγνωστος (2), ſchwer ~ δύσγνωστος (2), δυσκαταμάθητος (2).

erkennen 1. ὁρᾶν, ἑνορᾶν, αἰσθάνεσθαι, μανθάνειν, καταμανθάνειν (von ſinnlicher und geiſtiger Wahrnehmung), γιγνώσκειν, γνωρίζειν (bſd. mit dem Geiſte), νοεῖν, ἐν-, συννοεῖν, συνιέναι (ἵημι), συμφρονεῖν (mit dem Geiſte), genau ~ διαγιγνώσκειν, ἐκμανθάνειν, σοφῶς od. ἀκριβῶς γιγνώσκειν od. μανθάνειν, zu ~ geben δηλοῦν, σημαίνειν, ἐμφανῆ (ἐμφανές) ποιεῖν, ἐνδείκνυσθαι (M.). — 2. (anerkennen, wiedererkennen) γνωρίζειν, ἀναγνωρίζειν, γιγνώσκειν, ἀνα-, ἐπι-, διαγιγνώσκειν, j-n an etw. ~ γνωρίζειν od. διαγιγνώσκειν τινά ἔκ τινος, für etw. ~ ἡγεῖσθαι (M.) od. νομίζειν εἶναί τι, er gab ſich zu ~ ἐδήλωσεν ὅς ἐστιν. — 3. (vom Richterurteile) κρίνειν, γιγνώσκειν, δικάζειν, gegen j-n ~ καταγιγνώσκειν, καταδικάζειν τινός τι.

erkenntlich (zu erkennen) νοητός, εὔγνωστος (2), (dankbar) εὐχάριστος, μνήμων τῆς εὐεργεσίας od. ὢν τις εὖ ἔπαθεν.

Erkenntlichkeit *f* ἡ εὐχαριστία.

[1]Erkenntnis *f* ἡ γνῶσις, ἡ διάγνωσις, ἡ γνώρισις, ἡ νόησις, ἡ σύνεσις, (Erkenntnisvermögen) ἡ γνώμη, (Kenntnis) ἡ ἐπιστήμη, j-n zur ~ bringen διδάσκειν, ἐκδιδάσκειν, σωφρονίζειν τινά, zur ~ kommen γνῶναι τὸ ὄν, καταμαθεῖν τὸ ἀληθές, zur ~ gekommen σεσωφρονηκώς, Dinge, von denen keine ~ möglich τὰ ἀκατάληπτα.

[2]Erkenntnis *n* (Urteil) ἡ κρίσις, ἡ γνῶσις, ~ gegen j-n (= Verurteilung) ἡ κατάγνωσις, ἡ καταδίκη.

Erkenntnisgrund *m* τὸ τεκμήριον, τὸ γνώρισμα, (in juriſtiſchem Sinne) ὁ λόγος, Darlegung der Erkenntnisgründe ὁ ἀπολογισμός. [νόησις.]

Erkenntnisvermögen *n* ἡ γνώμη, ἡ γνωστική, ἡ

Erkennung *f* ἡ γνῶσις, ἡ σύνεσις, (Wieder~) ἡ ἀναγνώρισις, ὁ ἀναγνωρισμός, gew. durch Verben.

Erkennungszeichen *n* τὸ σύμβολον, τὸ γνώρισμα.

Erker *m* οἱ δρύφακτοι, τὰ δρύφακτα.

erkieſen αἱρεῖσθαι, προαιρεῖσθαι, ἐκλέγεσθαι (M.).

erklärbar ῥᾴδιος διασαφηνίζειν od. διασαφηνίζειν, εὐδιήγητος (2), εὐαπόδεικτος (2), es iſt mir ~ μανθάνω, es iſt mir nicht ~ οὐ μανθάνω, οὐ δύναμαι διορᾶν od. συνορᾶν, οὐκ ἔχω συμβάλλεσθαι (M.) τι.

erklären 1. (deutlich machen) σαφηνίζειν, διασαφηνίζειν, διασαφεῖν, δηλοῦν, δῆλον od. φανερὸν ποιεῖν, δι-, διεξ-, ἐξηγεῖσθαι (M.), διεξέρχεσθαι (-ιέναι), ἑρμηνεύειν, διερμηνεύειν (dolmetſchen, auslegen), (einen Begriff) ὁρίζειν, διορίζειν. — 2. (ſagen) φάναι, λέγειν, φράζειν, ἀποφαίνεσθαι (M.), den Krieg ~ προεἰπεῖν oder προκηρύττειν πόλεμον. — 3. j-n zu etw. ~ ἀπο-, ἐπιδεικνύναι, καθιστάναι, ἀναγορεύειν mit bopp. *acc.*, j-n für etw. ~ λέγειν τινὰ εἶναι, ὀνομάζειν, προσαγορεύειν mit bopp. *acc.* — 4. ſich ~ ἀποφθέγγεσθαι (M.), ἀποφαίνεσθαι (M.) γνώμην, ſich deutlich ~ σαφῶς od. ἀκριβῶς od. ἁπλῶς λέγειν, ſich gegen etw. ~ ἀπογιγνώσκειν τι, ἀποδοκιμάζειν τι, ἀποφηφίζεσθαι (M.) τι, ſich für j-n ~ προσ-, συντίθεσθαι (M.), συναινεῖν τινι (der Meinung j-s ſein), αἱρεῖσθαι (M.) τὰ τινος (die Partei j-s ergreifen), ſich für etw. ~ ἀποδέχεσθαι (M.), ἐπαινεῖν τι, συνδοκεῖ μοί τι.

erklärend (zur Erklärung dienend) σαφηνιστικός mit *gen.*

Erklärer *m* ὁ ἐξηγητής, ὁ ἑρμηνευτής, ὁ ἑρμηνεύς.

erklärlich ſ. erklärbar.

Erklärung *f* ἡ ἐξήγησις, ἡ διασάφησις, ἡ ἑρμηνεία, ἡ ἑρμήνευσις, ἡ δήλωσις, (zu einer Würde) ἡ ἀπόδειξις, (Ankündigung) ἡ ἀπαγγελία, ἡ προκήρυξις, ἡ προαγόρευσις, (erklärende Anmerkung) τὸ σχόλιον, (Kommentar) τὸ ὑπόμνημα, ὁ ὑπομνηματισμός, (Definition) τὸ διόρισμα, ὁ διορισμός, ὁ ὁρισμός, (Äußerung, Ausſpruch) ὁ λόγος, ἡ γνώμη.

erklecklich (anſehnlich) ἀξιόλογος (2), εὐμεγέθης, οὐκ ὀλίγος, (hinreichend) ἱκανός.

erklettern, erklimmen ἀναρριχᾶσθαι (M.) πρός τι, ἐξακρίζειν, μόλις καὶ πόνῳ ἀναβαίνειν ἐπί τι oder ἐξικνεῖσθαι εἴς τι.

Erklettern *n* ἡ ἀναρρίχησις, beſſer durch Verben.

erklingen φθέγγεσθαι (M.), ἠχεῖν, ~ laſſen ἐπαίρειν, (widerhallen) ἀντηχεῖν.

erklügeln σοφίζεσθαι (M.), ἀν-, ἐξευρίσκειν.

Digitized by Google

erlödern δελεάζειν (auch übtr.), ἀγκιστρεύεσθαι (M.).
erloren αἱρετός, λεκτός, πρό-, ἔκκριτος (2).
erkräftigen κρατύνειν, ἐπιῤῥωννύναι, ἀναλαμβάνειν, ἀναζωπυρεῖν, ἰσχυρὸν ποιεῖν. [Verben.]
Erkräftigung *f* ἡ ἐπίῤῥωσις, ἡ ἀνάληψις, gew. durch
erkrallen συναρπάζειν τι τοῖς ὄνυξιν.
erkranken περιπίπτειν νόσῳ ob. νοσήματι, νοσῆσαι, καμεῖν, ſchwer ~ νοσῆσαι μεγάλην νόσον.
Erkranken *n*, **Erkrankung** *f* ἡ νόσησις, gew. durch Verben. [λαμβάνειν.]
erkriegen πολέμῳ ob. πολεμοῦντα κτᾶσθαι ob. κατα-
erkühnen: ſich ~ τολμᾶν, ἀποτολμᾶν, θρασύνεσθαι, ἀποθρασύνεσθαι (M.).
erkunden ἐξετάζειν, ἀναζητεῖν, δοκιμάζειν, ἀνακρίνειν, genau ~ ἐξακριβοῦν, ἱστορεῖν.
erkundigen: ſich bei j-m nach etw. ~ πυνθάνεσθαί τι τινα ob. ἔκ ob. παρά τινος, ἐρωτᾶν, ἀνερωτᾶν τινά τι ob. περί τινος, nach etw. ſich ~ ζητεῖν ob. ἀνακρίνειν τι, ſich genau nach etw. ~ διαπυνθάνεσθαί τι, ἀκριβῶς ζητεῖν τι.
Erkundigung *f* (als Handlung) ἡ πύστις, ἡ ἐρώτησις, ἡ ἀνάκρισις, (als Sache) τὸ πύσμα, τὸ ἐρώτημα, ~en einziehen von etw. πυνθάνεσθαί, μανθάνειν τι, nach eingezogener ~ πυθόμενος.
erkünſteln τεχνᾶσθαι, μηχανᾶσθαι (M), σοφίζεσθαι (M. von Geiſteserzeugniſſen), πλάττειν, (erheucheln) προσποιεῖσθαι (M.), πλάττειν.
erkünſtelt προσποίητος (2), πλαστός.
erlaben: ſich an etw. ~ ἀπολαύειν τινός, ἥδεσθαί (P.) τινι, ὠφελεῖσθαι ἔκ τινος.
erlahmen eig. χωλοῦσθαι, ἀποχωλοῦσθαι (P.), χωλὸν γίγνεσθαι, übtr. παρακμάζειν, μαραίνεσθαι (P.).
Erlahmung *f* eig. ἡ χώλωσις, τὸ χώλωμα, übtr. ἡ ἄνεσις, ἡ ἀπαγόρευσις, ἡ παρακμή, beſſer durch Verben.
erlangen 1. ἐξικνεῖσθαί τινος, εἰς, ἐπί ob. πρός τι, ἐφικνεῖσθαί τινος, πρός ob. ἐπί τι, ἀφικνεῖσθαι πρός ob. εἰς τι, ἅπτεσθαι, καθάπτεσθαι (M.) τινος, θιγγάνειν τινός, καταλαμβάνειν τι, φαύειν, ἐπιψαύειν τινός, den Beſitz von etw. ~ κτᾶσθαί, περιποιεῖσθαι (M.) τι, durch Glück etw. ~ τυγχάνειν, ἐπιτυγχάνειν λαγχάνειν τινός. — 2. (bekommen) λαμβάνειν (u. M.), εὑρίσκειν, nicht ~ ἀτυχεῖν, ἀποτυγχάνειν, ἁμαρτάνειν, διαμαρτάνειν τινός, wieder ~ ἀνακτᾶσθαί, ἀναλαμβάνειν τι, noch dazu ~ προσλαμβάνειν, προσκτᾶσθαι. — 3. (ausrichten, erwirken) καταπράττειν (τι παρά τινος), τυγχάνειν (τινός παρά τινος), εὑρίσκεσθαί (τι παρά τινος). [durch Verben.]
Erlangung *f* ἡ κτῆσις, ἡ λῆψις, ἡ ἐπίτευξις, gew.
Erlaß *m* 1. (Befreiung von etw.) ἡ ἄν-, ἄφεσις, gänzlicher ~ ἡ ἀπόλυσις, ~ am Pachte ἡ ἐκδικία. — 2. (Bekanntmachung) ἡ προαγόρευσις, ſchriftlicher ~ (als Handlung) ἡ προγραφή, (als Sache) τὸ πρόγραμμα, (als Armeebefehl) τὸ παράγγελμα.
erlaſſen 1. (ergehen laſſen) προαγορεύειν, παραγγέλλειν. ein Schreiben ~ ἐκδιδόναι γράμματα. — 2. (verzeihen) συγγνώμην ἔχειν τινί τινος, ἀφιέναι τινί τι, j-m etw. ~ ἀν-, ἀφιέναι τινί τι, ἀπολύειν τινά τινος.
erläßlich συγγνωστός.
Erlaſſung *f* ſ. Erlaß.
erlauben: j-m etw. ~ συγ-, παραχωρεῖν, ἐπιτρέπειν τινί τι, ἐᾶν ποιεῖν τινά τι, ἐφιέναι τινί τι, ἐξουσίαν διδόναι ob. παρέχειν τινί, es iſt erlaubt ἔξ-, πάρεστι, ἐνδέχεται. θεμιτόν ob. νόμιμόν ἐστι, da es doch erlaubt iſt ἐξόν, παρόν, geſetzlich erlaubt θεμιτός, νόμιμος, ἔννομος (2), ſich etw. ~ προσίεσθαί τι, ſich etw. ~ zu tun τολμᾶν ob. ἀποτολμᾶν ποιεῖν τι, ſich etw. gegen j-n ~ ἐξαμαρτάνειν τι περί τινα.
Erlaubnis *f* ἡ συγχώρησις, τὸ συγχώρημα (gegebene ~), ἡ ἐξουσία (Macht ob. Freiheit etw. zu tun), mit deiner ~ σοῦ ἑκόντος, σοῦ συγχωροῦντος, εἰ μή τι σὺ ἄλλο λέγεις, ohne ~ ἀφ' ἑαυτοῦ, ohne meine ~ ἀκοντός μου, mit ~ zu ſagen εἰ μὴ ἀγροικότερον εἰπεῖν, ~ geben, erteilen ſ. erlauben; ~ bekommen ἐξουσίας τυγχάνειν, ~ haben ſ. es iſt erlaubt unter erlauben.
erlaucht ἐπιφανής, λαμπρός, ἔκλαμπρος.
erlauern καραδοκεῖν τι, ἐφορμεῖν, ἐφεδρεύειν τινί.
erlaufen τρέχοντα ob. δρόμῳ αἱρεῖν ob. καταλαμβάνειν τι ob. τυγχάνειν τινός.
erlauſchen ἐπακούειν τινός, ὠτακουστεῖν τι, ὠτακουστοῦντα αἰσθάνεσθαι ob. μανθάνειν.
erläutern δι-, ἐξηγεῖσθαι (M.), διεξέρχεσθαι (-έναι), σαφηνίζειν, διασαφηνίζειν.
erläuternd σαφηνιστικός.
Erläuterung *f* ἡ δι-, ἐξήγησις, ἡ διεξήγησις, ὁ σαφηνισμός, ἡ διασάφησις, (zu einer Schrift) τὸ σχόλιον.
Erle *f* ἡ κλήθρα, ἡ κλήθρος.
erleben περιεῖναι ob. περιγίγνεσθαι εἴς τι, ἐφορᾶν τι, die, welche dieſe Zeiten erlebt haben οἱ κατὰ τοὺς χρόνους τούτους γενόμενοι, ſechzig Jahre erlebt haben ἐξήκοντα ἔτη γεγονέναι, Freude an ſeinen Kindern ~ δυνασθαι τῶν τέκνων, (erfahren, Unglück u. dgl.) πάσχειν. [auch τὸ συμβαίνειν, τὸ πάσχειν.]
Erlebnis *n* τὸ συμβάν τινι, τὸ πάθος, τὸ πάθημα,
erledigen: j-n von etw. ~ ἀπολύειν τινά τινος, (ein Geſchäft u. dgl.) κατα-, διαπράττειν (u. M.), ἀπο-, ἐπιτελεῖν, περαίνειν, ſtreitige Punkte ~ τὰ διάφορα διαλύεσθαι, erledigt ſein τέλος ob. πέρας ἔχειν.
Erledigung *f* ἡ διάπραξις, τὸ τέλος, gew. durch Verben.
erlegen 1. (töten) ἀποκτείνειν, ἀναιρεῖν, κατεργάζεσθαι (M.), καταβάλλειν. — 2. (bezahlen) καταβάλλειν, τελεῖν, τιθέναι, κατατιθέναι, ἀπο-, ἐκτίνειν, (Tribut) ἀποφέρειν.
Erlegung *f* (Tötung) ἡ ἀναίρεσις, ἡ σφαγή, ὁ φόνος, (Bezahlung) ἡ καταβολή, ἡ ἀποφορά, gew. durch die vorhergehenden Verben.
erleichtern κουφίζειν, ἐπι-, ἀνακουφίζειν τινά τινος (eig. u. übtr.), ῥᾳστώνην παρέχειν ob. παρασκευάζειν τινί τινος, λωφᾶν τινά τινος, (von Krankheiten), ἐλαφρύνειν, ἐπελαφρύνειν, ἐλαφρίζειν, j-m die Mühe ~ κουφίζειν τινὰ πόνου. j-m das Unglück ~ παρηγορεῖν ob. παραμυθεῖσθαί (M.) τινι τὴν συμφοράν, ſich erleichtert fühlen λωφᾶν τινος.
Erleichterung *f* ἡ κούφισις, ἡ ἀνακούφισις, τὸ κούφισμα, ὁ κουφισμός, τὸ ἀνακούφισμα, übtr. ἡ λώφησις, τὸ παραμύθιον, ἡ παραμυθία, ἡ ῥᾳστώνη, ~ fühlen κουφίζεσθαι, ἀνα-, ἐπικουφίζεσθαι (P.), λωφᾶν τινος, ῥᾴονα εἶναι, ῥᾳΐζειν, ῥᾳστωνεῖν (von Kranken), ich finde ~ ῥᾳστώνη ob. κούφισις γίγνεταί μοι.
Erleichterungsmittel *n* ἡ εὐμάρεια, ἡ ῥᾳστώνη, τὸ παραμύθιον.
erleiden (erdulden) πάσχειν τι, περιπίπτειν τινί, Unglück ~ κακὰ πάσχειν, κακοπαθεῖν, Unrecht ~ ἀδικεῖσθαι (P.), eine Niederlage ~ ἡττᾶσθαι (P.), (ertragen, aushalten) καρτερεῖν, ὑπομένειν, ἀνέχεσθαι.
Erleiden *n*, **Erleidung** *f* ἡ καρτέρησις, ἡ ὑπομονή, ἡ καρτερία τινός, gew. durch Verben.
erleidlich ἀνεκτός, ὑποιστός, μέτριος.
erlernen μανθάνειν, ἐκ-, καταμανθάνειν, διδάσκεσθαι, ἐκδιδάσκεσθαι (P.), erlernt haben ἐξεπίστασθαι.
Erlernen *n*, **Erlernung** *f* ἡ μάθησις, ἡ καταμάθησις, gew. durch Verben.
¹erleſen αἱρεῖσθαι (M.), ἐκ-, ἀπο-, ἐπιλέγειν, προκρίνειν. [κρίτος (2).]
²erleſen (*adj.*) αἱρετός, λεκτός, ἀπόλεκτος (2). πρό-
Erleſen *n* ἡ αἵρεσις, ἡ ἔκλεξις, gew. durch Verben.
erleuchten eig. φωτίζειν, δια-, ἐκφωτίζειν, ἐπ-, περαυγάζειν, ἐπιλάμπειν τινί, καταλάμπειν τινός, übtr. (den Verſtand) παιδεύειν.
erleuchtet λαμπρός, ~er Verſtand δεινὸς νοῦς.
Erleuchtung *f* ὁ καταυγασμός, ὁ φωτισμός, ἡ φωτοδοσία, gew. durch Verben, (Illumination) ἡ λυχνοκαΐα.
erliegen einer Laſt διαφθείρεσθαι (P.), ἀπόλλυσθαι (M.) ὑπό τινος, κάμνειν ὑπό τινος, οὐ φέρειν τι, εὖ

Digitized by Google

δύνασθαι ὑφίστασθαί τι, οὐχ ἱκανὸν εἶναί τινι, einer Mühe, einem Leiden ~ ἀπαγορεύειν τινί, ἀποκάμνειν πρός τι, ὑποπίπτειν τινί, unter dem Unglück ~ ἀποκακεῖν, vor j-m ~ ἥττω εἶναι ob. γίγνεσθαί τινος, ἡττᾶσθαί (P.) τινος.

erliſten δόλῳ χρησάμενον περιποιεῖσθαί (M.) τι.

erlogen ψευδής, ἐψευσμένος, διεψευσμένος, πλαστός, ἐπίπλαστος (2), προσποίητος (2).

Erlös *n* τὰ ἀπό τινος γιγνόμενα (γενόμενα) χρήματα, (Kaufpreis) ἡ τιμή.

erlöſchen 1. σβέννυσθαι, ἀπο-, κατασβέννυσθαι (eig. u. übtr.), (von Schrift, Glanz u. dgl.) ἐξαλείφεσθαι, ἀμαυροῦσθαι (P.). — 2. (verſchwinden) ἀφανίζεσθαι, ἐξαφανίζεσθαι, διαφθείρεσθαι (P.). — 3. (binſchwinden, von Kräften u. dgl.) μαραίνεσθαι, ἀπομαραίνεσθαι (P.), erloſchen ἀφανής und b. *part.* b. Verben, erloſchen ſein οὐκέτι εἶναι ob. ὑπάρχειν ob. ὁρᾶσθαι (P.).

Erlöſchen *n* ἡ σβέσις (eig. u. übtr.), ἡ φθορά, ἡ διαφθορά, ἡ ἀπομάρανσις (übtr.), gew. durch Verben.

erloſen κλήρῳ λαγχάνειν.

erlöſen 1. λύειν, ἀπο-, ἐκλύειν τινά τινος, ἐλευθεροῦν τινά τινος. ἐλεύθερον ποιεῖν ob. τιθέναι ob. καθιστάναι τινά τινος, (aus Gefahren u. dgl.) ῥύεσθαί (M.) τινά τινος u. ἔκ τινος, ἀπαλλάττειν τινά τινος, σῴζειν τινὰ ἔκ τινος. — 2. (loskaufen) ἀπολυτροῦσθαι (M.) τινα.

Erlöſer *m* ὁ σωτήρ (ῆρος) ob. b. *part.* b. Verben.

Erlöſung *f* ἡ λύσις, ἡ ἀπόλυσις, ἡ σωτηρία, ἡ ἀπαλλαγή, ἡ ἐλευθέρωσις, (Auslöſung) ἡ ἀπολύτρωσις.

erlügen ψεύδεσθαι, καταψεύδεσθαι (M.), ψευδές τι λέγειν. πλάττειν (auch M.), etw. gegen ob. über j-n ~ καταψεύδεσθαί τινός τι.

erluſtigen εὐφραίνειν τινά, εὐθυμίας παρέχειν τινί.

ermächtigen: j-n zu etw. ~ ἐξουσίαν διδόναι τινὶ ποιεῖν τι, ἐπιτρέπειν τινί τι, κύριον ποιεῖν τινά τινος, zu etw. ermächtigt ſein ἐξουσίαν ἔχειν ob. κύριον εἶναί τινος, ich bin zu etw. ermächtigt ἐπιτέτραπταί μοί τι ob. ἐπιτέτραμμαί τι, δέδοταί μοι mit *inf.*

Ermächtigung *f* ἡ ἐξουσία, beſſer durch Verben.

ermahnen: j-n zu etw. ~ παραινεῖν τινί τι ob. *inf.*, παρα-, διακελεύεσθαί (M.) τινί τι ob. *inf.*, παρακαλεῖν τινα ἐπί τι ob. *inf.*, κελεύειν mit *acc.* u. *inf.*, παραμυθεῖσθαί (M.) τινα (zuſprechen), νουθετεῖν τινα (zurechtweiſen), (anregen, antreiben) προτρέπειν, παρορμᾶν, παροξύνειν τινὰ ἐπί, εἰς ob. πρός τι.

ermahnend προτρεπτικός, νουθετητικός, νουθετικός.

Ermahner *m* durch b. *part.* der Verben.

Ermahnung *f* ἡ παραίνεσις, ἡ παρακέλευσις, ὁ παρα-, διακελευσμός, auch (als Sache) ἡ παράκλησις, ἡ προτροπή, ἡ παρόρμησις, ἡ νουθεσία, ἡ νουθέτησις, im Zuſammenhange genügt auch oft ὁ λόγος, οἱ λόγοι.

Ermahnungsrede *f* ὁ παραινετικὸς ob. προτρεπτικὸς λόγος. eine ~ geben παραίνεσιν ποιεῖσθαι (M.).

ermangeln ἐκ-, ἐπι-, ἐλλείπειν. es ermangelt mir etw. ἐνδεῶς ἔχω τινός. ἐνδεής εἰμί τινος, ἀπορῶ τινος, es an nichts ~ laſſen οὐδὲν ἀπο-, ἐλλείπειν τινός, οὐδὲν παραλείπειν. οὐδενὸς φείδεσθαι (M.). ich ermangele nicht οὐ παραλείπω. ich werde nicht ~ etw. zu tun ἐκὼν ob. ἡδέως ποιήσω.

Ermangelung *f* ἡ ἔκ-, ἐπί-, ἔλλειψις, in ~ von etw. ἐλλείποντός τινος.

ermannen: ſich ~ ἀναθαρρεῖν, ἀνατολμᾶν, ἀναρ-, ἐπιρρώννυσθαι (P.). ἀναλαμβάνειν ἑαυτόν.

Ermannung *f* durch Verben.

ermäßigen ὑφαιρεῖν τινός τι, συστέλλειν τι, μειοῦν, ἐλαττοῦν.

Ermäßigung *f* ἡ ὑφαίρεσις, ἡ συστολή, ἡ ὑποτομή, ob. Verben.

ermatten κάμνειν, ἀποκάμνειν, (von den Kräften) μαραίνεσθαι (P.). ſ. ermüden.

ermattet κατάπονος (2), καμών, ἀπειρηκώς.

Ermattung *f* ὁ κάματος, ὁ κόπος, ἡ καταπόνησις.

ermeſſen eig. ἐκ-, ἀναμετρεῖν (u. M.), συμμετρεῖσθαι (M.), übtr. λογίζεσθαι (M.), συμβάλλεσθαι (M.), τεκμαίρεσθαι (M.), κρίνειν, σταθμᾶσθαι (M.), γιγνώσκειν, ἐπιγιγνώσκειν, ἐννοεῖν.

Ermeſſen *n* eig. ἡ ἀνα-, ἐκμέτρησις, übtr. ἡ γνώμη, ἡ κρίσις, ὁ λογισμός, ἡ τέκμαρσις, nach meinem ~ κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην, κατὰ τὴν ἐμήν, ἐκ τῆς ἐμῆς γνώμης, γνώμην ἐμήν, (ὡς) ἐμοὶ δοκεῖν. δοκεῖν ἐμοιγε, nach eigenem ~ ἰδίᾳ γνώμῃ, αὐτὸς κρίνας ob. γνούς.

ermitteln εὑρίσκειν, ἀν-, ἐξευρίσκειν, πορίζειν, ἐκπορίζειν (u. M.), ἐρευνᾶν.

Ermittelung *f* ἡ εὕρεσις, ἡ ἀν-, ἐξεύρεσις, gew. durch ob. Verben.

ermöglichen δυνατὸν ποιεῖν, wie läßt ſich das ~? πῶς ἔσται ob. ἂν εἴη ταῦτα; es wird ſich nicht ~ laſſen οὐκ ἔσθ' ὅπως τοῦτο γενήσεται.

ermorden φονεύειν, ἀποκτείνειν, σφάττειν. ἀπο-, κατασφάττειν, ἀναιρεῖν. διεργάζεσθαι (M.).

Ermordung *f* ὁ φόνος, ἡ σφαγή, ἡ ἀναίρεσις, gew. durch Verben.

ermüden I *trans.* καταπονεῖν, κόπτειν, τρύχειν, κατατρύχειν, ἐκλύειν, παρατείνειν, ταλαιπωρεῖν, καματοῦν. — II *intr.* die P., ob. κάμνειν, ἀπο-, ἐκκάμνειν, von Kräften u. dgl. ἐκλείπειν, ἀπομαραίνεσθαι (P.).

ermüdend καματηρός, καματώδης, κοπώδης, nicht ~ ἄκοπος (2).

ermüdet καμών, κεκμηκώς, ἀπειρηκώς, κατάπονος (2), κατάκοπος (2). ~ ſein κεκμηκέναι, ἀπειρηκέναι.

Ermüdung *f* ἡ καταπόνησις (als Handlung), ὁ κόπος, ὁ κάματος (als Zuſtand).

ermuntern eig. (z.B. aus dem Schlafe) ἐγείρειν, ἀν-, δι-, ἐξεγείρειν, ἐξ-, δι-, ἀφυπνίζειν, ἀν-, ἀνεξιστάναι, (antreiben) διακελεύεσθαί (M.) τινι, κελεύειν mit *acc.* u. *inf.*, παρακαλεῖν τινα ἐπί τι ob. *inf.*, ſ. ermahnen; (heiter machen) εὐφραίνειν τινά.

ermunternd προτρεπτικός, παρακελευστικός, ἐγερ-

Ermunterung *f* ἡ προτροπή, ὁ παρακελευσμός, ἡ παρόρμησις, ἡ παράκλησις, ἡ παραίνεσις.

Ermunterungsmittel *n* ἡ προτροπή, ἡ ἀφορμή.

ermutigen θαρρύνειν, παρα-, ἐπιθαρρύνειν. ἐπιρρωννύναι, ἐπαίρειν, θάρρος ob. προθυμίαν ob. τόλμαν ἐμποιεῖν, ἐμβάλλειν ob. παρέχειν τινί, ſich wieder ~ ἀναθαρρεῖν, ἀναρρώννυσθαι (P.), ἀναλαμβάνειν ἑαυτόν.

Ermutigung *trans.* ἡ παρακέλευσις, ὁ παρακελευσμός, *intr.* τὸ θάρρος, ἡ ῥώμη.

ernähren τρέφειν, ἀνα-, διατρέφειν τινά, τροφὴν ob. σῖτον παρέχειν τινί, von Pflanzen αὐξάνειν, ſich ~ mit ob. von etw. βίον ἔχειν ἀπό τινος, σῖτον παρασκευάζεσθαι (M.) τινι ob. ἔκ τινος, ζῆν ἀπό ob. ἔκ τινος, τρέφεσθαι (P.) ἀπό ob. ἔκ τινος, τὴν δίαιταν ποιεῖσθαι (M.) ob. ἔχειν ἀπό τινος.

ernährend τρόφιμος (2), θρεπτικός.

Ernährer *m* ὁ τροφεύς.

Ernährerin *f* ἡ τροφός.

Ernährung *f* ἡ τροφή, ἡ ἀνατροφή, ἡ θρέψις.

Ernährungsprozeß *m* τὰ κατὰ ob. περὶ τὴν τροφήν.

Ernährungsvermögen *n* ἡ θρεπτικὴ δύναμις.

Ernährungsweiſe *f* ὁ τῆς τροφῆς τρόπος, ἡ τροφή.

ernennen ἀποδεικνύναι, ἀναγορεύειν, ἀποφαίνειν, καθιστάναι (sämtl. mit bopp. *acc.*), ſ. wählen.

Ernennung *f* ἡ ἀπόδειξις, ἡ κατάστασις. ἡ ἀναγόρευσις, öfter Verben, ſ. Wahl.

erneuern καινὸν ob. νέον ποιεῖν, καινοῦν, ἀνακαινίζειν, καινοποιεῖν, ἀνανεοῦν, νεοχμοῦν. ἀποκαθιστάναι, πάλιν. αὖθις, δεύτερον ποιεῖν, den Kampf ~ πάλιν καταβαίνειν εἰς μάχην. αὖθις ἅπτεσθαι (M.) τῆς μάχης. δεύτερον μάχεσθαι. die Freundſchaft ~ πάλιν φιλίαν ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα, einen Prozeß ~ παλινδικεῖν, ſich ~ αὖθις γίγνεσθαι ob. καταστῆναι.

Erneuerung *f* ἡ ἀνακαίνισις, ὁ ἀνακαινισμός. ἡ ἀποκατάστασις, ἡ νεόχμωσις. ἡ ἀνανέωσις, gew. durch Verben.

erniedrigen 1. ταπεινοῦν. ταπεινὸν ποιεῖν (eig. u. übtr.). — 2. (demütigen) συστέλλειν, ſich ~ ἀνάξια πράττειν,

Digitized by Google

καταισχύνειν ἑαυτόν. — 3. (ſich herablaſſen) συγκαθιέναι ἑαυτὸν εἴς τι (zu j-m τινί), κατα-, συγκαταβαίνειν εἴς τι. — 4. j-n ~ (beſchimpfen, entehren) αἰσχύνειν, καταισχύνειν, ἀτιμάζειν τινά. — 5. die Preiſe ~ μειοῦν, ἐλαττοῦν.

Erniedrigung *f trans.* ἡ ταπείνωσις, ἡ ἐλάττωσις, ἡ μείωσις. — *intr.* ἡ ταπεινότης (ητος), ἡ ἀτιμία, ἡ αἰσχύνη.

Ernſt *m* 1. ἡ σπουδή (Gegenſatz von Scherz u. Heiterkeit). — 2. (feierliches Weſen) ἡ σεμνότης (ητος), ἡ σεμνοπρέπεια, auch ἡ σπουδαιότης. — 3. (Strenge) ἡ ἀκρίβεια, ἡ αὐστηρότης (ητος), im ~ σπουδαίως, σπουδῇ, μετὰ σπουδῆς, etw. für ~ nehmen ἐκλαμβάνειν τι ὡς ἐσπουδασμένον. — 4. (Eifer) ἡ σπουδή, ὁ ζῆλος, ἡ ἐπιμέλεια, ἡ ἀκρίβεια, etw. mit ~ betreiben σπουδάζειν περί, πρός od. εἴς τι, περί od. ὑπέρ τινος, σπουδαίως, σπουδῇ od. ἐπιμελῶς πράττειν.

ernſt σπουδαῖος (Gegenſatz zu ſcherzhaft), (von Perſonen) σεμνός, (ſtreng, finſter) αὐστηρός, (gewichtig) δεινός, βαρύς, (nachdrücklich) δεινός, σπουδαῖος, δραστήριος, ein ~es Wort σεμνὸς λόγος, τὸ σεμνολόγημα, in ~em Tone reden σεμνολογεῖν, ~ ausſehen σεμνὸν βλέπειν, ~e Miene τὸ σεμνὸν πρόσωπον, eine ~e Miene annehmen σεμνοπροσωπεῖν, ~ werden σύννουν γίγνεσθαι, es ~ mit etw. nehmen πολλὴν σπουδὴν ποιεῖσθαι (M.) περί τινος.

ernſthaft σπουδαῖος, σεμνός, ἐσπουδακώς, ~ reden σπουδαιολογεῖν, mit ſehr ~em Geſichte μάλα ἐσπουδακότι προσώπῳ.

Ernſthaftigkeit *f* ἡ σπουδαιότης, ἡ σεμνότης (ητος), τὸ σεμνόν (ernſtes Weſen), ἡ αὐστηρότης (ητος), ἡ αὐστηρία, ἡ δυσκολία (finſteres mit Strenge verbundenes Weſen), ἡ σύννοια (ernſthaftes Nachdenken).

ernſtlich (eifrig) σπουδαῖος, ἐπιμελής, (wahrhaft) ἀληθής, ἀληθινός, ἁπλοῦς, ſ. ernſt; eine ~e Krankheit βαρεῖα, δεινή, auch ὀξεῖα νόσος.

Ernte *f* 1. (das Einernten) ἡ κομιδὴ od. συγκομιδὴ τοῦ καρποῦ, ἡ συλλογὴ τῶν καρπῶν, ὁ θερισμός, (vom Getreide) ὁ ἄμητος, (vom Obſt) ὁ ὀπωρισμός, (vom Weine) ὁ τρύγητος. — 2. (die eingeernteten Früchte) τὸ θέρος, ἡ ὀπώρα, glückliche ~ ἡ εὐστηρία, reichliche ~ ἡ πολυκαρπία, ἡ καρπῶν ἀφθονία. — 3. übtr. ὁ καρπός (auch *pl.*), τὸ κέρδος.

Erntefeld *n* τὸ λήϊον (σίτου).

Erntefeſt *n* τὰ ἄλῳα, τὰ συγκομιστήρια.

Erntekranz *m* ἡ εἰρεσιώνη. [Neueren ὁ Αὔγουστος).]

Erntemonat *m* (Auguſt) ὁ ὄγδοος μήν (ηνος, bei den

ernten 1. κομίζειν, συγκομίζειν, συλλέγειν (ſämtlich auch M.) τοὺς καρπούς, ἀμᾶν (Feldfrüchte), ὀπωρίζειν (auch M., Obſt), τρυγᾶν (Wein). — 2. übtr. λαμβάνειν (u. M.) τι, ἀπολαύειν τινός, καρποῦσθαι (M.) τι, Dank ~ χάριν ἔχειν, Lob ~ τυγχάνειν ἐπαίνου, Schmach ~ αἰσχύνην ὀφλισκάνειν, ~ wo man nicht geſät hat ἀλλότριον θέρος ἀμᾶν. [τρυγᾶν ὥρα.]

Erntezeit *f* ὁ ἄμητος, ἡ ὀπώρα, ὁ τρύγητος, ἡ τοῦ

ernüchtern ποιεῖν ἐκνήφειν, ſich ~ ἐκνήφειν, (von Betrunkenen) ἀποκραιπαλᾶν.

ernüchternd νηφαντικός.

Ernüchterung *f* τὸ ἐκνήφειν od. ἐκνῆψαι.

Eroberer *m* durch d. *part.* der folg. Verben, der ~ einer Stadt auch ὁ πολιορκητής.

erobern 1. αἱρεῖν (βίᾳ) τι, πολέμῳ κτᾶσθαι, λαμβάνειν, καταλαμβάνειν, περιβάλλεσθαι (M.) τι, κύριον γίγνεσθαι od. καταστῆναί τινος, (eine Stadt) ἐκπολιορκεῖν, πολιορκίᾳ αἱρεῖν, (ein Land) καταστρέφεσθαι (M.), ὑφ' ἑαυτῷ ποιεῖσθαι (M.), erobert werden ἁλίσκεσθαι, zu ~ αἱρέσιμος, ἁλώσιμος (2), αἱρετός, ἁλωτός, ἐπίμαχος (2), leicht zu ~ εὐάλωτος (2), εὐάλωτος (2), ſchwer zu ~ δυσάλωτος (2). — 2. übtr. κτᾶσθαι, ἀνακτᾶσθαι, αἱρεῖν, ſ. gewinnen.

Eroberung *f* 1. ἡ αἵρεσις, ἡ ἅλωσις, ἡ καταστροφή, gew. durch Verben, zB. nach der ~ der Stadt ἁλούσης τῆς πόλεως, ἁλὼν τὴν πόλιν, große ~en machen πολλὰς χώρας καταστρέφεσθαι (M.). — 2. abſtr. ἡ κτῆσις, beſſer durch Verben.

Eroberungskrieg *m* ὁ διὰ πλεονεξίαν γενόμενος πόλεμος, ὁ ἐπὶ καταστροφῇ ἐθνῶν πόλεμος.

Eroberungsplan *m* ἡ περιβολή, einen neuen ~ machen auf etw. προσπεριβάλλεσθαί (M.) τι.

Eroberungsſucht *f* ἡ πλειόνων od. ἀλλοτρίων ἐπιθυμία, ἡ πλεονεξία.

eroberungsſüchtig πλειόνων od. τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμῶν, ὁ πλεονέκτης, ὁ πλεονεκτικός.

eröffnen 1. ἀν-, ἐξανοιγνύναι (ἀνοίγειν), eine Tür ~ ἀναπεταννύναι τὰς θύρας, einen Brief ~ λύειν ἐπιστολήν, einen Kanal ~ ἀναστομοῦν τάφρον, eine Ader ~ τέμνειν φλέβα. — 2. (zuerſt anfangen) ἄρχειν, κατ-, ἐξάρχειν τινός, einen Zug ~ ἡγεῖσθαί (M.) τινος, die Verſammlung ~ λόγων ἄρχεσθαι (M.) ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, den Ball ~ ἄρχειν τῆς ὀρχήσεως. — 3. (bekannt machen, mitteilen) ἐξαγγέλλειν, δηλοῦν, φράζειν, λέγειν.

Eröffnung *f* ἡ ἀνοίξις, (eines Briefes) ἡ λύσις, übtr. ἡ ἀρχή, ἡ ἐξαγγελία, ἡ δήλωσις, gew. durch Verben.

erörtern (unterſuchen) ἐλέγχειν, ἐξελέγχειν, ἐξετάζειν, διευκρινεῖν, (erklären) διεξέρχεσθαι (-ιέναι), δι-, ἐξ-, διεξηγεῖσθαι (M.), ἐξακριβοῦν τι, περί od. ὑπέρ τινος. [ἡ διέξοδος, beſſer durch Verben.]

Erörterung *f* ἡ διευκρίνησις, ὁ ἔλεγχος, ἡ ἐξήγησις,

erotiſch ἐρωτικός.

erpicht ἐπιμανὴς εἴς od. πρός τι, ἐπιθυμῶν od. ἐπιθυμητικός τινος, ~ auf etw. ſein ἐπιμαίνεσθαι (P.) τινι, ἐρωτικῶς od. ἐπιθυμητικῶς ἔχειν τινός, ἐπιθυμεῖν od. ἐρᾶν τινος, γλίχεσθαι (M.) τινος, auf Gewinn ~ ſein φιλοκερδεῖν.

erpreſſen ἐκβιάζεσθαί (M.) τινός τι, ἐξαιρεῖν βίᾳ, Geld ~ εἰσπράττεσθαι (M.) χρήματα, ἐκχρηματίζεσθαί (M.) τινα, ἀργυρολογεῖν τινα, ein Geſtändnis von j-m durch die Folter ~ βασανίζοντα ἐξαναγκάζειν.

Erpreſſung *f* (von Geld) ἡ εἰσπραξις, ἡ ἀργυρολογία, (von Tribut) ἡ δασμολογία, ἡ φορολογία.

erproben δοκιμάζειν τι, πεῖραν od. διάπειραν ποιεῖσθαι (M.) od. λαμβάνειν τινός, βασανίζειν, ἐξετάζειν, πειρᾶσθαί, ἀποπειρᾶσθαι (P.) τινος, erprobt haben πεῖραν ἔχειν τινός.

erprobt δόκιμος (2), (von Perſ.) πιστός.

Erprobung *f* ἡ δοκιμασία, ὁ βασανισμός, ἡ βάσανος, ἡ ἐξέτασις, ὁ ἐξετασμός, ἡ πεῖρα, ἡ διάπειρα.

erquicken ἀναλαμβάνειν, ἀνα-, καταφύχειν, ἀναζωπυρεῖν, (ergötzen) κηλεῖν, εὐφραίνειν, ψυχαγωγεῖν, τέρπειν, ſich an etw. ~ τέρπεσθαι, εὐφραίνεσθαι (P.) τινι ν. ἐπί τινι.

erquickend, erquicklich γλυκύς, ἡδύς, τερπνός.

Erquickung *f* ἡ ἀνάψυξις, ἡ τέρψις, eine ~ ἡ ψυχαγωγία, ὁ κηληθμός.

erraten εἰκάζειν τι, στοχάζεσθαί, καταστοχάζεσθαί (M.) τινος, συμβάλλεσθαί (M.) τι, τεκμαίρεσθαί (M.) τι, ὑπονοεῖν τι, nicht zu ~ ἀτέκμαρτος (2).

Errater *m* ὁ εἰκαστής, gew. durch Verben.

erregbar παθητικός, παθητός, (leidenſchaftlich) ὀξὺς πρὸς ὀργήν, σφοδρός.

erregen κινεῖν, δια-, παρακινεῖν, ἐγείρειν, δι-, ἐξεγείρειν, einen Krieg ~ πόλεμον ἐγείρειν, Aufruhr ~ ταράττειν, εἰς στάσιν ἐμβάλλειν od. καθιστάναι (zB. τὸ πλῆθος), Lachen ~ γέλωτα ποιεῖν, Begierde ~ ἐπιθυμίαν ἐμβάλλειν od. ἐμποιεῖν, Bewunderung, Mitleid ~ bei j-m θαῦμα, οἶκτον παρέχειν τινί, Hoffnungen bei j-m ~ ἐπελπίζειν τινά, ἐλπίζειν ποιεῖν τινα mit folg. ὡς.

Erreger *m* ὁ κινητής, gew. durch Verben.

Erregung *f* (als Handlung) ἡ κίνησις, ἡ ἔγερσις, (als Zuſtand) ἡ ταραχή.

erreichbar ἐφικτός, αἱρετός, ἁλωτός, καταληπτός, (für den Verſtand) λογισμῷ od. τῇ γνώμῃ αἱρετός, ~ ſein ἐν ἐφικτῷ εἶναι.

Digitized by Google

Erreichbarkeit *f* das *neutr.* d. vorh. *adj.*
erreichen 1. (bis an etw. reichen, es ergreifen können) ἐξικνεῖσθαί τινος, εἰς, ἐπί u. πρός τι, ἐφικνεῖσθαί τινος, πρός u. ἐπί τι, ἅπτεσθαί, ἐφ-, καθάπτεσθαί (M.) τινος, καταλαμβάνειν τι. — 2. j-n ~ (j-n einholen) καταλαμβάνειν, αἱρεῖν τινα. — 3. (gleichkommen) ἐξισοῦσθαί (P.) τινι. — 4. etw. ~ (einen Zweck u. dgl.) τυγχάνειν, ἐπιτυγχάνειν τινός, διαπράττειν τι, κατορθοῦν τι, ἀνύτειν τι, nicht ~ ἀποτυγχάνειν od. ἁτυχεῖν τινος, ἁμαρτάνειν, διαμαρτάνειν τινός, etw. erreicht haben ἔχειν τι, zu ~ suchen διώκειν τινά, τι (einzuholen suchen), θηρᾶν, θηρεύειν (auch M.) τι (nach etw. trachten).
Erreichung *f* durch die vorh. Verben.
erretten σῴζειν, διασῴζειν (ἔκ τινος von, aus etw.), λύειν, ἀπολύειν, ἀπαλλάττειν, ἐλευθεροῦν τινος.
Erretter *m* ὁ σωτήρ (ῆρος).
Retterin *f* ἡ σώτειρα. [Verben.
Errettung *f* ἡ σωτηρία, ἡ ἀπαλλαγή, gew. durch
errichten ἱστάναι, ἀνιστάναι, ἱδρύειν (z.B. ein Denkmal), κτίζειν (gründen), (einrichten) κατασκευάζειν, ἀνεγείρειν, ὀρθοῦν, ein Heer ~ συλλέγειν στράτευμα, einen Bund ~ συμμαχίαν ποιεῖσθαι (M.), etw. auf etw. ~ ἐφιστάναι τι ἐπί τινος. [σκευή, gew. durch Verben.
Errichtung *f* ἡ ἵδρυσις, ἡ ἀνά-, κατάστασις, ἡ κατα-
erringen (πόνοις καὶ κινδύνοις) καταλαμβάνειν od. κτᾶσθαί τι, (ἀγωνιζόμενον) τυγχάνειν τινός, (μαχόμενον) κρατεῖν τινος, ἐπικρατεῖν τινος, einen Sieg ~ αἴρεσθαι (M.) νίκην, νικᾶν νίκην, wieder ~ ἀναλαμβάνειν, ἀνακτᾶσθαι.
erröten ἐρυθριᾶν, ἐρυθραίνεσθαι (P.).
Erröten *n* ἡ ἐρυθρίασις, τὸ ἐρυθραίνεσθαι.
errufen καλοῦντα ἐξικνεῖσθαι. [τὸ εἰς ἀεὶ κτῆμα.
Errungenschaft *f* τὸ κτῆμα, eine ~ für alle Zeiten
ersättigen κορεννύναι, ἐκπιμπλάναι.
Ersättigung *f* ὁ κόρος, ἡ πλησμονή.
Ersatz *m* ἡ ἀντί-, ἀπόδοσις, ἡ ἀνταπόδοσις (als Handlung), ἡ παραμυθία, τὸ παραμύθιον (als Sache), als ~ für etw. dienen ὑπάρχειν od. εἶναι ἀντί τινος, etw. als ~ bekommen λαμβάνειν τι ἀντί τινος, etw. als ~ für etw. geben διδόναι τι ἀντί τινος, ἀντιδιδόναι τί τινος.
Ersatzmann *m* ὁ ἐπιλαχών.
ersaufen πνίγεσθαι, ἀποπνίγεσθαι (P.) ὕδατι.
Ersaufen *n* ὁ πνιγμός, τὸ πνῖγμα.
ersäufen πνίγειν od. ἀποπνίγειν ὕδατι, καταβυθίζειν, καταβαπτίζειν, (im Meere) καταποντίζειν, καταποντοῦν.
Ersäufung *f* ἡ πνῖξις, besser durch Verben.
erschaffen ποιεῖν, κτίζειν, δημιουργεῖν, ἀπεργάζεσθαι (M.), ἀποδεικνύναι.
Erschaffer *m* ὁ κτιστής, ὁ δημιουργός.
Erschaffung *f* ἡ κτίσις, ἡ ποίησις, ἡ δημιουργία, ~ der Welt ἡ τῶν ὅλων σύνταξις, seit ~ der Welt ἀπὸ καταβολῆς κόσμου (†).
erschallen ἠχεῖν, φθέγγεσθαι (M.), ἀκούεσθαι (P.), (von Gerüchten u. dgl.) διαθρυλεῖσθαι, διαδίδοσθαι (P.), die Stimme ~ lassen αἴρειν, ἐπαίρειν, ῥηγνύναι φωνήν, von etw. ~ ἀνα-, ἐμπίμπλασθαί (P.) τινος.
erscheinen 1. (sichtbar werden) φαίνεσθαι, ἀνα-, ἐκ-, ἐπι-, κατα-, παρα-, προφαίνεσθαι (P.), ἐμφανῆ od. φανερὸν γίγνεσθαι, ὁρᾶσθαι (P.), öffentlich ~ προέρχεσθαι εἰς ἀνθρώπους, ἐν φανερῷ παρέχειν ἑαυτόν, ~ lassen φαίνειν, ἀνα-, ἐπι-, ἐκφαίνειν, (von Schriften) ἐκ-, διαδίδοσθαι, es erscheint mir φαίνεταί μοι, δοκεῖ μοι. — 2. (sich einstellen, wohin kommen) παραγίγνεσθαι, παρεῖναι, ἀπαντᾶν εἰς τι od. τόπον τινά, bei od. vor j-m ~ ἐντυγχάνειν u. προσέρχεσθαί τινι, vor Gericht ~ ἀναβαίνειν ἐπὶ τὸ δικαστήριον, εἰσιέναι εἰς τοὺς δικαστάς od. εἰς τὸ δικαστήριον, vor Gericht nicht ~ ἔρημον τὸν ἀγῶνα ἐᾶν. — 3. in etw. ~ ἐμφαίνεσθαι (P.) ἔν τινι, im Schlafe ~ ἐνύπνιόν τιν. φαίνεσθαι, im Traume ~ παρίστασθαι κατ' ὄναρ, plötzlich neben j-m ~ ἐφ-, παρίστασθαί τινι.
Erscheinung *f* ἡ ἐπι-, ἐμφάνεια, ἡ φαντασία, (einer Schrift) ἡ ἔκδοσις, gew. durch Verben, (als Sache) τὸ φάντασμα, τὸ φάσμα, τὸ εἶδος, τὸ εἴδωλον, ἡ ὄψις, ~en am Himmel τὰ (ἐν οὐρανῷ) φαινόμενα, τὰ μετέωρα, eine neue, sonderbare ~ καινόν τι, ἀλλόκοτόν τι, eine liebliche ~ χαρίεν τι od. χαριέστατον ἰδεῖν, ἡδιστον θέαμα.
erschießen κατατοξεύειν, καταβάλλειν, erschossen werden τοξευθέντα ἀποθνήσκειν.
Erschießen *n* durch Verben.
erschlaffen *trans.* χαλᾶν, παραχαλᾶν, ἀνιέναι (ἡμι-), übtr. μαλακίζειν, διαθρύπτειν, *intr.* d. P. d. Verben, (vom Körper) ἐκ-, παραλύεσθαι (P.), im Eifer ~ κάμνειν, ἀπο-, ἐκκάμνειν mit *part.*
erschlafft d. *part.* d. vorh. Verben, ἄτονος (2), χαλαρός, κατάπονος (2), κατάκοπος (2), ~ sein ἀτονεῖν, θρύπτειν, ἀνειμένον εἶναι.
Erschlaffung *f trans.* ἡ χάλασις, ἡ ἄνεσις, *intr.* ἡ χαλαρότης (ητος), ἡ ἔκλυσις, ἡ ἀτονία, ἡ μαλακία, ἡ ἄφεσις, ὁ κόπος, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀρρωστία.
erschlagen φονεύειν, ἀποκτείνειν, σφάττειν, κατασφάττειν, ἀναιρεῖν, mit dem Blitze ~ κεραυνοῦν, vom Blitze ~ κεραυνοπλήξ (ῆγος), κεραυνοβλής (ῆτος).
Erschlagen *n*, **Erschlagung** *f* ὁ φόνος, ἡ ἀναίρεσις, s. Ermordung; (durch den Blitz) ἡ κεραύνωσις, ἡ κεραυνοβολία.
erschleichen ὑπέρχεσθαί (-ιέναι) τι, τέχναις καὶ θωπεύμασι λαμβάνειν od. αἱρεῖσθαί (M.) τι, κλέπτειν τι, ein Amt ~ ἐριθεύεσθαι (M.).
Erschleichung *f* ἡ κλοπή, (von Ämtern) ἡ ἐριθεία.
erschleppen ἕλκειν, βαστάζειν, etw. nicht ~ können ἀποκάμνειν βαστάζοντά τι.
erschließen, Erschließung *f* s. eröffnen, Eröffnung.
erschmeicheln κολακεύοντα od. θωπεύοντα λαμβάνειν τι.
erschnappen ὑφαρπάζειν τι, ἐγχάσκειν τινί, δράττεσθαι (M.) τινος, ἐπιλαμβάνεσθαί (M.) τινος, zu ~ suchen θηρᾶν u. θηρεύειν τι.
erschöpfen eig. ἀπ-, ἐξαντλεῖν, (die Kasse ~) ἐκκενοῦν, die Kräfte j-s ~ τρύχειν, κατατρύχειν, κατατρίβειν, καταπονεῖν, ταλαιπωρεῖν τινα, einen Gegenstand ~ (etw. erschöpfend darstellen) πάντα λέγειν περί τινος, erschöpft sein (an Kräften) ἀπειρηκέναι, καμεῖν, ἀποκαμεῖν, (vom Vermögen) χρήμασιν ἀπειρηκέναι, χρημάτων ἀποστερηθῆναι.
erschöpfend καματώδης, καματηρός.
erschöpft καματηρός. [ἡ ταλαιπωρία.
Erschöpfung *f* ἡ ἀδυναμία, ὁ κάματος,
erschrecken I *trans.* φοβεῖν, κατα-, ἐκφοβεῖν, φόβον ἐμβάλλειν, ἐμποιεῖν, παρέχειν od. ἐντιθέναι τινί, εἰς φόβον καθιστάναι τινά, ἐκ-, καταπλήττειν τινά. — II *intr.* durch d. P. dieser Verben, auch φόβον ἔχειν ἀπό τινος, ταράττεσθαι (P.), διαταράττεσθαι ὑπό τινος od. ἐπί τινι, φόβος εἰσέρχεται μέ.
Erschrecken *n* ἡ ἐκ-, κατάπληξις (*pass.*).
erschrecklich ἐκ-, καταπληκτικός, φοβερός, δεινός.
erschreiben (durch Schreiben erwerben) γράφοντα od. βιβλία συνθέντα κτᾶσθαι.
erschreien βοῶντα ἐξικνεῖσθαι.
erschrocken ἐκ-, καταπλαγής, περίφοβος (2), περιδεής.
Erschrockenheit *f* ἡ ἐκ-, κατάπληξις, ὁ φόβος.
Erschütterer *m* ὁ τινάκτωρ (ορος), besser durch b. *part.* der Verben.
erschüttern σείειν, δια-, κατασείειν, σαλεύειν, σφάλλειν, erschüttert sein σείεσθαι, σφάλλεσθαι (P.), σαλεύειν, übtr. j-n ~ ταράττειν, δια-, ἐκταράττειν, ἐκ-, καταπλήττειν τινά, ταραχὴν ἐμποιεῖν τινι.
Erschütterung *f* (des Gemüts) ἡ ταραχή, ὁ ταραγμός, ἡ ἔκπληξις, (der Erde) ὁ σεισμός, ὁ διασεισμός.
erschweren δυσχερὲς (χαλεπὸν od. χαλεπώτερον od. ἐπίπονον) ποιεῖν τι.

Digitized by Google

erſchwingbar, -lich ποριστός, leicht ~ εὐπόριστος (2).
erſchwingen πορίζειν, ἐκπορίζειν (u. M.), εὑρίσκειν.
Erſchwingen *n* ὁ πορισμός. [(u. M.).
erſehen (einſehen) μανθάνειν, καταμανθάνειν, γιγνώσκειν, καθορᾶν, κατανοεῖν, θεωρεῖν (u. M.), τεκμαίρεσθαι (M., ſchließen), (abpaſſen) τηρεῖν, παρατηρεῖν, σκοπεῖν, die Zeit, Gelegenheit ~ καιροσκοπεῖν, καιροτηρεῖν, καιροφυλακτεῖν, (auswählen) ἐκλέγειν, προκρίνειν, προαιρεῖσθαι (M.).
erſehnen ποθεῖν, ἐπιποθεῖν τι.
erſehnt ποθεινός.
erſetzbar ἀκεστός, leicht ~ εὐάκεστος (2).
erſetzen 1. (etw. ob. j-n an die Stelle von etw. ſetzen) καθιστάναι τι (τινὰ) ἀντί τινος, ἀντικαθιστάναι τί τινος u. ἀντί τινος, etw. Mangelndes, Fehlerhaftes ~ ἀνα-, ἐκπληροῦν, einen Schaden ~ ἀκεῖσθαι (M.), ἐπανορθοῦν (u. M.), j-m etw. ~ ἀποκαθιστάναι, ἀντιδιδόναι τινί τι. — 2. (in die Stelle von j-m ob. etw. treten) εἶναι ἀντί τινος, καταστῆναι ἀντί τινος ob. ἐν τάξει τινός, ἀντικαταστῆναι τινος ob. ἀντί τινος, etw. am Werte ~ ἀντίρροπον ob. ἀντάξιον εἶναί τινος, Auslagen ~ ἀπο-, ἐκτίνειν ob. ἀποδιδόναι τινί τὰ ἀναλώματα.
Erſetzung *f* ἡ ἀντί τινος κατάστασις (an j-s Stelle), ἡ ἀνα-, ἐκπλήρωσις (Ergänzung), ἡ ἄκεσις, ἡ ἐπανόρθωσις, ἡ ἀνταπόδοσις (eines Schadens ob. Verluſtes), häufig durch Verben.
erſichtlich δῆλος, φανερός, es iſt ~ auch ἔστιν ἰδεῖν.
erſingen ᾄδοντα κτᾶσθαι ob. λαμβάνειν.
erſinnen (ausdenken) ἐπι-, περιnoεῖν, (erfinden) εὑρίσκειν, ἐξευρίσκειν, ἐκπορίζειν, (erdichten) πλάττειν, (mit Liſt) μηχανᾶσθαι, τεχνᾶσθαι (M.).
erſinnlich πόριμος (2), ſich alle ~e Mühe geben ἐπὶ πᾶν ἔρχεσθαι, πᾶσαν ὁδὸν φροντίδος ἰέναι, auf alle ~e Weiſe πάσῃ τέχνῃ, πάσῃ μηχανῇ, πάσῃ τέχνῃ καὶ μηχανῇ.
erſonnen πλαστός. [ἰχνοσκοπεῖν.
erſpähen σκοπεῖν, κατασκοπεῖν (auch M.), ἐξιχνεύειν,
Erſpähen *n* ἡ κατασκοπή.
erſparen (mit etw. ſparen) φείδεσθαι (M.) τινος, Koſten ~ φείδεσθαι δαπάνης, (durch Sparen erwerben) φειδωλίᾳ ob. φειδόμενον κτᾶσθαί τι, περιποιεῖν (u. M.) τι, ich habe mir etw. erſpart περίεστί μοί τι, (j-n einer Sache überheben) οὐ κελεύειν τινὰ ποιεῖν τι, ſich eine Mühe ~ φείδεσθαι πόνου, οὐχ ὑφίστασθαι ob. ὑποδέχεσθαι (M.) πόνον.
Erſparnis *f* ἡ περιουσία, τὰ περιόντα (χρήματα).
Erſparung *f* ἡ περιποίησις, (Sparen, Sparſamkeit) ἡ φειδώ (οῦς), ἡ φειδωλία. [auch γίγνεσθαι.
erſprießen (aufſprießen) ἀναβλαστάνειν, ἀνατέλλειν,
erſprießlich λυσιτελής, σύμ-, πρόσφορος (2), ὠφέλιμος, ὀνήσιμος (2), συμφέρων, ~ ſein συμφέρειν τινί, ὀνινάναι, ὠφελεῖν τινα, καλῶς ἔχειν ob. καιρὸν ἔχειν τινί. [der vorh. *adj.*
Erſprießlichkeit *f* ἡ ὠφέλεια, ἡ ὄνησις u. d. *neutr.*
erſt πρῶτον. πρῶτα (erſtlich), ἀρχήν, τὴν ἀρχήν, ἐξ ἀρχῆς (anfänglich), eben ~ ἄρτι, ἀρτίως, kaum ~ οὔπω (οὐδέπω) σφόδρα, (nicht mehr als) οὐ πλέον ἤ, dann ~ τότε δή, wäre ich doch ~ geſtorben ἀλλ' ὤφελον τεθνάναι.
erſtarken κρατύνεσθαι, ῥώννυσθαι. ἐπιῤῥώννυσθαι (P.), ἰσχυρὸν γίγνεσθαι, ἰσχὺν λαμβάνειν.
Erſtarkung *f* ἡ ἐπίῤῥωσις, durch Verben.
erſtarren ναρκᾶν. ἀποναρκοῦσθαι. καταναρκᾶσθαι (P., durch Krampf u. dgl.), ῥιγῶν, πήγνυσθαι, ἀποπήγνυσθαι (P., vor Kälte), ἐκ-, καταπλήττεσθαι (P., vor Schreck), παχνοῦσθαι (P., vor Schmerz). ~ machen ναρκοῦν, ἀποναρκοῦν, καταναρκᾶν.
erſtarrt ναρκώδης, πεπηγώς. σκληρός, ἐκ-, καταπλαγής. ~ ſein ſ. erſtarren.
Erſtarrung *f* ἡ νάρκη. ἡ νάρκωσις, (durch Kälte) ἡ πῆξις, (vor Schreck) ἡ ἔκπληξις.
erſtatten (durch Erſatz) ἀνταποδιδόναι, ἐκ-, ἀποτίνειν, (einen Bericht) ἐπ-, ἀπαγγέλλειν, ἀναφέρειν.
Erſtattung *f* ἡ ἀντίδοσις, ἡ ἀνταπόδοσις, (eines Berichtes) ἡ ἀπαγγελία, ἡ ἀναφορά.
erſtaunen ἐκπλήττεσθαί (P.) τι, ἐπί τινι ob. διά τι, θαμβεῖν, ἐκθαμβεῖν τι, ἄγασθαί (P.) τινος ob. τι, θαυμάζειν τι, ſehr ~ ὑπερεκπλήττεσθαι (P.).
Erſtaunen *n* ἡ ἔκπληξις, τὸ θάμβος, in ~ ſetzen ἐκπλήττειν τινά, θαῦμα παρέχειν τινί, εἰς ἔκπληξιν καθιστάναι τινά, vor ~ ἐκπλαγείς, zum ~ ſehr ob. viel θαυμαστὸς ὅσος, ~ erregend ἐκ-, καταπληκτικός.
erſtaunenswert, -würdig, erſtaunlich θαύματος ἄξιος. θαυμαστός, δεινός, ἐκ-, καταπληκτικός, *adv.* θαυμαστῶς.
erſte πρῶτος, (von zweien) πρότερος, zum ~n, fürs ~ τὸ πρῶτον, τὰ πρῶτα, τὴν πρώτην ob. durch πρῶτος, am ~n = am leichteſten ῥᾷστα, der ~ ſein πρωτεύειν τινί, οὐδενὸς δεύτερον εἶναι, als der ~ etw. tun πρῶτον ποιεῖν τι, ἄρχειν τινός ob. ποιοῦντά τι, j. der den ~n Platz einnimmt ὁ πρωτοστάτης, der ~ beſte ὁ τυχών, ἐν-, ἐπι-, παρα-, προστυχών, εἷς ὁ πρῶτος.
erſtechen διαπείραντα ἀποκτείνειν, σφάττειν, κατα-. ἀποσφάττειν (oft mit dem Zuſatze ξίφει, μαχαίρᾳ, ἐγχειριδίῳ).
Erſtechen *n*, **Erſtechung** *f* ἡ σφαγή, gew. durch Verben.
erſtehen (in der Auktion) ἐπιτιμῶντα ob. πλειστηριάζοντα λαμβάνειν ob. ὠνεῖσθαι, δημοσίᾳ ὠνεῖσθαί τι, (auferſtehen) ἐγείρεσθαι (P.), ἀναβιώσκεσθαι.
erſtehlen κλέπτειν, ἐκκλέπτειν, κλέπτοντα κτᾶσθαι.
Erſtehlen *n* ἡ κλοπή.
erſteigbar ἀναβατός, ἀναβάσιμος (2).
erſteigen ἀναβαίνειν ἐπί ob. εἰς τι, ἐπαναβαίνειν τι, ἐπιβαίνειν τινός u. ἐπί τι, eine Ehrenſtufe ~ ἀναβιβάζεσθαι (P.) εἰς τι. τυγχάνειν ob. ἀξιοῦσθαι (P.) τιμῶν, eine E. erſtiegen haben ἄνω εἶναι.
Erſteigung *f* ἡ ἀνά-, ἐπίβασις ob. durch Verben.
erſtens πρῶτον, τὸ πρῶτον, πρῶτα, τὰ πρῶτα.
erſterben ἀπονεκροῦσθαι (P.), ἐκ-, ἀποθνῄσκειν, uneig. auch μαραίνεσθαι, ἀπομαραίνεσθαι (P.), das Wort erſtarb ihm auf der Zunge ἀφασία ἔλαβεν ob. ἔσχεν αὐτόν. [ſtände ἐκεῖνος, ὃ μέν.
erſterer πρότερος, mit Rückſicht auf eben genannte Gegen-
erſtgeboren πρωτόγονος (2), πρωτότοκος (2), πρωτογενής, πρότερος γενόμενος.
Erſtgeburt *f* ἡ πρεσβυγένεια, ἡ πρωτογονία, (das Erſtgeborene) τὸ πρωτογέννημα.
Erſtgeburtsrecht *n* ἡ πρεσβυγένεια, ἡ πρεσβεία, τὰ πρεσβεῖα, τὰ πρωτοτόκια (-τοκεῖα).
erſticken *trans.* πνίγειν, ἀπο-, καταπνίγειν, (unterdrücken) κατέχειν, συνείργειν, (ein Feuer) κατα-, ἀποσβεννύναι, (austilgen) ἐξαλείφειν, *intr.* die P. (an etw. τινί, ἔκ ob. ὑπό τινος).
Erſticken *n* ἡ πνῖξις, ὁ πνιγμός (*trans.* u. *intr.*), ἡ πνίξ (ιγός), τὸ πνῖγος. τὸ πνῖγμα (*intr.*), heiß zum ~ πνιγώδης, πνιγηρός. [τὸ πνῖγος.
erſtickend πνιγώδης, πνιγμώδης, πνιγηρός. ~e Hitze
erſtlich πρῶτον, τὸ πρῶτον, πρῶτα, τὰ πρῶτα.
Erſtling *m* (das Erſte, Frühеſte in ſeiner Art) ὁ πρῶτος, von Kindern ὁ πρεσβύτατος. ~e von Früchten αἱ ἀπαρχαί, τὰ ἀκροθίνια (auch die ~e der Kriegsbeute), die ~e opfern ἀπάρχεσθαι (M.) τινί τινος. θύειν ἀπαρχάς.
Erſtlingsgabe *f.* **-opfer** *n* αἱ ἀπαρχαί. τὰ ἀκροθίνια.
erſtreben ἐφίεσθαί τινος. ὀρέγεσθαί (M. u. P.) τινος, ἐπιθυμεῖν τινος. γλίχεσθαί τινος. θηρᾶν τι. πονεῖν ἀμφί τι. (durch Mühe erlangen) πόνῳ κτᾶσθαι.
erſtrebenswert ἐπιθυμητός.
erſtrecken: ſich bis zu etw. ~ τείνειν, διατείνειν (auch P.). κατατείνειν, δι-. καθήκειν εἰς. ἐπί, πρός τι ob. μέχρι τινός. (neben etw. hin) παρήκειν παρά τι, παρα-

Digitized by Google

τείνεσθαι (P.) παρά τι, (über etw.) ἐπι-, διαλαμβάνειν τι, (von Kräften und Vermögen) ἐξικνεῖσθαι ἐπί τι, ἐξαρκεῖν πρός τι, ſich durch etw. ~ διήκειν διά τινος, ſich weit ~ πολὺν εἶναι, μακρὰν ἐκτεταμένον εἶναι, ſeine Macht erſtreckt ſich nicht weit οὐ πολὺ ἰσχύει.

erſtreiten μαχόμενον οb. ἀγωνιζόμενον (μαχεσάμενον οb. ἀγωνισάμενον) λαμβάνειν οb. αἱρεῖν τι, καταγωνίζεσθαι (M.), vor Gericht ~ δικαζόμενον αἱρεῖν τι, δίκῃ κομίζεσθαι (M.) τι.

erſtürmen κατὰ κράτος οb. βίᾳ αἱρεῖν οb. λαμβάνειν τι, ἐπιδραμόντα κρατεῖν τινος, ἐξ ἐπιδρομῆς αἱρεῖν τι. erſtürmt werden ἁλίσκεσθαι βίᾳ οb. κατὰ κράτος.

Erſtürmung *f* ἡ ἅλωσις, gew. durch Verben.

erſuchen: j-n um etw. ~ αἰτεῖν (u. M.) τινά τι, δεῖσθαι (P.) τινος. ζητεῖν τι ἔκ τινος, ἐντυγχάνειν τινὶ περί τινος, κελεύειν mit *acc.* u. *inf.*

Erſuchen *n* ἡ δέησις, ἡ ἔντευξις οb. durch Verben, z.B. auf mein ~ δεηθέντος ἐμοῦ.

ertappen: j-n bei, auf, über etw. ~ αἱρεῖν, λαμβάνειν, καταλαμβάνειν, ἐγκαταλαμβάνειν τινά mit *part.*, ἐν-, ἐπιτυγχάνειν τινί mit *part.*, j-n auf friſcher Tat ~ φωρᾶν, καταφωρᾶν τινα mit *part.*, ἐπ' αὐτοφώρῳ λαμβάνειν οb. καταλαμβάνειν τινά, auf friſcher Tat ertappt werden auch ἐπ' αὐτοφώρῳ ἁλίσκεσθαι, auf friſcher Tat ertappt αὐτόφωρος (2).

Ertappen *n*, **Ertappung** *f* ἡ φώρασις, ἡ καταλῆψις, gew. durch Verben.

erteilen διδόναι, παρα-, ἀποδιδόναι, νέμειν, ἀπονέμειν τινί τι, μεταδιδόναι τινί τινος, eine Antwort ~ ἀποκρίνεσθαι (M.), ἀντειπεῖν, (ſchriftlich) ἀντεπιστέλλειν, ἀντιγράφειν, einen Rat ~ βουλεύειν, συμβουλεύειν τινί, einen Befehl ~ ἐπι-, προστάττειν, παραγγέλλειν τινί τι, ein Orakel ~ χρῆν, χρησμὸν διδόναι, ſich ein Orakel ~ laſſen χρήσθαι θεῷ.

Erteiler *m* durch d. *part.* der vorhergehenden Verben.

Erteilung *f* ἡ δόσις, ἡ μετάδοσις, ἡ ἀπονομή, gew. durch Verben.

ertönen ἠχεῖν, ἀντ-, διηχεῖν, φθέγγεσθαι (M., von einem Inſtrumente), ~ laſſen κρούειν, κρέκειν (ein Saiteninſtrument), ἀναφυσᾶν (die Flöte), ἀναβάλλεσθαι (M., ein Lied), ἰέναι, ἀφιέναι, ῥηγνύναι (eine Stimme, einen Ruf).

Ertönen *n* ἡ ἠχή, ὁ φθόγγος.

ertöten διαφθείρειν, ἀπονεκροῦν, ἀφανίζειν, (von Begierden u. dgl.) κατασβεννύναι.

Ertrag *m* αἱ πρόσοδοι, ἡ ἀποφορά, τὸ κέρδος, ὁ καρπός, ἡ ἐπικαρπία, ἡ ἐργασία, ἡ λυσιτέλεια, der ~ von etw. τὰ ἀπό οb. ἔκ τινος, guter ~ ἡ πολυφορία, ~ gewähren προσοδεύειν, προσφέρειν, τελεσφορεῖν, reichlichen ~ liefern εὐ-, πολυφορεῖν.

ertragen eig. βαστάζειν, φέρειν, (erdulden) πάσχειν, geduldig ~ ἀνέχεσθαι, φέρειν, ὑποφέρειν, ὑπομένειν, ſtandhaft καρτερεῖν, freiwillig ὑφίστασθαι, ungern ~ χαλεπῶς φέρειν, Mühe ~ πονεῖν, διαπονεῖν, Elend ~ ταλαιπωρεῖσθαι (P.), etw. leicht od. gut ~ καρτερικῶς οb. εὐφόρως ἔχειν πρός τι, j. der etw. leicht od. gut ~ kann καρτερικὸς πρός τι, nicht ~, daß οὐ περιορᾶν τινα mit dem *part.*, (geſtatten) ἐᾶν, οὐ κωλύειν.

erträglich ἀνεκτός, ὑποιστός, μέτριος, οὐ κακός.

Erträglichkeit *f* τὸ ἀνεκτόν, ἡ μετριότης (ητος).

Erträgnis *n* ſ. Ertrag.

Ertragung *f* ἡ ὑπομονή, ἡ καρτερία, ἡ καρτέρησις, auch durch Verben.

ertränken ſ. erſäufen.

erträumen ὀνειροπολεῖν, πλάττειν, ἀναπλάττειν.

erträumt πλαστός, ψευδής, ἐψευσμένος.

ertreten καταπατεῖν οb. κατατρίβειν τοῖς ποσίν.

ertrinken ſ. erſaufen.

ertrotzen βίᾳ ἐξαιρεῖν τι, κατ' αὐθάδειαν ἐξαιρεῖσθαι (M.) τινός τι, βίᾳ οb. ἰσχυρῶς δια-, καταπράττεσθαι (M.) τι.

erübrigen περιποιεῖν (u. M.), προσπεριποιεῖν (u. M.), περιγίγνεταί μοί τι, περιουσίαν ποιεῖν (u. M.), κερδαίνειν.

Erübrigung *f* ἡ περιποίησις.

erwachen ἐγείρεσθαι, ἀν-, ἐξεγείρεσθαι (P.), (zur Beſinnung kommen) ἔννουν γίγνεσθαι, (vom Gewiſſen) στρέφεσθαι, vom Tode ~ ἀναβιώσκεσθαι, es erwacht eine Neigung in mir ἐπέρχεταί μοι ἐπιθυμία.

Erwachen *n* ἡ ἔγερσις, ἡ ἀνέγερσις, gew. durch Verben.

[1]erwachſen (von Pflanzen u. dgl.) φύεσθαι, ἀναφύεσθαι (-φῦναι), ἀνα-, ἐκβλαστάνειν, ἀνατέλλειν, (von Menſchen) ἡβάσκειν, αὐξάνεσθαι (P.), (von Zuſtänden) γίγνεσθαί, προσγίγνεσθαί τινι, es erwächſt mir ein Schaden γίγνεταί μοι βλάβη, λαμβάνω κακόν, ein Vorteil κτῶμαί τι (κτῶμαι ἀγαθόν).

[2]erwachſen ὡραῖος, τέλειος, ὁ ἐν ἡλικίᾳ, ἡλικίαν ἔχων, ἔφηβος (2), ἡβῶν, ἡβήσας, ἐν ἥβῃ ὤν, ~ ſein ἡβᾶν, ἐν ἡλικίᾳ εἶναι, ἡλικίαν ἔχειν, ἀκμάζειν.

erwägen ἐνθυμεῖσθαι (P.), ἐννοεῖν (u. P.), σκοπεῖν τι, λογίζεσθαι, διαλογίζεσθαι (M.), σταθμᾶσθαι, ἐπισταθμᾶσθαι (M.), θεωρεῖν, λόγον ποιεῖσθαί (M.) τινος, σκέψιν ποιεῖσθαι οb. λογισμὸν ἔχειν περί τινος.

erwägenswert λόγου ἄξιος, ἀξιόσκεπτος (2).

Erwägung *f* ἡ σκέψις, ἡ ἔννοια, ἡ ἐνθύμησις, ὁ λογισμός, ἡ θεωρία, etw. in ~ ziehen ſ. erwägen; etw. nicht in ~ bringen ἀμελεῖν, παραμελεῖν τινος, οὐδένα λόγον ποιεῖσθαί τινος, οὐ λέγειν τι, bei ~, in ~ der ~ durch *part.*

erwählen ſ. wählen, auswählen.

Erwähler *m* ſ. Wähler.

Erwählung *f* ſ. Wahl, Auswahl.

erwähnen μιμνῄσκεσθαί, ἐπιμιμνῄσκεσθαί (P.) τινος, μνήμην οb. μνείαν ποιεῖσθαί (M.) τινος, περί u. ὑπέρ τινος, μνημονεύειν τι, λόγον ποιεῖσθαι οb. ἐμβάλλειν περί τινος, λέγειν τι, nebenbei ~ παραμιμνῄσκεσθαί τινος, nicht ~ παραλείπειν, παριέναι (ἧμι), (verſchweigen) ἀφιέναι τι, oben erwähnt εἰρημένος, λεχθείς.

erwähnenswert λόγου ἄξιος, ἀξιομνημόνευτος (2).

Erwähnung *f* ἡ μνήμη, ἡ μνεία, einer Sache ~ tun ſ. erwähnen; es geſchieht einer Sache keine ~ οὐδεμία μνήμη γίγνεταί τινος οb. περί τινος.

erwärmbar θερμαντός.

erwarmen durch die P. von erwärmen.

erwärmen θερμαίνειν, δια-, ἐκθερμαίνειν, θάλπειν, κατα-, περιθάλπειν, übermäßig ~ ὑπερθερμαίνειν, ein wenig ~ ὑποθερμαίνειν, ſich ~ durch die P., übtr. ſich an etw. ~ θερμαίνεσθαί u. θάλπεσθαι (P.) τινι.

erwärmend θερμαντικός, θερμαντήριος.

erwärmt θερμός.

Erwärmung *f* ἡ θαλπωρή, ἡ θέρμανσις, ἡ θερμασία, ἡ θάλψις, auch ἡ πυρίασις (im trocknen Schwitzbade).

Erwärmungsmittel *n* τὸ θέρμασμα.

erwarten: j-n ~ (auf j-n warten) μένειν, ἀνα-, ἐπι-, περι-, ὑπομένειν τινά, etw. ~ ἐλπίζειν, προσδοκᾶν τι, ſehnlich ~ καραδοκεῖν, ἀποκαραδοκεῖν, etw. von j-m ~ πεποιθέναι οb. πιστεύειν τινὰ ποιήσειν τι, den günſtigen Augenblick ~ τηρεῖν καιρόν, es iſt, es ſteht zu ~, es läßt ſich ~ ἐλπίς ἐστι οb. εἰκός (ἐστι) mit *inf. fut.*, wie zu ~ ſteht ὥσπερ εἰκός (ἐστι), ὡς τὸ εἰκός. (bevorſtehen) ἐπιμένειν τινά, πρόκειταί μοί τι.

Erwarten *n.* **Erwartung** *f* ἡ ἐλπίς (ίδος), ἡ προσδοκία, ſehnſüchtige ~ ἡ καραδοκία, ἡ ἀποκαραδοκία, die ~en erfüllen τὰς ἐλπίδας ἀποτελεῖν, ἐκπληροῦν, j-s ~ täuſchen ψεύδειν τινὰ τῆς ἐλπίδος. ſich in ſeinen ~en ſehr getäuſcht ſehen ὁρᾶν πολὺν τὸν παράλογον, den ~en j-s nicht entſprechen καταδεέστερον εἶναι τῆς ἐλπίδος τινός, j-n mit ~en erfüllen ἐμπιμπλάναι τινὰ ἐλπίδων, μετεωρίζειν τινά, in ~ ſein ἐλπίζειν, in der ~ ἐλπίζων, οἰόμενος, προσδοκῶν mit *inf. fut.* οb. ὡς mit *part. fut.*, in gespannter ~ ſein μετάωρον εἶναι, αἰωρεῖσθαι u. ἐπαιωρεῖσθαι (P.), wider ~ παρ' ἐλπίδα, παρὰ γνώμην, παρὰ δόξαν, gemäß der ~ κατὰ οb. πρὸς τὴν προσδοκίαν, über ~ ὑπὲρ τὴν ἐλπίδα, was wider ~ kommt ἀπροσδόκητος (2).

Digitized by Google

erwartungsvoll καραδοκῶν, μετέωρος od. μετεωρισθείς τὴν ψυχήν.
erwecken eig. u. übtr. ἐγείρειν, ἀν-, διεγείρειν, aus dem Tode ~ ἀνακαλεῖν ἀποθανόντα, übtr. (anfeuern, ermuntern) προτρέπειν, παροξύνειν, παρορμᾶν τινα πρός u. ἐπί τι, (verurſachen) ποιεῖν, παρέχειν, in j-m etw. erregen ἐμποιεῖν, ἐμβάλλειν τινί τι, in j-m den Gedanken u. dgl. ~ παριστάναι τινὶ τοῦτο ὅτι, eine gute Hoffnung, Meinung u. dgl. von ſich ~ ἀγαθὴν ἐλπίδα od. δόξαν περὶ ἑαυτοῦ παρέχεσθαι.
erweckend ἐγερτικός, ἐγέρσιμος (2), προτρεπτικός, παραινετικός.
Erweckung *f* ἡ ἔγερσις, ἡ ἐξ-, ἀν-, ἐπέγερσις (auch übtr.), zu etw. ἡ προτροπὴ πρός τι, gew. durch Verben.
Erweckungsmittel *n* τὸ ὁρμητήριον, τὸ παρορμητικόν.
erwehren: ſich einer Sache od. j-s ~ ἀντέχειν, ἀνθίστασθαί τινι, ἀμύνεσθαί (M.) τινα u. τι, ἀπωθεῖσθαί (M.) τινα u. τι, ἀπείργειν τι, ſich der Tränen u. dgl. nicht ~ können οὐ δύνασθαι κατέχειν τὸ μὴ (μὴ οὐ) δακρύειν, οὐ δύνασθαι κατέχειν τὰ δάκρυα, ſich des Lachens nicht ~ können οὐ κατέχειν τὸν γέλωτα, οὐ κρατεῖν τοῦ γέλωτος.
erweichen μαλάττειν, ἐκ-, καταμαλάττειν (eig. u. übtr.), (weich machen) ἐκμαλθακοῦν, (durch Kneten) δεψεῖν, (durch Näſſe) καταβρέχειν, (durch Wärme) χλιαίνειν, durch u. durch ~ διαμαλάττειν, übtr. durch Bitten u. dgl. j-n ~ πείθειν, παραπείθειν τινά, ἐπι-, κατακλᾶν τινα, κάμπτειν τινά, ſich ~ laſſen die P., εἴκειν, ὑπείκειν τινί. [τὸ μάλαγμα.]
erweichend μαλακτικός, ein ~er Umſchlag (Pflaſter u. dgl.)
Erweichung *f* ἡ μάλαξις, gew. durch Verben.
Erweichungsmittel *n* τὸ μάλαγμα.
erweiſen 1. (tun) j-m Gutes, Böſes ~ ἐργάζεσθαί (M.), ποιεῖν τινα ἀγαθά, κακά, Wohltaten u. dgl. ~ εὖ ποιεῖν τινα, εὐεργετεῖν τινα, Böſes ~ κακῶς ποιεῖν τινα, κακοποιεῖν τινα, mir wird eine Wohltat erwieſen εὖ πάσχω, εὐεργετοῦμαι, j-m Ehre ~ τιμᾶν, θεραπεύειν τινά, ἀπονέμειν od. περιάπτειν τινὶ τιμάς, j-m Dienſte ~ ὑπηρετεῖν, χαρίζεσθαί (M.) τινι. ὠφελεῖν τινα, j-m Wohlwollen, Liebe u. dgl. ~ ἐνδείκνυσθαί τινι εὔνοιαν, φιλίαν, χρῆσθαι εὐνοίᾳ, φιλίᾳ περί τινα. — 2. ſich ~ φαίνεσθαι (P.), φανερόν. δῆλον εἶναι mit d. *part.*, z.B. er hat ſich als ein tapferer Mann erwieſen ἀνδρεῖος ὢν δῆλος ἦν od. παρεῖχεν ἑαυτὸν ἀνδρεῖον, ſich freundlich gegen j-n ~ φιλικῶς προσφέρεσθαι (P.) πρός τινα od. γίγνεσθαί περί τινα. — 3. (beweiſen) δεικνύναι, ἐπι-, ἀποδεικνύναι mit *part.*, ἐλέγχειν, ἀποφαίνειν, ſ. beweiſen.
erweislich ἀποδεικτικός. δῆλος. φανερός, wie ~ ὥσπερ εἰκός. ἐκ τῶν εἰκότων, κατὰ τὸ εἰκός, φανερῶς.
Erweiſung *f* durch Verben, von Ehren αἱ τιμαί, von Dienſten, Gefälligkeiten ἡ θεραπεία. ἡ ὑπηρεσία.
erweitern eig εὐρύνειν. ἀν-, διευρύνειν. διαστέλλειν, εὐρὺ ποιεῖν. πλατύνειν (breit machen), (ausdehnen, vermehren, vergrößern) ſein Reich ~ ἐκτείνειν ἀρχήν, αὔξάνειν βασιλείαν, ἐπι-, προσκτᾶσθαι τὴν ἀρχήν, προσλαμβάνειν, ſeine Erfahrungen ~ πλεόνων ἔμπειρον γίγνεσθαι, ſeinen Plan ~ μειζόνων ἐφίεσθαι, ſeine Kenntniſſe ~ προσμανθάνειν, ἐπιδιδόναι εἰς ἐπιστήμην, ſich ~ laſſen, erweitert werden können ἐπίδοσιν λαμβάνειν od. ἔχειν.
Erweiterung *f* ἡ ἀνεύρυσις, ὁ ἀνευρυσμός, τὸ ἀνεύρυσμα, ἡ ἔκτασις, ἡ διαστολή, ἡ αὔξησις, ἡ ἐπαύξησις. ἡ ἐπίδοσις, gew. durch Verben.
Erwerb *m* ἡ ἐργασία. τὸ κέρδος, ἡ περιουσία, (durch Handel) ὁ χρηματισμός, ἡ χρημάτισις, (das Erworbene) τὸ κτῆμα. ἡ κτῆσις.
erwerben (durch Arbeit) ἐργάζεσθαι, κατεργάζεσθαι (M.), κτᾶσθαι (M.), (durch Handel) χρηματίζειν, (ſich etw. verſchaffen) πορίζεσθαι (M.), κατα-, παρασκευάζεσθαι (M.), ſich noch dazu ~ προσ-, ἐπικτᾶσθαι, προσ-, ἐπιλαμβάνειν, ſich zu ~ ſuchen διώκειν, θηρᾶν, θηρεύειν.
Erwerbfleiß *m* ἡ ἐργασία, ὁ χρηματισμός (bſd. in Bezug auf Handel und Gewerbe).
erwerbfleißig βιομήχανος (2).
erwerblos χρηματισμὸν od. ἀφορμὴν τοῦ βίου οὐκ ἔχων, οὐδὲν ἔχων. ἀφ' οὗ ζῴη ἄν.
Erwerbloſigkeit *f* ἡ ἀπορία.
erwerbſam ἐργαστικός, ἐργατικός, χρηματιστικός, περιποιητικός, βιομήχανος (2).
Erwerbsmittel *n*, **-quelle** *f* ὁ πορισμός, ὁ πόρος, ἡ ἀφορμή, gew. durch die vorherg. *adj.*, z.B. der Handel iſt eine ~ des Geldes ἡ ἐμπορία περιποιητικὴ ἐστι χρημάτων.
erwerbſüchtig χρηματιστικός.
Erwerbung *f* ἡ ἐργασία, ἡ κτῆσις, ὁ χρηματισμός, ἡ χρημάτισις, ἡ περιποίησις, gew. durch Verben.
Erwerbzweig *m* ἡ ἀφορμὴ τοῦ βίου od. πρὸς τὸν βίον, ὁ χρηματισμός.
erwidern (antworten) ἀποκρίνεσθαι (M.), (vergelten) ἀμείβεσθαι (M.), ἀπο-, ἀνταποδιδόναι, gew. durch Ztſſg mit ἀντί, z.B. Gefälligkeiten ~ ἀντιχαρίζεσθαι (M.), eine Wohltat ~ ἀντευεργετεῖν, einen Gruß ~ ἀντασπάζεσθαι (M.), eine Frage ~ ἀντερωτᾶν.
Erwiderung *f* ἡ ἀπόκρισις, ἡ ἀμοιβή, ἡ ἀπό-, ἀντιπόδοσις, gew. durch Verben.
erwirken: etw. bei j-m ~ διαπράττειν (auch M.) τι παρά τινος. [τινός.]
erwiſchen ſ. ergreifen, ertappen; übtr. etw. ~ τυγχάνειν
erwuchern τόκῳ od. τοκισμῷ od. τοκίζοντα κτᾶσθαί od. κερδαίνειν od. λαμβάνειν τι.
erwünſchen ἐπεύχεσθαι (M.), εὔχεσθαι mit *inf.*, ποθεῖν, ἐπιποθεῖν τι, ἐφίεσθαί τινος, ἐπιθυμεῖν und γλίχεσθαί τινος.
erwünſcht εὐκτός, ποθεινός, ἥδιστος, es iſt mir etw. ~ βουλομένῳ od. ἀσμένῳ ἐστί μοί τι, den ~en Erfolg haben καλῶς ἀποβαίνειν.
erwürgen ἀπο-, συμπνίγειν, ἄγχειν, ἀπάγχειν, στραγγαλᾶν, (töten) ἀποκτείνειν, ἀποσφάττειν, ἀναιρεῖν.
Erwürgen *n* ἡ πνῖξις, ἡ σφαγή.
[1]Erz *n* τὸ μέταλλον (metallhaltiger Stein). ἡ βῶλος (rohes Erz), Silbererz βῶλος ἀργυρῖτις (ιδος), ἡ βῶλος ἀργύρου, Kupfererz ὁ χαλκίτης λίθος, (als beſondere Miſchung mehrerer Metalle) ὁ χαλκός, von, aus ~ χαλκοῦς, in ~ arbeiten χαλκεύειν, ein Gefäß aus ~ τὸ χαλκεῖον, τὸ χάλκευμα, mit ~ überziehen καταχαλκοῦν. [πάντων od. durch Ztſſg mit τρις- od. τρι.]
[2]Erz- (als Vorſetzſilbe) durch den *superl.* mit und ohne
Erzader *f* ἡ μετάλλου od. χαλκῖτις (ιδος) φλέψ (βός).
erzählbar λεκτός. διηγητός.
erzählen δι-, ἀφ-, ἐξ-, διεξηγεῖσθαι (M.), λόγῳ διεξέρχεσθαι (-ένα:), (vom Geſchichtſchreiber) ἱστορεῖν, (vom Mythographen) μυθολογεῖν, (bekannt machen) δηλοῦν, ἀποφαίνειν, (ausplaudern) ἐξαγορεύειν, oft auch λέγειν, φράζειν, es iſt erzählt worden εἴρηται, man erzählt ſich λέγεται. [νευτος (2).]
erzählenswert λόγου od. μνήμης ἄξιος, ἀξιομνημό-
Erzähler *m* ὁ λογοποιός, gew. *part.* der Verben.
Erzählung *f* (das Erzählen) ἡ δι-, ἐξ-, ἀφήγησις. ἡ ἱστορία, (das Erzählte) τὸ δι-, ἐξ-, ἀφήγημα, ὁ λόγος, ὁ μῦθος, τὰ ἀπομνημονεύματα (denkwürdige ~en), kleine ~ τὸ διηγημάτιον, τὸ ἀκουσμάτιον.
Erzarbeit *f* ἡ χαλκεία, ἡ χαλκουργία.
Erzarbeiter *m* ὁ χαλκεύς.
Erzart *f* τὸ εἶδος χαλκοῦ.
Erzbetrüger *m* ὁ ψευδίστατος od. δεινότατος ἀπατᾶν.
Erzbettler *m* ὁ πτωχίστατος.
Erzbiſchof *m* ὁ ἀρχιεπίσκοπος, ὁ ἀρχιερεύς.
Erzbiſtum *n* ἡ ἀρχιεπισκοπία, ἡ ἀρχιερωσύνη.
erzböſe παμπόνηρος. πονηρότατος, κάκιστος.
Erzböſewicht *m* ὁ (πάντων) πονηρότατος, πανοῦργος, τριπάνουργος.
Erzbruch *m* τὰ χαλκοῦ μέταλλα.
Erzdieb *m* ὁ κλεπτίστατος.

Digitized by Google

erzdumm (πάντων) εὐηθέστατος, ἠλιθιώτατος.
erzeigen s. erweisen.
Erzeigung *f* s. Erweisung.
Erzengel *m* ὁ ἀρχάγγελος.
erzeugen eig. u. übtr. γεννᾶν, τίκτειν, (von der Natur) φύειν, (von der Erde) φέρειν, Kinder ~ παιδοποιεῖσθαι, τεκνοποιεῖσθαι (M.), lebendige Junge ~ ζῳογονεῖν, erzeugt werden γεννᾶσθαι, γίγνεσθαι, erzeugt sein γεγονέναι, πεφυκέναι.
Erzeuger *m* ὁ γεννητής, ὁ γενετήρ (ῆρος), ὁ γεννήτωρ (ορος), ὁ γονεύς, ὁ πατήρ, gew. die *part.* der Verben.
Erzeugerin *f* ἡ μήτηρ, gew. die *part.* der Verben.
Erzeugnis *n* τὸ γέννημα, τὸ ἔκγονον, (der Erde) ἡ φορά. übtr. τὸ ἔργον.
erzfarbig χαλκόχρους, χαλκοειδής.
erzfaul βλακίστατος.
Erzfeind *m* ὁ ἔχθιστος.
Erzganner *m* ὁ (πάντων) πανουργότατος.
Erzgeizhals *m* ὁ κυμινοπρίστης, ὁ γνίφων (ωνος).
Erzgeschirr *n* τὸ χαλκίον (auch *pl.*).
Erzgrube *f* τὰ χαλκοῦ μέταλλα, τὸ χαλκωρυχεῖον.
erzhaltig χαλκίτης (*f.* χαλκῖτις, ιδος), ὑπόχαλκος (2).
Erzheuchler *m* ὁ δεινὸς ὑποκριτής, δεινότατος ὑποκρίνεσθαι.
erziehen τρέφειν, ἀνα-, ἐκτρέφειν, (von moralischer Erziehung) παιδεύειν, (vom Erzieher) παιδαγωγεῖν, ἄγειν, hart, streng ~ σκληραγωγεῖν, (kleine Kinder ~) τιθηνεῖν, mit j-m erzogen werden συντρέφεσθαί τινι, einer der mit j-m erzogen ist ὁ σύντροφος, ὁ συντραφείς, ὁ συντεθραμμένος.
Erzieher *m* ὁ τροφεύς, ὁ παιδευτής (in moralischer Beziehung), ὁ παιδαγωγός (der bestellte ~), auch die *part.* der Verben. [gew. die *part.* der Verben.]
Erzieherin *f* ἡ τροφός, ἡ τιθήνη (Amme, Wärterin),
Erziehung *f* ἡ τροφή. ἀνα-, ἐκτροφή, ἡ παιδεία, ἡ παίδευσις, ἡ παιδαγωγία (moralische ~), falsche ~ ἡ ψευδοπαιδεία. Mangel an ~ ἡ ἀναγωγία, eine gute ~ genießen καλῶς παιδεύεσθαι. τυγχάνειν καλῆς παιδείας, eine schlechte ~ genießen φαύλῃ παιδείᾳ παιδεύεσθαι (P.), ohne ~ ἀπαίδευτος (2), ἀνάγωγος (2), j-n einem zur ~ übergeben διδόναι τινά τινι τρέφειν καὶ παιδεύειν, ἐπιτρέπειν τινὶ παῖδα παιδεύειν.
Erziehungsanstalt *f* τὸ παιδευτήριον, τὸ παιδαγωγεῖον. [αγωγία.]
Erziehungsart *f* ἡ ἀγωγή, ἡ παίδευσις, ἡ παιδ-
Erziehungskunst *f* ἡ παιδαγωγική, ἡ παιδευτική.
Erziehungslohn *m* τὰ τροφεῖα, τὰ θρεπτήρια.
Erziehungsmittel *n* ἡ παίδευσις.
Erziehungsschrift *f* ὁ παιδαγωγικὸς λόγος.
Erziehungswesen *n* τὰ περὶ τὴν παιδείαν, τὰ τῆς παιδείας.
erzielen (beabsichtigen) στοχάζεσθαί, καταστοχάζεσθαί (M.) τινος, σκοπεῖν τι, (erlangen) τυγχάνειν, ἐπιτυγχάνειν τινός. [Verben.]
Erzielung *f* ὁ στοχασμός, ἡ ἐπίτευξις, besser durch
erzittern σείεσθαι. κατασείεσθαι (P.), (vor Furcht) περίφοβον εἶναι, τρέμειν, φρίττειν, ἀποδειλιᾶν.
Erzlüge *f* τὸ ψευδίστατον.
Erzlügner *m* ὁ ψευδίστατος, ὁ φιλοψευδής.
Erzmischung *f* ὁ ἀδάμας (αντος).
Erznarr *m* ὁ μωρότατος.
Erzplauderer *m* ὁ λαλίστατος.
Erzpriester *m* ὁ ἀρχιερεύς.
Erzpriesteramt *n* ἡ ἀρχιερωσύνη.
Erzprobe *f* ἡ χαλκοῦ βάσανος.
erzreich πολύχαλκος (2).
Erzsäufer *m* ὁ ποτίστατος.
Erzschacht *m* ἡ χαλκῖτις (ιδος) σῦριγξ (γγος).
Erzschelm *m* ὁ πανουργότατος, ὁ τριπάνουργος.
Erzschlacke *f* ἡ σκωρία.
Erzschuft *m* ὁ πανοῦργος, ὁ τρισκατάρατος.
Erzspitzbube *m* ὁ τυμβωρύχος.
Erzstein *m* ὁ χαλκίτης λίθος.
erzürnen *trans.* ὀργίζειν, ἐξοργίζειν, παροξύνειν, ἐρεθίζειν, ὀργὴν ἐμβάλλειν τινί, sich ~, erzürnt sein die P., sich ~, erzürnt sein auf, über χαλεπαίνειν τινί, δι' ὀργῆς od. ἐν ὀργῇ ἔχειν τινά, ὀργὴν ἔχειν ἐπί τινα.
Erzvater *m* ὁ πατριάρχης, ὁ γενεάρχης.
Erzverschwender *m* ὁ δαπανηρότατος.
erzwingen ἀναγκάζειν, κατ-, συναναγκάζειν, βιάζεσθαί. ἐκβιάζεσθαί (M.) τι, βίᾳ κρατεῖν τινος.
Erzwingung *f* durch Verben. [φεῖν.]
Erzwucherer *m* ὁ τοκογλύφος, ein ~ sein τοκογλυ-
es s. er.
Esche *f* ἡ μελία, ἡ βουμέλιος.
eschen μέλινος.
Esel *m* ὁ ὄνος, ὁ κάνθος (Packesel), ὁ κάνθων (ωνος, Lastesel), ὁ κανθήλιος (auch als Schimpfwort), wilder ~ ὁ ἄγριος ὄνος, ὁ ὀναγρος, vom Pferd auf den ~ kommen (Sprichw.) ἐλαττοῦσθαι (P.) τὴν τύχην.
eselartig ὀνοειδής, ὀνώδης.
Eselchen *n* τὸ ὀνίδιον, τὸ ὀνάριον, ὁ ὀνίσκος.
Eselei *f* ἡ δομουσία.
eselhaft ὀνώδης. ὀνικός, ἄγροικος, φορτικός.
Eselhüter *m* ὁ ὀνοφορβός.
Eselin *f* ἡ ὄνος.
Eselsdistel *f* ὁ ἄκανος, ἡ ὀνόπυξος, τὸ ἀκάνθιον.
Eselsfleisch *n* τὰ ὄνεια κρέα.
Eselsfüllen *n* τὸ ὀνίδιον.
Eselshaar *n* ὁ ὄνου πόκος, αἱ ὄνειαι τρίχες.
Eselshaut *f* τὸ ὄνου δέρμα, ἡ ὄνου δορά, ἡ ὀνεία.
Eselshengst *m* ὁ κήλων (ωνος).
Eselsmilch *f* τὸ ὄνειον γάλα (ακτος).
Eselsmist *m* ἡ ὀνίς (ίδος).
Eselsohren *n/pl.* τὰ ὄνου ὦτα.
Eseltreiber *m* ὁ ὀνηλάτης, ein ~ sein ὀνηλατεῖν.
Esslader *f* ὁ στόλος.
Eskadron *f* ἡ ἴλη, ~weise κατ' ἴλας.
Eskorte *f* ἡ φυλακή, οἱ προπομποί, eine ~ geben διδόναι προπομπούς, συμπέμπειν φυλακήν.
eskortieren προπέμπειν, φυλάττειν.
Eskortierung *f* ἡ προπομπή.
Espe *f* ἡ κερκίς (ίδος).
Espenlaub *n* τὰ τῆς κερκίδος φύλλα. [ἄβρωτος (2).]
eßbar ἐδώδιμος (2), ἐδεστός, βρώσιμος (2), nicht ~
Eßbarkeit *f* τὸ ἐδώδιμον.
Eßbegierde, -lust *f* ἡ τοῦ φαγεῖν od. σίτου ἐπιθυμία.
Esse *f* ἡ κάμινος.
essen 1. ἐσθίειν (etw. τι, von etw. τινός), σιτεῖσθαι, σιτίζεσθαι (M.), auch προσφέρεσθαι (M., zu sich nehmen), zu viel ~ ὑπερεμπίμπλασθαι (M.), wenig ~ γαστρὸς φείδεσθαι (M.), rohe Früchte zum Nachtisch ~ τρώγειν, Fleisch ~ κρεωφαγεῖν, σαρκοφαγεῖν, Fische ~ ἰχθυοφαγεῖν, zum Brote ~ ὀψοφαγεῖν, viel ~ ἀδηφαγεῖν, zu ~ geben σιτίζειν, τροφὴν od. σῖτον παρέχειν. — 2. (speisen) ἑστιᾶσθαι (P.), δειπνεῖν, δειπνοποιεῖσθαι (M.) (von der Hauptmahlzeit), ἀριστᾶν, ἀριστίζεσθαι, ἀριστοποιεῖσθαι (M.) (vom Frühstück), gierig ~ κάπτειν, einmal am Tage ~ μονοσιτεῖν, gegessen haben ἀπὸ δείπνου γίγνεσθαι.
Essen *n* τὸ ἐσθίειν, (Mahlzeit, Hauptmahlzeit) τὸ δεῖπνον, (Frühstück) τὸ ἄριστον, (Speise, Gericht) τὸ ἔδεσμα, ἡ ἐδωδή, τὸ ὄψον.
Essenkehrer *m* ὁ καμίνων καθαρτής. [δορπηστός.]
Essenszeit *f* ἡ τοῦ δειπνεῖν ὥρα, ὁ δειπνητός, ὁ
Essenz *f* ἡ ἄχνη.
Esser *m* ὁ ἐδεστής, besser *part.* d. Verben, starker ~ ὁ φαγεῖν δεινός, ὁ πολυφάγος. [ἐξοξύνεσθαι (P.).]
Essig *m* τὸ ὄξος, wie ~ schmecken ὀξίζειν, zu ~ werden
essigartig ὀξώδης.
Essigbrauer *m* ὁ ὀξοποιός.
Essigfaß *n* τὸ ὀξηρὸν κεράμιον. [βαφον.]
Essigflasche *f*, **-krug, -napf** *m* ἡ ὀξίς (ίδος), τὸ ὀξύ-

Digitized by Google

Essiggeschmack *m* ὁ ὀξίνης χυμός.
Essighändler *m* ὁ ὀξοπώλης.
essigsauer ὀξύς.
Essigtopf *m* ὁ ὀξηρὸς κέραμος. [νεῖν.]
Eßware *f* τὰ ἐδώδιμα, τὰ ἐδέσματα, ~n kaufen ὀψω-]
Eßzimmer *n* τὸ ἐστιατήριον.
Estrich *m* τὸ ἔδαφος. τὸ δάπεδον.
etablieren ein Geschäft κατασκευάζειν, sich ~ das M.,]
Etablissement *n* ἡ κατασκευή. [j-n χορηγεῖν τινι.]
Etage *f* τὸ οἴκημα, τὸ κῶλον.
Etappe *f* ὁ σταθμός.
Etat *m* αἱ ἀπογραφαί, ἡ σύνταξις.
Ethik *f* ἡ ἠθική.
ethisch ἠθικός.
Etikette *f* ἡ εὐπρέπεια, τὸ ἔθος, τὰ νομιζόμενα, τὰ νόμιμα, so verlangt es die ~ οὕτω νομίζεται, wie es die ~ verlangt ὡς νομίζεται, (Zeichen) τὸ σύμβολον, τὸ σημεῖον.
etliche ἔνιοι, τινές, τινά (enkl.), ἔστιν οἵ.
Etui *n* ἡ θήκη.
etwa πού (enkl.), δήπου, ἴσως. τάχα, τάχ' ἄν, ἄν mit *opt.*, bei Zahlenangaben περί mit *acc.*, μάλιστα.
etwaig τίς, τί (enkl.), τυχών.
etwas τί (enkl.), irgend ~ ὁτιοῦν, (ein wenig) μικρόν τι, ὀλίγον τι, bei *comp.* ὀλίγῳ, μικρῷ, oft durch Ζῆτα mit ὑπό, z.B. ~ weinen ὑποδακρύειν, ~ erröten ὑπερυθριᾶν, ~ üben ὑπογυμνάζειν, ~ bitter ὑπόπικρος (2), ~ müde ὑπόκοπος (2), ~ gefährlich ὑποκίνδυνος (2).
Etymolog *m* ὁ ἐτυμολόγος,
Etymologie *f* ἡ ἐτυμολογία.
etymologisch ἐτυμολογικός.
etymologisieren ἐτυμολογεῖν.
euch *dat.* ὑμῖν, *acc.* ὑμᾶς.
euer ὑμέτερος, ὑμῶν, ~ Vater ὁ ὑμέτερος πατήρ od. ὁ πατὴρ ὑμῶν, *refl.* ὑμῶν αὐτῶν, wenn es nicht betont ist, steht der bloße Artikel.
Eule *f* ἡ γλαῦξ (κός), ὁ αἰγωλιός (Waldkauz), ὁ σκώψ (ωπός, Zwergohreule), ~n nach Athen tragen (Sprichw.) γλαῦκ' Ἀθήναζε.
eulenähnlich, -artig γλαυκώδης. [ὑμᾶς.]
euretwegen, -willen ὑμῶν ἕνεκα, δι' ὑμᾶς, τὸ καθ']
eurig ὁ, ἡ, τὸ ὑμέτερος, α, ον, ὁ, ἡ, τὸ ὑμῶν.
Euter *n* τὸ οὖθαρ (ατος), ὁ μαστός, ἡ θηλή.
evangelisch εὐαγγελικός.
Evangelist *m* ὁ εὐαγγελιστής.
Evangelium *n* τὸ εὐαγγέλιον.
evident ἐναργής.
Evidenz *f* ἡ ἐνάργεια.
Evolution *f* ὁ ἐξελιγμός, ἡ τακτικὴ διέξοδος, eine ~ machen ἐξελίττειν τὴν τάξιν.
ewig 1. αἰώνιος, ἀΐδιος (2), ἀεί ὤν, ἀειγενής. — 2. (unsterblich) ἀθάνατος (2). — 3. (unvergeßlich) ἀείμνηστος (2). — 4. (unvergänglich) ἄφθαρτος (2), seit ~en Zeiten ἐξ αἰῶνος, ἐξ ἀΐδιου, auf ~e Zeiten εἰς ἀεί, εἰς αἰῶνα.
Ewigkeit *f* ἡ ἀϊδιότης (ητος). ὁ ἀΐδιος χρόνος, ὁ εἰς ἀεὶ χρόνος, (das zukünftige, jenseitige Leben) ὁ αἰώνιος βίος, ὁ ἐκεῖ βίος.
exakt ἀκριβής.
Exaktheit *f* ἡ ἀκρίβεια.
Exaltation *f* ἡ πτόησις. ἡ πτοίησις.
exaltiert sein μαίνεσθαι (P.). [εἶσθαι (M.).]
Examen *n* ἡ ἐξέτασις, ein ~ anstellen ἐξέτασιν ποι-]
Examinator *m* ὁ δοκιμαστής, ὁ ἐξεταστής.
examinieren ἐξετάζειν τινά. πεῖραν λαμβάνειν τινός.]
Exegese *f* ἡ ἐξήγησις, ἡ ἑρμηνεία. [ἀνακρίνειν.]
exekutieren ἔργῳ ἀποτελεῖν.
Exekution *f* (gewaltsame Eintreibung von Steuern u. dgl.) ἡ πρᾶξις, ἡ εἴσπραξις, ἡ ἀργυρολογία, ~ eines Verbrechers ἡ τιμωρία, ὁ θάνατος.
Exekutor *m* ὁ ἀργυρολόγος, ὁ πράκτωρ (ορος).
Exempel *n* τὸ παράδειγμα, mathematische ~ οἱ λογισμοί.
Exemplar *n* τὸ παράδειγμα, τὸ ἀντίγραφον.
exemplarisch (musterhaft) ἄριστος, ~ bestrafen δεινῶς κολάζειν.
exequieren δια-, καταπράττειν, s. vollziehen.
exerzieren *trans.* ἀσκεῖν, γυμνάζειν, *intr.* σωμασκεῖν.
Exerzieren *n* ἡ ἄσκησις, ἡ γυμνασία. gew. durch Verben.
Exerzierplatz *m* ὁ δρόμος.
Exerzitium *n* ἡ ἄσκησις.
Exil *n* ἡ φυγή. ἡ φυγαδεία, ἡ ἐξορία, lebenslängliches ~ ἡ ἀειφυγία, ins ~ schicken ἐκβάλλειν, ἐξορίζειν, ἐκκηρύττειν, ins ~ geschickt werden ἐκπίπτειν, im ~ sein φεύγειν, mit dem ~ bestrafen ζημιοῦν φυγῇ, ins ~ geschickt φυγάς (άδος), φεύγων.
exilieren φυγαδεύειν, ἐξορίζειν, ἐκβάλλειν.
Existenz *f* 1. τὸ εἶναι. τὸ ὑπάρχειν, ἡ ὕπαρξις, an der ~ von etw. zweifeln οὐ νομίζειν εἶναί τι. — 2. (Leben, Wohlfahrt) ἡ ψυχή, ἡ σωτηρία, um seine ~ kämpfen περὶ τῆς ψυχῆς ἀγωνίζεσθαι (M.).
existieren εἶναι, ὑπάρχειν.
Exkommunikation *f* ἡ τῶν ἱερῶν ἀπαγόρευσις.
exkommunizieren ἀπαγορεύειν τινὶ ποιεῖν τὰ ἱερά, εἴργειν τινὰ τῶν ἱερῶν.
Exkremente *n/pl.* ἡ ἀπο-, ὑπο-, διαχώρησις.
Exorzismus *m* ὁ ἐξορκισμός.
Expedient *m* ὁ ἀποστολεύς.
expedieren ἀποστέλλειν, ἀποπέμπειν.
Expedition *f* ἡ ἀποστολή, ἡ ἀπόπεμψις, (Feldzug u. dgl.) ὁ στόλος, ἡ στρατεία. [σθαι (M.) τινος.]
Experiment *n* ἡ πεῖρα, ein ~ machen πεῖραν ποιεῖ-]
experimentieren πεῖραν ποιεῖσθαι (M.) τινος.
Exposition *f* ἡ ἑρμηνεία. ἡ διερμήνευσις.
extemporieren αὐτοσχεδιάζειν, ἐξ ὑπογυίου λέγειν.
Extrem *n* ἡ ἀκρότης (ητος), τὸ ἄκρον, τὸ ἔσχατον, die ~e τὰ ἄκρα τῶν ἐσχάτων.
extrem ὁ, ἡ, τὸ ἄγαν, ὑπερβάλλων.
Extremitäten *f/pl.* τὰ ἄκρα. τὰ ἀκρωτήρια, τὰ κῶλα.
Exulant *m* ὁ φυγάς (άδος), ὁ φεύγων, ~ sein φυγαδεύειν.
exzentrisch ἔκκεντρος (2), übtr. μανικός.
Exzentrizität *f* τὸ ἔκκεντρον, ἡ ἐκκεντρότης (ητος), übtr. τὸ μανικόν, τὸ μανικῶδες.
Exzeption *f* (vor Gericht) ἡ παραγραφή.
Exzeptionsklage *f* ἡ παραγραφή, eine ~ erheben παραγράφεσθαι (M.) (auch mit παραγραφήν). [λόγος.]
Exzeptionsschrift *f* ἡ παραγραφή od. ὁ παραγραφικὸς
exzerpieren συναιρεῖν βιβλίον.
Exzerpte *n/pl.* τὰ ἀνάλεκτα.
Exzeß *m* τὸ ἀτάκτημα, τὸ ὕβρισμα, τὸ ἀδίκημα.
exzipieren: gegen eine Klage ~ παραγράφεσθαι (M.) τὴν δίκην.

F

Fabel *f* ὁ μῦθος, ὁ λόγος, kleine ~ τὸ μυθάριον, τὸ μυθίδιον, (fabelhafte Erzählung) τὸ μυθολόγημα, ἡ μυθολογία, ~n erzählen μυθολογεῖν, ~n erdichten μυθοποιεῖν, μυθοπλαστεῖν, ~n erzählend od. dichtend μυθολόγος, μυθοποιός (2), (Erdichtung) τὸ πλάσμα, ὁ πλασματώδης λόγος, τὸ λογοποίημα, ~n erdichten πλάττειν λόγους.
Fabelbuch *n* οἱ μῦθοι.
Fabeldichter *m* ὁ μυθοποιός, ὁ λογοποιός, ὁ μυθολόγος, ὁ μυθολογικός, ὁ μυθοπλάστης.
fabelhaft μυθώδης, μυθικός, ~e Erzählung τὸ μυθολόγημα, τὸ μυθοποίημα, ἡ μυθολογία.
Fabelhaftigkeit *f* τὸ μυθῶδες.
Fabellehre *f* ἡ μυθολογία.

Digitized by Google

Fabelmacher *m* ὁ μυθοπλάστης.
fabeln λογοποιεῖν, μυθολογεῖν, μύθους πλάττειν.
Fabrik *f* τὸ ἐργαστήριον (als Gebäude), (die Verfertigung, Fabrikation) ἡ ἐργασία, ἡ κατασκευή, ἡ δημιουργία, Metall~ τὸ μεταλλουργεῖον, (für Eisen) τὸ σιδηρουργεῖον, (für Leinen) τὸ λινουργεῖον, (für Kupfer) τὸ χαλκουργεῖον, (die Fabrikarbeiter) οἱ χειροτέχναι.
Fabrikant *m* ὁ δημιουργός.
Fabrikarbeiter *m* ὁ χειροτέχνης.
Fabrikat *n* τὸ δημιούργημα, τὸ (χειροποίητον) ἔργον.
Fabrikation *f* ἡ ἐργασία, ἡ κατασκευή. [ζειν, ποιεῖν.)
fabrizieren δημιουργεῖν, ἐργάζεσθαι (M.), κατασκευά-
Fach *n* 1. eig. (ein Behälter, in den man etw. hineinlegt) ἡ θήκη, τὸ θηκίον, Dach und ~ ἡ οἰκία. — 2. uneig. (Wissenschaft, Kunst, die j. betreibt) τὸ ἔργον, τὸ ἐπιτήδευμα, ἡ τέχνη, das ist nicht mein ~ ταῦτα οὐκ ἐπιτηδεύω, οὐκ ἔστι τῆς τέχνης, ein Mann von ~ ſ. Fachmann.
fächeln ῥιπίζειν, φύχειν.
Fächeln *n* ὁ ῥιπισμός, τὸ ῥίπισμα, ἡ ῥίπισις.
Fächer *m* (zum Anfachen des Feuers) ἡ ῥιπίς (ίδος), τὸ ῥιπίδιον, (zum Schutz gegen die Sonne) τὸ σκέπασμα, τὸ σκιάδιον. [Fachleute οἱ (μάλιστα) ἐπιστάμενοι.)
Fachmann *m* ὁ τεχνικός, ἔμπειρος od. εἰδὼς ἀνήρ,
Facit *n* ſ. Ergebnis, Summe.
Fackel *f* ἡ λαμπάς (άδος), ὁ φανός, ὁ δαλός, brennende ~ ὁ πυρσός, Kien~ ἡ δᾷς (δός), kleine ~ τὸ λαμπάδιον, τὸ δαλίον, ~n machen δᾳδουργεῖν, ~n tragen δᾳδουχεῖν, δᾳδοφορεῖν.
Fackellauf *m* ἡ λαμπαδηδρομία, ἡ λαμπαδηφορία, ὁ λαμπαδοῦχος ἀγών (ῶνος), einen ~ halten λαμπάδα ἐπιτελεῖν, τρέχειν od. διαθεῖν, λαμπαδηδρομεῖν, es wird ein ~ gehalten λαμπὰς γίγνεται (zu Ehren eines Gottes θεῷ), Aufseher des ~s ὁ λαμπαδάρχης, ὁ λαμπάδαρχος, (sein Amt) ἡ λαμπαδαρχία, dem ~ vorstehen λαμπαδαρχεῖν.
Fackelmacher *m* ὁ δᾳδουργός.
fackeln (vom Licht) ἀστράπτειν, übtr. (zaudern) μέλλειν, ὀκνεῖν, nicht ~ ἄοκνον εἶναι, εὐθὺς ἐπιχειρεῖν τινι, εὐθὺς ἅπτεσθαι (M.) τινος.
Fackelschein *m*: bei ~ ὑπὸ φανοῦ.
Fackeltanz *m* ſ. Fackellauf.
Fackelträger *m* ὁ δᾳδοῦχος, ὁ δᾳδοφόρος, ὁ λαμπαδηφόρος, ὁ λαμπαδίας, ὁ λαμπαδιστής.
Fackelzug *m* ἡ λαμπαδηφορία, ἡ λαμπαδουχία.
Fädchen *n* ἡ μήρινθος, ὁ λεπτὸς μίτος, τὸ μιτάριον.
fade μῶρος, ψυχρός.
Faden 1. τὸ λίνον, ἡ μήρινθος, (zum Nähen) τὸ νῆμα, τὸ ῥάμμα, (im Gewebe) ὁ μίτος, ὁ στήμων (ονος), der gesponnene ~ τὸ κλῶσμα, Fäden aufspannen μιτοῦν. — 2. übtr. der ~ der Rede ἡ ἀκολουθία, ἡ συνέχεια, ἡ περίοδος, den ~ der Erzählung wieder aufnehmen ἀναλαμβάνειν τὸν λόγον, den ~ der Erzählung fallen lassen μεταξὺ καταλείπειν τὸν λόγον. — 3. (als Längenmaß) ἡ ὀργυιά, die Sache hängt an einem dünnen ~ (Sprichw.) ἐπὶ ξυροῦ ἵσταται ἀκμῆς od. ἔχεται τὸ πρᾶγμα.
fadenähnlich, -artig νηματώδης, ῥαμματώδης.
Fadennudeln *f/pl.* οἱ πολφοί.
fadenscheinig (von Gewändern) κατατετριμμένος.
fähig δυνατός, ἱκανός, ἐπιτήδειος, οἷος u. οἷός τε mit *inf.*, (geistig ~) εὐφυής, ~ zu etw. ἐπιτήδειος πρός τι, ἱκανὸς ποιεῖν τι, ~ sein οἷόν τε εἶναι, δύνασθαι (Kraft od. Geschicklichkeit haben), (würdig einer Sache) ἄξιός τινος. oft Zſſg mit -ικός, zB. ~ zu lernen μαθητικός, ~ zum Regieren ἀρχικός, ~ zu bilden πλαστικός, ~ zum Feldherrn στρατηγικός.
Fähigkeit *f* ἡ φύσις, ἡ ἕξις, gute ~en ἡ εὐφυΐα, ἡ ἀγαθοφυΐα, schlechte ~en ἡ κακοφυΐα, Mangel an ~en ἡ ἀφυΐα, von guter, schlechter ~ εὐφυής, κακοφυής, ohne ~ ἀφυής, gute, geringe, keine ~en zum Lernen haben εὐμαθῶς, δυσμαθῶς, ἀμαθῶς ἔχειν.
fahl χλωρός, ὠχρός, πελιτνός, πελιός, κιρρός, (vom Pferde) κιρρώδης, κνηκός, κνηκώδης, (vom Wolfe) κνηκίας.
fahlgelb πύξινος. ~ aussehen πυξίζειν.
Fähnchen *n* ἡ σημαία.
Fahne *f* τὸ σημεῖον, ἡ σημαία, ἡ σινδών (όνος), die ~ aufpflanzen αἴρειν τὰ σημεῖα, Wind~ od. Wetter~ τὸ ἀνεμούριον, die ~ hat sich gedreht (Sprichw.) ὄστρακον μετέπεσεν, die ~ nach dem Winde drehen (Sprichw.) εὐμετάβολον εἶναι.
Fahneneid *m* ὁ στρατιωτικὸς ὅρκος.
Fahnenflucht *f* ἡ λιποταξία, ἡ λιποστρατία, ἡ ἀστρατεία, (Übergehen zu den Feinden) ἡ αὐτομολία.
fahnenflüchtig: ~ werden λείπειν τὴν τάξιν, λιποτακτεῖν, der Fahnenflüchtige ὁ λιποτάκτης, (Überläufer) ὁ αὐτόμολος.
Fahnenstange *f* ὁ στύραξ (ακος).
Fahnenträger *m* ſ. Fähnrich.
Fähnlein *n* ἡ σημαία, (die Mannschaft) τὸ τάγμα, ἡ σπεῖρα. [φόρος).
Fähnrich, Fahnenträger *m* ὁ σημαιοφόρος (σημειο-
fahrbar πορεύσιμος, (von Gewässern) πλώιμος (2).
Fähre *f* τὸ πορθμεῖον, τὸ πλοιάριον.
fahren 1 *intr.* 1. φέρεσθαι: (P.), οἴχεσθαι φερόμενον, οἴχεσθαι (von schneller Bewegung), nach etw. ~ ἅπτεσθαί τινος, τὴν χεῖρα ἐφέναι τινί, aus der Hand ~ ἐκπίπτειν od. ἐξολισθάνειν τῆς χειρός, in etw. ~ ἐν-, εἰσδύεσθαι (-δῦναι) εἴς τι, etw. ~ lassen ἀν-, ἀφιέναι (u. M.), μεθ-, προιέναι (u. M.), παριέναι (vorübergehen lassen), ἀποβάλλειν (zB. die Hoffnung τὴν ἐλπίδα), χαλᾶν (nachlassen), παύεσθαι (M.) od. ἀφίστασθαί τινος, (unterlassen) ἐᾶν, χαίρειν ἐᾶν. — 2. (sich auf einem Fahrzeuge fortbewegen) ἐλαύνειν, ὀχεῖσθαι (P.), (zu Schiffe) πλεῖν, in die offene See ~ ἀνάγεσθαι (P.), (in den Hafen od. ans Land) κατάγεσθαι (P.), über einen Fluß ~ περᾶν od. περαιοῦσθαι (P.) ποταμόν, (vom Wagenlenker) ἡνιοχεῖν, ἁρματηλατεῖν. — 3. übtr. ich fahre wohl od. schlecht mit od. bei etw. καλῶς od. κακῶς od. κλάων ἀπαλλάττω ἔκ τινος, καλῶς od. εἰς τὸ καλὸν ἀποβαίνει μοί τι, ὠφελοῦμαι ἔκ τινος, du sollst nicht wohl ~ οὐ χαιρήσεις, fahr wohl! χαῖρε. — II *trans.* 4. (auf einem Fahrzeuge fortschaffen) ἄγειν, κομίζειν.
Fahren *n intr.* ἡ ὄχησις (zu Lande), ὁ πλοῦς (zu Wasser), *trans.* (das ~ des Kutschers) ἡ ἡνιοχεία, ἡ ἡνιόχησις, (des Streitwagens) ἡ ἁρματηλασία, (das Fortschaffen auf einem Fahrzeuge) ἡ ἀγωγή, ἡ κομιδή, häufiger durch Verben.
fahrende Habe *f* τὰ ἐπιπλα.
Fahrgeld *n* ſ. Fährgeld.
Fährgeld *n* τὸ πορθμεῖον, τὸ ναῦλον, ὁ ναῦλος.
Fahrgeleise *f* ἡ τροχιά, ἡ ἁρματοτροχιά, ἡ ἁμαξοτροχιά.
fahrlässig μεθήμων, ἀμελής, ῥᾳθυμος (2), ῥᾳδιουργός (2), ~ sein, handeln ῥᾳθυμεῖν, ῥᾳδιουργεῖν, βλακεύεσθαι (M.), etw. ~ machen ἐπισύρειν, ἀμελείᾳ χρῆσθαι περί τι.
Fahrlässigkeit *f* ἡ μεθημοσύνη, ἡ ἄνεσις, ἡ ἀμέλεια, ἡ ῥᾳθυμία, ἡ ῥᾳδιουργία, ἡ βλακεία.
Fährlichkeit *f* ὁ κίνδυνος, ſ. Gefahr.
Fährmann *m* ὁ πορθμεύς.
Fährplatz *m* τὸ πορθμεῖον.
Fahrstraße *f* ἡ ἁμαξιτός, ἡ ἁμαξήλατος (δδός).
Fahrt *f* ἡ ὄχησις, ἡ πορεία (zu Lande), ὁ πλοῦς (zu Wasser), glückliche ~ ἡ εὔπλοια, ungünstige ~ ἡ ἄπλοια.
Fährte *f* ὁ στίβος, ὁ τριμμός, die ~ aufspüren στιβεύειν (das Aufspüren der ~ ἡ στιβεία), auf die ~ kommen ἅπτεσθαι (M.) τοῦ στίβου, αἰσθάνεσθαι τοῦ θηρίου, die ~ verlieren (vom Hunde) ἀποκόπτεσθαι (P.) τῶν ἰχνῶν.
Fahrwasser *n* ὁ πόρος.
Fahrweg *m* ſ. Fahrstraße [οδρος.)
Fahrwind *m* ὁ καλὸς ἄνεμος, τὸ καλὸν πνεῦμα, ὁ

Digitized by Google

Fahrzeug *n* τὸ πλοῖον, τὸ πλοιάριον, ἡ σκάφη (zu Waſſer), τὸ ὄχημα (bſd. Wagen), (zum Überſetzen) τὸ πορθμεῖον.
Faktion *f* ἡ ἑταιρεία, ἡ προστασία.
faktiſch ἔργῳ ἀποδεδειγμένος od. durch εἶναι, ὑπάρχειν, *adv.* ἔργῳ, τῷ ὄντι, ſ. gewiß, ſicher.
Faktor *m* (Aufſeher) ὁ ἐπιστάτης, ὁ ταμίας, (in der Mathematik) ἡ πλευρά.
Faktum *n* τὸ γενόμενον, τὸ γεγονός, τὸ ἔργον, τὸ [πρᾶγμα.]
falb ſ. fahl.
Falbe *m*, *f* ὁ ξανθὸς (ἡ ξανθή) ἵππος.
Falbel *f* τὸ κράσπεδον, ὁ θύσανος, ὁ κροσσός, ἡ στολίς (ίδος), ἡ πέζα, mit einer ~ verſehen κρασπεδωτός, κροσσωτός, θυσανωτός.
Falk, Falke *m* ὁ κίρκος, ὁ ἱέραξ (ακος), junger ~ ὁ ἱερακιδεύς, Augen wie ein ~ haben ὀφθαλμοῖς χρῆσθαι λυγκείοις.
falkenähnlich, -artig ἱερακοειδής, ἱερακώδης.
Falkenjagd *f* ἡ σὺν τοῖς ἱέραξι θήρα.
Falkenſtein *m* ὁ ἱερακίτης,
Falkenwärter *m* ὁ ἱερακοβοσκός, ὁ ἱερακοτρόφος.
Fall *m* 1. eig. ἡ πτῶσις, τὸ πτῶμα, τὸ πταῖσμα, (durch Ausgleiten) ὁ ὄλισθος, τὸ ὀλίσθημα, einen ~ tun πίπτειν, καταπίπτειν, den ~ drohen μέλλειν καταπεσεῖν, der ~ des Waſſers ἡ φορά. — 2. (Neigung nach unten hin) ἡ ῥοπή, (einer Mauer, eines Hauſes u. dgl.) τὸ ἐρείπιον. — 3. (Erniedrigung, Sturz) τὸ πτῶμα, ἡ ἐλάττωσις od. μείωσις τῆς τιμῆς, ἡ ταπείνωσις, ὁ ὄλεθρος, (einer Stadt) ἡ ἅλωσις, ein Mädchen zu ~e bringen κόρην διαφθείρειν. — 4. (Zufall, Umſtand, Begebenheit) τὸ σύμπτωμα, τὸ συμβάν, ἡ συντυχία, τὸ πρᾶγμα, ein unglücklicher ~ ἡ συμφορά, es tritt der ~ ein συμβαίνει mit *inf.*, τυγχάνει mit *part.*, im ~e daß ἐάν (ἤν, ἄν), ὅταν mit *conj.*, εἰ mit *opt.*, den ~ ſetzen, annehmen τίθεσθαι (M.) u. ποιεῖν mit *inf.* od. *part.*, geſetzt den ~, ſetzen wir den ~ εἴη ἄν, ἔστω od. bloß ἐάν, im andern, entgegengeſetzten ~e εἰ δὲ μή, ich bin im gleichen ~e wie du ταὐτὰ πάσχω σοί. ich bin nicht in dem ~e zu hoffen ἐκτός εἰμι τοῦ ἐλπίζειν, πολλοῦ δέω ἐλπίζειν, in dem einen ~e, ... in dem andern ~e τὰ μέν ... τὰ δέ, τοῦτο μέν ... τοῦτο δέ, in allen Fällen ἐπὶ πάντων, in jedem ~e ἑκάστοτε, in keinem ~e οὐδαμῶς, οὐκ ἔσθ' ὅπως, auf alle Fälle, auf jeden ~ πάντως, παντὸς μᾶλλον, im ſchlimmſten ~e ἐάν ὁτιοῦν συμβῇ, im ~e der Not ἐάν τι δέῃ, εἴ τι δέοι, im ~e des Sieges νικήσας, im unglücklichen, ungünſtigen ~e ἐάν ἀτυχῇ τις, ἐάν μὴ τύχῃ τι, im umgekehrten ~e ὅταν τἀναντία γένηται.
Fallbrücke *f* ἡ ἐπιβάθρα, ἡ σαμβύκη.
Falle *f* ἡ πάγη, ἡ παγίς (ίδος), übtr. (Nachſtellung) ἡ ἐπιβουλή, ἡ ἐνέδρα, j-m eine ~ ſtellen παγίδας ἱστάναι τινί, ἐπιβουλεύειν τινί, ἐνεδρεύειν τινά, in die ~ gehen ἐμ-, περιπίπτειν ταῖς παγίσιν, übtr. ἀπατᾶσθαι (P.), in die ~ locken ὑπάγειν εἰς τὰς παγίδας, in der ~ ſein τῇ πάγῃ ἐνέχεσθαι (P.).
fallen 1. πίπτειν, κατα-, προ-, συμπίπτειν, (durch Ausgleiten) ὀλισθάνειν, anſtoßen und ~ πταίειν πρός τινι, προσπταίειν, σφάλλεσθαι (P.), auf die Erde ~ χαμαὶ πίπτειν, (von Laub, Früchten u. dgl.) καταρρεῖν, von etw. ~ καταπίπτειν ἀπό τινος, auf etw. ~ πίπτειν ἐπί τι, ἐμ-, προσπίπτειν τινί, j-m vor die Füße ~ προσπίπτειν τινί, προσκυνεῖν τινα, im Kriege, in der Schlacht ~ πίπτειν, ἀποθνήσκειν, τελευτᾶν ἐν τῷ πολέμῳ, ἐν τῇ μάχῃ, es fällt Schnee, Regen γίγνεται od. καταφέρεται χιών, ὄμβρος, (von Flüſſen ins Meer) εἰσ-, ἐκβάλλειν εἰς τι, ~ laſſen ἀποβάλλειν, ἀφιέναι, ἐκβάλλειν (μβ. aus der Hand ἐκ τῆς χειρός), ἐκπίπτει μοί τι. — 2. übtr. den Mut ~ laſſen ἀθυμεῖν, ἐμπίπτειν εἰς ἀθυμίαν, die Hoffnung ~ laſſen ἀποβάλλειν τὴν ἐλπίδα, j-n ~ laſſen προδιδόναι od. προίεσθαί τινα, ἀμελεῖν, ὀλιγωρεῖν τινος, ein Wort ~ laſſen ὑπο-, ἐκβάλλειν λόγον, (von Waſſermaſſen, übh. von Flüſſigkeiten = ſich ſenken) ἀνα-, ὑποχωρεῖν (zurücktreten), ἐλαττοῦσθαι, μειοῦσθαι (P., ſich vermindern, abnehmen), die Preiſe ſind gefallen αἱ τιμαὶ ἀνείκασιν, die Preiſe fielen αἱ τιμαὶ ἐπ' ἔλαττον ἐβάδιζον. — 3. (wohin geraten, kommen) ἐμπίπτειν (ἔν) τινι, εἰς u. ἐπί τι, περιπίπτειν τινί (μβ. in eine Krankheit νόσῳ, in Gefahren κινδύνοις u. dgl.), in einen Hinterhalt ~ ἐμπίπτειν εἰς ἐνέδραν, in Schlaf ~ εἰς ὕπνον καταφέρεσθαι (P.), in Verdacht ~ περιπίπτειν ὑποφίᾳ, in Ohnmacht ~ λιποψυχεῖν, λιποθυμεῖν, auf einen Gedanken ~ ἐπέρχεταί μοί τι, über etw. her~ ἐπιτίθεσθαί τινι, die Stadt fällt j-m in die Hände κρατεῖ τις πόλεως, ἡ πόλις ἁλίσκεται ὑπό τινος, in die Augen ~ φαίνεσθαι (P.), φανερόν, δῆλον εἶναι, die Schuld fällt auf j-n τὴν αἰτίαν ἔχει od. φέρεταί τις, dem Pferde in die Zügel ~ ἐπέχειν τὸν ἵππον, dem Feinde in den Rücken ~ κατὰ νώτου γίγνεσθαι od. ἐπιτίθεσθαι τοῖς πολεμίοις, in die Flanke ~ πλαγίοις ἐμβάλλειν τοῖς πολεμίοις, πλαγίους λαμβάνειν τοὺς πολεμίους, auf einen Tag ~ (von Feſten) καθήκειν, beſchwerlich ~ ἐνοχλεῖν τινι, πράγματα παρέχειν τινί, es fällt mir etw. ſchwer, lästig βαρέως, χαλεπῶς φέρω τι, in eine Zeit ~ γίγνεσθαι κατά τινα χρόνον. — 4. (an Wert, Anſehen, Bedeutung verlieren, von Perſonen und Sachen) ταπεινοῦσθαι (P.), τὴν τύχην κολούεσθαι. ἀφανῆ γίγνεσθαι. — 5. (gänzlich zu Grunde gehen) πίπτειν, von einem Weibe διαφθείρεσθαι (P.).
Fallen *n* eig. ἡ πτῶσις, τὸ πτῶμα od. durch Verben, ἡ καταφορά (μβ. des Waſſers τοῦ ὕδατος), (Verminderung) ἡ μείωσις, ἡ ἐλάττωσις.
fällen κόπτειν, κατακόπτειν, τέμνειν, δενδροκοπεῖν, (Tiere) ἀναιρεῖν, καταβάλλειν, die Lanzen ~ καθιέναι, προβάλλεσθαι (M.) τὰ δόρατα, ein Urteil ~ κρίνειν, γιγνώσκειν, δίκην δικάζειν, κρίσιν ποιεῖσθαι (M.) (vor Gericht, ſonſt ἀποφαίνεσθαι (M.) γνώμην), ein Todesurteil über j-n ~ καταγιγνώσκειν θανάτου τινος.
fallend durch die *part.* von fallen, ~e Sucht (Fallſucht) ἡ ἐπίληψις, ἡ ἐπιληψία, τὰ ἐπιληπτικά, ὁ πτωματισμός, die ~e Sucht haben ἐπιληπτίζειν, πτωματίζεσθαι (P.), mit der ~en Sucht behaftet (fallſüchtig) ἐπιληπτικός.
Fallgatter *n* ὁ καταρράκτης, ἡ καταρρακτὴ θύρα.
fällig: es iſt etw. ~ δεῖ od. χρὴ ἀποδιδόναι τι, die Steuern ſind ~ πίπτει τὰ τέλη.
falls ἐάν mit *conj.*, in indir. Rede εἰ mit *opt.*
Fallſtrick *m* ὁ βρόχος, ἡ πέδη.
Fallſucht ſ. unter fallend.
fallſüchtig ſ. unter fallend.
Falltür *f* ſ. Fallgatter.
falſch 1. (unwahr) ψευδής, ἐψευσμένος, πλαστός. — 2. (unecht, verfälſcht) ὑποβολιμαῖος, ὑπόβλητος (2), νόθος, προσποίητος (2), ~e Haare αἱ πρόσθετοι κόμαι. — 3. (in moraliſcher Beziehung) δολερός (betrügeriſch), ἄπιστος (2, treulos), κακότροπος (von ~em Charakter), ὕπουλος (2, tückiſch), κίβδηλος (2, verfälſcht). — 4. (nicht recht, unrichtig) οὐκ ὀρθός, ich ſehe ~ ψεύδομαι ἰδών, ich vermute ~ ψεύδομαι νομίζων, oft durch Präfix mit παρά, μβ. ~ hören παρακούειν, ~ ſehen παροράν, ~ urteilen παραγιγνώσκειν. [ἁπλοῦς.]
Falſch *n*: ein Mann ohne ~ ἄδολος (2), ἀψευδής.
Falſchheit *f* (von Charakter) ὁ δόλος, ἡ ἀπιστία, ἡ κακοτροπία, ἡ ποικιλία, (Unechtheit) ἡ κιβδηλία, auch d. *neutr.* der *adj.*
fälſchlich (*adv.*) ψευδῶς, φαύλως, παρανόμως, πλημμελῶς, οὐκ ὀρθῶς, ~ zeugen ψευδομαρτυρεῖν, gegen j-n καταψευδομαρτυρεῖν τινος, j-n ~ anklagen ψευδῆ αἰτίαν ἐπιφέρειν τινί, oft durch Präfix mit παρά, μβ. ~ urteilen παραγιγνώσκειν, ~ hören παρακούειν, ~ erklären παρερμηνεύειν.
Falſchmünzer *m* ὁ παραχαράκτης, ὁ παρακόπτων od. παραχαράττων νομίσματα.

Digitized by Google

Falſchmünzerei *f* ἡ παραχάραξις.
Falſum *n* (juriſt.) ἡ κακοτεχνία, τὸ κακοτέχνιον, Anklage wegen eines ~s ἡ κακοτεχνίας (auch *pl.*) oder κακοτεχνίου δίκη, wegen eines ~s verklagen κακοτεχνίου αἱρεῖν τινα.
Fältchen *n* ἡ μικρὰ πτυχή (im Gewande), ἡ ῥυτίς (ίδος).
Falte *f* 1. (im Kleide) ἡ πτυχή, ἡ στολίς (ίδος), in Falten legen ſ. falten; mit ~n πτυχώδης. — 2. (Runzel) ἡ ῥυτίς (ίδος), die Stirn in ~n legen ἀνασπᾶν τὰς ὀφρῦς.
falten πτύσσειν, συμπτύσσειν, gefaltet πτυκτός.
Falten *n* ἡ πτύξις.
faltenreich (faltig) πτυχώδης, στολιδώδης, (von der Stirn) ῥυτιδώδης.
Faltenwurf *m* αἱ στολίδες.
Falz *f* ἡ πτύξ (χός), τὸ πτύγμα.
falzen πτύσσειν, συμπτύσσειν, συμπλέκειν.
familiär οἰκεῖος, συνήθης.
Familie *f* ὁ οἶκος, ἡ οἰκία, (von Verwandten) οἱ προσήκοντες, (das ganze Geſchlecht) τὸ γένος, mit der ganzen ~ πανοικίᾳ, πανοικησίᾳ, (die Kinder) οἱ παῖδες, τὰ τέκνα, ~ haben τέκνα ἔχειν, zur ~ gehörig οἰκεῖος, von guter ~ εὐγενής.
Familienangelegenheiten *f/pl.* τὰ οἰκεῖα, τὰ οἶκοι.
Familienbegräbnis *n*, **-gruft** *f* αἱ πατρῷαι θῆκαι, ὁ πατρῷος τάφος, τὰ πατρῷα ἡρία.
Familienfehler *m* τὸ ἔμφυτον κακόν.
Familienglied *n* εἷς τῶν προσηκόντων.
Familienglück *n* ἡ κατ' οἶκον εὐδαιμονία.
Familienhaupt *n* ὁ τῆς οἰκίας δεσπότης, ὁ τοῦ οἴκου κύριος.
Familienname *m* τὸ τοῦ γένους ὄνομα.
Familientafel *f*, **-tiſch** *m* τὸ συγγενικὸν δεῖπνον.
Fanatiker *m* ὁ ἐνθουσιάζων, ὁ ἐνθουσιαστής.
fanatiſch ἐνθουσιαστικός, ἐνθουσιώδης, μανικός, ~ ob. ein Fanatiker ſein ἐνθουσιᾶν, ἐνθουσιάζειν, μαίνεσθαι (P).
Fanatismus *m* ὁ ἐνθουσιασμός, ἡ ἐνθουσίασις, ἡ μανία.
Fang *m* 1. (das Fangen) ἡ θήρα, ἡ θήρευσις, ἡ ἄγρευσις. — 2. (das Gefangene) ἡ ἄγρα, τὸ ἄγρευμα, τὸ θήραμα, τὸ θήρευμα, auf den ~ ausgehen ἰέναι ἐπὶ θήραν. — 3. (Rachen des Jagdhundes) τὸ στόμα. — 4. Fänge (bei Raubvögeln) οἱ ὄνυχες.
Fangarm *m* ἡ πλεκτάνη.
Fangball *m* τὸ ἁρπαστόν, ~ ſpielen ἁρπαστὸν oder ἐφετίνδα ob. φαινίνδα παίζειν.
fangbar ἁλώσιμος (2).
Fänge *m/pl.* οἱ ὄνυχες (von Raubvögeln).
fangen αἱρεῖν, (etw. in die Höhe Geworfenes) λαμβάνειν, (Verbrecher) συλλαμβάνειν, (Tiere) ἀγρεύειν, θηρεύειν, (mit der Falle) παγιδεύειν, (mit dem Köder) δελεάζειν, (mit der Angel) ἀγκιστρεύειν, (mit einem Netze) σαγηνεύειν, lebendig ~ ζωγρεῖν, gefangen werden, ſich in etw. ~ ἁλίσκεσθαι (P.), übtr. mit Worten ~ ἐλέγχειν, αἱρεῖν τινα, Feuer ~ ἅπτεσθαι, ἐξάπτεσθαι, ἐκπυροῦσθαι (P.), leicht Feuer ~ ὀξύρροπον εἶναι πρός τι, leicht, ſchwer zu ~ εὐάλωτος (2), δυσάλωτος (2).
Fangen *n* ſ. Fang.
Fänger *m* durch d. *part.* von fangen.
Fanggarn, -netz *n* τὸ θήρατρον.
Fangſtrick *m* ἡ ἐξ ἱμάντων πεπλεγμένη σειρά.
Fangzahn *m* ὁ χαυλιόδους (οντος).
Farbe *f* τὸ χρῶμα, ἡ χροιά, ἡ χρόα, ὁ χρώς (ωτός), ſchöne, geſunde ~ ἡ εὔχροια, geſunde ~n haben εὐχροεῖν, von geſunder ~ εὔχρους, εὔχρως, ungeſunde ~ ἡ κακόχροια, eine ſchlechte ~ haben κακοχροεῖν, von ſchlechter ~ κακόχρους, ſeine ~ verändern ἀλλοχροεῖν, διαφθείρειν τι τοῦ χρώματος, ~ bekommen χρωματισθῆναι, ἐγχρωσθῆναι, von dunkler, ſchwarzer ~ μελάγχρως, μελαγχρής, von weißer ~ λευκόχρους, (die ~ zum Malen, Anſtreichen) τὸ χρῶμα, τὸ χρωμάτιον, τὸ φάρμακον, ἡ βαφή, τὸ βάμμα, (in der Rede) τὸ χρῶμα, eine ~ auftragen χρώματι ἀλείφειν τι.
Färbekraut *n* ἡ βαφικὴ βοτάνη, τὸ βαφικὸν φυτόν.
Färbekunſt *f* ἡ βαφική.
Färbemittel *n* τὸ φάρμακον, τὸ φαρμακεῖον, ἡ βαφή, τὸ βάμμα.
färben (vom Färber) βάπτειν, καταβάπτειν, ſonſt χρωννύναι, κατα-, ἐπιχρωννύναι, χρωματίζειν, bunt ~ ἀνθίζειν, mit Blut ~ μολύνειν ob. μιαίνειν αἵματι, καθαιμάττειν, ſchwarzgefärbt μελαμβαφής, mit Purpur gefärbt πορφυροβαφής, ſcharlachrot gefärbt ὀσγινοβαφής, ſich ~ (von Früchten) περκάζειν.
Färben *n* ἡ βάψις, ἡ βαφή.
Farbenhändler *m* ὁ χρωματοπώλης, ὁ φαρμακοπώλης.
Farbenmiſchung *f* ἡ τῶν χρωμάτων κρᾶσις.
Farbenpracht *f* τὸ ἄνθος.
Farbenreiber *m* ὁ φαρμακοτρίβης.
Farbenſchmuck *m*, **-ſpiel** *n* ἡ ποικιλία, auch τὸ ἄνθος.
Farbentopf *m* ἡ λήκυθος.
Farbenwechſel *m* ἡ ἀλλόχροια, ἡ ἑτερόχροια.
Färber *m* ὁ βαφεύς.
Färberei *f* als Ort τὸ βαφεῖον, ὁ φαρμακών (ῶνος), (als Kunſt) ἡ βαφική.
Färberröte *f* τὸ ἐρευθέδανον (ἐρυθρόδανον), mit ~
Färbeſtoff *m* τὸ δευσοποιὸν φάρμακον.
farbig χρωσθείς, ποικίλος, ἀνθινός.
farblos ἄχρους, ἄχρως, ἄχροιος (2), ~ ſein ἀχροεῖν.
Farbloſigkeit *f* ἡ ἄχροια.
Färbung *f* ἡ βαφή.
farcieren Kochkunſt: ὀνθυλεύειν.
Farcieren *n* ἡ ὀνθύλευσις.
Farre *m* ὁ ταῦρος.
Farrenkraut *n* ἡ πτερίς (ίδος), ἡ πτέρις (εως), τὸ πολυπόδιον.
Färſe *f* (junge Kuh) ἡ πόρτις (ιος).
Farz *m* ὁ ψόφος, ἡ πορδή.
farzen ἀποψοφεῖν, πέρδεσθαι, ἀποπέρδεσθαι (M.), ἀπο-, καταπέρδειν.
Farzen *n* ἡ πέρδησις.
Faſan *m* ὁ φασιανός.
Faſanenwärter *m* ὁ φασιανοτρόφος.
Faſanerie *f* τὸ φασιανοτροφεῖον.
Faſces *m/pl.* (latein.) αἱ ῥάβδοι, die ~ tragen ῥαβδουχεῖν, die ~ vor ſich her tragen laſſen ῥαβδουχεῖσθαι (P.).
Faſchine *f* ὁ ταρρός.
Faſelei *f* ὁ λῆρος, ἡ φλυαρία, τὸ φλυάρημα, ἡ τερθρεία, ὁ ὕθλος, ὁ φλήναφος, ~en machen λῆρεῖν, λῆρον λῆρεῖν, ὕθλους λέγειν, ὑθλεῖν.
faſelhaft, faſelig ληρώδης, φλυαρώδης, φληναφώδης.
Faſelhans *m* ὁ φλύαρος, ὁ φλήναφος, ὁ ληρολόγος, ὁ φλέδων (ονος).
faſeln ληρεῖν, φλυαρεῖν, ὑθλεῖν, τερθρεύεσθαι (M.).
Faſeln *n* ſ. Faſelei.
Faſer *f* (bei Pflanzen und an animaliſchen Körpern) ἡ ἶς (ινός), (Flocke) ἡ κροκίς (ίδος), ἡ κροκύς (ύδος), ὁ τῖλος, die ~n ableſen κροκυδίζειν, ἀπολέγειν ob. ἀποτίλλειν τὰς κροκύδας.
Fäſerchen *n* (an Gewächſen) τὸ ἰνίον, (von Wolle u. dgl.) ἡ κροκύς (ύδος), ἡ κροκίς (ίδος).
faſerig ἰνοειδής, ἰνώδης.
Faß *n* ὁ πίθος, τὸ ἄγγος, ὁ βίκος
Faſſade *f* τὸ μέτωπον.
faßähnlich, -artig πιθώδης.
Faßbinder *m* ὁ λυγιστής.
Fäßchen *n* ἡ φιδακνίς (ίδος), ἡ φιδάκνη.
faſſen 1. (ergreifen) λαμβάνειν τινά u. τι, λαμβάνεσθαί τινος, ἀντι-, ἐπιλαμβάνεσθαι (M.) τινος, ἔχεσθαί, ἀντέχεσθαί τινος, ἅπτεσθαι (M.) τινος, αἱρεῖν τινα u. τι, j-n bei der Hand ~ λαμβάνειν τινὰ τῆς χειρός, Poſto ~ (von Soldaten) τίθεσθαι τὰ ὅπλα, etw. ins Auge ~ ἀσκαρδαμυκτὶ βλέπειν εἴς τι, in Silber ~ περιαργυροῦν, in Gold ~ περιχρυσοῦν, Edelſteine in Gold ~ ἐνδεῖν λίθους χρυσῷ, in Gold, Silber gefaßt περίχρυσος (2), περιάργυρος (2). — 2. in ſich faſſen (Raum für etw. haben) ἐμπεριέχειν, ἐμπεριλαμβάνειν, δέχεσθαι (M.), (vom Maß) χωρεῖν.

Digitized by Google

— 3. (einsehen, begreifen) νοεῖν, ἐννοεῖν, μανθάνειν, καταλαμβάνειν, etw. nicht ~ können λείπεσθαί, ἀπολείπεσθαί (P.) τινος, schwer zu ~ δυσάλωτος (2), mehr als ein Mensch ~ kann μεῖζον ἢ κατ' ἄνθρωπον. — 4. (in sich entstehen lassen) λαμβάνειν, ποιεῖσθαι (M.), einen Anschlag ~ ἐπιβουλὴν ποιεῖσθαι (M.), ἐπιβουλεύειν, einen Beschluß ~ ψήφισμα ποιεῖσθαι, ψηφίζεσθαι (M.), einen Entschluß ~ γνώμην ποιεῖσθαι (M.). δοκεῖ μοι, Mut ~ ἀναλαμβάνειν θυμόν, θαρρεῖν, Hoffnung ~ ἐλπίδας ἔχειν, ἐλπίδων ἐμπίμπλασθαι, Neigung ~ zu etw. ἐπιθυμίαν λαμβάνειν τινός, εἰς ἐπιθυμίαν ἀφικνεῖσθαί τινος, Liebe zu j-m ~ εἰς ἔρωτα ἔρχεσθαί τινος, ἐρασθῆναί τινος. — 5. sich fassen ἀναλαμβάνειν ἑαυτόν, ἐν ἑαυτῷ πάλιν γίγνεσθαι, συναγείρειν ἑαυτόν (P. zu sich kommen), κατέχειν ἑαυτόν, κρατεῖν ἑαυτοῦ (sich beherrschen, im Zorne u. dgl.), μετρίως od. πρᾴως φέρειν τι (vom Schmerze), sich in Geduld ~ καρτερεῖν τι, sich gefaßt halten, alles zu ertragen ἕτοιμον εἶναι od. παρασκευάζεσθαι (M.) πάντα φέρειν, sich nicht ~ können ἔξω ἑαυτοῦ γίγνεσθαι, οὐ κρατεῖν ἑαυτοῦ, sich kurz ~ συνελόντα od. συνελόντι εἰπεῖν, συντέμνειν λόγον, um mich kurz zu ~ (ὡς) συνελόντι εἰπεῖν.

faßlich καταληπτός, εὐκατάληπτος (2), εὐμαθής, (klar) δῆλος, σαφής, (einfach) ἁπλοῦς, es ist mir etw. ~ κατανοῶ, μανθάνω τι, nicht ~ ἀκατάληπτος (2).

Faßlichkeit *f* die *neutr.* der vorherg. *adj.*, ἡ εὐμάθεια.

Fassung *f* 1. (das Fassen) durch die unter „fassen" angeführten Verben. — 2. (Geistesgegenwart) ἡ παράστασις, τὸ παράστημα, (Gleichmut) ἡ ἡσυχία, ἡ ἀτρεμία, ἡ ἀταραξία, aus der ~ bringen ταράττειν, κινεῖν, θορυβεῖν, ἐκ-, καταπλήττειν, sich nicht aus seiner ~ bringen lassen οὐδὲν ταράττεσθαι (P.), ἀνέκπληκτον εἶναι, außer ~ kommen, die ~ verlieren ταράττεσθαι (P., πρός τι), ἐκ-, καταπλήττεσθαι (P., τινί, ἐπί τινι, διά τι), ἔξω ἑαυτοῦ γίγνεσθαι, ἐκτὸς ἑαυτοῦ εἶναι, ἐξίστασθαι ἑαυτοῦ, ~ haben ἔμφρονα εἶναι, κρατεῖν ἑαυτοῦ.

Fassungsgabe, -kraft *f*, **-vermögen** *n* ἡ σύνεσις, ὁ νοῦς, schnelle ~ ἡ ἀγχίνοια, ἡ ὀξύτης (ητος), es geht etw. über meine ~ τοῦτό ἐστιν ὑπὲρ ἐμέ.

fast σχεδόν, παρὰ μικρόν, παρ' ὀλίγον, ὀλίγου δεῖν, ὀλίγου, μόνον οὐ, ὅσον οὐ, ~ gleich παρόμοιος (2), παραπλήσιος (2), ~ wie παραπλησίως ὥσπερ, ~ nicht (kaum) μόγις, μόλις, häufig durch Zssg mit δυσ-, z.B. fast nicht zu ertragen δυσφόρητος (2), ~ nicht zu finden δυσεύρετος (2), ~ nicht zu unterscheiden δύσκριτος (2).

fasten νηστεύειν, ἀσιτεῖν, σίτου ἀπέχεσθαι od. οὐχ ἅπτεσθαι (M.), ἄσιτον εἶναι, (aus Mangel an Appetit) ἀπόσιτον εἶναι, fastend ὁ, ἡ νήστις (ιδος). [ἡμέρα.]

Fasttag *m* ἡ νηστεία, ἡ νήστιμος od. ὑπερθέσιμος

fatal (verderblich, unglückbringend) ὀλέθριος (2), δυστυχής, (unangenehm, widrig) ἀνιαρός, δυσχερής, ἐπαχθής, λυπηρός.

Fatalität *f* ἡ συμφορά.

Fatum *m* s. Schicksal.

faul 1. (in Fäulnis übergegangen) σαπρός, σαθρός, (durch Nässe) μυδαλέος, ~ werden σήπεσθαι, ἀπο-, κατασήπεσθαι (P.), das sind ~e Fische (Sprichw.) προφάσεις αὗται γέ εἰσιν. — 2. (untätig, träge) ἀργός, νωθρός, ὀκνηρός, βραδύς, ῥᾴθυμος, nicht ~ ἄοκνος (2), ~ sein ἀργεῖν, βλακεύειν, sich auf die ~e Seite legen ἀποκλίνειν εἰς ἀργίαν.

Fäule, Fäulnis *f* ἡ σῆψις, ἡ σαπρότης (ητος), ἡ σαπρία, ἡ σηπεδών (όνος), in ~ bringen σήπειν, σαπρίζειν, in ~ geraten σήπεσθαι, σαπρίζεσθαι (P.), die ~ befördernd, bewirkend σηπτικός, der ~ nicht unterworfen ἄσηπτος (2), ἀσαπής, durch ~ absterben ἀποσφακελίζειν.

faulen σήπεσθαι, κατασήπεσθαι (P.), σαπρίζεσθαι (P.), (vor Nässe) μυδᾶν. ~ lassen σήπειν, ἀπο-, κατασήπειν, σαπρίζειν.

faulenzen ἀργεῖν, βλακεύειν, νωθρεύειν, ἀργὸν βίον ζῆν.

Faulenzen *n* ὁ ἀργὸς βίος, ἡ ἀργία.

Faulenzer *m* ὁ ἀργός, ὁ βλάξ (κός).

Faulheit *f* ἡ ἀργία, ἡ νωθρεία, ἡ βλακεία, ἡ ἀπονία.

faulig ἐπίσαπρος (2).

Faulpelz *m* ὁ ἀργός.

Faust *f* ἡ πυγμή, auch ἡ χείρ (ειρός), geballte ~ ὁ κόνδυλος, mit geballter ~ πύξ, auf eigene ~ ἰδίᾳ γνώμῃ, ἐφ' ἑαυτοῦ, καθ' ἑαυτόν, auf eigene ~ etw. tun ἰδιοπραγεῖν, ἰδιοπραγμονεῖν, mit der ~ kämpfen πυκτεύειν.

Fäustchen *n*: sich ins ~ lachen ὑπογελᾶν.

faustgroß ἀμφίδοχμος (2), χειροπληθής.

Faustkampf *m* ἡ πυγμή, ἡ πύκτευσις, ἡ πυγμαχία, den ~ üben, treiben πυκτεύειν.

Faustkämpfer *m* ὁ πύκτης, ὁ πυγμάχος, ein ~ sein πυκτεύειν, πυγμαχεῖν, ein tüchtiger ~ ὁ πυκτικός.

faustlang πυγμαῖος.

fäustlings πύξ.

Faustpfand *n* τὸ ἐνέχυρον (besser *pl.*).

Faustrecht *n* ἡ χειροκρατία, ἡ βία, das ~ üben χειροκρατεῖν, das ~ gilt δίκη ἐν χερσίν ἐστιν, nach dem ~ ἐν χειρῶν νόμῳ.

Faustschlag *m* ὁ κόνδυλος, j-m einen ~ geben κόνδυλον διδόναι od. ἐντρίβειν τινί, κονδυλίζειν τινά, πὺξ πατάσσειν od. παίειν τινά.

Fazit *n* s. Ergebnis, Summe.

Februar *m* ὁ δεύτερος μήν (νός).

Fechser *m* (Rebzweig als Setzling) τὸ κλῆμα.

Fechtboden *m* ἡ παλαίστρα, τὸ γυμνάσιον.

fechten μάχεσθαι, ἀγωνίζεσθαι (M.) τινι, εἰς χεῖρας ἔρχεσθαί τινι, (sich im ~ üben) ὁπλομαχεῖν, (betteln) πτωχεύειν.

Fechten *n* ἡ μάχη, ὁ ἀγών (ῶνος), (zur Übung) ἡ ὁπλομαχία.

Fechter *m* ὁ ἀγωνιστής, (von Profession) ὁ ἀθλητής, ὁ μονομάχος.

fechtermäßig ἀθλητικός.

Fechtersalbe *f* τὸ κήρωμα.

Fechterstreich *m* ἡ πληγή, τὸ πάλαισμα.

Fechtkunst *f* ἡ ἀθλητική, ἡ ὁπλομαχητική, ἡ ὁπλομαχία. [στής.]

Fechtmeister *m* ὁ ὁπλομάχος, ὁ ὁπλομάχης, ὁ γυμνα-

Fechtschule *f* ἡ παλαίστρα.

Feder *f* (am tierischen Körper) τὸ πτερόν, ἡ πτέρυξ (γος), τὸ πτιλόν (Flaumfeder), von ~n gemacht πτέρινος, mit ~n bedeckt πτερωτός, ~n bekommen πτεροφυεῖν, die ~n verlieren πτεροῤῥυεῖν, mit ~n versehen πτεροῦν, (zum Schreiben) ὁ κάλαμος, ὁ δόναξ (κος), τὸ γραφεῖον, ἡ γραφίς (ίδος), ein Held der ~ sein δεινὸν εἶναι γράφειν, (auf dem Hute) ὁ λόφος, die ~n (das Bett): sich in die ~n legen κατακλίνεσθαι (P.) ὡς καθευδήσοντα, κοιμᾶσθαι, κατακοιμᾶσθαι (P.), eine gewundene ~ ἡ σπεῖρα, (Metallfeder) ὁ ἑλατήρ (ῆρος), sich mit fremden ~n schmücken (Sprichw.) ἀλλοτρίοις πτεροῖς ἀγάλλεσθαι (M.), ἀλλότριον ἀμᾶν θέρος, den Vogel an den ~n erkennen τεκμαίρεσθαι (M.) ἐκ τῶν ὀνύχων, ἐξ ὀνύχων τὸν λέοντα γιγνώσκειν (Sprichw.).

Federball *m* ἡ πτιλωτὴ σφαῖρα.

Federbett *n* τὸ πτέρινον στρῶμα, ἡ πτιλωτὴ στρωμνή. [φοφόρος.]

Federbusch *m* ὁ λόφος, ὁ κρωβύλος, mit einem ~ lo-

Federchen *n* τὸ πτερύγιον.

Federfächer *m* ἡ πτερίνη ῥιπίς (ίδος), τὸ πτερόν.

Federhut *m* ὁ πτερωτὸς πῖλος.

federig πτιλωτός.

Federkiel *m* ὁ τοῦ πτεροῦ καυλός, ὁ κάλαμος.

Federkissen *n* τὸ πτιλωτὸν προσκεφάλαιον.

Federkrone *f* (an Blumen) ἡ ἀνθήλη, ὁ πάππος, eine ~ ansetzen ἐκπαπποῦσθαι (P.).

Federlappen *m* τὰ πτεροῖς διειλημμένα λινά.

federleicht κουφότατος.

Digitized by Google

Federleſen: kein ~ machen οὐδὲν ὀκνεῖν od. μέλλειν, ohne viel ~s ἀόκνως, ἀμελλητί.
federlos ἄπτερος (2).
Federmeſſer *n* ἡ σμίλη, τὸ σμιλίον.
Federpoſe, -ſpule *f* ἡ σῦριγξ (γγος) τοῦ πτεροῦ.
Federvieh *n* αἱ ὄρνιθες, τὰ ὄρνεα, Fleiſch von ~ τὰ ὀρνίθεια κρέα.
Fee *f* ἡ νύμφη.
Fegefeuer *n* τὸ καθαρτικὸν πῦρ, ὁ καθαρμός.
fegen καθαίρειν, ἐκκαθαίρειν, κορεῖν, ἐκκορεῖν, καλλύνειν.
Fegen *n* ὁ καθαρμός.
Fegſel *n* τὸ κάθαρμα, τὸ κόρημα.
Fehde *f* ἡ ἔρις (ιδος), ἡ φιλονικία, in offener ~ mit j-m leben πολεμεῖν τινι. [einigen Verben üblich.]
Fehl: ohne ~ ἄμεμπτος, ſonſt nur in Verbindung mit
Fehlbetrag *m* τὸ ἔλλειμμα.
Fehlbitte *f* ἡ ἀπότευξις, eine ~ bei j-m tun δεόμενόν od. αἰτούμενόν τινα ἀποτυγχάνειν τινός, ἀτυχεῖν τινος παρά τινος.
fehlen 1. (nicht treffen) ἁμαρτάνειν od. ἀφαμαρτάνειν τινός (od. *part.*, wie ɣB. βάλλοντα, βαλόντα). — 2. (einen Fehler machen) ἁμαρτάνειν, ἐξαμαρτάνειν, (gegen eine Regel) πλημμελεῖν, (aus Irrtum) σφάλλεσθαι (P.), (gegen Recht und Geſetz) ἀδικεῖν, (zu eigenem Schaden) πταίειν, (gegen die Götter) ἀσεβεῖν, menſchlich ~ ἀνθρώπινα ἁμαρτάνειν, ſchwer ~ μεγάλα ἁμαρτάνειν. — 3. (nicht daſein, mangeln) ἀπεῖναι, ἐλ-, ἐπι-, ἀπολείπειν, es fehlt mir an etw. ἐέομαί τινος, δεῖ μοί τινος, ἀπορῶ τινος, ἐνδεῶς ἔχω τινός, es fehlt viel, wenig, daß πολλοῦ. ὀλίγου δεῖ mit *inf.*, es fehlt viel daran, daß ich πολλοῦ δέω, πόρρω εἰμὶ τοῦ mit *inf.*, es fehlt wenig daran, daß ich μικρὸν ἀπολείπω τοῦ mit *inf.*, es fehlte wenig daran, daß er getötet wurde μικρὸν ἐξέφυγε τοῦ μὴ ἀποθανεῖν. — 4. es an etw. ~ laſſen ἀπολείπειν τινός, es an nichts ~ laſſen ἀφειδῶς πάντα παρέχειν, οὐδενὸς φείδεσθαι (M.), weit gefehlt πολλοῦ γε καὶ δεῖ, weit gefehlt, daß ... vielmehr τοσούτου δεῖ (δέω) mit *inf.*, ὥστε mit *inf.*, das kann nicht ~ οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐ, es fehlt nicht an Leuten, welche εἰσὶν οἵ, was fehlt dir? τί ἔχεις; τί πάσχεις; τί δὲ σοί; es fehlt ihm nichts καλῶς ἔχει, ὑγιαίνει, an mir ſoll es nicht ~ ἐγὼ παρέσομαι.
Fehler *m* (Gebrechen, phyſiſch und moraliſch) τὸ κακόν, (Irrtum, Vergehen) τὸ ἁμάρτημα, ἡ ἁμαρτία, (Verſtoß gegen eine Regel) ἡ πλημμέλεια, τὸ πλημμέλημα, (gegen Recht und Geſetz) τὸ ἀδίκημα, ἡ ἀδικία, (gegen Gott) ἡ ἀσέβεια, τὸ ἀσέβημα, einen ~ machen, begehen u. dgl. ſ. fehlen.
fehlerfrei ἀναμάρτητος (2), ἄμεμπτος (untadelig), τέλειος u. τέλεος (vollkommen), ἀναίτιος (2) κακῶν.
fehlerhaft πλημμελής, (ſchlecht) κακός, φαῦλος, (nicht richtig) οὐκ ὀρθός, διεφθαρμένος.
Fehlerhaftigkeit *f* ἡ πλημμέλεια, ἡ φαυλότης (ητος); ἡ κακία, das *neutr.* d. *adj.*
Fehlgeburt *f* 1. (als Handlung) ἡ ἄμβλωσις, ἡ ἐξάμβλωσις, ἡ ἔκτρωσις, ὁ ἔκτρωσμός, ἡ ἀποφθορά, eine ~ tun ἀμβλίσκειν, ἐξ-, ἀπαμβλίσκειν, ἐξαμβλοῦν, ἐκτιτρώσκειν, ἀποφθείρειν. — 2. (Frühgeburt) τὸ ἄμβλωμα, τὸ ἔκτρωμα, τὸ ἐκβόλιμον, τὸ ἀμβλωθρίδιον.
fehlgehen ἁμαρτάνειν τῆς ὁδοῦ, πλανᾶσθαι (P.).
fehlgreifen ἁμαρτάνειν λαβόντα, ἁμαρτάνειν, διαμαρτάνειν τινός, (eine Saite) παρακρούειν, παραχορδίζειν (auch übtr.).
Fehlgriff *m* τὸ ἁμάρτημα, τὸ σφάλμα, τὸ πλημμέλημα, ἡ πλημμέλεια, (auf einem Saiteninſtrument) ἡ παράκρουσις. [εἰκάζειν.]
fehlraten σφάλλεσθαι (P.) εἰκάζοντα, ἀπὸ σκοποῦ
fehlreiten πλανᾶσθαι (P.) ἐλαύνοντα.
fehlſchießen βάλλοντα od. τοξεύοντα ἐξαμαρτάνειν od. ἀποτυγχάνειν, παραλλάττειν τοῦ σκοποῦ.
Fehlſchlag *m* ἡ κενὴ πληγή.
fehlſchlagen (nicht treffen) παραπλήττειν, παρακρούειν, ἁμαρτάνειν παίοντα, es ſchlägt mir etw. fehl ἀτυχῶ τινος, ἀποτυγχάνω τινός, οὐκ ἀποβαίνει μοί τι, σφάλλομαι (P.) τῇ διανοίᾳ, es ſchlägt mir eine Hoffnung fehl ψεύδομαι (P.) od. σφάλλομαι (P.) τῆς ἐλπίδος, ψεύδει με ἡ ἐλπίς. [Verben.]
Fehlſchlagen *n* ἡ ἀτυχία, ἡ ἐξαμαρτία, gew. durch
Fehlſchluß *m* τὸ σφάλμα, ὁ παραλογισμός, einen ~ tun παραλογίζεσθαι (M.), σφάλλεσθαι (M.) τῆς γνώμης.
Fehlſchuß, -ſtoß *m* ἡ κενὴ πληγή.
Fehlſprung *m*: einen ~ tun διαπηδᾶν.
fehltreten σφάλλεσθαι (P.), πταίειν, ὀλισθάνειν, κενεμβατεῖν. [κενεμβάτησις, übtr. τὸ ἁμάρτημα.]
Fehltritt *m* τὸ σφάλμα, τὸ πτᾶισμα, ἡ ὀλίσθησις, ἡ
Fehlwurf *m* ἡ ἀστοχία, einen ~ tun ἁμαρτάνειν βάλλοντα, ἀποτυγχάνειν, (beim Würfelſpiel) ἀποτυγχάνειν κυβεύοντα.
Feier *f* (eines Feſtes) ἡ ἑόρτασις, ὁ ἑορτασμός, ἡ τελετή, (eines nächtlichen Feſtes) ἡ παννυχίς (ίδος), oft durch Verben, ɣB. bei der ~ der olympiſchen Spiele ἀγομένων od. ἐπιτελουμένων τῶν Ὀλυμπίων, (Feſt) ἡ ἑορτή.
Feierabend *m* ἡ ἀπὸ τῶν ἔργων παῦλα od. ἀνάπαυλα, ~ machen παῦλαν λαμβάνειν, παύεσθαι od. ἀποπαύεσθαι (M.) τῶν ἔργων.
Feierkleid *n* ἡ ἱερὰ στολή, im ~e ἡμφιεσμένος τὴν ἱερὰν στολήν, καλῶς περιεσταλμένος.
feierlich (feſtlich) ἑορτώδης, ἑόρτιος, ἑορτάσιμος, ἑορταστικός, (erhaben, ernſt) σεμνός, μεγαλοπρεπής, mit ~er Miene σεμνοπρόσωπος (2), ~ verſprechen θεοῖς εὐξάμενον ὑπισχνεῖσθαι, ~ reden σεμνῶς λέγειν, σεμνολογεῖν.
Feierlichkeit *f* (Feſt) ἡ ἑορτή, τὸ ἑόρτασμα, religiöſe ~ ἡ τελετή, eine nächtliche ~ ἡ παννυχίς (ίδος), (das Erhabene, als Eigenſchaft) ἡ σεμνότης (ητος), ἡ μεγαλοπρέπεια, das *neutr.* d. *adj.*
feiern I *trans.* 1. (ein Feſt) ἑορτάζειν, ἑορτὴν ἄγειν, ἱερὰ τελεῖν, (ein nächtliches) παννυχίζειν, die Hochzeit ~ τοὺς γάμους ἑστιᾶν. — 2. (rühmen, preiſen) ὑμνεῖν, σεμνύνειν, ἀγάλλειν, ἐγκωμιάζειν. — II *intr.* 3. (ruhen) ἀνα-, ἀποπαύεσθαι (M.) τῶν ἔργων, ἡσυχάζειν, ἡσυχίαν ἄγειν, σχολὴν ἄγειν, σχολάζειν.
Feiern *n* ἡ ἑόρτασις, ſ. Feier.
Feiertag *m* ἡ ἑορτάσιμος ἡμέρα, ἡ ἑορτή, ἡ τελετή.
feig δειλός, κακός, ἀνανδρος (2), ἀγεννής, ἄτολμος (2), ἄψυχος (2), ſich ~ benehmen ἀποδειλιᾶν, ~e Memme ὁ συκομάμμας.
Feigbohne *f* ὁ θέρμος, τὸ θέρμιον, von ~n θέρμινος.
Feige *f* τὸ σῦκον, getrocknete ~ ἡ ἰσχάς (άδος), wilde ~ τὸ ἐρινόν, wilde ~ (im Übergange zur Reife) ὁ φήληξ (κος), ſpäte ~ ὁ ὄλυνθος, ~n eſſen συκοτραγεῖν, ~n leſen συκολογεῖν, συκάζειν, Trank von ~n τὸ σύκινον, mit ~n füttern συκίζειν, συκοῦν.
feigenähnlich, -artig συκώδης.
Feigenbaum *m* ἡ συκῆ, ἡ συκάς (άδος), ἡ κράδη, wilder ~ ὁ ἐρινεός, ὁ ἐρινεών, ὁ ἐρινός, ἡ ἀγρία συκῆ.
Feigenbaumholz *n* τὸ σύκινον ξύλον, τὰ σύκινα, von ~ σύκινος.
Feigenblatt *n* τὸ τῆς συκῆς φύλλον, τὸ θρῖον.
Feigengarten *m* ὁ συκών (ῶνος).
Feigenhändler *m* ὁ ἰσχαδοπώλης.
Feigenholz *n* ſ. Feigenbaumholz.
Feigenkern *m* ὁ τοῦ σύκου κόκκος.
Feigenwein *m* ὁ συκίτης οἶνος.
Feigenzweig *m* ἡ κράδη.
Feigheit *f* ἡ δειλία, ἡ κακία, ἡ ἀνανδρία, ἡ ἀτολμία, ἡ ἀψυχία, ἡ δειλότης (ητος), ἡ κάκη.
feigherzig ſ. feig.
Feigherzigkeit *f* ſ. Feigheit.
Feigling *m* ſ. feig.
Feigwarze *f* τὸ σῦκον, τὸ σύκωμα, ἡ σύκωσις, τὸ θύμον, ~n bekommen συκοῦσθαι (P.).

Digitized by Google

feil 1. ὤνιος (2), πράσιμος (2), ὠνητός, ~e Ware τὸ ἀγόρασμα, τὸ ἐμπόλημα, τὰ ὤνια, ~ bieten πιπράσκειν, ἀπεμπολᾶν, ~ haben καπηλεύειν, öffentlich ~ bieten ἀποκηρύττειν, ~ ſein πωλεῖσθαι, πιπράσκεσθαι (P.), ὤνιον εἶναι. — 2. übtr. αἰσχροκερδής, φαῦλος, ~e Dirne ἡ πόρνη. [ἀπεργάζεσθαι (M.).]

Feile *f* ἡ ῥίνη, τὸ ῥινίον, die letzte ~ an etw. legen/

feilen ῥινεῖν, ῥινᾶν (auch übtr.), ῥινίζειν, ἀποξεῖν, übtr. (fein ausarbeiten) καταρρινᾶν, ἀπακριβοῦσθαι (M.).

feilſchen δυσωνεῖν (auch M.).

Feilſpäne *m/pl.* τὰ ῥινήματα, τὰ ῥινίσματα, τὸ ἀπόξυσμα, τὸ ἀπορρίνημα.

fein 1. (dünn, zart) λεπτός, λεπτομερής (aus ~en Teilen beſtehend), μαλακός, ἁπαλός, ἁβρός (zierlich, nett), ſehr häufig ſind Zſſgn mit λεπτός, z.B. ~e Arbeit ἡ λεπτουργία, ~ geſchrieben λεπτόγραφος, ~ reden λεπτολογεῖν, mit ~er Stimme λεπτόφωνος (2), ~ machen λεπτύνειν, λεπτοποιεῖν. — 2. (geläutert) ἀκέραιος (2), δόκιμος (2), καθαρός, εἰλικρινής. — 3. (koſtbar) πολυτελής, καλός. — 4. (artig) κομψός, κόσμιος, εὐτράπελος (2), ἀστεῖος, χαρίεις. — 5. (ſcharfſinnig) ὀξύς, ἀγχίνους, εὔστοχος (2), οὐκ ἄμουσος (2), (mit dem Nebenbegriff der Schlauheit) πανοῦργος (2), von ~em Verſtande λεπτογνώμων, ein ~er Denker λεπτολόγος ἀνήρ, ~e Unterſuchungen anſtellen λεπτολογεῖν, ~fühlend, ~fühlig λεπτός, ~ empfindend εὐπαίσθητος (2).

feinblättrig λεπτόφυλλος (2).

feind (*adj.*) ἐχθρός, δυσμενής, ἀπεχθής, j-m ~ ſein μισεῖν τινα, ἐχθαίρειν τινά, ἀπεχθάνεσθαι πρός τινα, einer Sache ~ ſein μισεῖν τι, δυσχεραίνειν od. φεύγειν τι, ſ. auch feindlich, feindſelig.

Feind *m* (im Krieg) ὁ πολέμιος (hostis), (im bürgerlichen od. Privatleben) ὁ ἐχθρός (inimicus), δυσμενής, (Gegner) ὁ ἐναντίος, abgeſagter ~ ὁ ἔχθιστος, j-n zum ~e haben ἐχθρῷ χρῆσθαί τινι, j-n zum ~e machen ἐχθρὸν ποιεῖσθαί (M.) τινα, ~e werden untereinander διαστῆναι od. διαφέρεσθαι (P.) πρὸς ἀλλήλους, ein ~ von etw. ſein μισεῖν τι, φεύγειν τι, δυσχεραίνειν τι, oft durch Zſſgn mit μισο-, z.B. ~ der Barbaren μισοβάρβαρος, ~ der Jagd μισόθηρος, ~ der Weiber μισογύνης, ~ der Menſchen μισάνθρωπος.

Feindesland *n* ἡ πολεμία.

Feindin *f* ἡ ἐχθρά.

feindlich πολέμιος (hostilis), ὁ, ἡ, τὸ πολεμίων (dem Feinde gehörig), πολέμιος, πολεμικός, ἐναντίος, ἐχθρός, δυσμενής (als Feind geſinnt od. handelnd), ~ geſinnt ſein gegen j-n ἐχθαίρειν τινά, πολεμικῶς ἔχειν od. διακεῖσθαι πρός τινα, j-n ~ behandeln κακῶς ποιεῖν, κακοποιεῖν τινα.

Feindſchaft *f* ἡ ἔχθρα, τὸ ἔχθος, τὸ μῖσος, ἡ διάστασις, ἡ διαφορά (letztere beide = Zwietracht), in ~ mit j-m geraten εἰς ἔχθραν ἔρχεσθαι od. καθίστασθαί τινι, ~ gegen j-n hegen ἔχθραν ἔχειν πρός τινα.

feindſelig ἐχθρός u. πολέμιος, ſ. Feind; δυσμενής, ἀπεχθής, ſich ~ benehmen, zeigen δυσμενῶς od. πολεμικῶς ἔχειν od. διακεῖσθαι πρός τινα.

Feindſeligkeit *f* ἡ δυσμένεια, ἡ ἀπέχθεια, τὸ μῖσος, ~en ἄδικοι χεῖρες. ὁ πόλεμος, die ~en eröffnen ἄρχεσθαι (M.) πολεμοῦντα, die ~en einſtellen παύεσθαι (M.) πολεμοῦντα.

feinfaſerig λεπτόινος (2).

feinfühlig ſ. fein 5.

feinhäutig λεπτόδερμος (2).

Feinheit *f* ἡ λεπτότης (ητος, Dünnheit, Zartheit), ἡ μαλακότης (ητος, Weichheit), ἡ ἁβρότης (ητος, Zartheit, Eleganz), ἡ ἁπαλότης (ητος, Zartheit), ἡ καθαρότης (ητος, Reinheit), ἡ πολυτέλεια (Koſtbarkeit), τὸ κάλλος (Schönheit), ἡ κομψεία, ἡ κομψότης (ητος), ἡ ἀστειότης (ητος), ἡ εὐσχημοσύνη, ἡ εὐτραπελία (artiges, feines Weſen), ἡ δριμύτης (ητος), ἡ ἀγχίνοια (Scharfſinn), ἡ πανουργία (Liſt).

feinkörnig μικρομερής.

Feinkörnigkeit *f* ἡ μικρομέρεια.

Feinſchmecker *m* ὁ λίχνος.

feinſtenglig λεπτόκαυλος (2).

feinſtimmig λεπτόφωνος (2).

feiſt πίων, λιπαρός, παχύς.

Feld *n* 1. (Ebene, Fläche) τὸ πεδίον, τὸ ἰσόπεδον. — 2. (Acker, Land) οἱ ἀγροί, auf dem ~e ἐν ἀγροῖς, κατ' ἀγρούς, daß ~ bebauen τὴν γῆν ἐργάζεσθαι (M.), γεωργεῖν, auf dem ~e wachſend ἄγριος (wildwachſend). — 3. übtr. die Sache liegt noch in weitem ~e πόρρω ἔτι ἐστίν. — 4. (in Bezug auf ein Heer) im ~e ἐπὶ στρατείας, ἐν στρατείᾳ, ins ~ ziehen στρατεύειν (u. M.), ἐκστρατεύειν (u. M.) ἐπί τινα, ἐπιστρατεύεσθαί τινι, mit j-m ins ~ ziehen συστρατεύεσθαί τινι, im ~e ſtehen ἐν στρατείᾳ od. ἐπὶ στρατείας εἶναι, ἔξω εἶναι, Truppen ins ~ ſtellen ἐκπέμπειν στράτευμα, das ~ räumen ἀνα-, ὑποχωρεῖν, den Feind aus dem ~e ſchlagen τρέπεσθαι (M.) τοὺς πολεμίους, das ~ behaupten νικᾶν, κρατεῖν τῶν πολεμίων, den Feind aus dem ~e ſchlagen τροπὴν ποιεῖν (auch M.) τινος. — 5. (beſondere Abteilung eines Ganzen) ἡ φάτνη, τὸ φάτνωμα (an einer getäfelten Decke), τὸ κῶλον (an einem Gebäude). — 6. übtr. (Gebiet) τὸ χωρίον, ὁ τόπος, oft durch b. *neutr.* b. *pron. dem.* od. umſchr. mit b. *prp.* περί, z.B. das ~ der Geſchichte τὰ περὶ τὴν ἱστορίαν, das iſt ein ~, auf dem du dich zeigen kannſt περὶ ταῦτ' ἂν ἐπιδείξαιο τὴν σαυτοῦ δεινότητα.

Feldarbeit *f* τὰ κατ' ἀγρὸν ἔργα, τὰ ἔργα, ἡ γεωργία, ἡ γεωπονία, τὸ γεώργημα.

Feldarbeiter *m* ὁ ἐργάτης, ὁ γεωργός.

Feldarzt *m* ὁ κατὰ τὸ στρατόπεδον ἰατρός.

Feldbäcker *m* ὁ κατὰ τὸ στρατόπεδον ἀρτοποιός.

Feldbau *m* ἡ γεωργία, ἡ γεωπονία.

Feldbett *n* ἡ κατὰ τὸ στρατόπεδον κλίνη.

Feldblume *f* τὸ ἐν τοῖς ἀγροῖς ἄνθος.

Felddieb *m* ὁ τοὺς ἐκ τῶν ἀγρῶν καρποὺς κλέπτων.

Felddiebſtahl *m* ἡ (τῶν καρπῶν) τῶν ἐν ἀγροῖς od. κατ' ἀγροὺς κλοπή.

Felddienſt ἡ στρατεία.

Felddorn *m* ὁ τρίβολος ἑρπυλλώδης.

Feldequipage *f* τὰ πρὸς τὴν στρατείαν σκεύη.

Felderdecke *f* τὰ φατνώματα.

Feldflaſche *f* ἡ ἀσκοπυτίνη.

Feldfrucht *f* ὁ τῆς γῆς καρπός, ὁ σῖτος, τὸ λήιον, τὰ κάρπιμα, οἱ σιτηροὶ καρποί.

Feldgerät *n* τὰ στρατιωτικὰ σκεύη.

Feldgeſchrei *n* τὸ σύνθημα, ἡ ἀλαλά.

Feldhaſe *m* ὁ πεδινὸς λαγῶς (λαγώς).

Feldhauptmann *m* ὁ στρατηγός.

Feldherr *m* ὁ στρατηγός, ὁ στρατηγῶν (*part.* von στρατηγέω), ὁ ἡγεμών (όνος), ὁ ἄρχων (οντος), ~ ſein στρατηγεῖν, ἄρχειν, ἡγεῖσθαι (M.), ἡγεμονεύειν τινός.

feldherrlich στρατηγικός.

Feldherrnamt *n* ἡ στρατηγία. [ἀρετή.]

Feldherrngröße *f* τὸ στρατηγικόν, ἡ στρατηγοῦ

Feldherrnkunſt *f* ἡ στρατηγική.

Feldherrnmantel *m* ἡ χλαμύς (ύδος).

Feldherrnruhm *m* ἡ ἀπὸ τῆς στρατηγίας δόξα.

Feldherrnſtelle *f* ἡ στρατηγία, ἡ ἡγεμονία.

Feldherrntalent *n* τὸ στρατηγικόν.

Feldherrnzelt *n* ἡ στρατηγοῦ od. στρατηγικὴ σκηνή, τὸ στρατήγιον.

Feldheuſchrecke *f* ἡ ἀκρίς (ίδος).

Feldhuhn *n* ὁ, ἡ πέρδιξ (κος).

Feldhüter, -wächter *m* ὁ ἀγροφύλαξ (κος).

Feldkümmel *m* τὸ ὑπήκοον.

Feldlager *n* τὸ στρατόπεδον.

Feldmark *f* τὰ μεθόρια, οἱ ἀγροί.

Feldmarſchall *m* ὁ στρατηγός, ὁ ἡγεμών (όνος).

Feldmaus *f* ὁ ἀρουραῖος μῦς (υός).

Feldmeſſer *m* ὁ γεωμέτρης, ~ ſein γεωμετρεῖν.

Digitized by Google

Feldmeßkunſt *f* ἡ γεωμετρία.
Feldmeſſung *f* ἡ γῆς ἀναμέτρησις od. καταμέτρησις.
Feldnachbar *m* ὁ ἀγρογείτων (ονος).
Feldobſt *n* ἡ ὀπώρα.
Feldpoſten *m* ἡ προφυλακή.
Feldſchlacht *f* ἡ μάχη.
Feldſtein *m* ὁ, ἡ χάλιξ (κος).
Feldſtuhl *m* ὁ ὀκλαδίας (δίφρος).
Feldweg *m* ἡ τρίβος.
Feldwirtſchaft *f* τὰ περὶ τὴν γεωργίαν.
Feldzeichen *n* τὸ σημεῖον.
Feldzug *m* ἡ στρατεία, ὁ στόλος, ἡ ἔξοδος, (nach dem Innern eines Landes) ἡ ἀνάβασις, einen ~ antreten ὁρμᾶσθαι (P.) ἐπί od. εἰς τὴν στρατείαν, ἐκστρατεύειν, einen ~ gegen j-n machen στρατεύειν (u. M.) ἐπί τινα, ἐπιστρατεύειν (u. M.) τινί u. ἐπί τινα, einen ~ beendigen ἐκστρατεύεσθαι.
Felge *f* τὸ σῶτρον, ἡ ἄψις (ῖδος), ἡ ἄντυξ (γος).
Fell *n* 1. ἡ δορά, τὸ δέρμα, ἡ βύρσα, ἡ διφθέρα (letztere drei = abgezogenes ~), τὸ νάκος (zottiges ~), Hirſch~ ἡ νεβρίς (ῖδος), von ~en gemacht δερμάτινος, διφθέρινος, βύρσινος, mit einem ~ überziehen βυρσοῦν, καταβυρσοῦν, διφθεροῦν, mit ~ überzogen βύρσινος, βυρσότονος (2), βυρσοτενής, j-m das ~ über die Ohren ziehen (Sprichw.) ἀσκὸν δέρειν τινά. — 2. übtr. dickes ~ (Dickfelligkeit, Unempfindlichkeit) ἡ φορίνη.
fellartig δερματώδης, δερματικός.
Fellchen *n* τὸ δερμάτιον.
Felleiſen *n* ἡ διφθέρα, ἡ πήρα.
Fels, Felſen *m* ἡ πέτρα, ὁ πέτρος, ὁ σκόπελος (bſd. im Meer), ἡ χοιράς (άδος), ſteiler ~ ἡ ἀπορρώξ (ῶγος), kahler ~ τὸ λέπας, von ~ πέτρινος, am ~ wachſend πετροφυής, auf ~ klettern πετροβατεῖν.
Felsblock *m* ἡ πέτρα.
felſenartig πετρώδης.
felſenfeſt πετρώδης, ἀδαμάντινος.
felſenhart πέτρινος, λίθινος.
Felſenherz *n* ἡ σιδηρᾶ καρδία, τὸ σιδηροῦν ἦτορ.
Felſenhöhle *f* τὸ ἄντρον, τὸ πέτρας κοίλωμα.
Felſenklippe *f* ὁ σκόπελος.
Felſenkluft *f* τὸ χάσμα, ἡ χαράδρα.
Felſenriff *n* ἡ χοιράς (άδος).
Felſenritz *m* ἡ πέτρας διαρρωγή.
Felſenſchlucht *f* ἡ φάραγξ (αγγος).
felſig πετραῖος, πέτρινος, πετρώδης, πετρήρης, πετρήεις, ~er Ort ὁ πετρών (ῶνος).
Felsklippe *f* ὁ σκόπελος.
Felsſtück *n* ὁ πέτρος.
Femininum *n* τὸ θῆλυ γένος, (von einem Worte) τὸ θῆλυ ὄνομα.
Fenchel *m* τὸ μάραθον (μάραθρον).
fenchelähnlich, -artig μαραθοειδής.
Fenchelfeld *n* ὁ μαραθών (ῶνος).
Fenchelöl *n* τὸ ἀπὸ μαράθου ἔλαιον.
Fenchelwein *m* ὁ μαραθίτης οἶνος.
Fenſter *n* ἡ θυρίς (ῖδος), ὁ φανόπτης, ἡ φωταγωγός (θύρα), ὁ φωστήρ (ῆρος), τὸ φῶς (ωτός), zum ~ hinausſehen προκύπτειν ἐκ τῆς θυρίδος.
Fenſterchen *n* τὸ θυρίδιον.
Fenſterladen *m/pl.* αἱ θυρίδες.
Fenſterſcheibe *f* ἡ διόπτρα.
Ferien *pl.* ἡ ἐκεχειρία, αἱ ἑορτάσιμοι ἡμέραι (Schulferien), ἡ ἀπραξία, αἱ ἄπρακτοι ἡμέραι (Gerichtsferien).
Ferkel *n* ὁ, ἡ δέλφαξ (κος), τὸ δελφάκιον, τὸ συΐδιον, ὁ χοῖρος, τὸ χοιρίδιον, ὁ γρῦλος, ὁ γρυλίων (ονος), vom ~ δελφάκειος, χοίρειος.
Ferkelchen *n* ὁ ὀρθαγορίσκος.
fern I *adv.* μακράν, πόρρω, τηλοῦ, τηλόθι, τῆλε, ἑκάς (jämtl. mit *gen.*), ~hin τηλόσε, πόρρω, von ~ τηλόθεν, πόρρωθεν, das ſei ~e μὴ γένοιτο, μὴ συμβαίη τοῦτο, ſich ~ von etw. halten ἀπέχεσθαί (M.) τινος, ſo~ ich kann ἐάν οἷός τε γένωμαι. — II *adj.* ἀφ-, διαστὼς, ἀπέχων, ~ ſein ἀπεῖναι, ἀπέχειν (von etw. τινός), ſehr ~ μακράν ἀπών.
Ferne *f* ἡ διάστασις, τὸ διάστημα, in der ~ τηλοῦ, πόρρω, in die ~ μακράν, πόρρω, aus der ~ πόρρωθεν, das iſt noch in weiter ~ τοῦτο ἔτι πόρρω ἐστίν od. ἄπεστιν, οὐκ ἄν γένοιτο εἰς μακράν, in die ~ reiſen ἀποδημεῖν εἰς τὴν ἀλλοτρίαν.
ferner I *adj.* 1. ὁ, ἡ, τὸ μετὰ ταῦτα, ὁ, ἡ, τὸ ὕστερον, ὁ, ἡ, τὸ εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον, ἐπιγιγνόμενος, μέλλων. — II *adv.* 2. μετὰ ταῦτα, ὕστερον, μετέπειτα, τοῦ λοιποῦ, τὸ λοιπόν, τὸ ἀπὸ τοῦδε. — 3. (außerdem) εἶτα, ἔπειτα, ἔτι δέ, πρός δὲ τούτοις, ἐξῆς. καὶ μὴν καί, πάλιν.
fernerhin τὸ λοιπόν, τοῦ λοιποῦ, εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον, εἰς τὸ λοιπόν, ὕστερον, τὸ ἀπὸ τοῦδε.
fernleuchtend τηλαυγής.
Ferſe *f* ἡ πτέρνα, τὸ σφυρόν, j-m auf der ~ folgen ἐπὶ πόδα διώκειν τινά, κατὰ πόδας (a. πόδα) ἕπεσθαι od. ἀκολουθεῖν τινι.
Ferſengeld geben προτροπάδην φεύγειν, οἴχεσθαι φεύγοντα.
fertig 1. (in Bereitſchaft geſetzt, gerüſtet) παρεσκευασμένος, ἡτοιμασμένος, ἕτοιμος, εὐτρεπής, ſich ~ machen παρασκευάζεσθαι, ἑτοιμάζεσθαι (M.). — 2. (fähig, geſchickt) δεξιός, ἀγαθός. — 3. (willig, bereit) ἕτοιμος, πρόθυμος (2), πρόχειρος (2). — 4. (vollendet) τέλειος, gew. durch *p. part.* von διαπράττειν, ἀποδεικνύναι, ἀποτελεῖν, etw. ~ machen ἀποδεικνύναι, ἀποτελεῖν, ἀπεργάζεσθαι (M.), ἀνύτειν, ἐξανύτειν, διαπράττειν τι, mache, daß du ~ wirſt ἵν᾽ τὰχ δὴ ἀνύσας, wird ſind mit allem ~ πάντα ἡμῖν πέπρακται, mit j-m ~ werden ἀπαλλάττειν τινά, διαλύεσθαι (M.) τὰ πρός τινα, (im Streite und Kampfe) κρατεῖν τινος, νικᾶν τινα.
fertigen ποιεῖν, κατασκευάζειν, ἐργάζεσθαι (M.), ἀποδεικνύναι, ſ. verfertigen.
Fertigkeit *f* ἡ δεξιότης (ητος), ἡ ἐμπειρία, ἡ τριβή, ἡ ἀρετή, ~ in etw. haben ἔμπειρον εἶναι od. ἐμπείρως ἔχειν τινός, oft durch *adj.* auf ικός ausgedrückt, z.B. der die ~ hat zu herrſchen ἀρχικός, ~ im Schießen τοξευτικός, ~ im Laufen δρομικός.
Feſſel *f* ὁ δεσμός (*pl.* auch τὰ δεσμά), (an den Füßen) ἡ πέδη, j-m ~n anlegen περιβάλλειν τινὰ δεσμοῖς od. τινὶ δεσμούς, die ~n abnehmen ἀπαλλάττειν τινὰ τῶν δεσμῶν, λύειν τινὶ τοὺς δεσμούς.
feſſellos ἄδεσμος (2), ἄδετος (2).
feſſeln δεῖν, δεσμεύειν, πεδᾶν, συμπεδᾶν, ſ. Feſſeln anlegen unter Feſſel; übtr. j-n ~ κατέχειν, κηλεῖν τινα, j-n an ſich ~ ἀναρτᾶσθαί (M.) τινα ἑξ ἑαυτοῦ, οἰκειοῦσθαί (M.) τινα od. οἰκεῖον ποιεῖν τινα ἑαυτῷ, an etw. gefeſſelt ſein ἐξηρτῆσθαι ἔκ τινος, συνεῖναι, προσ-, συμπεφυκέναι τινί, von Sehnſucht nach etw. gefeſſelt ſein πόθῳ τινὸς ἔχεσθαι (P.).
feſt 1. (nicht wankend) ἀσφαλής, βέβαιος, ἔμπεδος (2), ἰσχυρός, σταθερός, εὐσταθής. μόνιμος (2), ἀκίνητος, ἀμετακίνητος, ἀμετάθετος (jämtl. 2), ~ ſein in etw. ἐξεπίστασθαί, διαμεμαθηκέναι τι, gegen etw. κρείττων εἶναι od. οὐχ ἡττᾶσθαί τινος, ~ halten κατέχειν, κρατεῖν, an etw. ἀντέχεσθαί (M.) τινος, einen Eid, einen Vertrag ~ halten ἐμπεδοῦν, ἐξεμπεδοῦν ὅρκον, συνθήκας, ~ bei etw. bleiben ἐμμένειν τινί, ~ behaupten ἰσχυρίζεσθαι, διισχυρίζεσθαι (M.), eine ~e Überzeugung haben ἰσχυρῶς od. εὖ πεποιθέναι, ſich ~ſetzen an einem Orte ἱδρύεσθαι (M.) ἐν τόπῳ τινί oder κατὰ τόπον τινά, καθίστασθαι. — 2. (dicht, in ſeinen Teilen ~ verbunden) πηκτός, πυκνός, στερρός, das ~e Land ἡ στερρὰ γῆ, ἡ ἤπειρος. — 3. (befeſtigt) ὀχυρός, ἐχυρός, ἐρυμνός, ein ~er Ort, Platz τὸ ἐρυμνὸν χωρίον, τὸ ἔρυμα, τὸ ὀχύρωμα.
Feſt *n* ἡ ἑορτή, τὸ ἑόρτασμα, ein größeres ~ ἡ πανήγυρις (εως), ein nächtliches ~ ἡ πανυχίς (ῖδος), ein religiöſes ~ τὰ ἱερά, ἡ τελετή, ein ~ feiern ἑορτὴν ἄγειν od. τελεῖν, ἑορτάζειν, ein ~ anordnen ἑορτὴν ποιεῖν.

Digitized by Google

festbestimmt ὡρισμένος.
festbinden καταδεῖν. [τὸ ὀχύρωμα.
Feste *f* ἡ ἄκρα, ἡ ἀκρόπολις, τὸ τεῖχος, τὸ ἔρυμα,
Festfeier *f* ἡ ἑόρτασις.
Festgesandter *m* ὁ θεωρός.
Festgesandtschaft ἡ θεωρία, οἱ θεωροί.
festhalten ἔχειν, κατέχειν τι, an etw. ~ ἔχεσθαί, ἀντέχεσθαι (M.) τινος, ἐμμένειν τινί.
Festigkeit *f* (Dauer, Bestand) ἡ ἀσφάλεια, ἡ βεβαιότης (ητος), ἡ ἀκινησία, das *neutr.* der beir. *adj.*, (Dichtheit, Gedrungenheit) ἡ στερρότης (ητος), ἡ πυκνότης (ητος), das *neutr.* der beir. *adj.*, (eines Ortes) ἡ ἐρυμνότης (ητος), ἡ ὀχυρότης (ητος).
Festkalender *m* τὸ ἑορτολόγιον.
festklammern sich an etw. ἰσχυρῶς ἀντέχεσθαί (M.) od. ἀντιλαμβάνεσθαί (M.) τινος. [(ητος) od. στολή.
Festkleid *n* ἡ ἱερὰ od. λαμπρὰ od. ἐκπρεπὴς ἐσθής
Festland *n* ἡ ἤπειρος, Bewohner des ~es ὁ ἠπειρώτης (*f* ἡ ἠπειρῶτις, ιδος).
festländisch ἠπειρωτικός.
festlich ἑορτώδης, ἔορτιος (2), ἑορτάσιμος (2), ἑορταστικός, πανηγυρικός, ~ begehen ἑορτάζειν.
Festlichkeit *f* ἡ πανήγυρις (εως), ἡ πομπή.
Festlied *n* ὁ ὕμνος.
Festmahl *n*, **-schmaus** *m* ἡ εἰλαπίνη.
festnehmen συλλαμβάνειν τινά.
Festrede *f* ὁ πανηγυρικὸς λόγος.
festschlagen die Erde σάττειν, κατασάττειν.
Festschmuck *m* ὁ εἰς ἑορτὰς κόσμος.
festsetzen 1. (j-n gefangen setzen) ἀπάγειν τινὰ εἰς φυλακήν, δεῖν τινα. — 2. (anordnen, bestimmen) τάττειν, ὁρίζειν, τιθέναι, καθιστάναι, διαγορεύειν (διειπεῖν), mit einander ~ συντίθεσθαι πρὸς ἀλλήλους, ὁμολογεῖν, festgesetzt außer d. *part.* auch προθέσμιος (ἡ προθεσμία festgesetzter Tag). — 3. sich an einem Orte ~ ἱδρύεσθαι (M.) ἐν τόπῳ τινί.
festsitzen (im Gefängnis) δεδέσθαι, auf dem Pferde ~ ἔχεσθαι τοῦ ἵππου, ἔποχον εἶναι.
Festspiel *n* ὁ ἱερὸς ἀγών (ῶνος).
feststampfen κατανάσσειν.
feststehen ἀκίνητον στῆναι.
feststellen ἱδρύειν, übtr. διορίζεσθαι (M.). [ἡ ἑορτή.
Festtag *m* ἡ ἑορταστικὴ ἡμέρα, ἡ ἑορτάσιμος ἡμέρα.
feststreten σάττειν, κατανάσσειν.
Festung *f* τὸ ἔρυμα, τὸ ὀχύρωμα, τὸ τεῖχος, τὸ τείχισμα, τὸ φρούριον (kleine ~, Fort), (~ in einer Stadt) ἡ ἀκρόπολις, (an der Grenze) τὸ ἐπιτείχισμα, eine ~ anlegen τειχίζειν (u. M.) τεῖχος od. ἔρυμα, eine ~ gegen j-n anlegen ἐπιτειχίζειν.
Festungsbau *m* ὁ τειχισμός, ἡ τείχισις, ὁ περιτειχισμός, ἡ περιτείχισις, (an der Grenze) ἡ ἐπιτείχισις, ὁ ἐπιτειχισμός.
Festungskommandant *m* ὁ φρούραρχος, ὁ φρουράρχης, Stelle eines ~en ἡ φρουραρχία, ~ sein φρουραρχεῖν. [μαχεῖν.
Festungskrieg *m* ἡ τειχομαχία, einen ~ führen τειχο-
Festungswerke *n/pl.* τὰ τείχη, τὰ ἐρύματα.
Festzeit *f* ἡ ἱερομηνία. τὰ ἱερομήνια. [πειν.
Festzug *m* ἡ πομπή, einen ~ aufführen πομπὴν πέμ-
fett 1. πίων, πιμελής, λιπαρός (bsd. von Fett glänzend), ~er Boden ἡ πίειρα γῆ, ~ machen πιαίνειν, καταπιαίνειν, λιπαίνειν. ἐκλιπαίνειν. σιτεύειν. — 2. (dick, wohlgenährt) εὔ-, πολύσαρκος (2), παχύς, σιτευτός, (reichlich) ἄφθονος (2), δαψιλής.
Fett *n* τὸ λίπος, ἡ πιμελή (weiches od. flüssiges ~), τὸ στέαρ (ατος), τὸ στεάτωμα, ὁ δημός (Talg), ὁ σίαλος (Schweinefett).
fettartig κνισώδης. [ὁ γάστρων (ωνος).
Fettbauch *m* ὁ γαστροπίων (ονος), ὁ προγάστωρ (ορος),
Fettbildung *f* ἡ πιότης (ητος).
Fettdampf *m* ἡ κνῖσα, mit ~ erfüllen κνισᾶν, κνισοῦν.
Fettgeschwulst *f* τὸ στεάτωμα.
Fettglanz *m* ἡ λιπαρότης (ητος).
Fetthaut *f* ὁ δημός.
fettig πιμελώδης, λιπαρός, κνισώδης, σιαλώδης.
Fettigkeit *f* ἡ πιότης (ητος), ἡ λιπαρότης (ητος), ἡ λιπαρία, (Wohlgenährtheit) ἡ εὐ-, πολυσαρκία.
Fettleibigkeit *f* ἡ πολυσαρκία.
Fettmachen *n* ὁ πιασμός.
Fettmasse *f* ἡ πιότης (ητος).
Fettschwanz *m* ἡ παχεῖα οὐρά.
Fettwanst *m* ὁ γάστρων (ωνος), ὁ προγάστωρ (ορος).
Fetzen *m* ἡ λακίς (ίδος), τὸ ῥάκος, τὸ ῥάκιον, τὸ τρῦχος, τὸ τρυχίον, in ~ zerreißen διασπαράττειν.
feucht ὑγρός, κάθυγρος (2), νοτερός, ~ machen ὑγραίνειν, καθυγραίνειν, βρέχειν, κατα-, διαβρέχειν, νοτίζειν, ~ sein, ~ werden die P., auch ὑγράζειν, μυδᾶν.
Feuchtigkeit *f* ἡ ὑγρότης (ητος), τὸ ὑγρόν, ἡ ὑγρασία, ἡ νοτίς (ίδος), τὸ νοτερόν, (durch Ausdampfen u. dgl. entstehende ~) ἡ ἰκμάς (άδος). ohne ~ ἄνικμος (2).
Feuer *n* 1. τὸ πῦρ (πυρός, *pl.* τὰ πυρά nach der 2. Decl. = Wachtfeuer), ἡ λιγνύς (ύος, qualmendes ~), ἡ φλόξ (ογός, loderndes ~), ἡ πυρκαϊά (Feuersbrunst), τὸ φῶς (ωτός, Licht), ~ anzünden πῦρ κάειν, ἀνα-, ἐγκάειν od. ἅπτειν, ~ anlegen πῦρ ἐμβάλλειν, durch ~ läutern πυροῦν, ~ anschüren ὑποσκαλεύειν, in ~ setzen ἐκπυροῦν, ~ fangen ἅπτεσθαι (M.) πυρός, durch ~ verwüsten πυρπολεῖν, in ~ aufgehen καταφλέγεσθαι (P.), Feuer machen (durch Reiben) τὰ πυρεῖα συντρίβειν, ~ speien φλόγας ἀναπέμπειν od. ἀναφυσᾶν, im ~ härten πυρακτεῖν, durchs ~ gehen (eig. u. übtr.) διὰ πυρὸς ἰέναι. — 2. (Glanz, Funkeln) τὸ πῦρ, τὸ σέλας, ἡ αὐγή, ἡ μαρμαρυγή. — 3. (Lebhaftigkeit, Eifer) ὁ θυμός, ἡ ἀκμή, ἡ ὁρμή, τὸ πάθος, mit ~ sprechen δεινῶς λέγειν, j-n in ~ und Flamme setzen ἐκ-, διακάειν, διαφλέγειν τινά, (erzürnen) ἐξοργίζειν, παροξύνειν, in ~ und Flamme geraten θυμὸν περικάεσθαι (P.).
feuerähnlich, -artig πυροειδής, πυρώδης.
Feueranbeter *m* ὁ τὸ πῦρ σεβόμενος.
Feuerarbeit *f* ἡ ἔμπυρος τέχνη.
Feuerarbeiter *m* ὁ καμινευτής, ὁ καμινευτής.
Feuerbrand *m* ὁ δαλός, ὁ πυρσός, (als Signal) οἱ φρυκτοί, ein Zeichen geben mit einem ~ φρυκτωρεῖν (von der Ankunft der Feinde τοὺς πολεμίους), das Geben dieses Zeichens ἡ φρυκτωρία, der dieses Zeichen gibt ὁ φρυκτωρός, der Ort, von dem aus das Zeichen gegeben wird τὸ φρυκτώριον.
Feuerchen *n* ἡ μικρὰ φλόξ (ογός), τὸ πυρίδιον.
Feuerdorn *m* ἡ πυράκανθα.
Feuereifer *m* ἡ ὀξυτάτη προθυμία od. ὁρμή.
Feueresse *f* ἡ καπνοδόκη.
Feuerfarbe *f* ἡ πυρρότης (ητος).
feuerfarbig πυρρός, φλόγινος, φλογωπός (2), φλογοειδής, φλογώδης, πυροειδής, πυρώδης. [πῦρ.
feuerfest ἀσφαλῶς ἔχων πρὸς τὸ πῦρ, ὑπομένων τὸ
Feuerflamme *f* ἡ φλόξ (ογός).
Feuerfunken *m* ὁ σπινθήρ (ῆρος), ὁ φέφαλος.
Feuerglut *f* τὸ καῦμα.
Feuerherd *m* ἡ ἐσχάρα.
Feuerholz *n* τὰ ξύλα, τὰ φρύγανα.
Feuerkugel *f* ἡ πυροειδὴς σφαῖρα, τὸ πυροειδὲς σφαῖρωμα. [μένης.
Feuerlärm *m* βοὴ καὶ θόρυβος ὡς πυρκαϊᾶς γενο-
Feuerlilie *f* τὸ κρίνον.
Feuermal *n* τὸ ἔγκαυμα.
feuern πῦρ κάειν, ξύλα προσφέρειν τῷ πυρί.
Feuerpfanne *f* τὸ πύραυνον.
Feuerprobe *f* ἡ ἐκ od. διὰ τοῦ πυρὸς βάσανος, die ~ bestehen διὰ πυρὸς δοκιμάζεσθαι (P.).
feuerrot πυρρός, ~ werden πυρροῦσθαι (P.).
Feuersäule *f* ἡ μεγάλη φλόξ (ογός).
Feuersbrunst *f* ἡ πυρκαϊά, ὁ ἐμπρησμός, eine ~ bricht aus πυρκαϊὰ γίγνεται.

Digitized by Google

Feuerſchaden *m* ἡ ἐκ πυρκαΐᾶς od. δι' ἐμπρησμοῦ βλάβη.
Feuerſchein *m* τὸ φῶς (ωτός). [(υκος).
Feuerſchröter *m* (eine Käferart) ὁ κάραβος, ὁ κεράμβυξ
Feuerſchwamm *m* τὸ ἀγαρικόν.
Feuersgefahr *f* ὁ ἐξ od. ἀπ' ἐμπρησμοῦ κίνδυνος, bei ~ πυρκαΐᾶς γενομένης.
feuerſicher ſ. feuerfeſt.
Feuerſignal *n* ſ. Feuerzeichen.
feuerſpeiend πῦρ ἀναφυσῶν od. ἀναδιδούς od. ἀναπέμπων, ~er Berg ὁ ῥύαξ (κος).
Feuerſpritze *f* ὁ σίφων (ωνος).
Feuerſtahl *m* τὸ πυρετον.
Feuerſtätte *f* ἡ πυρά.
Feuerſtein *m* ὁ πυρίτης (λίθος), ἡ πυρῖτις (ιδος).
Feuerſtelle *f* (wo ein Haus ſteht) τὸ οἰκόπεδον.
Feuerſtrahl *m* ἡ ἀπὸ τοῦ πυρὸς αὐγή.
Feuerſtrom *m* ὁ ῥύαξ (κος).
Feuertod *m* ἡ ὑπὸ πυρὸς φθορά, den ~ ſterben ἀποθνῄσκειν πυρί, ζῶντα κατακᾴεσθαι (P.).
Feuerung *f* ἡ πύρωσις (als Handlung), ἡ πυρευτικὴ χρεία (als Sache). [λακή.
Feuerwache *f* ἡ πυρκαϊῶν ἕνεκα κατασταθεῖσα φυ-
Feuerwächter *m* ὁ πυρκαϊῶν ἕνεκα κατασταθεὶς φύλαξ (κος).
Feuerwurm *m* ἡ πυγολαμπίς (ίδος), ἡ λαμπυρίς (ίδος).
Feuerzange *f* ἡ πυράγρα, ἡ πυρολαβίς (ίδος).
Feuerzeichen *n* ὁ πυρσός, οἱ φρυκτοί, ein ~ geben πυρσεύειν, φρυκτωρεῖν.
Feuerzeug *n* τὰ πυρεῖα.
feurig πυροειδής, πυρώδης, πύρινος, ἔμπυρος (2), φλογοειδής, (lebhaft) γοργός, ἐμπαθής, δεινός, ὀξύς, διάπυρος (2), θυμοειδής, θυμώδης.
Fibel *f* τὸ στοιχειακὸν βιβλίον.
Fichte *f* ἡ πεύκη, ἡ πίτυς (υος), ἡ (θήλεια) ἐλάτη.
fichten πιτύινος, πεύκινος, ἐλάτινος.
fichtenartig πιτυώδης.
Fichtenharz *n* ἡ ἀπὸ τῆς πίτυος ῥητίνη.
Fichtenholz *n* τὰ ἀπὸ τῆς πίτυος ξύλα.
Fichtenkranz *m* ὁ πιτύινος στέφανος.
Fichtenraupe *f* ἡ πιτυοκάμπη.
Fichtenrinde *f* ὁ πίτυος φλοιός.
Fichtenwald *m* ὁ πιτυών (ῶνος).
Fichtenzapfen *m* ὁ πιτύινος κῶνος, ὁ στρόβιλος.
Fichtenzweig *m* ὁ πιτύινος κλάδος, ein Kranz von ~en ὁ πιτύινος στέφανος, mit ~en bekränzen στεφανοῦν τῇ πίτυι.
Fieber *n* ὁ πυρετός, das ~ haben πυρέττειν, ὁ καυματώδης πυρετός (hitziges ~), ὁ ἠπίαλος, τὸ ῥῖγος (kaltes ~), ὁ φρικώδης πυρετός (Schauerfieber mit Hitze), das dreitägige, viertägige ~ ὁ τριταῖος, τεταρταῖος πυρετός, ſchleichendes ~ ὁ βληχρὸς πυρετός. das ~ bekommen περιπίπτειν od. ἁλίσκεσθαι πυρετῷ, im ~ liegen κεῖσθαι πυρέττοντα.
Fieberanfall *m* ἡ καταβολὴ u. κατηβολή, οἱ πυρετοί, einen ~ haben κατηβολεῖν.
fieberartig πυρετώδης.
fieberfrei ἀπύρετος (2). [ῥιγῶν.
Fieberfroſt *m* ὁ ἠπίαλος, τὸ ῥῖγος, ~ haben ἠπιαλεῖν,
fieberhaft πυρεκτικός, πυρετώδης, ἠπιαλώδης, (aufgeregt) ἀναπτερωθείς. [τειν, θερμαίνεσθαι (P.).
Fieberhitze *f* τὸ καῦμα, ὁ πυρετός. ~ haben πυρέτ-
fieberkrank πυρέττων (*part.* von πυρέττειν).
fieberlos ἀπύρετος (2).
Fieberloſigkeit *f* ἡ ἀπυρεξία.
fiebern πυρέττειν.
Fieberſchauer *m* τὸ ῥῖγος.
Fieberzuſtand *m* ὁ πυρετός, ἡ πύρεξις, τὸ πυρετῶδες.
Figur *f* (Geſtalt) τὸ σχῆμα, τὸ εἶδος, ἡ ἰδέα, (Bild, Umriß) ὁ τύπος, eine gezeichnete ~ ἡ διαγραφή, τὸ διάγραμμα, eine eingegrabene ~ ὁ χαρακτήρ (ῆρος), (in der Rhetorik) τὸ σχῆμα, ὁ τρόπος, τὸ σχημάτιον.
figürlich τροπικός, ἀλληγορικός, μεταφορικός, ~er Ausdruck ὁ τρόπος, ἡ μεταφορά.
Filet *n* τὸ χήλευμα.
Filetnadel *f* ἡ χηλή, ὁ συμβολεύς.
filtrieren διηθεῖν, δι-, ἀφυλίζειν.
Filtrierbeutel, -ſack *m* ὁ ἠθμός, ὁ θυλιστήρ (ῆρος).
Filz *m* ὁ πῖλος, τὸ πίλημα, aus ~ gemacht πίλινος, (Geizhals) ὁ γνίφων (ωνος), ὁ κυμινοπρίστης, ὁ κίμβιξ (κος).
filzartig πιλοειδής, πιλώδης.
Filzdecke *f* ὁ πῖλος.
filzen πιλεῖν, πιλοῦν, die Kunſt des ~ens ἡ πιληκή.
Filzen *n* ἡ πίλησις. [φορεῖν.
Filzhut *m* ὁ πῖλος, τὸ πιλίδιον, einen ~ tragen πιλο-
filzig πιλώδης, (geizig) γλίσχρος, μικρολόγος (2), ἀνελεύθερος (2), ῥυπαρός, ~ ſein μικρολογεῖσθαι, κιμβικεύεσθαι (M.).
Filzigkeit *f* ἡ γλισχρότης (ητος), ἡ μικρολογία, ἡ ἀνελευθερία, ἡ κιμβικεία, ἡ ῥυπαρία, ἡ ῥυπαρότης (ητος).
Filzlaus *f* ὁ ἄργιος φθεὶρ (ειρός).
Filzmacher *m* ὁ πιλοποιός.
Filzſchuh *m* ὁ πῖλος, τὸ πίλινον ὑπόδημα.
Finanzen *f/pl.* αἱ πρόσοδοι, οἱ πόροι.
Finanzminiſter *m* ὁ ταμίας τῶν δημοσίων χρημάτων.
Finanznot *f* ἡ τῶν χρημάτων ἀπορία.
Finanzverwaltung *f* ἡ τῶν δημοσίων χρημάτων oder τῶν προσόδων διοίκησις.
Finanzweſen *n* τὰ περὶ τὰς προσόδους.
Findelhaus *n* τὸ βρεφοτροφεῖον.
Findelkind *n* τὸ ἔκθετον βρέφος.
finden 1. εὑρίσκειν (allg. τινά u. τί u. mit dem *part.*, zB. du wirſt ~, daß die Sache ſo iſt εὑρήσεις τὰ πράγματα οὕτως ἔχοντα), ἀν-, ἐξ-, ἐφευρίσκειν (durch Nachſuchen ~), ἐν-, ἐπι-, περι-, προστυγχάνειν (zufällig auf etw. ſtoßen), leicht, ſchwer zu ~ εὐ-, δυσεύρετος (2), Mittel und Wege ~ πορίζεσθαι (M.) τι, Hilfe ~ τυγχάνειν βοηθείας. — 2. ich finde für gut δοκεῖ μοι, ἡγοῦμαι (M.), (ich billige) δοκιμάζω, ἐπαινῶ. — 3. es findet ſich εὑρίσκεται, γίγνεται, es findet ſich etw. an etw. ἔν-, πρόσ-, πάρεστί τί τινι. — 4. ich kann mich nicht darin ~ (= begreifen) οὐκ ἔννοῶ, οὐ συνίημι, οὐ μανθάνω τι. — 5. man muß ſich darin finden (= ertragen) φέρειν δεῖ τοῦτο. — 6. es findet ſich (= ſich zeigen) φαίνεσθαι mit dem *part.*, zB. es fand ſich, daß er Unrecht getan hatte ἐφάνη ἀδικήσας. — 7. ſich bereitwillig ~ laſſen πρόθυμον ἑαυτὸν παρέχειν. — 8. ſich nicht in j-n ~ οὐκ ἐπίστασθαι ἀρέσκειν τινί. — 9. es wird ſich von ſelbſt ~ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα εὑρήσει. — 10. ſich zuſammen~ (von Perſonen) συνέρχεσθαι πρὸς ἀλλήλους. — 11. in vielen Verbindungen = behalten, bekommen, zB. Beifall ~ ἐπαίνου τυγχάνειν, ἐπαινεῖσθαι (P.), Gnade ~ συγγνώμης τυγχάνειν, Geſchmack, Vergnügen an etw. ~ ἥδεσθαί (P.) τινι, χαίρειν τινί.
Finden *n* ἡ εὕρεσις, gew. durch Verben.
Finder *m* ὁ εὑρετής, gew. *part.* der Verben.
Finderlohn *m* τὸ εὑρετρον.
Findling *m* τὸ ἔκθετον βρέφος.
Finger *m* ὁ δάκτυλος, der kleine ~ ὁ μικρὸς δάκτυλος, ὁ μύωψ (ωπος), der mittlere ~ ὁ μέσος δάκτυλος, der vierte ~ ὁ παράμεσος δάκτυλος, der Zeige~ ὁ λιχανός, der Daumen ὁ ἀντίχειρ (ειρος), einen ~ breit, dick, lang uſw. δακτυλιαῖος, zwei, drei ~ breit uſw. δι-, τριδάκτυλος (2), an den ~n abzählen λογίζεσθαι (M.) ἀπὸ χειρός. an den ~n zuſammenzählen ἐπὶ δακτύλων συμβάλλεσθαι (M.), an den ~n kauen δάκνειν τοὺς δακτύλους, mit den ~n zeigen δακτυλοδεικτεῖν, übtr. durch die ~ ſehen περιορᾶν τινα mit d. *part.*, wie ein ~ geſtaltet δακτυλωτός.
fingerähnlich, -artig δακτυλοειδής.
fingerbreit, -dick, -lang δακτυλιαῖος (τὸ πλάτος).

Digitized by Google

Fingerchen *n* τὸ δακτυλίδιον.
Fingergelenk *n* ὁ κόνδυλος.
Fingerglied *n* ἡ σκυταλίς (ίδος), ἡ φάλαγξ (αγγος).
Fingerhandſchuh *m* ἡ δακτυλήθρα.
Fingernagel *m* ὁ ὄνυξ (υχος).
Fingerring *m* ὁ δακτύλιος.
Fingerſpitze *f* ἄκρος ὁ δάκτυλος, τὸ τοῦ δακτύλου ἄκρον, τὸ ἀκροδακτύλιον.
Fingerzeig *m* τὸ σημεῖον, τὸ νεῦμα (Wink), j-m einen ~ geben σημαίνειν τινί τι.
Fink *m* ἡ σπίζα, ὁ σπίνος, ὁ φρυγίλος.
Finkenfalk *m* ὁ σπιζίας.
Finne *f* ὁ ἴονθος (im Geſicht), τὸ ἐξάνθημα, ἡ ἐξάνθησις (Ausſchlag), ἡ χάλαζα (bei Schweinen), ~n haben χαλαζᾶν, χαλαζοῦσθαι (P.).
finnig χαλαζώδης (vom Schweinefleiſch).
finſter σκοτεινός, im ~n geſchehend, etw. tuend σκοταῖος, κνεφαῖος, ~ machen σκοτοῦν, σκοτίζειν, συσκοτάζειν, ~ werden σκοτοῦσθαι (P.), es wird ~ συσκοτάζει, (vom Blick und vom Geſicht) στυγνός, σκυθρωπός, σύννους, ~ ausſehen, eine ~e Miene machen σκυθρωπάζειν, ~es Weſen, ~e Miene ὁ σκυθρωπασμός, τὸ σκυθρωπόν, ἡ σκυθρωπότης (ητος), ſich im ~n verbergen σκοτεύειν.
Finſternis *f* ὁ σκότος, τὸ σκότος, (am Abend) τὸ κνέφας, (der Nacht) ἡ ὄρφνη, (der Unterwelt) τὸ ἔρεβος, (der Sonne u. des Mondes) ἡ ἔκλειψις.
Finte *f* 1. (Erdichtung, Vorwand) ἡ πρόφασις, τὸ παρεύρημα, ὁ λόγος, ἡ τέχνη, eine ~ ausſinnen παρευρίσκειν τι. — 2. (in der Fechtkunſt) ἡ παλαιστρικὴ μηχανή.
Firlefanz *m* ὁ λῆρος (auch *pl.*), ὁ ὕθλος.
Firma *f* ἡ τοῦ ἐργαστηρίου τοῦ ἐμπορικοῦ ἐπιγραφή, τὸ ὄνομα.
Firmament *n* ὁ αἰθήρ (έρος), ὁ οὐρανός.
Firnis *m* τὸ γάνωμα, mit ~ beſtreichen γανοῦν.
Firniſſen *n* ἡ γάνωσις.
Firſt *m* ἄκρα ἡ στέγη.
Fiſch *m* ὁ ἰχθύς (ύος), ~e eſſen, von ~en leben ἰχθυοφαγεῖν, ~e fangen ἁλιεύειν (u. M.), ~e verkaufen ἰχθυοπωλεῖν.
Fiſchaar, -adler *m* ὁ ἁλιαίετος (ἁλιάετος).
fiſchähnlich, -artig ἰχθυοειδής, ἰχθυώδης.
Fiſchangel *f* τὸ ἄγκιστρον.
Fiſchbehälter *m* τὸ ἰχθυοτροφεῖον.
Fiſchblaſe *f* ἡ τοῦ ἰχθύος κύστις (ιδος u. εως), ἡ ἰχθυηρὰ κύστις.
Fiſchbrett *n* ὁ ἰχθυηρὸς πινακίσκος.
Fiſchbrühe *f* τὸ γάρον, ὁ ἰχθυηρὸς ζωμός.
Fiſchbrut *f* τὰ τῶν ἰχθύων νεόττια.
Fiſchchen *n* τὸ ἰχθύδιον, τὸ ἰχθυάριον.
fiſchen ἁλιεύειν (u. M.), ἀσπαλιεύειν (u. M.), γριπεύειν, γριπίζειν, (mit der Angel) ἀγκιστρεύειν (u. M.), (mit dem Netze) σαγηνεύειν, übtr. δόλῳ λαμβάνειν, θηρᾶν, θηρεύειν (u. M.).
Fiſchen *n* ἡ ἁλιεία, ἡ ἀσπαλιεία, (mit der Angel) ἡ ἀγκιστρεία. (mit dem Netze) ἡ σαγηνεία.
Fiſcher *m* ὁ ἁλιεύς, ὁ ἁλιευτής, ὁ ἀσπαλιεύς, ὁ ἀσπαλιευτής, ὁ γριπεύς, ὁ ἰχθυοθήρας, ὁ σαγηνεύς, ὁ σαγηνευτής.
Fiſcherei *f* ἡ ἁλιεία, ἡ ἁλιευτική, ἡ ἀσπαλιεία, ἡ ἀγκιστρεία.
Fiſchergarn *n* τὸ λίνον, τὸ ἀμφίβληστρον.
Fiſcherhütte *f* ἡ ἁλιευτικὴ σκηνή.
Fiſcherin *f* ἡ ἁλιευομένη γυνή, ἡ ἁλιεύτρια.
Fiſcherkahn *m* τὸ ἁλιευτικὸν πλοῖον, ὁ λέμβος.
Fiſcherkunſt *f* ἡ ἁλιευτική, ἡ ἰχθυοθηρευτική.
Fiſchernachen *m* ἡ ἁλιάς (άδος).
Fiſchernetz *n* ἡ σαγήνη, τὸ δίκτυον, τὸ ἀμφίβληστρον.
Fiſcherrute *f* ὁ κάλαμος.
Fiſcherweib *n* ἡ ἰχθυόπωλις (ιδος), ἡ ἰχθυοπώλαινα, wie ein ~ ſchimpfen λοιδορεῖσθαι ὥσπερ ἀρτοπώλιδας (eig. „wie die Brotverkäuferinnen").
Fiſchfang *m* ἡ ἁλιεία.
Fiſchgräte *n/pl.* ἡ ἄκανθα (τοῦ ἰχθύος).
Fiſchhalten: zum ~ gehörig ἰχθυοτροφικός.
Fiſchhälter *m* ſ. Fiſchbehälter.
fiſchhaltig ἰχθυοφόρος (2).
Fiſchhamen *m* ἡ σαγήνη, τὸ δίκτυον.
Fiſchhandel *m* ἡ ἰχθυοπωλία.
Fiſchhändler *m* ὁ ἰχθυοπώλης, ~ ſein ἰχθυοπωλεῖν.
Fiſchhändlerin *f* ἡ ἰχθυόπωλις (ιδος), ἡ ἰχθυοπώλαινα.
Fiſchkaſten *m* ſ. Fiſchbehälter.
Fiſchkiemen *m/pl.* τὰ βράγχια.
Fiſchkorb *m* ἡ (ἰχθυηρὰ) σπυρίς (ίδος), τὸ φερνίσν.
Fiſchlaich *m* τὰ τῶν ἰχθύων ᾠά.
Fiſchleim *m* ἡ ἰχθυόκολλα.
Fiſchmarkt *m* τὸ ἰχθυοπωλεῖον (-πώλιον), ἡ ἰχθυόπωλις (ιδος).
Fiſchöl *n* τὸ ἰχθύινον οb. ἰχθυηρὸν ἔλαιον.
Fiſchotter *m* ἡ ἐνυδρίς (ίδος), ἡ ἔνυδρις (εως).
fiſchreich ἰχθυώδης, ἰχθυοτρόφος (2), ἰχθυόεις, ἰχθύων πλήρης οb. ἀνάπλεως.
Fiſchreiher *m* ὁ ἐρωδιός.
Fiſchreuſe *f* ὁ κύρτος.
Fiſchrogen *m* τὰ τῶν ἰχθύων ᾠά.
Fiſchſchuppe *f* τὸ ἰχθύημα (gew. *pl.*).
Fiſchſchüſſel *f* ὁ ἰχθυηρὸς πινακίσκος.
Fiſchteich *m* τὸ ἰχθυοτροφεῖον.
Fiſchtran *m* τὸ ἀπὸ τῶν ἰχθύων λίπος.
Fiſchweib *n* ſ. Fiſcherweib.
Fiſchzug *m* ἡ ἄγρα, ὁ (ἰχθύων) βόλος.
Fiskal *m* ὁ ἐπὶ τοῦ ταμείου, ὁ ταμίας.
Fiskalbeamter *m* ὁ ἐπι-, διαγραφεύς.
Fiskus *m* τὸ δημόσιον.
Fiſtel *f* ἡ σῦριγξ (ιγγος), ὁ κόλπος, kleine ~ τὸ συρίγγιον, eine ~ werden συριγγοῦσθαι (P.), durch die ~ ſingen ὀξύτερον ᾄδειν ἢ κατὰ τὴν φύσιν.
fiſtelartig συριγγώδης.
Fiſtelgeſchwür *n* τὸ συριγγῶδες οἴδημα.
Fittig *m* τὸ πτερόν, ἡ πτέρυξ (υγος), j-n unter ſeine ~e nehmen ἔχειν τινὰ ὑπὸ πτεροῖς.
fix ſ. ſchnell, gewandt; ~ und fertig ſein πάντα ἤδη πεπραχέναι οb. παρεσκευάσθαι, eine ~e Idee κενὴ οb. ψευδὴς δόξα, eine ~e Idee haben δοκεῖν οb. πεποιθέναι mit entſpr. *inf.*
fixieren ſ. beſtimmen, feſtſetzen; j-n mit den Augen ~ ἀσκαρδαμυκτὶ ὁρᾶν τινα, (auf etw. ſeinen Blick richten) ἀπερείδειν τὴν ὄψιν πρός τι.
Fixſtern *m* ὁ ἀπλανὴς ἀστήρ, τὸ ἀπλανὲς ἄστρον, τὸ μόνιμον ἄστρον.
flach πεδινός, ὁμαλός, ἐπίπεδος (2), (nicht tief) οὐ βαθύς, (ſeicht) ἁλιτενής, ~e Hand ἡ παλάμη, (oberflächlich, nicht gründlich) ἐπιπόλαιος (2).
Fläche *f* τὸ πεδίον, ἡ πεδιάς (άδος), τὸ ἐπίπεδον, (die ~ eines Körpers) τὸ πλατύ, geometriſche ~ ἡ ἐπιφάνεια, τὸ ἐπίπεδον.
Flächeninhalt *m* τὸ ἐμβαδόν, τὸ μέτρον.
Flächenmaß *n* τὸ μέτρον.
Flächenraum *m* τὸ ἐπίπεδον, τὸ χωρίον.
Flächenwinkel *m* ἡ ἐπίπεδος γωνία.
Flachheit *f* durch die *neutr.* d. *adj.*, ἡ ὁμαλότης (ητος), τὸ ἐπιπόλαιον (Oberflächlichkeit).
Flachland *n* τὸ πεδίον, ἡ πεδιάς (άδος), im ~ lebend
Flachs *m* τὸ λίνον (Flachs- οb. Leinpflanze ἡ λινοκαλαμίς (ίδος), ἡ λινοκαλάμη, feiner ~ ἡ ἀμοργίς (ίδος), ἡ κάρπασος, ungehechelter ~ ἡ ἄλοπος ἀμοργίς.
Flachsbau *m* ἡ τοῦ λίνου φυτεία. ἡ λινουργία.
flächſern λινοῦς, ἀμόργινος, καρπάσινος, auch durch den *gen.* λίνου.
Flachsſeide *f* τὸ ἐπίθυμον.
flackern σπινθηρίζειν.
Fladen *m* ὁ ἐλατήρ (ῆρος).
Flagge *f* τὸ σημεῖον, τὸ ἐπίσημον. die (rote) Admiralsflagge (mit der das Signal zur Schlacht gegeben wurde)

Digitized by Google

ἡ φοινικίς (ίδος), die ~ aufziehen, einziehen τὰ σημεῖα αἴρειν, κατασπᾶν, ein Schiff mit ſchwarzer ~ ναῦς ἔχουσα μέλαν ἱστίον.
Flamant *m* (ein Vogel) ὁ φοινικόπτερος.
Flämmchen *n* τὸ φλόγιον, ἡ μικρὰ φλόξ (γός).
Flamme *f* ἡ φλόξ (γός), in ~n ſetzen ἐκ-, καταφλέγειν, in ~n geraten ἐκφλέγεσθαι, ἅπτεσθαι, ἐξάπτεσθαι (ſämtl. P.), in ~n aufgehen ἐκκαίεσθαι (P.), καταφλέγεσθαι (P.), in ~n ſtehen αἴθεσθαι (P.), eine ~ anfachen παρακαλεῖν φλόγα, in hellen ~n auflodern ἀναλάμπειν, übtr. (von Leidenſchaften, bſd. der Liebe) τὸ θάλπος.
flammen φλέγεσθαι (P.), αἴθεσθαι (P.).
flammenartig φλογοειδής, φλογώδης.
flammend φλογώδης, φλογερός, φλογόεις.
flammig φλόγινος, φλογώδης.
Flanke *f* τὰ πλάγια, ἡ πλευρά, τὸ κέρας (ατος, ως), die in der ~ ſtehenden οἱ ἐκ πλαγίου, dem Feinde in die ~ fallen κατὰ κέρας προσπίπτειν ob. ἐπιτίθεσθαι τοῖς πολεμίοις, πλαγίους λαμβάνειν τοὺς πολεμίους, in der ~ aufmarſchieren laſſen παράγειν ob. παραπέμπειν εἰς τὰ πλάγια.
Flankenmarſch *m* ἡ κατὰ κέρας πορεία, ἡ παρ-[αγωγή.]
Flankenſtellung *f* τὸ κέρας, aus der ~ in die Frontſtellung übergehen ἐκ κέρατος εἰς φάλαγγα καθίστασθαι.
Fläſchchen *n* τὸ λαγύνιον, ἡ λαγυνίς (ίδος), τὸ ληκύθιον (für Öl und Salbe).
Flaſche *f* ὁ λάγυνος, (für Öl und Salbe) ἡ λήκυθος, [ἡ ὄλπη.]
Flaſchenhändler *m* ὁ ληκυθοπώλης.
Flaſchenmacher *m* ὁ ληκυθοποιός.
Flaſchenzug *m* τὸ πολύσπαστον μηχάνημα, ἡ ἕλιξ (κος).]
flatterhaft ἄστατος, ἀστάθμητος, ἀβέβαιος (ſämtl. 2), κοῦφος, ἐλαφρός, ἀσταθής, κουφόνους, ~es Weſen ἡ ἐλαφρότης. ἡ κουφότης (ητος) ob. das *neutr.* b. *adj.*
Flatterhaftigkeit *f* ἡ ἀβεβαιότης (ητος), ſ. flatterhaftes Weſen unter flatterhaft.
flattern (von Vögeln) πτερύττεσθαι (M.), πτερυγίζειν, (von leblosen Dingen) σείεσθαι (P.), σαλεύεσθαι (P.), herum~ πλανᾶσθαι, περιφέρεσθαι (P.).
flatternd (von Haaren, Gewändern u. dgl.) λελυμένος, ἀνειμένος.
Flatterſinn *m* ſ. flatterhaftes Weſen unter flatterhaft.
flau ἀμβλύς, φαῦλος, es iſt mir ~ ἀηδῶς ἔχω, ναυτιῶ.
Flaum *m* ὁ μνοῦς, ὁ χνοῦς, ἡ λάχνη, mit ~ bedeckt χνοώδης.
Flaumfeder *f* τὸ πτίλον, mit ~n geſtopft πτιλωτός.
Flaumhaar *n* ἡ λάχνη.
flaumig χνοώδης. [ἡ βαίτη.]
Flaus, Flauſch, Flausrock, Flauſchrock *m* ἡ σισύρα,
Flausdecke *f* ὁ γαύσαπος, ὁ γαυσάπης.
Flauſen *f/pl.* (leere Ausflüchte) αἱ κεναὶ προφάσεις, (leeres Gerede) οἱ λῆροι, ~ machen προφασίζεσθαι (M.), nur keine ~! μὴ προφάσεις.
Flechſe *f* ὁ τένων (οντος), τὸ νεῦρον. ὁ τόνος.
Flechtdecke *f* ὁ φορμός.
Flechte *f* 1. (Flechtwerk) ἡ πλοκή. τὸ πλέγμα, (von Stroh u. dgl.) ὁ ταρρός (ταρσός), (von Rohr, Binſen u. dgl.) ἡ ψιαθος, (von Haaren) ὁ πλόκαμος, ἡ πλοκάς (άδος), ἡ πλοκαμίς (ίδος). — 2. (als Hautkrankheit) ὁ λειχήν (ῆνος). ~ haben λειχηνιᾶν.
flechten πλέκειν, συμπλέκειν, geflochten πλεκτός, πλόκιος, πεπλεγμένος.
Flechten *n* ἡ πλέξις, ἡ πλοκή, gew. durch Verben.
flechtenartig λειχηνώδης.
Flechtwerk *n* τὸ πλέγμα, τὸ πλόκανον, ſ. Flechte.
Fleck *m* 1. (Stelle, Platz) ὁ τόπος. τὸ χωρίον, der rechte ~ τὸ καιρίον, den rechten ~ treffen τοῦ καιροῦ τυγχάνειν, (j-n tödlich verwunden) καιρίαν (πληγὴν) πλήττειν τινά ob. ἐντρίβειν τινί. — 2. (Lappen) τὸ ῥύτισμα, τὸ ἐπίβλημα. einen ~ aufſetzen προσράπτειν ῥύτισμα.
Flecken *m* 1. (auf der Haut) ἡ ποικιλία, ein gemachter ~ τὸ στίγμα. ἡ στιγμή, (ein Schand-, Schmutzfleck) ἡ κηλίς (ίδος), ὁ σπῖλος. τὸ σπίλωμα, ein blauer ~ τὸ πελίωμα, ~ auf etw. machen κηλιδοῦν. σπιλοῦν τι. ~ bekommen κηλῖδας λαμβάνειν, κηλιδοῦσθαι, μολύνεσθαι, ῥυπαίνεσθαι (P.). — 2. (kleine Stadt, Ortſchaft) τὸ πολισμάτιον, τὸ πολίχνιον, ἡ πολίχνη, τὸ χωρίον.
flecken I *trans.* (Flecken verurſachen, machen) κηλιδοῦν, σπιλοῦν, μολύνειν, ῥυπαίνειν, (buntfleckig machen, ποικίλλειν, gefleckt (von der Haut) ποικίλος. — II *intr.* ſ. Flecken bekommen unter dem vorhergehenden Wort.
fleckenlos καθαρός, ἀκηλίδωτος (2), übtr. ὅσιος, ἁγνός, ἄμεμπτος (2), ἀκέραιος (2).
Fleckerbe *f* ἡ σπιλάς (άδος) γῆ. [κηλιδωτός.]
fleckig ποικίλος (bunt gefleckt), (von entſtellenden Flecken)
Fledermaus *f* ἡ νυκτερίς (ίδος).
Flegel *m* (Dreſchflegel) τὰ τρίβολα, (als Schimpfwort) ὁ μαστιγίας, ὁ ἄγροικος (ἄνθρωπος), ὁ φορτικός (ἄνθρωπος).
Flegelei *f* ἡ ἀγροικία.
flegelhaft ἄγροικος, φορτικός.
flehen εὔχεσθαι (M. zu Gott θεῷ), zu j-m ~ ἱκετεύειν, ἀντιβολεῖν τινα (um etw. τι ob. *inf.*).
Flehen *n* ἡ ἱκεσία, ἡ ἱκετεία, τὸ ἱκέτευμα, oft durch Verben, z.B. er kam mit Bitten und ~ ἦλθε δεόμενος καὶ ἱκετεύων.
flehentlich bitten j-n ἱκέτην ἕεῖσθαι (P.) τινός τι.
Fleiſch *n* 1. (als Beſtandteil des Körpers) ἡ σάρξ (κός). ~ erzeugen σαρκοῦν, ins ~ wachſen ἐνσαρκοῦσθαι (P.), (als Speiſe und übh. als tote Maſſe) τὸ κρέας (ως, gew. *pl.* τὰ κρέα), eingeſalzenes ~ τὰ ἁλιστά ob. ἁλίπαστα κρέα, ὁ u. τὸ τάριχος, gekochtes ob. gebratenes ~ τὰ ὄψα, ein Stück ~ τὸ κρέας, ~ eſſen κρεοφαγεῖν, σαρκοβορεῖν, ἐσθίειν κρέα u. κρεῶν. — 2. (das ~ an Pflanzen) ὁ μυελός.
fleiſchartig κρεώδης, σαρκώδης, σαρκοειδής.
Fleiſchbank *f* τὸ κρεοπώλιον, ἡ κρεοπωλικὴ τράπεζα.
Fleiſchbrühe *f* ὁ ζωμός.
Fleiſcher *m* ὁ κρεουργός, ὁ ἄρταμος. [τέχνη.]
Fleiſcherhandwerk *n* ἡ κρεουργική. ἡ τῶν ἀρτάμων
Fleiſcherhund *m* ὁ (ἡ) τοῦ ἀρτάμου κύων.
Fleiſcherknecht *m* ὁ τοῦ ἀρτάμου ὑπηρέτης. [χαιρα.]
Fleiſchermeſſer *n* ἡ τοῦ ἀρτάμου κοπίς (ίδος) ob. μά-
fleiſchern σάρκινος ob. mit b. *gen.* σαρκός.
Fleiſchesluſt *f* ἡ διὰ τοῦ σώματος ἡδονή, übermäßige ~ ἡ λαγνεία.
Fleiſcheſſen *n* ἡ κρεοφαγία, ἡ σαρκοφαγία.
fleiſcheſſend κρεοφάγος (2), σαρκοφάγος (2).
Fleiſchfarbe *f* τὸ ἀνδρείκελον.
Fleiſchfaſern *f/pl.* αἱ ἶνες.
Fleiſchfreſſen *n* ἡ σαρκοφαγία.
fleiſchfreſſend σαρκοφάγος (2), (von Tieren) ὠμοφάγος (2).
Fleiſchgabel *f* ἡ κρεάγρα, ἡ κρεαγρίς (ίδος).
Fleiſchgeſchwulſt *f.* **-gewächs** *n* τὸ σάρκωμα, ἡ σάρκωσις, ἡ σύκωσις (letzteres bſd. am Augenlide).
Fleiſchhändler *m* ſ. Fleiſcher.
Fleiſchhauer *m* ὁ κρεουργός.
fleiſchig σάρκινος, σαρκοειδής, σαρκώδης, εὔσαρκος (2), (dick, fett) παχύς, (wohlbeleibt) εὖ-, πολύσαρκος (2), ~ machen σαρκοποιεῖν, ~ werden σαρκοῦσθαι (P.), ~er Auswuchs τὸ σάρκωμα, ἡ σάρκωσις.
Fleiſchkammer *f* ἡ κρεοθήκη (nicht nachweisbar).
Fleiſchklumpen *m*, **-maſſe** *f* αἱ σάρκες (ῶν), ἡ πολυσαρκία. [αἱ διὰ τοῦ σώματος ἡδοναί.]
fleiſchlich σωματικός. († σαρκικός), ~e Lüſte, Begierden
fleiſchlos ἄσαρκος (2), σαρκολιπής. ~ ſein ἀσαρκεῖν.
Fleiſchloſigkeit *f* τὸ ἄσαρκον. ἡ ἀσαρκία.
Fleiſchmade *f* ἡ εὐλή.
Fleiſchmarkt *m* τὰ κρέα (ῶν).
Fleiſchportionen *f/pl.* τὰ νενεμημένα κρέα.
Fleiſchſpeiſe *f* τὰ κρέα (ῶν), τὸ ὄψον.

Digitized by Google

Fleiſchſpende *f* ἡ κρεανομία.
Fleiſchſtückchen *n* τὸ κρεάδιον, τὸ σαρκίον.
Fleiſchteile *m/pl.* αἱ σάρκες.
Fleiſchverteilung *f* ἡ κρεοδαισία.
Fleiſchwage *f* ἡ κρεοστάθμη.
Fleiſchware *f* τὰ κρέα (ὧν).
Fleiſchzange *f* ἡ σαρκολαβίς (ίδος), ὁ σαρκολάβος.
Fleiß *m* ἡ φιλεργία, ἡ φιλοπονία, ἡ ἐργασία, τὸ δραστήριον, (Eifer) ἡ σπουδή, ἡ σπουδαιότης (ητος), (Sorgfalt) ἡ ἐπιμέλεια, (Genauigkeit) ἡ ἀκρίβεια, mit ~ σπουδῇ, σπουδαίως, ἐπιμελῶς, ἀκριβῶς, (abſichtlich) ἐπίτηδες, ἐξεπίτηδες, ἐκ προαιρέσεως, κατὰ προαίρεσιν, ἀπὸ γνώμης, etw. mit ~ betreiben ἐπιτηδεύειν τι, σπουδάζειν περί τι, σπουδὴν οb. ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι (M.) περί τινος, ἐπιμελῶς πράττειν τι, allen ~ auf etw. verwenden πᾶσαν σπουδὴν ποιεῖσθαι περί τινος, keinen ~ auf etw. verwenden ἀμελεῖν, ὀλιγωρεῖν τινος, mit ~ gemacht σπουδῇ πεποιημένος, ἐσπουδασμένος.
fleißig I *adj.* φιλόπονος (2), φίλεργος (2), δραστήριος, (emſig) σπουδαῖος, (ſorgfältig) ἐπιμελής, (genau) ἀκριβής, ~ ſein σπουδῇ οb. σπουδαιότητι χρῆσθαι, φιλοπονεῖν, φιλεργεῖν. — II *adv.* σπουδῇ, σπουδαίως, ἐπιμελῶς, ἀκριβῶς, (oft, häufig) πολλάκις, συχνῶς, συχνόν, συχνά, θαμά, j-n ~ beſuchen συχνὸν προσφοιτᾶν τινι.
flektieren κλίνειν.
fletſchen (die Zähne) σαίρειν, σεσηρέναι.
Flexion *f* ἡ κλίσις.
flicken ἐπισκευάζειν, ἀκεῖσθαι (M.), ῥάπτειν, συρράπτειν, etw. auf etw. ~ ἐπιῤῥάπτειν, ἐπιβάλλειν τινί τι, Schuhe ~ ὑποδήματα νευροῤῥαφεῖν.
Flicken *n* ἡ ἐπισκευή, gew. durch Verben. [ὁ ῥαφεύς.]
Flicker *m* ὁ ἀκεστής, ὁ ἀκεστήρ (ῆρος), ὁ ἠπητής,
Flickerin *f* ἡ ἀκέστρια.
Flicklappen *m* τὸ ἐπίῤῥαμμα, τὸ ἐπίβλημα.
Flickwerk *n* ὁ κέντρων (ωνος, eig. u. übtr.).
Flickwort *n* τὸ παραπλήρωμα, ἡ στοιβή.
Flieder *m* ἡ ἀκτή (ἀκτέα).
Fliege *f* ἡ μυῖα, ſpaniſche ~ ἡ κανθαρίς (ίδος), kleine ~ τὸ μυΐδιον, die ~n verjagen σοβεῖν, ἀποσοβεῖν τὰς μυίας, μυιοσοβεῖν.
fliegen πέτεσθαι, ~ laſſen ἀφιέναι, διαφιέναι (z.B. einen Vogel), (von leblosen Dingen) φέρεσθαι (P.), (von einer Fahne u. dgl.) πετασνύναι, σείεσθαι (P. *intr.*), die Haare ~ laſſen λύειν, διαλύειν τὰς τρίχας, mit ~den Haaren λελυμένος τὰς τρίχας, davon~ ἀποπέτεσθαι.
Fliegen *n* ἡ πτῆσις.
fliegenartig μυιοειδής, μυιώδης.
fliegend πετόμενος (mit den Flügeln ſich bewegend), πτηνός, πετεινός (geflügelt).
Fliegenfänger *m* ὁ μυίαγρος.
Fliegengarn, -netz *n* τὸ κωνωπεῖον.
Fliegenwedel *m* ἡ μυιοσόβη, τὸ ψῦγμα, ἡ μυρίνη (weil man dazu Myrtenzweige verwendete).
fliehen 1. φεύγειν (vor j-m τινά), (in der Schlacht auch) τρέπεσθαι (M.) πρὸς φυγήν, ſchnell ~ δρόμῳ φεύγειν, οἴχεσθαι φεύγοντα, zu j-m ~ καταφεύγειν πρός τινα, über Hals und Kopf ~ προτροπάδην φεύγειν. — 2. (ſchnell vergehen) ἄρρειν.
Fliehen *n* ἡ φυγή.
Fließ *n* (Bach) τὸ ῥεῖθρον.
fließen 1. ῥεῖν, raſch ~ φέρεσθαι (P.), ſanft ~ λείβεσθαι (P.), der Fluß fließt in das Meer ὁ ποταμὸς ἐκοb. εἰσβάλλει οb. ἐξίησιν οb. ἐκδίδωσιν εἰς τὴν θάλατταν, (von Metall) τήκεσθαι (P.). — 2. übtr. (von der Rede, von Worten) ῥεῖν, καλῶς χωρεῖν. — 3. aus etw. ~ (daraus herrühren) εἶναι οb. γίγνεσθαι ἔκ τινος, ἀρχὴν λαμβάνειν ἔκ τινος, (ſich daraus ergeben, folgen) ἕπεσθαι, ἀκολουθεῖν.
Fließen *n* ἡ ῥύσις, τὸ ῥεῦμα, ἡ ῥοή, ὁ ῥοῦς.
fließend ῥέων, ῥυτός, (von Metall, Wachs u. dgl.) τηκτός, (von der Rede, von Worten) εὔρους, εὐρυθμος (2), das Fließende der Rede ἡ τοῦ λόγου εὐρυθμία, eine ~e Sprache ὑγρὰ λέξις.
Fließwaſſer *n* τὸ ῥυτὸν οb. ποτάμιον ὕδωρ.
Flimmer *m* ἡ μαρμαρυγή.
flimmern μαρμαίρειν, ἀστράπτειν.
Flimmern *n* ἡ μαρμαρυγή, (vor den Augen) ἡ μαραυγία, ~ vor den Augen haben μαραυγεῖν.
flimmernd μαρμαρυγώδης.
flink ἐλαφρός, εὔζωνος (2), κοῦφος, εὐκίνητος (2), ~ ſein ἐγκονεῖν. [*neutr.* v. *adj.*]
Flinkheit *f* ἡ ἐλαφρότης (ητος), ἡ εὐκινησία, auch das]
flirren ſ. flimmern.
Flitter *m* τὸ πέταλον.
Flittergold *n* τὰ χρυσοῦ πέταλα.
Flitterſtaat *m* τὸ καλλώπισμα, τὸ ἐγκαλλώπισμα, τὸ κόσμημα οὐδενὸς ἄξιον, (Tand) τὸ ῥωπικόν (gew. *plur.*).
Flocke *f* ἡ κροκύς (ύδος), ὁ τῖλος, (vom Schnee) ἡ νιφάς (άδος), ~n ableſen κροκυδίζειν, καρφολογεῖν, ἀπολέγειν κροκύδας, das Ableſen der ~n ὁ κροκυδισμός, ἡ καρφολογία, die ~ im Wein τὸ ἐναιώρημα (eig. das darin Schwebende).
flockig τιλτός, τίλων οb. κροκύδων ἀνάπλεως.
Floh *m* ἡ ψύλλα, ὁ ψύλλος, j-m Flöhe ins Ohr ſetzen (Sprichw.) ὑποφίαν ἐμβάλλειν οb. ἐμποιεῖν τινι.
flohartig ψυλλώδης.
flöhen τὰς ψύλλας ἀπολέγειν τινί.
Flohkraut *n* τὸ ψύλλιον, ἡ ψύλλερις (ίδος).
[1]Flor *m* (Blüte) τὸ ἄνθος, übtr. ἡ ἀκμή, ἡ εὐδαιμονία, ἡ εὐπραγία, in ~ ſein ἀκμάζειν, εὐπραγεῖν, εὐδαιμονεῖν.
[2]Flor *m* (als Zeug) τὸ λεπτότατον ὕφασμα, Trauerflor τὸ πένθιμον κάλυμμα, (phyſiologiſch) einen ~ vor den Augen haben ἐσκοτῶσθαι.
florieren ἀκμάζειν, τιμᾶσθαι (P.).
Floskel *f* ὁ λόγος, τὸ ἔπος, τὸ σχῆμα.
Floß *n* ἡ σχεδία, τὸ πλοιάριον.
Floſſe, Floßfeder *f* τὸ πτερύγιον, τὸ πτέρωμα.
Flöße *f* (Floß) ἡ σχεδία.
flößen κατάγειν ξύλα κατὰ τὸν ποταμόν οb. διαβιβάζειν διὰ τοῦ ποταμοῦ. [ξύλα.]
Flößholz *n* τὰ κατὰ τὸν ποταμὸν καταφερόμενα
Flöte *f* ὁ αὐλός, die ~ blaſen αὐλεῖν, zu etw. προσαυλεῖν, j-m auf der ~ etw. vorſpielen καταυλεῖν τινος, ſich auf der ~ vorſpielen laſſen αὐλεῖσθαι (P.), nach der ~ tanzen πρὸς αὐλὸν ὀρχεῖσθαι (M.), das Spiel auf der ~ ἡ αὔλησις.
flöten αὐλεῖν. [δόκη.]
Flötenbehälter *m*, **-futteral** *n* ἡ αὐλοθήκη, ἡ αὐλο-
Flötenbläſer, -ſpieler *m*, **-ſpielerin** *f* ὁ αὐλητής, ἡ αὐλητρίς (ίδος). [αὐλοποιική.]
Flötenmacher *m* ὁ αὐλοποιός, die Kunſt des ~s ἡ
Flötenſpiel *n* ἡ αὔλησις, das ~ betreffend αὐλητικός.
flott: ~ ſein φέρεσθαι, κινεῖσθαι, ἄγεσθαι (P.), (vom Jagdhunde) ὀξύς. ~ leben τρυφερῶς ζῆν, ~ machen λύειν οb. ἀνάγειν ναῦν, (herrlich, prächtig, glänzend) πολυτελής, δαφιλής, μεγαλοπρεπής, λαμπρός.
Flotte *f* τὸ ναυτικόν, αἱ νῆες (νεῶν), (als Ganzes auf eine Unternehmung ausgeſchickt) ὁ στόλος, ὁ ἀπόστολος, die ~ befehligen ναυαρχεῖν, ἡγεμονεύειν τοῦ στόλου.
Flottenangriff *m* ὁ ἐπίπλους.
Flottenführer *m* ὁ ναύαρχος, ~ ſein ναυαρχεῖν.
Flottille *f* ὀλίγαι νῆες.
Fluch *m* ἡ ἀρά, ἡ κατάρα, einen ~ darauf ſetzen ἐπαρᾶσθαι (M.), einen ~ über j-n ausſprechen καταρᾶσθαί (τινι), ἀρὰς ἐπαρᾶσθαί τινι, ein läſterlicher, gottloſer ~ ἡ ἀρά, ἡ βλασφημία, ὁ ἀσεβὴς καὶ ἀνόσιος λόγος.
fluchbeladen ἐναγής, ἐπ-, κατάρατος (2).
fluchen (j-m Böſes anwünſchen) ἐπ-, καταρᾶσθαί (M.) τινι, ἐπεύχεσθαί (M.) τινι κακά, (gottesläſterliche Reden

Digitized by Google

im Munde führen) βλασφημεῖν (εἰς θεούς), fluche nicht! εὐφήμει.
Fluchen *n* ἡ βλασφημία.
Flucher *m* ὁ βλάσφημος *od. part.* von βλασφημεῖν.
Flucht *f* ἡ φυγή, heimliche ~ ὁ δρασμός, ἡ ἀπόδρασις, (der Feinde) ἡ τροπή, in die ~ ſchlagen τρέπειν εἰς φυγήν, τρέπεσθαι (M.) τοὺς πολεμίους, die ~ ergreifen = ſich zur ~ wenden τρέπεσθαι (M.) πρὸς φυγήν, in voller ~ ſein φεύγειν ἀνὰ κράτος, wilde ~ ἡ ἐξαισία φυγή, volle ~ ἡ ἰσχυρὰ φυγή.
flüchten I *intr.* φεύγειν, καταφεύγειν, ἀποδιδράσκειν, zu j-m ~ καταφεύγειν πρός τινα. — II *trans.* (in Sicherheit bringen) σῴζειν, διασῴζειν, ὑπεκτίθεσθαι, εἰσκομίζεσθαι (M.).
flüchtig φυγάς (άδος), φεύγων, ~ ſein *od.* werden ſiehe fliehen; (vergänglich) ἐφήμερος (2), ἀβέβαιος (2), βραχύς, ὀλιγοχρόνιος (2), (gewandt, ſchnell) ταχύς, ὀξύς, ἐλαφρός, εὐπετής, (von Tieren) δρομάς (άδος), (leichtſinnig) κοῦφος, ἀμελής, ῥᾴθυμος, (oberflächlich) ἐπιπόλαιος (2), etw. flüchtig berühren (in der Rede) ἐπισύρειν τι.
Flüchtigkeit *f* (Vergänglichkeit) ἡ βραχύτης (ητος) und das *neutr.* der vorhergehenden *adj.*, (Schnelligkeit) ἡ ταχυτής (ῆτος), τὸ τάχος, (Leichtſinn) ἡ κουφότης (ητος), ἡ ἀμέλεια, ἡ ῥᾳθυμία.
Flüchtling *m* ὁ φυγάς (άδος), ὁ φεύγων (οντος), ὁ δραπέτης (von einem entlaufenen Sklaven).
fluchwürdig ἐπ-, κατάρατος (2). κατάρας ἄξιος.
Flug *m* ἡ πτῆσις, τὸ πτῆμα, ἡ ποτή, τὸ πέτεσθαι, (von Geflügel) ἡ φορά, im ~e dahineilen ματέωρον φέρεσθαι (P.), im ~e ſchießen τοξεύειν πετόμενον.
Flügel *m* 1. ἡ πτέρυξ (γος), τὸ πτερύγιον, τὸ πτερόν, τὸ πτέρωμα (erſtere beiden auch übtr. von der Lunge, von einem Kleide u. dgl.), (von Inſekten) τὸ πτίλον, die ~ bewegen πτερυγίζειν, mit den ~n ſchlagen πτερύττεσθαι (M.), mit ~n verſehen πτεροῦν, ~ bekommen πτεροῦσθαι (P.), die ~ beſchneiden περιαιρεῖν τὰ πτερά. — 2. (der ~ eines Heeres) τὸ κέρας (ατος, ως). — 3. (~ eines Gebäudes) τὸ κῶλον.
flügelartig, -förmig πτερυγοειδής, πτερυγώδης.
Flügelblatt *n* ὁ ταρρός.
Flügelchen *n* τὸ πτερύγιον.
Flügeldecke *f* (der Inſekten) ὁ κολεός, τὸ ἔλυτρον, mit ~n verſehen κολεόπτερος (2).
Flügelmann *m* ὁ πρωτοστάτης.
Flügelſchlag *m* ἡ πτέρυγος (πτερύγων) ῥιπή.
Flügeltür *f* αἱ δικλίδες (ίδων), αἱ θύραι.
flügge (von jungen Vögeln) ἐκπετήσιμος (2), noch nicht ~ ἀπτήν (ῆνος).
Flughafer *m* ὁ αἰγίλωψ (ωπος).
Flughaut *f* τὸ δέρμα, ὁ ὑμήν (ένος), mit einer ~ verſehen δερμόπτερος (2).
flugs εὐθύς, παραχρῆμα, mach' ~ ἐγκόνει, ~ davoneilen οἴχεσθαι ἀπιόντα, gib ~ δὸς ἀνύσας.
Flurſchütz, Flurwächter *m* ὁ ἀγροφύλαξ (ακος).
Fluß *m* 1. (das Fließen) ἡ ῥοή, ἡ ῥεῦσις, τὸ ῥεῖθρον, ὁ ῥοῦς, übtr. (von der Rede) ἡ δεινότης (ητος) τοῦ λέγειν, ἡ ῥύσις, ἡ εὔροια, ἡ εὐρυθμία, in ~ bringen (ſchmelzen) τήκειν, in ~ kommen τήκεσθαι (P.), in ~ ſein ῥεῖν. — 2. (als fließendes Waſſer in einem Bette) ὁ ποταμός, τὸ ῥεῦμα, zum ~ gehörig ποτάμιος, am ~e παραποτάμιος (2). — 3. (als Krankheit) τὸ ῥεῦμα, ὁ ῥευματισμός, mit Flüſſen behaftet ῥευματικός, ein ~ in der Hüftgegend τὰ κέδματα, ἡ ἰσχιάς (άδος), damit behaftet κεδματώδης, ἰσχιακός, Blutfluß ὁ ῥοῦς, weißer Fluß ὁ λευκὸς ῥοῦς, an einem Fluſſe leiden ῥευματίζεσθαι (P.).
flußartig (von Krankheiten) ῥευματώδης.
Flußbad *n* τὸ λοῦσθαι ἐν ποταμῷ.
Flußbett *n* τὸ ῥεῖθρον, τὸ ῥεῦμα, τὸ κοίλωμα, ἡ τοῦ ποταμοῦ ὁδός, (eines Waldſtroms) ἡ χαράδρα.
Flüßchen *n* τὸ ποτάμιον, ὁ ποταμίσκος, τὸ ῥευμάτιον.
Flußfahrzeug *n* τὸ ποτάμιον πλοῖον, τὸ ποταμηγὸν σκάφος.
Flußfiſch *m* ὁ ποτάμιος ἰχθύς (ύος).
Flußgott *m* ὁ Ποταμός.
flüſſig ῥέων, ῥυτός, ῥοώδης, ῥευστός, ῥευστικός, ὑγρός, (in geſchmolzenem Zuſtande) χυτός, τηκτός, ~ machen τήκειν, ~ ſein τήκεσθαι (P.).
Flüſſigkeit *f* (als Zuſtand des Flüſſigſeins) ἡ ὑγρότης (ητος), τὸ ὑγρόν, (als Sache) τὸ ὑγρόν, τὸ νᾶμα.
Flußkrebs *m* ὁ ποτάμιος καρκίνος.
Flußkrokodill *n* ὁ ποτάμιος κροκόδειλος.
Flußmündung *f* τὸ τοῦ ποταμοῦ στόμα, ἡ τοῦ ποταμοῦ εἰσ- *od.* ἐκβολή.
Flußnymphe *f* ἡ ποταμία θεά, ἡ ναΐς (ίδος).
Flußpferd *n* ὁ ποτάμιος ἵππος, ὁ ἱπποπόταμος.
Flußſand *m* ἡ κονία.
Flußſchiff *n* τὸ ποτάμιον πλοῖον.
Flußſchlamm *m* ἡ ποταμία ἰλύς (ῦος, ύος).
Flußtier *n* τὸ ποτάμιον ζῷον.
Flußwaſſer *n* τὸ ποτάμιον ὕδωρ.
flüſtern ψιθυρίζειν, j-m etw. ins Ohr ~ ψιθυρίζειν τινί τι εἰς τὸ οὖς (ὠτός), untereinander ~ διαψιθυρίζειν πρὸς ἀλλήλους. [Inhalt der Zuflüſterung).]
Flüſtern *n* ὁ ψιθυρισμός, τὸ ψιθύρισμα (letzteres = der)
flüſternd ψιθυρός.
Flut *f* übh. τὸ κῦμα, ὁ κλύδων (ωνος), τὸ ῥεῖθρον, (im Gegenſatz zur Ebbe) ἡ ἐπιρροὴ τοῦ ὠκεανοῦ, ἡ ῥαχία, ἡ πλημμυρίς (ίδος), Ebbe und ~ ἡ ἄνω καὶ κάτω διαρροὴ τοῦ ὠκεανοῦ, die ~ ſteigt ἀναβαίνει ἡ πλημμυρίς, die ~ ſinkt μεταπίπτει ἡ πλημμυρίς.
fluten κυμαίνειν, ἐκκυμαίνειν, κυματοῦσθαι (P.), ῥεῖν.
Fluten *n* ἡ ῥύσις, ἡ ῥοή, ὁ ῥοῦς, gew. durch Verben.
flutend ῥοώδης.
Flutlager *n* ἡ λιμνοθάλαττα.
fohlen τίκτειν.
¹Fohlen *n* (Füllen) ὁ πῶλος, τὸ πωλίον, τὸ πωλάριον, das ~ betreffend πωλικός, der ~ abrichtet ὁ πωλοδάμνης.
²Fohlen *n* ἡ ἄφεσις. [φική, ἡ πώλευσις.]
Fohlenzucht *f* ἡ πωλεία, ἡ πωλοτροφία, ἡ πωλοτρο-
Föhre *f* ἡ πεύκη, von der ~ πεύκινος.
Föhrenwald *m* ὁ πευκών (ῶνος).
Folge *f* 1. ἡ ἀκολουθία (allg.), ἡ συνέχεια, ἡ συνάφεια (unmittelbarer Zuſammenhang), ἡ τάξις (Reihe, Ordnung). — 2. (Erfolg) τὸ ἀποβάν, ἡ ἀπόβασις, die ~ von etw. τὰ μετά τι, es hat gute ~n für mich καλῶς *od.* εἰς καλὸν ἀποβαίνει μοι. — 3. (Schlußfolge) τὸ ἀκολούθημα, τὸ ἐπακολούθημα, das iſt keine ~ τοῦτο οὐκ ἀκολουθεῖ. — 4. (Gehorſam) τὸ πείθεσθαι, ἡ ὑπακοή, j-m ~ leiſten πείθεσθαι (P.), ἀκολουθεῖν, ὑπακούειν τινί. — 5. in der ~ (der Zeit) ὕστερον, in einer ~ ἑξῆς, ἐφεξῆς, in ~ von etw. διά τι, ἔκ oder ὑπό τινος, demzu~ ἐκ τούτων, κατὰ τοῦτο.
folgen 1. j-m ~ ἀκολουθεῖν, ἕπεσθαί τινι (auch μετά τινος), ἀκολουθεῖν, παρακολουθεῖν τινι, auf dem Fuße ~ κατὰ πόδας ἀκολουθεῖν τινι, im Range, in der Würde ~ τετάχθαι, γίγνεσθαι ἐπί τινι, ἐκδέχεσθαί (M.) τινα, ὑποτετάχθαι τινί, δεύτερον εἶναί τινος, ὕστερεῖν τινος, in der Regierung ~ διαδέχεσθαί (M.) τινα, unmittelbar auf etw. ~ ἔχεσθαί τινος, εἶναι ἐπί τινι, darauf ~ laſſen ἐπι-, προσβάλλειν, (der Zeit nach) ἕπεσθαί τινι, γίγνεσθαι ἔκ τινος. — 2. (aus etw. hervorgehen) γίγνεσθαι, ἀπο-, συμβαίνειν ἔκ τινος. — 3. (gehorchen) πείθεσθαι (P.), ὑπακούειν τινί *od.* τινός. — 4. (mit dem Verſtande nachkommen) ἀκολουθεῖν, παρ-, συμπαρακολουθεῖν τινι, μανθάνειν τι, j-m nicht ~ können ἀπολείπεσθαί (M.) τινος. — 5. es folgt daraus (logiſch) δῆλόν ἐστιν ἐκ τούτων, ἀκολουθεῖ, φαίνεται οὖν, ἀνάγκη οὖν *od.* bloß οὖν, ἄρα (alſo), was folgt daraus? τί οὖν; πῶς οὖν;
folgend 1. ἑπόμενος, ὁ, ἡ, τὸ ἐπί τινι ὤν, ὁ, ἡ, τὸ ἑξῆς *od.* ἐφεξῆς, unmittelbar ~ ὁ ἐχόμενος, (der

Digitized by Google

Zeit nach) ὕστερος, ὕστερον γενόμενος, ἐπιών (*part.* von ἐπ-ιέναι), der ~e Tag ἡ αὔριον, ἡ ἐπιοῦσα, ἡ ὑστεραία, ἐπιγενομένη οb. ἐπελθοῦσα (mit u. ohne ἡμέρα), er kam am ~en Tage ὑστεραῖος ἦλθεν. — 2. wenn auf etwas in einer Rede Folgendes hingewieſen wird, ſo ſteht das *pron.* ὅδε, ἥδε, τόδε, zB. er ſagte ~es ἔλεξε τάδε οb. ὧδε.

folgenreich, folgenſchwer πολλῶν τῶν ὕστερον γενομένων αἴτιος, πολλῶν ἀγαθῶν οb. κακῶν αἴτιος.

folgerecht, folgerichtig ἀκόλουθος, ἐπακόλουθος, εὔλογος (ſämtlich 2).

Folgerichtigkeit *f* ἡ ἀκολουθία.

folgern aus etw. συλλογίζεσθαι (M.) ἔκ τινος, τεκμαίρεσθαι (M.) τινι οb. ἔκ οb. ἀπό τινος, (in der Mathematik) πορίζεσθαι (M.) ἔκ τινος.

Folgerung *f* ὁ συλλογισμός, ἡ τέκμαρσις, ἡ ἀκολούθησις, (in der Mathematik) τὸ πόρισμα.

folgewidrig ἀνακόλουθος (2), ἀσύμφωνος (2).

Folgewidrigkeit *f* ἡ ἀνακολουθία, ἡ ἀσυμφωνία oder das *neutr.* der *adj.*

Folgezeit *f* ὁ ὕστερον, ἔπειτα, μετέπειτα οb. μετὰ ταῦτα χρόνος, ὁ μέλλων χρόνος, τὰ μέλλοντα, in der ~ τὸ λοιπόν, τοῦ λοιποῦ.

folglich οὖν, ἄρα, τοίνυν (nie am Anfang eines Satzes), οὐκοῦν, ὥστε (am Anfang eines Satzes).

folgſam εὐπειθής, πειθήμων, εὔπιστος (2), πειθαρχικός, κατ-, ὑπήκοος (2). ~ ſein πείθεσθαι (P.), εὐπειθεῖν, ὑπακούειν τινί, (gegen Vorgeſetzte) πειθαρχεῖν.

Folgſamkeit *f* ἡ εὐπείθεια. ἡ πειθαρχία, j-n in ~ erhalten πειθομένῳ χρῆσθαί τινι, j-n an ~ gegen ſich gewöhnen παρασκευάζειν τινὰ πειθόμενον ἑαυτῷ.

Folter *f* ἡ βάσανος, übtr. ἡ στρέβλη, auf die ~ bringen διδόναι οb. παραδιδόναι τινὰ εἰς βάσανον, ἀναβιβάζειν ἐπὶ τροχόν, auf die ~ ſpannen στρεβλοῦν, auf der ~ liegen στρεβλοῦσθαι (P.), auf die ~ kommen ἀναβαίνειν ἐπὶ τροχόν, auf der ~ verhören βασάνοις ἀνακρίνειν.

Folterbank *f* ἡ στρέβλη.

Folterer, Folterknecht *m* ὁ βασανιστής, ὁ στρεβλωτής.

Folterholz *n* ὁ κύφων (ωνος).

Folterinſtrument *n* ἡ στρέβλη, τὸ βασανιστήριον, τὸ στρεβλωτήριον, τὸ πρὸς τὰς ἀνάγκας ὄργανον.

Folterkammer *f* τὸ βασανιστήριον.

foltern βασανίζειν, στρεβλοῦν, τροχίζειν, übtr. ἀνιᾶν.

Foltern *n*, **Folterung** *f* ἡ βάσανος, ὁ βασανισμός, ἡ στρέβλωσις (letzteres auch übtr.), ἡ ἀνία (Qual, übtr.).

Folterrad *n* ὁ τροχός.

Folterwerkzeug *n* ſ. Folterinſtrument.

Fonds *m* τὰ ὑπάρχοντα) χρήματα, τὸ ἀρχαῖον, τὸ κεφάλαιον, ἡ ἀφορμή (letzteres auch übtr.).

Fontäne *f* ὁ κρουνός.

foppen ἐπισκώπτειν τινά οb. εἰς τινα, χλευάζειν τινά, γέλωτα ποιεῖν τινα, παίζειν πρός τινα, προσπαίζειν τινί.

Foppen *n* ἡ ἐπίσκωψις, ὁ χλευασμός, ἡ χλευασία.

Fopper *m* ὁ χλευαστής.

Force *f* ἡ ἰσχύς (ύος), ἡ ῥώμη.

forcieren βιάζεσθαι (M.), zB. einen Paß εἴσοδον.

förderlich προύργου (*comp.* προυργιαίτερος) πρός οder εἰς τι, ὠφέλιμος, ὀνήσιμος (2), χρήσιμος, ~ ſein ὠφελεῖν τινα, ποιεῖν πρός τι, j-m bei etw. ~ ſein συμπράττειν τινί τι, συνεργὸν εἶναι τινί τινος οb. τι.

fordern (von j-m etw. verlangen) αἰτεῖν (u. M.) τινά τι οb. παρά τινός τι, was man zu ~ berechtigt iſt ἀπαιτεῖν τινά τι, noch dazu, mehr ~ προσαιτεῖν, ich habe etw. zu ~ ὀφείλεταί μοί τι. (für recht und billig erachten und deshalb beanſpruchen) ἀξιοῦν, δικαιοῦν mit *acc.* u. *inf.*, (erfordern) δεῖσθαι (P.) τινος, ζητεῖν τι, (vorfordern, kommen laſſen) καλεῖν, παρακαλεῖν, zu ſich ~ laſſen προσκαλεῖσθαι, μεταπέμπεσθαι (M.), laut ~ βοᾶν τι οb. mit *inf.*

fördern (beſchleunigen) ἐπιταχύνειν, ἐπισπεύδειν, (vorwärts bringen) ἀνύτειν, ὠφελεῖν τινα u. τι, ὀνινάναι τινά u. τι, προάγειν, προβιβάζειν, nichts ~ οὐδὲν πλέον ποιεῖν.

Forderung *f* 1. (das Fordern) ἡ αἴτησις, ἡ ἀπαίτησις, ἡ ἀξίωσις, ἡ δικαίωσις, ἡ πρᾶξις, ἡ εἴσπραξις, ἡ παράκλησις, ἡ μετάπεμψις, (zum Zweikampfe) ἡ πρόκλησις, (vor Gericht) ἡ κλῆσις, ἡ πρόκλησις, eine ~ machen αἴτησιν ποιεῖσθαι (M.), αἰτεῖσθαι (M.), ἐξαιτεῖν, ἀξιοῦν. — 2. (das Geforderte) τὸ αἴτημα, τὸ ἄξίωμα, ἡ ἀξίωσις, ἡ δικαίωσις, (von Geld) τὸ χρέος, τὸ ὀφείλημα, τὸ ὀφειλόμενον, ich habe eine ~ an j-n ὀφείλεταί μοι παρά τινος ἀργύριον, ich finde die ~ j-s billig δοκεῖ μοί τις δίκαια λέγειν.

Förderung *f* ἡ ὠφέλεια, ἡ προαγωγή, gew. durch Verben.

Form *f* τὸ σχῆμα, ἡ μορφή, τὸ εἶδος, ὁ τύπος, (geſetzmäßige Beſtimmung) ὁ νόμος, τὸ νομιζόμενον, τὸ νόμιμον, eine ~ geben σχηματίζειν, κατασχηματίζειν, τυποῦν, μορφοῦν, (Modell) ὁ τύπος.

Formalität *f* ὁ νόμος, ὁ τρόπος, τὸ νομιζόμενον, τὸ νόμιμον, τὸ προσῆκον, die ~en beobachten τηρεῖν τὰ νομιζόμενα, etw. der ~ wegen tun μόνον ἀφοσιοῦσθαι (M.) περί τινος, (bloßer, äußerlicher Schein) ἡ ἀφοσίωσις.

Format *n* ὁ τύπος, τὸ σχῆμα.

Formation *f* ὁ σχηματισμός, ἡ κατάστασις.

Formel *f* τὸ σχῆμα, ὁ νόμος, (Redeformel) ἡ φράσις, ἡ λέξις.

formell εἰδικός, μορφοειδής, ~e Begriffe τὰ λεκτά, ~ Unrecht haben ἀδικεῖν κατὰ τὸν νόμον.

formen σχηματίζειν, κατασχηματίζειν, σχηματοποιεῖν, μορφοῦν, πλάττειν, τυποῦν, ἐκτυποῦν.

Former *m* ὁ πλάστης.

formieren (aufſtellen) καθιστάναι, (in Schlachtordnung) τάττειν, παρατάττειν, ein Karree ~ πλαίσιον ποιεῖσθαι (M.).

förmlich ἀκριβής (genau, ſorgfältig), νόμιμος (nach dem Geſetz), eine ~e Schlacht ἰσχυρὰ οb. σταδία μάχη, ein ~es Bündnis ὅρκοι καὶ σπονδαί, einen ~en Vertrag ſchließen πιστὰ διδόναι καὶ λαμβάνειν.

Förmlichkeit *f* τὸ νομιζόμενον, τὸ νόμιμον, (im Benehmen) τὸ περίεργον, ἡ περιεργία, ohne ~ ἁπλοῦς, *adv.* ἁπλῶς. [ἀπειρόκαλος (2).]

formlos ἄμορφος (2). ἀσχημάτιστος (2), (von Perſonen)

Formloſigkeit *f* ἡ ἀμορφία, übtr. ἡ ἀπειροκαλία.

Formular *n* τὸ σχῆμα, ὁ τύπος, τὸ παράδειγμα.

Forſchbegierde *f* ἡ τοῦ ἀνευρᾶν οb. ἐξετάζειν ἐπιθυμία.

forſchbegierig ἐξεταστικός, ζητητικός, ἐξερευνητικός.

forſchen ζητεῖν (was unbekannt), ἐρευνᾶν, ἀν-, ἐξερευνᾶν (was verborgen), ἐξετάζειν (was ſchwierig), ἐρωτᾶν, πυνθάνεσθαι (durch Fragen). [ετασμός, ἡ πύστις.]

Forſchen *n* ἡ ζήτησις, ἡ ἔρευνα, ἡ ἐξέτασις, ὁ ἐξ-

Forſcher *m* ὁ ζητητής, ὁ ἐξεταστής, ὁ ἐρευνητής.

Forſchergeiſt *m* τὸ ζητητικόν, ἡ ἀγχίνοια.

Forſchung *f* ſ. Forſchen.

Forſt *m* ὁ δρυμός, ὁ δρυμών (ῶνος), ἡ ὕλη.

Forſtaufſeher, -beamte *m* ὁ ὑλωρός.

Förſter *m* ὁ ὑλωρός.

Forſtordnung *f* οἱ περὶ ὕλῶν νόμοι.

Forſtweſen *n* τὰ περὶ τοὺς δρυμούς.

Fort *n* τὸ φρούριον, τὸ ἔρυμα.

fort *adv.* 1. (vorwärts) πόρρω, πρόσω, weiter ~ πορρωτέρω, προσωτέρω, es will mit der Sache nicht ~ οὐ προβαίνει οb. προχωρεῖ τὸ πρᾶγμα. — 2. (ferner) καὶ ὕστερον, τοῦ λοιποῦ. — 3. ~! (vorwärts) ἄγε δή, ἴθι δή. — 4. (nicht mehr da) φροῦδος, alles iſt ~ φροῦδα πάντα, οἴχεται οb. ἔρρει πάντα, pack dich ~! ἄπαγε, ἔρρε εἰς κόρακας. [ὕστερον.]

fortan ἀπὸ τοῦ νῦν, τὸ ἀπὸ τοῦδε, τὸ μετὰ ταῦτα,

fortarbeiten οὐκ ἀφίστασθαι τοῦ ἔργου, οὐ παύεσθαι (M.) ἐργαζόμενον, προσκαρτερεῖν τῷ ἔργῳ, διατελεῖν οb. διαμένειν οb. διαγίγνεσθαι οb. διάγειν ἐργαζόμενον. [μοῦντα.]

fortbauen ἐξοικοδομεῖν, οὐ παύεσθαι (M.) οἰκοδο-

Digitized by Google

fortbeißen (wegbeißen) δάκνοντα οd. ὀδάξ ἀπελαύνειν, (fortfahren zu beißen) οὐ διαλείπειν δάκνοντα.
Fortbestand *m* ἡ μονή, ἡ διαμονή.
fortbestehen μένειν, δια-, καταμένειν, διατελεῖν ὄντα.
fortbewegen κινεῖν, προ-, ἀποκινεῖν, προάγειν.
Fortbewegung *f* ἡ κίνησις, ἡ προκίνησις.
fortblasen (wegblasen) ἀποφυσᾶν, (fortfahren zu blasen, auf einem Instrument) διατελεῖν οd. οὐ διαλείπειν αὐλοῦντα.
fortbrauchen διατελεῖν οd. οὐ διαλείπειν χρώμενόν τινι.
fortbringen 1. (wegbringen) ἀπο-, ἐκκομίζειν (zu Wagen, Schiffe u. dgl.), κινεῖν, προκινεῖν (fortbewegen), ἀποφέρειν, βαστάζειν (wegtragen), προάγειν, προελαύνειν (bjd. Lebendes). — 2. (durch Nahrung, Pflege u. dgl. erhalten) δια-, ἐκτρέφειν, διασῴζειν, αὐξάνειν, sich ~ πορίζεσθαι (M.) τὰ ἐπιτήδεια ἔκ τινος.
Fortdauer *f* ἡ διαμονή, ἡ ἐνδελέχεια, (das Ununterbrochene) τὸ ἀδιάλειπτον, τὸ συνεχές, (ewige Dauer) ἡ ἀϊδιότης (ητος), ~ nach dem Tode ἡ ἀθανασία, ἡ μετὰ τὸν θάνατον ζωή.
fortdauern μένειν, δια-, συμμένειν, διατελεῖν ὄντα, οὐ παύεσθαι (M.), ewig ~ ἀΐδιον εἶναι, ἀθάνατον εἶναι, (erhalten werden) σῴζεσθαι, διασῴζεσθαι (P.), ~ lassen σῴζειν, διασῴζειν, φυλάττειν, διαφυλάττειν.
fortdauernd μόνιμος, (nicht untergehend) ἀθάνατος (2), ἀΐδιος (2), (ununterbrochen) ἀδιάλειπτος (2), συνεχής.
fortdrängen ὠθεῖν, ἀπ-, προωθεῖν.
forteilen οἴχεσθαι, οἴχεσθαι ἀπιόντα οd. φεύγοντα, ἀποτρέχειν, ἀποθεῖν, φεύγειν, δρόμῳ φέρεσθαι (P.), über Hals und Kopf ~ προτροπάδην φεύγειν.
forterben παραδίδοσθαι (P.) τοῖς (ἀεὶ) ἐπιγιγνομένοις.
fortfahren I *intr.* ἀπελαύνειν, (zu Schiffe) ἀποπλεῖν, übtr. in od. mit etw. ~ διατελεῖν, διαγίγνεσθαι, διάγειν οd. διαμένειν ποιοῦντά τι, οὐ παύεσθαι (M.) τινος οd. ποιοῦντά τι, λήγειν τινός οd. ποιοῦντά τι. — II *trans.* (fortführen) κομίζειν, ἀπο-, ἐκκομίζειν, προάγειν, nach einer Unterbrechung in etw. ~ τὸ λοιπὸν ποιεῖν, παραίνειν τι, bei einem von e-m andern angefangenen Werke μεταλαμβάνειν τὸ ἔργον, fuhr er fort (eingeschoben) ἔφη, fahre fort (näml. zu reden) λέγε.
fortfliegen ἀποπέτεσθαι, οἴχεσθαι πετόμενον.
fortfließen (wegfließen) ἀπορ-, ἐκρεῖν, (nicht aufhören zu fließen) οὐ διαλείπειν ῥέοντα, (weiterfließen) ῥεῖν τοῦ πρόσω, προρρεῖν.
fortführen ἀποκομίζειν, ἀπάγειν, ἀπελαύνειν, (vom Winde) ἀφ-, ἐξαρπάζειν, (ein Geschäft u. dgl.) διώκειν τι, οὐκ ἀφιέναι τι, οὐκ ἀπαλλάττεσθαί (P.) τινος, (eine Mauer, einen Graben u. dgl.) προτείνειν.
Fortführung *f* ἡ ἀποκομιδή, sonst durch Verben.
Fortgang *m* 1. eig. j-s ἡ ἀποχώρησις, ἡ ἀπαλλαγή, gew. durch Verben, zB. bei seinem ~ aus der Stadt ἀποχωρήσαντος αὐτοῦ ἐκ τῆς πόλεως. — 2. übtr. (~ einer Sache) ἡ προχώρησις, ἡ προκοπή, ~ haben προχωρεῖν, προβαίνειν, προκόπτειν, einen guten ~ haben εὐροεῖν, καλῶς προχωρεῖν, ἐπίδοσιν λαμβάνειν, αὐξάνεσθαι (P.), glücklicher ~ in Unternehmungen ἡ εὐπραγία (εὐπραξία), ἡ τῶν πραγμάτων εὔροια, im ~ der Zeit προϊόντος οd. προελθόντος τοῦ χρόνου.
fortgeben παραδιδόναι ἄλλῳ τινί, fortgegeben werden περιέρχεσθαι, διαδίδοσθαι (P.), seine Tochter ~ ἐκδιδόναι (auch M.) τὴν θυγατέρα, (verkaufen) ἀποδίδοσθαι (M.).
fortgehen 1. (weggehen) ἀπιέναι, ἀπέρχεσθαι, ἀποχωρεῖν, ἀπαλλάττεσθαι (P.), (von Sachen = fortgeschafft werden) ἀποστέλλεσθαι (P.), heimlich ~ φεύγειν, ὑπεκφεύγειν, ἀποδιδράσκειν. — 2. (weiter gehen) προΐέναι, προέρχεσθαι. — 3. (sich weiter erstrecken) τείνειν εἰς τὸ πρόσω, ἐκ-, παρεκτείνεσθαι (P.). — 4. (fortgesetzt werden) δια-, συμμένειν, ἔτι εἶναι οd. γίγνεσθαι οd. καθίστασθαι. — 5. (Fortgang haben) προχωρεῖν, προβαίνειν. [Verben, s. Fortgang.
Fortgehen *n* ἡ ἄφ-, ἔξοδος, ἡ ἀπαλλαγή, gew. durch
fortgehend (zusammenhängend) συνεχής.
fortgraben (weitergraben) προέρχεσθαι ὀρύττοντα, (fortfahren zu graben) διατελεῖν ὀρύττοντα.
forthacken διατελεῖν σκάλλοντα οd. σκάπτοντα, (durch Hacken entfernen) ἀφαιρεῖν σκάπτοντα. [μενον.
fortheben ἀποκινεῖν, ἀποβαστάζειν, ἀποφέρειν ἀρά-
forthelfen 1. j-m im Gehen ~ προβιβάζειν τινά, j-m zur Flucht ~ προπέμπειν οd. παριέναι (ἵημι) τινὰ φεύγοντα οd. ἀποφεύγοντα οd. ἀποδιδράσκοντα, ἐπαρκεῖν τινι φεύγειν βουλομένῳ, συμπράττειν τινὶ ὅπως ἀποφεύξεται. — 2. (j-n unterstützen) συμπράττειν τινί, συνεργὸν εἶναί τινι, ὠφελεῖν τινα, ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος, (in der Not helfen) βοηθεῖν τινι.
forthin εἰς τὸ λοιπόν, τοῦ λοιποῦ, τὸ ἀπὸ τοῦδε, εἰς τὸν μετέπειτα χρόνον. [προβαίνειν.
forthinken χωλεύοντα ἀφέρπειν oder ἀπέρχεσθαι oder
forthüpfen ἀποπηδᾶν, ἀποσκιρτᾶν, (weiter hüpfen) πηδῶντα προέρχεσθαι.
Fortifikation *f* ὁ τειχισμός, s. auch Befestigung.
fortjagen I *trans.* (von Menschen) ἀπ-, ἐξελαύνειν, (vom Vieh) ἀπελαύνειν, (von Vögeln) ἀποσοβεῖν, (aus einer Stadt, einem Hause, einem Amte u. dgl. ~) ἐκβάλλειν ἔκ τινος (P. ἐκπίπτειν), (entlassen) ἀποπέμπειν, (die Feinde) διασκεδαννύναι, τρέπεσθαι (M.). — II *intr.* zu Pferde od. zu Wagen ~ ἀπελαύνειν ἀνὰ κράτος.
fortkommen (von einem Orte) ἀπέρχεσθαι, ἀπιέναι, ἀπαλλάττεσθαι (P.), (entkommen) ἐκφεύγειν, ἀποδιδράσκειν, (vorwärtskommen) eig. διαβαίνειν, πορεύεσθαι (P.), übtr. προχωρεῖν, προβαίνειν, (von Gewächsen) ἐμβιοῦν, παραγίγνεσθαι, ἐφικνεῖσθαι, ἀντιλαμβάνεσθαι, (gedeihen) ἐπίδοσιν λαμβάνειν οd. ἔχειν, ἐπιδιδόναι, αὐξάνεσθαι (P.), προκόπτειν, in der Welt ~ (seinen Unterhalt finden) εὑρίσκεσθαι ὅθεν ζῇ τις, εὑρίσκεσθαι οd. πορίζεσθαι (M.) τὸν βίον οd. τὰ ἐπιτήδεια, s. auch durchkommen.
Fortkommen *n* (Weggang) ἡ ἄφοδος, ἡ ἀπαλλαγή, gew. durch Verben, an das ~ denken παρασκευάζεσθαι (M.) ὡς εἰς πορείαν, (das Vorwärtskommen) ἡ προχώρησις, (von Pflanzen) ἡ ἐμβίωσις, (der Menschen) ὁ βίος, sein ~ finden πορίζεσθαι (M.) οd. εὑρίσκεσθαι (M.) τὸν βίον οd. τὰ ἐπιτήδεια, sein ~ haben ἱκανὸν ἔχειν τὸν βίον, sein ~ nicht haben ἐνδεᾶ εἶναι τῶν ἐπιτηδείων, gutes ~ ἡ εὐπραγία, ἡ εὐπραξία, (Gedeihen) ἡ ἐπίδοσις, ἡ αὔξησις.
fortkönnen (fortgehen können) οἷόν τ' εἶναι ἀπέρχεσθαι οd. προιέναι, nicht (mehr) ~ ἀπειρηκέναι, ἀπεπεῖν.
fortkriechen ἀφέρπειν, ἀφερπύζειν. [πεσθαι (M.).
fortlassen ἀφιέναι, ἀποπέμπειν, von sich ~ ἀποπέμ-
fortlaufen ἀποδιδράσκειν (j-m τινά), (weiter laufen) τρέχειν εἰς τὸ πρόσω, die Zinsen laufen fort οἱ τόκοι χωροῦσιν. [μακρὸν λόγον.
fortlaufend συνεχής, in ~er Rede sprechen ἀποτείνειν
fortleben προάγειν οd. προτείνειν τὸν βίον, ἐπιζῆν, nach dem Tode ~ ἀθάνατον εἶναι, οὐ διαφθείρεσθαι (P.), im Andenken der Menschen ~ ἀθάνατον μνήμην ἑαυτοῦ καταλείπεσθαι (M.), ~der Ruhm ἡ ἀθανατος δόξα.
Fortleben *n* der Seele ἡ τῆς ψυχῆς ἀθανασία.
fortlegen ἀπο-, μετατιθέναι (u. M.).
fortlesen προβαίνειν οd. διατελεῖν ἀναγιγνώσκοντα.
fortmachen *intr.* (eilen) σπεύδειν, ἐπείγεσθαι (P.), sich ~ (fliehen) φεύγειν, ἀποδιδράσκειν, (sich auf den Weg machen) πορεύεσθαι (P.), ἀφορμᾶν (auch P.).
fortmarschieren πορεύεσθαι, ἀποπορεύεσθαι (P.), ἀποχωρεῖν, ἀπάγειν, (weiter marschieren) πορεύεσθαι τοῦ πρόσω οd. εἰς τὸ πρόσω, προέρχεσθαι πορευόμενον.
Fortmarschieren *n* ἡ πορεία, ἡ ἄφ-, ἔξοδος.
fortmüssen δεῖ, χρὴ οd. ἀναγκάζεσθαι ἀπέρχεσθαι οd. ἀπιέναι, (vertrieben werden) ἀπελαύνεσθαι, (von Sachen) δεῖ οd. χρὴ ἀποπέμπεσθαι οd. ἀποστέλλεσθαι.
fortnehmen ἀποκινεῖν, ἀπολαμβάνειν, (fortführen) ἀποφέρειν, ἀπάγειν, (etw. mit sich nehmen) ἔχοντά τι ἀπιέναι, (vom Winde u. dgl.) ἀφ-, ἀν-, συναρπάζειν.

Digitized by Google

fortpacken ſich οἴχεσθαι, ἔρρειν, pack dich fort! ἔρρε, ἄπαγε σεαυτόν.
fortpeitſchen μάστιγι οδ. πληγαῖς ἀπελαύνειν.
fortpflanzen 1. (anderswohin) μεταφυτεύειν, μετατιθέναι, (durch Ableiter) καταμοσχεύειν, übtr. παραδιδόναι, καταλείπειν, ſich auf j-n ~ καταβαίνειν εἰς τινα, ſich (ſein Geſchlecht) ~ γεννᾶν τέκνα, γενεὰν ἔχειν (von Menſchen und Tieren). — 2. (verbreiten) διαδιδόναι, ſich ~ διαδίδεσθαι (P.).
Fortpflanzung *f* ἡ μεταφυτεία, ἡ μεταφύτευσις, ἡ καταμόσχευσις, ἡ διά-, παράδοσις, ἡ γένεσις, ἡ γέννησις, gew. durch Verben.
Fortpflanzungstrieb *m* ἡ τοῦ γεννᾶν ἐπιθυμία.
fortprügeln πληγαῖς ἀπελαύνειν, (nicht aufhören zu prügeln) διατελεῖν οδ. οὐ παύεσθαι (M.) τύπτοντα.
fortreden διατελεῖν οδ. οὐ παύεσθαι (M.) λέγοντα, lange ~ μηκύνειν τὸν λόγον, μακρὸν λόγον ἀποτείνειν.
fortregnen: es regnet fort ὁ ὑετὸς οὐ λήγει οδ. παύεται.
Fortreiſe *f* ἡ ἔξοδος, ἡ ἀπαλλαγή.
fortreiſen πορεύεσθαι, ἐκπορεύεσθαι (P.), (weiterreiſen) πορευόμενον προέρχεσθαι, πορεύεσθαι τοῦ πρόσω.
fortreißen ἀφέλκειν, ἀποσπᾶν, ἀφ-, ἀν-, συναρπάζειν, fortgeriſſen werden φέρεσθαι, παραφέρεσθαι, ſich ~ laſſen ἐπ-, ἐξάγεσθαι (P.), zu etw. ἐπισπᾶσθαι οδ. ἐξάγεσθαι mit *inf.*
fortreiten ἀπελαύνειν, ἀφιππεύειν.
fortrennen τρέχοντα οδ. δρόμῳ ἀπέρχεσθαι, οἴχεσθαι φεύγοντα, (weiter rennen) τρέχειν εἰς τὸ πρόσω.
fortrollen *trans.* προκυλίνδειν, *intr.* bas P.
fortrücken I *trans.* ἀποκινεῖν, ἀποσκευάζεσθαι (M.), (an eine andere Stelle bringen) μετακινεῖν. II *intr.* (abrücken) ἀποχωρεῖν, ἀπιέναι, ἀπάγειν, (weiterrücken, vorrücken) προϊέναι, προχωρεῖν, προβαίνειν, προάγειν.
fortrudern ἐρέττοντα ἀπελαύνειν, (weiterrudern) κώπαις προελαύνειν.
fortſchaffen ἀποκινεῖν, ἀποσκευάζειν (auch M.), ἀπάγειν, ἀποκομίζειν, (fortjagen) ἀπελαύνειν, (weiterſchaffen) προπέμπειν, προάγειν, κομίζειν.
Fortſchaffung *f* ἡ ἀποκίνησις, ἡ ἀποσκευή, ἡ ἀπελασία, ἡ προαγωγή. ἡ προπομπή, gew. durch Verben.
fortſcheuchen ἀποσοβεῖν.
fortſchicken ἀποπέμπειν, ἀφιέναι, von ſich ~ ἀποπέμπεσθαι (M.).
fortſchieben ἀποκινεῖν, (von einem Orte) μετακινεῖν, (weiterſchieben) προκινεῖν.
fortſchiffen ἀποπλεῖν, ἀπαίρειν, ἀνάγεσθαι (M. u. P.), (weiterſchiffen) πλεῖν εἰς τὸ πρόσω.
fortſchlafen κοιμᾶσθαι (P.), διάγειν κοιμώμενον, οὐκ ἐγείρεσθαι (P.) ἐξ ὕπνου, den ganzen Tag ~ διημερεύειν καθεύδοντα.
fortſchleichen ἀφέρπειν, ſich ~ ὑπεκδύεσθαι (-δῦναι), ὑπεξέρχεσθαι, λανθάνειν ἀπελθόντα.
fortſchleifen ἀφέλκειν.
fortſchlendern βραδέως ἀπ-, προϊέναι.
fortſchleppen ἀφέλκειν, ἀποκομίζειν, ſich ~ μόλις προβαίνειν, übtr. μόλις ζῆν, als Sklave fortgeſchleppt werden ἀνδραποδίζεσθαι.
fortſchleudern ἀπο-, διασφενδονᾶν, **ἀποπάλλειν**, ἀφιέναι, ἀπορρίπτειν. ἀπακοντίζειν.
fortſchnellen ἀποπάλλειν.
fortſchreiben οὐ παύεσθαι (M.) γράφοντα, διατελεῖν γράφοντα.
Fortſchritt *m* ἡ ἐπίδοσις, ἡ προκοπή, ἡ αὔξησις, ~e in etw. machen προκόπτειν πρός τι, ἐπιδιδόναι oder ἐπίδοσιν λαμβάνειν εἰς, ἐπί οδ. πρός τι, προβαίνειν πόρρω τινός, αὐξάνεσθαι (P.).
fortſchwemmen ἄγειν, ἀπάγειν, ἀφέλκειν, ἀπο-, παραφέρειν, ἁρπάζειν, παρασύρειν.
fortſchwimmen ἀπονήχεσθαι, ἀπονεῖν, (weiterſchwimmen) νηχόμενον προέρχεσθαι.
fortſegeln ἀποπλεῖν.
fortſein οἴχεσθαι, φροῦδον εἶναι.
fortſenden ἀποπέμπειν, ἀποστέλλειν.
fortſetzen (an einen andern Ort) κινεῖν, μετακινεῖν, μετατιθέναι, (umpflanzen) μεταφυτεύειν, (fortfahren etw. zu tun) διατελεῖν, διάγειν, διαμένειν, διαγίγνεσθαι ποιοῦντά τι, μένειν πρός τινι, ἐμμένειν τινί, den Weg ~ ἰέναι εἰς τὸ πρόσω οδ. τοῦ πρόσω, einen Marſch ~ προάγειν (ὁδόν).
Fortſetzer *m* durch d. *part.* der Verben.
Fortſetzung *f* ἡ μετακίνησις, ἡ μετάθεσις, ἡ προαγωγή, gew. durch Verben, bei ~ ſeiner Reiſe πρόσω πορευομένου αὐτοῦ, bei ~ der Rede ἐκδεξάμενοι τὸν λόγον οδ. προελθόντος τοῦ λόγου, die ~ einer Erzählung u. dgl. ὁ ἐχόμενος οδ. ἀκόλουθος λόγος, τὰ λοιπὰ οδ. τὰ ἐχόμενα τοῦ λόγου, τὰ ἑφεξῆς, die ~ eines Gebirges τὸ ὄρος συνεχές.
fortſingen διατελεῖν ᾄδοντα.
fortſollen δεῖ τινα ἀπιέναι.
fortſpinnen *trans.* ἕλκειν (z.B. eine Rede, einen Streit), *intr.* διατελεῖν νέοντα. [ἰέναι οδ. οἴχεσθαι.]
fortſpringen ἀποπηδᾶν τινος, ἀποτρέχειν, δρόμῳ ἀπ-/
fortſtehlen ſich ἐκκλέπτειν ἑαυτόν.
fortſtoßen ἀπ-, παρωθεῖν (von ſich ~ M.), (mit Verachtung) ἀπολακτίζειν, (vorwärtsſtoßen) προωθεῖν.
fortſtreiten διατελεῖν, διάγειν οδ. οὐ παύεσθαι (M.) μαχόμενον, οὐκ ἀφίστασθαι τῆς μάχης, mit Worten διατελεῖν ἀμφισβητοῦντα, φιλονικοῦντα οδ. ἐρίζοντα.
fortſtrömen ῥεῖν, φέρεσθαι (P.).
fortſtürmen, -ſtürzen φέρεσθαι, ὁρμᾶσθαι (P.), φερόμενον ὁρμᾶν οδ. οἴχεσθαι.
forttönen ἀποτείνειν (φθόγγον οδ. ἦχον), es tönt mir etw. in den Ohren fort ἔναυλόν μοί τί ἐστιν.
forttragen ἀποφέρειν, ἀποκομίζειν, φέροντά οδ. ἄγοντά τι οἴχεσθαι.
forttreiben ἀπελαύνειν, (weitertreiben) προκινεῖν, προάγειν, eine Sache ~ διάγειν, διαγίγνεσθαι, διατελεῖν οδ. διαμένειν ποιοῦντά τι, ἐμμένειν οδ. προσκαρτερεῖν τινι.
forttrinken διάγειν οδ. οὐ παύεσθαι (M.) πίνοντα.
fortwachſen ἐπιδιδόναι, ἐπίδοσιν οδ. αὔξησιν λαμβάνειν, αὐξάνεσθαι (P.).
fortwähren μένειν, δια-, καταμένειν, οὐ παύεσθαι (M.), ἐνδελεχεῖν.
fortwährend *adj.* συνεχής, ἐνδελεχής, ἀδιάλειπτος (2), ἀκατάπαυστος (2), *adv.* ἀεί, συνεχῶς, ἐνδελεχῶς, ἀδιαλείπτως. διὰ τέλους, ~ etw. ſein οδ. tun διατελεῖν, διάγειν, διαμένειν, διαγίγνεσθαι mit entſpr. *part.*
fortwälzen ἀποκυλίνδειν, ἀπωθεῖν, (weiterwälzen) προ-/ [κυλίνδειν, ſich ~ durch d. P.]
fortwandeln προϊέναι, προβαίνειν. [μετανίστασθαι.]
fortwandern πορεύεσθαι(P.).ἐκπορεύεσθαι.(auswandern)/
fortwehen ἀποπνεῖν, ἀποφυσᾶν, πνέοντα ἀποφέρειν, unaufhörlich wehen οὐ παύεσθαι (M.) oder διατελεῖν πνέοντα. [οδ. δακρυρροοῦντα.]
fortweinen οὐ παύεσθαι (M.) οδ. διατελεῖν δακρύοντα/
fortweiſen ἀπελαύνειν, ἀποκωλύειν.
fortwirken οὐ παύεσθαι (M.) οδ. οὐ λήγειν πράττοντά τι (ununterbrochen in Tätigkeit ſein), ἔτι δύνασθαι, ἐνεργὸν εἶναι, ἔτι ἰσχύειν (noch wirkſam und bei Kräften ſein).
fortwollen 1. ἐθέλειν οδ. βούλεσθαι οδ. ἐπιθυμεῖν ἀπιέναι οδ. ἀπαλλάττεσθαι (P.), ἀπαλλαξείειν. — 2. (im Begriff ſein wegzugehen) μέλλειν ἀπιέναι.
fortwünſchen ἀπεύχεσθαι (M.). j-n ~ εὔχεσθαί τινα οἴχεσθαι, ſich ~ εὔχεσθαι ἀπέρχεσθαι (-ιέναι), ἀπαλλαξείειν.
fortzählen διατελεῖν ἀριθμοῦντα.
fortzechen διατελεῖν πίνοντα.
fortzerren ἀφέλκειν, ἀποσπᾶν.
fortziehen I *trans.* 1. ἀφέλκειν, ἀποσπᾶν. — II *intr.* 2. aus einem Hauſe μετοικεῖν, μετοικίζεσθαι (P.), in ein anderes Land μετανίστασθαι εἰς χώραν τινά, von einem Heere ἀπελαύνειν, ἀπέρχεσθαι (-ιέναι), ἀπο-

Digitized by Google

χωρεῖν. — 3. (vorwärtsziehen) προελαύνειν, ἐλαύνειν πρόσω. προάγειν, (von Zugvögeln) μεταχωρεῖν.

Fortziehen *n*, **-zug** *m* ἡ μετοίκησις, ἡ μετανάστασις, ἡ μεταχώρησις, ἡ ἀποχώρησις, ἡ ὁρμή, ἡ προαγωγή, gew. durch Verben.

fortzürnen οὐ παύεσθαι (M.) θυμούμενον *ob.* ὀργιζό-[μενον.]

Forum *n* ἡ ἀγορά (Marktplatz), τὸ δικαστήριον (im gerichtlichen Sinne).

fossil ὀρυκτός.

Fossilien *n/pl.* τὰ ὀρυκτά.

Fourage *f* τὰ ἐπιτήδεια (Lebensmittel), (für Menschen) ὁ σῖτος, ὁ ἐπισιτισμός, (für Tiere) ὁ χιλός, ~ geben ἐπισιτίζειν, σῖτον παρέχειν.

fouragieren ἐπισιτίζεσθαι (M.), προνομὴν ποιεῖσθαι (M.), ἰέναι *ob.* ἐξιέναι ἐπὶ τὰ ἐπιτήδεια, σιτολογεῖν, χορτολογεῖν.

Fouragieren *n*, **Fouragierung** *f* ὁ ἐπισιτισμός, ἡ προνομή, ἡ σιτολογία, ἡ χορτολογία, auf ~ ausgehen s. fouragieren.

Fouragierer *m* ὁ προνομευτής, besser *part.*

Fracht *f* (Ladung) ὁ φόρτος, τὰ φορτία, τὸ ἀγώγιον, τὰ ἀγώγιμα, ὁ γόμος, (Frachtgeld) ὁ τῆς ἀγωγῆς μισθός, Schiffs~ τὸ ναῦλον, ὁ ναῦλος.

Frachtbrief *m* τὰ περὶ ἀγωγῆς φορτίων γράμματα.

Frachtfuhrmann *m* ὁ διακομίζων φορτία, ὁ ἁμαξεύς.

Frachtgeld *n* s. unter Fracht.

Frachtgeschäft *n* ἡ φορτηγία.

Frachtschiff *n* τὸ φορτηγὸν *ob.* φορτηγικὸν *ob.* φορταγωγὸν πλοῖον, ἡ φορτηγὸς ναῦς, ἡ ὁλκάς (άδος), ἡ φορτίς (ίδος), auch bloß τὸ πλοῖον.

Frachtwagen *m* ἡ φορτηγικὴ *ob.* φορτηγὸς ἅμαξα.

Frachtwaren *f/pl.* τὰ ἀγώγιμα, τὰ φορτία.

Frage *f* 1. τὸ ἐρώτημα, ἡ ἐρώτησις, ἡ ζήτησις, ἡ πύστις, eine ~ an j-n tun (fragen) ἐρωτᾶν τ. τινα, auf eine ~ antworten ἐρωτήσαντι *ob.* τὰ ἐρωτηθέντα ἀποκρίνεσθαι (M.). — 2. (Gegenstand einer Untersuchung, gelehrte ~) τὸ ζήτημα, τὸ πρόβλημα, ἡ πρότασις, eine ~ vorlegen, stellen προβάλλειν πρόβλημα, προτείνειν πρότασιν, ζητεῖν, ἀμφισβητεῖν περί τινος, das ist nicht die ~ οὐ τοῦτό γε ζητοῦμεν, περὶ τούτου οὐκ ἐστιν ὁ λόγος, das ist keine ~ οὐκ ἀμφισβητητέον. — 3. peinliche ~ ἡ βάσανος.

Frageform *f* τὸ ἐρωτηματικὸν σχῆμα, in ~ bringen, vorlegen ἐρωτηματίζειν, in ~ ἐρωτηματικῶς.

fragen 1. ἐρωτᾶν, ἐπερωτᾶν, ἐρέσθαι, ἐπερέσθαι τινά τ., πυνθάνεσθαί τινός τι, es fragt sich ἄδηλον (*sc.* ἐστί), σκοπεῖν δεῖ, über etw. um Rat ~ συμβουλεύεσθαί, ἀνακοινοῦσθαι (M.) τινι περί τινος. — 2. nach etw. ~ (sich um etw. kümmern) λόγον ποιεῖσθαί (M.), φροντίζειν τινός, nicht nach etw. ~ ἀμελεῖν, παραμελεῖν, ἀμελῶς ἔχειν, ὀλιγωρεῖν τινος, ich frage nicht danach, ob ... οὐκ ἐπιζητῶ εἰ ..., was hast du danach zu ~? τί δὲ σοὶ ταῦτα;

Fragen *n* ἡ ἐρώτησις, ἡ πύστις.

Fragepartikel *f* τὸ ἐρωτηματικὸν μόριον.

Fragepunkt *m* τὸ ζήτημα, ἡ ἀπορία.

Frager *m* durch *d. part.* der Verben.

frageweise ἐρωτηματικός.

Fragewort *n* τὸ ἐρωτηματικὸν ὄνομα *ob.* ἐπίρρημα.

Fragezeichen *n* τὸ ἐρωτηματικὸν σημεῖον.

Fragment *n* τὸ λείψανον.

frank: ~ und frei reden μετὰ παρρησίας τοὺς λόγους ποιεῖσθαι (M.), παρρησιάζεσθαι (M.).

Franse *f* ὁ κροσσός, ὁ θύσανος, mit ~n besetzt κροσσωτός, θυσανωτός, θυσανώδης.

fransenartig θυσανώδης.

frappant ἐκπληκτικός, θαυμάσιος.

frappieren ἐκπλήττειν τινά.

Fraß *m* ἡ βορά, τὸ βρῶμα, τὸ ἔδεσμα.

Fratze *f* τὸ ῥύγχος, τὸ δυσειδέστατον *ob.* ἄμορφον *ob.* ἀλλόκοτον *ob.* διάστροφον πρόσωπον, ~n schneiden διαστρέφειν τὸ πρόσωπον.

fratzenhaft δυσειδής, διάστροφος (2), διεστραμμένος, ἄμορφος (2), ἀλλόκοτος (2).

Frau *f* ἡ γυνή (αικός), ἡ θήλεια (jede weibliche Person), alte ~ ἡ γραῦς (γραός), junge ~ ἡ κόρη, verheiratete ~ ἡ γυνή, ἡ γαμετή, neuvermählte ~ ἡ νεόγαμος γυνή, zur ~ geben γυναῖκα διδόναι, eine ~ nehmen γαμεῖν, ἄγεσθαι (M.) γυναῖκα, (Hausfrau) ἡ δέσποινα.

Frauenarbeit *f* τὰ γυναικῶν ἔργα.

Frauenart *f* ὁ γυναικεῖος τρόπος, nach ~ ὥσπερ γυναῖκες, γυναικώδης, κατὰ τὰς γυναῖκας.

Frauengemach *n*, **-stube** *f*, **-zimmer** *n* ὁ γυναικών (ῶνος), ἡ γυναικωνῖτις (ιδος). [ωπον.]

Frauengesicht *n* τὸ γυναικεῖον *ob.* γυναικῶδες πρόσ-

Frauenglas *n* ὁ φεγγίτης, ἡ βαλος.

Frauenhaar *n* ἡ γυναικεία κόμη, (als Pflanze) ἡ κοτυληδών (όνος), τὸ πολύ-, καλλίτριχον, τὸ ἀδίαντον.

Frauenkleid *n*, **-kleidung** *f* ἡ γυναικεία στολή *ober* ἐσθής (ῆτος). [στήριον.]

Frauenkloster *n* τὸ γυναικῶν κοινόβιον *ob.* ἡσυχα-

Frauenkrankheit *f* ἡ γυναικεία *ob.* θήλεια νόσος.

Frauenliebe *f* ὁ γυναικεῖος ἔρως (ωτος), ὁ γυναικῶν ἔρως (letzteres auch „Liebe zu den Frauen").

Frauenmantel *m* τὸ γυναικεῖον ἱμάτιον.

Frauenmilch *f* τὸ γυναικεῖον γάλα (ακτος).

Frauennabel *m* (eine Pflanze) ἡ κοτυληδών (όνος).

Frauenputz, -schmuck *m* ὁ γυναικεῖος κόσμος.

Frauenrock *m* ὁ γυναικεῖος χιτών (ῶνος).

Frauenschuh *m* τὸ γυναικεῖον ὑπόδημα, elegante ~e αἱ βαυκίδες.

Frauensperson *f* ἡ γυνή (αικός).

Frauenstolz *m* τὸ γυναικεῖον φρόνημα.

Frauentugend *f* ἡ γυναικεία ἀρετή.

Frauenvolk *n* αἱ γυναῖκες, τὸ θῆλυ.

Frauenweise *f* ὁ γυναικεῖος τρόπος.

Frauenwürde *f* τὸ γυναικὸς ἀξίωμα.

Frauenzimmer *n* ἡ γυνή (αικός), junges ~ ἡ νεᾶνις *ob.* νεᾶνις (ιδος), ἡ παρθένος, s. Frauengemach.

Fräulein *n* ἡ κόρη, ἡ νύμφη, ἡ παρθένος, ἡ παῖς.

frech ἰταμός, θρασύς, ἀκόλαστος (2), (unverschämt) ἀναίσχυντος (2), ἀναιδής, (übermütig) ὑβριστικός, ὑβριστός, ~ sein θρασύνεσθαι (M.), ἀκολασταίνειν, ἀσελγεῖν, ἀναισχυντεῖν, ~ reden θρασύνεσθαι λέγοντα, θρασυστομεῖν.

Frechheit *f* ἡ ἰταμότης, ἡ θρασύτης (ητος), τὸ θράσος, ἡ ὕβρις, ἡ ἀκολασία, ἡ ἀσέλγεια, ἡ ἀναίδεια, ἡ ἀναισχυντία, auch *d. neutr.* der vorhergehenden *adj.*, ~ im Reden ἡ θρασυστομία.

Fregatte *f* ἡ μακρὰ ναῦς (νεώς), ἡ τριήρης (ους), Befehlshaber einer ~ ὁ τριηράρχης.

frei 1. ἐλεύθερος, λελυμένος (Gegensatz eingeschlossen), ἀνειμένος (freigelassen), ἀκώλυτος (2, ungehindert), ~ machen ἐλευθεροῦν, ~bitten ἐξαιτεῖσθαι (M.) τινα, ~e Hast ἐλευθέρα φυλακή, einer Sache ~en Lauf lassen ἐάν τι, οὐ κωλύειν τι. — 2. (von Örtlichkeiten) ὑπαίθρος (2), ὑπαίθριος (2), (von hochliegenden Gegenständen) καταφανής, φανερός, ὑψηλός, im ~en ἐν ὑπαίθρῳ, der ~e Himmel τὸ ὑπαίθρον, ἡ ὑπαιθρία, im ~en leben, zubringen ἐν ὑπαίθρῳ διάγειν, ὑπαιθριάζειν, ~er Platz ἡ εὐρυχωρία, Jagd im ~en Felde ἡ ἔξω θήρα, ~ stehende Gebäude οἰκίαι κεχωρισμέναι (ἀπ' ἄλλων, ~e Aussicht ἡ ἐλευθέρα περιωπή. — 3. politisch ~ ἐλεύθερος, αὐτόνομος (2). αὐτεξούσιος (2), ~ machen ἐλεύθερον ποιεῖν *ob.* καθιστάναι, ἐλευθεροῦν (von etw. τινός, ἔκ, ἀπό τινος), ~ lassen ἀφιέναι, ἀπελευθεροῦν, ~ sein ἐλεύθερον εἶναι, ἑαυτοῦ εἶναι (sein eigener Herr sein), ~e Verfassung ἡ ἐλευθερικὴ *ober* ἰσόνομος πολιτεία. — 4. (der freien Willen hat) αὐτογνώμων (ονος), αὐτεξούσιος (2), αὐθαίρετος (2), der ~e Wille ἡ ἰδία γνώμη. es steht ~ πάρ-, ἔξεστι, da es doch ~steht παρ-, ἔξόν, von ~en Stücken ἑκοντί, αὐτοματί, αὐτομάτην, ἐκ προαιρέσεως, ἑκών (*adj.*), von ~en Stücken etw. tun ἀφ' ἑαυτοῦ *ob.* αὐτόν

Digitized by Google

καθ' ἑαυτὸν πράττειν od. ποιεῖν τι, j-m etw. ~stellen ἐπιτρέπειν τινί τι, ἀφιέναι τινί τι, ~e Hand haben ἐξουσίαν ἔχειν, ~ von Geſchäften ἀπράγμων, σχολαῖος, ~ ſein von Geſchäften σχολὴν ἄγειν, ein ~er Tag ἡ ἄπρακτος ἡμέρα, ein ~es Leben ὁ σχολαῖος βίος. — 5. (unentgeltlich, umſonſt) ἄμισθος (2), *adv.* ἀμισθί, προῖκα, j-m ~en Unterricht erteilen ἀμισθὶ διδάσκειν τινά, ~e Koſt bei j-m haben προῖκα λαμβάνειν τὸν σῖτον παρά τινος, ~ ſprechen od. reden ἐλευθεριάζειν, ἐλευθεροστομεῖν, ~ ſprechend ἐλευθερόστομος (2). — 6. ſiehe frech, dreiſt. — 7. oft werden im griech. *adj.* mit α privat. gebildet, zB. ~ von Leiden ἀπαθής, ~ von Gefahr ἀκίνδυνος (2), ~ von Sorgen ἀμέριμνος (2) u. dgl.

Freibeuter *m* ὁ λῃστής, ὁ λαφυραγωγός, ὁ λωποδύτης, zur See ὁ πειρατής, ein ~ ſein λῃστεύειν.

Freibeuterei *f* ἡ λῃστεία, ἡ πειρατεία (zur See), ~ treiben λῃστεύειν, πειρατεύειν.

freibeuteriſch λῃστικός, λῃστρικός, πειρατικός.

Freibenker, -geiſt *m* ὁ ἀσεβὴς περὶ τὰ θεῖα, ὁ παραμελῶν τῶν θεῶν, ein ~ ſein οὐ σωφρονεῖν περὶ τοὺς θεούς, παραμελεῖν τῶν θεῶν.

Freidenkerei, -geiſterei *f* ἡ περὶ τὰ θεῖα ἀσέβεια.

freien μνᾶσθαι, μνηστεύεσθαι (M., auch μνηστεύειν) τινα.

Freien *n* ἡ μνηστεία, ὁ γάμος.

Freier *m* ὁ μνηστήρ (ῆρος), ὁ γαμέτης.

Freiersfüße *m/pl.*: auf ~n gehen μέλλειν γαμεῖν.

Freiersmann *m* (Freier) ὁ μνηστήρ (ῆρος), (Freiwerber) ὁ προμνήστωρ (ορος).

freigeben j-n ἐλεύθερον ἀφιέναι τινά, (erlauben) ἐπιτρέπειν τινί τι, (freie Zeit gewähren) διδόναι τινὶ σχολὴν ἄγειν, den Unterricht ~ ἐπιτρέπειν τῷ βουλομένῳ διδάσκειν u. dgl.

freigebig ἐλευθέριος, ἐλευθεροπρεπής (wie es ſich für einen freien Mann geziemt), φιλόδωρος (2, der gern Geſchenke gibt), εὐεργετητικός (~ mit Wohltaten), ~ ſein mit etw. οὐ φείδεσθαι (M.) τινος, ταμιεύεσθαι παρέχειν τι, φιλόδωρον ἑαυτὸν παρέχειν τινί.

Freigebigkeit *f* ἡ ἐλευθεριότης (ητος), τὸ ἐλευθέριον, ἡ φιλο-, πολυδωρία, ἡ φιλοδοσία.

freigeboren ἐλεύθερος, γενναῖος.

Freigelaſſene *f* ἡ ἀπελεύθερος.

Freigelaſſener *m* ὁ ἀπ-, ἐξελεύθερος, ὁ ἀπελευθέριος, Stand eines Freigelaſſenen ἡ ἀπελευθερία.

Freihafen *m* τὸ ἀτελὲς ἐμπόριον.

Freiheit *f* 1. von etw. ἡ ἀπαλλαγή, τὸ ἀπηλλάχθαι τινός (das Freiſein), ~ von Geſchäften ἡ σχολή, ἡ ἀπραγμοσύνη, von Abgaben ἡ ἀτέλεια, von Leidenſchaften ἡ ἀπάθεια. — 2. (Unabhängigkeit) ἡ ἐλευθερία, ἡ αὐτονομία, τὸ αὐτεξούσιον, in ~ ſetzen ἐλευθεροῦν, ἐλεύθερον ποιεῖν od. καθιστάναι, εἰς ἐλευθερίαν ἐξαιρεῖσθαι (M.), (von einem Sklaven) ἀφιέναι ἐλεύθερον, (von e-m Gefangenen) ἀπολύειν τῶν δεσμῶν. — 3. (Erlaubnis) ἡ ἐξουσία. — 4. (freie Wahl) ἡ αἵρεσις, es ſteht mir die ~ zu ἐξουσίαν ἔχω, ἐπ' ἐμοί ἐστιν, ich nehme mir die ~ ἀξιῶ. — 5. (Vorrecht) τὸ δίκαιον. ἡ ἐξουσία, ~ im Reden ἡ παρρησία, ſich die ~ herausnehmen αὐθαδιάζεσθαι (M.), der ſich viele ~en herausnimmt αὐθάδης, ὑβριστικός (in tadelndem Sinne), ἀκόλαστος (2, frei). — 6. (Dreiſtheit) ἡ αὐθάδεια.

Freiheitsfeſt *n* τὰ ἐλευθέρια.

Freiheitskampf, -krieg *m*, **-ſchlacht** *f* ὁ ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγών (ῶνος), ὁ ... πόλεμος, ἡ ... μάχη.

Freiheitsliebe *f* ὁ τῆς ἐλευθερίας ἔρως (ωτος) od. ἡ ... ἐπιθυμία, τὸ φιλελεύθερον.

Freiheitsſinn *m* τὸ ἐλεύθερον.

freilaſſen ἐλευθεροῦν, ἐλεύθερον ἀφιέναι od. ποιεῖν, auch bloß ἀφιέναι, εἰς ἐλευθερίαν od. ἐλεύθερον καθιστάναι, (einen Sklaven) ἀπελευθεροῦν.

Freilaſſung *f* ἡ ἐλευθέρωσις, ἡ ἀπελευθέρωσις. ἡ ἄφεσις, ἡ λύσις, oft durch Verben.

freilich δή, γε (enkl.) δή, δηλαδή, δῆλον ὅτι, σφόδρα, πάνυ γε, μέντοι, ei ~ πῶς γὰρ οὔ; ~ nicht οὐ μήν, οὐ μὲν οὖν, (ironiſch) δῆθεν, δηλαδή, δήπου, ἀμέλει, denn ~ γὰρ δή, γάρ τοι.

freiliegend καταφανής, φανερός.

Freimut *m*, **Freimütigkeit** *f* ἡ παρρησία, τὸ ἐλεύθέριον, ἡ ἐλευθεριότης (ητος), mit ~ μετὰ παρρησίας.

freimütig ἐλεύθερος, ἐλευθέριος (2), ~ reden παρρησιάζεσθαι (M.), μετὰ παρρησίας λέγειν, παρρησίᾳ χρῆσθαι, λέγειν οὐδὲν ἀποκρυφάμενον od. ὑποστειλάμενον, ἐλευθεροστομεῖν, ~ geſtehen ἐξομολογεῖν, ἁπλῶς λέγειν.

Freiſinn *m* τὸ ἐλεύθερον, τὸ ἐλευθέριον.

freiſinnig ἐλεύθερος, ἐλευθέριος (2).

Freiſinnigkeit *f* τὸ ἐλευθέριον.

freiſprechen j-n von etw. ἀπολύειν, ἀπογιγνώσκειν, ἀφιέναι τινά τινος, freigeſprochen werden ἀπολύεσθαι, ἀφίεσθαι, ἀποφεύγειν, freizuſprechen von etw. ἀναίτιός τινος, freigeſprochen ἀπόλυτος (2), nicht freizuſprechen ſein von etw. ὀφλισκάνειν τι (in den Augen j-s τινί u. παρά τινος).

Freiſprechung *f* ἡ ἀπόλυσις, ἡ ἄφεσις.

Freiſtaat *m* ἡ αὐτόνομος πόλις, ἡ δημοκρατία, ὁ δῆμος.

Freiſtätte *f* ἡ καταφυγή, τὸ ἄσυλον.

freiſtehen: es ſteht j-m frei ἔξεστί τινι mit *inf.*, es ſteht mir frei παρ' od. ἐπ' ἐμοί ἐστιν.

freiſtehend καταφανής, (von einem Hauſe) κεχωρισμένος (ἀπό) τῶν ἄλλων.

freiſtellen j-m etw. ἐξουσίαν παρέχειν od. διδόναι τινί τινος, ἐπιτρέπειν τινί mit *inf.*, αἵρεσιν διδόναι τινί τινος, auch διδόναι mit *inf.*

Freitag *m* ἡ ἕκτη τῆς ἑβδομάδος (ἡμέρα).

Freiwerber *m* ὁ προμνήστωρ (ορος).

Freiwerberin *f* ἡ προμνήστρια, ἡ προμνηστρίς (ίδος).

freiwillig (ohne Zwang) ἑκών, ἑκούσιος, (aus eigenem Antriebe) ἐθελούσιος (2), ἐθελοντής, αὐτόματος (2), αὐτοκέλευστος (2), *adv.* ἑκοντί, ἑκουσίᾳ, ἑκουσίως, ἐθελοντί, ἐφ' od. ἀφ' ἑαυτοῦ, ~er Sklave ὁ ἐθελόδουλος, ~ Sklave ſein ἐθελοδουλεῖν, ~ etw. tun ἑκόντα ποιεῖν, ἑκουσιάζεσθαι, αὐτοματίζειν.

Freiwilliger *m* (im Kriege) ὁ ἐθελοντής.

fremd 1. (ausländiſch) ξένος, ὀθνεῖος, ἔκδημος (2), ἀλλόφυλος (2, von fremdem Stamme), ἀλλοδαπός (aus fremdem Lande), βάρβαρος (2, mit verächtlichem Nebenbegriff), die F~en οἱ ἔξω od. ἔξωθεν od. ἐκτός, οἱ ἀλλοεθνεῖς, οἱ ἀλλόφυλοι, eine ~e Sprache ἡ βάρβαρος γλῶττα. — 2. (einem andern gehörig) ἀλλότριος, ὁ, ἡ, τὸ ἄλλων, nach ~em Gute trachten ἀλλοτρίων ἐφίεσθαι (M.), ſich um ~e Angelegenheiten bekümmern πολυπραγμονεῖν. — 3. (auffallend, ungewöhnlich) ἀλλόκοτος (2), ξένος, ἀλλότριος, es kommt mir etw. ~ vor ξένον μοι δοκεῖ εἶναι, daß iſt ihm ~ ἀλλότριός ἐστι τούτων, ἀλλοτρίως ἔχει πρὸς ταῦτα, ἀπείρως ἔχει τινός. — 4. es iſt ihm ~ (nicht nach ſeiner Eigentümlichkeit) οὐκ ἔστι πρὸς αὐτοῦ. — 5. (abgeneigt) ἀλλότριος, j-m ~ ſein ἀλλοτρίως ἔχειν od. διακεῖσθαι πρός τινα, j-m ~ werden ἀλλοτριοῦσθαί (P.) τινι, der Bildung ~ ἄμουσος (2), den Wiſſenſchaften ~ ἀγράμματος (2) und ſo in vielen Zſgn mit α privat.

fremdartig ἀλλότριος, ξένος, ξενικός, ἑτεροῖος, ἀλλοτος, ἑτερογενής, ξενοπρεπής, F~es reden ἀλλοτριολογεῖν, ~e Dinge treiben ἀλλοτριοπραγεῖν, daß Betreiben von ~en Dingen ἡ ἀλλοτριοπραγμοσύνη.

Fremdartigkeit *f* ἡ ἀλλοτριότης, ἡ ἑτεροιότης. ἡ ἀλλοιότης. ἡ ἀνοικειότης (ητος) ſowie d. *neutr.* der vorh. *adj.*

[1]Fremde *m*, **Fremde** *f* (von einer Frau) durch die unter

[2]Fremde *f* (das fremde Land) ἡ ἀλλοτρία, ἡ ἀλλοδαπή (χώρα). ἡ ξένη, ἡ ὑπερορία. in die ~ gehen ἐκ-, ἀποδημεῖν, ἔξω πορεύεσθαι (P.). die Reiſe in die ~ ἡ ἀπο-, ἐκδημία, in der ~ ſein ἔξω εἶναι, ἐπὶ ξένης

Digitized by Google

εἶναι, Aufenthalt in der ~ ἡ ἐπιδημία, ἡ ἐπιδήμησις, in die, in der ~ ἔξω.
Fremdenführer *m* (als Person) ὁ ξεναγός, ὁ περιηγητής, ~ sein ξεναγεῖν, περιηγεῖσθαι (M.), das Amt des ~s ἡ ξεναγία, (als Buch) ὁ περιηγητικός, τὸ περιηγητικὸν βιβλίον.
Fremdenzimmer *n* ὁ ξενών (ῶνος), τὸ ξενοδοχεῖον.
Fremder *m* s. fremd.
Fremdheit *f* ἡ ξενία (der Stand eines Fremden), siehe Fremdartigkeit. [ἀπείρως ἔχειν τινός.]
Fremdling *m* ὁ ξένος, s. fremd; in etw. ein ~ sein
frequent συχνός, πυκνός, θαμινός, (stark besucht, bevölkert) πολυάνθρωπος (2). [θαμίζειν εἴς τι.]
frequentieren φοιτᾶν εἰς, ἐπί, παρά, πρός mit *acc.*,
Frequenz *f* τὸ τῶν φοιτώντων πλῆθος.
fresko: ~ malen ἐφ' ὑγροῖς γράφειν.
Freskomalerei *f* ἡ ἐφ' ὑγροῖς γραφή.
Freßbegierde *f* ἡ ἀδηφαγία, ἡ πολυφαγία, ἡ γαστριμαργία, ἡ τοῦ φαγεῖν ἐπιθυμία, ἡ ἐδηδών (όνος), ἡ γαστήρ (ρός), die ~ befriedigen χαρίζεσθαι (M.) τῇ γαστρί.
freßbegierig ἀδηφάγος, πολυφάγος, γαστρίμαργος, πολυβόρος, παμφάγος (sämtl. 2), ~ sein ἀδηφαγεῖν.
fressen 1. βιβρώσκειν, καταβιβρώσκειν, τρώγειν, ἐσθίειν, κατεσθίειν, νέμεσθαι (M.), gierig ~ λαιμᾶν, λαιμάττειν, viel, alles ~d s. freßbegierig; zu ~ geben χορτάζειν, Fleisch ~ σαρκοφαγεῖν. — 2. übtr. (verzehren) ἀναλίσκειν, καταναλίσκειν, (von Feuer, Wunden, Geschwüren u. dgl.) νέμεσθαι, ἐπινέμεσθαι (M.), (vom Feuer) ἐπιβόσκεσθαι, den Zorn in sich ~ τὴν ὀργὴν ob. τὸν χόλον πέττειν ob. καταπέττειν.
Fressen *n* (als Handlung) ἡ βρῶσις, (als Sache) ἡ βορά, das war für ihn ein gefundenes ~ (Sprichw.) τοῦτ' ἦν αὐτῷ τὸ λεγόμενον σῦκον Ἔρμῃ.
Fresser *m* ὁ φαγᾶς, ὁ καταφαγᾶς (*gen.* ᾶ), ὁ ἀδηφάγος, ὁ πολυφάγος, ὁ γαστρίμαργος, ὁ γάστρις (ιδος), ὁ γάστρων (ωνος).
Freßgier *f* s. Freßbegierde.
freßgierig s. freßbegierig.
Frettchen *n* ἡ ἶκτις (ιδος), ἡ ἀγρία ob. Λιβυκὴ γαλῆ.
Freude *f* ἡ χαρά, ἡ χαρμονή, (Ergötzung) ἡ τέρψις, τὸ τερπνόν, (Genuß) ἡ ἀπόλαυσις, (Fröhlichkeit) ἡ εὐθυμία, ἡ εὐφροσύνη, (Vergnügen, Lust) ἡ ἡδονή, ἡ εὐπάθεια, ἡ ἡδυπάθεια, (Annehmlichkeit) ἡ χάρις (ιτος). τὸ ἡδύ, übermäßige ~ ἡ περιχάρεια, die ~n des Augenblicks αἱ παραυτίκα ob. παραχρῆμα ἡδοναί, sinnliche ~n αἱ τοῦ σώματος ἡδοναί, geistige ~n αἱ τῆς ψυχῆς ἡδοναί, ~ haben χαίρειν, ἥδεσθαι (P.), εὐφραίνεσθαι (P.), s. sich erfreuen an etw.; es macht mir etw. ~ ἡδομένῳ ἐστί μοί τι, ἀσμένῳ γίγνεταί μοί τι, mit ~n ἡδέως, ἡδομένως, ἀσμένως, μετὰ χαρᾶς, j-m eine ~ machen ἡδονὴν ob. εὐθυμίαν παρέχειν τινί, εὐφραίνειν τινά, j-m mit etw. eine ~ machen χαρίζεσθαί (M.) τινί τι ob. ποιοῦντά τι, er kam zu meiner ~ ἦλθεν ἡδομένῳ μοι, mit ~ etw. annehmen ἀσμένως ob. ἡδέως δέχεσθαί (M.) τι, für kurze ~ langes Weh haben βραχέα ἡσθέντα μακρὰ κλαίειν.
freudenarm, -leer, -los ἀτερπής, ἄχαρις, ἡδονῶν ἔρημος, ἄμοιρος (2) τῶν ἐν ἀνθρώποις καλῶν, πάντων τῶν ἀγαθῶν ἔρημος, ein ~es Leben βίος ἀβίωτος. [τον, ἐν πότοις.]
Freudenbecher *m* ὁ κώθων (ωνος), beim ~ παρὰ πό-
Freudenbezeigung *f* ἡ εὐφροσύνη, τὰ τῆς εὐφροσύνης, ὁ θόρυβος, ὁ κρότος, j-n mit ~ empfangen εἰσελθόντος τινὸς ἐπιθορυβεῖν, θορυβοῦντα ἀπαντᾶν τινι, εὐμενῶς ἐπιθορυβεῖν. [εὐαγγελίζεσθαι (M.).]
Freudenbotschaft *f* τὸ εὐαγγέλιον, eine ~ bringen
Freudenfest *n* ἡ ἑορτή, τὰ ἱλάρια. ein ~ feiern ἑορτὴν ἄγειν. [ἀγαθά.]
Freudengeber *m* ὁ διδοὺς ob. πορίζων τὰ καλά ob.
Freudengefühl *n* ἡ ἡδονή, ἡ εὐπάθεια, ἡ ἡδυπάθεια.
Freudengenuß *m* ἡ ἡδονή, ἡ τέρψις.
Freudengeschrei *n* ἡ ἀλαλαγή, ὁ ἀλαλαγμός, τὸ ἀλάλαγμα, ein ~ erheben ἀλαλάζειν.
Freudenhaus *n* τὸ οἴκημα, τὸ ἐργαστήριον.
Freudenhimmel *m* ἡ μακαριότης (ητος), ἡ μακαρία.
Freudenleben *n* ὁ ἥδιστος ob. μακάριος βίος.
Freudenlosigkeit *f* τὸ ἀτερπές, τὸ ἄχαρι.
Freudenmädchen *n* ἡ ἑταίρα, ἡ παιδίσκη (mit u. ohne δημοσία), ἡ ἑταιρίς (ίδος).
Freudenmahl *n* ἡ ἑστίασις, ὁ κῶμος, ein ~ geben ἑστιᾶν ἑστίασιν ob. χαριστήρια.
Freudenopfer *n* τὰ χαριστήρια. [ἡδονῆς μεστός.]
freudenreich ἥδιστος, μακάριος, εὐτερπής, εὔχαρις,
Freudenruf *m* ὁ θόρυβος, ὁ κρότος.
Freudentag *m* ἡ εὐημερία, ἡ ἑορτή.
Freudentaumel *m* ἡ περιχάρεια, οἱ κῶμοι, ἡ ὑπερφυὴς χαρά, im ~ sein ὑπερφυῶς χαίρειν.
Freudentränen weinen δακρύειν ὑπὸ χαρᾶς.
freudenvoll, freudvoll μεστὸς εὐφροσύνης ob. χαρᾶς.
freudetrunken μεθύων ὑπὸ χαρᾶς.
freudig (erfreut) χαίρων, γεγηθώς, εὔθυμος (2), sehr ~ περιχαρής, (heiter, fröhlich) φαιδρός, ἱλαρός, (bereitwillig) ἄσμενος, ἑκών, πρόθυμος (2), ~ sein εὐθυμίαν ἔχειν, χαίρειν, εὐφραίνεσθαι (P.), (erfreuend) ἡδύς, εὔχαρις, καλός, ~e Nachricht τὸ εὐαγγέλιον.
Freudigkeit *f* ἡ χαρά, ἡ εὐθυμία, ἡ εὐφροσύνη, (Bereitwilligkeit) ἡ προθυμία.
freuen sich χαίρειν τινί u. ἐπί τινι, auch mit *part.*, zB. ich freue mich zu sehen, zu hören χαίρω ἀκούων, ὁρῶν u. dgl., γεγηθέναι ἐπί τινι, εὐθυμεῖσθαί und εὐφραίνεσθαι (P.) τινι u. ἐπί τινι, ἥδεσθαι (P.) τινι u. ἐπί τινι, auch mit *part.*, sich übermäßig ~ ὑπερχαίρειν, sich über j-n ~ ἄγασθαί (P.) τινα, sich mit j-m ~ συγχαίρειν, συνήδεσθαί τινι, sich des Lebens ~ ἀπολαύειν τῶν ἐν τῷ βίῳ καλῶν ob. ἀγαθῶν, ich freue mich auf etw. ἡδέως ob. ἄσμενος προσδοκῶ τι, χαίρω προσδοκῶν τι.
Freund *m* ὁ φίλος, ὁ εὔνους, vertrauter ~ ὁ οἰκεῖος, γνώριμος, συνήθης, ἐπιτήδειος, ὁ συνών (der mit einem Umgang pflegt), ὁ ἑταῖρος (Genosse, Kamerad), (Anhänger) die ~e j-s οἱ σὺν τινι, οἱ μετά τινος, oft durch Ζsgn mit φίλος, zB. ein ~ der Arbeit φιλόπονος, ein ~ der Griechen (ob. der griechischen Literatur) φιλέλλην, ein ~ des Krieges φιλοπόλεμος, ein ~ der Hunde φιλόκυνος, ~ der Jagd φιλόθηρος, ~ des Landlebens, Landbaus φιλογέωργος, ~ der Literatur φιλόλογος, φιλόμουσος, ~ des Schönen φιλόκαλος, ~ der Wahrheit φιλαλήθης, ~ der Weisheit φιλόσοφος usw., die ~e liebend φιλέταιρος, j-s ~ sein φίλον εἶναί τινι, j-n zum ~e haben φίλῳ χρῆσθαί τινι, sich j-n zum ~ machen φίλον ποιεῖσθαί τινα, ein vertrauter ~ von j-m sein οἰκεῖος ἔχειν ob. διακεῖσθαι πρός τινα, sich ~e zu erwerben suchen θηρᾶν φίλους, ein ~ von etw. sein ἀγαπᾶν τι, ἐπιθυμητὴν ob. ἐραστὴν εἶναί τινος, ἥδεσθαί τινι, o ~! (in der Anrede) ὦ φίλε ob. φίλε, ὦ τάν, (in der Anrede an einen Fremden) ὦ ξένε.
Freundesdienst, Freundschaftsdienst *m* ἡ φιλανθρωπία, ἡ χάρις (ιτος), j-m einen ~ erweisen χαρίζεσθαί (M.) τινί τι.
Freundesgeschenk *n* τὸ φίλων ob. φιλικὸν δῶρον.
Freundesgut *n* τὰ φίλια χρήματα.
Freundeshand *f* ἡ φιλία χείρ (ειρός). aus ~ παρὰ φίλου ob. φίλου διδόντος, an ~ μετὰ φίλου, ἡγουμένου φίλου.
Freundesland *n* ἡ φιλία (mit u. ohne γῆ ob. χώρα).
Freundesliebe *f* ἡ πρὸς τοὺς φίλους εὔνοια, ἡ φιλεταιρία, ἡ τῶν φίλων ob. παρὰ τῶν φίλων εὔνοια.
Freundespaar *n* τὸ φίλων ζεῦγος, οἱ δύο φίλοι (ob. φίλω).
Freundin *f* ἡ φίλη, ἡ ἑταίρα, s. Freund.
freundlich (freundschaftlich) εὐμενής, εὔνους. φιλόφρων, (mild, sanft) πρᾷος, ἥμερος (2), ἐπίχαρις, (menschen-

Digitized by Google

freundlich) φιλάνθρωπος (2), (umgänglich) ὁμιλητικός, εὐπροσήγορος (2), φιλοπροσήγορος (2), j-n ~ behandeln, j-m ~ begegnen φιλοφρονεῖσθαι (M.) τινα, φιλανθρώπως προσφέρεσθαι (P.) od. χρῆσθαί τινι, ~e Behandlung τὸ φιλοφρόνημα, ἡ φιλοφροσύνη, ~er Blick τὸ φιλάνθρωπον βλέμμα.

Freundlichkeit *f* ἡ εὐμένεια, ἡ εὔνοια, ἡ φιλοφροσύνη, ἡ φιλανθρωπία, ἡ εὐπροσηγορία, ἡ φιλοπροσηγορία, ἡ φαιδρότης, ἡ κοινότης, ἡ πραότης (ητος) od. d. *neutr.* d. *adj.*, mit ~ das *adv.* d. *adj.*

freundlos ἄφιλος (2), φίλων ἔρημος.

Freundſchaft *f* 1. ἡ φιλία, ἡ εὔνοια (Wohlwollen), vertraute ~ ἡ οἰκειότης (ητος). — 2. (Kameradſchaft) ἡ ἑταιρία, ~ mit j-m ſchließen φιλίαν ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα, φιλίαν συντίθεσθαι, συνάπτειν od. συνάπτεσθαί (M.) τινι, εἰς φιλίαν ἰέναι τινί, ſich j-s ~ erwerben φιλίαν κτᾶσθαι παρά τινος, ~ hegen gegen j-n φιλικῶς ἔχειν od. διακεῖσθαι πρός τινα, mit j-m in ~ leben διὰ φιλίας ἰέναι τινί, die ~ brechen διαλύεσθαι (M.) τὴν φιλίαν, in enger ~ mit j-m ſtehen οἰκειότατα διακεῖσθαί τινι od. πρός τινα, j-m eine ~ erweiſen χαρίζεσθαί (M.) τινι, χάριν κατατίθεσθαί τινι. — 3. (die Freunde u. Verwandten) οἱ φίλοι, οἱ προσήκοντες, οἱ οἰκεῖοι.

freundſchaftlich φιλικός, φίλιος, εὔνους, εὐνοϊκός, εὐμενής, φιλόφρων, ~ gegen j-n geſinnt ſein φιλικῶς od. εὐνοϊκῶς ἔχειν od. διακεῖσθαι πρός τινα, j-m ~ begegnen διὰ φιλίας ἰέναι τινί, φιλίᾳ χρῆσθαι περί τινα, ſich ~ ſtellen gegen j-n φιλίαν προσποιεῖσθαι (M.) πρός τινα, in ~em Verhältnis zu j-m ſtehen οἰκείως ἔχειν τινί od. πρός τινα, οἰκείως χρῆσθαί τινι.

Freundſchaftsband *n* ὁ τῆς φιλίας (καὶ εὐνοίας) σύν-/

Freundſchaftsbeweis *m*, **-bezeigung** *f* ἡ φιλίας ἔνδειξις, τὰ φιλικὰ ἔργα, Freundſchaftsbeweiſe von j-m erhalten φιλικὰ πάσχειν ὑπό τινος.

Freundſchaftsbund *m* ἡ ἑταιρία.

Freundſchaftsdienſt *m* ſ. Freundesdienſt.

Freundſchaftstrunk *m* ἡ φιλοτησία.

Frevel *m* ἡ ὕβρις, ἡ ἀδικία, ἡ κακουργία, ἡ παρανομία, (als eine einzelne Handlung) τὸ ἀδίκημα, τὸ κακούργημα, (gegen die Gottheit) τὸ ἀσέβημα, ~ an j-m verüben ὑβρίζειν τινά od. εἰς τινα, ἀδικεῖν τινα, κακουργεῖν τινα, gegen die Gottheit ~ verüben ἀσεβεῖν od. ὑβρίζειν εἰς od. περὶ θεούς, παρανομεῖν εἰς θεούς, es wird ein ~ an mir verübt ὑβρίζομαι, ἀδικοῦμαι, für ſeine ~ büßen δίκην διδόναι ὧν ὕβρισέ τις.

frevelhaft ἀσεβής, ἀνόσιος (2), ἄδικος (2), ὑβριστικός, ἀνοσιουργός (2), ~ handeln ἀνοσιουργεῖν.

Frevelmut *m* ἡ ὕβρις, ἡ ἀσέβεια, im ~ ὑβρίζων.

freveln ſ. Frevel verüben unter Frevel.

Freveltat *f* τὸ ὕβρισμα, ἡ ὕβρις, τὸ κακούργημα, τὸ ἀδίκημα, gegen die Gottheit τὸ ἀσέβημα, τὸ ἀσεβὲς καὶ ἀνόσιον ἔργον, τὸ ἀνοσιούργημα, ſ. Frevel.

freventlich, frevleriſch ſ. frevelhaft.

Frevler *m* ὁ ὑβριστής, ὁ ἀσεβής od. ἀνόσιος ἀνήρ, ὁ/

Friede, Frieden *m* ἡ εἰρήνη, (Friedensbündnis) αἱ σπονδαί, (Eintracht) ἡ ὁμόνοια, ἡ ὁμοφροσύνη, (Gemütsruhe) ἡ εἰρήνη, ἡ εὐθυμία, ἡ εὐδαιμονία, ~ ſtiften διαλύειν πολεμοῦντας, εἰρήνην ποιεῖν τινι, ~ halten εἰρήνην ἄγειν (mit j-m πρός τινα), διάγειν ἐν εἰρήνῃ, εἰρηνεύειν, den ~ halten ἐμμένειν ταῖς σπονδαῖς, ἐμπεδοῦν τὰς σπονδάς, ~ haben εἰρήνην ἔχειν od. ἄγειν, keinen ~ haben (übtr.) διαταράττεσθαι (P.) τὴν γνώμην, den ~ brechen λύειν τὰς σπονδάς. ~ ſchließen εἰρήνην ποιεῖσθαι, πράττεσθαι, διαπράττεσθαι, κατεργάζεσθαι, σπένδεσθαι, σπονδὰς ποιεῖσθαι (ſämtlich M.), den ~ vermitteln τὴν εἰρήνην πρυτανεύειν (für j-n τινί), j-n nicht in ~ laſſen ἐνοχλεῖν τινι u. τινα, vor j-m keinen ~ haben ἐνοχλεῖσθαι (P.) ὑπό τινος, j-n in ~ ziehen laſſen ἀφιέναι τινά, im ~ leben διάγειν ἐν εἰρήνῃ.

Friedensanträge *m/pl.* ἡ ἐπικηρυκεία, τὸ ἐπικηρύκευμα, οἱ φίλιοι od. περὶ εἰρήνης od. περὶ σπονδῶν λόγοι, ~ machen ἐπικηρυκεύεσθαι (M.) τινι od. πρός τινα, λόγους ποιεῖσθαι (M.) περὶ εἰρήνης.

Friedensartikel *m/pl.* τὰ ἐν ταῖς σπονδαῖς εἰρημένα od. γεγραμμένα, τὰ ἐπικηρυκευόμενα, ein ~ iſt, daß γέγραπται od. εἴρηται ἐν ταῖς σπονδαῖς mit *in/.* od. ὡς.

Friedensbedingung *f* ἐφ' ᾧ γίγνεται εἰρήνη od. γίγνονται αἱ σπονδαί, ἐφ' ᾧ τις βούλεται σπένδεσθαι, ἐφ' ᾧ σπονδαὶ μέλλουσιν ἔσεσθαι.

Friedensbote *m* ὁ τὴν εἰρήνην ἀπαγγέλλων (der die Nachricht von einem zuſtande gekommenen Frieden bringt), ὁ λόγους προφέρων περὶ τῆς εἰρήνης (der, welcher Friedensanträge bringt).

Friedensbotſchaft *f* ἡ περὶ εἰρήνης ἀπαγγελία (die Kunde von einem geſchloſſenen Frieden), οἱ περὶ εἰρήνης λόγοι (Friedensantrag).

Friedensbruch *m* ἡ τῆς εἰρήνης od. τῶν σπονδῶν λύσις, einen ~ begehen λύειν od. παραβαίνειν τὰς σπονδάς.

Friedensfeſt *n* ἡ διὰ τὴν εἰρήνην ἑορτή.

Friedensgedanken haben εἰρηνικῶς ἔχειν od. διακεῖσθαι.

Friedensgeſandter *m* ὁ περὶ εἰρήνης od. περὶ σπονδῶν πρεσβευτής, ~ ſein πρεσβεύειν εἰρήνην.

Friedensgeſandtſchaft *f* ἡ περὶ εἰρήνης od. περὶ σπονδῶν πρεσβεία od. οἱ ... πρέσβεις, eine ~ ſchicken πέμπειν περὶ εἰρήνης od. σπονδῶν.

Friedensgöttin *f* ἡ Εἰρήνη, Tempel der ~ τὸ Εἰρηναῖον.

Friedenshort *m* ὁ τῆς εἰρήνης φύλαξ (ακος).

Friedenskleid *n* τὸ ἱμάτιον (= dem latein. toga).

Friedensliebe *f* τὸ εἰρηνικόν, τὸ εἰρηναῖον, ἡ εἰρήνης ἐπιθυμία, τὸ ἡσυχον, τὸ φιλήσυχον, τὸ ἐπιεικές, ἡ ἐπιείκεια, ἡ ἀπραγμοσύνη, τὸ ἄπραγμον, τὸ μέτριον, ἡ μετριότης (ητος).

Friedensnachricht *f* ἡ περὶ εἰρήνης ἀγγελία.

Friedensrichter *m* ὁ εἰρηνοδίκης (im latein. fetialis), ὁ εἰρηνάρχης, (in bürgerlichen Verhältniſſen) ὁ διαιτητής.

Friedensſchluß *m* αἱ σπονδαί, ἡ διαλλαγή, vor dem ~ πρὶν τὰς σπονδὰς γενέσθαι, nach dem ~ γενομένων τῶν σπονδῶν (od. σπεισάμενοι, σπονδὰς ποιησάμενοι u. dgl.), ſeit dem ~ ἀφ' od. ἐξ οὗ εἰρήνη ἐγένετο.

Friedensſtab *m* τὸ κηρύκειον.

Friedensſtifter *m* ὁ εἰρηνοποιός, ὁ διαλλακτής, ὁ διαλλακτήρ (ῆρος), ~ ſein εἰρήνην ποιεῖν τινι, διαλύειν τοὺς πολεμοῦντας.

Friedensſtiftung *f* ἡ διάλυσις, ἡ διαλλαγή, ἡ εἰρήνης ποίησις.

Friedensſtörer *m* ὁ στασιαστής, ὁ στασιαστικός.

Friedensſtörung *f* ἡ τῆς εἰρήνης od. τῶν σπονδῶν λύσις.

Friedenstempel *m* τὸ εἰρηναῖον.

Friedenstraktat *m* αἱ σπονδαί.

Friedensunterhändler *m* ὁ εἰρηνοποιός, ὁ κῆρυξ (υκος), ὁ ἐπικηρυκευόμενος, ~ ſchicken ἐπικηρυκεύεσθαι (M.), πέμπειν λόγους ποιησομένους περὶ σπονδῶν od. περὶ εἰρήνης.

Friedensunterhandlungen *f/pl.* οἱ περὶ εἰρήνης od. περὶ σπονδῶν λόγοι.

Friedensvertrag *m* αἱ περὶ τῆς εἰρήνης συνθῆκαι.

Friedensvorſchläge *m/pl.* οἱ περὶ εἰρήνης od. σπονδῶν λόγοι.

Friedenswächter *m* ὁ εἰρηνοφύλαξ (ακος), ~ ſein εἰρηνοφυλακεῖν.

Friedenszeit *f* ἡ εἰρήνη, αἱ σπονδαί, zur, während der ~ ἐπ' εἰρήνης, ἐν εἰρήνῃ, εἰρήνης οὔσης.

friedfertig εἰρήνης ἐπιθυμῶν, εἰρηνικός, εἰρηναῖος, πρᾶος, ἐπιεικής, μέτριος, (ſanft, ruhig) ἥσυχος (2), (im Privatleben) ἀπράγμων.

Friedfertigkeit *f* ἡ εἰρήνης ἐπιθυμία, ἡ ἐπιείκεια und d. *neutr.* d. vorhergehenden *adj.*

Friedhof *m* οἱ τάφοι.

friedlich εἰρηνικός, εἰρηναῖος, ἥσυχος (2), ſich ~ verhalten εἰρήνην od. ἡσυχίαν ἄγειν, ἡσυχάζειν, εἰρηνεύειν, ~ geſinnt ſein εἰρηνικῶς ἔχειν od. διακεῖσθαι πρός τινα.

Digitized by Google

friedliebend, friedſam εἰρηνικός, ἀπράγμων.
Friedſamkeit *f* τὸ εἰρηνικόν, τὸ εἰρηναῖον, ἡ ἐπιείκεια, ἡ ἀπραγμοσύνη.
frieren (Kälte, Froſt empfinden) ῥιγῶν, κακῶς πάσχειν ὑπὸ ῥίγους od. ψύχους od. κρύους, (zu Eis werden) πήγνυσθαι (P.) ὑπὸ ψύχους oder κρύους, κρυοῦσθαι (P.), es friert κρύος ἐστίν.
Frieren *n* τὸ ῥῖγος od. durch Verben.
Fries *m* ἡ ζώνη, ἡ στεφάνη, τὸ διάζωμα, ὁ ζωφόρος.
Frieſel *m* τὰ ἐξανθήματα, ἡ πορφύρα.
Frikaſſee *n* τὰ περικόμματα.
Friktion *f* ἡ τρῖψις, ἡ παράτριψις.
friſch 1. (nicht) ψυχρός, ψυχεινός, ~ werden ψύχεσθαι, ἀποψύχεσθαι (P.), es wird ~ ἀποψύχει. — 2. (unverdorben) πρόσφατος, νεαρός (bſd. von Früchten), νεαλής (von Fiſchen). — 3. (was erſt vor kurzem geſchehen od entſtanden iſt) νέος, νεαρός, ὀπόγυιος (2). — 4. (ungebraucht) ἀκέραιος (2), ich habe etw. noch ~ in der Erinnerung, im Gedächtnis, Andenken u. dgl. ἔναυλόν ἐστί μοί τι, auf ~er Tat ertappen ἐπ' αὐτοφώρῳ λαμβάνειν (*pass.* auch ἁλίσκεσθαι), daneben auch viele Sſgn mit νεο-, ꝛB. ~ abgezogen νεόδαρτος (2), ~ gefangen νεαίρετος (2), νεάλωτος (2), ~ gemalt νεόγραπτος (2) uſw., von ~em πάλιν, πάλιν αὖ, αὖθις πάλιν, ἐκ καινῆς. — 5. (munter, kräftig) νεαρός, νεαλής, ἀκμάζων, ~ ſein ἀκμάζειν, θάλλειν, ἐν ἀκμῇ εἶναι, ~ gewagt iſt halb gewonnen (Sprichw.) ἀρχή τοι ἥμισυ παντός, ~ auf! ἄγε δή, ἴθι δή.
Friſche *f* (Kälte) ἡ ψυχρότης (ητος), τὸ ψῦχος und b *neutr.* b. *adj.*, (Kräftigkeit) ἡ ἀκμή u. b. *neutr.* b. *adj*
friſchgrünend, -keimend εὐθαλής.
Friſchling *m* τὸ μολύβριον (vom Wildſchwein), ὁ, ἡ δέλφαξ (ακος), τὸ δελφάκιον (vom zahmen Schwein).
Friſeur *m* ὁ πλοκεύς, ὁ κειροπλάστης, ὁ κουρεύς (für Männer), ἡ κομμώτρια (für Frauen).
friſieren καλλωπίζεσθαι (M.) od. πλοκίζειν τὴν κόμην, κοσμεῖν od. κατασκευάζειν τὰς τρίχας, οὐλὴν ποιεῖν τὴν κόμην, ἀναπλέκειν τὴν κόμην.
Friſieren *n* ὁ τῶν τριχῶν καλλωπισμός, gew. durch Verben.
Friſiernadel *f* ἡ κοίλη κνηστίς (ίδος).
Friſierſtube *f* τὸ κουρεῖον (für Männer).
Friſt *f* ὁ χρόνος, beſtimmte ~ ἡ προθεσμία (ἡμέρα). in dieſer ~ ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ, j-m eine ~ ſetzen τάττειν οὗ καθιστάναι τινὶ χρόνον od. ἡμέραν, προεῖπεῖν οὗ ὁρίζειν τινὶ ἡμέραν, in ~en zahlen κατὰ χρόνους ἀποδιδόναι, ~ zu etw. geben χρόνον od. ἀναστροφὴν διδόναι εἰς od. πρός τι, ~ zu etw. haben, bekommen χρόνον od. ἀναστροφὴν ἔχειν od. λαμβάνειν εἰς οὗ. πρός τι.
friſten (unterhalten) ἀναβάλλεσθαι (M.), (auf einige Zeit retten, erhalten) σῴζειν, διασῴζειν (u. M.), διατηρεῖν τι χρόνον τινά, ſein Leben mit etw. ~ ζῆν ἀπό τινος.
Friſtgeſuch *n* ἡ ἀναβολῆς δέησις, ein ~ bei Gericht einreichen ὑπόμνυσθαι.
Friſur *f* ἡ τῆς κόμης διάθεσις, ὁ τῆς κόμης κόσμος, ἡ τῶν τριχῶν κατασκευή.
frivol ὀᾳδιουργός (2), μάταιος, κενόφρων, (gottlos) ἀσεβής, ἀνόσιος (2), ~e Handlung τὸ ῥᾳδιούργημα, τὸ ἀσέβημα.
Frivolität *f* ἡ ῥᾳδιουργία, ἡ ἀσέβεια.
froh 1 εὔφρων, εὔθυμος (2), χαίρων, περιχαρής, περιγηθής, ~ ſein εὐθυμεῖσθαι, εὐφραίνεσθαι (P.), εὐθυμίαν ἔχειν, εὐθύμως ἔχειν, ~ ſein über etw. χαίρειν τινί u. ἐπί τινι, ἀγαπᾶν mit *part.* od. ὅτι, einer Sache ~ werden ἀπολαύειν τινός, ὀνίνασθαί τινος. — 2 (freudig erwedend) εὔχαρις, χαρίεις, κεχαρισμένος, ἡδύς
Frohgefühl *n* ἡ εὐθυμία, ἡ εὐφροσύνη.
fröhlich φαιδρός, ἱλαρός, εὔθυμος (2), ~ ſein φαιδροῦσθαι u φαιδρύνεσθαι (P.), εὐθυμεῖσθαι (P.), εὐφραίνεσθαι (P.), ſ. ſich freuen; ~ machen (erfreuen) τέρπειν, φαιδροῦν, φαιδρύνειν, εὐφραίνειν τινά, εὐθυμίαν παρέχειν τινί.
Fröhlichkeit *f* ἡ εὐθυμία, ἡ εὐφροσύνη, ἡ φαιδρότης, ἡ ἱλαρότης (ητος) u. b. *neutr.* b. *adj.*
frohlocken über etw. ἀγάλλεσθαι (nur *praes.* u. *impf.*) τινι, ἐπί τινι od. *part.*, ὑπερχαίρειν, ἐπαίρεσθαι (P.) τινι, ausgelaſſen ~ γαυριᾶν ἐπί τινι.
Frohlocken *n* ἡ χαρά, ἡ ὑπερβάλλουσα χαρά, ἡ ἀγαλλίασις, τὸ ἀγαλλίαμα.
Frohſinn *m* ἡ εὐθυμία, ἡ εὐφροσύνη, ἡ γηθοσύνη, ~ haben εὐθυμον εἶναι.
frohſinnig εὔθυμος (2).
fromm (in der Geſinnung) εὐσεβής, θεοσεβής, ὅσιος, θεοφιλής, (im Handeln) ὅσιος, ~er Sinn ἡ εὐσέβεια, ~e Handlung τὸ εὐσέβημα, ~ ſein εὐσεβεῖν, (ſtill, ſanft) πρᾶος, ἥσυχος (2), (von Tieren) ἥμερος (2), εὐπειθής.
Frömmelei *f* ἡ προσποίητος od. πλαστὴ εὐσέβεια.
frömmeln προσποιεῖσθαι (M.) εὐσέβειαν.
frommen j-m ὠφελεῖν τινα, ὀνινάναι τινά, λυσιτελεῖν τινι, συμφέρον εἶναί τινι.
Frommen *n*: zu j-s ~ ἐπὶ τῷ τινος ἀγαθῷ, ὑπέρ τινος
Frömmigkeit *f* ἡ εὐσέβεια, τὸ εὐσεβές, ἡ θεοσέβεια, ἡ ὁσιότης (ητος), τὸ θεοσεβές, τὸ ὅσιον, ἡ περὶ τοὺς θεοὺς ἐπιμέλεια, ~ gegen die Gottheit haben εὐσεβεῖν περὶ τοὺς θεούς, ἐπιμελεῖσθαι (P.) τῶν θεῶν
Fronarbeit *f*, **Frondienſt** *m*, **Frone** *f* τὸ ἀναγκαῖον ἔργον, ἡ θητεία, ἡ ἀναγκαία ἐργασία, ἡ δουλεία, Frondienſte tun θητεύειν, δουλεύειν, etw. zur Frone tun (gezwungen tun) ἀναγκαζόμενον ποιεῖν.
frönen θητεύειν παρά τινι, δουλεύειν τινί (Frondienſte tun), übtr ὑπηρετεῖν, δουλεύειν, ꝛB. den Lüſten ταῖς ἡδοναῖς, ταῖς ἐπιθυμίαις, dem Bauche ~ χαρίζεσθαι (M.) τῇ γαστρί.
Frönen *n* ἡ θητεία, ἡ δουλεία.
Fröner *m* ὁ θής (ητός), ὁ δοῦλος.
Frönerin *f* ἡ θῆττα, ἡ δούλη.
Front, Fronte *f* allg. τὸ od. τὰ ἔμπροσθεν od. πρόσθεν, (e-s Gebäudes) τὸ πρόσωπον, (e-s Heeres) τὸ μέτωπον, in ~ marſchieren ἐπὶ μετώπου ἰέναι, ſich in ~ ſtellen εἰς μέτωπον καθίστασθαι, in ~ aufmarſchieren laſſen ἐπὶ φάλαγγος καθιστάναι, in ~ vorrücken ἐπὶ φάλαγγος ἄγειν, gegen j-n ~ machen ἀντιτάττεσθαι (M.) τινι u. πρός τινα, ἀντία od. ἐναντία τίθεσθαι (M.) τὰ ὅπλα, an der ~ hinreiten παρελαύνειν, in, nach der ~ μετωπηδόν.
Froſch *m* ὁ βάτραχος.
Froſchbrut *f* ὁ γυρῖνος.
Froſchchen *n* ἡ βατραχίς (ίδος), τὸ βατραχίδιον.
froſchgrün βατράχειος (2).
Froſchkraut *n* τὸ βατράχιον.
Froſchlaich *m* τὰ βατράχων φά.
Froſt *m* τὸ κρύος, ὁ κρυμός, τὸ ψῦχος, ὁ πάγος, ὁ παγετός, (als Empfindung) τὸ ῥῖγος, vom ~ leiden ῥιγῶν. κάεσθαι (P.) ὑπὸ ῥίγους.
Froſtbeule *f* τὸ χίμετλον. ~n haben χιμετλιᾶν.
fröſteln ὑποπεριψύχειν, übtr. φρίττειν.
Fröſteln *n* ἡ φρίκη.
froſtig κρυώδης, κρυμώδης (eig.), ψυχρός (eig. u. übtr.), ἀπεψυγμένος (abgekühlt). δύσριγος (2, empfindlich gegen Kälte), ~ reden ψυχρολογεῖν. ψυχρεύεσθαι (M.), ~e Rede ἡ ψυχρολογία. ~e Reden εἱ ψυχροὶ λόγοι.
Froſtigkeit *f* ἡ ψυχρότης (ητος), ἡ ψυχρία u. b. *neutr.* b. vorhergehenden *adj.*
Froſtſchaden *m* ὁ σφάκελος, ſ. Froſtbeule.
Froſtſchauer *m* τὸ ῥῖγος.
Froſtzeit *f* ὁ κρυμός.
frottieren τρίβειν, ψήχειν.
Frottieren *n* ἡ τρῖψις.
Frucht *f* 1. ὁ καρπός (eig. u. übtr.), die Früchte (die noch auf dem Felde ſtehen) τὸ λήϊον, (wenn ſie geerntet werden) τὰ κάρπιμα. (Getreide) ὁ σῖτος, (Früchte der Bäume) ἡ ὀπώρα, Leibes~ ὁ τόκος, (noch im Mutterleibe)

Digitized by Google

τὸ ἔμβρυον. — 2. (Nutzen) τὸ ὄφελος, ἡ ἐπικαρπία, τὸ καρπωμα, τὸ κέρδος, ~ tragen od. bringen καρπὸν φέρειν od ἐκφέρειν, καρποφορεῖν, ποιεῖν καρπούς, übtr ὠφελεῖν, κέρδος φέρειν, Früchte ſammeln, ernten καρπίζειν, καρπολογεῖν, καρποὺς κομίζεσθαι (M.), Baumfrüchte einſammeln ὀπωρίζειν, übtr. καρποὺς λαμβάνεσθαι (M.) τινος, ὠφελεῖσθαι ἔκ od. ἀπό τινος, κερδαίνειν ἔκ od. ἀπό τινος, ἀπολαύειν τί τινος, ohne ~ ſein οὐδὲν πράττειν od. δύνασθαι, ἄπρακτον εἶναι.

Fruchtbalg *m* τὸ κέλυφος, τὸ κελύφιον.

fruchtbar (vom Lande, von Bäumen u. Pflanzen) εὔκαρπος, πολύκαρπος, καρποφόρος, εὔφορος, πολύφορος (jämtl. 2), κάρπιμος (3 u. 2), εὔγονος (2), πολύγονος (2, letztere beiden von Menſchen und Tieren), ~es Land γῆ εὐδαίμων, ~es Jahr ἡ εὐετηρία, ~es Wetter ὥρα τοῖς φυομένοις ἐπιτηδεία, ~ an Getreide πολύσιτος (2), an Bäumen πολύδενδρος (2), an Vieh πολύβοτος (2), an Wein πολύοινος (2) u. dgl. m.

Fruchtbarkeit *f* ἡ καρποφορία, ἡ καρπογονία, ἡ εὐφορία, ἡ πολυφορία, ἡ πολυκαρπία, ἡ εὐκαρπία, ἡ καλλικαρπία, auch ἡ ἀρετή, ἡ εὐθηνία, τὸ εὔδαιμον, (von lebenden Geſchöpfen) ἡ εὐτοκία, ἡ εὐγονία, ἡ πολυγονία, ἡ πολυτοκία, ~ des Geiſtes τὸ γόνιμον τῆς ψυχῆς.

Fruchtbaum *m* τὸ ὀπώριμον δένδρον, τὰ ἀκρόδρυα.

Fruchtboden *m* (Getreideboden) ὁ σιτοβολών (ῶνος), τὸ σιτοβολεῖον, τὸ σιτοφυλακεῖον, τὸ σιτώνιον.

fruchtbringend καρποφόρος (2), καρπογόνος (2), (nützlich) ὀνήσιμος (2).

Fruchtbüſchel *m* ὁ κόρυμβος.

Früchten *n* τὸ καρπίον, übtr. τὸ φρέμμα.

fruchten δύνασθαι, ὠφέλιμον εἶναι, es fruchtet nichts οὐδὲν ὄφελος.

Fruchtfeld *n* τὸ λήιον.

Fruchtgehänge *n* τὰ ἔγκαρπα.

Fruchtgehäuſe *n* τὸ κατα-, περικάρπιον.

Fruchthandel *m* ἡ σίτων ἐμπορία od. καπηλεία, ~ treiben σίτον πωλεῖν od. καπηλεύειν, σιτοπωλεῖν.

Fruchthändler *m* ὁ σιτοπώλης, ὁ σιτοκάπηλος.

Fruchthülle *f* ſ. Fruchtgehäuſe.

Fruchthülſe *f* τὸ λέπος.

Fruchtkäufer *m* ὁ καρπώνης.

Fruchtkelch *m* ἡ κάλυξ (κος).

Fruchtkern *m* (von Baumfrüchten) ὁ κόκκος, (von Steinfrüchten) ὁ πυρήν (ῆνος), ſ. Näheres unter Kern.

Fruchtkorb *m*, **-körbchen** *n* ὁ σύριχος, ὁ ὑρισός, ὁ σύρισος, ὁ συρίσκος.

Fruchtleſe *f* ἡ καρπολογία.

fruchtlos *adj.* ἄκαρπος (2), ἀνωφελής, ἀλυσιτελής, μάταιος (3 u. 2), κενός, *adv.* μάτην, es iſt od. bleibt etw. ~ οὐδὲν ὄφελός τινος, οὐδὲν πλέον γίγνεται, mein Bemühen war ~ ἄπρακτος ἀπῆλθον.

Fruchtloſigkeit *f* ἡ κενότης, ἡ ματαιότης (ητος) und d. *neutr.* d. *adj.*

Fruchtmagazin *n* τὸ σιτοβολεῖον, τὸ σιτώνιον.

Fruchtmangel *m* ἡ τοῦ σίτου ἀπορία od. σπάνις, ἡ σιτοδεία.

fruchtreich εὔ-, πολύκαρπος (2).

Fruchtſpeicher *m* τὸ σιτοβολεῖον. [κρεμάστρα.]

Fruchtſtiel *m* τὸ ἐπικάρπιον, ὁ μίσχος, τὸ ἔσμα, ἡ

fruchttragend καρποφόρος (2), ἔγκαρπος (2).

fruchtverderbend ὠλεσίκαρπος (2).

Fruchtwaſſer *n* (bei der Geburt) ὁ ὕδρωψ (ωπος).

frugal εὐτελής, ἀφελής, λιτός.

Frugalität *f* ἡ εὐτέλεια, τὸ εὐτελές, ἡ ἀφέλεια, ἡ λιτότης (ητος) τῆς διαίτης od. d. *neutr.* d. vorh. *adj.*

früh *adj.* πρῷος (πρώιος), πρώιμος (2, von der Tages- u. Jahreszeit), ὄρθριος (vom ~en Morgen), *adv.* πρῴ (πρωί), ἕωθεν, ὑπ' ὄρθρου, τὸ ἑωθινόν, ein ~er Tod ἄκαιρος θάνατος, zu ~ kommen πρὸ καιροῦ ἔρχεσθαι, von ~er Jugend an (εὐθὺς) ἐκ παιδός od. παίδων od. νέου od. νέων, ἐκ παιδείας, ἀπὸ πρώτης ἡλικίας, von ~ an ἐξ ὄρθρου, ἐξ ἑωθινοῦ, zu ~ πρὸ καιροῦ, ἀωρί, ~ am Tage πρῴ τῆς ἡμέρας, ~er πρότερος, ὁ, ἡ, τὸ πρότερον od. πρόσθεν od. ἔμπροσθεν, πρὶν ὧν. πρὶν γενόμενος, *adv.* πρότερον, τὸ πρίν, ~er kommen od. ſein als j. προτερεῖν τινος, φθάνειν τινά m. *part.*, z. B. er kam früher als jene an ἐκείνους φθὰς ἦλθεν od. ἐκείνους ἔφθη ἐλθών.

Frühapfel *m* τὸ πρῷον μῆλον.

Früharbeit *f* τὸ ἑωθινὸν od. ὄρθριον ἔργον.

Frühbirne *f* τὸ πρῷον ἄπιον.

Frühdämmerung *f* ὁ ὄρθρος, es war die erſte ~ ὄρθρος ἦν βαθύς. [θινός, in aller ~ ἅμα (τῇ) ἕω.]

Frühe *f* ὁ ὄρθρος, in der ~ geſchehend ὄρθριος, ἑω-

früher ſ. unter früh.

früherhin πρὸ τοῦ, τὸ πρίν, τὸ πρότερον.

Frühfeigen *f/pl.* τὰ πρόδρομα σῦκα, οἱ πρόδρομοι.

Frühgeburt *f* ſ. Fehlgeburt.

Frühherbſt *m* ἡ ὀπώρα.

Frühjahr *n*, **Frühling** *m* τὸ ἔαρ (ἔαρος u. ἦρος), mit Anbruch des ~s ἅμα ἦρι, ἅμα τῷ ἔαρι, ἔαρος ἐπιλάμψαντος, um die Zeit des ~s περὶ od. πρὸς τὸ ἔαρ, den ~ zubringen ἐαρίζειν, der ~ des Lebens ἡ ἀκμὴ od. ὥρα τῆς ἡλικίας, im ~ des Lebens ſtehend πρωθήβης, ἀκμάζων od. ἀνθῶν ἐν ὥρᾳ.

Frühlingsanfang *m* ἀρχόμενον τὸ ἔαρ, mit ~ ἅμα τῷ ἦρι (ἀρχομένῳ). [(ἐαρινὴ) ἰσημερία.]

Frühlingsäquinoktium *n*, **-nachtgleiche** *f* ἡ ἦρι-νή,

Frühlingsarbeit *f* τὸ ἠρινὸν (ἐαρινὸν) ἔργον.

Frühlingsblume *f* τὸ ἠρινὸν (ἐαρινὸν) ἄνθος.

Frühlingsgeſang *m*, **-lied** *n* ἡ ἠρινὴ (ἐαρινὴ) ᾠδή, τό ἠρινὸν (ἐαρινὸν) ᾆσμα, ein ~ ſingen ἐαρινὸν ᾄδειν.

Frühlingskleid *n* τὸ ἠρίστριον.

Frühlingsluft *f* ἡ ἠρινὴ (ἐαρινὴ) αὔρα.

Frühlingsmorgen *m* ὁ ἠρινὸς (ἐαρινὸς) ὄρθρος, an einem ~ τοῦ ἦρος ἕωθεν.

Frühlingsſonne *f* ὁ ἠρινὸς (ἐαρινὸς) ἥλιος, ὁ τοῦ ἦρος ἥλιος, ὁ κατὰ τὸ ἔαρ ἥλιος.

Frühlingstag *m* ἡ ἠρινὴ (ἐαρινὴ) ἡμέρα.

Frühlingstau *m* ἡ ἠρινὴ (ἐαρινὴ) δρόσος.

Frühlingswärme *f* τὸ ἠρινὸν (ἐαρινὸν) θάλπος.

Frühlingswetter *n* ἡ ἠρινὴ (ἐαρινὴ) ὥρα.

Frühlingszeit *f* ὁ ἠρινὸς (ἐαρινὸς) χρόνος, ἡ ἠρινὴ (ἐαρινὴ) ὥρα, zur ~ τοῦ ἔαρος ὥρᾳ.

Frühnebel *m* ἡ πρῴ od. ἕωθεν ὁμίχλη.

Frühobſt *n* οἱ πρῷοι od. πρόδρομοι καρποί.

frühreif πρώωρος (2), πρόδρομος (2), übtr. (v. Menſchen) προφερής.

Frühreif *m* ἡ πρῴ od. ἑωθινὴ πάχνη.

Frühreife *f* ἡ πρωιότης (ητος).

Frühſonne *f* ὁ περὶ τὸν ὄρθρον od. ἕωθεν ἥλιος.

Frühſtück *n* τὸ ἀκράτισμα (am Morgen), τὸ ἄριστον (zweites ~), ein ſtarkes ~ τὸ ἀριστόδειπνον, ein kleines ~ ἡ ὀλιγαριστία, ein ~ bereiten ἀριστοποιεῖν, auch durch die folgenden Verben, z. B. nach dem ~ gingen ſie weg ἀριστήσαντες ἀπῆλθον.

frühſtücken ἀριστᾶν, ἀριστοποιεῖσθαι (M.), ἀκρατίζεσθαι (M.), ohne gefrühſtückt zu haben ἀνάριστος (2), ἀναρίστητος (2).

Frühſtücken *n* ὁ ἀκρατισμός, beſſer durch Verben.

Frühſtückszeit *f* ἡ ἀρίστου ὥρα. [in den ~ ἕωθεν.]

Frühſtunden *f/pl.* ὁ ἑωθινὸς χρόνος, ἡ πρωΐα ὥρα.

Frühtau *m* ἡ ἑωθινὴ δρόσος.

frühzeitig *adj.* πρῷος (πρώιος). πρώιμος (2), προώριος (2), *adv.* πρῴ (πρωί), ~ blühend πρωιανθής, ~ keimend πρωιβλαστής u. dgl., ~er Tod ὁ ἄωρος θάνατος, ~ Früchte tragen πρωικαρπεῖν, ~ keimen πρωιβλαστάνειν, ~e Reife ἡ πρωιότης (ητος), ~e Geburt ἡ ἄμβλωσις.

Fuchs *m* ἡ ἀλώπηξ (εκος). ἡ καρδω (οῦς, Reineke), ὁ ἀλωπεκιδεύς (junger ~), ἡ ἀλωπεκίς (ίδος, Kreuzung von Fuchs und Hund), ὁ ξανθός (Pferd von der Farbe

Digitized by Google

eines Fuchſes), (ein verſchlagener Menſch) τὸ κίναδος, ein durchtriebener ~ τὸ ἐπίτριπτον κίναδος, ein ~ ſein (durchtrieben, verſchlagen ſein) ἀλωπεκίζειν, liſtig wie ein ~ ἀλωπός, ἀλωπεκώδης.

fuchsähnlich, -artig ἀλωπεκώδης. [ἡ ἀλωπεκίς (ίδος).]

Fuchsbalg *m*, **-fell** *n* ἡ ἀλωπεκῆ, ~ als Kopfbedeckung

Fuchsbau *m* ἡ ἀλωπεκία.

Fuchsente, -gans *f* ὁ χηναλώπηξ (εκος).

fuchsig ἀλωπεκώδης, (der Farbe nach) πυρρός.

Fuchsjagd *f* ἡ τῶν ἀλωπέκων θήρα.

Fuchskrankheit *f* ἡ ἀλωπεκία (das Ausgehen der Haare).

Füchslein *n* τὸ ἀλωπέκιον.

Fuchsloch *n* ſ. Fuchsbau.

Fuchspelz *m* ἡ ἀλωπεκίς (ίδος).

fuchsrot πυρρός.

Fuchsſchwanz *m* ἡ ἀλώπεκος οὐρά, (als Pflanze) ὁ ἀλωπέκουρος. [ξίφει, μαστιγοῦν τινα.]

Fuchtel *f* τὸ ξίφος, die ~ geben πλήττειν τινὰ τῷ

Fuder *n* τὸ ἁμαξιαῖον φορτίον, τὸ φορτίον, ὅσον ἄγει ἅμαξα, auch bloß ἡ ἅμαξα, ein ~ Korn ἅμαξα σίτου.

Fug: mit ~ und Recht δικαίως, κατὰ τὴν ἀξίαν, ἐκ τῶν προσηκόντων, ἀξίως, εἰκότως, προσηκόντως.

Fuge *f* ἡ ἁρμογή, ὁ ἁρμός, ἡ ἁρμονία, ἡ συμβολή, aus den ~n gehen laſſen διαχαλᾶν (auch übtr.), aus den ~n gehen διαχαλᾶσθαι (P.).

fügen 1. συν-, προσάπτειν, συνδεῖν, ἁφ-, προσαρμόττειν. — 2. (anordnen, von der Gottheit) τάττειν, διατάττειν, τιθέναι, διατιθέναι, κοσμεῖν, διοικεῖν. — 3. ſich in etw. ~ εἴκειν, ὑπείκειν τινί, ὑποφέρειν, ὑπομένειν τι (zB. in ein Unglück συμφοράν), ſich in j-n od. in j-s Willen ~ πείθεσθαι (P.), πειθαρχεῖν τινι, φέρειν τινά, συμπεριφέρεσθαί (P.) τινι. — 4. es fügt ſich (es trifft od. ereignet ſich) συμβαίνει mit *inf.*, τυγχάνει mit *part.*

füglich I *adj.* (paſſend, ſchicklich, bequem) ἐπιτήδειος (3 u. 2), προσήκων, πρέπων, καίριος, ἐπίκαιρος (2), ἐπικαίριος (2), ἐπιεικής, εὔπρεπής. — II *adv.* ἐπιτηδείως, εὖ, καλῶς, ἐπιεικῶς, προσηκόντως, πρεπόντως, (mit Recht) δικαίως, ἀξίως, ſ. Fug.

Füglichkeit *f* ἡ ἐπιτηδειότης (ητος) und b. *neutr.* der vorhergehenden *adj.*, (Recht und Gebühr) τὸ δίκαιον, ἡ ἀξία.

fügſam (von Menſchen) εὐπειθής, εὐάγωγος (2), εὐάρμοστος (2), ἐπιεικής, (im ſchlimmen Sinne) ἄρεσκος.

Fügſamkeit *f* ἡ εὐπείθεια, ἡ εὐαγωγία, ἡ ἐπιείκεια u. b. *neutr.* b. vorh. *adj.*

Fügung *f* (das Zuſammenfügen) ἡ ἁρμογή, übtr. Fügung Gottes od. des Schickſals ἡ θεία μοῖρα od. τύχη, τὰ ὑπὸ θεοῦ ταχθέντα, τὰ ἐκ θεοῦ συμβάντα, es iſt ~ des Schickſals εἱμαρται, πέπρωται.

fühlbar (was empfunden werden kann) αἰσθητός, ~ ſein αἴσθησιν παρέχειν, ein ~er Schlag πληγὴ βαρεῖα, ſich ~ machen τὴν αἴσθησιν ποιεῖν, es wird mir etw. ~ αἰσθάνομαί τινος, αἴσθησίς ἐστι od. γίγνεταί μοί τινος, es wird mir etw. nicht ~ οὐκ αἰσθάνομαί τινος, j-n ~ ſtrafen σφόδρα od. ἰσχυρῶς κολάζειν τινά.

Fühlbarkeit *f* ἡ αἴσθησις, τὸ αἰσθητόν.

fühlen 1. (betaſten, befühlen) ἐπιψηλαφᾶν τι, προσψαύειν τι, καθάπτεσθαί (M.) τινος, j-m auf den Zahn ~ κωδωνίζειν, διακωδωνίζειν τινά, πεῖραν λαμβάνειν τινός, εἰς πεῖράν τινος ἔρχεσθαι, διαπειρᾶσθαί (P.) τινος. — 2. (durch die Sinne wahrnehmen, empfinden) αἰσθάνεσθαί, ἐπαισθάνεσθαί τινος od. *part.*, Hunger, Durſt ~ πεινῆν, διψῆν, Freude ~ χαίρειν, ἥδεσθαι (P.). Mitleid gegen j-n ~ ἐλεεῖν τινα, ἔλεον ἔχειν τινός, ich fühle mich δοκῶ μοι εἶναί τις, etw. in ſich ~ ἠσθῆσθαι (M.) od. δοκεῖν ἔχειν τι, ich fühle gar wohl, daß οὐκ ἀγνοῶ ὅτι, ſich zu j-m od. etw. hingezogen ~ ὀρέγεσθαί (P. u. M.) τινος. — 3. (geiſtig wahrnehmen) αἰσθάνεσθαι, γιγνώσκειν. — 4. (ſich bewußt ſein) συνειδέναι mit *part.* im *nom.* od. *dat.*

Fühlen *n* (das Betaſten, Befühlen) ἡ ἁφή, ἡ ψηλάφησις, (Empfindung, Gefühl) ἡ αἴσθησις.

fühlend αἴσθησιν ἔχων, αἰσθητικός τινος, ein ~es Herz ψυχὴ φιλάνθρωπος. [κεράτιον.]

Fühlhorn *n* ἡ κεραία, τὸ κέρας (ως), kleines ~ τὸ

fühllos ἀναίσθητος (2), ~ ſein ἀναισθήτως ἔχειν.

Fühlloſigkeit *f* ἡ ἀναισθησία, τὸ ἀναίσθητον.

Fuhre *f* (das Fuhrwerk) τὸ ζεῦγος, τὸ ὄχημα, (das Fahren) ἡ ἀγωγή, ἡ κομιδή, (die Laſt) τὸ φορτίον.

führen 1. (wohin ſchaffen od. bringen) ἄγειν, κομίζειν. — 2. (leiten) ἡγεῖσθαι (M.) τινι (j-n einen Weg führen), τινος (j-n anführen), vorwärts ~ (Truppen) προάγειν, vor Gericht ~ εἰσάγειν εἰς τὸ δικαστήριον od. πρὸς τοὺς δικαστάς, ἄγειν εἰς δίκην od. κρίσιν, über einen Fluß ~ διαβιβάζειν τινὰ ποταμόν, über einen Berg ὑπερβιβάζειν, zum Munde ~ προσάγειν od. προσφέρειν τῷ στόματι. — 3. mit od. bei ſich ~ ἔχειν μεθ' ἑαυτοῦ, (von Sachen) φέρεσθαι, (von Flüſſen) καταφέρειν. — 4. mit ſich ~ (bewirken) αἰτίαν εἶναί τινος. — 5. einen Graben ~ τάφρον τείνειν, eine Mauer um die Stadt ~ περιβάλλειν τεῖχος πόλει. — 6. j-n ins Gefängnis ~ ἀπάγειν τινὰ εἰς δεσμωτήριον od. φυλακήν, j-n zum Tode ~ ἀπάγειν τινὰ τὴν ἐπὶ θανάτῳ, ἄγειν τινὰ ἐπὶ θανάτῳ. — 7. (verwalten) die Regierung ~ ἀρχὴν ἔχειν, ἄρχειν, ἐν ἀρχῇ εἶναι, κυριεύειν, die Aufſicht über etw. ~ ἐπιστάτην εἶναί od. ἐπιστατεῖν τινος, ἐπισκοπεῖν τι, διοπτεύειν τι, die Haushaltung ~ οἰκονομεῖν, ein Amt ~ ἔχειν τιμὴν od. τάξιν, ein Leben ~ βίον ζῆν, einen Prozeß ~ δικάζεσθαι (M.) δίκην, j-s Sache vor Gericht ~ λέγειν ὑπέρ τινος, συνδικεῖν τινι, Rechnung ~ λογισμὸν ποιεῖσθαι (M.), das Wort ~ λέγειν, einen Beweis ~ ἐλέγχειν, ἐπιδεικνύναι, einen Hieb ~ καταφέρειν, im Schilde ~ μηχανᾶσθαι (M.), einen Namen ~ ὄνομα ἔχειν, im Munde ~ διὰ στόματος od. ἀνὰ στόμα ἔχειν. — 8. zu etw. ~ (hervorbringen) ἄγειν πρός τι, προάγειν ἐπί τι (zB. zum Ruhme ἐπὶ δόξαν). — 9. (gebrauchen) zB. Waffen ~ ὅπλοις χρῆσθαι, eine Sprache ~ λόγοις χρῆσθαι.

Führer *m* ὁ ἀγωγός, ὁ ἡγεμών (όνος), ὁ πομπός, gew. die *part.* der Verben, ~ junger Leute ὁ παιδαγωγός, ὁ καθηγητής.

Führerin *f* ἡ ἡγεμών (όνος), gew. die *part.* d. Verben.

Fuhrlohn *m* ὁ τῆς ἀγωγῆς od. κομιδῆς μισθός, τὸ κόμιστρον.

Fuhrmann *m* ὁ ἁρματηλάτης, ὁ ἡνίοχος, ὁ ζευγηλάτης, ὁ ἁμαξεύς, ~ ſein ἁρματηλατεῖν, ἡνιοχεύειν, ζευγηλατεῖν, ἁμαξεύειν.

Führung *f* ἡ ἀγωγή, (Verwaltung) ἡ διοίκησις, ~ des Hausweſens ἡ οἰκονομία, gew. durch Verben, unter j-s ~ ἡγουμένου τινός. [τὰ ὑποζύγια, τὰ σκευοφόρα.]

Fuhrwerk *n* τὸ ὄχημα, τὸ ζεῦγος, (bei einem Heere)

Fuhrweſen *n* τὰ περὶ τὰ ζεύγη, ἡ ἁρματηλασία, (bei einem Heere) τὰ σκευοφόρα, τὰ ὑποζύγια.

Fülle *f* (Vollſein) ἡ πλησμονή, (Menge) τὸ πλῆθος, (Überfluß) ἡ ἀφθονία, ἡ εὐπορία, ~ der Geſundheit ἡ τοῦ σώματος ἀκμή, etw. in ~ haben ἄφθονον oder ἀφθόνως ἔχειν τι, ἔχειν ἀφθονίαν τινός, εὐπορεῖν od. εὐπορίαν ἔχειν τινός, πληθύνειν τινός od. τινί, in ~ geben ἄφθονα διδόναι, ἀφειδῶς παρέχειν, in ~ vorhanden ſein εὐθενεῖν.

füllen πληροῦν, ἀνα-, ἐκπληροῦν, πιμπλάναι, ἐμπιμπλάναι, πλήρη ποιεῖν, μεστοῦν (mit etw. τινός), (vollſtopfen) σάττειν, (eine Flüſſigkeit) in etw. ~ ἐγχεῖν εἴς τι, als Küchenausdruck (farcieren) ὀνθυλεύειν, σάττειν, gefüllt πλήρης, μεστός, ὀνθυλευτός.

[1]Füllen *n*, **Füllung** *f* ἡ πλήρωσις, ἡ ἀναπλήρωσις, ἡ σάξις, (als Küchenausdruck) ἡ ὀνθύλευσις. (als Sache) τὸ πλήρωμα, (als architektoniſcher Ausdruck in der Felderdecke) τὸ καλυμμάτιον, (an Türen) τὸ τύμπανον.

[2]Füllen *n* (junges Pferd) ſ. Fohlen[1].

Füllerde *f* ὁ χοῦς (χοός). τὸ χῶμα. [κέρας]

Füllhorn *n* τὸ τῆς Ἀμαλθείας od. τοῦ Πλούτου

Digitized by Google

Füllſel *n* τὸ πλήρωμα, τὸ ἐκ-, ἀναπλήρωμα.
Füllſtein *m* ὁ (ἡ) χάλιξ (ικος).
Füllwort *n* ἡ στοιβή.
Fund *m* τὸ ἔρμαιον, τὸ εὕρημα, τὸ κέρδος, einen ~ tun εὕρημα ποιεῖσθαι (M.), ἔρμαιον λαμβάνειν, κέρδος φέρεσθαι od. κομίζεσθαι (M.).
Fundament *n* τὸ θεμέλιον, τὸ ὑπόβαθρον, τὸ κρηπιδῶτον, ἡ βάσις (εως), τὸ ὑπόβλημα, τὸ ὑπόθεμα.
Fundamentalbegriff *m*, **-geſetz** *n*, **-lehre** *f*, **-ſatz** *m* ſ. Grundbegriff uſw.
Fundgrube *f* τὸ μέταλλον, fibtr. eine ~ für etw. ſein εὐπορώτατον εἶναί τινος.
fünf πέντε, (als Ziffer) ε', die Zahl F~ ἡ πεντάς (άδος), ein Zeitraum von ~ Jahren ἡ πενταετηρίς (ίδος), von ~ Tagen τὸ πενθήμερον, eine Summe von ~ Drachmen ἡ πενταδραχμία, ~ Fuß lang ſ. fünffüßig.
fünfblatt *n* (eine Pflanze) τὸ ξυλοπέταλον, ὁ ξυλόλωτος.
fünfblätterig πενταφυλλος (2), πενταπέτηλος (2).
Fünfdrachmenſtück *n* τὸ πενταδραχμον.
Fünfeck *n* τὸ πεντάγωνον.
fünfeckig πεντάγωνος (2).
fünferlei πενταπλάσιος, auch πέντε.
fünffach, -fältig πενταπλάσιος, πενταπλοῦς, *adv.* πεν-
fünffingerig πενταδάκτυλος (2).
Fünffingerkraut *n* τὸ πενταφύλλον.
fünffüßig πεντάπους, = fünf Fuß hoch, lang, breit uſw. πέντε ποδῶν ὕψος, μῆκος, εὖρος uſw.
fünfgeſtaltig πενταμορφος (2).
fünfhundert πεντακόσιοι, (als Ziffer) φ', der ~ſte πεν-
fünfjährig πενταετής, πέντε ἐτῶν, πέντε ἔτη ἔχων od. πέμπτον ἔτος ἄγων (fünf Jahre alt), πενταέτηρος (2), *f* πενταετίς (ίδος), alle fünf Jahre wiederkehrend πενταετηρικός.
Fünfkampf *m* τὸ πένταθλον, den ~ treiben πενταθλεύειν (-θλεῖν).
fünfmal πεντάκις, ~ ſo groß πενταπλάσιος.
fünfmonatlich πενταμήνιος (2), πέντε μηνῶν.
Fünfobolenſtück *n* τὸ πεντώβολον.
fünfpfündig πενταλίτρος (2), πέντε λιτρῶν.
fünfruderig πεντήρης.
fünfſaitig πεντάχορδος (2).
fünfſchuhig πεντάπους. πέντε ποδῶν, πέντε πόδας
fünfſilbig πεντασύλλαβος (2).
fünftägig πέντε ἡμερῶν, πενθήμερος (2).
fünftauſend πεντακισχίλιοι, (als Ziffer) ,ε, der ~ſte πεντακισχιλιοστός.
fünfte πέμπτος, zum ~n Male τὸ πέμπτον, am ~n Tage πεμπταῖος.
fünfteilig πενταμερής.
Fünftel *n* τὸ πέμπτον μέρος, τὸ πεμπτημόριον.
fünftens (τὸ) πέμπτον.
fünfſtöckig πεντόροφος (2).
fünfzehn πεντεκαίδεκα, (als Ziffer) ιε', ~mal ſo groß πενταπλασίων.
Fünfzehneck *n* τὸ πεντεκαιδεκάγωνον.
fünfzehnellig πεντεκαιδεκάπηχυς.
fünfzehnjährig πεντεκαιδεκαέτης.
fünfzehnruderig πεντεκαιδεκήρης.
fünfzehntägig πεντεκαιδεχήμερος (2).
fünfzehnte πέμπτος καὶ δέκατος, **πεντεκαιδέκατος**.
fünfzig πεντήκοντα, (als Ziffer) ν', die Zahl F~ ἡ πεντηκοντάς (άδος).
fünfzigjährig πεντηκοντούτης, πεντήκοντα ἐτῶν.
fünfzigmal πεντηκοντάκις.
fünfzigruderig πεντηκοντήρης.
fünfzigſte πεντηκοστός.
Fünfzigſtel *n* ἡ πεντηκοστή (als Zollgebühr).
fünfzigtägig πεντηκονθήμερος (2).
fünfzigtauſend πεντακισμύριοι.
Fünkchen *n* ὁ μικρὸς σπινθήρ (ῆρος).
Funke *m* ὁ σπινθήρ (ῆρος), τὸ ζώπυρον. ὁ φέφαλος, ὁ φαφάλυξ (γος), ~n werfen σπινθηρίζειν. auch nicht ein ~ οὐδὲ μικρόν τι. οὐδ' ὀλίγον τι, οὐδὲ φαφάλυξ, ein ſchwacher ~ τὸ ἀμυδρόν od. ἀμαυρὸν αἰθυγμα, ~ von Hoffnung ἡ ἀμυδρὰ ἐλπίς (ίδος).
funkeln μαρμαίρειν, μαρμαρύττειν, στίλβειν, ἀστράπτειν, λάμπειν.
Funkeln *n* ἡ μαρμαρυγή, ἡ στίλβη. ἡ στιλπνότης (ητος), ἡ στιλβηδών (όνος).
funkelnd στιλπνός, λαμπρός, μαρμαρυγώδης, mit ~en Augen γλαυκός.
Funktion *f* ἡ ἐργασία, τὸ ἔργον, ſeine ~ tun ἐργάζεσθαι (M.) τὰ ἑαυτοῦ.
für 1. (anſtatt) ἀντί, ὑπέρ mit *gen.* (letzteres immer mit dem Nebenbegriff „zu j-s Beſtem"), auch πρό mit *gen.* — 2. (ſcheinbar) ὥσπερ oder durch ein *part.*, zB. j-n für tot wegtragen κομίζειν τινὰ ὥσπερ νεκρόν od. ἡγούμενον νεκρὸν εἶναι. — 3. (zum Beſten, zu Gunſten, zum Vorteil j-s) ὑπέρ mit *gen.*, zB. für j-n ſprechen λόγους ποιεῖσθαι (M.) ὑπέρ τινος, oft auch *dat. commodi*, zB. etw. für j-n ausrichten διαπράττειν τί τινι, auch πρός mit *gen.*, zB. es ſpricht etw. ~ j-n ἔστι τι πρός τινος, auch zuweilen σύν mit *dat.*, zB. Gott iſt ~ uns σὺν ἡμῖν θεός. — 4. oft wird ~ auch durch andere Kaſus wiedergegeben, zB. etw. ~ etw. bezahlen ἀποδιδόναι τί τινος, ſich an j-m rächen ~ etw. τιμωρεῖσθαί (M.) τινά τινος, ~ Geld kaufen ὠνεῖσθαι χρημάτων, j-n ~ einen guten Mann halten νομίζειν τινὰ ἀγαθὸν ἄνδρα uſw. — 5. (in Bezug auf, gegen) πρός mit *acc.*, εἰς mit *acc.*, κατά mit *acc.* und *gen.*, περί mit *gen.*, *dat.* u. *acc.*, zB. es iſt das größte Lob ~ euch μέγιστόν ἐστι καθ' ὑμῶν (od. ὑμῖν) ἐγκώμιον, auch mit dem bloßen *dat.* od. *gen.*, zB. es iſt gut ~ mich καλόν ἐστί μοι, ein Hilfsmittel ~ ein Übel ἀπικούρημα κακοῦ. — 6. (nach Verhältnis, in Betracht) ἀπό u. ἐκ mit *gen.*, κατά mit *acc.*, zB. viel ~ ſeine Kräfte πολλὰ κατὰ τὴν δύναμιν αὐτοῦ oder ἐξ ὀλίγης δυνάμεως, ich ~ mein Teil τὸ μὲν ἐπ' ἐμοί, ὅσον ἐπ' ἐμοί, τό γ' ἐμόν, was ~ einer? ποῖος; indirekt ὁποῖος, *relat.* οἷος, Mann ~ Mann κατ' ἄνδρα, πάντες ἑξῆς, Jahr ~ Jahr κατ' ἐνιαυτόν, ἀνὰ πᾶν ἔτος, Tag ~ Tag καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ~ō erſte τὸ πρῶτον, ~ jetzt τὸ νῦν, ~ immer εἰς ἀεί, Stück ~ Stück ἓν καθ' ἕν, καθ' ἓν ἕκαστον, ~ ſich etw. tun ἀφ' ἑαυτοῦ ποιεῖν τι, ἰδίᾳ γνώμῃ πράττειν τι, ἰδιοπραγεῖν, ~ ſich wohnen χωρὶς οἰκεῖν, an und ~ ſich αὐτὸ καθ' αὑτό, εἰλικρινῶς, ἁπλῶς, ~ und ~ ἀεί.
fürbaß gehen ἰέναι τοῦ πρόσω, ſeines Weges ~ wandern τῆς ὁδοῦ προέρχεσθαι ἐπὶ τὸ πρόσω.
Fürbitte *f* ἡ παραίτησις, ἡ ὑπερέντευξις, ~ für j-n einlegen παραιτεῖσθαί (M.) τινα, ὑπερεντυγχάνειν τινός. δεήσεις ποιεῖσθαι (M.) ὑπέρ τινος.
Fürbitter *m* ὁ παραιτητής, beſſer durch Verben.
Furche *f* ἡ ἄλοξ (κος), ~n ziehen ἀλοκίζειν, (Runzel) ἡ ῥυτίς (ίδος).
furchen ἀλοκίζειν, die Stirne ~ ῥυτιδοῦν τὸ μέτωπον.
Furchen *n* ὁ ἀλοκισμός.
Furcht *f* ὁ φόβος, τὸ δέος, (plötzlicher Schrecken) τὸ δεῖμα, τὸ τάρβος, (Furchtſamkeit) ἡ δειλία, (Scheu, Entſetzen) ἡ ὀρρωδία, die ~ vor etw. ὁ φόβος τινός od. ἐκ od. ἀπό τινος, aus ~ φόβῳ, φοβούμενος, φοβηθείς, auch διὰ φόβον, ὑπὸ φόβου, δέει, j-m ~ einjagen, j-n in ~ ſetzen φόβον ἐμβάλλειν od. ἐμποιεῖν τινι, auch παρέχειν τινί, εἰς φόβον ἄγειν τινά, φοβεῖν τινα, in ~ geraten εἰς δέος ἐμπίπτειν, φόβος λαμβάνει με, ~ verurſachen φόβον ἔχειν. φοβερὸν εἶναι, in ~ ſein φόβον ἔχειν. φοβεῖσθαι (P.), ἐν φόβῳ od. διὰ φόβου εἶναι, in großer ~ ſein περιφοβεῖσθαι (P.), περίφοβον εἶναι, in äußerſter ~ ſein ὑπερφοβεῖσθαι (P.), voll ~ ἔμ-, περί-, ἔκφοβος (2), ohne ~ ἄφοβος (2).
furchtbar φοβερός, δεινός, ſich ~ machen φόβον ἐμβάλλειν, etw. iſt ~ ἔχει τι φόβον.
fürchten ἐν φόβῳ od. διὰ φόβου εἶναι, φοβεῖσθαι (P.), δεδιέναι. φόβον ἔχειν (auch φόβος ἔχει με), (von kleinen Kindern und Abergläubiſchen) μορμολύττεσθαι, ſich ſehr ~ ἰσχυρῶς δεδιέναι. περι-, ὑπερφοβεῖσθαι, ſich ~ etw. zu tun ὀκνεῖν ποιεῖν τι, etw. ~ od. ſich vor etw. ~ φοβεῖσθαί τι. (mit Abſcheu) ὀρρωδεῖν, κατορρωδεῖν τι, j-n ~ (Ehrfurcht od. Scheu vor j-m haben) αἰδεῖσθαι (P.)

Digitized by Google

τινα, σέβεσθαι (bſd. θεούς vor den Göttern), (ſcheuen) εὐλαβεῖσθαι (P.) τι, für etw. ~ φοβεῖσθαι, δεδιέναι, ὀρρωδεῖν περί od. ὑπέρ τινος od. περί τινι, ich fürchte, daß φοβοῦμαι, δέδοικα, ὀρρωδῶ, μή (*conj.* nach einem Haupttempus, *opt.* nach einem hiſtor. Tempus, *ind.*, wenn ſich die Beſorgnis auf etw. Vergangenes bezieht), ~ daß nicht μὴ οὐ.

fürchterlich φοβερός, δεινός.

furchtlos ἄφοβος (2), ἀδεής.

Furchtloſigkeit *f* ἡ ἀφοβία, τὸ θάρρος, ἡ θαρραλεότης (ητος), ἡ ἀνδρεία und b. *neutr.* der vorh. *adj.*

furchtſam φοβερός, φοβητικός. δειλός, δείλαιος, (muthlos, zaghaft) ἀθαρσής, ἄτολμος (2), ἀνανδρος (2), (ſchüchtern) ὀκνηρός, (vorſichtig) εὐλαβής, ſehr ~ περιδεής, ἔμ-, περίφοβος (2), ~ ſein δειλὸν εἶναι, ~ werden ἀποδειλιᾶν, ~ handeln ὀκνεῖν, δειλαίνειν, εὐλαβεῖσθαι (P.).

Furchtſamkeit *f* b. *neutr.* der vorhergehenden *adj.*. ἡ δειλία, ἡ ἀνανδρία, ἡ ἀτολμία, ὁ ὄκνος, ἡ εὐλάβεια.

Furie *f* ἡ Ἐρινύς (ύος), die ~n αἱ Ἐρινύες od. Εὐμενίδες, übtr. (von einem böſen Menſchen) ὁ ἀλάστωρ (ορος).

Furnier *n* τὸ ἐπικόλλημα.

Fürſorge *f* ἡ πρόνοια, ~ tragen für j-n προνοεῖν od. προνοεῖσθαι (P.) τινος.

Fürſorger *m* ὁ προνοητής, ὁ ἐπιμελητής, ὁ κηδεμών (όνος), beſſer durch *part.*

fürſorglich προνοητικός.

Fürſprache *f* ἡ συν-, προηγορία, (vor Gericht) ἡ ἀπολογία, ~ für j-n einlegen προηγορεῖν τινος, ὑπερεντυγχάνειν τινός, συνηγορεῖν u. συνδικεῖν τινι, ἀπολογεῖσθαι (M.) ὑπέρ τινος.

Fürſprecher *m* ὁ συν-, προήγορος, ὁ σύνδικος, ſiehe Fürbitter.

Fürſt *m* ὁ ἄρχων (οντος), ὁ βασιλεύς, ὁ τύραννος (Alleinherrſcher).

Fürſtenbund *m* ἡ βασιλέων od. βασιλικὴ σύνταξις od. συμμαχία.

Fürſtengruft *f* αἱ βασιλικαὶ θῆκαι.

Fürſtengunſt *f* ἡ (παρὰ) βασιλέως (βασιλέων) εὔνοια.

Fürſtenhaus *n* (Reſidenz) τὰ βασίλεια, (Familie eines Fürſten) ὁ βασιλέως od. βασιλικὸς οἶκος, τὸ βασιλικὸν γένος.

Fürſtenhof *m* ἡ βασιλέως αὐλή, αἱ βασιλέως θύραι.

Fürſtenhut *m* ἡ τιάρα, τὸ βασιλικὸν διάδημα.

Fürſtenkind *n* ὁ βασιλέως od. βασιλικὸς παῖς.

Fürſtenmacht *f* ἡ βασιλέως od. βασιλικὴ δύναμις (εως), τὸ βασιλικὸν κράτος.

fürſtenmäßig βασιλικός.

Fürſtenrat *m* τὸ βασιλέων od. βασιλικὸν συνέδριον.

Fürſtenſtand *m* ἡ τῶν βασιλέων τάξις.

Fürſtentugend *f* ἡ βασιλέως od. βασιλικὴ ἀρετή.

Fürſtentum *n* ἡ βασιλεία, ἡ ἀρχή.

Fürſtin *f* ἡ βασίλεια, ἡ βασίλισσα, ἡ τοῦ ἄρχοντος od. τοῦ βασιλέως γυνή.

fürſtlich βασιλικός, βασίλειος (2), (koſtbar) μεγαλοπρεπής.

Furt *f* ὁ πόρος, ὁ πορθμός, τὸ τέναγος, ἡ διάβασις.

fürwahr νὴ (τὸν) Δία, ναὶ μὰ (τὸν) Δία, (bei einer Negation) οὐ μὰ Δία, μὰ τὸν Δία, μὰ τοὺς θεούς, ἀληθῶς, ὄντως. τῷ ὄντι, (beim Schwur) ἦ μήν.

Fürwort *n* ſ. Fürſprache, Fürbitte, (in der Grammatik) ἡ ἀντωνυμία.

Furz *m* ἡ πορδή, ἡ ἀποπορδή, ὁ ψόφος εἰνεν ~ laſſen ἀποπέρδειν, ἀποψοφεῖν.

furzen πέρδεσθαι, ἀποπέρδεσθαι.

Fuß *m* ὁ πούς (ποδός, in jedem Sinne wie im deutſchen), (von leblosen Dingen) ἡ πέζα, ~ e-s Berges ἡ ὑπώρεια, ὁ πυθμήν (ένος), ἡ τοῦ ὄρους ῥίζα, vor den Füßen ἐμποδών, ἐν ποσί, vor den Füßen weg ἐκποδών, zu ~ gehen, reiſen πεζεύειν, πεζῇ πορεύεσθαι (P.), Soldaten zu ~ τὸ πεζικόν, τὸ πεζόν, οἱ πεζοί, gut zu ~ ſein ταχὺν εἶναι τοῖς ποσί, δυνατὸν εἶναι τοῖς ποσί, der gut zu ~ iſt εὔζωνος (2). auf dem ~e folgen ἐκ ποδὸς ἀκολουθεῖν, j-m zu Füßen fallen προσπίπτειν πρός τὰ γόνατά τινος od. τινι, bis auf die Füße gehend (von Gewändern) ποδήρης, einen ~ lang, breit, hoch, tief uſw. ποδιαῖος, drei ~ lang τριῶν ποδῶν τὸ μῆκος, mit bloßen Füßen ἀνυπόδητος (2), ἀσάνδαλος, γυμνὸς τοὺς πόδας, auf einem freundſchaftlichen Fuße mit j-m ſtehen φιλικῶς od. οἰκείως διακεῖσθαι πρός τινα, auf gleichem ~e mit j-m ſtehen ἀπὸ τοῦ ἴσου ὁμιλεῖν τινι od. πρός τινα, auf ſchwachen Füßen ſtehen ἐπισφαλῆ od. σφαλερὸν εἶναι, ἐπισφαλῶς ἔχειν, den einen ~ im Grabe haben (mit einem Fuße im Grabe ſtehen) τὸν ἕτερον πόδα ἐν τῇ σορῷ ἔχειν, ſich auf die Füße (Beine) machen σπεύδειν, φεύγειν.

Fußangel *f* ἡ ποδίστρα, ἡ ποδοστράβη, ὁ τρίβολος.

Fußbad *n* τὸ ποδῶν λουτρόν, τὸ ποδάνιπτρον, ein ~ nehmen λοῦσθαι (M.) τοὺς πόδας.

Fußbank *f* τὸ ὑποπόδιον, τὸ ὑπόβαθρον, τὸ θρανίον.

Fußbecken *n* ὁ ποδανιπτήρ (ῆρος), ἡ ποδανίπτρα.

Fußbekleidung *f* ἡ ὑπόδεσις, τὸ ὑπόδημα.

Fußblock *m* ἡ ποδοκάκη, τὸ ξύλον.

Fußboden *m* τὸ ἔδαφος, τὸ δάπεδον, τὸ πάτωμα.

fußbreit ποδιαῖος.

Fußbreite *f* τὸ ποδιαῖον εὖρος.

Füßchen *n* τὸ ποδάριον.

Fußdecke *f* τὸ ποδόψηστρον (zum Reinigen des Schuhwerks).

Fußdienſt *m* (im Heere) ἡ πεζὴ od. πεζῇ στρατεία.

Fußeiſen *n* ἡ πέδη, ἡ ποδοκάκη, ἡ ποδοπέδη, τὸ ξύλον, in ~ legen ἐν ξύλῳ od. εἰς πέδας δεῖν, ποδίζειν, ποδᾶν.

fußen eig. ἑφεστάναι τινί, στηρίζεσθαι (P.) τινι (ſich ſtützen). übtr. πιστεύειν, ἰσχυρίζεσθαι (M.), worauf man nicht ~ kann σφαλερός.

Fußfall *m* τὸ προσκύνημα, ἡ προσκύνησις, ἡ ἱκετεία, ἡ ἱκεσία, einen ~ tun προσκυνεῖν τινα.

fußfällig προσπίπτων τοῖς γόνασι od. ποσί, ~ bitten προσπεσόντα δεῖσθαι (P.) τινος. ἱκετεύειν τινά. ~ verehren προσκυνεῖν τινα, ~e Verehrung ἡ προσκύνησις.

Fußfeſſel *f* ſ. Fußeiſen.

Fußgänger *m* ὁ πεζός, ὁ πεζοπόρος, ein guter ~ ſein βαδιστικὸν od. εὔζωνον εἶναι.

Fußgarde *f* οἱ πεζέταιροι.

Fußgeſtell *n* τὸ ὑπόβαθρον, ἡ βάσις, τὸ ὑπόθεμα, ἡ κρηπίς (ῖδος), (einer Säulenreihe) ὁ στυλοβάτης.

Fußgicht *f* ἡ ποδάγρα, an ~ leiden ποδαγρᾶν, an ~ leidend ποδαγρικός, ποδαγρός (2).

Fußheer *n* τὸ πεζικόν.

fußlos ἄπους.

Fußnagel *m* ὁ ὄνυξ (χος).

Fußpfad *m* ἡ ἀτραπός, ἡ (ὁ) τρίβος.

Fußreiſe *f* ἡ πεζὴ od. πεζῇ πορεία, eine ~ machen πεζῇ πορεύεσθαι (P.).

Fußſchelle *f* ſ. Fußeiſen.

Fußſchemel *m* τὸ ὑποπόδιον, ſ. Fußbank.

Fußſchlinge *f* ἡ ποδάγρα, ἡ ποδίστρα, ἡ ποδοστράβη, ἡ πάγη.

Fußſchmerz *m* ἡ ποδαλγία, τὸ τῶν ποδῶν ἄλγος, ~ haben ἀλγεῖν τοὺς πόδας, ποδαλγεῖν, ποδαλγιᾶν.

fußſchnell πόδας ὠκύς.

Fußſohle *f* τὸ πέλμα, τὸ κάτω τοῦ ποδός, τὸ ποδόκοιλον, ὁ ταρρὸς ποδός, die Höhle der ~ τὸ κοῖλον τοῦ ποδός.

Fußſoldat *m* ὁ πεζός, die ~en αὐ τὸ πεζόν, τὸ πεζικόν, als ~ dienen πεζῇ od. πεζὸν στρατεύεσθαι (M.).

Fußſpitze *f* τὸ ἄκρον τοῦ ποδός, ἄκρος ὁ πούς oder ὁ ποὺς ἄκρος, ὁ ἀκρόπους, mit den ~n ἀκροποδητί, auf den ~n gehen ἐπ' ἄκρων (τῶν ποδῶν) βαδίζειν.

Fußſpur, -(ſ)tapfe *f* τὸ ἴχνος, ὁ στίβος, in j-s ~n treten τὰ ἴχνη τινὸς διώκειν od. μετιέναι, ἴχνεσί τινος βαίνειν.

Fußſteig *m* ἡ ἀτραπός, ἡ (ὁ) τρίβος, ὁ στίβος.

Fußteppich *m* ἡ δάπις (ιδος), τὸ δαπίδιον, ὁ τάπης (ητος). τὸ ταπήτιον.

Fußtritt *m* ὁ στίβος, τὸ πάτημα, einen ~ geben λακτίζειν, πατεῖν τῷ ποδί, einen ~ bekommen πατεῖσθαι (P.).

Digitized by Google

Fußvolk *n* τὸ πεζόν, τὸ πεζικόν, οἱ πεζοί, ὁ πεζὸς στρατός, ἡ πεζὴ στρατιά.
Fußwaschen *n* ἡ τῶν ποδῶν νίψις.
Fußwasser *n* (zum Waſchen der Füße) τὸ ποδάνιπτρον.
Fußweg *m* ſ. Fußpfad.
Fußzehe *f* ὁ τοῦ ποδὸς δάκτυλος, auf den ~n gehen ἐπ' ἄκρων τῶν ποδῶν βαδίζειν.
Futter *n* 1. (Nahrung) ἡ τροφή, (für das Vieh) ὁ χόρτος, τὸ χόρτασμα, ἡ νομή, grünes ~ ὁ χιλός. — 2. (die innere Bekleidung eines Dinges) τὸ ὑπόβλημα, (bei einem Kleide) τὸ ὑπερραμμένον.
Futteral *n* ἡ θήκη, τὸ ἔλυτρον, (für Helmbüſche) τὸ λοφεῖον, (für einen Schild) τὸ σάγμα, (für Raſiermeſſer) ἡ ξυροδόκη.
Futterboden *m* ὁ χορτοβολών (ῶνος).
Futtergeld *n* ὁ τῆς τροφῆς ob. νομῆς μισθός, ~ bezahlen τὴν τροφὴν ἐκτίνειν.
Futtergras, -kraut *n* ὁ χιλός, ὁ χόρτος.
futtern, füttern (Menſchen u. Tiere) τρέφειν τινά, τροφὴν παρέχειν τινί, σιτίζειν, (Tiere) χιλεύειν, χορτάζειν, χιλοῦν, (kleine Kinder) ψωμίζειν, ein Kleid mit etw. ~ ὑπο-, παρεμβάλλειν τί τινι, ὑπορράπτειν τί τινι.
futterreich πολύ-, εὔχορτος (2), ἄφθονον ob. πολὺν τὸν χόρτον (ob. χιλόν) παρέχων.
Futterſchwinge *f* ὁ λικμός, τὸ λίκνον, τὸ λικμητήριον.
Futterung, Fütterung *f* ὁ σιτισμός, ἡ σιτεία, ἡ τροφή, ἡ χορτασία, ſ. das Futter.
Futterwicke *f* ἡ ἀφάκη.
Futurum *n* ὁ μέλλων (χρόνος), ~ exactum ὁ μετ' ὀλίγον μέλλων.

G

G *n* Γ, γ, τὸ γάμμα indekl.
Gabe *f* ἡ δόσις, ἡ δωρεά, τὸ δῶρον, τὸ δώρημα, ἡ δωτίνη, eine milde ~ ἡ εὐεργεσία, τὸ εὐεργέτημα, ἡ ἐλεημοσύνη (Almoſen), ~n der Natur (natürliche Anlage, Fähigkeit) ἡ φύσις, ἡ δύναμις, ich habe die ~ zu etw. δυνατός εἰμί τι, ἱκανός εἰμι ποιεῖν τι, πέφυκα ποιεῖν, δεινός εἰμί τι ob. *inf.*
Gabel *f* ἡ κρεάγρα (Fleiſchgabel, um das Fleiſch aus dem Keſſel zu nehmen, unſere Tiſchgabeln kannten die Griechen nicht), (Heugabel) τὸ δίκρανον, ὁ θρῖναξ (κος), (zum Stützen) ὁ ὑποστάτης, τὸ ἴκριον, (an Weinreben) αἱ ἕλικες (κων), (Geweih eines dreijährigen Hirſches) τὸ δίκρουν κέρας, τὰ δίκροα κέρα.
Gäbelchen *n* (an der Weinrebe), ſ. unter Gabel.
Gabelbeichſel *f* ὁ δίκρους ῥυμός.
gabelförmig δίκρους, ουν.
Gabelfrühſtück *n* τὸ ἀριστόδειπνον.
Gabelhirſch *m* ἔλαφος ἔχων δίκροα κέρα.
Gabelweihe *f* ὁ ἰκτῖνος.
gabenfrei ἀτελής (ſteuerfrei).
gackern (von Hühnern) κακκάζειν, τετράζειν, (von Reb.)
Gackern *n* ἡ κλαγγή, beſſer d. *inf.* der vorh. Verben.
gaffen κεχηνέναι πρός ob. εἴς τι, χασκάζειν τινά, κεχηνότα βλέπειν ob. θεᾶσθαι (M.).
Gaffer *m* ὁ κεχηνώς (ότος).
Gagat *m* (eine Steinart) ὁ γαγάτης.
Gage *f* ὁ μισθός.
gähnen χάσκειν, χασμᾶσθαι (M.), fortwährend ~ χασμωδεῖν, eine ~de Tiefe τὸ ἀχανὲς βάθος, ein gähnender Schlund τὸ χάσμα.
Gähnen *n* ἡ χάσμη, ἡ χάσμησις, fortwährendes ~ ἡ
Gala: in ~ ſein λαμπρᾷ στολῇ ἐσταλμένος.
Galakleid *n* ἡ λαμπρὰ στολή.
Galan *m* (Liebhaber) ὁ ἐραστής, (Buhle) ὁ μοιχός.
galant (artig, höflich) κομψός, ἀστεῖος, (gefällig) θεραπευτικός, ἀρεσκευτικός, ὑπηρετικός, (ſchön gekleidet) εὐσταλής, (prächtig) εὐπρεπής, φιλόκαλος (2), λαμπρός, (verliebt) ἐρωτικός, ἐρωτικῶς ἔχων, ~e Reden ἐρωτικοὶ λόγοι, ſich ~ gegen j-n betragen ἐνωραΐζεσθαι (M.) τινι, ἀρεσκεύεσθαι (M.) τινα.
Galanterie *f* ἡ κομψότης (ητος), ἡ θεραπεία, ἡ ἀστειότης (ητος), ἡ ἀρέσκεια, ἡ εὐπρέπεια, ἡ λαμπρότης (ητος), ὁ κόσμος ob. d. *neutr.* der vorh. *adj.*
Galanteriewaren *f.pl.* τὰ κοσμήματα, ὁ κόσμος, ὁ ῥῶπος, τὰ ῥωπικά, mit ~ handeln ῥωποπωλεῖν.
Galanteriewarenhändler *m* ὁ ῥωποπώλης.
Galanteriewarenhandlung *f* τὸ ῥωποπωλεῖον.
Galban, Galbanum *n* ἡ χαλβάνη, von ~ gemacht χαλβανόεις.
Galeere *f* ἡ τριήρης.
Galeerenſklave *m* ὁ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν παραδεδομένος.
Galeerenſtrafe *f* ἡ ἀναγκαία ὑπηρεσία.
Galerie *f* ὁ περίδρομος (ringsum laufend), ἡ παστάς (άδος, an der Vorderſeite eines Hauſes), ἡ στοά, ὁ ξυστός (als eigenes Gebäude), ἡ σῦριγξ (γγος, bedeckte ~ zwiſchen zwei Zimmern ob. Gebäuden), (Bilderg.) ἡ πινακοθήκη.
Galgen *m* ὁ σταυρός, ὁ σκόλοψ (πος), an den ~ kommen ἀνασκολοπίζεσθαι (P.), ἀναστανροῦσθαι (P.), geh an den ~! ἄπαγε, βάλλ' ἐς κόρακας, den ~ verdienen ἀγχόνης ἄξιον εἶναι.
Galgenfriſt *f* ἡ ἐλαχίστη ἀναβολή, ὁ ὀλίγου χρόνου
Galgenſtrick *m* ὁ μαστιγίας.
Gallapfel *m* ἡ κηκίς (ίδος), τὸ κηκίδιον, Galläpfel tragend κηκιδοφόρος (2).
Galle *f* ἡ χολή, j-m die ~ aufregen κινεῖν τινι τὴν χολήν, die ~ läuft mir über ἀκραχολῶ, χολὴ ἐπιζεῖ μοι, voller ~ ἀκράχολος (2), ~ ausbrechen χολημετεῖν, ἐμεῖν χολήν, ~ abführend χοληγός (2).
Gallenabſonderung *f* ἡ χολῆς ἀποκάθαρσις.
gallenähnlich, -artig χολώδης.
gallenbitter πικρότατος, χολῆς πικρότερος.
Gallenblaſe *f* ἡ χολή, ἡ χοληδόκος κύστις (εως).
gallenfarbig χολόβαφος (2), χολοβαφής.
Gallenfieber *n* ὁ χολικὸς πυρετός.
gallenſüchtig χολικός, ἐπίχολος (2), ~ ſein μελαγχολᾶν.
Gallert *f* ἡ πυετία, ὁ πηκτὸς ζωμός, (ſchwammiger Auswuchs am Körper) ὁ πῶρος.
gallig χολατος, χολικός, χολώδης, ἐπίχολος (2), ſehr
gallſüchtig ſ. gallenſüchtig.
Gallweſpe *f* ὁ ψήν (ηνός).
Galmei *m* (Metall) ἡ καδμεία, ἡ καδμία, (Arten desſelben) ἡ βοτρυῖτις, πλακῖτις, ὀστρακῖτις (ιδος).
Galopp *m* τὸ ἐπιρραβδοφορεῖν, ὁ ἐκτεταμένος δρόμος.
galoppieren τριποδίζειν, καλπάζειν (vom Pferde), ἐπιρραβδοφορεῖν (vom Pferde u. Reiter).
Gamanderſtrauch *m* ἡ χαμαίδρυς (υος), τὸ χαμαίδρυον, mit ~ angemachter Wein ὁ χαμαιδρυΐτης οἶνος.
Gang *m* 1. (das Gehen) ἡ βάσις, ἡ βάδισις, ὁ βαδισμός, τὸ βάδισμα, ein aufrechter ~ ἡ ὀρθὴ βάδισις, einen ſchnellen ~ haben ταχέως βαδίζειν, (der ~ nach einem Orte) ἡ πορεία, ἡ ὁδός, einen ~ machen, tun βαδίζειν ὁδόν, ich muß einen ~ machen, habe einen ~ zu machen δεῖ με βαδίζειν, ἰτέον ἐστί μοι, πορευτέον ἐστί μοι, j-n einen ~ machen laſſen πέμπειν τινὰ ὁδόν. — 2. (Bewegung, von lebloſen Dingen) ἡ κίνησις, ἡ φορά, in ~ ſetzen, bringen κινεῖν, παρακινεῖν. — 3. (Weg) ἡ ὁδός, (Säulengang) ἡ στοά, (Laubgang) τὸ σκιάδιον, (unterirdiſcher ~) ἡ κρύπτη. — 4. übtr. (Verlauf der Dinge) ἡ ἀπόβασις, ἡ προχώρησις, die Sachen haben einen guten ~ καλῶς προχωρεῖ τὰ πράγματα, die Sachen nehmen einen guten ~ τὰ πράγματα τρέπεται εἰς τὸ καλόν, τὰ πράγματα καλῶς ἀποκλίνει,

Digitized by Google

der fernere ~ der Dinge τὰ ὕστερον od. μετὰ ταῦτα γιγνόμενα, der gewöhnliche ~ der Dinge τὰ καθ' ἡμέραν γιγνόμενα, die Sache iſt in vollem ~e τὸ πρᾶγμα χωρεῖ od. ἀκμάζει, der ~ einer Rede ἡ διάθεσις, der ~ des Schickſals τὰ τῆς τύχης. — 5. (der ~ beim Eſſen) ἡ περιφορά, ἡ περίοδος, αἱ τράπεζαι, (beim Fechten) ἡ προβολή.

gäng (gang) und gäbe ſein χωρεῖν, σύνηθες od. νόμιμον εἶναι, νομίζεσθαι (P.), ἐν χρείᾳ εἶναι, περιτρέχειν, auch durch χρῆσθαί τινι, z.B. das iſt bei uns ~ τούτοις χρώμεθα.

gangbar 1. (wo man gehen kann) βάσιμος, πορεύσιμος, ὁδεύσιμος (ſämtlich 2), βατός, ~e Stellen τὰ βατά, ~ machen ὁδοποιεῖν, (wo viel gegangen wird) στειβόμενος, πολυπάτητος (2), πολύστιβος (2). — 2. (gebräuchlich) νόμιμος, νομιζόμενος, κοινός, die Münze iſt ~ χωρεῖ τὸ νόμισμα.

Gangbarkeit *f* das *neutr.* der vorhergehenden *adj.*

Gängelband *n* ſ. das folgende Wort.

gängeln (am Gängelband führen) ἄγειν, μεταχειρίζειν (auch M.), j-n wie ein Kind ~ μεταχειρίζεσθαί (M.) τινα ὡς παιδίον, χρῆσθαί τινι ὡς παιδίῳ, παιδαγωγεῖν τινα.

gangfähig βαδιστικός.

Gans *f* ὁ (ἡ) χήν (ηνός), junge ~ ὁ χηνιδεύς, von ~ χήνειος.

Gänschen *n* τὸ χηνίον.

gänſeähnlich, -artig χηνώδης.

Gänſebraten *m* χὴν (ηνός) ὀπτός, κρέα χήνεια ὀπτά.

Gänſedieb *m* ὁ κλέφας τὸν χῆνα (τοὺς χῆνας).

Gänſediſtel *f* ὁ σόγχος, ὁ σόγκος.

Gänſei *n* τὸ χήνειον ᾠόν.

Gänſefeder *f* τὸ χήνειον πτίλον od. πτερόν

Gänſefett *n* τὸ χήνειον στέαρ (ατος).

Gänſefleiſch *n* τὸ χήνειον κρέας.

Gänſeflügel *m* τὸ χήνειον πτερόν.

Gänſefuß *m* ὁ τοῦ χηνὸς od. χήνειος πούς, (als Pflanze) τὸ πενταφύλλον, τὸ πενταπέτηλον.

Gänſegeſchrei *n* ἡ χηνῶν κλαγγή.

Gänſehals *m* ὁ χήνειος αὐχήν (ένος), (der wie ein ~ gebogene Teil am Spiegel eines Schiffes) ὁ χηνίσκος.

Gänſehalten *n* ἡ χηνοβωτία.

Gänſehaut *f* ὁ χήνειος χρώς (ωτός), übtr. ἡ φρίκη, eine ~ bekommen φρίττειν.

Gänſeherde *f* ἡ χηνῶν ἀγέλη.

Gänſehirt *m* ὁ χηνοβοσκός

Gänſehof, -ſtall *m* τὸ χηνοτροφεῖον, χηνοβοσκεῖον,

Gänſeleber *f* τὸ χήνειον ἧπαρ (ατος).

Gänſerich *m* ὁ ἄρρην (ενος) χήν.

Gänſeſcheuche *f* ἡ χηνόμυχος.

Gänſezucht *n* ſ. Gänſehalten.

ganz 1. (unverſehrt, unverletzt, unverſtümmelt) ἀκέραιος (2), ὁλομερής, ὅλος, ὑγιής, τέλειος. — 2. (alle Teile umfaſſend, völlig) πᾶς, ἅπας, σύμπας, ὅλος, die ~e Stadt πᾶσα ἡ πόλις, ἡ πᾶσα πόλις, ἡ πόλις πᾶσα, das ~e Heer πᾶν τὸ στράτευμα, πᾶσα ἡ στρατιά, πᾶς ὁ στρατός, ein ~es Jahr ἐνιαυτὸς ὅλος, von ~em Herzen πάσῃ προθυμίᾳ, ἐκ πάσης προθυμίας, ἐξ od. ἀφ' ὅλης καρδίας, zwei ~e Monate διὰ δυοῖν μηνοῖν (δύο μηνῶν) ὅλοιν (ὅλων). — 3. auch durch Zſſg mit παν- od. ὁλο-, z.B. ganz von Stein ὁλόλιθος (2), ~ verbrannt ὁλόκαυστος (2), ~ ſchön πάγκαλος. — 4. auch durch den *superl.*, z.B. ~ ſchön κάλλιστος (auch πάνυ καλός). — 5. ~ und gar πάμπαν, παντάπασι, ὅλως, διαμπάξ, ὅλῳ καὶ παντί, ~ und gar nicht ἥκιστα (πάντων), οὐδ' ὁπωστιοῦν, οὐδ' ὀλίγον, οὐδὲ μικρόν, οὐδαμῶς, οὐδ' ἀρχήν, οὐκ ἔστιν ὅπως.

Ganze *n* τὸ ὅλον, τὸ σύνολον, τὸ πᾶν, τὸ σύμπαν, ein ~s ἓν σῶμα, aus dem ~n gebildet ὁλοφυής, im ~n καθόλου, συλλήβδην, τὸ σύνολον, ἐν κεφαλαίῳ, auch durch οἱ πάντες, σύμπαντες, z.B. es fielen im ~n zweihundert Mann στρατιῶται ἀπέθανον διακόσιοι οἱ πάντες

Ganzheit *f* ἡ ὁλότης (ητος).

gänzlich παντελής, τέλειος, τέλεος, σύμπας, ὅλος, σύνολος, *adv.* παντελῶς, παντάπασι, πάμπαν, πάντως, διαμπάξ, ὅλως, τὸ πᾶν, κομιδῇ, (von Grund aus) ἄρδην, κατ' ἄκρας.

gar I *adj.* (gekocht od. gebraten) εὖ πεπεμμένος od. ἡψημένος, δίεφθος (2), πέπειρος, ~ machen πεπαίνειν, πέττειν, (von Fellen) δέφειν. — II *adv.* (völlig) πάνυ, λίαν, ὅλως, παντελῶς, παντάπασι, bei *adj.* durch πάνυ od. b. *superl.*, z.B. ein ~ gelehrter Mann ἀνὴρ πάνυ σοφός od. σοφώτατος, ganz und ~ ſ. ganz (5); ~ ſehr πάνυ γε, ~ zu ἄγαν, ~ zu ... als daß durch b. *comp.*, z.B. ~ zu groß, als daß μείζων, ἢ ὥστε, ~ nicht οὐδαμῶς, μηδαμῶς, ~ keiner οὐδὲ εἷς, warum nicht ~? θαυμαστά γε δὴ λέγεις, ἀληθές, wenn ~ ἐάν γε δή.

Garantie *f*, **garantieren** ſ. Bürgſchaft, verbürgen.

Garaus: j-m den ~ machen διαφθείρειν od. ἀπολλύναι τινά, (eine Sache) καταλύειν, διαφθείρειν, ἀνατρέπειν τι.

Garbe *f* ἡ δέσμη, ἡ ἅμαλλα, ἡ ἀμάλη, τὸ δράγμα od. ὁ φάκελος σταχύων, ~n binden ἁμαλλεύειν, ἀμαλλίζειν.

Garbenband *n* ἡ ἀμάλη. τὸ ἀμάλλιον, ὁ ἑλλεδανός.

Garbenbinder *m* ὁ τὰς ἁμάλλας δέων, ὁ ἁμαλλοδετήρ (ῆρος), ὁ ἁμαλλοδέτης.

Garbenhaufen *m* ὁ θωμός.

Garde *f* τὸ ἄγημα, οἱ δορυφόροι, οἱ τοῦ σώματος φύλακες.

Garderobe *f* (Kleiderzimmer) ἡ ἱματιοθήκη, τὸ ἱματιοφυλάκιον, (Kleider, Gewänder) τὰ ἱμάτια, ὁ ἱματισμός.

Gardine *f* τὸ περιπέτασμα, τὸ κατάβλημα, τὸ προκάλυμμα.

Gardinenſtange *f* ὁ κανών (όνος).

Gardiſt *m* ὁ σωματοφύλαξ (κος), ὁ δορυφόρος.

gären ζυμοῦσθαι (P., eig. u. übtr.), übtr. auch οἰδεῖν.

Garkoch *m* ὁ ἑψοπώλης.

Garküche *f* τὸ ἑψοπώλιον.

Garn *n* (geſponnene Fäden) τὸ λίνον (aus Flachs), τὰ νήματα (Geſpinſt), (Fiſcher- od. Jägernetz) τὸ λίνον, τὸ δίκτυον, τὸ ἀμφίβληστρον, τὸ θήρατρον, ἡ πάγη, ἡ σαγήνη, (Vogelnetz) ἡ νεφέλη, durchs ~ gehen διά-, ἐκλινᾶν, ins ~ gehen ἐμπίπτειν τῷ δικτύῳ usw.

Garniſon *f* ἡ φρουρά, οἱ φρουροί, ἡ φυλακή, οἱ φύλακες.

Garniſondienſt *m* ἡ φρουρά, ~ tun φρουρεῖν.

Garniſontruppen *pl.* ſ. Garniſon.

Garnitur *f* (Beſatz) ἡ παρυφή, τὸ παρύφασμα, τὸ κράσπεδον.

Garnknäuel *n* ὁ κλωστήρ (ῆρος) λίνου, ἡ τολύπη.

garſtig (häßlich) αἰσχρός, δυσειδής, ἀσχήμων, ἄμορφος (2), ἄωρος (2), (ſchmutzig) ῥυπαρός, πιναρός, (ekelhaft) βδελυρός, übtr. αἰσχρός, μιαρός, ἀσχήμων.

Gärtchen *n* τὸ κηπίον, τὸ κηπίδιον.

Garten *m* ὁ κῆπος.

Gartenarbeit *f* ἡ κηπουρία, τὸ κηπουρικὸν ἔργον.

Gartenarbeiter *m* ὁ κηπευτής.

gartenartig κηπαῖος.

Gartenaufſeher *m* ὁ κηπουρός.

Gartenaufſicht *f* ἡ κηπουρία.

Gartenbau *m* ἡ κηπεία, ἡ κηπουρία, ~ treiben κηπουρεῖν.

Gartenbeet *n* ἡ πρασιά, τὸ ἄνθηρον (gew. *pl.*).

Gartenerde *f* ἡ λαχανία γῆ.

Gartenfrucht *f*, **-gewächs** *n* τὸ κήπευμα, τὸ κηπεύσιμον φυτόν, τὰ κηπευόμενα (φυτά), τὰ λάχανα.

Gartenhaus *n* τὸ ἐπαύλιον.

Gartenhüter *m* ὁ κηποφύλαξ (κος), ὁ κηπουρός.

Gartenlaube *f* ἡ καλύβη.

Gartenmauer *f* ἡ περὶ τὸν κῆπον αἱμασιά.

Gartenmelde *f* ἡ ἀτράφαξις (εως), ἡ ἀθράφαξυς (υος).

Gartenmeſſer *n* ἡ κηπουρικὴ μάχαιρα.

Gartenminze *f* τὸ ἡδύοσμον.

Gartentür *f* ἡ κηπουρικὴ θύρα, ἡ κηπαία (θύρα).

Digitized by Google

Gartenzaun *m* ὁ τοῦ κήπου ob. περὶ τὸν κῆπον φραγμός. ἡ ἑρκάνη.
Gärtner *m* ὁ κηπεύς, ὁ κηπευτής, ὁ κηπουρός, ὁ φυτουργός.
Gärtnerei *f* ἡ κηπεία, ἡ κηπουρία, ἡ φυτουργία, ἡ φυτουργική, ἡ φυτοτροφία.
Gärtnerkunſt *f* ἡ κηπουρική.
Gärung *f* ἡ ζύμωσις, ἡ ἀναζύμωσις, in ~ bringen ζυμοῦν, in ~ kommen ζυμοῦσθαι (P.), übtr. ἡ ταραχή, ἡ κίνησις, ἡ στάσις, in ~ verſetzen ταράττειν, κινεῖν, in ~ geraten ζεῖν, οἰδεῖν, ταράττεσθαι (P.), κινεῖσθαι (P.), στασιάζειν, ἐν στάσει εἶναι, leicht in ~ zu bringen ταραχώδης, στασιαστικός, zur ~ geneigt ταραχωδῶς ἔχων.
Gäſcht, Giſcht *m* ὁ ἀφρός.
Gäßchen *n* ὁ στενωπός, ἡ λαύρα.
Gaſſe *f* ἡ λαύρα, ἡ πλατεῖα, ἡ ἀγυιά, ἡ ῥύμη, enge ~ ὁ στενωπός, ἡ στενωπή, eine ~ bilden (von Perſ.) διίστασθαι.
Gaſſenbube, -junge *m* ὁ ἐκ τριόδου παῖς.
Gaſſenhauer *m* τὸ πολυπάτητον μέλος, τὸ ἐκ τριόδου ᾆσμα.
Gaſſenhure *f* ἡ σοβάς (ἀδος), ἡ κασαλβάς (ἀδος), ἡ χαμαιτύπη.
Gaſt *m* (bei Piſche) ὁ σύνδειπνος, ὁ συμπότης, ὁ κληθεὶς ἐπὶ τὸ δεῖπνον, j-n zu ~e bitten καλεῖν τινα ἐπὶ τὸ δεῖπνον, zu ~e ſein δειπνεῖν (σύν τινι), σύνδειπνον εἶναί τινι, (ein Fremder) ὁ ξένος, j-n als ~ bei ſich haben ob. bewirten ξενίζειν (auch M.) τινά, als ~ ſich bei j-m aufhalten ξενίζεσθαι (P.) παρά τινι, als ungebetener ~ kommen ἄκλητον ἰέναι ἐπὶ τὸ δεῖπνον.
Gaſtbett *n* ἡ τοῖς ξένοις (τῷ ξένῳ) ἐσκευασμένη (παρεσκευασμένη) κλίνη.
Gaſterei *f*, **Gaſtmahl** *n* τὸ δεῖπνον, τὸ σύνδειπνον, τὸ συμπόσιον, ἡ εὐωχία, τὸ ἑστίαμα, ἡ ἑστίασις, eine allgemeine ~ ἡ πανδαισία, ein ~ halten ἑστιᾶν, δειπνίζειν, εὐωχεῖν (ſämtlich mit dem *acc.* d. *pers.*), j-n mit einem ~ an dem Hochzeitstage bewirten ἑστιᾶν τινα γάμους.
gaſtfrei φιλόξενος (2), εὔξενος (2), ἐλευθέριος (2), ~
Gaſtfreiheit *f* ἡ φιλοξενία ob. d. *neutr.* d. vorh. *adj.*
Gaſtfreund *m* ὁ ξένος, j-n als ~ aufnehmen ὑποδέχεσθαι (M.) τινα ξένον, ξενίζειν, ξενοδοκεῖν τινα, Aufnahme eines ~es ἡ ξένισις, ὁ ξενισμός, ἡ ξενοδοκία, bei j-m als ~ einkehren ξενοῦσθαι (P.) τινι u. παρά τινι.
Gaſtfreundin *f* ἡ ξένη.
gaſtfreundlich ξένιος, φιλόξενος (2), ~ aufnehmen ἐπὶ ξένια ob. ξενίοις δέχεσθαι (M.).
Gaſtfreundlichkeit *f* ἡ φιλοξενία.
Gaſtfreundſchaft *f* ἡ ξενία, ἡ ξενικὴ φιλία, ἡ φιλοξενία, ~ mit j-m ſchließen ξενοῦσθαι (P.) τινι, ξενίαν ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα ob. συντίθεσθαι τινι.
gaſtfreundſchaftlich φιλόξενος (2).
Gaſtgeber *m* ὁ ἑστιάτωρ (ορος), ὁ ἑστιάρχος, ὁ ἑστιάρχης.
Gaſtgebot *n* ἡ ἑστίασις, τὸ ἑστίαμα, ἡ εὐωχία, ἡ
Gaſtgeſchenk *n* τὸ ξένιον.
Gaſthaus *n*, **-hof** *m* τὸ ξενοδοκεῖον, τὸ πανδοκεῖον, ὁ ξενών (ῶνος), ἡ κατάλυσις, in einem ~ einkehren καταλύειν εἰς πανδοκεῖον.
gaſtlich ξένιος, εὔξενος (2), φιλόξενος (2), j-n ~ aufnehmen
Gaſtmahl *n* ſ. Gaſterei.
Gaſtrecht *n* ἡ ξενία.
Gaſtſtube *f*, **-zimmer** *n* ὁ ξενών (ῶνος).
Gaſtwirt *m* ὁ ξενοδόκος, ὁ πανδοκεύς, ~ ſein πανδοκεύειν.
Gaſtwirtin *f* ἡ πανδοκεύτρια.
Gaſtwirtſchaft *f* (als Gewerbe) ἡ πανδοκεία, ἡ πανδόκευσις, (als Lokal) τὸ πανδοκεῖον, ~ treiben πανδοκεύειν.
Gatte *m* ὁ ἀνήρ (ἀνδρός), ὁ γαμέτης.
Gatteuliebe *f* ἡ φιλανδρία.
Gatter *n* ἡ κιγκλίς (ίδος).
Gattin *f* ἡ γυνή (γυναικός), ἡ γαμετή, junge ~ ἡ νύμφη.
Gattung *f* τὸ γένος, (von Menſchen) τὸ φῦλον, von gleicher ~ ὁμογενής, ὁμόφυλος (2).
Gattungsbegriff *m* τὸ γενικὸν ὄνομα, τὸ περιεκτικόν, τὸ εἶδος.
Gau *m* ὁ δῆμος, ὁ νομός.
Gauch *m* (als Schimpfwort) ὁ κόκκυξ (υγος).
Gauchheil *n* (eine Pflanze) ἡ ἀναγαλλίς (ίδος).
Gaudieb *m* ὁ κύφων (ωνος).
Gaukelbild *n* τὸ φάντασμα, τὸ εἴδωλον.
Gaukelei *f* ἡ θαυματουργία, ἡ θαυματοποιία, ἡ γοητεία, ἡ μαγγανεία, ἡ τερατεία, ἡ ταρφρεία, ἡ τερατουργία, ἡ ἀγυρτεία, (von einzelnen Kunſtſtücken) τὸ θαυματούργημα, τὸ γοήτευμα, τὸ μαγγάνευμα, ~ treiben θαυματουργεῖν, θαυματοποιεῖν, τερατεύεσθαι (M.), ταρφρεύεσθαι (M.).
gaukeln ſ. Gaukelei treiben unter Gaukelei; es gaukelt mir etw. vor den Augen φαντάζεταί μοί τι.
Gaukelſpiel, -ſtück, -werk *n* ſ. unter Gaukelei.
Gaukler *m* ὁ γόης (ητος), ὁ θαυματοποιός, ὁ θαυματουργός, ὁ τερατουργός, ὁ μάγος, ὁ ἀγύρτης, ὁ τερατοποιός, ὁ μαγγανευτής.
Gauklerin *f* ἡ θαυματοποιός, ἡ θαυματουργός, ἡ τερατουργός, ἡ ἀγύρτρια, ἡ γοητεύτρια, ἡ μαγγανεύτρια.
gauklériſch θαυματοποιικός, τερατώδης, γοητικός,
Gauklerkunſt *f* ἡ θαυματοποιική, ἡ θαυματοποιία, τὸ θαυματοποιικόν, Gauklerkünſte αἱ θαυματοποιίαι, τὰ γοητεύματα, τὰ τεθαυματουργημένα, ſ. Gaukelei.
gauklermäßig θαυματοποικός, γοητευτικός.
Gaul *m* ὁ ἵππος. (Klepper) ὁ καβάλλης.
Gaumen *m* ὁ οὐρανός, ὁ οὐρανίσκος, ἡ ὑπερφα.
Gauner *m* ὁ πανοῦργος, ὁ ἀγύρτης, ὁ κόβαλος.
Gaunerei *f* (als Handlung) ἡ πανουργία, ἡ κοβαλεία, (als Tat) τὸ πανούργημα, τὸ κοβαλίκευμα.
Gaunerſtreich *m* τὸ πανούργημα, ἡ πανουργία, einen ~ ausführen πανουργεῖν πανουργίαν.
Gazelle *f* ἡ δορκάς (άδος).
geachtet τίμιος, ἔντιμος (2), ἔνδοξος (2), περίβλεπτος (2), geachtet ſein auch τιμᾶσθαι (P.) ob. ἐν τιμῇ εἶναι.
Geäder *n* αἱ φλέβες (ῶν), (in Steinen) αἱ ῥάβδοι, (im Holz) αἱ διαφυαί, (an Blättern) αἱ στημόνιοι διαλήψεις.
geartet ſein φύσιν ἔχειν, πεφυκέναι.
Gebäck *n* τὸ πέμμα.
gebahnt (vom Wege) λεῖος, ὁμαλός, ὁμαλής, ὁδοποιητός, ὡδοπεποιημένος, πορεύσιμος (2, gangbar), ~er Weg ἡ τρίβος.
Gebälk *n* αἱ δοκοί (am Dache und an der Decke), ἡ ξύλωσις.
gebändigt τιθασευτός, ἥμερος (2).
Gebärde *f* τὸ σχῆμα, τὸ εἶδος, häßliche ~n machen αἰσχρὰ σχήματα σχηματίζειν.
gebärden ſich σχηματίζεσθαι (M.) (a. = ſich den Schein geben), (ſich ſtellen, als ob man etw. ſei) προσποιεῖσθαί (M.) τι, ſich wie ein Raſender ~ προσποιεῖσθαι μανίαν, μαίνεσθαι (P.), ἐοικέναι μαινομένῳ.
Gebärden *n* ὁ σχηματισμός.
Gebärdenſpiel *n* ὁ σχηματισμός.
Gebärdenſprache *f* ὁ διὰ σημείων λόγος.
gebaren ſich, als ob παρασκευάζεσθαι (M.) ὡς und *part. fut.*, προσποιεῖσθαι (M.) mit *inf.*
gebären τίκτειν. γεννᾶν, ἀποκυεῖν, ποιεῖσθαι (M.) τὸν τόκον ob. τοὺς τόκους (nur von Tieren), leicht, ſchwer ~ εὐτοκεῖν, δυστοκεῖν, geboren werden γίγνεσθαι, τίκτεσθαι, ſpäter geboren werden ἐπιγίγνεσθαι, geboren γεννηθείς. γεννητός, τεχθείς, ein geborener Perſer Πέρσης τὸ γένος. geboren ſein zu etw. φύσιν ἔχειν mit *inf.*, übtr. τίκτειν, ἀπο-, ἐκτίκτειν.
Gebären *n* ὁ τόκος, ἡ λοχεία.
Gebärerin *f* ἡ τεκοῦσα, ἡ λεχώ (οῦς).
Gebärmutter *f* ἡ μήτρα, ἡ ὑστέρα, ἡ δελφύς (ύος), τὸ μητρῷον χωρίον, ἡ γαστήρ (ρός, Mutterleib), ἡ γονή (Geburtsteile übh.).
Gebärzeit *f* ὁ τόκος.

Digitized by Google

Gebäude *n* τὸ οἰκοδόμημα, ἡ οἰκοδόμησις, ἡ οἰκοδομία, übtr. τὸ κατασκεύασμα, τὸ σύστημα, ἡ σύστασις, (von größeren ~n) τὸ κτίσμα.
Gebein *n*, **Gebeine** *pl.* τὰ ὀστᾶ. [Hunde) βαὐ βαύ.]
Gebell *n* ὁ ὑλαγμός, τὸ ὕλαγμα, ἡ ὑλακή, (vom
geben 1. διδόναι (allg.), μεταδιδόναι τινί τινος (j-m Anteil an etw. ~), ἐνδιδόναι (übergeben), παραδιδόναι (zu einem Zwecke übergeben), ἐπιδιδόναι (hingeben), ἀποδιδόναι (wozu man verpflichtet ist), νέμειν, ἀπονέμειν (zuteilen), παρέχειν (u. M., gewähren), τελεῖν, φέρειν, ἀποφέρειν (Abgaben), ein Gesetz ~ νόμον τιθέναι (für andere, τίθεσθαι für sich selbst zugleich mit), Befehl ~ παραγγέλλειν, einer Sache eine Gestalt ~ σχῆμα παρέχειν τινί, πλάττειν τι, eine Erklärung von sich ~ ἀποφαίνειν (u. M.), einen Laut von sich ~ ἀφιέναι φωνήν, sich den Schein von etw. ~ προσποιεῖσθαί (M.) τι, einen Geruch von sich ~ προσφέρειν od. προσβάλλειν ὀσμήν, πρόσπνευσιν ἔχειν, j-m einen Rat ~ συμβουλεύειν τινί, j-m Lehren, Ermahnungen ~ παραινεῖν τινι, j-m Unterricht ~ διδάσκειν od. παιδεύειν τινά, j-m die Hand ~ δεξιοῦσθαί (M.) τινα, an die Hand ~ ὑποβάλλειν, ὑποτίθεσθαι, ἐνδιδόναι, nichts auf j-n od. etw. ~ καταφρονεῖν od. ἀμελεῖν τινος, j-m die Schuld ~ αἰτιᾶσθαί (M.) τινα, ἐπάγειν αἰτίαν τινί, sich Mühe ~ σπουδάζειν, πονεῖν, ich würde viel drum ~, um πολλοῦ ἂν ποιησαίμην ὥστε, περὶ πολλοῦ ἂν ποιησαίμην mit *inf.* — 2. sich ~ (nachgeben, nachlassen, aufhören) s. diese Verben; sich mit etw. zufrieden ~ ἀγαπᾶν, στέργειν τι u. τινί. — 3. es gibt (es ist od. sind vorhanden) ἔστι (εἰσίν), ὑπάρχει (ὑπάρχουσι), γίγνεται (γίγνονται), es gibt Leute, welche εἰσὶν οἵ, es gibt Fälle, Umstände u. dgl. ἔστιν ὅπου od. οὗ, es gibt kein Mittel od. keinen Weg, wodurch οὐκ ἔστιν ὅπως. — 4. (es geschieht, es ereignet sich) γίγνεται, was gibt es? τί ἔστι; τί πράττεται; τί τὸ πρᾶγμα; was hat es gegeben? τί γέγονε, τί συνέβη od. συμβέβηκε; τί νεώτερον; was hat es Neues gegeben? τί νεώτερον γέγονεν; gibt's was Neues? λέγεταί τι καινόν;
Geben *n* ἡ δόσις, gew. durch Verben.
gebenedeit εὐλόγητος (2), μακάριος.
Geber *m* ὁ δοτήρ (ῆρος), besser *part.* [δοδότις.]
Geberin *f* ἡ δότειρα, gew. *part.*, ~ des Guten ἡ ἀγα-
Gebet *n* ἡ εὐχή, ἡ προσευχή (beide gew. im *pl.*), ἡ ἀρά, ἡ εὐχωλή, andächtiges ~ ἡ εὐφημία, ein ~ verrichten εὐχὰς ποιεῖσθαι (M.), εὔχεσθαι u. προσεύχεσθαι (M.) τοῖς θεοῖς, j-s ~ erhören ὑπακούειν τινί εὐχομένῳ, mein ~ ist erhört εὐξάμενος ἔτυχον ὧν ἐδεήθην.
Gebetbuch *n* τὸ εὐχολόγιον.
Gebiet *n* 1. ἡ χώρα, τὸ χωρίον (allg. „Land"), ἡ ἀρχή (beherrschtes Land), ἡ ἐπαρχία (~ eines Statthalters), ὁ νομός (politisch abgegrenztes Stück Land). — 2. (übtr.) τὰ τινος u. τὰ περί τι, τὰ ἀμφί τι, z.B. das ~ der Wissenschaften τὰ τῶν ἐπιστημῶν, in das ~ von etw. gehören ἔχεσθαι od. εἶναί τινος, nicht in das ~ von etw. gehören εἶναι ἔξω τινός.
gebieten (befehlen) ἐπι-, προστάττειν τινί τι, (von Vorgesetzten) παραγγέλλειν. προαγορεύειν (προειπεῖν), über etw. zu ~ haben κύριον εἶναί τινος, κυριεύειν, κρατεῖν τινος, Schweigen ~ σιωπᾶν κελεύειν, κατασιωπᾶν τινα (zum Schweigen bringen), übtr. den Leidenschaften ~ κρατεῖν od. κρείττω εἶναι τῶν ἐπιθυμιῶν, einer der seinen Leidenschaften nicht ~ kann ἀκρατὴς od. ἥττων ὢν τῶν ἐπιθυμιῶν.
Gebieter *m* ὁ κύριος, ὁ δεσπότης, ὁ ἄρχων (οντος).
Gebieterin *f* ἡ δέσποινα.
gebieterisch προσ-, ἐπιτακτικός, ἀρχικός, δεσποτικός, κελευστικός (von Personen), αὐθάδης (anmaßend), (von Zuständen) ἀναγκαῖος, ~es Wesen ἡ αὐθάδεια.
Gebilde *n* τὸ πλάσμα.
gebildet παιδευτός, πεπαιδευμένος, ἀστεῖος, κομψός.
Gebirge *n* τὸ ὄρος, gew. *pl.* τὰ ὄρη, Fuß des ~s ἡ ὑπώρεια (gew. *pl.*).
gebirgig ὀρεινός, ὄρειος. [οικῶν.]
Gebirgsbewohner *m* ὁ ἐν τοῖς ὄρεσιν, ὁ τὰ ὄρη κατ-
Gebirgsgegend *f*, **-land** *n* ἡ ὀρεινή (χώρα).
Gebirgshöhe *f* τὸ ἄκρον, τὰ ἄκρα.
Gebirgsjoch *n*, **-kamm** *m* ἡ ἀκρώρεια, ἡ ῥάχις (εως).
Gebirgskette *f* τὰ συνεχῆ ὄρη. [στενόν.]
Gebirgspaß *m* τὸ ἐν τοῖς ὄρεσι od. κατὰ τὰ ὄρη
Gebirgspflanze *f* τὸ ὀρεινὸν φυτόν.
Gebirgsweg *m* ἡ ὑπὲρ τὸ ὄρος od. ἐν τῷ ὄρει od. διὰ τοῦ ὄρους od. κατὰ τὸ ὄρος ὁδός.
Gebirgszug *m* ἡ ὀρεινὴ ὀφρύς (ύος).
Gebiß *n* 1. (am Zaume) τὸ ψάλιον, τὸ στόμιον, das ~ anlegen ἐμβάλλειν τὸ ψάλιον od. τὸ στόμιον. — 2. (die Zähne) οἱ ὀδόντες, ein Hund mit scharfem, schlechtem ~ κύων σῦστομος, ἄστομος (2).
Geblök(e) *n* (von Rindern) ὁ μυκηθμός, τὸ μύκημα, (von kleinerem Vieh) ἡ βληχή, ὁ βληχηθμός.
geblümt ἄνθεσι πεποικιλμένος, διηνθισμένος.
Geblüt *n* τὸ αἷμα, übtr. τὸ γένος, von demselben ~ ὁμαιμος (2), ὁμαίμων, τοῦ αὐτοῦ γένους od. αἵματος.
gebogen καμπτός, στρεβλός, vornüber ~ κυφός, auswärts ~ κυρτός, γρυπός (bsd. von der Nase), βλαισός (von den Beinen), einwärts ~ σιμός (bsd. von der Nase), mit einwärts ~en Beinen βαιβὸς τὼ σκέλη.
Geborenwerden *n* ἡ γένεσις.
geborsten διαρρωγώς, von Geschirr u. dgl. σαθρός.
Gebot *n* 1. (Befehl) τὸ ἐπί-, πρόσταγμα, τὰ προσταχθέντα, τὰ προστεταγμένα, τὸ παράγγελμα, ἡ ἐντολή, oft durch *part.*, z.B. auf dein ~ σοῦ παραγγείλαντος, j-m zu ~ stehen παρέχειν ἑαυτόν τινι χρῆσθαι, ἕτοιμον εἶναί τινι, ὑπακούειν od. ὑπήκοον εἶναί τινι (j-m gehorsam, untertan sein), (von Sachen) παρεῖναί τινι, ὑπάρχειν τινί, πρόχειρον od. ἕτοιμον εἶναι. — 2. (bei Versteigerungen und Kauf) ἡ ἀντώνησις, ἡ ὁμολογία τιμῆς (als Handlung), ἡ ὁμολογηθεῖσα τιμή od. bloß ἡ τιμή (als Sache), ein ~ tun ὁμολογεῖν τιμήν, (in Versteigerungen) ἀντωνεῖσθαι, ein höheres ~ tun ὑπερβάλλεσθαι (M.) τὴν τιμήν, (vom Verkäufer) πλειστηριάζειν.
Gebräme *n* τὸ κράσπεδον, ἡ παρυφή.
gebrandmarkt στιγματίας, στηλίτης.
gebrannt (im Brennofen) ὀπτός.
gebraten ὀπτός, ταγηνιστός, τηγανιστός.
Gebrauch *m* 1. (Benutzung und Anwendung einer Sache) ἡ χρῆσις, ἡ χρεία, τὸ χρῆσθαι, vor dem ~e πρὸ τοῦ χρῆσθαι. πρὶν χρῆσθαι, πρὶν ἂν χρῶνται κτλ., ~ von etw. machen χρῆσθαί τινι, χρείαν τινὰ χρῆσθαι, einen schlechten ~ von etw. machen ἀπο-, καταχρῆσθαί τινι, einen guten ~ von etw. machen ἄριστα od. bgl. χρῆσθαί τινι, ich mache einen beliebigen ~ von etw. χρῶμαί τινι ὅπως βούλομαι, einen weisen ~ von etw. machen σοφῶς χρῆσθαί τινι, zu einem guten Zwecke von etw. ~ machen ἐπ' ἀγαθῷ χρῆσθαί τινι, etw. zum öffentlichen ~ hergeben παρέχεσθαί (M.) τι κοινῇ χρῆσθαι, es ist etw. in ~ ἐν χρείᾳ ἐστί τι, χρεία od. χρῆσίς ἐστί τινος, den freien ~ von etw. haben ἐγκρατῆ (Gegenteil ἀκρατῆ) od. ἐγκρατῶς ἔχειν τινός (z.B. von den Beinen, Händen τῶν σκελῶν, τῶν χειρῶν). — 2. (Sitte, Herkommen) ὁ νόμος, τὰ νομιζόμενα, τὰ νόμιμα, τὸ ἔθος, s. Brauch, gebräuchlich; in ~ haben ἐν ἔθει ἔχειν, νομίζειν, in ~ kommen ἐκνικᾶν, νομίζεσθαι (P.), außer ~ kommen ἀφανίζεσθαι, παλαιοῦσθαι, ἀπαρχαιοῦσθαι (sämtl. P.), außer ~ setzen ἀφανίζειν, ἀφαιρεῖν, es ist ein alter ~ bei ihnen πάτριόν ἐστιν αὐτοῖς mit *inf.*, alte Gebräuche ἀρχαῖα νόμιμα, (Art zu verfahren) ὁ τρόπος.
gebrauchen χρῆσθαί τινι (j-n od. etw. zu etw. ~ τινί τι), sich zu etw. ~ lassen παρέχειν ἑαυτὸν χρῆσθαι πρός τι, sich zu jedem Zwecke ~ lassen παρέχειν ἑαυτὸν χρῆσθαι ὅ τι βούλεταί τις, als Vorwand etw. ~ χρῆσθαί τινι προφάσει, es wird etw. gebraucht χρεία od. χρῆσίς ἐστί τινος, in allem, wozu man den Körper gebraucht ἐν πάσαις ταῖς τοῦ σώματος χρεί-

Digitized by Google

αις, Gewalt gegen j-n ~ ἀνάγκην προσάγειν oder προσφέρειν τινί, was zu ~ iſt χρήσιμος. χρηστός, gut zu ~ εὔχρηστος (2), nicht zu ~ ἄχρηστος (2).

gebräuchlich νόμιμος, νομιζόμενος, νενομισμένος, εἰθισμένος, wie es bei ihnen ~ iſt ὥσπερ νόμος αὐτοῖς, ὥσπερ νομίζεται παρ' αὐτοῖς, es iſt ~ νόμος oder ἔθος ἐστί, νομίζεται, ἐν ἔθει ἐστί, allgemein ~ πᾶσι κοινός, (im grammatiſchen Sinne von Wörtern) χρηστός, κοινός (gangbar), ἐν συνηθείᾳ ὤν.

Gebräuchlichkeit *f* ὁ νόμος, τὸ νομιζόμενον, τὸ νόμιμον, (im grammatiſchen Sinne) τὸ χρηστόν, ἡ χρῆσις.

Gebrauſe *n* (von Wogen) ὁ ῥόθος, τὸ ῥόθιον, (Lärm) ὁ πάταγος.

gebrechen: es gebricht an etw. δεῖ τινος, es gebricht mir an etw. ἐνδεῶς ἔχω τινός, ἐνδεής εἰμί τινος, δέομαί τινος, ἐλλείπει μέ τι, ſ. fehlen, mangeln.

Gebrechen *n* (Mangel) τὸ ἐνδεές, τὸ ἔλλειμμα, (körperliches ~) τὸ ἐν σώματι κακόν (allg.), ἡ πήρωσις, τὸ πήρωμα (Aufhören irgend einer Funktion), ἡ ἀσθένεια (Schwäche), an allerlei ~ leiden πολλῶν κακῶν μεστόν εἶναι. [(von Dingen) σφαλερός.]

gebrechlich ἀνάπηρος (2), πηρός, ἀσθενής, σαθρός,

Gebrechlichkeit *f* ἡ ἀναπηρία, ἡ πήρωσις, ἡ ἀσθένεια und b. *neutr.* der vorhergehenden *adj.*

Gebrüder *m/pl.* οἱ ἀδελφοί. [ὠρυγμός, τὸ ὤρυγμα.]

Gebrüll *n* τὸ μύκημα, ὁ βρυχηθμός, ἡ ὠρυγή, ὁ/

Gebühr *f* τὸ προσ-, καθῆκον, τὸ δέον (gew. *pl.*), τὸ πρέπον, ἡ ἀξία, nach ~ κατ' ἀξίαν, ἀξίως, προσηκόντως, ἐκ τῶν προσηκόντων, καθηκόντως, κατὰ τὸ προσῆκον, κατὰ τὸ εἰκός, ἐκ τοῦ εἰκότος, ἀπὸ τῶν εἰκότων, über ~ ὑπερβαλλόντως, πέρα τοῦ προσήκοντος od. τοῦ δέοντος, παρὰ τὸ εἰκός, ὑπὲρ τὸ μέτριον, πέρα τοῦ μετρίου, ὑπὲρ τὴν ἀξίαν, wider ~ παρὰ τὴν ἀξίαν, παρὰ τὸ προσῆκον, παρὰ τὸ εἰκός.

Gebühren *f/pl.* τὰ προσήκοντα, ~ entrichten τὰ προσήκοντα ἐπι-, ὑποτελεῖν.

gebühren ſich (ſich ſchicken) πρέπειν, προσήκειν τινί, es gebührt mir προσήκει μοί τι, ἄξιός od. δίκαιός εἰμι mit *inf.*, es gebührt ſich πρέπει, προσήκει, ἔοικε, δίκαιόν ἐστι, δεῖ, χρή, wie es ſich gebührt ὡς ἔοικε od. ἐπιεικές ἐστι.

gebührend, gebührlich πρέπων, προσήκων, ἄξιος, δίκαιος, ἐπιεικής, der ~e Teil τὸ ἐπιβάλλον od. γιγνόμενον μέρος, j-m die ~e Strafe auferlegen ἐπιτιθέναι τινὶ τὴν πρέπουσαν od. ἀξίαν δίκην, *adv.* προσηκόντως, πρεπόντως, ἀξίως.

Gebund *n* ὁ σύνδεσμος, ἡ δεσμίς (ίδος).

Geburt *f* 1. (das Gebären) ὁ τόκος, ὁ τοκετός, τὸ τίκτειν, ἡ λοχεία, (von Tieren) ἡ ἀποκύησις, glückliche ~ ἡ εὐτοκία, zu frühe ~ ἡ ἄμβλωσις, ἡ ἐξάμβλωσις. — 2. (das Geborenwerden) ἡ γενεά, ἡ γένεσις, von ~ an ἐκ γενεᾶς od. γενέσεως. — 3. (Geſchlecht, Stamm) τὸ γένος, ἡ γενεά, von ~ τὸ γένος, z.B. ein Perſer von ~ Πέρσης τὸ γένος, hohe ~ ἡ εὐγένεια, von hoher ~ εὐγενής, γενναῖος, γεννάδας, εὐπατρίδης, von niedriger ~ ἀγεννής, von hoher, niedriger ~ ſein καλῶς, κακῶς γενέσθαι. εὖ γένους ἥκειν. — 4. (das, was geboren wird) τὸ γέννημα, τὸ γεννώμενον, unzeitige ~ τὸ ἄμβλωμα.

gebürtig durch die Beziehungsakkuſative τὴν πατρίδα, τὸ γένος, τὴν γενεάν zu geben, z.B. aus Griechenland, aus Athen ~ Ἕλλην, Ἀθηναῖος τὸ γένος, auch Ἕλλην τὴν πατρίδα, γεγονὼς ἐν τοῖς Ἕλλησιν (es darf nie der Name des Landes, aus dem j. ſtammt, ſondern der Name des Volkes, von dem er ſtammt, geſetzt werden), aus dieſer Stadt ~ ταύτης τῆς πόλεως ὤν od. γεγονώς, aus einem andern, fremden Lande ~ ἀλλοδαπός.

Geburtsadel *m* ἡ εὐγένεια.

Geburtsfehler *m* τὸ ἔμφυτον κακόν.

Geburtsfeier *f*, **-feſt** *n* τὰ γενέθλια.

Geburtshelfer *m* ὁ μαιευτήρ (ῆρος), ὁ μαιευτικός, ὁ μαιευόμενος (ſämtlich übtr., da es im Altertum nur Hebammen gab). [(ίδος).]

Geburtshelferin *f* ἡ μαῖα, ἡ μαιεύτρια, ἡ ἀκεστρίς

Geburtshilfe *f* ἡ μαίευσις (als Handlung), ἡ μαιεία oder μαιευτικὴ τέχνη (als Geſchäft), e-r Perſon ~ leiſten μαιεύεσθαί (M.) τινα.

Geburtsjahr *n* τὸ ἔτος, ἐν ᾧ τις ἐγένετο.

Geburtsort *m* ἡ πατρίς (ίδος).

Geburtsrechte *n/pl.* τὰ ἀξιώματα.

Geburtsreinigung *f* τὰ λοχεῖα.

Geburtsſchmerz *m* ἡ ὠδίς (ῖνος, gew. *pl.*), τὸ ὠδίνημα, ~en haben ὠδίνειν.

Geburtsſtadt *f* ſ. Geburtsort.

Geburtstag *m* ἡ γενέθλιος (ἡμέρα), τὰ γενέθλια (letzteres auch: Geburtstagsfeier), den ~ feiern γενέθλια ἑορτάζειν od. ἄγειν od. θύειν od. ἑστιᾶν, γενεθλιάζειν.

Geburtstagsgedicht *n* τὸ γενεθλιακόν.

Geburtstagsgeſchenk *n* τὸ γενέθλιον.

Geburtstagsſchmaus *m* τὰ γενέθλια

Geburtsteile *m/pl.* αἱ γοναί.

Geburtswehen *f/pl.* ſ. Geburtsſchmerz.

Geburtszange *f* ὁ ἐμβρυουλκός, das Entbinden mit der ~ ἡ ἐμβρυουλκία, mit der ~ entbinden ἐμβρυουλκεῖν.

Gebüſch *n* ὁ θάμνος (auch *pl.*), ἡ λόχμη, τὸ θαμνῶδες od. ἀλσῶδες χωρίον, ὁ λοχμώδης τόπος, ἡ ὕλη, ὁ δρυμός, ~ von einer beſtimmten Pflanzengattung durch Bildung mit ών (ωνος) od. ιά, z.B. ~ von Dornen ὁ ἀκανθών (ῶνος), ~ von Myrten ὁ μυρρινών (ῶνος), ~ von Roſen ἡ ῥοδωνιά uſw.

Geck *m* ὁ σχολαστικός, ὁ τετυφωμένος, ὁ τυφεδανός, ὁ μῶρος, ὁ ἠλίθιος, ὁ βλάξ (κός), alter ~ ὁ τυφογέρων (οντος).

Gedächtnis *n* 1. ἡ μνήμη, ἡ μνημοσύνη, τὸ μνημονικόν, mit gutem, mit ſchwachem ~ μνήμων od. μνημονικός, ἀμνήμων od. ἐπιλήσμων, im ~ haben διὰ μνήμης ἔχειν od. φέρειν τι, μεμνῆσθαί τινος, διαμεμνῆσθαί τι, μνημονεύειν, im ~ behalten σῴζειν (u. M.) ἐν τῇ μνήμῃ, ἐν μνήμῃ ἔχειν τι, μνήμην ἔχειν τινός, dem ~ einprägen τιθέναι (auch M.) εἰς μνήμην, ein gutes ~ haben μνημονικὸν od. μνήμονα εἶναι (für etw. τινός), kein gutes ~ haben οὐ δεινὸν εἶναι μεμνῆσθαί τι, aus dem ~ herſagen ἀπὸ μνήμης εἰπεῖν, ἀπομνημονεύειν, das ~ wird ſchwach ἡ μνήμη μειοῦται (P.), im ~ bleiben ἐμμένειν τῇ μνήμῃ. ἀπομνημονεύειν, j-m etw. ins ~ zurückrufen ἀνα-, ὑπομιμνῄσκειν τινά τινος, es entfällt mir etw. aus dem ~ (= ich vergeſſe) ἐπιλανθάνομαί τινος. in das ~ kommen ἰέναι ὑπὸ τὴν μνήμην. — 2. (Andenken, Erinnerung) ἡ μνήμη, ἡ μνεία, τὸ μνημεῖον, ein ~ ſeines Namens ſtiften ἀθάνατον τοῦ ἑαυτοῦ ὀνόματος τὴν μνήμην ποιεῖσθαι (M.) od. καταλείπεσθαι (M.). — 3. (Denkmal) τὸ μνημεῖον, τὸ μνημόσυνον.

Gedächtnisfehler *m* τὸ μνημονικὸν ἁμάρτημα oder σφάλμα.

Gedächtniskraft *f* τὸ μνημονικόν.

Gedächtniskunſt *f* τὸ μνημονικὸν (τέχνημα), τὰ μνημονικά, ἡ μνημονική.

Gedächtnisrede *f* ὁ μνηματίτης λόγος, τὸ ἐγκώμιον, ὁ ἔπαινος (Lobrede), ὁ ἐπιτάφιος λόγος (Leichenrede).

Gedächtnisſäule *f* ἡ στήλη.

Gedächtnisſtärke *f* τὸ μνημονικόν.

Gedanke *m* 1. ἡ ἔννοια, ἡ διάνοια, τὸ διανόημα, τὸ ἐνθύμημα, ὁ λογισμός, einen ~n faſſen λαμβάνειν τι ἐν νῷ, συλλαμβάνειν τι τῇ διανοίᾳ, auf einen ~n kommen εἰς ἐπίνοιαν ἔρχεσθαί τινος, j-n auf einen ~n bringen ὑποτίθεσθαι od. ὑποβάλλειν τινί τι, ſeine ~n auf etw. richten ἐφιστάναι τὴν διάνοιαν ἐπί τι, τὸν νοῦν προσέχειν τινί, τὴν γνώμην ἔχειν πρός τινα, ſeine ~n ausſprechen λέγειν, ἃ νοεῖ τις, ἀποφαίνεσθαι (M.) τὴν γνώμην, ſeine ~n wo anders haben

Digitized by Google

ἄλλοσε ἔχειν τὸν νοῦν, in ~n haben ἐνθυμεῖσθαί (P.) τι u. περί τινος, noch in ~n haben ἔτι ἔχειν ἐν τῇ ψυχῇ, keine ~n auf etw. haben ἀμελεῖν τινος, es kommt mir der ~ ἔννοιά μοι ἐγγίγνεται, ἐμπίπτει, παρίσταται, εἰσ-, ἐπέρχεται, auf andere ~n bringen παραπείθειν, auf andere ~n kommen μετανοεῖν, μεταγιγνώσκειν, in ~n vertieft ſein σύννουν εἶναι, ſich über etw. ~n machen φροντίζειν τινός, ἐν φροντίδι εἶναι od. γίγνεσθαι περί τινος, es macht mir etw. ~n φροντίδα παρέχει μοί τι, ſich etw. aus den ~n ſchlagen οὐκέτι φροντίζειν τινός, ἀποβάλλειν oder ἀπαλλάττειν τὴν φροντίδα τινός. — 2. (der in Worten ausgedrückte Begriff) ἡ διάνοια, τὸ νόημα, ὁ νοῦς, ὁ λόγος, der ~ des Dichters iſt folgender λέγει oder βούλεται λέγειν ὁ ποιητὴς τοιάδε. — 3. (Meinung) ἡ γνώμη, ἡ διάνοια, ich habe nicht dieſelben ~n wie du οὐ ταὐτά σοι γιγνώσκω. — 4. (Entſchließung, Vorſatz) ἡ ἐπίνοια, ἡ διάνοια, ἡ βουλή, τὸ ἐνθύμημα, den ~n haben etw. zu tun διανοεῖσθαι (P.) ποιεῖν τι, γνώμην ποιεῖσθαι (M.), einen ~n faſſen εἰς ἐπίνοιάν τινος ἰέναι, τῇ διανοίᾳ περιβάλλεσθαι (M.). — 5. (Vermutung) ἡ ὑπόνοια, auf den ~n kommen ὑπονοεῖν. — 6. (Satz, Sentenz) ἡ γνώμη, τὸ ἐνθύμημα, ὁ λόγος (Ausſpruch), τὸ ἀπόφθεγμα (treffender Ausſpruch).

Gedankenaustauſch *m* ἡ λόγων κοινωνία, τὸ λέγειν καὶ ἀκούειν ἐν μέρει, τὸ διαλέγεσθαι.

Gedankenflug: im hohen ~ μετεωρισθείς, μετέωρος ὤν.

Gedankenfolge *f* ἡ τῶν λογισμῶν od. νοημάτων διάθεσις.

Gedankenfreiheit *f* ἡ ἄδεια ὧν φρονεῖ τις.

Gedankenfülle *f* ἡ πολύνοια, ἡ ἐνθυμημάτων ἀφθονία, τὸ γνωμονικόν, τὸ ἐννοηματικόν.

Gedankengang *m* ſ. Gedankenfolge.

gedankenleer 1. von Perſonen ἀναίσθητος (2), ἀβέλτερος. — 2. von Wort und Schrift μάταιος, κενός, ψυχρός, φαῦλος.

Gedankenleere *f* 1. von Perſonen ἡ ἀναισθησία, ἡ ἀβελτερία. — 2. von Wort u. Schrift ἡ κενότης, ἡ ψυχρότης (ητος) und d. *neutr.* der *adj.*

gedankenlos ἄνους, ἀνόητος, ἄλογος, ἀλόγιστος, ἀπερίσκεπτος (ſämtlich 2), *adv.* auch ἀδιανοήτως, ἄνευ γνώμης.

Gedankenloſigkeit *f* ἡ ἄνοια, ἡ ἀλογία, ἡ ἀλογιστία, ἡ ἀφροσύνη, das *neutr.* der *adj.*

gedankenreich: von Perſonen διανοητικός, διανοίᾳ ὑπερέχων od. ὑπερβάλλων, von Schriften πολλὰς καὶ καλὰς ἔχων διανοίας od. ὑποθέσεις καὶ ἀφορμάς, ἐννοημάτων od. ἐνθυμημάτων πλήρης.

Gedankenreichtum *m* τὸ ἐννοηματικόν, ſ. Gedankenfülle.

Gedankentiefe *f* τὸ τῆς διανοίας βάθος.

gedankenvoll: von Perſonen σύννους, ſ. gedankenreich.

Gedärme *n/pl.* τὰ ἔγκολια, τὰ ἔντερα, τὰ ἔγκατα.

gedeihen 1. αὐξάνεσθαι, ἐπαυξάνεσθαι (P.), εὐθενεῖν (von Pflanzen und Geſchöpfen), εὐημερεῖν (nur von lebenden Weſen). — 2. übtr. (von Sachen u. Zuſtänden) ἐπιδιδόναι, ἐπίδοσιν λαμβάνειν od. ἔχειν, προκόπτειν (u. M.), προχωρεῖν, εὐημερεῖν, εὖ φέρεσθαι (P.), ~ laſſen αὐξάνειν. — 3. es iſt dahin gediehen (gekommen) εἰς τοῦτο προῆκται τὰ πράγματα.

Gedeihen *n* 1. ἡ αὔξησις, ἡ αὐξη, ἡ ἐπαύξησις, ἡ ἐπαύξη, ἡ εὐθένεια, ἡ ἐπίδοσις, ἡ προκοπή. — 2. (Glück, Reichtum, Wohlhabenheit) ὁ ὄλβος, ἡ εὐδαιμονία. — 3. das ~ der Nahrung ἡ ἀπόλαυσις τῆς τροφῆς.

gedeihlich 1. αὔξιμος (2), αὐξητικός. — 2. übtr. ἐπιτήδειος, ὀνήσιμος (2), ὠφέλιμος, auch καλός, ἀγαθός, ~er Zuſtand ἡ εὐθένεια.

gedenken 1. (ſich erinnern) μνημονεύειν τινός od. τι, μιμνήσκεσθαί od. μεμνῆσθαί τινος, ἐνθυμεῖσθαί (P.) τινος od. τι, gedenke daran, daß du ein Menſch biſt μέμνησο ἄνθρωπος ὤν. — 2. (im Guten od. Böſen) j-m etw. ~ ἀπομνημονεύειν τινί τι (im Guten), μνησικακεῖν τινί τινος (im Böſen). — 3. (erwähnen) μνήμην ποιεῖσθαί (M.) τινος od. περί τινος, ἀπομνημονεύειν τι, λόγον ποιεῖσθαί τινος, beiläufig ~ ἐπι-, ὑπομνησθῆναί τινος, nicht ~ παριέναι (ἵημι), παραλείπειν τι, nicht zu ~, daß παραλιπών (Kaiſus u. *gen.* nach dem Zuſatzbg.), ἵνα μὴ λέγω ταῦτα, οὐχ ὅπως ... ἀλλ' οὐδέ. — 4. (erwarten, hoffen) ἐλπίζειν. — 5. (vorhaben, geſonnen ſein) διανοεῖσθαι (P.), ἐπινοεῖν, βούλεσθαι, μέλλειν, ἐν νῷ ἔχειν, γνώμην ποιεῖσθαι (M., ſämtlich mit *inf.*), wo gedenkſt du hin? ποῖ τείνεις;

Gedenken *n* ἡ μνήμη, ſeit Menſchengedenken ἐφ' ὅσον γε ἀνθρώπων μνήμη ἐφικνεῖται, ἐν ἅπαντι χρόνῳ τῶν μνημονευομένων ἀνθρώπων, ἀπ' αἰῶνος (auch ἐξ αἰῶνος).

Gedenkſchrift *f* τὸ ὑπόμνημα.

Gedicht *n* τὸ ποίημα, ἡ ποίησις, τὸ ἔπος (epiſches ~), τὸ ᾆσμα, τὸ μέλος, ἡ ᾠδή (Geſang, Lied), τὸ εἰδύλλιον (ein kleines, ländliches Gedicht), ein ~ verfertigen ποίημα ποιεῖν, ein ~ vortragen ποίημα διατιθέναι.

Gedichtchen *n* τὸ ποιημάτιον.

gediegen 1. (geläutert, rein) καθαρός, εἰλικρινής, ἀκήρατος (2), von Gold u. Silber ἄπεφθος (2), ἄπυρος (2), von ~em Golde ὁλόχρυσος (2), von ~em Silber ἐλάργυρος (2). — 2. von Perſonen γενναῖος, χρηστός, ἁπλοῦς. — 3. von Sachen γενναῖος, ἐπιτήδειος, καλός.

Gediegenheit *f* 1. ἡ καθαρότης (ητος), ἡ εἰλικρίνεια. — 2. übtr. ἡ χρηστότης, ἡ γενναιότης (ητος), das *neutr.* der *adj.*

gedoppelt ſ. doppelt.

Gedränge *n* 1. (das Drängen) ὁ ὠθισμός, ἡ ὦσις. — 2. drängender Haufe ὁ ὄχλος, τὸ πλῆθος, ὁ θόρυβος, ins ~ kommen ὠθεῖσθαι, περιωθεῖσθαι oder πιέζεσθαι (P.) ὑπὸ τοῦ πλήθους, im ~ ſein στενοχωρεῖν. — 3. übtr. ὁ ὄχλος, ἡ ἀπορία, τὸ στενόν, ἡ ἀνάγκη (u. *pl.*), ins ~ bringen εἰς ἀπορίαν καθιστάναι od. ἐμβάλλειν τινά, ins ~ kommen εἰς ἀπορίαν καθίστασθαι, ἀπορίᾳ περιπίπτειν, ich komme ins ~ mit etw. εἰς στενὸν καθίσταταί μοί τι, im ~ ſein πιέζεσθαι (P.), ἀπορεῖν, ἐν ἀπορίᾳ od. ἀπορίαις εἶναι, στενοχωρεῖν, ſehr im ~ ſein ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ εἶναι, einer der im ~ iſt ἄπορος (2), ἀμήχανος (2).

gedrängt 1. πυκνός, ἁθρόος (im Haufen), ſehr, dicht ~ στιφρός. — 2. von der Rede u. Schreibart σύντομος (2), ~ ſprechen συντόμως od. συνελόντι λέγειν, συντέμνειν τοὺς λόγους, ſich ~ aneinanderſchließen συστρέφεσθαι (P.) ἐν σχίσιν αὐτοῖς.

Gedrängtheit *f* ἡ πυκνότης (ητος), auch durch das *neutr.* der *adj.*

gedrechſelt 1. ἔντορνος (2), τορνευτός. — 2. übtr., von Rede u. Ausdruck στρογγύλος (in lobendem Sinne), περίεργος (2), περιττός (in tadelndem Sinne).

gedrungen 1. (dicht) στιφρός (bſd. vom Körper), πυκνός, στερρός, ἁδρός, ἁδρομερής. — 2. (genötigt) *part.* von ἀναγκάζω, ſich ~ fühlen ἀναγκάζεσθαι (P.).

Gedrungenheit *f* ἡ ἁδρότης, ἡ στιφρότης, ἡ πυκνότης, ἡ στερρότης (ητος).

geduckt κεκυφώς, ἐπτηχώς, ὑπεπτηχώς.

Geduld *f* ἡ καρτερία, ἡ καρτέρησις, τὸ καρτέρημα (ſtandhaftes Ertragen), ἡ ἡσυχία, ἡ πραότης (ητος, Sanftmut, Gelaſſenheit), ἡ μακροθυμία (Langmut), ~ haben μενετὸν εἶναι, μακροθυμεῖν, μακρόθυμον εἶναι, ~ haben mit etw. ἀνέχεσθαι, ὑπομένειν, φέρειν τι, etw. mit ~ ertragen πράως φέρειν τι, mit ~ anhören ἀνέχεσθαι od. καρτερεῖν ἀκούοντα, mit ~ anſehen περιορᾶν τι γιγνόμενον, j-s ~ auf die Probe ſtellen διαπειρᾶσθαί (P.) τινος, ὅπως ἔχει τῆς πραότητος od. τῆς καρτερίας, in ~ ἡσυχίαν ἄγων, ἡσυχῇ, ἡσύχως, πράως, ἐν ἡσυχίᾳ, ἐφ' ἡσυχίας, καθ' ἡσυχίαν, mit aller ~ μετὰ πολλῆς (τῆς) πραότητος, πραότατα, ἡσυχαίτατα, ~! ἔχ' ἡσυχος.

geduldeu ſich: 1. (ruhig ſein) ἡσυχίαν ἔχειν od. ἄγειν. — 2. (ausharren, ausdauern) ὑπομένειν, καρτερεῖν. — 3. (warten) μένειν, ἀνα-, παρα-, περιμένειν.

Digitized by Google

geduldig μενετός, ἡσυχος (2), καρτερικός, μακρόθυμος (2), πρᾷος, ~ sein s. Geduld haben unter Geduld; etw. ~ mit anſehen περιορᾶν τι mit *part.*, zB. daß ein Land verwüſtet wird χώραν δηουμένην.

geehrt τίμιος, ἔντιμος (2), ἔνδοξος (2), ~ ſein ἐν τιμῇ εἶναι, τιμᾶσθαι (P.).

geeicht σύσσημος (2), σφραγιστός.

geeignet ἐπιτήδειος, ἱκανός, οἰκεῖος, gew. mit *inf.*, ~ ſein zu etw. ἐπιτήδειον, οἰκεῖον εἶναι, οἰκείως ἔχειν εἰς, πρός, ἐπί τι (od. *inf.*). ~e Zeit, ~er Zeitpunkt ὁ καιρός, für Reiterei ~ ἱππάσιμος (2), der ~ſte Mann etw. zu tun δεινότατος ποιεῖν τι.

geerbt παρειλημμένος ὑπὸ τῶν πατέρων, πατρῷος, παραδόσιμος (2, überliefert).

Gefahr *n* ὁ κίνδυνος, ὁ ἀγών (ῶνος, eig. Kampf, Streit), τὸ δεινόν, τὸ χαλεπόν, τὸ κακόν (*pl.* ſchlimme, gefährliche Lage), mit ~ verbunden ἐπικίνδυνος (2), ſiehe gefährlich; ſich in ~ begeben κινδυνεύειν, παρακινδυνεύειν, προΐέναι (εἶμι) εἰς κίνδυνον, ſich in ~en ſtürzen, ſich ~en preisgeben ῥίπτειν od. διδόναι ἑαυτὸν εἰς κίνδυνον, ἐνδιδόναι ἑαυτὸν κινδύνοις, φέρεσθαι (P.) εἰς τὰ ἐπικίνδυνα, j. der ſich in ~en ſtürzt ῥιψοκίνδυνος (2), in ~en geraten (kommen, ſein) περιπίπτειν κινδύνοις, ἐν κινδύνοις εἶναι, κινδυνεύειν, eine ~ beſtehen κινδυνεύειν κίνδυνον, διακινδυνεύειν, ὑπομένειν od. ἔχειν κίνδυνον, ſich ~en ausſetzen ὑποδύεσθαι od. ὀφίστασθαι κινδύνους, ſich für j-n in ~ begeben προκινδυνεύειν τινός, ~ laufen κινδυνεύειν, es hat keine ~ κίνδυνος οὐδείς, in ~ bringen ἄγειν εἰς κινδύνους, περιβάλλειν κινδύνοις, außer aller ~ ſein ἀπηλλάχθαι πάντων τῶν κακῶν (von Kranken ῥᾴζειν, ἀναρρώννυσθαι, P.), in die äußerſte ~ kommen εἰς πᾶν ἀφικνεῖσθαι, in ~ ſchweben αἰωρεῖσθαι ἐν κινδύνῳ, ſein Leben ſchwebt in ~ κινδυνεύει περὶ τῆς ψυχῆς, es droht ~ μέλλει ἔσεσθαι κίνδυνος, die drohende ~ ὁ ἐπικρεμάμενος κίνδυνος, es hat keine ~, daß κίνδυνος οὐδείς, μή, der ~ entgehen ἀποφεύγειν κίνδυνον, ἐξίστασθαι κινδύνου, σῴζεσθαι (P.), eine ~ abwenden διαλύειν od. ἀπαλλάττειν κίνδυνον, ohne ~ ἄνευ κινδύνου, ἀκινδύνως, ἀδεῶς, auf j-s ~ etw. tun ἐπικινδυνεύειν τί τινι, die Waren gehen auf deine ~ ἐπικινδυνεύεταί σοι τὰ χρήματα.

Gefährde: ſonder (ohne) ~ ἀδόλως, ἀδεῶς.

gefährden j-n ἐμβάλλειν τινὰ εἰς κινδύνους, παραβάλλεσθαι (M.) τινα, σφάλλειν, βλάπτειν τινά, gefährdet ſein κινδυνεύειν, ἐν κινδύνῳ εἶναι (von Perſ.), κινδυνεύεσθαι, διακινδυνεύεσθαι (P.), ἐπισφαλὲς εἶναι (von Sachen).

Gefährden *n*, **Gefährdung** *f* ὁ κίνδυνος, gew. durch Verben.

gefährlich ἐπι-, παρακίνδυνος (2), κινδυνώδης, ἐπισφαλής, παράβολος (2), δεινός (ſchredlich), auch durch κίνδυνον φέρειν zu umſchreiben, ~e Lage τὰ δεινά oder ἐπικίνδυνα, in ~er Lage ſein ἐπισφαλῶς od. χαλεπῶς διακεῖσθαι, ~ krank ſein ἐπισφαλῶς νοσεῖν, χαλεπῶς διακεῖσθαι ὑπὸ νόσου, ſehr ~ krank ſein ἐπιθάνατον εἶναι, ἐπιθανάτως od. ἐπιθανατίως ἔχειν, ~e Wunde καιρία πληγή, ~ verwundet ſein καιρίαν πληγῆναι, ~e Krankheit χαλεπὴ od. καιρία νόσος, ~ machen (in Worten ~ ſchildern) δεινοῦν τι ἐν τοῖς λόγοις, δεινὸν ποιεῖσθαι (M.), δεινοποιεῖν, δεινολογεῖσθαι (M.).

Gefährlichkeit *f* ἡ δεινότης, ἡ χαλεπότης (ητος), beſſer d. *neutr.* d. vorhergehenden *adj.*

gefahrlos ἀκίνδυνος (2), ἀσφαλής, ἀδεής, οὐδὲν κινδυνεύων, ſ. ohne Gefahr unter Gefahr.

Gefahrloſigkeit *f* ἡ ἀσφάλεια, ἡ ἀδεια od. d. *neutr.* [d. *adj.*]

Gefährte *m* 1. (Freund, Genoſſe, Kamerad) ὁ φίλος, ὁ ἑταῖρος. — 2. (Teilnehmer) ὁ κοινωνός. — 3. (Reiſegefährte) ὁ συνοδοιπόρος, ὁ συνέμπορος. — 4. (Begleiter) ὁ ἑπόμενος, ὁ συνεπόμενος, ὁ ἀκόλουθος, ~ auf einer Seereiſe ὁ σύμπλους, ~ im Kriege ὁ συστρατιώτης. — 5. (Alters- u. Lebensgefährte) ὁ ἡλικιώτης. — 6. die ~n j-s οἱ περί od. ἀμφί τινα, οἱ μετά τινος, οἱ σύν τινι, οἱ συνόντες. — 7. (Gehilfe) ὁ συνεργός, ὁ συλλήπτωρ (ορος).

Gefährtin *f* ἡ κοινωνός, ἡ συνεργός, ἡ ἑταίρα, ἡ φίλος, ἡ ἡλιξ (κος), ἡ ἡλικιῶτις (ιδος), ſ. Gattin.

gefahrvoll ἐπι-, παρα-, πολυκίνδυνος (2), κινδυνώδης, δεινός, ~e Lage τὰ δεινά, τὰ χαλεπά, in einer ~en Lage ſein εἶναι ἐν δεινοῖς.

[1]Gefälle *n* vom Waſſer ἡ φορά, ἡ καταφορά.

[2]Gefälle *n/pl.* 1. (Einkünfte) αἱ πρόσοδοι, τὰ προσιόντα, τὰ ἔκ τινος γιγνόμενα. — 2. (Abgaben) τὰ τέλη, ὁ φόρος, ὁ δασμός, ἡ σύνταξις, das ~ entrichten τελεῖν od. ὑποτελεῖν φόρον, ἀποφέρειν δασμόν.

gefallen: j-m ~ ἀρέσκειν τινί, es gefällt mir etw. ἥδομαι (P.) τινι, ἐν ἡδονῇ od. ἡδομένῳ ἐστί μοί τι, ἐπαινῶ od. ἀγαπῶ τι, ἡδονὴν παρέχει μοί τι, ich gefalle mir καλλωπίζομαι (M.), ich gefalle mir in od. bei etw. ἐγκαλλωπίζομαί u. ἐναγλαΐζομαι (M.) τινι, ich laſſe mir etw. ~ ἀνέχομαί τι, ἀναδέχομαί (M.) τι, φέρω τι, ἀνέχομαι πάσχων τι, er ließ ſich alles ~ πάντα od. οὐδὲν ὅ τι οὐχ ὑπέμεινε, ich laſſe mir von dir nichts ~ οὐδέν σου παρίεμαι, j. muß ſich etw. ~ laſſen δίκαιός ἐστι πάσχειν τι, es gefällt (beliebt) mir δοκεῖ μοι, ἀρέσκει μοι, βούλομαι, προσίεμαι, ἀγαπῶ τι.

Gefallen *m* ἡ χάρις (ιτος), ~ an etw. finden χαίρειν ἐπί τινι, ἥδεσθαί (P.) τινι, ἐν ἡδονῇ ἐστί μοί τι, keinen ~ an etw. finden ἀποδοκιμάζειν τι, μὴ προσίεσθαί τι, j-m zu ~ leben ὑπηρετεῖν τινι, θεραπεύειν τινά, j-m einen ~ tun χαρίζεσθαί (M.) τινι, ὠφελεῖν τινα (mit etw. ποιοῦντά τι), nach ~ handeln καθ' ἡδονὴν ποιεῖν τι, j-m zu ~ reden καθ' ἡδονὴν oder χαριζόμενον λέγειν, zu ~ tun πρὸς χάριν od. χάριτος ἕνεκα ποιεῖν od. πράττειν τι, zu ~ πρὸς χάριν od. bloß χάριν, wem zu ~? τίνος (τοῦ) χάριν; dir zu ~ σὴν χάριν, womit kann ich dir einen ~ erweiſen? τί ποιῶν ἄν σοι χαρισαίμην; ein mir, dir, uns, euch erwieſener ~ ἡ ἐμή, σή, ἡμετέρα, ὑμετέρα χάρις, zuweilen auch der *dat. commodi*, zB. ich ſchweige dir zu ~ σοι σιγῶ.

gefällig I *adj.* 1. (gefallend, angenehm) χαρίεις, κεχαρισμένος, ἐπίχαρις, φίλος, προσφιλής, ἡδύς, εὐάρεστος (2), von der Rede auch πιθανός, es iſt mir ~ (d. h. es beliebt mir) δοκεῖ μοι, βούλομαι, iſt es dir ~? βούλει; wenn es dir ~ iſt εἴ σοι βουλομένῳ od. ἡδομένῳ od. ἀσμένῳ ἐστίν, εἴ σοι φίλον (ἐστίν), es iſt mir nicht ~ οὐ βούλομαι, οὐ φιλῶ, οὐκ ἐπαινῶ. — 2. (bemüht, andern einen Dienſt zu erweiſen) ἄρεσκος, θεραπευτικός, ὑπηρετικός, ~ ſein gegen j-n θεραπεύειν τινά, ὑπηρετεῖν τινι, χαρίζεσθαι (M.) τινι, nicht ~ ſein ἀχαριστεῖν. — II *adv.* μετ' εὐνοίας (mit Wohlwollen), ἀρεσκόντως. προθύμως.

Gefälligkeit *f* 1. (im Benehmen) ἡ εὐκολία, ἡ ἀρεσκεία, ἡ χάρις (ιτος) u. die *neutr.* der vorhergehenden *adj.* — 2. (Dienſtleiſtung) ἡ ὑπηρεσία, τὸ ὑπηρέτημα, ἡ εὐεργεσία, τὸ εὐεργέτημα. — 3. (das Beſtreben zu gefallen) ἡ προθυμία u. die *neutr.* der *adj.*

Gefallſucht *f* ἡ ἀρεσκεία. [χρῆσθαι.]

gefallſüchtig ἄρεσκος, ἀρεσκευτικός, ~ ſein ἀρεσκείᾳ

gefangen durch d. *part.* ἁλούς, ἑαλωκώς (ἁλίσκομαι), συλληφθείς, συνειλημμένος (συλλαμβάνω), im Kriege ~ αἰχμάλωτος (2), ~nehmen συλλαμβάνειν, αἱρεῖν, ζωγρεῖν, αἰχμαλωτεύειν, ~ſetzen δεῖν, ~halten ἐν φυλακῇ ἔχειν, ~ genommen werden ἁλίσκεσθαι, συλλαμβάνεσθαι, ζωγρεῖσθαι, ſich ~ geben διδόναι od. ἐπιδιδόναι ἑαυτόν.

Gefangener im Kriege ὁ αἰχμάλωτος, ὁ ζωγρίας, im Gefängnis ὁ δεδεμένος, ὁ δεσμώτης, ὁ ἐν φυλακῇ ὤν, zum Gefangenen machen ſ. gefangennehmen unter gefangen.

Gefangennehmung *f* ἡ σύλληψις (das Ergreifen), ~ im Kriege ἡ ἅλωσις, ἡ ζωγρεία, gew. durch Verben.

Digitized by Google

Gefangenschaft *f* im Kriege ἡ αἰχμαλωσία, ἡ ἅλωσις, im Kerker ἡ φυλακή, οἱ δεσμοί, in ~ geraten αἰχμάλωτον γίγνεσθαι, εἰς φυλακὴν παραδίδοσθαι, in ~ führen αἰχμάλωτον ἄγειν ob. ποιεῖν.

Gefangenwärter *m* ὁ δεσμοφύλαξ (κος), ὁ εἱρκτοφύλαξ (κος). [Haft ἡ φυλακή.]

gefänglich: j-n ~ einziehen συλλαμβάνειν τινά, ~e

Gefängnis *n* τὸ δεσμωτήριον, ἡ εἱρκτή, ἡ φυλακή, ἡ φρουρά, οἱ δεσμοί, ins ~ werfen κατατιθέναι εἰς τὸ δεσμωτήριον, διδόναι εἰς φυλακήν, ἀπάγειν (mit u. ohne εἰς τὸ δεσμωτήριον), εἰσάγειν εἰς τὸ δεσμωτήριον, δεῖν, δεσμεύειν, εἱργνύναι, καθειργνύναι, im ~ sein ἐν φυλακῇ εἶναι, δεδέσθαι, aus dem ~ befreien λύειν τῶν δεσμῶν, ἀπαλλάττειν τῆς φυλακῆς, ἐξάγειν ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου, aus dem ~ ausbrechen διορύττειν τὸ δεσμωτήριον, διορύξαντα τὸ δεσμωτήριον ἀποδιδράσκειν.

Gefängnisstrafe *f* ἡ δεσμῶν ζημία, οἱ δεσμοί, τὰ δεσμά, ~ über j-n verhängen (verurteilen zu einer ~) δεσμὸν καταγιγνώσκειν τινός.

Gefängniswärter *m* ὁ τοῦ δεσμωτηρίου φύλαξ (κος), ὁ εἱργμοφύλαξ (κος), ὁ δεσμοφύλαξ (κος), ὁ δεσμώτης, ὁ ἐπὶ τῶν δεσμῶν.

Gefäß *n* 1. allg. τὸ σκεῦος, τὸ ἄγγος, τὸ ἀγγεῖον, irdenes ~ ὁ κέραμος, ἡ κεραμὶς (ἰδος), goldenes ~ τὸ χρύσωμα, silbernes ~ τὸ ἀργύρωμα, aus Erz τὸ χάλκευμα, zum Wein ὁ στάμνος, zum Abkühlen des Weins ὁ φυκτήρ (ῆρος), zum Einschenken ἡ πρόχους, τὸ προχίδιον. — 2. (Griff am Degen) ἡ κώπη, ἡ λαβή. — 3. (~ im animalischen Körper) τὸ ἀγγεῖον, Leere der ~e ἡ κεναγγία.

gefaßt ἕτοιμος, παρεσκευασμένος, προπαρεσκευασμένος, ~ sein auf etw. προσδοκᾶν oder προσδέχεσθαι (M.) τι, παρεσκευάσθαι ὡς mit *part. fut.*, sich ~ machen auf etw. παρασκευάζειν τι, παρασκευάζεσθαι ὡς mit *part. fut.*, er war darauf ~ προσδεχομένῳ ἦν αὐτῷ τοῦτο, sich ~ halten auf etw. προνοεῖν τι.

Gefecht *n* ἡ μάχη, ὁ ἀγών (ῶνος), zu Lande ἡ πεζομαχία, zu Wasser ἡ ναυμαχία, von Reitern ἡ ἱππομαχία, zur Nachtzeit ἡ νυκτομαχία (ein ~ zu Lande usw. liefern πεζομαχεῖν, ναυμαχεῖν, ἱππομαχεῖν, νυκτομαχεῖν), j-m ein ~ liefern μάχεσθαί τινι, ein ~ liefern μάχην συνάπτειν, εἰς μάχην ἀφικνεῖσθαί ob. εἰς χεῖρας συνέρχεσθαί τινι, προσμειγνύναι τινί, συμμειγνύναι τινὶ εἰς μάχην.

gefeilt ἠρτυσμένος (eig. u. übtr.), λεπτός (nur übtr.).

Gefieder *n* τὰ πτερά, ἡ πτέρωσις, τὸ πτέρωμα, ~ bekommen πτεροφυεῖν, πτεροῦσθαι (P.), mit schwachem, starkem, dichtem ~ ὀλιγόπτερος, πολύπτερος, πυκνόπτερος (sämtlich 2), das neue ~ bekommen τὴν πτέρωσιν ἀναλαμβάνειν.

gefiedert πτερωτός, mit ~en Blättern τεταρρωμένος.

Gefilde *n* τὸ πεδίον, οἱ ἀγροί, die ~ der Seligen αἱ μακάρων νῆσοι.

geflammt φλόγινος (feuerfarbig).

Geflatter *n* ἡ πτέρυξις (εως), τὸ πτερύγισμα.

Geflecht *n* τὸ πλέγμα, τὸ πλόκανον, ἡ πλοκή, ὁ ταρρός, ein ~ machen ταρροῦν (u. M.).

geflecht 1. von Tieren στικτός, κατάστικτος (2), βαλιός. — 2. (bunt) ποικίλος.

geflissentlich ἐπιτηδευτός, σπουδαῖος, ἐσπουδασμένος, *adv.* ἐπίτηδες, ἐξεπίτηδες, ἐκ προαιρέσεως, κατὰ προαίρεσιν, σπουδῇ, ~ auf etw. ausgehen ἔργον ποιεῖσθαί (M.) τι, ~ vermeiden φεύγειν, οὐκ ἐθέλειν mit *inf.*

Geflügel *n* τὰ πτηνά, τὰ ὄρνεα, οἱ ὄρνιθες (ὄρνεις), τὰ ὀρνίθεια.

geflügelt πτερωτός, πτερυγωτός, πτηνός, ὑπόπτερος (2), ein ~es (angeschossenes) Rebhuhn πέρδιξ βληθεῖς ob. τρωθεῖς.

Geflüster *n* τὸ ψιθύρισμα, ὁ ψιθυρισμός.

Gefolge *n* ἡ θεραπεία, ἡ ἀκολουθία (θεραπόντων), οἱ θεράποντες, οἱ ἀκόλουθοι, οἱ ἑπόμενοι, οἱ συνεπόμενοι, τὸ ἑπόμενον, οἱ περί ob. ἀμφί τινα, οἱ μετά τινος, οἱ σύν τινι, glänzendes ~ ἡ προστασία, zu j-s ~ gehören εἶναι τῶν ἀμφί τινα, in j-s ~ sein ἀκολουθεῖν ob. ἕπεσθαί τινι, oft durch Verben, z.B. der König kam mit großem ~ ὁ βασιλεὺς ἦλθε πολλῶν ἑπομένων.

gefräßig ἀδηφάγος, πολυφάγος, λαίμαργος, γαστρίμαργος (sämtlich 2), δεινὸς φαγεῖν, von Tieren βορός, παμφάγος (2), ~ sein ἀδηφαγεῖν, λαιμαργεῖν.

Gefräßigkeit *f* ἡ ἀδηφαγία, ἡ πολυφαγία, ἡ λαιμαργία, ἡ γαστριμαργία.

gefrieren πήγνυσθαι (P.) ὑπὸ κρύους ob. ψύχους, auch ἀπο-, ἐκ-, συμ-, καταπήγνυσθαι, ~ lassen ob. machen durch b. Akt.

Gefrierenmachen *n* ἡ ἔκπηξις.

gefroren πηκτός, πεπηγώς (ὑπὸ κρύους), παγηρός.

Gefüge *n* ἡ ἁρμογή.

gefügig εὐάρμοστος (2 eig. u. übtr.), εὐάγωγος, εὐάρεστος, εὔκολος (sämtlich 2), ἐπιεικής (übtr.). [der *adj.*]

Gefügigkeit *f* ἡ εὐκολία, ἡ ἐπιείκεια oder das *neutr.*

Gefühl *n* ἡ ἁφή (Tastsinn), ἡ αἴσθησις (sinnliche Wahrnehmung), τὸ πάθος (Stimmung), ἡ μνήμη, τὸ μεμνῆσθαι (Erinnerung), angenehmes ~ ἡ ἡδονή, ἡ ἡδυπάθεια, unangenehmes ~ ἡ λύπη, ἡ ἀνία, sittliches ~ ἡ αἰδώς (οῦς), ~ haben αἰσθητικῶς ἔχειν, αἰσθάνεσθαί τινος, kein ~ für etw. haben ἀναισθήτως ἔχειν τινός, ἀναισθητεῖν τινος, ohne ~ ἀναίσθητος (2), ἀμβλύς, ohne ~ sein ἀναισθητεῖν, durch ein dunkles ~ erkennen μαντεύεσθαι (M.), nach meinem ~ ὡς ἐμοὶ δοκεῖ (δοκεῖν), ἔμοιγε δοκεῖν, ἐξ ὧν ἔγωγε γιγνώσκω, häufig durch Verben, z.B. er tut dies im ~ seiner Schuld ποιεῖ ταῦτα γιγνώσκων, ὅτι ἥμαρτεν ob. συνειδὼς ἑαυτῷ ἡμαρτηκότι, im ~ der Dankbarkeit μεμνημένος ὧν εὖ ἔπαθεν, das ~ erlittener Kränkung ἡ μνησικακία (ein solches ~ haben μνησικακεῖν), aufgeregtes ~ ἡ ἐμπάθεια, j-s ~ aufregen ἐμπαθῆ ποιεῖν ob. καθιστάναι τινά, mein ~ ist aufgeregt ἐμπαθής εἰμι, ἐμπαθῶς ἔχω ob. διάκειμαι τὴν ψυχήν, ein ~ in j-m hervorrufen αἴσθησίν τινος ποιεῖν, παρέχειν (u. M.), ἔχειν τινί, es weckt etw. angenehme, traurige usw. ~e in mir ἐγγίγνεταί μοι χαρά, λύπη usw. ὑπό τινος ob. ἐμποιεῖ μοί τι χαράν, λύπην usw., einer der menschlichen ~ hat εὐκάρδιος (2).

gefühllos 1. ἀναίσθητος (2), ἀνάλγητος (2), ἀπαθής, ἀμβλύς (abgestumpft), ναρκώδης (gelähmt). — 2. übtr. σκληρός, σιδηροῦς, ~ sein s. kein Gefühl haben, ohne Gefühl sein unter Gefühl.

Gefühllosigkeit *f* ἡ ἀναισθησία, ἡ ἀπάθεια, ἡ ἀναλγησία, ἡ ἀμβλύτης (ητος), ἡ νάρκη.

Gefühlsorgan *n* τὸ αἰσθητήριον.

Gefühlssinn *m* ἡ ἁφή, ἡ αἴσθησις.

gefühlvoll αἰσθητικός, εὐαίσθητος (2), εὐπαθής, φιλάνθρωπος (2), ~es Wesen ἡ φιλανθρωπία, τὸ φιλάνθρωπον.

gefüttert σιτευτός.

gegen 1. zur Bezeichnung der Richtung nach einem Orte oder Gegenstande hin πρός, ἐπί, εἰς mit *acc.*, z.B. ~ Morgen, Mittag usw. πρὸς τὴν ἕω, πρὸς μεσημβρίαν, auch πρός mit *gen.* (eig. von ... her), z.B. ~ Süden πρὸς νότου, bei Zeitbestimmungen ἀμφί, περί, πρός, ὑπό, z.B. ~ Mittag ἀμφὶ μέσον, ~ Tagesanbruch πρὸς ἡμέραν, ὑπὸ τὴν ἕω, ~ Abend ἀμφὶ δείλην, bei Zahl- u. Maßbestimmungen ἀμφί, εἰς, ὡς mit *acc.*, z.B. ~ achtzig Jahre ἀμφὶ τὰ ὀγδοήκοντα ἔτη, ~ zweitausend Mann περὶ ob. εἰς τοὺς δισχιλίους στρατιώτας. — 2. (zuwider) παρά, ὑπέρ mit *acc.*, z.B. ~ die Gesetze παρὰ τοὺς νόμους, ~ das Recht παρὰ τὸ δίκαιον, ~ die Natur παρὰ φύσιν, ~ den Anstand ὑπὲρ μοῖραν, παρὰ τὸ πρέπον. — 3. bei Vergleichungen πρός u. παρά mit *acc.*, z.B. sie sind nichts ~ Themistokles οὐδέν εἰσι πρὸς Θεμιστοκλέα, eins ~ das andere gehalten ἓν καθ' ἑνός. — 4. von freundlichen u. bgl. Verhältnissen πρός

Digitized by Google

mit *acc.* od. durch den bloßen *gen.* od. *pron. poss.*, z.B. Wohlwollen ~ j-n εὔνοια πρός τινα, Liebe ~ den Vater ἔρως πατρός, Wohlwollen ~ dich ἡ σὴ εὔνοια, εἰς, περί mit *acc.*, z.B. sich ~ j-n gut, schlecht betragen καλῶς, κακῶς προσφέρεσθαι πρός τινα (auch bloß τινι), sie sind nicht so ~ uns, wie wir ~ sie οὐκ εἰσὶ τοιοῦτοι περὶ ἡμᾶς, οἷοι ἡμεῖς περὶ ἐκείνους ἐσμέν, sich so ~ j-n verhalten οὕτως ἔχειν περί τινα, oft auch durch einen bloßen casus obliquus ausdrücken, z.B. ~ j-n gut handeln καλῶς ποιεῖν τινα, von feindlichen Handlungen κατά mit *gen.*, z.B. Verdacht gegen j-n ἡ κατά τινος ὑποψία, oft steht auch ein casus obliquus, z.B. ein Urteil ~ j-n fällen καταγιγνώσκειν τινός, ~ j-n handeln ἐναντιοῦσθαι (P.) τινι. — 5. (statt, für zur Bezeichnung eines Entgeltes) ἀντί mit *gen.* oder durch den bloßen *gen.*, z.B. ~ vieles Geld nehmen (ἀντὶ) πολλῶν χρημάτων ἑλέσθαι, etw. ~ etw. eintauschen ἀνταλλάττεσθαι (M.), ἀνταμείβεσθαι (M.) τί τινος.

Gegenabsicht *f* ἡ ἐναντία γνώμη.

Gegenangriff *m* ἡ ἀντεπέξοδος, ἡ ἀντεπίθεσις, einen ~ machen ἀντεπιτίθεσθαι, ἀντεπεξέρχεσθαι (-ιέναι), ἀντεπεξάγειν, gegen j-n τινί.

Gegenanstalt *f* ἡ ἀντιπαρασκευή, ~en treffen ἀντιμηχανᾶσθαι (M.), ἀντεπιμελεῖσθαι (P.), ἀντιπαρασκευάζεσθαι (M.) τινι.

Gegenantwort *f* ἡ ἀνταπόκρισις.

Gegenbefehl *m* τὸ ἐναντίον παράγγελμα, ~ geben ἀντιπαραγγέλλειν, ἀντεπιτάττειν.

Gegenbeleidigung *f* ἡ τιμωρία, eine ~ zufügen ἀντιδικεῖν, κακῶς παθόντα ἀντιποιεῖν τινα.

Gegenbemerkung *f* ἡ ἀντιλογία, ἡ ἐναντία γνώμη, ἡ ἀνθυποφορά, eine ~ machen ἀντιλέγειν, ἀντειπεῖν, ἀνθυποβάλλειν, ἀνθυποφέρειν.

Gegenbeobachtung *f* ἡ ἀντιφυλακή.

Gegenbericht *m* ἡ ἐναντία ἀγγελία, einen ~ machen ἐναντίαν ἀγγελίαν ἀγγέλλειν, ἀντεπιστέλλειν.

Gegenbeschluß *m* ἡ ἀντιχειροτονία (durch Händeaufheben), einen ~ fassen ἀντιχειροτονεῖν, ἀντιψηφίζεσθαι (M.).

Gegenbeschuldigung *f* τὸ ἀντέγκλημα, eine ~ machen ἀντεγκαλεῖν (gegen j-n τινί).

Gegenbesuch *m*: einen ~ machen ἀντασπάζεσθαι (M.).

Gegenbeweis *m* ὁ ἐναντίος λόγος, einen ~ führen ἀνταποδεικνύναι.

Gegenbild *n* τὸ ἀντίτυπον, ganz das ~ von etw. sein ἀνομοιότατα ἔχειν τινί.

Gegenbollwerk *n* τὸ ἀντίφραγμα, τὸ ἀντιτείχισμα, ein ~ errichten ἀντεπιτειχίζεσθαι (M., auch ἀντεπιτειχίζειν).

Gegenchor *m* ἡ ἀντιχορία, einen ~ ausrüsten ἀντιχορηγεῖν, der einen solchen ausrüstet ὁ ἀντιχόρηγος.

Gegend *f* ἡ χώρα, τὸ χωρίον, ὁ τόπος, ebene ~ τὸ πεδίον, ἡ πεδιάς (άδος), gebirgige ~ τὰ ὀρεινά, ἡ ὀρεινὴ (χώρα), aus welcher ~? πόθεν; ποδαπός; aus unserer, eurer ~ ἡμεδαπός, ὑμεδαπός, aus fremder ~ ἀλλοδαπός, in die ~, in der ~ von ..., um ... περί mit *acc.*

Gegendienst *m* τὸ ἀνθυπούργημα, τὸ ἀντευεργέτημα, j-m einen ~ erweisen ἀνθυπηρετεῖν, ἀνθυπουργεῖν τινί τι, ἀντιχαρίζεσθαι (M.) τινί τι, χάριν ἀντιδιδόναι od. ἀνταποδιδόναι τινί, ἀντευεργετεῖν, ἀντωφελεῖν, ἀντιθεραπεύειν τινά.

Gegendruck *m* ἡ ἀντέρεισις, einen ~ ausüben ἀντερείδειν τινί od. πρός τι.

gegeneinander πρὸς ἀλλήλους oder durch die von den Verben erforderten Konstruktionen, z.B. sie kämpften ~ ἐμάχοντο ἀλλήλοις.

Gegeneinwand: einen ~ machen ἀνθυποβάλλειν.

Gegenerbe *f* ἡ ἀντίχθων (ονος).

Gegenerinnerung *f* ἡ ἀντιλογία.

Gegenerklärung *f* ἡ ἀπόκρισις, ἡ ἀνταπόκρισις, ἡ ἐναντία γνώμη, eine ~ geben ἀποκρίνεσθαι, ἀνταποκρίνεσθαι (M.), ἀνταποφαίνεσθαι (M.) γνώμην, ἀποφαίνεσθαι (M.) γνώμην ἐναντίαν.

Gegenfall *m* τὸ ἐναντίον (τοὐναντίον), im ~ τοὐναντίον, τἀναντία, εἰ δὲ μή.

Gegenforderung *f*: eine ~ machen ἀνταξιοῦν, ἀντ-

Gegenfracht *f* ὁ ἀντίφορτος, τὰ ἀντιφορτισθέντα χρήματα, als ~ mitnehmen ἀντιφορτίζεσθαι (M.).

Gegenfrage *f*: eine ~ an j-n stellen ἀντερωτᾶν (ἀντερέσθαι) τινα.

Gegenfüßler *m/pl.* οἱ ἀντίποδες, οἱ ἀντίχθονες (όνων).

Gegengabe *f*, **-geschenk** *n* τὸ ἀντίδωρον, ἡ ἀντιδωρεά, j-m eine ~ machen ἀντιδωρεῖσθαι (M.) τινί τι, ἀντιδιδόναι τινί τι.

Gegengebrauch *m* ἡ ἀντίχρησις, τὸ ἀντίχρημα.

Gegengefälligkeit *f* ἡ ἀντίχαρις (ιτος), j-m eine ~ erweisen ἀντιχαρίζεσθαι (M.) τινι.

Gegengewicht *n* τὸ σήκωμα, ἡ ἀντιρροπία, ἡ ἐναντία ῥοπή, ἡ ἀνθολκή, τὸ ἀντισήκωμα, ἡ ἀντισήκωσις, durch ~ ausgleichen ἀντισηκοῦν, ἀντισταθμεῖν, das ~ halten ἀντίρροπον od. ἰσόρροπον εἶναί τινι, an j-m ein ~ haben ἀντίπαλον ἔχειν τινά.

Gegengift *n* τὸ ἀντίδοτον, τὸ ἀντιφάρμακον, τὸ ἀλεξιφάρμακον.

Gegengrund *m* ὁ ἐναντίος λόγος, ἡ ἀνθυποφορά, einen ~ aufstellen ἀνθυποβάλλειν λόγους.

Gegengruß *m*: j-m einen ~ bieten ἀντασπάζεσθαι (M.), ἀντιπροσαγορεύειν (ἀντιπροσειπεῖν), ἀντιδεξιοῦσθαι (M.) τινα.

Gegengunst *f* ἡ ἀντίχαρις (ιτος), j-m eine ~ erweisen ἀντιχαρίζεσθαι (M.) τινί τι, ἀντιπαρέχεσθαι (M.) τινι εὔνοιαν.

Gegenhall *m* ἡ ἀντήχησις, τὸ ἀντίφθεγμα, ἡ ἀνταπάκλασις, ὁ ἀνταπακλασμός, einen ~ geben ἀντηχεῖν, ἀνταπακλᾶν, ἀντιφθέγγεσθαι (M.).

Gegenhilfe *f*: ~ leisten ἀντεπικουρεῖν, ἀντιβοηθεῖν.

Gegenkampf *m*: ohne ~ ἀμαχεί, ἀμαχητί.

Gegenkeil *m* ὁ ἀντισφήν (ῆνος).

Gegenklage *f* ἡ ἀντιγραφή, ἡ ἀντίγραψις, ἡ ἀντικατηγορία, eine ~ erheben ἀντιγράφεσθαι (M.), ἀντικατηγορεῖν τινος, ἀντεγκαλεῖν τινι.

Gegenkönig *m* ὁ ἀντιβασιλεύς, ~ sein ἀντιβασιλεύειν.

Gegenleistung *f* τὸ ἀντι-, ἀνταποδιδόμενον, τὸ ἀντι-, ἀνταποδοθέν.

Gegenliebe *f* ὁ ἀντέρως (ωτος), auch bloß ὁ ἔρως (ωτος), ἡ χάρις (ιτος), Liebe erzeugt ~ χάρις χάριν τίκτει, ~ für j-n haben ἀντερᾶν τινος, ἀντιφιλεῖν τινα, ~ finden ἀντιφιλεῖσθαι (P.), ἀντερᾶσθαι (bei j-m ὑπό τινος).

Gegenlist *f* ἡ ἀντιτέχνησις, ἡ ἀντεπιβουλή, ~ anwenden ἀντιτεχνᾶσθαι (M.), ἀντεπιβουλεύειν, ἀντιτεχνάζειν, ἀντισοφίζεσθαι (M.).

Gegenmann *m* ὁ κατά τινα, ὁ ἀντίπαλος, ὁ ἀντιτεταγμένος, er ist mein ~ οὗτός ἐστι κατ' ἐμέ.

Gegenmarsch *m* ἡ ἐπάνοδος.

Gegenminen *f/pl.*: ~ anlegen ἀνθυπορύττειν, ἀντιμε-

Gegenmittel *n* τὸ ἀντίδοτον, τὸ ἀντιφάρμακον, τὸ ἀλεξιφάρμακον, τὸ ἀντιπαθές, auch bloß τὸ φάρμακον, τὸ ἄκος, als ~ anwenden ἀντιμηχανᾶσθαι (M.).

Gegenpartei *f* τὸ ἀντίπαλον, τὸ ἐναντίον, οἱ ἀντίπαλοι, οἱ ἐναντίοι, οἱ ὑπεναντίοι (ἡ τινί), οἱ ἕτεροι, im Staate ἡ ἀντίστασις, οἱ ἀντιστασιῶται, ἡ ἐναντία στάσις, τὰ ἕτερα τῆς πόλεως, eine ~ bilden ἀντιστασιάζειν, ἀντιπολιτεύεσθαι (M.), Mitglied einer ~ ὁ ἀντιστασιώτης, vor Gericht ὁ ἀντίδικος, ~ im Kriege οἱ ἀντιπολέμιοι, von der ~ sein im Ballspiel ἀντισφαιρίζειν, philosophische ~ ἡ ἀντιφιλοσοφία, Mitglied der philosophischen ~ ὁ ἀντιφιλόσοφος, dazu gehören ἀντιφιλοσοφεῖν.

Gegenpfeiler *m* ἡ ἀντηρίς (ίδος), τὸ ἀντέρεισμα.

Gegenpol *m* ὁ ἀντιάξων (ονος), ὁ ἀνταρκτικὸς πόλος.

Gegenrechnung *f*: ~ halten ἀντιλογίζεσθαι (M.).

Gegenrede *f* ἡ ἀντιλογία, ἡ ἀντίφασις od. durch das Verb. ἀντιλέγειν, ohne ~ οὐδὲν ἀντιλέγων.

Gegenrüstung *f* ἡ ἀντιπαρασκευή, ~en treffen, veranstalten ἀντιπαρασκευάζεσθαι (M.).

Digitized by Google

Gegenſatz *m* (im grammatiſchen und rhetoriſchen Sinne) ἡ ἀντίθεσις, ἡ ἀνταπόδοσις, (das Entgegengeſetzte) τὸ ἐναντίον, τὸ ἀντικείμενον, (entgegengeſetzte Eigenſchaft) ἡ ἐναντιότης (ητος), den ~ bilden ἐναντίον εἶναι, ἀντικεῖσθαι, ἐναντίως ἔχειν ob. διακεῖσθαι, im ſchroffſten ~e zu etw. ſtehen ἐναντιώτατα ἔχειν τινί.

Gegenſchall *m* ſ. Gegenhall.

Gegenſchanze *f* ſ. Gegenbollwerk.

Gegenſchätzung *f* ἡ ἀντιτίμησις, eine ~ machen ἀντιτιμᾶσθαι (M.), ἀντιτιμᾶν.

Gegenſchein *m* ἡ ἀνταύγεια, ἡ ἀνταυγασία, ἡ ἀντιφάνεια, einen ~ geben ἀνταυγάζειν.

Gegenſchluß *m* ὁ ἀντισυλλογισμός, einen ~ machen ἀντισυλλογίζεσθαι (M.).

Gegenſchreiber *m* ὁ ἀντιγραφεύς.

Gegenſchrift *f* τὸ ἀντίγραφον, τὸ ἀντίγραμμα, ἡ ἀντιγραφή, eine ~ verfaſſen ἀντιγράφειν.

Gegenſeite *f* ἡ ἐναντία ob. ἑτέρα πλευρά, von, auf der ~ ἐξ ἐναντίας, ἐκ τοῦ ἐναντίου ob. ἐξ ἐναντίου, ἐκ τοὐμπαλιν, ſ. Gegenpartei.

gegenſeitig ἀμοιβαῖος, gew. durch d. *pron. recipr.* ἀλλήλων, ꝛc. ſich ~ anſehen ὁρᾶν πρὸς ἀλλήλους, oder durch Zſſg mit ἀλληλο-, ꝛc. ~er Neid ἡ ἀλληλοφθονία, ~er Kampf ἡ ἀλληλομαχία uſw., ſich ~ töten ἀλληλοκτονεῖν, oft auch durch Zſſg mit ἀντί, ꝛc. ~er Angriff ἡ ἀντεπέξοδος, ~ verlangen ἀντεπιθυμεῖν, ~ wohltun ἀντευεργετεῖν, ἀντευποιεῖν, ~ loben ἀντεπαινεῖν, ~ beiſtehen ἀντισυμμαχεῖν, ſich ~ lieben ἀντεραν, ſich ~ begrüßen ἀντασπάζεσθαι (M.), ſich ~ die Hand geben ἀντιδεξιοῦσθαι (M.), ſich ~ Zuſicherungen geben πιστὰ διδόναι τε καὶ λαμβάνειν, ſich ~ Rede ſtehen λόγον διδόναι τε καὶ δέχεσθαι (M.), ~e Furcht δέος ἀντίπαλον.

Gegenſeitigkeit *f* zu umſchreiben, ꝛc. die ~ der Freundſchaft ἡ πρὸς ἀλλήλους φιλία.

gegenſeits ἐν τῷ μέρει, κατὰ, παρὰ ob. ἀνὰ μέρος, αὖθις, καὶ αὐτός, ſ. gleichfalls.

Gegenſpiel *n* (Gegenteil) τὸ ἐναντίον, j-m das ~ halten ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι, ἀντιπράττειν τινί, ἀντιτείνειν τινί.

Gegenſtand *m* τὸ χρῆμα, τὸ πρᾶγμα, τὸ ἔργον, ein ~ von Bedeutung ἀξιόλογον πρᾶγμα, e-r Abhandlung ὁ λόγος, ἡ ὑπόθεσις, die Gegenſtände, welche wir rings um uns in der Welt ſehen τὰ ὄντα, τὰ ὑπάρχοντα τὰ νοούμενα (was bemerkt wird), oft umſchrieben, ꝛc. der ~ der Liebe τὸ ἐρώμενον, τὰ παιδικά, der ~ des Verlangens, des Haſſes ὁ ἔρως (ωτος), τὸ μῖσος (auch *part.*, τὸ ἐπιθυμούμενον, τὸ μισούμενον), es iſt ein ~ vieler Mühe πολλοῦ δεῖται πόνου, πολλοῦ ἐστι πόνου, die Gegenſtände der Philoſophie τὰ περὶ τὴν φιλοσοφίαν, der ~, worüber wir uns beraten τὰ περὶ ὧν βουλευόμεθα, j-n zum ~ des Gelächters machen γέλωτα ἀποδεικνύναι τινά, etw. zum ~ ſeiner Studien machen ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι (M.) περί τι, νοῦν προσέχειν τινί.

Gegenſtemmung *f* ἡ ἀντέρεισις, gew. durch Verben.

Gegenſtoß *m* ἡ ἀντικοπή, ἡ ἀντέρεισις, ἡ ἀντιτυπία, (mit einer Stange ob. Stütze) ἡ ἀντικόντωσις, einen ~ geben ἀντικόπτειν, ἀντωθεῖν, ἀντιτυπεῖν.

Gegenſtrömung *f* ἡ ἀντίρροια.

Gegenſtück *n* τὸ ἀντίστροφον, (von einem Gemälde) ἡ ὁμοία γραφή, gew. durch d. *adj.* ἀντίστροφος (2) mit entſprechender Konſtruktion.

Gegenteil *n* τὸ ἐναντίον (τοὐναντίον, von etw. τινός u. τινί), das gerade ~ πᾶν τοὐναντίον, τὸ ἐναντιώτατον, das ~ behaupten τὴν ἐναντίαν ἀποφαίνεσθαι (M.) γνώμην, ἐναντιολογεῖν, im ~ τοὐναντίον, τἀναντία, ἔμπαλιν, αὖ, es ereignete ſich das ~ von dem, was ſie geſagt hatten τοὐναντίον ἐγένετο ὧν ἔλεξαν, das ~ findet bei ihm ſtatt τοὐναντίον περιέστηκεν αὐτῷ.

gegenüber ἐξ ἐναντίας, ἐκ τοῦ ἐναντίου, ἐξ ἐναντίου, ἐναντίον, ἐναντία, ἀπεναντίον, ἀπέναντι mit *gen.*, gerade ~ ἀντικρύ, κατ-, ἀπαντικρύ mit *gen.*, κατά mit *acc.*, πέραν mit *gen.*, oft durch Zſſg mit ἀντί, ꝛc. ~ſtehen ἀνθίστασθαι, ἀντικαθίστασθαι, ~ſtellen ἀντικαθιστάναι, ſich feindlich ~ſtehen ἀντιπαρατετάχθαι, ~ gelagert ſein ἀντικαθῆσθαι, ~ſtellen (feindlich) ἀντιπαρατάττειν.

Gegenüberſtellung *f* ἡ ἀντίταξις, ἡ ἀντιπαράταξις.

Gegenverordnung *f*: eine ~ erlaſſen ἐναντία προστάττειν ob. παραγγέλλειν.

Gegenverſchreibung *f* ἡ συγγραφή.

Gegenverſicherung *f*: einander eine ~ geben πίστιν ob. πιστὰ διδόναι καὶ λαμβάνειν.

Gegenverſprechen *n*: ein ~ geben ἀνθυπισχνεῖσθαί τινί τι, πάλιν ὑπισχνεῖσθαι ob. ἐπαγγέλλεσθαι (M.), πίστιν διδόναι καὶ λαμβάνειν.

Gegenvorſchlag *m* ἡ ἐναντία γνώμη ob. βουλή, bei einer Wahl ἡ ἀντιπροβολή, einen ~ machen ἐναντία συμβουλεύειν, bei einer Wahl ἀντιπροβάλλεσθαι (M.).

Gegenvorſtellung *f* ἡ ἀντιλογία, ἡ παραίτησις, eine ~ machen ἀντιλέγειν (ἀντειπεῖν), παραιτεῖσθαι (M.).

Gegenwart *f* 1. (Anweſenheit) ἡ παρουσία, gew. durch παρεῖναι ob. παραγίγνεσθαι wiedergegeben, ꝛc. in j-s ~ παρόντος τινός, in meiner, deiner uſw. ~ παρόντος ἐμοῦ (μου), σοῦ (σου) uſw., oft ἐν mit *dat.*, wenn von einer Verſammlung die Rede iſt, ꝛc. in ~ der Richter ἐν τοῖς κριταῖς. — 2. ~ des Geiſtes ἡ ἀγχίνοια, ἡ σωφροσύνη. — 3. (die jetzige Zeit) ὁ νῦν χρόνος, ὁ παρὼν χρόνος, τὸ παρόν, τὰ παρόντα, τὰ νῦν, für die ~ εἰς ob. πρὸς τὸ παρόν, ἐν τῷ παρόντι, τό γε νῦν ἔχον, τὸ νῦν εἶναι, (bei den Grammatikern) ὁ ἐνεστὼς χρόνος.

gegenwärtig 1. (anweſend) παρών, παραγενόμενος, der ~e Zeitpunkt ὁ νῦν παρὼν καιρός, ~ ſein παρεῖναι, παραγενέσθαι (bei etw. τινί), ~ bleiben συνδιαμένειν. — 2. (jetzig) ὁ, ἡ, τὸ νῦν, ὁ, ἡ, τὸ αὐτίκα ob. παραχρῆμα, ἐνεστώς, der ~e Krieg ὁ ἐνεστὼς πόλεμος, das ~e τὰ παρόντα, τὰ πρὸ ποδῶν, τὰ ἐμποδών, τὰ ἐν χερσίν.

Gegenwehr *f* ἡ ἀλκή, ἡ ἄμυνα, ſich zur ~ ſetzen ἀμύνεσθαι (M.), τρέπεσθαι (M.) πρὸς τὰ ὅπλα, ἀντέχειν.

Gegenwind *m* ὁ ἐναντίος ἄνεμος, ὁ ἀντίος πνέων ob. ἐκ τοῦ ἐναντίου πνέων ἄνεμος, ἡ ἀντίπνοια.

Gegenwindung *f* ὁ ἀνθελιγμός.

Gegenwinkel *m* ἡ ἐναντία γωνία.

Gegenwirkung *f* ἡ ἀντιπάθεια, τὸ ἀντιπαθές.

Gegenzucken *n* ὁ ἀντισπασμός.

Gegenzug *m* ἡ ἀντίσπασις, des Windes ἡ ἀντίπνοια, einen ~ tun (ꝛc. im Brettſpiel) ἀντιφέρειν (πεττόν).

gegittert δικτυωτός.

gegliedert ἀρθρωτός, ἔναρθρος (2).

Gegner *m* ὁ ἐναντίος, ὁ ἐναντιούμενός ob. ὁ ἀντιπράττων τινί, (im Streit) ὁ ἀνταγωνιστής, ὁ ἀντίπαλος, (vor Gericht) ὁ ἀντίδικος ob. *part.* von ἀντιδικεῖν, ἀντιδικάζειν, (bei Verhandlungen) ὁ ἀντιλέγων (ἀντειπών, ἀντερῶν), (in der Staatsverwaltung) ὁ διαπολιτευτής ob. *part.* von διαπολιτεύεσθαι (M.), allg. ein ~ ſein ἐναντίον εἶναι ob. ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι, ἀντιπράττειν τινί.

Gegnerin *f* ἡ ἐναντία, gew. *part.* der vorherg. Benden. [Verben.]

gegnériſch ἐναντίος, ὑπεναντίος (2), ὁ, ἡ, τὸ τῶν ἐναντίων.

gegründet (feſt, ſicher, gewiß) βέβαιος, ἀσφαλής, σαφής, (wahr) ἀληθής, (zuverläſſig) πιστός, (ausreichend motiviert) ἱκανός, im Rechte ~ δίκαιος, ὀρθός, ~er Verdacht δικαία ὑποψία, ~e Furcht ἀληθὴς ob. πιστὸς φόβος, ~e Hoffnung βεβαία ob. ἱκανὴ ἐλπίς (ίδος), ~e Anſprüche auf etw. machen δικαίως ἀξιοῦν τι, j-m ~e Vorwürfe machen ὀρθῶς ob. δικαίως μέμφεσθαί (M.) τινι.

gehaben: gehab dich wohl ὑγίαινε, ἔρρωσο, χαῖρε, εὐτύχει.

Digitized by Google

[1]Gehalt *m* (innere Wert einer Sache, Wesen, Bedeutung) ἡ ἀξία, ἡ τιμή, ἡ οὐσία, ἡ ὑπόστασις, ἡ δύναμις, (Tüchtigkeit) ἡ ἀρετή.

[2]Gehalt *n* (Besoldung) ὁ μισθός, ἡ μισθοφορά.

gehalten sein etw. zu tun δίκαιον εἶναι ποιεῖν τι.

gehaltlos 1. κενός, διάκενος (2), μάταιος (leer, nichtig), οὐδενὸς ἄξιος (nichts wert), ἄχρηστος, ἀχρεῖος, ἀχρήσιμος (fämtlich 2, unbrauchbar, unnütz). — 2. (ohne Besoldung) ἄμισθος (2).

Gehaltlosigkeit *f* das *neutr* der *adj*.

gehaltreich πολλῆς δυνάμεως, πολλὴν ἔχων δύναμιν, πλείστου ἄξιος, (von einer Rede) δεινός.

gehämmert σφυρήλατος (2).

Gehänge *n* τὸ ἄρτημα.

geharnischt θωρακισθείς, τεθωρακισμένος, θώρακα ἐνδεδυκώς, θωρακοφόρος (2).

gehässig ἀπεχθής, ἐπαχθός, ἀπεχθήμων, μισητός, δυσμενής, ἐχθρός, ἐπίφθονος (2), δυσχερής; j-m ~ sein ἀπεχθάνεσθαί τινι, δι' ἀπεχθείας ἰέναι τινί, ἀπεχθῶς ἔχειν τινί, es ist mir j. ~ ἀπέχθειά μοι ὑπάρχει παρά τινος, ~e Reden λόγοι ἀπεχθανόμενοι.

Gehässigkeit *f* ἡ δυσμένεια, ἡ ἀπέχθεια, ἡ ἔχθρα, τὸ μῖσος, ἡ δυσχέρεια, ὁ φθόνος.

gehäuft (übervoll) ἀνάμεστος (2), ἔκπλεως, (in Menge vorhanden) πυκνός, συχνός, ἅθρόος.

Gehäuse *n* ἡ κιβωτός, τὸ κιβώτιον, ἡ θήκη, (der Schildkröte) τὸ κύτος, (Kern~) τὸ περικάρπιον.

Gehege *n* 1. (Zaun) τὸ ἕρκος, ὁ περίβολος, ὁ φραγμός, τὸ φράγμα, τὸ περίφραγμα, τὸ δρύφακτον, ὁ δρύφακτος, etw. mit einem ~ umgeben ἕρκος περιβάλλειν τινί, περιφράττειν τι. — 2. (umzäunter Ort) ἡ εἱρκτή, τὸ περίφρακτον, j-m ins ~ kommen (Sprichw.) ἀλλοτρίαν ἀροῦν ἄρουραν, ἐν ἀλλοτρίῳ χωρίῳ πόδα τίθεσθαι.

geheim (verborgen, unbekannt) ἄδηλος (2), κρυπτός, κρυφαῖος, λαθραῖος, μυστικός (mysteriös), (was man nicht sagen darf) ἀπόρρητος (2), im ~en, insgeheim κρύφα, κρύβδην, λάθρα, λαθραίως, λαθρίως, ἐν ἀπορρήτῳ, ἐν ἀπορρήτοις, δι' ἀπορρήτων, etw. ~ halten κρύπτειν, ἀποκρύπτεσθαι (M.) τι (vor j-m τινά), oft durch λανθάνειν mit einem *part*., z.B. er floh ~ ἔλαθε φυγών (auch ἔφυγε λαθών), auch durch Zssg mit ὑπό, z.B. im ~en entfliehen ὑπεκφεύγειν.

Geheimnis *n* τὸ ἀπόρρητον, ὁ ἀπόρρητος λόγος, τὸ μυστήριον, ein ~ aus etw. machen s. geheim halten unter geheim; ein ~ entdecken τὰ ἀπόρρητα od. μυστήρια ἐξαγγέλλειν, j-m etw. als ~ mitteilen ἐν ἀπορρήτῳ (ποιησάμενος) λέγειν τινί τι.

Geheimniskrämer *m* ὁ προσποιούμενος πολλὰ συνειδέναι ἀπόρρητα, Ἀρεοπαγίτου στεγανώτερος.

geheimnisvoll μυστικός, μυστηριώδης, κρυπτός.

Geheimschreiber *m* ὁ ἐπὶ τῶν ἀπορρήτων.

Geheimschrift *f* ἡ στεγανὴ od. συνθηματικὴ γραφή, das Schreiben mit ~ ἡ στεγανογραφία.

Geheiß *n* τὸ κέλευσμα, gew. durch Verben, z.B. auf dein ~ σοῦ κελεύσαντος, auf eigenes ~ ἀφ' ἑαυτοῦ, ohne ~ οὐδενὸς κελεύσαντος, ἄνευ τινός.

gehen 1. (von lebenden Wesen) βαίνειν, βαδίζειν, ἔρχεσθαι, ἰέναι, χωρεῖν, πορεύεσθαι (P.), φοιτᾶν (öfters hin und her~), langsam ~ βαδίζειν, βάδην ἰέναι, schnell ~ ταχέως βαδίζειν, ὁρμᾶν (auch P.), τρέχειν, θεῖν, δρόμῳ χωρεῖν, ἰέναι, φέρεσθαι (P.) od. θεῖν, (in einen Ort) εἰσιέναι, (aus einem Orte) ἐξιέναι, auf ein Schiff ~ ἐπιβαίνειν νεώς, (ins Binnenland oder nach e-m höher gelegenen Orte) ἀναβαίνειν, ἀνιέναι, (nach einem niedriger gelegenen Orte oder nach der Küste zu) καταβαίνειν, κατιέναι, auf die Jagd ~ ἰέναι od. ἐξιέναι ἐπὶ θήραν, auf die Seite ~ ὑποχωρεῖν, ἐκποδὼν ἰέναι od. χωρεῖν, aus dem Wege ~ ἐξίστασθαί τινι, παραχωρεῖν od. εἴκειν τινὶ τῆς ὁδοῦ, j-m entgegen ~ ἀπαντᾶν τινι, ὁμόσε χωρεῖν τινι, durch den Fluß ~ διαβαίνειν τὸν ποταμόν, bei j-m aus- u. ein~ φοιτᾶν εἴς, πρός, παρά τινα, προσφοιτᾶν τινι, in die Schule ~ φοιτᾶν εἰς τὰ διδασκαλεῖα, zu j-m ~ προσέρχεσθαί τινι, von j-m weg~ ἀπιέναι, ἀπέρχεσθαι, ἀπαλλάττεσθαι (P.) τινος, οἴχεσθαι, geh zum Henker ἄπαγε od. ἔρρε ἐς κόρακας, ~ lassen ἀν-, ἀφιέναι, nach Hause ~ οἴκαδε ἀπιέναι, ἀποχωρεῖν ἐπ' οἴκου, an die Arbeit ~ ἰέναι πρὸς τὰ ἔργα, τρέπεσθαι (M.) ἐπ' ἐργασίαν, zu einem Mädchen ~ φοιτᾶν, ἰέναι ἐπὶ κόρην, schlafen, zu Bett ~ κατακλίνεσθαι (P.), κοιμᾶσθαι, κατακοιμᾶσθαι (P.), spazieren ~ περιπατεῖν, betteln ~ πτωχεύειν, πτωχεύοντα περιέναι, in der Irre ~ πλανᾶσθαι, περιπλανᾶσθαι (P.), zu Fuß ~ πεζεύειν, πεζῇ πορεύεσθαι (P.), j-m an die Hand ~ ὑπηρετεῖν od. βοηθεῖν τινι, συνεργὸν εἶναί τινι, an etw. ~ (daran~) ἐπιχειρεῖν τινι, ἅπτεσθαι (M.) τινος, ins Wasser ~ ἐμβαίνειν εἰς τὸ ὕδωρ, mit sich zu Rate ~ βουλεύεσθαι (M.), λογίζεσθαι, διαλογίζεσθαι (M.), in sich ~ ἐν ἑαυτῷ γίγνεσθαι, ἔννουν od. σύννουν γίγνεσθαι, μεταμέλεσθαι (P.), einer Sache auf den Grund ~ διακριβοῦν (besser M.) τι od. περί τινος, ἀκριβέστατα ἐξετάζειν τι, müßig ~ σχολὴν ἄγειν, σχολάζειν, schwanger ~ ἔγκυον, ἐγκύμονα εἶναι, κυοφορεῖν, übtr. mit etw. ὠδίνειν τι, verloren ~ ἀπόλλυσθαι, barfuß ~ ἀνυπόδητον εἶναι, nackt ~ γυμνὸν ὁρᾶσθαι (P.), etw. ~ lassen ἐᾶν τι, sich ~ lassen ἀνιμένως ἔχειν, χρῆσθαι τῷ ἑαυτοῦ τρόπῳ. — 2. (reisen) πορεύεσθαι (P.), ὁδοιπορεῖν, zu Felde ~ στρατεύειν (u. M.), zu Schiffe ~ πλεῖν, auf Reisen ~ ἀποδημεῖν. — 3. (sich bewegen, bewegt werden) κινεῖσθαι, φέρεσθαι (P.). — 4. (enthalten, fassen) es geht auf od. in ein gewisses Maß ἱκανόν ἐστι, χωρεῖ, δέχεται, ἀποτελεῖ, in das Gefäß ~ vier Medimnen τέτταρας μεδίμνους χωρεῖ od. δέχεται τὸ ἀγγεῖον, hundert Drachmen ~ auf eine Mine ἑκατὸν δραχμαὶ ἀποτελοῦσι μνᾶν. — 5. (wohin gerichtet sein) βλέπειν, τείνειν, ἥκειν, ἀνήκειν, nach Norden ~ πρὸς ἄρκτους βλέπειν od. τείνειν, (zum Zwecke haben) σκοπεῖν τι, z.B. auf Gewinn ~ τὸ κέρδος σκοπεῖν. — 6. gut ~ (einen guten Fortgang haben) προχωρεῖν, es geht mir gut καλῶς ἔχω, εὖ πάσχω od. πράττω, wie geht es dir? πῶς ἔχεις; — 7. ins zwanzigste, dreißigste Jahr ~ εἰκοστόν, τριακοστὸν ἔτος ἄγειν, es geht gegen Abend πρὸς ἑσπέραν ἐστίν, es geht gegen die Nacht νὺξ ἐπέρχεται. — 8. vor sich ~ γίγνεσθαι, es geht die Rede λόγος od. φήμη διαδίδοται. — 9. besondere Redensarten: es geht mir etw. zu Herzen ἐπι-, κατακλᾷ τι τὴν ψυχήν μου, ἐνθύμιον ποιοῦμαί (M.) od. ἐνθυμοῦμαί (P.) τι, ἐνθύμιον γίγνεταί μοί τι, das geht auf mich τοῦτο εἰς ἐμὲ τείνει, meine Ansicht geht dahin ἡ γνώμη μού ἐστι τοιάδε, οὕτως ἔγωγε γιγνώσκω, das geht zu weit ταῦτ' οὐκέτι ἀνεκτά, es geht mir etw. nahe λυποῦμαί (P.), ἄχθομαί (P.) τινι u. ἐπί τινι, das geht über meine Kräfte μεῖζόν ἐστι τοῦτο ἢ κατ' ἐμέ od. ὥστε φέρειν ἐμέ, οὐχ οἷός τ' εἰμὶ τοῦτο φέρειν, darüber geht nichts οὐκ ἔστι παρὰ τοῦτ' ἄλλο, οὐδὲν ὑπέρτερον τούτου, es geht mir im Kopfe herum ταράττει με.

Gehen *n* ἡ βάδισις, ὁ βαδισμός, τὸ βάδισμα, ἡ πορεία, ἡ πόρευσις, zum ~ geeignet, geschickt βαδιστικός, πορευτικός, gew. durch *part*., z.B. im ~, während des ~s βαδίζων, während des ~s kämpfen ἅμα προϊόντα od. πορευόμενον μάχεσθαι, s. Gang.

gehend (zu Fuß) πεζός, *adv*. πεζῇ, s. gehen.

Gehenk *n* τὸ ἄρτημα.

gehenkelt ὦτα od. λαβὰς ἔχων, s. Henkel.

Geheul *n* ἡ ὠρυγή, ὁ ὠρυγμός (von wilden Tieren), ἡ ὀλολυγή, ὁ ὀδυρμός (Weh-, Klagegeschrei von Menschen), ὁ φόφος, ὁ βρόμος, ὁ πάταγος (~ des Windes).

Gehilfe *m* ὁ συνεργός, ὁ κοινωνός, ὁ συλλήπτωρ (ορος), ὁ συμπράκτωρ (ορος), auch durch *part*., z.B. συμπράττων τινί, j-s ~ sein bei od. in etw. συνεργὸν εἶναί τινί τινος, auch durch Zssg mit σύν, z.B. ~ beim

Digitized by Google

Ackerbau ὁ συγγέωργος, auch durch *part.* ὁ συγγεωργῶν.

Gehilfin *f* ἡ συνεργός, ἡ συλλήπτρια, ἡ κοινωνός.

Gehirn *n* ὁ ἐγκέφαλος, das kleine ~ ἡ ἐγκρανίς, ἡ παρεγκεφαλίς (ίδος), τὸ ἔγκρανον, τὸ ἐγκράνιον.

Gehirnentzündung *f* ἡ φρενῖτις (ίδος), ἡ τοῦ ἐγκεφάλου φλεγμονή, ~ haben φρενιτᾶν, φρενιτίζειν.

Gehirnhaut *f* ἡ (περὶ τὸν ἐγκέφαλον) μῆνιγξ (γγος), ἡ ἐπικρανίς (ίδος).

gehirnlos (ohne Verſtand) ἄνους, ἄφρων, ἠλίθιος, βλάξ.

Gehirnloſigkeit *f* ἡ ἄνοια, ἡ ἀφροσύνη.

Gehöft *n* τὸ ἐπαύλιον, ἡ ἔπαυλις, ἡ αὐλή, ὁ σταθ-

Gehölz *n* ἡ ὕλη, ὁ δρυμός, τὸ ἄλσος.

Gehör *n* 1. (das Hören und der Sinn des Hörens) ἡ ἀκοή, ein gutes ~ ἡ εὐηκοΐα, ein ſchlechtes od. ſchweres ~ ἡ δυσηκοΐα, ἡ βαρυηκοΐα, j., der ein gutes ~ hat εὐήκοος (2), der ein ſchlechtes ~ hat δυσήκοος (2). — 2. (Anhören) ἡ ἀκρόασις (leßtere ἡ ἀκοή), j-m ~ geben ἀκρόασιν ποιεῖσθαι (M.) τινος, παρέχειν τινί τὰ ὦτα, ἀκροᾶσθαί u. ἀκούειν τινός, λόγον διδόναι τινί, ὑπακούειν τινός u. τινί, einer Sache ~ geben δέχεσθαί (M.) τι, εἰσακούειν τι, ~ finden τυγχάνειν oder μεταλαγχάνειν ἀκροάσεως od. λόγου, ἐντυγχάνειν τινί, ~ finden (das Geſuchte erhalten) δεόμενον τυγχάνειν, (vorgelaſſen werden) εἰσέρχεσθαι, εἰσιέναι, kein ~ finden οὐ τυγχάνειν λόγου, ἀποκωλύεσθαι (P.), ἀποτυγχάνειν, ἀτυχεῖν τινος, ἄπρακτον ἀπελθεῖν παρά τινος, j-n um ~ bitten λόγου δεῖσθαι (P.) παρά τινος. — 3. (in der Jägerſprache = Ohren) τὰ ὦτα.

gehorchen ἀκούειν τινός, ὑπακούειν τινός u. τινί, πείθεσθαι (P.) τινι, εἰσ-, κατακούειν τινός, ὑπήκοον εἶναί τινος, εὐπειθεῖν τινι. πειθαρχεῖν (bſd. der Obrigkeit), nicht ~ ἀπειθεῖν od. ἀπειθῆ εἶναί τινι, ἀπειθῶς ἔχειν πρός τινα, ἀνηκουστεῖν τινος.

gehören 1. εἶναι, es gehört etw. mir ἐμόν, ἐμοῦ, ἐμοί ἐστί τι, κέκτημαί τι, ἔχω τι, zu etw. ~ (als Teil) εἶναί τινος, (zu e-r Gattung) εἶναι ἔν τισι. — 2. zu etw. ~ (erfordert werden) δεῖ τινος πρός τι, das, was zu einer Sache gehört τὰ πρός τι. — 3. (gebühren, ſich ſchicken) προσήκειν, πρέπειν, es gehört ſich προσήκει, πρέπει, οἰκεῖόν ἐστι, χρεών (ἐστι), ἄξιόν ἐστι, es gehört ſich nicht οὐ θέμις, οὐ θεμιτόν, οὐ δίκαιόν, οὐκ ἄξιόν ἐστι (oft perſönlich, z.B. es gehört ſich, daß ich dies tue δίκαιός εἰμι τοῦτο ποιεῖν). — 4. vor etw. ~, z.B. das gehört vor den Senat ἡ σύγκλητος τούτων κυρία ἐστίν, ταῦτα τῆς συγκλήτου ἐστίν, nicht zu etw. ~ ἔξω εἶναί τινος, etw., was nicht zur Sache gehört, vorbringen ἔξω τοῦ πράγματος od. τοῦ λόγου λέγειν τι, das gehört nicht hierher ἄλλος od. ἕτερος λόγος οὗτος, dahin gehört auch τοιοῦτόν τί ἐστι καί, es gehört etw. an einen Platz χρὴ τιθέναι τι ἐν τόπῳ.

Gehörgang *m* ὁ ἀκουστικὸς od. τῆς ἀκοῆς πόρος.

gehörig 1. (angehörend) ἴδιος (j-m τινός), οἰκεῖος (τινός u. τινί), gew. mit dem bloßen *gen.*, z.B. dem Könige ~ τοῦ βασιλέως, das dem Staate ~e τὰ τῆς πόλεως, einem andern ~ ἀλλότριος. — 2. (geziemend) πρέπων, προσήκων, ἄξιος, δίκαιος, ἐπιτήδειος, eine ~e Strafe ἀξία ζημία, ~e Größe ἱκανὸν od. εὐπρεπὲς μέγεθος, am ~en Tage τῇ τακτῇ od. τεταγμένῃ ἡμέρᾳ, zur ~en Zeit ἐν δέοντι, auf ~e Weiſe ἐκ τῶν προσηκόντων, πρεπόντως, εἰς δέον, ἱκανῶς, κατὰ od. πρὸς τρόπον, πρὸς τρόπου.

gehörlos ἀνήκοος (2), ἀνήκουστος (2), gew. κωφός (taub), ~ ſein ἀνηκουστεῖν.

Gehörloſigkeit *f* ἡ ἀνηκουστία, (Taubheit) ἡ κωφότης (ητος).

Gehörn *n* τὰ κέρατα (κέρα).

gehörnt κέρατα (κέρα) ἔχων, κερασφόρος (2), κερατοφόρος (2), κερατώδης, κεράστης, κερατίας.

Gehörorgan *n* τὸ τῆς ἀκοῆς αἰσθητήριον.

gehorſam εὐπειθής, πειθαρχικός, πειθόμενος, ὑπήκοος (2), κατήκοος (2), πιθανός, εὔτακτος (2, bſd. von Soldaten), ~ ſein ſ. gehorchen.

Gehorſam *m* ἡ εὐπείθεια, ἡ πειθαρχία, ἡ εὐταξία (bſd. von Soldaten), j-m Gehorſam leiſten ſ. gehorchen; j-n zum ~ bringen ὑπήκοόν τινα ποιεῖν ἑαυτῷ, ποιεῖν τινα πείθεσθαι (P.) ἑαυτῷ, j-n im ~ erhalten πειθόμενον ἔχειν τινά, πειθομένῳ χρῆσθαί τινι.

Gehörſinn *m* ἡ ἀκουστικὴ αἴσθησις, τὸ ἀκουστικόν, ἡ ἀκοή.

Gehülfe *m*, **Gehülfin** *f* ſ. Gehilfe, Gehilfin.

Gehwerkzeuge *n/pl.* τὰ πορευτικὰ ὄργανα.

Geier *m* ὁ γύψ (πός), der graue ~ ἡ φήνη, vom ~ γύπινος, geh zum ~! ἄπαγε od. βάλλ' od. ἔρρ' ἐς κόρακας, zum ~! βαβαί. βαβαιάξ.

geierähnlich, -artig, -haft γυπώδης.

Geierhorſt *m*, **-neſt** *n* ἡ γύπη, ἡ γυπῶν νεοττιά.

Geifer *m* τὸ σίαλον, ὁ ἀφρός, voll ~ σιαλώδης, von ~ σιαλικός, ~ erzeugend σιαλοποιός.

geifern σιαλίζειν, σιαλοχοεῖν, ἀφρίζειν.

Geifern *n* ὁ σιαλισμός.

geifernd σιαλόχους.

geil (wollüſtig) ἀκόλαστος (2), ἀκρατὴς περὶ τὰ ἀφροδίσια, ἀφροδισιαστικός (von beiden Geſchlechtern), ἀσελγής, λάγνος (vom Manne), μάχλος (2, vom Weibe), ~ ſein ἀκολασταίνειν, ἀσελγαίνειν, λαγνεύειν, (von Pflanzen und Tieren, voll von Säften) σπαργῶν, σφριγῶν, ὀργῶν, ~ ſein σπαργᾶν, σφριγᾶν, ὀργᾶν.

Geilheit *f* ἡ ἀσέλγεια, ἡ ἀκρασία, ἡ λαγνεία, ἡ μαχλοσύνη, ſonſt die *in/.* der Verben, ſ. geil ſein unter geil.

Geiſel *f* ὁ ὅμηρος, τὸ ὅμηρον (gew. *pl.*), j-n als ~ dienen, ~ ſein ὁμηρεύειν τινί u. παρά τινι, ~n geben od. ſtellen ὁμήρους od. ὅμηρα διδόναι od. παρέχεσθαι oder παραδιδόναι, ſich ~n ſtellen laſſen ὁμήρους λαμβάνειν, ~n von j-m nehmen ἐξομηρεύειν τινά, j-n als ~ losgeben ἀπαλλάττειν τινὰ τῆς ὁμηρείας, j-n als ~ zurücklaſſen εἰς ὁμηρείαν ὑπολείπειν τινά.

Geiß *f* ἡ αἶξ (γός), ἡ χίμαιρα.

Geißblatt *n* τὸ περικλύμενον, ἡ περικλύμενος.

Geißel *f* ἡ μάστιξ (γος), übtr. (bitterer Spott) ὁ διασυρμός, ὁ χλευασμός, (Plage) ἡ τιμωρία. ἡ ταλαιπωρία.

Geißelhieb, -ſchlag *m* ἡ μάστιξ (γος), viele ~e bekommen πολλὰς (πληγὰς) μαστιγοῦσθαι, unter ~en ὑπὸ μαστίγων.

geißeln μαστιγοῦν, δέρειν, ἐκδέρειν, μαστίζειν, übtr. τιμωρεῖσθαι, ταλαιπωρεῖν.

Geißelung *f* ἡ μαστίγωσις.

Geißfuß *m* (chirurgiſches Inſtrument) ἡ χηλή, ἡ ῥιζάγρα.

Geiſt *m* 1. τὸ πνεῦμα (Hauch, Atem, als Grundbedingung des phyſiſchen Lebens), (Seele) ἡ ψυχή, (Denkvermögen) ὁ νοῦς, ἡ διάνοια, (Erkenntnisvermögen) ἡ γνώμη, (Gefühlsvermögen) ὁ θυμός, (Scharfſinn) ἡ δριμύτης (ητος) τῆς ψυχῆς, (Witz) ἡ ἀγχίνοια, (Charakter, Denkart) τὸ ἦθος. αἱ γνῶμαι, ~ haben ἀγχίνουν εἶναι, ~ des Volkes ἡ διάνοια od. τὸ ἦθος τῶν ἀνθρώπων, ~ der Verfolgung ἔρως τοῦ διώκειν, ~ der Neuerung ἔρως νεωτέρων πραγμάτων, ὁ νεωτερισμός, ein erhabener ~ μεγαλόψυχος ἀνήρ, ein kleiner ~ ἄνθρωπος μικρὸς τὴν διάνοιαν, große ~er μεγάλαι od. ἀγαθαὶ φύσεις, ſich im ~e wohin verſetzen κατά τινα τόπον γίγνεσθαι τῇ διανοίᾳ, den ~ aufgeben ἀφιέναι τὴν ψυχήν. ἀπο-, ἐκψύχειν, ἐκπνεῖν. — 2. (überirdiſches Weſen) ὁ δαίμων (ονος), τὸ δαιμόνιον, (geſpenſterhafte Erſcheinung) τὸ φάντασμα, τὸ εἴδωλον, ~er der Verſtorbenen αἱ ψυχαὶ τῶν τεθνεώτων, οἱ δαίμονες, ein guter, ein böſer ~ εὐδαίμων, κακοδαίμων (ονος), ~er beſchwören δαίμονας ἐπάγειν.

Geiſterbanner, -beſchwörer *m* ὁ ψυχαγωγός, ὁ ψυχο-

Geiſterbefrager *m* ὁ νεκρόμαντις (εως).

Geiſterbefragung *f* ἡ νεκρομαντεία.

Geiſterbeſchwörung *f* ἡ ψυχαγωγία, ἡ ψυχομαντεία, Ort der ~ τὸ ψυχομαντεῖον.

Digitized by Google

Geiſtererſcheinung *f* τὰ φάσματα, τὰ εἴδωλα.
Geiſtergeſchichte *f* ὁ περὶ εἰδώλων od. φασμάτων μῦθος.
Geiſterſeher *m* ὁ θεουργικός.
Geiſterſeherei *f* ἡ θεουργία.
Geiſterwelt *f* οἱ δαίμονες.
geiſtesabweſend ἔξω ἑαυτοῦ ὤν, ἔξω γενόμενος, ἔκφρων, ἐκστατικός. **Geiſtesabweſenheit** *f* ἡ (τῶν λογισμῶν od. τῶν φρε-) ἔκστασις.
Geiſtesanlagen *f/pl.* ἡ φύσις, αἱ τῆς ψυχῆς ἀρεταί.
Geiſtesanſtrengung *f* ἡ τῆς ψυχῆς διάτασις.
Geiſtesarmut *f* ἡ ἀφυΐα, τὸ ἀφυές, τὸ τῆς γνώμης ἐνδεές. **Geiſtesbeſchäftigung** *f* τὸ τῆς ψυχῆς ἔργον od. ἐπι-) τήδευμα.
Geiſtesbildung *f* ἡ τῆς ψυχῆς παίδευσις, ἡ παιδεία.
Geiſtesgaben *f/pl.* ἡ φύσις.
Geiſtesgegenwart *f* τὸ τῆς ψυχῆς παράστημα, ἡ τῆς ψυχῆς παράστασις, gew. τὸ φρόνιμον, ἡ ἀγχίνοια, ἡ ἀνδρεία, mit ~ ἀνδρικῶς, der ~ beſitzt ἀνδρεῖος, ἀγχίνους.
Geiſtesgewandtheit *f* ἡ τῆς ψυχῆς δεινότης (ητος).
Geiſtesgröße *f* ἡ μεγαλοψυχία, τὸ μεγαλόψυχον, ἡ μεγαλοφροσύνη, ἡ μεγαλογνωμοσύνη, τὸ μεγαλόψυχον, τὸ μεγαλόφρον, ein Mann, der ~ beſitzt μεγαλόψυχος (2), μεγαλόθυμος (2).
Geiſteskraft *f* ἡ τῆς ψυχῆς δύναμις (εως) od. ῥώμη od. δεινότης (ητος), ἡ εὐφυΐα.
geiſteskrank νοσῶν τὴν ψυχήν, ſ. wahnſinnig, verrückt.
Geiſteskrankheit *f* ἡ τῆς ψυχῆς νόσος, ſ. Wahnſinn, Verrücktheit.
Geiſtesnahrung *f* ἡ τῆς ψυχῆς τροφή.
Geiſtespflege *f* ἡ τῆς ψυχῆς θεραπεία.
Geiſtesprodukt *n* τὸ τῆς ψυχῆς ἔργον.
Geiſtesrichtung *f* ἡ διάνοια, ὁ νοῦς. (ητος).
Geiſtesſchärfe *f* ἡ τῆς ψυχῆς ὀξύτης od. δριμύτης)
geiſtesſchwach ἀσθενὴς τὴν ψυχήν, ἀφυής.
Geiſtesſchwäche *f* ἡ τῆς ψυχῆς od. περὶ τὴν ψυχὴν ἀσθένεια.
Geiſtesſchwung *m* ἡ τῆς ψυχῆς ὁρμή.
geiſtesſtark δεινὸς od. καρτερὸς od. καρτερικὸς τὴν ψυχήν, ἐρρωμένος τῇ ψυχῇ.
Geiſtesſtärke *f* ἡ τῆς ψυχῆς ῥώμη od. δεινότης (ητος), τὸ ἐρρωμένον τῆς ψυχῆς.
Geiſtestätigkeit *f* ἡ τῆς ψυχῆς ἐνέργεια.
Geiſtestiefe *f* τὸ τῆς ψυχῆς βάθος.
Geiſtesträgheit *f* ἡ τῆς ψυχῆς ἀργία.
Geiſtesverrückung, -verwirrung *f* ἡ τῆς διανοίας πλάνη, ἡ παράνοια, ἡ παραφροσύνη, in ~ ſein παραφρονεῖν, παρανοεῖν.
geiſtesverwandt ὁμοια φρονῶν, ὁμοιος τὸ ἦθος.
Geiſtesverwandtſchaft *f* ἡ ὁμοιοτροπία.
geiſtesverwirrt παράφρων, ~ ſein παραφρονεῖν.
Geiſteswerk *n* τὸ τῆς ψυχῆς ἔργον.
Geiſteszerrüttung *f* ἡ τῶν λογισμῶν ἔκστασις, ἡ (τῆς διανοίας) παραφορά, ἡ θεοβλάβεια, in ~ geraten ἐξίστασθαι ἑαυτοῦ, an ~ leidend ἐκστατικός, θεοβλαβής.
geiſtig 1. (ohne Körper) ἀσιδής, ἀσώματος (2), (den Geiſt betreffend) ψυχικός, gew. durch ψυχή, τῆς ψυχῆς, ἐν τῇ ψυχῇ, κατὰ τὴν ψυχὴν wiederzugeben, ~ wahrnehmen νοεῖν, ~ wahrnehmbar νοητός, ~es Weſen ἡ ψυχή, ~e Vorzüge τὰ τῇ ψυχῇ προσόντα ἀγαθά, ~e Güter τὰ περὶ τὴν ψυχὴν ἀγαθά, ~e Tüchtigkeit ἡ δεινότης (ητος). — 2. (von Getränken) ἄκρατος (2), ὀξύς.
geiſtlich κληρικός, ἐκκλησιαστικός, ~es Amt ὁ κλῆρος.
Geiſtliche *m* ὁ ἱερεύς, ὁ κληρικός. ρικός.)
Geiſtlichkeit *f* οἱ ἱερεῖς, ὁ κλῆρος, zur ~ gehörig κλη-)
geiſtlos ἀφυής, ἀβέλτερος, ἄφρων, ἀμβλὺς τὴν ψυχήν (von Perſonen), ἄμουσος (2, ohne Sinn für höhere Bildung), ψυχρός (von Dingen, ohne Kraft und Leben).
Geiſtloſigkeit *f* ἡ ἀφυΐα, τὸ ἀφυές, ἡ ἀβελτερία, ἡ τῆς γνώμης ἀμβλύτης (ητος), τὸ τῆς γνώμης ἀμβλύ, ἡ ψυχρότης (ητος), τὸ ψυχρόν.
geiſtreich, -voll εὐφυής, δεινὸς od. κράτιστος τὴν ψυχήν, ἀγχίνους (von Perſonen), ἀστεῖος, χαρίεις (von Sachen).
Geiz *m* ἡ φιλαργυρία, ἡ φιλοχρηματία, ἡ χρημάτων ἐπιθυμία, ἡ πλεονεξία (Habſucht), ἡ φιλοκέρδεια (Gewinnſucht), ἡ φειδώ (οῦς), ἡ φειδωλία, ἡ φειδωλή (Sparſamkeit, Genauigkeit), ἡ γλισχρότης (ητος), ἡ ἀνελευθερία, ἡ ῥυπαρία (ſchmutziger ~, Filzigkeit), der ~ iſt die Wurzel alles Übels (Sprichw.) ἡ φιλαργυρία πάσης κακίας μητρόπολις.
geizen 1. (geizig ſein) φιλοχρηματεῖν, φιλαργυρεῖν, χρημάτων ἐπιθυμεῖν, πλεονεξίᾳ χρῆσθαι, πλεονεκτεῖν, πλεονεκτικῶς ἔχειν, mit etw. ~ φείδεσθαι (M.) τινος, γλίσχρως χρῆσθαί τινι. — 2. (gierig nach etw. trachten) γλίχεσθαί τινος, πεινῆν u. διψῆν τινος.
Geizhals *m* ὁ φιλοχρήματος, ὁ φιλάργυρος, ſ. d. folg. Wort.
geizig φιλάργυρος (2), φιλοχρήματος (2), φιλοκερδής, γλισχρός, ἀνελεύθερος (2), μικρολόγος (2), ~ ſein ſ. geizen.
Gekläffe *n* ὁ κνυζηθμός.
Geklage *n* ἡ θρηνῳδία.
Geklapper *n* ὁ πάταγος, ὁ κροταλισμός. λῆροι.)
Geklatſch *n* ſ. Klatſchen; übtr. τὰ στωμύλματα, οἱ)
Geklingel *n* ὁ κωδωνισμός.
Geklirr *n* ὁ ψόφος, ὁ πάταγος.
Gekreiſch *n* ἡ κραυγή.
Gekröſe *n* τὸ μεσεντέριον, ἡ ἐπιχορδίς (ίδος, an den dünnen Därmen), τὸ μεσόκωλον, ἡ χόλιξ (κος, am Dickdarm).
Gekröſedrüſe *f* τὸ πάγκρεας (εως). λοειδής.)
gekrümmt καμπτός, κυρτός, ἀγκύλος, γρυπός, ἀγκω-)
gekünſtelt κακότεχνος (2), περιττός.
Gelache *n* ὁ καγχασμός.
Gelächter *n* ὁ γέλως (ωτος), ſtarkes ~ πολὺς γέλως, lautes ~ ὁ καγχασμός, ὁ μέγας od. ἰσχυρὸς γέλως, ~ erregen γέλωτα κινεῖν od. ποιεῖν od. παρέχειν, in ein ~ ausbrechen ἐκγελᾶν, ὁρμᾶν εἰς γέλωτα, in lautes ~ ausbrechen ἀνα-, ἐκκαγχάζειν, zum ~ dienen καταγελᾶσθαι (P.), καταγέλαστον εἶναι, j-n zum ~ machen γέλωτα ἀποδεικνύναι τινά, es entſteht ein ~ γέλως γίγνεται (über etw. ἐπί τινι), es bricht ein ~ los γέλως καταρρήγνυται (P.).
Gelag: ins ~ hinein εἰκῇ, ins ~ hinein reden εἰκῇ, ἀλόγως λέγειν, ὅ τι ἂν τύχῃ od. ὅ τι ἂν ἔλθῃ ἐπὶ τὸ στόμα, ins ~ hinein redend εἰκαιολόγος (2), das Reden ins ~ hinein ἡ εἰκαιολογία.
Gelage *n* τὸ συμπόσιον, ἡ συμβολή, τὸ ἑστίαμα, Teilnehmer an e-m ~ ὁ συμπότης, Anordner des ~s ὁ συμποσίαρχος, ὁ συμποσιάρχης, deſſen Amt ἡ συμποσιαρχία, Ordner des ~s ſein συμποσιαρχεῖν.
Gelände *n* ὁ τόπος, ἡ χώρα, günſtiges ~ ἡ εὐκαιρία τοῦ τόπου, ungünſtiges ~ ἡ δυσχωρία.
Geländer *n* τὸ δρύφακτον (gew. *pl.*), (um etw.) ὁ περίβολος, τὸ περίφραγμα, ὁ περίδρομος, τὸ παράφραγμα.
gelangen 1. (wohin kommen) ἀφικνεῖσθαι, ἥκειν, ἔρχεσθαι, παραγίγνεσθαι εἴς, ἐπί od. πρός τι, (v. Sachen) ἀφικνεῖσθαι, ἥκειν, κομίζεσθαι, προσκομίζεσθαι (P.), (von Nachrichten und dgl.) διαδίδοσθαι, διαφυλάττεσθαι, ἀπαγγέλλεσθαι (P.), ἥκειν, διήκειν, der Reihe nach an j-n ~ περιήκειν εἴς τινα, vor j-n ~ laſſen ἀποδιδόναι, εἰσφέρειν εἴς τινα. — 2. zu etw. ~ (in den Beſitz kommen) κτᾶσθαι (M.) τι, κρατεῖν τινος, λαμβάνειν τι, τυγχάνειν τινός, zu ſeinem Zwecke ~ διαπράττεσθαι (M.) ἃ βούλεται, zu Macht ~ ἔρχεσθαι εἰς δύναμιν, zu hohem Alter ~ εἰς μακρὸν γῆρας ἔρχεσθαι.
Gelärm *n* ὁ θόρυβος, ἡ ταραχή, ὁ τάραχος.
Gelaß *m* ἡ εὐρυχωρία (weiter Raum), was ~ hat εὐρύχωρος (2).
gelaſſen πρᾷος, ἡρεμαῖος, ἥσυχος, ἡσύχιος (2, ſanft, ruhig), σώφρων (beſonnen), ἀπαθής, ἀτάρακτος (2, ohne

Digitized by Google

Leidenſchaft), μέτριος (gemäßigt), ἀνέκπληκτος (2, unerſchütterlich), ~ ertragen πράως, μετρίως, ῥᾳδίως, εὐχερῶς φέρειν od. ὑπομένειν τι, auch ἀνέχεσθαι mit *part.*, z.B. ~ hören ἀνέχεσθαι ἀκούοντα, ~ bleiben ἡσυχίαν ἄγειν od. ἔχειν, ἡσυχάζειν, ἠρεμεῖν, καρτερεῖν.

Gelaſſenheit *f* ἡ πρᾳότης, ἡ μετριότης, ἡ ἡσυχιότης (ητος), ἡ ἠρέμησις, ἡ ἠρεμία, ἡ ἡσυχία, ἡ σωφροσύνη, ἡ ἀπάθεια, ἡ ἀταραξία, ἡ ἀνεκπληξία od. das *neutr.* der vorherg. *adj.*, mit ~ ertragen ſ. gelaſſen ertragen unter gelaſſen.

gelăufig (leicht, bequem) εὐπετής, (flink, gewandt) ἐλαφρός, (bereit, zur Hand) ἕτοιμος, πρόχειρος (2), eine ~e Zunge εὔπορος od. στρεπτὴ γλῶττα, es iſt mir etw. ~ ἕτοιμός εἰμι od. ἑτοίμως ἔχω πρός τι, εὐπετῶς προχωρεῖ μοί τι, ein ~es Sprichwort παροιμία oder λόγος πολυθρύλητος, ſich etw. ~ machen (ſich aneignen) οἰκειοῦσθαί τι (M.).

Geläufigkeit *f* ἡ ἐλαφρότης (ητος), u. das *neutr.* der vorh. *adj.*, ~ der Zunge τὸ τῆς γλώττης εὔστροφον.

Geläute *n* ὁ ἦχος (der Schellen), (die Schellen ſelbſt) τὰ κρόταλα, οἱ (αἱ) κώδωνες.

gelb ξανθός (blond, goldgelb), πυρρός (feuergelb), μήλινος (quittengelb), κιρρός (blaßgelb), χλωρός (grüngelb), φάψινος (totenfarbig), ὠχρός (fahl), κροκοῦς (ſafrangelb), gelb machen ξανθίζειν, ~ werden ξανθίζεσθαι, ξανθύνεσθαι, πυρροῦσθαι (P.), ~e Farbe τὸ ξάνθισμα, das Gelbe im Ei τὸ ὠχρόν.

gelbgrün χλωρός.

gelblich ὑπό-, ἐπίξανθος (2), ὑπόχλωρος (2), μηλινοειδής, μηλινόεις, von ~em Ausſehen κιρροειδής, κιρρώδης, mit ~en Augen ὠχρόμματος (2).

Gelbſucht *f* ὁ ἴκτερος, die ~ haben ἰκτεριᾶν, die ~ bekommen ἰκτεροῦσθαι (P.).

gelbſüchtig ἰκτερικός, ἰκτεριώδης, ἰκτερώδης, ἰκτερόεις.

Geld *n* 1. τὸ ἀργύριον (allg., eig. Silbergeld), τὸ χρυσίον (Goldgeld), τὸ νόμισμα (geprägte Münze), τὰ κέρματα (Kleingeld), verdientes ~ ἡ ἐμπολή. — 2. (Vermögen) τὰ χρήματα, auf Zinſen geliehenes ~ τὸ στάσιμον ἀργύριον, zu ~ machen ἐξαργυροῦν, ἐξαργυρίζειν, etw. zu ~ anſchlagen εἰς ἀργύριον λογίζεσθαί (M.) τι, für ~ ἀργυρίου, für ~ zu haben ὤνιος, ~ eintreiben von j-m ἀργυρολογεῖν τινα od. ἔκ τινος, j-n um ſein ~ bringen ἐξαργυρίζειν τινά, ~ prägen κόπτειν νόμισμα, um ~ ſtrafen χρήμασι ζημιοῦν, ~ lieben φιλοχρηματεῖν, φιλοχρημονεῖν, ohne ~ iſt nichts auszurichten ἄνευ χρημάτων οὐδὲν ἐστι γενέσθαι τῶν δεόντων, ~ ſchreit die Welt (Sprichw.) χρήματ' ἀνήρ.

Geldabgabe *f* ἡ χρημάτων φορά.

Geldangelegenheiten *f/pl.* τὰ περὶ τὰ χρήματα, τὰ τῶν χρημάτων, τὰ χρήματα, οἱ πόροι.

geldarm ἀχρήματος (2).

Geldarmut *f* ἡ ἀχρηματία.

Geldaufwand *m*, **-ausgabe** *f* τὸ ἀργυρίου ἀνάλωμα, auch bloß τὸ ἀνάλωμα, ἡ δαπάνη, es verurſacht vielen ~ τοῦτ' ἔστι od. τοῦτο δεῖ πολλῆς δαπάνης.

Geldbedarf *m* τὰ χρήματα, ὧν δεῖ, ἡ δαπάνη, τὸ ἀνάλωμα.

Geldbedürfnis *n* ſ. Geldbedarf; (Mangel an Geld) ἡ χρημάτων ἔνδεια od. σπάνις, ἡ ἀργυρίου χρεία, ~ haben χρημάτων δεῖσθαι.

geldbedürftig χρημάτων ἐνδεής od. δεόμενος.

Geldbegierde *f* ἡ τῶν χρημάτων ἐπιθυμία, ἡ φιλαργυρία, ἡ φιλοχρηματία, ἡ φιλοχρημοσύνη.

geldbegierig χρημάτων ἐπιθυμῶν, auch ἀργυρίου ἐπιθυμῶν, φιλάργυρος (2), φιλοχρήματος (2), ~ ſein χρημάτων ἐπιθυμεῖν.

Geldbeitrag *m* ὁ ἔρανος (für humane Zwecke), ἡ συμβολή (zu einem Schmauſe u. Gelage).

Geldbelohnung *f* ὁ χρημάτων od. ἀργυρίου μισθός, j-m eine ~ geben τιμᾶν τινα ἀργυρίῳ od. χρήμασιν.

Geldbeute *f* τὰ (κατὰ τὸν πόλεμον) ληφθέντα χρήματα.

Geldbeutel *m*, **-börſe** *f* τὸ βαλάντιον.

Geldbuße *f* τὸ τίμημα, ἡ ζημία.

Geldbiebſtahl *m* ἡ χρημάτων κλοπή.

Geldeinnahme *f* ἡ ἀργυρίου od. χρημάτων λῆψις od. συλλογή (das Einnehmen von Geld), τὰ προσιόντα χρήματα od. οἱ πόροι od. αἱ πρόσοδοι (das eingenommene Geld).

Gelderpreſſung *f* ἡ χρημάτων εἴσπραξις, ἡ ἀργυρολογία.

Gelderwerb *m* ὁ χρηματισμός, ἡ τῶν χρημάτων κτῆσις, ἡ χρημάτισις.

Gelderwerber *m* ὁ χρηματιστής.

Geldforderung *f* ἡ εἴσπραξις ἀργυρίου, ~en haben ὀφείλεταί μοι ἀργύριον.

Geldgeiz *m* ἡ φιλαργυρία.

Geldgeſchäft *n* ὁ χρηματισμός, ~e machen χρηματίζειν (u. M.), mit j-m ~e machen χρήματα συμβάλλειν τινί, einer, der ~e macht ὁ χρηματιστής.

Geldgeſchenk *n* ἡ χρημάτων δωρεά.

Geldgier *f*, **geldgierig** ſ. Geldbegierde, geldbegierig.

Geldherrſchaft *f* ἡ πλουτοκρατία, unter ~ ſtehen πλουτοκρατεῖσθαι (P.).

Geldkaſten *m* ἡ ἀργυριοθήκη.

Geldkatze *f* ἡ ζώνη.

Geldliebe *f* τὸ φιλάργυρον, τὸ φιλοχρήματον, ſ. Geiz.

Geldlieferung *f* ἡ χρημάτων ἀποφορά od. ἀποπομπή, eine ~ an j-n machen χρήματα ἀποστέλλειν od. ἀποφέρειν od. εἰσπέμπειν τινί.

Geldmangel *m* ἡ χρημάτων ἔνδεια od. σπάνις, ἡ ἀχρηματία, ~ haben σπανίζειν od. δεῖσθαι od. ἐνδεῖσθαι χρημάτων.

Geldmann, -menſch *m* ὁ χρηματιστής, ὁ φιλοχρήματιστής.

Geldmittel *pl.* τὰ χρήματα.

Geldnot *f* ἡ χρημάτων ἀπορία, in ~ ſein ἀπορεῖν.

Geldpoſten *m* τὸ χρέος (Schuld), ἡ ψῆφος (in der Rechnung).

Geldpunkt *m* τὸ od. τὰ τῶν χρημάτων od. τῆς δαπάνης, was den ~ anlangt περὶ τῶν χρημάτων.

Geldquelle *f* ὁ (χρημάτων) πόρος.

Geldreichtum *m* ἡ χρημάτων εὐπορία.

Geldſack *m* τὸ βαλάντιον, τὸ σακίον ἀργυρίου.

Geldſammlung *f* ἡ χρημάτων συλλογή, (zu einem humanen Zwecke) ὁ ἔρανος, Beitrag zu einer ~ ὁ ἔρανος, eine ~ veranſtalten ἐρανίζειν (bei j-m τινά und παρά τινι), Veranſtaltung einer ~ ἡ ἐράνισις.

Geldſchrank *m* ἡ χρημάτων κιβωτός.

Geldſchuld *f* τὸ ὀφειλόμενον ἀργύριον, τὰ ὀφειλόμενα χρήματα, τὸ χρέον, τὸ ὄφλημα.

Geldſorte *f* τὸ νομισμάτων εἶδος.

Geldſtolz *m* ὁ ἐπ' ἀργυρίῳ od. τοῖς χρήμασιν ὄγκος, ~ beſitzen μέγα φρονεῖν ἐπ' ἀργυρίῳ od. ἐπὶ χρήμασιν.

geldſtolz μέγα φρονῶν ἐπ' ἀργυρίῳ od. ἐπὶ χρήμασιν.

Geldſtrafe *f* ἡ τιμή, τὸ τίμημα, ἡ χρημάτων ζημία od. bloß ἡ ζημία, j-m eine Geldſtrafe auflegen τίμημα ἐπιτιθέναι τινί, in eine ~ verfallen τιμήματι περιπίπτειν, ζημίαν λαμβάνειν, τιμᾶσθαι (P.) ἀργυρίου, eine ~ erlegen ζημίαν ἀπο-, ἐκτίνειν, eine ~ zu zahlen haben ζημίαν ὀφείλειν, auf eine ~ für j-n antragen τιμᾶσθαί τινι ἀργυρίου, zu einer ~ verurteilt ſein ὀφλισκάνειν ζημίαν.

Geldſtück *n* τὸ νόμισμα, τὸ κερμάτιον.

Geldſumme *f* τὸ ἀργύριον, τὸ ἀργυρίου πλῆθος, τὸ κεφάλαιον, als Schuld τὸ χρέως.

Geldumſatz *m* ἡ χρημάτων μεταβολή.

Geldunterſtützung *f* ὁ ἔρανος, j-m eine ~ gewähren ὑπηρετεῖν τινι χρήμασιν.

Geldverlegenheit *f* ἡ χρημάτων ἔνδεια od. σπάνις, ἡ ἀχρηματία.

Geldverleiher *m* ὁ χρήστης (*gen. plur.* χρήστων), ὁ τοκιστής, ὁ δανειστής.

Digitized by Google

Geldverlust *m* ἡ ἀργυρίου ἀποβολή, ἡ ζημία.
Geldverschwendung *f* αἱ δαπάναι, τὰ ἀναλώματα, τὸ προΐεσθαι χρήματα.
Geldverteilung *f* ἡ χρημάτων διανομή.
Geldvorrat *m* τὰ ὑπάρχοντα χρήματα.
Geldwechsel *m* ὁ κόλλυβος, ἡ τραπεζιτική, ~ treiben τραπεζιτεύειν.
Geldwechsler *m* ὁ τραπεζίτης, ὁ ἀργυραμοιβός, ὁ ἐπὶ τῇ τραπέζῃ, ὁ κολλυβιστής, ὁ κερματιστής, das Geſchäft eines ~s ſ. das folgende Wort; ~ ſein τραπεζιτεύειν.
Geldwechslergeſchäft *n* ἡ ἀργυραμοιβική, ἡ τραπεζιτεία, ἡ ἐργασία τῆς τραπέζης, ein ~ errichten τράπεζαν κατασκευάζεσθαι (M.).
Geldwert *m* ἡ τῶν νομισμάτων τιμή od. δύναμις, auch bloß ἡ τιμή, von ſehr großem ~ πλείστου ἄξιος.
Geldzins *m* ὁ τόκος.
Gelee *n* ἡ ὑπόστασις.
gelegen 1. (eine Lage habend, liegend) κείμενος, ~ ſein κεῖσθαι, nahe ~ πρόσ-, παρα-, ἐπικείμενος, unterhalb ~ ὑποκείμενος, günſtig ~ ἐπίκαιρος (2). — 2. (bequem, paſſend) καίριος, ἐπί-, εὔκαιρος (2), καλός, ~e Zeit ὁ καιρός, ἡ ἐπι-, εὐκαιρία, zur ~en Zeit ἐν καιρῷ, εἰς, πρὸς od. κατὰ καιρόν, ἐν καλῷ, εἰς καλόν, es kommt mir etw. ~ εἰς δέον γίγνεταί μοί τι, es iſt mir ~ βουλομένῳ ἐστί μοι, βούλομαι, ἐπαινῶ, ἀγαπῶ, es iſt mir an etw. ~ διαφέρει μοί τι, μέλει μοί τινος.
Gelegenheit *f* τὸ πρᾶγμα, ἡ περίστασις (Umſtand), ἡ ἀφορμή, ἡ λαβή (~ zu etw., Veranlaſſung), ἡ περίπτωσις (Zufall), ἡ πρόφασις (Vorwand), gute, bequeme ~ ὁ καιρός, ἡ εὐκαιρία, ἡ ἐπικαιρία, ἡ εὐμάρεια, ἡ καιροῦ ἀκμή, es bietet ſich eine ~ dar καιρὸς oder ἀφορμὴ γίγνεται, καιρὸς παραπίπτει τινί, καιρὸν λαμβάνει τις, j-m zu etw. ~ geben ἀφορμὴν, λαβὴν od. πρόφασιν παρέχειν od. διδόναι od. ἐνδιδόναι τινί τινος, eine günſtige ~ finden εὑρίσκεσθαι ἀφορμὴν od. πρόφασιν, auf eine ~ lauern ἐφ-, προσδρεύειν καιρῷ, καιροφυλακεῖν, καιροσκοπεῖν, καιροτηρεῖν, die dargebotene ~ benutzen, ergreifen ἐπι-, ἀντιλαμβάνεσθαι (M.) καιροῦ, ἁρπάζειν τὸν καίρον, χρῆσθαι τῷ καιρῷ, die ~ erlangen καιροῦ λαμβάνεσθαι (M.), die ~ vorbeigehen laſſen τὸν καιρὸν ἀφ-, παριέναι, wenn es die ~ mit ſich bringen ſollte ἤν (εἴ) τι δέῃ (δέοι), bei ~ ſ. gelegentlich; bei ~ einer Sache ἐπί τινος oder τινι, bei ſolcher ~ ἐπὶ τοιούτῳ πράγματι, bei der gegenwärtigen ~ ἐπὶ τῷ παρόντι, bei jeder ~ ὅπου, ὁπότε καιρὸς εἴη, ὁπόταν καιρὸς ᾖ (od. παραπίπτοι, παραπίπτῃ), bei vielen ~en ἐπὶ πολλῶν, πολλάκις, πολλαχοῦ, bei erſter beſter ~ ὅταν (ὅτε) τὸ πρῶτον καιρὸς ᾖ (εἴη), bei dieſer ~ κατὰ τοῦτον τὸν καιρόν, ἐν τούτῳ (τούτοις), ἐνταῦθα, τότε, bei anderer ~ ἄλλοτε, bei eintretender ~ ἐν τῷ παρατυχόντι, bei ~ der Olympiſchen Spiele ἀγομένων τῶν Ὀλυμπίων, oft durch ein *part.*, das der Zuſammenhang an die Hand geben muß, umſchrieben (meiſt ὢν u. πάσχων), z.B. bei dieſer ~ ſtarb er τοῦτο παθὼν ἀπέθανεν, den Soldaten war bei dieſer ~ nicht wohl zumute οἱ στρατιῶται ἐν τοιούτοις ὄντες ἠθύμησαν, das Heer überſchritt den Fluß, und bei dieſer ~ ertrank der Feldherr ἡ στρατιὰ διέβη τὸν ποταμὸν καὶ ὁ στρατηγὸς διαβὰς ἀπενίγη.
gelegentlich *adj.* τυχών, παρατυχών, παραπεσών, πάρεργος (2, beiläufig). — *adv.* ὅταν τύχῃ, ὁπότε τύχοι, ὁπότε καιρὸς παραπέσοι, ὅταν καιρὸς παραπέσῃ, παραπεσόντος καιροῦ, εἰσαῦθις (ein andermal).
gelehrig εὐμαθής, εὐάγωγος (2), ~ ſein εὐμαθῶς ἔχειν, (von Tieren) ἡμόσοφος (2).
Gelehrigkeit *f* ἡ εὐμάθεια, ἡ εὐμαθία, ἡ εὐαγωγία, τὸ ἡμόσοφον.
Gelehrſamkeit *f* (als Eigenſchaft) ἡ πολυμάθεια, ἡ πολυμαθία, ἡ παιδεία, ἡ σοφία, ἡ εὐμουσία, ἡ τῶν γραμμάτων ἐμπειρία, eine Probe von ~ ablegen ἐπιδείκνυσθαι (M.) τὴν παιδείαν, (als Inbegriff der Wiſſenſchaften) τὰ γράμματα, τὰ μαθήματα, ἡ παιδεία, τὸ παίδευμα, ἡ σοφία, ἡ φιλοσοφία.
gelehrt 1. πολυμαθής, γραμμάτων ἔμπειρος, δεινός τὰ γράμματα, σοφός, φιλόσοφος (2), πεπαιδευμένος, εὐπαίδευτος (2), διδακτός, ἐπιστήμων, eine ~e Rede λόγος σοφός, ein ~er Brief ἐπιστολὴ εὐπαίδευτος, eine ~e Miene annehmen προσποιεῖσθαι (M.) εἶναι σοφόν, προσποιεῖσθαι σοφίαν. — 2. (die Gelehrſamkeit betreffend) μουσικός, Liebe zu ~en Studien ἡ φιλοσοφία, ein ~es Studium betreiben φιλοσοφεῖν, φιλολογεῖν, ~e Schule τὸ μουσεῖον.
Gelehrte *m* ὁ σοφός, ὁ φιλόσοφος, ὁ πεπαιδευμένος, (in Sprachen und Literatur) ὁ φιλόλογος, ὁ γραμματικός, ὁ κριτικός, (mit übler Nebenbedeutung) ὁ σχολαστικός, die bedeutendſten, größten ~n οἱ μεγίστην δόξαν κεκτημένοι τῶν φιλολόγων, οἱ πλεῖστον εὐδοκιμήσαντες ἐπὶ σοφίᾳ, οἱ ἐπὶ σοφίᾳ πρωτεύοντες.
Geleiſe *n* ἡ τροχιά, ἡ ἁρματοτροχιά, ἡ ἁμαξοτροχιά, übtr. etw. ins richtige ~ bringen εὐτρεπίζειν τι, wieder ins ~ kommen εἰς τὴν συνήθη δίαιταν ἐπανιέναι od. εἰς τὴν εἰωθυῖαν ὁδόν od. εἰς τὸν συνήθη τρόπον ἐπανέρχεσθαι, aus dem ~ kommen, entgleiſen ἔξω τῶν εἰωθότων γίγνεσθαι.
Geleit *n* 1. (Begleitung) ἡ παρα-, προπομπή, j-m das ~ geben παρα-, προπέμπειν τινά, παραπέμπειν τινὰ παραπομπήν, ὑπὸ πομπῆς ἐξάγειν τινά. — 2. (die begleitenden Perſonen) οἱ προπομποί, j-m ein ſicheres ~ geben ἄδειαν od. ἀσφάλειαν διδόναι od. παρέχειν (u. M.) τινί, ſicheres ~ bekommen ἀδείας τυγχάνειν, unter ſicherem ~ ἐν ἀδείᾳ, j-m das letzte ~ geben προπέμπειν τινὰ τελευτήσαντα, ἀκολουθεῖν τινι πρὸς τὸν τάφον. — 3. (Geleitsgeld) τὸ τέλος.
geleiten προ-, παραπέμπειν, συμπροπέμπειν τινά, ἡγεῖσθαι (M.) τινι, ἄγειν od. κομίζειν τινά.
Geleiter *m* durch *part.*
Geleiterin *f* durch *part.*
Geleitsbrief *m* τὸ δίπλωμα.
Geleitseinnahme *f* ἡ τελωνία.
Geleitseinnehmer *m* ὁ τελώνης.
Geleitshaus *n* τὸ τελώνιον.
gelenk, gelenkig εὐκίνητος (2), εὔστροφος (2), ἐλαφρός, ὑγρός, ὑγρομελής.
Gelenk *n* ὁ ἁρμός, ἡ ἁρμονία, ἡ ἁρμογή, (am Körper) ἡ διαφυή, τὸ ἄρθρον, ἡ καμπή, ἡ συγκαμπή, (am Ellenbogen u. Oberarm) ὁ γίγγλυμος, (an den Fingern) ὁ κόνδυλος, (die bewegliche Verbindung durch ~e) ἡ διάρθρωσις, mit einem, zwei ~en μονοκόνδυλος (2), δικόνδυλος (2), aus dem ~e ſpringen ἐκπαλαίειν.
Gelenkigkeit *f* ἡ εὐστροφία, ἡ εὐκινησία, ἡ ἐλαφρότης, ἡ ὑγρότης (ητος), ἡ ὑγρομέλεια. (Fingers).
Gelenkknochen *m* ὁ κόνδυλος (bſd. der mittlere des)
Gelenkkopf *m* ἡ κεφαλή.
gelenklos ἄναρθρος (2).
Gelichter *n* τὸ γένος, ὁ θίασος, τὸ κόμμα, von demſelben ~ τοιοῦτος, ihr und Leute von eurem ~ ὑμεῖς καὶ ὅσοι τοιοῦτοι.
geliebt ἐρωμένος (amatus), ἀγαπητός, φίλος, προσφιλής (dilectus), der G.e ὁ ἐρωμένος, die G.e ἡ ἐρωμένη, ~er Gegenſtand τὰ παιδικά.
gelinde πρᾷος (nicht heftig), μέτριος (mäßig), μαλακός (milde), übtr. ἐλαφρός, ἐπιεικής, προσηνής, ~re Saiten aufziehen ὑφίεσθαι, καθυφίεσθαι, im Reden πρᾳότερον ἀποκρίνεσθαι (M.).
Gelindigkeit *f* ἡ πρᾳότης, ἡ μαλακότης, ἡ μετριότης (ητος), ἡ ἐπιείκεια, auch das *neutr.* der vorhergehenden *adj.*
gelingen γίγνεσθαι εὖ od. εἰς δέον, γίγνεσθαι od. χωρεῖν κατὰ νοῦν, ἀποβαίνειν καλῶς, συμβαίνειν, προχωρεῖν, κατορθοῦσθαι (P.), es gelingt mir etw. τυγχάνω τινός, εὐτυχῶ τι, τινι od. ἔν τινι, προχωρεῖ

Digitized by Google

μοί τι, κατορθῶ τι, ἔν τινι u. περί τι, es gelingt mir etw. nicht ἀποτυγχάνω, ἀτυχῶ, ἁμαρτάνω τινός, es gelingt ihm alles εὐημερεῖ, ein gelungenes Werk ἔργον εὖ εἰργασμένον, τὸ κατόρθωμα.

Gelingen *n* ἡ κατόρθωσις, ἡ ῥᾳστώνη, ἡ εὐπραγία, ἡ εὐπραξία, ἡ εὐημερία, τὸ εὐημέρημα od. d. *inf.* der vorhergehenden Verben, wenn Gott ~ gibt ἢν θεὸς ἀγαθὸν τέλος διδῷ.

Geliſpel *n* ὁ ψιθυρισμός, τὸ ψιθύρισμα.

gellen ἠχεῖν, βομβεῖν, λιγαίνειν, mir ~ die Ohren von etw. διατεθρύλλημαι τὰ ὦτα ὑπό τινος.

Gellen *n* ὁ ἦχος, ἡ ἠχή, ὁ βόμβος.

gellend λιγυρός, mit ~er Stimme λιγύφθογγος (2), λιγύφωνος (2), ein ~es Geſchrei erheben γεγωνὸς βοᾶν.

gelöben πίστιν διδόναι, ὑπισχνεῖσθαι, καθυπισχνεῖσθαι, ὁμολογεῖν, ἐγγυᾶν (u. M.) mit *inf. fut.*, einer Gottheit ~ εὔχεσθαι, προσεύχεσθαι θεῷ mit *inf. fut.*

Gelöbnis *n* ἡ ὑπόσχεσις, ἡ ἐγγύη, ἡ πίστις, ἡ εὐχή.

gelt (nicht wahr?) durch οὐ φάναι wiedergegeben, z.B. du haſt viel gewonnen, ~! πολλὰ ἐκέρδανας· ἢ οὔ φῄς;

Gelte *f* ὁ γαυλός.

gelten 1. (einen beſtimmten Wert haben) τιμὴν oder ἀξίαν ἔχειν, ἐν τιμῇ εἶναι, (vom Gelde) νόμιμον εἶναι, νομίζεσθαι (P.), χωρεῖν, (von Meinungen, Geſetzen, Gebräuchen u. dgl.) κύριον εἶναι, κρατεῖν, νομίζεσθαι (P.). — 2. (anerkannt ſein) ὁμολογεῖσθαι (P.), etw. ~ laſſen ἀγκρίνειν, δοκιμάζειν, αἰνεῖν τι, οὐκ ἐναντιοῦσθαι (P.) τινι, ~d machen (z.B. Anſprüche) ἀντι-, μεταποιεῖσθαι (M.) τινος, ἀξιοῦν ἔχειν τι, ſein Recht ~d machen χρῆσθαι τῇ δίκῃ, οὐκ εἶκειν τῶν ἑαυτοῦ δικαίων. — 3. (einen Preis im Handel haben) πωλεῖσθαι (P.), was gilt der Weizen? πόσου πωλεῖται ὁ πυρός; — 4. (Einfluß haben) δύνασθαι, ἰσχύειν, viel, mehr, ſehr viel ~ μέγα, μεῖζον, μέγιστον δύνασθαι, wenig ~ μικρὸν ἰσχύειν, nichts ~ οὐδὲν ἰσχύειν, ἐν οὐδενὸς λόγῳ od. μέρει εἶναι, οὐδενὸς ἄξιον εἶναι, er gilt viel bei dem Könige περὶ πολλοῦ ποιεῖται αὐτὸν ὁ βασιλεύς. — 5. (gehalten werden) δοκεῖν εἶναι, νομίζεσθαί τι, z.B. er gilt bei allen für einen weiſen Mann ἐν πᾶσιν ὁμολογεῖται od. ὑπὸ πάντων νομίζεται σοφὸς ἀνήρ. — 6. j-m gelten (auf ihn gerichtet ſein) εἶναι πρός τινα od. κατά τινος, τείνειν εἴς τινα, προσήκειν τινί, auch λέγεσθαι (P.) εἴς τινα (von Worten). — 7. es gilt (es kommt darauf an) δεῖ τινος od. δεῖ (χρὴ) εἶναί τι; z.B. jetzt gilt es zu kämpfen νῦν δεῖ μάχης od. μάχεσθαι, es gilt einen Kampf auf Leben und Tod περὶ ψυχῆς ὁ ἀγὼν ἐστί, es gilt (es ſei ſo) ἔστω.

Geltung *f* ἡ δύναμις, ἡ ἀξίωσις (von Perſonen und Sachen), τὸ ἀξίωμα, ἡ τιμή, ἡ δόξα (von Perſonen), ~ haben κύριον εἶναι, ἀξίωμα ἔχειν, δύναμιν ἔχειν, ~ erlangen κύριον γίγνεσθαι, ~ verſchaffen ἀξίωμα περιάπτειν od. παρέχειν τινί, zur ~ bringen ποιεῖν τινα δύνασθαι od. ἰσχύειν.

Gelübde *n* ἡ εὐχή, ἡ προσευχή (gew. *pl.*), ein ~ tun εὔχεσθαι, εὐχὰς ποιεῖσθαι (M.), ein ~ löſen εὐχὰς ἀποδιδόναι. δωροτελεῖν.

Gelüſte *n* ἡ ἐπιθυμία, ἡ ἔφεσις, ὁ ἔρως (ωτος), (nach etw. τινός), ἡ κίττα (bſd. von dem ~ ſchwangerer Frauen), ein ~ haben ἐπιθυμεῖν τινος, κιττᾶν τινος.

gelüſten: es gelüſtet mich nach etw. ἐπιθυμῶ, ἐφίεμαι. ἐρῶ τινος, ſich ~ laſſen τολμᾶν, προσίεσθαι mit *inf.*

gemach σχολῇ, ἐπί od. μετὰ σχολῆς, σχολαίως, βραδέως, ἡσύχως, καθ' ἡσυχίαν.

Gemach *n* τὸ οἴκημα, τὸ δωμάτιον, ὁ θάλαμος, das geheime ~ ἡ ἄφοδος, ὁ ἀπόπατος.

gemächlich (Bequemlichkeit liebend, langſam) σχολαῖος, βραδύς, ὀκνηρός, (bequem, tauglich) καλός, ἐπιτήδειος. χρήσιμος. εὔχρηστος (2), *adv.* ſ. gemach; ein ~es Leben führen μαλακίζεσθαι (M.), ῥᾳθυμεῖν.

Gemächlichkeit *f* ἡ σχολή, ἡ σχολαιότης (ητος), ἡ ῥᾳστώνη, ἡ ῥᾳθυμία, (Bequemlichkeit, Tauglichkeit) ἡ εὐμάρεια, ἡ εὐχέρεια, ἡ ἐπιτηδειότης (ητος).

Gemächte *n* (Machwerk) τὸ ποίημα, τὸ ἔργον, (Zeugungsglied) τὰ αἰδοῖα.

Gemahl *m* ὁ ἀνήρ, ὁ γαμέτης.

Gemahlin *f* ἡ γυνή, ἡ γαμετή.

gemahnen: es gemahnt mich δοκῶ μοι, νομίζω, διανοοῦμαι (P.).

Gemälde *n* ἡ γραφή, τὸ γράμμα, ἡ ζωγραφία, τὸ ζωγράφημα, ἡ εἰκών (όνος), ὁ πίναξ (κος. Tafel von Holz mit einem ~). [αγωγή.]

Gemäldeſammlung *f* ἡ πινακοθήκη, ἡ γραφῶν συν-]

gemäß I *adj.* 1. ἀκόλουθος (2, mit *gen.* u. *dat.*), ἄξιος (mit *gen.*), ἐπιτήδειος (mit *dat.*), οἰκεῖος (mit *dat.*), προσήκων, πρέπων, συναρμόττων (mit *dat.*). — II *adv.* 2. (zufolge) ἀκολούθως (mit *gen.* od. *dat.*), ἑπομένως (mit *dat.*), ἐχομένως (mit *gen.*), κατά (mit *acc.*), ἀπό u. ἐκ mit *gen.*, πρός mit *acc.*, σύν mit *dat.*, der Natur ~ κατὰ τὴν φύσιν, der Würde ~ κατ' ἀξίαν, der Vorſchrift ~ handeln κατὰ τὰ γεγραμμένα δρᾶν, ~ den gegenwärtigen Umſtänden ἐκ τῶν παρόντων, dem Geſetze ~ σὺν τῷ νόμῳ, κατὰ τὸν νόμον. — 3. (angemeſſen, paſſend) ἀξίως τινός, προσηκόντως τινί.

Gemäßheit: in ~ ἀκολούθως, ἐκ und ἀπό mit *gen.*, κατά mit *acc.* [σία τοῦ ἀέρος.]

gemäßigt μέτριος, εὔκρατος (2), ~es Klima ἡ εὐκρα-]

Gemäuer *n* τὰ τείχη, τὸ τείχισμα.

gemein 1. (gemeinſam, gemeinſchaftlich) κοινός, δημόσιος (dem Volke gehörig, das Volk betreffend), das ~e Weſen τὸ τῆς πόλεως κοινόν, das ~e Beſte τὸ κοινὸν ἀγαθόν, das ~e Recht τὰ κοινὰ δίκαια, etw. mit j-m ~ haben κοινωνεῖν τινί τινος, κοινόν τι ἔχειν τινί, συμμετέχειν τινί τινος. — 2. (gewöhnlich) κοινός, νομιζόμενος, (mit übler Nebenbedeutung) ἀγοραῖος (2), ἀγελαῖος, δημώδης, ἄγροικος (2), φορτικός, ἀσχήμων, ~e Künſte φορτικαὶ τέχναι, auf ~e Weiſe φορτικῶς, ein ~er Mann ἀνὴρ ἐκ τοῦ δήμου, ὁ ἰδιώτης, der ~e Soldat ὁ στρατιώτης, das ~e Volk τὸ πλῆθος, οἱ πολλοί, ~er Ausdruck ἡ ἰδιωτικὴ od. κοινὴ λέξις, die Sprache des ~en Lebens ἡ κοινὴ διάλεκτος, ~ machen δημεύειν, ſich ~ machen mit j-m προσομιλεῖν, συγκεράννυσθαι (P.) τινι.

Gemeinde *f* τὸ κοινὸν (τῆς πόλεως). ἡ πόλις, ὁ δῆμος, (Verſammlung) ὁ σύλλογος, auf Koſten der ~ δημοσίᾳ.

Gemeindebuch *n* τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον.

Gemeindeglied *n* ὁ δημότης.

Gemeindekaſſe *f* τὸ δημόσιον.

Gemeindeland *n* οἱ δημόσιοι ἀγροί.

Gemeindemittel *n/pl.* τὰ δημόσια χρήματα.

Gemeinderat *m* τὸ κοινόν.

gemeinfaßlich εὔδηλος (2), εὐμαθής, δῆλος καὶ ἰδιώτῃ. [νοια, ἡ ὁμόνοια.]

Gemeingeiſt *m* ἡ κοινὴ γνώμη. ἡ αὐτὴ πάντων διά-]

Gemeingut *n* τὸ κοινὸν ἀγαθόν, τὸ δημόσιον, ein ~ ſein κοινὸν εἶναι ἁπάντων, πάντων εἶναι, etw. zum ~ machen ποιεῖν τι πάντων κοινὸν εἶναι, εἰς τὸ κοινὸν τιθέναι oder κατατιθέναι τι, ποιεῖν πάντας μετέχειν τινός.

Gemeinheit *f* (das Gemeinſein mit andern) ἡ κοινότης (ητος), τὸ κοινόν, (gemeines Weſen) ἡ ἀγροικία, ἡ ἀπειροκαλία, ἡ φορτικότης (ητος), ἡ ἀνελευθερία, auch d. *neutr.* d. *adj.*, ſ. gemein.

gemeinhin, gemeiniglich τὰ πολλά, τὰ πλεῖστα, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, ὡς ἐπὶ πλεῖστον.

Gemeinnutzen *m* τὸ κοινὸν ἀγαθόν.

gemeinnützig κοινῇ συμφέρων, κοινωφελής, δημωφελής, δημοτικός, ~ ſein δημοτικὸν εἶναι (von Perſonen), ὠφελεῖν τὴν πόλιν od. τὸ κοινόν (von Perſonen und Sachen), etw. ~ einrichten κατασκευάζειν τι, ὥστε κοινῇ ὠφελεῖσθαι (P.) τὴν πόλιν.

Gemeinnützigkeit *f* τὸ δημωφελές, τὸ δημοτικόν, ἡ κοινωφέλεια.

Digitized by Google

Gemeinplatz *m* (in der Rhetorik) ἡ χρεία, ὁ κοινὸς τόπος, (viel gebrauchter Spruch) ὁ πολυπάτητος oder καθημαξευμένος λόγος.
gemeinſam κοινός, *adv.* κοινῇ, κοινῶς, auf ~e Koſten κοινῇ, δημοσίᾳ, mit j-m ~e Sache machen κοινῇ πράττειν, συμπράττειν τινί. [βλαβής.]
gemeinſchädlich κοινῇ βλάπτων, πᾶσι κακός, κοινο-
Gemeinſchaft *f* ἡ κοινωνία (mit j-m τινός u. πρός τινα), ἡ ἐπικοινωνία, ἡ κοινότης (ητος), ἡ μετουσία, (Zuſammenhang) ἡ συνέχεια, (Umgang) ἡ συνουσία, ἡ συνήθεια, ἡ ὁμιλία, ~ mit j-m haben κοινοῦσθαί (P.), συνεῖναί, χρῆσθαί τινι, keine ~ mit j-m haben ἀπέχεσθαι τῆς πρός τινα συνουσίας, in ~ mit j-m treten εἰς κοινωνίαν ἰέναι τινί, in ~ lebend σύμβιος (2), etw. in ~ mit j-m tun συμπράττειν τινί τι.
gemeinſchaftlich ſ. gemeinſam.
Gemeinſinn *m* ἡ ὁμόνοια, den ~ bei den Bürgern erhalten ποιεῖν τοὺς πολίτας καὶ ὕστερον ὁμονοεῖν.
gemeint ſein δοκεῖ μοι, βούλομαι, διανοοῦμαι (P.), γνώμην ποιοῦμαι (M.) od. ἔχω, damit bin ich ~ τοῦτο εἰς ἐμὲ εἰρῆσθαι.
gemeinüblich κοινός, νομιζόμενος.
gemeinverſtändlich εὐμαθής.
Gemeinweſen *n* τὸ (τῆς πόλεως) κοινόν, τὸ δημόσιον.
Gemeinwohl *n* τὸ τῆς πόλεως ἀγαθόν, τὸ κοινὸν ἀγαθόν, τὸ κοινόν.
Gemenge, Gemengſel *n* τὸ φύρμα, ὁ φορυτός, ὁ συρφετός, ὁ ὄχλος, τὸ συμπεφυρμένον πλῆθος.
gemeſſen eig. μεμετρημένος, (genau beſtimmt) ὡρισμένος, ἀκριβής, ~en Befehl geben σαφῶς od. διαρρήδην προστάττειν od. παραγγέλλειν, im ~en Schritt βάδην.
Gemeſſenheit *f* ἡ τάξις, ὁ κόσμος, ſ. Nachdruck.
Gemiſch *n* τὸ μεῖγμα, τὸ κρᾶμα, τὸ σύμμειγμα, ſiehe Gemenge.
gemiſcht ſ. miſchen; es war eine ~e Geſellſchaft τῶν συνόντων ἦσαν πολλοὶ ἰδιῶται.
Gemme *f* ἡ γλυπτὴ λίθος.
Gemsbock *m* ὁ ὀρεινὸς αἴξ (γός), ὁ αἰγαγρος.
Gemſe *f* ἡ ὀρεινὴ αἴξ (γός), ἡ δορκάς (άδος).
Gemſenjagd *f* ἡ τῶν ὀρεινῶν αἰγῶν θήρα.
Gemſenjäger *m* ὁ τῶν ὀρεινῶν αἰγῶν θηρατής, ὁ αἰγοθήρας.
Gemswurz *f* τὸ ἀκόνιτον, τὸ θηλυφόνον.
Gemüll *n* τὸ κάρφος, ὁ φορυτός, ὁ χλῆδος, τὰ συντετριμμένα.
Gemurmel *n* ὁ θόρυβος, ὁ θροῦς, ὁ γογγυσμός, ἡ γόγγυσις, eines Baches τὸ κάχλασμα, ὁ καχλασμός.
Gemüſe *n* τὸ λάχανον, τὸ λαχάνευμα (unzubereitet), τὸ ὀψώνιον (zum Verkauf), τὸ ὄψον (zubereitet), ~ bauen λαχανεύεσθαι (M.), λαχανοκομεῖν, das Eſſen von ~ ἡ λαχανοφαγία, mit ~ handeln λαχανοπωλεῖν, der Handel mit ~ ἡ λαχανοπωλία.
Gemüſearten, -ſorten *f/pl.* τὰ λάχανα.
gemüſeartig λαχανώδης.
Gemüſebau *m* ἡ λαχανεία.
Gemüſegarten *m* ὁ κῆπος λαχανείας, ἡ λαχανιά.
Gemüſegärtner *m* ὁ λαχανεύς, ὁ λαχανίτης.
Gemüſehandel *m* ἡ λαχανοπωλία.
Gemüſehändler *m* ὁ λαχανοπώλης.
Gemüſehändlerin *f* ἡ λαχανόπωλις (ιδος), ἡ λαχανοπωλήτρια.
Gemüſemarkt *m* τὰ λάχανα.
Gemüſeſchüſſel *f* ἡ λαχανοθήκη. [(P.).]
gemüßigt ſehen ſich ἀναγκάζεσθαι, καταναγκάζεσθαι
Gemüt *n* ὁ θυμός, ἡ ψυχή, ἡ γνώμη, ἡ διάνοια, ruhiges, heiteres ~ ἡ εὐθυμία, trauriges ~ ἡ δυσ-, βαρυθυμία, j-m etw. zu ~e führen νουθετεῖν τινί τι, παραινεῖν τινί τι, ſich etw. zu ~e führen χαλεπῶς od. βαρέως φέρειν τι, ἄχθεσθαί τινι od. ἐπί τινι, das ~ aufheitern εὐφραίνειν τὴν ψυχήν, εὐθυμίαν παρέχειν.
gemütlich (das Gemüt betreffend) τῆς ψυχῆς, ἐν τῇ ψυχῇ, κατὰ τὴν ψυχήν, (Gemüt habend) εὐήθης, φιλάνθρωπος (2), (behaglich) κεχαρισμένος, προσφιλής, φίλος, καταθύμιος (2), προσθύμιος (2), γλυκύθυμος (2).
Gemütlichkeit *f* ἡ εὐήθεια, ἡ γλυκυθυμία, ἡ φιλανθρωπία (von Perſonen), τὸ κεχαρισμένον, ἡ χάρις (ιτος), τὸ ἡδύ, ἡ ἡδονή, τὸ προσφιλές, τὸ προσθύμιον (von Sachen).
Gemütsart *f* ὁ τρόπος (gew. *pl.*), τὸ ἦθος, ἡ φύσις, ἡ ὀργή. [θεσις.]
Gemütsbeſchaffenheit *f* ἡ τῆς ψυχῆς ἕξις od. διά-
Gemütsbewegung *f* τὸ (τῆς ψυχῆς) πάθος, ἡ ὁρμή, ἡ ὀργή, in heftiger ~ ἐμ-, περιπαθής, in heftiger ~ ſein ἐμ-, περιπαθῶς ἔχειν, περιπαθεῖν.
Gemütserſchütterung *f* ἡ τῆς ψυχῆς ταραχή.
gemütskrank νοσῶν τὴν ψυχήν, δύσθυμος (2), ~ ſein νοσεῖν τὴν ψυχήν.
Gemütskrankheit *f* ἡ τῆς ψυχῆς νόσος, ἡ δυσθυμία, eine ~ haben δυσθύμως διακεῖσθαι.
Gemütsruhe *f* ἡ εὐθυμία, ἡ εὐκολία, ἡ ἀνεκπληξία, ἡ (τῆς ψυχῆς) ἀπάθεια, ἡ ἀταραξία.
Gemütsſtimmung *f* ἡ τῆς ψυχῆς διάθεσις, behagliche ~ ἡ γλυκυθυμία, in einer ~ ſein διακεῖσθαι τὴν ψυχήν, j-n in eine ~ verſetzen διατιθέναι τινά mit einem *adv.*
Gemütszuſtand *m* ἡ τῆς ψυχῆς ἕξις.
gen εἰς, πρός, ἐπί mit *acc.*, oft auch durch die angehängte Adverbialendung δε od. ζε, zB. ~ Himmel οὐρανόνδε, οὐρανόσε, beſſer: εἰς τὸν οὐρανόν, bſd. bei Städtenamen, zB. ~ Athen Ἀθήναζε, ~ Theben Θήβαζε.
genau ἀκριβής, (ſorgfältig, pünktlich) ἀκριβής, ἐπιμελής, (beſtimmt, ſicher, zuverläſſig) σαφής, πιστός, (allzu beſtimmt κ.) περίεργος (2), (im Reden) ἀκριβολόγος (2), (v. Nachrichten) σαφής, (geizig) φειδωλός, (zu geizig) γλίσχρος, *adv.* ἀκριβῶς, ἐπιμελῶς, ἐπ' ἀκριβείᾳ, aufs ~eſte ἀκριβέστατα, ~ wiſſen ἀκριβῶς od. σαφῶς εἰδέναι, ἐξεπίστασθαι, γνωρίζειν, ~e Nachricht von etw. geben σαφῶς ἀπαγγέλλειν τι, etw. ~ unterſuchen, erörtern διακριβοῦν (u. M.) τι, ἀκριβῶς ἐξετάζειν τι, G~es erfahren wollen βούλεσθαι εἰδέναι τὸ σαφές, man muß es nicht ſo ~ nehmen οὐ δεῖ ἀκριβολογεῖσθαι (M.) περί τούτου, ~ genommen ἀποτόμως, ~e Unterſuchung ἡ ἀκριβολογία, mit ~er Not μόγις, χαλεπῶς καὶ μόγις, (eng verbunden) οἰκεῖος καὶ συνήθης.
Genauigkeit *f* 1. ἡ ἀκρίβεια, ἡ ἀκρίβωσις, (im Reden u. Unterſuchen) ἡ ἀκριβολογία, mit ~ ἀκριβῶς, δι' ἀκριβείας, ἐπιμελῶς, mit der größten ~ ἐπιμελέστατα. πάσῃ ἐπιμελείᾳ. — 2. (Sparſamkeit) ἡ φειδωλία, ἡ ἀκρίβεια, zu große ~ ἡ γλισχρότης (ητος).
Genealoge *m* ὁ γενεαλόγος.
Genealogie *f* ἡ γενεαλογία, auch τὸ γένος.
genealogiſch γενεαλογικός.
genehm halten etw. δέχεσθαι, ἀποδέχεσθαι (M.), es iſt mir etw. ~ δοκεῖ μοι, δέχομαί τι, φίλον ἐστί μοί τι, ἀρέσκει μοί τι.
genehmigen κυροῦν, ἐπικυροῦν, κύριον ποιεῖν τι, ἐπικρίνειν, δέχεσθαι, ἀποδέχεσθαι (M.) τι, ἐπ-, συναινεῖν τι, συνδοκεῖ od. ἀρέσκει μοί τι, nicht ~ ἀπογιγνώσκειν, ἀποψηφίζεσθαι (M.) τι.
Genehmigung *f* ἡ κύρωσις, ἡ ἐπικύρωσις, gew. durch Verben, zB. mit ~ des Königs συνδόξαν τῷ βασιλεῖ, ohne j-s ~ οὐ πείσας τινά, j-s ~ einholen πείθειν τινά.
geneigt 1. eig. ἐπικλινής, κλιτός, κατάντης, καταφερής, προπετής, auf die eine od. die andere Seite ~ ἑτεροκλινής, eine ~e Ebene (in der Geometrie) κλιτὸν od. κεκλιμένον ἐπίπεδον. — 2. übtr. (Hang, Neigung, Luſt zu etw. habend) καταφερής, κατάφορος (2), εὐκατάφορος (2), ἐπιρρεφὴς εἰς, πρός od. ἐπί τι (ſämtl. mit übler Nebenbedeutung: zu etw. Schlimmem), ſehr ~ προπετής, ὁρμητικός, εὐεπίφορος (2) πρός τι, zum Zorne ~ ὀργίλος, ~ ſein zu etw. προπετῶς ἔχειν εἰς od. πρός τι, προθύμως u. ὁρμητικῶς ἔχειν πρός τι,

Digitized by Google

ἐρᾶν u. ἐπιθυμεῖν τινος. — 3. (willig, entſchloſſen) πρόθυμος (2). — 4. (wohlwollend) εὔνους, εὐνοϊκός, εὐμενής, φιλόφρων, προσφιλής, (von der Gottheit) ἵλεως, j-m ~ ſein εὔνουν εἶναί τινι, εὐνοϊκῶς ἔχειν τινί ob. πρός τινα, φιλίᾳ χρῆσθαι εἴς ob. περί τινα, οἰκείως διακεῖσθαι πρός τινα, ſich j-n ~ machen εὐμενῆ ποιεῖσθαι (M.) τινα, ἀρέσκεσθαί τινα, κτᾶσθαι, ἀνακτᾶσθαι, προσάγεσθαι (M.) τινα, ſich die Gottheit ~ machen εὐμενίζεσθαι, ἱλάσκεσθαι, ἐξιλάσκεσθαι τοὺς θεούς.

Geneigtheit *f* eig. τὸ ἐπικλινές, τὸ καταφερές, (Neigung, Luſt) ἡ προθυμία, ἡ προπέτεια, (Wohlwollen) ἡ εὔνοια, ἡ εὐμένεια, ἡ φιλία (πρός τινα).

General *m* ὁ ἄρχων (οντος), ſ. Befehlshaber, Feldherr.

Generalbaß *m* τὰ περὶ τὰς ἁρμονίας.

Generaleinnehmer *m* ὁ ἀποδέκτης.

Generalia, Generalien *pl.* τὰ καθ' ὅλου.

Generaliſſimus *m* ὁ κυριώτατος ob. ἅπαντος τοῦ στρατεύματος στρατηγός, ὁ ἀρχιστράτηγος.

Generalität *f* οἱ ἄρχοντες, αἱ ἀρχαί. [ἀρχή.)

Generalkommando *n* ἡ παντὸς τοῦ στρατεύματος

Generalnenner *m*: alles unter einen ~ bringen συνάγειν πάντα εἰς ταὐτὸν μόριον.

Generalpächter *m* ὁ ἀρχώνης, ὁ τελωνάρχης, ὁ πεντηκόσταρχος. [ἄρχοντα.)

Generalſtab *m* οἱ περὶ τὸν στρατηγόν, οἱ ἀμφὶ τὸν

Generalſtabschef *m* ὁ στρατοπεδάρχης.

Generation *f* ἡ γενεά, τὸ γένος, ἡ γένεσις, die jetzige ~ οἱ καθ' ἡμᾶς ἄνθρωποι, ἡ νῦν ἡλικία, die frühere ~ οἱ πρότερον (ὄντες).

generell γενικός, περιεκτικός, περιέχων.

geneſen ῥαΐζειν, ἀναρραΐζειν, ἀναρρώννυσθαι (P.), ἀναλαμβάνειν (ἑαυτόν), ὑγιάζεσθαι, ὑγιαίνεσθαι (P.), ἀνίστασθαι (ἐκ τῆς νόσου), περιγίγνεσθαι (τῆς νόσου), ἀποφεύγειν τὴν νόσον, σῴζεσθαι (P.), ganz ~ ἐξυγιαίνειν, eines Kindes ~ τίκτειν παῖδα.

Geneſung *f* ἡ ῥαΐα, ἡ ἀνάληψις, ἡ ἀνάρρωσις, ἡ ῥᾳστώνη, ἡ ἀποφυγὴ τῆς νόσου, ἡ σωτηρία, gew. durch Verben.

genial γόνιμος (2), εὐφυέστατος.

Genialität *f* ἡ εὐφυΐα.

Genick *n* ὁ αὐχήν (ένος), τὸ ἰνίον, ὁ τράχηλος, j-m das ~ brechen ἀπαυχενίζειν τινά, ſich das ~ brechen ἐκτραχηλίζεσθαι (P.).

Genie *n* ἡ φύσις, ἡ εὐφυΐα, τὸ αὐτοδίδακτον, ein ~ ἀνὴρ γόνιμος ob. ἄριστος τὴν φύσιν, ~ zu etw. haben εὐφυέστατον εἶναι ob. εὖ (ἄριστα) πεφυκέναι εἴς ob. πρός τι.

genieren j-n ἀσχολίαν παρέχειν τινί, ἐνοχλεῖν τινι u. τινα, es geniert mich etw. δυσχερές, ἐπαχθές oder ἀηδές ἐστί μοί τι, ἄχθομαί τινι ob. ἐπί τινι, χαλεπῶς φέρω τι ob. ἐπί τινι, ſich ~ ὀκνεῖν, ſ. ſich ſcheuen.

genießbar πρόσφορος (2), ἐδώδιμος (2, eßbar).

genießen ἀπολαύειν τινός, προσφέρεσθαί τι, γεύεσθαι (M.) τινος, καρποῦσθαι (M.) τι, übermäßig ~ ἐμπίμπλασθαι (P.) τινος, die Früchte ſeiner Arbeit ~ καρποὺς λαμβάνεσθαι (M.) τῶν πόνων, Ehre ~ τιμῆς τυγχάνειν, τιμῆς ἀξιοῦσθαι (P.), τιμᾶσθαι (P.), τιμαῖς αὐξάνεσθαι (P.), θεραπεύεσθαι (P.), Freude ~ εὐφραίνεσθαι (P.), εὐθυμίαν ἔχειν, große Freude ~ πολλῆς ἡδονῆς ἀπολαύειν, einen Unterricht ~ τυγχάνειν ob. μετέχειν παιδείας, παιδεύεσθαι (P.), einen guten Unterricht genoſſen haben ἀγαθῶν διδασκάλων τετυχηκέναι, der eine gute Erziehung genoſſen hat εὖ πεπαιδευμένος, gutes von j-m ~ εὖ πάσχειν oder ἀγαθὸν πάσχειν ὑπό τινος, εὐεργετεῖσθαι (P.) ὑπό τινος, Einkünfte ~ προσόδους ἔχειν ob. πρόσοδοι γίγνονταί τινι ἐκ oder ἀπό τινος.

Genießen *n* ἡ ἀπόλαυσις, ſ. Genuß. [ὁ φορυτός.)

Geniſt *n* τὸ κάρφος (u. *pl.*), ἡ κάρφη, ὁ συρφετός,

Genitiv *m* ἡ γενική (πτῶσις).

Genius *m* ὁ δαίμων (ονος), τὸ δαιμόνιον, der gute ~ ὁ ἀγαθὸς δαίμων, ὁ ἀγαθοδαίμων, der böſe ~ ὁ κακοδαίμων, der ~ der Sprache ἡ γλώττης φύσις.

Genoſſe *m* ὁ ἑταῖρος (Lebens~), ὁ ὁμῆλιξ (κος, ~ in Freud und Leid), ὁ κοινωνός ob. μετέχων τινός (Teilnehmer an etw.), (bei Geſchäften und Unternehmungen) ὁ συνεργός, die ~n j-s οἱ περί oder ἀμφί τινα, οἱ σύν τινι, οἱ μετά τινος.

Genoſſenſchaft *f* ἡ ἑταιρεία, ἡ κοινωνία, Zeus als Beſchützer der ~ Ζεὺς ἑταιρεῖος.

Genoſſin *f* ἡ ἑταίρα, ἡ ὁμῆλιξ (κος), ἡ κοινωνός, ἡ μετέχουσα, ἡ συνεργός.

Genrebild *n* τὰ ῥωπικά, ἡ ῥωπογραφία.

Genremaler *m* ὁ ῥωπογράφος.

Genremalerei *f* ἡ ῥωπογραφία,

genug (hinreichend) ἱκανός, ἀρκῶν, ἐξαρκῶν, ἄφθονος (2), ſich ſelbſt ~ αὐτάρκης, ~ haben an etw. ἅλις ἔχειν τινός, ἀρκεῖ ob. ἐξαρκεῖ μοί τι, ἄδην ἔχειν τινός, ~ haben ἀρκοῦντα ob. ἱκανὰ ἔχειν, οὐδενὸς δεῖσθαι (P.), es iſt ~ ἀρκεῖ, ἐξαρκεῖ, ἀπόχρη, ſich ſelbſt ~ ſein ἀρκεῖν ἑαυτῷ, *adv.* ἱκανῶς, ἅλις. ἀρκούντως, ἐξαρκούντως, ἀποχρώντως. ἄδην, ἀφθόνως, doch ~ davon ἀλλ' ἱκανῶς ταῦτα εἰρήσθω ἡμῖν, ἀλλ' ἅλις δὴ τούτων, ἀλλὰ ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα.

Genüge *f* (der Zuſtand, in welchem man genug hat) ἡ πλησμονή, ὁ κόρος, volle ~ ἡ ἀφθονία, volle ~ haben ἄφθονον ἔχειν τι, ἀφθονίαν ἔχειν τινός, zur ~ ἀρκούντως, ἐξαρκούντως, ἅλις, κατακόρως, ἀφθόνως, πρὸς ob. εἰς κόρον, j-m ~ tun ob. leiſten ἀρκεῖν ob. ἐξαρκεῖν τινι, ſeiner Pflicht ~ leiſten πράττειν τὰ δέοντα ob. προσήκοντα, den Geſetzen ~ leiſten πείθεσθαι (P.) τοῖς νόμοις, einer Erwartung ~ leiſten ἀποπιμπλάναι ἐλπίδα, kein ~ leiſten ἐλλείπειν τινός.

genügen ἀρκεῖν, ἐξαρκεῖν, ἱκανὸν εἶναι, ἱκανῶς ἔχειν, ἀποχρῆναι, es genügt mir ἀρκεῖ ob. ἐξαρκεῖ μοι, ἀρκοῦμαι (P.) ob. ἀγαπῶ mit *part.*, ſich ~ laſſen στέργειν ob. ἀγαπᾶν τι ob. τινι. [αὐτάρκης.)

genügend ἀρκῶν, ἐξαρκῶν, ἀποχρῶν, ſich ſelbſt ~

genugſam ἱκανός, ἐξ-, ἐπαρκῶν, ἐπαρκής, ſ. genug.

genügſam μέτριος, ὀλιγαρκής, σώφρων, εὐτελής, εὔκολος (2), ~ ſein μετρίων δεῖσθαι (P.), ῥᾳδίως ἔχειν ἀρκοῦντα, αὐταρκεῖν, ὀλιγαρκεῖσθαι, ~ leben εὐτελῶς ob. εὐκόλως ζῆν.

Genügſamkeit *f* ἡ μετριότης (ητος), ἡ εὐκολία, ἡ αὐτάρκεια, ἡ ὀλιγάρκεια, ἡ σωφροσύνη.

genugtun ſ. Genüge leiſten unter Genüge.

Genugtuung *f* ἡ δίκη, ἡ τιμωρία, j-m ~ geben für etw. δίκην διδόναι τινί τινος, δίκην ob. τιμωρίαν ὑπέχειν τινί τινος, ~ bekommen, erhalten δίκην oder τιμωρίαν λαμβάνειν ob. ἔχειν, ſich von j-m ~ verſchaffen für etw. τιμωρεῖσθαί (M.) τινά τινος, j-m ~ verſchaffen für etw. τιμωρεῖν τινί τινος.

Genus *n* τὸ γένος (der Nomina), ἡ διάθεσις (der Verben).

Genuß *m* 1. ἡ ἀπόλαυσις (die Handlung und das Genoſſene, in letzterer Bedeutung auch τὸ ἀπόλαυσμα). — 2. (Nutzung, Nießbrauch) ἡ καρπεία, ἡ κάρπωσις. — 3. (angenehme Empfindung, Sinnengenuß) ἡ ἡδονή, ἡ τέρψις, ἡ εὐπάθεια, ἡ ἡδυπάθεια, körperliche, geiſtige Genüſſe αἱ διὰ τοῦ σώματος, τῆς ψυχῆς ἡδοναί, ~ von etw. haben ἀπολαύειν τινός, νέμεσθαί (M.), καρποῦσθαί (M.) τι, ὀνίνασθαί τινος, ~ an etw. finden ἥδεσθαί (P.) τινι u. ἐπί τινι, εὐφραίνεσθαί (P.) τινι u. ἐπί τινι, keinen ~ von etw. haben ἀνόνητον εἶναί τινος, j-n in den ~ von etw. ſetzen διδόναι τινὶ καρποῦσθαί τι, dem ~ ergeben ἀπολαυστικός, ἥττων τῶν ἡδονῶν ob. τῆς γαστρός, ein dem Genuſſe ergebenes Leben führen ἀπολαυστικῶς ζῆν, mit ~ ἡδέως (ſ. eſſen ἐσθίειν).

Genußmenſch *m* ὁ ἀπολαυστικός.

genußreich ἡδιστος, γλυκύτατος, τερπνός.

Genußſucht *f* ἡ φιληδονία. ἡ ἡδυπάθεια.

genußſüchtig φιληδής, ἡδυπαθής.

Digitized by Google

genußvoll ἡδονῆς πληθύων.
Genzian *m* ἡ χειρωνεία (ῥίζα), τὸ χειρώνειον.
Geognosie *f* ἡ περὶ τὴν τῆς γῆς φύσιν ἐπιστήμη.
Geognost *m* ὁ περὶ τὴν τῆς γῆς φύσιν πραγματευόμενος, ὁ περὶ τῶν κατὰ τῆς γῆς ζητῶν.
Geograph *m* ὁ γεωγράφος.
Geographie *f* ἡ γεωγραφία, ~ treiben γεωγραφεῖν.
geographisch γεωγραφικός.
geöhrt (mit Henkeln verſehen) ὦτα ἔχων, ὠτώεις, (mit einem Ohr verſehen) ὀπὴν ἔχων.
Geometer *m* ὁ γεωμέτρης.
Geometrie *f* ἡ γεωμετρία, ~ treiben γεωμετρεῖν, in der ~ erfahren γεωμετρικός.
geometriſch γεωμετρικός, ~es Verfahren, ~er Beweis ἡ γραμμικὴ ἔφοδος od. ἀπόδειξις.
geordnet τεταγμένος, ταχθείς, ſ. ordnen; gut ~ εὔθετος (2), εὐδιάθετος (2), *adv.* κόσμῳ.
gepaart ζευκτός.
Gepäck *n* τὰ σκεύη (*pl.* von τὸ σκεῦος), ἡ ἀποσκευή, das ~ tragen σκευοφορεῖν, σκευαγωγεῖν, das ~ tragend σκευοφόρος, σκευαγωγός, das ~ bewachen σκευοφυλακεῖν.
Gepäckſtück *n* τὸ σκεῦος.
Gepäckträger *m* ὁ σκευοφόρος, ὁ σκευαγωγός.
Gepfänkel *n* ἡ ἀψιμαχία, ἡ ἀκροβόλισις, ὁ ἀκροβολισμός.
Gepfapper *n* ὁ φληναφος, τὸ φληνάφημα, ἡ φλεδονεία, ἡ φλυαρία, οἱ ὕβλοι.
Gepfärr *n* ἡ κραυγή, ἡ ὀλολυγή.
Gepfätſcher *n* τὸ κάχλασμα, ὁ καχλασμός, ὁ πάταγος.
Gepfauder *n* ἡ λαλιά, ἡ στωμυλία, τὸ στώμυλμα, τὸ λάλημα.
Gepolter *n* ὁ θόρυβος, ὁ θροῦς, ὁ κτύπος, ~ machen θορυβεῖν.
Gepräge *n* eig. ὁ χαρακτήρ (ῆρος), τὸ χάραγμα, τὸ ἐγχάραγμα, τὸ κόμμα, ὁ τύπος, das ~ einer Münze τὸ τοῦ νομίσματος ἐπίσημον, übtr. ὁ χαρακτήρ, ὁ τύπος, τὸ σχῆμα, τὸ εἶδος, einer Sache ein ~ geben τύπον ἐνσημαίνεσθαί τινι (von etw. τινός). χαρακτῆρά τινος ἐμβάλλειν τινί, das ~ einer Sache an ſich tragen τὸ σχῆμά od. εἶδός τινος ἔχειν.
geprägt ἐπίσημος (2), ~es Gold τὸ ἐπίσημον χρυσίον, ὁ ἐπίσημος χρυσός.
Gepränge *n* ἡ πρόστασις, ἡ προστασία, ὁ κόμπος, ἡ μεγαλοπρέπεια, (bei einem Aufzuge) ἡ πομπεία.
Gepraſſel *n* ὁ πάταγος, ὁ σφάραγος, ὁ δοῦπος, ὁ κτύπος, ὁ βρόμος, ὁ ῥοῖβδος.
geprieſen ἐν-, εὔδοξος (2), εὐκλεής, ſ. preiſen.
geprüft ἐξέταστος (2), δόκιμος (2), ſ. prüfen.
geputzt κεκοσμημένος, κομψός, εὐσταλής, ſ. putzen.
Gequake *n* (der Fröſche) τὸ τῶν βατράχων βρεκεκεκέξ od. κοάξ.
gerade I *adj.* 1. (nicht krumm) εὐθύς, ~ſtehend ὀρθός, ὄρθιος, ~ſtehen στῆναι ὀρθόν, die ~ Linie ἡ εὐθεῖα, von ~m Wuchſe ὀρθοφυής, einen ~n Wuchs haben ὀρθοφυεῖν, ~machen ὀρθοῦν, εὐθύνειν, κατευθύνειν, ~swegs ὀρθὴν (ὁδόν), ἐπ' εὐθείας, ~swegs fortgehen εὐθυπορεῖν, συντέμνειν ὁδόν. — 2. (eben) ὁμαλός, ὁμαλής, ἴσος, ἰσόπεδος (2). — 3. (gleich, von Zahlen) ἄρτιος, ~ oder un~ ſpielen ἀρτιάζειν (dieſes Spiel: ὁ ἀρτιασμός). — 4. (aufrichtig, offen, ohne Heuchelei und Verſtellung) ἁπλοῦς, εὐθύπορος (2), εὐθύς, ὀρθός, ἄκακος (2), ἄδολος (2), εὐήθης, εὐθύφρων, ~r Sinn ἡ ἁπλότης (ητος), ~n Sinnes ſein ἁπλοΐζεσθαι, ~ heraus ſagen ἀπὸ τοῦ εὐθέος λέγειν, ἁπλῶς εἰπεῖν, εὐθυρρημονεῖν. — II *adv.* 5. εὐθύ, εὐθύωρον, κατ' εὐθυωρίαν, ὀρθῶς, ὀρθήν, ~ſtehend ὀρθοστάδην, ὀρθοσταδόν, ~aus κατευθύ, ὀρθήν, ~zu εὐθύ, κατευθύ, (ohne Rückhalt) ἄντικρυς, (in der Tat) σαφῶς, φανερῶς. — 6. (genau, völlig) ἀκριβῶς, ἀρτίως, τελέως, δή, auch häufig durch αὐτός, ἥ, ό, ſ. B. ~ durch den Kopf δι' αὐτῆς τῆς κεφαλῆς, es geht dir ~ſo wie mir τὰ αὐτὰ πάσχεις ἅπερ καὶ ἐγώ. — 7. (eben, von der Zeit) ἄρτι, ἀρτίως, häufig durch τυγχάνω, ſ. B. er war ~ anweſend ἔτυχε παρών. — 8. (zwar) μέν, einem folgenden δέ entſprechend.
geradeaus τὴν εὐθεῖαν, ὀρθήν, ἐπ' εὐθείας, εὐθύωρον, εἰς τὸ εὐθύ, κατ' εὐθυωρίαν, ~ auf etw. εὐθύ τινος, (als Kommando) ἀπόδοτε (ἀπόδοσις) ἐς ὀρθόν.
geradeswegs ſ. unter gerade 1.
geradezu ſ. unter gerade 5.
Geradheit *f* eig. ἡ εὐθύτης, ἡ ὀρθότης (ητος), ἡ εὐθυωρία, übtr. (Aufrichtigkeit) ἡ ἁπλότης, ἡ εὐθύτης (ητος), ἡ ἀκακία, ἡ εὐήθεια.
geradlinig εὐθύγραμμος (2), εὐθυγραμμικός.
geradſinnig ἁπλοῦς, ἄκακος (2), εὐήθης.
Geradſinnigkeit *f* ἡ ἁπλότης (ητος), ἡ ἀκακία, ἡ εὐήθεια.
geradſtenglig εὐθύ-, ὀρθόκαυλος (2).
geradwinklig εὐγώνιος, ὀρθογώνιος (2).
Geraſſel *n* ὁ πάταγος, τὸ πατάγημα, ὁ κτύπος, ὁ κρότος, ὁ ἀραγμός, mit ~ ἀράγδην.
Geräte *n* τὸ σκεῦος (gew. *pl.*), τὸ σκεύαριον, τὸ κατασκεύασμα, ohne ~ ἀσκευής, ἄσκευος (2), das ~ zuſammenpacken συσκευάζεσθαι (M.).
[1]geraten 1. (wohin kommen) ἀφικνεῖσθαι εἴς τι, ἐν-, προστυγχάνειν τινί, ἐμπίπτειν εἴς τι, περιπίπτειν τινί, ſ. B. in Gefahren ~ ἐμπίπτειν εἰς κινδύνους, περιπίπτειν κινδύνοις, in Knechtſchaft ~ περιπίπτειν δουλείᾳ, aus einem Zuſtand in einen andern ~ μεταπίπτειν εἴς τι, aneinander ~ εἰς χεῖρας ἔρχεσθαί τινι, in Streit, Zank mit j-m ~ εἰς διαφορὰν ἥκειν τινί, in Zorn ~ γίγνεσθαι δι' ὀργῆς, παροργίζεσθαι (P.), in Vergeſſenheit ~ ἀφανίζεσθαι (P.), κρύπτεσθαι (P.) λήθῃ, in Furcht ~ πίπτειν εἰς φόβον, φοβεῖσθαι (P.), in Verlegenheit ~ εἰς ἀπορίαν καθίστασθαι, ἀπορεῖν, in Brand ~ καθίστασθαι εἰς φλόγα. — 2. ich gerate (ſtoße) auf etw. ἐντυγχάνω τινί, ich gerate auf einen Einfall, Gedanken ὑπέρχεταί μέ τι, ἐπέρχεταί ob. ἐγγίγνεταί μοί τι, auf Irrwege ~ ἀποπλανᾶσθαι (P.). — 3. (gelingen, vonſtatten gehen, einen guten Fortgang haben) ἀποβαίνειν, (καλῶς) συμβαίνειν, εὖ γίγνεσθαι, χωρεῖν (auch verbunden mit εὖ, καλῶς, εὐτυχῶς, κατὰ νοῦν), προχωρεῖν, εὐτυχεῖν, κατορθοῦσθαι (P.), καλῶς πράττεσθαι (P.), es gerät mir alles gut πάντα κατορθοῦμαι, dir iſt alles ~ πάντα σοι ηὐτύχηται, die Früchte ~ οἱ καρποὶ γίγνονται ob. εὐθενοῦσιν, das Opfer iſt ~ τὰ ἱερὰ ἐγένετο (καλά), gut ~e Kinder παῖδες εὖ ob. καλῶς πεπαιδευμένοι.
[2]geraten ſ. ratſam.
Geratewohl *n* ἡ τύχη, aufs ~ εἰκῇ, ἀπερισκέπτως, ἀπρονοήτως, ἀπὸ ob. ἐκ τοῦ αὐτομάτου, τυχόντως, ὡς ἔτυχε, ἀλόγως, ἀλογίστως.
Gerätſchaften *f/pl.* τὰ σκεύη, τὰ σκευάρια, τὰ ἔπιπλα.
geraum συχνός, πολύς, μακρός, ſeit ~er Zeit συχνοῦ χρόνου, ~e Zeit nachher (συχνῷ) χρόνῳ ὕστερον.
geräumig εὐρύς, εὐρύχωρος (2), εὐρυχωρής, ein ~er Ort ἡ εὐρυχωρία.
Geräumigkeit *f* ἡ εὐρυχωρία.
Geräuſch *n* ὁ θόρυβος, ὁ θροῦς, ὁ ψόφος, ἡ ψόφησις, τὸ ψόφημα, ὁ κτύπος, ὁ δοῦπος, ~ machen ψόφον ποιεῖν, ψοφεῖν, κτυπεῖν, θορυβεῖν, ~ des Waſſers ὁ ῥοῖζος, ὁ ῥοῖβδος, ~ des Windes ὁ πάταγος, ~ erregend ψοφητικός, ohne ~ ἀψοφητί, vor jedem ~ erſchreckend φοφοδεής.
geräuſchlos ἄψοφος, ἀψόφητος, ἀθόρυβος (sämtlich 2), *adv.* ἀψοφητί.
Geräuſchloſigkeit *f* das *neutr.* der vorhergehenden *adj.*
geräuſchvoll ψοφοειδής, ψοφώδης, θορυβώδης, ῥοιζώδης, θορύβου μεστός.
gerben δέφειν, βυρσοδεφεῖν, θρανύειν, βυρσεύειν, μαλάττειν (letzteres auch = durchprügeln).
Gerben *n* τὸ δέφειν uſw., zum ~ gehörig βυρσοδεφικός, σκυτοδεψικός.

Digitized by Google

Gerber *m* ὁ βυρσοδέψης, ὁ βυρσεύς, ~ sein βυρσοδεψεῖν.
Gerberbaum *f* ὁ θρᾶνος, auf die ~ aufſpannen θρα-
Gerberei *f* (als Ort) τὸ βυρσοδέψιον, τὸ βυρσοδεψεῖον, τὸ βυρσεῖον, (als Gewerbe) ἡ βυρσοδεψική, ἡ σκυτοδεψική.
Gerberſtrauch *m* ὁ, ἡ ῥοῦς.
gerecht (paſſend, angemeſſen) ἁρμόττων, εὐάρμοστος (2), ἐπιτήδειος, (Recht liebend) δίκαιος, νόμιμος, ~e Strafe ἀξία ζημία, ~er Lohn ἄξιος μισθός, ~e Forderung ἡ δικαίωσις, τὸ δικαίωμα, ~ handeln τὰ δίκαια πράττειν, δικαιοπραγεῖν, ~e Handlungsweiſe ἡ δικαιοπραγία, es iſt ~ δίκαιόν ἐστι mit *acc.* u. *inf.*, doch oft auch perſönl. Konſtr., z.B. es iſt ~, daß er beſtraft werde δίκαιός ἐστι δίκην διδόναι.
Gerechtigkeit *f* (als Eigenſchaft und Handlung) ἡ δικαιοσύνη, ~ üben δικαιοσύνῃ χρῆσθαι, δικαιοσύνην ἀσκεῖν, (das Recht) ἡ δίκη, τὸ δίκαιον, (Rechtmäßigkeit) ἡ νομιμότης (ητος), τὸ νόμιμον, j-m ~ widerfahren laſſen τὰ δίκαια γνῶναι, ψηφίζεσθαι: (M.) περί τινος, δικαίως κρίνειν, τὰ δίκαια ποιεῖν περί τινος, j-n der ~ (den Richtern) überliefern ἀπάγειν τινὰ εἰς τὸ δικαστήριον od. πρὸς τοὺς δικαστάς.
Gerechtigkeitsliebe *f* ἡ δικαιοσύνη.
Gerechtigkeitspflege *f* ἡ δικαιοδοσία.
Gerechtſame *f* τὰ δίκαια, ſeine ~ verteidigen δικαιολογεῖσθαι (M.), die Verteidigung ſeiner ~ ἡ δικαιολογία, j-n in ſeine ~ wiedereinſetzen ἀποδιδόναι τινὶ τὰ αὐτοῦ, (einen Verbannten) κατάγειν.
Gerede *n* οἱ λόγοι, leeres ~ οἱ κενοὶ λόγοι, (Gerücht, Sage) ὁ λόγος, ὁ θροῦς, ἡ φήμη, es geht das ~ λόγος ἐστί od. κατέχει, ἡ φήμη διαδίδοται, λέγουσι, λέγεται, φασίν, ins ~ kommen λόγον παρέχειν, ins ~ bringen διαβάλλειν τινὰ πρός τινα, ſich ins ~ bringen διαβολὴν παρέχειν καθ' ἑαυτοῦ.
geregelt τεταγμένος, τακτός, ſ. regeln, ordnen; auf ~e Art κόσμῳ.
gereichen: j-m zu etw. ~ φέρειν τινί τι, ἔχειν, παρέχειν τινί τι, es gereicht mir zur Ehre, zur Schande φέρει μοι τιμήν, αἰσχύνην, zum Nutzen ~ εἰς ὄνησιν ἥκειν τινί, εἶναι ἐπ' ἀγαθῷ τινι, es gereicht mir zum Vorteil ὠφελοῦμαι (P.) ἔκ τινος, es gereicht mir zum Vergnügen ἐν ἡδονῇ ἐστί μοι, zum Verderben ~ ὄλεθρον φέρειν, es gereicht zur Rettung σωτήριόν ἐστιν.
gereuen: es (ge)reut mich μεταμέλει μοί τινος, ſ. Reue.
[1]Gericht *n* (von Speiſen) τὸ ἔδεσμα, τὸ γεῦμα.
[2]Gericht *n* **1.** (das Richten) ἡ κρίσις, ~ halten über j-n κρίνειν τινά, κρίσιν ποιεῖσθαι (M.) περί τινος, es wird ~ gehalten κρίσις γίγνεται, ein ~ über j-n ergehen laſſen κρίσιν ἐπιφέρειν τινί, ſich dem ~ entziehen φυγοδικεῖν. — **2.** (die Richter) οἱ δικασταί, οἱ κριταί, etw. vor ~ bringen ἀναφέρειν τι πρὸς τοὺς δικαστάς, j-n vor ~ führen εἰσ-, ὑπάγειν τινά, ἄγειν τινὰ πρὸς τοὺς δικαστάς, vor ~ ἐν τοῖς δικασταῖς, vor ~ gefordert werden δικάζεσθαι (P.), vor ~ erſcheinen παραγίγνεσθαι od. παρεῖναι ἐν τοῖς δικασταῖς, vor ~ (vor den Schranken des ~s) ſtehen κρίνεσθαι (P.), vor ~ reden λέγειν ἐν τοῖς δικασταῖς. — **3.** (Ort des ~s) τὸ δικαστήριον. — **4.** (Strafe) ἡ δίκη, ἡ τιμωρία, Gottes~ ἡ παρὰ θεοῦ τιμωρία.
gerichtlich δικανικός, ὁ, ἡ, τὸ ἐν τοῖς δικασταῖς, ~e Strafe ἡ δίκη, ~er Ausſpruch ἡ κρίσις, ἡ διάγνωσις, ~e Ausſage ἡ μαρτυρία (Zeugnis), ~ belangen ἐπεξιέναι, ἐπεξέρχεσθαί τινι, δίκην προσκαλεῖσθαί (M.) τινα, ~e Rede ἡ δικολογία, eine ~e Rede halten δικολογεῖν.
Gerichtsakten *f/pl.* τὰ δικανικὰ γράμματα.
Gerichtsbarkeit *f* ἡ ἀρχή, ἡ τοῦ δικαστηρίου ἡγεμονία, unter j-s ~ ſtehen δίκας διδόναι καὶ λαμβάνειν παρά τινι u. ὑπό τινος, eigene ~ haben αὐτοδικεῖν.
Gerichtsbote, -diener *m* ὁ δημόσιος, ὁ δήμιος, ὁ κλη-
Gerichtsferien *f/pl.* ἡ ἀπραξία, αἱ ἄπρακτοι ἡμέραι.
Gerichtsgebühren *f/pl.* τὰ πρυτανεῖα.
Gerichtshalter *m* ὁ δικαστής (Richter), ὁ τοῦ δικαστηρίου ἡγεμών (όνος, Gerichtspräſident).
Gerichtshandel *m* ἡ δίκη, ὁ ἀγών (ῶνος).
Gerichtshof *m* τὸ δικαστήριον (Ort und Richterkollegium), τὸ συνέδριον (Kollegium), τὸ ἀρχεῖον (Amtshaus).
Gerichtskoſten *pl.* τὰ πρυτανεῖα.
Gerichtsmonat *m* ὁ δικάσιμος μήν (μηνός).
Gerichtspflege *f* τὰ περὶ τὰς δίκας.
Gerichtspräſident *m* ὁ τοῦ δικαστηρίου ἡγεμών (όνος).
Gerichtsrede *f* ὁ δικανικὸς λόγος, ὁ ἐν τοῖς δικασταῖς λόγος, ἡ δικαιολογία (δικολογία).
Gerichtsſchreiber *m* ὁ γραμματεύς.
Gerichtsſportel *f* ὁ δικαστικὸς μισθός, τὸ δικαστικόν (mit u. ohne λῆμμα).
Gerichtsſtätte, -ſtelle *f* τὸ δικαστήριον.
Gerichtstag *m* ἡ δικάσιμος ἡμέρα, auch ἡ δίκη, ἡ (ἀγοραῖος) ἡμέρα, als der ~ da war ἐνεστηκυίας τῆς ἡμέρας.
Gerichtsverhandlung *f* ἡ δίκη, ἡ κρίσις.
Gerichtsverſammlung *f* ὁ τῶν δικαστῶν σύλλογος, (Richterkollegium) τὸ συνέδριον.
Gerichtsvollzieher *m* ὁ πράκτωρ (ορος).
Gerichtsvorſtand *m* ſ. Gerichtspräſident.
Gerichtsweſen *n* τὰ περὶ τὰ δικαστήρια, τὰ περὶ τὰς δίκας, auch ἡ δικανική, ἡ δικαστική, τὸ δικανικόν, τὸ δικαστικόν.
gerieben ἐπίτριπτος (2), πανοῦργος (2), ~er Menſch τὸ περίτριμμα, τὸ παιπάλημα.
gerieſt ῥαβδωτός, nicht ~ ἀρράβδωτος (2).
gerieren ſich ἔχειν und διακεῖσθαι mit *adv.*, εἶναι und γίγνεσθαι mit *adj.*, παρέχειν ἑαυτόν mit *adj.*
Gerieſel *n* ὁ κελαρυσμός, τὸ κελάρυσμα, beſſer durch Verben, ſ. rieſeln.
gering ὀλίγος (wenig), μικρός (klein), βραχύς (kurz, klein), λεπτός (dünn, klein, auch übtr., z.B. ~e Hoffnung λεπτὴ ἐλπίς), εὐτελής, φαῦλος, πρόχειρος (2), μικροῦ oder ὀλίγου ἄξιος (~ an Wert), ~er μείων, ἥττων, ἐλάττων, ~er werden ἔλαττον γίγνεσθαι, μειοῦσθαι, ἐλαττοῦσθαι (P.), ~ ſchätzen ὀλιγωρεῖν, καταφρονεῖν τινος, περὶ μικροῦ ποιεῖσθαι (M.), μικρὸν od. ὀλίγον ἡγεῖσθαι (M.), ~er ſchätzen περὶ ἐλάττονος ποιεῖσθαι (M.), παρ' ἔλαττον ἡγεῖσθαι (M.), der ~ſte ὀλίγιστος, ἐλάχιστος, πολλοστός, nicht das ~ſte οὐδὲ πολλοστὸν od. ἐλάχιστον μέρος, nicht im ~ſten οὐδ' ὁτιοῦν oder ὁπωστιοῦν, ἥκιστα, ~ an Stand ταπεινός, ἀγεννής, τῷ γένει ἐνδεής, πολλοστός, δημότης, τοῦ δήμου.
Geringel *n* ἡ ἕλιξ (κος).
geringelt ἑλικτός.
geringfügig οὐδενὸς ἄξιος, φαῦλος, ſ. gering.
Geringfügigkeit *f* ἡ μικρότης, ἡ φαυλότης, ἡ ὀλιγότης, ἡ λεπτότης (ητος), und d. *neutr.* der *adj.* von gering.
geringhaltig κενός, εὐτελής, ὀλίγου ἄξιος, φαῦλος.
Geringhaltigkeit *f* ἡ φαυλότης, ἡ κενότης (ητος), ἡ εὐτέλεια.
geringſchätzig καταφρονητικός, ὑβριστικός, ὀλίγωρος (2), ~ behandeln ὀλιγωρεῖν, καταφρονεῖν, ἀμελεῖν τινος, ὑβρίζειν τινά, ὑπερορᾶν τινα (jeitener τινος).
Geringſchätzigkeit, Geringſchätzung *f* ἡ καταφρόνησις, τὸ καταφρόνημα, ἡ ὀλιγωρία, ἡ ὕβρις, j-n mit ~ behandeln καταφρονεῖν τινος, aus ~ durch *part.*, z.B. καταφρονῶν.
gerinnen πήγνυσθαι, κατα-, συμπήγνυσθαι (P.), ~ laſſen πηγνύναι, συμπηγνύναι.
Gerinnen *n* ἡ πῆξις.
Gerippe *n* τὰ ὀστᾶ (Knochen), ὁ σκελετός, übtr. ἡ σκιά.
gerippt ῥαβδωτός, nicht ~ ἀρράβδωτος (2).
gern (mit Vergnügen) ἡδέως od. durch χαίρειν u. ἥδεσθαι (P.) mit d. *part.*, z.B. ich ſehe ihn ~ ἥδομαι αὐτὸν ἰδών, er hörte dies ~ ἥσθη ταῦτα ἀκούσας, oft auch

Digitized by Google

der *opt. pot.*, ꝛB. ich möchte ~ βουλοίμην ἄν, es ~ ſehen, wenn ἀγαπᾶν, εἰ, (willig) προθύμως, ἀσμένως, ἑκοντί, gewöhnlicher durch die *adj.* ἄσμενος, ἑκών, ἐθέλων, nicht ~ ἄκων, (mit Vorſatz) ἀπὸ γνώμης, ἑκουσίως, er ſingt nicht ~ οὐχ ἑκὼν ᾄδει, (häufig, leicht, gemeiniglich) ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, ῥᾳδίως, πώς (enkl.), ποὺ (enkl.), δήπου od. durch φιλεῖν mit *inf.*, ꝛB. wie es im Kriege ~ geht οἷα δὴ ἐν πολέμῳ φιλεῖ (γίγνεσθαι).

gerngroß χαίρων ἐάν μέγας τις εἶναι δοκῇ.

Geröhr *n* ὁ καλαμών (ῶνος).

Geröll *n* ὁ, ἡ χάλιξ (κος).

geröſtet φρυκτός, ὀπτός.

Gerſte *f* αἱ κριθαί, aus ~ bereitet κρίθινος, mit ~ füttern κριθίζειν, ~ freſſend κριθοφάγος, ~ tragend κριθοφόρος (2), Brot von geſchrotener ~ ὁ ἐρικίτης ἄρτος.

Gerſtenbier *n* ὁ κρίθινος οἶνος, τὸ κρίθινον πόμα.

Gerſtenbrei *m* ὁ κρίθινος πόλτος.

Gerſtenbrot *n* ὁ κρίθινος ἄρτος, ἡ μᾶζα, von ~ μάζιος.

Gerſtengraupe *f* τὸ ἄλφιτον.

Gerſtengrütze *f* ἡ πτισάνη.

Gerſtenhändler *m* ὁ κριθοπώλης.

Gerſtenkleie *f* τὸ κρίθινον πίτυρον.

Gerſtenkorn *n* ὁ κρίθινος χόνδρος, (Geſchwür am Augenlide) ἡ κριθή, ἡ ποσθία, ἡ χάλαζα, τὸ χαλάζιον.

Gerſtenkörnchen *n* τὸ κριθίδιον, τὸ κρίθιον.

Gerſtenmehl *n* τὰ ἄλφιτα, τὸ κρίθινον ἄλευρον.

Gerſtenſchleim *m* ἡ πτισάνη.

Gerſtenſchrot *n* αἱ ἐρικίδες, αἱ ἐρικάδες, Brot von ~ ὁ ἐρικίτης ἄρτος, ~ eſſen ἀλφιτοσιτεῖν.

Gerſtenſpreu *f* τὰ κριθῶν ἄχυρα.

Gerſtenſtroh *n* αἱ τῶν κριθῶν καλάμαι.

Gerſtentrank *m* ἡ πτισάνη.

Gerſtenwaſſer *n* τὸ κρίθινον ὕδωρ.

Gerte *f* ἡ ῥάβδος, ὁ ῥάδαμνος, ὁ νάρθηξ (κος), mit der ~ ſchlagen ῥαβδίζειν, ῥαπίζειν.

Geruch *m* 1. (Geruchsſinn) ἡ ὄσφρησις, ἡ ὀσφρασία, ἡ ὀσμή. — 2. (der empfundene ~) ἡ ὀσμή (ὀδμή), (von Gebratenem) ἡ κνῖσα, guter, angenehmer ~ ἡ εὐωδία, ἡ εὐοσμία, ſchlechter, unangenehmer ~ ἡ δυσωδία, ἡ δυσοσμία, ἡ κακοσμία, was einen guten ~ hat εὔοσμος (2), εὐώδης, was einen ſchlechten ~ hat δυσώδης, einen ~ nach etw. haben ὄζειν τινός, einen ~ von ſich geben ἀναπέμπειν ὀσμήν, ἀποπνεῖν, einen ſehr angenehmen ~ von ſich geben ἥδιστον ἀποπνεῖν, ohne ~ ἄνοσμος (2).

geruchlos ἄνοσμος (2), ἀνώδης.

Geruchsnerven *m/pl.* οἱ τῆς ὀσφρήσεως πόροι.

Geruchsorgan *n* τὸ τῆς ὀσφρήσεως αἰσθητήριον.

Geruchsſinn *m* ἡ ὄσφρησις.

Geruchswerkzeuge *n/pl.* ὄργανα δι' ὧν ὀσφραινόμεθα.

Gerücht *n* ἡ φήμη, ὁ λόγος, ἡ ἀκοή, etw. durch ~ wiſſen ἀκοῇ od. λόγῳ εἰδέναι τι, ein ~ verbreiten διαδιδόναι, ἐκφέρειν, διασπείρειν λόγον, διαφυλεῖν (φήμην), es iſt, geht das ~ λόγος ἐστίν, ἔχει od. κατέχει, es verbreitet ſich das ~ διαδίδοται ἡ φήμη, διασπείρεται ὁ λόγος, das ~ iſt allgemein verbreitet διατεθρύληται.

gerüchtweiſe ὡς λόγος, ὥς φασιν.

geruchvoll ὀσμώδης.

geruhen βούλεσθαι, δοκεῖ μοι.

geruhig ἡσυχος, ſ. ruhig.

gerührt ἐμπαθής, ~ werden ἐμπαθῆ διατίθεσθαι, ~ ſein ἐμπαθῶς διακεῖσθαι.

Gerüll, Geriimpel *n* ἡ γρύτη, τὸ γρυτάριον.

gerupft ſ. rupfen.

Gerüſt *n* τὸ πῆγμα, τὸ κατασκεύασμα, ὁ κιλλίβας (αντος). ὁ ὀκρίβας (αντος), ἡ μηχανή.

Gerüttel *n* ὁ τιναγμός.

geſalzen ἁλιστός, ἁλμήεις, ſ. ſalzen.

Geſäme *n* τὰ σπέρματα.

geſamt ἅπας, σύμπας, συνάπας, ὅλος, σύνολος, ἀθρόος, ins~ ἅπαντες, οἱ καθ' ἕκαστον, mit den Bürgern ins~ πανδημεί, mit dem Heere ins~ πανστρατιᾷ, mit dem ~en Hauſe πανοικίᾳ, πανοικησίᾳ, πανοικί.

Geſamtanſchlag *m* ἡ τοῦ παντὸς τίμησις.

Geſamtbeſchluß *m* ἡ κοινὴ ψῆφος, τὸ πᾶσι δόξαν.

Geſamtbetrag *m* τὸ κεφάλαιον, τὸ πλήρωμα.

Geſamtbevölkerung *f* σύμπαντες οἱ ἐνοικοῦντες, mit der ~ ins Feld ziehen πανδημεὶ στρατεύεσθαι (M.).

Geſamtgewicht *n* ὁ σύμπας σταθμός, das ~ betrug ſieben Talente ἑπτὰ ταλάντων σταθμὸν εἶχε τὰ σύμπαντα.

Geſamtheit *f* ἡ ὁμάς (άδος), ἡ ὁλότης (ητος), gen. durch die *adj.*, ꝛB. die ~ des Volkes ἅπας ὁ δῆμος, σύμπαντες.

Geſamtinhalt *m* σύμπαντα τὰ ἐνόντα, ὁ σύμπας λόγος.

Geſamtmacht *f* ἀθρόα ἡ δύναμις, mit der ~ ἀθρόοι, πανδημεί, πανστρατιᾷ, παμπληθεί.

Geſamtmaſſe *f* ὁ πᾶς ὄγκος, ὁ πᾶς ὄγκος, τὸ πᾶν.

Geſamtſumme, -zahl *f* ὁ πᾶς ἀριθμός, ὁ τῶν συμπάντων ἀριθμός, τὰ σύμπαντα.

Geſamtvermögen *n* ἡ σύνολος od. σύμπασα οὐσία.

Geſandte *m* ὁ ἀπόστολος (allg., der mit Aufträgen abgeſchickt wird), bevollmächtigter ~ ὁ πρεσβευτής (*pl.* οἱ πρέσβεις), doch bleibt es auch unüberſetzt, wenn der Zweck der Geſandtſchaft näher angegeben iſt, ꝛB. ſie ſchickten ~, welche über ein Bündnis verhandeln ſollten ἔπεμψαν λόγους ποιησομένους περὶ σπονδῶν od. bloß ἔπεμψαν περὶ σπονδῶν, (bei Feſtſpielen u. Opfern) ὁ θεωρός, ~r ſein πρεσβεύειν (u. M.), ~ ſchicken πρεσβεύεσθαι (M.), zu j-m ἐπιπρεσβεύεσθαί τινι u. πρός τινα (M.), gegenſeitig ~ ſchicken διαπρεσβεύεσθαι (M.), die ~n der Athener οἱ τῶν Ἀθηναίων πρέσβεις, οἱ παρὰ τῶν Ἀθηναίων πεμφθέντες.

Geſandtſchaft *f* ἡ πρεσβεία, ἡ πρέσβευσις, (zum Feſte) ἡ θεωρία, gew. οἱ πρέσβεις, οἱ ἄγγελοι, οἱ θεωροί, gegenſeitige ~ ἡ διαπρεσβεία.

geſandtſchaftlich πρεσβευτικός oder durch den *gen.* τῶν πρέσβεων.

Geſandtſchaftsbericht *m* ἡ ἀποπρεσβεία, ἡ ἀπαγγελία (τῶν πρέσβεων), einen ~ erſtatten ἀποπρεσβεύειν, ἀπαγγέλλειν.

Geſandtſchaftspoſten *m* ἡ πρεσβεία, ἡ πρεσβευτοῦ τάξις.

Geſang *m* ἡ ᾠδή, ἡ μελῳδία, (das, was geſungen wird) ἡ ᾠδή, τὸ ᾄσμα, τὸ μέλος, τὸ μελῴδημα, (zum Lobe einer Gottheit) ὁ ὕμνος, (zur Zither) τὸ κιθάρισμα, (zur Flöte) ἡ αὐλῳδία, (der Rhapſoden) ἡ ῥαψῳδία.

Geſangbuch *n* ἡ ὑμνων συλλογή, οἱ ὕμνοι.

Geſangmeiſter *m* ὁ φωνασκός.

geſangreich πολύυμνος, φιλῳδός, φιλόμουσος (ſämtl. 2).

Geſangunterricht *m* ἡ παρὰ τῷ φωνασκῷ διδασκαλία, ἡ φωνασκία, j-m ~ geben φωνασκεῖν τινα, ~ bei j-m nehmen φωνασκεῖν παρά τινι, zum ~ gehörig φωνασκικός.

Geſangweiſe *f* ὁ νόμος, τὸ μέλος.

Geſäß *n* ἡ ἕδρα, ἡ καθέδρα, τὸ ἐφέδρανον, οἱ γλουτοί (auch ὁ γλουτός), τὸ ἰσχίον, τὰ ἰσχία, ſ. Hintere.

Geſäßfalte *f* ἡ ὑπογλουτίς (ίδος).

geſäuert ſ. ſäuern.

Geſauſe *n* ὁ ῥοῖζος, τὸ ῥοίζημα, ὁ ῥοῖβδος.

Geſäuſel *n* τὸ ψιθύρισμα, ὁ ψιθυρισμός.

Geſchäft *n* ἡ πρᾶξις, ἡ ἐργασία, ἡ πραγματεία, ἡ ἀσχολία (als Handlung und Sache), τὸ πρᾶγμα, τὸ ἔργον. τὸ ἀσχόλημα (als Sache), τὸ ἐπιτήδευμα (Gewerbe), τὸ συμβόλαιον (Handelsgeſchäft), ὁ χρηματισμός (Staats-, Handelsgeſchäft), es iſt j-s ~ wird gew. ohne *subst.* ausgedrückt, ꝛB. es iſt das ~ des Richters τοῦ δικαστοῦ od. κριτοῦ ἐστι, es iſt mein ~ ἐμόν ἐστι, ſich etw. zum ~e machen ἔργον ποιεῖσθαι (M.) τι od. *inf.*, an ſein ~ gehen πρὸς τὸ ἔργον, πρὸς τὰ ἑαυτοῦ τρέπεσθαι (M.), ein ~ betreiben ἔργον πράττειν, ſein ~ betreiben πράττειν τὰ ἑαυτοῦ, πραγματεύεσθαι (M.), viele ~e betreiben πολυπραγμονεῖν, πολυπραγματεῖν,

Digitized by Google

ohne ~ ἀπράγμων, die täglichen ~e τὰ καθ' ἡμέραν ἔργα, die öffentlichen ~e τὰ τῆς πόλεως, τὰ πολιτικά, ~e haben ἄσχολον εἶναι, ἀσχολίαν ἔχειν oder ἄγειν, keine ~e haben σχολάζειν, σχολὴν ἔχειν oder ἄγειν, tauſenderlei ~e haben ἐν μυρίαις ἀσχολίαις εἶναι, ~e machen χρηματίζεσθαι (M.), ἐργάζεσθαι (M.), mit j-m ~e machen συναλλάττεσθαί, συμβάλλεσθαι (M.) τινι, es werden ~e abgeſchloſſen συμβόλαια γίγνεται, in ~en wohin reiſen κατὰ πρᾶξίν οὐ. ἐργασίαν τινὰ πορεύεσθαι (P.), in ~en tüchtig, zu ~en tauglich πρακτικός.

Geſchäftchen *n* τὸ πραγμάτιον.

geſchäftig ἄσχολος (2), πολυ-, φιλοπράγμων, ἐνεργός (2), δραστήριος, σπουδαῖος, übertrieben ~ περίεργος (2), ~ um etw. ſein πραγματεύεσθαί (M.) τι, σπουδάζειν τι u. περί τι, auch ἐπί τινι, περί τινος, πρός u. εἴς τι, διατρίβειν περί τι, ἐπιτηδεύειν τι, ἔν, ἐπί οὐ. πρός τινι, ſehr ~ um etw. ſein τευτάζειν περί τι, ~ tun προσποιεῖσθαι (M.) σπουδήν, übertrieben οὐ. unnötig ~ ſein περιεργάζεσθαι (M.), πολυπραγμονεῖν.

Geſchäftigkeit *f* ἡ σπουδή, ἡ ἀσχολία, ἡ ἐνέργεια, τὸ δραστήριον, unnütze ~ ἡ πολυπραγμοσύνη, übertriebene ~ ἡ περιεργία.

Geſchäftsangelegenheit *f* ἡ πρᾶξις, in ~en reiſen κατὰ πρᾶξίν τινα πορεύεσθαι (P.) οὐ. ἀποδημεῖν.

Geſchäftsbetrieb *m* τὰ ἔργα, der ~ ſteht ſtill ἐργασία οὐ γίγνεται.

Geſchäftseifer *m* ἡ σπουδή.

geſchäftsfrei σχολὴν ἄγων οὐ. ἔχων.

Geſchäftsführer *m* ὁ ἐπίτροπος, ὁ ἐπιμελητής, ὁ ἐπιτεταραμμένος τι.

Geſchäftsgang *m* ἡ πραγματεία.

Geſchäftskreis *m* τά τινος ἔργα, ἃ δεῖ τινα πραγματεύεσθαι (M.), τὰ προσήκοντά τινι ἔργα.

Geſchäftskunde *f* ἡ τῶν πραγμάτων ἐμπειρία, τὸ πρακτικόν, τὸ χρηματιστικόν.

geſchäftskundig πρακτικός, χρηματιστικός.

Geſchäftsleben *n* ὁ ἄσχολος βίος, αἱ πράξεις.

geſchäftslos ἀπράγμων, σχολὴν ἄγων οὐ. ἔχων, σχολαῖος, ἀργός (letzteres müßig), ~ ſein σχολὴν ἄγειν οὐ. ἔχειν, σχολάζειν, ἀπρακτεῖν, ἀργεῖν.

Geſchäftsloſigkeit *f* ἡ ἀπραγμοσύνη, ἡ ἀπραξία, ἡ ἀπραγία, ἡ σχολή, ἡ ἀργία.

Geſchäftsmann *m* ὁ πρακτικός (allg.), ὁ χρηματιστής, ὁ πραγματευτής (Handelsmann), ὁ δημιουργός (Handwerker).

Geſchäftsreiſe *f* ἡ κατὰ πρᾶξίν τινα πορεία, eine ~ machen κατὰ πρᾶξίν τινα πορεύεσθαι (P.).

Geſchäftsſache *f* ὁ χρηματισμός, τὸ συμβόλαιον.

Geſchäftsträger *m* ὁ πράττων τά τινος, ὁ ἐπιμελούμενος τῶν τινος, ὁ ἐπίτροπος, (eines Staates in einem anderen Staat) ὁ πρόξενος, ein ~ ſein προξενεῖν.

Geſchäftsverbindung *f*, **-verkehr** *m* ἡ συνάλλαξις, ἡ συναλλαγή, τὸ συνάλλαγμα (gew. *pl.*), mit j-m in ~ treten συναλλάττειν τινί, συμβάλλειν τινί οὐ. πρός τινα.

geſchäftsvoll ἄσχολος (2), ſ. geſchäftig.

Geſchäftszeit *f* (in Handel u. Wandel) ἡ ἀγορὰ πλήθουσα, in der ~, um die ~ ἀγορᾶς πληθούσης, ἐν τῇ ἀγορᾷ πληθούσῃ, ἀμφὶ oder περὶ πλήθουσαν ἀγοράν.

[1]geſchehen **1.** (ſich zutragen) γίγνεσθαι, συμβαίνειν, zufällig ~ τυγχάνειν, es geſchah, daß συνέβη mit *inf.*, es pflegt, kann ~ ἐνδέχεται, ἐγχωρεῖ mit *inf.* — **2.** (getan werden) πράττεσθαι, διαπράττεσθαι, ἐπιτελεῖσθαι, ~ laſſen ἐᾶν, συγχωρεῖν, περιορᾶν mit *part.*, nicht ~ laſſen οὐκ ἐᾶν, οὐ περιορᾶν mit *part.*, κωλύειν (verhindern), das ſoll, wird ~ ἔσται ταῦτα, ταῦτ' ἔσται. — **3.** es geſchieht mir etw. (widerfährt mir) πάσχω τι, es geſchieht mir Unrecht ἀδικοῦμαι, es geſchieht mir ein Gefallen mit etw. κεχαρισμένον ἐστί μοί τι, ἡδομένῳ ἐστί μοί τι, es geſchieht dir recht δίκαιος εἶ ταῦτα παθεῖν, ἄξια πέπονθας, es iſt um j-n ~ ὀλωλέ οὐ. ἀπόλωλέ τις.

[2]geſchehen *part.* γενόμενος, γεγενημένος, (getan) πραχθείς, πεπραγμένος, etw. für ~ annehmen ἔργῳ περανθὲν νομίζειν τι, βέβαιον, ἀκίνητον οὐ. ἀμετακίνητον νομίζειν τι, ὡς γενομένου τινὸς οὕτω τὴν γνώμην ἔχειν, G~es kann man nicht un~ machen τὸ γεγονὸς οὔποτε ἀγένητον ἔσται, τό γε πραχθὲν οὐδεὶς ἂν ἀγένητον θείη, ἀγένητα ποιεῖν οὐ. τιθέναι τὰ γεγενημένα ἀδύνατον.

geſcheit (bei geſundem Verſtande) ὑγιής, σώφρων, φρόνιμος (2), ~ ſein ὑγιαίνειν, nicht ~ παράφρων, nicht ~ ſein οὐχ ὑγιαίνειν, παραφρονεῖν, παρανοεῖν, nichts ~es vorbringen οὐδὲν ὑγιὲς λέγειν οὐ. προφέρειν οὐ. πράττειν, biſt du ~? τί λῆρεις ἔχων; (klug, einſichtsvoll) συνετός, σοφός, ἐπιστήμων, ἐπιστάμενος.

Geſcheitheit *f* ἡ σύνεσις, ἡ φρόνησις, ἡ σωφροσύνη οὐ. das *neutr.* der vorhergehenden *adj.*

Geſchenk *n* τὸ δῶρον, ἡ δωρεά, τὸ δώρημα, j-m ein ~ mit etw. machen δωρεῖσθαί (M.) τινί τι, ~e bringen δῶρα φέρειν, ἄγειν, δωροφορεῖν, δωροτελεῖν, ein ~ annehmen δῶρον λαμβάνειν οὐ. δέχεσθαι (M.), als Beſtechung δωροδοκεῖν.

geſchenkweiſe ἐν δωρεᾶς μέρει, δωρεάν.

Geſchichtchen *n* τὸ διηγημάτιον, τὸ ἀκουσμάτιον, τὸ μυθίδιον.

Geſchichte *f* **1.** (Begebenheit) τὸ πρᾶγμα, τὸ γενόμενον οὐ. γεγονός, τὸ συμβάν οὐ. συμβεβηκός, eine alte ~ γενόμενόν τι πάλαι, das iſt eine ſchlimme ~ κακὸν τὸ πρᾶγμα καὶ βλαβερόν, das iſt die alte (bekannte) ~ τοῦτ' ἐκεῖνο, ταῦτ' ἐκεῖνα, die ~ von j-m οὐ. etw. τό τινος, τὸ περί τινα (τι), zB. die ~ vom hölzernen Pferde τὸ τοῦ ξυλίνου ἵππου, die ~ dieſer Zeit τὰ κατὰ τούτους τοὺς χρόνους γενόμενα, die griechiſche ~ τὰ τῶν Ἑλλήνων, τὰ περὶ τοὺς Ἕλληνας, τὰ Ἑλληνικά, τὰ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων πεπραγμένα. — **2.** (Erzählung von Ereigniſſen, Begebenheiten) τὸ διήγημα, τὸ ἄκουσμα, ὁ λόγος, ἡ ἱστορία, denkwürdige ~ τὸ ἀπομνημόνευμα, ~n erzählen ἀπομνημονεύειν, διηγεῖσθαι (M.), eine luſtige, ſpaßige ~ ἡ χαριτία, eine fabelhafte ~ ὁ μῦθος, ~ ſchreiben συγγράφειν. Darſtellung der ~ (der Weltbegebenheiten) ἡ ἱστορία, ἡ ἱστορίας ἀπόδειξις. [(wahrhaft).]

geſchichtlich ἱστορικός, μνημονευόμενος, ἀληθινός

Geſchichtsbuch *n* τὸ σύγγραμμα. ἡ συγγραφή.

Geſchichtſchreiber *m* ὁ συγγραφεύς, ὁ ἱστορικός, ὁ λογοποιός, ὁ ἱστοριογράφος, ὁ συγγράφων οὐ. συγγράφας τὰ γεγενημένα.

Geſchichtſchreibung *f* ἡ συγγραφή, ἡ ἱστοριογραφία, ἡ λογογραφία, ἡ ὠρογραφία (Annaliſtik).

Geſchichtsforſcher, -kenner *m* ὁ ἱστορικός.

Geſchichtsforſchung, -kenntnis, -kunde *f* ἡ ἱστορία.

geſchichtskundig ἱστορικός, ἱστορικῶν γραμμάτων ἔμπειρος.

Geſchick *n* **1.** (Verhängnis) ἡ μοῖρα, ἡ τύχη, τὸ εἱμαρμένον, τὸ πεπρωμένον, durch das ~ etw. erlangen λαγχάνειν τι. — **2.** (Geſchicklichkeit) ſ. d. folg. Wort; ~ zu etw. haben ἐπιτήδειον οder ἱκανὸν εἶναι πρός τι, mit ~ δεξιῶς, ἐμπείρως.

Geſchicklichkeit *f* ἡ δεξιότης, ἡ ἐπιτηδειότης (ητος), ἡ εὐχέρεια, ἡ εὐμάρεια, ἡ εὐμηχανία, ἡ εὐστοχία, natürliche ~ ἡ εὐφυΐα.

geſchickt (wozu tauglich) ἱκανός, ἐπιτήδειος, καλός, ἀγαθός, χρηστός, δυνατός, δεινός, ~ ſein zu etw. δύνασθαι, ἱκανὸν εἶναι πρός τι, (gewandt) δεξιός, εὐχερής, (kundig) ἔμπειρος (2), ἐπιστήμων, oft werden zum Ausdrucke des Begriffes ~ wie im Deutſchen *adj.* auf -iſch ſolche im Griechiſchen auf ικός gebildet, zB. ~ zum Regieren ἀρχικός. ~ zum Feldherrn στρατηγικός. ἡγεμονικός. ~ zum Lehren διδασκαλικός. ~ zum Volksredner δημηγορικός uſw. [ρησις, τὰ λοιδορήματα.]

Geſchimpfe *n* αἱ λοιδορίαι, ὁ λοιδορησμός, ἡ λοιδό-

Digitized by Google

Geſchirr *n* 1. τὸ σκεῦος (gew. *pl.*), irdenes ~ ὁ κέραμος, ehernes ~ τὸ χάλκευμα, goldenes, ſilbernes ~ τὰ χρυσώματα, τὰ ἀργυρώματα. — 2. (Pferde~) τὰ σκεύη, οἱ ἱμάντες (Riemen), οἱ χαλινοί (Zügel), das ~ anlegen ζευγνύναι od. ἐπισάττειν ἵππον.

Geſchlecht *n* τὸ γένος (allg., auch natürliches u. grammatiſches ~), (Abkunft) ἡ γενεά, (Stamm) τὸ φῦλον, ἡ φυλή, von anderm ~ ἀλλόφυλος (2), von demſelben ~ ὁμόφυλος (2), σύμφυλος (2), ὁμογενής, συγγενής, (Generation) τὸ γένος, ἡ γενεά, von ~ τὸ γένος (*acc.*), ſein ~ von j-m ableiten, aus einem ~ ſtammen γένος ἔχειν ἀπό τινος, aus einem edlen ~ ſtammen γονέων εἶναι ἀγαθῶν od. χρηστῶν, ohne ~ (ohne Nachkommen) ἄπαις. ἀγενής, von edlem, vornehmem ~ εὐγενής, εὐπατρίδης, von männlichem ~ ἄρρην, von weiblichem ~ θῆλυς.

geſchlechtlich γενικός.

Geſchlechtsart *f* τὸ εἶδος.

Geſchlechtsfolge *f* ἡ κατὰ τὸ γένος διαδοχή.

Geſchlechtsgenoſſe *m* ὁ γεννήτης.

Geſchlechtsgenoſſenſchaft *f* ἡ φρατρία.

Geſchlechtskunde *f* ſ. Genealogie.

Geſchlechtsliebe *f* ὁ ἔρως (ωτος).

geſchlechtslos ἀγενής, ſ. Zwitter.

Geſchlechtsname *m* τὸ πατρῷον od. πάτριον ὄνομα.

Geſchlechtsregiſter *n* ἡ γενεαλογία, τὸ γενεαλόγημα, ein ~ machen γενεαλογεῖν.

Geſchlechtsteile *m/pl.* τὰ αἰδοῖα, τὰ ἄρθρα, τὰ ἀφροδίσια.

Geſchlechtstrieb *m* ἡ τοῦ γεννᾶν ἐπιθυμία, ἡ γενετήσιος ὁρμή, τὰ ἀφροδίσια.

Geſchlechtswort *n* τὸ ἄρθρον.

Geſchleppe *n* ὁ συρμός, τὸ σύρμα, ἡ ἕλξις (ſämtlich auch *pl.*).

Geſchlinge *n* τὰ σπλάγχνα.

Geſchluchze *n* ἡ οἰμωγή, ὁ κωκυτός, οἱ στεναγμοί, τὰ στεναγματα.

Geſchmack *m* 1. (als Sinn) ἡ γεῦσις, (als Eigenſchaft der Gegenſtände) τὸ γεῦμα, ὁ χυλός, ὁ χυμός, ohne ~ ἄχυλος, ἄχυμος, ἀχύμωτος (ſämtlich 2), von ſcharfem ~ δριμύς. — 2. übtr. (das Gefühl für das Schöne) ἡ αἴσθησις, feiner ~ ἡ ἀκρίβεια, ἡ κομψεία, ein Mann von ~ αἰσθητικὸς ἀνήρ, keinen ~ haben ἀναισθήτως ἔχειν, der keinen ~ hat ἀπειρόκαλος (2), ~ haben in etw. ἐμπείρως ἔχειν τῶν καλῶν, αἰσθάνεσθαι τῶν καλῶν. — 3. (Wohlgefallen) ἡ ἐπιθυμία, ὁ ἔρως (ωτος), ~ an etw. finden od. haben ἐπιθυμεῖν τινος, ἐρᾶν τινος, ἥδεσθαί (P.) τινι, χαίρειν τινί u. ἐπί τινι, keinen ~ an etw. finden παραμελεῖν, ὀλιγωρεῖν τινος, j-m ~ an etw. beibringen ἔρωτα ἐμποιεῖν τινί τινος, das iſt nicht nach meinem ~ τοῦτο οὐ προσίεταί με.

geſchmacklos 1. (von Sachen) ἄχυλος, ἄχυμος, ἀχύμωτος (ſämtlich 2). — 2. übtr. (von Perſonen) ἀναίσθητος, ἀπειρόκαλος, ἄμουσος, ἄκομψος (ſämtlich 2). — 3. (von Sachen = unangenehm) ἄχαρις, ἀχάριστος (2), ἄκομψος (2), ἀκαλλής, ψυχρός.

Geſchmackloſigkeit *f* eig. ἡ ἀχυμία u. das *neutr.* b. vorh. *adj.*, (von Perſonen) ἡ ἀναισθησία, ἡ ἀπειροκαλία, ἡ ἀμουσία, (von Sachen) ἡ ἀμουσία, ἡ ἀχαριστία, ἡ ψυχρότης (ητος) u. b. *neutr.* der *adj.*

Geſchmacksempfindung *f* ἡ γευστικὴ αἴσθησις.

Geſchmackslehre *f* ἡ αἰσθητική (als Wiſſenſchaft den Alten unbekannt).

Geſchmacksorgan, -werkzeug *n* τὸ γευστικὸν αἰσθητήριον.

Geſchmackſinn *m* ἡ γεῦσις.

Geſchmacksvermögen *n* ἡ γευστικὴ δύναμις.

geſchmackvoll (von Perſonen) αἰσθητικός, φιλόκαλος (2), χαρίεις. κομψός, ἔμπειρος (2) τῶν καλῶν, (von Sachen) εὔχαρις, χαρίεις, κομψός, γλαφυρός.

Geſchmauſe *n* ἡ εὐωχία.

Geſchmeide *n* τὰ κοσμήματα, ὁ κόσμος.

Geſchmeidekäſtchen *n* ὁ νάρθηξ (κος), τὸ ναρθήκιον, ἡ κοιτίς (ίδος).

geſchmeidig (von Sachen) ὑγρός (auch von Perſ.), καμπτός (biegſam), μαλακός (weich), εὐάγωγος (2), εὐάρμοστος (2, leicht zu lenken, fügſam), εὐμεταχείριστος (2, leicht zu handhaben), εὐπειθής (willig gehorchend), ἄρεσκος (ſchmiegſam), ~ machen μαλάττειν (eig. u. übtr.).

Geſchmeidigkeit *f* ἡ ὑγρότης, ἡ μαλακότης (ητος), ἡ εὐαγωγία, ἡ εὐαρμοστία, ἡ εὐπείθεια, ἡ ἀρέσκεια.

Geſchmeiß *n* (Eier der Inſekten) τὰ τῶν ἐντόμων ᾠά, (Geſindel) ὁ συρφετός, ὁ σύρφαξ (κος).

geſchmückt κοσμητός, κεκοσμημένος, περιεσταλμένος, εὐσταλής, κομψός.

Geſchnatter *n* ἡ κλαγγή (der Gänſe), ἡ λαλαγή, τὸ λαλάγημα.

Geſchöpf *n* τὸ κτίσμα, τὸ ἔργον, τὸ ποίημα, belebtes ~ τὸ ζῷον, τὸ γέννημα, ἡ φύσις, du biſt ein unglückſeliges ~ κακοδαίμων εἶ.

Geſchoß *n* 1. (als Waffe) τὸ βέλος, τὸ τόξευμα. — 2. (als Stockwerk) τὸ ὄγκημα. — 3. (Abgabe) ὁ φόρος.

Geſchrei *n* ἡ βοή, ἡ κραυγή, ὁ θόρυβος, ὁ θροῦς, Freuden~ ἡ ἀλαλαγή, τὸ ἀλάλαγμα, ὁ ἀλαλαγμός, ἡ ὀλολυγή, ein ~ erheben κραυγάζειν, κραυγὴν ποιεῖσθαι (M.), ~ von etw. machen διαθρυλεῖν τι, δεινὸν ποιεῖσθαι (M.) τι, j-n ins ~ bringen διαβάλλειν τινά, ins ~ kommen διαβάλλεσθαι (P.), κακῶς ἀκούειν, ein klägliches ~ ἡ οἰμωγή, τὸ οἴμωγμα, ὁ οἰμωγμός, ~ des Eſels ὁ ὀγκηθμός, ἡ ὄγκησις.

geſchroten ἐρεικτός, κατερεικτός.

geſchult in etw. συγκεκροτημένος τι.

geſchuppt φολιδωτός, λεπιδωτός.

Geſchütz *n* αἱ μηχαναί, τὰ μηχανήματα, οἱ καταπέλται, τὰ καταπελτικὰ ὄργανα, mit ~ anrücken προσάγειν μηχανὰς τῷ τείχει, τῇ πόλει u. dgl.

geſchützt ἐπι-, περισκεπής.

Geſchwader *n* ἡ τάξις, ὁ οὐλαμός, τὸ στῖφος, (von Reitern) ἡ ἴλη, (von Schiffen) ὁ στόλος, übh. τὸ πλῆθος, ἡ ἀγέλη.

geſchwänzt οὐρὰν ἔχων, κερκοφόρος (2).

Geſchwätz *n* ἡ λαλιά, τὸ λάλημα, ἡ στωμυλία, ἡ λαλαγή, τὸ λαλάγημα. τὰ στωμυλώματα, ἡ ἀδολεσχία, ἡ λεσχηνεία, τὸ λέσχημα, οἱ λόγοι, leeres ~ ὁ λῆρος, ἡ φλυαρία, τὸ φλυάρημα, οἱ ὕθλοι, ἡ κενολογία, leeres ~ machen φλυαρεῖν, ληρεῖν, κενολογεῖν.

geſchwätzig λάλος (2, *comp.* u. *superl.* λαλίστερος, λαλίστατος), ὁ ἀδολέσχης, ἀδολεσχικός, πολυλόγος (2), στωμύλος, φλύαρος, στύμαργος, γλωττάλγος (ſämtlich 2), (von Vieren, bſd. von der Schwalbe) κωτίλος, ~ ſein ἀδολεσχεῖν.

Geſchwätzigkeit *f* ἡ λαλιά, ἡ ἀδολεσχία, ἡ πολυλογία, ἡ λεσχηνεία, ἡ στωμυλία u. b. *neutr.* b. *adj.*

geſchweige daß od. **denn** οὐχ ὅπως, οὐχ ὅτι, μὴ ὅπως, μὴ ὅτι (jedoch immer dem Satze mit „nicht einmal“ voranzuſtellen, z.B. ich habe nicht einmal dies getan, geſchweige denn jenes ἐγὼ δὲ μὴ ὅτι ἐκεῖνο πεποίηκα, ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο), πολὺ δ'ἦττον, ἥκιστα δέ (Konſtr. wie im Deutſchen), er kann nicht einmal leſen, ~ denn ſchreiben οὐκ οἶδεν ἀναγιγνώσκειν, πολὺ ἧττον δὲ od. ἥκιστα δὲ γράφειν.

geſchweigen: zu ~, daß ἵνα παραλείπω, ἵνα ἐῶ, ἵνα μὴ λέγω mit *acc.* u. *inf.* od. ὅτι, ὡς.

Geſchwelge *n* ἡ ἀσωτία.

geſchwind I *adj.* ταχύς (ſchnell), ἐλαφρός (flink, behend), ὀξύς (raſch), (plötzlich) αἰφνίδιος (2), ἐξαπίνατος, ~ auf den Füßen ὠκὺς τοὺς πόδας, ποδώκης, eine ~e Antwort ἕτοιμος od. πρόχειρος ἀπόκρισις. — II *adv.* ταχα, ταχέως, ἐν τάχει, ἄφνω, ἐξαίφνης, ſo ~ als möglich τὴν ταχίστην, ὅτι τάχιστα, ὅσον τάχιστα, ſo ~ er konnte ὡς εἶχε τάχους, ~! ἄγε δή! ἐγκόνει! ſ. ſchnell.

Geſchwindigkeit *f* ἡ ταχυτής (ῆτος), τὸ τάχος, ἡ ἐλαφρότης (ητος), allzugroße ~ ἡ προπέτεια, mit der größten ~ τάχιστα, in aller ~ ὅτι τάχιστα, ſ. Schnelligkeit.

Digitized by Google

Geſchwindſchreiber *m* (Stenograph) ὁ σημειογράφος, ὁ ταχυγράφος, ein ~ ſein ταχυγραφεῖν.
Geſchwindſchritt *m* ὁ δρόμος (Lauf), im ~ δρόμῳ. δρομάδην, βάδην ταχύ, θᾶττον ἢ βάδην.
Geſchwirr *n* ὁ τριγμός, ὁ ῥοῖζος, ὁ ῥοῖβδος, τὸ ῥοίζημα, unter ~ ῥοιζηδόν.
Geſchwiſter *pl.* οἱ ἀδελφοί, αἱ ἀδελφαί, οἱ ὁμαιμοι, οἱ ὁμαίμονες, οἱ συνάδελφοι, leibliche ~ παῖδες ὁμομήτριοί τε καὶ ὁμοπάτριοι, ~ liebend φιλάδελφος (2).
Geſchwiſterkind *n* ὁ ἀνεψιός, ἡ ἀνεψιά (ἐκ πατραδέλφων, wenn die Väter Brüder waren, πρὸς μητρός, wenn die Mütter Schweſtern waren), leibliches ~ ὁ αὐτανεψιός, ἡ αὐτανεψία, die Verwandtſchaft zwiſchen ~ern ἡ ἀνεψιότης (ητος), Sohn, Tochter eines ~es ὁ ἀνεψιαδοῦς, ἡ ἀνεψιαδῆ.
geſchwiſterlich ἀδελφός, ἀδελφικός, ὁμαιμος (2).
Geſchwiſterliebe *f* ἡ τῶν ἀδελφῶν φιλοστοργία, ἡ φιλαδελφία, τὸ φιλάδελφον.
geſchwiſterlos ἀνάδελφος (2).
geſchwollen ἐξῳδηκώς.
Geſchworene *m* ὁ ἔνορκος δικαστής, (in Athen) ὁ ἡλιαστής, ~r ſein ἡλιάζεσθαι (M.).
Geſchworenengericht *n* οἱ ἔνορκοι δικασταί, τὸ τῶν ἐνόρκων δικαστήριον.
Geſchwulſt *f* τὸ οἴδημα, τὸ οἰδημάτιον, τὸ φῦμα, τὸ ἔξαρμα, τὸ ἔπαρμα, ἡ ἔπαρσις, τὸ σύστρεμμα, ἡ διόγκωσις, ἡ κάλη (κήλη), harte ~ τὸ κονδύλωμα, ἡ κονδύλωσις, ὁ κόνδυλος (letzteres bſd. am Zahnfleiſch), τὸ γάγγλιον (das ſog. Überbein), τὰ φήρη (~ der Ohrendrüſen), ὁ βουβών (ῶνος, ~ in den Weichen, bſd. den Schamdrüſen), eine ~ der Schamdrüſen haben βουβωνιᾶν, bekommen βουβωνοῦσθαι, Mittel dagegen τὸ βουβώνιον.
geſchwulſtartig οἰδηματώδης, κονδυλώδης.
Geſchwür *n* τὸ ἕλκος, τὸ ἕλκωμα, ἡ ἕλκωσις, τὸ φῦμα, τὸ φυμάτιον (kleiner Auswuchs, Beule), τὸ ἐμπύημα, ἡ ἐμπύησις, ἡ ἐμπύη (inneres ~, bſd. Lungen~), ein offenes, eiterndes ~ τὸ ἀπόστημα, ein fiſtelartiges ~ ἡ σῦριγξ (γγος), τὸ συρίγγιον, ein krebsartiges ~ ἡ φαγέδαινα, ἡ νομή, ὁ καρκίνος, ein bösartiges ~ τὸ θηρίον, τὸ θηρίωμα, ein verhärtetes ~ ὁ σκίρρος, ἡ σκιρρία, ein brandiges ~ ὁ σφάκελος, voll ~e ἑλκώδης, φυματώδης, ~e bekommen φυματοῦσθαι (P.), innere ~e bekommen ἐμπυεσκεσθαι (P.).
geſegnet εὐδαίμων, ὄλβιος (bſd. mit Glücksgütern ~), ~er Zuſtand ἡ εὐδαιμονία. ὁ ὄλβος, in ~en Umſtänden (ſchwanger) ἐγκύμων, ἔγκυος (2), in ~en Umſtänden ſein κυεῖν, κυΐσκειν, κυοφορεῖν, ein ~es Jahr ἡ εὐετηρία, ein ~er Tag ἡ εὐημερία.
Geſell, Geſelle *m* 1. (Gefährte, Genoſſe) ὁ ἑταῖρος, ὁ ὁμῆλιξ (κος). — 2. (Gehilfe) ὁ συνεργός, ὁ παραστάτης. j-s ~en οἱ σύν τινι, οἱ μετά τινος, οἱ περί οb. ἀμφί τινα. — 3. (im verächtlichen Sinne = Menſch) ὁ ἄνθρωπος, z. B. ein ſchlimmer ~ κακὸς ἄνθρωπος, auch τὸ ἀνθρώπιον.
geſellen ſich zu j-m συνίστασθαί τινι und πρός τινα, προστίθεσθαί τινι, εἶναι οb. γίγνεσθαι μετά τινος οb. σύν τινι, προσομιλεῖν τινι, συνέπεσθαί τινι, συμπαρέπεσθαί τινι, ἀκολουθεῖν τινι, συμπορεύεσθαί (P.) τινι (auf einer Reiſe), (von Sachen) προσγίγνεσθαί τινι, gleich und gleich geſellt ſich gern ἡλιξ ἡλικα τέρπει, ὅμοιον ὁμοίῳ ἀεὶ πελάζει, αἰεὶ τὸν ὅμοιον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὅμοιον, κολοιὸς ποτὶ κολοιόν (ἴζάνει).
geſellig κοινωνικός, ὁμιλητικός, εὐκοινώνητος (2), εὐπροσήγορος (2), συνουσιαστικός, ~er Umgang ἡ ὁμιλία, ἡ συναναστροφή, ~es Vergnügen ἡ ἐκ τῆς ὁμιλίας οb. συναναστροφῆς ἡδονή, von Sachen κοινός.
Geſelligkeit *f* ἡ κοινότης (ητος), gew. b. *neutr.* b. *adj.*, der Menſch iſt zur ~ geſchaffen οἱ ἄνθρωποι πεφύκασιν ἀλλήλοις συνεῖναι.
Geſellſchaft *f* 1. (das Zuſammenſein) ἡ κοινωνία, ἡ συνουσία, ἡ συνήθεια, ἡ ὁμιλία, j-m ~ leiſten συνεῖναί τινι, (in einem Geſchäfte) συμπράττειν τί τινι, συνεργὸν εἶναί τινι, (bei Tiſche) συνδειπνεῖν τινι, in ~ mit οb. von j-m σύν τινι, μετά τινος, bei j-m in ~ ſein ἐφομιλεῖν τινι. — 2. (Verbindung von mehreren Perſonen) ἡ κοινωνία, ἡ ἑταιρεία, ὁ σύλλογος, ἡ σύνοδος, ἡ συνεδρία, οἱ συνόντες, οἱ συγγενόμενοι, in ~ gehen προσφοιτᾶν τοῖς φίλοις, menſchliche ~ τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος.
Geſellſchafter *m* ὁ ἑταῖρος, ὁ κοινωνός, ὁ συνήθης, ὁ φίλος, ὁ ὁμιλητής, ὁ συνουσιαστής, ὁ συνών, ὁ συγγενόμενος, (auf einer Reiſe) ὁ συνέμπορος, ὁ συνοδοιπόρος, (bei Tiſche) ὁ σύνδειπνος, (bei einem Gelage) ὁ συμπότης, ein guter ~ ſein ὁμιλητικὸν οb. συνουσιαστικὸν εἶναι, er und ſeine ~ αὐτὸς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ oder μετ' αὐτοῦ oder περὶ αὐτόν.
Geſellſchafterin *f* ἡ κοινωνός, ἡ φίλη, ἡ συνήθης.
geſellſchaftlich κοινωνικός, ὁμιλητικός, συνουσιαστικός.
Geſellſchaftsdame *f* ἡ συνοῦσά τινι, ἡ φίλη, ἡ θεραπαινίς (ίδος), ἡ ἅβρα (Zofe).
Geſellſchaftslokal *n* (öffentliches) ἡ λέσχη.
Geſellſchaftszimmer *n* ἡ ἐξέδρα, τὸ ἐξέδριον, ὁ ἀνδρών (ῶνος).
Geſetz *n* 1. ὁ νόμος (allg.), ὁ θεσμός (bſd. göttliches ~), ἡ ἀνάγκη (Natur~), die beſtehenden ~e οἱ κύριοι νόμοι, οἱ κείμενοι νόμοι, ein ~ geben (vom Geſetzgeber, der die ~e für andere ſchreibt) νόμον τιθέναι, νόμον γράφειν, νομοθετεῖν, (vom freien Volke, das ſich ſelbſt ~e gibt) νόμον τίθεσθαι, νόμον γράφεσθαι, ein ~ aufheben καταλύειν οb. ἀκυροῦν οb. ἀθετεῖν νόμον, die ~e halten ἐμμένειν τοῖς νόμοις, φυλάττειν τοὺς νόμους, die ~e übertreten παραβαίνειν τοὺς νόμους, παρανομεῖν, ein ~ verwerfen νόμον ἀποψηφίζεσθαι (M.), ἀποχειροτονεῖν, dem ~e gemäß κατὰ τὸν νόμον, gegen das ~ παρὰ τὸν νόμον, was dem ~e gemäß iſt ἔννομος (2), νόμιμος, was gegen das ~ iſt παράνομος (2), nach eigenen ~en lebend αὐτόνομος (2), ſeine eigenen ~e haben (danach leben) αὐτονομεῖσθαι, gute ~e haben εὐνομεῖσθαι (P.), gute ~e habend εὔνομος (2), der Wächter (Hüter) der ~e ὁ νομοφύλαξ (κος), Recht und ~ ſchützend ὁ θεμίστιος (Ζεὺς θεμίστιος als Schützer der ~e). — 2. (Vorſchrift im allg. Sinne) τὰ γεγραμμένα, ὁ κανών (όνος).
Geſetzartikel *m/pl.* τὰ τοῦ νόμου, τὰ ἐν τῷ νόμῳ ἐνόντα, ἃ ἔνεστιν ἐν τῷ νόμῳ.
Geſetzausleger *m* ὁ νομοδιδάσκαλος.
Geſetzbuch *n* ἡ τῶν νόμων σύνταξις, οἱ νόμοι.
Geſetzentwurf *m* τὸ ψήφισμα, τὸ προβούλευμα, ſ. Geſetz.
geſetzgebend νομοθετικός, ~er Körper τὸ τῶν νομοθετῶν κοινόν, οἱ νομοθέται.
Geſetzgeber *m* ὁ νομοθέτης, ὁ τοὺς νόμους θεὶς (θέμενος, γράψας), ὁ νομογράφος.
Geſetzgebung *f* (als Handlung) ἡ νομοθεσία, ἡ νομοθέτησις, ἡ νόμων θέσις, ἡ νομογραφία, (als Sache) οἱ νόμοι.
Geſetzgebungskommiſſion *f* οἱ νομοθέται.
Geſetzgebungskunſt *f* ἡ νομοθετικὴ τέχνη.
Geſetzkunde *f* ἡ τῶν νόμων ἐμπειρία.
geſetzkundig νόμων ἔμπειρος (2) oder ἐπιστήμων, νομικός.
geſetzlich, geſetzmäßig νόμιμος (2), ἔννομος (2), κατὰ τὸν νόμον, δίκαιος, θεσμιος (2), ~ verfahren ποιεῖν κατὰ τοὺς νόμους, ~ beſtimmt ſein νόμῳ τετάχθαι, νενομοθετῆσθαι. ~e Verfaſſung ἡ εὐνομία, eine ~e Verfaſſung haben εὐνομεῖσθαι (P.), εὐνομίᾳ χρῆσθαι, eine ~e Verfaſſung habend εὔνομος (2), ~e Handlung τὸ εὐνόμημα.
Geſetzlichkeit *f* τὸ εὔνομον, ἡ εὐνομία.
geſetzlos ἄνομος (2), ἀνομοθέτητος (2), ἄθεσμος, ἄναρχος, ἀθέσμιος (ſämtlich 2), geſetzloſer Zuſtand ἡ ἀνομία, ἡ ἀναρχία.
Geſetzloſigkeit *f* ἡ ἀνομία, ἡ ἀναρχία.
Geſetzmäßigkeit *f* ἡ εὐνομία οb. das *neutr.* der *adj.* unter geſetzlich.

Digitized by Google

Geſetzrevision *f* ἡ τῶν νόμων διόρθωσις.
geſetzt 1. *adj.* (ernſt, würdevoll) σπουδαῖος, σεμνός, κόσμιος, ἐμβριθής, ~ ſein εὐκοσμεῖν, das ~e Alter ἡ καθεστῶσα ἡλικία, ~es Weſen οἱ σεμνοὶ τρόποι, ἡ τῶν τρόπων σεμνότης (ητος). — 2. ~, daß ἐάν mit *conj.*, εἰ mit *opt.* u. *ind.*, τιθῶμεν ob. ποιῶμεν mit *acc.* u. *inf.*
Geſetztafeln *fpl.* οἱ ἄξονες, αἱ κύρβεις.
Geſetztheit *f* ἡ σπουδαιότης, ἡ σεμνότης, ἡ κοσμιότης (ητος) ob. das *neutr.* v. *adj.* unter geſetzt.
Geſetzübertretung *f* (als Handlung) ἡ παρανομία, ἡ παρανόμησις, (als Sache) τὸ παράνομημα, τὸ ἀνόμημα. [~ machen ψήφισμα γράφειν.]
Geſetzvorſchlag *m* τὸ ψήφισμα, τὸ προβούλευμα, einen
geſetzwidrig ἄνομος, παράνομος, ἄδικος, ἄθεσμος (ſämtlich 2), ~e Handlung τὸ παράνομημα, ~ handeln παρανομεῖν.
Geſetzwidrigkeit *f* (als Handlung) ἡ παρανομία, ἡ ἀνομία, (als Sache) τὸ παράνομημα, τὸ ἀνόμημα.
Geſeufze *n* ὁ στεναγμός, τὸ στέναγμα, ἡ οἰμωγή, ὁ στόνος.
geſichert ἀσφαλής, βέβαιος.
Geſicht *n* 1. (das Vermögen, zu ſehen) ἡ ὄψις, ἡ ὅρασις, ein ſcharfes ~ haben ὀξὺ ὁρᾶν oder βλέπειν, ein ſtumpfes ~ haben ἀμβλὺ ὁρᾶν oder βλέπειν, ἀμβλυώττειν, ἀμβλυωπεῖν, das ~ verlieren στερεῖσθαι ob. ἀποστερεῖσθαι τῆς ὄψεως, ἀποβάλλειν τὴν ὄψιν, das ~ wiederbekommen ἀναλαμβάνειν τὴν ὄψιν, ἀναβλέπειν. — 2. (der Anblick) ἡ ὄψις, τὸ βλέμμα, etw. zu ~ bekommen βλέπειν, αἰσθάνεσθαί τι u. τινος, es kommt etw. zu ~ φαίνεταί, προφαίνεταί τι, etw. aus dem ~e verlieren οὐκέτι δύνασθαι βλέπειν ob. καθορᾶν τι, das Land aus dem ~e verlieren (von Schiffahrern) ἀποκρύπτειν τὴν γῆν, j-m vor das ~ kommen εἰς ὄψιν ἐλθεῖν τινι, j-m etw. ins ~ ſagen εἰπεῖν τινί τι κατ' ὀφθαλμούς. — 3. (Erſcheinung) τὸ δραμα, τὸ φάντασμα, τὸ εἶδος, ἡ ὄψις. — 4. (Angeſicht) τὸ πρόσωπον, (von Tieren) ἡ προτομή, ein finſteres, trauriges ~ τὸ σκυθρωπὸν πρόσωπον, ein ernſthaftes ~ machen σκυθρωπάζειν, ein heiteres ~ machen φαιδρὸν εἶναι τῷ προσώπῳ, ein ſaueres ~ machen δριμὺ ob. πικρὸν βλέπειν, mit ſchönem ~ εὐπρόσωπος (2), mit häßlichem ~ ἀπρόσωπος (2), mit doppeltem ~ διπρόσωπος (2), mit entgegengekehrtem ~ ἀντιπρόσωπος (2), mit rundem ~ στρογγυλοπρόσωπος (2), mit breitem ~ τετραγωνοπρόσωπος (2), mit kleinem ~ μικροπρόσωπος (2), j-m etw. am ~e anſehen τεκμαίρεσθαι (M.) ἐκ τῆς ὄψεως ὅ τι βούλεταί τις, j-n von ~ kennen γιγνώσκειν τὴν ὄψιν τινός, ~er ſchneiden διαστρέφειν (u. M.) τὸ πρόσωπον, μορφάζειν.
Geſichtsähnlichkeit *f* τὸ κατὰ τὴν τοῦ προσώπου φύσιν ὅμοιον, auch bloß τὸ τοῦ προσώπου ὅμοιον.
Geſichtsausdruck *m* τὸ τοῦ προσώπου ἦθος ob. σχῆμα.
Geſichtsausſchlag *m* ὁ λοιθος (im mannbaren Alter).
Geſichtsbildung *f* τὸ τοῦ προσώπου σχῆμα ob. εἶδος, τὸ πρόσωπον, τὸ εἶδος, j-n nach der ~ beurteilen φυσιογνωμονεῖν τινα. [μονικός.]
Geſichtsdeuter *m* ὁ φυσιογνώμων (ονος), ὁ φυσιογνω-
Geſichtsfarbe *f* τὸ χρῶμα, die ~ nicht verändern οὐδὲν μεθιστάναι τοῦ χρώματος.
Geſichtsfehler *m* τὸ περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς κακόν.
Geſichtskreis *m* ὁ ὁρίζων (οντος), ἡ ἔποψις, weit außerhalb des Geſichtskreiſes liegen πόρρω ἐκτὸς εἶναι τῆς ἐπόψεως, Dinge, welche außerhalb unſeres Geſichtskreiſes liegen τὰ μετέωρα ob. τὰ θεῖα πράγματα, was innerhalb des Geſichtskreiſes liegt ἄποπτος (2).
Geſichtspunkt *m* ἡ σύνοψις, unter einen ~ bringen ὑπὸ μίαν σύνοψιν ἄγειν, aus dem richtigen ~ betrachten, anſehen ὀρθῶς ob. κατὰ τὸ ὄν σκοπεῖν ob. κρίνειν, das iſt mein ~ οὕτως ἔμοιγε δοκεῖ, von dieſem ~ ausgehend ταῦτα δὴ γιγνώσκων.
Geſichtsſtrahl *m* ἡ ὄψις.
Geſichtsweite *f* τὸ ὄψεως μῆκος, ἐφ' ὅσον ὄψις ἐξικνεῖται, außer ~ kommen τὴν ὄψιν ἐκλείπειν.
Geſichtszug *m* ἡ τοῦ προσώπου φύσις. ὁ τοῦ προσώπου χαρακτήρ (ῆρος), auch τὸ πρόσωπον.
Geſims *n* ὁ θριγκός, τὸ θριγκίον, ἡ στεφάνη, mit einem ~ einfaſſen θριγκοῦν.
geſimsartig θριγκώδης.
Geſinde *n* ἡ οἰκετεία, οἱ οἰκέται, ἡ δουλεία, ἡ θεραπεία, οἱ δοῦλοι, οἱ θεράποντες.
Geſindel *n* οἱ σύγκλυδες (ἄνθρωποι), ὁ ὄχλος, τὸ πλῆθος, ὁ συρφετός, ὁ σύρφαξ (κος), bettelhaftes ~ τὸ ἀγυρτικὸν πλῆθος, οἱ ἀγύρται.
geſinnt φρονῶν, gew. durch ἔχων oder διακείμενος mit einem *adv.*, gut~ εὖφρων, εὔνους, χρηστός, ſchlecht~ κακόφρων, κακόνους, κακός, gleich~ ὁμογνώμων, ὁμόφρων, σύμφρων, ὁμόνους, ~ ſein φρονεῖν, διακεῖσθαι (auch mit τὴν διάνοιαν ob. τὴν γνώμην), ἔχειν mit *adv.*, τὴν γνώμην ἔχειν, gut~ ſein εὐνοεῖν, εὐφρονεῖν, καλῶς διακεῖσθαι, gegen j-n εὐνοϊκῶς ἔχειν πρός τινα, εὐνοίᾳ χρῆσθαι περί τινα, εὐμενῶς διακεῖσθαι πρός τινα, feindlich ~ ſein gegen j-n δυσμενῶς ἔχειν τινί, ἐχθρῶς διακεῖσθαι πρός τινα, gleich~ ſein gegen j-n ὁμογνωμονεῖν, ὁμονοεῖν, ὁμοφρονεῖν τινι, anders ~ ſein ἀλλοίαν γνώμην ἔχειν, ἀλλοφρονεῖν, hoch~ ſein μέγα φρονεῖν, griechiſch, perſiſch uſw. ~ ſein τὰ τῶν Ἑλλήνων, τῶν Περσῶν uſw. φρονττίζειν, ἑλληνίζειν, περσίζειν (μηδίζειν) uſw.
Geſinnung *f* ἡ γνώμη, ἡ διάνοια, ὁ νοῦς, ἡ ψυχή, ἡ τῆς ψυχῆς διάθεσις, gute ~ ἡ εὐγνωμοσύνη, ἡ χρηστότης (ητος), freundliche, gütige, wohlwollende ~ ἡ εὔνοια, ἡ εὐμένεια, ἡ φιλοφροσύνη, üble, ſchlechte ~ ἡ κακόνοια, ἡ δύσνοια, ἡ δυσμένεια, hohe, edle ~ ἡ μεγαλοφροσύνη, ἡ μεγαλοψυχία, ἡ μεγαλογνωμοσύνη, höhere ~ τὸ φρόνημα, niedrige, gemeine ~ ἡ μικροψυχία, ἡ ἀνελευθερία, gleiche ~ ἡ ὁμόνοια, gleicher ~ ſein ὁμονοεῖν, ὁμογνωμονεῖν, τὰ αὐτὰ γιγνώσκειν, entgegengeſetzter ~ ſein τὰ ἐναντία φρονεῖν, ſeine ~ ändern μετανοεῖν, μεταγιγνώσκειν, bei ſeiner ~ bleiben μένειν ἐπὶ τῆς αὐτῆς γνώμης, οὐκ ἐξίστασθαι τῆς γνώμης, j-m eine ~ einflößen ἐμποιεῖν τινι γνώμην, διατιθέναι τινά (τὴν γνώμην), j-n auf andere ~ bringen πείθειν, μετα-, παραπείθειν τινά. [τά τινος.]
Geſinnungsgenoſſe *m* ὁ τὰ αὐτὰ φρονῶν τινι, ὁ φρονῶν
geſinnungslos ἀήθης, ἀστάθμητος (2).
Geſinnungsloſigkeit *f* das *neutr.* v. vorh. *adj.*
geſittet κόσμιος, κομψός, ἀστεῖος, gut ~ εὖ ob. καλῶς πεπαιδευμένος, εὐπαίδευτος (2), σώφρων, ſchlecht ~ ἀπαίδευτος (2), ἄγροικος (2), ~ machen παιδεύειν, ἐκπαιδεύειν. [νῷ ἔχειν, βούλεσθαι.]
geſonnen ſein διανοεῖσθαι (P.), γνώμην ἔχειν, ἐν
geſotten ἑφθός. [Bierbe) τὸ ἅρμα.]
Geſpann *n* τὸ ζεῦγος, ἡ συνωρίς (ίδος), (Wagen und)
geſpannt eig. δια-, ἐν-, συντεταμένος, (in Erwartung) ὀρθός, μετέωρος (2), in ~er Erwartung ſein ὀρθὸν ob. μετέωρον εἶναι, μετὰ πόθου προσδοκᾶν, ἐπῆρθαι ταῖς ἐλπίσιν, ~e Aufmerkſamkeit ὁ ἀτενισμός, mit j-m ~ (in Zwiſt) ſein διαφοράν ἔχειν πρός τινα, δυσμενῶς ἔχειν τινί, διαφορά ἐστί μοι πρός τινα.
Geſparr *n* ἡ ὀροφή, τὸ ὀρόφωμα, ἡ ξύλωσις, αἱ δοκοί.
Geſpenſt *n* τὸ φάσμα, τὸ φάντασμα, τὸ εἴδωλον, ἡ μορμώ (οῦς). ἡ μορμών (όνος u. ώνος), τὸ μορμολυκεῖον (-λύκειον), j-n durch ~er ſchrecken μορμολύττεσθαί (M.) τινα.
geſpenſterartig φασματώδης, ὥσπερ μορμώ u. dgl.
Geſpenſtergeſchichte *f* ὁ περὶ τῶν φαντασμάτων λόγος.
Geſpenſterſtunde *f* αἱ μέσαι νύκτες (Mitternacht).
Geſpenſtheuſchreckenkrebs *m* ἡ κραγγών (όνος).
geſpenſtiſch φανταστικός, φαντασιώδης.

Digitized by Google

Geſpiele *m* ὁ συμπαίκτωρ (ορος), ὁ συμπαίστης, ὁ ἡλιξ (κος), ὁ ὁμῆλιξ (κος), ὁ ἡλικιώτης.
Geſpielin *f* ἡ συμπαίστρια, ἡ ἡλιξ (κος), ἡ ὁμῆλιξ (κος), ἡ ἡλικιῶτις (ιδος).
Geſpinſt *n* τὸ νῆμα, τὸ διάνημα, ὁ κλωστήρ (ῆρος), (von Spinnen und Raupen) τὸ ἀράχνιον.
Geſpött *n* (das Spotten) τὸ σκῶμμα, ὁ κατάγελως (ωτος). ἡ χλευασία, ὁ χλευασμός, ἡ χλεύη, ~ mit etw. treiben σκώπτειν, ἐπισκώπτειν τι oder εἴς τι, ἐμπαίζειν τινί, καταγελᾶν τινος, (das Verſpottete) ὁ γέλως (ωτος). ἡ χλεύη, ἡ παιδιά, τὸ καταγέλασμα, zum ~ werden παταγέλαστον γίγνεσθαί τινι oder ὑπό τινος, καταγελᾶσθαι (P.) ὑπό τινος, j-n zum ~ machen γέλωτα καὶ παιδιὰν ποιεῖσθαί (M.) τινα.
Geſpräch *n* ὁ λόγος. οἱ λόγοι, (mehr wiſſenſchaftlich) ἡ διάλεξις, ὁ διάλογος, (die Unterhaltung) ἡ ὁμιλία, ein ~ mit j-m anknüpfen συνάπτειν λόγους τινί, ſich mit j-m in ein ~ einlaſſen εἰς λόγους ἔρχεσθαί, ἰέναι, ἀφικνεῖσθαί τινι, ein ~ führen über etw. διαλέγεσθαι (P.) περί τινος, λόγον ἔχειν περί τινος (mit j-m τινί oder πρός τινα), es geht das ~ λόγος ἐστί, λέγουσιν, λέγεται, τεθρύληται, das ~ kommt auf etw. λόγος γίγνεται περί τινος, im ~ διαλεγόμενος, in Form eines ~s διαλογικός.
geſprächig (gern ſich mit andern unterhaltend) προσήγορος, εὐπροσήγορος, φιλοπροσήγορος (ſämtlich 2), ὁμιλητικός. (redſelig) πολυλόγος (2). [ἡ πολυλογία.]
Geſprächigkeit *f* ἡ εὐπροσηγορία, ἡ φιλοπροσηγορία,
geſprächsweiſe διαλογικός, *adv.* διαλογικῶς, καταλογάδην, gew. durch d. *part.* διαλεγόμενος.
geſprenkelt ποικίλος (bunt), κατάπαστος (2), (v. Tieren) βαλιός, στικτός, διαπεπασμένος, mit ~em Fell ποικιλόδερμος (2).
Geſtade *f* ὁ αἰγιαλός, ἡ ἀκτή, ἡ ἠών (όνος), (vorſpringendes, ſteiles ~) ἡ ῥαχία, (mit Sand bedecktes ~) ὁ (ἡ) θίς (ινός).
Geſtalt *f* ἡ μορφή (bſd. des Menſchen), ἡ μόρφωσις (das Geſtaltete), τὸ σχῆμα (Haltung, äußere ~ oder Form), τὸ εἶδος. ἡ ἰδέα (das äußere Ausſehen), ὁ τύπος (Umriß), ἡ φύσις (natürliche ~), ſchöne ~ ἡ εὐφυΐα, ἡ εὐμορφία, von ſchöner ~ εὐφυής, εὔμορφος (2). καλὸς τὴν μορφήν, häßliche ~ ἡ ἀμορφία, von häßlicher ~ ἄ-, δύσμορφος (2), δυσειδής, ἀσχήμων, eine ~ bekommen ob. annehmen μορφοῦσθαι (P.), συνίστασθαι, εἶδος ob. σχῆμα λαμβάνειν, die ~ von etw. annehmen μορφοῦσθαι (P.) κατά τι, j-s ~ annehmen εἰκάζεσθαί (P.) τινι, ἀφομοιοῦν ἑαυτόν τινι, eine andere ~ annehmen μεταμορφοῦσθαι (P.), μεταλλάττεσθαι (P.) τὴν μορφήν, einer Sache eine ~ geben μορφοῦν, σχηματίζειν, πλάττειν τι, in der ~ j-s erſcheinen φαίνεσθαι oder ὁρᾶσθαι (P.) γενόμενόν τινα, j-n in ſeiner wahren ~ zeigen ἀποφαίνειν τινὰ ὁποῖός ἐστιν, bald in dieſer, bald in jener ~ erſcheinen φαντάζεσθαι (P.) ἄλλοτε ἐν ἄλλαις ἰδέαις, in der ~ von etw. ἐν σχήματί τινος, ſolcherg~, daß οὕτως, ὥστε, ſolgenderg~ ὧδε, gleicherg~ ὡσαύτως, παραπλησίως, oft werden auch *adj.* auf (o)ειδής, ώδης u. μορφος gebildet, zB. von menſchlicher ~ ἀνθρωποειδής, ἀνθρωπόμορφος (2), von der ~ eines Tieres ζῳόμορφος (2), von anderer ~ ἀλλοειδής, ἑτεροειδής, ἑτερόμορφος (2).
geſtalten μορφοῦν, διαμορφοῦν, σχηματίζειν, διασχηματίζειν, πλάττειν, τυποῦν, ſich ~ γίγνεσθαι, τίθεσθαι (P.), ἀποβαίνειν, σχῆμα oder εἶδος λαμβάνειν, ſchön geſtaltet καλὸς τὴν μορφήν, εὔμορφος (2), εὐειδής. [πωτος (ſämtlich 2).]
geſtaltlos ἄμορφος. ἀμόρφωτος, ἀσχημάτιστος, ἀτύ-
Geſtaltloſigkeit *f* ἡ ἀμορφία u. d. *neutr.* d. vorh. *adj.*
Geſtaltung *f* (das Geſtalten) ἡ μόρφωσις, ἡ διαμόρφωσις, ἡ πλάσις. ἡ τύπωσις, ἡ διατύπωσις, ἡ σχηματισις, ὁ σχηματισμός, ſ. auch Geſtalt.
geſtändig ſein ſ. geſtehen.
Geſtändnis *n* ἡ ὁμολογία, ἡ ἐξομολόγησις, τὸ ὁμολόγημα, ein ~ ablegen ſ. geſtehen; oft durch Verben, zB. nach deinem ~ ἐξ ὧν σὺ ὁμολογεῖς, j-n zum ~ zwingen ἀναγκάζειν oder καταναγκάζειν τινὰ ὁμολογεῖν, durch die Folter ἐκβασανίζειν.
Geſtank *m* ἡ δυσωδία, ἡ δυσοσμία, ἡ κακωδία, ἡ κακοσμία, ὁ βρῶμος, ~ verurſachend δυσώδης, ohne ~ ἄβρωμος (2).
geſtatten ἐπιτρέπειν τινί (etw. zu tun ποιεῖν τι), διδόναι, παρέχειν, ἐξουσίαν παρέχειν ob. διδόναι ob. ποιεῖσθαι (M.), ἐφιέναι, ſ. erlauben.
geſtehen ὁμολογεῖν, καθομολογεῖν, ἐξομολογεῖν (u. M.), φάναι, συμ-, καταφάναι, nicht ~ ἀρνεῖσθαι, ἐξαρνεῖσθαι (P.), ἔξαρνον γίγνεσθαι (mit μή u. *inf.*, mit μὴ οὐ u. *inf.*, wenn das Verb negiert iſt).
Geſtein *n* ἡ πέτρα (auch *pl.*), ὁ λίθος (auch *pl.*).
Geſtell *n* ὁ κιλλίβας (αντος), ὁ ὀκρίβας (αντος), τὸ ὑπόβαθρον, ἡ βάσις, ἡ κρηπίς (ῖδος).
geſtempelt σφραγιστός, ἐσφραγισμένος, σύσσημος (2).
geſtern χθές, ἐχθές, auch durch das *adj.* χθιζός, zB. er kam ~ χθιζὸς ἦλθεν, ſeit ~ ἐκ χθιζινοῦ.
geſtickt πεποικιλμένος, ποικίλος.
Geſtikulation *f* ὁ μορφασμός, ἡ χειρονομία, τὰ σχήματα. [σχηματοποιεῖσθαι (M.).]
geſtikulieren μορφάζειν, χειρονομεῖν, σχηματίζεσθαι,
geſtimmt ſein διατεθῆναι τὴν ψυχήν, gew. διακεῖσθαι ob. ἔχειν mit *adv.*, ſo geſtimmt οὕτω διακείμενος, fröhlich geſtimmt ſein εὐφραίνεσθαι (P.), mürriſch geſtimmt ſein δυσκόλως ἔχειν, ſ. d. betr. *adj.*
Geſtirn *n* (Sternbild) τὸ ἄστρον, (Stern) ὁ ἀστήρ (έρος), unter die ~e verſetzen καταστερίζειν, καταστεροῦν, Verſetzung unter die ~e ὁ καταστερισμός, Kunde und Beobachtung der ~e ἡ ἀστρονομία, ἡ ἀστρολογία, die ~e beobachten παρατηρεῖν τὰ ἄστρα.
geſtirnt ἀστροειδής, ἀστερόεις.
Geſtöber *n* αἱ νιφάδες.
Geſtotter *n* ὁ ψελλισμός, ὁ βατταρισμός.
Geſträuch *n* ὁ θάμνος, ἡ λόχμη, ἡ ὕλη, τὸ λοχμῶδες χωρίον.
geſträuchartig θαμνώδης, λοχμώδης.
geſtreift ῥαβδωτός. γραμμὰς ἔχων, γραμμαῖς διειλημμένος, grün ~ διάχλωρος (2), weiß ~ διάλευκος (2), rot ~ διέρυθρος (2). [ſ. ſtreng.]
geſtreng αὐστηρός, ἀκριβοδίκαιος (2), κελευστικός,
geſtrickt χηλευτός.
geſtrig ὁ, ἡ, τὸ χθές, χθεσινός, χθιζός, der ~e Tag ἡ χθὲς ἡμέρα. ἡ προτεραία.
Geſtrüpp *n* ἡ ῥώψ (ωπός).
Geſtüt *f* τὸ ἱπποτροφεῖον.
Geſuch *n* ἡ δέησις, ἡ ἀξίωσις, τὸ δέημα, ein ~ bei j-m anbringen δέησιν ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα, δεῖσθαι (P.) τινός τι ob. *inf.*. ein ~ nicht bewilligt bekommen ἀτυχεῖν δεόμενον, auf ſein ~ ἀξιώσαντος ob. δεηθέντος αὐτοῦ.
geſucht ἐπιτετηδευμένος, ἐπιτηδευτός.
Geſumme *n* ὁ βόμβος.
geſund 1. ὑγιής, ὑγιεινός, ὑγιαίνων (von geſunder Körperbeſchaffenheit, auch von Örtern, der Geſundheit zuträglich), εὐεκτικός (ſich wohl befindend), εὔρωστος (2, wohl an Kräften), σῶς (unverſehrt), ἄνοσος (2, ohne Krankheit), ~er Zuſtand ἡ εὐεξία, ~ ſein ὑγιαίνειν, εὐρωστεῖν καλῶς ἔχειν. — 2. (heilſam) ~ ſein ὑγιεινῶς ἔχειν, ~ machen ἰᾶσθαι (M.), ὑγιᾶ ποιεῖν, ~ werden ὑγιαίνειν (auch P.), ὑγιάζεσθαι (P.). wieder ~ werden σῴζεσθαι (ἐκ τῆς νόσου). ἀπαλλάττεσθαι (P.) τῆς νόσου, bleibe ~! ὑγίαινε. ἔρρωσο.
Geſundbrunnen *m* τὰ ὑγιεινὰ ὕδατα.
Geſundheit *f* ἡ ὑγίεια. τὸ ὑγιές u. d. *neutr.* der andern *adj.*, (kräftige Körperkonſtitution) ἡ εὐρωστία, ἡ εὐεξία, (höchſtes Wohlbefinden) ἡ ἀκμή, bei ~ ſein ſ. geſund ſein; ſchwankende ~ σφαλερὰ πρὸς ὑγίειαν ἕξις, eine ſchwankende ~ haben ἀκροσφαλῆ εἶναι πρὸς ὑγίειαν, die ~ eines Ortes τὸ ὑγιεινὸν τοῦ χωρίου, zur ~!

Digitized by Google

(als Wunsch beim Niesen) Ζεὺς σῶσον, ζῆθι, (bei e-m Gelage ausgesprochene Wunsch für j-s Wohl) ἡ φιλοτησία, ἡ πρόποσις. j-s ~ trinken φιλοτησίας (-σίαν) προπίνειν τινί, das Ausbringen einer ~ ἡ πρόποσις, (von der Seele) ἡ ὑγίεια, ~ von Leib und Seele ἡ περὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν ὑγίεια.

Gesundheitsmittel *n* τὸ χρηστὸν φάρμακον, τὰ πρὸς ὑγίειαν συμφέροντα, τὰ ὑγιεινά.

Gesundheitspflege *f* ἡ τῆς ὑγιείας οὐ. τοῦ σώματος ἐπιμέλεια.

Gesundheitsregel *f* ἡ δίαιτα, j-m e. ~ vorschreiben δίαιταν προστάττειν τινί.

Gesundheitsrücksichten *f/pl.* τὰ τῆς ὑγιείας.

Gesundheitszustände *m/pl.*, **-zustand** *m* τὰ τῆς ὑγιείας, τὰ περὶ τὴν ὑγίειαν, ἡ (τοῦ σώματος) ἕξις.

Gesundheitsvorschriften *f/pl.* τὰ τῆς ὑγιείας, ἡ δίαιτα.

Gesundwerden *n* ἡ ὑγίανσις, ἡ ὑγίασις.

Getäfel *n* αἱ σανίδες, τὸ σανίδωμα, an der Decke τὰ φατνώματα.

getäfelt φατνωτός.

Getändel *n* ὁ λῆρος (auch *pl.*).

getigert παρδαλωτός, βαλιός.

Getön *n* ἡ ἠχή, ὁ ἦχος, τὸ ἤχημα.

Getöse *n* ὁ ψόφος, ὁ πάταγος, ὁ θόρυβος, ὁ κόναβος, ὁ κτύπος, ὁ βρόμος, τὸ πατάγημα, ὁ δοῦπος, dumpfes ~ ὁ βόμβος, sausendes, schwirrendes ~ ὁ ῥοῖζος, ὁ ῥοῖβδος, ~ machen ψόφον, θόρυβον ποιεῖν, παταγεῖν, θορυβεῖν, κτυπεῖν.

Getränk *n* τὸ ποτόν, τὸ πῶμα, berauschendes ~ τὸ μέθυ.

Getrappel *n* ὁ κτύπος.

getrauen sich θαρρεῖν, τολμᾶν, πιστεύειν ἑαυτῷ (sämtlich mit *inf.*), sich nicht ~ ἀπορεῖν, ὀκνεῖν (mit *inf.*).

Getreide *n* ὁ σῖτος (*pl.* τὰ σῖτα, auf dem Felde und geerntet), τὸ σιτίον (gew. *pl.*, das Geerntete), mit ~ handeln σιτοπωλεῖν, πυροπωλεῖν, mit ~ versorgen παρέχειν σῖτον οὐ. ἀγοράν, σιτοδοτεῖν τινα, Verteilung von ~ ἡ σιτοδοσία, das ~ einfahren συγκομίζεσθαι (M.) τὸν σῖτον, Mangel an ~ ἡ σιτοδεία.

getreideähnlich, -artig σιτώδης.

Getreideähre *f* ὁ στάχυς (υος).

Getreideankauf *m* ἡ σιτωνία.

Getreidearten *f/pl.* τὰ σιτηρά.

Getreideaufkauf *m* ἡ σιτωνία.

Getreideaufkäufer *m* ὁ σιτώνης.

Getreideausfuhr *f* ἡ σιτικὴ οὐ. σίτου ἐξαγωγή.

Getreideausteilung *f* ἡ τοῦ σίτου διανομή.

Getreidebau *m* ἡ γεωργία.

Getreidebehälter *m* ἡ σιτοδόκη, ἡ σιτοθήκη.

Getreideboden *m* ὁ σιτοβολών (ῶνος), τὸ σιτοβόλιον, τὸ σιτοφυλακεῖον, (zum Getreidebau geeigneter Boden) ἡ σιτοφόρος γῆ.

Getreideernte *f* ἡ τοῦ σίτου οὐ. τῶν καρπῶν συγκομιδή.

Getreidefeld *n* ὁ σιτών (ῶνος), τὸ λήιον.

Getreidegefäße *n/pl.* τὰ σιτηρὰ ἀγγεῖα.

Getreidehandel *m* ἡ σιτοπωλία, ~ treiben σιτοπωλεῖν, σιτοκαπηλεύειν, σιτωνεῖν, σιτηγεῖν.

Getreidehändler *m* ὁ σιτοπώλης, ὁ σιτοκάπηλος.

Getreidehülse *f* ὁ χιτών (ῶνος).

Getreidekauf *m* ἡ σιτωνία.

Getreidekäufer *m* ὁ σιτώνης.

Getreidelieferung *f* ἡ σιτηγία, ἡ σιταγωγία, ἡ σίτου χορηγία οὐ. ἐπάρκεια.

Getreidemagazin *n* τὸ σιτοφυλακεῖον, τὰ σιτία.

Getreidemangel *m* ἡ σιτοδεία, ἡ σπάνις σίτου, ἡ σπανοσιτία, ἡ σπανοκαρπία.

Getreidemarkt *m* ἡ σίτου ἀγορά, τὰ σιτία, die ~= behörde (in Athen) οἱ σιτοφύλακες.

Getreidemaß *n* τὸ σιτηρὸν μέτρον, die obrigkeitliche Person, die auf die Richtigkeit desselben sieht ὁ σιτομέτρης.

Getreidenot *f* ἡ σιτοδεία.

Getreidepreis *m* αἱ τοῦ σίτου τιμαί, der ~ steigt τιμᾶται ὁ σῖτος.

getreidereich πολύσιτος (2), σιτοφόρος (2).

Getreidereichtum *m* ἡ πολυσιτία, ἡ σίτου ἀφθονία.

Getreideschiff *n* τὸ σιταγωγὸν πλοῖον, ἡ σιταγωγὸς οὐ. σιτηγὸς ναῦς, τὸ σιτηγὸν πλοῖον, ἡ σιταγωγὸς ὁλκάς (άδος).

Getreideschober *m* ὁ ῥογός.

Getreideschwinge *f* τὸ λίκνον.

Getreidesendung *f* ἡ σιτοπομπία.

Getreidespende *f* ἡ σιτοδοσία.

Getreideteuerung *f* ὁ σῖτος τίμιος.

Getreidetransport *m* ἡ σιτοπομπία.

Getreideverteilung *f* ἡ σίτου διανομή, ἡ σιτοδοσία.

Getreidevorrat *m* ὁ ἀποκείμενος σῖτος.

Getreidewesen *n* τὰ περὶ τὸν σῖτον.

Getreidezehnte *m* ἡ σίτου δεκάτη.

Getreidezufuhr *f* ἡ σιτηγία, ἡ σιταγωγία.

getreu (der Wahrheit gemäß) ἀληθής, ἀληθινός, ἀκριβής, ἐναργής. (treu) πιστός, μόνιμος (2), παραμόνιμος (2), εὔνους, ſ. treu.

getreulich πιστῶς, ἀκριβῶς. κατὰ δύναμιν, ὅσον δυνατόν.

Getriebe *n* ſ. Triebwerk u. Getümmel; übtr. ἡ παρασκευή, αἱ μηχαναί, τὰ σκευωρήματα, ἡ σκευωρία.

getrieben (mit dem Hammer) σφυρήλατος (2), von ~er Arbeit τορευτός, ~e Arbeit τὸ τόρευμα.

getrost θαρραλέος, εὐθαρσής. ἄφοβος (2), ~ sein θαρρεῖν, εὐθαρσεῖν, οὐ φοβεῖσθαι (P.), οὐ δεδιέναι, ~en Mutes θαρρῶν, *adv.* θαρραλέως, θαρρούντως, εὐθαρσῶς.

getrösten sich θαρρεῖν (eines Dinges τινί οὐ. εἴς τι).

Getümmel *n* ὁ θόρυβος, ὁ ὄχλος, ἡ ταραχή, ὁ κλόνος, ἡ τύρβη.

geübt γεγυμνασμένος τι, περί οὐ. πρός τι, ἔν τινι, ἠσκημένος τι, πρός οὐ. εἴς τι, ἔμπειρός, ἐπιστήμων τινός, δεινός u. ἱκανός τι, ~ sein in etw. γεγυμνασμένον εἶναι τι, ἐμπειρίαν ἔχειν τινός, ἐμπείρως ἔχειν τινός.

geviert (viereckig) τετράγωνος (2), (aus vier Teilen) τετράμερής.

Gewächs *n* eig. τὸ φυτόν, τὸ φύτευμα, (am Körper) τὸ φῦμα, fleischiges ~ τὸ σάρκωμα.

gewachsen (zu etw. tauglich) ἱκανός, ἐπιτήδειος πρός τι, δυνατὸς ποιεῖν τι, einem andern gewachsen ἀντίπαλος (2), ἴσος, ἐνάμιλλος, ἰσοπαλής, ἀξιόμαχος (2) τινι, j-m ~ sein ἀντίπαλον εἶναί τινι, ἱκανῶς ἔχειν πρός τινα, ἀνταρκεῖν τινι, ἀντέχειν τινί u. πρός τινα, j-m nicht ~ sein ἧττω εἶναί τινος, ἡττᾶσθαι (P.) τινος. εἴκειν τινί.

Gewächsgarten *m*, **-haus** *n* τὸ φυτούργιον, τὸ φυτεῖον.

gewächsreich πολύφυτος (2), πολύκαρπος (2).

Gewähr *f* ἡ πίστις, τὸ πιστόν, τὰ πιστά, ~ leisten πιστὰ διδόναι, ἐγγυᾶσθαί (M.), βεβαιοῦν τι.

gewahren, gewahr werden αἰσθάνεσθαί, ἐπαισθάνεσθαί τι οὐ. τινος (auch mit *part.*), μανθάνειν, καταμανθάνειν τινά u. τι (auch mit *part.*), καθορᾶν τι (erblicken), nicht ~ auch durch λανθάνειν, z.B. die Perser wurden nicht gewahr, daß die Griechen in die Dörfer kamen οἱ Ἕλληνες ἔλαθον τοὺς Πέρσας εἰς τὰς κώμας ἐλθόντες.

gewähren διδόναι, παρέχειν (u. M.), πορίζειν, παρασκευάζειν, ὑπηρετεῖν, j-m eine Bitte ~ ἐκτελεῖν ὧν τις δεῖται, ὑπακούειν οὐ. χαρίζεσθαι (M.) τινι δεομένῳ, mir wird meine Bitte gewährt τυγχάνω ὧν δέομαι, Vergnügen, Nutzen u. dgl. ~ ἡδονήν, ὠφέλειαν παρέχειν τινί, j-n ~ lassen ἐπιτρέπειν τινί οὐ. ἐᾶν τινα ποιεῖν δ τι ἂν βούληται, auch bloß ἐᾶν τινα.

Gewährleistung *f* ἡ πίστις, ἡ πίστωσις, ἡ ἐγγύη, ἡ διεγγύησις, ſ. Bürgschaft.

Gewahrsam *m* ἡ φυλακή. in ~ halten ἐν φυλακῇ οὐ.

Gewährschaft *f* ἡ ἐγγύη, ἡ διεγγύησις, ſ. Bürgschaft.

Gewährsmann *m* ὁ ἐγγυητής (Bürge), ὁ μάρτυς (υρος, Zeuge). ἀνὴρ ἀξιόχρεως (glaubwürdiger Mann), ~ sein ἐγγυᾶσθαι (M.), μαρτυρεῖν, einen ~ stellen καθιστάναι τινὰ ἐγγυητήν, seinen ~ anführen ἐπάγεσθαι οὐ. παρέχεσθαι (M.) μάρτυρα.

Digitized by Google

Gewährung *f* durch Verben.

Gewalt *f* (Kraft, Stärke) ἡ ἰσχύς (ύος), ἡ ῥώμη, (Macht) τὸ κράτος, ἡ ἐπικράτεια, ἡ ἀρχή, ἡ ἐξουσία, höchſte ~ ἡ ἀρχή, (Gewalttätigkeit) ἡ βία, ἡ ἀνάγκη (Zwang), (das Überwältigende) ἡ δεινότης (ητος), τὸ δεινόν, z.B. die ~ der Rede ἡ τῶν λόγων δεινότης, mit ~ βίᾳ, βιαίως, ἀνὰ u. κατὰ κράτος, ἀνάγκῃ, etw. in ſeiner ~ haben κρατεῖν ob. ἐπικρατεῖν τινος, κατέχειν τι, ὑφ' ἑαυτῷ ἔχειν τι, etw. in ſeine ~ bekommen λαμβάνειν τι, ὑποχείριον λαμβάνειν ob. ποιεῖσθαί (M.) τι, κρατεῖν τινος, αἱρεῖν τι, es ſteht in meiner ~ ἐν ob. ἐπ' ἐμοί ἐστιν, ἐμοῦ ἐστιν, ἐξουσίαν ἔχω, etw. unter ſeine ~ bringen χειροῦσθαί (M.), καταστρέφεσθαί (M.) τι, ὑφ' ἑαυτῷ ποιεῖσθαί τι, ἐπικρατεῖν τινος, in j-s ~ geraten γίγνεσθαι ἐπί τινι, ~ über j-n haben δύνασθαι εἰς ob. πρός τινα, ſ. herrſchen, beherrſchen; ~ gegen j-n gebrauchen βίᾳ χρῆσθαι πρός τινα, βιάζεσθαί (M.) τινα, κατεξουσιάζειν τινός, einem Mädchen ~ antun βιάζεσθαι (M.), φθείρειν, καταφθείρειν, καταισχύνειν κόρην, ſich ~ antun βιάζεσθαι ἑαυτόν (was auch „ſich entleiben" bedeutet, wofür man auch ἀποκτείνειν ἑαυτόν, ἀποθανεῖν ὑφ' ἑαυτοῦ ſagt), (ſich bezwingen) κρατεῖν ob. κρείττω γίγνεσθαι ἑαυτοῦ.

Gewalthaber, Gewaltherrſcher *m* ὁ τύραννος, ὁ δεσπότης, ὁ κύριος, ὁ δυνάστης, ὁ ἄρχων (οντος).

Gewaltherrſchaft *f* ἡ τυραννίς (ίδος), ἡ δεσποτεία.

gewaltig (ſtark) ἰσχυρός, κρατερός, ῥωμαλέος, (außerordentlich) δεινός, (groß, bedeutend) μέγας, (mächtig) δυνατός, πολὺ δυνάμενος, ~ ſein πολὺ δύνασθαι, *adv.* σφόδρα, ἄγαν, λίαν, δεινῶς.

Gewaltmittel *n* ἡ βία, αἱ ἀνάγκαι, ~ anwenden βίᾳ χρῆσθαι, gegen j-n ἀνάγκας ἐπιφέρειν ob. προσάγειν τινί.

gewaltſam βίαιος, ἀναγκαῖος, *adv.* βιαίως, πρὸς βίαν, πρὸς τὸ βίαιον, eines ~en Todes ſterben βίᾳ ἀποθνήσκειν, φονεύεσθαι (P.), ~er Tod ὁ βίαιος θάνατος, ~e Mittel anwenden βίᾳ χρῆσθαι.

Gewaltſamkeit *f* ἡ βία, ἡ βιαιότης (ητος).

Gewaltſtreich *m* ἡ βία, einen ~ verüben βίᾳ χρῆσθαι.

Gewalttat *f* τὸ βίαιον, ἀνόσιον ob. ἄδικον ἔργον, τὸ ὕβρισμα, τὸ ἀδίκημα, eine ~ verüben ἐργάζεσθαι (M.) ἀνόσιον ἔργον, ἀδικεῖν.

gewalttätig βίαιος, ὑβριστικός, ἄδικος (2), ~ handeln ὑβρίζειν, ἀδικεῖν, *adv.* βίᾳ, πρὸς βίαν.

Gewalttätigkeit *f* ἡ βία, ἡ βιαιότης (ητος), ἡ ὕβρις, ἡ ἀδικία, ὁ βιασμός.

Gewand *n* ἡ ἐσθής (ῆτος), ἡ στολή, τὸ ἱμάτιον, τὸ περιβόλαιον, ἡ περιβολή, (der Frauen) ὁ πέπλος, ſiehe Kleid.

gewandt (körperlich) δεξιός, ἐπιδέξιος (2), εὔστροφος (2), ἐλαφρός, (in ſchlauen Ausſchlägen) εὐ-, πολυμήχανος (2), (in Geſchäften) πρακτικός, (im Reden) διαλεκτικός, (in zweideutigem Sinne) ἀμφι-, περιδέξιος (2).

Gewandtheit *f* ἡ δεξιότης, ἡ ἐπιδεξιότης, ἡ ἐλαφρότης (ητος), ἡ εὐμηχανία, ἡ εὐστροφία u. b. *neutr.* d. *adj.*

gewärtig ſein einer Sache προσδοκᾶν, προσδέχεσθαί (M.), περιμένειν τι, j-s ~ ſein ὑπηρετεῖν τινι, θεραπεύειν τινά, man muß einer Sache ~ ſein ἐπίδοξόν ἐστι γενέσθαι τι, Leute, die meines Winkes ~ ſind ἐκ τοῦ ἐμοῦ νεύματος ἀνηρτημένοι. [μά τι.]

gewärtigen: ich habe zu ~ δεῖ με προσδοκᾶν, μένει

Gewäſch *n* (Geſchwätz, ungereimtes Gerede) ὁ λῆρος (gew. *pl.*), ὁ ὕθλος (gew. *pl.*), ἡ φλυαρία, ἡ φλυαρολογία, ἡ ματαιολογία, ἡ κενολογία, ἡ πολυλογία, ἡ στωμυλία.

Gewäſſer *n* τὰ ὕδατα.

Gewebe *n* τὸ ὕφασμα, ἡ ὑφή, (der Spinne) ἡ ἀράχνη, τὸ ἀράχνιον, τὸ πήνισμα, übtr. (von liſtigen Handlungen) αἱ μηχαναί, τὰ μηχανήματα, τὰ τεχνάσματα.

Gewehr *n* τὸ ὅπλον, (zum Wurf) τὸ βέλος, unter das ~ treten τίθεσθαι (M.) τὰ ὅπλα ἐν τάξει ob. εἰς τάξιν, unter dem ~ ſtehen θέσθαι τὰ ὅπλα, das ~ ſtrecken ἀποτίθεσθαι (M.) ob. παραδιδόναι τὰ ὅπλα, ohne ~ ἄνοπλος (2).

Gewehrfabrik *f* ἡ τῶν ὅπλων ἐργασία, τὸ τῶν ὅπλων ἐργαστήριον, τὸ ὁπλουργεῖον.

Gewehrkammer *f* ἡ ὁπλοθήκη, τὸ ὁπλοφυλάκιον.

Geweih *n* τὰ κέρατα (κέρα), ἡ κεραία, der Hirſch wirft das Geweih ab ὁ ἔλαφος ἀποβάλλει τὰ κέρατα. [τὸ τέμενος.]

[1]geweiht ἱερός, ἅγιος, ὅσιος, ein ~er Ort τὸ ἱερόν,

[2]geweiht: ein ~er Hirſch κεράστης ob. κερασφόρος ἔλαφος.

Gewerbe *n* τὸ ἔργον, ἡ ἐργασία, ἡ τέχνη, ἡ δημιουργία, τὸ ἐπιτήδευμα, ein ~ treiben τέχνην ἔχειν, ἐργάζεσθαι (M.), ἀσκεῖν ob. ἐπιτηδεύειν, das Betreiben eines ~s ἡ ἐπιτήδευσις, ein ~ aus etw. machen τέχνην ob. ἔργον ποιεῖσθαί (M.) τι, niedriges, gewöhnliches ~ ἡ βάναυσος ob. βαναυσικὴ τέχνη, (Handel) ὁ χρηματισμός.

Gewerbeausſtellung *f* ἡ τῶν τέχνης ἔργων ἐπίδειξις.

Gewerbeſchule *f* τὸ τεχνολογεῖον (neugr.).

Gewerbeſtand *m* οἱ δημιουργοί, τὸ δημιουργικόν, τὸ βάναυσον πλῆθος, τὸ χειρωνακτικόν.

Gewerbeſteuer *f* τὸ χειρωνάξιον, τὸ χρυσάργυρον.

Gewerbfleiß *m* ἡ πραγματεία, ἡ φιλοπραγμοσύνη, ἡ βιομηχανία, ἡ φιλεργία. [κτικός.]

gewerbfleißig βιομήχανος (2), φίλεργος (2), πρα-

Gewerbkunde *f* ἡ τεχνολογία (neugr.).

Gewerbsmann *m* ὁ δημιουργός.

Gewerbszweig *m* ſ. Gewerbe.

gewerbtreibend δημιουργός (2), χειρωνακτικός, die Gewerbetreibenden οἱ τὰς τέχνας ἐργαζόμενοι, οἱ δημιουργοί. [δημιουργικόν (ἔθνος).]

Gewerk *n* τὸ ἔργον, (Innung, Zunft) οἱ δημιουργοί, τό

Gewicht *n* **1.** (Schwere) τὸ βάρος, ἡ ῥοπή, ὁ σταθμός, ἡ ὁλκή (die drei letzteren eig. von der Wage), von gleichem ~ ἰσόσταθμος (2), ἰσόρροπος (2), an ~ gleich ſein ἰσορροπεῖν. — **2.** (Gewichtmaß) τὸ σταθμίον, τὸ σήκωμα, geſtempeltes, geeichtes ~ τὸ σύσσημον. — **3.** (Wichtigkeit) τὸ βάρος, ἡ ἀξία, ἡ δύναμις, ἡ ῥοπή (was den Ausſchlag gibt), von ~ βαρύς, ἀξιόλογος (2), von keinem ~ βραχύς, οὐδενὸς ἄξιος, ἐλαφρός, εὐτελής, kein ~ haben οὐδὲν δύνασθαι, ~ auf etw. legen λόγον ποιεῖσθαί τινος ob. περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι (M.), πολὺ νέμειν τινί, großes ~ auf etw. legen πλείστου ἄξιον νομίζειν τι.

gewichtig βαρύς, ἐμβριθής, μέγας.

gewiegt ἱκανός, δυνατός, δεινός, ſ. tüchtig, erfahren.

gewillt ſein διανοεῖσθαι (P.), προθυμεῖσθαι (P.), γνώμην ἔχειν, ἐν νῷ ἔχειν, βούλεσθαι.

Gewimmel *n* τὸ πλῆθος, τὰ γάργαρα, (von Menſchen) ὁ ὄμιλος, ὁ ὄχλος. [ἡ ὁλολυγή, ἡ ὀλόφυρσις.]

Gewimmer *n* ὁ ὀλοφυρμός, ὁ ὀλολυγμός, ὁ ὀδυρμός,

Gewinde *n* ἡ ἕλιξ (κος), ἡ ἑλίκη, ὁ ἑλιγμός, (von Garn) ὁ κλωστήρ (ῆρος).

Gewinn *m* τὸ κέρδος, τὸ λῆμμα, τὸ πλεονέκτημα (Vorteil), (Erübrigtes) ἡ περιουσία, unverhofft ~ τὸ ἔρμαιον, τὸ εὕρημα, etw. für ~ achten εὕρημα ποιεῖσθαι (M.) τι, ἐν κέρδους μέρει τιθέναι τι, ~ bringen κέρδος φέρειν, ich ziehe ~ von etw. περίεστί μοι ἔκ τινος, κερδαίνω ἀπό τινος, καρπὸν λαμβάνω τινός, κερδαίνω ἀπό τινος, καρπὸν λαμβάνω τινός, was habe ich für ~ davon? τί μοι πλέον ἔσται; (m. *part.*).

gewinnen **1.** κερδαίνειν, κέρδος ἔχειν ob. λαμβάνειν ἔκ ob. ἀπό τινος, πλεονεκτεῖν ἀπό τινος, ἀπολαύειν u. ὀνίνασθαί τινος, ἀποκερδαίνειν τινός, ὠφελεῖσθαι (P.) ἀπό ob. ἔκ τινος, περιγίγνεταί ob. περίεστί μοί τι ἔκ τινος. — **2.** (ſich erwerben, verdienen) κτᾶσθαι, λαμβάνειν, was kannſt du dabei ~? τί ἂν ἀπολαύσειας τοῦ πράγματος; daran ~ wir nichts τούτων οὐδὲν ἡμῖν ὄφελος, τούτων οὐδὲν ἡμῖν προὔργου ἐστί oder γίγνεται. — **3.** (einen Preis bekommen)

Digitized by Google

ἀθλον φέρεσθαι (M.), λαμβάνειν, αἱρεῖσθαι (M.), wie gewonnen, ſo zerronnen ἁλῶν φόρτος ἔνδεν ἦλθεν, ἐνθ' ἔβη (Sprichw.). — 4. j-n ~ πείθειν, προσάγειν τινά, j-n mit Geld, Geſchenken ~ ἐξαρέσκεσθαί τινα χρήμασιν od. δώροις, ſich ~ laſſen durch etw. πείθεσθαί (P.) τινι. — 5. eine Schlacht ~ μάχην νικᾶν, μαχόμενον κρείττω γίγνεσθαι, einen Prozeß ~ νικᾶν δίκην, ſich die Herzen aller ~ ἀνακτᾶσθαι (M.) πάντας, die Oberhand gewinnen über j-n od. etw. κρείττω γίγνεσθαί τινος, κρατεῖν τινος, νικᾶν τινα u. τι. — 6. (bekommen) λαμβάνειν, z.B. Anſehn ~ δόξαν λαμβάνειν, Zuwachs ~ αὔξησιν λαμβάνειν, αὐξάνεσθαι (P.), j-n lieb~ ἐπιθυμίαν λαμβάνειν τινός, ληφθῆναι ἔρωτί τινος. es gewinnt den Anſchein δοκεῖ, ein Ende ~ τέλος λαμβάνειν, τελεῖσθαι (P.), über ſich ~ τολμᾶν mit *inf.*, ἀνέχεσθαί τι od. *part.*

gewinnend ἐπαγωγός (2), πιθανός.

Gewinner *m* durch *part.*

gewinnlos ἀκερδής.

gewinnreich κερδαλέος, κέρδος φέρων od. ἔχων.

Gewinnſucht *f* τὸ κέρδος, ἡ φιλοκέρδεια, ἡ πλεονεξία, ſchmutzige ~ ἡ αἰσχροκέρδεια.

gewinnſüchtig φιλοκερδής, πλεονέκτης, πλεονεκτικός, κερδαλέος, κέρδους ἀκρατής od. ἐπιθυμῶν, (auf ſchmutzige Art) αἰσχροκερδής, ~ ſein φιλοκερδεῖν, πλεονεκτεῖν, αἰσχροκερδεῖν.

Gewinſel *n* ὁ κνυζηθμός, ὁ ὀλοφυρμός, ὁ ὀλολυγμός, ὁ μινυρισμός, τὸ μινύρισμα.

Gewinſt *m* τὸ ἔρμαιον, τὸ κέρμα, τὸ κέρδος.

Gewirr *n* τὸ τάραγμα, ὁ ταραγμός, ἡ ταραχή, ἡ διαπλοκή.

gewiß 1. (feſt, ſicher, zuverläſſig, unzweifelhaft) ἀσφαλής, βέβαιος, (ohne Lügen und Falſch) ἀψευδής, πιστός, (offenbar, einleuchtend) δῆλος, ἔν-, διά-, κατάδηλος (2), σαφής, φανερός, (augenfällig) ἐναργής. — 2. (genau) ἀκριβής, (feſtgeſetzt) ὡρισμένος, etw. ~ wiſſen σαφῶς od. ἀκριβῶς εἰδέναι τι, ἐξεπίστασθαί τι, es iſt ~ δῆλόν ἐστι, φαίνεται, φανερόν ἐστι, es iſt ~, daß er dies getan hat δῆλός ἐστι od. φαίνεται τοῦτο ποιήσας, ~ glauben πεποιθέναι, ἀσφαλῶς νομίζειν, einer Sache ~ ſein ἀκριβῶς εἰδέναι τι, gewiſſe Nachrichten haben σαφῶς πυθέσθαι, das Gewiſſe fürs Ungewiſſe nehmen αἱρεῖσθαι (M.) τὰ ἐν χερσὶν (ὄντα) ἀντὶ τῶν ἀδήλων ὄντων ὅπως ἀποβήσεται. — 3. ein gewiſſer (irgendeiner) τις, τί (enkl.), ein gewiſſer Menſch ἄνθρωπός τις, auf eine gewiſſe Art τρόπον τινά, es gibt gewiſſe Leute εἰσί τινες, in gewiſſer Hinſicht πῶς, πῇ, πού (enkl.), *adv.* ἀσφαλῶς, βεβαίως, σαφῶς, ἀψευδῶς, πιστῶς, ἐναργῶς, φανερῶς. — 4. (als Verſicherungspartikel zu Anfang eines Satzes) ἦ, ἦτοι (ἤτοι), ἦ που, ἦ γάρ, ganz ~ ἀμέλει, πάντως, ~ nicht (in der Antwort) οὐ μέντοι, οὐ μὲν οὖν, (in der Mitte des Satzes) γέ (enkl.), δή, γὲ δή, wenn nicht ... doch ~ εἰ μή ... ἀλλ' οὖν ... γέ, (ironiſch) πού (enkl.), δήπου, μέντοι, ſo ~ wie (ſo wahr wie) οὕτω mit *opt.* od. ein indik. Satz mit folgendem ἦ μή mit *imper.*, z.B. ich werde es tun, ſo ~ ich Alexander heiße ποιήσω οὖν, ἦ μὴ Ἀλέξανδρόν με ὀνομάζετε.

Gewiſſen *n* τὸ συνειδός (ότος), ἡ σύνεσις, ἡ συνείδησις. ein gutes ~ ἡ δικαιότης (ητος), τὸ εὐσυνείδητον, ἡ εὐσυνειδησία, mit gutem ~ εὐσυνείδητος (2), ich habe ein gutes ~ σύνοιδα ἐμαυτῷ οὐδὲν κακὸν ποιήσας od. ποιήσαντι, ich habe ein böſes ~ σύνοιδα ἐμαυτῷ κακὸν ποιήσαντι od. ποιήσας, ſich ein ~ aus etw. machen ἐνθύμιον ποιεῖσθαί (M.) τι, ἐνθυμεῖσθαί (P.) τι, das ~ ſchlägt mir ἐνθύμιον γίγνεταί μοι, ich frage j-n aufs ~ ἔρομαί τινα κελεύσας εἰπεῖν ταληθῆ, wider Recht und ~ παρὰ τὰ δίκαια καὶ δίκαια, wider Recht und ~ handeln παραβαίνειν τὰ δίκαια καὶ δίκαια, j-m ins ~ reden διδάσκειν καὶ νουθετεῖν τινα, nach beſtem Wiſſen und ~ γνώμῃ τῇ δικαιοτάτῃ.

gewiſſenhaft εὐσεβής, δίκαιος, ὅσιος, ὅσιος καὶ δίκαιος, εὔορκος (2, dem Schwur gemäß), ~ handeln εὐσεβείᾳ χρῆσθαι, εὐσεβεῖν περί τι, δίκαια ποιεῖν, etw. ~ beobachten εὖ μάλα φυλάττειν τι, εὐσεβείᾳ χρῆσθαι περί τι.

Gewiſſenhaftigkeit *f* ἡ ὁσιότης (ητος), ἡ εὐσέβεια, ἡ δικαιοσύνη, ἡ εὐορκησία (bſd. im Halten des Schwurs), auch b. *neutr.* b. *adj.*

gewiſſenlos ἀνόσιος (2), ἀσεβής, ῥᾳδιουργός (2), ~ handeln ἀνοσιουργεῖν, ἀσεβεῖν, ῥᾳδιουργεῖν.

Gewiſſenloſigkeit *f* ἡ ἀνοσιότης (ητος), ἡ ἀσέβεια, ἡ ῥᾳδιουργία, auch b. *neutr.* b. *adj.*

Gewiſſensangſt *f* φόβος (δέος) καὶ φροντὶς περὶ ὧν ἀνοσίως εἰργάσατό τις.

Gewiſſensbiß *m* ἡ δῆξις od. τὸ δῆγμα τῆς ψυχῆς od. τῆς καρδίας, ~biſſe haben δάκνεσθαι (P.) τὴν ψυχὴν od. τὴν καρδίαν oder τὸν θυμόν, ἐγκαλεῖν ἑαυτῷ αἰσχρόν τι.

Gewiſſensfrage *f*: eine ~ an j-n richten πρὸς θεῶν (θεοῦ) ἐρωτᾶν τινα, κελεύειν τινὰ εἰπεῖν πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν, πυνθάνεσθαί τινος πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν.

Gewiſſensfreiheit *f* τὸ τῆς γνώμης ἐλεύθερον.

Gewiſſenspflicht *f* τὸ εὐσεβές, τὸ ὅσιον, τὸ εὐσεβὲς καὶ ὅσιον.

Gewiſſensruhe *f* ἡ (τῆς ψυχῆς) εἰρήνη, τὸ συνειδέναι ἑαυτῷ μηδὲν ἀδικήσαντι, ἡ καλὴ ἐλπίς (ίδος), mit größerer ~ ὁσιώτερον.

Gewiſſensſache *f* τὸ ἐνθύμιον, etw. zur ~ machen ἐνθύμιον ποιεῖσθαί (M.) τι.

Gewiſſenszwang *m* τὸ μὴ ἐξεῖναι γιγνώσκειν περὶ τῶν θείων ὅπως ἂν βούληταί τις, s. τὸ τῆς γνώμης ἀνελεύθερον. [(enkl.).]

gewiſſermaßen τρόπον τινά, τρόπῳ τινί, πῇ, πῶς, τί

Gewißheit *f* ἡ ἀσφάλεια, ἡ βεβαιότης (ητος), ἡ ἀκρίβεια, ἡ πίστις, ἡ ἀψεύδεια, ἡ σαφήνεια od. b. *neutr.* bei *adj.*, mit ~ ſ. gewiß; ~ von etw. haben σαφῶς od. ἀκριβῶς εἰδέναι τι, ἐξεπίστασθαί τι, etw. mit ~ erfahren haben σαφῶς πυθέσθαι τι, j-m ~ von etw. geben φανερὸν ποιεῖν τινί τι, ich habe volle ~ darüber κατάδηλόν μοί ἐστι τοῦτο.

Gewitter *n* (αἱ) βρονταὶ καὶ (οἱ) κεραυνοί, ἀστραπαὶ καὶ βρονταί, βρονταὶ σὺν κεραυνοῖς, es ſteht ein ~ am Himmel συννέφοε καὶ βροντᾷ, es kommt ein ~ συμβαίνει βροντάς τε γενέσθαι καὶ ἀστραπάς, ein ~ brach los mit heftigen Donnerſchlägen χειμὼν ἐπεγένετο καὶ βρονταὶ σκληραί.

Gewitterregen *m* ὕδωρ πολὺ ἐξ οὐρανοῦ μετὰ βροντῆς, τὰ ἀστραπαῖα od. βροντιαῖα ὕδατα, es kam ein ſtarker ~ ὕδωρ ἐπεγένετο πολὺ καὶ βρονταί.

Gewitterwolke *f* ἡ μελανία, ἡ συννέφεια, ἡ βρονταία νεφέλη.

gewogen εὔνους, εὐνοϊκός, εὐμενής, πρόφρων, φιλόφρων, ἵλεως (bſd. von der Gottheit), j-m ~ ſein εὐνοϊκῶς ἔχειν od. διακεῖσθαι πρός τινα, εὖ φρονεῖν τινι, σπουδάζειν περί, πρός od. εἴς τινα, ich mache mir j-n ~ κτῶμαί (M.) τινα φίλον, εὔνοιαν κτῶμαι παρά τινος od. παρά τινι, ἀνακτῶμαί τινα.

Gewogenheit *f* ἡ εὔνοια, ἡ εὐμένεια, ἡ χάρις (ιτος, Gunſt), ἡ φιλοφροσύνη, ἡ σπουδή, ἡ φιλία, j-m eine ~ bezeigen φιλοφρονεῖσθαί (M.) τινα, aus ~ κατ' εὔνοιαν, j-m ſeine ~ entziehen ἐκβάλλειν τινὰ τῆς εὐνοίας, ſich j-s ~ erwerben κτᾶσθαι (M.) εὔνοιαν παρά τινος.

gewogentlich εὐνόως, εὐνοϊκῶς.

gewöhnen j-n an etw. ἐθίζειν, συνεθίζειν τινά τι od. *inf.*, (durch Erziehung und Bildung) παιδεύειν, κατα-, παρασκευάζειν τινά. ὥστε mit *inf.*, ſich ~ die P. der vor. Verben, ich gewöhne mich an etw. σύνηθες γίγνεταί μοί τι, ſich an j-n ~ συνήθης γίγνεταί μοί τις, συνήθης γίγνομαί τινι.

Gewohnheit *f* τὸ ἔθος, ὁ ἐθισμός, τὸ ἔθισμα, τὸ εἰωθός (ότος), ἡ συνήθεια, ὁ τρόπος (Gebrauch),

Digitized by Google

ὁ νόμος (Einrichtung, Sitte) die ~ haben ἔθος ἔχειν, εἰωθέναι, νομίζειν, νόμον ἔχειν, ich habe die ~ νόμος ἐστί μοι, zur ~ werden οἰκεῖον γίγνεσθαι, ἴδιον γίγνεσθαι, nach der ~ κατὰ τρόπον τινός, gegen die ~ παρά mit *acc.*, ἀπὸ τρόπου, παρὰ τρόπον, aus ~ ἐξ ἔθους, ἔθει, εἰθισμένος, eine ~ aufbringen ἔθος od. νόμον καθιστάναι, zur ~ werden ἐκνικᾶν, ἔθος od. ἐν ἔθει γίγνεσθαι, οἰκεῖον γίγνεσθαι, die ~ wird zur andern Natur τὸ ἔθος οἷον φύσις γίγνεται, die ~ bringt es so mit sich οὕτω νομίζεται, eine ~ annehmen νόμιμον ποιεῖσθαι (M.) τι, seine ~ ändern μεταμανθάνειν.

gewöhnlich 1. (üblich) εἰθισμένος, νομιζόμενος, ἐν ἔθει γενόμενος, συνήθης, εἰωθώς, es ist ~ νομίζεται, νομίζουσι, φιλοῦσι mit *inf.*, *adv.* ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, ὡς ἐπὶ πλεῖστον, ἑκάστοτε, κοινῶς. — 2. (alltäglich) τυχών, κοινός, ein ~er Mensch τῶν τυχόντων τις.

Gewöhnlichkeit *f* ἡ φαυλότης (ητος).

gewohnt (gewöhnt) εἰθισμένος, ἐθήμων, εἰωθώς, συνήθης (an etw. τινί), ὁ, ἡ ἐθάς (άδος, an etw. τινός), ~ sein εἰθισμένον εἶναι, εἰωθέναι, ἔθος ἔχειν, ich bin ~ ἐν ἔθει ἐστί μοι, ἴδιόν, οἰκεῖόν ἐστί μοι, ich bin etw. nicht ~ ἄπειρός εἰμί τινος, ἄηθές ἐστί μοί τι, wie er ~ war ὡς εἰώθει, κατὰ τὸ εἰωθός.

Gewöhnung *f trans.* ὁ ἐθισμός, ἡ παίδευσις, ἡ παιδεία, *intr.* ἡ συνήθεια (an etw. τινός).

gewölbähnlich, -artig καμαροειδής, καμαρώδης.

Gewölbe *n* ἡ καμάρα, τὸ καμάρωμα. ἡ φαλίς (ίδος), ἡ ἀψίς (ίδος), unterirdisches ~ ἡ κρύπτη. (Aufbewahrungsort) ἡ θήκη, ἡ ἀποθήκη, τὸ ταμιεῖον, (Kaufmannsgewölbe) τὸ ἐργαστήριον.

gewölbt καμαρωτός, καμαρικός, κεκαμαρωμένος.

Gewölk *n* τὸ νέφος, αἱ νεφέλαι. [ἡ τύρβη.]

Gewühl *n* τὸ (πυκνὸν) πλῆθος, ὁ ὄχλος, ὁ ὅμιλος,

gewunden ἑλικτός.

Gewürm *n* τὰ σκωλήκια, τὰ ἑρπετά.

Gewürz *n* τὸ ἄρωμα (bsd. wohlriechende Kräuter), (zu Speisen) τὸ ἡδυσμα, τὸ ἄρτυμα, mit ~ anmachen ἀρτύειν, ἡδύνειν, ἀρωματίζειν, nach ~ schmecken oder riechen ἀρωματίζειν.

gewürzähnlich, -artig ἀρωματώδης.

Gewürzbüchse, -schachtel *f* ἡ ἡδυσματοθήκη.

gewürzhaft, gewürzig ἀρωματικός, ἀρωματώδης.

Gewürzhandel *m* ἡ ἀρωματοπωλία.

Gewürzhändler, -krämer *m* ὁ ἀρωματοπώλης.

Gewürzkraut *n* τὸ ἄρωμα.

Gewürzladen *m* τὸ ἀρωματοπωλεῖον.

Gewürzland *n* ἡ ἀρωματοφόρος (γῆ).

Gewürznelke *f* τὸ καρυόφυλλον.

gewürzt ἡδυντός, ἀρτυτός, ἠρτυμένος.

gezackt πριονωτός, χαρακτός.

gezähmt τιθασευτός, ἥμερος (2).

gezahnt ὠδοντωμένος.

Gezänk *n* ἡ φιλονικία, αἱ ἔριδες, ~ zwischen den Männern anstiften εἰς ἔριν od. φιλονικίαν ἐμβάλλειν τοὺς ἄνδρας.

Gezelt *n* ἡ σκηνή.

geziemen πρέπειν, προσήκειν, es geziemt j-m πρέπει, προσήκει τινί, πρέπον, προσῆκόν ἐστί τινι, πρός τινος ἐστι, ἄξιον εἶναι τινος, ἄξιον oder δίκαιον εἶναι mit *inf.* (Pflicht, Schuldigkeit).

geziemend πρέπων, προσήκων, πρεπώδης, ἄξιος, δίκαιος, nicht ~ ἀπρεπής, ἀνάξιος.

Geziere *n* τὸ θρυπτικόν, ὁ καλλωπισμός.

geziert 1. (geschmückt) κοσμητός, κεκοσμημένος. — 2. (affektiert) θρυπτικός, κεκαλλωπισμένος, (v. Sachen) περίεργος (2), κακότεχνος (2), ~e Reden κεκαλλιεπημένοι λόγοι. [σμός.]

Geziertheit *f* τὸ πλάσμα, ἡ περιεργία, ὁ καλλωπι-

Gezimmer *n* τὸ πῆγμα, αἱ σανίδες. [τὸ σύριγμα.]

Gezisch *n* ἡ σῖξις. ὁ σιγμός, ὁ συριγμός (bsd. im Theater),

Gezischel *n* ὁ ψιθυρισμός, τὸ ψιθύρισμα.

Gezücht *n* τὸ θρέμμα (von mehreren *plur.*).

Gezwitscher *n* τὸ τερέτισμα, ὁ τερετισμός.

gezwungen 1. (genötigt) ἄκων, ἀκούσιος (2), βίαιος, ἀνάγκῃ πεισθείς, ἀναγκασθείς, ἀναγκαστός, βίᾳ ἐπαχθείς, *adv.* βίᾳ, πρὸς βίαν, ἀκουσίως, ὑπ', ἐξ, δι' ἀνάγκης. — 2. (unnatürlich) πεπλασμένος, προσποίητος (2), ich bin ~ ἀνάγκη με ἔχει, ich sehe mich ~ ἀναγκάζομαι (P.).

Gicht *f* ἡ ἀρθρῖτις (ίδος), (an den Händen) ἡ χειράγρα, (an den Füßen) ἡ ποδάγρα, daran leiden ποδαγρᾶν.

gichtbrüchig, gichtisch ἀρθριτικός, ἀρθρικός, παραλυτικός.

Gichtfluß *m* τὸ ἀρθριτικὸν ῥεῦμα.

Gichtknoten *m* ὁ πῶρος.

Gichtrose *f* (eine Pflanze) ἡ γλυκυσίδη, ἡ παιωνία.

Gichtschmerz *m* τὸ ἀρθριτικὸν πάθος, ἡ ἐξ ἀρθρίτιδος ὀδύνη, auch bloß ἡ ἀρθρῖτις (ίδος).

Giebel *m* ὁ ἀετός, τὸ ἀέτωμα.

Giebelfeld *n* τὸ τύμπανον, ὁ ἀετός, τὸ ἀέτωμα.

Giebelspitze *f* ἡ οἰκίας κορυφή.

Giebelung *f* ἡ ἀέτωσις.

Gienmuschel *f* ἡ χήμη.

Gier *f* ἡ ἐπιθυμία, ἡ ὁρμή, ἡ ὄρεξις, ὁ ζῆλος, s. Begierde; unersättliche ~ ἡ ἀπληστία.

gierig ὁρμητικός (πρός τι), ἐπιθυμῶν, (im Essen und Trinken) λάβρος, (unersättlich) ἄπληστος (2), ἀκόρεστος (2), ~ trinken, saufen χανδὸν πίνειν, ῥοφεῖν, ~ essen, fressen λαιμάττειν, λαιμᾶν, λαβροφαγεῖν, ~ sein nach etw. ὁρμητικῶς ἔχειν πρός τι, ἐπιθυμίᾳ φέρεσθαι (P.) πρός τι.

Gierigkeit *f* ἡ ἀπληστία.

Gießbach *m* ἡ χαράδρα, ὁ χειμάρρους.

gießen 1. χεῖν, in etw. ~ εἰσχεῖν, an etw. ~ ἐπιχεῖν, aus etw. ~ ἐκ-, προχεῖν, daran, dazu ~ προσχεῖν, darüber ~ καταχεῖν, καταντλεῖν τινος. — 2. (begießen) ἄρδειν, ἀρδεύειν, ποτίζειν. — 3. (formen) in eine Form ~ (wie Metall) χωνεύειν, gegossen χωνευτός.

Gießen *n* ἡ χύσις, (Begießen) ἡ ἄρδευσις, (von Metall) ἡ χώνευσις, ἡ χωνεία, gew. durch Verben.

Gießer *m* (in Metall) ὁ χωνευτής, gew. durch d. *part.* von χωνεύειν. [χωνεία (als Geschäft).]

Gießerei *f* τὸ χωνεῖον, τὸ χωνευτήριον (als Ort), ἡ

Gießkanne *f* ὁ χυτήρ (ῆρος), τὸ κατάχυτλον, ὁ πρόχους, τὸ προχίδιον.

Gießkunst *f* ἡ χωνευτική (τέχνη).

Gift *n* ὁ ἰός (von Tieren, Pflanzen, Mineralien), τὸ φάρμακον (vegetabilisches), τὸ δηλητήριον (jedes schädliche Mittel), τὸ τοξικόν (φάρμακον, womit die Pfeilspitze bestrichen wird), τὸ κώνειον (Schierlingsgift), ~ mischen φαρμακοποιεῖν, ~ nehmen φάρμακον πίνειν, φαρμακεύεσθαι (M.), sich durch ~ umbringen φάρμακον πιόντα ἀποθνήσκειν, ~ geben φάρμακον διδόναι, φαρμάττειν τινά, j-m ~ beibringen λανθάνειν τινὶ διδόντα φάρμακον, Bereitung von ~ ἡ φαρμακοποιία, ~ sein für etw. (bildl.) διαφθείρειν τι.

giftartig ἰώδης, φαρμακώδης.

Giftbaum *m* τὸ φαρμακῶδες od. φαρμακοφόρον δένδρον. [πίνειν.]

Giftbecher *m* τὸ κώνειον, den ~ trinken τὸ κώνειον

giftig φαρμακώδης, (von Tieren) ἰοβόλος, ~e Tiere τὰ ἰοβόλα, (verderblich, schädlich) ὀλέθριος (2), βλαβερός, δηλητήριος, (zuweilen — sehr zornig) ἀκράχολος (2), ὀργίλος.

Giftkraut *n* ἡ φαρμακώδης βοτάνη.

Giftmehl *n* τὸ ἀρσενικόν. [κοποιός.]

Giftmischer *m* ὁ φαρμακεύς, ὁ φαρμακός, ὁ φαρμα-

Giftmischerei *f* ἡ φαρμακεία, ἡ φαρμάκευσις, ~ treiben φαρμακεύειν, φαρμάττειν.

Giftmischerin *f* ἡ φαρμακίς (ίδος), ἡ φαρμακεύτρια, ἡ φαρμάκεια.

Giftpflanze *f* s. Giftkraut.

Giftspinne *f* τὸ φαλάγγιον.

Digitized by Google

Gifttrank *m* ſ. Giftbecher.
Giftzahn *m* (der Schlangen) ὁ χαλινός.
Gigant *m* ὁ γίγας (ντος).
Gigantenkampf *m*, **-ſchlacht** *f* ἡ γιγαντομαχία.
gigantiſch γιγάντειος, γιγαντώδης.
Gilde *f* ἡ φυλή, τὸ σύστημα, ἡ συμμορία, ἡ ἑταιρία.
Gildenmeiſter *m* ὁ τῶν συμμοριῶν ἐπιμελητής.
Gimpel *m* (Vogel) ὁ πυρρούλας (ου), (ein einfältiger, leicht zu täuſchender Menſch) ὁ κέπφος, ὁ λάρος, ὁ σχολαστικός, ſich wie ein ~ fangen laſſen κεπφοῦσθαι (P.).
Gingang *m* (ein Zeug) ἡ βύσσος.
Ginſter *m* ὁ σκορπίος, ὁ (ἡ) ἀσπάλαθος.
Gipfel *m* 1. ἡ κορυφή, τὸ ἄκρον, ἡ ἄκρα, oft durch das *adj.* ἄκρος, z.B. der ~ des Berges ἄκρον τὸ ὄρος. — 2. übtr. τὸ τέλος, τὸ ὕψος, ἡ κορυφή, τὸ ἄκρον, τὸ ἔσχατον, der ~ des Ruhms ἡ μεγίστη δόξα, der ~ der Macht τὸ τῆς δυνάμεως ἄκρον.
gipfeln ſich κορυφοῦσθαι (P.), εἰς ἔσχατον ἥκειν, τὸ ἔσχατόν τινος εἶναι.
Gips *m* ἡ γύψος, ὁ σκίρος, ἡ λατύπη.
Gipsarbeiter *m* ὁ σκιρίτης.
gipsartig σκιρᾶς (ᾶδος).
Gipsbildner *m* ὁ τοὺς γυψίνους ἀνδριάντας πλάττων.
gipſen γυψοῦν.
gipſern γύψινος.
Gipsfigur *f* ὁ γύψινος ἀνδριάς (άντος), ἡ γυψίνη εἰκών (όνος).
Giraffe *f* ἡ καμηλοπάρδαλις (εως).
Girlande *f* ὁ ἀνθέων στέφανος, τὸ ἀνθέων πλέγμα.
girren μινυρίζειν, τρύζειν.
Girren *n* ὁ μινυρισμός, τὸ μινύριγμα, τὸ μινύρισμα.
giſchen ἀφρίζειν, ζεῖν.
Giſchen *n* ἡ ζέσις.
Giſcht *m* ὁ ἀφρός.
Gitarre *f* ἡ κιθάρα.
Gitarrenſpieler *m* ὁ κιθαριστής.
Gitter *n* ἡ κιγκλίς (ίδος), τὸ περίφραγμα, ἡ περιφραγή.
Gitterfenſter *n* ἡ δικτυωτὴ θυρίς (ίδος), ἡ κιγκλίς (ίδος).
Gittertür *f* ἡ δικτυωτὴ θύρα, ἡ κιγκλίς (ίδος).
Gladiator *m* ὁ ἀθλητής, ὁ μονομάχος.
Gladiatorenſchule *f* τὸ μονομαχοτροφεῖον.
Gladiatorenſpiele *n/pl.* οἱ τῶν μονομάχων ἀγῶνες, ~ geben θέαν μονομάχων παρέχεσθαι (M.).
gladiatoriſch ἀθλητικός, μονομαχικός.
Glanz *m* eig. ἡ αὐγή, ἡ λαμπρότης (ητος), ἡ λαμπηδών (όνος), ἡ στιλβηδών (όνος), ἡ στιλβότης, ἡ στιλπνότης (ητος), τὸ φέγγος, (Geflimmer) ἡ μαρμαρυγή, ~ der Augen ἡ γλαυκότης (ητος), einen ~ von ſich geben ἀπολάμπειν, ἀπαυγάζειν, ἀποστίλβειν, ſich in ſeinem ~e zeigen ἐκλάμπειν (von Zuſtänden), λαμπρὸν φαίνεσθαι od. γίγνεσθαι (von Perſonen), den ~ verlieren ἀμαυροῦσθαι (P.), ſich in prunkendem ~e zeigen λαμπρύνεσθαι (M.).
glänzen 1. λάμπειν, στίλβειν, αὐγάζειν, ἀπολάμπειν, ἀποστίλβειν, wie der Blitz ~ ἀστράπτειν. — 2. übtr. ἐκπρέπειν, ἐκπρεπῆ od. λαμπρὸν εἶναι, vor andern in etw. ~ διαφέρειν τῶν ἄλλων τινί u. τι, auch ἐπί τινι, ὑπερβάλλεσθαι (M.) τοὺς ἄλλους τινί, ὑπερβάλλειν τινά τι, mit etw. ~ λαμπρύνεσθαί (M.) τινι, ἐπιδείκνυσθαί (M.) τι.
Glänzen *n* ἡ λάμψις, ἡ στίλβη, ἡ στίλψις, ἡ αὐγή, gew. durch Verben, übtr. ἡ λαμπρότης (ητος), ἡ ἐπίδειξις.
glänzend λάμπων, (eig. u. übtr.) λαμπρός, φαιδρός, (prächtig) μεγαλοπρεπής, ἐκπρεπής, διαπρεπής, μεγαλεῖος. ἐπίσημος (2), ἐπιφανής, ~ ſchwarz κυαναυγής, ~ weiß φαιδρός, λαμπρός, ~e Taten λαμπρὰ oder μεγάλα ἔργα, ~ machen λαμπρύνειν, φαιδρύνειν, λαμπρίζειν, ~e Freigebigkeit ἡ λαμπρότης (ητος), ~ gekleidet λαμπρείμων, in ~ere Umſtände kommen ἐπικυδέστερον γίγνεσθαι.
glanzlos ἀλαμπής, ἀμαυρός.
Glanzloſigkeit *f* τὸ ἀμαυρόν.
Glanzperiode *f* ἡ ἀκμή, meine ~ iſt dahin ὑστερίζω τῆς ἐμαυτοῦ ἀκμῆς.
Glanzpunkt *m* τὸ λαμπρόν, ἡ λαμπρότης (ητος).
glanzvoll μεγαλεῖος, μεγαλοπρεπής u. durch die *superl.* λαμπρότατος, ἐκπρεπέστατος uſw.
Glanzzeit *f* ſ. Glanzperiode.
Glas *n* 1. (als Stoff) ἡ ὕαλος, von ~ gemacht ὑάλινος, ὑαλοῦς, zu ~ machen ὑαλοῦν. — 2. (als Trinkgefäß) τὸ ὑάλινον ἔκπωμα, τὸ ποτήριον, beim Glaſe Wein ἐν oder ἐπ' οἴνῳ, παρ' οἶνον. — 3. (das Augenglas) τὸ διόπτρον, ἡ διόπτρα.
glasartig ὑαλώδης.
Glasauge *n* (eine Pferdekrankheit) τὸ ὑάλωμα.
glasäugig γλαυκόμματος (2).
Gläschen *n* τὸ σκυφίον, τὸ ὑάλινον ἐκπωμάτιον, τὸ κυλίκιον, ein ~ zu viel im Kopfe haben ὑποπεπωκέναι.
Glaſer *m* ὁ ὑαλοτέχνης, ὁ ὑαλουργός.
Glaserde *f* ἡ ὑαλῖτις (ιδος) γῆ od. ψάμμος.
gläſern ὑάλινος, ὑαλοῦς, ὑαλόεις (aus Glas), (dem Glaſe ähnlich) ὑαλοειδής, ὑαλώδης, (von den Augen) γλαυκός.
Glasfabrikation *f* ἡ ὑαλουργική.
Glasfarbe *f* τὸ ὑαλῶδες χρῶμα.
glasfarbig ὑαλόχρους.
Glasfenſter *n* ἡ ὑαλίνη θυρίς (ιδος).
Glasflaſche *f* ὁ ὑάλινος λάγυνος.
Glasgeſchirr *n* τὸ ὑάλινον σκεῦος (gew. *pl.*).
glasgrün ὑαλοειδής, ὑαλώδης, ὑαλόχρους, ὑάλινος.
Glashaut *f* ὁ ὑαλοειδὴς χιτών (ῶνος).
Glashütte *f* τὸ ὑαλουργεῖον.
glaſieren γανοῦν.
Glaſieren *n*, **Glaſierung** *f* ἡ γάνωσις.
glaſig ὑαλώδης.
Glaskopf *m* ὁ σχιστὸς λίθος.
Glaskraut *n* τὸ παρθένιον.
Glaskugel *f* ἡ ὑαλίνη σφαῖρα.
Glasmacher *m* ὁ ὑαλουργός.
Glasmacherei *f* ἡ ὑαλουργική, (als Werkſtätte) τὸ ὑαλουργεῖον.
Glasmalerei *f* ἡ ὑαλογραφία.
Glasofen *m* ἡ ὑαλουργικὸς κάμινος.
Glasſand *m* ἡ ὑαλῖτις (ιδος) ψάμμος.
Glasſtein *m* ὁ ὑαλίτης λίθος.
Glastür *f* ἡ ὑαλίνη θύρα.
Glaſur *f* τὸ γάνωμα.
glatt λεῖος, ὁμαλός, ὁμαλής, ψιλός (ohne Rauheiten, eben), ξεστός, ξυστός (geglättet), γλαφυρός (poliert, fein, nett), λιτός (von Gewändern, ohne Stickereien u. dgl.), γλίσχρος, ὀλισθηρός (ſchlüpfrig), ~ machen ſ. glätten; ~e Worte οἱ ψῶπες od. κομψοὶ λόγοι, τὰ ψωπεύματα, das ~e Meer ἡ λεία θάλαττα, ὁ γαληνὸς πόντος, ἡ γαλήνη, ein ~er Menſch ὁ γλαφυρὸς oder κομψὸς ἄνθρωπος, ~e Rechnung καθαραὶ ψῆφοι, ~es Weſen ἡ κομψεία.
glattbärtig λειογένειος (2).
Glätte *f* ἡ λειότης (ητος), τὸ λεῖον, ἡ ὁμαλότης (ητος), τὸ ὁμαλόν, τὸ ὁμαλές, (Schlüpfrigkeit, wo man leicht ausgleitet) ὁ ὀλισθος, τὸ ὀλισθηρόν, ἡ γλισχρότης (ητος), übtr. (Feinheit) ἡ γλαφυρία, ἡ γλαφυρότης (ητος).
Glatteis *n* ὁ πάγος, ὁ παγετός.
glätten λεαίνειν, ἀπο-, συγξεῖν, ὁμαλίζειν, ὁμαλύνειν, καθ-, ἐξομαλίζειν, (glattdrechſeln, auch übtr.) ἀποτορνεύειν, geglättet ξεστός, ξυστός, τορνευτός.
Glätten *n* ἡ λέανσις, ὁ ὁμαλισμός.
glatthäutig ψιλόδορος (2).
Glattheit *f* ſ. Glätte.
glattzüngig λειόγλωττος (2), (ſchmeichleriſch) κολακευτικός.
Glatze *f* ἡ φαλακρότης (ητος), ἡ φαλάκρα, τὸ φαλάκρωμα, ἡ φαλάκρωσις, eine ~ bekommen φαλακροῦσθαι (P.).

Digitized by Google

Glatzkopf *m* ὁ φαλακρός.
glatzköpfig φαλακρός.
Glaube *m* ἡ πίστις (Überzeugung), ἡ δόξα (Meinung, Wahn), den ~n haben πιστεύειν, πεπεῖσθαι (überzeugt sein), δοκεῖν, δοξάζειν, οἴεσθαι (P.), ἡγεῖσθαι (M.), νομίζειν (die Meinung haben), religiöser ~ ἡ περὶ τὰ θεῖα πίστις, einer Sache ~n beimessen πιστεύειν τινί, ~n finden κρατεῖν, πίστιν λαμβάνειν od. ἔχειν, πιστὸν εἶναι od. γίγνεσθαι (bei j-m τινί), keinen ~n finden ἄπιστον εἶναί τινι.
glauben πιστεύειν, πεπεῖσθαι (überzeugt sein), πεποιθέναι, ἡγεῖσθαι (M.), νομίζειν, οἴεσθαι (P.), δοκεῖν, δοκῶ μοι, δοξάζειν (meinen, wähnen), ὑπολαμβάνειν (annehmen, vermuten), προσδοκᾶν, ἐλπίζειν (erwarten, hoffen), sämtlich mit *inf.* od. *acc.* u. *inf.*, an einen Gott ~ νομίζειν θεόν, j-m etw. ~ πιστεύειν τινί τι, πίστιν ἔχειν τινί τινος, man glaubt mir πιστεύομαι, wer einmal lügt, dem glaubt man nicht ὁ ἅπαξ ψευσάμενος οὐ πιστεύεται od. ἀπιστεῖται, glaube mir (als Zwischensatz) εὖ ἴσθι, wer hätte geglaubt? τίς ἂν ἤλπισεν; glaube ich (als Zwischensatz) οἶμαι, wie ich glaube ὡς ἐγῷμαι.
Glaubensartikel *m* τὸ δόγμα.
Glaubensbekenntnis *n* τὸ τῆς πίστεως σύμβολον, τὸ σύμβολον τῆς περὶ τὰ θεῖα πίστεως (als Formel), ἡ τῆς πίστεως ὁμολογία od. ἐπαγγελία (als Handlung).
Glaubensfreiheit *f* τὸ ἐξεῖναι ἑκάστῳ περὶ τῶν θείων γιγνώσκειν ὅπως ἂν βούληται.
Glaubensgenosse *m* ὁ ὁμόπιστος, ὁ ὁμόθρησκος.
Glaubensgrund *m* τὸ τεκμήριον.
Glaubenslehre *f* τὰ διδάγματα (Lehrsätze), τὰ δόγματα (auf Forschung beruhend), ἡ πίστις (innere Überzeugung), ἡ θεολογία (Lehre von Gott, Heilige Schrift).
Glaubenssache *f* τὰ περὶ τὴν πίστιν.
Glaubenssatz *m* τὸ δόγμα, τὸ δίδαγμα.
glaubensvoll εὔπιστος (2), εὐσεβής.
glaubhaft, glaublich, glaubwürdig πιθανός, πιστός, ἀξιόπιστος (2), (von Sachen) πιστός, ἄξιον πιστευθῆναι, etw. ~ machen πιθανολογεῖν.
gläubig πιστός, εὔπιστος (2), (religiös) εὐσεβής.
Gläubiger *m* ὁ χρήστης (*gen. pl.* χρήστων), ὁ δανειστής, die ~ abfinden ἀπαλλάττειν oder διαλύειν τοὺς χρήστας, ἀποδιδόναι od. ἀποτίνειν τοῖς χρήσταις τὰ ὀφειλόμενα, die ~ prellen παρακρούεσθαι (M.) τοὺς δανειστάς.
Glaublichkeit *f* ἡ πιθανότης (ητος).
glaublos ἄπιστος (2).
Glaubwürdigkeit *f* τὸ πιστόν, ἡ πίστις, ἡ ἀξιοπιστία, ~ haben ἄξιον εἶναι πιστευθῆναι, keine ~ haben οὐκ ἀξιόχρεων εἶναι.
gleich I *adj.* 1. (gerade, nicht krumm) ὀρθός, ὁμαλός, ὁμαλής, (von der Erde) ἰσόπεδος (2), ὁμόπεδος (2), ~ machen ὁμαλίζειν, καθ-, ἐξομαλίζειν. — 2. (von derselben Beschaffenheit, Wesen usw.) ἴσος, ὅμοιος, ὁ αὐτός (ἡ αὐτή, τὸ αὐτό od. ταὐτόν), sämtlich mit *dat.*, oft auch durch *adj.* ausgedrückt, zB. ~ an Stärke ἀντίπαλος (2), an Ansehn ἰσόρροπος (2), ~ sein ἐν ἴσῳ od. ἀντίπαλον εἶναι, ~ machen ἰσοῦν, ἐξισοῦν, ὁμοιοῦν, ~ achten ἐν ἴσῳ ποιεῖσθαι (M.), fast ~ παραπλήσιος (2), G~es mit G~em ἴσα πρὸς ἴσα, G~es mit G~em vergelten ἀμύνεσθαι (M.) τινα ὁμοίοις. τὸ ὅμοιον ἀποδιδόναι τινί, ~ergestalt, auf ~e Weise ὁμοίως, ὡσαύτως, τὸν αὐτὸν τρόπον, ἴσως, παραπλησίως, oft durch Zffs mit ὁμοιο. ὁμο. ἰσο, zB. von ~em Gewichte ἰσόσταθμος (2), ἰσοτάλαντος (2), ἰσοβαρής, von ~em Gewichte sein ἰσορροπεῖν, ~e Gesinnung ἡ ὁμόνοια, ἡ ὁμογνωμοσύνη, von ~er Gesinnung ὁμόνους, ὁμογνώμων, ~e Gesinnung mit j-m haben ὁμονοεῖν τινι, τὰ αὐτὰ φρονεῖν τινι, ~er Ansicht, Meinung sein ὁμοδοξεῖν, συνδοκεῖ μοι, von ~er Abkunft, Geburt ὁμογενής, ἰσογενής, von ~em Stande ὁμότιμος (2), ἰσότιμος (2), von ~em Charakter ὁμοιότροπος (2), ~er Charakter ἡ ἰσο-, ὁμοιοτροπία, von ~em Alter, ~er Größe ὁμῆλιξ, ἰσῆλιξ (κος), ~er Teil, ~es Recht ἡ ἰσομοιρία, ~en Teil, ~es Recht mit j-m haben ἰσομοιρεῖν τινι (an etw. τινός), ~es Recht, ~e Freiheit habend ἰσόνομος (2), ~ gelten ἐν ἴσῳ εἶναι, τὴν αὐτὴν δύναμιν ἔχειν, auf ~em Fuße mit j-m verkehren ἀπὸ τοῦ ἴσου ὁμιλεῖν τινι, in ~er Entfernung δι' ἴσου, es ist ~ od. ~viel ἔχει ταὐτόν, es gilt mir ~ od. gleich viel ὅμοιόν μοί ἐστι, οὐδέν μοι διαφέρει, seines ~en nicht haben διαφέρειν ὅτι μάλιστα τῶν ἄλλων od. ἁπάντων, ~ und ~ gesellt sich gern (Sprichw.) ἀεὶ τὸν ὅμοιον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὅμοιον, ὁ ὅμοιος τῷ ὁμοίῳ φίλος, κολοιὸς ποτὶ od. παρὰ κολοιὸν ἰζάνει. — II *adv.* 3. ἐξ ἴσου, ὁμοίως, ἴσως, παραπλησίως, ~ als ὥσπερ, ὡσπερεί, ὡσανεί. — 4. (sogleich) εὐθύς, ταχύ, ταχέως, παραυτίκα, παραχρῆμα, ~ anfangs εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, εὐθὺς ἀρχόμενος, ~ wieder αὖθις, ~ dabeiliegen ὑποκεῖσθαί τινι, προσ-, παρακεῖσθαί τινι, ~ daranstoßen ἔχεσθαί τινος, ~ darauf ἐκ τούτων, ἐπὶ τούτοις, ~ gegenüber ἐναντίον, καταντικρύ τινος, ~wie ... ὅπερ ... οὕτω. ☛ Vgl. a. die folgenden Titelköpfe bis „gleichzeitig".
gleichachten ἐν ἴσῳ ποιεῖσθαί (M.) τί τινι.
gleichaltrig ὁμῆλιξ, ἰσῆλιξ (κος, mit j-m τινί), ὁ ἡλικιώτης, *f* ἡ ἡλικιῶτις (ιδος).
gleichartig ὁμοειδής, ὁμοιότροπος (2), ὅμοιος (von derselben Art und Weise), ὁμοιομερής (~ in seinen Teilen), ὁμογενής, συγγενής, ὁμόφυλος (2), σύμφυλος (2, zu derselben Art gehörig).
Gleichartigkeit *f* ἡ ὁμοείδεια, ἡ ὁμοιοτροπία, ἡ ὁμοιότης (ητος), ἡ ὁμοιομέρεια, ἡ ὁμογένεια, ἡ συγγένεια, ἡ ὁμοφυλία od. ὁ, *neutr.* der vorh. *adj.*
gleichbedeutend ἰσοδύναμος (2), τὴν ἴσην od. τὴν αὐτὴν δύναμιν ἔχων, (von Wörtern) συνώνυμος (2), ~ sein ἰσοδυναμεῖν, ἴσην δύναμιν ἔχειν, συνωνυμεῖν.
gleichbenannt ὁμώνυμος (2). [~ sein ἰσονομεῖσθαι.]
gleichberechtigt ἰσόνομος (2), (bei den Spartanern) ὅμοιος,
Gleichberechtigung *f* ἡ ἰσονομία, ἡ ἰσότης (ητος).
gleichbleiben sich τὸν αὐτὸν μένειν od. διαμένειν, ἀεὶ τὸν αὐτὸν εἶναι.
gleichbleibend εὐσταθής, ἀεὶ ὁ αὐτός.
gleich breit, dick, groß, hoch, lang, tief ἴσος τὸ εὖρος, τὸ πάχος, μέγεθος, ὕψος, μῆκος, βάθος, auch Bildungen wie ἰσοπαχής, ἰσομεγέθης, ἰσομήκης usw.
gleichdenkend ὁμοια φρονῶν.
gleichen ἴσον od. ὅμοιον εἶναί τινι, ἐοικέναι τινί.
gleichergestalt, -maßen ὡσαύτως, ὁμοίως, παραπλησίως, τὸν αὐτὸν τρόπον.
gleichfalls ὁμοίως, αὖ, οὐδὲν ἧττον, oft καὶ αὐτός, zB. sie gingen ~ hinüber καὶ αὐτοὶ διέβησαν, du ~ καὶ σύ γε.
gleichfarbig ὁμό-, ἰσόχρους, ~ sein ὁμοχροεῖν.
Gleichfarbigkeit *f* ἡ ὁμόχροια.
gleichflächig ἰσοεπίπεδος (2).
gleichförmig ὅμοιος, ὁμοειδής, (übereinstimmend) ἀνάλογος (2). [ὁμοειδές, ἡ ἀναλογία.]
Gleichförmigkeit *f* ἡ ὁμοιότης (ητος), τὸ ὅμοιον, τὸ
gleichgeehrt ὁμότιμος (2).
gleich gelten ἐν ἴσῳ od. ὁμοίῳ εἶναι. τὴν αὐτὴν δύναμιν ἔχειν. [ἄξιος, ἰσάξιος (2).]
gleichgeltend ἴσος, ἰσόρροπος (2), ἀντίρροπος (2), ἀντ-
gleichgesinnt ὁμογνώμων, ὁμόφρων, ὁμόνους, ὁμόζοος (2), ὁμοήθης. ~ mit j-m sein ὁμονοεῖν, ὁμογνωμονεῖν, ὁμοφρονεῖν τινι, τὰ αὐτὰ φρονεῖν τινι.
gleichgestaltet ὁμοειδής, ὅμοιον εἶδος od. σχῆμα ἔχων.
Gleichgewicht *n* ἡ ἰσορροπία, τὸ ἰσόρροπον, ἡ ἀντιρροπία, im ~ stehend ἰσόρροπος (2), im ~ mit etw. stehen ἰσορροπεῖν τινι, j-m das ~ halten ἀντίπαλον εἶναί τινι, ins ~ bringen σηκοῦν, ἀντισηκοῦν.
gleichgültig 1. (unbedeutend) ἀδιάφορος (2), οὐδενός (λόγου) od. οὐδεμιᾶς ἐπιμελείας ἄξιος. — 2. (unachtsam) ἀμελής, ὀλίγωρος (2), ἄτρεπτος (2). —

Digitized by Google

3. (kaltsinnig, ohne Teilnahme) ψυχρός, (gelassen) πρᾷος, es ist mir etw. ~, ich bin ~ gegen etw. λόγον οὐδένα ποιοῦμαί (M.) τινος, οὐδέν μοι διαφέρει τι, ὀλιγωρῶ τινος, οὐ φροντίζω τινός, etw. ~ mit ansehen περιορᾶν τι γιγνόμενον, nicht ~ sein bei etw. χαλεπῶς φέρειν τι, etw. ~ ertragen πρᾴως od. εὐχερῶς φέρειν τι

Gleichgültigkeit *f* (von Sachen) τὸ ἀδιάφορον, ἡ ἀδιαφορία, ἡ φαυλότης (ητος), (von Personen) ἡ πρᾳότης (ητος), ἡ ἡσυχία, ἡ ἡσυχότης (ητος), ἡ ἀμέλεια, ἡ ὀλιγωρία, ἡ ψυχρότης (ητος), ἡ ἀναισθησία.

gleichhaarig ὁμόθριξ (τριχος).

Gleichheit *f* ἡ ἰσότης, ἡ ὁμοιότης (ητος) od. d *neutr.* der *adj.*, oft durch Zssg., zB. bürgerliche ~ ἡ ἰσονομία, ~ des Standes ἡ ἰσοτιμία, ~ des Charakters ἡ ὁμοιοτροπία, ~ der Empfindungen ἡ ὁμοιοπάθεια, ~ der Glieder ἡ ἰσοκωλία.

gleich hoch s. gleich breit.

Gleichklang *m* ἡ ὁμο-, συμφωνία, τὸ σύμ-, ὁμόφωνον.

gleichklingen ὁμο-, συμφωνεῖν.

gleichkommen ἴσον od. ὅμοιον γίγνεσθαι od. εἶναι, ὁμοιοῦσθαί, ἐξομοιοῦσθαί, ἰσοῦσθαί, ἐξισοῦσθαί (P.) τινι, ἀντίπαλον, ἀντάξιον, ἰσόρροπον εἶναί τινι, nicht ~ δεύτερον od. καταδεέστερον od. ἥττω εἶναί τινος, εἴκειν τινί, nicht ~ δεύτερον od. καταδεέστερον od. ἥττω εἶναί τινος, εἴκειν τινί, ὑστερεῖν od. ὑστερίζειν τινός.

gleich lang s. gleich breit.

gleichlaufend παράλληλος (2, mit etw. τινί u. τινός).

Gleichlaut *m* ἡ ὁμο-, συμφωνία, τὸ σύμ-, ὁμόφωνον.

gleich lauten ὁμο-, συμφωνεῖν (vom Tone), ταὐτὰ λέγειν (von Worten).

gleichlautend ὁμό-, σύμφωνος (2), ταὐτὰ λέγων.

gleichmachen ἰσοῦν, ὁμοιοῦν.

gleichmachend ὁμοιωτικός, ἐξομοιωτικός.

Gleichmaß *n* ἡ συμμετρία, ἡ ἐμμετρία, ἡ ἀναλογία, ὁ ῥυθμός.

gleichmäßig ἴσος, ὅμοιος, ὁμαλός, ὁμαλής, σύμμετρος (2), εὔρυθμος (2), *adv.* ἐξ ἴσου, ἐκ τοῦ ὁμοίου, in ~em Schritt gehen ὁμαλῶς βαίνειν.

Gleichmäßigkeit *f* ἡ ὁμαλότης (ητος), ἡ ἰσότης (ητος), ἡ συμμετρία, ἡ εὐρυθμία, ἡ ἀναλογία.

Gleichmut *m* ἡ ἀπάθεια, ἡ εὐκολία, ἡ ἡσυχία, ἡ μετριότης (ητος), ἡ ἀταραξία, mit ~ ertragen εὐκόλως, πρᾴως, ῥᾳδίως, μετρίως φέρειν, mit ~ ansehen περιορᾶν τι γιγνόμενον.

gleichmütig ἀπαθής, εὔκολος (2), πρᾷος, ἥσυχος (2), ἡσυχαῖος, ἡσύχιος (2), μέτριος, ἀτάρακτος (2) τὴν γνώμην.

gleichnamig ὁμώνυμος (2), ἰσώνυμος, ~ sein ὁμωνυμεῖν, (in der Mathematik) ὁμόλογος (2).

Gleichnamigkeit *f* ἡ ὁμωνυμία, τὸ ὁμώνυμον.

Gleichnis *n* ἡ παραβολή, ἡ εἰκών (όνος), ἡ εἰκασία, in einem ~ sprechen δι' εἰκόνος λέγειν, ein ~ anwenden εἰκάζειν.

gleichnisweise δι' εἰκόνος.

gleichsam οἷον, οἱονεί, ὡς, ὥσπερ, ὡσπερεί, ~ als ob, wenn ὡσπερανεί, ὡσανεί, καθάπερ εἰ.

gleichschätzen ἐν ἴσῳ ποιεῖσθαι (M.).

gleichschenklig ἰσοσκελής.

Gleichschenkligkeit *f* ἡ ἰσοσκελία.

gleich schnell ἴσος τὸ τάχος, ἰσοταχής.

gleich schwer ἴσος τὸ βάρος, ἰσοβαρής, ~ sein ἰσοβαρεῖν.

gleich sein ἴσον od. ὅμοιον εἶναι, ἰσάζειν (u. P.).

Gleichsein *n* ἡ ὁμοίωσις.

gleichseitig ἰσόπλευρος (2).

Gleichseitigkeit *f* τὸ ἰσόπλευρον.

gleichsilbig ἰσοσύλλαβος (2), ~ sein ἰσοσυλλαβεῖν.

Gleichsilbigkeit *f* ἡ ἰσοσυλλαβία.

gleichsprachig ὁμόγλωττος (2).

gleich stark ἴσος τὴν δύναμιν od. τὴν ἰσχύν, ἰσοδύναμος (2), ἰσοσθενής, ~ sein ἰσοδυναμεῖν, ἰσοσθενεῖν, (gleich zahlreich) ἴσος τὸ πλῆθος.

gleichstehen s. gleichsein.

gleichstellen ἰσοῦν, ἐξισοῦν, ὁμοιοῦν τί τινι, sich j-m ~ ὁμοιοῦσθαί (P.) τινι.

Gleichstellung *f* ἡ ὁμοίωσις, ἡ ἐξομοίωσις, ἡ ἀνίσωσις.

gleichstimmig ὁμό-, σύμφωνος (2, vom Tone), ἰσόψηφος (2, von gleicher Stimmenzahl).

gleich tief s. gleich breit.

gleichtun: es j-m ~ ἀντίπαλον εἶναί τινι, ἀντάξιον εἶναί τινος, es j-m nicht ~ können ἀπολείπεσθαί (P.) τινος, ὑστερεῖν, ὑστερίζειν τινός, ὕστερον, δεύτερον, ἥττω od. καταδεέστερον εἶναί τινος, es j-m ~ wollen ἐφάμιλλον εἶναί τινι.

Gleichung *f* (in der Mathematik) ἡ ἴσωσις, ἡ ἰσότης (ητος), eine ~ auflösen ἰσοῦν.

gleichviel (an Zahl) ἴσος τὸ πλῆθος, ἰσοπληθής, ἄλλος τοσοῦτος od. τοσοῦτος ... ὅσος, (von gleichem Werte) ἀντάξιος (2), ἰσοδύναμος (2), ~ gelten ἴσην ἔχειν τὴν δύναμιν, s. a. gleichgültig.

gleichvielmal ἰσάκις.

gleich weit (ebenso weit) ἐξ ἴσου εὐρύς, (von gleicher Entfernung) ἴσον ἀπέχων.

gleich wichtig ἀντάξιός (2) τινος, ἰσόρροπός (2) τινι, τινος od. πρός τι, ἰσάξιος (2), ἰσοδύναμος (2).

gleichwie ὡς, οἷον, ὥσπερ, καθάπερ.

gleichwiegen ἰσορροπεῖν, ἰσοσταθμεῖν.

gleichwiegend ἰσόρροπος (2), ἰσοστάσιος (2).

gleichwinklig ἰσογώνιος (2).

gleichwohl ὅμως, ἀλλ' ὅμως, μέντοι (an zweiter Stelle), οὐδὲν ἧττον, ~ aber ὅμως γε μήν od. γε μέντοι, ἀλλὰ μέντοι.

gleichzeitig ὁμό-, σύγχρονος (2), κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον γενόμενος od. ὤν, ὁμοῦ ὤν, *adv.* κατάλληλα, ἅμα, ὁμοῦ, ~ mit j-m leben κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους εἶναί od. γενέσθαι τινί, συγχρονεῖν, ὁμοχρονεῖν, συγχρονίζειν τινί, die mit uns ~ lebenden Menschen οἱ καθ' ἡμᾶς, οἱ ἐφ' ἡμῶν.

Gleichzeitigkeit *f* ὁ συγχρονισμός.

Gleis *n* s. Geleise.

gleißen στίλβειν, übtr. εὐπρεπῆ, εὐπρόσωπον od. εὐσχήμονα εἶναι.

gleißend στιλπνός, übtr. εὐπρεπής, εὐσχήμων.

Gleißner *m* ὁ ὑποκριτής (Heuchler), ὁ προσποιούμενός τι.

Gleißnerei *f* ἡ ὑπόκρισις, ἡ προσποίησις.

gleißnerisch ὑποκριτικός (von Personen u. Sachen), προσποίητος (2), πλαστός (von Sachen).

gleiten ὀλισθάνειν, aus der Hand ~ ἐξολισθάνειν τῆς χειρός, durch etw. ~ διολισθάνειν.

Gleiten *n* τὸ ὀλίσθημα, ὁ ὄλισθος, ἡ ὀλίσθησις.

Gletscher *m* οἱ ἐν ὄρει (ὄρεσι) παγετοί, ὄρος χιόνι καὶ παγετοῖς διὰ παντὸς κατεχόμενον.

Glied *n* 1. (am Körper) τὸ μέλος, τὸ ἄρθρον, τὸ κῶλον, (eines Redesatzes) τὸ κῶλον, (der Verwandtschaft) τὸ γένος, (eines Vereins) ὁ κοινωνός, (einer Kette) ὁ σύνδεσμος, ὁ δακτύλιος. — 2. (Gelenk) τὸ ἄρθρον, ἡ ἁρμογή. — 3. (Reihe Soldaten) ἡ τάξις, τὸ τάγμα, ὁ στοῖχος, in Reihe und ~ stellen τάττειν, παρατάττειν, in geschlossenen ~ern συντεταγμένοι. — 4. (Teil) τὸ μέρος, τὸ μόριον, das männliche ~ τὸ μόριον, τὸ αἰδοῖον, ἡ πόσθη, τὸ πόσθιον, τὸ πέος. — 5. (in der Mathematik) ~ einer Proportion ὁ ὅρος, τὸ μέγεθος.

gliederartig ἀρθρώδης.

Gliederbau *m* ἡ τῶν ἄρθρων φύσις, ἡ φυή.

Gliederkrankheit *f* ἡ ἀρθρῖτις (ιδος), s. Gicht.

gliederlahm ἀρθριτικός, ἀρθρικός (von der Gicht), sonst χωλός τὰ μέλη.

gliederlos ἄναρθρος (2).

gliedern ἀρθροῦν, διαρθροῦν (u. M.), sich ~ ἀρθροῦσθαι (P.), σχίζεσθαι (P., sich spalten), gegliedert ἀρθρωτός, ἔναρθρος (2), ἄρθρα ἔχων.

Gliederpuppe *f* τὸ νευρόσπαστον (ἄγαλμα).

Gliederschmerz *m* s. Gicht.

gliederschwach ἀκρατὴς τῶν κώλων, ἀσθενὴς τὰ κῶλα.

Gliederschwäche *f* ἡ τῶν κώλων ἀκράτεια, τὸ τῶν κώλων ἀσθενές.

Digitized by Google

gliederstärkend ῥώμην ἐμποιῶν τῷ σώματι ob. τοῖς μέλεσι ob. τοῖς ἄρθροις ob. τοῖς κώλοις.
Gliederung, Gliederverbindung *f* ἡ διάρθρωσις.
gliederweise κατ' ἄρθρα, κατὰ μέλη, (von Soldaten) κατὰ ζυγά, κατὰ στοίχους, ἐπὶ στοίχων, κατὰ στίχας, ~ zerſchneiden κατὰ μέλη τέμνειν.
Gliedmaßen *n/pl.* τὰ μέλη, τὰ γυῖα, die äußerſten ~ τὰ ἀκρωτήρια.
glimmen ὑπεκκάεσθαι (P.), unter der Aſche ~ τύφεσθαι (P., eig. ſchmauchen, übtr. ~der Krieg τυφόμενος πόλεμος), etw. G~des anfachen ἐκζωπυρεῖν.
Glimmer *m* τὸ διαφανές, ὁ φεγγίτης (Marienglas).
Glimpf *m* ἡ πρᾳότης (ητος), ἡ ἐπιείκεια, ἡ μετριότης (ητος), mit ~ behandeln ἐπιεικῶς ob. πρᾴως ob. μετρίως προσφέρεσθαι (P.) τινι ob. πρός τινα, πρᾳότητι usw. χρῆσθαι πρός τινα.
glimpflich μέτριος, πρᾷος, ἐπιεικής, εὐμενής, ~ behandeln ſ. unter Glimpf; ~ wegkommen μετρίως ἀπαλλάττεσθαι (P.), mit einem ~en Namen benennen ὑποκοριζεσθαι (M.), ὑποκοριζόμενον καλεῖν.
glitſchen ὀλισθάνειν.
glitſch(r)ig ὀλισθηρός, γλίσχρος.
Glitſch(r)igkeit *f* ἡ γλισχρότης (ητος), τὸ ὀλισθηρόν.
glitzern ἀφιέναι μαρμαρυγάς.
Glitzern *n* ἡ μαρμαρυγή (auch *pl.*).
glitzernd μαρμαρυγώδης.
Globus *m* ἡ σφαῖρα.
Glocke *f* ὁ κώδων (ωνος), die ~ ziehen (läuten) κρούειν τὸν κώδωνα, κωδωνίζειν, an die große ~ ſchlagen (Sprichw.) κώδωνας ἐξάψασθαι.
Glockenblume *f* ὁ ἕρινος.
glockenförmig κώδωνος σχῆμα ἔχων.
Glockengießer *m* ὁ κωδωνουργός.
Glockenklang *m* ὁ κώδωνος ἦχος.
Glöckner *m* ὁ νεωκόρος.
Glorie *f* ἡ δόξα, ἡ μεγαλοπρέπεια. [βότητος (2).]
glorreich περιφανής, εὐκλεής, εὖ-, ἔνδοξος (2), περι-/
Gloſſe *f* (veraltetes Wort) ἡ γλῶττα, τὸ γλώττημα, (erklärendes Wort) τὸ σχόλιον, übtr. ~n über j-n machen καθάπτεσθαι (M.) τινος, διασύρειν τινά.
Glotzaugen *n/pl.* οἱ ἀτενεῖς ὀφθαλμοί.
glotzen ἀτενὲς ob. ἀσκαρδαμυκτὶ βλέπειν.
Glück *n* (Zufall) ἡ τύχη, ἡ συντυχία, (glücklicher Zufall) ἡ καλὴ ob. ἀγαθὴ τύχη, ἡ εὐτυχία, τὸ εὐτύχημα, (glücklicher Zuſtand) ἡ εὐδαιμονία, ὁ ὄλβος, ἡ μακαριότης (ητος), (~ bei Unternehmungen) ἡ εὐπραγία, ἡ εὐπραξία, ἡ εὐημερία, ~ haben καλῇ τῇ τύχῃ χρῆσθαι, ~ haben in ob. bei etw. εὐτυχεῖν τι ob. περί τι, εὐπραγεῖν τι, kein ~ haben ἀτυχεῖν τινος, j-m zu etw. ~ wünſchen συνήδεσθαι (P.) ob. συγχαίρειν τινὶ ἐπί τινι, es bei etw. auf gut ~ ankommen laſſen ἀναρρίπτειν ob. παραβάλλεσθαι (M.) τὸν κίνδυνόν τινος, auf gut ~! ἀναρριφθω ὁ κύβος, die Wechſelfälle des ~s τὰ τῆς τύχης, mehr ~ als Verſtand haben τῇ τύχῃ μᾶλλον ἢ τοῖς λογισμοῖς χρῆσθαι, εὐτυχέστερον εἶναι ἢ φρονιμώτερον, zum ~ εἰς τὸ καλόν, zum ~ kam er καίριος ἦλθεν, es iſt ein ~ für mich καλῶς συμβαίνει μοι, das ~ verſuchen ἀποπειρᾶσθαι (P.) τῆς τύχης, wenn das ~ günſtig iſt ἐὰν τύχῃ, mit gutem ~ μετ' ἀγαθῆς τύχης, ~ auf! ~ zu! ἀγαθῇ τύχῃ, ſein ~ machen εὐτυχεῖν, εὐπραγεῖν, εὐδοκιμεῖν, im ~e ſein εὐδαιμονεῖν.
glückbedeutend αἴσιος (2), δεξιός.
glückbringend εὐτυχής.
Glucke, Gluckhenne *f* ἡ κλώζουσα ὄρνις (ιθος).
glucken, gluckſen (von der Henne) κλώζειν, κακκάζειν, ἐπῴζειν, τετράζειν, (von Rebhühnern) κακκαβίζειν.
Glucken *n* ὁ κλωγμός, ὁ κλωσμός.
glücken συμβαίνειν, καλῶς ob. εὖ προχωρεῖν, εὐτυχεῖν, es glückt mir etw. εὐτυχῶ τι, τινι oder ἔν τινι, ſiehe gelingen.
glücklich 1. (glückbringend) εὐτυχής. καλός. εὐήμερος (2), καίριος, (von Vorbedeutungen) δεξιός, αἴσιος (2), von ~er Vorbedeutung εὔφημος (2), (~ im Treffen des Ziels, in Antworten u. dgl.) εὔστοχος (2), ~ ſein εὐστοχεῖν, (bei Unternehmungen) εὐτυχής, ~ ſein εὐπραγεῖν, εὐημερεῖν, (~ in Unternehmungen) εὐπραγής, nicht ~ ſein in etw. ἀποτυγχάνειν τινός ob. ποιοῦντά τι. — 2. (Glück genießend, ſich in einem ~en Zuſtande befindend) εὐτυχής, εὖ πράττων, εὐδαίμων, ὄλβιος, μακάριος, ~ ſein εὐτυχεῖν, εὐδαιμονεῖν, εὐημερεῖν, εὖ ob. καλῶς πράττειν, εὐπραγεῖν, ~ leben εὖ, καλῶς, εὐδαιμόνως ob. μακαρίως ζῆν, j-n ~ machen εὐδαίμονα ποιεῖν ob. ἀποδεικνύναι τινά, ~ preiſen μακαρίζειν (j-n wegen etw. τινά τινος ob. ἐπί τινι), ~ geprieſen μακαριστός. [συντυχίαν ἀγαθήν.]
glücklicherweiſe εὐτυχῶς, κατὰ δαίμονα καὶ κατὰ/
Glücksbote *m* ὁ καλὰ ἀπαγγέλλων, ὁ καλῶν λόγων ἄγγελος.
Glücksbotſchaft *f* ἡ καλὴ ἀγγελία.
glückſelig μακάριος, εὐδαίμων, ὄλβιος, εὐτυχής.
Glückſeligkeit *f* ἡ εὐδαιμονία, ἡ μακαριότης (ητος), ἡ εὐημερία, ὁ ὄλβος (ſämtlich als Zuſtand), τὸ εὐδαιμονικόν, τὸ εὐδαιμόνημα (als Sache).
Glücksfall *m* ἡ τύχη, τὸ εὐτύχημα.
Glücksfund *m* τὸ ἔρμαιον.
Glücksgabe *f* τὸ τῆς τύχης δῶρον, τὰ τῆς τύχης.
Glücksgöttin *f* ἡ Τύχη.
Glücksgut τὸ τῆς τύχης δῶρον, τὸ ἐκ τύχης ἀγαθόν, gew. τὰ ὑπάρχοντα, τὰ ὄντα.
Glückskind *n*, **-pilz** *m* ὁ εὐτυχέστατος ob. εὐδαιμονέστατος ἄνθρωπος, τὸ παίδευμα τῆς Τύχης.
Glücksritter *m* ὁ κινδυνευτής.
Glücksſpiel *n* ἡ κυβεία (mit Würfeln).
Glücksſtand *m* αἱ τύχαι.
Glücksſtern *m* ἡ ἀγαθὴ τύχη, ἡ Τύχη, ὁ λευκὸς ἀστήρ (ρός), ὁ δαίμων (ονος) ob. ὁ μέγας δαίμων.
Glückstag *m* ἡ λευκὴ ἡμέρα, ἡ εὐημερία, einen ~ haben εὐημερεῖν.
Glücksumſtand *m* ἡ τύχη, τὸ εὐτύχημα, ἡ συντυχία, *pl.* τὰ τῆς τύχης.
Glückswechſel *m* ἡ τῆς τύχης μεταβολή ob. τροπή.
Glückwunſch *m* ἡ εὐφημία (Wunſch für j-s Glück), (Gratulation) ὁ ἀσπασμός, j-m einen ~ darbringen συνήδεσθαι (P.) ob. συγχαίρειν τινί τινος.
glühen *intr.* πυροῦσθαι, καέσθαι (P.), (hell leuchten) λάμπειν, (von Leidenſchaften) καέσθαι, αἴθεσθαι, φλέγεσθαι (P.) (von Liebe, von Zorn ἔρωτι, ὀργῇ). — *trans.* (~d machen) πυρακτεῖν, πυροῦν. [δρος.]
glühend διά-, ἔμπυρος (2), übtr. ὀξύς, ~e Maſſe ὁ μύ-/
glührot πυρρός, ~ werden πυρροῦσθαι (P.).
Glühwurm *m*, **-würmchen** *n* ἡ λαμπυρίς, ἡ πυγο-, πυρολαμπίς (ίδος).
Glut *f* τὸ καῦμα, ὁ καῦσος, τὸ καύσωμα, ὁ καύσων (ωνος), in ~ geraten ἐκ-, διαπυροῦσθαι, ἐκ-, διακαέσθαι (P., die drei letzteren auch übtr.), übtr. ἡ ὀξύτης (ητος), ἡ ὁρμή.
Gnade *f* 1. (Wohlwollen, gnädige Geſinnung) ἡ εὔνοια, ἡ εὐμένεια, ἡ χάρις (ιτος), ἡ φιλοφροσύνη, ἡ εὐγνωμοσύνη, j-m ~ erzeigen εὔνοιαν ἐν-, ἐπιδείκνυσθαι (M.) ob. παρέχεσθαι (M.) τινι, durch Gottes ~ σὺν θεῷ, θεοῦ διδόντος, θείᾳ προνοίᾳ. — 2. (Vorſehung) ἡ συγγνώμη, ἡ εὐγνωμοσύνη, ~ finden bei j-m ἐλέου τυγχάνειν παρά τινος, j-m ~ angedeihen laſſen συγγνώμης ἀξιοῦν τινα. — 3. (Wohltat) ἡ εὐεργεσία, τὸ εὐεργέτημα, j-m eine ~ erzeigen εὐεργετεῖν τινα, χάριν διδόναι τινί, χαρίζεσθαι (M.) τινί τι, j-n um eine ~ bitten χάριν, δωρεάν ob. ἀγαθόν τι ἀπαιτεῖν τινα, für j-n um ~ bitten παραιτεῖσθαι (M.) περί τινος, ich ſtehe bei j-m in ~ εὐνοίᾳ χρῆται τις περὶ ἐμέ, φιλοφρονεῖταί τις ἐμέ, von fremder ~ leben ζῆν εἰς ἀλλοτρίαν τράπεζαν ἀποβλέποντα, ~ für Recht ergehen laſſen ἐπιεικείᾳ χρῆσθαι, ἐπιεικῶς προσφέρεσθαι (P.) τινι u. πρός τινα, ſich auf ~ u. Ungnade

Digitized by Google

ergeben παραδιδόναι ἑαυτόν τινι χρήσασθαι ὅ τι ἂν βούληται. [νοιτο.]
gnaden: gnade dir Gott! ἵλεώς σοι εἴη θεός, εὖ γέ-
Gnadenbezeigung, -erweisung *f* ἡ χάρις (ιτος), ἡ εὐεργεσία (durch die Tat), ἡ εὐγνωμοσύνη (durch Worte).
Gnadenbrot *n* σῖτος ὁ προῖκα διδόμενος od. μετρούμενος. j-m das ~ geben προῖκα τὸν σῖτον παρέχειν τινί, das ~ bei j-m essen γηροτροφεῖσθαι (P.) ὑπό τινος.
Gnadengehalt *m* (*n*) ὁ ἐν χάριτι διδόμενος, μισθός, j-m ~ geben χαρίζεσθαι (M.) μισθόν τινι.
Gnadenstoß *m* ἡ τελευταία od. καιρία πληγή, j-m den ~ geben καιρίαν παίειν τινά, den ~ erhalten καιρίαν λαμβάνειν od. πληγῆναι.
gnadenvoll χάριτος μεστός.
gnädig (von wohlwollender Gesinnung Höhergestellter gegen Niedere) ἵλεως, εὐμενής (diese bsd. von der Gottheit), εὔνους, φιλόφρων, (verzeihend) πρᾷος, συγγνώμων, (gelind) μέτριος, eine ~e Strafe μετρία ζημία, ~er Herr ὁ δεσπότης, ~e Frau ἡ δέσποινα. [ὁ νάννος.]
Gnome *f* τὸ ἀπόφθεγμα, ἡ γνώμη (nur *pl.*), (Zwerg)
Gnomiker *m* ὁ γνωμικὸς ποιητής.
gnomisch γνωμικός.
Gold *n* ὁ χρυσός, τὸ χρυσίον (verarbeitetes, bsd. Goldmünze), aus ~, von ~, χρυσοῦς, aus ~ gemacht χρυσοῦ πεποιημένος, χρυσήρης, ganz von ~ ὁλόχρυσος (2), mit ~ gestickt χρυσόπαστος (2), χρυσοποίκιλος (2), mit ~ belegt ἐπίχρυσος (2), mit ~ eingefaßt περίχρυσος (2), in ~ gefaßt χρυσόδετος, χρυσένδετος (2), mit ~ durchwirkt χρυσεοπήνητος (2).
Goldader *f* ἡ φλὲψ (φλεβός) χρυσίτιδος γῆς.
Goldadler *m* ὁ χρυσαίετος.
goldähnlich, -artig χρυσοειδής.
Goldammer *f* ὁ χλωρίων (ωνος), ἡ χλωρίς (ίδος).
Goldarbeit *f* τὸ χρυσοῦν ἔργον, τὸ χρύσωμα, ἡ χρυσίς (ίδος, das verarbeitete Gold), ἡ χρυσοῦ ἐργασία (Bearbeitung des Goldes).
Goldarbeiter *m* ὁ χρυσοχόος, ὁ χρυσουργός, ὁ χρυσοτέκτων (ονος), ὁ χρυσοποιός, ~ sein χρυσοχοεῖν, Werkstätte des ~s τὸ χρυσοχοεῖον, τὸ χρυσεῖον, Kunst des ~s ἡ χρυσοχοϊκή.
Goldbarre *f* ἡ χρυσοῦ πλίνθος.
Goldbergwerk *n* τὰ χρύσεια μέταλλα, τὰ χρυσεῖα, τὰ μέταλλα χρυσοῦ, τὸ χρυσωρυχεῖον.
Goldblatt *n* τὸ χρυσοῦ πέταλον.
Goldblech *n* τὸ χρυσοῦ ἔλασμα. [χρυσος.]
Goldblume *f* τὸ χρυσάνθεμον, ὁ ἑλίχρυσος, ὁ ἑλειό-
goldblumig χρυσανθής.
Golddistel *f* ὁ (ἡ) σκόλυμος.
Golddraht *m* τὸ χρυσίον, ἡ χρυσοῦ μήρινθος, τὸ χρυσόνημα, τὸ χρυσόλινον.
golddurchwirkt χρυσοϋφής, χρυσόπαστος (2).
Golddurst *m* ἡ χρυσοῦ ἐπιθυμία, ~ haben διψῆν, πεινῆν od. ἐπιθυμεῖν χρυσοῦ.
Goldemail *n* τὸ χρυσέγκαυστον.
golden χρυσοῦς od. mit dem *gen.* χρυσοῦ, oft durch Zſgn mit χρυσο, z.B. mit ~en Ringen χρυσοδακτύλιος (2), mit ~em Kranze χρυσοστέφανος (2) u. dgl.
Golderz *n* ἡ χρυσῖτις (ιδος) γῆ od. βῶλος.
Goldfaden *m* τὸ χρυσόνημα.
Goldfarbe *f* τὸ χρυσοῦ χρῶμα, ἡ ξανθότης (ητος).
goldfarbig χρυσόχρους, ὑπόχρυσος (2), ξανθός.
Goldfinger *m* ὁ παράμεσος δάκτυλος.
Goldflitter *m* τὰ χρυσοῦ ἐλασμάτια.
goldführend χρυσὸν ἔχων od. καταφέρων (von Flüssen).
goldgefleckt χρυσόστικτος (2).
goldgehörnt χρυσόκερως.
goldgekränzt χρυσοστέφανος (2).
goldgelb ξανθός, πυρρός, ~e Farbe ἡ ξανθότης, ἡ πυρρότης (ητος).
goldgesäumt χρυσοπάρυφος (2), χρυσόσημος (2).
Goldgeschirr *n* τὸ χρύσωμα, ἡ χρυσίς (ίδος), τὰ χρυσία.
Goldgeschmeide *n*, **-schmuck** *m* τὰ χρυσία, ~ tragen χρυσοφορεῖν, ~ tragend χρυσοφόρος (2).
goldgesprenkelt χρυσόπαστος (2).
goldgestaltet χρυσόμορφος (2).
goldgestickt χρυσοϋφής, χρυσογραφής.
goldgestreift χρυσόσημος (2).
Goldgewicht *m* ὁ κόλλυβος.
Goldgier *f* ἡ χρυσοῦ ἐπιθυμία.
goldgierig χρυσοῦ ἐπιθυμῶν, χρυσομανής.
Goldgießer *m* ὁ χρυσοχόος.
Goldglanz *m* ἡ τοῦ χρυσοῦ αὐγή, ~ haben χρυσαυγεῖν, χρυσαυγίζειν.
goldglänzend χρυσαυγής, χρυσοφανής.
Goldgräber *m* ὁ χρυσωρύχος.
Goldgrube *f* τὸ χρυσωρυχεῖον.
Goldhaar *n* αἱ ξανθαὶ τρίχες, ἡ ξανθὴ κόμη, (als Pflanze) ἡ χρυσοκόμη.
goldhaarig χρυσόκομος (2), χρυσόθριξ (τριχος).
goldhaltig χρυσίτης (*f* χρυσῖτις, ιδος), ὑπόχρυσος (2).
goldig χρυσοῦς.
Goldjunge *m* φίλτατος παῖς.
Goldkäfer *m* ὁ χρυσοκάνθαρος, ἡ μηλολόνθη. ἡ χρυσομηλολόνθη. [φάμμος.]
Goldkies *m* οἱ χρυσοῦ χόνδροι, ἡ χρυσῖτις (ιδος)
Goldkind *n* φίλτατος παῖς, τὰ παιδικά.
Goldklumpen *m* ἡ χρυσοῦ βῶλος.
Goldkorn *n* ὁ χρυσοῦ χόνδρος, τὸ χρυσοῦ ψῆγμα.
goldkörnig χρυσόκοκκος (2).
Goldland *n* ἡ πολύχρυσος χώρα.
Goldlot *n* ἡ χρυσόκολλα.
Goldmacher *m* ὁ χρυσοποιός.
Goldmine *f* s. Goldader, Goldbergwerk. [νόμισμα.]
Goldmünze *f* ὁ χρυσοῦς, τὸ χρυσίον, τὸ χρυσοῦν
Goldprobe *f* ἡ χρυσοῦ βάσανος.
Goldregen *m* χρυσὸς ἐξ οὐρανοῦ καταφερόμενος.
goldreich πολὺν χρυσὸν od. ἀφθονίαν χρυσοῦ ἔχων, (von Ländern) πολύχρυσος (2).
goldrein εἰλικρινής (auch *superl.*).
Goldring *m* ὁ χρυσοῦς δακτύλιος. [ψῆγμα.]
Goldsand *m* ἡ χρυσῖτις (ιδος) ψάμμος, τὸ χρυσοῦ
Goldsaum *m* ἡ χρυσῆ παρυφή.
Goldschatz *m* (als Kostwort) τὸ χρυσίον.
goldschimmernd χρυσαυγής.
Goldschlacke *f* ἡ ἀπὸ τοῦ χρυσοῦ σκωρία.
Goldschmied *m* ὁ χρυσοχόος, ὁ χρυσοποιός, ὁ χρυσοτέκτων (ονος).
Goldschmuck s. Goldgeschmeide.
Goldstange *f* s. Goldbarre.
Goldstaub *m* ἡ χρυσόκονις (εως), τὸ χρυσοῦ ψῆγμα.
Goldstickerei *f* τὸ ποικίλλειν χρυσῷ (als Handlung), τὸ χρυσοποίκιλον, τὸ χρυσόπαστον (als Sache).
Goldstück *n* τὸ χρυσοῦν νόμισμα.
Goldstufe *f* ἡ χρυσοῦ βῶλος. ὁ χρυσίτης λίθος.
Goldverkäufer *m* ὁ χρυσοπώλης.
Goldwächter *m* ὁ χρυσοφύλαξ (κος).
Goldwage *f* ὁ χρυσίου σταθμός, jedes Wort auf die ~ legen ἀκριβέστατα σταθμᾶσθαι (M.) ἕκαστα τῶν λεγομένων. [πλύνειν χρυσόν (als Handlung).]
Goldwäsche *f* τὸ χρυσοπλύσιον (gew. *pl.*, als Ort), τὸ
Golf *m* ὁ κόλπος.
Gondel *f* ἡ καμάρα, ὁ λέμβος, τὸ ἀκάτιον.
gönnen j-m etw. οὐ φθονεῖν τινί τινος, ἐᾶν τινα ἔχειν τι, συγχωρεῖν τινί τι, man gönnt es gern οὐδεὶς φθόνος. [ὁ κηδεμών (όνος).]
Gönner *m* (wohlwollend) εὔνους, φίλος, εὐνοϊκῶς ἔχων,
Gönnerin *f* die *fem.* des vor. Wortes. [βόρβορος.]
Gosse *f* ὁ σωλὴν (ῆνος), ἡ λαύρα, ἡ ὑδρορρόα, ὁ
Gott *m* ὁ θεός, ὁ δαίμων (ονος), bei den Göttern, bei ~ (bei Beteuerungen) νὴ τοὺς θεούς, ναὶ μὰ τοὺς θεούς, νὴ (τὸν) Δία, ναὶ μὰ τὸν Δία (in positiven Sätzen), οὐ μὰ τοὺς θεούς, οὐ μὰ τὸν Δία (in negativen Sätzen), mit ~ = mit ~es Hilfe σὺν θεῷ, = wenn ~

Digitized by Google

will ἐὰν θεὸς ἐθέλῃ, um ~es willen! πρὸς θεῶν, die Götter verehren θεραπεύειν τοὺς θεούς, in ~es Namen! (als Einwilligung) οὐδεὶς φθόνος, (als Wunſch) σὺν θεῷ, ἀγαθῇ τύχῃ, ~ helf! (wenn j. nieſt) Ζεῦ σῶσον, großer ~! (als Ausruf der ſchmerzlichen Überraſchung) ὦ Ζεῦ καὶ θεοί, wollte ~, daß εἴθ' ὤφελον, εἰ γὰρ ὤφελον, behüte ~! ὃ μὴ γένοιτο, εὐφήμει, ~ gebe es εἴθε mit *opt.*, ~ ſoll mich ſtrafen, wenn μὴ νῦν ὀναίμην od. κακῶς ἀπολοίμην, εἰ, ſo wahr mir ~ helfe οὕτως ὀναίμην, ~ weiß es! ἴστω Ζεύς od. θεός, ~ weiß wie ὁπωσδήποτε, von ~ verlaſſen ἄθεος (2, eig.), ἄνευ θεοῦ (ohne göttliche Hilfe).

gottähnlich θεοειδής, θεῖος, ὥσπερ θεός.

Gottähnlichkeit *f* τὸ θεοειδές, ἡ θεοείδεια.

gottbegeiſtert ἔνθεος, θεόληπτος, θεοφόρητος (ſämtlich 2), ~ ſein ἐνθουσιᾶν, ἐνθουσιάζειν, ~ werden θεοφορεῖσθαι (P.).

Gottbegeiſterung *f* ἡ θεοληψία.

Götterbild *n* τὸ ἄγαλμα, τὸ εἴδωλον, τὸ ξόανον (von Holz).

Götterbote *m* ὁ τῶν θεῶν ἄγγελος.

Götterbotin *f* ἡ τῶν θεῶν ἄγγελος.

Götterbrot *n*, **-ſpeiſe** *f* ἡ ἀμβροσία.

Götterdienſt *m* ἡ τῶν θεῶν θεραπεία od. λατρεία.

Göttergabe *f* τὸ τῶν θεῶν δῶρον.

Göttergeſchichte *f* ἡ μυθολογία.

göttergleich ἰσόθεος (2), θεοειδής, ἀντίθεος (2), θεῖος.

Götterkampf *m* ἡ θεομαχία.

Götterkind *n* ὁ θεῶν παῖς, ὁ θεογενὴς παῖς.

Götterkunde *f* ἡ μυθολογία.

Götterleben *n* ὁ ἥδιστος od. μακάριος od. εὐδαίμων βίος.

Götterlehre *f* ἡ θεολογία.

Götterluſt *f* θεία τις ἡδονή.

Göttermahl *n* τὸ τῶν θεῶν συμπόσιον, bibl. τὸ ἥδιστον od. μακάριον συμπόσιον.

Götterrat *m* ἡ τῶν θεῶν βουλή.

Götterſitz *m* τὸ τῶν θεῶν ἕδος.

Götterſohn *m* ὁ θεοῦ υἱός.

Götterſpeiſe *f* ἡ ἀμβροσία.

Götterſpruch *m* τὸ θεοπρόπιον, ὁ χρησμός, τὸ μάντευμα, τὸ θέσφατον.

Götterſtimme *f* ἡ θεία φωνή, τὸ δαιμόνιον.

Göttertrank *m* τὸ νέκταρ (αρος).

Gottesacker *m* οἱ τάφοι, τὸ πολυάνδριον, τὸ κοιμητήριον.

Gottesdienſt *m* ἡ ἐπιμέλεια od. θεραπεία od. λατρεία θεῶν (θεοῦ, als Handlung), τὰ ἱερά (als Sache), den ~ halten τὰ ἱερὰ ποιεῖν.

gottesdienſtlich ἱερός, ~e Gebräuche verrichten θρησκεύειν.

Gotteserkenntnis *f* ἡ θεοῦ od. τῶν θείων γνῶσις.

Gottesfurcht *f* ἡ εὐσέβεια, ἡ θεοσέβεια, ἡ δεισιδαιμονία, ἡ ὁσιότης (ητος).

gottesfürchtig εὐσεβής, θεοσεβής, δεισιδαίμων (ονος), φιλόθεος (2), ὅσιος, ~ ſein εὐσεβεῖν περὶ τοὺς θεούς.

Gottesgabe *f* τὸ θεοῦ δῶρον.

Gottesgelehrter *m* ὁ θεολόγος, ὁ περὶ τὰ θεῖα σοφός, ὁ τῶν θείων ἐπιστήμων, ὁ θεόσοφος.

Gottesgelehrtheit *f* ἡ θεολογία, ἡ θεοσοφία, ἡ τῶν θείων ἐπιστήμη, ἡ θεολογικὴ ἐπιστήμη.

Gottesgericht *n* ἡ θεοῦ (θεῶν) κρίσις.

Gotteshaus *n* τὸ ἱερόν, ὁ νεώς.

Gottesherrſchaft *f* ἡ θεοκρατία.

Gotteskaſten *m* ὁ κορβανᾶς.

Gottesläſterer *m* ὁ βλάσφημος, ὁ ἀσεβής.

gottesläſterlich ἀσεβής.

Gottesläſterung *f* ἡ βλασφημία, ἡ ἀσέβεια.

Gottesleugner *m* ὁ ἄθεος, ὁ ἀρνησίθεος.

Gotteslohn *m* ἡ θεία od. παρὰ θεοῦ χάρις (ιτος) od. εὐεργεσία.

Gottesurteil *n* ἡ θεοκρισία.

Gottesverehrung *f* ſ. Gottesdienſt.

gottgeboren θεόγονος (2), θεογενής, ἐκ θεοῦ γεγονώς.

gottgefällig, -geliebt θεοφιλής.

gottgeſandt θεόπεμπτος (2), von Sachen auch θεήλατος (2).

gottgetreu εὐσεβής, θεοσεβής.

gottgleich ἰσόθεος (2).

Gottheit *f* τὸ θεῖον, ὁ θεός, ὁ δαίμων (ονος), τὸ δαιμόνιον.

Göttin *f* ἡ θεά, ἡ θεός.

göttlich θεῖος, δαιμόνιος, θεσπέσιος, θεοπρεπής, durch ~e Schickung θείως, δαιμονίως, κατὰ τὸ θεῖον, κατὰ θεόν τινα, ~es Weſen τὸ θεῖον, τὸ δαιμόνιον, ~ verehren σέβεσθαι, θεραπεύειν, mit ~er Hilfe σὺν θεῷ.

Göttlichkeit *f* ἡ θειότης (ητος), τὸ θεῖον.

gottlos ἀσεβής, ἄθεος (2), ἀνόσιος (2), μιαρός, ἀθέμιτος (2), gottloſe Tat τὸ ἀσέβημα, τὸ ἀσεβές καὶ ἀνόσιον ἔργον, ~ handeln ἀσεβεῖν, ἀνοσιουργεῖν.

Gottloſigkeit *f* ἡ ἀσέβεια, ἡ ἀνοσιότης, ἡ ἀθεότης (ητος), ἡ ἀνοσιουργία, auch b. *neutr.* d. vorh. *adj.*

Gottmenſch *m* ὁ θεάνθρωπος.

gottſelig εὐσεβής, θεοσεβής, ἅγιος, ὅσιος.

Gottſeligkeit *f* ἡ εὐσέβεια, ἡ θεοσέβεια, ἡ ὁσιότης (ητος).

gottverblendet θεοβλαβής.

gottverflucht θεοκατάρατος (2), θεοῖς ἔχθιστος, μιαρώτατος.

gottvergeſſen ἄθεος (2), ἀσεβής, ἀμελὴς τῶν θεῶν oder περὶ τοὺς θεούς, ~ ſein ἀσεβεῖν, παραμελεῖν τῶν θεῶν.

Gottvergeſſenheit *f* ἡ ἀθεότης (ητος), ἡ ἀσέβεια, ἡ τῶν θεῶν ἀμέλεια.

gottverhaßt θεομισής, θεοστυγής, θεοῖς ἐχθρός.

gottverlaſſen ὑπὸ τῶν θεῶν (τοῦ θεοῦ) προδοθείς.

Götze *m* ὁ ψευδὴς θεός, τὸ εἴδωλον.

Götzenbild *n* τὸ εἴδωλον.

Götzendiener *m* ὁ εἰδωλολάτρης.

Götzendienſt *m* ἡ εἰδωλολατρεία.

Götzenopfer *n* τὸ εἰδωλόθυτον.

Götzentempel *m* τὸ εἰδωλεῖον.

Gourmand *m* ὁ λίχνος.

Gouvernante *f* ἡ παιδαγωγός.

Gouverneur *m* ὁ σατράπης, ὁ ἔπαρχος, ὁ ἁρμοστής, (einer Feſtung) ὁ φρουράρχης, ὁ φρούραρχος, (eines jungen Menſchen) ὁ παιδαγωγός.

Grab *n* **1.** ὁ τάφος, ἡ ταφή (Grabſtätte), ὁ τύμβος, τὸ χῶμα (Grabhügel), j-n zu ~e tragen ἐκφέρειν od. ἐκκομίζειν τινά, ins ~ legen κρύπτειν od. καλύπτειν γῇ, zu ~e begleiten ἐπ' ἐκφορὰν ἀκολουθεῖν τινι, jenſeits des ~es (nach dem Tode) μετὰ τὸν θάνατον, mit einem Fuße im ~e ſtehen τὸν ἕτερον πόδα ἐν τῇ σορῷ ἔχειν. — **2.** übtr. (Verderben) ἡ φθορά, ὁ ὄλεθρος.

grabähnlich ταφοειδής.

Grabeland *n* ἡ ἐργάσιμος γῆ.

graben (mit der Schaufel) ὀρύττειν, σκάπτειν, (mit dem Griffel, Meißel u. dgl.) in etw. ~ ἐγκολάπτειν τινί τι, ἐγγλύφειν, ἐγχαράττειν.

[1]Graben *n* ἡ ὄρυξις, gew. durch Verben.

[2]Graben *m* τὸ ὄρυγμα, τὸ σκάμμα (allg.), ἡ τάφρος, τὸ τάφρευμα (~ mit erhöhtem Rande, Wallgraben), ἡ διῶρυξ (χος), ὁ ὀχετός, ὁ αὐλών (ῶνος, Kanal), einen ~ ziehen ταφρεύειν, ταφροβολεῖν, τάφρον ὀρύττειν, σκάπτειν, ἄγειν od. τείνειν, (ringsherum) περιταφρεύειν, das Ziehen eines ~s ἡ ταφρεία, ἡ τάφρευσις.

Gräber *m* ὁ σκαφεύς, ὁ σκαπανεύς, ὁ σκαπτήρ (ῆρος) od. b. *part.* der Verben.

Grabesnacht *f* τὸ ἐν ᾅδου σκότος.

Grabesſtille *f* ἡ ἐν ᾅδου σιγή, ἡ πολλὴ σιωπή.

Grabgeleit *n* οἱ ἀκολουθοῦντές τινι πρὸς τὸν τάφον.

Grabgeſang *m*, **-lied** *n* τὸ ἐπιτάφιον μέλος, ἡ ἐπιτάφιος ᾠδή, auch τὸ ἐπιτύμβιον μέλος, ἡ ἐπιτύμβιος ᾠδή.

Grabgewölbe *n* ἡ θήκη.

Grabhügel *m* ὁ τύμβος, τὸ χῶμα.

Grabkammer *f* ἡ θήκη.

Grabmal *n* τὸ μνῆμα, τὸ μνημεῖον, τὸ σῆμα.

Grabrede *f* ὁ ἐπιτάφιος λόγος.

Grabſäule *f* ἡ στήλη.

Grabſchaufel *f*, **-ſcheit** *n* τὸ σκαφεῖον, ἡ σκαπάνη.

Digitized by Google

Grabſchrift *f* τὰ τῷ σήματι ἐπιγεγραμμένα, τὸ ἐπίγραμμα.
Grabſtätte *f* ὁ σηκός, ἡ θήκη, ἡ ταφή.
Grabſtein *m* τὸ σῆμα, ἡ στήλη, ἡ τράπεζα (ein liegender Leichenſtein).
Grabſtichel *m* τὸ γλυφετον, τὸ κέστρον, τὸ γλύφανον.
Grabtuch *n* ἡ κειρία.
Grabweſpe *f* ὁ ἰχνεύμων (ονος).
Grad *m* 1. (mathematiſcher und geographiſcher ~) ἡ μοῖρα, halber ~ τὸ ἡμιμοίριον, einen ~, einen halben ~ betragend μοιριαῖος, ἡμιμοιριαῖος. — 2. (Maß der Beſchaffenheit) ἡ ποσότης (ητος), τὸ ποσόν (nach Quantität), ἡ ποιότης (ητος), τὸ ποιόν (nach Qualität), ein hoher ~ von πολύς, der höchſte ~ τὸ ἄκρον, τὸ ἔσχατον, bis auf einen gewiſſen ~ ἐπί ποσόν, bis auf dieſen ~ εἰς τοῦτο, in hohem ~e μάλα, ἐπὶ πολύ, im höchſten ~e ἐσχάτως, ὑπερβαλλόντως, μάλιστα, den höchſten ~ von etw. erreichen ἐξικνεῖσθαι εἰς τὸ ἔσχατόν τινος, προέρχεσθαι ἐπὶ τὸ ἔσχατόν τινος, es hat den höchſten ~ erreicht οὐδεμίαν ἔχει ὑπερβολήν.
Gradation *f* ἡ κλῖμαξ (κος).
Gradbeſtimmung *f* ἡ μοιροθεσία (in mathematiſcher und geographiſcher Hinſicht), τὸ μέτρον (nach Quantität und Qualität).
Gradmeſſer *m* τὸ μοιρογνωμόνιον (ὄργανον).
Gram *m* ἡ λύπη, ἡ ἀνία, ἡ ἀλγηδών (όνος), ἡ δυσθυμία, j-m ~ verurſachen λυπεῖν ob. ἀνιᾶν τινα, λύπην παρέχειν τινί, ~ haben λυπεῖσθαι, ἀνιᾶσθαι (P.).
gram *adj.* ἀπεχθής, δυσμενής, στυγερός, j-m ~ ſein μισεῖν τινα, ἀπεχθῶς ἔχειν τινί ob. πρός τινα.
grämen ſich λυπεῖσθαι (P.), λύπην ἔχειν, δυσθύμως ἔχειν, τήκεσθαι (P.), ſich über etw. ~ λυπεῖσθαι ἐπί τινι, τήκεσθαί τινι, ἄχθεσθαί τινι u. ἐπί τινι.
grämlich δύσκολος (2), χαλεπός, λυπηρός, (äußerlich) σκυθρωπός (2), στυγνός, ~ ausſehen σκυθρωπάζειν, στυγνὸν ὁρᾶν, ~es Weſen ἡ δυσκολία, ἡ δυσχέρεια, ἡ χαλεπότης (ητος), ~es Ausſehen ἡ σκυθρωπότης, ἡ στυγνότης (ητος).
Grämlichkeit *f* ſ. grämliches Weſen uſw. unter **grämlich**.
gramlos ἄλυπος (2), ἀμέριμνος (2), ἀναλγής.
Grammatik *f* ἡ γραμματική.
Grammatiker *m* ὁ γραμματικός.
grammatiſch γραμματικός.
gramvoll περίλυπος (2).
Gran *m* u. *n* (ein Gewicht) ἡ κριθή.
Granatapfel *m* ἡ ῥόα, unreifer ~ τὸ βαλαύστιον, Kern des ~s ὁ κόκκος, ὁ κόκκων (ωνος).
Granatbaum *m* ἡ ῥόα, ein Hain von Granatbäumen ὁ ῥοών (ῶνος).
Granatblüte *f* τὸ βαλαύστιον.
Granatſtein *m* ὁ καρχηδόνιος (λίθος).
Granit *m* ἡ πέτρα, ſchwarzer ~ ὁ Αἰθιοπικὸς λίθος, roter ~ ὁ Συηνίτης ob. πυρροποίκιλος λίθος.
Gras *n* ἡ πόα, ἡ βοτάνη, ὁ χόρτος, ὁ χιλός (als Futter), junges ~ ἡ χλόη, ~ zu freſſen geben χιλοῦν, κραστίζειν (τινά), ~ freſſen ποηφαγεῖν, wie ~ ausſehen ποάζειν, ins ~ beißen ὀδὰξ λάζεσθαι γαῖαν, ὀδὰξ ἕλειν οὖδας ob. γαῖαν (nach Homer).
grasartig ποώδης. βοτανώδης.
Gräschen *n* τὸ βοτάνιον, τὸ ποάριον.
graſen (Gras freſſen) νέμεσθαι (M.), ποηφαγεῖν, (Gras abſchneiden) τέμνειν, ἐκ-, ἀποτέμνειν τὴν πόαν.
Grasfarbe *f* τὸ ποῶδες χρῶμα.
grasfarbig, -grün χλωρός. χλοώδης.
grasfreſſend ποηφάγος (2).
Grashalm *m* ἡ βοτάνης καλάμη.
graſig ποώδης. χλοώδης, πόαν ἔχων.
Grasmäher *m* ὁ ἀποτέμνων τὴν πόαν.
Grasmücke *f* ἡ ὑπολαΐς oder ἐπιλαΐς (ίδος), ὁ πάπ-
Grasplatz *m* ἡ πόα.
grasreich ſ. graſig.
graß (gräßlich): j-n ~ anblicken ταυρηδὸν ὑποβλέπειν

graſſieren ἐπὶ πολὺ νέμεσθαι (M.), διὰ πολλῶν χωρεῖν, πολὺν εἶναι, πληθύειν.
gräßlich δεινός, φοβερός, ἐκ-, καταπληκτικός, σχέ-
Gräßlichkeit *f* ἡ δεινότης, ἡ φοβερότης (ητος).
Gräte *f* ἡ ἄκανθα, τὸ ἀκάνθιον, ohne ~ ἀνάκανθος (2).
Gratifikation *f* ἡ δωρεά, (Zulage zum Sold) ἡ ἐπιφορά.
grätig ἀκανθηρός.
gratis προῖκα.
Gratulation *f*, **gratulieren** ſ. Glück, Glückwunſch.
grau πολιός (hellgrau), φαιός (dunkelgrau), σποδοειδής (aſchgrau), ~ machen πολιοῦν, ~ werden πολιοῦσθαι (P.), ~e Haare αἱ πολιαί, mit ~em Haar πολιόθριξ (τριχος), ſich keine ~en Haare um etw. wachſen laſſen (Sprichw.) οὐδὲν φροντίζειν τινός, οὐδέν μοι μέλει τινός, ~e Vorzeit οἱ σφόδρα παλαιοὶ χρόνοι.
Grau *n* ἡ πολιότης (ητος).
[1]grauen: der Tag graut ἡ ἡμέρα δια-, ὑποφαίνει. ὄρθρος βαθύς ἐστιν, ſobald der Tag graut ἅμα τῇ ἕῳ.
[2]grauen: mir graut vor etw. ὀκνῶ, φοβοῦμαί (P.) τι.
[1]Grauen *n*: ~ des Tages ἡ πρώτη ἕως, τὸ ὑποφαίνειν τὴν ἡμέραν.
[2]Grauen *n* (Abſcheu, Widerwillen) ἡ βδελυγμία, ἡ ὀρ-
grauenhaft δεινός.
grauhaarig πολιόθριξ (τριχος).
Graukopf *m* ὁ πολιός.
grauköpfig πολιός.
graulich ὑποπόλιος (2).
Graupe *f* ὁ χόνδρος (Weizen~), τὰ ἄλφιτα, ἡ πτισάνη
graupenähnlich, -artig χονδρώδης.
Graupenhändler *m* ὁ ἀλφιταμοιβός, ὁ ἀλφιτοπώλης.
Graupenhändlerin *f* ἡ ἀλφιτόπωλις (ιδος).
Graupenhandlung *f* τὸ ἀλφιτοπωλητήριον.
Graupenmühle *f* τὸ ἀλφιτεῖον, τὸ χονδροκοπεῖον.
Graupenmüller *m* ὁ ἀλφιτεύς.
Graupenſchleim *m* ὁ χόνδρος, ἡ χονδροπτισάνη.
graus φοβερός. δεινός, φρικώδης.
Graus *m*, **Grauſen** *n* ἡ φρίκη, mich wandelt ein ~ an φρίκη ἐγγίγνεταί μοι.
grauſam ὠμός, ἄγριος, χαλεπός, τραχύς, σκληρός, ἀνήμερος (2), ἀπάνθρωπος (2), unmenſchlich).
Grauſamkeit *f* ἡ ὠμότης. ἡ ἀγριότης. ἡ χαλεπότης. ἡ τραχύτης, ἡ σκληρότης (ητος), ἡ ἀπανθρωπία, ~en gegen j-n verüben χαλεπότητι χρῆσθαι περί τινα, ὠμῶς προσφέρεσθαι (P.) πρός τινα ob. περιέπειν τινά.
Grauſchimmel *m* ὁ ψαρὸς ἵππος.
grauſen: mir grauſt φρίττω, πέφρικα.
grauſenhaft, -voll δεινός, φρικώδης.
Grauwerden *n* ἡ πολίωσις.
Graveur *m* ὁ γλυπτήρ (ῆρος), ὁ γλυφεύς, ὁ δακτυλιογλύφος, die Kunſt eines ~s ἡ δακτυλιογλυφία.
gravieren eig. γλύφειν, ἐγκολάπτειν, übtr. (bloßſtellen) ἐλέγχειν.
Gravieren *n* ἡ γλυφή. [ἐλέγχων.
gravierend (von einer Ausſage) καταμαρτυρῶν τινος.
graviert γλυπτός.
gravitätiſch σεμνός. [Gottheit).
Grazie *f* (Anmut) ἡ χάρις (ιτος) (auch als Name der
Greif *m* ὁ γρύψ (πός). [αργής.
greifbar ληπτός, ἁπτός. (offenbar) δῆλος, σαφής, ἐν-
greifen λαμβάνειν τι. ἐπιλαμβάνειν τινός. ἅπτεσθαί (M.), ἐφάπτεσθαί (M.) τινος. δράττεσθαί (M.) τινος. χεῖρα ἐπιβάλλειν τινί, ἐπιχειρεῖν τινι, nach etw. ~ (beanſpruchen) ἀντιλαμβάνεσθαί (M.), ἀντι-, προσπαίεσθαί (M.) τινος, begierig nach etw. ~ ἐφ-. συναρπάζειν τι, ἐφάπτεσθαί (M.), ἐφίεσθαί (M.) τινος, eine Saite ~ κρούειν χορδήν. παραχορδίζειν, zu den Waffen ~ λαμβάνειν ob. ἀναλαμβάνειν τὰ ὅπλα, übtr. j-m unter die Arme ~ συλλαμβάνειν, βοηθεῖν, ἐπι-

Digitized by Google

κουρεῖν, ὑπουργεῖν τινι, um ſich ~ νέμεσθαι, ἐπινέμεσθαι (M.), διαδίδοσθαι (P.), αὐξάνεσθαι (P.), ἐπίδοσιν λαμβάνειν, das kann man mit Händen ~ τοῦτο δῆλον, etw. aus der Luft ~ λαμβάνειν τι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.

Greifen *n* ἡ ἁφή, ἡ λαβή, gew. durch Verben.

greinen κλαυθμυρίζεσθαι.

greis (alt) γηραιός (auch γεραιός).

Greis *m* ὁ γέρων (οντος), ὁ πρεσβύτης, ὁ παλαιὸς ἀνήρ, zum Greiſe werden γηράσκειν, καταγηράσκειν, γεροντιᾶν.

Greiſenalter *n* τὸ γῆρας (ως), ſchon im ~ ſtehend γέρων ἤδη ὤν, im hohen ~ ſtehen μάλα πρεσβύτην εἶναι.

Greiſenart *f* τὸ τῶν γερόντων od. πρεσβυτῶν, τὸ γεροντικόν, τὸ πρεσβυτικόν.

greiſenhaft γεροντικός, πρεσβυτικός.

Greiſin *f* ἡ γραῦς (αός), ἡ πρεσβῦτις (ιδος).

grell λαμπρός (von der Farbe), ὀξύς (vom Tone), etw. mit ~en Farben ſchildern δεινοῦν τι ἐπὶ τὰ μεῖζω, κοσμεῖν τι ἐπὶ τὸ μεῖζον.

Grenzacker *m* ὁ ἐν τοῖς μεθορίοις ἀγρός.

Grenzbefeſtigung *f* ἡ ἐπιτείχισις, ὁ ἐπιτειχισμός.

Grenzbereiter *m* ὁ περίπολος.

Grenzbeſtimmung *f* ὁ ὁρισμός.

Grenzbezirk *m* ἡ ἐσχατιά.

Grenzdorf *n* ἡ ἐν τοῖς μεθορίοις od. μεθορία κώμη.

Grenze *f* ὁ ὅρος, τὸ ὅριον, τὸ τέλος, τὸ πέρας (ατος), τὸ τέρμα, τὰ μεθόρια, die äußerſte ~ ἡ ἐσχατιά, die ~ bildend μεθόριος, die ~ beſtimmen ὁρίζειν (u. M.) ὅρον, τίθεσθαι τοὺς ὅρους, die ~ von etw. beſtimmen ὁρίζειν u. περιγράφειν τι, einer Sache ~n ſetzen ὅρους τίθεσθαί τινος. παύειν τι, περαίνειν τι, über die ~ bringen ὑπεροπίζειν, über die ~ gehen ἀποδημεῖν εἰς τὴν ὑπερορίαν, die ~n überſchreiten (übtr.) ὑπερβαίνειν τὸ μέτριον, ὑπερβάλλεσθαι τοὺς ὅρους, ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα πηδᾶν od. ἄλλεσθαι (M.), bis zur äußerſten ~ von etw. vorgehen ἔρχεσθαι (ἰέναι) εἰς τὸ ἔσχατόν τινος, an der ~ des Lebens ἐπὶ τῆς ἐσχάτης ἡλικίας, die Lebens~ überſchreiten τέρμα τοῦ βίου περᾶν.

grenzen an etw. μεθόριον εἶναί τινι, πρόσορον oder ὅμορον εἶναι, ὁμορεῖν τινι, ἔχεσθαί τινος, nahe an etw. ~ γειτνιᾶσαι τινί.

grenzenlos ἄπειρος (2), ἀπέραντος (2), übtr. ὑπερβάλλων, ἀνυπέρβλητος (2).

Grenzenloſigkeit *f* das *neutr.* der vorh. *adj.*

Grenzfälſchung *f* ὁ παροριςμός.

Grenzfeſtung *f* τὸ φρούριον, τὸ ἐπιτείχισμα, eine ~ gegen j-n bauen ἐπιτειχίζειν τινί (φρούριον).

Grenzfluß *m* ὁ ἐν τοῖς μεθορίοις od. ἀφορίζων τὰς χώρας ποταμός.

Grenzgebiet *n* τὰ μεθόρια. [τὰς χώρας ὄρη.

Grenzgebirge *n* τὰ ἐν τοῖς μεθορίοις od. ἀφορίζοντα

Grenzgraben *m* ἡ ἐν τοῖς μεθορίοις τάφρος.

Grenzkordon *m* αἱ κατὰ τοὺς ὅρους διατεταγμέναι φυλακαί.

Grenzland *n* τὰ μεθόρια, τὰ πρόσορα.

Grenzlinie *f* ὁ ὅρος, τὸ ὅρισμα. [ὁρίζον τεῖχος.

Grenzmauer *f* τὸ ἐν τοῖς μεθορίοις τεῖχος, τὸ ἀφ-

Grenznachbar *m* ὁ ὅμορος, ὁ πρόσορος, ὁ πρόσ-, πάροικος, ὁ περί-, πρόσχωρος, ὁ ὁμοτέρμων (ονος).

Grenzort *m* ὁ ἐν τοῖς μεθορίοις od. ἔσχατος χῶρος.

Grenzpfahl *m*, **-ſäule** *f* ἡ στήλη, ὁ ὅρος.

Grenzpunkt *m* ἡ ἐσχατιά, τὸ ἔσχατον, τὸ τέρμα, τὸ πέρας (ατος).

Grenzſcheide *f* τὰ μεθόρια, an der ~ des Lebens ἐπὶ τῆς ἐσχάτης ἡλικίας. [ἐσχάτη.

Grenzſtadt *f* ἡ ἐν τοῖς μεθορίοις πόλις, ἡ πόλις

Grenzſtein *m* ὁ ὅρος. ἡ στήλη. [ὅρων διαφορά.

Grenzſtreit *m*, **-ſtreitigkeit** *f* ἡ περὶ τῶν τῆς γῆς

Grenzzeichen *n* τὸ σημεῖον.

Greuel *m* τὸ μίασμα, es iſt ein ~ δεινόν ἐστιν.

Greueltat *f* τὸ μίασμα, τὸ ἀσέβημα, τὸ ἀσεβὲς καὶ ἀνόσιον ἔργον.

greuelvoll, greulich μιαρός, αἰσχρός, στυγερός, δεινός.

griesartig ψαμμοειδής.

Griesgram *m* ὁ σκυθρωπὸς od. δύσκολος ἄνθρωπος.

griesgrämig δύσκολος (2).

Grieß *m* (als Speiſe) ἡ πτισάνη, (als Nierenkrankheit) τὸ σύναγμα, (grobkörniger Sand) ἡ ψάμμος.

Griff *m* 1 (das Greifen) ἡ ἁφή, ἡ ἁπαφή, ἡ λαβή, ἡ ἁπάφησις, (auf einem Inſtrument) ἡ κροῦσις, falſcher ~ ἡ παράκρουσις, einen ~ nach etw. tun ſ. unter greifen. — 2. (Handhabe) ἡ λαβή, ἡ ἀντιλαβή, (~ an einem Gefäß, Henkel) τὸ οὖς (ὠτός), (an der Tür) ὁ ἐπιστατήρ (ῆρος), (am Degen und Ruder) ἡ κώπη.

Griffel *m* τὸ γραφεῖον, τὸ γραφίδιον, ἡ γραφίς (ίδος), ὁ στῦλος.

Grille *f* (als Inſekt) ὁ τέττιξ (γος), (ſeltſamer, ſonderbarer Einfall) τὸ παράδοξον, τὸ ἄτοπον, ὁ λῆρος, (grundloſe Sorge) ἡ κενὴ od. ματαία φροντίς (ίδος), ἡ μέριμνα, ~n fangen μεριμνᾶν, θηρᾶν φροντίδας, δυσκόλως ἔχειν, δυσκολαίνειν, die ~n fahren laſſen ἀποβάλλειν τὰς φροντίδας. [κολος ἄνθρωπος, ὁ μεριμνητής.

Grillenfänger *m* ὁ φροντιστής, ὁ μικρολόγος od. δύσ-

grillenhaft ληρώδης, ἄτοπος (2), παράδοξος (2).

Grimaſſe *f* τὸ ἀλλόκοτον σχῆμα, ~n ſchneiden μορφάζειν, διαστρέφειν τὸ πρόσωπον.

Grimaſſenſchneiden *n* ὁ μορφασμός.

Grimm *m* ὁ θυμός, ἡ ἀγανάκτησις, ἡ ὀργή, in ~ geraten ἐξοργίζεσθαι (P.), ſeinen ~ an j-m auslaſſen ἀποσκήπτειν τὴν ὀργὴν εἴς τινα.

Grimmdarm *m* τὸ κῶλον (κόλον).

Grimmen *n* ὁ στρόφος, ~ haben στροφοῦσθαι (P.).

grimmig ἄγριος, χαλεπός, (vom Geſicht) γοργός, γοργωπός, ~ ſein auf j-n ἀγριαίνειν τινί, ἀγρίως ἔχειν πρός τινα, ~ ausſehen γοργὸν εἶναι ἰδεῖν, στυγνὸν ὁρᾶν, ~e Kälte δεινὸν κρύος.

Grimmigkeit *f* ἡ ἀγριότης, ἡ χαλεπότης (ητος).

Grind *m* ἡ λεπίς (ίδος), ἡ ἐσχάρα (auf einer Wunde), ὁ ἀχώρ (ῶρος), τὸ πίτυρον (auf dem Kopfe).

grindig λεπρός, ψωραλέος, ἐσχαρώδης.

grinſen σαίρειν (gew. *perf.* II σεσηρέναι).

grob 1. eig. παχύς, ἀδρός, ἀδρομερής, (von d. Stimme) βαρύς, ~es Brot ἄρτος πιτυρίας, ~e Arbeit φορτικὸν ἔργον. — 2. (in die Augen fallend) ἐναργής, φανερός, δεινός, eine ~e Lüge ἐναργὲς od. φανερὸν ψεῦδος. — 3. (unhöflich, plump) ἄγροικος, ἄκομψος, ἀπαίδευτος, ἀπειρόκαλος (ſämtlich 2), φορτικός, ~es Benehmen ἡ ἀγροικία, ἡ ἀπειροκαλία, ἡ ἀπαιδευσία, ſich ~ betragen ἀγροικίζεσθαι, φορτικὸν εἶναι, φορτικεύεσθαι.

Grobheit *f* (als Eigenſchaft = Unhöflichkeit) ἡ ἀγροικία, ἡ φορτικότης (ητος), ἡ ἀπειροκαλία, ἡ ἀπαιδευσία, ἡ σκαιότης (ητος), ἡ ἀμουσία, ἡ τῶν τρόπων χαλεπότης (ητος), ~en (grobe Reden) ἄγροικοι od. φορτικοὶ λόγοι.

Grobian *m* ὁ ἄγροικος od. φορτικὸς ἄνθρωπος.

grobkörnig ἀδρομερής. χονδρώδης.

gröblich δεινός. *adv.* δεινῶς, πάνυ. ἄγαν, λίαν, θαυμαστῶς, ἐπὶ πολύ, ſich ~ irren δεινῶς σφάλλεσθαι (P.), ſich ~ vergehen an j-m δεινὰ ἁμαρτάνειν εἰς od. περί τινα, μεγάλα ἀδικεῖν τινα. [ὁ σιδηρεύς.

Grobſchmied *m* ὁ σιδηροτέκτων (ονος), ὁ σιδηρουργός,

Groll *m* τὸ ἔχθος, ἡ ἔχθρα, τὸ μῖσος, ὁ φθόνος (Neid), ~ gegen j-n hegen ſ. grollen.

grollen j-m ἐχθαίρειν. μισεῖν τινα.

grollend ἐχθαλέχθρος (2).

Groß *n* (des Heeres) ἡ πολλὴ στρατιά. [οὐδὲ γρῦ.

Großchen *m* ὁ ὀβολός, auch nicht einen ~ οὐδ' ὀβολόν,

groß 1. μέγας, πολύς, (lang, weit) μακρός. (breit, geräumig) εὐρύς, εὐρύχωρος (2). — 2. (anſehnlich) ἀξιόλογος (2), (prächtig) μεγαλεῖος, μεγαλοπρεπής. λαμπρός. — 3. (gewaltig) δεινός, ~er Schmerz δεινὸν ἄλγος, ~er Redner δεινὸς λέγειν, ~e Macht μεγάλη δύ-

Digitized by Google

νομις, eine ~e Menge πολὺ πλῆθος, ein ~es, starkes Geſchrei μεγάλη ob. δεινὴ βοή, ein ~er Mann (von Körper) μέγας ἀνήρ, (von Geiſt) δεινὸς ἀνήρ. — 4. (bei Maßbeſtimmungen) τὸ μέγεθος, zB. zehn Fuß ~ δέκα ποδῶν τὸ μέγεθος, ſehr ~ außer dem *superl.* εὐμεγέθης, παμμεγέθης, δεινός, allzu ~ ὁ, ἡ, τὸ ἄγαν, περιττός, ὑπερβάλλων, ſo ~ wie τοσοῦτος, ὅσος, wie ~? πόσος; ~ werden αὐξάνεσθαι (P.), ἐπίδοσιν λαμβάνειν. — 5. ~ denken μέγα φρονεῖν, μεγαλοφρονεῖν, ~ziehen τρέφειν, j-n ~ machen μεγαλύνειν, αὐξάνειν, ἐπαυξάνειν τινά, ~ ſein in etw. ἄκρον εἶναι εἰς ob. περί τι, δεινὸν εἶναι mit *inf.*, ~tun mit etw. μεγαλύνεσθαι (M.) τινι ob. ἐπί τινι, σεμνύνεσθαι (M.) τινι, ἐπί ob. ἔν τινι. — 6. oft Zſſg mit μεγαλο, zB. mit ~en Füßen μεγαλόπους, mit ~en Früchten μεγαλόκαρπος (2), mit ~em Halſe μεγαλοτράχηλος (2), mit ~em Munde μεγαλόστομος (2), von ~em Körper μεγαλόσωμος (2), mit ~en Augen μεγαλόμματος (2), mit ~en Blättern μεγαλόφυλλος (2) uſw.

großartig μεγαλοπρεπής, μεγαλεῖος.

Großartigkeit *f* ἡ μεγαλοπρέπεια.

großäugig μεγαλόμματος (2), μεγαλόφθαλμος (2).

großbäuchig μεγαλοκοίλιος (2), μεγαλογάστωρ (ορος).

großbeerig μεγαλορρώξ (ῶγος).

großblätterig μεγαλόφυλλος (2).

Größe *f* τὸ μέγεθος, τὸ πλῆθος (nach Zahl und Maß), τὸ μέτρον (Maß), ἡ ποσότης (Quantität), τὸ σχῆμα (Geſtalt, bſd. des menſchlichen Körpers), von ob. an ~ τὸ μέγεθος, von ungeheurer ~ ἀμήχανος (2) τὸ μέγεθος, ἄπλετος (2), ein Dichter erſter ~ ἄκρος ποιητής, ~ der Seele ἡ μεγαλοψυχία, τὸ μεγαλόψυχον, ἡ μεγαλοφροσύνη, ἡ μεγαλογνωμοσύνη, τὸ φρόνημα, (Erhabenheit) ἡ σεμνότης (ητος). (Anſehen, Rang, Macht, Ehre u. dgl.) ἡ λαμπρότης (ητος), ἡ μεγαλοπρέπεια (Pracht, Glanz), (in der Mathematik) τὸ ποσόν, ſich deckende ~n τὰ ἐφαρμόττοντα.

Großeltern *pl.* ὁ πάππος καὶ ἡ τήθη.

Großelternvater *m* ὁ δίσπαππος.

Großenkel *m.* **-enkelin** *f* ὁ, ἡ ἀπέγγονος.

Großhandel *m* ἡ ἐμπορία, ~ treiben ἐμπορεύεσθαι (M.).

Großhändler *m* ὁ ἔμπορος, ὁ μεγαλέμπορος.

großherzig μεγαλόψυχος (2), μεγαλόφρων, γενναῖος τὴν ψυχήν.

Großherzigkeit *f* ἡ μεγαλοψυχία, ἡ τῆς ψυχῆς ἀρετή.

großjährig ἡλικίαν ἔχων, ὁ, ἡ, τὸ ἐν τῇ ἡλικίᾳ.

großköpfig μεγαλοκέφαλος (2).

großkörnig ἀδρομερής, χονδρώδης.

großleibig μεγαλόσωμος (2).

großmächtig μέγα δυνάμενος, δυνατώτατος, μεγαλοκράτης.

Großmaul, -prahler, -ſprecher, -tuer *m* ὁ μεγαλήγορος, ὁ ἀλαζών (όνος), ὁ ῥαχιστής.

großmäulig μεγαλόστομος (2).

Großmeiſter *m* ὁ ἄρχων (οντος).

Großmut *f* ἡ μεγαλοψυχία, ἡ μεγαλοφροσύνη, τὸ φρόνημα, auch b. *neutr.* der *adj.*

großmütig μεγαλόθυμος (2), μεγαλόφρων, μεγαλόψυχος (2), γενναῖος, ἐλευθέριος, ~ handeln μεγαλοφρονεῖσθαι (M.).

Großmutter *f* ἡ τοῦ πατρὸς reſp. τῆς μητρὸς μήτηρ, ἡ τήθη, ἡ μάμμα (μάμμη), ἡ μεγαλομήτηρ.

großnaſig μεγάλην τὴν ῥῖνα ἔχων.

Großoheim *m* ὁ τοῦ πάππου ἀδελφός, ὁ τῆς τήθης ἀδελφός.

großohrig μεγάλα τὰ ὦτα ἔχων.

großprahlen, -ſprechen, -tun mit etw. μεγαληγορεῖν, ῥαχίζειν, μεγαλύνεσθαι (M.) τινι u. ἐπί τινι, μεγαλαυχεῖσθαι (M.) ἐπί τινι.

Großprahlerei, -ſprecherei, -tuerei *f* ἡ μεγαλαυχία, ἡ μεγαληγορία.

großſchollig μεγαλόβωλος (2).

großſprecheriſch, -tueriſch μεγάλαυχος (2), μεγαληγόρος (2), ἀλαζονικός.

großſtengelig μεγαλόκαυλος (2).

Großtat *f* τὸ μέγα ob. λαμπρὸν ἔργον, ἡ ἀριστεία, τὸ μεγαλούργημα.

größtenteils τὸ πολύ, ὡς τὸ πολύ, τὰ πολλά, ὡς ἐπὶ (τὸ) πολύ, ὡς ἐπὶ τὸ πλῆθος, τὰ πλεῖστα, μάλιστα.

großtraubig μεγαλοστάφυλος (2).

großtun ſ. groß 5 u. großprahlen.

Großvater *m* ὁ πάππος, ὁ τοῦ πατρὸς reſp. τῆς μητρὸς πατήρ, ὁ μητροπάτωρ (ορος).

großväterlich παππῷος ob. *gen.* πάππου.

großwurzelig μεγαλόῤῥιζος (2).

großziehen ſ. groß 5.

grotesk ἀλλόκοτος (2), παράδοξος (2), θαυμάσιος.

Grotte *f* τὸ ἄντρον, τὸ σπήλαιον.

grottenartig ἀντρώδης, ἀντροειδής, σπηλαιώδης.

Grübchen *n* ἡ νύμφη (am Kinn), οἱ γελασῖνοι (auf der Wange).

Grube *f* ὁ βόθρος, ὁ βόθυνος, ὁ λάκκος, τὸ ὄρυγμα, ἡ ὀρυκτή, (in Bergwerken) τὸ μέταλλον, (zur Aufbewahrung von Feldfrüchten) ὁ σιρός, eine ~ graben βόθρον ὀρύττειν, βοθρεῦν, übtr. j-m eine ~ graben ἐπιβουλεύειν τινί.

Grübelei *f* αἱ φροντίδες, ἡ μελέτη, ἡ περιεργία (mit dem Nebenbegriff des Unnötigen und Überflüſſigen).

grübeln φροντίζειν, μεριμνᾶν, μελετᾶν, σοφίζεσθαι (M.), διακριβοῦσθαι (M.), περιεργάζεσθαι (M., mit dem Nebenbegriff des Unnötigen und Überflüſſigen).

grubenartig βοθροειδής, λακκώδης.

Grübler *m* ὁ φροντιστής, ὁ μεριμνητής.

Grummet *n* ὁ ὄψιμος ob. ὄψιος ob. μετοπωρινὸς χόρτος.

grün χλωρός (gelbgrün), πράσιος, πράσινος (2), (noch nicht reif) ὠμός, ἄωρος (2), ~e Farbe ἡ χλωρότης (ητος).

Grün *n* ἡ χλωρότης (ητος) ob. b. *neutr.* d. vorh. *adj.*

Grund *m* 1. (der unterſte Raum ob. Boden) ὁ πυθμήν (ένος), τὸ ἔδαφος (eines Gefäßes), ὁ βυσσός (des Meeres), ein Schiff in den ~ bohren καταδύειν ob. διαφθείρειν ναῦν, zugrunde richten ἀν-, καθαιρεῖν, φθείρειν, διαφθείρειν, ἀνατρέπειν, ἀπολλύναι, zugrunde gehen ὄλλυσθαι, ἀπόλλυσθαι, ἀφανίζεσθαι (P.), οἴχεσθαι, ἔρρειν, διαφθείρεσθαι (P.), καταλύεσθαι (P.), einer Sache auf den ~ gehen ἐπὶ τὴν ἀρχήν τινος βαδίζειν, ἀκριβῶς ἐξετάζειν τι, im ~e τῷ ὄντι, ἀληθῶς, von ~ des Herzens ἐξ ἁπάσης τῆς καρδίας. — 2. (Grundlage) τὸ θεμέλιον, τὸ ἔδαφος, ἡ κρηπίς (ῖδος), ἡ ὑπόθεσις (letztere beiden auch übtr.), zugrunde legen ὑποτιθέναι, zugrunde liegen ὑποκεῖσθαι τινι, ὑπάρχειν. — 3. (erſter Anfang) ἡ ἀρχή, den ~ zu etw. legen θεμελιοῦν τι, ἱδρύειν, καθιδρύειν τι, ἄρχειν, ὑπάρχειν τινός, von ~ aus ἀρχήν, παντάπασι, ἄρδην, ἀκριβῶς. — 4. (Urſache) ἡ αἰτία, τὸ αἴτιον, ἡ ἀρχή, (Beweggrund) ἡ προτροπή, ἡ ὁρμή, aus dieſem ~e διὰ τοῦτο (ταῦτα). τούτων ἕνεκα, ἐκ τούτου, aus dem ~e weil διὰ τοῦτο ὅτι, διότι, διὰ τό mit *inf.*, aus was für einem ~e? διὰ τί; τοῦ (τίνος) ἕνεκα; τοῦ (τίνος) χάριν; aus vielen Gründen διὰ πολλά, πολλῶν ἕνεκα, es iſt kein ~ vorhanden, warum οὐκ ἔστιν, οὗ ἕνεκα, aus keinem andern ~e κατ' οὐδὲν ἄλλο, ohne ~ μάτην, εἰκῇ, ἀλόγως, ἄνευ λόγου, ~ haben (wahr ſein) πιστὸν εἶναι, πίστιν ἔχειν, βέβαιον εἶναι, ohne ~ ſein κενὸν ob. μάταιον ob. ἀβέβαιον εἶναι, mit ~ δικαίως, ὀρθῶς, μετὰ λόγου, εὐλόγως. — 5. (Beweisgrund) τὸ τεκμήριον. — 6. (Grund u. Boden) ὁ ἀγρός, τὸ χωρίον, τὸ ἴδιον, liegende Gründe οἱ ἀγροί, τὰ κτήματα.

Grundbedeutung *f* ὁ κύριος νοῦς ob. durch κυρίως σημαίνειν, zB. das Wort hat dieſe ~ ἡ λέξις τοῦτο κυρίως σημαίνει.

Grundbedingung *f* ἡ πρώτη ὑπόθεσις, τὸ στοιχεῖον.

Grundbegriff *m* ἡ πρώτη ἰδέα, ἡ ἀρχή, τὸ στοιχεῖον, τὸ στοιχείωμα.

Grundbeſitz *m* ἡ ἔγγειος κτῆσις (auch *pl.*), τὰ ἔγγεια, οἱ ἀγροί, τὸ χωρίον, τὸ κτῆμα.

Digitized by Google

Grundbesitzer *m* ὁ γεωμόρος, ὁ ἀγροὺς ἔχων.
Grundbestandteil *m* τὸ στοιχεῖον, ἡ ἀρχή.
Grundblei *n* ὁ κάθετος μόλυβδος, ἡ βολίς (ίδος).
grundböse πονηρότατος, κάκιστος, πάγκακος (2), παμπόνηρος (2).
grundehrlich χρηστότατος, πάγχρηστος (2).
Grundeigentum *n*, **Grundeigentümer** *m* ſ. Grundbeſitz, Grundbeſitzer.
Grundeis *n* ὁ ἐκ τοῦ ἐδάφους ob. κατὰ τὸν βυσσόν
Grundeiſen *n* ἡ μήλη, ſ. Sonde.
gründen ἱδρύειν, καθιδρύειν (einen Tempel, ein Gebäude), κτίζειν, οἰκίζειν, κατοικίζειν (eine Stadt, eine Kolonie), übtr. καθιστάναι, τιθέναι, ſich auf etw. ~ αἰτίαν ἔχειν ἐκ ob. ἀπό τινος, εἶναι ἐπί τινι.
Gründer *m* ὁ κτίστης, ὁ οἰκιστής, gew. d. *part.* der Verben.
grundfalſch παντελῶς ob. διὰ παντὸς ψευδής ober ἐψευσμένος, παντελῶς οὐκ ὀρθός.
Grundfarbe *f* τὸ ἴδιον χρῶμα.
Grundfeſte *f* ἡ κρηπίς (ῖδος), τὸ κρηπίδωμα, τὸ κρηπίδιον.
Grundfläche *f* ἡ ὑπόθεσις, ἡ βάσις, τὸ ὑποκείμενον, τὸ θεμέλιον, τὸ ἐμβαδόν.
Grundform *f* τὸ πρωτότυπον.
Grundgedanke *m* ἡ ὑπόθεσις.
grundgelehrt *superl.* von σοφός ob. πολυμαθής.
Grundgeſetz *n* ὁ πρῶτος νόμος, τὸ τῶν νόμων κεφάλαιον.
grundgütig *superl.* von φιλάνθρωπος.
grundhäßlich ὑπερβάλλων αἰσχει, παντελῶς αἰσχρός ob. *superl.* von αἰσχρός.
Grundherr *m* ὁ χωρίου ὑποτελοῦς κύριος.
Grundidee *f* ἡ ὑπόθεσις.
Grundkenntnis *f* τὰ στοιχεῖα.
Grundlage *f* ἡ βάσις, ἡ κρηπίς (ῖδος), τὸ κρηπιδατον, ἡ ὑπόστασις, ἡ ὑποστάθμη, τὸ ὑπόθεμα, τὸ ὑπόβλημα, τὸ βάθρον, ohne ~ ἄβαθρος (2), (einer Wiſſenſchaft) τὰ πρῶτα στοιχεῖα ἐπιστήμης.
Grundlegung *f* ἡ θεμελίωσις, ἡ καταβολή, ἡ θεμελίων θέσις.
Grundlehre *f* τὸ πρῶτον μάθημα, τὸ στοιχεῖον, ἡ ἀρχή.
gründlich ἀκριβής.
Gründlichkeit *f* ἡ ἀκρίβεια.
Gründling *m* ὁ κωβιός, ὁ κωβίτης, τὸ κωβίδιον, τὸ κωβιῶδες ἰχθύδιον.
Grundlinie *f* ἡ βάσις.
grundlos ἄβυσσος (2), ἄβυθος (2), ἄπειρος (2) τὸ βάθος (eig.), ἄλογος (2), ἀτέκμαρτος (2, übtr.), (nichtig) κενός, μάταιος, (falſch) ψευδής, πεπλασμένος, *adv.* ἀλόγως, μάτην.
Grundloſigkeit *f* ἡ κενότης (ητος), ἡ ἀλογία, ſonſt d. *neutr.* d. *adj.*
Grundmauer *f* τὸ ὑποκείμενον τεῖχος, ἡ κρηπίς (ῖδος).
Grundpfeiler *m* ὁ ὑποκείμενος στῦλος, ἡ ὑποκειμένη στήλη, ἡ βάσις, ἡ κρηπίς (ῖδος).
Grundregel *f* ὁ πρῶτος νόμος ob. κανών (όνος).
Grundriß *m* ἡ ὑπογραφή, ἡ σκιαγραφία, einen ~ von etw. geben ὑπογράφειν τι.
Grundſatz *m* (in wiſſenſchaftlicher Hinſicht) τὸ ἀξίωμα, τὸ θεώρημα, ἡ ὑπόθεσις, ἡ ὑπόληψις, ὁ λόγος, einen ~, etw. als ~ aufſtellen ὑποτιθέναι τι, (in moraliſcher Hinſicht) ἡ ἀξίωσις, ἡ γνώμη, ἡ προαίρεσις, ὁ νόμος, τὸ ἦθος, das iſt mein ~ οὕτως ἔγωγε γιγνώσκω, ich habe es mir zum ~ gemacht ἔγνωκα mit folg. *inf.*, nach ~ handeln γνώμῃ ἀκριβεστάτῃ ob. δικαιοτάτῃ χρῆσθαι, ſeinem ~ untreu werden ἀφίστασθαι τῆς γνώμης, etw. aus ~ tun γνώμῃ πράττειν τι, keine Grundſätze haben εἰκῇ πράττειν ὅ τι ἂν τύχῃ.
Grundſäule *f* ἡ ὑποκειμένη στήλη.
grundſchlecht παντελῶς ob. διὰ παντὸς πονηρός, παμπόνηρος (2).
Grundſtein *m* ὁ θεμέλιος (λίθος).
Grundſteuer *f* τὰ κατὰ τὴν χώραν, ἡ δεκάτη, τὸ ἐκφόριον.
Grundſteuerfreiheit *f* ἡ τῶν κατὰ τὴν χώραν ἀτέλεια.
Grundſtoff *m* τὰ στοιχεῖα, αἱ ἀρχαί.
Grundſtrich *m* ἡ πρώτη γραμμή.
Grundſtück *m* τὸ γήπεδον, τὸ χωρίον, ὁ ἀγρός, allg. τὸ κτῆμα, τὸ ἔδαφος, τὰ ἔγγεια, auf ~e borgen ἐγγείων τόκων δανείζεσθαι (M.).
Grundtext *m* τὸ ἀρχέτυπον.
Gründung *f* ἡ ἵδρυσις, ἡ κτίσις, ἡ οἴκισις, ἡ κατοίκισις, ὁ οἰκισμός (als Handlung, gew. durch Verben), τὸ κτίσμα (als Sache).
Grundurſache *f* ἡ πρώτη αἰτία, ἡ ἀρχή.
Grundvermögen *n* ἡ ἔγγειος οὐσία.
Grundweſen *n* ἡ φύσις.
Grundwort *n* τὸ θεματικὸν ῥῆμα.
Grundzug *m* ὁ τύπος.
grünen χλοάζειν, χλοηφορεῖν, (von Bäumen) θάλλειν, ἀκμάζειν (auch übtr.).
grünend χλωρός, εὐανθής, θάλλων, ἀκμάζων, ἀκ-
Grünfutter *n* ὁ χιλός.
grüngelb ὑπόχλωρος (2).
grüngelblich χλοώδης, ἔγχλωρος (2).
Grünſpan *m* ὁ ἰός.
Grünſpecht *m* ὁ κολιός.
Grünwaren *fpl.* τὰ λάχανα.
grunzen γρύζειν, γρυλίζειν.
Grunzen *n* ὁ γρυλισμός.
Grünzeug *n* τὸ φυλλεῖον, ſ. Grünwaren.
Gruppe *f* τὸ σύστημα, τὸ σύνταγμα, in ~n zuſammenſtellen ſ. das folgende Wort.
gruppieren συντάττειν, σχηματίζειν, ἐν τάξει καθιστάναι, ſich ~ συντάττεσθαι (P.) νόμῳ, ἐν τάξει καθίστασθαι.
Gruß *m* ὁ ἀσπασμός (das Grüßen), (als Handlung) ἡ προσηγορία, ἡ πρόσρησις, ἡ προσαγόρευσις, (als Sache) τὸ ἄσπασμα, τὸ πρόσρημα, τὸ προσφώνημα, in Überſchriften von Briefen, zB. Themiſtokles dem Xerxes ſeinen ~ Θεμιστοκλῆς Ξέρξει χαίρειν ob. εὖ πράττειν, j-m einen ~ ſenden λέγειν τινὶ χαίρειν, j-m einen ~ bringen von j-m χαίρειν ἀπαγγέλλειν τινὶ παρά τινος.
grüßen ἀσπάζεσθαι (M.), προσαγορεύειν, προσειπεῖν, χαιρετίζειν, wieder ~ ἀντασπάζεσθαι (M.), j-n von einem andern ~ προσειπεῖν τινα παρά τινος, j-n ~ laſſen χαίρειν λέγειν τινί, χαίρειν κελεύειν τινά, ſei gegrüßt! χαῖρε.
Grüßen *n* ὁ ἀσπασμός, ἡ προσηγορία, ἡ πρόσρησις.
Grütze *f* ὁ χόνδρος, ἡ πτισάνη.
gucken βλέπειν, durch etw. ~ διακύπτειν διά τινος.
Guirlande *f* ſ. Girlande.
Guitarre *f* ſ. Gitarre.
gültig (üblich) νόμιμος, δόκιμος (2), (begründet, geneh̃m) ἄξιος, πιστός, ἱκανός, (feſtſtehend, beſtätigt) κύριος, (glaubwürdig) πιθανός, ἀξιόχρεως, als ~ annehmen ἐγκρίνειν, ἐπαινεῖν, δέχεσθαι (M.), ~ ſein κύριον εἶναι, κεκυρῶσθαι (P.), ~ machen κύριον ποιεῖν.
Gültigkeit *f* d. *neutr.* d. vorh. *adj.*, ἡ πίστις, τὸ κῦρος.
Gummi *m* τὸ κόμμι (εως u. ιδος, gew. indekl.).
gummiähnlich, -artig κομμιώδης, κομμιδώδης.
Gundermann *m* (eine Pflanze) ἡ χαμαίκιττος, ἡ σελινῖτις (ιδος).
Günſel *m* (eine Pflanze) ἡ χαμαίπιτυς (υος).
Gunſt *f* ἡ χάρις (ιτος, die, welche man erzeigt, ſowie die, welche man genießt). ἡ εὔνοια, ἡ φιλοφροσύνη (Wohlwollen), ἡ φιλία (freundliche Geſinnung), ἡ σπουδή (lebhaftes Intereſſe). ſich j-s ~ erwerben εὔνοιαν ob. φιλίαν κτᾶσθαι ob. λαμβάνειν παρά τινος, bei j-m in ~ ſtehen χάριν ἔχειν πρός τινα, εὐδοκιμεῖν παρά τινι, διὰ χάριτος εἶναι ob. γίγνεσθαί τινι, um j-s ~ buhlen μνηστεύειν τὴν παρά τινος εὔνοιαν, j-m eine ~ erweiſen χαρίζεσθαι (M.) τινί τι, χάριν νέμειν τινί, χάριν κατατίθεσθαι πρός τινα, aus ~ etw. tun χαρίζεσθαι, καταχαρίζεσθαι (M.), aus ~, zugunſten πρός χάριν, χάριτος ἕνεκα, mir zugunſten ἐμὴν χάριν, zu j-s ~en ſprechen λέγειν ὑπέρ τινος, zu j-s ~en

Digitized by Google

stimmen τὴν ψῆφον τίθεσθαί τινι, j-n zu ſeinen ~en ſtimmen εὖνουν τινὰ κατασκευάζειν ἑαυτῷ.

Gunſtbewerbung *f* ἡ παραγγελία, (beim Volke) ἡ δημοκοπία.

Gunſtbezeigung *f* ἡ χάρις (ιτος), τὸ φιλοφρόνημα, j-m eine ~ erweiſen χαρίζεσθαί (M.) τινι.

günſtig 1. (wohlwollend, geneigt, gewogen) εὔνους, εὐμενής, φίλος, φιλόφρων, ἵλεως (bſd. von der Gottheit), j-m ~ ſein εὐνοϊκῶς ἔχειν πρός τινα, εὐνοίᾳ χρῆσθαι περί τινα, φιλοφρονεῖσθαί (M.) τινα, σπουδάζειν περί od. εἰς τινα. — 2. (zweckmäßig, erwünſcht, vorteilhaft) καλός, ἐπιτήδειος, χρηστός, καίριος, ἐπίκαιρος (2), (von Vorbedeutungen) αἴσιος (2), δεξιός, ~e Gelegenheit ὁ καιρός, ἡ εὐκαιρία, ~er Wind καλὸν πνεῦμα, φέρων od. φορὸς ἄνεμος, ἡ εὐηνεμία, ὁ οὖρος, ~e Witterung ἡ εὐημερία, ἡ εὐδία, die Opfer ſind ~ τὰ ἱερὰ γίγνεται: od. καλά ἐστιν, τὰ ἱερὰ καλλιερεῖ.

Günſtling *m* ὁ φίλος, ὁ προσφιλής, ὁ κεχαρισμένος (j-ſ τινί), ~ des Glücks ὁ εὐτυχέστατος, ὁ τὰ πάντα εὐτυχής.

Gurgel *f* ὁ λαιμός, ἡ (ὁ) φάρυγξ (γγος), ὁ λάρυγξ (γγος), ὁ βρόχθος, (der Vögel) ὁ βόμβυξ (κος), j-m die ~ abſchneiden ἐκτέμνειν τινὰ τὸν λάρυγγα, λαιμοτομεῖν τινα, etw. durch die ~ jagen καταβροχθίζειν, καταπίνειν, διακναίζειν.

gurgeln ſich ἀνακογχυλιάζειν (ὕδατι, ſich den Hals mit Waſſer ausſpülen), γαργαρίζειν.

Gurgeln *n* ὁ γαγγαρισμός, ὁ ἀνακογχυλιασμός, Trank zum ~ τὸ ἀναγαργάριστον.

Gurgelzapfen *m* ὁ γαργαρεών (ῶνος).

Gurke *f* ὁ σίκυος (σικυός), ὁ σίκυς (υος).

gurkenartig σικυώδης.

Gurkenbeet *n* τὸ σικυήλατον, ὁ σικυών (ῶνος).

Gurkenkern *m* ὁ σικύου πυρήν (ῆνος).

gurren (im Leibe) κορκορυγεῖν, βορβορύζειν, βομβυλιάζειν, (von Tauben) τρύζειν, γογγύζειν, βομβεῖν.

Gurren *n* (im Leibe) ἡ κορκορυγή, ὁ βορβορυγμός, (von Tauben) ὁ βόμβος.

Gurt *m* ἡ ζώνη, ὁ ζωστήρ (ῆρος), (am Pferde) ὁ δεσμός, (Riemen) ὁ ἱμάς (άντος), (am Degen) ὁ τελαμών (ῶνος), (am Bett) ἡ καιρία, τὸ σπάρτον.

Gürtel *m* ἡ ζώνη, ὁ ζωστήρ (ῆρος), τὸ ζῶμα, τὸ περίζωμα, ὁ στροφός (bſd. Leibgurt der Männer), τὸ στρόφιον, ὁ ἀπόδεσμος, ἡ ταινία (Buſenband der Frauen).

gürtelähnlich, -artig ζωνιαῖος, ζωνοειδής.

Gürtelkrankheit, -roſe *f* ἡ ζώνη.

gürten ζωννύναι, περι-, ὑποζωννύναι, ſich ~ d. *pass.*

Gurtenbett *n* ἡ σχοινότονος κλίνη.

Gurtenſeſſel *m* ὁ σχοινότονος δίφρος.

Gürtler *m* ὁ ζωνιοπλόκος.

Guß *m* (das Gießen) ἡ χύσις, (des Trankopfers) ἡ χοή, (des Metalles) ἡ χωνεία, ἡ χώνευσις, (des Regens) ὁ ὑετός, (das, was gegoſſen wird) τὸ χώνευμα, τὸ πλάσμα.

Gußeiſen *n* ὁ χωνευτὸς σίδηρος.

Gußform *f* τὸ χόανον, ὁ χόανος.

Gußregen *m* ὁ ὄμβρος.

Gußware *f*, **-werk** *n* τὸ χώνευμα.

gut 1. (ſchön, angenehm) καλός (für Geſicht, Gehör, Gefühl), ἡδύς (für Gehör, Geruch, Geſchmack), *adv.* εὖ, καλῶς, ἡδέως, eine ~e Geſtalt καλὸν σχῆμα, ein ~er Geruch ἡδεῖα ὀσμή, ein ~er Weg καλὴ od. εὔπορος ὁδός, es ſchmeckt mir etw. ~ ἡδέως ἔσθιω od. πίνω τι, d. Gewand ſteht od. ſitzt mir ~ πρέπει μοι: τὸ ἱμάτιον, ſich etw. zu ~e tun χαρίζεσθαι (M.) ἑαυτῷ oder τῇ ψυχῇ, ich tue mir etw. zu ~e auf etw. καυχῶμαι (M.). ἀλαζονεύομαι (M.) ἐπί τινι. — 2. (brauchbar, günſtig u. dgl.) καλός, ἀγαθός, χρηστός, ἐπιτήδειος, eine ~e Gelegenheit ὁ καιρός, ἡ εὐκαιρία, ein ~er Rat ἡ εὐβουλία, etw. wieder ~machen ἐπανορθοῦν (u. M.) τι, ἀκέσθαι (M.), es iſt ~ (= nützlich) συμφέρει, es iſt ~, daß du kommſt καίριος ἦλθες, εἰς δέον ἥκεις, ἐν καιρῷ πάρει, es kommt mir etw. zu ~e ὠφελοῦμαι ἔκ od. ἀπό τινος, ἀπολαύω τινός, j-m etw. zu ~e kommen laſſen μεταδιδόναι τινί τινος, etw. bei j-m ~ haben ὀφείλεταί μοι παρά τινος ἀργύριον. — 3. (trefflich, ausgezeichnet, vorzüglich) καλός, ἀγαθός, χρηστός, δεινός, ἐπιτήδειος, ein ~er Redner δεινὸς λέγειν, ~ ſingen καλῶς ᾄδειν, ~es Herkommen ἡ εὐγένεια, ~ denken εὐγνωμονεῖν, in moraliſchem Sinne ἀγαθός, καλὸς κἀγαθός. χρηστός, εὐήθης, χρηστοήθης. — 4. (wohlwollend) εὔνους, εὐνοϊκός. φίλος, προσφιλής, j-m G~es tun εὖ ποιεῖν τινα, ἀγαθόν τι ποιεῖν τινα, εὐεργετεῖν τινα, G~es empfangen εὐεργετεῖσθαι (P.), καλῶς od. εὖ πάσχειν, G~es mit G~em vergelten ἀντευεργετεῖν, j-m ~ ſein προσφιλῶς διακεῖσθαι πρός τινα, εὐνοϊκῶς ἔχειν τινί u. πρός τινα. — 5. (hinlänglich, ausreichend) ſein ~es Brot haben ἱκανὸν βίον ἔχειν, eine ~e (= lange) Zeit πολὺς χρόνος, für etw. ~ſtehen ſ. bürgen; kurz und ~ ἁπλῶς εἰπεῖν, laß das ~ ſein ἔασον τοῦτο χαίρειν, ἀλλ' ἔασον τοῦτο, du haſt ~ reden εὐμαρές σοί ἐστι λέγειν, ebenſo~ als ἐξ ἴσου mit *dat.* od. mit folg. καί, ὁμοίως mit *dat.*, j-m etw. zu ~e halten συγγνώμην τινί ἔχειν τινός, συγγιγνώσκειν τινί τι, ſo ~ wie nichts ἥ τι ἤ οὐδέν, ~en Mutes ſein θαρρεῖν, εὐθαρσεῖν, mein ~er! ὦ 'γαθέ, ~en Morgen!, ~en Tag! χαῖρε, ~e Nacht! ὑγίαινε, ~! (in Antworten) καλῶς γε, καλῶς εἰπες, εἶεν, ἔστω (es ſei ſo, als Ausdruck des Zugeſtändniſſes), ſchon ~! ταῦτ' ἔσται, (als Zuruf) εὖ γε, außerdem viele Zſſgn mit εὐ, zB. ~er Mut ἡ εὐθυμία, ἡ εὐψυχία, ~er Ruf ἡ εὐδοξία uſw.

Gut *n* 1. τὸ ἀγαθόν, τὸ καλόν, die Güter der Welt τὰ ἐν ἀνθρώποις ἀγαθά, die Güter des Glücks τὰ τῆς τύχης, das höchſte ~ τὸ τῶν ἀγαθῶν τέλος. — 2. (Vermögen, Beſitz) ἡ οὐσία, τὰ χρήματα, τὰ κτήματα, τὰ ὄντα, τὰ ὑπάρχοντα, ~ und Blut für etw. hingeben καὶ σώματα καὶ χρήματα ἀναλίσκειν ὑπέρ τινος. — 3. (Landgut) τὸ χωρίον, ὁ ἀγρός.

Gutachten *n* ἡ γνώμη, ἡ κρίσις, ἡ διάγνωσις, ein ~ über etw. abgeben ἀποφαίνεσθαι (M.) τὴν γνώμην περί τινος, (von einer Behörde) προβουλεύειν περί τινος, ein ~ fordern ἀξιοῦν τινα ἀποφαίνεσθαι τὴν γνώμην περί τινος, nach meinem ~ κατά γε τὴν ἐμὴν γνώμην, γνώμην ἐμήν, ἐξ ὧν ἔγωγε γιγνώσκω, (ὡς) ἐμοὶ δοκεῖ od. δοκεῖν.

gutartig ἀγαθός, χρηστός, εὐήθης, χρηστοήθης, ἄκακος (2, nicht böſe), (von Tieren) ἥπιος, (von Krankheiten) εὔτροπος (2).

Gutartigkeit *f* ἡ χρηστότης (ητος), ἡ εὐήθεια, ἡ χρηστοήθεια, ἡ ἀκακία, τὸ ἀπειρόκακον.

Gutbefinden, -dünken *n* τὸ δοκοῦν, τὰ δόξαντα, ἡ δόξα, ἡ γνώμη, nach ~ ἐκ τῶν δοξάντων, nach meinem ~ ſ. Gutachten.

Gütchen *n* τὸ χωρίδιον, τὸ γῆδιον, τὸ ἐπαύλιον.

Gütergemeinſchaft *f* ἡ τῶν χρημάτων κοινωνία.

gutgeartet εὐφυής.

gutgeſinnt εὐγνώμων, ἐπιεικής, φιλάνθρωπος (2).

Guthaben *n* τὸ παρά τινός τινι ὀφειλόμενον ἀργύριον.

gutheißen ἐπ-, συναινεῖν, ἀποδέχεσθαι (M.).

gutherzig χρηστός, εὐήθης, χρηστοήθης.

Gutherzigkeit *f* ἡ χρηστότης (ητος), ἡ χρηστοήθεια.

gütig (in Geſinnung) εὔνους, εὐνοϊκός, εὐμενής, φιλόφρων, εὐγνώμων, φιλάνθρωπος (2), (wohltätig) εὐεργετικός, ἐλευθέριος, (ſanft, milde) πρᾷος, (gnädig, von der Gottheit) ἵλεως, ~e Geſinnung ἡ εὔνοια, ἡ εὐμένεια, j-n ~ behandeln φιλοφρονεῖσθαι (M.) τινα, εὐνοϊκῶς od. φιλικῶς προσφέρεσθαι (P.) πρός τινα, ~ gegen j-n geſinnt ſein εὐνοϊκῶς ἔχειν τινί oder πρός τινα, ſehr ~ (in Antworten) καλῶς, κάλλιστα.

Gütigkeit *f* ἡ φιλοφροσύνη, ἡ φιλανθρωπία, ἡ πρᾳότης (ητος), ἡ εὔνοια, ἡ εὐεργεσία.

Digitized by Google

gütlich φιλικός, ein ~er Vergleich ἡ σύμβασις, ἡ ὁμολογία, ἡ διάλυσις, (im Kriege) αἱ σπονδαί, j-m ~e Vorstellungen machen φιλικῶς νουθετεῖν τινα, einen Zwist ~ beilegen διαλύειν od. διαλλάττειν διαφοράν ἐπὶ τῇ ἴσῃ, sich ~ tun χαρίζεσθαι (M.) τῇ ψυχῇ, (schmausen) εὐωχεῖσθαι (P.).
gutmachen s. gut 2.
gutmütig χρηστοήθης, φιλάνθρωπος (2), εὐγνώμων, εὔκολος (2), (meist tadelnd) εὐήθης, (einfältig) γλυκύς.
Gutmütigkeit *f* ἡ εὐγνωμοσύνη, ἡ εὐκολία, ἡ φιλανθρωπία, ἡ χρηστοήθεια, ἡ εὐήθεια.
gutsagen, gutstehen s. bürgen.
Gutsbesitzer *m* ὁ ἔγγεια κεκτημένος, ὁ ἔχων χωρίον od. χωρία.
Gutsverwalter *m* ὁ τοῦ χωρίου ἐπιμελητής, ὁ οἰκονόμος.
Guttat *f* τὸ εὐεργέτημα.
guttätig εὐεργετητικός, εὐεργετικός.
guttun συμφέρειν od. λυσιτελεῖν τινι, ὠφελεῖν τινα, (angenehm sein) ἡδὺ od. καλὸν εἶναι, (gehorchen) ὑπακούειν, πείθεσθαι (P.), πειθαρχεῖν, κοσμίως ζῆν.
gutwillig (freiwillig) ἑκών, ἑκούσιος, πρόθυμος (2), (bereit, den Willen anderer zu tun) εὐπειθής, πειθαρχικός, θεραπευτικός.
Gutwilligkeit *f* ἡ εὐπείθεια, ἡ προθυμία.
Gymnasium *n* τὸ γυμνάσιον (Turnschule), in unserem Sinne: τὸ διδασκαλεῖον.
Gymnastik *f* ἡ γυμναστική, Lehrer der ~ ὁ γυμναστής, ὁ παιδοτρίβης.
gymnastisch γυμνικός, γυμναστικός, ~e Übungen treiben γυμνάζεσθαι (M.), ἀσκεῖν τὸ σῶμα, j-n ~e Übungen treiben lassen γυμνάζειν τινά.

H

H ist im Griechischen der spiritus asper (᾽ πνεῦμα δασύ), der indessen von den Griechen wohl nicht so stark ausgesprochen wurde wie unser H.
ha! (als Ausruf der Verwunderung) βαβαί, βαβαιάξ, (des Schmerzes und des Unwillens) φεῦ, (des Befremdens) ἀλλά, (beim Lachen) ἃ ἄ.
Haar *n* (das einzelne ~) ἡ θρίξ (τριχός), starkes, borstiges ~ ἡ χαίτη, die ~e (bsd. auf dem Kopfe) ἡ κόμη, αἱ τρίχες, die ~e des Bartes αἱ γεναιάδες, von ~en gemacht τρίχινος, um ein ~ παρὰ μικρόν, ὀλίγου od. ἐλαχίστου δεῖν, παρ᾽ ὀλίγον, aufs ~ ἀκριβέστατα, es ist kein gutes ~ an ihm οὐδὲν ὑγιές ἐστιν ἐν αὐτῷ, ein Mensch, an dem kein gutes ~ ist ὁ οὐδὲν ὑγιής, auch nicht ein ~breit οὐδ᾽ ἐλάχιστον, j-m kein ~ krümmen οὐδὲν τὸ παράπαν βλάπτειν τινά, falsches ~ αἱ πρόσθετοι κόμαι, ἡ ψενάκη, τὸ ἔντριχον, geflochtenes ~ ὁ πλόκαμος, ἡ πλοκαμίς (ίδος), fliegendes ~ ἡ λελυμένη od. ἀνειμένη κόμη, mit fliegendem ~ λελυμένος od. ἀνειμένος τὴν κόμην, dichtes ~ βαθεῖαι τρίχες, βαθεῖα κόμη, dünnes ~ ἁραιαὶ τρίχες, die ~e gehen aus αἱ κόμαι ἀπομαδίζουσιν, die ~e verlieren ἀποβάλλειν τὰς τρίχας, τριχορροεῖν, ~e bekommen τριχοφυεῖν, langes ~ haben κομᾶν, die ~e abschneiden κείρειν u. ἀποκείρειν (auch M.) τὰς τρίχας od. τὴν κόμην, die ~e wachsen lassen τρέφειν τὴν κόμην, ἀνειμένην ἔᾶν τὴν κόμην, sich das ~ ausraufen τίλλειν ἑαυτόν, sich die ~e aus dem Gesichte streichen τὴν κόμην ἀπ᾽ ἀμφότερα τοῦ μετώπου ἀπάγειν, die ~e stehen zu Berge ὀρθαὶ αἱ τρίχες ἵστανται od. ἑστᾶσι, ~e auf den Zähnen haben = mutig sein, s. d.; ich lasse mir keine grauen ~e um etw. wachsen οὐδὲν φροντίζω τινός, οὐδέν μέλει μοί τινος, etw. bei den ~en herbeiziehen μακρὰν περιβαλλόμενον ἀνάγειν τι ἄνω, wegen etw. miteinander in die ~e geraten διαφέρεσθαι (P.) ἀλλήλοις περί τινος, mit Haut und ~ παντάπασιν, παντελῶς.
haarähnlich, -artig τριχοειδής, τριχώδης, mit ~en Blättern τριχόφυλλος (2).
Haaraufsatz *m* αἱ πρόσθετοι κόμαι (auch *sg.*).
Haarband *n*, **-binde** *f* ἡ μίτρα, ἡ ταινία, τὸ ἀνάδημα.
Haarbeutel *m* ὁ σάκος, mit einem ~ (angetrunken) ὑποπεπωκώς.
Haarbreit *n* s. unter Haar.
Haarbüschel *m* ὁ τριχῶν σύνδεσμος, geflochtener ~ ὁ κόρυμβος (bei Frauen). ὁ κρωβύλος (bei Männern), (auf dem Helme) ὁ λόφος.
Haardecke *f* τὸ τρίχινον στρῶμα.
Haareisen *n* ἡ καλαμίς (ίδος).
haaren τριχορροεῖν, ἀποβάλλειν τὰς τρίχας.
Haarfärber *m* ὁ τριχοβάπτης.
haarfein τριχώδης, τριχὸς λεπτότερος.
Haarflechte ὁ πλόκαμος, ἡ πλοκαμίς (ίδος), ἡ πλεκτάνη, ἡ πλοκάς (άδος).
Haarflechter *m* ὁ πλοκεύς.
haarförmig τριχώδης.
haarig τριχωτός, τριχώδης, δασύς, λάσιος, ~ werden δασύνεσθαι (P.).
Haarkamm *m* ὁ κτείς (κτενός), (als Haarschmuck) ἡ στλεγγίς (ίδος), ὁ τέττιξ (γος).
haarklein ἀκριβέστατα, σαφέστατα.
Haarkräusler, -künstler *m* ὁ τριχοπλάστης, ὁ κεροπλάστης.
Haarlocke *f* ὁ βόστρυξ (χος), ὁ βόστρυχος, ἡ πλοκαμίς (ίδος), ὁ κίκιννος.
haarlos ψιλὸς τριχῶν, ἄθριξ (τριχος), ἄκμος (2), μαδαρός.
Haarlosigkeit *f* ἡ ψιλότης (ητος).
Haarnadel *f* ἡ καλαμίς (ίδος), (als Schmuck) ὁ τέττιξ (γος).
Haarnest *n* ὁ κρωβύλος (bei Männern und Kindern), ὁ κόρυμβος, ἡ κορύμβη (bei Frauen), ὁ σκόλλυς (υος).
Haarnetz *n* ὁ κεκρύφαλος.
Haarputz *m* τὸ τῶν τριχῶν κόσμημα.
Haarrand *m* ἡ στεφάνη τριχῶν.
Haarröhre *f* τὸ σωληνάριον, ὁ σωληνίσκος, τὸ σωληνίδιον, τὸ σιφώνιον.
Haarsack *m* ὁ σάκος.
haarscharf ἀκριβέστατος.
Haarschnur *f* ἡ ὁρμιά.
Haarschopf *m* s. Haarnest.
Haarschur *f* ἡ τριχοκουρία, ἡ κουρά.
Haarseil *n* ἡ πλεκτὴ τριχῶν.
Haarsieb *n* τὸ τρίχινον κόσκινον.
haarsträubend φρικώδης, φρικοποιός (2), δεινός, φοβερός.
Haartour *f* τὸ προκόμιον, s. Haaraufsatz.
Haartracht *f* ἡ τῆς κόμης (auch *pl.*) σκευή.
Haartuch *n* ἡ μίτρα.
Haarwuchs *m* τὸ τρίχωμα, ἡ τρίχωσις.
Haarwulst *m* ὁ ὄγκος.
Haarwurzel *f* ἡ τριχὸς ῥίζα.
Haarzange *f* τὸ τριχολάβιον, ἡ τριχολαβίς (ίδος).
Haarzopf *m* ὁ πλόκαμος.
Habe *f* τὰ χρήματα, τὰ ὄντα, τὰ ὑπάρχοντα. ἡ οὐσία, bewegliche ~ τὰ ἐπιπλα, Hab und Gut πάντα τὰ ὑπάρχοντα.
haben 1. (halten) ἔχειν, (besitzen) ἔχειν τι, ἐστί μοί τι, γίγνεταί μοί τι, (bloß vom Besitztum) κεκτῆσθαί τι, ἔστι τινός, von Eigenschaften, außer ἔχειν τι. ἔστι oder ὑπάρχει τινί τι auch: πάρ-, πρόσ-, ἔνεστί μοί τι, (gebrauchen, genießen) χρῆσθαί τινι, ἀπολαύειν τινός, Glück ~ εὐτυχίᾳ χρῆσθαι, εὐτυχεῖν, j-n zum Freunde ~ χρῆσθαί τινι φίλῳ. — 2. guten Fortgang ~ καλῶς προχωρεῖν, αὐξάνεσθαι (P.), ἐπίδοσιν λαμβάνειν, ein Ende ~ λήγειν, παύεσθαι (M.), die Schuld ~ αἴτιον εἶναι, ἐν αἰτίᾳ εἶναι, Überfluß, Mangel ~ εὐπορεῖν, ἀπορεῖν τινος, Umgang mit j-m ~ χρῆ-

Digitized by Google

σθαί τινι, ὁμιλεῖν τινι, eine Unterredung mit j-m ~ διαλέγεσθαι (P.) τινι u. πρός τινα (weitere Verbindungen wie zB. Durſt, Hunger, Achtung uſw. ſ. unter durſten, hungern, achten uſw.), das haſt du davon περίεστί σοι ταῦτα ἐκ τούτων, es gut ~ καλῶς od. εὖ πράττειν, es hat ſeine Richtigkeit damit ἀληθῶς ἔχει οὕτως, es hat keine Gefahr οὐδεὶς κίνδυνος, es hat gute Wege φόβος οὐδείς, da haben wir es τοῦτ' ἐκεῖνο, ταῦτ' ἐκεῖνα, da habt ihr es nun ἔχετε τὸ πρᾶγμα, das andere hat nichts zu ſagen τῶν ἄλλων οὐδεὶς λόγος. — 3. etw. ~ wollen (= begehren) ἐπιθυμεῖν, ἐφίεσθαι (M.) τινος, (= befehlen) κελεύειν, ἀξιοῦν, du haſt zu gehorchen δεῖ σε od. προσήκει σοι πείθεσθαι, σόν ἐστι πείθεσθαι, es hat Eile δεῖται σπουδῆς, ich habe zu befehlen ἐμόν ἐστι τὸ κελεύειν, ἐγὼ γὰρ ἄρχω. — 4. (erhalten) da haſt du einen (bei einem Schlage) ἰδού, es iſt etw. an einem Orte zu ~ ἔστι τι od. πωλεῖταί τι ἐν χωρίῳ τινί.

Haben *n* ἡ ἕξις, gew. durch Verben.

Habenichts *m* ὁ πάντων τῶν ἐπτηδείων ἐνδεὴς ἄνθρωπος, ὁ παντελῶς ἀχρήματος (2) od. ἄπορος (2).

Haberecht *m* ὁ αὐθάδης ἄνθρωπος.

Habgier *f* ἡ πλεονεξία, ἡ αἰσχροκέρδεια.

habgierig πλεονέκτης.

habhaft: einer Sache ~ werden κρατεῖν, ἐπικρατεῖν τινος, καταλαμβάνειν, κατέχειν τι, τυγχάνειν τινός, einer Perſon ~ werden συλλαμβάνειν τινά.

Habicht *m* ὁ ἱέραξ (κος), ὁ κίρκος, wie ein ~ ἱρακώδης, ein kleiner ~ ὁ ἱρακίσκος, ein junger ~ ὁ ἱρακιδεύς, wie ein ~ ſchreien ἱρακίζειν.

Habichtshorſt *m* ἡ ἱράκος νεοττία.

Habichtsnaſe *f* ἡ γρυπὴ ῥίς (ινός), ein Menſch mit einer ~ γρυπός, ἐπίγρυπος (2).

habilitieren ſich κατασκευάζεσθαι (M.) σχολάς.

Habit *n* ἡ στολή, τὰ ἱμάτια, ὁ ἱματισμός, ſ. Kleid, Kleidung.

Habſeligkeiten *f/pl.* τὰ ὑπάρχοντα (j-s τινί).

Habſucht *f* ἡ πλεονεξία, ἡ φιλοχρηματία, ἡ ἐπιθυμία τοῦ ἔχειν od. τοῦ κέρδους, ſchmutzige ~ ἡ αἰσχροκέρδεια, unerſättliche ~ ἡ ἀπληστία.

habſüchtig πλεονέκτης, πλεονεκτικός, φιλοχρήματος (2), αἰσχροκερδής, ἄπληστος (2), ~ ſein ἐπιθυμεῖν κέρδους, φιλοχρηματεῖν, πλεονεκτεῖν.

Hachē *n* (Gericht aus kleingehackem Fleiſche) τὰ περικόμματα, τὸ περικομμάτιον.

Hachel *f* (an der Ähre) ὁ ἀθήρ (έρος).

Hackbank *f*, **-block** *m*, **-brett** *n* τὸ ἐπίκοπον, τὸ ἐπικόπανον, τὸ ἐλεόν, τὸ ἐπίξηνον (letzteres auch Henkerblock).

Hacke *f* ἡ ἄμη, ἡ σκαλίς (ίδος), ἡ σκαπάνη, ἡ ἄγκυρα, τὸ σκαπάνιον, (eine breite ~) ἡ μάκελλα, (mit zwei Zinken) ἡ δίκελλα, ἡ σμινύη, τὸ σμινύδιον.

hacken σκάπτειν, σκάλλειν, σκαλεύειν (die Erde bearbeiten), κόπτειν. συγκόπτειν, τέμνειν (klein ~), σχίζειν, τέμνειν (Holz), παίειν, κόπτειν, κολάπτειν (von Vögeln).

Hacken *n* ἡ σκάλσις, gew. durch Verben.

Häckerling *m* ὁ φορυτός, ὁ κάρφος.

Hackklotz *m* τὸ ἐπικόρμιον, ſ. Hackbank.

Hackmeſſer *n* ἡ κοπίς (ίδος).

Haber *m* ἡ ἔρις (ιδος), ἡ ἀμφισβήτησις.

Haderlump *m* τὸ ῥάκος.

hadern ἐρίζειν, ἀμφισβητεῖν (mit j-m τινί), διαφέρεσθαι (P.) u. διίστασθαι πρός τινα.

haderſüchtig φιλόνικος (2).

[1]Hafen *m* ὁ λιμήν (ένος) (angelegter ~), ὁ ὅρμος (Ankerplatz), mit bequemem ~ εὐλίμενος (2), ohne ~ ἀλίμενος (2), das Schiff in den ~ führen ὁρμίζειν τὴν ναῦν, κατάγειν od. καταίρειν τὴν ναῦν, das Schiff aus dem ~ bringen ἐξορμίζειν τὴν ναῦν, in den ~ einlaufen κατάγεσθαι (M. u. P.) εἰς τὸν λιμένα, καταίρειν, ὁρμίζεσθαι (M. u. P.), im ~ liegen ὁρμεῖν, ἐφορμεῖν, aus dem ~ auslaufen ἀνάγεσθαι (M. u. P.). ἀπαίρειν.

[2]Hafen *m* (Topf) ἡ χύτρα.

Hafenanlage *f* ἡ λιμένος κατασκευή.

Hafenaufſeher *m* ὁ λιμενοφύλαξ (κος), Amt des ~s ἡ λιμενοφυλακία.

Hafenbucht *f* τὸ τοῦ λιμένος κοῖλον.

Hafendamm *m* τὸ διάζευγμα.

hafenlos ἄλιμενος (2).

Hafenmündung *f* τὸ τοῦ λιμένος στόμα.

Hafenort *m*, **-ſtadt** *f* τὸ ἐπίνειον.

Hafenwache *f* οἱ τὰ τοῦ λιμένος κλεῖθρα ἔχοντες.

Hafenzoll *m* τὸ ἑλλιμένιον (τέλος), τὸ ἐλλιμενικὸν τέλος, den ~ einnehmen ἐλλιμενίζειν, Einnehmer des ~s ὁ ἐλλιμενιστής.

Hafer *m* ὁ βρόμος, (Wind-, Flugh.) ὁ αἰγίλωψ (ωπος). (als Futter der Pferde bei den Griechen) ἡ κριθή, das Pferd ſticht der ~ κριθᾷ ὁ ἵππος.

Hafergrütze *f* ὁ χόνδρος, ἡ πτισάνη.

Haferwurzel *f* (eine Pflanze = Bocksbart) ὁ τραγοπώγων (ωνος).

Haff *n* ἡ λιμνοθάλαττα.

Haft *f* ἡ φυλακή, j-n in ~ halten ἐν φυλακῇ ἔχειν τινά, j-n in ~ nehmen συλλαμβάνειν, δεῖν τινα, j-n in ~ bringen εἰς φυλακὴν παραδιδόναι, ἄγειν, ἀπάγειν, ποιεῖν τινα, freie ~ ἡ ἄδεσμος φυλακή.

haften auf od. an etw. ἐνέχεσθαί (P.) τινι, προσ-, συμπεφυκέναι τινί, ἐμπεπηγέναι τινί, ἐμ-, προσμένειν τινί, es haftet eine Schuld auf etw. ἀργύριον ἐνοφείλεταί τινι, für etw. ~ ἀναδέχεσθαι (M.) od. ὑπέχειν αἰτίαν τινός, ἐγγυᾶσθαί (M.) τι, es haftet nichts an ihm οὐδὲν δύναταί τι εἰς αὐτόν.

Haften *n*, **Haftung** *f* ἡ ἐγγύη, ἡ διεγγύησις.

Hag *m* τὸ ἕρκος.

Hagebuche *f* ἡ ὀστρυς (υος), ἡ ὀστρυίς (ίδος).

hagebüchen übtr. σφενδάμνινος, πρίνινος.

Hagebutte *f* τὸ κυνόσβατον, τὸ κυνόμορον.

Hagebuttenſtrauch *m* ὁ (ἡ) κυνόσβατος, ἡ κυνάκανθα.

Hagedorn *m* ὁ κράταιγος, ἡ ὀξυάκανθα.

Hagel *m* ἡ χάλαζα.

hagelähnlich, -artig χαλαζώδης.

hageldicht χαλάζης δίκην.

Hagelguß *m* ἡ χάλαζα.

Hagelkorn *n* ἡ χάλαζα.

hagelmäßig χαλαζήεις, χαλαζίτης, *adv.* χαλαζηδόν.

hageln χαλαζᾶν, χαλαζοῦν, χαλαζοβολεῖν.

Hagelſchlag *m* ἡ χαλαζοκοπία, ἡ χάλαζα, vom ~ betroffen werden χαλαζοκοπεῖσθαι (P.).

Hagelwetter *n* αἱ χάλαζαι.

hager ἰσχνός, λεπτός, ſ. mager.

Hagerkeit *f* ἡ ἰσχνότης, ἡ λεπτότης (ητος), ſ. Magerkeit.

Hageſtolz *m* ὁ ἄγαμος, ὁ μισόγαμος, das Leben eines ~es ἡ ἀγαμία, ἡ μοναυλία.

Häher *m* ἡ κίττα.

Hahn *m* 1. (Haushahn) ὁ ἀλεκτρυών (όνος), ὁ ἀλέκτωρ (ορος), danach kräht kein ~ (Sprichw.) οὐδείς φροντίζει τούτου, vom ~ ἀλεκτόρειος, ~fleiſch τὸ ἀλεκτρυόνειον κρέας, junger ~ ὁ ἀλεκτοριδεύς. — 2. (Männchen bei den Vögeln) ὁ ἄρρην (ενος). — 3. (Auslauf an einem Gefäß od. einer Röhre) τὸ ἐπιστόμιον, ὁ κρουνός, ἡ στρόφιγξ (γγος).

Hähnchen *n* τὸ ἀλεκτρυόνιον.

hahnebüchen ſ. hagebüchen.

hahnenartig ἀλεκτρυονώδης.

Hahnenbart *m* τὰ κάλλαια.

Hahnenfeder *f* τὸ ἀλεκτρυόνειον πτερόν.

Hahnenfuß *m* (eine Pflanze) τὸ βατράχιον, τὸ χελιδόνιον (Warzenhahnenfuß), τὸ ἄγριον σέλινον (aſiatiſcher ~).

Hahnengeſchrei *n* ἡ ἀλεκτρυόνος φωὴ od. φωνή, ἡ ἀλεκτροφωνία.

Hahnenkamm *m* τὸ κάλλαιον (auch *pl.*), ὁ ἀλεκτρυόνος λόφος, (als Pflanze) ὁ ἀλεκτορόλοφος.

Hahnenruf *m* ſ. Hahnengeſchrei.

Hahnensporn *m* τὸ πλῆκτρον.

Digitized by Google

Hahnentritt *m* (im Ei) ἡ χάλαζα.
Hahnrei *m* ὁ κερατίας, ὁ κερασφόρος.
Hai, Haifisch *m* ἡ πρίστις (εως), ὁ καρχαρίας, allg. τὸ κῆτος (Seeungeheuer).
Hain *m* τὸ ἄλσος, (den Göttern geweiht) τὸ τέμενος.
Hainbuche *f* ἡ ὀστρύα, ἡ ὄστρυς (υος), ἡ ὀστρυΐς (ίδος).
Hairochen *m* ὁ ῥινόβατος, ὁ ῥινοβάτης.
Haken *m* τὸ ἄγκιστρον, ὁ λύκος, ὁ ὄνυξ (χος).
hakenförmig ἀγκιστροειδής (-ώδης), γρυπός, ~e Krümmung ἡ γρυπότης (ητος), ~e Schlachtordnung ἡ ἐπικαμπή.
häklig s. heikel.
halb ἥμισυς, ἡμίτομος (2, durch Schnitt), ἡμιδεής (wovon die eine Hälfte fehlt), s. die folgenden mit ~ zusammengesetzten Wörter; bisw. gebraucht man auch mit ὑπό zusammengesetzte Wörter, zB. ~blind ὑπότυφλος (2), od. mit μιξο, zB. ~barbarisch μιξοβάρβαρος (2), der ~e Weg ἡμίσεια ἡ ὁδός, ἡ ὁδὸς ἡμίσεια, ἡ ἡμίσεια τῆς ὁδοῦ, ein ~es Jahr ἐξάμηνος od. ἕκμηνος (χρόνος), ~part! κοινὸς Ἑρμῆς, übtr. ἀνδεής, ~e Maßregel s. mangelhaft, ungenügend.
halbbarbarisch μιξοβάρβαρος (2), ἡμιβάρβαρος (2).
halbbedeckt, halbbekleidet ἡμίγυμνος (2).
halbbefonnt ἡμίειλος (2).
halbblind ὑπότυφλος (2).
Halbbruder *m* ὁ ὁμοπάτριος od. ὁμομήτριος ἀδελφός.
Halbchor *m* τὸ ἡμιχόριον.
Halbdunkel *n* τὸ λυκαυγές, τὸ λυκόφως (ωτος).
halbfertig ἡμιτελής, ἡμίεργος (2).
halbgar ἡμίεφθος, ἡμίπεπτος, ἡμίοπτος (sämtlich 2).
halbgebraten ἡμίοπτος (2).
halbgegeffen ἡμίβρωτος (2).
halbgekocht s. halbgar.
halbgelehrt ἡμίσοφος (2).
halbgemacht, -getan ἡμιτελής, ἡμιτέλεστος (2).
halbgeronnen ἡμιπαγής.
halbgeschaffen ἡμιγενής.
halbgeteilt ἡμίτομος (2), διχότομος (2), ἡμιμερής.
halbgewaschen ἡμίλουτος (2).
Halbgott *m* ὁ ἡμίθεος, ὁ ἥρως.
Halbgöttin *f* ἡ ἡρωίνη, ἡ ἡμιθέαινα.
Halbheit *f* τὸ ἀνδεές (zB. eine Maßregel), (Zaudern, Unentschlossenheit) ὁ ὄκνος, ἡ ἀβουλία.
halbieren δίχα διαιρεῖν od. τέμνειν, διχοτομεῖν.
Halbierung *f* ἡ διχοτομία.
Halbinsel *f* ἡ χερρόνησος, Bewohner einer ~ ὁ χερρονησίτης (-σιώτης).
Halbjahr *n* ὁ ἐξάμηνος od. ἕκμηνος χρόνος, ἓξ μῆνες.
halbjährig ἡμιέτης, ἑξαμηνιαῖος (2), ἐξάμηνος (2), was ~ geschieht δι' ἕκτου μηνὸς γιγνόμενος.
Halbkreis *m* τὸ ἡμικύκλιον.
halbkreisförmig ἡμικύκλιος (2), ἡμικυκλιώδης.
Halbkugel *f* τὸ ἡμισφαίριον.
halblaut οὐκ ἄσημος (2).
Halblauter *m* gramm. τὸ ἡμίφωνον.
halblebendig ἡμίζωος (2).
halbleer ἡμίκενος (2), ἡμιδεής.
Halbmann *m* ὁ ἡμιάνδρος.
Halbmenfch *m* ὁ ἡμιάνθρωπος, ὁ μιξάνθρωπος.
Halbmeffer *m* ἡ ἡμίσεια διάμετρος.
halbmonatlich ἡμιμηνιαῖος.
Halbmond *m* ἡ μηνοειδὴς σελήνη.
halbmondförmig μηνοειδής, ~er Körper, ~e Schlachtordnung ὁ μηνίσκος.
halbnackt ἡμίγυμνος (2).
halbnaß ἡμίβρεχής.
Halbpfund *n* τὸ ἡμίλιτρον.
halbpfündig ἡμιλιτριαῖος.
halbreif ἡμίπεπτος (2).
halbroh s. das vorherg. Wort.
halbrund ἡμιστρόγγυλος (2).
Halbfchuh *m* ἡ κρηπίς (ῖδος).
Halbfchwefter *f* ἡ ὁμοπάτριος od. ὁμομήτριος ἀδελφή.
halbfichtbar ἡμιφανής.
Halbftiefel *m* ὁ ἐμβάτης (für Reiter), ἡ ἐνδρομίς (ίδος, für Fußgänger).
halbtaub ὑπόκωφος (2).
Halbtier *n* ὁ (ἡ) ἡμίθηρ (ηρος).
halbtoll ἡμιμανής.
halbtot ἡμιθανής.
halbtrocken ἡμίξηρος (2).
halbtrunken ἡμιμέθυσος (2).
halbverbrannt ἡμικαυ(σ)τος (2).
halbverfault ἡμισαπής.
halbverloschen ἀμυδρός.
halbverrückt ἡμιμανής.
Halbvers *m* τὸ ἡμιστίχιον.
halbverzehrt ἡμίβρωτος (2).
Halbvokal *m* gramm. τὸ ἡμίφωνον.
halbvoll ἡμίμεστος (2), ἡμιπλήρης, ἡμιπλήρωτος (2),
halbvollbracht, -vollendet ἡμιτελής.
halbwach ἡμιάγρυπνος (2).
halbwahr τοῦτο μὲν ἀληθής, τοῦτο δὲ ψευδής.
halbwegs κατὰ μέσην τὴν ὁδόν (eig.), s. ziemlich, einigermaßen.
halbweife ἡμίσοφος (2).
halbweiß ἡμίλευκος (2).
halbwelk ἡμιμάραντος (2).
halbwild ἀγρίῳ ἐοικώς od. παραπλήσιος.
halbwüchfig ἡμιφυής.
halbzerbrochen ἡμίθραυστος (2), ἡμίκλαστος (2), ἡμιρραγής.
halbzerriffen ἡμισπάρακτος (2), ἡμιρραγής.
Halbziegel *m* τὸ ἡμιπλίνθιον.
Halbzirkel *m* τὸ ἡμικύκλιον.
Halbzylinder *m* ὁ ἡμικύλινδρος.
Halde *f* ὁ ὄρειος λειμών (ῶνος).
Hälfte *f* τὸ ἥμισυ, τὰ ἡμίσεα, oft durch das auch substant. gebrauchte *adj.* ἥμισυς, zB. die ~ des Lebens τοῦ βίου ὁ ἥμισυς od. ἥμισυς ὁ βίος od. ὁ βίος ἥμισυς, die ~ der Soldaten ἡμίσεις οἱ στρατιῶται, οἱ ἡμίσεις τῶν στρατιωτῶν, die ~ der Zahl ὁ ἥμισυς τοῦ ἀριθμοῦ, in der ~ der Zeit ἡμίσει ἐν χρόνῳ, zur ~ ἐξ ἡμισείας, ἐφ' ἡμισείᾳ, ἐκ τοῦ ἡμίσεος od. mit dem *adj.* ἥμισυς, über die ~ ὑπὲρ ἥμισυ, um die ~ größer ἡμιόλιος (2), in zwei ~n zerlegt διχότομος (2), in zwei ~n zerlegen διχο-, μεσοτομεῖν, Zerlegung in zwei ~n ἡ διχοτομία, zur ~ verteilen, auf die ~ vermindern ἡμισεύειν.
Halfter *f* ἡ φορβειά (womit das Tier an die Krippe gebunden wird), ὁ ἀγωγεύς (Zeitfeil).
halftern περιβάλλειν τὴν φορβειάν τινι.
Hall *m* ὁ ἦχος, ἡ ἠχή, ἡ φωνή, ὁ φθόγγος, ὁ ψόφος.
hallen ἠχεῖν, φωνεῖν, ψοφεῖν, φθέγγεσθαι (M.).
Halm *m* ὁ κάλαμος, ἡ καλάμη, ὁ ἀνθέριξ (κος), (trockener ~) ἡ κάρφη, τὸ κάρφος, einen ~ treiben καλαμοῦσθαι (P.).
halmartig καλαμώδης, ἀνθερικώδης.
Hälmchen *n* τὸ καλάμιον, ὁ καλαμίσκος.
Halmknoten *m* τὸ γόνυ (γόνατος).
Hals *m* ὁ τράχηλος (von Menschen u. Tieren), ἡ δέρη (der ganze ~), ὁ αὐχήν (ένος, Hinterhals, Nacken), ὁ λαιμός, ὁ ἰσθμός, τὸ ἴσθμιον, ἡ φάρυγξ (γγος, Kehle, Schlund), αἱ σφαγαί (Vorderhals zwischen den Schlüsselbeinen), j-m den ~ abschneiden ἀποκόπτειν od. τέμνειν τὸν τράχηλόν τινος od. τὸν αὐχένα τινός, τραχηλοκοπεῖν, αὐχενίζειν, j-m um den ~ fallen περιβάλλειν τινά, j-m über den ~ kommen ἐπιγίγνεσθαί τινι, ἐπιστῆναί τινι, j-m den ~ brechen ἀποτραχηλίζειν τινά, sich den ~ brechen ἐκτραχηλίζεσθαι (P.), sich vom Halfe schaffen ἀποσκευάζειν (u. M.) τι u. τινά, j-m nicht vom Halfe gehen οὐδέποτε ἀπολείπεσθαι (P.) τινος, das bricht ihm den ~ τοῦθ' αἱρεῖ αὐτόν, sich etw. auf den ~ laden ἐπάγεσθαι (M.) τι, j-m auf dem Halfe liegen ἐγ-, προσκεῖσθαί τινι, j-m etw. auf den ~ wälzen ἐπιφέρειν τινί τι, über ~ und Kopf προπετῶς, ὅσον τά-

Digitized by Google

χιστα, ~ geben (vom Jagdhunde = laut bellen) μέγα ὑλακτεῖν od. βαΰζειν.
Halsader *f* ἡ σφαγῖτις (ιδος) φλέψ (βός).
Halsband *n* τὸ δέραιον, τὸ περιδέραιον, τὸ περιτραχήλιον, ἡ ὑποδερίς (ίδος), ἡ δειροπάδη, ὁ ὅρμος, (für Hunde) ὁ κλφός, einem Hunde ein ~ umbinden (ἐν) κλφῷ δεῖν κύνα.
Halsbändchen *n* ὁ ὁρμίσκος.
Halsbinde *f* τὸ ἰσθμιον, τὸ ἐπίσθμιον.
Halsbräune *f* ὁ σύναγχος, ὁ κύναγχος, ἡ συνάγχη, ἡ κυνάγχη, mit der ~ behaftet συν-, κυναγχικός.
halsbrechend (gefährlich) ἐπικίνδυνος (2), ῥιψοκίνδυνος (2), σφαλερός, ἐπισφαλής.
Halseisen *n* ὁ κλφός, ὁ κύφων (ωνος), ἡ τραχηλοκάκη, j-m ein ~ anlegen (ἐν) κλφῷ δεῖν τινα.
Halsentzündung *f* ἡ παρασυνάγχη.
Halsgegend *f* τὰ ἰσθμια.
Halsgericht *n* ἡ θανατικὴ od. θανάτου κρίσις, ἡ περὶ τῶν ἐσχάτων κρίσις, ἡ ἐπὶ θανάτῳ κρίσις.
Halsgeschmeide *n.* **-kette** *f* ὁ στρεπτός.
Halskrankheit *f* ἡ παρασυνάγχη.
Halsschmerzen *pl.* αἱ τοῦ τραχήλου ὀδύναι.
Halsschmuck *m* τὰ περὶ τὸν τράχηλον ἀρτήματα, ὁ ὅρμος, ὁ στρεπτός.
halsstarrig ἰσχυρογνώμων, αὐθάδης, ἀγνώμων, σκληρός, ἀ-, δυσπειθής, ἄ-, δύσ-, ἀμετάπειστος (sämtl. 2), (von Tieren) ἐνστατικός, (vom Pferde) σκληραύχην (ενος).
Halsstarrigkeit *f* ἡ σκληρότης (ητος), ἡ ἀγνωμοσύνη, ἡ ἰσχυρογνωμία, ἡ αὐθάδεια u. d. *neutr.* der *adj.*
Halstuch *n* τὸ περιώμιον (der Frauen), τὸ ἐπίσθμιον (der Männer), τὸ ἡμιτύβιον.
Halsübel *n* ἡ παρασυνάγχη.
Halswirbel *m* ὁ σφόνδυλος.
Halt *m* 1. (Festigkeit) ἡ βεβαιότης (ητος), τὸ βέβαιον, ἡ στερρότης (ητος). τὸ στερρόν. — 2. (Stillstand) ~ machen ἱστασθαι, ἐφίστασθαι, παύεσθαι (M.) πορευόμενον, τίθεσθαι τὰ ὅπλα, ~ machen lassen ἱστάναι, ἐφ-, ὑφιστάναι (z. B. das Heer τὸ στράτευμα).
halt! (als *impr.*) ἐπίσχες, ἐπίσχετε.
haltbar ὀχυρός, ἐχυρός, ἰσχυρός (von Örtlichkeiten), ~er Grund ἱκανὸς λόγος, ἱκανὴ πρόφασις.
Haltbarkeit *f* ἡ ὀχυρότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*
halten 1. ἔχειν, κατέχειν, κρατεῖν τι, ἔχεσθαι, ἀντέχεσθαι, ἀντιλαμβάνεσθαί τινος, j-n bei etw. ~ ἔχειν τινά τινος, etw. an etw. ~ προσ-, ἐπάγειν, προσκινεῖν τινί τι, προσάπτειν τινί τι, in die Höhe ~ αἴρειν, ἐπαίρειν, ἀνέχειν, ἀνατείνειν, etw. gegen etw. ~ (vergleichen) συμβάλλειν τινί τι, das Lachen ~ κατέχειν τὸν γέλωτα, sich nicht ~ können οὐκ ἀνέχεσθαι. sich ~ καρτερεῖν, ἐγκρατῆ εἶναι, den Mund ~ σιγὴν ἔχειν, σιγᾶν, in Schranken (im Zaume) ~ κατέχειν, κολάζειν τι, κρατεῖν, ἐπικρατεῖν τινος, das Wasser nicht ~ können (von Personen) ἀκρατῆ εἶναι τῶν ὑγρῶν. — 2. (zurückhalten) κατ-, ἐπέχειν τινά u. τι. — 3. (unterhalten) τρέφειν, Hunde, Pferde ~ κύνας, ἵππους τρέφειν, Vieh ~ ζωοτροφεῖν. — 4. (machen, veranstalten) ποιεῖσθαι (M.), ἀπο-, ἐπιτελεῖν, ἄγειν, eine Rede ~ λόγους ποιεῖσθαι (M.), eine Versammlung ~ ἐκκλησίαν ποιεῖσθαι, βουλὴν συγκαλεῖν oder συνάγειν, συνέρχεσθαι βουλευσόμενον od. εἰς βουλήν (sich dazu versammeln), eine Musterung ~ ἐξέτασιν ποιεῖσθαι, eine Unterredung ~ διαλέγεσθαί (P.) τινι, λόγους ποιεῖσθαι πρός τινα, ein Fest ~ ἑορτὴν ποιεῖσθαι od. ἄγειν od. ἐπιτελεῖν, Schule ~ διδασκαλίαν ποιεῖσθαι, Tafel ~ δεῖπνον ποιεῖσθαι, Spiele ~ ἀγῶνα συντελεῖν. — 5. (erhalten, nicht preisgeben) διαφυλάττειν. σῴζειν, διασῴζειν. — 6. (gehörig beobachten) φυλάττειν, τηρεῖν τι. ἐμμένειν τινί, ἐμπεδοῦν τι, den Vertrag ~ ἐμπεδοῦν τὰς σπονδάς, die Gesetze ~ ἐμμένειν τοῖς νόμοις, gute Ordnung ~ εὔτακτον εἶναι, εὐτακτεῖν. — 7. (dafürhalten, meinen) νομίζειν, ἡγεῖσθαι (M.). τίθεσθαι, ποιεῖσθαι, κρίνειν (j-n für etw. ~ der doppelte *acc.*, z. B. j-n für e-n Freund halten νομίζειν usw. τινά φίλον, mit u. ohne εἶναι), für gerecht ~ δικαιοῦν, für billig ~ ἀξιοῦν, für gleich ~ ἴσον νομίζειν, etw. für besser ~ προκρίνειν τί τινος, ἡγεῖσθαί τι πρό τινος, viel auf j-n od. etw. ~ περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαί od. ἡγεῖσθαί τινα, πολὺ νέμειν τινί, πολλοῦ ἄξιον νομίζειν τινά, wenig auf j-n od. etw. ~ περὶ ὀλίγου od. περὶ μικρῶν ποιεῖσθαί τινα, παρ' ὀλίγον ποιεῖσθαί τι, nichts auf j-n ~ περὶ οὐδενὸς ποιεῖσθαί τινα, ὀλιγωρεῖν, ἀμελεῖν, οὐ φροντίζειν τινός, etw. auf sich ~ φρόνημα ἔχειν, δοκεῖν εἶναί τι (vom Selbstgefühl), j-m etw zugute ~ συγγνώμην ἔχειν τινί τινος, es mit j-m ~ εἶναι σύν τινι od. μετά τινος, στῆναι μετά τινος, ἔχεσθαί τινος, συμπράττειν τινί, πράττειν od. φρονεῖν τά τινος, auch durch besondere Verben, z. B. es mit den Medern halten μηδίζειν, ich bin gehalten etw. zu tun δίκαιός εἰμι ποιεῖν τι. προσήκει μοι ποιεῖν τι. — 8. (fest, dauerhaft sein) ἰσχυρὸν εἶναι, ἐμμένειν ἔν τινι, nicht ~ διαρρήγνυσθαι (P.), sich ~ (in gutem Zustande bleiben) ἀντέχειν, ἀρκεῖν, παραμένειν, sich schlecht ~ κακὸν εἶναι, κακὸν παρέχειν ἑαυτόν, sich zu Hause ~ οἰκουρεῖν. — 9. (enthalten, in sich fassen) χωρεῖν, ἔχειν, auch εἶναι mit *gen.*, ἱκανὸν εἶναι mit *dat.* od. mit (ὥστε) δέχεσθαι. Die hier nicht angeführten Verbindungen s. unter den betr. *subst.*
Halten *n* (von Tieren) ἡ τροφή, (von Pferden) ἡ ἱπποτροφία, (Anhalten, Zurückhalten) ἡ κάθεξις, ἡ σχέσις, gew. durch Verben.
Halter *m* ὁ κατοχεύς, ἡ λαβή, ἡ ἀντιλαβή, ἡ στηριγξ (γγος).
Haltpunkt *m* ἡ ἀντιλαβή (eig. u. übtr.), ἡ ἀφορμή. ἡ ἀποστροφή (übtr.).
Haltung *f* τὸ σχῆμα (des Körpers), ἡ ἕξις (natürliche Beschaffenheit), gute ~ ἡ εὐεξία, eine gute ~ haben καλῶς ἔχειν, schlechte ~ ἡ κακεξία.
Halunke *m* ἄνθρωπος οὐδενὸς ἄξιος, ὁ μαστιγίας. ὁ λωποδύτης, ὁ κύφων (ωνος), ἄνθρωπος κάκιστος.
Hambutte *f* s. Hagebutte.
Hamen *m* ἡ σαγήνη. mit ~ fischen σαγηνεύειν.
hämisch κακοήθης, κακεντρεχής, κακοπράγμων. κακοῦργος (2), ὄπουλος (2), ~es Wesen ἡ κακοήθεια, ἡ κακουργία, ἡ κακεντρέχεια od. d. *neutr.* d. *adj.*, ~e Handlung od. Rede τὸ κακοήθευμα.
Hammel *m* ὁ ἐκτετμημένος κριός.
Hammelfleisch *n* τὰ προβάτεια (κρέα).
Hammer *m* ἡ σφῦρα, ὁ τύκος.
Hämmerchen *n* τὸ σφυρίον.
Hammerfisch *m* ἡ σφύραινα, ἡ ζύγαινα.
hämmern κόπτειν od. κροτεῖν τῇ σφύρᾳ, σφυροῦν, σφυρηλατεῖν, σφυροκοπεῖν, gehämmert σφυρήλατος (2).
Hämmern *n* ἡ κρότησις, ἡ σφυρηλάτησις. gew. durch Verben.
Hammerschlag *m* ἡ τῆς σφύρας πληγή. ὁ τῆς σφύρας κρότος (Schlag des Hammers), τὸ στόμωμα, ἡ λεπίς (ίδος) (Abgang beim Hämmern).
Hammerschmied *m* ὁ σιδηρουργός. ὁ σιδηρεύς, ὁ χαλκεύς.
Hammerstiel *m* ἡ τῆς σφύρας λαβή.
Hammerwerk *n* τὸ σιδηρεῖον, τὸ χαλκεῖον, τὸ σιδηρουργεῖον.
Hämorrhoiden *f/pl.* αἱ αἱμορροΐδες.
Hämorrhoidenknoten *m/pl.* αἱ ἐξοχάδες (äußere), αἱ ἐσοχάδες (innere).
Hamster *m* ὁ μυοξός.
Hand *f* 1. ἡ χείρ (χειρός), die rechte, linke ~ ἡ δεξιά, ἡ ἀριστερά, zur rechten ~ ἐν δεξιᾷ, ἐκ δεξιᾶς, ἐπὶ δεξιά, zur linken ~ ἐν ἀριστερᾷ, ἐξ ἀριστερᾶς, die flache ~ ἡ παλάμη, die hohle ~ ἡ κοίλη χείρ, τὸ κοῖλον τῆς χειρός, die Breite der ~ (als Maß) ἡ παλαιστή. etw. mit der ~ fassen ἅπτεσθαί (M.) τινος, ἐπιχειρεῖν τινι, συλλαμβάνειν τι, die Hände aufheben αἴρειν oder ἀνατείνειν τὰς χεῖρας (τὼ χεῖρε), die Hände nach etw. ausstrecken ἐκτείνειν τὰς χεῖρας ἐπί τινι (eig. u. übtr.), ἐφίεσθαί, ἐπιθυμεῖν, ὀρέγεσθαί (M. u. P.) τινος (übtr.), an der ~ führen χειραγωγεῖν,

Digitized by Google

τῆς χειρὸς ἄγειν, j-m die ~ geben δεξιὰν διδόναι τινί, (zur Bewillkommnung) δεξιοῦσθαι (M.) τινα, j-m die ~ reichen προτείνειν τινὶ τὴν χεῖρα, ~ an etw. legen ἐπι-, ἐγχειρεῖν τινι, ἅπτεσθαί (M.), ἐφάπτεσθαί (M.), ἀντιλαμβάνεσθαί (M.) τινος, ~ an sich legen ἀναιρεῖν ἑαυτόν, zur ~ sein πρόχειρον εἶναι, ~ an j-n legen ἐπιβάλλειν, ἐπιφέρειν od. ἐφιέναι τὰς χεῖράς τινι, die Hand von j-m abziehen προΐεσθαι, προδιδόναι τινά, j-m an die ~ gehen ὑπουργεῖν, ὑπηρετεῖν τινι, etw. unter den Händen haben μετὰ χεῖρας ἔχειν τι, bei der ~ sein παρεῖναι, ὑπάρχειν, in die Hände liefern (z.B. durch Verrat) παρα-, προδιδόναι, eig. ἐγχειρίζειν τινί τι, auf den Händen tragen ἐν ἀγκάλαις περιφέρειν, (übtr.) das liegt auf der ~ τοῦτο πρόδηλόν ἐστι, was auf der ~ liegt πρόδηλος (2), in die Hände kommen ἀπαντᾶν, συν-, ἐπιτυγχάνειν, die ~ mit im Spiele bei etw. haben συλλαμβάνειν εἴς τι, μετέχειν τινός, in j-s ~ sein ἐπί τινι εἶναι od. γενέσθαι, in j-s Hände fallen περιπίπτειν τινί, freie ~ haben κύριον εἶναι, ἐξουσίαν ἔχειν, vollkommen freie ~ haben αὐτοκράτορα εἶναι, j-m freie ~ lassen ἐξουσίαν διδόναι τινί mit *inf.*, κύριον ποιεῖν τινά τινος od. *inf.*, ἐπιτρέπειν τινί τι, mir sind die Hände gebunden εἴργομαι (μὴ) ποιεῖν τι. eine ~ wäscht die andre (Sprichw.) ἁ χεὶρ τὰν χεῖρα νίζει, auf eigene ~ ἰδίᾳ γνώμῃ, ἰδίᾳ, auf eigne ~ etw. unternehmen ἀκέλευστον ποιεῖν τι, ἰδιοπραγεῖν, mit eigner ~ αὐτοχειρί od. durch αὐτόχειρ (ειρος), mit Händen gemacht χειροποίητος (2), aus freier ~ verkaufen διὰ χειρὸς πιπράσκειν, etw. aus den Händen lassen παρ-, ἀφιέναι τι, οὐ χρῆσθαί τινι, vor der ~ τὸ νῦν εἶναι, τό γε νῦν ἔχον, unter der ~ ἰδίᾳ, ἐν ἀπορρήτοις, unter der ~ bemerken προαισθάνεσθαι, unter der ~ entweichen ὑπεκχωρεῖν, es geht von ~ zu ~ κατὰ χειρὸς γίγνεται. — 2. (Handschrift) ἡ χείρ (ειρός), eine schöne ~ schreiben καλῶς γράφειν.

Handarbeit *f* ἡ χειρουργία, ἡ χειρωναξία, ἡ ἐργασία (als Tätigkeit), τὸ χειρούργημα, τὸ ἔργον (als Sache), einer, der von ~ lebt ὁ χειροβίωτος, χειρόβιος, ἀποχειρόβιος.

Handarbeiter *m* ὁ χειροτέχνης, ὁ χειρουργός, ὁ χειρεργάτης, ὁ αὐτουργός, ὁ χειρῶναξ (κτος), ~ sein χειρουργεῖν, χειροτεχνεῖν.

Handbecken *n* τὸ χερνίβιον, τὸ χειρόνιπτρον.

Handbewegungen machen χειρονομεῖν.

handbreit παλαιστιαῖος od. durch den *gen.* παλαιστῆς.

Handbreite *f* ἡ παλαιστή.

Handbuch *n* τὸ ἐγχειρίδιον.

Händchen *n* τὸ χερύδριον, ἡ μικρὰ χείρ.

Handdienst *m* ἡ ὑπηρεσία, τὸ ὑπηρέτημα, ~e tun ὑπηρετεῖν τινι.

Händeaufhebung *f* ἡ χειροτονία.

Händedruck *m* ἡ δεξίωσις, ἡ δεξιᾶς ἐμβολή.

Handeisen *n* ἡ χειροπέδη, ὁ χειρόδεσμος.

Händeklatschen *n* ὁ κρότος, ἡ κρότησις χειρῶν, gew. durch κροτεῖν, συγκροτεῖν τὼ χεῖρε zu geben.

Handel *m* 1. ἡ ἐμπορία (des Kaufmanns, Vertrieb von Waren), ὁ χρηματισμός (von Geldgeschäften), ἡ παπηλεία (Kleinh.), ἡ ἐπιμιξία (übh. Verkehr), ~ treiben χρηματίζεσθαι (M.), ἐμπολᾶν. ἐμπορεύεσθαι (M.), πραγματεύεσθαι (M.). ~ und Wandel τὰ κοινωνήματα. ~ treiben mit fremden Völkern ἐπιμίγνυσθαι (M.) πρὸς ἀλλοτρίους. — 2. (Übereinkunft, bes. bei Austausch von Sachen) τὸ συμβόλαιον, einen Handel mit j-m abschließen συμβόλαιον συμβάλλειν τινί. — 3. (Sache, Begebenheit) τὸ πρᾶγμα, j-m Händel machen πράγματα παρέχειν τινί, sich in fremde Händel mischen φιλοπραγμονεῖν. — 4. (Streit) ἡ ἔρις (ιδος), τὸ πρᾶγμα. Händel anfangen ἄρχειν ἀδίκων χειρῶν. Händel mit j-m haben διαφέρεσθαι (P.) τινι, διαστῆναι πρός τινα.

handeln 1. s. Handel treiben unter Handel; mit etw. ~ πιπράσκειν, ἀπεμπολᾶν τι, πωλεῖν τι, mit j-m ~ (in geschäftlichem Verkehr stehen) ἐπιμιξίᾳ χρῆσθαί, ἐπιμιγνύναι (u. M.) τινί od. πρός od. παρά τινα, mit j-m um etw. ~ ὁμολογεῖν τινι τιμὴν ὑπέρ τινος, mit j-m knauserig, knickerig um etw. ~ διαμικρολογεῖσθαι (M.) περί τινος πρός τινα. — 2. (unterhandeln) mit j-m ~ λόγους ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα περί τινος, von etw. ~ λέγειν od. λόγους ποιεῖσθαι περί τινος, εἶναι ἀμφί od. περί τι od. περί τινος, ἔχειν ἀμφί τι, διέρχεσθαί τι, es handelt sich um etw. ὁ λόγος oder ὁ ἀγὼν ἐστι περί τινος. — 3. (tun, verfahren) ποιεῖν, πράττειν, δρᾶν, jetzt gilt es, zu ~ νῦν ἀκμὴ ἔργων od. πράττειν, nach etw. ~ ποιεῖν κατά τι (gegen od. wider παρά τι), gegen die Gesetze ~ παρανομεῖν, gut od. schlecht gegen j-n ~ ποιεῖν τινα ἀγαθόν, κακόν, εὖ, κακῶς ποιεῖν τινα, gottlos ~ ἀσεβεῖν, schlecht ~ κακουργεῖν, ungerecht ~ ἀδικεῖν usw., s. d. betr. *adj.*; ungerecht ~ gegen j-n ἀδικεῖν τινα, εἴς oder περί τινα, ἀδικίᾳ χρῆσθαι περί τινα, menschenfreundlich gegen j-n ~ φιλανθρώπως χρῆσθαί τινι, φιλανθρωπίᾳ χρῆσθαι περί τινα, männlich, wie ein Mann ~ ἀνδρίζεσθαι (M.).

Handeln *n* (das Tun) ἡ πρᾶξις, sonst durch Verben.

Handelsangelegenheiten *fpl.* τὰ περὶ τὴν ἐμπορίαν.

Handelsartikel *m* ἡ ἐμπολή, ἡ ἐμπορία, τὸ ὤνιον.

Handelsbündnis *n* ἡ περὶ τῆς ἐμπορίας συνθήκη.

Handelschaft *f* s. Handel.

Handelsfreiheit *f* ἡ ἐπιμιξία.

Handelsgenosse *m* ὁ κοινωνὸς od. μετέχων τῆς πραγματείας.

Handelsgericht *n* (als Behörde) οἱ περὶ τῶν συμβολαίων δικασταί (in Athen οἱ ναυτοδίκαι), Prozeß vor dem ~ ἡ ἐμπορικὴ δίκη, (als Verhandlung) αἱ συμβολαίων δίκαι.

Handelsgeschäft *n* ὁ χρηματισμός, ἡ πραγματεία, τὸ συμβόλαιον, ~e mit j-m machen συμβόλαια συμβάλλειν πρός τινα.

Handelsgesellschaft *f* ἡ ἐμπορικὴ κοινωνία.

Handelsgesetz *n* ὁ ἐμπορικὸς od. περὶ τῶν συμβολαίων νόμος.

Handelsgewinn *m* ὁ χρηματισμός, τὸ ἀπὸ τῶν συμβολαίων κέρδος.

Handelskammer *f* τὸ τῶν ἐμπόρων κοινόν.

Handelsklage *f* ἡ ἀπὸ συμβολαίων δίκη.

Handelsleute *pl.* οἱ ἔμποροι, (Krämer) οἱ κάπηλοι.

Handelsmann *m* ὁ ἔμπορος (Großkaufmann), ὁ κάπηλος (Krämer), ὁ χρηματιστής (bes. in Geldgeschäften), ὁ πραγματευτής.

Handelsplatz *m* τὸ ἐμπόριον.

Handelspolizei *f* οἱ τοῦ ἐμπορίου ἐπιμεληταί, (Marktpolizei) οἱ ἀγορανόμοι.

Handelsrecht *n* οἱ ἐμπορικοὶ od. περὶ τῶν συμβολαίων νόμοι, (das Recht, Handel zu treiben) ἡ ἐμπορία.

Handelsreise *f* ἡ κατ' ἐμπορίαν ἀποδημία, eine ~ unternehmen κατ' ἐμπορίαν ἀποδημεῖν.

Handelsschiff *n* ἡ ἐμπορικὴ ναῦς, τὸ πλοῖον.

Handelssperre *f* durch εἴργειν τινὰ τῆς ἀγορᾶς od. τῶν λιμένων.

Handelsstadt *f* τὸ ἐμπόριον.

Handelsstand *m* οἱ ἔμποροι.

Handelssteuer *f* τὰ ἐμπορικὰ τέλη.

Handelsstreitigkeit *f* ἡ ἐμπορικὴ δίκη.

Händelsucher *m* ὁ φιλοπράγμων (ονος).

Händelsucht *f* ἡ φιλοπραγμοσύνη.

händelsüchtig φιλοπράγμων.

Handelsverkehr *m* ἡ ἐπιμιξία ἡ κατ' ἐμπορίαν, τὰ συμβόλαια, auch bloß ἡ ἐμπορία, ἡ ἐπιμιξία.

Handelsvertrag *m* αἱ περὶ ἐπιμιξίας συνθῆκαι (zwischen Staaten), ἡ ἐμπορικὴ συγγραφή, τὸ συμβόλαιον (zwischen Privaten).

Handelsvorstand *m* οἱ τοῦ ἐμπορίου ἐπιμεληταί.

Handelsware *f* τὰ ἐμπορικά.

Handelswissenschaft *f* ἡ ἐμπορική, ἡ ἀγοραστική.

Digitized by Google

Händewaſchen *n* τὸ λοῦσθαι τὰς χεῖρας, τὸ χέρνιμμα, τὸ χειρόνιπτρον. **~ſitzen** (u. M.).
handfertig πρόχειρος (2), εὐτρεπής, **~ machen** εὐτρεπίζειν (u. M.).
Handfeſſel *f* ἡ χειροπέδη, ὁ χειρόδεσμος.
handfeſt (ſtark, kräftig) ῥωμαλέος.
Handfläche *f* ἡ παλάμη.
Handgeld *n* ὁ ἀρραβών (ῶνος), ἡ πρόδοσις, τὸ προτίμιον, ein **~** geben ἀρραβωνίζειν (u. M.).
handgemein werden mit j-m εἰς χεῖρας ἔρχεσθαί, ἰέναι, συνιέναι τινί, συνάπτειν χεῖρας oder μάχην, συμπλέκειν τὰς χεῖράς τινι, συμπλέκεσθαί (P.) τινι, ὁμόσε ἰέναι τινί, προσμειγνύναι τινί.
Handgemenge *n* αἱ χεῖρες, ἡ χειραφία, ἡ συμπλοκή, im **~** ſein ἐν χερσὶν εἶναι, ins **~** kommen ob. geraten εἰς χεῖρας συνέρχεσθαι, es kommt zum **~** γίγνεται ἐν χερσὶν ὁ ἀγών, εἰς χεῖρας ob. μέχρι χειρῶν προχωρεῖ τὸ πρᾶγμα.
Handgicht *f* ἡ χειράγρα, einer, der an **~** leidet ὁ χειραγρικός.
handgreiflich ἐναργής, σαφής, δῆλος, πρό-, κατάδηλος (2).
Handgreiflichkeit *f* ἡ ἐνάργεια ob. d. *neutr.* d. *adj.*
Handgriff *m* ἡ λαβή, übtr. ἡ μηχανή, τὸ μηχάνημα, ἡ τέχνη.
handgroß χειροπληθής.
Handhabe *f* ἡ χειρολαβίς (ίδος), ἡ χειρολάβη, (Henkel) τὸ οὖς (ὠτός), (am Schilde) ἡ ὀχάνη, τὸ ὄχανον.
handhaben διὰ χειρὸς ἔχειν, χειρίζειν, διαχειρίζειν, μεταχειρίζεσθαι (M.), (verwalten) διοικεῖν, (verrichten) πράττειν, ποιεῖν, die Geſetze **~** χρῆσθαι τοῖς νόμοις, περιστέλλειν ob. σῴζειν τοὺς νόμους, leicht, ſchwer zu **~** εὐ-, δυσμεταχείριστος (2).
Handhabung *f* ἡ διαχείρισις, ἡ μεταχείρισις, ὁ χειρισμός, ἡ διοίκησις, gew. durch Verben.
Handkorb *m* ὁ κάλαθος, τὸ καλάθιον, ὁ καλαθίσκος, ἡ καλαθίς (ίδος), τὸ ταλάριον, ἡ σπυρίς (ίδος).
Handkuß *m* τὸ τῆς χειρὸς φίλημα, τὸ τὴν χεῖρα φιλεῖν, j-m einen **~** geben φιλεῖν τὴν χεῖρά τινος.
Handlanger *m* ὁ ὑπηρέτης, ὁ ὑπουργός, **~** ſein ὑπηρετεῖν, ὑπουργεῖν.
Handlangerdienſt *m* ἡ ὑπηρεσία, τὸ ὑπηρέτημα, ἡ ὑπουργία, τὸ ὑπούργημα, **~** tun ὑπηρετεῖν, ὑπουργεῖν.
Handlangerin *f* ἡ ὑπηρέτις (ίδος).
Handleitung *f* ἡ χειραγωγία.
Händler *m* ὁ πωλῶν (οὔντος, *part.* von πωλέω), Kleinhändler ὁ κάπηλος, Großhändler ὁ ἔμπορος.
Händlerin *f* ἡ πωλοῦσα, ἡ καπηλίς (ίδος).
handlich εὐμεταχείριστος (2).
Handlohn *m* ὁ τῆς ἐργασίας μισθός, τὸ χειροδόσιον.
Handlung *f* (Handel) ἡ ἐμπορία, (als Ort) τὸ πωλητήριον, ἡ σκηνή (Bude), τὸ καπηλεῖον (Krämerladen), (Tat, Verrichtung) ἡ πρᾶξις, τὸ πρᾶγμα, τὸ ἔργον, (in einem Schauſpiele) τὸ δρᾶμα, kluge **~** τὸ σωφρόνημα, wohltätige **~** τὸ εὐεργέτημα.
Handlungsbuch *n* τὰ γράμματα, τὸ γραμματεῖον.
Handlungsdiener *m* ὁ τοῦ ἐμπόρου oder καπήλου ὑπηρέτης, ὁ παῖς (δός).
Handlungsgewölbe *n* ἡ ἐμπόρου σκηνή.
Handlungsweiſe *f* ὁ τρόπος, τὰ ἐπιτηδεύματα, ἡ μέθοδος.
Handmühle *f* ἡ χειρομύλη.
Handpauke *f* τὸ τύμπανον.
Handpferd *n* ὁ ἐκ δεξιᾶς ζύγιος ἵππος, ὁ δεξιόσειρος ob. σειραφόρος ob. σειραῖος ἵππος.
Handreichung *f* ἡ βοήθεια, ἡ ὑπηρεσία, ἡ ὑπουργία, ἡ συνεργία, τὸ ὑπηρέτημα, τὸ ὑπούργημα, ἡ ἐπικουρία, ἡ ἐπικούρησις, **~** tun ob. leiſten ὑπηρετεῖν, ὑπουργεῖν, βοηθεῖν, ἐπικουρεῖν, συνεργὸν εἶναι oder γίγνεσθαι.
Handſchelle *f* ſ. Handfeſſel.
Handſchlag *m* ἡ δεξιά, den **~** geben δεξιὰν διδόναι ob. ἐμβάλλειν, einander den **~** geben τὰς δεξιὰς διδόναι καὶ λαμβάνειν.
Handſchreiben *n* ἡ αὐτόγραφος ἐπιστολή, τὰ αὐτόγραφα γράμματα.
Handſchrift *f* (das von j-m Geſchriebene) τὸ χειρό-, αὐτόγραφον, (Schuldverſchreibung) ἡ συγγραφή, (die eigentümliche Art der Schriftzüge) ἡ χείρ (ρός).
handſchriftlich (geſchrieben) γεγραμμένος, ἔγγραφος (2), (in Handſchriften befindlich) ἐν τοῖς ἀντιγράφοις (ὧν).
Handſchuh *m* ἡ χειρίς (τδος), ἡ δακτυλήθρα (Fingerhandſchuh).
Handſpritze *f* τὸ χειροσίφωνον.
Handſtreich *m* ἡ ἐπιδρομή, durch einen **~** wegnehmen ἐξ ἐπιδρομῆς αἱρεῖν ob. καταλαμβάνειν, einen **~** unternehmen auf einen Ort ἐπιβουλεύειν χωρίῳ.
Handteller *m* ἡ παλάμη. **~tuch** *n* τὸ χειρόμακτρον, τὸ ἐκμαγεῖον, τὸ χειρ-
Handumdrehen *n*: im **~** ἐξαίφνης, ἐξαπίνης, αἰφνιδίως, ἄφνω, αὐτίκα, παραυτίκα, παραχρῆμα.
Handvoll *f* τὸ δράγμα, (ein wenig) βραχύ, ὀλίγον τι, eine **~** Menſchen τοσοῦτοι ob. τοσοίδε ὄντες.
Handwagen *m* ἡ χειράμαξα, τὸ χειραμάξιον.
Handwerk *n* 1. ἡ τέχνη (alle Arten umfaſſend), ἡ χειροτεχνία, ἡ χειρωναξία, ἡ δημιουργία, ἡ ἐργασία, niedriges, gewöhnliches **~** ἡ βάναυσος, ἡ βαναυσία, ἡ βαναυσικὴ τέχνη, τὸ βάναυσον ἔργον, ἡ βαναυσουργία, ein ſitzendes **~** ἡ ἐπιδίφριος oder ἕδραῖος τέχνη, ein **~** treiben ἐργάζεσθαι (M.), ἀσκεῖν, ἐπιτηδεύειν τέχνην, δημιουργεῖν, ἔχειν ἐργασίαν, ein **~** aus etw. machen ἔργον ποιεῖσθαι (M.) τι, ἐπὶ τέχνῃ ἐργάζεσθαί τι, j-m ins **~** greifen (pfuſchen) ἀντίτεχνον εἶναί τινι, j-m das **~** legen παύειν τινὰ ἐπιτηδεύοντά τι. — 2. als Zunft ſ. Handwerkerſtand.
Handwerker *m* ὁ χειροτέχνης, ὁ χειρῶναξ (κτος), ὁ τεχνίτης, ὁ δημιουργός, ὁ ἐργάτης, gemeiner **~** ὁ βάναυσος.
Handwerkerſtand *m* = die Handwerker ob. ἡ τῶν δημιουργῶν τάξις.
Handwerksbrauch *m* τὸ τοῖς χειροτέχναις νομιζόμενον (auch *pl.*), ὁ τῶν χειροτεχνῶν νόμος, das iſt **~** τοῦτο νομίζεται τοῖς χειροτέχναις.
Handwerksburſche *m* ὁ χειροτεχνικός, ὁ παῖς (δός).
Handwerksgenoſſe *m* ὁ ὁμότεχνος.
Handwerksleute *pl.* οἱ δημιουργοί.
Handwerksmann *m* ſ. Handwerker.
handwerksmäßig χειροτεχνικός, δημιουργικός, übtr. βαναυσικός, βάναυσος (2), etw. **~** betreiben ἀσκεῖν τι ἐκ περιζώματος, eine **~** betriebene Kunſt ἡ βαναυσικὴ ob. βάναυσος τέχνη.
Handwerkszeug *n* τὰ ἐργαλεῖα.
Handwurzel *f* ὁ καρπός.
Hanf *m* ἡ κάνναβις (εως), ὁ κάνναβος, von **~** kannhänfen (von Hanf) καννάβινος.
Hanfkorn *n*, **-ſamen** *m* τὸ καννάβινον σπέρμα.
Hänfling *m* ἡ ἀκανθίς (ίδος).
Hanföl *n* τὸ καννάβινον ἔλαιον.
Hanfſeil *n* τὸ καννάβινον σχοινίον.
Hanfſtengel *m* ὁ καννάβεως καυλός.
Hang *m* ἡ ἐπιθυμία, ὁ ἔρως (ωτος, zu etw. τινός), unmäßiger **~** zu etw. ἡ τινος ἀκράτεια ob. ἀκρασία, ἡ περί τι ἀκολασία ob. ἀσέλγεια, **~** zu etw. haben ἐπιθυμεῖν ob. ἐρᾶν τινος, ἐπιθυμίᾳ φέρεσθαι (P.) πρός τι, einer, der **~** zu etw. hat ἐπιθυμητής τινος, καταφερὴς πρός τι.
Hängekorb *m*, **-matte** *f* ἡ κρεμάθρα, ἡ αἰώρα.
hangen *intr.* κρέμασθαι ἔκ ob. ἀπό τινος, ἠρτῆσθαι, ἀνηρτῆσθαι (P.) ἔκ τινος, ἐξηρτῆσθαί (P.) τινος ob. ἔκ τινος, ἀφῆφθαι (P.) τινος u. ἔκ τινος, αἰωρεῖσθαι (P. ſchweben), an etw. **~** (damit verbunden ſein) προσπεφυκέναι εἴς τι, συμπεφυκέναι τινί, ἔχεσθαί τινος, an j-m **~** ἀνηρτῆσθαι ἔκ τινος ob. εἴς τινα, προσηρτῆσθαί τινι, ἔχεσθαί τινος, mit den Blicken an j-m **~** ταῖς ὄψεσιν ἀνηρτῆσθαι πρός τινα, die Ohren **~** laſſen καθιέναι ob. καταβάλλειν τὰ ὦτα.
hängen *trans.* etw. an etw. **~** ἀναρτᾶν τι ἔκ τινος,

Digitized by Google

κρεμαννύναι τι ἔκ τινος, προσαναρτᾶν τί τινι, αἰωρεῖν τι ἔκ τινος, j-n ~ ἀνάγχειν, ἀνασκολοπίζειν, βρόχον περιθέντα τῷ τραχήλῳ ἀναρτᾶν τινα ἐκ σκόλοπος, etw. um od. über sich ~ περιβάλλεσθαί (M.) τι.

Hängen *n* ἡ κρέμασις, ὁ κρεμασμός, (das Erhängen) ἡ ἀγχόνη, gew. durch Verben.

hängend κρεμαστός.

Hängewerk *n* (am Schiffe) τὰ κρεμαστὰ σκεύη.

hänseln ἐξυπεροπεύειν τινά, ἐντρυφᾶν τινι, ἀπολαύειν τινός.

Hanswurst *m* ὁ γελωτοποιός, ὁ γόης (ητος).

Hanteln *f/pl.* οἱ ἁλτῆρες.

hantieren διαχειρίζειν, μεταχειρίζειν (u. M.), ἐργάζεσθαι (M., mit etw. τινί).

Hantierung *f* ἡ ἐργασία, ἡ δημιουργία, eine ~ treiben δημιουργεῖν. ſ. Handwerk.

hapern ἔχεσθαι, ἴσχεσθαι (P.), es hapert mit etw. ἀπορία ἐστί τινος.

harangieren παρακελευόμενον λόγους ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα, ſ. anreden.

Härchen *n* τὸ τριχίον.

Harem *m* ὁ γυναικών (ῶνος), ἡ γυναικωνῖτις (ιδος), (die Weiber) αἱ γυναῖκες.

hären (von Haaren gemacht) τρίχινος.

hären sich τριχορρυεῖν (-ρροεῖν), ἀφιέναι od. ἀποβάλλειν τὰς κόμας.

Harfe *f* τὸ ψαλτήριον, τὸ βάρβιτον, ἡ βάρβιτος, ἡ σαμβύκη, ἡ μάγαδις (ιδος, *dat.* μαγάδι), ἡ πηκτίς (ίδος), τὸ τρίγωνον.

Harfenist, Harfenſpieler *m* ὁ σαμβυκιστής. ὁ ψάλτης.

Harfeniſtin *f*, **Harfenmädchen** *n* ἡ σαμβυκίστρια, ἡ τριγωνίστρια, ἡ ψάλτρια.

Harke *f* ἡ ἁρπάγη, ἡ ἄμη, ἡ ἄγρειφνα.

harken τῇ ἁρπάγῃ ὁμαλύνειν.

Harlekin *m* ὁ γελωτοποιός, ὁ γόης (ητος).

Harm *m* ἡ λύπη, τὸ ἄλγος, ἡ δυσθυμία, ἡ ἀλγηδών (όνος).

härmen sich über etw. ἀνιᾶσθαι (P.) oder λυπεῖσθαί (P.) τινι, ἐπί τινι, περί τινος.

harmlos (ohne Harm) ἄλυπος (2), (ohne Falsch) ἄκακος (2), εὐήθης, (unſchädlich) ἀβλαβής.

Harmloſigkeit *f* ἡ ἀλυπία, ἡ ἀκακία, ἡ εὐήθεια, ἡ ἀβλάβεια.

Harmonie *f* (in der Muſik) ἡ ἁρμονία, ἡ συμφωνία, (in der Rede) ἡ εὐρυθμία, allg. ἡ εὐαρμοστία, (Eintracht) ἡ ὁμόνοια, ἡ ὁμογνωμοσύνη.

harmonieren συμφωνεῖν, ἐφαρμόττειν (auch ἁρμόττειν), σύμμετρον εἶναι, ὁμογνωμονεῖν, ὁμονοεῖν, ὁμο-, συμφρονεῖν.

harmonierend, harmoniſch σύμφωνος, ἁρμόνιος, εὔρυθμος, ἐναρμόνιος, σύμμετρος, εὐάρμοστος (sämtl. 2).

harmvoll περίλυπος (2).

Harn *m* τὸ οὖρον, τὸ οὔρημα, ~ laſſen οὐρεῖν, durch den ~ abführen ἀπουρεῖν, auf den ~ treiben, wirken οὐρα ἄγειν.

Harnbeſchwerden *f/pl.* τὰ δυσουρικὰ πάθη.

Harnblaſe *f* ἡ κύστις (εως).

harnen οὐρεῖν.

Harnen *n* ἡ οὔρησις.

Harngang *m* ἡ οὐρήθρα, ὁ οὐρητήρ (ῆρος).

Harnglas *n* ἡ οὐροδόκη.

Harniſch *m* ὁ θώραξ (κος), ſich den ~ anlegen θώρακα ἐνδύεσθαι u. περιστέλλεσθαι (M.), θωρακίζεσθαι (P.), übtr. j-n in ~ bringen ἐξοργίζειν, παροξύνειν τινά, in ~ geraten ἐξοργίζεσθαι, παροξύνεσθαι (P.).

Harnleiter *m* ὁ οὐραχος.

Harnröhre *f* ἡ οὐρήθρα.

Harnruhr *f* ὁ διαβήτης.

harntreibend οὐρητικός, διουρητικός, ὑδραγωγός, οὐρα ἄγων.

Harnverhaltung *f* ἡ οὔρου ἐπίστασις.

Harnzwang *m* ἡ δυσουρία, ἡ στραγγουρία, τὰ στραγγουρικά, ἡ ἰσχουρία, den ~ haben στραγγουριᾶν. δυσουριᾶν, δυσουρεῖν, am ~ leidend στραγγουρικός. δυσουρικός.

Harpune *f* τὸ ἰχθύκεντρον, τὸ ἰχθυόκεντρον, dreizackige ~ ἡ τρίαινα, ὁ τριόδους (οντος), mit der ~ werfen od. aufſpießen ὑννάζειν.

harpunieren τριόδοντι uſw. βάλλειν, ὑννάζειν.

harren auf etw. ἀνα-, ἐπι-, περιμένειν, προσδοκᾶν, προσδέχεσθαί (M.), καραδοκᾶν τι, es harrt etw. meiner περιμένει μέ τι. (Verben.)

Harren *n* ἡ καραδοκία, ἡ προσδοκία, gew. durch

harſch τραχύς, σκληρός.

harſchen τραχύνεσθαι, σκληρύνεσθαι (P.).

hart 1. eig. στερρός, στερεός, στεριφός, (widerſtandsfähig) ἀντίτυπος (2), (ſpröde, ſtarr) σκληρός, (nicht zu erweichen) ἀτέραμνος (2). ~ wie Stahl und Eiſen ἀδαμάντινος, etw. ~ ὑπόσκληρος (2), (vom Boden) τραχύς, ~ machen στερεοῦν, σκληρύνειν, ~ werden durch d. P. — 2. (unempfindlich, ſtarrſinnig u. dgl.) σκληρός, στερεός, στερρός, ἀ-, ἀμετά-, δύσπειστος (2), ἀ-, δυσπειθής, ἀναίσθητος (2), ἀπαθής (ohne Gefühl), j-m ~ begegnen χαλεπῶς od. τραχέως προσφέρεσθαι (P.) τινι, j-n ~ behandeln τραχέως περιπέπειν τινά, ~ ſtrafen ἰσχυρῶς od. ἀφειδῶς κολάζειν. — 3. (ſchmerzlich, drückend u. dgl.) χαλεπός, πικρός, τραχύς, βαρύς, δεινός, dies klingt ~ τοῦτο στερεώτερόν ἐστιν. — 4. (zuweilen = nahe an) ~ aneinander vorbeiſegeln ἐν χρῷ παραπλεῖν, auch durch αὐτός, z.B. ~ am Fluſſe παρ' αὐτὸν τὸν ποταμόν. — 5. ~e Sprache, Ausſprache ἡ τραχυστομία, eine ~e Ausſprache haben σκληραγωγεῖν τὴν λέξιν, τραχυστομεῖν, von ~er Sprache, Ausſprache τραχύστομος (2), τραχύλογος (2). — 6. (vom Zugthunde) ἀναίσθητος (2).

Härte *f* 1. ἡ στερεότης, ἡ στερρότης. ἡ σκληρότης (ητος), τὸ σκληρόν, (vom Eiſen) τὸ στόμωμα. — 2. (Starrſinn) ἡ ἀπείθεια, ἡ ἰσχυρογνωμοσύνη, (Rauheit) ἡ τραχύτης (ητος), (Roheit) ἡ ὠμότης (ητος), (Unbilligkeit) ἡ ἀνεπιείκεια, (in Sprache u. Ausdruck) ἡ τραχύτης (ητος), (von Ereigniſſen in Natur und Leben) ἡ τραχύτης, ἡ χαλεπότης, ἡ δεινότης, ἡ βαρύτης (ητος), τὸ βάρος.

härten στερεοῦν, σκληροῦν, σκληρύνειν, (vom Eiſen) στομοῦν, βάπτειν, im Feuer ~ πυρακτοῦν.

Härten *n*, **Härtung** *f* ἡ στόμωσις, ἡ βαφή, ἡ βάψις.

hartfüßig τραχύπους, σκληρόπους (οδος).

harthaarig σκληρόθριξ (τριχος).

harthäutig σκληρό-, τραχύδερμος (2).

hartherzig σκληρός, σκληροκάρδιος (2), σκληρόψυχος (2), ἀνάλγητος (2), ἀναλγής, (unbarmherzig) ἀνελεήμων. (ητος), ἡ ἀναλγησία.

Hartherzigkeit *f* d. *neutr.* d. vorh. *adj.*, ἡ σκληρότης

Harthen *n* τὸ ἄσκυρον (gemeines), τὸ ὑπέρεικον (krauſes), τὸ ἀνδρόσαιμον (breitblättriges), ὁ κόρις (εως, ſtrauchiges).

harthörig δυσήκοος (2), ὑπόκωφος (2), ~ ſein δυσηκοεῖν.

Harthörigkeit *f* ἡ δυσηκοΐα, beſſer d. *neutr.* d. *adj.*

Hartkopf *m* σκληρὸς od. καρτερὸς ἄνθρωπος.

hartköpfig σκληροκέφαλος (2, eig.), übtr. ſ. hartnäckig,

hartlehrig δυσμαθής.

hartleibig σκληροκοίλιος (2), σκληρὰν κοιλίαν ἔχων.

Hartleibigkeit *f* ἡ σκληρὰ κοιλία, an ~ leidend τεινεσμώδης.

hartmäulig σκληρόστομος (2).

Hartmäuligkeit *f* τὸ σκληρόστομον.

hartnäckig (von Perſonen) σκληρός, γλίσχρος, καρτερός, ἰσχυρογνώμων. (von Sachen) ἰσχυρός, ein ~es Gefecht ἰσχυρὰ, ἀντίτυπος od. καρτερὰ μάχη, ~ behaupten διισχυρίζεσθαι (M.).

Hartnäckigkeit *f* ἡ σκληρότης (ητος).

Hartriegel *m* (Kornelkirſchenbaum) ἡ κράνεια, τὸ κράνιον, ἡ κρανία, der rote ~ ἡ θηλυκράνεια, von ~ κρανέϊνος.

hartrindig τραχύφλοιος (2).

hartſchalig σκληρόστρακος, τραχυόστρακος, ὀστρακόδερμος, σκληρόδερμος (sämtlich 2).

Harz *n* ἡ ῥητίνη, ἡ πεύκη. nach ~ riechen, ſchmecken ῥητινίζειν.

Digitized by Google

harzig ῥητινώδης.
Harzklumpen *m* ὁ ἰξός.
Haſardſpiel *n* (mit Würfeln) ἡ κυβεία, ein ~ ſpielen κυβεύειν.
Haſardſpieler *m* ὁ κυβευτής.
Haſchee *n* ſ. Hachée.
haſchen κατα-, συλλαμβάνειν, αἱρεῖν (P. ἁλίσκεσθαι), nach etw. ~ διώκειν, θηρᾶν, θηρεύειν τι, ἐφίεσθαί τινος. (ſtärker) γλίχεσθαί τινος, χάσκειν πρός τι.
Haſchen *n* ἡ σύλ-, καταλῆψις, ἡ θήρα. beſſer durch Verben.
Häschen *n* τὸ λάγιον, τὸ λαγῴδιον. τὸ λαγίδιον, τὸ λαγίδιον.
Häſcher *m* ὁ δημόσιος, ὁ ῥαβδοφόρος.
Haſe *m* ὁ λαγώς (ὠ), ὁ λαγωός, ὁ δασύπους (οδος), ὁ πτώξ (ωκός), vom ~n λαγῷος. δασυπόδειος (2), (Junghaſe) ὁ λαγιδεύς, τὸ λαγῷδιον, τὸ λάγιον, τὸ λαγίδιον.
Haſelhuhn *n* ὁ ἀττα γᾶς (ᾶ), ὁ ἀττα γήν (ῆνος).
Haſelnuß *f* τὸ Ποντικόν, Ἡρακλεωτικόν od. λεπτὸν κάρυον, τὸ λεπτοκάρυον.
Haſelrute *f* ἡ Ποντικῆς καρύας ῥάβδος.
Haſelſtaude *f* ἡ Ποντικὴ καρύα.
Haſelwurz *f* τὸ ἄσαρον.
Haſenampfer *m* τὸ ὀξυλάπαθον.
Haſenauge *n* (als Krankheit) τὸ λαγώφθαλμον, mit e-m ~ λαγώφθαλμος (2).
Haſenbalg *m*, **-fell** *n* τὸ λαγῷον δέρμα.
Haſenbraten *m* τὰ λαγῷα (κρέα) ὀπτά.
Haſenfett *n* τὸ λαγῷον στέαρ (ατος).
Haſenfuß, -lauf *m* ὁ λαγῷος πούς, übtr. du biſt ein ~ λαγὼς εἶ, ein rechter ~ δειλότερος τῶν λαγών (ῶν).
Haſengeier *m* ἡ φήνη.
Haſenhaar *n* ἡ λαγῴα θρίξ (τριχός), τὸ λαγῷον τρίχωμα.
Haſenherz *n*: du haſt ein ~ λαγὼς εἶ.
Haſenjagd *f* ἡ τῶν λαγών (ῶν) θήρα, auf die ~ gehen ἐξέρχεσθαι (-ιέναι) θηρασόμενον λαγώς.
Haſenklee *m* ἡ λαγώπους (οδος).
Haſenklein *n*, **-pfeffer** *m*, **-ſauer** *n* (ein aus den Vorderläufen, den Rippen, dem Hals und dem Gerälſch des Haſen hergeſtelltes Gericht) ἡ μίμαρκυς (υος).
Haſenkümmel *m* τὸ λαγωκύμινον, τὸ ἄγριον κύμινον.
Haſenpfötchen *n* (eine Kleeart) ſ. Haſenklee.
haſenrein (von Gegenden, in welchen keine Haſen ſind) ἔρημος od. γυμνὸς λαγών (ῶν), (von einem Jagdhunde, der die Haſen nicht anſchneidet) κύων τοὺς λαγὼς οὐ περιβρώσκων.
Haſenſcharte *f* τὸ λαγώχειλον, mit einer ~ λαγώχειλος (2).
haſenſchartig λαγώχειλος (2).
Haſenſchwanz *m* (weidmänniſch „Blume") ἡ λαγὼ κέρκος.
Haſenweizen *m* ὁ λαγώπυρος.
Haſpel *m* ἡ τροχαλία, ὁ ὄνος, ὁ ὀνίσκος.
haſpeln ὀνεύειν.
Haß *m* τὸ μῖσος. ἡ ἀπέχθεια. ἡ δυσμένεια, τὸ ἔχθος, ἡ ἔχθρα, aus ~ μίσει, ὑπὸ μίσους, ἔχθει, κατ' ἔχθος od. *part.* μισῶν. ~ gegen j-n hegen μισεῖν τινα, ſich j-s Haß zuziehen ἔχθραν τινὸς ὀφλισκάνειν, εἰς ἔχθραν ἀφικνεῖσθαί τινι, μῖσος κτᾶσθαί τινος, ἀπεχθάνεσθαί τινι u. πρός τινα. ~ gegen j-n μῖσός τινος.
haſſen μισεῖν, ἐχθαίρειν, μῖσος ἔχειν τινός.
haſſenswert μισητέος. ἀξιομίσητος (2).
Haſſer *m* ὁ ἐχθρός, beſſer durch *part.*
häßlich ἀσχήμων, ἄμορφος (2). δύσμορφος (2). δυσειδής (phyſiſch), μιαρός, ἀπρεπής (moraliſch), αἰσχρός (phyſiſch u. moraliſch), ~ von Geſicht αἰσχροπρόσωπος (2), ~ ſein αἰσχρὸν υἱνα. εἶναι. ἀσχημονεῖν.
Häßlichkeit *f* ἡ ἀσχημοσύνη. ἡ ἀμορφία (phyſiſch), τὸ αἶσχος, ἡ αἰσχρότης (ητος, phyſiſch u. moraliſch). ἡ ἀπρέπεια, ἡ μιαρία (moraliſch), auch d. *neutr.* d. *adj.*
Haſt, Haſtigkeit *f* ἡ σπουδή. ἡ ὁρμή. τὸ τάχος.
haſtig σπουδαῖος, ταχύς. *adv.* σπουδαίως, σπουδῇ, σὺν σπουδῇ. διὰ σπουδῆς. ὑπὸ od. μετὰ σπουδῆς. κατὰ σπουδήν. ταχέως, ταχύ, ἐν τάχει. μετὰ τάχους.
Hätſchelei *f* ἡ θεραπεία. ἡ θωπεία. ὁ ὑποκορισμός.
hätſcheln θεραπεύειν, θωπεύειν, ὑποκορίζεσθαι (M.).
Haube *f* ὁ κεκρύφαλος (Haarnetz), ἡ μίτρα, (bei den Vögeln) ὁ λόφος, unter die ~ bringen ἐκδιδόναι, unter die ~ kommen νυμφεύειν.
Haubenlerche *f* ὁ, ἡ κορυδός, ὁ κορυδαλλός.
Hauch *m* τὸ πνεῦμα, ἡ πνοή, ἡ ἀναπνοή (Atem), (Lufthauch) ἡ αὔρα, einen Laut mit einem Hauch ausſprechen δασύνειν γράμμα.
hauchen πνεῖν, φυσᾶν, von ſich ~ ἐκ-, ἀποπνεῖν, ἀνα-θυμιᾶν.
hauchlos (von Buchſtaben) ψιλός.
Haudegen *m* ὁ μαχητικὸς ἀνήρ.
hauen παίειν. τύπτειν, πλήττειν, πατάσσειν, (mit der Peitſche) μαστιγοῦν, (mit Ruten) ῥαβδίζειν, über die Schnur ~ (Sprichw.) ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα ἀλλεσθαι (M.), (durch einen Hieb trennen od. ſpalten) κόπτειν, τέμνειν, σχίζειν, z.B. Holz ~ ξύλα τέμνειν od. σχίζειν, in Stein ~ κολάπτειν, ἐγκολάπτειν, Steine ~ τέμνειν λίθους.
Hauen *n* ἡ πληγή. ἡ κοπή, ἡ τομή, gew. durch Verben.
Hauer *m* ὁ χαυλιόδους (οντος), ὁ ἀμυντήριος ὀδούς, mit einem ~ χαυλιόδους.
Haufe *m* **1.** ὁ σωρός, ὁ θωμός, τὸ σώρευμα, ἡ σωρεία (von Lebloſem), τὸ πλῆθος (von Lebendem und Lebloſem), τὸ χῶμα (von Erde), ὁ ὄμιλος (bſd. von Menſchen). — **2.** (Schar, Herde) ἡ ἀγέλη. (Getümmel) ὁ ὄχλος, ein ~ Soldaten ἡ τάξις, τὸ στῖφος, der große ~ ὁ πολὺς ὄμιλος, τὸ πλῆθος, οἱ πολλοί, einen ~n machen σωρεύειν, über den ~n werfen καθαιρεῖν, συγχεῖν, ἀνατρέπειν, über den ~n fallen συμ-, καταπίπτειν, in ~n zuſammenkommen ἀθρόους συνέρχεσθαι.
häufeln: Erde ~ περι-, ἐπισάττειν γῆν, συνάγειν, συμφορεῖν.
häufen χοῦν (Erde), σωρεύειν, ἐπισωρεύειν (zu Maſſen u. Haufen auftürmen), ἀθροίζειν, συνάγειν, ἀγείρειν, (übh. zuſammenbringen), auf j-n etw. ~ ἐπιβάλλειν, ἐπιφέρειν τινί τι, ſich ~ συναγείρεσθαι, αὐξάνεσθαι (P.).
Häufen *n* ἡ σώρευσις, gew. durch Verben.
haufenweiſe (von Dingen) σωρηδόν, χύδην, (von lebenden Weſen) gew. durch d. *adj.* ἀθρόος, συχνός.
häufig allg. συχνός, πολύς, πυκνός, (vom Raum) ἀθρόος, (von der Zeit) συνεχής, *adv.* συχνά, συχνόν, συχνῶς, πολλάκις, θαμά, θαμινά. ~ gehen, kommen zu j-m θαμίζειν τινί u. ἐπί τινα. φοιτᾶν παρά und ὡς τινα, προσφοιτᾶν τινι, ~ geſchehen, ſtattfinden θαμίζειν, πολλάκις γίγνεσθαι od. συμβαίνειν.
Häufigkeit *f* ἡ πυκνότης (ητος), gew. d. *neutr.* d. *adj.*
Häuflein *n* βραχύ τι, τὸ ἐλάχιστον μέρος, wir. ein ſo kleines ~ ἡμεῖς τοσοίδε ὄντες.
Haupt *n* **1.** ἡ κεφαλή, zu Häupten ὑπὲρ κεφαλῆς, (von Sachen) ἡ κορυφή, ἡ κεφαλή, τὸ ἄκρον. — **2.** (der Oberſte, Oberhaupt, Führer u. dgl.) ὁ ἄρχων (οντος). ὁ ἀρχηγέτης. ὁ πρωτεύων (οντος). ὁ ἡγεμών (όνος), ὁ πρῶτος. ὁ κορυφαῖος. ~ von etw. ſein ἄρχειν τινός, ἡγεῖσθαι (M.) τινος, πρωτεύειν ἔν τισι. — **3.** (das Hauptſächlichſte, Wichtigſte) τὸ κεφάλαιον od. durch πρῶτος. κύριος zu geben.
Hauptabſchnitt *m* τὸ κεφάλαιον.
Hauptabſicht *f* ἡ κυρία od. κρατίστη γνώμη, ὃ βούλεται od. σκοπεῖ τις μάλιστα.
Hauptader *f* ἡ ἀρτηρία.
Hauptaltar *m* ὁ μέγιστος βωμός.
Hauptanführer *m* ὁ ἀρχηγός, ὁ κύριος od. κυριώτατος ἀρχων (οντος).
Hauptangelegenheit *f* τὸ μέγιστον (πρᾶγμα).
Hauptangriff *m* ἡ παντὸς στρατιᾷ γενομένη προσβολή (mit der Geſamtmacht ausgeführt), ἡ ἀνὰ κράτος προσβολή (heftiger Angriff), einen ~ unternehmen ἀνὰ κράτος προσβάλλειν od. ἐπιτίθεσθαι.
Hauptanker *m* ἡ τῶν ἀγκυρῶν μεγίστη.
Hauptanliegen *n* οὗ τις δεῖται μάλιστα.
Hauptanſtifter *m* ὁ ἀρχηγός.
Hauptantrieb *m* ἡ μεγίστη ὁρμή, τὸ αἰτιώτατον.
Hauptarbeit *f* τὸ μέγιστον od. κυριώτατον ἔργον.

Digitized by Google

Hauptarmee *f* τὸ τῆς στρατιᾶς πλῆθος.
Hauptartikel *m* τὸ κεφάλαιον.
Hauptangenmerk *n*: sein ~ auf etw. richten μάλιστα σκοπεῖν τι, πλεῖστον ἐπιμελεῖσθαι (P.) τινος.
Hauptbau *m* ἡ μεγίστη οἰκοδομία.
Hauptbedeutung *f* ὁ κύριος νοῦς, ἡ κυρία διάνοια.
Hauptbedingung *f* τὸ πρῶτον od. τὸ μέγιστον τῶν συγκειμένων od. ῥητῶν od. durch μάλιστα ἀξιοῦν (vornehmlich verlangen).
Hauptbedürfnis *n* τὸ ἀναγκαιότατον, τὸ μάλιστα ἐπιτήδειον, οὗ δεῖ μάλιστα, τὸ μέγιστον.
Hauptbegebenheit *f* τὸ ἀξιολογώτατον πρᾶγμα, τὸ μέγιστον ἔργον.
Hauptbegriff *m* ἡ πρώτη ἰδέα, ἡ ἀρχή, τὸ στοιχεῖον.
Hauptbenennung *f* τὸ κύριον ὄνομα.
Hauptbeschäftigung *f* τὸ ἐπιτήδευμα. τὸ ἔργον, etw. zu seiner ~ machen ἔργον ποιεῖσθαι (M.), das ist seine ~ τοῦτο μάλιστα ἐπιτηδεύει, περὶ τούτου μάλιστα σπουδάζει.
Hauptbeschwerde *f* τὸ μέγιστον ἔγκλημα (Klage), τὸ δεινότατον, βαρύτατον, χαλεπώτατον (Last).
Hauptbestandteil *m* τὸ στοιχεῖον, τὸ στοιχείωμα, ἡ ἀρχή, ἐξ οὗ (ὧν) σύγκειταί τι μάλιστα, ὃ πλεῖστον (ἃ πλεῖστα) ὑπεστί τινι.
Hauptbeweis *m* τὸ μέγιστον od. σαφέστατον τεκμήριον, der ~ dafür ist folgender δῆλον δὲ μάλιστα ἐκ τῶνδε. τεκμηριοῖ δὲ μάλιστα τόδε (τάδε), τεκμήραιτο δ' ἄν τις μάλιστα ἐκ τοῦδε (τῶνδε), μέγα δὲ τεκμήριον, worauf ein Satz mit γάρ folgt.
Hauptbinde *f* ἡ ταινία, s. Kopfbinde.
Hauptbuch *n* (der Geschäftsleute) τὸ γραμματεῖον.
Haupteigenschaft, -eigentümlichkeit *f* τὸ μάλιστα ἴδιον, ᾧ τις μάλιστα διαφέρει τῶν ἄλλων, auch bloß ἡ διαφορά.
Haupteingang *m* ἡ κοινὴ εἴσοδος.
Haupteinwand *m* ἡ μεγίστη ἀντιλογία, ὃ μεγιστόν ἐστι κατά τινος.
Hauptentscheidung *f* ἡ κυρία κρίσις od. γνώμη, ἡ περὶ τῶν μεγίστων od. ὅλων od. τοῦ παντὸς κρίσις.
Haupterbe *m* ὁ τῶν πλείστων κληρονόμος.
Haupterfordernis *n* s. Hauptbedürfnis; es ist etw. ein ~ πολλὴ χρεία ἐστί τινος.
Hauptergebnis *n* τὸ κεφάλαιον, τὸ κεφαλαίωμα.
Hauptessen, -gericht *n* τὸ ὄψον.
Hauptfach *n* τὸ ἐπιτήδευμα od. zu umschr. durch μάλιστα ἐπιτηδεύειν τι, μάλιστα σπουδάζειν περί τι.
Hauptfall *m* ἡ κυρία πτῶσις.
Hauptfehler *m* τὸ μέγιστον od. αἰσχιστον ἁμάρτημα, sein ~ war, daß τὸ δὲ μέγιστον ἥμαρτε mit entspr. *part.*
Hauptfeind *m* ὁ ἔχθιστος.
Hauptfestung *f* τὸ ὀχυρώτατον τεῖχος.
Hauptfluß *m* ὁ τῶν ποταμῶν μέγιστος.
Hauptfrage *f* τὸ μέγιστον ἐρώτημα, die ~ ist τοῦτο ζητεῖται μάλιστα, τοῦτο μάλιστα σκεπτέον.
Hauptgebäude *f* ὁ μέγιστος οἶκος. ἡ μεγίστη οἰκία, τὸ μέγιστον οἰκοδόμημα.
Hauptgedanke, -gegenstand *m* τὸ κεφάλαιον. der ~ seiner Rede war ἔλεξε δὲ μάλιστα περὶ τοῦδε.
Hauptgeschäft *n* τὸ ἔργον, τὸ ἐπιτήδευμα.
Hauptgewinn *m* τὰ πρωτεῖα.
Hauptgrund *m* τὸ κεφάλαιον, τὸ μέγιστον τεκμήριον.
Hauptgrundsatz *m* τὸ πρῶτον ἀξίωμα, τὸ στοιχεῖον.
Haupthaar *n* ἡ κόμη, αἱ τρίχες.
Haupthandlung *f* (in einem Drama) ἡ τοῦ δράματος ὑπόθεσις, τὸ τοῦ δράματος κεφάλαιον.
Hauptheer *n* τὸ πλῆθος τῆς στρατιᾶς. ἡ πολλὴ στρατιά. ~en spielen πρωταγωνιστεῖν.
Heldt *m* (in einem Drama) ὁ πρωταγωνιστής, den/
Haupthindernis *n* τὸ μέγιστον ἐμπόδιον, τὸ ἐναντιώτατόν τινι.
Hauptinbegriff *m* τὸ κεφάλαιον. ἡ κορυφή.
Hauptinhalt *m* τὸ κεφάλαιον.
Hauptirrtum *m* τὸ μέγιστον σφάλμα od. ἁμάρτημα.
Hauptklage *f* τὸ μέγιστον τῶν ἐγκλημάτων od. κατηγορημάτων od. κατηγορευομένων od. κατηγορευμένων.
Hauptkommando *n* ἡ τοῦ παντὸς ἀρχή od. ἡγεμονία.
Hauptkorps *n* τὸ πολὺ τοῦ στρατεύματος.
Hauptkrankheit *f* ἡ μεγίστη od. δεινοτάτη τῶν νόσων.
Hauptkunst *f* ἡ μεγίστη τέχνη.
Hauptlager *n* τὰ ἡγεμονικὰ στρατόπεδα.
Hauptlaster *n* ἡ μεγίστη τῶν κακιῶν.
Hauptlehre *f* ὁ κύριος λόγος.
Hauptleute *pl.* οἱ ταξίαρχοι. (οντος).
Häuptling *m* ὁ ἡγεμών (όνος), ὁ ἀρχηγός, ὁ ἄρχων/
Hauptmacht *f* ἡ πολλὴ od. πλείστη δύναμις, τὸ τῆς στρατιᾶς πλῆθος. δεϊπνοποιεῖσθαι (M.).
Hauptmahlzeit *f* τὸ δεῖπνον. die ~ halten δειπνεῖν,/
Hauptmangel *m* τὸ ἀξιολογώτατον ἔλλειμμα (woran es am meisten mangelt), ἡ πολλὴ ἔνδεια, ἡ ἐσχάτη ἀπορία (der größte Mangel). ἀγεῖν, ταξιαρχεῖν.
Hauptmann ὁ λοχαγός. ὁ ταξίαρχος, ~ sein λοχ-/
Hauptmannsstelle *f* ἡ λοχαγία, ἡ ταξιαρχία.
Hauptmasse *f* τὸ πλῆθος, τὸ πολύ.
Hauptmeinung *f* τὸ κεφάλαιον, ἡ κυρία γνώμη.
Hauptmittel *n* τὸ μέγιστον ἐπικούρημα (gegen ein Übel), τὸ μέγιστον μηχάνημα (zur Erreichung eines Zweckes).
Hauptmoment *n* ἡ μεγίστη ῥοπή od. κρίσις.
Hauptnahrung *f* ἀφ' οὗ τις μάλιστα ζῇ.
Hauptname *m* τὸ κύριον ὄνομα. θυμία.
Hauptneigung *f* ἡ μεγίστη σπουδή, ἡ πλείστη ἐπι-/
Hauptperson *f* ὁ κύριος, ὁ κυριώτατος, ὁ πρωτεύων (οντος), ὁ πρῶτος. (bei einem Unternehmen) ὁ ἀρχηγός, (im Drama) ὁ πρωταγωνιστής. όντων.
Hauptpflicht *f* τὸ μέγιστον τῶν προσηκόντων od. δε-/
Hauptplan *m* ὃ τις μάλιστα βούλεται od. σκοπεῖ.
Hauptpreis *m* τὰ πρωτεῖα.
Hauptpunkt *m* τὸ κεφάλαιον, τὸ μέγιστον, die ~e zusammenfassen ἀνακεφαλαιοῦν.
Hauptquartier *n* ἡ στρατηγικὴ σκηνή, τὸ στρατήγιον, auch οἱ στρατηγοί. (von Zuständen) ἡ αἰτία.
Hauptquelle *f* αἱ πηγαί, (für materielle Dinge) οἱ πόροι,/
Hauptrechnung *f* τὸ κεφάλαιον. χεῖον.
Hauptregel *f* ὁ κυριώτατος κανών (όνος), τὸ στοι-/
Hauptrolle *f* (im Drama) ἡ πρωτολογία, τὸ τοῦ πρωταγωνιστοῦ, die ~ spielen πρωτολογεῖν, πρωταγωνιστεῖν, übtr. τὰ πρωτεῖα, die ~ spielen πρωτεύειν.
Hauptsache *f* τὸ κεφάλαιον, ἡ ἀρχή, τὸ μέγιστον, ἡ κορυφή, τὸ κύριον, τὸ κυριώτατον, der ~ nach erzählen ἐν κεφαλαίοις, ἐπὶ κεφαλαίων λέγειν.
hauptsächlich κύριος (n. *superl.*), μέγιστος, πλεῖστος, πρῶτος, *adv.* τὸ μέγιστον, μάλιστα, πρῶτον.
Hauptsatz *m* τὸ κεφάλαιον, ἡ ὑπόθεσις (hinsichtlich des Inhalts), ἡ πρώτη θέσις (in der Grammatik), τὸ ἀξίωμα (in der Philosophie u. Mathematik).
Hauptschaden *m* ἡ μεγίστη βλάβη.
Hauptschlacht *f* ἡ ἰσχυρὰ od. καρτερὰ μάχη (gewaltige Schlacht). ἡ μάχη ἡ ῥοπὴν od. εἰς τὰ ὅλα κρίσιν ἔχουσα (entscheidende Schlacht).
Hauptschmuck *m* ὁ μέγιστος κόσμος.
Hauptschuld *f* τὸ μέγιστον χρέος, die ~ an etw. haben αἰτιώτατον εἶναί τινος.
Hauptschuldiger *m* ὁ αἰτιώτατος.
Hauptschuldner *m* ὁ πλεῖστα ὀφείλων.
Hauptsitz *m* τὸ πρυτανεῖον, übtr. die Krankheit hat ihren ~ im Kopfe ἐν τῇ κεφαλῇ μάλιστα ἕδρυται ἡ νόσος.
Hauptsorge *f* ἡ μεγίστη φροντίς (ίδος), das ist meine ~ τοῦτο μάλιστα σκοπῶ od. πράττω, τούτου μέλει μοι μάλιστα.
Hauptstadt *f* ἡ μητρόπολις. ἡ (πρώτη) πόλις.
Hauptstamm *m* (eines Volkes) τὸ πρωτεῦον φῦλον.

Digitized by Google

Hauptſtärke *f* ἡ ἰσχύς (ύος), τὸ κράτος, ſeine ~ beſteht darin δεινότατός ἐστι mit *inf.*
Hauptſtraße *f* ἡ στειβομένη ὁδός, ἡ λεωφόρος, ἡ ἀγυιά.
Hauptſtrom *m* ὁ μέγιστος τῶν ποταμῶν, (in e-m Fluß) [beu) τὸ πλεῖστον ὕδωρ.
Hauptſtück *n* τὸ κεφάλαιον.
Hauptſtudium *n* durch μάλιστα σπουδάζειν περί τι.
Hauptſumme *f* τὸ κεφάλαιον.
Haupttor *n*, **-tür** *f* αἱ πύλαι, αἱ θύραι.
Haupttreffen *n* ſ. Hauptſchlacht.
Haupttugend *f* ἡ μεγίστη ἀρετή.
Haupttübel *n* τὸ μέγιστον κακόν.
Hauptumſtand *m* τὸ κεφάλαιον. [μάλιστα διαφέρει.)
Hauptunterſchied *m* ἡ μεγίστη διαφορά, ᾗ τίς τινος
Haupturheber *m* ὁ αἰτιώτατός τινος, ὁ ἀρχηγός.
Haupturſache *f* ἡ πρώτη od. μεγίστη αἰτία, ἡ ἀρχή.
Hauptveränderung *f* ἡ τῶν ὅλων od. τῶν πάντων μεταβολή, ἡ ἀξιόλογος μεταβολή.
Hauptveranlaſſung *f* ſ. Haupturſache.
Hauptverbrechen *n* τὸ δεινότατον κακούργημα.
Hauptverluſt *m* ἡ μεγίστη βλάβη, einen ~ erleiden τὰ μέγιστα βλάπτεσθαι (P.).
Hauptverſehen *n* τὸ μέγιστον σφάλμα.
Hauptvorwurf *m* τὸ μέγιστον ἔγκλημα.
Hauptwerk *n* τὸ κεφάλαιον, τὸ μέγιστον ἔργον.
Hauptwort *n* ἡ κυρία λέξις (in der Grammatik).
Hauptzeuge *m* ὁ κυριώτατος μάρτυς (υρος).
Hauptzierde *f* ὁ μέγιστος κόσμος.
Hauptzug *m* ὁ κύριος τύπος, ὁ χαρακτήρ (ῆρος).
Hauptzweck *m* ἡ κυρία od. κρατίστη γνώμη, ὃ βούλεταί od. σκοπεῖ τις μάλιστα.
Haus *n* ἡ οἰκία, ἡ οἴκησις, τὸ οἴκημα, ἡ στέγη (als Wohnung, ἡ οἰκία auch Hausſtand, Familie), ὁ οἶκος (bſd. Hausſtand u. Familie), im Hauſe ἔνδον, außer dem Hauſe ἔξω, zu Hauſe οἴκοι, nach Hauſe οἴκαδε, ἐπ' οἴκου, vom Hauſe her οἴκοθεν, aus dem Hauſe ἔνδοθεν, außer dem Hauſe leben θυραυλεῖν, von Hauſe entfernt, abweſend ſein ἀποδημεῖν οἰκίας, in etw. zu Hauſe ſein (übtr.) ἐμπείρως ἔχειν od. ἔμπειρον εἶναί τινος, j-n nicht ins ~ laſſen ἀποκλείειν od. εἴργειν τινὰ τῆς οἰκίας, ein ~ bauen οἰκοδομεῖν, ſein ~ beſtellen ἐπιμελεῖσθαι (P.) τῶν ἑαυτοῦ, (ſein Teſtament machen) διαθήκας ποιεῖσθαι (M.), von ~ zu ~ gehen περιπορεύεσθαι (P.) τὰς οἰκίας, die Leute im Hauſe οἱ κατ' οἶκον, οἱ οἰκέται, mit dem ganzen Hauſe πανοικίᾳ, πανοικησίᾳ (-κεσίᾳ), πανοικεί, *adj.* πανοίκιος (2), von ~ aus ἐξ ἀρχῆς, von gutem Hauſe ſein ἀγαθῆς οἰκίας εἶναι, ohne ~, ohne ~ und Hof ἄοικος (2), von ~ aus geringe Mittel haben ἀπὸ μικρῶν ὁρμᾶσθαι (P.), Bildung haben, ſoviel man fürs ~ braucht παιδείαν ἔχειν, ὅσον ἑαυτῷ ἱκανήν.
Hausaltar *m* ἡ ἑστία.
Hausandacht *f* τὰ ἰδίᾳ τελούμενα ἱερά.
Hausarbeit *f* τὰ ἔνδον od. κατ' οἶκον ἔργα (auch genügt oft τὰ ἔργα).
Hausarreſt *m* ἡ κατ' οἶκον φυλακή, ~ haben εἴργεσθαι ἐν τῇ οἰκίᾳ, j-m ~ geben φυλάττειν τινὰ κατ' οἶκον, εἰργνύναι τινὰ ἐν οἴκῳ.
Hausarzt *m* ὁ οἰκεῖος od. συνήθης ἰατρός.
hausbacken ἄμουσος (2), φαῦλος, ein ~er Menſch ὁ ἰδιώτης, ~es Brot ὁ κοινὸς ἄρτος. [κατασκευή.)
Hausbau *m* ἡ οἰκοδομία, ἡ οἰκοδόμησις, ἡ οἰκίας
Hausbedienter *m* ὁ οἰκέτης, ὁ δοῦλος.
Hausbeſitzer *m* ὁ ἔχων od. κεκτημένος οἰκίαν, ὁ οἴκου δεσπότης.
Hausbewohner *m* ὁ ἔνοικος, ὁ ἐνοικῶν (οῦντος).
Hausbrauch *m* τὰ κατ' οἶκον νομιζόμενα, ὁ πάτριος νόμος.
Hausbuch *n* τὸ γραμματεῖον.
Häuschen *n* τὸ οἰκίδιον, τὸ οἰκάριον, ὁ οἰκίσκος, ἡ οἰκίσκη, τὸ κλισίον, aus dem ~ ſein (Sprichw.) ἔξω ἑαυτοῦ εἶναι.
Hausdieb *m* ὁ οἰκετικὸς κλέπτης.
Hauseigentümer *m* ὁ ἔχων od. κεκτημένος οἰκίαν.
hauſen 1. (wohnen) οἰκεῖν, κατοικεῖσθαι, διατρίβειν, διαιτᾶσθαι (P.), (von Tieren) αὐλίζεσθαι (P.). — 2. (lärmen) θορυβεῖν, ταραχὰς ποιεῖν, übel ~ mit etw. κακῶς χρῆσθαί τινι.
Hauſen *m* (ein Fiſch) ὁ ἀντακαῖος.
Hauſenblaſe *f* ἡ ἰχθυόκολλα.
Hausflur *m* ὁ πρόδομος, ἡ αὐλή, τὸ περίστυλον, ὁ θυρών (ῶνος). [(ιδος).)
Hausfrau *f* ἡ οἰκοδέσποινα, ἡ δέσποινα, ἡ δεσπότις
Hausfreund *m* ὁ οἰκεῖος (j-s τινί), j-s ~ ſein εἰσοικειοῦσθαι (P.) πρός τινα, j-n zum ~ machen οἰκεῖον ποιεῖν (u. M.) τινα, οἰκειοῦν τινα.
Hausfriede *m* ἡ τῶν οἰκείων ὁμόνοια.
Hausgarten *m* ὁ περὶ τὴν οἰκίαν κῆπος.
Hausgeflügel *n* τὰ οἰκογενῆ ὄρνεα.
Hausgenoſſe *m* ὁ σύνοικος, ὁ ὁμωρόφιος (j-s τινί), j-s ~ ſein συνοικεῖν τινι.
Hausgerät *n* τὰ σκεύη, τὰ ἔπιπλα, ἡ κατασκευή.
Hausgeſetz *n* ὁ πάτριος (πατρῷος) νόμος, ~ in einem fürſtlichen Hauſe ὁ βασιλικὸς νόμος.
Hausgeſinde *n* οἱ οἰκέται.
Hausgiebel *m* ὁ ἀετός, τὸ ἀέτωμα, ἡ κορυφή.
Hausgott *m* ὁ ἐφέστιος od. πατρῷος θεός.
Haushahn *m* ὁ ἀλεκτρυών (όνος).
Haushalt *m* ὁ οἶκος, τὰ οἰκονομικά.
haushalten οἰκονομεῖν, διοικεῖν.
Haushalter *m* ὁ οἰκονόμος, ὁ ταμίας, ein geſchickter ~ ὁ οἰκονομικός, ~ ſein οἰκονομεῖν, ταμιεύειν (u. M.).
Haushälterin *f* ἡ οἰκονόμος, ἡ σηκίς (ίδος), ἡ διοικήτρια.
haushälteriſch οἰκονομικός, (ſparſam) φειδωλός, (einfach) εὐτελής, ~ mit etw. umgehen εὖ τίθεσθαί oder διατίθεσθαί τι.
Haushaltung *f* ἡ οἰκονομία, ἡ τῶν κατὰ τὸν οἶκον διοίκησις, zur ~ gehörig οἰκονομικός, die ~ beſorgen οἰκονομεῖν τὸν οἶκον, διοικεῖν τὴν οἰκίαν, ἐπιμελεῖσθαι (P.) τῶν κατ' οἶκον.
Haushaltungsbuch *n* τὸ γραμματεῖον.
Haushaltungskunſt *f* ἡ οἰκονομική.
Haushenne *f* ἡ ὄρνις (ιθος), ἡ ἀλεκτορίς (ίδος).
Hausherr *m* ὁ οἴκου δεσπότης, ὁ οἰκοδεσπότης, ὁ δεσπότης. [ἐπίτροπος.)
Haushofmeiſter *m* ὁ τῶν κατ' οἶκον ἐπιμελητής, ὁ
Haushund *m* ὁ οἰκουρὸς od. σύντροφος κύων (κυνός).
Haushüter *m* ὁ οἰκουρός.
hauſieren περιιέναι od. περιπορεύεσθαι (P.) καπηλεύοντα, τὰ ὤνια περιφέρειν ἐπὶ τὰς θύρας.
Hauskater *m*, **-katze** *f* ὁ, ἡ οἰκογενὴς od. οἰκοτραφὴς αἴλουρος.
Hauskauf *m* ἡ οἰκίας ὠνή.
Hauskleid *n* τὸ εὐτελὲς ἱμάτιον, ἡ κατ' οἶκον στολή.
Hausknecht *m* ὁ οἰκέτης.
Hauskobold *m* ὁ σύντριψ (βος).
Hauskreuz *n* τὰ οἰκεῖα od. ἴδια κακά, ἡ περὶ τὸν οἶκον od. τοὺς οἰκείους συμφορά, ἡ κατ' οἶκον κακοπραγία.
Hauslauch *n*, **-lauch** *m* τὸ κρινάνθεμον, τὸ ἀείζωον.
Hauslehrer *m* ὁ παιδαγωγός. [οἰκίαν.)
Hausleute *pl.* οἱ οἰκέται, οἱ σύνοικοι, οἱ κατὰ τὴν
häuslich 1. (das Haus betreffend) οἰκεῖος. ~e Verhältniſſe τὰ οἰκεῖα, ſich ~ niederlaſſen ἱδρύσασθαι (P.), ſich ~ einrichten κατασκευάζεσθαι (M.) τὸν οἶκον. — 2. (wirtſchaftlich) οἰκονομικός, φειδωλός, (eingezogen) οἰκουρός (2). οἰκουρικός, ~ ſein. ~ leben οἰκουρεῖν.
Häuslichkeit *f* ἡ οἰκουρία, τὸ οἰκουρικόν (eingezogenes Leben), ἡ κατ' οἶκον διαγωγή (Art, wie man im Hauſe lebt), ἡ (κατ' οἶκον) κατασκευή (häusliche Einrichtung), τὸ οἰκονομικόν, ἡ φειδωλία (Wirtſchaftlichkeit, Sparſamkeit).
hauslos ἄοικος (2).

Digitized by Google

Hausmacht *f* ἡ οἰκεία δύναμις.
Hausmagd *f* ἡ οἰκέτις (ιδος).
Hausmannskost *f* ἡ εὐτελὴς οδ. ἀφελὴς τροφή.
Hausmans *f* ὁ ὀροφίας μῦς (υός).
Hausmiete *f* τὸ ἐνοίκιον, τὸ στεγανόμιον.
Hausmittel *n* τὸ εὐπόριστον φάρμακον.
Hausmutter *f* ἡ δέσποινα.
Hausnot *f* ἡ κατὰ τὸν οἶκον ἀπορία.
Hausordnung *f* τὰ κατ' οἶκον νομιζόμενα.
Hausplage *f* j. Hauskreuz.
Hausrat *m* j. Hausgerät.
Hausrecht *n* ἡ τοῦ δεσπότου ἐξουσία, das ~ gegen j-n anwenden ἐκβάλλειν τινὰ τῆς οἰκίας.
Hausregel *f* j. Hausordnung.
Hausregiment *n* ἡ οἴκου δεσποτεία.
Hausschwalbe *f* ἡ σύντροφος χελιδών (όνος).
Haussitte *f* τὰ κατ' οἶκον νομιζόμενα, ὁ πάτριος νόμος. [οἶκος.]
Hausstand *m* τὰ κατὰ τὴν οἰκίαν, τὰ οἰκεῖα, ὁ
Haussteuer *f* τὸ στεγανόμιον.
Haussuchung *f* ἡ ἔρευνα, ἡ φώρασις, ~ halten φωρᾶν, ζήτησιν ποιεῖσθαι (M.).
Haustaube *f* ἡ περιστερά.
Haustier *n* τὸ σύντροφον, οἰκεῖον, ἥμερον οδ. συναν-θρωπευόμενον ζῷον, τὸ θρέμμα.
Haustrauer *f* τὸ οἰκεῖον πένθος.
Haustür *f* αἱ θύραι, αἱ πύλαι.
Hausübel *n* τὸ οἰκεῖον κακόν. [δεσπότης.]
Hausvater *m* ὁ οἴκου δεσπότης, ὁ οἰκοδεσπότης, ὁ
Hausverwalter *m* ὁ (οἴκου) ταμίας, ὁ οἰκονόμος.
Hausverwaltung *f* ἡ οἰκονομία.
Hauswächter *m* ὁ οἰκουρός. [κεῖα.]
Hausweſen *n* τὰ κατὰ τὸν οἶκον, ὁ οἶκος, τὰ οἰ-
Hauswirt *m* ὁ τῆς οἰκίας κύριος. [μία, ὁ οἶκος.]
Hauswirtſchaft *f* ἡ τῆς οἰκίας διοίκησις, ἡ οἰκονο-
Hauszins *m* τὸ ἐνοίκιον, τὸ στεγανόμιον.
Hauszucht *f* ἡ κατ' οἰκίαν εὐταξία.
Haut *f* ὁ χρώς (ωτός), ἡ χρόα (des menſchlichen Körpers), τὸ δέρμα, ἡ δορά (die abgezogene ~ des tieriſchen Körpers). ἡ βύρσα (nur die abgezogene ~), ἡ διφθέρα, τὸ σκῦτος (die abgezogene und zubereitete Tier~), ὁ ὑμήν (ένος, die einen einzelnen Körperteil umſchließende ~), τὸ σῦφαρ (ατος), ἡ λεβηρίς (ίδος, die ~ der Schlangen u. Inſekten), τὸ γῆρας (ως, die alte ~ der Schlangen), ἡ τύλη, ὁ τύλος (verhärtete ~), ὁ πάγος, ὁ ἐπίπαγος, ἡ γραῦς (ός, auf der Milch), ἡ λάμπη (auf der Oberfläche verdorbener Flüſſigkeiten), τὸ κέλυφος, τὸ λέπυρον (der Früchte), ὁ χιτών (ῶνος). τὸ λεπύχανον (von den Häuten der Zwiebel), τὸ χόριον (des Embryo), die ~ abziehen δέρειν, ἀπο-, ἐκδέρειν τινά, die ~ ſchauert mir (Sprichw.) φρίττω, πέφρικα, ſich ſeiner ~ wehren πρὸς οδ. εἰς ἀλκὴν τρέπεσθαι (M.), ἀμύνεσθαι (M.), in keiner geſunden ~ ſtecken ἀκροσφαλῆ εἶναι πρὸς ὑγίειαν, es iſt an ihm nichts als ~ und Knochen αὐτὰ λοιπὰ τὰ ὀστᾶ ἐστιν αὐτοῦ καὶ τὸ δέρμα, mit heiler ~ davonkommen ἀθῷον, σῶν οδ. χαίροντα ἀπαλλάττειν (u. P.), mir iſt um meine ~ bange δέδοικα περὶ τῷ δέρματι, mit ~ und Haar παντάπασι, παντελῶς, ἄρδην οδ. durch ὅλος, πᾶς, mit ~ u. Haar auffreſſen ὠμὸν κατεσθίειν, aus der ~ fahren ἐκτὸς οδ. ἔξω ἑαυτοῦ γίγνεσθαι, ſeine ~ zu Markte tragen κινδυνεύειν τῇ κεφαλῇ οδ. τῇ ψυχῇ, eine ehrliche ~ χρηστὸς οδ. ἁπλοῦς ἄνθρωπος.
hautähnlich, -artig δερματώδης.
Hautausſchlag *m* τὸ ἐξάνθημα, τὰ ἐκθύματα.
Häutchen *n* τὸ δερμάτιον, τὸ ὑμένιον, ὁ ὑμήν (ένος), (um die Leibesfrucht) τὸ ἀμνίον.
häuten δέρειν. ἀποδέρειν, ἀποδερματοῦν (ſich ~ P.).
Hautfarbe *f* ἡ χρόα, ὁ χρώς (ωτός), eine weiße ~ haben λευκὸν εἶναι τὴν χρόαν.
Hautfleck *m* ὁ ἀλφός (weißer, bſd. im Geſicht), ὁ φακός (Leberfleck).
Hautflügler *m* τὸ δερμόπτερον oder ὑμενόπτερον ζῷον. [δης, ὑμένινος (2).]
häutig δερματώδης, δερμάτινος, ὑμενοειδής, ὑμενώ-
Hautkrankheit *f* j. Hautausſchlag.
Hautrelief *n* τὸ ἐκτύπωμα, in ~ ἔκτυπος (2), in ~ bilden ἐκτυποῦν (u. M.).
Hautſchaner *m* ἡ φρίκη.
Hautverhärtung *f* ἡ τύλωσις. [δρωφ (ωπος).]
Hautwaſſerſucht *f* τὸ ὑπὸ σαρκὶ ὕδωρ (ατος), ὁ
Hautwunde *f* τὸ κατὰ τὸν χρῶτα τραῦμα, τὸ ἐπιπόλαιον τραῦμα. [(όντος).]
Hauzahn *m* ὁ χαυλιόδους (οντος), ὁ ἀμυντήριος ὀδούς
Hazard *n* j. Haſard.
he! he da! οὗτος, ὦ οὗτος, ὠή.
Hebamme *f* ἡ μαῖα, ἡ ὠμφαλητόμος, ἡ ἰατρίνη, ἡ ἰατρόμαια, ἡ ἀκεστρίς (ίδος), als ~ entbinden μαιεύεσθαι (M.). [μαιεύεσθαι (M.).]
Hebammendienſt *m* ἡ μαιεία, ἡ μαίευσις, ~ leiſten
Hebammenkunſt *f* ἡ μαιευτική, ἡ μαιεία.
Hebammenlohn *m* τὸ μαίωτρον (auch *pl.*). [χλεύειν.]
Hebebaum, Hebel *m* ὁ μοχλός, mit dem ~ heben μο-
Hebemaſchine *f* ὁ ὀλκός.
heben 1. eig. αἴρειν, ἐπαίρειν, ἀνάγειν, ἀναφέρειν, (mit dem Hebel) μοχλεύειν, ἀναμοχλεύειν, (Laſten) βαστάζειν, empor~ αἰωρεῖν, ὑπολαμβάνειν, (die Hände) ἀνατείνειν, j-n auf etw. ~ ἀναβιβάζειν οδ. ἀναβάλλειν τινὰ ἐπί τι (z.B. aufs Pferd ἐπὶ τὸν ἵππον), übtr. auf den Thron ~ ἀποδεικνύναι τινὰ βασιλέα, einen Schatz ~ ἀνορύττειν οδ. ἀναπέμπειν θησαυρόν. — 2. Gelder ~ (in Empfang nehmen) ἀπολαμβάνειν, δέχεσθαι (M.), πράττειν, εἰσπράττειν (u. M.). — 3. (tilgen, beſeitigen) λύειν, παύειν, καταπαύειν, ἀφανίζειν, eine Krankheit ~ λύειν οδ. ἱστάναι νόσον. — 4. j-n ~ προάγειν, προβιβάζειν τινά εἴς τι, ſich ~ αἴρεσθαι (P.), αὐξάνεσθαι (P.), ἐπίδοσιν λαμβάνειν, μέγαν γίγνεσθαι. — 5. ſich ~ (verſchwinden, aufhören u. dgl.) παύεσθαι (M.), καταπαύεσθαι (M.), λήγειν, διαλύεσθαι (P.). — 6. (augenfälliger machen) αἴρειν, ποιεῖν διαφέρειν τι, etw. durch Darſtellung in der Rede ~ αἴρειν οδ. κοσμεῖν τι λόγῳ. — 7. es hebt ſich alles (in der Rechnung) καθαραί εἰσιν αἱ ψῆφοι.
Heben *n* ἡ ἄρσις, gew. durch Verben.
Heber *m* ὁ σίφων (ωνος), den Wein mit dem ~ anzapfen σιφωνίζειν τὸν οἶνον.
Hebeſtange *f* ὁ μοχλός. [ριον.]
Hebeſtelle *f* (für Abgaben) τὸ τελώνιον, τὸ δεκατευτή-
Hebewinde *f* ὁ ὄνος, ὁ ὀνίσκος, ὁ βαρυολκός.
Hebung *f* (im Verſe) ἡ ἄρσις, ſonſt Verb.
Hechel *f* τὸ ξάνιον.
hecheln ξαίνειν.
Hecheln *n* ἡ ξάνσις. [ſiſch).]
Hecht *m* ὁ λύκος (als Seefiſch), ὁ ἴσος (κος, als Flußfi-
Hecke *f* (von Dornſträuchern) ἡ αἰμασιά, ἡ βάτος, (von Buſchwerk) ὁ θάμνος, ἡ λόχμη, (das Ausbrüten v. Vögeln) ἡ νεοττεία, ἡ νεόττευσις, (die Jungen ſelbſt) ἡ νεοττιά.
hecken τίκτειν, (von Vögeln) νεοττεύειν.
Hecken *n* ὁ τόκος, (von Vögeln) ἡ νεοττεία, ἡ νεόττευσις, ἡ νεοττοποιία.
Heckenroſe *f* τὸ κυνόροδον. [τευσις.]
Heckzeit *f* ὁ τόκος, (von Vögeln) ἡ νεοττεία, ἡ νεότ-
heda! οὗτος, ὦ οὗτος, ὠή.
Hederich *m* τὸ χαμαίπλιον.
Heer *n* 1. ἡ στρατιά (auf dem Marſche), ὁ στρατός, τὸ στράτευμα, τὸ στρατόπεδον (gelagert), ὁ στόλος, ὁ ἀπόστολος (das ausgeſchickte ~), ἡ βοήθεια, ἡ ἐπικουρία (Hilfsheer), mit einem ~e ausziehen στρατεύειν u. ἐκστρατεύειν (u. M.), ἐλαύνειν οδ. προελαύνειν στρατιάν, ein ~ werben στρατὸν οδ. στρατιώτας συλλέγειν, ein ~ ausrüſten στρατιὰν παρασκευάζεσθαι (M.), ein ~ anführen στρατηγεῖν, ἡγεῖσθαι (M., στρατοῦ), στρατηγὸν εἶναι, ein ~ muſtern ἐξετάζειν στρατόν, ἐξέτασιν ποιεῖσθαι (M.) στρατιωτῶν, ein ~ in Schlacht-

Digitized by Google

ordnung aufstellen συν-, παρατάττειν στρατὸν εἰς μάχην, das ~ der Griechen, Perser u. bgl. auch τὸ Ἑλληνικόν, τὸ Περσικόν u. bgl. — 2. (große Menge) τὸ πλῆθος.

Heeresabteilung *f* τὸ τέλος, ἡ τάξις.

Heeresmacht *f* ἡ δύναμις, mit gesamter ~ παντστρατιᾷ, πανστρατεί, πανδημεί, πασσυδίᾳ.

Heeresmasse *f* τὸ τῶν στρατιωτῶν πλῆθος.

Heerfahrt *f* ἡ στρατεία.

heerflüchtig λιποτάκτης, ὁ λιποστρατιώτης. [herr.]

Heerführer *m* ὁ στρατηγός, ὁ ἡγεμών (όνος), s. Feld-

Heerführung *f* ἡ στρατηγία.

Heerhaufe *m* τὸ τέλος, ἡ τάξις, τὸ στῖφος, ὁ λόχος.

Heerlager *n* τὸ στρατόπεδον, ὁ στρατός.

Heerschar *f* ὁ στρατός, ἡ τάξις, ὁ λόχος.

Heerschau *f* ἡ ἐξέτασις, eine ~ halten ἐξέτασιν ποιεῖσθαι (M.).

Heerstraße *f* ἡ λεωφόρος (ὁδός).

Heerzug *m* ὁ στόλος, ἡ στρατεία.

Hefe *f* eig. ἡ ἰλύς (ύος, allg.), ἡ τρύξ (γός, bsd. vom Wein), ἡ ὑπόστασις, ἡ ὑποστάθμη (die sich auf den Boden setzt). — 2. übtr. die ~ des Volkes ὁ ὄχλος, ὁ συρφετός, ὁ σύρφαξ (κος). [γινος, ἰλυώδης.]

hefenartig (-ähnlich, hefig) τρυγώδης, τρυγικός, τρύ-

Heft *n* ἡ λαβή (womit man etw. anfaßt), ἡ κώπη (am Degen), übtr. er hat das ~ des Staates in Händen διὰ χειρὸς ἔχει τὰ τῆς πόλεως, κύριός ἐστι τῆς πόλεως, ἐπιστατεῖ τῆς πόλεως, (geschriebenes Heft) τὰ ὑπομνήματα.

Heftel *m* u. *n* ἡ πόρπη, ἡ περόνη, τὸ πόρπημα, mit dem ~ befestigen πορπᾶν, περονᾶν.

heften πορπᾶν, περονᾶν

heften (anheften) ἅπτειν, προσ-, ἐφάπτειν, (nähen) ῥάπτειν, (annähen) προσράπτειν τινί u. πρός τι, übtr. die Augen auf etw. ~ πηγνύναι τὰ ὄμματα πρός τι, ἀσκαρδαμυκτὶ βλέπειν εἴς τι, ἀσκαρδαμυκτεῖν τι, seine Gedanken auf etw. ~ προσέχειν (τὸν νοῦν) τινί.

heftig σφοδρός, δεινός, ὀξύς (hastig, schnell, leidenschaftlich), ἰσχυρός (stark), θυμοειδής (wild, feurig), σύντονος (2), ἐκτενής (angespannt, nachdrücklich), ἐμβριθής (gewichtig), χαλεπός, βαρύς (hart, drückend), μέγας, πολύς (groß, viel), *adv.* σφόδρα, λίαν, δεινῶς, ἰσχυρῶς. zu ~ ἄγαν, ~e Begierde ἡ σφόδρα od. δεινὴ ἐπιθυμία, ~er Schlag ἡ ἰσχυρὰ od. βαρεῖα πληγή, ~er Regen πολὺς ὄμβρος, ~er Sturm δεινὸς od. μέγας χειμών (ῶνος), etw. ~ begehren ἐφίεσθαί, ἐρᾶν, γλίχεσθαί τινος, ποθεῖν τι, ~ kämpfen κατὰ κράτος μάχεσθαι, σφόδρα od. ἰσχυρῶς μάχεσθαι, ~er Schmerz βαρεῖα ὀδύνη, πολλὴ ἀλγηδών (όνος), ~er Durchfall ἄκρατος διάρροια, ~e Gemütsart ἡ τοῦ τρόπου ὀξύτης od. χαλεπότης (ητος), j-n ~ anfahren ἰσχυρῶς od. πικρῶς καθάπτεσθαί (M.) τινος, ~ werden ὀργίζεσθαι, ἐξοργίζεσθαι (P.), χαλεπαίνειν.

Heftigkeit *f* ἡ σφοδρότης, ἡ ὀξύτης, ἡ δεινότης, ἡ χαλεπότης (ητος), τὸ βάρος, τὸ μέγεθος, (vom Gemüte) ἡ ὀργιλότης (ητος), ἡ ὀργή, oft auch d. *neutr.* d. *adj.*

Heftnadel *f* ἡ περόνη, ἡ πόρπη.

Heftpflaster *n* τὸ κολλητικὸν ἔμπλαστρον. [τινος.]

Hegemonie *f* ἡ ἡγεμονία, die ~ haben ἡγεῖσθαι (M.)

hegen eig. εἱργνύναι, περιειργνύναι, (unterhalten, pflegen) τρέφειν, θεραπεύειν, das Wild ~ φείδεσθαι (M.) τῶν θηρίων, eine Meinung ~ δόξαν ἔχειν, Hoffnung ~ ἐλπίδα ἔχειν, Vertrauen ~ πιστεύειν, πεποιθέναι. Haß gegen j-n ~ μῖσος ἔχειν πρός τινα. ἐν ὀργῇ ἔχειν τινά, ὀργῇ χρῆσθαι πρός τινα, Liebe ~ ἐν ἔρωτι εἶναι od. ἐρωτικῶς ἔχειν τινός.

Heger *m* durch *part.* d. Verben.

Hehl *n*: aus etw. kein ~ machen οὐ κρύπτειν τι, ohne ~ ἀδόλως, φανερῶς. ἀναφανδόν.

hehlen s. verhehlen.

Hehler *m* ὁ κρύπτων (οντος). ὁ κρύψας (αντος), der ~ ist so gut wie der Stehler (Sprichw.) τῆς αὐτῆς ζημίας ἄξιοί εἰσιν οἱ συγκρύπτοντες τοῖς κλέψασιν.

hehr σεμνός, ἅγιος, θεῖος, ἱερός. δεινός. [ἔθνη.]

[1]Heide *m* ὁ ἐθνικός, ὁ εἰδωλολάτρης, die ~n τὰ

[2]Heide *f* τὸ ἔρημον πεδίον.

Heidekraut *n* ἡ ἐρείκη. [δωλολατρία.]

Heidentum *n* (die Heiden) τὰ ἔθνη, (Götzendienst) ἡ εἰ-

heidnisch ἐθνικός.

heikel, heiklig (von Personen und Sachen) δυσχερής, δύσκολος (2), δυσάρεστος (2, nur von Personen), ἄπορος (2), χαλεπός (nur von Sachen), ~ sein δυσκολαίνειν, δυσχεραίνειν, δυσαρεστεῖν.

heil σῶς, σῶν, ὑγιής, mit ~er Haut davonkommen χαίροντα od. οὐδὲν κακὸν παθόντα ἀπαλλάττειν (u. P.), σῴζεσθαι (P.).

Heil *n* ἡ σωτηρία, ἡ εὐτυχία. ἡ εὐδαιμονία, sein ~ mit etw. versuchen πεῖραν λαμβάνειν τινός, πειρᾶσθαί τινος, ~ dir! εὐδαίμων σύ, χαῖρε. ὄναιο, der Tag des ~s ἡ λευκὴ ἡμέρα, ἡ εὐημερία.

Heiland *m* ὁ σωτήρ (ῆρος).

Heilanstalt *f* τὸ ἰατρεῖον.

Heilart *f* ἡ ἴασις, ἡ θεραπεία.

heilbar ἰατός, ἰάσιμος (2), ἀκεστός, θεραπεύσιμος (2), θεραπευτός, leicht ~ εὐίατος (2), schwer ~ δυσίατος (2), nicht ~ ἀνίατος (2).

Heilbarkeit *f* das *neutr.* d. vorh. *adj.*

heilbringend σωτήριος (2).

heilen I *trans.* ἰᾶσθαι (M.), ἐξιᾶσθαι, ἀκεῖσθαι, ἰατρεύειν, ὑγιᾶ ποιεῖν, ὑγιάζειν, θεραπεύειν, ὑγιοποιεῖν, leicht zu ~ εὐίατος (2), εὐθεράπευτος (2), schwer zu ~ δυσίατος (2), δυσθεράπευτος (2), nicht zu ~ ἀνίατος (2), ἀνήκεστος (2). — II *intr.* (= heil werden) ὑγιὴς γίγνεσθαι, ὑγιαίνειν.

Heilen *n* s. Heilung; *intr.* τὸ ὑγιὲς γίγνεσθαι.

heilend ἐξακεστήριος (2), σωτήριος (2).

heilig ἱερός (sacer), ἅγιος, ὅσιος (sanctus), (ehrwürdig) ἱεροπρεπής, (tugendhaft, fromm) ἁγνός, εὐσεβής, ~ sein (im Leben) ὅσιον εἶναι, ἁγιστεύειν, von Sachen ἱερόν, ἅγιον εἶναι, ~er Brauch ἡ ἁγιστεία, es ist ~e Pflicht ὅσιόν ἐστιν, etw. ~ halten σέβειν, σέβεσθαί τι.

heiligen (heilig machen) ἱερόν, ἅγιον usw. ποιεῖν, ἱεροῦν, καθιεροῦν, ἁγιοῦν, einen Feiertag ~ ἐπιμελεῖσθαι (P.) ἑορτῆς, geheiligt ἅγιος, ἱερός.

Heiligenbein *n* τὸ ἱερὸν ὀστοῦν.

Heiligenschein *m* ἡ ἀκτινωτὴ κεφαλή. τὸ θεῖον φέγγος, αἱ περὶ τὴν κεφαλὴν ἀκτῖνες, es ist j. mit e-m ~ umgeben οὐράνιος αὐγὴ περικέχυται τῇ κεφαλῇ τινος, αἴγλη τις οὐράνιος περὶ τὴν κεφαλὴν συγγίγνεται τινι.

Heiliger *m* ὁ ἅγιος.

Heilighaltung *f* ἡ περί τι εὐσέβεια, gew. durch Verben.

Heiligkeit *f* ἡ ἁγιότης, ἡ ἁγνότης. ἡ ὁσιότης (ητος), (Unverletzbarkeit) ἡ ἀσυλία.

Heiligtum *n* τὸ ἱερόν (allg.), τὸ τέμενος (Tempelbezirk), ὁ νεώς (Tempel), ὁ σηκός (jeder abgegrenzte heilige Ort), τὸ ἄδυτον, τὸ ἄβατον (das Allerheiligste).

Heiligung *f* (feierliche Weihe) ἡ καθ-, ἀφιέρωσις, (heilige Verehrung) ἡ ὁσία, ἡ ἁγιστεία, (des Gemütes) ἡ ὁσιότης (ητος), τὸ ὅσιον, ~ eines Feiertags ἡ τῆς ἑορτῆς ἐπιμέλεια.

Heilkraft *f* ἡ θεραπευτικὴ od. φαρμακώδης δύναμις.

heilkräftig φαρμακώδης, σωτήριος (2). s. heilsam.

Heilkraut *n* ἡ φαρμακώδης βοτάνη, τὸ θεραπευτικὸν φάρμακον.

Heilkunde, -kunst *f* ἡ ἰατρική (mit und ohne τέχνη), ἡ ἰατρεία, die ~ ausüben ἐπιτηδεύειν τὴν ἰατρικήν, ἰατρεύειν.

heilkundig ἰατρικός.

Heilkünstler *m* ὁ ἰατρικὸς ἀνήρ, ὁ ἰατροτέχνης.

heillos ἀνήκεστος (2, bsd. übtr. vom Unglück), ἄσωτος (2), ἀσεβής, ἀνόσιος (2, gottlos, schändlich), δεινός, ὑπερφυής (sehr stark, sehr arg).

Digitized by Google

Heillosigkeit *f* b. *neutr.* d. vorh. *adj.*
Heilmethode *f* ἡ θεραπευτικὴ μέθοδος od. ἀγωγή.
Heilmittel *n* τὸ ἴαμα, τὸ ἄκεσμα, τὸ φάρμακον.
Heilpflaster *n* τὸ τραυματικὸν ἔμπλαστρον, τὸ καταπλαστὸν φάρμακον.
Heilquelle *f* τὰ ὑγιεινὰ ὕδατα.
heilſam 1. (heilend) ἰατικός, ἰατήριος, ὑγιαστικός, ἀκέσιμος (2). — 2. (gut, nützlich) καλός, σωτήριος (2), χρηστός, λυσιτελής, ὠφέλιμος, συμφέρων, σύμφορος (2), j-m ~ ſein ὠφελεῖν u. ὀνινάναι τινά, λυσιτελεῖν od. συμφέρειν τινί, καλὸν εἶναί τινι.
Heilſamkeit *f* ἡ χρηστότης (ητος), auch d. *neutr.* d. vorh. *adj.*
Heiltrank *m* τὸ φάρμακον.
Heilung *f* ἡ ἴασις, ἡ ἄκεσις, ἡ ἰατρεία, ἡ θεραπεία.
Heilverfahren *n* ſ. Heilmethode.
Heim *n*, **Heimſtätte** *f* ὁ οἶκος, kein Heim haben ἄοικον εἶναι.
heim οἴκαδε, ἐπ' οἶκον, ἐπ' οἴκου.
Heimat *f* ἡ πατρίς (ίδος), ὁ οἶκος, ἡ τινος χώρα, in der ~ οἴκοι, in die ~ ſ. heim.
Heimatland *f* ἡ πατρίς (ίδος).
heimatlich οἰκεῖος, πατρῷος, πάτριος.
heimatlos ἄοικος (2), ἄπολις (ιδος).
Heimatsort *m* τὸ τινος χωρίον.
heimbegeben ſich οἴκαδε ἐπανέρχεσθαι.
heimbringen οἴκαδε ἄρχεσθαι κομίζοντά, φέροντά od.
Heimchen *n* ὁ τέττιξ (ιγος).
heimfahren οἴκαδε ἀπελαύνειν (zu Wagen), οἴκαδε ἀποπλεῖν (zu Schiffe).
Heimfahrt *f* ὁ οἴκαδε od. ἐπ' οἴκου πλοῦς (zu Schiffe), ſ. Heimkehr.
heimfallen an j-n περιέρχεσθαι εἴς τινα.
heimführen οἴκαδε ἀπάγειν, (feierlich) οἴκαδε προπέμπειν, die Braut ~ ἄγειν od. προπέμπειν τὴν νύμφην.
Heimgang *m* ἡ οἴκαδε ὁδός, (Tod) ἡ παρὰ τὸν θεὸν (sterben).
heimgehen eigtl. οἴκαδε ἰέναι, übtr. ἀπιέναι παρὰ τὸν θεόν (sterben).
heimiſch οἰκεῖος, πατρῷος, ſich an einem Orte ~ fühlen οἰκείῳ χρῆσθαι τόπῳ τινί.
Heimkehr, -kunft *f* ἡ ἐπάνοδος, ὁ νόστος, ἡ ἀναστροφή, gew. durch Werben, z.B. nach der ~ ἐπανελθών u. dgl.
heimkehren, -kommen ἐπανέρχεσθαι, ἀναστρέφεσθαι (P.), (aus der Verbannung) κατέρχεσθαι.
heimlich κρυπτός, κρυφαῖος, κρύφιος (geheim, verſteckt), λαθραῖος, λάθριος (unbemerkt, verſtohlen), ἀφανής (unſichtbar), ἀπόρρητος (2, was man nicht ausſprechen darf), etw. ~ tun κλέπτειν, *adv.* κρύφα, κρυφῇ, κρύβδην, κρυφαίως, λάθρα, λαθραίως, ἀφανῶς. di' ἀπορρήτων, ἐν ἀπορρήτοις, oft durch λανθάνειν mit *part.*, z.B. ſie flohen ~ ἔλαθον φυγόντες (auch ἔφυγον λαθόντες), und durch Präp. mit ὑπό, z.B. ~ wegnehmen ὑφαιρεῖσθαι (M.), ~ entfliehen ὑπεκφεύγειν, auch mit παρά, z.B. ~ einfallen παρεισπίπτειν, ſ. geheim.
Heimlichkeit *f* τὸ κρυπτόν, ἡ ἀφάνεια, (Geheimnis) τὸ ἀπόρρητον, ὁ ἀπόρρητος λόγος.
Heimreiſe *f* ἡ ἄνοδος, ἡ ἐπάνοδος, ἡ ἄφοδος, ἡ οἴκαδε ὁδός.
heimreiſen ὁρμᾶσθαι (P.) ἐπ' οἶκου.
heimrufen ἀνακαλεῖν.
heimſchicken ἀποπέμπειν οἴκαδε, übtr. ἐλέγχειν, ἐξ~
heimſehnen ſich τὰ οἴκαδε ποθεῖν.
Heimſtätte *f* ſ. Heim.
heimſuchen (beſuchen) ἐπισκοπεῖν, ἐπισκέπτεσθαι (M.), (ſtrafen, plagen, über j-n kommen) μαστίζειν, μετέρχεσθαί τινα, πιέζειν τινά, heimgeſucht werden κακῶς ἔχειν ὑπό τινος, πιέζεσθαι (P.) τινι.
Heimſuchung *f* (Beſuch) ἡ ἐπίσκεψις, übtr. ἡ τιμωρία, gew. durch Verben.
heimtragen ſ. heimbringen.
heimtreiben ἐλαύνειν ἐπ' οἶκου.
Heimtücke *f* ἡ κακοήθεια, ἡ κακουργία, ἡ ἐπιβουλή, ἡ κακομηχανία, ἡ κρυψίνοια.
heimtückiſch κρυπτικός, κρυψίνους, κακοήθης, κακοῦργος, ἐπίβουλος, κακομήχανος, ὕπουλος (ſämtl. 2), ~ handeln gegen j-n κακουργεῖν περί τινα, ἐπιβουλεύειν τινί.
heimwärts οἴκαδε.
Heimweg *m* ſ. Heimreiſe; auf dem ~e οἴκαδε πορευόμενος, ἐπανελθών.
Heimweh *n* ὁ τῆς πατρίδος πόθος, ~ haben ποθεῖν τὴν πατρίδα.
heimziehen ἀποχωρεῖν οἴκαδε.
Heimzug *m* ἡ ἐπ' οἶκου ἀποχώρησις.
Heirat *f* ὁ γάμος (auch *pl.*), eine ~ ſtiften συνάγειν γάμον, die zweite ~ ἡ ἐπιγαμία.
heiraten (vom Manne) γαμεῖν τινα, ἄγεσθαι (M.) γυναῖκα, ἄγειν πρὸς γάμον, zum zweiten Male ~ ἐπιγαμεῖν, (vom Weibe) γαμεῖσθαί (M.) τινι.
Heiratsangelegenheiten *f/pl.* τὰ γαμικά, τὰ περὶ γάμων.
Heiratsantrag *m* οἱ περὶ γάμου λόγοι, einen ~ machen λόγους ποιεῖσθαί (M.) oder λόγους προσφέρειν τινί περὶ γάμου.
heiratsfähig γάμου ὥραν od. ἡλικίαν ἔχων (v. Männern und Frauen), ἐπίγαμος (2), ὡραία γάμου od. γάμων (vom Mädchen), ἔφηβος (vom Manne).
Heiratsgedanken haben διανοεῖσθαι (P.) γαμεῖν oder γαμεῖσθαι (M.).
Heiratsgemeinſchaft *f* τὰ κοινογάμια.
Heiratsgut *n* ἡ προῖξ (κός), ἡ φερνή (gew. *pl.*).
Heiratskontrakt, -vertrag *m* αἱ γαμικαὶ oder περὶ γάμου συνθῆκαι, einen ~ ſchließen συγγράφεσθαι (M.) γάμον.
heiratsluſtig ἐπίγαμος (2), ~ ſein γαμησείειν.
heiſa! heißa! ἰώ, ἰού.
heiſchen ἐθέλειν τι, δεῖσθαι (P.) τινος.
heiſer βραγχαλέος, βραγχώδης, κερχαλέος, κερχνώδης, ~e Stimme ἡ τραχεῖα φωνή, ~ ſein βραγχᾶν, κερχᾶν, κέρχνειν.
Heiſerkeit *f* ὁ βράγχος, ὁ κέρχνος.
heiß 1. θερμός, διάθερμος (2, ſehr ~), καυματηρός, καυματώδης, καυσώδης (brennend ~), δια-, περικαής, διάπυρος (2, glühend ~), πνιγηρός, πνιγώδης (erſtickend ~), ζεστός (ſiedend ~), es iſt ~ καῦμά ἐστιν. — 2. (heftig, leidenſchaftlich) δεινός, σφοδρός, ἰσχυρός, ~ machen θερμαίνειν.
heißblütig θερμὸς φύσει od. φύσιν.
heißen I *trans.* 1. (nennen) ὀνομάζειν, καλεῖν, etw. gut~ ἐπαινεῖν τι. — 2. (befehlen) λέγειν, ἐπιτάττειν, παρακαλεῖν, j-m etw. ~ κελεύειν τινὰ ποιεῖν τι. — II *intr.* 3. ὀνομάζεσθαι (P.), ὄνομα ἔχειν, καλεῖσθαι, ἐπικαλεῖσθαι, λέγεσθαι (P.). — 4. es heißt = man ſagt φασί, λέγουσι, λέγεται (auch perſönl. λέγομαι), das heißt τοῦτ' ἔστιν, τοῦτο δύναται, was heißt das? τί τοῦτο; τί τοῦτο θέλει; was heißt das anders als? ἄλλο τί ἤ; es will etw. ~ ἔστι μέγα od. δεινόν τι.
Heißhunger *m* ἡ βουλιμία, ~ haben βουλιμιᾶν, übtr. ἡ ἀπληστία (Unerſättlichkeit).
heißhungrig βουλιμιῶν, ὀξύπεινος (2), übtr. ἄπληστος (2, unerſättlich).
heiter (von der Luft und dem Himmel) αἴθριος (2), εὔδιος (2), ~es Wetter ἡ εὐδία, αἱ εὐημερίαι, ~er Himmel ἡ αἰθρία, (froh) φαιδρός, ἱλαρός, εὔθυμος (2, wohlgemut), ~ machen φαιδρύνειν, ~ ſein εὐθυμεῖσθαι (P.), εὐθυμίαν ἄγειν, j-n ~ machen εὐφραίνειν τινά, εὐθυμίαν παρέχειν τινί, ~ werden φαιδροῦσθαι. φαιδρύνεσθαι (P.), eine ~e Miene machen φαιδρὸν εἶναι τῷ προσώπῳ, das iſt ~ (= lächerlich) γελοῖόν ἐστιν.
Heiterkeit *f* (der Luft, des Himmels) ἡ εὐδία, ἡ αἰθρία, übtr. ἡ φαιδρότης, ἡ ἱλαρότης (ητος), ἡ εὐθυμία u. d. *neutr.* d. vorh. *adj.*
heizbar θερμαντός.
heizen θερμαίνειν, διαθερμαίνειν, θάλπειν.
Heizen *n*, **Heizung** *f* ἡ θέρμανσις.
Hektik *f* ἡ καχεξία.
hektiſch καχεκτικός, ~ ſein καχεκτεῖν, ~er Zuſtand ἡ καχεξία.
Held *m* ὁ ἀριστεύς. ἀνὴρ δεινὸς πολεμεῖν od. μάχεσθαι. ὁ ἥρως (ωος, bſd. ~ der Vorzeit), (im Drama) ὁ πρωταγωνιστής.

Digitized by Google

Heldenalter *n* ὁ τῶν ἡρώων od. ἡρωικὸς αἰών (ῶνος), ἡ τῶν ἡρώων γενεά.
Heldenantlitz *n* τὸ τοῦ προσώπου γοργόν.
Heldenarm *m* ἡ γενναία καὶ καρτερὰ χείρ, übtr. ἀνδρεία καὶ κράτος.
Heldendichter *m* ὁ ἐποποιός, ὁ ἐπικὸς ποιητής, ὁ ποιητὴς ἐπῶν.
Heldengedicht *n* τὸ ἔπος (gew. *pl.*), ἡ ἐποποιία.
Heldengeist *m* ἡ ἀνδραγαθία, ἡ μεγαλοψυχία, ἡ τῆς ψυχῆς δεινότης (ητος).
Heldengestalt *f* ἡ ἡρωικὴ μορφή, ἡ ἀθλητικὴ φύσις.
heldenhaft, -mäßig ἡρωικός, ἄριστος, δεινός, ἀνδρεῖος.
Heldenkraft, -stärke *f* ἡ δεινὴ ῥώμη, ἡ δεινότης (ητος), ἡ ἡρωικὴ ἀρετή.
Heldenmiene *f* τὸ τοῦ προσώπου ἄφοβον od. γοργόν od. ἡρωικόν.
Heldenmut, -sinn *m* ἡ ἀρετή, ἡ ἀνδραγαθία, ἡ μεγαλοψυχία.
heldenmütig ἀνδρειότατος, μεγαλόψυχος (2), ἡρωικός.
Heldentat *f* ἡ ἀριστεία, τὸ ἀνδραγάθημα, τὸ ἀγώνισμα, τὸ κάλλιστον oder λαμπρότατον ἔργον oder πρᾶγμα, eine ~ verrichten ἀριστεύειν.
Heldentod *m* ὁ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ θάνατος, ὁ εὐκλεὴς ἐν τῇ μάχῃ od. ἐν τῷ πολέμῳ θάνατος, den ~ sterben ἄριστα od. ἀνδρειότατα od. κάλλιστα μαχόμενον τελευτᾶν, εὐκλεῶς τελευτᾶν od. ἀποθνῄσκειν.
Heldentugend *f* ἡ ἀρετή, ἡ ἀνδραγαθία.
Heldenvolk *n* τὸ πολεμικώτατον od. μαχιμώτατον od. ἀνδρείᾳ διαφέρον ἔθνος.
Heldenweib *n* ἡ ἡρωίνη, ἡ δεινὴ γυνή.
Heldenzeit *f* s. Heldenalter.
Heldin *f* ἡ ἡρωίνη, ἡ ἀριστεύουσα od. ἀρετῇ διαφέρουσα od. μεγαλόψυχος γυνή.
helfen 1. (Beistand leisten in Gefahren, im Kriege u. dgl.) βοηθεῖν, ἐπικουρεῖν, ἀρήγειν, ἀμύνειν, ἀρκεῖν, ἐπαρκεῖν τινι, (einem Gekränkten) τιμωρεῖν τινι, (vom Arzte) ἀκεῖσθαί (M.) τινα, (bei Arbeiten, Unternehmungen, Geschäften u. dgl.) συμπράττειν τινί τι, συνεργὸν εἶναί τινί τινος, ὑπουργεῖν, ὑπηρετεῖν τινι, sich nicht ~ können ἀπορεῖν (u. M.), j., dem zu ~ ist βοηθήσιμος (2), dem nicht zu ~ ist ἀβόηθος (2), ἀβοήθητος (2), zu ~ bereit βοηθητικός, oft auch durch Zssgn mit σύν, zB. einrichten ~ συγκατασκευάζειν, vollenden ~ συνεκτελεῖν, ertragen ~ συνδιαφέρειν usw., j-m auf etw. ~ zB. auf den Wagen ἀναβιβάζειν τινὰ εἰς τὴν ἅμαξαν, auf das Pferd ἀναβάλλειν τινὰ ἐπὶ τὸν ἵππον, übtr. zB. dem Gedächtnis ~ (zu Hilfe kommen) ὑποβάλλειν oder ὑποτίθεσθαί τινί τι. — 2. (nützen) ὠφελεῖν, ὀνινάναι τινά, was hilft es? τί ὄφελος; es soll dir nichts ~ οὐδέν σοι πλέον ἔσται, es hilft etw. nichts οὐδὲν ὄφελός τινος, so wahr mir Gott helfe οὕτως ὀναίμην, helf Gott! (als Wunsch beim Niesen) Ζεῦ σῶσον, ζῆθι.
Helfer *m* ὁ βοηθός, ὁ ἐπίκουρος.
Helferin *f* ἡ βοηθός, ἡ ἐπίκουρος.
Helfershelfer *m* ὁ ἑταῖρος, ὁ συνεργός, ὁ κοινωνός, ὁ συμπράκτωρ (ορος), auch οἱ σύν τινι, οἱ μετά τινος.
hell 1. (vom Lichte und Glanze) λαμπρός (auch von Ton und Farbe), φανός, φωτεινός (vom Licht), φανερός, κατα-, περιφανής (was im hellen Lichte ist), διαφανής, διαυγής (durchsichtig), (von Luft und Himmel) αἴθριος (2), εὔδιος (2), (vom Ton) λιγυρός, ὀξύς, (vom Auge) γλαυκός. — 2. (klar, deutlich) φανερός, δῆλος, πρό-, κατάδηλος (2), σαφής, ἐναργής. — 3. (von geistigen Fähigkeiten) ἐκπρεπής, ~er Verstand ἡ σύνεσις, ἡ ἀγχίνοια, ~en Verstand haben συνετὸν od. ἀγχίνουν εἶναι, es wird ~ φῶς γίγνεται, so lange es noch ~ ist ἕως ἔτι φῶς ἐστιν, es wird ~ ὑποφαίνει τι ἡμέρας.
helläugig γλαυκόμματος (2), λαμπρόφθαλμος (2).
hellblau γλαυκός.
hellbraun ξανθός, φαιός.
helldenkend, Helldenker *m* ἀγχίνους, συνετός.
Helldunkel *n* τὸ λευκόφως (ωτος).
Helle *f* τὸ φέγγος (als Sache), ἡ λαμπρότης, ἡ περι-, καταφάνεια od. d. *neutr.* d. *adj.* (als Eigenschaft), (des Himmels) ἡ αἰθρία, (des Tages) τὸ φῶς (ωτός), (des Verstandes) ἡ σύνεσις, ἡ ἀγχίνοια.
Hellebarde *f* ἡ διβολία, ἡ λόγχη.
Heller *m* τὸ ἡμιοβόλιον, τὸ ἐλάχιστον κερμάτιον, ὁ κοδράντης.
helleuchtend περιφανής, περιλαμπής, περιαυγής.
hellfarbig λαμπρός.
hellgelb κιρρός, ξανθός, ὑπόξανθος (2), θάψινος.
hellgrau πολιός.
hellgrün ὑπόχλωρος (2).
Helligkeit *f* s. hell.
hellklingend ὀξύς, λιγυρός.
hellrot ὑπέρυθρος (2), μίλτινος (mennigrot).
hellsehend ὀξὺ βλέπων od. δεδορκώς, ὀξυδερκής, ~ sein ὀξυδερκεῖν.
hellstimmig λαμπρόφωνος (2).
Hellstimmigkeit *f* ἡ λαμπροφωνία.
helltönend λιγύφθογγος (2), λιγύφωνος (2), λιγυρός, λαμπρός, ὀξύς.
Helm *m* τὸ κράνος, ἡ κόρυς (υθος).
Helmbügel *m* ὁ κύμβαχος.
Helmbusch *m* ὁ λόφος.
helmförmig κράνει ὅμοιος, ὥσπερ κράνος.
Helmrand *m* ἡ στεφάνη.
Helmschmied *m* ὁ κρανοποιός, ὁ κρανουργός.
Helmschmuck *m* τὸ ἐπίκρανον.
Helmspitze *f* ὁ κῶνος.
Hemde *n* τὸ χιτώνιον, ὁ χιτωνίσκος, ἡ ἐπιγονατίς (ίδος), im ~ γυμνός.
hemmen eig. ἱστάναι, ἐφιστάναι, ἐπ-, κατέχειν, ἀναστέλλειν, ἀνακόπτειν, übtr. κολάζειν, κωλύειν, ἐμποδίζειν τι, ἐμποδὼν εἶναί τινι, παύειν, καταπαύειν τι od. *part.*
Hemmen *n*, **Hemmung** *f* ἡ ἐπ-, κατοχή, ἡ ἀνακοπή, ἡ ἀναστολή, übtr. ἡ κώλυσις, gew. durch Verben.
Hemmkette *f*, **-schuh** *m* ὁ ἐποχλεύς, ἡ τροχοπέδη.
Hemmnis *n* τὸ κώλυμα, τὸ ἐμπόδισμα.
Hengst *m* ὁ κήλων (ωνος), ὁ ἀναβάτης, ὁ ἄρρην (ενος) ἵππος.
Hengstfohlen (-füllen) *n* ὁ ἄρρην (ενος) πῶλος.
Henkel *m* ἡ λαβή, ἡ λαβίς (ίδος), τὸ οὖς (ὠτός), mit einem ~ μόνωτος (2), mit zwei ~n δίωτος (2), ohne ~ ἄωτος (2).
Henker *m* ὁ δημόσιος, ὁ δήμιος, ὁ δημόκοινος, geh, lauf, pack' od. scher' dich zum ~! ἄπαγε, ἄπελθε, ἔρρ' od. βάλλ' ἐς κόρακας, ἐς μακαρίαν, οὐκ ἐς κόρακας; οὐκ εἰς ὄλεθρον; φθείρου, ἐκφθείρου, ἔρρε, ἄπερρε, ἀπόλοιο, j-n zum ~ jagen σκορακίζειν τινά.
Henkerbeil *n* ὁ τοῦ δημοσίου πέλεκυς, dem ~ verfallen sein θανάτου κεκρίσθαι.
Henkerblock *m* τὸ ἐπίξηνον.
henkermäßig κατὰ τρόπον δημοσίου, übtr. ἀγρίως, ὠμῶς.
Henkershand *f*: durch ~ umkommen δημοσίᾳ τελευτᾶν od. ἀποθνῄσκειν.
Henkersknecht *m* ὁ τοῦ δημοσίου ὑπηρέτης.
Henne *f* ἡ ὄρνις (ιθος), ἡ ἀλεκτρυών (όνος), ἡ ἀλεκτορίς (ίδος).
her (von einem Orte) ἔκ oder ἀπό τινος oder durch das Suffixum θεν, zB. vom Himmel ~ οὐρανόθεν, von oben ~ ἄνωθεν, von unten ~ κάτωθεν, von langer Zeit ~ ἐκ πολλοῦ, von alters ~ ἐξ ἀρχῆς, hin u. ~ ἄνω (καὶ) κάτω, ~! δεῦρο, bringe ~, gib ~ durch φέρε od. durch δεῖν, zB. Brot ~ φέρε ἄρτον, ἄρτου δεῖ.
herab κάτω od. κατά τινος, von oben ~ ἄνωθεν, in Zssgn κατά, ἀπό.
herabbegeben sich καταβαίνειν, κατέρχεσθαι (-ιέναι).
herabbeugen, -biegen κατακάμπτειν, κατακλίνειν.
Herabbeugen *n*, **-beugung** *f* ἡ κατάκαμψις.
herabbewegen sich κατέρχεσθαι (von lebenden Wesen), φέρεσθαι, καταφέρεσθαι (P.), ῥέπειν (von leblosen Dingen, letzteres bsd. von der Wagschale).
herabblicken ἀπο-, καταβλέπειν.
herabblitzen καταστράπτειν.

Digitized by Google

herabbrennen κατακάεσθαι, καταφλέγεσθαι (P.), (vom Docht) καταφέρεσθαι (P.).
herabbringen καταφέρειν, κατακομίζειν, κατάγειν.
herabbücken ſich κατακύπτειν.
herabdrängen ἀπωθεῖν.
herabdrücken καταθλίβειν.
herabeilen καταφέρεσθαι (P.), δρόμῳ κατιέναι.
herabfahren *trans.* κατακομίζειν, *intr.* κατελαύνειν (mit dem Wagen).
herabfallen καταπίπτειν, καταφέρεσθαι (P.), (vom Wagen, Pferde u. dgl.) ἐκπίπτειν ἔκ τινος, ἀποπίπτειν ἀπό τινος, (von Blättern, Früchten, vom Waſſer u. dgl.) καταρρεῖν, καταχεῖσθαι (P.). [Verben.]
Herabfallen *n* ἡ κατάπτωσις, ἡ καταφορά, gew. durch
herabfliegen καταπέτεσθαι. [ζειν (tropfenweiſe).]
herabfließen καταρρεῖν, καταφέρεσθαι (P.), καταστά-
herabführen κατάγειν, καταβιβάζειν.
herabgehen καταβαίνειν, κατιέναι, κατέρχεσθαι, (vom Preiſe) ἀνιέναι (ἵημι), ἐπ' ἔλαττον βαδίζειν.
herabgießen καταχεῖν τινός τι.
herabgleiten κατ-, ἀπολισθάνειν, καταρ-, ἀπορρεῖν.
herabhängen *trans.* κρεμαννύναι ἔκ τινος, *intr.* κρέμασθαι, ἐκ-, ἀποκρέμασθαι ἔκ τινος. ~ laſſen καθιέναι, καταβάλλειν.
herabhängend καθ-, ἀνειμένος.
herabhauen ἀποκόπτειν.
herabheben καταβιβάζειν.
herabhelfen καταβιβάζειν.
herabholen κατάγειν (Lebendes), καθαιρεῖν (Lebloſes).
herablämmen καταχτενίζειν.
herabkommen κατέρχεσθαι (-ιέναι), καταβαίνειν.
herabkriechen καθέρπειν.
herablaſſen καθ-, ὑφιέναι, χαλᾶν, ἐπιχαλᾶν, übtr. ſich ~ κατα-, συγκαταβαίνειν εἴς τι, συγκαθιέναι ἑαυτόν εἴς τι, zu j-m ſich ~ συγκαθιέναι ἑαυτόν τινι.
herablaſſend φιλάνθρωπος (2), κοινός, εὐπροσήγορος (2), φιλοπροσήγορος (2), φιλόφρων.
Herablaſſung *f* ἡ κοινότης (ητος), ἡ φιλοπροσηγορία, ἡ εὐπροσηγορία, ἡ φιλανθρωπία, ἡ φιλοφροσύνη ob. d. *neutr.* d. vorh. *adj.*
herablaufen κατατρέχειν, καταθεῖν, (vom Waſſer) καταφέρεσθαι (P.), καταρρεῖν, (von Tränen) καταλείβεσθαι (P.).
herablocken κατάγειν.
herabnehmen καθαιρεῖν.
herabneigen ſich κατα-, ἀπονεύειν.
herabreichen *trans.* προτείνειν τινί τι ἄνωθεν, *intr.* καθικνεῖσθαι, καθήκειν εἴς τι, ein bis zu den Füßen ~des Kleid ποδήρης χιτών (ῶνος).
herabreißen κατασπᾶν, ἀφ-, καθαιρεῖν.
herabreiten καθιππεύειν, κατελαύνειν. [(P.) δρόμῳ.]
herabrennen κατατρέχειν, καταθεῖν, καταφέρεσθαι (P.).
herabrinnen καταλείβεσθαι (P.), καταφέρεσθαι (P.).
herabrollen *trans.* ἀπο-, κατακυλίνδειν, *intr.* d. P.
herabrufen eigtl. ἄνωθεν βοᾶν, j-n ~ κελεύειν τινά καταβαίνειν.
herabſchauen καταθεᾶσθαι (M.), καταβλέπειν.
herabſchicken καταπέμπειν. [(P.).]
herabſchießen βάλλοντα ἀφαιρεῖν, *intr.* καταφέρεσθαι (P.).
herabſchiffen καταπλεῖν.
herabſchlagen κατακόπτειν.
herabſchleichen καθέρπειν. [ιέναι.]
herabſchlendern κατασφενδονᾶν, καταβάλλειν, καθ-
herabſchreien ἄνωθεν βοᾶν.
herabſchütteln κατασείειν.
herabſchütten καταχεῖν, κατασπείρειν. [abfliegen).]
herabſchweben καταφέρεσθαι (P.), καταπέτεσθαι (her-
herabſchwemmen καταπλύνειν, καταφέρειν.
herabſchwimmen κατανήχεσθαι (M.).
herabſehen καθοράν, καταθεᾶσθαι (M.), καταβλέπειν εἴς τι, ſtolz auf j-n ~ καταφρονεῖν τινος.
herabſenden καταπέμπειν.
herabſenken ſich καθίζειν.
herabſetzen eig. κατατίθεσθαι (M.), (vom Preiſe) μειοῦν, ἐλαττοῦν τὴν τιμήν, j-n ~ καταισχύνειν, ἀτιμοῦν τινα, κακίζειν, φαυλίζειν τινά, j-n bei einem andern ~ διαβάλλειν τινά πρός τινα.
Herabſetzung *f* (vom Preiſe) ἡ μείωσις ob. ἐλάττωσις τῆς τιμῆς, (der Ehre, des Anſehens) ἡ ἀτιμία.
herabſinken καταπίπτειν, καθίζάνειν, (von der Wagſchale) ῥέπειν, übtr. μειοῦσθαι, ἐλαττοῦσθαι (P.), zu etw. ~ μεταπίπτειν εἴς τι.
herabſprengen ἀνὰ κράτος ἐλαύνειν κατά τινος.
herabſpringen κατα-, ἀποπηδᾶν, ἀφ-, καθάλλεσθαι (M.). [j-n ~ laſſen καταβιβάζειν τινά.]
herabſteigen καταβαίνειν τινός u. ἀπό ob. ἔκ τινος,
Herabſteigen *n* ἡ κατάβασις.
herabſtimmen (die Saiten) χαλᾶν, ἐπιχαλᾶν, κατατείνειν, (einſchränken, mäßigen) κατα-, συστέλλειν, κολάζειν.
Herabſtimmen *n* durch Verben.
herabſtoßen ἀπ-, κατωθεῖν.
herabſtreuen κατασπείρειν.
herabſtrömen καταρρεῖν.
herabſtürmen καταφέρεσθαι (P.).
herabſtürzen *trans.* καταβάλλειν, καταρρίπτειν, (von einer Anhöhe) κατακρημνίζειν, *intr.* καταφέρεσθαι (P.).
Herabſtürzen *n* ἡ καταφορά, auch durch Verben.
herabtragen κατακομίζειν, καταφέρειν.
herabträufeln, -triefen, -tröpfeln ἀπο-, καταστάζειν (*trans.* u. *intr.*).
herabtreiben κατ-, ἀπελαύνειν.
herabwallen ἀν-, καθειμένον εἶναι, ~ laſſen ἀνιέναι (ἵημι), καθιέναι (u. M.), ἐᾶν ἀνειμένον.
herabwälzen κατακυλίνδειν.
herabwärts εἰς τὸ κάτω.
herabwerfen καταβάλλειν ἀπό τινος.
herabwürdigen ἀτιμάζειν, ἀτιμοῦν, αἰσχύνειν, καταισχύνειν, ἐκφαυλίζειν, δνειδος ob. αἰσχύνην περιάπτειν τινί, ſich ~ αἰσχύνειν ob. καταισχύνειν ἑαυτόν ob. P.
herabwürdigend ἀνάξιος, αἰσχρός.
Herabwürdigung *f* ἡ ἀπαξίωσις, ſ. Herabſetzung.
herabziehen *trans.* ἀφ-, καθέλκειν, κατασπᾶν ἀπό τινος, *intr.* u. *refl.* κατελαύνειν, κατέρχεσθαι (-ιέναι), (von Höhenzügen) καθήκειν.
heran (als Befehl) δεῦρο, δεῦρο δή, δεῦρ' ἴθι, πρόσελθε, in Zſſgn πρός, ἐπί, παρά.
heranbilden παιδεύειν, ἐκπαιδεύειν, j-n zu etw. ~ παιδεύειν τινά τι ob. *inf.* ob. εἰς, πρός, ἐπί τι.
heranbrauſen ἐπιβρέμεσθαι (M.), μετὰ ψόφου ἐπιφέρεσθαι (P.).
heranbringen προσ-, ἐπι-, παρακομίζειν, προσ-, ἐπιφέρειν, προσ-, ἐπάγειν, von allen Seiten ~ συμφέρειν, συνάγειν, συγκομίζειν.
Heranbringen *n* ἡ προσ-, ἐπιφορά, ἡ παρακομιδή, ἡ ἐπ-, προσαγωγή, gew. Verben.
heranfliegen προσ-, ἐπιπέτεσθαι.
heranfließen προσ-, ἐπιρρεῖν.
heranführen προσ-, ἐπάγειν.
herangehen προσέρχεσθαι (-ιέναι), προσβαίνειν.
herangagen (mit dem Pferde) προσελαύνειν δρόμῳ oder κατὰ (ἀνὰ) κράτος. [γνεσθαι.]
herankommen προσ-, ἐπέρχεσθαι (-ιέναι), παραγί-
herankriechen προσ-, ἐφέρπειν.
heranlaſſen παρ-, προσιέναι (ἵημι), nicht ~ κωλύειν ob. εἴργειν τοῦ μὴ πλησίον γίγνεσθαι, auch bloß εἴργειν, ἀποκωλύειν.
heranlaufen προσ-, ἐπιτρέχειν.
herannahen ἐπέρχεσθαι (-ιέναι), πλησιάζειν, προσπελάζειν, παραγίγνεσθαι, ἐγγὺς γίγνεσθαι.
heranreichen an j-n ob. etw. τείνειν πρός τινα ob. τι.
heranreifen ἐπαυξάνεσθαι (P.), ἐπακμάζειν, (von Perſonen) ἡβάσκειν, ἐφηβάσκειν, ἔφηβον γίγνεσθαι, herangereift ſein ἡβᾶν.

Digitized by Google

heranreiten προσελαύνειν, ἐφιππεύειν.
heranrücken *trans.* προσκινεῖν, προσ-, ἐπάγειν, *intr.* προσ-, ἐπιέναι, προσ-, ἐπιφέρεσθαι (P., von Personen und Sachen), προσ-, ἐπελαύνειν (von Personen), ἐπι-, προσπλεῖν (zur See).
heranrudern προσερέττειν.
heranrufen προσ-, ἐπι-, παρακαλεῖν.
heranschaffen πορίζειν, παρασκευάζειν, συλλέγειν.
heranschieben προσκινεῖν.
heranschiffen προσ-, ἐπιπλεῖν. [(-ιέναι) τινα.]
heranschleichen προσ-, ἐφέρπειν, an j-n ~ ὑπέρχεσθαί τινι.
heranschwärmen ἐπι-, εἰσκωμάζειν.
heranschweben προσ-, ἐπιπέτεσθαι.
heranschwimmen ἐπι-, προσνεῖν, προσνήχεσθαι, (von Sachen) προσ-, ἐπιπλεῖν.
heransegeln προσ-, ἐπιπλεῖν.
heransprengen (mit dem Pferde) s. heranjagen.
heranspringen παρα-, ἐπι-, προσπηδᾶν, ἐφ-, προσάλλεσθαι (M.).
heranströmen προσ-, ἐπιρρεῖν.
heranstürmen, -stürzen προσ-, ἐπιφέρεσθαι (P.), (von Feinden) ἐφορμᾶσθαι (P.).
heranstaumeln σφαλλόμενον οδ. παράφορον προσιέναι (εἶμι), ἐπέρχεσθαι σφαλλόμενον μεταξύ.
heranstreben προσ-, ἐπελαύνειν. [(-ιέναι).]
heranstreten προσ-, παρ-, ἐφίστασθαι, προσέρχεσθαί τινι.
heranwachsen ἐκτρέφεσθαι (P., von Menschen u. Pflanzen), (Wachstum haben) αὐξάνεσθαι, ἐπαυξάνεσθαι (P.), ἐπίδοσιν ἔχειν οδ. λαμβάνειν, herangewachsen sein (von Menschen) ἡλικίαν ἔχειν, herangewachsen ἔφηβος (2).
heranwagen sich τολμᾶν προσέρχεσθαί (-ιέναι) τινι, sich nicht ~ οὐκνεῖν προσέρχεσθαι. [πνεῖν.]
heranwehen *trans.* πνέοντα ἐπάγειν, *intr.* προσ-, ἐπι-
heranwinken νεύματι χρώμενον προσ-, παρακαλεῖν.
heranziehen *trans.* ἐφέλκειν, ἐπισπᾶν, προσ-, ἐπάγειν, *intr.* s. heranrücken.
heranf ἄνω, εἰς τὸ ἄνω, in Zssgn durch ἀνά, ἐπί.
heraufbringen ἀνακομίζειν, ἀναφέρειν (von Sachen), ἀνάγειν, ἀναβιβάζειν (von Lebendem).
heraufahren *trans.* ἀνακομίζειν, ἀναφέρειν, ἀνάγειν, *intr.* ἑλαύνειν ἄνω, ἀνακομίζεσθαι (P.), (plötzlich heraufkommen) ἀναφέρεσθαι (P.).
heraufffliegen ἀναπέτεσθαι.
heraufführen ἀνάγειν, ἀναβιβάζειν.
heraufgeben ἀναδιδόναι.
heraufgehen ἀνέρχεσθαι (-ιέναι), ἀναβαίνειν.
heraufheben, -helfen ἀναβιβάζειν.
heraufholen ἀναφέρειν, ἀνακομίζειν.
heraufkommen ἀνέρχεσθαι (-ιέναι), ἀνατέλλειν (von Sonne und Mond), ἐπιτέλλειν (von Sternen).
heraufassen ἀνιέναι (ἵημι), ἀναπέμπειν.
heraufaufen ἀνατρέχειν, ἀναθεῖν, ἄνω τείνειν.
heraufleiten ἀνάγειν.
heraufnehmen ἀναλαμβάνειν, (ein Kleid) ἀνα-, συστέλλειν, ἐπιζώννυσθαι (M.).
heraufreichen ἀνατείνειν, *intr.* ἐξικνεῖσθαι, ἀνήκειν. ἄνω τείνειν. [*intr.* durch b. P.]
heraufrücken *trans.* προκινεῖν, κινεῖν εἰς τὸ ἄνω.
heraufrufen s. heraufschreien.
heraufschaffen ἀνακομίζειν.
heraufschicken, -senden ἀναπέμπειν.
heraufschreien εἰς τὸ ἄνω βοᾶν, κεκραγέναι ἔκ τινος.
heraufsteigen ἀναβαίνειν.
Heraufsteigen *n* ἡ ἀνάβασις, ἡ ἀναδρομή.
heraufreten ἀναβαίνειν.
heraufwälzen ἀνακυλίνδειν.
heraufwerfen βάλλειν εἰς τὸ ἄνω.
heraufwinden ἀνιμᾶν.
heraufziehen *trans.* ἀνέλκειν, ἀνασπᾶν, ein Netz ~ ἀναιρεῖσθαι (M.) δίκτυον, *intr.* s. heraufrücken.
heraus ἔξω, ~! (= komm ~) ἔξιθι δή, ~ damit! ἔξειπε δή, in Zssgn ἐκ, πρό, διά.
herausangeln ἐκκαλαμᾶσθαι (M.).
herausarbeiten ἐξάγειν, ἐξαιρεῖν, sich ~ ἐκ-, διαδύεσθαι (-δῦναι), (aus Not und Gefahr) ἀνακύπτειν.
herausbegeben sich ἐξέρχεσθαι (-ιέναι).
herausbegleiten ἐξιόντα προπέμπειν τινά.
herausbekommen (als Überschuß etw. erhalten) προσοφείλεταί μοι ἔκ τινος, ich bekomme als Ertrag heraus πρόσεισί τί μοι ἔκ τινος, καρποῦμαι (M.) ἔκ τινος.
herausbetteln ἐξαιτεῖν (u. M.) τι.
herausbilden ἀναπλάττειν τι ἔκ τινος.
herausbrechen *trans.* ἐκρηγνύναι, βίᾳ ἐξαιρεῖν oder ἐξάγειν, *intr.* ἐξανθεῖν (auf der Oberfläche eines Gegenstandes, auch von Geschwüren auf der Haut u. Leidenschaften), s. hervorbrechen.
herausbrennen ἐκκάειν (ἔκ τινος), ἀφανίζειν.
herausbringen 1. ἐκκομίζειν, ἐκφέρειν (Sachen), ἐξάγειν, ἐκβιβάζειν (Lebendes). — 2. (vertilgen, z.B. e-n Fleck u. dgl.) ἐξαλείφειν, ἀφανίζειν. — 3. übtr. (mit List od. Gewalt entlocken) ἐξάγειν, ἐξαιρεῖν, ἐκβιάζεσθαί (M.) τί τινος, (durch Denken ~) συμβάλλειν (u. M.), ἐξευρίσκειν. — 4. (einsehen, verstehen) καταμανθάνειν, κατανοεῖν. — 5. (erforschen) πυνθάνεσθαί τι παρά τινος. — 6. (j-n aus dem Kontext bringen, verwirren) ἐκταράττειν, ἐκπλήττειν τινά, sich aus etw. ~ ἐκσῴζεσθαί (P.) τινος u. ἔκ τινος. — 7. (zustande bringen) ποιεῖν.
herausdrängen ἐξωθεῖν, ἐκβάλλειν τινά τινος.
herausdrehen ἐκστρέφειν, στρέφειν ἔξω.
herausdringen ἔξω φέρεσθαι (P.), ἐκχεῖσθαι (P.), ἐκ-, προρρεῖν.
herausdrücken ἐκθλίβειν, ἐκπιέζειν.
herauseilen ἐξορμᾶσθαι (P.).
herausfahren I *trans.* ἐξ-, προάγειν, ἐκκομίζειν. — II *intr.* (auf einem Fahrzeuge) ἐξ-, προελαύνειν, (zu Schiffe) ἐκπλεῖν, ἀνάγεσθαι (P. u. M.), (plötzlich hervortreten) ἐκ-, ἀναφαίνεσθαι, ἐξορμᾶν (u. P.), (von leuchtenden Erscheinungen) ἐκλάμπειν, (von der Rede) ἐκπίπτειν, ἐκφεύγειν.
herausfallen ἐκπίπτειν, ~ lassen ἐκβάλλειν.
herausfinden 1. ἐξευρίσκειν, ἐκκρίνειν, διαγιγνώσκειν, sich ~ (aus einem Orte) δια-, ἐκδύεσθαι (-δῦναι). — 2. übtr. καταμανθάνειν, κατανοεῖν, sich aus etw. nicht ~ können ἀπορεῖν περί τινος, πρός u. εἰς τι, ἀμηχανεῖν περί τινος, ἀπόρως ἔχειν πρός τι.
herausfischen eig. ἀγκίστρῳ οδ. δικτύῳ οδ. σαγήνῃ ἐξέλκειν, ἐκκαλαμᾶσθαι (M., auch übtr.), ἐξαιρεῖσθαι (M., übtr.).
herausfliegen ἐκπέτεσθαι.
herausfliehen ἐκφεύγειν.
herausfließen ἐκρεῖν.
herausfordern etw. ἀπαιτεῖν (u. M.) τι, (zum Kampfe) προκαλεῖσθαί (M.) τινα, (j-s Auslieferung verlangen) ἐξαιτεῖν (u. M.) τινα, j-n durch Kränkungen ~ ἄρχειν ἀδίκων χειρῶν.
Herausforderung *f* ἡ πρόκλησις, sonst durch Verben, nach vorhergegangener ~ ἐκ προκλήσεως, die ~ annehmen τὴν πρόκλησιν δέχεσθαι (M.).
herausführen ἐκκομίζειν (u. M.), ἐξάγειν (v. Personen).
Herausgabe *f* ἡ ἔκδοσις (eines Buches), ἡ παρά-, ἀπόδοσις (einer Sache).
herausgeben ἀπο-, παραδιδόναι (eine Sache), ἐκδιδόναι, ἐκφέρειν εἰς τὸ φῶς (eine Schrift).
Herausgeber *m* (eines Buches) durch d. *part.* d. Verben.
herausgehen ἐξέρχεσθαί (-ιέναι) τινος u. ἔξω τινός, ἐκ-, προβαίνειν, ἐκπορεύεσθαι (P.), ~ lassen ἐκβιβάζειν, (sich tilgen lassen) ἀφανίζεσθαι (P.), εὐεξάλειπτον εἶναι, s. herauskommen 1.
Herausgehen *n* ἡ ἔξοδος, ἡ ἔκβασις, gew. durch Verben.
herausgeraten ἔξω γίγνεσθαι οδ. φέρεσθαι (P.).
herausgleiten ἐξολισθάνειν.
herausgraben ἐξ-, ἀνορύττειν.
herausgreifen ἐξαιρεῖν (u. M.).
herausgrübeln λεπτολογεῖν.

Digitized by Google

herausgucken ἐκ-, δια-, προ-, παρακύπτειν.
herushalten προτείνειν.
herushängen *trans.* κρεμαννύναι ἔκ τινος, προτείνειν, *intr.* (heraushangen) κρέμασθαι ἔκ τινος, προκρέμασθαι, ἔξω κρέμασθαι.
herushauen ἐκκόπτειν, ἐκτέμνειν, j-n ~ ἐκσῴζειν τινά ἐκ τῆς μάχης. [ἐξ-, προαιρεῖσθαι (M.).]
herusheben ἐξαίρειν, (mit Gewalt) ἐκμοχλεύειν, übtr.
herushelfen 1. eig. (z. B. beim Ausſteigen u. dgl. behülflich ſein) ἐκβιβάζειν τινὰ ἔκ τινος. — 2. übtr. (einen Ausweg verſchaffen) δίοδον ob. ἔξοδον πορίζειν ob. παρασκευάζειν τινί, (aus einer Gefahr u. dgl.) ἐξαιρεῖσθαί (M.) τινά τινος. — 3. (befreien) ἐλευθεροῦν, ἀπαλλάττειν. — 4. (beiſtehen) ἐπικουρεῖν, βοηθεῖν τινι, ſich ~ δια-, ἐκδύεσθαι (-δῦναι), ſich nicht ~ können ſ. herausfinden. [καλεῖν, ἐξάγειν (von Perſonen).]
herusholen ἐκκομίζειν, προφέρειν (von Sachen), ἐκ-
herusjagen ἐξελαύνειν, ἐκβάλλειν, ἐκδιώκειν, ἐκσοβεῖν, ἐξωθεῖν, herausgejagt werden ἐκπίπτειν.
Herusjagung *f* ἡ ἐκβολή, ἡ ἐξέλασις, gew. durch Verben. [ἐκκαθαίρειν, ἐκσαροῦν (mit dem Beſen).]
herusfehren ἐκτρέπειν, τρέπειν ἔξω (herauswenden),
herusklügeln σοφίζεσθαι (M.), (διασκεψάμενον) ἐξευρίσκειν, λεπτολογεῖν.
herauskommen 1. eig. ἐξέρχεσθαι (-ιέναι), προέρχεσθαι (-ιέναι), j-n ~ laſſen ἐκκαλεῖν (u. M.), mit der Sprache ~ ἀποφαίνεσθαι (M.) γνώμην, nicht mit der Sprache ~ οὐκ ἀξιοῦν εἰπεῖν. — 2. (entkommen aus Not, Gefahr u. dgl.) ἀπαλλάττεσθαί (P.), ἀπολύεσθαί (P.) τινος, φεύγειν, δια-, ἐκφεύγειν τι, σῴζεσθαι (P.) ἔκ τινος. — 3. (vom Redner, aus dem Texte ~) ἐκπίπτειν τοῦ λόγου, διαταράττεσθαι (P.), (von Büchern) ἐκδίδοσθαι (P.). — 4. (bekannt werden) δῆλον ob. φανερὸν γίγνεσθαι. — 5. (bei Rechnungen als Reſultat) ἐξέρχεσθαι, γίγνεσθαι, συμβαίνειν. — 6. (gewonnen werden) περιγίγνεσθαι, παρεῖναι ob. συμβαίνειν ἔκ τινος, es kommt nichts dabei heraus οὐδὲν ὄφελος τούτων. — 7. (ſein, erſcheinen) εἶναι, δοκεῖν εἶναι, z. B. das kommt wunderbar heraus ἄτοπόν ἐστιν ob. δοκεῖ εἶναι.
herauskönnen = herauskommen können δύνασθαι oder ἔστιν ἐξέρχεσθαι (-ιέναι), nicht ~ ἐνέχεσθαί (P.) τινι, εἴργνυσθαι (P.).
herauskriechen ἐξέρπειν. [σθαι.]
herauslaſſen ἐξ-, ἀφ-, προΐεναι (ἧμι), ἐᾶν ἐξέρχε-
Herauslaſſen *n* ἡ πρόεσις, gew. durch Verben.
herauslaufen ἐκτρέχειν, ἐκθεῖν, (von Flüſſigkeiten) ἐκ-, ἀπορρεῖν. [προκύπτειν ἐκ τῆς θυρίδος.]
herauslegen ἐκτιθέναι, ſich ~ z. B. aus dem Fenſter
herausliegen ἐκκεῖσθαι.
herauslocken ἐκκαλεῖσθαι (M.), ἐξάγειν.
herauslügen ſich ψευδόμενον σῴζεσθαι (P.), ψευδόμενον πόνῳ καὶ μόλις ἀποφεύγειν.
herausmachen (austilgen) ἐξαλείφειν, ἀφανίζειν, ſich ~ (herausgehen) ἐξ-, προΐέναι (εἶμι) εἰς τὸ φανερόν, ſich aus dem Bette ~ ἐξανίστασθαι ἐκ τῆς εὐνῆς.
herausmüſſen ἀνάγκη ἐξέρχεσθαι (-ιέναι, v. Perſonen), ἀνάγκη ἐκκομίζεσθαι (P., von Sachen).
herausnehmbar ἐξαιρετός (2).
herausnehmen ἐξ-, ὑπεξαιρεῖν, (ausliefen) ἐκλέγειν, aus dem Verborgenen προφέρειν.
Herausnehmen *n* ἡ ἐξαίρεσις, gew. durch Verben.
herauspacken eig. κενοῦν, ἐξαιρεῖν, übtr. ſich ~ ἀνάγειν ἑαυτόν, ἐξέρρειν. [ob. ἐξελαύνειν.]
herauspeitſchen μαστιγοῦντα ob. μάστιξιν ἐκβάλλειν
herauspflücken ἐκδρέπεσθαι (M.).
herausplatzen ἐκρήγνυσθαι (P.), übtr. mit etw. (in der Rede) εἰκῇ, προπετῶς ob. ἀπερισκέπτως λέγειν.
herauspochen ἐκκρούειν, j-n ~ κρούοντα τὴν θύραν ἐκκαλεῖσθαί (M.) ob. ἔξω καλεῖν τινα.
herauspreſſen ἐκθλίβειν.
herausprügeln πληγαῖς ἐκβάλλειν ob. ἐξελαύνειν.
herauspumpen κοσμεῖν, ἐκ-, ἐπικοσμεῖν, καλλωπίζειν.
herausquellen ἐκ-, προρρεῖν, ἐκ-, ἀναβλύζειν.
herausragen ἐξέχειν.
herausrecken προτείνειν.
herausreden ἐξαγορεύειν (ἐξειπεῖν), ſich ~ λόγοις oder λέγοντα διαφεύγειν, προφασιζόμενον δια-, ἐκδύεσθαι (-δῦναι).
herausreichen *trans.* προτείνειν, *intr.* ἐξέχειν.
herausreiſen ἔξω πορεύεσθαι (P.), ἀπο-, ἐκδημεῖν.
herausreißen eig. ἐξέλκειν, ἀνασπᾶν, ἐξαιρεῖν, übtr. (aus einer Gefahr u. dgl.) σῴζειν ἔκ τινος.
herausreiten ἐξιππεύειν, ἐξ-, προσλαύνειν. [(P.).]
herausrennen ἐξορμᾶν (u. P.), δρόμῳ ἔξω φέρεσθαι
herausrinnen ἐκ-, προρρεῖν, ἐκ-, προχεῖσθαι (P.).
herausrücken *trans.* προκινεῖν, προάγειν, *intr.* ſ. ausrücken; mit der Sprache ~ ἀποφαίνεσθαι (M.) γνώμην, (das Schweigen brechen) ῥηγνύναι φωνήν, (freimütig reden) παρρησιάζεσθαι (M.), Geld ~ πορίζεσθαι (M.) χρήματα.
herausrufen ἔξω καλεῖν, ἐκκαλεῖν (u. M.).
herausſagen ἐξαγορεύειν (ἐξειπεῖν), ſeine Meinung ~ ἀποφαίνεσθαι (M.) γνώμην, rund ~ οὐδὲν ὑποστελλόμενον εἰπεῖν, ἀπὸ ob. ἐκ τοῦ εὐθέος λέγειν.
herausſägen ἐκπρίειν.
herausſchaffen ἐξάγειν, ἐκφέρειν, ἐκκομίζειν.
herausſcharren ἐξ-, ἀνορύττειν. [πειν.]
herausſcheinen ἐκ-, διαφαίνεσθαι (P.), ἐκ-, διαλάμ-
herausſchenchen ἐκσοβεῖν.
herausſchicken ἐκ-, προπέμπειν.
herausſchieben (ἔξω) προκινεῖν.
herausſchießen (mit Geſchoſſen) τοξεύειν ob. βάλλειν ἔξω, ἐκτοξεύειν, (ſchnell hervorkommen) ἔξω φέρεσθαι (P.), (von Flüſſigkeiten) ἐκ-, προρρεῖν, ἐκχεῖσθαι (P.), (von Pflanzen und Gewächſen) ἐκβλαστάνειν.
herausſchiffen ἐκπλεῖν, ἔκπλουν ποιεῖσθαι (M.).
herausſchimmern ἐκ-, διαλάμπειν.
herausſchlagen *trans.* ἐκκόπτειν, ἐκκρούειν, ἐξαράττειν, *intr.* (von der Flamme) ἐκ-, διαλάμπειν, ἐκρήγνυσθαι (P.). [ὑπεξίστασθαί τινος.]
herausſchleichen ſich ἐξέρπειν, ὑπεξέρχεσθαι (-ιέναι),
herausſchleifen, -ſchleppen ἐξ-, προέλκειν, ἐκφορεῖν.
herausſchleudern ἐκσφενδονᾶν, ſ. herausweiſen.
herausſchlüpfen ἐκ-, δια-, διεκ-, ὑπεκδύεσθαι (-δῦναι), ἐξολισθάνειν, δια-, ἐκ-, ἀποδιδράσκειν.
herausſchneiden ἐκτέμνειν.
herausſchnellen ἐκσείειν, ἀποπάλλειν.
herausſchöpfen ἐξαντλεῖν.
herausſchreiten ἐκβαίνειν.
herausſchütteln ἐκσείειν.
herausſchütten ἐκ-, προχεῖν.
herausſchwellen ἐξανοιδᾶν (-εῖν).
herausſchwenken ἐκσαλεύειν.
herausſchwimmen ἐκνεῖν, ἐκνήχεσθαι, ἐκκολυμβᾶν.
herausſegeln ἐκπλεῖν.
herausſehen ἐκ-, προκύπτειν, προορᾶν.
herausſein ἐξεληλυθέναι, ἔξω εἶναι, οὐκ ob. οὐκέτι ἔνδον εἶναι.
herausſenden ἐκ-, προπέμπειν, ἐξαποστέλλειν.
herausſperren ἀπο-, ἐκκλείειν, ἀπείργειν τινά τινος.
herausſprengen *trans.* ἐκκόπτειν, *intr.* ἐκφέρεσθαι (P.), δρόμῳ ἐξελαύνειν.
herausſpringen ἐκπηδᾶν, ἐξάλλεσθαι (M.).
herausſpritzen *trans.* ἐκ-, ἀπορραίνειν, *intr.* ἀνα-, ἐκβλύζειν.
herausſproſſen ἐκ-, ἀναβλαστάνειν.
herausſprudeln *trans.* ἐκφυσᾶν, *intr.* ἐκ-, ἀναβλύζειν.
herausſtecken προτείνειν.
herausſtehen ἐξέχειν.
herausſtehlen ἐκκλέπτειν, ſich ~ ſ. herausſchleichen
herausſteigen ἐκβαίνειν.
herausſtellen ἐκ-, προτιθέναι, es ſtellt ſich heraus, daß φαίνεται (P.), φανερόν, δῆλον, ἔκ-, κατάδηλον γί-

Digitized by Google

γνεται τι od. δηλοῦται τι mit *part.*, φαίνεται od. ἐξελέγχεται τις mit *part.*

herausſtoßen ἐξωθεῖν, ἐκβάλλειν, ἐκκρούειν, herausgeſtoßen werden ἐκπίπτειν, ein Wort ~ φωνὴν ῥηγνύναι.

herausſtottern βατταρίζοντα od. ψελλιζόμενον λέγειν τι.

herausſtrecken προτείνειν, προβάλλειν, ἐξείρειν.

herausſtreichen übtr. (loben) ἐπαινεῖν, ἐγκωμιάζειν, σεμνύνειν.

herausſtrömen ἐκ-, προρρεῖν, ἐκ-, προχεῖσθαι (P.).

herausſtürmen ἐξορμᾶν (u. P.).

herausſtürzen ἐκπίπτειν, ἐξορμᾶν (u. P.).

herausſuchen ἐκλέγειν.

heraustragen ἐκκομίζειν, ἐκφέρειν.

heraustreiben ἐξ-, ἀπελαύνειν, ἐξάγειν, herausgetrieben werden ἐκπίπτειν, (mit Gewalt) ἐκβάλλειν, ἐκβιάζεσθαι.

heraustreten (von Perſonen) ἐξέρχεσθαι (-ιέναι), ἀπο-, ἐκβαίνειν, (aus einer Verbindung oder Geſellſchaft) ἀφ-, ἐξίστασθαί τινος, (aus einem Zuſtande) ἐξίστασθαί τινος, (von Lebloſem) ἐξέχειν, προπίπτειν.

Heraustreten *n* ἡ ἔξοχή, ἡ πρόπτωσις (z.B. der Augen τῶν ὀφθαλμῶν), gew. durch Verben.

herauswachſen ἐκβλαστάνειν.

herauswagen ſich τολμᾶν ἐξιέναι od. προϊέναι (-ελθεῖν).

herauswälzen ἐκκυλίνδειν.

herauswärts ἔξω, εἰς τὰ ἔξω.

herauswaſchen ἐκπλύνειν τί τινος.

herauswehen πνεῖν ἔκ τινος, ἐκπνεῖν.

herausweiſen ἐκβάλλειν, ἀποπέμπειν, herausgewieſen werden ἐκπίπτειν. [ἔξω.]

herauswenden ἐκστρέφειν, στρέφειν ἔξω od. εἰς τὰ

herauswerfen ſ. herauswieſen.

Herauswerfen *n* ἡ ἐκβολή, beſſer durch Verben.

herauswickeln ἐξ-, ἀνελίττειν, ſich ~ ſ. d. folg. Wort.

herauswinden βίᾳ ἐξαιρεῖν, ſich ~ ἐκκυλίνδεσθαι (P.), ἐκ-, διαδύεσθαι (-δῦναι).

herauswollen βούλεσθαι od. ἐθέλειν od. ἐπιθυμεῖν ἐξιέναι, mit der Sprache nicht ~ ἀναδύεσθαι (-δῦναι).

herauswühlen ἐξ-, ἀνορύττειν.

herauszerren, -ziehen I *trans.* ἐξ-, παρέλκειν, ἐκ-, ἀνασπᾶν, das Schwert ~ σπάσασθαι τὸ ξίφος, aus Gefahren ~ ἐξαιρεῖσθαι (M.) od. ἐκσῴζειν ἐκ κινδύνων, ſich aus etw. ~ ἐκ-, δια-, ἀναδύεσθαι (-δῦναι). — II *intr.* ἐξελαύνειν, ἐξάγειν, ἐκπορεύεσθαι (P.).

herb, herbe (von Geſchmack) δριμύς, πικρός, στρυφνός, αὐστηρός, übtr. (ſchmerzlich) πικρός, ἀλγεινός, δεινός, βαρύς.

Herbe, Herbigkeit *f* ἡ δριμύτης, ἡ πικρότης, ἡ αὐστηρότης (ητος), ἡ αὐστηρία u. d. *neutr.* d. *adj.*

herbei und die hier fehlenden Zſſgn mit „herbei" ſ. unter „heran". [λυσις, ἡ ἐκτροπή.]

Herberge *f* τὸ καταγώγιον, ἡ καταγωγή, ἡ κατά-

herberichten δεῦρο ἀπαγγέλλειν.

herbeſtellen κελεύειν τινὰ παρεῖναι, φάναι τινὰ παραγίγνεσθαι, προστάττειν τινὶ παρεῖναι, ich bin herbeſtellt προστεταγμένος πάρειμι.

herbeten eig. ἀναγορεύειν τὰς εὐχάς, übtr. λέγειν (εἰπεῖν) ἀπὸ στόματος, καταλέγειν.

herbitten καλεῖν, προσ-, ἐπι-, παρακαλεῖν.

herblaſen (vom Winde) φυσᾶν, πνεῖν ἀπό τινος.

herblich ὑπό-, ἐμπικρος (2), ὑπόδρ:μυς.

herblicken προσ-, ἐμβλέπειν.

herbringen φέρειν. προσφέρειν, ἄγειν, προσ-, ἐπάγειν, κομίζειν, προσκομίζειν (letztere beiden bſd. von Laſten u. dgl.), mit ſich ~ φέροντα od. ἄγοντα ἥκειν, ἄγοντα ἐπέρχεσθαι.

Herbſt *m* τὸ φθινόπωρον, τὸ μετόπωρον, im ~e des Lebens ſtehen προβεβηκέναι τῇ ἡλικίᾳ.

Herbſtabend *m* ἡ ἑσπέρα φθινοπώρου χρόνῳ. ἡ κατὰ φθινόπωρον ἑσπέρα. [μῆλον.]

Herbſtapfel *m* τὸ μετοπωρινὸν oder φθινοπωρινὸν

Herbſtarbeit *f* τὸ κατὰ φθινόπωρον ἔργον.

herbſtartig, herbſtlich μετοπωρινός, φθινοπωρινός.

Herbſtbirne *f* τὸ μετοπωρινὸν oder φθινοπωρινὸν ἄπιον.

Herbſtblume *f* τὸ φθινοπωρινὸν ἄνθος.

Herbſtfrüchte *f/pl.* ἡ ὀπώρα, ~ einſammeln ὀπωρίζειν. das Einſammeln derſelben ὁ ὀπωρισμός.

Herbſtluft *f* ὁ φθινοπωρινὸς ἀήρ (έρος), ἡ μετοπωρινὴ αὔρα.

herbſtmäßig φθινοπωρινός.

Herbſtmonat *m* ὁ φθινοπωρινὸς μήν (ηνός).

Herbſtnacht *f* ἡ φθινοπωρινὴ νύξ (κτός).

Herbſtnachtgleiche *f* ἡ φθινοπωρινὴ ἰσημερία.

Herbſtnebel *m* ἡ μετοπωρινὴ ὁμίχλη (auch *pl.*).

Herbſtobſt *n* ſ. Herbſtfrüchte.

Herbſtregen *m* ὁ φθινοπωρινὸς ὄμβρος.

Herbſtreif *m* ἡ μετοπωρινὴ πάχνη.

Herbſtroſe *f* τὸ μετοπωρινὸν ῥόδον.

Herbſttag *m* ἡ κατὰ φθινόπωρον ἡμέρα.

Herbſtwetter *n* ὁ κατὰ τὸ φθινόπωρον ἀήρ (έρος). das ſchönſte ~ ἡ οἷα κατὰ φθινόπωρον εὐδία.

Herbſtzeit *f* τὸ φθινόπωρον.

Herbſtzeitloſe *f* τὸ κολχικόν.

Herd *m* ἡ ἐσχάρα, ἡ ἑσχαρίς (ίδος), (Hausaltar) ἡ ἑστία, (Haus) τὰ ἑαυτοῦ, einen ~ gründen ἱδρύεσθαι (M.) ἑστίαν, ohne ~ ἄμοιρος (2) ἑστίας.

Herde *f* allg. ἡ ἀγέλη, (von kleinerem Vieh) ἡ πολύμνη, (von Zuchtvieh) τὰ βοσκήματα, (eine große Menge) τὸ πλῆθος, zu einer ~ vereinigen συναγελάζειν, ſich zu einer ~ vereinigen, in ~n leben b. M.

herdeklamieren ἀπορραψῳδεῖν.

Herdenochſe *m* ὁ ἀγελαῖος βοῦς (οός).

herdenweiſe ἀγεληδόν, κατ' ἀγέλας, ~ leben ſ. in Herden leben unter Herde; ~ lebend ἀγελαῖος.

hereilen ſ. herzueilen.

herein εἴσω, ἐντός, in Zſſgn durch die *prp.* εἰς, ἐν, ἐπί, ~! εἴσιθι, εἰσελθε, die hier fehlenden Zſſgn mit „herein" ſ. unter „hinein" od. „ein".

hereinbrechen εἰσπίπτειν, ἐπισκήπτειν εἴς τι, (von der Nacht) ἐπιγίγνεσθαι.

hereinwärts εἴσω, εἰς τὰ εἴσω.

hererzählen καταλέγειν, λόγῳ διεξέρχεσθαι (-ιέναι), καταριθμεῖσθαι (M.).

herfabeln μυθολογεῖν, μυθολογοῦντα καταλέγειν.

herfahren προσελαύνειν, über j-n ~ (mit Worten) καθάπτεσθαι (M.) τινος, ἐπιπλήττειν τινί.

herfallen über j-n ἐπι-, προσπίπτειν, ἐπιφέρεσθαί (P.), ἐπιτίθεσθαι, προσκεῖσθαί τινι, übereinander ~ εἰς χεῖρας ἔρχεσθαι od. συμμειγνύναι **ἀλλήλοις**, über j-n ſ. das vor. Wort.

herfliegen ἐπι-, προσπέτεσθαι.

herfließen ἐπιρρεῖν, ἐπιφέρεσθαι (P.) ἐπί τι, übtr. (herrühren) ~ von etw. γίγνεσθαι ἔκ τινος.

herführen προσ-, ἐπάγειν, was führt dich her? τί βουλόμενος od. τοῦ χρήζων πάρει;

Hergang *m* eig. ἡ πρόσ-, πάρ-, ἔφοδος, übtr. (der Verlauf von Begebenheiten) ἡ πρᾶξις, τὸ πρᾶγμα, τὸ γενόμενον (u. *pl.*), τὸ συμβάν (u. *pl.*), τὰ περί τι γενόμενα, τὰ περί τι.

hergeben 1. ἀπο-, παραδιδόναι (abgeben), παρέχειν (darbieten, darreichen), χορηγεῖν (von Koſten u. Mitteln zu etw.). — 2. ſich zu etw. ~ παρέχειν ἑαυτόν τινι mit *inf.*, den Namen zu etw. ~ τὸ ὄνομα παρέχειν oder ἐμπαρέχειν τινί. ſich zu allem ~ παρέχειν ἑαυτὸν χρῆσθαι: ὅ τι βούλεταί τις.

hergebracht νομιζόμενος, ſ. herkömmlich.

hergehen eig. προσίεναι, (einen Verlauf nehmen) γίγνεσθαι, συμβαίνειν, es geht luſtig her εὐφραίνονται od. ἀγάλλονται πάντες. πολλὴ ἐστιν εὐθυμία, es ging beim Gaſtmahl hoch her μεγαλοπρεπὲς τὸ δεῖπνον.

hergießen etw. über j-n od. etw. καταχεῖν od. κατασκεδαννύναι τί τινος.

Digitized by Google

herhalten προτείνειν, παρέχειν, ~ müſſen ὑπομένειν τι, δίκην διδόναι, δίκας ὑπέχειν (zur Beſtrafung), διατριβὴν παρέχειν (zum Spott).
herhauen auf j-n καθικνεῖσθαί τινος, παίειν τινά.
herholen προσάγειν, κομίζειν, φέρειν, weit ~ μακρὰν ἀναζητεῖν, j-n ~ laſſen μεταπέμπεσθαί (M.) τινα.
Hering *m* ἡ μαίνη, ἡ μαινίς (ίδος), eingeſalzener ~ ὁ τάριχος.
Heringsfang *m* ἡ τῶν μαινῶν od. μαινίδων θήρα.
Heringshändler *m* ὁ ταριχοπώλης.
herkommen προσ-, ἐπ-, παρέρχεσθαι (-ιέναι), προσ-, ἐπιχωρεῖν, παραγίγνεσθαι, ~ laſſen μεταπέμπεσθαί (M.) τινα, von etw. ~ (z.B. vom Eſſen) γίγνεσθαι ἀπό τινος (ἀπὸ δείπνου), (herrühren) γίγνεσθαι ἔκ od. ἀπό τινος, das kommt davon her αἰτία δέ (ἐστιν), αἴτιον δὲ τούτου τόδε, αἰτία δέ τούτου ἥδε.
Herkommen *n* (Abſtammung) τὸ γένος, ἡ γενεά, von gutem ~ εὐγενής, von niedrigem ~ ἀγεννής, von gutem, niedrigem ~ ſein καλῶς, κακῶς γεγονέναι, (Gebrauch) ὁ νόμος, τὸ ἔθος, τὰ νόμιμα, τὰ καθεστῶτα.
herkömmlich νομιζόμενος, νόμιμος, εἰωθώς, καθεστώς, πάτριος, es iſt bei ihnen ~ πάτριόν ἐστιν αὐτοῖς, νομίζεται παρ' αὐτοῖς, νομίζουσιν.
herkriechen ἑρπύειν.
Herkunft *f* ἡ ἔφ-, πρόσοδος, ſ. Herkommen.
herlallen ἀπολαλεῖν.
herlangen παρέχειν, ὀρέγειν.
herlaſſen ſ. heranlaſſen.
herlaufen ſ. heranlaufen; hinter j-m ~ διώκειν τινά.
herlegen κατα-, προτιθέναι.
herleiern ἀπορραψῳδεῖν, ᾄδειν, κατᾴδειν, ᾄδοντα παραίνειν.
herleihen δανείζειν, παρέχεσθαι (M.).
herleiten (herführen) προσ-, ἐπάγειν, (das Waſſer) ὀχετεύειν, (ableiten) κατάγειν ἀπό τινος, ἀνάγειν oder ἀναφέρειν εἴς τι, das Geſchlecht ~ γενεαλογεῖν, ſein Geſchlecht von j-m ~ ἀνατείνειν τὸ γένος εἴς τινα, ein Wort von einem andern ~ ἀποφαίνειν ὄνομα ὂν ἀπό τινος, παρονομάζειν ῥῆμα, παράγειν od. κινεῖν λέξιν ἔκ τινος.
Herleitung *f* ἡ ἐπ-, προσαγωγή, (des Waſſers) ἡ ὀχετεία, (des Geſchlechts) ἡ καταγωγή, ἡ γενεαλογία, (eines Wortes) ἡ παρονομασία, ἡ παραγωγή (letzteres auch falſche ~). καταλέγειν.
herleſen ἀναγιγνώσκειν, ἀναγιγνώσκοντα διέρχεσθαι.
Herleſen *n* ἡ ἀνάγνωσις, gew. durch Verben.
Herling *m* (unreife Weintraube) ἡ ὄμφαξ (κος).
herlocken ἐπάγεσθαι (M.).
herlügen καταψεύδεσθαί (M.) τί τινος.
hermachen ſich über etw. ἐπιχειρεῖν, ἐπιτίθεσθαί τινι, ἅπτεσθαί (M.) τινος, ἀντι-, ἐπιλαμβάνεσθαί τινος, über j-n ſich ~ ἐπιτίθεσθαί τινι, ἐπιλαμβάνεσθαί τινος, χεῖρας προσβάλλειν τινί.
Hermaphrodit *m* ὁ ἑρμαφρόδιτος.
Hermarſch *m* ἡ πρόσ-, ἔφοδος.
hermarſchieren ἐπέρχεσθαι, προσελαύνειν.
Herme *f* ὁ ἑρμῆς (οῦ).
Hermeneutik *f* ἡ ἑρμηνευτική.
hermeneutiſch ἑρμηνευτικός.
hernach ὕστερον, εἶτα, ἔπειτα, μετέπειτα, μετὰ τοῦτο (ταῦτα), ἐντεῦθεν, unmittelbar ~ ἑξῆς, ἐφεξῆς, auch Zſſgn mit ἐπί, z.B. ~ auftreten ἐπαναστῆναι.
hernehmen (zur Hand nehmen) παρα-, ἀναλαμβάνειν, (ausmitteln) πορίζειν, εὑρίσκειν, nicht wiſſen, wo etw. ~ ἀπορεῖν τινος.
herneigen προσκλίνειν, das Ohr ~ τὰ ὦτα παρέχειν.
hernennen καταλέγειν, ἑξῆς λέγειν, διέρχεσθαι.
hernieder κάτω, gew. durch Zſſgn mit κατά, z.B. ~fahren καταφέρεσθαι (P.).
heroiſch ἡρωικός, ἡρῷος, (heldenhaft, heldenmütig) ἄριστος, δεινός, eine ~e Tat τὸ ἀνδραγάθημα.
Heroismus *m* ἡ ἀνδραγαθία, ἡ ἀρετή, ἡ μεγαλοψυχία.
Herold *m* ὁ κῆρυξ (κος), ~ ſein κηρυκεύειν, Amt des ~s ἡ κηρυκεία, eine Bekanntmachung durch einen ~ τὸ κηρύκευμα, τὸ κήρυγμα.
Heroldin *f* ἡ κηρύκαινα.
Heroldſtab *m* τὸ κηρύκειον, ἡ κηρυκίνη ῥάβδος.
herplappern, -plärren ἀπορ-, καταρραψῳδεῖν, φλυαρεῖν, ὑθλεῖν, ἐκ-, ἀπολαλεῖν, εἰκῇ λέγειν.
Herr *m* ὁ κύριος (Beſitzer, Eigentümer), ὁ δεσπότης (unumſchränkter Herrſcher), ὁ κεκτημένος (Beſitzer), ὁ τοῦ οἴκου δεσπότης, ὁ οἰκοδεσπότης (Hausherr), ὁ τροφεύς (~ von Tieren), ~ von etw. ſein κυριεύειν, δεσπόζειν, δεσποτεῖν τινος, ὑφ' ἑαυτῷ ἔχειν τι, κεκτῆσθαί τι (beſitzen), ἄρχειν, κρατεῖν, ἐπικρατεῖν τινος (über etw. herrſchen), ~ ſeiner Leidenſchaften ſein ἐγκρατῆ εἶναι τῶν ἐπιθυμιῶν, ſich zum ~n von etw. machen ὑφ' ἑαυτῷ ποιεῖσθαί (M.) τι, κρατεῖν τινος, καταστρέφεσθαί (M.) τι, ~ ſein über etw. κυριεύειν, κρατεῖν τινος, ἐξουσίαν ἔχειν τινός, ſein eigener ~ ſein ἑαυτοῦ εἶναι, αὐτὸν ἑαυτοῦ ἰσχύειν od. κύριον εἶναι, ἐλεύθερον oder αὐτόνομον oder αὐτοκράτορα εἶναι, ~! (Anrede an einen Vorgeſetzten oder Herrſcher) ὦ δέσποτα, meine ~en ὦ ἄνδρες.
Herrchen *n* τὸ ἀνθρώπιον, ὁ ἀνθρωπίσκος, τὸ μειράκιον, ὁ δεσποτίσκος.
herrechnen καταλογίζεσθαι (M.), κατ-, δι-, ἀναριθμεῖν (auch M.), die Verwandtſchaft ~ γενεαλογεῖν τὴν συγγένειαν.
herreichen προτείνειν, ὀρέγειν (hinhalten, bſd. die Hand), (darbieten, gewähren) παρέχειν, *intr.* τείνειν, καθήκειν.
Herreiſe *f* ἡ δεῦρο ὁδός od. πορεία.
herreiſen δεῦρο πορεύεσθαι, ἐπιπορεύεσθαι (P.), προσέρχεσθαι, ἀφικνεῖσθαι.
herreißen ἁρπάζειν, ἐφαρπάζειν.
herreiten προσελαύνειν, ἐφιππεύειν.
Herrendienſt *m* ἡ λατρεία, τὸ λάτρευμα, ~ tun λατρεύειν.
Herrengunſt *f* ἡ παρὰ τῶν δυνατῶν εὔνοια od. χάρις (ιτος).
Herrenhaus *n* ἡ τοῦ δεσπότου od. τῶν δεσποτῶν οἰκία, (als Verſammlung) ἡ τῶν ἐπιφανῶν βουλή.
herrenlos ἀδέσποτος (2), οὐδενὸς ὤν, (von Völkern u. Staaten) ἄναρχος (2).
Herrenloſigkeit *f* τὸ ἀδέσποτον, ἡ ἀναρχία.
herrichten eig. ἐνδάδε od. δεῦρο τρέπειν, (zubereiten) κατα-, παρασκευάζειν.
Herrichtung *f* ἡ παρα-, κατασκευή, (von Speiſen) ἡ ὀψαρτυσία, ἡ ὄψου σκευασία.
Herrin *f* ἡ δέσποινα, ἡ δεσπότις (ιδος).
herriſch δεσποτικός, ἀρχικός, τυραννικός, ~es Weſen *n. neutr. d. adj.*
herrlich (glänzend, prächtig) λαμπρός, πολυτελής, μεγαλεῖος, μεγαλοπρεπής, (trefflich) καλός, κάλλιστος, χαρίεις, ἄριστος, θαυμαστός, θαυμάσιος, (ausgezeichnet) διαφέρων, ἐκπρεπής, (außerordentlich) δεινός.
Herrlichkeit *f* ἡ λαμπρότης (ητος), ἡ πολυτέλεια, ἡ μεγαλοπρέπεια, τὸ κάλλος.
Herrſchaft *f* 1. ἡ βασιλεία (königliche ~), ἡ τυραννίς (ίδος, in einem freien Staate widerrechtlich angemaßte), ἡ δεσποτεία (unumſchränkte), τὸ κράτος (oberſte Gewalt), ἡ ἐπικράτεια (Obmacht), ἡ ἀρχή, ἡ δυναστεία (geſetzliche), ἡ αὐτοκρατορία (bſd. von der unumſchränkten ~ des römiſchen Kaiſers), ἡ ἡγεμονία (der Vorrang, bſd. vor anderen Staaten, Oberherrſchaft, Prinzipat, Hegemonie). — 2. (Gebiet) ἡ ἀρχή. — 3. (Herr und Herrin) δεσπότης καὶ δέσποινα, οἱ κύριοι, die ~ führen ἀρχὴν ἔχειν, ἄρχειν, ἐν ἀρχῇ εἶναι, die ~ über etw. haben κρατεῖν od. ἐπικρατεῖν τινος, ἄρχειν, κυριεύειν τινός, (über Gegner, Leidenſchaften) κρείττω εἶναί τινος, unter j-s ~ ſtehen ὑπήκοον εἶναί τινος u. τινι, ἄρχεσθαι (P.) ὑπό τινος, unter j-s ~ bringen ποιεῖν ὑπό τινι, unter ſeine ~ bringen ποιεῖσθαι (M.) ὑφ' ἑαυτῷ.
herrſchaftlich ὁ, ἡ, τὸ βασιλέως, ἄρχοντος, τυράννου uſw., das ~e Gebäude τὸ ἀρχεῖον, τὰ βασίλεια.

Digitized by Google

Herrschbegierde *f* ἡ τῆς ἀρχῆς ob. τοῦ ἄρχειν ἐπιθυμία, ἡ φιλαρχία. [φίλαρχος (2).]
herrschbegierig ἐπιθυμῶν τῆς ἀρχῆς ob. τοῦ ἄρχειν,
herrschen ἄρχειν, βασιλεύειν, κυριεύειν, δεσποτεύειν, ἐπιστατεῖν, δεσπότην ob. κύριον εἶναι, κοιρανεῖν (sämtl. mit *gen.*), zur See ~ θαλαττοκρατεῖν. (von Sitten, Gebräuchen, Meinungen u. dgl.) κρατεῖν, ἐπικρατεῖν, (von Zuständen) εἶναι, ὑπάρχειν, κατέχειν, (von Krankheiten) ἐπιδημεῖν.
Herrschen *n* ſ. Herrſchaft.
herrschend durch d. *part.* d. Verben, εἰωθώς, νόμιμος (von Sitten, Gebräuchen), ἐπιδήμιος (2, von Krankheiten), die ~e Macht im Staate τὸ κύριον τῆς πόλεως.
Herrscher *m* ὁ κύριος, ὁ ἄρχων (οντος), ὁ βασιλεύς, ὁ δεσπότης, ὁ τύραννος, ὁ αὐτοκράτωρ (ορος).
Herrschergeschlecht *n* τὸ βασιλικὸν ob. ἀρχικὸν γένος, τὸ τῶν βασιλέων γένος, ὁ βασιλικὸς (τοῦ βασιλέως ob. βασιλέων) οἶκος.
Herrschergewalt *f* τὸ κράτος, ſ. Herrſchaft.
Herrscherhaus *n* ὁ βασιλικὸς ob. βασιλέων οἶκος.
Herrscherin *f* ἡ βασίλεια, ἡ βασίλισσα, ἡ δέσποινα.
Herrschermacht *f* τὸ κράτος, ſ. Herrſchaft.
Herrscherstab *m* τὸ σκῆπτρον.
Herrschertalent *n* τὸ ἀρχικόν. [ἀξίωμα.]
Herrscherwürde *f* τὸ βασιλικὸν ob. τοῦ βασιλέως uſw.
Herrschsucht *f* ſ. Herrſchbegierde.
herrschsüchtig ſ. herrſchbegierig.
herrücken *trans.* προσκινεῖν, ἐπάγειν, *intr.* ἐπέρχεσθαι (-ιέναι), προσελαύνειν.
herrufen καλεῖν, προσ-, παρακαλεῖν, ~ laſſen καλεῖν, μεταπέμπεσθαι (M.).
herrühren γίγνεσθαι ob. εἶναι ἀπό ob. ἔκ τινος, ἥκειν παρά τινος, das rührt von dir her τούτου σὺ αἴτιος.
hersagen καταλέγειν, ἀπομνημονεύειν, λέγοντα διέρχεσθαι, ἀπὸ μνήμης ob. ἀπὸ στόματος ob. ἀπὸ γλώττης εἰπεῖν.
herschaffen προσάγειν, προσκομίζειν.
herschauen προσ-, ἐπι-, ἐμβλέπειν, θεᾶσθαι (M.).
herschicken προσ-, ἐπι-, παραπέμπειν, ἐπι-, ἀποστέλλειν.
herschieben προσκινεῖν.
herschießen δεῦρο βάλλειν oder τοξεύειν, (hergeben) παρέχειν, πορίζειν, συμβάλλειν.
herschiffen προσπλεῖν.
herschlagen παίειν.
herschleichen ἐφ-, προσέρπειν.
herschleppen προσέλκειν, ἐπισύρειν.
herschreiben auf etw. γράφειν, καταγράφειν, (von e-m andern Orte) ἐπιστέλλειν, ſich ~ von etw. αἰτίαν ἔχειν ἔκ ob. ἀπό τινος, γίγνεσθαι ἀπό τινος.
hersehen προσ-, ἐπιβλέπειν, ἐφ-, προσοράν.
hersehnen ſich πόθον ἔχειν τοῦ προσέρχεσθαι oder παραγίγνεσθαι ἐνθάδε, ποθεῖν τὰ ἐνθάδε.
hersein (herſtammen) γίγνεσθαι ob. ἥκειν ἔκ ob. ἀπό τινος, über etw. ~ (mit etw. beſchäftigt ſein) εἶναι πρός τινι, ἔχειν ἀμφί τι, über j-n ~ (ihn bedrängen) ἐγκεῖσθαί τινι, (verleumden) διαβάλλειν τινά, es iſt lange her, kurze Zeit her μακρός ἐστι χρόνος, ὀλίγος τις χρόνος ἐστίν, ἐκ μακροῦ χρόνου, νεωστί, es iſt nicht weit her (Sprichw.) οὐ πολλοῦ ἄξιόν ἐστιν, φαῦλόν ἐστιν.
hersenden ſ. herſchicken.
hersetzen τιθέναι, κατατιθέναι, καθιστάναι, ſich ~ καθίζεσθαι, παρακαθίζεσθαι.
hersingen ᾠδῇ ob. ᾄδοντα διέρχεσθαι, ᾄδειν.
hersprengen προσελαύνειν.
herspringen προσ-, ἐφάλλεσθαι (M.). [τινος.]
herstammen γεγονέναι oder γένος ἔχειν ἔκ oder ἀπό
Herstammung *f* τὸ γένος, ἡ γενεά.
herstellen (eigtl.) κατατιθέναι, καθιστάναι, (zuſtande bringen, fertigen, ſchaffen) καθιστάναι, ἀποδεικνύναι, κατασκευάζειν, ἀπεργάζεσθαι (M.), wieder~ ἀποκαθιστάναι, ἐπανορθοῦν, (einen Kranken) ὑγιᾶ ποιεῖν, ὑγιάζειν, ἰᾶσθαι (M.), σῴζειν, wiederhergeſtellt werden (= geneſen) ἀνακύπτειν ἐκ τῆς νόσου, φεύγειν νόσον.
Herstellung *f* ἡ κατάστασις, ἡ ἀπόδειξις, ἡ ἀπεργασία, ἡ κατασκευή, (Wiederherſtellung) ἡ ἀποκατάστασις, ἡ ἐπανόρθωσις, oft durch Verben.
herstürmen, -stürzen προσ-, ἐπιφέρεσθαι (P.).
hertraben προσελαύνειν δρόμῳ.
hertragen φέρειν, προσφέρειν, προσκομίζειν.
hertreiben ἐλαύνειν, προσ-, ἐπελαύνειν. [γνεσθαι.]
hertreten ἐφ-, παρίστασθαι, προσέρχεσθαι, παραγί-
herüber δεῦρο, παρ' ob. πρὸς ἡμᾶς, ~ und hinüber δεῦρο κἀκεῖσε, in Zſſgn διά, z.B. ~bringen διακομίζειν, ſ. die betr. Zſſgn unter „hinüber".
herum πέριξ, κύκλῳ, als *prp.* περί u. ἀμφί mit *acc.*, in Zſſgn περί, διά.
herumbalgen ſich mit j-m ἀκροχειρίζεσθαι (M.) τινι ob. πρός τινα, διαπυκτεύειν ob. διαγωνίζεσθαι (M.) ἀλλήλοις.
herumbauen περιοικοδομεῖν. [ἀλλήλους.]
herumbeißen ſich untereinander διαδάκνεσθαι (M.)
herumbekommen j-n (übtr.) μεταπείθειν.
herumbeschneiden περιτέμνειν.
herumbestreichen περιχρίειν.
herumbetteln πτωχεύοντα περιέρχεσθαι, πτωχεύειν κατὰ τὴν πόλιν. [περί τι.]
herumbewegen ſich περιφέρεσθαι (P.), φέρεσθαι
Herumbewegung *f* ἡ περιφορά.
herumbiegen περικάμπτειν, (mit dem Wagen) ἀνακάμπτειν, μεταστρέφειν.
herumbinden περιδεῖν, περιάπτειν τινί τι.
herumblicken περιβλέπειν, περισκοπεῖν, περιφέρειν τὸ βλέμμα, ſcheu und vorſichtig ~ παπταίνειν.
herumbreiten περιπεταννύναι, περιστρωννύναι.
herumbringen j-n (übtr.) ſ. herumbekommen.
herumdenken περι-, διασκοπεῖν, πρὸς ἑαυτὸν διαλογίζεσθαι (M.).
herumdrehen στρέφειν, ἐπιστρέφειν (nach der entgegengeſetzten Seite), ἀναστρέφειν (umdrehen), im Kreiſe ~ περιάγειν, περιφέρειν, δινεῖν, περιδινεῖν, ſich im Kreiſe ~ die P. [Verben.]
Herumdrehung *f* ἡ περιφορά, ἡ περιστροφή ob. durch
herumfahren *trans.* περικομίζειν, *intr.* περιελαύνειν (zu Wagen), περικομίζεσθαι (P., zu Wagen u. zu Schiffe), περιπλεῖν (zu Schiffe).
herumflattern, -fliegen περιπέτεσθαι.
herumfließen um etw. περιρρεῖν τι, ῥεῖν περί τι.
Herumfließen *n* ἡ περιρροή.
herumforschen, -fragen πάντας ἑξῆς ἐρωτᾶν ob. ἐξετάζειν, διερωτᾶν, διέρχεσθαι ἐπερωτῶντα.
herumfügen περιάπτειν, περιαρμόττειν, **herumgefügt** ſein περικεῖσθαί τινι.
herumfühlen ψηλαφᾶν.
herumführen περιάγειν (von Perſonen), (um etw. zu zeigen) περιηγεῖσθαι (M.), in der Irre ~ περιπλανᾶν. j-n bei der Naſe ~ (übtr.) ἕλκειν τινὰ τῆς ῥινός, περιέρχεσθαί τινα, eine Mauer, einen Wall u. dgl. ~ περιβάλλειν τεῖχός, χῶμά τινι, περιτειχίζειν, περιχαρακοῦν, einen Graben ~ περιτείνειν τάφρον τινί, περιταφρεύειν, ὀρύγματι περιείργειν τι.
Herumführen *n* eig. ἡ περιαγωγή, ἡ περιήγησις, (e-r Mauer u. dgl.) ἡ περιβολή, ἡ περιτείχισις.
herumgaffen περιχάσκειν, auch bloß χάσκειν, κεχηνότα περιβλέπειν ob. περιθεᾶσθαι (M.).
herumgeben διαδιδόναι ob. περιφέρειν (πᾶσιν ἑξῆς), προσφέρειν, παρέχειν (πᾶσιν).
herumgehen 1. (rings um etw.) περιιέναι, περιβαίνειν, (ohne Ziel) περιπλανᾶσθαι (P.), auf etw. ~ ἐμπερι-πατεῖν τινι, (von einer Mauer, einem Zaun u. dgl.) περιέχειν τι, περιτείνεσθαι (P.) παρά ob. περί τι, (von einem Fluſſe) περιφέρεσθαι (P.). — 2. um etw. ~ (nicht daranwollen) μέλλειν, ὀκνεῖν, στρέφεσθαι (P.)

Digitized by Google

περί τι. (etw. nicht ſagen wollen, übergehen) παραλείπειν. — 3. es geht ein Gerücht herum διαδίδοται ὁ λόγος. κατέχει λόγος, es geht mir etw. im Kopfe herum ταράττει μέ τι, es geht eine Krankheit herum πολλή ἐστιν ἡ νόσος. — 4. (herumgegeben werden, v. Speiſen, Getränken) διαδίδοσθαι (P.). [Verben.]

Herumgehen *n* ὁ περίπατος, ἡ περιπάτησις, gew. durch

herumgießen περι-, διαχεῖν.

herumgraben περιορύττειν.

herumgreifen ψηλαφᾶν.

herumhängen *trans.* περιπεταννύναι τινί τι, περικαλύπτειν (zur Verhüllung), περιβάλλειν (zur Bedeckung, beide τινί τι), *intr.* (herumhangen) durch *b. perf. pass.*

herumhauen ſich mit j-m διαπληκτίζεσθαί (M.) τινι oder πρός τινα, διαπυκτεύειν τινί.

herumhäufen περιχοῦν, περισάττειν τινί τι.

herumhorchen ὠτακουστεῖν, ὠτακουστοῦντα περιιέναι, διακωδωνίζειν πάντας.

herumhüpfen περιπηδᾶν, περισκιρτᾶν.

herumirren περιπλανᾶσθαι (P.).

herumjagen *trans.* περιάγειν, περιελαύνειν, *intr.* (als Jäger) θηρᾶν περί τόπον τινά, θηρῶντα διέρχεσθαι τόπον τινά, (zu Pferde) περιελαύνειν δρόμῳ od. ἀνὰ κράτος.

herumkommen περιέρχεσθαι, (von einem Gerücht) διαδίδοσθαι (P.), διαθρυλεῖσθαι, (P.), wieder ~ περι-, ἐπανήκειν, (herumgelegt werden) περιβάλλεσθαι, περιάπτεσθαι.

herumkreuzen περιπλεῖν.

herumkriechen περιέρπειν.

herumlagern (ſich) διασκηνεῖν, κατασκηνᾶν (u. M.), κατασκηνοῦν περί τι, (umlagern, belagern) καθῆσθαι περί τι, περιστρατοπεδεύεσθαί (M.) τι.

herumlaufen eig. περιτρέχειν, περιθεῖν, (von ſich bewegenden Dingen) περιφέρεσθαι (P.), (von unbeweglichen Dingen) περιτεταμένον εἶναί τινι, περιέχειν τι, (von Flüſſigkeiten) περιρρεῖν τι.

Herumlaufen *n* ἡ περιδρομή, (von Dingen) ἡ περιφορά. ſ. herumſchweifen.

herumlegen um etw. περιτιθέναι, περιβάλλειν τινί τι, herumgelegt ſein περικεῖσθαι. [herumlenken.]

herumleiten (einen Fluß) um etw. ἄγειν περί τι, ſ. auch

herumlenken um etw. κάμπτειν, περικάμπτειν τι, (umlenken) ἀνα-, ὑποκάμπτειν, ἀνα-, ὑποστρέφειν.

herumliegen (um einen Ort) περικεῖσθαί τινι, ὁμορεῖν τινι (angrenzen).

herumliegend außer *b. part.* περίχωρος (2), περίοικος (2. *f* ἡ περιοικίς (ίδος), beſd. von Städten und Dörfern, auch das ~e Land), (zerſtreut) διεσκεδασμένος, διεσπαρμένος.

herumlungern κυπτάζειν περί τι.

herumnähen περιρράπτειν τινί τι.

herumpeitſchen διαμαστιγοῦν.

herumpflanzen περιφυτεύειν.

herumprügeln ſ. herumſchlagen.

herumraten ἄλλοτε ἄλλῃ εἰκάζειν.

herumreichen ſ. herumgeben, herumkommen.

herumreiſen περιπορεύεσθαι (P.).

herumreißen περιέλκειν, περισπᾶν, περισύρειν.

herumreiten περιιππεύειν, περιελαύνειν (τι).

herumrennen δια-, περιθεῖν, περιτρέχειν.

herumrollen *trans.* περικυλίνδειν, *intr.* P.

herumſagen διαδιδόναι (λόγον), ἐκλαλεῖν, ἐκφέρειν.

herumſchicken δια-, περιπέμπειν.

herumſchiffen um etw. περιπλεῖν τι.

herumſchlagen 1. (eine Hülle, Decke u. dgl.) περικαλύπτειν, περιβάλλειν τινί τι. — 2. ſich ~ ἐν χερσὶν εἶναι, διαμάχεσθαί, διαπυκτεύειν τινί, διαγωνίζεσθαι (M.) τινι u. πρός τινα.

herumſchlängeln ſich um etw. περιελίττεσθαι (P.) περί τι. [ἔρχεσθαί τι.]

herumſchleichen περιέρπειν, (um einen Ort) κρύφα περι-

herumſchlendern περιπατεῖν, περινοστεῖν.

herumſchleppen περιέλκειν, περισύρειν. [δονᾶν.]

herumſchleudern διαρρίπτειν, διασκεδαννύναι, διασφεν-

herumſchlingen περιπλέκειν, περιβάλλειν, ſ. umſchlingen. [τειν.]

herumſchmieren περιχρίειν, περιαλείφειν, περιπλάτ-

herumſchreiten περιβαίνειν.

herumſchütteln διασείειν, (durcheinander) διαταράττειν.

herumſchütten περι-, διαχεῖν, (Erde) περιχωννύναι.

herumſchwärmen (von Menſchen) περικωμάζειν, (von Vögeln) περιπέτεσθαι.

herumſchweifen πλανᾶσθαι, περιπλανᾶσθαι (P.), die Augen ~ laſſen περιφέρειν τὸ βλέμμα εἴς τινας.

Herumſchweifen *n* ἡ πλάνη.

herumſchwenken *trans.* δινεῖν, περιδινεῖν, *intr.* (von Soldaten) στρέφεσθαι (P.), ἐπι-, ἀναστρέφειν (u. P.), ſ. ſchwenken. [loſem) περιπλεῖν.]

herumſchwimmen περινεῖν, περινήχεσθαι, (von Leb-

herumſegeln περιπλεῖν.

herumſehen περιβλέπειν, περισκοπεῖν.

herumſein 1. um j-n εἶναι περί od. ἀμφί τινα oder μετά τινος, ἔχειν ἀμφί od. περί τινα, ἕπεσθαί τινι. — 2. (den Kreislauf vollendet haben) περι-, ἐπανήκειν, (von Gerüchten) διατεθρυλῆσθαι, ſ. herumgehen.

herumſenden περι-, διαπέμπειν.

herumſetzen περιτιθέναι, περιιστάναι, (an verſchiedenen Stellen) διατιθέναι, herumgeſetzt ſein περικεῖσθαι, ſich ~ περικαθέζεσθαί τι od. περί τι.

herumſinnen φροντίζειν, διὰ γνώμης ἔχειν.

herumſitzen um etw. περικαθῆσθαί τι, (an verſchiedenen Stellen) διακαθῆσθαι.

herumſpannen περιτείνειν τι περί τι od. τινί τι.

herumſpazieren περιπατεῖν.

Herumſpazieren *n* ὁ περίπατος.

herumſprechen: etw. wird allgemein herumgeſprochen ᾄδεται τι παρὰ πάντων.

herumſpringen περιπηδᾶν, περι-, διασκιρτᾶν.

herumſpritzen *trans.* περιῤῥαίνειν, *intr.* P.

herumſtechen περικεντεῖν.

herumſtecken περιπηγνύναι, (mit einer Schnalle, Nadel, Spange u. dgl.) προσπερονᾶν.

herumſtehen περιεστάναι τι, περί τινι od. τινί, (von Sachen) περικεῖσθαί τι.

herumſtellen (um etw.) περιιστάναι, περιτιθέναι, (hier und dorthin) διιστάναι, διατιθέναι, ſich ~ περιίστασθαι.

herumſtimmen ψηφίζεσθαι (M.) od. τίθεσθαι ψῆφον πάντας.

herumſtoßen περιωθεῖν.

herumſtreichen *trans.* περιχρίειν, περιαλείφειν, περιπλάττειν, *intr.* ſ. das folg. Wort. [νᾶσθαι (P.).]

herumſtreifen περι-, διατρέχειν, περιιέναι, περιπλα-

herumſtreiten διαδικάζεσθαί (M.) τινι.

herumſtreuen διασπείρειν, διαπάττειν.

herumtanzen περιχορεύειν. [πλανᾶσθαι (P.).]

herumtappen ψηλαφᾶν (mit den Händen), übtr. περι-

herumtaſten ψηλαφᾶν. [παλᾶν, μαθύειν.]

herumtaumeln σφάλλεσθαι (P.), (von Betrunkenen) κραι-

herumtragen περιφέρειν, das, womit man ſich herumträgt τὰ περιφερόμενα.

herumtreiben *trans.* περιάγειν, ſich ~ an einem Orte ἀναστρέφεσθαι (P.) ἐν χώρᾳ τινί od. κατὰ χώραν τινά, (in der Irre) περιπλανᾶσθαι (P.).

herumtreten um etw. περιίστασθαί τι, κυκλοῦσθαί (M.) τι od. περί τι, auf etw. ~ πατεῖν τι, ἐπεμβαίνειν τινί.

herumtrinken κύκλῳ od. ἑξῆς προπίνειν.

herumtummeln περιελαύνειν, ein Pferd ~ ἐξαλίσειν ἵππον, ſich ~ περιάγεσθαι (P.).

herumwachſen περιφύεσθαι (-φῦναι).

herumwälzen περικυλίνδειν, ſich in etw. ~ ἐγκυλίνδεσθαί (P.) τινι, übtr. συγκυλίνδεσθαί (P.) τινι.

herumwandeln περιπατεῖν.

Digitized by Google

Herumwandeln *n* ὁ περίπατος, ἡ περιπάτησις.
herumwandern περιπορεύεσθαι (P.).
herumwenden περι-, μεταστρέφειν.
herumwerfen etw. um etw. περιβάλλειν τινί τι, auf dem Lager ſich ~ ῥιπτάζεσθαι (P.).
herumwickeln, -winden περιειλεῖν, περιελίττειν, περιπλέκειν, περισπειρᾶν.
herumwohnen περιοικεῖν.
herumwohnend περίοικος (2).
herumwühlen διορύττειν τι, (vom Scharren der Hühner) διασκαριφᾶσθαί (M.) τι.
herumzanken ſich mit j-m διαλοιδορεῖσθαί (P.) τινι.
herumzeigen πᾶσιν ἑξῆς δεικνύναι.
herumzerren περιέλκειν, περισπᾶν, περισύρειν.
herumziehen I *trans.* (eine Hülle u. dgl.) περιβάλλειν τινί τι, περιπεταννύναι τινί τι, einen Graben ~ τάφρον περιάγειν, ſich um etw. ~ περιέχειν τι. übtr. j-n ~ παρατείνειν, ἀναβάλλειν, περιοδεύειν τινά, κενὰς ἐλπίδας παρέχειν τινί. — II *intr.* περιπορεύεσθαι (P.), περιέρχεσθαι, περιπλανᾶσθαι (P.).
herunter κάτω od. durch d. *prp.* κατά mit *gen.*, in Zſſgn gew. durch die *prp.* κατά. Die hier nicht angeführten Zſſgn ſ. unter herab.
herunterbeugen, -biegen κατακάμπτειν.
herunterblicken καταβλέπειν, καθορᾶν.
herunterbrechen καταρρηγνύναι, κατακλᾶν.
herunterbrennen (von einem Lichte) καταφέρεσθαι (P.).
herunterbringen κατάγειν, καταφέρειν, καταβιβάζειν, übtr. (erniedrigen, ſchwächen, in einen ſchlechteren Zuſtand bringen) ἐλαττοῦν, μειοῦν, ἔλαττον ποιεῖν, ταπεινοῦν, συστέλλειν, φθείρειν, διαφθείρειν, λυμαίνεσθαι (M.), κολούειν.
herunterfahren *trans.* κατακομίζειν, κατάγειν. *intr.* [κατελαύνειν.]
herunterfallen καταπίπτειν, καταφέρεσθαι (P.).
herunterfliegen καταπέτεσθαι.
heruntergehen καταβαίνειν.
herunterkommen eig. καταβαίνειν, κατέρχεσθαι, übtr. (weniger werden) ἐλαττοῦσθαι, μειοῦσθαι, συστέλλεσθαι (ſämtl. P.), ἔλαττον γίγνεσθαι, κλίνειν ἐπὶ τὸ χεῖρον.
herunterlangen καθιέναι, καθαιρεῖν.
herunterlaſſen καθιέναι. vom Preiſe ~ καθυφίεσθαι τῆς τιμῆς, j-n ~ ἐᾶν τινα κατιέναι od. καταβαίνειν.
herunterlaufen κατατρέχειν, (von Sachen) καταφέρεσθαι (P.), (von Flüſſigkeiten) καταρρεῖν, καταλείβεσθαι (P.).
heruntermachen καθιέναι, λύειν, ἀπολύειν, περιαιρεῖν (u. M.), übtr. (ausſchelten u. dgl.) καταισχύνειν τινά, ἐπιπλήττειν τινί, (einen Abweſenden) διαβάλλειν.
herunternehmen ἀπολαμβάνειν, καθαιρεῖν.
herunterpurzeln καταπίπτειν, ἀποκυλίνδεσθαι (P.), ἐκτραχηλίζεσθαι (P.).
herunterreißen καθαρπάζειν, κατασπᾶν, übtr. ſ. heruntermachen.
herunterrollen *trans.* κατακυλίνδειν, *intr.* d. P.
herunterrufen κελεύειν τινὰ κατέρχεσθαι.
herunterſchaffen καταβιβάζειν, κατάγειν (von Perſonen), ἀποσκευάζειν (u. M., von Sachen).
herunterſchauen z. B. aus dem Fenſter ~ προκύπτειν τῆς θυρίδος.
herunterſchieben ἀπωθεῖν, ἀποκινεῖν.
herunterſchiffen καταπλεῖν.
herunterſchlagen ἀποκόπτειν, ἀπαράττειν.
herunterſchleppen καθέλκειν.
herunterſchlüpfen καταδύεσθαι (-δῦναι) ὑπό τι.
herunterſchlürfen καταρροφεῖν, καταπίνειν.
herunterſchmeißen καταράττειν.
herunterſetzen (j-m einen ſchlechteren Platz anweiſen) ἐλαττοῦν τινα τὴν τάξιν, ſ. herabſetzen.
herunterſteigen καταβαίνειν τινός.
herunterſtellen κατατιθέναι, ἱστάναι κάτω.
herunterſtoßen κατωθεῖν.
herunterſtürzen *trans.* κατακρημνίζειν, *intr.* καταπίπτειν, καταφέρεσθαι (P.).
herunterwerfen καταβάλλειν.
hervor ἔξω, in Zſſgn durch ἐκ-, πρό, ἀνά, διά, ὑπό.
hervorblicken προ-, ὑποβλέπειν ἔκ τινος. (ſichtbar werden) ἐμ-, προφαίνεσθαι (P.).
hervorblinken ὑποστίλβειν ἔκ τινος.
hervorblitzen ἐξαστράπτειν.
hervorblühen ἐξανθεῖν, ἐκβλαστάνειν.
hervorbrechen ἐξορμᾶν (u. P.) ἔκ τινος, (aus einem Hinterhalt) ὑπεξανίστασθαι, (von Quellen) ἐξερεύγεσθαι, (von Geſchwüren) ἐξανθεῖν.
hervorbringen φύειν, (Früchte u. dgl.) φέρειν, ἐκφέρειν, ἀναδιδόναι, (zeugen) γεννᾶν, (machen) ποιεῖν, ἀπεργάζεσθαι (M.), ἀποδεικνύναι, (veranlaſſen) παρέχειν.
Hervorbringung *f* ἡ ἀνάδοσις, ἡ γέννησις, gew. durch Verben.
hervordrängen ἐξ-, προωθεῖν, ſich ~ ἀνα-, ἐξανα δύεσθαι (-δῦναι). (aufdringlich ſein) ἐπαχθῆ εἶναι.
hervordringen ἐκ-, δια-, ἀνα-, ἐξαναδύεσθαι (-δῦναι), (von Geſchwüren) ἐξανθεῖν, (von Schweiß) ἀνακηκίειν.
hervorfliegen ἐκπέτεσθαι.
hervorfließen προρρεῖν ἔκ τινος. [ζειν.]
hervorführen προ-, ἐξάγειν (εἰς τὸ μέσον), ἐκκομί-
hervorgehen προϊέναι, προέρχεσθαι, προβαίνειν, (ſich zeigen) ἐκφαίνεσθαι (P.), ἀνατέλλειν, übtr. daraus geht hervor δῆλον od. φανερόν od. φαίνεται ἐκ τούτων.
hervorglänzen (P.), ἐκ-, διαπρέπειν, ἐκ-, διαπρεπῆ εἶναι.
hervorglänzen ἐκ-, διαλάμπειν, προ-, διαφαίνεσθαι.
hervorgucken ἐκ-, προκύπτειν ἔκ τινος, διακύπτειν διά τινος.
hervorhangen προ-, ἐξέχειν.
hervorheben προτιμᾶν, λόγῳ ἐξαίρειν τι, πλεῖστον λόγον ποιεῖσθαί (M.) τινος od. περί τινος.
hervorholen ἐξ-, προ-, ὑπεξαιρεῖν (u. M.), προφέρειν.
hervorkeimen ἐκ-, ἀναβλαστάνειν, ~ laſſen ἀναδιδόναι.
Hervorkeimen *n* ἡ ἀναβλάστησις.
hervorkommen προ-, ἐξέρχεσθαι (-ιέναι), ἀνέχειν, (wachſen) φύεσθαι (φῦναι), γίγνεσθαι, (zum Vorſchein kommen) ἀναφαίνεσθαι (P.), ſ. hervorkeimen.
hervorkriechen ἐξέρπειν. [λύπτειν.]
hervorlaſſen παραπέμπειν, nicht ~ κρύπτειν. κα-
hervorlaufen προτρέχειν. [ſ. hervorglänzen.]
hervorleuchten ἐκ-, διαλάμπειν, ἐξαναφαίνεσθαι (P.).
hervorleuchtend δια-, ἐκφανής, δια-, ἐκπρεπής.
hervorlocken ἐξάγειν, ἐκκαλεῖσθαι (M.). ἐπάγεσθαι, ἐφέλκεσθαι (M.).
hervorquellen ἐκ-, ἀναβλύζειν, ἐκ-, προρρεῖν. ἀνα-, ἐκπιδύεσθαι (M.), ~ laſſen ἀνιέναι (ὕδωρ), ἀναπέμπειν. ἀναπιδύειν.
hervorragen ἐξ-, προέχειν τινός (über etw.), προκύπτειν, übtr. über j-n in etw. ~ διαφέρειν od. ὑπερέχειν τινός τινι, ὑπερβάλλειν τινά τινι.
hervorragend durch d. *part.*, ein ~er Punkt ἡ, ἐξοχή, ἡ προβολή, eine ~e Stellung ἡ ὑπεροχή, ἡ ὑπερβολή, ein ~er Felſ ὁ προβλής (ῆτος) σκόπελος.
Hervorragung *f* ἡ ἐξοχή, ἡ ὑπεροχή, ἡ προβολή.
hervorrecken προτείνειν.
hervorreißen ἐκ-, ἀνασπᾶν, ἐξέλκειν.
hervorreiten προελαύνειν.
hervorrennen προεκθεῖν.
hervorrollen *trans.* προ-, ἐκκυλίνδειν, *intr.* durch d. P.
hervorrücken *trans.* προκινεῖν, *intr.* προελαύνειν, προχωρεῖν, προϊέναι (εἶμι).
hervorrufen ἐκ-, προκαλεῖν.
hervorſcheinen ἐκλάμπειν.
hervorſchießen *trans.* προαφιέναι, *intr.* προ-, ἐξορμᾶσθαι (P.), ἐκφέρεσθαι (P.), (von Pflanzen) ἀναβλαστάνειν, ἐξανατέλλειν, (von Gewäſſern) ἐκ-, προχεῖσθαι (P.).
hervorſchimmern ἐκλάμπειν.
hervorſchlüpfen ἐκδύεσθαι (-δῦναι).
hervorſchreiten προβαίνειν.
hervorſehen προκύπτειν.

Digitized by Google

hervorſprießen ἐκ-, ἀναβλαστάνειν, ἀνατέλλειν.
hervorſpringen προ-, ἐκπηδᾶν.
hervorſproſſen ſ. hervorſprießen.
hervorſprudeln *trans.* ἀναβράττειν, ἐκβλύζειν, *intr.* [ἀναβλύζειν.]
Hervorſprudeln *n* ἡ ἀνάβλυσις.
hervorſtechen δια-, ἐκπρέπειν, διαπρεπῆ εἶναι, δια- [φέρειν τινός.]
hervorſtechend δια-, ἐκπρεπής, ἐπιφανής, διαφέρων.
hervorſtehen ἐξ-, προέχειν, mit ~den Augen ἐπιπόλαιοι ὀφθαλμοί, ἐξόφθαλμος (2), ~de Zähne χαυλιόδοντες ὀδόντες, e-r mit ~den Schultern ὁ ἐξωμίας.
hervorſtrahlen ἐκλάμπειν, ἐκ-, διαπρέπειν. [είρειν.]
hervorſtrecken προτείνειν, προβάλλειν, (die Zunge) ἐξ-
hervorſtrömen ἐκ-, πορρεῖν. [(P.).]
hervorſtürmen, -ſtürzen ἐξορμᾶσθαι (P.), ἐκφέρεσθαι
hervorſuchen ἀνα-, ἐκζητεῖν.
hervortragen προφέρειν.
hervortreiben προελαύνειν (*trans.* u. *intr.*), (v. Pflanzen) *trans.* ἀναδιδόναι, *intr.* ἀναβλαστάνειν.
hervortreten προβαίνειν, προέρχεσθαι (-ιέναι), (hervorragen) ἐξ-, προέχειν, (ſich zeigen) ἀνα-, ἐκφαίνεσθαι (P.), φανερὸν γίγνεσθαι. [ſich auszeichnen.]
hervortun ſich προέχειν, διαφέρειν τινός, ſ. übertreffen,
hervorwachſen ἀνα-, ἐκφύεσθαι (-φῦναι), ἀνατέλλειν, ἐκβλαστάνειν, ~ laſſen ἀνα-, ἐκφύειν, ἀναδιδόναι.
hervorwagen ſich τολμᾶν ἐξιέναι.
hervorwälzen ἐκ-, προκυλίνδειν.
hervorwerfen ἐκ-, προβάλλειν. [τὸ φῶς.]
hervorziehen ἐξ-, προέλκειν, aus Licht ~ ἐκφέρειν εἰς
herwagen ſich τολμᾶν προσέρχεσθαι.
herwälzen προσκυλίνδειν.
herwärts δεῦρο, ~ kommen προσ-, ἐπέρχεσθαι.
Herweg *m* ἡ δεῦρ' ὁδός, ἡ ἔφ-, πρόσοδος.
herweiſen (vorweiſen) ἐπι-, ἀποδεικνύναι (u. M.), ἀποφαίνειν, προφέρειν, den Weg hierher weiſen δεικνύναι τινὶ τὴν δεῦρ' ὁδόν.
herwenden προστρέπειν.
herwerfen προσβάλλειν, ἐφιέναι, δεῦρο βάλλειν, ſich über j-n ~ προσπίπτειν τινί.
herwinken (herbeiwinken) νεύματι προσκαλεῖν τινα.
herwollen ἐπιθυμεῖν δεῦρο ἔρχεσθαι ob. ἰέναι.
Herz *n* ἡ καρδία (im phyſiſchen Sinne, auch übtr. wie im Deutſchen), τὰ σπλάγχνα (Herz, Lunge, Leber), τὸ στῆθος (Bruſt), (im moraliſchen Sinne = Gemüt) ὁ θυμός, αἱ φρένες, ἡ ψυχή (Seele), (Mut, Entſchloſſenheit) ὁ θυμός, τὸ θάρρος, ἡ ἀνδρεία, von ~en ἐκ τῆς ψυχῆς, nach dem ~en πρὸς θυμοῦ, ein gutes ~ ἡ εὐγνωμοσύνη, ἡ χρηστότης (ητος), ein gutes ~ haben ἀγαθὸν ob. φιλάνθρωπον εἶναι· τὴν ψυχήν, aus gutem ~en ἐπ' εὐνοίας, ſich etw. zu ~en nehmen ἐνθύμιον ποιεῖσθαί (M.) τι, ἐνθυμεῖσθαί (M.) τι, ſich etw. nicht zu ~en nehmen παραμελεῖν τινος, mein ~ iſt voll von etw. διὰ φρενῶν ἔχω τι, j-m etw. aus ~ legen παραινεῖν τινί τι, es liegt mir etw. am ~en μέλει μοί τι, τινος u. περί τινος, ἐπιμελές ἐστί ob. γίγνεταί μοί τι ob. *inf.*, περὶ πολλοῦ ποιοῦμαί (M.) τι, es liegt mir etw. ſehr am ~en περὶ παντὸς ποιοῦμαί τι, es liegt mir etw. auf dem ~en δάκνει μέ τι, φροντίζω τινός, etw. auf dem ~en haben μελετᾶν τι. ἔχειν τι ἐν θυμῷ, etw. über ſein ~ bringen ἀνέχεσθαί (M.) τι, ſein ~ vor j-m, gegen j-n ausſchütten λέγω τινὶ τὰ πάντα ὅσα ἔχω ἐν θυμῷ, reden, wie es einem ums ~ iſt τὰ ἀπὸ καρδίας λέγειν, das ~ voll haben von etw. πλῆρες τὸ στῆθος ἔχειν τινός, wes das ~ voll iſt, des geht der Mund über (Sprichw.) τοῖς παροῦσιν ἕκαστος ἀφθόνως χρῆται, ſein ~ öffnen ἀνοίγεσθαι (P.), j-s ~ gewinnen ἀνακτᾶσθαί (M.) τινα. ich habe ihn in mein ~ geſchloſſen μάλα κεχαρισμένος ἐστί μοι, ein ~ und eine Seele ſein μίαν ψυχὴν ἔχειν, ~ haben θαρρεῖν, εὐθαρσεῖν, ἀνδρεῖον εἶναι, kein ~ haben δειλὸν ob. ἀνανδρον εἶναι, ἀθυμεῖν, ein ~ faſſen θαρρεῖν, wieder ein ~ faſſen ἀναθαρρεῖν, das ~ eines Landes τὸ μέσον τῆς χώρας, μέση ἡ χώρα, mein ~! liebes ~! ὦ φίλη ψυχή, ein treues ~ ἡ ἀγαθὴ καὶ πιστὴ ψυχή.
herzählen ἐξ-, καταριθμεῖν (Geld), καταλέγειν, λόγῳ διεξέρχεσθαι (in der Rede). [Verben.]
Herzählung *f* ἡ ἐξαρίθμησις, ὁ κατάλογος, gew. durch
herzallerliebſt φίλτατος.
Herzbeutel *m* τὸ περικάρδιον.
Herzbeutelentzündung *f* ἡ περικαρδῖτις (ιδος, neugr.).
herzbrechend θρηνώδης, οἰκτρός.
Herzchen *n* (Schmeichelwort) τὸ φαττίον (eig. Täubchen), τὸ χρυσίον (eig. Goldchen). [καρδιαλγεῖν.]
Herzdrücken *n* ἡ καρδιαλγία, ὁ καρδιωγμός, ~ haben
herzeigen ἐπιδεικνύναι (u. M.).
Herzeleid *n* ἡ ἀχθηδών (όνος), ἡ ταλαιπωρία, τὸ ταλαιπώρημα, ἡ λύπη, ἡ ἀνία, τὸ πένθος, j-m ~ machen λυπεῖν τινα, λύπας παρέχειν τινί, ~ haben πενθεῖν, λυπεῖσθαι (P.), λύπαις συνέχεσθαι (P.), ταλαιπωρεῖν.
herzen φιλεῖν, καταφιλεῖν.
Herzensangelegenheit *f* τὰ ἐρωτικά, es iſt mir etw. eine ~ = es liegt mir etw. am Herzen ſ. unter Herz.
Herzensangſt *f* ἡ ἀδημονία, ἡ ἀγωνία, ἡ λύπη, ἡ ἀπορία, ~ haben ἀδημονεῖν, ἀγωνιᾶν, ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ εἶναι.
Herzensbruder *m* ὁ φίλτατος ἀδελφός.
Herzensfreude *f* ἡ εὐθυμία.
Herzensfreund *m* ὁ φίλτατος.
herzensfroh εὔθυμος (2).
Herzensgrund *m*: aus ob. von ~ ἐκ τῆς ψυχῆς ob. καρδίας.
herzensgut εὐήθης, χρηστός, φιλάνθρωπος (2).
Herzensgüte *f* ἡ εὐήθεια, ἡ χρηστότης (ητος), ἡ φιλανθρωπία, τὸ χρηστὸν ἦθος, τὸ εὔηθες, τὸ χρηστόν, τὸ ἀπειρόκακον.
Herzenskenner *m* ὁ καρδιογνώστης.
Herzenskind *n* τὸ φίλτατον τέκνον.
Herzensluſt *f* ἡ ἡδονή, nach ~ ἐκ τῆς ψυχῆς, καθ' ἡδονήν ob. ἡδονάς.
Herzensmeinung *f* ἡ γνώμη, ſeine ~ ſagen ἁπλῶς ἀποφαίνεσθαι (M.) γνώμην.
Herzenswunſch *m* ὁ πόθος, nach ~ ἐκ τῆς ψυχῆς, ὡς ἂν εὔξαιτό τις μάλιστα.
herzerfreuend ἥδιστος, κεχαρισμένος, ψυχαγωγικός.
herzergreifend ἐλεεινός, οἰκτρός.
herzerhebend ψυχαγωγικός.
Herzfell *n* τὸ περικάρδιον.
Herzflügel *m/pl.* τὰ τῆς καρδίας ὦτα.
herzförmig καρδίας σχῆμα ἔχων, καρδιοειδής.
herzfreſſend ἐσθίων τὴν καρδίαν, θυμοφθόρος, θυμοβόρος, δακέθυμος, δηξίθυμος (ſämtl. 2), θυμοδακής.
Herzgegend *f* τὰ περὶ τὴν καρδίαν.
Herzgrube *f* τὸ προκάρδιον.
herzhaft εὐκάρδιος, εὔψυχος, εὔτολμος (ſämtlich 2), θαρραλέος, εὐθαρσής, τολμηρός, καρτερός, ἀνδρεῖος.
Herzhaftigkeit *f* ἡ εὐθάρσεια, ἡ θαρραλεότης (ητος), ἡ εὐψυχία, ἡ εὐτολμία, ἡ ἀνδρία, ἡ καρτερία, auch b. *neutr.* der vorh. *adj.*
herziehen *trans.* ἑφέλκειν, ἐπάγειν, ἐπισπᾶν, *intr.* μετοικεῖν εἰς τόπον τινά.
herzielen καταστοχάζεσθαί (M.) τινος (auf j-n).
herzinnig ἐκ τῆς ψυχῆς, ἐκ τῆς καρδίας.
Herzklopfen *n* ὁ τῆς καρδίας σφυγμός, ἡ τῆς καρδίας σφύξις ob. πήδησις ob. ἀναπήδησις, ich habe ~ πηδᾷ, πάλλεται ob. σφύζει ἡ καρδία μου.
herzkränkend δάκνων ob. λυπῶν τὴν καρδίαν ob. ψυχήν. θυμαλγής, θυμοφθόρος (2).
herzlich ἁπλοῦς, ἀληθινός, εὐήθης, φιλόφρων, φίλος, *adv.* ἁπλῶς, πάνυ, σφόδρα. μάλιστα, ἀπὸ ψυχῆς, ~ gern ἀσμενέστατα ob. ἀσμενέστατα.
Herzlichkeit *f* ἡ ἁπλότης (ητος), ἡ εὐήθεια, ἡ φιλοφροσύνη, ἡ φιλία, auch b. *neutr.* b. vorh. *adj.*

Digitized by Google

herzlos eig. ἀκάρδιος (2), ἄσπλαγχνος (2, auch übtr.), übtr. ἀπάνθρωπος (2), s. auch gefühllos.
Herzlosigkeit *f* ἡ ἀπανθρωπία.
herznagend δακέθυμος (2), δηξίθυμος (2).
Herzog *m* ὁ ἡγεμών (όνος), ὁ ἄρχων (οντος).
herzoglich ἡγεμονικός, ὁ, ἡ, τὸ ἡγεμόνος.
Herzogtum *f* ἡ ἡγεμονία.
Herzpochen *n* s. Herzklopfen.
Herzpolyp *m* ὁ κατὰ τὴν καρδίαν πολύπους (οδος).
Herzschmerzen *m/pl.*, **-weh** *n* ἡ καρδιαλγία. ὁ καρδιωγμός. ~ haben καρδιαλγεῖν, καρδιώττειν, καρδιᾶν, einer der ~ hat καρδιαλγικός.
Herzstärkend eig. εὐκάρδιος (2), ἀναληπτικός, übtr. παραμυθητικός.
Herzstärkung *f* d. *neutr.* d. vorh. *adj.*, ἡ παραμυθία.
herzu δεῦρο, in Zssgn durch πρός, ἐπί, παρά, die hier fehlenden Zssgn s. unter herbei.
herzubringen προσκομίζειν, προσφέρειν, προσάγειν.
herzudrängen sich εἰς βίᾳ ἐπεισέρχεσθαι od. εἰσδύεσθαι (-δῦναι).
herzueilen προσ-, ἐπιτρέχειν, δρόμῳ προσιέναι.
herzufliegen προσ-, ἐπιπέτεσθαι.
herzufließen προσ-, ἐπιρρεῖν.
herzuführen προσ-, ἐπάγειν.
herzugehen προσ-, ἐπιέναι, προσ-. ἐπέρχεσθαι.
herzukommen προσ-, ἐπ-, παρέρχεσθαι (-ιέναι), παραγίγνεσθαι.
herzulassen παριέναι (ἵημι), προσίεσθαι, οὐκ ἀποκωλύειν.
herzulaufen προσ-, ἐπι-, παρατρέχειν (-θεῖν), δρόμῳ προσέρχεσθαι.
herzulocken προσ-, ἐπάγεσθαι (M.), ἐπισπᾶσθαι (M.).
herzunahen ἐπέρχεσθαι, προσπελάζειν.
herzureiten προσ-, ἐπελαύνειν, προσ-, παριππεύειν.
herzurennen προστρέχειν (-θεῖν), ἐπι-, προσφέρεσθαι (P.), ἐφορμᾶν (u. P.).
herzurufen προσ-, παρακαλεῖν (u. M.).
herzuschiffen προσπλεῖν.
herzuschleichen ἐφ-, προσέρπειν.
herzuschleppen ἐφέλκειν, παρασύρειν.
herzuströmen ἐπι-ρ-, προσρεῖν.
herzutreten ἐφ-, παρ-, προσίστασθαι, παρέρχεσθαι, παραγίγνεσθαι.
herzzerreißend δεινός.
heterogen ἑτερογενής, ἕτεροῖος, ἀλλόκοτος (2).
Hetze *f* ἡ δίωξις, ὁ διωγμός, ἡ θήρα, ἡ κυνηγεσία.
hetzen διώκειν, καταδιώκειν, θηρᾶν, κυνηγετεῖν, Hunde auf j-n ~ κύνας ἐπαφιέναι τινί, übtr. κατατρύχειν, gegeneinander ~ συγκρούειν τινάς.
Hetzpeitsche *f* ἡ (κυνηγετικὴ) μάστιξ (ιγος).
Heu *n* ὁ (κοῦφος) χόρτος, ἡ κάρφη, τὸ κάρφος, von ~ χόρτινος.
Heuboden, -schober *m* ὁ χορτοβολών (ῶνος).
Heubündel *n* (Heubund) τὸ χόρτινον δρᾶγμα, ἡ χορτίνη δέσμη, ὁ χόρτου φάκελος.
Heuchelei *f* ἡ ὑπόκρισις, ἡ προσποίησις, ἡ εἰρωνεία, ohne ~ ἁπλῶς.
heucheln *intr.* ὑποκρίνεσθαι (M.). τεχνάζειν, προσποιεῖσθαι (M.) εἶναί τι (den Schein annehmen von etw., was man nicht ist, simulare), *trans.* προσποιεῖσθαί τι, πλάττειν (u. M.) τι.
Heuchler *m* ὁ ὑποκριτής, gew. *part.* d. Verben.
heuchlerisch ὑποκριτικός, προσποίητος (2), πλαστός, εἰρωνικός, ψευδής.
Heuer (τὸ) τῆτες.
Heuernte *f* ἡ τοῦ χόρτου συγκομιδή, ἡ χορτολογία.
Heugabel *f* τὸ δίκρανον.
Heuhaufen *m* ὁ χόρτου σωρός.
heulen (von Tieren, bjd. vom Hunde) ὠρύεσθαι (M.), (von Menschen) κωκύειν, ὀλολύζειν, ἀνολολύζειν, (vom Winde) ψοφεῖν, παταγεῖν.
Heulen *n* (von Tieren) ἡ ὠρυγή, ὁ ὠρυγμός, (von Menschen) ὁ κωκυτός, ἡ ὀλολυγή, (vom Winde) ὁ ψόφος, ὁ πάταγος.
Heumagazin *n* ἡ χόρτου ἀποθήκη, ὁ χορτοβολών (ῶνος).
Heupferd, -pferdchen *n*, **-schrecke** *f* ἡ ἀκρίς (ίδος), τὸ ἀκρίδιον, ὁ πάρνωψ (οπος).
heurig ὁ, ἡ, τὸ τῆτες, αὐτοετής.
heute τήμερον, τῇδε τῇ ἡμέρᾳ, für ~ τὸ τήμερον, heutzutage κατὰ τοὺς νῦν χρόνους, τό γε νῦν, bis ~ μέχρι οὗ. ἄχρι τῆσδε τῆς ἡμέρας, μέχρι τοῦ νῦν.
heutig ὁ, ἡ, τὸ τήμερον, παρών, ἐνεστώς, der ~e Tag ἡ τήμερον (ἡμέρα), ἡ νῦν παροῦσα ἡμέρα, ἥδε ἡ ἡμέρα, bis auf den ~en Tag μέχρι ταύτης τῆς ἡμέρας, εἰς ταυτηνὶ τὴν ἡμέραν, die ~e Welt οἱ νῦν (ἄνθρωποι), die ~en Verhältnisse τὰ νῦν.
Heuwage *f* ὁ χόρτου σταθμός.
Heuwagen *m* ἡ χορτοφόρος ἅμαξα.
Heuwiese *f* τὸ χορτοκοπεῖον.
Hexameter *m* τὸ ἑξάμετρον.
hexametrisch ἑξάμετρος (2).
Hexe *f* ἡ φαρμακεύτρια, ἡ φαρμακίς (ίδος), ἡ ἐπῳδός, ἡ φαρμάκεια.
hexen μαγεύειν, φαρμακεύειν, φαρμάττειν, βασκαίνειν.
Hexenkunst *f* ἡ μαγική.
Hexenmeister *m* ὁ μάγος, ὁ φαρμακεύς.
Hexerei *f* ἡ μαγεία, ἡ φαρμακεία (das Hexen), ἡ μαγική (Hexenkunst), das ist keine ~ (Sprichw.) οὐχ ἡ Γλαύκου τέχνη.
Hiatus *m* ἡ τῶν φωνηέντων σύγκρουσις, ἡ χασμῳδία.
hie und da ἐνιαχοῦ.
Hieb *m* ἡ πληγή (Schlag), τὸ μάστιγμα (Peitschenhieb), τὸ ῥάπισμα (Rutenhieb), j-m einen ~ geben, versetzen πλήττειν τινά, πληγὴν ἐμβάλλειν, ἐντρίβειν od. ἐντείνειν τινί, einen ~ bekommen πληγὴν λαμβάνειν, auf einen ~ μιᾷ πληγῇ, (die durch den Hieb entstandene Wunde) ἡ πληγή, τὸ τραῦμα.
hiebei, hiedurch, hieher s. hierbei usw.
Hiebwunde *f* τὸ ἀπὸ πληγῆς τραῦμα.
hiemit, hienach s. hiermit, hiernach.
hienieden ἐνθάδε, ἐν (τῇδε) τῇ γῇ, ἐν ἀνθρώποις.
hier τῇδε, ἐνθάδε, ταύτῃ, ἐνταῦθα, αὐτόθι, αὐτοῦ, παρ' ἡμῖν (bei uns), ~ sein παρεῖναι, (in der Heimat) ἐπιδημεῖν, von ~ ἐνθένδε, ἐντεῦθεν, αὐτόθεν, ἀπὸ τούτου, ~ und da ἔσθ' ὅπου, ἔνθα καὶ ἔνθα, ἐνιαχοῦ, von ~ und dort ἔνθεν καὶ ἔνθεν, der Mann ~ ὅδε ὁ ἀνήρ, ὁ ἀνὴρ οὑτοσί, der, die, das ~ ὅδε, ἥδε, τόδε, (bei dieser Sache) ἐν τούτῳ, κατὰ ταῦτα, auch bloß ταῦτα.
hieran s. daran.
hieraus ἐντεῦθεν, ἐκ τούτου (τούτων), ἐνθένδε.
hierbei örtl. wird gew. durch ein Kompos. mit παρά, ἐπί, πρός wiedergegeben, zB. ~ liegt eine Stadt παράκειται πόλις, (bei dieser Sache) ἐπὶ τούτῳ, κατὰ ταῦτα.
hierdurch διὰ ταῦτα, ἐκ τούτων.
hierher δεῦρο, ἐνθάδε, bis ~ (bis auf diese Zeit) μέχρι τοῦδε, μέχρι τοῦ νῦν, εἰς ἡμᾶς, (bis auf diesen Punkt) μέχρι ἐνταῦθα.
hierherwärts δεῦρο.
hierhin ἐνταῦθα, ἐνταυθοῖ, πρὸς ταῦτα, ~ und dahin ἔνθα καὶ ἔνθα, ~ und dorthin δεῦρο κἀκεῖσε.
hierin (in diesem Orte) ἐνταῦθα, (in dieser Sache) ἐν τούτῳ, ταῦτα, auch mit *part.* umschrieben, zB. ~ habe ich gefehlt τοῦτο ποιήσας ἡμαρτον.
hiermit = mit diesem, mit dieser, mit diesen, s. mit.
hiernach gew. auszudrücken durch die Kasus der *pronom.*, welche das Verb verlangt, zB. ~ fragt niemand ταῦτά γε οὐδεὶς ζητεῖ. was sehnst du dich ~? τί ἐπιθυμεῖς τούτων;
hiernächst (vom Orte) πλησίον, (von der Zeit) εὐθὺς ἐκ

Digitized by Google

τούτων, ἐπὶ od. πρὸς τούτοις, ἑξῆς, ἐφεξῆς, τοὐντεῦθεν.

hierneben πλησίον.

Hieroglyphen *pl.* τὰ ἱερὰ γράμματα. [γράμματα.]

Hieroglyphenschrift *f* τὰ ἱερατικὰ od. ἱερογραφικὰ

hieroglyphisch ἱερογλυφικός.

Hierophant *m* ὁ ἱεροφάντης.

Hiersein *n* ἡ παρουσία, gew. durch *part.* wie παρών, παραγενόμενος ausdrücken.

hierselbst ἐνταῦθα, αὐτόθι, αὐτοῦ, παρ' ἡμῖν (bei uns).

hierüber (deswegen) διὰ τοῦτο (ταῦτα), ἀπό, ἐκ oder ὑπό τούτου, ἐπὶ τούτῳ, (über dieses [hinaus]) παρὰ τοῦτο, ~ geht nichts σὺκ ἔστι παρὰ τοῦτ' ἄλλο, οὐδὲν ὑπερβάλλει τοῦτο.

hierunter s. darunter.

hiervon durch Kasus des *pron. demonstr.* wiederzugeben, z.B. τούτων, περὶ τούτων usw. [δέ, ἔτι δέ.]

hierzu πρὸς τοῦτο, ~ kommt noch πρὸς τούτοις, πρὸς

hiesig ὁ, ἡ, τὸ παρ' ἡμῖν, ὁ, ἡ, τὸ ἐνθάδε (ἐνθένδε), ἡμεδαπός, ἀγ-, ἐπιχώριος, ἐντόπιος (sämtlich 2).

Hifthorn *n* τὸ (θηρατικὸν) κέρας (ως).

Hilfe *f* (in Not und Bedrängnis) ἡ βοήθεια, ἡ ἐπικουρία, (gegen feindliche Angriffe) ἡ ἄμυνα, (im Kriege) ἡ συμμαχία, ἡ ὠφέλεια, (gegen Unrecht) ἡ τιμωρία, (Schutz, Beistand) ἡ ἀρωγή, (Rettung) ἡ σωτηρία, (bei Arbeiten und Geschäften) ἡ συνεργία, ἡ σύλληψις, ἡ ὑπουργία, ἡ ὑπηρεσία, die dabei geleistete ~ τὸ βοήθημα, τὸ ἐπικούρημα, τὸ ὑπούργημα, τὸ ὑπηρέτημα, mit j-s ~ βοηθήσαντός τινος, σύν τινι, μετά τινος. mit Gottes ~ σὺν θεῷ, j-m zu ~ kommen, eilen βοηθεῖν, ἐπι-, προσ-, παραβοηθεῖν, τιμωρεῖν, ἐπικουρεῖν (sämtlich τινί), j-m ~ leisten ὑπηρετεῖν, συνεργὸν εἶναι, ὑπουργεῖν (sämtl. τινί), (als Bundesgenosse) συμμαχεῖν τινι, j-m bei etw. ~ leisten συμπράττειν τινί τι, συνεργὸν εἶναι τινί τινος, συλλαμβάνεσθαι (M.) τινί τινος, j-n zu ~ nehmen συλλαμβάνειν τινά, zu ~ rufen, um ~ bitten παρακαλεῖν (u. M.), ἐπι-, προσκαλεῖσθαι (M.), ~ bei j-m suchen δεῖσθαι (P.) βοηθείας, συμμαχίας u. dgl. παρά τινος, δεῖσθαί τινος βοηθῆσαι u. dgl., ohne j-s ~ οὐδενὸς βοηθοῦντος u. dgl., ἄνευ τινός, ärztliche ~ ἡ ἰατρικὴ ὠφέλεια.

Hilfeleistung *f* s. Hilfe.

hilflos ἀβοήθητος (2), ἄπορος (2), ἀμήχανος (2), ἔρημος, hilflose Lage ἡ ἀπορία, ἡ ἀμηχανία, ἡ ἐρημία, in hilfloser Lage sein ἐν ἀπορίᾳ εἶναι od. ἔχεσθαι.

Hilflosigkeit *f* s. hilflose Lage unter hilflos.

hilfreich βοηθητικός, ὑπηρετικός, ὑπουργός, j-m ~e Hand bei etw. leisten συνεργὸν εἶναί τινί τι, ὑπουργεῖν od. ὑπηρετεῖν τινί τι, συμπράττειν τινί τι, συλλαμβάνεσθαι (M.) τινί τινος.

hilfsbedürftig ἄπορος (2), ἐνδεὴς ἐπικουρίας.

Hilfsbedürftigkeit *f* ἡ ἀπορία.

Hilfsflotte *f*, **-schiffe** *n/pl.* αἱ βοηθοὶ νῆες.

Hilfsheer *n*, **-truppen** *f/pl.*, **-völker** *n/pl.* οἱ ἐπίκουροι, ἡ ἐπικουρία, οἱ βοηθοί, τὸ ἐπικουρικόν, ἡ βοήθεια, οἱ σύμμαχοι.

Hilfslehrer *m* ὁ ὑποδιδάσκαλος.

Hilfsmacht *f* s. Hilfsheer.

Hilfsmittel *n* (um etw. abzuwenden) τὸ ἐπικούρημα, τὸ βοήθημα (gegen etw. τινός), (um etw. zu bewerkstelligen) ἡ μηχανή, τὸ μηχάνημα.

Hilfsquelle *f* ὁ πόρος, ἡ ἀφορμή, ~n eröffnen πορίζειν (u. M.) πόρους. [νιστής.]

Hilfsverein *m* ὁ ἔρανος. Mitglied eines ~s ὁ ἐρα-

Hilfswissenschaft *f* ἡ ὑπηρετικὴ ἐπιστήμη.

Himbeere *f* τὸ Ἰδαῖον βάτον.

Himbeergelee *m* τὸ ἀπὸ τῶν (Ἰδαίων) βάτων ὄξος.

Himbeerstrauch *m* ἡ Ἰδαία βάτος.

Himmel *m* ὁ οὐρανός, (als Sitz der Götter) ὁ Ὄλυμπος, (als oberer Luftkreis) ὁ αἰθήρ (ἔρος), (als unterer) ὁ ἀήρ (ἔρος), (als Sternenhimmel) ὁ πόλος. τὰ ἄστρα, (als Sitz der Seligen) αἱ μακάρων νῆσοι, heiterer, reiner ~ ἡ εὐδία, ἡ αἰθρία, unter freiem ~ ἐν αἰθρίᾳ, ἐν ὑπαίθρῳ, unter freiem ~ befindlich αἴθριος, ὑπαίθριος (2), unter freiem ~ zubringen θυραυλεῖν, schlafen αἰθριοκοιτεῖν, gen ~ εἰς od. πρὸς τὸν οὐρανόν, vom ~ herab οὐρανόθεν, vom ~ gefallen διοπετής, ~ und Erde in Bewegung setzen (Sprichw.) τῇ γῇ τὸν οὐρανὸν ἐπιμεγνύναι, j-n od. etw. bis zum ~ erheben πρὸς οὐρανὸν βιβάζειν τινά, ὑπερπαινεῖν τι, ums ~s willen πρὸς θεῶν, bei Fragen auch δήποτε.

himmelan εἰς od. ἐπ' οὐρανόν, οὐρανόσε.

Himmelbett *n* ἡ καμάρα.

himmelblau ἀέρινος, ἀεροειδής, οὐρανόχρους, κυανοῦς.

Himmelfahrt *f* ὁ εἰς οὐρανὸν μετεωρισμός, ἡ εἰς οὐρανὸν ἄνοδος.

himmelhoch οὐρανομήκης, ὑψηλότατος, ὑπερύψηλος (2).

Himmelreich *n* αἱ τῶν μακάρων νῆσοι (bei den Griechen), ἡ τῶν οὐρανῶν βασιλεία (†).

Himmelsachse *f* ὁ τοῦ οὐρανοῦ od. οὐράνιος πόλος, ὁ τοῦ κόσμου ἄξων (ονος).

Himmelsbeschreibung *f* ἡ οὐρανογραφία.

Himmelsbewohner *m* ὁ ἐν ταῖς μακάρων νήσοις.

Himmelsbogen *m* ὁ οὐρανός. [πεμφθείς.]

Himmelsbote *m* ὁ παρὰ τῶν θεῶν ἄγγελος oder

Himmelsbraut *f* ἡ θεοῦ νύμφη.

Himmelsbürger *m* ὁ τὰς τῶν μακάρων νήσους οἰκῶν, ὁ μακάριος, ὁ οὐρανοπολίτης (*f* -λῖτις, ιδος).

himmelschreiend ἀσεβέστατος, ἀνοσιώτατος, δεινότατος.

Himmelserscheinung *f* τὸ οὐράνιον σημεῖον, im *pl.* τὰ κατὰ τὸν οὐρανόν, τὰ μετέωρα, τὰ ἐπουράνια.

Himmelsgegend *f* τὸ κλίμα, ἡ ζώνη.

Himmelsgewölbe *n* ἡ οὐρανία od. ἐπουράνιος ἄψις (ιδος), ὁ τοῦ οὐρανοῦ κύκλος.

Himmelsglanz *m* τὸ οὐράνιον σέλας.

Himmelskörper *m* τὰ οὐράνια, τὰ μετέωρα.

Himmelskugel *f* ἡ τοῦ οὐρανοῦ σφαῖρα, die künstliche ἡ ἀστρολογικὴ σφαῖρα.

Himmelskundiger *m* ὁ μετεωρολόγος.

Himmelslicht *n* τὸ οὐράνιον φῶς (ωτός).

Himmelslohn *m* τὰ μετὰ τὸν θάνατον ἆθλα, ἡ παρὰ τοῦ θεοῦ χάρις (ιτος).

Himmelsluft *f* ὁ αἰθήρ (ἔρος).

Himmelslust *f* ἡ θεία ἡδονή.

Himmelspforte, -tür *f* αἱ τοῦ οὐρανοῦ πύλαι.

Himmelspol *m* ὁ τοῦ οὐρανοῦ πόλος.

Himmelsregionen *f/pl.* τὰ μετέωρα χωρία.

Himmelsrund *n* ὁ οὐράνιος κύκλος.

Himmelsspeise *f* ἡ ἀμβροσία.

Himmelsstrich *m* τὸ κλίμα, ἡ ζώνη.

Himmelstrank *m* τὸ νέκταρ.

Himmelszeichen *n* τὸ οὐράνιον σημεῖον.

himmelwärts εἰς od. πρὸς οὐρανόν, οὐρανόσε.

himmelweit ἀμήχανος (2) ὅσος, οὐράνιος ὅσος, ~ unterschieden sein τῷ ὅλῳ καὶ παντὶ διαφέρειν, πλεῖστον διαφέρειν.

himmlisch οὐράνιος, ἐπουράνιος (2), θεῖος, ~ schön ὑπερφυὴς τὸ κάλλος, κάλλιστος.

hin s. dorthin, hierhin; nach ... ~ ἐπί, εἰς u. πρός mit *acc.*, an ... ~ παρά mit *acc.*, ~ und wieder ἐνιαχοῦ, ἐνιαχῇ, ἔσθ' ὅπου (örtlich), ἐνίοτε, ἔσθ' ὅτε (zeitlich), ~ und her δεῦρο κἀκεῖσε, ἄνω (καὶ) κάτω, auch durch διφ mit διά, z.B. ~ und her sinnen διαφροντίζειν, ~ und her laufen διατρέχειν, ~ und her werfen διαρρίπτειν, ~sein ὀλωλέναι, ἀπολωλέναι, οἴχεσθαι, ἔρρειν, φροῦδον εἶναι.

hinab *adv.* κάτω, als *prp.* κατά mit *gen.*, die Zffgn mit hinab sind unter herab zu suchen.

hinabwärts κάτω, εἰς τὰ κάτω.

hinan *adv.* ἄνω, als *prp.* ἀνά mit *acc.*, die Zffgn mit hinan sind unter hinauf zu suchen.

Digitized by Google

hinarbeiten auf etw. πράττειν τι, σπουδάζειν περί τι, σκοπεῖν mit ὅπως u. *fut.* [ἀνά.]
hinauf *adv.* ἄνω, als *prp.* ἀνά mit *acc.*, in Zſſgn durch
hinaufarbeiten ſich μηχανᾶσθαι (M.) εἰς τὸ ἄνω, übtr. ποιεῖν πάντα, ὥστε ἀνακύψαι ἐκ κακῶν.
hinaufbringen ἀνακομίζειν, ἀναφέρειν, ἀνάγειν.
hinaufdringen ἄνω τείνειν ob. ὁρμᾶσθαι (P.).
hinaufeilen ἄνω σπεύδειν ob. ἐπείγεσθαι (P.).
hinauffahren *trans.* ἀνακομίζειν, *intr.* b. P., (mit einem Wagen) ἐλάυνειν ἄνω, (zu Schiffe) ἀνάγεσθαι (M.).
hinauffliegen ἀναπέτεσθαι.
hinaufführen ἀνάγειν, der Weg führt hinauf ἡ ὁδὸς
Hinaufgang *m* ἡ ἀνάβασις.
hinaufgeben ἀναδιδόναι.
hinaufgehen ἀναβαίνειν.
hinaufhalten ἀνέχειν.
hinaufheben ἀναίρειν, ἀναβιβάζειν.
hinaufhelfen ἀναβιβάζειν (τινὰ ἐπί τι).
hinaufhüpfen ἀνασκιρτᾶν εἰς ob. ἐπί τι.
hinaufklettern ἀναρριχᾶσθαι (M.) εἰς τι.
hinaufkommen ἀνέρχεσθαι (-ἐναι), ἀναβαίνειν ἐπί τι, ἄνω γίγνεσθαι, ἐξικνεῖσθαι ἐπὶ τὸ ἄκρον.
hinaufkriechen ἀνέρπειν.
hinauflangen, -reichen ἀναδιδόναι, (ſich hinauferſtrecken) ἀνατείνειν, ἀνήκειν ἐπί τι. [(ἵημι).]
hinauflaſſen ἐᾶν ἀναβαίνειν, ἀναπέμπειν, ἀνιέναι
hinauflaufen ἀνατρέχειν, ἀναθεῖν.
hinauflegen ἀνατιθέναι.
hinauflocken ἐπάγεσθαι (M.) ἄνω.
hinaufmüſſen: ich muß hinauf δεῖ με ἀναβαίνειν, ἀναγκάζομαι (P.) ἀναβαίνειν.
hinaufnehmen ἀναλαμβάνειν.
hinaufnötigen ἀναγκάζειν τινὰ ἀναβαίνειν.
hinaufranken ſich ἀνελίττεσθαι (P.).
hinaufreiſen ἀναβαίνειν, ἄνω πορεύεσθαι (P.).
hinaufreiten ἄνω ἐλαύνειν, ἀνιππεύειν.
hinaufrennen ἀναθεῖν, ἀνατρέχειν (εἰς τι).
hinaufrücken *trans.* ἄνω κινεῖν, ἀνακινεῖν, *intr.* ἄνω χωρεῖν ob. ἐλαύνειν, ~ laſſen (Truppen) ἀνάγειν.
hinaufrufen ἄνω καλεῖν.
hinaufſchaffen ſ. hinaufbringen.
hinaufſchauen ἀναβλέπειν, ἄνω βλέπειν.
hinaufſchicken, -ſenden ἀναπέμπειν.
hinaufſchieben ἄνω κινεῖν ob. ὠθεῖν.
hinaufſchießen ἄνω βάλλειν ob. τοξεύειν.
hinaufſchiffen, -ſegeln ἀναπλεῖν.
hinaufſchleppen ἀνέλκειν.
hinaufſchrauben ἀνατείνειν (eig. u. übtr.), ἐπαίρειν, ὀγκοῦν, κοσμεῖν τι ἐπὶ τὸ μεῖζον (nur übtr.).
hinaufſchwimmen ἄνω νεῖν ob. νήχεσθαι, den Fluß ~ ἀνὰ τὸν ποταμὸν νεῖν.
hinaufſehen ἀναβλέπειν, ἄνω βλέπειν.
hinaufſetzen ἀνατιθέναι.
hinaufſprengen (zu Pferde) ἄνω ἐλαύνειν κατὰ κράτος.
hinaufſpringen ἀναπηδᾶν, ἀνάλλεσθαι (M.).
hinaufſteigen ἀνα-, προσ-, ἐπαναβαίνειν, ~ laſſen ἀναβιβάζειν.
Hinaufſteigen *n* ἡ ἀνάβασις, ἡ ἄνοδος.
hinaufſtoßen ἀνωθεῖν.
hinaufſtreben ὀρέγεσθαι (P.) ἄνω.
hinaufſtürmen ἄνω ὁρμᾶν (u. P.).
hinauftragen ἀνακομίζειν.
hinauftransportieren ἀνακομίζειν.
hinauftreiben ἄνω ἐλαύνειν, (im Preiſe) ἐπιτιμᾶν.
hinauftreten ἀναβαίνειν.
hinaufwälzen ἀνακυλίνδειν.
hinaufwerfen ἄνω βάλλειν.
hinaufwinden ἀνιμᾶν, ὀνεύειν. [ἀναβαίνειν.]
hinaufziehen ἀνέλκειν, ἀνασπᾶν, ἕλκειν ἄνω, *intr.*
Hinaufziehen *n* ἡ ἀνολκή.
hinaus *adv.* ἔξω, εἰς τὰ ἔξω, zur Tür ~ θύραζε, wo geht das ~? ποῖ δὴ τελευτᾷ ταῦτα; über etw. ~ ὑπέρ τι, ſonſt als *prp.* ἐκ (ἐξ vor Vokalen) mit *gen.*, in Zſſgn meiſtens mit ἐκ wiederzugeben, ~ſein (fort-, wegſein) οἴχεσθαι, ἐξελήλυθέναι, οὐκέτι ἔνδον εἶναι, ἔξω εἶναι, über etw. ~ſein (es beendigt haben) ſ. beendigen; (etw. überſtiegen haben) εἶναι ὑπέρ τι, ὑπερβεβηκέναι τι, über die Blüte ſeiner Jahre ~ſein ὑστερίζειν τῆς ἀκμῆς τῆς ἑαυτοῦ, über etw. ~ſein (es überſtanden haben) ἔξω εἶναί τινος, ſ. auch heraus.
hinausbegleiten ἀκολουθεῖν ἔξω, ἐκπέμπειν.
hinausblicken ἐκκύπτειν, προοράν τι.
hinausbringen ἐκκομίζειν (Sachen), ἐξάγειν (Perſonen), (zu Ende bringen) ἀπο-, συντελεῖν, περαίνειν, τέλος ἐπιτιθέναι τινί. [διήκειν.]
hinausdehnen ἐκ-, διατείνειν, μηκύνειν, ſich ~ ἀν-,
hinausdenken προσκοπεῖν, wo denkſt du hinaus? ποῖ σοι ὁ νοῦς; τί νοεῖς;
hinausdrängen ἐξ-, παρωθεῖν. [ἔξω.]
hinauseilen ἐξορμᾶν (u. P.), ἔξω φέρεσθαι (P.), θεῖν
hinausfahren *trans.* ἐκκομίζειν, *intr.* ἐξελαύνειν.
hinausfallen ἐκπίπτειν.
hinausfinden ſich πορίζεσθαι (M.) ἔξοδον.
hinausfliegen ἐκπέτεσθαι, οἴχεσθαι πετόμενον.
hinausfließen ἐκρεῖν.
hinausführen ἐξάγειν, ἐκκομίζειν.
hinausgeben προτείνειν ἔκ ob. διά τινος.
hinausgehen ἐξέρχεσθαι (-ἰέναι), zur Tür ~ ἀπιέναι διὰ θυρῶν, auf etw. ~ σκοπεῖν, ἐθέλειν, βούλεσθαί τι, τείνειν πρός τι, über etw. ~ ὑπερβάλλειν τι, μείζω εἶναί τινος.
hinausgießen ἐκχεῖν. [θυρίδος).]
hinausgucken ἐκ-, προκύπτειν (aus dem Fenſter τῆς
hinaushalten προτείνειν.
hinausjagen ἐκβάλλειν, ἐξελαύνειν.
hinauskommen ἐκ-, διαδύεσθαι (-δῦναι), über etw. ~ (beendigen) ἀπο-, ἐκτελεῖν, διαπράττειν, περαίνειν, auf etw. ~ ἐξήκειν. ἀποβαίνειν, τελευτᾶν, es kommt auf eins hinaus ὅμοιόν ἐστιν, ταὐτὸν δύναται, οὐδὲν διαφέρει.
hinauskriechen ἐξέρπειν.
hinauslaſſen ἀφιέναι, προπέμπειν, ἐᾶν ἐξέρχεσθαι.
hinauslaufen ἐκτρέχειν, ἐκθεῖν, ἔξω φέρεσθαι (P.), auf etw. ~ ſ. hinauskommen.
hinausmüſſen δεῖ με ob. ἀναγκάζομαι (P.) ἐξιέναι.
hinausragen ἐξ-, ὑπερέχειν τινός.
hinausreichen *trans.* προτείνειν, *intr.* ἐξικνεῖσθαι, ἐξήκειν εἰς, πρός ob. ἐπί τι, über etw. ~ ἐξ-, ὑπερέχειν τινός.
hinausreiten ἐξελαύνειν, ἐξιππεύειν.
hinausrufen ἐκ-, προκαλεῖν.
hinausſagen laſſen ἐξαγγέλλειν.
hinausſchaffen ἐξάγειν, ἐκκομίζειν, ἔξω ποιεῖν.
hinausſchicken, -ſenden ἐκ-, ἀποπέμπειν.
hinausſchieben ἐκ-, προκινεῖν, übtr. ſ. aufſchieben.
hinausſchlagen die Feinde ἐκβάλλειν ob. ἐκκρούειν τοὺς πολεμίους (ἐκ τῆς χώρας).
hinausſchlüpfen διαδύεσθαι (-δῦναι).
hinausſchreiten ἐκ-, προβαίνειν.
hinausſehen ἐκ-, προκύπτειν.
hinausſein ſ. unter hinaus.
hinausſetzen ἐκτιθέναι, ἔξω τιθέναι, den Fuß ~ προκινεῖν πόδα, προβαίνειν, ſich über etw. ~ ἀμελεῖν ob. καταφρονεῖν τινος. οὐκέτι φροντίζειν τινός.
hinausſollen: wo ſoll das hinaus? ποῖ δὴ τελευτήσει τάδε;
hinausſperren ἐκ-, ἀποκλείειν, εἴργειν, ἀπείργειν.
hinausſprengen (zu Pferde) ἐξελαύνειν ἀνὰ κράτος.
hinausſpringen ἐκπηδᾶν.
hinausſtecken προτείνειν, ἔξω ποιεῖν.
hinausſteigen ἐκβαίνειν.
hinausſtellen ἐκτιθέναι, ἔξω καθιστάναι.
hinausſtoßen ἐξωθεῖν, ἐκβάλλειν.

Digitized by Google

hinausſtrecken ἐκ-, προτείνειν, προβάλλειν, ἐξαίρειν.
hinausſtrömen ἐκρεῖν. [ausſeilen) ἐξορμᾶν (u. P.).
hinausſtürzen *trans.* ἐκβάλλειν, *intr.* ἐκπίπτειν, (hin-)
hinaustaumeln σφαλλόμενον ἐξέρχεσθαι.
hinaustragen ἐκφέρειν, ἐκκομίζειν.
hinaustreiben ἐξελαύνειν.
hinaustreten ἐξ-, προέρχεσθαι.
hinaustun ἔξω ποιεῖν.
hinauswälzen ἐκκυλίνδειν.
hinauswandern ἐξαν-, μετανίστασθαι.
hinauswerfen ἐκβάλλειν.
hinauswollen βούλεσθαι ob. ἐπιθυμεῖν ἐξιέναι, hoch ~ μέγα φρονεῖν, μεγάλων ἐπιθυμεῖν, höher ~ μειζόνων ἐπιθυμεῖν, wo will das hinaus? ποῖ δὴ ἀποβήσεται ob. τελευτήσει τάδε;
hinausziehen *trans.* προ-, ἀφ-, παρέλκειν, *intr.* ἐξελαύνειν, ἐξάγειν, ἐκπορεύεσθαι (P.).
hinbannen j-n an einen Ort ἀπελαύνειν, ἐκβάλλειν, φυγαδεύειν τινὰ εἰς τόπον τινά, (durch Zauberei) ἐπᾴδοντα οἷον προσδεῖν τόπῳ τινί.
hinbauen ἐνοικοδομεῖν τι ἐν τόπῳ τινί.
hinbeſtellen προστάττειν τινί ob. κελεύειν τινὰ παρεῖναι ἐν τόπῳ τινί, συντίθεσθαί τινι τόπον ὅπου δεῖ παρεῖναι.
hinbeugen, -biegen ἐπικλίνειν, κάμπτειν πρός τι.
hinbewegen κινεῖν πρός τι.
hinbitten προσκαλεῖν.
Hinblick *m* ἡ πρόσοψις, im ~ auf etw. ἀποβλέπων εἰς ob. πρός τι. [εἰς τινα ob. τι.)
hinblicken προσβλέπειν, auf j-n ob. etw. ~ ἀποβλέπειν)
hinbreiten στρωννύναι, καταστρωννύναι, ἐκπεταννύναι.
hinbringen (etw. an einen Ort bringen) κομίζειν, διακομίζειν. προ-, ἀποφέρειν, die Zeit mit etw. ~ τρίβειν, διατρίβειν. διάγειν, διατελεῖν, ſich ~, das Leben ~ πορίζειν ἑαυτῷ βίον ob. τὰ ἐπιτήδεια.
hinbrüten συννοῦν εἶναι, φροντίζοντα διάγειν.
hindehnen ἀποτείνειν, ſich ~ ἀπο-, παρατείνεσθαι (P.), μηκύνεσθαι (P.).
hindenken auf etw. μελετᾶν τι, προσέχειν τὸν νοῦν τινι, ἐννοεῖν (u. P.) τι, wo denkſt du hin? ποῖ σοι ἡ γνώμη; τί ἐν νῷ ἔχεις;
hinderlich ἐμπόδιος (2), ἐναντίος, *adv.* ἐμποδών, ~ ſein ἐμποδὼν γίγνεσθαι ob. εἶναι, κωλύειν, j-m in etw. ~ ſein ἐναντιοῦσθαί (P.) τινί τι, ἀνθίστασθαί τινι μή mit *inf.*
hindern etw. ἐμποδίζειν τι, ἐμποδὼν γίγνεσθαί ober εἶναί τινι, κωλύειν, j-n an etw. ~ κωλύειν τινά τινος, j-n ~ etw. zu tun κωλύειν τινὰ ποιεῖν τι ober τοῦ ποιεῖν τι ob. μὴ ποιεῖν τι, ἀσχολίαν παρέχειν τινὶ ποιεῖν τι ob. τοῦ ποιεῖν τι, ἀπείργειν τινά τινος ob. τοῦ ποιεῖν τι, ἐναντιοῦσθαί (P.) ob. ἀνθίστασθαί τινι μὴ ποιεῖν τι.
Hindernis *n* τὸ ἐμπόδισμα, ὁ ἐμποδισμός, τὸ ἐμπόδιον, τὸ κώλυμα, τὸ διακώλυμα, τὸ ἐναντίωμα, Hinderniſſe in den Weg legen ἐμποδίζειν, κωλύειν, πράγματα ob. ἀσχολίαν παρέχειν.
Hinderung *f* ἡ κώλυσις, das, was verhindert τὰ κωλύοντα (*part.* des *prs.*).
hindeuten auf etw. σημαίνειν τι, ἀποσημαίνειν εἰς τινα, τι, ὑποτυποῦν τι, (verſteckt) αἰνίττεσθαι (M.) τι.
Hindin *f* ἡ ἔλαφος.
hindrängen ἐπωθεῖν, ὠθεῖν εἰς, ἐπί, πρός τι, ſich ~ ὠθίζεσθαι (M.) πρός τι.
hindrehen ἐπιστρέφειν τι πρός τι, ſich ~ v. P.
hindringen εἰσδύεσθαι (-δῦναι) εἰς τι.
hindurch διά mit *gen.* (von Zeit und Ort), von der Zeit auch: παρά mit *acc.*, z.B. das Leben ~ παρὰ τὸν βίον, auch der bloße *acc.*, in Zſſgn durch διά u. διεκ-, j. unter durch. [γεσθαι (P.).)
hineilen διατείνειν εἰς ob. πρός τι, ἐπισπεύδειν. ἐπεί-)
hinein εἴσω (*comp.* ἐσωτέρω, *superl.* ἐσωτάτω), als *prp.* εἰς, ἐς mit *acc.*, in den Tag, ins Gelag ~ εἰκῇ. ἀλόγως, ἄνευ γνώμης, in Zſſgn εἰς u. ἐν, j. auch die Zſſgn mit ein.
hineinarbeiten ἐνεργάζεσθαί (M.), ἐμποιεῖν τινί τι, ſich in etw. ~ εἰσδύεσθαι (-δῦναι) εἴς τι, übtr. μελετᾶν ob. ἐκμελετᾶν τι.
hineinbauen ἐνοικοδομεῖν.
hineinbegeben ſich εἰσέρχεσθαι, ἐμβαίνειν εἰς τι.
hineinbeſtellen j-n κελεύειν τινὰ εἰσιέναι ober εἰσέρχεσθαι.
hineinbeugen ſich ἐγκύπτειν.
hineinbinden ἐνδεῖν τινί τι. [ἐμφυσᾶν τινι.)
hineinblaſen *trans.* ἐμπνεῖν τινί τι, *intr.* ἐμπνεῖν ob.)
hineinbohren τετραίνειν, τρυπᾶν.
hineinbrennen ἐγ-, ἐπικαίειν τινί.
hineinbringen εἰσάγειν. εἰσκομίζειν, εἰσφέρειν, (einflechten, einmiſchen) ἐμπλέκειν. προσμειγνύναι, (einfügen) ἐμποιεῖν, (mit Gewalt) ἐμβάλλειν, (hineinführen) εἰσβιβάζειν, (hineinlegen) ἐντιθέναι.
hineindenken ſich in etw. μελετᾶν, ἐκμελετᾶν τι, ἀκριβοῦσθαι (M.) τι τῇ γνώμῃ, ſich in j-s Lage ~ ποιεῖν ἑαυτὸν πάσχειν οἷα ob. ἅπερ καὶ ἄλλος τις.
hineindrängen εἰσωθεῖν, ſich ~ εἰσωθεῖσθαι (M.), ἐπεισπαίειν εἰς τι. [παρέρχεσθαι.)
hineindringen εἰσδύεσθαι (-δῦναι) εἰς τι, βίᾳ εἰσ-,)
hineindrücken ἐνθλίβειν, ἐντυποῦν.
hineineilen εἴσω σπεύδειν ob. ἐπείγεσθαι (P.), δρόμῳ εἰσέρχεσθαι, εἰσφέρεσθαι (P.), εἴσω φέρεσθαι (P.).
hineinergießen ſich εἰσβάλλειν εἰς τι.
hineinerſtrecken ſich διήκειν εἰς τι.
hineineſſen κατεσθίειν.
hineinfahren *trans.* εἰσκομίζειν, εἰσάγειν, *intr.* (m. Wagen) εἰσελαύνειν, (zu Schiffe) εἰσπλεῖν, übtr. εἰσέρχεσθαι, ἐνδύεσθαι (-δῦναι), mit der Hand ~ εἰσιέναι (ἵημι) τὴν χεῖρα εἰς τι.
hineinfallen εἰσπίπτειν εἰς τι, ἐμπίπτειν τινί u. εἰς τι, (von Flüſſen) εἰσ-, ἐμβάλλειν, (von Lichtſtrahlen) ἐνέχειν εἰς τι. [übtr. (begreifen) καταμανθάνειν.)
hineinfinden ſich eig. πορίζεσθαι (M.) τὴν εἴσοδον,)
hineinflechten ἐμπλέκειν.
hineinflicken εἰσ-, ἐνράπτειν, ἐπιρράπτειν, ἐμβάλλειν.
hineinfliegen πέτεσθαι εἰς τι. εἰσπέτεσθαι, πετόμενον εἰσέρχεσθαι.
hineinfliehen καταφεύγειν εἰς τι.
hineinfließen εἰσρεῖν, (von Flüſſen) εἰσ-, ἐμβάλλειν.
hineinflüchten καταφεύγειν εἰς τι, σῴζεσθαι (P.) εἰς τι (*intr.*), εἰσκομίζεσθαι (M.), σῴζειν τι εἰς τι (*trans.*).
hineinfügen ἐνάπτειν, ἐντιθέναι, ἐναρμόττειν.
hineinführen εἰσάγειν, ἡγεῖσθαι εἴσω, (zu Wagen) εἰσκομίζειν.
hineinfüllen ἐγχεῖν.
hineingeben διδόναι ob. παραδιδόναι εἴσω.
hineingehen εἰσέρχεσθαι (-ιέναι), παριέναι εἴσω, εἰσ-, ἐμβαίνειν, (Platz haben) εἰς geht etw. in ein Gefäß τὸ ἄγγειον δέχεται ob. χωρεῖ τι, τὸ ἄγγειον ἱκανόν ἐστί τινι. [εἰς τι.)
hineingeraten in etw. περι-, ἐμπίπτειν τινί, εἰσπίπτειν)
hineingießen ἐγχεῖν τινί τι, (Metall u. dgl.) ἐντήκειν τινί τι.
Hineingießen *n* ἡ ἔγχυσις.
hineingleiten κατολισθάνειν εἰς τι.
hineingraben ἐγκολάπτειν, ἐγχαράττειν τινί τι.
hineingreifen ἐμβάλλειν τὴν χεῖρα εἰς τι, (von den Zähnen der Räder u. dgl.) ἐπαλλάττεσθαί, ἐφαρμόττειν τινί.
hineingucken ἐγ-, ἐπικύπτειν εἰς τι.
hineinhalten ἐμβάλλειν, προτείνειν εἰς τι, (in eine Flüſſigkeit) καταβάπτειν.
hineinhängen *trans.* ἐνιέναι (ἵημι), καθιέναι εἰς τι, *intr.* (hineinhangen) κρέμασθαι, ἐπικρέμασθαι εἰς τι.
hineinhauchen ἐμφυσᾶν, ἐμπνεῖν τινι.
hineinhauen in etw. παίειν, κόπτειν τι, (in Stein, Metall) ἐγκολάπτειν τι ἔν ob. ἐπί τινι ob. εἰς τι.

Digitized by Google

hineinheben ἐμ-, εἰσ-, ἐπιβιβάζειν εἴς τι (von Perſonen), βαστάζοντα ἐντιθέναι (von Laſten).
hineinheften εἰσ-, ἐνράπτειν.
hineinholen εἰσάγειν, καλεῖν εἴσω, ~ laſſen μεταπέμπεσθαι (M.) τινα εἴσω.
hineinjagen *trans.* εἰσελαύνειν, συνειλεῖν εἴς τι, *intr.* εἰσελαύνειν, ὁρμᾶν (u. P.) εἴσω.
hineinkehren στρέφειν εἴσω, παρατρέπειν πρὸς τό
hineinklettern εἰσ-, εἰσαναβαίνειν.
hineinkommen εἰσαφικνεῖσθαι, εἰσέρχεσθαι (-ιέναι), παραγίγνεσθαι, (in Gefahren u. dgl.) ἐμ-, περιπίπτειν τινί.
hineinkönnen δύνασθαι εἰσέρχεσθαι, nicht ~ ἀπο-, κατακλείεσθαι (P.) τῆς εἰσόδου, ich kann nicht hinein οὐκ ἔξεστί μοι εἰσιέναι. (-δῦναι).
hineinkriechen eig. εἰσέρπειν, übtr. εἰσ-, καταδύεσθαι
hineinlangen ſ. hineinreichen.
hineinlaſſen (hineingehen laſſen) παρ-, εἰσ-, εἰσαφιέναι, (in ein Haus u. dgl.) παριέναι εἴσω, δέχεσθαι, προσδέχεσθαι (M.), (in die Tiefe) καταπέμπειν, καθιέναι, (einen an die Tür Klopfenden) ὑπακούειν, nicht ~ κωλύειν μὴ εἰσέρχεσθαι, ἀποκωλύειν, ἀπο-, κατακλείειν τῆς εἰσόδου.
hineinlaufen εἰστρέχειν, εἰσθεῖν, δρόμῳ εἰσιέναι, φέρεσθαι (P.) εἴς τι, (hineinfließen) εἰσρεῖν, εἰσφέρεσθαι (P.), (von Flüſſen) εἰσ-, ἐμβάλλειν, ἐκδιδόναι.
hineinlegen τιθέναι ἔν τινι, ἐν-, εἰστιθέναι εἴς τι, eine Beſatzung ~ φύλακας ἐγκαθιστάναι τινί ob. ἔν τινι, φρουρὰν ἐμβάλλειν εἴς τι, einen Sinn ~ νοῦν ὑποβάλλειν.
hineinleiten (vom Waſſer) ὀχετεύειν εἴς τι.
hineinlenken εὐθύνειν εἴς τι, ἐγκάμπτειν.
hineinleuchten *intr.* εἰσλάμπειν, *trans.* j-m ~ ἡγεῖσθαί (M.) τινι εἰσιόντι λύχνον φέροντα, ὑπὸ φανοῦ εἰσάγειν τινά.
hineinlocken ἐπάγεσθαι (M.) εἴσω ob. εἴς τι.
hineinmachen ἐμποιεῖν, ἐντιθέναι, ſich ~ εἰσέρχεσθαι, εἰσβαίνειν.
hineinmarſchieren εἰσπορεύεσθαι (P.), εἰσελαύνειν.
hineinmauern ἐγκατοικοδομεῖν.
hineinmengen, -miſchen ἐμ-, προσ-, ἐπιμειγνύναι, ſich ~ συνεπιλαμβάνεσθαι (M.).
hineinnähen ἐν-, εἰσράπτειν.
hineinnehmen εἰσδέχεσθαι (M.) εἴς τι.
hineinnötigen (mit Gewalt) βιάζεσθαί (M.) τινα εἰσέρχεσθαι, (durch Bitten) καλεῖν εἴσω. [ἔρρειν.)
hineinpacken ἐνειλεῖν, ἐντιθέναι, ſich ~ (hineingehen) εἰσ-
hineinpaſſen ἐν-, ἐφαρμόττειν τινί (*trans.* u. *intr.*).
hineinpflanzen ἐμφυτεύειν.
hineinpiſſen ἐνουρεῖν εἴς τι.
hineinprägen ἐγχαράττειν.
hineinpreſſen εἰσθλίβειν.
hineinprügeln πληγαῖς εἰσελαύνειν.
hineinpumpen εἰσαντλεῖν.
hineinreden (ins Wort fallen) ὑπολαβόντα λέγειν, (einwenden) ἐναντιοῦσθαι (P.), in den Tag, ins Blaue ~ ληρεῖν, εἰκῇ λέγειν, λέγειν ὅ τι ἂν ἔλθῃ ἐπὶ στόμα, ῥητὰ καὶ ἄρρητα ἐκλαλεῖν.
hineinregnen: es regnet hinein ἐμπίπτει ob. καταφέρεται (P.) ὁ ὑετὸς εἴς τι.
hineinreiben ἐν-, προστρίβειν. [εἴσω, διήκειν.)
hineinreichen *trans.* διδόναι εἴσω, *intr.* ἐξικνεῖσθαι
hineinreiſen εἰσπορεύεσθαι (P.), πορεύεσθαι εἴσω.
hineinreißen εἰσαρπάζειν.
hineinreiten εἰσελαύνειν, εἰσιππεύειν.
hineinrennen δρόμῳ φέρεσθαι (P.) εἴσω, εἰσορμᾶν (u. P.), (in eine Gefahr u. dgl.) ῥίπτειν ἑαυτὸν εἴς τι, ἐμπίπτειν τινί.
hineinrollen *trans.* εἰσκυλίνδειν, *intr.* b. P.
hineinrücken *trans.* προκινεῖν εἴσω, *intr.* προσάγειν.
hineinrufen j-n εἰσκαλεῖν τινα, etw. ~ βοᾶν τι εἴσω.
hineinſagen laſſen εἰσαγγέλλειν.
hineinſchaffen εἰσάγειν, εἰσκομίζειν.
hineinſchauen εἰσβλέπειν. [καταυγάζειν τι.)
hineinſcheinen ἐπιλάμπειν τινί, καταλάμπειν τινός,
hineinſchicken εἰσπέμπειν.
hineinſchieben ἐνάγειν, ἐνιέναι (ἵημι).
hineinſchießen εἰσ-, ἐμβάλλειν, εἰστοξεύειν.
hineinſchiffen, -ſegeln εἰσπλεῖν, κατάγεσθαι (M.) εἴς τι.
hineinſchlagen *trans.* ἐμπηγνύναι, (hineinnageln) ἐν-, περιελεῖν, *intr.* (vom Blitz) σκήπτειν εἴς τι.
hineinſchleichen εἰσέρπειν, ſich ~ παρεισέρχεσθαι, λανθάνειν εἰσελθόντα, εἰσδύεσθαι (-δῦναι).
hineinſchleifen, -ſchleppen εἰσέλκειν.
hineinſchleudern εἰσβάλλειν.
hineinſchließen ἐγ-, κατακλείειν.
hineinſchlucken καταπίνειν, ἐγκάπτειν, καταβροχθίζειν. [(-δῦναι), παρεισέρχεσθαι.)
hineinſchlüpfen παρεισπίπτειν, ὑπεισ-, παρεισδύεσθαι
hineinſchlürfen καταρροφεῖν, κατα-, ἐμπίνειν.
hineinſchmieren εἰσ-, ἐγκαταλείφειν, ἐγχρίειν, ἐμπλάττειν.
hineinſchneiden ἐντέμνειν εἴς τι, ἐπιτέμνειν τι.
hineinſchöpfen εἰσαντλεῖν.
hineinſchütten ἐγχεῖν.
hineinſchwimmen εἰσνεῖν, εἰσνήχεσθαι.
hineinſehen εἰσβλέπειν.
hineinſein εἰσεληλυθέναι, ἐντὸς εἶναι.
hineinſenden εἰσπέμπειν, εἴσω πέμπειν.
hineinſenken ἐν-, καθ-, ἐγκαθιέναι εἴς τι.
hineinſetzen ἐντιθέναι τί τινι ob. εἴς τι, ἐγκαθιστάναι τί τινι ob. ἔν τινι, den Fuß ~ ἅπτεσθαί (M.) τινος τῷ ποδί, ἐμβαίνειν εἴς τι, ἐπιβαίνειν τινός, Bewohner ~ εἰσοικίζειν εἰς τόπον τινά, (ſchriftlich) γράφειν, ἐγγράφειν.
hineinſinken καταδύεσθαι (-δῦναι).
hineinſpeien, -ſpucken ἀποπτύειν εἴς τι.
hineinſperren συγ-, κατακλείειν εἴς τι, καθειργνύναι.
hineinſprengen εἰσορμᾶν (o. P.), δρόμῳ εἰσελαύνειν.
hineinſpringen εἰσ-, ἐμπηδᾶν, εἰσ-, ἐνάλλεσθαι (M.) εἴς τι.
hineinſpritzen εἰσηθεῖν, ἐγκλύζειν, ἐνιέναι (ἵημι).
hineinſtechen κεντεῖν, ἐπικεντεῖν, πείρειν, διαπείρειν, ἐπιτέμνειν.
hineinſtecken ἐμβάλλειν, ἐμπηγνύναι τί τινι ob. εἴς τι, die Hände in etw. ~ ἐνείρειν τὰς χεῖρας εἴς τι, (etw. ~, um es zu verſtecken) κρύπτειν, καλύπτειν, viel Geld ~ πολλὰ χρήματα ἀναλίσκειν πρός τι ob. προσαναλίσκειν τινί. [ἥδιον εἰσιόντα.)
hineinſtehlen ſich κρύφα ob. λάθρα εἰσέρχεσθαι, λαν-
hineinſteigen ἐμβαίνειν εἴς τι.
hineinſtellen ἐνιστάναι εἴς τι, ἐγκαθιστάναι τινί.
hineinſticken ἐμπάττειν, ἐμποικίλλειν. [βάζειν.)
hineinſtopfen σάττειν ob. ἐμφράττειν εἴς τι, ἐνστο-
hineinſtoßen εἰσ-, ἐνωθεῖν, j-n ~ καταφέρειν, καταβάλλειν τινὰ εἴς τι, (einſtoßen) διακόπτειν.
hineinſtreichen ſ. hineinſchmieren.
hineinſtreifen εἰσ-, ἐπιτρέχειν.
hineinſtreuen ἐμ-, παρεμ-, προσεμπάττειν, (Samen) ἐνσπείρειν, (Bemerkungen u. dgl.) ἐμπλέκειν, ἐνσπείρειν.
hineinſtrömen εἰσρεῖν, εἰσ-, ἐμβάλλειν.
hineinſtürmen βίᾳ εἰσφέρεσθαι (P.).
hineinſtürzen I *trans.* ῥιπτεῖν, καταρριπτεῖν, καταβάλλειν τινὰ εἴς τι, (in einen Abgrund) κατακρημνίζειν, (in Gefahren u. dgl.) ἐμβάλλειν, ſich ~ ῥιπτεῖν ἑαυτὸν εἴς τι. — II *intr.* eig. εἰσ-, ἐμπίπτειν εἴς τι, übtr. ἐμπίπτειν εἴς τι, περιπίπτειν τινί.
hineintauchen βάπτειν, ἐμ-, καταβάπτειν.
hineintaumeln εἰσέρχεσθαι (-ιέναι) σφαλλόμενον.
hineintragen εἰσκομίζειν, εἰσφέρειν. εἰσφορεῖν.
hineinträufeln, -tröpfeln *trans.* ἐνστάζειν τί τινι, ἐν στάλαζειν τι εἴς τι, *intr.* εἰσρεῖν.
hineintreiben (einen Nagel, Keil u. dgl.) ἐνάγειν, ἐμβάλλειν, (Vieh u. dgl.) εἰσελαύνειν.

Digitized by Google

hineintreten εἰσ-, παρέρχεσθαι εἴς τι, παραγίγνεσθαι πρός od. εἴς τι.
hineintrichtern εἰσηθεῖν τι εἰς τι.
hineintrinken ἐμ-, καταπίνειν.
hineintun εἰσποιεῖν, ἐντιθέναι, ἐμβάλλειν, (von Flüſſigkeiten) προσ-, ἐπιμειγνύναι.
hineintunken ſ. hineintauchen.
hineinverfügen ſich εἰσέρχεσθαι (-ιέναι).
hineinverſetzen (in einen Zuſtand, eine Lage) καθιστάναι.
hineinwachſen φύεσθαι (φῦναι) εἴσω.
hineinwagen ſich τολμᾶν εἰσέρχεσθαι (-ιέναι).
hineinwählen ἐγχειροτονεῖν εἰς τι.
hineinwälzen εἰσκυλίνδειν.
hineinwärts εἴσω.
hineinweben ἐνυφαίνειν, ἐμπλέκειν (auch übtr.).
hineinwehen ἐμ-, ἐπιπνεῖν.
hineinwenden εἰστρέπειν.
hineinwerfen ἐμ-, εἰσβάλλειν, ἐντιέναι (ἵημι).
hineinwickeln, -winden ἐνειλεῖν τινι u. ἔν τινι.
hineinwirken ἐνυφαίνειν.
hineinwollen ἐπιθυμεῖν od. βούλεσθαι εἰσιέναι.
hineinzählen ἐναριθμεῖν.
hineinziehen I *trans.* εἰσέλκειν, (durch Worte) πείθειν τινὰ εἰσέρχεσθαι, (in eine Sache) ἐπισπᾶν, ἐμβάλλειν τινὰ εἴς τι. — II *intr.* (von einem Heere) εἰσελαύνειν, (ſeine Wohnung nehmen) ἐν-, εἰσοικίζεσθαι (M.), ἐνοικεῖν εἴς τι.
hineinzwängen, -zwingen πιέζειν od. ἐμπιέζειν εἴσω.
hinfahren I *trans.* προσάγειν, προσ-, ἐπικομίζειν. — II *intr.* (wohin fahren) ἐλαύνειν εἰς od. πρός τι, (zu Schiffe) πλεῖν ἐπί τι od. τινος, an etw. ~ παραλαύνειν τι, (zu Schiffe) παραπλεῖν παρά τι, über etw. ~ καθικνεῖσθαί, καταφέρειν τινός, (entſchwinden) φέρεσθαι (P.), οἴχεσθαι, (von Sterbenden) ἀποίχεσθαι, μεταλλάττειν τὸν βίον, er fahre hin ἐρρέτω, ἴτω, ἀπίτω, fahre hin ἔρρε, mit der Hand über etw. ~ καθικνεῖσθαί τινος. [gew. durch Verben.]
Hinfahrt *f* ἡ ἔφοδος, ἡ προσέλασις, ὁ πρόσπλους.
hinfallen πίπτειν, κατα-, προπίπτειν.
Hinfallen *n* ἡ πτῶσις, τὸ πτῶμα, ἡ κατάπτωσις, gew. durch Verben.
hinfällig ἀβέβαιος, ἄστατος, ἀκατάστατος (ſämtl. 2), ἐπισφαλής (unbeſtändig), θνητός (ſterblich), ἀσθενής (ſchwach), φθαρτός, ἐξίτηλος (2, vergänglich), σαθρός (morſch).
Hinfälligkeit *f* ἡ ἀσθένεια, gew. d. *neutr.* d. *adj.*
hinfliegen (wohinfliegen) προσ-, ἐπιπέτεσθαι ἐπί τι, (wegfliegen) ἀποπέτεσθαι, (über einen Ort) ὑπερπέτεσθαί τι, neben etw. ~ παραπέτεσθαί τι.
hinfliehen zu j-m καταφεύγειν πρός τινα, (an einen Ort) εἰς τι, (entfliehen) φεύγειν, ἀποφεύγειν, οἴχεσθαι φεύγοντα.
hinfließen ῥεῖν ἐπί u. πρός τι, neben etw. ~ παραρρεῖν τι, (vergehen, von der Zeit) οἴχεσθαι.
hinflüchten *trans.* σφζειν (u. M.), ὑπεκτίθεσθαί τινα εἰς τόπον τινά, *intr.* ſ. hinfliehen.
hinfort τὸ ἀπὸ τοῦδε, εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον, τοῦ λοιποῦ, τὸ λοιπόν, εἰς τὸ λοιπόν, μετέπειτα.
hinfühlen nach etw. ἅπτεσθαί (M.) τινος, προσάγειν τὴν χεῖρά τινι.
hinführen προσ-, ἐπ-, εἰσάγειν (von Perſonen u. Sachen), ἡγεῖσθαί (M.) τινι ἐπί oder εἴς τι (nur von Perſonen), κομίζειν, προσκομίζειν (nur von Sachen), (wegführen) ἀπάγειν, auf etw. ~ (hinleiten, die Entdeckung von etw. bewirken) σημαίνειν, ὑποσημαίνειν τι.
Hingang *m* (nach einem Orte) ἡ ἔφοδος, (Weggang) ἡ ἄφοδος, ἡ ἀπαλλαγή, (Sterben) ἡ (τοῦ βίου) τελευτή.
hingeben 1. (übergeben, barreichen) διδόναι, ἐν-, παραδιδόναι, παρέχειν, ſich ~ διδόναι, ἐν-, προδιδόναι ἑαυτόν (keinen Widerſtand leiſten), ſich j-m ~ διδόναι, ἐνδιδόναι ἑαυτόν τινι, ſich einer Sache ~ ἐνδιδόναι τινί od. πρός τι, ſich ganz in j-s Gewalt ~ παρέχειν ἑαυτὸν χρῆσθαι ὅ τι τις βούλεται, εἶκειν od. ἐνδιδόναι πρὸς ἅπαντα. — 2. (weggeben) προ-, ἀποδιδόναι, ἀφιέναι, ſein Leben ~ προΐεσθαι τὴν ψυχήν, ſich dem Kummer ~ ἐνδιδόναι λύπῃ.
Hingebung *f* ἡ παρά-, πρόδοσις, gew. durch Verben, übtr. (Ertragen) ἡ ὑπομονή, (Sanftmut) ἡ πραότης (ητος), mit ~ tragen πράως φέρειν.
hingegen δέ, τοὐναντίον, τἀναντία, ἀλλά, ſ. aber.
hingehen 1. an einen Ort od. zu j-m ~ ἔρχεσθαι, ἰέναι, πορεύεσθαι (P.) εἰς τόπον τινά, προσέρχεσθαί (-ιέναι) τινι u. πρός τινα. φοιτᾶν εἰς τόπον τινά, πρός τινα, προσ-, ἐπιφοιτᾶν τινι u. εἴς τι. — 2. (weggehen) ἀπέρχεσθαι (-ιέναι), ἀποβαίνειν, (von der Zeit) δι-, παρέρχεσθαι, οἴχεσθαι, φεύγειν, ~ laſſen παριέναι (ἵημι), οὐ χρῆσθαι, (nicht beſtraft werden) ἀζήμιον εἶναι, etw. ~ laſſen ἐᾶν, περιορᾶν τι, es geht mir ſo hin χαίρων ἀπαλλάττομαι.
hingehören εἶναί τινος, εἶναι πρός τι, προσήκειν τινί.
hingehörig προσήκων.
hingelangen ἐξ-, ἀφικνεῖσθαι εἴς τι, διανύτειν εἴς τι.
hingeraten περιτυγχάνειν, περιπίπτειν τινί.
hingießen δια-, προ-, καταχεῖν. [über etw. ſein τινός).]
hingleiten ὀλισθάνειν, κατολισθάνειν (wohin εἴς τι.)
hingreifen nach etw. ἅπτεσθαί (M.) τινος, ἐπιχειρεῖν τινι, συλλαμβάνειν τι, ἔχεσθαί τινος, δράττεσθαί (M.) τινος, προσβάλλειν τὴν χεῖρά τινι.
hinglucken nach etw. παρακύπτειν εἴς τι.
hinhalten παρ-, προσέχειν, προτείνειν, ὀρέγειν τινί τι, (aufſchieben) ἀναβάλλειν, j-n mit etw. ~ ἀναβάλλειν, παρατείνειν, βουκολεῖν τινά τινι, κενὰς ἐλπίδας παρέχειν τινί.
hinhängen *trans.* κρεμαννύναι, ἀνακρεμαννύναι, *intr.* καταφερῆ εἶναι πρός τι (hinneigen).
hinhauen nach j-m παίειν, πλήττειν τινά.
hinhelfen βοηθεῖν τινι, ſich kümmerlich ~ ἀθλίως διαφέρειν τὸν βίον. [σθαι (M.).]
hinholen προσκομίζειν, ἐπάγειν, (hinrufen) ἐπικαλεῖ-
hinhorchen ſ. hinhören.
hinhören ἐπακούειν τινός, (hinhorchen) ὠτακουστεῖν, (aufmerken) προσέχειν (τὸν νοῦν) τινι. [hinzu).]
hinhüpfen ἀποσκιρτᾶν (weg), προσάλλεσθαι (M., hinzujagen) προσ-, ἐπελαύνειν, *intr.* δρόμῳ προσελαύνειν.
hinkauern ὀκλάζειν. [durch P.]
hinkehren στρέφειν, ἐπιστρέφειν τι ἐπί τι, ſich ~
hinken σκάζειν, σκιμβάζειν, χωλαίνειν, χωλεύειν.
Hinken *n* ἡ χωλεία, ἡ χωλότης (ητος), ὁ σκασμός.
hinkend σκάζων, (lahm) χωλός.
hinknien κάμπτειν γόνυ, πίπτειν εἰς τὰ γόνατα, vor j-m ~ προσκυνεῖν τινα, προσπίπτειν τινί, προσπίπτειν πρὸς τὰ γόνατά τινος.
hinkommen ἐξ-, ἀφικνεῖσθαι, προσέρχεσθαι, παραγίγνεσθαι πρός τινα, glücklich wohin kommen (z. B. nach einer überſtandenen Gefahr) ἀπο-, διασῴζεσθαι (P.) εἴς τι, πρός τινα.
hinkönnen δύνασθαι προσέρχεσθαι, nicht ~ ἀποκωλύεσθαι od. ἀπο-, κατακλείεσθαι (P.) τοῦ μὴ προσελθεῖν.
hinkriechen προσ-, ἐφέρπειν, (fortkriechen) ἀφέρπειν.
hinlangen δι-, καθήκειν εἰς, ἐπί u. πρός τι, διατείνειν, ἐξικνεῖσθαι, (hinlänglich ſein) ſ. hinlänglich.
hinlänglich ἱκανός, ἐξ-, ἐπαρκής, ἀρκῶν, αὐτάρκης, *adv.* ἱκανῶς, ἀρκούντως, ἐξαρκούντως, ἄλις, ἀποχρώντως, καλῶς. ~ ſein ἀρκεῖν, ἐπ-, ἐξ-, διαρκεῖν.
Hinlänglichkeit *f* ἡ ἱκανότης, ἡ ἐπιτηδειότης (ητος), ἡ διάρκεια, ἡ αὐτάρκεια, gew. d. *neutr.* d. *adj.*
hinlaſſen παριέναι (ἵημι), παραπέμπειν, nicht ~ ἐμποδὼν εἶναι. ἀποκωλύειν τοῦ μὴ προσελθεῖν, ἀποκλείειν τινὰ τῆς προσόδου.
hinlaufen ἀποθεῖν, ἀποτρέχειν (weg), ἐπι-, προστρέχειν, προσθεῖν ἐπί od. πρός τι (hinzu, zu etw.), übtr. durch etw. ~ τείνειν διά τινος.

Digitized by Google

Hinlaufen *n*: das Hin- und Herlaufen ἡ διαδρομή.
hinleben διάγειν (τὸν βίον).
hinlegen κατα-, ἀποτιθέναι (u. M.), καταβάλλειν, j-n κατακλίνειν τινά, ſich ~ κατακλίνεσθαι (P.).
hinlehnen ἀπο-, ἐπικλίνειν, ἀπερείδειν.
hinleiten ἄγειν ἐπί od. πρός τι, προσ-, ἐπάγειν, ἡγεῖσθαι (M.) ἐπί τι, (durch einen Kanal) ἐποχετεύειν.
hinlenken ἐπιστρέφειν πρός τι, ἄγειν ἐπί od. πρός τι, ἐπικάμπτειν πρός τι.
hinliefern εἰσ-, ἀποπέμπειν, ἀποφέρειν.
hinlocken ἐπάγεσθαι (M.).
hinmalen γράφειν, ζωγραφεῖν.
Hinmarſch *m* ἡ ἔφοδος, ἡ ἄνοδος, ἡ ἀνάβασις.
hinmarſchieren πορεύεσθαι (P.), ἐπιπορεύεσθαι (P.), auch ἀναβαίνειν.
hinmelden ἀπ-, εἰσαγγέλλειν.
hinmetzeln ἀπο-, κατασφάττειν.
hinmorden κατακτείνειν, κατασφάττειν.
hinmüſſen δεῖ od. ἀνάγκη τινὰ προσέρχεσθαι εἰς τόπον τινά.
hinnahen προσπελάζειν, πλησιάζειν.
hinnehmen λαμβάνειν, ἀπολαμβάνειν, (ſich gefallen laſſen) ἀνέχεσθαι, ὑπομένειν, πράως φέρειν.
hinneigen ἐπικλίνειν, ἐπικάμπτειν, ſich zu etw. ~ ἀποκλίνειν πρός τι (eig. u. übtr.), καταφερῆ εἶναι πρός τι (nur übtr.), ſich zu j-m ~ τὴν γνώμην ἔχειν πρός τινα, προσκλίνειν τινί, φρονεῖν τά τινος, συμφρονεῖν τινι.
Hinneigung *f* ἡ ἐπί-, ἔγκλισις, übtr. ἡ πρόσκλισις, [ſ. Neigung.]
hinnen: von ~ ἐντεῦθεν.
hinopfern eig. καθιερεύειν, übtr. ἀπολλύναι.
hinpaſſen ἁρμόττειν τινί, ἐπιτήδειον εἶναι πρός τι.
hinpflanzen φυτεύειν, καταφυτεύειν εἴς τι.
hinraffen ἁρπάζειν, ἀν-, ἐξ-, ὑφαρπάζειν, συναιρεῖν.
hinrauſchen φέρεσθαι (P.) μετὰ ψόφου od. θορύβου.
hinrecken προτείνειν, ὀρέγειν, προβάλλειν.
hinreden (ohne Überlegung) ληρεῖν, λαλεῖν, εἰκῇ od. ἀπερισκέπτως λέγειν.
hinreichen *trans.* προτείνειν, ὀρέγειν, παρέχειν, *intr.* bis an etw. ~ ἐξικνεῖσθαι, διήκειν πρός τι od. μέχρι τινός, über etw. ~ διήκειν διά τινος, (hinlänglich ſein, genügen) ἱκανὸν εἶναι, ἐξ-, ἐπ-, δι-, ἀπαρκεῖν, es reicht hin ἀπόχρη.
hinreichend ἀρκῶν, ἐπ-, ἐξαρκής, ἱκανός, *adv.* ἀρκούντως, ἐξαρκούντως, ἅλις.
Hinreiſe *f* ἡ ἔφ-, ἄνοδος.
hinreiſen πορεύεσθαι (P.).
hinreißen eig. ἁφ-, ἐξ-, ἀναρπάζειν, übtr. ἐπισπᾶν, ἐπάγειν (u. M.), ſich ~ laſſen von etw. durch d. P. mit ὑπό τινος, ſich zu etw. ~ laſſen ἐκφέρεσθαι (P.) πρός τι.
hinreißend δεινός, δεινότατος, ἐκπληκτικός, πιθανός.
hinreiten (hinzu) ἐφιππεύειν, προσελαύνειν, (weg) ἱππεύοντα οἴχεσθαι, ἀφιππεύειν, ἀπελαύνειν.
[1]hinrichten etw. auf etw. τείνειν, τρέπειν πρός τι, προσ-, ἐπέχειν τινί, ἔχειν πρός τι.
[2]hinrichten (töten) θανατοῦν τινα, δημοσίᾳ ἀποκτείνειν τινά, hingerichtet werden δημοσίᾳ ἀποθνήσκειν.
Hinrichtung *f* (eines Verbrechers) ἡ θανάτωσις, ὁ θάνατος, ὁ δημόσιος φόνος.
hinrollen *trans.* προσκυλίνδειν, *intr.* d. P., φέρεσθαι [(P.).]
hinrücken *trans.* προσκινεῖν, προσάγειν, *intr.* προσελαύνειν, προσέρχεσθαι.
hinrufen προσκαλεῖν.
hinſagen laſſen εἰσ-, ἐπαγγέλλειν, πέμποντα λέγειν od. δηλοῦν.
hinſchaffen προσκομίζειν, προσάγειν, ἐκτίθεσθαι εἴς τι.
hinſchauen nach etw. ἀπο-, ἀναβλέπειν εἴς τι, προσβλέπειν τι.
hinſcheiden ἀπαλλάττεσθαι (P.) τοῦ ζῆν od. τοῦ βίου, [ἀπογίγνεσθαι.]
Hinſcheiden *n* ἡ (τοῦ βίου) ἀπαλλαγή, ἡ (τοῦ βίου) τελευτή.
hinſchicken ἀποστέλλειν, ἀποπέμπειν, ἐπιστέλλειν.
hinſchieben προσκινεῖν, ἐπάγειν.
hinſchielen παροπᾶν εἴς τι, ὑποβλέπειν πρός od. εἴς τι, παραβάλλειν τὼ ὀφθαλμώ.
hinſchießen ἐπιτοξεύειν, βάλλειν.
hinſchiffen ἐπι-, προσπλεῖν.
hinſchlachten ἀπο-, κατασφάττειν.
hinſchlagen παίειν, τύπτειν, πλήττειν, (an etw. anſchlagen) παίειν πρός τι, (niederfallen) καταπίπτειν.
hinſchlängeln ſich durch etw. πλανᾶσθαι (P.) διά τινος. [ὑπάγειν.]
hinſchleichen προσ-, ἐφέρπειν, (wegſchleichen) ἀφέρπειν,
hinſchleifen ἐφέλκειν.
hinſchleppen ἀφέλκειν (weg), ἐφέλκειν (hinzu), ſich ~ διατριβὴν ἔχειν (verzögert werden), ἐπισύρεσθαι (vom Gange), χαλεπῶς διατρέφεσθαι (P.) od. διάγειν, mühſam ſein Leben ~ ἐν ἀπορίᾳ διάγειν τὸν βίον.
hinſchlummern κατακοιμᾶσθαι (P.), καταδαρθάνειν.
hinſchlüpfen ὀλισθάνειν, ἐξολισθάνειν, über etw. κατολισθάνειν τινός.
hinſchmachten κατα-, συν-, ἐκ-, ἀποτήκεσθαι (P.).
hinſchmelzen ſ. hinſchmachten.
hinſchmettern καταράττειν, καταβάλλειν.
hinſchmieren χρίειν, ἐπιχρίειν, übtr. ἐπισύρειν γράμματα, ἀμελῶς γράφειν od. συγγράφειν.
hinſchreiben γράφειν, καταγράφειν (niederſchreiben), an j-n ἐπιστέλλειν τινί od. πρός τινα.
hinſchütten προ-, ἐκχεῖν, διασπείρειν.
hinſchwatzen ἀπολῆρεῖν, ἀπολαλεῖν.
hinſchweben μετέωρον ἀπιέναι, οἴχεσθαι.
hinſchwimmen προσνεῖν, προσνήχεσθαι.
hinſchwinden οἴχεσθαι, φθίνειν, τήκεσθαι (P.), μαραίνεσθαι, ἀπομαραίνεσθαι (P.), διαπνεῖσθαι (P.).
hinſegeln ἐπι-, προσπλεῖν.
hinſehen nach, auf etw. ἀπο-, ἀναβλέπειν, ἀποσκοπεῖν εἰς od. πρός τι, προσβλέπειν τι, καθ-, εἰσοράν τι, neben etw. ~ παροράν τι, über etw. ~ περιοράν τι.
hinſehnen ſich nach etw. ποθεῖν, ἐπιποθεῖν τι.
hinſein οἴχεσθαι, ἀπολωλέναι.
hinſenden ἀποστέλλειν.
hinſetzen ἱστάναι, καθιστάναι, τιθέναι, ἀπο-, κατατιθέναι, ſich ~ καθίζεσθαι.
Hinſicht *f*: in ~ auf etw. κατά, εἰς, πρός τι od. durch den bloßen Begugsakkuſativ, in dieſer ~ τὸ κατὰ τοῦτο, τοῦτο μέν, τὸ ἐπὶ τούτῳ, in jeder ~ εἰς πάντα, τὰ πάντα, παντελῶς, in einer ~, ... in anderer ~ πῇ (enkl.) μέν ..., πῇ δέ, in keiner ~ οὐδέν (μηδέν), οὐδαμῶς, in vieler ~ κατὰ πολλά, πολλαχῇ, ſowohl in anderer ~, als auch ἄλλως τε καί.
hinſichtlich τὸ πρός (τι), τὸ κατά (τι), ſ. Hinſicht.
hinſinken κατα-, συμπίπτειν.
hinſpringen προσ-, ἐπιπηδᾶν, προσ-, ἐφάλλεσθαι (M.).
hinſpritzen ἐπιρραίνειν τί τινι od. ἐπί τι.
hinſpülen προσκλύζειν.
hinſtellen τιθέναι, (wegſtellen) ἀποτιθέναι, (in die Höhe ſtellen) καθιστάναι, (in Ordnung ſtellen) τάττειν, διατάττειν, ſich ~ τάττεσθαι (M.), ἱστασθαι, aufſtehen und ſich ~ ἀνίστασθαι.
hinſterben ἀποθνήσκειν, (von Pflanzen) παρακμάζειν.
hinſteuern ἔχειν εἰς u. ἐπί τι, εὐθύνειν τὴν ναῦν εἰς τόπον τινά.
hinſtrahlen ἐπαυγάζειν τινί.
hinſtreben nach etw. ἐπιθυμεῖν, ἐφίεσθαι, ὀρέγεσθαι (M. u. P.) τινος, θηρᾶν, θηρεύειν, διώκειν τι.
hinſtrecken eig. ὀρέγειν, προτείνειν, (zu Boden werfen) καταβάλλειν, (ausgeſtreckt hinlegen) κατακλίνειν, ſich ~ κατακλίνεσθαι, ἐκτείνεσθαι (P.).
hinſtreichen an etw. *intr.* παραφέρεσθαι (P.) παρά τι, (von der Zeit) ἐξ-, παρ-, διελθεῖν.
hinſtreifen an etw. παραφέρεσθαι (P.) παρά τι.
hinſtreuen πάττειν, δια-, καταπάττειν, δια-, ἐνσπείρειν.

Digitized by Google

hinſtrömen ῥεῖν, φέρεσθαι (P.), (fortſtrömen) ἐκ-, ἀπορρεῖν, (von Menſchen) συρ-, ἐπιρρεῖν, συντρέχειν, συναλίζεσθαι (P.), συναθροίζεσθαι (P.) πρός τινα, εἰς τόπον τινά, συχνὸν προσέρχεσθαι.

hinſtürzen *trans.* καταβάλλειν, *intr.* (niederſtürzen) πίπτειν, καταπίπτειν, (forteilen, hineilen) ἐφορμᾶν τινι.

hinſudeln ἐπισύρειν τι γράφοντα, ἐπισύρειν γράμματα, σχεδιάζειν.

hintanſetzen ὕστερον ποιεῖσθαι (M.), ἐν ὑστέρῳ τίθεσθαι, ὕστερον οὐ. δεύτερον ἡγεῖσθαι (M.), καταφρονεῖν τινος, παραμελεῖν τινος, ὑπερορᾶν τι, ſ. vernachläſſigen.

Hintanſetzung *f* ἡ ἀμέλεια, ἡ ὀλιγωρία, ἡ κατα-

hintanſtehen λείπεσθαί, ἀπολείπεσθαι (P.) τινος, ὕστερον, δεύτερον, ἧττω εἶναί τινος.

hinten ὀπίσω, ὄπισθεν, κατόπισθεν, nach ~ zu εἰς τοὐπίσω, εἰς τοὔπισθεν, ὀπίσω, von ~ her ὄπισθεν, κατὰ νώτου.

hintennach ὄπισθεν, κατόπιν, ~ kommen ὕστερον ἔρχεσθαι.

hintenüberfallen ὄπισθεν οὐ. κατὰ νώτου ἐπιτίθεσθαί τινι.

hinter I *prp.* κατόπιν (nur örtlich), ὄπισθε mit *gen.*, μετά mit *acc.*, ἐπί mit *dat.*, ὑπό mit *dat.*, ~einander ἑξῆς, ἐφεξῆς, ἄλλος ἐπ' ἄλλῳ, etw. ~ ſich haben eig. ὄπισθεν ἔχειν τι, übtr. περιγίγνεσθαί τινος, ~ dem Berge halten κρυφίνουν εἶναι, ~ etw. ſtecken λάθρα συμπράττειν τί τινι, ~ etw. kommen (erfahren) πυνθάνεσθαί τι. — II. *adj.* ὀπίσθιος, ὁ, ἡ, τὸ ὄπισθεν.

Hinterbacke *f* ὁ γλουτός (gew. *pl.*), τὰ γλούτια.

Hinterbein *n* ὁ ὀπίσθιος πούς (οδός), τὸ ὀπίσθιον σκέλος, ſich auf die ~e ſtellen (von einem Pferde) ὀρθὸν ἵστασθαι.

Hinterblatt *n* τὸ ὀπίσθιον σκέλος.

hinterbleiben ſ. zurückbleiben; Hinterbliebene οἱ καταλειπόμενοι, οἱ περιγενόμενοι.

Hinterbord *m* ἡ πρύμνα.

hinterbringen ὑπ-, ἀν-, ἐξ-, ἀπαγγέλλειν, προσφέρειν.

Hinterbringer *m* ὁ μηνυτής, gew. v. *part.* v. vorh. Verben.

Hinterbringung *f* ἡ μήνυσις, τὸ μήνυμα, gew. durch

hinterdrein, -her ὕστερον, μετὰ ταῦτα (von der Zeit), ὄπισθεν (vom Raume), oft durch Zſſgn mit ἐπί, z.B. ~ einſehen ἐπιγιγνώσκειν, auch mit μετά, z.B. ~ erkennen μεταγιγνώσκειν.

Hintere *m* ὁ πρωκτός, ὁ ἀρχός, ἡ πυγή, j-m einen Schlag auf den ~n geben ῥαθαπυγίζειν.

hintereinander ſ. unter hinter.

Hinterfuß *m* ſ. Hinterbein.

Hintergebäude *n* ὁ ὀπισθόδομος.

Hintergedanke *m* ſ. Hinterliſt.

hintergehen j-n ἀπατᾶν, ἐξαπατᾶν, φενακίζειν τινά.

Hintergehung *f* ἡ ἀπάτη, ὁ φενακισμός.

Hinterglied *n* (hinteres Glied) τὸ ὄπισθεν οὐ. ὀπίσθιον μέλος, (in militäriſchem Sinne) οἱ ὄπισθεν, οἱ ἐπιτεταγμένοι, οἱ κατ' οὐράν, (in der Mathematik) τὸ ἑπόμενον (μέγεθος).

Hintergrund *m* τὰ ὀπίσω, im ~ μυχαίτατος, im ~ von etw. ἐν μυχῷ τινος, im ~ ſein, liegen ἀνακεχωρηκέναι, ὑποκεῖσθαι.

Hinterhalt *m* ἡ ἐνέδρα (der Ort, wo man j-m auflauert), im ~ liegen ἐνεδρεύειν τινά, ἐπιβουλεύειν τινί, einen ~ legen ἐνέδραν ποιεῖσθαι (M.). in einen ~ locken εἰς ἐνέδραν ὑπάγειν, ſich in einen ~ legen ὑφίστασθαι, ὑποκαθίζεσθαι, in einen ~ geraten ἐμπίπτειν εἰς ἐνέδραν, ἐνεδρεύεσθαι (P.).

Hinterhand *f* τὸ μετακάρπιον.

Hinterhaupt *n.* **-kopf** *m* τὰ ὀπίσω τῆς κεφαλῆς, τὸ ἰνίον, τὸ ὀπισθοκέφαλον, τὸ ὀπισθοκράνιον.

Hinterhaus *n* ὁ ὀπισθόδομος.

hinterher (vom Raume) ὄπισθεν, ἐξ-, κατόπισθεν, auch ἐπὶ τούτῳ (τούτοις), (von der Zeit) ὕστερον, μετὰ τοῦτο (ταῦτα), (von Raum und Zeit) ὀπίσω, ~ ſein (hinter etw. her ſein) διώκειν, θηρᾶν, θηρεύειν τι, oft Zſſgn mit ἐπί, z.B. ~ kommen ἐπακολουθεῖν, ~ einſehen ἐπιγιγνώσκειν.

hinterlaſſen (zurücklaſſen) καταλείπειν, παραδιδόναι, (verlaſſen) ἀπο-, παραλείπειν, einen Befehl ~ ἀπιόντα κελεύειν οὐ. τάττειν.

Hinterlaſſenen: die ~ οἱ καταλειπόμενοι, καταλελειμμένοι οὐ. περιγενόμενοι.

Hinterlaſſenſchaft *f* τὰ καταλειφθέντα χρήματα, ἡ οὐσία.

Hinterlaſſung *f* ἡ κατάλειψις, gew. durch Verben.

hinterlegen κατα-, ἀποτιθέναι (u. M.), Geld als Pfand ~ μασεγγυᾶν ἀργύριον (ſich ~ laſſen v. M.).

Hinterlegung *f* ἡ ἀπό-, κατάθεσις.

Hinterliſt *f* ἡ ἐπιβουλή, ὁ δόλος, ohne ~ ἀδόλως.

hinterliſtig ἐπίβουλος (2), κακοῦργος (2), δολερός, κρυφίνους, ὕπουλος (2), ~erweiſe ἐξ ἐπιβουλῆς oder durch *part.* von ἐπιβουλεύειν, ~ handeln ἐπιβουλεύειν.

Hintermann *m* ὁ ἐπιστάτης, ὁ ὄπισθεν.

Hinterpforte, -tür *f* ἡ ῥινοπύλη, ἡ ὀπισθία οὐ. πλαγία, ἡ κηπαία, übtr. (Ausflucht) ἡ ἀναχώρησις.

Hinterrad *n* ὁ ὀπίσθιος τροχός.

hinterrücks ὀπίσω, εἰς τοὐπίσω, ἐπὶ πόδα, auch durch v. *adj.* ὕπτιος, (heimlich) λάθρα.

Hinterſatz *m* ἡ ἀπόδοσις, (in einem logiſchen Schluſſe) ἡ πρόσληψις, (der Schlußſatz) ὁ ἐπίλογος.

Hinterſchädel *m* τὸ ὀπίσθιον κρανίον.

Hinterſchenkel *m* τὸ ὀπίσθιον σκέλος.

Hinterſchinken *m* ἡ σχελίς (ίδος), ἡ κωλῆ.

hinterſchleichen περι-, ὑπέρχεσθαι (-ιέναι), ὀφέρπειν.

Hinterſeite *f* τὰ ὀπίσθια, τὰ ὀπίσω, τὰ νῶτα.

hinterſt ἔσχατος, ὕστατος.

Hintertau *n* ὁ ἐπίτονος.

Hinterteil *n* τὰ ὀπίσθια, τὰ ὄπισθεν οὐ. ὀπίσω, (~ des Schiffes) ἡ πρύμνα, (des Hauſes) ὁ ὀπισθόδομος, (Steiß) ἡ πυγή, ὁ πρωκτός.

Hintertreffen *n* ἡ (τῆς στρατιᾶς) οὐρά, τὸ ὄπισθεν τῆς στρατιᾶς, οἱ ὀπισθοφύλακες, ἡ ὀπισθοφυλακία, οἱ ἐπίτακτοι, das ~ anführen οὐραγεῖν (auch im ~ ſtehen), das ~ decken ὀπισθοφυλακεῖν, Anführer des ~s ὁ οὐραγός.

hintertreiben κωλύειν, ἐμποδίζειν τι, ἐμποδὼν γίγνεσθαί τινι, ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι.

Hintertreibung *f* ἡ κώλυσις, gew. durch Verben.

Hinterviertel *n* ἡ κωλῆ.

hinterwärts ὀπίσω, εἰς τοὐπίσω.

Hinterzimmer *n* τὸ ὄπισθεν οἴκημα.

hintragen κομίζειν, ἀπο-, προσ-, διακομίζειν.

hintreffen καθικνεῖσθαί, οὐχ ἁμαρτάνειν τινός.

hintreiben ἀπελαύνειν, ἀπάγειν, vor ſich ~ προσελαύνειν, zu etw. ~ προσ-, παρελαύνειν, übtr. zu etw. ~ προτρέπειν, προάγειν, παρορμᾶν, παροξύνειν πρός, εἰς, ἐπί τι.

hintreten ἵστασθαι, καθίστασθαι, zu etw. ~ προσέρχεσθαί τινι, ἐπιστῆναί τινι.

Hintritt *m* übtr. (Tod) ἡ (τοῦ βίου) τελευτή οὐ. ἀπαλ-

hintun τιθέναι, κατατιθέναι.

hinüber ὑπέρ mit *acc.* (über eine Höhe), διά mit *gen.* (über eine Fläche), πέραν mit *gen.*, in Zſſgn durch διά, ὑπέρ, durch μετά, wenn der Übergang in einen andern Zuſtand bezeichnet werden ſoll.

hinüberbringen διακομίζειν, διάγειν, περαιοῦν, διαπεραιοῦν, δια-, ὑπερβιβάζειν, διαπορεύειν.

hinüberdringen βίᾳ δια-, ὑπερβαίνειν, βιάζεσθαι (M.) εἰς τὸ πέραν.

hinübereilen σπουδῇ δια-, ὑπερβαίνειν. ὁρμᾶσθαι (P.).

hinüberfahren *trans.* περαιοῦν. διακομίζειν. διαπορθμεύειν, *intr.* διαπλεῖν. περαιοῦσθαι (P.), διακομίζεσθαι (P.), διαπεραν, ἐν νηὶ διαβαίνειν.

Hinüberfahrt *f* ἡ διάβασις.

hinüberfallen ὑπερεκπίπτειν, (auf eine andre Seite) μεταπίπτειν.

hinüberfliegen δι-, ὑπερπέτεσθαι.

hinüberfliehen διαφεύγειν, (vom Überläufer) αὐτομολεῖν.

Digitized by Google

hinüberflüchten *trans.* διαβιβάζοντα od. διακομίζοντα ὑπεκτίθεσθαι (M.), *intr.* διαφεύγειν.
hinüberführen διαβιβάζειν, διακομίζειν, διάγειν, περαιοῦν, διαπεραιοῦν, διαπορεύειν.
hinübergehen διαβαίνειν, περαιοῦσθαι, διαπορεύεσθαι (P.), (zu einer andern Partei) μεταβαίνειν, μεθίστασθαι.
hinübergelangen über etw. ὑπερέρχεσθαί τι.
hinüberhalten προτείνειν od. ὀρέγειν εἰς τὸ πέραν.
hinüberheben, -helfen διαβιβάζειν.
hinüberholen δια-, μετακομίζειν, ~ laſſen μεταπέμπεσθαι (M.).
hinüberjagen *trans.* ἀπελαύνειν εἰς τὸ πέραν, *intr.* [διελαύνειν.]
hinüberklettern μόγις od. μετὰ πόνου ὑπερβάλλειν.
hinüberkommen διέρχεσθαι (-ιέναι), διαβαίνειν.
Hinüberkunft *f* ἡ διάβασις.
hinüberlaſſen δια-, παραπέμπειν, διέναι (ἵημι).
hinüberlaufen μετατρέχειν, (zum Feinde) αὐτομολεῖν, über etw. ~ διατρέχειν τι.
hinüberlegen τιθέναι τι ἐπὶ θάτερα, über etw. ~ ὑπερτείνειν τι ὑπέρ τινος.
hinüberleiten διαβιβάζειν, διάγειν, (Waſſer) δι-, μετ- [οχετεύειν.]
hinüberleuken μεταστρέφειν πρός τι, μετακλίνειν, εὐθύνειν εἰς τὸ πέραν.
hinüberlocken ἐπάγεσθαι, ἐφέλκεσθαι εἰς τὸ πέραν.
hinüberreichen *trans.* προτείνειν εἰς τὸ πέραν, *intr.* διήκειν, διικνεῖσθαι.
hinüberreiſen ἐπι-, διαπορεύεσθαι (P.).
hinüberreiten διελαύνειν, διαβαίνειν ἐφ' ἵππου.
hinüberrichten εὐθύνειν od. τρέπειν εἰς τὸ πέραν, μεταστρέφειν τι. [ἐφορμᾶν, διαβαίνειν.]
hinüberrücken *trans.* μετακινεῖν, *intr.* ἐπέρχεσθαι,
hinüberrufen μετακαλεῖν εἰς τὸ πέραν.
hinüberſchaffen διαβιβάζειν, περαιοῦν, διακομίζειν.
hinüberſchicken ἐπι-, διαπέμπειν.
hinüberſchieben μετακινεῖν, προκινεῖν εἰς τὸ πέραν.
hinüberſchießen βάλλειν εἰς τὸ πέραν, τοξεύειν ἐπὶ θάτερα, ἐξικνεῖσθαι τῷ τοξεύματι.
hinüberſchiffen, -ſegeln διαπλεῖν, πλέοντα διαβαίνειν.
hinüberſchlagen: eine Brücke über einen Fluß ποταμὸν (γεφύρᾳ) ζευγνύναι.
hinüberſchreiten δια-, ὑπερβαίνειν.
hinüberſchwimmen διανεῖν, διανήχεσθαι.
hinüberſehen μεταβλέπειν, εἰσοράν, βλέπειν od. ὁρᾶν ἐπὶ θάτερα od. εἰς τὸ πέραν.
hinüberſenden *ſ.* hinüberſchicken.
hinüberſetzen *trans.* περαιοῦν, διαβιβάζειν, διαπορθμεύειν, διακομίζειν, *intr.* διαβαίνειν, περαιοῦσθαι, διαπεραιοῦσθαι, διαπορεύεσθαι (ſämtlich P.).
hinüberſpielen: den Krieg in ein Land μεταφέρειν τὸν πόλεμον εἰς χώραν τινά.
hinüberſprengen δρόμῳ διελαύνειν, ὑπερπηδᾶν τῷ ἵππῳ. [(M.).]
hinüberſpringen δια-, ὑπερπηδᾶν, δι-, ὑπεράλλεσθαι
hinüberſteigen ὑπερβαίνειν, ὑπερβάλλειν.
hinüberſtoßen ὠθεῖν, παρωθεῖν εἰς τὸ πέραν.
hinüberſtreifen ἐπιτρέχειν (χώραν τινά), εἰσβάλλειν εἰς τὸ πέραν. übtr. (z. B. auf ein wiſſenſchaftliches Gebiet) ἅπτεσθαί (M.) τινος.
hinübertragen διακομίζειν.
hinübertreiben διελαύνειν.
hinübertreten μεταβαίνειν, μεθίστασθαι, (zu einer andern Partei) προστίθεσθαί (M.) τινι.
hinüberwagen ſich τολμᾶν διαβαίνειν.
hinüberwälzen κυλίνδειν εἰς τὸ πέραν.
hinüberwandern διαπορεύεσθαι (P.), (von Auswanderern) μετανίστασθαι εἰς (χώραν τινά).
hinüberwerfen ὑπερβάλλειν, βάλλειν ἐπὶ θάτερα.
hinüberziehen *trans.* ἕλκειν, μεθέλκειν, ἐπισπᾶν ἐπὶ θάτερα, *intr.* (ſeinen Wohnſitz verlegen) μετοικίζεσθαι (P.), μετανίστασθαι. (über Berge u. dgl.) ὑπερβάλλειν, (auf die entgegengeſetzte Seite) ὁρμᾶν ἐπὶ θάτερα.
hinunter κάτω, εἰς τὸ κάτω, κατά mit *gen.*, in Zſſgn κατά u. ὑπό, z. B. ~führen κατάγειν, *ſ.* auch herab und herunter.
hinunterwärts εἰς τὸ (τὰ) κάτω.
hinwälzen προσκυλίνδειν πρός τι.
hinwärts εἰς τὸ πρόσω.
Hinweg *m* ἡ ἔφ-, πρόσοδος.
hinweg *ſ.* weg; in Zſſgn gew. ἀπό, *ſ.* dieſe unter weg.
hinwehen *intr.* πνεῖν, φέρεσθαι (P.) πρός u. ἐπί τι, *trans.* ἐπιπνεῖν.
hinweiſen zu j-m ἀποπέμπειν, ἄγειν πρός τινα, j-n auf etw. ~ τρέπειν τινὰ ἐπί τι, auf etw. ~ δεικνύναι τι.
hinwelken μαραίνεσθαι, ἀπομαραίνεσθαι (P.), (vom Körper) παρακμάζειν, συντήκεσθαι (P.).
hinwenden ἐπιστρέφειν, προστρέπειν, προσβάλλειν, ſich zu etw. ~ τρέπεσθαι (M.) πρός τι, ich weiß nicht, wo ich mich ~ ſoll οὐκ ἔχω ὅποι τράπωμαι, ἀπορῶ τί ποιήσω.
hinwerfen (wegwerfen) ἀποβάλλειν, ἀπορρίπτειν, προΐέναι (u. M.), (zu Boden werfen) καταβάλλειν, ſich ~ καταβάλλειν ἑαυτόν, καταπίπτειν, zu j-s Füßen προσπίπτειν πρὸς τὰ γόνατά τινος, (Tieren etw. vorwerfen) παραβάλλειν, (flüchtig entwerfen) ἐπισύρειν, σχεδιάζειν, (kurz äußern) ἀπορρίπτειν, ῥίπτειν λόγον, unordentlich hingeworfene Dinge ἀτάκτως ἐρριμμένα.
hinwieder, hinwiederum αὖ, αὖθις, πάλιν, in Zſſgn ἀντί, z. B. ~ tun ἀντιποιεῖν.
hinwirken σπουδάζειν mit ὥστε u. *inf.*
hinwollen βούλεσθαι ἰέναι od. προσέρχεσθαι, τείνειν εἰς od. πρός τι, wo willſt du hin? ποῖ σύ;
hinwünſchen ſich ποθεῖν, ἐπιποθεῖν τι, ποθεῖν εἶναι ἐν τόπῳ τινί.
hinwürgen σφάττειν, κατασφάττειν.
hinzählen ἐξ-, καταριθμεῖν, καταβάλλειν (mit u. ohne ἀργύριον Geld ~).
hinzeigen δεικνύναι, ἐπιδεικνύναι τι, mit den Fingern auf j-n ~ δακτυλοδεικτεῖν ἐπί τινι.
hinziehen I *trans.* 1. (hinzu-, herbeiziehen) ἐφέλκειν, ἐπισπᾶν, von Perſ. auch ἐπ-, προσάγειν. — 2. (in die Länge ziehen) παρέλκειν, παρατείνειν, ἀναβάλλειν (gew. M.), μηκύνειν. — 3. ſich ~ τείνεσθαι, παρατείνεσθαι, μηκύνεσθαι (ſämtlich P.). — II *intr.* 4. (von Auswanderern) μετανίστασθαι εἰς χώραν τινά, ἀποικεῖν, (von einem Heere) ἐλαύνειν, ἐπελαύνειν. [πρός τι.]
hinzielen nach etw. στοχάζεσθαί (M.) τινος, τείνειν
hinzu (von einer Annäherung) πρός, ἐπί, παρά mit *acc.*, (von einer Häufung) πρός u. ἐπί mit *dat.*, in Zſſgn gew. πρός, ἐπί, die hier fehlenden Zſſgn *ſ.* unter herbei, auch unter hin, dazu, herzu.
hinzuarbeiten ἐργάζεσθαί (M.) τι πρός τινι.
hinzubauen προσοικοδομεῖν, ἐπικατασκευάζειν.
hinzubekommen προσ-, ἐπιλαμβάνειν, προσκτᾶσθαι (M.), προσ-, ἐπιγίγνεταί μοί τι.
hinzubringen προσ-, ἐπάγειν, προσ-, ἐπικομίζειν, προσ-, ἐπιφέρειν.
hinzudenken ὑπολαμβάνειν τι τῇ γνώμῃ od. τῇ διανοίᾳ, λογίζεσθαί (M.) od. ὑπονοεῖν τι πρός τινι.
hinzudichten (noch dazu erſinnen) προσμηχανᾶσθαι (M.), (dazufügen) ἐπιψεύδεσθαι (M.), πλασάμενον ἐπιλέγειν.
hinzudrängen ſich ἐπικεῖσθαι, ὠθεῖσθαι (P.) πρός, ἐπί, εἰς τι, συρρεῖν.
hinzuerwerben προσ-, ἐπι-, προσεπικτᾶσθαι (M.).
hinzuerworben ἐπί-, πρόσκτητος (2).
hinzufliegen προσ-, ἐπιπέτεσθαι.
hinzufließen ἐπι-, προσρεῖν.
hinzufügen προσ-, ἐπιτιθέναι, προσδιδόναι, προσποιεῖν, ἐπιβάλλειν, (mündlich) ἐπιλέγειν, ἐπειπεῖν (im Zuſammenhange genügen auch λέγειν, φάναι), (ſchriftlich) προσγράφειν. [Verben, z. B. mit der ~ ἐπειπών.]
Hinzufügung *f* ἡ πρόσθεσις, ἡ προσθήκη, gew. durch
hinzuführen προσ-, ἐπ-, παράγειν.
hinzugehen προσέρχεσθαι (-ιέναι), προσχωρεῖν, προσβαίνειν, παραγίγνεσθαι.

Digitized by Google

hinzugeſellen συνάπτειν, συμπέμπειν, ſich ~ προσγίγνεσθαι, συμπαρέπεσθαι.
hinzugießen ἐπι-, προσχεῖν.
hinzukommen προσέρχεσθαι, παραγίγνεσθαι, (v. Sachen) [ἐπιγίγνεσθαι.
hinzukriechen προσέρπειν.
hinzulaſſen προσ-, εἰσ-, παριέναι (ἵημι), εἴσω πέμπειν, [ἐᾶν εἰσέρχεσθαι.
hinzulaufen προσ-, ἐπιτρέχειν, προσ-, ἐπιθεῖν.
hinzulegen ἐπι-, προσ-, παρατιθέναι, προσβάλλειν.
hinzuleiten (Waſſer) ἐποχετεύειν.
hinzulocken προσ-, ἐπάγεσθαι (M.).
hinzulügen ἐπιψεύδεσθαι (M.).
hinzumachen προσπλάττειν, πλασάμενον ἐπιλέγειν.
hinzumengen, -miſchen προσμειγνύναι. [γίγνεσθαι.
hinzunahen προσπελάζειν, προσ-, παρεγγίζειν, παρα-
hinzunehmen προσλαμβάνειν.
hinzupflanzen ἐπιφυτεύειν. [προστιθέναι.
hinzurechnen προσλογίζεσθαι (M.), προσαριθμεῖν,
hinzureiten προσ-, ἐφιππεύειν, προσ-, ἐπελαύνειν.
hinzurennen ſ. hinzulaufen.
hinzurücken *trans.* προσκινεῖν, *intr.* προσάγειν.
hinzurufen προσ-, ἐπι-, παρακαλεῖν.
hinzuſchaffen προσκομίζειν.
hinzuſchiffen, -ſegeln προσ-, ἐπιπλεῖν.
hinzuſchleichen προσ-, ἐφ-, ὑφέρπειν.
hinzuſchleppen προσέλκειν.
hinzuſchwimmen προσ-, ἐπινεῖν, προσ-, ἐπινήχεσθαι.
hinzuſetzen προσ-, ἐπιτιθέναι, προσβάλλειν, ſ. hinzufügen. [(M.), (zu Hilfe) βοηθεῖν, ἐπιβοηθεῖν.
hinzuſpringen ἐπι-, προσπηδᾶν, ἐφ-, προσάλλεσθαι
hinzutragen προσ-, ἐπιφέρειν.
hinzutreten προσ-, ἐφ-, παρίστασθαι, προσ-, παρέρχεσθαι (-ιέναι), ἐπι-, παραγίγνεσθαι, προσβαίνειν, προσχωρεῖν. [μειγνύναι.
hinzutun ἐπι-, προσβάλλειν, ἐπι-, προστιθέναι, προσ-
hinzuwagen ſich τολμᾶν προσέρχεσθαι (-ιέναι).
hinzuwälzen προσκυλίνδειν.
hinzuwandern ἐπιπορεύεσθαι (P.).
hinzuweben ἐφ-, προσυφαίνειν.
hinzuwerfen προσ-, ἐπιβάλλειν. [σθαι (M.).
hinzuzählen προσ-, ἐπαριθμεῖν, κατα-, προσλογίζε-
hinzuziehen ἐπισπᾶν, ἐφέλκειν, προσλαμβάνειν, (zu einer Beratung) συμβουλεύεσθαι (M.) τιν. περί τινος, παρακαλεῖν τινα εἰς συμβουλίαν.
Hiobspoſt *f* ἡ κακαγγελία.
Hippe *f* τὸ δρέπανον.
Hirn *n* ſ. Gehirn.
Hirngeſpinſt *n* ὁ λῆρος, τὸ λήρημα, τὸ πλάσμα, τὸ φάντασμα, τὸ ἐφεύρημα, ἡ κενὴ δόξα.
Hirnhaut *f* ἡ μῆνιγξ (γγος), ἡ ἐπικρανίς (ίδος).
hirnlos ἄνους, ἄφρων, βλάξ (κός) καὶ ἠλίθιος.
Hirnloſigkeit *f* ἡ ἄνοια, ἡ ἀφροσύνη, auch d. *neutr.* d. *adj.*
Hirnnaht *f* ἡ διπλόη.
Hirnſchädel *m* τὸ κρανίον, τὸ κράνος.
Hirnſchale *f* τὸ κρανίον, τὸ σκυφίον, τὸ βρέγμα, Quetſchung der ~ τὸ θλάσμα. [φρενιτίζειν.
Hirnwut *f* ἡ φρενῖτις (ίδος), die ~ haben φρενιτιᾶν,
Hirſch *m* ὁ ἔλαφος, vom ~ ἐλάφειος.
hirſchartig ἐλαφοειδής.
Hirſchbock *m* ὁ ἔλαφος.
Hirſchbrunſt *f* ἡ τοῦ ἐλάφου πτόησις.
Hirſchdecke *f*, **-fell** *n* τὸ ἐλάφειον oder ἐλάφου δέρμα.
Hirſchfänger *m* ἡ κοπίς (ίδος), τὸ προβόλιον.
Hirſchgeweih *n* τὰ ἐλάφεια κέρα.
Hirſchhaar *n* τὸ τῶν ἐλάφων τρίχωμα (Behaarung des Hirſches), ἡ ἐλάφου θρίξ (χός, einzelnes Haar).
Hirſchhaut *f* τὸ ἐλάφειον δέρμα.
Hirſchhorn *n* τὸ ἐλάφειον οb. ἐλάφου κέρας.
Hirſchjagd *f* ἡ ἐλαφηβολία, ἡ τῶν ἐλάφων θήρα.
Hirſchjäger *m* ὁ ἐλάφους θηρῶν.
Hirſchkalb *n* ὁ νεβρός, einem ~ ähnlich νεβρώδης.
Hirſchkeule *f* ὁ ἐλάφειος μηρός.
Hirſchklaue *f* ἡ τοῦ ἐλάφου χηλή.
Hirſchkuh *f* ἡ ἔλαφος. [ἐλάφου βύρσα.
Hirſchleder *n* τὸ ἐλάφειον δέρμα. ἡ ἐλάφειος οb. ἀπ'
Hirſchtalg *m* τὸ ἐλάφειον στέαρ (ατος).
Hirſchwildbret *n* τὰ ἐλάφεια κρέα.
Hirſchzunge *f* (eine Pflanze) ἡ φυλλῖτις (ιδος).
Hirſe *f* ὁ κέγχρος, ἡ μελίνη, italieniſche ~ ὁ ἔλυμος, von ~ κέγχρινος.
hirſeähnlich, -artig κεγχροειδής.
Hirſebrei *m* ὁ κέγχρινος πόλτος.
Hirſebrot *n* ὁ κέγχρινος ἄρτος.
Hirſefelder *n/pl.* αἱ μελίναι.
Hirſekorn *n* ὁ κέγχρου χόνδρος.
Hirſemehl *n* τὸ κέγχρινον ἄλευρον.
hirſetragend κεγχροφόρος (2).
Hirt *m* ὁ νομεύς (allg.), ὁ ποιμήν (ένος, bſd. Schaf~), ὁ βουκόλος (bſd. der Rinder).
Hirtendichter *m* ὁ τῶν βουκολικῶν ποιητής.
Hirtenfeſt *n* ἡ ποιμενικὴ ἑορτή. [ρίττειν.
Hirtenflöte *f* ἡ σῦριγξ (γγος), auf der ~ ſpielen συ-
Hirtengedicht, -lied *n* τὸ εἰδύλλιον, τὸ βουκολικόν (ποίημα), ἡ ἐκλογή.
Hirtengeſpräch *n* οἱ βουκολικοὶ λόγοι.
Hirtenhaus *n* ἡ τοῦ ποιμένος οb. ποιμενικὴ στέγη, ἡ ἔπαυλις (εως).
Hirtenhund *m* ὁ ποιμενικὸς κύων (κυνός).
Hirtenkleid *n* ἡ ποιμενικὴ στολή.
Hirtenknabe *m* ὁ ποιμενικὸς οb. ποιμένος παῖς.
Hirtenleben *n* ὁ ποιμενικὸς οb. νομαδικὸς βίος.
hirtenlos ποιμένος ἔρημος. [κόρη.
Hirtenmädchen *n* ἡ ποιμενικὴ οb. ποιμένος παῖς οb.
Hirtenpfeife *f* ἡ σῦριγξ (γγος).
Hirtenſtab *m* ἡ ποιμενικὴ ῥάβδος.
Hirtenſtand *m* ἡ τῶν ποιμένων τάξις, οἱ ποιμένες.
Hirtenvolk *n* οἱ ποιμένες, οἱ νομάδες.
Hirtin *f* ἡ ποιμενικὴ γυνή (αικός), ἡ βότειρα.
Hiſtorie *f* ἡ ἱστορία, ſ. Geſchichte.
Hiſtoriker *m* ſ. Geſchichtſchreiber.
hiſtoriſch ἱστορικός, ~er Beweis τὸ ἱστόριον, ~e Gewißheit ἡ ἀπὸ τῶν πραγμάτων πίστις.
Hitzblatter *f* ἡ φλύκταινα, τὰ ἕδρωα.
Hitze *f* 1. τὸ θάλπος (der Luft, oft *pl.*), ἡ θέρμη, ἡ θερμότης (ητος, vom Körper), τὸ καῦμα, τὸ καύσωμα (brennende ~), τὸ πυρετός (erſtickende ~), ὁ αὐχμός (trockene ~), ὁ πυρετός, ὁ καῦσος (Fieber~). — 2. übtr. (Leidenſchaftlichkeit) ἡ ὁρμή, ἡ ὀξύτης (ητος), ὁ θυμός, ἡ σφοδρότης, ἡ θερμότης (ητος), ἡ ὀργή, ἡ ὀξυθυμία, (Neigung zum Zorn) ἡ ὀργιλότης (ητος), (Begierde) ἡ ἐπιθυμία, j-n in ~ bringen ἐξοργίζειν τινά, in ~ geraten θερμαίνεσθαι, ἐκκάεσθαι (P.), etw. in der ~ tun ὀργῇ πράττειν τι, ~ des Gefechts ἡ τῆς μάχης ἀκμή.
hitzig (Hitze verurſachend) καυστικός, καυσώδης, καυματώδης, καυστηρός, καυματηρός, (leidenſchaftlich, heftig) θερμός, ὀξύς, σφοδρός, δεινός, δριμύς, ὀξύρροπος (2), ἐπιθυμητικός, (von Krankheiten) πυρετώδης, ~ ſein auf etw. ἐφίεσθαί τινος, ἐπιθυμίᾳ φέρεσθαι (P.) πρός τι, μαίνεσθαι (P.) ἐπί τινι, πρός οb. εἴς τι, ein ~es Gefecht σφοδρά, ἰσχυρά, καρτερὰ οb. δεινὴ μάχη, eine ~e Krankheit ὀξεῖα νόσος.
Hitzkopf *m* ὁ ἀκράχολος, ὁ ὀξύθυμος.
Hobel *m* ἡ ῥυκάνη, τὸ ξύστρον, τὸ λίστρον.
hobeln ξεῖν, ἀποξεῖν, ξύειν, ἀποξύειν.
Hobeln *n* ἡ ῥυκάνησις.
Hobelſpäne *m/pl.* τὰ ἀποξύσματα.
hoch ὑψηλός (zuweilen auch βαθύς, zB. hohes Getreide βαθὺς σῖτος), μετέωρος (2) (in der Luft ſchwebend), der höchſte ἄκρος, ὑψηλότατος, ἔσχατος, ~ gelegen ἄνω, höher gelegen ἀνώτερος, zur Angabe des Maßes durch τὸ ὕψος, zB. die Mauer iſt zehn Fuß ~ τὸ τεῖχος ἔχει δέκα πόδας τὸ ὕψος οb. δέκα ποδῶν ἐστι τὸ ὕψος, oft auch durch Zſſgn, zB. zehn Ellen ~ δεκάπηχυς, etw.

Digitized by Google

~ (in die Höhe) halten ἀνατείνειν, αἴρειν, ἐπαίρειν, μετεωρίζειν τι, (hochſchätzen) περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι (M.), ~ fliegen μετέωρον πέτεσθαι, die hohe See ὁ πόντος, in die hohe See ἀνὰ πόντον, (vom Tone) ὀξύς, die hohen Töne οἱ ἄνω τόνοι, die hohe Tonart ὁ ὀξὺς oder ὄρθιος νόμος, bei taktiſchen Angaben ἐπί mit *gen.* od. *acc.*, ſ. B. vier Mann ~ ſtehen ἐπὶ τεττάρων τετάχθαι, von der Zeit, ſ. B. hohe Zeit ὁ καιρός, ἡ ἀκμή, ἡ ὥρα, es iſt hohe Zeit zu καιρός, ἀκμή oder ὥρα ἐστί mit *inf.*, hohes Alter βαθὺ od. μακρὸν γῆρας, ein hohes Alter erreichen πρὸς τῷ γήρᾳ ἀφικνεῖσθαι, das höchſte Alter τὸ ἔσχατον γῆρας, das hohe Altertum τὰ πάνυ ἀρχαῖα, (vom Preiſe) πολύς, μέγας, ſ. B. hohe Zinſen μεγάλοι τόκοι, höherer Sold πλείων od. μείζων μισθός, zu einem hohen Preiſe kaufen πολλοῦ ὠνεῖσθαι, in höheren Preis kommen ἐπιτιμᾶσθαι (P.), etw. ~ anſchlagen πολλοῦ ποιεῖσθαί (M.) τι, höchſter (= äußerſter) ἔσχατος, in höchſter Verlegenheit ſein ἐν ἐσχάτῃ ἀπορίᾳ εἶναι, ~ u. heilig verſichern διαμαρτύρεσθαι (M.) mit *inf.*, in hohem Grade μάλα, πάνυ, σφόδρα, διαφερόντως, etw. in hohem Grade beſitzen διαφέρειν εἴς τι, in höchſtem Grade μάλιστα, πλεῖστα, ἐσχάτως, er lebe ~! μέγα χαιρέτω, j-n ~ leben laſſen εὐφημεῖν τινα, das Höchſte von od. in etw. τὸ ἄκρον od. τὸ τέλος τινός, das höchſte Gut τὸ μέγιστον ἀγαθόν, τὸ τέλος τῶν ἀγαθῶν, (vom Range = erhaben, ausgezeichnet) μέγας, λαμπρός, ἐπίσημος (2), διαφέρων, von hoher Geburt εὐγενής, hoher Rang, hohe Würde μεγάλη τιμή, die höchſte Behörde ἡ μεγίστη τῶν ἀρχῶν, ~ ſtehen λαμπρὸν od. ἐπίσημον εἶναι, διαφέρειν τῶν ἄλλων, höher ſtehen als j. κρείττω εἶναί τινος, am höchſten ſtehen κράτιστον εἶναι, die höchſte Macht ἡ πλείστη od. μεγίστη δύναμις, es ~ bringen in etw. ἐπὶ πολὺ προβαίνειν τινός, nach hohen Dingen trachten μεγάλων ἐφίεσθαι, hohe Gedanken haben μέγα φρονεῖν, etw. ~ empfinden βαρέως od. χαλεπῶς φέρειν τι.

hochachtbar πλείστης τιμῆς ἄξιος, πολυτίμητος, πολύτιμος (2), σεμνός, ἀγαστός.

hochachten περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι (M.), τιμᾶν, ἐν τιμῇ ἔχειν, ἄγασθαι, αἰδεῖσθαι (P.), θεραπεύειν τινά, σέβεσθαι (letzteres in religiöſer Beziehung).

Hochachtung *f* ἡ τιμή, ἡ αἰδώς (οῦς), ἡ θεραπεία, ~ ~ gegen j-n haben, hegen, j-m ~ erweiſen ſ. hochachten; ſich allgemeine ~ erwerben κτᾶσθαι (M.) τιμὴν παρὰ πάντων, in ~ ſtehen τιμᾶσθαι ὑπό τινος, εὐδοκιμεῖν παρά τινι.

hochachtungsvoll, -wert αἰδούμενος, ἄξιος τῆς τιμῆς od. ὑπὸ πάντων τιμᾶσθαι.

Hochaltar *m* ὁ βωμός.

hochanſehnlich μεγαλοπρεπής, λαμπρός.

hochbegabt κράτιστος τῇ φύσει oder τὴν φύσιν, μάλα εὐφυής, εὐφυέστατος (von geiſtigen Fähigkeiten), ἀφθονίαν ἔχων ἀγαθῶν, ἄφθονα ἔχων ἀγαθά, εὐδαίμων (mit äußeren Gütern).

hochbeglückt εὐδαιμονέστατος, ὀλβιώτατος, μακαριώτατος.

hochbeinig μακροσκελής.

hochbejahrt, -tagt μάλα πρεσβύτης, βαθυγήρως, πρόσω τῆς ἡλικίας ὤν.

hochbelaubt ὑψίκομος (2).

hochbelobt εὐδοκιμώτατος, μάλιστα εὐδοκιμῶν.

hochberühmt λαμπρότατος, ἐπιφανέστατος, ἐνδοξότατος.

Hochebene *f* τὸ τοῦ ὄρους ὁμαλόν, τὸ κατὰ τὰ ὄρη ὁμαλὸν od. ὁμαλές.

hochehrwürdig σεμνότατος, σεβασμιώτατος.

hocherfahren πολλὴν od. πλείστην ἐμπειρίαν ἔχων τινός, ἐμπειρότατός τινος.

hocherfreut ἀγαλλόμενος, ὑπερχαίρων, περιχαρής.

hocherhaben ὑψηλότατος, θεῖος.

hocherleuchtet (vom Verſtand) συνετώτατος, σοφώτατος.

hochfahrend σοβαρός, μετέωρος, ὑπερήφανος (2).

hochfliegend ὑψηλοπετής, ὑψιπετής, μετέωρος (2), ὑψοῦ od. εἰς ὕψος πετόμενος, ~e Pläne haben μεγάλων od. μείζονων ἢ κατ' ἀνθρώπους ἐφίεσθαι.

hochgebietend παγκρατής, δυνατώτατος, κυριώτατος.

hochgebildet κάλλιστα πεπαιδευμένος.

hochgeboren εὐγενής.

hochgeehrt πολυτίμητος (2).

hochgefeiert πολυεπαίνετος (2), πολυέπαινος (2), in Liedern ~ ὑπὸ πολλῶν ὑμνούμενος.

Hochgefühl *n* τὸ φρόνημα, im ~ der Freude ἀγαλλόμενος.

hochgehend πλήρης (von Flüſſen), κυμαίνων (vom Meere).

hochgelb μήλινος, ξανθός.

hochgelegen ὁ, ἡ, τὸ ἄνω, ὑψηλός, μετέωρος (2).

hochgelehrt πάνσοφος (2), σοφώτατος, πολυμαθής.

hochgelobt, -geprieſen μακάριος, μακαρίστατος (2).

Hochgericht *n* τὸ κολαστήριον.

hochgeſinnt μεγαλόφρων, μεγαλόψυχος (2), μέγα φρονῶν.

hochgeſtellt ἐπίσημος (2), διαφέρων, λαμπρός.

hochgewachſen μακροφυής.

hochhalten ſ. hoch.

hochheilig ἱερὸς καὶ ὅσιος, ὁσιώτατος, ἱερώτατος.

hochherzig μεγαλόθυμος (2), μεγαλόψυχος (2), μεγαλόφρων, ὑψηλόφρων, μεγαλογνώμων, μεγαλόνους, μέγα φρονῶν.

Hochherzigkeit *f* ἡ μεγαλοψυχία, ἡ μεγαλοφροσύνη, ἡ μεγαλογνωμοσύνη, τὸ φρόνημα u. d. *neutr.* d. vorh. *adj.*

Hochland *n* ἡ ἄνω χώρα, τὰ ἄνω (χωρία), ἡ ὀρεινή, ὄρη.

Hochländer *m* ὁ ἄνω οἰκῶν.

höchlich πάνυ, σφόδρα, πολύ, διαφερόντως, δεινῶς.

hochliegend μετέωρος (2).

hochmächtig δυνατώτατος, μεγασθενής.

Hochmut *m* ἡ μεγαλοφροσύνη, ἡ ὑπερηφανία, τὸ φρόνημα, ἡ ὕβρις u. d. *neutr.* d. vorh. *adj.*

hochmütig ὑπερήφανος (2), μεγαλόφρων, ὑπεροπτικός, αὐθάδης, ὑβριστής, ὑβριστικός, ὑψηλόφρων, ὑψηλόνους, ~ ſein μέγα φρονεῖν, μεγαλοφρονεῖν, ~ gegen j-n handeln ὕβρει χρῆσθαι πρός τινα, ὑβρίζειν τινά, εἰς, πρός, περί τινα.

hochprahleriſch ὑψίκομπος (2).

Hochrelief *n* τὸ ἐκτύπωμα, ὁ τύπος.

hochrot πυρρός, (von einer Entzündung) ἐπιφλεγής.

hochſchätzbar ſ. hochachtbar.

hochſchätzen περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι (M.) od. ἡγεῖσθαι (M.), τιμᾶν, θαυμάζειν, θεραπεύειν, höher ſchätzen περὶ πλείονος ποιεῖσθαι, προτιμᾶν, προκρίνειν (als etw. τινός).

Hochſchätzung ſ. Hochachtung.

Hochſchule *f* ἡ ἀκαδήμεια, ἡ ἀκαδημία.

hochſchwanger ἐπίτοκος (2), ἐπίτεξ (nur *acc.* ἐπίτεκα).

Hochſinn *m* ſ. Hochherzigkeit.

hochſinnig ſ. hochherzig.

Hochſommer *m* τὸ θέρος μέσον od. ἀκμάζον, ἡ ἀκμὴ τοῦ θέρους, ἡ ὀπώρα.

höchſt μάλιστα od. πλεῖστα mit und ohne ὅτι od. ὡς, ὑπερβαλλόντως, διαφερόντως, καθ' ὑπερβολήν, oft durch die *superl.* der dabeiſtehenden *adj.* oder durch ἄγαν mit παν-, ſ. B. ~ unglücklich ἀθλιώτατος oder παν-άθλιος (2).

hochſtämmig ὑψιτενής, ὑψηλοφυής, μακροστελέχης.

hochſtehend ſ. hochgeſtellt.

höchſtens τὰ μάλιστα, τὰ πλεῖστα, ἐς τὰ μάλιστα.

hochtönend eig. ὀξύς, (von der Rede) ὑψηχής.

hochtrabend (von Perſonen) σοβαρός, (von der Rede) τραγικός, κομπώδης.

hochverdient um j-n πολλοῦ od. πλείστου ἄξιός τινι, πλεῖστα ὠφελήσας τινά.

hochverehrt πολυτίμητος (2).

hochvermögend μέγιστα od. πλεῖστα δυνάμενος.

Hochverrat *m* ἡ τῆς πατρίδος προδοσία.

Hochverräter *m* ὁ τῆς πατρίδος προδότης.

hochverräteriſch προδοτικός.

Hochverratsprozeß *m* ἡ προδοσίας γραφή, bei den Athenern: ἡ τοῦ δήμου καταλύσεως γραφή.

Hochwaſſer *n* τὸ μέγα ῥεῦμα (von Flüſſen), ἡ πλημμυρίς (ίδος), ἡ βαχία (vom Meere).

Digitized by Google

hochweiſe πάνσοφος, σοφώτατος, σωφρονέστατος.
hochwichtig μέγιστος, πλείστου ἄξιος, βαρύτατος, σπουδῆς ἀξιώτατος.
Hochwild *n* τὰ μεγάλα θηρία.
hochwogend κυμαίνων.
hochwürdig πλείστης τιμῆς ἄξιος, σεμνότατος.
Hochzeit *f* ὁ γάμος (öfter *pl.*), ~ machen (halten) γάμον ποιεῖσθαι (M.), eine ~ ausrichten γάμους ἑστιᾶν, ~ feiern γάμους συντελεῖν, zur ~ einladen πρὸς γάμους καλεῖν.
hochzeitlich γαμικός, γαμήλιος (2), ἐπιθαλάμιος (2).
Hochzeitsbett *n* τὸ γαμήλιον λέχος, ἡ γαμήλιος εὐνή.
Hochzeitsbitter *m* ὁ πρὸς γάμους καλῶν.
Hochzeitsfackel *f* ἡ γαμήλιος δᾷς (ᾰδός).
Hochzeitsfeier *f*, **-feſt** *n* οἱ γάμοι.
Hochzeitsfeierlichkeiten *f/pl.* τὰ γαμικά.
Hochzeitsgaſt *m* ὁ πρὸς τοὺς γάμους κεκλημένος.
Hochzeitsgedicht *n.* **-geſang** *m*, **-lied** *n* ἡ ἐπιθαλάμιος ᾠδή, τὸ ἐπιθαλάμιον μέλος, ὁ ἐπιθαλάμιος ὕμνος, ὁ ὑμέναιος.
Hochzeitsgeſchenk *n* τὸ γαμήλιον δῶρον, ~e bringen δῶρα εἰς τοὺς γάμους φέρειν.
Hochzeitsgewand, -kleid *n* ἡ γαμήλιος οδ. γαμική [στολή.]
Hochzeitskranz *m* ὁ γαμήλιος οδ. γαμικὸς στέφανος.
Hochzeitskuchen *m* ὁ γαμήλιος πλακοῦς (οὗντος).
Hochzeitsmahl *n*, **-ſchmauß** *m* ἡ γαμηλία, τὸ γαμήλιον δεῖπνον οδ. συμπόσιον, οἱ γάμοι, ein ~ geben γάμους ἑστιᾶν, zum ~ einladen πρὸς γάμους καλεῖν.
Hochzeitsnacht *f* ἡ μυστικὴ νύξ (νυκτός).
Hochzeitstag *m* ἡ γαμήλιος οδ. γαμικὴ ἡμέρα.
hochzuverehrend αἰδεστός, σεβαστός, σεβάσμιος (2 u. 3), τιμήματος πλείστου ἄξιος, ſ. hochachtbar, hochachtungsvoll, -wert.
hocken ὀκλάζειν, zu Hauſe ~ οἰκουρεῖν, bei oder über etw. ~ προσκαθῆσθαι, προσεδρεύειν τινί, auf etw. ~ ἐπικαθῆσθαί τινι.
Hocken *n* ἡ ὄκλασις, ὁ ὀκλασμός, gew. durch Verben.
hockend ὀκλάς, ὀκλαδόν (*adv.*).
Höcker *m* τὸ κύρτωμα, ἡ κύρτωσις, τὸ κῦφος, τὸ κύφωμα, (vom Kamel u. Dromedar) ὁ ὖφος, ἡ ὕφωσις, τὸ ὕφωμα.
höckericht, höckerig κυρτός, κυφός, ὑφός.
Hode *f* ὁ ὄρχις (*pl.* auch τὰ ὀρχίπεδα), kleine ~ τὸ ὀρχίδιον, mit ~n ἔνορχος (2), ohne ~n ἄνορχος (2), die ~n abſchneiden (kaſtrieren, entmannen) ὀρχιτομεῖν.
Hodenſack *m* τὰ ὀρχίπεδα, ἡ ὀσχέα, ὁ ὄσχεος.
Hodenſtrang *m* ὁ κρεμαστήρ (ῆρος).
Hof *m* 1. ἡ αὐλή (ſowohl ~ eines Hauſes wie ~ eines Fürſten), (die Hofhaltung eines Fürſten) τὰ βασίλεια, (vom ~ des Perſerkönigs) αἱ θύραι, an den ~ gehen φοιτᾶν ἐπὶ τὰς θύρας, (Hofleute) οἱ περὶ τὸν βασιλέα. — 2. (~ um Sonne und Mond) ἡ ἅλως (ω). — 3. (das ganze Grundſtück) τὸ χωρίον, für Haus und ~ kämpfen ὑπὲρ τῶν φιλτάτων μάχεσθαι. — 4. j-m den ~ machen (übtr.) θεραπεύειν τινά, (einem Mädchen) ἐνωραΐζεσθαί τινι.
Hofamt *n* ἡ σκηπτουχία (bei den Perſern).
Hofarzt *m* ὁ τοῦ βασιλέως ἰατρός.
Hofbäcker *m* ὁ τοῦ βασιλέως ἀρτοκόπος.
Hofbeamter *m* ὁ αὐλικός. [(οντος).]
Hofbedienter *m* ὁ τοῦ βασιλικοῦ οἴκου θεράπων
Hofbedienung *f* οἱ ἐπ' αὐλῆς οἰκέται.
Höfchen *n* τὸ αὐλίδιον. [θεραπαινίς (ίδος).]
Hofdame *f* ἡ αὐλικὴ γυνή (ναικός), ἡ τῆς βασιλείας
Hoffart *f* ἡ μεγαλαυχία, ἡ ὑπερηφανία, ἡ ὀφρύς (ύος). ὁ ὄγκος. ὁ τῦφος u. b. *neutr.* b. *adj.*
hoffärtig μεγαλαυχής, μεγάλαυχος (2), ὑπερήφανος (2), μεγαλόφρων, σοβαρός, ~ ſein μεγαλαυχεῖν (u. M.).
hoffen ἐλπίζειν, (auf etw. τί od. gew. *acc.* u. *inf. fut.*), προσδοκᾶν, προσδέχεσθαι (M.), ἐν ἐλπίδι εἶναι, δι' ἐλπίδος ἔχειν, ſehnlich auf etw. ~ καραδοκεῖν τι, wir wollen es nicht ~ μὴ γίγνοιτο ταῦτα.
hoffentlich ὡς ἐλπίζω, ὡς οἶμαι, ὡς ἐγῷμαι (als parenthetiſcher Satz), gew. ἐλπίζειν mit *acc.* u. *inf. fut.*
Hoffnung *f* ἡ ἐλπίς (ίδος), (Erwartung) ἡ προσδοκία, ſehnliche ~ ἡ καραδοκία, gute, frohe ~ ἡ καλὴ ἐλπίς, leere ~ ἡ κενὴ οδ. ματαία ἐλπίς, fehlgeſchlagene ~ τὸ ἀπότευγμα, τὸ ἀποτύχημα, feſte ~ ἡ βεβαία οδ. πιστὴ ἐλπίς, ſchwache ~ ἡ βραχεῖα οδ. λεπτὴ ἐλπίς, der frohe ~ hat εὔελπις, der keine ~ hat ἄνελπις, ~ auf etw. ἐλπίς τινος, nicht nach ~ παρ' ἐλπίδα, ~ haben ſ. hoffen; ſichere ~ haben πεποιθέναι, die frohe ~ haben εὔελπιν εἶναι, wenig ~ haben δύσελπιν εἶναι, immer ~en machen ἐλπίδας λέγοντα διάγειν, j-m ~ machen ἐλπίδα παρέχειν τινί, ~en bei j-m erregen ἐλπίδα ἐμποιεῖν τινι, εἰς ἐλπίδα ἄγειν τινά, ~ faſſen, ſchöpfen ἐλπίδα λαμβάνειν, wieder ~ ſchöpfen ἀνακουφίζεσθαι (P.), ἀναθαρρεῖν, ſeine ~ erfüllt ſehen τυγχάνειν τῆς ἐλπίδος oder ὧν ἤλπισεν, in ſeiner ~ betrogen, getäuſcht werden ἀποτυγχάνειν, σφάλλεσθαι (P.), ψεύδεσθαι (P.) τῆς ἐλπίδος, die ~ aufgeben ἀφιέναι τὴν ἐλπίδα, ἀφίεσθαι (M.) τῆς ἐλπίδος, ἀπογιγνώσκειν τι, die ~ verſchwindet καταλύεται ἡ ἐλπίς, ſeine ~ auf etw. ſetzen τὴν ἐλπίδα ἔχειν ἔν τινι, πεποιθέναι τινί, zwiſchen Furcht und ~ ſchweben μετέωρον εἶναι, mit ~ erfüllen ἐλπίδος ἐμπιμπλάναι, j-n mit ~en hinhalten ἐλπίδας λέγοντα ἐξαπατᾶν τινα, j-s ~ zunichte machen ἐκκρούειν oder ἐκβάλλειν τινὰ τῆς ἐλπίδος, ſie iſt guter ~ (von e-m ſchwangeren Weibe) ἐν γαστρὶ οδ. κατὰ γαστρὸς ἔχει.
Hoffnungsanker *m* ἡ ἄγκυρα.
hoffnungslos ἄνελπις (ιδος), ἀνέλπιστος (2), ἐλπίδων ἔρημος, ~ ſein ἀνελπιστεῖν, ἀνελπίστως ἔχειν, ~ daniederliegen (von einem Kranken) ἀσώτως ἔχειν, (von e-m Zuſtande) ἀνήκεστος (2).
Hoffnungsloſigkeit *f* ἡ ἀνελπιστία, τὸ ἀνέλπιστον.
hoffnungsvoll εὔελπις (ιδος), ἐλπίδος μεστός oder πλέως, πεποιθώς, θαρρῶν, ein ~er Knabe παῖς καλὰς οδ. πολλὰς τὰς ἐλπίδας παρέχων.
Hofgericht *n* τὸ αὐλικὸν δικαστήριον.
Hofgeſinde *n* οἱ τοῦ βασιλέως οἰκέται. [εὖνοια.]
Hofgunſt *f* ἡ παρὰ τοῦ βασιλέως (οδ. τῶν βασιλέων)
Hofhaltung *f* ἡ διοίκησις τῶν τοῦ βασιλέως (Haushaltung des Königs), ἡ τοῦ βασιλέως διατριβή (Aufenthalt des Königs).
Hofhund *m* ὁ οἰκουρὸς κύων (υνός).
Hofintrige, -kabale *f* ἡ αὐλικὴ κακοπραγμοσύνη.
höfiſch αὐλικός.
Hofjäger *m* ὁ τοῦ βασιλέως κυνηγέτης.
Hofkeller *m* τὸ βασιλικὸν ταμιεῖον. [οδ. ὀφοποιός.]
Hofkoch *m* ὁ βασιλικὸς οδ. τοῦ βασιλέως μάγειρος
Hoflager *n* τὰ βασίλεια.
Hofleben *n* ὁ αὐλικὸς βίος, ἡ αὐλικὴ δίαιτα.
Hofleute *pl.* οἱ περὶ τὸν βασιλέα, οἱ αὐλικοί, οἱ ἐν τῇ αὐλῇ.
höflich (von Perſonen) κόσμιος, κομψός, ἀστεῖος, (herablaſſend) εὐπροσήγορος (2), φιλάνθρωπος (2), ~ ſein κομψεύεσθαι (M.), ~ bitten δεῖσθαι (P.) μετρίως, ſ. auch Artigkeit, Freundlichkeit.
Höflichkeit *f* ἡ κοσμιότης, ἡ κομψότης, ἡ ἀστειότης (ητος), auch b. *neutr.* b. vorh. *adj.*, j-m ~en erweiſen θεραπεύειν τινά, etw. aus bloßer ~ tun ἀφοσιούμενον ποιεῖν τι.
Höflichkeitsbeſuch *m* ὁ ἀσπασμός, einen ~ abſtatten ἀφοσιούμενος οδ. ἀφοσιώσεως ἕνεκα ἀσπάζεσθαί (M.) τινα, ἐπισκέπτεσθαί (M.) τινα ὡς θεραπεύοντα.
Höflichkeitsbezeigung *f* ἡ θεραπεία.
Höfling *m* ὁ αὐλικός, οἱ περὶ τὸν βασιλέα (*pl.*).
Hofmann *m* ὁ αὐλικός, übtr. ὁ κομψὸς οδ. ἀστεῖος ἀνήρ. [σκηπτούχων ἄρχων.]
Hofmarſchall *m* ὁ ἐδέατρος, ὁ ἀρχιτρίκλινος, ὁ τῶν
hofmäßig αὐλικός.

Digitized by Google

Hofmeiſter *m* (Erzieher von Kindern) ὁ παιδαγωγός.
Hofmeiſterin *f* ἡ παιδαγωγός.
hofmeiſtern παιδαγωγεῖν u. νουθετεῖν τινα, (tadeln) μέμφεσθαί (M.), ψέγειν τινά.
Hofnarr *m* ὁ τοῦ βασιλέως γελωτοποιός.
Hofrat *m* ὁ βασιλικός σύμβουλος.
Hofraum *m* ἡ αὐλή. [ἀνθρώπιον.]
Hofſchranze *m* ὁ παράσιτος, auch τὸ ἀνδραποδῶδες
Hofſitte *f* τὸ αὐλικὸν ἔθος, ὁ αὐλικὸς νόμος.
Hofſtaat *m* ἡ βασιλικὴ μεγαλοπρέπεια, (Hofleute) οἱ περὶ τὸν βασιλέα.
Hoftor *n* ἡ αὐλειος πύλη.
Hoftür *f* ἡ αὐλειος θύρα.
Höhe *f* τὸ ὕψος, ἡ ὑψηλότης (ητος), (Spitze) τὸ ἄκρον, ἡ κορυφή, in der ~ (von Maßen) τὸ ὕψος, z.B. die Mauer hat zwanzig Fuß in der ~ (iſt zwanzig Fuß hoch) τὸ τεῖχος εἴκοσι ποδῶν ἐστι τὸ ὕψος, in die ~ ἄνω, εἰς τὸ ἄνω, in die ~ heben αἴρειν, ἐπαίρειν, μετεωρίζειν, in die ~ ſtrecken ἀνατείνειν, in die ~ halten ἀνέχειν, in die ~ bringen αὐξάνειν, προάγειν, in die ~ kommen (aus dem Waſſer) ἀναδύεσθαι (-δῦναι), übtr. αὐξάνεσθαι (P.), ἐπιδιδόναι, ἐπίδοσιν λαμβάνειν, μέγαν γίγνεσθαι, ~ des Tones ἡ ὀξύτης (ητος), des Geiſtes ἡ ὑψηλοφροσύνη, τὸ τῆς ψυχῆς μέγεθος, ἡ τῆς ψυχῆς δεινότης (ητος), von ſeiner ~ herabſinken (des Ruhmes beraubt werden) περιαιρεῖσθαι (P.) τὴν δόξαν, καθαιρεῖσθαι (P.), auf einer ~ ſtehen μέγαν εἶναι, eine ~ erreichen μέγαν γίγνεσθαι, j-n auf eine ~ ſtellen καθιστάναι τινὰ μέγαν, j-n von ſeiner ~ herabſtürzen καθαιρεῖν τινα.
Hoheit *f* (Erhabenheit) τὸ ὕψος, τὸ μέγεθος, ἡ μεγαλειότης (ητος), ~ der Seele ἡ μεγαλοψυχία, ἡ μεγαλοφροσύνη, ἡ μεγαλογνωμοσύνη, ἡ σεμνότης (ητος), (Landeshoheit) ἡ ἀρχή, unter j-s ~ ſtehen ἄρχεσθαι (P.) ὑπό τινος, ὑπήκοον εἶναί τινος.
Hoheitsrechte *n/pl.* ἡ ἡγεμονία.
hoheitsvoll σεμνός.
Hoheprieſter *m* ὁ ἀρχιερεύς.
Hoheprieſterin *f* ἡ ἀρχιέρεια.
Hoheprieſtertum *n* ἡ ἀρχιερωσύνη.
Höhepunkt *m* τὸ ἄκρον, den ~ erreicht haben ἐπὶ τῷ ἄκρῳ γενέσθαι.
hohl κοῖλος, (leer) κενός, διάκενος (2), ~e Hand τὸ κοῖλον τῆς χειρός, ~er Zahn ὁ τετρημένος ὀδούς (όντος), ~ machen κοιλαίνειν, κοιλοῦν.
Hohlader *f* ἡ μεγάλη ob. κοίλη φλέψ (εβός).
hohläugig κοιλόφθαλμος (2), κοίλωπός (2).
Hohläugigkeit *f* τὸ κοιλόφθαλμον. [στωρ (ορος).]
hohlbäuchig κοιλιώδης, κοιλοσώματος (2), κοιλογά-
hohlblätterig κοιλόφυλλος (2).
Hohlbohrer *m* ὁ ὀρθοπρίων (ονος).
Höhle *f* τὸ κοῖλον, τὸ κοίλωμα, ἡ κοιλότης (ητος), ἡ κοιλάς (άδος), ἡ κυψελίς (ίδος), ἡ κυψέλη (Höhlung), τὸ σπήλαιον (Erd- oder Felſenhöhle), τὸ ὑπόγαιον oder ὑπόγειον (unterirdiſche ~), τὸ ἄντρον (Grotte). ὁ φωλεός, τὸ φωλίον, ὁ κευθμών (ῶνος, für Tiere), in e-r ~ wohnen τρωγλοδυτεῖν, ein Höhlenbewohner ὁ τρωγλοδύτης, ſich in ſeine ~ verkriechen φωλεύειν.
höhlen κοιλαίνειν, ſ. aushöhlen.
höhlenartig σπηλαιώδης, ἀντρώδης, φωλεώδης.
Höhlenbewohner *m* ὁ τρωγλοδύτης, (von Tieren) τὰ τρωγλοδυτικά.
Hohlgeſchwür *n* ἡ σῦριγξ (γγος). ὁ κόλπος.
Hohlheit *f* eig. τὸ κοῖλον, übtr. ἡ κενότης (ητος).
Hohlkehle, -leiſte *f* τὸ κυμάτιον.
Hohlkopf *m* ὁ σκαιὸς ἄνθρωπος, ὁ βλάξ (κός).
Hohlmeißel *m* ἡ γλαρίς (ίδος).
Hohlſonde *f* ὁ κάλαμος.
Hohlſpiegel *m* τὸ σκαφεῖον.
Höhlung *f* ſ. Höhle; (unter der Achſel) ἡ μασχάλη. (des Hüftbeckens) ἡ κοτύλη, (eines Geſchwürs) ἡ σῦριγξ (γγος).
Hohlweg *m* ἡ κοίλη ὁδός, ἡ στενὴ ὁδός, τὸ στενόν (gew. *pl.*), τὸ στενόπορον (u. *pl.*), ἡ χαράδρα.
Hohlziegel *m* ὁ σωλήν (ῆνος).
Hohn *m* ἡ ὕβρις, ἡ χλευασία, τὸ χλεύασμα, τὸ σκῶμμα, ~ erfahren χλευάζεσθαι, ὑβρίζεσθαι (P.).
höhnen καταγελᾶν τινος, χλευάζειν τινά, ſ. verhöhnen.
Hohngelächter *n* ὁ καταγέλως (ωτος), ὁ σαρδάνιος γέλως (ωτος), ein ~ erheben ἀνακαγχάζειν σαρδάνιον. [höhnen, hohnlachen.]
höhniſch σκωπτικός, χλευαστικός ob. d. *part.* von
hohnlächeln, -lachen καταγελᾶν τινος, γελᾶν σαρδάνιον, ὑπομειδιᾶν σαρδάνιον.
Hohnlachen *n* ὁ σαρδάνιος γέλως (ωτος), ὁ σαρκασμός. [τινι, καταγελᾶν τινος.]
hohnſprechen j-m ὑβρίζειν εἴς τινα ob. τινά, ἐγγελᾶν
Hohnſprecher *m* ὁ ὑβριστής, ὁ καταγελαστής. gew. d. *part.* d. vorh. Verben. [ὕβρισμός.]
Hohnſprechung *f* ἡ ὕβρις, ὁ καταγέλως (ωτος), ὁ
hoho (Ausruf) ἔα.
hökeln, hökern καπηλεύειν. [μεταβόλος.]
Höker *m* ὁ κάπηλος, ὁ ἀγοραῖος, ὁ μεταβολεύς, ὁ
Hökerei *f* ἡ καπηλεία.
Hökerin *f* ἡ καπηλίς (ίδος). [τέχναι ob. μηχαναί.]
Hökerkniffe *m/pl.* αἱ καπηλικαὶ ob. τῶν καπήλων
Hökerkram, -laden *m* τὸ καπηλεῖον.
Hökerweib *n* ἡ καπηλίς (ίδος), ſich zanken u. ſchimpfen wie ~er διαλοιδορεῖσθαι (M.) ἀλλήλοις ὥσπερ ἀρτοπώλιδας.
hold (günſtig, geneigt, gewogen) εὐμενής, εὔνους, εὐνοϊκός, (von der Gottheit) ἵλεως, j-m ~ ſein εὐνοϊκῶς ἔχειν ob. εὖ φρονεῖν τινι, εὐνοίᾳ χρῆσθαι πρός τινα, (liebreich, ſchön) χαρίεις, γλυκύς, κεχαριτωμένος, das Glück iſt mir ~ ἡ τύχη εὐμενῶς πάρεστί μοι.
holdſelig χαρίεις, εὔχαρις (ιτος), γλυκύτατος, ſ. das vor. Wort. [b. vorh. *adj.* (ſ. hold).]
Holdſeligkeit *f* (Anmut) ἡ χάρις (ιτος), gew. d. *neutr.*
holen ἄγειν, προσάγειν, μετέρχεσθαι (-ιέναι, von Perſ. und Sachen), κομίζειν, προσκομίζειν, φέρειν (v. Sachen), ~ laſſen μεταπέμπεσθαι (M.). ἐπάγεσθαι (M.), Atem ~ πνεῖν, ἀναπνεῖν, ſich eine Krankheit ~ φέρεσθαι (M.) νόσον.
holla (Ausruf) ἰώ.
Hölle *f* ὁ Τάρταρος, τὸ ἔρεβος, ὁ Ἅιδης, ὁ τῶν ἀσεβῶν τόπος († ἡ ἄβυσσος, ἡ γέεννα. neugr. ἡ κόλασις). übtr. j-m die ~ heiß machen ὀπτᾶν καὶ στρέφειν τινά, καθιστάναι τινὰ εἰς φόβον.
Höllenangſt *f* ὁ μέγιστος φόβος.
Höllenfahrt *f* ἡ εἰς Ἅιδου κατάβασις.
Höllenfluß *m* ὁ ἐν Ταρτάρῳ ob. ἐν Ἅιδου ποταμός (Στύξ, Ἀχέρων, Κωκυτός, Φλεγέθων).
Höllenglut *f* τὸ δεινότατον καῦμα.
Höllenhund *m* ὁ ταρτάρειος κύων (**Κέρβερος**).
Höllenleben *n* ὁ ἀθλιώτατος βίος.
Höllenpein *f* ἡ ἐν Ἅιδου ob. ἡ δεινοτάτη τιμωρία.
Höllenpforte *f* αἱ τοῦ Ἅιδου πύλαι.
Höllenpfuhl *m* ὁ Τάρταρος, ἡ Στύξ (γός). ὁ Ἀχέρων (οντος).
Höllenrichter *m* ὁ ἐν Ἅιδου δικαστής. [(όνος).]
Höllenſchmerz *m* ἡ μεγίστη ob. δεινοτάτη ἀλγηδών
Höllenſtein *m* ὁ σαρκοφάγος.
hölliſch ταρτάρειος, στύγιος, übtr. (entſetzlich) δεινός. δεινότατος. φοβερώτατος, (ruchlos) ἀσεβέστατος, ἀνοσιώτατος.
Holper *m* τὸ σκλήρωμα, τὸ τράχυσμα.
holpericht, holperig σκληρός, τραχύς.
holpern φέρεσθαι (P.) ἀνὰ τραχεῖαν ὁδόν.
Holunder *m* ἡ ἀκτῆ, ἡ ἀκταία, von ~ ἀκτινος.
Holunderblatt *n* τὸ (τῆς) ἀκτῆς φύλλον.
Holunderblüte *f* τὸ (τῆς) ἀκτῆς ἄνθος.
Holunderholz *n* τὸ (τῆς) ἀκτῆς ξύλον.
Holz *n* τὸ ξύλον (zum Verarbeiten und Brennen, ein Stück

Digitized by Google

~, Scheit, Prügel), ἡ ὕλη (Wald, Gehölz, Nutzholz, Brennholz), diverſes ~ (Reiſig) τὰ φρύγανα, dürres ~ ſammeln φρυγανίζεσθαι (M.), ~ holen ξυλεύεσθαι (M.), ξυλίζεσθαι (M.), ~ ſchlagen, fällen τέμνειν ὕλην, ὑλοτομεῖν, ein langes Stück ~ ὁ σφηνίσκος, ein Stückchen ~ τὸ ξυλάριον, zu ~ machen ξυλοῦν, zu ~ werden ξυλοῦσθαι (P.), ~ herbeiſchaffen ξυληγεῖν, ins ~ treiben od. wachſen ξυλομανεῖν, ~ verarbeiten ξυλουργεῖν.

Holzähnlich, -artig ξυλοειδής, ξυλώδης.

Holzapfel *m* τὸ ἄγριον μῆλον.

Holzarbeit *f* ἡ ξυλουργία, zur ~ gehörig ξυλουργικός.

Holzarbeiter *m* ὁ ξυλουργός.

holzarm ἄξυλος (2).

Holzart *f* τὸ ξύλου εἶδος, *pl.* τὰ ξύλα.

Holzaſche *f* ἡ ξύλων σποδός.

Holzaxt *f* ἡ ἀξίνη.

Holzbild *n* τὸ ξόανον.

Holzbirnbaum *m* ἡ ἀχράς (άδος), ἡ ἄχερδος.

Holzbirne *f* ἡ ἀχράς (άδος).

Holzbock *m* ὁ κρότων (ωνος).

Holzboden, -ſtall *m* ἡ ξυλοθήκη.

Holzbrücke *f* ἡ ξυλίνη γέφυρα.

Holzbude *f* ἡ σκηνή.

Holzbündel *n* ὁ φάκελος ξύλων.

Hölzchen *n* τὸ ξυλήφιον, τὸ ξυλάριον.

Holzdieb *m* ὁ ξύλα κλέπτων.

Holzdiebin *f* ἡ ξύλα κλέπτουσα.

Holzdiebſtahl *m* ἡ ξύλων κλοπή.

holzen ξυλίζεσθαι (M.), ξυλεύεσθαι (M.), übtr. (durchprügeln) συγκόπτειν.

Holzen *n* ἡ ξυλεία, ὁ ξυλισμός.

hölzern ξύλινος, ξυλικός, od. durch den *gen.* ξύλου od. ξύλου πεποιημένος, übtr. (plump, geſchmacklos) ξύλινος, ἄκομψος (2), ἀγροικος.

Holzfällen, -hauen *n* ἡ ὑλοτομία, ἡ ξυλοκοπία.

holzfarbig ξυλοειδής.

Holzfaſer *f* ἡ κτηδών (όνος).

Holzhacker, -hauer *m* ὁ ὑλοτόμος, ὁ δρυοτόμος.

Holzhändler *m* ὁ ξυλοπώλης.

Holzhaufen *m* ὁ ξύλων σωρός.

Holzholen *n* ἡ ξυλεία, ὁ ξυλισμός.

holzig ξυλώδης, ξυλικός.

Holzkäfer *m* ὁ κάραβος.

Holzleim *m* ἡ ξυλόκολλα.

Holzleuchter *m* ὁ ξυλολυχνοῦχος.

Holzmangel *m* ἡ ἔνδεια ξύλων.

Holzmarkt *m* τὰ ξύλα.

Holzpreis *m* αἱ τῶν ξύλων τιμαί.

holzreich ξυλώδης, πολύξυλος (2), ἀφθονίαν ὕλης ἔχων.

Holzreichtum *m* ἡ ξύλων ἀφθονία.

Holzſammler *m*, **-ſammlerin** *f* ὁ, ἡ ὑλοφόρος.

Holzſchlag *m* ἡ ὑλοτομία, (als Ort) τὸ ὑλοτόμιον.

Holzſchneider *m* ὁ ὑλοτόμος.

Holzſchnitt *m* ἡ γραφὴ ἡ ξύλῳ ἐγγεγλυμμένη.

Holzſchnitzer *m* ὁ ξυλογλύφος.

Holzſchuhe *m/pl.* τὰ κρούπαλα, αἱ κρούπεζαι.

Holzſpalter *m* ὁ ξύλα σχίζων.

Holzſtoß *m* ὁ ξύλων σωρός, (Scheiterhaufen) ἡ πυρά.

Holztaube *f* ἡ φάψ (βός), ἡ φάττα, ἡ οἰνάς (άδος).

Holzung *f* (das Holzen) ἡ ξυλεία, ὁ ξυλισμός, (Waldung) ἡ ὕλη, ὁ δρυμός.

Holzwerk *n* ἡ ξυλεία, ἡ ξύλωσις, τὰ ξύλα.

Holzwurm *m* ὁ τερηδών (όνος), ὁ θρίψ (ιπός), ὁ (ἡ) σκνίψ (κνίψ, ιπός).

homogen ὁμογενής, ὅμοιος.

Honig *m* τὸ μέλι (ιτος), von ~ bereitet μελίτινος, μελιτηρός, μελιτήριος, μελιτόεις, ~ bereiten μελιτουργεῖν, ~ verkaufen μελιτοπωλεῖν.

Honigapfel *m* τὸ μελίμηλον, τὸ γλυκύμηλον.

honigartig μελιτοειδής, μελιτώδης, μελιειδής.

Honigbau *m* ἡ μελιτουργία, zum ~ gehörig μελιτουργικός.

Honigbiene *f* ἡ μέλιττα.

Honigblatt *n* τὸ μελιττόφυλλον, τὸ μελίφυλλον.

honigfarbig μελίχρους.

Honigfaß *n* τὸ μελιτήριον, τὸ μελιτηρόν, (ein Faß mit Honig) ὁ πίθος μέλιτος.

Honiggebäck *n*, **-kuchen** *m* ἡ μελιτοῦττα, τὸ μελίπηκτον, τὸ μελίτωμα.

honiggelb μελίχλωρος (2).

Honiggemiſch *n* τὸ μελίκρατον, τὸ μελίτειον.

Honighändler *m* ὁ μελιτοπώλης.

Honighändlerin *f* ἡ μελιτόπωλις (ιδος).

Honigkelch *m* (der Blume) τὸ νεκτάριον.

Honigklee *m* τὸ ἡδύσαρον.

Honigmotte *f* ὁ κλῆρος.

Honigſcheibe *f* τὸ μελίκηρον, τὸ κηρίον.

Honigſeim *m* τὸ (καθαρὸν) μέλι (ιτος), ὁ μελιτήριος χυμός, auch bloß τὸ μέλι.

Honigſtein *m* ὁ μελιτίτης λίθος.

honigſtrömend μελίρρυτος (2), μελίρρους.

honigſüß μελιχρός, μελιτήριος, μελιτόεις, μελιηδής, übtr. γλυκύτατος.

Honigtau *m* τὸ ἀερόμελι (ιτος).

Honigtopf *m* τὸ μελιτηρὸν ἀγγεῖον.

Honigwabe *f* τὸ κηρίον, τὸ μελίκηρον, ἡ σχαδών (όνος).

Honigwein *m* ὁ μελίτιτης οἶνος, τὸ οἰνόμελι (ιτος).

Honorar *n* ὁ μισθός, (für Unterricht) τὸ δίδακτρον.

honorieren μισθὸν od. δίδακτρον διδόναι.

Hopfen *m* τὸ ἄγριον κλῆμα, τὸ βρύον.

Hopfenbuche *f* ἡ ὀστρύα, ἡ ὀστρυίς (ίδος).

Hopfenkeim *m* τὸ τοῦ βρύου βλάστημα, ὁ τοῦ βρύου ἀσπάραγος.

Hopfenſtange *f* ἡ κάμαξ (ακος), übtr. (von einem großen, ſchlanken Menſchen) ὁ κανονίας ἄνθρωπος.

Hoplit *m* ὁ ὁπλίτης, ~ ſein ὁπλιτεύειν.

hopſen ἅλλεσθαι (M.).

hörbar ἀκουστός, nicht ~ ἀνήκουστος (2), (vernehmbar, deutlich) σαφής.

Hörbegier *f* ἡ φιληκοΐα.

hörbegierig φιλήκοος (2), ~ ſein φιλήκοον εἶναι.

horchen ὠτακουστεῖν, auf etw. ἀκροᾶσθαι (M.) τινος, ὑπακούειν τινός u. τινί, προσέχειν (τὸν νοῦν) τινί.

Horcher *m* ὁ ὠτακουστής, gew. durch Verben.

Horde *f* (Flechtwerk) τὸ πλέγμα, ἡ τρασιά, ὁ ταρρός, (von Menſchen) τὸ πλῆθος, ἡ ἀγέλη.

Horen *f/pl.* αἱ Ὧραι.

hören 1. ἀκούειν, von j-m etw. ~ ἀκούειν τινός τι, πυνθάνεσθαί τι παρά τινος u. τινός, ſcharf ~ ὀξέως ἀκούειν, ὀξυήκοον od. εὐήκοον εἶναι, ſchwer ~ δυσηκοεῖν, βαρυήκοον εἶναι, βαρυηκοεῖν, nicht ~ ἀνήκοον εἶναι, j. der ſcharf, ſchwer hört ὀξυήκοος (2), δυσήκοος (2), auf etw. ~ ἀκούειν, ἐπ-, εἰσακούειν τινός, προσέχειν (νοῦν) τινί, ἀκροᾶσθαί (M.) τινος, nicht auf etw. ~ ἀνήκοον εἶναί τινος, ἀνηκουστεῖν, ἀμελεῖν, παραμελεῖν, ὀλιγωρεῖν, λόγον οὐδένα ποιεῖσθαι (M., sämtlich τινός). — 2. (vernehmen, erfahren) ἀκούειν, μανθάνειν, πυνθάνεσθαι, etw. nennen, erwähnen ~ ἀκούειν τι od. ἀκούειν τινὸς λέγοντος περί τινος, j-n loben ~ ἀκούειν τινὸς ἐπαινουμένου, j-n ſagen ~ ἀκούειν τινὸς λέγοντος, ein Ort, von dem aus man etw. ~ kann ὁ ἐπήκοος τόπος, ſich ~ laſſen (gehört werden) ἀκούεσθαι, von Muſikern, Künſtlern ἐπιδείκνυσθαι (M.), von ſich ~ laſſen (einen Schall u. dgl.) ἀναδιδόναι, ἀποτελεῖν, (Nachrichten) ἐπιστέλλειν, ἐπαγγέλλειν, ſalſch ~ παρακούειν τινός. — 3. (gehorchen) ὑπακούειν τινός od. τινί, πείθεσθαι (P.), πειθαρχεῖν. — 4. das läßt ſich ~ τοῦτό γε δοκεῖ καλῶς ἔχειν od. καλῶς ἔχει, οὐ φαύλως ἔχει, καλῶς γε, wie man hört ὡς λέγουσιν, ὥς φασιν, laß ~ εἰπὲ δή, laß mich ~ εἰπέ μοι, hörſt du? ἆρα μανθάνεις;

Hören *n* ἡ ἀκοή, ἡ ἄκουσις, ἡ ἀκρόασις, j., dem Sehen und Hören vergeht ἀπόπληκτος (2).

Hörenſagen *n* ἡ ἀκοή (gew. *pl.*), etw. durch ~ wiſſen ἀκοῇ εἰδέναι.

Digitized by Google

hörenswert ἀξιάκουστος, ἀξιακρόατος, ἀξήκοος (jämtl. 2), ἄξιος ἀκοῦσαι od. ἀκοῆς.
Hörer *m* ὁ ἀκροατής, gew. *part.*
Höriger *m* ὁ πενέστης.
Horizont *m* ὁ ὁρίζων (οντος), das geht über meinen ~ μεῖζον τοῦτο ἢ κατ' ἐμέ.
horizontal ὁμαλός, ἰσόπεδος (2).
Hörluft *f* ἡ φιληκοΐα.
hörluftig φιλήκοος (2), ~ ſein φιληκοεῖν.
Horn *n* τὸ κέρας (ατος u. ως), kleines ~ τὸ κεράτιον, mit Hörnern verſehen κερασφόρος, κεράστης (bſd. vom Geweih des Hirſches), mit ſchönen Hörnern εὔκερως, mit Ochſenhörnern βούκερως, Hörner tragen κερασφορεῖν, Hörner bekommen κερατοφυεῖν, das ~ blaſen κέρατι αὐλεῖν, übtr. in ein Horn blaſen συμφυσᾶν εἰς ταὐτόν, συμφωνεῖν ἀλλήλοις, Hörner aufſetzen κέρατα ποιεῖν.
hornähnlich, -artig κερατοειδής, κερατώδης.
Hornarbeiter *m* ὁ κερατοποιός, ὁ κερατουργός, ὁ κερατοξόος.
Hornbläſer *m* ὁ κεραύλης, ὁ κερφδός.
Hörnchen *n* τὸ κεράτιον.
Hörnerklang, -ſchall *m* ὁ τῶν κεράτων φθόγγος (auch *pl.*), unter ~ φθεγγομένων τῶν κερῶν.
hörnern κεράτινος, κερατοειδής, κερατώδης.
hörnertragend κερασφόρος, κεράστης.
Hörnerv *m* τὸ ἀκουστικὸν νεῦρον.
hornförmig κερατοειδής, κερατώδης.
hornfüßig κερατόπους (ποδος).
Hornhaut *f* ὁ κερατοειδὴς ὑμήν (ένος).
Hornhecht *m* ὁ ῥαμφηστής.
hornig κεράτινος.
Horniſſe *f* ὁ σφήξ (ηκός).
Horniſt *m* ſ. Hornbläſer.
Hornlaterne *f* ὁ κεράτινος λύχνος.
Hornſchlange *f* ὁ κεράστης.
Hornſignal *n* τὸ κέρᾳ σημαινόμενον, ein ~ geben τῷ κέρᾳ σημαίνειν.
Hornſpäne *f* τὰ ῥινήματα.
Hornvieh *n* τὰ βοσκήματα. [διδασκαλεῖον.
Hörſaal *m* τὸ ἀκροατήριον, ἡ ἀκρόασις, (Schule) τὸ
Horſt *m* ἡ οἰωνοῦ ἐν ἀπροσβάτοις πέτραις νεοττιά.
horſten νεοττεύειν.
Hort *m* ὁ φύλαξ (κος), ὁ βοηθός, ἡ φυλακή.
Hoſen *f/pl.* οἱ θύλακες od. θύλακοι, αἱ περισκελίδες, (der Gallier) αἱ βράκαι, (die weiten ~ der Perſer) αἱ ἀναξυρίδες, (die engen der Amazonen) τὰ διαζώματα.
Hoſpital *n* (für Kranke) τὸ νοσοκομεῖον, (für Arme) τὸ πτωχοδοχεῖον, (für Fremde) τὸ ξενοδοχεῖον, (für alte, gebrechliche Leute) τὸ γεροντοκομεῖον, τὸ γηροκομεῖον, τὸ γηροτροφεῖον.
Hoſpitalität *f* ἡ φιλοξενία.
hu (Ausruf) μορμώ.
hübſch (von Perſonen) εὐειδής, εὐπρόσωπος (2), (ſchön) καλός, (artig) ἄρεσκος, χαρίεις, ἐπίχαρις, (von Sachen) κόσμιος, εὐπρεπής, χαρίεις, ἡδύς, καλός, (beträchtlich) ἀξιόλογος (2), ἱκανός.
huckepack: j-n ~ tragen κατανωτίζεσθαι (M.) τινα.
Hudelei *f* ἡ ἐνόχλησις, ἡ κάκωσις, ὁ ἐπηρεασμός, ἡ ὕβρις, ~en machen πράγματα od. ἀσχολίαν παρέχειν, ἐνοχλεῖν, κακοῦν.
hudeln ἐπηρεάζειν τινί, ὑβρίζειν εἴς τινα, πράγματα παρέχειν τινί, ἐνοχλεῖν τινι u. τινα, κακοῦν τινα.
Huf *m* ἡ ὁπλή (geſpaltener und ungeſpaltener ~), ἡ χηλή (der geſpaltene ~), ὁ ὄνυξ (χος), mit geſpaltenem ~ δίχηλος (2), mit ungeſpaltenem ~ μῶνυξ (χος).
Hufe *f* (als Maß) τὸ πλέθρον, (als Beſitz) οἱ ἀγροί.
Hufeiſen *n* τὸ (ἵππου) σιδήρειον ὑπόδημα, τὸ σεληναῖον.
Huflattich *m* τὸ βήχιον, ἡ χαμαιλεύκη.
Hufſchlag *m* ὁ τῶν ὁπλῶν κτύπος.
Hufſchmied *m* ὁ σιδηρουργός, ὁ χαλκεύς.
Hüftbedeckung *f* τὰ παραμηρίδια.
Hüftbein *n* ὁ μηρός. [ἐξίσχιος (2).
Hüfte *f* τὸ ἰσχίον, ὁ μηρός, mit hervortretender ~
Hüftgelenk *n* τὸ ἰσχίον.
Hüftknochen *m* τὸ ἰσχίον, τὸ ὑποκώλιον, ὁ μηρός.
Hüftpfanne *f* τὸ ἰσχίον, ἡ κοτύλη.
Hüftſchmerzen *m/pl.* ἡ ἰσχιάς (άδος), an ~ leidend ἰσχιακός, ἰσχιαδικός.
Hügel *m* ὁ λόφος, ὁ γεώλοφος, ἡ γεωλοφία, ὁ γήλοφος, ὁ κολωνός, ἡ ὀφρύς (ύος), ὁ βουνός.
hügelähnlich, -artig λοφώδης.
Hügelchen *n* τὸ λοφίδιον.
hügelig λοφώδης.
Hügelkette *f* οἱ συνεχεῖς λόφοι.
Huhn *n* ἡ ὄρνις (ιθος), ἡ ἀλεκτορίς (ίδος).
Hühnchen *n* τὸ ὀρνίθιον.
hühnerartig ὀρνιθοειδής, ὀρνιθώδης.
Hühnerauge *n* ὁ ἦλος. [ὀρνίθεια κρέα.
Hühnerbraten *m*, **-fleiſch** *n* τὰ ὀρνίθεια ὀπτά, τὰ
Hühnerbrühe *f* ὁ ὀρνίθειος ζωμός.
Hühnerei *n* τὸ (ἀπὸ) τῆς ὄρνιθος od. ὀρνίθειον ᾠόν.
Hühnergeier, -habicht *m* ὁ ἰκτῖνος, ὁ φαβοτύπος, ὁ φαττοφόνος. [πώλης.
Hühnerhändler *m* ὁ ὀρνιθοπώλης, ὁ ἀλεκτρυονο-
Hühnerhaus *n*, **-hof, -ſtall** *m* ὁ ὀρνιθών (ῶνος).
Hühnermarkt *m* αἱ ὄρνεις, τὰ ὄρνεα, τὸ ἀλεκτρυονοπωλητήριον.
Hühnermiſt *m* ἡ ὀρνιθεία κόπρος.
Hühnerzucht *f* ἡ ὀρνιθοτροφία, ſich mit ~ abgeben ὀρνιθοτροφεῖν. [τρόφος.
Hühnerzüchter *m* ὁ ὀρνιθοτρόφος, ὁ ἀλεκτρυονο-
hui (Ausruf) παπαί, in einem Hui (im Augenblick) ἐν ἀκαρεῖ χρόνου. [wollen.
Huld *f* ἡ χάρις (ιτος), ἡ εὐμένεια, ἡ εὔνοια (Wohl-
huldigen j-m τὰ πιστὰ διδόναι τινί, πίστιν ὁμολογεῖν τινι, (fußfällig verehren) προσκυνεῖν τινα, (einer Perſon) τιμᾶν, σέβεσθαί τινα, θεραπεύειν τινά. (einer Sache) χαρίζεσθαί (M.) τινι, einer Tugend ~ ἀσκεῖν ἀρετήν.
Huldigung *f* ἡ πίστις, τὰ πιστά, ἡ προσκύνησις, ἡ θεραπεία, ἡ τιμή, gew. durch Verben.
Huldigungseid: einem Regenten den ~ leiſten τῆς πίστεως ὅρκον διδόναι ἄρχοντι, βασιλεῖ u. dgl.
huldreich, -voll ἵλεως, εὐμενής, εὔνους, εὐνοϊκός, φιλόφρων.
Hülle *f* τὸ κάλυμμα, τὸ περι-, ἐπι-, προκάλυμμα, τὸ σκέπασμα, τὸ ἔλυτρον (organ. Körper od. Körperteile), τὸ κύτος (Gefäß), τὸ κέλυφος (der Inſekten), ſ. Kleidung; ohne ~ ἀκάλυπτος (2), die ~ und Fülle ἡ ἀφθονία, ἡ εὐπορία, etw. in ~ und Fülle haben ἀφθονίαν ἔχειν τινός, ſ. Fülle.
hüllen καλύπτειν, περικαλύπτειν, ſ. einhüllen.
Hülſe *f* τὸ λέπος, τὸ κέλυφος, τὸ λέπισμα, τὸ λέπυρον, ὁ λοβός, ἡ κάλυξ (κος), ὁ κύτταρος, τὸ κύτταρον, τὸ ἔλυτρον, ἡ περιοχή.
hülſenartig λεπυριώδης, λεπυρώδης, κελυφανώδης.
Hülſenfrucht *f.* **-früchte** *f pl.* τὰ χέδροπα, τὰ ὄσπρια (bſd. Bohnen), ~ eſſen ὀσπριοφαγεῖν.
human φιλάνθρωπος, εὔκολος, εὐπαίδευτος (jämtl. 2).
Humaniſt *m* ὁ φιλόλογος ἀνήρ. [γαθία.
Humanität *f* ἡ φιλανθρωπία, ἡ εὐκολία, ἡ καλοκά-
Hummel *f* ὁ od. ἡ βομβυλιός.
Hummer *m* ὁ κάμμαρος, ὁ ἀστακός.
Humor *m* ἡ εὐτραπελία, τὸ ἐπίχαρι (ιτος).
humoriſtiſch εὐτράπελος (2), ἐπίχαρις.
humpeln σκάζειν, χωλεύειν, χωλαίνειν.
Humpeln *n* ἡ χωλεία oder durch Verben.
humpelnd außer d. *part.* d. Verb. auch χωλός.
Humpen *m* ὁ λαβρώνιος (auch τὸ λαβρώνιον).
Hund *m* ὁ (ἡ) κύων (κυνός), junger ~ ὁ σκύλαξ (ακος), ſ. Hündchen; ein böſer, biſſiger ~ ὁ χαλεπὸς κύων, ein ~ mit guter Naſe ὁ κύων εὖρις (ινος), Hunde auf j-n hetzen κύνας ἐπαφιέναι τινί, einer der ~e

Digitized by Google

hält κυνοτρόφος (2), von einem ~e gebissen κυνόδηκτος (2), auf den ~ kommen (Sprichw.) εἰς τὰς ἐσχάτας ἀπορίας καταστῆναι, von einem ~e angeschnitten (weidmännischer Ausdruck) κυνόβρωτος (2).

Hündchen *n* τὸ κυνάριον, τὸ κυνίδιον, τὸ σκυλάκιον.

Hunde-..., hunde-... in Zssgn s. auch Hunds-..., hunds-...

hundeähnlich, -artig κυνοειδής, κυνώδης, σκυλακώδης.

Hundeart *f* τὸ σκυλακῶδες.

Hundedieb *m* ὁ κυνοκλόπος.

Hundefell *n* ἡ κυνῆ, τὸ κυνὸς od. κύνειον δέρμα.

Hundefleisch *n* τὰ κύνεια κρέα.

Hundeführer *m* ὁ κυναγωγός.

Hundegebell *n* ὁ κυνῶν ὀλαγμός.

Hundehalsband *n* ὁ κλφός.

Hundelauch *m* τὸ κυνόπρασον.

Hundelaus *f* ὁ κρότων (ωνος).

Hundeleine *f* ὁ κυνόδεσμος.

hundert ἑκατόν, als Ziffer: ρ', die Zahl ~ ἡ ἑκατοντάς (άδος), ἡ ἑκατοστύς (ύος), ~ Jahre alt ἑκατονταέτης, ἑκατοντούτης (*f* -οῦτις, ιδος), Anführer von ~Mann ἑκατοντάρχης, Amt desselben ἡ ἑκατονταρχία, ein solcher sein ἑκατονταρχεῖν.

hundertarmig ἑκατόγχειρ, ἑκατοντάχειρ (χειρος).

hundertblätterig ἑκατοντάφυλλος (2).

hunderterlei μυρίοι, παντοῖος, παντοδαπός, ποικίλος.

hundertfach, -fältig ἑκατονταπλασίων.

hundertfüßig ἑκατόμπους (οδος).

hunderthändig s. hundertarmig.

hundertjährig s. hundert Jahre alt unter hundert; (alle hundert Jahre geschehend) δι' ἑκατοστοῦ ἐνιαυτοῦ.

hundertköpfig ἑκατογκέφαλος (2).

hundertmal ἑκατοντάκις.

hundertruderig ἑκατόντορος (2).

hundertste ἑκατοστός.

hunderttausend δεκακισμύριοι, αἱ δέκα μυριάδες.

hunderttorig ἑκατόμπυλος (2).

hunderttürmig ἑκατόμπυργος (2).

Hundestall, -zwinger *m* ὁ τῶν κυνῶν σηκός.

Hundesteuer *f* ὁ ἀπὸ τῶν κυνῶν τελούμενος φόρος.

Hundewärter *m* ὁ τῶν κυνῶν ἐπιστάτης.

Hundezucht *f* ἡ σκυλακεία, ἡ σκυλακοτροφία.

Hundezüchter *m* ὁ σκυλακευτής.

Hündin *f* ἡ κύων (κυνός), ἡ σκύλαξ (κος).

hündisch κυνικός, κυνοειδής, κυνώδης, σκυλακώδης, *adv.* κυνηδόν, κυνιστί, ~es Wesen τὸ κυνικὸν ἦθος usw.

Hundsbiß *m* τὸ κυνὸς δῆγμα.

Hundsfliege *f* ἡ κυνόμυια.

Hundsfott *m* ὁ κάκιστος ἄνθρωπος.

Hundsgestalt *f* ἡ κυνὸς μορφή.

hundsgestaltig κυνόμορφος (2).

Hundshaar *n* ἡ κυνὸς θρίξ (τριχός), ἡ κυνάς (άδος).

Hundshai *m* τὸ σκύλιον.

Hundskopf *m* ἡ κυνὸς κεφαλή.

hundsköpfig κυνοκέφαλος (2).

Hundsstern *m* ὁ Σείριος, zur Zeit des ~es, der Hundstage περὶ od. ὑπὸ κύνα, ἐπὶ κυνί.

Hundstage *m/pl.* αἱ κυνάδες ἡμέραι.

Hundsveilchen *n* τὸ ἄγριον ἴον.

Hundswürger *m* (eine Pflanze) τὸ ἀπόκυνον, τὸ κυνόμορον.

Hundswut *f* ἡ λύττα, die ~ haben λυττᾶν.

Hundszahn *m* ὁ κυνόδους (οντος).

Hundszunge *f* (eine Pflanze) τὸ κυνόγλωττον.

Hüne *m* ὁ ὑπερμεγέθης ἄνθρωπος.

Hünengestalt *f* τὸ ὑπερμέγεθες σῶμα.

Hunger *m* ἡ σίτου od. τροφῆς ὄρεξις od. ἐπιθυμία (Eßlust), ἡ πεῖνα, ὁ λιμός (starker ~, Hungersnot), ἡ ἀσιτία (das Sichenthalten des Essens), ~ haben, hungern πεινῆν (nach etw. τινός), λιμῷ κατέχεσθαι od. πιέζεσθαι (P.), durch ~ töten λιμοκτονεῖν, vor ~ sterben ἀποθνήσκειν od. διαφθείρεσθαι (P.) λιμῷ od. ὑπὸ λιμοῦ, j-n ~s sterben lassen περιορᾶν τινα ἀποθνήσκοντα λιμῷ, ~ leiden lassen λιμαγχετν, λιμαγχονεῖν, ~ und Durst leiden, ertragen ἄσιτον καὶ ἄποτον εἶναι.

hungerig durch d. *part.* πεινῶν od. πεινα λέος, λιμώδης.

Hungerkünstler *f* ὁ λιμόψωρος, ἡ λιμοψώρα.

Hungerkur *f* ἡ λιμοκτονία, ἡ λιμαγχία, die ~ gebrauchen λιμοκτονεῖσθαι (P.).

Hungerleider *m* ὁ πεινητικός.

hungern s. Hunger haben unter Hunger; ~ lassen λιμαγχετν, οὐ παρέχειν τροφήν, sich zu Tode ~ ἀποκαρτερεῖν.

Hungersnot *f* ἡ πεῖνα, ὁ λιμός, es herrscht ~ in e-m Lande λιμὸς κατέχει χώραν, drückende ~ ὁ ἰσχυρὸς λιμός.

Hungertod *m* τὸ ἀποκαρτερεῖν (freiwilliger), ἡ ὑπὸ λιμοῦ φθορά, ὁ λιμός (erzwungener), den ~ sterben ἀποθνήσκειν oder διαφθείρεσθαι (P.) λιμῷ oder ὑπὸ λιμοῦ.

hüpfen σκιρτᾶν, πηδᾶν, ἅλλεσθαι (M.), (vor Freude) ἀγάλλεσθαι (M.), hin und her ~ διασκιρτᾶν.

Hüpfen *n* ἡ σκίρτησις, τὸ σκίρτημα, ἡ πήδησις, τὸ πήδημα.

hüpfend πηδητικός.

Hürde *f* ἡ εἰρκτή, τὸ αὐλιον, ὁ σηκός, ἡ μάνδρα.

Hure *f* ἡ πόρνη, ἡ ἑταίρα, ἡ ἐργάτις (ιδος), ἡ κασαλβάς (άδος), ἡ κασαύρα, ἡ λαικάστρια (sämtlich feile Dirnen), ἡ πεζὴ ἑταίρα, ἡ χαμαιτύπη (Straßen~), zur ~ machen πορνεύειν, καταπορνεύειν, eine ~ sein s. huren; eine öffentliche ~ sein ἐπ' οἰκήματος στῆναι od. καθέζεσθαι, χαμαιτυπεῖν.

huren πορνεύεσθαι (M.), λαικάζειν (von Männern und Frauen), ἐργάζεσθαι od. μισθαρνεῖν τῷ σώματι (von feilen Dirnen), κορινθιάζεσθαι (M., nur von Männern).

Hurenhandwerk *n* ἡ πορνικὴ od. τῶν πορνῶν ἐργασία, auch bloß ἡ ἐργασία.

Hurenhaus *n* τὸ πορνεῖον, τὸ πορνοβοσκεῖον, τὸ ἐργαστήριον, τὸ οἴκημα, gemeines ~ τὸ χαμαιτυπεῖον, ein ~ halten πορνοβοσκεῖν.

Hurenjäger *m* ὁ πορνότριψ (βος), ὁ κορινθιαστής.

Hurenkind *n* ὁ νόθος (ἡ νόθη) παῖς, πορνογενής, πορνογέννητος (2), ἀπάτωρ (ορος).

Hurenlohn *m* ἡ ἐμπολή, τὸ μίσθωμα, ἡ (ἀπὸ τοῦ σώματος) ἐργασία.

Hurenmensch *n* ἡ πόρνη ἄνθρωπος.

Hurensohn *m* ὁ νόθος παῖς.

Hurensteuer *f* τὸ πορνικὸν τέλος.

Hurenwirt *m*, **-wirtin** *f* ὁ, ἡ πορνοβοσκός.

Hurenwirtschaft *f* ἡ πορνοβοσκία, eine ~ halten πορνοβοσκεῖν.

Hurer *m* (Ehebrecher) ὁ μοιχός, (der sich zur Unzucht hingibt) ὁ πόρνος, ὁ χαμαιτύπος.

Hurerei *f* ἡ πορνεία, ἡ μοιχεία, ~ treiben s. huren; zur ~ verführen καταπορνεύειν.

hurerisch πορνικός.

hurra (als Schlachtruf) ἀλαλά, ἐλελεῦ, das Hurra ἡ ἀλαλᾶ.

hurtig ἐλαφρός, ταχύς, κοῦφος, σπουδαῖος, ~! ἄνυτε, ἄνυσον, οὐχ ἀνύσεις; σπούδασον, ἐγκόνει (von mehreren d. *pl.*).

Hurtigkeit *f* ἡ ἐλαφρότης, ἡ κουφότης (ητος), ἡ ταχυτής (ῆτος).

husch σοῦ, σίττα.

hüsteln ὑποβήττειν.

Hüsteln *n* durch das Verb.

husten βήττειν.

Husten *m* ὁ und ἡ βήξ (χός), starker ~ ὁ ἰσχυρὸς βήξ, ein Mittel gegen den ~ τὸ βηχικὸν φάρμακον.

hustenartig βηχικός, βηχώδης.

[1]Hut *m* ὁ πῖλος (eine Kappe von Filz), ὁ πέτασος, ἡ κυνῆ (mit breiter Krempe), ἡ καυσία (mit ganz breiter Krempe und niedrigem Kopfe), ein kleiner ~ τὸ πιλίδιον, einen ~ tragen πιλοφορεῖν, den ~ abnehmen περιαιρεῖσθαι (M.) τὸν πῖλον.

[2]Hut *f* (das Hüten) ἡ φυλακή, ἡ φρουρά, ἡ τήρησις, auf seiner ~ sein s. sich hüten; (Weide) ἡ νομή.

Digitized by Google

hutähnlich, -artig, -förmig πιλοειδής, πετασώδης.
Hütchen *n* τὸ πιλίδιον, ὁ πιλίσκος.
hüten 1. φυλάττειν, τηρεῖν, παρατηρεῖν, (bewachen) φρουρεῖν, das Haus ~ (nicht ausgehen) οἰκουρεῖν, das Bett ~ κλινοπετῆ ob. κλινήρη εἶναι, sich ~ vor j-m ob. etw. φυλάττεσθαί (M.) τινα u. τι (auch mit μή, ὅπως μή mit *fut.*, ὡς, ὥστε mit *inf.*), sὐλαβεῖσθαι (P.) τι u. τινα, πρόνοιαν ποιεῖσθαί (M.) τινος, φυλακὴν ποιεῖσθαι ob. ἔχειν περί τι u. περί τινα, sich nicht ~ ἀφυλακτεῖν. — 2. (weiden, das Vieh) νέμειν, ποιμαίνειν, βουκολεῖν βοσκήματα.
Hüten *n* ἡ φυλακή, ἡ τήρησις, das Sichhüten ἡ φυλακή, ἡ εὐλάβεια, (des Viehes) ἡ βόσκησις, ἡ νομή.
Hüter *m* ὁ φύλαξ (κος), ὁ φρουρός ob. d. *part.* der Verben, ~ einer Herde ὁ ποιμήν (ένος), ohne ~ ἀφύλακτος (2).
Hüterin *f* ἡ φύλαξ (κος).
Hutfabrik *f* (als Handlung) ἡ πιλοποιία, (als Ort) τὸ πίλων ἐργαστήριον.
Hutkrempe *f* τὸ τοῦ πίλου κράσπεδον.
Hutmachen *n* ἡ πιλοποιία.
Hutmacher *m* ὁ πιλοποιός.
Hutmacherhandwerk *n* ἡ πιλοποική.
Hütten *n* τὸ καλύβιον, τὸ σκηνίδιον, τὸ κλεισίον.
Hütte *f* ἡ καλύβη, ἡ σκηνή, τὸ αὔλιον, τὸ σκήνωμα, eine ~ bauen σκηνοῦν, σκηνοποιεῖσθαι (M.), σκηνοπηγεῖν, καλυβοποιεῖσθαι (M.). in ~en wohnen σκηνᾶν, σκηνεῖν, s. auch Hüttenwerk.
Hüttenbewohner *m* ὁ σκηνίτης, ὁ καλυβίτης.
Hüttenwerk *n* τὸ μεταλλουργεῖον.
Hyäne *f* ἡ ὑαινα, ὁ γλάνος.
Hyazinth *m* (ein Edelstein) ἡ ὑάκινθος.
hyazinthartig ὑακινθώδης.
Hyazinthe *f* τὸ ὑακίνθινον ἄνθος, ὁ (ἡ) ὑάκινθος, der ~ ähneln ὑακινθίζειν.
hyazinthfarbig ὑακίνθινος, ὑακινθινοβαφής.
Hyder, Hydra *f* ἡ ὕδρα, ἡ ὕδρος.
Hydraulik *f* ἡ ὑδραυλική.
hydraulisch ὑδραυλικός.
Hymne *f* ὁ ὕμνος, ἡ ᾠδή, ~n singen ὑμνῳδεῖν, auf e-n ~ Gott ὑμνεῖν θεόν.
Hyperbel *f* ἡ ὑπερβολή (sowohl rhetorische Figur wie Kegelschnitt), ἡ τομὴ κώνου ἀμβλυγωνίου (als mathematische Figur), in, mit ~n ὑπερβολῇ, καθ', εἰς, πρὸς ὑπερβολήν, ὑπερβολικῶς, ὑπερβολάδην.
Hypochonder *m* ὁ ὑποχονδριακός.
Hypochondrie *f* ἡ τῶν ὑποχονδρίων νόσος.
hypochondrisch ὑποχονδριακός.
Hypotenuse *f* ἡ ὑποτείνουσα (mit u. ohne πλευρά).
Hypothek *f* ἡ ὑποθήκη, τὸ ἀποτίμημα, ἡ ἀποτίμησις, eine ~ geben ὑποτιθέναι, ἀποτιμᾶν, eine ~ haben ἀποτιμᾶσθαι (M., auf etw. τι).
Hypothese *f* ἡ ὑπόθεσις.
hypothetisch ὑποθετικός.
Hysterie *f* τὰ ὑστερικὰ πάθη.
hysterisch ὑστερικός.

J

J *n* Ἰ, ι, τὸ ἰῶτα (indekl.) ist immer Vokal und darf nie als Konsonant ausgesprochen werden.
Jambe *m* ὁ ἴαμβος, τὸ ἰαμβεῖον (Versfuß, iambischer Vers und iambisches Gedicht), in ~n dichten ἰαμβίζειν.
Jambendichter *m* ὁ ἰαμβοποιός.
iambisch ἰαμβικός, ἰαμβεῖος, ~es Gedicht s. unter Jambe; ~e Gedichte machen ἰαμβοποιεῖν.
Ibis *m* ἡ ἶβις (ιδος u. εως).
ich ἐγώ (nur wenn der Nachdruck darauf liegt, sonst bleibt ~ unübersetzt), ~ für meine Person, ~ für mein Teil ἔγωγε, τό γε κατ' ἐμέ, ἐγὼ γοῦν, τά γ' ἐμά, auch ~ κἀγώ.
Ichneumon *m* ὁ ἰχνεύμων (ονος).
Ideal *n* ἡ ἰδέα, τὸ εἶδος (Urbild), τὸ παράδειγμα (Muster), gew. durch den *superl.*, z.B. ein ~ von Schönheit κάλλιστος ἀνήρ, καλλίστη γυνή u. dgl. ob. οἷος οὐδεὶς πώποτε ἐγένετο, ein ~ von etw. entwerfen ὑπογράφειν τι τοιοῦτον οἷον οὐδὲν πώποτε ἐγένετο, sein ~ erreichen ἅπτεσθαι (M.) τοῦ τέλους.
ideal (in der Wirklichkeit nicht vorhanden) ἀνύπαρκτος (2), νοητός, ein ~ angelegter Mensch ἀνὴρ φύσει ἐλευθεριώτατος.
Idealität *f* τὸ ἀνύπαρκτον, τὸ νοητόν.
Idee *f* ἡ ἰδέα, τὸ εἶδος ob. auch durch αὐτός, z.B. die ~ der Tugend αὐτὴ ἡ ἀρετή, (Gedanke, Einfall u. dgl.) ἡ γνώμη, ἡ διά-, ἔννοια, oft ein *adj.* mit τί, z.B. eine neue ~ καινόν τι, fixe ~ ἡ δόξα, wovon man keine ~ hat ἀνεννόητος (2).
ideell νοητός, θεωρητός.
Ideenaustausch *m* τὸ διαλέγεσθαι.
Ideengang *m* ἡ τῶν νοημάτων ob. τῶν λόγων διάθεσις ob. συνέχεια.
Ideenlehre *f* ἡ περὶ τῶν εἰδῶν δόξα.
ideenreich διανοητικός, γνωμονικός (von Personen), πολλὰς καὶ καλὰς διανοίας ἔχων, πολλὰς ὑποθέσεις καὶ ἀφορμὰς ἔχων (von Schriften).
identisch ὁ αὐτός, εἷς καὶ ὁ αὐτός, ἰσοδύναμος (2), es ist etw. mit etw. ~ ταὐτόν ἐστί τί τινι.
Identität *f* ἡ ταὐτότης (ητος), ἡ ἰσοδυναμία.
Idiom *n* ἡ γλῶττα, τὸ ἰδίωμα.
Idiosynkrasie *f* ἡ ἰδιοσυγκρασία, ἡ ἰδιοσύγκρασις.
Idiot *m* ὁ ἰδιώτης.
Idol *n* τὸ εἴδωλον.
Idyll *n*, **Idylle** *f* τὸ εἰδύλλιον.
idyllisch ὥσπερ ἐν τοῖς εἰδυλλίοις.
Igel *m* ὁ ἐχῖνος, ὁ ἀκανθίων (ονος).
igelartig ἐχινώδης.
Ignoraut *m* ὁ ἰδιώτης, ὁ ἀπαίδευτος ἄνθρωπος.
Ignoranz *f* ἡ ἄγνοια, ἡ ἀπειρία, ἡ ἀμαθία, ἡ ἀνεπιστημοσύνη.
ignorieren ἀγνοεῖν (nicht wissen), προσποιεῖσθαι (M.) μὴ εἰδέναι (nicht wissen wollen), παρορᾶν, περιορᾶν τι (etw. nicht beachten).
ihr *pron. pers.* ὑμεῖς (nur wenn ein Nachdruck darauf liegt, sonst nicht übersetzt), *pron. poss. sg.* αὐτῆς, *refl.* ἑαυτῆς (αὐτῆς), auch σφέτερος, *pl.* αὐτῶν, *refl.* ἑαυτῶν (αὐτῶν), σφῶν αὐτῶν, auch σφέτερος.
ihrerseits *sg.* τὸ καθ' ἑαυτήν, *pl.* τὸ καθ' αὐτούς, αὐτάς.
ihresgleichen durch ὅμοιος und den *dat.* des entsprechenden Pronomens.
ihrethalben, -wegen als *sg. f.* αὐτῆς (*refl.* ἑαυτῆς) ἕνεκα ob. χάριν, als *pl.* αὐτῶν (*refl.* αὐτῶν) ἕνεκα ob. χάριν, τὸ πρὸς αὐτούς.
ihrig s. ihr; die ~en οἱ σφέτεροι.
illegal παρά-, ἄνομος (2), s. gesetzwidrig.
illiberal ἀνελεύθερος (2), ἀπειρόκαλος (2).
Illiberalität *f* ἡ ἀνελευθερία, ἡ ἀνελευθεριότης (ητος), ἡ ἀπειροκαλία, auch d. *neutr.* d. vorh. *adj.*
Illumination *f* ἡ λυχνοκαΐα.
illuminieren λυχνοκαΐαν κατασκευάζειν, λύχνους ἅπτειν, (ausmalen, übtr.) ἐπικοσμεῖν, καθ' ἓν ἕκαστον διέρχεσθαι.
Illusion *f* ἡ ἀπάτη, ἡ ἐξαπάτη, s. Täuschung; sich ~en machen s. sich täuschen.
Iltis *m* ἡ ἶκτις (ιδος).
Imbiß *m* τὸ ἔμβρωμα, τὸ πρόγευμα, (Frühstück) τὸ ἄριστον, einen ~ nehmen ἀριστᾶν.
immanent ἔμμονος (2), ~ sein ἐμμένειν.
Immanenz *f* τὸ ἐμμένειν.

Digitized by Google

immateriell ἀσώματος (2).
immatrikulieren ἐγ-, εἰσ-, καταγράφειν.
Imme *f* s. Biene.
immer ἀεί, διὰ παντός, διά τέλους, ἀδιαλείπτως, συνεχῶς, συνεχῶς ἀεί, ἀεί ποτε, für ~, auf ~ εἰς ἀεί, εἰς τὸν ἀεὶ χρόνον, εἰς αἰῶνα, δι' αἰῶνος, zur Bezeichnung von oft wiederholten Handlungen oder andauernden Zuständen gibt man es durch die Verben διατελεῖν, διαγίγνεσθαι, διάγειν, διαμένειν mit d. *part.*, zB. ich tue dies ~ διατελῶ usw. τοῦτο ποιῶν, wer auch, wer nur ~ ὅστις, ὁστισοῦν, πᾶς ὁ mit *part.*, wo ~ ὅπου ποτέ, ὁπουοῦν, wie ~ ὅπως ποτέ, ὁπωσοῦν, wohin ~ ὁποιοῦν, wie sich's auch ~ treffen mag ὅ τι ἂν οὖν καὶ τύχῃ, (bei Ermahnungen) δή, δῆτα, γέ (enkl.), zB. folge ~ deinen Lehrern πείθου δὴ τοῖς διδασκάλοις, geh ~ ἴθι δή, (bei Zahlen) ἀνά od. κατά mit *acc.*
immerdar s. immer.
immer fließend ἀέναος (2).
immerfort s. immer.
immergrün ἀείφυλλος (2), ἀειβλαστής, ἀειθαλής.
Immergrün *n* (die Pflanze) τὸ ἀείζωον, ὁ κιττός (Efeu), ἡ κληματίς (ἶδος).
immerhin οὐ φθονῶ, οὐδείς φθόνος, δή, δῆτα, πέρ (enkl.), beim *impr.* od. bei *relat.* s. immer.
immer lebend ἀείζωος (2).
immer sprossend ἀειβλαστής.
immerwährend αἰώνιος, διαιώνιος, ἀΐδιος (2), ἀδιάλειπτος, ἀκατάπαυστος, ἀέναος, ἀθάνατος (sämtl. 2), ~e Dauer ἡ ἀϊδιότης (ητος), ἡ ἀθανασία, *adv.* siehe immer.
immerzu s. immer; (als Aufforderung) εἶα δή, πέραινε
immobil ἀ-, ἀμετακίνητος (2), ἀκλινής.
Immobiliarvermögen *n*, **Immobilien** *pl.* τὰ ἔγγεια (χρήματα), ἡ ἔγγειος οὐσία.
Immoralität *f* ἡ κακοήθεια.
Immortelle *f* ὁ ἐλειόχρυσος, ὁ ἑλίχρυσος (Goldimmortelle, Gnaphalium stoechas), ὁ ἀμάραντος (Strohblume, Xeranthemum).
Immunität *f* ἡ ἀτέλεια.
Imperativ *m* τὸ προστακτικόν (σχῆμα), ἡ προστακτική (ἔγκλισις).
Imperfekt *n* ὁ παρατατικός (χρόνος), ἡ (χρόνου)
impertinent ἐπαχθής, ἄκαιρος (2), ὑβριστικός.
Impertinenz *f* ἡ ἀκαιρία.
impfen ἐνοφθαλμίζειν, ἐγκεντρίζειν, ἐμφυτεύειν.
Impfen *n*, **Impfung** *f* ὁ ἐνοφθαλμισμός, ἡ ἐμφυτεία.
Impietät *f* ἡ ἀσέβεια, (als Handlung) τὸ ἀσέβημα, sich eine ~ gegen j-n zuschulden kommen lassen ἀσεβεῖν εἴς ob. πρός ob. περί τινα (τι).
imponieren j-m ἐκπλήττειν, κατέχειν τινά, καταγοητεύειν τινά, θαυμάζεσθαι ὑπό τινος.
imponierend, imposant δεινός, σεμνός, μεγαλοπρεπής, ἐκπληκτικός.
Import *m* ἡ εἰσκομιδή, (als Artikel) τὰ εἰσαγώγιμα.
Impost *m* τὸ τέλος, ὁ δασμός, ὁ φόρος.
impotent ἀσθενής, ἀδύνατος (2), (zur Zeugung unfähig) ἄγονος (2).
Impotenz *f* ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀδυνασία.
Impromptu *n* τὸ αὐτοσχεδίασμα.
Improvisator *m* ὁ αὐτοσχεδιάζων.
improvisieren αὐτοσχεδιάζειν.
improvisiert αὐτοσχεδιαστικός, αὐτοσχέδιος.
Impuls *m* s. Antrieb.
in 1. auf die Frage: wo, worin? ἐν mit *dat.*, zB. im Hause sein ἐν τῷ οἴκῳ εἶναι, κατά mit *acc.*, περί mit *acc.*, zur Bezeichnung einer Ausdehnung oder Verbreitung über e-n Raum εἰς, ἀνά, κατά mit *acc.*, zB. im ganzen Lande ἀνὰ πᾶσαν τὴν χώραν, bei Maßen in der Länge, Breite usw. τὸ εὖρος, τὸ μῆκος usw., bei Zuständen, wie zB. in Furcht, Gefahr u. dgl. sein διὰ φόβου, διὰ κινδύνου εἶναι (doch ebenso gebräuchlich ἐν φόβῳ, ἐν κινδύνῳ), wenn zu einem Ortsnamen der Name des Landes hinzutritt, in dem der Ort liegt, so steht der Landesname im *gen.*, zB. Athen ~ Attika Ἀθῆναι τῆς Ἀττικῆς, oft auch *part.*, zB. er kam in einem schwarzen Gewande παρῆν μέλαν ἱμάτιον ἔχων, adverbialisch ~ Wahrheit τῷ ὄντι, ἀληθῶς, τῇ ἀληθείᾳ, im Ernste σπουδῇ, im Überfluß ἀφθόνως, χύδην. — **2.** auf die Frage: wohin? εἰς mit *acc.*, bei den Verben setzen, legen, stellen steht gewöhnlich ἐν mit *dat.*, außerdem auf die Frage: wohin? auch ἐπί, κατά, πρός mit *acc.* — **3.** auf die Frage: wann? ἐν mit *dat.*, κατά mit *acc.*, oft auch der bloße *gen.*, zB. im Sommer θέρους, in der Nacht νυκτός, dagegen steht der bloße *dat.*, wenn das Datum einer Begebenheit mit einer näheren attributiven Bestimmung angegeben wird, zB. im dritten Monat τρίτῳ μηνί, in dieser Nacht τῇδε τῇ νυκτί, an einem Tage μιᾷ ἡμέρᾳ, auf die Frage: während welcher Zeit? steht ἐν mit *dat.*, διά mit *gen.* od. auch der bloße *gen.*, auch *gen. abs.* werden oft gebraucht, zB. im Frieden, während des Friedens εἰρήνης οὔσης oder andere Partizipialkonstruktionen, wie im zehnten Jahre seiner Regierung δέκα ἔτη βασιλεύσας, zu erwähnen ist noch die Ellipse von οἶκον, zB. in das Haus des Miltiades gehen εἰς τοῦ Μιλτιάδου ἰέναι, in den Hades gehen εἰς Ἅιδου καταβαίνειν, in die Schule gehen εἰς τοῦ διδασκάλου ἰέναι u. dgl.
Inbegriff *m* ἡ περιοχή, τὸ ὅλον, kurzer ~ τὸ κεφάλαιον, ἡ ἐπιτομή, mit ~ von etw. σύν τινι.
Inbrunst *f* ὁ δεινὸς ἔρως (ωτος, ~ der Liebe), ἡ ἐμπάθεια, ἡ σφοδρότης, ἡ δεινότης (ητος) ob. d. *neutr.* d. *adj.*, mit ~ lieben σφόδρα ἐρᾶν τινος.
inbrünstig ἐκτενής, ἐμπαθής, δεινός, σφοδρός. διάπυρος (2), ein ~es Gebet λιπαρὴς εὐχή.
indeklinabel, indeklinierbar ἄπτωτος (2), ἄκλιτος (2).
Indeklinabilität, Indeklinierbarkeit *f* τὸ ἄπτωτον, ἡ ἀκλισία.
indem (temporal) ἐν ᾧ, ἡνίκα, ὅτε, (kausal) ἐπεί, ἐπειδή, ὅτι, ἅτε mit *part.*, gew. durch eine Partizipialkonstruktion.
indes, indessen (während dieser Zeit) ἐν τούτῳ (τούτοις), μεταξύ, τέως, (doch, jedoch) ἀλλά, ἀλλά τοι, ἀλλὰ μέντοι, ἀλλὰ μήν, οὐ μέντοι ἀλλά, οὐ μὴν ἀλλά, μέντοι (nachgestellt).
indifferent ἀδιάφορος (2).
Indigenat, -recht *n* ἡ πολιτεία, ἡ πόλις.
Indigo *n* τὸ Ἰνδικόν.
Indikativ *m* ἡ ὁριστική (ἔγκλισις), im ~ ὁριστικῶς.
Indiktion *f* ἡ ἐπινέμησις.
indirekt ἐγκάρσιος, ~er Beweis ἡ ἐγκαρσία ἀπόδειξις, ~e Rede τὸ πλάγιον.
indiskret ἄκαιρος (2), ἄτοπος (2), φορτικός, ἀπειρόκαλος (2).
Indiskretion *f* ἡ ἀκαιρία, ἡ ἀπειροκαλία ob. d. *neutr.* d. vorh. *adj.*
Individualität *f* τὸ ἴδιον, τὸ ἰδιον σχῆμα, ἡ ἰδία ἕξις, ὁ ἴδιος τρόπος, ἡ ἰδιοτροπία, τὸ τῆς φύσεως ἴδιον.
individuell ἰ, ἡ, τὸ καθ' ἕνα ἕκαστον, ἴδιος, ἰδιότροπος (2), ἰδιοφυής.
Individuum *n* τὸ καθ' αὑτό, τὸ καθ' ἓν ἕκαστον, (als philosophischer term. techn.) ὁ τις ἄνθρωπος (während ὁ ἄνθρωπος der Begriff des Menschen ist), die Individuen οἱ ἐπὶ μέρους.
Indizium *n* τὸ σημεῖον, τὸ τεκμήριον.
indolent ἀν-, δυσάλγητος (2).
Indolenz *f* ἡ ἀναλγησία.
Induktion *f* in der Rhetorik ἡ ἐπαγωγή, durch ~ ἐπακτικῶς.
induktionsweise ἐπακτικῶς.
induktorisch ἐπακτικός, ἐπαγωγικός.
Indult *m* ἡ συγγνώμη, ἡ ἄνεσις.
Industrie *f* ἡ εὐμηχανία, ἡ βιομηχανία, ἡ πραγματεία, ὁ πορισμός.
industriös εὐμήχανος (2), βιομήχανος (2).
infallibel ἀναμάρτητος (2).
Infallibilität *f* ἡ ἀναμαρτησία, besser τὸ ἀναμάρτητον.
infam (ehrlos) ἄτιμος (2), (verwünscht) κατάρατος (2).

Digitized by Google

Infamie *f* ἡ ἀτιμία.
Infanterie *f* τὸ πεζικόν, οἱ πεζοί, ἡ πεζὴ στρατιά, ὁ πεζὸς στρατός, ſchwere ~ οἱ ὁπλῖται, τὸ ὁπλιτικόν, leichte ~ οἱ πελτασταί, τὸ πελταστικόν, οἱ ψιλοί, οἱ γυμνῆτες.
Infanteriegefecht *n* ἡ πεζομαχία.
Infanteriſt *m* ὁ πεζός.
Infinitiv *m* ἡ ἀπαρέμφατος, im ~ ἀπαρεμφάτως.
infizieren ἐμπιμπλάναι.
Informator *m* ὁ διδάσκαλος, ὁ παιδαγωγός.
informieren παιδεύειν. [ἐπαντλεῖν τινι.]
Infuſion *f* τὸ ἐπάντλημα, eine ~ bei j-m vornehmen
Ingenieur *m* ὁ περὶ τὰς μηχανάς, ὁ ἐπὶ τῶν μηχανῶν. [καί, ἔτι καί.]
ingleichen ὡσαύτως, ὡσαύτως δὲ καί, ὁμοίως, ὥσπερ
Ingrimm *m* ὁ κότος, ſ. Grimm, Zorn.
ingrimmig ἔγκοτος (2), ſ. grimmig, zornig.
Ingwer *m* ἡ ζιγγίβερις (εως).
Inhaber *m* ὁ ἔχων, ὁ κατέχων, ὁ κεκτημένος, ὁ κύριος, ὁ δεσπότης.
inhaftieren ſ. verhaften.
Inhalt *m* τὰ ἐνόντα, (von Geſchriebenem) τὰ ἐγγεγραμμένα, (eines Abſchnittes in einem Buche) ἡ περιοχή, (als Stoff) ἡ ὑπόθεσις, (als Hauptgedanke, Hauptinhalt) τὸ κεφάλαιον, der ~ eines Briefes τὰ ἐπεσταλμένα, der ~ des Briefes war folgender ἐνεγέγραπτο ἐν τῇ ἐπιστολῇ τάδε, εἴρητο ἐν τῇ ἐπιστολῇ τάδε.
inhaltleer οὐδενὸς λόγου ἄξιος.
inhaltreich, -ſchwer λόγου ἄξιος, πλεῖστον νοῦν ἔχων.
Inhaltsangabe *f* ἡ περιοχή, τὸ κεφάλαιον.
Inhaltsanzeige *f* ὁ ἔλεγχος, τὸ λῆμμα.
Inhaltsverzeichnis *n* ὁ κατάλογος τῶν ἐνόντων od. ἐγγεγραμμένων.
inhibieren ἐπέχειν, κωλύειν.
inhuman ἀκοινώνητος (2), σκληρός.
Inhumanität *f* ἡ σκληρότης (ητος). [(M.) τινος.]
Initiative *f*: die ~ bei etw. ergreifen ἄρχειν, ἡγεῖσθαι
Injurie *f* ἡ κακολογία, ἡ κακηγορία (Verbal~), ἡ ἀδικία, τὸ ἀδίκημα, ἡ ὕβρις (Real~).
Injurienklage *f* τὸ ἔγκλημα κακολογίας, ἡ δίκη κακηγορίας (Verbal~), ἡ δίκη ὕβρεως (Real~).
Inklination *f* ἡ κλίσις, ἡ ἔγκλισις, ἡ ὁλκή, ἡ ῥοπή.
Inkolatrecht *n* ἡ ἔγκτησις, die dafür zu erlegende Summe τὸ ἐγκτητικόν.
inkommenſurabel ἀσύμμετρος (2). [τρον.]
Inkommenſurabilität *f* ἡ ἀσυμμετρία, τὸ ἀσύμμε-
inkommodieren j-n ἐνοχλεῖν τινα u. τινι, διοχλεῖν τινα, ἀσχολίαν od. πράγματα παρέχειν τινί.
inkompetent ἄκυρος (2).
Inkompetenz *f* τὸ ἄκυρον.
inkonſequent ἀνακόλουθος (2), ἄλογος (2, von Sachen), ἀστάθμητος (2), ἀσταθής, μετάβουλος (2), οὐ ταὐτὰ λέγων ἑαυτῷ, ἄλλοτ' ἄλλα λέγων περὶ τῶν αὐτῶν (von Perſonen). [ἀστασία.]
Inkonſequenz *f* ἡ ἀνακολουθία, (von Perſonen) ἡ
inkorrekt οὐκ ὀρθός, πλημμελής, φαῦλος, κακός.
Inkorrektheit *f* ἡ πλημμέλεια u. d. *neutr.* d. *adj.*
Inlage *f* τὸ ἐνόν, τὰ ἐνόντα, ſ. auch Einlage.
Inland *n* ἡ ἡμετέρα od. οἰκεία χώρα.
Inländer *m* ὁ ἐγχώριος, ὁ ἐπιχώριος.
Inländerin *f* ἡ ἐγχώριος, ἡ ἐπιχώριος.
inländiſch ἐγχώριος (2), ἐπιχώριος (2).
inliegend ἐνών, ἐγκείμενος.
inmitten ἐν μέσῳ τινός, auch durch μέσος.
innehalten κατέχειν.
innehaben (beſitzen) ἔχειν, κατέχειν. κεκτῆσθαί τι, κρατεῖν τι, (einen Raum füllen) ἐπέχειν, (von Ländereien) νέμεσθαί τι, (verſtehen, wiſſen) εἰδέναι, ἐπίστασθαι, μεμαθηκέναι, ganz ~ ἀκριβῶς εἰδέναι, ἐξεπίστασθαι.
innehalten ἱστασθαι, ἐφίστασθαι (ſtehen bleiben), ἐπέχειν (Halt machen), παύεσθαι, ἀνα-, δια-, ἀποπαύεσθαι (M. aufhören), ~ laſſen ἱστάναι, ἐφιστάναι, παύειν.
innen ἔνδον, ἐντός, von ~ ἔσωθεν, ἔνδοθεν.
innere ὁ, ἡ, τὸ ἔσω od. ἔνδον od. ἐντός, οἰκεῖος, ἔνδημος (2), ἐμφύλιος (2, in Bezug auf einen Staat oder ein Land). ~ Unruhen οἰκεῖαι στάσεις, das Innere des Körpers τὰ ἐντός, geiſtig ἡ ψυχή, τὸ ἦθος, das Innere, Innerſte eines Landes τὰ μέσα τῆς χώρας, ἡ μεσόγεια, τὰ ἄνω τῆς χώρας, ἡ ἄνω χώρα, im Innerſten ἐνδοτάτω, ins Innerſte ἐσωτάτω.
innerhalb εἴσω, ἔσω mit *gen.* (lokal), ἐντός mit *gen.* (lokal u. temporal), ἐν mit *dat.* u. διά mit *gen.* (temporal, oft bei Zeitbeſtimmungen auch der bloße *gen.*).
innerlich ſ. innere; ſich ~ freuen ἀγάλλεσθαι (M.) τὴν διάνοιαν od. τῷ θυμῷ, χαίρειν ἐν τῇ ψυχῇ.
innewerden αἰσθάνεσθαί τι u. τινος, καταμανθάνειν, ὁρᾶν.
innewohnen ἐνεῖναί τινι u. ἔν τινι.
innig (eng verbunden, vertraut) οἰκεῖος, (eifrig, ſorgfältig) πρόθυμος (2), ἐπιμελής, σπουδαῖος, ~er Freund οἰκειότατος, μάλιστα φίλος, *adv.* μάλιστα, εἰς τὰ μάλιστα. ſich ~ freuen εὐφραίνεσθαι (P.) τὴν ψυχήν, μάλα εὐφραίνεσθαι, ſich ~ betrüben μάλα ἀνιᾶσθαι (P.). [ἐπιμέλεια, ἡ σπουδή.]
Innigkeit *f* ἡ οἰκειότης (ητος), ἡ προθυμία, ἡ
innigliſch ἐκ καρδίας, ſ. innig.
Innung *f* ἡ ἐργασία, ἡ σύστασις, ἡ συντέλεια.
Inokulation *f* ὁ ἐνοφθαλμισμός.
inokulieren ἐνοφθαλμίζειν.
inquirieren ἀνακρίνειν, peinlich ~ βασανίζειν.
Inquiſit *m* ὁ ἀνακρινόμενος.
Inquiſition *f* ἡ κρίσις, ἡ ἀνάκρισις, peinliche ~ ἡ βάσανος, ὁ βασανισμός, kirchliche ~ ἡ περὶ τὴν πίστιν ἀνάκρισις.
Inquiſitor *m* ὁ ἀνακρίνων, ὁ βασανιστής.
Inſaſſe *m* ὁ μέτοικος.
insbeſondere μάλιστα, οὐχ ἥκιστα, καὶ πάνυ.
Inſchrift *f* τὸ ἐπίγραμμα, ἡ ἐπιγραφή, mit einer ~ verſehen ſein ἐπιγεγράφθαι, eine ~ auf etw. ſetzen ἐπιγράφειν τι εἴς od. ἐπί τι od. ἔν τινι.
Inſekt *n* τὸ ἔντομον (ζῷον).
Inſel *f* ἡ νῆσος, kleine ~ τὸ νησίδιον, ἡ νησίς (ίδος), zu einer ~ machen νησοποιεῖν, νησοῦν, eine ~ bilden νησίζειν, νησοποιεῖσθαι (P.), νησιάζειν.
inſelartig νησοειδής. [(ίδος).]
Inſelbewohner *m*, **-in** *f* ὁ νησιώτης, ἡ νησιῶτις
Inſelchen *n* ἡ νησίς (ίδος), τὸ νησίδιον, τὸ νησύδριον, τὸ νησίον. [ναι νῆσοι, auch bloß αἱ νῆσοι.]
Inſelgruppe *f* ὁ νήσων κύκλος, αἱ ἐν κύκλῳ κείμε-
Inſelreich *n*, **-ſtaat** *m* αἱ νῆσοι, ἡ νῆσος.
Inſelſtadt *f* ἡ ἐν νήσῳ πόλις.
Inſelvolk *n* οἱ νησιῶται, τὸ νησιωτικόν.
insgemein ὡς ἐπὶ τὸ πολύ.
insgeſamt ἅπαντες, σύμπαντες, οἱ πάντες, ἁθρόοι, *adv.* πανδημεί, κοινῇ, συλληπτικῶς.
Inſiegel *n* ἡ σφραγίς (ῖδος).
Inſignie *f* τὸ σημεῖον, τὸ σύσσημα, τὸ παράσημον.
inſinuant ἐπίχαρις, ἄρεσκος (2), ἐπ-, προσαγωγός (2).
inſinuieren j-m etw. ἐντίκτειν τινί τι, ſich bei j-m ~ ἀνακτᾶσθαι (M.) τινα. χάριν ἔχειν πρός τινα.
inſkribieren ſ. einſchreiben.
Inſkription *f* ſ. Einſchreibung. [δσον.]
inſofern, inſoweit ταύτῃ, οὕτως, καθ' od. ἐφ' δσον.
inſolent ἀναίσχυντος (2), ἀναιδής.
Inſolenz *f* ἡ ἀναισχυντία, ἡ ἀναίδεια.
inſolvent οὐκ οἷός τε ὢν ἀποδοῦναι τὰ ὀφειλόμενα.
Inſolvenz *f* ἡ ἀτισία.
inſonderheit, inſonders ſ. insbeſondere.
Inſpektion *f* ἡ ἐφορεία, ἡ ἐπισκοπή.
Inſpektor *m* ὁ ἔφορος, ὁ ἐπιστάτης, ὁ ταμίας.
Inſpiration *f* ἡ κατακωχή, ἡ κατοχή.
inſpirieren ἐνθεον ποιεῖν τινα.
inſpiriert θεόληπτος (2), ἐνθουσιάζων.
inſpizieren ἐφορᾶν τι, ἐπιστατεῖν τινος.

Digitized by Google

inſtändig λιπαρής, ἐκτενής, σπουδαῖος, διατεταμένος, ~ bitten λιπαρεῖν, auf das ~ſte ἐκτενέστατα.
Inſtändigkeit *f* ἡ λιπαρία, ἡ ἐκτένεια.
Inſtandſetzung *f* ἡ κατα-, παρασκευή, gew. durch Verben.
Inſtanz *f* (Gerichtsbehörde) τὸ δικαστήριον, höchſte ~ τὸ κύριον δικαστήριον.
Inſtinkt *m* ἡ ἐκ φύσεως od. κατὰ φύσιν ὁρμή, ἡ φυσικὴ διάθεσις od. ἐπιθυμία od. ὁρμή, auch bloß ἡ φύσις, ἡ ὁρμή.
inſtinktmäßig κατὰ φύσιν.
Inſtitut *n* ἡ κατασκευή, ἡ κατάστασις.
Inſtitution *f* ἡ διάθεσις, ἡ κατά-, σύστασις, ἡ κατα-, παρασκευή.
inſtruieren διδάσκειν, παιδεύειν.
Inſtruktion *f* ἡ διδαχή, ἡ παιδεία, ἡ παραίνεσις, ~ eines Prozeſſes ἡ ἀνάκρισις, j-m ~ en erteilen ὑποτίθεσθαί τινι, προαγορεύειν (-ειπεῖν) τινί mit *inf.*
inſtruktiv ἔχων καλὴν παραίνεσιν.
Inſtrument *n* (Werkzeug) τὸ ὄργανον, τὸ ἐργαλεῖον, ἡ μηχανή, τὸ μηχάνημα, (muſikaliſches ~) τὸ ὄργανον.
Inſtrumentalbegleitung *f* ἡ κροῦσις. [σική.)
Inſtrumentalmuſik *f* τὸ κροῦμα, ἡ κρουματικὴ μου-
Inſtrumentenmacher *m* ὁ ὀργάνων δημιουργός.
Inſubordination *f* ἡ ἀταξία, ἡ ἀπείθεια, ἡ ἀπειθαρχία, eine ~ begehen ἀτακτεῖν.
Inſulaner *m* ſ. Inſelbewohner.
Inſultation *f* ἡ ὕβρις, τὸ ὕβρισμα, ἡ αἰκία, τὸ αἴκισμα, ὁ αἰκισμός, ἡ ἐπήρεια, ὁ ἐπηρεασμός.
inſultieren j-n ὑβρίζειν τινά u. εἰς τινα, αἰκίζειν (u. M.) τινά, ἐπηρεάζειν.
Inſurgent *m* ὁ στασιαστής, ὁ στασιώτης.
inſurgieren στασιάζειν, ἐπανίστασθαι, νεωτερίζειν.
Inſurrektion *f* ἡ στάσις, ὁ νεωτερισμός.
intellektuell νοητός, ~e Bildung ἡ παιδεία.
intelligent συνετός.
Intelligenz *f* ἡ σύνεσις.
Intendant *m* ὁ ἐπιστάτης, ὁ ἁρμοστής, ὁ ἐπιμελητής, ὁ ἐπίσκοπος. [~ belegen ἀποκηρύττειν.)
Interdikt *n* ἡ ἀποκήρυξις, τὸ ἀποκήρυγμα, mit dem
intereſſant ἀξιόλογος (2), λόγου ἄξιος, θαυμαστός, (anziehend, einnehmend) ἐπαγωγός (2), προσαγωγός (2), ψυχαγωγικός, χαρίεις, ἐπίχαρις.
Intereſſe *n* 1. (Vorteil) τὸ συμφέρον (οντος), τὸ σύμφορον, τὸ διάφορον (u. *pl.*), τὰ διαφέροντα, ἡ ὠφέλεια, das ~ des Staates τὰ τῇ πόλει συμφέροντα, τὸ κοινὸν ἀγαθόν, mein ~ bringt es ſo mit ſich οὕτω μοι συμφέρει, es iſt in meinem ~ πρὸς ἐμοῦ ἐστί τι. — 2. (Reiz, Teilnahme) ~ haben an etw. μέλει μοί τινος, διαφέρει μοί τινος, μετέχειν τινός, kein ~ an etw. haben ἀμελεῖν, παραμελεῖν τινος.
Intereſſen *n/pl.* οἱ τόκοι (Zins), auf ~ ausleihen τοκίζειν, ~ bringen τοκοφορεῖν.
intereſſieren ſich für etw. ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος, ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαί (M.) τινος, πράττειν τι, προσέχειν τὸν νοῦν τινι, (anziehen) ἐπάγειν τινά, es intereſſiert mich etw. προσήκει μοί τινος, κατέχει oder κηλεῖ μέ τι, ἐπάγεταί μέ τι, διαφέρει μοί τινος u. τι.
intereſſiert (beteiligt) an etw. μετέχων τινός, bei etw. ~ ſein μέτεστί μοί τινος, μετέχειν τινός, (habſüchtig, eigennützig) πλεονέκτης, πλεονεκτικός.
interimiſtiſch ὁ, ἡ, τὸ μεταξύ od. διὰ μέσου.
Interimskommando *n*, **-regierung** *f* ἡ μεταξὺ od. διὰ μέσου ἀρχή.
Intermezzo *n* τὸ ἐπεισόδιον.
Interpellation *f* τὸ ἐπερώτημα, ἡ ἐπερώτησις, ἡ πύστις. [ἐρωτᾶν τινα.)
interpellieren ἐρώτησιν ποιεῖσθαι (M.), ἐρώτημα
Interpolation *f* ἡ διασκευή.
Interpolator *m* ὁ διασκευαστής.
interpolieren διασκευάζειν.
Interpret *m* ὁ ἐξηγητής, ὁ ἑρμηνεύς.
interpungieren διαιρεῖν, δια-, ὑποστίζειν, διαστέλλειν.
Interpunktion *f* (als Handlung) ἡ διάστιξις, ἡ διαίρεσις, (als Sache) τὰ στίγματα, τὰ σημεῖα.
Interpunktionszeichen *n* τὸ στίγμα, ἡ στιγμή, ἡ διαστολή, τὸ σημεῖον, Punkt ἡ τελεία στιγμή, Kolon ἡ μέση στιγμή, Komma ἡ ὑποστιγμή.
Interregnum *n* ἡ μεσοβασιλεία.
Intervall *n* τὸ διάλειμμα, (in der Muſik) τὸ διάστημα.
intolerant οὐ φέρων τοὺς ἑτέρους.
Intoleranz *f* ἡ αὐθάδεια, ἡ χαλεπότης (ητος).
intranſitiv ἀμετάβατος (2).
Intrigant *m* ſ. d. folg. *adj.*
intrigant μηχανικός, κακοπράγμων, κακομήχανος (2), πολυμήχανος (2), πολύπλοκος (2).
Intrige *f* ἡ κακοτεχνία, ἡ κακοπραγμοσύνη, τὸ κάττυμα, ἡ μηχανή, τὸ μηχάνημα, ἡ σκευωρία, τὸ σκευώρημα, ἡ παρασκευή, eine ~ anſtiften κατεύειν.
invalide ἀδύνατος (2), ἄχρεῖος, ein ~r Soldat ἄχρηστος στρατιώτης.
Invalidität *f* τὸ ἀχρεῖον τῆς ἡλικίας.
Invaſion *f* ἡ ἐμ-, εἰσβολή, eine ~ in ein Land machen εἰσβάλλειν εἰς χώραν.
Invektive *f* ἡ καταδρομή, ~n gegen j-n vorbringen κατατρέχειν τινός, καθάπτεσθαί (M.) τινος.
Inventarium *n* ἡ ἀπόφανσις, ein ~ aufnehmen ἀποφαίνειν.
inwendig *adj.* ὁ, ἡ, τὸ εἴσω od. ἔνδον, *adv.* εἴσω (hinein, drinnen), ἐντός, ἔνδον (drinnen).
inwiefern ἐφ' od. καθ' ὅσον, ὅσον. [παρεῖναί τινι.)
inwohnen ἐνεῖναι, ἐγγίγνεσθαί τινι, auch προσ-, ὑπ-,
Inwohner ſ. Einwohner.
inzwiſchen (während der Zeit, unterdeſſen) ἐν τούτῳ (τούτοις), μεταξύ, (jedoch) ὅμως, ἀλλὰ μέντοι, μέντοι (nachgeſtellt).
irden κεραμεοῦς, κεράμειος, κεραμικός od. durch den *gen.* κεράμου, ~es Gefäß τὸ ὄστρακον, τὸ κέραμον, ὁ κέραμος, ἡ χύτρα.
irdiſch ἐπίγειος (2), ὁ, ἡ, τὸ ἐν τῇ γῇ od. ἐπὶ τῆς γῆς od. κατὰ τὴν γῆν, ὁ, ἡ, τὸ ἐνθάδε, ὁ, ἡ, τὸ ἐν τοῖς ἀνθρώποις, ~e Güter τὰ ἐνθάδε od. τῆδε ἀγαθά, ~e Hülle τὸ θνητὸν σῶμα, ~es Glück ἡ κατὰ τὸν βίον εὐδαιμονία.
irgend πού (vom Orte, von der Art und Weiſe), ποτέ (von der Zeit), πώς u. πῇ (nur von der Art und Weiſe), ſämtl. enkl., ~ jemand, ~einer τίς, τί (enkl.), ὁ τυχών, ~wohin πῇ, ποί, ~woher ποθέν, ſämtl. enkl., ~wo anders her ἄλλοθέν ποθεν, auf ~eine andre Art ἄλλως πως.
Iris *f* (im Auge) ἡ στεφάνη, (als Pflanze) ἡ Ἶρις (ιδος).
Ironie *f* ἡ εἰρωνεία, ~ anwenden εἰρωνεύεσθαι (M.).
ironiſch εἰρωνικός, ſich ~ ausdrücken ſ. d. vorige Wort.
irrational ἄλογος (2, im mathemat. u. philoſoph. Sinne), ἄρρητος (2, nur im mathemat. Sinne).
Irre *f* ἡ πλάνη, in die ~ führen πλανᾶν, in der ~ umhergehen πλανᾶσθαι, περιπλανᾶσθαι (P.).
Irre *m* ὁ παράφρων (ονος).
irrefahren ἐλαύνοντα ἁμαρτάνειν τῆς ὁδοῦ, ἐλαύνοντα ἀποπλανᾶσθαι (P.).
irreführen πλανᾶν, ἀποπλανᾶν, ἀπατᾶν, ἐξαπατᾶν, παράγειν, ſich ~ laſſen παράγεσθαι (P.).
irregehen πλανᾶσθαι, ἀπο-, περιπλανᾶσθαι (P.), πορευόμενον ἁμαρτάνειν od. ἀφαμαρτάνειν τῆς ὁδοῦ.
irregulär ἀνώμαλος (2).
irreleiten παράγειν.
irreligiös ἀσεβὴς περὶ τὰ θεῖα od. περὶ τοὺς θεούς, καταφρονῶν τῶν θείων od. τῶν θεῶν. [ἀσέβεια.)
Irreligioſität *f* ἡ περὶ τὰ θεῖα od. περὶ τοὺς θεοὺς
irremachen ἐκ-, καταπλήττειν, ταράττειν, διαταράττειν τινά, ſich ~ laſſen P.
irren πλανᾶσθαι (P.), *intr.* (ſich ~) σφάλλεσθαι (P.), ἁμαρτάνειν, ψεύδεσθαι (P.), in etw. τινός, ſich in ſeinem Urteil ~ ἁμαρτάνειν τῆς γνώμης, παραγιγνώ-

Digitized by Google

σκειν, ſich in j-m ~ διαψεύδεσθαί (P.) τινος, wenn ich mich nicht irre εἰ ὀρθῶς συμβάλλομαι.
Irren *n* ἡ πλάνησις, ἡ ἁμαρτία (übtr.).
Irrenhaus *n* τὸ τῶν παραφρονούντων ἰατρεῖον, τὸ νοσοκομεῖον τοῖς παραφρονοῦσιν.
irrereden παραλέγειν, ληρεῖν, παραληρεῖν.
Irrereden *n* ἡ παραλήρησις.
irreſein ſ. irren; (wahnſinnig ſein) παραφρονεῖν.
irrewerden διαταράττεσθαι (P.) τὴν γνώμην, ἐκπίπτειν τοῦ λόγου, an j-m ~ ὑποψίαν λαμβάνειν κατά τινος, an ſich ſelbſt ἑαυτοῦ ἐπιλανθάνεσθαι.
Irrfahrt *f* ἡ πλάνη, ἡ πλάνησις, τὸ πλάνημα.
Irrgang *m* τὸ πλάνημα, ὁ ἕλιγμός, ὁ λαβύρινθος.
Irrgarten *m* ὁ λαβύρινθος. [τὰ θεῖα.]
Irrglaube *m* ἡ ἑτεροδοξία od. ἡ ἀγνωμοσύνη περὶ
irrgläubig ἑτερόδοξος (2) od. ἀγνώμων περὶ τὰ θεῖα, ~ ſein ἑτεροδοξεῖν od. οὐ σωφρονεῖν περὶ τοὺς θεούς.
irrig οὐκ ὀρθός, ψευδής, ἐψευσμένος, μάταιος, κενός, ~e Meinung, Anſicht ἡ ψευδοδοξία, eine ~e Meinung haben ψευδοδοξεῖν, oft durch ζῆλον mit παρά, z.B. ~ urteilen παρακρίνειν, παραγιγνώσκειν.
irritieren j-n ἐξ-, παροργίζειν τινά, ὀργὴν ἐμβάλλειν τινί, ἐρεθίζειν, διερεθίζειν τινά. [ὁ ἀλήτης.]
Irrläufer *m* ὁ πλάνης (ητος), ὁ πλανήτης, ὁ πλάνος,
Irrlehre *f* ἡ οὐκ ὀρθὴ od. ψευδὴς δόξα, τὰ ψευδῆ δόγματα. [σκον.]
Irrlehrer *m* ὁ ψευδοδιδάσκαλος (†), ὁ ψευδῆ διδά-
Irrlicht *n* τὸ ψευδὲς φῶς (ωτός), τὸ πλανητὸν πῦρ.
Irrpfad *m* ὁ πλάνος.
Irrſtern *m* ὁ πλανήτης ἀστήρ (έρος), τὸ πλανητὸν ἄστρον, ὁ πλάνης (ητος, Planet).
Irrtum *m* (Fehlen, Verfehlen des Rechten) τὸ ἁμάρτημα, ἡ ἁμαρτία, τὸ σφάλμα, (Unkenntnis) ἡ ἄγνοια, ~ aus Unkenntnis τὸ ἀγνόημα, (Verſtoß, Verſehen) τὸ διάπτωμα, ἡ παράκρουσις, (eig. ἡ πλάνη, ὁ πλάνος), einen ~ begehen ἁμαρτάνειν ἁμάρτημα, im ~ ſein ſ. ſich irren; ſehr im ~ ſein über etw. πολὺ διεψεῦσθαί τινος, in ~ geraten σφάλλεσθαι (P.), ſeinen ~ eingeſtehen γιγνώσκειν ἡμαρτηκότα.
irrtümlich ſ. irrig; ~erweiſe δι' ἄγνοιαν, ὑπ' ἀγνοίας.
Irrung *f* ſ. Irrtum; (Uneinigkeit, Mißhelligkeit) ἡ διαφορά.
Irrwahn *m* ἡ ψευδὴς δόξα, ἡ ψευδοδοξία, ἡ κενοδοξία.
Irrweg *m* ἡ πλάνη, τὸ πλάνημα, ὁ λαβύρινθος, auf ~e geraten ἀποπλανᾶσθαι (P.), παραφέρεσθαι (P.).
Irrwiſch *m* ſ. Irrlicht.
Iſabelle *f* ὁ ξανθὸς ἵππος.
iſabellenfarbig ξανθός, μήλινος.
iſolieren χωρίζειν, ἀπαρτᾶν τί τινος, μονοῦν, ἀπομονοῦν, ἀπολαμβάνειν, διιστάναι.
iſoliert durch d. *part.*, (von Menſchen) μονωθεὶς τινος u. ἀπό τινος, ἄμικτος (2).
Iſolierung *f* ἡ χώρισις (als Handlung), (als Zuſtand, von Menſchen) ἡ μόνωσις, ~ von andern Menſchen ἡ ἀμιξία πρὸς τοὺς ἄλλους.
Iſop *m* ſ. Yſop.

J

ja (zugeſtehende Antwort) ναί, ναίχι, φημί, ἔστι ταῦτα. ἔστιν οὕτως, o ~, ~ wohl πάνυ γε, καὶ πάνυ, μάλα γε, μάλιστά γε, παντάπασί γε, ~ ~ εἶεν, ~ doch εἶέν γε, gew. aber wird das Verbum des Fragenden wiederholt, z.B. haſt du das getan? σὺ οὖν ἐποίησας τοῦτο; ~ ἐποίησα (bisw. wird noch bekräftigend ἔγωγε od. μὲν οὖν hinzugefügt), ~ ſagen φάναι, κατα-, συμφάναι, zu etw. ~ ſagen κατανεύειν τι, ἐπαινεῖν τι. ~ als Zwiſchenwörtchen: ἀλλά, δή, γέ (enkl.), z.B. es iſt ~ nicht ſchwer ἀλλ' οὐ χαλεπόν, du weißt ~ οἶσθά γε, ~ nicht οὐ μή, z.B. ſage es ~ nicht οὐ μὴ λέγῃς, beim *impr.*: δή, z.B. hüte dich ~ φύλαξαι δή, als Steigerungspartikel: καί, καὶ μήν, ἀλλὰ δὴ καί.
jach ſ. jäh u. haſtig.
Jacht *f*, **-ſchiff** *n* ὁ κέλης (ητος), τὸ κελήτιον.
Jacke *f* τὸ χλαμύδιον, ὁ χιτωνίσκος.
Jagd *f* ἡ θήρα, τὸ θηρᾶν, ἡ ἄγρα, ἡ ἄγρευσις (das Ausgehen auf Fang), ἡ κυνηγεσία, ἡ κυνηγία, ἡ κυνηλασία (die ~ mit Hunden), auf der ~ ἐν τῇ θήρᾳ, θηρῶν, auf der ~ ſein θηρᾶν, auf die ~ gehen ἰέναι od. ἐξέρχεσθαι (-ιέναι) ἐπὶ τὴν θήραν, eine ~ veranſtalten θήραν ποιεῖσθαι (M.), auf der ~ fangen, erlegen ἀγρεύειν, ~ auf etw. machen θηρᾶν od. θηρεύειν τι, die ~ eifrig betreiben ἐπιμελεῖσθαι (P.) τοῦ θηρᾶν.
jagdbar θηράσιμος (2). [ηγέσιον.]
Jagdbeute *f* ἡ ἄγρα, τὸ ἄγρευμα, ἡ θήρα, τὸ κυν-
Jagdbezirk *m* τὸ κυνηγέσιον.
Jagdfreund *m* ὁ φιλόθηρος.
Jagdgefährte, -genoſſe *m* ὁ σύνθηρος, ὁ συνθηρατής, ὁ συνθηρευτής, ὁ συνθηρῶν (ῶντος), ὁ συγκυνηγέτης, ὁ συγκυνηγός, ὁ συγκυνηγῶν (οῦντος), ὁ συγκυνηγετῶν (οῦντος).
Jagdgefolge *n* οἱ συνθηρῶντες, οἱ συνθηρεύοντες, οἱ ἐπὶ τὴν θήραν ἀκολουθοῦντες od. b. *pl.* der vorhergehenden Wörter.
Jagdgerät *n* τὰ θήρατρα, ἡ θηρατικὴ κατασκευή.
jagdgerecht θηρατικός, θηρευτικός, κυνηγετικός.
Jagdgerechtigkeit *f* ἡ κυνηγία, ἡ ἐξουσία τοῦ θηρᾶν.
Jagdgeſchichte *f* ὁ θηρευτικὸς λόγος, ἡ θηρευτικὴ ἱστορία, (Geſchichte des Jagdweſens) ἡ τῆς θήρας ἱστορία.
Jagdgeſellſchaft *f* τὸ κυνηγέσιον, ἡ κυνηγία.
Jagdhaus *n* ἡ θηρατικὴ σκηνή.
Jagdhorn *n* τὸ θηρατικὸν κέρας. [νός).]
Jagdhund *m* ὁ θηρευτικὸς od. θηρευτὴς κύων (κυ-
Jagdkleid *n* ἡ κυνηγετικὴ στολή.
jagdkundig θηρευτικός, θηρατικός, κυνηγετικός.
Jagdliebhaber *m* ὁ φιλόθηρος, ὁ φιλοκυνηγέτης, ὁ κυνηγετικός. ~ ſein φιλοθηρεῖν.
Jagdliebhaberei *f* ἡ φιλοθηρία, ἡ φιλοκυνηγία.
Jagdliebhaberin *f* ἡ φιλόθηρος. [λοθηρία.]
Jagdluſt *f* ἡ θήρας ἐπιθυμία, τὸ φιλόθηρον, ἡ φι-
jagdluſtig θηρατικός, κυνηγετικός.
Jagdmeſſer *n* ἡ κυνηγετικὴ κοπίς (ίδος).
Jagdnetz *n* τὸ θήρατρον, τὸ κυνηγετικὸν δίκτυον.
Jagdpartie *f* ἡ κυνηγία.
Jagdpferd *n* ὁ κυνηγετικὸς ἵππος.
Jagdrevier *n* τὸ κυνηγέσιον.
Jagdſpieß *m* τὸ προβόλιον, τὸ ἀκόντιον, τὸ σίγυνον.
Jagdſtück *n* τὸ κυνηγέσιον.
Jagdtaſche *f* ἡ κυνηγετικὴ πήρα.
Jagdvergnügen *n* ἡ ἐκ τῆς κυνηγίας ἡδονή.
Jagdweſen *n* τὰ περὶ τὴν κυνηγετικήν od. περὶ τὴν κυνηγίαν.
Jagdzeit *f* ὁ τοῦ θηρᾶν od. κυνηγεῖν καιρός.
Jagdzeug *n* τὰ θήρατρα, ἡ θηρατικὴ κατασκευή.
Jagdzug *m* τὸ κυνηγέσιον.
jagen 1. θηρᾶν, θηρεύειν, διώκειν (nach etw. τι), mit Hunden ~ κυνηγετεῖν, κυνηλατεῖν, (auf Fang ausgehen) ἀγρεύειν, mit j-m ~ συνθηρᾶν u. συνθηρεύειν τινί, (die Jagd betreiben, ausüben) θηρᾶν, κυνηγετεῖν. — 2. (eilen) σπεύδειν, φέρεσθαι (P.), davon~ οἴχεσθαι ἀπελαύνοντα. — 3. (treiben, ſcheuchen) διώκειν, ἐλαύνειν, τρέπειν, φυγαδεύειν, φοβεῖν, in die Flucht ~ τρέπειν εἰς φυγήν.

Digitized by Google

Jagen *n* ἡ θήρα, ἡ κυνηγεσία, ἡ θήρευσις, τὸ θηρᾶν.
Jäger *m* ὁ θηρατής, ὁ θηρευτής, ὁ θηρευτήρ (ῆρος), ὁ ἀγρευτήρ (ῆρος, jeder, der auf die Jagd geht), ὁ κυνηγός, ὁ κυνηγέτης (weidgerechter ~), (als Soldat) ὁ ἀκροβολιστής, ὁ ἀκροβολιζόμενος, ὁ τοξότης, ~ zu Pferde ὁ ἱπποτοξότης.
Jägerbursche *m* ὁ τοῦ κυνηγέτου ὑπηρέτης.
Jägerei *f* (als Beſchäftigung) ἡ κυνηγετική, ἡ κυνηγία, ἡ θηρευτική, (die ſämtlichen Jäger) οἱ κυνηγέται.
Jägergarn *n* τὸ θήρατρον, τὸ δίκτυον, ἡ ἄρκυς (υος), (für die Jagd auf Hochwild, Hirſch, Wildſchwein u. dgl.) τὸ ἐλάφειον, τὸ σύειον δίκτυον u. dgl. [(οἰκία).]
Jägerhaus *n* ἡ θηρατικὴ σκηνή, ἡ τοῦ κυνηγέτου
Jägerhorn *n* τὸ κυνηγετικὸν κέρας. [ἡ θηρεύουσα.]
Jägerin *f* ἡ κυνηγέτις (ιδος), ἡ κυνηγός, ἡ θηρῶσα,
jägeriſch κυνηγετικός, θηρευτικός.
Jägerkleid *n* ἡ κυνηγετικὴ στολή.
Jägerkunſt *f* ἡ κυνηγετική, ἡ θηρευτικὴ τέχνη.
Jägerleben *n* ὁ θηρευτικὸς βίος.
jägermäßig κυνηγετικός, θηρευτικός, θηρατικός.
Jägermeiſter *m* ὁ τῶν κυνηγῶν ἐπιστάτης.
Jägerſpieß *m* τὸ προβόλιον, τὸ ἀκόντιον.
Jägerzeug *n* τὰ θηρατικὰ (σκεύη), ἡ θηρατικὴ κατασκευή, τὰ θήρατρα.
jäh 1. (ſteil) κατάντης, καταφερής. κρημνώδης, ἀπόκρημνος (2), ἀπότομος (2). — 2. (haſtig) προπετής, (plötzlich) αἰφνίδιος (2 u. 3), ὁ, ἡ, τὸ ἐξαίφνης, *adv.* (haſtig, jählings) προπετῶς, αἰφνιδίως.
jählings ſ. jäh.
Jahr *n* τὸ ἔτος (der Ablauf der wechſelnden Jahreszeiten), ὁ ἐνιαυτός (beſtimmte Zeitperiode), ein halbes ~ ἓξ μῆνες, ein viertel ~ τρεῖς μῆνες, übers ~ εἰς νέωτα, in jedem ~, jedes ~, alle ~e, jahraus jahrein ſ. jährlich; im folgenden ~e τοῦ ἐπιόντος ἔτους. περιόντι τῷ ἔτει, im künftigen ~e εἰς ἔτους ὥραν, εἰς ὥρας, vorm ~e, im vorigen ~e πέρυσι, ἐν τῇ πέρυσιν ὥρᾳ, vor zwei ~en προπέρυσιν, ein ~ ums andere παρ' ἐνιαυτόν, alle zehn ~e διὰ δεκάτου ἔτους, in den beſten ~en ſein ἀκμάζειν τὴν ἡλικίαν, ἐν ἡλικίᾳ εἶναι, ein Mann in den beſten ~en ἀκμάζων οb. ἀκμαῖος ἀνήρ, im zwanzigſten ~e ſtehen εἰκοστὸν ἔτος ἄγειν, dreißig ~e alt τριάκοντα ἔτη ἔχων οb. γεγονώς, τριακονταέτης (-ούτης), ein Zeitraum von fünf ~en ἡ πενταετηρίς (ίδος), ἡ πενταετία, von zehn ~en ἡ δεκαετηρίς (ίδος), ἡ δεκαετία, in meinen jungen (jüngeren, älteren) ~en νέος (νεώτερος, πρεσβύτερος) ὤν, in meinen alten ~en γέρων ὤν, gutes, geſegnetes, fruchtbares ~ ἡ εὐετηρία, ſchlechtes uſw. ~ ἡ δυσετηρία.
Jahrbücher *n/pl.* τὰ χρονικά.
jahrelang zu umſchr. mit πολλῶν ἐτῶν, zB. ein ~er Krieg πόλεμος πολλῶν ἐτῶν.
jähren ſich zu umſchr. mit ἐνιαυτὸς παρελήλυθεν, δώδεκα μῆνες γεγόνασιν.
Jahresausgabe *f* ἡ κατ' ἔτος οb. ἐπέτειος δαπάνη.
Jahreseinkommen *n*, **-einkünfte** *f/pl.*, **-einnahme** *f* αἱ κατ' ἔτος οb. ἐπέτειοι πρόσοδοι, τὰ κατ' ἔτος προσιόντα χρήματα. [ſ. d. vorh. Wort.]
Jahresertrag *m* οἱ κατ' ἔτος οb. ἐπέτειοι καρποί,
Jahresfeſt *n* ἡ ἐνιαύσιος ἑορτή.
Jahresfolge *f* οἱ ἐνιαυτοί.
Jahresfriſt *f* ὁ ἐνιαύσιος χρόνος, in ~ αὐτόστας.
Jahreslauf *m* ὁ ἐνιαυτός, ὁ ἐνιαυτοῦ κύκλος.
Jahresrechnung *f* ὁ ἐνιαύσιος ἀπολογισμός.
Jahresrente *f* αἱ κατ' ἔτος οb. κατ' ἐνιαυτὸν γιγνόμεναι πρόσοδοι.
Jahresſchluß *m* ὁ τελευτῶν οb. λήγων ἐνιαυτός.
Jahrestag *m* zB. dies iſt der ~ des Sieges ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐγένετο ἡ νίκη, ſ. Geburtstag.
Jahreswechſel *m* αἱ ὧραι.
Jahreszahl *f* τὸ ἔτος.
Jahreszeit *f* ἡ τοῦ ἔτους οb. ἐνιαυτοῦ ὥρα, was die ~ mit ſich bringt ὥραιος, gute, ſchöne ~ ἡ ὡραία, ſtürmiſche ~ ὁ χειμών (ῶνος).
Jahrgang *m* zB. die Beamten des vorigen ~s οἱ περυσινοὶ ἄρχοντες, die Zeitſchriften des ~s αἱ δι' ἐνιαυτοῦ οb. ἐπ' ἐνιαυτὸν ἐφημερίδες.
Jahrgehalt *m* u. *n*, **Jahrgeld** *n* ὁ ἐνιαύσιος μισθός, ἡ σύνταξις. [αἰών (ῶνος).]
Jahrhundert *n* ἡ ἑκατονταετηρίς (ίδος), (Zeitalter) ὁ
jährig (ein Jahr alt) ἐνιαύσιος (2 u. 3), ἓν ἔτος ἔχων, πρῶτον ἔτος ἄγων, (ein Jahr dauernd) ἐνιαύσιος, ἐτήσιος, ἐπέτειος (2), διετήσιος (2).
jährlich ἐνιαύσιος (2 u. 3), ἐπέτειος (2), ἔτειος. ἐτήσιος, ὁ, ἡ, τὸ κατ' ἐνιαυτόν οb. κατ' ἔτος, *adv.* καθ' ἕκαστον ἔτος, δι' ἔτους.
Jährling *m* ὁ (ἡ) ἐνιαύσιος, ἐνάετος.
Jahrmarkt *m* ἡ (κοινὴ) ἀγορά.
Jahrtauſend *n* τὰ χίλια ἔτη.
Jahrzahl *f* ſ. Jahreszahl.
Jahrzehnt *n* ὁ δεκαέτηρος χρόνος.
Jähzorn *m* ἡ ἀκραχολία, ἡ ὀξυθυμία, ἡ ὀργιλότης (ητος), ἡ δυσοργησία, ἡ δυσοργία, auch b. *neutr.* b. folg. *adj.*
jähzornig ἀκράχολος, ὀξύχολος. ὀξύθυμος (ſämtl. 2), ὀργίλος, ὀξύς, ~ ſein ἀκραχολεῖν, ὀξυθυμεῖσθαι (P.), ὀργίλως ἔχειν.
Jammer *m* (Wehklagen) ἡ οἰμωγή, ὁ ὀδυρμός, ὁ ὀλοφυρμός, ἡ ὀλόφυρσις, ὁ οἰκτισμός, ὁ θρῆνος, τὸ πένθος (letzteres bſd. um einen Toten), (von Frauen) ἡ ὀλολυγή, (großes Elend) ἡ ταλαιπωρία, ἡ δυστυχία, ἡ ἀθλιότης (ητος), (großes Mitleid) ὁ ἔλεος, ὁ οἶκτος, ὁ οἰκτιρμός.
Jammerbild *n* τὸ οἰκτρὸν ἀνθρώπου σχῆμα.
Jammergeſchrei *n* (Wehklagen) ſ. unter Jammer.
Jammerleben *n* ὁ οἰκτρὸς oder ταλαίπωρος oder ἄθλιος βίος.
jämmerlich (erbarmens-, bemitleidenswert) ἐλεεινός, οἰκτρός, (unglücklich, elend) σχέτλιος, ἄθλιος, ταλαίπωρος (2), (moraliſch ſchlecht) κάκιστος, ~ klagen δεινὸν ποιεῖσθαι (M.).
Jämmerlichkeit *f* τὸ ἐλεεινόν, (elende Lage) ἡ ταλαιπωρία, (Schlechtigkeit) ἡ κακία. ἡ φαυλότης (ητος).
jammern οἰμώζειν, οἰκτίζεσθαι, ὀλοφύρεσθαι, ὀδύρεσθαι (M.), θρηνεῖν, ὀλολύζειν, ἀνολολύζειν (letztere beiden bſd. von Frauen), es jammert mich ἐλεῶ οb. οἰκτίρω τινὰ τῆς δυστυχίας; ſ. bejammern, beklagen.
Jammern *n* ſ. Jammer.
jammerſchade zu umſchr. mit ἐλέου ἄξιος.
Jammerſzene *f* τὸ ἐλεεινὸν δρᾶμα.
Jammertal *n* τόπος πολλῶν καὶ παντοδαπῶν κακῶν μεστός, die Erde iſt ein ~ ἡ γῆ μεστὴ κακῶν.
Jammerton *m* ἡ ἐλεεινὴ οb. οἰκτρὰ φωνή.
jammervoll οἰκτρός, (ſehr unglücklich) ἄθλιος, ταλαίπωρος (2).
Januar *m* ὁ πρῶτος μήν (ηνός).
jappen χάσκειν, χαίνειν (κεχηνέναι).
Jasmin *m* τὸ φιλάδελφον.
Jasminöl *n* τὸ ἰασμέλαιον, τὸ ἰάσμινον. [ζειν.]
Jaſpis *m* ἡ ἴασπις (ιδος), dem ~ ähnlich ſein ἰασπίζ-
jäten ποάζειν, πονλογεῖν, βοτανίζειν.
Jäten *n* ὁ ποασμός.
Jauche *f* ὁ ἰχώρ (ῶρος).
jauchzen ἀλαλάζειν, ἐκβοᾶν, ἀγάλλεσθαι (M.).
Jauchzen *n* ὁ ἀλαλαγμός, ἡ ἀλαλαγή, ἡ βοή.
Jawort *n* ἡ ὁμολογία, ἡ συνομολογία, ἡ ἐπαίνεσις, ἡ κατάνευσις. das ~ geben ὁμολογεῖν τινι mit *acc.* u. *inf. fut.*, (von einem Mädchen, bei der Verlobung) ἐγγυᾶσθαι (P.) τινι.

[1]**je** ἀλλά, ~ nun ἀλλά, δῆτα. μέντοι, μὲν οὖν.
[2]**je** (jemals) ποτέ (enkl.), πώποτε, (in negativen Sätzen) οὐπώποτε (von der Vergangenheit), οὐδέποτε (von der Zukunft), von ~her ἐξ αἰῶνος, ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου,

Digitized by Google

ἐν ἅπαντι τῷ χρόνῳ, ἐξ ἀρχῆς, νῦν τε καὶ πάλαι, ἀεί καὶ ἄλλοτε, die ~ geweſen ſind od. gelebt haben οἱ πώποτε (γενόμενοι), bei *comp*: ~ ... deſto ὅσῳ ... τοσούτῳ. ~ eher, ~ lieber ὡς τάχιστα, ~ mehr ... deſto beſſer ὅσῳ πλέον ... τοσούτῳ ἄμεινον, zur Bezeichnung eines Verhältniſſes: ~ nach κατά mit *acc.*, bei Zahlen: κατά, εἰς, ἀνά mit *acc.*, ~ zehn εἰς δέκα, ἀνὰ δέκα. ~ nachdem καθάπερ, καθ' ὅσον, ὡς, ᾗ.

jedenfalls πάντως, παντὶ τρόπῳ.

jeder ἕκαστος (ein Beſtimmter), πᾶς, πᾶσα, πᾶν (jedes beliebige Individuum von einer Gattung), ἑκάτερος (~ von zweien), ~ welcher ὅστις, ἥτις, ὅ τι, ὁ mit d. *part.*, z.B. ~ der will ὁ βουλόμενος, ~, welcher uns vorkommt ὁ τυχών (der erſte beſte), ἐν-, ἐπι-, παρατυχών, ~ ohne Ausnahme οὐδείς ὅστις οὐ, alle und jede ἅπαντες. οἱ καθ' ἕκαστον, jedes einzeln αὐτὸ καθ' αὑτό, auf, von ~ Seite, nach ~ Seite hin ἑκασταχόθι, ἑκασταχοῦ, ἑκασταχόθεν, ἑκασταχόσε, ἑκασταχοῖ, auf ~ von beiden Seiten, nach ~ von beiden Seiten hin ἑκατέρωθι, ἑκατέρωθεν, ἑκατέρωσε, auf jede von beiden Arten ἑκατέρως, in jedem Falle, bei ~ Gelegenheit ἑκάστοτε.

jedermann πᾶς τις, πάντες, ἅπαντες, ἕκαστός τις, πᾶς ἀνήρ, πάντες καὶ πᾶσαι, οὐδείς ὅστις οὐ.

jederzeit ἀεί ποτε, ἑκάστοτε, διὰ παντός (*sc.* χρόνου), δι' αἰῶνος.

jedesmal ἑκάστοτε, ἀεί, bei Zahlen κατά mit *acc.*, z.B. ~ drei κατὰ τρεῖς (auch ἀνά mit *acc.*), ~ wenn ὅτε od. εἰ mit *opt.*

jedesmalig ὁ, ἡ, τὸ ἀεί, ὁ τυχών, ἐπι-, παρ-, ἐντυχών, der ~e Herrſcher ὁ ἀεὶ ἄρχων.

jedoch μήν, γε μήν, μέντοι (nachgeſtellt), ἀλλά, ἀλλά τοι, ἀλλὰ μέντοι, ὅμως, ἀλλ' ὅμως.

jedweder, jeglicher εἷς ἕκαστος, ſ. jedermann.

jeher: von ~ ἀεί, ἐξ αἰῶνος, ἀεί ποτε.

jemals ſ. je.

jemand τίς (enkl.).

jener ἐκεῖνος (mit dem Artikel, ἐκεῖνος ὁ ἀνήρ, ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος), bei zweien ὁ ἕτερος, ~ da ἐκεινοσί, dieſer ... ~ ὁ μέν ... ὁ δέ, ~ welcher ὁ mit *part.*

jenſeit, jenſeits ἐπ' ἐκεῖνα (ἐπέκεινα), πέραν, ὑπέρ, ἔξω, ἐκτός mit *gen.*, von ~ her πέραθεν, diesſeits u. ~ τὰ ἐπὶ τάδε καὶ τὰ ἐπ' ἐκεῖνα, das Land ~ ἡ περαία, τὸ ἐπέκεινα, das Jenſeits τὰ ἐκεῖ.

jenſeitig ὁ, ἡ, τὸ ἐπέκεινα od. πέραν, ὁ περαῖος, das ~e Ufer τὸ πέραν, ἡ περαία.

jetzig ὁ, ἡ. τὸ νῦν (τὰ νῦν), νῦν ὤν, ὑπάρχων, die ~e Zeit ὁ παρὼν καιρός, die ~en Umſtände. Verhältniſſe τὰ παρόντα, die ~en Menſchen οἱ νῦν (ἄνθρωποι), οἱ καθ' ἡμᾶς (ἄνθρωποι), bis auf die ~e Zeit μέχρι τοῦ νῦν, εἰς τὸ νῦν.

jetzt νῦν, τὸ νῦν (τὰ νῦν, nur von der Gegenwart), ἐνταῦθα, τότε (von der Vergangenheit), eben, gerade ~ ἄρτι νῦν, ἄρτι, νῦν δή, erſt ~ νῦν δή, τότε δή, ἐνταῦθα δή, noch ~ νῦν ἔτι, ἔτι καὶ νῦν, ~ gleich εὐθύς, παραχρῆμα, αὐτίκα δὴ μάλα, für ~ νῦν μέν, τὸ νῦν, τὰ μὲν παρόντα, bis ~ μέχρι τοῦ νῦν. μέχρι τοῦδε, δεῦρο, von ~ an ἀπὸ τοῦ νῦν, ἀπὸ τοῦδε, ἐντεῦθεν.

jeweilig ſ. jedesmalig.

Joch *n* 1. τὸ ζυγόν, ὁ ζυγός (eig. u. übtr.), in das ~ ſpannen ὑπάγειν εἰς τὸ ζυγόν, das ~ auflegen ἐπιτιθέναι ζυγόν τινι, ein ~ Ochſen (Geſpann) τὸ ζεῦγος. — 2. (übtr.) (Bedrückung) das ~ der Knechtſchaft ἡ δουλεία, j-m das ~ der Knechtſchaft auferlegen ἐπιτιθέναι τινὶ ζυγὸν τοῦ μὴ ἀποστῆναι, unter das ~ bringen δουλοῦν, καταδουλοῦν (u. M.) τινα, das ~ der Knechtſchaft tragen δουλεύειν, unter das ~ der Notwendigkeit kommen καθεστάναι εἰς ζυγὸν ἀνάγκης. — 3. (Gebirgsjoch) ἡ ἀκρώρεια, ἡ ῥάχις (εως). — 4. (Feldmaß) τὸ πλέθρον.

jochähnlich, -artig ζυγοειδής, ζυγώδης.

jochbar ζύγιμος (2), ζύγιος.

Jochochſe *m* ὁ ζύγιος βοῦς.

Jochpferd *n* ὁ ζύγιος ἵππος.

Jochriemen *m* τὸ ζυγόδεσμον, ὁ ζευκτήρ (ῆρος).

Johannisbrot *n* τὸ κεράτιον.

Johannisbrotbaum *m* ἡ κερατία.

Johanniskraut *n* τὸ ὑπέρεικον.

Johanniswurm *m*, **-würmchen** *n* ἡ λαμπυρίς (ίδος), ἡ πυγολαμπίς (ίδος).

Journal *n* αἱ ἐφημερίδες, τὰ ὑπομνήματα.

jovial ἱλαρός, εὔθυμος (2).

Jovialität *f* ἡ ἱλαρότης (ητος), ἡ εὐθυμία.

Jubel *m* ἡ ἀγαλλίασις, ἡ χαρὰ καὶ ἡδονή, ἡ μεγάλη χαρά.

Jubelfeier *f.* **-feſt** *n*, **Jubiläum** *n* etwa ἡ ἑκατονταετηρίς (ίδος), ἡ πεντηκονταετηρίς (ίδος), auch ἡ πεντηκονταετία.

jubeln ὀλολύζειν.

Jubelgeſchrei *n* ἡ ἀλαλαγή. ὁ ὀλολυγμός, ein ~ erheben ὀλολύζειν.

Jubellied *n* ὁ ὕμνος, ὁ παιάν (ᾶνος), ein ~ anſtimmen παιανίζειν, παιωνίζειν.

jubeln ἀγάλλεσθαι (M.), παιανίζειν, παιωνίζειν (eig. ein Jubellied anſtimmen), ἀνολολύζειν.

juchhe, juchhei ἰού (auch verdoppelt), ἰώ (auch verdoppelt), εὐάν εὐοῖ.

jucken κνᾶν, κνήθειν, κνίζειν, κατακνίζειν, ſich ~ κνᾶσθαι, κνήθεσθαι (M.), es juckt mich ὀδάζω, κνησιῶ, wens juckt, der kratze ſich (Sprichw.) ὅπου τις ἀλγεῖ, κεῖθι καὶ τὴν χεῖρ' ἔχει.

Jucken *n* ἡ κνῆσις, τὸ κνῆσμα, ὁ κνησμός.

Judendorn *m* ὁ παλίουρος.

Judenkirſche *f* ἡ φυσαλλίς (ίδος).

Judenpech *n* ἡ ἄσφαλτος, τὸ ἄσφαλτον.

Jugend *f* 1. ἡ νεότης (ητος), ἡ παιδία, von 17 bis 20 Jahren ἡ ἥβη, kräftige ~ ἡ ἡλικία, ἡ ἀκμὴ τῆς ἡλικίας, erſte ~ ἡ πρώτη ἡλικία, ewige ~ τὸ ἀγήρατον, von ~ auf ἐκ παιδός, ἐκ παίδων, ἐκ νέου, von früher ~ an εὐθὺς ἐκ παίδων, in der ~ νέος ὤν (Kains und Numerus nach dem Zuſammenhang), blühende ~ ἡ ἀνθοῦσα ἀκμή, ἡ ὥρα, in der Blüte der ~ ſtehend ἀκμάζων, ἀκμάζων, ὁ ἐν ὥρᾳ od. ἡλικίᾳ ὤν, in der Blüte der ~ ſtehen ἀκμάζειν τὴν ἡλικίαν, ἐν ἀκμῇ τῆς ἡλικίας εἶναι, ἔχειν ὥραν. — 2. (Jünglinge) οἱ νέοι, ἡ νεότης, οἱ ἐν ὥρᾳ, ἡ ἡλικία.

Jugendalter *n* ſ. Jugend.

Jugendbildung, -erziehung *f* ἡ τῶν νέων od. παίδων παιδεία.

Jugendblüte *f* τὸ ἄνθος (ὥρας), ἡ ὥρα, ἡ ἀκμὴ τῆς ἡλικίας.

Jugenderinnerungen *f/pl.* τὰ παιδικὰ ἀπομνημονεύματα.

Jugendfehler *m* τὸ ἐν παισὶν od. παίδειον ἁμάρτημα.

Jugendfener *n* ἡ νεανικὴ ὁρμή.

Jugendfreuden *f/pl.* τὰ ἐν παισὶ καλά, die ~ genießen τὰ ἐν παισὶ καλὰ καρποῦσθαι (M.).

Jugendfreund *m* ὁ ἐκ παιδός (od. παίδων) φίλος.

jugendfriſch νεαρός.

Jugendfriſche *f* τὸ νεαρόν.

Jugendfülle *f* ἡ ἥβη.

Jugendgefährte *m*, **-in** *f* ὁ, ἡ ἡλιξ (κος). ὁ, ἡ ὁμήλιξ (κος).

Jugendhitze *f* ἡ νεανικὴ σφοδρότης od. ὀξύτης (ητος), τὸ νεανικὸν πάθος, auch bloß ἡ νεότης (ητος), τὸ νεανίευμα, in der ~ handeln νεανιεύεσθαι (M.).

Jugendjahre *n/pl.* ſ. Jünglingsalter.

Jugendkraft *f* ἡ νεανικὴ ῥώμη, τὸ τοῦ σώματος ἄνθος, ἡ ἥβη, ἡ ἡλικία, ἡ ἀκμὴ τῆς ἡλικίας, in ~ ſein ἀκμάζειν, in der Fülle, in der Blüte der ~ ſtehen ſ. unter Jugend.

Jugendleben *n* ἡ νεότης (ητος), ἡ πρώτη ἡλικία.

Jugendlehrer *m* ὁ παιδευτής, ὁ παιδαγωγός.

jugendlich νέος, νεαρός, νεανικός (letzteres oft im tadelnden Sinne = übereilt), das ~e Alter ἡ νεότης (ητος), ſ. Jugend; ~ ſein νεάζειν, νεανισκεύεσθαι (M.), ſich ~ betragen νεανιεύεσθαι (M.).

Jugendſchönheit *f* ἡ ὥρα.

Digitized by Google

Jugendstreich *m* τὸ νεανίευμα, ἡ παιδιά, einen ~ begehen νεανιεύεσθαι, νεανισκεύεσθαι (M.).
Jugendsünde *f* s. Jugendfehler.
Jugendunterricht *m* ἡ τῶν νέων (od. παίδων) διδασκαλία.
Jugendzeit *f* ἡ ἡλικία.
Juli *m* ὁ ἕβδομος μήν (ηνός).
jung νέος, νεαρός, νεαλής (von Personen und Sachen), noch ganz ~ νεογνός, ein ~er Mensch νέος, νεανίσκος, νεανίας, τὸ μειράκιον, ὁ παῖς. ein ~er Mensch, Mann, s. Jüngling; ein ~es Mädchen s. Jungfrau; ~er Gatte ὁ νεόγαμος ἀνήρ, ~e Gattin ἡ νεόγαμος νύμφη, ewig ~ ἀγήρως, ἀγήρατος (2), ~ sein νέον εἶναι, ein ~er Vogel ὁ νεοττός, ~e Vögel aufziehen νεοττοτροφεῖν. ein ~es Pferd ὁ πῶλος, ein ~er Löwe ὁ λεοντιδεύς, ein ~er Hund ὁ σκύλαξ (κος).
[1]**Junge** *m* ὁ παῖς, τὸ παιδάριον, ὁ παιδίσκος, τὸ μειράκιον, ὁ μειρακίσκος.
[2]**Junge** *n* τὸ τέκνον, τὸ βρέφος, ὁ ἔκγονος, τὸ ἔκγονον, (von Vögeln) ὁ νεοττός, (von Hühnern) τὸ νεόττιον, ἡ νεοττίς (ίδος), das Nest mit den ~n ἡ νεοττιά, besondere Bezeichnungen s. unter jung; von vielen Tiernamen werden zur Bezeichnung der ~n Substantiva auf ιδεύς gebildet, zB. das ~ des Hasen ὁ λαγιδεύς, des Löwen ὁ λεοντιδεύς, des Rebhuhns ὁ περδικιδεύς, der Gans ὁ χηνιδεύς usw., wenige ~ habend ὀλιγότεκνος (2), viele ~ habend πολύτεκνος (2), Reichtum, Mangel an ~n ἡ πολυτεκνία, ἡ ὀλιγοτεκνία.
Jüngelchen *n* τὸ παιδάριον, ὁ μειρακίσκος.
jungenhaft, -mäßig παιδιώδης, παιδαριώδης.
Jünger *m* ὁ μαθητής, die ~ j-s οἱ συνόντες τινί, οἱ ἀμφί od. περί τινα, οἱ σύν τινι, οἱ μετά τινος.
Jungfer, Jungfrau *f* ἡ παρθένος, ἡ παῖς, ἡ κόρη, ἡ παιδίσκη, ἡ νύμφη, ~ sein, als ~ leben παρθενεύεσθαι, κορεύεσθαι (M.), eine alte ~ bleiben ἀνέκδοτον γηράσκειν, (Dienerin, Dienstmädchen) ἡ παιδίσκη, ἡ θεράπαινα.
Jungfernhäutchen *n* τὸ ὑμένιον.
Jungfernkind *n* ὁ (ἡ) παρθένιος παῖς.
Jungfernkraut *n* τὸ παρθένιον, ἡ ἑλξίνη.
Jungfernraub *m* ἡ παρθένων ἁρπαγή.
Jungfernschaft, Jungfrauschaft *f* (Stand der Jungfrau) ἡ παρθενία, ἡ παρθένευσις, τὸ παρθενεύεσθαι, (unverletzte Beschaffenheit eines Mädchens) ἡ κορεία, τὸ κόρευμα, die ~ nehmen, rauben διακορεύειν, διακορίζειν, διαπαρθενεύειν.
Jungfernsohn *m* ὁ παρθενίας.
Jungfrau *f* s. Jungfer.
Jungfrauengemach, -zimmer *n* ὁ παρθενών (ῶνος).
jungfräulich παρθένιος, παρθενικός, παρθένειος (2), ~er Stand s. Jungfernschaft; ein ~es Angesicht haben παρθένιον βλέπειν, ein ~es Leben führen παρθενεύεσθαι (M.), ~e Beschäftigungen, Vergnügungen τὰ παρθενεύματα.
Junggesell *m* ὁ ᾔθεος.
Junggesellenleben *n* ἡ ἀγαμία.
Junghase *m* s. unter Hase.
Jüngling *m* ὁ νεανίας, ὁ νέος, ὁ νεανίσκος, τὸ μειράκιον, ὁ παῖς, ὁ ἐν ἡλικίᾳ, ὁ ἐφ' ἡλικίας, (im Alter von 17—20 Jahren) ὁ ἔφηβος.
Jünglingsalter *n*, **-jahre** *n/pl.* ἡ νεότης (ητος), ἡ ἀκμάζουσα ἡλικία, ἡ ἀκμὴ τῆς ἡλικίας, ἡ ἥβη, in das ~ treten ἡβάσκειν, ἐφηβᾶν, ἔφηβον γίγνεσθαι, im ~ stehen ἀκμάζειν τὴν ἡλικίαν, νέον εἶναι, ἐν ἡλικίᾳ εἶναι.
jüngst *adv.* νεωστί, ἄρτι, ἀρτίως, ἔναγχος.
Juni *m* ὁ ἕκτος μήν (ηνός).
Junker *m* ὁ εὐγενὴς παῖς od. νεανίας.
Jura, Jurisprudenz *f* ἡ τῶν νόμων ἐπιστήμη.
Jurisdiktion *f* ἡ δικαιοδοσία.
Jurist *m* ὁ νομικός.
juristisch νομικός, δικανικός, *adv.* κατὰ τοὺς νόμους.
just s. gerade, eben.
Justiz *f* οἱ νόμοι, (die Richter) οἱ δικασταί.
Justizwesen *n* τὰ περὶ τὰς δίκας.
Juwel *n* ἡ πολυτελὴς λίθος.
Juwelenhändler, Juwelier *m* ὁ λιθοπώλης.
Juwelenschmuck *m* αἱ πολυτελεῖς λίθοι, τὸ λιθοκόλλητον (n. *pl.*), ὁ λιθοκόλλητος κόσμος.

K

K *n*, **K**, **κ** τὸ κάππα (indekl.).
Kabale *f* eig. (heimliche Verbindung zu politischen Zwecken gegen die bestehende Verfassung und die Gesetze) ἡ ἑταιρεία, (Ränke u. dgl.) αἱ μηχαναί, τὰ μηχανήματα. ἡ κακοτεχνία, ἡ κακοπραγμοσύνη, ἡ ἐπιβουλή, ~n schmieden μηχανὰς μηχανᾶσθαι (M.). μηχανορραφεῖν, δόλον ῥάπτειν.
Kabalenmacher *m* ὁ κακοπράγμων (ονος).
Kabel, Kabeltau *n* τὸ σχοινίον.
Kabeljau *m* ὁ ὄνος, ὁ γάδος, ὁ μαζεινός.
Kabinett *n* (Zimmer) τὸ οἴκημα, τὸ δωμάτιον, ἡ δίαιτα, (Rat eines Fürsten) ἡ βουλή, (Kunstsammlung) τὸ μουσεῖον.
Kabinettsminister *m* ὁ ἐπὶ τῶν ἀπορρήτων.
Kabinettsorder *f* τὸ παρὰ τοῦ βασιλέως πρόσταγμα.
Kachel *f* ὁ κέραμος, τὸ ὄστρακον.
Kachelofen *m* ἡ κεραμεία κάμινος, ὁ ὀστράκινος ἰπνός.
Kacke *f* ἡ κάκκη.
kacken κακκᾶν.
Kadaver *m* ὁ νεκρός, τὸ νεκρὸν σῶμα.
Käfer *m* (als Gattung) τὸ κολεόπτερον (besondere Spezies sind: ὁ κάνθαρος, ἡ κανθαρίς (ίδος), ὁ κάραβος), e-n ~ haben (nicht richtig im Kopfe sein) οὐκ ὀρθῶς φρονεῖν.
Käferlarve *f* ἡ κάμπη.
Kaffee *m*, **Kaffeebohne** *f* etwa ὁ Ἀραβικὸς κύαμος.
Käfig *m* ὁ οἰκίσκος, ἡ εἱρκτή, τὸ ζωγρεῖον, (für Vögel) ὁ ὀρνίθειος οἰκίσκος, τὸ ὀρνιθοτροφεῖον, (für wilde Tiere) ἡ γαλεάγρα.
Kaftan *m* ὁ κάνδυς (υος), ἡ κανδύκη, ἡ μανδύη.
kahl 1. ψιλός (allg. u. vom Kopfe u. von Landstrichen), φαλακρός (nur vom Kopfe), ἔρημος (öde, wüst, von Ländern), ~ machen ψιλοῦν, ἀποψιλοῦν, ~ werden P., ~ scheren ἐν χρῷ κείρειν (n. M.). ~ geschoren ἐν χρῷ κεκαρμένος, ~er Kopf ἡ φαλάκρα, τὸ φαλάκρωμα, ἡ φαλακρότης (ητος), einen ~en Kopf haben φαλακρὸν εἶναι, μαδᾶν. — 2. (geringfügig, schlecht) εὐτελής, φαῦλος.
Kahlheit *f* ἡ ψιλότης (ητος. allg.), s. Kahlköpfigkeit.
Kahlkopf *m* ὁ φαλακρός.
kahlköpfig φαλακρός (der eine Glatze hat), ἀναφαλαντίας (mit kahlem Vorderkopfe).
Kahlköpfigkeit *f* ἡ φαλακρότης, ἡ μαδαρότης (ητος).
Kahlmachen *n* ἡ ψίλωσις, ἡ ἀποψίλωσις.
Kahlwerden *n* ἡ μάδησις.
Kahlwild *n* (ungeweihte Hirschkühe) αἱ ἔλαφοι.
Kahm *m* ἡ σαπρότης (ητος), ὁ εὐρώς (ῶτος), τὸ σαπρόν. ἡ λάμπη.
kahmig λαμπηρός, σαπρός, ~ werden σήπεσθαι (P.).
Kahn *m* ὁ λέμβος, τὸ σκάφος, ἡ σκάφη.
kahnähnlich, -artig λεμβώδης, σκαφοειδής.
Kähnchen *n* τὸ σκαφίδιον.
Kaiser *m* ὁ αὐτοκράτωρ (ορος), ὁ βασιλεύς, ὁ ἄρχων (οντος), ~ sein αὐτοκρατορεύειν, βασιλεύειν (die

Digitized by Google

Griechen bezeichnen gewöhnlich die römischen Kaiser mit βασιλεύς, erst später kommen ὁ Καῖσαρ (αρος, Caesar) und Σεβαστός (Augustus) auf), um des ~s Bart ſtreiten (Sprichw.) μάχεσθαι περὶ ὄνου σκιᾶς.

Kaiſerfamilie *f*, **-haus** *n* τὸ τοῦ αὐτοκράτορος γένος od. ὁ τοῦ αὐτοκράτορος οἶκος.

Kaiſerin *f* ἡ βασίλεια, ἡ βασίλισσα, (als Regentin) ἡ αὐτοκράτωρ (ορος).

Kaiſerkrone *f* τὸ βασιλικὸν διάδημα.

kaiſerlich βασιλικός.

Kaiſertum *n* ἡ βασιλεία.

Kajüte *f* ἡ σκηνή, ἡ στέγη.

Kalb *n* ὁ μόσχος (vom Rinde), (übh. d. Junge) ὁ νεοττός, ὁ σκύλαξ (κος), ὁ νεβρός (vom Hirſch u. vom Reh).

Kälbchen *n* τὸ μοσχίον, τὸ μοσχάριον.

Kalbe *f* ἡ δάμαλις (εως), ἡ δαμάλη.

kalben τίκτειν.

Kalben *n* ὁ τόκος.

kälbern (mutwillig ſein) μοσχιᾶν.

Kalbfell *n* ἡ μοσχῆ, τὸ μόσχειον δέρμα.

Kalbfleiſch *n* τὰ μόσχεια κρέα.

Kalbleder *n* τὸ μόσχειον σκῦτος.

Kalbsauge *n* ὁ μόσχειος ὀφθαλμός.

Kalbsbraten *m* τὰ μόσχεια κρέα ὀπτά.

Kalbsfuß *m* ὁ μόσχειος πούς (ποδός).

Kalbsgekröſe *n* αἱ μόσχειοι χόλικες.

Kalbsleder *f* τὸ μόσχειον ἦπαρ (ατος).

Kalbsmilch *f* ὁ θύμος.

Kaldaunen *f/pl.* τὰ ἔγκατα, τὰ ἐγκοίλια, αἱ χολάδες, αἱ χόλικες.

Kalender *m* τὸ ἡμερολόγιον, ἡ ἐφημερίς (ίδος).

kalfatern (ein Schiff) ζευγνύναι ναῦν.

Kaliber *n* (übtr.) τὸ κόμμα, τὸ εἶδος, ſ. Schlag.

Kalk *m* ἡ τίτανος, ἡ κονία, (ungebrannt) ἡ χάλιξ (κος), ungelöſchter ~ ἡ ἄσβεστος τίτανος, mit ~ beſtreichen τιτανοῦν, κονιᾶν, das Anſtreichen mit ~ ἡ κονίασις.

Kalkanſtrich *m* τὸ κονίαμα.

kalkartig τιτάνῳ ἐοικώς.

Kalkbruch *m* τὰ τιτάνου μέταλλα.

Kalkerde *f* ἡ τίτανος, ἡ κονία.

kalkig ſ. kalkartig.

Kalklauge *f* ἡ κονία (ἀσβέστου).

Kalkſtaub *m* ἡ κονία.

Kalkſtein *m* ἡ χάλιξ (κος).

Kalktünche *f* ἡ κονία.

Kalkulator *m* ὁ λογιστής.

kalkulieren λογίζεσθαι, ἐκλογίζεσθαι (M.), falſch ~ σφάλλεσθαι (P.) τῆς γνώμης, ψεύδεσθαι (P.) τῆς ἐλπίδος.

Kalkulieren *n* ὁ λογισμός.

Kalkwaſſer *n* τὸ ἀπόπλυμα τιτάνου.

Kalligraph *m* ὁ καλλιγράφος.

Kalligraphie *f* ἡ καλλιγραφία.

kalligraphieren καλλιγραφεῖν.

kalligraphiſch καλλιγραφικός, κεκαλλιγραφημένος.

Kallus *m* (harte Haut) ὁ τύλος, ἡ τύλη, τὸ τύλωμα, (ausgeſchwitzter und ſich verhärtender Knochenſaft) ὁ πῶρος, τὸ ἐπιπώρωμα.

Kalme *f* (Meeresſtille) ἡ γαλήνη, (die ~en = windſtille Gegenden) νήνεμα χωρία.

Kalmäuſer *m* (Kopfhänger) ὁ σκιατραφίας.

kalmäuſern σκιατραφεῖσθαι (P.).

Kalmus *m* ὁ κάλαμος, ἡ ἄκορος, Wurzel des ~ τὸ [ἄκορον.

Kalmuswein *m* ὁ ἀκορίτης οἶνος.

kalt ψυχρός (eig. u. übtr.), ψυχεινός (friſch, kühlend), δυσχείμερος (2), δυσχειμερινός (vom Klima u. von Gegenden), ἄπυρος (2, von Speiſen), κρυερός (eiskalt), ἀμβλύς (von Geſinnung u. Neigung), ~es Waſſer τὸ ψυχρόν (ὕδωρ), ~e Speiſen, ~e Küche ἡ ἄπυρος τροφή, ψυχραὶ τράπεζαι, ~ machen ψύχειν, ψυχοῦν, ψυχραίνειν, ~ werden ψύχεσθαι, ἀποψύχεσθαι (P.), es iſt ~ ψῦχός ἐστιν, es wird ~ ψῦχος γίγνεται, ſich ~ baden ψυχρολουτεῖν, das ~e Baden ἡ ψυχρολουσία, ~ trinken ψυχροποτεῖν, der ~ trinkt ὁ ψυχροπότης, ~es Fieber ὁ ἀμφημερινὸς πυρετός, mit ~em Blute πρᾴως, ἡσύχως, καθ' ἡσυχίαν, εὐκόλως, ~ gegen etw. ſein ἀμελεῖν od. ὀλιγωρεῖν τινος, die Rede läßt mich ~ ὁ λόγος οὐ κινεῖ με.

kaltblütig (ruhig) ἥσυχος, (unerſchrocken) ἀτάρακτος (2), ἄφοβος (2), (ohne Mitleid) ἀνηλεής, ὠμός.

Kaltblütigkeit *f* τὸ θάρρος, ἡ ἡσυχία, ἡ ἀταραξία od. d. *neutr.* der vorh. *adj.*

Kälte *f* τὸ ψῦχος (u. *pl.*), τὸ ῥῖγος (u. *pl.*), ἡ ψυχρότης (ητος), (Eis~) τὸ κρύος, ſtrenge ~ τὸ δεινὸν ψῦχος, übtr. ἡ ψυχρότης (ητος, Gleichgültigkeit), ἡ ἀναισθησία (Gefühlloſigkeit).

Kältegrad *m* τὸ τοῦ ψύχους ποσόν.

kälten (kalt machen) ψυχρὸν ποιεῖν.

kältlich ψυχεινός, ψυχρότερος, ὑπόψυχος (2).

Kaltſinn *m* ἡ ψυχρότης (ητος), ἡ ἀμέλεια, ἡ ἀπάθεια.

kaltſinnig ψυχρός, ἀμελής, ὀλίγωρος (2), ἀπαθής.

Kaltwaſſerbad *n* ἡ ψυχρολουσία, τὰ ψυχρὰ λουτρά.

Kamaſchen *f/pl.* αἱ κνημῖδες.

Kamel *n* ἡ (ὁ) κάμηλος ~e halten καμηλοτροφεῖν, der ~e hält ὁ καμηλοβοσκός, vom ~ καμήλειος.

kamelartig καμηλώδης.

Kamelfleiſch *n* τὰ καμήλεια κρέα.

Kamelführer *m* ὁ καμηλίτης, ὁ καμηλελάτης.

Kamelhaut *f* ἡ καμήλου δορά.

Kamelladung *f* τὸ καμήλου φορτίον.

Kameloparb *m* (Giraffe) ἡ καμηλοπάρδαλις (εως).

Kameltreiber *m* ὁ καμηλελάτης, ὁ καμηλοκόμος.

Kamelwärter *m* ὁ καμηλίτης.

Kamerad *m* ὁ ἥλιξ (κος), ὁ ἡλικιώτης, ὁ ἑταῖρος, ὁ φίλος, ὁ συνήθης, ὁ οἰκεῖος, (im Kriege) ὁ συστρατιώτης, ὁ σύσκηνος, (in der Schule) ὁ συμφοιτητής, (auf der Reiſe) ὁ συνοδοιπορος, ὁ συνέμπορος, die ~en j-s οἱ περί τινα, οἱ σύν τινι, οἱ μετά τινος, οἱ συνόντες τινί.

Kameradſchaft *f* ἡ ἑταιρεία, (im Kriege) ἡ συστρατεία, ἡ συσκηνία, (die Kameraden) ſ. Kamerad.

kameradſchaftlich φιλικός, συνήθης, οἰκεῖος.

Kamille *f* (eine Pflanze) τὸ εὐάνθεμον, ἡ ἀνθεμίς (ίδος), τὸ χαμαίμηλον.

Kamin *m* ὁ βοῦνος, ἡ κάμινος.

Kamm *m* ὁ κτείς (κτενός), (der Vögel) ὁ λόφος, (des Hahns) τὸ κάλλαιον, (eines Gebirges) ἡ ῥάχις, ἡ ὀφρύς (ύος), ἡ ἀκρώρεια, der ~ ſchwillt j-m (Sprichw.) κεροῦταί τις.

Kammacher *m* ὁ κτενοποιός.

kammartig, -förmig κτενοειδής, κτενώδης.

Kämmchen *n* τὸ κτένιον.

kämmen (die Haare) κτενίζειν, κοσμεῖν od. εὐθετεῖν τὰς τρίχας, (Wolle) πέκειν od. πεκτεῖν ἔρια, ποκίζειν.

Kämmen *n* ὁ κτενισμός.

Kammer *f* (Zimmer) τὸ οἴκημα, τὸ δωμάτιον, (Vorratskammer) τὸ ταμιεῖον, (Schatzkammer) ὁ θησαυρός, τὸ ταμιεῖον, ἡ γάζα, Verwalter der ~ οἱ τοῦ βασιλέως ταμίαι, οἱ ἐπὶ τοῖς βασιλικοῖς χρήμασιν, (Kollegium zur Beratung von Staatsangelegenheiten) ἡ βουλή, τὸ συνέδριον (τὸ τῶν ἐκκλήτων).

Kämmerchen, Kämmerlein *n* τὸ οἰκημάτιον, τὸ δω- [μάτιον.

Kammerdiener *m* ὁ θεράπων (οντος), ὁ κατακοιμιστής, ὁ κατευναστής, ὁ κοιτωνίτης.

Kämmerei *f* τὸ δημόσιον ταμιεῖον.

Kämmerer *m* ὁ ταμίας.

Kammerfrau, -jungfer *f*, **-mädchen** *n* ἡ θεράπαινα, ἡ κατευνάστρια, ἡ κομμώτρια, ἡ κουρίς (ίδος), ἡ ἄβρα.

Kammerherr *m* ὁ κοιτωνιάρχης.

Kammhändler *m* ὁ κτενοπώλης.

Kammuſchel *f* ὁ κτείς (κτενός).

Kampagne *f* ἡ στρατεία, eine ~ machen στρατεύεσθαι (M.), στρατείαν ποιεῖσθαι (M.), eine ~ mitmachen συστρατεύειν (u. M.), εἶναι τῶν στρατευομένων.

Digitized by Google

Kämpe *m* ὁ ἀγωνιστής, ὁ ἀθλητής.
Kampf *m* ὁ ἀγών (ῶνος, allg.), ἡ ἀγωνία, ἡ ἁμιλλα (Wettkampf), ἡ μάχη, τὸ ἔργον (~ im Kriege), ὁ ἄθλος (um einen Preis), ἡ πάλη, τὸ πάλαισμα (im Ringen), ἡ πυγμή (Faust~), übtr. ~ mit Worten ἡ μάχη, ὁ ἀγών, ἡ συμπλοκή (Handgemenge), ὁ κίνδυνος (eig. Risiko beim ~), ἡ μονομαχία (~ unter zweien), ~ auf Leben u. Tod ὁ περὶ ψυχῆς ob. περὶ τῶν μεγίστων ἀγών, einen ~ (Wett~) veranſtalten ἀγῶνα τιθέναι ob. ποιεῖν, ἀγωνοθετεῖν, in den ~ gehen, ziehen, ihn beginnen ὁρμᾶσθαι (P.) εἰς μάχην, εἰς χεῖρας ἐλθεῖν, διὰ μάχης ἰέναι, ἅπτεσθαι (M.) τῶν ὅπλων, einen ~ beſtehen ἀγῶνα ἀγωνίζεσθαι (M.), ἀγῶνα ob. μάχην ποιεῖσθαι (M.), den ~ beendigen παύειν μαχομένους (unter andern), παύεσθαι (M.) μαχόμενον (wenn man ſelbſt mitkämpft), innerer ~ ὁ ἀγών, ἡ ἀγωνία.
Kampfanſtrengung *f* ὁ ἀγών (ῶνος).
Kampfbegierde *f* ἡ μάχης ἐπιθυμία.
kampfbegierig μάχης ἐπιθυμῶν, πρόθυμος (2) εἰς τὸ μάχεσθαι, φιλοκίνδυνος (2), ~ ſein φιλομαχεῖν.
Kampfbelohnung *f* τὸ ἆθλον.
kampfbereit, -fertig παρεσκευασμένος ὡς εἰς μάχην.
kämpfen ἀγωνίζεσθαι, διαγωνίζεσθαι (M.) τινι u. πρός τινα (eig. u. übtr.), μάχεσθαί τινι (mit Waffen), ἁμιλᾶσθαι (P.) πρός τινα (wettkämpfen), παλαίειν, διαπαλαίειν τινί u. πρός τινα (ringen), gegen j-n ~ ἀνταγωνίζεσθαί (M.) τινι, ἀνθίστασθαί u. ἀντιπράττειν τινί, im Zweikampfe mit j-m ~ μονομαχεῖν τινι und πρός τινα.
Kämpfen *n* ὁ ἀγών (ῶνος) ſ. Kampf.
Kämpfer *m* ὁ ἀγωνιστής (allg.), ὁ ἀθλητής (in Wettkämpfen), ὁ μαχόμενος, ὁ στρατιώτης (im Kriege).
kampffreudig πρόθυμος (2) εἰς τὸ μάχεσθαι.
Kampfgefährte, -genoſſe *m* ὁ σύμμαχος.
Kampfgenoſſenſchaft *f* ἡ συμμαχία, (Kampfgenoſſen) οἱ σύμμαχοι.
Kampfgetümmel *n* ὁ τῶν μαχομένων θόρυβος.
kampfgewohnt συγκεκροτημένος τὰ πολεμικά.
Kampfhahn *m* ὁ εἰς μάχην τρεφόμενος ἀλεκτρυών (όνος), (Raufbold) ὁ ἀψίμαχος.
kampflos ἀμαχητί, ἀκονιτί.
Kampfluſt *f* ἡ μάχης ἐπιθυμία.
kampfluſtig πρόθυμος (2) εἰς τὸ μάχεσθαι, φιλοκίνδυνος (2).
kampfmutig μάχιμος (2).
Kampfplatz *m* (Schlachtfeld) ἡ μάχη, τὸ πεδίον, (Ringplatz) ἡ παλαίστρα, in Zſſgn auch bloß ὁ ἀγών (ῶνος).
Kampfpreis *m* τὸ ἆθλον, τὸ ἀγώνισμα, τὸ βραβεῖον, erſter ~ τὸ ἀριστεῖον, Kampfpreiſe ausſetzen ἆθλα προτιθέναι, verteilen ἆθλα διδόναι, empfangen, davontragen ἆθλα λαμβάνειν, κτᾶσθαι (M.).
Kampfrichter *m* ὁ ἀγωνοθέτης, ὁ ἀθλοθέτης, ὁ βραβεύς, ὁ βραβευτής, ὁ ῥαβδοῦχος, ὁ ῥαβδονόμος, ~ ſein ἀγωνοθετεῖν, ἀθλοθετεῖν, βραβεύειν, ῥαβδονομεῖν.
Kampfrichteramt *n* ἡ ἀγωνοθεσία, ἡ ἀθλοθεσία, ἡ βραβεία.
Kampfroß *n* ὁ ἀγωνιστὴς ἵππος.
kampfſcheu φυγόμαχος (2).
Kampfſpiel *n* ὁ ἀγών (ῶνος), die vier großen griechiſchen ~e heißen: τὰ Ὀλύμπια, Πύθια, Νέμεια, Ἴσθμια, in den olympiſchen ~en ſiegen νικᾶν τὰ Ὀλύμπια, ein Sieger in dieſen ~en ὁ Ὀλυμπιονίκης.
Kampfübung *f* ἡ ἄθλησις, ~en treiben ἀσκεῖν τὰ περὶ τὴν ἄθλησιν.
kampfunfähig ἀπόμαχος (2).
kampieren στρατοπεδεύεσθαι (M.), αὐλίζεσθαι, καταυλίζεσθαι (P.), σκηνᾶν (u. M.), σκηνοῦν, κατασκηνοῦν, σκηνεῖν.
Kanaille *f* ὁ κάκιστος, ὁ κακοῦργος, ὁ ὄλεθρος, τό
Kanal *m* 1. (Waſſerleitung) ὁ ὀχετός, τὸ ὀχέτευμα, ὁ αὐλών (ῶνος), ἡ διῶρυξ (χος). — 2. (Röhre, Rinne) ὁ σωλήν (ῆνος), einen ~ ziehen, durch einen ~ ableiten ὀχετεύειν, δι-, ἀποχετεύειν, das Ziehen eines ~s ἡ ὀχετεία, ἡ ὀχεταγωγία, (im organiſchen Körper) ὁ αὐλός, ὁ πόρος. — 3. (Meerenge) ὁ πόρος.
kanaliſieren διοχετεύειν.
Kanapee *n* ἡ κλίνη, τὸ ἀνάκλιντρον.
Kandidat *m* ὁ μετιὼν ob. μετερχόμενος ob. παραγγέλλων ἀρχήν, ὁ σπουδάζων περὶ ἀρχήν.
Kandidatur *f* ἡ παραγγελία.
kandidieren παραγγέλλειν, μετιέναι ἀρχήν.
Kaninchen *n* ὁ λαγιδεύς, τὸ λαγίδιον, ὁ κόνικλος (κούνικλος), ἡ λεβηρίς (ίδος), auch ὁ λαγώς.
Kanne *f* ἡ κάλπις (ιδος), ὁ κάνθαρος, (als Maß) ὁ χοῦς (*gen.* χοός u. χοῶς).
Kannegießer *m* ὁ περὶ τῶν τῆς πόλεως λῃρῶν oder φλυαρῶν.
Kannegießerei *f* αἱ περὶ τῶν τῆς πόλεως φλυαρίαι.
kannegießern περὶ τῶν τῆς πολέως λῃρεῖν oder φλυαρεῖν.
kannelieren ῥαβδοῦν.
kanneliert ῥαβδωτός, nicht ~ ἀρράβδωτος (2).
Kannelierung *f* ἡ ῥάβδωσις.
Kanoe *n* ſ. Kanu.
Kanon *m* ὁ κανών (όνος).
kanoniſch κανονικός.
Kante *f* τὸ κράσπεδον.
Kantenband *n* ἡ περιτένεια.
kantig παρυφασμένος.
Kanton *m* ὁ δῆμος, ὁ νομός.
kantonieren διασκηνεῖν, καταστρατοπεδεύεσθαι (M.), ~ laſſen διασκηνοῦν, καταστρατοπεδεύειν.
Kantonierungsquartier *n* ἡ καταστρατοπεδεία.
Kanu *n* τὸ μονόξυλον πλοῖον.
Kanzel *f* τὸ βῆμα, τὸ ἀνάβαθρον, ὁ ἄμβων (ωνος), die ~ beſteigen προέρχεσθαι εἰς τὸ βῆμα.
Kanzelrede *f* ὁ ἱερὸς λόγος.
Kanzelredner *m* ὁ ἱερολόγος, ὁ τὰ θεῖα διδάσκων.
Kanzlei *f* αἱ γραφαί.
Kanzler *m* ὁ λογοθέτης.
Kanzliſt *m* ὁ γραμματεύς.
Kap *n* τὸ ἀκρωτήριον, ἡ ἄκρα.
Kapaun *m* ὁ ἐκτομίας ἀλεκτρυών (όνος), ὁ κάπων (ωνος).
kapaunen ἐκτέμνειν ἀλεκτρυόνας.
Kapelle *f* ὁ σηκός, τὸ σήκωμα, τὸ μικρὸν ἱερόν, (Verein von Muſikanten) οἱ μουσουργοί.
¹Kaper *m* ὁ πειρατής.
²Kaper *f* (Gewürz) ἡ κάππαρις (εως), τὸ καππάριον.
Kaperei *f* ἡ πειρατεία.
kapern πειρατεύειν, λῃστεύειν.
Kapernbrühe *f* ἡ ἁβυρτάκη (eine Sauce aus Zwiebeln, Knoblauch, eingemachten Kapern u. dgl.).
Kapernſtrauch *m* ἡ κάππαρις (εως).
Kaperſchiff *n* ἡ λῃστικὴ ναῦς.
Kapital *n* (Geldſumme) τὸ κεφάλαιον, τὸ ἀρχαῖον, (ausgeliehene Geldſumme) τὸ δάνειον, τὸ δάνεισμα, Betriebs~ ἡ ἀφορμή, ein ~ ausleihen διδόναι χρέος, ein ~ abtragen ἀποδιδόναι χρέος, ein ~ aufnehmen λαμβάνειν χρέος, δάνεισμα ποιεῖσθαι (M.).
Kapitäl *n* ſ. Kapitell.
Kapitalhirſch *m* ὁ ἔλαφος πολύζωα κέρα ἔχων, ὁ πολυκέρως ἔλαφος.
Kapitaliſt *m* ὁ πλούσιος χρημάτων, (der Geld auf Zinſen ausleiht) ὁ τοκιστής, ὁ δανειστής.
Kapitalverbrechen *n* παρανόμημα ob. ἀδίκημα, ᾧ ἐπίκειται θανάτου ζημία, j-n eines ~s anklagen κρίνειν τινὰ θανάτου.
Kapitän *m* ὁ λοχαγός, ὁ ἑκατόνταρχος, ὁ ἑκατοντάρχης (centurio), deſſen Stelle ἡ ἑκατονταρχία, ἡ λοχαγία, ~ eines Schiffes ὁ ναύαρχος, ὁ τριηράρχης, (bei einem Kauffahrteiſchiffe) ὁ ναύκληρος.
Kapitel *n* τὸ κεφάλαιον.
Kapitell *n* (einer Säule) τὸ κιονόκρανον.
Kapitulation *f* ἡ ὁμολογία, ἡ σύμβασις, αἱ σπονδαί, durch, infolge einer ~ ὁμολογίᾳ, ἀπὸ συμβάσεως, καθ' ὁμολογίαν, eine ~ abſchließen σπονδὰς ob. σύμβασιν ποιεῖσθαι (M.), συμβαίνειν καθ' ὁμολογίαν

Digitized by Google

(mit j-m πρός τινα), eine ~ wird abgeschlossen ὁμολογία γίγνεται, j-m eine ~ anbieten ἐπικηρυκεύεσθαί (M.) τινι οb. ἐπαγγέλλεσθαί (M.) τινι περὶ συμβάσεως, eine Stadt durch ~ einnehmen ὁμολογίᾳ αἱρεῖν οb. παραστήσασθαι οb. προσάγεσθαι (M.) πόλιν, sich auf ~ ergeben παραδιδόναι ἑαυτὸν ἐπὶ συμβάσει.

Kapitulationsvorschläge *m/pl.* οἱ περὶ ὁμολογίας oder συμβάσεως λόγοι, οἱ συμβατικοὶ λόγοι, j-m ~ machen λόγους προσφέρειν τινὶ περὶ συμβάσεως οb. ὁμολογίας.

kapitulieren παραδιδόναι τὴν πόλιν ἐπὶ συμβάσει (von einer Stadt), προσχωρεῖν τινι, σύμβασιν ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα (von Personen).

Käppchen *n* ἡ μικρὰ κυνῆ.

Kappe *f* ἡ κυνῆ (für Männer), ἡ καλύπτρα (für Weiber).

kappen ἀπο-, περικόπτειν, auch bloß κόπτειν (abschneiden), ὑποτέμνειν (Anker, Mast), ἐκτέμνειν (kastrieren), ἐπιβαίνειν (vom Hahne, der die Henne befruchtet).

Kappzaum *m* ὁ χαλινός.

Kapsel *f* τὸ ἔλυτρον, ἡ θήκη, τὸ κιβώτιον (~ um das an Urkunden hängende Siegel) ἡ κόγχη.

kaputt s. entzwei.

Kapuze *f* τὸ κάλυμμα.

Karausche *f* ὁ κορακῖνος, ὁ πλάταξ (κος).

Karawane *f* ἡ συνοδία.

Karawanenführer *m* ὁ συνοδιάρχης.

Karbatsche *f* ἡ μάστιξ (γος), ἡ ὑστριχίς (ίδος), τὸ σκῦτος (auch *pl.*), ὁ ῥυτήρ (ῆρος).

karbatschen μαστιγοῦν, δέρειν.

Kardamom *m* (*n*) (ein Gewürz) τὸ καρδάμωμον.

Kardätsche *f* ὁ κνάφος (γνάφος), τὸ ξάνιον.

kardätschen κνάπτειν (γνάπτειν), ξαίνειν, καταξαίνειν.

Karde, Kardendistel *f* ὁ δίψακος, ἡ διψάς (άδος).

Kardinal *m* ὁ ἀρχιερεύς, neugr. ὁ καρδινάλης.

Kardinaltugend *f* ἡ τῶν ἀρετῶν πρώτη καὶ μεγίστη, ~en αἱ πρῶται τε καὶ μέγισται ἀρεταί.

Kardinalzahl *f* ὁ κύριος ἀριθμός.

Kardone *f* (Pflanze) ἡ κάκτος.

karessieren κορίζεσθαι, ὑποκορίζεσθαι (M.).

Karfunkel *m* τὸ ἀνθράκιον (Edelstein), ὁ ἄνθραξ (κος. sowohl Edelstein wie Geschwür).

Karfunkelstein *m* s. Karfunkel.

karg φειδωλός, μικρολόγος (2), ἀνελεύθερος (2), ἀκριβής (von Personen), γλίσχρος (von Personen u. Sachen), εὐτελής, σπάνιος (von Sachen).

kargen φείδεσθαι (M., mit etw. τινός), μικρολογεῖσθαι (M.), γλίσχρως ἔχειν.

Kargheit *f* ἡ φειδωλία, ἡ μικρολογία, ἡ ἀνελευθερία, ἡ γλισχρότης (ητος, von Personen), ἡ εὐτέλεια, ἡ σπάνις (von Sachen).

kärglich (von Sachen) σπάνιος, εὐτελής, λυπρός, (von Personen) φειδωλός, ἀκριβής.

Karikatur *f* ἡ εἰς τὸ χεῖρον μίμησις (als Handlung), τὸ εἰς τὸ χεῖρον μίμημα (als Sache).

karikieren εἰς τὸ χεῖρον μιμεῖσθαί (M.) τι.

Karneol *m* (ein Edelstein) τὸ σάρδιον, ὁ σάρδιος.

Karnies *m, n* τὸ κυμάτιον.

Karosse *f* ἡ λαμπρὰ ἁρμάμαξα.

Karotte *f* (Mohrrübe) τὸ καρωτόν.

Karpfen *m* ὁ κυπρῖνος.

Karre *f*, **Karren** *m* ἡ ἁμαξα. [σθαι (M.).

Karree *n* τὸ πλαίσιον, e. ~ formieren πλαίσιον ποιεῖ-

Karren *n* τὸ ἁμαξεύειν.

karren ἁμαξεύειν.

Karrenschieber *m* ὁ ἁμαξοκυλιστής.

Karriere *f* eigtl. ὁ ἐκτενέστατος δρόμος, ~ reiten ἀπὸ ῥυτῆρος ἐλαύνειν, übtr. e. gute ~ machen εὐτυχίᾳ χρῆσθαι.

Kärrner *m* ὁ ἁρματηλάτης, ὁ ἁμαξεύς.

Karst *m* ἡ δίκελλα, ἡ σμινύη.

Karte *f* ὁ χάρτης (ein Stück Papier), τὸ σύμβολον (Einlaß~), ὁ πίναξ (κος, Land~), τὸ παράδειγμα, ἡ δεῖξις (Muster~), τὸ παικτικὸν σχεδάριον (Spiel~).

Kartensammlung *f* ἡ πινακοθήκη.

Kartenzeichner *m* ὁ πινακογράφος.

Kartenzeichnung *f* ἡ πινακογραφία.

Karunkel *f* (Vergrößerung der Tränendrüsen bei Bindehautentzündung) ἡ ἐγκανθίς (ίδος).

Karzer *m, n* τὸ δεσμωτήριον.

Käse *m* ὁ τυρός, τὸ τύρευμα, ἡ πηκτή (letzteres: Quark~), frischer ~ ὁ χλωρὸς τυρός, ~ machen τυροῦν, τυρεύειν, τυροποιεῖν, der ~ macht ὁ τυρευτής, ὁ τυροποιός, mit ~ handeln, ~ verkaufen τυροπωλεῖν.

käseartig τυροειδής, τυρόεις.

Käsebereitung *f* ἡ τύρευσις.

Käsebude *f*, **-laden** *m* τὸ τυροπωλεῖον. [ὁ ταρρός.

Käsedarre, -horde *f* τὸ τυροκομεῖον, ὁ τυροφύκτης,

Käsefresser *m* ὁ τυροφάγος.

Käsehändler *m* ὁ τυροπώλης.

Käsekorb *m* τὸ τυροβόλιον, ὁ ταρρός.

Käsekuchen *m* ὁ τυροῦς (οῦντος), τὸ τυροκόσκινον.

Käsemachen *n* ἡ τυρεία, ἡ τύρευσις, ἡ τυροποιία.

Käsemarkt *m* οἱ τυροί.

Käsemesser *n* (zum Schaben des Käses) ἡ τυρόκνηστις.

Käsemade, -milbe *f* τὸ ἄκαρι. [τυροῦσθαι (P.).

käsen *trans.* τυρεύειν, *intr.* (zu Käse werden) τυρεύεσθαι,

Käser *m* ὁ τυρευτής, ὁ τυροποιός.

Käserinde *f* τὸ σκῖρον. [σκηναί.

Kaserne *f* τὸ στρατόπεδον, αἱ τῶν στρατιωτῶν

käseweiß werden τυροῦσθαι (P.).

käsig τυροειδής.

Kassation *f* ἡ ἀκύρωσις, ἡ ἀθέτησις, ἡ καθαίρεσις (von Sachen), ἡ κατάπαυσις, ἡ κατάλυσις (Abjetzung), ἡ ἀτίμωσις (Ächtung, von Personen).

Kasse *f* (Geldbehältnis) ἡ κιβωτός, τὸ κιβώτιον, ἡ θήκη, (eines Wechslers) ἡ τράπεζα, (das vorhandene Geld) τὰ χρήματα, τὰ ὑπάρχοντα, öffentliche ~ τὸ κοινόν, τὸ δημόσιον, (Gebäude) ὁ θησαυρός, τὸ ταμιεῖον.

Kassenbestand *m* τὰ ὑπάρχοντα χρήματα, ἡ οὐσία, τὰ περιόντα χρήματα τῆς διοικήσεως.

Kassenrendant, -verwalter *m* ὁ ταμίας, ὁ ἐπὶ τῆς διοικήσεως.

Kasserolle *f* τὸ τάγηνον, τὸ τήγανον.

Kassette *f* τὸ κιβώτιον.

Kassettenwerk *n* τὰ φατνώματα, mit ~ verzieren φατνοῦν, das Verzieren mit ~ ἡ φάτνωσις.

Kassie *f* (Pflanze) ἡ κασία.

kassieren ἀκυροῦν, ἀθετεῖν, διαλύειν, καθαιρεῖν (von Sachen), ἀτιμοῦν, ἄτιμον ποιεῖν (von Personen).

Kassierer *m* ὁ πράκτωρ (ορος), ὁ πράττων, εἰσπράττων οb. συλλέγων τὰ χρήματα οb. τὸ ἀργύριον, siehe Kassenrendant.

Kastanie *f* (als Baum) ἡ καστανέα (-εία), ἡ κάστανος, τὸ ἄμωτον (letzteres auch Frucht), (als Frucht) τὸ κάστανον, τὸ καστάνειον (beide nur *pl.*), τὸ καστανᾶικὸν οb. Εὐβοϊκὸν κάρυον, τὸ Σινωπικὸν κάρυον, τὸ πλατὺ κάρυον, ἡ Διὸς βάλανος (letzteres nur die eßbare ~).

Kastanienwald *m* ὁ καστανεών (ῶνος).

Kästchen *n* τὸ κιβώτιον, ἡ κιστίς (ίδος), ἡ κοιτίς (ίδος). [σύστημα.

Kaste *f* τὸ γένος, ἡ φυλή, ἡ τάξις, τὸ σύνταγμα, τὸ

kasteien κολάζειν, sich ~ auch ταλαιπωρεῖν.

Kasteiung *f* ἡ κόλασις. [Stadt) ἡ ἀκρόπολις.

Kastell *n* τὸ φρούριον, τὸ τεῖχος, τὸ ὀχύρωμα, (einer

Kastellan *m* ὁ ταμίας.

Kasten *m* ἡ κιβωτός, τὸ κιβώτιον, ἡ κίστη, ἡ κιστίς (ίδος), τὸ ζύγαστρον, ἡ λάρναξ (κος), (am Siegelring) ἡ πυελίς (ίδος), viel Geld im ~ haben ἀργύριον πολὺ ἔνδον ἔχειν. [εὐνοῦχος.

Kastrat *m* ὁ ἐκτομίας, ὁ σπάδων (ωνος u. οντος), ὁ

Kastration *f* ἡ ἐκτομή.

kastrieren ἐκτέμνειν, εὐνουχίζειν, ὀρχοτομεῖν.

Kasus *m* ἡ πτῶσις, obliquer ~ ἡ πλαγία πτῶσις, ἡ πλαγιότης (ητος).

Katakomben *f/pl.* αἱ θῆκαι.

Digitized by Google

Katalog *m* ὁ κατάλογος, ὁ πίναξ (κος).
Katapult *m* ὁ καταπέλτης.
Katarakt *m* (Wasserfall) ὁ καταρράκτης.
Katarakta *f* (grauer Star, Linsentrübung) ἡ καταβολή.
Katarrh *m* ὁ κατάρρους, (Schnupfen) ἡ κόρυζα, (Heiserkeit) ὁ βράγχος, einen ~ haben κατάρρῳ νοσεῖν, καταρροΐζεσθαι, κορυζᾶν, mit ~ behaftet καταρροώδης, κορυζώδης.
katarrhalisch καταρροϊκός.
Kataster *m, n* ἡ ἀπογραφή.
Katastrophe *f* ἡ καταστροφή, (plötzlicher Glückswechsel) ἡ περιπέτεια.
Katechet *m* ὁ κατηχητής, ὁ κατηχιστής.
katechetisch κατηχητικός, κατηχιστικός.
Katechisation *f* ἡ κατήχησις.
katechisieren κατηχεῖν, κατηχίζειν.
Katechismus *m* τὰ κατηχητικὰ βιβλία, ἡ κατηχητηρία βίβλος.
Kategorie *f* ἡ τάξις, in eine ~ gehören εἶναί τινων.
kategorisch κατηγορικός.
Kater *m* ὁ αἴλουρος, übtr. ἡ κεφαλαλγία, ἡ καρηβαρία (infolge des unmäßigen Genusses geistiger Getränke).
Katheder *m, n* ἡ καθέδρα, τὸ βῆμα, τὸ ἀνάβαθρον, ὁ ἄμβων (ωνος).
Kathete *f* ἡ κάθετος (γραμμή).
Katheter *m* ὁ αὐλίσκος, ὁ καθετήρ (ῆρος), den ~ einsetzen ἐνιέναι (ἵημι) τὸν καθετῆρα, das Einsetzen des ~s ὁ καθετηρισμός.
Katholik *m* ὁ καθολικός.
katholisch καθολικός.
Kattun *m* ἡ βύσσος, von ~ βύσσινος.
Kätzchen *n* (als Tier) ὁ τῆς αἰλούρου σκύλαξ (κος), (Blüte und Fruchtansatz bei Weiden u. a.) τὸ βρύον, ὁ ἴουλος, ἡ κάχρυς (υος).
kätzchenähnlich καχρυώδης.
Katze *f* ἡ αἴλουρος, ἡ γαλῆ, die ~ läßt das Mausen nicht (Sprichw.) κύων ἅπαξ σκυτοτραγεῖν μαθοῦσα οὐ παύσαιτ' ἄν, (Geldkatze) ἡ ζώνη.
Katzenauge *n* ὁ κεραυνίτης.
Katzenjammer *m* ἡ κραιπάλη, s. Kater; ~ haben κραιπαλᾶν.
Katzenkraut *n* ὁ αἰλούριος, τὸ μᾶρον.
kauderwelsch βάρβαρος (2), ~ sprechen βαρβαρίζειν, βαρβαροφωνεῖν.
kauen μασᾶσθαι (M.), τρώγειν, συντρίβειν τοῖς ὀδοῦσι, an etw. ~ δάκνειν τι, τρώγειν τι, das Gekaute τὸ μάσημα.
Kauen *n* ἡ μάσησις, ἡ τρῶξις.
kauern ὀκλάζειν, ὀκλὰξ καθῆσθαι, συγκαθίζειν, ὑποπτήσσειν.
Kauern *n* ἡ ὄκλασις, τὸ ὄκλασμα.
Kauf *m* ἡ ὠνή, ἡ ὤνησις, ἡ ἀγόρασις, ὁ ἀγορασμός, für den ~ (gemacht) εἰς τὴν ἀγοράν, etw. zum ~ bringen ὤνιόν τι ἄγειν, etw. mit in den ~ nehmen παρεμπόρευμα κτᾶσθαί (M.) τι, etw. mit in den ~ geben παρεμπόρευμα ποιεῖσθαί (M.) τι, etw. in den ~ nehmen müssen (übtr.) προσοφλισκάνειν τι.
kaufbar ὤνιος, ὠνητός.
Kaufbrief *m* αἱ περὶ τῆς ὠνῆς συνθῆκαι, τὰ συμβόλαια, auch bloß ἡ ὠνή.
kaufen von j-m etw. ὠνεῖσθαι (dazu als *aor.* πρίασθαι) παρά τινός τι, auf dem Markte ~ ἀγοράζειν (u. M.), teuer, billig ~ πολλοῦ, μικροῦ od. ὀλίγου πρίασθαι, (erhandeln, einhandeln) ἐμπολᾶν.
Kaufen *n* s. Kauf.
Käufer *m* ὁ ὠνητής, gew. d. *part.* von kaufen, s. dies.
Käuferin *f* ἡ ὠνουμένη, s. kaufen.
Kauffahrer *m* ὁ ἔμπορος, ὁ ναύκληρος.
Kauffahrteischiff *n* ἡ ἐμπορικὴ od. ἐμπόρου ναῦς, τὸ στρογγύλον od. φορτικὸν πλοῖον, ἡ φορτηγὸς ναῦς, ἡ φορτίς (ίδος), ἡ ὁλκάς (άδος), τὸ ναυκλήριον.
Kaufgeld *n* ἡ τιμή, τὸ τίμημα, ἡ ὠνή.
Kaufgeschäft *n* ἡ ὤνησις, ἡ ἐμπολή.
Kaufgut *n* τὰ ὤνια, τὰ φορτία, ἡ ἐμπολή.
Kaufhalle *f* τὸ πωλητήριον, τὸ πρατήριον, τὸ χρηματιστήριον, τὸ δεῖγμα.
Kaufladen *m* τὸ πωλητήριον (s. d. vor. Wort), τὸ ἐργαστήριον (~ und Werkstätte).
Kaufleute *m/pl.* οἱ ἔμποροι, οἱ πραγματευταί, οἱ ἀγοραῖοι.
käuflich ὤνιος, ὠνητός, ἀγοραστός, eine ~e Sache ἡ ὠνή, ~ an sich bringen πριάμενον od. ἀγορασάμενον κτᾶσθαι od. λαμβάνειν τι (ὤνιος u. ὠνητός auch in übtr. Bedeutung = bestechlich).
kauflustig sein ὠνησείειν.
Kaufmann *m* (Großhändler) ὁ μεταβολεύς, (Großhändler nach fremden Ländern) ὁ ἔμπορος, (Krämer) ὁ κάπηλος, ὁ ἀγοραῖος, (Handelsmann) ὁ χρηματιστής, ὁ πραγματευτής, (Reeder, Schiffsherr) ὁ ναύκληρος.
kaufmännisch ἐμπορικός, ἐμπορευτικός, χρηματιστικός.
Kaufmannschaft *f* (Gewerbe der Kaufleute) ἡ ἐμπορία, ὁ χρηματισμός, ἡ πραγματεία, ἡ ναυκληρία, (Innung der Kaufleute) οἱ ἔμποροι.
Kaufmannsdiener, -gehilfe *m* ὁ τοῦ ἐμπόρου usw. ὑπηρέτης.
Kaufmannsgut *n*, **-ware** *f* τὰ ἐμπορικὰ od. ἐμπόρων χρήματα, ἡ ἐμπολή, τὸ ἐμπόρευμα, ὁ ἐμπορικὸς φόρτος.
Kaufmannsleben *n* ὁ ἐμπορικὸς βίος.
Kaufmannsnachricht *f* τὸ ἐμπορικὸν διήγημα.
Kaufmannsstand *m* ἡ ἐμπόρων τάξις, οἱ ἔμποροι.
Kaufplatz *m* (Markt) ἡ ἀγορά, (Handelsplatz) τὸ ἐμπόριον.
Kaufpreis *m*, **-summe** *f* ἡ ὠνή, ἡ τιμή, τὸ τίμημα, gleicher ~ ἡ ἰσωνία.
Kaufschilling *m* ὁ ἀρραβών (ῶνος).
Kaufvertrag *m* τὰ συμβόλαια, ἡ ἐπ' ὠνῇ συνθήκη.
Kaufware *f* τὰ ὤνια.
kaufweise durch d. *part.* von kaufen, s. dies.
Kaulbarsch *m* ὁ ὀξύρρυγχος κεστρεύς.
Kaulkopf *m* (ein Flußfisch) ὁ κόττος.
Kaulquappe *f* ὁ γυρῖνος.
kaum 1. (schwerlich, nur mit Mühe) μόλις, μόγις, χαλεπῶς, σχολῇ, ἀγαπητῶς, oft durch Zssg mit δυσ-, zB. ~ zu bekämpfen δυσμάχητος, ~ zu passieren δύσοδος, ~ zu betreten δύσβατος (sämtlich 2). — 2. (eben erst) ἄρτι, ἀρτίως, οὐδέπω σφόδρα, zB. ~ 30 Jahre alt οὐδέπω σφόδρα γεγονὼς τριάκοντα ἔτη, ~ ... als durch φθάνειν mit οὐ und *part.* und darauf folgendem καί od. εὐθύς, zB. ~ hatte ich den Brief gelesen, als mein Freund kam οὐκ ἔφθην ἀναγνοὺς τὴν ἐπιστολὴν καὶ ἦλθεν ὁ φίλος, oft auch durch *opt.* und ἄν, zB. dies wird ~ geschehen οὐκ ἂν γένοιτο τοῦτο.
Kaumuskel *f* ὁ μασητὴρ (ῆρος) μῦς (υός).
kausal αἰτιώδης.
Kausalität *f* τὸ αἴτιον, τὸ πρωτουργόν.
Kaution *f* ἡ ἐγγύη, ἡ κατεγγύη, τὸ ἀποτίμημα, ἡ παρακαταβολή, ἡ παρακαταθήκη, ὁ ἀρραβών (ῶνος), ~ stellen ἐγγυᾶσθαι (M.), χρήματα κατατίθεσθαι od. καταβάλλεσθαι (M.), παρακαταβάλλειν.
Kauz *m* ὁ σκώψ (ωπός), übtr. ein wunderlicher ~ θαυμάσιος ἄνθρωπος.
Käuzchen *n* ἡ γλαῦξ (κός).
Kavallerie *f* οἱ ἱππεῖς, τὸ ἱππικόν, ἡ ἵππος, Anführer der ~ ὁ ἵππαρχος, ein ~gefecht ἡ ἱππομαχία.
Kavallerist *m* ὁ ἱππεύς, als ~ dienen ἱππεύειν.
Kaviar *m* τὸ ἀντακαῖον τάριχος.
Kebsehe *f* ἡ παλλακεία (-κία).
Kebsfrau *f*, **-weib** *n* ἡ παλλακή, ἡ παλλακίς (ίδος), ἡ πάλλαξ (κος), j-s ~ sein παλλακεύεσθαί (P.) τινι, sich eine Kebsfrau halten παλλακεύεσθαί (M.) τινα.
keck θρασύς, ἰταμός, προπετής, (dreist) λαμυρός, (mutig, zuversichtlich) θαρραλέος, θαρρῶν, (verwegen) τολμηρός, (unverschämt) ἀναιδής, ~ machen θρασύνειν, ~ werden θρασύνεσθαι, ἀποθρασύνεσθαι (P.), ~ sein θαρρεῖν, ~es Wesen s. Keckheit.
Keckheit *f* ἡ θρασύτης, ἡ ἰταμότης (ητος), ἡ προπέτεια, τὸ θάρρος, ἡ τόλμα, ἡ ἀναίδεια u. d. *neutr.* d. vor. *adj.*
Kegel *m* 1. (in der Mathematik) ὁ κῶνος, gerader ~ ἰσοσκελὴς κῶνος, schiefer ~ σκαληνὸς κῶνος, spitzwinkli-

Digitized by Google

ger ~ ὀξυγώνιος κῶνος, rechtwinkliger ~ ὀρθογώνιος κῶνος, stumpfwinkliger ~ ἀμβλυγώνιος κῶνος. — 2. ~ (eines Berges) ὁ μαστός, ὁ λόφος.

kegelförmig κωνοειδής, κωνικός.

Kegelgestalt *f* τὸ κώνου σχῆμα.

kegeln κώνοις παίζειν.

Kegelschnitt *m* (in der Mathematik) ἡ κώνου od. κωνικὴ τομή, τὸ κώνου τμῆμα, ὁ τομεύς, ~e machen κωνοτομεῖν.

Kegelspiel *n* (den Griechen unbekannt) etwa ἡ κωνο-[παιγνία.]

Kegelstutz *m* ὁ κόλουρος κῶνος.

Kegelzapfen *m* ὁ κνῶδαξ (κος).

Kehlader *f* ἡ σφαγῖτις (ιδος) φλέψ (βός).

Kehldeckel *m* ἡ ἐπιγλωττίς (ίδος).

Kehle *f* ἡ (ὁ) φάρυγξ (γγος, Speise-, Luftröhre), ὁ λάρυγξ (γγος, Kehlkopf), ἡ ἀρτηρία (Luftröhre), ὁ λαιμός (Schlund), ἡ σφαγή (bei Schlachttieren), ὁ βρόγχος (einer der beiden Äste der Luftröhre), die ~ abschneiden τὸν λαιμὸν (τὸν λάρυγγα) ἐκτέμνειν τινός, ἀποσφάττειν, λαιμοτομεῖν, λαρυγγοτομεῖν, sich die ~ abschneiden ἀποσφάττεσθαι (M.) ἑαυτόν, j-m die ~ zuschnüren ἄγχειν, ἀπάγχειν τινά, aus voller ~ schreien λαρυγγίζειν, μέγα βοᾶν, das Messer sitzt mir an der ~ ἐπὶ ξυροῦ εἰμι, die ~ netzen βροχθίζειν, etw. durch die ~ jagen καταβροχθίζειν, καταπίνειν τι.

Kehlkopf *m* ὁ λάρυγξ (γγος), ὁ ἐπίλακκος.

Kehlleiste *f* τὸ κυμάτιον.

Kehlriemen *m* (am Pferdezaum) ὁ κεκρύφαλος, den ~ anschnallen περιτιθέναι τὸν κεκρύφαλον.

Kehrbesen *m*, **-bürste** *f* τὸ κόρηθρον, τὸ σάρωθρον.

[1]**kehren** (fegen) κορεῖν, σαίρειν, καθαίρειν, καλλύνειν.

[2]**kehren** 1. (wenden, eine andere Richtung geben) τρέπειν, στρέφειν, κλίνειν, ἐπι-, ἀναστρέφειν, sich ~ τρέπεσθαι, στρέφεσθαι (P.), das Oberste nach unten ~ καταστρέφειν πάντα, τὰ ἄνω κάτω ποιεῖν, alles zum besten ~ ἐπὶ τὸ βέλτιον τρέπειν, τιθέναι καλῶς, in sich gekehrt sein σύννουν εἶναι (πρὸς ἑαυτῷ). — 2. übtr. sich ~ an j-n od. etw. λόγον ποιεῖσθαί (M.) τινος, ἐντρέπεσθαί (P.) u. ἐπιστρέφεσθαί (P.) τινος, sich an j-n od. etw. nicht ~ οὐδένα λόγον ποιεῖσθαί τινος, ἐν οὐδενὸς λόγῳ ποιεῖσθαί τι, ἀμελεῖν u. ὀλιγωρεῖν τινος.

Kehren *n* (Fegen) ὁ καθαρμός.

Kehricht *m*, *n* τὸ κόρημα, τὸ κάθαρμα, τὸ σάρωμα, τὸ σάρμα, τὸ σάρον, ὁ συρφετός, ὁ φορυτός.

Kehrseite *f* ἡ ἐναντία od. ἑτέρα πλευρά, τὰ ἐπὶ θᾶτερα, τὰ τυφλά.

kehrtmachen στρέφεσθαι, μεταστρέφεσθαι (P.), ἀνα-[στρέφειν (u. P.).]

keifen s. zanken.

Keil *m* ὁ σφήν (ηνός), τὸ ἔμβολον, ὁ ἔμβολος (letzteres bsd. die keilförmige Schlachtordnung), einen ~ einschlagen σφῆνα ἐμβάλλειν, mit einem ~ spalten σφηνοῦν, kleiner ~ ὁ σφηνίσκος, τὸ σφηνάριον.

Keilbein *n* τὸ σφηνοειδὲς ὀστοῦν.

keilen σφηνοῦν.

Keilen *n* ἡ σφήνωσις.

Keiler *m* ὁ ἄγριος σῦς (υός), ὁ σύαγρος.

keilförmig σφηνοειδής, ἐπίσφηνος (2), ~e Schlachtordnung τὸ ἔμβολον.

Keim *m* 1. ὁ βλαστός, τὸ βλάστημα, ἡ βλάστη, τὸ φίτυμα, ~e treiben βλαστοφυεῖν, βλαστάνειν, ἀνα-, ἐκβλαστάνειν, ἀνιέναι (ἵημι) od. ἀναβάλλειν od. ἀναπέμπειν βλαστούς, ~e abschneiden βλαστοκοπεῖν, ~e ablesen βλαστολογεῖν, ohne ~ ἀβλαστής. — 2. übtr. (Anfang od. Grund von etw.) ἡ ἀρχή, τὸ σπέρμα.

keimen βλαστάνειν, ἀνα-, ἐκβλαστάνειν, nicht od. schlecht ~ ἀβλαστεῖν, spät ~ ὀψιβλαστεῖν.

Keimen *n* ἡ βλάστησις, ἡ ἐκβλάστησις.

keimend: leicht ~ βλαστητικός, βλαστικός, spät ~ ὀψιβλαστής.

keiner, keine, keines (**keins**) οὐδείς, οὐδεμία, οὐδέν, μηδείς (-μία, -έν), *subst.* u. *adj.* mit demselben Unterschied wie οὐ u. μή, s. unter nicht; oft wird ~ durch die Negationen οὐ u. μή wiedergegeben, zB. ich habe ~ Geld οὐκ ἔχω ἀργύριον, ~ von beiden οὐδέτερος, μηδέτερος, durchaus (gar) ~ οὐδ' εἷς (μία, ἕν), οὐκ ἔστιν (ἔσθ') ὅστις (ἥτις, ὅ τι), an keinem Orte οὐδαμοῦ, οὐδαμῆ (μηδαμοῦ, μηδαμῆ), οὐκ ἔσθ' ὅπου, von keinem Orte her οὐδαμόθεν (μηδ.), nach keinem Orte hin οὐδαμοῖ (μηδ.), οὐδαμόσε (μηδ.), zu keiner Zeit οὔποτε (μήπ.), οὐδέποτε (μηδ.), (nur von der Vergangenheit) οὐδεπώποτε (μηδ.), οὐπώποτε (μηπ.), οὐκ ἔσθ' ὅτε, auf keine Weise, auf keinen Fall, keinesfalls οὐδαμῶς, οὐδαμῆ (μηδ.), οὐκ ἔσθ' ὅπως, von keiner von beiden Seiten her οὐδετέρωθεν (μηδ.), auf keine von beiden Seiten hin οὐδετέρωσε (μηδ.), auf keine von beiden Arten οὐδετέρως, keinmal οὐδ' (μηδ') ἅπαξ, οὐκ ἔσθ' ὅτε, οὔποτε (μήπ.). Im Griechischen steht oft nachdrucksvoll neben der Negation auch οὐδείς, zB. οὐκ ἔχω οὐδὲν ἀργύριον ich habe (gar) kein Geld, keiner hat je geglaubt οὐδεὶς οὐδέποτε ἐνόμισεν, ebenso: keiner irgendwo οὐδεὶς οὐδαμοῦ u. ä.

keinerlei (keiner) οὐδείς, μηδείς, auf ~ Weise (Art) οὐδαμῶς (μηδ.), οὐκ ἔσθ' ὅπως, οὐδεμιᾷ (μηδ.) μηχανῇ.

keinesfalls s. unter keiner.

keineswegs ἥκιστα, οὐδέν τι, οὐ μὲν δή, οὐ δῆτα, οὐδαμῶς (μηδ.), οὐδαμῆ (μηδ.), οὔτοι, οὐδ' ὁπωστιοῦν (in Antworten gew. οὐ μὲν οὖν, οὐ δῆτα).

keinmal s. unter keiner.

Kelch *m* (Trinkgefäß) ἡ κύλιξ (κος), τὸ κύπελλον, (von Blumen) ἡ κάλυξ (κος), (am korinthischen und römischen Säulenkapitell) ὁ κάλαθος.

kelchartig, -förmig καλυκώδης.

Kelchglas *n* τὸ ὑαλοῦν ἔκπωμα, ἡ ὑαλίνη κύλιξ [(κος).]

Kelle *f* (zum Schöpfen) ἡ ἀρύταινα, ὁ ἀρυτήρ (ῆρος). (zum Rühren) ἡ τορύνη, τὸ τάρακτρον, (der Mauerer) ὁ ὑπαγωγεύς, τὸ τρουλλίον.

Keller *m* τὸ ὑπόγειον οἴκημα, ὁ λάκκος (letzteres bsd. zum Aufbewahren von Früchten), τὸ ταμιεῖον (allg. Vorratskammer).

Kellerassel *f*, **-wurm** *m* ὁ πολύπους (οδος), ὁ ὀνί-[σκος, auch ὁ ὄνος.]

Kellerhals *m* (eine Pflanze) ἡ θυμελαία.

Kellerloch *n* ἡ τοῦ λάκκου ὀπή.

Kellermeister *m* ὁ ἐπὶ τοῦ οἴνου.

Kellertür *f* ἡ τοῦ λάκκου θύρα.

Kellner *m* ὁ παῖς, ὁ ταμίας.

Kellnerin *f* ἡ παῖς, ἡ ταμία.

Kelter *f* ἡ ληνός, τὸ τρυγητήριον.

Kelterer, Keltertreter *m* ὁ ληνοβάτης.

Kelterfest *n* τὰ Λήναια.

keltern θλίβειν, ἀποθλίβειν ἐν ταῖς ληνοῖς, ἀποθλίβειν τὸν οἶνον ἐκ βοτρύων.

Keltern *n* ἡ ἀπόθλιψις.

kennbar ἐπί-, εὔσημος (2), φανερός, δῆλος, γνώρι-[μος (2).]

kennen etw. εἰδέναι τι (Wissen, Kenntnis von etw. haben), ἐπίστασθαί τι, ἐπιστήμονα εἶναί τινος (etw. genau verstehen, kundig sein), ἔμπειρον εἶναί od. ἐμπείρως ἔχειν τινός (etw. aus Erfahrung ~), ἀκριβῶς εἰδέναι, ἀκριβοῦν τι, ἐξεπίστασθαι (etw. genau ~), γνωρίζειν (~ lernen), γιγνώσκειν τι (durch Erfahrung od. an gewissen Merkmalen ~), j-n an etw. ~ γιγνώσκειν τινὰ ἔκ τινος od. τινί, etw. ~ lernen ἐν πείρᾳ γίγνεσθαί τινος, lerne dich selbst ~ γνῶθι σεαυτόν, etw. nicht ~ ἀγνοεῖν τι, ἀπείρως ἔχειν τινός, ἀνεπιστήμονα εἶναί τινος, sich vor Zorn nicht ~ ἥττω εἶναι ὀργῆς.

kennenswert ἄξιος γνῶναι.

Kenner *m* ὁ γνώμων (ονος), ὁ ἔμπειρος, ὁ ἐμπείρως ἔχων, ὁ ἐπιστήμων (ονος), ὁ ἐπιστάμενος, ὁ σοφὸς περί τι, ὁ δεινός τι, ein genauer, gründlicher ~ ὁ ἀκριβῶν, ὁ ἐξεπιστάμενος, oft durch *adj.* auf ικός, zB. ein ~ der Rednerkunst ἀνὴρ ῥητορικός.

Digitized by Google

Kennerauge *n*, **-blick** *m* ἡ ἐπιστήμη, gew. umſchr., ſ. vor Kennerangen ἐν εἰδόσιν, etw. mit ~ muſtern ἀκριβοῦντα oder ἐπιστάμενον oder ἐπιστημόνως ἐξετάζειν τι. [*m* unter Kenner.]

Kennerin *f* ἡ γνώμων (ονος) und die übrigen *f* von den

Kennerurteil *n* ἡ διάκρισις (mit und ohne τῶν εἰδότων od. ἐπισταμένων).

kenntlich εὔγνωστος, ἐπί-, εὔσημος (ſämtl. 2), γνώριμος, δῆλος, φανερός, ſehr ~ εὔδηλος, ~ machen εὔγνωστον uſw. καθιστάναι, ~ ſein an etw. γνωρίζεσθαί (P.) τινι.

Kenntnis *f* ἡ ἐπιστήμη (Wiſſen), ἡ μάθησις, τὸ μάθημα (durch Unterricht gewonnene ~), ἡ γνῶσις (geiſtiges Erkennen), ἡ αἴσθησις (ſinnliche u. geiſtige Wahrnehmung), ἡ ἐμπειρία (~ durch Erfahrung), ἡ παιδεία (Bildung), ἡ σοφία (Weisheit, Einſicht, bſd. höhere Einſicht), τὰ γράμματα (bſd. Elementarkenntniſſe), ~, genaue ~ von, in etw. haben ſ. kennen; j-m Kenntniſſe von etw. beibringen ἀποδεῖξαί τινα ἐπιστάμενόν τι, διδάσκειν τινά τι, ποιεῖν τινα σοφόν τι, ~ von etw. bekommen, erhalten ſ. erfahren; in ~ geſetzt werden πυνθάνεσθαι, μανθάνειν, ἀκούειν, ſich Kenntniſſe erwerben μανθάνειν, καταμανθάνειν τι.

kenntnisarm ἀμαθής, ἀνεπιστήμων, ἀπαίδευτος (2).

Kenntnisnahme *f* τὸ αἰσθάνεσθαί τινος.

kenntnisreich ἐπιστήμων, ἐπιστάμενος πολλά, πολυμαθής. εὐπαίδευτος (2), σοφός.

Kennzahn *m* (bei Tieren, bſd. Pferden u. Eſeln) ἡ γνώμη, τὸ γνῶμα, ὁ γνώμων (ονος), ohne ~ ἀγνώμων, λιπογνώμων (ονος).

Kennzeichen *n* τὸ σημεῖον, τὸ γνώρισμα, τὸ δήλωμα, τὸ σύμβολον, τὸ ἐπίσημον (allg.), τὸ τεκμήριον (untrügliches ~), ὁ χαρακτήρ (ἦρος, weſentliches, charakteriſtiſches ~), τὸ κριτήριον (wonach man etw. beurteilt), mit einem ~ verſehen σημαίνειν, παρασημαίνειν, σημειοῦν, aus einem ~ ſchließen συμβάλλεσθαί, τεκμαίρεσθαι, τεκμηριοῦσθαί (ſämtl. M.) τινι, ein ~ abgeben σημεῖον od. τεκμήριον εἶναι, τεκμηριοῦν, ein ~ von etw. angeben περιγράφειν τι, λέγειν τὸ σημεῖόν τινος, es iſt ein gutes ~ καλῶς ἔχει, καλὴν τὴν ἐλπίδα παρέχει, ohne ~ ἄσημος (2).

kennzeichnen σημειοῦν, χαρακτηρίζειν.

Kennzeichnung *f* τὸ σημεῖον, τὸ τεκμήριον.

Kenotaph *n* τὸ κενὸν χῶμα od. μνῆμα, τὸ κενοτάφιον, j-m ein ~ errichten κενὸν χῶμα χοῦν τινι, κενοταφεῖν τινα.

kentern (von einem Schiffe) ἀνα-, περιτρέπεσθαι (P.).

Kerbe *f* ἡ ἐγκοπή, ἡ χηλή, τὸ χήλωμα, (beim Pfeil) ἡ γλυφίς (ίδος), eine ~ machen χαράττειν, ἐγκόπτειν.

Kerbel *m* τὸ χαιρέφυλλον, ἡ σκάνδιξ (κος), τὸ ἄνθρυσκον (ἔνθρυσκον), wohlriechender ~ ἡ μυρρίς (ίδος).

kerbelähnlich, -artig, -förmig σκανδικώδης.

Kerbelhändler *m* ὁ σκανδικοπώλης.

kerben χαράττειν, ἐγκόπτειν, γλύφειν.

Kerbtier *n* τὸ ἔντομον.

Kerker *m* ἡ εἱρκτή, ὁ εἱργμός, τὸ δεσμωτήριον, ἡ φυλακή, ſ. Gefängnis. [σμῶν.]

Kerkermeiſter *m* ὁ δεσμοφύλαξ (κος), ὁ ἐπὶ τῶν δε-

Kerl *m* (im guten Sinne) ὁ ἀνήρ, ein braver ~ ἀγαθὸς ἀνήρ, (im verächtlichen Sinne) ὁ ἄνθρωπος, ein ſchlechter ~ ἄνθρωπος οὐδενὸς ἄξιος, ſchöne ~e καλὰ σώματα.

Kerlchen *n* τὸ ἀνθρώπιον, τὸ ἀνδράριον.

Kermes *f* τὸ ὄσγινον, ὁ κόκκος.

Kermesbaum *m*, **-eiche** *f* ἡ πρῖνος, ἡ κόκκος, ἡ ὄσγη.

kermesrot ὀσγινο-, κοκκοβαφής, κόκκινος, ὀσγινόεις.

Kern *m* **1.** (im Holze) τὸ ἐγκάρδιον, ἡ καρδία, ἡ μήτρα, (in Früchten) ὁ κόκκος, ὁ καρπός, (insbſd. in Steinfrüchten) ὁ πυρήν (ῆνος), τὸ ὀστοῦν, (der Koniferen) τὸ κάρυον, (der Gurken und Melonen) τὸ σίκυον, (der Weinbeere) ἡ ῥάξ (γός), τὸ γίγαρτον (letzteres auch von allen Beerenarten), (der Feigen) ἡ κεγχραμίς (ίδος), weicher ~ ὁ μυελός. — **2.** übtr. der ~ der Truppen τὸ κράτιστον τοῦ στρατοῦ, οἱ ἐπίλεκτοι τῶν στρατιωτῶν, der ~ der Jugend ἡ ἀκμή, τὸ ἄνθος τῶν νέων. — **3.** (die Hauptſache) τὸ κῦρος (ſ. der Muſik τῆς μουσικῆς), ein Menſch ohne ſittlichen ~ ἀστάθμητος ἄνθρωπος.

kernähnlich, -artig πυρηνοειδής, πυρηνώδης, gew. durch Umſchreibung ῥαγί u. dgl. ὅμοιος. [κοθραύστης.]

Kernbeißer *m* (ein Vogel) ὁ καρυοκατάκτης, ὁ κοκ-

kernfeſt ἐρρωμένος, ſ. kernhaft.

Kerngehäuſe *n* τὸ περικάρπιον.

kerngeſund ὑγιέστατος.

kernhaft, kernig ἀδρός, καρτερός, ῥωμαλέος, ἐρρωμένος, κράτιστος, ~er Ausſpruch ἀπεσφιγμένος λόγος, ἀπεσφιγμένη λέξις, ~e Rede σφυρήλατος λόγος.

Kernholz *n* (vom Kern des Baumes) τὰ ἔμμητρα ξύλα, (gutes Holz) τὰ ἄριστα od. ἐξαίρετα ξύλα, τὰ ἀδρὰ ξύλα.

kernlos ἄνευ ἐγκαρδίου uſw.

Kernmehl *n* ἡ σεμίδαλις.

Kernobſt *n* τὰ μῆλα.

Kernpunkt *m* τὸ κεφάλαιον. [ἔπος.]

Kernſpruch *m* ἡ γνώμη, τὸ ἀπόφθεγμα, τὸ χρυσοῦν

Kernſpruchſammlung *f* ἡ γνωμολογία.

Kerntruppen *f pl.* τὸ κράτιστον τοῦ στρατοῦ, οἱ ἐπίλεκτοι τῶν στρατιωτῶν.

Kernwort *n* τὸ κεφάλαιον ῥῆμα.

Kerze *f* ὁ κηρίων (ωνος), οἱ κηροί (Wachskerzen), ἡ δᾷς (δᾴδος), ἡ λαμπάς (άδος, Fackeln zum Leuchten).

kerzengerade ὀρθοφυής.

Kerzenkraut *n* ἡ λυχνῖτις (ιδος) φλομίς (ίδος), ὁ φλόμος. [~ ὑπὸ κηρῶν.]

Kerzenlicht *n*, **-ſchein** *m* τὸ τῶν κηριώνων φέγγος, bei

Kerzenträger *m* ὁ δαδοῦχος, ὁ δαδοφόρος.

Keſſel *m* **1.** ὁ λέβης (ητος), ὁ τρίπους (οδος), kupferner ~ τὸ χαλκεῖον, τὸ χάλκωμα, (Ofenkeſſel, bſd. in Badeſtuben) ὁ ὑπολέβης (ητος), kleiner ~ τὸ λεβήτιον, τὸ λεβητάριον. — **2.** (keſſelartige Vertiefung im Boden) τὸ κοῖλον, ὁ αὐλών (ῶνος), (bei einem feuerſpeienden Berge) ὁ κρατήρ (ῆρος).

keſſelartig, -förmig λεβητώδης.

Keſſeltreiben *n* ἡ κύκλῳ δίωξις, ein ~ veranſtalten κύκλῳ περιστάντας θηρᾶν.

Kettchen *n* τὸ ἁλύσιον.

Kette *f* **1.** (zum Feſſeln) ἡ ἅλυσις, ὁ δεσμός (*pl.* gew. τὰ δεσμά), Hals~ (bſd. für Hunde) ὁ κλφός, (Feſſeln) αἱ πέδαι, in ~n legen δεῖν, καταδεῖν, (ἐν) πέδαις δεῖν, in ~n liegen (ἐν) πέδαις δεδέσθαι, ἐν δεσμοῖς εἶναι, an die ~ legen δεῖν, mit einer ~ an etw. befeſtigen ἁλύσει δεῖν πρός τι. — **2.** (zum Schmuck) ὁ στρεπτός (*pl.* auch τὰ στρεπτά), ὁ ὅρμος, ἡ ἅλυσις, etw. an einer ~ tragen φορεῖν τι ἐξ ἁλύσεως ἠρτημένον. — **3.** übtr. (zuſammenhängende Reihe od. Folge) ἡ συνέχεια, ὁ ὁρμαθός, ἡ συμπλοκή, ἡ συνάφεια, gew. durch das *adj.* συνεχής, z. B. eine ~ von Bergen τὰ συνεχῆ od. διατεταμένα ὄρη, ἡ ὀρῶν συνέχεια, (von Federwild, z. B. Rebhühnern) ὁ ἑσμός, τὸ σμῆνος. — **4.** (am Webſtuhl) ὁ μίτος, ὁ στήμων (ονος).

ketten δεῖν, κατα-, συνδεῖν, (verbinden, zuſammenfügen) συνάπτειν, συμπλέκειν, συζευγνύναι, j-n an ſich ~ ἐξαρτᾶσθαί (M.) τινα ἐξ ἑαυτοῦ, ſ. feſſeln.

Kettenhund *m* ὁ κύων ὁ κλῳῷ δεδεμένος.

Kettenpanzer *m* ὁ ἁλυσιδωτὸς θώραξ (κος).

Kettenregel *f* (in der Rechenkunſt) ἡ ἅλυσις.

Kettenſchluß *m* ὁ σωρείτης συλλογισμός, ἡ σωρειτικὴ ἀπορία.

Kettenſtrafe *f* ὁ δεσμός (τὰ δεσμά), αἱ πέδαι.

Ketzer *m* ὁ αἱρετικός, ὁ αἱρεσιώτης (*f* -ῶτις, ιδος), ὁ αἱρετίζων (im kirchlichen Sinne), beſſer: ὁ περὶ τὰ θεῖα νεωτερίζων, ὁ μὴ νομίζων οὓς ἡ πόλις νομίζει θεούς, ὁ καινὰ δαιμόνια εἰσάγων.

Ketzerei *f* ἡ αἵρεσις, τὸ αἱρετικόν (im kirchlichen Sinne), beſſer: ὁ περὶ τὰ θεῖα νεωτερισμός.

Digitized by Google

ketzerisch αἱρετικός (im kirchlichen Sinne).
keuchen πνευστιᾶν, πνευματιᾶν, ἀσθμαίνειν, ἀναφυσᾶν.
Keuchen *n* τὸ ἄσθμα.
keuchend πνευστιῶν, ἀσθματικός, ἀσθματώδης.
Keuchhusten *m* ἡ πνιγώδης βήξ (ηχός).
Keule *f* (zum Schlagen) τὸ ῥόπαλον, τὸ ῥόπτρον, ἡ κορύνη, ἡ κορδύλη, mit der ~ schlagen ῥοπαλίζειν, (zum Stampfen im Mörser) ὁ ὕπερος, (der obere Hinterschenkel bei Tieren) ἡ κωλῆ, ὁ κωλεός, τὸ μηρίον.
keulenartig ῥοπαλοειδής, ῥοπαλικός, κορυνώδης.
Keulenträger *m* ὁ κορυνηφόρος.
keusch ἁγνός, καθαρός, σώφρων, ἐγκρατὴς τῶν ἀφροδισίων, ~ sein ἁγνεύειν, καθαρεύειν, σωφρονεῖν.
Keuschheit *f* ἡ ἁγνεία, ἡ ἁγνότης (ητος), ἡ καθαρότης (ητος), ἡ σωφροσύνη, ἡ ἐγκράτεια τῶν ἀφροδισίων.
Keuschlamm *n* (eine Pflanze) ὁ ἄγνος, ἡ λύγος, ὁ οἶσος.
Kichererbse *f* ὁ ἐρέβινθος, ὁ ὄροβος.
kichern κιχλίζειν.
Kichern *n* ὁ κιχλισμός.
Kiebitz *m* ἡ οἰνάνθη.
[1]Kiefer *m* ἡ γένυς (υος), ἡ γνάθος, ἡ σιαγών (όνος).
[2]Kiefer *f* ἡ πεύκη.
kiefern πεύκινος.
Kiel *m* (an der Feder) ὁ κάλαμος, ὁ καυλός, (am Schiffe) ἡ τρόπις (εως), ἡ στεῖρα, τὸ στείρωμα.
Kielbalken *m* τὰ τροπίδεια, ἡ στεῖρα.
Kielwasser *n* ἡ ἀντλία.
Kiemen *f/pl.* (der Fische) τὰ βράγχια.
kiemenartig βραγχιοειδής.
Kiemendeckel *m* τὸ τῶν βραγχίων ἐπικάλυμμα.
Kien *m* ἡ δᾷς (δᾴδος), ~ ausschneiden δᾳδοκοπεῖν, δᾳδουργεῖν, ~ anfetzen δᾳδοῦσθαι (P.).
Kienbaum *m* ἡ πεύκη, ἡ δᾷς (δᾴδος).
Kienfackel *f* ἡ δᾷς (δᾴδος), ἡ πεύκη.
Kienharz *n* ἡ πευκίνη ῥητίνη.
Kienholz *n* ἡ πεύκη. τὸ ἐκ τῆς πεύκης ξύλον.
kienicht, kienig δᾳδώδης. ἔνδᾳδος (2), ~ werden δᾳδοῦσθαι (P.).
kienlos ἄδᾳδος (2), ἄπευκος (2).
Kienöl *n* τὸ πεύκινον ἔλαιον. τὸ ἀπὸ τῆς πεύκης ἔλαιον.
Kienruß *m* ἡ πευκίνη αἰθάλη, τὸ πεύκινον μέλαν.
Kienspan *m* ἡ δᾷς (δᾴδος), ἡ πεύκη.
Kies *m* ἡ ψάμμος (am Meere), ὁ κάχληξ (κος), ὁ κόχλαξ (ακος, bisw. an Flüssen), ὁ, ἡ χάλιξ (κος, grober ~ zum Ausfüllen), τὸ χέραδος (auf dem Flußgrunde).
Kiesel, -stein *m* ὁ κάχληξ (κος), ὁ κόχλαξ (κος), ἡ ψῆφος, ὁ πέτρος, ἡ στία.
kieselähnlich, -artig κοχλακώδης. ψηφοειδής.
Kieselboden *m* τὰ κοχλακώδη χωρία.
kiesicht, kiesig ψαμμώδης, χαλικώδης, στιώδης.
kikeriki κοκκύ. ~ schreien κοκκύζειν.
Kimme *f* ἡ ἐγκοπή. ἡ χαραγή.
kimmen ἐγκόπτειν, χαράττειν.
Kind *n* τὸ τέκνον (in Bezug auf die Eltern). ὁ, ἡ παῖς (δός, in Beziehung auf Eltern u. Alter), τὸ παιδίον, τὸ παιδάριον, τὸ βρέφος (kleines ~), ὁ, ἡ ἔκγονος (Sproß, Sprößling), keine ~er habend ἄπαις (δος). ἄτεκνος (2). gute ~er habend εὔπαις (δος), εὐτεκνος (2). die ~er liebend φιλόπαις (δος). φιλότεκνος (2), Glück mit ~ern haben εὐτεκνεῖν, Glück mit ~ern ἡ εὐτεκνία, Menge der ~er ἡ πολυτεκνία, ~er zeugen παιδοποιεῖν, τεκνοποιεῖσθαι (M.), γεννᾶν od. φυτεύειν παῖδας, wieder ein ~ werden παλίμπαιδα γίγνεσθαι, ganz wie ein ~ sein παιδὸς οὐδὲν διαφέρειν, von ~esbeinen an ἐκ παιδός, (ἐκ παίδων), ἐκ (μικροῦ) παιδαρίου, ἐκ πρώτης ἡλικίας. dem ~e einen Namen geben (Sprichw.) περιπέττειν ὀνόματί τι. das ~ mit dem Bade ausschütten (Sprichw.) πάντα διαφθείρειν, an ~es Statt annehmen παῖδα ποιεῖσθαι (M.). εἰσποιεῖσθαι (M.). Annahme an ~es Statt ἡ εἰσποίησις, an Kindes Statt angenommen εἰσποίητος (2), θετὸς παῖς. ein ~ der Liebe ἐξ ἔρωτος γενόμενος, übtr. ein ~ sein (in Bezug auf Handlungsweise) νήπιον εἶναι, kein ~ mehr sein ἐκφυγεῖν τὰ τῆς παιδιᾶς ἔτη, er ist ein wahres ~ παῖς ὡς ἀληθῶς ἐστιν, wes Geistes ~ er ist οἷός ἐστιν.
Kindbett *n* ἡ λοχεία, im ~ liegen λοχεύεσθαι (M.).
Kindbetterin *f* ἡ λεχώ (οῦς).
Kindchen *n* τὸ παιδίον, τὸ παιδάριον, τὸ βρέφος.
Kinderei *f* ἡ παιδιά, (Possen, Narretei) ὁ λῆρος, ἡ φλυαρία, ~ treiben παίζειν, ληρεῖν, φλυαρεῖν.
Kindererzeugung *f* ἡ παιδο-, τεκνοποιία, ἡ παιδογονία, ἡ παιδοποίησις, ἡ τέκνωσις, ἡ παίδων γέννησις.
Kindererziehung *f* ἡ παίδων παιδεία, ἡ παιδο-, τεκνοτροφία, ἡ παιδαγωγία, ἡ παιδεία.
Kinderfeind *m*, **-in** *f* ὁ, ἡ μισόπαις (αιδος).
Kinderfrau *f* ἡ τιθήνη. ἡ τιτθή, ἡ τροφός.
Kinderfreund *m*, **-in** *f* ὁ, ἡ φιλόπαις (αιδος).
Kindergeschichte *f* ὁ παιδικὸς μῦθος.
Kindergeschrei *n* ὁ τῶν παίδων od. παιδίων κλαυθμυρισμός.
kinderhaft παιδικός, ὥσπερ παῖδες.
Kinderhand *f* ἡ παιδικὴ χείρ (ειρός).
Kinderjahre *n pl.* ἡ παιδία, ἡ πρώτη ἡλικία, in den ~n sein ἐν παισὶν εἶναι, aus den ~n heraustreten ἐξέρχεσθαι ἐκ τῶν παίδων.
Kinderkleid *n*, **-kleidung** *f* ὁ παιδικὸς χιτών (ῶνος). ὁ χιτωνίσκος (auch = Kinderhemd, -kappe), τὸ παιδικὸν ἱμάτιον.
Kinderkrankheit *f* ἡ παιδικὴ νόσος.
Kinderlehre *f* ἡ παιδαγωγία.
Kinderlehrer *m* ὁ παιδαγωγός, (in der Gymnastik) ὁ παιδοτρίβης. ein ~ sein παιδαγωγεῖν, παιδοτρίβειν.
kinderleicht ῥᾴδιος (ἐκ)μαθεῖν καὶ παιδί, das ist ~ ταῦτα κἂν παῖς (ἐκ)μάθοι od. γνοίη.
Kinderliebe *f* ὁ τῶν τέκνων ἔρως (ωτος).
kinderlos ἄπαις (αιδος), ἔρημος παίδων, ἄγονος (2), ἄτεκνος (2, wenn man nie Kinder gehabt hat), ἐστερημένος παίδων (wenn man die Kinder verloren hat).
Kinderlosigkeit *f* ἡ ἀπαιδία, ἡ ἐρημία παίδων, ἡ ἀτεκνία, ἡ ἀγονία.
Kindermädchen *n* ἡ τιθήνη, ἡ τιτθή, ἡ τροφός.
Kindermärchen *n* ὁ παιδικὸς μῦθος.
Kindermord *m* ἡ παιδοκτονία, ἡ τεκτοκτονία, gew. durch Verben, einen ~ begehen παιδοκτονεῖν, τεκτοκτονεῖν.
Kindermörder *m*, **-in** *f* ὁ, ἡ παιδοκτόνος.
Kinderpossen *f/pl.* ἡ παιδιά, αἱ φλυαρίαι, οἱ λῆροι.
kinderreich πολύτεκνος (2), πολύπαις (αιδος), ~ sein πολυτεκνεῖν. ἡ πολυπαιδία. ἡ εὐτεκνία.
Kinderreichtum, -segen *m* ἡ πολυπαιδία. ἡ πολυτεκνία, ἡ εὐπαιδία. ἡ εὐτεκνία.
Kinderschuhe *m/pl.* eig. τὰ παιδικὰ ὑποδήματα, übtr. die ~ abgelegt haben παῖδα οὐκέτι εἶναι, ἐξεληλυθέναι ἐκ τῶν παίδων, πρόσ- od. ἔφηβον εἶναι τὴν ἡλικίαν, ἐφ' ἑαυτοῦ εἶναι.
Kinderspiel *n* ἡ παιδιά, ἡ φλυαρία, es ist ein ~ πολλῇ ῥᾳστώνῃ γίγνεται mit *inf.*, es ist kein ~ μέγα od. χαλεπὸν ἔργον ἐστίν, χαλεπόν ἐστιν, πολλῆς δεῖ ἐπιμελείας.
Kinderspott *m*: er ist ein ~ καταγέλαστος καὶ παισίν.
Kindersprache *f* ἡ παιδικὴ od. τῶν παίδων λέξις.
Kinderwärterin *f* ἡ τροφός, ἡ τιθήνη, ἡ παιδοκόμος.
Kinderwelt *f* οἱ παῖδες, τὰ τῶν παίδων. ὁ τῶν παίδων βίος.
Kinderzeugung *f* ἡ παιδογονία, ἡ παιδοποιία.
Kinderzucht *f* ἡ παιδεία, ἡ παίδευσις, ἡ παίδων τροφή.
Kindesalter *n* ἡ παιδεία. s. Kinderjahre.
Kindesbeine *n/pl.*: von ~n an s. unter Kind.
Kindeskind *n* οἱ παίδων παῖδες, ὁ ἐκ-, ἀπόγονος (übh. = Nachkomme).
Kindesliebe *f* ἡ φιλοστοργία.
Kindesnöte *f/pl.* ἡ ὠδίς (ῖνος, gew. *pl.*), in ~n sein ὠδίνειν, ὠδινᾶν.
Kindespflicht *f* τὸ παιδὸς ἔργον, τὰ τοῦ παιδός. ἡ περὶ τοὺς γονέας εὐσέβεια.

Digitized by Google

Kindes Statt: an ~ annehmen εἰσποιεῖσθαι (M.), παῖδα ποιεῖσθαι (M.), υἱοθετεῖν, υἱοποιεῖσθαι (M.), das Annehmen an ~ ἡ εἰσποίησις, an ~ angenommen εἰσποίητος, θετὸς παῖς.
Kindesteil *m, n* ὁ τοῖς παισὶ κατὰ τὸν νόμον γιγνόμενος κλῆρος, ὁ κλῆρος, τὸ κληρονόμημα.
Kindheit *f* ἡ παιδία, ἡ πρώτη ἡλικία, zarte ~ ἡ νηπιότης (ητος), von ~ an ἐκ παιδός (παίδων), παιδόθεν, ἐκ νηπίου, in meiner ~ παῖς ἔτι ὤν.
kindisch παιδικός, παιδιώδης, παιδαριώδης, μειρακιώδης, φλύαρος (2), ~es Wesen τὰ *neutr.* τ. *adj.*
Kindlein *n* τὸ παιδίον, τὸ βρέφος, τὸ παιδάριον.
kindlich παιδικός, ὁ, ἡ, τὸ τῶν τέκνων οἷ. παίδων (bei Kindern vorkommend), εὐσεβὴς περὶ τοὺς γονέας (von dem Verhalten gegen die Eltern), gew. ὥσπερ παῖς, οἷα δὴ παῖς οἷ. durch den *gen.* παίδων οἷ. παίδων, ~er Gehorsam ἡ τοῦ παιδὸς ὑπακοή οἷ. εὐπείθεια, εὐπείθεια ὥσπερ παιδός, (rein, unschuldig) ἁπλοῦς, ἁγνός.
Kindlichkeit *f* τὸ παιδικὸν ἦθος, ἡ περὶ τοὺς γονέας εὐσέβεια, ἡ ἁπλότης (ητος), ἡ ἁγνεία, ἡ καθαρότης (ητος), auch τ. *neutr.* der vorh. *adj.*
Kindtaufe *f* ὁ τοῦ παιδὸς βαπτισμός.
Kinn *n* τὸ γένειον, ἡ σιαγών (όνος), mit kleinem ~ (οἷ. Kinnbacken) μικρογένειος (2), mit großem οἷ. langem ~ (οἷ. Kinnbacken) μακρογένειος (2).
Kinnbacken *m*, **-lade** *f* ἡ γνάθος, ἡ σιαγών (όνος).
Kinnbackenmuskel *m, f* ὁ σιαγονίτης μῦς (υός).
Kinnkette *f* τὸ ψάλιον, τὸ ἐπιψάλιον, τὸ χαλαστόν, τὸ σιαλιστήριον.
Kippe *f* Sprichw.: auf der ~ stehen ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς ἵστασθαι.
kippen *intr.* ἀποκλίνεσθαι (P.), *trans.* ἀποκλίνειν, (beinahe fallen) ὀλίγου οἷ. παρὰ μικρὸν πίπτειν.
Kirche *f* (als Gebäude) τὸ ἱερόν, ὁ ναός, (als Gottesdienst) τὰ ἱερά, ἡ ἱερουργία, τὸ ἱερούργειον, (als Gemeinde) ἡ ἐκκλησία, ~ halten τὰ ἱερὰ ποιεῖσθαι (M.), in die ~ gehen παραγίγνεσθαι πρὸς τὰ ἱερά. [ἱερῶν.]
Kirchenbann *m*: j-n in den ~ tun εἴργειν τινὰ τῶν
Kirchenbesuch *m* ἡ πρὸς τὰ ἱερὰ φοίτησις.
Kirchenbuch *n* οἱ ἱεροὶ πίνακες, ὁ ἐκκλησιαστικὸς κατάλογος.
Kirchendiener *m* ὁ νεωκόρος, ὁ λειτουργός.
Kirchendienst *m* ἡ λειτουργία.
Kirchengeschichte *f* ἡ ἱερὰ ἱστορία, τὰ ἐκκλησιαστικά.
Kirchengut *n* τὰ ἱερὰ χρήματα.
Kirchenlied *n* ἡ ἱερὰ ᾠδή. [λεβηρίδος.]
Kirchenmaus *f* Sprichw.: arm wie eine ~ γυμνότερος
Kirchenmusik *f* ἡ ἱερὰ συμφωνία. [λεῖν.]
Kirchenraub *m* ἡ ἱεροσυλία, einen ~ begehen ἱεροσυ-
Kirchenräuber *m* ὁ ἱερόσυλος. [χρήματα.]
Kirchenvermögen *n* τὰ τοῦ νεὼ οἷ. ἱεροῦ οἷ. ἱερὰ
Kirchenversammlung *f* ἡ σύνοδος, allgemeine ~ ἡ οἰκουμενικὴ σύνοδος.
Kirchhof *m* τὸ περὶ τὸ ἱερὸν τέμενος, (als Begräbnisplatz) τὸ πολυάνδριον, τὸ κοιμητήριον.
kirchlich ἱερός, ἐκκλησιαστικός. [κησις.]
Kirchsprengel *m* ἡ παροικία. ἡ ἐνορία, ἡ παρ-, διοί-
Kirre ἥμερος, χειροήθης, τιθασός, ~ machen ἥμερον usw. ποιεῖν, τιθασεύειν, ἡμεροῦν, übtr. θέλπειν. κηλεῖν. [ἐπάγεσθαι (M.).]
Kirren s. kirre machen unter kirre; (locken) θελγάζειν,
Kirschbaum *m* ὁ κέρασος, ἡ κερασία.
Kirsche *f* τὸ κεράσιον.
Kirschfink *m* ὁ κοκκοθραύστης.
Kirschharz *n* ἡ ἀπὸ τοῦ κερασίου ῥητίνη.
Kirschkern *m* τὸ ἀπὸ τοῦ κερασίου ὀστοῦν. [τος).]
Kirschkuchen *m* ὁ ἀπὸ τῶν κερασίων πλακοῦς (οῦν-
Kirschwein *m* ὁ ἀπὸ κερασίων οἶνος.
Kissen *n* τὸ στρῶμα, τὸ κνέφαλλον, (Kopf~) τὸ προσκεφάλαιον, (zum Unterlegen beim Tragen einer Last) ἡ τύλη, τὸ τυλεῖον.
Kistchen *n* τὸ κιβώτιον.
Kiste *f* ἡ κίστη, ἡ θήκη, ἡ κιβωτός, τὸ κιβώτιον, ἡ λάρναξ (κος), ὁ ῥῖσκος, ὁ σώρακος, ἡ κυψέλη.
Kitt *m* ἡ λιθόκολλα (Stein~), ὁ πιττόκηρος, ἡ μάλθα (Wachs~).
Kittel *m* ὁ τρίβων (ωνος), τὸ τριβώνιον (abgetragenes Kleid), τὸ σινδόνιον, ἡ σινδονίσκη (Leinwand~), ἡ νάκη, τὸ νάκος, ἡ βαίτη, ἡ σισύρα (zottiger ~ aus Pelzwerk), ἡ διφθέρα (aus Leder od. Fellen), ἡ κατωνάκη (Sklavenkittel mit einem Saum von Schafpelz). [λητός.]
kitten κολλᾶν, στεγνοῦν, συστεγνοῦν, gekittet κολ-
Kitten *n* ἡ κόλλησις, ἡ στέγνωσις.
Kitzel *m* ὁ γάργαλος, τὸ γαργάλισμα, ὁ γαργαλισμός, ὁ κνισμός, ὁ κνησμός, τὸ κνῆσμα (bsd. wollüstiger ~), übtr. z.B. der ~ des Lobes ἡ τοῦ ἐπαίνου ἡδονή, ~ empfinden γαργαλίζεσθαι, κνίζεσθαι (P.), der ~ sticht ihn ἀκολασταίνει, κριθᾷ, ἐπτόηται.
kitzeln γαργαλίζειν, κνίζειν, ὑποκνίζειν (auch übtr.), s. jucken; inwendig mit einer Feder ~ καταματεύεσθαι πτερῷ.
Kitzeln *n* s. Kitzel.
kitzlig δυσγάργαλις, δυσγάργαλος (2), δυσγαργάλιστος (2), übtr. ἄπορος (2), δυσχερής, χαλεπός, eine ~e Sache ἄπορον χρῆμα. [ρέναι.]
klaffen χάσκειν, ἀνα-, διαχάσκειν, (von Wunden) σεση-
Klaffen *n* τὸ χάσμα.
klaffen κλάζειν, ἀνακλάζειν, ὑλακτεῖν, βαΰζειν (letztere beide auch übtr. von Menschen).
Klaffen *m* ἡ κλαγγή.
Klaffer *m* ὁ ὑλάκτης, ὁ ὑλακτητής.
Klafter *f* ἡ ὀργυιά.
klagbar ἐπαίτιος (2), ~ werden gegen j-n δίκην λαγχάνειν τινί, eine Sache ~ machen ἀναφέρειν τι πρὸς τοὺς δικαστάς.
Klage *f* 1. (Wehklage) ὁ θρῆνος, ὁ ὀδυρμός, ὁ ὀλοφυρμός, ἡ ὀλόφυρσις, laute ~ ὁ σχετλιασμός, in ~n ausbrechen θρήνους ποιεῖσθαι (M.), ὀδύρεσθαι (M.). — 2. (Beschwerde) τὸ ἔγκλημα, ἡ αἰτία, ἡ αἰτίασις, ἡ μέμψις, ~ über j-n (etw.) führen ἐγκλήματα ἔχειν πρός τινα (τι), αἰτιᾶσθαι (M.) τινα, μέμφεσθαί (M.) τινι. — 3. (vor Gericht) τὸ ἔγκλημα, ἡ κατηγορία, (in Privatsachen) ἡ δίκη, (in öffentlichen Sachen) ἡ γραφή, (gegen Schuldner) ὁ τύπος, eine ~ eingeben, anbringen ἀπο- οἷ. εἰσφέρειν δίκην οἷ. γραφήν (gegen j-n τινί, wegen etw. τινός), eine ~ anstellen οἷ. anhängig machen ἐνίστασθαι δίκην οἷ. κρίσιν, εἰσάγειν δίκην, es wird von j-m gegen j-n diese ~ erhoben φεύγει τις ὑπό τινος ταύτην τὴν δίκην, eine ~ als ungültig ablehnen παραγράφεσθαι (M.) τὴν γραφήν.
Klageeid *m* ἡ ἀντωμοσία, den ~ leisten ἀντομνύναι.
Klagegedicht *n*, **-gesang** *m*, **-lied** *n* τὰ ἐλεγεῖα, ὁ ἔλεγος, ἡ θρηνῳδία, οἱ θρῆνοι, ein Klagelied anstimmen θρῆνον ποιεῖσθαι (M.). θρήνους οἷ. θρήνων ἐξάρχειν, das Anstimmen von Klageliedern ἡ θρηνῳδία.
Klagegeschrei *n* ὁ θρῆνος, ἡ οἰμωγή, in ein ~ ausbrechen ἀνολολύζειν, ἀναβοᾶν (εἰς οἰμωγήν), ἀνακράζειν.
Klagelaut *m* ἡ θρηνώδης φωνή, ὁ ὀδυρμός.
klagen 1. (wehklagen) θρηνεῖν, ὀδύρεσθαι, ὀλοφύρεσθαι (M.), οἰμώζειν, (bei Trauerfällen) πένθος ποιεῖσθαι (M.), über den Tod j-s ~ κόπτεσθαί, τύπτεσθαί (M.) τινα, über sein Schicksal ~ μεμψιμοιρεῖν, j-m etw. ~ ἀνακλάεσθαί (M.) τι πρός τινα. — 2. (sich beschweren) μέμφεσθαί (M.) τινι, αἰτιᾶσθαί (M.) τινα, ἐγκαλεῖν τινι. — 3. vor Gericht ~ αἰτιᾶσθαι (M.), κατηγορεῖν, εἰσφέρειν πρὸς τοὺς δικαστάς, wider j-n ~ s. anklagen, s. auch Klage. — 4. (von angeschossenem od. verendendem Wild) μηκᾶσθαι.
Klagen *n* s. Klage. [Wild) μακών.]
klagend θρηνώδης, (von angeschossenem od. verendendem
Klagepunkt *m* τὸ κατηγόρημα, τὸ ἔγκλημα, ~e τὰ κατηγορημένα, τὰ γεγραμμένα, τὰ εἰσηγγελμένα.

Digitized by Google

Kläger s. Ankläger.
klägerisch κατηγορικός.
Klageschrift *f* ἡ γραφή, τὸ ἔγκλημα.
Klageton *m* ἡ θρηνώδης φωνή, τὸ θρήνημα.
Klageweib *n* ἡ καρίνη, ἡ πενθήτρια. ἡ θρηνήτρια.
kläglich (jammervoll, bejammernswert) ἐλεεινός, οἰκτρός, ἄθλιος, δεινός, (klagend) θρηνώδης, γοώδης, ~ tun δεινὸν ποιεῖσθαι (M.), σχετλιάζειν, ὀδύρεσθαι (M.).
klamm σπάνιος, ἄπορος (2), στενός.
Klammer *f* ἡ πόρπη, τὸ ἔχμα, ὁ σύνδεσμος, τὸ προσαγώγιον, ἡ περιστομίς (ίδος).
klammern πορπᾶν, συνδεῖν, προσάπτειν, περιλαμβάνειν ἔχμασι.
Klang *m* ὁ φθόγγος, τὸ φθέγμα, ὁ ἦχος, ὁ ψόφος, ἡ φωνή, ἡ κλαγγή, einen ~ von ſich geben φόφον ἀποτελεῖν (u. M.), φθέγμα ἀφιέναι, ψοφεῖν, ἠχεῖν, φθέγγεσθαι (M.), φωνεῖν, von gutem ~ eig. εὔφθογγος (2), εὐηχής, εὔηχος (2), übtr. εὐδόκιμος (2), einen guten ~ haben εὐδοκιμεῖν (übtr.).
klanglos ἄφθογγος (2), ἄφωνος (2).
Klappe *f* (am Kleide) τὸ παταγεῖον, (am Inſtrument) τὸ ἐπιστόμιον, (über einer Öffnung) τὸ ἐπίθεμα.
klappen ψοφεῖν, κροτεῖν. [τὸ πλαταγώνιον.]
Klapper *f* τὸ κρόταλον, τὸ κρέμβαλον, ἡ πλαταγή,
klappern κροτεῖν (auch vom Storch), ἐπικροτεῖν, παταγεῖν, πλαταγεῖν (einen klappernden Ton hervorbringen), κροταλίζειν, κρεμβαλιάζειν (mit der Klapper ſpielen), vor Kälte ~ ὑπὸ κρύους κροτεῖν τοῖς ὀδοῦσιν.
Klappern *n* ὁ κρότος, ὁ πάταγος, ἡ πλαταγή, (das Spiel mit der Klapper) ὁ κροταλισμός.
Klapperſchlange *f* ὁ κρόταλος.
Klapperſchnabel *m* ὁ κλαδαρόρυγχος.
Klappſtuhl *m* ὁ ὀκλαδίας.
klar 1. (durchſichtig, hell, heiter) καθαρός, διαφανής, von der Luft αἴθριος, εὔδιος (2), der ~e Himmel ἡ αἰθρία, ἡ εὐδία. — 2. (deutlich, verſtändlich) δῆλος, φανερός, πρόδηλος (2), σαφής, ἐμφανής, καταφανής, ἐναργής, ~e Stimme ἡ λαμπρὰ φωνή, es iſt ~ φαίνεται, δῆλόν οb. φανερόν ἐστι, ~legen, ~machen σαφηνίζειν, δηλοῦν, φανερὸν ποιεῖν, ↓ ἑτοιμάζεσθαι (M.) πρός τὴν μάχην, j-m ~machen, daß διδάσκειν τινά ὅτι, im ~en ſein über etw. ἀκριβῶς μεμαθηκέναι οb. ἐγνωκέναι τι, ins ~e kommen über etw. τὸ ἀκριβὲς μανθάνειν περί τινος, ~ ſehen σαφῶς γιγνώσκειν. — 3. (zart, fein) λεπτός.
klären s. abklären.
Klarheit *f* 1. (Durchſichtigkeit, Helle) ἡ καθαρότης (ητος), ἡ διαφάνεια u. b. *neutr.* b. *adj.*, ~ der Luft ἡ αἰθρία, ἡ εὐδία. — 2. (Deutlichkeit) ἡ σαφήνεια, ἡ ἐνάργεια u. b. *neutr.* b. *adj.*, mit ~ σαφῶς, ἐναργῶς. — 3. (Zartheit, Feinheit) ἡ λεπτότης (ητος), τὸ λεπτόν.
klarlegen, -machen s. klar 2.
Klärung *f* eigtl. τὸ διυλίζειν, τὸ διηθεῖν, τὸ καθαίρειν, übtr. ὁ σαφηνισμός.
Klaſſe *f* ἡ τάξις, ἡ φυλή, τὸ φῦλον, τὸ γένος, (Gattung, Spezies) τὸ εἶδος, zu einer ~ gehören τελεῖν εἰς τινας, εἶναί τινων, εἶναί τινος γένους.
Klaſſifikation *f* ἡ εἰς γένη κατάταξις οb. διαίρεσις.
klaſſifizieren τάττειν, δια-, κατα-, συντάττειν εἰς γένη, διαιρεῖν τινας.
Klaſſiker *m* ὁ ἔγκριτος συγγραφεύς, die alten ~ οἱ πάλαι. [ἀρίστους.]
klaſſiſch ἔγκριτος (2), für ~ erklären ἐγκρίνειν εἰς τοὺς
Klatſchbaſe *f* ἡ πολυλόγος γυνή.
Klatſchblatt *n* (das Blatt der Mohnblume u. der Anemone, e. Art Liebesorakel) τὸ πλαταγώνιον.
klatſchen 1. eig. κροτεῖν, παταγεῖν, ψοφεῖν, in die Hände ~ συγκροτεῖν τὼ χεῖρε, ταῖς χερσὶν (τοῖν χεροῖν) οb. τὰς χεῖρας (τὼ χεῖρε) ἀνακροτεῖν. — 2. (ſchwatzen) στωμύλλεσθαι, λαλαγεῖν, (ausſchwatzen) ἐκλαλεῖν, διαθρυλεῖν, διαφημίζειν.
Klatſchen *n* eig. ὁ πάταγος, ὁ ψόφος, das ~ in die Hände ὁ χειρῶν κρότος οb. ἡ χειρῶν κρότησις (als Zeichen des Beifalls), τὸ ῥόθιον (der Ruder im Waſſer).
Klätſcher *m* ὁ σπερμολόγος, ὁ λάλος, böswilliger ~ ὁ ψιθυρός, ὁ διάβολος. [ἡ διαβολή.]
Klätſcherei *f* ἡ σπερμολογία, ἡ λαλιά, böswillige ~
klatſchhaft λάλος, στωμύλος, ἀδολεσχικός, ~ ſein λαλαγεῖν. [σχία, (Verleumdung) ἡ διαβολή.]
Klatſchhaftigkeit *f* ἡ λαλιά, ἡ στωμυλία, ἡ ἀδολε-
Klatſchmaul, -weib *n* ſ. Klatſchbaſe.
Klatſchmohn *m*, **-roſe** *f* ἡ ἀγρία μήκων (ωνος).
Klatſchnelke *f* ἡ ἀφρώδης μήκων (ωνος).
Klatſchſucht *f* ἡ ληρημάτων οb. κενολογίας ἐπιθυμία.
klauben an etw. περιτρώγειν τι, über etw. ~ (übtr.) πονεῖν ἀμφί τι, μεριμνᾶν περί τινος, an den Worten ~ δυσχεραίνειν ἐν τοῖς λόγοις.
Klaue *f* (bei Vögeln, Katzenarten) ὁ ὄνυξ (χος), geſpaltene ~ (bei Rindern u. dgl.) ἡ ὁπλή, ἡ χηλή, mit krummen ~n γαμψώνυξ (χος), γαμψώνυχος (2), mit geſpaltenen ~n δίχηλος (2), geſpaltene ~n haben διχηλεύειν, in j-s ~n geraten ὑποχείριον γίγνεσθαί τινι.
Klauenſeuche *f* ἡ ποδάγρα, ~ haben ποδαγρᾶν.
Klauſe *f* ἡ καλύβη, ἡ σκηνή, ἡ ἀναχώρησις.
Klauſel *f* ἡ παρένθεσις, ἡ παρενθήκη, ἡ προσθήκη, ἡ ἐπιβολή, mit der ~ durch die Verben ἐπιλέγων, ἐπιγράφων.
Klauſner *m* ὁ ἀναχωρητής, ὁ ἐρημίτης.
Klauſnerei *f* ἡ ἀναχώρησις, ἡ ἐρημία.
Klauſnerleben *n* ὁ ἐν ἐρημίᾳ βίος.
kleben I *trans.* 1. etw. an etw. ~ προσκολλᾶν, προσμάττειν, προσάπτειν τί τινι, συνάπτειν τι πρός τι. — II *intr.* 2. an etw. ~ ἔχεσθαί τινος, ἐνέχεσθαί τινι, ἐμπεφυκέναι τινί, προσ-, παραπεπηγέναι τινί, παραμένειν τινί, οὐκ ἀπαλλάττεσθαί (P.) τινος. — 3. übtr. an j-m ~ προσκολλᾶσθαί (M.) τινι, am Leben ~ ἐπιθυμεῖν τοῦ ζῆν, φιλοψυχεῖν.
Klebkraut *n* ἡ ἀπαρίνη. [ρωμα.]
Klebpflaſter *n* τὸ κηρωτόν (ἔμπλαστρον), τὸ κή-
klebrig γλίσχρος, ἔγγλισχρος (2), ἰξώδης, κολλώδης, γλοιώδης, nicht ~ ἄγλισχρος (2), ~ werden γλισχραίνεσθαι, γλοιοῦσθαι (P.).
Klebrigkeit *f* ἡ γλισχρότης (ητος).
Klecks *m* ἡ κηλίς (ίδος), ὁ σπίλος, τὸ σπίλωμα, einen ~ auf etw. machen κηλιδοῦν, σπιλοῦν τι.
kleckſen κηλιδοῦν, σπιλοῦν.
Klee *m* τὸ τρίφυλλον, ὁ λωτός (Futter~), τὸ μελίλωτον, ὁ μελίλωτος (Süß~), ἡ Μηδικὴ πόα (Luzerne), ὁ κύτισος (Schneden~), ἡ τῆλις (ως u. ιδος, Bockshorn~), ὁ κορυνόπους (οδος, niedriger Schoten~).
Kleeblatt *n* τὸ τρίφυλλον, übtr. ἡ ἑταίρων τριάς (άδος), ἡ ἑταιρεία.
Kleid *n* ἡ ἐσθής (ῆτος), τὸ ἔσθημα (gew. *pl.*), ἡ στολή, ἡ σκευή (allg.), τὸ ἔνδυμα (~ zum Anziehen), τὸ περίβλημα, τὸ περιβόλαιον, ἡ περι-, ἐπιβολή (~ zum Umnehmen), τὸ ἱμάτιον (Obergewand, Mantel), ἡ ἐφεστρίς (ίδος, warmes Winterobergewand), ὁ χιτών (ῶνος, Unter~), ὁ πέπλος (weibliches Obergewand), ὁ χιτωνίσκος (kurzes Unter~), τὸ χιτώνιον (Unter~ der Frauen), ὁ τρίβων (ωνος), τὸ τριβώνιον (abgetragener, grober Mantel), ein ~ anziehen ἐνδύεσθαι (M.) χιτῶνα uſw., ~er tragen ἱματίοις χρῆσθαι, ein ~ ausziehen ἐκ-, ἀποδύεσθαι (M.) χιτῶνα uſw., weiße, ſchwarze ~er tragen λευχειμονεῖν, μελανειμονεῖν, ſchöne ~er tragen εὖ οb. καλῶς περιεσταλμένον εἶναι. [ſ. b. vor. Wort.]
Kleidchen *n* τὸ ἱματίδιον, τὸ χιτώνιον, τὸ τριβώνιον,
kleiden 1. (ankleiden) ἐνδύειν τινά τι, ἀμφιεννύναι τινά τι, περιβάλλειν τινί τι, περιστέλλειν τινά τι, gekleidet ſein ἀμπέχεσθαι, ἠμφιεσμένον εἶναι (in etw. τι), ſich ~ (ſich ankleiden) ἐνδύεσθαι, ἀμφιέννυσθαι, περιστέλλεσθαι, περιβάλλεσθαι (ſämtlich M.). — 2. übtr. (zieren) κοσμεῖν, περιστέλλειν, παραμπέχειν, etw. kleidet j-n gut καλῶς ἔχει τί τινι, πρέπει τινί τι,

Digitized by Google

κόσμος ἐστί τί τινι, in Worte ~ περιβάλλειν τινὶ λόγους, κοσμεῖν λόγοις.
Kleiderbewahrer *m* ὁ ἱματιοφύλαξ (κος).
Kleiderdieb *m* ὁ λωποδύτης, ὁ ἱματιοκλέπτης.
Kleiderhändler *m* ὁ ἱματιοπώλης.
Kleiderhändlerin *f* ἡ ἱματιόπωλις (ιδος).
Kleiderkammer *f* ἡ ἱματιοθήκη.
Kleidermacher *m* (Schneider) ὁ ῥαφεύς, die Kunst des ~s ἡ ἱματιουργική, ἡ χλαμυδουργία, ἡ χλανιδοποιία.
Kleidermarkt *m* ἡ ἱματιόπωλις (ιδος) ἀγορά.
Kleidermotte *f* ὁ σής (σητός u. σεός).
Kleidernarr *m*, **-närrin** *f* ὁ περὶ τὴν ἐσθῆτα καλλωπιστής, ἡ περὶ τὴν ἐσθῆτα καλλωπίστρια.
Kleiderpracht *f* αἱ πολυτελεῖς ἐσθῆτες, ἡ ἱματίων πολυτέλεια.
Kleiderschrank *m* ἡ ἱματοθήκη, ὁ σώρακος (Kleiderkiste), τὸ ἱματιοφυλάκιον. [σχῆμα.]
Kleidertracht *f* ἡ στολή, ἡ σκευή, τὸ φόρημα, τὸ
Kleidertrödler *m* ὁ ἱματιοκάπηλος.
Kleiderverleiher, -vermieter *m* ὁ ἱματιομίσθης, ὁ ἱματιομισθωτής.
Kleidervorrat *m* ὁ ἱματισμός, τὰ ὑπάρχοντα ἱμάτια.
kleidsam: ein ~es Gewand τὸ ἱμάτιον καλῶς ἔχον.
Kleidung *f* ἡ στολή, ἡ σκευή (als Handlung und als Sache, s. Kleid), oft durch *part.*, z. B. in der ~ eines Soldaten περιεσταλμένος ὥσπερ στρατιώτης, in der ~ eines Bettlers πτωχοῦ σχῆμα ἔχων.
Kleidungsstück *n* ἡ ἐσθής (ῆτος), τὸ ἔσθημα (gew. *pl.*), τὸ ἱμάτιον, s. Kleid; ~e ὁ ἱματισμός.
Kleie *f* τὸ πίτυρον (gew. *pl.*), τὸ κυρήβιον (gew. *pl.*), τὸ κρῖμνον (gew. *pl.*), τὸ ἄχυρον (gew. *pl.*), τὸ ἀπόβρασμα.
kleienartig πιτυρώδης, κριμνώδης, ἀχυρώδης.
Kleienbrot *n* ὁ πιτυρίας od. πιτυρίτης ἄρτος, ἡ ἠχυρωμένη μᾶζα.
Kleienhändler *m* ὁ κυρηβιοπώλης.
klein 1. μικρός (auch „gering"), *comp.* μικρότερος, μείων, ἐλάττων, *sup.* μικρότατος, ἐλάχιστος, βραχύς (kurz, von Raum und Zeit), ὀλίγος (von der Zahl und der Menge, auch von Raum, Größe und Zeit), ταπεινός (niedrig), λεπτός (dünn), ἀκαριαῖος (ganz ~, winzig), φαῦλος (unbedeutend), ~es Geld τὰ κερμάτια, ~e Statur ἡ μικροφυΐα, von ~er Statur μικροφυής, ~ stoßen συντρίβειν, ~ hacken συγκόπτειν, ~ denken μικροψυχεῖν, μικρόψυχον εἶναι, ~ denken von j-m ὀλιγωρεῖν, καταφρονεῖν τινος, ~es Kind τὸ παιδίον, τὸ παιδάριον, τὸ νήπιον, τὸ βρέφος. — 2. in Zssgn, oft durch μικρο-, z. B. mit ~en Augen μικρόμματος, mit ~em Kopfe μικροκέφαλος, ~denkend μικρόθυμος, mit ~em Barte μικρογένειος (sämtlich 2). ~er machen ἐλαττοῦν, μειοῦν, ~er werden ἐλαττοῦσθαι, μειοῦσθαι (P.), zu ~ sein für etw. οὐ χωρεῖν τι, ~ machen μικρὸν ποιεῖν. — 3. übtr. ~ beigeben ὑποστέλλεσθαι (M.), μετρίως ἀποκρίνεσθαι (M.).
kleinäugig μικρόφθαλμος (2), μικρόμματος (2).
kleinbäuchig μικροκοίλιος (2).
kleinbeerig μικρόρραξ (γος).
kleinblätterig μικρόφυλλος (2).
kleindärmig μικρόσπλαγχνος (2). [νόφρων.]
kleindenkend μικρόψυχος (2), μικρὰ φρονῶν, ταπει-
kleinflügelig μικροπτέρυξ (γος).
kleinfüßig μικρόπους (οδος).
Kleingeist *m* ὁ μικρόψυχος, ὁ μικρολόγος.
Kleingeisterei *f* ἡ μικροψυχία, ἡ μικρολογία.
kleingeistig μικρόψυχος (2), μικρολόγος (2).
Kleingeld *n* τὰ κερμάτια. [πειθῶς ἔχειν.]
kleingläubig δυσπειθής, δύσπειστος (2), ~ sein δυσ-
Kleingläubigkeit *f* ἡ δυσπειθεια.
Kleinhandel *m* ἡ καπηλεία, ~ treiben καπηλεύειν.
Kleinhändler *m* ὁ κάπηλος, ὁ ἀγοραῖος, ein ~ sein καπηλεύειν.
Kleinheit *f* ἡ μικρότης, ἡ λεπτότης, ἡ βραχύτης, ἡ ὀλιγότης, ἡ ταπεινότης, ἡ φαυλότης (ητος).
kleinherzig μικρόψυχος (2), μικρόθυμος (2), ταπεινόφρων, μικρογνώμων. [ἡ μικρογνωμοσύνη.]
Kleinherzigkeit *f* ἡ μιχροψυχία, ἡ ταπεινοφροσύνη,
Kleinigkeit *f* τὸ μικρόν, τὸ βραχύ, τὸ ὀλίγον, τὸ φαῦλον, es ist eine ~ βραχύ τι οὐ. ἔργον οὐδέν mit *inf.*, es ist keine ~ πάμμεγά που, μέγα μέν ἐστιν ἔργον, ~en mikrologiai, λῆροι, φλυαρίαι, sich um ~en bekümmern μικρολογεῖσθαι (M.), für eine ~ ansehen μικρὸν ἡγεῖσθαι (M.) ἔργον εἶναι, παρ' οὐδὲν τίθεσθαι (M.), περὶ οὐδενὸς ποιεῖσθαι (M.), oft durch Zssg mit μικρός, z. B. um ~en klagend μικραίτιος (2), ~en stehlend μικροκλέπτης, ~en anstaunend μικροθαύμαστος (2), sich um ~en betrübend μικρόλυπος (2).
Kleinigkeitsgeist *m* ἡ μικρολογία, s. Kleinigkeitskrämer.
Kleinigkeitskrämer *m* ὁ μικρολόγος, ὁ ἀκριβολόγος, ὁ κίμβιξ (κος), ein ~ sein μικρολογεῖσθαι, γλισχρολογεῖσθαι (M.).
Kleinigkeitskrämerei *f* ἡ μικρολογία.
kleinkernig μικροπύρηνος (2).
Kleinknecht *m* ὁ μικρόδουλος.
kleinköpfig μικροκέφαλος (2).
Kleinkrämer *m* ὁ κάπηλος.
Kleinkünstler *m* ὁ μικροτέχνης.
kleinlaut ἄθυμος (2), δύσθυμος (2), κατηφής, συνεσταλμένος, ~ sein ἀθυμεῖν, φοβεῖσθαι (P.).
kleinlich μικρόψυχος (2), μικρολόγος (2), μικροπρεπής, ἀνελεύθερος (2), μικρὸς τὴν ψυχήν, (gering) οὐδενὸς ἄξιος, φαῦλος, ταπεινός, ~ eitel μικροφιλότιμος (2), ~e Eitelkeit ἡ μικροφιλοτιμία, ~er Eigennutz ἡ αἰσχροκέρδεια, ~ denken μικρὰ φρονεῖν, ~ sein in etw. μικρολογεῖσθαι (M.) περί τινος.
Kleinlichkeit *f* ἡ μικροπρέπεια, ἡ μικρολογία, ἡ μικροψυχία, ἡ φαυλότης (ητος).
Kleinmaler *m* ὁ ῥωπογράφος.
kleinmündig μικρόστομος (2).
Kleinmut *m* ἡ ταπεινοφροσύνη, ἡ ταπεινότης (ητος), ἡ μικροψυχία, ἡ ὀλιγοψυχία, ἡ ἀθυμία, ἡ δυσθυμία.
kleinmütig μικρόψυχος (2), μικρόθυμος (2), μικρόφρων, ὀλιγόψυχος (2), ταπεινός, κατηφής, ἄθυμος (2), δύσθυμος (2), ὑφειμένος, συνεσταλμένος, ~ sein ταπεινοφρονεῖν, μικροψυχεῖν, ἀθυμεῖν, δυσθυμεῖν, j-n ~ machen ταπεινοῦν τινα, ~ werden συστέλλεσθαι (P.), ὑφίεσθαι, καθυφίεσθαι.
kleinnasig μικρόρρις (ινος).
Kleinod *n* τὸ ἄγαλμα (Schmuck), τὸ κειμήλιον (kostbarer Gegenstand, den man aufbewahrt), auch τὸ ἀγαθόν.
kleinschenklig μικροσκελής.
Kleinstaaterei *f* s. Kleinstädterei.
Kleinstädter *m* ὁ μικροπολίτης (*f* ἡ μικροπολῖτις, ιδος), ὁ Ἀβδηρίτης. [τὸ Ἀβδηριτικόν.]
Kleinstädterei *f* τὸ μικροπολιτικόν, ἡ μικροπολιτεία,
kleinstädtisch μικροπολιτικός.
Kleister *m* ἡ κόλλα.
kleisterig κολλώδης.
kleistern κολλᾶν.
Klemme *f* eig. ἡ στενοχωρία, übtr. ἡ ἀπορία, eig. u. übtr. τὸ στενόν, in die ~ bringen καθιστάναι εἰς στενὸν od. ἀπορίαν, in die ~ kommen εἰς στενὸν καθίστασθαι, in der ~ sein ἐν στενῷ od. ἀπορίᾳ εἶναι, ἀπορεῖν, ἐν τῷ στενῷ ἔχεσθαι (P.), πονεῖν.
klemmen θλίβειν, πιέζειν.
Klempner *m* ὁ πεταλοποιός, ὁ πεταλουργός.
Klepper *m* τὸ ἱππάριον, ὁ καβάλλης, ὁ κέλης (ητος).
Klerisei *f*, **Klerus** *m* οἱ ἱερεῖς, ἡ τῶν ἱερῶν τάξις, οἱ κληρικοί, τὸ κληρικόν, die ganze Klerisei (verächtlich) οἱ πολλοί, τὸ πλῆθος.
Klette *f* τὸ ξάνθιον.
klettern ἀναρριχᾶσθαι (M. hinauf~), καθέρπειν (herab~).

Digitized by Google

Klient *m* ὁ πελάτης. die Klaſſe der ~en τὸ πελατικόν.
Klientel, Klientſchaft *f* ἡ πελατεία.
Klientin *f* ἡ πελάτις (ιδος).
Klima *f* τὸ κλίμα, ὁ ἀήρ (έρος), ἡ τοῦ ἀέρος κρᾶσις, mildes, gutes, ſchönes ~ ἡ τοῦ ἀέρος εὐκρασία. von mildem ~ εὐκρατής. feuchtes ~ ἡ ὑγρὰ κρᾶσις.
klimmen ἀναβαίνειν (μετὰ πόνου od. μόλις), περᾶσθαι (P.) ἀναβαίνειν.
klimpern ψόφον ποιεῖν, κρεμβαλίζειν, κωδωνίζειν.
Klimpern *n* ὁ κρεμβαλισμός, ὁ κωδωνισμός.
Klinge *f* τὸ ξίφος, über die ~ ſpringen laſſen σφάττειν, ἀπο-, κατασφάττειν, κατακόπτειν, eine gute ~ führen δεινὸν εἶναι τῷ ξίφει χρῆσθαι.
Klingel *f* τὸ κρόταλον, ὁ κώδων (ωνος).
klingeln κροταλίζειν, κωδωνίζειν, κρούειν τὸ κρόταλον.
Klingeln *n* ὁ κρότος, ὁ κόμπος.
klingen ἠχεῖν, κλάζειν, ἀποκλάζειν, ψοφεῖν, βομβεῖν, φθέγγεσθαι (M.), die Ohren ~ mir βομβοῦσί μοι αἱ ἀκοαί, βομβεῖ τὰ ὦτα, es klingt mir etw. noch in den Ohren ἔναυλόν ἐστί μοί τι, wenn es auch lächerlich klingt εἰ καὶ γελοιότερόν ἐστιν εἰπεῖν, das klingt hart ἐπαχθὲς τοῦτό γ' ἀκούειν, das klingt wie eine Lüge τοῦτο ψεύσματι ἔοικεν, das klingt nicht übel οὐ κακῶς ἔχει ἀκοῦσαι, das klingt mir unglaublich ἄπιστος ὁ λόγος προσπίπτει μοι, das klingt ſonderbar ἄτοπον τοῦτό γ' ἀκοῦσαι, das klingt rätſelhaft τοῦτο αἰνίγματι ἔοικεν.
Klingen *n* ὁ φθόγγος, ὁ ψόφος, ἡ ψόφησις, ὁ βόμβος, ὁ ἦχος, das ~ in den Ohren ὁ συριγμός.
klingend ἠχῶν (von ἠχέω), ἠχώδης, ~e Münze τὸ ἀργύριον.
Klingklang *m* ὁ ψόφος.
Klinik *f* ἡ κλινική, ἡ θεραπεία.
Klippe *f* ἡ πέτρα, ὁ σκόπελος, ἡ χοιράς (άδος), ἡ σπιλάς (άδος), (unter dem Meere) τὸ ἔρμα (auch von Sandbänken), voll ~n σπιλώδης, σπιλαδώδης, es iſt etw. eine Klippe für j-n (übtr.) κίνδυνός ἐστί τινι ἀπό τινος.
klippenartig σκοπελώδης.
klippenreich σπιλώδης, σπιλαδώδης.
klirren ψοφεῖν, ἀραβεῖν. [μός.]
Klirren *n* ὁ ψόφος, ὁ πάταγος, ὁ κόμπος, ὁ ἀραγ-
Kliſtier *n* ὁ κλυστήρ (ῆρος), τὸ ἔνεμα, τὸ κλύσμα, τὸ ἔγ-, κατάκλυσμα, j-m ein ~ geben κλύζειν, ἐγκλύζειν, ἐνεματίζειν τινά.
kliſtieren κλύζειν, ἐγκλύζειν.
Kliſtierſpritze *f* ὁ κλυστήρ (ῆρος), ὁ ἐνετήρ (ῆρος).
Klitſch *m* ἡ πληγή, j-m einen ~ geben (klitſchen) πληγὴν ἐντείνειν od. προστρίβειν τινί.
klitſchen j-n ſ. d. vor. Wort. [θήκη.]
Kloake *f* ἡ ἀποσκευή, ὁ ὀχετός, ἡ λαύρα, ἡ ὀζο-
Kloben *m* ὁ κορμός, τὸ ξύλον.
klopfen I *trans.* κρούειν, κόπτειν, an die Tür τὰς θύρας, etw. ~ παίειν, τρίβειν, συντρίβειν τι. κόπτοντα τρίβειν od. μαλάττειν τι, j-m auf die Finger ~ (übtr.) κολάζειν τινά. — II *intr.* πάλλεσθαι (P.), πηδᾶν (bſd. vom Herzen), (vom Puls) σφύζειν.
Klopfen *n* ἡ κροῦσις, (vom Herzen und vom Pulſe) ὁ παλμός, ὁ σφυγμός.
Klopfer *m* (an der Tür) ὁ κόραξ (κος), ἡ κορώνη, τὸ ῥόπτρον, ὁ λύκος, ὁ ἐπισπαστήρ (ῆρος).
Klopffechter *m* ὁ πύκτης, ὁ πυγμάχος, ὁ ἀθλητής.
Klopffechterei *f* ἡ πυγμή, übtr. αἱ χεῖρες.
Klöppel *m* ἡ τυπίς (ίδος), τὸ ῥόπαλον, τὸ ξύλον, (zum Schlagen eines Inſtrumentes) τὸ πλῆκτρον, (im Mörſer und in der Glocke) τὸ ὕπερον, ὁ ὕπερος.
klöppeln πλέκειν, συμπλέκειν, ὑφαίνειν.
Kloß *m* ἡ βῶλος (von Erde), ἡ μᾶζα (zum Eſſen).
Klößchen *n* τὸ βωλίον.
klößig βωλοειδής.
Kloſter *n* τὸ μοναστήριον, τὸ κοινόβιον, τὸ ἡσυχαστήριον, ἡ μάνδρα, τὸ μάνδρευμα, ἡ μονή, in ein ~ tun, bringen, ſperren μανδρεύειν, ἐνσηκάζειν, ἐνλακκεύειν (bei Kirchenſchriftſtellern).
klöſterlich μοναστηριακός. κοινοβιακός.
Klotz *m* τὸ στέλεχος, ὁ κορμός (Stücke eines Baumſtammes), τὸ πρέμνον (Stammende eines Baumes), übtr. (von einem Menſchen) τὸ στέλεχος, er iſt ein ~ **ἀδηροῦς** ἐστιν.
Klötzchen *n* ὁ μικρὸς κορμός.
Klub *m* ἡ ἑταιρεία, Mitglied eines ~s ὁ ἑταῖρος.
Kluft *f* (Riß, Spalte, Schlucht) τὸ χάσμα, ἡ σῆραγξ (γγος), ἡ φάραγξ (γγος), ἡ χαράδρα, τὸ τῆς γῆς ῥῆγμα, (Höhle) τὸ σπήλαιον, ὁ κευθμών (ῶνος).
klüftig σηραγγώδης, φαραγγώδης, χαραδρώδης.
klug ἔμφρων, σώφρων, φρόνιμος (2), συνετός, εὔβουλος (2), σοφός (von Verſtand und Einſicht), ἔμπειρος (2, erfahren), εὐλαβής (vorſichtig), δεινός (geſchickt, tüchtig), ~ ſein φρονίμου τινος εἶναι, φρονεῖν, nicht ~ ſein παραφρονεῖν, μαίνεσθαι (P.), οὐχ ὑγιαίνειν, klüger als andre ſein πλέον τῶν ἄλλων φρονεῖν, j-n klüger machen φρενοῦν τινα. σωφρονίζειν τινά, ~ ſein in etw. συνιέναι (ἵημι) τι, μεμαθηκέναι τι. durch anderer Schaden ~ werden ἀπ' ἀλλοτρίων παθημάτων εὐλαβεῖσθαι (P.), ich kann daraus nicht ~ werden οὐ συνίημι· τοῦτο, οὐ μανθάνω τοῦτο, ich bin wieder ſo ~ wie vorher οὐδὲν σαφέστερον od. ἀκριβέστερον ἐνοῶ, ſich ~ benehmen εὐλαβεῖσθαι (P.), ein ~er Rat ἡ εὐβουλία, ἡ καλὴ βουλή, einen ~en Rat geben εὖ συμβουλεύειν, ein ~er Einfall τὸ σοφὸν ἐνθύμημα, etw. ~ einrichten καλῶς τιθέναι τι.
Klügelei *f* ἡ σοφιστεία, ἡ λεπτολογία. [ριμνᾶν.]
klügeln σοφίζεσθαι (M.), λεπτολογεῖν, περιέργως με-
Klugheit *f* ἡ φρόνησις, ἡ σύνεσις, ὁ νοῦς, ἡ γνώμη, ἡ σωφροσύνη, ἡ ἀγχίνοια, ἡ εὐβουλία, mit ~, der ~ gemäß σωφρόνως, γνώμῃ, φρονίμως, ohne ~ ἀφρόνως, ἀβούλως, das gebietet die ~ ὁ λόγος οὕτως αἱρεῖ.
Klugheitsregel *f* ἡ καλὴ βουλή, τὸ καλὸν βούλευμα, ἡ σοφὴ παραίνεσις, ἡ εὐβουλία.
Klügler *m* ὁ λεπτολόγος, ὁ σοφιστής, ὁ λεπτογνώμων (ονος), ὁ μεριμνοφροντιστής, ὁ μεριμνοσοφιστής.
klüglich φρονίμως, σωφρόνως, εὖ, καλῶς.
Klümpchen *n* τὸ βωλίον, ἡ μικρὰ βῶλος.
Klumpen *m* 1. (von Erde, Metall) ἡ βῶλος, (von geronnenen Maſſen) ὁ θρόμβος, (von glühendem Metall) ὁ μύδρος. — 2. (Haufen, Menge) τὸ βάρος, τὸ πλῆθος, ὁ ὄγκος.
klumpenweiſe ἀθρόως. [ζης.]
klumpig βωλοειδής, θρομβοειδής, θρομβώδης, ὀγκώ-
Klunker *m, f* ὁ θύσανος.
Knäbchen, Knäblein *n* τὸ παιδίον.
Knabe *m* ὁ παῖς (παιδός), τὸ παιδάριον, τὸ μειράκιον, kleiner ~ τὸ παιδίον, größerer ~ ὁ νέος.
Knabenalter *n* ἡ παιδία, ἡ νεότης (ητος), ἡ παιδικὴ ἡλικία, ἡ πρώτη ἡλικία, im ~ παῖς ὤν, vom ~ an ἐκ παιδός (παίδων), εὐθὺς ἀπὸ πρώτης ἡλικίας, ἐκ νέου (νέων), noch im ~ ſtehen ἔτι παῖδα εἶναι.
Knabenart *f* ὁ παιδικὸς τρόπος, nach ~ ἅτε παῖς ὤν. ὥσπερ παιδίον.
Knabenchor *m* ὁ παίδων od. παιδικὸς χορός.
knabenhaft παιδικός, παιδιώδης, μειρακιώδης, νεαρός.
Knabenjahre *n/pl.* ἡ πρώτη ἡλικία, aus den ~n heraustreten ὁρμᾶν, ἐξελθεῖν ἐκ παίδων.
Knabenlehrer *m* ὁ τῶν παίδων διδάσκαλος, ὁ γραμματιστής, ὁ παιδαγωγός.
Knabenliebe *f* ὁ παιδικὸς ἔρως (ωτος), ἡ παιδεραστία. ~ treiben παιδεραστεῖν, der ~ treibt ὁ παιδεραστής.
knabenmäßig ſ. knabenhaft.
Knabenſchänder *m* ὁ παιδεραστής, ὁ παιδοφθόρος.
Knabenſchänderei *f* ἡ παιδεραστία, ἡ παιδοφθορία.

Digitized by Google

Knabenschule *f* τὸ τῶν παίδων διδασκαλεῖον.
Knabenspiel *n* ἡ τῶν παίδων παιδιά. [φλυαρία.]
Knabenstreich *m* ἡ παιδιά, τὸ νεανίευμα. ἡ παιδικὴ
Knabentracht *f* ἡ παιδικὴ στολή.
Knabenzeit *f* ſ. Knabenalter.
knacken *intr.* φοφεῖν, *trans.* συν-, κατατρίβειν, κατακλᾶν, καταγνύναι.
Knall *m*, **Knallen** *n* ὁ φόφος, ὁ πάταγος, ὁ κτύπος, einen ~ verurſachen φόφον od. πάταγον ποιεῖν, παταγεῖν, φοφεῖν, ἀποφοφεῖν, ~ und Fall ἐξαίφνης.
knallen φοφεῖν, παταγεῖν, κτυπεῖν.
knapp (dicht anſchließend) εὖ προσαρμόττων. εὐάρμοστος (2), προσεσταλμένος, (karg, wenig) εὐτελής, γλίσχρος, λεπτός, ὀλίγος, j-n ~ halten τὰ ἀναγκαῖα παρέχειν τινί, es geht bei j-m ~ her ἐν στενῷ καθέστηκε τά τινος, (kaum) μόλις, μάλα μόλις, χαλεπῶς.
Knappe *m* ὁ ὑπασπιστής, ὁ ὑπηρέτης, ὁ ἀκόλουθος, j-m als ~ dienen ὑπασπίζειν τινί.
Knappheit *f* ἡ συστολή, ἡ εὐτέλεια, ἡ γλισχρότης (ητος) u. b. *neutr.* b. *adj.*
knarren φοφεῖν, κλαυσιᾶν.
Knarren *n* ὁ φόφος, τὸ φόφημα.
knattern καναχεῖν, φοφεῖν, φροεῖν, a. θορυβεῖν.
Knäuel *m* u. *n* ἡ τολύπη, ἡ ἀγαθίς (ίδος), ὁ κλωστήρ (ῆρος).
Knauf *m* τὸ κιονόκρανον, ἡ τοῦ κιόνος κεφαλή.
Knaufer *m* ὁ μικρολόγος, ὁ κίμβιξ (κος).
Knauserei *f* ἡ μικρολογία, ἡ κιμβεία, ἡ ἀκρίβεια, ἡ λεπτολογία, ἡ ἀνελευθερία, ἡ γλισχρότης (ητος).
knauserig μικρολόγος (2), ἀκριβής, γλίσχρος.
knausern μικρολογεῖσθαι, κιμβικεύεσθαι (M.).
Knebel *m* ὁ πάτταλος, j-m einen ~ in den Mund ſtecken ἐμβάλλειν τινὶ πάτταλον εἰς τὸ στόμα oder τῷ στόματί τινος.
Knebelbart *m* ὁ μάσταξ (κος).
knebeln συσφίγγειν, συνδεῖν, j-n an Händen u. Füßen ~ συνδεῖν τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας τινός.
Knecht *m* ὁ δοῦλος, τὸ ἀνδράποδον, ὁ οἰκέτης, als ~ dienen δουλεύειν, λατρεύειν. [(u. M.).]
knechten δουλοῦν, καταδουλοῦν (u. M.). ἀνδραποδίζειν
knechtisch δουλικός, δούλειος (2), δουλοπρεπής, ~ geſinnt ἀνελεύθερος (2), ἀνδραποδώδης, δουλογνώμων, ~ geſinnt ſein ἀνελεύθερον κτλ. εἶναι, ~e Geſinnung ἡ δουλοπρέπεια, ἡ ἀνελευθερία u. b. *neutr.* b. *adj.*
Knechtſchaft *f* ἡ δουλεία, ἡ δουλοσύνη, in ~ ſein δουλεύειν. ὑποχείριον εἶναι, in ~ geraten δουλοῦσθαι, καταδουλοῦσθαι (P.).
Knechtung *f* ἡ δούλωσις. ἡ καταδούλωσις, ἡ ἀνδραπόδισις, ὁ ἀνδραποδισμός, oft durch Verben.
Kneif *m* ἡ σμῶλη.
kneifen κνίζειν, θλίβειν, φαλάττειν.
Kneifen *n* ὁ κνισμός. [ὁ καρκίνος.]
Kneifzange *f* τὸ τομεῖον, ὁ τομεύς, ἡ τομίς (ίδος),
Kneipe *f* τὸ καπηλεῖον.
kneipen πίνειν.
Kneipen *n* durch das Verb.
Kneipwirt *m* ὁ κάπηλος.
Kneipwirtin *f* ἡ καπηλίς (ίδος).
knetbar φυρατός, ~e Maſſe τὸ φύραμα.
kneten (vom Teig) φύρειν, φυρᾶν, μάττειν, (von Lehm, Wachs u. dgl.) δέφειν, ὀργάζειν.
Kneten *n* ἡ φύρσις, ἡ φύρασις, ὁ ὀργασμός.
knicken κλᾶν, ἐπι-, κατα-, συγκλᾶν, θραύειν.
Knicker *m* ὁ κίμβιξ (κος), ὁ γνίφων (ωνος).
Knickerei *f* ἡ κιμβικεία, ἡ μικρολογία.
knickerig μικρολόγος (2).
Knie *n* 1. τὸ γόνυ (γόνατος), vor j-m auf die ~e fallen προσπίπτειν πρὸς τὰ γόνατά τινος, ικέτην προσπίπτειν τινί, auf den ~en liegen ἐν γόνασι κεῖσθαι, καθῆσθαι εἰς τὰ γόνατα, die ~e vor j-m beugen προσκυνεῖν τινα, j-s ~e umfaſſen λαμβάνεσθαι od. ἅπτεσθαι (M.) τῶν γονάτων τινός, etw. übers ~ brechen (Sprichw.) ἐπισύρειν τι. — 2. (Einbug) ἡ καμπή, ὁ καμπτήρ (ῆρος).
Knieband *n* ἡ περισκελίς (ίδος). [κύνησις.]
Kniebeugung *f* ἡ ὄκλασις, (als Ehrenbezeigung) ἡ προσ-
knie(e)n προσπίπτειν εἰς τὰ γόνατα, καθῆσθαι u. συγκαθῆσθαι εἰς τὰ γόνατα, auf etw. ~ ἐρείδειν τὸ γόνυ ἐπί τινος od. ἐπί τινι.
Kniefall *m* durch Verben, ſ. Knie.
kniefällig γονυπετής, j-n ~ anflehen ἱκετεύειν τινὰ πρὸς τῶν γονάτων.
Kniekehle *f* ἡ ἰγνύα.
Knieriemen *m* ἡ ἱμάσθλη.
Kniescheibe *f* ἡ ἐπιγονατίς (ίδος). ἡ κόγχη. ἡ μύλη.
Knieschmerz *m* τὸ ἄλγος od. ἡ ἀλγηδών (όνος) τῶν γονάτων, an ~ leidend γονυαλγής. [γόνατα.]
knietief: ~ im Waſſer ſtehend βρεχόμενος πρὸς τὰ
Kniff *m* τὸ μηχάνημα, ἡ μηχανή, τὸ πανούργημα, τὸ κλέμμα, τὸ κακοήθευμα, ~e anwenden μηχανᾶσθαι, τεχνᾶσθαι (M.), alle möglichen ~e anwenden μηχανᾶσθαι πάσας μηχανάς.
kniffig (verzwickt) ἄπορος (2), ſtärker δεινός.
Knirps *m* τὸ μικρὸν ἀνθρωπίδιον.
knirſchen τρίζειν, φοφεῖν, βρύχειν, πρίειν, mit den Zähnen ~ πρίειν (u. M.) od. ἐμπρίειν τοὺς ὀδόντας, auch bloß βρύχειν.
Knirſchen *n* ὁ τριγμός, ὁ φόφος, ὁ βρυγμός.
knirſchend βρύγδην.
kniſtern φοφεῖν, τρίζειν.
Kniſtern *n* ὁ φόφος, ὁ τριγμός.
Knittel *m* ſ. Knüppel.
knittern ſ. kniſtern.
Knoblauch *m* τὸ σκόροδον, τὸ σκόρδον, mit ~ füttern σκοροδίζειν (auch mit ~ zubereiten), ~ eſſen, freſſen σκοροδοφαγεῖν.
knoblauchartig σκοροδοειδής.
Knoblauchbeet *n* ὁ σκοροδών (ῶνος).
Knoblauchblätter *n/pl.* τὰ σκορόδια.
Knoblauchbolle *f* ἡ βαῖτις (ίδος).
Knoblauchbrühe *f* ἡ σκοροδάλμη.
Knoblauchkern *m* ἡ ἄγλις (ιδος). ἡ γέλγις (ιδος und εως). [ἄρθρον, ὁ κόνδυλος.]
Knöchel *m* (am Fuße) τὸ σφυρόν, (an den Fingern) τὸ
Knöchelband *n* τὸ περισφύριον.
Knöchelchen *n* τὸ ὀστάριον.
knöcheln ἀστραγαλίζειν. [ἀστραγάλισις.]
Knöcheln, Knöchelſpielen *n* ὁ ἀστραγαλισμός. ἡ
Knochen *m* τὸ ὀστοῦν, die ~ ſammeln (nach einer Leichenverbrennung) ὀστολογεῖν, das Sammeln der ~ ἡ ὀστολογία, ohne ~ ἀνόστους.
Knochenanſatz, -auswuchs *m* ἡ περόνη.
knochenartig ὀστοειδής, ὀστώδης, ὥσπερ ὀστοῦν oder ὀστᾶ, ὀστοῦ od. ὀστῶν δίκην. [ὁστωσις.]
Knochenauftreibung, -geſchwulſt *f* ὁ πῶρος, ἡ ἐξ-
Knochenband *n* τὸ νεῦρον, ὁ τένων (οντος).
Knochenbruch *m* ὁ ὀστοῦ ἀγμός.
Knochenfraß *m* ὁ τερηδών (όνος), am ~ leiden τερηδονίζεσθαι (P.).
Knochengelenk *n* ὁ γίγγλυμος, ὁ κόνδυλος.
Knochengerüſt *n* ὁ σκελετός, ἡ ὀστέωσις.
Knochenhaut *f* ὁ περιόστεος ὑμήν (ένος).
Knochenhöhle *f* ἡ κοτύλη.
Knochenkopf *m* ἡ ἀντεμβολή.
Knochenlehre *f* ἡ ὀστεολογία.
Knochenleim *m* τὸ ὀστεόκολλον.
knochenlos ἀνόστους.
Knochenmark *n* ὁ μυελός.
Knochenſplitter *m* ἡ ὀστῶν ἀποσχίς (ίδος, gen. *pl.*).
Knochenverbindung *f* ἡ ὀστῶν σύνθεσις od. συμβολή.
Knochenvertiefung *f* ἡ γλήνη.
knöchern ὀστέινος, ὀστινος od. durch den *gen.* ὀστῶν.
knochig ὀστώδης.
Knöllchen *n* (an Pflanzen) τὸ βάκρυον.

Digitized by Google

Knollen *m* ὁ ὄγκος, (von Erde) ἡ βῶλος.
Knollengewächſe *n/pl.* τὰ κεφαλόρριζα. [(2).]
knollig ὀγκώδης, mit einer ~en Wurzel κεφαλόρριζος.
Knopf *m* ἡ σφαῖρα, τὸ σφαίρωμα, ὁ τροχίσκος, ὁ τύλος, (auf einem Turme) ἡ κορωνίς (ίδος), (am Kleide, den Griechen unbekannt) etwa ἡ πόρπη, ἡ περόνη.
knöpfen (den Griechen unbekannt), etwa περονᾶν, πορπᾶν, συνάπτειν.
Knopfgras *n* ὁ (ἡ) σχοῖνος.
Knorpel *m* ὁ χόνδρος, τὸ τράγανον.
knorpelartig χονδρώδης.
Knorpelfiſch *m* ὁ χονδράκανθος ἰχθύς (ύος).
knorpelig χονδρώδης, χονδρός.
Knorpelſalat *m* ὁ χαμαιλέων (οντος). [τὸ σφυρόν.]
Knorren *m* (an Gewächſen) ὁ γόγγρος, (Knöchel am Fuße)
knorrig γογγρώδης. [θος.]
Knöſpchen *n* τὸ καλύκιον, (als Geſichtsausſchlag) ὁ ἰον-
Knoſpe *f* ἡ κάλυξ (κος), ὁ ὀφθαλμός, τὸ ἐκβλάστημα, ~n treiben ἐκβλαστάνειν.
Knötchen *n* (am Halme) τὸ γονάτιον.
Knoten *m* τὸ ἄμμα, τὸ κάθαμμα, ἡ πλοκή, ὁ κόμβος (der geknüpfte ~), τὸ ἔκφυμα, ὁ γόγγρος, ἡ κροτώνη (an Gewächſen), τὸ γόνυ (ατος, am Halme), einen ~ knüpfen, ſchürzen ἄμμα ποιεῖν (u. M.), einen ~ löſen ἄμμα λύειν, (Geſchwulſt am Körper) ἡ συστροφή, τὸ σύστρεμμα.
knoten ἅπτειν, συν-, καθάπτειν, δεῖν, συνδεῖν.
Knotenſtock *m* τὸ ῥόπαλον, ἡ βακτηρία.
knotig γονατώδης.
Knuff *m* ὁ στυφελισμός, ὁ κόνδυλος. [τινί.]
knuffen στυφελίζειν, κονδύλους διδόναι *ob.* ἐντρίβειν
knüpfen ἅπτειν, συνάπτειν, δεῖν, συνδεῖν, πλέκειν, συμπλέκειν, ἀμματίζειν, ein Bündnis, Freundſchaft ~ συμμαχίαν, φιλίαν ποιεῖσθαι (M.), ſich an etw. ~ ἔχεσθαί τινος, ἐξηρτῆσθαί τινος. [durch Verben.]
Knüpfung *f* ἡ σύναψις, ἡ σύνδεσις, ἡ συμπλοκή, gew.
Knüppel, Knüttel *m* τὸ ξύλον, τὸ ῥόπαλον.
knuppern χναύειν, τρώγειν.
Knupperwerk *n* τὰ τραγήματα, τὰ χναυμάτια.
knurren κνυζᾶσθαι (M.), κνύζειν, ἀράζειν (ἀρράζειν), es knurrt im Leibe μύζει, κορκορυγεῖ, βορβορύζει.
Knurren *n* ὁ κνυζηθμός, τὸ κνύζημα, das ~ im Leibe ὁ κορκορυγμός, ὁ βορβορυγμός, ἡ κορκορυγή, ἡ βορβορυγή.
Knurrhahn *m* (ein Seefiſch) ὁ κόκκυξ (γος).
knurrig (mürriſch) δύσκολος (2).
Knute *f* ἡ μάστιξ (γος), j-m die ~ geben μαστιγοῦν *ob.* δέρειν τινά, die ~ bekommen μαστιγοῦσθαι, δέρεσθαι (P.).
Kobalt *m* ἡ καδμεία, ἡ καδμία.
Koben *m* ἡ εἰρκτή, (für Schweine) ὁ συφεών (ῶνος).
Kober *m* ὁ κόφινος, ἡ ἄρριχος.
Kobold *m* ὁ κόβαλος, τὸ κακὸν δαιμόνιον.
Koch *m* ὁ μάγειρος, ὁ ὀψοποιός, ὁ ὀψαρτυτής.
Kochart *f* ἡ ἕψησις.
kochbar ἑψανός. [τικά.]
Kochbuch *n* τὸ περὶ ὀψαρτυσίας βιβλίον, τὰ ὀψαρτυ-
kochen *trans.* ἕψειν, ὀπτᾶν, πέττειν, ὀψοποιεῖσθαι (M.), μαγειρεύειν, *intr.* ζεῖν, βράζειν, (durch Sonnenhitze zur Reife kommen) πεπαίνεσθαι (P.), übtr. es kocht in mir ἐμπίμπραμαι (P.), (von der Galle, der Leidenſchaft) ζεῖν, gekocht ἑψητός, ἑφθός, ὀπτός.
Kochen *n* ἡ ἕψησις, ἡ ὄπτησις, ἡ ὀψοποιία (*trans.*), ἡ ζέσις (*intr.*), zum ~ gehörig ἑψητικός.
Köcher *m* ἡ φαρέτρα, ἡ τοξοθήκη.
Kocherei *f* ἡ ἕψησις, ἡ ὀψοποιία.
Kochfleiſch *n* τὰ κρεάδια, τὰ κρέα.
Kochgeſchirr *n* τὰ ἑψητήρια, τὰ μαγειρικὰ σκεύη.
Kochholz, -reiſig *n* τὰ φρύγανα.
Köchin *f* ἡ μαγείραινα, ἡ μαγείρισσα.
Kochkunſt *f* ἡ μαγειρική, ἡ ὀψαρτυτική, ἡ ὀψαρτυσία, ἡ ὀψοποιική, ἡ ὀψοποιία.
Kochkünſtler *m* ὁ ὀψοδαίδαλος. [εως).]
Kochlöffel *m* ἡ ἐτνήρυσις (εως), ἡ τρύηλις (ιδος und
Kochmaſchine *f* ὁ αὐθέψης.
Kochtopf *m* ἡ χύτρα, τὸ ἑψητήριον, ἡ ἑφάνη, ἡ κακκάβη, ὁ κάκκαβος.
Köder *m* ὁ δέλεαρ (ατος), τὸ δελέασμα, als ~ gebrauchen δελεάζειν (auch mit ~ verſehen τί τινι).
ködern δελεάζειν (auch übtr.).
Ködern *n* ὁ δελεασμός.
Kodizill *n* (Nachtrag zu einem Teſtament) ἡ ἐπιδιαθήκη.
Koſen *m* ſ. Koben.
Koffer *m* ἡ κιβωτός, τὸ κιβώτιον, ἡ κίστη, ὁ ῥίσκος.
Kohl *m* ἡ κράμβη, τὸ λάχανον, ὁ ῥάφανος.
kohlartig ραφανώδης, κραμβήεις.
Kohle *f* ὁ ἄνθραξ (κος), glühende ~ ὁ ἔμπυρος ἄνθραξ, ~n brennen ἀνθρακεύειν, ἀνθρακίζειν.
kohlen (Kohlen bereiten) ἀνθρακεύειν, ἀνθρακοῦν, übtr. (ſchwatzen) φλυαρεῖν.
kohlenartig, -farbig ἀνθρακοειδής, ἀνθρακώδης.
Kohlenaſche *f* ἡ ἀπ' *ob.* ἐξ ἀνθράκων τέφρα.
Kohlenbecken *n*, **-pfanne** *f* τὸ ἀνθράκιον, ἡ ἐσχάρα, ἡ ἐσχαρίς (ίδος), ὁ πύραυνος.
Kohlenbrennen *n*, **-brennerei** *f* ἡ ἀνθρακεία.
Kohlenbrenner *m* ὁ ἀνθρακεύς, ὁ ἀνθρακευτής.
Kohlendampf *m* ὁ ἀπὸ τῶν ἀνθράκων ἀτμός.
Kohlenfeuer *n* ἡ ἀνθρακιά, τὸ ἀνθράκωμα.
Kohlenhändler *m* ὁ ἀνθρακοπώλης.
Kohlenhaufe *m* ὁ ἀνθράκων σωρός, τὸ ἀνθράκων σώρευμα, glühender ~ ἡ ἀνθρακιά.
Kohlenkorb *m* ὁ λάρκος, τὸ λαρκίδιον.
Kohlenmeiler *m* ὁ θυμάλωψ (ωπος).
Kohlenſchiff *n* ἡ ναῦς ἡ ἄγουσα ἄνθρακας.
Kohlenſtaub *m* ἡ ἀνθρακῖτις (ιδος) κόνις.
Kohlenwagen *m* ἡ ἀνθρακηρὰ ἅμαξα.
Köhler *m* ὁ ἀνθρακεύς, ſchwarz wie ein ~ ἀνθρακίας, ein ~ ſein ἀνθρακεύειν.
Köhlerhütte *f* ἡ ἀνθρακέως σκηνή.
Kohlgarten *m* ἡ λαχανιά.
Kohlgärtner *m* ὁ λαχανίτης.
Kohlmeiſe *f* ὁ σπιζίτης.
Kohlrabi *m* ſ. Kohlrübe.
Kohlraupe *f* ἡ κραμβίς (ίδος), ἡ πρασοκουρίς (ίδος).
Kohlrübe *f* ἡ γογγυλίς (ίδος), ἡ γογγύλη.
kohlſchwarz ἀνθρακίας, μελάντατος.
Kohlſtengel *m* ὁ τῆς κράμβης *ob.* τῶν λαχάνων καυλός. [στρατηγίς (ίδος) σπεῖρα.]
Kohorte *f* ἡ σπεῖρα, (die römiſche cohors praetoria) ἡ,
kokett ἄρεσκος, ἀρεσκευτικός (gefallſüchtig), θρυπτόμενος, θρυπτικός (ſich zierend), ἑταιρικός (v. Buhlerinnen).
Kokette *f* ἡ ἀρεσκευτικὴ *ob.* θρυπτομένη γυνή (παρθένος), ἡ ἑταίρα (Buhlerin).
kokettieren ἀρεσκεύεσθαι (M.).
Kokon *m* (Raupenpuppe) τὸ βομβύκιον.
Kokosbaum *m*, **-palme** *f* τὸ κοκικοφόρον δένδρον, τὸ κοῦκι.
Kokosnuß *f* τὸ κοῦκι, τὸ κουκίμηλον, τὸ Ἰνδικὸν κάρυον. [παλον.]
Kolbe *f*, **Kolben** *m* ἡ κορύνη, ἡ κορδύλη, τὸ ῥό-
kolbig κορυνώδης.
Kolik *f* ἡ κωλικὴ νόσος *ob.* διάθεσις, ἡ δυσεντερία, an der ~ leidend κωλικός.
Kollaborator *m* ὁ συνεργός.
Kollation *f* ἡ παραναγνωσις, ἡ παρεξέτασις.
kollationieren παραναγιγνώσκειν, παρεξετάζειν, συμβάλλεσθαι (M.) τί τινι.
Kollege *m* (Amtsgenoſſe) ὁ μετέχων τῆς ἀρχῆς *ob.* τιμῆς, ὁ συνάρχων, (eines Feldherrn) ὁ συστράτηγός τινος, (eines Konſuls) ὁ συνύπατός τινος, ὁ συνυπατεύων τινί, (in Schulen) ὁ συνδιδάσκαλος, übh. ὁ κοινωνός, ὁ συνεργός.
Kollegium *f* (Geſamtheit von Perſonen, die ein Amt bekleiden) ὁ σύλλογος, τὸ συνέδριον, τὸ σύστημα, (Vorleſung

Digitized by Google

auf der Universität) ἡ διδασκαλία, (als Versammlungsort für Studierende) τὸ διδασκαλεῖον, ἡ σχολή.
Kollektaneen *pl.* αἱ παραγραφαί, αἱ συλλογαί.
Kollekte *f* ὁ ἀγυρμός (Einsammlung), ὁ ἔρανος, ἡ συμβολή (Geldbeitrag), eine ~ veranstalten ἐρανίζειν, συμβολὰς πράττεσθαι (M.). [βολὰς πραττόμενος.
Kollektant, Kollektenr *m* ὁ συλλογεύς. ὁ τὰς συμ-
Kollektivum, Kollektivwort *n* τὸ περιληπτικὸν ὄνομα, ἡ περιληπτικὴ λέξις.
[1]Koller *m* (als Halsbekleidung) τὸ περιτραχήλιον, (als Kleidungsstück) ὁ χιτὼν (ῶνος), (als Brustharnisch von Leder) ἡ σπολάς (άδος).
[2]Koller *m* (eine Krankheit der Pferde) ἡ τῶν ἵππων λύττα od. μανία, den ~ haben λυττᾶν.
kollerig λυττώδης, μαινόμενος.
kollern (im Leibe) κορκορυγεῖν.
Kollern *n* ἡ κορκορυγή.
kollidieren συγκρούειν (mit etw. od. mit j-m τινί).
Kollision *f* ἡ σύγκρουσις.
Kolon *n* ἡ μέση στιγμή, ein ~ hinter ein Wort setzen ὑποστίζειν πρὸς λέξιν τινά.
Kolonie *f* ἡ ἀποικία, ἡ ἄποικος πόλις, (mit Bezug auf den Ort der Niederlassung) ἡ ἀποικία, (die Kolonisten) οἱ ἀπ-, ἔποικοι, eine ~ aussenden ἐκπέμπειν ἀποικίαν od. οἰκήτορας, ἀποικίαν ποιεῖσθαι (M.), ἀποικίζειν, das Aussenden einer ~ ἡ ἀποίκισις, ὁ ἀποικισμός, das Gründen einer ~ ἡ οἴκισις, ἡ ἔποίκισις, der Gründer einer ~ ὁ οἰκιστής od. b. *part.* der Verben.
kolonisieren ἀπ-, ἐπ-, κατοικίζειν.
Kolonist *m* ὁ ἀπ-, ἔποικος, ὁ οἰκήτωρ (ορος), ὁ κληροῦχος, als ~ auswandern ἀποικεῖν, ein Land mit ~en besetzen ἀποικίζειν χώραν.
Kolonnade *f* τὸ περίστυλον, ὁ περίστυλος, mit einer ~ umgeben περιστυλοῦν (2).
Kolonne *f* ἡ τάξις, τὸ τάγμα, ὁ λόχος, τὸ μέρος τοῦ στρατοῦ, in ~ aufmarschieren lassen ἐπὶ κέρως od. εἰς od. κατὰ κέρας παράγειν, ὀρθίους παράγειν τοὺς λόχους, ὀρθίους ποιησάμενον τοὺς λόχους πορεύεσθαι (P.), Marsch in ~n ἡ ἐπὶ κέρως od. εἰς od. κατὰ κέρας πορεία, in ~n angreifen ὀρθίοις τοῖς λόχοις προσβάλλειν πρός τι, ein in ~n aufgestelltes Heer τὸ ἐπὶ κέρως od. εἰς od. κατὰ κέρας ταχθὲν στράτευμα, ἡ ὀρθία φάλαγξ (γγος).
Kolonnenmarsch *m* (Marsch in Kolonnen) s. Kolonne.
Kolophonium *n* ἡ κολοφωνία.
Koloratur *f* (in der Musik) ἡ καμπή, τὸ πλάσμα.
kolorieren χρωννύναι, s. färben.
Kolorit *n* τὸ χρῶμα, s. Farbe, Färbung.
Koloß *m* ὁ κολοσσός. [κολοσσουργία.
kolossal κολοσσιαῖος, κολοσσικός, eine ~e Arbeit ἡ
Kolumen *f/pl.* αἱ κόλουροι γραμμαί.
Kombination *f* ὁ συνδυασμός.
kombinieren συνδυάζειν, συμβάλλειν.
Komet *m* ὁ κομήτης, das Erscheinen eines ~en ἡ κομήτου ἐπιτολή.
Komiker *m* ὁ κωμῳδοποιός (Dichter), ὁ κωμικός (Schauspieler). [θαυμάσιος.
komisch κωμικός, κωμῳδικός, (sonderbar) θαυμαστός,
Komitee *f* οἱ λεκτοί, οἱ ἐπιμεληταί.
Komitien *pl.* ἡ ἐκκλησία, comitia curiata ἡ φρατρικὴ ἐκκλησία, comitia centuriata ἡ λοχῖτις (ιδος) ἐκκλησία, comitia tributa ἡ φυλετικὴ ἐκκλησία.
Komma *n* ἡ διαστολή, ἡ ὑποστιγμή, ein ~ setzen nach einem Worte ὑποστίζειν πρὸς λέξιν τινά.
Kommandant, Kommandeur *m* ὁ φρούραρχος, ὁ φρουράρχης (~ einer Festung), s. Anführer, Befehlshaber.
Kommandantur *f* ἡ φρουραρχία.
kommandieren ἄρχειν, ἡγεῖσθαι M.) τινος (den Oberbefehl haben, Anführer sein), παραγγέλλειν, παρεγγυᾶν τινι mit *inf.* (den Soldaten einen Befehl geben), zu den Waffen ~ παραγγέλλειν εἰς τὰ ὅπλα.
Kommando *n* 1. ἡ ἀρχή, ἡ στρατηγία (Oberbefehl), τὸ παράγγελμα, ἡ παράγγελσις, τὰ παραγγελλόμενα (Befehl an die Soldaten), auf's ~ ἀπὸ od. ἐκ παραγγέλματος od. παραγγέλσεως. — 2. (eine Abteilung Soldaten) ἡ τάξις, τὸ τάγμα, οἱ τακτοί.
kommen 1. (von Lebendem) ἰέναι, ἔρχεσθαι, ἀφικνεῖσθαι, ἥκειν, παριέναι, παρέρχεσθαι, προσιέναι, προσέρχεσθαι, wiederholt ~ φοιτᾶν, θαμίζειν, ἥκειν (zu j-m παρά, πρός, ὥς τινα, an einen Ort εἴς τι, zu einem Zwecke ἐπί τι, bis wohin εἰς, ἐπί, πρός τι), zu Fuß ~ πεζῇ προσέρχεσθαι, gegangen ~ προσέρχεσθαι (-ιέναι), geritten ~ ἥκειν ἐλαύνοντα, prosaisch ἐλαύνειν, zu Schiffe ~ προσπλεῖν, angerückt, anmarschiert ~ προσ-, ἐφορμᾶν, geflogen ~ προσπέτεσθαι, spät ~ ὀψίζειν, zu spät ~ καθυστερεῖν, zur rechten Zeit ~ εἰς καιρὸν ἥκειν, j-m in den Weg, Wurf ~ ἐν-, ἐπιτυγχάνειν τινί, j-m unter die Augen ~ εἰς ὄψιν ἔρχεσθαί τινι, unter die Leute ~ ἐξελθεῖν εἰς τὸ φανερόν od. εἰς τοὺς ἀνθρώπους, j-m zu Hilfe ~ βοηθεῖν τινι, nach Hause ~ οἴκαδε ἔρχεσθαι, νοστεῖν, ἀπονοστεῖν, j-n zu sich ~ lassen μεταπέμπεσθαί (M.) τινα, καλεῖν, προσκαλεῖν τινα, καλεύειν τινὰ παραγίγνεσθαι, von j-m ~ ἥκειν παρά od. ἀπό τινος, von etw. (von einer Arbeit) ~ ἀπιέναι od. γίγνεσθαι ἀπό τινος, von etw. los~ ἀπαλλάττεσθαί (P.) τινος, nicht von j-s Seite los~ οὐκ ἀπαλλάττεσθαι od. ἀπολείπεσθαι (P.) τινος, davon~ φεύγειν, σῴζεσθαι (P.), διασῴζεσθαι (P.), glücklich davon~ χαίροντα ἀπαλλάττεσθαι (P.), weiter~ προβαίνειν, vorwärts~ ἰέναι τοῦ πρόσω, komm her δεῦρο ἐλθέ, πρόσελθε. — 2. uneig. es kommt etw. vor j-n λέγεταί od. ἀναφέρεταί τι πρός τινα, auf etw. ~ (im Sprechen) καταβαίνειν εἴς τι, ἔρχεσθαι, κατέρχεσθαι: λέγοντα περί τινος, λόγους ποιεῖσθαι (M.) περί τινος, μνήμην ἐμβάλλειν περί τινος, es kommt auf j-n (als Anteil) ἐπιβάλλει τινί τι, es kommt mir etw. zu Ohren ἀκούω τινός u. τι, πυνθάνομαί τι, die Rede kommt auf etw. λόγοι γίγνονται περί τινος. — 3. (geschehen, sich ereignen, herankommen) γίγνεσθαι, συμβαίνειν, es kommt eine Nachricht ἀγγέλλεται, ἀπαγγέλλεται, es kommt noch dazu ἐπιγίγνεται δὲ τούτοις, προσέτι δέ, es kommt die Zeit παραγίγνεται ὁ καιρός, der Sommer kommt τὸ θέρος ἐπέρχεται, es kommt mir etw. in die Hand ἐπιτυγχάνω τινί, es kommt mir in den Sinn ἐπέρχεταί μοί τι, παρίσταταί μοί τι, es kommt mir zustatten συμφέρει od. λυσιτελεῖ μοί τι, ὠφελοῦμαι (P.) ἔκ τινος, es kommt von selbst αὐτόματον od. ἀπό und ἐκ τοῦ αὐτομάτου γίγνεται, dazu kommt noch ἐπι-, προσγίγνεται δὲ τούτοις. — 4. (geraten in etw.) περιπίπτειν τινί, in Gefahren ~ περιπίπτειν κινδύνοις, in Bewegung ~ κινεῖσθαι (P.), ins Gefängnis ~ δίδοσθαι od. παραδίδοσθαι εἰς φυλακήν, βάλλεσθαι od. ἄγεσθαι (P.) εἰς τὸ δεσμωτήριον, in Zorn ~ ἐξοργίζεσθαι (P.), ich komme auf einen Gedanken ἔννοια ἐγγίγνεταί μοι, es kommt etw. über mich περιπίπτω τινί, aneinander~ προσκρούειν ἀλλήλοις, διαφέρεσθαι (P.) πρὸς ἀλλήλους, auseinander~ ἀπαλλάττεσθαι (P.) ἀλλήλων, διαλύεσθαι (M.) πρὸς ἀλλήλους, an j-s Stelle ~ διαδέχεσθαί (M.) τινα, an den Tag ~ φαίνεσθαι (P.), δηλοῦσθαι (P.), φανερὸν γίγνεσθαι, außer sich ~ ἔξω ἑαυτοῦ γίγνεσθαι, hinter etw. ~ μανθάνειν, κατανοεῖν τι, um etw. ~ ἀποβάλλειν, ἀπολύναι τι. ἀποστερεῖσθαί (P.) τινος, zu Kräften ~ ἀναρρώννυσθαι (P.), zustande ~ mit etw. διαπράττειν (u. M.), ἀνύτειν, ἀπο-, ἐπιτελεῖν τι, zu Schaden ~ βλάπτεσθαι (P.), es kommt etw. dabei heraus περίεστί τι ἐκ τούτου, es kommt auf eins hinaus οὐδὲν διαφέρει, τὸ αὐτὸ δύναται, es kann ~ τοῦτο γένοιτ' ἄν, wenn es hoch kommt τὸ πλεῖστον, τὸ μέγιστον, wie kommt es? τί δὲ αἴτια; woher kommt das? πόθεν τοῦτο; wenn es dazu kommt ὅταν γίγνηται, ὅταν τύχῃ.

Digitized by Google

Kommen *n* ἡ ἄφιξις, gew. durch Verben.
kommensurabel σύμμετρος (2).
Kommentar *m* ὁ ὑπομνηματισμός, τὰ ὑπομνήματα, einen ~ zu etw. anfertigen ὑπομνηματίζεσθαί (M.) τι.
Kommentator *m* ὁ ὑπομνηματιστής.
kommentieren ὑπομνηματίζεσθαί (M.) τι, ἐξηγεῖσθαι (M.).
Kommissar, Kommissär *m* ὁ ἐπίτροπος, ὁ ἐπιμελητής, ὁ διοικητής.
Kommission *f* (Auftrag, Vollmacht zu etw.) ἡ ἐπιτροπή, j-m eine ~ geben ἐπιτρέπειν τινί τι, (Gesamtheit beauftragter Personen) οἱ ἐπιτετραμμένοι, (als öffentliche Behörde) οἱ ἐπιμεληταί.
Kommissionär *m* ὁ ἐπίτροπος.
kommunal δημόσιος, κοινός.
Kommune *f* τὸ κοινόν (τῆς πόλεως), ἡ πόλις, ὁ δῆμος.
Kommunikation *f* (Mitteilung) ἡ ἀνακοίνωσις, (Teilnahme, Verbindung, Verkehr) ἡ κοινωνία, ἡ ἐπιμιξία. ~ miteinander haben ἐπιμιγνύναι (u. M.) ἀλλήλοις od. πρὸς ἀλλήλους, ἐπιμιξίᾳ χρῆσθαι πρὸς ἀλλήλους, außer ~ mit j-m stehen οὐ χρῆσθαί τινι, οὐδὲν κοινὸν ἔχειν τινί, die ~ abschneiden ὑποτέμνεσθαι (M.) τὰς ὁδούς.
Kommunion *f* (das heilige Abendmahl) ἡ εὐχαριστία.
Kommunismus *m* τὸ πάντας μετέχειν πάντων τῶν ἀγαθῶν, τὸ πάντας πάντα ἔχειν κοινά.
kommunizieren (j-m etw. mitteilen) ἀνακοινοῦσθαί (M.) τινι περί τινος, miteinander ~ κοινῷ λόγῳ χρῆσθαι.
Komödiant *m* ὁ κωμῳδός, ὁ ὑποκριτής, ὁ μῖμος.
Komödie *f* ἡ κωμῳδία, Aufführung einer ~ ἡ κωμῳδοδιδασκαλία.
Komödiendichter, -schreiber *m* ὁ κωμῳδοποιός, ὁ κωμῳδιδάσκαλος.
Komödienhaus *n* τὸ θέατρον.
Kompa(g)nie *f* (Abteilung von Soldaten) ὁ λόχος, ἡ τάξις, ἡ ἑκατοντάς (ἀδος), in ~n teilen καταλοχίζειν, eine ~ befehligen λοχαγεῖν, (Gesellschaft, Verbindung, Gemeinschaft) ἡ κοινωνία, in ~ mit j-m treten εἰς κοινωνίαν ἰέναι τινί.
Kompa(g)niechef *m* ὁ λοχαγός, ὁ ταξίαρχος, ὁ ἑκατόντ-αρχος.
Kompa(g)niekolonnen *f/pl.* οἱ ὄρθιοι λόχοι.
Kompagnon *m* ὁ κοινωνός.
kompakt ἄδρος, ἀδρομερής, στερεός, πυκνός, nicht ~ ἀραγής.
Komparativ *m* (in der Grammatik) ὁ συγκριτικὸς τρόπος.
Kompendium *n* ἡ ἐπιτομή, ἡ τῶν κεφαλαίων ἐπίδειξις.
Kompensation *f* ἡ ἀν-, ἐξίσωσις.
kompensieren ἀν-, ἐξισοῦν.
kompetent κύριος, ἐπιτήδειος.
Kompetent *m* s. Mitbewerber.
Kompetenz *f* τὸ κύριον, τὸ δίκαιον.
kompilieren ἐκγράφειν καὶ συλλέγειν.
Komplement *n* τὸ παραπλήρωμα.
komplett ὁλοτελής, ὁλομερής.
Kompliment *n* ὁ ἀσπασμός, ἡ πρόσρησις (Gruß), ἡ προσκύνησις (Verbeugung), j-m ein ~ machen ἀσπάζεσθαί (M.) τινα, προσαγορεύειν τινά.
komplimentieren ἀσπάζεσθαί (M.) τινα.
kompliziert οὐχ ἁπλοῦς, ἀσαφής.
Komplott *n* ἡ συνωμοσία, ἡ σύστασις, ἡ παρασκευή, ἡ ἑταιρεία, ein ~ machen συνομνύναι, συνίστασθαι.
komponieren συντιθέναι, ποιεῖν, Lieder ~ auch μελοποιεῖν.
Komponist *m* ὁ μελοποιός.
Komposition *f* ἡ μελοποιία (von Liedern), τὸ μέλος (Musikstück), τὸ συγκέρασμα (Mischung von Metallen), ἡ σύνθεσις (in der Grammatik).
Kompresse *f* τὸ σπληνίον, ὁ ἀγκτήρ (ῆρος), eine ~ anlegen σπληνοῦν.
Kompromiß *m, n* ἡ ὁμολογία, ἡ συνομολογία, ἡ σύμβασις, ἡ συνθήκη, a. b. *part.* τὸ ὡμολογημένον, τὸ συγκείμενον (a. *plur.*), e-n ~ mit j-m. machen ὁμολογίαν od. συνθήκην ποιεῖσθαι (M.) τινι od. πρός τινα, συμβαίνειν τινί od. πρός τινα, συντίθεσθαί τινι od. πρός τινα, dem ~ gemäß κατὰ τὰ συγκείμενα, ἐκ τοῦ ὡμολογημένου (a. *plur.*).
kompromittieren αἰσχύναις περιβάλλειν τινά, sich ~ παραβάλλεσθαι (M.) τὴν εὐδοξίαν.
Konchylien *f/pl.* τὰ κογχύλια.
konchylienartig κογχυλιώδης.
Konditor *m* ὁ πεμματουργός.
Kondolenz *f* ἡ συμπάθεια.
kondolieren συναλγεῖν τινι.
Konfekt *n* τὰ πέμματα, τὰ τραγήματα.
Konferenz *f* οἱ κοινοὶ λόγοι, ἡ κοινολογία, eine ~ mit j-m halten συνιέναι εἰς λόγους τινί.
konferieren s. e. Konferenz mit j-m halten unter Konferenz.
Konfiskation *f* ἡ δήμευσις.
konfiszieren δημεύειν, δημοσιοῦν, ἀποσημαίνεσθαι (M.).
Konföderation *f* ἡ σύστασις, ἡ συνομοσία.
konföderieren sich συνίστασθαι, συνομνύναι.
Konfrontation *f* ἡ ἀντικατάστασις.
konfrontieren ἀντικαθιστάναι.
konfus (von Personen) συντεταραγμένος, ἐκπεπληγμένος, (von Sachen) συγκεχυμένος.
Konfusion *f* (von Personen) ἡ ταραχή, ἡ ἔκπληξις, (von Sachen) ἡ σύγχυσις.
Kongreß *m* ὁ σύλλογος, ἡ σύνοδος, einen ~ halten σύλλογον ποιεῖσθαι (M.), einen ~ veranstalten σύλλογον ποιεῖν.
König *m* ὁ βασιλεύς, ὁ βασιλεύων, s. Herrscher; ~ sein βασιλεύειν.
Königin *f* ἡ βασίλεια, ἡ βασίλισσα.
königlich βασίλειος, βασιλικός, ὁ, ἡ, τὸ βασιλέως, ~er Palast τὰ βασίλεια.
Königreich *n* ἡ βασιλεία.
Königsburg *f* τὰ βασίλεια.
Königshaus *n* τὰ βασίλεια (Palast), ὁ βασιλικὸς οἶκος, τὸ βασιλικὸν γένος (königliche Familie).
Königshof *m* ἡ βασιλέως αὐλή, αἱ τοῦ βασιλέως θύραι.
Königskerze *f* (eine Pflanze) ἡ φλόμος, ἡ φλομίς (ίδος).
Königskrone *f* τὸ βασιλικὸν διάδημα.
Königsmacht *f* ἡ τοῦ βασιλέως δύναμις.
Königsmord *m* ὁ τοῦ βασιλέως φόνος.
Königsmörder *m* ὁ τὸν βασιλέα φονεύων od. φονεύσας, ὁ τυραννοκτόνος.
Königspalast *m* s. Königshaus.
Königssitz *m* τὰ βασίλεια.
Königssohn *m* ὁ τοῦ βασιλέως (υἱός).
Königsspiel *n* ἡ βασιλίνδα παιδιά, das ~ spielen βασιλίνδα παίζειν.
Königsstadt *f* ἡ βασιλικὴ πόλις.
Königsstamm *m* τὸ βασιλικὸν γένος.
Königsthron *m* ὁ βασιλικὸς θρόνος.
Königstitel *m* τὸ βασιλικὸν ὄνομα, τὸ τῆς βασιλείας ὄνομα.
Königstochter *f* ἡ τοῦ βασιλέως θυγάτηρ.
Königswürde *f* ἡ βασιλεία, τὸ βασιλικὸν ἀξίωμα.
Königtum *n* ἡ βασιλεία.
Konjektur *f* ἡ εἰκασία, ὁ εἰκασμός, ἡ ὑπόληψις, eine ~ machen εἰκάζειν, συμβάλλεσθαι (M.).
konjekturieren, konjizieren s. eine Konjektur machen unter d. vor. Wort.
Konjugation *f* ἡ συζυγία, ἡ τῶν ῥημάτων κλίσις.
konjugieren κλίνειν (τὰ ῥήματα).
Konjunktion *f* ὁ σύνδεσμος.
Konjunktiv *m* ὁ ὑποτακτικός.
konjunktivisch ὑποτακτικός.
konkav κοῖλος, σιμός.
Konklusion *f* ὁ συλλογισμός.
konkret ἴδιος.
Konkubinat *n* ἡ παλλακεία.
Konkubine *f* ἡ παλλακίς (ίδος), ἡ παλλακή.
können 1. ich kann (es ist mir möglich, gestattet) οἷός τ' εἰμί, δυνατός εἰμι, ἔξ-, πάρεστί od. ὑπάρχει μοι. man kann ἔστι, ἔν-, ἔξ-, πάρεστι, ἐνδέχεται, es könnte

Digitized by Google

(mit folg. *inf.*) *opt.* und ἄν, z.B. es könnte j. sagen εἴποι ἄν τις, das könnte geschehen τοῦτ' ἂν γένοιτο, wer könnte behaupten? τίς ἂν εἴποι; es kann so sein εἶεν ἄν, häufig stehen Verbaladjektiva auf τός, z.B. was man sehen, hören kann ὁρατόν, ἀκουστόν, oft wird ~ gar nicht ausgedrückt, z.B. ich kann dich nicht loben οὐκ ἐπαινῶ σε, nicht ~ οὐχ οἷόν τ' εἶναι, ἀδύνατον εἶναι, ich kann nicht mehr (ich bin ermattet) ἀπείρηκα, kannst du mir sagen? ἔχεις μοι εἰπεῖν; ich kann nicht umhin, zu ... οὐκ ἔχω ὅπως μή mit *conj.* u. *opt.* — 2. (das Recht haben, berechtigt sein) δίκαιον εἶναι, ἔχειν. — 3. (wissen, verstehen, die Fertigkeit haben) εἰδέναι, ἐπίστασθαι, ἐξεπίστασθαι τι, ἔμπειρος ἔχειν τινός, μεμαθηκέναι ob. πεπαιδεῦσθαι τι, auswendig ~ ἀπὸ μνήμης εἰδέναι, ἐξειδέναι. — 4. (Kräfte, Vermögen haben) δύνασθαι, δυνατὸν εἶναι, ἰσχύειν, etw. dafür ~ αἴτιον εἶναί ob. κατασπῆναί τινος, ἐν αἰτίᾳ εἶναι, ich kann nichts dafür οὐκ ἔγωγε ἐν αἰτίᾳ εἰμί, οὐκ ἔγωγε αἴτιος τούτων, so viel ob. so sehr man kann ὡς ob. ὅσον δυνατὸν μάλιστα, ὡς οἷόν τε μάλιστα, so schnell wie man kann ὡς οἷόν τε τάχιστα.

konsequent (von Personen) εὐσταθὴς τὴν διάνοιαν, (von Sachen) ἀκόλουθος (2), ἀνάλογος (2).

Konsequenz *f* ἡ ἀκολουθία, ἡ ἀναλογία.

konservativ εὔνους ob. ἀγαπῶν τοῖς καθεστῶσιν.

Konservativismus *m* ἡ τῶν προγόνων παρατήρησις.

konsistent εὐπαγής, εὐσταθής, πυκνός.

Konsistenz *f* ἡ εὐστάθεια, ἡ βεβαιότης (ητος) u. das *neutr.* d. vor. *adj.*, ~ gewinnen συστρέφεσθαι, συμπήγνυσθαι, πυκνοῦσθαι (sämtlich P.), ohne ~ ἀπαγής.

Konsistorium *n* ἡ ἱερὰ βουλή.

konstribieren καταλέγειν, καταγράφειν, ἀνδρολογεῖν.

Konskription *f* ὁ κατάλογος, ἡ καταγραφή.

Konskriptionsliste *f* ὁ κατάλογος.

Konsole *f* ἡ ὠτίς (ίδος).

Konsonant *m* τὸ ἄ-, σύμφωνον (γράμμα), τὸ ἄφθογ-[γον.]

Konsorten *m/pl.* οἱ σὺν τινι, οἱ μετά τινος, οἱ τοιοῦτοι.

Konspiration *f* ἡ συνωμοσία, ἡ σύστασις.

konspirieren συνίστασθαι ἐπί τινα.

Konstellation *f* ἡ ἀστέρων θέσις, τὸ ἀστέρων διάθεμα, ἡ ἀστροθεσία.

Konsternation *f* ἡ ἔκπληξις, ἡ ταραχή.

konsternieren ἐκ-, καταπλήττειν τινά.

konstituieren τάττειν, τιθέναι, καθιστάναι.

Konstitution *f* 1. (Beschaffenheit des Körpers) ἡ ἕξις, ein Körper von guter, schlechter ~ σῶμα εὐπαγές oder ἰσχυρόν, σῶμα ἀσθενές, von guter, schlechter ~ εὐεκτικός, κακεκτικός. — 2. (Staatsverfassung) ἡ πολιτεία, τὸ τῆς πολιτείας σύνταγμα, ἡ κατάστασις, οἱ νόμοι, eine gute ~ ἡ εὐνομία, eine gute ~ haben εὐνομεῖσθαι (P.), eine schlechte ~ haben κακονομεῖσθαι (P.).

konstitutionell ὁ, ἡ, τὸ κατὰ τοὺς νόμους, ἔννομος (2).

konstitutionswidrig ὁ, ἡ, τὸ παρὰ τοὺς νόμους, παράνομος (2).

konstruieren συντάττειν (in der Grammatik), ἀναγράφειν, συνιστάναι (in der Mathematik), συντιθέναι (in der Philosophie). [durch Verben.]

Konstruktion *f* ἡ σύνταξις (in der Grammatik), gew.]

Konsul *m* ὁ ὕπατος, ~ sein ὑπατεύειν.

Konsular *m* ὁ ὑπατικός.

konsularisch ὑπατικός.

Konsulat *n* ἡ ὑπατεία.

Konsulent *m* ὁ σύνδικος.

Konsultation *f* ἡ βούλευσις, ἡ συμβουλή.

konsultieren βουλεύεσθαι (M.), mit j-m συμβουλεύεσθαί (M.) τινι περί τινος, ἀνακοινοῦσθαι (M.), κοινολογεῖσθαι (M.) τινι περί τινος.

konsumieren δαπανᾶν, καταναλίσκειν.

Konsumtion *f* ἡ δαπάνη, τὸ ἀνάλωμα.

kontagiös λοιμώδης, λοιμικός.

Konterbande *f* τὰ ἀπόρρητα, ~ treiben εἰσάγειν oder ἐξάγειν ἀπόρρητα.

Konterfei *n* τὸ ἀπείκασμα, τὸ εἰκόνισμα, τὸ ἀπο-, ἐκτύπωμα.

Kontermarsch *m* ὁ ἐξελιγμός.

Kontext *m* ἡ συνέχεια, ὁ συνεχὴς λόγος.

Kontinent *m* ἡ ἤπειρος.

Kontingent *n* ἡ σύνταξις, τὸ καθῆκον ob. ἐπιβάλλον μέρος (der Anteil, den j. geben muß), ἡ ταχτὴ δύναμις (von Truppen).

kontinuierlich συνεχής.

Kontinuität *f* ἡ συνέχεια.

kontradiktorisch ἀντιφατικός.

Kontrahent *m* ὁ συνθήκας ποιησάμενος.

kontrahieren συνθήκας ποιεῖσθαι (M.), συντίθεσθαι, συμβάλλεσθαι (M.).

Kontrakt *m* ἡ συνθήκη, ἡ συναλλαγή, τὸ συνάλλαγμα, τὸ συμβόλαιον, ein schriftlicher ~ ἡ συγγραφή, einen ~ machen ob. schließen συνθήκην ob. συγγραφὴν ποιεῖσθαι (M.) τινι ob. πρός τινα περί τινος, den ~ brechen ὑπερ-, παραβαίνειν τὰς συνθήκας.

kontrakt (gelähmt) παράπληκτος (2), παραπληκτικός, παραλελυμένος.

kontraktlich, kontraktmäßig κατὰ τὴν συνθήκην u. ä.

kontraktwidrig παρὰ τὴν συνθήκην u. ä.

kontrasignieren ἀντιγράφειν.

Kontrast *m* τὸ ἐναντίον.

kontribuieren εἰσ-, ἀποφέρειν, συμβάλλεσθαι (M.).

Kontribution *f* ἡ εἰσφορά, ἡ συμβολή.

Kontrolle *f* ἡ ἀντιγραφή, ὁ ἀντιλογισμός.

Kontrolleur *m* ὁ ἀντιγραφεύς.

kontrollieren ἀντιγράφειν, ἀντιλογίζεσθαι (M.).

kontrovers ἀμφισβητήσιμος (2).

Kontroverse *f* τὸ ἀμφισβήτημα, τὸ διάφορον.

Kontumazialverfahren *n*: im ~ (in contumaciam) verurteilt werden ἐρημον δίκην ὀφλισκάνειν, ἐρήμην ob. ἐξ ἐρήμης ἁλίσκεσθαι.

Kontur *f* ἡ ὑπογραφή.

konturieren ὑπογράφειν (u. M.).

Kontusion *f* τὸ σύντριμμα, ὁ μώλωψ (ωπος), eine ~ bekommen συντρίβεσθαι (P.).

Konvenienz *f* ἡ συνήθεια, Verstöße gegen die ~ τὰ παρὰ συνήθειαν.

Konvent *m* ὁ σύλλογος, ἡ σύνοδος, einen ~ halten σύλλογον ποιεῖσθαι (M.).

Konvention *f* αἱ συνθῆκαι, eine ~ schließen συνθήκας ποιεῖσθαι (M.).

konventionell σύνθετος (2), συνήθης, s. herkömmlich.

konvergieren συνάπτειν ἑαυτόν.

Konversation *f* οἱ κοινοὶ λόγοι, ἡ κοινολογία.

konversieren διαλέγεσθαι (P.), mit j-m τινί.

konvex κυρτός.

Konvexität *f* τὸ κυρτόν, ἡ κυρτότης (ητος).

Konvulsion *f* τὸ σπάσμα, ὁ σπασμός, ἡ σπαδών (όνος).

konvulsivisch σπασμώδης, σπαστικός, σπασματώδης.

konzentrieren συνάγειν εἰς ταὐτόν, ἀθροίζειν, συναθροίζειν. [durch Verben.]

Konzentrierung *f* ἡ συναγωγή, ὁ ἀθροισμός, gew.]

Konzept *n* ἡ ὑπογραφή, τὸ ὑπόμνημα, j-n aus dem ~ bringen ἐκπλήττειν, δια-, συνταράττειν τινά.

Konzert *n* ἡ συμφωνία, ἡ συναυλία.

Konzertsaal *m* τὸ ᾠδεῖον.

Konzession *f* ἡ ὁμολογία, ἡ προσομολογία, ἡ συγχώρησις, j-m e. ~ machen συγχωρεῖν τινί τι.

Konzil *n* ἡ σύνοδος.

Kopf *m* 1. allg. ἡ κεφαλή (auch von Pflanzen), (von Mohn und ähnlichen Gewächsen) ἡ κώδεια, τὸ κώδυον, über Hals und ~ ἐπὶ κεφαλήν, sich auf den ~ stellen κυβιστᾶν, um einen ~ größer sein als j. μείζω τινὸς εἶναι τῇ κεφαλῇ ob. αὐτῇ τῇ κεφαλῇ, auf j-s ~ einen Preis setzen ἐπικηρύττειν τινὶ χρήματα, der ~ tut mir weh ἀλγῶ τὴν κεφαλήν, den ~ hängen l. κύ-

Digitized by Google

πτειν (eig. u. übtr.), ἀθυμεῖν (übtr.), den ~ hoch tragen κεροῦτιᾶν, ὀπτιάζειν, j-m vor den ~ ſtoßen προσκρούειν τινί, die Köpfe zuſammenſtecken συγκύπτειν, wie vor den ~ geſchlagen ſein ἐκπλαγῆναι, ἀμβρόντητον εἶναι, j-n beim ~ nehmen συλλαμβάνειν τινά, es geht mir etw. im ~e herum μαριμνῶ τι, φροντίζω περί τινος, j-m den ~ waſchen πλύνειν τινά, j-m den ~ warm machen ταράττειν οd. θορυβεῖν τινα, ſich etw. in den ~ ſetzen πείθειν ἑαυτόν τι, εἰς νοῦν ἐμβάλεσθαί (M.) τι, ſich etw. aus dem ~e ſchlagen ἐᾶν τι, οὐκέτι μεμνῆσθαί τινος, den ~ voll haben ἐν πολλαῖς φροντίσιν εἶναι, den ~ verlieren ἐξίστασθαι τοῦ φρονεῖν, j-m den ~ zurechtſetzen νουθετεῖν οd. σωφρονίζειν τινά, etw. aus dem ~e herſagen ἀπὸ μνήμης λέγειν τι, etw. im ~e haben ἀπὸ μνήμης εἰδέναι τι, καταμεμαθηκέναι τι. — 2. (von geiſtigen Fähigkeiten, Verſtand, Talent u. dgl.) ἡ φύσις, ein guter ~ ἡ εὐφυΐα, ἀνὴρ εὐφυής οd. εὐμαθής, ein ausgezeichneter ~ κράτιστος τὴν φύσιν, ein ſcharfſinniger ~ ἀνὴρ ἀγχίνους, ein erfinderiſcher ~ ἀνὴρ εὐμήχανος, (Gedanken, Verſtand) ὁ νοῦς, ἡ γνώμη. — 3. (Sinn, Neigung) ἡ γνώμη, τὰ δόξαντα, auf ſeinem ~ beſtehen ἐμμένειν τῇ γνώμῃ, ἔχεσθαι τῆς γνώμης, ſeinem ~e folgen (nach ſeinem ~e handeln) ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ γνώμης πράττειν τι, ein unruhiger ~ ἀνὴρ στασιαστικός οd. στασιώδης οd. ταραχώδης, es ſteht der ~ darauf θάνατος ἡ ζημία ἐστίν, viel Köpfe, viel Sinne ἄλλος ἄλλην ἔχει γνώμην, ἕκαστός τις αἱρεῖται τὸ ἑαυτῷ δόξαν. — 4. (Stück) tauſend Köpfe (Menſchen) χίλιοι ἄνθρωποι.

Kopfabſchneider *m* ὁ ἀποκεφαλιστής.

kopfähnlich, -artig κεφαλώδης, κεφαλοειδής.

Kopfarbeit *f* ἡ μελέτη, ἡ σκέψις, οἱ λογισμοί, ~ haben (tun) μελετᾶν τι, λογίζεσθαι (M.) πρὸς ἑαυτόν.

Kopfband *n*, **-binde** *f* ἡ ταινία, ἡ μίτρα.

Kopfbedeckung *f* ἡ κεφαλίς (ίδος), τὸ κεφαλῆς κάλυμμα, a. ἡ ταινία.

Köpfchen *n* τὸ κεφάλιον, ἡ κεφαλίς (ίδος).

köpfen j-n ἀποτέμνειν τὴν κεφαλήν τινος (P. ἀποτέμνεσθαι τὴν κεφαλήν), πελεκίζειν (mit dem Beile), τραχηλοκοπεῖν, καρατομεῖν τινα, Bäume ~ ἐπικόπτειν δένδρα.

Köpfen *n* ἡ τῆς κεφαλῆς ἀποτομή οd. ἀποκοπή, ἡ καρατομία, ἡ τραχηλοκοπία, (mit dem Beile) ὁ πελεκισμός, gew. durch Verben, (von Bäumen) ἡ δένδρων ἐπικοπή.

kopfförmig κεφαλωτός, κεφαλοειδής.

Kopfgeburt *f* ἡ τοῦ ἐμβρύου ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἔξοδος.

Kopfgeld *n* τὸ ἐπικεφάλαιον, ~ erlegen κατὰ κεφαλὴν εἰσφέρειν ἀργύριον.

Kopfhaar *n* ἡ κόμη, αἱ τρίχες.

Kopfhänger *m* ὁ σκυθρωπός οd. σύννους ἀνήρ (oder)

Kopfhaut *f* τὸ περὶ τὴν κεφαλὴν δέρμα.

Kopfkiſſen *n* τὸ προσ-, ὑποκεφάλαιον.

Kopfkohl *m* ἡ κεφαλωτὴ κράμβη.

Kopflauch *m* τὸ κεφαλωτὸν πράσον.

Kopflaus *f* ὁ φθεὶρ (ειρός).

köpflings πρανής, ἐπὶ κεφαλήν, κατὰ κεφαλῆς, κάτω κάρα.

kopflos eig. ἀκέφαλος (2), übtr. ἄφρων, ἄνους,

Kopfloſigkeit *f* ἡ ἄνοια, ἡ ἀφροσύνη, ἡ βλακεία und das *neutr.* der vorh. *adj.*

Kopfnicken *n* ἡ κατάνευσις, τὸ νεῦμα.

Kopfputz *m* ὁ ἐπικεφάλαιος κόσμος.

Kopfſalat *m* ἡ κεφαλωτὴ θριδαξ (κος).

kopfſcheu ἀποπληκτος (2).

Kopfſchmerz *m*, **-weh** *n* ἡ κεφαλαλγία, ἡ καρηβαρία, ὁ βαρυεγκέφαλος, ~ haben κεφαλαλγεῖν, καρηβαρεῖν, ἀλγεῖν τὴν κεφαλήν, ~ verurſachend κεφαλαλγής, ~ machen κεφαλαλγὲς εἶναι.

Kopfſchmuck *m* ſ. Kopfputz.

Kopfſteuer *f* ſ. Kopfgeld.

kopfüber ἐπὶ κεφαλήν, ~ ſtürzen ἐκκυβιστᾶν, ~ kopfunter πρανής, ἐπικλινής.

Kopfwaſſerſucht *f* ὁ ὑδροκέφαλος.

Kopfwunde *f* τὸ κατὰ τὴν κεφαλὴν τραῦμα, τὸ κεφαλικὸν τραῦμα.

Kopfzahl *f* τὸ τῶν ἀνθρώπων πλῆθος.

Kopfzerbrechen *n* ἡ μέριμνα, es koſtet viel ~ πολλῆς μελέτης ἐστίν οd. δεῖται.

kopfzerbrechend πολλῆς μελέτης δεόμενος.

Kopie *f* (einer Schrift) τὸ ἀντίγραφον, τὸ ἀντίγραμμα, ἡ ἀντιγραφή, eine ~ von etw. nehmen ποιεῖσθαι (M.) οd. λαμβάνειν ἀντίγραφά τινος, ἀπογράφεσθαί (M.) τι, ~ eines Gemäldes τὸ ἀπείκασμα γραφῆς, ἡ εἰκόνος ἀντίγραφος, auch τὸ μίμημα.

kopieren ἀπο-, ἐκγράφεσθαι (M.), (nachbilden) ἀπεικάζειν, μιμεῖσθαι (M.).

Kopiſt *m* ὁ γραφεύς (Schreiber), gew. durch Verben.

Koppe *f* τὸ ἄκρον, ἡ κορυφή.

Koppel *n* (Band zum Zuſammenhalten) ὁ σύνδεσμος, (am Degen) ὁ ξιφιστήρ (ῆρος), (von Tieren) τὸ ζεῦγος, (von Jagdhunden) τὸ κυνηγέσιον.

koppeln ζευγνύναι, συζευγνύναι.

Koppelriemen *m* ὁ σύνδεσμος.

Kopula *f* ὁ σύνδεσμος.

Kopulation *f* ἡ σύζευξις.

kopulativ ἀθροιστικός.

kopulieren συζευγνύναι.

Koralle *f* τὸ κοράλλιον.

Korallenſchnur *f* ὁ κοραλλίων ὅρμος.

Korb *m* ἡ σπυρίς (ίδος, nach unten ſpitz), ὁ κόφινος, ἡ ἄρριχος (großer Trage~), τὸ κανοῦν (kleiner, zierlicher ~), ὁ κάλαθος (Hand~), ἡ σαργάνη, ἡ σαργανίς (ίδος), τὸ φερνίον (Fiſch~), ὁ λάρκος (Kohlen~), τὸ πλέγμα (jeder geflochtene ~), j-m einen ~ geben (übtr.) ἀποπέμπειν οd. ἀπωθεῖσθαι (M.) τινα, einen ~ bekommen ἀποτυγχάνειν.

korbartig, -förmig καλαθοειδής, κοφινώδης.

Körbchen *n* τὸ κανίσκιον, τὸ καλάθιον, τὸ σπυρίδιον, ὁ φορμίσκος, ἡ φορμίς (ίδος), ἡ καλαθίς (ίδος, bſd. Wollkörbchen).

Korbflaſche *f* ἡ πυτίνη.

Korbflechter, -macher *m* ὁ καλαθοποιός, ὁ κοφινοποιός,

Korbträger *m* ὁ λαρκαγωγός.

Korbträgerin *f* (bei Feſten in Athen) ἡ κανηφόρος.

Korbwagen *m* τὸ κάναθρον (κάνναθρον).

Kordon *m* ἡ παραφυλακή, einen ~ ziehen παραφυλάττειν.

Koriander *m* τὸ κορίαννον.

Korinthe *f* τὸ σταφίδιον.

Kork *m* ὁ φελλός, von ~ gemacht φέλλινος.

korkartig φελλώδης.

Korkbaum *m*, **-eiche** *f* ὁ φελλός, ἡ φελλόδρυς (υος).

Korn *n* (jeder kleine rundliche Körper) ὁ χόνδρος, (von Gold) τὸ ψῆγμα, (Getreide, zum Brot) ὁ σῖτος, τὰ σιτία, (Gehalt einer Münze) τὸ κόμμα, ein Mann von altem Schrot und ~ ἀνὴρ τοῦ ἀρχαίου τρόπου, etw. auf dem ~e haben σκοπεῖν, προσέχειν νοῦν τινι, στοχάζεσθαί (M.) τινος, j-n aufs ~ nehmen ἐνορᾶν τινι.

Kornähre *f* ὁ στάχυς (υος), ὁ ἀθήρ (έρος).

Kornak *m* (Elefantenführer) ὁ ἐλεφαντιστής.

Kornblume *f* ἡ κύανος,

Kornboden *m* ὁ σιτοβολών (ῶνος), τὸ σιτοβόλιον, τὸ

Kornbrand *m* ἡ ἐρυσίβη.

Körnchen *n* τὸ χονδρίον, ἡ ψακάς (άδος), ἡ ῥαδάμη,

Kornelkirſche *f* ὁ τῆς κρανείας καρπός.

Kornelkirſchenbaum *m* ἡ κρανεία, τὸ κράνον.

Kornelkirſchenholz *n* τὰ κρανέϊνα (ξύλα), von ~ κρανέϊνος.

körnen δελεάζειν, ἐπάγειν (u. M.).

Kornernte *f* ἡ τοῦ σίτου κομιδή οd. συγκομιδή.

Kornfeld *n* ὁ σιτών (ῶνος), τὸ λήιον.

Kornfrüchte *fpl.* οἱ δημήτριοι οd. δημητριακοὶ καρ-

Digitized by Google

Korngesetze *n/pl.* οἱ σιτικοὶ νόμοι.
Korngrube *f* ὁ σιρός.
Kornhalm *m* ὁ τοῦ σίτου κάλαμος.
Kornhandel treiben σιτοπωλεῖν.
Kornhändler *m* ὁ σιτοπώλης.
körnicht, körnig χονδρώδης (mit Körnern), *s.* kernhaft.
Kornkammer *f s.* Kornboden.
Kornland *n* ἡ πολύσιτος *od.* σιτοφόρος χώρα, ὁ ἀγρός.
Kornlieferung *f* ἡ σίτου προσαγωγή.
Kornmagazin *n* τὸ σιτοβόλιον.
Kornmangel *m* ἡ σιτοδεία, ἡ σίτου σπάνις.
Kornmarkt *m* ἡ σίτου ἀγορά, ὁ σῖτος.
Kornmehl *n* τὰ ἄλφιτα.
Kornpreis *m* αἱ τοῦ σίτου τιμαί.
kornreich πολύσιτος (2), σῖτον ἔχων ἄφθονον.
Kornschiff *n* τὸ σιταγωγὸν πλοῖον.
Kornspeicher *m s.* Kornboden.
Kornspende *f* ἡ σιτοδοσία.
Kornweih(e) *m. f* (Vogel) ὁ φρυνολόχος ἱέραξ (κος).
Kornwurm *m* ὁ κίς (ἴος), ὁ τρώξ (γός).
Kornzufuhr *f* ἡ σιταγωγία, ἡ σιτοπομπεία.
Korollarium *n* (in der Mathematik) τὸ πόρισμα, aus e-m Satze ein ~ ableiten πορίζειν.
Körper *m* τὸ σῶμα (animalischer ~ im Gegensatz zur Seele), den ~ pflegen θεραπεύειν τὸ σῶμα, φιλοσωματεῖν, toter ~ ὁ νεκρός, τὸ ἄψυχον σῶμα, (als materielle Substanz) τὸ πρᾶγμα, (als term. techn. in der Mathematik) τὸ στερεόν (εἶδος). [auch bloß τὸ σῶμα.
Körperbau *m* ἡ φύσις, ἡ τοῦ σώματος κατασκευή.
Körperbewegung *f* ἡ τοῦ σώματος ἄσκησις.
Körperbildung *f* ἡ τοῦ σώματος φύσις oder ἕξις oder κατασκευή.
Körperchen *n* τὸ σωμάτιον.
Körpergröße *f* τὸ τοῦ σώματος μέγεθος, ἡ ἡλικία.
Körperhaltung *f* τὸ σχῆμα, ἡ ἕξις.
Körperkonstitution *f* ἡ (τοῦ σώματος) ἕξις, φύσις, κατάστασις. [ἰσχύς (ύος).
Körperkraft, -stärke *f* ἡ (τοῦ σώματος) ῥώμη oder
körperlich (den Körper betr.) σωματικός (auch: einen Körper habend), (einen Körper habend) σῶμα ἔχων, (den Körper angehend, im Körper stattfindend) ὁ, ἡ, τὸ τοῦ σώματος, περὶ *od.* κατὰ τὸ σῶμα, ἐν τῷ σώματι, διὰ τοῦ σώματος, (wie ein Körper) σωματώδης, ~e Gebrechen τὰ ἐν σώματι *od.* τοῦ σώματος σαθρά, ~e Mißhandlung ὁ τοῦ σώματος αἰκισμός, ~e Krankheiten τὰ περὶ τὸ σῶμα νοσήματα, ~e Schmerzen haben ἀλγεῖν τὸ σῶμα.
körperlos ἀσώματος (2). ἀειδής.
Körpermasse *f* ὁ τοῦ σώματος ὄγκος.
Körperpflege *f* ἡ τοῦ σώματος θεραπεία.
Körperschaft *f* τὸ σύστημα, ἡ ἑταιρία. [φία.
Körperschönheit *f* τὸ τοῦ σώματος κάλλος, ἡ εὐμορ-
körperschwach ἀσθενὴς τὸ σῶμα, ἄρρωστος (2).
Körperschwäche *f* ἡ τοῦ σώματος ἀσθένεια.
Körperteil *m* τὸ τοῦ σώματος μέρος.
Körperübung *f* ἡ τοῦ σώματος ἄσκησις, ἡ σωμασκία.
Körperwelt *f* τὰ σώματα.
Körperwinkel *m* ἡ στερεὰ γωνία.
Korporal *m* ὁ δεκάδαρχος.
Korporalschaft *f* ἡ δεκαδαρχία.
Korporation *f* τὸ σύστημα, τὸ γένος, τὸ σύνταγμα.
Korps *n* ἡ τάξις, τὸ τάγμα, τὸ σύνταγμα, ἡ δύναμις, allg. (Gesamtheit) τὸ σωμάτιον, auch οἱ περὶ oder ἀμφί τινα, οἱ σύν τινι. [ματος (2).
korpulent πολύ-, εὐσαρκος (2). εὐσωματώδης, **εὐσώ-**
Korpulenz *f* ἡ εὐσωματία, ἡ εὐ-, πολυσαρκία.
korrekt ἀκριβής.
Korrektheit *f* ἡ ἀκρίβεια.
Korrektionshaus *n* τὸ σωφρονιστήριον.
Korrektor *m* ὁ διορθωτής, ὁ ἐπανορθωτής.
Korrektur *f* ἡ διόρθωσις, ἡ ἐπανόρθωσις (als Handlung), τὸ διόρθωμα, τὸ ἐπανόρθωμα (als Sache).
Korrelat *n* von etw. τὸ ἀντίστροφόν τινι.
korrelativ ἀνταποδοτικός.
Korrespondent *m* ὁ τὴν ἐπιστολὴν γράφων.
Korrespondenz *f* ἡ δι' ἐπιστολῶν ἐπιμέλεια.
korrespondieren γράφειν καὶ ἀντιγράφειν ἐπιστολας, διὰ γραμμάτων ὁμιλεῖν, (sich gegenüber oder in gegenseitiger Beziehung stehen) ἀντίστροφον *od.* ἀντίζυγον εἶναί τινι.
Korridor *m* ἡ παστάς (άδος).
korrigieren διορθοῦν, ἐπανορθοῦν.
Korsar *m* ὁ πειρατής.
kosen στωμύλλεσθαι, ὑποκορίζεσθαι (M.), κωτίλλειν.
Kosen *n* ἡ στωμυλία, τὸ στώμυλμα (gew. *pl.*).
Kosename *m*, **-wort** *n* τὸ ὑποκόρισμα, ὁ ὑποκορισμός.
Kost *f* (Speise) τὰ σιτία, τὰ ἐδέσματα, τὸ ὀψώνιον, τὸ ὄψον, (Lebensunterhalt) ἡ τροφή, ἡ δίαιτα, ὁ σῖτος, ὁ βίος, ἡ σίτησις, τὰ ἐπιτήδεια, τὸ σιτηρέσιον, j-m ~ geben σῖτον *od.* τροφὴν παρέχειν (π. M.) τινί, bei j-m in ~ gehen τροφὴν ἔχειν παρά τινος, bei j-m freie ~ haben προῖκα τροφὴν λαμβάνειν παρά τινος.
kostbar (was viel Geld kostet, teuer ist) πολυτελής, τίμιος, ἔν-, πολύτιμος (2), δαπανηρός, πολλῆς δαπάνης, (wertvoll) πολλοῦ ἄξιος, (prächtig) μεγαλοπρεπής, ἐκπρεπής, μεγαλεῖος, λαμπρός, κάλλιστος, ἐξαίρετος (2), περιφανής.
Kostbarkeit *f* (in Bezug auf den Preis) ἡ πολυτέλεια, τὸ τίμιον, (Pracht, Herrlichkeit) ἡ μεγαλοπρέπεια, ἡ λαμπρότης, ἡ μεγαλειότης (ητος), auch d. *neutr.* d. *adj.*, (kostbarer Gegenstand) χρῆμα πολυτελές *od.* τίμιον, τὸ κειμήλιον.
Kosten, die *pl.*, ἡ δαπάνη, τὸ δαπάνημα, τὸ ἀνάλωμα, τὰ τέλη, ἡ χορηγία, τὸ χορήγημα (die beiden letzteren eig. die ~ für einen Chor), viel ~ machen πολλῆς δαπάνης εἶναι, δαπανηρὸν εἶναι, die ~ von etw. tragen χορηγεῖν τινι, wieder auf seine ~ kommen ἐπανορθοῦσθαι (P.) τὴν δαπάνην, auf eigene ~ ἰδίᾳ, τοῖς ἑαυτοῦ τέλεσιν, ἀπὸ τῶν ἰδίων χρημάτων, auf öffentliche ~ δημοσίᾳ, auf j-s ~ (zu j-s Nachteil) ἐπὶ τῇ ἄλλων βλάβῃ *od.* ζημίᾳ, ἐπὶ τῶν ἄλλων κακῷ.
[1]kosten *intr.* ἔχειν τιμήν *od.* ἀξίαν, εἶναι mit dem *gen.* des Preises, oft auch durch ὠνεῖσθαι, πρίασθαι (kaufen), z.B. es kostete mir viel πολλῶν χρημάτων ἐπριάμην. *od.* πωλεῖσθαι (verkauft werden) *od.* ὤνιον εἶναι (verkäuflich sein), z.B. wie viel kostet das Getreide? πόσου ὤνιός ἐστιν ὁ σῖτος; sich etw. viel ~ lassen πολλὰ δαπανᾶν *od.* ἀναλίσκειν εἴς τι, es kostet viel Mühe πολλῶν πόνων *od.* πολλῆς ἐπιμελείας δεῖται, sich etw. viel Mühe ~ lassen πολλὰ πράγματα ἔχειν mit *part.*, der Krieg hat viele Menschen gekostet ὁ πόλεμος ἀνεῖλε *od.* ἀπώλεσε πολλούς, was viel kostet πολυδάπανος (2), was wenig kostet εὐδάπανος (2), was nichts kostet ἀδάπανος (2), was das Leben kostet δανάτῳ κτητός.
[2]kosten *trans.* γεύεσθαι, ἀπογεύεσθαι (M.) τινος, zu ~ geben γεύειν τινά τινος, etw. nicht gekostet haben ἄγευστον εἶναί τινος, übtr. ἅπτεσθαι (M.) τινος.
Kosten *n* ἡ γεῦσις.
Kostenanschlag *m* ὁ τῶν ἀναλωμάτων λογισμός.
Kostenaufwand *m* τὸ ἀνάλωμα, ἡ δαπάνη, τὰ ἀναλωθέντα χρήματα.
Kostenersatz *m* ἡ τῶν ἀναλωθέντων χρημάτων ἀπόδοσις, ~ leisten ἀποδιδόναι τὰ ἀναλωθέντα χρήματα.
kostenfrei, -los ἀδάπανος (2), ἀτελής, ἄνευ δαπάνης.
Kostenpunkt *m* τὰ τῆς δαπάνης.
Kostenvorschuß *m* (gerichtlicher) τὰ πρυτανεῖα, ~ zahlen δεῖναι τὰ πρυτανεῖα.
Kostgänger *m* ὁ σύνδειπνος, ~ haben τροφὴν παρέχειν τισὶν ἐπὶ τακτοῖς χρήμασιν.
Kostgeld *n* τὰ τροφεῖα.
köstlich μεγαλοπρεπής, λαμπρός, κάλλιστος, ἥδιστος, πολύτιμος (2), πολυτελής, *s.* kostbar, herrlich.
Köstlichkeit *f* ἡ ἡδονή. τὸ κάλλος, ἡ πολυτέλεια, ἡ λαμπρότης (ητος), ἡ μεγαλοπρέπεια.

Digitized by Google

kostspielig δαπανηρός. πολυτελής, πολυδάπανος (2).
Kostspieligkeit *f* ἡ πολυτέλεια.
Kostüm *n* τὸ σχῆμα.
kostümieren σκευάζειν ἐσθῆτι.
Kot *m* (weiche Erde, Lehm) ὁ πηλός, (Schmutz) ὁ ῥόλος, ἡ ἰλύς (ύος), (Mist) ἡ κόπρος, (von Rindern) τὸ βόλβιτον, (menschliche Exkremente) ἡ κάκκη, ὁ σπέλεθος, τὸ σκώρ (σκατός), dünner ~ ἡ σπατίλη, (Auswurf, Kehricht) τὸ σκύβαλον, in den ~ treten πηλακίζειν, προπηλακίζειν, mit ~ bewerfen καταμολύνειν.
Kothurn *m* ὁ κόθορνος.
kotig πηλώδης, ῥολερός, ἰλυώδης.
Krabbe *f* ἡ καρίς (ίδος), ὁ καρκίνος.
krabbeln γαργαλίζειν, κνῆν. [πος.]
Krach *m* ὁ πάταγος, τὸ πατάγημα, ὁ φόφος, ὁ δοῦ-
krachen παταγεῖν, φοφεῖν.
Krachen *n* ἡ φόφησις.
krächzen κράζειν, besser κεκραγέναι (von rabenartigen Vögeln), von der Krähe auch: κρώζειν.
Krächzen *n* ὁ κρωγμός.
Kraft *f* allg. ἡ δύναμις, (des Körpers) ἡ ῥώμη, ἡ ἰσχύς (ύος), (Gewalt) τὸ κράτος, (Gültigkeit) τὸ κῦρος, ἡ ἰσχύς (ύος), nach Kräften εἰς γε δύναμιν, εἰς ober κατὰ τὸ δυνατόν, ὅσον δυνατὸν μάλιστα, ἐφ' ὅσον δύναταί τις, ἐκ τῶν δυνατῶν, mit aller ~ παντὶ σθένει, ἀνὰ u. κατὰ κράτος, über seine ~ ὑπὲρ ob. παρὰ τὴν δύναμιν, mit gleichen Kräften ἀντιπάλως, ἀντίπαλος (2), bei Kräften sein ἐρρῶσθαι, ἰσχύειν, ἀκμάζειν, δύνασθαι, nicht bei Kräften, von Kräften sein ἀσθενεῖν, ἀδυνατεῖν, ἀδυνάτως ἔχειν, ganz von Kräften sein ἀπειρηκέναι, wieder zu Kräften kommen ἀναλαμβάνειν ἑαυτόν, ῥώννυσθαι, ἀναρ-, ἐπιρρώννυσθαι (P.), von Kräften kommen ἀσθενῆ γίγνεσθαι, ἀπολείπει με ἡ ῥώμη ob. ἡ δύναμις, die ~ verlieren παρακμάζειν, ἐλαττοῦσθαι (P.) τὴν δύναμιν, (die Gültigkeit verlieren) ἄκυρον γίγνεσθαι, ~ zu etw. haben δυνατὸν εἶναι ob. ἰσχύειν mit *inf.*, sich über seine Kräfte täuschen διεψεῦσθαι τῆς ἑαυτοῦ δυνάμεως.
kraft *prp.* ἐκ ob. ἀπό mit *gen.*, κατά mit *acc.*, ~ meines Amtes ἐκ τῶν προσηκόντων, ~ des Gesetzes ἐκ τοῦ νόμου, κατὰ τὸν νόμον. [τεταμένως.]
Kraftanstrengung *f* ἡ συντονία, mit ~ συντόνως, συν-
Kraftaufwand *m* ἡ ῥώμη, es erfordert etw. ~ ῥώμης δεῖ πρός τι, übtr. ἡ παρασκευή.
Kraftausdruck *m* ἡ κεφαλαία λέξις, τὸ βαρὺ ῥῆμα.
Kraftäußerung *f* ἡ ἐνέργεια.
Kraftbrühe, -suppe *f* ὁ ῥωστικὸς ζωμός.
Kraftfülle *f* ἡ τῆς ῥώμης ob. ἡλικίας ἀκμή.
Kraftgefühl *n* τὸ φρόνημα.
Kraftgenie *n* ἀνὴρ δεινὸς τὴν φύσιν.
kräftig (stark am Leibe) ῥωμαλέος, ἐρρωμένος, εὔρωστος (2), ἐγκρατής, δυνατός. ἰσχυρός, ~ sein ἰσχύειν, ἀκμάζειν, (wirksam) ἐνεργός, ἐνεργής, ἰσχυρός, ἱκανός, δεινός, ἀγαθός, δραστήριος. (nachdrucksvoll) σφοδρός, eine ~e Rede παθητικὸς λόγος, (gültig) κύριος, βέβαιος, ἰσχυρός.
kräftigen ῥώννυναι, βεβαιοῦν.
Kräftigkeit *f* (des Körpers) ἡ ῥώμη. ἡ ἀκμή, (Wirksamkeit) ἡ ἐνέργεια, ἡ ἰσχύς (ύος), (Nachdruck) ἡ δεινότης (ητος), τὸ βάρος.
kraftlos (ohne Kräfte, schwach) ἀσθενής, ἄρρωστος (2), ἀδύνατος (2), μαλακός, ἄτονος (2), ~ sein ἀσθενεῖν, ἀρρωστεῖν, ἀδυνατεῖν, ἀρρώστως ob. ἀδυνάτως ἔχειν, ganz ~ sein ἀπειρηκέναι, (ohne Nachdruck) χαλαρός, ἄτονος (2), ἀμαυρός, ψυχρός, (unglültig) ἄκυρος (2), ἄθετος (2), ein Gesetz ~ machen ἀκυροῦν ob. ἀθετεῖν νόμον.
Kraftlosigkeit *f* ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀρρωστία. ἡ ἀδυναμία, ἡ ἀδυνασία, ἡ ἀτονία, (Unwirksamkeit) ἡ ἀτονία, ἡ ψυχρότης (ητος), u. b. *neutr.* b. *adj.*
Kraftmehl *n* τὸ ἄμυλον, τὸ ἀμύλιον.
Kraftmensch *m* ὁ ἐνεργὸς καὶ δραστήριος ἀνήρ.
Kraftspruch *m* ἡ παραίνεσις, τὸ κεφάλαιον ῥῆμα.
kraftvoll ῥωμαλέος. δεινός, ἰσχυρός, ἐρρωμένος. ~ sein ἀκμάζειν, ἐν ἀκμῇ εἶναι, ~e Jugend ἡ ἀκμὴ τῆς ἡλικίας.
Kraftwort *n* τὸ κεφάλαιον ῥῆμα.
Kragen *m* am Rocke (den Alten unbekannt) etwa ἡ περὶ τὸν τράχηλον παρυφή (Vorstoß um den Hals), j-n beim ~ fassen, nehmen συλλαμβάνειν τινά.
Kragstein *m* ἡ παρωτίς (ίδος), ὁ ἀγκών (ῶνος), ὁ πρόμοχθος, τὸ γεῖσον.
Krähe *f* ἡ κορώνη.
krähen (vom Haushahn) ᾄδειν, κοκκύζειν, (von der Krähe) κρώζειν, übtr. (Sprichw.) danach kräht kein Hahn οὐδεὶς φροντίζει τούτου, περὶ τούτου οὐδεὶς λόγος, οὐδενὶ μελήσει τούτου. [ρωνοπόδιον.]
Krähenfuß *m* (ein Kraut) ὁ κορωνόπους (οδος), τὸ κο-
Kralle *f* ὁ ὄνυξ (χος).
krallen ἁρπάζειν τοῖς ὄνυξιν.
Kram *m* (Kleinhandel) ἡ καπηλεία, (die Waren, womit man handelt) τὰ ὤνια, τὰ ῥωπικά.
Krambude *f*, **-laden** *m* ἡ σκηνή, τὸ καπηλεῖον.
kramen καπηλεύειν, übtr. in etw. ~ ἔχειν ἀμφί τι, περιεργάζεσθαί (M.) τι, πράγματα ἔχειν περί τι, διερευνᾶν τι.
Krämer *m* ὁ κάπηλος, ~ sein καπηλεύειν.
Krämerei *f* ἡ καπηλεία.
Krämergeist *m* ἡ μικρολογία.
Krämerin *f* ἡ καπηλίς (ίδος).
krämerisch καπηλευτικός.
Krämerladen *m* τὸ καπηλεῖον.
Kram(me)tsvogel *m* ἡ τριχάς (άδος), ἡ κίχλη, Krammetsvögel essen κιχλίζειν (auch: wie ein ~ schreien).
Krampf *m* ὁ σπασμός, τὸ σπάσμα, ~ bekommen σπασμὸς λαμβάνει με, Krämpfe haben, an Krämpfen leiden σπασμῷ ἔχεσθαι, σπᾶσθαι (P.), σπάσμασι συνέχεσθαι (P.), mit Krämpfen behaftet σπασμώδης, σπαστικός.
Krampfader *f* ὁ κιρσός, ἡ ἰξία, τὸ οἴδημα φλεβῶν.
Krampfaderbruch *m* ἡ κιρσοκήλη.
krampfartig σπασμώδης, σπασματώδης.
Krampffisch, -rochen *m* ἡ νάρκη.
krampfhaft σπασμώδης. σπασματώδης, σπαστικός.
Krampfhusten *m* ἡ μετὰ σπασμάτων βήξ (ηχός).
krampfstillend σπασμῶν παυστήριος (2).
Kran *m* ὁ (ἡ) γέρανος, τὸ καρχήσιον.
Kranich *m* ἡ γέρανος.
krank νοσηρός. νοσερός. νοσηματικός, νοσώδης, ἀσθενής, bettlägerig ~ κλινήρης, κλινοπετής, auch durch d. *part.* d. Verben ~ sein νοσεῖν, ἀρρωστεῖν, κάμνειν, ἀσθενεῖν, κακῶς ἔχειν (mit *dat.* der Krankheit u. d. *acc.* des Teils, z.B. an den Augen τοὺς ὀφθαλμούς), ~ machen νόσον ἐμποιεῖν τινι, ποιεῖν τινα κάμνειν, νοσίζειν τινά, νόσου αἴτιον εἶναι, ~ werden νόσῳ περιπίπτειν, ~ daniederliegen κλινοπετῆ εἶναι, Kranke warten, pflegen νοσηλεύειν, θεραπεύειν νοσοῦντας. ~ machend νοσώδης. νοσοποιός (2).
kränkeln ἀσθενεῖν. ἀρρωστεῖν. ὑπονοσεῖν.
Kränkeln *n* ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀρρωστία.
kranken νοσεῖν.
kränken λυπεῖν, ἀνιᾶν. λύπην ποιεῖν ober παρέχειν ob. ἐργάζεσθαι (M.), δάκνειν τὴν ψυχήν τινος, (übel) ἀδικεῖν u. βλάπτειν τινά, es kränkt mich, daß ἄχθομαι ob. ἀγανακτῶ mit *part.*, sich gekränkt fühlen ἀνιᾶσθαι, λυπεῖσθαι (P.), ἀλγεῖν, χαλεπῶς ober βαρέως φέρειν.
Krankenbesuch *m*: ~e machen ἐπισκοπεῖν νοσοῦντας, φοιτᾶν πρὸς νοσοῦντας, (von Ärzten) περιέρχεσθαι ἐπισκεφόμενον τοὺς νοσοῦντας.
Krankenbett, -lager *n* ἡ (νοσοῦντος) κλίνη, auf dem ~ liegen κατακεῖσθαι ob. κατακλιθῆναι (νοσοῦντα), aufs ~ hingeworfen werden περιπίπτειν νόσῳ, κλινοπετῆ ob. κλινήρη γίγνεσθαι.

Digitized by Google

kränkend ἀνιαρός, λυπηρός, δεινός, πικρός, δηκτήριος.
Krankenhaus *n* τὸ παιώνιον, τὸ νοσοκομεῖον.
Krankenkoſt, -ſpeiſe *f* τὰ τοῖς νοσοῦσι (ἀσθενοῦσι usw. ſ. unter krank) διδόμενα σιτία.
Krankenpflege *f* ἡ νοσοκομία, ἡ νοσηλεία, ἡ νοσοτροφία, ἡ τῶν νοσούντων θεραπεία.
Krankenwärter *m*, **-wärterin** *f* ὁ, ἡ νοσοκόμος.
Krankenzimmer *n* τὸ νοσοκομεῖον.
krankhaft νοσώδης, ἐπίνοσος (2), νοσηματικός, **~er Zuſtand** ἡ νοσώδης ἕξις, τὸ νόσημα, ἡ ἀρρωστία u. d. *neutr.* d. *adj.*
Krankheit *f* ἡ νόσος, τὸ νόσημα, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀρρωστία, τὸ ἀρρώστημα, akute **~** τὸ ὀξὺ νόσημα, **~ der Seele** τὸ τῆς ψυχῆς od. ἐν τῇ ψυχῇ κακόν od. νόσημα, ἡ τῆς ψυχῆς πονηρία, langwierige **~** ἡ μακρὰ νόσος, ἡ μακροννοσία, eine ſolche haben μακροννοσεῖν, tödliche **~** τὸ ἐπιθάνατον νόσημα, chroniſche **~** ἡ χρόνιος νόσος, anſteckende **~** ἡ λοιμώδης νόσος, epidemiſche **~** ἡ κοινὴ νόσος, ὁ λοιμός, eine **~** haben νοσεῖν, ſich eine **~** zuziehen νόσον λαβεῖν oder κτήσασθαι, **~** verurſachen νοσοποιεῖν, eine **~** überſtehen νόσου περιγίγνεσθαι, von einer **~** geneſen ἀνακύπτειν ἐκ νόσου, ἀναλαμβάνειν ἑαυτόν, an einer **~** ſterben τελευτᾶν νόσῳ, frei von **~** ἄνοσος (2), e-r **~** unterworfen νοσηματικός.
Krankheitsanfall *m* ἡ καταβολὴ νόσου.
Krankheitsſtoff *m* τὸ νοσηρόν, τὸ νοσῶδες, ἡ τῆς νόσου ἀρχή.
kränklich ἀσθενής, ἄρρωστος (2), νοσώδης, ἐπίνοσος (2), νοσηματικός, νοσηματώδης.
Kränklichkeit *f* ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀρρωστία, τὸ ἀρρώστημα u. d. *neutr.* d. *adj.*
Kränkung *f* (als Handlung) ἡ ὕβρις, ἡ ἀδικία, τὸ ἀδίκημα, ἡ βλάβη, ἡ ζημία, eine **~** erfahren ἀδικεῖσθαι, ὑβρίζεσθαι (P.), (als Zuſtand) ἡ ἀνία, ἡ λύπη, j-m eine **~** zufügen ſ. kränken.
Kranz *m* ὁ στέφανος (von Roſen ῥόδων, von Hyazinthen ὑακίνθων od. d. betr. *adj.* ῥόδινος usw.), einen **~** flechten στέφανον πλέκειν, einen **~** tragen στεφανηφορεῖν, übtr. (**~** einer Mauer) ἡ στεφάνη, ὁ θρῖγκος.
kranzähnlich, -artig στεφανώδης.
Kranzblumen *f/pl.* τὰ στεφανωτικὰ ἄνθη.
Kränzchen *n* ὁ στεφανίσκος, τὸ στεφάνιον, (Geſellſchaft) ἡ ἑταιρεία, ὁ ἔρανος, τὸ ἀμοιβαῖον συμπόσιον.
kränzen στεφανοῦν.
Kranzflechter *m*, **-in** *f* ὁ, ἡ στεφανηπλόκος, στεφανοποιός.
kranzförmig στεφανώδης.
Kranzhändler *m* ὁ στεφανοπώλης.
Kranzhändlerin *f* ἡ στεφανόπωλις (ιδος), ἡ στεφανοπώλιτις.
kranzlos ἀστεφάνωτος (2), ἀστέφανος (2).
Kranzmarkt *m* τὰ στεφανώματα.
Kranznaht *f* (am Schädel) ἡ στεφάνη.
Kranzverteilung *f* ἡ στεφάνου διάδοσις.
Krater *m* (Miſchgefäß) ὁ κρατήρ (ῆρος), (bei einem feuerſpeienden Berge) τὸ στόμιον, ὁ ῥύαξ (κος).
Kratzbürſte *f* τὸ ξύστρον, ὁ ξυστήρ (ῆρος), τὸ στλέγγιστρον, übtr. (von einem zankſüchtigen Menſchen) φιλόνικος (2), ἐριστικὸς ἄνθρωπος.
Krätze *f* ἡ ψώρα, ἡ κνῦζα, ἡ κνήφη, τὸ κνύος, ἡ κνησμονή, die **~** haben od. bekommen ψωρᾶν, ψωριᾶν, Mittel gegen die **~** τὸ ψωρικόν (φάρμακον).
kratzen ξαίνειν, ξεῖν, (mit den Nägeln) ἀμύττειν, (jucken) *trans.* κνῦζειν, *intr.* κνᾶν, κνήθειν, ſich in den Haaren **~** κνήσασθαι τὴν κεφαλήν, ſich hinter den Ohren **~** κνήσασθαι τὸ οὖς.
Kratzen *n* ἡ ξέσις, ἡ κνᾶσις, ὁ κνησμός.
Krätzer *m* (gewöhnlicher oder ſchlechter Wein) τὸ ὄξος, ὁ ὀξίνης (οἶνος).
krätzig ψωραλέος, ψωρός, ψωρώδης.
kratzen ψᾶν, καταψᾶν, κνᾶν.
Kratzen *n* ἡ κνᾶσις, ὁ κνησμός.
kraus οὖλος, mit krauſen Haaren ſ. krausharig.
krausblätterig οὐλόφυλλος (2).
Kräuſeleiſen *n* ἡ καλαμίς (ίδος).
kräuſeln οὖλον ποιεῖν, βοστρυχίζειν, βοστρυχοῦν, ἑνουλίζειν, gekräuſeltes Haar ἠνουλισμένοι τρίχες, ſich **~** ἑνουλίζεσθαι (P.), von einer Waſſerfläche ῥρίττειν.
Kräuſeln *n* ὁ ἑνουλισμός, gew. durch Verben, das Sichkräuſeln des Waſſers ἡ ῥρίκη, ἡ ῥρῖξ (κός).
Krauſeminze *f* ἡ καλαμίνθη.
krausharig οὐλόθριξ (τριχος), οὐλότριχος (2), οὐλόκομος (2), οὖλην ἔχων τὴν κόμην.
Krauskohl *m* ἡ οὐλόφυλλος ῥάφανος.
Krauskopf *m*, **krausköpfig** ὁ οὐλόκρανος, οὐλοκέφαλος (2), οὐλόθριξ (τριχος).
Kraut *n* (Blätter kleiner Gewächſe) ἡ πόα, ἡ χλόη, τὰ φύλλα, (jedes kleinere Gewächs) ἡ βοτάνη, ἡ πόα, (Gemüſe) τὰ λάχανα, (Kohl) ἡ κράμβη, Kräuter ſammeln λαχανίζεσθαι, wider den Tod kein **~** gewachſen iſt (Sprichw.) τὸ χρεὼν ἄφυκτον, τὸ εἱμαρμένον διαφυγεῖν ἀδύνατον.
Krautacker *m* ſ. Krautfeld.
krautartig λαχανώδης, λαχανηρός, λαχανικός, ποώδης, βοτανώδης.
Kräutchen *n* τὸ βοτάνιον, (von Gartenkräutern) τὸ λάχανιον.
Kräuterkäſe *m* ὁ ἀρωματίτης τυρός.
Kräuterkunde *f* ἡ βοτανική.
kräuterreich βοτανώδης.
Kräutertrank *m* ἡ ἀρωματῖτις (ιδος).
Kräuterwein *m* ὁ ἀρωματίτης οἶνος.
Krautfeld *n*, **-garten** *m* ὁ λαχανηρὸς ἀγρός, ἡ λαχανιά.
Krawall *m* ἡ ταραχή, ἡ στάσις.
Kreatur *f* ἡ φύσις, τὸ ζῷον.
Krebs *m* (als Tier) ὁ ἀστακός, ὁ καρκῖνος (auch als Sternbild), (als Krankheit) ὁ καρκῖνος, τὸ καρκίνωμα, ἡ φαγέδαινα, den **~** haben καρκινοῦσθαι, φαγεδαινοῦσθαι (P.).
krebsartig καρκινοειδής, καρκινώδης, (vom Geſchwür) φαγεδαινικός.
Krebsdiſtel *f* ὁ ἄκανος.
krebſen θηρᾶν ἀστακούς.
Krebſer, Krebsfänger *m* ὁ καρκινευτής.
Krebsfang *m* ἡ τῶν ἀστακῶν θήρα.
Krebsgang *m*: den **~** gehen (Sprichw.) οὐκ ἔχειν ἀπόβασιν, ἄπρακτον εἶναι.
Krebsgeſchwür *n*, **-ſchaden** *m* τὸ καρκίνωμα, ἡ φαγέδαινα, übtr. ἡ νόσος, τὸ νόσημα.
Krebsſchale *f* τὸ τοῦ ἀστακοῦ ὄστρακον od. ἔλυτρον.
Krebsſchere *f* ἡ χηλή.
krebenzen ὀρέγειν od. προτείνειν (z.B. den Becher τὴν κύλικα, (vom Vortrinken) προπίνειν.
Krebenztiſch *m* τὸ κυλικεῖον, τὸ τραπεζοφόρον.
Kredit *m* ἡ πίστις, **~** haben πιστεύεσθαι (P.), j-m etw. auf **~** geben ſ. kreditieren.
kreditieren δανείζειν, πιστεύειν τινί τι.
Kreditor *m* ὁ δανείζων, ὁ δανείσας, ὁ πιστεύσας, ὁ δανειστής.
Kreide *f* ἡ λευκὴ od. κιμωλία γῆ, ἡ γύψος, mit **~** malen, zeichnen λευκογραφεῖν, mit **~** übertünchen λευκοῦν.
Kreis *m* eig. ὁ κύκλος, im Kreiſe κύκλῳ, ἐν κύκλῳ, im Kreiſe bewegen κυκλοφορεῖν, κυκλεύειν, ſich im Kreiſe bewegen κυκλοῦσθαι (M.), ſich im Kreiſe herumdrehen περιδινεῖσθαι, κυκλοφορεῖσθαι (P.), ſich im Kreiſe herumſtellen περιίστασθαι κύκλῳ, einen **~** um etw. bilden περικυκλοῦν τι, übtr. (Bezirk) ὁ νομός, (Umfang, Gebiet) ἡ περιοχή, zum Kreiſe von etw. gehören εἶναί τινος, das in den **~** von etw. Gehörende τὰ περί τι, das liegt außer dem Kreiſe meiner Beſchäftigung οὐκ ἐμόν τοῦτ' ἔστιν ἔργον, (Verein) ὁ χορός, ἡ σύστασις, ἡ ὁμιλία, ein **~** von Freunden τὸ πλῆθος φίλων, in weiten Kreiſen ἐν πολλοῖς.
Kreisabſchnitt *m* (Segment) τὸ κύκλου τμῆμα.
Kreisbahn *f* ὁ κύκλος.
Kreisbewegung *f* ὁ κύκλος, ἡ κυκλοφορία, in **~** κύκλῳ, κυκλικῶς.
kreiſchen τρίζειν (τετριγέναι), κράζειν (κεκραγέναι), ἀναβοᾶν (aufſchreien).

Digitized by Google

Kreiſchen *n* ἡ κραυγή, ὁ τριγμός.
kreiſchend ὀξύς, λιγυρός *ob.* durch Verben.
Kreiſel *m* ἡ βέμβιξ (κος), ὁ ῥόμβος, ὁ τροχός, ὁ στρόμβος, ὁ στρόβιλος.
kreiſelförmig βεμβικώδης, στρομβοειδής, στρομβώδης, στροβιλοειδής, στροβιλώδης.
kreiſeln βεμβικίζειν, δινεῖν, στροβιλεῖν, γυροῦν.
kreiſen (ſich im Kreiſe bewegen) κυκλοῦσθαι (P.), κύκλῳ περιφέρεσθαι (P.), um etw. ~ περιστρέφεσθαί (P.) τι.
kreisförmig κυκλοειδής, κύκλιος, κυκλικός, ~e Bewegung ἡ κύκλησις, ἡ κυκλοφορία.
Kreislauf *m* ὁ κύκλος, ἡ περιφορά, ἡ ἀνακύκλησις, wieder in einen ~ zurückführen ἀνακυκλεῖν.
Kreislinie *f* ἡ κυκλικὴ γραμμή.
kreisrund ſ. kreisförmig.
kreißen (Geburtswehen haben) ὠδίνειν.
Kreisumfang *m* ἡ περιφέρεια.
Krempe *f* τὸ κράσπεδον.
Krempel *f* τὸ ξάνιον.
krempeln ξαίνειν.
Krempeln *n* ἡ ξάνσις.
Krempler *m* ὁ ξάντης.
Kremplerin *f* ἡ ξάντρια.
krepieren (von Tieren) διαφθείρεσθαι, ἐπιτρίβεσθαι (P.), auch ἀποθνήσκειν, ein krepiertes Tier τὰ κενέβρεια.
Kreſſe *f* τὸ κάρδαμον, (Brunnen~) τὸ σισύμβριον.
Kreuz *n* 1. (als Figur) τὸ χΤ (das liegende ~ ×), τὸ ὀρθόγωνον χΤ (das ſtehende ~ +), etw. über das ~ legen χιάζειν, (in der Muſik) ἡ δίεσις. (als Mittel zur Hinrichtung) ὁ σταυρός, ans ~ ſchlagen ἀνασταυροῦν, ἀνασκολοπίζειν, προσηλοῦν τῷ σταυρῷ. — 2 (am animaliſchen Körper) ἡ ὀσφύς (ύος). — 3. übtr. (Jammer, Elend, Unglück) ἡ ταλαιπωρία, ἡ συμφορά, τὰ δεινά, zu ~e kriechen (Sprichw.) καθυφίεσθαι (M.).
Kreuzbein *n* ἡ κοχώνη.
Kreuzblatt *n* ἡ κραταίγονος.
Kreuzblume *f* τὸ πολύγαλον.
kreuzbrav ἄριστος, χρηστότατος.
Kreuzdorn *m* ἡ ῥάμνος.
kreuzen *trans.* (kreuzweiſe übereinanderlegen) χιάζειν, ἐπαλλάττειν, mit übereinandergekreuzten Armen ἐπηλλαγμέναις δι' ἀλλήλων ταῖς χερσίν, ſich ~ ἐν-, ἐπαλλάττειν (u. P.), (von Wegen) σχίζεσθαι (P.), *intr.* (von Schiffen) περιπλεῖν, an der Küſte ~ παραπλεῖν.
Kreuzen *n* ὁ χιασμός, ſonſt durch Verben.
Kreuzer *m* 1. ἡ ναῦς *ob.* τριήρης περιπλέουσα ἐπὶ τῷ σκοπεῖν τοὺς πολεμίους *ob.* τὰ τῶν πολεμίων, (Seeräuber) ὁ λῃστής. — 2. (Geldſtück) τὸ τεταρτημόριον (der vierte Teil eines Obolos).
Kreuzestod *m* ἡ ἀνασταύρωσις, den ~ ſterben ἀνασταυρωθέντα ἀποθνήσκειν.
Kreuzfahrer *m* ὁ τὸν ἱερὸν στόλον συστρατευσάμενος, ὁ μετέχων τοῦ ἱεροῦ στόλου. [ἐπαλλάξ.]
kreuzförmig χιαστός, ἐν-, ἐπηλλαγμένος, *adv.* ἐν-,
Kreuzhölzer *n/pl.* τὰ χιάσματα.
kreuzigen ἀνασταυροῦν, ἀνασκολοπίζειν.
Kreuzigung *f* ἡ ἀνασταύρωσις, ὁ ἀνασκολοπισμός.
kreuzlahm ἰσχιορρωγικός.
Kreuzſchnitt *m* ὁ χιασμός, einen ~ machen χιάζειν.
Kreuzſpinne *f* τὸ φαλάγγιον.
Kreuzträger *m* (elender, unglücklicher Menſch) ὁ ἄθλιος *ob.* ταλαίπωρος ἄνθρωπος.
kreuz und quer ἄνω κάτω, ἔνθεν καὶ ἔνθεν.
Kreuzundquerzüge *m/pl.* αἱ πλάναι, ~ machen ἄνω καὶ κάτω ἑλίγμοὺς πλανᾶσθαι (P.).
Kreuzung *f* ἡ ἐναλλαγή, ſ. Kreuzen.
Kreuzweg *m* ἡ τρίοδος. ἡ σχιστὴ ὁδός, ὁ σύνδρομος.
kreuzweiſe ἐν-, ἐπαλλάξ, φορμηδόν, ~ legen, ſetzen, ſtellen χιάζειν, ἐπαλλάττειν, φορμηδὸν τιθέναι, ~ gelegt uſw. χιαστός.
Kreuzweiſelegen, -ſetzen, -ſtellen *n* ὁ χιασμός.
Kreuzwurz *f* ὁ ἠριγέρων (οντος).
Kreuzzug *m* ὁ ἱερὸς στόλος.
kribbeln κνῆν.
Kribbeln *n* ἡ κνῆσις, ὁ κνησμός.
Krickelei *f* ἡ δυσκολία.
krickelig δύσκολος (2), χαλεπός, δυστράπελος (2).
Krickente *f* ſ. Krickente.
kriechen 1. ἕρπειν, (von Würmern) ἑλυσπᾶσθαι (M.), auf allen Vieren ~ τετραποδηδὸν βαδίζειν, in *ob.* unter etw. ~ ἐν-, εἰσδύεσθαί (M.) (-δῦναί) τι, καταδύεσθαι (M.) (-δῦναι) εἴς τι *ob.* κατά *ob.* ὑπό τι, aus etw. ~ ἐκδύεσθαί (M.) (-δῦναί) τινος. — 2. übtr. (niedrig ſchmeicheln vor j-m) ὑποπτήσσειν *ob.* θωπεύειν τινά, ὑποπίπτειν τινί, προσκυνεῖν τινα, ὑπέρχεσθαί, ὑποτρέχειν, ἀρεσκεύεσθαί (M.) τινα, (ſich niedrig zeigen) ταπεινὸν καὶ ἀνδραποδώδη εἶναι.
Kriechen *n* eig. ἡ ἕρψις, ſ. Kriecherei.
kriechend eig. ἕρπων, ~e Tiere τὰ ἑρπετά, übtr. ταπεινός, ἀνδραποδώδης, δουλικός, θωπευτικός, θωπικός, ταπεινόφρων, σκυλακώδης (eig. hündiſch).
Kriecher *m* τὸ σκυλακῶδες ἀνθρώπιον.
Kriecherei *f* ἡ θωπεία, ἡ κολακεία u. das *neutr.* d. *adj.* (ſ. kriechend).
Krieg *m* 1. ὁ πόλεμος, ~ zu Lande, ~ zur See ὁ κατὰ γῆν, κατὰ θάλατταν πόλεμος, ~ mit j-m, gegen j-n ὁ πρός τινα *ob.* ὁ τινος πόλεμος, einen ~ erregen πόλεμον ἐγείρειν, κινεῖν, αἴτιον γίγνεσθαι πολέμου, den ~ ankündigen *ob.* erklären πόλεμον προαγορεύειν (προειπεῖν) *ob.* κηρύττειν, den ~ anfangen ἄπτεσθαι (M.) πολέμου, αἴρεσθαι (M.) πόλεμον, καθίστασθαι (καταστῆναι) εἰς πόλεμον, πόλεμον ἐκφέρειν πρός τινα, ~ führen πολεμεῖν (πόλεμον), gegen j-n τινί u. πρός τινα, in den ~ ziehen στρατεύειν, ἐκστρατεύειν (beide auch M.), στρατείαν ποιεῖσθαι (M.), ἐξελαύνειν εἰς πόλεμον, den ~ in die Länge ziehen μηκύνειν τὸν πόλεμον, den ~ beenden λύειν *ob.* καταλύειν τὸν πόλεμον, παύεσθαι (M.) πολεμοῦντα, in einem Kriege begriffen ſein ἐν πολέμῳ εἶναι, ſich zum ~e rüſten παρασκευάζεσθαι (M.) τὰ πρὸς τὸν πόλεμον *ob.* ὡς πολεμήσοντα, den ~ erneuern ἀναπολεμεῖν, einen Offenſiv~ führen ἄρχειν *ob.* ὑπάρχειν πολέμου, einen Defenſiv~ führen πόλεμον ποιεῖσθαι (M.) ὡς ἀμυνούμενον, es iſt ~ πόλεμος ἔστιν *oder* συνέστηκε, es bricht ein ~ aus γίγνεται πόλεμος, die Angelegenheiten des ~es τὰ περὶ *ob.* πρὸς τὸν πόλεμον, τὰ τοῦ πολέμου, den ~ wünſchen πολεμησείειν, πόλεμον ποθεῖν, πολέμου ἐφίεσθαι, das Kommando im ~e haben στρατηγεῖν, διοικεῖν τὸν πόλεμον, was zum ~e gehört πολεμικός. — 2. übtr. (Zank, Streit) ἡ μάχη, ὁ πόλεμος. [(M.).]
[1]kriegen (Krieg führen) πολεμεῖν, πόλεμον ποιεῖσθαι
[2]kriegen (bekommen, erhalten, Ausdruck des gewöhnlichen Lebens) λαμβάνειν τι, τυγχάνειν τινός, eine Krankheit ~ περιπίπτειν νόσῳ.
Krieger *m* ὁ στρατιώτης, ein tüchtiger, tapferer ~ ἀνὴρ πολεμικός, δεινὸς τὸν πόλεμον.
Kriegerart *f* τὸ στρατιωτικόν, nach ~ στρατιωτικῶς.
Kriegerin *f* ἡ πολεμίστρια.
kriegeriſch πολεμικός, (ſtreitbar) μάχιμος (2), ~e Unternehmung ἡ στρατεία, ~ geſinnt πολεμόφρων, ~ geſinnt ſein πολεμικῶς ἔχειν *ob.* διακεῖσθαι.
Kriegerſchar *f* οἱ στρατιῶται, τὸ στρατιωτικόν
kriegführend πολεμῶν.
Kriegführung *f* τὸ πολεμεῖν, ὁ τοῦ πολέμου τρόπος.
kriegsgeübt πολεμικός, πολέμου ἔμπειρος (2).
kriegsgewohnt πολέμου ἐμπείρως ἔχων.
kriegliebend φιλοπόλεμος (2), φιλόμαχος (2).
Kriegsangelegenheiten *f/pl.* τὰ πολεμικά, τὰ τοῦ πολέμου, τὰ περὶ τὸν πόλεμον.
Kriegsanſtalten *f/pl.* ἡ εἰς τὸν πόλεμον παρασκευή, ἡ πολεμικὴ παρασκευή, τὰ πρὸς τὸν πόλεμον.
Kriegsanſtifter *m* ὁ πολεμοποιός.
Kriegsarbeit *f* τὸ τοῦ πολέμου ἔργον.

Digitized by Google

Kriegsaufwand *m* τὰ εἰς τὸν πόλεμον ἀναλώματα.
Kriegsbedarf *m*, **-bedürfniſſe** *n/pl.* τὰ πρὸς τὸν πόλεμον, τὰ τοῦ πολέμου.
Kriegsbegebenheiten *f/pl.* τὰ περὶ οὗ. κατὰ τὸν πόλεμον, τὰ ἐν τῷ πολέμῳ, τὰ τοῦ πολέμου.
kriegsbereit παρεσκευασμένος εἰς τὸν πόλεμον οὗ. ὡς πολεμήσων. [ἄσθαι.]
Kriegsbereitſchaft *f* τὸ εἰς τὸν πόλεμον παρεσκευ-
Kriegsbeute *f* ἡ λεία, τὰ αἰχμάλωτα χρήματα.
Kriegsbrauch *m* τὰ ἐν τῷ πολέμῳ νομιζόμενα, ὁ τοῦ πολέμου νόμος. [περὶ τὸν πόλεμον.]
Kriegsdepartement *n* ἡ τοῦ πολέμου διοίκησις, τὰ
Kriegsdienſt *m* ἡ στρατεία, τὰ πολεμικά, ~e tun στρατεύειν (u. M.), ἀσκεῖν τὰ πολεμικά, (als Söldner) μισθοφορεῖν, ~e nehmen ἔπεσθαι πρὸς τὸν πόλεμον, zum ~e anwerben μισθοῦσθαι (M.) πρὸς τὸν πόλεμον, j-n zum ~ werben στρατολογεῖν τινα, zum ~ fähig, tauglich στρατεύσιμος (2).
Kriegsdrangſal *f* ἡ ἐκ οὗ. διὰ οὗ. ἀπὸ τοῦ πολέμου οὗ. κατὰ τὸν πόλεμον ταλαιπωρία, τὰ τοῦ πολέμου οὗ. ἐν τῷ πολέμῳ δεινά οὗ. κακά.
Kriegselefant *m* ὁ πολεμιστήριος ἐλέφας (αντος).
Kriegsereigniſs *n* τὸ ἐν πολέμῳ πραχθέν οὗ. γενόμενον οὗ. συμβάν. [κῶν.]
kriegserfahren πολεμικός, ἔμπειρος (2) τῶν πολεμ-
Kriegserfahrenheit, -erfahrung *f* ἡ τῶν πολεμικῶν ἐμπειρία.
Kriegserklärung *f* ἡ τοῦ πολέμου προαγόρευσις, gew. durch Werben, ſ. Krieg erklären unter Krieg; ohne ~ ἀκηρυκτεί, ἀκηρυκτί. [λεμικά.]
Kriegsfach *n* τὰ περὶ οὗ. πρὸς τὸν πόλεμον, τὰ πο-
Kriegsfackel, -flamme *f* ὁ πόλεμος, die ~ entzünden ἐκκαίειν οὗ. ἐγείρειν τὸν πόλεμον, die ~ iſt ausgebrochen ἐξαρράγη ὁ πόλεμος.
kriegsfähig μάχιμος (2).
Kriegsfahne *f* τὸ σημεῖον, ἡ σημαία.
Kriegsfahrzeug *n* ἡ μακρὰ ναῦς, auch bloß ναῦς.
Kriegsflotte *f* τὸ ναυτικόν, ὁ ναυτικὸς στόλος, αἱ νῆες, αἱ τριήρεις.
Kriegsführe *f* ἡ τῶν στρατιωτικῶν σκευῶν κομιδή, ~en tun ἅρμασι διακομίζειν τὰ στρατιωτικὰ σκεύη.
Kriegsfuß *m*: das Heer auf den ~ ſetzen παρασκευάζεσθαι (M.) τὴν στρατιὰν ὡς εἰς πόλεμον, übtr. mit j-m auf dem ~e ſtehen διαφορὰν ἔχειν τινί, διαφορά ἐστί τινι πρός τινα.
Kriegsgebrauch *m* τὰ ἐν πολέμῳ νομιζόμενα.
Kriegsgefahr *f* ὁ πολεμικὸς κίνδυνος (Gefahr im Kriege), ὁ τοῦ πολέμου κίνδυνος (Gefahr, daß der Krieg ausbricht). [(οὗ. συστρατευσάμενος).]
Kriegsgefährte *m* ὁ συστρατιώτης, ὁ συστρατευόμενος
kriegsgefangen αἰχμάλωτος (2), der Kriegsgefangene ὁ αἰχμάλωτος, zum Kriegsgefangenen machen αἰχμαλωτεύειν, αἱρεῖν ζῶντα, ζωγρεῖν, ~ werden ἁλίσκεσθαι. [αἰχμάλωτον εἶναι οὗ. ζῆν.]
Kriegsgefangenſchaft *f* ἡ αἰχμαλωσία, in der ~ ſein
Kriegsgelder *n/pl.* τὰ στρατιωτικὰ χρήματα.
Kriegsgenoſſe *m* ſ. Kriegsgefährte.
Kriegsgepäck *n* τὰ στρατιωτικὰ σκεύη.
Kriegsgerät *n*, **-gerätſchaften** *f/pl.* τὰ πολεμικὰ σκεύη, ἡ πολεμικὴ παρασκευή.
Kriegsgericht *n* οἱ εἰς κρίσιν συνελθόντες στρατηγοί, ein ~ über j-n halten κρίσιν ποιεῖσθαι (M.) περί τινος, ein ~ niederſetzen συγκαλεῖν στρατηγοὺς εἰς κρίσιν.
Kriegsgerücht *n* οἱ περὶ μέλλοντος πολέμου λόγοι (über einen bevorſtehenden Krieg), οἱ περὶ τῶν ἐν πολέμῳ πραχθέντων λόγοι (über Kriegsereigniſſe).
Kriegsgeſang *m* ὁ παιάν (ᾶνος), den ~ anſtimmen παιωνίζειν.
Kriegsgeſchäft *n* τὸ πολεμικὸν ἔργον.
Kriegsgeſchichte *f* ἡ τῶν πολεμικῶν ἔργων οὗ. τῶν ἐν πολέμῳ πραχθέντων διήγησις οὗ. ἀπόδειξις.
Kriegsgeſchick *n* τὰ τοῦ πολέμου (die Schickſale im Kriege).
Kriegsgeſchrei *n* ἡ ἀλαλά, ὁ ἀλαλαγμός, τὸ πολεμικόν, ein ~ erheben ἀλαλάζειν.
Kriegsgeſchütz *n* αἱ πολεμικαὶ μηχαναί.
Kriegsgeſetz *n* ὁ στρατιωτικὸς νόμος.
Kriegsgetöſe, -getümmel *n* ὁ στρατιωτικὸς θόρυβος, ἡ πολέμου ταραχή.
Kriegsglück *n* ſ. Kriegsgeſchick; (Glück im Kriege) ἡ ἐν ταῖς μάχαις οὗ. ἐν πολέμῳ εὐπραγία, ἡ κατὰ πόλεμον εὐτυχία (auch *pl.*).
Kriegsgott *m* ὁ Ἄρης (ως u. εος), ὁ Ἐνυάλιος.
Kriegsgöttin *f* ἡ Ἐνυώ (οῦς).
Kriegshafen *m* ὁ λιμήν (ένος) ἐν ᾧ ὁρμοῦσιν αἱ νῆες οὗ. αἱ τριήρεις.
Kriegshandwerk *n* τὸ τοῦ πολέμου ἔργον, ὁ πόλεμος, vom ~ leben ἀπὸ πολέμου ζῆν, daß ~ treiben ἐργάζεσθαι (M.) πόλεμον, στρατιώτην εἶναι.
Kriegsheer *n* ἡ στρατιά, τὸ στράτευμα, ὁ στρατός.
Kriegsheld *m* ἀνὴρ δεινὸς κατὰ τὸν πόλεμον, ὁ πολεμικώτατος ἀνήρ.
Kriegsherold *m* ὁ κῆρυξ (κος).
Kriegshilfe *f* ἡ ἐπικουρία, ἡ βοήθεια, j-m ~ leiſten ἐπικουρεῖν, βοηθεῖν τινι.
Kriegsjahr *n* ἔτος ἐν ᾧ πολεμοῦσιν οὗ. ἐπολέμησαν, ~e τὰ τοῦ πολέμου ἔτη.
Kriegskamerad *m* ſ. Kriegsgefährte.
Kriegskanzlei *f* τὸ στρατιωτικὸν λογιστήριον.
Kriegskaſſe *f* τὰ εἰς τὸν πόλεμον χρήματα.
Kriegskenntnis *f* ἡ τῶν πολεμικῶν ἐμπειρία.
Kriegskleid *n* ἡ στρατιωτικὴ στολή, ἡ χλαμύς (ύδος).
Kriegsknecht *m* ὁ στρατιώτης.
Kriegskommando *n* ἡ κατὰ τὸν πόλεμον ἀρχή, ἡ στρατηγία, daß ~ haben στρατηγεῖν.
Kriegskommiſſar *m* ὁ τὰ εἰς τὸν πόλεμον ἀναγκαῖα ἐπιτετραμμένος, ὁ κατὰ τὸν πόλεμον σίταρχος.
Kriegskoſten *pl.* τὰ εἰς τὸν πόλεμον ἀναλωθέντα χρήματα, τὰ εἰς τὸν πόλεμον ἀναλώματα.
Kriegskunde *f* ſ. Kriegskenntnis.
kriegskundig ἐπιστάμενος τὰ πολεμικά, ἐπιστήμων οὗ. ἔμπειρος τῶν πολεμικῶν. [πολεμικά.]
Kriegskunſt *f* ἡ πολεμικὴ οὗ. στρατηγικὴ τέχνη, τὰ
Kriegslager *n* τὸ στρατόπεδον.
Kriegslaſten *f/pl.* τὰ τοῦ πολέμου κακά.
Kriegsleben *n* ὁ πολεμικὸς οὗ. στρατιωτικὸς βίος.
Kriegsleute *pl.* οἱ στρατιῶται.
Kriegslied *n* ὁ παιάν (ᾶνος), τὸ πολεμικὸν ᾆσμα.
Kriegsliſt *f* τὸ στρατήγημα, j-n durch eine ~ beſiegen στρατηγεῖν οὗ. καταστρατηγεῖν τινα.
Kriegsluſt *f* ἡ πολέμου ἐπιθυμία, τὸ φιλοπόλεμον.
kriegsluſtig πολέμου ἐπιθυμῶν, φιλοπόλεμος (2).
Kriegsmann *m* ὁ στρατιώτης, ein erfahrener ~ ἀνὴρ πολεμικός.
Kriegsmannſchaft *f* τὸ στρατιωτικόν.
Kriegsmantel *m* ἡ χλαμύς (ύδος), ὁ σάγος.
Kriegsmaſchine *f* ἡ πολεμικὴ μηχανή, τὸ μηχάνημα.
Kriegsminiſter *m* ὁ τῶν πολεμικῶν ἐπιστάτης, ὁ ἐπὶ τῶν πολεμικῶν. [λαιπωρία.]
Kriegsnot *f* ἡ τοῦ πολέμου οὗ. διὰ τὸν πόλεμον τα-
kriegspflichtig ὁ ἐν τῷ καταλόγῳ (ὤν), στρατεύσιμος (2), ~es Alter τὰ στρατεύσιμα ἔτη.
Kriegsplan *m* ἡ περὶ τοῦ πολέμου ἐπιβολή, ἡ τοῦ πολέμου ὁδός.
Kriegsrat *m* ἡ τῶν στρατηγῶν οὗ. ἡγεμόνων βουλή, ὁ τῶν στρατηγῶν σύλλογος, einen ~ halten περὶ τοῦ πολέμου βουλεύεσθαι (M.).
Kriegsrecht *n* τὰ περὶ οὗ. κατὰ τὸν πόλεμον νομιζόμενα, τὰ ἐν πολέμῳ δίκαια.
Kriegsroß *n* ὁ πολεμικὸς οὗ. πολεμιστήριος ἵππος.
Kriegsrotte *f* τὸ στρατιωτῶν τάγμα, ὁ λόχος.
Kriegsruhm *m* ἡ ἀπὸ τοῦ πολέμου δόξα, ~ haben εὐδοκιμεῖν ἐν οὗ. ἐπὶ τῷ πολέμῳ.
Kriegsrüſtung *f* ἡ πολεμικὴ οὗ. εἰς (ἐπὶ οὗ. πρὸς)

Digitized by Google

τὸν πόλεμον παρασκευή, ~en machen παρασκευάζεσθαι (M.) πόλεμον ob. ὡς πολεμήσοντα.
Kriegsſchaden *m* ἡ διὰ τὸν πόλεμον ob. ἐκ τοῦ πολέμου βλάβη.
Kriegsſchar *f* ἡ στρατιωτῶν τάξις.
Kriegsſchauplatz *m* ἡ χώρα, ἐν ᾗ γίγνεται ὁ πόλεμος, den ~ verlegen μεταφέρειν ob. μετατιθέναι τὸν πόλεμον εἰς ἄλλην χώραν.
Kriegsſchiff *n* ἡ μακρὰ ναῦς, τὸ μακρὸν πλοῖον, ἡ τριήρης, auch bloß ἡ ναῦς, ein ~ befehligen τριηραρχεῖν, Befehlshaber eines ~s ὁ τριήραρχος.
Kriegsſchuld *f*, **Kriegsſchulden** *pl.* τὰ ἐν πολέμῳ χρέα, τὰ διὰ τὸν πόλεμον ὀφειλήματα.
Kriegsſteuer *f* ἡ εἰσφορά, τὰ εἰς τὸν πόλεμον τέλη, ~ entrichten εἰσφέρειν (εἰσφοράν).
Kriegsſtrapazen *f/pl.* οἱ ἐν πολέμῳ πόνοι.
Kriegstat *f* τὸ ἐν πολέμῳ ob. πολεμικὸν ἔργον.
Kriegstribun *m* ὁ χιλίαρχος.
kriegstüchtig (tüchtig im Kriege) πολεμικός, (tauglich zum Kriege) στρατεύσιμος (2), δυνατὸς στρατεύεσθαι (M.).
Kriegstumult *m* ἡ πολεμικὴ ταραχή, ὁ τῶν ὅπλων θόρυβος.
Kriegsübung *f* ἡ τῶν πολεμικῶν ἄσκησις, ~en anſtellen ἀσκεῖν τὰ πολεμικά.
Kriegsunglück *n* ἡ τοῦ πολέμου ob. ἐν τῷ πολέμῳ ob. κατὰ τὸν πόλεμον συμφορά.
Kriegsunternehmung *f* ἡ στρατεία.
Kriegsvolk *n* οἱ στρατιῶται, ἡ στρατιά, ἡ δύναμις.
Kriegsvorrat *m*, **-vorräte** *m/pl.* τὰ εἰς τὸν πόλεμον ἐπιτήδεια.
Kriegswagen *m* τὸ πολεμικὸν ob. πολεμιστήριον ἅρμα.
Kriegsweſen *n* τὰ πολεμικά, τὰ περὶ ob. πρὸς τὸν πόλεμον.
Kriegswiſſenſchaft *f* ἡ τῶν πολεμικῶν ἐπιστήμη, ἡ πολεμικὴ τέχνη, τὰ τακτικά.
Kriegszahlmeiſter *m* ὁ τῶν στρατιωτικῶν ταμίας.
Kriegszeit *f* ὁ τοῦ πολέμου χρόνος ob. καιρός, in ~en ἐν τῷ πολέμῳ.
Kriegszelt *n* ἡ στρατιωτικὴ σκηνή.
Kriegszucht *f* ἡ τῶν στρατιωτῶν πειθαρχία, gute ~ ἡ εὐταξία, ſchlechte ~ ἡ ἀταξία, gute, ſchlechte ~ haltend εὔτακτος (2), ἄτακτος (2), gute ~ halten εὐτάκτους ἔχειν τοὺς στρατιώτας (vom Feldherrn), εὐτακτεῖν (von den Soldaten), ſchlechte ~ halten ἀτάκτους ἔχειν τοὺς στρατιώτας (vom Feldherrn), ἀτακτεῖν (von den Soldaten).
Kriegszug *m* ἡ στρατεία, ὁ στόλος, ἡ στρατηλασία, einen ~ beginnen στόλον αἴρειν, ὁρμᾶν ob. ὁρμᾶσθαι (P.) εἰς τὸν πόλεμον, einen ~ unternehmen στρατεύεσθαι (M.), gegen j-n ἐπιστρατεύεσθαί (M.) τινι, einen ~ anführen στρατηγεῖν.
Kriegszuſtand *m* ὁ πόλεμος, ſich im ~e befinden πολεμεῖν τινι, πολεμικῶς ἔχειν ober διακεῖσθαι πρός τινα.
Kriekente *f* (anas crecca, den alten Griechen unbekannt) ἡ βοσκάς (ἄδος).
Kriminalgericht *n* τὸ δικαστήριον, ὃ κρίνει τὰς γραφάς, auch bloß τὸ δικαστήριον.
Kriminalgeſetze *n/pl.* οἱ περὶ τῶν γραφῶν νόμοι.
Kriminalklage *f* ἡ γραφή, eine ~ gegen j-n wegen etw. anſtellen γράφεσθαί (M.) τινά τινος, γραφὴν κατασκευάζειν κατά τινος ob. ἐπί τινα.
Kriminalprozeß *m* ἡ γραφή, einen ~ haben διώκειν γραφήν (vom Kläger), φεύγειν γραφήν (vom Angeklagten).
Kriminalrecht *n* οἱ περὶ τῶν γραφῶν νόμοι.
Kriminalverbrechen, -vergehen *n* τὸ ἀδίκημα, οὗ γράφεσθαι τὸν ἀδικήσαντα ἔξεστι γραφήν, in Athen auch τὸ παρανόημα.
Kringel *m* ὁ στρεπτός.
Krippe *f* ἡ φάτνη, ἡ κάπη.
Kriſe, Kriſis *f* ἡ κρίσις, ἡ ῥοπή, es tritt eine ~ ein κρίνεται (P.) νόσος.
Kriſtall *n* ὁ κρύσταλλος.
kriſtallartig κρυσταλλοειδής, κρυσταλλώδης.
kriſtallen κρυστάλλινος.
Kriſtallglas *n* ἡ κρυσταλλοειδὴς ὕαλος.
Kriterium *n* τὸ κριτήριον, τὸ σημεῖον.
Kritik *f* ἡ κρίσις, ἡ κριτικὴ τέχνη ob. ἐπιστήμη.
Kritiker *m* ὁ κριτικός.
kritiklos ἀκριτόμυθος (2).
kritiſch κριτικός, (mißlich, bedenklich) ἄπορος (2), ἀμήχανος (2), σφαλερός, der ~e Tag (bei Krankheiten) ἡ κρίσιμος ob. κριτικὴ ob. γόνιμος ἡμέρα.
kritiſieren κρίνειν περί τινος, ἀνακρίνειν, ἐξετάζειν τι, (tadeln) ἐπιτιμᾶν.
Krittelei *f* ἡ μικρολογία, ἡ δυσκολία.
kritteln μικρολογεῖσθαι (M.).
Krittler *m* ὁ μικρολόγος, ὁ δύσκολος.
krittlich μικρολόγος (2), δύσκολος (2).
Kritzelei *f* ὁ σκαριφισμός.
kritzeln σκαριφᾶσθαι (M.).
Krokodil *n* ὁ κροκόδειλος.
Krokodilstränen *f/pl.* τὰ ψευδῆ ob. ἐπίπλαστα δάκρυα.
Kronanwalt *m* ὁ τοῦ βασιλέως σύνδικος.
Krönchen *n* ὁ στεφανίσκος, τὸ στεφάνιον.
Krone *f* 1. ὁ στέφανος, (eines Fürſten) ἡ τιάρα, τὸ διάδημα, zur ~ gelangen καθίστασθαι εἰς τὴν ἀρχὴν ob. βασιλείαν. — 2. (das Vortrefflichſte) ἡ κορωνίς (ίδος), ὁ κολοφών (ῶνος), gew. durch ἐκπρεπέστατος wiederzugeben, einer Sache die ~ aufſetzen ἐπιτιθέναι κολοφῶνά ob. τελευτήν τινι.
krönen 1. στεφανοῦν τινα, περιτιθέναι στέφανόν τινι, j-n zum König ~ περιτιθέναι τινὶ τὴν βασίλειον τιάραν, καθιστάναι τινὰ βασιλέα. — 2. (zieren, ſchmücken) κοσμεῖν, τιμᾶν, das Ende krönt das Werk πρὸς τὰ συμβάντα κρίνεται τὰ πράγματα.
kronenartig στεφανοειδής.
Kronerbe *m* ὁ τῆς βασιλείας διάδοχος.
Krongut *n*, **-ſchatz** *m* τὸ τέμενος.
Kronprätendent *m* ὁ τῆς βασιλείας ober τῆς ἀρχῆς ἀντιποιούμενος, ὁ τῆς βασιλείας ἔφεδρος.
Kronprinz *m* ὁ βασιλέως παῖς καὶ διάδοχος τῆς βασιλείας.
Krönung *f* ἡ τοῦ βασιλέως κατάστασις.
Krönungsfeſt *n* τὰ τοῦ βασιλέως ἀνακλητήρια.
Kropf *m* (am Halſe des Menſchen) ἡ γογγρώνη, ἡ βρογχοκάλη, ἡ κήλη, (bei Vögeln) ὁ πρόλοβος, ὁ προγγορών (ῶνος).
kropfähnlich, -artig προλοβώδης.
Kropfgans *f* ὁ ὀνοκρόταλος.
Kropfvogel *m* ὁ κήλας.
Kröte *f* ὁ φρῦνος, ἡ φρύνη, ὁ φύσαλος.
krötenartig φρυνοειδής.
Krücke *f* ἡ βακτηρία.
Krug *m* ἡ κάλπις (ίδος), τὸ κάλπιον, ὁ στάμνος, ὁ κάδος, ὁ ἀμφορεύς.
Krügelchen *n* τὸ κάλπιον, ὁ καδίσκος.
Krümchen *n* τὸ ψωμίον, τὸ ψιχίον.
Krume *f* ἡ ψίξ (χός), τὸ ψιχίον.
krümeln *trans.* κατα-, συντρίβειν, καταθραύειν, *intr.* P.
krumm καμπύλος, ἀγκύλος (gekrümmt), σκολιός (gewunden), κυρτός, ἐπίκυρτος (2, gekrümmt, gewölbt), κυφός (nach vorn gebückt), σκολιός (ſich ſchlängelnd), στρεβλός, διεστραμμένος (verdreht), ραιβός (ſchief, bſd. von Beinen), γρυπός (von der Naſe), γαμψός (vom Schnabel), ~ machen κυρτοῦν, ἀγκυλοῦν, κάμπτειν, ἐπικάμπτειν, ~ werden ſ. krümmen; übtr. ~e Wege τὰ σκολιά.
krummbeinig ἀγκυλόπους, στρεβλόπους, κυλλόπους. (O-beinig) βλαισός, βλαισίπους, (X-beinig) ραιβός, ῥαιβοσκελής, ῥοικός, σκαμβός.
krümmen κάμπτειν. ἐπικάμπτειν, κυρτοῦν. γρυποῦν, ἀγκυλοῦν, σκολιοῦν. ſich ~ (P.) (vom Wurm) ἑλισπᾶσθαι (M.), ſich vor j-m ~ προσκυνεῖν τινα.
krummfüßig ſ. krummbeinig; auch διεστραμμένος τοὺς πόδας.
krummgebogen ἀμφίκυρτος (2), ſ. krumm.
krummgliedrig ἀγκυλόκωλος (2).

Digitized by Google

krummhalsig ἀγκυλόδειρος (2).
Krummholz *n* (am Pfluge) ὁ γύης (ου).
krummklauig, -krallig γαμψῶνυξ (χος), γαμφώνυχος (2).
krummlinig καμπυλόγραμμος (2).
krummnasig γρυπός, ἐπίγρυπος (2), καμπυλόρριν, στρεβλόρριν (ινος).
krummschenklig ſ. krummbeinig.
krummscherig (vom Krebs) ἀγκυλοχήλης.
krummschnäbelig ἀγκυλοχείλης.
Krummstab *m* ἡ καμπύλη (βακτηρία).
Krümmung *f* 1. ἡ καμπή, ἡ ἐπικαμπή, ὁ καμπτήρ (ῆρος), τὸ κύρτωμα. — 2. (das Krümmen) ἡ κάμψις, ἡ ἐπί-, σύγκαμψις, ἡ κύρτωσις, (eines Flusses) ὁ ἀγκών (ῶνος), ὁ ἕλιγμός, (eines Weges) ἡ περίοδος, (des Schnabels) ἡ γαμφώτης, ἡ γρυπότης (ητος), (der Nase) ἡ γρυπότης, (der Beine nach außen, O-Beine) ἡ βλαισότης (ητος), (nach innen, X-Beine) ἡ βαιβότης (ητος).
Krüppel *m* ὁ ἀνάπηρος, ὁ ἀδύνατος, zum ~ machen ἀναπηροῦν, zum ~ werden ἀνάπηρον γίγνεσθαι.
krüppelhaft ἀνάπηρος (2), ἀδύνατος (2), κυλλός.
Krustazee *f* ſ. Krustentier.
Kruste *f* ἡ λεπίς (ίδος), τὸ λέπος, τὸ λέπυρον (Schale, Hülse), (auf einer Flüſſigkeit) ὁ ἐπίπαγος, (Schorf) ὁ ἀχώρ (ῶρος).
Krustentier *n* τὸ μαλακόστρακον (weichſchaliges Tier).
krustig πλακώδης.
Kruzifix *n* ἡ Χριστοῦ τοῦ ἀνασταυρωθέντος εἰκών (όνος).
Kübel *m* τὸ ἀγγεῖον, ἡ λεκάνη.
Kubikfuß *m* ὁ στερεὸς οὐ. στερεομετρικὸς πούς (οδός).
Kubikinhalt *m* τὸ στερεόν.
Kubikwurzel *f* ἡ κυβικὴ πλευρά.
Kubikzahl *f* ὁ στερεὸς οὐ. κυβικὸς ἀριθμός, ὁ κύβος.
kubiſch κυβικός (nach Form), στερεός (nach Inhalt), der ~e Inhalt τὸ στερεόν, den ~en Inhalt ausmeſſen στερεομετρεῖν, das Ausmeſſen des ~en Inhalts ἡ στερεομετρία.
Kubus *m* ὁ κύβος.
Küche *f* τὸ μαγειρεῖον, τὸ ὀπτανεῖον, τὸ ὀπτάνιον, ὁ ἰπνός, kalte ~ (kalte Speiſen) ἡ ἄπυρος τροφή, τὰ ἄπυρα ἐδέσματα.
Küchelchen, Küchlein *n* τὸ νεόττιον, ὁ νεοττός, ἡ νεοττίς (ίδος).
Kuchen *m* ὁ πλακοῦς (οῦντος), τὸ πέμμα, τὸ πόπανον, dünner ~ τὸ λάγανον, ~ eſſen λαγανίζειν.
Kuchenarbeit *f* τὰ μαγειρικὰ ἔργα, τὰ περὶ τὴν ὀψοποιΐαν.
kuchenartig πλακουντώδης.
Kuchenbacken *n* ἡ πλακούντων σκευασία.
Kuchenbäcker *m* ὁ πλακουντοποιός, ὁ πεμματουργός.
Kuchenbäckerei *f* τὸ ποπανεῖον.
Kuchenbäckerin *f* ἡ ποπανοποιός.
Kuchenbrett *n* τὸ πλάθανον.
Küchengarten *m* ἡ λαχανιά, ἡ πρασιά.
Küchengerät, -geſchirr *n* τὰ μαγειρικὰ σκεύη.
Küchengewächs, -kraut *n* τὸ λάχανον (gew. *pl.*), τὰ ἑψανά.
Kuchenhändler *m* ὁ ἰτριοπώλης, ὁ ἐγκριδοπώλης.
Küchenherd *m* ἡ ἐσχάρα, ὁ ἰπνός.
Küchenjunge *m* ὁ τοῦ ὀψοποιοῦ παῖς.
Küchenmeiſter *m* ὁ ἐπὶ τῆς ὀψοποιΐας, ὁ ἀρχιμάγειρος.
Küchenmeſſer *n* ἡ (μαγειρικὴ) κοπίς (ίδος).
Küchenſchürze *f* τὸ περίζωμα.
Kuchenteig *m* τὰ καπυρίδια.
Küchentiſch *m* τὸ ἑλεόν, ὁ ἑλεός.
Kuchenverkäufer *m* ſ. Kuchenhändler.
Küchenzettel *m* ὁ τῶν ὄψων κατάλογος, den ~ machen διατάττειν τὰ ὄψα.
Küchlein *n*, **Kücken** ſ. Küchelchen.
Kuckuck *m* ὁ κόκκυξ (γος), wie der ~ rufen κοκκύζειν, ei der ~ (Ausruf der Verwunderung) βαβαί, βαβαιάξ, φεῦ, hol dich der ~ βάλλ' ἐς μακαρίαν.
Kufe *f* (am Schlitten) ἡ πέζα, ἡ βάσις, (als Gefäß) ὁ πίθος, ὁ λάκκος.
Kugel *f* ἡ σφαῖρα.
kugelartig, -förmig σφαιροειδής, σφαιρικός, ~er Körper τὸ σφαίρωμα.
Kügelchen *n* τὸ σφαιρίον, τὸ σφαιρίδιον.
Kugelfläche *f* ἡ τῆς σφαίρας ἐπιφάνεια.
Kugelform, -geſtalt *f* τὸ σφαιροειδές, τὸ σφαίρας σχῆμα.
kugeln κυλίνδειν.
kugelrund σφαιροειδής, σφαιρικός, σφαιρωτός.
Kuh *f* ἡ βοῦς (βοός), junge ~ ἡ πόρτις (ιος), die Kühe weiden βουκολεῖν, blinde ~ ſpielen μυῖνδα παίζειν.
Kuheuter *n* τὸ βοὸς οὖθαρ (ατος).
Kuhfladen *m* τὸ βόλιτον, ὁ βόλιτος.
Kuhfleiſch *n* τὰ βόεια κρέα.
Kuhhaare *n/pl.* αἱ βόειαι τρίχες.
Kuhhaut *f* τὸ βόειον δέρμα, ἡ βοεία.
Kuhhirt *m* ὁ βουκόλος.
Kuhhorn *n* τὸ βόειον κέρας.
Kuhkalb *n* ἡ θήλεια μόσχος, ἡ πόρτις (ιος).
Kuhkäſe *m* ὁ βόειος τυρός.
kühl ψυχρός, ψυχαινός (kühlend), ~ machen ψυχραίνειν, ἀναψύχειν, ~ werden (P.), es wird ~ ἀποψύχεται, übtr. ὑπόψυχρος (2).
Kühle *f* τὸ ψῦχος.
kühlen ψύχειν, ἀνα-, ἐπι-, καταψύχειν, ſein Mütchen ~ πληροῦν θυμόν, an j-m (ſeinen Zorn gegen j-n auslaſſen) ἀποσκήπτειν τὴν ὀργὴν εἴς τινα.
kühlend ψυκτήριος, ψυκτικός, ψυχεινός.
Kühlfaß, -gefäß *n* ὁ ψυκτήρ (ῆρος), τὸ ψυκτήριον.
Kühlmittel *n* τὸ ψῦγμα.
Kühlung *f* ἡ ψῦξις, ἡ ἀναψυχή, ἡ ἀνά-, κατάψυξις.
Kuhmilch *f* τὸ βόειον γάλα.
Kuhmiſt *m* τὸ βόλιτον, ὁ βόλιτος.
kühn τολμηρός (von Perſonen und Handlungen), εὐτολμος (2), θρασύς, θαρραλέος, ἄοκνος (2), εὐθαρσής (von Perſonen), ~e Tat τὸ τόλμημα, ~ ſein θρασύνεσθαι (M.), τολμᾶν, ~ machen τόλμαν ἐμποιεῖν οὐ. ἐμβάλλειν τινί, θαρσύνειν τινά, ein ~er Menſch ὁ τολμητής.
Kühnheit *f* ἡ τόλμα, ἡ εὐτολμία, τὸ θράσος, ἡ θρασύτης (ητος) u. b. *neutr.* b. *adj.*, ~ haben τολμᾶν.
kühnlich (*adv.*) ἀδεῶς, ἀόκνως, τολμηρῶς, θαρρούντως, θαρραλέως.
Kuhſchwanz *m* ἡ βοὸς οὐρά.
Kuhſtall *m* τὸ βούσταθμον, ὁ βοῶν (ῶνος), τὸ βοαύλιον.
Kuhſtelze *f* (ein Vogel) ὁ βουδύτης.
Kuhtrift, -weide *f* αἱ βοῶν νομαί.
Küken *n* ſ. Küchelchen.
Kuliſſe *f* ἡ περίακτος.
Kulmination *f* (der Geſtirne) ἡ μεσουράνησις, τὸ μεσουράνημα.
Kulminationspunkt *m* ἡ ἀκμή, auf dem ~ ſtehen ἀκμάζειν, ἀκμὴν ἔχειν, ἐν ἀκμῇ εἶναι.
kulminieren (von Geſtirnen) μεσουρανεῖν.
kultivierbar τιθασευτικός, (vom Boden) ἐργάσιμος (2), ~es Land ἡ ἐργάσιμος.
kultivieren ἡμεροῦν, ἐξημεροῦν, ἐργάζεσθαι (M.), (bilden) παιδεύειν, (betreiben) ἐπιτηδεύειν.
kultiviert b. *part.* b. Verben.
Kultſtätte *f* τὰ ἱερά (auch καὶ νεὼς hinzugefügt).
Kultur *f* (Anbauen des Landes) ἡ ἐργασία, (Bildung) ἡ παιδεία, (als Zuſtand) ὁ ἥμερος βίος, ἡ ἥμερος διαιτα.
Kulturland *n* ἡ ἐργάσιμος.
Kultus *m* ἡ θεραπεία. τὰ ἱερά.
Kümmel *m* τὸ κύμινον, τὸ κάρον, τὸ καρναβάδιον, von ~ κυμίνινος.
kümmelartig κυμινώδης.
Kümmelbüchſe *f* ἡ κυμινοθήκη, ἡ κυμινοδόκη, τὸ κυμινοδόκον.
Kummer *m* ἡ φροντίς (ίδος), ἡ μέριμνα (Sorge), ἡ λύπη, ἡ ἀνία (Betrübnis), ~ haben μεριμνᾶν, λυπεῖσθαι, ἀνιᾶσθαι (P.), διὰ φροντίδος εἶναι, ἐν λύπαις ἔχεσθαι, j-m ~ verurſachen, bereiten φροντίδα παρέχειν τινί, λυπεῖν, ἀνιᾶν τινα, ſich ~ machen um etw. φροντίζειν, μέλει μοί τινος, über etw. ἄχθεσθαί τινι, λυπεῖσθαι (P.) ἐπί τινι, διὰ φροντίδος ἔχειν τι.

Digitized by Google

kummerfrei, -los ἄλυπος, ἀμέριμνος (2).
kümmerlich ἄθλιος, λυπηρός, ἀτυχής, δυστυχής, ταλαίπωρος (2, unglücklich, elend, erbärmlich), (dürftig) σπάνιος, ἐνδεής, sich ~ hinbringen μηδ' ὅσον ἀποζῆν ἔχειν, ~ lebend κακόβιος (2). [μνησία.]
Kummerlosigkeit *f* ἡ ἀλυπία, ἡ ἀμεριμνία, ἡ ἀμερι-
kümmern sich λύπην ἔχειν, ἄχθεσθαι, λυπεῖσθαι (P.), es kümmert mich etw. μέλει μοί τινος, sich um etw. ~ (bekümmern) ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος, φροντίζειν τινός, λόγον ποιεῖσθαί (M.) τινος, sich nicht ~ um etw. ἀμελεῖν τινος, ῥᾳθυμεῖν περί τινος, das kümmert mich nicht οὐ μοι μέλει τούτου, τοῦτό γε οὐ ζητῶ.
Kümmernis *f* ἡ λύπη, ἡ ἀνία, ſ. Kummer.
kummervoll περίλυπος (2, von Perſonen), ἀνιαρός, λυπηρός, ἀλγεινός (von Sachen).
kund δῆλος, φανερός, ~geben, ~tun, ~machen δηλοῦν, ἀποφαίνειν (u. M.), δῆλον od. φανερὸν ποιεῖν, ἀγγέλλειν, ἀπ-, ἐξαγγέλλειν, ~ werden δῆλον od. φανερὸν γίγνεσθαι, δηλοῦσθαι (P.), οὐ λανθάνειν (nicht verborgen bleiben).
[1]Kunde *f* ἡ φήμη, ὁ λόγος, ἡ ἀγγελία (Botſchaft), ~ von etw. haben εἰδέναι τι, ἀκοῇ εἰδέναι τι, πυθέσθαι τι, ἐμπειρίαν ἔχειν τινός, ~ von etw. bekommen ἀκοῇ παραλαμβάνειν od. μανθάνειν τι, πυνθάνεσθαι, (durch Botſchaft) ἀγγέλλεταί, ἐπαγγέλλεταί μοί τι, ~ bringen ἀγγελίαν φέρειν. [werker) ὁ ἐργοδότης.]
[2]Kunde *m* (beim Geſchäftsmann) ὁ ὠνητής, (beim Handwerker)
kundgeben, -machen, -tun ſ. kund.
Kundgebung *f* ἡ δήλωσις (als Handlung), τὸ δήλωμα (als Sache).
kundig ἔμπειρος (2), ἐπιστήμων, εἰδώς, ἐμπείρως ἔχων. einer Sache ~ ſein ἐμπείρως ἔχειν τινός, ἐμπειρίαν ἔχειν τινός, εἰδέναι od. ἐπίστασθαί τι.
kündigen (einen Vertrag) ἀπειπεῖν, (eine Schuld) ἀπαιτεῖσθαι (M.).
Kundin *f* ἡ ὠνουμένη ἀπό τινος.
Kundſchaft *f* 1. (Nachricht) ἡ ἀγγελία, ὁ λόγος, auf ~ ausgehen κατάσκοπον πορεύεσθαι (P.), διερευνᾶν, κατασκοπεῖν τι (~ von etw. einziehen), ~ bringen ἀγγελίαν φέρειν, ſ. Kunde. — 2. (die Kunden) ſiehe Kunde[2].
kundſchaften κατασκοπεῖσθαι (M.), πυνθάνεσθαι, ἐκπυνθάνεσθαι, κατάσκοπον πορεύεσθαι (P.).
Kundſchafter *m* ὁ σκοπός, ὁ κατά-, πρόσκοπος, ὁ κατόπτης.
künftig μέλλων, ἐσόμενος, ὁ, ἡ, τὸ ὕστερον, ἐπιών, ἐπιγιγνόμενος, für die ~e Zeit εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον, εἰς τὸ λοιπόν, τοῦ λοιποῦ.
künftighin εἰς τὸ λοιπόν, τοῦ λοιποῦ.
Kunſt *f* ἡ τέχνη, um eine beſondere Kunſt zu bezeichnen, dienen die *adj.* auf ικός (ohne τέχνη), zB. Maler~ ἡ γραφική, Bau~ ἡ τεκτονική, Reit~ ἡ ἱππική uſw., die edlen, freien Künſte αἱ ἐλευθέριοι τέχναι, ἡ ἐγκύκλιος παιδεία, τὰ ἐγκύκλια μαθήματα, die Kunſt liebend φιλότεχνος (2), eine ~ treiben, ausüben τέχνην ἐργάζεσθαι (M.) od. ἀσκεῖν od. ἐπιτηδεύειν, χρῆσθαι τέχνῃ, σπουδάζειν περὶ τέχνην, ~ anwenden τεχνάζειν, τεχνᾶσθαι (M.), ſeine ~ ſehen laſſen τέχνης ἐπίδειξιν ποιεῖσθαι (M.), es iſt keine große ~ οὐδὲν δεινόν od. θαυμαστόν ἐστι mit *inf.*
Kunſtarbeit *f* τὸ τεχνίτευμα, τὸ τέχνης ἔργον.
Kunſtausdruck *m* τὸ τεχνικὸν ὄνομα.
Kunſtausſtellung *f* ἡ ἔργων ἐπίδειξις.
Kunſtbau *m* τὸ τέχνης κατασκεύασμα, τὸ τέχνῃ κατεσκευασμένον οἰκοδόμημα. [ων τὰς τέχνας.]
kunſtbefliſſen σπουδάζων περὶ τὰς τέχνας, ἐπιτηδεύ-
Kunſtfeifer *m* ἡ φιλοτεχνία.
Künſtelei *f* ἡ περιττοτεχνία, ἡ τεχνίτεια (als Handlung), τὸ τέχνημα, τὸ σόφισμα (als Sache).
künſteln τεχνιτεύειν, τεχνᾶσθαι, μηχανᾶσθαι (M.), im Reden, Schreiben σοφιστεύειν, σοφιστιᾶν, κακοτεχνεῖν, κακοτεχνίζειν, gekünſtelt ἐπιτηδευτός, κακότεχνος (2).
kunſterfahren τεχνικός, ἔμπειρος (2) τέχνης.
Kunſterfahrenheit *f* ἡ τέχνης (τεχνῶν) ἐμπειρία, ἡ εὐτεχνία.
Kunſterzeugnis *n* τὸ τέχνημα.
kunſtfertig τεχνικός.
Kunſtfertigkeit *f* ἡ τέχνη. [τεία.]
Kunſtfleiß *m* ἡ τῶν τεχνῶν ἐπιτήδευσις, ἡ πραγμα-
Kunſtfreund *m* ὁ φιλοτέχνης, ὁ φιλότεχνος.
Kunſtgebiet *n* ἡ τέχνη, τὸ τεχνικόν (zB. der Rhetorik τῆς ῥητορικῆς).
Kunſtgebilde *n* τὸ τέχνης ἔργον.
kunſtgemäß τεχνικός, τέχνῃ πεποιημένος, etw. ~ behandeln μεθοδεύειν τι, ~e Behandlung ἡ μέθοδος.
Kunſtgenoſſe *m* ὁ ὁμό-, σύντεχνος.
Kunſtgenuß *m* ἡ μουσικὴ τέρψις. [μένος.]
kunſtgerecht ἔντεχνος (2), κατὰ τὴν τέχνην πεποιη-
Kunſtgeſchichte *f* ἡ (περὶ) τεχνῶν ἱστορία.
Kunſtgeſchicklichkeit *f* ἡ τέχνη.
Kunſtgraben *m* ἡ χειροποίητος τάφρος.
Kunſtgriff *m* ἡ τέχνη, ἡ μηχανή, τὸ τέχνημα, τὸ τέχνασμα, τὸ σόφισμα, (beim Ringkampf) τὸ πάλασμα, ~e anwenden τεχνᾶσθαι, τεχνάζεσθαι, μηχανᾶσθαι, σοφίζεσθαι (ſämtl. M.), alle ~e anwenden πᾶσαν μηχανὴν μηχανᾶσθαι.
Kunſthandel treiben πωλεῖν τέχνης ἔργα.
Kunſthändler *m* ὁ τέχνης ἔργα πωλῶν.
Kunſtkabinett *n*, **-kammer** *f* τὸ μουσεῖον, τὸ κειμηλιάρχιον, Vorſteher eines ~s ὁ κειμηλιάρχης.
Kunſtkenner *m* ὁ τεχνικός, ἔμπειρος τῶν τεχνῶν.
Künſtler *m* ὁ τεχνίτης, ὁ τεχνικός, ὁ δημιουργός, ein großer ~ δεινὸς τὴν τέχνην.
Künſtlerin *f* ἡ τεχνῖτις (ιδος).
künſtleriſch τεχνικός.
künſtlich (im Gegenſatz zu dem von der Natur Geſchaffenen) ποιητός, χειροποίητος (2), (mit Kunſt gemacht, verfertigt) τεχνικός, ἔντεχνος (2), ~ verfertigen τεχνιτεύειν, τεχνᾶσθαι (M.), τεχνοποιεῖν, ein ~es Werk τὸ τεχνίτευμα, τὸ δαίδαλμα, ~er Anſchlag, ~e Erfindung τὸ τέχνημα, τὸ μηχάνημα.
Künſtlichkeit *f* ἡ τέχνη, ἡ φιλοτεχνία.
Kunſtliebe *f* ἡ φιλοτεχνία.
kunſtliebend φιλότεχνος (2).
Kunſtliebhaber *m* ὁ φιλότεχνος.
kunſtlos ἄτεχνος, ἀτεχνίτευτος, ἀνεπιτήδευτος (ſämtlich 2), ἁπλοῦς, ἀφελής. [(ητος).]
Kunſtloſigkeit *f* ἡ ἀτεχνία, ἡ ἀφέλεια, ἡ ἁπλότης
kunſtmäßig ἔντεχνος, τεχνικός, ἐπιτηδευτός, ἀκριβής.
Kunſtprodukt *n* τὸ τέχνης ἔργον, τὸ τέχνῃ πεποιημένον od. εἰργασμένον, τὸ τέχνημα.
Kunſtproduktion *f* ἡ τῆς τέχνης ἐπίδειξις.
Kunſtredner *m* ὁ ῥήτωρ (ορος), ὁ ἐπιδεικτικός.
kunſtreich πολύτεχνος (2), τεχνικός, (von Sachen) ποικίλος.
Kunſtrichter *m* ὁ κριτικός.
Kunſtſammlung *f* τὰ τέχνης ἔργα συνειλεγμένα, ἡ συναγωγὴ τέχνης ἔργων.
Kunſtſinn *m* τὸ φιλότεχνον.
kunſtſinnig φιλότεχνος (2).
Kunſtſtück *n* ἡ τέχνη, τὸ τέχνημα, τὸ τεχνίτευμα, τὸ θαῦμα, τὸ σόφισμα, ~e machen θαύματα ποιεῖν, θαυματοποιεῖν, θαυματουργεῖν, der ~e macht ὁ θαυματοποιός.
kunſtverſtändig ἐπιστήμων, τεχνικός, ſ. kunſterfahren.
kunſtverwandt δμότεχνος (2).
kunſtvoll ἔντεχνος (2). [δαλμα.]
Kunſtwerk *n* τὸ τέχνης ἔργον, τὸ τέχνημα, τὸ δαί-
kunſtwidrig ἄτεχνος (2).
Kunſtwort *n* τὸ τεχνικὸν ὄνομα.
kunterbunt durcheinander ſ. bunt.
Kupfer *n* 1. (Metall) ὁ χαλκός, gemeines ~ ὁ μέλας χαλ-

Digitized by Google

κός, ~ bearbeiten χαλκουργεῖν, χαλκεύειν, ~ graben χαλκωρυχεῖν. — 2. (kupfernes Geschirr) τὸ χαλκίον, (kupfernes Geld) s. Kupfergeld; aus ~ s. kupfern.
Kupferader *f* ἡ χαλκῖτις (ιδος) φλέψ (βός).
Kupferarbeit *f* ἡ χαλκουργία.
kupferartig χαλκοειδής, χαλκώδης.
Kupferbergwerk *n* τὸ μέταλλον χαλκοῦ, τὸ χαλκ-ωρυχεῖον.
Kupferblech *n* τὸ χαλκοῦ πέταλον od. ἔλασμα.
Kupfererz *n* ὁ χαλκίτης λίθος.
kupferfarbig χαλκοειδής, χαλκώδης, χαλκόχρους, χαλκοφανής.
Kupfergefäß, -gerät, -geschirr *n* τὸ χαλκίον, τὸ χαλκεῖον, τὸ χάλκωμα.
Kupfergeld *n* τὸ χαλκοῦν νόμισμα, ὁ χαλκοῦς.
Kupfergrube *f* s. Kupferbergwerk.
kupferhaltig ὑπόχαλκος (2).
Kupferhammer *m* τὸ χαλκουργεῖον, τὸ χαλκοτυπεῖον.
Kupferhändler *m* ὁ χαλκοπώλης.
kupferig χαλκοειδής, χαλκώδης, χαλκοῦς, ~ im Gesicht ἐρυθρόστικτος (2) τὸ πρόσωπον.
Kupfermine *f* τὸ χαλκωρυχεῖον.
Kupfermünze *f* ὁ χαλκοῦς.
kupfern χαλκοῦς.
Kupferocker *m* ὁ κύανος (blauer), ἡ χρυσόκολλα (Borax).
Kupferplatte *f* τὸ χαλκοῦ πέταλον od. ἔλασμα, ἡ χαλκοῦ πλάξ (κός).
Kupferrauch *m* (Kupfervitriol) ἡ χαλκάνθη.
Kupferrost *m* (Grünspan) ὁ τοῦ χαλκοῦ ἰός.
kupferrot χαλκοφανής.
Kupferschmied *m* ὁ χαλκεύς, ὁ χαλκευτής, ὁ χαλκουργός, die Werkstätte eines ~s τὸ χαλκουργεῖον, τὸ χαλκοτυπεῖον.
Kupfervitriolwasser *n* ἡ χαλκάνθη, ὁ, ἡ χάλκανθος.
Kuppe *f* (bei Vögeln) ὁ λόφος, (der Berge) ἡ κορυφή, τὸ ἄκρον, (des Nagels, der Nadel) ἡ κεφαλή.
Kuppel *f*, **Kuppeldach** *n* ὁ οὐρανίσκος, ἡ θόλος, ἡ ἄκρα στέγη.
Kuppelbau *m*, **-gebäude** *n* ἡ θόλος.
Kuppelei *f* ἡ προαγωγεία, ἡ μαστροπεία.
kuppelförmig θολοειδής.
kuppeln προαγωγεύειν, μαστροπεύειν.
Kuppler *m* ὁ προαγωγός, ὁ μαστροπός.
Kupplerin *f* ἡ μαστροπός, ἡ προαγωγός.
kupplerisch προαγωγός (2), μαστροπικός.
Kur *f* ἡ θεραπεία, j-n in die ~ nehmen ὑπολαμβάνειν τινὰ νοσοῦντα, j-n in der ~ haben θεραπεύειν τινά, eine ~ gebrauchen φαρμάκοις χρῆσθαι.
Kurart *f* ἡ θεραπεία.
Küraß *m* ὁ θώραξ (κος).
Kürassier *m* ὁ θωρακοφόρος ἱππεύς, ὁ θωρακίτης.
Kuratel *f* ἡ ἐπιτροπεία, ἡ ἐπιτρόπευσις.
Kurator *m* ὁ ἐπίτροπος, ὁ ἐπιμελητής.
Kurbel *f* ἡ κώπη.
Kürbis *m* ἡ κολοκύντη (runder ~), ἡ σικύα (länglicher ~).
Kurie *f* ἡ φρατρία, Mitglied einer ~ ὁ φρατριαστής, ὁ φρατριεύς. Vorsteher einer ~ ὁ φρατρίαρχος, (als Gebäude) τὸ βουλευτήριον.
Kurier *m* ὁ δρομοκῆρυξ (κος).
kurieren θεραπεύειν τινά.
kurios ἀλλόκοτος (2). s. sonderbar.
Kuriosität *f* ἀλλόκοτόν τι.
Kurmachen *n* ἡ θωπεία.
Kurort *m* τὸ ὑγιεινὸν χωρίον, τὰ ὑγιεινὰ ὕδατα.
Kurs *m* (der Wert des Geldes) ἡ τῶν νομισμάτων τιμή, ~ haben in einem Lande ἀγώγιμον εἶναι πρὸς χώραν τινά, eine Münze außer ~ setzen ἄκυρον ποιεῖν νόμισμα, der ~ steigt ἐπιτιμᾶται od. ἐπὶ μεῖζον χωρεῖ ἡ ἀξία, der ~ fällt ἀνίησιν od. ἐπ' ἔλαττον βαδίζει ἡ ἀξία.
Kürschner *m* ὁ διφθερῶν δημιουργός (als Arbeiter), ὁ διφθεροπώλης (als Händler).
kursieren (von Münzen) διαχωρεῖν, (von Gerüchten) διαδίδοσθαι (P.).
kursorisch ὁ, ἡ, τὸ ἐξ ἐπιδρομῆς, ἀδιάστατος (2).
Kursus *m* ἡ μαθημάτων τάξις.
Kurtine *f* τὸ μεσοπύργιον.
Kurve *f* ἡ καμπύλη γραμμή.
kurz 1. (vom Raume) βραχύς, σύν-, ἐπίτομος (2), συνεσταλμένος, der kürzeste Weg ἡ συντομωτάτη ὁδός, ~es Holz ἐπίτομα ξύλα. — 2. (von der Zeit) βραχύς, ὁ, ἡ τὸ δι' ὀλίγου, ~e Zeit βραχὺς od. ὀλίγος oder μικρὸς χρόνος, auf ~e Zeit εἰς μικρὸν od. ὀλίγον χρόνον, in ~er Zeit ἐν μικρῷ χρόνῳ, ἐν βραχεῖ, ἐν ὀλίγῳ, δι' ὀλίγου, ~ vorher ὀλίγῳ πρότερον, ~ nachher μετ' ὀλίγον, οὐ πολὺ ὕστερον, μετ' οὐ πολὺ χρόνον, vor ~em νεωστί, ἄρτι, ἀρτίως, über ~ oder lang θᾶττον ἢ ὀψιαίτερον. — 3. (von Vokalen) βραχύς, (von Silben) βραχύς, συνεσταλμένος, eine Silbe ~ brauchen συλλαβὴν συστέλλειν od. βραχύνειν, ~ reden, sich ~ fassen βραχυλογεῖν, διὰ βραχέων (ἐν βραχεῖ, ἐν βραχέσι) εἰπεῖν, um es ~ zu sagen ὡς συντόμως od. συνελόντι εἰπεῖν od. ἵνα συντέμνω, ~ zusammenfassen συγκεφαλαιοῦν, ~ (mit einem Worte) ὅλως δέ, τὸ δὲ ὅλον, τὸ δὲ πᾶν, ἁπλῶς δέ, ἐπὶ πᾶσι δέ, zu ~ kommen, den kürzeren ziehen ἐλαττοῦσθαι (P.), μεῖον ἔχειν, μειονεκτεῖν, ἥττω εἶναι, ἡττᾶσθαι (P.), j-n ~ halten συστέλλειν od. κολάζειν τινά, (ein Pferd) κατατείνειν τοὺς χαλινούς, ~ angebunden παρρησιαστικός, παρρησιαστής, oft Zssg, zB. mit ~en Beinen βραχυσκελής, ~ beschnitten βραχύτομος (2), ~ abschneiden βραχυτομεῖν, von ~em Leben βραχύβιος (2), mit ~en Flügeln βραχύπτερος (2), von ~em Atem βραχύπνους, ~es Haar haben βραχυκομᾶν usw.
kurzarmig βραχείας ἔχων τὰς χεῖρας, (mit einem zu kurzen Arme) γαλιάγκων (ωνος).
kurzatmig βραχύπνους, ἀσθματικός.
Kurzatmigkeit *f* ἡ βραχύπνοια, τὸ ἄσθμα.
kurzbeinig βραχυσκελής, βραχύκωλος (2), μικροσκελής, ἀνάκωλος (2).
kurzblätterig βραχύφυλλος (2).
kurzdauernd βραχυχρόνιος (2).
Kürze *f* ἡ βραχύτης (ητος), τὸ βραχύ (im Reden oder im Ausdruck) ἡ βραχυλογία, ἡ συντομία, τὸ σύντομον, ~ der Zeit ἡ χρόνου ὀλιγότης (ητος), ἡ ὀλιγοχρονία, in der ~ συντόμως, ἐν συντόμοις, = in kurzer Zeit ἐν βραχεῖ, ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ.
kürzen συντέμνειν, συστέλλειν, s. abkürzen.
kürzer: den kürzeren ziehen μειονεκτεῖν, ἡττᾶσθαι (P.).
kurzflügelig βραχύπτερος (2).
kurzgestreckt ἀνάκωλος (2).
kurzhaarig μικρότριχος (2).
kurzhalsig βραχυτράχηλος (2).
kurzhenkelig βραχύωτος (2).
kurzlang (von Silben) δίχρονος (2), ~ sein διχρονεῖν
kurzlebend, -lebig βραχύβιος (2).
Kurzlebigkeit *f* ἡ βραχυβιότης (ητος).
kürzlich ἄρτι, ἀρτίως, νεωστί, πρῴην, ganz ~ ἔναγχος, (mit wenigen Worten) διὰ βραχέων, βραχέως, συντόμως.
kurzsichtig μύωψ (ωπος), μυωπός, ἀμβλὺς od. ἀσθενὴς τὴν ὄψιν, ~ sein μυωπάζειν, übtr. βραχυγνώμων, ὀλιγόφρων, ἀμβλὺς τὴν γνώμην, ἀσύνετος (2).
Kurzsichtigkeit *f* ἡ μυωπία, ἡ ἀμβλυωπία, ἡ ἀμβλύτης (ητος), übtr. ἡ ἀμβλύτης (ητος), τὸ τῆς γνώμης ἀμβλύ, τὸ ἀσύνετον.
kurzsilbig βραχυσύλλαβος (2).
kurzstämmig βραχυστελέχης.
kurzum ὡς συνελόντι εἰπεῖν, s. kurz.
Kurzwaren *f/pl.* τὰ γέλγη, τὰ ῥωπικά, mit ~ handeln γελγοπωλεῖν.
Kurzwarenhändler *m* ὁ γελγοπώλης, ὁ ῥωποπώλης.
Kurzwarenhändlerin *f* ἡ γελγόπωλις (ιδος).
kurzweg ἁπλῶς.
Kurzweil *f* ἡ παιδιά, ἡ παιγνιά, ἡ τριβή, ἡ διατριβή, ~ gewähren διατριβὴν παρέχειν, ~ treiben τριβὴν ποιεῖσθαι (M.), παίζειν, mit j-m γέλωτα ἀποδεικνύναι τινά, zur ~ ἐκ περιουσίας.
kurzweilig διατριβὴν παρέχων.

Digitized by Google

kurzwollig κολερός (von Schafen).
Kuß *m* τὸ φίλημα, unzüchtiger ~ τὸ καταγλώττισμα, j-m einen ~ geben φιλεῖν τινα, einen unzüchtigen ~ geben καταγλωττίζειν τινά, einen ~ bekommen φιλεῖσθαι (P.).
Küßchen *n* τὸ φιλημάτιον.
küssen φιλεῖν (mit und ohne στόματι), καταφιλεῖν τινα, ἀσπάζεσθαι (M., beim Willkommen), sich ~ lassen φιλεῖσθαι (P.).
Küssen *n* τὸ φιλεῖν, τὰ φιλήματα, ἡ φίλησις.
Kußhand *f* τὸ διὰ τῆς χειρὸς φίλημα, j-m einen ~ zuwerfen φίλημα διὰ τῶν δακτύλων πέμπειν τινί, προσκυνεῖν τινα τῇ χειρί. [ἀκτή.]
Küste *f* ἡ παραλία, ὁ αἰγιαλός, ἡ παραθαλαττία, ἡ
Küstenbewohner *m/pl.* οἱ ἐπιθαλάττιοι, οἱ ἐπὶ τῇ θαλάττῃ οἰκοῦντες, οἱ παράλιοι. [πλέων.]
Küstenfahrer *m* ὁ παραπλέων, ὁ παρὰ τὴν γῆν
Küstenfahrt *f* ὁ παράπλους.
Küstengegend *f* τὰ ἐπι-, παραθαλάττια, τὰ παράλια, τὰ ἐπὶ τῇ θαλάττῃ, τὰ πρὸς τὴν θάλατταν, τὰ κάτω.
Küstenland *n* s. d. vor. Wort.
Küstenplatz *m* τὸ ἐπι-, παραθαλάττιον χωρίον.
Küstenstadt *f* ἡ παράλιος πόλις.
Küster *m* ὁ ἱεροφύλαξ (κος), ὁ νεωκόρος.
Kutsche *f* ἡ ἁρμάμαξα.
Kutscher *m* ὁ ἡνίοχος. ὁ ἁρματηλάτης.
Kutscherbock, -sitz *m* ὁ ὀκρίβας (αντος).
kutschieren ἁρματηλατεῖν.
Kutschieren *n* ἡ ἁρματηλασία.
Kutschpferde *n/pl.* ἵπποι καὶ ἅρμα, τὸ ἵππων ζεῦγος, ~ halten ἅρματα τρέφειν, ἁρματοτροφεῖν, das Halten von ~n ἡ ἁρματοτροφία.
Kutte *f* ἡ χλαῖνα, Mönchs~ ἡ μηλωτή.
Kutteln *pl.* s. Kaldaunen. [oder bloß ἡ μερίς.]
Kux *m* (Bergwerksanteil) ἡ τῶν μετάλλων μερίς (ίδος)

L

L *n* Λ, λ, τὸ λάμβδα, λάβδα (indekl.).
Lab *n* ἡ πυτία, ἡ πυετία, Milch durch ~ gerinnen lassen πυτιάζειν od. ἐμπυτιάζειν γάλα.
laben j-n τέρπειν τινά, τέρψιν παρέχειν τινί, ἀναψύχειν, ἀναζωπυρεῖν τινα, ψυχαγωγεῖν, ἱλαίνειν τινά, sich ~ an etw. τέρπεσθαί, ἥδεσθαί (P.) τινι, εὐφραίνεσθαι (P.) τινι, ἀπολαύειν τινός.
labend τερπνός, ἡδύς, γλυκύς, ψυχαγωγικός.
labe't werden (im Spiele) ἐλαττοῦσθαι (P.), μείον ἔχειν, (an Kräften) κατατρίβεσθαι (P.), ~ sein ἀπειρηκέναι.
Labetrunk *m* τὸ ἡδιστον ποτόν, j-m einen ~ reichen ποτὸν προσφέροντα ἀναζωπυρεῖν od. ἀναψύχειν τινά.
Labmagen *m* (der Wiederkäuer) τὸ ἤνυστρον.
Laborant *m* ὁ ὑπηρέτης.
Laboratorium *n* τὸ ἐργαστήριον, τὸ φαρμακεῖον.
laborieren an etw. s. leiden.
Labsal *f* ἡ τέρψις, ἡ ἀνάψυξις, ἡ ἀναψυχή, ἡ ἡδονή, ἡ ψυχαγωγία u. d. *neutr.* der *adj.*, s. labend; ein ~ für j. sein κεχαρισμένον εἶναί τινι, ἐν ἡδονῇ εἶναί τινι, τέρπειν τινά.
Labung *f* (das Erquicken) ἡ τέρψις, ἡ ψυχαγωγία, τὸ εὐφραίνειν, (das Erquickende) τὸ τερπνόν, ἡ ἡδονή, ἡ ψυχαγωγία.
Labyrinth *n* ὁ λαβύρινθος, übtr. αἱ ἀπορίαι, in ein ~ geraten εἰς τὰς ἐσχάτας ἀπορίας καταστῆναι.
labyrinthisch λαβυρινθώδης.
[1]Lache *f* (Pfütze) τὸ τέλμα.
[2]Lache *f* (Gelächter) ὁ γέλως (ωτος).
lächeln μειδιᾶν, διαμειδιᾶν, ὑπογελᾶν, zu etw. ~ ἐπι-, προσμειδιᾶν τινι.
Lächeln *n* τὸ μειδίαμα, gew. *part.*, z.B. mit ~ μειδιῶν, μειδιάσας.
lachen γελᾶν, über j-n ~ καταγελᾶν τινος, bei od. über etw. ~ ἐπι-, ἐγγελᾶν τινι, γελᾶν ἐπί τινι, laut ~ ἀναγελᾶν, ἀνακαγχάζειν, ich muß ~ ἐγέλασα, für sich ~ γελᾶν ἐφ' ἑαυτῷ, daß man nur nicht über dich lacht ὅπως μὴ γέλωτα ὀφλήσεις, hämisch ~ σαρδάνιον γελᾶν, sich halbtot ~ ἐκθνήσκειν γέλωτι, ein wenig od. verstohlen ~ ὑπογελᾶν, ohne zu ~ ἀγέλαστος (2), *adv.* ἀγελαστί, worüber man ~ muß γελοῖος, καταγέλαστος (2), anfangen zu ~ ἀνα-, ἐκγελᾶν, was hast du zu ~? τί τοῦτ' ἐτεὸν γελᾷς; das Glück lacht mir ἡ τύχη εὐμενῶς πάρεστί μοι, εὖ πράττω.
Lachen *n* ὁ γέλως (ωτος). τὸ γελᾶν, starkes, lautes ~ πολὺς, μέγας od. ἀθρόος γέλως, ὁ καγχασμός, nicht zu stillendes ~ ὁ ἄσβεστος γέλως, ~ erregen (v. Pers.) γέλωτα ποιεῖν od. κινεῖν, (von Sachen) γέλωτα παρέχειν, j. zum ~ bringen γέλωτα παρέχειν τινί, es ist zum ~ γελοῖόν ἐστι, Lust zum ~ haben γελασείειν.
lachend eig. γελῶν, übtr. (von Fluren u. dgl.) ἀκμάζων, θάλλων, (angenehm) κεχαρισμένος.
Lacher *m* ὁ γελαστής, ὁ γελῶν.
lächerlich (zum Lachen geneigt) γελαστικός. γελασείων, (Lachen erregend) γελαστός, καταγέλαστος (2), ganz ~ παγγέλοιος (2), sich ~ machen γέλωτα ὀφλισκάνειν, καταγέλαστον ποιεῖν ἑαυτόν, j-n od. etw. ~ machen γέλωτα od. ἐν γέλωτι ποιεῖσθαί (M.) τινα od. τι, χλευάζειν τινά, ~e Dinge sagen γελοῖα λέγειν, γελοιάζειν, etw. ins ~e ziehen εἰς γέλωτα τρέπειν τι, διακωμῳδεῖν τι. [λως (ωτος).]
Lächerlichkeit *f* τὸ γελοῖον, ἡ γελοιότης (ητος), ὁ γέ-
Lachlust *f*: ~ empfinden γελασείειν. [σείειν.]
lachlustig φιλόγελως, φιλογέλοιος (2), ~ sein γελα-
Lachs *m* ὁ ἀττακεύς.
Lachtaube *f* ἡ τρυγών (όνος).
Lachter *f*, *n* (Bergbau: = Klafter) ἡ ὀργυιά.
[1]Lack *m* (zum Anstreichen) τὸ γάνωμα.
[2]Lack *m* (eine Pflanze) τὸ κρόκεον od. φλόγιον ἴον.
lackieren γανοῦν.
Lackieren *n* τὸ γάνωμα.
Lade *f* ἡ κίστη, ἡ κιβωτός, ἡ θήκη.
[1]laden etw. auf etw. πληροῦν τί τινος, ἐντιθέναι τι εἴς τι od. ἐπί τι, (auf ein Lasttier) σάττειν, ἐπισάττειν τινά τι, ἐπιβάλλειν τινί τι, j-m etw. auf den Hals ~ ἐπάγεσθαί (M.), ἐπιβάλλειν. ἐπιφέρειν τινί τι, sich etw. auf den Hals ~ ἐπάγεσθαι (M.) od. ἐπισπᾶσθαι (M.) ἑαυτῷ τι, κτήσασθαί, προστίθεσθαί, ἀναιρεῖσθαι (M.) τι, περιάπτειν ἑαυτῷ τι, ὀφλισκάνειν τι (von Haß, Feindschaft, Schuld u. dgl.).
[2]laden (einladen) καλεῖν, zum Mahle ~ πρὸς oder ἐπὶ δεῖπνον, vor Gericht ~ καλεῖν εἰς τὸ δικαστήριον od. πρὸς τοὺς δικαστάς, ὑπάγειν.
[1]Laden *m* 1. (Fenster~) ἡ θύρα. — 2. (Kauf~) ἡ σκηνή, τὸ ἐργαστήριον, τὸ καπηλεῖον, τὸ πωλητήριον.
[2]Laden *n* 1. (das Aufladen) ἡ ἐπίσαξις, ἡ ἔνθεσις, ἡ πλήρωσις, gew. durch Verben. — 2. (vor Gericht) ἡ κλῆσις. ἡ πρόσκλησις.
Ladendiener *m* ὁ παῖς.
Ladenhüter *m* eig. ὁ τοῦ πωλητηρίου φύλαξ (κος). übtr. (von einer Ware) ἡ ἔωλος ἐμπολή. [ὠνή.]
Ladenpreis *m* ἡ τεταγμένη od. καθεστῶσα τιμή, ἡ
Ladung *f* 1. ὁ φόρτος, τὸ φορτίον (gew. *pl.*), ~ eines Schiffes ὁ τῆς νεὼς γόμος, ~ von Getreide ἡ ἀταγωγία. — 2. (vor Gericht) ἡ κλῆσις, ἡ πρόσκλησις.
Laffe *m* ὁ κεχηνώς (ότος), ὁ μῶρος.

Digitized by Google

Lage *f* 1. (das Liegen und die Art des Liegens) ἡ θέσις, (geographische ~) ὁ τόπος, in eine ~ bringen (legen) τιθέναι, κατα-, διατιθέναι, καθιστάναι, eine ~ haben κεῖσθαι, eine gute ~ haben καλῶς od. εὐκαίρως κεῖσθαι, gute ~ ἡ εὐκαιρία. — 2. (Zustand, Beschaffenheit der Umstände) ἡ διάθεσις, ἡ ἕξις, ἡ κατάστασις, τὰ τινος, τὰ περί τι, gew. mit ἔχειν od. διακεῖσθαι mit *adv.* umschrieben, die gegenwärtige ~ τὸ παρόν (u. *pl.*), meine ~ τὰ ἐμὰ πράγματα, mißliche, glückliche ~ τὰ ἄπορα, καλὰ πράγματα, in einer schlimmen ~ sein κακῶς od. φαύλως πράττειν, in einer schrecklichen ~ sein δεινῶς διακεῖσθαι. ἐν δεινοῖς εἶναι, in gleicher ~ mit j-m sein ἐξ ἴσου εἶναί τινι, ταὐτὰ πάσχειν τινί, in schlechterer, besserer ~ sein als j. κάκιον, κάλλιον πράττειν τινός, ich sehe, in welcher ~ wir sind ὁρῶ ἐν οἷοις ἐσμέν, j-n in eine ~ versetzen διατιθέναι τινά, mit seiner gegenwärtigen ~ nicht zufrieden sein οὐκ ἀγαπᾶν τοῖς παροῦσιν, mit seiner ~ zufrieden sein στέργειν τὰ παρόντα od. τοῖς παροῦσιν, das ist die ~ der Dinge οὕτω διάκειται od. ἔχει τὰ πράγματα. — 3. (eine Reihe übereinanderliegender Gegenstände) ἡ πτύξ (υχός), ἡ πτυχή (von Papier), ἡ κτηδών (όνος, von Holz, Schiefer), ἡ ἐπιβολή (von Ziegeln).

Lager *n* 1. (Ort, wo etw. niedergelegt und aufbewahrt wird) τὸ ταμιεῖον, ἡ ἀποθήκη, (für Wein) ὁ οἰνών (ῶνος), (für Fässer u. dgl.) ἡ βάσις, τὸ ὑπόθεμα. — 2. (für Tiere) ἡ κοίτη, ἡ εὐνή, ὁ κευθμών (ῶνος), ὁ φωλεός (*pl.* τὰ φωλεά), ἡ στιβάς (άδος), τὰ ἤθεα. — 3. (für Menschen) ἡ κλίνη, ἡ εὐνή, ἡ στρωμνή, τὰ στρώματα. — 4. (für Soldaten) τὸ στρατόπεδον, τὸ στρατοπέδευμα, ἡ στρατοπεδεία, ὁ στρατός, ein ~ aufschlagen στρατοπεδεύεσθαι (M.), καταστρατοπεδεύεσθαι, στρατόπεδον ποιεῖσθαι (M.), κατασκηνοῦν, κατασκηνᾶν (u. M.), τίθεσθαι τὰ ὅπλα, καθίζεσθαι, ein verschanztes ~ aufschlagen καταστρατοπεδεύειν, καθίζειν, das ~ abbrechen ἀναζευγνύναι, ἀπαίρειν, μεταστρατοπεδεύειν, κινεῖν τὸν στρατόν.

Lagerdecke *f* ἡ στρωμνή.

Lagerfläche *f* ἡ βάσις.

Lagerhaus *n* ἡ ἀποθήκη. τὸ ταμιεῖον.

lagern sich allg. κατακεῖσθαι, κατακλίνεσθαι (P.), καταυλίζεσθαι (P.), (von Soldaten) στρατοπεδεύεσθαι (M.), καταστρατοπεδεύειν, κατασκηνοῦν, καθίζεσθαι, τίθεσθαι τὰ ὅπλα, sich an einem Orte ~ ἑστρατοπεδεύεσθαι (M.) τινι, sich j-m gegenüber ~ ἀντι-, ἐπι-, ἀντιπαραστρατοπεδεύεσθαι (M.).

Lagerplatz *m*, **-statt**, **-stätte** *f* ἡ εὐνή, ἡ κλίνη, ἡ κοίτη.

Lagerwache *f* ἡ τοῦ στρατοπέδου φυλακή.

Lagune *f* ἡ λιμνοθάλαττα.

lahm 1. χωλός, πηρός, κυλλός, σκάζων (hinkend), ~ machen χωλοῦν, ἀποχωλοῦν, ~ werden χωλοῦσθαι (P.), ~ sein χωλεύειν, χωλαίνειν, σκάζειν, σκιμβάζειν. — 2. übtr. μάταιος. ψυχρός, κενός, ἄτοπος (2).

lahmen s. lahm sein unter lahm.

lähmen χωλοῦν, χωλεύειν (u. P.), χωλαίνειν, ἀποχωλοῦν (gänzlich ~), πηροῦν. ἀποπλήττειν (durch Schlaganfall), lähmend χωλοποιός (2), auf einer Seite gelähmt παραλυτικός, παραπληκτικός. übtr. (schwächen) τρύχειν, παρατρύχειν, κολάζειν, συστέλλειν, παραλύειν, κωλούειν. πεζᾶν.

Lahmheit *f* ἡ χωλεία, ἡ χωλότης (ητος).

lahmlegen s. lähmen.

Lähmung *f* (als Sache) ἡ χώλωσις, ἡ πήρωσις, ἡ ἀποπληξία, ἡ ἀπόπληξις (durch Schlaganfall), ἡ παράλυσις, ἡ παραπληξία (~ der Glieder auf einer Körperseite), (als Zustand) τὸ χώλωμα. τὸ χώλευμα. ἡ χωλεία, ἡ χωλότης (ητος), ~ der Hände, ~ der Füße (durch Gicht) ἡ χειράγρα. ἡ ποδάγρα, übtr. ἡ παράλυσις, ἡ κόλουσις, ἡ συστολή.

Laich *m* τὰ ᾠά. τὰ κυήματα, τὸ σπέρμα.

laichen ᾠὰ τίκτειν.

Laie *m* ὁ ἰδιώτης, ein ~ in etw. sein οὐκ ἐπίστασθαί τι, οὐ μεμαθηκέναι τι, ἄπειρον εἶναί τινος, ἀπείρως ἔχειν τινός.

laienhaft ἰδιωτικός.

Laientum *n* οἱ ἰδιῶται.

Lakai *m* ὁ ἀκόλουθος.

Lake *f* ἡ ἅλμαία.

Laken *n* ἡ ὀθόνη, τὸ ὀθόνιον.

Lakritze *f* ἡ γλυκύρριζα, τὸ γλυκύρριζον.

lallen ψελλίζειν (gew. M.), λαλεῖν, λαλαγεῖν.

Lallen *n* ὁ ψελλισμός, ἡ ψελλότης (ητος), τὸ λάλημα.

Lambertsnuß *f* τὸ λεπτὸν κάρυον.

lamentabel s. jammervoll, kläglich.

lamentieren s. jammern, klagen, weinen.

Lamento *n* s. Jammer, Klage.

Lamm *n* ὁ, ἡ ἀμνός (dazu von einem *nom.* ἀρήν *gen.* ἀρνός usw.).

Lämmchen *n* ἡ ἀμνίς (ίδος).

lammen ἄρνας τίκτειν.

Lämmergeier *m* ἡ φήνη, ὁ αἰγυπιός.

Lämmerwolle *f* τὰ (ἀπὸ) τῶν ἀμνῶν ἔρια, τὰ ἄρνεια.

Lammfell *n* ἡ ἀμνοῦ δορά, τὸ ἄρνειον δέρμα.

Lammfleisch *n* τὰ ἄρνεια od. ἄμνεια κρέα.

Lämpchen *n* τὸ λυχνίδιον.

Lampe *f* ὁ λύχνος (im *pl.* auch τὰ λύχνα), ὁ λαμπτήρ (ῆρος), ἡ στίλβη, τὸ λυχνίον, τὸ λυχνίδιον, bei der ~ πρὸς λύχνον, die ~ anzünden λύχνον ἅπτειν od. ἀνάπτειν.

Lampendocht *m* ἡ θρυαλλίς (ίδος).

Lampenfabrikant *m* ὁ λυχνοποιός, ~ sein λυχνοποιεῖν.

Lampenhändler *m* ὁ λυχνοπώλης, ~ sein λυχνοπωλεῖν.

Lampenlicht *n* τὸ λύχνου φῶς (ωτός).

Lampenöl *n* τὸ λυχνέλαιον.

Lampenstock *m* ὁ λυχνοῦχος.

Lampion *m* τὸ λυχνίδιον.

Land *n* 1. (im Gegs. zu Wasser) ἡ γῆ, das feste ~ ἡ ἤπειρος, zu ~e κατὰ γῆν, zu Wasser und zu ~e κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, zu ~e reisen πεζῇ πορεύεσθαι (P.), πεζεύειν, πεζοπορεῖν, ans ~ steigen ἐκβαίνειν, ἀποβαίνειν εἰς τὴν γῆν, vom ~e abstoßen ἀπαίρειν, ἀνάγειν τὴν ναῦν, ἀνάγεσθαι (M.), ans ~ kommen (von Schiffen) κατάγεσθαι (M.), ein Schiff ans ~ bringen ἀνέλκειν od. νεωλκεῖν ναῦν, auf dem ~e lebend χερσαῖος. — 2. (zum Ackerbau bestimmtes ~) ἡ γῆ, ὁ ἀγρός, τὸ χωρίον, ἡ χώρα, das ~ bebauen τὴν γῆν ἐργάζεσθαι (M.), γεωργεῖν, auf dem ~e ἐν ἀγροῖς, κατ' ἀγρούς, auf dem ~e leben διατρίβειν ἐν τοῖς ἀγροῖς. — 3. (ein abgegrenztes ~, Landschaft) ἡ χώρα, ein Stück ~ ὁ ἀγρός, τὸ χωρίον, Freundes~ ἡ φιλία (χώρα), Feindes~ ἡ πολεμία (χώρα), ἡ τῶν πολεμίων (χώρα), dem Feinde ins ~ fallen εἰσβάλλειν εἰς τὴν πολεμίαν, j-n des ~es verweisen φυγαδεύειν τινά, ἐκβάλλειν τινὰ τῆς χώρας, des ~es verwiesen werden ἐκπίπτειν τῆς χώρας (τῆς πόλεως, τῆς πατρίδος), φυγαδεύεσθαι, über ~ gehen, reisen ἀπο-, ἐκδημεῖν, bleibe im ~e μεῖνον οἶκοι, im ~e der Meder παρὰ τοῖς Μήδοις. aus welchem ~e? ποδαπός; aus unserm ~e ἡμεδαπός, aus eurem ~e ὑμεδαπός, aus fremdem ~e ἀλλοδαπός, aus fernem ~e τηλεδαπός, hierzulande ἐνθάδε, παρ' ἡμῖν.

Landarbeit *f* τὰ ἐν ἀγροῖς ἔργα, auch bloß τὰ ἔργα, ἡ γεωργία.

Landarmee *f* ὁ πεζὸς στρατός, ἡ πεζὴ στρατιά oder δύναμις, τὸ πεζόν, τὸ πεζικόν, οἱ πεζοί.

Landbau *m* ἡ τῆς γῆς ἐργασία od. θεραπεία, ἡ γεωργία, ἡ γεωπονία, ~ treiben γεωργεῖν, γεωργὸν εἶναι, τὴν γῆν ἐργάζεσθαι (M.).

Landbauer *m* ὁ γεωργός oder *part.* der Verben, siehe

Landbeschreibung *f* ἡ χωρογραφία, ἡ τοπογραφία.

Landbesitz *m* οἱ ἀγροί, τὸ χωρίον.

Landbesitzer *m* ὁ ἀγροὺς ἔχων od. κεκτημένος.

Landbewohner *m* ὁ ἐν τοῖς ἀγροῖς οἰκῶν, ὁ χωρίτης.

Ländchen *n* τὸ χωρίδιον, ἡ μικρὰ χώρα.

Landdienst *m* ἡ πεζὴ στρατεία (im Landheere).

Digitized by Google

Landeigentum *n* ἡ ἔγγειος κτῆσις.
Landeigentümer *m* ὁ ἀγροὺς κεκτημένος.
landeinwärts εἰς τὴν μεσόγαιαν, ἄνω, εἰς τὰ ἄνω, ~ gehen ἀναβαίνειν, ἄνω πορεύεσθαι (P.).
landen I *intr.* (von Schiffen) ὁρμίζεσθαι, προσορμίζεσθαι (P.), κατάγεσθαι (M.), (von Schiffern) ἀποβαίνειν (εἰς τὴν γῆν), ἐκβαίνειν (τῆς νεώς, ἀπὸ τῆς νεώς, εἰς τὴν γῆν). — II *trans.* ἐκβιβάζειν (Personen), ἐκκομίζειν (Sachen).
Landen *n* ἡ ἀπόβασις, gew. durch Verben.
Landenge *f* ὁ ἰσθμός, ὁ αὐχήν (ένος), einer ~ ähnlich ἰσθμώδης.
Länderbeschreiber *m* ὁ χωρογράφος.
Ländereien *f/pl.* οἱ ἀγροί, τὰ χωρία.
Ländereiverteilung *f* ὁ γῆς ἀναδασμός, ἡ κληρουχία.
Länderkunde *f* ἡ τῶν χωρῶν ἐμπειρία.
Landesart, **-brauch** *m* τὸ ἐπιχώριον, ὁ καθεστὼς τρόπος, τὰ καθεστῶτα. [κοιναὶ πρόσοδοι.
Landeseinkünfte *f/pl.* αἱ τῆς πόλεως πρόσοδοι, αἱ
Landeserzeugnisse *n/pl.* τὰ κατὰ τὴν γῆν od. χώραν φυόμενα. [λεύς.
Landesfürst *m* ὁ τῆς χώρας ἄρχων (οντος), ὁ βασι-
Landesgebrauch *m* s. Landesart, -brauch.
Landesgesetz *n* ὁ ἐγχώριος od. πάτριος νόμος.
Landesgott *m* ὁ ἐγχώριος θεός.
Landesgrenze *f* οἱ τῆ γῆς (χώρας) ὅροι.
Landeshauptmann *m* ὁ ἔπαρχος.
Landesherr *m* ὁ τῆς γῆς (χώρας) ἄρχων (οντος), ὁ βασιλεύς, ὁ δεσπότης, ὁ δυνάστης.
landesherrlich βασιλικός.
Landeshoheit *f* ἡ ἀρχή.
Landeskind *n* ὁ ἐγ-, ἐπιχώριος, ὁ πολίτης.
Landeskunde *f* ἡ τῆς χώρας ἐμπειρία.
landeskundig ἔμπειρος (2) τῆς χώρας.
Landesmünze *f* τὸ ἐπιχώριον νόμισμα.
Landesmutter *f* ἡ βασίλεια.
Landesprodukte *n/pl.* τὰ ἐν τῇ χώρᾳ φυόμενα oder γιγνόμενα, τὰ ὡρατα.
Landesregierung *f* οἱ ἄρχοντες, τὰ τέλη.
Landesreligion *f* τὰ τῆς χώρας od. πόλεως ἱερά, τὰ κοινὰ od. νομιζόμενα ἱερά.
Landesschulden *f/pl.* τὰ κοινὰ ὀφειλήματα od. χρέα.
Landesschule *f* τὸ κοινὸν διδασκαλεῖον.
Landessitte *f* ὁ ἐγ-, ἐπιχώριος od. πάτριος νόμος, τὰ κατὰ τὴν χώραν νόμιμα, οἱ πάτριοι νόμοι, τὰ πάτρια, nach ~ κατὰ τὰ πάτρια.
Landessprache *f* ἡ ἐπιχώριος γλῶττα od. φωνή, ἡ κοινὴ od. τῶν ἐγχωρίων διάλεκτος.
Landestracht *f* ἡ ἐπιχώριος ἐσθής (ῆτος) od. στολή, ἡ νομιζομένη ἐσθής.
Landestrauer *f* τὸ κοινὸν od. δημόσιον πένθος, ~ anlegen δημοσίᾳ πένθος ποιεῖσθαι (M.). [χώρᾳ.
landesüblich ἐγ-, ἐπιχώριος (2), νομιζόμενος ἐν τῇ
Landesvater *m* ὁ βασιλεύς.
Landesverfassung *f* ἡ πολιτεία.
Landesverrat *m* ἡ τῆς πατρίδος προδοσία.
Landesverräter *m* ὁ τῆς πατρίδος προδότης.
Landesverteidiger *m* ὁ ὑπὲρ τῆς πατρίδος μαχόμενος od. ἀμυνόμενος. [durch Verben.
Landesverteidigung *f* ἡ τῆς πατρίδος ἄμυνα, besser
Landesverwaltung *f* ἡ τῶν κοινῶν διοίκησις.
Landesverweisung *f* ἡ φυγή.
Landesverwiesener *m* ὁ φυγών, ὁ φυγάς (άδος).
Landexpedition *f* ἡ κατὰ γῆν στρατεία.
landflüchtig φεύγων, φυγάς (άδος).
Landfriede *m* ἡ κοινὴ εἰρήνη.
Landgewächs *n* τὸ ἔγγειον φυτόν.
Landgut *n* τὸ χωρίον, ὁ ἀγρός.
Landgütchen *n* τὸ χωρίδιον, τὸ γήδιον.
Landgutsbesitzer *m* ὁ ἀγρὸν od. χωρίον κεκτημένος.
Landhandel *m* ἡ κατὰ τὴν γῆν ἐμπορία.
Landhaus *n* ἡ ἔπαυλις (εως), kleines ~ τὸ ἐπαύλιον.
Landheer *n* s. Landarmee.
Landigel *m* ὁ ἐχῖνος.
Landjagd *f* ἡ πεζοθηρία, ἡ πεζὴ θήρα.
Landjugend *f* οἱ ἐν τοῖς ἀγροῖς (κατὰ τοὺς ἀγρούς, ἐκ τῶν ἀγρῶν) νέοι.
Landjunker *m* ὁ εὐγενὴς ἀγροῖκος.
Landkarte *f* ἡ γῆς περίοδος, ὁ πίναξ (κος), eine ~ zeichnen πίνακα γράφειν. πινακογραφεῖν.
Landkartenzeichner *m* ὁ πινακογράφος.
Landkartenzeichnung *f* ἡ πινακογραφία.
Landkrieg *m* ὁ κατὰ γῆν πόλεμος. [ητος (2).
landkundig τεθρυλημένος, διατεθρυλημένος, διαβό-
ländlich ἀγροῖκος, χωριτικός, ὁ, ἡ, τὸ ἐν ἀγροῖς od. κατ' ἀγρούς (im Gegs. zur Stadt), ἐγ-, ἐπιχώριος (2, auf dem Lande üblich, gebräuchlich).
Landluft *f* ὁ ἐν τοῖς ἀγροῖς ἀήρ (έρος).
Landmacht *f* ἡ πεζὴ δύναμις, ὁ πεζὸς στρατός, τὸ πεζικόν, τὸ πεζόν.
Landmädchen *n* ἡ ἀγροῖκος παῖς.
Landmann *m* ὁ γεωργός, ὁ ἀγροῖκος.
Landmaus *f* ὁ ἀρουραῖος μῦς (υός).
Landmesser *m* ὁ γεωμέτρης, ~ sein γεωμετρεῖν.
Landmeßkunst *f* ἡ γεωμετρία, ἡ γεωμετρική.
Landmessung *f* ἡ γεωμετρία.
Landnachbar *m* ὁ ἀγρογείτων (ονος).
Landpartie *f* ἡ εἰς τοὺς ἀγροὺς πορεία.
Landpfleger *m* ὁ ἔπαρχος.
Landplage *f* τὸ κοινὸν od. δημόσιον κακόν, ἡ κοινὴ συμφορά. [ραν νόμοι.
Landrecht *n* οἱ τῆς πόλεως νόμοι, οἱ κατὰ τὴν χώ-
Landregen *m* οἱ συνεχεῖς ὄμβροι, auch bloß ὁ ὄμβρος.
Landreise *f* ἡ κατὰ γῆν od. πεζὴ πορεία.
Landreiter *m* ὁ περίπολος.
Landschaden *m* τὸ κοινὸν τῆς χώρας κακόν.
Landschaft *f* ἡ χώρα, ὁ τόπος, (als Gemälde) τὸ τοπεῖον.
Landschaftsmaler *m* ὁ τοπεῖα γράφων.
Landschildkröte *f* ἡ χερσαία χελώνη.
Landschlacht *f* ἡ πεζομαχία, ἡ κατὰ γῆν μάχη, eine ~ liefern πεζομαχεῖν.
Landschule *f* τὸ ἐν κώμῃ διδασκαλεῖον.
Landsee *m* ἡ λίμνη.
Landseite *f* τὰ πρὸς τὴν γῆν, ἤπειρον od. χέρσον.
Landsitz *m* ἡ ἀγροικία (auch *pl.*).
Landsleute *pl.* s. Landsmann.
Landsmann *m* ὁ πολίτης (Mitbürger), ὁ ὁμόφυλος, ὁ πατριώτης, ὁ ὁμοεθνής, unser ~ ὁ ἡμεδαπός, euer ~ ὁ ὑμεδαπός, was für ein ~? ποδαπός;
Landsmannschaft *f* ἡ ὁμοφυλία, (als Verbindung) ἡ τῶν ὁμοφύλων ἑταιρία.
Landsoldat *m* ὁ πεζὸς στρατιώτης, ὁ πεζομάχος.
Landspitze *f* τὸ ἄκρον, ἡ ἄκρα (γῆς).
Landstadt *f* τὸ πόλισμα, τὸ πολισμάτιον, ἡ πολίχνη, τὸ πολίχνιον.
Landstände *m/pl.* οἱ τῆς χώρας πρωτεύοντες, οἱ ἐκλεκτοι τῶν ἐπαρχιῶν.
Landstraße *f* ἡ λεωφόρος (ὁδός), ἡ στειβομένη ὁδός.
Landstreicher *m* ὁ ἀγύρτης, ὁ ἀλήτης, ὁ πλάνης (ητος).
Landstreicherin *f* ἡ ἀγύρτρια.
Landstrich *m* ἡ χώρα, τὸ χωρίον.
Landsturm *m* (letztes Aufgebot) οἱ ὑπὲρ ἡλικίαν.
Landtag *m* ἡ σύνοδος τῶν τῆς χώρας πρωτευόντων od. τῶν ἐκκλήτων ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν, τὸ (κοινὸν) συνέδριον.
Landteilung *f* ἡ γεωδαισία.
Landtier *n* τὸ κατὰ γῆν ζῷον od. θηρίον.
Landtrauer *f* s. Landestrauer.
Landtreffen *n* ἡ πεζομαχία.

Digitized by Google

Landtruppen /ipl. τὸ πεζικόν, τὸ πεζόν, ἡ πεζικὴ οb. πεζὴ δύναμις, οἱ πεζοὶ στρατιῶται.
landüblich ſ. landesüblich.
Landung *f* ἡ ἀπόβασις (von Perſonen), ἡ προσόρμισις, ἡ καταγωγή, ὁ κατάπλους (von Schiffen).
Landungsopfer *n* τὰ ἀποβατήρια.
Landungsplatz *m* ἡ ἀπόβασις, ἡ προσβολή, ἡ κατ-
Landungstruppen /ipl. οἱ στρατιῶται ἀποβησόμενοι.
Landvogt *m* ὁ ἔπαρχος.
Landvogtei *f* ἡ ἐπαρχία.
Landvolk *n* οἱ ἀγροῖκοι, τὸ χωριτικὸν πλῆθος.
Landweg *m* ἡ πεζὴ ὁδός (Weg zu Lande), ἡ κατ' ἀγροὺς ὁδός (Weg auf dem Lande).
Landwehr *f* οἱ πανδημεὶ οb. πανσυδὶ ἀμυνόμενοι oder ἐκβοηθοῦντες.
Landwind *m* ὁ ἀπόγειος ἄνεμος, τὸ ἀπόγειον πνεῦ-
Landwirt *m* ὁ γεωργός, ὁ θεραπεύων τὴν γῆν, ein tüchtiger ~ ἀνὴρ γεωργικός.
Landwirtſchaft *f* ἡ γεωργία, τὰ γεωργικά, der ~ kundig γεωργικός, Kunde der ~ ἡ γεωργική, Schrift über die ~ τὰ γεωργικά.
landwirtſchaftlich γεωργικός.
Landzunge *f* ὁ ἰσθμός.
lang 1. allg. μακρός, (vom Raume) ἐκ-, διατεταμένος, ſehr ~ εὐμήκης, περιμήκης, (von der Körperlänge) μέγας, εὐμεγέθης, (von Gewändern) ποδήρης. (bei Maßangaben) τὸ μῆκος, z.B. ſieben Klaftern ~ ἑπτὰ ὀργυιῶν τὸ μῆκος, zehn Fuß ~ δέκα ποδῶν τὸ μῆκος, oft auch mit *adj.*, z.B. zehn Fuß ~ δεκάπους, zehn Ellen ~ δεκαπηχυαῖος, δεκάπηχυς. — 2. (von der Zeit) πολύς, συχνός, ~e Zeit πολὺν οb. συχνὸν χρόνον, ſeit ~er Zeit ἐκ πολλοῦ, nach ~er Zeit διὰ πολλοῦ, διὰ μακροῦ, μετὰ πολὺν χρόνον, es iſt ſchon ~e Zeit, ſeitdem πολὺς ἤδη χρόνος, ἐξ οὗ, bei einer beſtimmten Zeitangabe bleibt ~ entweder unüberſetzt und es ſteht der bloße *acc.* οb. διὰ mit *gen.*, z.B. drei Tage ~ τρεῖς ἡμέρας οb. διὰ τριῶν ἡμερῶν, eine ~e Erfahrung ἡ ἐκ πολλοῦ ἐμπειρία, eine ~e Silbe ἡ μακρὰ οb. ἐκτεταμένη συλλαβή, ein ~es Leben ἡ μακροβιότης (ητος), ~e lebend μακρόβιος und viele derartige Zſſgn, z.B. mit ~en Fingern μακροδάκτυλος (2), mit ~er Naſe μακρόρρις (ινος), mit ~en Blättern μακρόφυλλος (2), uſw., ~e Zeit dauernd μακροχρόνιος (2), wie ~? πόσος τὸ μῆκος; ſo ~ τοσοῦτος τὸ μῆκος, eine Zeit ~ χρόνον τινά, τέως, μέχρι του, wie ~e? μέχρι τοῦ; nicht länger οὐκέτι.
langarmig μακροὺς τοὺς βραχίονας ἔχων, μακρόχειρ
langatmig übtr. μακρολόγος (2), ~e Rede ἡ μακρολογία, ~e Reden halten μακρολογεῖν, μακρηγορεῖν.
langbärtig μακρὸν ἔχων τὸν πώγωνα, μακροπώγων (ωνος).
langbeinig μακροσκελής, μακρόπους, μακρόκω-
langblätterig μακρόφυλλος (2).
langdauernd πολυχρόνιος (2).
lange *adv.* der Zeit πολὺν χρόνον, ἐπὶ πολύ, ~ vorher, nachher πολλῷ χρόνῳ οb. πολὺ πρότερον, ὕστερον. ſchon ~ (vor ~r Zeit) πάλαι, πρὸ πολλοῦ (χρόνου), (ſeit ~r Zeit) ἐκ πολλοῦ, διὰ μακροῦ. ~ ſchon πολὺς ἤδη χρόνος ἐξ οὗ, nicht ~ darauf μετ' οὐ πολὺν χρόνον. ſo ~ τοσοῦτον χρόνον, ἐπὶ τοσοῦτον, ~ nicht ſo gut durch πολλοῦ γε δεῖ zu geben, ſo ~ .. ſo ~ ... ἐφ' ὅσον ... ἐπὶ τοσοῦτον, ὅσον ... τοσοῦτον, ἕως ... τέως.
Länge *f* τὸ μῆκος (von Raum und Zeit), ἡ μακρότης (ητος), zehn, zwanzig Fuß in der ~ δέκα ποδῶν, εἴκοσι ποδῶν uſw. τὸ μῆκος, in die ~ ziehen μηκύνειν, διατείνειν εἰς μῆκος, τείνειν, ἐκ-, ἀποτείνειν, (von der Zeit) χρονίζειν, eine Rede in die ~ ziehen μηκύνειν (mit und ohne λόγον οb. λόγους), ſich in die ~ ziehen χρονίζεσθαι (P.), (vom Wege) μακρὸν τείνεσθαι (P.), μακρὸν προβαίνειν.
langen 1. (ſich erſtrecken) τείνειν, ἥκειν, καθ-, παρήκειν, ἐξικνεῖσθαι εἴς τι. — 2. (hinreichend ſein) ἀρκεῖν, ἐξ-, ἐπαρκεῖν, ἱκανὸν εἶναι. — 3. nach etw. ~ (die Hand nach etw. ausſtrecken) ἐκτείνειν τὴν χεῖρα πρός τι, ἁφέσθαι τινος, διατείναντα τυγχάνειν τινός, διατείνειν τὴν χεῖρα ἐπί τι.
Längenmaß *n* τὸ μέτρον, τὸ διάστημα.
Längenſeite *f* ἡ κατὰ μῆκος πλευρά.
Langeweile *f* ἡ σχολή. ~ haben σχολὴν ἄγειν, aus Langerweile ἐκ περιουσίας, μάτην.
langfingerig μακροδάκτυλος (2).
langflügelig μακρόπτερος (2).
langfüßig μακρόπους (οδος).
langgeſchwänzt μακρόκερκος (2).
langgeſtreckt προμήκης.
langgewachſen μακροφυής.
langhaarig μακρόθριξ (τριχος), beſſer μακρὰς τὰς τρί-
Langhals *m* ὁ γερανίας.
langhalſig μακραύχενος (2).
langhändig μακρόχειρ (ειρος).
langhuſig μακρόχηλος (2).
langjährig πολυχρόνιος (2).
langklauig μακρόχηλος (2).
langköpfig μακροκέφαλος (2).
länglich ἐπι-, παρα-, προμήκης, πρόμακρος (2), ~ rund μακρογόγγυλος (2).
Langmut *f* ἡ μακροθυμία.
langmütig μακρόθυμος (2), ~ ſein μακροθυμεῖν.
langnaſig μακρόρρις (ινος), μακρὰς ἔχων τὰς ῥῖνας.
Langohr *m* (Eſel) ὁ ὄνος.
langohrig ὦτα μεγάλα ἔχων.
längs παρά mit *acc.*, auch ἀνά, κατά mit *acc.*
langſam βραδύς, νωθής, νωθρός, *adv.* βραδέως, νωθρῶς, (vom Geiſte) βραδύνους, βραδὺς τὴν φύσιν, oft Zſſg, z.B. ~ lernend δυσμαθής, ~ atmend βραδύπνους, ~ gehen βραδυπορεῖν, ~ reden βραδυστομεῖν.
Langſamkeit *f* ἡ βραδυτής (ῆτος), τὸ βράδος, ἡ σχολαιότης, ἡ νωθρότης (ητος), ~ des Verſtandes ἡ βραδύνοια, ~ im Lernen ἡ δυσμάθεια.
langſchenkelig μακροσκελής.
langſchnäbelig μακρόρρυγχος (2).
langſchwänzig μακρόκερκος (2).
langſilbig μακροσύλλαβος (2).
längſt πάλαι, πρὸ οder ἐκ πολλοῦ χρόνου, πολὺν
langſtachelig μακρόκεντρος (2).
langſtengelig, -ſtielig μακρόκαυλος (2), μακροστε-
längſtens ἐπὶ πλεῖστον.
Languſte *f* ὁ κάραβος.
languſtenähnlich, -artig καραβώδης.
langweilen ἀνιᾶν, ſich ~ ſ. Langeweile haben unter Langeweile.
langweilig ἀνιαρός, ψυχρός, ~ reden περιττολογεῖν,
Langweiligkeit *f* τὸ ἀνιαρόν, τὸ ψυχρόν.
langwierig μακρός, χρόνιος, πολυχρόνιος (2), χρονίζων, ~ ſein χρονίζειν, eine ~e Krankheit ἡ μακρονοσία, eine ~e Krankheit haben μακρονοσεῖν.
Langwierigkeit *f* τὸ μῆκος, ἡ χρονιότης (ητος).
langwurzelig μακρόρριζος (2).
langzehig μακροδάκτυλος (2).
langzottig μακρόμαλλος (2).
Lanze *f* τὸ δόρυ (ατος), ἡ λόγχη, τὸ ξυστόν, τὸ παλτόν.
Lanzenkuecht, -träger *m* ὁ δορυφόρος, ὁ λογχοφόρος, ein ~ ſein δορυφορεῖν.
Lanzenreiter *m* ὁ ξυστοφόρος.
Lanzenſchaft *m* τὸ τοῦ δόρατος ξυστόν.
Lanzenſchäfter *m* ὁ δορυξόος.
Lanzenſpitze *f* ἡ λόγχη.
Lanzenſtich *m* ἡ ἀπὸ δόρατος πληγή, einen ~ bekommen πλήττεσθαι (P.) δόρατι.
Lanzette *f* τὸ φλεβοτόμον.
Lappalie, Lapperei *f* ὁ λῆρος, ἡ φλυαρία, ὁ φλήναφος (ſämtlich auch *pl.*), τὰ κοσκυλμάτια, τὸ χρῆμα οὐδενὸς ἄξιον.

Digitized by Google

Läppchen *n* τὸ ἀποσπασμάτιον, τὸ τρυχίον (ein abgerissenes Stück), ὁ λοβός (bsd. Ohr- u. Leberlappen).
Lappen *m* τὸ ῥάκος, τὸ ῥάκιον, ἡ λακίς (ίδος), τὸ ἀπόσπασμα, (am Ohr, an der Leber) ὁ λοβός.
Lappentaucher *m* (e. Vogel) ὁ καταρράκτης.
läppisch ληρώδης, ἄτοπος (2), ~es Zeug, ~e Reden ὁ λῆρος (gew. *pl.*), τὰ ληρήματα, ἡ φλυαρία (auch *pl.*), ~e Reden führen ληρεῖν, φλυαρεῖν.
Lärche *f*, **Lärchenbaum** *m* ὁ u. ἡ λάρις (ιος, den Griechen wohl nicht bekannt).
Lärm *m* 1. ὁ θόρυβος, ὁ φόφος, (von Stimmen) ὁ θροῦς. (von einer Menge) ὁ ὄχλος, ἡ ταραχή, ὁ τάραχος. — 2. (Geschrei) ἡ βοή, ἡ κραυγή. ~ machen θόρυβον, ταραχὴν ποιεῖσθαι (M.), θορυβεῖν, ~ machend θορυβώδης, θορυβητικός, ταραχώδης, ψοφοποιός (2), ψοφώδης. ψοφητικός, ~ blasen (bei Soldaten) σαλπίζειν, σημαίνειν εἰς od. ἐπὶ τὰ ὅπλα, nur um blinden ~ zu machen ὡς od. ὅσον ἀπὸ βοῆς ἕνεκα.
lärmen θορυβεῖν, θόρυβον od. ψόφον ποιεῖσθαι (M.) od. κινεῖν od. ἀποτελεῖν.
lärmend θορυβώδης, ταραχώδης, ὀχληρός, ψοφητικός, ψοφοποιός (2). [geben φρυκτωρεῖν.)
Lärmfeuer *n* ὁ φρυκτός (gew. *pl.*), durch ~ ein Zeichen/
lärmlos ἀθόρυβος (2).
Lärmmacher *m* ὁ θορυβοποιὸς ἄνθρωπος.
Larve *f* 1. (Maske) τὸ πρόσωπον, τὸ προσωπεῖον, (scheußliches Gesicht, Fratze) ἡ μορμώ (οῦς), ἡ μορμών (ῶνος u. όνος), τὸ μορμολυκεῖον (-λύκειον). — 2. ~ (der Insekten) ὁ σκώληξ (κος), τὸ κύημα. — 3. (Verstellung, Vorwand) ἡ πρόφασις.
lasch μαλακός, μαλθακός, ἀμβλύς.
Laschheit *f* ἡ μαλακία, ἡ μαλθακία, ἡ μαλακότης, ἡ ἀμβλύτης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*
Laserkraut *n* τὸ σίλφιον.
laß βραδύς. ἀνειμένος, ῥᾴθυμος (2).
lassen 1. (veranlassen, daß etw. geschieht) ποιεῖν, διδόναι. — 2. (zulassen, gewähren, erlauben, gestatten) διδόναι, ἐπιτρέπειν, ἐφ-, παριέναι (ἧμι), παρέχειν, ἐξουσίαν διδόναι, παρέχειν, (nicht hindern) ἐᾶν, περιορᾶν (gew. mit *part.*), οὐ κωλύειν. — 3. (darstellen) ἀποφαίνειν, ἀποδεικνύναι, z.B. Homer läßt den Polyphem sich mit dem Widder unterreden Ὅμηρος τὸν Πολύφημον ἀποφαίνει (od. ποιεῖ) διαλεγόμενον τῷ κριῷ (ebenso im Latein. Homerus Polyphemum facit od. fingit cum ariete colloquentem). — 4. machen ~ (= befehlen zu machen) κελεύειν ποιεῖν, (= gestatten zu machen) ἐπιτρέπειν ποιεῖν, (= bei j-m bestellen zu machen) αἰτεῖν τινα ποιεῖν, oft wird das, was j. durch einen andern tun läßt, so dargestellt, als ob er es selbst täte, z.B. der König ließ die Dörfer in Brand stecken βασιλεὺς κατέκαυσε τὰς κώμας, bauen ~ οἰκοδομεῖν, κατασκευάζειν, oft steht auch das M., z.B. er ließ ein Gastmahl bereiten δεῖπνον παρεσκευάσατο, etw. fahren ~ ἀφιέναι τι, sich sagen ~ ἀκούειν mit *inf.*, j-m etw. sagen ~ λέγειν τινί τι, sich verleiten ~ ἐπάγεσθαι (P.), ἐπισπᾶσθαι (P.), auch durch *adj. verb.* I, z.B. es läßt sich erkennen γνωστόν ἐστιν. — 5. (annehmen) τιθέναι, ποιεῖν, laß das wahr sein τιθῶμεν ταῦτα εἶναι ἀληθῆ. — 6. (verlassen) λείπειν. ἀπο-, καταλείπειν, ἀφιέναι, im Stiche ~ ἐγκαταλείπειν, j-n hinter sich ~ ἀπολείπειν τινά. sein Leben ~ τὴν ψυχὴν ἀποβάλλειν, (unterlassen) ἀπαλλάττεσθαι (P.), παύεσθαι (M.) τινος. — 7. j-m etw. ~ (belassen) ἐᾶν τινα ἔχειν τι od. χρῆσθαι τινι, j-m das Leben ~ ἐᾶν τινα ζῆν, stehen, gehen, liegen usw. ~ ἐᾶν τι, laß das παύου, παῦε, ἀλλ' ἔασον τοῦτο χαίρειν, laß uns mit folg. *inf.* wird ausgedrückt durch den *conj. adhort.*, z.B. laß uns gehen ἴωμεν, laß dich nicht durch μή mit *impr. prs.* od. *conj. aor.* od. durch ὅπως μή mit *ind. fut.* od. mit *conj.* — 8. unpersönl. es läßt sich (es geht an) ἔξεστι, ἔστι, δυνατόν ἐστι mit *inf.* Alle hier fehlenden Verbindungen sind unter den dabei stehenden Verben, Substantiven usw. zu suchen.
Laßheit *f* ἡ ἄνεσις, ἡ νωθρότης (ητος).
lässig ἀνειμένος, ἄνετος (2), (weichlich) μαλακός, (faul) ἀργός, (forglos) ἀμελής, (leichtsinnig) ῥᾴθυμος (2), ~ sein od. werden μαλακίζεσθαι (P.), ἀμελεῖν, ῥᾳθυμεῖν. [λεια, ἡ ἀργία.)
Lässigkeit *f* ἡ μαλακία, ἡ ἄνεσις, ἡ ῥᾳθυμία, ἡ ἀμέ-/
Last *f* 1. τὸ βάρος, eine große ~ πολὺ βάρος, (Ladung) ὁ φόρτος, τὸ φορτίον, τὸ φόρημα, ~en tragen φορτηγεῖν. — 2. (Beschwerlichkeit) τὸ βάρος, τὸ ἄχθος, ὁ μόχθος, ἡ δυσχέρεια, j-m zur ~ fallen ἐνοχλεῖν τινι, j-m etw. zur ~ legen αἰτίαν τινὸς ἐπιφέρειν τινί, αἰτιᾶσθαι (M.) τινά τινος, ἐγκαλεῖν τινί τι, μέμφεσθαι (M.) τινός τι, τινί τι, τινί τινος od. τινά τινος, (Staatslasten) αἱ λειτουργίαι.
lastbar φορτηγός (2), σκευοφόρος (2).
lasten auf etw. s. zur Last fallen unter Last; es ~ schwere Sorgen auf mir κακῶς ἔχω ὑπὸ τῶν μεριμνῶν.
lastend βαρύς, ἐμβριθής.
Laster *n* ἡ κακία, ἡ πονηρία, ἡ μοχθηρία, ἡ κακότης (ητος), (Fehler, Sünde) τὸ ἁμάρτημα, in ~ verfallen περιπίπτειν κακίαις.
Lästerer *m* ὁ βλάσφημος (bsd. gegen die Gottheit), gew. durch d. *part.* d. unter lästern angef. Verben.
lasterfrei ἄκακος (2), κακίας οὐχ ἥττων, ἀναμάρτητος (2). καλὸς κἀγαθός.
lasterhaft κακός, πονηρός, μοχθηρός, (verrucht) μιαρός, (gottlos) ἀσεβής, ἀνόσιος (2), (moralisch unrein) ἀκάθαρτος (2), (ganz verdorben) ἐξώλης, ~ sein od. handeln ἀσεβεῖν.
Lasterhaftigkeit *f* ἡ κακία, ἡ πονηρία, ἡ μοχθηρία, ἡ μιαρία, ἡ ἀκαθαρσία u. d. *neutr.* d. *adj.*
Lasterleben *n* ὁ μιαρὸς od. πονηρὸς βίος.
lästerlich (lästernd) βλάσφημος (2), λοίδορος (2), (schändlich) αἰσχρός.
Lästermaul *n* ὁ βλάσφημος.
lästern βλασφημεῖν περί u. κατά τινος u. εἴς τινα, λοιδορεῖν τινα (M. τινί), ὀνειδίζειν τινά, κακηγορεῖν, κακολογεῖν τινα.
Lästern *n* ἡ λοιδόρησις, ὁ λοιδορησμός.
Lästerrede, Lästerung *f* ἡ βλασφημία, ἡ λοιδορία, ἡ κακηγορία, ἡ κακολογία.
lastervoll μιαρός. [s. Lästerrede.)
Lästerwort *n* ὁ βλάσφημος λόγος, τὸ λοιδόρημα,/
Lästerzunge *f* ἡ βλάσφημος γλῶττα.
Lastesel *m* ὁ κανθήλιος (ὄνος).
lastführend, -tragend φορτηγός (2), σκευοφόρος (2).
lästig βαρύς, χαλεπός, ἐπαχθής, φορτικός. ὀχληρός, δυσχερής, etw. ~ finden ἄχθεσθαί, ἀνιᾶσθαι, λυπεῖσθαι (P.) τινι u. ἐπί τινι, δυσχεραίνειν τι, τινί, ἐπί τινι u. περί τι, βαρέως od. χαλεπῶς φέρειν τι, τινί u. ἐπί τινι, j-m ~ sein, werden, fallen ἐνοχλεῖν τινι, ἀνιᾶν τινα, es ist mir ~ zu ἀνιῶμαι, ἐνοχλοῦμαι mit *part.* [*neutr.* d. vorh. *adj.*)
Lästigkeit *f* τὸ βάρος, ἡ δυσχέρεια, ἡ ἐπάχθεια u. d./
Lastpferd *n* ὁ σκευοφόρος ἵππος.
Lastschiff *n* ἡ φορταγωγὸς od. φορτηγὸς ναῦς. τὸ φορτηγικὸν πλοῖον, auch bloß τὸ πλοῖον, ἡ ὁλκάς (άδος), der Handel auf ~en ἡ φορτηγία.
Lastschiffer *m* ὁ φορτηγός.
Lasttier *n* τὸ ὑποζύγιον (gew. *pl.*), τὰ σκευοφόρα.
Lasttragen *n* ἡ σκευοφορία. ἡ ἀχθοφορία.
lasttragend φορτηγός, σκευοφόρος, ἀχθοφόρος (ähnlich 2). [φόρος.)
Lastträger *m* ὁ σκευοφόρος, ὁ φορτοφόρος, ὁ ἀχθο-/
Lastvieh *n* τὰ ὑποζύγια, τὰ σκευοφόρα.
Lastwagen *m* ἡ ἅμαξα.
lasurblau, -farbig κυανοῦς.
Lasurstein *m* ὁ κύανος. ἡ σάπφειρος.
lasziv ἀκόλαστος (2), ἀσελγής. [λυχνοῦχος.)
Laterne *f* ὁ φανός, ὁ λύχνος, ὁ λαμπτήρ (ῆρος). ὁ/
Latschen *f/pl.* (gewöhnliche Schuhe) αἱ ἐμβάδες.
Latte *f* ἡ κάμαξ (κος), Dach~ ὁ στρωτήρ (ῆρος).

Digitized by Google

Lattich *m* ἡ θρῖδαξ (κος), τὸ θριδάκιον, ἡ θριδακίνη.
lattichartig θριδακώδης, θριδάκινος.
Latz *m* τὸ παταγεῖον.
lau χλιαρός, ὑπόθερμος (2), übtr. μέτριος, ψυχρός, ~ machen χλιαίνειν, ~ werden P.
Laub *n* τὰ φύλλα (Blätter), τὸ φύλλωμα. ἡ τῶν δένδρων κόμη. ~ tragen od. haben φυλλοφορεῖν, das ~ abſtreifen φυλλολογεῖν, das ~ verlieren φυλλορροεῖν, zu ſehr ins ~ treiben φυλλομανεῖν.
laubähnlich, -artig φυλλώδης.
Laube *f* ἡ σκηνή, ἡ καλύβη.
Laubfroſch *m* ὁ μάντις (εως). [στέφανος.
Laubgirlande *f* τὸ φύλλινον πλέγμα, ὁ φύλλινος
Laubheuſchrecke *f* ὁ ἀττέλαβος.
Laubholz *n* τὰ φυλλοφόρα δένδρα.
laubig, laubreich φυλλώδης.
Laubwald *m* ἡ φυλλοφόρος ὕλη.
Laubwand *f* ὁ φύλλινος οἶον τοῖχος.
Laubwerk *n* τὸ φυλλεῖον, τὰ φύλλα.
Lauch *m* τὸ πράσον.
lauchartig πρασοειδής.
lauchgrün πράσινος, πράσιος, πρασινοειδής, ~ ſein πρασίζειν. πρασινίζειν. [οἶνος.
[1]Lauer *m* (Treſterwein) ὁ δευτερίας od. στεμφυλίτης
[2]Lauer *f* ἡ σκοπή, ἡ κατασκοπή, ἡ παρατήρησις, ἡ σκοπιά, auf der ~ liegen ἐλλοχᾶν, auf der ~ ſtehen κατασκοπεύειν, j-n auf die ~ ſtellen καθιστάναι τινὰ κατοψόμενον.
lauern τηρεῖν, παρατηρεῖν, σκοπεῖν (auf etw. τι), im Hinterhalte auf j-n ~ λοχᾶν, ἐνεδρεύειν τινά, ἐνέδραν ποιεῖσθαι (M.) od. κατασκευάζειν τινί, auf eine Gelegenheit ~ τηρεῖν καιρόν.
Lauf *m* 1. ὁ δρόμος (das Laufen), ἡ φορά (von jeder ſchnellen Bewegung, bſd. der Tiere und der Himmelskörper), ὁ ῥοῦς. τὸ ῥεῦμα (des Waſſers), ὁ πλοῦς (der Schiffe), im ~e δρόμῳ od. d. *part.* τρέχων, δραμών, einen ~ haben od. nehmen φέρεσθαι (P.) φοράν. — 2. (Umlauf) ἡ περιφορά, ὁ κύκλος, den ~ vollenden πληροῦν κύκλον. — 3. (Fortgang, Fortſchritt) ἡ προχώρησις, ἡ πρόβασις, ἡ προκοπή, ἡ ἐπίδοσις, freien ~ haben προχωρεῖν, ἐπιδιδόναι, ἐπίδοσιν λαμβάνειν, den ~ einer Sache hemmen κατέχειν τι, συστέλλειν τι, κωλύειν τι (τοῦ μὴ λαβεῖν ἐπίδοσιν), einer Sache freien ~ laſſen οὐ κωλύειν τι, οὐ κατέχειν τι, im ~e der Zeit ἐν χρόνῳ, προϊόντος τοῦ χρόνου, im ~e des Lebens παρὰ τὸν βίον, im ~e dieſes Jahres τοῦδε τοῦ ἔτους. — 4. (Gang der Dinge) τὰ κατά τι γιγνόμενα, τὰ ἔκ τινος συμβάντα. das iſt der ~ der Welt οὕτως ἔχει τὰ ἀνθρώπεια πράγματα, nach dem ~ der Natur κατὰ τὴν φύσιν. — 5. (Fuß, Bein des Wildes in der Jägerſprache) ὁ πούς (οδός). — 6. (Rohr, bei einem Gewehr u. dgl.) ἡ σῦριγξ (γγος). ὁ αὐλός.
Laufbahn *f* eig. τὸ στάδιον, ὁ δρόμος, in der ~ ſiegen νικᾶν τὸ στάδιον. (Zeit des Lebens) ὁ βίος, ὁ αἰών (ῶνος), die irdiſche ~ ὁ ἐνθάδε od. νῦν βίος, die irdiſche ~ beſchließen τελευτᾶν τὸν βίον. (Kreis des Wirkens) ἡ ἐπιτήδευσις, τὰ ἐπιτηδεύματα, ἡ τέχνη, ἡ πρᾶξις, ἡ πραγματεία.
Laufburſche *m* ὁ παῖς.
laufen 1. (von der ſchnellen Bewegung lebender Weſen) τρέχειν, θεῖν, δρόμῳ χωρεῖν od. φέρεσθαι (P.), ἔεσθαι (nur *prs.* u. *impf.*), φεύγειν (fliehen). (von kleinen Kindern) ὀρθὸν βαδίζειν, nebenher ~ παρατρέχειν, παρέπεσθαι, hin und her ~ διατρέχειν, διαθεῖν, auf j-n zu~ προστρέχειν τινί od. πρός τινα (von mehreren: συντρέχειν πρός τινα), ~ ſo ſchnell man kann τρέχειν od. θεῖν ἀνὰ κράτος, gelaufen kommen δρομαῖον ἐλθεῖν oder ἔεσθαι. — 2. j-n ~ laſſen (loslaſſen) ἀφ-. ἀνιέναι τινά. — 3. (von Flüſſigkeiten) ῥεῖν, auch φέρεσθαι (P.), der Fluß läuft in das Meer ὁ ποταμὸς ῥεῖ, φέρεται, εἰσ-, ἐμβάλλει, ἐκβίδωσιν od. ἐξίησιν εἰς τὴν θάλατταν, die Augen ~ voll Waſſer δακρύων ἐμπίμπλανται τὰ ὄμματα, die Tränen ~ über die Wangen τὰ δάκρυα λείβεται od. χωρεῖ κατὰ τῶν παρειῶν, das Gefäß läuft τὸ σκῦτος οὐ στέγει. — 4. in den Hafen ~ (von Schiffen) κατάγεσθαι (M.), καταφέρεσθαι (P.), der Mond läuft um die Erde ἡ σελήνη φέρεται περὶ τὴν γῆν, es läuft ein Gerücht διαδίδοται φήμη od. λόγος, die Mauer läuft um die Stadt τὸ τεῖχος περιέχει τὴν πόλιν, im ~den Monat τοῦ ἐνεστῶτος (od. τοῦδε τοῦ) μηνός, wider etw. ~ (übtr.) ἐναντίον εἶναί od. ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι, die ~den Geſchäfte τὰ πρόχειρα, ins Geld ~ πολὺ ἀργύριον εὑρίσκειν, δαπανηρὸν εἶναι, j-m in die Hände ~ ἐν-, περιτυγχάνειν, περι-, προσπίπτειν τινί, Gefahr ~ κινδυνεύειν.
Laufen *n* ὁ δρόμος, ſ. Lauf; das Himmdherlaufen ἡ διαδρομή.
Laufer, Läufer *m* (in der Muſik) ἡ ἀγωγή.
Läufer *m* ὁ δρομεύς. ὁ ἡμεροδρόμος, ὁ δρομοκήρυξ (κος, Eilbote), ein guter ~ ὁ δρομικός.
Lauffeuer *n* αἱ συνεχεῖς φλόγες, οἱ συνεχεῖς φρυκτοί, ſich wie ein ~ verbreiten τάχιστα διαδίδοσθαι.
Laufgraben *m* ἡ τάφρος.
läufig, läufiſch δρομάς (άδος), ~ ſein (von Hündinnen) κυνᾶν. σκυζᾶν (u. M.). [τινά.
Laufpaß *m*: j-m den ~ geben ἀφιέναι, ἀποπέμπειν
Laufſchritt *m* ὁ δρόμος, im ~ ſ. im Laufe unter Lauf.
Lauge *f* ἡ κονία, ἡ στακτὴ κονία, (zum Waſchen) τὸ ῥύμμα, (zum Baden) ἡ βαλανευτικὴ κονία. Seifen~ ἡ σαπωναρικὴ κονία, Kalk~ ἡ ἀσβέστου κονία.
laugenartig κονιώδης.
Laugenaſche *f* ἡ κόνις.
Laugenſalz *n* τὸ λίτρον.
Lauheit, Lauigkeit *f* ἡ χλιαρότης (ητος), τὸ ὑπόθερμον (eig.), ἡ ψυχρότης (ητος), ἡ ἀμέλεια (übtr.).
laulich ὑπόθερμος (2), ſ. lau.
Laune *f* ἡ τῆς ψυχῆς διάθεσις, ἡ ὀργή, gute ~ ἡ καλὴ τῆς ψυχῆς διάθεσις, ἡ εὐφροσύνη, ἡ εὐθυμία, ἡ εὐκολία, guter ~ ſein, gute ~ haben, bei guter ~ ſein εὖ. καλῶς od. εὐκόλως διακεῖσθαι od. διατεθῆναι τὴν ψυχήν, gute ~ habend εὔκολος (2). ſcherzhafte ~ τὸ παιγνιῶδες, üble ~ ἡ δυσκολία. ἡ ἀηδία, übler ~ ſein δυσθετεῖσθαι (P.), ἀηδεῖν, δυσκολαίνειν, ſich in j-s ~n fügen χαρίζεσθαι (M.) ταῖς ὀργαῖς τινος, nach ſeiner ~ leben ζῆν ἐφ' ἑαυτοῦ, die ~n des Glücks τὰ τῆς τύχης. [ἀβέβαιος (2).
launenhaft, launiſch δύσκολος (2), ἀηδής, (unbeſtändig)
launig (von guter Laune) εὔκολος, εὔθυμος, εὐτράπελος (jämtl. 2), (von übler Laune) δύσκολος (2), (witzig) χαρίεις. [ὁ ἐπιβουλευτής, ὁ ἐπιβουλεύων.
Laurer *m* ὁ σκοπός, ὁ κατάσκοπος, der j-m nachſtellt
Laus *f* ὁ φθείρ (ειρός). Läuſe haben, voller Läuſe ſein φθειριᾶν (gew.: die Läuſekrankheit haben), von Läuſen gefreſſen φθειρόβρωτος (2).
lauſchen ὠτακουστεῖν, τηρεῖν, παρατηρεῖν, auf j-s Worte ~ ἐπιμελῶς ἀκροᾶσθαι (M.) τῶν λόγων τινός.
Lauſchen *n* ἡ τήρησις, ἡ παρατήρησις, gew. durch Verben.
Läuſekrankheit, -ſucht *f* ἡ φθειρίασις, die ~ haben φθειριᾶν.
Läuſekraut *n* τὸ φθειροκτόνον.
lauſen φθειρίζειν. ſich ~ M.
lauſig φθειρώδης, φθεῖρας ἔχων, ein ~er Kerl (übtr.) φορτικὸς ἄνθρωπος.
laut 1. (durchdringend) ὀξύς, λαμπρός, τρανής, (vernehmlich, deutlich) σαφής, φανερός, οὐκ ἄσημος (2), *adv.* σαφῶς, φανερῶς, τρανές. mit ~er Stimme μεγάλῃ od. ὀξείᾳ τῇ φωνῇ. ~ rufen βοᾶν, ἀναβοᾶν, ~ ſprechen μεῖζον φθέγγεσθαι (M.), ~ auflachen μέγα ἐκγελᾶν, καγχάζειν. ἀνακαγχάζειν. ~ werden φθέγγεσθαι (M.), (von Hunden) ἀνακλάζειν. es wurden mehrere Stimmen ~ πολλοὶ εἶπον. — 2. (bekannt) φανερός, ἔθλος, διαβόητος (2). πολυθρύλητος (2). τεθρυλημένος. διατεθρυλημένος, ~ werden φανερὸν γίγνεσθαι, δηλοῦσθαι, διαβάλλεσθαι, θρυλεῖσθαι, διαθρυλεῖσθαι (ſämtlich P.),

Digitized by Google

werden laſſen φανερὸν ποιεῖν, ἐκφέρειν od. διαδιδόναι εἰς τοὺς πολλούς, διαθρυλεῖν, διαθροεῖν. — 3. *adv.* (kraft) κατά τι, ἔκ τινος.

Laut *m* ἡ φωνή, ὁ φθόγγος, τὸ φθέγμα (artikulierter ~), ὁ ψόφος, ἡ κλαγγή (unartikulierter ~), einen ~ von ſich geben φθέγγεσθαι (M.), φωνεῖν, ψοφεῖν, ἠχεῖν, ἰέναι od. ἀφιέναι φωνήν, ψόφον od. φθόγγον ἀποτελεῖν, der einen ~ von ſich gibt φθεγκτός, ψοφητικός, φωνήεις, der keinen ~ von ſich gibt ἄφωνος (2).

lautbar ſ. bekannt unter laut.

lautbrüllend μέγα βρυχώμενος.

Lautbuchſtabe *m* τὸ φωνῆεν (εντος).

Laute *f* τὸ βάρβιτον, ἡ βάρβιτος, ἡ φόρμιγξ (γγος), ἡ λύρα, ἡ κιθάρα, die ~ ſpielen βαρβιτίζειν, κιθαρίζειν, κρούειν τὴν λύραν uſw.

lauten 1. (ſchallen, ertönen) φωνεῖν, ἠχεῖν, φθέγγεσθαι (M.). — 2. im Deutſchen gew. nur übtr., ꝛB. der Brief lautet ſo ἡ ἐπιστολὴ λέγει διὰ γραμμάτων τάδε, gut, ſchlecht ~ καλὸν od. ἡδύ, βαρὺ od. χαλεπόν εἶναι, daß lautet ſchlecht χαλεπόν ἐστιν ἀκούειν, daß lautet anders ἄλλως ἔχει τοῦτό γε, der Beſchluß lautet ἐψήφισται, δέδοκται, das Geſetz lautet ὁ νόμος λέγει od. κελεύει, ſo lautet mein Befehl κελεύω τάδε, ſo lautet die Inſchrift ἐγγεγραμμένα δέ ἐστι τάδε, wie ~ die Worte? πῶς ἔχει τὰ ῥήματα;

läuten *trans.* (die Glocke ziehen) κωδωνίζειν, κρούειν τὸν κώδωνα, *intr.* φωνεῖν, φθέγγεσθαι (M.).

Läuten *n* durch die Verben, *intr.* auch ὁ τοῦ κώδωνος φθόγγος.

Lautenſchläger *m* ὁ κιθαριστής, ὁ βαρβιτιστής.

Lautenſchlägerin *f* ἡ κιθαρίστρια, ἡ ψάλτρια.

Lautenſpiel *n* ἡ κιθάρισις (εως).

lauter 1. (rein, unvermiſcht) εἰλικρινής, καθαρός, ἀκέραιος (2), (vom Wein) ἄκρατος (2), (vom Gold) δόκιμος (2), ἀκίβδηλος (2), (von anderen Metallen) καθαρός, ἀκήρατος (2), übtr. καθαρός. — 2. (wahr) ἀληθινός, (einfach) ἁπλοῦς, ~e Wahrheit ἡ ἁπλῆ ἀλήθεια. — 3. *adv.* (ganz, völlig) πάντως, παντελῶς, πάντα, τὰ πάντα, κατὰ πάντα, auch durch ἄλλως, ꝛB. ~ Poſſen λῆροι od. φλυαρίαι ἄλλως, ~ Lügen ψεύδη ἄλλως, er ſpricht ~ Wahrheit πάντα ἅπερ λέγει ἀληθῆ.

Lauterkeit *f* ἡ εἰλικρίνεια, ἡ καθαρότης, ἡ ἀκεραιότης, ἡ ἁπλότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*, ~ des Charakters ἡ εὐήθεια, ἡ χρηστότης (ητος).

läutern καθαίρειν, ἀποκαθαίρειν, auch δια-, ἐκκαθαίρειν, (durch Schmelzen) ἐκτήκειν, (flüſſige Dinge) διυλίζειν.

Läuterung *f* ἡ κάθαρσις, ἡ ἀπο-, ἐκ-, διακάθαρσις, ἡ διύλισις, ὁ διυλισμός, ἡ ἔκτηξις, gew. durch Verben.

lautlos ἄφωνος, ἄψοφος, ἀφθογγος, ἄφθεγκτος (ſämtlich 2), *adv.* ἀφθεγκτί, ἀψοφητί.

lauttönend λιγύφθογγος (2).

lauwarm ὑπόθερμος (2).

Lava *f*, **Lavaſtrom** *m* οἱ ἐκ τοῦ ὄρους ἀναπεφυσημένοι μύδροι, ὁ ῥύαξ (κος, mit u. ohne πυρός).

Lavaſtein *m* ὁ πηγαῖος ῥύαξ (κος).

Lavendel (Pflanze) *m* ἡ στοιχάς (άδος).

lavieren πλαγιάζειν πρὸς ἀντίους τοὺς ἀνέμους oder ἀντίον τὸν ἄνεμον.

Lawine *f* τὸ ἀπ' ὄρους καταφερόμενον χιόνος πλῆθος.

lax μαλακός, ſ. ſchlaff.

Laxanz *f*, **Laxiermittel** *n* τὸ ἐλατήριον, τὸ ὑπήλατον φάρμακον.

Laxheit *f* ἡ μαλακία, ἡ μαλακότης (ητος), ſ. Schlaffheit.

laxieren *trans.* ταράττειν, ἐλαύνειν, λαπάττειν oder ὑπάγειν τὴν γαστέρα od. τὴν κοιλίαν, *intr.* λαπάττεσθαι (P.), καθαίρεσθαι (P.), κάτω διαχωρεῖ τινι.

Laxieren *n* ἡ λάπαξις, ſ. Durchfall.

Laxierfiſch *m* ἡ σμαρίς (ίδος).

Lazarett *n* τὸ νοσοκομεῖον.

Lebehoch: ſie brachten ihm ein ~ ἀνεβόησαν χαιρέτω.

lebelang: ὅλον τὸν βίον, δι' ὅλου τοῦ βίου.

Lebemann *m* ἄνθρωπος ἡδονὰς θηρῶν.

leben 1. (Leben haben, am Leben ſein) ζῆν (gew. nur *prs.* u. *impf.*, während die übrigen *temp.* von βιοῦν, das hinwiederum im *prs.* u. *imp.* ungebräuchlich iſt, ergänzt werden), ἔμψυχον εἶναι. — 2. (daſein, exiſtieren) εἶναι, noch ~ περιεῖναι, περιγίγνεσθαι, länger ~ ἐπιζῆν, ἐπιβιῶναι, als j. περιεῖναί u. περιγίγνεσθαί τινος, ſolange ich lebe ἕωσπερ ἂν ἐγὼ ζῶ, ἐμοῦ ζῶντος, ſo wahr ich lebe οὕτω ζήτην, οὕτως ὀναίμην τοῦ βίου, er ſoll ~ χαιρέτω, er lebe hoch μέγα χαιρέτω. — 3. (ein Leben führen, eine Lebensweiſe haben) ζῆν, βιῶναι, βιοτεύειν, βίον ἄγειν od. ἔχειν, βίον ζῆν od. βιῶναι, διαιτᾶσθαι (P.), als Bürger ~ πολιτεύειν (u. M.). für ſich ~ μόνον διαιτᾶσθαι, einer Sache ~ εἶναι ἔν τινι, lebe wohl χαῖρε, ὑγίαινε, gut od. glücklich ~ εὖ, καλῶς, εὐτυχῶς ζῆν, εὖ πράττειν, εὐπραγεῖν. — 4. (Lebensunterhalt haben) ἔχειν τὰ ἐπιτήδεια, ἔχειν βίον, ποιεῖσθαι (M.) τὸν βίον, ζῆν ἀπό τινος, von Pflanzen ~ βοτάνας ἐσθίειν, von Fleiſch ~ κρεωφαγεῖν, zu ~ haben ἔχειν τὰ πρὸς τὸν βίον. — 5. (ſich aufhalten) διατρίβειν, ποιεῖσθαι (M.) τὴν διαιταν, mit j-m an einem Orte ~ συνδιατρίβειν τινὶ κατὰ χωρίον τι, gut ~d εὔβιος (2), εὐβίοτος (2), ſchlecht ~d κακόβιος (2).

Leben *n* ἡ ζωή (das phyſiſche ~), ἡ ψυχή (Prinzip des ~s, Lebenskraft), ὁ βίος (das ~ des Menſchen), ἡ διαιτα (Lebensweiſe), ὁ αἰών (ῶνος, Lebensdauer, Lebenszeit), im ~ ἐν τῷ βίῳ, κατὰ τὸν βίον, im ganzen ~ παρ' ὅλον τὸν βίον, διὰ παντός od. ὅλου τοῦ βίου, während meines ~s ἐμοῦ ζῶντος, im dreißigſten Jahre meines ~s ἔτη βιοὺς od. γεγονὼς τριάκοντα, ein ~ führen ἄγειν βίον, ποιεῖσθαι (M.) τὴν διαιταν, ζῆν, ein angenehmes ~ führen ἡδέως ζῆν, ein gemütliches, leichtſinniges ~ führen ῥᾳθυμεῖν, ῥᾳδιουργεῖν, ῥᾳθύμως ζῆν, ein lockeres ~ führen διαρρεῖν τῷ βίῳ, ein zurückgezogenes ~ führen ἰδιωτεύειν, das ~ einrichten οἰκονομεῖν τὸν βίον, das ~ hinbringen διᾶ-, καταζῆν (-βιῶναι), ein ~, das kein ~ iſt βίος ἀβίωτος, j-m das ~ nehmen ἀφαιρεῖσθαί (M.) τινα τὴν ψυχήν, ſich ſelbſt das ~ nehmen ἀναιρεῖν od. διαχρῆσθαι ἑαυτόν, aus dem ~ ſcheiden ἀπαλλάττεσθαι (P.) τοῦ βίου od. τοῦ ζῆν, das ~ aushauchen ψυχὴν ἀφιέναι oder προεσθαι, j-m nach dem ~ trachten ἐπιβουλεύειν θανατόν τινι, das ~ verlieren, ums ~ kommen ἀποβάλλειν τὴν ψυχήν, ἀπαλλάττεσθαι (P.) τοῦ ζῆν, das ~ daranſetzen παραβάλλειν (u. M.) τὴν ψυχήν, auf ~ und Tod kämpfen περὶ ψυχῆς ἀγωνίζεσθαι (M.), am ~ bleiben, mit dem ~ davonkommen σῴζεσθαι, διασῴζεσθαι (P.), περιγίγνεσθαι, noch am ~ ſein περιεῖναι, περιγίγνεσθαι, am ~ hangen φιλοψυχεῖν, ſein ~ liebend φιλόψυχος (2), Liebe zum ~ ἡ τοῦ ζῆν ἐπιθυμία, ἡ φιλοψυχία, (in der Anrede) mein ~ ὦ ψυχή, ὦ φιλότης, ὦ φίλτατον.

lebend ſ. lebendig.

lebendig 1. (lebend) ζωός, ζῶν, ἔμπνους, ἔμψυχος (2), ~es Geſchöpf τὸ ζῷον, j-n ~ machen ἀναβιώσασθαι, wieder ~ werden ἀναβιώσκεσθαι (-βιῶναι), ~ gefangen nehmen ζωγρεῖν, ~e Junge gebären ζωοτοκεῖν, ζωογονεῖν. — 2. (lebhaft, deutlich) ἐναργής, ein ~es Beiſpiel ἐναργὲς παράδειγμα. — 3. (munter, kräftig) ἔμβιος (2), ἐρρωμένος, ein ~er Geiſt ἀνὴρ δεινός oder σφοδρὸς τὴν ψυχήν.

Lebendigkeit *f* ἡ ἐμψυχία (das Belebtſein), ἡ ἐνάργεια (Deutlichkeit), auch d. *neutr.* d. vorh. *adj.*

Lebensabend *m* ἔσχατος ὁ βίος, τὰ ἔσχατα τοῦ βίου, ἡ τοῦ βίου ἑσπέρα, αἱ τοῦ βίου δυσμαί.

Lebensalter *n* ἡ ἡλικία.

Lebensanſicht, -anſchauung *f* ἡ περὶ τοῦ βίου γνώμη od. δόξα od. ἃ τις ἔγνωκε περὶ τοῦ βίου.

Lebensart *f* 1. (in Bezug auf Eſſen, Trinken uſw. u. äußere Einrichtung) ἡ διαιτα (auch die vom Arzt verordnete ~), ὁ βίος, ὁ βίοτος, ἡ βιοτή, eine ~ führen διαιτᾶσθαι (P.).

Digitized by Google

— 2. (in moralischer Beziehung, Gewohnheit u. Sitten) ὁ βίος, ἡ ἀγωγή und διαγωγή (τοῦ βίου), eine ausschweifende ~ führen αἰσχρῶς od. τρυφερῶς ζῆν, ἀνειμένῃ χρῆσθαι τῇ διαίτῃ. — 3. (in Bezug auf Erwerb) ὁ βίος, ἡ ἀγωγή, τὸ ἐπιτήδευμα. — 4. (in Hinsicht des Betragens gegen andere) ὁ τρόπος (u. *pl.*), ἡ παιδεία, ἡ ἕξις, ein Mann von ~ ἀστεῖος ἀνήρ, ἀνὴρ καλῶς πεπαιδευμένος, ein Mann ohne ~ ἀπαίδευτος od. ἀπειρόκαλος ἀνήρ, gegen die gute ~ verstoßen ἀποσφάλλεσθαι (P.) τοῦ καλῶς ἔχοντος.

Lebensbahn *f* ὁ βίος, eine ~ einschlagen τρέπεσθαι (M.) ὁδὸν ἐπὶ τὸν βίον.

Lebensbaum *m* ἡ θύα.

Lebensbedingung *f* ἡ ζωτικὴ ἀρχή.

Lebensbedürfnisse *n/pl.* τὰ ἐπιτήδεια, τὰ πρὸς od. εἰς τὸν βίον (ἀναγκαῖα), τὰ ἀναγκαῖα.

Lebensbeschreiber *m* ὁ τὸν βίον τινὸς συγγράψας, ὁ βιογράφος.

Lebensbeschreibung *f* ὁ βίος, τὰ περὶ τὸν βίον τινός, eine ~ von j-m liefern, verfassen τὸν βίον τινὸς συγγράφειν, βιολογεῖν τινα.

Lebensblüte *f* ἡ τοῦ βίου od. τῆς ἡλικίας ἀκμή, in der ~ stehen ἀκμάζειν (τὴν ἡλικίαν), ἀνθεῖν ἐν ober ἐφ' ὥρᾳ.

Lebensbrot *n* ὁ βίος, τὸ ζωτικόν.

Lebensdauer *f* ὁ τοῦ βίου χρόνος, ὁ αἰών (ῶνος), ὁ

Lebenseinrichtung *f* ἡ τοῦ βίου οἰκονομία od. διοίκησις od. περίστασις, τὸ διαίτημα (gew. *pl.*), τὰ περὶ τὸν βίον.

Lebensende *f* ἡ (τοῦ βίου) τελευτή od. καταστροφή, τὸ τοῦ βίου τέλος.

Lebensfaden *m* τὸ ἐπικεκλωσμένον τινὶ νῆμα, ὁ βίος, die Parzen spinnen den Menschen den ~ αἱ Μοῖραι ἐπικλώθουσι τοῖς ἀνθρώποις τὸν ἄτρακτον.

lebensfähig βιώσιμος (2), ζωτικός, (von neugeborenen Kindern) γόνιμος (2), ~ sein ζωτικῶς ἔχειν.

Lebensfreude *f* ἡ κατὰ τὸν βίον ἡδονή, τὰ ἐν τῷ βίῳ ἡδέα, καλά od. τερπνά, τὰ ἐν ἀνθρώποις καλά.

Lebensfrische *f* ἡ τοῦ βίου ἀκμή.

Lebensfrist *f* ὁ τοῦ βίου χρόνος, ὁ αἰών (ῶνος).

Lebensfristung *f* ἡ τῆς ψυχῆς σωτηρία, τὸ σῴζεσθαι τὸ σῶμα.

lebensfroh, -lustig βιώσιμος (2), φιλόψυχος (2), ἐπιθυμῶν τοῦ ζῆν, ~ sein ζωτικῶς ἔχειν.

Lebensführung *f* ἡ δίαιτα, τὸ διαίτημα (gew. *pl.*), ἡ διαίτησις, auch bloß ὁ βίος.

Lebensgefahr *f* ὁ περὶ τοῦ βίου od. τῆς ψυχῆς κίνδυνος, ὁ μέγιστος κίνδυνος, in ~ kommen περιπίπτειν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις, j-n in ~ bringen καθιστάναι τινὰ εἰς τοὺς μεγίστους κινδύνους, siehe Gefahr.

lebensgefährlich ἐπικίνδυνος (2) τῇ ψυχῇ od. τῷ βίῳ, ~er Kampf ὁ περὶ τῆς ψυχῆς ἀγών (ῶνος).

Lebensgefährte *m*, **-in** *f* ὁ, ἡ σύμβιος, ὁ συμβιωτής, gew. durch d. *part. prs.* von συζῆν od. συνοικεῖν.

Lebensgeist *m* τὸ πνεῦμα, ἡ ψυχή (auch ~er *pl.*).

Lebensgenuß *m* ἡ τοῦ βίου ὄνησις od. ἀπόλαυσις (Genuß des Lebens), τὰ ἐν ἀνθρώποις καλά, ἡ τῶν ἐν ἀνθρώποις καλῶν ἀπόλαυσις (Genüsse, welche das Leben bietet).

Lebensgeschichte *f* ὁ βίος, τὰ περὶ τὸν βίον τινός, τὰ βεβιωμένα, τὰ κατὰ τὸν βίον συμβάντα.

Lebensglück *n* ἡ τύχη, τὰ κατὰ τὸν βίον ἀγαθά.

Lebensgröße *f* τὸ τοῦ σώματος μέγεθος, in ~ κατὰ φύσιν, Bild od. Statue in ~ εἰκὼν (όνος) ἰσομεγέθης od. ἰσομέτρητος.

Lebenshauch *m* τὸ πνεῦμα. ἡ ἀναπνοή, bis zum letzten ~e μέχρι τελευτῆς βίου.

Lebensjahr *n* τὸ τοῦ βίου ἔτος.

lebensklug φρόνιμος (2) περὶ τὸν βίον, σοφός.

Lebensklugheit *f* τὸ φρόνιμον, ἡ σοφία.

Lebenskraft *f* ἡ ψυχή.

lebenskräftig βιώσιμος (2), ζωτικός, s. lebensfähig.

Lebenslage *f* s. Lebensumstände, Lebensverhältnisse.

lebenslang, -länglich παρ' ὅλον τὸν βίον, δι' αἰῶνος, διὰ βίου, ἐφ' ὅσον τις ζῇ.

Lebenslauf *m* ὁ βίος, den ~ vollenden ἐμπιμπλάναι τὸν βίον.

Lebenslicht *n* ἡ ψυχή, ἡ ζωή, j-m das ~ ausblasen ἀπαλλάττειν τινὰ τοῦ ζῆν.

Lebenslust *f* ἡ τοῦ ζῆν ἐπιθυμία, ἡ φιλοψυχία (Lust zum Leben), αἱ ἐν τῷ βίῳ ἡδοναί (Lebensgenüsse).

lebenslustig βιώσιμος (2), τοῦ ζῆν ἐπιθυμῶν, φιλόψυχος (2), ~ sein ζωτικῶς ἔχειν.

Lebensmittel *n/pl.* τὰ ἐπιτήδεια, τὰ ἀναγκαῖα, ὁ βίος, τὰ πρὸς τὸν βίον, ὁ σῖτος, τὰ σιτία, τὰ ἐδώδιμα, αἱ εἰς τὸν βίον ἀφορμαί, sich mit ~n versehen ἐπισιτίζεσθαι (M., bfd. im Kriege), ~ zum Verkauf stellen (bfd. im Kriege) ἀγορὰν παρέχειν.

lebensmüde, -satt καμών, κεκμηκώς (*part. aor.* und *perf.* von κάμνω), ἀπειπὼν od. ἀπειρηκὼς πρὸς τὸ ζῆν, ~ sein δυσχεραίνειν τὸ ζῆν.

Lebensordnung *f* ἡ δίαιτα, ὁ βίος, s. Lebensart.

lebenspendend βιόδωρος (2).

Lebenspender *m*, **-in** *f* ὁ βιο-, ζωοδότης, ἡ ζωοδό-

Lebenspfad *m* ἡ τοῦ βίου od. τοῦ ζῆν ὁδός, auch ὁ βίος.

Lebensphilosophie *f* ἡ περὶ τὸν βίον σοφία, auch bloß ἡ σοφία.

Lebensplan *m* ἡ τοῦ βίου od. τοῦ ζῆν προαίρεσις.

Lebensprinzip *n* ἡ ἀρχὴ τοῦ ζῆν, ἡ ζωτικὴ ἀρχή, τὸ ζωτικόν (physisches), τὸ ἀξίωμα, ἡ προαίρεσις (moralisches).

Lebensquelle *f* ἡ τοῦ ζῆν πηγή od. ἀρχή, ἡ κρήνη.

Lebensregel *f* ἡ δίαιτα (auf Nahrung u. äußerliche Vorschriften bezüglich), j-m eine ~ vorschreiben διαιτᾶν τινα, eine ~ befolgen διαιτᾶσθαι (P.).

Lebensretter *m* ὁ σώσας τινά, ὁ τῆς σωτηρίας αἴτιος.

Lebensrettung *f* ἡ σωτηρία (mit u. ohne τοῦ σώματος od. τοῦ βίου).

Lebensrichtung *f* ἡ αἵρεσις, ἡ προαίρεσις.

Lebenssitte *f* τὰ νόμιμα, τὰ νομιζόμενα, τὰ καθεστῶτα.

Lebensstrafe *f* ἡ θανάτου ζημία, ὁ θάνατος.

Lebensstufe *f* ἡ ἡλικία.

Lebenstage *m/pl.* ὁ τοῦ βίου χρόνος, ὁ βίος.

Lebensüberdruß *m* ἡ τοῦ ζῆν ἀηδία, ~ empfinden οὐ βιωτὸν od. ἀβίωτον ἡγεῖσθαι.

Lebensumstände *m/pl.* τὰ κατὰ τὸν βίον συμβάντα, ἡ τοῦ βίου τύχη, τὰ περὶ τὸν βίον, τὰ τοῦ βίου, auch bloß ἡ τύχη.

Lebensunterhalt *m* ὁ βίος, ἡ βιοτή, ἡ ζωή, τὰ ἐπιτήδεια, τὰ ἀναγκαῖα. αἱ εἰς τὸν βίον ἀφορμαί, ὁ σῖτος, τὰ πρὸς τὸν βίον (χρήσιμα), τὰ εἰς τροφὴν δέοντα, sich seinen ~ durch etw. erwerben ποιεῖσθαι (M.) τὸν βίον ἀπό τινος oder ποιοῦντά τι, πορίζειν ἑαυτῷ τὸν βίον ποιοῦντά τι.

Lebensverachtung *f* ἡ τοῦ ζῆν ὑπεροφία, mit ~ οὐ φειδόμενος τῆς ψυχῆς.

Lebensverhältnisse *n/pl.* τὰ περὶ τὸν βίον, τὰ τοῦ βίου, αἱ τύχαι, in allen ~n ἐν ἁπάσαις ταῖς τύχαις.

lebensvoll ἔμψυχος (2), ζωτικός.

Lebenswandel *m* ὁ βίος, οἱ τρόποι (Charakter).

Lebenswärme *f* ἡ ζωτικὴ θερμότης (ητος).

Lebensweg *m* ἡ τοῦ βίου ὁδός.

Lebensweise *f* ὁ βίος, ἡ δίαιτα, s. Lebensart.

Lebensweisheit *f* τὸ φρόνιμον, ἡ σωφροσύνη, ἡ σοφία, ἡ τοῦ καλῶς ζῆν ἐπιστήμη.

Lebenszeichen *n* τὸ ζωῆς τεκμήριον od. σημεῖον, noch ein ~ von sich geben ἔτι ἔμπνουν εἶναι, kein ~ von sich geben τεθνηκότι ἐοικότα κεῖσθαι.

Lebenszeit *f* ὁ τοῦ βίου χρόνος, ὁ βίος, ὁ αἰών (ῶνος), in der ganzen ~ παρ' ὅλον τὸν βίον, διὰ παντὸς τοῦ βίου, ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ.

Lebensziel *n* τὸ τοῦ βίου τέρμα od. τέλος.

Lebenszweck *m* ὁ τοῦ βίου σκοπός, ἡ αἵρεσις, ἡ προαίρεσις.

leber *f* τὸ ἧπαρ (ατος), frei von der ~ weg reden οὐδὲν ὑποστελλάμενον εἰπεῖν.

Digitized by Google

Leberader *f* ἡ ἡπατῖτις (ιδος) φλέψ (βός).
Leberanſchwellung *f* ἡ ἥπατος ζύμωσις.
leberartig, -ähnlich ἡπατοειδής.
Leberfiſch *m* ὁ ἧπατος.
Leberfleck *m* ὁ φακός.
leberkrank ἡπατικός.
Leberkrankheit *f* ἡ ἡπατικὴ νόσος.
Leberlappen *m* ὁ λοβός.
Leberleiden *n* τὸ ἡπατικὸν πάθος.
Lebertran *m* τὸ ἀπὸ σελαχωδῶν ἔλαιον.
Leberverhärtung *f* τὸ τοῦ ἥπατος σκίρρωμα od. ὁ τοῦ ἥπατος σκίρρος.
Lebewohl ſagen χαίρειν od. ἐρρῶσθαι λέγειν τινί, χαίρειν κελεύειν τινά, (j-n od. etw. aufgeben) χαίρειν ἐᾶν τινα od. τι.
lebhaft 1. (von der Bewegung) δεινός, σφοδρός, (im Thun) ἐκτενής, ἐνεργής, σπουδαῖος, πρόθυμος (2), (im Blick) γοργός. — 2. (kräftig) ἰσχυρός, (deutlich) ἐναργής, (von Ortſchaften und Gegenden) πολυάνθρωπος (2), etw. ~ betreiben σπεύδειν τι, σπουδῇ πράττειν τι, σπουδάζειν περί τι, es wird etw. ~ betrieben ἀκμάζει τι, etw. ~ empfinden πάνυ αἰσθάνεσθαι, ~e Empfindungen haben ἐμπαθῶς διακεῖσθαι, ſich ~ erinnern καλῶς μεμνῆσθαι, einen ~en Eindruck auf j-n machen πάθος ἐμβάλλειν τινί, ἐμπαθῶς od. δεινῶς διατιθέναι τινά, ~er Traum τὸ ἐναργὲς ἐνύπνιον, ~e Vorſtellung ἡ ἐναργὴς ἰδέα, eine ~e Sprache παθητικὴ λέξις, ~er Verkehr συχνὴ ἐπιμειξία.
Lebhaftigkeit *f* ἡ δεινότης, ἡ σφοδρότης (ητος), ἡ σπουδή, ἡ σπουδαιότης (ητος), ἡ προθυμία, ἡ ἐνάργεια, ἡ γοργότης (ητος), ~ der Empfindungen τὸ πάθος, ἡ ἐμπάθεια.
Lebkuchen *m* ἡ μελιτοῦττα.
leblos ἄψυχος (2), ψυχῆς ἔρημος od. ἐστερημένος, (tot) νεκρός.
Lebloſigkeit *f* ἡ ἀψυχία, τὸ ἄψυχον.
Lebtage *m/pl.* ὁ αἰών (ῶνος), ſein ~ παρ' ὅλον τὸν βίον, διὰ παντὸς τοῦ βίου, (von der Vergangenheit in negativen Sätzen, noch nie) πώποτε, (von der Zukunft) οὔποτε.
Lebzeit: im Deutſchen nur im *pl.*, bei meinen ~en ἐμοῦ ζῶντος, bei ~en Alexanders ζῶντος Ἀλεξάνδρου, κατὰ τὸν Ἀλέξανδρον, ἐπὶ Ἀλεξάνδρου (βασιλεύοντος od. ἄρχοντος).
lechzen ἀφαύεσθαι, ἀφαυαίνεσθαι (P.). αὐχμεῖν, nach etw. ~ διψῆν τινος, χάσκειν πρός τι, δεινῶς ποθεῖν τι, ἐπιθυμεῖν, γλίσχεσθαί τινος.
Lechzen *n* eig. ὁ αὐχμός, (heftige Begierde nach etw.) ἡ δίψα, ὁ δεινὸς πόθος τινός.
leck διάβροχος (2, vom Schiffe), das Schiff wird ~ ἡ ναῦς θαλαττοῦται, ein Schiff ~ machen ναῦν καταπραυματίζειν, das Schiff iſt ~ ἡ ναῦς παραχαλᾷ.
Leck *n* τὸ ῥῆγμα, ἡ ῥηγή, ein ~ bekommen (vom Schiffe) διάβροχον γίγνεσθαι.
lecken λείχειν, λιχμᾶσθαι, λιχμάζειν, übtr. (koſten) γεύεσθαι (M.) τινος.
Lecken *n* ἡ λεῖξις, gew. durch Verben.
lecker (von Menſchen) λίχνος, τένθης, χναυστικός, ὀψοφάγος (2), ~ ſein ὀψοφαγεῖν, (wohlſchmeckend) ἁβρός, τρυφερός, ἥδιστος, ~es Eſſen τὸ λίχνευμα, τὸ ἥδυσμα. τὸ ὄψον, ἡ παροψίς (ιδος).
Leckerbiſſen *m* τὸ λίχνευμα, τὸ ἥδυσμα.
Leckerei *f* ſ. Leckerbiſſen; (Begierde nach leckeren Speiſen) ἡ λιχνεία, ἡ τενθεία, ἡ ὀψοφαγία.
leckerhaft λίχνος.
Leckerhaftigkeit *f* ἡ λιχνεία, ἡ τενθεία.
Leckermaul *n* ὁ λίχνος, ὁ τένθης. ὁ χναυστικός, ὁ ὀψοφάγος, ὁ σιναμωρος, ein ~ ſein τενθεύειν (u. M.), λιχνεύεσθαι (M.).
Leder *n* τὸ σκῦτος, τὸ δέρμα, τὸ χόριον, ἡ βύρσα. ἡ διφθέρα, ~ zubereiten, gerben βυρσοδεψεῖν, σκυτοδεψεῖν, βυρσεύειν. mit ~ überziehen βυρσοῦν. καταβυρσοῦν, διφθεροῦν, σκυτοῦν, von ~ gemacht σκύτινος, διφθέρινος.
Lederarbeiter *m* ὁ σκυτεύς, ὁ δερματουργός, ὁ σκυτοτόμος.
lederartig δερματικός, δερματώδης, σκυτώδης.
Lederbereiter *m* ὁ δερματουργός, ὁ σκυτοδέψης, ὁ βυρσεύς.
Lederbereitung *f* ἡ δερματουργία. [σκυτοπώλης.]
Lederhändler *m* ὁ βυρσοπώλης, ὁ διφθεροπώλης. ὁ
ledern δερμάτινος, διφθέρινος, βύρσινος, σκύτινος, übtr. (kalt, froſtig) ψυχρός, ~er Bruſtharniſch ἡ σπολάς (άδος), ~e Decke, ~es Kleid ἡ δέρρις, ~er Ranzen, ~e Taſche ἡ διφθέρα (auch ~es Zelt).
Lederriemen *m* ἡ βυρσίνη.
Ledertaſche *f* ſ. unter ledern.
ledig (leer) κενός, γυμνός, ἔρημος, (frei, gelöſt) ἀπηλλαγμένος, ἀνειμένος, ἐλεύθερος, (unverheiratet) ἄγαμος (2, gew. von Männern), ἡ παρθένος (Jungfrau). ~ bleiben παρθενεύεσθαι (M.), ~er Stand ἡ ἀγαμία, ἡ ἀζυγία, einer Sache ~ werden ἀπαλλάττεσθαί (P.) od. ἐλευθεροῦσθαί (P.) τινος.
lediglich μόνον, παντελῶς, πάμπαν, παντάπασιν.
leer κενός, διάκενος (2), (entblößt) ἔρημος, γυμνός, übtr. (eitel, nichtig) κενός, μάταιος, ~e Worte μάταιοι λόγοι, ~e Hoffnungen κεναὶ ἐλπίδες, ~er Kopf κενὸς τοῦ νοῦ od. τῆς φρονήσεως, ~es Gerede ἡ κενολογία, ἡ ματαιολογία, ~es Gerede machen κενολογεῖν, ματαιολογεῖν.
Leerdarm *m* ἡ νῆστις (ιδος).
Leere *f* ἡ κενότης (ητος), ἡ ἐρημία u. d. *neutr.* d. *adj.*
leeren κενοῦν, ἐκκενοῦν, ἐρημοῦν, (ein Gefäß) ἐξαντλεῖν, den Becher ~ ἐκπίνειν.
Leerung *f* ἡ κένωσις.
Lefze *f* τὸ χεῖλος.
legal νόμιμος (2), ἔννομος (2), κατὰ τὸν νόμον.
legaliſieren κυροῦν, ἐπικυροῦν, κύριον ποιεῖν od. καθιστάναι.
Legalität *f* τὸ νόμιμον, ἡ εὐνομία.
[1]Legat *m* (der Geſandte) ὁ πρεσβευτής.
[2]Legat *n* (das Vermächtnis) ἡ δωρεά, ἡ δόσις, j-m ein ~ vermachen δωρεὰν διδόναι τινί.
legen τιθέναι, hin= od. nieder~ κατατιθέναι, in Ordnung ~ διατιθέναι, διατάττειν. διακοσμεῖν, beiſeite~ ἀποτιθέναι (u. M.), eine Beſatzung in eine Stadt ~ καθιστάναι φυλακὴν τῆς πόλεως od. φύλακας τῇ πόλει, j-n ins Gefängnis ~ παραδιδόναι od. ἐμβάλλειν τινὰ εἰς τὸ δεσμωτήριον, j-n in Feſſeln ~ περιβάλλειν δεσμοῖς, βάλλειν εἰς δεσμούς. δεσμεύειν τινά, Holz ans Feuer ~ ξύλα ἐπιφέρειν τῷ πυρί, Eier ~ ᾠὰ τίκτειν, Hand an j-n od. an etw. legen χεῖρας ἐπιβάλλειν od. ἐπιφέρειν τινί, ἐγ-. ἐπιχειρεῖν τινι. Hand an ſich legen διαχρῆσθαι ἑαυτόν, den Grund zu etw. ~ θεμέλιον βάλλεσθαί (M.) τινος, ἱδρύειν. κτίζειν τι. etw. an den Tag ~ δηλοῦν, ἀποφαίνειν. φανερὸν ποιεῖν τι, j-m etw. ans Herz ~ νουθετεῖν, παραινεῖν (j-n ermahnen). ἐπισκήπτειν τινί τι, j-m etw. in den Mund ~ ὑποβάλλειν τινὶ λόγον, j-m etw. zur Laſt ~ ἐπάγειν od. ἐπιφέρειν τινὶ αἰτίαν τινός, ein Schiff vor Anker ~ ναῦν προσορμίζειν. Geld auf Zinſen ~ ἀργύρια ἐπὶ τόκῳ ἀποδιδόναι, j-m das Handwerk ~ παύειν. καταπαύειν τινά παοῦντά τι, κολάζειν τινά. κατέχειν τινά. ſich zu Bett ~ κατακλίνεσθαι (P.). κατακοιμᾶσθαι (P.), ſich auf etw. ~ (etw. betreiben) διατρίβειν περί τι, ἔν, ἐπί und πρός τινι, σπουδάζειν περί τι. ἐπιτηδεύειν τι. ἀσκεῖν τι, μελετᾶν τι, προσέχειν τινί, ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι (M.) τινος, ſich vor eine Stadt ~ (zur Belagerung) προσκαθέζεσθαι, προσεδρεύειν πόλει, περικαθῆσθαι πόλιν. ſich aufs Bitten ~ τρέπεσθαι (M.) πρὸς ἱκεσίαν, ſich ~ (aufhören) λήγειν. παύεσθαι, ἀπο-, καταπαύεσθαι (M.), (vom Winde) καθίστασθαι, καταστῆναι, (nachlaſſen) ἀνιέναι (ἵημι), (v. Schmerzen) λωφᾶν, (von der Furcht) λύεσθαι (P.).
Legen *n* ἡ θέσις, gew. durch Verben.

Digitized by Google

Legende *f* ὁ μῦθος, ὁ λόγος, τὸ μυθολόγημα.
Legendendichter *m* ὁ μυθοποιός, ὁ μυθολόγος.
Legendendichtung *f* ἡ μυθολογία.
Legion *f* ἡ τάξις, τὸ στρατόπεδον, τὸ τάγμα, τὸ τέλος (erſt ſpät kommt, von dem latein. legio gebildet, ὁ λεγεών, ῶνος vor), übtr. (eine große Menge) τὸ πλῆθος.
legitim γνήσιος (von Kindern, Frauen), νόμιμος (geſetzlich), nicht ~ νόθος (unehelich), ἄνομος (2, geſetzwidrig).
Legitimation *f* ἡ πίστις, τὸ σύμβολον.
Legitimationskarte *f* τὸ σύμβολον.
legitimieren πιστοῦν, ſich ~ πιστὰ παρέχειν.
Legitimität *f* ἡ γνησιότης (ητος), τὸ γνήσιον.
Lehen, Lehn *n* τὸ δῶρον, (als Ländereі) τὸ ἔγκτημα, ὁ κλῆρος, ein Land als ~ haben καρποῦσθαι (M.) χώραν, ein Gut zum ~ geben διδόναι τινὶ χωρίον καρποῦσθαι.
Lehm *m* ὁ πηλός, mit ~ beſtreichen πηλοῦν, περιχρίειν πηλῷ, ~ kneten πηλὸν φύρειν, aus ~ gemacht πήλινος.
lehmartig πηλώδης.
Lehmboden *m* τὰ πηλώδη (*neutr. pl.* von πηλώδης).
lehmern πήλινος.
lehmig πηλώδης.
Lehmwand *f* ὁ πήλινος τοῖχος.
Lehne *f* ὁ ἀνακλισμός, τὸ πρόσ-, ἐπίκλιντρον.
lehnen κλίνειν, an etw. προσ-, ἐπι-, ἐγκλίνειν τινί.
Lehnrecht *n* οἱ περὶ τῶν ὑποτελῶν χωρίων oder τῶν κλήρων νόμοι, ἡ ἐξουσία καρποῦσθαι (M.) χώραν τινά.
Lehnsgut *n* τὸ κατὰ κληρουχίαν παρειλημμένον [χωρίον.
Lehnsherr *m* ὁ δούς (δεδωκώς) τινι ὑποτελὲς χωρίον.
Lehnsmann, Lehnsträger *m* ὁ κληροῦχος.
Lehnſtuhl *m* ὁ κλιντήρ (ῆρος), τὸ ἀνάκλιντρον, ὁ κλισμός, ὁ θρόνος. [σκειν.
Lehramt *n* ἡ διδασκάλου τάξις, τὸ ἔργον τοῦ διδά-
Lehranſtalt *f* τὸ διδασκαλεῖον, τὸ παιδαγωγεῖον, τὸ παιδευτήριον.
Lehrart *f* ἡ τοῦ διδάσκειν μέθοδος, ἡ διδασκαλία.
lehrbar διδακτός, παιδευτός.
Lehrbegierde *f* ἡ τοῦ διδάσκειν ἐπιθυμία.
lehrbegierig προθυμότατος εἰς διδασκαλίαν.
Lehrbuch *n* τὸ διδασκαλικὸν σύγγραμμα, τὸ ἐγχειρίδιον.
Lehrburſche *m* ὁ παῖς ὁ ἐπὶ τέχνῃ παραδεδομένος.
Lehre *f* (das Lehren, die Unterweiſung) ἡ διδασκαλία, ἡ διδαχή, ἡ παιδεία, ἡ δίδαξις, einen Knaben in die ~ geben παῖδα ἐκδιδόναι ἐπὶ τέχνῃ, (Belehrung) τὸ δίδαγμα, ὁ λόγος, ἡ μάθησις, τὸ μάθημα, ἡ παραίνεσις, ἡ ὑποθήκη, gute ~n geben καλοὺς λόγους ὑποτίθεσθαι (M.) τινι, διδάσκειν τινά τι, ſich etw. zur ~ nehmen νουθετεῖσθαι (P.) ὑπό τινος, παράδειγμα ποιεῖσθαί (M.) τι, παραδείγματι χρῆσθαί τινι, eine ~ aus etw. ziehen μανθάνειν ἀπό τινος, das ſoll mir eine ~ ſein τὰ παθήματά μοι μαθήματα γενήσεται, eine ~ (Wiſſenſchaft) οἱ λόγοι, die ~ von Gott οἱ περὶ θεοῦ λόγοι, ἡ θεολογία.
lehren διδάσκειν τινά τι, παιδεύειν τινά. j-n eine Kunſt, eine Wiſſenſchaft ~ διδάσκειν τινὰ τέχνην, ἐπιστήμην, (zeigen, dartun) δηλοῦν, ἀποφαίνειν, δεικνύναι, ἀποδεικνύναι.
Lehrer *m* ὁ διδάσκαλος, ὁ παιδευτής, auch b. *part.* b. Verben, ein geſchickter, tüchtiger ~ ἀνὴρ διδασκαλικός, ~ der Kinder ὁ παιδαγωγός, ὁ παιδοτρίβης, j-n zum ~ haben χρῆσθαί τινι διδασκάλῳ, προσφοιτᾶν τινι.
Lehrerin *f* ἡ διδάσκαλος, auch b. *part.* b. Verben.
lehrfähig διδασκαλικός (fähig zum Lehren), μαθητικός (fähig zum Lernen).
Lehrfähigkeit *f* τὸ διδασκαλικόν (Fähigkeit zu lehren), τὸ μαθητικόν (Fähigkeit zum Lernen).
Lehrgabe *f* τὸ διδασκαλικόν.
Lehrgang *m* ἡ διδασκαλία.
Lehrgebäude *n* τὸ σύστημα.
Lehrgedicht *n* τὸ διδακτικὸν οb. παραινετικὸν ἔπος.
Lehrgegenſtand *m* τὸ μάθημα.
Lehrgeld *n* τὸ δίδακτρον, τὸ διδασκάλιον (gew. *pl.*).
lehrhaft διδασκαλικός.
Lehrherr *m* ὁ διδάσκαλος. [τέχνην.
Lehrjahre: die ~ antreten ἄρχεσθαι ἐκμανθάνειν
Lehrjunge, Lehrling *m* ὁ μαθητής.
Lehrmeiſter *m* ὁ διδάσκαλος.
Lehrmethode *f* ἡ τοῦ διδάσκειν μέθοδος.
Lehrmittel *n/pl.* etwa τέχναι καὶ πόροι τοῦ διδάσκειν.
lehrreich ἔχων καλὴν τὴν παραίνεσιν, ὑποθέμενος σοφοὺς λόγους, ὠφέλιμος, χρήσιμος (2), ~ ſein für etw. παιδεύειν τι.
Lehrſaal *m* τὸ διδασκαλεῖον, τὸ παιδευτήριον.
Lehrſatz *m* τὸ θεώρημα, τὸ δόγμα.
Lehrſtand *m* ἡ τῶν διδασκάλων τάξις, οἱ τὰς τέχνας ἐπαγγελλόμενοι.
Lehrſtuhl *m* ὁ θρόνος, ἡ καθέδρα.
Lehrvortrag *m* ὁ διδασκαλικὸς λόγος.
Lehrzeit *f* ὁ τῆς μαθητείας οb. διδασκαλίας χρόνος.
Leib *m* 1. τὸ σῶμα (im Gegenſatz zur Seele), gut bei ~e ſein εὐσωματεῖν, j-m zu ~e gehen ἐπιτίθεσθαί τινι, (mit Worten) καθάπτεσθαι (M.) τινος, ſich etw. vom ~e halten πόρρωθεν ἀσπάζεσθαί (M.) τι, offener ~ ἡ κοιλία ὑπάγουσα, bleib mir vom ~e βάλλ' εἰς κόρακας, ἔρρε, beileibe nicht μηδαμῶς, μὴ σύ γε, εὐφήμει, μὴ γένοιτο, οὐ πάνυ. — 2. (Bauch) ἡ γαστήρ (ρός).
Leibarzt *m* ὁ ἀρχίατρος.
Leibbinde *f* ἡ μίτρα, ἡ ζώνη.
Leibchen *n* ὁ χιτωνίσκος, τὸ περιβόλαιον.
leibeigen δούλειος, δούλιος (2), der Leibeigene ὁ δοῦλος, ~ ſein δουλεύειν.
Leibeigenſchaft *f* ἡ δουλεία.
leiben: im Deutſchen nur in der Verbindung wie er leibt und lebt αὐτός, ἐναργής, der Teufel wie er leibt u. lebt διάβολος αὐτότατος.
Leibesbeſchaffenheit *f* ἡ τοῦ σώματος ἕξις, gute, ſchlechte ~ ἡ εὐεξία, ἡ καχεξία, von guter, ſchlechter ~ εὐεκτικός, καχεκτικός, kräftige ~ ἡ τοῦ σώματος ῥώμη.
Leibeserbe *m* ὁ κατὰ φύσιν κληρονομῶν τινα.
Leibesfrucht *f* ὁ τόκος, τὸ ἔμβρυον (letzteres die noch nicht geborene), die ~ abtreiben φθείρειν, διαφθείρειν οb. ἐκβάλλειν τὸ ἔμβρυον.
Leibesgeſtalt *f* τὸ τοῦ σώματος εἶδος οb. σχῆμα.
Leibesgröße *f* τὸ τοῦ σώματος μέγεθος, ἡ ἡλικία.
Leibeskraft *f* ἡ ῥώμη, ἡ δύναμις, ἡ ἰσχύς, bei guter ~ ſein ἀκμάζειν τὸ σῶμα (auch τῷ σώματι), aus Leibeskräften κατὰ δύναμιν, ἀνὰ κράτος, ὅσον τις δύναται μάλιστα.
Leibesöffnung *f* ἡ κοιλιολυσία. [πεία.
Leibespflege *f* ἡ τοῦ σώματος ἐπιμέλεια oder θερα-
Leibesſchaden *m* τὸ πήρωμα, ἡ πήρωσις.
Leibesſchmerz *m* τὸ τοῦ σώματος οb. ἐν σώματι ἄλγος.
Leibesſchwäche *f* ἡ ἀσθένεια.
Leibeſſen *n* τὸ ἥδιστον οb. κεχαρισμένον ἔδεσμα.
Leibesſorge *f* ἡ τοῦ σώματος ἐπιμέλεια.
Leibesſtärke *f* ἡ ῥώμη. [πληγαί.
Leibesſtrafe *f* ἡ τιμωρία, ἡ κόλασις, τὸ κόλασμα, αἱ
Leibesübel *n* τὸ κατὰ τὸ σῶμα κακόν.
Leibesübung *f* ἡ τοῦ σώματος ἄσκησις, ὁ γυμνικὸς ἀγών (ῶνος), ~en treiben, anſtellen ἀσκεῖν τὸ σῶμα, γυμνάζεσθαι (M.).
Leibgarde, -wache *f* ἡ τοῦ σώματος φυλακή, οἱ σωματοφύλακες. οἱ δορυφόροι, τὸ δορυφόρημα, j-s ~ ſein δορυφορεῖν τινα u. τινι, ~ zu Pferde (im makedoniſchen Heere) οἱ ἑταῖροι, ~ zu Fuß οἱ πεζέταιροι.
Leibgericht *n* τὸ ἥδιστον ὄψον οb. σιτίον.
Leibgurt, -gürtel *m* ἡ μίτρα, ὁ ζωστήρ (ῆρος).
leibhaft, -haftig ἐναργής, ἀληθινός, auch αὐτός, αὐτότατος.
leiblich (körperlich) σωματικός, ὁ, ἡ, τὸ τοῦ σώματος οb. περὶ τὸ σῶμα οb. ἐν τῷ σώματι oder κατὰ τὸ

Digitized by Google

σῶμα, (von Geſchwiſtern) ὁμομήτριος (2) καὶ ὁμοπάτριος (2), ~er Bruder ὁ αὐτάδελφος, ~e Schweſter ἡ αὐτάδελφος, ~er Sohn ὁ αὐτόπαις (παιδός), ὁ φύσει παῖς, ὁ κατὰ φύσιν υἱός, ~er Vater ὁ φύσει od. γόνῳ πατήρ.

Leibpferd *n* ὁ ἵππος, ᾧ τις χρῆται.

Leibrente *f* τὸ ἀποτίμημα.

Leibrock *m* ὁ χιτών (ῶνος).

Leibſchmerzen *m/pl.*, **-ſchneiden** *n* ὁ στρόφος (u. *pl.*), ~ haben στροφοῦσθαι (P.), στρέφεσθαι (P.) τὴν γαστέρα.

Leibſpeiſe *f* ſ. Leibeſſen, Leibgericht.

Leibtrabant *m* ὁ δορυφόρος.

Leibtrank *m* τὸ ἥδιστον od. κεχαρισμένον ποτόν.

Leibwache *f* ſ. Leibgarde.

Leibwächter *m* ὁ σωματοφύλαξ (κος), ὁ τοῦ σώματος φύλαξ, ὁ δορυφόρος, j-s ~ ſein δορυφορεῖν τινα u. τινι.

Leichdorn *m* ὁ κατὰ τὸν πόδα (oder τοὺς πόδας) ἦλος.

Leiche *f* (Leichnam) ὁ νεκρός, τὸ σῶμα, (Leichenbegängnis) ἡ ταφή, ὁ τάφος, mit zur ~ gehen ἕπεσθαι πρὸς τὸν τάφον.

leichenähnlich, -artig νεκρώδης, νεκροειδής.

Leichenbegängnis *n* ἡ ταφή, ὁ τάφος, τὸ κῆδος, ἡ κηδεία, ἡ ἐκφορά, ἡ ἐκκομιδή, τὰ ἐντάφια, ὁ ἐνταφιασμός, j-m ein ~ halten ταφὰς ποιεῖσθαί (M.) τινος, τὰ νόμιμα od. νομιζόμενα ποιεῖσθαί (M.) τινι, θάπτειν τινά, das ~ beſorgen κηδεύειν, dem ~ beiwohnen συνεκφέρειν.

Leichenbegleiter *m* ὁ συνεκφέρων, ὁ ἀφικόμενος ἐπὶ τὸ κῆδος, ὁ ἀκολουθῶν ἐπ' ἐκφοράν.

Leichenbegleitung *f* οἱ ἀκολουθοῦντες πρὸς τὸν τάφον od. ἐπ' ἐκφοράν.

Leichenbeſorger *m* ὁ τῆς ταφῆς κηδευτής.

Leichenbeſorgung *f* ἡ τῆς ταφῆς κηδεία.

Leichenbeſtatter *m* ὁ ἐνταφιαστής.

Leichenbeſtattung *f* ἡ ταφή, ὁ τάφος, ἡ κηδεία.

Leichenbitter *m* ὁ καλῶν ἐπὶ τὰ νομιζόμενα τῷ τελευτήσαντι ἀκολουθεῖν.

leichenblaß πελιτνός, πελιός, νεκρώδης, νεκρικός, ~ werden πελιοῦσθαι, πελιαίνεσθαι (P.).

Leichenbläſſe, -farbe *f* ἡ πελιτνότης, ἡ πελιότης (ητος).

Leicheneſſen, -mahl *n* ὁ τάφος, τὸ περίδειπνον, ein ~ geben od. halten περίδειπνον ποιεῖν, am ~ teilnehmen περιδειπνεῖσθαι (M.).

Leichenfackel *f* ἡ ἐντάφιος δᾷς (δός).

Leichenfarbe *f* τὸ πελιτνὸν (πελιὸν) χρῶμα.

leichenfarbig ſ. leichenblaß.

Leichenfeier *f*, **-feſt** *n* αἱ ταφαί, τὰ νεκύσια.

Leichenfrau *f* ἡ νεκροκόμος.

Leichengedicht *n* ἡ ἐπιτάφιος ᾠδή, τὸ ἐπιτυμβίδιον.

Leichengefolge *n* ſ. Leichenbegleitung.

Leichengepränge *n* ἡ περὶ τὸν τάφον μεγαλοπρέπεια.

Leichengeruch *m* ἡ ἀπὸ νεκρῶν ὀσμή od. δυσωδία.

Leichengeſang *m* ſ. Leichengedicht.

Leichengewand, -kleid *n* τὸ ἐντάφιον.

Leichengewölbe *n* ἡ θήκη.

leichenhaft νεκρώδης.

Leichenhaus *n* ἡ οἰκία ἡ ἔχουσα τὸν νεκρόν od. ἐν ᾗ πρόκειται ὁ νεκρός.

Leichenhügel *m* τὸ σῆμα.

Leichenklage *f* ὁ θρῆνος.

Leichenkoſten *pl.* ἡ περὶ τὸν τάφον δαπάνη, τὰ ἐντάφια.

Leichenmahl *n*, **-ſchmaus** *m* τὸ ἐπιτάφιον δεῖπνον, τὸ περίδειπνον.

Leichenordnung *f* οἱ περὶ τὰς ταφὰς νόμοι.

Leichenrede *f* ὁ ἐπιτάφιος λόγος, eine ~ auf j-n halten ἐπαινον od. λόγον λέγειν ἐπί τινι.

Leichenſpiele *n/pl.* οἱ ἐπιτάφιοι ἀγῶνες, ~ feiern, veranſtalten ἐπιτάφιον ἀγωνίζεσθαι (M.).

Leichenſtein *m* τὸ μνῆμα, τὸ μνημεῖον, τὸ σῆμα, ἡ στήλη.

Leichenträger *m* ὁ τοὺς νεκροὺς ἐκφέρων.

Leichentuch *n* τὸ ἐντάφιον (στρῶμα).

Leichenwagen *m* τὸ νεκροφόρον ἅρμα.

Leichenzug *m* ἡ ταφή, ἡ ἐκφορά, οἱ πρὸς τὸν τάφον [πόμενοι.

Leichnam *m* ὁ νεκρός, τὸ σῶμα.

leicht 1. (von Gewicht) κοῦφος, ἀβαρής, ~ machen κουφίζειν, ἐπικουφίζειν. — 2. (erträglich) ἐλαφρός, κοῦφος, βραχύς, μέτριος, ein ~er Schmerz ἐλαφρὸν ἄλγος, eine ~e Mühe κοῦφος od. ὀλίγος πόνος. — 3. (dünn, zart) λεπτός, κοῦφος, ein ~es Kleid λεπτὴ ἐσθής (ῆτος). — 4. (nicht mühſam) ῥᾴδιος, εὐμαρής, πρόχειρος (2), οὐ χαλεπός, ~ zu mit *inf.*: gew. durch Zuſatz mit εὖ, z.B. ~ aufzulöſen εὐδιάλυτος (2, wie alle dieſe Zuſätze), ~ auszuſprechen εὐπρόφορος, ~ zu bebauen εὐγεώργητος, ~ zu begreifen εὔληπτος, εὐμαθής, ~ zu belehren εὐδίδακτος, ~ einzunehmen εὐάλωτος, ~ einzuſehen εὐκατανόητος, ~ zu erbitten εὐπαραίτητος, ~ zu erkennen εὔγνωστος, ~ zu finden εὑρετός, ~ zu verdauen εὔπεπτος, ~ zu zählen εὐαρίθμητος uſw. — 5. (~ beweglich) ἐλαφρός, ~e Soldaten οἱ ψιλοί, οἱ γυμνῆτες, ~e Bewaffnung ἡ ψιλὴ σκευή. — 6. (leichtſinnig) ἐλαφρός, κουφόνους. — 7. (unbedeutend) ἐλαφρός, μέτριος, βραχύς, etw. ~ nehmen ἐν ἐλαφρῷ ποιεῖσθαί (M.) τι, ein ~es Herz haben ἀλύπως ἔχειν, ſein Herz ~ machen (erleichtern) κουφίζεσθαι (M.), *adv.* ῥᾳδίως, κούφως, ἀπόνως, εὐμαρῶς, ἐλαφρῶς, ταχύ, ~ zornig werden ῥᾴδιον εἶναι πρὸς ὀργήν, ~ lernen ταχὺ μανθάνειν, als Ausdruck der Möglichkeit ſteht der *opt.* mit ἄν, z.B. dies könnte ~ auch ein Kind verſtehen τοῦτο κἂν παῖς γνοίη, das kann ~ geſchehen τάχ' ἂν γένοιτο τοῦτο, γένοιτ' ἄν.

leichtbekleidet γυμνός.

leichtbewaffnet κοῦφος, ψιλός, κούφως ὡπλισμένος.

leichtbeweglich εὐκίνητος (2).

leichtfertig κοῦφος, ῥᾳθυμος (2), ῥᾳδιουργός (2), εὐχερής, ἀκόλαστος (2), ~ ſein, handeln, verfahren ῥᾳδιουργεῖν, ῥᾳθυμεῖν, *adv.* εἰκῇ.

Leichtfertigkeit *f* ἡ κουφότης (ητος), ἡ ῥᾳδιουργία, ἡ ῥᾳθυμία, ἡ ἀκολασία (als Eigenſchaft), τὸ ῥᾳδιούργημα (als Sache).

leichtfüßig ἐλαφρός, ταχύς, εὐπετής, ἐλαφρόπους.

Leichtfüßigkeit *f* ἡ ἐλαφρότης (ητος).

leichtgerüſtet κοῦφος, ψιλός.

leichtgläubig εὐπειθής, εὔπιστος (2), εὔπιστος (2).

Leichtgläubigkeit *f* ἡ εὐπείθεια od. d. *neutr.* d. *adj.*

leichthin ἐλαφρῶς, κούφως, εὐπετῶς.

Leichtigkeit *f* (an Gewicht) ἡ κουφότης (ητος), (Behendigkeit) ἡ ἐλαφρότης (ητος), ἡ εὐχέρεια, (in der Bewegung) ἡ εὐπέτεια, (an Mühe) ἡ εὐμάρεια, ἡ ῥᾳστώνη, (in der Arbeit u. im Handeln) ἡ ῥᾳδιουργία, (~ etw. ſich zu verſchaffen) ἡ εὐπορία, mit ~ εὐχερῶς.

leichtlich ἐλαφρῶς, τάχα, ῥᾳδίως, τάχ' ἄν.

Leichtſinn *m* ἡ κουφότης (ητος), ἡ κουφόνοια, ἡ ῥᾳθυμία, ἡ ῥᾳδιουργία.

leichtſinnig κοῦφος, ἐλαφρός, κουφόνους, ῥᾳδιουργός, ῥᾳθυμος (2), ~ handeln, leben ῥᾳδιουργεῖν, ῥᾳθυμεῖν, ~e Handlung τὸ ῥᾳδιούργημα.

leichtverſtändlich εὐμαθής, εὔγνωστος (2), auch εὐσύνε[τος (2).

Leid *n* (Kummer, Schmerz) ἡ λύπη, τὸ πάθος, (um einen Verſtorbenen) τὸ πένθος, um j-n ~ tragen πενθεῖν τινα, j-m ein ~ zufügen, antun λυπεῖν, ἀδικεῖν, κακουργεῖν τινα, κακόν ποιεῖν τινα, ſich ein ~ antun διαχρῆσθαι ἑαυτόν.

leid *adv.* es tut mir etw. ~ χαλεπῶς, βαρέως φέρω τι, λυποῦμαί τινι, ἀλγῶ τι. (es iſt mir unangenehm) οὐκ ἐν ἐλαφρῷ ποιοῦμαί τι, (ich bereue es) μεταμέλομαι ποιησάμενός τι. λύπην ἔχω ἐπί τινι od. ἔκ τινος, (ich bedaure) ἐλεῶ τινα od. τι, (ich beklage) ὀδύρομαί τι.

leiden 1. πάσχειν, κακῶς πάσχειν, νοσεῖν, πονεῖν, (aushalten, ertragen) φέρειν, ὑποφέρειν, ἀνέχεσθαι, ὑπομένειν τι, καρτερεῖν, ἐγκαρτερεῖν τι, ἀντέχειν πρός τι. Schmerzen ~ ἀλγεῖν, πονεῖν, Not, Mangel ~ ἀπορεῖν, ταλαιπωρεῖν. Strafe ~ δίκην διδόναι, ὑπ-

Digitized by Google

ἔχειν ζημίαν, περιπίπτειν ζημίᾳ, Unrecht ~ ἀδικεῖσθαι (P.), Schaden ~ βλάπτεσθαι (P.), Nachteil, Verluſt ~ ἐλαττοῦσθαι (P.), κακοῦσθαι, μεῖον ἔχειν, Schiffbruch ~ ναυαγεῖν, unſchuldig (unverſchuldet, unverdient) ~ ἀνάξια πάσχειν. — 2. j-n od. etw. ~ können φέρειν, ὑπομένειν, ἀνέχεσθαί τινα u. τι, ich kann j-n od. etw. wohl ~ ἀρέσκει μοί τις u. τι, ἀγαπῶ τινα u. τι, φιλῶ τινα u. τι, κεχαρισμένος μοί ἐστί τις, προσφιλῶς διάκειμαί τινι, j-n (etw.) nicht ~ können ἄχθεσθαί τινι u. ἐπί τινι, ἀηδῶς ἔχειν τινί, μισεῖν τινα. — 3. (geſchehen laſſen) ἐᾶν, περιορᾶν τι, ~ daß j. etw. tut περιορᾶν τινα ποιοῦντά τι.

Leiden *n* (als Zuſtand) τὸ πάθος, τὸ πάθημα, (Erduldung) ἡ ἀνοχή, ἡ ὑπομονή, ἡ καρτερία, (Unglück) τὸ κακόν, τὸ δεινόν, ἡ ταλαιπωρία, ~ erdulden κακὰ ὑπομένειν od. πάσχειν, ἐν κακοῖς oder δεινοῖς εἶναι, j-m ~ verurſachen κακὰ ποιεῖν od. ἐργάζεσθαί (M.) τινα.

leidend πάσχων, der ~e Zuſtand ἡ πάθη, ἡ πάθησις, τὸ πάθημα, (übles, Unglück erduldend) ἀτυχής, ἄθλιος, ταλαίπωρος (2), κακῶς πάσχων, κακῶς ἔχων, der ~e Teil τὸ σαθρόν od. τὸ νοσοῦν (vom Körper), übtr. ὁ ἀδικούμενος od. ἀδικηθείς, ὁ ἥττων, ὁ ἡττώμενος, der ~e Teil ſein ἡττᾶσθαι, ἀδικεῖσθαι (P.), μεῖον ἔχειν, ſich ~ verhalten ἡσυχάζειν, καρτερεῖν, ἡσυχίαν ἄγειν od. ἔχειν.

leidenfrei ἀπαθής, κακῶν ἀπηλλαγμένος od. ἐλεύθερος od. ἄπειρος (2).

Leidenſchaft *f* τὸ πάθος, τὸ πάθημα, ἡ ὀργή (auch *pl.*, Zorn), ἡ ἐπιθυμία (Begierde), raſende ~ ἡ μανία, heftige ~ τὰ δεινὰ πάθη, frei von ~en ἀπαθής, Freiheit von ~en ἡ ἀπάθεια, die Herrſchaft über ~en ἡ ἐγκράτεια, die ~en beherrſchen κρείττω εἶναι τῶν ἐπιθυμιῶν, in ~ ſein ἐμπαθῶς ἔχειν od. διακεῖσθαι, μαίνεσθαι (P.), μανικῶς ἔχειν od. διακεῖσθαι, in ~ geraten καταστῆναι εἰς πάθος, μανῆναι, ἐκμανῆναι, j-n in ~ verſetzen ἐμβάλλειν τινὶ ἐπιθυμίαν od. ὀργήν, mit ~ lieben ἐρωτικῶς ἔχειν τινός.

leidenſchaftlich (von Perſonen) σφοδρός, ὀξύς, θερμός, ἐμπαθής, θυμοειδής, (von Handlungen) δεινός, σφοδρός, ~e Liebe ὁ δεινὸς ἔρως (ωτος), ~ in j-n verliebt ſein ἐμμανικῶς ἐρᾶν τινος.

Leidenſchaftlichkeit *f* ἡ ἐμπάθεια, ἡ ὀργή, ἡ σφοδρότης, ἡ ὀξύτης, ἡ θερμότης (ητος) und b. *neutr.* der *adj.*

leidenſchaftslos ἀπαθής, ἀτάρακτος (2), μέτριος, σώφρων, εὔκολος (2).

Leidenſchaftsloſigkeit *f* ἡ ἀπάθεια, ἡ εὐκολία, ἡ μετριότης (ητος), ἡ σωφροσύνη, ἡ ἀταραξία.

Leidensgefährte, -genoſſe *m* ὁ συμπάσχων od. συμπαθών τινι, ὁ μετέχων od. μετασχών τινι τῶν κακῶν.

Leidensgeſchichte *f* οἱ περὶ τῶν κακῶν τινος λόγοι.

Leidenstag *m* ἡ ἡμέρα μεστὴ κακῶν, *pl.* ἡ κακοπραγία, ἡ ταλαιπωρία.

leider φεῦ od. ὃ μὴ ὤφελε γενέσθαι.

leidig (läſtig, beſchwerlich) χαλεπός, ἐπαχθής, βαρύς, (ſchädlich) βλαβερός, (traurig) λυπηρός, ἀνιαρός, (elend) ἄθλιος, (ſchlecht, nichts wert) φαῦλος, οὐδενὸς ἄξιος, (unbrauchbar, unnütz) ἄχρηστος (2), ἀχρεῖος (2), (ſchändlich) αἰσχρός.

leidlich μέτριος, ἀνεκτός, ὑποιστός, ſich ~ befinden μετρίως πράττειν.

Leidlichkeit *f* ἡ μετριότης (ητος), τὸ μέτριον.

leidlos ἄλυπος (2).

Leidloſigkeit *f* ἡ ἀλυπία.

Leidtragen *n* τὸ πένθος.

leidtragend πένθος ἔχων od. ἄγων, πενθικῶς ἔχων.

Leidweſen *n* τὸ πάθος, τὸ πένθος, ἡ λύπη, ὁ ὀδυρμός, ὁ ὀλοφυρμός, zu meinem ~ ἀχθομένῳ od. λυπουμένῳ μοι.

Leier *f* ἡ λύρα, τὸ βάρβιτον, ἡ βάρβιτος, auf der ~ ſpielen λυρίζειν, βαρβιτίζειν, zur ~ ſingen κιθαρῳδεῖν, (als Sternbild) ἡ λύρα.

leierähnlich, -artig λυρόειδής.

Leierchen *n* τὸ λύριον.

Leiermacher *m* ὁ λυροποιός.

Leiermädchen *n* ἡ λυρῳδός.

Leiermann *m* ὁ λυριστής, ὁ βαρβιτιστής.

leiern (auf der Leier ſpielen) λυρίζειν, übtr. (zögern) βραδύνειν, μέλλειν, διαμέλλειν.

Leierſpiel *n* (als Sache) ἡ λύρα, (als Handlung) ἡ τῆς λύρας κροῦσις.

Leierton *m* ὁ τῆς λύρας φθόγγος.

leihen κιχράναι, διδόναι τινί τι, (auf Zinſen) δανείζειν τινί τι (ἐπὶ τόκῳ), (als Darlehn empfangen) δανείζεσθαι (M.), übtr. j-m ein williges Ohr ~ παρέχειν τὰ ὦτά τινι, ὑπακούειν τινός.

Leihen *n* ἡ χρῆσις, ὁ δανεισμός.

Leiher *m* ὁ χρήστης (*gen. pl.* χρήστων), (der ein Darlehn nimmt) ὁ δανειζόμενος, ὁ δανεισάμενος.

Leihkauf *m* τὸ προτίμιον.

Leim *m* ἡ κόλλα, Vogel~ ὁ ἰξός.

leimen κολλᾶν, συγκολλᾶν.

Leimen *n* ἡ κόλλησις, ἡ συγκόλλησις.

Leimhändler *m* ὁ κολλοπώλης.

leimig κολλώδης, ἰξώδης, ἐχέκολλος (2).

Leimkocher *m* ὁ κολλεψός.

Leimrute *f* ὁ ἰξευτήριος od. ἰξευτικός κάλαμος, ἡ ῥάβδος, mit ~n Vögel fangen ἰξεύειν.

Leimſieder *m* ſ. Leimkocher.

Lein *m* τὸ λίνον (Flachs), τὸ λινόσπερμον (Leinſamen).

Leine *f* ἡ λινέα, ὁ σχοῖνος, τὸ σχοινίον, ἡ σειρά, (für Hunde) ὁ κυνοῦχος, ὁ κυνόδεσμος.

leinen λινοῦς (auch durch d. *gen.* λίνου).

Leinmehl *n* τὸ λίνου σπέρμα κεκομμένον.

Leinöl *n* τὸ ἀπὸ τοῦ λίνου σπέρματος ἔλαιον.

Leinpflanze *f* τὸ λίνον, ἡ λινοκαλαμίς (ίδος).

Leinſamen *m* τὸ λίνου σπέρμα, τὸ λινόσπερμον.

Leinwand *f* τὸ λίνον, ἡ ὀθόνη, feine ~ ἡ σινδών (όνος), grobe ~ ὁ φώσων (ωνος), Bereitung der ~ ἡ λινουργία, ~ tragen λινᾶ φορεῖν.

Leinwandhändler *m* ὁ ὀθονιοπώλης.

Leinweber *m* ὁ λινουργός, ὁ λινοποιός, ὁ λινύφος, ὁ ὀθονοποιός, die Werkſtatt des ~s τὸ λινουργεῖον.

Leinweberei *f* ἡ λινουργία.

leiſe ἡσυχος, ἠρεμαῖος, ~ Stimme ἡ μικρὰ od. ὑφειμένη φωνή, ~r Tritt ἡ ἠρεμαία βάσις, *adv.* ἠρέμα (ἠρέμας), ἡσύχως, ὑφειμένως, σιγῇ (in Stillſchweigen), ~, ~ σῖγα, σῖγα, ~r Verdacht ὑποψία τις, μικρὰ ὑποψία, ~s Gehör ὀξεῖα ἀκοή, ~r Schlag πληγὴ οὐκ ἰσχυρά.

Leiſte *f* τὸ κράσπεδον, ἡ ταινία, (am menſchlichen Körper) ὁ κενεών (ῶνος).

Leiſten *m* (bei den Schuhmachern) ὁ καλάπους (οδος), τὸ καλαπόδιον, Schuſter, bleib bei deinem ~ (Sprichw.) μὴ σύ γ' ὑπὲρ τὴν κρηπῖδα, alles über einen ~ ſchlagen (Sprichw.) πάντα τῆς αὐτῆς τιμῆς ἀξιοῦν, ἴσα καὶ ὅμοια πάντα ἀποφαίνειν, πάντα ἑνὶ καλαπόδι ὑποδεῖν.

leiſten 1. τελεῖν, ἀπο-, ἐπιτελεῖν, πράττειν, διαπράττειν (u. M.), καταπράττειν, ἀνύτειν, ἐξανύτειν, παρέχειν (u. M.), j-m Dienſte ~ χαρίζεσθαί (M.) τινι, ὑπηρετεῖν τινι, ὠφελεῖν u. εὐεργετεῖν τινα, j-m Gehorſam ~ πειθαρχεῖν τινι, πειθόμενον ἑαυτὸν παρέχειν τινί, Folge ~ ὑπακούειν, Gewähr od. Bürgſchaft für etw. ~ ἐγγυᾶσθαί (M.) τι oder τινα, πίστιν oder πιστὰ διδόναι mit *inf.*, j-m Hilfe ~ βοηθεῖν τινι, ἐπικουρεῖν od. σύμμαχον γίγνεσθαί τινι, Widerſtand ~ ἐναντιοῦσθαι (P.) τινι, ἀνθίστασθαί od. ἀντέχειν τινί, einen Eid ~ ὅρκον ὀμνύναι od. ποιεῖσθαι (M.), j-m Geſellſchaft ~ συνεῖναί od. συγγίγνεσθαί τινι, ὁμιλεῖν τινι, bei etw. κοινωνεῖν oder μετέχειν τινί τινος, Zahlung ~ ἀποδιδόναι τὸ ὀφειλόμενον od. τὸ χρέος, καταβάλλειν ἀργύριον. — 2. (ſchaffen, bes. von einem Künſtler) ποιεῖν, ἐργάζεσθαι (M.), viel, wenig ~ πολὺ, ὀλίγον δύνασθαι, ohne etw. zu ~ ἄνευ πραγμάτων, etw. ~ können ἀρκεῖν πρός τι, ἱκανὸν εἶναι πρός, εἰς od. ἐπί τι od. *inf.*

Leiſtenbinde *f* ὁ βουβωνίσκος, ὁ βουβωνοφύλαξ (κος).

Leiſtenbruch *m* ἡ βουβωνοκήλη.

Digitized by Google

Leiſtengeſchwulſt *f* ὁ βουβών (ῶνος).
Leiſtung *f* τὸ πρᾶγμα, ἡ πρᾶξις, τὸ ἔργον, j-s ~en τά τινος, τὰ ὑπό τινος πραττόμενα, πεπραγμένα u. dgl., öffentliche ~ ἡ λειτουργία.
leiſtungsfähig ἱκανὸς εἷς, πρός ob. ἐπί τι, δυνατὸς εἷς ob. κατά τι.
Leiſtungsfähigkeit *f* ἡ ἱκανότης (ητος).
leiten 1. (eine beſtimmte Richtung geben) ἄγειν, in gerader Richtung ~ εὐθύνειν, neben etw. hin ~ παράγειν, in etw. ~ εἰσάγειν, Waſſer durch einen Kanal ~ ὀχετεύειν, zur Tugend ~ προτρέπειν ob. προάγειν ἐπ' ἀρετήν. — 2. (Führer ſein, anleiten) ἡγεῖσθαί (M.) τινι u. τινος, ſich von j-m ~ laſſen πείθεσθαί (P.), ἕπεσθαί τινι, der ſich leicht ~ läßt εὐπειθής, εὐάγωγος (2), πειθαρχικός. — 3. (Anordner, Vorſteher ſein) ἐπιστατεῖν τινος, πρυτανεύειν τι, διατάττειν, διοικεῖν τι, einen Chor ~ χορηγεῖν, ἡγεῖσθαι τοῦ χοροῦ, einen Knaben, Jüngling ~ παιδαγωγεῖν τινα, das ~de Prinzip τὸ ἡγεμονικόν, τὸ ἀρχηγόν.
[1]Leiter *m* ὁ ἡγεμών (όνος, Anführer), ὁ ἐπιστάτης (Vorſteher), gew. durch Verben.
[2]Leiter *f* ἡ κλῖμαξ (κος), τὸ βάθρον, τὸ ἀνάβαθρον, ἡ ἀποβάθρα, die Schenkel der ~ τὰ ἐνήλατα, die ~ anlegen προσάγειν, προσκλίνειν κλίμακας, auf ~n hinaufſteigen διὰ κλιμάκων ἀναβαίνειν, auf ~n hinabſteigen κατὰ κλίμακας καταβαίνειν.
leiterartig κλιμακώδης.
Leiterbaum *m* τὰ ἐνήλατα.
Leiterchen *n* τὸ κλιμάκιον, ἡ κλιμακίς (ίδος).
Leiterin *f* ἡ ἡγεμών (όνος).
Leiterſproſſe *f* ὁ τῆς κλίμακος βαθμός, ἡ τῆς κλίμακος βαθμίς (ίδος). τὸ κλιμάκιον, ὁ κλιμακτήρ (ῆρος).
Leiterwagen *m* ἡ ἅμαξα.
Leitfaden *m* (beim Unterricht) τὸ ἐγχειρίδιον.
Leithammel *m* ὁ κριὸς ἡγεμών (όνος), ὁ τῶν προβάτων ἡγεμών.
Leitſeil *n* ὁ ῥυταγωγεύς.
Leitſtern *m* ὁ ἀστὴρ (έρος) ἡγεμών (όνος).
Leitung *f* allg. ἡ ἀγωγή, (Oberleitung) ἡ ἡγεμονία, (der Pferde u. des Wagens) ἡ ἡνιοχεία, (Verwaltung) ἡ διοίκησις, Waſſer~ ἡ ὀχετεία. ~ eines Chors ἡ χορηγία, eines Knaben, Jünglings ἡ παιδαγωγία, gew. durch Verben, z.B. unter j-s ~ ἡγουμένου τινός, j-m die ~ von etw. überlaſſen ἐπιτρέπειν ob. παραδιδόναι τινί τι.
Lektion *f* (das Vorgetragene) ἡ διδασκαλία, eine ~ halten διδασκαλίαν ποιεῖσθαι (M.), διδάσκειν τι, (die Aufgabe) τὸ μάθημα.
Lektor *m* ὁ διδάσκαλος.
Lektüre *f* (als Handlung) ἡ ἀνάγνωσις, (als Sache) τὸ ἀνάγνωσμα, τὸ βιβλίον (u. *pl.*), auch τὸ ἀκρόαμα (was vorgeleſen wird), Freund von ~ ὁ φιλαναγνώστης, ein Freund von ~ ſein φιλαναγνωστεῖν.
Lende *f* τὸ ἰσχίον, ἡ ἰξύς (ύος), ὁ μηρός, τὸ μηρίον.
Lendenbraten *m* τὰ ὀπτὰ μηρία.
Lendengegend *f* αἱ ψοιαί.
Lendengicht *f* ἡ ἰσχιάς (άδος).
lendenlahm πεπηρωμένος τὰ ἰσχία.
Lendenmark *n* ὁ ψοΐτης μυελός. [(εκος).]
Lendenmuskel *m*, *f* ἡ νεφρομήτρα, ἡ ψύα. ἡ ἀλώπηξ
Lendenſchmerz *m* ἡ ἰσχιάς (άδος), an ~ leidend ἰσχιακός. ἰσχιαδικός, an ~en leiden ἰσχιάζειν.
Lendenſtück *n* τὸ μηρίον. [σφόνδυλος (der letzte).]
Lendenwirbel *m* ὁ ἀσφαλτίας (der erſte), ὁ νεφρίτης
lenkbar εὐάγωγος (2), ἀγώγιμος (2), εὐπειθής.
Lenkbarkeit *f* ἡ εὐπείθεια u. d. *neutr.* d. *adj.*
lenken 1. ἄγειν, gerade ~ εὐθύνειν, κατ-, ἀπ-, διευθύνειν, (Pferde u. Wagen) ἡνιοχεύειν, ἡνιοχεῖν, (ein Schiff) κυβερνᾶν. — 2. (anführen) ἡγεῖσθαί τινος, e-n Staat διοικεῖν, πράττειν τὰ τῆς πόλεως, j-n durch Worte ~ λόγοις πείθειν τινά, ſich von j-m ~ laſſen πείθεσθαί (P.), πειθαρχεῖν, ἕπεσθαί τινι, ſeitwärts ~ παράγειν, παρακάμπτειν, ſeine Gedanken auf etw. ~ τὸν νοῦν προσέχειν τινί, ſeine Augen, Blicke auf etw. ~ τὰς ὄψεις ἐφιστάναι ἐπί τι. [durch Verben.]
Lenker *m* ὁ ἡγεμών (όνος), ὁ ἐπι-, προστάτης, gew.]
Lenkerin *f* ἡ ἡγεμών (όνος), ἡ ἐπιστάτις (ιδος), gew. durch Verben.
lenkſam εὐάγωγος (2), ἀγώγιμος (2), εὐπειθής. (vom Pferde) πειθήνιος (2), εὐήνιος (2).
Lenkſamkeit *f* ἡ εὐαγωγία, (vom Pferde) τὸ εὐήνιον.
Lenkſeil *n* ὁ ῥυταγωγεύς, (Zügel) τὰ ἡνία.
Lenkung *f* ἡ ἀγωγή, ἡ ἡγεμονία. gew. durch Verben.
Lenz *m* τὸ ἔαρ (αρος), τὸ ἦρ (ῆρος), ἡ ὥρα.
Leopard *m* ἡ πάρδαλις (εως), ὁ λεοντόπαρδος, ὁ λεόπαρδος.
Lerche *f* ὁ (ἡ) κόρυδος (κορυδός), ὁ κορυδαλλός.
lernbar μαθητός.
Lernbegierde *f* ἡ φιλομάθεια (-μαθία).
lernbegierig φιλομαθής, ~ ſein φιλομαθεῖν.
lernen μανθάνειν τί τινος ob. παρά τινος, auch διδάσκεσθαι, παιδεύεσθαι ὑπό τινός τι, von etw. ~ μανθάνειν ἀπό τινος, genau ~ ἐκμανθάνειν (auch auswendig ~), leicht, ſchwer ~ εὐμαθῶς, δυσμαθῶς ἔχειν, eine Kunſt, ein Gewerbe ~ μανθάνειν τέχνην, viel ~ πολυμαθεῖν, gerne ~ φιλομαθεῖν, j. kennen ~ εἰς πεῖραν ἀφικνεῖσθαί ob. ἔρχεσθαί τινος. etw. kennen ~ ἐμπειρίαν κτήσασθαί τινος.
Lernen *n* ἡ μάθησις, τὸ μανθάνειν.
Lernende *m* ὁ μαθητής ob. *part.* der Verben.
Lesart *f* ἡ γραφή, falſche ~ τὸ ἀπανάγνωσμα, verſchiedene ~ τὸ διττογραφούμενον, Verſchiedenheit der ~ ἡ διττογραφία, ἡ διφωνία, es findet eine verſchiedene ~ ſtatt διττογραφεῖται.
lesbar ὃ ἄν ἡ οἷόν τε ἀναγνῶναι, auch σαφής. δῆλος (in deutlichen Zügen und darum zu leſen), ἀνεκτός, ἀνεκτῶς συγγεγραμμένος (erträglich zu leſen).
Lesbarkeit *f* d. *neutr.* d. vorh. *adj.*
Leſebuch *n* ὁ πίναξ (κος), ἡ πινακίς (ίδος). τὸ πινάκιον, ὁ πινακίσκος. [φρύγανα συλλέγειν.]
Leſeholz *n* τά φρύγανα, ~ ſammeln φρυγανίζειν (u. M.).]
Leſeluſt *f* τὸ φιλαναγνωστεῖν.
leſeluſtig φιλαναγνώστης, ~ ſein φιλαναγνωστεῖν.
leſen 1. ἀναγιγνώσκειν, ἀναλέγεσθαι (M.), ~ lernen τὰ γράμματα μανθάνειν. ~ können εἰδέναι τὰ γράμματα, gern ~ φιλαναγνωστεῖν, über etw. ~ (Vorleſungen über etw. halten) λόγους ποιεῖσθαι (M.) περί τινος, διηγεῖσθαι (M.) περί τινος, übtr. j-m den Text ~ ἐπιτιμᾶν ob. ἐπιπλήττειν τινί. — 2. (ſammeln) συλλέγειν (u. M.), ἀπολέγειν (ableſen, z.B. Früchte), ἀναλέγειν (u. M., aufleſen).
Leſen *n* ἡ ἀνάγνωσις. gew. durch Verben.
leſenswert ἄξιος ἀναγνῶναι ob. γνῶναι.
Leſepult *n* τὸ ἀναλογεῖον, τὸ ἀναγνωστήριον.
Leſer *m* ὁ ἀναγνώστης, beſſer *part.* d. Verben.
Leſerin *f* durch d. *part.* d. Verben.
leſerlich ῥᾴδιος ἀναγνῶναι. [ἄσκησις.]
Leſeübung *f* ἡ τοῦ ἀναγιγνώσκειν ob. εἰς ἀνάγνωσιν
Leſeunterricht *m* etwa τὸ τοῦ ἀναγιγνώσκειν δίδαγμα.
Leſezimmer *n* τὸ ἀναγνωστήριον.
Leſung *f* ἡ ἀνάγνωσις.
Letter *f* τὸ γράμμα.
letzen ſich ἥδεσθαί, τέρπεσθαί (P.) τινι.
letzte allg. ἔσχατος. (der Zeit nach) ὕστατος. (der Zeit u. der Würde nach) τελευταῖος, die ~n οἱ ἐπὶ πᾶσιν, j-m die ~ Ehre erweiſen ποιεῖν τινι τὰ νομιζόμενα. zum ~nmal τὸ τελευταῖον, ὕστατον.
letzthin νεωστί, ἐναγχος.
Leu *m* ὁ λέων (οντος).
Leuchte *f* ὁ λύχνος. ὁ φανός, τὸ φανίον, ὁ λαμπτήρ (ῆρος), ἡ λαμπάς (άδος).
leuchten λάμπειν. φαίνειν, φωτίζειν, (vom Blitz) ἀστράπτειν, in die Augen ~ (klar ſein) δῆλον, κατάδηλον εἶναι., φαίνεσθαι (P.) mit *part.*, j-m ~ λύχνον προσ-

Digitized by Google

φέρειν τινί (das Licht hinhalten), προφαίνειν τινί (das Licht vortragen).
Leuchten *n* ἡ λάμψις, (des Blitzes) ἡ ἀστραπή.
leuchtend λαμπρός, φωτεινός.
Leuchter *m* ὁ λυχνοῦχος, ὁ λύχνος, ἡ λυχνία, τὸ λυχνεῖον, τὸ λυχνίδιον.
Leuchterbehältnis *n* ὁ λυχνεών (ῶνος). [λυχνία.]
Leuchterfuß, -stock *m* τὸ λυχνεῖον, ὁ λυχνοῦχος, ἡ
Leuchtkäfer *m* ἡ λαμπυρίς (ίδος).
Leuchtturm *m* τὸ φρυκτώριον, τὸ πυρσούριον, ἡ πυρσωρίς (ίδος), ὁ φάρος.
Leuchtwurm *m*, **-würmchen** *n* ἡ λαμπυρίς (ίδος).
leugnen ἀρνεῖσθαι, ἐξ-, ἀπαρνεῖσθαι (P.) τι, ἔξαρνον εἶναι od. γίγνεσθαί τι, ἀποφάναι, οὐ φάναι mit *inf.* (auch mit μὴ οὐ).
Leugnen *n* ἡ ἄρνησις, ἡ ἐξάρνησις.
Leugner *m* durch d. *part.* d. Verben.
Leumund *m* ἡ φήμη (Ruf), ἡ δόξα (guter ~), in gutem, schlechtem ~ stehen εὖ, κακῶς ἀκούειν, j-n in einen üblen ~ bringen διαβάλλειν od. κακολογεῖν τινα.
Leute *pl.* οἱ ἄνθρωποι, οἱ ἄνδρες, (das Volk) οἱ πολλοί, τὸ πλῆθος, (Soldaten) οἱ ἄνδρες, ~ (als militärische Anrede) ὦ ἄνδρες στρατιῶται, (Gesinde) οἱ οἰκέται, (Diener, Gefolge) οἱ περί od. ἀμφί τινα, die ~ in der Stadt οἱ ἐν τῇ πόλει, oft nicht übers., z.B. die ~ sagen φασίν (enkl.), λέγουσιν, λέγεται, die ~ glauben νομίζουσιν, etw. unter die ~ bringen διαφρυλεῖν τι, διαφημίζειν τι, ἐκφέρειν τι εἰς τοὺς πολλούς, unter die ~ kommen (eig.) ἐξελθεῖν εἰς τοὺς ἀνθρώπους, (bekannt werden) διαφρυλεῖσθαι (P.), διαδίδοσθαι εἰς τοὺς πολλούς, vor den ~n ἐν τῷ φανερῷ, ἐν πᾶσιν.
leutescheu φεύγων τοὺς ἀνθρώπους, μισάνθρωπος, δύσ-, ἀπρόσμεικτος (sämtlich 2).
Leutescheu *f* ἡ μισανθρωπία, d. *neutr.* d. *adj.*
Leutnant *m* ὁ ὑπολόχαγος.
leutselig φιλάνθρωπος, φιλοπροσήγορος, εὐπροσήγορος, εὔκολος, εὐπρόσοδος (sämtlich 2), φιλόφρων, κοινός, δημοτικός.
Leutseligkeit *f* ἡ φιλανθρωπία, ἡ φιλοπροσηγορία, ἡ κοινότης (ητος), ἡ φιλοφροσύνη, d. *neutr.* d. *adj.*
Levkoie *f* τὸ λευκόϊον, τὸ λευκόϊον.
Levkoienöl *n* τὸ λευκόϊνον.
Lexikograph *m* ὁ λεξικογράφος.
Lexikon *n* τὸ λεξικόν.
Libation *f* ἡ σπονδή (gew. *pl.*), ἡ χοή (bsd. für Tote), eine ~ darbringen σπένδειν (n. M.), κατασπένδειν.
liberal ἐλευθέριος (2).
Liberalität *f* ἡ ἐλευθεριότης (ητος), mit ~ ἐλευθερίως, mit vieler ~ πάνυ γ' ἐλευθερίως.
libieren σπένδειν.
Licht *n* 1. (das Helle im Ggsz zur Dunkelheit) τὸ φῶς (ωτός), τὸ φέγγος, aus ~ bringen ἐκφέρειν od. ἀνάγειν εἰς φῶς, φαίνειν. — 2. übtr. φανερὸν ποιεῖν, δηλοῦν. das ~ der Welt erblicken ἔρχεσθαι εἰς τὸ φῶς, γίγνεσθαι, aus ~ kommen φαίνεσθαι (P.) mit *part.*, δηλοῦσθαι (P.), φανερὸν γίγνεσθαι, nicht aus ~ kommen λανθάνειν mit *part.*, j-m im ~e stehen ἐπισκοτεῖν τινι, ἐπισκιάζειν τινί, sich selbst im ~e stehen αὐτὸν ἑαυτὸν βλάπτειν, aus dem ~e gehen ἀποσκοτίζειν, j-n hinters ~ führen ἀπατᾶν, ἐξαπατᾶν τινα, bei ~ betrachten ὑπ' αὐγὰς ἰδεῖν, j-n in ein vorteilhaftes, gehässiges ~ stellen ἐπαινεῖν, διαβάλλειν τινά, es geht mir ein ~ auf μανθάνω, einer Sache ~ geben φωτίζειν τι, mehr ~ über etw. verbreiten πλέον φῶς ἅπτειν τινί. — 3. (der leuchtende Körper) τὸ φῶς (allg.), ὁ λύχνος (Leuchte), ~ anzünden λύχνον ἅπτειν, ~ brennen λύχνον κάειν, bei ~ πρὸς (τὸν) λύχνον.
licht φανός, φωτεινός, λαμπρός, am (bei) ~em Tage ὑφ' ἡλίου, μεθ' ἡμέραν, κατὰ od. πρὸς φῶς.
Lichtanzünder *n* ἡ λυχναψία.
Lichtanzünder *m* ὁ λυχνάπτης.
lichtbringend φωσφόρος (2), φωταγωγός (2).
Lichtchen *n* τὸ λυχνίον, τὸ λυχνίδιον, ὁ λυχνίσκος.
lichten die Anker αἴρειν τὰς ἀγκύρας, (abjegeln) ἀνάγεσθαι (M.), den Wald ~ ὑλοτομεῖν.
Lichten *n* (der Anker) ἡ ἀναγωγή, gew. durch Verben, (des Waldes) ἡ ὑλοτομία. [φλέγεσθαι (P.).]
lichterloh brennen ἐκφλέγεσθαι (P), ὅλον κάεσθαι od.
Lichtglanz *m* ἡ φωταύγεια, ἡ αὐγή.
lichtgrau λευκόφαιος (2).
lichthell φωταυγής, λαμπρότατος, übtr. φανερός.
Lichtkreis *m* ὁ φωτεινὸς od. περιφωτισμένος κύκλος.
lichtleer ἀφώτιστος (2), σκοτεινός.
lichtlos ἀφεγγής.
Lichtlosigkeit *f* τὸ σκοτεινόν, ἡ ἀφέγγεια.
Lichtmasse *f* τὸ φῶς (ωτός), πολὺ τὸ φῶς.
Lichtmotte *f* ὁ πυραύστης, ἡ φάλαινα, ἡ ψώρα, ὁ ἠπίολος.
Lichtpunkt *m* τὸ φῶς (ωτός).
Lichtputze *f* τὸ λύχνου ἀπόμακτρον.
Lichtquell *m* ἡ τοῦ φωτὸς ἀρχή.
Lichtschere *f* s. Lichtputze.
lichtscheu φεύγων τὸ φῶς.
Lichtscheuheit *f* τὰ φωτεινά, τὰ πρὸς τὸ φῶς τετραμμένα, übtr. τὰ ἀγαθά τινος.
Lichtstrahl *m* ἡ ἀκτίς (ῖνος), ἡ αὐγή.
Lichtträger *m* ὁ λυχνοφόρος.
Lichtung *f* (lichte Stelle im Walde) τὸ τῆς ὕλης ψίλωμα.
lichtvoll φωτεινός, (klar, deutlich) φανερός, σαφής, ἐναργής.
lieb φίλος, προσφιλής, ἀγαπητός (geliebt, geschätzt, teuer), ἀσπαστός, κεχαρισμένος, ἡδύς (angenehm, erfreulich), τίμιος (wert), ~haben ἀσπάζεσθαι (M.), φιλεῖν, ἀγαπᾶν τινα u. τι, j-n sehr ~haben ὑπερφιλεῖν τινα, j-n ~gewinnen ἄγασθαί (P.) τινα, etw. ~gewinnen ἐν ἡδονῇ γίγνεταί μοί τι, ἐραστὴς γίγνομαί τινος, ἔρωτα λαμβάνω τινός, es ist mir etw. ~ χαίρω τινί, κεχαρισμένον ἐστί μοι, ἐν ἡδονῇ ἐστί μοί τι, es ist mir ~, daß χαίρω u. ἥδομαι (P.) mit *part.* od. ὅτι od. εἰ, ~er wollen αἱρεῖσθαι (M.) τι πρό τινος, προαιρεῖσθαι (M.) τί τινος, auch bloß βούλεσθαι, warum nicht ~er? τί μᾶλλον ἤ; in der Anrede: mein ~er Freund, ~er Mann ὦ 'γαθέ, ὦ φίλε, ὦ φίλτατε, ~er (*adv.*) μᾶλλον, ἥδιστον, am ~sten μάλιστα.
liebäugeln νεύματι δηλοῦν τὸν ἔρωτα, mit j-m ~ ἐρωτικὸν βλέπειν πρός τινα od. προσβλέπειν τινί, auch θρύπτεσθαι, διαθρύπτεσθαι (P.) πρός τινα.
Liebchen *n* ἡ ἐρωμένη, τὸ ἐρώμενον, τὸ ἐρωμένιον, ἡ ἐρωτίς (ίδος).
Liebe *f* 1. ἡ φιλία, ἡ φιλότης (ητος). ἡ ἀγάπη, ἡ ἀγάπησις (Zuneigung), ἡ εὔνοια (Wohlwollen), ἡ χάρις (ιτος, Gunst), zärtliche ~ (bsd. von Eltern u. Kindern) ἡ στοργή, ἡ φιλοστοργία, ~ zu den Kindern ἡ φιλοτεκνία, pflichtmäßige ~ (zu Gott, den Eltern, dem Vaterlande) ἡ εὐσέβεια, ~ zu j-m ἡ φιλία, ἡ εὔνοια usw. πρός od. εἴς τινα od. τινός, ~ zu dir ἡ σὴ φιλία. aus ~ εὐνοίᾳ. δι' εὔνοιαν. δι' od. ὑπ' εὐνοίας, κατ' εὔνοιαν od. φιλίαν, sich j-s ~ erwerben τὴν τινος φιλίαν κτήσασθαι. φιλίαν λαμβάνειν παρά τινος. niemandem zuliebe, niemandem zuleide οὔτε πρὸς φιλίαν οὔτε πρὸς ἔχθραν τινός, ~ zu j-m hegen φιλεῖν τινα, ἀγαπᾶν τινα. φιλικῶς διακεῖσθαι πρός τινα, j-m ~ beweisen φιλίᾳ χρῆσθαι περί τινα, ~ zu etw. ἡ ἐπιθυμία, ὁ πόθος. ὁ ἔρως (ωτος), oft durch Eigen mit φιλο-, z.B. ~ zum Leben ἡ φιλοψυχία, ~ zum Ruhm ἡ φιλοδοξία. ~ zum Vaterlande ἡ φιλοπατρία, ~ zur Jagd ἡ φιλοθηρία. ἡ φιλοκυνηγία. ~ zur Arbeit ἡ φιλοπονία, ἡ φιλεργία. — 2. (Geschlechts~) ὁ ἔρως (ωτος), sehnsüchtige ~ ὁ πόθος. ὁ ἵμερος, vor ~ brennen κάεσθαι (P.) ἔρωτι. in ~ entbrennen ἐκκάεσθαι (P.) τῷ ἔρωτι, gekränkte ~ ἡ ἐρωτικὴ λύπη, unglückliche ~ ἔρως δύσερως. — 3. (Liebesgenuß) τὰ ἀφροδίσια, der ~ genießen ἀφροδισιάζειν.

Digitized by Google

Liebediener *m* ὁ κόλαξ (κος), ὁ θώψ (πός).
Liebedienerei *f* ἡ κολακεία, ἡ θωπεία.
liebekrank ἔρωτι νοσῶν, (unglücklich liebend) δύσερως (ωτος), κακῶς ἐρῶν.
Liebelei *f* ὁ μάταιος ἔρως (ωτος).
liebeln μάτην ἐρᾶν.
lieben φιλεῖν, ἀγαπᾶν τινα, εὐνοεῖν od. εὔνουν εἶναί τινι, προσφιλῶς ἔχειν τινί, φιλικῶς ἔχειν od. διακεῖσθαι πρός τινα (Zuneigung zu j-m hegen), στέργειν, φιλοστοργεῖν (von Eltern, Kindern und Geſchwiſtern), ἐρᾶν u. ἔρασθαί τινος (von leidenſchaftlicher Liebe, bſd. Geſchlechtsliebe), ἀσπάζεσθαι (M.) τι (von Sachen), unglücklich ~ κακῶς ἐρᾶν, unglücklich ~d δύσερως (ωτος). oft durch Zſſgn, z.B. das Schöne ~ φιλοκαλεῖν, den Gewinn ~ φιλοκερδεῖν, die Wiſſenſchaften ~ φιλολογεῖν, die Jagd ~ φιλοθηρεῖν, die Kunſt ~ φιλοτεχνεῖν, den Ruhm ~ φιλοδοξεῖν.
Lieben *n* ſ. Liebe.
liebenswert, -würdig ἀξιοφίλητος, ἀξιαγάπητος, ἀξιέραστος, ἐράσμιος (ſämtl. 2), ἐραστός, ἐπαφρόδιτος (2), (anmutig) χαρίεις, εὖ-, ἐπίχαρις.
Liebenswürdigkeit *f* b. *neutr.* d. vorh. *adj.*
Liebesabenteuer *n* ἡ ἐρωτικὴ συντυχία, *pl.* οἱ ἔρωτες, τὰ ἐρωτικά.
Liebesangelegenheit *f* τὰ ἐρωτικά.
Liebesantrag *m* οἱ ἐρωτικοὶ od. περὶ ἔρωτος λόγοι, j-m einen ~ machen προσφέρειν τινὶ λόγους περὶ ἔρωτος.
Liebesband *n* ὁ τοῦ ἔρωτος σύνδεσμος, auch bloß ὁ ἔρως (ωτος), ἡ εὔνοια.
Liebesbeweis *m* ἡ ἀγάπη, ἡ φιλία, ἡ φιλότης (ητος), ἡ χάρις (ιτος), τὸ φιλικὸν ἔργον.
Liebesbezeigung *f* ἡ φιλοφροσύνη, τὸ φιλοφρόνημα, ἡ χάρις (ιτος).
Liebesblick *m* τὸ ἐρωτικὸν βλέμμα.
Liebesbrief *m* ἡ ἐρωτικὴ ἐπιστολή, τὰ ἐρωτικὰ γράμματα.
Liebesbrunſt *f* ὁ ἵμερος, ἡ πτόησις, ὁ δεινὸς ἔρως (ωτος).
Liebesdienſt *m* ἡ χάρις (ιτος), τὸ φιλικὸν ἔργον, τὸ εὐεργέτημα, ἡ εὐεργεσία, τὸ φιλανθρώπευμα. φιλάνθρωπόν τι, j-m einen ~ erweiſen χαρίζεσθαί (M.) τινι, εὐεργετεῖν τινα.
Liebeserklärung *f* οἱ περὶ ἔρωτος λόγοι od. zu umſchr.
Liebeserweiſung *f* τὸ φιλικὸν ἔργον.
Liebesfeuer *n* ὁ πόθος.
Liebesflamme *f* zu umſchr. durch κάεσθαι (P.) ἔρωτι.
Liebesgedanken *m/pl.* τὰ ἐρωτικὰ πάθη, ~ haben ἐρωτικῶς ἔχειν od. διακεῖσθαι πρός τινα.
Liebesgedicht *n* ἡ ἐρωτικὴ ᾠδή, τὸ ἐρωτικὸν ποίημα od. μέλος, τὸ ἐρωτοπαίγνιον.
Liebesgenuß *m* τὰ ἀφροδίσια, ὁ ἀφροδισιασμός, ſich dem ~ hingeben ἀφροδισιάζειν, ausſchweifend im ~ ἀκρατὴς od. ἥττων τῶν ἀφροδισίων.
Liebesgeſchichte *f* ὁ ἐρωτικὸς od. παιδικὸς λόγος, auch bloß ὁ ἔρως (ωτος), τὰ ἐρωτικά.
Liebesgeſpräch *n* οἱ ἐρωτικοὶ λόγοι.
Liebesglut *f* zu umſchr. durch κάεσθαι (P.) ἔρωτι.
Liebesgott *m* ὁ Ἔρως (ωτος).
Liebesgöttin *f* ἡ Ἀφροδίτη, ἡ Κύπρις (ιδος).
Liebeshandel *m* ὁ ἔρως (ωτος), τὰ ἐρωτικά, τὰ ἀφροδίσια.
Liebeshandwerk *n* τὰ τῆς Ἀφροδίτης ἔργα.
Liebesheld *m* ὁ ἐρωτικὸς ἀνήρ.
Liebeskraut *n* τὸ χαρίσιον.
liebeskundig ἐρωτικός.
Liebeskunſt *f* ἡ ἐρωτικὴ τέχνη.
Liebeslied *n* τὸ ἐρωτικὸν μέλος.
Liebesluſt *f* ἡ τῶν ἀφροδισίων ἡδονή, τὰ ἀφροδίσια.
Liebesmacht *f* τὸ τοῦ ἔρωτος κράτος.
Liebesmahl *n* (der erſten Chriſten) αἱ ἀγάπαι.
Liebesmittel *n* τὸ φίλτρον.
Liebespaar *n* οἱ ἐρῶντες od. τὼ ἐρῶντε.
Liebespein *f* οἱ ἐρωτικοὶ ἀγῶνες.
Liebespfand *n* ἡ τοῦ ἔρωτος πίστις.
Liebespfeil *m* τὸ τοῦ Ἔρωτος βέλος.
Liebespflicht *f* τὸ τοῦ ἔρωτος, ἡ εὔνοια.
Liebesprobe *f* ἡ τοῦ ἔρωτος βάσανος.
Liebesqual *f* οἱ τοῦ ἔρωτος πόνοι.
Liebesrauſch *m* ἡ ἐρωτικὴ μανία, im ~ ἐπηρμένος ἔρωτι, μεθύων od. μαινόμενος ὑπ' ἔρωτος.
Liebesſchmerz *m* ἡ ἐρωτικὴ λύπη.
Liebesſchwur *m* ὁ ἀφροδίσιος ὅρκος.
liebestoll ἐρωτομανής.
Liebestrank *m* τὸ φίλτρον.
Liebestrieb *m* ἡ ἐρωτικὴ od. ἀφροδισία ὁρμή.
liebestrunken μεθύων ὑπ' ἔρωτος od. τῆς Ἀφροδίτης.
Liebesverhältnis *n* ἡ ἐρωτικὴ συνουσία.
Liebeswerk *n* τὸ εὐεργέτημα (Wohltat).
Liebeswut *f* ἡ ἐρωτομανία, ὁ οἶστρος.
Liebeszauber *m* ἡ ἴυγξ (γγος).
Liebeszorn *m* ἡ ἐρωτικὴ ὀργή.
liebevoll φιλικός, φιλόφρων, φιλάνθρωπος (2), εὔνους, εὐνοϊκός, εὐμενής.
liebgewinnen ſ. unter lieb.
liebhaben ſ. unter lieb.
Liebhaber *m* **1.** ὁ ἐραστής, ὁ ἐρῶν (einer Perſon und Sache), ὁ ἐπιθυμητής (einer Sache), oft Zſſg mit φιλο-, z.B. ~ der Muſik ὁ φιλόμουσος, ~ der Literatur ὁ φιλόλογος, ein ~ der Literatur ſein φιλολογεῖν. ~ der Jagd ὁ φιλόθηρος, ~ von etw. ſein ἐπιθυμεῖν od. ἐρᾶν τινος, φιλεῖν τι. — **2.** (Käufer) ὁ ὠνητής od. *part.* von kaufen.
Liebhaberei *f* ὁ ἔρως (ωτος), ἡ ἐπιθυμία, ἡ μελέτη, ~ für etw. ἡ φιλοτιμία περί τι.
Liebhaberin *f* ἡ ἐράστρια od. durch *part.* von lieben.
Liebhaberrolle *f* τὰ τοῦ ἐραστοῦ.
liebkoſen ἀσπάζεσθαι, κορίζεσθαι, ὑποκορίζεσθαι (ſämtl. M.), κολακεύειν.
liebkoſend αἰμύλος, ὑποκοριστικός.
Liebkoſung *f* ὁ ἀσπασμός, τὸ ἄσπασμα, ἡ κολακεία, τὸ κολάκευμα.
Liebkoſungswort *n* τὸ ὑποκόρισμα, τὸ ἄσπασμα.
lieblich χαρίεις, ἐπί-, εὔχαρις, κεχαρισμένος, γλυκύς, ἡδύς.
Lieblichkeit *f* ἡ χάρις (ιτος), b. *neutr.* d. vorh. *adj.*
Liebling *m* ὁ ἐρώμενος od. ἀγαπώμενος, ὁ ἀγαπητός, ὁ φίλτατος.
Lieblingsarbeit, -beſchäftigung *f* τὸ ἔργον, ᾧ μάλιστά τις χαίρει od. ἥδεται od. ᾧ προσέχων τις χαίρει.
Lieblingsaufenthalt *m* τὸ χωρίον, ὅπου τις μάλιστα φιλεῖ διατρίβειν.
Lieblingsausdruck *m* ἡ λέξις, ᾗ τις κέχρηται μάλιστα.
Lieblingsidee *f* ἡ διάνοια, περὶ ἣν μάλιστά τις ἐπιτηδεύων χαίρει.
Lieblingsneigung *f* ἡ ἡδονή.
Lieblingsort *m* ſ. Lieblingsaufenthalt.
Lieblingsſache *f* τὸ κεχαρισμένον τινί, ἡ ἡδονή.
Lieblingsſchriftſteller *m* ὁ συγγραφεύς, περὶ ὃν μάλιστα χαίρει τις διατρίβων.
Lieblingsſklave *m* ὁ δοῦλος od. τῶν δούλων, ὃν μάλιστα ἀγαπᾷ ὁ δεσπότης.
Lieblingsſklavin *f* ἡ δούλη, ἣν μάλιστα ἀγαπᾷ ἡ δέσποινα.
Lieblingsſpeiſe *f* τὸ κεχαρισμένον σιτίον.
Lieblingsſtudium *n* τὸ μάθημα, ὃ μάλιστά τις ἐπιτηδεύων χαίρει.
Lieblingsthema *n* περὶ οὗ διαλεγόμενος od. γράφων τις χαίρει.
Lieblingswunſch *m* ὃ τις βούλεται μάλιστα.
lieblos ἄστοργος (2), ἀπάνθρωπος (2), (roh) ὠμός, (mitleidlos) ἀνελεήμων, (hart) σκληρός, τραχύς, χαλεπός.
Lieblоſigkeit *f* ἡ ἀστοργία, ἡ ἀπανθρωπία, ἡ σκληρότης, ἡ τραχύτης, ἡ χαλεπότης, ἡ ὠμότης (ητος).
liebreich φιλάνθρωπος (2), φιλόφρων, εὐμενής, ἐπιεικής, πρᾷος. ~es Weſen ἡ φιλανθρωπία, ἡ φιλοφροσύνη, ἡ εὐμένεια, ἡ ἐπιείκεια, b. *neutr.* d. *adj.*
Liebreiz *m* ἡ χάρις (ιτος), ἡ ἐπαφροδισία.

Digitized by Google

liebreizend ἐπίχαρις, ἐπαφρόδιτος (2).
Liebſchaft *f* ὁ ἔρως (ωτος, u. *pl.*), (in ſchlechtem Sinne) τὰ ἀφροδίσια. [ἀνήρ, die ~ ἡ ἐρωμένη, ἡ γυνή.]
Liebſte *adj.* ἥδιστος, der ~ ὁ ἐρώμενος, (Gemahl) ὁ
Lied *n* (Geſang) τὸ μέλος, τὸ ᾆσμα, ἡ ᾠδή, ὁ νόμος, (auf eine Gottheit) ὁ ὕμνος, ein ~ ſingen μέλος ᾄδειν, μελῳδεῖν, ὑμνῳδεῖν, (Gedicht) ἡ ᾠδή, τὸ ἔπος.
Liedchen *n* τὸ μελύδριον, τὸ μελίσκιον, τὸ ᾀσμάτιον.
Liederbuch *n* ἡ ἀνθολογία. [od. ὑμνων ποιητής.]
Liederdichter *m* ὁ ὑμνοποιός, ὁ μελοποιός, ὁ μελῶν
liederlich (unordentlich) ἄκοσμος (2), ἀνειμένος, ἀμελής, (ausſchweifend, ſchwelgeriſch) ἀκρατής, ἀσελγής, ἄσωτος (2), τρυφερός, ἀκόλαστος (2), ~ ſein od. leben ἀκοσμεῖν, ἀτακτεῖν, ἀσελγαίνειν, ἀκολασταίνειν, τρυφᾶν.
Liederlichkeit *f* ἡ ἀκοσμία, ἡ ἀσέλγεια, ἡ ἀσωτεία, ἡ ἀκρασία.
liederreich φιλῳδός (2).
Liederſammlung *f* ἡ ἀνθολογία.
Liederſänger *m* ὁ ὑμνῳδός, ὁ μελῳδός. [der Verben.]
Lieferant *m* ὁ χορηγός, ὁ πωλητής, gew. durch *part.*
liefern 1. πορίζειν, παρέχειν (u. M.), διδόναι, παρα-, ἀποδιδόναι. — 2. (herbeiſchaffen) ἄγειν, φέρειν, (Material) ἐπαρκεῖν, χορηγεῖν, (eine Arbeit) ἀποδεικνύναι, (Abgabe, Tribut) τελεῖν, ἀποτελεῖν, ἀποφέρειν, einen Beweis, eine Probe ~ ἐπιδείκνυσθαί τι (M.), ἐπίδειξιν ποιεῖσθαί (M.) τινος, ein Beiſpiel ~ παράδειγμα διδόναι, παρέχειν, eine Schlacht ~ μάχην μάχεσθαι, μάχην ποιεῖσθαι (M.), es wird eine Schlacht geliefert μάχη γίγνεται, er iſt geliefert (übtr.) ὄλωλεν, ἀπόλωλεν.
Lieferung *f* ὁ πορισμός, ἡ ἀποφορά, ἡ χορηγία (das Liefern, gew. jedoch Verben), ὁ πόρος. τὰ χρήματα od. σιτία πορισθέντα (das Gelieferte).
liegen 1. κεῖσθαι, κατακεῖσθαι, dabei od. daran ~ ἐπι-, προσ-, παρακεῖσθαί τινι, darauf ~ ἐπι-, ἐγκεῖσθαί τινι, darin ~ ἐγκεῖσθαί τινι, darunter ~ ὑποκεῖσθαί τινι, darüber ~ ὑπερκεῖσθαί τινος, gut, ordentlich ~ εὖ od. καλῶς κεῖσθαι, nicht gut ~ οὐ δεξιῶς κατακεῖσθαι, bequem ~ καλῶς ἔχειν πρὸς τό mit entſpr. *inf.*, bei Tiſche ~ κατακεῖσθαι od. κατακλιθῆναι (δειπνοῦντα), krank ~ κατακεῖσθαι νοσοῦντα, κλινοπετῆ εἶναι, in den Wochen ~ λοχεύεσθαι (P.), auf den Tod ~ θανάσιμον εἶναι, in den letzten Zügen ~ ἐπιθάνατον εἶναι, auf der faulen Haut, auf der Bärenhaut ~ κατακεῖσθαι, etw. ~ laſſen οὐ κινεῖν τι, ἀκίνητον ἐᾶν τι, ~ bleiben ἀκίνητον μένειν od. κεῖσθαι (unangerührt), ἠρέμα κατακεῖσθαι, ἡσυχάζειν, οὐκ ἀνίστασθαι (ruhig), ἀπειρηκέναι (vor Ermattung), οὐ τήκεσθαι (P.) (vom Schnee), ich habe Geld ~ ὑπόκειταί od. κατάκειταί μοι ἀργύριον, ὑπάρχει μοι ἀργύριον κατακείμενον, (von Ländern, Ortſchaften u. dgl.) κεῖσθαι, θέσιν κεῖσθαι, οἰκεῖσθαι (P., von bewohnten Orten und Gegenden), nach Oſten ~ πρὸς ἡλίου ἀνατολὰς ἔχειν od. τείνειν, am Fuße des Berges ~ ὑποκεῖσθαι τῷ ὄρει, vor etw. ~ προκεῖσθαί τινος, entfernt von etw. ~ ἀπέχειν τινός od. ἀπό τινος. — 2. (ſich aufhalten) εἶναι, διάγειν, διατρίβειν, (von Soldaten) σκηνεῖν, im Felde ~ στρατοπεδεύεσθαι (M.), als Beſatzung in der Stadt ~ φρουρὰν ἄγειν ἐν τῇ πόλει, in Banden, Feſſeln ~ δεδέσθαι, δεδεμένον εἶναι, zu Hauſe ~ οἰκουρεῖν. — 3. über etw. ~ (ſich anhaltend mit etw. beſchäftigen) εἶναι (ὅλον) πρός od. ἐπί τινι, ἀμφί τι, προσκεῖσθαί τινι. — 4. (ruhen) κεῖσθαι, ſtill ~ (auf der Reiſe) παύεσθαι od. ἀναπαύεσθαι (M.) πορευόμενον, παῦλαν λαμβάνειν τῆς ὁδοῦ, es bleibt etw. ~ (wird nicht fortgeſetzt) ἄπρακτον γίγνεταί τι, μεταξὺ καταλείπεταί τι, etw. ~ laſſen ἀφιέναι τι, ἐᾶν τι, ἀμελεῖν τινος, es liegt am Tage φανερόν ἐστιν, φαίνεται, κατάδηλόν ἐστιν, die Urſache liegt darin, daß αἰτία od. αἴτιον δέ, ὅτι, der Unterſchied liegt darin τὸ διάφορον ἐν τούτῳ ἐστίν, ταῦτα δὲ διαφέρει, es liegt in uns ἔνεστιν od. ἐμπέφυκεν ἡμῖν od. ἐν ἡμῖν, es liegt in j-s Charakter ἔστι πρὸς τοῦ τρόπου τινός od. πρός τινος, es liegt mir am Herzen μέλει μοί τινος, ἐπιμελοῦμαί (P.) τινος, es liegt daran διαφέρει, es liegt mir nichts, wenig, viel daran οὐδέν, ὀλίγον, πολὺ διαφέρει μοι, es liegt nichts daran οὐδὲν πράγμά ἐστι, ſoviel an mir liegt τό γ' ἐπ' ἐμοί, ὅσον γ' ἐπ' ἐμοί ἐστιν, die Schuld liegt an ihm αἴτιος ἐκεῖνος.
Liegen *n* (im Bett oder bei Tiſche) ἡ κατάκλισις, ſonſt durch Verben.
liegend κείμενος, κατακείμενος, ~e Gründe, Habe ἡ φανερὰ οὐσία, τὰ φανερὰ κτήματα. [od. κτῆσις.]
Liegenſchaft *f* τὰ ἔγγεια (κτήματα), ἡ ἔγγειος οὐσία
Liktor *m* ὁ ῥαβδοῦχος, ὁ ῥαβδοφόρος, ὁ ῥαβδονόμος, ὁ δήμιος, ὁ δημόσιος, ~ ſein ῥαβδοφορεῖν, ῥαβδουχεῖν.
Liktoramt *n* ἡ ῥαβδουχία. [κρίνον, τὸ λείριον.]
Lilie *f* τὸ κρίνον, τὸ σοῦσον, weiße ~ τὸ βασιλικόν
lilienartig λειριώδης, κρινοειδής.
Lilienbeet *n* ὁ κρινών (ῶνος), ἡ κρινωνιά.
lilienfarbig κρινόχρους.
Lilienöl *n* τὸ κρινέλαιον.
lilienweiß λευκότατος.
limitieren περιγράφειν, περατοῦν τι, τιθέναι od. καθιστάναι ὅρους τινός und τινί.
limitiert περίγραπτος (2), περατοειδής.
Linde *f* ἡ φιλύρα, aus der ~ gemacht φιλύρινος.
Lindenallee *f* ὁ φιλυρῶν ὄρχος.
Lindenbaſt *m* ἡ φιλύρα.
Lindenbaum *m* ἡ φιλύρα.
Lindenblüte *f* τὰ φιλύρινα ἄνθη.
Lindenhain *m*, **-gehölz** *n*, **-wald** *m* τὸ φιλυρῶν ἄλσος. ὁ φιλυρῶν δρυμός.
Lindenholz *n* τὸ φιλύρινον ξύλον.
Lindenkohle *f* ὁ ἀπὸ τῶν φιλυρίνων ξύλων ἄνθραξ (κος).
lindern πραΰνειν, καταπραΰνειν (beſänftigen), παρηγορεῖν, παραμυθεῖσθαι (M., durch Zuſpruch und Tröſtung), κουφίζειν, ἐκκουφίζειν (erleichtern).
lindernd πραϋντικός, παραμυθητικός, παρηγορικός.
Linderung *f* ἡ πραΰνσις, ἡ παραμυθία. ἡ παρηγορία (als Sache), ἡ ἄνεσις, ἡ κούφισις, ἡ ῥαστώνη (als Zuſtand), j-m ~ verſchaffen κουφίζειν τινά τινος, ῥαστώνην παρασκευάζειν τινί τινος. ~ finden von etw. (z.B. von Schmerzen) λωφᾶν τινος.
Linderungsmittel *n* τὸ παραμύθιον, τὸ παρηγόρημα.
Lineal *n* ὁ κανών (όνος), ἡ στάθμη.
Linie *f* 1. ἡ γραμμή, die gerade ~ ἡ εὐθεῖα γραμμή, in gerader ~ εὐθύ, ὀρθήν, nach der ~ ἐπί, κατά, πρὸς στάθμην, eine ~ ziehen γραμμὴν ἄγειν οt. τείνειν, die krumme ~ ἡ σκολιὰ γραμμή. — 2. (eine Reihe) ὁ στοῖχος, (von Soldaten) ἡ τάξις, ἡ φάλαγξ (γγος), die ~ überſchreiten ἐκκυμαίνειν. — 3. (Zeile) ὁ στίχος. — 4. (in Geſchlechtsregiſtern) τὸ γένος, in auf- und abſteigender ~ εἰς τὸ κάτω καὶ ἐπὶ τὸ ἄνω, die Verwandten in männlicher, weiblicher ~ οἱ πρὸς ἀνδρῶν, πρὸς γυναικῶν συγγενεῖς. — 5. (Äquator) ὁ ἰσημερινὸς κύκλος.
linienartig γραμμοειδής, γραμμώδης.
Linienblatt *n* τὸ χαρτίον γραμμαῖς διειλημμένον.
Linienſchiff *n* ἡ τριήρης.
Linienſtellung *f* ἡ φάλαγξ (γγος).
Linientruppen *f pl.* οἱ ὁπλῖται, ἡ φάλαξ (γγος).
liniieren γραμμὰς τείνειν od. ἄγειν ἐπί τινι.
link ἀριστερός, (von militäriſchen Stellungen) εὐώνυμος (2). zur ~en ἐπ' ἀριστερά, von der ~en Seite her ἀπ' ἀριστερᾶς. die ~e Hand ἡ ἀριστερά.
linkiſch σκαιός, σκαιώδης, ἀδέξιος (2), ~es Weſen ἡ σκαιότης (ητος), ~ handeln, ſich benehmen σκαιουργεῖν.
links ἐπὶ τὴν ἀριστεράν (wohin), ἐν τῇ ἀριστερᾷ (wo), ~ marſchieren laſſen ἐπὶ τὸ ἀριστερὸν ἄγειν, (bei militäriſchen Bewegungen) ἐπ' ἀσπίδα, ἐξ od. παρ' ἀσπίδος, παρ' ἀσπίδα, (bei der Kavallerie) ἀφ' ἡνίας, ἐφ'

Digitized by Google

ἡνίαν. mit der linken Hand τῇ ἀριστερᾷ, der ~ iſt ἀριστερόχειρ (ειρος).
linksum ἐπ' ἀσπίδα, ſ. links.
linnen ſ. leinen.
Linnen *n* ſ. Leinwand.
Linnenzeug *n* ſ. Leinwand.
Linſe *f* ὁ φακός, ἡ φακῆ, von ~n φάκινος, Gericht von ~n ἡ φακοπτισάνη, die ~ im Auge ὁ φακοειδὴς χιτών (ῶνος).
linſenähnlich, -artig φακοειδής, φακώδης.
Linſenbaum *m* ἡ κολουτέα, ἡ κολοιτία.
linſenfarbig ὑποφακώδης.
linſenförmig φακωτός.
Linſengericht *f* ἡ φακῆ.
Linſenſuppe *f* τὸ φάκιον.
Lippchen *n* τὸ χειλάριον.
Lippe *f* τὸ χεῖλος, mit hervorſtehenden ~n πρόχειλος (2), aufgeworfene ~n χεῖλη παχέα, mit aufgeworfenen ~n παχυχειλής. παχύχειλος (2), ſich in die ~n beißen δάκνειν τὰ χείλη, das Herz auf den ~n haben οὐδὲν ὑποστειλάμενον λέγειν. [ἄφωνον.]
Lippenbuchſtabe *m* τὸ διὰ τῶν χειλῶν προφερόμενον
Lippenzwang *m* (e. Folterwerkzeug) τὸ χειλοστρόφιον.
Lippfiſch *m* ἡ ἰουλίς (ίδος), ἡ κίχλη, ὁ κόττυφος.
Liquidation *f* (Berechnung) ἡ ἀπογραφή. ὁ ἀπόλογος. (Abfindung mit den Gläubigern) ἡ διάλυσις.
liquidieren ἀπογράφειν, (die Gläubiger abfinden) διαλύειν.
liſpeln (beim Sprechen) τραυλίζειν, ψελλίζειν τὴν φωνήν. (ſäuſeln) ψιθυρίζειν. [τὸ ψιθύρισμα.]
Liſpeln *n* ὁ τραυλισμός, ὁ ψελλισμός, ὁ ψιθυρισμός.
liſpelnd τραυλός, ψελλός, ψιθυρός.
Liſt *f* ἡ πανουργία, ὁ δόλος, eine ~ ἡ τέχνη, τὸ τέχνημα. τὸ τέχνασμα, ἡ μηχανή. τὸ μηχάνημα, ἡ σκευωρία, τὸ σκευώρημα, τὸ σόφισμα, eine ~ erſinnen μηχανὰς μηχανᾶσθαι (M.), μηχανὰς πλέκειν, τέχνας κατασκευάζειν, ~ anwenden μηχανᾶσθαι, τεχνᾶσθαι (M.), τεχνάζειν (u. M.), mit ~ δόλῳ, δολερῶς. (Trug) ἡ ἀπάτη.
Liſte *f* ὁ κατάλογος, τὸ διάγραμμα, τὸ σανίδιον, auf, in der ~ ſtehen ἐν τῷ καταλόγῳ ἐνεῖναι, eine ~ von etw. entwerfen, aufſtellen ἀπογράφειν τι, eine ~ von etw. haben ἀπογεγραμμένα ἔχειν τινά, in die ~ eingetragen ſein ἐγγεγραμμένον εἶναι ἐν τῷ καταλόγῳ (auch εἰς τὸν κατάλογον). aus der ~ ſtreichen ἐξαλείφειν ἐκ τοῦ καταλόγου.
liſtig πανοῦργος (2), δολερός, δόλιος, ποικίλος. πολυμήχανος (2), σοφός.
Liſtigkeit *f* ἡ πανουργία, ἡ σοφία, ἡ δολιότης (ητος).
Litanei *f* αἱ εὐχαί, αἱ λιταί, eine ~ anſtimmen λιτὰς ob. εὐχὰς ποιεῖσθαι (M.). λιτανεύειν.
literariſch μαθηματικός. γραμματικός.
Literatur *f* τὰ γράμματα, ἡ γραμματεία, ἡ παιδεία.
Literaturfreund *m* ὁ φιλογράμματος, ein ~ ſein φιλογραμματεῖν.
Lithograph *m* ὁ λιθογράφος.
Lithographie *f* ἡ λιθογραφία (als Kunſt). τὸ λιθογράφημα (als Erzeugnis).
lithographieren λιθογραφεῖν. [ſämtlich Neubildungen).]
lithographiſch λιθογραφικός (die vier letzten Wörter ſind
Liturgie *f* ἡ λειτουργία ob. λητουργία, ἡ ἀκολουθία.
liturgiſch λειτουργικός.
Litze *f* ἡ μήρινθος, ἡ ῥάβδος. ὁ μίτος.
Livree *f* ἡ τῶν ὑπηρετῶν στολή.
Lob *n* ὁ ἔπαινος. ἡ εὐλογία, ἡ εὐφημία (gute Nachrede), auch ὁ κόσμος u. ἡ δόξα (Ehre und Ruhm), es gereicht mir etw. zum ~e δόξαν λαμβάνω ἔκ ob. ἀπό τινος. εὐδοκιμῶ ἐπί ob. ἔν τινι ob. bloß τινι. j-s ~ erheben ἔπαινον ποιεῖσθαι (M.) περί τινος. ἔπαινον λέγειν ἐπί τι, gottlob! χάρις θεῷ. [θυμία.]
Lobbegierde *f* ἡ ἐπαίνου oder τοῦ ἐπαινεῖσθαι ἐπιθυμία.
lobbegierig ἐπαίνου ob. τοῦ ἐπαινεῖσθαι ἐπιθυμῶν.
loben ἐπαινεῖν, εὐλογεῖν, (öffentlich durch eine Rede) ἐγκωμιάζειν, (gut finden, von Sachen) ἀποδέχεσθαι (M.). δοκιμάζειν, nicht ~ ἀποδοκιμάζειν, j-n wegen etw. ~ ἐπαινεῖν τινός τι ob. τινα εἴς τι ob. τινα ἐπί τινι ob. τινά τι, etw. an j-m ~ ἐπαινεῖν τινός τι, das Werk lobt den Meiſter τὸ πρᾶγμα δίδωσι τὸν ἔλεγχον.
Loben *n* ſ. Lob. [ἐπαινετός.]
lobenswert, -würdig ἐπαίνου ἄξιος, ἀξιέπαινος (2).
Lobenswürdigkeit *f* ἡ ἀξία, ὁ κόσμος.
Lober *m* ὁ ἐπαινέτης.
Loberhebung *f* ὁ ἔπαινος, τὸ ἐγκώμιον.
Lobgedicht *n* τὸ ἐγκώμιον, τὸ προοίμιον.
Lobgeſang *m* ὁ ὕμνος, ἡ ὑμνῳδία.
Lobhudelei *f* ὁ ἄγαν ob. λίαν ob. δεινὸς ob. ὑπερβάλλων ob. ἄμετρος ἔπαινος.
lobhudeln ἄγαν ob. λίαν ob. ὑπερβαλλόντως ἐπαινεῖν.
löblich ἐπαινετός, ἐπαίνου ἄξιος, ἀξιέπαινος (2). es iſt ~ κόσμον φέρει.
Loblied *n* ſ. Lobgeſang.
lobpreiſen ὑμνεῖν, καθυμνεῖν, gew. ἐγκωμιάζειν.
Lobpreiſer *m* ὁ ἐγκωμιαστής, ὁ ὑμνολόγος. gew. *part.* der Verben.
Lobpreiſung *f* τὸ ἐγκώμιον.
Lobrede *f* ὁ ἔπαινος, τὸ ἐγκώμιον, eine ~ auf j-n halten ἔπαινον λέγειν ἐπί τινι (auf etw. περί τινος).
Lobredner *m* ὁ ἐπαινέτης, ὁ ἐγκωμιαστής, ὁ λέγων τὸν ἔπαινον.
Lobrednerin *f* ἡ ἐπαινέτις (ιδος).
lobredneriſch ἐγκωμιαστικός.
Lobſchrift *f* ὁ ἔπαινος, τὸ ἐγκώμιον.
lobſingen ὑμνεῖν, καθυμνεῖν, ὑμνῳδεῖν.
Lobſpruch *m* ὁ ἔπαινος, τὸ ἐγκώμιον, ſ. Lobrede.
Loch *n* ἡ ὀπή (jede Öffnung), τὸ τρύπημα (gebohrtes ~), ἡ τρύμη, ἡ τρυμαλιά (durch Reibung entſtandenes ~), ὁ βόθρος, τὸ ὄρυγμα (durch Graben entſtandenes ~). ἡ τρώγλη, ὁ φωλεός (als Aufenthaltsort der Tiere), übtr. (ſchlechte Wohnung) ἡ καλιά, ſich ein ~ in den Kopf fallen πεσόντα συντρίβειν τὴν κεφαλήν.
löcherig τρηματώδης, τετρημένος, τετρυπημένος, ein ~es Gewand ἱμάτιον συντετριμμένον.
Löcherſchwamm *m* ὁ βωλίτης.
Löchchen *n* τὸ βοστρύχιον.
Locke *f* ὁ βόστρυξ (χος), τὸ βοστρύχιον, ἡ πλοκαμίς (ίδος), ὁ πλόκαμος, ὁ κίκιννος.
[1]locken (in Locken legen) βοστρυχίζειν, βοστρυχοῦν.
[2]locken (mit Lockſpeiſe) δελεάζειν (auch übtr.), (mit Lockvögeln) παλεύειν (auch übtr.), übtr. ἐπάγειν, ψυχαγωγεῖν, in einen Hinterhalt ~ ὑπάγειν εἰς ἐνέδρας, ſich durch etw. ~ laſſen ἐφέλκεσθαί, ἐπαίρεσθαί, ἐπισπᾶσθαι (P.) τινι. [ψυχαγωγία, gew. durch Verben.]
Locken *n* ὁ δελεασμός, τὸ πάλευμα, ἡ ἐπαγωγή, ἡ
lockenartig βοστρυχώδης. *adv.* βοστρυχηδόν.
Lockenkopf *m* ἡ καταβόστρυχος κεφαλή, βόστρυχας ἔχων, ὁ κομήτης, *f* ἡ κομῆτις (ιδος).
lockenreich οὖλος.
locker (nicht derb) χαῦνος, ψαθυρός, σομφός, σομφώδης, ἀραιός, ἄσακτος (2). (nicht ſtraff) χαλαρός. ἀνειμένος, ἄνετος (2), übtr. ἀνειμένος, τρυφερός. ῥᾴθυμος (2), ~ leben ἀνειμένῃ τῇ διαίτῃ χρῆσθαι, τρυφερῶς ζῆν, τρυφᾶν. ῥᾳθυμεῖν, ῥᾳδιουργεῖν.
Lockerheit *f* ἡ χαυνότης. ἡ ψαθυρότης, ἡ σομφότης, ἡ ἀραιότης, ἡ χαλαρότης (ητος), übtr. ἡ τρυφή. ἡ ῥᾳθυμία. ἡ ῥᾳδιουργία.
lockern χαυνοῦν, ἀραιοῦν, χαλᾶν, ſich ~ χαλᾶσθαι (P.).
Lockern *n.* **Lockerung** *f* ἡ χαύνωσις, ἡ ἀραίωσις. ἡ χάλασις. gew. durch Verben.
lockig οὖλος.
Lockruf *m* (gewiſſer Tiere) ὁ ὀλολυγών (όνος).
Lockſpeiſe *f* τὸ δέλεαρ (ατος). durch ~ kirren δελεάζειν.
Lockung *f* ἡ ἐπαγωγή, τὸ δέλεαρ (ατος). τὸ Δέλεασμα, ἡ ψυχαγωγία (als Sache. als Handlung ſ. [1]locken).
Lockvogel *m* ἡ παλεύτρια, ὁ παλευτής, mit Lockvögeln fangen παλεύειν.

Digitized by Google

lodern φλέγεσθαι, κάεσθαι (P.), ἐκκάεσθαι, ἐκφλέγεσθαι (P.), λάμπειν.
Löffel *m* τὸ μύστρον, ὁ μύστρος, τὸ λίστρον, τὸ κοχλιάριον, (zum Schöpfen) ὁ ἀρυτήρ (ῆρος), (die Ohren des Hasen) τὰ ὦτα.
Löffelchen *n* τὸ μυστρίον, τὸ λιστρίον.
Löffelgans *f* ὁ πελεκάς (ᾶντος).
löffeln μυστιλᾶσθαι.
Löffelreiher *m* ὁ λευκερωδιός.
logieren οἰκεῖν.
Logik *f* ἡ λογική.
Logiker *m* ὁ λογικός.
Logis *n* ἡ οἴκησις, (Absteigequartier) ἡ καταγωγή, τὸ καταγώγιον.
logisch λογικός.
Lohe *f* (Flamme) ἡ φλόξ (γός), (Gerberlohe) τὸ δεψικὸν λέπος.
Lohgerber *m* ὁ βυρσοδέψης, ὁ σκυτοδέψης.
Lohn *m* 1. eig. ὁ μισθός, τὰ ἐπίχειρα, ἡ ἐργασία (Erwerb, Ertrag), ἡ τιμή (Preis, Entgelt), der gegebene ~ ἡ μισθοφορά, der verabredete, festgesetzte ~ ἡ σύνταξις, der bedungene ~ τὸ μίσθωμα, geringer ~ τὸ μισθάριον, ~ für erwiesene Dienste ἡ ἀντίδοσις, ~ geben μισθὸν διδόναι ob. φέρειν ob. παρέχειν, μισθοδοτεῖν, ~ bekommen μισθὸν λαμβάνειν ob. ἀπολαμβάνειν, δέχεσθαι (M.), für ~, um ~ μισθοῦ, ἐπὶ μισθῷ, um ~ dienen μισθοφορεῖν, μισθαρνεῖν, θητεύειν, um ~ dingen μισθοῦσθαι (M.), für ~ anwerben μισθῷ πείθειν, ohne ~ ἀμισθί. — 2. (Vergeltung, Strafe) ἡ τιμή, ἡ δίκη, er hat den verdienten ~ erhalten τὴν ἀξίαν δίκην δέδωκεν (ὧν ἥμαρτεν), ich habe dafür zum ~ περίεστί ob. περιγίγνεταί μοι ταῦτα ἐκ ob. ἀπὸ τούτων.
Lohnarbeit *f* ἡ μισθαρνία, ἡ μισθοφορία, ἡ μισθαρνικὴ ἐργασία, ἡ θητεία (als Handlung), τὸ θητικὸν ἔργον (als Sache), auf ~ gehen ἐπὶ θητείαν ἰέναι.
Lohnarbeiter *m* ὁ μισθάρνης, ὁ μισθαρνος, ὁ μισθοφόρος, ὁ μισθωτός, ὁ θής (ητός).
Lohnarbeiterin *f* ἡ θῆττα, ἡ μισθάρνισσα.
Lohndiener *m* s. Lohnarbeiter.
Lohndienst *m* ἡ μισθαρνία, ἡ μισθοφορία, ἡ θητεία (als Beschäftigung), τὸ θητικὸν ἔργον (als Sache).
lohnen μισθὸν διδόναι ob. τελεῖν τινι, μισθοδοτεῖν τινα, es lohnt sich der Mühe ἄξιόν ἐστιν.
löhnen j-n μισθοδοτεῖν τινι.
Lohnherr *m* ὁ μισθοδότης, ὁ ἐργοδότης.
Lohnkutsche *f* ἡ μισθωτὴ ἁρμάμαξα.
Lohnkutscher *m* ὁ ἐπὶ μισθῷ παρέχων ἁρμαμάξας, ὁ μισθωτὸς ἁρματηλάτης.
Lohnsucht *f* ἡ μισθοῦ ob. κέρδους ἐπιθυμία.
lohnsüchtig μισθοῦ ob. κέρδους ἐπιθυμῶν.
Löhnung *f* (das Geben von Lohn) ἡ μισθοδοσία. ἡ μισθοῦ δόσις. (Lohn, Sold) ὁ μισθός, ἡ μισθοφορά, bei Soldaten auch: τὸ σιτηρέσιον.
Lokal *n* ὁ τόπος, τὸ χωρίον.
lokal ἐπι-. ἐγχώριος.
lokalisieren καθειργνύναι ἐν βραχεῖ χωρίῳ.
Lokalität *f* ὁ τόπος, τὸ χωρίον.
Lokalkenntnis *f* ἡ τῶν τόπων ob. χωρίων ἐμπειρία, ~ haben τῶν τόπων ob. χωρίων ἔμπειρον εἶναι.
Lolch *m* (Pflanze) τὸ ζιζάνιον, ἡ αἶρα.
Loligin *m* (Tintenfisch) ἡ τευθίς (ίδος).
Longe *f* ὁ κυνόδεσμος (Hundeleine), ὁ ῥυταγωγεύς (Pferdeleine).
Lorbeer *m* ἡ δάφνη, übtr. τὰ ἀριστεῖα, sich ~ erringen τῶν ἀριστείων τυγχάνειν.
lorbeerähnlich, -artig δαφνοειδής.
Lorbeerbaum *m* ἡ δάφνη.
Lorbeerblatt *n* τὸ δάφνης φύλλον.
Lorbeerhain *m* ὁ δαφνών (ῶνος).
Lorbeerholz *n* τὰ ἀπὸ δάφνης ξύλα.
Lorbeerkranz *m* ὁ δάφνινος στέφανος, übtr. ὁ ἀριστείας στέφανος.
Lorbeeröl *n* τὸ δάφνινον ἔλαιον.
Lorbeerrose *f* ἡ ῥοδοδάφνη, τὸ ῥοδόδενδρον, τὸ νήριον.
Lorbeerwein *m* ὁ δάφνινος οἶνος.
Lorbeerzweig *m* ὁ δάφνινος κλών (ωνός), ἡ δαφνίς (ίδος).
Los *n* 1. eig. ὁ κλῆρος, das durchs ~ Zugefallene ὁ κλῆρος, τὸ λάχος, ἡ λῆξις, durchs ~ κλήρῳ, κληρωτί. — 2. (Schicksal, Geschick) ἡ μοῖρα, ἡ τύχη, ein glückliches ~ ἡ καλὴ ob. ἀγαθὴ τύχη, ἡ εὐμοιρία, ein ~ ziehen κληροῦσθαι (M.). λαγχάνειν, durchs ~ bestimmt, gewählt κληρωτός, etw. durchs ~ bekommen λαγχάνειν τινός, κληρονομεῖν, κληροῦσθαι (M.) τι, durchs ~ wählen κληροῦν, κληρωσάμενον αἱρεῖσθαι (M.) ob. καθιστάναι, durchs ~ verteilen κληροδοτεῖν, ἀποκληροῦν, durchs ~ zuteilen ἐπικληροῦν, ein glückliches ~ haben καλῇ τύχῃ χρῆσθαι, εὐτυχεῖν, εὐπραγεῖν, ein unglückliches ~ haben δυστυχεῖν, δυσπραγεῖν, wir haben alle ein gleiches ~ κοινὴ ἡ τύχη, es ist etw. mein ~ ὑπάρχει μοί τι.
los von etw. sein ἀπηλλάχθαι τινός, es ist etw. ~ γίγνεταί τι, immer drauf ~! ἄγε δή, ἴθι δή, τί μέλλομεν; τί μέλλετε; u. dgl.
losarbeiten eig. ἀφαιρεῖν, καταπονεῖν, sich ~ (sich mit Gewalt losmachen) βίᾳ ἀπαλλάττεσθαι (P.), frisch drauf ~ σπουδῇ πράττειν τι, ὁρμᾶν (u. P.) ἐπί τι.
lösbar λυτός.
losbekommen ἀπολύειν, ἀποσπᾶν.
losbetteln ἐξαιτεῖσθαι (M.).
losbinden λύειν, ἀπο-, ὑπολύειν.
losbitten ἐξαιτεῖσθαι (M.).
losbrechen *trans.* ἀπορρηγνύναι, ἀποθραύειν, *intr.* ἀπορρήγνυσθαι (P.), (von Stürmen, Krieg u. dgl.) σκήπτειν, ἀπο-, κατασκήπτειν, seinen Zorn gegen j-n ~ lassen ἀποσκήπτειν τὴν ὀργὴν εἴς τινα, gegen j-n ~ ὁρμᾶσθαι (P.) ἐπί τινα, φέρεσθαι (P.) ἐπί τινα, ἐπιφέρεσθαι (P.) τινι, ἐμ-, ἐπιπίπτειν τινί.
Losbruch *m* ἡ ὁρμή, ἡ ἐφορμή, ἡ ἐπιφορά, gew. durch
lösen σβεννύναι, gew. ἀπο-, κατασβεννύναι (auch übtr.), den Durst ~ παύειν ob. πληροῦν τὴν δίψαν, etw. ~ (Geschriebenes u. dgl.) ἐξαλείφειν τι, (in der Schifferspr., = ausladen) ἐξαιρεῖσθαι (M.).
Lösen *n* ἡ σβέσις.
Löschgeräte *n pl.* τὰ σβεστήρια σκεύη.
Löschmittel *n* τὸ σβεστήριον.
Löschpapier *n* ὁ πότης χάρτης.
losdonnern ἀναβροντᾶν.
losdrücken ἀφιέναι (z.B. einen Pfeil).
lose (locker) χαλαρός, λελυμένος, ἐκ-, διάλυτος, ἀνειμένος, (mutwillig) ἀκόλαστος (2), ὑβριστικός, ein ~r Schelm πανοῦργος. πονηρός.
Lösegeld *n* τὸ λύτρον, gegen ~ losgeben λυτροῦν, durch ~ befreien λυτροῦσθαι (M.).
loseisen etw. ἀναπᾶν τι.
losen κληροῦσθαί. διακληροῦσθαι (M.) τι (um etw.), ~ lassen κληροῦν, διακληροῦν.
Losen *n* ἡ κλήρωσις, ὁ κλῆρος.
lösen λύειν, ἀπολύειν, einen Gefangenen ~ λύειν τινὰ τῶν δεσμῶν ob. ἐκ δεσμῶν, j-m die Zunge ~ ποιεῖν τινα λαλεῖν ob. φθέγγεσθαι (M.), Geld ~ λαμβάνειν, ἀποδέχεσθαι (M.) ob. ἐμπολᾶν ἀργύριον, das gelöste Geld ἡ ἐμπολή.
losfahren ἀποσκήπτειν, -λεσθαι εἴς τινα.
losgeben ἀφιέναι (ἐλεύθερον), ἐλευθεροῦν, ἀπολύειν, gegen Lösegeld λυτροῦν, ἀπολυτροῦν.
Losgebung *f* ἡ ἀπόλυσις. ἡ ἐλευθέρωσις. ἡ λύτρωσις, ἡ ἀπολύτρωσις, gew. durch Verben.
losgehen 1. von etw. (sich loslösen) λύεσθαί, ἀπολύεσθαι (P.) τινος u. ἀπό τινος, nicht ~ von etw. (fest anhaften an etw.) ἔχεσθαί τινος, ἐμ-, προσπεφυκέναι τινί. — 2. auf j-n ~ ὁρμᾶσθαι (P.) ἐπί τινα, ἐπέρχεσθαί, ἐπιφέρεσθαί (P.) τινι, προσπίπτειν τινί, φέρεσθαι (P.) ἐπί τινα, es geht etw. los γίγνεταί τι, ἀρχὴ γίγνεται. — 3. (von Geschossen) σχάζεσθαι. ἀποσχάζεσθαι (P.) αὐτόματον (von selbst).
losgürten ἀποζωννύναι, λύειν.

Digitized by Google

loshauen ἀποτέμνειν, ἀποσχίζειν, ἀπο-, ἐκ-, περικόπτειν, auf j-n ~ παίειν τινά.
loshelfen λύειν τὰς περόνας.
Loskauf *m* ἡ λύσις, ἡ λύτρωσις.
loskaufen λυτροῦσθαι, ἀπολυτροῦσθαι, λύεσθαι (M.).
Loskaufung *f* ἡ λύσις, ἡ λύτρωσις, ἡ ἀπολύτρωσις.
loskniipfen λύειν, ἀπο-, ἀναλύειν.
loskommen (aus Gefangenſchaft u. dgl.) λύεσθαι, ἀπολύεσθαι, λυτροῦσθαι, ἀφίεσθαι (P.), (befreit werden) ἐλευθεροῦσθαι, von etw. ~ ἀπ-, ἐξαπαλλάττεσθαί (P.) τινος, ἔξω γίγνεσθαί τινος.
Loskommen *n* ἡ ἀπαλλαγή, gew. durch Verben.
loslaſſen ἀφιέναι τινά τινος, (aus der Gefangenſchaft) ἐκλύειν, ἐκλυτροῦν, (aus der Sklaverei) ἀφιέναι ἐλεύθερον, (aus dem Dienſte) ἀποπέμπειν, einen Hund auf j-n ~ κύνα ἐπαφιέναι τινί.
Loslaſſen *n*, **Loslaſſung** *f* ἡ ἄφεσις, ἡ ἐλευθέρωσις, ἡ λύτρωσις, ἡ ἀποπομπή, gew. durch Verben.
losmachen λύειν, ἀπολύειν, ἀπολυτροῦν, von etw. ~ ἀπαλλάττειν, ἐλευθεροῦν, ἐκλύειν τινός, ſich von etw. ~ ἀπαλλάττεσθαί (P.) τινος, von j-m ſich ~ ἀφίστασθαί τινος.
Losmachen *n*, **Losmachung** *f* ἡ ἀπόλυσις, ἡ ἀπαλλαγή, ἡ ἐλευθέρωσις, gew. durch Verben.
losnageln ἀποκαθηλοῦν.
losreißen ἀποσπᾶν, ἀφέλκειν, ἀποσύρειν, ſich von etw. ~ ἐκδύειν (u. M.) τι, ἀπαλλάττεσθαί (P.) τινος, ſich von j-m ~ ἀφίστασθαί τινος.
losrennen auf j-n (etw.) τρέχειν, θεῖν ἐπί τινα (τι), ἐπιτρέχειν, ἐπιθεῖν τινι, ὁρμᾶσθαι (P.) ἐπί τινα (τι).
lossagen ſich von etw. ἀπαγορεύειν (ἀπειπεῖν) τι, ἀποκηρύττειν τι, ἀφίστασθαί, ἀπαλλάττεσθαι (P.) τινος.
Lossagung *f* ἡ ἀπαλλαγή, ἡ ἀποκήρυξις.
losſchälen ἀπολεπίζειν, ſich ~ P.
losſchießen τοξεύειν, βάλλειν, ἀφιέναι.
losſchlagen eig. ἀποκόπτειν, ἀποκρούειν, κόψαντα ἀπολύειν, (verkaufen) ἀποδίδοσθαι (M.), ἀπεμπολᾶν, auf j-n ~ παίειν τινά, (anfangen zu ſchlagen) χειρῶν ob. μάχης ἅπτεσθαι (M.), εἰς χεῖρας ἔρχεσθαι τινι.
losſchneiden ἀπο-, ὑποτέμνειν.
losſchnüren λύειν. [λάχθαι τινός.)
losſein von j-m ob. etw. ἐλεύθερον εἶναί τινος, ἀπηλ-)
losſpannen ἀποζευγνύναι, λύειν (von Zugtieren), ἀντέναι (ἧμμ), ἀναχαλᾶν (vom Bogen).
losſprechen j-n von etw. ἀπολύειν, ἀφιέναι τινά τινος, (vom Richter) ἀποδικάζειν, ἀπογιγνώσκειν τινά τινος, (vom Schiedsrichter) ἀποδιαιτᾶν τινος ob. τινι τὴν δίαιταν, losgeſprochen werden von etw. ἀπο-, ἐκφεύγειν τι.
Losſprechung *f* ἡ ἀπόλυσις, gew. durch Verben.
losſprengen eig. ἀπορρηγνύναι, ἀπαράττειν, ἀποκόπτειν, auf j-n ~ δρόμῳ ἐπ-, προσελαύνειν τινί, ἐλαύνειν ἐπί ob. πρός τινα.
losſpringen (abſpringen, von Sachen) ἀπορρήγνυσθαι (P.), auf j-n ~ ἐπιπηδᾶν, ἐφ-, προσάλλεσθαί (M.) τινι.
losſteuern ἐπι-, προσπλεῖν τινι, übtr. στοχάζεσθαί (M.) τινος. [(P.) τινι.)
losſtürmen, -ſtürzen ἐφορμᾶσθαί (P.), ἐπιφέρεσθαί)
Losſtopf *m*, **-urne** *f* τὸ κληρωτήριον.
Loſung *f* τὸ σύνθημα, τὸ σύμβολον, (Exkremente der Jagdtiere) ὁ ἀπόπατος, τὸ ἀποπάτημα.
Löſung *f* ἡ λύσις.
Loſungswort *n* τὸ σύνθημα. [ἀποδίδοσθαι (M.).)
loswerden etw. ἀπαλλάττεσθαί (P.) τινος, (v. Waren)
loswinden ſich von etw. βίᾳ καὶ μόλις ἀποφεύγειν τι.
loszíehen auf j-n κακῶς λέγειν, κακολογεῖν, κακηγορεῖν τινα, καθάπτεσθαί (M.) τινος, διασύρειν τινά.
Lot *n* τὸ ἡμιούγκιον, τὸ τετράδραχμον, zwei ~ ἡ οὐγκία, τὸ ὀκτάδραχμον, (Senkblei) ὁ κάθετος μόλυβδος, ἡ βολίς (ίδος).
löten στεγνοῦν, συστεγνοῦν, κολλᾶν, συγκολλᾶν, (mit Blei) μολυβδοῦν.
Löten *n* ἡ στέγνωσις, ἡ κόλλησις, ἡ συγκόλλησις, ἡ μολύβδωσις.
Lotos *m* (eine Art Klee) ὁ λωτός.
Lotosbaum *m* ὁ λωτός.
Lotosholz *n* τὸ λώτινον ξύλον.
lotosreich λωτόεις.
Lotosroſe *f* ὁ Αἰγύπτιος λωτός.
lotrecht κατὰ στάθμην, πρὸς στάθμην ἠκριβωμένος.
Lötrohr *n* ὁ καμινευτὴρ (ῆρος) αὐλός.
Lotſe *m* ὁ ταῖς ναυσὶν ἡγούμενος εἰς τὸν λιμένα, ὁ ἡγεμὼν (όνος) τοῦ πλοῦ.
Lotterbube *m* ὁ πονηρότατος, ὁ κάκιστος, ὁ οὐδενὸς ἄξιος, ὁ μιαρός, ὁ ὄλεθρος, auch ὁ σπερμολόγος.
Lotterei *f* ἡ ῥᾳθυμία.
lotterig ἀνειμένος, ῥᾴθυμος (2).
Lotwage *f* ἡ στάθμη, ὁ κανών (όνος).
Lotwurz *f* ἡ ὄνωνις (ιδος), τὸ ὄνοσμα.
Löwe *m* ὁ λέων (οντος), junger ~ ὁ λεοντιδεύς, kleiner ~ τὸ λεόντιον.
Löwenaffe *m* ὁ λεοντοπίθηκος. [μοῖρα.)
Löwenanteil *m* übtr. ἡ ἀπό-, ἔκλεκτος ob. ἐξαίρετος)
Löwenart *f* τὸ λεοντοειδές, τὸ λεοντῶδες, ἡ λέοντος φύσις, nach ~ λεοντωδῶς, λεοντηδόν.
löwenartig λεοντοειδής, λεοντώδης.
Löwenbändiger *m* ὁ λεοντοδάμας (αντος).
Löwenblatt *n* (ein Kraut) τὸ λεοντοπέταλον.
Löwenfell *n*, **-haut** *f* τὸ λέοντος δέρμα, ἡ λεοντῆ.
Löwenfett *n* τὸ λεόντειον λίπος. [λεοντοπόδιον.)
Löwenfuß *m* ὁ λέοντος πούς (οδός), (als Kraut) τὸ)
löwenfüßig λεοντόπους (οδος).
Löwengang *m* ἡ λέοντος βάδισις, ὁ λέοντος βαδισμός.
Löwengarten *m* ὁ παράδεισος, ἐν ᾧ ἔνεισι oder τρέφονται λέοντες. [φος (2).)
Löwengeſtalt *f* τὸ λέοντος εἶδος, von ~ λεοντόμορ-)
Löwengrube, -höhle *f* ὁ λέοντος φωλεός.
Löwenherz, löwenherzig λεοντόθυμος (2), λεοντόψυχος (2), θυμολέων (οντος).
Löwenjagd *f* ἡ λέοντος θήρα.
Löwenklau *f* (eine Pflanze) τὸ χρυσόγονον. [(χος).)
Löwenklaue, -tatze *f* ἡ λέοντος χηλή, ὁ λέοντος ὄνυξ)
Löwenkopf *m* ἡ λέοντος κεφαλή.
löwenköpfig λεοντοκέφαλος (2).
Löwenmähne *f* ἡ τοῦ λέοντος χαίτη.
Löwenmaul *n* (eine Pflanze) τὸ ἀνάρρινον.
Löwenmut *m* ὁ λέοντος θυμός.
löwenmutig λεοντόψυχος (2), λεοντόθυμος (2).
Löwennatur *f* ἡ λέοντος φύσις.
Löwenrachen *m* τὸ λέοντος χάσμα.
Löwenſchwanz *m* ἡ λέοντος οὐρά.
Löwenſtimme *f* ἡ λέοντος φωνή, mit ~ brüllen λέοντος φωνὴν ῥηγνύναι, mit ~ βρυχώμενος ὥσπερ λέων.
Löwentatze *f* ſ. Löwenklaue.
Löwenwärter *m* ὁ λεοντοκόμος.
Löwenzahn *m* ὁ λέοντος ὀδούς (όντος), (als Pflanze) ἡ ἀφάκη (λεόντοδον iſt nicht nachweisbar).
Löwenzucht *f* ἡ λεοντοτροφία.
Löwin *f* ἡ λέαινα.
loyal δίκαιος, νόμιμος.
Loyalität *f* ἡ δικαιοσύνη, τὸ νόμιμον.
Luchs *m* ὁ λύγξ (γκός), kleiner ~ τὸ λυγκίον.
luchsartig λύγκειος, λυγκικός.
Luchsauge *n* τὸ λύγκειον ὄμμα, mit ~n λύγκειος, ~n haben βλέπειν ὀξύτερον τοῦ Λυγκέως.
Luchsſtein *m* τὸ λυγκούριον.
Lücke *f* τὸ διάλειμμα, τὸ διάστημα, τὸ διέχον, τὸ κενόν, τὸ μεταξύ, τὸ ἀραίωμα, (eine zerfreſſene Stelle) τὸ διάβρωμα, (in einem Zuſtande) τὸ ἐλλιπές, τὸ ἔλλειπον, es entſteht eine ~ κενὸν γίγνεται τὸ μέσον, voller ~n ἐνδεής, διαλείμματα ἔχων.
Lückenbüßer *m* τὸ παραπλήρωμα, ἡ στοιβή.
lückenhaft διαλείμματα ἔχων, (mangelhaft) ἐνδεής, ἐλλιπής.

Digitized by Google

lückenlos ἀνενδεής, ἀνελλιπής, ἄκενος (2).
Luder *n* τὸ πτῶμα, τὸ νεκρὸν σῶμα.
Luft *f* ὁ ἀήρ (ἔρος, der untere Luftraum), ὁ αἰθήρ (ἔρος, die obere, reinere ~), ἡ αὔρα (bſd. kühle ~), ἡ αἰθρία, τὸ ὑπαιθρον (freie ~), an die ~ gehen ἐξέρχεσθαι εἰς τὸ ὑπαιθρον, temperierte ~ ἡ εὐκρασία, rauhe, ungeſunde ~ ἡ δυσκαιρία, ſchlechte Temperatur der ~ ἡ δυσκρασία, dicke, erſtickende ~ τὸ πνῖγος, durch die ~ ſchreiten ἀεροβατεῖν, aus der ~ gefallen ἀεροπετής, etw. aus der ~ greifen (übtr.) πλάττειν τι, von der ~ leben ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τρέφεσθαι (P.), ἀπ' οὐδενὸς ζῆν, friſche ~ ſchöpfen πρὸς τὸν ἀέρα διατρίβειν, j-m ~ machen (übtr.) ῥαστώνην παρέχειν τινί, ſich, ſeinem Herzen ~ machen ἐκφέρειν, ſeinem Zorne ~ machen ἐκφέρειν τὴν ὀργήν.
luftartig ἀεροειδής, ἀερώδης.
Lüftchen *n* ἡ αὔρα.
Luftdruck *m* τὸ τοῦ ἀέρος βάρος, ἡ τοῦ ἀέρος βαρύτης.
lüften ἀνεμοῦν, διανεμοῦν, ἀνα-, διαψύχειν, ἐξαιθριάζειν (der Luft ausſetzen), χαλᾶν, ἀναχαλᾶν (locker machen).
Lüften *n*, **Lüftung** *f* ἡ ἀνά-, διάψυξις, ἡ ἀναψυχή, ſonſt durch Verben.
Lufterſcheinung *f* τὸ μετέωρον, τὸ φαινόμενον, die Lehre von den ~en ἡ μετεωρολογία.
Luftfahrer *m* ὁ ἀεροπόρος, ὁ ἀεροδρόμος, ὁ ἀεροπόρος.
Luftfahrt *f* ὁ διὰ τοῦ ἀέρος δρόμος, ἡ μετέωρος πορεία, ἡ μετεωροπορία, eine ~ unternehmen ἀεροδρομεῖν, ἀεροπορεῖν, μετεωροπορεῖν, ἀερονομεῖν.
luftfarbig ἀέρινος.
Lufthauch *m* ἡ πνοή, ἡ αὔρα.
Lufthieb, -ſtreich *m* ἡ ἀερομαχία, ἡ σκιαμαχία, einen ~ tun ἀερομαχεῖν, σκιαμαχεῖν.
luftig ἀέριος, ἀέρινος, αἰθέριος, (kühl) ψυχεινός, (nichtig) ὑπηνέμιος (2), ἀνεμιαῖος, κωφός.
Luftkampf *m* ἡ ἀερομαχία.
Luftkreis *m* ὁ αἰθήρ (ἔρος), ὁ περιέχων ἀήρ (ἔρος).
luftleer ἀέρος κενός.
Luftloch *n* ἡ ἀνα-, διαπνοή, τὸ φυσητήριον, ἡ ὀπή.
Luftreiſe *f* ἡ μετεωροπορία.
Luftröhre *f* ὁ λάρυγξ (γγος), ὁ βρόγχος, ἡ τραχεῖα.
Luftſchloß *n* τὸ πλάσμα, ἡ κενὴ ἐλπίς (ίδος), Luftſchlöſſer bauen ὀνειροπολεῖν.
Luftſchöpfen *n* ἡ ἀναπνοή.
Luftſtrom *m* τὸ πνεῦμα.
Luftwandler *m* ὁ ἀεροβάτης.
Luftzug *m* ἡ αὔρα, ἡ πνεύματος καταφορά.
Lug ſ. Lüge.
Lüge *f* τὸ ψεῦδος, τὸ ψεῦσμα, ἡ ψευδολογία, ὁ ψευδὴς λόγος, ~n ſagen ψευδῆ οb. ψεύδη λέγειν, ψευδολογεῖν, ψεύδεσθαι (M.), j-n ~n ſtrafen ἐξελέγχειν τινὰ ψευδόμενον, ~n ſchmieden ψευδῆ οb. ψεύδη πλάττειν.
lügen ψεύδεσθαι (M.), λέγειν ψεῦδος οb. ψευδῆ, ψευδολογεῖν, nicht ~ ἀψευδεῖν.
Lügen *n* τὸ ψεύδεσθαι, Hang zum ~ ἡ φιλοψευδία, ſeine Zuflucht zum ~ nehmen ἀπιέναι οb. τρέπεσθαι (M.) ἐπὶ τὸ ψεύδεσθαι.
Lügenbote, -prophet *m* ὁ ψευδάγγελος, ὁ ψευδόμαντις (εως).
Lügenbotſchaft *f* ἡ ψευδαγγελία.
Lügenbrut *f* τὰ τῶν ψευστῶν θρέμματα.
Lügenfreund *m* ὁ φιλοψευδής.
lügenhaft ψευδής, ψευδολόγος, φιλοψευδής (von Perſonen, erſteres auch von Sachen), ἐψευσμένος (von Sachen).
Lügenhaftigkeit *f* ἡ φιλοψευδία, ἡ ψευδολογία.
Lügenmaul *n* ὁ φιλοψευδής, ὁ ψευδὴς ἀνήρ οb. ἄνθρωπος.
Lügenſchmied *m* ὁ ψεύδη oder ψευδῆ πλάττων oder
Lügner *m* ὁ ψεύστης, ὁ ψευδολόγος oder *part.* der Verben, j-n als ~ entlarven ἐπιδεικνύναι οb. ἐλέγχειν τινὰ ψευδόμενον οb. ψευσάμενον, als ~ betroffen werden ψευδόμενον ἁλίσκεσθαι, an j-m zum ~ werden ψεύδεσθαι (M.) πρός τινα, καταψεύδεσθαί τινος.
Lügnerin *f* ἡ ψευδολόγος, ἡ ψεύστρια, gew. *part.* d. Verb.
lügneriſch ψευδής, ψευδολόγος.
Luke *f* ἡ ὀπή, ἡ θυρίς (ίδος).
Lümmel *m* ὁ φορτικὸς οb. ἄγροικος ἄνθρωπος.
Lump *m* τὸ οὐδενὸς ἄξιον ἀνθρώπιον, ὁ πενιχρὸς ἄνθρωπος, τὸ ῥάκος, τὸ κάθαρμα.
Lumpen *m* τὸ ῥάκος, τὸ ῥάκιον, ἡ λακίς (ίδος), mit ~ bekleidet ῥακόδυτος (2).
Lumpengeld *n* τὸ φαῦλον τίμημα, τὸ ὀλίγιστον χρῆμα.
Lumpengeſindel, -pack *n* ὁ συρφετός, ὁ σύρφαξ (κος), τὸ ἀγυρτικὸν πλῆθος.
Lumpenhund *m* ὁ οὐδενὸς ἄξιος ἄνθρωπος.
Lumpenzeug *n* τὰ ῥάκια, τὸ ῥάκωμα, τὰ οὐδενὸς ἄξια.
Lumperei *f* τὸ οὐδενὸς ἄξιον πρᾶγμα, οἱ λῆροι.
lumpig ῥακώδης, ῥακόεις, τρυχηρός, τρύχινος, (armſelig) πενιχρός, (ſchlecht) οὐδενὸς ἄξιος, (nichts wert) φαῦλος.
Lunge *f* ὁ πνεύμων (ονος), auch ὁ πλεύμων, an der ~ leiden πλευμᾶν, von guter ~ εὔπλευρος (2).
lungenartig πλευμονώδης.
Lungenentzündung *f* ἡ περιπλευμονία, ~ haben περιπλευμονιᾶν.
Lungenflügel *m* τὸ τοῦ πλεύμονος πτερόν.
Lungengeſchwür *n* τὸ πλευμονικὸν ἀπόστημα, τὸ ἐμπύημα, ἡ ἐμπύησις, ἡ ἐμπύη.
Lungenkrankheit *f* τὸ πλευμονικὸν πάθος, ἡ πλευμονία.
Lungenſchwindſucht *f* ἡ φθίσις.
Lungenſeuche *f* (beim Rindvieh) ὁ κραῦρος, ἡ κραῦρα, die ~ haben κραυρᾶν.
Lungenſucht *f* ſ. Lungenſchwindſucht.
Lunte *f* ἡ ἄπτρα, τὸ ἄπτρον, ~ riechen (übtr.) ὑπονοεῖν, ὑποπτεύειν τι.
Lupine *f* ὁ θέρμος.
Luſt *f* 1. (Begierde, Neigung) ἡ ἐπιθυμία, ὁ πόθος, ὁ ἔρως (ωτος), ~ zu etw. haben ἐπιθυμεῖν οb. ἐν ἐπιθυμίᾳ εἶναί τινος, ποθεῖν τι, ἐφίεσθαί u. ὀρέγεσθαι (M. u. P.) τινος, ich habe ~ (ich bin geneigt zu tun) βούλομαι, προθύμως ἔχω, θυμός ἐστί μοι, keine ~ zu etw. haben ἄθυμον εἶναι πρός τι, οὐ βούλεσθαί τι, die ~ verlieren ἀναπίπτειν, ἀθυμεῖν, καταθυμεῖν, es wandelt mich die ~ an ἵμερος εἰσέρχεταί με, ἐπιθυμία με λαμβάνει, niedrige, böſe Lüſte αἱ κακαὶ ἐπιθυμίαι, ſinnliche ~ ἡ διὰ τοῦ σώματος οb. σωματικὴ ἡδονή, den Lüſten frönen δουλεύειν ταῖς ἐπιθυμίαις, die Lüſte zügeln κολάζειν τὰς ἐπιθυμίας. — 2. (Vergnügen, angenehme Empfindung) ἡ ἡδονή, ἡ χαρά, τὸ χάρμα, τὸ γῆθος, etw. mit ~ hören ἡδέως ἀκούειν, χαίρειν ἀκούοντα, ~ an etw. haben χαίρειν, ἥδεσθαι (P.) τινι, τέρπεσθαι (P.), εὐφραίνεσθαι (P.) ἐπί τινι, zur ~ πρὸς ἡδονήν, vor ~ ὑφ' ἡδονῆς, es iſt eine ~ τερπνόν ἐστιν, du hätteſt deine ~ ſehen ſollen ἐχάρης οb. ἥσθης ἂν ἰδών.
Luſtbarkeit *f* ἡ τέρψις, ἡ ἡδονή, ἡ τερπνότης (ητος).
lüſtern ἐπιθυμητικός, ἐφιέμενος, λίχνος, συνάμωρος (2), (nach etw. τινός), ~ ſein nach etw. ἐπιθυμητικῶς ἔχειν τινός, ἐπιθυμεῖν, ἐρᾶν, ἐφίεσθαί τινος, j-n ~ machen ἐπιθυμίαν ἐμβάλλειν τινί.
Lüſternheit *f* ἡ ἐπιθυμία, ἡ ἔφεσις (nach etw. τινός), ἡ συναμωρία.
Luſtgarten *m* τὸ κηπίον, ὁ παράδεισος.
Luſtgelage *n* ὁ κῶμος.
Luſthaus *n* τὸ ἐνηβητήριον.
luſtig ἱλαρός, εὔθυμος (2), φαιδρός, ſich ~ machen ἐνδιδόναι τῇ ἡδονῇ, ſich über j-n οb. etw. ~ machen καταγελᾶν τινος, σκώπτειν, ἐπισκώπτειν τινά u. τι, εἰς τινα u. τι, j-n ~ machen εὐφραίνειν τινά, ~ ſein εὐφραίνεσθαι (P.), εὐθυμίαν ἄγειν, alle waren ~ εὐθυμία ἦν πολλή, (ſpaßhaft) χαρίεις (von Perſonen und Sachen), εὐτράπελος (2, nur von Perſonen), eine ~e Geſchichte ἡ χαριτία.
Luſtigkeit *f* ἡ εὐθυμία, ἡ εὐφροσύνη, ἡ γηθοσύνη, ἡ ἱλαρότης (ητος).
Luſtigmacher *m* ὁ γελωτοποιός.
Luſtigmacherei *f* ἡ γελωτοποιία.
Luſtort *m* τὸ ἐνηβητήριον.
Luſtreiſe *f* ἡ πορεία ἡ ἡδονῆς ἕνεκα γιγνομένη, e-e ~ machen περιπορεύεσθαι (P.) ἡδονῆς ἕνεκα.

Digitized by Google

Luſtrum *n* ἡ πενταετηρίς (ίδος), ἡ πενταετία.
Luſtſeuche *f* ἡ ἀφροδισία νόσος.
Luſtſpiel *n* ἡ κωμῳδία. [ὁ κωμῳδός, ὁ κωμικός.)
Luſtſpieldichter *m* ὁ κωμῳδοποιητής, ὁ κωμῳδοποιός,)
Luſtwald *m* ὁ παράδεισος.
luſtwandeln περιπατεῖν.
Luſtwandeln *n* ἡ περιπάτησις, ὁ περίπατος.
Luſtwandler *m*, **-in** *f part.* von περιπατεῖν.
luxuriös πολυτελής, πολυδάπανος (2), δαπανηρός (großen Aufwand machend und erfordernd), τρυφερός, ἁβρός (weichlich, üppig lebend), ~ leben τρυφερῶς ζῆν, τρυφᾶν, luxuriöſe Lebensweiſe τὸ ἁβροδίαιτον.
Luxus *m* (Üppigkeit, Schwelgerei) ἡ τρυφή, ἡ ἁβρότης (ητος), ἡ ἀσέλγεια, (viel Aufwand) ἡ πολλὴ δαπάνη, ἡ πολυτέλεια.
Luxusartikel *n* τῶν πολυτελῶν τι.
Luzerne *f*, **Luzernerklee** *m* ἡ Μηδικὴ πόα.
Lymphe *f* ὁ ἰχώρ (ῶρος).
lymphenähnlich, -artig ἰχωροειδής, ἰχωρώδης.
Lyra *f* ἡ λύρα.
Lyriker *m* ὁ λυρικός, ὁ μελῳδός, ὁ μελοποιός, ὁ μελικός.
lyriſch λυρικός, μελικός, ~es Gedicht τὸ μέλος.
Lyzeum *n* τὸ λύκειον. [als Heilmittel).)
Lyzium *f* (eine Pflanze) ἡ πυξάκανθα, τὸ λύκιον (auch)

M

M *n* M, μ, τὸ μῦ (indekl.).
machen 1. ποιεῖν, δρᾶν, πράττειν, was machſt du? τί πράττεις; πῶς ἔχεις; gut ~ καλῶς οd. εὖ πράττειν, was willſt du ~? τί μέλλεις δρᾶν; laß mich nur ~ ἐμοὶ μελήσει, ἐμὸν τὸ ἔργον, ταῦτα ἔγωγε προθυμήσομαι, mach fort (eile) σπούδασον, ἀλλ' ἄγε, ἐγκόνει. — 2. (gebrauchen) χρῆσθαι, was wird er mit uns ~? τί χρήσεται ἡμῖν; was ſoll ich mit dem Menſchen ~? τί χρήσομαι τῷ ἀνθρώπῳ; ich weiß nicht, was ich damit ~ ſoll οὐκ ἔχω ὅπως χρήσομαι αὐτῷ. — 3. (hervorbringen, ſchaffen, verfertigen) ποιεῖν, ἐργάζεσθαι, ἀπεργάζεσθαι (M.), κατασκευάζειν, ἀποτελεῖν, Kleider ~ ἱμάτια ποιεῖν, eine Rede ~ λόγον ποιεῖσθαι (M.) οd. συντιθέναι, Feuer ~ κάειν πῦρ, Lärm, Geräuſch ~ θόρυβον ποιεῖν u. dgl., ſ. die betreffenden Subſtantiva; viel Rühmens, Aufhebens von etw. ~ δεινὸν ποιεῖσθαί (M.) τι, δεινοποιεῖσθαι (M.), etw. bei j-m ~ laſſen ἐπιτρέπειν τινὶ ποιεῖν τι. — 4. (bewirken, verurſachen) ποιεῖν, τιθέναι, καθιστάναι, παρέχειν, j-n zu etw. ~ ποιεῖν, καθιστάναι, ἀποδεικνύναι mit doppeltem *acc.*, j-n zum König, Gefangenen, Sklaven uſw. ~ ſ. d. betr. *subst.*; j-n beſſer ~ βελτίονα ποιεῖν οd. ἀποδεικνύναι τινά, j-n glücklich, unglücklich ~ εὐτυχῆ, δυστυχῆ ποιεῖν τινα uſw., Schande, Vorwürfe ~ u. dgl. ſ. d. betr. *subst.*; j-m Sorge, Hoffnung, Vergnügen u. dgl. ~ φροντίδας, ἐλπίδα, ἡδονὴν παρέχειν τινί, j-n zum Gelächter ~ γέλωτα ποιεῖν τινα. — 5. (zubereiten) κατα-, παρασκευάζειν, das Bett ~ κλίνην στρωννύναι, Holz ~ (ſpalten) ξύλα σχίζειν, ſich Geld ~ χρήματα ἐργάζεσθαι (M.), χρηματίζεσθαι (M.). — 6. (als etw. anſehen) ποιεῖσθαι, ἡγεῖσθαι (M.), ſich viel aus etw. ~ περί πολλοῦ ποιεῖσθαί (M.) τι, πολὺ νέμειν τινί, ſich nichts aus etw. ~ οὐδένα λόγον ποιεῖσθαι (M.) τινος, auch οὐδέν μοι μέλει (ich mache mir nichts daraus), ὀλιγωρεῖν, καταφρονεῖν τινος, etw. aus ſich ~ δοκεῖν τι εἶναι. — 7. (vorſtellen, z. B. von der Rolle eines Schauſpielers) ὑποκρίνεσθαι (M.). — 8. *refl.* ſich fort-, davon~ ἀπιέναι, ἀπαλλάττεσθαι (P.), φεύγειν, οἴχεσθαι, ſich aus dem Staube ~ ἀποδιδράσκειν, ſich heran~ προσέρχεσθαι, προσιέναι (εἶμι), ſich ans Werk ~ ἐπι-, ἐγχειρεῖν τινι, ἅπτεσθαί (M.) τινος, ſich über etw. her~ ἐπιτίθεσθαί τινι, χεῖρας ἐπιβάλλειν τινί, ſich hinaus~ ἐξιέναι (εἶμι), ἐξέρχεσθαι, ſich auf den Weg ~ ὁρμᾶσθαι (P.). — 9. das macht (das iſt der Grund, die Urſache) αἰτία δέ, z. B. das macht die Liebe αἰτία δὲ τούτου ὁ ἔρως.
Machen *n* ἡ ποίησις, ἡ κατασκευή, ἡ ἐργασία, ἡ [ἀπεργασία, gew. durch Verben.)
Machenſchaft *f* ſ. Machination.
Macherlohn *m* τὸ χειροδόσιον, τὰ ἐπίχειρα, ὁ μισθός.
Machination *f* ἡ μηχανή, ἡ μηχάνησις, τὸ μηχάνημα.
machinieren μηχανᾶσθαι (M.) μηχανάς.
Macht *f* 1. ἡ δύναμις, ἡ ἰσχύς (ύος), ἡ ῥώμη, τὸ κράτος, mit ~ ἀνὰ οd. κατὰ κράτος, mit aller ~ κατὰ τὸ δυνατόν, ὅσον οἷόν τε μάλιστα, ἐκτεταμένως, ὅσον δύναταί τις μάλιστα, alle ~ anſtrengen, aufbieten ἐπὶ πᾶν ἔρχεσθαι oder ἀφικνεῖσθαι, μηχανᾶσθαι (M.) πᾶσαν μηχανήν. — 2. (Befugnis, Machtvollkommenheit) ἡ ἐξουσία, ἡ δύναμις, τὸ κῦρος, ~ haben etw. zu tun ἐξουσίαν ἔχειν ποιεῖν τι, δίκαιον εἶναι ποιεῖν τι, ἐπιτετραμμένον εἶναι ποιεῖν τι, j-m ~ geben etw. zu tun ἐξουσίαν διδόναι τινί τινος, ἐπιτρέπειν τινί τι οd. *inf.*, es ſteht in meiner ~ ἐπ' ἐμοί ἐστι, ἔξεστί μοι, κύριός εἰμί τινος, da es doch in meiner ~ ſteht ἐξὸν ἐμοί, j. der unumſchränkte ~ hat αὐτοκράτωρ (ορος). — 3. (Vermögen, viel ausrichten imſtande) ἡ δύναμις, τὸ κῦρος, große ~ haben μέγα δύνασθαι, j. der große ~ hat δυνατός. — 4. (Herrſchaft) ἡ ἀρχή, ἡ ἐπικράτεια. — 5. (Heeresmacht) ἡ δύναμις, τὸ στρατιωτικὸν πλῆθος, zur See τὸ ναυτικόν, zu Lande τὸ πεζικόν, mit geſamter (Heeres)macht παντστρατιᾷ, πανστρατεί, πανδημεί, πασσυδί, πασσυδίᾳ. — 6. (mächtiger Staat) ἡ πόλις (πολὺ δυναμένη), eine höhere (göttliche) ~ τὸ δαιμόνιον, τὸ θεῖον.
Machtfülle *f* ἡ ἐξουσία.
Machtgebot *n* ſ. Machtſpruch.
Machthaber *m* ὁ δυνάστης, ὁ δυνατός, ὁ κύριος, ὁ κυριεύων, ὁ δεσπότης, ὁ μέγα δυνάμενος, ὁ τὰ πράγματα ἔχων, ὁ ἐν τοῖς πράγμασιν, ὁ ἐν ταῖς ἐξουσίαις (ὤν), ὁ τύραννος, ὁ τυραννεύων (unrechtmäßiger ~).
mächtig 1. δυνατός, δυνάμενος, μέγα δυνάμενος, πολλὴν δύναμιν ἔχων, ἰσχύων, κρατερός, ein ~er Staat πόλις εὐδαίμων οd. πολλὴν τὴν δύναμιν ἔχουσα, ein ~er König μέγας βασιλεύς, ~ ſein δυνατὸν εἶναι, δύναμιν ἔχειν, πολὺ οd. μέγα δύνασθαι. — 2. (Gewalt, Überlegenheit über etw. habend) ἐπικρατῶν, ἐγκρατής, κύριός τινος, ſeiner ſelbſt ~ ſein ἑαυτοῦ κρατεῖν. ἐγκρατῆ ἑαυτοῦ εἶναι, ſeiner ſelbſt nicht ~ ſein ἀκρατῆ ἑαυτοῦ εἶναι. — 3. einer Sache ~ ſein (ſie verſtehen) ἐμπείρως ἔχειν οd. ἔμπειρον εἶναί τινος, ἐπίστασθαί τι, (ſie bewältigen können) κρατεῖν τινος. — 4. (groß, ſtark, gewaltig) μέγας, πολύς, δεινός, ἰσχυρός, σφοδρός. — 5. (ungeheuer) ὑπερφυής, *adv.* δεινῶς, κρατερῶς, ἰσχυρῶς.
Mächtigkeit *f* (Dicke) ἡ παχύτης (ητος), τὸ πάχος.
machtlos ἀδύνατος (2), ἀσθενής, ~ ſein ἀδυνατεῖν, ἀσθενεῖν.
Machtloſigkeit *f* ἡ ἀδυνασία, ἡ ἀδυναμία, ἡ ἀσθένεια.
Machtſpruch *m* ἡ δι' ἐξουσίαν οd. ἐπ' ἐξουσίας κρίσις, τὸ κῦρος, ἡ κύρωσις, ἡ κυρία γνώμη, τὸ κύριον ψήφισμα, τὸ παράγγελμα, einen ~ tun ἐπ' ἐξουσίας oder δι' ἐξουσίαν ἀποφαίνεσθαι (M.) γνώμην, Sprichw. ὥσπερ ἐκ τρίποδος ἀποφαίνεσθαι.
Machtſtellung *f* τὰ τῆς δυνάμεως, ἡ πολιτικὴ κατάστασις, auch bloß ἡ δύναμις.
Machtvollkommenheit *f* ἡ ἐξουσία, τὸ κῦρος, τὸ τέλος, ~ haben κῦρος ἔχειν περί τινος.

Digitized by Google

Machtwort *n* ἡ κυρία γνώμη, τὸ κύριον ψήφισμα, s. Machtspruch. [~ φαῦλον ἔργον.]
Machwerk *n* τὸ ἔργον, τὸ ποίημα, ein faules, elendes ~
Mädchen *n* (junges, unverheiratetes Frauenzimmer) ἡ παῖς, ἡ κόρη, ἡ παιδίσκη, τὸ παιδισκάριον, τὸ κοράσιον, ἡ μεῖραξ (κος), ἡ μειρακίσκη, ἡ παρθένος, (Magd) ἡ παιδίσκη, ἡ θεράπαινα, ἡ θεραπαινίς (ίδος), (Geliebte) ἡ ἐρωμένη, (im üblen Sinne) ἡ ἑταίρα.
Mädchenalter *n* ἡ παρθένειος od. τῶν παρθένων ἡλικία. [ein ~ haben παρθένιον βλέπειν.]
Mädchenantlitz, -gesicht *n* τὸ παρθένειον πρόσωπον, ~
mädchenhaft παρθένιος (2), παρθενικός, κορασιώδης.
Mädchenkopf *m* ἡ παρθένιος κεφαλή.
Mädchenlehrer *m* ὁ τῶν παρθένων διδάσκαλος.
Mädchenschule *f* τὸ τῶν παρθένων διδασκαλεῖον.
Mädchenstimme *f* ἡ παρθένου φωνή.
Made *f* ἡ εὐλή (in faulenden Körpern), ἡ σχαδών (όνος, Larve von Bienen und Wespen), wimmelnde, kribbelnde ~n αἱόλαι εὐλαί.
Mädel *n* τὸ κοράσιον.
madig εὐλῶν μεστός.
Magazin *n* ἡ ἀποθήκη, τὸ ταμιεῖον, (für Früchte) ὁ σιτοβολών (ῶνος), (für Geräte, Waffen u. dgl.) ἡ σκευοθήκη. [ἡ παιδίσκη.]
Magd *f* ἡ δούλη, ἡ θεράπαινα, ἡ θεραπαινίς (ίδος),
Mägdearbeit *f* τὰ δουλῶν ἔργα.
Mägdelein *n* ἡ παιδίσκη.
Mägdelohn *m* ὁ τῶν θεραπαινῶν μισθός.
Magen *m* ὁ στόμαχος, ἡ γαστήρ (τρός), der erste, zweite, dritte, vierte ~ (der Wiederkäuer) ἡ μεγάλη κοιλία, ὁ κεκρύφαλος, ὁ ἐχῖνος, τὸ ἤνυστρον, guter ~ ἡ εὐστομαχία, einen guten ~ habend εὐστόμαχος (2), schwacher ~ ἡ στομάχου ἀρρωστία, einen schlechten ~ haben κακοστομαχεῖν, einen schlechten ~ habend κακοστόμαχος (2, auch den ~ verderbend), gut für den ~ εὐστόμαχος (2), zum ~ gehörig στομαχικός (auch: am ~ leidend), einen schlechten od. verdorbenen ~ haben κακοστομαχεῖν, mit leerem ~ νῆστις (ιδος), übtr. etw. im ~ haben ἄδην ἔχειν τινός, ἅλις μοί ἐστί τινος, j-n im ~ haben ἀηδῶς ἔχειν τινί.
Magenarzenei *f* τὸ στομαχικὸν φάρμακον.
Magenbeschwerden *f/pl.*, **-drücken** *n* ἡ καρδιαλγία, ὁ καρδιωγμός, ~ haben καρδιαλγεῖν, καρδιώττειν, ~ habend καρδιαλγής, καρδιακός, an ~ leidend καρδιαλγικός.
Magendrüse *f* τὸ πάγκρεας (ως).
Magengegend *f* ἡ καρδία, ἡ κοιλία, τὰ περὶ τὸν στόμαχον, τὰ ὑποχόνδρια.
Magenkrampf *m* ὁ κατὰ τὸν στόμαχον σπασμός.
magenkrank, -leidend καρδιακός.
Magenleiden *n* τὸ στομαχικὸν πάθος.
Magenmittel *n* τὸ στομαχικὸν φάρμακον.
Magenmund *m* ὁ στόμαχος, ἡ καρδία, der obere ~ ὁ οἰσοφάγος, der untere ~ ὁ πυλωρός.
Magensaft *m* ὁ στομαχικὸς χυλός.
Magensäure *f* τὸ κατὰ τὸν στόμαχον δριμύ.
Magenschmerz *m* ἡ στομαχικὴ ὀδύνη, s. Magenbeschwerden. [ρωστία.]
Magenschwäche *f* ἡ τοῦ στομάχου ἀσθένεια od. ἀ-
magenstärkend εὐστόμαχος (2), εὐκάρδιος (2).
Magenstärkung *f* τὸ εὐστόμαχον od. εὐκάρδιον φάρμακον.
Magenwurst *f* ἡ φύσκη.
mager ἰσχνός, λεπτός, ἄσαρκος (2), ἄτροφος (2), (vom Boden) λυπρός, τραχύς, λεπτός, mit ~em Boden λεπτόγεως, ein ~er Gegenstand der Behandlung ἡ ἄπορος ὑπόθεσις, ~ machen ἰσχνὸν ποιεῖν, ἰσχναίνειν, λεπτύνειν, ~ werden P., ~e Kost ἡ ἄκνισος, λεπτὴ od. φαύλη τροφή od. δίαιτα.
Magerkeit *f* ἡ ἰσχνότης, ἡ λεπτότης (ητος), ἡ ἰσχνασία, ἡ ἀσαρκία, ἡ ἀτροφία, ἡ σκελετεία, (des Bodens) τὸ λεπτόγεων, ἡ τῆς γῆς λυπρότης (ητος).
Magie *f* ἡ μαγεία, ἡ μαγευτικὴ (τέχνη).
Magier *m* ὁ μάγος, ein ~ sein μαγεύειν.
magisch μαγικός, j-n durch ~e Künste hintergehen μαγεύειν τινά.
Magister *m* ὁ διδάσκαλος (mit u. ohne τῆς φιλοσοφίας), ὁ σοφιστής, magister equitum ὁ ἱππαρχος, ein magister equitum sein ἱππαρχεῖν, das Amt desselben ἡ ἱππαρχία.
Magistrat *m* αἱ ἀρχαί, ἡ βουλή, οἱ ἄρχοντες, οἱ ἐν τέλει, τὰ τέλη.
Magistratsmitglied *n*, **-person** *f* ὁ ἄρχων (οντος), ὁ βουλευτής, ὁ βουλεύων.
Magistratsstelle *f* ἡ τοῦ ἄρχοντος τάξις, sich um eine ~ bewerben ἀρχαιρεσιάζειν. [ἀρχαιρεσιάζειν.]
Magistratswahl *f* αἱ ἀρχαιρεσίαι, eine ~ abhalten
Magnat *m* ὁ τῆς πόλεως πρῶτος, ὁ δυνάστης, ὁ γνώριμος, ὁ σατράπης (bei den Persern).
Magnet *m* ἡ Ἡρακλεία λίθος, ἡ Ἡρακλεῶτις (ιδος) λίθος, ἡ Μαγνησία od. Μαγνῆτις (ιδος) λίθος, ὁ μάγνης (ητος), μαγνήτης (ου) od. σιδηρίτης λίθος.
magnetisch ἀγωγὸς σιδήρου od. umschr. durch ἄγειν od. ἐφέλκεσθαι (M.) σίδηρον, ~e Kraft ἡ ἀγωγὸς δύναμις. ρου (μαγνητίζειν ist neugriechisch).]
magnetisieren ἐντιθέναι τινὶ δύναμιν ἀγωγὸν σιδή-
Magnetnadel *f* ἡ μαγνησία βελόνη.
mähen θερίζειν, τέμνειν, ἀμᾶν.
Mähen *n* ὁ θερισμός.
Mäher *m* ὁ θεριστής, gew. *part.*
Mäherin *f* ἡ θερίστρια, gew. *part.* [σθός.]
Mäherlohn *m* ὁ τῶν θεριστῶν od. θεριζόντων μι-
Mahl *n*, **Mahlzeit** *f* τὸ δεῖπνον (Haupt~), τὸ ἄριστον (Frühstück), τὸ δόρπον (Abend~), ἡ εὐωχία (Schmaus), τὸ συμπόσιον (Gelage), ὁ ἔρανος (Picknick), τὸ σύνδειπνον (gemeinschaftliche ~), j-m ein Mahl geben δειπνίζειν, ἑστιᾶν, εὐωχεῖν τινα, eine Mahlzeit halten δειπνεῖν, δειπνοποιεῖσθαι (M.), nach dem Mahl ἀπὸ δείπνου, von dem Mahl aufstehen ἀπὸ δείπνου γίγνεσθαι, gesegnete Mahlzeit! εὖ γένοιτο τὸ δεῖπνον, gesegnete Mahlzeit wünschen ἀναπεῖν εὐδειπνίαν.
mahlen ἀλεῖν, καταλεῖν, κατατρίβειν.
Mahlen *n* ὁ ἄλετος (ἀλετός).
Mahlmühle *f* ἡ μύλη, ὁ μύλος.
Mahlschatz *m* ἡ προῖξ (κός).
Mahnbrief *m* ἡ ἀπαιτητικὴ ἐπιστολή od. besser ἡ ἐπιστολή, δι' ἧς ἀπαιτεῖ τίς τι, j-m e-n ~ schreiben δι' ἐπιστολῆς od. ἐπιστολὴν γράψαντα ἀπαιτεῖν τινά τι. [emporsträuben ἀναχαιτίζειν.]
Mähne *f* ἡ χαίτη, τὸ χαίτωμα, ἡ λοφιά, die ~ **mahnen** j-n um etw. ἀπαιτεῖν od. πράττειν τινά τι, πράττεσθαί (M.) τινά τι od. παρά τινός τι, um etw. gemahnt werden ἀπαιτεῖσθαί (P.) τι, (ermahnen) ἀναμιμνήσκειν, παραινεῖν.
Mahnen *n*, **Mahnung** *f* ἡ ἀπαίτησις.
Mahner *m* durch *part.*
Mahnwort *n* ἡ παραίνεσις, ἡ νουθέτησις, ἡ παράκλησις, ὁ προτρεπτικὸς od. παραινετικὸς λόγος.
Mähre *f* (ein schlechtes Pferd) τὸ ἱππάριον.
mähren (saumselig sein) βραδύνειν, βλακεύειν, ὀκνεῖν.
Mährte *f* (Kaltschale) τὸ τρῖμμα, τὸ ὑπότριμμα, ὁ κυκεών (ῶνος).
Mai *m* ὁ πέμπτος μήν (ηνός).
Maiblume *f* τὸ πολυγόνατον.
Maid *f* ἡ μεῖραξ (ακος).
Maikäfer *m* ἡ μηλολόνθη.
Mais *m* ὁ βόσμορος, τὸ βόσμορον, ἡ ζέα.
Maitresse *f* ἡ παλλακή, ἡ ἑταίρα.
Majestät *f* (äußerer Glanz) ἡ μεγαλοπρέπεια, τὸ μεγαλοπρεπές, (innere Würde) ἡ σεμνότης, ἡ μεγαλειότης (ητος), (höchste Würde, Macht) τὸ βασιλικὸν ἀξίωμα, Ew. Majestät ὦ βασιλεῦ, ὦ δέσποτα.
majestätisch βασιλικός, σεμνός, μεγαλοπρεπής, ~es Wesen durch b. *neutr.* dieser *adj.*

Digitized by Google

Majestätsverbrechen *n* τὸ εἰς οὐ. περὶ τὸν βασιλέα ἀσεβὲς πρᾶγμα οὐ. ἀσέβημα οὐ. ἠσεβημένον.
Majestätsverbrecher *m* ὁ ἀσεβὴς περὶ τὸν βασιλέα, ὁ ἀσεβὲς πρᾶγμα περὶ τὸν βασιλέα ποιήσας.
Majoran *m* ὁ ἀμάρακος, τὸ ἀμάρακον, τὸ σάμψυχον, τὸ σάμφουχον, ὁ (ἡ) σάμψυχος, von ~ ἀμαράκινος, dem ~ ähnlich ἀμαρακόειδης.
Majoranöl *n* τὸ σαμψύχινον ἔλαιον.
majorenn ἡλικίαν ἔχων, ἐν ἡλικίᾳ ὤν, ~ werden εἰς ἄνδρας τελεῖν.
Majorennität *f* ἡ ἡλικία.
Majorität *f* οἱ πλείους, οἱ πολλοί. τὸ πλῆθος, in der ~ sein, die ~ haben κρείττους εἶναι, νικᾶν.
Majoritätsantrag *m* ὃ παραινοῦσιν, λέγουσιν oder προτιθέασιν οἱ πλείους usw.
Majoritätsbeschluß *m* τὸ τοῖς πλείοσι usw. δόξαν, ἡ νικῶσα (γνώμη).
Makel *m* (Fleck[en]) ὁ σπίλος, ἡ κηλίς (ῖδος, auch übtr.), (Fehler) τὸ κακόν, τὸ σαθρόν, (Schimpf) τὸ ὄνειδος, ἡ αἰσχύνη, τὸ αἶσχος, es haftet kein ~ an j-s Leben οὐκ ἐπιδέχεται δόξαν πονηρᾶς αἰτίας ὁ βίος τινός.
makellos τέλειος, ἐντελής, ἄμεμπτος (2), ἀνέγκλητος (2), καθαρός, ἁγνός.
Mäkelei *f* τὸ δυσχεραίνειν, τὸ ἐπηρεάζειν.
mäkeln προπωλεῖν (eigtl.), an etw. ~ ὑφαιρεῖσθαί (M.) τινος, δυσχερῆ εἶναι οὐ. δυσχεραίνειν περί τι.
Mäkler *m* ὁ προπώλης.
Mäklerlohn *m* ὁ τοῦ προπώλου μισθός.
Makrele *f* ὁ σκόμβρος, ὁ κολίας, ὁ ἀμίας, ἡ ἀμία.
Makrone *f* ὁ ἀμυγδάλινος οὐ. ἀμυγδαλίτης πλακοῦς (οῦντος), τὸ ψεμμάτιον, τὸ τράγημα.
Mal *n* (am Körper) ὁ συγγενὴς σπίλος, τὸ φυσικὸν σπίλωμα, eingebranntes ~ τὸ στίγμα, (Zeichen) τὸ σημεῖον, τὸ σύμβολον.
mal in Zssg mit Zahlwörtern gew. durch *adv.* auf άκις, z.B. vier-, fünf-, sechs~ τετράκις, πεντάκις, ἑξάκις, ein-, zwei-, drei~ ἅπαξ, δίς, τρίς, jedes~ ἑκάστοτε, viel~ πολλάκις, wenige~ ὀλιγάκις, soviel ~ τοσαυτάκις, unzählige~ ἀπειράκις, ein ander~ (zu anderer Zeit) ἄλλοτε, (in ähnlichem Falle) αὖθις, εἰσαῦθις, πάλιν, ein~ ... ein ander~ ἄλλοτε μέν ... ἄλλοτε δέ, τότε μέν ... τότε δέ, das erste~, zweite~ usw. ~, zum ersten~, zweiten~ usw. ~ τὸ πρῶτον, τὸ δεύτερον usw., zum letzten~ τὸ τελευταῖον, τὸ ἔσχατον, τὸ ὕστατον, auf ein~ ἐξαίφνης, ἐξαπίνης, ἄφνω, αἰφνιδίως (plötzlich).
malen γράφειν, ζωγραφεῖν, γραφῇ εἰκάζειν οὐ. ἀπεικάζειν, εἰκονογραφεῖν.
Malen *n* ἡ γραφή, ἡ ζωγραφία.
Maler *m* ὁ γραφεύς, ὁ ζωγράφος (Bilder~), ὁ ῥωπογράφος (Genre~), ὁ εἰκονογράφος (Porträt~).
Maleratelier *n* τὸ ζωγραφεῖον.
Malerei *f* ἡ γραφική, ἡ ζωγραφία (Malerkunst), ἡ ῥωπογραφία (Genre~), (Gemälde) ἡ γραφή, τὸ ζωγράφημα.
Malerfarbe *f* τὸ γραφικὸν χρῶμα, τὸ χρῶμα, ᾧ χρῶνται οἱ ζωγράφοι.
malerisch γραφικός (auch übtr.), ζωγραφικός, eine ~e Aussicht σκηνογραφικὴ ὄψις, einen ~en Anblick gewähren γραφικὴν παρέχεσθαι (M.) τὴν πρόσοψιν.
Malerkunst *f* ἡ γραφική, ἡ ζωγραφική.
Malerpinsel *m* τὸ γραφεῖον, ἡ γραφίς (ίδος).
Malerwerkstatt *f* τὸ ζωγραφεῖον.
Malice *f* ἡ ἐπήρεια, ὁ ἐπηρεασμός.
maliziös κακοήθης.
Malstein *m* τὸ σῆμα, τὸ σημεῖον, ἡ στήλη.
Malter *m* δύο μέδιμνοι.
malträtieren αἰκίζεσθαί (M.) τινα. ὑβρίζειν τινά und εἰς τινα.
Malve *f* ἡ μαλάχη.
Malz *n* αἱ κάχρυες, ἡ βύνη.
Malzeichen *n* s. Mal.
malzen τὰς κριθὰς καταβρέχειν καὶ φρύγειν.
Mama *f* ἡ μάμμα. ἡ μάμμη. ἡ μαμμία.
Mamachen *n* τὸ μαμμίον, τὸ μαμμάριον, τὸ μαμμίδιον.
Mammon *m* ὁ πλοῦτος, dem ~ dienen τῷ πλούτῳ δουλεύειν.
man τίς, τινός (enkl.), gew. durch folgende Wendungen ausgedrückt: 1. durch die 3. Pers. *pl. act.*, ~ sagt λέγουσι mit *acc.* u. *inf.*, 2. durch *pass.* Wendungen, z.B. ~ lobt uns ἐπαινούμεθα, ~ gesteht ein ὁμολογεῖται, ~ sagt λέγεται mit *nom.* οὐ. *acc.* u. *inf.*, 3. durch die 2. Pers. *sg.* des *opt.* mit ἄν, z.B. ~ könnte sagen εἴποις οὐ. φαίης ἄν (auch εἶπoι οὐ. φαίη ἄν τις), 4. durch ein unpers. Verb, z.B. ~ muß dies tun χρὴ οὐ. δεῖ τοῦτο ποιεῖν, 5. durch d. *adj. verb.* II, z.B. man muß den Feinden wohltun εὖ ποιητέον τοὺς ἐχθρούς.
mancher τίς, τινός (enkl.), ἔνιοι, ἔστιν ὅς, ὅ, gew. ἔστιν οἵ, z.B. manchen scheint dies nicht so zu sein ἔστιν οἷς ταῦτα οὐ δοκεῖ οὕτως ἔχειν, manche Menschen ἔνιοι τῶν ἀνθρώπων, einiges ... manches auch τὰ μέν ... τὰ δέ, an manchen Orten ἐνιαχοῦ, ἔσθ' ὅπου, ἔστιν οὗ, zu manchen Zeiten ἐνίοτε, ἔστιν ὅτε, (nicht wenig, nicht gering) οὐκ ὀλίγος, πολύς.
mancherlei παντοῖος, ποικίλος, παντοδαπός, πολύς.
manchmal ἐνίοτε, ἐνιαχοῦ, ἔσθ' ὅτε.
Mandat *n* τὸ ἐπίταγμα, τὸ παράγγελμα, τὸ πρόγραμμα, τὸ ἐπιτεταγμένον.
[1]Mandel *f* ἡ ἀμυγδάλη, τὸ ἀμύγδαλον, ἡ ἀμυγδαλίς (ίδος), von ~n gemacht ἀμυγδάλινος.
[2]Mandel *f* (eine Anzahl von fünfzehn) πεντεκαίδεκα.
mandelähnlich, -artig ἀμυγδαλοειδής.
Mandelbaum *m* ἡ ἀμυγδαλή, ἡ ἀμύγδαλος.
Mandelholz *n* τὰ ἀπὸ τῆς ἀμυγδαλῆς ξύλα.
Mandelkern *m* τὸ τοῦ ἀμυγδάλου μαλακόν, τὸ ἀμύγδαλον, ἡ ἀμυγδάλη.
Mandelknacker *m* ὁ ἀμυγδαλοκατάκτης.
Mandeln *f/pl.* (die Drüsen an beiden Seiten des Schlundes) τὰ παρισθμια, οἱ σπόγγοι, die krankhaft angeschwollenen ~ αἱ ἀντιάδες, die ~ schwellen an τὰ παρισθμια παροιδαίνεται (P.).
Mandelöl *n* τὸ ἀμυγδάλινον ἔλαιον.
Mandelseife *f* ὁ ἀμυγδάλινος σάπων (ωνος).
Mandeltorte *f* ὁ ἀμυγδάλινος στρεπτός.
Manen *pl.* (eines Verstorbenen) οἱ δαίμονες.
[1]Mangel *f* ὁ κύλινδρος.
[2]Mangel *m* 1. (Abwesenheit) ~ am Nötigen ἡ ἔνδεια, ~ an Geld u. Hilfsmitteln ἡ ἀπορία. — 2. (Seltenheit, Vorhandensein in geringer Menge) ἡ σπάνις, ἡ σπανιότης (ητος). — 3. (das Entblößtsein von etw.) ἡ ἐρημία (ᾱνός), häufig Bildungen mit α priv., z.B. ~ an Überlegung ἡ ἀβουλία, ~ an Bildung ἡ ἀπαιδευσία, ~ an Geld ἡ ἀχρηματία u. vgl. oft mit ὀλιγο oder σπανο, z.B. ~ an Menschen ἡ ὀλιγανθρωπία, ~ an Getreide ἡ σπανοσιτία, ~ haben an etw. ἀπορεῖν, σπανίζειν τινός, ἐνδεῶς ἔχειν τινός, ἐνδεᾶ εἶναι τινος, δεῖσθαι (P.) τινος, ~ an Verstand haben κενὸν εἶναι τοῦ νοῦ, dem ~ j-s abhelfen ἀρκεῖν οὐ. ἐξαρκεῖν ἀποροῦντί τινι. — 4. (Fehler, Gebrechen) τὸ ἔλλειμμα, τὸ ἐλάττωμα, τὸ ἐνδεές. Mängel in der Darstellung αἱ περὶ τὴν ὑπόκρισιν κακίαι, einen körperlichen ~ haben ἐνδεές τι ἔχειν ἐν τῷ σώματι.
mangelhaft (nicht vollständig) ἐν-, ἐπι-, καταδεής, ἀτελής, ἐκλιπής, (mit Fehlern, Gebrechen behaftet) σαθρός, πηρός, ἀνάπηρος (2).
Mangelhaftigkeit *f* (Unvollständigkeit) ἡ ἀτέλεια. ἡ ἔνδεια u. b. *neutr.* b. *adj.*, (Fehlerhaftigkeit) ἡ κακία u. b. *neutr.* b. *adj.*
mangeln ἐλ-, ἐπι-. ἐκλείπειν, es mangelt an etw. δεῖ u. ἐνδεῖ τινος. es mangelt mir an etw. ἐνδεῶς ἔχω u. ἐνδεής εἰμί τινος, δέομαι u. ἀπορῶ τινος.
Mangold *m* (eine Pflanze) τὸ τεῦτλον, τὸ τευτλίον.
Manier *f* ὁ τρόπος, οἱ τρόποι, s. Betragen; auf diese ~, s. Art, Weise; (Anstand) feine ~en τὸ κόσμιον, ἡ εὐκοσμία, ἡ εὐσχημοσύνη. ἡ εὐτραπελία, ἡ ἀστειότης. ἡ κοσμιότης (ητος), ein Mensch von guten ~en κόσμιος. ἀστεῖος, εὐτράπελος ἀνήρ.

Digitized by Google

manieriert κεκαλλωπισμένος, κομψός, περίεργος (2).
manierlich κόσμιος, εὐσχήμων, εὐτράπελος (2), ἀστεῖος.
Manierlichkeit *f* ἡ κοσμιότης, ἡ κομψότης, ἡ ἀστειότης (ητος), ἡ εὐκοσμία, ἡ εὐπρέπεια, ἡ κομψεία, ἡ εὐσχημοσύνη, ἡ εὐτραπελία u. d. *neutr.* d. *adj.*
Manifeſt *n* τὸ πρόγραμμα, ἡ προγραφή, τὸ παράγγελμα, ein ~ erlaſſen παραγγέλλειν, προαγορεύειν (προεῖπεῖν).
Manipulation *f* durch d. folg. Verb.
manipulieren mit etw. μεταχειρίζεσθαι (M.) τι.
Mann *m* ὁ ἀνήρ (ἀνδρός, in allen Bedeutungen wie im Deutſchen), ein rechtſchaffener, biederer ~ ἀνὴρ καλὸς κἀγαθός, ſich als einen braven ~ zeigen εἶναι ἀγαθὸν ἄνδρα, ein alter ~ ὁ πρεσβύτης, ein gemeiner ~ (ohne Amt und Würde) ὁ ἰδιώτης, ein ~ aus dem Volke ὁ δημότης, zehn ~ hoch ἐπὶ δέκα, etw. an den ~ bringen ἀποδίδοσθαι (M.) τι, ~ für ~ καθ' ἕκαστον, ſeinen ~ ſtehen ἄριστα ob. σφόδρα μάχεσθαι, der ~ dazu ſein οἷόν τ' εἶναι mit *inf.*, (Soldat) ὁ στρατιώτης, (gemeiner Soldat) ὁ ἰδιώτης, 2000 ~ δισχίλιοι, (Ehemann) ὁ ἀνήρ, ὁ γαμέτης, ein armer ~ ἄθλιος ἄνθρωπος, armer ~! ὦ τάλαν, ich armer ~ ἐγὼ ὁ τάλας, Männer wie Alexander Ἀλέξανδροι, mit ~ und Maus untergehen ἀπόλλυσθαι αὐτοῖς ἀνδράσιν, ~ gegen ~ kämpfen μόνον πρὸς μόνον μάχεσθαι, μονομαχεῖν τινι u. πρός τινα (im Einzelkampfe), ohne ~ (von Jungfrauen und Witwen) ἄνανδρος (2), einen ~ nehmen γαμεῖσθαι (P.) τινι, νυμφεύειν τινί, ſeiner Tochter einen ~ geben ἐκδιδόναι τὴν θυγατέρα.
Manna *n* τὸ ἀσρόμελι (ιτος).
mannbar ἔφηβος (2, vom männlichen Geſchlecht), ἀκμάζων (τὴν ἡλικίαν), ἀκμαῖος (von beiden Geſchlechtern), ἐπίγαμος (2, nur von Mädchen), das ~e Alter ἡ καθεστῶσα ἡλικία, ἡ ἀκμή, ἡ ἥβη, ~ werden ἔφηβον γίγνεσθαι, εἰς ἄνδρας τελεῖν, ἄνδρα γίγνεσθαι, εἰς τὴν ἥβην ὁρμᾶν, ἡβάσκειν, γενειάσκειν (vom männlichen Geſchlecht), ὡραίαν γίγνεσθαι ἀνδρός ob. γάμου, παρανδροῦσθαι (P., von Jungfrauen), ~ ſein ἥβᾶν, nicht ~ ἄνηβος (2).
Mannbarkeit *f* ἡ ἥβη, ἡ ἀκμή (mit u. ohne ἥβης ob. ἡλικίας), (von Jungfrauen) ἡ ὥρα.
Männchen *n* ὁ ἀνθρωπίσκος, τὸ ἀνθρώπιον, τὸ ἀνδρίον, τὸ ἀνδράριον, (der Tiere, im Gegenſatz zum Weibchen) ὁ ἄρρην (ενος), τὸ ἄρρεν.
Männerart *f* ἡ ἀνδρὸς φύσις, ὁ ἀνδρὸς τρόπος, von ~ ἀνδροφυής, nach ~ ἀνδριστί.
Männerbeſchäftigung *f* τὸ ἀνδρὸς ἔργον.
Männerchor *m* ὁ ἀνδρῶν χορός.
Männerhaß *m* τὸ ἀνδρῶν μῖσος, ἡ μισανδρία.
Männerkleider *n/pl.* τὰ ἀνδρεῖα ἱμάτια.
Männerliebe *f* ὁ τῶν ἀνδρῶν ἔρως (ωτος).
Männerliebhaberin *f* ἡ ἀνδρεράστρια.
Männermörder *m*, **-mörderin** *f* ὁ, ἡ ἀνδροφόνος.
Mannesalter *n* ἡ ἀνδρὸς ἡλικία, ἡ καθεστῶσα ἡλικία, ins ~ treten τελεῖν εἰς ἄνδρας, τέλειον ἄνδρα γίγνεσθαι, ἐξανδροῦσθαι (P.).
Manneskraft *f* ἡ ῥώμη ob. ἀκμὴ τῆς ἡλικίας, τὸ ἀνδρεῖον, in voller ~ ſtehen ἀκμάζειν (τὴν ἡλικίαν).
Mannesſtat *f* τὸ ἀνδρὸς ἔργον.
Mannestugend *f* ἡ ἀνδρὸς ἀρετή, ἡ ἀνδραγαθία.
Manneswort *n* τὸ πιστὸν τοῦ ἀνδρός.
Manneswürde *f* ἡ ἀνδρὸς ἀξία.
mannfeſt, -haft ἀνδρεῖος, ἀνδρικός, καλὸς κἀγαθός, ἀνδρώδης, ſich ~ zeigen, benehmen ἀνδρίζεσθαι (M.), eine ~e Tat ἡ ἀριστεία, τὸ ἄριστευμα, τὸ ἀνδραγάθημα.
Mannhaftigkeit *f* **Mannheit** *f* ἡ ἀνδρία, ἡ ἀνδρεία, ἡ ἀνδρειότης (ητος) u. d. *neutr.* d. vor. *adj.*, j-n der Mannheit berauben ἐκτέμνειν τινά. [ος, πολύς.)
mannigfach, -faltig ποικίλος, παντοῖος, πολλαπλάσι-
Mannigfaltigkeit *f* ἡ ποικιλία ob. d. *neutr.* d. *adj.*
männlich 1. (männlichen Geſchlechts) ἄρρην (ενος), das ~e Geſchlecht τὸ ἄρρεν γένος, ~e Kinder gebären ἀρρενοκυεῖν, ἀρρενοτοκεῖν. — 2. (von ~er Geſtalt, mannhaft) ἀρρενώδης, das ~e Geſchlecht betreffend ἀρρενικός. — 3. (den Mann betreffend, ihm gehörig) ἀνδρεῖος, ἀνδρικός (auch durch d. *gen. sg.* ob. *pl.* von ὁ ἀνήρ), das ~e Glied τὸ ἀνδρεῖον. — 4. (mannhaft, tapfer u. dgl.) ἀνδρεῖος, ἀνδρικός, ἀνδροπρεπής, ſich ~ halten ἀνδραγαθεῖν, ~e Tat τὸ ἀνδραγάθημα, ~er Mut ἡ ἀνδραγαθία, ~er Charakter ὁ σεμνὸς τρόπος, τὸ ἀνδρικόν.
Männlichkeit *f* ἡ ἀνδρία, τὸ ἀνδρεῖον, ἡ ἀρετή.
Mannſchaft *f* ἡ δύναμις, ἡ χείρ (ειρός), οἱ ἄνδρες, οἱ στρατιῶται, τὸ στρατιωτικόν, die junge ~ ἡ ἡλικία.
Mannsgeſicht *n* τὸ ἀνδρὸς πρόσωπον.
Mannsgeſtalt *f* τὸ ἀνδρὸς εἶδος ob. σχῆμα.
Mannshand *f* ἡ ἀνδρὸς χείρ (ειρός).
mannshoch ἀνδρομήκης.
Mannshöhe *f* τὸ ἀνδρὸς μῆκος.
Mannskleid *n* ἡ ἀνδρὸς ἐσθής (ῆτος) ob. στολή.
mannslang ἀνδρομήκης.
Mannslänge *f* τὸ ἀνδρὸς μῆκος.
Mannsleute *pl.* οἱ ἄνδρες.
Mannsname *m* τὸ ἀνδρὸς ὄνομα.
Mannsperſon *f* ὁ ἀνήρ.
Mannsrock *m* τὸ ἀνδρὸς ἱμάτιον, ὁ ἀνδρὸς χιτών (ῶνος).
Mannsſchuhe *m/pl.* τὰ ἀνδρὸς ὑποδήματα.
Mannsſtamm *m* τὸ ἀνδρικὸν γένος.
Mannsſtimme *f* ἡ ἀνδρὸς φωνή.
Mannstreu *f* (eine Pflanze) τὸ ἠρύγγιον.
Mannsvolk *n* οἱ ἄνδρες.
Mannszucht *f* ἡ εὐταξία, ἡ πειθαρχία, gute ~ beobachten, halten εὐτακτεῖν ob. πειθαρχεῖν, παρέχειν τοὺς στρατιώτας εὐτακτοῦντας ob. πειθαρχοῦντας, mit guter ~ εὔτακτος (2), ohne ~ ἄτακτος (2), Mangel an ~ ἡ ἀταξία. [λαγνος (2).)
manntoll φιλανδρος (2), (ſtärker) ἀνδρομανής, ἀνδρό-
Manntollheit *f* ἡ ἀνδρομανία.
Mannweib *n* ὁ ἀνδρόγυνος, ὁ ἑρμαφρόδιτος (Zwitter), ἡ γυνὴ ἦθος ἀνδρεῖον ἔχουσα (von männlichem Charakter).
Manöver *n* ἡ πολεμικὴ σύνταξις, ἡ ἐν τοῖς ὅπλοις σύνταξις, αἱ τακτικαὶ διέξοδοι, ~ zur See ἡ ναυτικὴ σύνταξις.
manövrieren συντάττεσθαι ob. ἀντιτάττεσθαι (M.) καὶ ἐπιτίθεσθαι ἀλλήλοις ὥσπερ μαχομένους, γυμνάζεσθαι ob. διαγωνίζεσθαι (M.) ἐν τοῖς ὅπλοις.
Mantel *m* 1. τὸ ἱμάτιον, ἡ περιβολή, τὸ περιβόλαιον, τὸ ἐπίβλημα, (als militäriſches ob. Amtskleid) ἡ χλαμύς (ύδος), abgetragener, ſchäbiger ~ ὁ τρίβων (ωνος), τὸ τριβώνιον, den ~ umtun ἱμάτιον περιβάλλεσθαι (M.), den Arm im ~ haben ἐντὸς ἔχειν τὴν χεῖρα, den ~ nach dem Winde drehen (Sprichw.) δουλεύειν τοῖς καιροῖς ob. καιρῷ, καιροσκοπεῖν, καιροτηρεῖν. — 2. (in der Kunſtſprache der Erzgießer) ὁ χόανος, τὸ χόανον.
Mäntelchen *n* τὸ ἱματίδιον.
Mantelſack *m* ἡ πήρα, ἡ ἀσκοπήρα, ἡ σακκοπήρα, ὁ φάσκωλος, τὸ φασκώλιον, ἡ σαγίς (ίδος), (für Reiter) αἱ ἱππόπηραι.
Mantille *f* τὸ ἡμιδιπλοίδιον.
Manual *n* τὰ ὑπομνήματα.
Manufaktur *f* (als Ort) τὸ ἐργαστήριον, (als Arbeit) ἡ χειρουργία, τὸ χειρούργημα.
Manuſkript *n* ἡ συγγραφή, τὸ σύγγραμμα.
Märchen *n* ὁ μῦθος, τὸ μυθάριον, τὸ μυθολόγημα, ὁ λόγος, (Erfindung, Erdichtung) τὸ πλάσμα, ὁ λῆρος, ~ erzählen μυθολογεῖν, μύθους λέγειν.
Märchendichter *m* ὁ μυθοποιός.
Märchendichtung *f* ἡ μυθοποιία, ἡ μυθοποίησις.
märchenhaft μύθῳ παραπλήσιος, μυθώδης.
Marder *m* ἡ γαλῆ.
Marderfalle *f* ἡ γαλεάγρα.
Marderfell *n* τὸ γαλῆς δέρμα.
Märe *f* ἡ φήμη, ἡ ἀκοή, ὁ λόγος.
Mariendiſtel *f* ὁ σίλυβος.

Digitized by Google

Marienglas *n* ὁ σεληνίτης λίθος, ὁ ἀφροσέληνος.
Marine *f* τὸ ναυτικόν (auch *pl.*). [ὁ ἐπιβάτης.]
Marinesoldat *m* ὁ ναυτικός (στρατιώτης), ὁ ναύτης,
marinieren ταριχεύειν, mariniert außer den *part.* und *verb. adj.* I auch: ἅλμαιος (2).
Marionette *f* τὸ νευρόσπαστον.
Marionettenspieler *m* ὁ νευροσπάστης, dessen Kunst ἡ νευροσπαστική. [τοῦ νευροσπάστου σκηνή.]
Marionettentheater *n* ἡ νευροσπαστικὴ σκηνή, ἡ
[1]Mark *n* 1. ὁ μυελός (von Tieren und Pflanzen), ὁ αἰών (ῶνος, Rückenmark), ἡ ἐντεριώνη, ἡ ἐντεριωνίς (ίδος, von Gewächsen), ἡ μήτρα, ἡ καρδία, τὸ ἐγκάρδιον (von Bäumen), ὁ ἐγκέφαλος (vom Palmbaum). — 2. übtr. das ~ des Landes ἡ ἀκμή, τὸ ἄνθος, j-m das ~ aussaugen ἐκκαρποῦσθαί (M.) od. ἐκτρίβειν τινά, durch ~ und Bein μέχρι μυελῶν αὐτῶν καὶ ὀστῶν, ~ gebend, stärkend μυελοποιός, μυελοτροφής, von ~ μυέλινος, ohne ~ ἀκάρδιος (2).
[2]Mark *f* (Grenze) ὁ ὅρος, (Feldmark) τὰ μεθόρια.
[3]Mark *f* (halbes Pfund) τὸ ἡμίλιτρον.
[4]Mark *f* als Geldstück etwa: ἡ δραχμή.
markähnlich -artig μυελώδης.
Marke *f* τὸ σύμβολον, τὸ σημεῖον, τὸ σύσσημον, als Stempel auch: ἡ σφραγίς (ῖδος), τὸ ἐπίσημον.
Marketender *m* ὁ κάπηλος.
Marketenderin *f* ἡ καπηλίς (ίδος). [σημαίνειν.]
markieren σημειοῦσθαι (M.), σημαίνειν, παρα-, ἐπι-
markig μυέλινος, μυελώδης.
Markknochen *m* τὸ μυέλινον ὀστοῦν.
marklos ἀκάρδιος (2).
Markscheide *f* τὰ μεθόρια, ἡ μεθορία. [ιστάς.]
Markscheider *m* ὁ ἐν τοῖς μετάλλοις τοὺς ὅρους καθ-
Markstein *m* ὁ ὁριαῖος od. μεθόριος λίθος, ἡ στήλη.
Markstrahlen *m/pl.* αἱ κτηδόνες ξύλου.
Markt *m* ἡ ἀγορά (allg.), τὸ πωλητήριον, τὸ πρατήριον (Ort zum Verkaufen), ~ halten ἀγοράν παρέχειν, auf dem ~e kaufen ἐξ ἀγορᾶς πρίασθαι, etw. zu ~e bringen φέρειν, ἄγειν od. κομίζειν τι εἰς ἀγοράν, ἀγοράν προτιθέναι τινός. ὠνίον τι παρέχειν, übtr. εἰς μέσον φέρειν, seine Haut zu ~e tragen (übtr.) κινδυνεύειν τῇ κεφαλῇ od. τῇ ψυχῇ.
Marktaufseher, -meister *m* ὁ ἀγορανόμος, dessen Amt ἡ ἀγορανομία, ~ sein ἀγορανομεῖν.
markten δυσωνεῖν (u. M.).
Marktflecken *m* ἡ μεγάλη κώμη. ἡ κωμόπολις.
Marktgeld *n* (das eingenommene Geld) τὰ ἀπὸ τῆς ἐμπολῆς χρήματα, (Abgabe, Marktzoll) τὸ ἀγοραστικόν, zum Einkauf τὰ εἰς τὴν ὀψωνίαν χρήματα.
Marktgesetze *n/pl.* οἱ περὶ τῆς ἀγορᾶς νόμοι, τὰ ἀγορανομικὰ νόμιμα.
Marktgut *n* ἡ ἀγορά, ἡ ἐμπολή, τὰ ὤνια.
Markthelfer *m* ὁ τῶν ἀγοραίων ὑπηρέτης, ὁ ἀχθοφόρος. [τῇ ἀγορᾷ.]
Marktleute *pl.* οἱ ἀγοραῖοι, οἱ ἐκ τῆς ἀγορᾶς, οἱ ἐν
Marktplatz *m* ἡ ἀγορά. [ρανομία (als Amt).]
Marktpolizei *f* οἱ ἀγορανόμοι (als Beamte), ἡ ἀγο-
marktpolizeilich ἀγορανομικός.
Marktpreis *m* ἡ νενομισμένη od. τακτὴ τιμή.
Marktschiff *n* τὸ ἀγοραῖον πλοῖον.
Marktschreier *m* ὁ ἀγύρτης, ὁ γόης (ητος).
Marktschreierei *f* ἡ γοητεία.
marktschreierisch ἀγυρτικός.
Marktstand *m*, **-stelle** *f* τὸ χωρίον.
Markttag *m* ἡ ἀγοραῖος (ἡμέρα), ἡ ἀγορά.
Marktwaren *f/pl.* τὰ ἀγοράσματα, τὰ ὤνια.
Marktzeit *f*: zur ~ περὶ od. ἀμφὶ πληθούσαν ἀγοράν, ἀγορᾶς πληθούσης.
Marktzoll *m* τὸ τῶν ὠνίων τέλος, τὸ ἀγοραστικόν.
Marmel *m* s. Marmor.
Marmelade *f* ἡ παλάθη.
Marmelstein *m* s. d. folg. Wort.
Marmor *m* ὁ (ἡ) μάρμαρος. weißer ~ auch ὁ λευκὸς λίθος, parischer ~ ὁ Πάριος λίθος, aus ~ μαρμάρινος, von weißem ~ λευκόλιθος (2), wie ~ glänzen μαρμαρίζειν, weiß od. hart wie ~ μαρμάρεος. [ἔργον.]
Marmorarbeit *f* ἡ μάρμαρος, τὸ ἀπὸ λίθου λευκοῦ
Marmorarbeiter *m* ὁ τὸν μάρμαρον κατεργαζόμενος.
marmorartig ὥσπερ μάρμαρος, μαρμάρεος, μαρμαρώδης. [μάρινον ἄγαλμα.]
Marmorbild *n* ἡ μαρμάρου εἰκών (όνος), τὸ μαρ-
Marmorbruch *m* τὰ μέταλλα μαρμάρου, τὸ μέταλλον λίθου λευκοῦ.
marmorieren ποικίλλειν, διαποικίλλειν. [κιλσις.]
Marmorieren *n*, **Marmorierung** *f* ἡ ποικιλία, ἡ ποι-
marmorn μαρμάρινος od. durch d. *gen. mater.* μαρμάρου, von weißem Marmor λευκόλιθος (2).
Marmorplatte, -tafel *f* ἡ μαρμαρίνη od. μαρμάρου πλάξ (ακός).
Marmorsäule *f* ἡ μαρμαρίνη od. λευκόλιθος στήλη.
Marmorstein *m* ὁ μάρμαρος.
marode καμών, κεκμηκώς, ἀπειρηκώς, κατάπονος (2). die Maroden bei einem Heere οἱ ἀπόμαχοι, οἱ ἀδύνατοι, τὸ ἀχρεῖον τῆς στρατιᾶς.
Marodeur *m* ὁ λῃστής, *pl.* οἱ ἀπὸ τῆς στρατιᾶς πρόδρομοι od. ἀποσκεδαννύμενοι.
marodieren λῃζεσθαι, λῃστεύειν, λεηλατεῖν, λαφυραγωγεῖν. [Διὸς βάλανος.]
Marone *f* τὸ κάστανον, τὸ κασταναῖκὸν κάρυον, ἡ
[1]Marsch *m* 1. ἡ πορεία, ἡ ὁδός, nächtlicher ~ ἡ νυκτοπορία, auf dem ~e κατὰ πορείαν, καθ' ὁδόν oder durch d. *part.* πορευόμενος, πορευόμενοι u. bgl., den ~ antreten πορεύεσθαι (P.), ἐκστρατεύεσθαι (M.), ἐξορμᾶν u. ἐξορμᾶσθαι (P.), ἐξελαύνειν, ἀναζευγνύναι, einen ~ machen ὁδὸν ποιεῖσθαι (M.).
[2]marsch! (als Kommando) πορεύεσθε, προέλθετε, marsch fort mit dir! ἄπαγε, ἔρρε. — 2. (Musik, Lied, nach welchem marschiert wird) τὸ ἐμβατήριον μέλος.
[3]Marsch *f* s. Marschland.
Marschall *m* ὁ σκηπτοῦχος (von persischen Hofbeamten), ὁ ἡγεμών (όνος).
marschfertig ἕτοιμος πορεύεσθαι od. πρὸς τὸ πορεύεσθαι (P.), παρεσκευασμένος ὡς ἐπὶ τὴν πορείαν. sich ~ machen παρασκευάζεσθαι (M.) πρὸς τὴν πορείαν od. ὡς ἐπὶ τὴν πορείαν.
marschieren πορεύεσθαι (P.), πορείαν ποιεῖσθαι (M.). ἐλαύνειν, durch ein Land ~ διέρχεσθαι od. διελαύνειν χώραν, πορεύεσθαι διὰ χώρας. [λυυδης γῆ.]
Marschland *n* ἡ ὀργάς (άδος, auch *pl.*), τὰ ἕλη, ἡ
Marschlied *n* τὸ ἐμβατήριον μέλος.
Marschordnung *f* ἡ τῆς πορείας σύνταξις.
Marschroute *f* ἡ ὁδός, ἡ τῆς πορείας διάταξις.
Marschtakt *m* ὁ ἐμβατήριος ῥυθμός. [στάσιον.]
Marstall *m* τὸ ἱπποτροφεῖον, τὸ βασιλικὸν ἱππο-
Märte *f* s. Mährte.
Marter *f* ἡ βάσανος (Folter), ἡ τιμωρία, ἡ αἰκία, (großer Schmerz) ἡ ἀλγηδών (όνος), j-m eine ~ antun. s. martern; die schrecklichsten ~n leiden τὰ δεινότατα πάσχειν, τὰ ἔσχατα αἰκισθῆναι, unter ~n αἰκιζόμενος.
Marterbank *f* τὸ βασανιστήριον, ἡ στρέβλη.
Marterer *m* ὁ βασανιστής od. *part.* d. Verben.
Marterinstrument *n* τὸ βασανιστήριον, τὸ στρεβλωτήριον.
Marterkammer *f* τὸ βασανιστήριον, τὸ κολαστήριον.
martern βασανίζειν, στρεβλοῦν, αἰκίζεσθαι (M.), δέρειν, κακὰ od. κακῶς ποιεῖν τινα, κακοποιεῖν.
martervoll ἀλγεινός, ἀνιαρός. ἄθλιος, κακοδαίμων.
Marterwerkzeug *n* s. Marterinstrument.
martialisch ἄρειος, βλοσυρός, ἄγριος, γοργός. πολεμικός, ~es Gesicht τὸ τοῦ προσώπου γοργόν.
Märtyrer *m* ὁ μάρτυς (υρος), ~ einer Sache werden τὸν θάνατον ὑπομένειν ὑπέρ τινος, προεσθαι τὴν ψυχὴν ὑπέρ τινος.
März *m* ὁ τρίτος μήν (νός).

Digitized by Google

Maſche *f* ὁ βρόχος, ἡ βροχίς (ίδος), ἡ ἁψίς (ίδος), τὸ σύναμμα, ἡ συμπλοκή.
Maſchine *f* ἡ μηχανή, τὸ μηχάνημα, τὸ σκεῦος, ~n machen μηχανοποιεῖν.
Maſchinenbauer *m* ὁ μηχανοποιός.
Maſchinenbaukunſt *f* ἡ μηχανική (τέχνη).
Maſchinenmeiſter *m* ὁ ἐπὶ ταῖς μηχαναῖς.
Maſchinenverfertiger *m* ſ. Maſchinenbauer.
Maſchiniſt *m* ſ. Maſchinenmeiſter.
Maſer *f* (im Holze) τὸ τοῦ ξύλου ποικίλον, ἡ σπεῖρα, ἡ συστροφή.
Maſern *f/pl.* (eine Krankheit) τὰ ἐξανθήματα, αἱ ἐξ[ανθήσεις.]
Maſke *f* τὸ πρόσωπον, τὸ προσωπεῖον, τὸ προσωπίδιον, (zum Erſchrecken) τὸ μορμολυκεῖον, übtr. (Verſtellung) ἡ προσποίησις, τὸ προσποίημα, etw. als ~ gebrauchen προκαλύπτεσθαι (M.) τι, eine ~ annehmen ὑποκρίνεσθαι (M.) σχῆμα, die ~ ablegen οὐκέτι παρακαλύπτεσθαι (M.) od. ὑποκρίνεσθαι (M.), unter der ~ der Freundſchaft προσποιούμενος φίλος εἶναι.
maskieren ἐπιτιθέναι τινὶ πρόσωπον od. προσωπεῖον, ſich ~ ἐνδύεσθαι (M.) σχῆμα, αἴρεσθαι (M.) πρόσωπον.
maskiert πρόσωπον περικείμενος.
Maß *n* 1. τὸ μέτρον (eig. u. übtr.), das zu beobachtende ~ τὸ μέτριον, das ~ zu etw. nehmen τὴν συμμέτρησίν τινος λαμβάνειν, das ~ nach etw. nehmen μετρεῖν τί τινι, συμμετρεῖσθαι (M.) τι πρός τι, reichliches ~ ἡ ἀφθονία, in vollem ~e ἄφθονος (*adv.* ἀφθόνως), in dem ~e wie καθάπερ, ὥσπερ, nach dem ~e κατά mit *acc.* — 2. (Ziel, Ende) τὸ τέλος, ~ halten μέτρῳ χρῆσθαι, μετριάζειν, μέτριον oder ἐγκρατῆ εἶναι, halte ~! μηδὲν ἄγαν, das ~ überſchreiten ὑπερβάλλειν τὸ μέτρον, ἀκολασταίνειν, ~ und Ziel überſchreiten φέρεσθαι (P.) ἐκτὸς τῶν ἐλαῶν, kein ~ halten ἀμετρίᾳ χρῆσθαι, über die ~en ἀμέτρως, ὑπεράγαν, ὑπερβαλλόντως, ὑπερμέτρως, im rechten ~e μέτρῳ, μετρίως, ὀρθῶς, oft Ζuſatz mit ὑπέρ, zB. ſich über die ~en freuen ὑπερχαίρειν, ὑπερήδεσθαι (P.), über die ~en genau, ſchön ὑπερακριβής, ὑπερκαλλής, über alle ~en ὑπερφυῶς, gleichermaßen ὡσαύτως, ὁμοίως, gewiſſer= od. einigermaßen πώς, τί (enkl.), folgendermaßen ὧδε, gehöriger=, gebührendermaßen προσηκόντως, πρεπόντως, ἀξίως, δικαίως, εὖ. — 3. (ein Gefäß von einem gewiſſen Inhalt) ὁ χοῦς, ἡ κοτύλη.
Maſſe *f* 1. ἡ ὕλη (Stoff, feſte ~), τὸ φύραμα (dehnbare, weiche ~), ἡ ὑπόστασις (Subſtanz), τὸ στοιχεῖον (Urelement, Grundſtoff), τὸ ἔκμαγεῖον (~ zum Abdrücken), ἡ σύστασις (das Zuſammengetretene, zB. flüſſige ~ ἡ ὑγρὰ σύστασις), τὸ πλῆθος, ἡ φορά (~ von Perſonen und Sachen), ἡ ἀφθονία (von Sachen), τὸ στῖφος (dichte ~), ἡ ἀμετρία (ungeheure ~), in ~ ἀθρόος, συχνός, in ganzer ~ παμπληθής, in endloſer ~ ἄπειρος (2) τὸ πλῆθος, auch durch *adv.* wie πανδημεί, πασσυδίᾳ, πασσυδί, πανστρατιᾷ, πανστρατεί (von Truppenmaſſen), die große ~ (der große Haufe) οἱ πολλοί, τὸ πλῆθος, ὁ ὄχλος, τὸ πολύ. — 2. (ein Gegenſtand von großem und ſtarkem Umfang) ὁ ὄγκος.
maſſenhaft ἀθρόος, συχνός, παμπληθής.
Maßgabe: nach ~ κατά mit *acc.*, ἐκ (ἐξ) mit *gen.*
maßgebend ῥοπὴν ἔχων, κύριος, meine Anſicht iſt nicht ~ über etw. λευκὴ στάθμη εἰμὶ πρός τι, er iſt ein ~er Zeuge ὑπ' αὐτοῦ προσήκει μαρτυρεῖσθαι.
maßhalten ſ. unter Maß. [keit.]
Maßhalten *n* ἡ σωφροσύνη, ἡ ἐγκράτεια, ſ. Mäßig=]
maßhaltend σώφρων, ἐγκρατής. [ζάμινος (2).]
Maßholder *m* (Ahorn) ὁ σφένδαμνος, von ~ σφεν=]
mäßig 1. (maßhaltend) μέτριος, ἔμμετρος (2), ἐπιεικής, σώφρων, ἐγκρατής, ~ im Trinken μετριοπότης, ~ ſein μετριάζειν, σωφρονεῖν, ~ ſein in etw. ἐγκρατῆ εἶναί τινος, μετρίως χρῆσθαί τινι, σωφρονεῖν περί τι, μετρίως ἔχειν πρός τι. — 2. (mittelmäßig) μέτριος, οὐ πολύς.
mäßigen σωφρονίζειν, κολάζειν, κατέχειν, συστέλλειν, ſich in etw. ~ μετριάζειν περί od. πρός τι, κρατεῖν τινος, ἐγκρατῆ εἶναί τινος, μετρίως χρῆσθαί τινι, φείδεσθαί (M.) τινος, ſich nicht ~ können ἀκρατῆ od. ἥττω εἶναι ἑαυτοῦ, ſich in den Leidenſchaften ~ μέτριον εἶναι ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις.
Mäßigkeit *f* (das Maßhalten) ἡ μετριότης (ητος), ἡ ἐπιείκεια, ἡ ἐγκράτεια, ἡ σωφροσύνη, ~ im Trinken ἡ μετριοποσία, im Eſſen ἡ τῶν σίτων μετριότης, ~ beweiſen μετριάζειν, ἀσκεῖν σωφροσύνην, (Mittelmäßigkeit) τὸ μέτριον, ἡ ἀφέλεια.
Mäßigung *f* (das Mäßigen) ἡ κόλασις, ἡ συστολή, τὸ κατέχειν, (Mäßigkeit) ſ. Mäßigkeit; mit ~ μετρίως, σωφρόνως, ohne ~ ἀμέτρως, ἀκρατῶς, ὑβριστικῶς.
maſſiv 1. (feſt, dicht) στερεός, (ganz von Stein) λίθινος, ὁλόλιθος (2), von ~em Golde ὁλόχρυσος (2), χρυσοῦς πᾶς. — 2. (plump, grob) φορτικός, ἄγροικος (2).
maßlos ἄμετρος (2), ἀμέτρητος (2), ~ in etw. ſein ἀμέτρως διακεῖσθαι od. ἔχειν πρός τι, ἀμετρίᾳ χρῆσθαι περί τι od. τινος.
Maßloſigkeit *f* ἡ ἀμετρία, τὸ ἄμετρον, ἡ ἀκράτεια, ἡ ἄκρασία (in etw. τινος).
Maßnahme *f* ἡ βουλή, τὸ βούλευμα, ſ. Maßregel.
Maßregel *f* ἡ βουλή, τὸ βούλευμα, ἡ γνώμη, ἡ μηχανή, ~n treffen, ergreifen βουλεύεσθαι (M.), μηχανᾶσθαι (M.), gegen etw. ἀντιμηχανᾶσθαι (M.), ἀντιπράττειν τινί.
maßregeln νουθετεῖν, κολάζειν.
Maßſtab *m* τὸ μέτρον, ὁ κανών, (όνος), ἡ στάθμη, etw. zum ~ für etw. nehmen μετρεῖν τί τινι u. πρός τι, σταθμᾶσθαί (M.) τί τινι.
maßvoll μέτριος, σώφρων (von Perſonen und Sachen), ἔμμετρος (2, von Sachen), ~es Weſen ſ. Mäßigkeit.
[1]Maſt *f* (das Mäſten) ἡ σιτεία, ἡ χορτασία, (Futter) ἡ τροφή, ὁ χόρτος, τὸ χόρτασμα.
[2]Maſt, Maſtbaum *m* ὁ ἱστός, den ~ aufſtellen ἱστάναι od. αἴρειν τὸν ἱστόν.
Maſtdarm *m* τὸ κῶλον (κόλον). [gemäſtet σιτευτός.]
mäſten σιτεύειν, χορτάζειν, πιαίνειν, καταλιπαίνειν.]
Mäſten *n* ἡ σιτεία, ἡ χορτασία, ὁ χορτασμός.
Mäſter *m* ὁ σιτευτής, gew. durch Verben.
Maſtix *m* ἡ μαστίχη.
Maſtixbaum *m* ἡ σχῖνος.
Maſtixbeere *f* ἡ σχινίς (ίδος).
Maſtixdiſtel *f* ἡ ἰξίνη.
Maſtixharz *n* ἡ σχινίνη ῥητίνη. [σθαι (M.).]
Maſtixholz *n* τὸ σχίνινον ξύλον, ~ kauen σχινίζε=]
Maſtixöl *n* τὸ μαστίχινον ἔλαιον, τὸ μαστιχέλαιον.
Maſtkalb *n* ὁ σιτευτὸς μόσχος.
Maſtkorb *m* τὸ καρχήσιον, τὸ θωράκιον.
Maſtkuh *f* ἡ σιτευτὴ βοῦς (βοός).
maſtlos ἔρημος ἱστοῦ.
Maſtochſe *m* ὁ σιτευτὸς βοῦς (βοός).
Maſtſchwein *n* ὁ σιτευτὸς χοῖρος.
Mäſtung *f* ſ. Maſt[1].
Maſtvieh *n* τὰ σιτευτὰ κτήνη.
Matador *m* ὁ πρῶτος ἀνήρ, ὁ πρῶτος τὸ ἀξίωμα, ὁ ἀριστεύων. [ὑπόστασις, ſ. Maſſe.]
Material *n*, **Materialien** *pl.* ἡ ὕλη, τὰ στοιχεῖα, ἡ/
Materialiſt *m* (als Kaufmann, Händler) ὁ ῥωποπώλης, ὁ ἀρωματοπώλης. (in der Philoſophie) ὁ τὰ πάντα εἶναι σωματικὰ od. ὑλικὰ νομίζων.
Materialwaren *f/pl.* τὰ ῥωπικά, τὰ γέλγη, τὰ φάρμακα, τὰ ἀρώματα.
Materia medica *f* ἡ ἰατρικὴ ὕλη.
Materie *f* ἡ ὕλη, τὸ στοιχεῖον, ἡ ὑπόστασις, ſ. Maſſe; (für eine Rede, Abhandlung, Schrift u. dgl.) ἡ ὑπόθεσις, (der behandelte Gegenſtand) ὁ λόγος, (das Körperliche, Gegenſatz das Geiſtige) τὸ σῶμα. τὸ σωματικόν.
materiell σωματικός, ὑλικός, ~es Intereſſe ἡ χρεία, ~e Macht ἡ ἰσχὺς ἔργων, ~er Vorteil τὸ κέρδος, ~e Bedürfniſſe αἱ περὶ τὸ σῶμα od. τὸν βίον χρεῖαι, ~ ſein ὕλην ἔχειν.

Digitized by Google

Mathematik *f* ἡ μαθηματική (ἐπιστήμη), τὰ μαθήματα, ἡ γεωμετρία.
Mathematiker *m* ὁ μαθηματικός.
mathematiſch μαθηματικός, γεωμετρικός, die ~en Wiſſenſchaften τὰ μαθήματα.
Matratze *f* τὸ στρῶμα, ἡ στρωμνή, ὁ φορμός, ἡ ψιάθος, (als Lagerſtatt) τὸ χαμεύνιον, ἡ χαμεύνη.
Matrikel *f* ὁ κατάλογος (Verzeichnis, Liſte), τὸ δίπλωμα (Beſtallung).
Matrone *f* ἡ οἰκοδέσποινα, ἡ γεραιτέρα γυνή, ἡ [γραῦς (ἀός).
Matroſe *m* ὁ ὑπηρέτης, ὁ ἐρέτης, ὁ ναύτης, ὁ ναυβάτης, ὁ ναυτικὸς δοῦλος, die ~n ἡ ὑπηρεσία.
Matroſendienſt *m* ἡ ὑπηρεσία.
Matſch *m* ἡ πλαδαρότης (ητος).
matſchig πλαδαρός, ~ ſein πλαδᾶν, φλυδᾶν.
matt (kraftlos) ἀσθενής, ἄρρωστος (2), (vom Schall) βαιός, (ſtumpf, vom Licht und vom Auge) ἀμβλύς, ἀμαυρός, ἀμυδρός, (ſchlaff, abgeſpannt) ἄτονος (2), ἀνειμένος, (ermüdet, abgemattet) καμών, κεκμηκώς, ἀπειρηκώς, κατάπονος (2), ~ ſein ἀσθενεῖν, ἀρρωστεῖν, κεκμηκέναι, ἀπειρηκέναι, ~ machen καταπονεῖν.
Matte *f* (Decke) ὁ φορμός, ἡ ψιάθος, ἡ στιβάς (άδος), ὁ ῥίψ (ιπός), (Wieſe, Grasplatz) ὁ λειμών (ῶνος), (geronnene Milch) τὸ πηκτὸν γάλα (ακτος), τὸ πῆγμα, ἡ πυετία.
Mattenkümmel *m* τὸ κάρον, τὸ καρναβάδιον.
Mattheit, Mattigkeit *f* ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀρρωστία, ἡ ἀτονία, (Ermüdung) ὁ κάματος, ὁ κόπος, übtr. ἡ ἀμβλύτης (ητος), ἡ μαλακία, ἡ μαλθακία.
mattherzig ἄτονος (2).
Mauer *f* (zur Befeſtigung) τὸ τεῖχος, τὸ τείχισμα, (eines Gebäudes) τὸ τειχίον, ὁ λίθινος τοῖχος, (zur Einfriedigung) ἡ αἰμασιά, eine ~ aufführen ἱστάναι, ἀνιστάναι, ἀνορθοῦν, οἰκοδομεῖν τεῖχος, mit einer ~ verſehen τειχίζειν, etw. mit einer ~ umgeben περιτειχίζειν τι (τείχει), περιβάλλειν τινὶ τεῖχος ob. τι τείχει, gegen den Feind auf der Grenze eine ~ errichten ἐπιτειχίζειν mit *dat.*, eine ~ ſtürmen τειχομαχεῖν, eine ~ durchbrechen διορύττειν τεῖχος, eine ~ niederreißen καθαιρεῖν, κατασκάπτειν ob. κατερείπειν τεῖχος, etw. durch eine ~ ſperren διατειχίζειν τι, Aufführung einer ~ ἡ τείχισις, ὁ τειχισμός, ohne ~ ἀτείχιστος (2).
Mauerbau *m* ἡ τοίχου οἰκοδόμησις, ſ. d. vor. Wort.
Mauerbeſchützer *m* ὁ τειχοφύλαξ (κος).
Mauerbiene *f* τὸ βομβύκιον.
Mauerbrecher *m* ὁ κριός (aries).
mauerfeſt (wie eine Mauer) ὥσπερ τι τεῖχος ἰσχυρόν, (mit Mauern befeſtigt) τειχήρης, τετειχισμένος.
Mauerkelle, Maurerkelle *f* ὁ ὑπαγωγεύς, ἡ δικέλλη (δίκελλα).
Mauerkranz *m* ἡ στεφάνη, ὁ θριγκός.
Mauerkrone *f* (corona muralis) ὁ τειχικὸς στέφανος.
mauern *intr.* λιθολογεῖν, συντιθέναι, συνδεῖν oder συναρμόττειν λίθους, *trans.* οἰκοδομεῖν λίθοις oder λίθων.
Mauerpfeffer *m* τὸ ἀείζωον.
Mauerſalz *n* τὸ ἀφρόλιτρον.
Mauerſchwalbe *f* ἡ δρεπανίς (ίδος).
Mauerſtein *m* ὁ, ἡ χάλιξ (κος), gebrannter ~ ἡ πλίνθος.
Mauerturm *m* ὁ ἐπὶ τοῦ τείχους πύργος.
Mauerwächter *m* ὁ τειχοφύλαξ (κος).
Mauerwerk *n* τὰ τείχη, τὸ τείχισμα.
Mauerzinne *f* ἡ τοῦ τείχους ἔπαλξις (εως).
Mauke *f* (eine Pferdekrankheit) ἡ ποδάγρα.
Maul *n* τὸ στόμα, loſes ~, das ~ auftun und andere Redensarten ſ. unter Mund.
Maulaffe *m* ὁ κεχηνώς (ότος), ὁ βλάξ (κός), ὁ χάσκαξ (κος), ὁ κοικυλίων (ωνος), ~n feil haben (Sprichw.) κεχηνότα ἑστάναι (στῆναι), χεχηνέναι, χάσκειν, χασκωρεῖν, κοικύλλειν.
Maulbeerbaum *m* ἡ μορέα.
Maulbeere *f* τὸ μόρον.
Mäulchen *n* τὸ στόμιον, τὸ στομάτιον (letzteres auch [Kuß).
maulen gegen j-n δυσκολαίνειν τινί, δυσχεραίνειν κατά τινος, κοταίνειν, κοτεῖν τινι.
Maulеſel *m* ὁ ὀρεύς (Baſtard von Pferdehengſt und Eſelſtute), ὁ ἡμίονος (Baſtard von Eſelhengſt und Pferdeſtute).
Maulеſelgeſpann *n* τὸ ὀρικὸν ob. ἡμιονικὸν ζεῦγος.
Maulеſelin *f* ἡ ἡμίονος.
Maulеſelmiſt *m* ἡ ἡμιονίς (ίδος).
Maulеſeltreiber *m* ὁ ἡμιονηγός, ὁ ὀρεωκόμος.
maulfaul δυσπροσήγορος (2), (mürriſch, unfreundlich) δύσκολος (2).
Maulfreund *m* ὁ προσποίητος φίλος, ὁ προσποιούμενος [φίλος εἶναι.
Maulheld *m* ὁ μεγαληγόρος, ὁ ἀλαζών (όνος).
Maulkorb *m* ὁ φιμός, ὁ κημός, ὁ πνιγεύς, dem Hunde den ~ anlegen φιμοῦν ob. κημοῦν τὸν κύνα, das Anlegen des ~es ἡ κήμωσις.
Maulſchelle *f* ὁ κόσσος, ὁ κόλαφος, τὸ ῥάπισμα, j-m eine ~ geben πλατείᾳ τῇ χειρὶ πλῆξαι τὴν γνάθον τινός, παίειν ob. τύπτειν τινὰ κατὰ κόρρης, κόλαφον ἐντρίβειν ob. ἐντείνειν τινί, κολαφίζειν ob. κοσσίζειν τινά.
maulſchellen ſ. d. vor. Wort.
Maulſperre *f*: die ~ haben χάσκειν τῷ στόματι, οὐχ οἷόν τ' εἶναι συγκλείειν τὸ στόμα.
Maultier *n* ὁ (ἡ) ἡμίονος.
Maultrommel *f* τὸ κρέμβαλον, die ~ ſpielen κρεμβαλιάζειν.
Maulwurf *m* ὁ σκάλοψ (πος), ὁ σπάλαξ ob. ἀσπά[λαξ (κος).
Maulwurfshaufen *m* ἡ σκαλοπιά.
Maurer *m* ὁ λιθοδόμος.
Maurerkelle *f* ſ. Mauerkelle.
Maus *f* ὁ μῦς (υός), mit Mann und ~ πανοικησίᾳ.
Mauſchelei *f* ὁ φενακισμός, ~ treiben φενακίζειν, (Betrug) ἡ ἀπάτη.
mauſcheln ἰουδαΐζειν τῇ φωνῇ.
Mäuschen *n* τὸ μυΐδιον.
mäuschenſtill ſein πολλὴν ἡσυχίαν ἄγειν.
mäuſeartig μυώδης, μυοειδής.
Mäuſebuſſard, -falk, -geier, -habicht *m* ὁ τριόρχης, [ὁ τριόρχος.
Mäuſedarm *m* (eine Pflanze) ἡ ἀναγαλλίς (ίδος).
Mäuſedorn *m* ὁ μυάκανθος, τὸ μυάκανθον.
Mäuſedreck *m* τὰ μυόχοδα, τὸ μυσκέλενδρον, τὸ μυόσκατος.
Mäuſefalle *f* ἡ μυάγρα.
Mäuſefänger *m* ὁ μυοθήρας, (eine Schlangenart) ὁ μύ[αγρος.
Mäuſegift *n* τὸ μυοκτόνον φάρμακον.
Mäuſekrieg *m* ἡ μυομαχία.
Mäuſeloch *n* ἡ μυωπία.
mauſen (Mäuſe fangen) μυοθηρεῖν, (ſtehlen) κλέπτειν, ὑποκλέπτειν, ὑφαιρεῖσθαι (M.).
Mäuſeneſt *n* ἡ μυῶν νεοττιά.
Mäuſeohr *n* (als Körperteil) τὸ μυὸς οὖς (ὠτός), (als Pflanze) ἡ μυοσωτίς (ίδος), τὸ μυόσωτον, ἡ μυοσώτη, ἡ ἀλσίνη.
Mauſer *f* ἡ πτεροῤῥύησις.
mauſern ſich (von Vögeln, welche die Federn verlieren) πτεροῤῥυεῖν.
Mäuſeſchwanz *m* (als Körperteil) ἡ μυὸς οὐρά, (als [Pflanze) ἡ μύουρος.
mauſetot ἄψυχος (2).
Mauſoleum *n* τὸ μαυσώλειον.
Maxime *f* τὸ ἀξίωμα, ἡ γνώμη.
Mayonnaiſe *f* τὸ γάρον.
Mechanik *f* ἡ μηχανική.
Mechaniker *m* ὁ μηχανικός.
mechaniſch μηχανικός, übtr. ἄνευ γνώμης.
Mechanismus *m* ἡ μηχανή.
meckern μηκᾶσθαι (M.), μηκάζειν. ~d μηκάς (άδος).
Meckern *n* ὁ μηκασμός, ὁ μηκηθμός.
Medaille *f* τὸ μνημόσυνον νόμισμα.
Medaillon τὸ προσάρτημα.
Medikament *n* τὸ φάρμακον.
Medikus *m* ὁ ἰατρός.
Meditation *f* ἡ μελέτη, τὸ μελέτημα.

Digitized by Google

meditieren μελετᾶν.
Medium *n* (in der Grammatik) τὸ μέσον οb. ἐπίμεσον ῥῆμα.
Medizin *f* (Heilmittel) τὸ φάρμακον, τὸ πόμα, (Arznei-kunde) ἡ ἰατρική.
Mediziner *m* ὁ περὶ τὴν ἰατρικὴν σπουδάζων.
medizinieren (Heilmittel einnehmen) φαρμακεύεσθαι (M.), (sich von einem Arzte behandeln lassen) ἰατρεύεσθαι (M.).
Medizinieren *n* ἡ φαρμακεία.
medizinisch ἰατρικός.
Meer *n* ἡ θάλαττα, das hohe, offene ~ τὸ πέλαγος, (ein einzelnes ~) ὁ πόντος, das Welt~ ὁ ὠκεανός, zum ~e gehörig θαλάττιος, im οb. am ~e ἐνάλιος (2), am ~e gelegen ἐπιθαλάττιος (3 u. 2), ἐπιθαλαττίδιος (2), παράλιος, πάραλος (2), auf dem ~e fahren πλεῖν τὴν θάλατταν, das ~ beherrschen θαλαττοκρατεῖν, ins ~ werfen, versenken καταποντίζειν, καταποντοῦν.
Meeraal *m* ὁ γόγγρος, ἡ μύραινα.
Meeradler *m* ὁ ἁλιαίετος.
Meeralant *m* (Pflanze) ὁ κεστρεύς.
meerartig θαλαττοειδής.
Meerbarbe *f* ἡ τρίγλη.
Meerbarsch *m* ἡ πέρκη, ἡ περκίς (ίδος).
Meerbeherrscher *m* ὁ θαλαττοκράτωρ (ορος), ~ sein θαλαττοκρατεῖν.
Meerbusen *m* ὁ κόλπος.
Meerenge *f* ὁ πορθμός, τὸ στενόν, τὰ στενά.
Meeresbucht *f* ἡ λιμνοθάλαττα.
Meeresfläche *f* τὸ πέλαγος.
Meeresflut *f* ὁ κλύδων (ωνος).
Meeresgrund *m* τὸ βάθος οb. ὁ πυθμὴν (ένος) τῆς θαλάττης.
Meeresküste *f* ἡ παραλία, τὰ παρα-, ἐπιθαλάττια, ἡ παραθαλαττία.
Meeresstille *f* ἡ γαλήνη, ἡ εὐδία (auch *pl.*), ἡ μακλακία.
Meeresstrand *m* ὁ αἰγιαλός, ἡ ἀκτή (gew. *pl.*).
Meereswoge *f* τὸ κῦμα, ὁ κλύδων (ωνος).
meerfarbig θαλαττοειδής, γλαυκός, κυανοῦς.
Meerfenchel *m* τὸ κρῆθμον, τὸ κρίθμον.
Meerfisch *m* ὁ θαλάττιος ἰχθύς (ύος).
Meergestade *n* ἡ ῥαχία.
Meergewächs *n* τὸ θαλάττιον φυτόν.
Meergott *m*, **-gottheit** *f* ὁ (ἡ) ἐνάλιος (θαλάττιος) θεός.
Meergras *n* τὸ φῦκος, τὸ φυκίον, ἡ φυκία.
meergrün γλαυκός.
Meergründel *m* (Fisch) ὁ κωβιός.
Meerhafen *m* ὁ θαλάττιος ὅρμος, auch bloß ὁ λιμήν (ένος).
Meerherrschaft *f* ἡ θαλαττοκρατία, die ~ haben θαλαττοκρατεῖν, τῆς θαλάττης κρατεῖν, der die ~ hat ὁ θαλαττοκράτωρ (ορος).
Meerigel *m* ὁ θαλάττιος ἐχῖνος, ὁ σπατάγγης.
Meerkalb *n* ἡ φώκη, τὸ κῆτος.
Meerkatze *f* ὁ κερκοπίθηκος.
Meerkohl *m* ἡ θαλαττοκράμβη.
Meerkrebs *m* ὁ καρκίνος, ὁ ἀστακός.
Meerlinse *f* ἡ θαλαττία φακῆ.
Meerlöwe *m* ὁ θαλάττιος λέων (οντος).
Meermuschel *f* τὸ ὄστρεον, τὸ λιμνόστρεον, ἡ κόγχη.
Meernadel *f* ἡ βελόνη.
Meerpolyp *m* ὁ πολύπους (οδος).
Meerqualle *f* ἡ ἀκαλήφη.
Meerrebe *f* ἡ ἄμπελος.
Meerrettich *m* ἡ ἀγρία ῥαφανίς (ίδος).
Meersalz *n* ὁ ἅλς (ἁλός).
Meerschaum *m* eig. ὁ τῆς θαλάττης ἀφρός, (eine Tierpflanze) ἡ ἁλοσάχνη, (eine Art Ton) ὁ ὀστρακίτης λίθος, (der Rückenknochen des Tintenfisches) τὸ σηπίον.
Meerschildkröte *f* ἡ θαλαττία χελώνη.
Meerschlamm *m* ὁ ἰός (ινός).
Meerschlange *f* ὁ θαλάττιος ὄφις (εως).
Meerschnecke *f* ὁ θαλάττιος κοχλίας.
Meerschwalbe *f* ὁ λευκὸς λάρος.
Meerschwein *n* ἡ φώκαινα.
Meerskolopender *m* ἡ σκολοπένδρα.
Meertang *m* τὸ φῦκος, τὸ φυκίον, ἡ φυκία.
Meerungeheuer *n* τὸ κῆτος.
Meerwasser *n* τὸ θαλάττιον οb. ἁλμυρὸν ὕδωρ, ἡ ἅλμη, (im Schiffe) ἡ ἀντλία.
Meerwolf *m* ὁ λάβραξ (κος).
Meerwunder *n* τὸ θαλάττιον τέρας, τὸ κῆτος,
Meerzwiebel *f* ἡ σκίλλα, ἡ σχῖνος.
Mehl *n* ὁ ἀληλεσμένος σῖτος (allg.), τὸ ἄλφιτον (grobes ~), τὸ ἄλευρον (gew. *pl.*, Weizen~), ὁ σῖτος (auch Weizen~), ἡ σεμίδαλις (εως, sehr feines Weizen~), τὸ ἄμυλον, τὸ ἀμύλιον (Kraft~), ἡ παιπάλη (staubartige Masse von Körpern aller Art), ἡ ἀλευρότησις (durchgesiebtes ~), ~ bereiten ἀλευροποιεῖν, ἄλφιτα σκευάζεσθαι (M.).
mehlähnlich, -artig ἀλευρώδης.
Mehlbeerbaum *m* ἡ ἀρία.
Mehlbrei *m* ἡ ἀθάρη.
mehlfarbig ἀλφιτόχρως (ωτος).
Mehlfaß *n* ἡ ἀλφιτοθήκη, ἡ ἀλευροθήκη.
Mehlhändler *m* ὁ ἀλφιτοπώλης.
Mehlhändlerin *f* ἡ ἀλφιτόπωλις (ίδος).
Mehlkasten *m* ἡ ἀλφιτοθήκη, ἡ ἀλευροθήκη.
Mehlmilbe *f* τὸ ἄκαρι (ἀκαρί ?).
Mehlsack *m* ὁ ἀλφίτων θύλακος.
Mehlsieb *n* ἡ κρησέρα, ἡ ἀλευρότησις.
Mehlspeise *f* τὸ ἀλφίτου οb. ἀλεύρου ἔδεσμα.
Mehlstaub *m* ἡ παιπάλη.
Mehlteig *m* τὸ φύραμα.
mehr *adj.* πλέων, πλέον, auch πλείων, πλεῖον, im *nom. sing.*, *gen. masc.* und in den zusammengezogenen Formen πλείους, πλεῖω üblicher, *adv.* πλεῖον, πλέον, πλεόνως (an Umfang), μᾶλλον (an Inhalt), ~ in Verben mit *subst.*, *adj.* (u. *adv.*) gew. der Komparativ, z.B. mit ~ Mut εὐθυμότερος, mit ~ Kraft δυνατώτερος u. dgl., ~ geehrt τιμιώτερος, noch ~, noch dazu bei *verb.* durch z.B. mit πρός, z.B. noch ~ geben προσδιδόναι ἄλλα (πλείω διδόναι heißt: ~ geben als ein anderer οb. als j. schon bekommen hat), (wieder, nochmals) αὖθις, etw. ~ tun ποιεῖν καὶ αὖθις, etw. (ein wenig) ~ ὀλίγῳ πλέον, und was ~ ist καὶ τὸ μέγιστον, τὸ δὲ μέγιστον (worauf ein Satz mit γάρ folgt), ἀλλ' ἔτι καὶ τοῦτο, und noch ~ πρὸς δὲ τούτοις, πρὸς δ'ἔτι, καὶ προσέτι, ἔτι δέ, ἀλλ' ἔτι καὶ τοῦτο, ~ oder weniger (ἤ) πλέον ἢ ἔλαττον, πλέον ἔλαττον, um nichts ~ οὐδὲν πλέον, auf mehrere Arten πλεοναχῶς, ~ haben wollen πλεονεκτεῖν, ~ als πλείων ἤ, ὑπέρ mit *acc.*, μᾶλλον ἤ οb. *gen.*, διαφερόντως ἤ οb. *gen.*, παρά mit *acc.*, ~ als andere διαφερόντως τῶν ἄλλων, παρὰ τοὺς ἄλλους, ~ als vorher διαφερόντως ἢ ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ, ~ arm als reich πενέστερος ἢ πλουσιώτερος, noch ~ ἐπὶ πλέον, εἰς τὸ πλέον, ~ und ~, immer ~ ἐπὶ πλέον, ἀεὶ μᾶλλον, je ~, desto ~ ὅσῳ μᾶλλον (πλέον). τοσούτῳ μᾶλλον, um so ~ τοσούτῳ πλέον οb. μᾶλλον, nicht ~ οὐκέτι (μηκέτι), kein andrer Mensch ~ οὐδεὶς ἄλλος, οὐδεὶς τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, ~ sein (an Zahl) πλεονάζειν, (an Zahl u. Wert) ὑπερβάλλειν, (an Wert u. Ansehen) διαφέρειν, (an Ansehn u. Macht) μείζω οb. τιμιώτερον εἶναι, um eins, um zwei usw. ~ sein ὑπερβάλλειν τι ἑνί, δυοῖν usw., einer ~ τοσοῦτοι καὶ εἷς οb. καὶ ἄλλος εἷς, ~ als recht μᾶλλον τοῦ δέοντος, τοῦ προσήκοντος. παρὰ τὸ δίκαιον, was willst du ~? τί ζητεῖς παρὰ τοῦτ' ἄλλο; οὐχ ἱκανὰ ταῦτα; u. dgl. ~ (bei Aufzählungen) καὶ τἆλλα ὅσα τοιαῦτα.
Mehraufwand *m* τὸ πλέον οb. μεῖζον ἀνάλωμα, ἡ πλείων οb. μείζων δαπάνη.
mehren s. vermehren.
mehrenteils τὰ πολλά, τὸ πλεῖστον, τὰ πλεῖστα (größtenteils), ὡς ἐπὶ τὸ πολύ (in der Regel, gewöhnlich).
mehrere ἔνιοι, ἔστιν οἵ, τινές, τινά (einige), auf ~ Arten πλεοναχῶς.
mehrerlei πολλαπλοῦς, παντοδαπός, auf ~ Art πλε-

Digitized by Google

mehrfach πολλαπλάσιος.
Mehrheit *f* τὸ πολύ, τὸ πλεῖστον, οἱ πολλοί, οἱ πλείους, τὸ πλῆθος (Menge, der große Haufe), nach ~ der Stimmen ἐκ τῆς νικώσης ob. κρατούσης (γνώμης), in der Grammatik (Plural) ὁ πληθυντικὸς ἀριθμός.
mehrjährig πλειόνων ἐνιαυτῶν ob. ἐτῶν.
Mehrkosten *pl.* τὰ προσαναλωμένα.
mehrmalig συχνός, gew. durch πολλάκις zu umſchreiben.
mehrmals πολλάκις, συχνόν, συχνά, πυκνόν, πυκνά, πυκνῶς.
mehrseitig πολύπλευρος (2), übtr. πολύτροπος (2), ~ betrachten πλεοναχῇ σκοπεῖν.
mehrsilbig πολυσύλλαβος (2), πλειόνων συλλαβῶν.
mehrtägig πλειόνων ob. πολλῶν ἡμερῶν, πολυήμερος (2).
mehrteilig πολυμερής, πλείω μέρη ἔχων.
Mehrung *f* ſ. Vermehrung.
Mehrzahl *f* ſ. Mehrheit.
meiden φεύγειν, διαφεύγειν τι, ἀποτρέπεσθαι (M.), ἀφίστασθαί τινος, εὐλαβεῖσθαι (P.) τι.
Meidung *f* ἡ εὐλάβεια, gew. durch Verben.
Meier *m* ὁ ἀγροκόμος, ὁ ταμίας.
Meierei *f*, **Meierhof** *m* ὁ ἀγρός.
Meile *f* τὸ μίλιον (die römiſche ~ = $^1/_5$ einer deutſchen ~ ob. ὀκτὼ στάδιοι bei den Griechen), ὁ παρασάγγης (die perſiſche ~ = $^3/_4$ einer deutſchen ~ ob. τριάκοντα στάδιοι bei den Griechen), eine deutſche ~ = τετταράκοντα στάδιοι, nach ~n meſſen διαμετρεῖν κατὰ σταδίους, μιλιάζειν, Meſſung nach ~n ὁ μιλιασμός.
meilenlang (ſehr lang) μακρότατος. [μεῖον.
Meilenſäule *f*, **-ſtein**, **-zeiger** *m* ἡ στήλη, τὸ σημ-
mein ἐμός ob. durch den *gen.* d. *pron. pers.* μοῦ (enkl.) ob. ἐμοῦ, zB. ~ Vater ὁ ἐμὸς πατήρ ob. ὁ πατήρ μου, *reflexiv. gen.* der *pron. refl.* ἐμαυτοῦ, ῆς, οῦ, zB. mein eigener Vater ὁ ἐμαυτοῦ πατήρ, es iſt ~e Pflicht ἐμόν ἐστι, προσήκει μοι, ich ~esteils ἔγωγε, τό γ' ἐμόν, nach ~en Kräften ὅσον δύναμαι, κατά γε δύναμιν, ἐκ τῶν δυνατῶν, wenn kein Mißverſtändnis zu erwarten iſt, werden die Poſſeſſivpron. mein, dein uſw. durch den Artikel wiedergegeben, zB. ~ Vater ſagte oft ὁ πατὴρ πολλάκις ἔλεγεν.
Meineid *m* (Eidbruch) ἡ ἐπιορκία, (falſcher Schwur) ὁ ψευδὴς ὅρκος, ἡ ψευδορκία, τὸ ψευδόρκιον, einen ~ tun, ſchwören ἐπιορκεῖν, ψευδορκεῖν (bei den Göttern τοὺς θεούς).
meineidig ἐπίορκος (2), ~ werden ἐπιορκεῖν.
meinen 1. (glauben) νομίζειν, οἴεσθαι, ὑπολαμβάνειν, ἡγεῖσθαι (M.), δοκεῖ μοι mit *inf.*, mein' ich (als Zwiſchenſatz) οἶμαι, ἐμοὶ δοκεῖν, was meinſt du? τί σοι δοκεῖ; wie ich meine ὡς ἐγῷμαι, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, man ſollte ~ λέγοις ἄν, das meine auch ich ταῦτα συνδοκεῖ κἀμοί. — 2. (mit den Worten andeuten) λέγειν, was meinſt du damit? τί τοῦτο λέγεις; πῶς τοῦτο λέγεις; τί λέγεις; wer iſt damit gemeint? τί τοῦτο σημαίνει; τί τοῦτο βούλεται; — 3. (geſinnt ſein) es mit j-m gut ~ εὐνοϊκῶς διακεῖσθαι πρός τινα, εὐνοίᾳ χρῆσθαι περί τινα, εὖνουν εἶναί τινι, es mit j-m redlich (ehrlich) ~ ἁπλῶς oder ἀδόλως προσφέρεσθαί (P.) τινι, es ſchlecht mit j-m ~ κακόνουν εἶναί oder κακονοεῖν τινι, κακονοίᾳ χρῆσθαι περί τινα, ἐχθρῶς ἔχειν τινί. — 4. gemeint ſein (wollen) βούλεσθαι, γνώμην ποιεῖσθαι (M.), δοκεῖ μοι.
meiner (der meinige) ὁ ἐμός, *gen.* von ich μοῦ (enkl.), ἐμοῦ, ἐμαυτοῦ. [τοὐμὸν μέρος.
meinerſeits, **meinesteils** τὸ κατ' ἐμέ, τό γ' ἐμόν, τὸ
meinethalben, **-wegen**, **-willen** ἐμοῦ γε ἕνεκα, ἐμοῦ χάριν, ἐμὴν χάριν, (ich habe nichts dagegen, mag es ſo ſein) ἐμοῦ γε ἕνεκα, οὐδεὶς φθόνος, οὐ φθονῶ, οὐ μέμφομαι ἔγωγε. εἰ βούλει.
meinige ὁ ἐμός, ἡ ἐμή, τὸ ἐμόν, das Meinige τὰ ἐμά (mein Vermögen), die Meinigen οἱ ἐμοί.
Meinung *f* 1. ἡ δόξα, ἡ ὑπόληψις, ἡ γνώμη (Urteil über etw. nach wahrſcheinlichen Gründen), häufig durch Verben, zB. das iſt meine ~ οὕτως ἔγωγε γιγνώσκω, οὕτω διάκειμαι τὴν γνώμην, das iſt auch meine ~ ταῦτα συνδοκεῖ κἀμοί, nach meiner ~ ἐμοὶ δοκεῖν, οἶμαι, eine ~ haben δόξαν ἔχειν, δοξάζειν, δόξῃ ob. γνώμῃ χρῆσθαι, j-n auf eine ~ bringen δόξαν παρασκευάζειν ob. παρέχειν τινί, j-n auf eine andere ~ bringen μετα-, παραπείθειν τινά, von verſchiedener, irriger ~ ἑτερόδοξος (2), anderer ob. verſchiedener ~ ſein ἄλλην ob. ἑτέραν γνώμην ἔχειν, ἄλλως γιγνώσκειν ob. φρονεῖν, ἑτεροδοξεῖν, eine irrige ~ haben ἁμαρτάνειν τῆς γνώμης, ſeine ~ äußern, ſagen, ausſprechen ἀποφαίνεσθαι (M.) (γνώμην), ſeine ~ über etw. zurückhalten κατέχειν τὴν γνώμην περί τινος, derſelben ob. der gleichen ~ ſein mit j-m (dieſelbe ~ haben wie ...) τὰ αὐτὰ δοξάζειν ob. φρονεῖν τινι, τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν τινί, ὁμοδοξεῖν, ὁμογνωμονεῖν, ὁμονοεῖν τινι, ſeine ~ ändern μεταγιγνώσκειν, μετανοεῖν, entgegengeſetzter ~ ſein ἐναντίαν ἔχειν τὴν γνώμην, τὰ ἐναντία γιγνώσκειν ob. φρονεῖν, ἀντιγνωμονεῖν, ἀντιδοξάζειν, geteilter ~ ſein δίχα γιγνώσκειν ob. φρονεῖν, welcher ~ biſt du? τίνα γνώμην ἔχεις; τί δοκεῖ σοι; τί λέγεις; j-s ~ beitreten, beipflichten προστίθεσθαι τῇ γνώμῃ τινός, αἱρεῖσθαι (M.) τὴν γνώμην τινός, ich beharre auf, bleibe bei meiner ~ ἐγκαρτερῶ οἷς ἔγνωκα, j-n um ſeine ~ über etw. fragen ἐρωτᾶν τινα. τίνα γνώμην ἔχει περί τινος ob. τί δοκεῖ αὐτῷ περί τινος, eine große ~ haben von j-m ob. etw. πολλοῦ ἄξιον νομίζειν τινά ob. τι, eine geringe ~ haben καταφρονεῖν ob. ὀλιγωρεῖν τινος, eine ~ ſiegt γνώμη νικᾷ, die öffentliche ~ ἃ τοῖς πολλοῖς δοκεῖ, τὰ τοῖς πολλοῖς δοκοῦντα, ἃ οἱ πολλοὶ νομίζουσιν. — 2. (Geſinnung, Abſicht) ἡ γνώμη, es war nicht meine ~ οὐκ ἐβουλήθην, in der ~ βουλόμενος. — 3. die ~ die andere von uns haben ſ. Ruf.
Meinungsſtreit *m*, **-verſchiedenheit** *f* ἡ ἀσυμφωνία, αἱ ἄλλαι, ἑτέραι ob. ἐναντίαι γνῶμαι.
Meiſe *f* ὁ αἰγίθαλος ob. αἰγιθαλός.
Meißel *m* ὁ κοπεύς, ὁ ἐγκοπεύς, ἡ γλαρίς (ίδος, der grobe ~), (zum Eingraben von Figuren) τὸ γλύφανον, τὸ γλυφεῖον, ὁ κολαπτήρ (ῆρος), (zum Glätten) ἡ ξυστίς (ίδος).
meißeln γλύφειν, κολάπτειν, ξεῖν, ἀποξεῖν, ἀποξύειν.
meiſt *adv.* ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, μάλιστα, οὐχ ἥκιστα.
meiſtbietend πλείστην τιμὴν ὑποσχόμενος, πλεῖστον διδούς, etw. ~ verkaufen ὑπὸ κήρυκος πιπράσκειν τι.
meiſte πλεῖστος, die ~n οἱ πλεῖστοι, οἱ πολλοί, (die Mehrzahl) οἱ πλείονες, am ~n μάλιστα, πλεῖστα, οὐχ ἥκιστα.
meiſtens, **meiſtenteils** ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, ſ. meiſt.
Meiſter *m* 1. (der Stärkere, Mächtigere) ὁ πρῶτος δύναμιν, ὁ κρείττων, ſich zum ~ von etw. machen κρατεῖν ob. ἐπικρατεῖν τινος, ὑφ' ἑαυτῷ ποιεῖσθαί (M.) τι. κρείττω εἶναί τινος, ~ ſein von κρατεῖν τινος, ἔχειν und κατέχειν τι, ſeiner ſelbſt nicht ~ ſein οὐ κρατεῖν ἑαυτοῦ, ἧττω εἶναι ἑαυτοῦ, den ~ ſpielen πρωτεύειν, κράτιστον εἶναι, an j-m ſeinen ~ finden κρείττονι ἐντυγχάνειν, ὑπὸ κρείττονος νικᾶσθαι. — 2. (erfahrener, geübter, tüchtiger Mann) δεινός ob. ἄριστος τέχνην τινά, ὁ ἀθλητής, ὁ κρατιστεύων τινί ob. ἔν τινι, ὁ ἐξεπιστάμενός ob. ἀκριβῶν τι, ὁ ἀκριβῶς εἰδώς τι. — 3. (Handwerks~) ὁ ἐπαγγελλόμενος τέχνην τινά, ὁ τεχνίτης. — 4. (Lehrer) ὁ διδάσκαλος, der Schüler iſt nicht über ſeinem ~ οὐκ ἐστι μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον, das Werk wird ſeinen ~ loben τὸ πρᾶγμα δώσει τὸν ἔλεγχον.
meiſterhaft (von Perſonen = ſehr geſchickt) ἄριστος, δεινός, θαυμάσιος, δεξιὸς περί τι, πλείστῃ τῇ ἐμπειρίᾳ χρώμενος, τεχνικὸς περί τινος u. περί τι, (vollkommen, von Sachen) τέλειος, ἀκριβέστατος, κάλλιστος, τεχνικώτατος.
Meiſterhand *f* (nur bildlich) ἡ πλείστη τέχνη, mit ~ gearbeitet πλείστῃ τέχνῃ ἐξειργασμένος ob. ἀπηκριβωμένος.

Digitized by Google

Meisterin *f* (Frau des Lehrmeisters) ἡ τοῦ τεχνίτου od. διδασκάλου γυνή, (geschickte Frau) ἡ γυνὴ ἡ δεινὴ τὴν τέχνην.
meistern μέμφεσθαι (M.) od. ψέγειν τινά.
Meisterschaft *f* ἡ δεινότης (ητος), ἡ ἀρετή, sich die ~ in etw. erwerben δεινὸν γίγνεσθαί τι, (der Beste werden) κράτιστον γίγνεσθαι, mit ~ gearbeitet πλείστῃ τέχνῃ εἰργασμένος.
Meisterstreich *m* τὸ κάλλιστον od. λαμπρότατον ἔργον, τὸ δεινὸν τέχνημα.
Meisterstück *n* ἡ ἐπίδειξις, τὸ ἐπίδειγμα, ein ~ liefern ἐπίδειξιν ποιεῖσθαι (M.), ἐπιδείκνυσθαι (M.) ἔργον.
Melancholie *f* ἡ μελαγχολία, ἡ δυσθυμία, ἡ δυσκολία od. b. *neutr.* b. folg. *adj.*
melancholisch μελαγχολικός, δύσθυμος (2), δύσκολος (2), ~ sein μελαγχολᾶν, δυσθυμεῖν.
Melde *f* (ein Unkraut) τὸ βλίτον, ἡ ἀβράφαξυς (υος).
Meldeklage *f* ἡ εἰσαγγελία.
melden 1. ἀγγέλλειν, ἀπ-, ἐπ-, δι-, ἐξαγγέλλειν τι (durch Bericht od. Boten), σημαίνειν τι (durch Zeichen, Signale, Worte), ἐπιστέλλειν (schriftlich). — 2. (sagen) λέγειν, ἀποφαίνειν (u. M.) — 3. (bekannt machen) δηλοῦν τι, einen Ankommenden ~ εἰσαγγέλλειν τινὰ προσελθόντα, sich ~ καταστῆναι, φαίνεσθαι (P.), sich bei j-m ~ lassen αἰτεῖσθαί (M.) τινα λόγου τυγχάνειν παρά τινος, sich zu einem Amte, zu einer Stelle ~ ἐπαγγέλλεσθαι (M.) ἀρχήν, es meldet sich etw. φαίνεται, αἴσθησιν παρέχει ἑαυτοῦ.
Meldenstrauch *m* ὁ ἄλιμος, τὸ ἄλιμον.
Meldung *f* ἡ ἀγγελία, ἡ ἀπαγγελία (durch Bericht od. Boten), gew. durch Verben, (Erwähnung) ἡ μνεία, ɜB. ~ von etw. tun μνείαν (auch μνήμην) ποιεῖσθαί (M.) τινος, s. melden.
Melilotenklee *m* τὸ μελίλωτον, ὁ μελίλωτος.
Melisse *f* (Bienenkraut) ἡ καλαμίνθη, τὸ μελιττόφυλλον, τὸ μελιττόβοτον, τὸ μέλινον, ἡ μελίττανα, τὸ μελίτταιον.
Melkeimer *m*, **-gefäß** *n* ὁ ἀμολγεύς, τὸ ἀμόλγιον, ὁ [γαυλός.]
melken βδάλλειν. ἀμέλγειν.
Melken *n* ἡ ἄμελξις, ἡ βδάλσις.
Melodie *f* τὸ μέλος, ἡ μελῳδία, ὁ νόμος, in ~ setzen μελοποιεῖν.
melodisch μελῳδικός, ἐμμελής.
Melone *f* ὁ μηλοπέπων (ονος).
Melonenbeet *n* τὸ σικυήλατον.
Melonendistel *f* ἡ κάκτος.
Melonenkern *m* τὸ σίκυον.
Meltau *m* ἡ ἐρυσίβη, ἡ μίλτος.
Memme *f* ὁ δειλός, ὁ κακός, ὁ ἄνανδρος, ὁ βλάξ (κός), ὁ μαλακός, feige ~ ὁ συκομάμμας, eine ~ sein μαλακίζεσθαι, βλακεύειν.
memmenhaft δειλός, ἄνανδρος (2), s. d. vor. Wort; ~es Wesen ἡ δειλία, ἡ ἀνανδρία, ἡ κακία, ἡ μαλακία.
Memoiren *f/pl.* τὰ ἀπομνημονεύματα, τὰ ὑπομνήματα, τὰ ὑπομνηματικὰ (συγγράμματα), ~ schreiben ὑπομνηματογραφεῖν, Verfasser von ~ ὁ ὑπομνηματογράφος. [γράμματα.]
Memorial *n* τὸ ὑπόμνημα, (Bittschrift) τὰ δεητικὰ
memorieren εἰς μνήμην τίθεσθαι (M.), (auswendig lernen) ἐκμανθάνειν. [θηρία.]
Menagerie *f* τὸ θηριοτροφεῖον (als Ort), (Tiere) τὰ
Menge *f* τὸ πλῆθος (jede Masse), die ~ des Volks τὸ πλῆθος, οἱ πολλοί, ὁ ὄχλος, (reichlicher Vorrat) ἡ εὐπορία, ἡ ἀφθονία, (von untereinander gemischten Dingen) ὁ ὅμαδος, (von bloßen Begriffen, unkörperlichen Dingen) πολλὰ γένη od. εἴδη, ɜB. eine ~ von Verbrechen πολλὰ γένη ἀδικημάτων, eine ~ von Substantiven πολλὰ εἴδη ὀνομάτων od. bloß πολλὰ ὀνόματα, wie auch oft das *adj.* πολύς genügt, ɜB. eine ~ Menschen πολλοὶ ἄνθρωποι, in ~ πολύς, συχνός, in großer ~ πλεῖστος, ἄφθονος (2), δαψιλής.
mengen μειγνύναι, συμμειγνύναι, s. mischen; sich in etw. ~ συλλαμβάνεσθαί (M.) τινος, sich in alles ~ πολυπραγμονεῖν.
Mengen *n* ἡ μεῖξις, ἡ κρᾶσις, das Sichmengen in fremde Dinge ἡ πολυ-, φιλοπραγμοσύνη.
Mengsel *n* τὸ μεῖγμα, τὸ φύραμα, τὸ κρᾶμα.
Mennig *m* ἡ μίλτος, ἡ σάνδυξ (κος), von ~ μιλτινος, mit ~ angestrichen μιλτηλιφής, mit ~ gefärbt μιλτωτός.
Mennigfarbe *f* ἡ μίλτος.
Mensch 1. *m* ὁ ἄνθρωπος, im *pl.* auch οἱ ζῶντες (die Lebenden), ein junger ~ ὁ νέος, ὁ παῖς, ὁ νεανίας, ein alter ~ ὁ πρεσβύτης, oft unübersetzt, ɜB. viele ~ πολλοί, kein ~ οὐδείς, ein ~ sein ἀνθρωπεῖσθαι, wie ein ~ handeln ἀνθρωπεύεσθαι (M.), ἀνθρωπίζεσθαι, es gibt Menschen, welche behaupten εἰσὶν οἳ λέγουσιν, unter die ~en kommen προέρχεσθαι εἰς τὸ φανερὸν od. εἰς τοὺς ἀνθρώπους. — 2. das ~ (von einem liederlichen Frauenzimmer) ἡ ἄνθρωπος.
Menschchen, Menschlein *n* ὁ ἀνθρωπίσκος, τὸ ἀνθρώπιον, τὸ ἀνθρωπάριον.
menschenähnlich, -artig ἀνθρωποειδής.
Menschenalter *n* ὁ αἰών (ῶνος), (zur Bezeichnung eines Zeitraums) ἡ γενεά, ɜB. viele ~ früher πολλαῖς γενεαῖς πρότερον, das jetzige ~ ἡ νῦν ζῶσα γενεά od. ἡλικία.
Menschenart, -gattung *f* τὸ ἀνθρώπων γένος oder εἶδος, (Menschensitte) ὁ ἀνθρώπειος od. ἀνθρώπινος τρόπος, nach ~ ἀνθρωπικός, κατ' ἄνθρωπον.
Menschenblut *n* τὸ ἀνθρώπειον αἷμα.
Menschendiener *m* ὁ θεραπεύων ἀνθρώπους, ὁ ἀνθρωπολάτρης.
Menschendienst *m* ἡ τῶν ἀνθρώπων θεραπεία, ἡ ἀνθρωπολατρεία, ~ üben θεραπεύειν τοὺς ἀνθρώπους, ἀνθρωπολατρεύειν.
Menschenfeind *m* ὁ μισάνθρωπος.
menschenfeindlich μισάνθρωπος (2).
Menschenfleisch *n* τὸ ἀνθρώπειον κρέας, ~ essen ἀνθρωποφαγεῖν, ~ essend ἀνθρωποφάγος, das Essen von ~ ἡ ἀνθρωποφαγία.
Menschenfresser *m* ὁ ἀνθρωποφάγος, ὁ ἀνθρωποβόρος, ein ~ sein ἀνθρωποφαγεῖν.
Menschenfreund *m* ὁ φιλάνθρωπος.
menschenfreundlich φιλάνθρωπος (2), κοινός, εὐπροσήγορος (2), ~es Betragen ἡ φιλανθρωπία, ~e Handlung od. Behandlung τὸ φιλανθρώπευμα, ~ behandeln φιλανθρώπως προσφέρεσθαι (P.) πρός τινα od. τινι, φιλανθρωπίᾳ χρῆσθαι πρός τινα.
Menschenfreundlichkeit *f* ἡ φιλανθρωπία, ἡ κοινότης (ητος), auch b. *neutr.* b. vor. *adj.*
Menschenfurcht *f* ὁ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων φόβος.
Menschenfuß *m* ὁ ἀνθρώπου πούς (οδός).
Menschengattung *f* s. Menschenart.
Menschengebot *n* ὁ ἀνθρώπων νόμος, τὸ παρὰ τῶν ἀνθρώπων προστεταγμένον.
Menschengedenken *n* ἡ ἀνθρώπων μνήμη, seit ~ ἐφ' ὅσον ἀνθρώπων μνήμη ἐφικνεῖται, ἐν ἅπαντι χρόνῳ τῶν μνημονευομένων ἀνθρώπων.
Menschengefühl *n* ἡ φιλανθρωπία, τὸ φιλάνθρωπον (für Menschen), ἡ ψυχή (wie Menschen), alles ~ verleugnen ἀπάνθρωπον εἶναι. [θρωποι.]
Menschengeschlecht *n* τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος, οἱ ἄν-
Menschengesicht *n* τὸ ἀνθρώπου πρόσωπον, mit einem ~ ἀνδροπρόσωπος (2).
Menschengestalt *f* τὸ ἀνθρώπου σχῆμα od. εἶδος, von ~ ἀνθρωποειδής, ἀνθρωπόμορφος (2).
Menschengewühl *n* ὁ ὄχλος. [ἀγαθά.]
Menschenglück *n* τὰ ἐν ἀνθρώποις od. κατὰ γῆν
Menschengröße *f* τὸ ἀνθρώπου μέγεθος (körperlich), ἡ ἀνθρώπου ἀρετή (sittlich). [χάρις (ιτος).]
Menschengunst *f* ἡ παρὰ τῶν ἀνθρώπων εὔνοια od.
Menschenhand *f* ἡ ἀνθρώπου χείρ (ειρός), von Menschenhänden gemacht χειροποίητος (2).

Digitized by Google

Menſchenhandel *m* ὁ ἀνδραποδισμός.
Menſchenhaß *m* ἡ μισανθρωπία, τὸ ἀνθρώπων μῖσος.
Menſchenhaſſer *m* ὁ μισάνθρωπος.
Menſchenhaufe *m* ὁ ὄχλος, τὸ πλῆθος.
Menſchenhaut *f* ἡ ἀνθρωπεία δορά, ἡ ἀνθρωπῆ.
Menſchenherz *n* ἡ ἀνθρώπου ψυχή.
Menſchenhilfe *f* ἡ παρὰ ἀνθρώπων βοήθεια od. ἐπικουρία.
Menſchenjagd *f* ἡ ἀνθρωποθηρία.
Menſchenkenntnis *f* ἡ περὶ τὰ ἀνθρώπεια τέχνη, ~ beſitzen ἔμπειρον εἶναι τῆς ἀνθρωπείας φύσεως.
Menſchenkind *n* ὁ ἄνθρωπος, ὁ θνητός.
Menſchenklaſſe *f* τὸ ἔθνος.
Menſchenkopf *m* ἡ ἀνθρώπου κεφαλή.
Menſchenkot *m* ὁ σπέλεθος, ἡ κάκκη. [μήκης.)
Menſchenlänge *f* τὸ ἀνθρώπου μῆκος, von ~ ἀνδρο-
Menſchenleben *n* ὁ ἀνθρώπου od. ἀνθρώπινος βίος, ὁ ἐνθάδε od. ἐν ἀνθρώποις βίος, (Menſchen) τὰ σώματα, z.B. viele ~ opfern πολλὰ σώματα ἀποβάλλειν, ein ~ τὸ ἀνθρώπου od. ἀνδρὸς σῶμα.
menſchenleer ἔρημος ἀνθρώπων, ὀλιγάνθρωπος (2, eig. von wenigen Menſchen bewohnt), ~ ſein ὀλιγανδρεῖν, ὀλιγανθρωπεῖν (u. M.). [πία.)
Menſchenleere *f* ἡ ἐρημία ἀνθρώπων, ἡ ὀλιγανθρω-
Menſchenliebe *f* ἡ φιλανθρωπία, Beweiſe von ~ τὰ φιλάνθρωπα (ἔργα).
Menſchenmangel *m* ἡ ὀλιγανθρωπία, ἡ ὀλιγανδρία.
Menſchenmaſſe, -menge *f* τὸ ἀνθρώπων πλῆθος, ὁ ὄχλος, ἡ πολυανθρωπία, ἡ ἀνδροπλήθεια, πολλοὶ ἄνθρωποι.
Menſchenmilch *f* τὸ ἀνθρώπειον γάλα (γάλακτος).
menſchenmöglich ὁ, ἡ, τὸ ἐξ ἀνθρώπων, das iſt nicht ~ τοῦτο οὐχ οἷόν τε ἐν ἀνθρώποις, inwieweit es ~ iſt εἰς ὅσον δυνατὸν od. οἷόν τε ἀνθρώπῳ.
Menſchenmord *m* ἡ ἀνθρωποκτονία, ἡ ἀνδροκτονία.
Menſchenmörder *m* ὁ ἀνθρωποκτόνος, ὁ ἀνδροκτόνος, ~ ſein ἀνδροφονεῖν.
Menſchennatur *f* ἡ ἀνθρωπεία, ἀνθρωπίνη od. ἀνθρώπου φύσις, τὸ ἀνθρώπινον.
Menſchenopfer *n* ἡ ἀνθρωποθυσία, ~ darbringen ἀνθρωποθυτεῖν, ἀνθρώπους θύειν. [προσήκει ποιεῖν.)
Menſchenpflicht *f* τὰ τοῦ ἀνθρώπου, ὃ (ἃ) ἀνθρώπῳ
Menſchenraub *m* ὁ ἀνδραποδισμός, ἡ ἀνδραπόδισις, ~ treiben ἀνδραποδίζεσθαι (M.).
Menſchenräuber *m* ὁ ἀνδραποδιστής.
Menſchenrecht *n* τὰ ἐν ἀνθρώποις δίκαια.
menſchenreich πολυάνθρωπος (2), πολύανδρος (2), ~ ſein πολυανδρεῖν. [θεσμοί.)
Menſchenſatzung *f* ὁ ἀνθρώπων νόμος, οἱ ἀνθρώπων
Menſchenſcheu *f* ἡ μισανθρωπία, ἡ ἀπανθρωπία u. d. *neutr.* d. folg. *adj.*
menſchenſcheu μισάνθρωπος, φυγάνθρωπος, ἀπάνθρωπος, ἀπρόσμεικτος, δυσσύμβολος, δυσπρόσοδος (ſämtl. 2), ~ ſein φεύγειν τοὺς ἀνθρώπους, μισανθρωπεῖν, φυγανθρωπεύειν.
Menſchenſchlag *m* τὸ ἀνθρώπων γένος, ein ſchöner ~ ἄνδρες καλοὶ τὰς φύσεις, ein gewöhnlicher ~ οἱ ἐκ τοῦ πολλοῦ δήμου, οἱ τυχόντες.
Menſchenſohn *m* ὁ τοῦ ἀνθρώπου υἱός (von Chriſtus).
Menſchenſtimme *f* ἡ ἀνθρωπεία od. ἀνθρώπου φωνή.
Menſchenſtrom *m* τὸ πλῆθος, ὁ ὄχλος, πολλοὶ ἄνθρωποι.
Menſchenvater *m* ὁ τῶν ἀνθρώπων πατήρ.
Menſchenverſtand *m* ὁ ἀνθρώπινος νοῦς, ohne ~ ἄνους, ἄλογος, ἀνόητος (ſämtl. 2), geſunder ~ ἡ σύνεσις, ἡ γνώμη, von geſundem ~e ὑγιὴς τὸν νοῦν od. τὴν ψυχήν, geſunden ~ haben ὑγιαίνειν τὸν νοῦν od. τὴν ψυχήν.
Menſchenwerk *n* τὸ ἀνθρώπινον od. ἀνθρώπων ἔργον.
Menſchenwohl *n* ἡ τῶν ἀνθρώπων σωτηρία, τὸ κοινὸν ἀγαθόν.
Menſchenwürde *f* ἡ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἀξία, ἡ ἀνθρώπου ἀρετή, ἡ ψυχῆς ἀρετή, ſeiner ~ nichts vergeben οὐδὲν ἀνάξιον ἀνθρώπου ποιεῖν.
Menſchenzunge *f* ἡ ἀνθρωπεία od. ἀνθρώπου γλῶττα, mit einer ~ ἀνθρωπόγλωττος (2).
Menſchheit *f* (Beſchaffenheit, Weſen des Menſchen) ἡ ἀνθρωπεία, ἀνθρωπίνη od. ἀνθρώπου φύσις, ἡ ἀνθρωπότης (ητος), (Menſchengeſchlecht) οἱ ἄνθρωποι, τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος.
menſchlich 1. (dem Menſchen eigen, ähnlich, ihn betreffend, ihm geziemend, von ihm herrührend) ἀνθρώπειος, ἀνθρώπινος, ὁ, ἡ, τὸ ἀνθρώπου od. ἀνθρώπων, nach ~er Weiſe ἀνθρωπίνως, wenn ihm etw. Menſchliches begegnen ſollte ἐάν τι πάθῃ, ἐάν τι γένηται περὶ αὐτόν (bſm. εἴ τι πάθοι, γένοιτο), nach ~er Weiſe handeln ἀνθρωπεύεσθαι (M.), ~ fehlen ἀνθρώπινα ἁμαρτάνειν, ~ denken (geſinnt ſein) κατ' ἄνθρωπον φρονεῖν, θνητὰ φρονεῖν, nach ~en Anſichten ὅσα γε τἀνθρώπεια, ~ geſtalten ἀνθρωπομορφοῦν, ~ reden ἀνθρωπολογεῖν, mit ~er Sprache ἀνθρωπόγλωττος (2), mit ~em Verſtande ἀνθρωπόνους, von ~er Natur ἀνθρωποφυής, ~e Dinge, Einrichtungen u. dgl. τὰ ἀνθρώπεια, τὰ ἐν ἀνθρώποις. — 2. (menſchenfreundlich) φιλάνθρωπος (2), κοινός.
Menſchlichkeit *f* ἡ φιλανθρωπία.
Menſchwerdung *f* ἡ εἰς τοὺς ἀνθρώπους κατάστασις od. durch Verben, (von Chriſtus) ἡ ἐνανθρώπησις, ἡ ἐνανθρωπότης (ητος), ἡ ἐνσωμάτωσις.
Menſtruation *f* (die Monatsblutung bei Frauenzimmern) τὰ μηνιαῖα, τὰ ἐπι-, καταμήνια, ἡ συνήθεια, ἡ μηνιαία κάθαρσις, αἱ ἔμμηνοι καθάρσεις, ὁ καθαρμός, τὰ γυναικεῖα, die ~ tritt ein, hört auf καταρρήγνυται, ἵσταται τὰ καταμήνια.
Menſur *f* τὸ μέτρον, (in der Muſik) ὁ ῥυθμός. (Zweikampf) ἡ μονομαχία.
Mergel *m* ἡ ἄργιλλος (ἄργιλος).
Meridian *m* ὁ μεσημβρινός (mit u. ohne κύκλος).
merkbar αἰσθητός, νοητός, ἐπίσημος (2), nicht ~ ἀφανής, ἄδηλος (2), ἄσημος (2).
merken 1. (wahrnehmen) αἰσθάνεσθαί τι u. τινος (auch mit *part.*) von körperlicher und geiſtiger Wahrnehmung), ὁρᾶν (ſehen, gewahr werden), μανθάνειν, καταμανθάνειν (gewahr werden, einſehen), νοεῖν, ἐννοεῖν (auch P.), κατανοεῖν (innewerden, begreifen), ὑποπτεύειν (vermuten), γιγνώσκειν (erkennen), etw. an j-m ~ καταγιγνώσκειν u. καταμανθάνειν τινός τι, etw. (ſich) ~ laſſen ἐνδείκνυσθαί (M.) τι, φανερὸν od. δῆλον ποιεῖν τι, δηλοῦν τι, δῆλον od. ἔνδηλον εἶναι mit *part.*, nicht ~ laſſen κρύπτεσθαι, ἀποκρύπτεσθαι (M.) τι, λανθάνειν mit *part.* — 2. (im Gedächtnis behalten) διὰ μνήμης ἔχειν od. φέρειν τι, ἐν μνήμῃ φυλάττειν τι, σῴζεσθαί (M.), διασῴζειν τι, διαμεμνῆσθαί τι, διαμνημονεύειν τι u. τινός, auch εἰδέναι, merke wohl εὖ ἴσθι, merke es dir μέμνησο, leicht, ſchwer μᾶλλον ~ εὐ-. δυσμνημόνευτος (2), wohl gemerkt λέγω, z.B. wohl gemerkt, wenn die übrigen daſſelbe ſagen τῶν ἄλλων ταὐτὰ εἰπόντων λέγω. — 3. aufmerkſam ſein προσέχειν (mit u. ohne νοῦν) τινί, ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος, ſ. bemerken, beachten u. dgl.
Merken *n* (Wahrnehmung) ἡ αἴσθησις, (Behalten im Gedächtnis) ἡ μνήμη, ſ. d. vor. Verb.
merklich (wahrnehmbar) αἰσθητός, νοητός, ἐπίσημος (2), (beträchtlich, anſehnlich) ἀξιόλογος (2), ἐλλόγιμος (2), ἱκανός.
Merkmal, -zeichen *n* τὸ σημεῖον, τὸ σύμβολον, τὸ γνώρισμα, ein untrügliches ~ τὸ τεκμήριον, aus ~en ſchließen τεκμαίρεσθαι (M.), συμβάλλεσθαι (M.), ein ~ geben τεκμηριοῦν.
merkwürdig ἀξιόλογος (2), μνήμης od. λόγου ἄξιος, ἀξιομνημόνευτος (2), Erzählung von ~en Dingen τὸ ἀπομνημόνευμα, ~e Reden u. Handlungen τὰ ἀπομνημονεύματα.
Merkwürdigkeit *f* (als Beſchaffenheit) τὸ ἀξιόλογον, (als

Digitized by Google

Sache) τὸ ἀξιόλογον πρᾶγμα od. χρῆμα, τὸ ἀπομνημόνευμα.
Merle *f* (Amſel) ὁ κόττυφος, ὁ κόψιχος.
meßbar μετρητός.
Meſſe *f* (Jahrmarkt) ἡ πανήγυρις, (in der katholiſchen Kirche) τὰ ἱερά, neugr. ἡ λειτουργία, die ~ leſen λέγειν τὴν λειτουργίαν, λειτουργεῖν (neugr.).
meſſen I *trans.* 1. μετρεῖν, ἀνα-, δια-, ἐκμετρεῖν (u. M.), σταθμᾶσθαι (M.) od. ὁρίζειν τί τινι. — 2. übtr. τάττειν τι ἔκ τινος, ſchlecht, falſch ~ κακῶς μετρεῖν, παρακροῦειν μετροῦντα, mit gleichem Maße ~ τὴν ἴσην μετρεῖν, das Land ~ διαμετρεῖν τὴν χώραν, γεωμετρεῖν, den Wert des Menſchen nach dem Gelde ~ τὴν τοῦ ἀνθρώπου τιμὴν μετρεῖν od. ὁρίζειν εἰς τὰ χρήματα, das Gute nach dem Genuſſe ~ τῇ ἡδονῇ μετρεῖν, ὁρίζειν od. σταθμᾶσθαι (M.) τὸ καλόν, gemeſſen, (genau beſtimmt) ὡρισμένος, e-n gemeſſenen Auftrag, Befehl geben προστάττειν διαρρήδην. — 3. ſich mit j-m ~ (ſich vergleichen) παραβάλλειν ἑαυτόν τινι od. πρός τινα, (im Kampfe) διαγωνίζεσθαι (M.) τινι u. πρός τινα, ἁμιλλᾶσθαί (P.) τινι u. πρός τινα, ſich mit j-m ~ können ἀξιόμαχον, ἐφάμιλλον εἶναί τινι. — II *intr.* 4. μέτρον ἔχειν, μῆκος, μέγεθος u. dgl. ἔχειν, zB. der Graben mißt zehn Fuß in der Länge ὁ τάφρος ἔχει μῆκος δέκα ποδῶν.
Meſſen *n* ἡ μέτρησις.
[1]Meſſer *m* ὁ μετρητής.
[2]Meſſer *n* ἡ μάχαιρα, ἡ κοπίς (ίδος), τὸ ἐγχειρίδιον, (zum Schnitzen) ἡ σμίλη, das ~ ſitzt mir an der Kehle (Sprichw.) ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς ἵσταταί μοι τὸ πρᾶγμα.
Meſſerchen *n* τὸ μαχαίριον, τὸ μαχαιρίδιον.
Meſſerfabrik *f* τὸ μαχαιροποιεῖον.
Meſſerfabrikant *m* ὁ μαχαιροποιός.
meſſerförmig μαχαιρωτός.
Meſſerhändler *m* ὁ μαχαιροπώλης.
Meſſerheft *n* ἡ τῆς μαχαίρας λαβή.
Meſſerklinge *f* τὸ τῆς μαχαίρας πέταλον.
Meſſerrücken *m* τὸ ἄνω od. τὸ πλατὺ τῆς μαχαίρας.
Meſſerſcheide *f* ὁ τῆς μαχαίρας κολεός, (ein Schaltier) ὁ σωλήν (ῆνος).
Meſſerſchmied *m* ὁ μαχαιροποιός.
Meſſerſchneide *f* ἡ τῆς μαχαίρας ἀκμή.
Meſſerſpitze *f* ἡ τῆς μαχαίρας ἀκμή, τὸ τῆς μαχαίρας ἄκρον.
Meſſerſtiel *m* ἡ τῆς μαχαίρας λαβή.
Meßfreiheit *f* ἡ πανήγυρις. [γενόμενος.
Meßfremder *m* ξένος ὁ ἐπὶ τὴν πανήγυριν παρα-
Meßgewand *m* ἡ ἱερὰ στολή, ἡ δαλματική.
Meßgut *n*, **-ware** *f* τὰ ὤνια, τὸ ἐμπόρευμα, ἡ ἐμπολή. [κρᾶμα.
Meſſing *n* ὁ ἐρυθρὸς χαλκός, ὁ ὀρείχαλκος, τὸ
Meſſingblech *n* τὸ ὀρειχάλκινον od. ὀρειχάλκου πέταλον. [ἔλασμα.
Meſſingdraht *m* τὸ ὀρειχάλκινον od. ἀπ' ὀρειχάλκου
meſſingen ὀρειχάλκινος, ὀρείχαλκος (2) od. durch d. *gen* ἐρυθροῦ χαλκοῦ.
Meſſingerz *n* ὁ ὀρείχαλκος.
Meſſingplatte *f* τὸ ὀρειχάλκινον od. ὀρειχάλκου πέταλον, ἡ ὀρειχαλκίνη od. ὀρειχάλκου πλάξ (κός).
Meßkette *f* ὁ σχοῖνος.
Meßkunſt *f* ἡ μετρητική, ἡ γεωμετρία.
Meßlente *pl.* οἱ ἐπὶ τὴν πανήγυριν παραγενόμενοι.
Meßner *m* ὁ νεωκόρος.
Meßrute *f*, **-ſtab** *m* ὁ κανών (όνος), ὁ μετρητικὸς κάλαμος, ἡ κερκίς (ίδος), ἡ ἄκαινα, τὸ ἄκαινον.
Meßſchnur *f* ἡ λευκὴ στάθμη, ὁ κανών (όνος).
Meßtiſch *m* ἡ γεωμετρικὴ τράπεζα.
Meſſung *f* ἡ μέτρησις, ἡ διαμέτρησις.
Meßzeit *f* ὁ τῆς πανηγύρεως καιρός, ἡ πανήγυρις.
Met *m* τὸ οἰνόμελι (ιτος).
Metall *n* τὸ μεταλλεῖον, τὸ μέταλλον, nach ~ graben od. ſuchen μεταλλεύειν, ~ bearbeiten μεταλλουργεῖν, übtr. ~ haben (von der Stimme) χαλκίζειν.
Metallarbeiter *m* ὁ χαλκεύς, ὁ μεταλλουργός.
metallartig μετάλλῳ ἐοικώς od. παραπλήσιος.
Metallaſche *f* τὸ σπόδιον, ἡ σποδός.
metallen, metalliſch μεταλλικός, μεταλλευτικός.
Metallgräber *m* ὁ μεταλλεύς.
metallhaltig μεταλλίτης, *f.* μεταλλῖτις (ιδος).
Metallplättchen *n* ἡ λεπίς (ίδος).
metallreich ſein (von der Stimme) χαλκίζειν.
Metallſchiene *f* ἡ λεπίς (ίδος).
Metallurgie *f* ἡ μεταλλουργία.
Metamorphoſe *f* ἡ μεταμόρφωσις.
metamorphoſieren μεταμορφοῦν.
Metapher *f* ἡ μεταφορά, ἡ ἀλληγορία.
metaphoriſch μεταφορικός, ἀλληγορικός.
Metaphyſik *f* ἡ περὶ τῆς τῶν πάντων φύσεως ἐπιστήμη, τὰ μετὰ τὰ φυσικά (neugriech. ἡ μεταφυσική), ~ treiben φροντίζειν περὶ τῆς τῶν πάντων φύσεως, σκοπεῖν τὰ δαιμόνια. [φυσικός.
metaphyſiſch δαιμόνιος, μετέωρος (2), neugriech. μετα-
Meteor *n* τὸ οὐράνιον φῶς (ωτός), *pl.* τὰ μετέωρα.
Meteorſtein *m* ὁ ἐξ οὐρανοῦ λίθος.
Methode *f* ἡ μέθοδος, ὁ τρόπος, (in Behandlung einer Sache) ἡ ἐγχείρησις.
Methodik *f* τὰ μεθοδικά.
methodiſch μεθοδικός, *adv.* ὁδῷ, καθ' ὁδόν, μεθοδικῶς. [ſ. Handwerk.
Metier *n* ἡ τέχνη, τὸ ἐπιτήδευμα, ἡ πραγματεία,
Metonymie *f* ἡ μετωνυμία.
metonymiſch μετωνυμικός.
Metrik *f* ἡ μετρική, τὰ περὶ τὰ μέτρα.
Metriker *m* ὁ μετρικός, beſſer umſchr.: ὁ τῶν περὶ τὰ μέτρα ἐπιστήμων.
metriſch μετρικός.
[1]Metze *f* (ein Getreidemaß) τὸ ἡμιμέδιμνον, ὁ μέδιμνος.
[2]Metze *f* (ein liederliches Frauenzimmer) ἡ πόρνη.
Metzelei *f* ὁ φόνος, ἡ σφαγή.
metzeln σφάττειν, σφαγὴν ποιεῖσθαι (M.), φονεύειν.
Metzger *m* ὁ κρεωπώλης, ὁ κρεουργός, ὁ ἄρταμος.
Meuchelmord *m* ἡ δολοφονία, ἡ μιαιφονία, ὁ φόνος, Tod durch ~ ὁ λαθραῖος θάνατος, einen ~ begehen δολοφονεῖν, μιαιφονεῖν τινα, δόλῳ χρησάμενον φονεύειν od. ἀποκτείνειν τινά, durch ~ umkommen ἀποθανεῖν ἐξ ἐπιβουλῆς.
Meuchelmörder *m* ὁ δολοφόνος, ὁ μιαιφόνος.
meuchelmörderiſch, meuchleriſch, meuchlings δόλῳ χρησάμενος, ἐξ ἐπιβουλῆς.
Meute *f* τὸ κυνηγέσιον, οἱ (αἱ) κύνες.
Meuterei *f* ἡ στάσις, ἡ προστασία, ὁ στασιασμός, ~ erregen στάσιν ποιεῖσθαι (M.), στασιάζειν.
Meuterer *m* ὁ στασιώτης.
meuteriſch στασιαστικός, στασιώδης.
meutern στασιάζειν.
Mieder *n* ἡ ταινία, τὸ στρόφιον.
Miene *f* 1. τὸ πρόσωπον, τὸ τοῦ προσώπου σχῆμα (die Geſtalt des Geſichtes), ἡ ὄψις, τὸ βλέμμα (Blick), e-e ~ annehmen ἵστάναι τὸ πρόσωπον, eine vornehme ~ ἡ σεμνοπροσωπία, τὸ σεμνοπρόσωπον, eine vornehme ~ annehmen σεμνοπροσωπεῖν, eine ernſthafte ~ annehmen σπουδαίως ἵστάναι τὸ πρόσωπον, unveränderte ~ τὸ καθεστὸς πρόσωπον, eine finſtere ~ machen σκυθρωπάζειν, ohne die ~ zu verziehen ἄτρεπτος ὢν τὸ πρόσωπον. — 2. (angenommene Haltung) τὸ σχῆμα, ~ machen etw. zu tun μέλλειν, δοκεῖν mit *inf.*, eine ~ annehmen als ob προσποιεῖσθαι (M.) mit *inf.* od. *part.* u. ὡς, eine gute ~ zum böſen Spiel machen καλλωπίζεσθαι (M.) ὡς μὴ ἀχθόμενον.
Mienenſpiel *n* τὰ τοῦ προσώπου σχήματα, ἡ ὄψις.
Miesmuſchel *f* ὁ μύαξ (κος), ὁ μῦς (υός).
Miete *f* (das Geld für etw. Gemietetes) ὁ μισθός, τὸ

Digitized by Google

μίσθωμα, (für eine Wohnung) τὸ ἐνοίκιον, zur ~ wohnen ἐπὶ μισθῷ οἰκεῖν. [στρατιώτας.|
mieten μισθοῦσθαι (M.), Soldaten ~ μισθῷ πείθειν|
Mieten *n* ἡ μίσθωσις.
Mieter *m* ὁ μισθωτής od. das *part.* der Verben.
Mietfrau *f* ἡ μισθουμένη, ἡ μισθωσαμένη.
Mietfuhre *f* τὸ μεμισθωμένον od. μισθωτὸν ζεῦγος.
Miethaus *n* ἡ μισθωτὴ od. μεμισθωμένη οἰκία, τὸ μίσθωμα. [ραβών (ῶνος), ὁ μισθός.|
Mietgeld *n* s. Miete. (beim Gesinde) τὸ ἐπίχειρον, ὁ ἀρ-|
Mietknecht *m* ὁ θής (ητός), ὁ πελάτης, als ~ dienen bei j-m θητεύειν παρά τινι.
Mietkontrakt *m* ἡ περὶ τῆς μισθώσεως συγγραφή.
Mietkutsche *f* τὸ μισθωτὸν ὄχημα.
Mietkutscher *m* ὁ ἐπὶ μισθῷ παρέχων ἅρματά τε καὶ ἵππους. [τες.|
Mietleute *pl.* οἱ μισθωσάμενοι, οἱ ἐπὶ μισθῷ οἰκοῦν-|
Mietling *m* ὁ μισθωτός, ὁ μισθοφόρος, ~ sein μισθοφορεῖν.
Mietpferd *n* ὁ μισθωτὸς ἵππος.
Mietschiff *n* τὸ μισθωτὸν πλοῖον.
Mietsmann *m* ὁ ἔχων οἰκίαν od. ὁ οἰκῶν ἐπὶ μισθῷ.
Mietsoldat *m* ὁ μισθοφόρος, ὁ ξένος.
Miettruppen *f/pl.* οἱ μισθοφόροι, οἱ ξένοι, τὸ ξενικόν.
Mietvertrag *m* s. Mietkontrakt.
Mietwagen *m* τὸ μισθωτὸν ζεῦγος.
mietweise μισθῷ, μισθοῦ, ἐπὶ μισθῷ, etw. ~ haben μισθωσάμενον ἔχειν τι.
Mietwohnung *f* ἡ μισθωτὴ οἰκία, ἡ συνοικία.
Mietzeit *f* ὁ τῆς μισθώσεως χρόνος.
Mietzins *m* ὁ μισθός, τὸ μίσθωμα, τὸ ἐνοίκιον.
Migräne *f* ἡ ἡμικρανία, ἡ ἑτεροκρανία, ὁ ἡμικράνιος πόνος, τὸ ἡμικράνιον πάθος, der an ~ leidet ὁ ἡμικρανικός, ἡμικράνιος (2), ἑτεροκρανικός.
Mikrologie *f* ἡ μικρολογία.
mikrologisch μικρολόγος.
Milbe *f* τὸ ἀκαρι.
Milch *f* τὸ γάλα (ακτος, auch der milchige Saft von Pflanzen). saure ~ τὸ ὀξύγαλα, geronnene ~ τὸ πηκτὸν γάλα. (~ der Fische) τὸ σπέρμα, ὁ θορός, ~ trinken γαλακτοποτεῖν, mit ~ aufziehen γαλακτοτροφεῖν, viel ~ geben γαλακτιᾶν, ~ haben γαλακτουχεῖν (säugen), wie ~ aussehen γαλακτίζειν.
Milchader *f* ἡ γαλακτικὴ φλέψ (βός).
milchartig γαλακτοειδής, γαλακτώδης.
Milchbart *m* ὁ χνοῦς, ἡ λάχνη, ὁ ἴουλος.
Milchbrei *m* ἡ γαλαξία.
Milchbrot *n* ὁ γαλακτίτης ἄρτος.
Milchbruder *m* ὁ ὁμογάλακτος, ὁ ὁμότιτθος.
Milchdieb *m* (ein Schmetterling) ἡ ψυχή.
Milcheimer *m*, **-gefäß** *n* τὸ γαλακτοδόχον ἀγγεῖον.
milchen γαλακτιᾶν, γαλακτουχεῖν.
milchend γαλακτοῦχος (2).
Milcher *m* (der männliche Fisch) ὁ ἄρρην ἰχθύς (ύος).
Milchfarbe *f* τὸ γαλακτικὸν χρῶμα.
milchfarbig, -weiß γαλακτόχρως (ωτος), γαλακτώδης, γαλακτικός, ~ sein γαλακτίζειν.
Milchhaar *n* s. Milchbart.
milchig γαλακτώδης, γαλακτικός, γαλάκτινος.
Milchknoten *m* ἡ στραγγαλίς (ίδος).
Milchkuchen *m* ὁ ἄμης (ητος).
Milchkuh *f* ἡ γαλακτοῦχος βοῦς (οός).
Milchkur *f* ἡ διὰ γάλακτος ἰάτρευσις.
Milchmädchen *n* ἡ τὸ γάλα πωλοῦσα παῖς.
Milchnapf *m* τὸ γαλακτοδόχον ἀγγεῖον.
milchreich εὐγλαγής, εὔγλαγος (2), γαλακτιῶν.
Milchsaft *m* ὁ ὀπός, ὁ χυλός, τὸ γάλα (ακτος), den ~ ausdrücken ἐξοπίζειν, reich an ~ πολύοπος (2).
Milchschaum *m* τὸ ἀφρόγαλα (ακτος).
Milchschwester *f* ἡ ὁμογάλακτος, ἡ ὁμότιτθος.
Milchspeise *f* τὸ γαλακτικὸν ἔδεσμα, ἡ γαλακτώδης τροφή, ~ bereiten γαλακτουργεῖν.

Milchstein *m* ὁ γαλακτίτης λίθος, ὁ γαλαξίας.
Milchstraße *f* (am Himmel) τὸ (οὐράνιον) γάλα (ακτος), ὁ γαλαξίας (κύκλος).
Milchsuppe *f* ὁ γαλάκτινος ζωμός.
Milchtopf *m* τὸ γαλακτοδόχον ἀγγεῖον.
Milchtrinken *n* ἡ γαλακτοποσία.
Milchtrinker *m* ὁ γαλακτοπότης.
Milchzahn *m* ὁ γαλαξίας od. νεογιλὸς ὀδούς (όντος).
mild (weich) πέπων, μαλακός, ~ machen πεπαίνειν, ~ werden d. P., (gelinde) μέτριος, πρᾷος, (liebreich) προσηνής, ἐπιεικής, πρᾷος, ἥμερος, ~ sein ἐπιεικῶς ἔχειν, (wohltätig) εὐεργετητικός, εὐεργέτης. φιλόδωρος (2).
Milde *f* ἡ μαλακότης, ἡ πρᾳότης (ητος). ἡ ἐπιείκεια, ἡ εὐεργεσία u. d. *neutr.* d. vorh. *adj.*
mildern (das Herbe im Geschmack) πεπαίνειν, (im Gegensatz zum Harten und Scharfen) πραΰνειν, καταπραΰνειν, (Schmerzen) παρηγορεῖν (u. M.), παραμυθεῖσθαι (M.), (die Sitten) ἡμεροῦν, (die Strafe) ἐπικουφίζειν.
mildernd πραϋντικός, ~er Umstand ἡ ῥᾳστώνη.
Milderung *f* ἡ πραΰνσις, ἡ ἡμέρωσις, ἡ παραμυθία, ἡ παρηγορία, gew. durch Verben.
mildherzig φιλοικτίρμων, ἐλεήμων, φιλάνθρωπος (2).
Mildherzigkeit *f* ἡ φιλανθρωπία u. d. *neutr.* d. vor. *adj.*
mildtätig εὐεργετητικός, εὐεργέτης.
Mildtätigkeit *f* ἡ εὐεργεσία, τὸ εὐεργετητικόν.
Militär *n* οἱ στρατιῶται, τὸ στρατιωτικόν, (von e-m einzelnen) ὁ στρατιωτικὸς ἀνήρ. [πολεμικά.|
Militärangelegenheiten *f/pl.* τὰ στρατιωτικά, τὰ|
Militärdienst *m* ἡ στρατεία, (Verrichtungen des Krieges) τὰ πολεμικά, s. Kriegsdienst.
Militärgesetz *n* ὁ στρατιωτικὸς νόμος.
Militärgewalt *f* αἱ τῶν στρατιωτῶν ἀρχαί.
militärisch στρατιωτικός, πολεμικός.
Militärmacht *f* ἡ στρατιωτικὴ δύναμις.
Militärperson *f* ὁ στρατιωτικός (ἀνήρ).
militärpflichtig ὁ ἐντὸς ἡλικίας.
Militärstand *m* ἡ τῶν στρατιωτῶν τάξις.
Militärwesen *n* τὰ στρατιωτικά, τὰ πολεμικά.
Miliz *f* οἱ ἐν τῷ καταλόγῳ, ἡ δύναμις, ἡ στρατιά.
Million *f* ἑκατοντακισμύριοι, αἱ ἑκατὸν μυριάδες, (als unbestimmte Zahl) μυρίοι.
Milz *f* ὁ σπλήν (ηνός), an der ~ leiden σπληνιᾶν.
Milzader *f* ἡ σπληνῖτις (ιδος) φλέψ (βός).
Milzbeschwerden *f/pl.*, **-drücken** *n* ἡ τοῦ σπληνὸς καχεξία. [σπληνώδης.|
milzkrank, -süchtig ἐπί-, ὑπόσπληνος (2), σπληνικός.|
Milzkraut *n* τὸ σπληνίον, τὸ ἄσπληνον.
Milzstechen *n* ἡ τοῦ σπληνὸς καχεξία.
Milzsucht *f* οἱ σπλῆνες, die ~ haben σπληνιᾶν
Mime *m* ὁ μῖμος.
mimenartig μιμοειδής.
Mimik *f* ἡ τῶν μίμων τέχνη.
Mimiker *m* ὁ μῖμος, ὁ μιμῳδός.
mimisch μιμικός. [νομένη (mimosa pudica).|
Mimose *f* τὸ παθητικὸν ὕλημα (stachlige ~). ἡ αἰσχυ-|
Mimus *m* ὁ μῖμος, Mimen vortragen μιμολογεῖν, Dichter von Mimen ὁ μιμογράφος, Darsteller von Mimen ὁ μῖμος. [δὲν ἧττον.|
minder μεῖον, ἧττον, ἔλαττον, nicht ~ οὐχ ἧττον. οὐ-|
Minderheit, -zahl *f* οἱ ἐλάττους, τὰ ἐλάττω, sie waren in der ~ ἐλάττους ἦσαν.
minderjährig ἄνηβος (2), νέος ὢν τὴν ἡλικίαν.
Minderjährigkeit *f* ἡ ἄνηβος ἡλικία.
mindern μειοῦν, μεῖον ποιεῖν, ἐλαττοῦν, συστέλλειν, κολάζειν τι, ὑφαιρεῖν τινος.
Minderung *f* ἡ μείωσις, ἡ ἐλάττωσις, ἡ συστολή, ἡ κόλασις, gew. durch Verben.
mindeste ἐλάχιστος, ὀλίγιστος. am ~n ἥκιστα, ἐλάχιστα, nicht das ~ οὐδ' ἐλάχιστον μέρος. nicht im ~n ἥκιστα πάντων, οὐδ' ὁπωστιοῦν, οὐκ ἔσθ' ὅπως, παντελῶς οὐ, auch nicht im ~n οὐδ' ἀκαρῆ.

Digitized by Google

mindeſtens τοὐλάχιστον.
¹Mine *f* (Gewicht und Münze) ἡ μνᾶ (ᾶς), eine halbe ~ ἡμιμναῖον, vom Werte od. Gewicht einer ~ μναῖος, μναϊαῖος.
²Mine *f* (ein unterirdiſcher Gang) ὁ ὑπόνομος, τὸ ὑπόρυγμα, τὸ διώρυγμα, ἡ διωρυχή, ~n anlegen ὑπονομεύειν, μεταλλεύειν.
Mineral *n* τὸ ὀρυκτόν, τὸ μέταλλον.
mineraliſch χαλκίτης, *f* χαλκῖτις (ιδος), ὀρυκτός.
Mineraloge *m* ὁ ὀρυκτολόγος (neugriech.).
Mineralogie *f* ἡ ὀρυκτολογία (neugriech.).
Mineralquelle *f* τὰ ὕδατα ἔχοντά τι σιδήρου, τὰ φαρμακώδη od. ὑγιεινὰ ὕδατα.
Mineralreich *n* τὰ ὀρυκτά.
minieren ὑπονομεύειν, μεταλλεύειν.
Minierer *m* ὁ μεταλλεύς, ὁ μεταλλευτής.
Miniſter *m* ὁ περὶ τὸν βασιλέα, ὁ τοῦ βασιλέως φίλος od. σύνεδρος.
Miniſterium *n* οἱ περὶ τὸν βασιλέα.
Minne *f* ὁ ἔρως (ωτος).
Minnelied *n* τὸ ἐρωτικὸν μέλος.
Minnelohn, -ſold *m* ἡ τοῦ ἔρωτος ἀνταμοιβή, ὁ ἀντέρως (ωτος).
Minneſänger *m* ὁ ἐρωτικὰ ᾄδων, ὁ ἐρωτικὸς ποιητής.
minorenn ἄνηβος (2), νέος ὢν τὴν ἡλικίαν.
Minorität *f* οἱ ἐλάττους.
Minoritätsantrag *m* ὁ παραινοῦσιν οἱ ἐλάττους.
Minoritätsbeſchluß *m* τὸ δόξαν τοῖς ἐλάττοσιν.
Minute *f* (als 60ſter Teil der Stunde) τὸ ἑξηκοστὸν μέρος τῆς ὥρας, (kurze Zeit, Augenblick) τὸ τοῦ χρόνου ἀκαρές. βραχύ τι τοῦ χρόνου μέρος, in der ~ ἐν ἀκαρεῖ χρόνῳ, auch bloß ἐν ἀκαρεῖ, κατ' ἀκμὴν χρόνου.
Minze *f* ἡ μίνθα, ἡ μίνθη, ἡ μίνθος, ἡ καλαμίνθη.
miſchbar μεικτός.
miſchen μειγνύναι, (Flüſſiges) κεραννύναι, zu etw. ~ ἐπι-, προσ-, συμμειγνύναι, συγκεραννύναι τινί, darunter~ ἀναμειγνύναι, ἀνακεραννύναι, ſich in etw. ~ ſ. mengen.
Miſchen *n* ἡ μεῖξις. ἡ κρᾶσις, gew. durch Verben.
Miſchgefäß *n*, **-keſſel** *m* ὁ κρατήρ (ῆρος).
Miſchling *m* ὁ, ἡ μιγάς (άδος).
Miſchmaſch *m* ἡ πολυμειξία, τὸ σύγκραμα, πλῆθος εἰκῇ συμπεφυρμένον.
Miſchtrank *m* ὁ κυκεών (ῶνος).
Miſchung *f* ἡ μεῖξις, ἡ κρᾶσις (das Miſchen), τὸ κρᾶμα, τὸ σύγκραμα, τὸ μεῖγμα (das Gemiſchte).
Miſchungsverhältnis *n* ὁ τῆς μείξεως λόγος.
Miſerere *n* (Darmverſchließung, Kotbrechen) ὁ εἰλεός, τὸ εἶλημα.
Miſpel *f* τὸ μέσπιλον, ἡ μεσπίλη, ἡ ἐπιμηλίς (ίδος).
miſpelartig μεσπιλώδης.
Miſpelbaum *m* ἡ μεσπίλη.
mißachten καταφρονεῖν τινος. ὀλιγωρεῖν τινος, ἀτιμάζειν τινά.
Mißachtung *f* ἡ καταφρόνησις, ἡ ἀτιμία, τὸ κατάφρονημα, ἡ ὀλιγωρία.
Mißbehagen *n* ἡ δυσαρέστησις, ἡ ἀηδία, ἡ δυσθυμία, ἡ δυσκολία, ~ an etw. haben ἄχθεσθαί (P.) τινι u. ἐπί τινι, δυσαρεστεῖν τινι u. ἐπί τινι, δυσθυμεῖν τινι, ἀηδῶς ἔχειν τινί.
mißbehaglich δυσάρεστος, δύσκολος, δύσθυμος (sämtl. lich 2).
mißbilden παραπλάττειν, ἀμορφοῦν, ἀ-, δύσμορφον τιθέναι, mißgebildet ἀ-, δύσμορφος (2).
Mißbildung *f* ἡ ἀ-, δυσμορφία, τὸ αἶσχος.
mißbilligen ἀποδοκιμάζειν, ἀπογιγνώσκειν τι, μέμφεσθαί (M.) τι, οὐκ ἐπαινεῖν τι.
Mißbilligung *f* ἡ ἀποδοκιμασία, gew. durch Verben.
Mißbrauch *m* ἡ ἀπό-. κατά-, παράχρησις (unrechter Gebrauch einer Sache), τὸ κακὸν ἔθος (üble Gewohnheit), ~ mit etw. treiben καταχρῆσθαί (M.) τινι.
mißbrauchen ἀπο-, κατα-, παραχρῆσθαί (M.) τινι, κακῶς, οὐ καλῶς od. οὐκ εἰς δέον χρῆσθαί τινι.
mißbräuchlich καταχρηστικός, gew. durch Verben, ſ. mißbrauchen.
mißdeuten οὐκ εἰς καλὸν δέχεσθαι (M.), οὐκ ὀρθῶς od. ἐπὶ τὸ χεῖρον ὑπολαμβάνειν, παρεκδέχεσθαι (M.).
Mißdeutung *f* ἡ παρεκδοχή, gew. durch Verben.
miſſen δεῖσθαί (P.) τινος, ἀπορεῖν τινος, ich kann etw. ~ οὐδέν δεῖ μοί τινος, οὐδὲν δέομαί τινος, οὐ ποθῶ τι, οὐκ ἐπιθυμῶ τινος, ich kann etw. nicht ~ ποθῶ τι, δέομαί τινος, ἀναγκαῖόν ἐστί μοί τι.
Miſſernte *f* ἡ ἀκαρπία, ἡ σπανοκαρπία.
Miſſetat *f* τὸ κακούργημα. τὸ ἀδίκημα. τὸ ἀνόμημα, τὸ παρανόμημα, τὸ κακὸν od. ἀνόσιον od. ἀσεβὲς ἔργον, eine ~ begehen ἀνόσιον od. ἀσεβὲς ἔργον ἐργάζεσθαι (M.), ἀδικεῖν, κακουργεῖν (gegen j-n τινα).
Miſſetäter *m* ὁ κακοῦργος, ὁ ἀλάστωρ (ορος).
Miſſetäterin *f* ἡ κακοῦργος.
mißfallen ἀπαρέσκειν τινά od. τινί, οὐκ ἐπαινεῖσθαι (P.) ὑπό τινος, es mißfällt mir etw. δυσαρεστῶ (u. M.) τινι, δυσχεραίνω τινί u. ἐπί τινι, ἄχθομαι (P.) τινι, ſ. mißfällig; es mißfällt mir etw. an j-m μέμφομαί (M.) τινί τι od. τί τινος.
Mißfallen *n* ἡ δυσαρέστησις, ἡ ἀποδοκιμασία, ἡ μέμψις u. d. *neutr.* d. *adj.*, ~ über etw. äußern, zeigen u. dgl. ἀποδοκιμάζειν, μέμφεσθαί (M.) τι.
mißfällig ἀπάρεστος (2), δυσάρεστος (2), δυσχερής, βαρύς, χαλεπός, es iſt mir etw. ~ δυσχεραίνω τι, βαρέως od. χαλεπῶς φέρω τι, ἄχθομαί (P.) τινι.
Mißfarbe *f* ἡ κακόχροια.
mißfarbig κακόχρους.
mißförmig δύσ-, ἄμορφος (2).
mißgebären ἀπ-, ἐξαμβλοῦν (-βλώσκειν).
mißgebildet ſ. mißbilden.
Mißgeburt *f* τὸ τέρας (ατος), ἡ τερατογονία, ἡ τερατοτοκία, eine ~ zur Welt bringen τερατοτοκεῖν, τέρας τίκτειν.
Mißgeſchick *n* ἡ δυσ-, ἀτυχία, ἡ κακοδαιμονία, ἡ κακοτυχία, τὸ δυσ-, ἀτύχημα, ἡ δυσπραγία (-πραξία), ἡ κακοπραγία, τὸ πταῖσμα, τὸ σφάλμα, ~ bei einem Unternehmen haben κακοπραγεῖν, δυσ-, ἀ-, κακοτυχεῖν, σφάλλεσθαι (P.), πταίειν.
Mißgeſchöpf *n* τὸ τέρας (ατος). τὸ αἰσχος.
Mißgeſtalt *f* ἡ δυσείδεια, ἡ κακο-, ἀ-, δυσμορφία.
mißgeſtalt(et) δυσειδής, ἄ-, δύσμορφος (2), αἰσχρός.
mißgeſtimmt λυπούμενος, ἀχθόμενος u. ähnliche *part.*
mißglücken εἰς τοὐναντίον προχωρεῖν, οὐκ ἀποβαίνειν, οὐκ εἰς δέον od. εἰς καλὸν od. κατὰ τὸ ὀρθὸν ἀποβαίνειν, es mißglückt mir etw. ἀποτυγχάνω, ἀτυχῶ, σφάλλομαι (P.) τινος, διαμαρτάνω τινός.
mißgönnen j-m etw. φθονεῖν τινί τινος, ζηλοῦν τινά τινος, niemand mißgönnt dir das οὐδεὶς φθόνος, man mißgönnt mir etw. φθονοῦμαι (P.) τινος oder *part.*, z.B. mein Glück φθονοῦμαι εὐτυχῶν.
Mißgriff *m* τὸ ἁμάρτημα, ἡ πλημμέλεια, τὸ πλημμέλημα, ~e tun in einer Sache ἁμαρτάνειν τινός od. περί τι, πλημμελεῖν εἴς od. περί τι, σφάλλεσθαι (P.) τινος, περί τι, ἔν τινι od. περί τινος.
Mißgunſt *f* ὁ φθόνος, ὁ ζῆλος, ἡ ζηλοτυπία.
mißgünſtig φθονερός, ἐπίφθονος (2), ζηλότυπος (2), ~ ſein gegen j-n φθονεῖν τινι, φθονερῶς, ἐπιφθόνως od. ζηλοτύπως ἔχειν πρός τινα.
mißhandeln κακοῦν, κακῶς ποιεῖν, ἀδικεῖν, αἰκίζεσθαι (M.), ὑβρίζειν τινά. κακῶς χρῆσθαί τινι, mißhandelt werden κακῶς πάσχειν, κακοπαθεῖν, κακοῦσθαι (P.), ἀδικεῖσθαι (P.).
Mißhandlung *f* ὁ αἰκισμός, ἡ αἰκία, ἡ κάκωσις, ἡ κακουργία, ἡ ὕβρις (als Handlung), τὸ αἴκισμα, τὸ ὕβρισμα, ἡ ὕβρις, τὸ ἀδίκημα, ἡ ἀδικία (als Sache).
Mißheirat *f* ὁ ἀνάξιος γάμος, ὁ ἄγαμος od. δύσγαμος γάμος, ἡ δυσγαμία.
mißhellig διάφωνος (2), ἀπηχής (vom Tone). διχογνώμων, διάφορος (2, von Geſinnung und Anſicht), ~ ſein

Digitized by Google

διχογνωμονεῖν, mit j-m διαφορὰν ἔχειν τινί ob. πρός τινα, διίστασθαι πρός τινα, διαφωνεῖν τινι ob. πρός τινα.

Mißhelligkeit *f* ἡ διαφώνησις, ἡ ἀπήχεια, ἡ δυσφωνία, ἡ ἀσυμφωνία, in ~en mit j-m geraten εἰς διαφορὰν (auch *pl.*) ἐλθεῖν τινι, διαφέρεσθαι (P.) τινι u. πρός τινα, προσκρούειν u. προσκόπτειν τινί.

Mißjahr *n* ἡ δυσετηρία, ἡ ἀκαρπία.

mißkennen ἀγνοεῖν, ἀλλογνοεῖν, σφάλλεσθαι (P.) τῆς περί τινος κρίσεως, παραγιγνώσκειν περί τινος.

Mißklang *m* ἡ ἀπήχησις, ἡ διαφώνησις, ἡ διαφωνία, in ~ mit etw. stehen ἀπᾴδειν ἀπό τινος, einen ~ geben ἀπηχεῖν, διαφωνεῖν.

mißklingen ἀπηχεῖν, διαφωνεῖν.

Mißkredit *m* ἡ κακὴ δόξα, ἡ ἀδοξία, in ~ stehen κακῶς ἀκούειν, ἀδοξεῖν, j-n in Mißkredit bringen διαβάλλειν τινά (verleumden), (von Sachen) ἀδοξίαν φέρειν ob. περιάπτειν τινί, in ~ kommen ἀδοξίᾳ περιπίπτειν, ἀτιμοῦσθαι (P.), ἀπιστεῖσθαι (P.).

mißlaunig δύσκολος (2), δυσχερής.

Mißlaut *m* ἡ ἀπήχεια, ἡ διαφωνία, ἡ διαφώνησις.

mißlauten ἀπηχεῖν.

mißleiten παράγειν.

Mißleiten *n*, **Mißleitung** *f* ἡ παραγωγή.

mißlich σφαλερός, ἐπισφαλής, ἐπικίνδυνος (2), δυσχερής, χαλεπός, ἄπορος (2), ἀμήχανος (2), ~e Lage ἡ ἀπορία, ἡ ἀμηχανία u. b. *neutr.* b. *adj.*, z.B. τὸ ἄπορον usw., es sieht ~, sieht ~ aus ἐν ἀπόρῳ καθέστηκεν, χαλεπὸν τὸ πρᾶγμα.

Mißlichkeit *f* ἡ δυσχέρεια, ἡ χαλεπότης (ητος), ἡ ἀπορία u. b. *neutr.* b. *adj.*

mißliebig οὐκ ἀγαπητός.

mißlingen s. mißglücken.

Mißlingen *n* ἡ ἀτυχία, ἡ ἀπότευξις, (von Unternehmungen) ἡ δυσ-, κακοπραγία. [ρσια, ἡ δυσφροσύνη.]

Mißmut *m* ἡ δυσ-, ἀθυμία, ἡ δυσκολία, ἡ δυσχέ-]

mißmutig δύσθυμος (2), δύσκολος (2), δυσχερής, ἄθυμος (2), δύσφρων, ~ sein δυσ-, ἀθυμεῖν, δυσκολαίνειν, δυσχεραίνειν.

mißraten *intr.* s. mißglücken; (von Früchten, Tieren) κακοθνεῖν, *trans.* (j-m (von) etw. abraten) ἀποτρέπειν τινά τινος, μεταπείθειν τινά (μὴ ποιεῖν τι).

Mißstand *m* τὸ κακόν.

Mißstimmung *f* ἡ λύπη, ἡ ἀηδία.

Mißton *m* ἡ δια-, δυσφωνία, ἡ διαφώνησις.

mißtönen ἀπηχεῖν, ἀπᾴδειν, διαφωνεῖν, ἀναρμοστεῖν.

mißtönend ἀπηχής, διάφωνος (2), δύσφωνος (2), ἀ-, παράμουσος (2).

mißtrauen j-m ἀπιστεῖν, οὐ πιστεύειν τινί, δυσπίστως ἔχειν ob. διακεῖσθαι πρός τινα, ἀπιστίαν ἔχειν περί τινος, ὑπόπτως ἔχειν πρός τινα, ὑποψίαν ἔχειν κατά τινος, man mißtraut mir οὐ πιστεύομαι, ἀπιστοῦμαι (P.). [s. mißtrauen.]

Mißtrauen *n* ἡ ἀπιστία, ἡ ὑποψία, ~ gegen j-n hegen]

mißtrauisch ἄπιστος (2), ὑποπτος (2), ~ gegen j-n sein s. mißtrauen; j-n gegen j-n ~ machen ὑποψίαν ἐμβάλλειν τινὶ πρός τινα, ~ gegen j-n werden ὑποψίαν λαμβάνειν κατά τινος.

Mißvergnügen *n* ἡ δυσαρέστησις. ἡ ἀηδία, ἡ δυσκολία, ἡ ἄθυμία, ἡ λύπη. j-m ~ verursachen ἀθυμίαν ob. ἀηδίαν παρέχειν τινί, πράγματα παρέχειν τινί, λυπεῖν τινα.

mißvergnügt δυσάρεστος (2), δύσκολος (2), δυσχερής, ἄθυμος (2), ~ sein über etw. δυσαρεστεῖν, δυσκολαίνειν τινί, χαλεπῶς ob. βαρέως φέρειν τι, λυπεῖσθαι (P.) τινι, ἐπί τινι ob. περί τι, ἄχθεσθαι (P.) τινι, ἐπί τινι ob. ἐπί τινος, die Mißvergnügten (politisch) οἱ νεωτεροποιοί. οἱ νεωτερίζοντες.

Mißverhältnis *n* ἡ ἀνωμαλία, ἡ ἀνομοιότης (ητος), ἡ ἀμετρία, ἡ ἀσυμμετρία, in einem ~ zu etw. stehen ἀνόμοιον ob. οὐχ ὅμοιον εἶναί τινι, οὐχ ἁρμόττειν τινί ob. πρός τι, ἀναρμοστεῖν τινι ob. πρός τι.

Mißverstand *m* s. Mißverständnis.

Mißverständnis *n* ἡ παρακοή, ἡ παρεκδοχή, ἡ δύσγνοια (als Handlung), τὸ παράκουσμα, τὸ σφάλμα, τὸ ἁμάρτημα (als Sache), (Mißhelligkeit) ἡ διαφορά, ἡ διαφωνία, es herrscht ein ~ zwischen ihnen διαφοραὶ ἐγένοντο αὐτοῖς.

mißverstehen παρακούειν, οὐκ ὀρθῶς ἀκούειν ob. γιγνώσκειν, παρεκδέχεσθαι (M.).

Mißwachs *m* ἡ ἀκαρπία, ἡ σπανοκαρπία.

Mist *m* ἡ κόπρος, ὁ βόρβορος, τὸ σκώρ (σκατός), (von Schafen, Ziegen) ἡ σπυραθία, ὁ (ἡ) σπύραθος, (von Rindern) τὸ βόλιτον, ὁ βόλιτος, (von Eseln) ἡ ὀνίς (ίδος), (von Maulesein) ἡ ἡμιονίς (ίδος), ~ fahren κοπραγωγεῖν, ~ sammeln κοπρολογεῖν.

mistartig κοπρώδης.

Mistbeet *n* ἡ πολὺ ob. εὖ κεκοπρισμένη πρασιά.

Mistel *f* ὁ ἰξός, ἡ ἰξία, τὸ ὄφεαρ (ατος).

Mistelbeere *f* ὁ ἰξός.

Misteldrossel *f* ἡ ἰξοβόρος ob. ἰξοφάγος κίχλη.

misten (Mist von sich geben) χέζειν, κακκᾶν, (ausmisten) ἐκκοπρίζειν, (düngen) κοπρίζειν, κοπρεῖν.

Misten *n* τὸ χέζειν, ἡ κόπρισις, ἡ ἐκκόπρωσις.

Mistfink *m* ὁ κοπρολόγος, ὁ κοπρίας.

Mistgabel *f* τὸ κοπρικὸν δίκρανον. [κοπροδόχος.]

Mistgrube *f* τὸ κοπροβολεῖον, τὸ κοπροδοχεῖον, ἡ]

Misthaufen *m* ὁ κόπρου σωρός, ἡ κοπρία, ὁ κοπρών (ῶνος).

Mistkäfer *m* ὁ κοπριών (ῶνος), ἡ μηλολόνθη.

Mistkorb *m* ὁ κοπροφόρος κόφινος.

Mistpächter *m* ὁ κοπρώνης.

Miststätte *f* ὁ κοπρών (ῶνος), ὁ βολεών (ῶνος), ὁ ἰπνός, τὸ κοπροθέσιον, τὸ κοπροβολεῖον.

Miststwagen *m* τὸ κοπροφόρον ἅρμα.

mit *prp.* 1. σύν mit *dat.* (mehr eine zufällige und äußere Verbindung, Gemeinschaft bezeichnend), μετά mit *gen.* (eine innere und enge Verbindung angebend), ἅμα u. ὁμοῦ mit *dat.* (zugleich mit), ~ Gott, ~ Gottes Hilfe σὺν θεῷ, es ~ j-m halten εἶναι σύν τινι ob. μετά τινος, στῆναι μετά τινος, φρονεῖν ob. πράττειν τά τινος. — 2. oft treten Zssgn mit σύν ein, z.B. sich ~ j-m freuen συνήδεσθαι (P.), συγχαίρειν τινί, ~ j-m sterben συναποθνήσκειν τινί, ~ j-m zu Felde ziehen συστρατεύειν τινί (s. die Zssgn mit ~), ferner wird ~ ausgedrückt durch d. *part.* ἄγων (von lebenden Gegenständen), ἔχων, λαβών (von lebenden u. leblosen Dingen), φέρων (von leblosen Dingen), z.B. er kam mit tausend Reitern ἦλθεν ἔχων (ἄγων, λαβών) χιλίους ἱππέας, ~ e-m Schwerte φέρων ξίφος. — 3. oft genügt auch καί, z.B. sie töteten die Weiber ~ den Kindern ἀπέκτειναν (καί) γυναῖκας καὶ παῖδας. — 4. zur Bezeichnung des Mittels und Werkzeuges steht der bloße instrumentale Dativ, z.B. ~ einem Kranze schmücken στεφάνῳ κοσμεῖν. — 5. bisweilen steht ἀπό mit *gen.*, z.B. ~ dem Gelde ward er ein Heer ἀπὸ τῶν χρημάτων συνέλεγε στράτευμα. — 6. zur Bezeichnung einer Eigenschaft steht oft ein *adj.* mit *acc.*, z.B. ein Mann ~ gutem Herzen ἀνὴρ γενναῖος τὴν ψυχήν. — 7. zur Angabe der Gleichheit u. Ähnlichkeit steht der bloße *dat.*, z.B. ich habe dasselbe Schicksal ~ dir τὰ αὐτὰ πάσχω σοι ob. ἅπερ καὶ σύ. — 8. bezeichnet ~ den Gegenstand einer Handlung, so steht der bloße *dat.* ob. πρός mit *acc.*, z.B. sich mit j-m unterhalten διαλέγεσθαι (P.) τινι ob. πρός τινα, so werden auch alle Verben des freundlichen u. feindlichen Zusammentreffens konstruiert, z.B. ~ j-m verkehren ὁμιλεῖν τινι, ~ j-m kämpfen μάχεσθαι (M.) τινι, ein Bündnis mit j-m schließen σπονδὰς ποιεῖσθαι (M.) τινι ob. πρός τινα. — 9. zur Bestimmung der Art und Weise einer Handlung steht der bloße *dat.*, ein *adv.*, ein *part.*, d. *prp.* κατά mit *acc.*, μετά mit *gen.* u. σύν mit *dat.*, z.B. ~ Gewalt βίᾳ, βιαίως, ~ Geduld πράως, ~ Sturm κατὰ κράτος. ~ Willen ἐπίτηδες, ἑκόντι, ἑκουσίως, ~ Recht δικαίως, ὀρθῶς, ~ Maßen μετρίως, ~ Tränen da-

Digitized by Google

κρύων, ~ dieſen Worten ταῦτα λέγων, ~ Freuden μετὰ χαρᾶς, χαίρων u. dgl. — 10. (zur Angabe von beſondern Umſtänden) ἅμα, σύν mit *dat.*, zB. ~ Tages-anbruch ἅμ' ἡμέρᾳ, ἅμα ἕῳ, ~ Verlauf der Zeit σὺν τῷ χρόνῳ προϊόντι, es iſt aus ~ uns ὀλώλαμεν, es ſieht ſchlimm (gefährlich) ~ ihm aus δεινῶς oder χαλεπῶς διάκειται, ἀπορία ἐστὶ περὶ αὐτόν, wie ſieht es aus ~ etw.? πῶς ἔχει τά τινος od. τὰ περί τι. — 11. in Zſſgn durch μετά, παρά, σύν (ſ. die folg. Wörter).

mitabfallen συναφίστασθαι (συναποστῆναι).
mitabreiſen συναπιέναι (-έρχεσθαι).
mitabſchicken, -ſenden συναποστέλλειν.
mitaltern συγγηράσκειν, συγκαταγηράσκειν.
Mitaltern *n* ἡ συγκαταγήρασις.
mitalternd σύγγηρος (2).
mitanfangen συγκατάρχεσθαι (M.).
mitanfaſſen συνεπιλαμβάνεσθαί (M.) τινος.
mitanführen συνηγεῖσθαι (M.).
mitangehören κοινὸν εἶναί τινι, μέτεστί μοί τινος.
mitangreifen συνεπιτίθεσθαί τινι.
mitanklagen συγκατηγορεῖν τινος.
mitankommen συναφικνεῖσθαι, συμπαραγίγνεσθαι.
mitanrechnen ὑπο-, συγκαταλογίζεσθαι (M.).
mitanſehen συνθεᾶσθαι (M.), etw. ruhig ~ ὁρῶντά τι ἀνέχεσθαι, περιορᾶν τι γενόμενον.
mitanſtrengen ſich συγκάμνειν.
mitarbeiten συνεργάζεσθαι (M.), συμπράττειν, συνεργεῖν, συμπονεῖν, μετέχειν od. κοινωνεῖν ἔργου.
Mitarbeiter *m* ὁ συνεργός, ὁ συνεργάτης u. b. *part.* der Verben, j-s ~ in etw. ſein συνεργὸν εἶναί τινί τινος, συνεργεῖν τινί τι, συμπράττειν τινί τι.
Mitarbeiterin *f* ἡ συνεργός, ſ. d. vorh. Wort.
mitaufbrechen συνεξορμᾶν.
mitaufführen συγκατασκευάζειν (ein Gebäude), συμπέμπειν (einen Feſtzug). [τινος.]
Mitaufſeher *m* ὁ συνεπιστατῶν ~ ſein συνεπιστατεῖν
mitaufſtehen συνανίστασθαι.
mitausgehen συνεξιέναι (εἶμι).
mitausharren συνδιαμένειν.
Mitbeamter *m* ὁ μετέχων τῆς τιμῆς od. ἀρχῆς, ὁ συνάρχων (οντος), ὁ σύναρχος.
mitbefreien συνελευθεροῦν.
mitbegleiten συμπαρακολουθεῖν, συμπαρέπεσθαί τινι, συμπροπέμπειν τινά. (eine Leiche) συνεκφέρειν.
mitbegraben συνθάπτειν, συγκαταθάπτειν, συγκατορύττειν.
mitbegreifen συμπεριλαμβάνειν.
mitbeherrſchen συνάρχειν, συμβασιλεύειν.
Mitbeherrſcher *m* ὁ συνάρχων (οντος), ὁ κοινωνὸς τῆς ἀρχῆς, ~ ſein κοινωνεῖν τῆς ἀρχῆς, συμβασιλεύειν.
mitbeiſtehen συμβοηθεῖν, συνεπικουρεῖν.
mitbeiſteuern, -tragen συνεισφέρειν, συγχορηγεῖν.
mitbelagern συμπολιορκεῖν.
mitbenutzen συγχρῆσθαί τινι.
mitbeobachten συμπαρατηρεῖν.
mitberaten κοινῇ βουλεύεσθαι (M.).
Mitberater *m* ὁ σύμβουλος.
mitbeſchuldigen συναιτιᾶσθαι, συνεπαιτιᾶσθαι (M.), mitbeſchuldigt werden μετέχειν τῆς αἰτίας.
mitbeſitzen μετέχειν od. κοινωνεῖν τινος.
Mitbeſitzer *m* ὁ μετέχων (οντος) od. κοινωνός τινος.
mitbeſtatten συνθάπτειν.
mitbeten συνεύχεσθαι, συνεπεύχεσθαι (M.), κοινὰς τὰς εὐχὰς ποιεῖσθαι (M.).
mitbetrachten συνθεᾶσθαι (M.), συσκοπεῖν.
mitbetrauern συμπενθεῖν τι, συνάχθεσθαί (P.), συλλυπεῖσθαι (P.) τινι od. ἐπί τινι.
mitbetreiben συμπράττειν τινί τι, συμπροθυμεῖσθαί (P.) τινι u. *inf.*
mitbewerben ſich um etw. ἀντιπαραγγέλλειν τι.
Mitbewerber *m*, **-in** *f* d. *part.* des vorh. Verbs.
Mitbewerbung *f* ἡ ἀντιπαραγγελία od. durch das Verb.
mitbewirken συναπ-, συγκατεργάζεσθαι (M.), συμπράττειν, συμπεραίνειν.
Mitbewohner *m* ὁ σύνοικος.
mitbewußt συνειδώς.
mitbezeugen συμμαρτυρεῖν.
mitbieten ἀντωνεῖσθαι (zB. bei Verſteigerungen).
mitbitten συνδεῖσθαι (P.), καὶ αὐτὸν δεῖσθαι od. δεήσεις ποιεῖσθαι (M.), (zu einem Mahle u. dgl.) καλεῖν καί.
mitbringen ἄγειν μεθ' ἑαυτοῦ, ἄγειν (u. M.), ἐπάγεσθαι, κομίζειν (von Perſonen), ἥκειν ἔχοντα, ἄγοντα, φέροντα (von Sachen), φέρεσθαι, ἐπιφέρεσθαι (bſd. von der Mitgift), von Hauſe ~ οἴκοθεν φέρεσθαι oder ἔρχεσθαι ἔχοντά τι, es ſo mit ſich bringen οὕτως κελεύειν, ἔστι τινός, οὗτος ὁ τρόπος τινός, αὕτη ἐστὶν ἡ φύσις τινός.
Mitbruder *m* ὁ ἀδελφός, ὁ πλησίον.
Mitbürger *m* ὁ πολίτης, ὁ ὁμόφυλος, ὁ δημότης.
Mitbürgerin *f* ἡ πολῖτις (ιδος), ἡ δημότις (ιδος).
mitdabeiſein συμπαρεῖναι. [τεύειν.]
mitdienen καὶ αὐτὸν δουλεύειν, als Soldat συστρα-
Mitdiener *m* ὁ σύν-, ὁμόδουλος.
mitdulden συμπάσχειν, Mühen ~ μετέχειν τῶν πόνων.
miteinander ὁμοῦ, κοινῇ, μετ' ἀλλήλων (gemeinſchaftlich), alle ~ ἅπαντες, σύμπαντες, (gegenſeitig) ἀλλήλοις, πρὸς ἀλλήλους
miteinbegreifen συμπεριλαμβάνειν.
miteinladen συμπαρακαλεῖν, καλεῖν καί.
miteinreihen συγκατατάττειν.
miteinrichten συγκαθιστάναι, συγκατασκευάζειν.
mitempfinden συναισθάνεσθαι, συμπάσχειν, ~d συμπαθής. [ρονομίας.]
Miterbe *m* ὁ μετέχων (οντος) od. κοινωνὸς τῆς κλη-
miterben μετέχειν τῆς κληρονομίας.
miterziehen συντρέφειν, συνεκτρέφειν, συμπαιδεύειν.
miteſſen συνεσθίειν, σύνδειπνον εἶναί τινι, συνδειπνεῖν.
Miteſſer *m* ὁ σύνδειπνος, ὁ συμπότης, (eine Art Hautwürmer) οἱ φαγέσωροι.
mitfahren *intr.* συνοχεῖσθαι (P.), ὁμοῦ ἐλαύνειν, zu Schiffe συμπλεῖν, σύμπλουν εἶναι.
Mitfeldherr *m* ὁ συστράτηγος, ~ ſein συστρατηγεῖν.
mitfliegen συμπέτεσθαι, ὁμοῦ πέτεσθαι.
mitfliehen συμφεύγειν.
mitfolgen συν-, παρ-, συμπαρέπεσθαι, συνακολουθεῖν.
mitfortgehen συναπιέναι (-έρχεσθαι).
mitfortſchicken συνεκπέμπειν.
mitfreſſen συνεσθίειν. [ἡδονή.]
Mitfreude *f* τὸ συνήδεσθαι, τὸ συγχαίρειν, ἡ κοινὴ
mitfreuen ſich συνήδεσθαι (P.), συγχαίρειν.
mitfühlen συναισθάνεσθαι, συμπάσχειν.
mitführen ἄγειν μεθ' ἑαυτοῦ, ſ. mitbringen.
Mitgabe, -gift *f* τὸ δῶρον, ἡ προίξ (κός), ἡ φερνή, ohne ~ ἀνέκδοτος (2), ἄπροικτος (2).
mitgeben διδόναι, προστιθέναι, συμπέμπειν, (zur Überbringung) διδόναι τινί τι φέρειν, etw. als Ausſteuer ~ προῖκα διδόναι od. ἐκδιδόναι τι.
Mitgefangener *m* ὁ αἰχμάλωτος (im Kriege), ὁ συνδεσμώτης (im Gefängnis).
Mitgefühl *n* ἡ συμπάθεια, ὁ οἶκτος.
mitgehen συμπορεύεσθαι (P.), κοινῇ ἰέναι, (als Gefolge) ἕπεσθαι, παρέπεσθαι, παρακολουθεῖν, etw. ~ heißen (ſtehlen) ὑποκλέπτειν. [νεῖν τινος.]
mitgenießen κοινῇ ἀπολαύειν τινός, μετέχειν, κοινω-
Mitgenoſſe *m* ὁ κοινωνός, ὁ μετέχων (οντος), ὁ συνεργός, ὁ σύμμαχος, j-s ~ ſein συνεργὸν od. σύμμαχον εἶναί τινι. συμπράττειν τινί.
Mitgenoſſenſchaft *f* ἡ κοινωνία.
Mitgenuß *m* ἡ κοινὴ ἀπόλαυσις. [σβεις.]
Mitgeſandter *m* ὁ συμπρεσβευτής (*pl.* οἱ συμπρέ-
Mitgeſchöpfe *n pl.* τὰ ἄλλα ζῷα. [δμότεχνος.]
Mitgeſell *m* ὁ ἑταῖρος, (in einem Handwerke) ὁ σύν-,

Digitized by Google

mitgewähren συμπαρέχειν.
Mitgift *f* s. Mitgabe.
Mitglied *n* ὁ κοινωνός, ὁ μετέχων (οντος), einer Gesellschaft) ὁ ἑταῖρος, (einer Zunft) ὁ ὁμόφυλος, (einer Behörde) ὁ βουλευτής, ὁ σύνεδρος, (eines Staates) ὁ πολίτης.
Mitgliedschaft *f* ἡ κοινωνία, die ~ erwerben κοινωνὸν γίγνεσθαι.
mithaben ἔχειν, φέρειν od. ἄγειν μεθ' ἑαυτοῦ.
mithalten (mit der Hand) συλλαβόντα κατέχειν, (Anteil nehmen) κοινωνεῖν τινος.
mithandeln συμπράττειν, συνεργεῖν, μετέχειν ἔργου od. πράξεως.
mithelfen συμπράττειν, βοηθεῖν.
Mithelfer *m* ὁ συνεργός, ὁ συμπράκτωρ (ορος), ὁ βοηθός u. *part.* d. Verben.
mitherausgeben συνεκδιδόναι.
mitherrschen συνάρχειν, συμβασιλεύειν, μετέχειν od. κοινωνεῖν τῆς ἀρχῆς.
Mitherrscher *m* d. *part.* d. vorh. Verben.
Mithilfe *f* ἡ συμβοήθεια, ἡ συνεργία.
mithin οὖν, ἄρα, τοίνυν (nicht am Anfange eines Satzes), οὐκοῦν (zu Anfang eines Satzes), εἶτα, διό, διὰ τοῦτο, ἐκ τούτων.
mithineingehen συνεισιέναι (εἶμι), συνεισέρχεσθαι.
mitjagen συνθηρᾶν, συνθηρεύειν.
mitkämpfen συναγωνίζεσθαι (M.), συμμάχεσθαι, συμμαχεῖν.
Mitkämpfer *m* ὁ σύμμαχος.
Mitkämpferin *f* ἡ σύμμαχος.
mitklagen (vor Gericht) συγκατηγορεῖν (gegen j-n τινος), mit j-m wehklagen συλλυπεῖσθαί (P.) τινι.
Mitknecht *m* ὁ σύν-, ὁμόδουλος.
mitkommen συμπαραγίγνεσθαι, συμπαρέπεσθαι, συνεπακολουθεῖν.
Mitkönig *m* ὁ συμβασιλεύς.
mitlachen συγγελᾶν.
mitlaufen συνθεῖν, συντρέχειν, ἕπεσθαι, συνέπεσθαι.
Mitlauter *m* τὸ σύμφωνον γράμμα.
Mitleid, Mitleiden *n* ὁ ἔλεος (mit j-m τινός), ὁ οἶκτος, ἡ κατοίκτισις, ὁ οἰκτιρμός, ~ mit j-m haben ἐλεεῖν, κατελεεῖν τινα, man hat ~ mit mir ἐλεοῦμαι, οἰκτίρομαι, j-m sein ~ bezeigen συνοικτίζειν τινά, ~ erregen bei j-m ἔλεον ἐμποιεῖν τινι.
mitleiden mit j-m συμπάσχειν, συναλγεῖν τινι.
Mitleidenschaft *f* ἡ συμπάθεια.
mitleidig ἐλεήμων, οἰκτίρμων, φιλοικτίρμων, συμπαθής, συμπάσχων.
mitleidslos ἀσυμπαθής.
mitlernen συμμανθάνειν (mit einem andern zusammen), ἐπι-, προσμανθάνειν (noch dazu lernen).
mitmachen (teilnehmen) συλλαμβάνεσθαί, ἀντιλαμβάνεσθαί (M.) τινος, μετέχειν, κοινωνεῖν τινος, oft auch durch Zssg mit σύν, zB. einen Krieg ~ συμπολεμεῖν, eine Reise ~ συμπορεύεσθαι (P.), (nachahmen, zB. eine Sitte, Gewohnheit u. dgl.) μιμεῖσθαι (M.).
mitmarschieren συμπορεύεσθαι (P.).
Mitmeister *m* ὁ σύν-, ὁμότεχνος.
Mitmensch *m* ὁ πλησίον, die ~en οἱ ἄλλοι.
mitnehmen 1. ἄγειν od. φέρειν μεθ' ἑαυτοῦ, (von e-m Orte) ἀπάγειν (u. M.), ἔχοντα od. λαβόντα ἀπιέναι, (nach einem Orte) προσλαμβάνειν, ἄγειν, προσάγειν, (mit Gewalt, hart) ἀφαρπάζειν. — 2. übtr. (entkräften, beschädigen) κατατρίβειν, καταπονεῖν, ταλαιπωρεῖν, κακοῦν, κατατρύχειν, j-n hart ~ τραχέως περιέπειν τινά.
mitnichten οὐδαμῶς, ἥκιστα πάντων.
mitordnen συγκοσμεῖν.
mitrechnen συλ-, προσλογίζεσθαι (M.).
Mitregent *m* ὁ συμβασιλεύων, ὁ συνάρχων (οντος), ~ sein συμβασιλεύειν.
mitreisen συμπορεύεσθαι (P.), συνοδοιπορεῖν, συνοδεύειν.
Mitreisender *m* ὁ συνοδοιπόρος, ὁ συνέμπορος.
mitrufen συμβοᾶν.
mitschicken συμπέμπειν, συναποστέλλειν.
mitschiffen συμπλεῖν.
Mitschuld *f* τὸ συναίτιον.
mitschuldig μετ-, συν-, παραίτιός (2) τινος, ~ sein an etw. μετέχειν τῆς αἰτίας.
Mitschüler *m* ὁ συμμαθητής, ὁ συμφοιτητής, ~ von j-m sein συμμαθητὴν εἶναί τινος, συμφοιτᾶν τινι.
Mitschwester *f* ἡ ἀδελφή, ἡ πλησίον.
mitschwimmen συννεῖν, συννήχεσθαι.
mitsegeln συμπλεῖν.
mitsingen συνᾴδειν.
Mitsklave *m*, **-in** *f* ὁ, ἡ σύν-, ὁμόδουλος.
mitspeisen συνεσθίειν, συνδειπνεῖν.
mitspielen συμπαίζειν (eig.), übtr. j-m übel ~ κακῶς od. τραχέως προσφέρεσθαί (P.) od. χρῆσθαί τινι, ὑβρίζειν τινά, es wird mir übel mitgespielt κακῶς πάσχω, ἀδικοῦμαι (P.).
Mitspieler *m* ὁ συμπαίκτωρ (ορος), ὁ συμπαίστης od. *part.*
Mitspielerin *f* ἡ συμπαίκτρια, ἡ συμπαίστρια od. *part.*
mitsterben συναποθνήσκειν, συναπόλλυσθαι, συνδιαφθείρεσθαι (P.).
mitstreiten συμμαχεῖν, σύμμαχον εἶναί τινι, συμπολεμεῖν, συμμάχεσθαι, συναγωνίζεσθαι (M.).
Mitstreiter *m* ὁ σύμμαχος.
Mittag *m* 1. (Mitte des Tages) ἡ μεσημβρία, ἡ μέση ἡμέρα, τὸ μέσον τῆς ἡμέρας, ἡ μεσοῦσα ἡμέρα, zu, am ~ τῆς μεσημβρίας, κατὰ τὴν μεσημβρίαν od. durch d. *adj.* μεσημβρινός, gegen ~ ἀμφὶ μέσην τὴν ἡμέραν, πληθούσης τῆς ἀγορᾶς. — 2. (Süden) ἡ μεσημβρία, ὁ νότος, die Sonne steht im ~ μεσημβριάζει ὁ ἥλιος.
mittägig, mittäglich μεσημβρινός (auch = südlich).
mittags κατὰ τὴν μεσημβρίαν, ἐν μεσημβρίᾳ.
Mittagsessen *n* τὸ δεῖπνον (die Hauptmahlzeit bei den Griechen, aber des Abends genossen), das ~ zu sich nehmen δειπνεῖν, δειπνοποιεῖσθαι (M.).
Mittagsgegend *f* ἡ μεσημβρία, ὁ νότος.
Mittagshitze *f* τὸ μεσημβρινὸν καῦμα.
Mittagskreis *m* ὁ μεσημβρινὸς κύκλος.
Mittagsländer *n pl.* τὰ πρὸς μεσημβρίαν od. νότον τετραμμένα, τὰ μεσημβρινά, τὰ νότια μέρη.
Mittagslinie *f* τὸ μεσουράνημα, ἡ μεσουράνησις.
Mittagsmahl *n* s. Mittagsessen.
Mittagsruhe *f*, **-schlaf** *m* ὁ μεσημβρινὸς ὕπνος, ~ halten μεσημβριάζειν.
Mittagsseite *f* τὰ νότια, τὰ πρὸς νότον τετραμμένα.
Mittagssonne *f* ὁ μησημβρινὸς od. μεσουράνιος ἥλιος.
Mittagsstunde *f* ἡ μεσημβρινὴ ὥρα, ὁ μεσημβρινὸς χρόνος, ἡ μεσημβρία, in der ~ ἀμφὶ τὴν μεσημβρίαν.
Mittagstafel *f*, **-tisch** *m* s. Mittagsessen.
Mittagswind *m* ὁ νότος.
Mittagszeit *f* ἡ μεσοῦσα ἡμέρα, ὁ μεσημβρινὸς χρόνος, zur ~ ἀμφὶ τὴν μεσημβρίαν, μεσούσης τῆς ἡμέρας, um ~ ἀμφὶ πλήθουσαν ἀγοράν.
Mittagszirkel *m* ὁ μεσημβρινὸς κύκλος.
mittanzen συγχορεύειν, συνορχεῖσθαι (M.).
Mitte *f* τὸ μέσον, τὰ μέσα, ἡ μεσότης (ητος), in der ~ ἐν μέσῳ, κατὰ τὸ μέσον, in der ~ sein od. liegen ἐν μέσῳ od. διὰ μέσου εἶναι (zwischen etw. τινός), die ~ halten od. nehmen μέσον od. τὴν μέσην τέμνειν, die ~ des Monats τὸ μεσομήνιον, in der ~ des Sommers θέρους μεσοῦντος, in der ~ befindlich μέσος, oft Zssg mit μέσος, zB. in der ~ gespalten μεσοσχιδής, in der ~ zerrissen μεσορραγής u. dgl., in, aus unsrer ~ ἐν ἡμῖν, ἐξ ἡμῶν.
mitteilbar παραδοτός od. ὧν οἷον τέ ἐστι μεταδιδόναι καὶ ἄλλῳ, (durch die Rede) ῥητός.
mitteilen j-m etw. μεταδιδόναι τινί τινος, (durch Worte) λέγειν, (von Gedanken und Plänen) ἀνακοινοῦν, ἀνακοινοῦσθαι (M.), συγκοινοῦσθαι (M.) τινί τι.
mitteilend, mitteilsam μεταδοτικός, κοινωνικός.
Mitteilung *f* (als Handlung) ἡ μετάδοσις, (durch Worte)

Digitized by Google

ἡ ἑρμηνεία, (mündliche ~ anderer) ἡ ἀκοή, (als Sache) ὁ λόγος (auch *pl.*).

Mittel *n* 1. (das zwiſchen zwei Gegenſtänden in der Mitte Liegende) τὸ μέσον, das ~ halten τηρεῖν τὸ μέτριον, ſich ins ~ ſchlagen μεσιτεύειν, ἐξαιτεῖσθαι (M.) τινα, ἱκετεύειν ὑπέρ τινος, βοηθεῖν τινι. — 2. (zu einem Zweck) ὁ πόρος, ἡ ὁδός, kluges, künſtliches ~ ἡ μηχανή, τὸ μηχάνημα, ἡ τέχνη. — 3. *pl.* (zur Betreibung eines Geſchäftes u. dgl.) ἡ ἀφορμή εἰς ob. πρός τι. — 4. ein ~ Haß zu erwecken τὸ μίσηθρον, Liebe zu erwecken τὸ φίλτρον, ~ erſinnen πορίζειν μηχανάς ob. πόρους, μηχανᾶσθαι (M.) μηχανάς, alle ~ anwenden ἐπὶ πᾶν ἔρχεσθαι, πᾶσαν ὁδὸν ἰέναι, πάσας μηχανὰς μηχανᾶσθαι, alle ~ verſucht haben πᾶσαν ἰδέαν πειρᾶσαι, ſchlechte ~ ἡ κακομηχανία, ſchlechte ~ anwenden κακομηχανεῖν, ~ und Wege kennen εὐπορεῖν, weder ~ noch Wege wiſſen ἀπορεῖν, ἀμηχανεῖν, ~ gegen etw. τὸ φάρμακόν, τὸ ἐπικούρημά, τὸ ἀλέξημά τινος. — 5. ~ (Arzenei~) anwenden φαρμάκοις χρῆσθαι. — 6. die ~ (Vermögen) τὰ χρήματα, τὰ ὑπάρχοντα, αἱ ἀφορμαί, reichliche ~ ἡ εὐπορία, bei ~n ſein εὐπορεῖν, χρήματα ἔχειν, aus eigenen ~n ἐκ τῶν ἰδίων, ἰδίᾳ, es ſtehen mir ~ zu Gebote ἀφορμαί εἰσί μοι, πόρους ἔχω, aus ſeinen ~ geben παρ' ἑαυτοῦ διδόναι, aus öffentlichen ~n ἀπὸ κοινοῦ, δημοσίᾳ.

Mittelalter *n* ἡ μέση γενεά (in der Geſchichte).

Mittelart *f* τὸ μέσον γένος.

Mittelband *n* τὸ μεσόζευγμα.

mittelbar ἄλλου τινὸς ὑπουργοῦντος ob. συνεργοῦντος, δι' ἄλλου τινός.

Mittelding *n* τὸ μέσον, τὸ μεταξύ (in der Mitte zwiſchen andern), τὸ ἀδιάφορον (weder gut noch böſe).

Mittelfarbe *f* ἡ μέση χρόα.

Mittelfinger *m* ὁ μέσος ob. μέγας δάκτυλος.

Mittelfuß *m* τὸ τοῦ ποδὸς μέσον, μέσος ὁ πούς ob. ὁ ποὺς μέσος.

Mittelgattung *f* τὸ μέσον γένος ob. εἶδος.

Mittelglied *n* τὸ μεταξὺ μέλος ob. μέρος, τὸ διὰ μέσου, τὸ μεταξὺ ὄν.

Mittelgröße *f* τὸ μέτριον μέγεθος, vom ~ μέτριος τό.

Mittelhand *f* τὸ μετακάρπιον.

Mittelland *n* μεσόγαια (-γεια).

mittelländiſch μεσόγειος, μεσόγαιος (-γειος, 2), ὁ, ἡ, τὸ ἐν μεσογείᾳ.

Mittellinie *f* ἡ μέση γραμμή.

mittellos ἄπορος (2).

Mittelloſigkeit *f* ἡ ἀπορία, ἡ ἀμηχανία, ἡ ἀχρηματία.

Mittelmaß *n* τὸ μέτριον, vom ~ ἔμμετρος (2).

mittelmäßig μέτριος, μέσος.

Mittelmäßigkeit *f* ἡ μετριότης, ἡ μεσότης (ητος), τὸ μέτριον.

Mittelmaſt *m* ὁ μέσος ἱστός.

Mittelpfeiler *m* ὁ μέσος κίων (ονος).

Mittelpunkt *m* τὸ μέσον, τὸ κέντρον, der ~ der Erde (auf der Oberfläche) ὁ τῆς γῆς ὀμφαλός.

Mittelraum *m* ὁ μεταξὺ τόπος, τὸ μεταξὺ χωρίον.

Mittelſchlag *m* ἡ μεσότης (ητος), vom ~e μέτριος, μέσος.

Mittelsperſon *f* ὁ διαιτητής, ὁ μεσίτης, ob. d. *part. praes.* ob. *aor.* von διαλύειν, (bei Unterhandlungen) ὁ προξενητής, die ~ machen μεσιτεύειν, (zwiſchen Streitenden) διαλύειν ἀρίζοντας, die ~ machen für j-n bei etw. προξενεῖν τινί τι, Lohn der ~ τὸ προξενητικόν.

mittelſt διά, ἀπό, μετά mit *gen.*, χρώμενος mit *dat.* gew. d. bloße *dat. instr.*

Mittelſtand *m* ἡ μεσότης, ἡ μετριότης (ητος), (im Staate) ὁ δῆμος, ein Mann aus dem ~e ἀνὴρ ἐκ δήμου, ὁ δημότης, ὁ πολίτης.

Mittelſtatur *f* τὸ τοῦ σώματος ἐπιεικὲς ob. μέτριον.

mittelſte, der, die, das μέσος, ὁ, ἡ, τὸ ἐν μέσῳ.

Mittelſtraße *f* ἡ μέση ὁδός (eig. u. übtr.), ἡ μεσότης, ἡ μετριότης (ητος), τὸ μέτριον (übtr.), die ~ halten τηρεῖν τὴν μετριότητα, τὸ μέτριον ἄγειν, μετρίων ἐπιθυμεῖν.

Mittelſtück *n* τὸ μέσον (μέρος).

Mitteltreffen *n* μέση ἡ τάξις.

Mittelwand *f* ὁ μεταξὺ τοῖχος, (zwiſchen zwei Häuſern) ὁ κοινὸς τοῖχος.

Mittelweg *m* eig. ἡ διὰ μέσου ὁδός, übtr. ſ. Mittelſtraße.

Mittelwort *n* ἡ μετοχή (Partizipium).

Mittelzahl *f* τὸ μέσον.

mittelzeitig δίχρονος (2).

Mittelzuſtand *m* τὸ διὰ μέσου πάθος, τὸ μέσον.

mitten ἐν μέσῳ τινός, μέσος, ~ unter den Feinden ἐν μέσῳ τῶν πολεμίων ob. ἐν μέσοις τοῖς πολεμίοις, ~ durch den Fluß διὰ μέσου τοῦ ποταμοῦ, (von Zuſtänden) ἄρτι ob. μεταξύ, z. B. ~ in der Blüte der Jugend ἄρτι ἀκμάζων τὴν ἡλικίαν, ~ in der Rede μεταξὺ λόγων ob. λέγων.

Mitternacht *f* (als Zeit) μέσαι νύκτες, τὸ μεσονύκτιον, um ~ περὶ ob. ἀμφὶ μέσας νύκτας, (als Himmelsgegend) αἱ ἄρκτοι, τὰ ἀρκτῷα.

mitternächtig, -lich (von der Zeit) μεσονύκτιος (2), μέσης τῆς νυκτός, (von der Himmelsgegend) ἀρκτικός, πρὸς ἄρκτον τετραμμένος.

Mitternachtsſtunde *f* ἡ μέσης τῆς νυκτὸς ὥρα.

Mitternachtswind *m* ὁ βορέας.

Mitternachtszeit *f* ſ. Mitternacht.

Mittler *m* ὁ μεσίτης, ὁ εἰρηνοποιός, ὁ διαιτητής.

Mittleramt *n* ἡ μεσιτεία.

mittlere, der, die, das μέσος, ὁ, ἡ, τὸ ἐν μέσῳ, das ~ Alter ἡ μέση ob. καθεστηκυῖα ἡλικία, ein Mann von ~m Range ob. Vermögen ἀνὴρ μέσος.

mittlerweile μεταξύ, ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ, ἐν τούτῳ.

mittragen κοινῇ φέρειν, übtr. z. B. er trägt mit Schuld μετέχει τῆς αἰτίας.

mittrauern συμπενθεῖν, συλλυπεῖσθαι (P.).

mittrinken συμπίνειν.

Mittwoch *m* ἡ τετάρτη τῆς ἑβδομάδος.

mitumkommen συναπόλλυσθαι.

mitunter ἐνίοτε, ἔσθ' ὅτε. ἐνιαχοῦ.

Mitunterredner *m* ὁ προσδιαλεγόμενος.

Miturheber *m*, **-in** *f* ὁ, ἡ συν-, παρ-, μεταίτιος.

Miturſache *f* τὸ συναίτιον, αἴτιος καὶ αὐτός, αἰτία καὶ αὐτή, αἴτιον καὶ αὐτό.

Mitverbannter *m* ὁ συμφυγάς (άδος), ὁ συμφεύγων ob. συμφυγών.

mitverleben συνδιάγειν τινί ob. μετά τινος, e-n Tag, eine Nacht mit j-m ~ συνδιημερεύειν, συννυκτερεύειν τινί.

mitverſchlingen, -ſchlucken συγκαταπίνειν, συνεσθίειν.

mitverſchwören ſich συνομνύναι (u. M.), συνωμοσίαν ποιεῖσθαι (M.).

Mitverſchworener *m* ὁ συνωμότης, ὁ συνειδώς.

mitvollbringen, -vollenden συμπεραίνειν, συγκατεργάζεσθαι (M.), συνεκτελεῖν.

Mitvormund *m* ὁ συνεπίτροπος.

mitwandern συμπορεύεσθαι (P.), (aus der Heimat) συνοικοποιεῖν.

mitweinen συνδακρύειν.

Mitwelt *f* οἱ νῦν (ἄνθρωποι), οἱ καθ' ἡμᾶς (ἄνθρωποι).

mitwirken συνεργάζεσθαι (M.), συνεργεῖν τινί τι, συνεργὸν εἶναί τινί τινος, συμπράττειν τινί τι, συλλαμβάνεσθαι, συνεπιλαμβάνεσθαι (M.) τινί τινος.

Mitwirker *m* ὁ συνεργός, ὁ συνεργάτης u. d. *part.* d. Verben.

Mitwirkung *f* ἡ συνεργασία, ἡ συνέργεια, unter j-s ~ συνεργαζομένου uſw. τινός, unter Gottes ~ σὺν θεῷ.

mitwiſſen συνειδέναι.

Mitwiſſen *n*, **Mitwiſſenſchaft** *f* ἡ συνείδησις, ohne j-s ~ ἀγνοοῦντός τινος, λάθρα τινός.

Mitwiſſer *m* ὁ συνειδώς, ὁ συνίστωρ (ορος).

mitwollen συμβούλεσθαι.

mitwünſchen συνεύχεσθαι (M.), συναρᾶσθαι.

Digitized by Google

mitzählen *trans.* συν-, προσαριθμεῖν, *intr.* s. P.
Mitzecher *m* ὁ συμπότης.
Mitzeuge *m*, **-gin** *f* ὁ, ἡ συμμάρτυς (υρος).
mitzeugen συμμαρτυρεῖν.
mitziehen *trans.* ἐπι-, συνεπισπᾶν (auch M.), *intr.* ἕπεσθαι, ἀκολουθεῖν, συν-, παρέπεσθαι, συν-, παρακολουθεῖν, in den Krieg ~ συστρατεύειν (u. M.), in eine andere Wohnung ~ συμμετοικεῖν, (als Kolonist) συμμετοικεῖν, (bei einem Aufzuge) συμπροπέμπειν, συμπομπεύειν.
mitzuſchauen συνθεᾶσθαι (M.), συνθεωρεῖν.
Mitzuſchauer *m* ὁ συνθεατής ob. *part.* v. Verben.
Mixtur *f* τὸ μεῖγμα, ἡ μεῖξις, τὸ σύμμειγμα, τὸ κρᾶμα, τὸ σύγκραμα, τὸ φάρμακον.
Möbel *n* τὸ σκεῦος, die ~ τὰ σκεύη, τὰ ἔπιπλα, ἡ κατασκευή.
mobil (beweglich) κινητός, κινητικός, (gewandt, geſchmeidig) ὑγρός, (rüſtig, flink) εὔζωνος (2), (kriegsfertig) παρεσκευασμένος, ein Heer ~ machen παρασκευάζεσθαι (M.) στρατιάν.
Mobiliar *n*, **Mobilien** *pl.* τὰ ἔπιπλα, τὰ σκεύη, τὰ [σκευάρια.]
Mobiliarvermögen *n* τὰ χρήματα, ἡ κατασκευή.
Mobilmachung *f* durch παρασκευάζεσθαι (M.) στρατιάν.
möblieren κατασκευάζειν.
Möblierung *f* ἡ κατασκευή.
Mode *f* ὁ τρόπος, τὸ ἔθος, nach der jetzigen ~ κατὰ τὸν νῦν τρόπον, ~ ſein ἐν ἔθει εἶναι ob. γίγνεσθαι, ἐπικρατεῖν, ἀκμάζειν, τιμᾶσθαι (P.), ἐπιχωριάζειν (u. M.), ~ werden, in die ~ kommen ἔθος γίγνεσθαι, εἰς ἔθος καθίστασθαι (καταστῆναι), ἐκνικᾶν, ἐπιπολάζειν, aus der ~ kommen ἀπαρχαιοῦσθαι, παλαιοῦσθαι, ἐγχρονίζεσθαι (ſämtl. P.).
Modedichter *m* ὁ συνήθης ob. τιμώμενος ποιητής.
Modefarbe *f* τὸ σύνηθες χρῶμα.
Modegeſchwätz *n* ἡ ἐπιπολάζουσα λεσχηνεία.
Modekrankheit *f* ἡ συνήθης ob. κοινὴ νόσος.
Modelaſter *n* ἡ ἐπιπολάζουσα ob. κοινὴ κακία, τὸ κοινὸν ἁμάρτημα.
Modell *n* ὁ τύπος, τὸ παράδειγμα, τὸ πρόπλασμα, ὁ κάναβος, τὸ ἐμβόλαιον.
modellieren πλάττειν, τυποῦν.
Modellierer *m* ὁ πλάστης.
Modellierkunſt *f* ἡ πλαστική.
modeln πλάττειν, δοκιμάζειν.
Moder *m* ὁ εὐρώς (ῶτος), ἡ σαπρότης (ητος), ἡ σηπεδών (όνος), ἡ λάμπη. [των φερομένη.]
Modergeruch *m* ὀσμὴ δεινὴ ἅτε ἀπὸ τῶν εὐρωτιών-
moderig σαπρός, εὐρώεις, εὐρώδης. [μυδᾶν.]
[1]mo'dern εὐρωτιᾶν, σήπεσθαι (P.), ἀποσήπεσθαι (P.),
[2]mode'rn *adj.* (nach der Mode) νομιζόμενος, συνήθης, ὁ, ἡ, τὸ ἐν ἔθει, *adv.* κατὰ τὸ εἰωθός.
modernisieren καινοτομεῖν, καινουργεῖν, καινοποιεῖν.
Modernisieren *n* ἡ καινοτομία, ἡ καινουργία, ἡ καινοποιία.
Modeſucht *f* τὸ καινόσπουδον.
Modetracht *f* ἡ νομιζομένη στολή.
Modifikation *f* ἡ ἑτεροίωσις, unter der ~, daß ἐπὶ τῷ mit *inf.*, ἐφ' ᾧ ob. ὥστε mit *inf.* u. *inf. fut.*
modifizieren ἑτεροιοῦν, μεταρρυθμίζειν.
modifizierend ἑτεροιωτικός. [ημένος, ἐθικός.]
modiſch καινότροπος (2), εἰς τὸν νῦν τρόπον πεποι-
Modulation *f* τὸ χρῶμα, ἡ κλάσις, ἡ καμπή.
modulieren (die Stimme) κάμπτειν, κλᾶν, ἐπικλᾶν τὴν φωνήν, μελαΐζειν.
moduliert ἐπιστρεφής (vom Geſange).
Modus *m* ἡ ἔγκλισις (in der Grammatik), ſ. Art, Weiſe.
mögen 1. (wollen, wünſchen, geneigt ſein) βούλεσθαι (P.), ἐθέλειν, προσίεσθαι (bei ſich zulaſſen), δέχεσθαι (M., annehmen), etw. nicht ~ οὐ προσίεσθαί τι, ἀμελεῖν ob. παραμελεῖν τινος, μισεῖν τι (haſſen), ich möchte gern ob. wohl βουλοίμην ἄν (velim), ἐβουλόμην ἄν (vellem), etw. gern ~ ἀγαπᾶν τι ob. τινι. — **2.** als Ausdruck des Zugeſtändniſſes ſteht der *impr.* ob. *opt.* mit ἄν, z. B. er mag kommen ἐλθέτω, ἔλθοι ἄν. — **3.** zur Bezeichnung einer Vermutung ſteht δοκεῖν, z. B. er mag ein weiſer Mann ſein δοκεῖ σοφὸς ἀνὴρ εἶναι. — **4.** ſonſt ſteht der *opt.* ob. *conj.*, z. B. möge es dir gut gehen εὖ γένοιτό σοι, es möchte j. ſagen εἴποι ἄν τις, was mag wohl die Urſache ſein? τί δήποτε τούτου αἴτιον ἂν εἴη; gern möchte ich erfahren ἡδέως ἂν πυθοίμην, was du nur wünſchen magſt ὅσα ἂν βούλῃ, mag es auch ſein, daß ἦν δὲ καί mit *conj.*, mag nun ... oder εἴτε ... εἴτε mit *ind.* (*opt.*), ἤντε ... ἤντε mit *conj.*
möglich δυνατός, alles nur ~e ἐνδεχόμενος, alle ~e Vorſicht anwenden τὴν ἐνδεχομένην πρόνοιαν ποιεῖσθαι (M.), auf alle ~e Weiſe Nutzen ziehen πανταχόθεν ὠφελεῖσθαι (P.), es iſt ~ δυνατόν ἐστι, οἷόν τέ ἐστι, ἔνεστι, ἐνδέχεται, ὑπάρχει, ἐγγίγνεται, πάρεστι, da es ~ iſt ἐνόν, παρόν, ἐγγενόμενον, wenn es ~ wäre, daß εἰ μηχανή τις γένοιτο ὥστε mit *inf.*, es iſt nicht ~ οὐκ ἔστι, ſo ſchnell als ~, möglichſt ſchnell ὡς δυνατὸν τάχιστα, ὡς τάχιστα, τὴν ταχίστην (ὁδόν), auf alle ~e Weiſe πάσῃ μηχανῇ, ἐκ τῶν ἐνδεχομένων, ἐκ παντὸς τρόπου, alles ~ tun ἐπὶ πᾶν ἔρχεσθαι ob. ἀφικνεῖσθαι, μηχανᾶσθαι (M.) πᾶσαν μηχανήν, j-m etw. ~ machen ἐξουσίαν παρέχειν, ποιεῖν ob. διδόναι τινί mit *inf.*
möglicherweiſe ἴσως, τάχα ob. durch Verben, z. B. ~ geſchieht dies οἷόν τέ ἐστι ταῦτα γίγνεσθαι.
Möglichkeit *f* τὸ δυνατόν, ἡ μηχανή, ἡ ἐξουσία, nach ~ κατά, εἰς ob. ἐπὶ τὸ δυνατόν, ἐκ τῶν παρόντων, ἐκ τῶν ὑπαρχόντων, es iſt keine ~, daß οὐκ ἔσθ' ὅπως mit *conj.* u. ἄν ob. *ind. fut.* [τάχιστα.]
möglichſt ὡς u. ὅτι mit *superl.*, z. B. ~ ſchnell ὡς, ὅτι
Mohn *m* ἡ μήκων (ωνος). [κωνικός.]
mohnähnlich, -artig μηκωνοειδής, μηκωνάριος, μη-
Mohnbrot *n* ὁ μηκώνειος ἄρτος.
Mohnhaupt *n*, **-kopf** *m* ἡ κώδεια (κωδία).
Mohnkuchen *m* ὁ μηκώνειος πλακοῦς (οῦντος).
Mohnöl *n* τὸ ἀπὸ μήκωνος ἔλαιον.
Mohnſaft *m* ἡ μήκων (ωνος), τὸ μηκώνιον, τὸ ὄπιον.
Mohnſamen *m* τὸ τῆς μήκωνος σπέρμα.
Mohr *m* ὁ Αἰθίοψ (πος), ὁ μέλας ἄνθρωπος, einen ~en weiß waſchen (Sprichw.) Αἰθίοπα σμήχειν, λίθον ἕψειν, ſchwarz wie ein ~ πίττης μελάντερος.
Möhre *f* τὸ καρωτόν, ὁ δαῦκος, ὁ (ἡ) σταφυλῖνος.
Molch *m* ὁ ἀσκάλαβος, ὁ ἀσκαλαβώτης, ὁ γαλεώτης, ἡ σαλαμάνδρα.
Molken *f/pl.* ὁ ὀρός (ὀρρός), zu ~ machen διορροῦν, Verwandlung in ~ ἡ διόρρωσις, zu ~ werden διορροῦσθαι (P.), ~ trinken ὀρροποτεῖν, von ~ reinigen ἐξορρίζειν, rein von ~ ἔξορρος (2).
Molkenkur *f* τὸ ὀρροποτεῖν.
molkig ὀρρώδης.
Mollusken *f/pl.* (Weichtiere) τὰ μαλάκια.
[1]Moment *m* ὁ καιρός, ἡ ἀκμή, ἡ καιροῦ ἀκμή, im ~ des Todes ἅμα τῷ θανάτῳ, ἅμα ἀποθνήσκων, auch durch αὐτός, z. B. im ~ der Gefahr ἐν αὐτῷ τῷ κινδύνῳ, im rechten ~ ἐν καιρῷ, εἰς καιρόν, ἐν (τῷ) δέοντι.
[2]Moment *n* ἡ ῥοπή.
momentan *adj.* ὁ, ἡ, τὸ παραχρῆμα ob. αὐτίκα oder παραυτίκα, *adv.* παραχρῆμα, παραυτίκα, αὐτίκα, αὐτίκα μάλα, τάχα.
Monade *f* (in der Philoſophie) ἡ μονάς (άδος), ἡ ἄτομος.
Monarch *m* ὁ μόναρχος, ὁ μονάρχης, ὁ αὐτοκράτωρ (ορος), ~ ſein μοναρχεῖν.
Monarchie *f* ἡ μοναρχία.
monarchiſch μοναρχικός, αὐτοκρατορικός, eine ~e Verfaſſung haben μοναρχεῖσθαι (P.).
Monat *m* ὁ μήν (ηνός), im Anfange ob. in den erſten Tagen eines ~s ἀρχομένου ob. ἱσταμένου μηνός, in

Digitized by Google

der Mitte des ~s μηνός μεσοῦντος, gegen Ende des ~s μηνὸς φθίνοντος, παυομένου, λήγοντος oder ἀπ-, ἐξελθόντος, von zwei ~en, für zwei ~e δίμηνος (2), διμηνιαῖος, u. so τρίμηνος (2), τριμηνιαῖος usw., eine Zeit von zwei, drei ~en δύο, τρεῖς μῆνες usw., die Namen der einzelnen Monate drückt man durch ὁ πρῶτος, ὁ δεύτερος μήν (Januar, Februar usw.) aus, auch die Monatstage zählt man nach unserer Gewohnheit, zB. am 23. Februar τῇ εἰκοστῇ καὶ τρίτῃ τοῦ δευτέρου μηνός.

monatlich μηνιαῖος, ἐπι-, καταμήνιος (2), ὁ, ἡ, τὸ κατὰ μῆνα, *adv.* κατὰ μῆνα, ἐπὶ μῆνα ἕκαστον, μηνὸς ἑκάστου, das Monatliche (der Weiber) τὰ καταμήνια, s. Menstruation.

Monatsfrist *f* ὁ μηνιαῖος χρόνος.

Monatsgeld *n* ὁ μηνιαῖος μισθός, τὸ κατὰ μῆνα διδόμενον ἀργύριον.

Monatsrose *f* τὸ κατὰ μῆνα ἀνθοῦν ῥόδον.

Monatssold *m* ὁ ἐπιμήνιος μισθός.

Monatstag *m* ἡ μηνὸς ἡμέρα.

monatsweise κατὰ μῆνας.

[1]Mönch *m* ὁ μοναχός, ὁ μοναστής, ὁ ἀναχωρητής, ὁ ἡσυχαστής, ὁ κοινοβιακός.

[2]Mönch *m* (ein Vogel) ὁ μελαγκόρυφος, singen wie der Mönchvogel μελαγκορυφίζειν. [βιακός.]

mönchisch μοναχικός, μοναστικός, ἡσυχαστικός, κοινο-

Mönchskleid *n*, **-kutte** *f* ἡ μηλωτή.

Mönchskloster *n* τὸ (τῶν μοναχῶν) μοναστήριον, τὸ ἡσυχαστήριον, τὸ κοινόβιον.

Mönchsleben *n* ὁ μονασμός, ἡ μοναχικὴ δίαιτα.

Mönchsorden *m* ἡ μοναχικὴ ἑταιρεία od. τάξις.

Mönchsrobbe *f* ἡ φώκη.

Mönchsstand *m* ἡ μοναχικὴ δίαιτα, im ~ leben μοναχὸν εἶναι. [χούς.]

Mönchswesen *n* τὰ μοναχικά, τὰ περὶ τοὺς μονα-

Mond *m* 1. ἡ σελήνη, kleiner ~ τὸ σελήνιον (~sichel), der zunehmende u. abnehmende ~ ἡ δίκότομος σελήνη, der zunehmende ~ ἡ αὐξανομένη σελήνη, der abnehmende ~ ἡ φθίνουσα od. ἀπολείπουσα σελήνη, das erste od. letzte Viertel des ~es ἡ μηνοειδὴς σελήνη. — 2. (Monat) ὁ μήν (ηνός).

mondähnlich, -artig σεληνοειδής.

Mondbahn *f* s. Mond(en)lauf.

Mondbewohner *m* ὁ σεληνίτης.

Mondbewohnerin *f* ἡ σεληνῖτις (ιδος).

Mond(en)glanz *m* ἡ σελήνης αὐγή. [τός.]

Mond(en)jahr *n* ὁ σεληνιακὸς od. σεληναῖος ἐνιαυ-

Mond(en)lauf *m* ἡ τῆς σελήνης περιφορά.

mondfinster ἀσέληνος (2), σκοτομήνιος (2).

Mondfinsternis *f* ἡ σελήνης od. σεληνιακὴ ἔκλειψις, es tritt eine ~ ein, es ist eine ~ ἡ σελήνη ἐκλείπει.

mondförmig σεληνοειδής, σεληναῖος, ein ~er Körper ὁ μηνίσκος.

mondhell εὐσέληνος (2).

Mondhörner *n/pl.* αἱ σελήνης κεραταί.

Mondkalb *n* ἡ μύλη.

Mondkraut *n* ἡ νευρίς (ίδος), ἡ νευράς (άδος).

Mondkugel *f* ἡ σεληνιακὴ σφαῖρα.

Mondlicht *n* τὸ σελήνης φῶς (ωτός) od. φέγγος.

mondlos ἀσέληνος (2), σκοτομήνιος (2), eine mondlose Nacht ἡ σκοτομήνη (-μηνία).

Mondmonat *m* ὁ σεληνιακὸς μήν (ηνός).

Mondphasen *f/pl.* τὰ τῆς σελήνης πάθη.

Mondscheibe *f* ὁ τῆς σελήνης κύκλος.

Mondschein *m* τὸ τῆς σελήνης φῶς (ωτός) od. φέγγος, auch ἡ σελήνη, τὸ σεληνίδιον, im, bei ~ ἐν σελήνῃ, πρὸς σελήνην, es ist ~ ἡ σελήνη λάμπει, es ist heller ~ ἡ σελήνη λαμπρά ἐστιν.

Mondsichel *f* τὸ σελήνιον.

Mondstein *m* ὁ σεληνίτης λίθος.

Mondsucht *f* ἡ σεληνιακὴ od. ἐκ τῆς σελήνης νόσος, ὁ σεληνιασμός.

mondsüchtig σεληνιακός, σεληνόπληκτος (2), σεληνόβλητος (2), ~ sein σεληνιάζειν.

Mondwechsel *m* ἡ ἕνη καὶ νέα.

Monogamie *f* ἡ μονογαμία, in ~ leben μίαν ἄγεσθαι γυναῖκα, μιᾷ γυναικὶ συνοικεῖν.

Monographie *f* ἡ ἰδία συγγραφή.

Monolog *m* ἡ μονολογία.

Monopol *n* ἡ μονοπωλία (Alleinhandel), τὸ μονοπώλιον (das Recht des Alleinhandels), ein ~ haben μονοπώλιον ἔχειν, μονοπωλεῖν.

monoton μονότονος (2).

Monotonie *f* ἡ μονοτονία.

Monstranz *f* τὸ ἀρτοφόριον. [κοτος (2).]

monströs τερατώδης, τεράστιος (2), τερατικός, ἀλλό-

Monstrum *n* τὸ τέρας (ατος).

Montag *m* ἡ δευτέρα τῆς ἑβδομάδος.

montieren σκευάζειν.

Montur *f* ἡ σκευή, ἡ στολή, ἡ σκευασία, τὰ ἐσθήματα. [μνῆμα.]

Monument *n* τὸ μνημεῖον, Grab~ τὸ σῆμα, τὸ

Moor *n* ἡ ἰλυώδης γῆ.

Moos *n* τὸ βρύον.

Moosflechte *f* ὁ λειχήν (ῆνος).

moosig βρυώδης, βρυόεις. [lich ἠθικός.]

Moral *f* ἡ ἠθικὴ ἐπιστήμη, τὰ ἠθικά, auf ~ bezüg-

moralisch ἠθικός, ~ gut χρηστός, καλὸς κἀγαθός.

Moralität *f* τὸ ἦθος, gute ~ ἡ χρηστότης (ητος), ἡ καλοκἀγαθία.

Moralphilosophie *f* ἡ ἠθικὴ φιλοσοφία, τὰ ἠθικά.

Morast *m* τὸ ἕλος, ἡ ἰλύς (ύος), ὁ πηλός, ἡ ἰλυώδης γῆ.

morastig ἰλυώδης, πηλώδης.

Mord *m* ὁ φόνος, ἡ σφαγή (*act.* u. *pass.*), ὁ θάνατος (*pass.*), einen ~ begehen an j-m φονεύειν, ἀποκτείνειν τινά, auf ~ ausgehen βουλεύειν φόνον, j-n des ~es anklagen φόνου γράφεσθαί (M.), διώκειν od. ἐπαιτιᾶσθαί (M.) τινα, mit ~ befleckt μιαιφόνος (2), μιαρός, ἐναγής, Befleckung mit ~ ἡ μιαιφονία, ἡ μιαρία.

Mordanschlag *m* ἡ περὶ τῆς ψυχῆς ἐπιβουλή, einen Mordanschlag gegen j-n fassen βουλεύειν oder ἐπιβουλεύειν φόνον τινί.

Mordbegier, -begierde *f* ἡ φόνου ἐπιθυμία.

mordbegierig φονικός, φόνου ἐπιθυμῶν.

Mordbeil *n* ὁ πέλεκυς (εως).

Mordbrenner *m* ὁ πυρκαεύς, ὁ ἐμπρηστής, ὁ πυρπολῶν (οῦντος). [κάειν, πυρπολεῖν.]

Mordbrennerei *f* ἡ πυρπόλησις, besser durch die Verben

morden φονεύειν, ἀποκτείνειν, σφάττειν, ἀπο-, κατασφάττειν, ἀναιρεῖν τινα, gemordet werden von j-m ἀποθνήσκειν ὑπό τινος. [κτείνειν.]

Mörder *m* ὁ φονεύς od. *part.* von φονεύειν od. ἀπο-

Mördergrube *f* ἡ τῶν φονέων καταφυγή, τὸ λῃστῶν σπήλαιον. [Mörder.]

Mörderin *f* ἡ φονεύτρια, gew. *part.* der Verben, siehe

mörderisch φονικός, φόνιος, ἐπίφονος (2).

Mordgeruch *m* ἡ φονώδης ὀσμή.

Mordgeschichte *f* ὁ φονικὸς λόγος, τὸ περὶ τοῦ φόνου πρᾶγμα, τὰ περὶ τὸν φόνον.

Mordgeschoß *n* τὸ φονικὸν βέλος.

Mordgeschrei *n* ἡ δεινὴ κραυγή.

Mordgewehr *n* τὸ ξίφος.

mordgierig s. mordbegierig.

Mordlust *f* s. Mordbegierde.

mordlustig s. mordbegierig.

Mordplan *m* s. Mordanschlag.

Mordstahl *m* ὁ σίδηρος.

Mordstätte *f* ὁ τῆς σφαγῆς τόπος.

Mordsucht *f* s. Mordbegierde.

Mordszene *f* ἡ σφαγή.

Mordtat *f* ὁ φόνος, ἡ σφαγή, eine ~ begehen φονεύειν, ἀποκτείνειν.

Digitized by Google

morgen *adv.* αὔριον, auf ~ εἰς αὔριον, εἰς τὴν αὔριον, ~ früh αὔριον ἑωθεν ob. πρῴ, ~ um diese Zeit αὔριον τηνικάδε.

[1]Morgen *m* 1. (als Tageszeit) ὁ ὄρθρος, ἡ ἕως, früher ~ ὄρθρος βαθύς. der herannahende ~ τὸ περίορθρον, vom ~ bis zum Abend μέχρι δείλης ἐξ ἑωθινοῦ, ἑωθεν μέχρι δείλης, am ~ ἕωθεν, (τὸ) ὄρθριον. πρῴ (auch durch d. *adj.* ὄρθριος), ἅμ' ἕῳ, am frühen ~ aufstehen ὄρθριον ἀνίστασθαι (ἀναστῆναι), am ~ arbeiten ὀρθρεύεσθαι, guten ~! χαῖρε. — 2. (als Himmelsgegend) αἱ τοῦ ἡλίου ἀνατολαί, gegen ~ πρὸς ἕω, gegen ~ gelegen ὁ, ἡ, τὸ πρὸς ἕω, ἑῷος, ἑωθινός, vom ~ bis zum Abend ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν μέχρι δυσμῶν, ἀφ' ἡλίου ἀνατέλλοντος μέχρι δυομένου.

[2]Morgen *m* (als Flächenmaß) τὸ πλέθρον, von der Größe eines ~s πλεθριαῖος.

Morgenandacht *f* αἱ ἑωθιναὶ εὐχαί, seine ~ halten τὰς ἑωθεν εὐχὰς ποιεῖσθαι (M.).

Morgenbesuch *m* ἡ ἑωθινὴ ἐπίσκεψις, einen ~ machen ἑωθεν ἐπισκέπτεσθαι (M.).

Morgenbrot *n*, **-imbiß** *m* τὸ ἀκράτισμα, ὁ ἀκρατισ-[μός.]

morgend ὁ, ἡ, τὸ αὔριον, der ~e Tag ἡ αὔριον.

Morgendämmerung *f* τὸ περίορθριον, ἡ πρώτη ἕως, τὸ κνέφας (*gen.* ους, *dat.* ᾳ), τὸ λυκόφως (ωτος), mit der ~ ἅμα τῇ ἕῳ, ἅμ' ἡμέρᾳ, ὑπολαμπούσης τῆς ἡμέρας, κατ' ὄρθρον βαθύν.

morgendlich ἑωθινός, ὄρθριος.

Morgengabe *f* τὰ διαπαρθένια, ἡ μετὰ τὴν γαμήλιον ἡμέραν δωρεά, τὸ τῇ νύμφῃ παρὰ τοῦ νυμφίου μετὰ τὸν γάμον διδόμενον δῶρον.

Morgengebet *n* ἡ ἑωθινὴ εὐχή.

Morgengegend *f* s. unter Morgen.

Morgengesang *m* τὸ ἑωθινὸν ᾆσμα.

Morgengrauen *n* s. Morgendämmerung.

Morgengruß *m* ὁ ἑωθινὸς ἀσπασμός, j-m den ~ bieten προσειπεῖν τινα τὸ ἑωθινόν.

Morgenkälte *f* τὰ ἕωθεν ob. περὶ τὸν ὄρθρον ψύχη.

Morgenland *n* αἱ ἀνατολαί, ἡ ἑῴα (γῆ), αἱ ἑῷαι (χῶραι), τὰ ἑῷα, τὰ πρὸς ἕω, τὰ πρὸς τὰς ἡλίου ἀνατολάς.

Morgenländer *m* ὁ ἐν ἀνατολαῖς ob. ἐξ ἀνατολῶν.

morgenländisch ὁ, ἡ, τὸ ἐξ ἀνατολῶν ob. ἐν ἀνατολαῖς, ἀνατολικός.

Morgenlied *n* τὸ ἑωθινὸν μέλος ob. ᾆσμα.

Morgenluft *f* ἡ ἑωθινὴ ob. ὀρθρία αὔρα (am Morgen wehende), ἡ ἐξ ἀνατολῶν ob. ἀνατολικὴ πνέουσα αὔρα (aus Osten).

Morgennebel *m* ἡ ἕωθεν ὁμίχλη.

Morgenregen *m* ὁ ἑωθινὸς ὑετός.

Morgenreif *m* ἡ ἕωθεν πάχνη.

Morgenrot *n*, **-röte** *f* ἡ ἕως (ως), mit dem ~ ἅμ' ἕῳ.

morgens ἕωθεν, πρῴ.

Morgenschlaf *m* ὁ ἑωθινὸς ὕπνος.

Morgensegen *m* αἱ ἑωθιναὶ εὐχαί.

Morgenseite *f* τὰ πρὸς τὴν ἕω ob. πρὸς τὴν ἡλίου ἀνατολὴν τετραμμένα, auf der ~ πρὸς ἥλιον ἀνατέλλοντα, ἑῷος.

Morgensonne *f* ὁ ἥλιος ἀνίσχων ob. ἀνατέλλων.

Morgenstern *m* ὁ ἑωσφόρος ob. φωσφόρος (ἀστήρ).

Morgenstrahl *m* ἀκτὶς (ῖνος) ἡλίου ἀνίσχοντος oder ἀνατέλλοντος, beim ersten ~, früh am ~ ὑπολάμποντος τοῦ ἡλίου, πρῶτον ἐπιφωσκούσης ἡμέρας.

Morgenstunde *f* ἡ ἑωθινὴ ob. ὀρθρία ὥρα, in der ~ ἕωθεν. ὄρθριον.

Morgentau *m* ἡ ἑωθινὴ δρόσος.

Morgenwind *m* ὁ ἑωθινὸς ἄνεμος (der am Morgen weht), ὁ ἐξ ἡλίου ἀνατολῆς πνέων ἄνεμος (Ostwind).

Morgenzeit *f* ὁ ἑωθινὸς χρόνος, τὸ ἑωθινόν, zur ~ ἕωθεν.

morsch σαθρός, σαπρός, ψαθυρός.

Morschheit *f* ἡ σαπρότης, ἡ ψαθυρότης (ητος).

Morsellen *fpl.* (Arzneitäfelchen) αἱ φθτλίδες, οἱ φθτίσκοι.

Mörser *m* ὁ ὅλμος, ἡ ἴγδη, ἡ θυεία.

Mörserkeule *f* ὁ ὕπερος, τὸ ὑπερον, ὁ δοίδυξ (κος), ὁ ἀλετρίβανος, ὁ τριπτήρ (ῆρος).

Mörtel *m* ἡ ἄμμος, ἡ ἀμμοκονία.

Mosaik *f* u. *n* τὸ ψηφοθέτημα, τὸ μουσεῖον, τὸ λιθόστρωτον, ἡ λίθων σύνθεσις, in ~ arbeiten ψηφοθετεῖν, ψηφολογεῖν.

Mosaikarbeiter *m* ὁ ψηφοθέτης.

Mosaikfußboden *m* τὸ κονίαμα. [ἡ ψηφίς (ῖδος).]

Mosaiksteinchen *n*, **-stift** *m* ἡ ψῆφος, ὁ ἀβακίσκος.

Mosaikwürfel *m* ὁ ἀβακίσκος.

Moschus *m* ὁ μόσχος. [(γός).]

Most *m* τὸ γλεῦκος. ὁ γλεύκινος οἶνος, ἡ τρύξ

Mosttrinker *m* ὁ γλευκοπότης.

Motion *f* (Bewegung) ἡ κίνησις, (Antrag) τὸ ψήφισμα.

Motiv *n* (Beweggrund) ἡ αἰτία, (in der Kunst) ἡ ὑπόθεσις.

motivieren ἀποφαίνειν τὴν αἰτίαν (τὰς αἰτίας) τινός.

Motte *f* ἡ σής (σός, Kleider- u. Bücher-), ἡ σίλφη (Bücher-), ὁ δερμηστής (Pelz-), von ~n zerfressen σητόβρωτος (2), σητόκοπος (2).

Mottenkraut *n* τὸ ἀγήρατον.

Motto *n* τὸ λόγιον, ἡ γνώμη, ὁ λόγος, τὸ σύμβολον, mit einem ~ versehen ἐγγεγραμμένος.

moussieren ζεῖν.

Mousssieren *n* ἡ ζέσις.

Möwe *f* ὁ λάρος.

möwenartig λαροειδής.

Mückchen *n* τὸ κωνώπιον.

Mucke *f* ἡ δυσχέρεια, τὸ δυσχερές, (vom Pferde) τὸ δήνευμα, ~n haben δυσχερῆ εἶναι.

Mücke *f* ὁ κώνωψ (ωπος), ἡ ἐμπίς (ίδος), aus einer ~ einen Elefanten machen (Sprichw.) ἐλέφαντα ἐκ μυίας ποιεῖν.

mucken, muckſen γρύζειν, ἀναγρύζειν, er hat nicht einmal gemuckſt οὐδ' ἔγρυξεν ob. ἀνέγρυξεν, οὐδὲ γρῦ ἀπεκρίνατο, dürft ihr noch ~? ἆρα γρυκτόν ἐστιν ὑμῖν;

mückenähnlich, -artig κωνωποειδής, κωνωπώδης.

Mückenbrut *f* ἡ τῶν ἐμπίδων νεοττιά.

Mückennetz *n* τὸ κωνωπεῖον.

Mückenſtich *m* τὸ κώνωπος δῆγμα.

Mucks *m* τὸ γρῦ (indekl.).

müde κατάπονος (2), κατάκοπος (2), beſſer d. *part.* καμών, κεκμηκώς, ἀπειρηκώς, ~ machen καταπονεῖν, κοπoῦν, κατατρίβειν, κατατρύχειν, ~ werden die P., einer Sache ~ werden ob. sein ἐκκάμνειν τι, μαστὸν εἶναί τινος. ~ werden etw. zu tun ἀπαγορεύειν ποιοῦντά τι, ἀποκάμνειν τὸ ποιεῖν τι.

Müdigkeit *f* ὁ κάματος, ὁ κόπος.

Muff *m* τὸ σκέπασμα χειρῶν.

muffen (müffen) (dumpfig, modrig ſein ob. riechen) μυδᾶν.

muffig μυδαλέος ob. *part. prs.* d. vor. Verben.

Mühe *f* τὸ ἔργον, τὰ πράγματα, ἡ πραγματεία (Arbeit, Tätigkeit, Geſchäft), ὁ πόνος (Anſtrengung), ὁ κάματος, ἡ ταλαιπωρία (ſchwere Arbeit, Mühſal u. dgl.), ἡ σπουδή (Fleiß, Eifer). ἡ ἐπιμέλεια (Beſorgung, Sorgfalt), ohne ~ ἄπονος (2), *adv.* ἀπόνως, ohne die geringſte ~ ἀπονώτατα, mit leichter ~ οὐ χαλεπῶς, εὐπετῶς. ἀκονιτί, mit vieler ~ μάλα μόγις, πολυπόνως, χαλεπῶς, mit der größten ~ χαλεπῶς καὶ μόλις, ſich ~ mit etw. geben σπουδάζειν περί τι, περί τινος, ἐπί τινι. πρός u. εἰς τι, ὑπέρ τινος, σπουδὴν ποιεῖσθαι (M.) περί τινος u. περί τι, ſich alle ~ geben πάντα ποιεῖν, ſich vergebliche ~ geben ἀνήνυτα ob. ἀνόνητα ποιεῖν, ~ machen πράγματα παρέχειν, ſich ~ machen mit etw. πράγματα ἔχειν περί τι, πονεῖν ἀμφί τι, es koſtet ~ ἔργον ἐστίν, πόνων ἐστίν, χαλεπόν ἐστιν, ἐπιμελείας δεῖ, ~ haben πράγματα ἔχειν, πονεῖν, κάμνειν (mit etw. ἀμφί ob. περί τι ob. ποιοῦντά τι), es iſt der ~ wert, verlohnt ſich der ~ ἄξιόν ἐστιν, λόγου ἄξιόν ἐστιν, προῦργου

Digitized by Google

ἐστίν, es iſt nicht der ~ wert, verlohnt ſich nicht der ~ οὐκ ἔχει ὑπόθεσιν σπουδῆς, ſich keine ~ verdrießen laſſen (ῥᾳδίως) πάντα ὑπομένειν πόνον.

mühelos ἄπονος, ἄκοπος, ἀταλαίπωρος, ἄμοχθος (ſämtlich 2), auch ἀπράγμων, εὔκολος (2), *adv.* ſiehe ohne Mühe unter Mühe.

mühen ſich πονεῖν, πόνον οd. πράγματα ἔχειν (mit etw. ἀμφί, περί τι οd. ποιοῦντά τι). [πός.]

mühevoll πραγματώδης, ἐργώδης, ἐπίπονος (2), χαλε-

Mühle *f* ἡ μύλη (Inſtrument zum Mahlen), ὁ μυλών (ῶνος, Ort, wo gemahlen wird).

Mühlenbeſen *m* τὸ μυλήκορον.

Mühlenhüter, -wächter *m* ὁ μυλωρός. [της.]

Mühlmeiſter *m* ὁ τὰς μύλας κατασκευάζων τεχνί-

Mühlrad *n* ὁ μυλικὸς τροχός.

Mühlſtein *m* ὁ μυλίας (μυλίτης, μυλικός) λίθος, ἡ μύλη, ὁ μύλος, der obere ~ ὁ ὄνος, ὁ ὄνος ἀλέτης.

mühlſteinartig, -förmig μυλοειδής.

Mühlwaſſer *n* τὸ τὴν μύλην κινοῦν ὕδωρ.

Mühlwerk *n* ἡ μύλη. [τρὸς ἀδελφή.]

Muhme *f* ἡ τηθίς (ίδος), ἡ τοῦ πατρὸς οd. τῆς μη-

Mühſal *f* ſ. Mühſeligkeit. [καματώδης, χαλεπός.]

mühſam ἐπίπονος (2), πραγματώδης, καματηρός,

mühſelig (ſehr mühſam) πολύπονος (2), κοπώδης, ἐπιπονώτατος, χαλεπώτατος, (elend, trübſelig, unglücklich) μοχθηρός, ἄθλιος, κακοπαθής, ταλαίπωρος (2), ein ~es Leben führen ἀθλίως ζῆν.

Mühſeligkeit *f* (große Anſtrengung, Beſchwerde) ὁ μόχθος, ὁ κάματος, οἱ πόνοι, (Elend) ἡ μοχθηρία, ἡ ἀθλιότης (ητος), ἡ ταλαιπωρία, τὰ κακά.

Mühwaltung *f* ἡ πραγματεία. [(ίδος), τὸ σκάφιον.]

Mulde *f* ἡ κάρδοπος, ἡ σκάφη, kleine ~ ἡ σκαφίς

Müller *m* ὁ μυλωθρός, ὁ ἀλέτης.

Müllerin *f* ἡ μυλωθρίς (ίδος), ἡ ἀλετρίς (ίδος).

Müllerlied *n* ἡ ἐπιμύλιος ᾠδή, τὸ ἐπιμύλιον ᾆσμα.

Mulm *m* (verwittertes Erz, verfaultes Holz) ἡ σηπεδών (όνος).

mulmig σαπρός. [σιασμός.]

Multiplikation *f* ἡ πολλαπλασίωσις, ὁ πολλαπλα-

multiplizieren πολλαπλασιοῦν, πολλαπλασιάζειν (mit vier τῇ τετράδι), mit ſich ſelbſt multipliziert ἰσάκις ἴσος.

Multiplizieren *n* ſ. Multiplikation.

Mumie *f* τὸ σκελετόν (mit und ohne σῶμα), ὁ σκελετός, τὸ ταριχευτὸν οd. τεταριχευμένον σῶμα.

mumienähnlich, -artig, mumifiziert σκελετώδης.

mummeln μασταρύζειν. [ποίησις.]

Mummerei *f* τὸ περικαλύπτειν, (Verſtellung) ἡ προσ-

Mund *m* τὸ στόμα, den ~ auftun διαίρειν οd. ἀνοίγειν τὸ στόμα (eig.), ῥηγνύναι φωνήν, φθέγγεσθαι (M., zum Reden), im ~e führen διὰ στόματος οd. ἀνὰ στόμα ἔχειν, θρυλεῖν, den ~ halten σιγὴν ἄγειν, σιωπᾶν, in den ~ nehmen εἰς τὸ στόμα λαμβάνειν, ἐντίθεσθαι οd. ἐμβάλλειν, nicht einmal in den ~ nehmen οὐδὲν λέγειν ἄξιόν τι, frei vom ~e weg reden ἀπὸ στόματος εἰπεῖν, j-n in aller ~ bringen διαβάλλειν τινὰ πρὸς τοὺς πολλούς, den ~ nach etw. aufſperren χαίνειν πρός τι, ἐπιχαίνειν τινί, j-m den ~ ſtopfen ἐμφράττειν τὸ στόμα τινός οd. τινί, ἐπιβύειν τὸ στόμα τινί, ἐπιστομίζειν, φιμοῦν τινα, ſagen, was einem in den ~ kommt λέγειν ὅ τι ἂν ἔλθῃ ἐπὶ στόμα, den ~ voll nehmen (beim Reden) στομφάζειν, j-m etw. in den ~ legen ὑποτίθεσθαι (M.) oder ὑποβάλλειν τινί τι (eingeben), ἀνατιθέναι τινί τι (zuſchreiben), j-m nach dem ~e reden πρὸς χάριν λέγειν τινί, kein Blatt vor den ~ nehmen μηδὲν ὑποστελλόμενον λέγειν, j-m das Wort aus dem ~e nehmen φθάσαι λέγοντα ἃ τις μέλλει ἐρεῖν, es geht von ~ zu ~e διαδίδοται οd. διαχωρεῖ διὰ πάντων, reinen ~ halten ἐχεμυθεῖν, σιωπᾶν, loſer ~ ἡ γλωτταλγία, ἡ ἀθυρογλωττία, ἡ ἀθυροστομία, einen loſen ~ haben οὐ κατέχειν τὴν γλῶτταν, οὐ κρατεῖν τῆς γλώτ-

της, λοιδορεῖν, κακολογεῖν, aus dem ~e riechend τοῦ στόματος, ἀπὸ οd. ἐκ τοῦ στόματος ὄζων, übler Geruch aus dem ~e ἡ ὀζη, mit großem, kleinem, breitem ~e μεγαλό-, μικρό-, πλατύστομος (ſämtlich 2), mit ſpitzem ~e σύστομος (2), die gebratenen Tauben fliegen j-m in den ~ (Sprichw.) αὐτόματοι ὀπταὶ κίχλαι εἰς τὸν φάρυγγά τινος εἰσπέτονται.

Mundart *f* ἡ γλῶττα, ἡ φωνή, ἡ διάλεκτος, in attiſcher, böotiſcher, lakoniſcher ~ ſprechen ἀττικίζειν, βοιωτίζειν, λακωνίζειν (τῇ φωνῇ).

mundartlich διαλεκτικός.

Mundbiſſen *m* ὁ ψωμός, τὸ ψωμίον.

Mündchen *n* τὸ στόμιον.

Mündel *m* u. *f* ὁ ὀρφανός, ἡ ὀρφανή.

Mündelgeld *n* τὰ ὀρφανικὰ χρήματα.

munden ἡδὺ εἶναι, (gefallen) ἀρέσκειν.

münden εἰσ-, ἐκβάλλειν.

Mundfäule *f* ἡ αἰμωδία, ἡ στοματακάκη, die ~ haben αἱμωδεῖν, an der ~ leidend αἱμώδης.

mundfertig (in gutem Sinne) στωμύλος (2), εὔστομος (2), (geſchwätzig) λάλος.

Mundhöhle *f* τὸ στόμιον.

mündig ἡλικίαν ἔχων, ἐν ἡλικίᾳ ὤν, ἔφηβος (2), ~ ſein ἡλικίαν ἔχειν, ἐν ἡλικίᾳ εἶναι, ἀκμάζειν, ~ werden εἰς ἡλικίαν ἀφικνεῖσθαι οd. ἔρχεσθαι, für ~ erklären δοκιμάζειν, ἐγγράφειν εἰς ἄνδρας, für ~ erklärt werden ἐγγράφεσθαι (P.) εἰς ἄνδρας, δοκιμάζεσθαι (P., mit und ohne εἰς ἄνδρας).

Mündigkeit *f* ἡ ἡλικιά.

Mundklemme, -ſperre *f* ὁ τρισμός (?).

Mundkoch *m* ὁ ὀψαρτυτής. [αλγεῖν.]

Mundkrankheit *f* ἡ στομαλγία, eine ~ haben στομ-

Mundleim *m* ἡ ἰχθυόκολλα.

mündlich διὰ τοῦ στόματος, ἀπὸ στόματος, λόγῳ χρώμενος, ἀπὸ γλώττης, oft auch durch παρών (anweſend), αὐτός (ſelbſt) u. ἐναντίον (mit *gen.* in Gegenwart j-s), ~e Unterhaltung ἡ πρὸς τοὺς παρόντας διάλεξις, etw. ~ verſprechen ὑπισχνούμενον λέγειν τι, ~er Befehl ἡ παραγγελία, ἡ παράγγελσις, τὸ παράγγελμα (letzteres bſd. militäriſcher Befehl), einen ~en Befehl erteilen παραγγέλλειν.

Mundloch *n* τὸ στόμα, τὸ στόμιον.

Mundportion, -proviſion *f* τὰ ἐδώδιμα, ὁ σῖτος, τὸ σιτηρέσιον. τὸ τοῦ σίτου μέτρον οd. μέρος.

Mundſchenk *m* ὁ οἰνοχόος, ~ ſein οἰνοχοεῖν.

Mundſchmerz *m* ἡ στομαλγία, ~en haben στομαλγεῖν, Mittel gegen ~en τὰ στοματικά.

Mundſtück *n* ἡ γλῶττα, ἡ γλωττίς (ίδος), ἡ προστομίς (ίδος), ἡ σῦριγξ (γγος), ὁ ὅλμος.

mundtot σιωπῶν, σιγὴν ἄγων.

Mündung *f* τὸ στόμα, τὸ στόμιον (eines Gefäßes, einer Höhle u. dgl.), ἡ ἐκ-, εἰσβολή (eines Fluſſes), τὸ ὀχετόκρανον (einer Waſſerleitung), ἡ προσβολή (der Speiſeröhre in den Magen).

Mundvoll *m* ὁ ἔγκαφος, τὸ ψώμισμα.

Mundvorrat *m* ὁ σῖτος, τὸ σιτηρέσιον, ſich ~ vom Markte holen ἐπισιτίζεσθαι (M.) ἐξ ἀγορᾶς.

Mundwerk *n* ἡ στωμυλία, τὰ στωμύλματα. ein gutes ~ haben πολυλόγον οd. στωμύλον εἶναι, δεινότατον εἶναι λαλεῖν, οὐκ ἀπορεῖν λόγων, er hat kein ~ ἀπορεῖ λόγων.

Mundwinkel *m/pl.* οἱ χαλινοί.

Munition *f* τὰ πρὸς τὸν πόλεμον, τὰ πολεμικὰ σκεύη, ἡ παρασκευή, τὰ βέλη.

Munizipalſtadt *f* ἡ ἰσοπολῖτις (ιδος) πόλις, Bürger einer ~ ὁ ἰσοπολίτης.

munkeln ἠρέμα λέγειν, μύζειν, man munkelt, daß λέγουσιν οὐδὲν σαφὲς εἰδότες, ὅτι.

munter ἐγρηγορώς (*part. perf. II* von ἐγείρω), ἄυπνος (2), ἄγρυπνος (2. von abſichtlich Wachenden), ~ ſein ἐγρηγορέναι, ἀγρυπνεῖν, ~ werden ἐγείρεσθαι (P.), (lebhaft) ἀκμαῖος, (tätig) ἐνεργής, ἐνεργός, (raſch) ἀο-

Digitized by Google

κνος (2), (behende) εὐπετής, (willig) πρόθυμος (2), (heiter, fröhlich) φαιδρός, εὔθυμος (2), ~ ſein εὐθυμίαν ἔχειν od. ἄγειν, ἐνεργεῖν. εὐφραίνεσθαι (P.), j-n ~ machen εὐφραίνειν τινά, εὐθυμίαν παρέχειν τινί, ein ~er Kopf ὀξὺς γνῶναι τὰ ῥηθέντα, δεινὸς τὴν φύσιν.

Munterkeit *f* (Wachen) ἡ ἀυπνία, ἡ ἀγρυπνία, (Lebhaftigkeit) ἡ ἀκμή, ἡ ἐνέργεια, ἡ ἀοκνία, ἡ προθυμία, (Heiterkeit) τὸ φαιδρόν, ἡ εὐθυμία, ἡ ἱλαρότης, ἡ φαιδρότης (ητος), ἡ ἱλαρία.

Münzdirektor *m* ὁ ἐπὶ τῶν νομισμάτων.

Münze *f* 1. (geprägtes Geld) τὸ νόμισμα, τὸ κέρμα (gew. *pl.*), τὸ κερμάτιον, τὸ χάραγμα, kupferne ~ ὁ χαλκός, ὁ χαλκοῦς, kleine ~ τὰ κερμάτια, gute ~ τὸ δόκιμον νόμισμα, falſche ~ τὸ ἀδόκιμον νόμισμα, τὸ παραχάραγμα, falſche ~n ſchlagen παρακόπτειν, παραχαράττειν, klingende ~ ἕτοιμον ἀργύριον oder bloß ἀργύριον, goldene ~ ὁ χρυσοῦς, für bare ~ nehmen (Sprichw.) ῥᾳδίως πιστεύειν od. πείθεσθαι (P.). — 2. (der Ort, wo Geld geprägt wird) τὸ ἀργυροκοπεῖον.

münzen κόπτειν od. χαράττειν νομίσματα, ἀργυροκοπεῖν, gemünztes Gold, Silber χρυσίον od. ἀργύριον ἐπίσημον, falſch ~ παρακόπτειν, παραχαράττειν, das iſt auf mich gemünzt (übtr.) πρὸς ἐμὲ τείνει od. εἴρηται τοῦτο.

Münzer *m* ὁ ἀργυροκόπος, ὁ ἀργυροκοπιστὴρ (ῆρος), [gew. *part.* der Verben.]

Münzfälſcher *m* ὁ παραχαράκτης.

Münzfuß *m* ἡ τῶν νομισμάτων τιμή.

Münzhaus *n* τὸ ἀργυροκοπεῖον.

Münzkabinett *n* ὁ νομισμάτων θησαυρός.

Münzkenner *m* ὁ περὶ τὰ νομίσματα σοφός, ὁ ἀργυρογνώμων (ονος). [στήμη.]

Münzkunde *f* ἡ περὶ τὰ νομίσματα σοφία od. ἐπι-

Münzmeiſter *m* ὁ ἐπὶ τῶν νομισμάτων.

Münzſorte *f* τὰ νομίσματα, kleine τὰ κερμάτια.

Münzſtätte *f* τὸ ἀργυροκοπεῖον.

Münzwardein *m* ὁ ἀργυρογνώμων (ονος), ὁ δοκιμαστὴς τῶν νομισμάτων.

Münzweſen *n* τὰ περὶ τὰ νομίσματα.

Münzwiſſenſchaft *f* ἡ νομισματικὴ.

mürbe (morſch, nicht feſt) ψαθυρός, σαθρός, (weich, reif) πέπων, πέπειρος (2), μαλακός, (nachgiebig) μαλακός, ὑγρός, (matt) κατάπονος (2), j-n ~ machen καταπονεῖν, κλᾶν, θραύειν τινά

Mürbheit, Mürbigkeit *f* ἡ ψαθυρότης, ἡ σαπρότης, ἡ μαλακότης (ητος), übtr. ἡ μαλακία, ἡ ὑγρότης (ητος).

murmeln τονθορύζειν, ὑποτονθορύζειν, γογγύζειν, ὑπογογγύζειν, (von einer Verſammlung) θορυβεῖν, ὑποθορυβεῖν, (von Gewäſſern) ψοφεῖν, ψιθυρίζειν.

Murmeln *n* ὁ γογγυσμός, ἡ γόγγυσις, ὁ ψόφος, ἡ ψόφησις, ὁ ψιθυρισμός, τὸ ψιθύρισμα.

Murmeltier *n* ὁ μυοξός.

murren γογγύζειν, τονθορύζειν, θορυβεῖν, μέμφεσθαι (M.), über etw. ~ ἐπιμέμφεσθαί (M.) τινι, γογγύζειν περί τινος, θορυβεῖν πρός od. διά τι, gegen etw. ~ γογγύζειν κατά τινος od. πρός τι.

Murren *n* ἡ γόγγυσις, ὁ γογγυσμός, ὁ θόρυβος.

mürriſch σκυθρός, σκυθρωπός, στρυφνός, αὐστηρός, δύσκολος (2), δυσάρεστος (2), δυσχερής, ἀηδής, χαλεπός, ~ ausſehen σκυθρωπάζειν, σκυθρωπεῖν, στρυφνὸν εἶναι ὁρᾶν, ~ ſein δυσκολαίνειν, δυσκολίαν ἔχειν, δυσχεραίνειν, δυσκόλως ἔχειν, gegen j-n χαλεπῶς προσφέρεσθαι (P.) τινι, über etw. δυσχεραίνειν τινί, ἐπί τινι, δυσκολαίνειν τινί. ~es Weſen ἡ σκυθρωπότης, ἡ στρυφνότης, ἡ χαλεπότης (ητος), ἡ δυσκολία, ἡ δυσχέρεια, ἡ αὐστηρότης (ητος) und das *neutr.* v. *adj.*

Mus *n* ὁ πόλτος, τὸ ἔτνος, ὁ λέκιθος.

musartig λεκιθοειδής, λεκιθώδης.

Muſchel *f* ἡ κόγχη, τὸ κογχύλιον, ὁ κόγχος, τὸ ὄστρειον (ὄστρεον), kleine ~ τὸ κογχίον. [ώδης.]

muſchelartig, -förmig κογχοειδής, κογχώδης, ὀστρει-

Muſchelfänger *m* ὁ κογχοθήρας.

Muſchelkalk, -marmor *m* ὁ κογχυλίας λίθος.

Muſchelſchale *f* ἡ κόγχη, τὸ κογχύλιον, τὸ τῆς κόγχης ὄστρακον.

Muſcheltier *n* τὸ ὀστρέινον ζῷον.

Muſe *f* ἡ μοῦσα, Tempel, Sitz der ~n τὸ μουσεῖον, von den ~n begeiſtert μουσομανής.

Muſenfeind *m* ὁ ἄμουσος.

Muſenfeſt *n* τὰ μουσεῖα. [φιλομουσεῖν.]

Muſenfreund *m* ὁ φιλόμουσος, ὁ μουσικός, ein ~ ſein

Muſenkunſt *f* ἡ μουσική, ἡ μοῦσα.

Muſenſitz, -tempel *m* τὸ μουσεῖον.

Muſenſohn *m* ὁ μουσικός.

Muſeum *n* τὸ μουσεῖον.

Muſik *f* 1. (als Kunſt) ἡ μουσική, in der ~ erfahren, die ~ betreffend μουσικός, in ~ ſetzen μελοποιεῖν. — 2. (Tonſtück) ἡ μελῳδία, τὸ μέλος, ἡ συμφωνία, ἡ ἁρμονία, Theorie der ~ ἡ ἁρμονική. — 3. (die Muſikanten) οἱ μουσουργοί.

Muſikalien *f/pl.* τὰ μέλη.

muſikaliſch μουσικός, ~ ſein μουσικεύεσθαι.

Muſikant *m* ὁ μουσουργός, ὁ αὐλητής, ὁ ψάλτης, ὁ κιθαριστής. [ψάλτρια.]

Muſikantin *f* ἡ μουσουργός, ἡ αὐλητρίς (ίδος), ἡ

Muſikfreund *m* ὁ φιλόμουσος.

Muſikfreundin *f* ἡ φιλόμουσος.

muſikkundig μουσικός, μουσικῆς ἔμπειρος (2).

Muſiklehrer *m* ὁ μουσικῆς διδάσκαλος.

muſikliebend μουσικός.

Muſikſaal *m* τὸ ᾠδεῖον.

Muſikſtück *n* τὸ μέλος. [μουσικῷ διδασκαλία.]

Muſikunterricht *m* ἡ μουσικὴ παιδεία, ἡ παρὰ τῷ

Muſikus *m* ὁ μουσικός, ὁ τὴν μουσικὴν ἐργαζόμενος.

muſikverſtändig μουσικός, μουσικῆς ἔμπειρος (2).

Muſivarbeit *f* τὸ ψηφοθέτημα, auch τὸ μουσεῖον, ~ machen ψηφοθετεῖν, ψηφολογεῖν, Verfertigung von ~ ἡ ψηφολογία, Zierat von ~ τὰ ἐμβλήματα.

Muſivarbeiter *m* ὁ ψηφοθέτης, ὁ ψηφολόγος.

muſiviſch λιθόστρωτος (2).

muſizieren μουσίζειν, ἀποτελεῖν συμφωνίαν, gew. κρούειν τὴν λύραν u. dgl. [κάρυον.]

Muskat *m*, **Muskate** *f* τὸ μοσχοκαρύδιον, τὸ μοσχο-

Muskatnuß *f* ſ. Muskat.

Muskel *m*, *f* ὁ μῦς (υός), voll ~n μυώδης.

Muskelband *n* τὸ νεῦρον.

Muskelknoten *m* ὁ μυών (ῶνος).

Muskelkraft *f* ἡ ῥώμη, ἡ εὐτονία.

Muskellehre *f* ἡ μυολογία.

Muskulatur *f* οἱ μύες.

muskulös μυώδης.

Muß *n* (Notwendigkeit) ἡ ἀνάγκη.

Muße *f* ἡ σχολή (Freiſein von Geſchäften od. Berufsarbeiten), ἡ ἀπραξία, ἡ ἀπραγμοσύνη (Untätigkeit), ἡ ἡσυχία (Ruhe), ἡ ῥᾳστώνη (Erleichterung), ~ haben σχολὴν ἔχειν od. ἄγειν, σχολάζειν, ἀπράγμονα εἶναι, ~ zu etw. haben σχολάζειν τινί, εὐσχολεῖν τινος. ſeine ~ auf etw. verwenden σχολὴν ποιεῖσθαι (M.) πρός τι, σχολὴν ἔχειν ἀμφί τι, viel ~ haben εὖ ἔχειν σχολῆς, keine ~ haben πράγματα ἔχειν, ἀσχολίαν ἔχειν od. ἄγειν, ἄσχολον εἶναι, ἀσχολεῖσθαι (P.), ἀσχόλως ἔχειν, mit ~ σχολῇ, μετὰ σχολῆς, in od. bei ~ ἐπὶ σχολῆς, κατὰ σχολήν, καθ' ἡσυχίαν. [σκη, in ~ gekleidet σινδονίτης.]

Muſſelin *m* ἡ σινδών (όνος), τὸ σινδόνιον, ἡ σινδονίτις

Muſſelingewand, -kleid *n* ἡ σινδών (όνος), ein ~ tragen σινδονοφορεῖν.

müſſen 1. δεῖ mit *acc.* u. *inf.*, ἀνάγκη (ἐστί) mit *dat.* od. *acc.* u. *inf.* (äußere Notwendigkeit), χρή mit *acc.* u. *inf.* (innere Notwendigkeit), ἀναγκάζεσθαι (P.) mit *inf.* (gezwungen werden), ὀφείλειν (moraliſche Verpflichtung), προσήκει, πρέπει (es ſchickt ſich, gebührt ſich). — 2. Außerdem folgende Wendungen: 1. hätte ... müſſen durch d.

Digitized by Google

ind., ꝛc. du hättest dies tun ~ ἐχρῆν σε τοῦτο ποιεῖν, 2. es mußte sich treffen, daß συμβαίνειν mit *inf.* od. τυγχάνειν mit *part.*, ꝛc. es mußte sich treffen, daß der König kam συνέβη τὸν βασιλέα ἐλθεῖν od. ἔτυχεν ὁ βασιλεὺς ἐλθών, 3. du mußt nicht (als bringende Ermahnung) μή mit d. *impr. praes.* od. *conj. aor.*, ꝛc. du mußt dies nicht tun μὴ ποίει od. μὴ ποιήσῃς τοῦτο, 4. es müsse (als dringender Wunsch) εἴθε, εἰ, εἰ γάρ mit *opt.* od. d. bloße *opt.*, 5. es muß (unbedingte Behauptung) der *ind.*, ꝛc. dies muß ein schlechter Mensch sein κακὸς οὗτός ἐστιν ἄνθρωπος, 6. es müßte (es sollte nach unserer Ansicht) der *opt.* mit ἄν, ꝛc. er müßte glücklich sein εὐτυχὴς ἂν εἴη, 7. es müßte denn, es müßte etwa sein ἐάν μή mit *conj.*, εἰ μή, 8. daß doch ... mußte (bei Ausrufungen des Unwillens) der *inf.* mit τό, ꝛc. daß ich gerade jetzt hierher kommen mußte τὸ ἐμὲ νῦν ἐλθόντα δεῦρο τυχεῖν, 9. ich muß lachen ἐγέλασα, das muß ich loben ταῦτα ἐπήνεσα, 10. sehr häufig wird ~ durch das *adj. verb.* auf τέος (entspr. dem lat. Gerund.) wiedergegeben, ꝛc. ich muß gehen ἰτέον (μοί) ἐστιν (eundum (mihi) est), man muß den König ehren τιμητέον τὸν βασιλέα od. τιμητέος ὁ βασιλεύς, auch kann man d. Formeln οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐ od. οὐκ ἔχω ὅπως οὐ gebrauchen, ꝛc. ich muß deinen Worten glauben οὐκ ἔχω ὅπως οὐ πιστεύσω τοῖς λόγοις σου.

Mußestunde, -zeit *f* ὁ σχολῆς χρόνος, ἡ σχολή, ἡ ἡσυχία.

müßig 1. σχολαῖος, σχολαστικός, ἀργός (2), ἀπράγμων (ohne Arbeit, Geschäfte), ~ sein σχολάζειν, ἀργεῖν, ἀπρακτεῖν, σχολὴν ἔχειν od. ἄγειν, ἀπραγεῖν, einen ~en Zuschauer abgeben κεχηνέναι, ~ dasitzen μέλλειν καὶ καθῆσθαι, ~e Rede λῆροι οὗτοι, *adv.* σχολῇ, κατὰ σχολήν, ἐπὶ σχολῆς, ἀργῶς. — 2. (unnütz) περιττός, περίεργος (2).

Müßiggang *m* ἡ ἀπραγμοσύνη, ἡ ἀπραξία, ἡ ἀργία, sich dem ~ ergeben πρὸς ἀργίαν τρέπεσθαι (M.), ~ ist aller Laster Anfang ἀρχὴ παντὸς κακοῦ ἡ ἀργία.

Müßiggänger *m* ὁ ἀπράγμων u. d. übr. *adj.* mit d. Art., ein ~ sein ἀργεῖν, ἀπρακτεῖν.

Muster *n* τὸ δεῖγμα, τὸ παράδειγμα, τὸ πρότυπον, τὸ πρωτότυπον, τὸ ἀρχέτυπον, (Probe, Probestück) ἡ ἐπίδειξις, als ~ aufstellen παράδειγμα ποιεῖσθαι (M.), ἐπιδεικνύναι, sich etw. zum ~ nehmen παραδείγματι χρῆσθαί τινι.

Musterbild *n* τὸ παράδειγμα.

mustergültig δόκιμος (2), χρηστός.

musterhaft ἐντελής, ἄριστος, κράτιστος, κάλλιστος, ἐκπρεπής, (im moralischen Sinne) χρηστός, δίκαιος, καλοκἀγαθός.

Musterkarte *f* τὸ δεῖγμα, τὸ παράδειγμα.

mustern κρίνειν, διακρίνειν, ἐξετάζειν, δοκιμάζειν, die Soldaten ~ ἐξέτασιν ποιεῖσθαι (M.) τῶν στρατιωτῶν od. τῶν ὅπλων, ἐξετάζειν τοὺς στρατιώτας, θεωρεῖν τοὺς στρατιώτας, ἐπέρχεσθαι τὸ στρατόπεδον.

Musterrolle *f* ὁ κατάλογος, in die ~ eintragen καταλέγειν εἰς τὸν κατάλογον, καταλέγειν τινὰ στρατιώτην.

Musterung *f* ἡ ἐξέτασις (mit u. ohne τῶν ὅπλων), ὁ ἐξετασμός, ἡ δοκιμασία, ἡ ὁπλομαχία, eine ~ halten, ſ. mustern.

Mut *m* 1. (Kühnheit, Seelenstärke) ὁ θυμός, τὸ θάρρος, ἡ τόλμα, ἡ εὐτολμία, ἡ εὐψυχία, ἡ τῆς ψυχῆς ῥώμη, τὸ φρόνημα, ἡ ἀνδρία. — 2. (Gemütsverfassung, Gemüt) ἡ ψυχή, ὁ θυμός, froher ~ ἡ εὐφροσύνη, guten ~es θαρρῶν (*part.* von θαρρεῖν), θαρραλέος, *adv.* θαρρούντως, θαρραλέως, ~ haben θυμὸν ἔχειν, τολμᾶν, frohen ~ haben εὐθυμεῖν, εὐθυμίαν ἔχειν od. ἄγειν, θαρρεῖν, προθυμεῖσθαι (P.), hohen ~ haben μεγαλοφρονεῖν, μεγαλοψυχεῖν, μέγα φρονεῖν, ~ fassen θαρρεῖν, wieder ~ fassen ἀναθαρρεῖν, ἀναλαμβάνειν θυμόν, nicht den ~ zu etw. haben ἀποδειλιᾶν τοῦ mit *inf.*, ἀθυμεῖν πρός od. εἴς τι, ἀθύμως ἔχειν πρός τι, ἀποκνεῖν τι od. *inf.*, den ~ sinken lassen, verlieren ἀποβάλλειν τὸν θυμόν, δουλοῦσθαι (P.) τὴν γνώμην, ἀναπίπτειν τῇ γνώμῃ, ἀθυμεῖν, εἰς ἀθυμίαν ἐμπίπτειν, ἀποδειλιᾶν, den ~ zu etw. verlieren ἀθύμως ἔχειν πρός τι, ἀποδειλιᾶν πρός τι od. ἔν τινι, j-m ~ einflößen θαρρύνειν, παραθαρρύνειν τινά, θάρρος ἐμποιεῖν, ἐμβάλλειν od. παρέχειν τινί, j-m wieder ~ einflößen ἀναθαρρύνειν τινά, j-m ~ einsprechen παρακελεύεσθαι (M.) τινι θαρρεῖν, κελεύειν τινὰ θαρρεῖν, mir ist zumute διανοοῦμαι (P.), ἔχω τὴν ψυχήν, mir ist wohl zumute θαρρῶ, καλὴν ἐλπίδα ἔχω, mir ist übel od. schlecht zumute ἀθύμως ἔχω, ἀθυμῶ, δυσθύμως ἔχω, mir ist nicht wohl zumute dabei φόβον ἔχω, φοβοῦμαι (P.), ἐν φόβῳ εἰμί.

Mütchen *n*: sein ~ kühlen πληροῦν θυμόν, an j-m τιμωρεῖσθαι (M.) τινα, πάντα τρόπον κακοῦν τινα.

mutig θαρραλέος, εὐθαρσής, εὔθυμος, εὔψυχος, εὐτολμος (sämtl. 2), ἀνδρεῖος, ἀνδρικός, (von Tieren) θυμοειδής od. θυμώδης, j-n ~ machen ῥώμην παρέχειν od. ἐμποιεῖν τινι, θαρρεῖν ποιεῖν τινα, ἐπιρρωνύναι τινά, παραθαρρύνειν τινά.

mutlos ἄθυμος (2), δειλός, ἄτολμος (2), ἀνανδρος (2), ~ sein ἀθυμεῖν, ἀθύμως ἔχειν od. διακεῖσθαι, ganz ~ sein καταθυμεῖν, ~ werden ἀποδειλιᾶν.

Mutlosigkeit *f* ἡ ἀθυμία, ἡ ἀτολμία, ſ. Feigheit.

mutmaßen εἰκάζειν, (annehmen) ὑπολαμβάνειν, ὑποτοπεῖν (u. M.), (argwöhnen) ὑπονοεῖν, ὑποπτεύειν, (meinen) δοξάζειν, (aus Gründen) τεκμαίρεσθαι (M.), στοχάζεσθαι, καταστοχάζεσθαι (M.), leicht zu ~ εὐσύμβλητος (2), εὐσύμβολος (2).

Mutmaßen *n*, **Mutmaßung** *f* ὁ εἰκασμός, ἡ εἰκασία, ἡ ὑπόληψις, ἡ ὑπόνοια, ἡ ὑποψία, ἡ δόξα, ἡ τέκμαρσις.

mutmaßlich δοκῶν, gew. durch Verben, *adv.* δοκούντως, ἐκ τῶν δοκούντων od. δοξάντων, ὡς εἰκάσαι, ὡς ἔοικεν, εἰκότως, ἐκ τῶν εἰκότων.

Mutter *f* 1. ἡ μήτηρ, auch ἡ τεκοῦσα (ſ-s τινά), von der ~ her μητρόθεν, πρὸς μητρός, ~ werden τίκτειν παῖδα, übtr. (Urheberin) ἡ μήτηρ od. ὁ πατήρ, je nachdem das *subst.*, das als ~ von etw. bezeichnet wird, im Griech. *m* od. *f* ist. — 2. (an der Schraube) τὸ περικόχλιον.

Mutterbeschwerden *f/pl.* τὰ ὑστερικὰ πάθη, eine Frau, die ~ hat ἡ ὑστερικὴ γυνή.

Mutterbruch *m* ἡ ὑστεροκάλη.

Mutterbruder *m* ὁ τῆς μητρὸς ἀδελφός, ὁ μητράδελφος, ὁ πρὸς μητρὸς θεῖος.

Mutterbrust *f* ἡ μάμμη.

Mütterchen *n* τὸ μητρίδιον, τὸ μητράριον, τὸ μαμμάριον, ἡ μαῖα, ein altes ~ τὸ γραϊδιον (γραΐδιον).

Mutterflecken *m*, **-mal** *n* ὁ συγγενὴς σπίλος.

Mutterfreude *f* ἡ ἀπὸ τῶν τέκνων ἡδονή.

Mutterglück *n* ἡ εὐπαιδία, ἡ εὐτεκνία.

Mutterhals *m* (Hals der Gebärmutter) ἡ ἐναυλία.

Mutterherz *n* ἡ τῆς μητρὸς ψυχή.

Mutterkalb *n* ἡ δάμαλις (εως).

Mutterkrampf *m* ὁ τῆς μήτρας σπασμός.

Mutterkraut *n* τὸ παρθένιον.

Mutterlamm *n* ὁ, ἡ ἀμνός.

Mutterland *n* ἡ μητρίς (ίδος), ἡ μητρόπολις, gew. ἡ πατρίς (ίδος).

Mutterleib *m* ἡ κοιλία, ἡ μήτρα, von ~e an ἐκ κοιλίας μητρός, ἀπὸ πρώτης γενεᾶς, εὐθὺς γεννηθείς.

mütterlich 1. (der Mutter angehörend, von der Mutter herrührend, sie betreffend) μητρῷος, μητρικός, ὁ, ἡ, τὸ τῆς μητρός, von ~er Seite ἀπὸ od. πρὸς μητρός, μητρόθεν. — 2. (nach Art der Mutter) ὥσπερ od. οἷα δὴ μήτηρ, ꝛc. eine ~e Pflege θεραπεία οἵα μητρός.

Mutterliebe *f* ἡ φιλοστοργία, τὸ φιλότεκνον, τὸ φιλόστοργον.

mutterlos ἀμήτωρ (ορος), τῆς μητρὸς ἔρημος.

Muttermal *n* ſ. Mutterflecken.

Digitized by Google

Muttermilch *f* τὸ ἀπὸ τῆς μητρὸς γάλα (ακτος).
Muttermord *m* ἡ μητροκτονία, einen ~ begehen μητροκτονεῖν.
Muttermörder *m* ὁ μητροκτόνος, ὁ μητροφόνος, ὁ [μητροφόντης.
Muttermund *m* eig. ὁ τῆς μητρὸς στόμα, (Öffnung der Gebärmutter) ἡ μήτρα, τὸ τῆς ὑστέρας στόμα.
muttermackt πάντων γυμνός od. ἔρημος.
Muttername *m* τὸ μητρὸς od. μητρῷον ὄνομα.
Mutterpech *n* τὸ μηκώνιον.
Mutterpferd *n* ἡ (θήλεια) ἵππος.
Mutterpflege *f* (von seiten der Mutter) ἡ παρὰ τῆς μητρὸς θεραπεία, (an der Mutter) ἡ τῆς μητρὸς θεραπεία.
Mutterschaf *n* ἡ οἶς (οἰός).
Mutterscheide *f* ὁ γυναικεῖος κολεός.
Mutterschmerz *m* ἡ ὠδίς (ῖνος).
Mutterschoß *m* ἡ τῆς μητρὸς κοιλία.
Mutterschwein *n* ἡ σῦς (υός), ἡ γρόμφις (εως).
Mutterschwester *f* ἡ τῆς μητρὸς ἀδελφή, ἡ μητράδελφος, ἡ τηθίς (ίδος).
Muttersprache *f* ἡ ἐγχώριος od. ἰδία γλῶττα.
Mutterspritze *f* ὁ μητραγχύτης. [τρίς (ίδος).
Mutterstaat *f* (einer Kolonie) ἡ μητρόπολις, sonst ἡ πα-
Mutterstelle *f*: ~ bei j-m vertreten ἀντὶ μητρὸς εἶναί τινι, ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος ὥσπερ ἂν εἰ μήτηρ ἐπιμελοῖτο. [λόγοι.
Mutterstimme *f* ἡ τῆς μητρὸς φωνή, οἱ τῆς μητρὸς
Mutterteil *n* τὰ μητρῷα, τὰ μητρόθεν παρειλημμένα.
Muttertreue *f* ἡ τῆς μητρὸς φιλοστοργία.
Mutterwitz *m* ὁ οἰκεῖος νοῦς, ἡ οἰκεία σύνεσις, ἡ ἔμφυτος od. φύσει κομψότης (ητος).
mutvoll s. mutig.
Mutwille *m* (Ausgelassenheit, Zügellosigkeit) ἡ ἀκολασία, (kindisches Wesen) ἡ παιδιά, (Übermut) ἡ ὕβρις, (jugendlicher Leichtsinn) ἡ νεότης (ητος), ~n treiben ἀκολασταίνειν, ἀσελγαίνειν, ὑβρίζειν, νεανιεύεσθαι, μειρακιεύεσθαι, νεανισκεύεσθαι, seinen ~n an j-m auslassen ὑβρίζειν τινά u. εἴς τινα, ἀφυβρίζειν εἴς τινα, ἐφυβρίζειν τινί, aus ~ μετὰ παιδιᾶς, ἐκ περιουσίας.
mutwillig 1. ἀκόλαστος (2). ὑβριστικός, ἀσελγής, νεανικός, ~e Behandlung τὸ ὕβρισμα, ἡ ὕβρις, ~ sein ἀκολασταίνειν, ἀσελγαίνειν, sich ~ betragen, ~ handeln μειρακιεύεσθαι, νεανιεύεσθαι. — 2. (vorsätzlich, absichtlich) ἑκών, ἑκούσιος. — 3. (unüberlegt) ἀλόγιστος (2). — 4. *adv.* (ohne Grund) εἰκῇ, ~ verlieren, preisgeben, aufopfern προΐεσθαι.
Mütze *f* ἡ μίτρα, ἡ κυνῆ (eig. von Hundefell, dann allg.).
Myriade *f* ἡ μυριάς (άδος).
Myrrhe *f* ἡ μύρρα, τὸ μύρον, ἡ σμύρνα.
Myrrhenöl *n*, **-salbe** *f* τὸ μύρον.
Myrte *f* ἡ μυρρίνη (μυρσίνη), ἡ μύρτος, von ~ μύρρινος (μύρσινος), μύρτινος.
myrtenähnlich, -artig μυρρινοειδής.
Myrtenbaum *m* ἡ μύρτος, ὁ μύρρινος. [ρίνη.
Myrtenbeere *f* τὸ μύρτον, ἡ μυρτίς (ίδος), ἡ μυρ-
Myrtenblatt *n* τὸ μύρρινον φύλλον.
Myrtengebüsch *n* αἱ μυρρίναι.
Myrtenhain *m* ὁ μυρρινών (ῶνος).
Myrtenkranz *m* ὁ μύρρινος στέφανος.
Myrtenlaub *n* ἡ μυρρίνη.
Myrtenmarkt *m* αἱ μυρρίναι.
Myrtenöl *n* τὸ μύρον.
Myrtensaft *m* τὸ μύρον.
Myrtenwald *m* ὁ μυρρινών (ῶνος).
Myrtenwein *m* ὁ μυρτίτης οἶνος.
Myrtenzweig *m* ἡ μύρτος.
Mysterien *f/pl.* αἱ τελεταί, τὰ μυστήρια, τὰ μυστικά, in die ~ einweihen μυεῖν τὰ μυστήρια τινα, μυστηριάζειν, in die ~ eingeweiht sein μεμυημένον εἶναι, zu den ~ vorbereiten μυσταγωγεῖν, Einweihung in die ~ ὁ μυστηριασμός, Vorbereitung zu den ~ ἡ μυσταγωγία, die ~ feiern τελεῖν τὰ μυστήρια.
mysterienartig, -haft μυστηριώδης.
mystisch μυστικός, μυστηρικός.
Mythe *f*, **Mythos** *m* ὁ μῦθος, τὸ μυθολόγημα, eine ~ erzählen μυθολογεῖν, eine ~ erdichten μυθοποιεῖν, einer ~ ähnlich μυθώδης.
Mythengeschichte *f* τὰ μυθικά.
mythisch μυθικός.
Mythologe *m* ὁ μυθολόγος.
Mythologie *f* ἡ μυθολογία, οἱ μῦθοι.
mythologisch μυθολογικός.

N

N *n* **N**, ν, τὸ νῦ (indecl.).
N. N. ὁ, ἡ, τὸ δεῖνα. [χοινίκη.
Nabe *f* ἡ σῦριγξ (γγος), τὸ συρίγγιον, ἡ πλήμνη, ἡ
Nabel *m* ὁ ὀμφαλός, τὸ τῆς γαστρὸς μέσον.
nabelähnlich, -artig, -förmig ὀμφαλώδης, ὀμφαλωτός.
Nabelbinde *f* τὸ ὀμφαλοῦ σπάργανον.
Nabelblatt *n* ἡ κοτυληδών (όνος).
Nabelbruch *m* ὁ ἐξόμφαλος.
Nabelgegend *f* τὸ ἐπομφάλιον.
Nabelknopf *m* τὸ ἀκρομφάλιον, τὸ ἀκρόμφαλον.
nabelrund ὀμφαλώδης, ὀμφαλωτός, ὀμφάλιος (2).
Nabelschnur *f*, **-strang** *m* τὸ ὀμφάλιον νεῦρον, ὁ ὀμφαλός, die ~ abschneiden τὸν ὀμφαλὸν ἀποτέμνειν.
Nabelverhärtung *f* τὸ πωρόμφαλον.
[1]nach 1. (örtl. zur Bezeichnung der Bewegung nach einem Orte hin) εἰς, ἐπί, πρός mit *acc.*, auch κατά mit *acc.*, der Richtung nach einem bestimmten Ziele hin (in der Richtung nach, auf) ἐπί mit *gen.*, bei Länder- und Städtenamen: εἰς mit *acc.*, doch stehen bei Städtenamen auch Akkusativformen mit dem Suffix δε, z.B. ~ Korinth Κόρινθόνδε, ~ Megara Μέγαράδε, ~ Athen Ἀθήναζε, ~ Theben Θήβαζε (doch sind diese Formen gerade nicht häufig, gew. εἰς Κόρινθον usw.), ~ Hause οἴκαδε, doch auch εἰς und ἐπ' οἶκον, auch gebraucht man mit μετά zusammengesetzte Verben, z.B. ~ j-m schicken μεταπέμπεσθαί (M.) τινα, nach j-m od. etw. gehen μετέρχεσθαί τινα u. τι (s. d. betreffenden Verben). — 2. (zur Bezeichnung einer Folge im Raum od. Range) μετά mit *acc.*, unmittelbar ~ ἐκ. ἀπό mit *gen.*, ~einander ἄλλος ἐπ' ἄλλῳ, ἑξῆς, ἐφεξῆς, ἐν τῷ μέρει, ἀνά, κατά od. παρὰ μέρος. — 3. (zeitlich) μετά mit *acc.*, διά mit *gen.*, z.B. ~ langer Zeit μετὰ πολὺν χρόνον, διὰ πολλοῦ χρόνου, oft stehen auch Partizipialkonstr., z.B. ~ kurzer Zeit οὐ πολλοῦ χρόνου διαγενομένου, ~ Besiegung der Feinde τῶν πολεμίων νικηθέντων u. dgl., ~ und ~ κατὰ μικρόν, κατ' ὀλίγον, κατὰ βραχύ. — 4. (gemäß) κατά mit *acc.*, ἐκ mit *gen.*, z.B. ~ meiner Ansicht ἐκ (seltener ἀπό) τῆς ἐμῆς γνώμης, ἐκ τῶν ἐμοὶ δοξάντων, ~ den Gesetzen κατὰ τοὺς νόμους, ~ Kräften κατὰ δύναμιν, ἐκ τῶν δυνατῶν. — 5. (in Ansehung) κατά mit *acc.* od. gewöhnlicher der bloße *acc.* (der Beziehung), z.B. der Abstammung ~ τὸ γένος, der Gestalt ~ j-m ähnlich sein ὅμοιον εἶναί τινι τὸ εἶδος. — 6. bei musikalischen Instrumenten πρός u. ὑπό mit *acc.*, z.B. ~ der Flöte πρὸς τὸν αὐλόν, ὑπὸ τὸν αὐλόν, ~ dem Takte ἐν ῥυθμῷ, μετὰ ῥυθμοῦ. [σδε.
[2]nach *adv.* (im Ausruf), z.B. mir ~! ἐμοὶ ὄπου od. ὅπε-
Nachachtung *f* ἡ τήρησις, ἡ παρατήρησις, gew. durch Verben, z.B. zu jedermanns ~ ἵνα oder ὅπως πᾶς τις τηρῇ (τηροίη) od. φυλάξῃ, ὅπως πᾶς τις οὕτω ποιῇ.

Digitized by Google

nachäffen j-m εἰκάζειν τινά (zur Verſpottung), ζηλοτυπεῖν τινα.
nachäffend κακόζηλος (2).
Nachäffung *f* ἡ ζηλοτυπία, ἡ κακοζηλία.
nachahmen μιμεῖσθαί, ἀπομιμεῖσθαι (M.) τινα, χρῆσθαι παραδείγματί τινι (ſich j-n zum Muſter nehmen), ζηλοῦν τινα (nacheifern), ἀκολουθεῖν τινι (j-m in einer Handlungsweiſe folgen), leicht, ſchwer nachzuahmen εὐ-, δυσμίμητος (2).
Nachahmer *m* ὁ μιμητής, ὁ ζηλωτής, gew. *part.* der Verben, ein geſchickter ~ von etw. μιμητικός τινος.
Nachahmerin *f* durch d. *part.* der Verben.
nachahmlich μιμητός.
Nachahmung *f* ἡ μίμησις, ἡ ζήλωσις, Darſtellung durch ~ ἡ μίμησις (als Sache τὸ μίμημα), Gegenſtand der ~ τὸ ζήλωμα, zur ~ geſchickt μιμητικός.
Nachahmungsſucht *f* ἡ ζηλοτυπία. [ἄξιος.]
nachahmungswert, -würdig μιμητός, ζηλωτός, ζήλου
Nacharbeit *f* τὸ ὕστερον γενόμενον ἔργον.
nacharbeiten (nach j-m arbeiten) διαδέχεσθαι (M.) τινα ἐργαζόμενον, ἐπιλαμβάνεσθαι τοῦ ἔργου τινός, (nachbeſſern) ἐπισκευάζειν, διεργάζεσθαι (M.), (nachholen, wiedereinbringen) ἐπανορθοῦν, (nach einem Muſter arbeiten) χρῆσθαι τῷ ἔργῳ τινὸς παραδείγματι.
Nacharbeiten *n* ἡ ἐπισκευή, ἡ διόρθωσις. [τινι.]
nacharten j-m ὅμοιον γίγνεσθαί τιν., ὁμοιοῦσθαί (P.)
Nachbar *m* allg. ὁ πλησίον, ὁ πέλας, (Haus- u. Grenznachbar) ὁ γείτων (ονος), (Haus~) ὁ γείτων (ονος), ὁ πάρ-, πρόσοικος, (Grenz~) ὁ ὅμορος, ὁ πλησιόχωρος, ὁ ἀστυγείτων (ονος), j-s ~ ſein allg. γειτνιάζειν, γειτονεῖν τινι, Haus~ ſein πλησίον οἰκεῖν τινος, Grenz~ ſein ὁμορεῖν τινι, Sitz~ ſein παρακαθῆσθαί τινι, Tiſch~ ſein παρακατακλίνεσθαί (P.) τινι.
Nachbarin *f* ἡ πέλας, ἡ πλησίον uſw., ſ. Nachbar.
Nachbarland *n* ἡ ὅμορος γῆ ob. χώρα.
nachbarlich ὁ, ἡ, τὸ πλησίον uſw., ſ. Nachbar.
Nachbarſchaft *f* 1. ἡ γειτονία, ἡ γειτνίασις, ἡ γειτόνησις (das Benachbartſein), ἡ ὁμόρησις (Grenz~), in der ~ πλησίον, ἐν γειτόνων, aus der ~ ἐκ γειτόνων. — 2. (die Nachbarn) ſ. Nachbar. [σιόχωρος πόλις.]
Nachbarſtaat *m*, **-ſtadt** *f* ἡ πάροικος, γείτων ob. πλη-
Nachbarvolk *n* τὸ ὅμορον ἔθνος.
Nachbau *m* τὸ προσ-, ἐπῳκοδομημένον.
nachbauen (nach anderm) ὕστερον οἰκοδομεῖν, (noch hinzu) προσ-, ἐποικοδομεῖν, ἐπισκευάζειν.
nachbedacht: ~ klüger gedacht (Sprichw.) αἱ δεύτεραι φροντίδες σοφώτεραι, vorgetan und ~ hat manchem ſchon groß Leid gebracht (Sprichw.) αἱ ὑστεροβουλίαι οὐκ ἀμείνονες, κακὸν τὸ ὑστεροβουλεῖν.
nachbekommen ὕστερον λαμβάνειν, προσλαμβάνειν, ἐπιγίγνεταί τινί τι.
nachbellen ὄπισθεν ὑλακτεῖν, ἀνθυλακτεῖν.
nachbeſſern ἐπι-, διασκευάζειν, διορθοῦν.
nachbeten (ein Gebet) συνεπεύχεσθαι (M.), übtr. j-m etw. ~ εἰκῇ ὁμολογεῖν οὐ. τὰ αὐτὰ λέγειν τινί.
nachbezahlen ἐπικαταβάλλειν, προσκαταβάλλειν, προσκατατιθέναι. [τὸ ὁμοίωμα, ἡ εἰκών (όνος).]
Nachbild *n* τὸ μίμημα, τὸ ἀπομίμημα, τὸ ἀπείκασμα,
nachbilden μιμεῖσθαι, ἀπομιμεῖσθαι (M.), ἀπεικάζειν, ὁμοιοῦν, ἀφομοιοῦν, ὑποτυποῦν, genau ~ ἐξεικάζειν.
Nachbildner *m* ὁ μιμητής.
Nachbildung *f* ἡ μίμησις, ἡ ἀπομίμησις, ἡ εἰκασία, ἡ ἀπεικασία (als Handlung), τὸ ἀπομίμημα, τὸ ἀπείκασμα (als Sache).
nachbleiben ὑπομένειν. λείπεσθαι, κατα-, ὑπολείπεσθαι (P.), λοιπὸν οὐ. ὑπόλοιπον εἶναι.
nachblicken ἀποβλέπειν εἴς τινα.
nachbrechen *intr.* ὕστερον ῥήγνυσθαι, ἐπικαταρρήγνυσθαι (P.). [λελειμμένον τι.]
nachbringen ὕστερον προσάγειν, μετάγειν. φέρειν ὑπο-
nachdem 1. *conj.* ἐπεί, ἐπειδή mit *ind.* und in indirekter Rede mit *opt.*, (mit Rückſicht auf die Zukunft) ἐπάν, ἐπειδάν mit *conj.*, in den meiſten Fällen durch Partizipialkonſtr. — 2. *adv.* (nachher) ὕστερον, μετὰ ταῦτα, je ~ ὡς δή, ὥσπερ, καθάπερ, καθά. καθ' ὅσον, ᾗ, auch durch die *prp.* ἐκ mit *gen.* ob. κατά mit *acc.*, z.B. je ~ die Lage iſt ἐκ τῶν παρόντων, ἐκ τοῦ καιροῦ, je ~ die Naturen ſind κατὰ τὰς φύσεις.
nachdenken διανοεῖσθαί (P.), συννοεῖν (u. M.) τι, λογίζεσθαι (M.) τι u. περί τινος, ἐνθυμεῖσθαι (P.) περί τινος, εἰς ἐπίνοιαν ἰέναι, ἐπίνοιαν ποιεῖσθαί (M.) τινος, μελετᾶν τι, φροντίζειν περί τινος, σκοπεῖν u. σκέπτεσθαί (M.) τι u. περί τινος.
Nachdenken *n* ἡ διά-, ἐπίνοια, ἡ σκέψις, ἡ μελέτη, ὁ λογισμός, ἡ φροντίς (ίδος) u. d. *subst. inf.* d. vorh. Verben.
nachdenkend σύννους ob. d. *part.* der Verben.
nachdenklich φροντιστικός, διανοητικός, γνωμονικός, σύννους.
Nachdenklichkeit *f* das *neutr.* d. vorh. *adj.*
nachdrängen ἐπι-, ἐγκεῖσθαι (ὄπισθεν).
nachdringen ἐπακολουθεῖν.
Nachdruck *m* 1. (das Nachgedruckte) τὸ ἀπομίμημα, τὸ ἀπόγραφον (neugr. τὸ ἀνατύπωμα, τὸ μετατύπωμα). — 2. (das Nachdrucken eines Buches) ἡ ἀνατύπωσις, ἡ μετατύπωσις (neugr.). — 3. (Kraft) ἡ δύναμις, ἡ ἰσχύς (ύος), ἡ ἐνέργεια, τὸ βάρος, ἡ ἐμβριθεια, (beim Sprechen) ὁ τόνος, ~ der Worte ἡ τῶν λόγων ἔμφασις ob. δεινότης (ητος), mit ~ καρτερῶς, δεινῶς, ἐρρωμένως, ~ haben δύναμιν ἔχειν, δυνατὸν εἶναι, mit ~ reden δεινῶς λέγειν, mit dem gehörigen ~ leſen ob. ſprechen ἀναγιγνώσκειν oder διελθεῖν τι ἐν ἤθει πρέποντι, ohne ~ οὐδὲν ἦθος ἐνσημαινόμενον, eine Rede ohne ~ ψυχρὸς λόγος.
nachdrucken ἀνα-, μετατυποῦν, ἀπομιμεῖσθαι (M.).
Nachdrucken *n* ἡ ἀνα-, μετατύπωσις, ἡ ἀπομίμησις.
nachdrücken κατεπείγειν, ἐπι-, ἐγκεῖσθαι.
nachdrücklich, nachdrucksvoll βαρύς, καρτερός, ἐνεργής, ἐμβριθής, δεινός, (bſd. von der Rede) ἐμφατικός, j-m ~ bedeuten ἐπισκήπτειν τινί mit *inf.* [τιμία.]
Nacheifer *m* ὁ ζῆλος, ἡ ζήλωσις, ἡ ἄμιλλα, ἡ φιλο-
Nacheiferer *m* ὁ ζηλωτής ob. *part.* der folg. Verben.
nacheifern ζηλοῦν τινα, ζηλοτυπεῖν τινα, ἐφάμιλλον γίγνεσθαί τινος, einer Sache φιλοτιμεῖσθαι (P.) περί τινος, εἴς τι ob. πρός τι, ἐφίεσθαί τινος, ἀντέχεσθαί τινος, θηρᾶν τι, διώκειν τι. [ἡ φιλοτιμία.]
Nacheiferung *f* ὁ ζῆλος, ἡ ζήλωσις, ἡ ζηλοτυπία,
nacheilen j-m διώκειν, καταδιώκειν τινά.
nacheinander ἑξῆς, ἐφεξῆς, ἄλλος μετ' ἄλλον ob. ἐπ' ἄλλῳ, συνεχῶς.
nachempfinden (hinterher) ὕστερον αἰσθάνεσθαι, (dasſelbe wie ein anderer empfinden) συναισθάνεσθαί τινί τι.
Nachempfindung *f* ἡ συναίσθησις.
Nachen *m* ἡ σκάφη, τὸ σκάφος, ἡ κύμβη, ὁ φάσηλος.
nachenartig, -förmig σκαφοειδής.
Nachernte *f* ἡ σταχυολογία, ~ halten σταχυολογεῖν, ἐπικαρπολογεῖσθαι (M.).
nacherzählen ἐπιδιηγεῖσθαι (M.).
Nacherzählung *f* ἡ ἐπιδιήγησις.
nacheſſen ἐπεσθίειν. [παροφώνημα.]
Nacheſſen *n* τὸ δευτεραῖον ἔδεσμα, τὸ παρόψημα, τὸ
Nachexiſtenz *f* ἡ μεθύπαρξις.
nachexiſtieren μεθυπάρχειν.
nachfahren *trans.* j-m etw. κομίζειν μετά τινα, ὄπισθεν προσκομίζειν, *intr.* ἀκολουθεῖν τινι.
nachfallen ἐπικαταπίπτειν, ἐπικατα-, προσκαταφέρεσθαι (P.).
Nachfeier *f* τὰ δεύτερα ἱερά.
nachfliegen πετόμενον διώκειν.
nachfliehen φεύγειν μετά τινα.
nachfließen ἐπιρρεῖν.
Nachfolge *f* ἡ ἀκολουθία, ἡ ἀκολούθησις, (in einem Amte) ἡ διαδοχή, (in einer Sache) ἡ μίμησις, ſ. Nachahmung.

Digitized by Google

nachfolgen j-m ἀκολουθεῖν, ἐπ-, παρ-, συνακολουθεῖν τινι, ἕπεσθαί, ἐφέπεσθαί τινι, (in einem Amte) διαδέχεσθαι (M.) τινα, (in einer Sache) μιμεῖσθαι (M.).
Nachfolger *m* ὁ ἀκόλουθος, (in einem Amte) ὁ διάδοχος od. d. *part.* der Verben.
Nachfolgerin *f* durch d. *part.* der Verben.
nachfordern προσαιτεῖν (u. M.) τι.
nachformen ὑποτυποῦν, ἀπεικάζειν, ſ. nachbilden.
nachforſchen ἐρευνᾶν, ἐξερευνᾶν, ζητεῖν, ἐξετάζειν, πυνθάνεσθαι, δια-, ἐκπυνθάνεσθαι (bei j-m παρά τινος, etw. τι u. περί τινος).
Nachforſcher *m* ὁ ζητητής, ὁ ἐρευνητής, gew. *part.*
Nachforſchung *f* ἡ ἔρευνα, ἡ ἐξέτασις.
Nachfrage *f* ἡ ἐρώτησις, ἡ πύστις (als Handlung), τὸ ἐρώτημα (als Sache), eine ~ halten ἐρώτησιν ποιεῖσθαί (M.) τινος.
nachfragen bei j-m ζητεῖν, ἐρωτᾶν, πυνθάνεσθαί τινα[τι od. παρά τινός τι.]
nachführen ὄπισθεν κομίζειν oder προσκομίζειν (zu Wagen), μετ-, ἐπάγειν (an der Hand).
nachfüllen ἐπεγχεῖν.
nachgaffen κεχηνότα προορᾶν od. διαθεᾶσθαι (M.), j-m κεχηνότα ἀποβλέπειν εἰς od. πρός τινα.
nachgeben I *trans.* 1. (dazu geben) προσδιδόναι, προστιθέναι, ἐπιβάλλειν. — II *intr.* 2. (weichen, ſich fügen) εἴκειν, ὑπείκειν, ὄφεσθαι, ἐνδιδόναι, ὑποκατακλίνεσθαι (P.), j-s Wünſchen ~ χαρίζεσθαί (M.) τινι, j-s Vorſtellungen ~ πείθεσθαί (P.) τινι, j-s Anſicht od. Meinung ~ παρα-, συγχωρεῖν τινι. — 3. (nachſtehen) οὐδενὸς ἧττω εἶναί τι, οὐδενὸς ὕστερον εἶναί τινι.
Nachgeben *n* ἡ ἔνδοσις, ἡ ὑπειξις, ἡ συγ-, παραχώρησις, gew. durch Verben.
nachgebildet ἀντίμιμος (2).
nachgeboren ἐπιγενόμενος, ὀψίγονος (2).[λόχια.]
Nachgeburt *f* τὰ ὕστερα, τὰ δεύτερα, τὸ χόριον, τὰ[
nachgehen 1. (folgen) ἕπεσθαί, ἀκολουθεῖν τινι, διώκειν τινά, (aufſpüren) ἰχνεύειν τι. — 2. (ſich um etw. bemühen) διώκειν τι, σπουδάζειν περί τι, εἰς od. πρός τι, περί τινος od. ἐπί τινι, τρέπεσθαι (M.) πρός τι, ἐπιμελεῖσθαί (P.) u. ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαί (M.) τινος, einem Berufe ~ σπουδάζειν περὶ τὰ δέοντα, der Arbeit ~ τρέπεσθαι πρὸς τὰ ἔργα.
Nachgericht *n* (Nachtiſch) τὰ τραγήματα.
Nachgeſchmack *m* τὸ κατὰ τὴν γλῶτταν od. ἐν τῇ γλώττῃ ὑπολειφθὲν ἐκ τῆς γεύσεως od. μετὰ τὴν γεῦσιν, einen üblen ~ haben ὑπολείπειν τι ἀηδὲς od. δυσχερὲς κατὰ τὴν γλῶτταν.
nachgiebig ὑπεικτικός, συγχωρητικός, ἐπιεικής, εὔκολος (2), εὐπειθής, πρᾷος, ὑγρός, μαλακός, οὐκ αὐθάδης, ~ ſein od. ſich erweiſen ſ. nachgeben.
Nachgiebigkeit *f* ἡ ὑπειξις, ἡ ἐπιείκεια, ἡ εὐκολία, ἡ εὐπείθεια, ἡ μαλακία, ἡ πρᾳότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*[εγχεῖν.]
nachgießen ἐπεγχεῖν, προσεγχεῖν, προσεπιχεῖν, μετ-[
nachgraben ὀρύττοντα od. σκάπτοντα ζητεῖν τι, ὀρύττειν, ἐξορύττειν.
Nachgraben *n*, **Nachgrabung** *f* durch Verben.
nachgrübeln ἐξερευνᾶν, μεριμνᾶν, μελετᾶν, ἐκμελετᾶν, ἐκλογίζεσθαί (M.) τι, φροντίζειν περί τινος.
Nachgrübeln *n* ἡ φροντίς (ίδος), ἡ μελέτη, ἡ μέριμνα. gew. durch Verben.
Nachguß *m* (das Nachgeſchüttete) τὸ ἐπεγχεόμενον, τὸ ἐπεγκεχυμένον, (ſpäterer Metallguß) τὸ δεύτερον χώνευμα.
Nachhall *m* ἡ ἠχώ (οῦς), τὸ ἀπήχημα.
nachhallen ἠχεῖν, ἀντ-, ἀπηχεῖν.
Nachhallen *n* ἡ ἀντ-, ἀπήχησις, beſſer durch Verben.
nachhaltig δι-, ἐξ-, ἐπαρκής, ~ ſein δι-, ἐξ-, ἐπαρκεῖν.
Nachhaltigkeit *f* ἡ βεβαιότης (ητος), ſiehe Dauer.
nachhangen einer Sache διδόναι ἑαυτόν τινι, ἐνδιδόναι τινί, πρός od. εἰς τι, ὅλον εἶναι περί τι u. πρός τινι. ἀντέχεσθαί (M.) τινος, διάγειν oder διατελεῖν ποιοῦντά τι, μάλιστα ἐπιτηδεύειν τι, ſeinen Gedanken ~ διατελεῖν (διάγειν) μεριμνῶντα, σύννουν εἶναι, ſeinem Schmerz ~ ἐνδιδόναι λύπῃ, ſeinen Lüſten ~ χαρίζεσθαι (M.) ταῖς ἐπιθυμίαις.
Nachhauſeweg *m* ἡ οἴκαδε od. ἐπ' οἴκου ὁδός.
nachhelfen j-m βοηθεῖν, ἐπικουρεῖν τινι, συνεργεῖν, συλλαμβάνειν τινί, einer Sache ἐπικουφίζειν, προάγειν u. προβιβάζειν τι.
nachher εἶτα, ἔπειτα, ὕστερον, μετὰ τοῦτο (ταῦτα), bald oder kurz ~ ὀλίγον oder οὐ πολὺ oder οὐ πολὺν χρόνον od. βραχεῖ ὕστερον, lange ~ πολλῷ ὕστερον, wenige Tage ~ ὀλίγαις ἡμέραις ὕστερον, am Tage ~ τῇ ὑστεραίᾳ, durch Zſſg mit μετά, z.B. ~ einſehen μεταγιγνώσκειν, μετανοεῖν.
nachherig ὕστερον γενόμενος, ἐπιγιγνόμενος, ὁ, ἡ, τὸ ὕστερον, ὕστερος.
nachheulen (hinter j-m her) ὀλολυγῇ προπέμπειν τινά, (einem Heulenden nachahmen) ὀλολύζοντα μιμεῖσθαί τινα.
Nachhilfe *f* ἡ βοήθεια, τὸ βοήθημα, ἡ ἐπικουρία.
nachhinken (hinkend nachfolgen) χωλὸν od. χωλεύοντα ἕπεσθαί τινι, (einem Hinkenden nachahmen) μιμεῖσθαι (M.). χωλεύοντά τινα.[ἐπανορθοῦν.]
nachholen προσεπάγειν, etw. Verſäumtes ~ ἀναπληροῦν,[
Nachhut *f abstr.* ἡ ὀπισθοφυλακία, *concr.* οἱ ὀπισθοφύλακες, οἱ ὄπισθεν, οἱ ἐπίτακτοι, ἡ οὐρά, die ~ bilden, befehligen ὀπισθοφυλακεῖν, Führer der ~ ὁ οὐραγός.[μεῖν τινος.]
nachjagen διώκειν, θηρᾶν τι, ἐφίεσθαί (M.), ἐπιθυ-[
nachkeimen ἐπιβλαστάνειν.
Nachkeimen *n* ἡ ἐπιβλάστησις.
Nachklang *m* ἡ ἀπήχησις, τὸ ἀπήχημα (letzteres auch bildlich), einen ~ geben ἀπηχεῖν.
nachklatſchen ἐπικροτεῖν.
nachklettern ἀναρριχᾶσθαι (M.) κατόπιν τινός.
nachklingen ἀπηχεῖν, es klingt etw. lange nach μακρὸν τὸν φθόγγον ἀποτείνει τι, es klingt mir etw. in den Ohren nach ἔναυλόν ἐστί μοί τι.
Nachkomme, Nachkömmling *m* ὁ (ἡ) ἔκ-, ἀπό-, ἔγγονος, ὁ ἐπιγιγνόμενος, τὸ γέννημα, im *pl.* auch οἱ ὕστερον γιγνόμενοι, οἱ ἔπειτα od. ὕστερον ἐσόμενοι, ein ~ j-s ἔκγονος od. παῖς τινος, ὁ ἔχων τὴν γενεὰν ἀπό od. ἔκ τινος, ohne ~ ἄπαις (ἄπαιδος).
nachkommen 1. (hinter j-m) ὄπισθεν ἔρχεσθαί τινος, ἀκολουθεῖν, ἐπακολουθεῖν τινι, ἕπεσθαί, ἐφέπεσθαί τινι, ὕστερον ἔρχεσθαί τινος (von Perſonen), προσάγεσθαι, προσκομίζεσθαι (P.) ὕστερον (von Sachen), ~ laſſen μεταπέμπεσθαι, ἐπιμεταπέμπεσθαι (M.). — 2. j-m ~ (ihn einholen) καταλαμβάνειν τινά. — 3. j-m in etw. ~ (ihm gleichkommen) ἰσοῦν, ἐξισοῦν τινά τινι od. τι, einem Befehle ~ πράττειν od. περαίνειν τὸ προσταχθέν od. προστεταγμένον, ſeiner Pflicht ~ πράττειν τὰ προσήκοντα od. τὰ δέοντα.
Nachkommenſchaft *f* οἱ ἐπιγιγνόμενοι, οἱ ἀπόγονα, οἱ ἔπειτα γιγνόμενοι, οἱ παῖδες, τὸ γένος, j-s ~ οἱ ἀπό τινος u. ä., ſ. Nachkomme; eine zahlreiche ~ haben παῖδας ἔχειν od. καταλείπεσθαι (M.) πολλούς.
nachkönnen (folgen können) οἷόν τ' εἶναι ἕπεσθαι oder ἀκολουθεῖν, nicht ~ λείπεσθαί, ἀπολείπεσθαι (P.) τινος.
Nachkoſt *f* τὰ τραγήματα, τὰ τρωγάλια, τὰ πέμματα.
nachkriechen μεθέρπειν.
Nachkur *f* ἡ ἐπιθεραπεία, j-m eine ~ verordnen ἐπιθεραπεύειν τινά, eine ~ gebrauchen ἐπιθεραπεύεσθαι (P.).
Nachlaß *m* τὰ καταλελειμμένα od. καταλειφθέντα χρήματα, ὁ καταλελειμμένος κλῆρος.
nachlaſſen I *trans.* 1. (hinterlaſſen) καταλείπειν (u. M.), die nachgelaſſenen Kinder οἱ περιγενόμενοι παῖδες. — 2. (locker laſſen) χαλᾶν, ἀνα-, ἀπο-, ἐπιχαλᾶν, ἀν, ὄφειναι. — 3. (geſtatten) ἐφιέναι, ἐπιτρέπειν, χαρίζεσθαι (M.). — 4. (erlaſſen) ὄφεσθαι (M.), συγγνώμην ἔχειν τινί τινος, ἐν-, παρενδιδόναι τινί τι, συγχωρεῖν τινί τι. — II *intr.* 5. ὑγίεσθαι, λωᾶν,

Digitized by Google

παύεσθαι, ἀναπαύεσθαι (M.), die Krankheit läßt nach λωφᾷ od. παρακμάζει ἡ νόσος. im Zorn ~ ἀνιέναι τῆς ὀργῆς, im Fleiß ~ ὑφίεσθαι τῆς σπουδῆς, der Wind läßt nach παύεται ὁ ἄνεμος, nicht ~ etw. zu tun οὐ παύεσθαι, διαγίγνεσθαι, διατελεῖν, διαμένειν od. διάγειν ποιοῦντά τι.

nachläſſig ἐλλιπής (der mit ſeinem Tun im Rückſtande bleibt), ἀνειμένος, μεθήμων (fahrläſſig), ἀμελής, ὀλίγωρος (2, ohne Sorgfalt), ῥᾳθυμος (2), ῥᾳδιουργός (2, leichtfertig), μαλακός (ſchlaff), (von Sachen) οὐκ ἀκριβής, σεσυρμένος, ~e Schrift ἐπισεσυρμένα γράμματα, ~ ſein s. adj. mit εἶναι od. ῥᾳθυμεῖν, ῥᾳθύμως ἔχειν, καταβλακεύεσθαι (M.), in etw. ~ ſein ἀμελεῖν, ὀλιγωρεῖν τινος.

Nachläſſigkeit *f* ἡ ἄνεσις, ἡ μεθημοσύνη, ἡ ἀμέλεια, ἡ ὀλιγωρία, ἡ ῥᾳθυμία. [Verben.]

Nachläſſung *f* ἡ ἄν-, ὕφεσις, ἡ χάλασις, gew. durch

nachlaufen j-m μετατρέχειν, διώκειν, καταδιώκειν τινά, bildl. μετέρχεσθαι (-ιέναι) τινα u. τι. οὐκ ἀπαλλάττεσθαι (P.) τινος, ἔχεσθαί τινος, διώκειν und θηρᾶν τι.

Nachläufer *m* ὁ ἀκόλουθος.

nachleben 1. (in der Lebensweiſe) ποιεῖσθαι (M.) τὸν βίον od. τὴν δίαιταν πρός τι, διοικεῖν τὸν βίον κατά od. πρός τι, einer Vorſchrift u. dgl. ~ πείθεσθαί, πειθαρχεῖν τινι. — 2. (ſpäter leben, z.B. von den Werken j-s) μένειν εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον, ſeiner Pflicht ~ πράττειν τὰ προσήκοντα od. τὰ δέοντα.

nachlegen προστιθέναι, ἐπι-, προσβάλλειν τινί τι.

Nachleſe *f* ἡ σταχυολογία, ~ halten καλαμᾶσθαι, ἀνακαλαμᾶσθαι (M.), σταχυολογεῖν, ἐπικαρπολογεῖσθαι (M., auch bildl.), (im Weinberge) ἐπιφυλλίζειν.

nachleſen ſ. Nachleſe halten unter Nachleſe; (nachſchlagen und leſen) ἀναγιγνώσκειν.

Nachleſen *n* ἡ ἀνάγνωσις. [ob. ἀποπέμπειν.]

nachliefern ὕστερον παρέχειν, πορίζειν, ἀποστέλλειν

nachmachen (nachahmen) μιμεῖσθαι, ἀπομιμεῖσθαι (M.), (verfälſchen) παραποιεῖν (u. M.), ὑποποιεῖσθαι (M.), παρασχηματίζειν, ὑποβάλλειν, κιβδηλεύειν, nachgemacht ὑποβολιμαῖος, ἀδόκιμος (2), κίβδηλος (2), (von Münzen) παρακεκομμένος, παράσημος (2).

Nachmachen *n* ἡ μίμησις, ἡ ἀπομίμησις, ἡ παραποίησις, ἡ ὑποβολή, ἡ κιβδηλεία, ſ. die Verben.

nachmalen ἀπογράφειν, ἀπεικάζειν γραφῇ, ἀπομιμεῖσθαι (M.).

nachmalig ὁ, ἡ, τὸ ὕστερον, ἐπιγιγνόμενος, ἑπόμενος.

nachmals ὕστερον, μετὰ ταῦτα, χρόνῳ ὕστερον. εἶτα, ἔπειτα, μετέπειτα. [τινός. ἕπεσθαι, ἀκολουθεῖν.]

nachmarſchieren πορεύεσθαι (P.) ὄπισθεν od. κατόπιν

nachmeſſen ἀναμετρεῖν (u. M.), πάλιν od. αὖθις μετρεῖν.

Nachmittag *m* ἡ δείλη.

nachmittägig δειλινός.

nachmittags περὶ od. ἀμφὶ δείλην.

Nachmittagsbrot *n* (Veſperbrot) τὸ δειλινόν.

Nachmittagsſchlaf *m* ὁ δειλινὸς ὕπνος.

Nachmittagsſtunde *f* ἡ δειλινὴ ὥρα.

Nachmittagszeit *f* ἡ δείλη. [ἀκολουθεῖν τινι.]

nachmüſſen (j-m folgen müſſen) δεῖν ἕπεσθαί, ἐφέπεσθαί,

nachnehmen προσλαμβάνειν.

Nachopfer *n* τὸ ἐπιτελέωμα. [οῦν.]

nachopfern ἐπιθύειν (u. M.), ὕστερον θύειν, ἐπιτελε-

Nachopfern *n* ἡ ἐπιτελέωσις.

nachpfeifen (nachahmend) μιμεῖσθαί (M.) τινα συρίττοντα, (hinterdrein) κατασυρίττειν τινός ἀπελθόντος, ἐπιθορυβεῖν πρὸς τὸν ἀπερχόμενον, συρίττειν τινὰ ἀπιόντα.

nachpflanzen ὕστερον φυτεύειν, ἐπιφυτεύειν.

nachprägen παρακόπτειν, παραχαράττειν, ἀπεικάζειν τῇ κοπῇ od. χαράξει (mit dem Nebenbegriff des Falſchen).

nachprüfen: e. Rechnung ~ ſ. nachrechnen.

nachrechnen ἀναλογίζεσθαι (M.), (eine Rechnung prüfen) ἐξετάζειν τοὺς λογισμούς.

Nachrede *f* (Schlußrede) ὁ ἐπίλογος. (Ruf) ἡ φήμη, ἡ δόξα. üble ~ ἡ κακὴ od. αἰσχρὰ δόξα, ἡ ἀδοξία, ἡ κακολογία, ἡ διαβολή. j-n in üble ~ bringen bei j-m διαβάλλειν τινὰ πρός τινα, ἀδοξίαν κατασκευάζειν τινί, in übler ~ ſein κακῶς ἀκούειν, ἀδοξεῖν.

nachreden 1. (etw. von einem reden) λέγειν περί τινος, j-m Böſes ~ κακῶς λέγειν od. ἀγορεύειν τινά. κακολογεῖν, κακηγορεῖν, διαβάλλειν τινά, j-m gutes ~ εὖ od. καλῶς λέγειν τινά. εὐλογεῖν, ἐπαινεῖν τινα. — 2. (im Reden nachahmen) μιμεῖσθαί (M.) τινα λέγοντα. — 3. (wiederholen, was man von andern gehört hat) ἀκοῇ εἰδότα λέγειν τι, παραλαβόντα, μαθόντα od. πυθόμενον παρ' ἄλλων λέγειν τι.

nachreifen ὕστερον πεπαίνεσθαι (P.).

nachreiſen ἕπεσθαι πορευομένῳ τινί, διώκειν πορευόμενόν τινα, πορεύεσθαι (P.) ὄπισθέν oder κατόπιν τινός. [ῥήγνυσθαι (P.) ἐπὶ πλέον.]

nachreißen *trans.* ἐπισπᾶν (u. M.), ἑφέλκειν, *intr.*

nachreiten διώκειν τινὰ ἐφ' ἵππου.

nachrennen μετατρέχειν, μεταθεῖν, μεθορμᾶν, μεθορμᾶσθαι (P.), δρόμῳ διώκειν.

Nachricht *f* ἡ ἀγγελία, ἡ ἀπαγγελία, häufig durch *part.*, z.B. auf die ~ hiervon τούτων ἀγγελθέντων, ταῦτα ἀκούσας, j-m eine ~ bringen ἀγγελίαν φέρειν τινί, ἀπαγγέλλειν τι πρός τινα, ich erhalte eine ~ ἀγγελία φέρεταί μοι, ἀγγέλλεταί, ἀπαγγέλλεταί μοί τι, πυνθάνομαί τι, eine ~ empfangen od. gehört haben πυθόμενον od. ἀκοῇ εἰδέναι τι, ~en einziehen πυνθάνεσθαι, von j-m tina, τινος od. παρά τινος, von j-m über etw. τι παρά τινος, es kommt die ~, daß etw. geſchieht ἀγγέλλεταί τι γιγνόμενον.

Nachrichter *m* ὁ δημόσιος, ὁ δήμιος, ὁ δημόκοινος.

nachringen einer Sache ἀγωνίζεσθαι (M.) mit *inf.*, ἐφίεσθαί τινος, διώκειν τι, φιλοτιμεῖσθαι (P.) πρός τι.

nachrollen *trans.* ἐπικυλίνδειν, *intr.* ἐπικυλίνδεσθαι (P.). κυλινδόμενον ἐπιφέρεσθαι (P.).

nachrücken *trans.* ἐπικινεῖν, κινοῦντα προσεπάγειν, *intr.* χωρεῖν μετά τινα, πορευόμενον ἀκολουθεῖν od. ἐπακολουθεῖν, (von Truppen) προσάγειν.

Nachruf *m*: j-m einen ~ widmen ἔπαινον λέγειν ἐπί τινι ἀποθανόντι.

Nachruhm *m* ἡ καταλελειμμένη od. παρὰ τοῖς ἐπιγιγνομένοις δόξα, auch bloß ἡ μνήμη, ἡ φήμη.

nachrühmen j-m etw. ἐπαινεῖν τί τινος od. τινά τινος.

nachſäen ἐπισπείρειν.

Nachſäen *n* ἡ ἐπισπορά.

nachſagen ſ. nachreden.

nachſalzen προσεπιβάλλειν ἅλας.

nachſammeln ἐπισυλλέγειν. [ἀπόδοτος (2).]

Nachſatz *m* ἡ ἀπόδοσις, τὰ ἑπόμενα, ohne ~ ἀναντ-

nachſchallen ἀπ-. ἀντηχεῖν.

nachſchauen ἀποθεᾶσθαί (M.) τι, ἀναβλέπειν πρός τι, ἀποβλέπειν πρός od. εἴς τι.

nachſchicken μετα-, προσ-, ἐπιπέμπειν, heimlich ~ ὑποπέμπειν, j-m einen Auftrag ~ προσεπιστέλλειν τινί τι.

nachſchieben ἐπ-, προωθεῖν, προκινεῖν.

nachſchießen I *trans.* 1. Geld ~ πρὸς τοῖς δεδομένοις ἄλλα διδόναι χρήματα, προσαναλίσκειν χρήματα, (um eine Summe zu ergänzen) πληροῦν, ἀπο-, συμπληροῦν τὸν ἀριθμὸν ἀργυρίου. — II *intr.* 2. j-m mit dem Bogen ~ τοξεύειν ἐπί od. εἰς τινα ἀπιόντα od. φεύγοντα, κατατοξεύειν φεύγοντά τινα. — 3. hinter j-m herſtürzen, herfallen ἐπι-, κατα-, προσκαταφέρεσθαι (P.). — 4. (nachſproſſen, von Pflanzen) ἐπι-, ὑπο-, ὑπεκβλαστάνειν.

Nachſchießen *n* durch Verben.

nachſchiffen j-m (verfolgend) πλέοντα διώκειν τινά, ἐπιπλεῖν τινι, (nach j-m abſegeln) ὕστερον ἐκπλεῖν, ἀποπλεῖν μετά τινα.

nachſchlagen (von Münzen) παρακόπτειν, παραχαράττειν, in einem Buche ~ βιβλίον ἀνελίττειν, *intr.* (nacharten) ὅμοιον γίγνεσθαι, ὁμοιοῦσθαι (P.).

Digitized by Google

nachſchleichen ἐφ-, μεθ-, ὑφέρπειν.
nachſchleppen *trans.* ἑφέλκειν, ἐπισύρειν, nach ſich ſchleppen das M., *intr.* ἐπισύρεσθαι, ἑφέλκεσθαι (P.).
Nachſchleppen *n* ὁ ἐπισυρμός.
Nachſchlüſſel *m* ἡ ἀντίκλεις (ειδος), τὸ ἀντίκλειθρον, τὸ ψευδοκλείδιον, ἡ κλεις (ειδός) παραπεποιημένη.
nachſchmecken nach etw. ὑπολείπειν τι κατὰ τὴν γλῶτταν od. ἐν τῇ γλώττῃ.
nachſchneiden τέμνειν πάλιν od. αὖθις, (durch Schneiden nachbilden) τέμνοντα ἀπεικάζειν.
nachſchreiben (nach einem Muſter) ἀπογράφειν, μιμεῖσθαι (M.) τῇ γραφῇ, (nach einem Diktate) γράφειν, ὑπογράφειν, παραλαβόντα γράφειν τὰ ὑπό τινος λεγόμενα.
Nachſchreiber *m* ὁ ὑπογραφεύς od. *part.* der Verben.
Nachſchrift *f* ὁ ἐπίλογος, τὸ παράγραμμα, (Zuſatz) ἡ προσθήκη, eine ~ machen προσπαραγράφειν τι.
Nachſchuß *m* ἡ ἐπίδοσις, ἡ ἐπιφορά, ἡ προσκαταβολή, τὸ προσκατάβλημα.
nachſchütten ἐπεγχεῖν, προσεπιχεῖν.
Nachſchwarm *m* ὁ δεύτερος od. ἐπιγενόμενος ἑσμός.
nachſchwimmen ἔπεσθαι νηχόμενον.
nachſegeln ἐπιπλεῖν, ἕπεσθαι πλέοντα.
nachſehen eig. ἀποβλέπεσθαι (M.) τινα, ἀποβλέπειν εἰς, πρός τινα od. τι, ἀναβλέπειν εἰς od. πρός τινα (τι), (unterſuchen) σκοπεῖν, κατασκοπεῖν, ἐξετάζειν, j-m etw. ~ συγγιγνώσκειν τινί τι, συγχωρεῖν τινί τι, περιοράν τινα ποιοῦντά τι, ἀφιέναι τινί τι, in einem Buche ~ ἀνελίττειν βιβλίον.
Nachſehen *n* ἡ ἐπίσκεψις, gew. durch Verben.
nachſenden ſ. nachſchicken.
nachſetzen j-m διώκειν, μετα-, καταδιώκειν τινά, ἐπικεῖσθαί τινι, j-m ~ laſſen πέμπειν τοὺς διωξομένους τινάς, der Ordnung nach παρατάττειν ἐφεξῆς, ὑποτάττειν, ἐπιβάλλειν, dem Range, dem Werte nach ὕστερον ποιεῖσθαί (M.) τί τινος, ἐν ὑστέρῳ τίθεσθαί τί τινος, ὕστερον od. δεύτερον νομίζειν oder ἄγειν od. ποιεῖν τινά τινος, δεύτερα διδόναι od. νέμειν τινί τινος, καταφρονεῖν oder ὀλιγωρεῖν τινος πρός τι, alles dem einen ~ πάντα πάρεργα νομίζειν πρὸς τοῦτο. [μεταδίωξις, gew. durch Verben.]
Nachſetzen *n* ἡ δίωξις, ὁ διωγμός, τὸ δίωγμα, ἡ
Nachſetzung *f* ἡ καταφρόνησις, ἡ ὀλιγωρία.
Nachſicht *f* ἡ συγγνώμη, ἡ συγχώρησις, ἡ ἐπιείκεια, ἡ πραότης (ητος), mit j-m ~ haben συγγνώμην ἔχειν od. ποιεῖσθαι (M.) τινι (in od. bei etw. τινος).
nachſichtig συγγνώμων, συγγνωμονικός, ἐπιεικής, πρᾷος. ~ ſein εὐγνωμονεῖν, ἐπιεικείᾳ χρῆσθαι πρός τινα.
nachſingen συνᾴδειν, (j-s Geſang nachahmen) μιμεῖσθαί (M.) τινα ᾄδοντα.
nachſinken συγκαταπίπτειν, συγκαταφέρεσθαι (P.).
nachſinnen σκοπεῖν, σκέπτεσθαι, διασκέπτεσθαι (M.), διανοεῖσθαι (P.), φροντίζειν, μεριμνᾶν, μελετᾶν, ζητεῖν, ἐνθυμεῖσθαι (P.), λογισμὸν ποιεῖσθαι (P.).
Nachſinnen *n* ἡ μελέτη, ἡ φροντίς (ίδος), τὸ διανοεῖσθαι uſw., ſ. d. vor. Verben.
Nachſommer *m* τὸ ὄψιμον od. ὄψιον θέρος.
nachſpähen ἐξιχνεύειν, ἐξερευνᾶν. [Bühne).]
Nachſpiel *n* τὸ ἐξόδιον (auf Inſtrumenten und auf der)
nachſprechen λέγειν τὰ αὐτά, ſ. nachreden.
nachſprengen j-m ἐκτενεστάτῳ δρόμῳ διώκειν τινά.
nachſpringen μεταπηδᾶν, μεθάλλεσθαι (M.), (nachlaufen) διώκειν τινὰ δρόμῳ. [νᾶν τι.]
nachſpüren ἰχνεύειν, ἐξ-, ἀνιχνεύειν, ἐρευνᾶν, ἐξερευ-
Nachſpüren *n*, **Nachſpürung** *f* ἡ ἰχνεία, ἡ ἔρευνα, ἡ ἴχνευσις, ἡ ἰχνοσκοπία. [τής, beſſer *part.*]
Nachſpürer *m* ὁ ἰχνευτής, ὁ ἐρευνητής, ὁ ἀνιχνευ-
nächſt (dem Raume nach) πλησίον, ἐγγυτάτω, ἐγγύτατα mit *gen.*, πρός u. ἐπί mit *dat.*, παρά mit *acc.*, (dem Range und der Folge nach) μετά mit *acc.*
nächſtdem ἐκ τούτων, ἐπὶ τούτοις, μετὰ ταῦτα, (außerdem) πρὸς τούτοις.
nächſte *adj.* (dem Raume nach) ἐγγύτατος, ὁ, ἡ, τὸ ἐγγύτατα, ὁ, ἡ τὸ πλησίον od. πέλας, ὁ, ἡ, τὸ ἑξῆς u. ἐφεξῆς, ὁ ἐχόμενος (ſich an etw. anſchließend, an etw. angrenzend), (der Zeit, dem Range nach) ὁ, ἡ, τὸ ἑξῆς u. ἐφεξῆς, πρῶτος μετά τινα, der ~ Tag ἡ ἑξῆς, ἐφεξῆς, ἐπιοῦσα oder ἐπιγιγνομένη ἡμέρα, ἡ ὑστεραία, ἡ αὔριον ἡμέρα, ~r Tage ἐν βραχεῖ, der ~ Weg ἡ συντομωτάτη (mit und ohne ὁδός), die ~n Verwandten οἱ ἐγγύτατα προσήκοντες τῷ γένει, οἱ ἐγγυτάτω γένους od. γένει, οἱ οἰκειότατοι, der ~ ὁ πλησίον, ὁ πέλας, der ~ beſte ὁ βουλόμενος, εἰς ὁ πρῶτος, ὁ τυχών.
nachſtehen j-m in etw. λείπεσθαί, ἀπολείπεσθαί (P.) τινός τινι od. τι, ἥττω εἶναί τινος, ἡττᾶσθαί (P.) τινός τι od. κατά τι, ἀλλείπειν τινός τινι, χείρω, ὕστερον od. δεύτερον εἶναί τινός τινι, ἐνδεεστέρως ἔχειν τινὸς περί τι, keinem ~ οὐδενὸς δεύτερον εἶναι, j-m in nichts ~ μειοῦσθαί (P.) τινος οὐδέν.
nachſtellen j-m od. etw. τάττειν τινὰ (τι) μετά τινα (τι), ὑποτάττειν τί τινι, j-m aus einem Hinterhalte ~ (auflauern) ἐνεδρεύειν, ἀλλοχᾶν τινα, (vom Jäger) θηρᾶν, θηρεύειν τινά, (übh. böſe Anſchläge gegen j-n laſſen) ἐπιβουλεύειν τινί.
Nachſteller *m* durch d. *part.* der Verben.
Nachſtellung *f* ἡ ἐνέδρα (Hinterhalt), ἡ θήρα (Jagd), ἡ ἐπιβουλή, ἡ ἐπιβούλευσις, τὸ ἐπιβούλευμα (böſer Anſchlag gegen j-n), j-m ~en bereiten ſ. nachſtellen.
Nächſtenliebe *f* ἡ φιλανθρωπία. [τάχα.]
nächſtens ἐν βραχεῖ, ἐν μικρῷ, ἐν ὀλίγῳ, αὐτίκα,
nachſterben ἐπ-, συναποθνήσκειν τινί, καὶ αὐτὸν ἀποθνήσκειν. [φορά.]
Nachſteuer *f* ὁ ἐπι-, προστελούμενος φόρος, ἡ ἐπι-
nachſteuern ἐπι-, προστελεῖν, ſ. nachſchiffen.
nächſtfolgend ὁ, ἡ, τὸ ἑξῆς od. ἐφεξῆς, ἐχόμενός τινος, ἑπόμενός τινι, (von der Zeit) ἐπιγιγνόμενος.
nächſtkünftig αὐτίκα ἐσόμενος, μέλλων καὶ οὔπω παρών.
nächſtliegend ὑπόγυιος (2).
nachſtreben ἐφιέσθαί, ἐρᾶν τινος, σπουδάζειν περί τι, ἐπιθυμεῖν τινος, διώκειν, θηρᾶν, θηρεύειν τι, j-m ~ ζηλοῦν τινα. [ὁ ζῆλος.]
Nachſtrebung *f* ἡ ἔφεσις, ὁ ἔρως (ωτος), ἡ ἐπιθυμία,
nachſtrenen ἐπισπείρειν.
nachſtrömen ἐπιρρεῖν.
nachſtürmen μεθορμᾶσθαι (P.).
nachſtürzen ἐπικαταφέρεσθαι (P.), ἐπικαταπίπτειν, j-m ἐπι- ἐγκεῖσθαί τινι, μεταθεῖν τινα.
nachſuchen 1. (nach etw. ſuchen) ζητεῖν, ἀναζητεῖν, ἀν-, ἐξερευνᾶν τι, ἔρευναν ποιεῖσθαι (M.) τινος, (nach Geſtohlenem und nach ſchwierigen Sachen) φωρᾶν, καταφωρᾶν τι. — 2. in einem Buche ~ ἐπιέναι βιβλίον ἀνελίττοντα. — 3. bei j-m um etw. ~ αἰτεῖσθαί (M.) τινά τι od. παρά τινός τι, δεῖσθαί (P.) τινός τι od. *inf.*, ἐντυγχάνειν τινὶ ὑπέρ τινος.
Nachſuchung ἡ ἔρευνα, ἡ ἀναζήτησις, ἡ φώρασις, beſſer durch Verben.
Nacht *f* ἡ νύξ (νυκτός), des ~s, bei ~ νυκτός, νύκτωρ, in der ~ ἐν (τῇ) νυκτί, die ~ hindurch νύκτα, διὰ νυκτός, gegen Anbruch der ~ εἰς νύκτα, ὑπὸ (τὴν) νύκτα, mit Anbruch der ~ ἐκ νυκτός, bei ~ etw. tun, wachen νυκτερεύειν, bei ~ geſchehend νυκτερινός, die ganze ~ hindurch πάννυχα (*adv.*), παννύχιος (*adj.*), die ganze ~ durchwachen ἀγρυπνεῖν τὴν νύκτα, ich ſchlafe die ganze ~ hindurch παννύχιος καθεύδω, tief in der ~, tief in die ~ hinein πόρρω τῶν νυκτῶν, von einer ~ zur andern ἐκ νυκτὸς εἰς νύκτα, tiefe ~ νὺξ πολλή od. βαθεῖα, bis in die tiefe ~ εἰς νύκτα βαθεῖαν, mitten in der ~ μεσούσης τῆς νυκτός. περὶ od. ἀμφὶ μέσας νύκτας, die ~ bricht ein ἡ νὺξ ἐπέρχεται, die ~ überraſcht j-n ἡ νὺξ ἐπιγίγνεταί τινι, gute ~! ὑγίαινε, ὑγιαίνετε, j-m gute ~ ſagen ὑγιαίνειν λέγειν τινά, oft werden Zuſgn gebildet,

Digitized by Google

z.B. bei ~ käumpfen νυκτομαχεῖν (Kampf bei ~ ἡ νυκτομαχία), bei ~ reiſen νυκτοπορεῖν (das Reiſen bei ~ ἡ νυκτοπορία), bei ~ auf Nahrung ausgehend νυκτίνομος (2) u. dgl.

nachtähnlich νυκτοειδής.

nachtanzen συγχορεύειν, ὀρχούμενον ἕπεσθαί τινι, (einem Tanzenden nachahmen) μιμεῖσθαι (M.) τινα ὀρχούμενον. [πόνος.]

Nachtarbeit *f* τὸ νυκτερινὸν ἔργον, ὁ νυκτερινὸς

Nachtarbeiter *m* ὁ νυκτερευτής, ὁ νυκτερεύων (οντος).

nachtaumeln σφαλλόμενον ἕπεσθαι.

Nachtbild *n* τὸ νυκτερινὸν φάσμα.

Nachtbrot *n* τὸ δόρπον.

Nachteil *m* ἡ βλάβη, τὸ κακόν (allg.), ἡ ζημία (Schade), τὸ ἐλάττωμα (Einbuße), ἡ συμφορά (Mißgeſchick), zu meinem ~ τῷ ἐμῷ κακῷ, κακῶς ἐμοί, j-m ~ bringen, zum ~ gereichen βλάπτειν τινά, κακὸν εἶναί τινι, ζημίαν φέρειν τινί, ζημία ἐστί τί τινι, ~ haben βλάπτεσθαι, ζημιοῦσθαι, ἐλαττοῦσθαι (P.), βλάβην, ζημίαν od. κακὸν λαμβάνειν, κακὸν πάσχειν, im ~ ſein μεῖον od. ἔλαττον ἔχειν, μειονεκτεῖν, ἐλαττοῦσθαι (P.), ohne ~ ἄνευ βλάβης od. durch b. *adj.* ἀβλαβής, ἀζήμιος (2).

nachteilig βλαβερός, ζημιώδης, κακός, ἐπιζήμιος (2), ~ ſein für j-n κακὸν εἶναί τινι, ſ. Nachteil bringen unter b. vor. Wort; j-n in ein ~es Licht ſtellen bei j-m διαβάλλειν τινὰ πρός τινα, ἀδοξίαν κατασκευάζειν τινί, ~er Ruf ἡ ἀδοξία, ~es Gerede ἡ διαβολή.

nachten: es nachtet νὺξ ἐπέρχεται.

Nachterſcheinung *f* τὸ κατὰ τὴν νύκτα od. ἐν νυκτὶ φάντασμα, τὸ νυκτερινὸν φάσμα.

Nachteſſen *n* τὸ δόρπον.

Nachteule *f* ἡ γλαύξ (κός), ὁ κίκυμος, ἡ κικυμίς (ίδος), ἡ κικκάβη, wie eine ~ ſchreien κικκαβίζειν.

Nachtfalter *m* ἡ φάλαινα.

Nachtfeier *f* ἡ παννυχίς (ίδος), eine ~ begehen παννυχίζειν, διαπαννυχίζειν, Begehung der ~ ὁ παννυχισμός, der eine ~ begeht ὁ παννυχιστής.

Nachtfeuer *n* (im Lager) τὰ πυρά, ~ unterhalten πυρὰ κᾶειν.

Nachtfroſt *m* ὁ νυκτερινὸς παγετός.

Nachtgedanken *m/pl.* τὰ νυκτερινὰ μελετήματα.

Nachtgefecht *n* ἡ ἐν νυκτὶ od. κατὰ τὴν νύκτα μάχη, ein ~ liefern νυκτομαχεῖν.

Nachtgeiſt *m* τὸ νυκτερινὸν φάντασμα. [κτὸς φωναί.]

Nachtgeſang *m* τὸ νυκτερινὸν ᾆσμα, αἱ διὰ τῆς νυ-

Nachtgeſchirr *n* ἡ οὐρητρίς (ίδος), ἡ ἐνουρήθρα.

Nachtgeſicht *n* τὸ νυκτερινὸν εἴδωλον.

Nachtgeſpenſt *n* τὸ νυκτερινὸν εἴδωλον, φάσμα oder φάντασμα. [κτερινοὶ λόγοι.]

Nachtgeſpräch *n* ἡ κατὰ τὴν νύκτα ὁμιλία, οἱ νυ-

Nachtgewand, -kleid *n* ἡ ἐσθὴς (ῆτος), ἣν νυκτὸς ἠμφιεσμένος τις καθεύδει.

Nachtgleiche *f* ἡ ἰσημερία.

Nachthaube *f* ἡ (νυκτερινὴ) μίτρα, ὁ κεκρύφαλος.

Nachtherberge *f* τὸ καταγώγιον.

Nachthimmel *m* ὁ κατὰ τὴν νύκτα αἰθήρ (έρος).

Nachtigall *f* ἡ ἀηδών (όνος), ἡ φιλομήλα.

Nachtiſch *m* τὰ τραγήματα, τὰ τρωγάλια, etw. zum ~ eſſen ἐπιδειπνεῖν.

Nachtjagd *f* ἡ νυκτερεία, ἡ κατὰ τὴν νύκτα θήρα.

Nachtjäger *m* ὁ νυκτερευτής, ὁ νυκτοθήρας.

Nachtkälte *f* τὰ κατὰ τὴν νύκτα ψύχη.

Nachtkerze *f* ὁ νυκτερινὸς λύχνος.

Nachtlager *n* ἡ (νυκτερινὴ) κοίτη, ſ. Nachtherberge.

Nachtlampe *f*, **-licht** *n* ὁ νυκτερινὸς λύχνος.

nächtlich νυκτερινός, ὁ, ἡ, τὸ νυκτός. ἐν τῇ νυκτὶ γενόμενος, eine ~e Feier ἡ παννυχίς (ίδος), eine ſolche begehen παννυχίζειν, ein ~es Treffen ἡ νυκτομαχία, eine ~e Unternehmung ἡ νυκτερεία, ἡ νυκτεγερσία.

Nachtluft *f* ἡ νυκτερινὴ αὔρα.

Nachtluſt *f* ἡ νυκτερινὴ od. κατὰ τὴν νύκτα τέρψις.

Nachtmahl *n* τὸ δόρπον.

Nachtmarſch *m* ἡ νυκτοπορία, einen ~ machen νυκτοπορεῖν, νυκτὸς πορεύεσθαι (P.).

Nachtmuſik *f* ἡ νυκτερινὴ συμφωνία.

Nachtmütze *f* ἡ (νυκτερινὴ) μίτρα.

nachtönen ἔναυλον εἶναι.

Nachtpoſten *m* ὁ νυκτοφύλαξ (κος). [νυκτέρευμα.]

Nachtquartier *n* ἡ νυκτερινὴ σκηνή, (von Tieren) τὸ

Nachtrab *m* ἡ τῆς στρατιᾶς οὐρά, τὸ οὐράγιον, ἡ οὐραγία, οἱ ὀπισθοφύλακες, οἱ ἔσχατοι, οἱ ἐπίτακτοι, den ~ bilden, im ~ ſein ὀφισθοφυλακεῖν, Führer des ~s ὁ οὐραγός.

Nachtrabe *m* ὁ νυκτικόραξ (κος).

nachtraben ἕπεσθαι τροχάζοντα (vom Pferde), ἀκολουθεῖν ἐντείνοντα τὸν ἵππον (vom Reiter).

nachtrachten einer Sache θηρᾶν, θηρεύειν τι, ὀρέγεσθαι (P. u. M.), ἐφίεσθαί τινος, j-m ~ (nachſtellen) ἐπιβουλεύειν τινί. [τὸ ἀναπλήρωμα.]

Nachtrag *m* ἡ προσθήκη, ἡ παρενθήκη, ἡ ἐπιβολή,

nachtragen 1. eig. j-m etw. ~ (hinter j-m her) ἕπεσθαι od. ἀκολουθεῖν τινι φέροντά τι, ſich etw. ~ laſſen ἄγειν τι μεθ' ἑαυτόν, ἐπικομίζεσθαι (M.) τι. — 2. übtr. j-m etw. ~ (d. h. eine erlittene Kränkung nicht vergeſſen) μνησικακεῖν τινί τινος, ἀπομνημονεύειν τινί τι, ~d μνησίκακος (2).

Nachtragen *n* ἡ μνησικακία.

nachträglich als *adv.* durch Bſſg eines Verbs mit ἐπί, πρός, z.B. ~ bezahlen ἐπικαταβάλλειν, ~ erzählen ἐπιδιεξιέναι, ein ~es Geſchenk ἡ ἐπίδοσις.

Nachtranbvogel *m* ὁ νυκτερινὸς γαμψώνυξ (χος).

nachtreiben ἕπεσθαι ἐλαύνοντα, ἐλαύνειν ὄπισθεν od. κατόπιν τινός.

Nachtreiſe *f* ἡ νυκτερινὴ πορεία, ἡ νυκτοπορία, eine ~ machen νυκτὸς πορεύεσθαι (P.), νυκτοπορεῖν.

nachtreten ἀκολουθεῖν, ἑπακολουθεῖν, ἕπεσθαι, ἐφέπεσθαι, übtr. (nachahmen) μιμεῖσθαι (M.). [Verben.]

Nachtreter *m* ὁ ἀκόλουθος, ὁ μιμητής, gew. durch

Nachtrieb *m* ἡ ἐπιβλάστησις.

nachtrinken ἐπιπίνειν, ἐπιρροφεῖν.

Nachtruhe *f* ἡ διὰ τῆς νυκτὸς ἡσυχία od. ἀνάπαυσις, ὁ ἐν τῇ νυκτὶ ὕπνος.

Nachtrunde *f* ἡ ἐφοδεία (als Handlung), οἱ ἐφοδευταί (als Perſonen), die ~ machen ἐφοδεύειν.

Nachtruppen *f/pl.* οἱ ὀπισθοφύλακες. [νύκτωρ.]

nachts νυκτός, τῆς νυκτός, ἐν νυκτί, κατὰ τὴν νύκτα,

Nachtſchatten *m* (eine Pflanze) ἡ στρύχνη, ὁ στρύχνος, τὸ στρύχνον (ὁ τρύχνος).

Nachtſchmaus *m* τὸ νυκτερινὸν συμπόσιον.

Nachtſchrecken *m* τὸ νυκτερινὸν δεῖμα.

Nachtſchwärmer *m* ὁ παννυχιστής, ὁ νυκτερευτής, ὁ νυκτερινὸς συμπότης, ὁ κωμαστής, als ~ herumziehen κωμάζειν.

Nachtſchwärmerei *f* ὁ παννυχισμός, ἡ κωμασία.

Nachtſchweiß *m* ὁ νυκτερινὸς ἱδρώς (ῶτος).

Nachtſitzen *n* ἡ νυκτερεία, οἱ νυκτερινοὶ πόνοι.

Nachtſtille *f* ἡ τῆς νυκτὸς σιγή.

Nachtſtuhl *m* ἡ σκωραμίς (ίδος), τὸ λάσανον.

Nachtſtunde *f* ἡ νυκτὸς ὥρα.

Nachtswachen *n* ἡ νυκτερεία, ἡ ἀγρυπνία.

Nachttau *m* ἡ διὰ τῆς νυκτὸς δρόσος.

Nachttiſch *m* ὁ ἄβαξ (κος), τὸ ἀβάκιον.

Nachttopf *m* ἡ ἀμίς ὁ ἀμίς (ίδος), ἡ ἐνουρήθρα.

Nachttreffen *n* ἡ ἐν νυκτὶ od. κατὰ τὴν νύκτα μάχη.

Nachtuhr *f* τὸ νυκτερινὸν ὡρολόγιον.

nachtun: es j-m nachtun μιμεῖσθαί (M.) τινα, (gleichkommen) ἰσοῦν od. ἐξισοῦν ἑαυτόν τινι, ἰσοῦσθαι od. ἐξισοῦσθαι (P.) τινι.

Nachtviole *f* ἡ ἑσπερίς (ίδος).

Nachtvogel *m* eig. ὁ νυκτερόβιος ὄρνις (ιθος), (als Schmetterling) ἡ φάλαινα.

Nachtwache *f* ἡ νυκτοφυλακία, ἡ νυκτερινὴ φυλακή od. φρουρά, die ~ haben νυκτοφυλακεῖν, (von Soldaten)

Digitized by Google

ἐκκοιτεῖν, ἐκκαθεύδειν, die ~ revidieren κωδωνίζειν, κωδωνοφορεῖν, der die ~ hat ὁ νυκτοφύλαξ (κος).
Nachtwächter *m* ὁ νυκτοφύλαξ (κος).
nachtwandeln νυκτὸς περιπορεύεσθαι (P.).
Nachtwandeln *n* ὁ ς ληνιασμός.
Nachtwandler *m*, **-in** *f* ὁ (ἡ) νυκτίπλαγκτος, νυκτιπλανής, νυκτίπλανος, νυκτιπόρος, ὁ περιπορευόμενος (ἡ περιπορευομένη) νυκτός. [κτός, ὥρᾳ νυκτός.]
Nachtzeit *f* ἡ νυκτερινὴ οd. νυκτὸς ὥρα, zur ~ νυ-]
Nachtzeug *n* τὰ νυκτερινὰ ἱμάτια, τὰ ἐνευνητήρια εἵματα. [κτοπορεῖν.]
Nachtzug *m* ἡ νυκτοπορία, einen ~ unternehmen νυ-]
nachwachsen ὑπο-, ὑπεκβλαστάνειν, ἐπι-, ὑποφύεσθαι (von Trieben), ἐπιγίγνεσθαι (von Früchten), ἐπαυξάνεσθαι (P., von Körpern).
Nachwachsen *n* ἡ ἐπιβλάστησις, gew. durch Verben.
nachwagen ſich τολμᾶν ἔπεσθαι.
nachwägen ἀνασταθμᾶσθαι, πάλιν σταθμᾶσθαι (M.).
Nachwahl *f* ἡ δευτέρα αἵρεσις.
nachwählen δεύτερον οd. αὖθις αἱρεῖσθαι (M.).
nachwälzen ἐπικυλίνδειν.
nachwandeln ἀκολουθεῖν τινι, μιμεῖσθαί (M.) τινα.
nachwaten ἐπιδιαβαίνειν.
Nachwehen *n/pl.* allg. τὰ ὕστερον πάθη οd. **κακά**, ~ nach der Geburt αἱ μετὰ τὸν τόκον ὠδῖνες.
nachwehen ἐπιπνεῖν.
Nachwein *m* ὁ δευτερίας (οἶνος).
nachweinen δακρύοντα ἐπιποθεῖν τινα.
Nachweis *m* ἡ ἀπόδειξις, (Überführung) ὁ ἔλεγχος.
nachweisbar, -lich durch das *adj. verb. I* d. folg. Verben.
nachweiſen δεικνύναι, ἀπο-, ἐπιδεικνύναι, ἀποφαίνειν, δηλοῦν, τεκμαίρεσθαι (M.), (überführen) ἐλέγχειν, ἐξελέγχειν.
Nachweiſung *f* ἡ ἀπόδειξις, gew. durch Verben.
Nachwelt *f* οἱ ἐπιγιγνόμενοι, οἱ μέλλοντες ἔσεσθαι, οἱ ὕστερον γιγνόμενοι, οἱ ἔπειτα ἐσόμενοι, auch bloß οἱ ἐσόμενοι, οἱ ἔπειτα.
nachwerfen ῥίπτειν τι μετά τινα, ἐπιρρίπτειν τινί τι.
nachwiegen ſ. nachwägen.
nachwiehern χρεμετίσαντα ποθεῖν οd. ἐπιποθεῖν τινα.
nachwinken νεύειν εἴς τινα.
Nachwinter *m* ὁ ὄψιμος οd. ὄψιος χειμών (ῶνος), ὁ ὀπισθοχειμών, ἡ μεταχείμασις.
nachwirken ὕστερον οd. μετὰ χρόνον τινὰ ἀποφαίνεσθαι οd. ἐπιδείκνυσθαι (M.) τὴν δύναμιν.
Nachwirkung *f* durch Verb., ſ. nachwirken.
nachwogen ἐπικυμαίνειν (u. M.).
nachwollen βούλεσθαι ἕπεσθαι.
Nachwort ὁ ἐπίλογος. τὸ ἐπιφώνημα.
Nachwuchs *m* (das Nachwachſen) ἡ ὑπόφυσις, (das Nachgewachſene) τὰ ἔκγονα, τὸ γένος. ἡ γενεά.
nachwünſchen j-m etw. ἐπεύχεσθαί (M.) οd. ἐπαρᾶσθαί (M.) τινί τι.
nachzahlen ὕστερον ἀπο-, ἐκτίνειν, προσκαταβάλλειν.
nachzählen ἀναριθμεῖν, αὖθις οd. πάλιν ἀριθμεῖν.
nachzeichnen ἀπο-, ὑπογράφειν, ἀπεικάζειν γραφῇ.
nachzerren ἐπισύρειν, ἑφέλκειν, ἐπισπᾶν (u. M.).
nachziehen *trans.* ἑφέλκειν. ἕλκειν ὄπισθεν, Ungerechtigkeit zieht Strafe nach ſich ἡ ἀδικία ζημίαν ἐργάζεται, *intr.* ἕπεσθαι, ἀκολουθεῖν, j-m in e-n Wohnort ~ ὕστερον μετοικεῖν, ἀπανίστασθαι.
Nachzug *m* ſ. Nachtrab.
Nachzügler *m* ὁ ἀπὸ τοῦ στρατεύματος ὑστερῶν.
Nacken *m* ὁ αὐχήν (ένος), ὁ τράχηλος. (beim Zugvieh) ὁ λόφος, j-m auf dem ~ ſitzen ἐπι-, ἐγκεῖσθαί τινι, den ~ ſtolz erheben τραχηλιᾶν, übtr. ἐπαίρεσθαι (P.), μέγα φρονεῖν, j-m den ~ beugen κάμπτειν, κολάζειν, συστέλλειν τινά, den ~ beugen ὑφίεσθαι (M.), ταπεινότερον φρονεῖν.
nackt (nackend) γυμνός (entblößt, übh. ohne Bedeckung), ψιλός (unbehaart, unbewachſen, kahl), ἔρημος (entblößt von den notwendigſten Dingen), das ~e Leben μόνη ἡ ζωή, mit ~en Füßen γυμνὸς τοὺς πόδας, γυμνόπους (ους), j-n ~ ausziehen γυμνοῦν τινα οd. ἀποστερεῖν τινα τῶν ἱματίων, ſich ~ ſehen laſſen γυμνὸν ὁρᾶσθαι (P.), ~ gehen γυμνὸν εἶναι.
Nacktheit *f* ἡ γυμνότης, ἡ ψιλότης (ητος), ἡ ἐρημία.
Nadel *f* ἡ βελόνη (zum Feſtheften u. dgl.), ἡ ῥαφίς (ίδος, bſd. Näh-. Stricknadel), τὸ ἠπητήριον (Stopf-), ἡ ἄκεστρα (Packnadel), (von Tannen, Fichten u. Kiefern) ἡ βελόνη, (zum Friſieren) ἡ κοίλη κνηστίς (ίδος).
Nadelbüchſe *f* ἡ ῥαφιδοθήκη.
nadelförmig βελονοειδής.
Nadelgeld *n* τὰ εἰς ζώνην δεδομένα χρήματα, etw. zum ~ geben διδόναι τι εἰς ζώνην, etw. als ~ haben ἔχειν τι εἰς ζώνην δεδομένον.
Nadelhändler *m* ὁ βελονοπώλης.
Nadelhändlerin *f* ἡ βελονόπωλις (ιδος).
Nadelholz *n* τὰ βελόνας φέροντα οd. βελονοειδῆ φύλλα ἔχοντα οd. φύοντα δένδρα.
Nadelkopf *m*, **-kuppe** *f* ἡ τῆς βελόνης κεφαλή.
Nadelöhr *n* ἡ τῆς βελόνης ὀπή, τὸ κύαρ (ατος).
Nadelſpitze *f* ἡ τῆς βελόνης ἀκμή οd. ἀκίς (ίδος).
Nadler, Nadlermeiſter *m* ὁ βελονοποιός.
Nagel *m* 1. (am animaliſchen Körper) ὁ ὄνυξ (χος), die Nägel beſchneiden ὀνυχίζειν (u. M.), das Beſchneiden der Nägel ὁ ὀνυχισμός, Schere οd. Meſſer dazu τὸ ὀνυχιστήριον. — 2. (zum Befeſtigen, Einſchlagen) ὁ ἧλος. ὁ γόμφος (von Eiſen), ὁ πάτταλος (von Holz), mit Nägeln befeſtigen γομφοῦν, ἡλοῦν. ἐφηλοῦν, mit Nägeln beſchlagen (*adj.*) ἡλότυπος (2).
nagelartig ἡλοειδής.
Nagelblüte *f* τὸ ὄνυχος νεφέλιον.
Nagelbohrer *m* ἡ τρυπάνη, τὸ τρύπανον.
Nägelchen τὸ ὀνύχιον (am animaliſchen Körper), ὁ ἡλίσκος (zum Befeſtigen).
nagelfein ἀκριβέστατος.
Nagelfell *n* τὸ νεφέλιον, τὸ πτερύγιον.
nagelförmig ὀνυχοειδής, ἡλοειδής (Unterſchied ſ. Nagel).
Nagelgeſchwür *n* ἡ παρωνυχία, ἡ παρωνυχίς (ίδος).
Nagelkopf *m*. **-kuppe** *f* ἡ τοῦ ἥλου κεφαλή.
Nagelmuſchel *f* ὁ σωλήν (ῆνος). [ἥλοις.]
nageln ἡλοῦν, γομφοῦν, πατταλεύειν, δεῖν οd. πηγνύναι
nagelneu καινότατος.
Nagelprobe *f* ὁ ὀνυχισμός.
Nagelſchere *f* τὸ ὀνυχιστήριον.
Nagelſchmied *m* ὁ ἡλοκόπος. ὁ ἡλοποιός.
Nagelſchnitzel *n* τὸ ἀπονύχισμα.
Nagelſpitze *f* ἡ ἀκρωνυχία, ἄκρος ὁ ὄνυξ (χος).
nagen an etw. (eig.) τρώγειν, χαύειν τι, περιτρώγειν τι, κατατρώγειν τινός, übtr. (von Schmerzen u. dgl.) τήκειν, ἀνιᾶν, δάκνειν.
nahe 1. πλησίον, ἐγγύς mit *gen.*, ~ ſein πλησίον εἶναι, ~ liegen πλησίον κεῖσθαι, ~ kommen πλησιάζειν. ~ daran ſein παρὰ μικρὸν ἔρχεσθαι mit *inf.* οd. ὀλίγου δεῖν, ꝛB. wir waren ~ daran beſiegt zu werden παρὰ μικρὸν ἡλώμεν ἡττηθῆναι οd. ὀλίγου δεῖν ἡττήθημεν. — 2. (von der Zeit) ἐγγύς, ὁμοῦ, ꝛB. es war ſchon ~ an Sonnenuntergang ἦδη ἦν ἐγγὺς ἡλίου δυσμῶν. — 3. (bei Zahlangaben) ἐγγύς, ὡς, εἰς, σχεδόν τι. — 4. ein ~r Verwandter προσήκων τῷ γένει, ein ~r Freund οἰκεῖος. ~n Umgang mit j-m haben οἰκείως χρῆσθαί τινι. οἰκείως (οἰκειότατα) ἔχειν πρός τινα. — 5. der Wahrheit ~ kommen ἐγγὺς εἶναι τοῦ ἀληθοῦς, etw. näher beſtimmen ἀκριβέστερον ὁρίζειν τι, ~ kommend (ähnlich) παραπλήσιος (2), ὁμοιος. παρόμοιος (2). es liegt ~ (iſt leicht einzuſehen) ῥᾴδιόν οd. οὐ χαλεπόν ἐστι νοῆσαι οd. διανοῆσαι οd. γνῶναι, j-m zu ~ treten (j-n kränken, beleidigen) ἀδικεῖν τινα. καθάπτεσθαί (M.) τινος, j-s Ehre zu ~ treten κακῶς λέγειν τινά, διαβάλλειν τινά, es geht mir ~ δάκνει οd. ἀνιᾷ μέ τι, es berührt mich etw. ~ οἰκεῖόν ἐστί μοί τι.
Nähe *f* ἡ ἐγγύτης (ητος, allg.), ἡ γειτνία, ἡ γειτο-

Digitized by Google

νία (Nachbarſchaft), in der ~ von etw. πλησίον, ἐγγύς, πάρεγγύς τινος, aus der ~ ἐγγύθεν, ἐκ τῶν γειτόνων. in der ~ ὁμόσε, in j-s ~ kommen πελάζειν, προσπελάζειν τινί, πλησιάζειν τινί, in j-s ~ ſein πλησίον εἶναί τινος, etw. in der ~ ſehen ἐγγύθεν ὁρᾶν τι, in der ~ fechten ὁμόθεν μάχεσθαι od. τὴν μάχην ποιεῖσθαι (M.), zuſtaßen μάχεσθαι, j-n in ſeiner ~ haben περὶ ἑαυτὸν ἔχειν τινά.

nahebei πλησίον, ἐγγύς mit *gen.*, ganz ~ πλησιαίτατα, ἐγγύτατα, ἐγγυτάτω mit *gen.*

nahegehen: es geht mir nahe, ſ. nahe 4.

nahen ſ. nähern.

nähen ῥάπτειν, ἀκεῖσθαι (M., bſd. Zerriſſenes).

näher ἐγγύτερος, πλησιαίτερος, *adv.* ἐγγυτέρω, πλησιαίτερον, ſ. a. nahe 5.

Näherin *f part.* d. Verben.

nähern ſich πλησιάζειν τινί, ἐπ-, προσέρχεσθαί (-ιέναι) τινι, πελάζειν, προσπελάζειν τινί, (von Sachen) προσφέρεσθαι (P.), (zu Schiffe) προσπλεῖν, (von der Zeit) ἐπιγίγνεσθαι, ἐπέρχεσθαι, (von der Ähnlichkeit) ἐγγὺς εἶναί τινος, ὅμοιον, παρόμοιον εἶναί τινι, ἐοικέναι τινί.

Näherung *f* ὁ πλησιασμός, gew. durch Verben.

nahezu ſ. beinahe, faſt.

Nähnadel *f* ἡ ῥαφίς (ίδος), τὸ ῥάφιον.

nähren τρέφειν (eig. u. übtr.), τροφὴν παρέχειν τινί, σιτίζειν τινά (füttern), (unterhalten u. mehren) αὐξάνειν, ἀνατρέφειν, ſich von etw. ~ τρέφεσθαί (P.) τινι, διατρέφεσθαί (P.) τινι, ζῆν τινι u. ἀπό τινος, τὸν βίον ποιεῖσθαι (M.) ἀπό τινος.

nährend θρεπτικός, τρόφιμος (2), αὐξητικός, ein ~es Gewerbe τέχνη ἱκανὸν τὸν βίον od. ἱκανὴν τὴν τροφὴν παρέχουσα, ſich gut od. leicht ~ εὔβιος (2), εὐβίοτος (2). ſich ſchlecht od. kümmerlich ~ κακόβιος (2).

Nährer *m* ὁ τροφεύς od. d. *part.* der Verben.

nahrhaft τρόφιμος (2), θρεπτικός, εὔτροφος (2), nicht ~ ἄτροφος (2). [d. *adj.*]

Nahrhaftigkeit *f* ἡ τροφιμότης (ητος). beſſer d. *neutr.*

nahrlos ἄτροφος (2, von Speiſen), ἄπορος (2, von Örtern u. Zeiten).

Nahrloſigkeit *f* ἡ ἀτροφία, ἡ ἀπορία.

Nährſtand *m* οἱ τὰς τέχνας ἐργαζόμενοι.

Nahrung *f* ἡ τροφή, ὁ σῖτος. τὰ (πρὸς τὸν βίον) ἐπιτήδεια, τὰ πρὸς τὸν βίον, ὁ βίος, ὁ βίοτος, ſeine ~ von etw. haben τὸν βίον ἔχειν od. ποιεῖσθαι (M.) ἀπό od. ἐκ τινος, βίος ἐστί τινι ἀπό τινος, j-m ~ geben παρέχειν τινὶ τροφήν, τρέφειν τινά, ſeiner ~ nachgehen ἐργάζεσθαι (M.) τὰ ἐπιτήδεια od. τὸν βίον, ~ finden βλην ἔχειν, einer Sache ~ geben τρέφειν τι, αὐξάνειν τι, reichliche ~ ἡ εὐτροφία, Mangel an ~ ἡ ἀτροφία, ἡ τῆς τροφῆς ἀπορία.

Nahrungsmangel *m* ἡ σίτου od. τῶν ἀναγκαίων ἀπορία, ἡ σιτοδεία.

Nahrungsmittel *n* ἡ τροφή, τὰ ἐπιτήδεια, τὰ πρὸς τὸν βίον, τὰ (πρὸς τὸν βίον) ἀναγκαῖα.

Nahrungsquelle *f* ὁ πρὸς τὸν βίον πόρος, eine ~ eröffnen εὑρίσκειν πόρους πρὸς τὸν βίον.

Nahrungsſaft *m* ὁ χυλός.

Nahrungsſorge *f* ἡ τοῦ βίου φροντίς (ίδος). ἡ σίτου od. τῶν ἀναγκαίων ἀπορία.

Nahrungsſtoff *m* ἡ τροφή. τὸ τρόφιμον, ~ enthalten τρόφιμον εἶναι, τρόφιμόν τι ἔχειν.

Nahrungszweig *m* ὁ πόρος.

Naht *f* ἡ ῥαφή, τὸ ῥάμμα. [ἁπλοϊκός, εὐήθης.]

naiv ἀφελής, αὐτοφυής, ὁ, ἡ. τὸ κατὰ φύσιν, ἁπλοῦς.

Naivität *f* ἡ ἁπλότης (ητος), ἡ ἀφέλεια.

Name *m* 1. (Benennung) τὸ ὄνομα, ἡ προσηγορία, ἡ πρόσρησις, τὸ πρόσρημα, Bei~ ἡ προσ-, ἐπωνυμία, namens, mit ~n (τὸ) ὄνομα, προσαγορευόμενος, ὄνομα od. προσωνυμίαν ἔχων, j-n mit od. beim ~n nennen ὀνομαστὶ λέγειν od. καλεῖν τινα, gleichen ~ns ὁμώνυμος (2), ohne ~n ἀνώνυμος (2), j-m einen ~n geben ὄνομα τιθέναι od. τίθεσθαί (M.) τινι, προσαγορεύειν τινά, ἐπονομάζειν τινά, einen ~n haben ὄνομα ἔχειν, καλεῖσθαι (P.). προσαγορεύεσθαι, ὀνομάζεσθαι, ἐπικαλεῖσθαι (sämtlich P.), einen andern ~n bekommen μετονομάζεσθαι (P.), mit einem andern ~n benennen ἄλλῳ ὀνόματι προσειπεῖν, ἀντονομάζειν, einen ~n bekommen λαμβάνειν ὄνομα oder προσωνυμίαν, dem ~n nach ἐκ τοῦ ὀνόματος, ὀνομαστί, (vorgeblich, dem Scheine nach) λόγῳ, πρόφασιν, etw. in j-s ~n tun ποιεῖν τι ἀντί τινος od. κελεύοντός τινος, j-n in j-s ~n grüßen χαίρειν κελεύειν τινὰ παρά τινος, eine ſchlechte Sache mit einem ſchönen ~n beſchönigen παρακαλύπτεσθαί, ὑποκορίζεσθαί (M.) τι, Benennung einer unangenehmen Sache mit einem ſchönen ~n ὁ εὐφημισμός, in deinem ~n ἀντί σου, (von dir beauftragt) ταχθείς od. κελευσθείς ὑπό σου, in Gottes ~n σὺν θεῷ. — 2. (Ruf) ἡ φήμη, ἡ δόξα, einen ~n haben ὀνομαστὸν εἶναι, einen großen ~n haben μεγάλην δόξαν ἔχειν, λαμπρὸν ὄνομα ἔχειν, μεγίστης δόξης τυγχάνειν, εὐδοκιμεῖν, ὄνομα ἔχειν ὑπὲρ τοὺς πολλούς, der gute ~ ἡ καλὴ δόξα, ἡ εὐδοξία, einen guten ~n haben καλῶς ἀκούειν, εὐδοξεῖν, εὐδοκιμεῖν, j-s guten ~n kränken κακολογεῖν, κακηγορεῖν, διαβάλλειν τινά, j-m einen ~n machen ὀνομαστὸν ποιεῖν τινα, einen ~n bekommen ὄνομα κτᾶσθαι (M.), ὀνομαστὸν γίγνεσθαι, einen unſterblichen ~n hinterlaſſen ἀθάνατον δόξαν καταλείπειν.

Namengeben *n*, **-gebung** *f* ἡ ὀνοματοθεσία, gew. durch Verben, Feſt der Namengebung τὰ ὀνοματοθέσια.

Namengeber *m* ὁ ὀνοματοθέτης.

namenlos (ohne Namen) ἀνώνυμος (2), (unausſprechlich) ἄρρητος (2), ἀνέκφραστος (2), λόγου μείζων oder κρείττων, (ruhmlos, unberühmt) ἄδοξος (2), ἀνεπίσημος (2), auch ἀνώνυμος (2). [loſigkeit) ἡ ἀδοξία.]

Namenloſigkeit *f* ἡ ἀνωνυμία, τὸ ἀνώνυμον, (Ruhm-

Namenregiſter *m* ὁ τῶν ὀνομάτων κατάλογος.

Namensbruder *m* ὁ ὁμώνυμος.

Namenserbe *m* ὁ διασῴζων τὸ γένος.

Namensgenoſſe *m*, **-genoſſin** *f* ὁ, ἡ ὁμώνυμος.

Namenstag *m* ἡ δεκάτη (*sc.* ἡμέρα, denn am zehnten Tage nach der Geburt bekam das Kind bei den Griechen den Namen), die Feier des ~es τὰ ὀνομαστήρια, τὰ ὀνοματοθέσια, den ~ feiern τὴν δεκάτην ἑστιᾶν.

Namensverwandter *m*, **-te** *f*, **-vetter** *m* ὁ, ἡ ὁμώνυμος, ὁ προσήκων τῷ ὀνόματι.

Namenszug *m* τὸ μονόγραμμα.

namentlich ὀνομαστί, κατ' ὄνομα, (beſonders) μάλιστα.

namhaft (mit Namen) ὀνομαστί, ~ machen ὀνομάζειν, j-n ~ machen ὀνομαστὶ λέγειν τινά, σαφῶς λέγειν τινά, δι-, ἐξειπεῖν τινα, (anſehnlich) ὀνομαστός, ἐπίσημος (2), (beträchtlich) πολύς, μέγας.

nämlich (zur Hervorhebung u. Verdeutlichung eines Begriffs) δή. δῆτα, δηλαδή, δῆλον ὅτι (δηλονότι), ἄρα, (zur Erläuterung eines Satzes) γάρ (an zweiter Stelle, = enim), bei einer Appoſition bleibt ~ unüberſetzt.

nämliche der, die, das ὁ αὐτός, ἡ αὐτή, τὸ αὐτό (ταὐτόν), ſ. derſelbe.

Napf *m* τὸ τρυβλίον, ἡ λοπάς (άδος).

Näpfchen *n* τὸ σκάφιον, ἡ σκαφίς (ίδος). τὸ λοπάδιον.

Napfſchnecke *f* ἡ λεπάς (άδος).

Naphtha *f* ἡ νάφθα, ὁ νάφθας, τὸ Μηδείας ἔλαιον.

Narbe *f* (von einer Wunde) ἡ οὐλή, ἡ ὠτειλή, (an andern Dingen) ἡ εἰσοχή, ἡ πτύξ (χός).

narbig (voller Narben) ἀνάπλεως οὐλῶν, übh. πτυχώδης.

Narde *f* ἡ νάρδος, von ~ gemacht νάρδινος. der ~ ähnlich ναρδίτης, ναρδῖτις (ίδος), der ~ ähnlich ſein ναρδίζειν. [χυς (υος).]

Nardenblume *f* ὁ νάρδου στάχυς (υος), ὁ ναρδόστα-

Nardenöl *n* ἡ νάρδος. τὸ νάρδινον ἔλαιον.

nardentragend ναρδοφόρος (2).

Nardenwein *m* ὁ ναρδίτης οἶνος.

Narr *m* ὁ μῶρος, ὁ ἠλίθιος, ὁ ἀνόητος, ὁ ἄφρων, ὁ

Digitized by Google

φλύαρος ἄνθρωπος (Schwätzer), ein weiſer ~ ὁ μωρόσοφος, ein ~ ſein μωραίνειν, j-n zum ~en haben ἐμπαίζειν οὐ. ἐντρυφᾶν τινι, χλευάζειν τινά, ὑβρίζειν τινά οὐ. εἰς τινα, ἐν γέλωτι ποιεῖσθαί (M.) τινα, ἐξαπατᾶν, παρατείνειν, φενακίζειν τινά, ſich zum ~en haben laſſen παρέχειν ἑαυτὸν καταγελᾶσθαι (P.) οὐ. ἐξαπατᾶσθαι (P.) οὐ. ὑβρίζεσθαι (P.) οὐ. χλευάζεσθαι (P.), auch ein ~ hat zuweilen einen guten Einfall πολλάκις καὶ μῶρος ἀνὴρ κατακαίριον εἶπεν, einen ~en an etw. gefreſſen haben δυσέρωτα εἶναί τινος, ἐπιμαίνεσθαι (P.) τινι, μαίνεσθαι (P.) τῇ ἐπιθυμίᾳ τινός, nicht alle ~en haben gleiche Kappen μανία γ' οὐ πᾶσιν ὁμοία, du guter ~ ὡς ἡδὺς εἶ, ~en treiben Narrenspoſſen ἀνοήτων ἐστὶ φλυαρεῖν.

Narrengeſchwätz *n* οἱ λῆροι, ἡ φλυαρία.

narrenhaft μῶρος, ἠλίθιος, ſich ~ betragen, ~ reden μωραίνειν, ἠλιθιάζειν.

Narrenhaus *n* τὸ τῶν παραφρονούντων ἰατρεῖον.

Narrenſeil *n*: j-n am ~ herumführen παρατείνειν, φενακίζειν τινά.

Narrenspoſſe *f* οἱ λῆροι, ἡ φλυαρία, ἡ βωμολοχία, τὸ βωμολόχευμα, ~n treiben φλυαρεῖν, ληρεῖν, μάταια ποιεῖν. [τι ποιεῖν.)

Narrenſtreich *m* μῶρόν τι, einen ~ ausführen μῶρόν

Narretei *f* ἡ παιδιά.

Narrheit *f* (als Eigenſchaft) ἡ μωρία, ἡ ἄνοια, ἡ ἀφροσύνη, ἡ ἠλιθιότης (ητος), ἡ ἀφρόνησις, eine ~ begehen μωραίνειν, ἠλιθιάζειν, (als Handlung) μῶρόν τι.

Närrin *f* ἡ μώρα.

närriſch (poſſenhaft) μῶρος, ληρώδης, φλύαρος (2), γελοῖος, παιδιώδης, ~es Zeug οἱ λῆροι, ἡ φλυαρία, ~es Zeug reden φλυαρεῖν, ληρεῖν, (ſonderbar, auffallend) ἀλλόκοτος, παράδοξος, ἄτοπος (ſämtlich 2), (albern, töricht) μῶρος, ἠλίθιος, (wahnſinnig) ἄφρων, ἀνόητος (2), μαινόμενος, ~ ſein ἀφρονεῖν, μαίνεσθαι (P.).

Narziſſe *f* ὁ νάρκισσος.

naſchen λιχνεύειν (u M.), τενθεύειν, von, an etw. ~ γεύεσθαί (M.) τινος.

Naſchen *n* τὸ σιναμώρευμα, gew. durch Verben.

Näſcher *m* ὁ λίχνος, ὁ τένθης, ὁ σινάμωρος, ὁ χναυστικός.

Näſcherei *f* (Naſchhaftigkeit) ἡ λιχνεία, ἡ σιναμωρία, ἡ τενθεία, (Naſchwerk) τὸ λίχνευμα, τὸ χναῦμα, τὰ πέμματα, τὰ σιναμωρεύματα.

naſchhaft λίχνος, σινάμωρος (2), χναυρός, χναυστικός.

Naſchhaftigkeit, Naſchluſt *f* ἡ λιχνεία.

näſchig λίχνος, σινάμωρος (2), χναυρός. [θεύειν.)

Naſchmaul *n* ὁ λίχνος, ὁ τένθης, ein ~ ſein τεν-

Naſchwerk *n* τὸ λίχνευμα, τὸ χναῦμα, τὰ πέμματα, τὰ τραγήματα, τὰ σιναμωρεύματα.

Naſe *f* ἡ ῥίς (ινός), αἱ ῥῖνες die ~ als Geruchswerkzeug), ὁ μυκτήρ (ῆρος), einwärts gebogene ~ ἡ συμὴ ῥίς, mit einwärts gebogener ~ συμός, ἐπίσιμος (2), ῥινόσιμος (2), mit gekrümmter ~ (Habichts~) γρυπός, die ~ ſchneuzen ὀλίζειν, ἀπομύττειν τὰς ῥῖνας, die ~ rümpfen σιμοῦν (τὴν ῥῖνα), μυκτηρίζειν, durch die ~ reden φθέγγεσθαι (M.) ὑπὸ ῥινός, durch die ~ ſpüren, wittern ῥινηλατεῖν, mit der ~ ſchnauben ῥινοκτυπεῖν, j-m die ~ abſchneiden ῥινοκοπεῖν, ῥινοτομεῖν τινα, übtr. j-n an der ~ herumführen ῥινᾶν τινα, τῆς ῥινὸς ἕλκειν τινά, παρατείνειν οὐ. ἐξαπατᾶν τινα, j-m eine ~ geben (tadeln) μέμφεσθαί (M.) τινι. φέγειν, διαφέγειν τινά, j-m eine ~ drehen φενακίζειν τινά, die ~ hochtragen ἀνασπᾶν (u. M.) τὰς ὀφρῦς, μέγα φρονεῖν, ἐπαίρεσθαι (P.), mit langer ~ abziehen ἄπρακτον οὐ. σφαλέντα ἀπέρχεσθαι, j-m etw. vor der ~ wegnehmen προαρπάζειν τί τινος, j-m einen vor die ~ ſetzen ἀπαντικρύ τινος καθιστάναι τινά.

Naſenbein *n* τὸ τῆς ῥινὸς ὀστοῦν.

Naſenbluten *n* ἡ ἐκ τῶν ῥινῶν αἱμορραγία οὐ. ἐπίσταξις, τὸ ἐκ ῥινῶν ῥέον αἷμα.

Naſenflügel *m* τὸ τῆς ῥινὸς πτερύγιον.

Naſengewächs *n* ἡ ὄζαινα, ὁ (τῶν ῥινῶν) πολύπους (οδος).

Naſenhaare *n/pl.* αἱ τῶν ῥινῶν τρίχες.

Naſenknorpel *m* ὁ τῶν ῥινῶν χόνδρος.

Naſenloch *n* ὁ ῥώθων (ωνος, gew. *pl.*), ὁ μυκτήρ, μυξωτήρ (ῆρος), die Naſenlöcher αἱ ῥῖνες, τὰ ῥίνια.

Naſenpolyp *m* ſ. Naſengewächs.

Naſenſpitze *f* τὸ τῆς ῥινὸς ἄκρον, ἄκρα ἡ ῥίς (ινος).

Naſenſtüber *m* ὁ κόνδυλος, ὁ κονδυλισμός, ὁ σκανθαρισμός, j-m einen ~ geben σκιμαλίζειν, σκανθαρίζειν, καταδακτυλίζειν τινά.

Naſerümpfen *n* ὁ μυκτηρισμός, τὸ μυκτήρισμα.

Naſerümpfer *m* ὁ μυκτηριστής.

naſeweis προπετής, ἰταμός, περίεργος (2), ~ ſein πολυπραγμονεῖν, περιεργάζεσθαι (M.), προπετείᾳ χρῆσθαι.

Naſeweisheit *f* ἡ προπέτεια, ἡ περιεργία.

Nashorn *n* ὁ ῥινόκερως (ωτος).

naß ὑγρός, νοτερός, διάβροχος (2), ἐν-, δι-, κάθυγρος (2), ~ machen βρέχειν, διαβρέχειν, ὑγραίνειν, δι-, καθυγραίνειν, ~ werden die P., ~ ſein μυδᾶν.

Naß *n* τὸ ὑγρόν.

Näſſe *f* ἡ ὑγρότης (ητος, als Eigenſchaft), ἡ ὑγρασία, τὸ ὑγρόν (als Sache), auch ἡ νοτία, τὸ ὕγρασμα, (naſſe Witterung) ἡ ἐπομβρία.

naßkalt ὑγρός τε καὶ ψυχρός.

Nation *f* τὸ ἔθνος, τὸ γένος, τὸ φῦλον, von ~ τὸ γένος (*acc.* d. Bez.), von derſelben ~ ὁμόφυλος (2), ὁμοεθνής, von einer andern ~ ἀλλόφυλος (2), ἀλλοεθνής. [νός, ἐπιχώριος (2), ὁ, ἡ, τὸ οἰκει-

national ἐθνικός, ὁ, ἡ τὸ τοῦ ἔθνους οὐ. φύλου, και-

Nationalcharakter *m* τὸ ἴδιον οὐ. κοινὸν ἦθος.

Nationalehre *f* ἡ τῆς πόλεως δόξα.

Nationalfeſt *n* ἡ ἐπιχώριος ἑορτή, ἡ δημοτελὴς οὐ. κοινὴ ἑορτή. [τρόποι, τὰ ἐπιχώρια.)

Nationalgebräuche *m/pl.* οἱ τοῦ ἔθνους νόμοι oder

Nationalgeiſt *m* τὸ ἴδιον ἦθος.

Nationalgott *m* ὁ πατρῷος θεός.

Nationalhaß *m* τὸ κοινὸν μῖσος.

Nationalheer *n* ὁ ἐθνικὸς στρατός, τὸ πολιτικόν.

nationaliſieren j-n πολιτείαν διδόναι τινί, μεταδιδόναι τινὶ τῆς πολιτείας, πολίτην γράφειν τινά.

Nationalkleidung, -tracht *f* ἡ ἰδία ἔθνους στολή.

Nationalrechte *n/pl.* τὰ κοινὰ ἐθνους (ἐθνῶν) δίκαια, τὰ κοινὰ νόμιμα. [οὐ. ἐθνικὸν χρέος.)

Nationalſchuld *f* τὸ κοινὸν οὐ. δημόσιον οὐ. ἔθνους

Nationalſitte *f* τὸ τοῦ ἔθνους ἔθος, τὸ ἐν τῷ ἔθνει νομιζόμενον, τὰ ἐπιχώρια.

Nationalſtolz *m* τὸ κοινὸν οὐ. ἔθνους φρόνημα, ἡ ἐπὶ τῇ πατρίδι φιλοτιμία.

Nationalverſammlung *f* ἡ ἐκκλησία.

Nativität *f*: die ~ ſtellen ὡροσκοπεῖν, γενεθλιαλογεῖν, θεματίζειν,

Nativitätſteller *m* ὁ ὡροσκόπος, ὁ γενεθλιαλόγος.

Nativitätſtellerei *f* ἡ ὡροσκοπία, ἡ ὡροσκόπησις, ἡ γενεθλιαλογία (-λογικὴ).

Nativitätszeichen *n* τὸ θέμα. [τροῦν.)

Natrum *n* τὸ λίτρον, τὸ νίτρον, mit ~ reinigen νι-

natrumähnlich, -artig νιτρώδης.

Natrumgrube *f* ἡ νιτρία.

natrumhaltig νιτρώδης.

Natrumquelle *f* ἡ νίτρου πηγή.

Natter *f* ἡ ἔχιδνα, ὁ ἔχις (εως), ἡ ἀσπίς (ίδος). τὸ ἐχίδιον, von einer ~ gebiſſen ἐχιδνόδηκτος (2), ἀσπιδόδηκτος (2), von der ~, zur ~ gehörig ἐχιδναῖος.

natterähnlich, -artig ἐχιδνώδης.

Natterbiß *m* τὸ ἐχίδνης οὐ. ἐχιδναῖον δῆγμα.

Natterngift *n* ὁ ἐχίδνης οὐ. ἐχιδναῖος ἰός.

Natternkopf *m* ἡ ἐχίδνης κεφαλή.

Natternkraut *n* τὸ ἔχιον.

Natternwurz *f* τὸ ἄρον.

Natur *f* 1. (allg. wie im Deutſchen) ἡ φύσις, von ~ φύ-

Digitized by Google

σει, τὴν φύσιν, κατὰ φύσιν, nach der ~ κατὰ φύσιν, gegen die ~ παρὰ φύσιν. — 2. (Charakterbeſchaffenheit) τὸ ἦθος. — 3. (Inbegriff aller Dinge) τὰ πάντα, τὰ ὄντα. — 4. die freie ~ οἱ ἀγροί, ich bin von ~ πέφυκα, von ~ eingepflanzt, angeboren ἔμφυτος (2), über die ~ ὑπὲρ od. παρὰ τὴν φύσιν, die ~ der Sache bringt es ſo mit ſich τοιαύτην φύσιν ἔχει τὸ πρᾶγμα, τοιαῦτά ἐστι τὰ τοῦ πράγματος, ſeiner ~ freien Lauf laſſen τῇ φύσει χρῆσθαι od. πείθεσθαι (P.), gute ~ ἡ εὐφυΐα, ſchlechte ~ ἡ δυσφυΐα, eine gute ~ haben εὖ ἔχειν τὴν φύσιν, εὖ πεφυκέναι, eine ſchwache ~ haben ἀσθενῶς ἔχειν φύσει, es iſt etw. j-n zur andern ~ geworden συζῇ τί τινι, mir iſt etw. von ~ eigen φύσει ὑπάρχει μοί τι, ein Menſch, wie er von ~ aus iſt ἄνθρωπος πεφυκώς, von der ~ gut bedacht ſein εὖ od. καλῶς πεφυκέναι, in der ~ der Sache liegen, der ~ der Sache gemäß ſein φύσιν ἔχειν, die ~ unterſuchen φυσιολογεῖν.

Naturalabgabe, -lieferung *f* ἡ ἀποφορά.

Naturalien *pl.* τὰ φύσει ὑπάρχοντα, τὰ κατὰ φύσιν γιγνόμενα.

naturaliſieren πολιτείαν διδόναι τινί.

Naturanlage *f* ἡ φύσις, τὸ αὐτοφυές. ~ zu etw. haben πεφυκέναι εἰς, ἐπί oder πρός τι, ich habe ~ zum Redner φύσει ὑπάρχει μοι ῥητορικῷ εἶναι.

Naturbedürfnis *n* τὸ φύσει ἀναγκαῖον, ἡ χρεία.

Naturbegebenheit *f* τὸ κατὰ φύσιν oder ἐν τῇ φύσει γιγνόμενον, τὸ κατὰ φύσιν συμβάν.

Naturbeobachtung, -betrachtung *f* ἡ φυσικὴ θεωρία.

Naturbeſchreibung *f* ἡ φυσική, τὰ φυσικά.

Naturdrang *m* ἡ φύσεως od. φυσικὴ ὁρμή.

Natureinrichtung *f* τὸ ἐκ φύσεως.

Naturell *n* ἡ φύσις, ἡ ὀργή, ſeinem ~ folgen χρῆσθαι od. πείθεσθαι (P.) τῇ φύσει.

Naturereignis *n* ſ. Naturbegebenheit.

Naturerſcheinung *f* τὸ φαινόμενον, (als Vorzeichen) τὸ σημεῖον, außerordentliche ~ τὸ τέρας (ατος).

Naturerzeugnis *n* τὸ φύσεως ἔργον.

Naturfehler *m* τὸ φυσικὸν od. φύσεως κακόν od. ἔλλειμμα, τὸ ἔμφυτον κακόν, einen ~ an ſich haben φύσει ἐνδεῶς ἔχειν.

Naturforſcher *m* ὁ τὰ φυσικὰ σκοπῶν, ὁ τὰ τῆς φύσεως od. τὰ περὶ τὴν φύσιν ἐξετάζων, ὁ φυσιολόγος, ein ~ ſein τὰ τῆς φύσεως σκοπεῖν, φυσιολογεῖν.

Naturforſchung *f* ἡ φυσικὴ θεωρία, ἡ φυσιολογία, ~ betreiben φυσιολογεῖν.

Naturgabe *f* τὸ φύσεως δώρημα, τὸ φύσει ὑπάρχον, ἡ φύσις.

Naturgebilde *n* τὸ αὐτοφυές. [φύσιν.

naturgemäß ὁ, ἡ, τὸ κατὰ φύσιν, φυσικός. *adv.* κατὰ

Naturgeſchenk *n* τὸ φύσεως δῶρον.

Naturgeſchichte *f* ἡ τῆς φύσεως od. τῶν φύσει γενομένων ἱστορία, ἡ φυσικὴ ἱστορία, ~ der Tiere ἡ περὶ τῶν ζῴων ἱστορία. [τὰ ἀναγκαῖα.

Naturgeſetz *n* ὁ φυσικὸς νόμος, die unwandelbaren ~e

naturgetreu πιθανός.

Naturkenner *m* ὁ φυσικός, ὁ τὰ περὶ τὴν φύσιν ἐξεπιστάμενος, ὁ ἀκριβῶς εἰδὼς τὰ τῆς φύσεως.

Naturkraft *f* ἡ τῆς φύσεως od. φυσικὴ δύναμις.

Naturkunde *f* ἡ φυσική.

Naturkundiger *m* ὁ φυσικός.

Naturleben *n* ὁ κατὰ φύσιν βίος, ein ~ führen ἁπλῶς, ἀφελῶς od. ἀκατασκεύως ζῆν.

Naturlehre *f* ἡ φυσικὴ ἐπιστήμη, ἡ φυσιολογία.

natürlich 1. (von der Natur herrührend) φυσικός. αὐτοφυής, ὁ, ἡ, τὸ κατὰ φύσιν, φύσει ὑπάρχων od. γιγνόμενος od. ἐγγιγνόμενος od. παραγιγνόμενος. ἔγγενής, ἔμφυτος (2), es iſt mir etw. ~ φύσει ὑπάρχει od. παραγίγνεταί μοί τι, ἐμπέφυκέ μοί τι, ἔχω τι δεδομένον παρὰ τῆς φύσεως, ~er Haß ἔμφυτον μῖσος, einen ~en Haß gegen j-n hegen φύσει μισεῖν τινα, ἔμφυτον μῖσος ἔχειν κατά τινος, bei Sachen gew. αὐτοφυής, z.B. eine ~e Brücke αὐτοφυὴς γέφυρα, ein ~er Hafen αὐτοφυὴς λιμήν, ~es Haar αὐτοφυὴς κόμη u. dgl. — 2. (der Natur gemäß) φυσικός, ὁ, ἡ, τὸ κατὰ φύσιν, ἀναγκαῖος, die ~en Bedürfniſſe τὰ ἀναγκαῖα, der ~e Tod ὁ κατὰ φύσιν od. αὐτόματος θάνατος, eines ~en Todes ſterben κατὰ φύσιν τελευτᾶν, νοσήσαντα τελευτᾶν, etw. iſt ~ ἔχει τι φύσιν, es iſt den ~en Geſetzen gemäß πέφυκεν, κατὰ φύσιν ἐστίν. — 3. (einfach, ungekünſtelt) ἁπλοῦς, ἀφελής, ~er Verſtand οἰκεία σύνεσις, es geht ~ zu οἰκείως γίγνεται, κατὰ τὸ ὂν ἀποβαίνει, (es iſt nicht zu verwundern) οὐ δὴ θαυμαστόν γε τοῦτο. — 4. (der Natur einer Sache gemäß) ἀναγκαῖος, εἰκώς, δίκαιος, οἰκεῖος. es iſt ~ ἔοικε, εἰκός ἐστιν, ἀναγκαῖόν ἐστιν, ganz ~ πάνυ εἰκότως, εἰκότως γε, ἀμέλει δή, wie ~ οἷον εἰκός, das mußt du ~ tun ταῦτα δὴ χρή σε ποιεῖν.

natürlicherweiſe εἰκότως, οὐκ ἀπεικότως.

Natürlichkeit *f* ἡ ἁπλότης (ητος), ἡ ἀφέλεια und das *neutr.* d. *adj.*

Naturmenſch *m* ὁ κατὰ φύσιν ἄνθρωπος, (ein einfacher Menſch) ὁ ἁπλοῦς od. ἀφελὴς ἀνήρ.

Naturnotwendigkeit *f* ἡ τῆς φύσεως ἀνάγκη (auch *pl.*), τὰ ἀναγκαῖα, es iſt eine ~ ἀνάγκη mit *inf.*

Naturordnung *f* ἡ τῶν πραγμάτων φύσις, ἡ φύσις.

Naturphiloſoph *m* ὁ φυσικός, ὁ περὶ τῆς τῶν πάντων φύσεως διαλεγόμενος od. φιλοσοφῶν.

Naturphiloſophie *f* ἡ περὶ τῆς τῶν πάντων φύσεως φιλοσοφία.

Naturprodukt *n* τὸ φύσεως ἔργον, τὸ φύσει γιγνόμενον, τὸ φύσει ὑπάρχον, τὸ αὐτοφυές, τὸ αὐτόματον, τὸ αὐτομάτως φύν, ein ~ ſein φύσει γίγνεσθαι od. εἶναι od. ὑπάρχειν.

Naturrecht *n* τὰ τῆς φύσεως od. κατὰ φύσιν δίκαια.

Naturreich *n* πάντα τὰ πεφυκότα od. ὑπάρχοντα, τὰ φυσικά, auch ἡ φύσις.

Naturſchönheit *f* τὸ φύσει καλόν.

Naturſtand *m* ἡ φύσις, im ~ οἷός ἐστί τις φύσει.

Naturtreue *f* τὸ πιθανόν.

Naturtrieb *m* ἡ κατὰ φύσιν ἐπιθυμία od. ὁρμή, ἡ φυσικὴ ἐπιθυμία, ἡ φύσις, dem ~ folgen τῇ φύσει χρῆσθαι od. πείθεσθαι (P.), etw. aus ~ tun ποιεῖν τι ἀναγκαζόμενον τῇ φύσει.

naturwidrig ὁ, ἡ, τὸ παρὰ φύσιν.

Naturwiſſenſchaft *f* ἡ φυσικὴ ἐπιστήμη.

naturwiſſenſchaftlich φυσικός.

Naturwunder *n* τὸ τέρας (ατος).

Naturzuſtand *m* οἷον ὑπάρχει τι φύσει, roher, wilder ~ (von Menſchen, Tieren und Pflanzen) ἡ ἀγριότης (ητος), τὸ ἄγριον, τὸ ἀνήμερον, im rohen, wilden ~ ἄγριος, ἀνήμερος (2), Menſchen, die im ~e leben ἄνθρωποι κατὰ τὴν φύσιν ἀνήμεροι.

Nebel *m* ἡ ὁμίχλη, ἡ νεφέλη, bei Nacht und ~ (ἐν) μέσῃ τῇ νυκτί, ἀκμαζούσης τῆς νυκτός.

nebelartig ὁμιχλοειδής, ὁμιχλώδης.

Nebelgeſtalt *f* ἡ ἀμυδρὰ ὄψις, τὸ ἀμυδρὸν εἴδωλον.

neb(e)lig ὁμιχλώδης, ~e Luft ἡ ὁμίχλη.

Nebelkappe *f* (Kleidungsſtück) ἡ Ἅιδος κυνῆ.

Nebelkrähe *f* ἡ τεφρώδης κορώνη.

nebellos ἀνόμιχλος (2).

nebeln: es nebelt ὁμίχλη ἐστίν.

Nebelwolke *f* ἡ ὁμίχλη.

neben 1. (auf die Frage: wo?) πρός, παρά, ἐπί mit *dat.* (letzteres nur bei Perſ.). — 2. (auf die Frage: wohin?) παρά u. πρός mit *acc.* — 3. (zur Angabe der unbeſtimmten Nähe) περί mit *acc.*, gew. Zuſgn, z.B. neben etw. liegen παρα-, προσκεῖσθαί τινι, ~ j-m ſtehen παραστῆναί τινι u. dgl.

Nebenabſicht *f* ἡ ἄλλη γνώμη, eine ~ haben ἄλλο τι σκοπεῖν, λανθάνειν βουλόμενόν τι, ὑπαστί μοι γνώμη, ohne jede ~ ἁπλοῦς.

Nebenader *f* ἡ παρατεταμένη φλέψ (βός).

Nebenaltar *m* ὁ παρακείμενος βωμός. [τάξις.

Nebenamt *n* ἡ ἄλλη ἀρχή oder τιμή, ἡ δευτέρα

Digitized by Google

nebenan πλησίον, ἑξῆς, ~ liegen ἔχεσθαί τινος.
Nebenarbeit *f* τὸ πάρεργον, etw. als ~ treiben, machen πάρεργον ποιεῖσθαί (M.) τι, ὡς ἐν παρέργῳ ποιεῖν τι.
Nebenartikel *m* τὸ παρεμπόρευμα (im Handel), ἡ παρενθήκη (in einer Schrift), ἄλλο τι προσκείμενον ταῖς σπονδαῖς od. τῇ συνθήκῃ (in einem Vertrage).
Nebenaufwand *m* τὸ παρανάλωμα, einen ~ machen παραναλίσκειν.
Nebenausgabe *f* τὸ πάρεργον od. περιττὸν ἀνάλωμα, τὸ πρὸς τοῖς ἀναγκαίοις ἀνάλωμα.
Nebenausgang *m* ἡ ἄλλη ἔξοδος, (geheime Tür) τὸ ψευδόθυρον.
Nebenbau *m* τὸ παροικοδόμημα, einen ~ aufführen παροικοδομεῖν.
Nebenbedeutung *f* ἡ ἄλλη δύναμις, ein Wort hat e-e ~ ὕπεστί τις καὶ ἄλλος νοῦς τῇ λέξει.
Nebenbedürfnisse *n/pl.* τὰ οὐκ ἀναγκαῖα πρὸς τὸν βίον.
Nebenbegriff *m* ὁ ὑποβεβλημένος νοῦς.
nebenbei παρέργως, ἐκ παρόδου, ἐν παρόδῳ, ἐξ ἐπιδρομῆς, ἅμα δὲ καί, häufig Zssg mit παρά, zB. ~ erzählen παραδιηγεῖσθαι (M.), ~ zeigen παρεπιδείκνυσθαι (M.) u. dgl.
Nebenbeschäftigung *f* τὸ πάρεργον.
Nebenbuhler *m* ὁ ἀντεραστής (in der Liebe), ὁ ἀντίτεχνος (in der Kunst), allg. (= Gegner) ὁ ἀνταγωνιστής (j-s τινι, in etw. τινος).
Nebenbuhlerin *f* ἡ ἀντεράστρια, übtr. ἡ διαγωνιζομένη τινὶ πρός τι.
Nebenbuhlerschaft *f* τὸ ἀνταγωνίζεσθαι (M.), (in der Liebe) τὸ ἀντερᾶν.
Nebending *n* τὸ πάρεργον, τὸ περίεργον, ~e treiben περιεργάζεσθαι (M.).
nebeneinander ἑξῆς, ἐφεξῆς mit *gen.* u. *dat.*
Nebeneinkünfte *f/pl.* αἱ πρὸς ταῖς νομιζομέναις oder τεταγμέναις γιγνόμεναι πρόσοδοι.
Nebenerzählung *f* ἡ ἐκβολὴ λόγου, ὁ παρεισφερόμενος λόγος.
Nebenfigur *f* (in der Malerei) τὸ πάρεργον.
Nebenfluß *m*: kann nur umschrieben werden, zB. der Zapatas ist ein ~ des Tigris ὁ Ζαπάτας εἰσβάλλει, ἐκβάλλει, ἐξίησι od. ἐκδίδωσι εἰς τὸν Τίγρητα.
Nebenform *f* eines Wortes ἡ ὀνόματος ἐκτροπή.
Nebenfrage *f* τὸ ἔξωθεν (ἐρωτηθὲν) ἐρώτημα, eine ~ stellen ἔξωθεν ἐρωτᾶν.
Nebenfrau *f* ἡ παλλακή.
Nebengebäude *n* τὸ παροικοδόμημα.
Nebengericht *n* τὸ παροψώνημα, ἡ παροψίς (ίδος).
Nebengeschäft *n* τὸ ἄλλο od. οὐκ ἀναγκαῖον ἔργον, τὸ πάρεργον.
Nebengeschmack *m* ὁ ἀλλόκοτος χυμός, es hat etw. einen ~ γευσάμενος εὑρίσκω τι προσμεμειγμένον τινί.
Nebengewinn *m* ἄλλο τι κέρδος.
Nebenglied *n* τὸ πάρεργον μέλος.
Nebenhandlung *f* (im Epos und Drama) τὸ ἐπεισόδιον.
Nebenhaus *n* ἡ ἐχομένη od. ὁμότοιχος οἰκία.
nebenher (nebenbei) ἐν παρόδῳ, in Zssgn mit παρά, zB. ~ laufen παραθεῖν, παρατρέχειν, ~ gehen παρέπεσθαι u. dgl.
nebenhin παρά mit *acc.*, gew. durch Zssgn, zB. ~fließen παραρρεῖν u. dgl.
Nebenhilfe *f* ἡ παραβοήθεια, τὸ ὑπούργημα, j-m ~ leisten ὑπουργεῖν τινι.
Nebenkanal *m* ἄλλη τις διῶρυξ (υχος), ἄλλος τις ὀχετός, durch einen ~ ableiten παροχετεύειν.
Nebenkreis *m* ὁ ἐπίκυκλος.
Nebenmann *m* ὁ παραστάτης, ὁ παρατεταγμένος, j-s ~ sein παρατετάχθαι τινί.
Nebenmensch *m* ὁ πλησίον, ὁ πέλας.
Nebenpforte *f* ἡ ῥινοπύλη, ἡ παραπύλη, ἡ παραπυλίς (ίδος).
Nebenrolle *f* τὰ δεύτερα, τὰ δευτερεῖα, eine ~ spielen τὰ δεύτερα λέγειν, δευτεραγωνιστεῖν, δευτερολογεῖν, δευτεριάζειν, der Spieler einer ~ ὁ δευτεραγωνιστής.
Nebenrücksicht *f* umschr. durch ἄλλο τι σκοπεῖν, ohne ~ οὐδὲν ἄλλο σκοπῶν.
Nebensache *f* τὸ πάρεργον, τὸ οὐκ ἀξιόλογον πρᾶγμα, als ~ ὡς ἐν παρέργῳ, etw. als ~ behandeln od. betrachten πάρεργον ποιεῖσθαί (M.) τι, ἐν παρέργῳ τίθεσθαί τι, περιττὸν ποιεῖσθαί (M.) τι.
Nebenschoß *m* ἡ παρα-, ἀποφυάς (άδος), ἡ ἀπό-, παράφυσις, ἡ παραβλάστη, τὸ παραβλάστημα.
Nebenschüssel *f* ἡ παροψίς (ίδος).
Nebensonne *f* ὁ παρήλιος, τὰ παρήλια.
Nebensorge *f* ἡ ἄλλη od. δευτέρα φροντίς (ίδος).
Nebenspeise *f* τὸ παροψώνημα.
Nebensproß *m* s. Nebenschoß.
Nebenstube *f* τὸ ἐχόμενον οἴκημα.
Nebentor *n* ἡ παραπύλη.
Nebentür *f* ἡ παράθυρος.
Nebenumstand *m* τὸ πάρεργον, τὸ παρασύμπτωμα, τὸ παρεπόμενον πρᾶγμα, τὸ ἐλάττονος ἄξιον πρᾶγμα.
Nebenursache *f* ἡ δευτέρα αἰτία.
Nebenverdienst *m* ἄλλο τι κέρδος.
Nebenvorteil *m* ἄλλο τι ἀγαθόν.
Nebenwand *f* ὁ ἐχόμενος τοῖχος.
Nebenweg *m* ἡ ἐκτροπὴ ὁδοῦ.
Nebenwerk *n* τὸ πάρεργον.
Nebenwinkel *m* ἡ παρακειμένη γωνία.
Nebenwort *n* (in der Grammatik) τὸ ἐπίρρημα.
Nebenzeit *f* ἡ σχολή.
Nebenzimmer *n* s. Nebenstube.
Nebenzweck *m* s. Nebenabsicht.
Nebenzweig *m* ἡ παραφυάς (άδος), τὸ παραβλάστημα, (des Erwerbs) ἄλλος τις πόρος.
nebst ἅμα, ὁμοῦ, σύν mit *dat.*, μετά mit *gen.*
necken ἐρεθίζειν, ἐρεσχηλεῖν, σκώπτειν, ἐπισκώπτειν, τρίβειν, κερτομεῖν, ἐπικερτομεῖν.
neckend σκωπτικός, eine ~e Rede τὸ σκῶμμα.
Neckerei *f* ὁ ἐρεθισμός, τὸ ἐρέθισμα, ἡ ἐπίσκωψις, τὸ σκῶμμα.
Neffe *m* ὁ ἀδελφιδοῦς, ὁ ἀδελφόπαις (αιδος).
Negation *f* ἡ ἀπόφασις (Verneinung), τὸ ἀποφατικόν (negative Partikel).
negativ ἀποφατικός, στερητικός, ~e Partikel s. d. vor. Wort, ~e Größe ἡ λεῖψις.
Neger *m* ὁ Αἰθίοψ (οπος), ὁ μέλας ἄνθρωπος.
Negerin *f* ἡ Αἰθιοπίς (ίδος), ἡ μέλαινα γυνή.
Negersklave *m* ὁ ἐκ τῆς Αἰθιοπίας δοῦλος.
nehmbar ληπτός, κατάληπτος, αἱρετός, ἁλωτός, αἱρέσιμος (2), ἁλώσιμος (2).
nehmen 1. λαμβάνειν (fassen, ergreifen, in Besitz ~), καταλαμβάνειν (ein~, in Besitz ~), ἀναλαμβάνειν (auf~, in die Höhe ~), συλλαμβάνειν (~ und festhalten), δέχεσθαι, ἀποδέχεσθαι (M., an~, in Empfang ~), ἀπο-, παραλαμβάνειν (empfangen, erhalten), αἱρεῖν (gewaltsam ~, dazu P. ἁλίσκεσθαι), ἁρπάζειν (hastig ~), ὑφαιρεῖσθαι (M.), κλέπτειν (heimlich ~), σφετερίζεσθαι (M., etw. widerrechtlich ~), j-m etw. ~ ἀφαιρεῖν τινά τι, ἀφαιρεῖσθαί (M.) τινά τι u. τινός τι, ἀποστερεῖν τινά τινος, ἀποσυλᾶν τινά τι, j-n bei der Hand ~ λαμβάνειν τινὰ τῆς χειρός, etw. in die Hand ~ λαμβάνειν εἰς τὴν χεῖρα, auf den Arm ~ ἐν ἀγκάλαις od. εἰς ἀγκάλας λαμβάνειν, auf den Rücken ~ δέχεσθαι ἐπὶ τὸ νῶτον, auf die Schultern ~ αἴρεσθαι ἐπὶ τοὺς ὤμους, mit sich ~ s. mitnehmen. — 2. übtr. sich die Mühe ~ σπουδῆς ἄξιον νομίζειν, etw. in acht ~ φυλάττειν τι, φυλακὴν ποιεῖσθαι (M.) περί τινος (alle Verbindungen von ~ mit *subst.* oder *adv.* s. unter diesen), an sich ~ ἀναλαμβάνειν, auf sich ~ (= sich einer Sache unterziehen) ὑφίστασθαί τι, ὑπομένειν τι, zur Verantwortung ~ ἀνα-, ὑποδέχεσθαι (M.), ὑφίστασθαι. — 3. etw. für etw. ~ (= halten) νομίζειν, nimm es, wie du willst δέχου ὅπῃ βούλει, wie soll man dies ~? ποῦ ἄν τις θείη τοῦτο; — 4. j-n zu etw. ~ s. zuziehen u. wählen; j-n zu einer Beratung ~ παραλαμβάνειν τινὰ σύμβουλον od. ἐπὶ συμβουλίαν, zu sich ~ (in sein Haus auf~) δέχεσθαι, εἰσδέχεσθαι, an

Digitized by Google

seine Seite ~ πρὸς ἑαυτὸν λαμβάνειν, ἀναλαμβάνειν. — 5. (genießen) προσφέρεσθαί, προσίεσθαί τι, ἀπολαύειν τινός, eine Arznei ~ χρῆσθαι φαρμάκῳ, schnell zu sich ~ ἐμβάλλεσθαί τι. — 6. im ganzen genommen συλλήβδην, ὅλως, τὸ ὅλον od. σύνολον, τὸ πᾶν od. σύμπαν.

Neid *m* ὁ φθόνος (Mißgunst), ὁ ζῆλος, ἡ ζηλοτυπία (Eifersucht), ἡ βασκανία (Scheelsucht), aus ~ φθόνῳ, ὑπὸ φθόνου, φθονῶν (*part.* von φθονέω), ~ erregen φθόνον ἔχειν, es erregt etw. ~ φθόνον ἔχει τι, ἐπίφθονόν ἐστί τι, dem ~e ausgesetzt ἐπίφθονος (2), etw. mit ~ betrachten ζηλοτυπεῖν τι, aus dir spricht der ~ φανερὸς εἶ φθονῶν ἐξ ὧν λέγεις, φθόνος ἐστὶν ὁ λόγος σου.

neiden φθονεῖν, ζηλοῦν, ζηλοτυπεῖν, s. beneiden.

Neider *m* ὁ φθονερός, ὁ ζηλότυπος, ὁ βάσκανος od. *part.* der Verben.

neidisch φθονερός, ζηλότυπος (2), βάσκανος (2), ~ sein φθονεῖν, βασκαίνειν, φθονερῶς oder ζηλοτύπως ἔχειν πρός τινα, ~es Wesen ἡ φθονερία.

neidlos ἄφθονος (2), ἄζηλος (2).

Neidlosigkeit *f* ἡ ἀφθονία.

Neidnagel *m* ἡ παρωνυχία, ἡ παρωνυχίς (ίδος).

Neidsucht *f* ἡ βασκανία, ἡ φθονερία.

Neige *f* 1. (Bodensatz) τὸ ὑπόστημα, ἡ ὑπόστασις, (Hefe) ἡ τρύξ (γός), (im Becher od. Glase) ἡ ἑωλοκρασία, der Wein geht auf die ~ οὐ πολὺ περίεστι τοῦ οἴνου. — 2. übtr. (Abnahme) ἡ καταφορά, ἡ μείωσις, auf die ~ gehen καταφέρεσθαι (P.), μειοῦσθαι (P.).

neigen I *trans.* κλίνειν, ἀπο-, ἐγ-, ἐπι-, κατακλίνειν, j-m sein Ohr ~ παρέχειν τινὶ τὰ ὦτα. — II *refl.* sich ~ (von Pers.) ἐπικύπτειν (über etw. εἴς u. ἐπί τι), (von Sachen) κλίνειν (u. P.), καταφέρεσθαι (P.), (von der Wagschale) ῥέπειν, sich vor j-m ~ προσκυνεῖν τινα, sich zu etw. ~ ἐγκλίνειν πρός τι, ἀποκλίνειν εἴς, ἐπί od. πρός τι, προσκλίνειν τινί, der Tag neigt sich ἡ ἡμέρα κλίνει, ὁ ἥλιος καταφέρεται, ἡ νὺξ ἐπίκειται, sich vorwärts ~ κύπτειν, ἐπικύπτειν, sich zum Ende ~ μέλλειν τελευτήσειν, (ἤδη) πρὸς τῇ τελευτῇ εἶναι.

Neigung *f* 1. eig. ἡ κλίσις, ἡ ἔγκλισις, τὸ κλίμα, ἡ ὀλκή, ἡ ῥοπή. — 2. (Richtung des Willens, des Gemüts) ὁ θυμός, ἡ προθυμία, ἡ ἐπιθυμία, ἡ σπουδή, heftige ~ τὸ πάθος, ἡ ὁρμή, ὁ πόθος, ~ zu etw. haben ἀποκλίνειν πρός τι, προθυμεῖσθαι (P.) mit *inf.*, große, starke ~ zu etw. haben ὁρμᾶν (u. P.) ἐπί τι, ἐρᾶν (ἐρασθῆναί), ἐρωτικῶς ἔχειν, ἐφίεσθαί, ἐπιθυμεῖν τινος, etw. mit ~ tun σπουδῇ πράττειν τι, ἐπιτηδεύειν τι, σπουδάζειν περί τι, j-m ~ zu j-m od. etw. einflößen ἐπιθυμίαν od. πόθον ἐμβάλλειν oder ἐμποιεῖν τινί τινος, aus ~ (= gern) ἡδέως, ἀσμένως, σπουδῇ.

nein οὐ vor Konson., οὐκ vor Vokalen mit spir. len., οὐχ vor Vokalen mit spir. asp., οὔ vor einer größeren Interp., οὐχί, οὐδαμῶς, doch gew. mit Wiederholung des vorausgehenden Verbs oder mit Beisetzung des entsprechenden Pronomens, zB. hast du dies getan? nein ἆρα σύ γε ἐποίησας ταῦτα; οὐκ ἔγωγε oder οὐκ ἐποίησα, ~ sagen οὐ φάναι, ἀρνεῖσθαι (P.), enthält aber der durch ~ ausgedrückte Satz einen Befehl, einen Wunsch, eine Bitte oder Aufforderung, so muß μή stehen, zB. soll ich dies tun? nein ἆρα ποιήσω τοῦτο; μὴ σύ γε, μὴ δῆτα, μὴ ποιήσῃς τοῦτο.

Nekrolog *m* ὁ τετελευτηκότος τινὸς βίος.

Nektar *m* τὸ νέκταρ (αρος).

nektarartig νεκταρώδης.

nektarisch νεκτάρεος.

Nektartrank *m* τὸ νέκταρος od. νεκτάρεον πῶμα.

nektartriefend νεκταροσταγής.

Nelke *f* τὸ καρυόφυλλον (Gewürz~), ἡ λυχνίς (ίδος, Licht~).

nennbar ὀνομαστός, ῥητός.

nennen ὀνομάζειν, προσαγορεύειν (beim Namen ~), καλεῖν, ἀνακαλεῖν, λέγειν (rufen, heißen), ὄνομα τιθέναι (u. M., einen Namen geben), sich ~, ~ lassen, genannt werden καλεῖσθαι (P.), auch ἀκούειν, j-n beim Namen ~ ὀνομαστὶ λέγειν τινά.

nennenswert λόγου ἄξιος.

Nenner *m* (im Bruch) τὸ μόριον.

Nennung *f* ἡ ὀνόμασις, gew. durch Verben, zB. mit ~ des Namens λέγων τὸ ὄνομα.

Nennwort *n* (in der Gramm.) τὸ ὄνομα.

Nerv *m* ἡ ἴς (ἰνός), τὸ νεῦρον, übtr. zB. Geld ist der ~ eines Staates νεῦρα πόλεως τὰ χρήματα, an den ~en leidend νευρικός.

nervenartig νευροειδής, νευρίτης (*f* νευρῖτις, ιδος).

Nervenfieber *n* ἡ τῶν νεύρων νόσος πυρετώδης.

Nervenkrampf *m* ὁ τέτανος.

Nervenlähmung *f* ἡ παράλυσις.

Nervenlehre *f* ἡ νευρολογία (nicht nachweisbar).

nervenlos ἄνευρος (2).

Nervensaft *m* ὁ τῶν νεύρων χυλός.

nervenschwach ἄτονος (2) τὰ νεῦρα oder περὶ τὰ νεῦρα.

Nervenschwäche *f* ἡ τῶν νεύρων ἀτονία.

Nervensystem *n* τὸ τῶν νεύρων σύστημα.

Nervenzucken *n* ὁ τέτανος.

nervig νευρώδης (auch übtr.), ἰνώδης, (kräftig) εὔτονος (2), ῥωμαλέος, δεινός.

Nessel *f* ἡ κνίδη, ἡ κνίζα, ἡ ἀκαλήφη, taube ~ ἡ γαλίοψις, τὸ γαλεόβδολον.

Nesselfieber *n*, **-sucht** *f* ἡ κνίδωσις (klinisches Wort).

Nest *n* ἡ καλιά, ἡ σκηνή, (mit Jungen) ἡ νεοττιά, ein ~ bauen καλιὰν ποιεῖν (u. M.) od. κατασκευάζειν od. πλέκειν.

Nestbau *m* ἡ σκηνοπηγία.

Nestchen *n* τὸ καλίδιον.

Nestel *f* ἡ πόρπη, ἡ περόνη.

nett κομψός, κόσμιος, καλός, καθάριος, γλαφυρός, ~ gemacht κομψευτός, ein ~es Früchtchen (übtr. von Menschen) κακὸν θρέμμα.

Nettigkeit *f* ἡ γλαφυρία, ἡ κομψεία, ἡ κοσμιότης, ἡ καθαριότης, ἡ γλαφυρότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*

Netz *n* 1. (zum Fischfang) τὸ δίκτυον, τὸ ἀμίβληστρον, ἡ σαγήνη, ὁ πόρκος, (der Jäger) τὸ δίκτυον, τὸ λίνον, (zum Fangen von Tieren) ἡ ἄρκυς (υος), das ~ auswerfen δικτυβολεῖν, ~e aufstellen δίκτυα ἱστάναι od. ἐκπεταννύναι, ins ~ geraten δικτύοις περιπίπτειν, (im animalischen Körper) τὸ ἐπίπλουν, ὁ ἐπίπλους. — 2. übtr. (Nachstellungen) τὸ δίκτυον, gew. ἡ ἐπιβουλή, j-m ein ~ stellen ἐπιβουλεύειν τινί, ἐνεδρεύειν u. θηρᾶν τινα, es werden mir ~e gestellt ἐπιβουλεύομαι (P.).

netzähnlich, -artig δικτυοειδής, δικτυώδης.

Netzbruch *m* ἡ ἐπιπλοκάλη, am ~ leidend ἐπιπλοκαλικός.

netzen βρέχειν, τέγγειν, νοτίζειν, ὑγραίνειν.

Netzfischer *m* ὁ δικτυεύς, ὁ σαγηνεύς, ὁ σαγηνευτής, ὁ σαγηνοβόλος.

Netzfischerei *f* ἡ σαγηνεία, ἡ δικτυεία, ἡ ἀμφιβληστρική.

Netzflechter, -stricker *m* ὁ δικτυοπλόκος.

netzförmig δικτυοειδής, δικτυώδης.

Netzhaube *f* ὁ κεκρύφαλος.

Netzhaut *f* τὸ ἐπίπλουν, ὁ ἐπίπλους.

Netzstellen *n* τὸ ἱστάναι δίκτυα.

Netzwächter *m* ὁ ἀκρυωρός.

neu νέος (was noch nicht dagewesen, unerhört, unerwartet), καινός (vor kurzem geschehen oder gemacht, noch ungebraucht, ungewöhnlich, unerhört), νεαρός, νεαλής (jung, frisch), πρόσφατος (2, frisch, eben geschehen oder entstanden), *adv.* ἀρτίως, νεωστί, καινῶς, von ~em ἐκ καινῆς, πάλιν, αὖθις, was gibts Neues? τί νεώτερον γέγονεν; die ~ere Zeit ὁ νῦν αἰών (ῶνος), das ~e Testament ἡ καινὴ διαθήκη, es ist mir etw. ~ ξένως od. ἀπείρως ἔχω τινός, oft Zsetzungen mit νεο- und ἄρτι, zB. ~gebaut ἀρτίδομος (2), ~gepflanzt νεόφυτος (2) u. dgl., s. die Zsetzungen mit neu.

Digitized by Google

neuangekommen νέηλυς (υδος). [νεαρός.]
neubacken πρόσφατος (2), νεόπεπτος (2), νεαλής.
Neubürger *m* ὁ νεοπολίτης, (in Sparta) ὁ νεοδαμώδης.
Neubürgerin *f* ἡ νεοπολῖτις (ιδος)
neueingeweiht νεοτελής [ἔναγχος.]
neuerdings, neuerlich νεωστί, ἄρτι, νέον, ganz ~
Neuerer *m* ὁ νεωτεριστής, ὁ νεωτεροποιός.
neuern καινοῦν
Neuerung *f* eig ἡ καίνωσις, ἡ καινοτομία, (in der Staatsverfassung) ὁ νεωτερισμός, ἡ καινουργία, ἡ καινοπραγία, ἡ καινοτομία, ἡ καινούργησις, ἡ νεωτεροποιία, (als Sache) τὸ νεώτερον, τὸ καινούργημα, τὸ καινοτόμημα, ~en machen νεωτερίζειν, νεώτερα πράττειν, καινοπραγεῖν, καινουργεῖν, καινοποιεῖν, καινοτομεῖν, νεοχμοῦν.
Neuerungssucht *f* ὁ νεωτερισμός, ἡ νεωτεροποιία, τὸ καινόσπουδον, ἡ καινοπραγία.
neuerungssüchtig νεωτεροποιός, καινοτόμος, καινόσπουδος (sämtlich 2).
neuerworben νεόκτητος (2).
neugebaut νεόκτιστος (2).
neugeboren νεογνός, νεογενής, ἄρτι γεγονώς
neugehauen νεόκοπος (2).
neugemacht νεουργός (2).
neugenäht νεορραφής.
neugepflanzt νεόφυτος (2)
neugesät νεόσπορος (2).
neugeschliffen νεακόνητος (2).
neugeschnitzt νεογλυφής.
neugeschrieben νεόγραπτος (2).
neugewaschen νεόπλυτος (2). [σύνη.]
Neugier, Neugierde *f* ἡ περιεργασία, ἡ πολυπραγμοσ-
neugierig περίεργος (2), πολυπράγμων, ~ sein περιεργάζεσθαι (M.), πολυπραγμονεῖν, ~ sein auf etw. μετέωρον εἶναι ἐπί τινι, ἐπί τινος od. πρός τι.
Neuheit *f* ἡ καινότης (ητος), ἡ καινοτομία od. d. *neutr.* d. *adj* [~ ἀρχομένου τοῦ ἔτους.]
Neujahr *n* τὸ νέον ἔτος, ἡ τοῦ ἔτους ἀρχή, mit dem
Neujahrsfest *n* τὰ εἰσιτήρια (ἱερά).
Neujahrsgeschenk *n* ἡ ἐπινομίς (ίδος).
Neujahrstag *m* ἡ πρώτη τοῦ ἔτους ἡμέρα.
Neujahrswunsch *m* ἡ ἀρξαμένου τοῦ ἔτους προσφερομένη ἐπευχή, j-m einen ~ darbringen εὐθὺς ἀρξαμένου τοῦ ἔτους ἐπεύχεσθαί (M.) τινι πάντα τὰ ἀγαθά.
Neuigkeit *f* τὸ νέον, τὸ νεώτερον, τὸ καινόν, τὸ νέον od καινὸν πρᾶγμα, was gibts für ~en? s. unter neu
Neuigkeitskrämer *m* ὁ λογοποιός, ὁ πλάττων λόγους
Neuigkeitskrämerei *f* ἡ λογοποιία. [χος.]
neulich νεωστί, ἄρτι, erst ~ χθές τε καὶ πρῴην, ἐναγ-
Neuling *m* ὁ νέος od. ὁ ἄπειρος (unerfahren), ~ in etw sein ξένως. ἀπείρως od. ἀμαθῶς ἔχειν τινός
neumodisch καινότροπος (2)
Neumond *m* ἡ νουμηνία, Tag des ~es ἡ ἕνη καὶ νέα
neun ἐννέα (als Ziffer θ'), die Zahl ~, eine Anzahl von ~ ἡ ἐννεάς (άδος), Zeitraum von ~ Jahren ἡ ἐννατηρίς (ίδος)
Neunauge *n* (ein Fisch) ἡ βδέλλα
neunblätterig ἐννεάφυλλος (2).
neundrähtig ἐννεάλινος (2)
Neune *f* ἡ ἐννεάς (άδος).
neuneckig ἐννέα γωνιῶν.
neunerlei, neunfach ἐννεαπλάσιος.
neunfädig ἐννεάλινος (2).
neunfältig ἐννεαπλάσιος.
neunhundert ἐνακόσιοι (als Ziffer ϡ'), der ~ste ἐνακοσιοστός [ἔτη ἔχων ἐννέα.]
neunjährig ἐνναέτηρος (2), ἐνναετής, ἐννέα ἐτῶν,
neunmal ἐνάκις. [μῆνας ἔχων.]
neunmonatlich ἐννεάμηνος (2), ἐννέα μηνῶν, ἐννέα
neunsaitig ἐννεάχορδος (2)
neunseitig ἐννέα πλευρῶν
neunsilbig ἐννεασύλλαβος (2).
neuntägig ἐννέα ἡμερῶν.
neuntausend ἐνακισχίλιοι (als Ziffer ,θ), der ~ste ἐνακισχιλιοστός. [τὸ ἔνατον.]
neunte ἔνατος, am ~n Tage ἐναταῖος, zum ~n Male
neuntehalb ὀκτὼ καὶ ἥμισυ.
Neuntel *n* ἡ ἐνάτη μερίς (ίδος).
neuntens ἔνατον.
neunundzwanzig εἴκοσιν ἐννέα, ἐννέα καὶ εἴκοσιν, εἴκοσι καὶ ἐννέα, τριάκοντα δέοντα ἑνός.
neunzehn ἐννεακαίδεκα, εἴκοσι δέοντα ἑνός (als Ziffer ιθ').
neunzehnfach ἐννεακαιδεκαπλασίων.
neunzehnjährig ἐννεακαιδεκαέτης.
neunzehnte ἐννεακαιδέκατος, ἔνατος καὶ δέκατος
neunzig ἐνενήκοντα (als Ziffer C,).
neunzigjährig ἐνενηκονταέτης.
neunzigmal ἐνενηκοντάκις.
neunzigste ἐνενηκοστός.
neunzigtausend ἐνακισμύριοι.
Neustadt *f* ἡ νέα πόλις.
neutral μέσος, μετ' οὐδετέρου τῶν πολεμούντων ὤν, ~ sein od. bleiben διὰ μέσου εἶναι, μέσον ἑαυτὸν φυλάττειν, μετ' οὐδετέρου τῶν πολεμούντων εἶναι, ἡσυχίαν ἄγειν od. ἔχειν, die Neutralen οἱ διὰ μέσου.
Neutralität *f* ἡ ἡσυχία, ~ beobachten, s. d. vor. Wort.
Neutrum *n* τὸ οὐδέτερον.
neuverlobt νεόνυμφος (2).
neuvermählt νεόγαμος (2).
nicht in Aussagesätzen οὐ vor Konson., οὐκ vor Vok. mit spir. len., οὐχ vor Vok. mit spir. asp., in Bedingungssätzen, Absichtssätzen, bei Befehlen, Aufforderungen, Bitten, Wünschen μή (derselbe Unterschied gilt auch von den Ztgn. mit οὐ und μή), und ~, auch ~ οὐδέ, μηδέ, auch ~ im geringsten οὐδ' ὁτιοῦν, οὐδ' ὁπωστιοῦν, noch ~ οὔπω, οὐδέπω, μήπω, μηδέπω, gewiß ~ οὔτοι, jedoch ~ οὐ μήν, ganz und gar ~ ἥκιστα πάντων, οὐκ ἔσθ' ὅπως, οὐδαμῶς, μηδαμῶς, also ~ οὔκουν, οὐκ ἄρα, freilich ~ οὐ γὰρ οὖν, ~ mehr οὐκέτι, μηκέτι, ~ wahr? ἦ γάρ; ἄλλο τι; warum ~? πῶς γάρ οὔ; ~ nur, sondern auch οὐ μόνον, ἀλλὰ καί, ~ nur ~, sondern auch οὐχ ὅτι od. οὐχ ὅπως, ἀλλά, bei Gott ~ οὐ μὰ τὸν Δία, daß, damit ~ ἵνα μή, ὅπως μή, ὡς μή, damit ~ etwa μὴ ἄρα, μή που, mit ~en οὐδαμῶς, μηδαμῶς, οὐδαμῇ, μηδαμῇ, zu ~e machen ἀφανίζειν, ἀναιρεῖν, διαφθείρειν, ἀπολλύναι, διακαταλύειν, zu ~e werden ἀφανίζεσθαι (P.), ἀπόλλυσθαι, διαφθείρεσθαι (P.), in Fragesätzen steht οὐ für das deutsche ~, wenn man eine bejahende Antwort erwartet, μή für das deutsche doch ~, doch ~ etwa bei einer μ erwartenden Verneinung der Frage, bei einer Beteuerung, z.B. ich werde dich gewiß ~ verlassen οὐ μὴ σοῦ ἀπολείψω ποτε (= du brauchst nicht zu fürchten, daß ich dich verlasse), häufig stehen bei Verbindungen mit ~ bei Verben und *adj.* Bildungen mit α privat., z.B. ~ kennen ἀγνοεῖν, ~ lügen ἀψεύστειν, ~ anmutig ἄχαρις, ~ gefährlich ἀκίνδυνος (2) u. dgl., nicht übersetzt wird die Negation in Ausrufungssätzen, die mit wie od. einem Fragepronomen beginnen, z.B. welche Schönheiten bietet ~ die Natur! πόσα καλὰ ἔχει ἡ φύσις, wie oft war ich ~ bei ihm! ποσάκις παρεγενόμην αὐτῷ.
Nichtachtung *f* ἡ ἀμέλεια, ἡ ὀλιγωρία, s. Verachtung
Nichte *f* ἡ ἀδελφιδῆ.
Nichtexistenz *f* ἡ ἀνυπαρξία, τὸ οὐκ (μὴ) εἶναι.
Nichtgebrauch *m* ἡ ἀχρηστία, τὸ οὐ (μὴ) χρῆσθαι.
nichtig μάταιος. κενός. οὐδενὸς ἄξιος, οὐδείς (μηδείς), (hinfällig) σαθρός, (nicht mehr rechtskräftig) ἄκυρος (2), (vergänglich) φθαρτός, ἐξίτηλος (2), ~e Dinge treiben od. begehren κενοσπουδεῖν. ματαιοσπουδεῖν, ~ machen ἀκυροῦν. ἀθετεῖν, etw. für ~ erklären ἄκυρον ποιεῖν
Nichtigkeit *f* ἡ κενότης, ἡ ματαιότης (ητος), ἡ ματαιοσύνη, besser d. *neutr.* d. *adj.*
Nichtigkeitsklage *f*: eine ~ erheben gegen eine gerichtl

Digitized by Google

liche Entſcheidung τὴν ἔρημον οb. τὴν μὴ οὖσαν ἀντιλαγχάνειν, gegen ein ſchiedsrichterliches Erkenntnis τὴν δίαιταν ἀντιλαγχάνειν.

Richtkenner *m* ὁ ἀνεπιστήμων τινός, ὁ ἄπειρος oder ἀπείρως ἔχων τινός, ὁ ἰδιώτης τινός.

nichts οὐδέν, μηδέν (den Unterſchied ſ. unter nicht), ~= deſtoweniger οὐδὲν (μηδὲν) ἧττον, ἀλλ' ὅμως, ~ als οὐδὲν (μηδὲν) εἰ μή, οὐδὲν πλὴν ἄλλο ἤ, ~ weiter οὐδὲν περαιτέρω, οὐδὲν εἰς πλέον, um ~ πρὸς οὐδέν, ὑπὲρ τῶν οὐδενὸς ἀξίων, (Sprichw. ὑπὲρ ὄνου σκιᾶς), ~ zur Sache οὐδὲν πρὸς ἔπος, das (damit) iſt ~ geſagt οὐδὲν λέγεις, in ein ~ verwandeln ἀφανίζειν, zu ~ werden ἀφανίζεσθαι (P.), ἀπόλλυσθαι, für ~ achten παρ' οὐδὲν τίθεσθαι, οὐδενὸς ἄξιον νομίζειν, λόγον οὐδένα ποιεῖσθαί (M.) τινος, ὡς οὐδὲν oder περὶ οὐδενός ἡγεῖσθαι (M.), für ~ gelten ἐν οὐδενὸς εἶναι μέρει, ~ gelten οb. bedeuten οὐδὲν εἶναι, ~ darauf geben οὐδὲν ἐντρέπεσθαί (P.) τινος u. τι, ἀμελεῖν, ὀλιγωρεῖν, καταφρονεῖν τινος.

nichtsbedeutend οὐδενὸς (μηδενὸς) ἄξιος, οὐδείς (μηδείς). μάταιος, κενός.

nichtſchuldig durch οὐκ (μὴ) οb. οὐδὲν (μηδὲν) ἀδικεῖν.

Nichtſein *n* τὸ οὐκ (μὴ) εἶναι.

nichtsnützig ἄχρηστος, ἀχρεῖος, παράσημος (jämtlich 2), ἀνωφελής, er iſt ~ οὐδὲν ὄφελός ἐστιν αὐτοῦ.

Nichtsnutzigkeit *f* ἡ ἀχρηστία, ἡ οὐδένεια u. b. *neutr.* b. *adj.*

Nichtstuer *m* ὁ ἀργός.

Nichtstun *n* ἡ ἀργία.

nichtswürdig οὐδενὸς (μηδενὸς) ἄξιος, ἀνάξιος (2), κάκιστος, φαυλότατος. [Tat) τὸ κακούργημα.

Nichtswürdigkeit *f* ἡ ἀναξία, ἡ κακία, (als einzelne)

Nichtübung *f* ἡ ἀγυμνασία, ἡ ἀμελετησία.

Nichtwiſſen *n* ἡ ἄγνοια, τὸ οὐκ (μὴ) εἰδέναι.

nicken νεύειν, (vom Schlafe) νυστάζειν, j-m Beifall ~ ἐπινεύειν τινί. [μός, ἡ νύσταξις.)

Nicken *n* τὸ νεῦμα, ἡ νεῦσις, (vom Schlafe) ὁ νυσταγ-

nie οὔποτε, οὐδέποτε, μήποτε, μηδέποτε (von Zukunft und Vergangenheit), οὐπώποτε, μηπώποτε (von der Vergangenheit). [κατά, ſ. d. folg. Wörter.)

nieder κάτω, auf und ~ ἄνω (καὶ) κάτω, in Zſgn.

niederbeugen κατακάμπτειν, κατακλίνειν, ſich ~ κύπτειν, (bemütigen) ταπεινοῦν, συστέλλειν, niedergebeugt ſein καταπεπλῆχθαι, συγκεκλάσθαι τὴν ψυχήν, ἐπικεκλάσθαι τῇ γνώμῃ.

niederbeugend βαρύς, ταπεινωτικός.

Niederbeugung *f* eig. ἡ κατάκαμψις, übtr. ἡ ταπείνωσις, gew. durch Verben.

niederblicken κάτω βλέπειν (zur Erde), κάθ-, ἀφορᾶν (von einem höheren Punkte).

niederbrechen καταρρηγνύναι, καθαιρεῖν, κατασκάπτειν, καταβάλλειν, κατακλᾶν.

Niederbrechung *f* ἡ καθαίρεσις, ἡ κατασκαφή, ἡ καταβολή, gew. durch Verben.

niederbrennen *trans.* κατακάειν, καταφλέγειν, *intr.* P., (von einem Lichte) καταφέρεσθαι (P.).

Niederbrennen *n* durch Verben.

niederbringen καταβάλλειν, καθαιρεῖν, ἀνατρέπειν, κατεργάζεσθαι (M.). [ὑποπτήσσειν.)

niederbücken ſich κατακύπτειν, (aus Furcht) κατα-,

niederdonnern καταβροντᾶν, καταβάλλειν τῷ κεραυνῷ.

niederdrücken eig. καταπιέζειν, durch Laſten καταβαρύνειν, übtr. ταπεινοῦν, συστέλλειν, κακοῦν, λυπεῖν, ἀνιᾶν τινα, niedergedrückt ſein συγκεκλάσθαι τὴν ψυχήν, (die Oberhand über j-n bekommen) κρατεῖν, ἐπικρατεῖν τινος.

niederducken ſ. d. vor. Wort.

niedere ὁ, ἡ, τὸ κάτω, ὁ ταπεινός, ſ. niedrig.

niederfahren *trans.* ἐλαύνοντα καταβάλλειν οb. ἀνατρέπειν, *intr.* καταφέρεσθαι (P.), κατέρχεσθαι, καταβαίνειν.

Niederfahrt *f* ἡ κατάβασις. ἡ κάτω ὁδός.

niederfallen κατα-, συμ-, προπίπτειν, vor j-m ~ προσκυνεῖν τινα, προσπίπτειν πρὸς τὰ γούνατά τινος.

Niederfallen *n* ἡ καταφορά, ἡ κατάπτωσις, (als Zeichen der Verehrung) ἡ προσκύνησις.

niederfliegen καταπέτεσθαι.

Niedergang *m* ἡ δύσις, ἡ κατάδυσις, ἡ δυσμή (*pl.* bſd. von der Sonne), vom Aufgang der Sonne bis zum ~ ἀφ' ἡλίου ἀνατέλλοντος μέχρι δυομένου, übtr. ἡ ἐλάττωσις, ἡ μείωσις.

niedergehen καταφέρεσθαι (P.), (von der Sonne) δύεσθαι, καταδύεσθαι (-δῦναι).

niedergeſchlagen 1. eig. καταβεβλημένος. — 2. (mutlos) ἄθυμος (2), κατηφής, ταπεινός, ταπεινόφρων, καταπλαγείς, ~ ſein καταπεπλῆχθαι, καταπλαγῆναι, ἀθυμεῖν. κατηφεῖν, ἀθύμως ἔχειν, (unglücklich, elend ſein) κακοπαθεῖν, ταλαιπωρεῖσθαι (P.).

Niedergeſchlagenheit *f* ἡ ἀθυμία, ἡ ταπεινότης (ητος), ἡ κατήφεια. [(nach unten halten) καθιέναι.)

niederhalten (am Boden feſthalten) κατέχειν (auch übtr.),

niederhangen, -hängen κατακρέμασθαι (κατακρεμάνυσθαι, P.) κατά τινος, ſ. herabhängen; ~ laſſen καθιέναι.

niederhauen κατα-, συγκόπτειν, σφάττειν, ἀπο-, κατασφάττειν, Bäume ~ κόπτειν οb. τέμνειν δένδρα.

Niederhauen *n* ἡ σφαγή, ἡ κατακοπή, gew. durch Verben. [πολεμεῖν.)

niederkämpfen καταγωνίζεσθαι (M.), (im Kriege) κατα-

Niederkämpfen *n* durch Verben. [σειν.)

niederkauern ὀκλάζειν, (aus Furcht) κατα-, ὑποπτήσ-

Niederkauern *n* ἡ ὄκλασις, τὸ ὄκλασμα.

niederklappen καθιέναι.

niederknien προσπίπτειν εἰς τὰ γόνατα, vor j-m ~ προσπίπτειν πρὸς τὰ γόνατά τινος, ſ. niederfallen.

niederkommen τίκτειν, λοχεύεσθαι (M.), mit einem Kinde ~ τίκτειν παῖδα. [τοκον εἶναι.)

Niederkunft ὁ τόκος, ἡ λοχεία, der ~ nahe ſein ἐπί-

Niederlage *f* 1. (im Kriege) ἡ ἧττα, τὸ ἥττημα, ἡ σφαγή, ἡ διαφθορά, eine ~ unter den Feinden anrichten πολλὴν σφαγὴν ποιεῖν τῶν πολεμίων, διαφθείρειν τοὺς πολεμίους, eine ~ erleiden ἡττᾶσθαι (P.), νικᾶσθαι (P.). — 2. Waren~ ἡ ἀποθήκη.

niederlaſſen καθ-, ὑφιέναι, χαλᾶν, καταστέλλειν, ſich ~ (= ſich ſetzen) καθίζεσθαι, ſich auf ein Knie ~ καθίζεσθαι εἰς γόνυ, ſich an einem Orte ~ ἐνοικεῖν χωρίῳ τινί, κατοικεῖν εἰς χωρίον τι, κατοικεῖν χώραν τινά, ἱδρύεσθαι, καθιδρύεσθαι (P.) εἰς τόπον τινά οb. ἐν τόπῳ τινί. [(Kolonie) ἡ ἀποικία.)

Niederlaſſung *f* eig. ἡ κάθεσις, gew. durch Verben,

niederlegen eig. κατα-, ἀποτιθέναι, j-n ~ (zu Bette legen) κατακλίνειν, ſich ~ P., Geld bei j-m ~ παρακατατίθεσθαί τινι χρήματα, ein Amt ~ ἀποκηρύττειν οb. ἀπειπεῖν οb. κατατίθεσθαι ἀρχήν, ἀφιέναι ἀρχήν, ἐξίστασθαι οb. ἀπαλλάττεσθαι (P.) ἀρχῆς, die Waffen ~ κατατίθεσθαι τὰ ὅπλα, παύεσθαι (M.) πολεμοῦντα.

Niederlegen *n*, **Niederlegung** *f* eig. ἡ κατά-, ἀπόθεσις, (einer Geldſumme) ἡ παρακατάθεσις, ἡ καταβολή, (eines Amtes) ἡ ἀποκήρυξις, gew. durch Verben.

niederliegen κατακεῖσθαι. [hauen.)

niedermachen κατακόπτειν, κατασφάττειν, ſ. nieder-

niedermähen ἀποκείρειν.

niedermetzeln κατα-, ἀποσφάττειν, φονεύειν, ἀποκτείνειν, διαφθείρειν. [κοπή, ἡ διαφθορά.)

Niedermetzeln *n*, **Niedermetzlung** *f* ἡ σφαγή, ἡ κατα-

niederreißen (ein Gebäude u. dgl.) καθαιρεῖν, κατασκάπτειν, καταβάλλειν, κατερείπειν, j-n καταβάλλειν, ἀνατρέπειν. [durch Verben.)

Niederreißung *f* ἡ καθαίρεσις. ἡ κατασκαφή, gew.

niederreiten ἐλαύνοντα τῷ ἵππῳ καταπατεῖν.

niederrennen τρέχοντα οb. δρόμῳ ἐπιφερόμενον καταβάλλειν.

niederringen καταπαλαίειν.

Digitized by Google

niederrollen *intr.* κατακυλίνδεσθαι (P.).
niederſäbeln κατασφάττειν τῷ ξίφει.
niederſchießen I *trans.* κατατοξεύειν (mit dem Pfeil), κατακοντίζειν (mit dem Wurfſpieß), übh. καταβάλλειν (zu Boden ſtrecken). — II *intr.* καταφέρεσθαι (P.).
Niederſchlag *m* τὸ ἀφύλισμα, τὸ ἀπόστημα, (in der Muſik) ἡ θέσις.
niederſchlagen I *trans.* 1. κατακόπτειν, καταβάλλειν, (niederlaſſen) καθιέναι, die Augen ~ κατηφεῖν ὄμμα, κάτω βλέπειν, vor j-m δυσωπεῖσθαι (P.) τινα. — 2. (ſtillen) παύειν, καταπαύειν, συστέλλειν, κατέχειν, πραΰνειν, καταπραΰνειν. — 3. (unterdrücken, zunichte machen) δια-, καταλύειν, j-s Hoffnung ~ ἐξαιρεῖν τινος τὴν ἐλπίδα, ἐκκρούειν τινά τῆς ἐλπίδος, ὑποτέμνειν τὴν ἐλπίδα τινος, (entmutigen) καταπλήττειν τινά, ταπεινοῦν, συστέλλειν τινά, ἀθυμίαν παρέχειν ob. ἐμποιεῖν τινι, λυπεῖν τινα. — II *intr.* καταφέρεσθαι (P.), καταπίπτειν.
niederſchlagend καταπληκτικός, πραϋντικός.
Niederſchlagung *f* ἡ κατά-, διάλυσις, gew. durch Verben.
niederſchmettern ſ. niederſchlagen.
niederſchreiben κατα-, ἀνα-, ἀπο-, συγγράφειν (u. M.).
Niederſchreiben *n* ἡ κατα-, ἀνα-, ἀπο-, συγγραφή, gew. durch Verben.
niederſehen ſ. niederblicken.
niederſenden καθιέναι, καταπέμπειν.
niederſenken καθ-, ὑφιέναι, ſich ~ καταφέρεσθαι (P.), καθίζεσθαι, συγκαθίζεσθαι, συγκαθῆσθαι, auf etw. κατασκήπτειν εἴς τι.
Niederſenkung *f* ἡ κάθεσις.
niederſetzen κατα-, ἀποτιθέναι, ſich ~ καθίζεσθαι, καθῆσθαι, j-n ſich ~ laſſen καθίζειν τινά, κελεύειν τινὰ καθέζεσθαι, ein Gericht ~ καθιστάναι δικαστάς, eine Kommiſſion ~ τάττειν λεκτούς.
Niederſetzung *f* (einer Behörde, eines Gerichts) ἡ κατάστασις, gew. durch Verben.
niederſinken πίπτειν, κατα-, συμπίπτειν, (im Waſſer) καταδύεσθαι (-δῦναι), ~ laſſen καθιέναι.
Niederſinken *n* ἡ φορά, ἡ καταφορά, ἡ πτῶσις, τὸ πτῶμα, gew. durch Verben.
niederſitzen καθίζεσθαι.
niederſtampfen καταπατεῖν.
niederſtechen διαπείρειν, gew. σφάττειν, κατασφάττειν.
niederſteigen καταβαίνειν τινός, κατά ob. ἀπό τινος.
Niederſteigen *n* ἡ κατάβασις.
niederſtellen κατατιθέναι (u. M.).
niederſtoßen καταβάλλειν, ἀνατρέπειν (umſtoßen), διαπείρειν, κατασφάττειν (niederſtechen).
niederſtrecken καταβάλλειν.
niederſtrömen καταρρεῖν, καταφέρεσθαι (P.).
Niederſturz *m* ἡ πτῶσις, ἡ καταφορά.
niederſtürzen *intr.* πίπτειν, κατα-, συμπίπτειν, καταφέρεσθαι (P.), καταρρεῖν, *trans.* καθαιρεῖν, καταβάλλειν.
niedertauchen καταδύεσθαι (-δῦναι).
Niedertracht *f* ſ. Niederträchtigkeit.
niederträchtig πονηρός, μοχθηρός, κακοῦργος (2), ἀνελεύθερος (2), κακοήθης.
Niederträchtigkeit *f* ἡ πονηρία, ἡ μοχθηρία, ἡ κακουργία, ἡ κακοήθεια, ἡ ἀνελευθερία (als Eigenſchaft), τὸ κακούργημα, τὸ κάκιστον ἔργον ob. πρᾶγμα (als Handlung).
niedertreten καταπατεῖν.
niedertrinken: j-n ~ (unter den Tiſch trinken) νικᾶν τινα [πίνοντα.
Niederung *f* τὰ κάτω.
niederwärts κάτω.
niederwerfen καταβάλλειν, καθαιρεῖν, ἀνατρέπειν, ſ. niederringen; ſich ~ καταπίπτειν, ſich vor j-m ~ προσπίπτειν τινί, προσκυνεῖν τινα.
Niederwerfen *n* ἡ καταβολή, ἡ καθαίρεσις, gew. durch Verben.
niederziehen καθέλκειν, κατασπᾶν.
niedlich κομψός, καλός, λεπτός, γλαφυρός, ἐπίχαρις, χαρίεις.
Niedlichkeit *f* ἡ κομψότης, ἡ λεπτότης, ἡ γλαφυρότης (ητος), τὸ κάλλος, ἡ χάρις (ιτος).
Niednagel *m* ſ. Neidnagel.
niedrig eig. χθαμαλός, ταπεινός, (von Geſinnung) ταπεινός, ἀνελεύθερος (2), (vom Tone und von der Stimme) βαρύς, (vom Preiſe) μικρός, εὐτελής, εὔωνος (2), (vom Stand) ἀγενής, ταπεινός, ein Mann von ~em Stande ἀνὴρ ἐκ δήμου, ἀνὴρ δημότης, in ~en Verhältniſſen leben ταπεινῶς ζῆν, ~e Gegend τὰ κάτω.
Niedrigkeit *f* (der Lage) ἡ χθαμαλότης (ητος), ἡ ταπεινότης (ητος, auch von der Denkungsart), (des Standes) ἡ ἀγένεια, τὸ ἀγενές, (des Preiſes) ἡ εὐτέλεια, ἡ εὐωνία, (der Geſinnung) ἡ ταπεινοφροσύνη, ἡ ἀνελευθερία, (des Waſſers) τὸ ἀβαθές.
niemals ſ. nie.
niemand οὐδείς (μηδείς), ſ. nicht.
Niere *f* ὁ νεφρός (gew. *dual.* u. *pl.*).
nierenähnlich, -artig, -förmig νεφροειδής, νεφρώδης.
Nierenbeſchwerden *f/pl.*, **-krankheit** *f* ἡ νεφρῖτις (ιδος), τὰ νεφριτικά.
Nierenfett *n* τὸ νεφρίδιον.
Nierengries *m* τὸ σύναγμα.
Nierenſchmerzen *m/pl.* τὰ νεφριτικά.
Nierenſtein, -gries *m* τὸ σύναγμα.
Nierentalg *n* τὸ νεφρίδιον.
nieſen πτάρνυσθαι, zu etw. ~ ἐπιπταίρειν τινί.
Nieſen *n* ὁ πταρμός, ~ erregend πταρμικός, Mittel zum ~ τὰ πταρμικά.
Nieskraut *n* ἡ πταρμική.
Nießbrauch *m* ἡ κάρπωσις, ἡ καρπεία, den ~ von etw. haben καρποῦσθαι (M.) τι. ἀπολαύειν τινός.
Nieswurz *f* ὁ ἑλλέβορος, ~ bedürfen (unklug ſein) ἑλλεβοριᾶν, j-n mit ~ heilen ἑλλεβορίζειν τινά.
Nieswurzkur *f* ὁ ἑλλεβορισμός.
niet- und nagelfeſt ἀκίνητος.
[1]Niete *f* τὸ κέντρον, ὁ ἦλος.
[2]Niete *f* (im Looſpiel) ὁ κενὸς κλῆρος, eine ~ ziehen, bekommen οὐ τυγχάνειν κέρδους ἐν τῇ κληρώσει, ἀτυχεῖν.
nieten καθ-, προσηλοῦν, ἥλοις συμπηγνύναι.
Nieten *n* ἡ καθήλωσις, gew. durch Verben.
Nilpferd *n* ὁ ἱπποπόταμος.
Nimbus *m* ἡ σκιαγραφία, ἡ κενὴ δόξα.
nimmer ſ. nie.
nimmermehr οὐκ ἔσθ' ὅτε, οὐδέποτε, μηδέποτε (von der Zeit), οὐκ ἔσθ' ὅπως, οὐδαμῶς, μηδαμῶς (von der Art und Weiſe), οὐκέτι, μηκέτι (nicht mehr), οὐ δῆτα, μὴ δῆτα (von einer nachdrücklichen Verneinung).
nimmerſatt ἄπληστος (2), ἀκόρεστος (2).
nippen γεύεσθαι, ἀπογεύεσθαι (M.) τινος, χειλοποτεῖν.
Nippen *n* ἡ γεῦσις.
nirgends οὐδαμοῦ, οὐδαμῇ (μηδαμοῦ, μηδαμῇ), οὐκ ἔσθ' ὅπου, ~ in der Welt οὐδαμοῦ γῆς, ~hin οὐδαμόσε, οὐδαμοῖ (μηδαμόσε, μηδαμοῖ), ~her οὐδαμόθεν, μηδαμόθεν.
Niſche *f* τὸ κοῖλον, τὸ κοίλωμα, τὸ θύρωμα.
niſten νεοττεύειν, νεοττείαν ποιεῖσθαι (M.).
Niſten *n* ἡ νεοττεία, ἡ νεόττευσις.
Niveau *n* τὸ ἐπίπεδον.
nivellieren ἀποσταθμᾶν, ζυγοστατεῖν.
Nixe *f* ἡ νύμφη.
noch (von der Zeit) ἔτι, ~ immer, ~ jetzt, ~ heute ἔτι καὶ νῦν, μέχρι τοῦδε (ἀεί), ~ nicht οὔπω, οὐδέπω, μήπω, μηδέπω, ~ keiner οὐδείς πω, ~ nichts οὐδέν πώποτε, (zur Steigerung) ἔτι, πρὸς τούτοις, πρὸς δέ, und ~ dazu καὶ ταῦτα, ~ einmal αὖθις, πάλιν, ~ einmal ſo viel δὶς τοσαῦτα, ~ einmal ſo groß διπλάσιος τὸ μέγεθος, weder ... ~ οὔτε ... οὔτε, μήτε ... μήτε.
nochmalig ὁ, ἡ, τὸ πάλιν, δεύτερον ob. αὖθις ob. πάλιν γενόμενος.
nochmals πάλιν, αὖθις, αὖ, δεύτερον.

Digitized by Google

Nomade *m* ὁ νομάς (άδος). [~ νομαδικῶς.]
Nomadenart *f* τὸ τῶν νομάδων, τὸ νομαδικόν, nach ~ νομαδικῶς.
nomadenhaft, nomadiſch νομαδικός.
Nomadenleben *n* ὁ νομαδικὸς βίος.
Nomadenvolk *n* τὸ νομαδικὸν ἔθνος.
Nominativ *m* ἡ εὐθεῖα od. ὀρθή, auch ἡ ὀνομαστική.
Nonne *f* ἡ νόννα, ἡ ἡσυχάστρια, ἡ μονάστρια, ἡ ἀσκήτρια.
Nonnenkloſter *n* τὸ γυναικεῖον μοναστήριον.
Nonplusultra *n* ἡ ὑπερβολή, das iſt das ~ von Übermut ὑπερβολὴ ὕβρεως τοῦτό γε.
Nord *m* ſ. Nordwind.
Norden *m* τὰ πρὸς ἄρκτον od. βορρᾶν. [βορρᾶν.]
nordiſch ἀρκτικός, ὁ, ἡ, τὸ ἐν τοῖς πρὸς ἄρκτον od. βορρᾶν.
Nordland *n* τὸ (τὰ) πρὸς ἄρκτον od. βορρᾶν.
Nordländer *m* ὁ ἐν τοῖς πρὸς ἄρκτον od. βορρᾶν οἰκῶν.
nördlich πρὸς ἄρκτον od. βορρᾶν (ἄνεμον) τετραμμένος, ἀρκτικός, βόρειος, ~ von etw. πρὸς βορρᾶν τινος. [μος.]
Nordluft *f* ὁ ἀπ' ἄρκτου φερόμενος od. πνέων ἄνε-
nordöſtlich πρὸς ἄρκτον τε καὶ τὴν ἡλίου ἀνατολήν.
Nordoſtwind *m* ὁ καικίας.
Nordpol *m* ὁ ἀρκτικὸς πόλος, αἱ ἄρκτοι.
Nordſeite *f* τὰ πρὸς ἄρκτον od. βορρᾶν τείνοντα od. τετραμμένα, auf der ~ πρὸς ἄρκτον od. βορρᾶν.
Nordſtern *m* ἡ ἄρκτος.
nordwärts πρὸς ἄρκτον, πρὸς βορρᾶν.
nordweſtlich πρὸς ἄρκτον τε καὶ ἡλίου δυσμάς.
Nordweſtwind *m* ὁ ἀργεστής.
Nordwind *m* ὁ βορρᾶς, dem ~ ausgeſetzt πρόσβορρος (2). [βητος.]
Norm *f* τὸ μέτρον, ὁ νόμος, nach beſtimmten ~en ἐπί-
normal νόμιμος.
Nößel *n* ἡ κοτύλη, τὸ κοτύλιον, ἡ κοτυλίσκη.
Notar *m* ὁ γραμματεύς, ὁ ὑπογραφεύς.
Not *f* 1. (äußerer und innerer Zwang, Notwendigkeit) ἡ ἀνάγκη, aus ~ etw. tun ἀνάγκῃ πεισθέντα ποιεῖν τι, ohne ~ ἐκ περιουσίας, ἑκουσίως, ἑκουσίᾳ, οὐδὲν δέον, im Fall der ~ ἤν τι δέῃ, εἴ τι δέοι, wenn es die ~ erfordert εἰ ἀνάγκη, εἴπερ δεῖ. — 2. (Bedürfnis) ἡ χρεία, es tut etw. ~ ἔν χρείᾳ ἐστί τι, χρεία ἐστί τινος, δεῖ τινος, es tut mir etw. ~ χρείαν ἔχω τινός, δεῖ μοί τινος, ἐνδεής εἰμί, ἐνδεῶς ἔχω τινός, es iſt große ~ um etw. πολλὴ χρεία ἐστί τινος. — 3. (Mühe, Anſtrengung) ὁ πόνος, ~ haben mit etw. πράγματα ἔχειν ποιοῦντά τι, πονεῖν ἀμφί τι, j-m ~ machen πράγματα παρέχειν τινί, zur ~ ſ. kaum, Mühe, (mittelmäßig) μετρίως, μέσως. — 4. (bedrängte Lage) ἡ ἀπορία, ἡ ἀμηχανία, ἡ ταλαιπωρία, τὰ δεινά, in ~ ſein ἀπορεῖν, ἐν ἀπόροις εἶναι od. ἔχεσθαι (P.), ἐν δεινοῖς εἶναι, πιέζεσθαι (P.), ταλαιπωρεῖν, in ~ kommen εἰς ἀπορίαν καθίστασθαι od. ἀφικνεῖσθαι, in der äußerſten ~ ſein ἐν ταῖς μεγίσταις ἀπορίαις εἶναι, ἐν ἐσχάτοις εἶναι, in tauſend Nöten ſein ἐν παντὶ εἶναι od. γενέσθαι, j-n in ~ bringen εἰς ἀπορίας ἐμβάλλειν od. καθιστάναι τινά, ἀπορίας παρέχειν τινί, viel ~ erdulden πολλὰ καὶ κακὰ ὑποφέρειν, es hat keine ~ οὐδεὶς κίνδυνος od. φόβος, ~ hat (kennt) kein Gebot (Sprichw.) ἀγὼν οὐ δέχεται σκήψεις, j-m ſeine ~ klagen ὀδύρεσθαι πρός τινα.
Notanker *m* ἡ ἱερὰ od. ἐσχάτη ἄγκυρα.
Notarbeit *f* τὸ ἀναγκαῖον ἔργον.
Notbau *m* ἡ ἀναγκαία οἰκοδόμησις.
Nothelfer *m* ſ. Nothilfe.
Notdurft *f* ἡ χρεία, τὰ ἀναγκαῖα, τὸ χρέος, zur höchſten ~ μάλα μόλις, χαλεπῶς καὶ μόλις, weggehen, um ſeine ~ zu verrichten ἰέναι, ἀποχωρεῖν πρὸς od. ἐπὶ τἀναγκαῖα.
notdürftig (kaum hinreichend) ἐνδεής, μέτριος, (dürftig) ἐνδεής, ἄπορος (2), (mittelmäßig) μέσος, (ſpärlich) ὀλίγος, λεπτός. [μεῖον.]
Note *f* (Bemerkung) τὸ ὑπόμνημα, (in der Muſik) τὸ ση-
Notfall *m* ἡ ἀνάγκη, ἡ χρεία, im ~, für den ~ ἤν τι δέῃ, εἴ τι δέοι, außer im ~ ὅ τι μὴ ἀνάγκη, εἰ μὴ πᾶσα ἀνάγκη.
notgedrungen ἀναγκαῖος, *adv.* ἀνάγκῃ, ἀναγκαίως, κατ' ob. πρὸς ἀνάγκην, ἐξ, δι', ὑπ' ἀνάγκης, ich fühle mich ~ ἀναγκάζομαι (P.).
Nothelfer *m* ὁ βοηθός, ὁ ἐπίκουρος (Helfer in der Not), ᾧ χρώμεθα ἀνάγκης od. χρείας ὑπαρχούσης oder ἀνάγκῃ πεισθέντες (einer, deſſen Hilfe man ſich in der Not bedient). [ἐπικούρημα (als Sache).]
Nothilfe *f* ἡ βοήθεια, ἡ ἐπικουρία (als Handlung), τὸ
notieren ἀπογράφειν (u. M.).
nötig ἀναγκαῖος, (zweckmäßig) προσήκων, δίκαιος, (hinreichend) ἱκανός, (paſſend, erforderlich) ἐπιτήδειος, die ~en Bedürfniſſe τὰ ἀναγκαῖα, die ~e Vorſicht ἡ προσήκουσα εὐλάβεια, der ~e Eifer ἡ δικαία σπουδή, die ~e Anzahl τὸ ἱκανὸν πλῆθος, das ~e beſorgen πράττειν ἃ δεῖ od. τὰ δέοντα, es iſt ~ ἀναγκαῖόν od. ἀνάγκη ἐστίν, χρή, wenn es ~ iſt ἤν τι δέῃ, εἴ τι δέοι, es iſt durchaus ~ παντελῶς χρή, πᾶσά ἐστιν ἀνάγκη, es iſt nicht ~ οὐδὲν δεῖ, ich habe ~ δεῖ μοί τινος, δέομαί τινος, ἐνδεής εἰμί τινος, ἐνδεῶς ἔχω τινός, etw. für ~ befinden, halten ἀναγκαῖον νομίζειν od. ἡγεῖσθαι (M.) τι.
nötigen (zwingen) ἀναγκάζειν, es nötigt nichts οὐδὲν κατεπείγει, ich bin, ſehe mich genötigt ἀναγκάζομαι, ἀνάγκη od. ἀναγκαῖόν ἐστί μοι, zum Eſſen, Trinken ~ κελεύειν, παρορμᾶν, ſich nicht lange ~ laſſen ῥᾳδίως πείθεσθαι (P.).
Nötigung *f* ἡ ἀνάγκη, ἡ προσαγωγή, ἡ παρόρμησις, ἡ προτροπή, gew. durch Verben.
Notiz *f* ἡ ἀγγελία, j-m ~ von etw. geben δηλοῦν, σημαίνειν τινί τι, ~ nehmen von etw. αἰσθάνεσθαί τινος, μάθησιν ποιεῖσθαι (M.) περί τινος, αἰσθησιν λαμβάνειν τινός, keine ~ nehmen von etw. παρορᾶν τι, δοκεῖν μὴ εἰδέναι τι.
Notjahr *n* ἡ δυσετηρία.
Notlage *f* ἡ ἀπορία, ἡ ἀμηχανία, ſ. Not.
Notlüge *f* τὸ ἀναγκαῖον ψεῦδος, τὸ παρακάλυμμα, ἡ πρόφασις, eine ~ vorbringen προφασίζεσθαι (M.), πρόφασιν ποιεῖσθαι (M.), ψεύδει χρῆσθαι προφάσεως χάριν, eine ~ iſt erlaubt ἀναγκαῖα ψεύδεσθαι (M.) οὐκ αἰσχρόν, ἔνθα τι δεῖ ψεῦδος λέγεσθαι, λεγέσθω. [λος (2), ἀναργής.]
notoriſch ἐμφανής, φανερός, σαφής, πρό-, κατάδη-
Notpfennig *m* τὰ πρὸς χρείαν τινὰ ἀποκείμενα χρήματα, τὸ ἀπορίας ἐπικούρημα.
notreif πρόωρος (2).
Notreife *f* τὸ πρόωρον.
Notſache *f* τὸ ἀναγκαῖον πρᾶγμα, ἡ ἀνάγκη.
Notſchuß *m* ἡ φρυκτωρία, Notſchüſſe tun φρυκτοὺς αἴρειν.
Notſignal *n* τὸ τὸν κίνδυνον ἀποφαῖνον σημεῖον.
Notſtand *m* αἱ ἀπορίαι, ἡ ταλαιπωρία, ἡ ἀθλιότης (ητος).
Notwehr *f* ἡ ἄμυνα, aus, in der ~ ἀμυνόμενος.
notwendig ἀναγκαῖος, es iſt ~ u. bgl. ſ. nötig; ~erweiſe ſ. notgedrungen.
Notwendigkeit *f* ἡ ἀνάγκη, τὸ ἀναγκαῖον, es iſt eine dringende ~ ſ. nötig; j-n in die ~ verſetzen ἀναγκάζειν τινά, ἀνάγκην προσφέρειν τινί, εἰς ἀνάγκην προάγειν τινά, ich bin in die ~ verſetzt ἠνάγκασμαι.
Notwerk *n* τὸ ἀναγκαῖον ἔργον.
Notzeichen *n* ſ. Notſignal; οἱ φρυκτοί (Feuerſignale), ~ geben φρυκτωρεῖν.
Notzucht *f* ὁ βιασμός, ἡ ὕβρις.
notzüchtigen βιάζεσθαι γυναῖκα, βίᾳ μείγνυσθαι (P.) γυναικί, πρὸς βίαν συγγίγνεσθαι γυναικὶ καὶ καταισχύνειν, ὑβρίζειν εἰς γυναῖκα.
Notzuchtklage *f* ἡ δίκη βιαίων.
Novelle *f* (Erzählung) ὁ μῦθος.
November *m* ὁ ἑνδέκατος μήν (ηνός).

Digitized by Google

Nu: im ~ ἐξαίφνης.
Nuance *f* τὸ εἶδος.
nuancieren (in der Malerei) ἀποχραίνειν.
Nuancierung *f* (in der Malerei) ἡ ἀπόχρωσις σκιᾶς.
nüchtern (der noch nichts genossen hat) ἄσιτος, ἄπαστος, ἀνάριστος, ἄγευστος (sämtlich 2), νῆστις (ιδος), ~ sein νηστεύειν, ἀσιτεῖν, (nicht betrunken) νήφων. ~ sein νήφειν, wieder ~ werden ἐκ-, ἀνανήφειν, ἀποκραιπαλᾶν, (besonnen, mäßig) σώφρων, ἐγκρατής, ~ leben μετρίᾳ τῇ διαίτῃ χρῆσθαι, νήφειν, (schal, abgeschmackt) ψυχρός.
Nüchternheit *f* ἡ ἀσιτία, ἡ νηστεία (der Zustand, in dem man nichts genossen hat), ἡ νῆψις (frei von Trunkenheit), ἡ σωφροσύνη, ἡ ἐγκράτεια (Besonnenheit, Mäßigkeit), ἡ ψυχρότης (ητος), τὸ ψυχρόν (Abgeschmacktheit).
Nudel *f* ἡ μαγίς (ίδος).
Null *f* τὸ οὐδέν (ενός), τὸ μηδέν, οὐτ' ἀριθμὸς οὐδεὶς οὔτε λόγος, eine ~ sein ἐν οὐδενὸς μέρει εἶναι, οὐδὲν δύνασθαι, ~ und nichtig ἄκυρος (2), eine ~ von einem Menschen ὁ ἀριθμός, etw. für ~ und nichtig erklären ἀκυροῦν, ἄκυρον ποιεῖν, ἀθετεῖν τι.
Nullität *f* ἡ οὐδενία.
Nullitätsklage *f* s. Nichtigkeitsklage.
nullmal οὐδενάκις.
numerieren (Zahlen aussprechen) καταλέγειν ἀριθμόν, (mit Zahlen bezeichnen, versehen) σημαίνειν, διασημαίνειν od. διαλαμβάνειν ἀριθμοῖς.
numerisch ἀριθμῷ.
Numismatik *f* ἡ περὶ τὰ νομίσματα σοφία.
Nummer *f* ὁ ἀριθμός.
nun 1. (jetzt) νῦν, νῦν δή, ἤδη, von ~ an ἀπὸ τοῦ νῦν, τὸ ἀπὸ τοῦδε, ~ und nimmermehr οὐδέποτε οὐ, da ~ ἔνθα δή, ~ endlich ἤδη ποτέ. — 2. (also) οὖν, ἄρα, τοίνυν, und ~ εἶτα (κᾆτα), ἔπειτα (κἄπειτα), ~ so οὕτω δή, ~ aber τοίνυν, ἀλλὰ μήν, ἀλλὰ γάρ, (zur Angabe der Ursache) ἐπεί, ἐπειδή, (als Übergangspartikel) ἀλλά, δέ, (fragend) τί δέ; (zur Aufmunterung) ἀλλά, ~ denn ἀλλ' ἄγε δή.
nunmehr νῦν, τὸ νῦν (τὰ νῦν), νῦν ἤδη.
nunmehrig ὁ, ἡ, τὸ νῦν, παρών, καθ-, ἐνεστώς.
nur μόνον (beschränkend), in Verbindung mit *subst.* und *pronom.* steht μόνος (*adj.*), z.B. ~ Alexander floh nicht Ἀλέξανδρος μόνος οὐκ ἔφυγεν, ~ ich weiß dies ἐγὼ μόνος οἶδα τοῦτο, bezieht sich ~ auf einen ganzen Satz, so ist es wiederzugeben mit πλήν, ἀλλά, πλὴν ἀλλά, ~ eben, ~ erst ἄρτι, ἀρτίως, ἔναγχος, ~ nicht ὅσον οὐ, οὐ μέντοι, ~ so (= zwecklos) ἄλλως. εἰκῇ, ~ noch οὐδὲν ἄλλο ἤ od. πλήν, ~ noch das! πλὴν τὸ δεῖνα, nicht ~, sondern auch, auch nicht, s. unter nicht, ~ zu, ~ allzu wird durch ὡς οὐκ ἔδει gegeben, z.B. er bewies sich als einen ~ zu rechtlichen Mann χρηστότατος ἐγένετο ὡς οὐκ ἔδει, wer auch ~ ὁστισοῦν, wer ~? τίς ποτε; bei Hervorhebung eines einzelnen Wortes wird ~ häufig durch das enklit. γε wiedergegeben, z.B. sage ~ das nicht μὴ δῆτα τοῦτό γε εἴπῃς, ist ~ bedingend, so steht ἀλλά, z.B. ich will reden, ~ höre λέξω δή, ἀλλὰ σύ γε ἄκουσον, bei Bewilligungen und Zulassungen δή, δῆτα, τοίνυν, z.B. gehe ~ ἄπελθε δή.
Nuß *f* τὸ κάρυον (bis. Wal~), von der ~ καρυηρός, καρύινος, es ist eine harte ~ (Sprichw.) ἔργον ἐστὶ χαλεπόν, mit Nüssen spielen καρυατίζειν.
nußähnlich, -artig καρυώδης.
Nußbaum *m* ἡ καρύα.
nußbaumen καρύινος.
nußbraun καρύινος.
Nüßchen *n* τὸ καρύδιον.
Nußbattel *f* ὁ καρυωτὸς φοίνιξ (ικος).
nußfarbig καρύινος.
Nußhäher *m* ὁ καρυοκατάκτης.
Nußkern *m* τὸ κάρυον, ὁ καρύου πυρήν (ῆνος).
Nußknacker *m* ὁ καρυοκατάκτης.
Nußöl *n* τὸ καρύινον od. καρυηρὸν ἔλαιον.
Nußschale *f* τὸ καρύου κέλυφος.
Nüstern *f/pl.* αἱ ῥῖνες (ῥινῶν).
nutz: sich etw. zu ~e machen ἀπολαύειν τινός. χρῆσθαί τινι, καρποῦσθαί (M.) τι, zu Nutz und Frommen ἐπ' ἀγαθῷ τινος, ὑπέρ τινος.
Nutzanwendung *f* ἡ χρῆσις, ἡ χρεία, (in einer Fabel) τὸ ἐπιμύθιον, (als Ermahnung) ἡ παραίνεσις.
nutzbar χρήσιμος, χρηστός, ὠφέλιμος (2), λυσιτελής, κάρπιμος.
Nutzbarkeit *f* ἡ χρησιμότης (ητος), ἡ λυσιτέλεια, ἡ χρηστότης (ητος), τὸ ὄφελος u. d. *neutr.* d. *adj.*, siehe Nützlichkeit.
nütze sein s. nützlich, nützen; es ist j-m od. einem Dinge etw. ~ ὄφελός ἐστί τινί τινος, es ist nichts ~ οὐδὲν ὄφελός ἐστί τινος.
nutzen, nützen I *intr.* (brauchbar sein) ὄφελός ἐστί τινος, χρεία ἐστί τινος, χρήσιμόν ἐστί τι, προύργου ἐστί τι, (Nutzen bringen) ὠφελεῖν τινα, λυσιτελεῖν τινι, συμφέρειν τινί, συμβάλλειν πρός od. εἴς τι, was nützt es? τί ὄφελος; (mit *inf.*). — II *trans.* (gebrauchen, benutzen) χρῆσθαί τινι.
Nutzen *m* ἡ ὠφέλεια, τὸ ὠφέλημα, τὸ ὄφελος, ἡ λυσιτέλεια, ὁ καρπός, τὸ κέρδος, ohne ~ μάτην, εἰκῇ, mit ~ εἰς τὸ καλόν, καλῶς, ἐπὶ κέρδει. zu j-s ~ ἐπ' ἀγαθῷ τινος, ὑπέρ τινος, j-m ~ bringen s. nützen; ~ haben od. ziehen aus etw. ὠφελεῖσθαι ἔκ, ἀπό od. παρά τινος, καρποῦσθαί (M.) τι, ὀνίνασθαί τι ἀπό τινος, ἀγαθὰ ἔχειν ἀπό τινος, von j-m ~ haben εὐχρηστεῖσθαι (P.) ὑπό τινος, zum ~ gereichen εἰς ὄνησιν ἥκειν τινί, was hat das für einen ~? τί δὲ ὄφελος τούτου; ~ bringend ὀνησιφόρος (2).
Nutzholz *n* τὰ ξύλα.
nützlich χρήσιμος, χρηστός, ὠφέλιμος (2). συμφέρων, σύμφορος (2), λυσιτελής, auch καλός, ἐπιτήδειος (letzteres zweckmäßig, trefflich), j-m ~ sein s. nützen; etw. ~ anwenden καλῶς od. εἰς καλὸν χρῆσθαί τινι, εὖ τίθεσθαί τι.
Nützlichkeit *f* ἡ χρηστότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*
nutzlos ἀνωφελής, ἄχρηστος, ἄκαρπος, ἀχρεῖος, ἀσύμφορος, ἀνόνητος (sämtlich 2), ἀκερδής, μάταιος, *adv.* μάτην, εἰκῇ, etw. ~es tun σκιαμαχεῖν.
Nutzlosigkeit *f* ἡ ἀχρηστία, gew. d. *neutr.* d. *adj.*
Nutznießung *f* s. d. folg. Wort.
Nutzung *f* ἡ χρῆσις, ἡ καρπωσις (als Handlung), ὁ καρπός, ἡ ἐπικαρπία (als Sache).
Nymphe *f* ἡ νύμφη, ~n der Berge αἱ ὀρειάδες, der Bäume αἱ δρυάδες, αἱ ἁμαδρυάδες, der Flüsse und anderer Gewässer αἱ ναΐδες, der Haine αἱ ἀλσηΐδες, des Weltmeers αἱ ὠκεανίδες, von einer ~ geboren νυμφαγενής, von den ~n begeistert νυμφόληπτος (2).

O

O *n* (das kurze) Ο, ο, τὸ ὂ μικρόν, (das lange) Ω, ω, τὸ ὦ μέγα (indekl.).
o! *int.* (beim *voc.*) ὦ, φεῦ, ἆα, (als Ausdruck des Schmerzes) αἰ, ~weh! αἰ αἰ, οἴμοι, ~ über mein Unglück! φεῦ τῶν ἐμῶν κακῶν, ~ ich Unglücklicher οἴμοι, ὦ τάλας ἐγώ, ~ welch ein Mann! φεῦ τοῦ ἀνδρός, ~ daß doch εἴθε, εἰ γάρ mit *opt.* und bei unerfüllbarem Wunsche ὤφελον, ὡς ὤφελον mit *inf.*, ~ daß er noch lebte ὡς ὤφελεν ἔτι ζῆν, ~ rufen αἰάζειν, φεύζειν, ὤζειν.
Oase *f* ἡ ὄασις.
ob *prp.* (wegen) ἕνεκα (nachgestellt), ὑπό mit *gen.*, ἐπί mit *dat.*, auch der bloße *dat.*, z.B. sich ~ einer Sache freuen χαίρειν τινί.

Digitized by Google

²ob (Fragepartikel in indirekten Frageſätzen) εἰ (gew. mit dem Modus der direkten Frage, nach einem hiſtoriſchen Tempus auch mit dem *opt.*), ~ ... oder ~ πότερον ... ἤ, εἴτε ... εἴτε ..., ἤ ... ἤ, ~ ... oder ~ nicht εἴτε ... εἴτε μή, εἰ ... ἢ οὔ, als ~ ὡς, ὥσπερ, ὡς ἄν mit *part.*, es kommt mir vor, es iſt mir als ~ δοκεῖ οb. ἔοικε mit *inf.*, δοκῶ μοι mit *inf.*

Obacht *f* ἡ ἐπιμέλεια, ἡ φυλακή, ἡ τήρησις, etw. in ~ nehmen σκοπεῖν τι, ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαί (M.) τινος, φυλάττειν τι, τηρεῖν τι.

obbemeldet, obbenannt, obberührt, obbeſagt, obgedacht, obgemeldet, obgenannt u. dgl. εἰρημένος, προειρημένος.

Obdach *n* ἡ στέγη, τὸ στέγασμα, τὸ κατάλυμα, j-m ein ~ gewähren, geben εἰσδέχεσθαί (M.) τινα.

obdachlos ἄοικος (2), ἀοίκητος (2).

Obdachloſigkeit *f* τὸ ἄοικον.

Obduktion *f* ἡ ἀνατομή.

Obelisk *m* ὁ ὀβελίσκος, ἡ στήλη.

Obelos *m* ὁ ὀβελός (kritiſches Zeichen).

oben ἄνω (ἄνωθεν), ~ auf etw. ἄνω οb. ἐπί τινος, ~ befindlich ὁ, ἡ, τὸ ἄνω, ~ auf dem Berge ἄνω τοῦ ὄρους, ἀφ' ὑψηλοῦ τοῦ ὄρους. ~ darauf, darüber ἐπάνω τινός, von ~ herab ἄνωθεν, ἐπάνωθεν, ὑφόθεν, nach ~ zu ἐπὶ τὰ ἄνω, πρὸς τὸ ἄκρον, bis ~ hin μέχρι τοῦ ἄκρου, ~ daraufliegen ἐπιτιθέναι, bis ~ anfüllen ἐκπιμπλάναι, ~ ſchwimmen ἐπιπολάζειν, ~ genannt u. dgl. ſ. obbemeldet uſw.; ſiehe ~ ζήτει ἐν τοῖς ἐπάνω, ζήτει ἐν τοῖς ὄπισθεν (bei Verweiſungen in Schriftſtücken, Büchern u. dgl.).

obenan πρῶτος, ἐν τοῖς πρώτοις, ~ ſtehen πρῶτον καταστῆναι οb. τετάχθαι, πρωτεύειν, ~ ſitzen πρωτεύειν ἐν ἕδρᾳ.

obenauf ἐπιπολῆς (*adv.*), ἐπιπολαῖος (2, *adj.*), ~ ſein [οb. ſchwimmen ἐπιπολάζειν.]

obendrauf ſ. oben; ἐπί in Zſſgn. [~ πρὸς ταῦτα.]

obendrein προσέτι, πρὸς δέ, πρὸς τούτοις, und noch

obenher ἄνωθεν.

obenhin eig. ἐπιπολῆς, übtr. (oberflächlich) ἐπιτροχάδην, παρέργως, ἐν παρέργῳ, ἐκ παρέργου, ὡς ἐν παρόδῳ, ἀμελῶς, etw. ~ tun ἐκ παρέργου ποιεῖν τι, etw. ~ behandeln (in einer Abhandlung, einer Schrift u. dgl.) ἐπιτρέχειν, ἐπισύρειν τι, j-n οb. etw. ~ behandeln ἐν παρέργῳ ποιεῖσθαί (M.) τινα οb. τι.

Oberadmiral *m* ὁ ναύαρχος, ὁ κυριώτατος τῆς ναυτικῆς δυνάμεως.

Oberarm *m* ὁ βραχίων (ονος).

Oberaufſeher *m* ὁ προστάτης, ὁ ἄρχων (οντος), ~ über etw. ſein προστατεῖν, ἡγεῖσθαι (M.) τινος, ἐπιστατεῖν τινι u. τινος.

Oberaufſicht *f* ἡ κυρία οb. πρώτη ἐπιτροπεία, ἡ προ- [στασία.]

Oberbefehl *m* ἡ ἀρχή, ἡ ἡγεμονία, den ~ haben ἄρχειν, ἡγεῖσθαι (M.), ἡγεμονεύειν, (über ein Landheer) ἡ στρατηγία, (über die Flotte) ἡ ναυαρχία, (über die Reiterei) ἡ ἱππαρχία.

Oberbefehlshaber *m* ὁ ἄρχων (οντος), ὁ ἡγεμών (όνος), ~ über etw. ſein ἄρχειν, ἡγεῖσθαί (M.), ναυαρχεῖν, ἱππαρχεῖν τινος (ſ. d. vor. Wort).

Oberbein *n* τὸ ἄνω τοῦ σκέλους.

Oberbett *n* τὸ ἐπίστρωμα, τὸ ἐπιβεβλημένον στρῶμα.

Oberboden *m* ὁ ὑπέρτατος οb. ἀνώτατος οἶκος.

Oberbootsmann *m* ὁ τῆς νεὼς πρωρεύς.

obere ὁ, ἡ, τὸ ἄνω οb. ὑπερθεν, ἀνώτερος, ὑψηλός, die ~n Gegenden τὰ ἄνω, die ~n Teile τὰ ὑπερθεν, die ~ Seite τὰ ἄνω, das Oberſte τὸ ἄκρον, (dem Range nach) ὑπέρτερος, προέχων, μείζων, die Oberen οἱ ἄρχοντες, αἱ ἀρχαί, οἱ προστάται, οἱ προεστῶτες, οἱ ἐφεστῶτες, οἱ ἐπιστάται, der Oberſte ſein πρωτεύειν τινῶν οb. ἔν τισιν, der oberſte Platz ἡ προεδρία.

Oberfeldherr *m* ὁ αὐτοκράτωρ (ορος) στρατηγός, ſiehe Oberbefehlshaber.

Oberfläche *f* τὸ (τὰ) ἐπιπολῆς, ἡ ἐπιπολή, ἡ ἐπιφάνεια, τὰ ἄκρα, auf der ~ ἐπιπολῆς (*adv.*), ἐπιπόλαιος (2, *adj.*), ἄκρος, μετέωρος (2), auf der ~ ſein oder erſcheinen ἐπιπολάζειν, auf der ~ ſchwimmen μετέωρον εἶναι, die ~ eines Kegels, Zylinders ἡ κωνική, κυλινδρικὴ ἐπιφάνεια.

oberflächlich ἐπιπόλαιος (2, eig. u. übtr.), οὐκ ἀκριβής, οὐκ ἐπιμελής, ἀκρόπλους (übtr.), (nachläſſig) κοῦφος, οὐδαμῶς ἐσπουδασμένος, etw. ~ tun αὐτοσχεδιάζειν τι.

Oberflächlichkeit *f* τὸ ἐπιπόλαιον.

Oberförſter *m* ὁ τῶν ὑλωρῶν πρῶτος.

Oberfuß *m* ὁ ταρσὸς οb. ταρρὸς τοῦ ποδός.

Obergeneral *m* ſ. Oberbefehlshaber. [ριον.]

Obergericht *n* τὸ μέγιστον οb. κυριώτατον δικαστή-

Obergeſchoß *n* (e-s Hauſes) τὸ ὑπερῷον.

Obergeſtell *n* (am Wagen) ἡ ὑπερτερία.

Obergewalt *f* ἡ αὐτοκρατορία, ἡ μεγίστη ἐξουσία.

Obergewand *n* ſ. Oberkleid.

oberhalb ἄνω, ἄνωθεν, ἀνωτέρω mit *gen.*, ὑπέρ mit *gen.*, ἐπιπολῆς mit *gen.*, ~ eines Ortes liegen ὑπερκεῖσθαί τινος.

Oberhand *f* (Handwurzel) ὁ καρπός, übtr. (Überlegenheit) τὸ κράτος, ἡ ἐπικράτεια, ἡ νίκη, die ~ haben über j-n in etw. κρατεῖν τινός τινι, κρείττω εἶναι τινός τινι οb. τι, die ~ bekommen οb. gewinnen über j-n περιγίγνεσθαί τινος, νικᾶν τινα, ἐπικρατεῖν τινος, καθύπερθε γίγνεσθαι τινος, (von Sachen) νικᾶν, ἐκνικᾶν, ἐπιπολάζειν.

Oberhaupt *n* ὁ ἄρχων (οντος), ὁ ἡγεμών (όνος), ὁ προστάτης, ohne ~ ἄναρχος (2).

Oberhaus *n* (im Parlament) ἡ μεγίστη οb. ὑπερτέρα βουλή, ἡ γερουσία.

Oberhaut *f* ἡ ἐπιδερμίς (ίδος).

Oberhemd *n* ὁ ἐπενδυδεὶς χιτωνίσκος.

Oberherr *m* ὁ ἄρχων (οντος), ὁ τύραννος, ὁ ἡγεμών (όνος), ſ. König; ſich zum ~n über etw. machen κρατεῖν τινος, ὑφ' ἑαυτῷ ποιεῖσθαί (M.) τι, καταστρέφεσθαί (M.) τι.

oberherrlich ὁ, ἡ, τὸ ἄρχοντος uſw., ἡγεμονικός, τυραννικός, βασιλικός.

Oberherrſchaft *f* ἡ ἀρχή, ἡ ἡγεμονία, τὸ κράτος, ἡ [ἐπικράτεια.]

Oberjägermeiſter *m* ὁ ἀρχικυνηγός.

Oberkiefer *m* ἡ ἄνω σιαγών (όνος), ὁ ἄνω γνάθος.

Oberkleid *n* τὸ ἱμάτιον, ἡ χλαῖνα (für Männer), ἡ χλανίς (ίδος, für Männer u. Weiber), ἡ χλαμύς (ύδος, bſd. der Soldaten und Epheben), ὁ πέπλος (für Weiber), ὁ κάνδυς (υος, ein perſiſches Oberkleid, Kaftan).

Oberkommando *n* ſ. Oberbefehl.

Oberkörper *m* τὸ ἄνω τοῦ σώματος, (bei Tieren) ἡ προτομή.

Oberland *n* ἡ ἄνω χώρα.

Oberländer *m* ὁ ἐκ τῆς ἄνω χώρας, ὁ τὰ ἄνω κατοικῶν, ὁ κάτοικος τῆς ἄνω χώρας. [χιτών (ῶνος).]

Oberleder *n* (an der Fußbekleidung) ὁ τοῦ ὑποδήματος

Oberleib *m* τὸ ἀνώτερον τοῦ σώματος μέρος.

Oberleiter *m* ὁ ἄρχων (οντος), ὁ ἡγεμών (όνος).

Oberleitung *f* ἡ ἀρχή.

Oberlippe *f* τὸ ἄνω χεῖλος.

Obermeiſter *m* ὁ πρῶτος ἐπιστάτης.

Obermundſchenk *m* ὁ ἀρχιοινοχόος.

Oberprieſter *m* ὁ ἀρχιερεύς, ὁ ἱεροφάντης.

Oberprieſterin *f* ἡ ἱερόφαντις (ιδος).

Oberprieſterwürde *f* ἡ ἀρχιερωσύνη.

Oberrechnungsbehörde, -kammer *f* οἱ λογισταί. Mitglied der ~ ὁ λογιστής, Amt der ~ ἡ λογιστεία, Sitz der ~ τὸ λογιστήριον. [τος.]

Oberrichter *m* ὁ ἀρχιδικαστής, ὁ τῶν δικαστῶν πρῶ-

Oberrinde *f* (am Baume) ἄκρος ὁ φλοιός.

Oberrock *m* ſ. Oberkleid.

Oberſatz *m* τὸ λῆμμα.

Oberſchenk *m* ὁ τῶν οἰνοχόων πρῶτος.

Oberſchenkel *m* ὁ μηρός.

Oberſchwelle *f* τὸ ὑπέρθυρον.

Digitized by Google

Oberſeite *f* τὰ ἄνω. [den ~ haben προεδρεύειν.
Oberſitz *m* ἡ προέδρα, ἡ προεδρία, ἡ πρωτοκλισία,
oberſt ἀνώτατος, ἄκρος, (im Range) πρῶτος, κράτιστος, der Oberſte ſein πρωτεύειν, πρῶτον εἶναι, der ~e Platz ἡ προεδρία, ἡ πρωτοκλισία.
Oberſt *m* (als militäriſche Würde) ὁ ταξίαρχος (beim Fußvolk), ὁ φύλαρχος (bei der Reiterei), im Zuſammenhange genügt auch ὁ στρατηγός.
Oberſtadt *f* ἡ ἄνω πόλις. [νητῶν πρῶτος.
Oberſteuermann *m* ὁ ἀρχικυβερνήτης, ὁ τῶν κυβερ-
Oberſtock *m*, **-ſtube** *f* τὸ ὑπερῷον, τὸ ἀνώγεων.
Oberteil *m* τὸ ἄνω od. ὑπέρτερον μέρος, τὸ ἄκρον, (bei Tieren) ἡ προτομή.
Obervormund *m* ἐπιτρόπων ὁ πρῶτος.
Obervorſteher *m* ὁ πρῶτος ἐπιστάτης.
oberwärts εἰς τὰ ἄνω.
Oberwelt *f* ἡ ἄνω γῆ (auch bloß ἡ γῆ), τὰ ὑπὲρ γῆς, τὰ τῶν ἀνθρώπων, τὰ ἐνθάδε, τὸ φῶς (ωτός), auf der ~ ἐνθάδε, ἄνω.
Oberzahn *m* ὁ ἄνω ὀδούς (όντος).
obgedacht uſw. ſ. obbemeldet.
obgleich εἰ καί mit *ind.* u. *opt.*, καί und καίπερ mit *part.*, oft auch das bloße *part.*, bei negativem od. dubitativem Hauptſatze kann man ein nachſtehendes ~ durch ἐπεί, ἐπεί ... γε od. οὐχ ὅτι geben, z.B. ich würde mich ſchämen, dies zu behaupten, ~ es viele ſagen αἰσχυνοίμην ἂν τοῦτο λέγειν, ἐπεί πολλοί γε λέγουσιν.
Obhut *f* ἡ φυλακή, ἡ ἐπιμέλεια, ἡ πρόνοια (letzteres = Fürſorge), etw. in ſeine ~ nehmen ἐπιμέλειαν oder πρόνοιαν ποιεῖσθαι (M.) τινος, φυλάττειν τι, etw. unter j-s ~ ſtellen, j-s ~ anvertrauen ἐπιτρέπειν τινί τι.
obig εἰρημένος, ἄνω ῥηθείς.
Objekt *n* (gramm.) τὸ ἀντικείμενον, (philoſoph.) τὸ ὄν, (phyſ.) τὸ ὁρατόν, τὸ ὁρώμενον, τὸ αἰσθητόν.
objektiv ὁρατός, ὁρώμενος, αἰσθητός (wahrnehmbar), ἀληθῶς ὤν (wirklich).
Oblate *f* τὸ πλακούντιον, τὸ λαγάνιον.
obliegen einer Sache μελετᾶν τι, σπουδάζειν περί τινος und περί τι, ἐπιτηδεύειν τι, ἐπιμελῶς πράττειν τι, es liegt mir ob (es iſt meine Pflicht) μέλει μοι, προσήκει μοι, πρέπει μοι, ἐμόν ἐστιν, πάρεστί, πρόσκειταί μοι, ἔργον ἔχω mit *inf.*, δεῖ, χρή mit *inf.*
Obliegenheit *f* τὸ προσῆκον, τὸ δέον, τά τινος.
Obligation *f* ἡ ἀνταποχή, ἡ συγγραφή, eine ~ ausſtellen συγγραφὴν ποιεῖσθαι (M.).
Oblongum *n* τὸ πλαίσιον.
Obmacht *f* τὸ κράτος, ἡ ἐπικράτεια.
Obmann *m* ὁ διαιτητής.
Obolus *m* ὁ ὀβολός, ein halber ~ τὸ ἡμιωβόλιον, vom Werte eines halben ~ ἡμιωβολιαῖος. [τέλει.
Obrigkeit *f* αἱ ἀρχαί, οἱ ἄρχοντες, τὰ τέλη, οἱ ἐν
obrigkeitlich ὁ, ἡ, τὸ τῶν ἀρχῶν od. ἀρχόντων, ~e Perſonen οἱ ἄρχοντες, τὰ τέλη, οἱ ἐν τέλει, ~es Amt ἡ ἀρχή.
obſchon ſ. obgleich.
obſchweben ἐπικρέμασθαι, ἐπαιωρεῖσθαι (P., beide auch übtr.), (bevorſtehen) προκεῖσθαι, μέλλειν.
Obſervanz *f* τὸ ἔθος, τὰ νόμιμα, τὰ νομιζόμενα, τὰ εἰωθότα, τὰ καθεστῶτα, es iſt ~ ἔθος ἐστίν, es iſt bei uns ~ νενόμισται ἡμῖν.
obſervanzmäßig νομιζόμενος, νόμιμος, κατὰ τὸν νόμον, κατὰ τὸ ἔθος, ἐκ τοῦ νόμου.
Obſervationsarmee *f*, **-korps** *n* ἡ τοὺς πολεμίους παραφυλάττουσα στρατιά, ὁ ἐπιτηρητικὸς στρατός.
Obſervatorium *n* (Sternwarte) ἡ ἀστρονομικὴ σκοπή.
obſervieren ſ. beobachten.
obſiegen ἐκνικᾶν, über etw. ~ κρατεῖν, ἐπικρατεῖν, κρείττω εἶναι, περιεῖναι, περιγίγνεσθαι τινος.
Obſt *n* ἡ ὀπώρα, τὰ ὀπωριαῖα, οἱ τῶν δένδρων καρποί, τὰ μῆλα, ~ abnehmen, einſammeln ὀπωρίζειν.
Obſtbaum *m* τὸ ὀπώριμον od. καρποφόρον od. ἥμερον δένδρον.
Obſtbaumpflanzung *f* τὸ ἄλσος ἡμέρων od. ὀπωρίμων δένδρων (als Sache), ἡ ἡμέρων od. ὀπωρίμων δένδρων φυτεία od. φύτευσις (als Handlung).
Obſtbaumſchule *f* τὸ ἡμέρων od. ὀπωρίμων od. καρποφόρων δένδρων φυτευτήριον.
Obſtbaumzucht *f* ſ. Obſtbaumpflanzung.
Obſternte *f* ὁ ὀπωρισμός, ἡ ὀπωρολογία.
Obſteſſig *m* τὸ ὀπωρικὸν od. ὀπωριαῖον ὄξος.
Obſtgarten *m* τὸ δένδρεσι καρποφόροις πεφυτευμένον χωρίον, τὸ ἄλσος ἡμέρων δένδρων.
Obſthändler *m* ὁ ὀπωρώνης, ὁ ὀπωροπώλης.
Obſthändlerin *f* ἡ ὀπωρόπωλις (ιδος).
Obſthöker *m* ὁ ὀπωροκάπηλος.
Obſthökerin *f* ἡ ὀπωροκάπηλις (ιδος).
Obſthüter, -wächter *m* ὁ ὀπωροφύλαξ (κος).
obſtinat ἀδιάτρεπτος, ἄπειστος, δυστράπελος (ſämtlich 2).
Obſtjahr *n*: ein gutes ~ ἡ εὐετηρία καρπῶν τῶν ἀπὸ τῶν δένδρων γενομένων, τὸ ὀπώριμον ἔτος, ſchlechtes ~ ἡ δυσετηρία καρπῶν uſw., ἡ σπανοκαρπία.
Obſtkammer *f* τὸ ὀπωροφυλάκιον, ἡ ὀπωροθήκη, τὸ τῆς ὀπώρας ταμιεῖον.
Obſtkorb *m* ὁ κάλαθος.
Obſtleſe *f* ὁ ὀπωρισμός.
obſtliebend φιλόμηλος (2).
Obſtruktion *f* (Hartleibigkeit) ἡ σκληρὰ κοιλία.
obſttragend ὀπωροφόρος (2), καρποφόρος (2).
Obſtwein *m* ὁ ὀπωρικὸς od. ὀπωριαῖος οἶνος.
obſzön ſ. unanſtändig.
Obſzönität *f* ſ. Unanſtändigkeit.
obwalten (dabei, vorhanden ſein) παρεῖναι, παραγενέσθαι, εἶναι, ὑπάρχειν, τυγχάνειν παρόντα, dabei ~ ὑπεῖναί τινι, unter den ~den Umſtänden ἐκ τῶν παρόντων.
obwohl ſ. obgleich.
Ochſe *m* ὁ βοῦς (βοός), ὁ ταῦρος, junger ~ ὁ μόσχος, ~n ſchlachten βουσφαγεῖν, da ſtehen die ~n am Berge (Sprichw.) ἐνταῦθα δὴ τὸ κωλῦον. [φθαλμον.
Ochſenauge *n* ὁ βοὸς ὀφθαλμός, (als Pflanze) τὸ βού-
Ochſenblut *n* τὸ ταύρου od. βόειον αἷμα.
ochſendumm βλάξ (κός), ταυρώδης.
Ochſenfell *n*, **-haut** *f* τὸ βόειον δέρμα, ἡ βοεία διφθέρα.
Ochſenfleiſch *n* τὰ βόεια κρέα.
Ochſengeſpann *n* τὸ βοῶν ζεῦγος.
Ochſenhändler *m* ὁ βουκάπηλος. [φόρβια.
Ochſenherde *f* ἡ βοῶν ἀγέλη, τὸ βουκόλιον, τὰ βου-
Ochſenhirt *m* ὁ βουκόλος.
Ochſenhorn *n* τὸ βόειον κέρας.
Ochſenhuf *m* ἡ βοεία ὁπλή od. χηλή.
Ochſenkalb *n* ὁ μόσχος.
Ochſenklaue *f* ἡ βοεία χηλή.
Ochſenkopf *m* ἡ βοεία κεφαλή, τὸ βουκεφάλιον.
ochſenköpfig βουκέφαλος (2).
Ochſenmarkt *m* οἱ βόες.
Ochſenmiſt *m* ἡ βοεία κόπρος, τὸ βόλιτον, ὁ βόλιτος.
Ochſenſchwanz *m* ἡ βοὸς οὐρά.
Ochſenſtachel *m* τὸ βούκεντρον.
Ochſenſtall *m* ὁ βοῶν (ῶνος), τὸ βούσταθμον, ἡ βούστασις, ἡ βουστασία, τὸ βουστάσιον.
Ochſenſtecken, -ſtock *m* τὸ βούκεντρον.
Ochſentalg *n* τὸ βόειον στέαρ (ατος).
Ochſentreiber *m* ὁ βοηλάτης, ~ ſein βοηλατεῖν.
Ochſentrift, -weide *f* ἡ βοῶν νομή.
Ochſenziemer *m* ἡ ταυρῆ, ἡ ταυρεία.
Ochſenzunge *f* ἡ βοεία γλῶττα, (als Pflanze) ὁ βούγλωττος, τὸ βούγλωττον, ἡ ἔγχουσα.
ochſig βόειος.
Ocker *m* ἡ ὤχρα, ἡ μηλίς (ίδος).
Ode *f* ἡ ᾠδή, ὁ ὕμνος.
öde ἔρημος, κενός, ~ machen ἐρημοῦν.
Öde *f* ἡ ἐρημία, ἡ ἔρημος.
Odem *m* τὸ πνεῦμα, ἡ ἀναπνοή, ſ. Atem. [ποιητής.
Odendichter *m* ὁ ᾠδοποιός, ὁ ὑμνοποιός, ὁ λυρικὸς
oder ἤ (entſpr. dem lat. aut, vel u. an), entweder ... ~

Digitized by Google

ἤ ... ἤ, ἤτοι ... ἤ, οὐ ... ~ οὐ εἴτε ... εἴτε, ἄν τε ... ἄν τε, κἄν ... κἄν, ~ vielmehr μᾶλλον δέ, drei ~ (bis) vier τρεῖς καὶ τέτταρες.

Ofen *m* ὁ ἰπνός, ἡ ὑποκαύστρα, Brenn-, Schmelz~ ἡ κάμινος, ὁ βαῦνος (βαυνός).

ofenartig καμινώδης.

Ofenbauer *m* ὁ ἰπνοπλάθης, ὁ ἰπνοποιός.

Ofenbruch *m* (Metallasche) τὸ σπόδιον.

Ofenheizer *m* ὁ καμινοκαύστης.

Ofenkessel *m* (in Badestuben) ὁ ἰπνολέβης (ητος).

Ofenkrücke *f* τὸ σκάλευθρον.

Ofenloch *n* ἡ τοῦ ἰπνοῦ ὀπή, τὸ τοῦ ἰπνοῦ στόμα.

Ofentür *f* τὸ τῆς ὑποκαύστρας στόμα.

offen 1. (nicht verschlossen) ἀνεῳγμένος, ἀνοικτός, ein offener Brief ἐπιστολὴ λελυμένη. — 2. (offenstehend, klaffend) χάσκων, mit ~em Munde dastehen κεχηνέναι, ~er Leib κοιλία ὑπάγουσα, ~en Leib machen λαπάζειν τὴν γαστέρα, ~en Leib bekommen λαπάζεσθαι (M.), ~es Feld τὸ πεδίον, τὸ ὕπαιθρον, ~e See ὁ πόντος, ~e Augen ἀναπεπταμένοι ὀφθαλμοί, ein ~er Schaden ἀνίατον τραῦμα, j-n mit ~en Armen empfangen, aufnehmen ἀσμένως od. ἡδέως δέχεσθαί (M.) τινα, mit ~en Augen blind sein ὁρῶντα οὐ γιγνώσκειν. — 3. (unbefestigt) ἀτείχιστος (2), (unbesetzt) ἔρημος. — 4. (öffentlich, offenbar) φανερός, κοινός, δημόσιος (letztere beiden = allen gehörig), auf ~er Straße ἐν φανερῷ, ἐν ὑπαίθρῳ, ~e Tafel halten φανερῶς od. ἐν φανερῷ δειπνεῖν (so daß jeder zusehen kann), ἑστιᾶν τὸν βουλόμενον εἰσελθεῖν (jedermann speisen). — 5. (offenherzig) ἁπλοῦς, εἰλικρινής, auch πιστός (treu, zuverlässig), die ~e Wahrheit ἡ ἁπλῆ ἀλήθεια, ~ handeln ἁπλοῦς εἶναι (M.), sich ~ aussprechen παρρησιάζεσθαι (M.). — 6. (talentvoll) εὐφυής, (gute Fassungsgabe) ἡ εὐφυΐα, ein ~er Kopf εὐφυὴς ἀνήρ, κράτιστος τὴν φύσιν, ein sehr ~er Kopf ὀξύτατος γνῶναι.

offenbar φανερός, ἐμφανής, προ-, καταφανής, δῆλος, κατάδηλος (2), σαφής, ἐναργής, ~ sein φανερόν usw. εἶναι, φαίνεσθαι (P.), es ist ~ daß wird gew. auf das Subjekt bezogen und persönlich mit dem *part.* konstruiert, z.B. es ist ~ daß er lügt φανερός usw. ἐστι od. φαίνεται ψευδόμενος, doch auch δῆλόν ἐστιν, ὅτι ψεύδεται, ~ machen φανερόν usw. ποιεῖν, δηλοῦν, ἀποφαίνειν, ~ werden δηλοῦσθαι (P.), φαίνεσθαι (P.), φανερὸν καθίστασθαι, auch δηλοῦν, es ist noch nicht ~, daß οὐδέπω δῆλον, εἰ, *adv.* φανερῶς, σαφῶς, zur Bekräftigung einer Behauptung δή, z.B. du hast dies ~ gehört ἀκήκοας δὴ τοῦτο, du weißt es ~ οἶσθα δή, ~ nicht οὐ δή.

offenbaren φανερόν usw. ποιεῖν, δηλοῦν, φαίνειν, ἀποφαίνειν (u. M.), (zeigen) δεικνύναι, (von der Gottheit) σημαίνειν, (enthüllen) ἀποκαλύπτειν, sich ~ φανερὸν γίγνεσθαι, φαίνεσθαι (P.), δηλοῦσθαι (P.).

Offenbarung *f* ἡ δήλωσις (das Bekanntmachen), sonst durch Verben, göttliche ~ τὰ παρὰ τῶν θεῶν σημαινόμενα, durch göttliche ~ ἐκ od. παρὰ θεοῦ, die ~ Johannis † ἡ ἀποκάλυψις.

Offenheit *f* ἡ ἁπλότης, ἡ χρηστότης (ητος), die ~ im Reden ἡ παρρησία, die ~ des Kopfes ἡ εὐφυΐα.

offenherzig ἁπλοῦς, χρηστός, ~ reden ἐλευθέρως λέγειν, ~ gestehen ἐξομολογεῖν, ἐξειπεῖν τὸ πᾶν, ~ sagen εἰπεῖν οὐδὲν ὑποκρυψάμενον od. ὑποστειλάμενον.

Offenherzigkeit *f* ἡ ἁπλότης, ἡ χρηστότης (ητος), (im Reden) ἡ παρρησία.

offenkundig πᾶσι δῆλος, κατά-, ἔκδηλος (2), περιφανής, s. offenbar.

offensiv: ~ den Krieg führen ἄρχειν (u. M.) τοῦ πολέμου.

Offensivbündnis *n* ἡ συμμαχία.

Offensivkrieg *m*: einen ~ gegen j-n führen στρατεύειν (u. M.) ἐπί τινα.

öffentlich 1. (nicht verborgen, nicht geheim, vor jedermanns Augen) φανερός, ἐμφανής, προφανής, *adv.* φανερῶς, ἐκ τοῦ φανεροῦ, ἐν τῷ φανερῷ, ἐμφανῶς, ἐν τῷ ἐμφανεῖ, ἐκ od. ἀπὸ τοῦ προφανοῦς, ~ erscheinen ἐξιέναι εἰς ἀνθρώπους, ~ auftreten προέρχεσθαι εἰς τὸ φανερόν, ~ zeigen εἰς τὸ φανερὸν φέρειν od. ἐξάγειν. — 2. (dem Staate gehörig, zum allgemeinen Gebrauche bestimmt) κοινός, δημόσιος, *adv.* δημοσίᾳ, ~e Gelder τὰ κοινὰ oder δημόσια χρήματα, auf ~e Kosten κοινῇ, δημοσίᾳ, die ~en Angelegenheiten τὰ τῆς πόλεως, τὰ κοινά, das ~e Wohl τὸ κοινὸν ἀγαθόν, das ~e Wohl fördern ὠφελεῖν τὸ κοινόν, ~ bekannt machen προαγορεύειν, ~ bekannt gemacht werden δημοσιοῦσθαι, ~e Wirksamkeit ἡ πολιτεία, in ~er Wirksamkeit stehen πολιτεύεσθαι (M.), die ~e Meinung ἡ τῶν πολλῶν δόξα, ὃ (ἃ) οἱ πολλοὶ νομίζουσιν, ὃ (ἃ) τοῖς πολλοῖς δοκεῖ, τὰ τοῖς πολλοῖς δοκοῦντα.

Öffentlichkeit *f* τὸ φανερόν.

Offerte *f* τὸ ἐπάγγελμα, ἡ ἐπαγγελία, j-m eine ~ machen ἐπαγγέλλεσθαι (M.) u. προσφέρειν τινί τι.

Offiziant *m* ὁ ὑπηρέτης.

offiziell δημόσιος, *adv.* δημοσίᾳ.

Offizier *m* ὁ ἡγεμών (όνος), ὁ λοχαγός, ~ sein λοχαγεῖν.

Offizierstelle *f* ἡ ἡγεμονία, ἡ λοχαγία.

Offizin *f* τὸ ἐργαστήριον, ~ eines Apothekers τὸ φαρμακοπωλεῖον, chirurgische ~ τὸ ἰατρεῖον.

offizinell φαρμακώδης.

öffnen ἀν-, διοίγειν, χαλᾶν (Verschlossenes), λύειν (Gebundenes, Versiegeltes u. dgl.), ἀναπετάννυναι (Türen, Augen, Ohren), ἀνελίττειν (ein Buch), τέμνειν, σχάζειν (eine Ader), τέμνειν, ἀνατέμνειν (einen Leichnam), sich ~ die P., j-m die Augen ~ (übtr.) σωφρονίζειν, ἐκδιδάσκειν τινά.

Öffnung *f* 1. (das Öffnen) ἡ ἀν-, διοίξις, ἡ χάλασις, (eines Briefes) ἡ λύσις, (eines Buches) ἡ ἀνέλιξις, (einer Ader) ἡ τομή, (eines Leichnams) ἡ ἀνατομή. — 2. (das, was offen steht) τὸ στόμα, τὸ χάσμα, τὸ στόμιον, ἡ ὀπή, ~ einer Wunde τὸ τοῦ τραύματος χεῖλος, ~ des Leibes ἡ κοιλιολυσία, ~ des Leibes verschaffen λύειν od. ὑπάγειν τὴν κοιλίαν, der Leib hat ~ ὑποχωρεῖ ἡ κοιλία, durch eine ~ mit etw. in Verbindung stehen συντετρῆσθαι εἴς τι.

oft πολλάκις, τὰ πολλά, θαμά, θαμινά, θαμινῶς, συχνόν, συχνῶς, πυκνῶς, sehr ~ μάλα πυκνῶς, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, öfter πλεονάκις, sehr ~ πλειστάκις, am öftesten τὰ πλεῖστα, unendlich ~ ἀπειράκις, wie ~? πόσον; ποσάκις; wie ~ ... so ~ ὁσάκις ... τοσάκις, so ~ als ὅτε u. ὁπότε mit *opt.* in Beziehung auf d. Vergangenheit und in indir. Rede nach einem historischen Tempus, ὅταν u. ὁπόταν mit *conj.* in Beziehung auf Gegenwart und Zukunft, so ~ als nur ὁποσακισοῦν, ~ gehen, vorkommen θαμίζειν.

öfter *adj.* συχνός, θαμινός, πυκνός, s. a. oft.

öfters θαμά, θαμινά, συχνά, συχνῶς, πολλάκις.

oftmalig πολύς, συχνός, πυκνός, θαμινός.

oftmals s. oft.

ohe ἔα.

Oheim *m* ὁ θεῖος, ὁ τοῦ πατρὸς ἀδελφός, ὁ πατράδελφος (von väterlicher Seite), ὁ τῆς μητρὸς ἀδελφός, ὁ μητράδελφος (von mütterlicher Seite).

ohne ἄνευ, χωρίς, ἔξω (sämtl. mit *gen.*), auch πλήν mit *gen.*, sehr häufig Zssg mit α priv., z.B. ~ Gefahr ἀκίνδυνος (2), ~ Bildung ἀπαίδευτος (2), ~ Tadel ἄμεμπτος (2), ~ Ende ἀπέραντος (2), ~ Grund ἄλογος (2), ~ Mittel ἄπορος (2), ~ Lohn ἄμισθος (2) usw., oft stehen auch ἔρημος (entblößt von) u. ἀπεστερημένος (beraubt) mit *gen.*, z.B. ~ Freunde ἔρημος φίλων, ~ Waffen ἀπεστερημένος ὅπλων u. dgl., oft auch Verben, die einen Mangel ausdrücken, z.B. ~ Geld sein ἀπορεῖν χρημάτων, ~ Lebensmittel sein σπανίζειν ἐπιτηδείων, ~ Verdienst παρὰ τὴν ἀξίαν, ~ alles Recht παρὰ τὰ δίκαια, ~ s Wissen λάθρα od. κρύφα τινός, ἀγνοοῦντός τινος od. durch λανθάνειν mit *part.*, z.B. die Soldaten gingen ~ Wissen des Anführers weg οἱ στρατιῶται ἀπιόντες ἔλαθον τὸν ἡγεμόνα, ~ daß,

Digitized by Google

~ zu οὐ od. μή mit *part.* od. durch ein Wort mit α priv. gebildet, z.B. ~ zu lachen οὐ (μή) γελάσας od. ἀγελαστί, ~ gegeſſen zu haben οὐ (μὴ) φαγών, ἄγευστος (2), bisw. ſteht auch ὅστις δή, z.B. er fiel, ~ daß man wußte, wer ihn getroffen habe ἀπέθανεν ὅτου δὴ βαλόντος.

ohnedem, ohnedies, ohnehin ἄλλως, ~ ſchon καὶ ἄλ-

ohnegleichen ἐξαίρετος (2), διαφέρων.

Ohnmacht *f* ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀρρωστία, ἡ ἀδυναμία, ἡ ἀδυνασία, (bewußtloſer Zuſtand) ἡ λιποψυχία, ἡ λιποθυμία, auch ἡ ἀψυχία, in ~ fallen λιποψυχεῖν, λιποθυμεῖν.

ohnmächtig ἀσθενής, ἄρρωστος (2), ἀδύνατος (2), (bewußtlos) λιπόψυχος (2), λιπόθυμος (2).

Ohr *n* τὸ οὖς (ὠτός), die ~en ſpitzen ἀνορθοῦν oder ἱστάναι τὰ ὦτα, geſpitzte ~en τὰ ὄρθια od. ἑστῶτα ὦτα (übtr., die ~en ſpitzen ἐπιμελῶς od. σπουδαίως προσέχειν (τὸν νοῦν) τινι), j-m ſein ~ leihen ἀκούειν, ἀκροᾶσθαι (M.) τινος, j-m zu ~en kommen προσπίπτειν τινί, ins ~ ſagen πρὸς τὸ οὖς λέγειν, kein ~ für etw. haben οὐκ ἀκούειν τινός, ἀμελεῖν, ὀλιγωρεῖν, καταφρονεῖν τινος, mit hörenden ~en taub ſein ἀκούοντα οὐ συνιέναι (ἵημι), die ~en verſtopfen ἀποφράττειν τὰς ἀκοάς, die ~en weiden ἀκροᾶσθαι (M.), ἑστιᾶν τὰς ἀκοάς, die ~en ermüden, betäuben ὠτοκοπεῖν, es tönt mir etw. noch in die ~en ἔναυλόν ἐστί μοί τι, ſich hinter den ~en kratzen κνᾶσθαι (M.) τὴν κεφαλήν, j-n übers ~ hauen ἀπατᾶν, ἐξαπατᾶν τινα, j-n am ~ ziehen σπᾶν, ἕλκειν τινὰ τοῦ ὠτός (τῶν ὠτων), j-m hinter die ~en ſchlagen παίειν τινὰ ἐπί od. κατὰ κόρρης, j-m das Fell über die ~en ziehen ἀσκὸν δέρειν τινά, περικόπτειν καὶ λωποδυτεῖν τινα, ἀποστερεῖν τινα τῶν ὑπαρχόντων, ſich etw. hinter die ~en ſchreiben μνημόσυνον γράφεσθαι (M.), die ~en auftun, aufſperren ἀναπεταννύναι τὰ ὦτα, ἀναπεπταμένα ἔχειν τὰ ὦτα, ſich die ~en zuhalten ἐπισχέσθαι τὰ ὦτα, die ~en gellen, klingen mir βομβεῖ μοι τὰ ὦτα, die ~en beleidigen ἀνιᾶν τὰ ὦτα, bis über die ~en in Schulden ſtecken ὑπόχρεων εἶναι, ſich aufs ~ legen (ſchlafen gehen) κατακοιμᾶσθαι (P.), es hinter den ~en haben κρυφίνουν εἶναι, tauben ~en predigen κωφοῖς λέγειν, ein feines ~ ὦτα πεπαιδευμένα, ein feines ~ für etw. haben εὖ ἀκούειν τινός, etw. vor j-s ~en ſagen λέγειν τι ἀκούοντός τινος, zum ~ gehörig, das ~ betreffend ὠτικός, mit abgeſchnittenen ~en ἀποτετμημένος τὰ ὦτα, ὠτότμητος (2). [(Henkel, Griff) ἡ λαβή, τὸ οὖς (ὠτός).

Öhr *n* (Öffnung, z.B. einer Nadel) ἡ ὀπή, τὸ κύαρ (ατος),

ohrähnlich, -artig, -förmig ὠτοειδής.

Öhrchen *n* τὸ ὠτάριον (eig. u. auch = Henkelchen), τὸ ὠτίον.

Ohrenbläſer *m* ὁ ψιθυριστής, ὁ ψιθυρός.

Ohrenbläſerei *f* ὁ ψιθυρισμός.

Ohrenbrauſen *n* ὁ τῶν ὤτων βόμβος, ich habe ~ βομβεῖ od. ἠχεῖ μοι τὰ ὦτα.

Ohrendrüſe *f* ἡ παρωτίς (ίδος, auch die Geſchwulſt daran).

Ohrengellen, -klingen *n* ὁ βόμβος, ὁ συριγμός.

Ohrenkitzel *m* ὁ τῶν ὤτων γαργαλισμός, ſ. Ohrenſchmaus.

Ohrenſchmalz *n* ἡ κυψέλη.

Ohrenſchmaus *m* τὸ ἀκρόαμα, τὸ ἄκουσμα, j-m einen ~ bereiten ἑστιᾶν τὰς ἀκοάς τινος. [γεν.)

Ohrenſchmerz, -zwang *m* ἡ ὠταλγία, ~ haben ὠταλ-

Ohrenſpritze *f* ὁ ὠτεγχύτης, ἡ ξύστρα.

Ohrenſauſen, -ſummen *n* ὁ τῶν ὤτων βόμβος.

Ohrenweide *f* ſ. Ohrenſchmaus.

Ohrenzeuge *m* ὁ αὐτήκοος, ~ von etw. ſein αὐτήκοον εἶναί τινος, αὐτὸν od. παρόντα ἀκούειν τι.

Ohreule *f* ὁ ὠτος od. ὠτός.

Ohrfeige *f* ὁ κόλαφος, ὁ κόνδυλος, ὁ κόσσος, τὸ ῥάπισμα, τὸ κολάφισμα, j-m eine ~ geben τύπτειν od. παίειν τινὰ ἐπί od. κατὰ κόρρης.

ohrfeigen κολαφίζειν, ῥαπίζειν, ſ. das vor. Wort.

Ohrgehänge, -gehenk *n* τὰ ἐνώτια, τὸ ἐλλόβιον, οἱ ἐλικτῆρες, τὰ πλάστρα, τὰ ἔρματα, τὸ ἄρτημα (τῶν ὤτων).

Ohrhöhle *f* ἡ κόγχη, ἡ κυψέλη.

Ohrläppchen *n* ὁ λοβός.

Ohrloch ἡ κυψέλη. [μηλωτρίς (ίδος).

Ohrlöffel *m* ἡ ὠτογλυφίς (ίδος), τὸ ὠτόγλυφον, ἡ

Ohrmuſchel *f* ἡ κόγχη.

Ohrring *m* τὸ ἐλλόβιον.

Ohrſpitze ἄκρον τὸ οὖς (ὠτός).

Ökonom *m* ὁ οἰκονόμος (Hauswirt), ὁ γεωργός (Landwirt), guter ~ οἰκονομικός, γεωργικός.

Ökonomie *f* ἡ οἰκονομία (Hausverwaltung), ἡ γεωργία (Landwirtſchaft). [λός, ἀφελής.

ökonomiſch οἰκονομικός, (ſparſam, haushälteriſch) φειδω-

Oktave *f* ἡ διὰ πασῶν (χορδῶν συμφωνία), zwei ~n hindurch δὶς διὰ πασῶν.

Oktober *m* ὁ δέκατος μήν (ηνός).

oktroyieren ἐξουσίᾳ χρησάμενον od. ἐπ' ἐξουσίας καθιστάναι τι, εἰσηγεῖσθαί (M.) τι.

okulieren ἐνοφθαλμίζειν.

Okulieren *n*, **Okulierung** *f* ὁ ἐνοφθαλμισμός.

Okzident *m* τὰ καθ' ἥλιον δυσμάς, αἱ δυτικαὶ χῶραι.

okzidentaliſch ὁ, ἡ, τὸ ἐν ταῖς δυσμικαῖς χώραις.

Öl *n* τὸ ἔλαιον (bſd. Baumöl), τὸ χρῖμα (Salböl), τὸ μύρον (wohlriechendes ~), mit ~ ſalben, beſtreichen ἐλαιοῦν, ſich mit ~ ſalben λίπα ἀλείφεσθαι, χρίεσθαι (M.), mit ~ benetzt, in ~ getaucht ἐλαιόβροχος (2), ἐλαιοβαφής, ἐλαιοβρεχής, ~ ins Feuer gießen (Sprichw.) πῦρ ἐπὶ πῦρ εἰσφέρειν, πῦρ πυρὶ ἐγχεῖν.

ölartig ἐλαιοειδής, ἐλαιώδης.

Ölbau *f* ἡ ἐλαιοκομία, ~ treiben ἐλαΐζειν, ἐλαιοκομεῖν.

Ölbaum *m* ἡ ἐλάα, der wilde ~ ἡ κότινος.

Ölbeere *f* ἡ ἔλαα.

Ölbereitung *f* ἡ ἐλαιοποιία.

Ölberg, -garten *m* ὁ ἐλαιών (ῶνος).

ölbeſchmutzt ἐλαιοπινής.

Ölblatt *n* τὸ ἐλάας φύλλον.

Oleander *m* ἡ ῥοδοδάφνη, τὸ ῥοδόδενδρον.

Oleaſter *m* ἡ ἀγριελάα (-αία).

ölen ἐλαιοῦν, ἐλαίῳ χρίειν.

Ölernte *f* ὁ ἐλαιοτρυγητός.

Ölfarbe *f* τὸ ἐλαιωτὸν χρῶμα.

Ölfaß *n* ὁ ἐλαίου πίθος.

Ölfläſchchen *n* τὸ ληκύθιον.

Ölflaſche *f* ἡ ληκυθος.

Ölfleck *m* τὸ ἐλαίου σπίλωμα, ὁ ἐλαίου σπίλος, ἡ ἐλαίου κηλίς (ῖδος).

Ölgefäß *n* τὸ ἐλαιοδόκον od. -φόρον ἀγγεῖον.

Ölgeruch *m* ἡ ἐλαίου ὀσμή.

Ölgeſchmack *m* ἡ ἐλαίου γεῦσις.

Ölgötze *m*: wie ein ~ daſtehen ἑστάναι ἀβέλτερον.

Ölhändler *m* ὁ ἐλαιοπώλης, ὁ ἐλαιοκάπηλος.

Ölhefe *f* τὸ ἐλαιότρυγον, ὁ ἀμόργης.

ölig ἐλαιηρός, ~ werden ἐξελαιοῦσθαι (P.) [νατός.

Oligarch *m* εἷς τῶν ὀλιγάρχων, ὁ ὀλιγάρχης, ὁ δυ-

Oligarchie *f* ἡ ὀλιγαρχία.

oligarchiſch ὀλιγαρχικός, ~ regiert werden, eine ~e Verfaſſung haben ὀλιγαρχεῖσθαι (P.).

Olim: zu ~s Zeiten ἐπὶ Κρόνου.

Olive *f* ἡ ἐλάα.

olivenartig, -farbig ἐλαιοειδής, ἐλαιώδης.

Olivengarten, -hain *m* ὁ ἐλαιών (ῶνος).

Olivenholz *n* τὰ ἐλάϊνα ξύλα, von ~ ἐλάϊνος.

Olivenkern *m* ὁ τῆς ἐλάας πυρήν (ῆνος).

Olivenkranz *m* ὁ στέφανος ἐλάας.

Olivenöl *n* τὸ ἔλαιον.

Olivenpflanzung *f* τὸ ἐλαιόφυτον, ἡ ἐλαιοφυτεία, ὁ ἐλαιών (ῶνος).

Digitized by Google

Olivenzweig *m* ὁ ἐλάας κλάδος, ὁ θαλλός. Kranz von ~en ὁ ἐλάας, θαλλοῦ οb. κοτίνου στέφανος.
Ölkanne *f* ἡ ἀρύταινα.
Ölkeller *m* ἡ ἐλαίου θήκη.
Ölkelter *m*, **-mühle, -presse** *f* τὸ ἐλαιουργεῖον.
Ölkrug *m* ſ. Ölflaſche.
Ölkuchen *m* ὁ ἐλαιωτὸς πλακοῦς (οῦντος).
Öllampe *f* ὁ ἐλαιοδόχος λύχνος.
Ölleſe *f* ἡ ἐλαιολογία, ~ halten ἐλαιολογεῖν.
Ölmarkt *m* τὸ ἔλαιον.
Ölmüller *m* ὁ ἐλαιουργός.
Ölpflanze *f* ἡ ἐλαΐς (ᾰδος).
Ölpflanzung *f* ἡ ἐλαιοφυτεία, ὁ ἐλαιών (ῶνος), τὸ ἐλαῶν ἄλσος. [Sinne) τὸ εὐχέλαιον.)
Ölung *f* ἡ χρῖσις, ἡ ἄλειψις, letzte ~ (im kirchlichen
Olympiade *f* ἡ ὀλυμπιάς (ἀδος).
Ölzweig *m* ὁ ἐλαίας κλάδος, gew. ὁ θαλλός.
Omen *n* ὁ οἰωνός, etw. für ein ~ halten, anſehen οἰωνὸν τίθεσθαι (M.) τι.
ominös ἐπισημασίαν ἔχων οb. durch οἰωνὸν εἶναι, etw. für ~ halten ſ. das vor. Wort.
Onkel *m* ſ. Oheim.
Onyx *m* ὁ ὄνυξ (χος), von ~ ὀνύχινος.
Opal *m* ὁ ὀπάλλιος.
Oper *f* τὸ μουσικὸν δρᾶμα.
Operation *f* ἡ ἐπιχείρησις, τὸ ἐπιχείρημα, (militäriſche) τὸ στρατήγημα, τὸ στρατηγούμενον, (chirurgiſche) ὁ χειρισμός, ἡ χείρισις, ἡ χειρουργία.
Operationsbaſis *f* τὸ ὁρμητήριον, ἡ ἀφορμή.
Operationsplan *m* ἡ στρατηγία, τὸ στρατήγημα, ἡ ἐπιβολή. [ἔκ τινος.)
Operationspunkt *m*: etw. als ~ haben ὁρμᾶσθαι (P.)
operieren (wirken) δύνασθαι, (militäriſch) στρατηγεῖν, (chirurgiſch) χειρίζειν, χειρουργεῖν, der operierte Körperteil τὸ χείρισμα.
Opferment *n* τὸ ἀρσενικόν (gelbes), ἡ σανδαράκη, σανδαράχη (rotes), Grube, wo ~ gegraben wird τὸ σανδαρακουργεῖον.
Opernhaus *n* τὸ ᾠδεῖον, auch τὸ θέατρον.
Opernſänger *m* ὁ ἐν μελικῷ δράματι ᾄδων.
Opernſängerin *f* ἡ ἐν μελικῷ δράματι ᾄδουσα.
Opfer *n* 1. ἡ θυσία, τὰ ἱερά, τὸ θῦμα, ~ für Rettung τὰ σωτήρια (ἱερά), ~ für Vollbringung glücklicher Taten τὰ τελεστήρια καλῶν ἔργων, (zur Bekräftigung eines Vertrages) τὰ ὅρκια, ~ für glückliche Botſchaft darbringen εὐαγγέλια θύειν, (für gute Landung) τὰ ἀποβατήρια, (für den Sieg) τὰ ἐπινίκια, ein ~ darbringen θυσίαν ποιεῖσθαι (M.), ſ. opfern; das ~ iſt günſtig τὰ ἱερὰ γίγνεται (ἐπί τινι, πρός τι), günſtige Vorbedeutungen bei einem ~ haben καλλιερεῖν, ein ~ von guter Vorbedeutung τὸ καλλιέρημα, τὰ καλὰ ἱερά. — 2. (das Geopferte, das Opfertier) τὸ ἱερεῖον. — 3. übtr. (Aufopferung) ἡ χάρις (ιτος), j-m ein ~ bringen χαρίζεσθαί (M.) τινι, ein ~ von j-m verlangen χάριν αἰτεῖσθαί (M.) τινα. ein ~ von etw. werden ἀπόλλυσθαι, διαφθείρεσθαι (P.) ὑπό τινος, ſ. B. Perikles war ein ~ der Peſt Περικλῆς διεφθάρη ὑπὸ τοῦ λοιμοῦ. [ριον.)
Opferaltar *m* ὁ βωμός. τὸ θυτήριον, τὸ θυσιαστή-)
Opferbecken *n* τὸ σφαγεῖον.
Opferbeil *n* ὁ πέλεκυς (εως).
Opferbeſchauer *m* ὁ ἱροσκόπος, ὁ ἱερόπτης.
Opferbinde *f* ἡ ταινία. [σφαγή.)
Opferblut *n* τὸ τοῦ ἱερείου (τῶν ἱερείων) αἷμα, ἡ)
Opferdampf, -duft *m* ἡ κνῖσα.
Opferdiener *m* ὁ ὑπηρέτης.
Opferer *m* ὁ θύτης, ὁ θυτήρ (ῆρος), beſſer *part.*
Opferfeſt *n* ἡ θυσία, τὰ ἱερά, ein ~ feiern, begehen θυσίαν θύειν, θυσίαν ποιεῖσθαι (M.).
Opferfeuer *n* τὸ ἱερὸν πῦρ.
Opferfleiſch *n* τὰ ἀπὸ τῶν ἱερείων κρέα.
Opfergabe *f* τὸ θῦμα.
Opfergebet *n* αἱ πρὸ τῆς θυσίας γενόμεναι εὐχαί.
Opfergebrauch *m* ὁ περὶ τὰ ἱερὰ νόμος.
Opfergefäß *n* τὸ σφαγεῖον, τὸ ἱερὸν σκεῦος.
Opfergeräte *n/pl.* τὰ ἱερὰ σκεύη, τὰ περὶ oder πρὸς τὴν θυσίαν σκεύη.
Opfergerſte *f* αἱ ὀλαὶ κριθῶν.
Opferguß *m* ἡ σπονδή.
Opferhandlung *f* ἡ θυσία.
Opferherd *m* ἡ πυρά.
Opferherold *m* ὁ ἱεροκῆρυξ (κος).
Opferkleid *n* ἡ ἱερὰ στολή.
Opferkuchen *m* τὸ θῦμα, τὸ πόπανον, ὁ πέλανος.
Opferkunde *f* ἡ θυτική.
Opferlied *n* ὁ θυσιαστήριος ὕμνος. [δεῖπνον.)
Opfermahl *n* τὸ ἱερὸν δεῖπνον, τὸ μετὰ τὴν θυσίαν)
Opfermeſſer *n* ἡ σφαγίς (ίδος).
opfern 1. θύειν (ein Opfer darbringen, M. für ſich, im eigenen Intereſſe, für einen beſtimmten Zweck ~), θυσίαν ποιεῖσθαι (M.), θυσίαν ἀποτελεῖν oder ἀποδιδόναι (von einem ſchuldigen Opfer), καθαγίζειν (einer Gottheit als Opfer weihen), καθιερεύειν, σφάττειν, σφαγιάζειν (ſchlachten), glücklich ~ καλλιερεῖν (u. M.), Erſtlinge ~ ἀπάρχεσθαι (M.), ἀπαρχὰς θύειν. — 2. übtr. j-m etw. ~ χαρίζεσθαί (M.) τινί τι, ſich ~ καθιερεύειν ἑαυτόν, τὸ σῶμα χαρίζεσθαι (M.), dem Tode oder dem Verderben ~ διαφθείρειν, ἀπολλύναι, Gut und Blut für etw. ~ καὶ χρήματα καὶ σώματα ἀναλίσκειν ὑπέρ τινος, οὔτε χρημάτων οὔτε σωμάτων φείδεσθαι (M.).
Opfern *n* ἡ θυσία, ἡ σφαγή, ὁ σφαγιασμός, ἡ ἱερουργία, gew. durch Verben.
Opferplatz *m* τὸ θυτεῖον.
Opferprieſter *m* ὁ ἱερεύς, ὁ θυτήρ (ῆρος).
Opferrauch *m* ὁ ἀπὸ τῶν θυμάτων καπνός.
Opferſchale *f* ἡ φιάλη.
Opferſchmaus *m* ἡ θυσία, ſ. Opfermahl.
Opferſklave *m*, **-ſklavin** *f* δ, ἡ ἱερόδουλος.
Opferſpende *f* ἡ σπονδή, ~n darbringen σπονδὰς σπένδειν.
Opfertag *m* ἡ τῆς θυσίας ἡμέρα.
Opfertier *n* τὸ ἱερόν, τὸ σφάγιον, ἡ θυσία.
Opfertiſch *m* τὸ θυσιαστήριον, ἡ ἱερὰ τράπεζα.
Opfertod *m* (freiwilliger Tod) ὁ ἑκούσιος θάνατος.
Opferung *f* ſ. Opfern.
Opfervieh *n* τὰ ἱερεῖα, τὰ ἱερά, τὰ θύσιμα.
Opferwein *m* ὁ θύσιμος οἶνος.
opferwillig πρόθυμος (2) πρός oder εἴς τι.
Opferwilligkeit *f* ἡ προθυμία.
Opferzeit *f* ἡ θυσία.
Ophit *m* ὁ ὀφίτης λίθος.
Opium *n* τὸ μηκώνιον, ἡ μήκων (ονος), τὸ ὄπιον.
Opponent *m* ὁ ἀνταγωνιστής, ὁ ἀντιλέγων.
opponieren ἀνταγωνίζεσθαι (M.), ἐναντιοῦσθαι (P.), ἀντιλέγειν, ἀνθίστασθαι, ἀντιτείνειν τινί.
Oppoſition *f* (als Handlung) ἡ ἐναντίωσις, (als Partei) οἱ ἀντίπαλοι.
Optativ *m* ἡ εὐκτικὴ ἔγκλισις, im ~ εὐκτικῶς.
Optik *f* ἡ ὀπτική.
Optimat *m* τῶν ὀλίγων τις, *pl.* οἱ ὀλίγοι.
optiſch ὀπτικός.
Orakel *n* 1. (Götterſpruch) ὁ χρησμός, τὸ χρηστήριον, τὸ μάντευμα, τὸ μαντεῖον, τὸ λόγιον, τὸ θεοπρόπιον, ein ~ geben, erteilen μαντεύεσθαι (M.), χρησμῳδεῖν, χρησμολογεῖν, ἀναιρεῖν (letzteres bſd. vom Orakel in Delphi). — 2. (Ort des ~s) τὸ μαντεῖον, τὸ χρηστήριον, das ~ befragen μαντεύεσθαι (M.), χρηστηριάζεσθαι (M.), χρῆσθαι τῷ θεῷ, ἐπερωτᾶν (ἐπερέσθαι) τὸν θεόν, ἀνακοινοῦν τῷ θεῷ περί τινος, vom ~ geweisſagt μαντευτός. — 3. übtr. etw. für ein ~ halten ὥσπερ ἐκ τριπόδος λεγόμενόν τι δέχεσθαι (M.), j-n für ein ~

Digitized by Google

halten ἀνακοινοῦσθαί (M.) τινι ὥσπερ θεῷ, χρῆσθαί τινι ὥσπερ θεῷ.

Orakeldeuter, -prieſter *m*, **-prieſterin** *f* ὁ προφήτης, ἡ προφῆτις (ιδος), ὁ, ἡ χρησμολόγος.

Orakelſitz *m* τὸ μαντεῖον, τὸ χρηστήριον.

Orakelſpruch *m* ὁ χρησμός, τὸ λόγιον, τὸ μάντευμα, τὸ μαντεῖον. προφῆτις (ιδος).

Orakelverkündiger *m*, **-in** *f* ὁ μάντις, ὁ προφήτης, ἡ

Orange *f* τὸ Μηδικὸν μῆλον, τὸ χρυσόμηλον.

Orangenbaum *m* ἡ Μηδικὴ μηλέα.

orangenfarbig μηλινοειδής, μήλινος, μηλινόεις.

Orant *m* (eine Pflanze) τὸ ἀντίρρινον.

oratoriſch ῥητορικός.

Orcheſter *n* (als Ort der Muſik im Theater) τὸ ὑποσκήνιον, (Ort des Chors im Theater der Alten) ἡ ὀρχήστρα, τὸ ὀρχήστριον, (die Muſikanten) οἱ μουσουργοί.

Orden *m* (als Verein, Geſellſchaft) ἡ ἑταιρεία, (Ordenszeichen) τὸ σημεῖον, τὸ παράσημον.

Ordensgelübde *f* ἡ τῶν μοναχῶν ἐπαγγελία, ein ~ ablegen ἐπαγγέλλεσθαι (M.) τοῖς τοῦ μοναστηρίου νόμοις πείθεσθαι ob. ἐμμένειν.

Ordenszeichen *n* ſ. Orden.

ordentlich 1. (geordnet) εὖ ob. καλῶς τεταγμένος, εὔτακτος (2), εὔθετος (2), κόσμιος, ein ~es Leben führen εὐτακτεῖν, μετρίᾳ τῇ διαίτῃ χρῆσθαι, etw. ~ erzählen καλῶς ob. ἀκριβῶς διελθεῖν τι, ſeine Geſchäfte ~ beſorgen σπουδαίως πράττειν τὰ προσήκοντα ob. δέοντα. — 2. (Ordnung liebend) σπουδαῖος, χρηστός, εὔτακτος (2), ἐπιεικής. — 3. (geſetzmäßig, regelmäßig) ἔννομος (2), νόμιμος. — 4. (gut, tüchtig) ἱκανός. — 5. *adv.* (vollkommen) ἁπλῶς, ἀτεχνῶς.

Order *f* τὸ παράγγελμα (militäriſch) ſ. Befehl.

ordinär κοινός, φαῦλος, ὁ τυχών, ~es Weſen ἡ φαυλότης (ητος).

Ordinalzahl *f* ὁ τακτικὸς ἀριθμός.

Ordination *f* etwa ἡ ἱερέων τελετή.

ordinieren etwa τελεῖν ἱερέα.

ordnen τάττειν, διατάττειν, κοσμεῖν, δια-, κατακοσμεῖν, κόσμῳ τιθέναι, διατιθέναι, διοικεῖν, gut ~ εὐθετεῖν, diſpoſitionell ~ δια-, συντάττειν τοὺς στρατιώτας, wohl geordnet εὔκοσμος (2).

Ordnen *n* ἡ τάξις, ἡ διάταξις, ἡ διακόσμησις, gew. durch Verben.

Ordner *m* ὁ διοικητής, gew. *part.*

Ordnung *f* 1. ἡ τάξις, ἡ σύνταξις, ὁ κόσμος, ἡ διάθεσις, gute ~ ἡ εὐταξία, ἡ εὐκοσμία, in guter ~ εὔτακτος (2), in ~ bringen ſ. ordnen; in ~ halten κόσμιον ob. εὔτακτον παρέχειν, wieder in ~ bringen καταρτίζειν, κατευτρεπίζειν, ~ beobachten, halten εὐτακτεῖν, ἐμμένειν τῇ τάξει, φυλάττειν τὴν τάξιν, keine ~ halten ἀτακτεῖν, ohne ~ ἄτακτος (2), *adv.* οὐδενὶ κόσμῳ, hergebrachte ~ ὁ νόμος, τὸ ἔθος, τὰ νομιζόμενα, ~ im Eſſen und Trinken ἡ δίαιτα, ἡ περὶ τὸν βίον σωφροσύνη, j-m eine beſtimmte ~ in der Lebensweiſe vorſchreiben διαιτᾶν τινα, ~ im Leben (Wandel) beobachten σωφρόνως ob. μετρίως ζῆν, gute bürgerliche ~ ἡ εὐνομία, j-n zur ~ bringen σωφρονίζειν τινά, σώφρονα ποιεῖν τινα, in der ~ ſein καλῶς, ὀρθῶς ob. μετρίως ἔχειν. — 2. (Klaſſe) ἡ τάξις, τὸ τάγμα, τὸ εἶδος.

Ordnungsliebe *f* ἡ εὐταξία.

ordnungsliebend εὔτακτος (2), εὔκοσμος (2).

ordnungsmäßig νόμιμος, ἔννομος (2), δίκαιος.

Ordnungsſtrafe *f* ἡ ἐπιβολή, eine ~ auferlegen ἐπιβολὰς ἐπιβάλλειν.

ordnungswidrig παράνομος (2).

Ordnungswidrigkeit *f* ἡ παρανομία, τὸ παράνομον.

Ordnungszahl *f* ὁ τακτικὸς ἀριθμός.

Ordonnanz *f* (dienſttuender Soldat bei einem Offizier) ὁ ὑπηρέτης, ὁ διάγγελος.

Ordre *f* ſ. Order.

Organ *n* τὸ ὄργανον, (Glied) τὸ ἄρθρον, (Stimme) ἡ φωνή, τὸ στόμα, ein ſchönes ~ ἡ εὐφωνία, ἡ εὐστομία, ἡ στόματος σαφήνεια, der ein ſchönes ~ hat εὔφωνος (2), εὔστομος (2), ein ſchlechtes κακόφωνος (2).

Organiſation *f* ἡ κατασκευή, ἡ διάθεσις, ἡ διοίκησις, ſ. Einrichtung.

organiſch ὄργανα ἔχων, ἔμψυχος (2), ἔναρθρος (2), ~er Fehler τὸ πήρωμα, τὸ ἔμφυτον κακόν, τὸ φυσικὸν ἐλάττωμα.

organiſieren κατασκευάζειν, διατάττειν, διατιθέναι, διοικεῖν, διοίκησιν κατασκευάζειν τινός, διακοσμεῖν, auch ὀργανοῦν, διοργανοῦν. durch Verben.

Organiſierung *f* ἡ διακόσμησις, ἡ κατασκευή, gew.

Organismus *m* ἡ διάθεσις, ἡ κατασκευή, (Weſen, Geſchöpf) ἡ φύσις, (ſelbſtändiges Weſen) τὸ καθ' αὑτό.

Orgel *f* τὸ ἐμπνευστὸν ob. πνευματικὸν ὄργανον.

Orgien *f/pl.* τὰ ὄργια, ~ feiern ὀργιάζειν.

Orient *m* αἱ ἀνατολαί.

orientaliſch ἀνατολικός.

orientieren ſich in etw. εὖ διαγιγνώσκειν τι, οἰκείως διακεῖσθαι πρός τι, διακριβοῦσθαι (M.) περί τινος, gut organiſiert ſein ἐμπειρίαν ἔχειν τινός.

Original *n* τὸ πρωτότυπον, τὸ ἀρχέτυπον, (eine Handſchrift) τὸ αὐτόγραφον, (Muſter, Vorbild) τὸ παράδειγμα, (von einem Menſchen) ἄνθρωπος αὐτοφυής, ἴδιόν τι.

Originalbrief *m* τὰ αὐτόγραφα γράμματα, ἡ αὐτόγραφος ἐπιστολή.

Originalhandſchrift *f* τὸ αὐτόγραφον, τὸ ἰδιόχειρον.

Originalität *f* τὸ αὐτοφυές, ἡ ἰδιότης (ητος), τὸ ἴδιον, (Neuheit) ἡ καινότης (ητος), τὸ καινόν.

originell πρωτότυπος (2), γόνιμος (2), γνήσιος, οἰκεῖος, ἴδιος, καινός.

Orkan *m* ὁ ἐκνεφίας (ἄνεμος), ἡ καταιγίς (ἰδος), ἡ θύελλα, ὁ σκηπτός, ἡ δίνη.

Ornament *n* τὸ κόσμημα, τὸ καλλώπισμα, τὸ ποί- κιλμα.

Ornat *m* ὁ κόσμος, im ~ κόσμον ἔχων.

Ort *m* 1. ὁ τόπος, ἡ χώρα, ὁ χῶρος, τὸ χωρίον, an dieſem ~e ἐνθάδε, ἐνταῦθα, ὧδε, an jenem ~e ἐκεῖ, an manchen ~en ἔσθ' ὅπου, ἐνιαχοῦ, an vielen ~en πολλαχοῦ, aller ~en πανταχοῦ, an welchem ~e? ποῦ; an irgend einem ~e πού (enkl.), an keinem ~e οὐδαμοῦ, an einigen ~en ... an andern ~en ὅπου μέν ... ὅπου δέ, der gewöhnliche ~ τὸ εἰωθός, am rechten ~e ἐν τόπῳ, am rechten ~e angebracht καιρίος, ἐπικαίριος (2), ἐπιτήδειος (2), am unrechten ~e angebracht ἄκαιρος (2), ἄτοπος (2), am rechten ~e (= in einer paſſenden Lage) καλῶς, ὀρθῶς, es iſt etwas an ſeinem ~ ἐν χώρᾳ ἐστί τι, καιρὸν ἔχει τι. — 2. übtr. am rechten ~e (zur rechten Zeit) ἐν καιρῷ, πρὸς καιρόν, etw. an ſeinem ~e geſtellt ſein laſſen ἐν μέσῳ καταλείπειν τι, etw. gehörigen ~es melden ἀναφέρειν τι πρὸς τοὺς ἐπιτηδείους, es iſt etw. höheren ~s befohlen worden παρηγγελμένον ἐστὶν ὑπὸ τῶν ἀρχόντων ob. τῶν ἐν τέλει, ich meines ~s ἔγωγε, τό γ' ἐπ' ἐμοί. — 3. (Wohnplatz) τὸ χωρίον, ἡ κώμη, ein feſter ~ τὸ τείχισμα, τὸ ἕρυμα, τὸ φρούριον, hieſigen ~s παρ' ἡμῖν, ἐνθάδε. — 4. (Stelle in einer Schrift) ὁ τόπος, τὸ χωρίον, es iſt an einem andern ~e geſagt worden εἴρηται: ἐν ἄλλῳ λόγῳ, davon werden wir noch an einem andern ~e ſprechen περὶ τούτων καὶ ὕστερον ποιησόμεθα τοὺς λόγους.

Ortband *n* (pilzförmiger Knauf am unteren Ende der Schwertſcheide) ὁ μύκης (ητος).

Örtchen *n* τὸ (μικρὸν) χωρίον.

orthodox ὀρθόδοξος (2), ~ ſein ὀρθοδοξεῖν.

Orthodoxie *f* ἡ ὀρθοδοξία.

Orthographie *f* ἡ ὀρθογραφία.

orthographiſch ὀρθός.

örtlich τοπικός.

Örtlichkeit *f* ὁ τόπος. ρας φύσις, τὰ τοῦ τόπου.

Ortsbeſchaffenheit *f* ὁ τῆς χώρας τόπος, ἡ τῆς χώ-

Ortsbeſchreibung *f* ἡ τοπογραφία.

Ortſchaft *f* τὸ χωρίον, ἡ κώμη.

Digitized by Google

Ortskenntnis, -kunde *f* ἡ τῆς χώρας od. τῶν τόπων ἐμπειρία, ~ beſitzen ἔμπειρον εἶναι od. ἐμπείρως, ἔχειν χώρας (τόπου, τόπων).
ortskundig τῆς χώρας (τῶν τόπων) ἔμπειρος (2).
Ortsveränderung *f*, **-wechſel** *m* ἡ μεταβολή (mit und ohne τῆς χώρας od. τοῦ τόπου), ἡ (τῆς χώρας) μεταλλαγή, eine(n) ~ vornehmen μεθίστασθαι εἰς ἄλλην χώραν.
Oſe *f* ἡ ὀπή, τὸ κύαρ (ατος).
Oſten *m* αἱ τοῦ ἡλίου ἀνατολαί, ὁ ἀνατέλλων ἥλιος, ἡ ἕως, aus ~ ἀφ' ἡλίου ἀνατέλλοντος, nach ~ πρὸς ἕω, πρὸς (ἡλίου) ἀνατολάς.
Oſterfeſt, Oſtern *n* τὸ πάσχα (indekl.), ἡ ἑορτὴ τοῦ πάσχα.
Oſterluzei *f* (eine Pflanze, Umdeutſchung aus aristolochia) ἡ ἀριστολοχία.
öſtlich *adj.* ἑῷος, *adv.* πρὸς τὴν ἕω od. ἡλίου ἀνατολήν, πρὸς τὸν ἥλιον ἀνίσχοντα, die ~en Gegenden τὰ ἑῷα, τὰ πρὸς τὴν ἕω τετραμμένα.
Oſtnordoſtwind *m* ὁ καικίας.
Oſtrazismus *m* ὁ ὀστρακισμός, j-n durch den ~ verbannen ὀστρακίζειν, ἐξοστρακίζειν.
Oſtſpitze *f* τὸ ἑῷον ἄκρον.
Oſtſüdoſtwind *m* ὁ φοινικίας.
oſtwärts πρὸς ἡλίου ἀνατολήν, πρὸς τὴν ἕω.
Oſtwind *m* ὁ ἀπηλιώτης, ὁ εὖρος.
Otter *f* ἡ ἔχις (εως), ἡ ἀσπίς (ίδος).
otternartig ἐχιῶδης.
Otterngezücht *n* τὰ ἐχιδνῶν γεννήματα.
oval ᾠοειδής, ᾠώδης.
Ozean *m* ὁ ὠκεανός.

P

P *n* Π, π, τὸ πεῖ, πῖ (indekl.).
Paar *n* τὸ ζεῦγος, ἡ συνωρίς (ίδος), ~ und ~ κατὰ δύο, zu ~en treiben κολάζειν, συστέλλειν.
paar (einige, wenige) ἔνιοι, ἔσθ' οἱ, τινές (enkl.), ὀλίγοι.
paaren ζευγνύναι, συζευγνύναι, συνδυάζειν, συμμειγνύναι, ſich ~ συνδυάζεσθαί (M.), συμμείγνυσθαι (P.) τινι.
Paaren *n*, **Paarung** *f* ἡ ζεῦξις, ἡ σύζευξις, ὁ συνδυασμός.
Paarungszeit *f* ἡ τῆς ὀχείας ὥρα, ἡ ὀχεία.
paarweiſe σύνδυο, κατὰ δύο, ζυγάδην.
Pacht *f* (das Pachten) ἡ μίσθωσις, der Zölle ἡ τελωνεία, (Übernahme einer Arbeit um Lohn) ἡ ἐργολαβία, j-m etw. in ~ geben μισθοῦν τινί τι, διδόναι τινί τι ἐπὶ μισθῷ, etw. in ~ nehmen μισθοῦσθαι (M.) τι, λαμβάνειν τι ἐπὶ μισθῷ, ἐργολαβεῖν, in ~ haben ἔχειν τι μισθωσάμενον od. ἐπὶ μισθῷ, (~kontrakt) ἡ συνθήκη, (~geld) τὸ μίσθωμα, ὁ μισθός, die ~ bezahlen μισθὸν ἀποδιδόναι.
Pachtbrief, -kontrakt *m* ἡ συγγραφή, ἡ συνθήκη, e-n Pachtkontrakt mit j-m abſchließen συνθήκην ποιεῖσθαι (M.) τινι od. πρός τινα.
pachten etw. μισθοῦσθαί (M.) τι, ὠνεῖσθαι (πρίασθαι), eine Arbeit ~ ἐργολαβεῖν, die Zölle ~ τελωνεῖν.
Pächter *m* durch die *part.* der Verben, ſ. pachten.
Pachtgeld *n* τὸ μίσθωμα, ὁ μισθός, τὰ τέλη, ἡ τῆς ἐργολαβίας τιμή, (die Einkünfte eines verpachteten Gutes) αἱ πρόσοδοι, das ~ bezahlen ſ. unter Pacht.
Pachtgut *n* τὸ μισθωτὸν χωρίον.
Pachtherr *m* ὁ μισθώσας.
pachtluſtig ἐπιθυμῶν μισθώσασθαι.
Pachtung *f* ſ. Pacht.
pachtweiſe ἐπὶ μισθῷ.
Pachtzins *m* ſ. Pachtgeld.
Pack *n* ὁ φάκελος, τὸ φορτίον, übtr. (ſchlechtes Geſindel) ὁ συρφετός, ὁ σύρφαξ (κος).
Päckchen *n* ὁ μικρὸς φάκελλος.
packen συσκευάζειν (u. M.), συντιθέναι, στοιβάζειν, συνάγειν (zuſammenlegen, zuſammenpacken), etw. auf etw. ~ ἐπισάττειν, ἐπιβάλλειν τινί τι, (feſt anfaſſen) κατα-, συλλαμβάνειν, αἱρεῖν, κατέχειν, ſich ~ ἀπάγειν ἑαυτόν, ἔρρειν, ἀπέρρειν, packe dich! ἔρρε, ἄπαγε, packe dich zum Henker! ἔρρ' ἐς κόρακας.
Packen *n* ἡ συσκευασία, ſonſt durch Verben.
Packer *m* durch *part.*
Packeſel *m* ὁ φορταγωγὸς od. σκευοφόρος ὄνος.
Packgerät *n* τὰ σκεύη.
Packhof *m* τὸ ἐμπόριον.
Packknecht *m* ὁ περὶ τὰ ὑποζύγια od. σκευοφόρα, ὁ ἐπὶ τοῖς ὑποζυγίοις od. σκευοφόροις, ὁ σκευοφόρος, ὁ σκευαγωγός.
Packnadel *f* ἡ ἄκεστρα.
Packpferd *n* ὁ φορτηγὸς od. φορτηγικὸς ἵππος, (bei einem Heere) ὁ σκευοφόρος ἵππος.
Packſattel *m* τὸ σάγμα, τὸ ἐπίσαγμα, ἡ ἀστράβη, ἡ στρωματοθήκη.
Packtier *n* τὸ σκευοφόρον ὑποζύγιον.
Packträger *m* ὁ ἀχθοφόρος, ὁ σκευοφόρος.
Packvieh *n* τὰ ὑποζύγια.
Packwagen *m* τὸ σκευοφόρον ἅρμα, ἡ ἅμαξα.
Pädagoge *m* ὁ παιδαγωγός.
pädagogiſch παιδαγωγικός.
Päderaſt *m* ὁ παιδεραστής.
Päderaſtie *f* ἡ παιδεραστία, ~ treiben παιδερασταῖν.
Page *m* ὁ τοῦ βασιλέως od. περὶ τὸν βασιλέα παῖς, auch bloß ὁ παῖς.
Paket *n* ὁ φάκελλος.
Paketboot *n* τὸ ἀγγελιαφόρον πλοῖον.
Palaſt *m* τὰ βασίλεια, ἡ βασιλέως αὐλὴ od. οἰκία.
Paliſade *f* ὁ χάραξ (κος), ὁ σταυρός, ὁ σκόλοψ (πος), τὸ παράφραγμα, ~n einſchlagen σταυροῦν, mit ~n befeſtigen χαρακοῦν, χαρακίζειν, ein mit ~n befeſtigter Ort τὸ χαράκωμα, τὸ σταύρωμα, auch bloß ὁ χάραξ.
Pallaſch *m* τὸ ξίφος, ἡ σπάθη.
Palliativ *n* τὸ παραμύθιον, ἡ παραμυθία.
Palmbaum *m* ὁ φοίνιξ (κος).
Palmblatt *n* τὸ φοινίκινον od. τοῦ φοίνικος φύλλον.
Palme *f* ſ. Palmbaum; (Palmzweig) ὁ τοῦ φοίνικος od. φοινίκινος κλάδος († τὸ βάϊον), j-m die ~ reichen στέφανον περιτιθέναι τινί, στεφανοῦν τινα.
Palmenfrucht *f* ἡ ἀπὸ τῶν φοινίκων βάλανος, ἡ φοινικοβάλανος.
Palmenhain, -wald *m* ὁ φοινικών (ῶνος).
Palmenzweig *m* ὁ φοίνικος κλάδος.
Palmkohl *m* ὁ (τοῦ φοίνικος) ἐγκέφαλος.
Palmöl *n* τὸ φοινίκινον od. φοινίκειον ἔλαιον.
Palmſonntag *m* ἡ βαϊφόρος ἑορτή.
Palmwein *m* ὁ φοινίκινος od. φοινίκειος od. φοινικίτης οἶνος.
Palmzweig *m* ſ. Palmenzweig.
Pamphlet *n* τὸ ὑβριστικὸν od. βλασφημιῶν μεστὸν ὑπόμνημα od. πρόγραμμα.
Panazee *f* ἡ πανάκεια, ἡ πανάκη, beſſer τὸ πάγχρηστον φάρμακον, (als Pflanze) τὸ πάνακες (ους).
Pandekten *pl.* οἱ πανδέκται.
Panegyrikus *m* ὁ πανηγυρικὸς λόγος, τὸ ἐγκώμιον, ὁ ἔπαινος, einen ~ auf j-n halten πανηγυρίζειν τινά, ἐγκωμιάζειν τινά.
Panegyriſt *m* ὁ πανηγυριστής.
Panier *n* τὸ σημεῖον, ſ. Fahne.
paniſcher Schrecken *m* τὸ πανικὸν δεῖμα, ὁ πανικὸς φόβος, τὸ πανικόν, τὰ πάνεια, ~ befällt j-n πανικὸν ἐμπίπτει τινί, in paniſchen Schrecken geraten πανικῷ περιπεσεῖν.

Digitized by Google

Pankratiast *m* ὁ παγκρατιαστής, Kunſt des ~en ἡ παγκρατιαστικὴ τέχνη. [ζειν.
Pankration *n* τὸ παγκράτιον, das ~ üben παγκρατιά-
Pantheon *n* τὸ πάνθειον.
Panther *m*, **Panthertier** *n* ὁ πάνθηρ (ηρος), ὁ πάρδος, ἡ πάρδαλις (εως), junger ~ ὁ παρδαλιδεύς, gefleckt wie ein ~ παρδαλωτός.
pantherähnlich, -artig παρδαλώδης.
Panthere *f* (eine Art Netz) τὸ πάνθηρον
Pantherfell *n*, **-haut** *f* ἡ παρδαλῆ.
Pantoffel *m* ἡ βλαύτη, τὸ βλαυτίον, τὸ σάνδαλον, ἡ κρηπίς (ῖδος), ~n anziehen ὑποδεῖσθαι (M.) σάνδαλα. unter dem ~ ſtehen γυναικοκρατεῖσθαι (P.), δεδουλῶσθαι, κρατεῖσθαι (P.) ὑπὸ τῆς γυναικός, εἶναι ἐπὶ τῇ γυναικί.
Pantoffelbaum *m* (Korkeiche) ὁ φελλός.
Pantoffelheld *m* ὁ γυναικοκρατούμενος.
Pantomime, Pantomimik *f* ἡ ὄρχησις, τὸ ὄρχημα.
Pantomimenſpieler (Pantomime) *m* ὁ ὀρχηστής (*f* ἡ ὀρχηστρίς (ῖδος)), ὁ παντόμιμος, ὁ χειρονόμος.
pantomimiſch ὀρχηστικός, ~ darſtellen ὀρχεῖσθαι (M.).
Panzer *m* ὁ θώραξ (κος), j-m den ~ anlegen θωρακίζειν τινά, περιβάλλειν τινὶ τὸν θώρακα, ſich den ~ anlegen M., mit einem ~ bekleidet θωρακοφόρος, θωρακίτης. [Schildkröten) ἡ φολίς (ῖδος).
panzerartig θωρακοειδής, ~e Bedeckung (bei Tieren, z.B.
Panzerhändler *m* ὁ θωρακοπώλης.
Panzerhemd *n* ὁ ἁλισυδωτὸς θώραξ (κος).
Panzerkette *f* ὁ λεπιδωτὸς στρεπτός.
Panzermacher *m* ὁ θωρακοποιός.
panzern θωρακίζειν, ſich ~ ἐπιθωρακίζεσθαι (M.), ein Gepanzerter θωρακοφόρος, θωρακίτης. [ἱππεύς.
Panzerreiter *m* ὁ θωρακίτης od. τεθωρακισμένος
Panzertier *n* τὸ φολιδωτὸν ζῷον.
Panzerträger *m* ὁ θωρακοφόρος. [ἡ σεληνόγονος.
Päonie *f* ἡ παιωνία, ἡ γλυκυσίδη, τὸ σεληνόγονον,
Papa *m* ὁ πάππας (gew. nur *voc.* u. *acc.*), τὸ παππίδιον, ὁ παππίας, ~ rufen παππάζειν. [σιττάκη.
Papagei *m* ὁ ψιττακός, ἡ ψιττάκη, ὁ σιττακός, ἡ
Papier *n* 1. ὁ (ἡ) πάπυρος, ἡ βύβλος, τὸ βυβλίον, ὁ χάρτης, τὸ χαρτίον, τὸ χαρτίδιον, etw. zu ~ bringen γράφειν, ἀναγράφειν τι. — 2. (Schriften) τὰ γράμματα, (Aktenſtücke) οἱ χρηματισμοί, (Staatspapiere) αἱ δημόσιαι συγγραφαί.
papierartig παπυρώδης.
Papierblatt *n* ὁ χάρτης.
Papierchen *n* τὸ χαρτίον, τὸ χαρτίδιον, ἡ σχέδη.
papieren βύβλινος, παπύρινος od. durch *b. gen.* βύβλου od. παπύρου.
Papiergeld *n* τὸ νόμισμα παπύρου od. βύβλου.
Papierhändler *m* ὁ χαρτο-, παπυροπώλης, ὁ χαρτοπράτης.
Papierſchere *f* ἡ χαρτοτόμος σμίλη.
Papierſtaude *f* ὁ (ἡ) πάπυρος, ἡ βύβλος.
Pappe *f* (Kleiſter) ἡ κόλλα, (ſtarkes Papier) ὁ σύγκολλος χάρτης. [γειρος.
Pappel *f*: die weiße ~ ἡ λεύκη, die ſchwarze ~ ἡ αἴ-
Pappelallee *f* ὁ αἰγείρων δρχος, ἡ αἰγείρων διστοιχία.
Pappelbaum *m* ſ. Pappel.
Pappelholz *n* τὰ αἰγείρινα od. ἀπὸ τῆς αἰγείρου (λεύκης) ξύλα, von ~ αἰγείρινος, λεύκινος.
Pappelknoſpe *f* ὁ αἰγείρου od. λεύκης βλαστός.
Pappelöl *n* τὸ αἰγείρινον od. λεύκινον ἔλαιον.
Pappelwald *m* ὁ αἰγειρών, ὁ λευκών (ῶνος).
pappen συγκολλᾶν.
Pappen *n* ἡ συγκόλλησις.
Pappenſtiel *m* χρῆμα οὐδενὸς ἄξιον, etw. für einen ~ kaufen πρίασθαί τι πάνυ μικροῦ od. ἐλαχίστου.
Papſt *m* ὁ ἱεράρχης. τῶν ἐπισκόπων ὁ πρῶτος, ὁ Ῥωμαίος ἐπίσκοπος, ~ ſein ἱεραρχεῖν.
päpſtlich ἱεραρχικός. ~e Würde ἡ ἱεραρχία.
Papſttum *n* ἡ ἱεραρχία.
Papyrusſtaude *f* ὁ (ἡ) πάπυρος.
Parabel *f* ἡ παραβολή (in mathem. u. rhet. Sinne).
paraboliſch παραβολικός.
Parade *f* 1. (Schauſtellung, Prunk) ἡ ἐπίδειξις, ἡ πρόστασις, ἡ κατασκευή, ὁ κόσμος, zur ~ ἐπιδείξεως ἕνεκα, πρὸς κόσμον, ~ mit etw. machen ἐπιδείκνυσθαί (M.) τι, ἐπίδειξιν ποιεῖσθαι (M.) τινος. — 2. (Aufzug der Soldaten) ἡ τῶν στρατιωτῶν πομπή, ἡ ἐν κόσμῳ παράταξις, ἡ ἐν τοῖς ὅπλοις ἐξέτασις, ~ der Reiterei ἡ διέλασις, ~ halten σύνταξιν τῶν στρατιωτῶν ποιεῖσθαι (M.), ἐπιδεικνύναι τὸ στράτευμα.
Paradebett *n* ἡ ἐπιτάφιος κλίνη, auf dem ~ ausſtellen προτιθέναι ἐπὶ κλίνης, προτίθεσθαι τὸν νεκρόν.
Paradekleid *n* ἡ λαμπρὰ στολή, ἡ σοβαρὰ ἐσθής (ῆτος). [μέλος.
Parademarſch *m* ὁ ἐνόπλιος ῥυθμός, τὸ πομπικὸν
Paradepferd *n* ὁ πομπικὸς od. σοβαρὸς ἵππος.
Paradeplatz *m* τὸ πομπικὸν πεδίον.
Paradewagen *m* τὸ πομπικὸν ἅρμα.
paradieren mit etw. ἐπίδειξιν ποιεῖσθαί (M.) τινος, ἐπιδεικνύναι τι.
Paradies *n* ἡ τῶν πρώτων ἀνθρώπων χώρα, ὁ παράδεισος, übtr. (anmutiger Ort) τὸ χαριέστατον χωρίον, (Aufenthalt der Seligen) αἱ τῶν μακάρων νῆσοι, τὸ Ἠλύσιον πεδίον.
paradieſiſch πάγκαλος, ἥδιστος, χαριέστατος. εὐδαιμονέστατος.
paradox παράδοξος (2).
Paragraph *m* ἡ παραγραφή, τὸ κῶλον.
Paragraphenzeichen *n* ἡ παραγραφή.
parallel παράλληλος, *adv.* παράλληλα, παραλλήλως, ἐκ παραλλήλου, ~ laufen ἐκ παραλλήλου τείνειν.
Parallelepipedon *n* τὸ παραλληλεπίπεδον.
Parallelkreis *m* ὁ παράλληλος κύκλος.
Parallellinie *f* ἡ παράλληλος γραμμή.
Parallelogramm *n* τὸ παραλληλόγραμμον. [τόπος.
Parallelſtelle *f* ἡ παρόμοιος ῥῆσις, ὁ ὅμοια λέγων
paralyſieren παραλύειν. [λυμένος.
paralytiſch παράλυτος (2), παραλυτικός, παραλε-
Paraphraſe *f* ἡ παράφρασις.
Paraphraſt *m* ὁ παραφράστης.
paraphraſtiſch παραφραστικός.
Paraſange *f* (perſiſche Meile) ὁ παρασάγγης.
Paraſit *m* ὁ παράσιτος.
parat ἕτοιμος. πρόχειρος (2), ſ. bereit.
Pärchen *n* ἡ συνωρίς (ῖδος).
Pardel *m* ſ. Panther.
Pardon *m* ἡ συγγνώμη, ἡ τοῦ βίου συγχώρησις, um ~ bitten παραιτεῖσθαι (M.) τὸν βίον, ~ geben συγχωρεῖν τὸν βίον τινί, φείδεσθαί (M.) τινος, ~ erhalten συγγνώμης τυγχάνειν, σῴζεσθαι (P.).
pardonieren ſ. Pardon geben.
Pardun *n* (Schiffstau) ὁ ἐπίτονος.
Parentation *f* ὁ ἐπιτάφιος λόγος, ὁ ἔπαινος, eine ~ auf j-n halten λέγειν ἔπαινον ἐπί τινι.
Parentheſe *f* ἡ παρενθήκη, ἡ παρένθεσις.
parentieren λέγειν λόγον ἐπιτάφιον, λέγειν τὸν ἔπαινον.
parforce βίᾳ, πρὸς βίαν. [ηλατεῖν.
Parforcejagd *f* ἡ κυνηλασία, eine ~ abhalten κυν-
Parfüm *n* τὸ μύρον, nach ~ duftend μυρόπνους.
Parfümbüchſe *f* ἡ μυροθήκη. [ροπωλεῖον.
Parfümeriegeſchäft *n*, **-handlung** *f*, **-laden** *m* τὸ μυ-
Parfümeur *m* ὁ μυροποιός, ὁ μυρεψός.
Parfümfabrik *f* τὸ μυρέψιον. [μυρόπωλις (ῖδος).
Parfümhändler, -krämer *m*, **-in** *f* ὁ μυροπώλης, ἡ
parieren: einen Hieb ~ διακρούεσθαι (M.) πληγήν. (gehorchen) πείθεσθαι (P.), (wetten) περιδίδοσθαι (M.) τινος. ῥήτραν ποιεῖσθαι (M.) ἐπί τινι.
Parieren *n* durch Verben.
Park *m* ὁ παράδεισος, ὁ κῆπος.
Parlament *n* ἡ βουλή, τὸ συνέδριον.
Parlamentär *m* ὁ κῆρυξ (κος).

Digitized by Google

parlamentieren mit j-m ἐπικηρυκεύεσθαι (M.) τινι oder πρός τινα (über etw. ὑπέρ τινος).
Parlamentsakte *f*, **-beschluß** *m* τὸ ψήφισμα.
Parlamentsmitglied *n* ὁ βουλευτής.
Parochie *f* ὁ δῆμος (bei den Kirchenschriftstellern ἡ παροικία od. ἡ ἐνορία, neugriech. ἡ παροχία).
Parodie *f* ἡ παρῳδία, ἡ παρῳδή, der eine ~ macht ὁ παρῳδός.
parodieren παρῳδεῖν.
Parole *f* (bei Soldaten) τὸ σύνθημα, τὸ σύμβολον, die ~ geben παραγγέλλειν, die ~ herumgeben παρεγγυᾶν τὸ σύνθημα, die ~ wird ausgegeben, geht herum τὸ σύνθημα παέρχεται, das Ausgeben der ~ ἡ παράγγελσις, ἡ παρεγγύησις, (das gegebene Wort) ἡ πίστις, die ~ geben πιστὰ διδόναι.
Paroxysmus *m* ὁ παροξυσμός, τὸ σπάσμα, (vom Fieber) ἡ καταβολὴ πυρετοῦ. [Ἑρμῆς.)
Part *m*, *n* ἡ μερίς (ίδος, Anteil), halbpart κοινός)
Partei *f* ἡ μερίς (ίδος), τὸ σύστημα (allg.), ἡ αἵρεσις, ἡ προαίρεσις (im Staatsleben und in der Philosophie = Sekte, Schule), ἡ ἑταιρεία (zur Erreichung politischer Zwecke), ἡ στάσις (die den andern feindlich gegenüberstehende ~ unter den Bürgern), ἡ παρασκευή (Anhang zur Erreichung politischer Absichten, bes. um zu Staatsämtern zu gelangen), j-s ~ ergreifen αἱρεῖσθαι (M.) τὰ τινος, die ~ j-s ἡ στάσις τινός od. οἱ ἀμφί od. περί τινα, von j-s ~ sein εἶναι μετά τινος od. σύν τινι, στῆναι μετά τινος, φρονεῖν od. πράττειν τά τινος, oft auch durch besondere Verben, z.B. von der ~ der Lakedämonier, Meder u. dgl. sein λακωνίζειν, μηδίζειν u. dgl., die ~en vor Gericht οἱ ἀμφισβητοῦντες.
Parteieifer *m* ὁ ζῆλος.
Parteiführer *m*, **-haupt** *n* ὁ στασιάρχης, ὁ ἡγεμών (όνος) od. ἄρχων (οντος) τῆς στάσεως od. τῶν στασιωτῶν.
Parteigänger *m* ὁ στασιώτης.
Parteigeist *m* τὸ στασιαστικόν od. στασιωτικόν.
parteiisch, parteilich οὐ δίκαιος (von Personen u. Sachen), οὐκ ὀρθῶς (von Sachen), ~ urteilen οὐκ ὀρθῶς κρίνειν, ~ sein gegen j-n ἀδικεῖν τινα, für j-n χαρίζεσθαι (M.) τινι, nicht ~ sein (von Richtern) ἀμφοτέρων ὁμοίως ἀκούειν.
Parteikampf *m* ἡ στάσις.
Parteilichkeit *f* ἡ οὐ δικαία od. οὐκ ὀρθὴ γνώμη.
parteilos δίκαιος, ὀρθός, ἐπιεικής.
Parteimann *m* ὁ στασιώτης, ὁ συστασιώτης.
Parteinahme *f*, **Parteinehmen** *n* durch Verben.
Parteisucht *f* τὸ στασιαστικόν od. στασιωτικόν.
parteisüchtig στασιαστικός, στασιωτικός.
Parteiung *f* ἡ στάσις, ἡ στασιωτεία.
Parteizwecke *m/pl.* τὰ τῆς στάσεως.
Parterre *n* (Erdgeschoß) τὸ κάτω, τὰ κατάγεια, *adv.* χαμαί, im ~ wohnen ἐν τοῖς κάτω διαιτᾶσθαι (M.), (im Theater) ἡ ὀρχήστρα, αἱ κάτω ἕδραι.
Partie *f* (Anzahl, Menge) τὸ πλῆθος, (gesellige Zusammenkunft) ἡ συνουσία, ὁ σύλλογος, τὸ συμπόσιον, eine ~ veranstalten σύλλογον ποιεῖσθαι (M.) τῶν φίλων, an einer ~ teilnehmen, von der ~ sein μετέχειν τῆς συνουσίας, (Spiel) τὸ παίγνιον, (Teil, Anteil) ἡ μερίς (ίδος), τὰ τινος, (Heirat) ὁ γάμος, eine ~ machen γαμεῖν, eine gute ~ machen γάμου τυχεῖν κατὰ νοῦν, eine reiche ~ machen πλουσίαν γυναῖκα ἄγεσθαι.
partiell ὁ, ἡ, τὸ κατὰ μέρος.
Partikel *f* (gramm.) ἡ προσθήκη, τὸ μόριον.
Partikulier *m* ὁ ἰδιώτης, als ~ ἰδίᾳ.
Partisan *m* ὁ στασιώτης.
Partisane *f* (eine Art Hellebarde) ὁ πέλεκυς (εως), ἡ διβολία. [ταξις.)
Partitur *f* ὁ νόμος, ἡ τῶν μουσικῶν φθόγγων σύν-)
partizipieren μετέχειν τινός.
Partizipium *n* ἡ μετοχή, τὸ μετοχικόν, im ~, partizipial μετοχικός.
Pasch *m* οἱ τρὶς ἓξ κύβοι, ὁ πλήρης βόλος, einen ~ werfen εὐβολεῖν, εὐκυβεῖν.
Pascha *m* ὁ σατράπης, ~ sein σατραπεύειν.
Paschalik *n* ἡ σατραπεία.
paschen (Waren einschmuggeln) παρεισκομίζειν, παρεισάγειν, παρεμπολᾶν.
Pasquill *n* (Schmähschrift) τὸ ἀτιμωτικὸν πρόγραμμα, ein ~ gegen j-n anschlagen κατατοιχογραφεῖν τινος, καταστηλιτεύειν τινός.
Pasquillant *m* ὁ διάβολος.
Paß *m* **1.** (Zugang, Durchgang) ἡ πάροδος, ὁ πόρος, ἡ διάβασις, enger ~ τὰ στενά, τὰ στενόπορα, ἡ στενοπορία, αἱ πύλαι. — **2.** (Reisepaß) ἡ σφραγίς (ῖδος), (Legitimation, Erkennungszeichen) τὸ σύμβολον, (Empfehlungsschreiben) τὸ δίπλωμα. — **3.** (eine besondere Art des Ausschreitens beim Pferde) τὸ κατὰ σκέλος βαδίζειν, den ~ gehen κατὰ σκέλος βαδίζειν.
paß: zu ~ s. passe.
paßabel μέτριος, ἐπιεικής.
Paßage *f* ἡ δι-, διέξ-, πάροοος, ἡ διάβασις.
Paßagier *m* ὁ ὁδίτης, ὁ ὁδοιπόρος (Wanderer), (auf einem Schiffe) ὁ ἐπιβάτης, ὁ ναυβάτης, (auf einem Wagen) ὁ παραβάτης, ὁ ἐμβεβηκὼς τὸ ἅρμα.
Paßagiergut *n* τὸ ἐφόλκιον. [feiern πασχάζειν.)
Paßah *n*, **-fest** *n*, **-feier** *f* τὸ πάσχα (indekl.), das ~)
Paßatwinde *m/pl.* οἱ ἐτησίαι.
passe: nur in der Verbindung: es kommt mir etw. zu ~ καίριόν od. εὔκαιρόν μοί τι γίγνεται, καιρὸν ἔχει μοί τι, j. kommt mir zu ~ ἀσμένῳ oder ἐν καιρῷ ἔρχεταί μοί τις.
[1]passen **1.** (warten, harren) μένειν, ἀναμένειν, περιμένειν, τηρεῖν, καραδοκεῖν τινα u. τι. — **2.** (auflauern) ἐπιβουλεύειν, auf j-n τινί. — **3.** (beim Spiel) ἡσυχίαν ἄγειν.
[2]passen **I** *intr.* (angemessen sein) ἁρμόττειν, συναρμόττειν τινί od. εἴς τι, ἐφαρμόττειν τινί u. ἔν τινι, εὐάρμοστον, ἐπιτήδειον, οἰκεῖον εἶναι, nicht ~ ἀναρμοστεῖν, ἀνάρμοστον εἶναι, sich für j-n ~ πρέπειν τινί, οἰκεῖον εἶναί τινι, das paßt sich gut (ist gelegen) καίριον, εὔκαιρον, ἐν καιρῷ od. εἰς καιρὸν γίγνεται, καλῶς ἔχει, paßt dies etwa auf uns? μῶν πρὸς ἡμᾶς τοῦτο τείνει; das paßt wie die Faust aufs Auge (Sprichw.) τοῦτο οὔτε γῆς οὔτε οὐρανοῦ, φασίν, ἅπτεται. — **II** *trans.* ἁρμόττειν, συν-, ἐφ-, προσαρμόττειν τινί τι, in etw. ~ ἐναρμόττειν τί τινι od. εἴς τι.
[1]Passen *n* ἡ τήρησις, ἡ ἐπιβουλή, gew. durch Verben.
[2]Passen *n* durch Verben.
passend εὐάρμοστος (2) u. d. *part. prs.* d. Verben, ἱκανός, ἐπιτήδειος, (schicklich) πρέπων, πρεπώδης, die ~e Zeit od. Gelegenheit ὁ καιρός.
Paßgang *m* τὸ κατὰ σκέλος βάδισμα.
Paßgänger *m* ὁ κατὰ σκέλος βαδίζων ἵππος.
passieren **1.** (gehen) πορεύεσθαι (P.), durch etw. ~ (von Personen) διαβαίνειν τι, (von Sachen) διακομίζεσθαι (P.) διά τινος, vorbei ~ παέρχεσθαι, παραβαίνειν, παραλλάττειν τι, (von Schiffen) παραπλεῖν, (von Waren) παρακομίζεσθαι (P.), ~ lassen δι-, παριέναι (ἵημι), πέμπειν, παραπέμπειν, οὐκ ἐπέχειν, οὐ κωλύειν, διαβιβάζειν, nicht ~ lassen κωλύειν τοῦ μὴ παριέναι, zu ~ διαβατός, leicht, gut zu ~ εὔπορος, εὔβατος, εὐδιάβατος (sämtlich 2), schwer zu ~ δύσπορος (2), δύσβατος (2), nicht zu ~ ἄπορος, ἄβατος, ἀδιάβατος (sämtlich 2). — **2.** (erträglich sein) μέτριον od. ἀνεκτὸν εἶναι, etw. ~ lassen οὐ μέμφεσθαι (M.) τι, ἐάν τι, περιορᾶν τι γιγνόμενον. — **3.** (für etw. gehalten werden) νομίζεσθαι (P.), δοκεῖν, ἐοικέναι. — **4.** (geschehen, sich ereignen) γίγνεσθαι, συμβαίνειν, mir passierte etw. συνέβη μοί τι, ἔπαθόν τι, was passiert Neues? τί νέον γέγονεν;
Passion *f* (Leiden) τὰ πάθη, (Leidenschaft) ἡ ἐπιθυμία.
passioniert sein für etw. φιλοτιμεῖσθαι (P.) ἐπί τινι, σπουδάζειν περί τι, ἐπί τινι, εἰς u. πρός τι, ὑπέρ τινος, ἐρᾶν τινος.

Digitized by Google

passiv ἡσυχος (2, ruhig), ſich ~ verhalten ἡσυχίαν ἄγειν od. ἔχειν, οὐδὲν ἀντιπράττειν, οὐκ ἐναντιοῦσθαι (P.).
passiviſch (in der Gramm.) παθητικός.
Paſſivum *n* τὸ παθητικόν.
Paßkarte *f* ἡ σφραγίς (ῖδος), τὸ σύμβολον.
Paſtellgemälde *n* τὸ μετὰ ξηρῶν χρωμάτων γεγραμμένον.
Paſtellmaler *m* ὁ ξηροῖς χρώμασι χρώμενος ζωγράφος.
Paſtellmuſchel *f* ἡ λεπάς (άδος).
Paſtete *f* τὸ ἀρτόκρεας (ως).
Paſtinak *m*, **Paſtinake** *f* ὁ (ἡ) σταφυλῖνος, τὸ καρωτόν, ὁ δαῦκος.
Paſtor *m* ὁ ἱερεύς.
Pate *m*, **Patin** *f* ὁ, ἡ ἀνάδοχος (Taufzeuge), ὁ πνευματικὸς υἱός, ἡ πνευματικὴ θυγάτηρ (aus der Taufe gehobenes Kind).
Patent *n* (öffentlicher Befehl) ἡ προγραφή, τὸ παράγγελμα, (Diplom) ἡ πινακίς (ίδος), ein ~ ergehen laſſen προαγορεύειν, παραγγέλλειν.
pathetiſch παθητικός, ἐμπαθής.
Pathologie *f* ἡ παθολογική.
Pathos *n* τὸ πάθος.
Patient *m* ὁ θεραπευόμενος ὑπό τινος, ὁ ἐν θεραπείᾳ ὤν u. das *part. prs.* von νοσέω.
Patriarch *m* ὁ πατριάρχης.
patriarchaliſch πατριαρχικός.
Patriarchat *n* ἡ πατριαρχία.
Patriarchenſitz *m* ἡ καθέδρα.
Patriot *m* ἀνὴρ φιλόπολις (ως u. ιδος) od. φιλόπατρις (ιδος), πολίτης ἀγαθός, der wahre ~ ὁ ὀρθῶς od. ἀληθῶς φιλόπολις, der große ~ ὁ δεινῶς φιλόπατρις, ein ~ ſein φιλόπολιν εἶναι, τὴν πόλιν ὠφελεῖν od. εὐεργετεῖν.
Patriotin *f* ἡ φιλόπολις uſw., ſ. d. vor. Wort.
Patriotismus *m* ὁ τῆς πατρίδος ἔρως (ωτος), ἡ τῆς πατρίδος φιλία, ἡ φιλοπατρία, τὸ φιλόπολι od. φιλόπατρι.
Patrizier *m* ὁ εὐπατρίδης.
Patriziergeſchlecht *n* τὸ τῶν εὐπατριδῶν γένος.
Patrizierin *f* ἡ εὐπατρις (ιδος) γυνή.
patriziſch εὐπατρίδης, ~e Ämter αἱ εὐπάτριδες ἀρχαί.
Patron *m* ὁ προστάτης, ὁ κηδεμών (όνος), j-m einen ~ geben προστάτην νέμειν τινί, ſich einen ~ wählen προστάτην γράφεσθαι (M.), unter einem ~ ſtehen ἐπὶ προστάτου οἰκεῖν, übtr. z.B. ein wunderlicher ~ θαυμάσιός τις, ein roher ~ ἄγροικος od. ἀπαίδευτος ἄνθρωπος.
Patronat *n* ἡ προστασία, ἡ προστασία.
Patrouille *f* οἱ περίπολοι, οἱ κωδωνοφόροι, οἱ ἐφ-, περιοδεύοντες, Anführer einer ~ ὁ περιπόλαρχος.
patrouillieren κωδωνοφορεῖν, περιπολεῖν, ἐφοδεύειν, περιέρχεσθαι (-ιέναι).
Patſche, Patſchhand *f* ἡ δεξίωσις, j-m eine ~ geben δεξιοῦσθαί (M.) τινα, ἐμβάλλειν τὴν δεξιάν τινι.
patſchen παταγεῖν, πλαταγεῖν, ψοφεῖν.
patzig αὐθάδης, σοβαρός, ~es Weſen ἡ αὐθάδεια, ~ tun, ſein αὐθαδίζεσθαι (M.).
Pauke *f* τὸ τύμπανον, τὸ ῥόπτρον, τὸ ἠχεῖον, die ~ ſchlagen τυμπανίζειν.
pauken τυμπανίζειν.
Pauken *n* ὁ τυμπανισμός.
paukenähnlich, -artig τυμπανοειδής, τυμπανώδης.
Paukenfell *n* τὸ ῥόπτρον.
Paukenſchall *m* ὁ τυμπάνου od. τυμπάνων ψόφος.
Paukenſchlag *m*, **-ſchlagen** *n* ὁ τυμπανισμός.
Paukenſchläger *m* ὁ τυμπανιστής.
Paukenſchlägerin *f* ἡ τυμπανίστρια.
Pauker *m* ὁ τυμπανιστής.
Pausback *m* ὁ γνάθων (ωνος).
pausbäckig τὰς γνάθους παχείας καὶ ἐρυθρὰς ἔχων, im Mask. auch ὁ γνάθων (ωνος).
Pauſe *f* ἡ παῦλα, ἡ ἀνάπαυλα, ἡ ἀνάπαυσις, τὸ διάλειμμα, (in der Muſik) ἡ διαστολή, τὸ λεῖμμα, τὸ διάλειμμα, eine ~ machen παῦλαν λαμβάνειν, διαλείπειν.
pauſieren ἀνα-, διαπαύεσθαι (M.).
Pavian *m* ὁ κυνοκέφαλος.
Pavillon *m* ἡ σκιάς (άδος), ὁ θόλος, ἡ σκηνή, τὸ σκήνωμα, ὁ οὐρανίσκος.
Pech *n* ἡ πίττα, aus ~ gemacht πίττινος, nach ~ riechend, ſchmeckend u. bgl. πιττηρός, wie ~ ausſehen, riechen u. bgl. πιττίζειν, mit ~ beſtreichen πιττοῦν, πιτταλοιφεῖν, πιττοκοπεῖν, mit ~ überzogen πιττωτός, ~ kochen πιττοκαυτεῖν, er hat ~ (Sprichw.) μῦς ἐν πίττῃ, μῦς τῆς πίττης γεύεται.
pechähnlich, -artig πιττοειδής, πιττώδης.
Pechbrenner *m* ὁ πιττουργός.
Pechbrennerei *f* ἡ πιττουργία (als Handlung), τὸ πιττουργεῖον (als Ort).
Pechdraht *m* τὸ πιττωτὸν νῆμα.
Pechfackel *f* ἡ πεύκη.
Pechfichte *f* ἡ πεύκη.
Pechhütte *f* τὸ πιττουργεῖον.
pechig πιττώδης, πιττηρός.
Pechkappe, -mütze *f* (zum Ausziehen der Haare) ὁ δρῶπαξ (κος), mit einer ~ die Haare ausziehen δρωπακίζειν.
Pechkranz *m* αἱ πιττηραὶ δᾶδες, τὸ πιττωτὸν στυπεῖον.
Pechnelke *f* ἡ λυχνίς (ίδος).
Pechpflaſter *n* ὁ δρῶπαξ (κος), mit einem ~ die Haare ausziehen δρωπακίζειν, πιττοκοπεῖν.
pechſchwarz πιττώδης τὴν χρόαν, πιττήεις.
Pechtanne *f* ἡ πίτυς (υος).
Pechvogel *m* ὁ κακο-, δυσδαίμων ἄνθρωπος.
Pedal *n* τὸ ποδεῖον.
Pedant *m* ὁ μικρολόγος od. περίεργος od. ἄκαιρος, ἀνήρ, ὁ σχολαστικός.
Pedanterie *f* ἡ μικρολογία, ἡ ἀκαιρία, ἡ περιεργία.
Pedell *m* ὁ ὑπηρέτης.
Pein *f* τὸ ἄλγος, ἡ ἀλγηδών (όνος), ἡ ἀνία, ἡ ταλαιπωρία, ἡ βάσανος, ἡ τιμωρία.
peinigen βασανίζειν, στρεβλοῦν, ἀνιᾶν, ταλαιπωρεῖν.
Peiniger *m* ὁ βασανιστής od. durch Werben, (Henker) ὁ δήμιος.
peinlich ἀλγεινός, ἄλγιστος (ſehr ſchmerzlich), übtr. ἀναρός, πικρός, βαρύς, χαλεπός, (im gerichtlichen Sinne) φονικός, das ~e Halsgericht ἡ ἐπὶ θανάτῳ κρίσις, eine ~e Unterſuchung gegen j-n anſtellen βασανίζειν τινά, ~ unterſucht werden διὰ βασάνων ἐλέγχεσθαι (P.), in einer ~en Lage ſein ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ εἶναι, ἐν πολλαῖς ἀπορίαις εἶναι, ein ~er Menſch ſ. Pedant.
Peinlichkeit *f* d. *neutr.* d. vor. *adj.*, ſ. Pedanterie.
Peitſche *f* ἡ μάστιξ (γος), ein Menſch, der immer die ~ bekommt od. verdient ὁ μαστιγίας, ὁ μαστιγώσιμος, die ~ bekommen μαστιγοῦσθαι (P.).
peitſchen μαστιγοῦν.
Peitſchen *n* ἡ μαστίγωσις.
Peitſchenhieb *m* τὸ μάστιγμα, unter ~en ὑπὸ μαστίγων, μαστιγούμενος.
Peitſchenknall *m* ὁ τῆς μάστιγος ψόφος.
Peitſchenſchnur *f* ἡ θῶμιγξ (γγος).
Pelikan *m* ὁ πελεκᾶς (ᾶντος, ein Vogel), ἡ ὀδονταγρα, τὸ ὀδονταγωγόν (ein chirurgiſches Inſtrument).
Pelz *m* τὸ δέρμα (Fell), ἡ διφθέρα (Pelzgewand), ἡ σισύρα (Pelzrock, beſ. aus Ziegenfell), ἡ ἀρνακίς (ίδος, Schafpelz), j-m den ~ waſchen (Sprichw.) πλύνειν τινά, (durchprügeln) δέρειν τινά.
Pelzdecke *f* τὸ κώδιον.
Pelzhändler *m* ὁ διφθεροπώλης.
Pelzhandſchuh *m* ἡ διφθερίνη χειρίς (ῖδος).
pelzig (von Früchten) ἄχυλος (2).
Pelzjacke *f* ἡ διφθέρα.
Pelzkappe, -mütze *f* ἡ κυνῆ, ἡ ἀλωπεκῆ.
Pelzkleid *n* ἡ διφθέρα, ſ. Pelz.
Pelzmantel *m* τὸ διφθέρινον ἱμάτιον, ἡ διφθερίνη χλαμύς (ύδος).
Pelzmotte *f* ὁ δερμηστής.
Pelzrock *m* ἡ σισύρα.

Digitized by Google

Pelzschuhe, -stiefel *m/pl.* τά διφθέρινα ὑποδήματα.
Pelzwerk *n* τὰ δέρματα, ἡ διφθέρα.
Penaten *m/pl.* οἱ πατρῷοι od. γενέθλιοι θεοί.
Pendant *n* τὸ ὅμοιον πρᾶγμα.
Pendel *m, n* ἡ στάθμη.
penetrant ὀξύς.
Pennal *n* ἡ καλαμίς (ἴδος), τὸ καλαμάριον.
Pension *f* (Gnadengehalt) ἡ ἐτήσιος δωρεά, ἡ σύνταξις, j-m eine ~ geben χαρίζεσθαί (M.) τινι ἀργύριον, ~ haben δημοσίᾳ τρέφεσθαι (P.), (Kostgeld) ὁ μισθός.
Pensionär *m* (der ein Gnadengehalt bezieht) ὁ ἐμμισθος, (Kostgänger, Zögling) ὁ λαβὼν τὴν τροφὴν ἐπὶ μισθῷ.
pensionieren ἐμμισθον ποιεῖν τινα, σύνταξιν διδόναι τινί, ἀξιοῦν τινα ἐτησίου δωρεᾶς.
Pensum *n* τὸ ἔργον, τὸ τεταγμένον, τὸ προστεταγμένον, τὸ προσταχθέν.
Pentathlon *n* τὸ πένταθλον, das ~ üben πενταθλεῖν, πενταθλεύειν, im ~ kämpfen τὸ πένταθλον ἀγωνίζεσθαι (M.).
Peperin *m* ὁ φελλάτας λίθος.
perfekt τέλειος, ἐντελής, παντελής.
Perfektum *n* ὁ παρακείμενος od. συντελικὸς od. συντελεστικὸς χρόνος, im ~ συντελικῶς, συντελεστικῶς.
Pergament *n* ἡ περγαμηνὴ διφθέρα od. χάρτη, auch bloß ἡ διφθέρα. [ὁ χρόνος, ἡ ἐποχή.]
Periode *f* (im Stil) ἡ περίοδος, (Zeitraum) ἡ περίοδος,
Periodenbau *m* ἡ τῶν περιόδων κατασκευή.
periodisch περιοδικός, ~es Fieber οἱ περιοδικοὶ πυρετοί.
Peripatetiker *m* ὁ περιπατητικός.
Peripherie *f* ἡ περιφέρεια, ὁ κύκλος.
Peripheriewinkel *m* ἡ κατὰ τὴν περιφέρειαν γωνία.
Perle *f* ὁ μαργαρίτης, ἡ μαργαρῖτις (ιδος), ἡ μαργηλίς (ίδος), τὸ μαργέλλιον, uneig. (~ im Wasser u. dgl.) ἡ πομφόλυξ (γος), (von Personen) τὸ ἄγαλμα, τὸ ὄμμα, ὁ ἄριστος, ἡ ἀρίστη.
perlen πομφολυγεῖν.
perlenartig μαργαρώδης.
Perlenfischer *m* ὁ τοὺς μαργαρίτας ἀναζητῶν.
Perlenfischerei *f* ἡ τῶν μαργαριτῶν ἀναζήτησις.
Perlenmuschel *f* ὁ μάργαρος.
Perlenschmuck *m* ὁ μαργαριτῶν κόσμος.
Perlenschnur *f* ὁ μαργαριτῶν ὅρμος.
perlfarbig τὴν τῶν μαργαριτῶν χρόαν ἔχων.
perlförmig μαργαρώδης. [(ιδος).]
Perlhuhn *n* ἡ μελεαγρὶς (ίδος), ὁ Νομαδικὸς ὄρνις
Perlmutter *f* τὸ ὄστρακον.
Perlschrift *f* τὰ ἐλάχιστα od. λεπτὰ γράμματα.
perorieren διέρχεσθαι λόγῳ od. λέγοντα, ἀγορεύειν, δημηγορεῖν.
Perpendikel *m* ἡ κάθετος (γραμμή), ἡ στάθμη.
perpendikulär ὀρθός, ὀρθῶς ἱστάμενος, *adv.* ὀρθῶς, κατὰ od. πρὸς στάθμην.
perplex ἐκπλαγείς, τεταραγμένος.
Persiflage *f* ὁ διασυρμός.
persiflieren διασύρειν.
Person *f* (äußere Gestalt) τὸ σῶμα, ἡ φύσις, τὸ εἶδος, schön von ~ καλὸς τὸ σῶμα, j-n von ~ kennen ἐκ τῆς ὄψεως γιγνώσκειν τινά, (im Schauspiel und in der Grammatik) τὸ πρόσωπον, (menschliches Individuum) ὁ ἄνθρωπος, ich für meine ~ ἔγωγε, ἐγὼ αὐτός, τό γ' ἐπ' ἐμοί, in eigener ~ αὐτός, in eigener ~ etw. ansehen αὐτόπτην εἶναί τινος, oft durch ἕκαστός τις, z.B. die ~ zahlt ἕκαστός τις τελεῖ, die ~ ansehen σκοπεῖν τὴν ἀξίαν τινός, fürstliche ~en βασιλεῖς, ἄρχοντες u. dgl., vornehme ~en ἄνδρες εὐγενεῖς, ohne Ansehen der ~ οὐ σκοπῶν τινα, ὅστις ἐστίν.
Personal *n* οἱ ἄνθρωποι (Menschen), ὁ ἀριθμός, τὸ πλῆθος (Menge), οἱ θεράποντες (Dienerschaft), οἱ ἀκόλουθοι (Gefolge).
Personensteuer *f* τὸ ἐπικεφάλαιον.
Personifikation *f* ἡ προσωποποιία.
personifizieren προσωποποιεῖν.
persönlich (die Person betreffend) ἴδιος, (in eigener Person) αὐτός, παρών, (in der Gramm.) προσωπικός, ich komme ~ αὐτὸς ἔρχομαι od. παραγίγνομαι, ich höre etw. ~ αὐτὸς ἀκούω τι, αὐτήκοός εἰμί τινος, ~ mit j-m bekannt werden κατ' ὄψιν ἐντυγχάνειν τινί, εἰς πεῖραν τινος ἔρχεσθαι, mit j-m ~ bekannt sein ἐν πείρᾳ γίγνεσθαί τινος, ~e Zusammenkunft ἡ κατὰ πρόσωπον ἔντευξις.
Persönlichkeit *f* ἡ οὐσία, ἡ ὑπόστασις (die Existenz als Person), (beleidigende Äußerung) ἡ λοιδορία, ἡ ἐπήρεια.
perspektivisch σκια-, σκηνογραφικός, ~ malen, zeichnen σκια-, σκηνογραφεῖν, ~e Malerei ἡ σκια-, σκηνογραφία, ~es Gemälde τὸ σκιαγράφημα.
Perspektivmaler *m* ὁ σκια-, σκηνογράφος. [μιον.]
Perücke *f* αἱ πρόσθετοι κόμαι, ἡ φενάκη, τὸ προκό-
Perückenmacher *m* ὁ φενάκας ποιῶν.
Pest *f* 1. (epidemisch auftretende Krankheit) ὁ λοιμός, ἡ λοιμώδης νόσος, im Zusammenhange auch bloß ἡ νόσος, τὸ νόσημα, die ~ bricht aus ὁ λοιμὸς ἄρχεται γίγνεσθαι, die ~ haben λοιμώττειν. — 2. (gefährlicher, verderblicher Mensch) ὁ λυμεών (ῶνος), ὁ ὄλεθρος, ὁ ἀλιτήριος, ὁ φθόρος, τὸ πῆμα, (verderbliche Sache) ἡ φθορά, ἡ διαφθορά, hol' ihn die ~ κακῶς ἀπόλοιτο.
pestartig λοιμώδης.
Pestbeule *f* τὸ ἀπὸ τοῦ λοιμοῦ ἕλκος, ~n bekommen ἑξανθεῖν ἕλκεσιν, übtr. (gefährlicher, verderblicher Mensch) s. unter Pest 2.
Pestgeruch *m* ἡ λοιμώδης ὀσμή. [αὖρα.]
Pesthauch *m* τὸ λοιμικὸν πνεῦμα, ἡ λοιμοφόρος
Pestilenz *f* s. Pest.
pestilenzialisch λοιμικός, λοιμώδης, λοιμοφόρος (2).
Pestjahr *n* ὁ λοιμοφόρος ἐνιαυτός.
pestkrank λοιμώττων, ~ sein λοιμώττειν.
Pestluft *f* τὸ λοιμικὸν πνῖγος.
Peststoff *m* τὸ λοιμῶδες.
Pestzeit *f* ὁ λοιμώδης od. τοῦ λοιμοῦ χρόνος.
Pestzustand *m* ἡ λοιμικὴ διάθεσις.
Petersilie *f* τὸ πετροσέλινον, τὸ ὀρεοσέλινον.
Petersilienwein *m* ὁ πετροσελινίτης οἶνος. [ρίζα.]
Petersilienwurzel *f* ἡ πετροσελίνου od. ὀρεοσελίνου
Petschaft *n* ἡ σφραγίς (ῖδος), τὸ σφραγιστήριον, das ~ auf etw. drücken ἐπιβάλλειν σφραγῖδά τινι, σφραγίζειν τι.
Petschierstecher *m* ὁ τῶν σφραγίδων γλυφεύς.
Pfad *m* ἡ ὁδός, ἡ ἀτραπός, ἡ τρίβος, der ~ der Tugend ἡ δι' ἀρετῆς ὁδός, den ~ der Tugend wandern πορεύεσθαι (P.) τὴν δι' ἀρετῆς, τρέπεσθαι τὴν δι' ἀρετῆς (des Lasters διὰ κακίας).
pfadlos ἄβατος, ἄπορος, ἄνοδος (sämtlich 2).
Pfaffe *m* ὁ ἱερεύς, ὁ ἱερουργός, ὁ ἱεροφάντης, ὁ κληρικός.
pfäffisch ἱεραρχικός, s. heuchlerisch.
Pfahl *m* ὁ (ἡ) χάραξ (κος), ὁ σκόλοψ (πος). ὁ σταυρός, mit Pfählen verrammen χαρακοῦν, χαρακίζειν, Pfähle einschlagen σταυροῦν, σκόλοπας καταπηγνύναι. an einen ~ stecken, spießen σκολοπίζειν. ἀνασκολοπίζειν, ein eingerammter ~ ὁ καταπήξ (ῆγος).
pfahlartig σκολοποειδής.
Pfahlbürger *m* ὁ ἔπ-, μέτοικος.
Pfählchen *n* τὸ χαράκιον.
pfählen χαρακοῦν, στηρίζειν.
Pfählen *n* ἡ χαράκωσις.
Pfahlwerk *n* τὸ χαράκωμα, τὸ σταύρωμα, τὸ περισταύρωμα, ὁ χάραξ (κος).
Pfand *n* ἡ ὑποθήκη, τὸ ἐνέχυρον (auch *pl.*), auch τὸ ὅμηρον, ein j-m anvertrautes ~ ἡ παρακαταθήκη, ein j-m abgenommenes ~ τὰ σῦλα, ein als Bürgschaft bei einem Dritten niedergelegtes ~ τὸ μεσεγγύημα, ein vor Gericht eingesetztes ~ ἡ παρακαταθήκη, ~ der Treue τὸ πιστόν, als ~ einsetzen ὑποτιθέναι, ἀποδεικνύναι ἐνέχυρον, παραδιδόναι τινί

Digitized by Google

ἐνέχυρον, als ~ wegnehmen ῥυσιάζειν τινά τι, ſich von j-m ein ~ geben laſſen ἐνεχυράζεσθαί (M.) τινος, j-m etw. als teures ~ übergeben παρακατατίθεσθαί τινί τι, j-n um ein ~ betrügen ἀποστερεῖν τινα ἐνεχύρου, ſeinen Kopf zum ~e ſetzen περιδίδοσθαι περὶ τῆς κεφαλῆς, Pfänder der Treue geben und nehmen πιστὰ διδόναι καὶ λαμβάνειν, ſ. Unterpfand.

Pfandbrief *m* ἡ περὶ ὑποθήκης συγγραφή.

Pfandbürge *m* ὁ ὅμηρος.

pfänden j-n ἐνέχυρα λαμβάνειν παρά τινος, j-m etw. ~ ἐνεχυράζειν τινός τι, gepfändet ἐνεχυραστός.

Pfänder *m* durch d. *part.* d. vor. Verben.

Pfänderſpiel *n* τὸ τῶν παραδιδομένων ἐνεχύρων παίγνιον. [ἔχων.]

Pfandinhaber *m* ὁ τὴν ὑποθήκην oder τὰ ἐνέχυρα

Pfandklage *f* ἡ (περὶ) ὑποθήκης δίκη.

Pfandrecht *n* τὰ σῦλα, αἱ σῦλαι.

Pfandſchein *m* ὁ ἔρανος, einen ~ ausläſen ἔρανον διαφέρειν. [εἰλημμένον ἀργύριον.]

Pfandſchilling *m* ὁ ἀρραβών (ῶνος), τὸ ἐφ' ὑποθήκῃ

Pfändung *f* ἡ ἐνεχυρασία, ὁ ἐνεχυρασμός, das Recht der ~ τὰ σῦλα, αἱ σῦλαι.

pfandweiſe ἐν ὑποθήκης μέρει.

Pfanne *f* 1. τὸ τήγανον, τὸ τάγηνον (zum Braten), in der ~ braten τηγανίζειν, ταγηνίζειν, in die ~ hauen (Sprichw.) κατακόπτειν, κατασφάττειν. — 2. (Hüftknochenhöhle) ἡ κοτυληδών (όνος), ἡ κοτύλη.

Pfannenſchmied *m* ὁ χαλκεύς.

Pfannkuchen *m* ὁ τηγανίτης, ὁ ταγηνίτης, ὁ ταγηνίας.

Pfarramt *n*, **-dienſt** *m*, **Pfarre** *f* ἡ ἱερατεία.

Pfarrer *m* ὁ ἱερεύς, ὁ ἱεροφάντης, ὁ ἱερολόγος, ὁ ἱεροδιδάσκαλος.

Pfarrgebühren *f/pl.* τὰ ἱερατικά, τὰ ἱεροφαντικά.

Pfarrgemeinde *f* τὸ τῶν παροίκων κοινόν.

Pfarrkind *n* ὁ πάροικος.

Pfarrkirche *f* ἡ ἐνοριτις (ιδος), ἡ ἐνοριακὴ ἐκκλησία.

Pfarrſprengel *m* ἡ παροικία, ἡ ἐνορία.

Pfau *m* ὁ ταώς (ὠ).

Pfauenei *n* τὸ ταώνειον ᾠόν.

Pfauenfeder *f* τὸ ταώνειον πτερόν.

Pfauenſchwanz *m* ἡ ταώνειος οὐρά.

Pfebe *f* (eine gurkenartige Frucht) ὁ σίκυος πέπων (ονος), ἡ σικύα, ἡ σικυωνία.

Pfeffer *m* τὸ πέπερι (εως, εος u. ιδος), ein wenig ~ τὸ πεπέριον, mit ~ eingemacht πεπερόπαστος, nach ~ ſchmecken πεπερίζειν.

pfefferähnlich πεπερίτης, *f* πεπερῖτις (ιδος).

Pfefferbaum *m* τὸ πέπερι (εως, εος u. ιδος).

Pfefferbrühe *f* ὁ πεπερίτης ζωμός.

Pfeffergurke *f* τὸ πεπερόπαστον σικύδιον.

Pfefferkorn *n* ὁ πεπέρεως κόκκος, ἡ πεπερίς (ιδος).

Pfefferkraut *n* ἡ θύμβρα.

Pfefferkuchen *m* ὁ πεπερίτης πλακοῦς (οῦντος).

Pfefferminze *f* ἡ πεπερῖτις (ιδος) μίνθη.

pfeffern ἐξαρτύειν πεπέριδι od. πεπέρισιν, gepfeffert πεπερίστης, *f* πεπερῖτις (ιδος) oder πεπέριδι πεπασμένος.

Pfeifchen *n* ὁ αὐλίσκος.

Pfeife *f* ἡ σῦριγξ (γγος), ὁ αὐλός, übtr. nach j-s ~ tanzen πάντα ὑπακούειν τινός oder τινί, die ~ einziehen (in den Sack ſtecken, im Sack halten) συστέλλεσθαι (P.), ὀφίσθαι (M.), ὑπείκειν, πρᾴότερον γίγνεσθαι, μᾶλλον φρονεῖν.

pfeifen συρίττειν, συρίζειν, αὐλεῖν, (mit dem Munde) συρίζειν, (von Vögeln) ᾄδειν, (vom Winde) ῥοιζεῖν, ein Lied, eine Melodie, ein Stückchen ~ αὐλεῖν μέλος, einem Hunde ~ ποππύζειν κύνα. [ζημα.]

Pfeifen *n* ὁ συριγμός, ἡ αὔλησις, ὁ ῥοῖζος, τὸ ῥοί-

pfeifenförmig συριγγώδης.

Pfeifenfutteral *n* ἡ αὐλοθήκη.

Pfeifenmacher *m* ὁ αὐλοποιός.

Pfeifenrohr *m* ὁ συριγγίας κάλαμος.

Pfeifer *m* ὁ συριστής, ὁ αὐλητής.

Pfeil *m* ὁ οἰστός, τὸ τόξευμα, τὸ βέλος, ~e abſchießen τοξεύειν, βέλη ἑναι, mit dem ~ erſchießen κατατοξεύειν.

Pfeiler *m* ὁ στῦλος, ἡ στήλη, ἡ παραστάς (άδος, Wandpfeiler), ἡ ἀντηρίς (ίδος, Strebepfeiler), ὁ σταθμός, ὁ ὀρθοστάτης (freiſtehender ~).

Pfeilfiſch *m* ἡ βελόνη.

Pfeilhagel, -regen *m* τὸ πλῆθος οἰστῶν od. βελῶν.

pfeilſchnell ὀξύτατος, τάχιστος, βέλους ὀξύτερος, ἰσάνεμος (2).

Pfeilſchuß *m* τὸ τόξευμα.

Pfeilſchütze *m* ὁ τοξότης.

Pfeilſpitze *f* ἡ τοῦ βέλους od. οἰστοῦ ἀκίς (ίδος).

Pfennig *m* ὁ ὀβολός, ὁ χαλκοῦς, τὸ τεταρτημόριον.

Pferd *n* ὁ (ἡ) ἵππος, junges ~ ὁ (ἡ) πῶλος, ein kleines, ſchlechtes ~ τὸ ἱππάριον, das zugeritt'ene ~ ὁ ἱππαστὴς ἵππος, ein mutiges ~ ὁ θυμοειδὴς oder ὑβριστὴς ἵππος, vom ~e, zum ~e gehörig, das ~ betreffend ἱππικός, zu ~e ἐφ' ἵππου, ἱππεύων, ἐλαύνων ἐφ' ἵππου, zu ~e ſein od. dienen ἱππεύειν, zu ~e kämpfen ἀφ' ἵππου μάχεσθαι, ἱππομαχεῖν, Kampf zu ~e ἡ ἱππομαχία, ſich aufs ~ ſetzen ἀναβαίνειν ἐφ' ἵππον, auf dem ~e ſitzen ἐφ' ἵππου καθῆσθαι oder εἶναι, j-m aufs ~ helfen ἀναβάλλειν od. ἀναβιβάζειν τινὰ ἐπὶ τὸν ἵππον, ~e halten ἵππους τρέφειν, ἱπποτροφεῖν, ἱπποκομεῖν, das Halten von ~en ἡ ἱπποτροφία, ~e weiden, hüten ἱπποβοσκεῖν, ~e kaufen ἱππωνεῖν, ~e verleihen ἵππους παρέχειν ἐπὶ μισθῷ, ein Geſpann von zwei ~en ἡ συνωρίς (ίδος), vom ~e auf den Eſel kommen (Sprichw.) μειοῦσθαι od. ἐλαττοῦσθαι (P.) τὴν τάξιν od. τὴν τύχην, die ~e hinter den Wagen ſpannen (Sprichw.) ἡ ἅμαξα τὸν βοῦν (ἕλκει).

Pferdchen *n* τὸ ἱππάριον, τὸ ἱππίδιον.

pferdeähnlich, -artig ἱππώδης.

Pferdearzt *m* ὁ τῶν ἵππων ἰατρός, ὁ ἱππίατρος.

Pferdebändiger *m* ὁ ἵππους δαμάζων, ὁ πωλοδάμνης.

Pferdebohne *f* ὁ φάσηλος.

Pferdebremſe *f* ὁ οἶστρος, ὁ μύωψ (ωπος), von ~n geplagt werden μυωπίζεσθαι (P.).

Pferdedecke *f* τὸ ἐφίππιον. [πους.]

Pferdedieb *m* ὁ τῶν ἵππων κλέπτης. ὁ κλέψας ἵπ-

Pferdedill *m* τὸ ἱππομάραθρον.

Pferdefeſſel *f* ἡ ἱπποπέδη.

Pferdefleiſch *n* τὰ ἵππεια od. ἀπὸ τῶν ἵππων κρέα.

Pferdefuß *m* ὁ τοῦ ἵππου πούς (οδός). [χόρτος.]

Pferdefutter *n* ἡ τῶν ἵππων τροφή, ὁ χιλός, ὁ

Pferdegeil *n* τὸ ἱπομανές.

Pferdegeſchirr *n* τὰ ἱππικά od. τῶν ἵππων σκεύη.

Pferdehaar *n* ἡ τοῦ ἵππου θρίξ (τριχός), τὸ τῶν ἵππων τρίχωμα. [λος.]

Pferdehals *m* ὁ τοῦ ἵππου αὐχήν (ένος), ὁ τράχη-

Pferdehalten *n* ἡ ἱπποτροφία.

Pferdehalter *m* ὁ ἱπποτρόφος. [σκειν.]

Pferdehandel treiben ἵππους ἀγοράζειν καὶ πιπρά-

Pferdehändler *m* durch d. *part.* der Verben, ſ. Pferdehandel. [βουκόλος.]

Pferdehirt *m* ὁ ἱπποφορβός, ὁ ἱππονομεύς, ὁ ἱππο-

Pferdehuf *m* ἡ ἵππου ὁπλή.

Pferdekäſe *m* ἡ ἱππάκη.

Pferdekauf *m* ἡ ἱππωνεία.

Pferdekenner *m* ὁ τῶν ἵππων ἔμπειρος.

Pferdeknecht *m* ὁ ἱπποκόμος.

Pferdekopf *m* ἡ ἵππου κεφαλή.

Pferdekrippe *f* ἡ φάτνη.

Pferdeliebhaber *m* ὁ φίλιππος, ὁ ἱππεραστής.

Pferdeliebhaberei *f* ἡ φιλιππία.

Pferdemähne *f* ἡ χαίτη.

Pferdemarkt *m* ἡ ἵππων ἀγορά.

Digitized by Google

Pferdemilch *f* τὸ ἱππειον ob. ἵππου γάλα (κτος).
Pferdemist *m* ἡ ἱππεία ob. ἵππου κόπρος.
Pferderennen *n* ἡ ἱπποδρομία, Bahn für ~ ὁ ἱππό-[δρομος.]
Pferdesattel *m* τὸ ἱππειον ἐπίσαγμα.
Pferdeschabe *f* ἡ μυλακρίς, ἡ μυλαβρίς, ἡ μυλαγρίς (ίδος). [Pferde] τὰ φάλαρα.]
Pferdeschmuck *m* ὁ τῶν ἵππων κόσμος, (am Kopfe der)
Pferdeschwamm *m* ἡ ἀπλυσία. [ουρις (ιδος).]
Pferdeschwanz, -schweif *m* ἡ τοῦ ἵππου οὐρά, ἡ ἱππ-
Pferdeschwemme *f* ἡ κυλίστρα, ἡ καλινδήθρα.
Pferdespur *f* τὰ τῶν ἵππων ἴχνη, ὁ τῶν ἵππων στίβος. [τὸ ἱπποστάσιον.]
Pferdestall, -stand *m* ὁ ἱππών (ῶνος), ἡ ἱππόστασις,
Pferdestriegel *m* ἡ ξύστρα, τὸ ξύστρον, ἡ ξυστρίς (ίδος), ἡ ψήκτρα, gew. ἡ στλεγγίς (ίδος).
Pferdetränke *f* ἡ ποτίστρα, ἡ πίστρα.
Pferdetransportschiff *n* ἡ ἱππαγωγὸς ναῦς.
Pferdeverleiher *m* ὁ παρέχων ἵππους ἐπὶ μισθῷ.
Pferdewärter *m* ὁ ἱπποκόμος, ὁ ἱπποφορβός.
Pferdezeug *n* τὰ ἱππικὰ σκεύη.
Pferdezucht *f* ἡ ἱπποτροφία, ἡ ἱπποφορβία, ~ treiben ἱπποτροφεῖν, ἱπποφορβεῖν.
Pferdezüchter *m* ὁ ἱπποτρόφος, ὁ ἱπποφορβός.
Pfiff *m* 1. (der durch Pfeifen hervorgebrachte Ton) τὸ σύριγμα, ὁ συριγμός. — 2. (List) τὸ τέχνημα, τὸ σόφισμα, τὸ μηχάνημα, ἡ μηχανή, ὁ δόλος, ἡ πανουργία. [ἐλάχιστον, οὐδ' ὀλίγιστον, οὐδὲ γρῦ.]
Pfifferling *m* ὁ πεπερίτης, übtr. nicht einen ~ οὐδ'
pfiffig πανοῦργος (2), κερδαλέος. [(ητος).]
Pfiffigkeit *f* ἡ πανουργία, ὁ δόλος, ἡ κερδαλεότης,
Pfingstblume *f* ἡ παιωνία.
Pfingsten *n/pl.* ἡ πεντηκοστή (*sc.* ἡμέρα).
Pfingstfest *n* ἡ τῆς πεντηκοστῆς ἑορτή.
Pfingstrose *f* ἡ παιωνία.
Pfirsich *m* τὸ Περσικὸν μῆλον, ὁ Περσικός.
Pfirsichbaum *m* ἡ Περσικὴ μηλέα.
Pfirsichkern *m* ὁ τοῦ Περσικοῦ μήλου πυρήν (ῆνος).
Pflänzchen *n* τὸ φυτάριον, ὁ βλαστός, ἡ βλάστη.
Pflanze *f* τὸ φυτόν, τὸ φύτευμα, ἡ βοτάνη, ~n setzen φυτὰ ἐμβάλλειν εἰς τὴν γῆν, ~n ziehen φυτοτροφεῖν, φυτουργεῖν, Pflege der ~n ἡ φυτουργία.
pflanzen φυτεύειν (in etw. εἴς τι), ἐμφυτεύειν τινί, gepflanzt φυτευτός.
Pflanzen *n* ἡ φυτεία, ἡ φύτευσις.
pflanzenartig φυτικός, φυτοειδής.
Pflanzenbeet *n* ἡ φυταλιά.
Pflanzenbeschreibung *f* τὰ βοτανικά, τὰ περὶ τῶν φυτῶν ob. βοτανῶν (als Buch), ἡ περὶ τῶν φυτῶν ob. βοτανῶν διήγησις (als Handlung).
Pflanzenkenner *m* ὁ τῶν φυτῶν ob. βοτανῶν ἐμπείρως ἔχων. [ρία.]
Pflanzenkenntnis *f* ἡ τῶν φυτῶν ob. βοτανῶν ἐμπει-
Pflanzenkunde *f* ἡ βοτανική (*sc.* ἐπιστήμη).
Pflanzenleben *n* ἡ τῶν φυτῶν ζωή. [φυτῶν γένος.]
Pflanzenreich *n* τὰ φυτά, τὰ φυτεύματα, τὸ τῶν
Pflanzensaft *m* ὁ (βοτανῶν) χυμός.
Pflanzentier *n* τὸ ζῳόφυτον.
Pflanzenwelt *f* τὰ τῶν φυτῶν, τὰ φυτά.
Pflanzenzucht *f* ἡ φυτουργία.
Pflanzer *m* (der pflanzt) ὁ φυτευτής, ὁ φυτουργός, gew. durch Verben, (Kolonist) ὁ ἄποικος.
Pflanzholz *n* ὁ ἐμβολεύς.
Pflanzloch *m* ὁ γῦρος.
Pflanzreis *n* ὁ βλαστός, τὸ βλάστημα, τὸ φυτευτήριον. [φυτώριον.]
Pflanzschule *f* τὸ φυτευτήριον, τὸ φυτούργιον, τὸ
Pflanzstadt *f* ἡ ἀποικία.
Pflanzung *f* ἡ φύτευσις, ἡ φυτεία (das Pflanzen), ἡ φυταλιά, τὸ φυτούργημα (ein bepflanzter Ort).
Pflanzvolk *n* οἱ ἄποικοι.
Pflaster *n* (für Wunden u. dgl.) τὸ ἔμπλαστον (ἔμπλαστρον), τὸ ἐπί-, κατάπλασμα, ein erweichendes ~ τὸ μάλαγμα, mit ~ belegen καταπλάττειν, (Straßen~) τὸ λιθόστρωτον, τὸ ἔδαφος.
pflasterähnlich, -artig ἐμπλαστρώδης, μαλαγματώδης.
Pflästerchen *n* τὸ καταπλασμάτιον.
Pflasterer *m* b. *part.* b. folg. Verben.
pflastern στρωννύναι, καταστρωννύναι λίθους, gepflastert στρωτός, mit Steinen gepflastert λιθόστρωτος (2).
Pflastern *n* ἡ στρῶσις.
Pflasterstein *m* ὁ λίθος. [ἀγορᾶς περίτριμμα.]
Pflastertreter *m* ὁ ἀγοραῖος, ὁ περιαγοραῖος, τὸ
Pflaume *f* τὸ κοκκύμηλον, τὸ προῦμνον, τὸ προῦνον.
Pflaumenbaum *m* ἡ κοκκυμηλέα, ἡ κοκκύμηλος.
Pflaumenkern, -stein *m* τὸ τοῦ κοκκυμήλου ὀστοῦν.
Pflege *f* ἡ θεραπεία, ἡ κηδεμονία (Wartung, Besorgung), ἡ ἐπιμέλεια (Sorge, Sorgfalt), ἡ τροφή (Unterhalt, Beköstigung), ~ der Kranken ἡ νοσοκομία, ἡ τῶν νοσούντων θεραπεία, j-m einen zur ~ übergeben παραδιδόναι τινί τινα τρέφειν, Mangel an ~ ἡ ἀθεραπευσία, ἡ ἀθεραπεία, ohne ~ ἀθεράπευτος (2).
pflegebefohlen τρόφιμος, ἐπιτεταραμμένος, der Pflegebefohlene ὁ τροφός. [φοντες, οἱ παιδοτρόφοι.]
Pflegeeltern *pl.* οἱ τροφοί ob. durch b. *part.* οἱ τρέφ-
Pflegekind *n* ὁ (ἡ) τρόφιμος παῖς, auch bloß ὁ τρόφιμος, ὁ εἰς τροφὴν παραδεδομένος. [φουσα.]
Pflegemutter *f* ἡ τροφός oder durch b. *part.* ἡ τρέφ-
pflegen I *trans.* θεραπεύειν (τινά u. τι), κήδεσθαι (M.) τινος, ἐπιμέλειαν ob. θεραπείαν ποιεῖσθαι (M.) τινος, den Körper ~ θεραπεύειν τὸ σῶμα, den Bauch ~ χαρίζεσθαι (M.) ob. δουλεύειν τῇ γαστρί, der Ruhe ~ ἀπολαύειν σχολῆς, Rat ~ mit j-m über etw. συμβουλεύεσθαι (M.) τινι περί τινος, Unterhandlungen ~ mit j-m λόγους ποιεῖσθαι πρός τινα ob. τινι, Umgang ~ mit j-m οἰκείως ἔχειν πρός τινα. — II *intr.* εἰωθέναι, ἔθος ἔχειν, (von Sitten und Gebräuchen) νομίζειν, (mit dem Nebenbegriff der Neigung, etw. gern tun) φιλεῖν, wie es zu geschehen pflegt ὅποια φιλεῖ γίγνεσθαι, in allgemeinen Erfahrungssätzen gibt man ~ mit b. *inf.* gewöhnlich durch den *aor.*, z.B. die Zeit pflegt vieles zu zerstören ὁ χρόνος πολλὰ διέλυσεν, ob. durch das *prs.*, z.B. Glück pflegt Übermut zu erzeugen ἡ εὐδαιμονία τίκτει ὕβριν, zur Bezeichnung einer wiederholten Handlung in der Vergangenheit steht das *imp.* mit ob. ohne ἄν ob. b. *aor.* mit ἄν, z.B. er pflegte zu sagen ἔλεγε, ἔλεξεν ἄν.
Pfleger *m* ὁ θεραπευτής, ὁ ἐπιμελητής, ὁ ἐπίτροπος ob. durch die Verben. [ἡ τροφός.]
Pflegerin *f* ἡ θεραπεύουσα ob. ἐπιμελουμένη γυνή,
Pflegesohn *m* ὁ τρόφιμος παῖς.
Pflegetochter *f* ἡ τρόφιμος παῖς.
Pflegevater *m* ὁ τροφός, ὁ τροφεύς.
Pflegling *m* ὁ (ἡ) τρόφιμος.
pflegios ἀθεράπευτος (2) ob. durch b. *part.* von ἀμελεῖν, Zustand eines Pflegiosen ἡ ἀθεραπευσία, ἡ ἀθεραπεία.
Pflegung *f* ἡ θεραπεία ob. durch Verben.
Pflicht *f* τὸ δέον, τὸ προσῆκον, τὸ καθῆκον, τὸ ἔργον, τὸ χρέος, ἡ τάξις, seine Pflicht tun, erfüllen τὰ δέοντα usw. ob. τὰ νόμιμα ποιεῖν, gegen seine ~ handeln παρὰ τὰ προσήκοντα πράττειν, seine ~ nicht tun, versäumen ἐλλείπειν τοῦ δέοντος, λείπειν τὴν τάξιν (eig. seinen Posten verlassen), etw. für seine ~ halten οἴεσθαι δεῖν mit *inf.*, es ist ~ j-s wird häufig durch den *gen.* c. *nom.* ob. durch b. *neutr.* c. *pron. poss.* übersetzt, z.B. es ist die ~ eines guten Mannes ἀγαθοῦ ἀνδρός ἐστιν, es ist meine ~ ἐμόν ἐστι, oft auch nur durch den Artikel, z.B. die ~en des Königs τὰ τοῦ βασιλέως, meine ~(en) τὰ ἐμά, die ~en gegen Gott τὰ περὶ θεόν, die ~en der Freundschaft τὰ τῆς φιλίας, die ~ erfordert etw. δεῖ ob. χρὴ ποιεῖν τι, j-n in ~ nehmen λαμβάνειν ὅρκον παρά τινος, j-m etw. zur ~ machen ἐπισκήπτειν τινί τι ob. *inf.*

Digitized by Google

pflichtbrüchig ἐπίορκος, ψεύδορκος, ἄπιστος (jämtl. 2).
Pflichteifer *m* ἡ προθυμία, ἡ ἐπιμέλεια, ὁ ζῆλος, ἡ χρηστότης (ητος), ἡ δικαιοπραγία, ἡ περὶ τὰ δέοντα od. προσήκοντα σπουδή.
pflichteifrig σπουδαῖος.
Pflichterfüllung *f* τὸ τὰ δέοντα od. προσήκοντα ποιεῖν, ἡ δικαιοσύνη, (gegen die Gottheit, Eltern u. dgl.) ἡ εὐσέβεια, ἡ ὁσιότης (ητος). [κου λελυμένος.]
pflichtfrei ἀτελής, οὐχ ὑπήκοος (2), ἐλεύθερος, ὀρ-
Pflichtgefühl *n* ἡ εὐσέβεια, ἡ ὁσιότης (ητος).
pflichtgemäß, -getreu ὅσιος, δίκαιος, εὐσεβής, ~ handeln πράττειν κατὰ τὸ προσῆκον.
pflichtig ὑποτελής, ὑπήκοος (2), ~ sein ὀφείλειν.
Pflichtleistung *f* s. Pflichterfüllung; (Eidesleistung) ὁ ὅρκος, ἡ ὁρκωμοσία.
Pflichtliebe *f* s. Pflichteifer.
pflichtlos ἀνόσιος (2), ἄδικος (2), ἀσεβής.
pflichtmäßig s. pflichtgemäß. [b. *neutr.* b. *adj.*]
Pflichtmäßigkeit *f* ἡ εὐσέβεια, ἡ ὁσιότης (ητος) und
pflichtschuldig s. pflichtgemäß.
Pflichtteil *m* u. *n* ἡ νόμιμος μερίς (ίδος).
pflichttreu s. pflichtgemäß.
Pflichttreue *f* s. Pflichtmäßigkeit.
pflichtvergessen ἄδικος (2), ἀσεβής, ἀμελής, ἀνόσιος (2).
Pflichtvergessenheit *f* ἡ ἀσέβεια, ἡ ἀνοσιότης (ητος), ἡ ἀμέλεια u. b. *neutr.* b. *adj.*
Pflichtverletzung, -versäumnis *f* ἡ ἀμέλεια, τὸ ἁμάρτημα, τὸ ἀσέβημα, τὸ ἀσεβεῖν.
pflichtwidrig παράνομος (2), ἀσεβής, ἄδικος (2), ἀνόσιος (2), παρὰ τὰ καθήκοντα.
Pflichtwidrigkeit *f* (als Sache) τὸ ἀσεβές, τὸ ἀνόσιον, (als Handlung) τὸ ἀσέβημα, τὸ ἀνόσιον usw. ἔργον.
Pflock *m* ὁ πάτταλος, τὸ παττάλιον (um etw. daran zu hängen), ὁ γόμφος (zur Verbindung von Brettern u. Balken), τὸ ἔμβολον (zum Vorstecken u. Verstopfen), τὸ ἔνδρυον (am Pfluge), ἡ βάλανος (zum Verschließen der Tür), τὸ παραξόνιον (an der Wagenachse), ὁ σκαλμός (Ruderpflock), mit Pflöcken befestigen, verbinden πατταλεύειν, προσπατταλεύειν, γομφοῦν.
pflücken δρέπειν (u. M.), ἀποδρέπεσθαι (M.), Blumen ~ ἄνθη συλλέγειν, Früchte ~ καρποὺς δρέπεσθαι oder ἀπολέγειν, καρπολογεῖν, (rupfen) τίλλειν, ἀποτίλλειν.
Pflücken *n* durch Verben.
Pflug *m* τὸ ἄροτρον, den ~ ziehen ἀροτροφορεῖν, das ist sein Acker und ~ (Sprichw.) ἐκ τούτων γεωργεῖ, τοῦτο γεωργεῖ, ἐπιτηδεύει od. ἐργάζεται.
pflugähnlich, -artig ἀρατροειδής.
pflugbar ἀρόσιμος, ἀροτός, ἀροτήσιμος (jämtlich 2).
pflügen ἀροῦν, ἀροτροῦν, ἀροτρεύειν, ἀροτριᾶν (-ιοῦν), ἀροτριάζειν, gepflügt ἀροτός, ἀρόσιμος (2), geflügtes Land ἡ ἀροτὸς γῆ, ἡ ἄρουρα.
Pflügen *n* ὁ ἄροτος, die Zeit zum ~ ὁ ἄροτος.
Pflüger *m* ὁ ἀροτήρ (ῆρος), ὁ ἀρότης, ὁ ἀροτρεύς.
Pflügezeit *f* ὁ ἄροτος.
Pflughaupt *n* τὸ ἔλυμα.
Pflugland *n* ἡ ἄρουρα, ἡ ἀρόσιμος γῆ.
Pflugochse *m* ὁ ἀροτὴρ (ῆρος), ἀρότης od. ἀροτριῶν βοῦς. [ππος.]
Pflugpferd *n* ὁ ἀροτὴρ (ῆρος), ἀρότης od. ἀροτριῶν
Pflugrad *n* ὁ τοῦ ἀρότρου τροχός.
Pflugreute *f* τὸ τοῦ ἀρότρου ξύστρον od. ὁ τοῦ ἀρότρου ξυστήρ (ῆρος).
Pflugschar *f* ὁ ἀροτρόπους (οδος), ἡ ὕννις (εως).
Pflugsterz *m*, **-sterze** *f* ἡ ἐχέτλη.
Pflugstier *m* s. Pflugochse.
Pflugwage *f* τὸ τοῦ ἀρότρου ζυγόν. [φλέψ.]
Pfortader *f* ἡ τῶν πυλῶν φλέψ (βός), ἡ στελεχιαία
Pförtchen *n* ἡ πυλίς (ίδος).
Pforte *f* ἡ πύλη, ἡ θύρα (beide gew. *pl.*).
Pförtner *m* ὁ πυλωρός, ὁ θυρωρός, ὁ θυροιγός, ~ sein θυρωρεῖν, πυλωρεῖν.
Pförtnerwohnung *f* τὸ θυρωρεῖον, τὸ πυλώριον.
Pfoste *f* ἡ παραστάς (άδος), ὁ σταθμός (*pl.* auch τὰ σταθμά).
Pfote *f* ὁ πούς (οδός), ἡ χείρ (ειρός).
Pfrieme *f* τὸ κεντητήριον, ἡ κέστρα, τὸ ὄπεας (ατος), τὸ ὀπήτιον, ὁ στιγεύς.
Pfriemenkraut *n* τὸ σπάρτον, ὁ (ἡ) σπάρτος, τὸ λινόσπαρτον. [τὸ ἐπίφραγμα.]
Pfropf, Pfropfen *m* τὸ βύσμα, τὸ ἔμβολον, ὁ ἐμβολεύς.
pfropfen 1. (Bäume u. Sträucher) ἐγκεντρίζειν, ἐνθεματίζειν, ἐπιπηγνύναι, ἐμφυτεύειν, ἐμβάλλειν φυτόν, ἐνθέματα ἐντιθέναι od. ἐμβάλλειν. — 2. (stopfen) ἐμβάλλειν, στοιβάζειν, voll ~ mit etw. ἀναπληροῦν, ἐμπιμπλάναι τινός.
Pfropfen *n* (der Bäume) ἡ ἐγκέντρισις, ὁ ἐγκεντρισμός, ἡ ἐμφυτεία, ὁ ἐνθεματισμός.
Pfropfreis *n* ἡ ἐμβολάς (άδος), τὸ ἔμβολον, τὸ ἔνθεμα, τὸ κλῆμα, ὁ ἐπίπηξ (γος).
Pfründe *f* ἡ δωρεά, ἡ ἐπικαρπία, ἡ ἰαρωσύνη.
Pfuhl *m* τὸ τέλμα, ἡ ἰλύς (ύος).
Pfühl *m*, *n* ἡ τύλη, τὸ στρῶμα, τὸ κατάστρωμα.
pfui φεῦ, βαβαί, dazu muß ich ~ sagen ταῦτα ἀπέπτυκα.
Pfund *n* ἡ λίτρα.
pfündig λιτριαῖος. [λότρια σοφίζεσθαι (M.).]
pfuschen αὐτοσχεδιάζειν, in fremdes Handwerk ~ ἀλλ-
Pfuscher *m* ὁ αὐτοσχεδιαστής, ὁ ἰδιώτης.
Pfuscherei *f* τὸ αὐτοσχεδιάζειν (das Pfuschen), τὸ αὐτοσχέδιασμα (Pfuscherarbeit). [κός, *adv.* ἰδιωτικῶς.]
pfuscherhaft ἰδιωτικός, αὐτοσχέδιος, αὐτοσχεδιαστι-
Pfütze *f* τὸ τέλμα, ἡ ἰλύς (ύος).
Phalanx *f* ἡ φάλαγξ (γγος), eine ~ bilden ἐπὶ φάλαγγος τάττειν, sich in ~ aufstellen b. P.
Phänomen *n* τὸ φαινόμενον, τὸ φάσμα, τὸ φάντασμα.
Phantasie *f* (Einbildungskraft) ἡ φαντασία, τὸ φανταστικόν, (Vorstellung) ἡ φαντασία, τὸ φανταστόν, τὸ φάντασμα, (in der Musik) τὸ αὐτοσχέδιον μέλος, siehe Erdichtung.
phantasieren φάσματα od. φαντάσματα πλάττειν, λῆρεῖν, φαντασιοκοπεῖν, (im Fieber) μαίνεσθαι (P.), παραλέγειν, (in der Musik) αὐτοσχεδιάζειν μέλος.
Phantasieren *n* ἡ λήρησις, gew. durch Verben, (im Fieber) ἡ μανία, (in der Musik) τὸ αὐτοσχεδιάζειν.
Phantast *m* ὁ ἐνθουσιαστής u. b. *part.* der Verben.
Phantasterei *f* ὁ ἐνθουσιασμός, (im verächtlichen Sinne) τὰ ὀνείρατα, οἱ λῆροι, τὰ ληρήματα.
phantastisch ἐνθουσιαστικός, ἐνθουσιάζων, ἔνθεος (2), (verächtlich) ληρώδης.
Phantom *n* τὸ φάσμα, τὸ φάντασμα.
Pharaonsratte *f* ὁ ἰχνεύμων (ονος).
Pharmakopöe *f* οἱ περὶ τῆς φαρμακοποιίας νόμοι.
Pharmazeut *m* ὁ φαρμακεύς.
Pharmazeutik *f* ἡ φαρμακευτική. [νης πάθη.]
Phase *f* ἡ φάσις, die ~n des Mondes τὰ τῆς σελήνης
Philanthrop *m* ὁ φιλάνθρωπος.
Philanthropie *f* ἡ φιλανθρωπία.
philanthropisch φιλάνθρωπος (2).
Philister *m* ὁ βάναυσος (καὶ μικρολόγος ἄνθρωπος).
Philisterei *f* ἡ βαναυσία.
philisterhaft βάναυσος (2), βαναυσικός.
Philolog *m* ὁ φιλόλογος.
Philologie *f* ἡ φιλολογία.
philologisch φιλόλογος (2).
Philosoph *m* ὁ φιλόσοφος, ὁ σοφός.
Philosophie *f* ἡ φιλοσοφία.
philosophieren φιλοσοφεῖν.
philosophisch φιλόσοφος (2), ἀκριβής (genau).
Phlegma *n* (im Blute) τὸ φλέγμα, übtr. (Trägheit) ἡ βραδυτής (ητος), ἡ βλακεία. [βλαξ (κός).]
phlegmatisch eig. φλεγματικός, übtr. (träge) βραδύς,
Phönix *m* ὁ φοῖνιξ (κος).
Phrase *f* ὁ λόγος, τὰ ῥήματα, hohle ~n ὁ λόγων κόμπος, das sind leere ~n λόγοι ἄλλως oder ταῦτα.

Digitized by Google

Phraſendrechſler, -macher *m* ὁ καλλιεπής, ὁ κεκαλλιεπημένους λόγους λέγων.
Phraſendreſcher *m* ὁ κενολογῶν.
Phyſik *f* ἡ φυσική (*sc.* ἐπιστήμη), τὰ φυσικά, ~ treiben φυσιολογεῖν, σκοπεῖν τὰ τῆς φύσεως.
phyſikaliſch φυσικός.
Phyſiker *m* ὁ φυσικός, ὁ φυσιολόγος, ὁ τὰ τῆς φύσεως σκοπῶν.
Phyſiognom *m* ὁ φυσιογνώμων (ονος), ein ~ ſein φυσιογνωμονεῖν.
Phyſiognomie *f* τὸ πρόσωπον, τὸ τοῦ προσώπου εἶδος, ἡ ὄψις, aus der ~ beurteilen φυσιογνωμονεῖν.
Phyſiognomik *f* ἡ φυσιογνωμονία, in der ~ erfahren φυσιογνωμονικός, (als Buch) τὰ φυσιογνωμονικά.
Phyſiolog *m* ὁ φυσιολόγος, ~ ſein φυσιολογεῖν.
Phyſiologie *f* ἡ φυσιολογία.
phyſiologiſch φυσιολογικός.
phyſiſch φυσικός.
pichen πιττοῦν.
Pichen *n* ἡ πίττωσις.
Pichwachs *n* ὁ πιττόκηρος.
Picke *f* ἡ δίκελλα.
Pickelhaube *f* ἡ κυνῆ.
picken κολάπτειν (mit dem Schnabel).
Picknick *n* ὁ ἔρανος, τὸ συναγώγιον od. συναγώγιμον δεῖπνον, τὸ ἀπὸ συμβολῶν δεῖπνον od. συμπόσιον, ein ~ geben παρακαλεῖν εἰς ἔρανον (auch: zu einem ~ einladen).
Piedeſtal *n* ἡ βάσις, τὸ βάθρον, ὁ στυλοβάτης.
piepen πιππίζειν, τιτίζειν, σπίζειν, ein ~der Vogel ὁ πίπος.
Piepen *n* durch Verben. [Mangel an ~ ἡ ἀσέβεια.]
Pietät *f* ἡ εὐσέβεια, gegen j-n εἰς, πρός, περί τινα,
pietätlos ἀσεβής, gegen j-n εἰς, πρός, περί τινα.
pietätvoll εὐσεβής, gegen j-n ſ. d. vor. Wort.
pikant δριμύς (von Geſchmack u. Geruch), ὀξύς (vom Geſchmack), δηκτικός (für das Gemüt).
Pike *f* ἡ λόγχη, τὸ δόρυ (ατος).
Pikenträger *m* ὁ λογχο-, δορυφόρος.
Pikett *n* (Feldwache) αἱ προφυλακαί, οἱ προφύλακες.
Pilaſter *m* ἡ παραστάς (άδος).
Pilger, Pilgrim *m* ὁ ὁδοιπόρος, ὁ ὁδίτης (Wanderer, Reiſender), ὁ ξένος (Fremder).
Pilgerleben *n*, **-ſchaft** *f* ἡ ὁδοιπορία, ἡ ἀποδημία.
pilgern πορεύεσθαι (P.), ὁδοιπορεῖν.
Pille *f* ὁ τροχίσκος, τὸ κατάποτον, τὸ καταπότιον, ὁ κόκκος, τὸ γογγυλίδιον, ὁ φθόις (εως), ὁ φθοΐσκος.
Pillendreher *m* ὁ φαρμακεύς.
Pilot *m* ὁ κυβερνήτης.
Pilz *m* ὁ μύκης (ητος), eßbarer ~ ὁ βωλίτης, von ~en gemacht μυκήτινος. [τὰ βιστάκια.]
Pimpernuß *f* ἡ πιστάκη, τὰ πιστάκια, τὰ ψιττάκια,
Pimpernußbaum *m* ἡ πιστάκη.
Pinie *f* (als Frucht) ἡ πίτυς (ίδος), ſ. Pinienbaum.
Pinienbaum *m* ἡ πίτυς (υος).
Pinienkern *m* ὁ κόκκαλος, ἡ ὀστρακίς (ίδος), ἡ πιτυΐς (ίδος), ὁ πιτύινος κῶνος.
Pinienzapfen *m* ὁ στρόβιλος, ὁ κῶνος.
Pinne *f* ὁ κνώδαξ (κος).
Pinſel *m* τὸ γραφεῖον, ἡ γραφίς (ίδος), τὸ γραφίδιον, übtr. (einfältiger Menſch, Einfaltspinſel) ὁ ἠλίθιος, ὁ βλάξ (κός).
Pinzette *f* ἡ λαβίς (ίδος), τὸ λαβίδιον.
Pirat *m* ὁ πειρατής, ὁ λῃστής (κατὰ θάλατταν).
Pirol *m* ὁ χλωρίων (ωνος).
piſpern ψιθυρίζειν.
Piſſe *f* τὸ οὖρον, τὸ οὖρημα, kalte ~ ἡ στραγγουρία.
piſſen οὐρεῖν, ὀμιχεῖν, in etw. ~ ἐνουρεῖν εἰς od. ἔν τινι, ein wenig ~ ὑπουρεῖν.
Piſſen *n* ἡ οὔρησις.
piſſern οὐρητιᾶν. [ρήθρα.]
Piſstopf *m* ἡ ἀμίς (ίδος), ἡ οὐρητρίς (ίδος), ἡ ἐνου-
Piſtazie *f* ſ. Pimpernuß.
pittoresk γραφικός.
placieren καταχωρίζειν.
placken ſich μοχθεῖν, mit etw. περί τι od. ἐπί τινι, ταλαιπωρεῖν ἀμφί τι od. ποιοῦντά τι, πράγματα od. πόνον ἔχειν ποιοῦντά τι.
Plackerei *f* τὸ ἐπιπονώτατον ἔργον, ὁ πόνος, ὁ μόχθος, ἡ ταλαιπωρία, ~ von etw. haben πράγματα ἔχειν ἀμφί τι.
plädieren ἐθέλειν, δέχεσθαι (M.) τι.
Plafond *m* τὸ φάτνωμα (gew. *pl.*).
Plage *f* 1. τὸ κακόν, ἡ συμφορά, ἡ λύπη, ὁ πόνος, ὁ μόχθος, ἡ ταλαιπωρία, ~ haben mit etw. ſiehe Plackerei haben unter Plackerei; (geplagt werden) κακοῦσθαι (P.), κακὰ πάσχειν. — 2. (Beſchwerde, Beläſtigung) ἡ ἀνία, ἡ ἀχθηδών (όνος).
Plagegeiſt, Plager, Plageteufel *m* ὁ κακοδαίμων (ονος), ὁ ἀλάστωρ (ορος, auch von Menſchen), ἡ ἐρινύς (ύος).
plagen 1. κακοῦν, ταλαιπωρεῖν. θλίβειν τινά, geplagt werden auch κακοπαθεῖν, κακὰ πάσχειν. — 2. (betrüben) λυπεῖν, ἀνιᾶν τινα. — 3. (abmatten) καταπονεῖν τινα, ἐνοχλεῖν τινι. — 4. (zu ſchaffen machen) πράγματα παρέχειν τινί. — 5. (j-m immer anliegen) ἐγ-, ἐπικεῖσθαί τινι, mit Bitten ~ λιπαρεῖν. — 6. ſich mit etw. ~ πόνον od. πράγματα ἔχειν ποιοῦντά τι, ſie haben ſich nicht umſonſt geplagt οὐκ ἄλλως αὐτοῖς πεποίηται, von einem böſen Geiſte geplagt ſein κακοδαιμονᾶν, geplagt außer d. *part.* auch ἄθλιος, ταλαίπωρος (2).
Plagiat *n* τὸ κλέμμα.
Plagiator *m* ὁ κλέπτης.
Plaid *m* u. *n* ἡ χλαῖνα.
Plakat *n* τὸ πρόγραμμα, etw. durch ein ~ bekannt machen προγράφειν τι.
plan (eben) ὁμαλός, ἰσόπεδος (2).
Plan *m* 1. (ebener Platz) τὸ πεδίον. — 2. übtr. etw. auf den ~ bringen εἰς μέσον φέρειν, προφέρειν, τιθέναι, προ-, κατατιθέναι. — 3. (Grundriß) τὸ διάγραμμα, ἡ δια-, ὑπογραφή, einen ~ zu etw. entwerfen δια-, ὑπογράφειν. — 4. (ein in Gedanken gemachter Entwurf) ἡ βουλή, ἡ γνώμη, ἡ διάνοια, ἡ προαίρεσις, liſtiger ~ τὸ μηχάνημα, τὸ τέχνημα, einen ~ faſſen βουλεύεσθαι (M.), κατασκευάζεσθαι (M.) βουλήν, προαιρεῖσθαι (M.), einen ~ gegen j-n faſſen ἐπιβουλεύειν τινί, den ~ haben βούλεσθαι (P.), διανοεῖσθαι (P.), τὴν γνώμην ἔχειν od. ποιεῖσθαι (M.) mit *inf.*, einen ~ ausführen διαπράττεσθαι (M.) ἃ ἐβούλετό τις.
Plane *f* τὸ λίνου στρῶμα.
Planet *m* τὸ πλανητὸν od. περιφερόμενον ἄστρον, ὁ πλάνης (ητος) od. πλανήτης ἀστήρ.
Planetenbahn *f* ἡ τῶν πλανητῶν ἄστρων περιφορά.
Planetenſyſtem *n* ἡ τῶν πλανητῶν ἄστρων τάξις.
planieren λεαίνειν, λειοῦν, ὁμαλοῦν, ὁμαλίζειν.
Planieren *n* ὁ ὁμαλισμός, ἡ λέανσις, ἡ λείωσις.
planiert λεῖος, ὁμαλός, ὁμαλής. [περιφραγή.]
Planke *f* τὸ φράγμα, τὸ περίφραγμα, ὁ φραγμός, ἡ
Plänkelei *f* ἡ ἀκροβόλισις, ὁ ἀκροβολισμός, ὁ διακροβολισμός, ἡ ἀψιμαχία. [μαχεῖν.]
plänkeln ἀκροβολίζεσθαι, διακροβολίζεσθαι (M.), ἀψι-
Plänkeln *n* ſ. Plänkelei.
plänkelnd ἀψίμαχος (2).
Plänkler *m* ὁ ἀκροβολιστής, ὁ ἀψίμαχος.
planlos ἄβουλος, ἄσκεπτος, ἀπερίσκεπτος, ἄλογος (ſämtlich 2), μάταιος, *adv.* ἄνευ γνώμης.
Planloſigkeit *f* ἡ ἀβουλία od. b. *neutr.* d. *adj.*
planmäßig (dem Plane entſprechend) ἐπιτήδειος, (mit Überlegung u. Abſicht) ἐκ προαιρέσεως, γνώμῃ.
Planmäßigkeit *f* ἡ εὐβουλία, τὸ ἐπιτήδειον.
Plantage *f* ἡ φυταλιά.
Plapperer *m* ὁ πολυλόγος, ὁ πολύλαλος, ὁ ἀδολέσχης, ὁ σπερμολόγος.

Digitized by Google

plapperhaft λάλος, πολυλόγος, σπερμολόγος, φλύαρος (sämtlich 2), ~ sein λαλαγεῖν, ἀδολεσχεῖν, (alles ausplaudern) πάντα ἐκλαλεῖν.
Plapperhaftigkeit *f* ἡ λαλιά, ἡ φλυαρία, ἡ πολυλογία, ἡ σπερμολογία.
Plappermaul *n* s. Plapperer, plapperhaft.
plappern λαλεῖν, λαλαγεῖν, ἀδολεσχεῖν, φλυαρεῖν, ληρεῖν, σπερμολογεῖν.
Plappern *n* ἡ λαλιά, ἡ λαλαγή, ἡ φλυαρία.
plärren ὀλολύζειν, ὠρύεσθαι (M.). [ὠργμός.]
Plärren *n* ἡ ὀλολυγή, ὁ ὀλολυγμός, ἡ ὠργή, ὁ
Plastik *f* ἡ πλαστική.
plastisch πλαστικός, ~ darstellen ἀναπλάττειν, ἐκ-, ἐντυποῦν, ~er Künstler ὁ πλάστης.
Platane *f* ἡ πλάτανος.
platanenartig πλατανώδης.
Platanenblatt *n* τὸ πλατάνου φύλλον.
Platanenhain, -wald *m* ὁ πλατανών (ῶνος).
Plateau *n* τὸ κατὰ τὰ ὄρη ὁμαλόν od. ὁμαλές.
Platsch *m* ὁ πάταγος.
platschen παταγεῖν.
Platschen *n* ὁ πάταγος.
plätschern καχλάζειν, ῥοθιάζειν.
Plätschern *n* τὸ κάχλασμα.
plätschernd ῥόθιος (2).
platt ὁμαλός, ὁμαλής, ἄ-, ἐπί-, ἰσόπεδος (2), (breit) πλατύς, (niedrig) ταπεινός (auch übtr.), ~es Land τὰ πεδία, οἱ ἀγροί.
Platte *f* (flacher Körper) ἡ πλάξ (κός), τὸ πέταλον, τὸ ἔλασμα, τὸ πλάτυσμα, (Glatze) ἡ φαλάκρα, τὸ φαλάκρωμα. [στήρ (ῆρος).]
Plätteisen *n* ἡ ὁμαλίστρα, τὸ ὁμάλιστρον, ὁ ὁμαλι-
plätten λεαίνειν, λειοῦν, ὁμαλίζειν.
Plätten *n* ἡ λέανσις, ὁ ὁμαλισμός, ἡ λείωσις.
plattenartig πλακώδης.
Plattenmönch *m* (ein Vogel) ὁ μελαγκόρυφος.
Platterbse *f* ὁ λάθυρος, ὁ ὄχρος. [παντὶ τρόπῳ.]
platterdings παντελῶς, παντάπασι, πάσῃ μηχανῇ,
plattförmig πλακώδης.
Plattfuß *m* ὁ (ἡ) πλατύπους (οδος). [(ητος).]
Plattheit *f* b. *neutr.* der *adj.*, übtr. auch ἡ ταπεινότης
plattieren περιπεταλοῦν, mit Gold, Silber plattiert ἐπί-, περίχρυσος (2), ἐπ-, περιάργυρος (2). [λήν.]
Plattkopf *m* ὁ πλατυκέφαλος od. πλατὺς τὴν κεφα-
plattköpfig πλατυκέφαλος (2).
plattnasig ὁ (ἡ) πλατύρριν (ινος).
Platz *m* 1. (Fleck, Stelle, Raum, Ort) ὁ τόπος, ὁ χῶρος, τὸ χωρίον, ἡ χώρα, ein ebener ~ τὸ πεδίον, ἡ πεδιάς (άδος), τὸ ὁμαλόν, τὸ ὁμαλές, breiter, weiter ~ ἡ εὐρυχωρία, enger ~ ἡ στενοχωρία, öffentlicher ~ ἡ ἀγορά. — 2. (bewohnter Ort) τὸ χωρίον, ein fester ~ τὸ ἔρυμα, τὸ ὀχύρωμα, τὸ ὀχυρὸν od. ἐχυρὸν χωρίον ein offener ~ τὸ ἀτείχιστον χωρίον, ἡ κώμη. — 3. (Ort, Sitz) ἡ ἕδρα, ὁ τόπος, ὁ θᾶκος, von seinem ~e aufstehen ἐξανίστασθαι τῆς ἕδρας, j-m seinen ~ einräumen εἴκειν od. ὑπείκειν τινὶ τῆς ἕδρας, ~ machen ἐκποδὼν ἰέναι, χωρεῖν od. ἀπέναι, ~ nehmen καθίζεσθαι, κατακλίνεσθαι (P.), j-m ~ machen ἐκποδὼν στῆναί τινι, εἴκειν od. ὑπείκειν τινὶ τῆς ὁδοῦ, j-n nötigen ~ zu nehmen καθίζειν τινά, j-m einen ~ anweisen χώραν ἀπονέμειν τινί, j-n von seinem ~ verdrängen ἀπελαύνειν od. ἐκβάλλειν τινὰ τῆς ἕδρας, an seinem ~ sein ἐν χώρᾳ εἶναι, ein ~ im Theater ἡ θέα, einen ~ im Theater haben, einnehmen u. dgl. θέαν καταλαμβάνειν od. ἔχειν, erster ~ ἡ πρωτεία, erster ~ bei Tische ἡ προκατάκλισις, den ersten ~ bei Tische haben προκατακλίνεσθαι (P.). — 4. (Amt, Posten, Stelle) ἡ τάξις, ἡ χώρα, der erste ~ τὰ πρωτεῖα, τὰ πρῶτα, den ersten ~ haben τὰ πρωτεῖα ἔχειν, πρωτεύειν, an j-s ~ kommen διαδέχεσθαί (M.) τινα, ἕπεσθαί τινι εἰς τὴν τάξιν, j-m einen ~ anweisen τάττειν τινά, seinen ~ ausfüllen ποιεῖν ἃ ἂν ἐπιταχθῇ τις, etw. ist am ~e ἐν χώρᾳ ἐστί τι, καιρὸν οὐ καλῶς ἔχει τι, etw. greift ~ ἐκνικᾷ, ἐπικρατεῖ, ἐπιπολάζει, πολὺ γίγνεταί τι, ~!, ~ gemacht! πάρεχ' ἐκποδών.
Plätzchen *n* τὸ τόπιον, τὸ μικρὸν χωρίον.
platzen (bersten) ῥήγνυσθαι, καταρ-, διαρρήγνυσθαι, σχίζεσθαι, διασχίζεσθαι (P.), (einen starken Schall verursachen) παταγεῖν, κροτεῖν, ψοφεῖν.
Platzen *n* (Bersten) ἡ ῥῆξις, (lauter Schall) ὁ πάταγος, ὁ κρότος, ὁ ψόφος, ὁ κτύπος. [χεῖν.]
Platzkommandant *m* ὁ φρούραρχος, ~ sein φρουραρ-
Platzregen *m* ὁ ὄμβρος (u. *pl.*), ὁ ῥαγδαῖος ὄμβρος, es fällt ein ~ ἐπιρ-, καταρρήγνυται (P.) ὄμβρος.
Plauderei *f* ἡ λαλιά, ἡ πολυλαλία, ἡ λαλαγή, ἡ ἀδολεσχία, ἡ σπερμολογία, ἡ φλυαρία.
Plauderer *m* ὁ πολύλαλος, ὁ ἀδολέσχης, ὁ σπερμολόγος, ὁ πολυλόγος, ὁ στωμύλος, ὁ φλύαρος.
plauderhaft λάλος, πολυλόγος, φλύαρος, ἀσίγητος, στωμύλος (sämtl. 2).
Plauderhaftigkeit *f* ἡ λαλιά, ἡ ἀδολεσχία, ἡ πολυλογία, ἡ στωμυλία u. b. *neutr.* b. *adj.*
plaudern λαλεῖν, λαλαγεῖν, πολυλογεῖν, σπερμολογεῖν, φλυαρεῖν, στωμύλλειν, mit j-m ~ διαλαλεῖν τινι u. πρός τινα, κοινολογεῖσθαί (M.) τινι, (von Liebenden) κωτίλλειν.
Plaudern *n* ἡ λαλιά, ἡ φλυαρία, ἡ κωτιλία, siehe Plauderei. [γυνή.]
Plaudertasche *f* ὁ λαλίστατος ἀνήρ, ἡ λαλιστάτη
plausibel πιθανός, εἰκώς, δόκιμος (2), δοκιμαστός, etw. ~ finden ἐπαινεῖν τι, j-m etw. ~ machen πείθειν τινά τι. [μοτικόν.]
Plebejer *m* ὁ δημότης, die ~ auch ὁ δῆμος, τὸ δη-
Plebejerin *f* ἡ δημότις (ιδος).
plebejisch δημοτικός.
Plebs *m* ὁ δῆμος.
Plektron *n* τὸ πλῆκτρον.
Pleonasmus *m* ὁ πλεονασμός.
Plethron *n* (= 100 griech. Fuß) τὸ πλέθρον, ein ~ groß, lang, breit πλεθριαῖος, zwei, drei, vier usw. Plethren groß usw. δι-, τρι-, τετράπλεθρος (2) usw.
Plinse *f*, **Plinz** *m* (Gebäck) τὸ λάγανον.
Plombe *f* (Bleisiegel) ἡ μολυβδῆ σφραγίς (ῖδος).
plombieren (ein Bleisiegel aufdrücken) μολυβδῆν σφραγῖδα ἐπιτιθέναι, (mit Blei ausfüllen) μολύβδῳ ἐκ-, ἀναπληροῦν.
plötzlich αἰφνίδιος (2), ἐξαιφνίδιος (2), ἐξαπίναιος, ὁ, ἡ, τὸ αὐτίκα, παραυτίκα od. παραχρῆμα, ἀπροσδόκητος (2, unerwartet), *adv.* αἰφνιδίως, ἐξαίφνης, αὐτίκα, παραυτίκα, παραχρῆμα, ἐξ ἀπροσδοκήτου, ganz ~ ἀγχίστροφος (2).
Plötzlichkeit *f* b. *neutr.* b. vorh. *adj.*, ἡ ὀξύτης (ητος).
Pluderhosen *f/pl.* οἱ θύλακοι.
plump (unförmlich) παχύς, ἄδρός, ὑπέρογκος (2), (schwerfällig) βραδύς, βαρύς, σκαιός, ἄτροπος (2), δυστράπελος (2), (grob) ἄγροικος (2), φορτικός, ἀκόσμιος (2), ἄκομφος (2), ~es Wesen, Betragen ἡ ἀγροικία, ἡ σκαιότης, ἡ φορτικότης (ητος), gew. b. *neutr.* b. *adj.*
Plumpheit *f* s. plump, gew. b. *neutr.* b. *adj.*
plumps κόγξ.
Plumpsack *m* (als Spiel) ἡ σχοινοβολίνδα, ἡ σχοινοφιλίνδα, ~ spielen σχοινοφιλίνδα παίζειν.
Plunder *m* (Lumpen) τὸ ῥάκος, τὸ ῥάκιον, (wertlose Sache) τὸ ῥωπικόν, χρῆμα οὐδενὸς ἄξιον, τὸ μηδέν.
Plünderer *m* ὁ λῃστής. gew. durch Verben, s. plündern.
Plunderkram *m* τὸ ῥωποπωλεῖον, s. Plunder.
plündern ἁρπάζειν, ἁρπαγὴν ποιεῖσθαι (M.), λῃστεύειν, ἄγειν καὶ φέρειν, διαρπάζειν (gew. eine Stadt), λῄζεσθαι (M.), λείαν ποιεῖσθαι (M.), Tempel ~ ἱερὰ συλᾶν, ἱεροσυλεῖν, (einen getöteten Feind) σκυλεύειν τινά.
Plünderung *f* ἡ ἁρπαγή, ἡ διαρπαγή, ἡ λεηλασία,

Digitized by Google

ἡ σύλησις, (eines Tempels) ἡ ἱεροσυλεία, (e-s getöteten Feindes) ἡ σκυλεία, auf ~ ausgehen ἐπὶ λείαν ἐξιέναι.
Plünderungszug *m* ἡ λῃστεία, ἡ λεηλασία.
Plural *m* ὁ πληθυντικός, im ~ πληθυντικῶς.
Plusquamperfektum *n* ὁ ὑπερσυντελικός.
Pöbel *m* τὸ πλῆθος, οἱ πολλοί, ὁ ὄχλος, ὁ συρφετός, ὁ σύρφαξ (κος), aus dem niedrigſten ~ δήμου τοῦ ἐσχάτου.
pöbelhaft δημώδης, συρφετώδης, ἄγροικος (2), φορτικός.
Pöbelhaufe *m* ὁ ὄχλος.
Pöbelherrſchaft *f* ἡ ὀχλοκρατία, in einer ~ leben ὀχλοκρατεῖσθαι (P.).
pochen 1. κρούειν, κόπτειν, an die Tür ~ κρούειν od. κόπτειν τὰς θύρας, es pocht, man pocht an die Tür κρούεται od. κόπτεται ἡ θύρα, das Herz pocht πάλλεται od. πηδᾷ ἡ καρδία. — 2. übtr. (ſtolz ſein auf etw.) μέγα φρονεῖν ἐπί τινι, auf etw. ~ (mit etw. prahlen) ἀλαζονεύεσθαι (M.) περί τινος, θρασύνεσθαι (P.) τινι u. ἐπί τινι, (auf etw. vertrauen) πιστεύειν τινί.
Pochen *n* ἡ κροῦσις, gew. durch Verben.
Pocher *m* durch d. *part.* d. Verben, (der Klopfer an der Tür) ὁ κόραξ (κος), ὁ λύκος, ἡ κορώνη.
Pocken *f/pl.* αἱ φλύκταιναι, die ~ bekommen φλυκταινοῦσθαι (P.).
Pockennarbe *f* ἡ ἀπὸ τῶν φλυκταινῶν οὐλή.
Podagra *n* ἡ ποδάγρα, τὰ ποδαγρικά, ἡ ποδαλγία, das ~ haben ποδαγρᾶν, ποδαλγεῖν, ποδαγριᾶν, κάμνειν τοὺς πόδας.
podagriſch ποδαγρικός.
Podagriſt *m* ὁ ποδαγρικός.
Poeſie *f* ἡ ποίησις, ἡ ποιητική.
Poet *m* ὁ ποιητής.
Poetin *f* ἡ ποιήτρια.
poetiſch ποιητικός.
Pokal *m* τὸ ἔκπωμα, τὸ ποτήριον, ὁ u. τὸ σκύφος, τὸ κύπελλον, τὸ δέπας (αος).
Pökel *m* ἡ ἅλμη.
Pökelfleiſch *n* τὰ ταριχηρὰ od. τεταριχευμένα κρέα.
pökeln ταριχεύειν.
Pökeln *n* ἡ ταριχεία.
Pökeltopf *m* τὸ ταριχηρὸν κεράμιον.
pokulieren συμπίνειν, κωθωνίζεσθαι.
Pol *m* ὁ πόλος.
Polarkreis *m* ὁ ἀρκτικὸς κύκλος.
Polarſtern *m* ὁ ἀρκτοῦρος.
Polei *m* (eine Pflanze) ἡ βλήχων (ωνος), ἡ βληχώ (οῦς).
Polemik *f* ἡ διαφορά (Uneinigkeit), ἡ ἀμφισβήτησις (das Disputieren), ἡ ἐριστικὴ τέχνη od. τὰ ἐριστικόν (als Kunſt).
polemiſch διάφορος (2), ἀμφισβητητικός, ἐριστικός.
polemiſieren gegen j-n ἀμφισβητεῖν, ἐρίζειν τινί od. πρός τινα.
Polhöhe *f* τὸ ἔξαρμα πόλου, τὸ ἔπαρμα.
polieren ξεῖν, ξύειν, ἀποξεῖν, ἀποξύειν, λεαίνειν (glätten), poliert ξεστός, ξυστός, λεῖος (geglättet), λαμπρύνειν, στιλπνοῦν (glänzend machen), poliert στιλπνός (glänzend).
Polieren *n* ἡ ξέσις, ἡ ξύσις, ἡ λείωσις (Glätten), ἡ στίλβωσις (das Glänzendmachen).
Politik *f* ἡ πολιτική (Staatskunſt), τὰ πολιτικά, τὰ περὶ τὴν πόλιν (Staatsangelegenheiten, -geſchäfte), ἡ πολιτεία, τὸ πολίτευμα (u. *pl.*, politiſche Grundſätze), übtr. ἡ σοφία, ἡ πανουργία.
Politiker *m* ὁ πολιτικὸς ἀνήρ, ἀνὴρ ἀκριβῶς ἐπιστάμενος τὰ πολιτικά od. τὰ τῆς πόλεως.
politiſch πολιτικός, übtr. σοφός, πανοῦργος (2), j-s ~er Gegner ſein ἀντιπολιτεύεσθαί (M.) τινι.
Politur *f* eig. ἡ λειότης, ἡ γλαφυρότης (ητος), ἡ λαμπρότης (ητος), auch τὸ κάλλος, ἡ καλλονή (ſtattliches Äußere), ἡ εὐκοσμία (feine Manieren), einer Sache ~ geben (ſorgfältig ausarbeiten) ἀκριβῶς ἐξεργάζεσθαί (M.) τι.
Polizei *f* ἡ τῆς εὐνομίας od. εὐκοσμίας ἐπιμέλεια, (als Perſonen) οἱ ἀστυνόμοι, οἱ ἀγορανόμοι (Marktpolizei).
Polizeiamt *n* ἡ ἀστυνομία, (als Lokal) τὸ ἀστυνόμιον, (als Perſonen) οἱ ἀστυνόμοι.
Polizeibeamter *m* ὁ ἀστυνόμος, ~ ſein ἀστυνομεῖν.
Polizeidiener *m* ὁ δημόσιος, ὁ μαστιγοφόρος, (in Athen) ὁ τοξότης, ὁ Σκύθης.
Polizeidirektor *m* ὁ ἐπὶ τῆς ἀστυνομίας, ὁ εἰρηνάρχης.
Polizeigeſetz *n* ὁ ἀστυνομικὸς νόμος.
Polizeimann *m* ſ. Polizeidiener.
Polizeioffiziant *m* ὁ ἀστυνόμος.
Polizeiordnung *f* ἡ ἀστυνομικὴ τάξις, ἡ περὶ τῆς εὐνομίας τάξις.
Polizeiweſen *n* τὰ περὶ τὴν ἀστυνομίαν, τὰ ἀστυνομικά.
Polizeiwiſſenſchaft *f* ἡ ἀστυνομική.
Pollution *f* ὁ ὀνειρωγμός, ὁ ἐξονειρωγμός, an ~en leiden ὀνειρώττειν, ἐξονειρώττειν, ἐξονειροῦν, der an ~en leidet ὁ ἐξονειρωτικός.
Polſter *n* ἡ τύλη, ὁ τύλος, τὸ τυλεῖον, τὸ στρῶμα, ἡ στιβάς (άδος).
polſtern στρωννύναι, καταστρωννύναι, στοιβάζειν.
Polſterſtuhl *m* ἡ ἐστρωμένη ἕδρα.
Polſterung *f* ἡ κατάστρωσις.
Poltergeiſt *m* ἡ μορμώ (οῦς), ἡ μορμών (όνος u. ῶνος), ἡ μορμολύκη, τὸ μορμολυκεῖον (-λύκειον).
poltern θορυβεῖν, μέγαν θόρυβον ποιεῖν (lärmen), (im Reden) πολὺν ῥεῖν.
Poltern *n* ὁ θόρυβος.
Poltron *m* ὁ θρασύδειλος.
Polygamie *f* ἡ πολυγαμία, in ~ leben πολυγαμεῖν.
Polygon *n* τὸ πολύγωνον, τὸ πολυγώνιον.
polygon πολύγωνος (2), πολυγώνιος (2).
Polygonzahl *f* ὁ πολύγωνος ἀριθμός.
Polygraph *m* ὁ πολυγράφος, ein ~ ſein πολυγραφεῖν.
Polygraphie *f* ἡ πολυγραφία.
Polyhiſtor *m* ὁ πολυΐστωρ (ορος), ὁ πολλῶν ἐπιστημῶν ἐμπειρίαν ἔχων.
Polyp *m* ὁ πολύπους (οδος, als Tier, auch übtr. als Auswuchs erweiterter Gefäße).
Polypenarme *m/pl.* αἱ πλεκτάναι.
polypenartig πολυποδώδης.
Pomade *f* τὸ χρῖμα, ἡ κηρωτή.
Pomeranze *f* τὸ Μηδικὸν μῆλον.
Pomeranzenbaum *m* ἡ Μηδικὴ μηλέα.
pomeranzengelb μηλοειδής, μηλώδης, μήλινος.
Pomeranzenſchale *f* τὸ τοῦ Μηδικοῦ μήλου κέλυφος.
Pomolog *m* ὁ ἐπιστάμενος τὰ περὶ ὀπώρας, ὁ τῶν ὀπωρῶν ἐπιστήμων.
Pomologie *f* τὰ περὶ ὀπώρας.
Pomp *m* ἡ πομπή, ἡ μεγαλοπρέπεια, ἡ πυλυτέλεια, ἡ λαμπρότης (ητος), mit ~ μεγαλοπρεπῶς, πολυτελῶς, ~ der Rede ἡ σεμνολογία.
pomphaft μεγαλοπρεπής, πολυτελής, μεγαλεῖος, σεμνός, ~ reden σεμνολογεῖν.
Pontifex *m* ὁ ἀρχιερεύς, ὁ ἱερομνήμων (ονος), oder das lat. ὁ ποντίφηξ (ικος), ~ maximus ὁ μέγιστος ποντίφηξ.
Pontonier *m* ὁ γεφυρωτής, ὁ γεφυροποιός.
Popanz *m* ἡ Λάμια (Λαμία?), τὸ προβασκάνιον, ἡ μορμώ (οῦς), ἡ μορμών (όνος u. ῶνος), τὸ μορμολυκεῖον (-λύκειον).
populär δημοτικός (dem Volke günſtig), δημωφελής (dem Volke nützlich), τῷ πλήθει od. τοῖς πολλοῖς κεχαρισμένος (beim Volke beliebt), κοινός, δημώδης (allgemein verſtändlich), ~ ſein κεχαρισμένον εἶναι τοῖς πολλοῖς, ~ handeln, ſprechen δημοῦσθαι (M.).
Popularität *f* d. *neutr.* d. vorh. *adj.*
Poren *f/pl.* οἱ πόροι.
porös σηραγγώδης, χαῦνος, ἀραιός, μανός.
Poroſität *f* ἡ χαυνότης, ἡ ἀραιότης, ἡ μανότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*
Porphyr *m* ὁ πορφυρίτης.
Porphyrbruch *m* ἡ πορφυρῖτις (ιδος) λιθοτομία.
Porree *m* τὸ πράσον.
Porreezwiebel *f* τὸ γήθυον, τὸ γήτειον, ἡ γηθυλλίς (ίδος).

Digitized by Google

Port *m* ὁ ὅρμος, ὁ λιμήν (ένος).
Portal *n* τὰ θυρώματα, ὁ πυλών (ῶνος).
Portechaise *f* τὸ φορεῖον, τὸ φέρετρον.
Portechaisenträger *m* ὁ φορεύς, ὁ κλινοφόρος.
Portier *m* ὁ πυλωρός, ὁ θυρωρός.
Portion *f* ἡ μερίς (ίδος), doppelte ~ ἡ διμοιρία, gleiche ~ ἡ ἰσομοιρία, eine ~ Fleiſch μερὶς κρεῶν, übtr. eine gute ~ πολύς, z.B. eine gute ~ Unverſchämtheit πολλὴ ἀναισχυντία.
Porto *n* ὁ τῆς διακομιδῆς μισθός.
Porträt *n* ἡ εἰκών (όνος), τὸ ἀπείκασμα.
porträtieren γραφῇ εἰκάζειν od. μιμεῖσθαι (M.).
Porträtieren *n* ἡ ἀπεικασία.
Porträtmaler *m* ὁ εἰκονογράφος.
Porträtmalerei *f* ἡ εἰκονογραφία.
Portulak *m* (Pflanze) ἡ ἀνδράχνη, ὁ ἄνδραχνος.
Porzellan *n* ὁ κέραμος.
porzellanen κεραμοῦς.
Porzellanerde *f* ὁ κέραμος, ἡ κεραμὶς (ίδος) γῆ.
Porzellanfabrik *f* τὸ κεραμεῖον.
Porzellanſchnecke *f* ἡ χοιρίνη.
Poſamentier *m* ὁ θυσανοπλόκος.
Poſaune *f* ἡ σάλπιγξ (γγος).
poſaunen σαλπίζειν.
Poſaunenbläſer *m* ὁ σαλπιγκτής.
Poſaunenſchall *m* τὸ σάλπιγγος φθέγμα.
Poſe *f* ὁ κάλαμος, ὁ καυλός.
Poſition *f* ἡ θέσις, ὁ τόπος, ἡ χώρα, ſ. Stellung, Lage.
poſitiv θετικός, θεματικός, (wahr) ἀληθής, (beſtimmt) σαφής, (ſicher) ἀσφαλής, das Poſitive ὁ θεματισμός.
Poſitiv *m* (in der Gramm.) τὸ ἀπόλυτον.
Poſitur *f* τὸ σχῆμα, ἡ ἕξις, τὸ ἦθος, ὁ τρόπος, ſich in ~ ſetzen παρασκευάζεσθαι (M.).
Poſſe *f* τὸ παίγνιον, ἡ παιδιά, (ſcherzhafte Rede) ὁ ὕβλος, ὁ λῆρος, (Spott) τὸ σκῶμμα, ~n treiben φλυαρεῖν, ληρεῖν, mit j-m ~n treiben παίζειν, σκώπτειν εἴς τινα, ~n reißen γελωτοποιεῖν, (als Theaterſtück) ὁ μῖμος, ἡ κωμῳδία, ~n! ἀμέλει, θάρρει, οὐδὲν λέγεις, laß die ~n! μὴ σκῶπτε.
Poſſen *m* ἡ ὕβρις, τὸ ὕβρισμα, ὁ χλευασμός, ἡ χλευασία, j-m einen ~ ſpielen παρακρούεσθαί (M.) τινα, ὑβρίζειν, περιυβρίζειν τινά, βλάπτειν τινά, j-m alles zum ~ tun τὰ ἐν λόγοις τε καὶ ἔργοις ὑβρίσματα od. τὰς ἐξ ἀνθρώπων ὕβρεις ὑβρίζειν τινά, j-m zum ~ βίᾳ τινός, ἄκοντός τινος.
Poſſendichter *m* ὁ μιμογράφος.
poſſenhaft ληρώδης, φλύαρος (2), παιγνιώδης, παιδιώδης, γελοῖος.
Poſſenmacher, -reißer *m* ὁ γελωτοποιός, ὁ βωμολόχος, ὁ γελοιαστής, ὁ κόβαλος.
Poſſenreißerei *f* ἡ γελωτοποιία, ἡ βωμολοχία.
Poſſenſpiel *n* τὸ παίγνιον, (als Theaterſtück) ὁ μῖμος.
poſſeſſiv κτητικός.
poſſierlich γελοῖος, παιγνιώδης, γλαφυρός, χαρίεις.
Poſſierlichkeit *f* b. *neutr.* b. vorh. *adj.*
Poſt *f* 1. (die fahrende) τὸ δημόσιον od. κοινὸν ὄχημα, (die reitende, bei den Perſern) οἱ ἄγγαροι (als Perſonen), τὸ ἀγγαρεῖον (als Anſtalt), (Nachricht) ἡ ἀγγελία. — 2. (eine beſtimmte Summe Geld) τὰ χρήματα, τὸ χρέος (Schuld).
Poſtament *n* ἡ βάσις, τὸ βάθρον.
Poſtamt *n* τὸ ἀγγαρεῖον.
Poſtbeamter *m* ὁ ἐπὶ τῶν ἀγγάρων.
Poſtbote *m* ὁ ἄγγαρος.
Poſtdienſt *m* ἡ ἀγγαρεία.
Poſtdirektor, -vorſteher *m* ὁ τοῦ ἀγγαρείου προστάτης, ὁ ἐπὶ τῶν ἀγγάρων.
Poſten *m* 1. (Stelle, Amt, Stellung, Standort) ἡ τάξις, ἡ χώρα, der angewieſene ~ ἡ τεταγμένη od. προσήκουσα χώρα, auch bloß τάξις, an ſeinen ~ gehen κατὰ χώραν ἀπιέναι, auf einem ~ ſtehen, einen ~ bekleiden χώραν od. τάξιν ἔχειν, auf ſeinem ~ bleiben μένειν ἐν τῇ τάξει, ὑπομένειν ἐν τῇ χώρᾳ, ſeinen ~ verlaſſen λείπειν τὴν τάξιν od. χώραν, (von Soldaten, Wacht~) ἡ φρουρά, ἡ φυλακή, ~ ausſtellen φύλακας καθιστάναι, ~ ſtehen φυλακὴν ἄγειν, φυλάττειν, φρουρεῖν. — 2. (eine Summe Geld) ſ. Poſt 2.
poſtfrei ἀτελής.
Poſtfreiheit *f* ἡ ἀτέλεια.
Poſtgeld *n* τὸ φορεῖον.
Poſthalter *m* ὁ παρέχων τὰ δημόσια ὀχήματα.
Poſthaus *n* τὸ ἀγγαρεῖον.
Poſthorn *n* τὸ τοῦ ἀγγάρου κέρας (ως).
poſtieren καθιστάναι, τάττειν, poſtiert ſein τετάχθαι.
Poſtierung *f* ἡ τάξις, ἡ κατάστασις.
Poſtille *f* οἱ ἱεροὶ λόγοι.
Poſtillion, Poſtillon *m* ὁ ἄγγαρος.
Poſtknecht *m* ὁ ἄγγαρος.
Poſtkutſche *f* τὸ δημόσιον od. κοινὸν ὄχημα.
Poſtmeiſter *m* ὁ ἐπὶ τῶν ἀγγάρων, ὁ τῶν ἀγγάρων ἐπιστάτης.
Poſto faſſen καθίζεσθαι, χώραν λαμβάνειν, ἱδρύεσθαι, καθιδρύεσθαι (P.), (von Soldaten) τιθέναι τὰ ὅπλα.
Poſtordnung *f* οἱ τοῦ ἀγγαρείου νόμοι.
Poſtpferd *n* ὁ ἀγγάρειος ἵππος.
Poſtrecht *n* ſ. Poſtordnung.
Poſtſchiff *n* τὸ δημόσιον πλοῖον, auch τὸ κοινὸν od. ἀγγελιαφόρον πλοῖον.
Poſtſchreiber, -ſekretär *m* ὁ τοῦ ἀγγαρείου γραμματεύς.
Poſtſtation *f* ὁ σταθμός, ὁ ἱππῶν (ῶνος).
Poſtſtraße *f* ἡ τῶν ἀγγάρων ὁδός.
Poſttag *m*: einen ~ zu ſpät kommen κατόπιν ἑορτῆς ἥκειν.
Poſtulat *n* τὸ ἀξίωμα.
Poſtwagen *m* τὸ δημόσιον od. κοινὸν ὄχημα.
Poſtweſen *n* τὸ ἀγγαρεῖον.
Potentat *m* ὁ βασιλεύς, ὁ αὐτοκράτωρ (ορος).
Potenz *f* (in der Mathematik) ἡ δύναμις (zweite ~, die dritte ~ ὁ κύβος, die vierte ἡ δυναμοδύναμις.
potenziell δυνάμει (der Möglichkeit nach).
Pottaſche *f* τὸ χαλαστραῖον νίτρον.
Pottfiſch *m* ὁ φυσητήρ (ῆρος).
potz, potzblitz, potztauſend βαβαί, βαβαιάξ, παπαί, παπαιάξ, Ἡράκλεις.
Pracht *f* ἡ μεγαλοπρέπεια, ἡ μεγαλειότης (ητος), ἡ πολυτέλεια, ἡ σεμνότης (ητος), (in der Kleidung) ἡ ἁβρότης (ητος).
Prachtaufzug *m* ἡ πομπή, ἡ ἐπίδειξις, ἡ πρόστασις.
Prachtausgabe *f* ἡ πολυτελεστάτη ἔκδοσις, τὸ πολυτελέστατον βιβλίον.
Prachtgebäude *n* τὸ πολυτελέστατον od. μεγαλοπρεπέστατον οἴκημα.
Prachtgewand, -kleid *n* ἡ λαμπροτάτη od. πολυτελεστάτη ἐσθής (ῆτος), ἡ πομπικὴ στολή.
prächtig μεγαλοπρεπής, πολυτελής, μεγαλεῖος, λαμπρός, σεμνός.
Prachtliebe *f* ἡ μεγαλοπρέπεια, ἡ φιλοκαλία.
prachtliebend μεγαλοπρεπής, φιλόκαλος (2), ~ ſein φιλοκαλεῖν.
prachtlos λιτός, εὐτελής, ἀφελής, ἁπλοῦς.
Prachtſtück *n* τὸ πολυτελὲς χρῆμα.
prachtvoll μεγαλοπρεπέστατος.
Prachtwerk *n* τὸ μεγαλοπρεπέστατον od. πολυτελέστατον ἔργον.
Prachtzimmer *n* τὸ μεγαλοπρεπέστατον od. λαμπρότατον οἴκημα.
Prädeſtination *f* ὁ προορισμός.
prädeſtinieren προορίζειν.
Prädikat *n* ἡ κατηγορία, τὸ κατηγόρημα (in der Logik), τὸ ἐπίθετον, ἡ ἐπίθεσις (in der Gramm.).
prädikativiſch ἐπιθετικός.
prädizieren κατηγορεῖν.
Präexiſtenz *f* ἡ προϋπαρξις, ἡ προϋπόστασις.
präexiſtieren προϋπάρχειν.
Präfekt *m* ὁ ἔπαρχος.
Präfektur *f* ἡ ἐπαρχία (als Amt), τὸ ἀρχεῖον, τὸ δημόσιον (als Lokal).
prägen κόπτειν, κατακόπτειν, χαράττειν, ἐκτυποῦν, Münzen ~ κόπτειν (auch M.) νομίσματα, in Stein ~

Digitized by Google

ἐγκολάπτειν λίθῳ, geprägt ἐπίσημος (2), übtr. ſich ins Gedächtnis ~ εἰς μνήμην τίθεσθαι (M.).
Prägen *n* ἡ κοπή, ἡ χάραξις, gew. durch Verben.
Präger *m* d. *part.* d. Verben.
pragmatiſch πραγματικός. ~e Geſchichte ἡ ἀποδεικτικὴ οd. πραγματικὴ ἱστορία, ~e Geſchichtſchreibung ὁ πραγματικὸς τῆς ἱστορίας τρόπος, ~er Geſchichtſchreiber ὁ συγγραφεύς.
Prägung *f* ſ. Prägen.
prahlen mit etw. ἀλαζονεύεσθαι (M.) περί τινος, ἐπιδείκνυσθαι (M.) τι, (großſprechen) μεγαληγορεῖν, ὑψηλολογεῖσθαι (M.), ὑφηγορεῖν, (ſich brüſten) καυχᾶσθαι, μεγαλαυχεῖσθαι, μεγαλύνεσθαι (M.) ἐπί τινι u. τινι.
Prahlen *n*, **Prahlerei** *f* ἡ ἀλαζονεία, ἡ καύχησις, τὸ καύχημα, ὁ κόμπος, ἡ μεγαληγορία, ἡ μεγαλαυχία.
prahlend, prahleriſch ἀλαζών (όνος), ἀλαζονικός, μεγάλαυχος (2), μεγαληγόρος (2), κομπώδης.
Prahler, Prahlhans *m* ὁ ἀλαζών (όνος), ὁ κομπαστής, ὁ καυχητής, ὁ ὑφαγόρας, ὁ καυχηματίας, ὁ σαλάκων (ωνος).
prahlſüchtig ἀλαζονικός.
Präjudiz *n* ἡ πρόληψις, gew. durch προλαμβάνειν.
präjudizieren προλαμβάνειν.
Präkluſivfriſt *f*, **-termin** *m* ἡ προθεσμία.
Praktik *f* ἡ πρᾶξις, ἡ πραγματεία, ὁ τρόπος.
praktikabel δυνατός, εὔπορος (2), εὐμήχανος (2), nicht ~ ἄπορος (2), ἀμήχανος (2).
Praktikant *m* ὁ ἐπιτηδεύων τέχνην τινά.
Praktiker, Praktikus *m* ὁ πρακτικός, ein alter ~ συγκεκροτημένος εἴς οd. πρός τι.
praktiſch πρακτικός (von Perſonen u. Sachen), χειρουργικός (bez. von Sachen), ~e Kenntniſſe von etw. haben ἐμπείρως ἔχειν τινός, ein ~er Arzt ſein ἐπιτηδεύειν τὴν ἰατρικήν, ~e Lehre ἡ πρὸς βίον παραίνεσις, ~e Weisheit ἡ ἐν τῷ βίῳ σοφία, fürs ~e Leben εἰς τὴν χρῆσιν οd. χρείαν, im ~en Leben ἐν ταῖς περὶ τὸν βίον πραγματείαις, etw. ~ ausüben ἔργῳ ἀσκεῖν τι.
praktizieren πράττειν, διαπράττεσθαι (M.), eine Kunſt ~ ἐπιτηδεύειν τέχνην τινά, als Arzt ~ ἰατρεύειν, ἀσκεῖν οd. ἐπιτηδεύειν τὴν ἰατρικήν, als Advokat ~ συνηγορεῖν.
Praktizieren *n* ἡ ἐπιτήδευσις, ἡ ἄσκησις oder durch Verben.
Prälat *m* ὁ ἀρχιερεύς, ὁ ἱερεύς.
Präliminarbedingungen *f/pl.* τὰ ἀξιώματα.
Präliminarien *f/pl.*, **Präliminarvertrag** *m* τὰ περὶ τῆς (ἐσομένης) εἰρήνης προομολογούμενα.
prall ἀντίτυπος (2), συνεστραμμένος.
prallen an οd. gegen etw. συγκρούειν τινί.
präludieren ἀνακρούειν, προανακρούεσθαι (M.).
Präludium *n* τὸ προοίμιον, τὸ ἐνδόσιμον (μέλος), ἡ ἀναβολή.
Prämie *f* τὸ ἆθλον, ὁ στέφανος, τὸ δῶρον.
Prämiſſe *f* τὸ λῆμμα.
prangen λάμπειν, ἀπολάμπειν, ἐκ-, διαπρέπειν, ἀνθεῖν, mit etw. ~ (ſich brüſten) ἐπιδείκνυσθαι (M.) τι, καλλωπίζεσθαι (M.) τινι οd. ἐπί τινι.
Prangen *n* ἡ ἐπίδειξις, mit etw. τινός, gew. durch Verben.
Pranger *m* ἡ στήλη, j-n an den ~ ſtellen καταστηλιτεύειν, ἐκθεατρίζειν τινά.
Pränumeration *f* ἡ προκαταβολή.
pränumerieren προκαταβάλλειν ἀργύριον.
Präparation *f* ἡ παρασκευή, ἡ μελέτη.
präparieren παρα-, κατασκευάζειν, ſich auf etw. ~ παρασκευάζεσθαι (M.) τι οd. πρός τι, μελετᾶν τι.
Präpoſition *f* ἡ πρόθεσις, τὸ προθετικὸν μόριον.
Prärogativ *n* τὸ πρόλημμα, τὸ προτέρημα, ἡ προνομία, τὸ προνόμιον.
Präſens *n* ὁ ἐνεστώς (ῶτος).
Präſent *n* τὸ δῶρον, ſ. Geſchenk.
Präſentation *f* durch d. folg. Verben.
präſentieren j-m etw. προσφέρειν οd. παρέχειν τινί τι, j-n bei j-m ~ συνιστάναι τινά τινι, ſich ~ παραφαίνεσθαι (M.), παρέρχεσθαι, εἰς ὄψιν καθίστασθαι.
Präſentierteller *m* ὁ ἄβαξ (κος).
Präſervativ *n* ἡ προφυλακή, τὸ ἀλεξιφάρμακον.
Präſident *m* ὁ προ-, ἐπιστάτης.
präſidieren προ-, ἐπιστατεῖν.
Präſidium *n* ἡ προεδρία (-εία).
praſſeln δουπεῖν, κτυπεῖν, παταγεῖν, ψοφεῖν, κροτεῖν.
Praſſeln *n* ὁ δοῦπος, ὁ κτύπος, τὸ κτύπημα, ὁ ψόφος, ὁ κρότος, ὁ πάταγος.
praſſen ἀσελγαίνειν, ἀσωτεύεσθαι (M.).
Praſſen *n* ἡ ἀσέλγεια, ἡ ἀσωτία.
Praſſer *m* ὁ ἀσελγής, ὁ ἄσωτος.
präſtieren πράττειν, κατα-, διαπράττειν, περαίνειν, etw. ~ können ἱκανόν εἶναι πρός τι οd. ποιεῖν τι, ἀρκεῖν πρός τι.
präſumieren ὑπολαμβάνειν.
Präſum(p)tion *f* ἡ ὑπόληψις.
präſum(p)tiv ὑπειλημμένος.
Prätendent *m* durch d. *part.* d. folg. Verben.
prätendieren προσποιεῖσθαι (M.) τινος οd. mit *inf.* οd. *part.*, δικαιοῦν, ἀξιοῦν, αἰτεῖσθαι (M.).
Prätenſion *f* ἡ προσποίησις, ἡ ἀξίωσις, ἡ δικαίωσις, viele ~en machen αὐθαδίζεσθαι (M.).
Präteritum *n* ὁ παρακείμενος οd. παρεληλυθὼς χρόνος.
Prätext *m* ἡ πρόφασις, unter dem ~ προφασιζόμενος, προσποιούμενος.
Prätor *m* ὁ ἄρχων (οντος), ὁ στρατηγός, auch ὁ πραίτωρ (ωρος u. ορος, nach dem lateiniſchen), ~ ſein στρατηγεῖν.
Prätorianer *m* ὁ δορυφόρος.
Prätur *f* ἡ στρατηγία.
Praxis *f* (Übung, Erfahrung) ἡ πεῖρα, ἡ ἐμπειρία, (Fertigkeit) ἡ τέχνη, ~ in etw. haben ἐμπείρως ἔχειν τινός, πεῖραν οd. ἐμπειρίαν ἔχειν τινός, συγκεκροτῆσθαι εἴς τι, (Ausübung) ἡ ἄσκησις, ἡ ἀσκεία, ἡ χειρουργία, ἡ ἐπιτήδευσις, ~ eines Arztes ἡ ἰατρεία, ~ eines Advokaten ἡ συνηγορία.
präzis (von der Zeit) σύμμετρος (2), (vom Ausdruck) συνεστραμμένος.
predigen λόγους ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα, τὰ θεῖα διδάσκειν, δημηγορεῖν πρός τινας περὶ τῶν θείων, ἱερολογεῖν, etw. ~ παραινεῖν τι, j-m ~ παραινεῖν τινι, πείθειν τινά, ich predige tauben Ohren πολλὰ λέγων οὐ πείθω, κωφῷ λέγω οd. ᾄδω.
Prediger *m* ὁ δημοδιδάσκαλος, ὁ ἱερολόγος, ὁ ἱεροκῆρυξ (κος), ὁ τὰ θεῖα διδάσκων.
Predigt *f* ὁ ἐν τῷ δήμῳ περὶ τῶν θείων λόγος, ἡ δημηγορία, ὁ ἱερὸς λόγος, ἡ παραίνεσις, ἡ ἱερολογία, ἡ ὁμιλία.
Predigtamt *n* ἡ ἱερατεία, ἡ ἱερωσύνη.
Preis *m* **1** (Belohnung) τὸ ἆθλον (eig. Kampfpreis), τὸ γέρας (Ehrengeſchenk), ὁ στέφανος (Kranz), ~ der Tapferkeit τὰ ἀριστεῖα, τὸ νικητήριον (Siegespreis), einen ~ ausſetzen für etw. ἆθλον προτιθέναι τινός, einen ~ auf j-s Kopf ſetzen ἐπικηρύττειν ἀργύριόν οd. χρήματά τινι, den ~ davontragen ἆθλον λαμβάνειν oder φέρεσθαι, es ſind Preiſe ausgeſetzt ἆθλα κεῖται οd. πρόκειται, die Preiſe in den Kampfſpielen verteilen βραβεύειν (der Verteiler dieſer Preiſe ὁ βραβευτής), der erſte, zweite, dritte ~ τὰ πρωτεῖα, τὰ δευτερεῖα, τὰ τριτεῖα. — **2.** (Lob, Ruhm) ὁ ἔπαινος, ἡ δόξα. ~ dem Herrn (Gott), Gott ſei ~ θεῷ δόξα, εὐλογείσθω θεός, χάρις θεῷ. — **3.** (Wert einer Sache) ἡ ἀξία, ἡ τιμή, den ~ einer Sache beſtimmen, feſtſetzen τάττειν τιμήν τινος, den ~ einer Sache erhöhen, ſteigern ἐπιτιμᾶν, im Preiſe ſteigen ἐπιτιμᾶσθαι (P.), im ~e fallen ἐλαττοῦσθαι, μειοῦσθαι (P.) τὴν τιμήν, hoch im ~e ſtehend τίμιος, ἔντιμος (2), für einen hohen ~ kaufen πολλοῦ πρίασθαι, für einen geringen ~ verkaufen ὀλίγου ἀποδίδοσθαι, für οd. um welchen ~? πόσου; ἐπὶ πόσῳ; um keinen ~ οὐδὲ τοῦ παντός.
Preisaufgabe *f* τὸ ἀγώνισμα, eine ~ ſtellen ἆθλα τι-

Digitized by Google

Preisbewerbung *f* ὁ ἀγών (ῶνος), τὸ ἀγώνισμα, eine ~ eröffnen ἆθλα τιθέναι od. προτιθέναι, προαγορεύειν (προεἰπεῖν) od. προγράφειν ἀγῶνα (in etw. ἐσόμενον περί τινος od. bloß τινός).
preiſen εὐλογεῖν, δοξάζειν, ἐπαινεῖν, ὑμνεῖν, ἐγκωμιάζειν, j-n wegen etw. ἐπαινεῖν τινα εἴς od. πρός τι, ἐπί τινι, τινά τινος, τινός τι, ἐγκωμιάζειν τινὰ ἐπί τινι od. κατά τι, τινός τι, ἄγασθαι (M. u. P.) τινά τινος od. τινός τι, j-n glücklich ~ μακαρίζειν, εὐδαιμονίζειν τινά (wegen etw. τινός od. ἐπί τινι), gepriefen ἀγαστός, glücklich gepriefen ζηλωτός, μακαριστός.
Preiſen *n* ἡ εὐλογία, ὁ ἔπαινος, τὸ ἐγκώμιον, das Glücklichpreiſen ὁ μακαρισμός.
Preiſerteiler, -verteiler *m* ὁ βραβεύς, ὁ βραβευτής, ὁ ἀγωνοθέτης, ὁ ἀθλοθέτης, ~ ſein βραβεύειν, ἀγωνοθετεῖν, ἀθλοθετεῖν.
Preisfrage *f* τὸ ἀγώνισμα.
preisgeben προΐεσθαι, προδιδόναι τι (letzteres durch Verrat), j-m etw. ~ ἐφιέναι, ἐπιτρέπειν, προΐεσθαι, παραχωρεῖν, χαρίζεσθαι (M.) τινί τι, ποιεῖν τι ἐπί τινι, das Land zur Verheerung ~ περιορᾶν τὴν χώραν τμηθεῖσαν, ſich der Gefahr ~ διδόναι ἑαυτὸν od. ῥίπτειν ἑαυτὸν εἰς κίνδυνον, preisgegeben ἔκδοτος (2).
Preisgebung *f* ἡ προδοσία, gew. durch Verben.
Preisgeſang *m*, **-lied** *n* ὁ ὕμνος.
preislich, preiswürdig ἐπαινετός, ἐπαίνου ἄξιος, ἀξιέπαινος (2), θαυμαστός, ἀγαστός, εὔδοξος (2), (des Kaufpreiſes würdig) ἄξιος.
Preisrichter *m* ſ. Preiserteiler.
Preisſchrift *f* τὸ ἀγώνισμα, τὸ περὶ τῶν πρωτείων ἀμιλλώμενον σύγγραμμα.
Preisverteilung *f* ἡ ἀθλοθεσία.
Preiswürdigkeit *f* ἡ εὐδοξία, ἡ εὐδαιμονία, ἡ μακαριότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*, (vom Kaufpreiſe) ἡ ἀξία.
Prellball *m* ἡ ἀπόρραξις (eine Art Ballſpiel, wobei der Ball nicht gefangen, ſondern ſtets zurückgeſchlagen wurde).
prellen eig. ἀνωθεῖν, ἀναπάλλειν, (betrügen, hintergehen) φενακίζειν τινά, j-n um etw. ~ παρακρούεσθαι (M.) τινά τι, παρακόπτεσθαι (M.) τινά τινος, geprellt werden um etw. ἐξαπατᾶσθαι (P.) τινος od. τι, ſ. betrügen.
Prellen *n* eig. durch d. *inf.* d. Verben, übtr. ἡ παράκρουσις.
Preller *m* ὁ ἀπατεών (ῶνος), ὁ γόης (ητος), ὁ φέναξ (κος).
Prellerei *f* ἡ παράκρουσις.
Prellſchuß *m* ἡ ἀντίτυπος βολή.
Prellſtein *m* ἡ νύσσα.
Preſſe *f* τὸ πιεστήριον, τὸ ἐκπιεστήριον, Wein-, Öl-preſſe ὁ ληνός.
preſſen πιέζειν, ἐκπιέζειν, θλίβειν, j-n um etw. ~ πράττεσθαί od. εἰσπράττεσθαι (M.) τινά τι od. παρά τινός τι.
Preſſen *n* ἡ πίεσις, ὁ πιεσμός, ἡ θλῖψις, gew. durch Verben.
Preſſer *m* durch d. *part.* d. Verben.
Preßhaus *n* ὁ ληνεών (ῶνος).
prickeln κνήθειν.
Prieſter *m* ὁ ἱερεύς.
Prieſteramt *n* ἡ ἱερατεία, ἡ ἱερωσύνη, ἡ ἱερατική.
Prieſterehe *f* οἱ τῶν ἱερέων γάμοι.
Prieſterin *f* ἡ ἱέρεια, ἡ ἱερίς (ίδος).
Prieſterkaſte *f* τὸ τῶν ἱερέων γένος.
prieſterlich ὁ, ἡ, τὸ ἱερέως od. ἱερέων, ἱερατικός.
Prieſterrock *m* ἡ ἱερὰ στολή od. ἐσθής (ῆτος), ἡ λειτουργικὴ στολή.
Prieſterſchaft *f* οἱ ἱερεῖς, τὸ ἱεράτευμα.
Prieſterſtand *m* ἡ τῶν ἱερέων τάξις.
Prieſtertum *n* ἡ ἱερατεία, ἡ ἱερωσύνη, ἡ ἱερατική.
Prieſterweihe *f* ἡ τοῦ ἱερέως τελετή.
Prieſterwohnung *f* ἡ τοῦ ἱερέως οἰκία.
Prieſterwürde *f* ἡ ἱερεία, ἡ ἱερατεία, ἡ ἱερωσύνη, ἡ ἱερατική.
Primas *m* ὁ πρῶτος τῶν ἐπισκόπων.
Primzahl *f* ὁ πρῶτος ἀριθμός.
Prinz *m* ὁ τοῦ βασιλέως od. τυράννου παῖς od. υἱός.
Prinzenerzieher *m* ὁ τῶν τοῦ βασιλέως παίδων παιδαγωγός.
Prinzeſſin *f* ἡ τοῦ βασιλέως od. τυράννου παῖς od. θυγάτηρ.
Prinzip *n* ἡ ἀρχή, τὸ στοιχεῖον, ἡ ὑπόθεσις, das leitende ~ τὸ ἡγεμονικόν, τὸ ἀρχηγόν, das bewegende ~ τὸ κινητικόν, etw. auf ein ~ zurückführen ἀνάγειν τι ἐπ' ἀρχήν, von e-m ~ ausgehen ἀρχὴν χρῆσθαι.
Prinzipal *m* ὁ δεσπότης, ὁ οἰκοδεσπότης, ὁ ἐπιστάτης.
Prinzipalin *f* ἡ δέσποινα, ἡ οἰκοδέσποινα.
Prinzipat *m* u. *n* ἡ ἡγεμονία.
prinzlich βασιλικός, βασίλειος (2).
Prinzmetall *n* ὁ λευκὸς χαλκός.
Prior *m* ὁ προστάτης.
Priorat *m* u. *n* ἡ προστατεία, ἡ προστασία.
Priorin *f* ἡ πρώτη.
Priorität *f* τὸ προτέρημα, ἡ προτέρησις, ἡ πρωτεία, die ~ vor j-m haben προτερεῖν τινος.
Prioritätsrecht *n* τὸ προτέρημα.
Prioritätsſtreit *m* ἡ διαδικασία.
Priſe *f* ἡ δραγμίς (ίδος, ſoviel man zwiſchen zwei Fingern faßt, zB. Schnupftabak), (erbeutetes Schiff) τὸ ληφθὲν πλοῖον, etw. für eine gute ~ erklären γιγνώσκειν τὰ χρήματα μὴ φίλια εἶναι.
Priſma *n* τὸ πρῖσμα.
Pritſche *f* (zum Schlagen) τὸ ῥόπαλον, τὸ ξύλον, (zum Liegen) ἡ χαμεύνη, τὸ χαμεύνιον, ὁ σκίμπους (οδος).
privat ἴδιος, ἰδιωτικός, οἰκεῖος, *adv.* ἰδίᾳ.
Privatabſicht *f* ἡ ἰδία γνώμη, eine ~ haben ἰδίᾳ σκοπεῖν od. βούλεσθαί τι, τὰ ἑαυτοῦ σκοπεῖν.
Privatakten *f/pl.* τὰ ἴδια γράμματα.
Privatangelegenheit *f* τὸ ἴδιον πρᾶγμα, meine ~en τὰ ἐμά od. τὰ ἐμαυτοῦ, ſeine ~en betreiben od. beſorgen τὰ ἑαυτοῦ πράττειν, τὸ ἴδιον τὸ ἑαυτοῦ διαπράττεσθαι (M.), in einer ~ ἰδίᾳ.
Privatanſicht *f* τὸ ἴδιον, nach meiner ~ ὡς ἐμοιγε δοκεῖ.
Privataudienz *f* ὁ ἰδίᾳ χρηματισμός, eine ~ erteilen ἰδίᾳ χρηματίζειν, ἰδίᾳ λόγον διδόναι τινί, um eine ~ bitten δεῖσθαι (P.) μόνον ἐντυγχάνειν.
Privatbeſitz *m* ἡ ἰδία od. ἰδιωτικὴ κτῆσις (als Zuſtand), in ~ übergehen εἰς ἰδιωτικὴν κτῆσιν μεθίστασθαι, ἴδιον γίγνεσθαι, τὸ ἴδιον od. ἰδιωτικὸν χρῆμα (als Sache).
Privateigentum *n* ſ. das vor. Wort.
Privaterziehung *f* ἡ ἰδία od. ἰδιωτικὴ παιδεία, eine ~ erhalten ἰδίᾳ παιδεύεσθαι (P.), j-m eine ~ geben ἰδίᾳ παιδεύειν τινά.
Privatfeind *m* ὁ ἐχθρός.
Privatfeindſchaft *f* ἡ ἔχθρα.
Privatgaſtfreundſchaft *f* ἡ ἰδιοξενία.
Privatgebäude *n* ἡ ἰδία οἰκία.
Privatgebrauch *m* ἡ ἰδία χρῆσις, ~ von etw. machen ἰδίᾳ χρῆσθαί τινι, zum ~ εἰς τὸ ἴδιον.
Privatgelehrter *m* ὁ ἰδίᾳ διατρίβων περὶ τὰ γράμματα.
Privatgeſchäft *n* ἡ ἰδία πρᾶξις, τὸ ἴδιον πρᾶγμα, ein ~ betreiben ἰδιωτεύειν.
Privatgeſellſchaft *f* ἡ οἴκοι od. ἰδίᾳ συνουσία.
Privatgeſpräch *n* οἱ ἰδίᾳ γιγνόμενοι λόγοι, ἡ ἰδιολογία, ein ~ mit j-m haben ἰδίᾳ διαλέγεσθαί (P.) τινι.
Privatgewinn *m* τὸ ἴδιον κέρδος.
Privatgrundſtück *n* τὸ ἴδιον od. ἰδιώτου χωρίον.
Privathaß *m* τὸ ἰδίᾳ μῖσος, ~ gegen j-n hegen ἰδίᾳ μισεῖν τινα.
Privathaus *n* ἡ ἰδία, ἰδιωτικὴ od. ἰδιώτου οἰκία.
Privathilfe *f* ἡ ἰδία βοήθεια.
Privatier *m* ὁ ἰδιώτης.
privatim ἰδίᾳ, κατ' ἰδίαν, j-m etw. ~ ſagen λέγειν τινί τι κατ' ἰδίαν.
Privatintereſſe *n* τὸ ἴδιον διάφορον, ἡ ἰδία ὠφέλεια, τὰ ἴδια, τὰ οἰκεῖα, ſein ~ im Auge haben τοῖς ἑαυτοῦ ἰδίοις προσέχειν (τὸν νοῦν), ich habe ein ~ bei etw. ἰδίᾳ τί μοι διαφέρει.

Digitized by Google

privatisieren ἰδιωτεύειν, ἰδιώτην εἶναι.
Privatjagd *f* ἡ ἰδιοθηρία, ἡ ἰδιοθηρευτική.
Privatklage *f* ἡ δίκη, ſ. Klage.
Privatkoſten *pl.* αἱ ἴδιαι *od.* οἰκεῖαι δαπάναι, auf ~ τὰ ἴδια *od.* οἰκεῖα δαπανήσας *od.* ἀναλώσας, in den meiſten Fällen genügt auch ἰδίᾳ.
Privatländereien *f/pl.* οἱ ἴδιοι, ἰδιωτικοί *od.* ἰδιωτῶν ἀγροί.
Privatleben *n* ἡ ἰδιωτεία, ὁ ἰδιωτικὸς *od.* κατ' ἰδίαν βίος, im ~ ἰδίᾳ, ein ~ führen ἰδιωτεύειν, ſich ins ~ zurückziehen ἰδιώτην γίγνεσθαι.
Privatlehrer *m* ὁ ἰδίᾳ διδάσκων *od.* παιδεύων.
Privatleute *pl.* οἱ ἰδιῶται.
Privatmacht *f* ἡ ἰδία *od.* οἰκεία δύναμις.
Privatmann *m* ὁ ἰδιώτης, ὁ δημότης, als ~ ἰδίᾳ, als ~ leben ἰδιωτεύειν.
Privatmittel *pl.* τὰ ἴδια (χρήματα) aus ~n ἰδίᾳ.
Privatperſon *f* ὁ ἰδιώτης.
Privatprozeß *m* ἡ ἰδία δίκη.
Privatrache *f* ἡ ἰδία τιμωρία, ~ an j-m nehmen ἰδίᾳ τιμωρεῖσθαί (M.) τινα.
Privatrecht *n* οἱ περὶ τῶν ἰδιωτικῶν *od.* ἰδίων συμβολαίων νόμοι.
privatrechtlich: ~e Verhältniſſe τὰ ἴδια συμβόλαια.
Privatreichtum *m* ὁ ἴδιος πλοῦτος.
Privatſache *f* τὸ ἴδιον πρᾶγμα, etw. zu ſeiner ~ machen ἴδιον ποιεῖσθαι (M.) τι.
Privatſchatz *m* τὰ ἴδια χρήματα, ὁ ἴδιος πλοῦτος.
Privatſchuld *f* τὸ ἴδιον χρέος.
Privatſchule *f* τὸ ἴδιον διδασκαλεῖον.
Privatſchüler *m* ὁ ἰδίᾳ προσφοιτῶν τινι *od.* παιδευόμενος ὑπό τινος.
Privatſtand *m* ἡ ἰδιωτεία, im ~ leben ἰδιωτεύειν.
Privatſtreit *m*, **-ſtreitigkeit** *f* ἡ ἰδία διαφορά, *pl.* τὰ ἴδια διάφορα.
Privatſtunde *f*: j-m ~n erteilen ἰδίᾳ διδάσκειν τινά, ~n bei j-m nehmen ἰδίᾳ προσφοιτᾶν τινι, ἰδίᾳ διδάσκεσθαι *od.* παιδεύεσθαι ὑπό τινος.
Privattrauer *f* τὸ ἴδιον πένθος.
Privatumgang *m* ἡ ἰδίᾳ πρός τινα ὁμιλία, ~ mit j-m haben ἰδίᾳ ὁμιλεῖν, προσομιλεῖν *od.* χρῆσθαί τινι.
Privatumſtände *m/pl.* τὰ ἴδια πράγματα, τὰ τῶν ἰδιωτῶν, meine ~ τὰ ἐμαυτοῦ, deine ~ τὰ σαυτοῦ, ſeine ~ τὰ ἑαυτοῦ.
Privatunterricht *m* ſ. Privatſtunde.
Privaturteil *n* ἡ ἰδία γνώμη *od.* δόξα.
Privatverhältniſſe *n/pl.* ſ. Privatumſtände.
Privatverhandlung *f* ὁ ἰδίᾳ χρηματισμός, ~en mit j-m haben ἰδίᾳ χρηματίζειν τινί *od.* πρός τινα.
Privatverkehr *m* ſ. Privatumgang.
Privatvermögen *n* τὰ ἴδια χρήματα, ἡ ἰδία οὐσία, τὰ οἰκεῖα, aus ſeinem ~ geben παρ' ἑαυτοῦ διδόναι.
Privatvorteil *m* τὸ ἴδιον κέρδος, τὸ πλεονέκτημα, τὸ ἴδιον συμφέρον (οντος), viele ~e haben πολλὰ ἰδίᾳ πλεονεκτεῖν.
Privatweg *m* ἡ ἰδία ὁδός, auf dem ~ ἰδίᾳ, κατ' ἰδίαν.
Privatwohnung *f* ἡ ἰδία *od.* ἰδιωτικὴ οἰκία.
Privatzuſammenkunft *f* ὁ ἴδιος σύλλογος, ἡ ἰδία σύνοδος *od.* ὁμιλία.
privilegieren προνομίαν διδόναι τινί, (von einer Leiſtung befreien) ἀτέλειαν ἀπονέμειν τινί τινος.
privilegiert προνομίαν ἔχων, (von einer Leiſtung befreit) ἀτελής.
Privilegium *n* ἡ προνομία, τὸ προνόμιον, ein ~ zu etw. haben κύριον εἶναί τινος *od. inf.*
pro und kontra über etw. ſprechen ἀμφισβητεῖν περί τινος, λέγειν ἐπ' ἀμφότερα.
Probe *f* **1.** ἡ πεῖρα, ἡ ἀπόπειρα, (~ des Goldes) ἡ βάσανος, eine ~ machen πειρᾶσθαι, ἀπο-, διαπειρᾶσθαι (P.), mit etw. πεῖραν λαμβάνειν τινός, j-n eine ~ mit etw. machen laſſen πεῖραν παρέχειν τινί τινος, j-n auf die ~ ſtellen πειρᾶσθαί τινος, πεῖραν λαμβάνειν τινός, διαπειράζειν τινός, die ~ halten, beſtehen δοκιμάζεσθαι (P.), δόκιμον φαίνεσθαι *od.* εὑρίσκεσθαι (P.), ~ halten (Vorübung halten) προμελετᾶν, διδάσκειν. — **2.** (Beweis, Kennzeichen für etw.) τὸ δεῖγμα, τὸ ἐπίδειγμα, ἡ ἐπί-, ἀπόδειξις, ὁ ἔλεγχος, ~ zum Koſten τὸ γεῦμα, eine ~ von etw. ablegen ἐπίδειξιν ποιεῖσθαι (M.) τινος, ἐπίδειγμα ἐπιδεικνύναι τινός, εἰς ἔλεγχον ἰέναι τινός, ἔλεγχον διδόναι τινός, πεῖραν παρέχειν τινός, ſich von j-m eine ~ geben laſſen λαμβάνειν τινὸς τὴν ἐπίδειξιν, was die ~ hält δόκιμος (2), was die ~ nicht hält ἀδόκιμος (2).
Probearbeit *f* τὸ δεῖγμα, τὸ ἐπίδειγμα, ἡ ἐπίδειξις, (eines Lehrlings) τὸ ἐκδίδαγμα.
probehaltig δόκιμος (2), für ~ erklären δοκιμάζειν, nicht ~ ἀδόκιμος (2).
Probejahr *n* ὁ τῆς πείρας ἐνιαυτός, ἡ δι' ἔτους *od.* ἐνιαύσιος πεῖρα.
Probemuſter *n* τὸ δεῖγμα.
proben ſ. probieren.
Probeſchrift *f* (als Probe von der Handſchrift) τὸ ἐπιδεικτικὸν σύγγραμμα.
Probeſtück *n* τὸ δεῖγμα.
Probeware *f* τὸ δεῖγμα.
Probezeit *f* ὁ τῆς πείρας χρόνος.
probieren πειράζειν, ἀποπειράζειν, δοκιμάζειν, ἐξετάζειν, ſ. Probe machen unter Probe, (etw. koſten) γεύεσθαί (M.) τινος.
Probieren *n* ſ. Probe.
Probierer *m* ὁ δοκιμαστής, gew. durch Verben
Probierkunſt *f* ἡ δοκιμαστική.
Probiermittel *n* τὸ δόκιμον.
Probierſtein *m* ἡ βάσανος, ἡ Λυδία *od.* Λυδὴ λίθος, auf den ~ ſtreichen τρίβειν *od.* προστρίβειν τῇ βασάνῳ, βασανίζειν.
Problem *n* τὸ πρόβλημα, ἡ πρότασις, j-m ein ~ vorlegen πρότασιν προτείνειν τινί.
problematiſch προβληματικός, προβληματώδης, ἀδηλος (2).
Produkt *n* τὸ γιγνόμενον ἔκ τινος (auch ἀπό τινος), τὸ γέννημα, ὁ καρπός, die ~e des Landes τὰ ἐν τῇ χώρᾳ *od.* κατὰ τὴν χώραν φυόμενα, ein ~ der Kunſt τὸ τῆς τέχνης ἔργον, τὸ τέχνημα, ein ~ von etw. ſein γίγνεσθαι ἔκ *od.* ἀπό τινος, (in der Mathematik) περιέχεσθαι (P.) ὑπό τινος, zB. das ~ zweier Zahlen ὁ ὑπὸ δύο ἀριθμῶν περιεχόμενος ἀριθμός.
Produktion *f* ἡ γέννησις, ἡ γένεσις.
produktiv γόνιμος (2), γεννητικός.
produzieren φύειν, φέρειν (von der Natur), γεννᾶν (durch Zeugung), ἐργάζεσθαι, ἀπο-, ἐπιδεικνυσθαι (M., durch Kunſt), übtr. εἰσάγειν (darſtellen), ſich ~ φαίνεσθαι (P.), ἰέναι εἰς τὸ φανερόν, παρ-, προέρχεσθαι.
profan (ungeweiht, von Örtern) βέβηλος (2), ἀνίερος (2), κοινός, (von Perſonen) ἀτέλεστος (2), ἀμύητος (2), (ruchlos) ἀνόσιος (2), ἀσεβής.
profanieren βεβηλοῦν.
Profanierung *f* ἡ βεβήλωσις.
Profeß *m* ἡ ὁμολογία, τὸ ἐπάγγελμα, ἡ ἐπαγγελία, ~ tun ὁμολογεῖν, ἐπαγγέλλεσθαι (M.), (im Kloſter) μοναχὸν *od.* μοναχὴν γίγνεσθαι, ἑλέσθαι τὸν μοναχικὸν βίον.
Profeſſion *f* ἡ τέχνη, τὸ ἔργον, ἡ ἐργασία, τὸ ἐπιτήδευμα, eine ~ treiben ἀσκεῖν τέχνην, ἐπιτηδεύειν τι, διατρίβειν περὶ τέχνην τινά, ἐν τέχνῃ τινὶ εἶναι, ſich zu einer ~ bekennen ἐπαγγέλλεσθαι *od.* αἱρεῖσθαι (M.) τέχνην τινά, j-n eine ~ lernen laſſen ἐκ-, παραδιδόναι τινὰ ἐπὶ τέχνην *od.* ἐπὶ τέχνῃ, von einer ~ leben τρέφεσθαι (P.) ἀπὸ τέχνης.
Profeſſioniſt *m* ὁ δημιουργός, ὁ τεχνίτης, ὁ χειροτέχνης, ὁ τέχνην τινὰ ἐργαζόμενος.
Profeſſor *m* ὁ διδάκαλος (allg. Lehrer), ὁ ἐπαγγελλόμενος τέχνην τινά (der ſich zum Unterricht in etw. erbietet, zB. ὁ ἐπαγγελλόμενος τὴν ῥητορικήν ~ der Rhetorik), ὁ σοφιστής (ſeit Hadrian der vom Staate beſoldete ~), neugr. ὁ ἐπαγγελματικὸς διδάσκαλος. ~ ſein ἐπαγγέλλεσθαι (M.) τέχνην τινά, σοφιστὴν εἶναι, σοφιστεύειν.
Profeſſur *f* ἡ διδασκαλία (Unterricht), τὸ ἐπάγγελμα

Digitized by Google

(Lehrfach eines Professors), ἡ σοφιστοῦ τάξις (Stelle eines Professors), eine ~ bekleiden ſ. Profeſſor ſein.

Profil *n* (Figur im ~) τὸ κατὰ κρόταφον σχῆμα, im ~ malen, darſtellen καταγραφῇ ἀπεικάζειν oder ἐκτυποῦν, im ~ gemalt κατάγραφος (2), Malerei im ~ ἡ καταγραφή.

Profit *m* τὸ κέρδος, τὸ λῆμμα, ſ. Gewinn. [nützlich.]

profitabel κερδαλέος, ἐπικερδής, κέρδος ἔχων, ſiehe

Profitchen *n* τὸ κερδάριον, τὸ λημμάτιον.

profitieren ſ. gewinnen. [ob. ῥαβδοφόρος.]

Profos, Profoß *m* ὁ (ἐν τῷ στρατοπέδῳ) ῥαβδοῦχος

Prognoſe *f* ἡ πρόγνωσις. [ſ. prophezeien.]

Prognoſtikon *n* τὸ προγνωστικόν, j-m ein ~ ſtellen

Programm *n* τὸ πρόγραμμα, ἡ προγραφή.

Progreſſion *f* ἡ συνεχὴς ἀναλογία, ἡ συνέχεια, (in der Arithmetik) ἡ πρόοδος. [(dem Grade nach).]

progreſſiv εἰς τὸ πρόσω (im Raume), ἐπὶ τὸ μεῖζον

Projekt *n* ἡ περιβολή, ſ. Plan, Anſchlag.

projektieren περιβάλλεσθαι (M.), ſ. auch entwerfen, Entwurf, Plan.

Proklamation *f* ἡ πρόκλησις, ἡ δήλωσις, ἡ ἀνακήρυξις (als Handlung), τὸ κήρυγμα (als Sache), eine ~ an j-n erlaſſen προκαλεῖσθαί (M.) τινα, προαγορεύειν τινί.

proklamieren ἀνα-, προαγορεύειν, κηρύττειν, ἀνακηρύττειν, j-n als König ~ ἀναγορεύειν τινὰ βασιλέα.

Proklamierung *f* ſ. Proklamation.

Prokonſul *m* ὁ ἀνθύπατος, ὁ ἔπαρχος, ~ ſein ἀνθυπατεύειν, ἐπάρχειν. [ἐξουσία.]

prokonſulariſch ἀνθυπατικός, ~e Gewalt ἡ ἐπαρχικὴ

Prokonſulat *m* u. *n* ἡ ἀνθυπατεία, ἡ ἐπαρχία.

Prokurator *m* ὁ ἐπίτροπος, ὁ διοικητής, j-s ~ ſein ἐπιτροπεύειν τινί.

Proletarier *m/pl.* οἱ παράζυγες, οἱ θῆτες.

Prolog *m* ὁ πρόλογος, τὸ προοίμιον, einen ~ halten προλογίζειν. [gerung.]

Prolongation *f* ἡ ἀνανέωσις, ſ. Erneuerung, Verlän-

prolongieren ἀνανεοῦν, ſ. erneuern, verlängern.

Promemoria *n* τὸ ὑπόμνημα.

Promenade *f* ὁ περίπατος (Ort und Handlung), ἡ περιπάτησις, beſſer τὸ περιπατεῖν (als Handlung).

promenieren περιπατεῖν, περίπατον ποιεῖσθαι (M.).

Promotion *f* ἡ προαγωγή, ſ. Beförderung.

promovieren *trans.* προάγειν εἰς τιμάς, *intr.* αὐξάνεσθαι (P.) τιμῇ.

Pronomen *n* ἡ ἀντωνυμία.

pronominal ἀντωνυμικός.

Prophet *m* ὁ προφήτης, ὁ μάντις (εως), ὁ χρησμολόγος, ὁ χρησμῳδός, falſcher ~, Lügen~ ὁ ψευδόμαντις.

Prophetenamt *n* ἡ προφητεία.

Prophetengabe *f* ἡ μαντεία, ἡ μαντική.

Prophetin *f* ἡ προφῆτις (ιδος), ἡ μάντις (εως), ἡ χρησμολόγος γυνή, falſche ~, Lügen~ ἡ ψευδόμαντις.

prophetiſch μαντικός, προφητικός, χρησμῳδικός, mit ~em Blick durch προορᾶν.

prophezeien μαντεύεσθαι (M.), χρησμολογεῖν, χρησμῳδεῖν, prophezeiend a. χρησμολόγος (2), prophezeit a. μαντευτός.

Prophezeiung *f* ἡ μαντεία, ἡ χρησμῳδία (das Prophezeien), ἡ μαντεία, τὸ μαντεῖον, τὸ μάντευμα, ὁ χρησμός, ἡ χρησμολογία (das Prophezeite).

proponieren προτιθέναι, συμβουλεύειν, j-m etw. ὑποτιθέναι τινί τι, λόγους προσφέρειν τινὶ περί τινος.

Proportion *f* ὁ λόγος, ἡ ἀναλογία, ἡ συμμετρία, τὸ ἔμμετρον, nach ~ ἀνά ob. κατὰ λόγον, κατὰ τὴν ἀναλογίαν, ἀναλόγως, geometriſche, arithmetiſche ~ ἡ γεωμετρικὴ, ἀριθμητικὴ ἀναλογία, in mittlerer ~ ſtehen μέσον λόγον ἔχειν.

proportional ἀνάλογος (2), ὁ, ἡ, τὸ ἀνὰ λόγον.

Proportionale *f* ἡ ἀνὰ λόγον γραμμή, die mittlere ~ ἡ μεσόγραφος γραμμή, τὸ μεσόγραφον.

proportioniert ἀνάλογος (2), σύμ-, ἔμμετρος (2), gut, ſchlecht ~ εὔρυθμος (2), ἄρρυθμος (2).

Propoſition *f* ἡ ὑπόθεσις, ἡ συμβουλία.

Proprätor *m* ὁ ἀντιστράτηγος, ὁ ἔπαρχος, ~ ſein ἀντιστρατηγεῖν.

Propſt *m* ὁ προστάτης. [οἰκία (als Wohnung).]

Propſtei *f* ἡ προστατεία (als Amt), ἡ τοῦ προστάτου

Proſa *f* ὁ (πεζὸς ob. ψιλὸς) λόγος, in ~ καταλογάδην, ἐν λόγῳ. in ~ ſchreiben πεζογραφεῖν, λογογραφεῖν, in Poeſie und ~ ἐν λόγῳ καὶ ἐν ποιήσει, ἐν λόγοις καὶ ἐν ᾠδαῖς, das Schreiben in ~ ἡ πεζογραφία.

Proſaiker, Proſaiſt *m* ὁ συγγραφεύς, ὁ λογογράφος.

proſaiſch πεζός, λογικός, ἄμετρος (2), ~er Schriftſteller ſ. d. vor. Wort.

Proſelyt *m* ὁ προσήλυτος (†).

proſkribieren προγράφειν.

Proſkription *f* ἡ προγραφή.

Proſodie *f* ἡ προσῳδία, ἡ μετρική, τὰ μέτρα.

proſodiſch προσῳδιακός, μετρικός.

Proſpekt *m* (Ausblick) ἡ ὄψις, ἡ ἄποψις, den ~ nach etw. haben ἀποβλέπειν πρός τι, (eines Gebäudes) ἡ ὀρθογραφία. [πτειν (u. M.).]

proſperieren ἐπίδοσιν λαμβάνειν, ἐπιδιδόναι, προκό-

proſtituieren ἐκθεατρίζειν.

Proſtitution *f* ἡ διαφθορά, (Hurenweſen) ὁ ἑταιρισμός.

Protektion *f* ἡ προστασία, ἡ προστατεία.

Protektor *m* ὁ προστάτης, ~ ſein προστατεῖν, προστατεύειν τινός. [j-s ~ προστατοῦντός τινος.]

Protektorat *m* u. *n* ἡ προστασία, ἡ προστατεία, unter

Proteſt *m*, **Proteſtation** *f* ἡ ἀποδοκιμασία, einen Wechſel mit ~ belegen ἀποδοκιμάζειν συγγραφήν.

proteſtieren ἀντιλέγειν τινί ob. πρός τι, ἐναντιοῦσθαι (P.) τινι ob. πρός τι, einen Wechſel ~ ſ. d. vor. Wort.

Protokoll *n* ἡ ἀναγραφή, τὸ ὑπόμνημα (auch *pl.*), das ~ führen ἀνα-, ὑπο-, ἀντιγράφειν, zu ~ geben ἀπογράφεσθαι (M.).

Protokollführer *m* ὁ ἀναγραφεύς.

protokollieren ἀναγράφειν.

protzig θρασύς, ὑβριστικός, αὐθάδης.

Proviant *m* ὁ σῖτος, τὸ σιτηρέσιον, τὰ σιτία, τὰ ἐπιτήδεια, ἡ σιτάρκεια, αἱ ἀγοραί, (für eine Reiſe) τὰ ἐφόδια, mit ~ verſehen σιτηρεσιάζειν τινά, ἐκπορίζειν τινὶ σιτηρέσιον, παρέχειν τινὶ τὰ ἐπιτήδεια, ~ zuführen σιταγωγεῖν, ἀγορὰν παρασκευάζειν ob. παρέχειν, σιτηγεῖν, σιτοδοτεῖν τινα, ſich mit ~ verſehen ἐπισιτίζεσθαι (M.), Zufuhr von ~ ἡ σιτηγία, ἡ σιταγωγία. ~ ſammeln σιτολογεῖν.

Proviantamt *n* ἡ σιταρχία.

Proviantierung *f* τὸ σιτάρχημα, ἡ σιτάρκεια.

Proviantkommiſſar, -meiſter *m* ὁ σιτώνης.

Proviantmagazin *n* τὸ σιτοφυλακεῖον, τὸ ταμεῖον.

Proviantſchiff *n* τὸ σιταγωγὸν ob. σιτηγὸν πλοῖον.

Proviantransport *m* ἡ σιτοπομπία.

Proviantwagen *m* τὸ σιταγωγὸν ob. σιτηγὸν ἅρμα.

Proviantweſen *n* τὰ περὶ τὸν σῖτον.

Proviantzufuhr *f* ἡ σιταγωγία, ἡ σιτηγία.

Provinz *f* ἡ χώρα (Landesteil), ἡ ἐπαρχία (von einem Statthalter verwaltet), (in Ägypten) ὁ νομός, (in Perſien) ἡ σατραπεία, Statthalter einer ~ ὁ ἔπαρχος, ὁ νομάρχης, ὁ σατράπης, Statthalter einer ~ ſein ἐπάρχειν χώρας τινός, σατραπεύειν χώρας τινός, ein Menſch aus der ~ (Provinziale) ὁ ἐπαρχιώτης.

Provinziale *m* ſ. d. vor. Wort.

Provinzialismus *m* ἡ γλῶττα, ἡ λέξις.

Proviſion *f* 1. (Vorrat an Lebensmitteln) τὰ ἐπιτήδεια, τὸ ἐφόδιον (gew. *pl.*), τὸ σιτηρέσιον. — 2. (Lohn, Gewinn) ὁ μισθός, τὸ κέρδος.

Proviſor *m* ὁ τοῦ φαρμακοπωλείου ἐπιστάτης, ὁ πρῶτος φαρμακεύς.

proviſoriſch ὁ, ἡ, τὸ τέως.

Provokation *f* ἡ πρόκλησις.

Digitized by Google

provozieren προκαλεῖν, (reizen) ἐξ-, παροργίζειν τινά.
Prozent *n*: 1 ~ ἡ ἑκατοστή, 2, 5; 10 ~ ἡ πεντηκοστή, ἡ εἰκοστή, ἡ δεκάτη, 1 ~ als Zins berechnen ἑκατοστὴν εἰς τοὺς τόκους λογίζεσθαι (M.).
Prozeß *m* 1. ἡ δίκη (Rechtshandel), ἡ γραφή (Kriminal~), ὁ ἀγών (ῶνος), ἡ διαδικασία (Prioritätsstreitigkeit), ἡ ὕβρεως δίκη (Injurien~), einen ~ mit j-m führen δίκην δικάζεσθαί (M.) τινι, δικάζεσθαί, διαδικάζεσθαί τινι ob. πρός τινα (über etw. περί τινος), einen ~ gegen j-n erheben δίκην λαγχάνειν τινί, καθιστάναι τινὰ εἰς δίκην (allg.), (in Privatsachen) δίκην διώκειν τινά, (in Kriminalsachen) γράφεσθαί (M.) τινα, γραφὴν γράφεσθαί τινα, es wird ein ~ gegen mich erhoben φεύγω δίκην (in Privatsachen), φεύγω γραφήν (in Kriminalsachen), j-n in einen ~ verwickeln καθιστάναι τινὰ εἰς ἀγῶνα, einen ~ einleiten εἰσάγειν ob. παρασκευάζειν δίκην (δίκας), einen ~ aufgeben διαγράφεσθαι δίκην, einen ~ erneuern ἀναδικάζεσθαι (M.), παλινδικεῖν, einen ~ entscheiden δίκην (δίκας) δικάζειν, διαδικάζεσθαι (M.) κρίσιν, κρίνειν δίκην, einen ~ gewinnen αἱρεῖν δίκην, νικᾶν, ἐπιτυγχάνειν ἀγῶνος, einen ~ verlieren ἡττᾶσθαι (P.), ὀφλισκάνειν δίκην, viele Prozesse haben πολυδικεῖν, Prozesse anzetteln δικορραφεῖν, δίκας ταράττειν, kurzen ~ mit j-m machen καταγιγνώσκειν τινὸς ἀκρίτου ob. ἀκρίτως, mit etw. διὰ ταχέων ob. ταχέως ἀποτελεῖν ob. κατεργάζεσθαί (M.) τι. — 2. (Hergang, Verlauf) τὸ πρᾶγμα, τὰ γενόμενα, τὰ περί τι.
Prozeßanzettler *m* ὁ δικορράφος, ὁ δικορράπτης.
Prozeßanzettelei *n* ἡ δικορραφία.
Prozeßchen *n* τὸ δικίδιον.
Prozeßfeind *m*, **-feindin** *f* ὁ, ἡ μισόδικος, ὁ, ἡ ἀ-
Prozeßführung *f* ἡ δίκη, (vom Anwalt) ἡ συνηγορία, ἡ συνδικία. [πράγμων (ονος).] [δίκην (γραφήν).]
Prozeßgang *m* τὰ τῆς δίκης (γραφῆς), τὰ περὶ τὴν
prozessieren gegen j-n ἀντιδικεῖν τινι ob. πρός τινα, gern ~ φιλοδικεῖν, viel ~ πολυδικεῖν, die ~den Parteien οἱ ἀντίδικοι.
Prozession *f* ἡ πομπή, ἡ πομπεία, ἡ πόμπευσις, ~ (zu einem Tempel) ἡ πρόσοδος, eine ~ halten, in ~ aufziehen πομπὴν πέμπειν, τελεῖν oder ποιεῖσθαι (M.), an einer ~ teilnehmen συμπομπεύειν.
Prozeßkosten *pl.* τὸ δικαστικόν, τὰ πρυτανεῖα.
Prozeßordnung *f* οἱ δικαστικοὶ νόμοι, οἱ περὶ τὴν δίκην νόμοι.
Prozeßsache *f* ἡ δίκη.
Prozeßsucht *f* ἡ φιλοδικία, ἡ φιλοπραγμοσύνη.
prozeßsüchtig φιλόδικος, πολύδικος, δικορράφος (sämtl. 2), φιλοπράγμων, ~ sein φιλοδικεῖν.
prozessualisch δικαστικός.
Prozeßverhandlung *f* ἡ δίκη, ὁ ἀγών (ῶνος).
Prozeßweg *m*: im ~e διὰ δίκης, den ~ betreten διὰ δίκης ἰέναι.
Prudel *m* ὁ ἀτμός.
prudeln ἀτμᾶν, ἀτμίζειν.
prüfen ἐξετάζειν, δοκιμάζειν, βασανίζειν, ἐλέγχειν, ἐξελέγχειν (sämtl. mit dem *acc.*), κρίνειν, ἀνακρίνειν τινά u. τι, πειρᾶσθαί (P.) τινος, ἐξέτασιν, ἔλεγχον, πεῖραν ob. βάσανον λαμβάνειν τινός, ἐξέτασιν ποιεῖσθαί (M.) τινος, genau ~ διαγιγνώσκειν τι, ~ lassen ἔλεγχον oder βάσανον διδόναι τινός, sich ~ γιγνώσκειν ἑαυτόν, prüfe dich selbst γνῶθι σαυτόν, schwer, hart geprüft werden πολλὰ καὶ κακὰ πάσχειν, πολλῶν κακῶν ἔμπειρον γίγνεσθαι.
Prüfen *n*, **Prüfung** *f* ἡ ἐξέτασις, ὁ ἐξετασμός, ὁ ἔλεγχος, ἡ δοκιμασία, eine ~ anstellen, vornehmen mit etw. ἐξέτασιν ob. ἐξετασμὸν ποιεῖσθαί (M.) τινος, eine ~ bestehen δοκιμάζεσθαι (P.), δόκιμον φαίνεσθαι ob. εὑρίσκεσθαι (P.), sich einer ~ unterziehen ἔλεγχον διδόναι τινός, εἰς ἔλεγχον ἰέναι, die ~ nicht bestehen (durchfallen) ἀποδοκιμάζεσθαι (P.).
Prüfstein *m* ἡ βάσανος (auch übtr.), τὸ κριτήριον.
Prüfungskommission *f* οἱ ἐπὶ δοκιμασίᾳ σύνεδροι, (in der Schule) οἱ τὴν τῶν παίδων ἐξέτασιν ἐπιτετραμμένοι.
Prüfungszeit *f* ὁ τῆς πείρας χρόνος.
Prügel *m* (zum Schlagen) τὸ ῥόπαλον, ἡ σκυτάλη, die ~ (Schläge) αἱ πληγαί, τὰ ῥαπίσματα, j-m ~ geben ἐμβάλλειν ob. προστρίβειν τινὶ πληγάς, ~ bekommen πληγὰς ob. ῥαπίσματα λαμβάνειν.
Prügelei *f* αἱ πληγαί, αἱ χεῖρες, ἡ ἀψιμαχία, es kommt zur ~ εἰς χεῖρας ἔρχονται oder συνέρχονται ἀλλήλοις.
prügeln παίειν, μαστιγοῦν, ῥαβδίζειν, ῥαπίζειν, δέρειν, s. Prügel geben unter Prügel; j-n zu Tode ~ ἀποτυμπανίζειν τινά.
Prügeln *n* ἡ μαστίγωσις.
Prünelle *f* τὸ κοκκύμηλον.
Prunk *m* ἡ πομπεία, ὁ κόμπος, ἡ μεγαλοπρέπεια, ἡ πολυτέλεια, ἡ λαμπρότης (ητος), τὸ μεγαλεῖον.
prunken λάμπειν, ἐκπρέπειν, ἐκπρεπῆ ob. περιφανῆ εἶναι, τρυφᾶν, mit etw. καλλύνεσθαί, ἁβρύνεσθαί (M.) τινι u. ἔν τινι.
Prunken *n* ὁ κόμπος, durch Verben.
prunkend ἐπιδεικτικός, λαμπρός, μεγαλεῖος, σεμνός.
prunkhaft s. d. vor. Wort.
prunkliebend μεγαλοπρεπής, πολυτελής.
prunklos ἀφελής, ἄκομπος (2), ἀκόμψευτος (2), λιτός, εὐτελής, ἁπλοῦς.
Prunkrede *f* ὁ ἐπιδεικτικὸς λόγος. [πρόσχημα.]
Prunkstück *n* τὸ ἐγκαλλώπισμα, τὸ ἀγώνισμα, τὸ
Prunktisch *m* ὁ ἄβαξ (κος).
prunkvoll λαμπρός.
Prunkzimmer *n* τὸ μεγαλοπρεπέστατον ob. λαμπρότατον ob. εἰς τρυφὴν κατεσκευασμένον οἴκημα, τὸ λαμπρῶς κεκοσμημένον οἴκημα.
Prytane *m* ὁ πρύτανις (εως), ὁ πρυτανεύς, ~namt ἡ πρυτανεία, ~ sein πρυτανεύειν.
Prytaneum *n* τὸ πρυτανεῖον.
Prytanie *f* ἡ πρυτανεία.
prytanieenweise κατὰ πρυτανείαν ob. πρυτανείας.
Psalm *m* ὁ ψαλμός, τὸ ψάλμα, ἡ ᾠδή, ὁ ὕμνος. ~en singen ψαλμολογεῖν, ψαλμῳδεῖν, ψαλτῳδεῖν, das Singen von ~en ἡ ψαλμῳδία.
Psalmbuch *n* οἱ ψαλμοί.
Psalmendichter *m* ὁ ψαλμολόγος, ὁ ψαλμογράφος.
Psalmist *m* ὁ ψαλμιστής.
Psalter *m* τὸ ψαλτήριον, ὁ ψαλτήρ (ῆρος).
pseudonym ψευδώνυμος (2).
pst! φύττα. [λογία ist nicht nachweisbar).]
Psychologie *f* ἡ περὶ τῆς ψυχῆς ἱστορία (ἡ ψυχο-
psychologisch ψυχολογικός (neugebildetes Wort).
Psyllienkraut *n* τὸ ψύλλιον, ἡ ψύλλαρις (ιδος).
publik (bekannt) φανερός, (verbreitet) τεθρυλημένος.
Publikation *f* ἡ δημοσίευσις, ἡ ἀνακήρυξις.
Publikum *n* ὁ δῆμος, τὸ δημόσιον, τὸ κοινόν, gew. οἱ ἄνθρωποι, (im Theater) οἱ θεαταί, (Zuhörer eines Redners) οἱ ἀκροαταί, das lesende ~ οἱ ἀναγιγνώσκοντες, das große ~ τὸ πλῆθος, οἱ πολλοί, im ~ sein ἐν τῷ φανερῷ εἶναι, vor dem ~ sprechen λέγειν ἐν τῷ δήμῳ, παρέρχεσθαι εἰς τὸν δῆμον, im ~ erscheinen ἐξιέναι εἰς τοὺς ἀνθρώπους ob. εἰς τὸ δημόσιον, unters ~ kommen (von Gerüchten u. dgl.) διαδίδοσθαι (P.), θρυλεῖσθαι, διαθρυλεῖσθαι (P.), (von Personen) ἐξέρχεσθαι εἰς τοὺς πολλούς, dem ~ schmeicheln πρὸς χάριν λέγειν τῷ δήμῳ, θεραπεύειν τοὺς πολλούς, vor den Augen des ~s etw. tun εἰς τὸ φανερὸν ποιεῖν τι.
publizieren δημοσιεύειν, ἀνακηρύττειν, φανερὸν ποιεῖν (u. M.), θρυλεῖν, διαθρυλεῖν.
Pudding *m* ὁ παχὺς πόλτος.
Pudel *m* ὁ λασιόθριξ (τριχος) κύων.
Puder *m* ἡ παιπάλη, τὸ παιπάλημα.
pudern παιπάλην καταπάττειν τινός.

Digitized by Google

Puff *m* ὁ κόνδυλος (Faustſchlag), ὁ κτύπος (Knall).
puffen j-n (j-m einen Fauſtſchlag verſetzen) κόνδυλον ἐντρίβειν τινί, κτυπεῖν (vom dumpfen Schall).
Puls *m* ὁ σφυγμός, den ~ betreffend σφυγμικός, der ~ ſchlägt πάλλει τὸ αἷμα ἐν ταῖς φλεψίν, der ~ ſetzt aus bei j-m ἀσφυκτεῖ τις, das Ausſetzen des Pulſes ἡ ἀσφυξία, leiſer, ſchwacher ~ μανὸς σφυγμός, ſtarker ~ ἰσχυρὸς od. σφοδρὸς σφυγμός.
Pulsader *f* ἡ ἀρτηρία, (die ~ an der Handwurzel, an welcher die Ärzte den Puls fühlen) ἡ ὑποκάρπιος ἀρτηρία, die ~ öffnen ἀρτηριοτομεῖν.
pulsartig παλμώδης.
pulſieren ἄλλεσθαι (M.), πάλλεσθαι (P.), σφύζειν.
Pulſieren *n* ἡ σφύξις.
Pulsſchlag *m* ὁ σφυγμός, ἡ σφύξις, ὁ παλμός (τοῦ αἵματος), mit heftigen Pulsſchlägen verbunden σφυγματώδης. ohne ~ ἄσφυκτος (2), der regelmäßige ~ ἡ εὐσφυξία, ſchwacher ~ ἡ μικροσφυξία, mit ſchwachem ~ μικρόσφυκτος (2), ἄσφυκτος (2).
Pult *n* τὸ βῆμα.
Pulver *n* ἡ κόνις (εως, Staub), τὸ διάπασμα (zum Aufſtreuen, bſd. zum Wohlgeruch), ἡ φαρμακῖτις (ιδος) κόνις, τὸ κατάποτον, τὸ φάρμακον (als Arzenei), keinen Schuß ~ wert ſein (Sprichw.) οὐδενὸς ἄξιον εἶναι.
pulveriſieren κατα-, συντρίβειν.
Pumpe *f* τὸ κηλώνειον, Schiffs~ ὁ ἄντλος, τὸ ἀν-
pumpen ἀντλεῖν, ἐξαντλεῖν.
Pumpen *n* ἡ ἄντλησις, τὸ ἄντλημα.
Pumpernickel *m* ὁ κόλλιξ (κος), ὁ κολλίκιος od. χονδρίτης ἄρτος, ὁ αὐτόπυρος ἄρτος.
Punkt *m* 1. τὸ στίγμα (mit einem ſpitzen Werkzeug gemacht), ἡ στιγμή, ἡ τελεία στιγμή (als Interpunktionszeichen), ~e auf etw. machen στίζειν τι, διαλαμβάνειν τι στίγμασι, einen ~ bei einem Worte ſetzen ὑποστίζειν πρός ῥῆμα, τελείαν στιγμὴν προσβάλλειν τῷ ῥήματι, von der Größe eines ~es στιγμιαῖος, στιγμιαῖος. — 2. übtr. (kleiner Teil im Raume und in der Zeit) τὸ ἀκαρές (τοῦ τόπου, τοῦ χρόνου), auf einen ~ (auf denſelben Ort) εἰς ἓν χωρίον, auf den ~ daſein παρεῖναι ἐν καιρῷ, παραγίγνεσθαι ἐν τακτῷ χρόνῳ, (pünktlich) ἀκριβῶς, auf dem ~ ſein, etw. zu tun μέλλειν gew. mit *inf. fut.* — 3. (Sache, Umſtand) τὸ εἰρημένον, ὁ λόγος (häufig gar nicht zu überſetzen), ~ für ~ καθ' ἓν ἕκαστον, καθ' ἕκαστα, in dieſem ~e ἐν τούτῳ, ἐν τούτοις, in allen ~en κατὰ πάντα, der wichtigſte ~ τὸ κεφάλαιον, ſtreitiger ~ τὸ διάφορον, der rechte ~ ὁ καιρός, τὸ καίριον, den rechten ~ treffen ἐπιτυγχάνειν τοῦ καιροῦ, in dieſem ~e habe ich gefehlt (geirrt) ἥμαρτον τοῦτο ποιῶν, in allen ~en einwilligen ἐνδιδόναι πρὸς ἅπαντα, alle ~e umfaſſen ἅπαντας τοὺς ἀριθμοὺς περιλαμβάνειν, in dieſem ~e τὸ κατὰ τοῦτο, bis zu welchem ~e? μέχρι πόσου; μέχρι τίνος; in der Rede war ein ~ enthalten εἴρητο ἐν τῷ λόγῳ.
Pünktchen *n*: auch nicht ein ~ οὐδ' ἐλάχιστον, οὐδὲ
punktieren στίζειν, ἐπιστίζειν.
Punktieren *n* ἡ στίξις.
punktiert στικτός, ἐπεστιγμένος.
pünktlich ἀκριβής, ἐπιμελής, als *adv.* auch ἐν καιρῷ, εἰς καιρόν, ἐν χρόνῳ ῥητῷ.
Pünktlichkeit *f* ἡ ἀκρίβεια, ἡ ἐπιμέλεια, mit ~ ἀ-
punktweiſe καθ' (ἓν) ἕκαστον, καθ' ἕκαστα.
Punſch *m* τὸ θερμόν.
Pupill *m* ſ. Pupille.
Pupille *f* (im Auge) ἡ κόρη, ἡ γλήνη, *m*, *f* (Mündel)
Pupillengelder *n/pl.* τὰ ὀρφανικὰ χρήματα.
Pupillenkollegium *n* οἱ ὀρφανοφύλακες.
Püppchen *n* τὸ κόριον, τὸ κοράσιον.
Puppe *f* 1. (als Kinderſpielzeug) ἡ κόρη, τὸ κοράσιον, ~ (der Marionettenſpieler) τὸ νευρόσπαστον, übtr. (im Gegenſatz gegen die wirkliche Perſon) τὸ εἴδωλον. — 2. (der Raupen) ἡ χρυσαλλίς (ίδος), (der Seidenraupe) τὸ βομβύκιον, ὁ νεκύδαλος, ὁ νεκύδαλλος, (der Bienen und Weſpen) ἡ νύμφη.
Puppenmacher *m* ὁ κοροπλάθος.
Puppenſpiel *n* τὰ νευρόσπαστα.
Puppenſpieler *m* ὁ νευροσπάστης.
Puppentheater *n* ἡ τοῦ νευροσπάστου σκηνή.
pur καθαρός, eilikrinής, ~er Wein ἄκρατος οἶνος.
Purgang *f* τὸ ἐλατήριον od. καθαρτικὸν φάρμακον, eine ~ nehmen συμπατζειν.
purgieren ταράττειν, ἐλαύνειν od. λύειν τὴν κοιλίαν
Purgieren *n* ἡ κάθαρσις.
Purgierkraut *n* ἡ σκαμωνία.
Purgiermittel *n* τὸ ἐλατήριον, τὸ καθαρτικόν.
Purgierſaft *m* τὸ σκαμώνιον, τὸ ἐλατήριον.
puriſizieren καθαίρειν.
Purpur *m* ἡ πορφύρα, mit ~ gefärbt πορφυροβαφής, πορφυρόβαπτος (2), ἀλουργής, ἀλουργός (2), mit ~ färben πορφυρεύειν.
purpurähnlich πορφυροειδής.
Purpurdecke *f* ἡ πορφυρίς (ίδος), mit einer ~ bedeckt
Purpurdroſſel *f* ἡ πορφυρίς (ίδος).
Purpurfarbe *f* ἡ πορφύρα, τὸ δστρειον (δστρεον).
purpurfarben, -farbig πορφυροῦς, ἀλουργός (2), ἀλουργής, ins P~e fallen ἐπιπορφυρίζειν, ins P~e fallend ἐπιπόρφυρος (2).
Purpurfärber *m* ὁ πορφυρεύς, ὁ πορφυρευτής, ὁ πορ-
Purpurfärberei *f* τὸ πορφυροβαφεῖον, τὸ πορφυρεῖον (als Ort), ἡ πορφυροβαφική (als Sache).
Purpurfiſcher *m* ὁ πορφυρεύς.
Purpurfiſcherei *f* ἡ πορφυρευτική.
Purpurflagge *f* ἡ φοινικὶς (ίδος).
Purpurhandel *m* ἡ πορφυροπωλική, ἡ ἀλουργοπωλική.
Purpurhändler *m* ὁ πορφυροπώλης, ὁ ἀλουργοπώ-
Purpurhändlerin *f* ἡ πορφυρόπωλις (ιδος).
Purpurkleid *n*, **-rock** *m* ἡ πορφυρίς (ίδος), ἡ πορφύρα, ἡ ἀλουργίς (ίδος).
Purpurmantel *m* τὸ ἀλουργὲς od. ἀλουργὸν ἱμάτιον.
purpurn πορφυροῦς.
purpurrot φοινικοῦς, ~ ſein πορφύρειν.
Purpurſaft *m* ἡ πορφύρα, ἡ κάλχη.
Purpurſaum *m* ἡ παρυφή, τὸ παρύφασμα, mit e-m ~ περιπόρφυρος (2), παρύφαντος (2).
Purpurſchnecke *f* ἡ πορφύρα, ἡ κογχύλη, ἡ κάλχη, ~n fangen πορφυρεύειν (u. M.).
Purpurſtreif *m* ἡ πλατεῖα πορφύρα, mit ~en beſetzt
Purzelbaum *m* τὸ κυβίστημα, einen ~ machen, ſchießen, ſchlagen κυβιστᾶν, über etw. ἐκκυβιστᾶν ὑπέρ τινος, ~ ſpielen κυβιστίνδα παίζειν.
purzeln πίπτειν, κυλίνδεσθαι (P.).
Puſtel *f* ἡ φλύκταινα.
puſten πνεῖν, φυσᾶν.
Putz *m* ὁ κόσμος, τὰ κοσμήματα, τὸ καλλώπισμα.
putzen 1. (reinigen, blank machen) καθαίρειν, ἀπο-, ἐκκαθαίρειν, καλλύνειν, λαμπρύνειν, das Licht ~ προβύειν od. προμύττειν τὸν λύχνον, die Zähne ~ σμῆν τοὺς ὀδόντας, die Naſe ~ ἀπομύττειν τὰς ῥῖνας, ſich die Naſe ~ ἀπομύττεσθαι (M.), Bäume, Sträucher ~ κολάζειν od. κλαδεύειν τὰ δένδρα. — 2. (ſchmücken) κοσμεῖν, κατα-, ἐκκοσμεῖν, καλλωπίζειν, ſich ~ καλλωπίζεσθαι (M.).
Putzen *n* ἡ κάθαρσις, ἡ κόσμησις, ὁ καλλωπισμός,
Putzmädchen *n* ἡ κομμώτρια, ἡ καλλωπίστρια.
Putzſucht *f* ἡ φιλοκοσμία, ἡ ἁβρότης (ητος).
putzſüchtig (ὁ) καλλωπιστής, *f* (ἡ) καλλωπίστρια, φιλόκοσμος (2).
Putztiſch *m* ὁ ἄβαξ (κος).
Putztiſchchen *n* τὸ ἀβάκιον.
Puzzolanerde *f* ἡ ἄμμος.
Pygmäe *m* ὁ πυγμαῖος.
Pyramide *f* ἡ πυραμίς (ίδος).
pyramidenähnlich, -artig, -förmig πυραμοειδής.

Digitized by Google

Q

Quackſalber *m* ὁ φαρμακεύς, ὁ ἀγύρτης, ὁ γόης (ητος). [*pl.*). ἡ ἀγυρτεία, ἡ γοητεία.]
Quackſalberei *f* ἡ φαρμακεία, ἡ φαρμάκευσις (nur im)
Quackſalberin *f* ἡ φαρμακίς (ίδος), ἡ φαρμάκεια, ἡ ἀγύρτρια. [γοητευτικός.]
quackſalberiſch φαρμακευτικός, ἀγυρτικός, γοητικός,
quackſalbern φαρμακεύειν, φαρμάττειν.
Quader, Quaderſtein *m* ὁ τετράπεδος λίθος.
Quadrant *m* τὸ τεταρτημόριον, ὁ τετρᾶς (ᾶντος).
Quadrat *n* τὸ (ὀρθογώνιον) τετράγωνον, τὸ τετράγωνον χωρίον (als Figur), ἡ δύναμις (als Zahl), auf's ~ bringen τετραγωνίζειν.
Quadratfuß *m* ὁ τετραγωνιαῖος πούς (ποδός).
quadratiſch τετράγωνος (2), τετραγωνικός.
Quadratur *f* ὁ τετραγωνισμός.
Quadratwurzel *f* ἡ τετράγωνος ῥίζα, ἡ πλευρά.
Quadratzahl *f* ὁ τετράγωνος ἀριθμός, τὸ τετράγωνον, ἡ δύναμις.
quadrieren τετραγωνίζειν.
Quai *m* ἡ τοῦ λιμένος κρηπίς (ῖδος).
quaken κεκραγέναι, κοάξ κοάξ φθέγγεσθαι: (M.).
Quaken *n* ἡ κραυγή, ἡ ὀλολυγών (όνος), von Fröſchen auch: τὸ τῶν βατράχων κοάξ.
quäken κνυζᾶσθαι (M.).
Quäken *n* ὁ κνυζηθμός, τὸ κνύζημα.
Qual *f* ἡ βάσανος, ἡ ἀλγηδών (όνος), ἡ ταλαιπωρία, ἡ ἀνία, ὁ μόχθος, ὁ πόνος, ~(en) leiden ταλαιπωρεῖν (auch M.), ἀλγεῖν, ἄλγος ἔχειν, μοχθεῖν, πονεῖσθαι: (P.), j-m ~(en) verurſachen κακοῖς περιβάλλειν τινά, ταλαιπωρεῖν, τρυχοῦν τινα.
quälen βασανίζειν, στρεβλοῦν (foltern, auch übtr.), (martern, ſchinden) δέρειν, βασανίζειν, (ängſtigen) ἀνιᾶν, ἄγχειν, (abmartern) τρύχειν, καταπονεῖν, (von quälenden Gedanken und Empfindungen) δάκνειν, (beſchwerlich fallen, kränken) ἀποκναίειν, ſich ~ πόνον ἔχειν, μοχθεῖν (um etw. περί τι od. ἐπί τινι).
Quälen *n*, **Quälerei** *f* ἡ τρύχωσις, ὁ βασανισμός, ἡ στρέβλωσις, ἡ ἀνία, gew. durch Verben.
Quäler *m* ὁ βασανιστής.
Quälgeiſt *m* ὁ ἀλάστωρ (ορος).
Qualifikation *f* ἡ πρός τι ἐπιτηδειότης (ητος).
qualifizieren ſich zu etw. ἐπιτήδειον oder χρήσιμον εἶναι πρός τι, οἰκείως ἔχειν πρός τι, οἷόν τ' εἶναι ποιεῖν τι.
Qualität *f* ἡ ποιότης (ητος), ἡ φύσις, von guter, ſchlechter ~ ἀγαθός, κακός τὴν φύσιν, von welcher ~? ποῖος; (indir. ὁποῖος), von ſolcher ~ τοιοῦτος, τοιόσδε, von gleicher ~ wie τοιοῦτος ὁποῖος καί.
qualitativ τῇ ποιότητι, τῷ ποιῷ, κατὰ τὸ ποιόν.
Qualle *f* ἡ ἀκαλήφη.
Qualm *m* ὁ τῦφος, ὁ ἀτμός, ἡ λιγνύς (ύος).
qualmen *intr.* τύφεσθαι (P., mit od. ohne καπνῷ), e-n Ort voll~ τύφειν χωρίον καπνῷ.
qualmig τυφώδης, λιγνυώδης, ἀτμώδης.
Qualſter *m* τὸ φλέγμα.
qualvoll ἀλγεινός, ἀνιαρός, ἄθλιος, μοχθηρός, ταλαίπωρος (2), λυπηρός.
Quantität *f* ἡ ποσότης (ητος), τὸ ποσόν (als Eigenſchaft), τὸ πλῆθος (Menge), ὁ ἀριθμός (Zahl), (in der Proſodie) ὁ χρόνος, in großen ~en πολύς, ἄφθονος (2), in ſo großer ~ τοσοῦτος, τοσόσδε, von welcher ~? πόσος; indir. ὁπόσος, in ſolcher ~ τοσοῦτος. τοσόσδε (auch: in ſo geringer ~), von gleicher ~ wie τοσοῦτος, ὁπόσος καί.
quantitativ τῇ ποσότητι, τῷ ποσῷ, κατὰ τὸ ποσόν.
Quantum *n* τὸ πλῆθος, ὁ ἀριθμός, ἡ μερίς (ίδος).
Quappe *f* ὁ γυρῖνος.
Quarantäne *f* ἡ τετταρακοντάς (άδος), ~ halten διὰ τετταράκοντα ἡμερῶν μένειν ἔξω τῆς πόλεως.
Quark *m* τὸ ὀξύγαλα (ακτος), ὁ χλωρὸς τυρός, ἡ τροφαλίς (ίδος), ἡ πιτύα, ἡ πηκτή (auch Quarkkäſe), (wertloſe Sache) τὸ χρῆμα οὐδενὸς ἄξιον, τὸ μηδέν.
Quart *n* τὸ τεταρτημόριον, τὸ τέταρτον, (als Maß) ἡ τετάρτη. [τριμηνιαῖος χρόνος, τὸ τριμηνιαῖον.]
Quartal *n* ἡ τρίμηνος, τὸ τρίμηνον, τρεῖς μῆνες, ὁ
Quartalbeſoldung *f* ὁ τριμηνιαῖος, τρίμηνος od. τριῶν μηνῶν μισθός.
Quartalrechnung *f* οἱ τριμηνιαῖοι λογισμοί.
Quartanfieber *n* ὁ τεταρταῖος πυρετός, das ~ haben τεταρταῖζειν.
Quartblatt *n*, **-bogen** *m* ἡ τετράς (άδος).
Quarte *f* (in der Muſik) ἡ διὰ τεττάρων (χορδῶν συμφωνία).
Quartett *n* ἡ τετράφθογγος συμφωνία.
Quartier *n* (eine Stadt) ὁ δῆμος, ἡ κώμη, (Wohnung) ἡ οἴκησις, τὸ οἴκημα, ἡ στέγη, ἡ σκηνή, τὸ σκήνωμα, (für Reiſende und Soldaten) ὁ σταθμός, ~ bei j-m nehmen καταλύειν παρά τινα u. παρά τινι, σταθμεύειν παρά τινι, κατασκηνοῦν παρά τινι, im ~ liegen σκηνοῦν, κατασκηνοῦν, σκηνᾶν, κατασκηνᾶν (auch M.), ἐσκηνῆσθαι, ἐπισταθμεύειν, ſich in die ~e verteilen διασκηνᾶν.
Quartiermacher *m* ὁ πρόδρομος.
Quartiermeiſter *m* ὁ ἐπίσταθμος, ὁ σταθμοδότης.
Quaſte *f* ὁ θύσανος, ὁ κροσσός, mit ~n verſehen θυσανωτός, κροσσωτός.
quaſtenartig θυσανώδης.
Quäſtor *m* ὁ ταμίας, ~ ſein ταμιεύειν.
Quäſtur *f* ἡ ταμιεία.
Quaterne *f* τὸ τετραδεῖον, τὸ τετράδιον.
Quatſch *m* (Unſinn) ὁ λῆρος (u. *pl.*), ἡ φλυαρία (u. *pl.*).
quatſchen (Unſinn reden) ληρεῖν, φλυαρεῖν. [φλύαρος.]
quatſchig πλαδαρός, πλαδώδης, übtr. φληναφώδης,
Quecke *f* ἡ ἄγρωστις (εως u. ιδος).
Queckſilber *n* ὁ χυτὸς ἄργυρος (gediegenes), ὁ ὑδράργυρος (künſtliches).
Quell *m*, **Quelle** *f* **1.** ἡ πηγή, αἱ πηγαί (~ eines Fluſſes), ἡ κρήνη (Brunnen~), ὁ κρουνός (Born), τὸ νᾶμα (fließendes ~waſſer), ἡ ἀνάβλυσις (Sprudel), τὸ ὑγιεινὸν ὕδωρ. τὰ ὕδατα (Heil~). — **2.** übtr. (Urſprung) ἡ πηγή, ἡ ἀρχή. ἡ αἰτία. — **3.** ſ. Hilfsquelle.
quellartig ναματώδης. [(ίδος).]
Quellchen *n* τὸ κρηνίδιον, τὸ ναμάτιον, ἡ κρηνίς
quellen **I** *intr.* βλύζειν, ἀναβλύζειν, ἀπορ-, ἐκ-, προρρεῖν, ἀναπέμπεσθαι (P.), ~ laſſen ἀναπέμπειν, (auf-, anſchwellen) χαυνοῦσθαι (P.). — **II** *trans.* βρέχειν, καταβρέχειν, μαλάττειν ὕδατι.
quellenreich ναματώδης.
quellig πηγαῖος, πιδακώδης.
Quellnymphe *f* ἡ κρηναία νύμφη. [ὕδωρ.]
Quellwaſſer *n* τὸ κρηναῖον, πηγαῖον od. κρουναῖον
Quendel *m* ὁ (ἡ) ἕρπυλλος, aus ~ gemacht ἑρπύλλινος.
Quengelei *f* ἡ δυσκολία, ἡ δυσχέρεια, ἡ μικρολογία.
quengelig δύσκολος (2), δυσχερής, μικρολόγος.
quengeln δυσκολαίνειν, δυσκόλως ἔχειν.
Quentchen *n* ἡ δραχμή, ein ~ ſchwer δραχμιαῖος.
quer πλάγιος, ἐγ-, ἐπικάρσιος, λοξός, λέχριος, ~ durch διὰ μέσου.
Querarme *m pl.* αἱ κεραῖαι.
Querbalken *m* ἡ ἐγκαρσία δοκός, ἡ μεσόδμη, ἡ διάδοκις (ίδος), ὁ στρωτήρ (ῆρος), ὁ ζυγός.
Querbank *f* (im Schiffe) τὸ ζυγόν, τὸ σέλμα.
Querdamm *m* τὸ διὰ μέσου χῶμα.
Quere *f* ἡ λοξότης (ητος) u. b. *neutr.* b. *adj.*, in

Digitized by Google

die ~ ziehen, ſtellen πλαγιοῦν, πλαγιάζειν, j-m in die ~ kommen παρὰ σκέλος ἀπαντᾶν τινι, ἀντικρούειν τινί, (von Sachen) διὰ μέσου γίγνεσθαι.
querfeldein πλαγίως, ἄνευ κόσμου, οὐδενὶ κόσμῳ.
Querflöte *f* ὁ πλάγιος αὐλός, ὁ πλαγίαυλος, ἡ φῶτιγξ (γγος), τὸ φωτίγγιον.
Querfurche *f* ἡ πλαγία αὖλαξ (κος).
Quergang *m* ἡ πλαγία ὁδός.
Quergaſſe *f* ἡ πλαγία λαύρα.
Quergiebel *m* τὸ πλάγιον ἀέτωμα. [ταμένη τάφρος.]
Quergraben *m* ἡ διὰ μέσου ob. εἰς τὸ πλάγιον τε-
Querhand *f* ἡ πλαγία χείρ, ἡ παλαιστή.
Querholz *n* τὸ ζυγόν, τὸ διάξυλον, eingefügtes ~ τὸ διάπηγμα.
Querkopf *m* (von einem Menſchen) ἄνθρωπος διεστραμμένος τὴν διάνοιαν, ὁ δύσκολος ἄνθρωπος.
Querlinie *f* ἡ πλαγία γραμμή.
Quermauer *f* τὸ διὰ μέσου τεῖχος.
Quernaht *f* ἡ πλαγία ῥαφή.
Querpfeife *f* ἡ φῶτιγξ (γγος).
Querpfeifer *m* ὁ φωτιγγιστής.
Querſack *m* ἡ πήρα.
Querſchnitt *m* ἡ πλαγία τομή.
Querſeite *f* ἡ πλαγία πλευρά.
Querſtab *m*, **-ſtange** *f* τὸ ζυγόν.
Querſtraße *f* ἡ πλαγία λαύρα ob. ὁδός.
Querſtrich *m* eig. ἡ πλαγία γραμμή, übtr. j-m e-n ~ machen ἐμποδὼν εἶναί ob. γίγνεσθαί τινι, διαλύειν τὴν πρᾶξίν τινος, ταράττειν τὰ πράγματά τινος, λυμαίνεσθαί (M.) τινι τὴν πρᾶξιν.
querüber ἐκ πλαγίου.
Querwand *f* ὁ πλάγιος ob. διὰ μέσου τοῖχος.
Querweg *m* ἡ πλαγία ὁδός.
Querzug *m* ἡ πλάνη, viele Querzüge machen πολλοὺς ἑλίγμους ἄνω καὶ κάτω πλανᾶσθαι (P.).
quetſchen θλᾶν, θλίβειν, τρίβειν, συντρίβειν, ſich ~ übtr. (ſich davonmachen) ὑπεξάγειν.
Quetſchung *f* ἡ θλάσις, ἡ θλῖψις (als Handlung), τὸ θλάσμα, τὸ ἔκθλιμμα, τὸ σύντριμμα (als Sache).
quieken τρίζειν, (von Ferkeln) κοτίζειν.
Quieken *n* ὁ τρισμός.
Quinte *f* ἡ διὰ πέντε (χορδῶν συμφωνία).
Quinteſſenz *f* τὸ κράτιστον, ἡ ἀκμή, τὸ ἄνθος.
Quintett *n* ἡ πενταφθογγος συμφωνία.
Quirl *m* ἡ σπαθίς (ίδος), ἡ σπάθη, τὸ σπάθιον.
quirlen σπαθίζειν, ἑλαύνειν, δινεῖν ob. περιστρέφειν τῇ σπάθῃ.
quitt: ~ ſein mit j-m διαλελύσθαι πρός τινα, einer Sache ~ ſein ἀπηλλάχθαι τινός. [θιον (Birnquitte).]
Quitte *f* τὸ κυδώνιον μῆλον (Quittenapfel), τὸ στρού-
quittenartig μηλοειδής.
Quittenbaum *m* ἡ κυδωνέα, ἡ κυδωνία μηλέα.
quittengelb μήλινος, μηλοειδής, μηλινοειδής, ~ auſſehen μηλίζειν.
Quittenhonig *m* τὸ μηλόμελι (ιτος), τὸ κυδωνόμελι.
Quittenöl *n* τὸ μήλινον ἔλαιον.
Quittenwein *m* ὁ μηλίτης οἶνος.
quittieren j-m über etw. ἀποχὴν διδόναι τινί τινος, etw. ~ (übtr.) ἀφιέναι τι, ἀφίστασθαί τινος, προΐεσθαί τι, ἐᾶν χαίρειν τι, ἐᾶν τι, ein Amt ~ ἀπειπεῖν τὴν ἀρχήν, ἐξίστασθαι, ἀπαλλάττεσθαι (P.) ob. ἀπολύεσθαι (P.) τῆς ἀρχῆς.
Quittung *f* ἡ ἀποχή.
Quodlibet *n* ποικίλον τι, τὰ ῥωπικά.
Quote *f* τὸ μέρος, ἡ μερίς (ίδος).
Quotient *m* τὸ πηλίκον.

R

R *n* P, ρ, τὸ ῥῶ (indekl.).
Rabatt *m*: ~ geben ὀφιέναι τι τῆς τιμῆς.
Rabatte *f* τὰ ἄνθηρα, ὁ περίκηπος. [σκαλος.]
Rabbi, Rabbiner *m* ὁ δευτερωτής, ὁ Ἰουδαῖος διδά-
Rabe *m* ὁ κόραξ (κος), der ~ ſchreit κράζει ob. κρώζει ὁ κόραξ. [ὁ ἐξώλης, τὸ μίασμα.]
Rabenaas *n* (als Schimpfwort) ὁ ὄλεθρος, τὸ κάθαρμα,
rabenartig κορακώδης, κορακοειδής.
Rabenei *n* τὸ κόρακος ob. κοράκινον ᾠόν.
Rabenfeder *f* τὸ τοῦ κόρακος ob. κοράκινον πτερόν.
Rabengekrächze, -geſchrei *n* ὁ κρωγμός.
Rabenmutter *f* ἡ περὶ τὰ τέκνα ἀσεβὴς ob. ἀστοργὸς μήτηρ, ἡ ἀμήτωρ (ορος) μήτηρ.
rabenſchwarz κοράκινος, κόρακος μελάντερος, κορα-
ξός. [πατήρ.]
Rabenvater *m* ὁ περὶ τὰ τέκνα ἀσεβὴς ob. ἀστοργὸς
Rabuliſt *m* ὁ δικορράφος, ὁ δικορράπτης, ὁ μηχανορράφος, ὁ συκοφάντης, ein ~ ſein δικορραφεῖν, συκοφαντεῖν.
Rabuliſterei *f* ἡ δικορραφία, ἡ συκοφαντία.
Rache *f* ἡ τιμωρία, τὸ τιμώρημα (Wiedervergeltung), ἡ ἐκδικία, ἡ ἐκδίκησις (Verfolgung ſeines Rechts), ~ an j-m τιμωρία τινός ob. κατά τινος, ~ nehmen τιμωρίαν ποιεῖσθαι (M.), τιμωρεῖσθαι (M.), für j-n ὑπέρ τινος, ſ. ſich rächen; nach ~ dürſten ἐπιθυμεῖν ob. χρῄζειν δίκας λαβεῖν. [λαμνατος.]
Rachegeiſt *m* ὁ ἀλάστωρ (ορος) δαίμων (ονος), ὁ πα-
Rachegöttin *f* ἡ Ἐρινύς (ύος), ἡ Ποινή, ἡ Νέμεσις, ἡ Δίκη. [auch: ἡ χαράδρα.]
Rachen *m* τὸ χάσμα, τὸ στόμα, von leblosen Dingen
rächen δίκην λαμβάνειν ὑπέρ τινος, ἐπέρχεσθαί (-ιέναι) τι, ἐπεξέρχεσθαί (-ιέναι) τι, ἐκδικεῖν τι, j-n ~ an j-m τιμωρίαν λαμβάνειν ὑπέρ τινος παρά τινος, τιμωρεῖν τινι πρός τινα, ſich an j-m ~ wegen etw. τιμωρεῖσθαί (M.) τινά τινος, δίκην ob. τιμωρίαν λαμβάνειν τινὸς παρά τινος, ἀμύνεσθαί (M.) τινά τινος.
rächend τιμωρός, ἐκδικητικός.
Rächer *m* ὁ τιμωρός, beſſer *part.*
Rächerin *f* ἡ τιμωρός, beſſer *part.*
rächeriſch τιμωρός (2), τιμωρητικός.
Rachgier, -ſucht *f* ἡ μνησικακία.
rachgierig, -ſüchtig μνησίκακος (2), τιμωρητικός (2), ῥᾴδιος πρὸς τὴν τιμωρίαν, nicht ~ ἀμνησίκακος (2), ~ ſein μνησικακεῖν.
Rad *n* ὁ τροχός, ὁ κύκλος, ὁ γῦρος (letztere beiden = Kreis), ein ~ ſchlagen κυβιστᾶν, (vom Pfau) κύκλῳ ἀνιστάναι τὰ τῆς οὐρᾶς πτερά, Räder machen τροχοποιεῖν, auf dem ~e martern, foltern στρεβλοῦν, auf das ~ (als Folterinſtrument) legen ἀναβιβάζειν ἐπὶ τὸν τροχόν, τροχῷ ἐν-, προσδεῖν, das fünfte ~ am Wagen ſein (Sprichw.) περιττόν, περίεργον εἶναι.
Radachſe *f* ὁ ἄξων (ονος).
radartig τροχοειδής.
Rädchen *n* ὁ τροχίσκος, τὸ τρόχιον.
Rade *f* (eine Pflanze) ἡ (ἀγρία) λυχνίς (ίδος).
radebrechen διαφθείρειν τὴν γλῶτταν, βαρβαρίζειν, βαρβαροφωνεῖν, καμψικλίζειν.
Rädelsführer *m* ὁ ἐξηγητής, ὁ ἡγεμών (όνος), ὁ ἀρχηγός, ὁ ἀρχηγέτης, (bei einer Empörung) ὁ στασίαρχος.
rädern τροχίζειν, τροχηλατεῖν.
Räderwerk *n* οἱ τροχοί, τὸ τρόχισμα.
Radfelge *f* ἡ ἁψίς (ίδος), τὸ σῶτρον.
radförmig τροχοειδής.
radieren ξεῖν, ξύειν, (Geſchriebenes) ἐξαλείφειν.
Radiermeſſer *n* ὁ ξυστήρ (ῆρος), τὸ ξύστρον.

Digitized by Google

Radieschen *n* τὸ ῥαφανίδιον.
radikal ἀκριβής.
Radikalen *m/pl.* οἱ νεωτεροποιοί, οἱ νεωτεριστα[ί,] [οἱ νεωτερίζοντες.]
Radnagel *m* ὁ τοῦ τροχοῦ ἧλος.
Radpflock *m* τὸ παραξόνιον.
Radschiene *f* ὁ κανθός, ἡ κνημίς (ῖδος).
Radschlagen *n* ἡ κυβίστησις, τὸ κυβίστημα, (vom Pfau) ἡ τῶν οὐραίων ἀνάκλασις.
Radspeiche *f* ἡ κνήμη, ἡ κνημία.
Radsperre *f* ἡ τροχοπέδη.
Radspur *f* ἡ ἁμαξοτροχιά, ἡ ἁρματοτροχιά, ἡ τροχιά. [σφετερίζεσθαι (M.).]
raffen ἁρπάζειν, αἱρεῖν, an sich ~ ὑφαιρεῖσθαι (M.),
Raffholz *n* τὰ φρύγανα.
Raffinement *n* τὸ σόφισμα, ἡ μηχανή.
raffinieren καθαίρειν, ἀπο-, ἐκκαθαίρειν.
raffiniert καθαρός u. d. *part.* d. vorh. Verben, übtr. μηχανικός, σοφιστικός, σοφός.
ragen: s. hervorragen.
Ragout *n* τὰ περικόμματα.
Ragwurz *f* ὁ κυνὸς ὄρχις (εως).
Rahe *f* ἡ κεραία. [λακτος, ἡ γραῦς (αός).]
Rahm *m* τὸ παχὺ od. τὸ ἄνθος od. τὸ πῖον τοῦ γά-
Rahmen *m* τὸ κράσπεδον, ἡ περιβολή, in einen ~ fassen κρασπεδοῦν, περιλαμβάνειν κρασπέδῳ.
Rain *m* τὰ μεθόρια.
Raison s. Räson.
Ramme *f* ὁ μοχλός, ἡ ἐμβολή.
rammeln (von Hasen) μαίγνυσθαι, συμμαίγνυσθαι.
Rammelzeit *f* ὁ τῆς μείξεως χρόνος.
Rampe *f* τὸ ἀνάκλιμα.
Rand *m* τὸ κράσπεδον (Saum, Einfassung, bsd. von Gewändern, auch von Bergen), τὸ χεῖλος, τὸ περιστόμιον (einer Öffnung oder Vertiefung), ἡ κρηπίς (ῖδος), ἡ ὀφρύς (ύος), ὁ ἄμβων (ωνος, erhöhter ~), ἡ ὄχθη (eines Ufers), ἡ ἄμβη (an Schüssein, am Schilde), τὸ στόμα (eines Tisches) u. μέτωπον (eines beschriebenen Blattes), τὰ ἔσχατα, ἡ ἐσχατιά (äußerster ~), ἡ στεφάνη (am obern Teile eines Körpers, eines Felsens, einer Mauer u. dgl.), mit einem ~e einfassen κρασπεδοῦν, κρασπέδῳ περιλαμβάνειν, am ~e bemerken παρασημειοῦσθαι (M.), etw. an den ~ schreiben παρα-, παρεπιγράφειν, zu ~e kommen mit etw. διαπράττειν, περαίνειν, ἀνύτειν τι, am ~e des Grabes πρὸς τῷ στόματι od. τέρματι τοῦ βίου, das versteht sich am ~e πρόδηλον δή τοῦτο, οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐ, δῆλον τοῦτο καὶ παιδί.
Randbemerkung *f* ἡ παραγραφή, ~en machen παραγράφειν παραγραφάς.
rändern κρασπεδοῦν. [σχόλιον.]
Randglosse *f* ἡ παραγραφή, τὸ παραγεγραμμένον
Randzeichen *n* ἡ παραγραφή.
Ranft *m* ὁ τόμος, ἡ τομή.
Rang *m* ἡ χώρα, ἡ τάξις (soziale Stellung), ἡ τιμή (Ehrenstelle, Ehrenamt), ἡ ἀξία, τὸ ἀξίωμα, ἡ ἀξίωσις (Wert, Würde), ἡ προεδρία (Vorrang), der erste, zweite, dritte usw. ~ τὰ πρωτεῖα, τὰ δευτερεῖα, τὰ τριτεῖα usw., den ersten Rang einnehmen, bekleiden u. dgl. πρωτεύειν τιμῇ od. ἀξιώματι, πρῶτον εἶναι τὴν τιμήν, nach dem ersten ~ streben ὀρέγεσθαι (P. u. M.) τῶν πρωτείων, gleicher ~ ἡ ἰσοτιμία, τὸ ἰσότιμον, von gleichem ~e ὁμοίως τὴν τιμήν (mit j-m τινί), einen hohen ~ haben ἐν πολλῇ τιμῇ εἶναι, πολυωρεῖσθαι (P.), dem ~e nach über j-m stehen προέχειν τινός, dem ~e nach unter j-m stehen ἧττω εἶναί τινος, j-m den ~ ablaufen περιγίγνεσθαί od. κρείττω γίγνεσθαί τινος, προτρεπεῖν τινός, νικᾶν τινα, j-m den ~ streitig machen ἀμφισβητεῖν τινι, der erste ~ (im Theater u. dgl.) ἡ προεδρία, τὸ πρῶτον ξύλον, im ersten ~e sitzen ἐπὶ τοῦ πρώτου ξύλου καθῆσθαι.
Range *m. f* (von einem ungezogenen Kinde) παῖς οὐδενὸς ἄξιος. (als Schimpfwort) ὁ ὄλεθρος, τὸ κάθαρμα.
rangieren *trans.* διατάττειν, διατιθέναι, διοικεῖν, διακοσμεῖν, *intr.* mit j-m ~ ἴσην τιμὴν ἔχειν od. ἰσότιμον εἶναί τινι, nach j-m ~ δεύτερον εἶναί τινος, δευτερεύειν τινός.
Rangordnung *f* ἡ τάξις.
Rangstreit *m* ἡ περὶ τῆς πρωτείας φιλονικία, ἡ φιλοτιμία, einen ~ mit j-m haben φιλοτιμεῖσθαι (P.) πρός τινα.
Rangstufe *f* ἡ τάξις.
Rank *m* (*sg.* im Deutschen ungebräuchlich) ἡ μηχανή, τὸ μηχάνημα, ἡ τέχνη, τὸ τέχνημα, τὸ τέχνασμα, ὁ δόλος, Ränke schmieden τεχνᾶσθαι, μηχανᾶσθαι (M.), μηχανὰς μηχανᾶσθαι, τέχνας πλέκειν, μηχανορραφεῖν, δολορραφεῖν, στροφὰς στρέφεσθαι (M.), dagegen Ränke schmieden ἀντιτεχνᾶσθαι, ἀντιμηχανᾶσθαι (M.).
Ranke *f* τὸ κλῆμα, (am Weinstock u. Efeu) ἡ ἕλιξ (κος), ~n treiben κληματοῦσθαι, ἐκκληματοῦσθαι (P.).
Rankenmacher, -schmied *m* ὁ μηχανορράφος, ὁ βωμολόχος, ὁ πανοῦργος. [treiben s. Ranke.]
ranken sich um etw. ἑλίττεσθαι (P.) περί τι, Ranken
rankenähnlich, -artig κληματοειδής, κληματώδης.
Rankengewächs *n* ἡ κληματίς (ῖδος).
ränkevoll μηχανορράφος (2), πανοῦργος (2), κακοπράγμων, (listig) δόλιος, δολερός, ~ sein μηχανορραφεῖν, κακοπραγμονεῖν, ~es Wesen ἡ κακοπραγμοσύνη, ἡ πανουργία.
Rankmade *f* ὁ κλῆρος, ἡ τερηδών (όνος).
Ranküne *f* τὸ μῖσος, ὁ φθόνος, ἡ ὀργή.
Ranunkel *f* τὸ βατράχιον.
Ränzel *n* τὸ πηρίδιον.
Ranzen *m* ἡ πήρα, ἡ διφθέρα.
ranzen (weidmännischer Ausdruck von der Begattung alles zur Niederjagd gehörenden Haarraubwildes) καπρᾶν, καπριᾶν, καπρίζειν, καπρᾶζειν, dazu das *adj.*
[1]ranzig (δ, ἡ) δρομὰς (άδος), (δ, ἡ) σύβαξ (κος).
[2]ranzig (von Speisen) σαπρός, ~ werden σαπρίζεσθαι (P.), ~ sein σεσαπρίσθαι.
Ranzion *f* τὰ λύτρα.
ranzionieren λυτροῦν, ἀπο-, ἐκλυτροῦν.
Ranzionierung *f* ἡ λύτρωσις, ἡ ἀπο-, ἐκλύτρωσις.
rapid ὀξύς.
Rapidität *f* ἡ ὀξύτης (ητος). [μαχία.]
Rapier *n* ἡ ῥάβδος, das Fechten mit dem ~ ἡ ῥαβδο-
Rappe *m* ὁ μέλας ἵππος.
Rappel *m* ἡ μανία, er hat den ~ μαίνεται, μέμηνεν.
rappelig μανικός, μανιώδης. [χολία.]
rappelköpfisch ἀκράχολος (2), ~es Wesen ἡ ἀκρα-
rappeln μαίνεσθαι (P.), οὐχ ὑγιαίνειν, παρανοεῖν, παραφρονεῖν, παραληρεῖν, es rappelt bei dir οὐχ ὑγιαίνεις.
Rapport *m* ἡ ἀπαγγελία, ~ bringen ἀπαγγέλλειν.
rapportieren ἀπ-, παραγγέλλειν.
rapfen ἁρπάζειν. [τευμα.]
Rapunze(l) *m, f* τὸ σίσαρον (die eßbare), (Feld~) τὸ φύ-
rar (nicht häufig) σπάνιος, ~ sein σπανίζειν, (nicht gewöhnlich) οὐχ ὁ τυχών, διαφέρων, θαυμαστός, ἐκπρεπής, (kostbar) πολλοῦ ἄξιος.
Rarität *f* (Seltenheit) ἡ σπάνις (εως), ἡ σπανιότης (ητος), eine ~ θαυμάσιόν τι χρῆμα, τὸ θαῦμα, τὸ θέαμα, τὸ ἄγαλμα, (kostbarer Gegenstand) τὸ πολυτελές, τίμιον od. κάλλιστον χρῆμα, τὸ κειμήλιον.
rasch ταχύς. ἐλαφρός, κοῦφος, εὐκίνητος (2), ὀξύς, ~ zu etw. πρόχειρος (2) εἴς τι. [της (ητος).]
Raschheit *f* ἡ ταχυτής (ῆτος), ἡ ἐλαφρότης, ἡ ὀξύ-
Rasen *m* ἡ πόα, ἡ χλόη, ein Stück ~ ἡ χορτόβωλος, τὸ χορτόβωλον, ἡ χορτόπλινθος, τὸ χορτόπλινθον.
rasen μαίνεσθαι (P.), δαιμονᾶν, κακοδαιμονᾶν, λυττᾶν, παραφρονεῖν, παρανοεῖν, (laut lärmen) βακχεύειν.
Rasen *n* ἡ μανία, ἡ λύττα.
rasend außer dem *part.* der Verben μανικός, ἐμμανής, περιμανής, ἄφρων, ~ machen ἐκμαίνειν τινά, ποιεῖν τινα μαίνεσθαι, μανίαν ἐμβάλλειν, ~ werden μαίνεσθαι (P.), ~es Verlangen nach etw. haben ἐπιμαίνεσθαί τινι (auch: ~ in j-n verliebt sein), ~e Begierde

Digitized by Google

nach etw. oft durch Zffs., zB. ~e Begierde nach Ruhm ἡ δοξομανία, ~e Leidenschaft für Weiber ἡ γυναικομανία u. dgl., ~e Schmerzen αἱ δεινόταται ὀδύναι, (übermäßig) ὑπερβάλλων, δεινός, (unvernünftig) μανικός.

Rasenplatz *m* ἡ πόα, ὁ λειμών (ῶνος), οἱ χόρτοι.

Rasenscholle *f* ἡ χορτόβωλος, ἡ χορτόπλινθος.

Raserei *f* ἡ μανία, ἡ λύττα, j-n in ~ versetzen, zur ~ bringen μανίαν ἐμβάλλειν τινί, ποιεῖν τινα μαίνεσθαι (P.).

rasieren κείρειν, ξυρᾶν, sich ~ lassen ξυρᾶσθαι (M.) od. κείρεσθαι τὴν γενειάδα od. τὸ γένειον.

Rasiermesser *n* τὸ ξυρόν, τὸ ξύριον.

rasig ποώδης, χλοώδης, χορτώδης, auch χλωρός.

Räson *f*: ~ annehmen πείθεσθαι (P.), keine ~ annehmen οὐ πείθεσθαι, ἀκολασταίνειν, j-n zur ~ bringen σωφρονίζειν τινά.

Räsoneur *m* ὁ ἀδολέσχης.

räsonieren (im guten Sinne) διαλέγεσθαι (P.), λόγους ποιεῖσθαι (M.), διεξέρχεσθαι (-ιέναι), (Schlüsse machen) λογίζεσθαι, συλλογίζεσθαι (M.), (im schlimmen Sinne) ἀδολεσχεῖν, σοφίζεσθαι (M.).

Räsonnement *n* (im guten Sinne) ὁ λογισμός, (im schlimmen Sinne) οἱ λόγοι.

Raspel *f* ἡ ῥίνη (Feile), ἡ ξύστρα, τὸ ξύστρον.

raspeln ῥινᾶν (feilen), ξεῖν, ξύειν.

Raspeln *n* ἡ ξέσις, ἡ ξύσις, ὁ ξυσμός. [ξυσμα.]

Raspelspäne *f* τὸ ῥίνημα (u. *pl.*), τὸ ξύσμα, τὸ ἀπό-

Rasse *f* τὸ γένος, von edler ~ εὐγενής, γενναῖος.

rasseln ψοφεῖν, κροτεῖν, παταγεῖν, ἀράττειν, κοναβεῖν.

Rasseln *n* ὁ ψόφος, ὁ κρότος, ὁ πάταγος, ὁ κτύπος, ὁ κόμπος, τὸ ἄραγμα.

Rassepferd *n* ὁ γενναῖος ἵππος.

Rast *f* ἡ παῦλα, ἡ ἀνάπαυλα, ἡ ἀνάπαυσις (das Ausruhen, Erholung), ἡ σχολή, ἡ ἀργία, ἡ ῥᾳστώνη, ἡ ἀπραξία (Untätigkeit, Muße), ~ machen od. halten siehe rasten; j-m ~ gönnen von etw. ἀναπαύειν τινά τινος, keine ~ haben ἀσχολίαν od. πράγματα ἔχειν, ohne ~ und Ruhe οὐδέν τι ἐπισχών od. ἀναπαυόμενος.

rasten ἀναπαύεσθαι (M.), σχολάζειν, σχολὴν ἄγειν od. ἔχειν τινός (von etw. ~ lassen), ἀναπαύειν.

Rasten *n* s. Rast. [ἀσχόλως.]

rastlos ἄσχολος (2), ἄπαυστος (2), *adv.* ἀπαυστί,

Rastlosigkeit *f* ἡ ἀσχολία, ἡ σπουδή.

Rasttag *m* ἡ ἡσυχία, ~ halten ἡσυχάζειν, ἡσυχίαν ἄγειν od. ἔχειν, ἀναπαύεσθαι (M.).

Rat *m* **1.** (Beratschlagung) ἡ συμβουλή, ἡ συμβουλία, ἡ βουλή, ἡ ἀνακοίνωσις, ~ halten βουλὴν ποιεῖσθαι (M.), mit sich zu ~e gehen βουλεύεσθαι (M.), λογίζεσθαι (M.), ἐνθυμεῖσθαι (P.), s. erwägen, überlegen; mit j-m zu ~e gehen über etw., j-n zu ~e ziehen zu etw. συμβουλεύεσθαί (M.) τινι περί τινος, ἐπι-, ἀνακοινοῦσθαι (M.) τινι περί τινος, vorher mit sich zu ~e gehen προβουλεύεσθαι (M.), etw. zu ~e halten φείδεσθαί (M.) τινος, καλῶς χρῆσθαί τινι. — **2.** (Meinung, Urteil über die Verhältnisse anderer, ein ~, den man gibt) ἡ βουλή, τὸ βούλευμα, τὸ συμβούλευμα, ἡ συμβουλία. ἡ γνώμη. ὁ λόγος. ἡ παραίνεσις, ein guter ~ ἡ εὐβουλία, ἡ ἀγαθὴ βουλή, ὁ σοφὸς λόγος, auf j-s ~ συμβουλεύσαντός τινος, j-m einen ~ geben συμβουλεύειν τινί oder *inf.*, ὑποτίθεσθαί τινί τι oder *inf.*, παραινεῖν τινι mit *inf.*, j-n um ~ fragen συμβουλεύεσθαί (M.) τινι περί τινος, dies ist mein ~ οὕτως ἔγωγε γιγνώσκω, j-s ~ befolgen πείθεσθαι (P.) od. ὑπακούειν τινί συμβουλεύσαντι. j-m mit ~ und Tat beistehen ὠφελεῖν τινα καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ, συμβουλεύειν καὶ συμπράττειν τινί. — **3.** (Art und Weise od. Mittel etw. zu erreichen) ὁ πόρος (auch *pl.*), ἡ μηχανή, ~ schaffen πόρους πορίζειν, εὑρίσκειν oder ἐξευρίσκειν μηχανήν, es kann ~ werden δυνατόν ἐστιν. ἔστι τις μηχανή mit *inf.* od. ὅπως mit *fut.*, γένοιτ' ἄν. sich keinen ~ wissen ἀπορεῖν (u. M.), ἀμηχανεῖν. — **4.** (Ratsversammlung) ἡ βουλή, τὸ συμβούλιον, τὸ βουλευτήριον, τὸ βουλευτικόν, τὸ συνέδριον, ἡ σύνοδος. der Hohe ~ (zu Athen) ἡ ἄνω βουλή. ἡ τῶν πεντακοσίων βουλή, ~ der Alten ἡ γερουσία, den ~ berufen, versammeln συγκαλεῖν oder συνάγειν τὴν βουλήν, im ~e sitzen, Mitglied eines ~es sein βουλεύειν, der Erste im ~e ὁ βούλαρχος, der Erste im ~e sein βουλαρχεῖν, die entscheidende Stimme im ~e haben προβουλεύειν, im ~e reden βουληγορεῖν, etw. vor den ~ bringen ἀναφέρειν τι εἰς oder πρὸς τὴν βουλήν. — **5.** (Mitglied einer beratenden Behörde) ὁ βουλευτής, ὁ μετέχων τῆς βουλῆς, ὁ σύνεδρος.

Rate *f* τὸ τεταγμένον μέρος, in ~n bezahlen, abzahlen ταξάμενον ἀποδιδόναι, Zahlung in ~n ἡ τάξις.

raten **1.** (mutmaßen, erraten) δοξάζειν, ὑπολαμβάνειν, εἰκάζειν, τοπάζειν, (aus sicheren Merkmalen) τεκμαίρεσθαι (M.). — **2.** (einen Rat geben) s. unter Rat; j-m etw. nicht ~ οὐκ ἐπαινεῖν τι, συμβουλεύειν τινὶ μὴ ποιεῖν τι, παραπείθειν τινὰ μὴ ποιεῖν τι, sich nicht ~ lassen οὐ πείθεσθαι (P.), sich nicht zu ~ wissen ἀπορεῖν (u. M.), διαπορεῖν, ἀμηχανεῖν, ἄπορον od. ἀμήχανον od. ἐν ἀπορίᾳ od. ἐν ἀπόροις εἶναι od. ἔχεσθαι (P.), ἐσχάτως διακεῖσθαι, damit ist mir nicht geraten τούτων μοι οὐδὲν ὄφελος, etw. für geraten halten νομίζειν τι καλὸν od. ἐπιτήδειον od. ὠφέλιμον od. χρήσιμον εἶναι, es für das Geratenste halten κράτιστον ἡγεῖσθαι (M.) mit *inf.*

Raten *n* (Erraten) ἡ εἰκασία, (das Ratgeben) ἡ συμβούλευσις, gew. durch Verben.

Ratgeber *m* ὁ σύμβουλος od. συμβουλευτής, ὁ βουλευτήριος, ὁ παραινετήρ (ῆρος) od. *part.*

Ratgeberin *f* ἡ σύμβουλος od. *part.*

Rathaus *n* τὸ βουλευτήριον, τὸ ἀρχεῖον, τὸ πρυτανεῖον, τὸ συνέδριον, τὸ βουλεῖον.

Ratifikation *f* ἡ κύρωσις.

ratifizieren κυροῦν, ἐπικυροῦν, κύριον ποιεῖν.

Ration *f* ἡ μερίς (ίδος), ἡ μοῖρα, ~ austeilen ἀτομετρεῖν, ~ erhalten σιτομετρεῖσθαι (P.).

rational ῥητός.

Rationalist *m* ὁ νομίζων τὸν λόγον μέτρον εἶναι τῆς πίστεως.

rationell λογικός, νοητός. τεχνικός.

rätlich (nützlich) καλός, ἐπιτήδειος, καίριος, χρήσιμος (2), das scheint mir nicht ~ οὐκ ἐπαινῶ ταῦτα. (sparsam) φειδωλός.

ratlos ἄβουλος (2), (βουλῆς) ἄπορος (2), ἀμήχανος (2), ~ sein ἀπορεῖν (u. M.), ἀμηχανεῖν.

Ratlosigkeit *f* ἡ ἀβουλία, ἡ ἀπορία, ἡ ἀμηχανία.

ratsam (was anzuraten ist) χρήσιμος. πρόσ-, σύμφορος (2), σωτήριος (2). καλός, δεξιός. ἐπιτήδειος. es ist ~ συμφέρει. καλόν ἐστιν, καλῶς ἔχει, προσήκει, πρέπει. deš, ich halte es für ~ οἶμαι δεῖν mit *inf.*. etw. für das R~ste halten s. geraten unter raten; es ist das R~ste für dich κάλλιστ' ἂν πράξειας mit *part.*, es war nicht ~, daß du οὐκ ἔδει σε mit *inf.*, was nicht ~ war οὐδὲν δέον. (sparsam) φειδωλός. [σθαι (P.).]

ratsbedürftig βουλῆς ἐνδεής, ~ sein συμβούλου δεῖ-

Ratsbeisitzer *m* ὁ σύνεδρος.

Ratsbeschluß *m* τὸ βούλευμα. ἡ τῆς βουλῆς γνώμη. τὸ τῆς βουλῆς ψήφισμα, vorläufiger ~ τὸ προβούλευμα. [λόγος, s. Rat.]

Ratschlag *m* ἡ βουλή. τὸ βούλευμα, ἡ παραίνεσις. δ

Ratschlagung *f* ἡ βούλευσις.

Ratschluß *m* τὸ βούλευμα. ἡ βουλή. ἡ γνώμη. (von einer Anzahl Stimmender) τὸ ψήφισμα. einen ~ fassen γνώμην ποιεῖσθαι od. αἱρεῖσθαι (M.), βουλεύεσθαι (M.). βουλὴν ποιεῖσθαι (M.), ψηφίζεσθαι (M.). τίθεσθαι ψήφισμα.

Ratsdiener *m* ὁ τῆς βουλῆς ὑπηρέτης.

Rätsel *n* τὸ αἴνιγμα. ein ~ aufgeben προβάλλειν od. παρέχειν αἴνιγμα, ein ~ lösen λύειν od. εὑρίσκειν αἴνιγμα. ein ~ raten συμβάλλειν (u. M.) αἰνιγμα. in ~n sprechen αἰνίγματα λέγειν, δι' αἰνιγμάτων λέγειν

Digitized by Google

αἰνίττεσθαι u. αἰνιγματίζεσθαι (M.), in ~n ausgedrückt αἰνικτός. [σύνοφρυς.

Rätſel *n* (Menſch mit zuſammengewachſenen Brauen) ὁ/

rätſelhaft αἰνιγματώδης, (dunkel) ἀφανής, ~ ſprechen αἰνίττεσθαι und αἰνιγματίζεσθαι (M.), das klingt ~ αἰνίγματι ἔοικεν.

ratsfähig ἄξιος βουλευτὴς γίγνεσθαι.

Ratsgebäude *n* ſ. Rathaus.

Ratsglied *n* ſ. Ratsherr.

Ratsgutachten *n* τὸ προβούλευμα, ein ~ abfaſſen προβουλεύειν. [εδρος.

Ratsherr *m* ὁ βουλευτής, ὁ συμβουλευτής, ὁ σύν-/

Ratsherrenamt *n* ἡ βουλεία.

Ratsherreneid *m* ὁ βουλευτικὸς ὅρκος.

Ratsherrenſtand *m* ἡ τῶν βουλευτῶν τάξις.

Ratsherrenſtelle, -würde *f* ἡ βουλεία.

Ratskollegium *n* ἡ βουλή, τὸ συνέδριον, οἱ βουλευταί, οἱ σύνεδροι.

Ratsmann *m* ὁ βουλευτής.

Ratsmitglied *n* ὁ συμβουλευτής.

Ratsſchreiber *m* ὁ τῆς βουλῆς γραμματεύς.

Ratsſitzung *f* τὸ συνέδριον, ἡ συνεδρία, eine ~ halten συνεδρεύειν.

Ratsverſammlung *f* τὸ συνέδριον, τὸ βουλευτήριον.

Ratsvorſtand *m* ὁ βούλαρχος.

Ratswahl *f* αἱ ἀρχαιρεσίαι τῆς βουλῆς, ~en vornehmen αἱρεῖσθαι (M.) βουλευτάς.

Ratswechſel *m* αἱ τῶν βουλευτῶν διαδοχαί.

Ratte, Ratze *f* ὁ μέγας μῦς (υός), ὁ ἐλειός.

Rattenfänger *m* ὁ τῶν ἐλειῶν ἀγρευτής.

Rattengift *n* τὸ ἀρσενικὸν φάρμακον.

Ratz *m* (eine Iltisart) ἡ βδέουσα μῦς (υός).

Raub *m* 1. (das Rauben) ἡ ἁρπαγή, ὁ ἁρπαγμός (ἁρπασμός), ἡ λῃστεία. auf ~ ausgehen ἐξιέναι ἐφ' ἁρπαγήν, τρέπεσθαι (M.) ἐφ' ἁρπαγήν, ἐξιέναι λῃστεύοντα, vom ~e leben ἀπὸ τῆς λῃστείας τὸν βίον ποιεῖσθαι (M.). — 2. (das Geraubte) ἡ ἁρπαγή, τὸ ἅρπαγμα (ἁρπασμα), ein ~ j-s werden ἁρπάζεσθαι, ἐξαρπάζεσθαι ὑπό τινος, ein ~ der Flammen werden καταφλέγεσθαι (P.), ein ~ des Todes ſein ἀποθνῄσκειν, ein ~ der Krankheit werden ἀπόλλυσθαι od. διαφθείρεσθαι (P.) ὑπὸ νόσου.

Raubbegierde *f* τὸ ἁρπακτικόν, ἡ ἁρπαγῆς ἐπιθυμία.

raubbegierig, -gierig, -luſtig ἁρπακτικός, ἁρπαγῆς ἐπιθυμῶν.

Raubbiene *f* ὁ κηφήν (ῆνος), τὸ κηφήνιον.

rauben ἁρπάζειν, ἁρπαγὴν ποιεῖσθαι (M.), λῃστεύειν, λεηλατεῖν, λῄζεσθαι, (mit Gewalt wegnehmen) βίᾳ ἀφαιρεῖσθαι (M.) τινά τι u. τινός τι, (berauben) ἀποστερεῖν τινά τινος, ~ und plündern ἄγειν καὶ φέρειν, j-m den Verſtand ~ ἐξιστάναι τινὰ τοῦ φρονεῖν.

Rauben *n* ſ. Raub.

Räuber *m* ὁ λῃστής, ὁ ἅρπαξ (γος), auch durch d. *part.* von ἁρπάζειν u. ἀφαιρεῖσθαι (M.), ein ~ ſein λῃστεύειν, übtr. (an Bäumen) ἡ παραφυάς (άδος), ὁ μόσχος.

Räuberart *f* τὸ λῃστικόν. nach ~ λῃστικῶς.

Räuberbande *f* τὸ λῃστικόν, τὸ λῃστήριον, οἱ λῃσταί.

Räuberei *f* ἡ λῃστεία, ἡ ἁρπαγή. ~ treiben λῃστεύειν, λῄζεσθαι (M.), ἁρπαγὴν ποιεῖσθαι (M.). [ἔθανεν.

Räuberhand *f*: er kam durch ~ um ὑπὸ λῃστῶν ἀπ-/

Räuberhauptmann *m* ὁ λῃστάρχης, ὁ λῃσταρχος, ὁ ἀρχιλῃστής, ὁ ἀρχίκλωψ (ωπος).

Räuberherberge *f* τὸ τῶν λῃστῶν ὑποδοχεῖον oder καταγωγεῖον.

Räuberhöhle *f* τὸ τῶν λῃστῶν od. λῃστρικὸν ἄντρον, ἡ τῶν λῃστῶν καταφυγή, auch bloß τὸ λῃστήριον.

Räuberin *f* ἡ ἅρπαξ (γος), ἡ λῃστρίς (ίδος) γυνή, ἡ ἁρπάκτειρα.

räuberiſch ἅρπαξ (γος), λῃστικός, λῃστρικός, ἁρπαστικός, ἁρπακτικός. ἁρπακτήριος.

Räuberleben *n* ὁ λῃστικὸς (λῃστρικὸς) βίος.

Raubneſt *n* τὸ λῃστήριον.

Raubſchiff *n* τὸ λῃστικὸν od. λῃστρικὸν od. πειρατικὸν πλοῖον, ἡ λῃστρίς (ίδος), ἡ ἡμιολία (ναῦς), τὸ ἡμιόλιον (πλοῖον).

Raubſchloß *n* τὸ λῃστῶν φρούριον.

Raubſtaat *m* ἡ λῃστείαν ποιουμένη πόλις, ἡ λῃστῶν πόλις. [bloß θηρίον.

Raubtier *n* τὸ ἄγριον od. ἁρπακτικὸν θηρίον, auch/

Raubvogel *m* ὁ οἰωνός.

Raubzeug *n* τὰ ἁρπακτικὰ θηρία.

Raubzug *m* ἡ ἐπὶ λῃστείᾳ ἐπιδρομή. [das P.

rauch λάσιος, δασύς, ~ machen δασύνειν, ~ werden/

Rauch *m* ὁ καπνός, (Dampf) ὁ ἀτμός, dicker ~ ὁ τῦφος, (Qualm) ἡ λιγνύς (ύος), ~ machen καπνίζειν, καπνὸν ἀνιέναι (ἵημι), ἀναδιδόναι od. ἀναπέμπειν, in ~ aufgehen εἰς καπνὸν διαλύεσθαι (P.), καπνοῦσθαι (P.), καταφλέγεσθαι (P.).

rauchähnlich, -artig καπνοειδής, καπνώδης.

Rauchaltar *m* ἡ θυμέλη.

rauchen καπνοῦσθαι (P.), καπνιᾶν, ἀτμίζειν, ἀτμιᾶν, θυμιᾶν, beſſer καπνὸν ἀνιέναι uſw., ſ. Rauch; es raucht καπνὸς φαίνεται.

Rauchen *n* ἡ θυμίασις, ὁ ἀτμός, gew. durch Verben.

rauchend θυμιατός.

Räucherfaß *n* τὸ θυμιατήριον, ὁ θυμιατήρ (ῆρος).

räucherig καπνώδης.

räuchern (Rauch machen) θυμιᾶν, θύειν, mit Wohlgerüchen ~ εὐωδίαν θυμιᾶν, mit Weihrauch ~ λιβανωτοῦ θυμιᾶν, λιβανωτίζειν, (im Rauch dörren) καπνίζειν, geräuchert καπνιστός.

Räuchern *n* ἡ θυμίασις, ἡ κάπνισις.

Räucherpfanne *f* ἡ ἐσχαρίς (ίδος).

Räucherwerk *n* τὰ θυμιάματα, τὸ κάπνισμα, wohlriechendes ~ τὰ εὐώδη θυμιάματα.

Rauchfang *m* ἡ καπνοδόκη, ἡ ὀπή, ἡ κάπνη.

Rauchfangkehrer *m* ὁ καθαίρων τὴν καπνοδόκην.

rauchfarben, -farbig καπνοειδής, καπνώδης.

Rauchfaß *n* τὸ θυμιατήριον.

Rauchfeuer *n* τὸ καπνῶδες πῦρ.

Rauchfleiſch *n* τὰ καπνιστὰ κρέα.

rauchfüßig δασύπους (οδος).

Rauchfutter *n* ὁ χόρτος.

Rauchhändler *m* ὁ διφθεροπώλης.

Rauchheit *f* ἡ δασύτης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*

rauchig καπνώδης, καπνίας.

Rauchleder *n* ἡ δασεῖα διφθέρα (u. *pl.*).

Rauchloch *n* ἡ ὀπή. ἡ σαλάμβη.

rauchlos ἄκαπνος (2). [στήλης εἶδος ἔχων.

Rauchſäule *f* ἡ καπνοῦ ὥσπερ στήλη, καπνὸς τὸ/

Rauchſchwalbe *f* ἡ χελιδών (όνος).

Rauchwerk *n* τὸ θυμίαμα, τὸ θῦμα, τὸ κάπνισμα.

Rauchwolke *f* ἡ καπνοῦ νεφέλη, τὸ καπνοῦ νέφος.

Räude *f* ἡ ψώρα, ἡ ψωρίασις, die ~ haben ψωρᾶν, ψωριᾶν, Mittel gegen die ~ τὸ ψωρικὸν φάρμακον

räudig ψωραλέος, ψωρώδης.

Raufbold *m* ὁ ἀψίμαχος.

raufen τίλλειν. παρατίλλειν, ſich mit j-m ~ διαγωνίζεσθαι (M.) τινι, διαπαλαίειν τινί und πρός τινα, ἀψιμαχεῖν τινι.

Raufen *n* ὁ τιλμός, ἡ τίλσις, gew. durch Verben.

Rauferei *f* ἡ χειρῶν ἄψιμαχία, eine ~ anfangen χειρῶν ἀδίκων ἄρχειν.

rauh allg. τραχύς, (vom Boden u. von Menſchen) σκληρός, (von Menſchen) ὠμός, χαλεπός, (von der Stimme) κερχαλέος, κερχνώδης, ~e Stimme ἡ τραχεῖα φωνή, ἡ τραχυφωνία, mit ~er Stimme τραχύφωνος (2), ~es Weſen ἡ σκληρότης, ἡ ὠμότης, ἡ χαλεπότης (ητος), ~ ſein τραχέως ἔχειν, j-n ~ behandeln χαλεπῶς προσφέρεσθαι (P.) τινι.

Rauheit, Rauhigkeit *f* ἡ τραχύτης, ἡ σκληρότης, ἡ ὠμότης, ἡ χαλεπότης (ητος), auch d. *neutr.* der *adj.*, (der Stimme, des Halſes) ὁ κέρχνος, ὁ βράγχος.

Digitized by Google

Rauhfutter *n* ὁ χόρτος.
Raum *m* ὁ τόπος, ἡ χώρα, ὁ χῶρος, der ~ zwiſchen etw. ὁ μεταξὺ τόπος, τὸ διάστημα, leerer ~ τὸ κενόν, großer, weiter ~ ἡ εὐρυχωρία, einen ~ einnehmen χώραν πληροῦν, χωρεῖν, einen großen ~ einnehmen ἐκτείνεσθαι (P.) ἐπὶ πολύ, übtr. (Neigungen, Gefühlen, Leidenſchaften u. dgl.) ~ geben ἐνδιδόναι τινί, παραδιδόναι ἑαυτόν τινι, χαρίζεσθαί (M.) τινι, j-ẽ Bitten ~ geben δέχεσθαι (M.) τὰς δεήσεις τινός, einem Gedanken ~ geben παριέναι (ἶημι) τι εἰς τὴν ψυχήν, dem Zorn ~ geben χαρίζεσθαι (M.) τῇ ὀργῇ.
Räumchen *n* τὸ μικρὸν χωρίον.
räumen 1. (weg-, fortſchaffen) ἀποκινεῖν τί τινος, ἀπό od. ἔκ τινος, ἀποσκευάζειν τι ἔκ od. ἀπό τινος, aus dem Wege ~ ἐκποδὼν ποιεῖσθαί (M.) τινα und τι, ἀναιρεῖν τινα, einen Platz von etw. ~ (reinigen) καθαίρειν u. καθαρὸν ποιεῖν τί τινος. — 2. (leer machen) κενοῦν, ἐκκενοῦν, einen Ort ~ ἀπολείπειν χωρίον, (vom Feldherrn) ἀπάγειν τὴν στρατιάν, einem andern einen Platz ~ παραχωρεῖν χωρίον τινί, εἶκειν τινί, j-m das Feld ~ ὑπείκειν τινί, ἧττω εἶναί τινος, ὑποχωρεῖν τινι, das Land ~ (von Verbannten) φεύγειν, ἐκπίπτειν.
Räumen *n*, **Räumung** *f* (Wegſchaffung) ἡ ἀποκίνησις, ἡ ἀποσκευή, (Leerung) ἡ κένωσις, ἡ ἐκκένωσις, (Reinigung) ἡ καθαρσις, ἡ ἐκκάθαρσις, ὁ καθαρμός, (Abzug von einem Orte) ἡ ἀνα-, ὑποχώρησις. ἡ ἀπαλλαγή, ἡ ἀνάζευξις, ~ eines Landes ἡ ἐκ τῆς χώρας ἀναχώρησις.
Räumer *m* (Werkzeug zum Reinigen) τὸ κάλλυντρον.
räumlich (im Raume befindlich) ὁ, ἡ, τὸ κατὰ τόπον od. κατὰ χώραν.
Räumlichkeit *f* ὁ τόπος, τὸ χωρίον (auch *pl.*).
raunen ψιθυρίζειν, j-m etw. ins Ohr ~ ψιθυρίζειν τινί τι εἰς τὸ οὖς.
Raunen *n* ὁ ψιθυρισμός.
Raupe *f* ἡ κάμπη.
raupen ἀπολέγειν κάμπας.
Raupennest *n* ἡ τῶν καμπῶν νεοττιά.
Rausch *m* ἡ κραιπάλη, ἡ μέθυσις, einen ~ haben κραιπαλᾶν, μεθύειν, ſich einen ~ antrinken χρῆσθαι μέθῃ, den ~ ausſchlafen ἀποκραιπαλᾶν, ἐκνήφειν, ſchwerer ~ ἡ βαθεῖα μέθη, im ~ διὰ od. μετὰ μέθης, ἐν μέθαις, auch b. *part.* von κραιπαλᾶν und μεθύειν.
rauſchähnlich, -artig κραιπαλώδης.
Räuſchchen *n* ἡ κραιπάλη, ſich ein ~ trinken ὑποπίνειν.
rauſchen ψοφεῖν, θορυβεῖν, θροεῖν (allg. Geräuſch machen, lärmen), (vom Waſſer) παταγεῖν, ῥοθιάζειν, κυμαίνειν, (von den Wellen) ῥοιζεῖν.
Rauſchen *n* ὁ ψόφος, ἡ ψόφησις, ὁ θόρυβος. ὁ θροῦς, ὁ πάταγος, ὁ ῥοῖζος. τὸ ῥοίζημα, ὁ ῥόθος (letztere beide bſd. von Wellen). [βος, θόρυβος καὶ κρότος.
rauſchend ψοφητικός, θορυβώδης, ~er Beifall ὁ θόρυ-
räuſpern ſich χρέμπτεσθαι, ἀποχρέμπτεσθαι (M.).
Räuſpern *n* ἡ χρέμψις.
Raute *f* (eine Pflanze) τὸ πήγανον. wilde ~ τὸ ὀρεινὸν πήγανον, Garten~ τὸ κηπευτὸν πήγανον, der ~ gleichen πηγανίζειν, mit ~ bereitet πηγανίτης, aus ~ gemacht πηγάνινος, (als geometriſche Figur) ὁ ῥόμβος.
rautenähnlich, -artig, -förmig πηγανώδης (der Pflanze ähnlich). ῥομβοειδής, ῥομβώδης, ῥομβωτός (der geometriſchen Figur ähnlich).
Rautenöl *n* τὸ πηγάνινον ἔλαιον.
Rautenpflaſter *n* ἡ πηγανηρά.
Rautenſame *m* τὸ πηγάνου σπέρμα.
Rautenwein ὁ πηγανίτης οἶνος.
reagieren ἀντιτυπεῖν, ~d ἀντίτυπος (2).
Reaktion *f* ἡ ἀντιτυπία, τὸ ἀντίτυπον, τὸ ἐναντίωμα, (in der Politik) τὸ ἀντιπολιτεύεσθαι, ἡ ἐν τῇ πολιτείᾳ ἀντίπραξις. (Rückſchrittspartei) etwa: ἡ ὀπισθοβάμων μερίς.
reaktionär σπουδάζων ἀντιπολιτεύεσθαι, ~ geſinnt ſein, ~e Geſinnung haben ἀριστοκρατεῖσθαι (P.) βούλεσθαι. [lich wahr).
real ὤν, οὖσα, ὄν (vorhanden), ἀληθινός, ἀληθής (wirk-
Realien *pl.* τὰ πράγματα, τὰ χρήματα.
Realinjurie *f* ἡ αἰκία, ἡ ὕβρις, j-m eine ~ zufügen αἰκίζειν τινά, Klage wegen ~ ἡ αἰκίας od. ὕβρεως δίκη. [ἔργῳ καθιστάναι.
realiſieren περαίνειν, διαπράττεσθαι (M.), ἐξανύτειν.
Realität *f* τὸ ὄν, ἡ οὐσία, τὸ ἀληθές.
Rebe *f* τὸ (ἀμπέλου) κλῆμα, ἡ οἰνάς (άδος). von der ~ κλημάτινος, zur ~ gehörig κληματικός, mit ~n bepflanzt ἀμπελόφυτος (2), ~n beſchneiden ἀμπελουργεῖν.
Rebell *m* durch b. *part.* ἀποστάς, ἀφεστώς, ἐπαναστάς.
rebellieren ἐπανίστασθαι, ταραχὴν ποιεῖσθαι (M.), ἀφίστασθαι, στασιάζειν, θορυβεῖν. [Empörung.
Rebellion *f* ἡ στάσις, ἡ ἐπανάστασις, ſ. Aufruhr.
rebelliſch στασιαστικός.
rebenähnlich, -artig ἀμπελώδης, *adv.* κληματηδόν.
Rebenaſche *f* ἡ κληματίνη σποδιά.
Rebenblatt *n* τὸ ἀμπέλινον φύλλον.
Rebenblut *n* τὸ βοτρύων αἷμα, ὁ οἶνος (Wein).
Rebenholz *n* τὸ ἀμπέλινον ξύλον.
Rebenlaub *n* τὰ ἀμπέλινα φύλλα, τὸ οἶναρον.
Rebenmeſſer *n* τὸ κλαστήριον.
Rebenpfahl *m* ὁ ἀμπέλου χάραξ (κος).
Rebenpflanzer *m* ὁ ἀμπέλους φυτεύων.
rebenreich ἀμπελώδης.
Rebenſaft *m* ὁ οἶνος.
Rebenſchoß *n* τὸ κλῆμα, ὁ κλάδος.
Rebenſtock *m* ἡ ἄμπελος (Weinſtock).
Rebenzucht *f* ἡ ἀμπελουργία.
Rebhuhn *n* ὁ, ἡ πέρδιξ (κος), ἡ κακκάβη, wie ein ~ ſchreien κακκαβίζειν.
Rebhuhnjäger *m* ὁ περδικοθήρας.
Rechen *m* ἡ ἄμη, ἡ σκαλίς (ίδος), ὁ κτείς (ενός), ἡ ἄγρειφνα.
rechen τῇ ἄμῃ λεαίνειν od. δμαλίζειν (den Boden). τῇ ἄμῃ συνάγειν (Stroh u. dgl. zuſammen~).
Rechenbrett *n* τὸ ἀριθμητικὸν πινάκιον, ὁ ἀριθμητικὸς πίναξ (κος), auch bloß ὁ πίναξ, τὸ ψηφολογεῖον, ὁ ἄβαξ (κος), τὸ ἀβάκιον.
Rechenbuch *n* τὸ ἀριθμητικὸν βιβλίον, ἡ ἀριθμητικὴ συγγραφή.
Rechenkunſt *f* ἡ ἀριθμητική, ἡ λογιστική.
Rechenlehrer, -meiſter *m* ὁ λογιστής, ὁ λογιστικός.
Rechenpfennig, -ſtein *m* ἡ ψῆφος, ἡ ψηφίς (ίδος).
Rechenſchaft *f* ὁ λόγος, ὁ ὑπόλογος, ὁ ὑπολογισμός. (von der Führung eines Amtes) αἱ εὔθυναι, ~ ablegen von etw. ἀπολογίζεσθαι (M.), λόγον, εὐθύνας oder ἔλεγχον διδόναι τινός, ~ fordern über etw. εὐθύνας ἀπαιτεῖν τινος, λόγον λαμβάνειν τινός, j-n zur ~ ziehen wegen etw. εὐθύνειν τινά τινος, (vor Gericht) ὑπεύθυνον γράφεσθαι (M.) τινα, δίκην λαμβάνειν παρά τινος ὑπέρ τινος, εὐθύνας κατασκευάζειν ἐπί τινα, j-m ~ ſchuldig ſein ὑπεύθυνον εἶναί τινι, zur ~ über etw. verpflichtet ſein ὑπεύθυνον εἶναί τινος. die ~ betreffend εὐθυντικός. [ſ. d. vor. Wort.
Rechenſchaftsablegung *f* ὁ ἀπολογισμός, αἱ εὔθυναι.
Rechenſchaftsbehörde *f* οἱ εὔθυνοι.
Rechenſchaftsbericht *m* ὁ ἀπολογισμός, αἱ εὔθυναι. ἡ περὶ τοῦ ὑπολόγου ἀναγραφή, einen ~ ablegen ἀπολογίζεσθαι (M.).
rechenſchaftspflichtig ὑπεύθυνος (2). [brett.
Rechenſtein *m*, **Rechentafel** *f* τὸ ἀβάκιον, ſ. Rechen-
Rechentiſch *m* ὁ ἄβαξ (κος).
rechnen 1. λογίζεσθαι (M.), (zählen) ἀριθμεῖν, auf dem Rechenbrett, mit Rechenſteinen ~ λογίζεσθαι ψήφους, ψήφους τιθέναι, an den Fingern ~ πεμπάζειν (beſſer M.), falſch ~ παραλογίζεσθαι (M.), nach etw. ~ λογίζεσθαι εἴς τι, τὸν λογισμὸν ποιεῖσθαι (M.) κατά

Digitized by Google

τι, ~ lernen μανθάνειν τὴν ἀριθμητικήν, zuſammen~ ἀναλέγειν, dazu ~ προσλογίζεσθαι (M.). — 2. übtr. zu einer Klaſſe, unter eine Klaſſe ~ λέγειν, καταλέγειν ἔν τισι, ἐναριθμεῖν, ἐγκαταλέγειν ἔν τισι. τιθέναι (u. M.) τινῶν, τάττειν ἔν τισιν u. εἰς τινας, zB. zu den Beſten gerechnet werden λέγεσθαι uſw. ἐν τοῖς ἀρίστοις, j-n unter ſeine Freunde ~ τάττειν, τίθεσθαί uſw. τινα ἐν τοῖς φίλοις, etw. für eine Wohltat ~ τίθεσθαί τι ἐν εὐεργεσίας μέρει, νομίζειν τι εὐεργεσίαν, etw. für nichts ~ ἄγειν oder τίθεσθαί τι παρ' οὐδέν od. ἐν οὐδενὶ λόγῳ, περὶ οὐδενὸς ἡγεῖσθαι (M.) τι, οὐδένα λόγον ποιεῖσθαί (M.) τινος, νομίζειν τι οὐδενὸς ἄξιον, ſich etw. zur Ehre ~ φιλοτιμεῖσθαι (P.) ἔν u. ἐπί τινι od. *inf.*, περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι mit *inf.*, mit unter eine Klaſſe gerechnet werden τελεῖν u. συντελεῖν εἰς τινας. — 3. auf etw. ~ (vertrauen, ſich auf etw. verlaſſen) πιστεύειν, πεποιθέναι τινί, τὴν ἐλπίδα ἔχειν ἔν τινι, (etw. ſicher erwarten) πιστεύειν od. ἐλπίζειν τεύξεσθαί τινος, βέβαιον ἔχειν τι, ὑπάρχει μοί τι. — 4. (einen Schluß machen) λογίζεσθαι, συλλογίζεσθαι, συμβάλλεσθαι (ſämtlich M.).

Rechnen *n* ὁ λογισμός (u. *pl.*), ſ. Rechenkunſt.

Rechner *m* ὁ λογιστής, ein guter, tüchtiger ~ ὁ λογιστικός.

Rechnung *f* ὁ λογισμός, ὁ λόγος, τὸ λόγισμα, αἱ ψῆφοι, falſche ~ ὁ παραλογισμός, eine falſche ~ machen παραλογίζεσθαι (M.), j-n durch falſche ~ betrügen παραλογίζεσθαί τινα, ~ führen ἀπολογίζεσθαι (M.), in ~ bringen κατα-, ὑπολογίζεσθαι, ~ halten mit j-m λογίζεσθαι od. διαλογίζεσθαι πρός τινα, ~ ablegen ἀποφαίνειν λογισμόν, ~ fordern von j-m λογοθετεῖν τινα, ἀπαιτεῖν τινα λογισμόν, Abforderung der ~ ἡ λογοθεσία, die ~ prüfen λογοθετεῖν, λογιστεύειν, die ~ trifft zu, ſtimmt ὁ λόγος συμβαίνει, eine ~ abſchließen διαλύειν τὰ χρέα, auf j-s ~ ſchreiben ὑπολογίζεσθαί τινί τι, übtr. ἀνατιθέναι τινί τι, ἐπάγειν od. ἐπιφέρειν τινὶ τὴν αἰτίαν τινός (= j-m die Schuld zuſchieben), das kommt nicht mit in ~ τοῦτο οὐ σκοποῦμεν, τούτου οὐκ ἐστὶ λόγος, j-m einen Strich durch die ~ machen λυμαίνεσθαί (M.) τινι τὴν πρᾶξιν, die ~ ohne den Wirt machen (Sprichw.) παραλογίζεσθαι (M.), ſeine ~ bei etw. finden, auf ſeine ~ kommen κερδαίνειν od. κέρδος λαμβάνειν ἀπό od. ἔκ τινος, ὠφελεῖσθαι ἔκ τινος, er hat ſeine ~ dabei nicht gefunden οὐκ ὠφελήθη ἐκ τούτου, ſich in ſeiner ~ getäuſcht ſehen ἁμαρτάνειν od. ἐκπίπτειν τῆς ἐλπίδος, ἁμαρτάνειν, σφάλλεσθαι (P.) od. ἀποτυγχάνειν τινός od. *part.*

Rechnungsablegung *f* ὁ ἀπολογισμός, αἱ εὔθυναι.

Rechnungsabſchluß *m* ἡ τῶν λογισμῶν συγκεφαλαίωσις.

Rechnungsart *f* ὁ λογισμός.

Rechnungsbeamter *m* ὁ λογιστής, ὁ λογοθέτης.

Rechnungsbehörde *f* οἱ λογισταί.

Rechnungsbuch *n* ὁ ἀπολογισμός, ὁ κατάλογος, τὸ γραμματεῖον.

Rechnungsfehler *m* τὸ περὶ τὸν ἀπολογισμὸν ἁμάρτημα.

Rechnungsführer *m* ὁ ἀπολογιζόμενος, ὁ τὸν ἀπολογισμὸν ποιούμενος.

Rechnungskammer *f* οἱ λογισταί (als Perſon), τὸ λογιστήριον (als Ort).

Rechnungsprüfung *f* ὁ διαλογισμός.

Rechnungsſchluß *m* ὁ διαλογισμός.

Rechnungsweſen *n* τὸ λογιστικόν, τὸ (τὰ) περὶ τοὺς λογισμούς.

recht 1. (Ggſz link) δεξιός. die ~e Hand ἡ δεξιά (χείρ), j-m die ~e Hand geben δεξιοῦσθαί (M.) τινα. δεξιὰν ἐμβάλλειν τινί, auf etw. δεξιὰν διδόναι τινὶ ἐπί τινι, einander die ~e Hand geben δεξιὰν διδόναι καὶ λαμβάνειν ἐπί τινι, der ~e Flügel τὸ δεξιόν (κέρας), die ~e Seite ἡ δεξιά, τὰ δεξιά. — 2. (gerade) ὀρθός, der ~e Winkel ἡ ὀρθὴ γωνία, mit ~em Winkel ὀρθός, ὀρθογώνιος (2). — 3. (paſſend) ἁρμόττων, ἐπιτήδειος, οἰκεῖος, πρέπων, ein ~er Mann zu etw. ἱκανός od. ἐπιτήδειος ἀνὴρ πρός τι, (genehm, dem Wunſche entſprechend) ἀρέσκων, φίλος, καλός, ἡδύς, es iſt mir ~ ἀρέσκει od. δοκεῖ μοι, ἀρέσκον ἐστί μοι, ἐπαινῶ τι, ἥδομαί (P.) od. χαίρω τινί, βουλομένῳ od. ἀσμένῳ ἐστί μοί τι, wenn es dir ~ iſt εἰ σοὶ βουλομένῳ ἐστίν, εἰ βούλει, es iſt mir etw. nicht ~ δυσχεραίνω τι, τινί od. ἐπί τινι, es j-m ~ machen ἀρέσκειν τινί, es allen ~ machen πᾶσιν ἀρέσκειν, eben ~ (zur rechten Zeit) καίριος, ἐν καιρῷ, ~ ſo εὖγε. — 4. (dem Rechte gemäß) δίκαιος, ὅσιος, ὀρθός, ἔννομος (2), νόμιμος (2), ~ tun, handeln δίκαια ποιεῖν, καλῶς πράττειν, ὅσια καὶ δίκαια ποιεῖν, es iſt nicht ~ οὐ δίκαιον, οὐχ ὅσιον, es iſt ~ von dir, daß du δίκαιος εἶ mit *inf.* od. *part.*, es iſt nicht ~ von dir, daß du ἀδικεῖς mit *part.*, οὐ δίκαιος εἶ mit *inf.*, es geſchieht dir ~ ἄξια πάσχεις, ἀξίως πράττεις. — 5. (richtig) ὀρθός, ἐπιτήδειος, ἐπιεικής, der ~e Weg ἡ ὀρθὴ ὁδός, ~ urteilen ὀρθῶς κρίνειν, κατὰ τὸ ὂν γιγνώσκειν, etw. ~ verſtehen δέχεσθαι (M.) τι κατὰ τὸ ὀρθόν, nicht ~ verſtehen παρακούειν, οὐ σαφῶς μανθάνειν, das Rechte treffen τυγχάνειν τοῦ καιροῦ, ~ haben od. tun καλῶς ποιεῖν mit *part.*, etw. ~ machen κατορθοῦν τι, wenn mir ~ iſt εἰ σαφῶς μέμνημαι, εἰ ὀρθῶς κρίνω. — 6. (wahr, wahrhaft) ἀληθής, ἀληθινός, ein ~er Freund ὁ ἀληθὴς φίλος, (bei Verwandtſchaftsverhältniſſen) γνήσιος, ~e Mutter ἡ γνησία μήτηρ, ἡ κατὰ φύσιν μήτηρ, ἡ τεκοῦσα, ~er Vater ὁ κατὰ φύσιν πατήρ, ὁ φύσας, ~er Bruder von väterlicher u. mütterlicher Seite ὁ ὁμομήτριος καὶ ὁμοπάτριος ἀδελφός, ὁ αὐτάδελφος, ὁ αὐτοκασίγνητος. — 7. (groß, ſtark) δεινός, μέγας, eine ~e Plage δεινὸν κακόν, ich habe eine ~e Freude περιχαρ�ὴς εἰμι, σφόδρα χαίρω, (genau, völlig, ganz) τέλειος, zB. ein ~er Sophiſt τέλειος σοφιστής oder durch den *sup.*, zB. ein ~er Tor μωρότατος. — 8. *adv.* ἱκανῶς, ἀκριβῶς, σφόδρα, μάλα, ~ gern καὶ μάλα, καὶ σφόδρα, πάνυ ἡδέως, bisweilen durch τίς, zB. ein ~ kleiner Teil μικρόν τι μέρος, auch *adj.* mit περί zſgſ., zB. ~ betrübt περίλυπος (2), ~ erfreut περιχαρής. — 9. ~ haben uſw., ſ. ~ 4 u. Recht 4.

Recht *n* 1. (Befugnis, etw. zu tun) ἡ ἐξουσία, τὸ δίκαιον, ein ~ haben, etw. zu tun δίκαιον εἶναι od. ἐξουσίαν ἔχειν ποιεῖν τι, ein ~ über etw. haben κρατεῖν od. κύριον εἶναί τινος, ἐξουσίαν ἔχειν τινός, ſein ~ auf etw. geltend machen δικαιοῦν ἔχειν τι, j-m das ~ geben zu ἐξουσίαν διδόναι, παρέχειν od. ποιεῖν τινί τινος od. *inf.* — 2. (Anſprüche) ἡ δίκη, τὸ δίκαιον, ἡ θέμις, τὸ ὅσιον, τὰ νομιζόμενα, göttliche u. menſchliche ~e τὰ ὅσια καὶ δίκαια, gegen alles ~ παρὰ πάντα τὰ δίκαια, gegen das ~ παρὰ τὴν δίκην, wider ~ und Billigkeit παρὰ τὸ εἰκός, mit ~ δικαίως, δίκῃ, ἐν od. σὺν δίκῃ, ἐκ τῶν δικαίων, εἰκότως, κατὰ τὸ εἰκός, mit allem ~e λόγῳ τῷ δικαιοτάτῳ, τῷ δικαιοτάτῳ λόγῳ (von rechtlichen Anſprüchen), καὶ πάνυ προσηκόντως (billigerweiſe), ſein ~ behaupten, durchſetzen, erhalten, ſich ~ verſchaffen, zu ſeinem ~e gelangen u. bgl. τὰ δίκαια λαμβάνειν, τῶν δικαίων od. δίκης τυγχάνειν, (vor Gericht) νικᾶν, nach den ~en σὺν τοῖς νόμοις, ἐκ τῶν δικαίων, δικαίως, du haſt das ~, dieſes zu tun θέμις σοί τοῦτο ποιεῖν, δίκαιος εἶ τοῦτο ποιεῖν, ~ ſprechen δικάζειν, δικαιοδοτεῖν, κρίνειν, ſich ~ ſprechen laſſen δικάζεσθαι (M.), j-m ſein ~ antun δίκαια ποιεῖν περί τινος, ἀξίως προσφέρεσθαί (P.) τινι, ich maße mir ein ~ an zu etw. προσποιοῦμαί (M.) τι, gleiche ~e mit j-m haben τὸ ἴσον ἔχειν τινί, τῶν ἴσων μετέχειν τινί, unter gleichen ~en ἐπὶ τῇ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ, Gleichheit der bürgerlichen ~e und Freiheiten ἡ ἰσονομία, gleiche bürgerliche ~e u. Freiheiten haben ἰσονομεῖσθαι, gleiches ~ zu reden ἡ ἰσηγορία. — 3. (Inbegriff der geſetzlichen Beſtimmungen) ὁ νόμος, οἱ νόμοι, τὰ περὶ τοὺς νόμους, τὰ νόμιμα, ſo gebietet es das ~ οὕτω κελεύουσιν οἱ νόμοι, nach

Digitized by Google

~ νόμῳ, κατὰ νόμον, nach Geſetz und ~ νόμῳ καὶ δίκῃ, ein Staat, in dem ~ und Geſetz gilt ἔνδικος πόλις, wie es ~ iſt ὥσπερ od. ὃς γε τὸ δίκαιον, als ~ anerkennen δικαιοῦν, etw. als ~ verfechten διαδικαιοῦν, das ~ verdrehen, beugen στρεβλοδικεῖν. — 4. recht haben (die Wahrheit ſagen) εὖ λέγειν, ὀρθῶς λέγειν, οὐ ψεύδεσθαι (M.), ἀληθῆ od. δίκαια λέγειν, da haſt du auch recht ἀληθὲς καὶ τοῦτο λέγεις, ἀληθῆ καὶ ταῦτα, du ſcheinſt mir ~ zu haben δοκεῖς μοί τι λέγειν, νομίζω σὲ ὀρθῶς λέγειν, j-m recht geben ὁμολογεῖν od. συμφάναι τινί, οὐδὲν ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι, recht behalten wollen φιλονικεῖν, φιλονικῶς ἔχειν, von Rechts wegen εἰκότως.

[1]**Rechte** *f* (rechte Hand) ἡ δεξιά, ſ. recht.

[2]**Rechte** *n/pl.*: die ~ ſtudieren τὰ περὶ τοὺς νόμους od. τὴν δικανικὴν ἐπιτηδεύειν, σπουδάζειν περὶ τοὺς νόμους.

[3]**Rechte** *n* τὸ δίκαιον, τὸ ὀρθόν.

Rechteck *n* τὸ (ὀρθογώνιον) τετράγωνον.

rechten ἐρίζειν, δικαιολογεῖν, δικάζεσθαι u. διαδικάζεσθαι (M.) (mit j-m ~ τινί), (vor Gericht) δικολογεῖν.

Rechtens: es iſt ~ νόμος od. θέμις ἐστίν, ὁ νόμος (οἱ νόμοι) κελεύει (κελεύουσιν), νόμιμόν ἐστιν, den Weg ~ einſchlagen δικολογεῖν.

rechtfertigen j-n wegen etw. ἀπολύειν u. ἀφιέναι τινά τινος, ἀπολογεῖσθαί (M.) τινι od. ὑπέρ τινος περί τινος, ſich ~ wegen etw. ἀπολογεῖσθαι ὑπέρ od. περί τινος od. πρός τι, (als wahr erweiſen) ἐπιδεικνύναι τι mit *part.*, gerechtfertigt δίκαιος.

Rechtfertigung *f* (Verteidigung) ἡ ἀπολογία, (Losſprechung) ἡ ἀπόλυσις, (Rechtfertigungsgrund) τὸ ἀπολόγημα, zu ſeiner ~ ſagen, vorbringen, anführen ἀπολογεῖσθαι (M.) ὑπὲρ ἑαυτοῦ.

Rechtfertigungsgrund *m* τὸ ἀπολόγημα. [θετα.]

rechtgläubig ὀρθόδοξος (2), ὀρθῶς πιστεύων περὶ τὰ

Rechtgläubigkeit *f* ἡ ὀρθοδοξία.

Rechthaberei *f* ἡ φιλονικία, ἡ αὐθάδεια, ἡ φιλαπεχθημοσύνη, ἡ ἰσχυρογνωμοσύνη.

rechthaberiſch φιλόνικος (2), αὐθάδης, φιλαπεχθήμων, ἰσχυρογνώμων, αὐθαδικός. ~ ſein φιλονικεῖν, φιλονίκως od. φιλαπεχθημόνως ἔχειν, αὐθαδίζεσθαι τὴν γνώμην, ~ auf etw. beſtehen φιλονικεῖν πρός τι.

rechtlich (geſetzlich) νόμιμος, ἔννομος (2), νομικός, δίκαιος, (gerichtlich) etw. ~ austragen ἐν τοῖς δικαστηρίοις πράττειν τι, δικάζεσθαι (M.) περί τινος, eine ~e Entſcheidung ἡ δίκη, ἡ κρίσις, (rechtſchaffen) χρηστός, ἀγαθός, δίκαιος.

Rechtlichkeit *f* ἡ χρηστότης (ητος), ἡ δικαιοσύνη.

rechtlos ἄνομος, παράνομος, ἄδικος (ſämtlich 2), (von Perſonen) ἄτιμος (2). [(~ einer Perſon) ἡ ἀτιμία.]

Rechtloſigkeit *f* ἡ ἀνομία, ἡ παρανομία, ἡ ἀδικία,

rechtmäßig ἔννομος (2), νόμιμος, δίκαιος, ὅ, ἡ τὸ κατὰ τὸν νόμον (τοὺς νόμους) od. σὺν τῷ νόμῳ, die ~e Gattin ἡ γνησία γυνή, ~e Kinder οἱ γνήσιοι παῖδες, ~e Forderung ἡ δικαίωσις, τὸ δικαίωμα, ἡ ἀξίωσις, etw. ~ fordern δικαιοῦν τι, eine ~e Entſcheidung geben δικαίως κρίνειν.

Rechtmäßigkeit *f* v. *neutr.* v. vor. *adj.*

rechts ἐν δεξιᾷ, ἐπὶ δεξιά od. durch v. *adj.* δεξιός, von ~ her ἐκ δεξιᾶς, (bei militäriſchen Bewegungen) ἐκ δόρατος, ſich ~ wenden τρέπεσθαι (M.) ἐπὶ δεξιά, etw. ~ liegen laſſen δεξιόν od. ἐκ δεξιᾶς τι ἀπολείπειν, ~ und links aufmarſchieren laſſen εἰς τὰ πλάγια παράγειν, ~ ſchwenken ἐπὶ δόρυ ἐπιστρέφειν, auf beiden Seiten ~ ἀμφιδέξιος (2).

Rechtsanſpruch *m* ἡ δικαίωσις, τὸ δικαίωμα.

Rechtsanwalt *m* ὁ συνήγορος, ὁ σύνδικος, ~ ſein συνηγορεῖν, συνδικεῖν.

Rechtsbefliſſener *m* ὁ περὶ τὴν δίκην od. δικαιοδοσίαν od. τοὺς νόμους σπουδάζων.

Rechtsbefugnis *f* ἡ ἐξουσία. τὸ δίκαιον.

Rechtsbeiſtand *m* ὁ συνήγορος.

Rechtsbeſcheid *m* ἡ τῶν δικαστῶν κρίσις od. ψήφισμα od. διάγνωσις od. διαγνώμη.

Rechtsbeſtimmung *f* τὸ δίκαιον.

Rechtsbeziehungen *f/pl.* τὰ δίκαια.

Rechtsboden *m* τὸ δίκαιον, auf dem ~ ſtehen τῶν δικαίων ἀντέχεσθαι.

rechtſchaffen χρηστός, δίκαιος, ἔνδικος (2). σπουδαῖος, καλὸς κἀγαθός, ἐσθλός, ~ handeln δίκαια πράττειν, δικαιοπραγεῖν, ἀνδραγαθεῖν, ein ~er Mann ἀνὴρ μέτριος, auf ~e Weiſe ἐκ od. μετὰ τοῦ δικαίου, σὺν τῷ δικαίῳ.

Rechtſchaffenheit *f* ἡ χρηστότης (ητος). ἡ δικαιοσύνη, ἡ σπουδαιότης (ητος), ἡ καλοκἀγαθία, ἡ ἀνδραγαθία.

Rechtſchreibung *f* ἡ ὀρθογραφία.

rechtserfahren δικανικός, δικαστικός, νομικός.

Rechtserfahrenheit *f* ἡ περὶ τὰς δίκας od. τοὺς νόμους ἐμπειρία.

Rechtserklärung *f* ἡ τῆς δίκης ἐξήγησις.

Rechtsfall *m*, **-frage** *f* ἡ δίκη.

Rechtsforderung *f* ἡ δικαίωσις, τὸ δικαίωμα.

Rechtsgang *m* ἡ δίκη, ἡ τῆς δίκης πρᾶξις.

Rechtsgefühl *n* τὸ ἐν τῇ ψυχῇ δίκαιον, Mangel an ~ ἡ ἀδικία.

Rechtsgelehrſamkeit *f* ἡ τῶν νόμων ἐμπειρία, (als Wiſſenſchaft) ἡ δικανική, ἡ νομική.

rechtsgelehrt ὁ τῶν δικῶν od. νόμων ἔμπειρος, νομικός, δικανικός, δικαστικός.

Rechtsgleichheit *f* ἡ ἰσονομία.

Rechtsgrund *m* τὸ δικαίωμα, ἡ δικαίωσις.

Rechtshandel *m* ἡ δίκη, ὁ ἀγών (ῶνος), einen ~ mit j-m haben δικάζεσθαί, διαδικάζεσθαί (M.) τινι. e-n ~ führen δικολογεῖν, einen ~ entſcheiden δικάζειν, ψηφίζεσθαι (M.) δίκην.

rechtshin ἐπὶ (τὰ) δεξιά, εἰς δεξιά, πρὸς τὴν δεξιάν, ἐπιδέξια. [στήμη.]

Rechtskenntnis *f* ἡ τῶν νόμων ἐμπειρία oder ἐπι-

Rechtsklage *f* ἡ δίκη.

Rechtskonſulent *m* ὁ νομοδείκτης, ὁ νομοδιδάκτης.

Rechtskraft *f* τὸ κῦρος, τὸ τέλος, ~ bekommen κυροῦσθαι (P.), ~ haben κύριον εἶναι, τέλος ἔχειν, e-r Sache die ~ nehmen ἄκυρον ποιεῖν τι.

rechtskräftig κύριος, etw. ~ machen κυροῦν, ἐπικυροῦν, ψηφίζεσθαί (M.) τι, νόμον τίθεσθαί τι.

Rechtskunde *f* ſ. Rechtskenntnis; (als Wiſſenſchaft) ἡ δικανική. [νικός.]

rechtskundig νόμων ἔμπειρος (2), δικαστικός, δικα-

Rechtslehre *f* ἡ περὶ τοὺς νόμους διδασκαλία, τὰ περὶ τὴν δικαιοσύνην μαθήματα. [ηγητής.]

Rechtslehrer *m* ὁ τῶν νόμων διδάσκαλος oder ἐξ-

Rechtsmittel *n* τὸ δίκαιον. ἡ δίκη, ein ~ anwenden δίκῃ χρῆσθαι, διὰ δίκης ἰέναι. [τὰς δίκας.]

Rechtspflege *f* ἡ δικαιοδοσία, τὰ περὶ τὴν δίκην od.

Rechtſprechen *n* τὸ δικάζειν, vgl. Recht 1.

Rechtſprechung *f* ἡ δικαιοδοσία, gew. durch Verben, (in der Gramm.) ἡ ὀρθοέπεια.

Rechtspunkt *m* τὸ δίκαιον.

Rechtsregel *f* ὁ δίκης κανών (όνος).

Rechtsſache *f* ἡ δίκη. τὸ δικανικὸν πρᾶγμα.

Rechtsſpruch *m* ἡ κρίσις.

Rechtsſtreit *m* ὁ ἀγών (ῶνος), ἡ δίκη. ἡ διαδικασία.

Rechtsſtuhl *m* τὸ δικαστήριον.

rechtsum ἐπὶ (τὰ) δεξιά, (bei militäriſchen Bewegungen) ἐπὶ δόρυ.

rechtsumkehrt machen ἐπὶ δόρυ ἀναστρέφεσθαι (P.).

Rechtsverdreher *m* ὁ στρεβλοδικῶν, ὁ δικολύμης.

Rechtsverhandlung *f* αἱ δίκαι.

Rechtsverletzung *f* ἡ παρανομία (als Handlung), τὸ παράνόμημα (als Sache), eine ~ begehen παρανομεῖν.

rechtsverſtändig τῶν νόμων ἔμπειρος (2).

Rechtsvertreter *m* ὁ σύνδικος.

Digitized by Google

Rechtsweg *m* ἡ δίκη, ἡ διαδικασία, den ~ betreten, verfolgen δίκῃ χρῆσθαι, διὰ δίκης ἰέναι, der ~ ſteht j-m offen δίκαι τινί εἰσιν.
rechtswidrig παράνομος (2), ~ handeln παρανομεῖν, ~e Handlung ἡ παρανομία, (als Sache) τὸ παράνομημα.
Rechtswidrigkeit *f* ἡ παρανομία.
Rechtswiſſenſchaft *f* ἡ νομική, ἡ δικαστική.
Rechtswohltat *f* τὰ δίκαια.
Rechttun *n* ἡ δικαιοπραγία.
rechtwinklig ὀρθογώνιος (2).
rechtzeitig ἐν καιρῷ, καίριος, εὔκαιρος (2).
Recke *m* ὁ ἥρως (ωος).
recken τείνειν, ἐκ-, διατείνειν, ὀρέγειν, in die Höhe ~ ἀνατείνειν, ſich ~ σκορδινᾶσθαι (M.), das Sichrecken τὸ σκορδίνημα, ὁ σκορδινιασμός.
reckenhaft ἡρωικός, ἀνδρεῖος.
Redakteur *m* durch v. *part.* von ἐκδιδόναι, διατάττειν, διοικεῖν.
Redaktion *f* ἡ ἔκδοσις, ἡ διάταξις, ἡ διοίκησις.
Rede *f* 1. (Stimme, Sprache) ἡ φωνή, ἡ γλῶττα. — 2. (Reihe verbundener Worte) ὁ λόγος, οἱ λόγοι, ὁ μῦθος, τὰ λεχθέντα (ῥηθέντα, εἰρημένα), unanſtändige ~n οἱ αἰσχροὶ λόγοι, ἡ αἰσχρολογία, ἡ αἰσχρορρημοσύνη, unanſtändige ~n führen αἰσχρολογεῖν, αἰσχροεπεῖν, ernſte, würdevolle u. dgl. ~n σεμνοὶ λόγοι, der ~ wert λόγου ἄξιος, ἀξιόλογος (2), verfängliche od. ſpitzfindige ~n τὰ σοφίσματα, die ~ kommt oder fällt auf etw. λόγος γίγνεται περί τινος od. περί τι, ὁ λόγος περιήκει εἴς τι od. ἐμπίπτει εἴς τι, es kam zwiſchen uns die ~ auf etw. εἰς λόγους ἦλθομεν περί τινος, in die ~ fallen ὑποβάλλειν λόγους, παρεμβάλλειν λόγον, ὑποκρούειν, an j-n die ~ richten λέγειν od. λόγον ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα, vergiß deine ~ nicht μὴ ἐπιλάθου περὶ ὧν ἔμελλες διαλέγεσθαι (P.). — 3. (Vortrag) ὁ λόγος, ὁ μῦθος, ἡ ῥῆσις, (in der Volksverſammlung) ἡ δημηγορία, (vor Gericht) ἡ δικολογία, (am Grabe, bei einer Beſtattung) ὁ ἐπιτάφιος λόγος, ὁ ἔπαινος, τὸ ἐγκώμιον, eine feierliche ~ ἡ σεμνολογία, eine ~ halten λόγους ποιεῖσθαι (M.) πρός od. εἴς τινας, ἔν τισιν, eine ~ ausarbeiten ἐξεργάζεσθαι (M.) λόγον, κατασκευάζεσθαι (M.) λόγον, συντιθέναι λόγον, συγγράφειν λόγον, eine ~ einſtudieren μελετᾶν od. ἐκμελετᾶν λόγον, λόγον τίθεσθαι εἰς μνήμην, eine ~ ableſen ἀναγιγνώσκειν λόγον, in der ~ ſtecken bleiben ταράττεσθαι od. διαταράττεσθαι (P.) μεταξὺ λέγοντα, die ~ ſchließen τέλος ἐπιτιθέναι τῷ λόγῳ, περαίνειν τὸν λόγον. — 4. (Gerücht) ὁ λόγος, ἡ φήμη, es geht die ~ λόγος ἐνδίδοται, λέγεται, λόγος ἔχει, eine ~ unter die Leute bringen διαδιδόναι, διασπείρειν od. διαθρυλεῖν λόγον, j-n in die ~ bringen διαβάλλειν τινά, in die ~ kommen διαβάλλεσθαι (P.). — 5. (Rechenſchaft) ὁ λόγος, j-n zur ~ ſtellen über etw. λόγον λαμβάνειν παρά τινος ὑπέρ τινος, ἀνακρίνειν τινὰ ὑπέρ τινος, j-m ~ ſtehen λόγον παρέχειν τινί τινος od. περί τινος, λόγον διδόναι od. ἀποδιδόναι τινί περί τινος, ἀποκρίνεσθαί (M.) τινι. [λόγοι.]
Redefähigkeit *f* ἡ τοῦ λέγειν δύναμις, ὁ λόγος, οἱ
Redefertigkeit *f* ἡ (τοῦ λόγου) δεινότης (ητος), ἡ εὔροια. [*adv.* ἀσχηματίστως.]
Redefigur *f* τὸ σχῆμα, ohne ~ ἀσχημάτιστος (2),
Redefluß *m* ἡ εὔροια.
Redefreiheit *f* ἡ παρρησία.
Redefülle *f* ἡ ἀφθονία λόγων.
Redegabe *f* ἡ λογιότης (ητος), ὁ λόγος.
Redegewalt *f* ἡ τοῦ λόγου δεινότης (ητος).
redegewaltig δεινὸς λέγειν.
Redekunſt *f* ἡ ῥητορική.
Redekünſtler *m* ἀνὴρ δεινὸς λέγειν, ἀνὴρ ῥητορικός, ὁ ῥήτωρ (ορος), ὁ τῶν λόγων od. τοῦ λέγειν τεχνίτης.
Redeluſt *f* ἡ πολυλογία.
redeluſtig πολυλόγος (2), ~ ſein πολυλόγον εἶναι, πολυλογεῖν.
reden 1. (artikulierte Laute vorbringen, ſprechen, Sprache haben) φωνεῖν, φθέγγεσθαι (M.), λαλεῖν, ἰέναι φωνήν, einer der ~ kann φωνήεις, ἔμφωνος (2), anfangen zu ~ (von Kindern) ἄρχεσθαι λαλεῖν, ἄρχεσθαι χρῆσθαι τῇ φωνῇ, durch die Naſe ~ φθέγγεσθαι ὑπὸ ῥινῶν, vor Furcht nicht ~ können ὑπὸ φόβου ἄφωνον εἶναι oder οὐχ οἷόν τ' εἶναι φθέγγεσθαι, (von Stummen) ῥηγνύναι φωνήν. — 2. (ſeine Gedanken durch Worte ausdrücken) λέγειν (außer den regelm. Verbalformen *aor. act.* u. *pass.* εἰπεῖν, ῥηθῆναι, *perf. act.* u. *pass.* εἰρηκέναι, εἰρῆσθαι, *fut. act.* u. *pass.* ἐρεῖν, ῥηθήσεσθαι), φράζειν, λόγους ποιεῖσθαι (M.), mit j-m ~ διαλέγεσθαι (P.) τινι u. πρός τινα, εἰς λόγους ἐλθεῖν od. συνελθεῖν τινι, ὁμιλεῖν, προσομιλεῖν τινι, συμβάλλειν λόγους τινί, συνάπτειν τινὶ εἰς λόγους, ich habe etw. mit j-m zu ~ ἔστι μοι λόγος πρός τινα, δέομαί od. χρῄζω τινός, von etw. ~ λέγειν, λόγους ποιεῖσθαι (M.), διαλέγεσθαι (P.) περί τινος, mit ſich ~ laſſen λόγον διδόναι τινί, χρηματίζειν τινί, Gutes von j-m ~ εὖ λέγειν τινά, εὐλογεῖν u. εὐφημεῖν τινα. Schlechtes, Böſes von j-m ~ κακῶς od. κακὰ λέγειν τινά, κακολογεῖν τινα, lächerlich von j-m ~ βλασφημεῖν τινα, gegen j-n ~ κατηγορεῖν τινος, λέγειν κατά τινος, freimütig ~ παρρησιάζεσθαι (M.). παρρησίᾳ χρῆσθαι, unanſtändig ~ αἰσχρολογεῖν, αἰσχροεπεῖν. αἰσχρὰ λέγειν, würdevoll, feierlich ~ σεμνολογεῖν, viel ~ πολὺν λόγον ποιεῖσθαι, πολυλόγον εἶναι, kurz, wenig ~ διὰ βραχέων λέγειν od. τοὺς λόγους ποιεῖσθαι, weitläufig ~ διὰ μακρῶν λέγειν od. τοὺς λόγους ποιεῖσθαι, μακρὸν λόγον ἐκτείνειν, aus dem Stegreif ~ αὐτοσχεδιάζειν, in den Wind ~ μάτην λέγειν, j-m ins Gewiſſen ~ νουθετεῖν τινα, διακελεύεσθαί (M.) τινι, j-m nach dem Munde ~ πρὸς ἡδονὴν oder πρὸς χάριν λέγειν τινί, ernſthaft mit j-m ~ σπουδάζειν πρός τινα, ernſthaft od. von ernſten Dingen ~ σπουδαιολογεῖν (u. M), unnütze Dinge ~ φλυαρεῖν, ληρεῖν, jügellos, unzeitig ~ ἀθυρογλωττεῖν, ἀθυροστομεῖν, dazwiſchen~ παρεμβάλλειν λόγον, ὑπολαμβάνειν, ὑποκρούειν (mit u. ohne μεταξὺ od. ἅτι λέγοντός τινος), ſo zu ~ ὡς εἰπεῖν, ὡς ἔπος εἰπεῖν, davon wäre viel zu ~ πόλλ' ἄν εἴη λέγειν, πόλλ' ἄν ἔχοι τις λέγειν περὶ τούτων, rede nicht ſo εὐφήμει, j-m etw. aus dem Sinne ~ παραπείθειν τινά, auf etw. zu ~ kommen ἐλθεῖν εἰς λόγους περί τινος, bloß um zu ~ λόγου ἕνεκα od. χάριν, da muß man ~ λόγου ἐστί, das iſt bloß ſo geredet λόγος ταῦτα. eine Rede halten, ſ. unter Rede; ſ. übrigens ſagen, ſprechen.
Reden *n* τὸ λέγειν, οἱ λόγοι, das ~ aus dem Stegreif ὁ αὐτοσχεδιασμός, das viele ~ ἡ πολυλογία, wozu das ~? τί ἐστι λόγων; wozu braucht es viel ~s? τί δὲ καὶ δεῖ λέγειν πολλά; viel ~s von etw. machen πολὺν λόγον ποιεῖσθαι (M.) περί τινος.
Redensart *f* ἡ λέξις, ἡ ῥῆσις, ἡ φράσις, ~en machen ῥησικοπεῖν, das ſind ~en λόγοι ἄλλως od. ταῦτα, etw. mit ~en bemänteln, verdecken περιπέττειν τι λόγοις, (inhaltsloſe Worte) τὰ ῥήματα.
redeſcheu μισόλογος (2).
Redeſcheu *f* ἡ μισολογία.
Redeſchluß *m* τὸ τοῦ λόγου τέλος, ὁ ἐπίλογος.
Redeſchmuck *m* ὁ τῶν λόγων κόσμος, ohne ~ ἀφελής, ἁπλοῦς.
Redeſtoff *m* ἡ (τῶν λόγων) ὑπόθεσις.
Redeſtrom *m* ἡ (τοῦ λόγου) εὔροια.
Redeteil *m* τὸ τοῦ λόγου μέρος od. μόριον.
Redeübung *f* ἡ λόγων ἄσκησις od. μελέτη, auch bloß ἡ μελέτη, ~en anſtellen μελετᾶσθαι (M.), ἀσκεῖν λόγους.
Redeweiſe *f* ὁ λόγων τρόπος, ἡ λέξις, ἡ ῥῆσις, (Mundart) ἡ διάλεκτος.
Redezeit *f* (vor Gericht, nach atheniſcher Sitte nach der

Digitized by Google

Wasseruhr bemessen) τὸ ὕδωρ (ατος), während meiner ~ ἐν τῷ ἐμῷ ὕδατι, ἐπὶ τοῦ ἐμοῦ ὕδατος.
redigieren ἐκδιδόναι, δια-, συντάττειν, διοικεῖν.
redlich χρηστός, ἀγαθός, καλὸς κἀγαθός, δίκαιος, ἁπλοῦς, πιστός, ἄδολος (2), ἀψευδής, es ~ mit j-m meinen εὖνουν εἶναί τινι, ἁπλῶς προσφέρεσθαί (P.) τινι od. πρός τινα.
Redlichkeit *f* ἡ χρηστότης, ἡ πιστότης (ητος), ἡ δικαιοσύνη, ἡ καλοκἀγαθία, ἡ ἀψεύδεια, ἡ ἁπλότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*
Redner *m* (der eine Rede hält) ὁ λέγων, ὁ ποιούμενος τοὺς λόγους, (der die Redekunst studiert hat, ein ~ von Profession) ὁ ῥήτωρ (ορος), ein guter, tüchtiger ~ ἀνὴρ δεινός od. δυνατὸς λέγειν, ἀνὴρ ἀγαθὸς τὸν λόγον, als ~ auftreten παριέναι ἐπὶ τὸ βῆμα od. εἰς τὸν δῆμον, προϊέναι λόγους ποιησόμενον, ῥητορεύειν, δημηγορεῖν.
Rednerart, -weise *f*: nach ~ ῥητορικῶς.
Rednerbühne *f* τὸ βῆμα, die ~ betreten, s. unter Redner.
Rednergabe *f* ἡ (τοῦ λόγου, τῶν λόγων, ἐν τοῖς λόγοις od. περὶ τοὺς λόγους) δεινότης (ητος), eine große ~ besitzen δεινότατον εἶναι λέγειν.
Rednerin *f* ἡ λέγουσα, ἡ ποιουμένη τοὺς λόγους, eine gute ~ γυνὴ δυνατὴ λέγειν, γυνὴ ἀγαθὴ τὸν λόγον.
rednerisch ῥητορικός.
Rednerkunst *f* τὸ ῥητορικόν, τὸ τῶν λόγων δεινόν, ἡ τοῦ λόγου δεινότης (ητος).
Rednerschule *f* τὸ ῥητορικὸν διδασκαλεῖον.
Rednerstuhl *m* τὸ βῆμα.
Rednertalent *n* s. Rednergabe.
Redoute *f* (im Festungswesen) τὸ ὀχύρωμα.
redressieren (rückgängig machen) καταλύειν, ἄκυρον ποιεῖν, (wieder gutmachen) ἐπανορθοῦσθαι (M.), ἀκεῖσθαι (M.).
redselig στωμύλος (2, im guten Sinne), λάλος (2), πολυλόγος (2), ἀδολέσχης, ἀδολεσχικός, εὔστομος (2, im schlechten Sinne), ~ sein στωμύλλεσθαι (M.), λαλεῖν, ἀδολεσχεῖν.
Reduktion *f* ἡ μείωσις, ἡ ἐλάττωσις, ἡ συστολή.
reduzieren μειοῦν, ἐλαττοῦν, συστέλλειν.
Reede *f* ὁ ὅρμος, τὸ ναύσταθμον, τὸ ἐπίνειον, auf der ~ liegen ὁρμεῖν, ἐξορμεῖν, ein Schiff, das auf der ~ liegt ναῦς ἔφορμος.
Reeder *m* ὁ ναύκληρος.
Reederei *f* ἡ ναυκληρία.
reell (zuverlässig, sicher) ἀσφαλής, βέβαιος, (wahr) ἀληθής, ἀληθινός, (wesentlich, wirklich) ὤν, οὐσιώδης, (redlich) πιστός, χρηστός, (genau, gründlich) ἀκριβής.
Referat *n* ἡ εἰσήγησις, τὸ εἰσήγημα, s. Bericht.
Referent *m* ὁ εἰσαγωγεύς, ὁ εἰσηγητής.
referieren εἰσάγειν, εἰσηγεῖσθαι (über etw. τι u. περί τινος).
Reff *n* (Gestell) τὸ πῆγμα, τὸ ἀνάφορον, τὸ σκευοφόριον.
reffen: die Segel ~ συστέλλειν, ὑποστέλλειν, στέλλειν (u. M.), ἐξ-, καθαιρεῖσθαι (M.) τὰ ἱστία.
reflektieren 1. (einen Schein zurückwerfen) ἀνταναklᾶν, ἀνταποδιδόναι, ἀποστίλβειν. — 2. (über etw. nachdenken) σκοπεῖν τι, μελετᾶν τι, προσέχειν τινί. — 3. auf etw. ~ (berücksichtigen) λόγον ποιεῖσθαί (M.) τινος.
Reflex *m* ἡ ἀντανάκλασις, ἡ ἀνταπόδοσις, gew. durch Verben, z.B. der ~ des Lichtes τὸ ἀνταναklώμενον od. ἀνταποδιδόμενον φῶς, e-n ~ geben ἀπολάμπειν, ἀπαστράπτειν.
Reflexion *f* s. d. vor. Wort, (Betrachtung, Erwägung) τὸ ἐνθύμημα, τὸ ἐννόημα, ἡ γνώμη, ἡ ἐπίσκεψις, ἡ ἔννοια, ~en anstellen über etw. σκοπεῖν περί τινος, ἐννοεῖν (u. P.) τι u. περί τινος.
reflexiv (in der Gramm.) αὐτοπαθής.
Reform *f* ἡ ἐπανόρθωσις, τὸ ἐπανόρθωμα, ἡ μετα-
Reformation *f* ἡ ἐπαινόρθωσις, (im kirchlichen Sinne) ἡ περὶ τὰ θεῖα ἐπανόρθωσις.
Reformator *m* ὁ ἐπανορθωτής, gew. *part.*, s. d. folg. Wort.
reformieren ἐπανορθοῦν (u. M.), ἀνακαινίζειν, μεταρ-
Refrain *m* ὁ ἐπῳδός (eig. u. übtr.).
Refraktion *f* ἡ ἀντανάκλασις, ἡ ἀνταπόδοσις.
Regal *n* (für Bücher) τὸ πῆγμα, τὸ θηκίον.
regalieren j-n δειπνίζειν, ἑστιᾶν, ξενίζειν τινά.
rege ὀξύς, σφοδρός, ἐνεργής, ἐνεργός (2), ἄοκνος (2), ~ sein ἐνεργεῖν, ἀκμάζειν, ~ machen κινεῖν, ἐγείρειν, ἀν-, ἐξεγείρειν, παρορμᾶν, παροξύνειν, ~ werden durch d. P., das Gewissen ist ~ bei j-m ἄγχει καὶ στρέφει τινὰ ἡ σύνεσις.
Regel *f* 1. ὁ κανών (όνος), ὁ ὅρος (Richtschnur), ὁ νόμος (Gesetz), τὸ μέτρον (Maß), τὸ διαίτημα (~ für die Lebensart), ἡ ὁδός (~ des Verfahrens), die ~n der Kunst ἡ ἐπιστήμη, τὸ τῆς τέχνης ἀκριβές, in der ~ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, eine ~ beobachten φυλάττειν od. τηρεῖν νόμον, sich etw. zur ~ machen νομίζειν τι mit inf., νόμον ποιεῖσθαί (M.) τι, keine ~ ohne Ausnahme πᾶς κανὼν δέχεται ἐξαίρεσιν, eine Ausnahme von der ~ machen ποιεῖν τι ἐκτὸς τοῦ εἰωθότος, nach den ~n der Kunst τεχνικῶς, j-m eine ~ geben παραινεῖν τινί. — 2. (Menstruation, monatliche Reinigung bei Weibern) τὰ καταμήνια.
regellos ἄνομος, ἀνομοθέτητος, ἄτακτος, ἄμετρος (sämtlich 2).
Regellosigkeit *f* ἡ ἀταξία, ἡ ἀνομία, gew. d. *neutr.*
regelmäßig (durch Regeln, bestimmte Ordnung festgestellt) τακτός, εὔτακτος (2), νόμιμος, ἔννομος (2), (gleichbleibend, nicht wechselnd) εὐσταθής, (äußerlich gleichmäßig) ἔμ-, σύμμετρος, εὔρυθμος (sämtlich 2), (gewöhnlich geschehend) εἰωθώς, es geschieht ~ γίγνεταί τι ἀεί, (in d. Gramm. von Deklination, Konjugation) κανονικός, (von Personen) σπουδαῖος, κόσμιος.
Regelmäßigkeit *f* ἡ συμμετρία, ἡ εὐρυθμία, gew. d. *neutr.* d. *adj.*
regeln διατάττειν, διοικεῖν, διακοσμεῖν, διατιθέναι, etw. nach etw. ~ ἀπευθύνειν od. ῥυθμίζειν τι πρός τι.
regelrecht ὀρθὸς καὶ νόμιμος, νόμιμος, ἔννομος (2), εὔτακτος (2), *adv.* κατὰ τὸν νόμον, τεχνικῶς, τέχνῃ, κατὰ τὴν τέχνην.
Regelung *f* ἡ διάταξις, ἡ διοίκησις.
regen sich 1. (bewegt, tätig sein) κινεῖσθαι (P.), οὐκ ἀργεῖν, οὐχ ἡσυχάζειν, sich nicht ~ ἀκίνητον εἶναι, ἀργεῖν, ἡσυχίαν ἄγειν od. ἔχειν. — 2. übtr. (von Gedanken, Empfindungen u. dgl.) γίγνεσθαι, ἐγ-, παραγίγνεσθαι, (vom Gewissen) ταράττεσθαι, διαταράττεσθαι (P.).
Regen *m* τὸ ἐξ od. ἀπ' οὐρανοῦ ὕδωρ (ατος), τὸ ἐκ Διὸς ὕδωρ, τὰ ἐκ Διὸς ὕδατα, ὁ ὑετός, ὁ ὄμβρος (letzteres Platzregen), starker ~ πολὺ ὕδωρ ἐξ οὐρανοῦ, πολὺς ὑετός, es fällt ~ ὕδωρ γίγνεται ἐξ οὐρανοῦ, ~ bringend ὀμβροφόρος (2), ὑέτιος, ohne ~ ἄνομβρος (2), ~ und Sturm ὁ χειμὼν (ῶνος), bei starkem ~ δοντος πολλῷ od. πολύ, aus dem ~ in die Traufe kommen (Sprichw.) καπνὸν φεύγοντα εἰς τὸ πῦρ περιπίπτειν od. ἐμβάλλειν ἑαυτόν.
regenähnlich, -artig ὑετώδης.
Regenbach *m* ὁ χειμάρρους.
Regenbogen *m* ἡ ἶρις (ιδος).
regenbogenartig, -farbig ἰρώδης.
Regenbogenhaut *f* (im Auge) ἡ ἶρις (ιδος), ἡ στεφάνη.
regenbringend ὀμβροφόρος (2).
Regenfülle *f* ἡ τοῦ ὑετοῦ ἀφθονία, allzugroße ~ ἡ ἐπομβρία, ἡ ὑπερομβρία.
Regenguß *m* ὁ ὄμβρος, ἡ ἐπομβρία, ἡ φορὰ od. καταφορὰ ὑετοῦ od. ὄμβρου, auch τὸ ὄμβρημα, ἡ ζάλη (letzteres wolkenbruchartiger ~).
Regenjahr *n* τὸ ἔπομβρον od. ἐπόμβριον ἔτος.
regenlos ἄνομβρος (2).
Regenmangel *m* ἡ ἀνομβρία, ἡ ἀβροχία.
Regenmonat *m* ὁ ἔπομβρος od. ἐπόμβριος μήν (ηνός).

Digitized by Google

Regennacht *f* ἡ ἔπομβρος *ob.* ἐπόμβριος νύξ (κτός), ἡ ὕδατι χειμέριος νύξ.
Regenpfeifer *m* (ein Vogel, der lerchengraue ~) ὁ χαραδριός.
Regenprophet *m*, **-in** *f* ὁ, ἡ ὑετόμαντις (εως).
Regenrinne *f* ἡ σκοτία.
Regenſchauer *m* ὁ ὑετός, ὁ ὄμβρος, τὸ ὕσμα, ὁ ἐξαπίνης καταχεόμενος *ob.* καταφερόμενος ὄμβρος.
Regenſchirm *m* ἡ τοῦ ὑετοῦ σκέπη. τὸ ἀπὸ τῶν ὄμβρων σκέπασμα.
Regent *m* ὁ ἄρχων (οντος), ὁ βασιλεύς, (der, welcher in Vertretung die Regierung führt) ὁ ἐπιτροπεύων τὴν ἀρχήν.
Regentag *m* ἡ ἔπομβρος *ob.* ἐπόμβριος ἡμέρα.
Regentenpflicht *f* τὸ (τὰ) τοῦ ἄρχοντος *ob.* βασιλέως, ἐς ὃ ἐſτι ~ ἔστι τοῦ ἄρχοντος *ob.* βασιλέως.
Regentenſpiegel *m* τὸ βασιλέως παράδειγμα.
Regentin *f* ἡ ἄρχουσα, ἡ βασιλεύουσα, ἡ βασίλεια, (die, welche in Vertretung die Regierung führt) ἡ ἐπιτροπεύουσα τὴν ἀρχήν.
Regentropfen *m* ἡ ὕδατος σταγών (όνος), ἡ ῥανίς (ίδος), große, ſtarke ~ συνεχῆ συστρέμματα.
Regentſchaft *f* ἡ ἀρχή, (Vormundſchaft) ἡ τοῦ βασιλέως ἀνήβου ὄντος ἐπιτροπεία *ob.* ἐπιτρόπευσις, die ~ für j-n führen ἐπιτροπεύειν τινὶ τὴν ἀρχήν.
Regenwaſſer *n* τὸ ἐξ οὐρανοῦ *ob.* ἐκ Διὸς ὕδωρ (ατος), τὰ ἐκ Διὸς ὕδατα, τὸ ὄμβριον ὕδωρ, τὰ οὐράνια ὕδατα.
Regenwetter *n* ἡ ὀμβρία, ἡ πολυομβρία, ὁ πολὺς ὑετός *ob.* ὄμβρος, ὁ χειμών (ῶνος, ~ mit Sturm).
Regenwind *m* ὁ ὑέτιος ἄνεμος. [βρος νεφέλη.
Regenwolke *f* τὸ ὑέτιον *ob.* ὄμβριον νέφος, ἡ ὑπο-
Regenwurm *m* ὁ ὀρτλος, ἡ ἕλμις (ινθος), ὁ τουλος, Regenwürmer auch τὰ ἔντερα γῆς.
Regenzeit *f* ἡ ἔπομβρος *ob.* ἐπόμβριος *ob.* χειμερινὴ *ob.* χειμερία ὥρα, οἱ ὄμβροι, ὁ χειμών (ῶνος).
Regie *f* ἡ τῶν δημοσίων διοίκησις, auch bloß ἡ διοίκησις, τὰ τέλη.
regieren 1. (lenken, leiten, richten) εὐθύνειν, κυβερνᾶν (ein Schiff u. übtr. allg.), ἡγεῖσθαι (M.) τινος, πρυτανεύειν, διοικεῖν, διακοσμεῖν τι, ſich von j-m ~ laſſen πρυτανεύεσθαι (P.) ὑπό τινος, πείθεσθαί (P.) τινι, πειθαρχεῖν τινι, ὑπήκοον εἶναί τινι, διδόναι ἑαυτὸν τινι χρῆσθαι. — 2. (herrſchen, beherrſchen) ἄρχειν, βασιλεύειν, ἀρχὴν ἔχειν (über etw. τινός), unumſchränkt ~ δεσποτεῖν, ſich von j-m ~ laſſen ἄρχεσθαι (P.) ὑπό τινος, εἶναι ὑπό *ob.* ἐπί τινι, ſich ſelbſt ~ αὐτόνομον εἶναι.
Regieren *n* ſ. Regierung. [Leiter, Vorſteher.
Regierer *m* ὁ ἄρχων (οντος), ὁ προστάτης, ſ. Lenker,
Regierung *f* 1. (das Lenken, Leiten) ἡ διοίκησις, (eines Schiffes) ἡ κυβέρνησις (auch allg. u. übtr.). — 2. (das Herrſchen) ἡ ἀρχή, ἡ βασιλεία, unumſchränkte ~ ἡ δεσποτεία, ἡ τυραννίς (ίδος), die ~ haben τὴν ἀρχὴν ἔχειν, ἐν τῇ ἀρχῇ εἶναι, in der ~ auf j-n folgen διαδέχεσθαι: (M.) τὴν ἀρχὴν παρά τινος, die ~ geht auf j-n über ἡ ἀρχὴ περιῆλθεν εἰς τινα, zur ~ kommen, die ~ antreten καθίστασθαι εἰς τὴν ἀρχήν *ob.* ἄρχοντα, die ~ niederlegen ἀπεῖπεῖν τὴν ἀρχήν, παύεσθαι (M.) ἄρχοντα, ἐξίστασθαι τῆς ἀρχῆς, j-n der ~ entſetzen παύειν τινὰ ἄρχοντα, ἀφαιρεῖσθαι (M.) τινα τὴν ἀρχήν, oft durch Verben, zB. unter der ~ des Xerxes Ξέρξου βασιλεύοντος, ἐπὶ Ξέρξου βασιλεύοντος, auch bloß ἐπὶ Ξέρξου. — 3. (als verwaltende Behörde) οἱ ἄρχοντες, οἱ ἐν τέλει (ὄντες), τὰ τέλη, οἱ προεστῶτες, (als Gebäude) τὸ ἀρχεῖον (auch als Behörde).
Regierungsakt *m* τὸ τοῦ ἄρχοντος *ob.* τῶν ἀρχόντων ἔργον.
Regierungsantritt *m* ἡ εἰς τὴν ἀρχὴν κατάστασις, ſeit ſeinem ~ ἐξ οὗ παρέλαβε τὴν ἀρχήν, gleich bei ſeinem ~ εὐθὺς ἄρξας *ob.* βασιλεύσας, εὐθὺς παραλαβὼν τὴν ἀρχήν.
Regierungsart *f* ὁ τῆς διοικήσεως τρόπος, τὸ τῆς ἀρχῆς εἶδος, ἡ πολιτεία.
Regierungsbehörde *f* οἱ ἄρχοντες, οἱ ἐν τέλει, τὰ τέλη, ἡ ἀρχή.
Regierungsform *f* ἡ πολιτεία, ἡ ἀρχή.
Regierungsgebäude *n* τὸ ἀρχεῖον.
Regierungsgeſchäfte *n/pl.* τὰ τῆς ἀρχῆς, τὰ πολιτικά.
Regierungshandlung *f* τὸ τοῦ ἄρχοντος ἔργον.
Regierungskunſt *f* ἡ πολιτικὴ *ob.* βασιλικὴ τέχνη *ob.* ἐπιστήμη, auch bloß ἡ πολιτική.
Regierungslaſt *f* τὰ διὰ τὴν ἀρχὴν *ob.* τὰ τῆς ἀρχῆς πράγματα.
Regierungsſachen *f/pl.* τὰ πολιτικά, τὰ τῆς ἀρχῆς, τὰ τῆς πόλεως, τὰ περὶ τὴν πόλιν.
Regierungsſorgen *f/pl.* αἱ διὰ τὴν ἀρχὴν φροντίδες, τὰ τῆς ἀρχῆς πράγματα.
Regierungsſyſtem *n* ἡ πολιτεία.
regierungsunfähig οὐχ οἷός τ' ἄρχειν *ob.* βασιλεύειν.
Regierungsunfähigkeit *f* ἡ τοῦ ἄρχειν *ob.* βασιλεύειν ἀδυναμία.
Regiment *n* ſ. Regierung; ein mildes, gelindes ~ führen πράως ἄρχειν, ein hartes ~ führen τραχέως ἄρχειν, ein ~ Soldaten ἡ τάξις, τὸ τάγμα, ein ~ befehligen ταξιαρχεῖν. [ξίαρχος, ~ ſein ταξιαρχεῖν.
Regimentschef, -kommandant, -kommandeur *m* ὁ τα-
Regimentskommando *n* ἡ ταξιαρχία.
Region *f* τὸ κλίμα, ἡ χώρα, τὸ χωρίον, die nördlichen ~en τὰ πρὸς ἄρκτον *ob.* βορρᾶν, die weſtlichen ~ τὰ πρὸς δυσμάς, ſich in den ~en von etw. befinden εἶναι περί τι, in höheren ~en ſchweben μετέωρον εἶναι (übtr. μετέωρον εἶναι τῇ διανοίᾳ).
Regiſſeur *m* ὁ χοροδιδάσκαλος.
Regiſter *n* ὁ κατάλογος, ὁ πίναξ (κος, Verzeichnis), τὸ διάγραμμα, αἱ ἀπογραφαί (Liſte), in ein ~ eintragen ἀπογράφειν, καταλέγειν.
Regiſtrator *m* ὁ ἐπὶ τῶν καταλόγων, ὁ καταλογεύς.
regiſtrieren ἀπογράφειν, καταλέγειν τι, κατάλογον ποιεῖσθαί (M.) τινος.
Reglement *n* (Verordnung) ἡ προγραφή, τὸ πρόγραμμα, τὸ παράγγελμα, (Einrichtung) ἡ σύν-, διάταξις. ἡ διοίκησις, ὁ νόμος (u. *pl.*).
regnen ὕειν, ὀμβρεῖν, es regnet ὕει, ὑει Ζεύς *ob.* ὁ θεός. ποιεῖ ὁ θεὸς ὕδωρ, ὕδωρ ἐστίν, γίγνεται: *ob.* πίπτει ἐξ οὐρανοῦ, es regnet ſtark ὕδωρ πολύ ἐστι *ob.* γίγνεται ἐξ οὐρανοῦ, in einem Lande regnet es wenig ὕεται χώρα τις ὀλίγῳ (*sc.* ὕδατι), ~ laſſen ὑετίζειν, πέμπειν ὄμβρον *ob.* ὕδωρ ἐξ οὐρανοῦ, Ort, wo es viel regnet τὸ ἔπομβρον χωρίον, es regnet Steine ὑει λίθοις. [ρός, ὀμβρώδης.
regneriſch ἐπόμβριος, ἔπομβρος (2), ὄμβριος, ὀμβρη-
Regreß *m* ἡ ἀναγωγή. ἡ ἀναφορά.
Regreßklage *f* ἡ ἀναγωγή.
regſam ſ. rege.
Regſamkeit *f* ἡ ἐνέργεια, τὸ δραστήριον.
regulär ſ. regelmäßig.
Regulativ *n* ἡ σύνταξις, ὁ κανονισμός.
regulieren τάττειν, διατάττειν, διοικεῖν, κατασκευάζειν, einen Fluß ~ εὐθύνειν τὰ ῥεύματα.
Regulierung *f* ἡ διάταξις, ἡ διοίκησις.
Regung *f* ἡ κίνησις, ἡ ὁρμή, τὸ πάθος (letztere beiden übtr., zB. ~ des Gemüts), ~en des Zornes u. dgl. werden durch den *pl.* wiedergegeben: αἱ ὀργαί.
regungslos ἀκίνητος. ἡσυχος (2), ἀτρεμής, (ohne Tätigkeit) ἀργός, *adv.* ἀτρέμα, ἀτρέμας, ἡσύχως, ἡσυχῇ.
Regungsloſigkeit *f* ἡ ἀκινησία, ἡ ἀτρεμία, ἡ ἡσυχία, (Untätigkeit) ἡ ἀργία. [ζειν.
Reh *n* ἡ δορκάς (άδος), wie ein ~ ſpringen δορκαδί-
Rehbock *m* ὁ δόρκος, ὁ δόρκων (ωνος).
Rehbraten *m* τὰ δορκάδεια κρέα ὀπτά.
Rehdecke *f* (techniſcher Ausdruck für Rehfell, Rehhaut) τὸ δορκάδειον δέρμα.
Rehfarbe *f* τὸ δορκάδειον χρῶμα.
rehfarben, -farbig δορκάδειος τὸ χρῶμα.
Rehfleiſch *n* τὰ δορκάδεια κρέα.

Digitized by Google

Rehfuß *m* (Rehlauf) ὁ δορκάδειος πούς (ὁδός).
Rehhaar *n* ἡ δορκαδεία θρίξ (τριχός) od. τρίχωσις.
Rehkalb *n* (Rehkitz) τὸ δορκάδιον.
Rehkeule *f* τὸ δορκάδειον σκέλος.
Rehwildbret *n* τὰ δορκάδεια κρέα.
Rehziemer *m* τὰ δορκάδεια νῶτα.
Reibeisen *n* τὸ κνῆστρον.
Reibekeule *f* ὁ τριπτήρ (ῆρος).
reiben τρίβειν (allg.), σμῆν (durch Reiben säubern), συν-, κατατρίβειν (klein~), ὑποτρίβειν (gelinde, sachte ~), κνῆν (kratzen), ψῆν (reibend berühren), sich an einem od. etw. ~ παρατρίβεσθαί (M.) τινι u. πρός τινα (an j-m), übtr. προσκρούειν τινί, συγκρούειν πρός τινα, j-m etw. unter die Nase ~ ὀνειδίζειν τινί τι.
Reiben *n*, **Reibung** *f* ἡ τρῖψις, ἡ τριβή. gew. durch Verben, übtr. τὸ πρόσκρου(σ)μα.
reich πλούσιος od. b. *part.* von πλουτεῖν, εὐχρήματος, εὔπορος, ὄλβιος (sämtl. 2), (von Ortschaften u. Ländern) εὐδαίμων, oft Zsgn mit πολύς, zB. ~ an Wein πολύοινος (2), ~ an Gold πολύχρυσος (2), ~ an Früchten πολύκαρπος (2) (an etw. τινός). in ~em Maße, reichlich ἄφθονος (2), δαψιλής, πολύς, ~ sein πλουτεῖν, χρήματα ἔχειν, πλοῦτος ὑπάρχει μοι, auch bloß ἔχειν, zB. die Reichen οἱ ἔχοντες, sehr ~ sein καταπλουτεῖν, διαφέρειν πλούτῳ, übermäßig ~ sein ὑπερπλουτεῖν, ~ sein an etw. εὐπορεῖν, γέμειν τινός, ~ machen πλουτίζειν, ~ werden πλουτίζεσθαι (P.).
Reich *n* (Herrschaft, Gebiet) ἡ ἀρχή, ἡ βασιλεία. das ~ der Toten ὁ ᾍδης (Ἀιδης), οἱ τῶν νεκρῶν τόποι, τὰ κάτω, (Inbegriff der Dinge von einer Art) τὸ σύμπαν (αντος), τὸ σύστημα, auch τό u. τά mit b. *gen.*
Reiche *m* ὁ πλούσιος ἀνήρ, s. reich.
reichen I *intr.* 1. (sich erstrecken) τείνειν, διατείνειν, ἐφ-, ἀν-, καθήκειν, (von Händen und Augen) ἐξικνεῖσθαι (bis an etw. ἐπί u. πρός τι od. μέχρι τινός), weit ~ ἐξικνεῖσθαι ἐπὶ πολύ. — 2. (hinlänglich, zureichend sein) ἀρκεῖν, δι-, ἐξαρκεῖν πρός od. εἰς τι, ἱκανὸν εἶναι, damit reiche ich nicht τοῦτο οὐκ ἀρκεῖ μοι. — II *trans.* 3. (hinhalten) ὀρέγειν, τείνειν, προΐσχεσθαι. — 4. (darreichen) παρέχειν, j-m die Rechte ~ ὀρέγειν, προτείνειν τινὶ τὴν δεξιάν, δεξιοῦσθαι (M.) τινα. — 5. übtr. (behilflich sein) ὑπηρετεῖν, ὑπουργεῖν τινι, συνεργὸν εἶναί τινι u. τινος, συνεργεῖν τινι, συλλαμβάνειν (u. M.) τινί. — 6. (hingeben) παρα-, ἐπιδιδόναι. — 7. (hinzubringen) προσφέρειν. dem Kinde die Brust ~ ἐπέχειν τὸν μαστὸν τῷ παιδί, es reicht j. einem andern nicht das Wasser (Sprichw.) τὸ λεγόμενον οὐδ' ἵκταρ βάλλει τις πρός τινα.
Reichen *n* der Hand ἡ δεξίωσις, sonst durch Verben.
reichhaltig ἄφθονος (2), δαψιλής, εὔφορος (2).
Reichhaltigkeit *f* ἡ ἀφθονία. ἡ δαψίλεια, ἡ εὐφορία.
reichlich ἄφθονος (2), δαψιλής. ἀφειδής. πολλαπλάσιος. πολύς, (hinreichend) ἱκανός. sehr ~ περιττός, oft durch ἀφθονία, zB. ~e Ernte ἡ καρπῶν ἀφθονία. ~er Lebensunterhalt ἡ τοῦ βίου ἀφθονία u. bgl., in ~em Maße ἀφθόνως, εὐπόρως, ~ versehen sein mit etw. εὐπορεῖν, εὔπορον εἶναί τινος. alles in ~em Maße besitzen πάντα ἔχειν ἀφθόνως, ἀφθονίαν πάντων ἔχειν. ~en Lebensunterhalt geben τὰ ἐπιτήδεια δαψιλῶς. ἀφθόνως od. εἰς ἀφθονίαν παρέχειν. ~er Vorrat ἡ ἀφθονία, ἡ δαψίλεια.
Reichlichkeit *f* ἡ ἀφθονία, ἡ εὐπορία. ἡ εὐφορία od. [b. *neutr.* b. *adj.*]
Reichsacht *f* ἡ δημοσία ἀτιμία od. προγραφή, auch ἡ παρὰ τοῦ βασιλέως od. τῆς ἀρχῆς ἀτιμία od. προγραφή, in die ~ erklären δημοσίᾳ ἀτιμοῦν.
Reichsadel *m* (als Personen) οἱ ὁμότιμοι od. ὅμοιοι, (als Eigenschaft) ἡ ὁμοτιμία.
Reichsarchiv *n* τὸ τῆς ἀρχῆς γραμματοφυλάκιον.
Reichsarmee *f* τὸ ἐξ ἁπασῶν τῶν πόλεων συνειλεγμένον στράτευμα.
Reichserbe *m* ὁ κληρονόμος τῆς ἀρχῆς, ὁ παραλαμ[βάνων τὴν ἀρχήν.]
Reichsfeind *m* ὁ πολέμιος, ὁ κοινὸς ἐχθρός.
Reichsgeschichte *f* ἡ τῆς ἀρχῆς ἱστορία.
Reichsgrenze *f* οἱ τῆς ἀρχῆς ὅροι.
Reichshaupt, -oberhaupt *n* ὁ ἄρχων (οντος), ὁ βασιλεύς, ὁ αὐτοκράτωρ (ορος, Kaiser).
Reichsheer *n* τὸ ἐξ ἁπασῶν τῶν πόλεων συνειλεγμένον στράτευμα.
Reichshistorie *f* ἡ τῆς ἀρχῆς ἱστορία.
Reichsinsignien *f/pl.* τὰ τῆς ἀρχῆς σημεῖα od. σύμβολα.
Reichstag *m* τὸ κοινὸν συνέδριον, ὁ τῶν ἀπὸ τῶν πόλεων πρέσβεων σύλλογος.
Reichsverwaltung *f* ἡ τῆς ἀρχῆς od. βασιλείας διοίκησις.
Reichsverweser *m* ὁ μεσοβασιλεύς.
Reichtum *m* ὁ πλοῦτος (auch übtr., zB. ~ der Seele ὁ τῆς ψυχῆς πλοῦτος, ~ an Weisheit πλοῦτος σοφίας), τὰ χρήματα (Geld, Vermögen), ἡ εὐπορία (Mittel, Wohlstand), ἡ ἀφθονία, ἡ δαψίλεια, ἡ εὐθηνία, ἡ περιουσία (Überfluß, Fülle). ἡ εὐδαιμονία (Wohlstand), ~ an etw. τινός, oft Zsgn mit πολύς u. εὐ, zB. ~ an Wein ἡ πολυοινία, ἡ εὐοινία, ~ an Früchten ἡ πολυκαρπία, ἡ εὐκαρπία u. bgl., ~ aufhäufen συνάγειν oder ἀθροίζειν πλοῦτον od. χρήματα, sich ~ mit od. durch etw. erwerben πλοῦτον od. χρήματα περιποιεῖσθαι (M.) od. πλουτίζεσθαι (P.) ἔκ od. ἀπό τινος, durch ~ herrschen πλουτοκρατεῖν, die Herrschaft des ~s ἡ πλουτοκρατία.
reif eig. (von Früchten) πέπων, ὡραῖος, πέπειρος (2, auch übtr.). von Menschen auch: ἀδρός, (nur von Menschen) ἀκμαῖος, ἀκμάζων, das ~e Mannesalter ἡ τελεία, μέση od. καθεστηκυῖα ἡλικία, im ~en Mannesalter stehen ἀκμάζειν τῇ ἡλικίᾳ, ~ zur Heirat (von Mädchen) ὡραία γάμου od. γάμων, ὥραν ἔχουσα, ein Mensch ~ für den Tod ὡραῖος ἀποθανεῖν, ~ sein zu etw. ἡλικίαν ἔχειν τινός od. *inf.*, ἀκμάζειν mit *inf.*, sonst ὡραῖος πρός τι. ἱκανός, ἐπιτήδειος πρός od. εἰς τι, ~ machen, werden s. reifen; ~ an Erfahrung πολλῶν ἔμπειρος (2), ἐμπειρότατος.
[1]Reif *m* (gefrorener Tau) ἡ πάχνη, ἡ δροσοπάχνη, ὁ πάγος, ὁ παγετός, ἡ στίβη, voll ~ παγετώδης, παγώδης, παχνώδης, παχνήεις, mit ~ überziehen παχνοῦν.
[2]Reif *m* (Ring) ὁ κρίκος, (um ein Faß) ὁ κύκλος, (um ein Wagenrad) ὁ κανθός, τὸ ἐπίσωτρον, (zum Spielen) ὁ τροχός, ~enspiel ἡ κρικηλασία, ~ schlagen τροχὸν ἐλαύνειν.
Reife *f* ἡ ὡραιότης (ητος), die Zeit der ~ ἡ ὥρα, ἡ ἀκμή, zur ~ bringen πεπαίνειν. τελεσιουργεῖν, τελεσφορεῖν. zur ~ kommen s. reifen; die ~ der Jahre ἡ ἀκμὴ τοῦ βίου. seine ~ haben ἀκμάζειν τῇ ἡλικίᾳ.
reifen *trans.* πεπαίνειν, ἀδρύνειν, πέττειν. ἐκπέττειν, *intr.* die P. u. πέπειρον od. ὡραῖον γίγνεσθαι. (von Trauben) περκάζειν.
Reifen *n trans.* ἡ πέπανσις. *intr.* ἡ πέψις, ἡ ἄδρυ[σις.]
reifen unpers. Verb: es reift πάχνη, πάγος od. παγετὸς γίγνεται, παχνίζει.
reiflich ἐπιμελής, ἀκριβής, σπουδαῖος, ἐνδελεχής, ~ überlegen καλῶς, εὖ, ἱκανῶς, μάλα. εὖ μάλα od. ἀκριβῶς βουλεύεσθαι (M.) od. σκοπεῖν.
Reifschlagen *n* ἡ κρικηλασία.
Reigen *m* (Tanz) ἡ χορεία, ὁ χορός, τὸ χόρευμα, (Gesang) τὸ ᾆσμα. τὸ μέλος, ὁ νόμος, den ~ anführen χορηγεῖν. ~führer ὁ χορηγός.
Reigentanz *m* s. Reigen.
Reihe *f* ὁ στίχος, ὁ στοῖχος (von regelmäßig nebeneinander stehenden Dingen), ἡ τάξις. τὸ τάγμα (von Soldaten). ὁ ὄρχος (von Bäumen u. Weinstöcken), zusammenhängende ~ ἡ συνέχεια, ἡ συνάφεια, in einer ~ συνεχής, *adv.* συνεχῶς, ἑξῆς, in ~n stehen στοιχεῖν, in eine ~ stellen στοιχίζειν, διαστοιχίζειν, (von Soldaten) συν-, παρατάττειν τοὺς στρατιώτας.

Digitized by Google

in ~n κατὰ στοίχους, κατὰ τάξεις ober durch d. *adj.* στιχήρης, στιχηρός, in Reih' und Glied ἐν τάξει, συντεταγμένος, in Reih' und Glied ſtehen ἐν τάξει εἶναι, συν-, παρατετάχθαι, in Reih' und Glied marſchieren κατὰ στοίχους πορεύεσθαι (P.), außer der ~ παρὰ μέρος, in der ~ κατὰ στοῖχον, ἐπὶ στοίχου, στοιχηδόν, nach der ~ ἑξῆς, ἐφεξῆς, κατὰ διαδοχήν, ἐν μέρει, alles der ~ nach erzählen πάντα ἑξῆς διηγεῖσθαι (M.), die ~ kommt an mich καθήκει, περιήκει εἰς ἐμέ, doppelte ~ ἡ διστοιχία, eine ~ von Jahren πολλὰ ἔτη, in der ~ herumgehend ἐγκύκλιος (2), in geſchloſſenen ~n ἁθρόος.

reihen (in eine Reihe ſtellen) στοιχίζειν, κατὰ στίχον τιθέναι, ἐπὶ στοίχου ποιεῖν, συνείρειν, συνάπτειν, ζευγνύναι, (von Soldaten) συν-, παρατάττειν, ſich an etw. ~ ἔχεσθαί (M.) τινος, συνεχῆ εἶναί τινος, (von Soldaten) συν-, παρατάττεσθαι (M.).

Reihenfolge *f* ἡ διαδοχή, in od. nach der ~ κατὰ διαδοχήν, ἐκ διαδοχῆς, ἐν τῷ μέρει, ἑξῆς, ἐφεξῆς, außer der ~ παρὰ μέρος

reihenweiſe στοιχηδόν, κατὰ στίχον, κατὰ τάξιν.

Reiher *m* (Vogel) ὁ ἐρωδιός, weißer ~ ὁ λευκερωδιός (Löffelreiher).

Reiherbeize *f* ἡ τῶν ἐρωδιῶν θήρα.

Reiherbuſch *m* ὁ λόφος πτερῶν ἐρωδιοῦ.

reihum ἑξῆς, ἐκ διαδοχῆς, ~ gehend ἐγκύκλιος (2).

Reim *m* τὸ ὁμοιοτέλευτον, ~e (Verſe, die ſich reimen) στίχοι ὁμοιοτέλευτοι, in ~e bringen στιχίζειν, in ~en ſprechen στιχομυθεῖν.

reimen I *trans.* (Verſe machen) στίχους ὁμοιοτελεύτους ποιεῖν, das kann ich mir nicht ~ τοῦτο οὐχ οἷός τέ εἰμι συμβαλέσθαι. — II *intr.* (paſſend ſein) ἁρμόττειν πρός τι, προσήκειν τινί, ἀκολουθεῖν τινι, es reimt ſich nicht ἀπέοικεν.

Reimen *n* ἡ στιχοποιία, ἡ στιχουργία, τὸ στιχούργημα, beſſer durch Verben. [τους.)

Reimer *m* ὁ ποιῶν od. γράφων στίχους ὁμοιοτελεύ-

Reimkunſt *f* ἡ στιχουργία ὁμοιοτελεύτων.

reimlos ὁ, ἡ, τὸ ἄνευ τοῦ ὁμοιοτελεύτου.

Reimſilbe *f* ἡ ὁμοιοτέλευτος συλλαβή.

Reimvers *m* ὁ ὁμοιοτέλευτος στίχος.

rein 1. καθαρός, (glänzend) λαμπρός, ~ machen καθαίρειν, ἀπο-, ἐκκαθαίρειν (von etw. τινός), καλλύνειν, ~ ſein καθαρεύειν, etw. ins ~e bringen ἀποτελεῖν τι, διαπράττεσθαί (M.) τι, wir ſind miteinander im ~en ὡμολογήκαμεν, ὡμολόγηται ἡμῖν. — 2. (unvermiſcht, lauter, frei von Zuſätzen) καθαρός, εἰλικρινής, εὐκρινής, ἀκέραιος, ἄκρατος, ἀκήρατος (ſämtlich 2). ~es Waſſer ἀκήρατον ὕδωρ, ~er Wein ἄκρατος οἶνος, j-m ~en Wein einſchenken (Sprichw.) πάντα ἑξεἰπεῖν, τἀληθῆ λέγειν, πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν λέγειν, οὐδὲν κρύπτεσθαι (M.), οὐδὲν ὑποστειλάμενον λέγειν, ~es Gold ἀκήρατος od. καθαρὸς χρυσός, ~e Luft. ~er Himmel ἡ εὐδία, die obere, ~ere Luftſchicht ὁ αἰθήρ (ἔρος). — 3. (fehlerfrei) καθαρός, εἰλικρινής, ~e Sprache ἡ καθαρὰ λέξις, (im moraliſchen Sinne, rein von Schuld, Vergehungen, ſittlich, unverdorben) ἁγνός, ἄκακος (2), ~e Freundſchaft ἡ ἁγνὴ φιλία, ein ~es Gewiſſen haben οὐδὲν κακὸν od. ἄδικον ἑαυτῷ συνειδέναι, ein ~es Leben führen ὁσίως ζῆν, eine ~e Jungfrau ἁγνὴ παρθένος, ~en Mund halten σιγὴν ἔχειν, σιγᾶν, ~ ſein ἁγνεύειν. — 4. (fertig, vollendet) alles iſt im ~en πάντα καθαρά ἐστιν, (gänzlich) eine Stadt ~ zerſtören κατ' ἄκρας πορθεῖν πόλιν.

Reinerhalten *n*: ~ des Dialekts τὸ ἀποκεκαθάρθαι τὴν φωνήν.

Reinette *f* ſ. Renette.

Reingewinn *m*: es brachte ihm einen ~ von 10 Minen δέκα μνᾶς ἀτελεῖς αὐτῷ προσέφερεν.

Reinheit *f* ἡ καθαρότης, ἡ ἀκεραιότης (ητος), ἡ εἰλικρίνεια u. d. *neutr.* d. *adj.*, (in moraliſcher Beziehung) ἡ ἁγνότης (ητος), ἡ ἁγνεία, ~ des Herzens ἡ ἀκακία.

reinigen 1. καθαίρειν, ἀπο-, ἐκκαθαίρειν (eig. u. übtr.), εἰλικρινεῖν, καλλύνειν, vom Schmutze ~ ῥύπτειν. — 2. (hell, glänzend machen) λαμπρύνειν, (von Sünden u. dgl. ~) ἁγνίζειν, ἀφοσιοῦν, auch καθαίρειν, ἁγνεύειν, durch Feuer ~ πυροῦν, durch Schwefel ~ θειοῦν, (durch Opfer einen Ort) ἁγνίζειν, ἀφαγνίζειν.

Reinigen *n* ſ. Reinigung.

reinigend καθαρτικός, καθάρσιος (2).

Reiniger *m* ὁ καθαρτής, beſſer durch Verben.

Reinigkeit *f* ſ. Reinheit.

Reinigung *f* 1. ἡ κάθαρσις, ὁ καθαρμός, ἡ ἀπο-, διακάθαρσις, eine ~ vornehmen καθαίρειν καθαρμόν od. κάθαρσιν, die monatliche ~ der Frauen τὰ καταμήνια. — 2. (Sühnung) ὁ ἁγνισμός, ἡ ἁγνεία.

Reinigungseid *m* ὁ καθαρτικὸς od. περὶ ἁγνείας ὅρκος, einen ~ leiſten ὅρκῳ καθαίρεσθαι (P.), ἀφοσιοῦσθαι (M.).

Reinigungsmittel *n* τὸ καθαρτήριον, (Abführungsmittel) τὸ καθαρτικὸν φάρμακον, τὸ ἐλατήριον, ein ~ gebrauchen καθαίρεσθαι (P.), (Sühnmittel) ὁ ἁγνισμός, τὸ ἁγνευτήριον, τὸ ἁγνιστήριον.

Reinigungsopfer *n* ὁ καθαρμός (u. *pl.*), τὸ καθάρσιον, ſich durch ~ entſühnen ἀφοσιοῦσθαι (M.), ἀφαγνίζεσθαι (M.), j-n durch ~ entſühnen ἀφοσιοῦν τινα.

Reinigungsort *m* τὸ καθαριστήριον, τὸ ἁγνιστήριον.

Reinigungstage *m/pl.* αἱ ἁγνιστικαὶ ἡμέραι.

reinlich καθάρειος (2), κόσμιος, κομψός, φιλοκάθαρος (2).

Reinlichkeit *f* ἡ καθαριότης, ἡ κομψότης (ητος).

¹Reis *n* ὁ κλάδος, ὁ κλών (ωνός), (Reiſig, Reiſigholz) τὰ φρύγανα, τὸ κάρφος, ~ ſammeln φρυγανίζεσθαι (M.), das Sammeln von ~ ὁ φρυγανισμός.

²Reis *m* ἡ ὄρυζα, τὸ ὄρυζον.

reisartig (wie Reiſig) φρυγανώδης. [πόλτος.)

Reisbrei *m* τὸ ἀπὸ τῆς ὀρύζης ἔτνος, ὁ ὀρυζίτης/

Reisbündel *n* ὁ φρυγάνων od. ὕλης φάκελος.

Reiſe *f* ἡ πορεία, ἡ ὁδοιπορία, ἡ ὁδός, ὁ στόλος, (in die Fremde u. Aufenthalt daſelbſt) ἡ ἀποδημία, ἡ ἐκδημία, ~ zu Waſſer ὁ πλοῦς, ~ zu Lande ἡ κατὰ γῆν πορεία, ~ zu Fuß ἡ πεζὴ πορεία, ~ zu Pferd, zu Wagen ἡ ἐφ' ἵππῳ od. ἐφ' ἁμάξης πορεία, weite ~ ἡ μακρὰ ὁδός, ἡ μακροπορία, lange ~ ἡ πολλὴ πορεία, ἡ πολυχρόνιος ἀποδημία, auf ~n ſein ἀποδημεῖν, ἐκδημεῖν, eine ~ machen πορείαν od. ὁδὸν ποιεῖσθαι (M.), πορεύεσθαι (P.), ὁδοιπορεῖν, ſich zur ~ rüſten συσκευάζεσθαι (M.), παρασκευάζεσθαι (M.) ὡς ἐπὶ πορείαν, von einer ~ kommen ἐπανιέναι ἐκ πορείας od. ἐξ ἀποδημίας, wohin geht die ~? ποῖ πορεύει; ποῖ τείνεις ὁδόν; glückliche ~ ἡ εὐοδία, glückliche ~! εὖ σοι γένοιτο ἡ πορεία.

Reiſeabenteuer *n* τὸ κατὰ τὴν πορείαν κινδύνευμα od. συμβάν (άντος), τὰ κατὰ τὴν πορείαν.

Reiſeanzug *m*, **-kleid** *n* ἡ ὁδοιπορικὴ ἐσθής (ῆτος) od. στολή.

Reiſebedarf *m*, **-bedürfniſſe** *n/pl.* τὰ ἐφόδια, τὰ πρὸς τὴν πορείαν, j-n mit Reiſebedarf verſehen ἐφοδιάζειν, ſich mit Reiſebedarf verſehen das M.

Reiſebegleiter, -gefährte, -genoſſe, -geſellſchafter *m* ὁ συνοδοιπόρος, ὁ συνέμπορος, ὁ συναπόδημος, ὁ τῆς ὁδοῦ κοινωνός, j-s ~ ſein συνοδοιπορεῖν, συνοδεύειν, συμπορεύεσθαι (P.) τινι, (zur See) συμπλεῖν.

Reiſebegleiterin *f* (uſw., ſ. d. vor. Worte) ἡ συνοδοιπόρος uſw., ſ. d. vor. Worte. [πορείαν.)

Reiſebeſchreiber *m* ὁ συγγράφων od. συγγράψας τὴν/

Reiſebeſchreibung *f* ἡ περὶ τῆς πορείας συγγραφή, τὰ ὁδοιπορικά, eine ~ liefern, verfaſſen, geben συγγραφὴν ποιεῖσθαι (M.) τῆς πορείας od. τῆς ὁδοῦ.

Reiſebündel *n* ἡ πήρα, ἡ ἀσκοπήρα, ἡ σακκοπήρα, das ~ ſchnüren συσκευάζεσθαι (M.), παρασκευάζεσθαι (M.) ὡς ἐπὶ τὴν πορείαν.

reiſefertig ἕτοιμος πορεύεσθαι (P.), παρεσκευασμένος ὡς ἐπὶ τὴν πορείαν.

Digitized by Google

Reiſegefolge *n* οἱ πρὸς τὴν πορείαν ἑπόμενοι.
Reiſegeld *n* τὰ ἐφόδια. j-n mit ~ verſehen ἐφοδιάζειν, ſich mit ~ verſehen das M.
Reiſegepäck, -gerät *n* τὰ ἐπὶ τὴν πορείαν σκεύη.
Reiſegeſellſchaft *f* οἱ συνοδοιπόροι usw., ſ. Reiſebegleiter.
Reiſehut *m* ὁ πέτασος, ὁ πῖλος, ἡ καυσία.
Reiſekappe *f* ἡ κυνῆ.
Reiſekleid *n* ἡ ὁδοιπορικὴ στολή.
Reiſekoffer *m* ὁ φίσκος.
Reiſekoſten *f/pl.* αἱ τῆς πορείας δαπάναι, τὰ ἐφόδια, τὰ πρὸς τὴν πορείαν ἀναλώματα.
Reiſeluſt *f* τὸ φιλαπόδημον.
reiſeluſtig φιλαπόδημος (2), ἀποδημητικός.
Reiſemantel *m* ὁ φαινόλης.
Reiſemütze *f* ὁ πῖλος, ἡ κυνῆ.
reiſen πορεύεσθαι (P.), ὁδοιπορεῖν, πορείαν ποιεῖσθαι: (M.), ins Ausland ~ ἀποδημεῖν, ἐκδημεῖν, zu Lande ~ πορεύεσθαι (P.) κατὰ γῆν, zu Waſſer ~ πλεῖν, zu Pferd, zu Wagen ~ πορεύεσθαι ἐφ' ἵππου, ἐφ' ἁμάξης, nach od. in einen andern Ort ~ ἐπέρχεσθαι χώραν τινά, ἰέναι εἰς χώραν τινά, ἀπέρχεσθαι (-ἰέναι) πρός χώραν τινά, mit j-m ~ συνοδοιπορεῖν, συνοδεύειν, συμπορεύεσθαι (P.) τινι, κοινωνεῖν τῆς ὁδοῦ.
Reiſen *n* ἡ πορεία, ſ. Reiſe.
Reiſender *m* ὁ ὁδοιπόρος, ὁ ὁδίτης, (der aus einem fremden Lande kommt) ὁ ξένος, Geſchäfts~ ὁ ἔμπορος, (zu Wagen od. zu Schiff) ὁ ἐπιβάτης, (zur See) ὁ ναύτης.
Reiſepaß *m* τὸ δίπλωμα.
Reiſeroute *f* ἡ ὁδός, ἡ πορεία.
Reiſeſack *m* ἡ πήρα.
Reiſeſchickſale *n/pl.* τὰ κατὰ τὴν πορείαν.
Reiſeſtab *m* ἡ βακτηρία, τὸ βάκτρον, den ~ ergreifen ὁρμᾶσθαι (P.) ἐπὶ τὴν πορείαν.
Reiſetaſche *f* ἡ πήρα.
Reiſevorrat *m* τὰ ἐφόδια.
Reiſewagen *m* τὸ ὁδοιπορικὸν ἅρμα, ἡ ἁρμάμαξα.
Reiſewetter *n*: gutes, ſchlechtes ~ ὥρα καλή, κακὴ τοῖς πορευομένοις.
Reiſezehrung *f* τὰ ἐφόδια.
Reisfeld *n* ὁ ὀρυζαν φέρων ἀγρός.
Reisholz *n* ſ. Reis[1].
Reiſig *n* ſ. Reis[1].
Reiſigbündel *n* ſ. Reisbündel.
Reiſiger *m* ὁ ἱππεύς, *pl.* auch τὸ ἱππικόν.
Reiskorn ὁ ὀρύζου κόνδρος.
Reiskuchen *m* ὁ ὀρυζίτης πλακοῦς (οὐντος).
Reißaus nehmen τρέπεσθαι (M.) εἰς φυγήν (ſich zur Flucht wenden), ἀποδιδράσκειν (davonlaufen), φεύγειν (fliehen), ῥίπτειν τὰ ὅπλα (die Waffen wegwerfen), der Reißaus nimmt ὁ ῥίψασπις (ιδος).
Reißblei *n* ἡ μολύβδαινα.
Reißbrett *n* ὁ ἄβαξ (κος).
reißen I *trans.* 1. entzwei~ ῥηγνύναι, διαρρηγνύναι, καταρ-, περιρρηγνύναι, (ſpalten) σχίζειν, διασχίζειν. (zerſchneiden) τέμνειν, διατέμνειν. — 2. hinweg~, herausreißen (mit Gewalt, ſchnell fortbewegen) ἁρπάζειν, ἐξαρπάζειν, ſ. fortreißen; es reißt mich im Leibe στρέφει με od. στροφοῦμαι τὴν γαστέρα, j-m den Rock vom Leibe ~ περιρρηγνύναι τινὸς τὸν χιτῶνα, j-m den Hut vom Kopfe ~ περιαιρεῖν τινος τὸν πῖλον, j-n vom Pferde ~ ἁρπάζειν od. ἕλκειν τινὰ ἀφ' ἵππου, j-n zu Boden ~ ἀνατρέπειν, καταβάλλειν τινά, nieder~ καθαιρεῖν, etw. an ſich ~ ἁρπάζειν, ἁφαρπάζειν, περιποιεῖσθαι (M.), σφετερίζεσθαι (M.), j-n aus der Not, Gefahr, Verlegenheit u. dgl. ~ ἀπαλλάττειν τινὰ τῶν κακῶν, τοῦ κινδύνου, τῆς ἀπορίας (auch ἐξαιρεῖσθαι (M.), σῴζειν ἔκ τινος). — 3. übtr. Voſſen ~ γελωτοποιεῖν, βωμολοχεῖν, Zoten ~ αἰσχρολογεῖν, κιναιδολογεῖν, κιναιδίζεσθαι (M.), ſich um etw. ~ ἐπιθυμεῖν, ὀρέγεσθαι (P. u. M.) τινος, μάχεσθαι περί τινος, ἐπιμαίνεσθαι (P.) τινι. — 4. (einen Entwurf machen, malen) ὑπο-, διαγράφειν. — II *intr.* 5. ῥήγνυσθαι, καταρ-, διαρ-, περιρρήγνυσθαι (P.), es reißt ins Geld πολλῆς δαπάνης ἐστίν.
Reißen *n* ἡ ἁρπαγή, gew. durch Verben, (in den Gliedern) τὸ σπάσμα, ὁ σπασμός, (in der Hüftgegend) τὰ κέδματα, (im Leibe) οἱ στρόφοι, ſolches ~ haben στροφοῦσθαι (P.).
reißend (von Flüſſen) βίαιος, ὀξύς, σφοδρός, (von Sturm, Feuer u. dgl.) ῥαγδαῖος, (von Tieren) ἄγριος, ὠμοφάγος, ~e Tiere τὰ ὠμοφάγα.
Reißfeder *f* ἡ γραφίς (ίδος), τὸ γραφεῖον.
Reißzeug *n* τὰ γραφικὰ σκεύη.
Reiswelle *f* ὁ φρυγάνων φάκελος.
Reitanzug *m* ἡ ἱππικὴ στολή od. ἐσθής (ῆτος).
Reitbahn *f* ὁ ἱπποδρόμος, ἡ ἄμμος.
reitbar ἱππάσιμος, ἱππήλατος (2, wo man reiten kann), ὁ ἱππαστής, ἡ ἱππάστρια, ἱππαστός (worauf man reiten kann).
reiten I *intr.* ἱππεύειν, ἱππάζεσθαι (M.), ἱππηλατεῖν, ἐλαύνειν τῷ ἵππῳ, τὸν ἵππον od. ἐφ' ἵππου, auch bloß ἐλαύνειν, geritten kommen ἥκειν ἐλαύνοντα, auf j-n los~ προσιππεύειν, προσελαύνειν τινί, πρός τι. ἐπί τινα, ἱππεύοντα φέρεσθαι (P.) ἐπί τινα, durch ein Land ~ διελαύνειν χώραν τινά, der nicht ~ kann ἄφιππος (2). — II *trans.* ein Pferd ~ ἐλαύνειν ἵππον, χρῆσθαι ἵππῳ, das Pferd läßt ſich nicht ~ ὁ ἵππος ἀναβάτην οὐ δέχεται, j-n zu Boden ~ ἐλαύνοντα ἀνατρέπειν od. καταβάλλειν τινά, ſich müde ~ ἀποκάμνειν ἐλαύνοντα, ſchnell ~ ταχὺ od. ἀνὰ κράτος ἐλαύνειν, ohne Sattel u. Zaum ~ ἐπὶ γυμνοῦ τοῦ ἵππου ἐλαύνειν.
Reiten *n* ἡ ἱππεία, ἡ ἱππασία, ἡ ἔλασις, ἡ ἐλασία, ἡ ὄχησις, zum ~ gehörig ἱππικός (auch: im ~ geſchickt), im ~ ungeſchickt ἄφιππος (2), Ungeſchicklichkeit im ~ ἡ ἀφιππεία.
Reiter *m* ὁ ἱππεύς, ὁ ἐπι-, ἀναβάτης, ein guter, ſchlechter ~ ὁ καλῶς, κακῶς ἱππεύων, ein geſchickter ~ ὁ ἱππικός, ein feſtſitzender ~ ὁ ἔποχος ἱππεύς, als ~ dienen ἱππεύειν.
Reiterabteilung *f* ἡ τάξις ἱππέων, ἡ ἱππικὴ τάξις, ἡ ἴλη, τὸ τέλος, Anführer einer ~ ὁ ἴλαρχης.
Reiterangriff *m* ἡ ἔλασις, ἡ ἐπέλασις (ἱππέων).
Reiterdienſt *m* τὰ ἱππικά, ~ tun ἱππεύειν.
Reiterei *f* 1. τὸ ἱππικόν, ἡ ἵππος, οἱ ἱππεῖς. ἡ ἱππεία, eine ~ von tauſend Mann χιλία ἵππος, χίλιοι ἱππεῖς, Anführer der ~ ὁ ἱππαρχος (bei den Spartanern: ὁ ἱππαρμοστής), Unterbefehlshaber der ~ ὁ φύλαρχος, ein Anführer der ~ ſein ἱππαρχεῖν, ein Unterbefehlshaber der ~ ſein φυλαρχεῖν, das Amt derſelben ἡ ἱππαρχία, ἡ φυλαρχία, das Terrain, wo man ~ verwenden kann τὸ ἱππάσιμον χωρίον, mit der ~ ſiegen, einnehmen ἱπποκρατεῖν, Transportſchiff für ~ τὸ ἱππαγωγὸν πλοῖον. — 2. als Abſtraktum (= Reiten) ἡ ἱππεία.
Reiterführer *m* ὁ ἵππαρχος.
Reitergarde *f* οἱ ἑταῖροι ἱππεῖς.
Reitergefecht *n* ἡ ἱππομαχία, ein ~ liefern ἱππομαχεῖν, in einem ~ ſiegen ἱπποκρατεῖν, Sieg in einem ~ ἡ ἱπποκρατία.
Reitergefolge *n* οἱ ἀκόλουθοι ἱππεῖς, ἡ ἱππικὴ θεραπεία, οἱ περί τινα ἱππεῖς.
Reiterkleid *n* ἡ ἱππικὴ oder ἱππάς (άδος) στολή oder ἐσθής (ῆτος).
Reiterkorps *n* ἡ ἵππος, τὸ ἱππικόν (mit u. ohne στράτευμα), τὸ ἱππέων τάγμα.
Reitermanöver *n* ἡ ἱππασία.
Reitermantel *m* ἡ χλαμύς (ύδος).
Reiteroberſt *m* ὁ ἵππαρχος.
Reiterpferd *n* ὁ πολεμιστήριος od. πολεμικὸς ἵππος.
Reiterregiment *n* ἡ ἱππέων τάξις, ἡ ἱππαρχία.
Reiterrock *m* ὁ ἱππικὸς χιτών (ῶνος).
Reiterſchar *f* ἡ ἴλη. τὸ ἱππέων τέλος.
Reiterſchlacht *f* ἡ ἱππομαχία, ſ. Reitergefecht.

Digitized by Google

Reiterſieg *m* ἡ ἱπποκρατία, einen ~ erfechten ἱπποκρατεῖν, ἱππομαχίᾳ ob. ἱππομαχίαν νικᾶν ob. κρατεῖν.
Reiterſtatue *f* ὁ ἔφιππος ἀνδριάς (άντος).
Reitertreffen *n* ἡ ἱππομαχία, ſ. Reitergefecht.
Reiterwache *f* ἡ ἱππέων φυλακή.
Reitgurt *m* ὁ ζωστήρ (ῆρος), ὁ δεσμός.
Reithengſt *m* ὁ ἱπποβάτης ἵππος, ὁ κήλων (ωνος), τὸ ὀχεῖον.
Reithoſen *f/pl.* αἱ ἱππικαὶ ἀναξυρίδες.
Reitkiſſen *n* τὸ ὑπηρέσιον.
Reitknecht *m* ὁ ἱπποκόμος, ὁ ἀναβολεύς.
Reitkunſt *f* ἡ ἱππική. [μόνιππος.]
Reitpferd *n* ὁ ἱππαστὴς ἵππος, ὁ κέλης (ητος), ὁ
Reitplatz *m* ὁ ἱππόδρομος, ἡ ἄμμος.
Reitrock *m* ὁ ἱππικὸς χιτών (ῶνος), ἡ ἱππικὴ ἐσθής (ῆτος) ob. στολή, ἡ χλαμύς (ύδος), τὸ χλαμύδιον.
Reitſattel *m* τὸ ἱππικὸν ἐπίσαγμα, τὸ ὑπηρέσιον.
Reitſchule *f* ὁ ἱππόδρομος, ἡ ἄμμος, in die ~ gehen ἀσκεῖν τὴν ἱππικὴν ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ.
Reitübung *f* ἡ ἱππασία.
Reitweg *m* ἡ ἱππασίμη ὁδός.
Reitzeug *n* ἡ ἱππικὴ κατασκευή, τὰ ἱππικὰ σκεύη.
Reiz *m* 1. (im Deutſchen gew. der *pl.* — angiehende Beſchaffenheit eines Dinges) ἡ χάρις (ιτος), ἡ τέρψις, τὸ τερπνόν, ἡ ἡδονή, ἡ ψυχαγωγία, τὸ κάλλος, ἡ τερπνότης (ητος), körperlicher ~ ἡ ὥρα, ἡ χάρις (ιτος), die ~e der Natur τὰ ἐν τῇ φύσει καλά, εὖ hat etw. ~ für mich τέρπει μέ τι, ἐν ἡδονῇ ἐστί μοί τι, ἐν ἡδονῇ ἔχω τι, das Leben hat keinen ~ für j-n οὐκέτι βιωτός τινι ὁ βίος, οὐκέτι βιωτόν ἐστί τινι. — 2. (Empfindung, Luſt) ἡ ὁρμή, τὸ πάθος, ἡ ἡδονή, ἡ ἐπιθυμία, ~ zu etw. haben, fühlen ἐρωτικῶς ἔχειν τινός, ἐρᾶν τινος, ἐραστὴν εἶναί τινος, ὁρμᾶν (u. P.) ἐπί τι.
reizbar εὐερέθιστος, εὐπαρόρμητος, εὐπαρόξυντος, ὀξύρροπος (ſämtlich 2), παθητικός, παθητός, ~ zum Zorn ὀργίλος, ὀξύθυμος (2). [*neutr.* b. *adj.*]
Reizbarkeit *f* τὸ πάθος, ἡ ὀργιλότης (ητος), gew. b.
reizen 1. (einen Reiz verurſachen) κινεῖν τινα, πάθος ἐμβάλλειν ob. ἐμποιεῖν τινι, auch ἐκκαλεῖσθαι (M., eine Empfindung), den Gaumen ~ ἀναστομοῦν, den Appetit ~ ἐπιθήγειν τὴν ὄρεξιν, gereizte Stimmung ἡ ἐμπαθὴς ψυχή, in gereizter Stimmung ἐμπαθής, in gereizter Stimmung ſein ὀργᾶν (u. M.). — 2. (zu etw. bewegen) παρορμᾶν, ἐπαίρειν, ἐγείρειν, ἀνεγείρειν τινά πρός τι, παροξύνειν τινὰ ἐπί τι, ἐπ-, προάγεσθαι (M.) mit *inf.*, ἐποτρύνειν ἐπί τι ob. *inf.*, j-n zum Zorn ~ προάγειν τινὰ ἐπ' ὀργήν, ἐρεθίζειν τινά, ἐξ-, παροργίζειν τινά, zum Haſſe ~ καθιστάναι τινὰ εἰς μῖσος, zum Neide ~ ἐμποιεῖν τινι φθόνον, zum Aufruhr ~ ποιεῖν τινα στασιάζειν, στασιάζειν τινά. — 3. (ergötzen, erfreuen) τέρπειν, εὐφραίνειν.
reizend 1. (anmutig) χαρίεις, ἐπίχαρις (ιτος), τερπνός, ἐπ-, προσαγωγός (2), καλός, ἡδύς, ὡραῖος, ὡρικός. — 2. (was reizt) κινητικός, ἐρεθιστικός, παροξυντικός, παρορμητικός.
reizlos ἄχαρις (ιτος), οὐκ ἔχων χάριν, ψυχρός.
Reizloſigkeit *f* ἡ ψυχρότης (ητος) u. b. *neutr.* b. *adj.*
Reizmittel *n* τὸ ἐρέθισμα, ὁ ἐρεθισμός (dies auch: ärztliches ~), τὸ παροξυντικόν, τὸ ὑπέρκαυμα.
Reizung *f* (zu Handlungen) ἡ παρόρμησις, gew. durch Verben, (zum Zorne) ὁ παροξυσμός. (Erregung) ὁ ἐρεθισμός.
reizvoll durch die *superl.* der *adj.* unter reizend.
Rekapitulation *f* ἡ ἀνακεφαλαίωσις, ἡ ἐπάνοδος.
rekapitulieren ἐπανιέναι τι.
Rekel *m* ὁ ἄγροικος ob. φορτικός.
Rekelei *f* ἡ ἀγροικία, ἡ φορτικότης (ητος).
rekeln ſich ἀγροικίζεσθαι (M.).
Reklamation *f* ἡ ἐξαίτησις.
reklamieren ἀπ-, ἐξαιτεῖν (u. M.).
rekognoſzieren (an-, wiedererkennen) ἀναγνωρίζειν, (ausforſchen) προ-, κατασκοπεῖν (u. M.).
Rekognoſzierung *f* ἡ προ-, κατασκοπή, ἡ θέα, auf ~ κατὰ θέαν, eine ~ unternehmen ἐπὶ προ- ob. κατασκοπὴν ἔρχεσθαι, προσκοπὴν ποιεῖσθαι (M.).
Rekommandation *f* ἡ σύστασις, ἡ παραίνεσις, ſ. Empfehlung.
rekommandieren συνιστάναι τινά τινι, ſ. empfehlen.
Rekonvaleſzent *m* ὁ ῥαῖζων (οντος), ὁ ἀναλαμβάνων ἑαυτόν.
Rekonvaleſzenz *f* ἡ ἀνάληψις, ἡ ῥαστώνη, ἡ ὑγίανσις.
rekonvaleſzieren ῥαΐζειν, ὑγιαίνεσθαι (P.), ἀναλαμβάνειν ἑαυτόν, ἀποφεύγειν τὴν νόσον.
Rekrut *m* ὁ νεοστράτευτος, ὁ νεόλεκτος, ὁ νεοσύλλεκτος, ὁ νεοσύλλογος, ὁ νέος στρατιώτης.
Rekrutenliſte *f* ὁ κατάλογος. [γεῖν.]
rekrutieren κατα-, συλλέγειν στρατιώτας, στρατολο-
Rekrutierung *f* ἡ συλλογή, ὁ κατάλογος, ἡ στρατολογία.
Rektor *m* ὁ ἐπιστάτης (Vorſteher), (einer Schule) ὁ σχολάρχης, ~ ſein ἐπιστατεῖν διδασκαλείου, σχολαρχεῖν.
Rektorat *n* ἡ ἐπίστασις, ἡ ἐπιστασία, ἡ ἐπιστατεία, (einer Schule) ἡ διδασκαλείου ἐπίστασις, ἡ σχολαρχία.
Relation *f* ἡ ἀπαγγελία, ὁ λόγος, ἡ διήγησις.
relativ (in der Gramm.) ἀναφορικός, (in der Philoſophie) τὸ πρός τι, σχετικός.
Relegation *f* ἡ φυγή, ὁ ἐξορισμός.
relegieren φυγαδεύειν, ἐκβάλλειν.
Relief *n* τὸ ἐκτύπωμα, ὁ τύπος, in ~ abbilden ἐκτυποῦν, in ~ ἔκτυπος (2).
Reliefbild *n* ſ. d. vor. Wort.
Religion *f* (Gottesfurcht) ἡ εὐσέβεια, ἡ θεοσέβεια. (äußere Gottesverehrung) τὰ περὶ τὰ θεῖα, τὰ θεῖα νόμιμα, ἡ τῶν θεῶν (τοῦ θεοῦ) θεραπεία, τὰ θεῖα, τὰ ἱερά, die chriſtliche ~ ἡ χριστιανικὴ πίστις (neugr.), (Religionslehre) οἱ περὶ τὰ θεῖα λόγοι, οἱ θεῖοι λόγοι, ἡ θεολογία.
Religionsänderung *f* ἡ τῶν θείων μεταβολή.
Religionseifer *m* ὁ περὶ τὰ θεῖα ζῆλος, ἡ θρησκεία, ὁ θειασμός.
Religionseiferer *m* ὁ περὶ τὰ θεῖα ζηλωτής, ὁ ἐνθουσιαστικός.
Religionsfreiheit *f* ἡ περὶ τὰ θεῖα ob. περὶ τὰ ἱερὰ ἐλευθερία, es herrſcht in dem Staate ~ ἔξεστιν ἐν τῇ πόλει ἑκάστῳ νομίζειν περὶ τὰ θεῖα ὅ τι ἂν βούληται.
Religionsfrevel *n* ἡ ἀσέβεια.
Religionsgebräuche *m/pl.* τὰ περὶ τοὺς θεοὺς νόμιμα, τὰ ἱερά, αἱ τελεταί.
Religionshandlung *f* τὸ ἱερὸν ἔργον ob. πρᾶγμα, im Zuſammenhang auch τὰ ἱερά. [θεοὺς μῖσος.]
Religionshaß *m* τὸ πρὸς τοὺς νομίζοντας ἑτέρους
Religionskrieg *m* ὁ ἱερὸς πόλεμος.
Religionslehrer *m* ὁ τῶν θείων ob. ἱερῶν διδάσκαλος, ὁ ἱεροφάντης, ὁ ἱερολόγος.
Religionspartei *f* ἡ αἵρεσις,
Religionsſachen *f/pl.* τὰ ἱερά.
Religionsſpötter *m* ὁ περὶ ob. εἰς τὰ θεῖα βλασφημῶν, ὁ τῶν θείων ob. ἱερῶν καταφρονῶν.
Religionsſpötterei *f* ἡ περὶ τὰ θεῖα βλασφημία.
Religionsſtifter *m* ὁ καινὰ δαιμόνια εἰσάγων, ὁ καινὴν τοῦ θείου εἰσφέρων θεραπείαν.
Religionsſtreitigkeit *f* ἡ περὶ τῶν θείων διαφορά.
Religionsübung *f* ἡ τῶν θεῶν θεραπεία, αἱ τελεταί, ἡ θρησκεία.
religiös εὐσεβὴς περὶ τοὺς θεούς, περὶ τὸν θεόν ob. περὶ τὰ θεῖα, θεοσεβής, ὅσιος. [βεια.]
Religioſität *f* ἡ θεοσέβεια, ἡ ὁσιότης (ητος), ἡ εὐσέ-
Remiſe *f* ἡ θήκη, ἡ ἀποθήκη, ἡ παράθεσις.
Remonte *f* τὸ τῶν πολεμικῶν ἵππων συμπλήρωμα
remontieren συμπληροῦν τοὺς πολεμικοὺς ἵππους.

Digitized by Google

Remuneration *f* ὁ μισθός.
Rendant *m* ὁ ταμίας.
Rendezvous *n* τὸ χωρίον, εἰς ὃ συνέρχονταί τινες, ἡ συγκειμένη ἔντευξις.
Renegat *m* ὁ ἀποστάτης.
Renette *f* (eine Apfelart) τὸ Ἠπειρωτικὸν μῆλον.
renken τείνειν, διατείνειν.
Rennbahn *f* τὸ στάδιον (*pl.* auch οἱ στάδιοι), (für Läufer) ὁ δρόμος, (für Pferde) ὁ ἱππόδρομος, in der ~ ſiegen νικᾶν στάδιον.
rennen τρέχειν, θεῖν, δρόμῳ φέρεσθαι (P.), ὁρμᾶσθαι (P.), gerannt kommen δρομαῖον προσ-, ἐπέρχεσθαι, ſ. laufen; j-m den Degen durch den Leib ~ διελαύνειν τινὰ τῷ ξίφει, j-n über den Haufen ~ ἐπιφερόμενον ἀνατρέπειν τινά, mit dem Kopf an die Wand ~ ἀράττειν τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸν τοῖχον.
Rennen *n* ὁ δρόμος.
Renner *m* (Läufer) ὁ δρομεύς, (Rennpferd) ὁ μόνιππος, ὁ κέλης (ητος).
Rentier *n* ὁ τάρανδος.
Renommee *n* (die Meinung anderer von uns) ἡ δόξα, (Berühmtheit) ἡ εὐδοξία, ἡ εὐκλεια. [(M.) ἐπί τινι.]
renommieren νεανιεύεσθαι (M.), mit etw. θρασύνεσθαι]
renommiert εὐδόκιμος (2), εὔδοξος (2).
Renommiſt *m* ὁ αὐθάδης ἄνθρωπος, ὁ θράσων (ωνος) ob. d. *part.* d. Verben. [ἐπισκευή.]
Renovation *f* ἡ ἀνακαίνισις, ὁ ἀνακαινισμός. ἡ ἀνα-,]
renovieren καινοῦν, ἀνακαινίζειν, καινοποιεῖν, ἀνανεοῦν. [δημόσιον.]
Rentamt *n.* **-kammer** *f* ἡ ταμιεία, τὸ ταμιεῖον, τὸ]
Renten *pl.* (Einkünfte) αἱ πρόσοδοι.
Rentier, Rentner *m* ὁ ἀπὸ τῶν ἰδίων ζῶν.
Rentmeiſter *m* ὁ ταμίας.
Reorganiſation *f* ἡ ἐκ καινῆς διοίκησις.
reorganiſieren μεταρρυθμίζειν, ἀναπλάττειν, πάλιν διοικεῖν. [Sache) τὰ ἐπεσκευασμένα.]
Reparatur *f* ἡ ἐπισκευή, ἡ ἀνόρθωσις, *pl.* (als]
reparieren ἐπι-, ἀνασκευάζειν.
repartieren διανέμειν, διαδιδόναι.
Repartition *f* ἡ διανομή, ἡ διάδοσις.
Repertorium *n* ὁ κατάλογος. [holen.]
repetieren δεύτερον ob. ἐκ καινῆς ποιεῖν, ſ. wieder-]
Repetition *f* ſ. Wiederholung.
Replik *f* ἡ ἀντιγραφή, ἡ ἀντίγραφις, ἡ ἀντιπαραγραφή, eine ~ eingeben ἀντιγράφειν.
Repoſitorium *n* ἡ θήκη.
Repräſentant *m* ὁ ἀντί τινος τεταγμένος, ὁ ἐπιτεταραμμένος τι ὑπό τινος, ὁ ἐπίτροπος.
repräſentieren εἶναι ἀντί τινος.
Repreſſalien *f/pl.* αἱ ἀμοιβαί, ἴσα πρὸς ἴσα, ~ gegen j-n gebrauchen ἴσα ἀνταποδίδοναι τινί, ἀμοιβὰς ἀποδιδόναι τινί, κακῶς παθόντα ἀντιποιεῖν.
Reproduktion *f* ἡ ἀνάπλασις.
Reproduktionskraft *f* ἡ τοῦ ἀναπλάττειν δύναμις.
reproduzieren ἀναπλάττειν.
Reptil *n* τὸ ἑρπετόν.
Republik *f* ἡ πολιτεία, ἡ πόλις, ἡ δημοκρατία, ὁ δῆμος, ἡ δημοκρατουμένη πόλις.
Republikaner *m* ὁ δημοκρατικὸς ἀνήρ.
republikaniſch δημοκρατικός, ~e Verfaſſung ἡ δημοκρατία, eine ~e Verfaſſung haben δημοκρατεῖσθαι (P.).
Reputation *f* ἡ ἀξία, τὸ ἀξίωμα, ἡ εὐδοξία. in ~ ſtehen bei j-m εὐδοξεῖν παρά τινι, τιμᾶσθαι (P.) ὑπό τινος.
reputierlich ἔντιμος, εὐδόκιμος, ἄμεμπτος (ikmlich 2).
requirieren (im Kriege) παραγγέλλειν τινὶ κομίζειν τι, von j-m etw. ~ ἀπαιτεῖν τινά τι, ἐξαιτεῖν (und M.) τινός τι.
Requiſit *n* τὸ ἀναγκαῖον.
Requiſition *f* ἡ ἀπ-, ἐξαίτησις, ἡ ἐπίταξις.
Reſeda *f* (Pflanze) τὸ φύτευμα.
Reſerve *f* οἱ ἐπι-, ὑποτεταγμένοι, οἱ ἐπίτακτοι, τὸ ἐπίταγμα, in ~ ſtehen ἐπιτετάχθαι, als ~ aufſtellen ἐπιτάττειν.
Reſervekorps *n* οἱ ἐπιτεταγμένοι, τὸ ἐπίταγμα.
reſervieren φυλάττειν, σῴζειν, περιποιεῖσθαι (M.).
Reſident *m* ὁ πρόξενος, ὁ ἐπίτροπος.
Reſidenz *f* τὸ βασίλειον (gew. *plur.*). [σθαι (M.).]
reſidieren διάγειν, διατρίβειν, τὴν διατριβὴν ποιεῖ-
Reſignation *f* ἡ ἡσυχία, ἡ ὑπομονή (Ergebung), ἡ τῶν ἰδίων συμφερόντων ὀλιγωρία (Selbſtverleugnung), ἡ ἀφ-, πρόεσις (Aufgeben von etw.). [κελεύειν χαίρειν τι.]
reſignieren ἀφίεσθαί τι, ἐξίστασθαί τινος, ἐᾶν oder]
reſkribieren ἀντιγράφειν.
Reſkript *n* ἡ ἀντιγραφή, ἡ ἀπόκρισις. [ἄφοβος (2).]
reſolut θαρραλέος, εὔτολμος (2), ἀνδρικός, ἀδεής,
Reſolution *f* (Antwort) ἡ ἀπόκρισις, eine ~ erteilen ἀποκρίνεσθαι (M.), ἀπόκρισιν διδόναι ob. ποιεῖσθαι (M.), ſchriftliche ~ ἡ ἀντιγραφή, (Entſchluß) ἡ γνώμη, ἡ προαίρεσις, eine ~ faſſen γνώμην ποιεῖσθαι (M.), προαιρεῖσθαι (M.).
Reſonanz *f* ἡ ἀπ-, ἀντήχησις.
Reſonanzboden *m* τὸ ἠχεῖον.
Reſpekt *m* ἡ ἀξία, τὸ ἀξίωμα, ἡ εὐδοκιμία (den man genießt), ἡ αἰδώς, ἡ τιμή, ἡ θεραπεία (den man erweiſt), ſich in ~ bei j-m ſetzen, j-m ~ vor ſich einflößen αἰδῶ ἑαυτοῦ ἐμποιεῖν τινι, ſ. Achtung, Anſehen.
reſpektabel εὐδόκιμος, εὔδοξος, ἔντιμος (ikmlich 2), τίμιος, τιμῆς ἄξιος, σεμνός, (anſehnlich) ἀξιόλογος (2), λόγου ἄξιος, μέγας. [ehren, achten.]
reſpektieren θεραπεύειν τινά, ἐν τιμῇ ἄγειν τινά, ſiehe]
reſpektierlich ſ. reſpektabel.
Reſpiration *f* ἡ ἀναπνοή, ἡ ἀνάπνευσις.
Reſpirationsorgane *n/pl.*, **-werkzeuge** *n/pl.* τὰ ἀναπνευστικὰ ὄργανα.
reſpirieren πνεῖν, ἀναπνεῖν.
Reſt *m* τὸ λοιπόν, τὸ ὑπό-, κατάλειμμα, τὸ λεῖψανον, ob. durch d. *adj.* λοιπός, ἐπί-, κατά-, ὑπόλοιπος (2), z. B. der ~ des Heeres τὸ λοιπὸν στράτευμα oder durch *part.* wie: ὑπολελειμμένος, ἐλλείπων, z. B. der ~ des Geldes τὰ ὑπολελειμμένα ob. ἐλλείποντα χρήματα.
Reſtant *m* ὁ οὔπω διαλύσας ob. ἀποδοὺς τὸ χρέος, ὁ τῆς ἀποδόσεως ὑστερῶν, ~ von Abgaben ὁ οὔπω τελέσας τὸν φόρον.
Reſtauration *f* eig. ἡ ἀνάπαυλα, (Erfriſchung) τὰ ἀναψυκτικά, τὰ τραγήματα, (Kneipe, Kneiplokal) τὸ καπηλεῖον.
reſtaurieren eig. κατατιθέναι, καθιστάναι, ſich ~ ἐξ-, ἀναπνεῖν, ἀναπνοὴν λαμβάνειν, ἀναψύχεσθαι (P., erfriſcht werden.)
Reſtchen *n* τὸ μικρὸν λεῖμμα.
reſtieren (mit einer Zahlung) οὔπω διαλελυκέναι.
reſtituieren (zurückgeben) ἀποδιδόναι, (wiederherſtellen) ἀποκαθιστάναι.
Reſtitution *f* (Zurückgabe) ἡ ἀπόδοσις, (Wiederherſtellung) ἡ ἀποκατάστασις, (gew. durch Verben.
Reſtitutionsklage *f* ἡ ἀνάδικος δίκη, ἡ ἀνα-, παλινδικία, eine ~ anſtellen ἀναδικάζεσθαι (M.), παλινδικεῖν.
Reſultat *n* τὸ κεφάλαιον, τὰ ἀπό τινος συμβαίνοντα ob. συμβάντα, auch bloß τὸ ἀποβάν, ἡ ἀπόβασις, ὁ καρπός, τὸ τέλος, τὸ ἀποτέλεσμα, ἡ ἔξοδος, ein ~ aus etw. ziehen τεκμαίρεσθαί (M.) τινι.
Retirade *f* (Rückzug) ἡ ἀναχώρησις, ἡ ὑπαγωγή, ἡ ἀναφυγή, ἡ φυγή, (Zufluchtsort) ἡ καταφυγή, ἡ ἀποστροφή, (Abtritt) ἡ ἄφοδος, ὁ ἀπόπατος.
retirieren ἀναχωρεῖν, ὑπάγειν, ſich wohin ~ καταφεύγειν εἴς τι.
Retorſion *f* (in der Rhetorik) ἡ ἀντιστροφή.
Retraite *f* ἡ ἀναχώρησις, ~ blaſen τὸ ἀνακλητικὸν σημαίνειν.
retten σῴζειν, διασῴζειν, περιποιεῖν (letzteres: machen,

Digitized by Google

daß ein Beſitztum nicht verloren geht, zB. πόλιν, ψυχήν u. dgl.), j-n aus etw. ~ σῴζειν τινά ἔκ τινος, ἀπαλλάττειν οd. ἐλευθεροῦν τινά τινος, λύειν, ἀπολύειν τινά τινος, ſich wohin ~ καταφεύγειν εἰς οd. πρός τι, σῴζεσθαι, διασῴζεσθαι (P.) εἰς οd. πρός τι, ſich aus einer Gefahr ~ ἀποφεύγειν κίνδυνον.

rettend σωτήριος (2).

Retter *m* ὁ σωτήρ (ῆρος) οd. *part.*

Retterin *f* ἡ σώτειρα οd. *part.*

Rettig *m* ἡ ῥαφανίς (ῖδος), τὸ ῥαφανίδιον, von oder aus ~ ῥαφάνινος.

rettigartig ῥαφανιδώδης.

Rettigöl *n* τὸ ῥαφανέλαιον.

Rettigſamen *m* τὸ ῥαπανόσπορον.

Rettung *f* ἡ σωτηρία, ἡ λύσις, ἡ ἀπόλυσις, ἡ ἐλευθέρωσις, ſeine ~ in etw. ſuchen τιθέναι τὴν σωτηρίαν ἔν τινι, ζητεῖν σωτηρίαν ἔκ τινος, an ſeiner ~ verzweifeln ἀπογιγνώσκειν τὴν σωτηρίαν, ἀφ᾽ ἧς σωτηρίας, ἀπελπίζειν τοῦ σῴζεσθαι, ἀποβάλλειν τὴν σωτηρίαν, ~ ſchaffen σωτηρίαν πορίζεσθαι (M.), ~ finden σωτηρίας τυγχάνειν, γίγνεταί μοι σωτηρία, auf dir beruht meine ~ ἐν σοί εἰμι οd. σῴζομαι, ἐν σοὶ τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας ἔχω, für j-s ~ ὑπέρ τῆς σωτηρίας τινός οd. bloß ὑπέρ τινος, Belohnung für ~ τὰ σῶστρα, Dankfeſt für ~ τὰ σωτήρια, ein Dankfeſt für die ~ feiern σωτήρια θύειν.

Rettungslohn *m* τὰ σῶστρα.

rettungslos ἀβοήθητος, ἀβόηθος, ἀνήκεστος (ſämtlich 2), er iſt ~ verloren οὐκ ἔστιν ὅπως οὐκ ἀποθανεῖται, (von moraliſcher Verdorbenheit) ἄσωτος (2).

Rettungsmittel *n* τὸ σωτήριον, ἡ σωτηρία, ἡ μηχανὴ σωτηρίας, τὸ ἐπικούρημα, τὸ φάρμακον.

Rettungsopfer *n* τὰ σωτήρια, ein ~ darbringen θύειν σωτήρια.

Rettungstag *m* ἡ σωτήριος ἡμέρα.

Reue *f* ἡ μεταμέλεια, ἡ μετάνοια, ὁ μεταμελος, ἡ μετάγνωσις, ἡ μεταγνώμη, ~ über etw. empfinden μεταμέλεσθαί (M.) τινι οd. περί τινος, gew. *part.*, μετανοεῖν, μεταγιγνώσκειν τι, μεταμέλειαν λαμβάνειν ἔκ τινος, μεταμέλειαν ποιεῖσθαί (M.) τινος, μετανοεῖν ἐπί τινι, die nachfolgende ~ τὸ μεταμελησόμενον, ~ zeigen φανερὸν γίγνεσθαι μεταμελόμενον.

reuelos οὐ μεταμελόμενος.

reuen: es reut mich μεταμέλει μοι οd. μεταμέλομαι [mit *part.*]

reuevoll, reuig μεταμελόμενος, μεταμελητικός.

Reuſe *f* ὁ κύρτος, ἡ κύρτη, Fiſchfang mit ~n ἡ κυρτεία.

reuten ἐκριζοῦν, ein Stück Land ~ καθαίρειν χωρίον.

Reuten *n* ἡ ἐκρίζωσις.

Revanche *f* ἡ ἀνταπόδοσις, ἡ ἀμοιβή, ſ. Vergeltung, Rache.

revanchieren ſich ἀντιποιεῖν, ἀντιδρᾶν, ſ. vergelten, rächen.

Revenue *f* αἱ πρόσοδοι.

Reverenz *f* ἡ προσκύνησις, j-m ſeine ~ erweiſen προσκυνεῖν τινα.

Revers *m* ἡ ἀνταποχή, ἡ συγγραφή, ἡ ἐγγύη, einen ~ ausſtellen συγγραφὴν συγγράφεσθαι (M.), πιστὰ διδόναι τινί.

revidieren ἐξετάζειν, eine Schrift ~ συγγραφὴν ἐπιδιασκευάζειν, (eine Rechnung) λογιστεύειν, λογοθετεῖν.

Revier *n* ἡ χώρα, ὁ νομός, ὁ τέμενος.

Reviſion *f* ἡ ἐξέτασις, ὁ ἐξετασμός, (eines Buches) ἡ ἐπιδιασκεύασις, (einer Rechnung) τὸ λογιστεύειν, ἡ λογοθεσία, (einer Amtsführung) αἱ εὔθυναι, (eines Prozeſſes) ἡ παλινδικία, ~ eines Urteils vornehmen ψῆφον ἀνάδικον καθιστάναι.

Reviſionshof *m*, **-kommiſſion** *f* οἱ λογοθέται, οἱ ἐξετασταί, οἱ εὔθυνοι, οἱ λογισταί, τὸ λογιστῶν συνέδριον, (als Ort) τὸ λογιστήριον.

Reviſor *m* ὁ ἐξεταστής, (von Rechnungen) ὁ λογιστής.

Revolte *f* ἡ στάσις.

Revolution *f* ἡ στάσις, ὁ νεωτερισμός, ἡ ἀποστασία, eine ~ erregen στασιάζειν τὴν πόλιν, νεωτερίζειν, ταράττειν τὴν πόλιν, die Erregung einer ~ ὁ στασιασμός, ὁ νεωτερισμός.

Revolutionär *m* ὁ στασιαστικός.

revolutionär: ~e Geſinnung haben νεωτερίζειν περὶ τὴν πολιτείαν.

Revue *f* ἡ ἐξέτασις (mit u. ohne τῶν στρατιωτῶν oder ὅπλων), ἡ ἐξοπλισία, ἡ ὁπλοσκοπία, ~ halten ἐξέτασιν τῶν ὅπλων ποιεῖσθαι (M.), die ~ paſſieren laſſen θεωρεῖν.

Rezenſent *m* ὁ κριτής.

rezenſieren κρίνειν.

Rezenſion *f* ἡ κρίσις.

Rezept *n* (eines Arztes) τὰ ἰατρικὰ γράμματα.

reziprok ἀντιπαθής, (in der Grammatik) ἀνταναπλαστικός.

rezitieren καταλέγειν, ῥαψῳδεῖν.

Rezitieren *n* ἡ ῥαψῳδία.

Rhabarber *m* τὸ ῥᾶ, τὸ ῥῆον.

Rhapſode *m* ὁ ῥαψῳδός, ein ~ ſein ῥαψῳδεῖν, Vortrag des ~n ἡ ῥαψῳδία.

Rhapſodie *f* ἡ ῥαψῳδία.

rhapſodieren ῥαψῳδεῖν.

rhapſodiſch ῥαψῳδικός.

Rhede *f* ſ. Reede.

Rhetor *m* ὁ ῥήτωρ (ορος), ſ. Redner.

Rhetorik *f* ἡ ῥητορική, ἡ διαλεκτική, ἡ λόγων τέχνη.

rhetoriſch ῥητορικός.

Rheuma *n*, **Rheumatismus** *m* τὸ ῥεῦμα, ὁ ῥευματισμός, an ~ leiden ῥευματίζεσθαι (P.), an ~ leidend ῥευματικός.

Rheumatiker *m* ὁ ῥευματικός.

Rhinozeros *n* ὁ ῥινόκερως (ωτος).

Rhomboid *n* τὸ ῥομβοειδὲς σχῆμα.

rhomboidiſch ῥομβοειδής.

Rhombus *m* ὁ ῥόμβος.

rhythmiſch ῥυθμικός, ἐν-, εὔρυθμος (2).

Rhythmus *m* ὁ ῥυθμός, guter ~ ἡ εὐρυθμία.

Richtblock *m* (des Henkers) τὸ ἐπίξηνον.

richten 1. (eine Richtung geben) τείνειν, συντείνειν, τρέπειν (auf etw. εἰς, ἐπί, πρός τι, nach etw. κατά τι), gerade ~ ὀρθοῦν, in die Höhe ~ ἀνορθοῦν, ἀνιστάναι, ſich in die Höhe ~ ἀνίστασθαι, einen Brief an j-n ~ ἐπιστολὴν γράφειν οd. ἐπιστέλλειν τινί, ſeine Rede, ſein Wort an j-n ~ προσαγορεύειν τινά, ſeine Aufmerkſamkeit auf etw. ~ προσέχειν (mit u. ohne νοῦν) τινί, nach etw. hin gerichtet ſein βλέπειν οd. ὁρᾶν εἰς οd. πρός τι, ſich nach etw. ~ ἐπακολουθεῖν, ἕπεσθαι, πείθεσθαι (P.) τινι, λόγον ποιεῖσθαί (M.) τινος, ἐντρέπεσθαί (M.) τινος, ſich nach j-m ~ συμπεριφέρεσθαί (P.) τινι, χαρίζεσθαί (M.) τινι, es iſt etw. gegen j-n gerichtet ἔστι τι κατά τινος οd. ἐπί τινα, dieſe Äußerung iſt gegen mich gerichtet εἴρηται ταῦτα κατ᾽ ἐμοῦ, τείνει οὗτος ὁ λόγος εἰς ἐμέ, nach mir darf man ſich nicht ~ ἐμοὶ οὐδὲν σταθμητόν, richt't euch! τηρεῖτε τὰ διαστήματα. — 2. (urteilen) κρίνειν, γιγνώσκειν, δικάζειν, τὴν ψῆφον τίθεσθαι, κρίσιν ποιεῖσθαι (M.), über j-n οd. etw. περί τινος, recht ~ ὀρθῶς κρίνειν, parteiiſch ~ παραγιγνώσκειν, γνώμην οὐ δικαίαν ἀποφαίνεσθαι (M.), j-n ~ κρίνειν τινά. — 3. (hinrichten) θανατοῦν, ἀποκτείνειν τινά, ἀποτέμνειν τινός τὴν κεφαλήν, zugrunde ~ διαφθείρειν, ἀπολλύναι.

Richter *m* ὁ κριτής (allg. Beurteiler), ὁ δικαστής (richtender Beamter), οἱ ναυτοδίκαι (~ im Seehandelsgericht), ὁ ἡλιαστής (in der Heliäa), οἱ ἀγορανόμοι (~ in Marktſtreitigkeiten), ὁ βραβευτής (~ in den öffentlichen Kampfſpielen), j-n zum ~ beſtellen καθιστάναι τινὰ δικαστήν.

Richteramt *n* τὰ τοῦ δικαστοῦ, κριτοῦ uſw.

Richtereid *m* ὁ τῶν δικαστῶν ὅρκος.

Richterin *f* ἡ δικάστρια, ἡ κριτίς (ῖδος), beſſer *part.*

Richterkollegium *n* τὸ τῶν δικαστῶν συνέδριον.

richterlich δ, ἡ, τὸ δικαστοῦ uſw., δικαστικός.

Richterſold *m* ὁ δικαστικὸς μισθός, τὸ δικαστικόν.

Richterſpruch *m* ἡ κρίσις, ἡ γνώμη, ἡ ψῆφος, einen ~ fällen δικάζειν, ψῆφον φέρειν.

Digitized by Google

Richterſtuhl *m* τὸ βῆμα, τὸ δικαστήριον, vor meinem ~ παρ' ἐμοί γε κριτῇ.
richtig ὀρθός, εὖ od. καλῶς ἔχων (im gehörigen Verhältnis, ordnungsmäßig), δίκαιος, νόμιμος (recht- u. geſetzmäßig), δόκιμος (2. probehaltig, für gut befunden), ἀκριβής (genau), ἀληθής (wahr), πρέπων, πρασήκων (geziemend), καθήκων, εἰκώς (gehörig), ~es Maß τὸ δόκιμον od. νόμιμον μέτρον, ~e Münze τὸ δόκιμον νόμισμα, ~es Urteil ἡ ἀληθὴς od. δικαία od. ὀρθὴ κρίσις, ~e Meinung, Anſicht ἡ ὀρθὴ od. ἀληθὴς δόξα, was du ſagſt, iſt ~ ὀρθῶς od. ἀληθῆ λέγεις, ~ ſprechen, ſchreiben ὀρθοεπεῖν, ὀρθολογεῖν, ὀρθογραφεῖν, eine ~e Antwort geben ὀρθῶς ἀποκρίνεσθαι (M.), das ~e Sprechen, Schreiben ἡ ὀρθοέπεια, ἡ ὀρθογραφία, in die ~e Ordnung bringen διατιθέναι ἕκαστα ὀρθῶς, εὐθετίζειν, etw. mit j-m ~ machen συντίθεσθαί τινί τι, ὁμολογεῖν τινι περί τινος, die Sache iſt ~ ἀπήλλακται τὸ πρᾶγμα, ~! (in der Antwort) ὀρθῶς, ἀληθῆ λέγεις, ἀληθῆ ταῦτα, ἔστιν οὕτως, ſich ~ (zur rechten Zeit) einfinden εἰς καιρὸν od. ἐν καιρῷ παρεῖναι od. παραγίγνεσθαι, im Kopfe nicht ~ ſein οὐκ ὀρθῶς φρονεῖν, ἧττον φρενῶν γίγνεσθαι, es iſt nicht ~ von dir, daß du οὐ δίκαιος εἶ mit *inf.*, ἀδικεῖς mit *part.*
Richtigkeit *f* τὸ δίκαιον, τὸ νόμιμον, τὸ ὀρθόν, ἡ ὀρθότης (ητος), ἡ ἀκρίβεια, ἡ ἀλήθεια (den Unterſchied ſ. unter richtig), etw. in ~ bringen ἀποτελεῖν, περαίνειν, διαπράττειν (u. M.) τι, (von einer Schuld) διαλύειν χρέος.
Richtmaß *n* ὁ κανών (όνος).
Richtplatz *m* ὁ τῆς θανατώσεως τόπος, τὸ κολαστήριον (der Platz zur Hinrichtung), τὸ δικαστήριον, τὸ κριτήριον (der Ort, wo Gerichtsſitzungen abgehalten werden).
Richtſcheit *n* ἡ στάθμη, ὁ κανών (όνος), τὸ κριτήριον, ὁ γνώμων (ονος).
Richtſchnur *f* eig. ὁ κανών (όνος), ἡ στάθμη, übtr. ὁ κανών, τὸ κριτήριον, τὸ μέτρον, ὁ νόμος.
Richtſchwert *n* ἡ τοῦ δημοσίου od. δημίου μάχαιρα, ὁ σφαγεύς.
Richtſtätte *f* ſ. Richtplatz.
Richtung *f* 1. (Stellung, Lage) ἡ θέσις, ἡ κατάστασις (von e. ruhenden Körper), ἡ φορά (von e. ſich bewegenden Körper), gerade ~ ἡ ὀρθότης, ἡ εὐθύτης (ητος), τὸ εὐθύ, ἡ εὐθυωρία, ἡ εὐθυνσις, in gerader ~ εὐθύς, εὐθύωρος (2), ὀρθός, *adv.* εὐθύ, καθ' εὐθεῖαν, κατ' ὀρθήν, in gerader ~ gehen εὐθυπορεῖν, in gerader ~ gehend εὐθυπόρος (2), in gerader ~ ſtehen ὀρθὸν στῆναι od. καταστῆναι, Bewegung in gerader ~ ἡ εὐθυφορία. — 2. (Beſtimmung nach einem Punkte hin) ὁ σκοπός (Ziel), τὸ τέλος, eine gerade ~ geben εὐθύνειν, einer Sache eine ~ wohin geben ἀποτείνειν τι εἰς od. πρός τι, eine ~ auf etw. haben τείνειν πρός τι, ἀποβλέπειν εἰς τι, in der ~ nach etw. hin ὡς ἐπί τι, ὡς πρός τι, aus einer andern ~ ἄλλοθεν, ἑτέρωθεν, in dieſer, jener ~ ταύτῃ (τῇδε), ἐκείνῃ, nach einer andern ~ ἄλλοσε, ἑτέρωσε, die ~ des Gemüts ἡ ὁρμή, ἡ ἐπιστροφή, politiſche ~ ἡ (τῆς πολιτείας) προαίρεσις. — 3. (das Richten) ἡ εὔθυνσις, beſſer durch Verben.
Richtweg *m* ἡ σύντομος (ὁδός).
riechbar ὀσφραντός, ὀσμητός.
riechen I *intr.* ὄζειν, ἀπόζειν, ὀσμὴν ἔχειν od. ἀποπνεῖν od. ἀποφέρειν od. παρέχειν (nach etw. τινός), nach Salben ~ ὄζειν μύρων, übtr. nach etw. ~ ὄζειν τινός, gut ~ ἥδιστον ἀποπνεῖν, καλὴν od. ἡδεῖαν ὀσμὴν ἔχειν, ſehr ſtark nach etw. ~ ὀξύτατον ὄζειν τινός, an etw. ~ τὰς ῥῖνας προσβάλλειν τινί, übtr. nur in etw. ~ παρακύπτειν ἐπί τι, übel aus dem Munde ~ κακὰ ὄζειν τοῦ στόματος, einer der aus dem Munde riecht δυσώδης τὸ στόμα, ~d ὀσμηρός, wohl ~d εὐώδης, εὔοσμος (2), übel ~d δυσώδης, βαρυώδης, βαρύοσμος (2), κάκοσμος (2), κακώδης. — II *trans.* ὀσφραίνεσθαί τινος u. τι (auch übtr.), αἰσθάνεσθαι διὰ ῥινῶν τινος, ſcharf, gut ~ ὀξὺ ὀσφραίνεσθαι, j-m etw. zu ~ geben ὀσφραίνειν τινά τι, διδόναι τινί τι ὀσφραίνεσθαι, man bekommt etw. nicht einmal zum ~ οὐδ' ὀσφραίνεσθαι πάρεστί τι, übtr. Lunte ~ ὑποπτεύειν od. ὑπονοεῖν τι.
Riechen *n* ἡ ὀσμή (Geruch u. Geruchfähigkeit), ἡ ὄσφρησις, ἡ ὀσφρανσις (Geruchsfähigkeit).
riechend ſ. unter riechen.
Riechfläſchchen *n* τὸ ὀσφραντήριον ληκύθιον. τὸ ναρ-
Riechmittel, -waſſer *n* τὸ ὀσφραντήριον (φάρμακον).
Ried *n* (ſumpfige Gegend) ἡ λιμνώδης χώρα, ſ. Röhricht, Schilf.
Riedgras *n* ὁ (ἡ) κύπειρος, τὸ κύπειρον.
Riefe *f* ἡ ἄλοξ (κος), ὁ ὀλκός, ἡ ῥάβδος, τὸ διάξυσμα (letzteres beſ. an Säulen), ~n in etw. machen ῥαβδοῦν, διαξύειν τι, mit ~n verziert ῥαβδωτός.
riefen ῥαβδοῦν, διαξύειν, gerieft ῥαβδωτός.
Riefen *n* ἡ ῥάβδωσις.
Riegel *m* ὁ μοχλός, τὸ κλεῖθρον, ὁ ἐπιβλής (ῆτος), ὁ ἐμβολεύς, τὸ ἔμβολον, ὁ μάνδαλος, ὁ τύλαρος. unter Schloß und ~ halten od. legen μοχλοῖς καὶ κλεισὶν εἱργνύναι, ζυγωθρίζειν, mit dem ~ verſchließen μοχλοῦν, μανδαλοῦν, τυλαροῦν, den ~ vorſchieben μοχλὸν ἐμβάλλειν od. ἐντιθέναι, den ~ öffnen ἀποκινεῖν τὸν μοχλόν, παραφέρειν od. χαλᾶν τὸν μοχλόν. übtr. j-m einen ~ vorſchieben ἐμποδὼν γίγνεσθαί τινι, κωλύειν, διακωλύειν τινὰ μὴ ποιεῖν τι.
Riemchen *n* τὸ ἱμαντάριον, τὸ ἱμαντίδιον.
Riemen *m* ὁ ἱμάς (άντος), ἡ ἱμάσθλη, ἡ βυρσίνη. (an der Fußbekleidung) ἡ ἠνία, (zum Lenken der Pferde) ὁ ῥυτήρ (ῆρος), ἡ ἠνία, (für Schwert od. Schild) ὁ τελαμών (ῶνος), von ~ gemacht ἱμάντινος.
riemenartig ἱμαντώδης.
Riemenwerk, -zeug *n* (die Riemen) οἱ ἱμάντες, αἱ ἡνίαι.
Riemer *m* ὁ ἡνιοποιός, ὁ ἱμαντοποιός, ὁ βυρσοτόμος. ~werkſtatt τὸ ἡνιοποιεῖον.
Ries *n* ὁ φάκελος.
Rieſe *m* ὁ γίγας (αντος), ὁ ὑπερμεγέθης ἄνθρωπος.
rieſeln ῥέμα ῥεῖν, καχλάζειν, ῥοθιάζειν φιθυρίζειν. κελαρύζειν.
Rieſeln *n* durch Verben.
Rieſelregen *m* αἱ ψακάδες, τὸ ψακάδιον.
rieſenähnlich, -artig, -haft γιγαντώδης, γιγάντειος, κολοσσιαῖος, ὑπερμεγέθης, δεινός.
Rieſenarbeit *f* τὸ μεῖζον ἢ κατ' ἄνθρωπον ἔργον.
Rieſenarm *m* ἡ γιγαντεία χείρ (ειρός).
Rieſenbildſäule *f* ὁ κολοσσός.
Rieſengeſtalt *f* τὸ μεῖζον ἢ κατ' ἄνθρωπον σχῆμα, von ~ ſ. rieſenähnlich.
rieſengroß ὑπερμεγέθης, δεινὸς τὸ μέγεθος.
Rieſengröße *f* τὸ ὑπερβάλλον od. δεινὸν μέγεθος.
Rieſenkörper, -leib *m* τὸ γιγάντειον σῶμα.
Rieſenkraft, -ſtärke *f* ἡ μεῖζων ἢ κατ' ἄνθρωπον ῥώμη, ἡ δεινὴ τοῦ σώματος ῥώμη.
rieſenmäßig ſ. rieſenähnlich.
Rieſenſchritt *m* τὸ γιγάντειον od. μακρὸν βάδισμα. ἡ γιγαντεία βάδισις, mit ~en τάχιστα, mit ~en vorwärts ſchreiten, fortſchreiten (übtr.) θαυμαστὸν ὅσον ἐπιδιδόναι.
Rieſenſtimme *f* ἡ μεγίστη od. βαρυτάτη od. στεντορεία φωνή.
Rieſenwerk *n* τὸ μεῖζον ἢ κατ' ἄνθρωπον ἔργον.
rieſig γιγάντειος, γιγαντώδης, ~e Fortſchritte machen (übtr.) θαυμαστὸν ὅσον ἐπιδιδόναι.
Rieſin *f* ἡ ὑπερμεγέθης γυνή.
Riff *n* αἱ χοιράδες. ἡ ῥαχία.
Riffel *f* ὁ κτείς (ενός).
riffeln κτενίζειν.
rigolen σκάπτειν, διασκάπτειν, ἀναστρέφειν γῆν, ganz
Rind *n* ὁ, ἡ βοῦς (ός), ~er weiden βουκολεῖν, ~er ſchlachten, opfern βουθυτεῖν, βουσφαγεῖν, vom ~ βόειος.

Digitized by Google

Rinde *f* ὁ φλοιός, ὁ χιτών (ῶνος, von Bäumen), τὸ λέπος, ἡ λεπίς (ίδος, Schale), τὸ λέμμα (abgeſchälte ~), ~ des Brotes τὸ τοῦ ἄρτου σκληρόν od. ξηρόν, ohne ~ ἄφλοιος (2), mit ~ bedeckt, überzogen ἔμ-, περίφλοιος (2), aus ~ gemacht φλόϊνος, die ~ von den Bäumen abſchälen φλοΐζειν τὰ δένδρα, φλοιὸν περιαιρεῖν τῶν δένδρων, mit dünner ~ λεπτόφλοιος (2), mit ſtarker ~ παχύφλοιος (2), mit rauher ~ τραχύφλοιος (2), mit weißer ~ λευκόφλοιος (2).
rindenähnlich, -artig φλοιώδης.
Rinderbraten *m* τὰ βόεια κρέα ὀπτά od. ὀπτητά.
Rinderfett *n* τὸ βόειον στέαρ (ατος).
Rinderfuß *m* ὁ βόειος πούς (οδός).
Rindergeſpann *n* τὸ βοῶν ζεῦγος.
Rinderhändler *m* ὁ βουκάπηλος.
Rinderhaut, Rindshaut *f* ἡ βοεία od. ταυρεία (δορά), τὸ βόειον δέρμα, ἡ βοὸς βύρσα.
Rinderherde *f* ἡ βοῶν ἀγέλη, τὰ βουφόρβια, τὸ βου[κόλιον.
Rinderhirt *m* ὁ βουκόλος, ὁ βουφορβός.
Rinderhorn *n* τὸ βόειον κέρας.
Rinderhuf *m*, **-klaue** *f* ἡ βοεία ὁπλή od. χηλή.
Rinderkäufer *m* ὁ βοώνης.
Rindermiſt *m* τὸ βόλιτον, ὁ βόλιτος.
rindern ταυρᾶν, eine nicht ~de Kuh ἡ ταύρα.
Rinderopfer *n* ἡ βουθυσία.
Rinderſtall *m* ἡ βούστασις, ἡ βουστασία, τὸ βουστάσιον, τὸ βούσταθμον, ὁ βοών (ῶνος).
Rindertrift *f* ἡ βοῶν νομή.
Rindfleiſch *n* τὰ βόεια κρέα, rohes ~ τὸ ὠμοβόειον.
rindig ἔμφλοιος (2).
Rindsauge *n* ὁ βοῶν ὀφθαλμός, (als Pflanze) τὸ βούφθαλμον, τὸ βοάνθεμον.
Rindsblut *n* τὸ βόειον od. ταύρειον oder ταύρου oder [βοῶν αἷμα.
Rindshaar *n* ἡ βοεία τρίχωσις.
Rindsknochen *m* τὸ βόειον ὀστοῦν. [βουκέφαλος (2).
Rindskopf *m* ἡ βοὸς od. βοεία κεφαλή, mit einem ~
Rindsleder *n* τὸ βόειον od. ἀπὸ τῶν βοῶν δέρμα.
rindsledern ὠμοβόειος, ὠμοβόϊνος.
Rindsohr *n* τὸ βόειον οὖς (ὠτός).
Rindstalg *m* τὸ βόειον στέαρ (ατος).
Rindszunge *f* ἡ βοεία γλῶττα.
Rindvieh *n* οἱ βόες.
Rindviehzucht *f* τὸ βοῦς τρέφειν.
Ring *m* (als Figur) ὁ κύκλος, ὁ γῦρος, (als Körper) ὁ κρίκος (auch Finger~), τὸ ψέλλιον (um den Arm), ὁ δακτύλιος (Finger~), ἡ κορώνη, ὁ κόραξ (ακος), τὸ ῥόπτρον, ὁ λύκος (an der Haustür), ὁ πόρπαξ (κος, zum Halten des Schildes), ἡ πόρπη (an der Stange), ſich einen ~ anſtecken περιτίθεσθαι (M.) δακτύλιον, den ~ abziehen περιαιρεῖσθαι (M.) δακτύλιον, mit einem ~e verſehen κρικοῦν.
Ringel *m* ὁ κύκλος, ἡ ἕλιξ (κος).
ringelartig κρικοειδής, ἑλικοειδής, ἑλικώδης.
Ringelblume *f* τὸ κλύμενον.
Ringelchen *n* τὸ δακτύλιον, τὸ κρικέλλιον.
ringeln ἑλίττειν, κρικοῦν, (von Haaren) βοστρυχίζειν, βοστρυχοῦν, geringelt ἑλικτός, βοστρυχώδης, κρικοειδής, κρικωτός, *adv.* ἑλικηδόν, βοστρυχηδόν.
Ringeltanz *m* ὁ ἐγκύκλιος χορός, ὁ ὅρμος.
Ringeltaube *f* ἡ φάττα, ἡ φάψ (βός).
ringen I *intr.* 1. mit j-m παλαίειν τινί u. πρός τινα, προσπαλαίειν τινί, ἀγωνίζεσθαί u. διαγωνίζεσθαι (M.) τινι u. πρός τινα, (kämpfen) ἀγωνίζεσθαι (M.). — 2. (ſich mühen) πονεῖν, μοχθεῖν, mit dem Tode ~ ἐν ἀγωνίᾳ τοῦ βίου εἶναι, ἀγωνιᾶν περὶ τὸν βίον, πρὸς τῷ τελευτᾶν εἶναι, ἐσχάτως διακεῖσθαι, einer der mit dem Tode ringt ψυχορραγής, mit Hunger u. dgl. ~ μάχεσθαι λιμῷ od. κακῶς ἔχειν ὑπὸ λιμοῦ, um od. nach etw. ~ ἀγωνίζεσθαι, διαγωνίζεσθαι (M.) od. ἀγωνιᾶν περί τινος, πονεῖν ἀμφί τι, μοχθεῖν ἐπί τινι, διώκειν τι, gew. ὀρέγεσθαι (M. u. P.) τινος. — II *trans.* 3. στρεβλοῦν, στρέφειν, die Hände ~ (als Zeichen des Schmerzes od. der Trauer) κόπτεσθαι (eig.: ſich an die Bruſt ſchlagen), j-m etw. aus den Händen ~ ἐκβιάζεσθαί (M.) τινί τι ἐκ χειρῶν.
Ringen *n* 1. ἡ πάλη (Ringkunſt), im ~ ſiegen νικᾶν πάλην, j-n im ~ beſiegen καταπαλαίειν τινά, ein Kunſtgriff beim ~ τὸ πάλαισμα, im ~ geſchickt oder geübt παλαιστικός. — 2. (Streben, Anſtrengung) ὁ ἀγών (ῶνος), ὁ ἀγωνισμός, ἡ ἀγώνισις, ἡ ἀγωνία, ὁ πόνος, ὁ μόχθος.
Ringer *m* ὁ παλαιστής, ὁ ἀγωνιστής, ὁ ἀθλητής, ein geſchickter ~ ὁ παλαιστικός. [της.
Ringfinger *m* ὁ παράμεσος δάκτυλος, ὁ δακτυλιώ-
ringförmig κυκλοειδής, κυκλώδης, κυκλωτός, κρικοειδής, κρικωτός. [σφραγιδοφύλαξ (κος).
Ringfutteral, -käſtchen *n* τὸ σφραγιδοφυλάκιον, ὁ
Ringkampf *m* ἡ πάλη, ſ. Ringen.
Ringkaſten *m* (die Vertiefung am Ringe, in welchem der Stein ſich befindet) ἡ σφενδόνη (τοῦ δακτυλίου), ἡ πυελίς (ίδος).
Ringkunſt *f* ἡ παλαιστική, ἡ παλαισμοσύνη.
Ringmauer *f* ὁ περίβολος, ὁ κύκλος, auch bloß τὸ τεῖχος.
rings, ringsum κύκλῳ, πέριξ, ~ um etw. κύκλῳ τινός od. περί τι, πέριξ τινός, ~ um etw. herumgehen κύκλῳ περιέναι τι, in Zſſgn mit περι, ſ. dieſe unter herum-; auch *adj.* werden mit περί zuſammengeſetzt, zB. ~ wohnend περίοικος (2), ~ umfloſſen περίρρυτος (2) u. dgl.
Ringſchule *f* ἡ παλαίστρα.
ringsher κυκλόθεν.
Ringſtein *m* ἡ σφραγίς (ῖδος). [ἡ ὑδρορρόα.
Rinne *f* ὁ σωλήν (ῆνος), ὁ ὀχετός, ὁ αὐλός, Dach~
rinnen ῥεῖν, φέρεσθαι (P.), λείβεσθαι (P.), aus etw. ~ ἐκ-, προρρεῖν, προχεῖσθαι (P.) ἐκ τινος.
Rippe *f* ἡ πλευρά, die wahren (d. i. die größeren) ~n αἱ γνήσιαι πλευραί, die falſchen (kleineren) ~n αἱ νόθαι πλευραί, mit od. von guten ~n εὔπλευρος (2), die ~n (der Schiffe) τὰ ἐγκοίλια.
rippeln ſich κινεῖσθαι (P.), ſich nicht ~ ἀτρέμα καθῆσθαι, οὐδὲ γρύζειν, οὐδὲ γρῦ λέγειν.
Rippenfell *n* ὁ τῶν πλευρῶν ὑμήν (ένος).
Rippenfellentzündung *f* ἡ πλευρῖτις (ιδος).
Rippenſtoß *m* ὁ κόνδυλος (eig. Fauſtſchlag), j-m einen ~ geben κονδυλίζειν τινά, κόνδυλον ἐντρίβειν τινί.
Riſiko *n* ὁ κίνδυνος, τὸ κινδύνευμα.
riskant ἐπικίνδυνος (2), παράβολος (2).
riskieren κινδυνεύειν, ῥιψοκινδυνεῖν, παραβάλλεσθαι (P.), alles ~ κινδυνεύειν περὶ τῶν ὅλων, du riskierſt nichts οὐδείς ἐστί σοι κίνδυνος.
Riſpe *f* ἡ ἀνθήλη.
Riß *m* 1. (Ritze, Sprung) τὸ ῥῆγμα, ἡ ῥωγμή, ἡ ῥηγή, ἡ διαρρωγή, ἡ ῥαγάς (άδος), (durch Verwundung) ἡ ἀμυχή, (Schlitz) τὸ σχίσμα, ἡ σχίσις, ἡ σχισμή, (Spalt) ἡ διασφάξ (άγος, auch Felſenſpalt), einen ~ bekommen ῥῆγμα λαμβάνειν, ῥήγνυσθαι, διαρρήγνυσθαι, σχίζεσθαι (ſämtlich P.). — 2. (Umriß, Entwurf) ἡ διά-, ὑπογραφή, τὸ διάγραμμα, einen ~ zu, von etw. machen διά-, ὑπογράφειν τι. [Erbe) ψαφαρός, ψαθυρός.
riſſig ῥαγόεις, ῥηγματώδης, beſſer διερρωγώς, (von der)
Ritt *m* ἡ ἱππασία, τὸ ἵππευμα, ἡ ἔλασις, ἡ ἐλασία, einen ~ machen ἱππασίαν od. ἐλασίαν ποιεῖσθαι (M.), ἱππάζεσθαι (M.). [προάγειν τινὰ εἰς ἱππάδα.
Ritter *m* ὁ ἱππεύς, ~ ſein ἱππεύειν, j-n zum ~ ſchlagen
Ritterburg *f* ἡ ἔμφρουρος ἄκρα, τὸ φρούριον.
Ritterdienſt *m* τὰ ἱππικά, ἡ ἱππεία.
Ritterkleid *n* ἡ ἱππικὴ στολή.
ritterlich ὁ, ἡ, τὸ ἱππέων. übtr. (tapfer) ἀνδρεῖος.
Ritterſchaft *f* ἡ τῶν ἱππέων τάξις, οἱ ἱππεῖς.
Rittersmann *m* ὁ ἱππεύς.
Ritterſpiel *n* ὁ ἱππικὸς ἀγών (ῶνος) od. ἆθλος, τὸ ἱππικὸν ἀγώνισμα.
Ritterſporn *m* (eine Pflanze) τὸ δελφίνιον.

Digitized by Google

Ritterſtand *m* ἡ τῶν ἱππέων τάξις, ἡ ἱππάς (άδος), zum ~e gehören ἱππάδα ob. εἰς ἱππάδα τελεῖν.
rittlings ἱππηδόν, ἱππαστί, περιβάδην.
Rittmeiſter *m* ὁ ἴλαρχος, ὁ φύλαρχος, ὁ φυλάρχης, ~ ſein φυλαρχεῖν.
Rittmeiſterſtelle *f* ἡ ἰλαρχία, ἡ φυλαρχία.
Ritual *n* αἱ τελεταί, τὰ ἱερά, αἱ θρησκεῖαι, (bei den Kirchenſchriftſtellern) ἡ ἀκολουθία.
Ritze *f* ἡ ῥηγή, τὸ ῥῆγμα, ἡ ῥαγάς (άδος), (Fuge) ὁ ἁρμός.
ritzen ἐπιτέμνειν, σχάζειν, ἀμύττειν.
Ritzen *n* ἡ σχάσις, ἡ ἄμυξις.
Rival *m* ſ. Nebenbuhler.
rivaliſieren ſ. wetteifern.
Rivalität *f* ſ. Wetteifer.
Robbe *f* ἡ φώκη.
Roche *m* (ein Fiſch) ἡ βατίς (ίδος), ὁ βάτος.
röcheln ἀσθμαίνειν, μυχθίζειν (letzteres bſd. von Sterbenden).
Röcheln *n* τὸ ἄσθμα, ὁ μυχθισμός.
Rock *m* ὁ χιτών (ῶνος), τὸ ἱμάτιον.
Röckchen *n* ὁ χιτωνίσκος, τὸ χιτώνιον, τὸ χιτωνάριον.
Rocken *m* (zum Spinnen) τὸ ἐπίνητρον, ἡ ἠλακάτη.
roden ἐκπρεμνίζειν.
Rogen *m* τὰ τῶν ἰχθύων ᾠά.
Rogener *m* ὁ θῆλυς ἰχθύς (ύος).
Roggen *m* ἡ βρίζα.
roh 1. (nicht gekocht, nicht reif) ὠμός. — 2. (unbearbeitet) ἀνεξέργαστος (2), αὐτοφυής, αὐτόφυτος (2), ὁ, ἡ, τὸ κατὰ φύσιν. — 3. (wild) ἄγριος. — 4. (ungebildet) ἀμαθής, ἄγροικος, ἀπαίδευτος, ἀπειρόκαλος, ἄμουσος (jämtlich 2). — 5. (hart, grauſam) ὠμός, χαλεπός, τραχύς, σκληρός, ~es Gold χρυσὸς ἄπυρος, ein ~es (d. h. noch nicht zugerittenes) Pferd ἵππος ἀδάμαστος, ein ~er Hund (ein noch nicht dreſſierter) κύων ἀδάμαστος.
Roheit *f* allg. ἡ ὠμότης (ητος), (Wildheit) ἡ ἀγριότης (ητος), (Ungebildetheit) ἡ ἀμαθία, ἡ ἀπαιδευσία, ἡ ἀγροικία, ἡ ἀπειροκαλία, ἡ ἀμουσία, (Härte, Grauſamkeit) ἡ ὠμότης, ἡ τραχύτης, ἡ χαλεπότης, ἡ σκληρότης (ητος).
Rohr *n* (als Gewächs) ὁ κάλαμος, ὁ δόναξ (κος), ἡ κάννα, aus ~ gemacht καλάμινος, voll ~ δονακώδης, δονακόεις, καλαμόεις, künſtliches ~ ἡ σῦριγξ (γγος), ὁ αὐλός, (zum Gehen) τὸ σκηπάνιον, τὸ σκῆπτρον, (an der Pfeife) ὁ ὀχετός, ὁ σωλήν (ῆνος), (zum Beobachten) ἡ διόπτρα, τὸ διοπτρον, ὁ αὐλός, (zum Dachdecken) ὁ δροφος.
rohrartig καλαμώδης.
Rohrbläſer *m* ὁ καλαμαύλης.
Rohrbruch *n* ἡ καλαμίς (ίδος).
Röhrchen *n* ὁ καλαμίσκος (kleines Rohr), ὁ αὐλίσκος, ὁ σωληνίσκος, τὸ σωληνίδιον, τὸ σωληνάριον, τὸ συρίγγιον (kleine Röhre).
Rohrdach *n* ἡ καλαμίνη στέγη, ὁ δροφος.
Rohrdecke *f* ἡ κάννα (gew. *pl.*), ὁ φορμός, τὸ καλάμινον στρῶμα, ὁ κάνης (ητος).
Rohrdommel *f* ὁ ἀστερίας ἐρωδιός, ὁ ὄκνος (ὀκνός?).
Röhre *f* ὁ σωλήν (ῆνος), ὁ αὐλός, ὁ σίφων (ωνος), ἡ σῦριγξ (γγος), (der Knochen im Arm und Schienbein) ἡ περόνη, (am Blaſebalg) τὸ ἀκροφύσιον.
röhrenartig, -förmig σωληνοειδής.
Röhrenleitung *f* οἱ σωλῆνες, ὁ ὀχετός.
Röhrenwaſſer *n* τὸ ἐκ τοῦ αὐλοῦ ὕδωρ, τὸ αὐλοῖς ὀχετευόμενον ὕδωρ.
Rohrfeder *f* (zum Schreiben) ὁ (γραφικὸς) κάλαμος.
Rohrflöte *f* ὁ (καλαμινὸς) αὐλός, ἡ (καλαμίνη) σῦριγξ (γγος).
Rohrgebüſch *n* ὁ καλαμώδης τόπος, ὁ δονακών (ῶνος).
Rohrgeflecht *n* ὁ (ἡ) ῥίψ (πός), ὁ ταρρὸς (auch *pl.*) καλάμου ob. καλάμων, ſ. Rohrdecke.
Rohrgras *n* ἡ καλαμάγρωστις (εως).
Rohrhalm *m* ὁ κάλαμος.
Röhricht *n* τὸ δονακεῖον, ὁ δονακών (ῶνος), ὁ δονακεών (ῶνος).
Röhrkaſten, -trog *m* ὁ λάκκος, ἡ ὑδροθήκη.
Rohrpfeife *f* ſ. Rohrflöte.
Rohrſänger, -ſperling *m* ὁ καλαμοδύτης, ὁ σχοινικλος, ἡ ἀλέα.
Rohrſtab *m* τὸ καλάμινον σκηπάνιον, ὁ καλάμινος σκίπων (ωνος).
Rohrſtange *f* ἡ ἠλακάτη.
Rohrſtuhl *m* ἡ καλαμίνη ἕδρα, ὁ καλάμινος δίφρος.
Rolle *f* 1. (Walze) ἡ τροχαλία, ἡ τροχιλία, ἡ φάλαγξ (γγος), ἡ φαλάγγη, ὁ κύλινδρος, (etwas Zuſammengerolltes) τὸ ἐνείλημα, ἡ συστροφή. — 2. (~ eines Schauſpielers) τὸ πρόσωπον, τὸ σχῆμα, die zu lernende ~ ἡ ῥῆσις, eine ~ ſpielen ὑποκρίνεσθαι (M.) πρόσωπον ob. σχῆμα, die ~ der Antigone ſpielen ὑποκρίνεσθαι Ἀντιγόνην, eine ~ geben ob. durchführen ἀγωνίζεσθαι (M.) πρόσωπον ob. σχῆμα, eine ~ erteilen (als Dichter einem Schauſpieler) περιτιθέναι πρόσωπον, die erſte, zweite, dritte ~ ſpielen τὰ πρῶτα ὑποκρίνεσθαι oder πρωταγωνιστεῖν, τὰ δεύτερα ὑποκρίνεσθαι ob. δευτεραγωνιστεῖν, τὰ τρίτα ὑποκρίνεσθαι ob. λέγειν ob. τριταγωνιστεῖν, der die erſte, zweite, dritte ~ ſpielt ὁ πρωταγωνιστής, δευτεραγωνιστής, τριταγωνιστής, ſeine ~ gut ſpielen ἀγωνίζεσθαι καλῶς, ſchlecht κακῶς oder ἀσχημονεῖν, übtr. ſeine ~ gut ſpielen διαπράττειν καλῶς τὰ καθ' ἑαυτόν ob. τὰ ἑαυτοῦ, eine ~ im Staate ſpielen πράττειν τὰ τῆς πόλεως, die ~ des Herrn ſpielen πράττειν τὰ δεσπότου, eine große ~ bei j-m ſpielen μέγα δύνασθαι παρά τινι, eine große ~ im Staate ſpielen μάλιστα εὐδοκιμεῖν ἐν τῇ πόλει, eine untergeordnete ~ ſpielen ἰδιωτεύειν, ταπεινὰ ob. ταπεινῶς πράττειν, die ~ eines Wahnſinnigen ſpielen προσποιεῖσθαι (M.) μαίνεσθαι.
rollen I *trans.* 1. (wälzen) κυλίνδειν, vorwärts ~ προκυλίνδειν, hinab~ κατακυλίνδειν, aufwärts ~ ἀνακυλίνδειν. — 2. (zuſammenwickeln) συνειλεῖν, συστρέφειν, συμπλέκειν. — 3. (mit einer Rolle glätten) κυλινδροῦν. — II *intr.* 4. (von der ſchnellen Bewegung runder Körper) κυλίνδεσθαι (P.), (κύκλῳ) περιφέρεσθαι (P.), τροχαλίζεσθαι (P.), der Donner rollt ἡ βροντὴ παταγεῖται (P.) ob. φθέγγεται, die Tränen ~ über die Wangen τὰ δάκρυα λείβεται κατὰ τῶν παρειῶν, ~de Augen περιφερεῖς ὀφθαλμοί.
Rollen *n* (Wälzen) ἡ κύλισις, (Geräuſch eines ſich fortbewegenden Körpers) ὁ ψόφος, ὁ κρότος, ὁ πάταγος, ὁ βρόμος.
Rollholz *n* ὁ κύλινδρος.
Rollſcheibe *f* ὁ τροχός.
Rollſtein *m* ὁ ὀλοίτροχος.
Rollwagen *m* ἡ ταπεινὴ ἅμαξα, τὸ κοῦφον ἅρμα.
Roman *m* ὁ λόγος (auch *pl.*), ὁ μῦθος, τὸ μυθολόγημα, ~e ſchreiben λογοποιεῖν, μυθοποιεῖν.
Romandichter, -ſchreiber *m* ὁ λογοποιός, ὁ μυθοποιός, ὁ μυθολόγος.
Romandichtung *f* ἡ λογοποιία, ἡ μυθοποιία.
romanhaft μυθώδης, μυθικός.
romantiſch (reizend) χαρίεις, ἐπίχαρις, ἡδύς.
Ronde *f* ſ. Runde.
Rondell *n* ὁ τροχός.
Röschen *n* ἡ ῥόδαξ (κος).
[1]**Roſe** *f* τὸ ῥόδον, nach ~n duften ῥοδίζειν τῇ ὀσμῇ ob. τῇ εὐωδίᾳ, der ~ an Duft ob. Farbe gleichen ῥοδίζειν, von ~n gemacht ῥόδινος, nach ~n duftend ῥοδόπνους, ~n tragend ῥοδοφόρος (2), mit ~n bekränzt ῥοδοστεφής.
[2]**Roſe** *f* (eine Hautkrankheit) τὸ ἐρυσίπελας (ατος).
roſenarmig ῥοδόπηχυς.
roſenartig ῥοδοειδής, ῥοδόεις.
Roſenbalſam *m* τὸ ῥοδωτόν.
Roſenbaum *m* ſ. Roſenſtock.
Roſenbeet *n* ἡ ῥοδωνιά.
Roſenblatt *n* τὸ ῥόδινον ob. ῥόδου φύλλον.
Roſenblüte *f* ἡ τοῦ ῥόδου ἄνθη, τὸ τοῦ ῥόδου ἄνθος (einzelne ~), ἡ τῶν ῥόδων ἀκμή (die Zeit der ~).
Roſenbuſch *m* ἡ ῥοδῆ, ἡ ῥοδωνιά.

Digitized by Google

Roſenduft *m* ἡ τῶν ῥόδων ὀσμή od. εὐωδία.
Roſeneſſenz *f*, **-extrakt** *m* τὸ ῥοδόστακτον, τὸ ῥοδόσταγμα.
Roſeneſſig *m* τὸ ῥοδωτὸν ὄξος.
Roſenfarbe *f* τὸ ῥοδωτὸν χρῶμα.
roſenfarben, -farbig ῥοδοειδής, ῥοδόχρους, ῥόδειος, ~ ſein ῥοδίζειν.
roſenfingerig (bei Homer häufiges Epitheton der Eos) ῥοδοδάκτυλος (2).
Roſengarten *m*, **Roſengebüſch** *n*, **Roſenhecke** *f* ἡ ῥοδωνιά.
Roſenholz *n* τὰ ῥόδινα ξύλα.
Roſenhonig *m* τὸ ῥοδόμελι (ιτος).
Roſenknoſpe *f* ἡ τοῦ ῥόδου κάλυξ (κος).
Roſenkranz *m* ὁ ῥόδων στέφανος.
Roſenlippen *f/pl.* τὰ ῥόδεια χείλη.
Roſenmund *m* τὸ ῥόδειον στόμα.
Roſenöl *n* τὸ ῥόδινον ἔλαιον.
Roſenpomade *f* ἡ ῥοδίς (ίδος).
Roſenpulver *n* ἡ ῥοδίς (ίδος).
roſenrot ῥοδοειδής, ῥόδειος, ~ färben ῥοδίζειν.
Roſenſalbe *f* τὸ ῥόδινον μύρον, ἡ ῥοδίς (ίδος).
Roſenſtock, -ſtrauch *m* ἡ ῥοδῆ, τὸ τοῦ ῥόδου φυτόν.
Roſenſtrauß *m* ἡ ῥόδων δέσμη, ὁ ῥόδινος φάκελος.
Roſenwangen *f/pl.* αἱ ῥόδεια παρειαί, auch αἱ ἐρυθραὶ παρειαί.
roſenwangig ῥοδωπὸς τὴν χρόαν, *f* ῥοδῶπις (ίδος).
Roſenwaſſer *n* τὸ ῥοδωτόν, τὸ ῥόδινον φάρμακον, τὸ ὑδρορόσατον.
Roſenwein *m* ὁ ῥοδίτης οἶνος.
Roſenwurzel *f* ἡ ῥοδία ῥίζα.
Roſenzeit *f* ἡ τῶν ῥόδων ἀκμή, übtr. die ~ des Lebens ἡ ἥβη, ἡ ἀκμὴ τῆς ἡλικίας.
Roſenzucker *m* τὸ ῥοδοσάκχαρ (αρος).
roſig ῥόδειος, ῥοδωπὸς τὴν χρόαν, *f* ῥοδῶπις (ίδος).
Roſine *f* ἡ ἀσταφίς (ίδος), ἡ σταφίς (ίδος), ἡ σταφυλίς (ίδος), zu ~n machen σταφιδοῦν.
Roſinenwein *m* ὁ ἀσταφίδιος οἶνος.
Roſmarin *m* ἡ λιβανωτίς (ίδος).
Roß *n* ſ. Pferd; die im folgenden nicht angeführten Zſſgn
Roßampfer *m* τὸ ἱππολάπαθον.
Roßarzneikunde *f* ἡ ἱππιατρική.
Roßfenchel *m* τὸ ἱππομάραθρον.
Roßkäfer *m* ὁ κοπριών (ῶνος). ὁ ἱπποκάνθαρος.
Roßkümmel *m* τὸ πευκέδανον.
Roßſchweif *m* ἡ τοῦ ἵππου οὐρά.
¹Roſt *m* (am Metall) ὁ ἰός, (im Getreide) ἡ ἐρυσίβη.
²Roſt *m* (ein Werkzeug zum Röſten) ἡ ἐσχάρα. τὸ τήγανον, auf dem ~ braten (röſten) ἀποτηγανίζειν.
roſtartig ἰώδης.
Roſtbrand *m* ἡ ἐρυσίβη.
roſten ἰοῦσθαι, κατιοῦσθαι (P.), übtr. μαραίνεσθαι, **röſten** φρύγειν, φρύττειν, ὀπτᾶν, ἰπνεύειν, φλογίζειν, ἀφαύειν, ἀφεύειν, geröſtet φρυκτός, ὀπτήσιμος (2), φλογιστός.
Röſten *n* ἡ ὄπτησις, ὁ φρυγμός, ὁ φλογισμός, ἡ
Roſtfarbe *f* τὸ ἰῶδες χρῶμα.
Roſtfleck *m* ὁ ἰώδης σπίλος, τὸ ἰῶδες σπίλωμα, ἡ
roſtig ἰώδης.
Röſtofen *m*, **-pfanne** *f* ὁ φρυγεύς, τὸ φρύγετρον, ὁ
rot ἐρυθρός, dunkel~ φοινικοῦς, feuer~ πυρρός, hell~ μίλτινος, blaß~ ἐρυθρόχλωρος (2), ſehr ~ ἐξέρυθρος (2), etwas ~ ὑπέρυθρος (2), ~er Wein ὁ μέλας οἶνος, ~es Kleid ἡ φοινικίς (ίδος), ~ machen ἐρυθραίνειν, ~ werden (P.), (vor Scham) ἐρυθριᾶν, ~ färben ἐρυθραίνειν, μιλτοῦν, ἐρυθροδανοῦν, ~ gefärbt ἐρυθρόβαπτος (2). ἐρυθροβαφής, ἁλουργός, φοινικοβαφής, ~ ausſehend ὁ ἐρυθρίας, mit ~em Geſicht ἐρυθροπρόσωπος (2), mit ~en Haaren ἐρυθρόκομος (2).
Rot *n* τὸ ἐρύθημα.
rotbäckig ἐρυθρὸς τὰς παρειάς, ἐρυθρὰς ἔχων τὰς παρειάς.
Rotbart *m* ὁ χαλκοπώγων (ωνος).
rotbärtig ἐρυθρὸν ἔχων τὸ γένειον, πυρράζων ober πυρρίζων τὸ γένειον.
rotbraun πυρρός, ῥούσιος (2).
Rotbuche *f* ἡ ὀξύα.
rotbunt ἐρυθροποίκιλος (2).
Rotdroſſel *f* ἡ ἰλιάς (άδος).
Röte *f* τὸ ἐρύθημα, ἡ ἐρυθρότης (ητος), ſich mit ~ überziehen ἐρυθραίνεσθαι (P.), ἐρυθριᾶν.
Rötel *m* ἡ μίλτος, mit ~ beſtreichen μιλτοῦν.
röten ἐρυθραίνειν, ἐρυθροῦν, ſich ~ ἐρυθραίνεσθαι (P.), ἐρυθριᾶν.
rotfarbig ἐρυθρόχρους.
rotfingerig ἐρυθροδάκτυλος (2).
Rotfuchs *m* ὁ πυρρὸς ἵππος.
rotfüßig ἐρυθρόπους (οδος).
rotgefleckt ἐρυθροποίκιλος (2).
rotgelb πυρρός, ξανθός.
rotgelblich ὑπόπυρρος (2).
Rotgerber *m* ὁ βυρσοδέψης.
rotgeſprenkelt ἐρυθροποίκιλος (2), ἐρυθρόστικτος (2).
rothaarig ἐρυθρόκομος (2). πυρρόθριξ (τριχος).
Rotlauf *m* τὸ ἐρύθημα, τὸ ἐρυσίπελας (ατος).
rötlich ὑπέρυθρος (2), ἐνέρυθρος (2), ἐρυθροειδής, ἐρυθρώδης.
Rotſchimmel *m* ὁ ἐρυθρόστικτος ἵππος.
Rotſchwanz *m*, **Rotſchwänzchen** *n* (ein Vogel) ὁ φοινίκουρος, ὁ ἐρίθακος.
Rotſtift *m* ἡ μίλτος.
Rottanne *f* ἡ ἄρρην (ενος) ἐλάτη.
Rotte *f* (ein Menſchenhaufen) ὁ ὄμιλος, ὁ ὄχλος, ἡ συστροφή, (von Soldaten) ὁ στοῖχος, ὁ λόχος, ἡ τάξις, ἡ Ὑλη (letzteres bſd. von der Reiterei), in ~n marſchieren ἐπὶ στοίχων, κατὰ στοίχους. κατὰ τάξεις, κατ' Ὑλας πορεύεσθαι (P.), in ~n ὁμιληδόν.
rotten: ſich zuſammen~ συνίστασθαι.
Rottenführer *m* ὁ λοχαγός, ὁ Ὑλάρχης.
Rottengeiſt *m* τὸ στασιαστικόν.
Rottenſchließer *m* ὁ οὐραγός.
rottenweiſe κατ' Ὑλας.
Rotunde *f* ἡ θόλος.
rotwangig ἐρυθρὰς ἔχων τὰς παρειάς.
Rotwein *m* ὁ μέλας οἶνος.
Rotwild *n* οἱ (αἱ) ἔλαφοι.
Rotz *m* ἡ βλέννα, τὸ βλέννος, ἡ κόρυζα, ἡ μύξα, ὁ λέμφος, (als Pferdekrankheit) ἡ μηλίς (ίδος), am ~ leiden κορυζᾶν.
rotzig βλεννώδης, μυξώδης, λεμφώδης.
Rotzjunge *m* (Schimpfwort) ὁ λέμφος, ὁ βλεννός.
Route *f* ἡ ὁδός.
Routine *f* ἡ ἐμπειρία, (in etw. τινός), ἡ δεξιότης (ητος), ~ in etw. haben ἐμπείρως ἔχειν τινός.
Royaliſt *m* ὁ φρονῶν τὰ τοῦ βασιλέως, ὁ βασιλίζων, ~ ſein φρονεῖν τὰ τοῦ βασιλέως, βασιλίζειν.
Rübe *f* ἡ γογγύλη, ἡ γογγυλίς (ίδος), ἡ ῥάπυς (υος, weiße ~), ἡ βουνιάς (άδος, Stek~), τὸ τεῦτλον (rote ~).
Rubin *m* ὁ λυχνίτης, ἡ λυχνίς (ίδος).
Rubrik *f* ἡ τάξις.
rubrizieren τάττειν, διατάττειν.
Rübſamen *m* ἡ ῥάφανος.
ruchbar δια-, περιβόητος (2), etw. ~ machen διαθροεῖν, διαβοᾶν, διαδιδόναι τι, ἐκφέρειν τι εἰς ἀνθρώπους, ~ werden διαβόητον γίγνεσθαι, διαθρυλεῖσθαι, διαβοᾶσθαι. ἐκφέρεσθαι (jämtlich P.) εἰς ἀνθρώπους.
ruchlos ἀνόσιος (2), ἀσεβής, ἄθεος (2), πονηρός, πανοῦργος, eine ruchloſe Tat ἀνόσιον uſw. ἔργον, τὸ ἀσέβημα.
Ruchloſigkeit *f* ἡ ἀνοσιότης (ητος), ἡ ἀνοσιουργία, ἡ ἀσέβεια, ἡ πονηρία, ἡ ἀθεμιστία und das *neutr.* der vor. *adj.*
Ruck *m* ἡ ὁρμή. ἡ φορά, e-n ~ geben κινεῖν, κρούειν τι, auf einen Ruck μιᾷ ὁρμῇ.

Digitized by Google

Rückblick *m* τὸ ἀποβλέπειν, einen ~ auf etw. tun ἀποβλέπειν οὐ. ἀφορᾶν εἴς τι.

Rücken *m* 1. τὸ νῶτον, ὁ νῶτος (*pl.* τὰ νῶτα). ~ eines Berges τὰ ἄνω οὐ. τὰ ἄκρα τοῦ ὄρους, auf dem ~ liegend ὕπτιος, auf dem ~ liegen ὕπτιον κατακεῖσθαι, auf den ~ fallen ὕπτιον καταπίπτειν, etw. auf den ~ nehmen δέχεσθαί (M.) τι ἐπὶ τὸ νῶτον. die Hände auf den ~ legen ἀπάγειν τὰς χεῖρας εἰς τοὐπίσω καὶ περιπλέκειν τῷ νώτῳ, die Hände auf den ~ binden ἀποστρέφειν τὰς χεῖρας, περιάγειν τὰς χεῖρας εἰς τοὐπίσω, etw. im ~ haben ὄπισθεν ἔχειν τι, etw. im ~ laſſen ὄπισθεν ποιεῖσθαί (M.) τι, ὑπολείπεσθαί (M.) τι, j-n auf den ~ ſchlagen παίειν τὰ νῶτά τινος, j-m den ~ zukehren νῶτα δοῦναι οὐ. ἐπιστρέφειν τινί, (ſich abwenden) ἀποστρέφεσθαι (P.) τινος, etw. auf dem ~ tragen ἐπὶ νώτοις ἄγειν, νωτοφορεῖν, νωταγωγεῖν τι, auf dem ~ tragend νωταγωγός, νωτοφόρος (2), etw. mit dem ~ anſehen ἐᾶν χαίρειν τι, κατα-, ἀπολείπειν τι, im ~ κατὰ νῶτον, ὀπίσω, ὄπισθεν, κατόπισθεν, den Feinden in den ~ fallen ὄπισθεν γίγνεσθαι τῶν πολεμίων, j-m den ~ decken ἀπουραγεῖν τινι, etw. hinter dem ~ j-s tun λάθρα οὐ. κρύφα τινὸς ποιεῖν τι, λανθάνειν τινὰ ποιοῦντά τι. — 2. (die abgewendete Sache von etw.) τὸ ὄπισθεν.

rücken I *trans.* 1. (von einer Stelle) κινεῖν, ἄγειν, näher ~ ἐγγὺς ἄγειν, vorwärts~ προκινεῖν, an etw. ~ προσκινεῖν τινι, fort-, an eine andere Stelle ~ μετακινεῖν, μεθιστάναι, zurecht~ εὐθετίζειν, δια-, συντάττειν, διατιθέναι. — 2. übtr. j-m den Kopf zurecht~ νουθετεῖν, σωφρονίζειν τινά. — II *intr.* 3. κινεῖσθαι. προκινεῖσθαι (P.), näher~ προσπελάζειν, ἐπέρχεσθαι (-ιέναι), an j-s Stelle ~ διαδέχεσθαί (M.) τινα, höher-, hinauf-, weiter~ προάγεσθαι, αὐξάνεσθαι (P.), (von Truppen) ὁρμᾶν, ὁρμᾶσθαι (P.), ἐλαύνειν, ἰέναι, in ein Land ~ εἰσβάλλειν εἰς χώραν τινά, ins Feld ~ ἐκστρατεύεσθαι (M.), gegen den Feind ~ ἰέναι ἐπὶ τοὺς πολεμίους.

Rücken *n* (das Bewegen von etw.) ἡ κίνησις, τὸ κινεῖν, (das Inſfeldrücken) ἡ στρατεία, ἡ ἀνάζευξις, (an j-s Stelle) ἡ διαδοχή, gew. durch Verben, ſiehe rücken.

Rückendarre *f* ἡ ῥαχῖτις (ιδος) νόσος.

Rückendrüſe *f* ἡ ῥαχιαῖος ἀδήν (ένος).

Rückenkiſſen *n* τὸ ὑπανχένιον.

Rückenlehne *f* ὁ ἀνακλισμός, τὸ πρός-, ἐπίκλιντρον.

Rückenmark *n* ὁ ῥαχίτης οὐ. νωτιαῖος μυελός.

Rückenmarksdarre, -ſchwindſucht *f* ἡ ῥαχῖτις (ιδος) νόσος.

Rückenſchmerzen *m/pl.* αἱ κατὰ τὸ νῶτον ἀλγηδόνες.

Rückenwirbel *m* ἡ ἄκανθα.

Rückfahrt *f* ἡ ἀπο-, ἀνακομιδή. (zu Schiffe) ὁ ἀνάπλους. ἡ καταγωγή, übh. ἡ ἐπάνοδος.

Rückfall *m* ἡ ὑποστροφή, ἡ ὑποτροπή. ἡ ἐπιστροφή, ὁ ὑποτροπιασμός, ἡ παλιγκότησις, ἡ παλιγκοτία, ἡ παλινδρομή, einen ~ bekommen παλιγκοτίᾳ περιπίπτειν, bei einer Krankheit tritt ein ~ ein παλιγκοταίνει, παλιγκοτεῖ οὐ. ὑποτροπιάζει ἡ νόσος.

Rückfracht *f* ὁ νόστιμος γόμος, τὰ νόστιμα φορτία, ὁ ἀντίφορτος, als ~ nehmen ἀντιφορτίζεσθαι (M.), φορτία ἀναλαμβάνειν ὑποστρεψόμενον.

Rückgang *m* (Rückkehr, Rückmarſch) ἡ ἐπάνοδος, ἡ ὑποστροφή, ἡ ὑποχώρησις, ~ einer Sache ἡ κατάλυσις, einen ~ erfahren ἄκυρον γίγνεσθαι, διαλύεσθαι (P.).

rückgängig: etw. ~ machen ἄκυρον ποιεῖν, διαλύειν, ~ werden ἄκυρον γίγνεσθαι, διαλύεσθαι (P.), ~e Bewegungen machen ἀναχωρεῖν.

Rückgrat *m, n* ἡ ῥάχις (εως). ἡ νωτιαία ἄκανθα, Krankheit des ~s ἡ ῥαχῖτις (ιδος) νόσος.

Rückhalt *m* ἡ ἀποστροφή, ἡ ἀναφορά (Zuflucht), ἡ βοήθεια, ἡ ἐπικουρία (Hilfe), ich habe einen ~ an j-m ὑπάρχει μοί τις ἐπίκουρος οὐ. βοηθός, (von Soldaten — Reſerve) οἱ ἐπι-, ὑποτεταγμένοι, ohne ~ ſ. rückhaltlos.

rückhaltlos οὐδὲν ἀποκρυψάμενος οὐ. ἀποκρυπτόμενος, ἁπλῶς, φανερῶς, ἀληθῶς, παρρησίᾳ, ἀδόλως.

Rückkehr, -kunft *f* ἡ ἐπάνοδος, ἡ ἀνα-, ἀποκομιδή, ἡ ὑποστροφή, ἡ ὑποχώρησις, (eines Verbannten) ἡ κάθοδος, oft durch *part.*, z.B. nach ~ des Vaters ἐπανελθόντος τοῦ πατρός.

Rücklehne *f* ὁ ἀνακλισμός.

rücklings 1. (rückwärts) ὕπτιος, ὀπίσω. — 2. (im Rücken, von hinten) κατὰ νῶτα, ὄπισθεν.

Rückmarſch *m* ἡ ἐπάνοδος, ἡ ἄφοδος, ἡ ἀνα-, ὑποχώρησις.

Rückreiſe *f* ἡ ἐπάνοδος, ἡ κάθοδος, ἡ ὑποστροφή. [ἡ ἀνακομιδή.]

Rucksack *m* ἡ πήρα.

Rückſchritt *m* ἡ ἀναπόδισις, ὁ ἀναποδισμός, einen ~ tun ἀναποδίζειν, ἐπὶ πόδα ἀναχωρεῖν, übtr. ἡ ἔνδοσις, ἡ ἐλάττωσις, ἡ μείωσις, einen ~ tun ἐνδιδόναι, μειοῦσθαι, ἐλαττοῦσθαι (P.). [~ ὄπισθεν.]

Rückſeite *f* ἡ ἐναντία (πλευρά), τὰ ὄπισθεν, auf der ~

Rückſicht *f* ὁ λόγος, ὁ ὑπόλογος, achtungsvolle ~ auf j-n ἡ αἰδώς (οῦς) u. ἡ αἰσχύνη τινός, ~ auf etw. nehmen λόγον ποιεῖσθαί (M.) οὐ. ἔχειν τινός, ἀποβλέπειν πρός οὐ. εἴς τι, φροντίζειν oder ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος, ἐπισκοπεῖν τι, προσέχειν τινὶ τὸν νοῦν, auf j-n αἰδεῖσθαι (P.), αἰσχύνεσθαι (P.) τινα, keine ~ auf etw. nehmen λόγον οὐ ποιεῖσθαί (M.) τινος, παρ' οὐδὲν τίθεσθαι (M.) τι, ἀμελεῖν τινος, in ~ e-r Sache, auf eine Sache κατά, περί οὐ. εἴς τι, gew. der bloße Begugsakkuſativ, z.B. ſchön in ~ auf die Geſtalt καλὸς τὴν μορφήν, in ~ auf dieſen τὸ κατὰ τοῦτον εἶναι, auch gebraucht man *adj.* auf ικός, z.B. tüchtig in ~ auf das Kriegsweſen πολεμικός u. bgl., in gewiſſer ~ τρόπον τινά, πῇ (enkl.), τί (enkl.), ohne ~ zu nehmen οὐ σκοπῶν, ἀσκέπτως ἔχων, ohne alle ~ handeln εἰκῇ πράττειν, in jeder ~ εἰς οὐ. κατὰ πάντα, τὰ πάντα, παντελῶς, παντάπασιν. [akkuſativ.]

rückſichtlich durch κατά mit *acc.* οὐ. den bloßen Bezugs-

rückſichtslos ἀγνώμων, ἀπηνής, gew. durch Verben, ſiehe Rückſicht. [*neutr.* d. vor. *adj.*]

Rückſichtsloſigkeit *f* ἡ ἀγνωμοσύνη, ἡ ἀμέλεια u. d.

rückſichtsvoll εὐγνώμων, ~e Geſinnung u. Handlungsweiſe ἡ εὐγνωμοσύνη, j-n ~ behandeln ἐν θεραπείᾳ πολλῇ ἔχειν τινά, j-n ſehr ~ behandeln εὐγνωμονέστατα προσφέρεσθαι (P.) τινι.

Rückſitz *m* ἡ ἐναντία ἕδρα.

Rückſprache *f* ἡ ἀνακοίνωσις, ἡ κοινολογία, ἡ ἔντευξις, ~ mit j-m über οὐ. wegen etw. nehmen ἀνακοινοῦν (u. M.) τινι οὐ. πρός τινα περί τινος, κοινολογεῖσθαι (M.) τινι οὐ. πρός τινα περί τινος, ἐντεύξιν ποιεῖσθαι (M.) τινι οὐ. πρός τινα περί τινος, εἰς λόγους ἔρχεσθαί τινι περί τινος, συμβουλεύεσθαι (M.) τινι περί τινος.

Rückſtand *m* τὸ ἔλ-, ἀπόλειμμα, im ~ ſein mit etw. ἐλλείπειν τι.

rückſtändig ἐπί-, ὑπόλοιπος (2), ὀφείων, ὀφειλόμενος, ~ ſein mit den Abgaben ἐλλείπειν τὰς εἰσφοράς.

Rückſtrömung *f* ἡ ἀντίρροια.

rückwärts 1. (nach hinten zu) ὄπισθεν, εἰς τὰ ὄπισθεν, ὀπίσω, εἰς τοὐπίσω, in Zſſgn gew. mit ἀνά, z.B. ~ biegen ἀνακάμπτειν u. bgl., ſ. die Zſſgn mit zurück; übtr. es geht mit etw. ~ εἰς οὐ. ἐπὶ τὸ χεῖρον ἀποκλίνει τι, μειοῦται οὐ. ἐλαττοῦται τι. — 2. (v. hinten) ὄπισθεν, ἐξόπισθεν. — 3. (zurück) ὀπίσω, πάλιν.

Rückweg *m* ἡ ἄν-, ἐπάν-, κάθοδος, den ~ antreten ἐπανέρχεσθαι πάλιν οὐ. εἰς τοὐμπαλιν, ὑποστρέφεσθαι (P.), auf dem ~ begriffen ſein ἀναχωρεῖν πάλιν, ἀναπορεύεσθαι (P.).

rückweiſe 1. διαλιπὼν χρόνον (eine Zeit dazwiſchen verſtreichen laſſend). — 2. (allmählich) ἠρέμα, βάδην.

Rückwendung *f* ὁ ἀναποδισμός, eine ~ machen ἀναποδίζειν.

Rückwirkung *f* ἡ ἀντιτυπία, ἡ ἀνταπόδοσις, τὸ ἀντίτυπον, eine ~ ausüben, haben ἀντιτυπεῖν.

Digitized by Google

Rückzahlung *f* ἡ ἀπόδοσις, eine ~ leiſten ἀπόδοσιν ποιεῖσθαι (M.).
Rückzug *m* ἡ ὑπαγωγή, ἡ ἀναχώρησις, den ~ antreten τρέπεσθαι (P. u. M.) od. ὁρμᾶσθαι (P.) ἐπὶ τὴν ἀναχώρησιν, j-n zum ~ nötigen τρέπειν τινά, βιάζεσθαί (M.) τινα πρὸς τὴν ἀναχώρησιν, zum ~ blaſen τὸ ἀνακλητικὸν σημαίνειν, τῇ σάλπιγγι σημαίνειν ἀνάκλησιν.
Rudel *n* (von Hirſchen u. dgl.) τὸ κυνηγέσιον.
Ruder *n* ἡ κώπη, ὁ ἐρετμός, das ~ führen (regieren) κυβερνᾶν, am ~ ſtehen (übtr.) προστατεῖν, ἐπιστατεῖν τινος. [θρανίον, ὁ θάλαμος.]
Ruderbank *f* τὸ ζυγόν, ὁ ζυγός, τὸ ἑδώλιον, τὸ
Ruderblatt *n* ὁ ταρρός, ἡ πλάτη.
Ruderdienſt *m* ἡ ὑπηρεσία.
Ruderer, Ruderknecht *m* ὁ ἐρέτης, ὁ ὑπηρέτης, (~ und Seeſoldat zugleich) ὁ αὐτερέτης.
Rudergriff *m* ἡ κώπη.
Ruderkiſſen *n* τὸ ὑπηρέσιον.
Ruderkunſt *f* ἡ ἐρετική.
Ruderlied *n* ἡ εἰρεσία.
Rudermannſchaft *f* αἱ ὑπηρεσίαι, τὸ ἐρετικόν, τὰ ἐρετικὰ πληρώματα, ἡ εἰρεσία.
rudern ἐρέττειν, κωπηλατεῖν, ἐλαύνειν τὴν ναῦν, das Schiff ans Land ~ προσορμίζειν τὴν ναῦν, rückwärts ~ πρύμναν κρούειν (u. M.).
Rudern *n* ἡ εἰρεσία, ἡ κωπηλασία.
rudernd πρόσκωπος (2).
Ruderpflock *m* ὁ σκαλμός, ὁ κωπητήρ (ῆρος).
Ruderreihe *f* ὁ σκαλμός.
Ruderriemen *m* ὁ τροπωτήρ (ῆρος), ὁ τροπός, die Ruder mit dem ~ anbinden τροποῦσθαι (M.) τὴν κώπην.
Ruderſchaufel *f* ὁ ταρρός, ἡ πλάτη.
Ruderſchiff *n* τὸ ὑπηρετικὸν πλοῖον.
Ruderſchlag *m* ὁ πίτυλος, einen einzigen ~ tun ἅπαξ ἐμπίπτειν ταῖς κώπαις.
Ruderſold *m* τὸ ὑπηρέσιον.
Ruderſtange *f* ὁ κοντός, τὸ πλῆκτρον.
Ruderſtiel *m* ἡ κώπη.
Ruderwerk *n* οἱ ταρροί, αἱ κῶπαι.
Ruf *m* 1. (Laut, Stimme) ἡ φωνή, ὁ φθόγγος, τὸ φθέγμα, ἡ βοή. — 2. (das Rufen) ἡ κλῆσις, einen ~ an j-n ergehen laſſen ἐπι-, προσκαλεῖσθαί (M.) τινα, auf j-s ~ hören, j-s ~ folgen κληθέντα παρεῖναί od. παραγίγνεσθαί τινι, ὑπακούειν τινί u. τινός, παίθεσθαί (P.) τινι. — 3. (Gerücht) ἡ φήμη, ὁ λόγος, es geht das Gerücht ὁ λόγος ἔχει ob. κατέχει, ὁ λόγος oder ἡ φήμη διαδίδοται. — 4. (die Meinung anderer von uns) ἡ δόξα, guter ~ ἡ καλὴ δόξα, ἡ εὐδοξία, ἡ εὔκλεια, ſchlechter ~ ἡ κακὴ δόξα, ἡ κακοδοξία, ἡ ἀδοξία, in gutem ~e ſtehen καλῇ χρῆσθαι τῇ δόξῃ, εὐδοξεῖν. εὐδοκιμεῖν, καλῶς ἀκούειν, in gutem ~e ſtehend ἐν-, εὔδοξος (2), εὐκλεής, in ſchlechtem ~e ſtehen ἀδοξεῖν, κακοδοξεῖν, κακῶς ἀκούειν, in ſchlechtem ~e ſtehend ἄδοξος (2), κακόδοξος (2), δυσκλεής, in ~ kommen ὄνομα καὶ δόξαν λαμβάνειν, einen ~ haben δόξαν ἔχειν, ἐν ὀνόματι εἶναι, ὀνομαστὸν εἶναι, im ~e von etw. ſtehen αἰτίαν ἔχειν τινός, j-n in ſchlechten ~ bringen ἀδοξίαν ob. κακοδοξίαν περιάπτειν τινί, διαβάλλειν τινά.
rufen *intr.* φωνεῖν, φθέγγεσθαι (M.), βοᾶν, laut ~ ἀναβοᾶν, *trans.* καλεῖν, laut ~ ἀνακαλεῖν, j-n ~ laſſen καλεῖν ob. μεταπέμπεσθαί (M.) τινα, ſ. d. Zſſgn herauſ-, herbei- uſw. ~.
Rufen *n* ἡ βοή, ὁ φθόγγος ob. durch Verben.
Rüge *f* allg. u. gerichtl. ἡ δίκη, (Tadel) ἡ μέμψις, ὁ ψόγος, (Strafe) ἡ τιμωρία. (Vorwurf) ἡ ἐπιτίμησις, (Widerlegung mit Gründen) ὁ ἔλεγχος, (Züchtigung) ἡ κόλασις, ſ. Zurechtweiſung.
rügen μέμφεσθαι (M.), ἐλέγχειν, τιμωρεῖσθαί (M.), κολάζειν, etw. an j-m ~ μέμφεσθαί τινί τινος, τινί τι, τινα εἴς τι, ἐλέγχειν τινός τι, τιμωρεῖσθαί τινά τινος.
Ruhe *f* 1. (Abweſenheit der Bewegung) ἡ ἡσυχία, ἡ ἠρεμία, ἡ ἀτρεμία, in ~ ſein ἀκίνητον εἶναι, οὐ κινεῖσθαι (P.), (in Bezug auf das Meer) ἡ γαλήνη, (in Bezug auf den Wind) ἡ νηνεμία. — 2. (das Ausruhen) ἡ ἡσυχία, ἡ παῦλα, ἡ ἀνάπαυσις, der ~ pflegen ἀναπαύεσθαι (M.), παῦλαν λαμβάνειν. — 3. (Freiheit von Arbeit und Geſchäften) ἡ σχολή, ἡ ἀπραξία. ἡ ἀπονία, ~ haben ἡσυχίαν ἔχειν ob. ἄγειν, σχολὴν ἄγειν, keine ~ haben ἀσχολίαν ob. πράγματα ἔχειν, ~ haben von etw. ἀναπαύεσθαί (M.) τινος, παῦλαν λαμβάνειν τινός, zur ~ bringen ἡσυχάζειν, παύειν u. ἀναπαύειν τινά, gew. mit folg. *part.*, ſich zur ~ ſetzen σχολὴν αἱρεῖσθαι (M.), j-m keine ~ laſſen ἀσχολίαν ob. πράγματα παρέχειν τινί. — 4. (Friede) ἡ εἰρήνη, ἡ ἡσυχία, in ~ leben ἐν ἡσυχίᾳ διάγειν τὸν βίον, ἡσύχως ζῆν, die öffentliche ~ ſtören ταράττειν τὴν πόλιν ob. τὸ κοινόν, στασιάζειν, νεωτερίζειν, j-s ~ ſtören ἐνοχλεῖν τινι, keine ~ vor j-m haben ἐνοχλεῖσθαι (P.) ὑπό τινος. — 5. (~ des Gemüts) ἡ ἀταραξία, ἡ εὐκολία, ἡ ἀπάθεια, ἡ σωφροσύνη. — 6. (Abweſenheit des Geräuſches) ἡ σιωπή (Schweigen), ἡ ἡσυχία, ἡ ἠρεμία. — 7. (Schlaf) ὁ ὕπνος, zur ~ bringen κοιμίζειν, κατακοιμίζειν, κοιμᾶν, κατακοιμᾶν, εὐνάζειν, κατευνάζειν, καταπαύειν, ſich zur ~ begeben κοιμᾶσθαι, κατακοιμᾶσθαι (P.), ~ bekommen, finden ὕπνου τυγχάνειν, ὕπνον λαμβάνειν. — 8. (Tod) ὁ θάνατος, ὁ ἀΐδιος ὕπνος, zur ewigen ~ eingehen ἀνα-, καταπαύεσθαι (M.) τοῦ βίου ob. τῶν ἐν τῷ βίῳ πόνων.
Ruhebank *f*, **-bett** *n* ἡ κλίνη, ὁ κλιντήρ (ῆρος), τὸ ἀνακλιντήριον, τὸ ἀνάκλιντρον, ὁ σκίμπους (οδος).
ruhelos πολυπράγμων.
Ruheloſigkeit *f* ἡ πολυπραγμοσύνη.
ruhen 1. (ohne Bewegung ſein) ἠρεμεῖν, ἀκινήτως ἔχειν, ἡσυχίαν ἄγειν ob. ἔχειν, (vom Meere) γαληνιᾶν, γαλήνη ἐστίν, (von Waffen) ἀργεῖν. — 2. (ſich erholen, ausruhen) παύεσθαι, ἀνα-, ἀπο-, καταπαύεσθαί (M.) τινος ob. mit *part.*, ~ laſſen παῦλαν διδόναι ob. παρέχειν, ἀναπαύειν, etw. ~ laſſen οὐχ ἅπτεσθαί (M.) τινος, ἀμελεῖν τινος, den Acker ~ laſſen ἀργὸν εἶᾶν τὸν ἀγρόν, (untätig ſein) ἀργεῖν. — 3. (ſchlafen) καθεύδειν, κοιμᾶσθαι, κατακοιμᾶσθαι (P.). — 4. auf etw. ~ (ſich ſtützen) ἐπερείδεσθαί (P.) τινι, ἐνίδρῦσθαί τινι, ἐπικεῖσθαί τινι, den Blick auf etw. ~ laſſen εἶᾶν ἐνδιατρίβειν τὴν ὄψιν ἔν τινι, ſ. beruhen.
Ruheplatz *m* ἡ ἀνάπαυλα, τὸ ἀναπαυ(σ)τήριον.
Ruhepunkt *m* ἡ παῦλα, ἡ ἀνάπαυλα, einen ~ machen ἀνα-, διαπαύεσθαι (M.), (im Satze) ἡ ἀπόθεσις.
Ruheſitz *m* τὸ ἀναπαυ(σ)τήριον, ἡ ἀναπαυστήριος ἕδρα.
Ruheſtand *m* ἡ σχολή, ὁ ἀπράγμων βίος, j-n in den ~ verſetzen ἀπαλλάττειν τινά τῶν πραγμάτων, in den ~ treten ἀπειπεῖν τὴν ἀρχήν.
Ruheſtätte *f* ſ. Ruheplatz; (für Tote) ὁ τάφος, ὁ τύμβος, ἡ θήκη, τὸ μνῆμα, τὸ σῆμα.
Ruheſtörer *m* ὁ στασιαστικὸς ob. νεωτεροποιὸς ἀνήρ, ὁ πολυπράγμων ἄνθρωπος. ὁ στασιάζων.
Ruheſtörung *f* ἡ ταραχή, ὁ νεωτερισμός, ἡ νεωτεροποιία, ἡ στάσις. [ρός. ἡ σχολή.]
Ruheſtunde *f* ἡ παῦλα, ἡ ἀνάπαυλα, ὁ σχολῆς καιρός.
Ruhetag *m* ἡ ἄπρακτος ἡμέρα.
Ruhezeit *f* ἡ παῦλα, ἡ ἀνάπαυλα.
ruhig 1. eig. ἡσυχος, ἡσυχαῖος, ἀθόρυβος (2), ἀθορύβητος (ohne Lärm), (ſtill, leiſe) ἠρεμαῖος. — 2. (friedlich) εἰρηνικός, εἰρηναῖος, εἰρήνην ἔχων. — 3. (unbewegt) ἀκίνητος (2), (von Luft und Meer) εὔδιος (2), (vom Meer) γαληνός, λεῖος, ἀκύμαντος (2), (vom Schlaf) πρᾶος, ~ ſein, ſich ~ verhalten ἡσυχίαν, εἰρήνην ἄγειν ob. ἔχειν, ἡσυχίᾳ χρῆσθαι, ἡσυχάζειν, ἀτρεμίζειν. ſei ~ ἔχ' ἡσυχῇ, (ſchweige) σιώπα, εὐ-

Digitized by Google

φήμε:, (fei getroſt) θάρρε:. — 4. (unerſchrocken) ἀτάραχτος, ἀτάραχος, ἄφοβος (ſämtlich 2). ἀδεής. — 5. (gelaſſen) ἀπαθής, εὔκολος (2), σώφρων, ein ~es Leben βίος ἥσυχος, ~e Miene ἄφοβον ob. καθεστηκὸς (καθεστὸς) ob. κατεσταλμένον πρόσωπον, ~es Temperament ἡ εὐκολία, ~ ſein bei etw. ἀτρεμεῖν ἐπί τιν:, πρᾴως φέρειν τι, etw. ruhig mit anſehen ἀνέχεσθαί τ: ὁρῶντα, περιορᾶν τι γιγνόμενον.

Ruhm *m* ἡ δόξα, ἡ καλὴ δόξα, ἡ εὐδοξία, ἡ εὐδοκιμία, τὸ κλέος, ὁ ἔπαινος, τὸ ὄνομα, unſterblicher ~ ἡ ἀθάνατος ob. ἀείμνηστος δόξα, ~ erlangen, ernten δόξης τυγχάνε:ν, ἔνδοξον γίγνεσθαι, δόξαν λαμβάνειν ob. κτᾶσθαι, es gereicht j-m etw. zum ~ κόσμον φέρε: ob. καλόν ἐστί τιν:.

Ruhmbegierde *f* ἡ δόξης ἐπιθυμία, ἡ φιλοδοξία, ἡ φιλοτιμία u. b. *neutr.* b. folg. *adj.*, Mangel an ~ ἡ τῆς δόξης ὀλιγωρία (Geringſchätzung der ~).

ruhmbegierig δόξης ἐπιθυμῶν, φιλόδοξος (2), φιλότιμος (2), ~ ſein δόξης ἐπιθυμεῖν, φιλοδοξεῖν, nicht ~ ſein ὀλιγωρεῖν τῆς δόξης.

rühmen δοξάζειν, ἐπαινεῖν, ἐγκωμιάζειν, εὐλογεῖν, ὑμνεῖν, j-n wegen etw. ~ ἐπαινεῖν τινα εἰς τι, an j-m etw. ~ ἐπαινεῖν τινός τι, gerühmt werden ἐπαινεῖσθαι, εὐδοκιμεῖν, εὐδοξεῖν, δόξαν ἔχειν, ſich mit etw. ~ ἐπαίρεσθαί (P.) τινι u. ἐπί τινι, φιλοτιμεῖσθαι (P.) u. σεμνύνεσθαι (M.) ἐπί ob. ἔν τινι, καυχᾶσθαι (M.) ἐπί τινι, μεγαλύνειν ἑαυτὸν ob. μεγαλύνεσθαι (M.) ἐπί τινι.

Rühmen *n* ὁ ἔπαινος, ἡ εὐλογία, von ſich ſelbſt ἡ καύχησις, ἡ ἀλαζονεία, ἡ μεγαλαυχία, viel ~s von etw. machen δεινὸν ποιεῖσθαί (M.) τι, κομπάζειν περί τινος, πολὺν λόγον ποιεῖσθαί (M.) τινος.

rühmenswert ἐπαίνου ἄξιος, ἀξιέπαινος (2).

Ruhmesglanz *m* ἡ λαμπρὰ δόξα, ἡ τῆς δόξης λαμπρότης (ητος).

rühmlich ἐπαινετός, καλός, ſ. rühmenswert.

Rühmlichkeit *f* τὸ καλόν, τὸ κάλλος, ἡ ἀξία, τὸ ἀξίωμα, ἡ εὐκλεια, ἡ σεμνότης (ητος).

ruhmlos ἄδοξος, ἄτιμος, ἄσημος (ſämtl. 2), ἀκλεής, ἀνώνυμος (2), ἀνεπίσημος (2).

Ruhmloſigkeit *f* ἡ ἀδοξία u. b. *neutr.* b. vorh. *adj.*

ruhmredig ἀλαζών (όνος), ἀλαζονικός, μεγαληγόρος (2), μεγάλαυχος (2), κομπώδης, κομπαστικός, ~ ſein ἀλαζονεύεσθαι (M.), μεγαλαυχεῖσθαι (M.), μεγαληγορεῖν, κομπάζειν.

Ruhmredigkeit *f* ἡ ἀλαζονεία, ἡ μεγαληγορία, ἡ μεγαλαυχία, ὁ κομπασμός u. b. *neutr.* b. vor. *adj.*

Ruhmſucht *f* ἡ δοξοκοπία, ἡ δοξομανία, ἡ κενοδοξία, ſ. Ruhmbegierde.

ruhmſüchtig δοξοκόπος (2), δοξομανής, κενόδοξος (2), ~ ſein δοξοκοπεῖν, δοξομανεῖν, κενοδοξεῖν.

ruhmvoll εὐκλεής, ἔνδοξος (2), εὐδόκιμος (2), λαμπρός, ἐπίσημος (2).

ruhmwürdig ἀξιέπαινος (2), ἐπαίνου ἄξιος, κάλλιστος, ἄγαστός.

Ruhmwürdigkeit *f* τὸ κάλλος, ἡ λαμπρότης (ητος) u. b. *neutr.* b. vorhergehenden *adj.*

Ruhr *f* ἡ δυσεντερία, ἡ λειεντερία (letzteres Durchfall mit Abgang unverdauter Speiſeteile), die ~ haben δυσεντερικὸν ἔχειν.

ruhrartig δυσεντερώδης.

Rührei *n*, **Rühreier** *n/pl.* τὰ τορυνητὰ ᾠά.

Rühreiſen *n* ἡ σπάθη.

rühren 1. (bewegen) κινεῖν, διακινεῖν, ſich ~ κινεῖσθαι (P.), ſich nicht ~ ἡσυχίαν ἄγειν ob. ἔχειν, ἀτρεμίζειν, ἀτρεμεῖν, ohne ſich zu ~ ἀτρέμα(ς), auch durch b. *adj.* ἀκίνητος (2), ἀτρεμής, ἀτρεμαῖος, rühre dich (eile) σπεῦδε, σπεῦσον, ἐγκόνε:, ἄνυε, ἄνυσον. — 2. (um-, durcheinander~) κυκᾶν, ἀνα-, διακυκᾶν, ταράττειν, διαταράττειν, τορυνᾶν (letzteres mit der Rührkelle), auch περιάγειν, περιστρέφειν, untereinander~ (vermiſchen) κεραννύναι, μειγνύνα:. — 3. übtr. (Gemütsbewegungen erregen, das Herz bewegen) κατα-, ἐπικλᾶν, τέγγειν, κηλεῖν, es rührt mich etw. ἔλεον ἐμποιεῖ μοί τι, zu Tränen ~ εἰς δάκρυα ἄγειν ob. προάγειν, vom Blitze gerührt werden κεραυνοῦσθα: (P.), vom Blitz ob. Donner gerührt κεραυνοβλής (ῆτος), ἐμβρόντητος (2), κεραυνοπλήξ (ῆγος), ἀπόπληκτος (2, die letzteren drei auch: wie vom Donner gerührt), die Saiten ~ ὑποκρούειν τὰς χορδάς, gerührt περιπαθής, περιπαθῶς ἔχων.

rührend ἐμπαθής, ἐλεεινός, θρηνώδης, eine ~e Szene ἐλεεινόν τι.

rührig ἐνεργός, ἐνεργής, ἐργατικός, ἐργαστικός, ἐλαφρός, δραστήριος.

Rührigkeit *f* ἡ ἐνέργεια, ἡ ἐλαφρότης (ητος) u. b. *neutr.* b. vor. *adj.*

Rührkelle *f*, **-löffel** *m* τὸ τάρακτρον, ἡ τορύνη, τὸ κύκηθρον.

Rührkraut *n* τὸ γναφάλιον.

Rührſchaufel *f*, **-ſcheit** *n* ἡ κερκίς (ίδος).

Rührung *f* τὸ πάθος, ἡ συμπάθεια, τὸ ἐλεεινόν, ~ empfinden περιπαθῶς διατίθεσθαι (P.), in ~ verſetzen πάθος ἐμποιεῖν τιν:.

Ruin *m* ἡ φθορά, ἡ διαφθορά, ὁ ὄλεθρος (Untergang), ἡ ἀνατροπή, ἡ καθαίρεσις, ἡ ἔρειψις (nur von Sachen).

Ruine *f* τὰ ἐρείπια (von eingeſtürzten Gegenſtänden), τὰ λείψανα (Überreſte, auch übtr.).

ruinieren φθείρειν, διαφθείρειν, διαφθείρειν, ἀπ-, διολλύναι, (zerſtören) καθ-, ἀν-, ἐξαιρεῖν, πορθεῖν, κατασκάπτειν, καταβάλλειν.

Ruinierung *f* ἡ φθορά, ἡ διαφθορά, ἡ ἀνατροπή, ἡ καθαίρεσις, ἡ καταβολή, ἡ κατασκαφή.

Rüpel *m* τὸ ἔρυγμα, (flegelhafter Menſch) ὁ ἄγροικος ob. φορτικὸς ἄνθρωπος.

rülpſen ἐρυγγάνειν.

Rülpſen *n* ἡ ἐρυγή, ἡ ἔρυξις, ὁ ἐρυγμός.

Rumor *m* ὁ θόρυβος, ἡ ταραχή, ~ machen θόρυβον ποιεῖσθαι (M.), θορυβεῖν.

rumoren ſ. Rumor machen unter Rumor.

Rumpelkammer *f*, **-kaſten** *m* ἡ γρυτοδόκη.

rumpeln ψοφεῖν, κορκορυγεῖν.

Rumpf *m* ὁ θώραξ (κος), ὁ ὅλμος (am animaliſchen Körper), τὸ στέλεχος (eines Baumes), τὸ σκάφος (eines Schiffes).

rümpfen (die Naſe) μυκτηρίζειν, σιμοῦν. ἀνασιμοῦν.

Rümpfen *n* (der Naſe) ὁ μυκτηρισμός.

rund στρογγύλος, γογγύλος, κυκλοτερής, ἐγκύκλιος (2), ἔγκυκλος (2), κυκλοειδής, περιφερής, σφαιρικός, σφαιροειδής, ein ~er Körper τὸ σφαῖρωμα, ~ machen στρογγυλεύειν, στρογγυλαίνειν, στρογγύλλειν, γογγυλεύειν, Zſſg mit ~herum ſ. unter herum; übtr. etw. ~ herausſagen ἁπλῶς εἰπεῖν. ἐξειπεῖν ob. ἀποφαίνεσθαι (M.), οὐδὲν ὑποστειλάμενον εἰπεῖν, ~ abſchlagen παντελῶς ἀρνεῖσθαι (P.) ob. ἀποφάναι.

Runde *f* ὁ κύκλος (Kreis), in die ~ κύκλῳ, (von Soldaten) οἱ περίπολοι, οἱ κωδωνοφόροι, die ~ machen κωδωνοφορεῖν, ἐφ-, περιοδεύειν, περιπολεῖν.

runden στρογγυλοῦν, στρογγυλεύειν, στρογγυλαίνειν. übtr. z.B. den Ausdruck ~ συστρέφειν τὴν λέξιν.

Rundgeſang *m* τὸ σκόλιον (μέλος).

Rundheit *f* ἡ στρογγυλότης (ητος).

rundlich στογγυλοειδής. (P.).

Rundreiſe *f* ἡ περίοδος, e-e ~ machen περιπορεύεσθαι.

Rundſchau *f* ἡ περίβλεψις, ἡ περιήγησις, eine ~ halten περιήγησιν ποιεῖσθαι (M.).

Rundſchreiben ἡ ἐγκύκλιος ἐπιστολή.

Rundung *f* (runde Geſtalt) ἡ στρογγυλότης (ητος), (runder Platz) ὁ κύκλος.

Rungen *f/pl.* (an einem Leiterwagen) οἱ ἁμαξόποδες. οἱ

Runkelrübe *f* τὸ τεῦτλον.

Runzel *f* ἡ ῥυτίς (ίδος), ἡ στολίς (ίδος). ἡ φαρκίς (ίδος). (Falte) ἡ πτυχή, ~n bekommen ῥυσοῦσθαι. ῥυτιδοῦσθαι, ῥικνοῦσθαι (ſämtl. P.).

runz(e)lig ῥυτιδώδης. ῥυσός, ῥικνός. ῥικνώδης. φαρκιδώδης. ~ werden ſ. b. vor. Wort.

runzeln ῥυτιδοῦν, φαρκιδοῦν, die Stirne ~ συνάγειν ob. συσπᾶν τὰς ὀφρῦς.

Digitized by Google

Runzeln *n* ἡ ῥυτίδωσις, ἡ ῥίκνωσις.
Rüpel *m* ὁ ἄγροικος ἄνθρωπος.
rupfen τίλλειν, ἐκ-, παρατίλλειν, übtr. j-n ~ (ausbeuten) τρυγᾶν τινα, ἀποκείρειν τινά, ſ. betrügen.
Rupfen *n* ἡ τίλσις, ὁ τιλμός.
ruppig ῥικνός, λεπτός, οὐδενὸς ἄξιος, αὐχμηρός, ῥυπαρός. ~ ausſehen αὐχμηρεῖν.
Ruppigkeit *f* ἡ ῥικνότης, ἡ λεπτότης (ητος), ἡ ῥυπαρία, ἡ ῥυπαρότης (ητος), ὁ αὐχμός u. b. *neutr.* b. *adj.*
Ruppſack *m* ὁ αὐχμηρὸς uſw. ἄνθρωπος.
Ruß *m* ἡ αἰθάλη, ὁ αἴθαλος, ἡ (ὁ) ἄσβολος. ἡ ἀσβόλη, ἡ λιγνύς (ύος), mit ~ ſchwärzen ἀσβολᾶν, ἀσβολοῦν, αἰθαλοῦν, mit ~ überziehen καταιθαλοῦν, voll ~ ἀσβολώδης, αἰθαλώδης.
Rüſſel *m* ἡ προνομαία (des Elefanten u. b. Fliege), τὸ ῥύγχος (des Schweines), ἡ προβοσκίς (ίδος, des Elefanten), τὸ κέντρον (Stachel von Inſekten).
Rüſſelchen *n* τὸ ῥυγχίον.
rußfarben, -farbig αἰθαλώδης.
rüſten (bereiten) ἑτοιμάζειν, κατα-, παρασκευάζειν, στέλλειν, περιστέλλειν, εὐτρεπίζειν, ſich zu etw. ~ παρασκευάζεσθαι (M.) ἐπί, εἰς ob. πρός τι, auch bloß τι, (Soldaten) ὁπλίζειν, ἐξ-, καθοπλίζειν, gut gerüſtet εὐσταλής, καλῶς ἐσταλμένος, leicht gerüſtet εὔζωνος (2), ſchwer gerüſtet ὡπλισμένος, καθ-, ἐξωπλισμένος.
Rüſter *f* (ein Baum = Ulme) ἡ πτελέα.
Rüſthaus *n*, **-kammer** *f* ἡ ὁπλοθήκη, ἡ σκευοθήκη.
rüſtig ἐρρωμένος. ῥωμαλέος, τῷ σώματι δυνατός, ἰσχυρός, ἀκμαῖος, ἀκμάζων, ~ ſein ἐρρῶσθαι, ~es Alter ἡ ἀκμή, (behend) εὔζωνος (2), ἐλαφρός.
Rüſtigkeit *f* ἡ ῥώμη, ἡ τοῦ σώματος ἰσχύς (ύος), ἡ ἀκμή, (Behendigkeit) ἡ ἐλαφρότης (ητος), ἡ ἐλαφρία.
Rüſttag *m* ἡ παρασκευή (†).
Rüſtung *f* ἡ παρα-, κατασκευή (als Handlung u. Sache), (Waffen) τὰ ὅπλα, τὰ σκεύη, (Bewaffnung) ὁ ὁπλισμός, ἡ ὅπλισις, (ausgerüſtetes Heer ob. Flotte) ὁ στόλος, (Panzer) ὁ θώραξ (κος), die erbeutete ~ τὰ σκῦλα, τὸ σκύλευμα, ein Soldat mit ſchwerer ~ ὁ ὁπλίτης, mit leichter ~ ὁ γυμνής (ῆτος), ὁ ψιλός, die ~ anlegen ὁπλίζεσθαι, ἐξοπλίζεσθαι (M.).
Rüſtwagen *m* τὸ σκευοφόρον ἅρμα.
Rüſtzeug *n* τὰ σκεύη, ἡ μηχανή (u. *pl.*), τὸ μηχάνημα, τὰ ὄργανα.
Rute *f* 1. ἡ ῥάβδος, ἡ ῥαπίς (ίδος), mit der ~ ſchlagen ῥαβδίζειν, ῥαπίζειν, das Schlagen mit der ~ ὁ ῥαπισμός, Schlag mit der ~ τὸ ῥάπισμα, aus ~n gemacht ῥάβδινος, ῥαβδωτός, alles aus ~n Geflochtene τὸ γέρρον (bſd. ein aus Ruten geflochtener Schild). — 2. (männliches Glied) ἡ πόσθη, ὁ καυλός. — 3. (Schwanz des Jagdhundes u. der Raubtiere) ἡ οὐρά. — 4. (zum Meſſen) ὁ κάλαμος, ſich ſelbſt eine ~ binden (Sprichw.) αὐτὸν εὑρεῖν τοῦ κακοῦ τὴν πιτύαν, Χῖον δεσπότην ἑλέσθαι.
Rutenbündel *n* αἱ ῥάβδοι, ἡ ῥάβδων δέσμη.
Rutenhieb, -ſchlag, -ſtreich *m* τὸ ῥάπισμα, einen ~ bekommen ῥαβδίζεσθαι, ῥαπίζεσθαι (P.).
Rutenkraut *n* ὁ νάρθηξ (κος).
rutſchen ὀλισθάνειν.
Rutſchen *n* ἡ ὀλίσθησις.
rütteln σείειν, ταράττειν, übtr. an etw. ~ κινεῖν τι.
Rütteln *n* ἡ κίνησις, ἡ τάραξις.

S

S *n* Σ, σ (im An- u. Inlaut), ς (am Ende eines Wortes), τὸ σίγμα (indekl.).
Saal *m* ὁ (μέγας) οἶκος, τὸ ἀνώγαιον, τὸ ἀνώγεων (τὸ ἀνάκειον, τὸ ἀνάκιον), τὸ αὔλειον.
Saat *f* (das Säen) ἡ σπορά, ὁ σπόρος, (Same) τὸ σπέρμα, ὁ σπόρος, die ~ ausſtreuen σπείρειν, διά-, ἐκσπείρειν, (Saatzeit) ὁ σπορητός, (Saatfeld) τὸ λήιον, ὁ σῖτος, ἡ σπόριμος γῆ ob. χώρα.
Saatbohne *f* ὁ σπορευτὸς κύαμος.
Saaterbſe *f* τὸ σπόριμον πίσον.
Saatfeld *n* ſ. Saat.
Saatfrucht *f* τὸ λήιον. [κείμενος σῖτος.]
Saatkorn *n* ὁ σπόριμος σῖτος, ὁ εἰς τὴν σποράν ἀπο-]
Saatkrähe *f* ὁ σπερμολόγος.
Saatland *n* ἡ σπόριμος γῆ.
Saatmonat *m* ὁ σπόριμος μήν (ηνός).
Saatzeit *f* ſ. Saat.
Sabbat *m* τὸ σάββατον, den ~ feiern σαββατίζειν, Feier des ~s ὁ σαββατισμός. [ἀκινδκης.]
Säbel *m* ἡ μάχαιρα, ἡ κοπίς (ίδος), perſiſcher ~ ὁ]
Säbelbeine *n/pl.* τὰ ῥαιβὰ σκέλη.
ſäbelbeinig ῥαιβοσκελής.
ſäbelförmig μαχαιρωτός.
Säbelgriff *m* ἡ τῆς μαχαίρας κώπη.
Säbelhieb *m* ἡ ἀπὸ τῆς μαχαίρας πληγή.
Säbelklinge *f* ἡ μάχαιρα.
Säbelſcheide *f* ὁ τῆς μαχαίρας κολεός.
Sache *f* 1. (Ding) τὸ χρῆμα, ſehr häufig ein *adj.* mit τι, zB. eine ſchöne ~ καλόν τι, eine wunderbare ~ θαυμαστόν τι. — 2. (Beſitztum, Gerätſchaft) τὸ κτῆμα, ἡ κτῆσις, oft das *neutr.* b. *adj.*, zB. meine ~n τὰ ἐμά, das ſind nicht meine ~n οὐκ ἔστι ταμὰ ταῦτα. — 3. (Begebenheit, Erfolg, Handlung) τὸ πρᾶγμα, auch das *part.* von πράττειν (πραττόμενον, πραχθέν, πεπραγμένον), γίγνεσθαι (γιγνόμενον, γενόμενον, γεγενημένον), συμβαίνειν (συμβαῖνον, συμβάν), zB. die ganze ~ erzählen λέγειν πᾶν τὸ πρᾶγμα ob. παντὰ τὰ πεπραγμένα uſw., du weißt die ganze ~ πάντ' ἀκήκοας λόγον. — 4. (Gegenſtand des Sprechens, Handelns u. dgl.) τὸ πρᾶγμα, τὸ ἔργον, ὁ λόγος. ἡ ὑπόθεσις (letzteres Gegenſtand einer Rede ob. Schrift), auch hier oft b. *neutr.*, zB. über dieſe ~ περὶ τούτου, über die vorliegende ~ περὶ τῶν παρόντων, zur ~ kommen ἰέναι ἐπὶ τὸ πρᾶγμα, ἅπτεσθαι (M.) τοῦ λόγου ob. ἔργου. ἐπιχειρεῖν τῷ πράγματι, nun zur ~ ἀλλ' ἴωμεν ἐπὶ τὸ ἔργον ob. πρᾶγμα, zur ~ zurückkehren ἐπανέρχεσθαι ἐπὶ τὴν ὑπόθεσιν ob. ὅθεν ἐξέβη ὁ λόγος, bei der ~ bleiben ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως μένειν, οὐδὲν ἔξω τοῦ πράγματος λέγειν, nicht zur ~ Gehöriges vorbringen ἔξω τοῦ πράγματος λέγειν, was hat das mit der ~ zu tun? τί πρὸς ἔπος; das gehört nicht zur ~ οὐδὲν πρὸς ἔργον, λόγον ob. ἔπος, es iſt eine ~ von Wichtigkeit πρᾶγμά ἐστιν, von keiner Wichtigkeit οὐδὲν πρᾶγμα, es iſt eine ſchwere ~ zu (μέγα) ἔργον ἐστί mit *inf.*, es iſt keine ~ οὐδὲν ἔργον mit *inf.*, um kurz von der ~ zu reden ὡς συνελόντι εἰπεῖν. συνελόντι, ἁπλῶς εἰπεῖν, es iſt eine ſchöne ~ um etw. πολλοῦ ἄξιόν ob. τιμιόν ἐστί τι. — 5. (Angelegenheit, Geſchäft) τὸ πρᾶγμα, τὸ ἔργον, gew. durch b. *neutr.* eines *adj.* ob. durch b. Artikel mit e. *gen.* ob. einer präpoſitionalen Wendung, zB. meine ~ τὰ ἐμά, τὰ κατ' ob. περὶ ἐμέ, die ~ des Staates τὰ τῆς πόλεως, τὰ πολιτικά, τὰ περὶ τὴν πόλιν, die ~ läuft gut ab τὸ πρᾶγμα ἀποβαίνει καλῶς, ſeiner ~ gewiß ſein πεποιθέναι τινί, ἐξεπίστασθαί ob. ἀκριβῶς ἐπίστασθαί τι, mit j-m gemeinſchaftliche ~ machen κοινῇ τινι πράττειν τι, im Kriege συμμαχεῖν τινι, στῆναι μετά τινος, es iſt die ~ j-s ἔργον ἐστί τινος, gew. ἔστι τινός, ἔστι πρός τινος mit *inf.*, es iſt, meine, deine uſw. ~ ἐμόν, σόν uſw. ἔργον (ἐστίν), auch bloß ἐμόν, σόν ἐστιν, das iſt meine ~ nicht (kommt mir nicht zu) οὐκ ἐμόν τοῦτο ἔργον. οὐκ ἔστι ἐμόν mit *inf.*, οὐδέν προσήκει μοι

Digitized by Google

τούτων, οὐ πρὸς ἐμὲ ταῦτα, (= ich bin unfähig zu etw.) οὐκ ἐν od. ἐπ' ἐμοί od. οὐ πρὸς ἐμοῦ mit einem *subst.* od. *inf.*, οὐχ οἷός τέ εἰμι mit *inf.*, (= ich liebe etw. nicht) οὐ φιλῶ od. ἀγαπῶ τι od. *inf.*, οὐκ ἐθέλω mit *inf.*, unſere ~n ſtehen gut, ſchlecht καλῶς, κακῶς ἔχει τὰ ἡμέτερα od. τὰ περὶ ἡμᾶς, ſich in fremde ~n miſchen πολυπραγμονεῖν, unverrichteter ~ weggehen ἄπρακτον ἀπιέναι. — 6. (Rechtsſache) ἡ δίκη, (Klageſache) ἡ αἰτία, eine ~ mit j-m haben δικάζεσθαί oder διαδικάζεσθαί (M.) τινι od. πρός τινα, ſeine ~ verlieren ἡττᾶσθαι (P.) τὴν δίκην. ζημίαν od. βλάβην ὀφείλειν, eine ~ gegen j-n anbringen αἰτίαν ἐπιφέρειν τινί, eine ~ gegen j-n haben ἐν αἰτίᾳ ἔχειν τινά, αἰτιᾶσθαί (M.) τινα, ἔχειν ἔγκλημα πρός τινα oder κατά τινος, ſeine ~ vor Gericht führen εἰπεῖν τὴν δίκην, j-s ~ führen συνδικεῖν, συνηγορεῖν τινι, λέγειν ὑπέρ τινος.

Sacherklärung *f* ἡ περὶ τῶν πραγμάτων ἐξήγησις, ἡ τῶν πραγμάτων διήγησις (als Tätigkeit), τὸ διήγημα (als Sache).

ſachfällig (vor Gericht) ἡττων τῆς δίκης, ~ werden ἡτ-[τᾶσθαι (P.) τὴν δίκην.]

Sachführer *m* (Anwalt) ὁ συνήγορος, ὁ σύνδικος, ὁ παράκλητος, (Geſchäftsführer) ὁ ἐπίτροπος.

Sachfülle *f* ἡ χρημάτων εὐπορία.

Sachgedächtnis *n* τὸ περὶ τὰ πράγματα μνημονικόν.

Sachgelehrſamkeit *f* ἡ πολλῶν πραγμάτων ἐμπειρία od. ἐπιστήμη.

ſachgemäß ἐπιτήδειος.

Sachkenner *m* ὁ ἔμπειρος ὤν, ὁ ἐμπείρως ἔχων oder ἐμπειρίαν ἔχων τινός, ὁ ἐπιστάμενός τι u. τινος, ὁ ἐπιστήμων τινός, ὁ εἰδὼς πολλά.

Sachkenntnis *f* ἡ ἐμπειρία (πραγμάτων), etw. mit ~ muſtern ἀκριβοῦντα ἐξετάζειν τι.

ſachkundig εἰδώς τι, ſ. Sachkenner.

Sachlage *f* τὰ πράγματα u. b. *part.* von γίγνομαι, die wahre ~ τὸ ἀληθές, τὰ ἀληθῆ πράγματα, die ~ des Staates τὰ τῆς πόλεως.

ſachlich ὁ, ἡ, τὸ πρὸς ἔργον, λόγον od. ἔπος.

ſächlich οὐδέτερος. *adv.* οὐδετέρως.

Sachregiſter *n* ὁ τῶν πραγμάτων πίναξ (κος).

ſachte (leiſe) ἠρέμα, σιγῇ, (langſam) βάδην, σχολῇ, ~ gehen βαδίζειν, σχολῇ πορεύεσθαι (P.), (ſanft) πράως.

Sachverhalt *m* τὸ ἀληθές.

Sachverſtand *m* ἡ ἐμπειρία.

ſachverſtändig εἰδώς, ἔμπειρος τῶν πραγμάτων, ὁ ἔμπειρος ὢν od. ἐμπείρως ἔχων τινός, vor Sachverſtändigen ſprechen λέγειν od. τοὺς λόγους ποιεῖσθαι (M.) ἐν εἰδόσιν.

Sachwalter *m* ὁ σύνδικος, ὁ συνήγορος, j-s ~ ſein [συνδικεῖν, συνηγορεῖν τινι.]

ſachwalteriſch δικανικός.

Sack *m* 1. ὁ σάκος (σάκκος), ὁ σάκτας, ὁ σακτήρ (ῆρος), ὁ θύλαξ (κος), ὁ θύλακος (letztere beiden von Leder), mit ~ und Pack abziehen ἀπιέναι od. ἀπέρχεσθαι ἔχοντα τὰ (ἑαυτοῦ) πάντα, j-n in den ~ ſtecken (Sprichw. = ihn übertreffen) περιγίγνεσθαί τινος. — 2. (Bodenjack) τὰ ὀρχίπεδα, ἡ ὀσχέα, τὸ λακκόπεδον, ἡ θυλάκη, ἡ πηρίν od. πηρίς (ῖνος).

ſackartig, -förmig θυλακοειδής, θυλακώδης.

Sackband *n* ὁ τοῦ σάκκου δεσμός. [λακίσκος.]

Säckchen *n* τὸ σακίον (σακκίον), τὸ θυλάκιον, ὁ θυ-[λακίσκος.]

ſacken ἐνιέναι (ἵημι) od. περιλαμβάνειν σάκκῳ oder σάκοις, σάττειν εἴς τι. voll~ ἀνα-, ἐκπιμπλάναι.

Sackgäßchen *n* ὁ ἀνέκβατος στενωπός.

Sackgaſſe *f* ἡ ἀνέκβατος ὁδός od. λαύρα, übtr. in eine ~ geraten εἰσπίπτειν εἰς στενοχωρίαν ὅθεν οὐκ ἔστιν ἐκβῆναι.

Sackleinwand *f* τὸ παχὺ λίνον, ὁ σάκος (σάκκος), auch ein Kleid von ~.]

Sackpfeife *f* ὁ βόμβυξ (κος), ὁ αὐλός.

Sackpfeifer *m* ὁ ἀσκαύλης, (ſcherzhaft) ὁ βομβαύλιος.

Sacktaſche *f* ἡ σακκοπήρα.

Sackträger *m* ὁ θυλακοφόρος, ὁ φορτηγός, ὁ φορτ-αγωγός, grob wie ein ~ φορτικός.

Sadebaum *m* τὸ βράθυ (υος).

Säemann *m* ὁ σπορεύς, gew. b. *part.* b. folg. Verben.

ſäen σπείρειν (auf ein Land εἰς χώραν), φυτεύειν.

Säen *n* ἡ σπορά, ὁ σπόρος.

Säezeit *f* ὁ σπορητός.

Saflor *m* ὁ κνῆκος, ἡ ἀτρακτυλλίς (ίδος).

Safloröl *n* τὸ κνηκέλαιον.

Safran *m* ὁ κρόκος, von ~ κρόκινος, dem ~ gleichen κροκίζειν, mit ~ färben κροκοῦν, mit ~ gefärbt κροκωτός, κροκοβαφής.

Safranfarbe *f* τὸ κρόκινον χρῶμα.

ſafranfarben, -farbig, -gelb κροκόεις, κρόκιος, κρόκινος, κροκώδης.

Saft *m* ὁ χυλός, ὁ χυμός, (in Pflanzen und Gewächſen) ὁ ὀπός, τὸ ὑγρόν (als Stoff in animaliſchen u. vegetabiliſchen Körpern), den ~ ausdrücken, ausſaugen χυλίζειν, ἐκχυλίζειν, ἐκχυμίζειν, χυλοῦν, gute, ſchlechte Säfte ἡ εὐχυμία, ἡ κακοχυμία, mit guten, ſchlechten Säften εὔ-, δύσχυλος (2), εὔ-, δύσχυμος (2), ohne ~ ξηρός, ohne ~ und Kraft ἐκνενευρισμένος.

ſaftartig χυλοειδής, χυλώδης, χυμώδης, ὀπώδης.

Säftchen *n* τὸ χυλάριον, τὸ χυμίον.

ſaftgrün πράσιος, πράσινος (2).

ſaftig χυλώδης, ὀπώδης, ἔγχυλος (2), ἔγχυμος (2).

ſaftlos ἄχυλος (2), ἄχυμος (2), ξηρός.

Saftloſigkeit *f* ἡ ἀχυμία u. b. *neutr.* b. *adj.*

ſaftreich, -voll χυλώδης, ἔγχυλος (2), ἔγχυμος (2).

Sage *f* 1. (Gerede, Gerücht) ὁ λόγος, ἡ φήμη, es geht die ~ λόγος ἔχει od. κατέχει od. φέρεται, λέγεται mit *nom.* u. *inf.* od. *acc.* u. *inf.*, λέγουσι mit *acc.* und *inf.*, eine ~ verbreiten λόγον od. φήμην διαδιδόναι, διασπείρειν od. διαθρυλεῖν. — 2. (unglaubliche Geſchichte, Erzählung) ὁ μῦθος, ὁ λόγος, die ~n der Vorzeit οἱ (ἀρχαῖοι) μῦθοι. [πρίειν, διαπρίειν τ.]

Säge *f* ὁ πρίων (ονος), etw. mit der ~ durchſägen(beiden)

Sägeblatt *n* τὸ τοῦ πρίονος ἔλασμα od. πέταλον.

Sägebock *m* τὸ πρὸς τὴν πρῖσιν πῆγμα od. ὑπέρεισμα.

Sägefiſch *m* ὁ πρίστης.

ſägeförmig πριονοειδής, πριονώδης.

ſagen 1. (durch Worte ausdrücken) λέγειν (*fut.* ἐρεῖν, *aor.* εἰπεῖν, *perf.* εἰρηκέναι, ῥηθήσομαι, εἰρήσομαι, ἐρρήθην, εἴρημαι, doch ſind die regelm. Formen wie ἔλεξα, ἐλεξάμην, λέλεγμαι, ἐλέχθην, λεχθήσομαι, λέξομαι nicht ungewöhnlich), (behaupten) φάναι, φάσκειν, (verkünden, mitteilen) φράζειν, (laut ~, melden) ἀγορεύειν, (andeuten, offenbaren) δηλοῦν, parenthetiſch in direkter Rede: ſagt, ſagte er φησίν (enkl.), ἔφη, ſagte ich ἦν δ' ἐγώ, ſagte er ἡ δ' ὅς, und er ſagte καὶ ὅς ... ἔφη, ~ daß nicht οὐ φάναι (der abhängige Satz wird entweder mit ὅτι u. ὡς eingeleitet od. es folgt der *acc.* u. *inf.*), j-m oder zu j-m etw. ~ λέγειν τί τινι od. πρός τινα, j-m etw. ~ laſſen λέγειν od. ἐπιστέλλειν τινί τι, ich habe mir ~ laſſen ἐπυθόμην, ἤκουσα, was ſollen wir von (zu) dem Menſchen ~? ἄνθρωπον τί φῶμεν; j-n etw. ~ laſſen ποιεῖν τινα λέγοντά τι, man ſagt φασί (enkl.) od. λέγουσι mit *acc.* u. *inf.*, λέγεται mit *nom.* od. *acc.* und *inf.*, man könnte ~ φαίης ἄν, φαίη ἄν τις, j-m arge Dinge ~ τὰ ἔσχατα λέγειν τινά, ſich etw. geſagt ſein ~ (= gehorchen) πείθεσθαι (P.), πειθαρχεῖν, ſich nichts ~ laſſen οὐ πείθεσθαι, laß dir ~ εὖ ἴσθι ὅτι, um es gerade heraus zu ~ ἁπλῶς εἰπεῖν, οὐδὲν ὑποστειλάμενον εἰπεῖν, ὡς ἔπος εἰπεῖν, um es kurz zu ~ ὡς συνελόντι εἰπεῖν, συνελόντι, um nur etw. zu ~ λόγου ἕνεκα, wie geſagt ὥσπερ od. ὅπερ λέγω od. εἶπον, τὸ εἰρημένον, zu dir geſagt ὡς πρὸς σὲ εἰρῆσθαι, unter uns geſagt ὡς ἐν ἡμῖν αὐτοῖς εἰρῆσθαι, ei was du ſagſt? ὦ τί λέγεις; τί φῄς; ſage das nicht μὴ λέγε τοιοῦτον μηδέν, εὐφήμει, μηδὲν μέγα εἴπῃς, was ſoll ich ſagen? τί φῶ, τί λέξω; was ſagſt du dazu? τί δὲ σὺ λέγεις od. γιγνώσκεις περὶ τούτων; τί δὲ σοὶ δοκεῖ περὶ τοῦ πράγματος; ich weiß zu etw. nichts zu ~ ἀπορῶ ὅ τι χρὴ λέγειν περί τινος, was

Digitized by Google

willſt du damit ~? τί τοῦτο θέλει; πῶς τοῦτο λέγεις; von Glück zu ~ haben χαίρειν, ἀγαπᾶν, z.B. er hat von Glück zu ~, daß er gerettet wurde ἀγαπᾷ ὅτι ἐσώθη, ich will nicht ~ … ſondern οὐχ ὅτι ob. μὴ ὅτι . . ἀλλά, die Wahrheit ~ ἀληθῆ λέγειν, ſeine Meinung ~ ἀποφαίνεσθαι (M.) τὴν γνώμην, j-m einen Gruß ~ λέγειν, φάναι ob. κελεύειν τινά χαίρειν, προσειπεῖν τινα χαίρειν, kein Wort ~ οὐδὲ γρῦ λέγειν, οὐδὲ γρύζειν, ja ~ φάναι, nein ~ οὐ φάναι, geſagt, getan ἅμ' ἔπος ἅμ' ἔργον, mein Gewiſſen ſagt mir, daß σύνοιδα ἐμαυτῷ mit *dat.* ob. *nom.* des *part.*, eine Ahnung ſagt mir μαντεύομαι (M.). — 2. (ermahnen, befehlen) λέγειν, φράζειν, παραινεῖν, προαγορεύειν, κελεύειν τινά mit *inf.*, j-m etw. zu ~ haben κύριον εἶναί τινος, ἄρχειν τινός, bei etw. nichts zu ~ haben οὐδὲν δύνασθαι πρός ob. ἐς τι. — 3. (bedeuten, beſagen) λέγειν, θέλειν, das will nichts ~ οὐκ ἀξιόλογον τοῦτο, das will etw. ~ ἔστι τι. — 4. für j-n gut ~ (bürgen) ἐγγυᾶσθαί (M.) τινα. [πρίειν τι.]

ſägen *intrans.* ἕλκειν τὸν πρίονα, *trans.* πρίειν, διαΣ**ägen** *n* ἡ πρῖσις.

Sagendichter *m* ὁ μυθοποιός, ὁ μυθολόγος.

Sagendichtung *f* ἡ μυθολογία.

Sagenkreis *m* οἱ μῦθοι, οἱ λόγοι.

Säger *m* ὁ πρίστης ob. *part.* v. Verben.

Sägeſpäne *f* τὰ πρίσματα, τὰ ἀπο-, παραπρίσματα, τὸ πρίωμα.

Sägezähne *m/pl.* οἱ τοῦ πρίονος ὀδόντες.

Sago *m* ὁ τοῦ κόικος ἐγκέφαλος ob. καρπός.

Sagobaum *m*, **-palme** *f* ὁ κόϊξ (κος).

Sahne *f* τὸ τοῦ γάλακτος παχύ, ἡ πιμελή.

Saite *f* ἡ χορδή, τὸ νεῦρον, ἡ νευρά, τὸ νευρίον, ~n machen χορδὰς ποιεῖν, die ~n ſpannen χορδὰς ἐπιτείνειν, das An= oder Aufſpannen der ~n ἡ χορδοτονία, mit ~n bezogen χορδότονος (2), die ~ ſtimmen χορδολογεῖν, die ~n rühren κρούειν ob. ψάλλειν τὰς χορδάς, übtr. gelindere ~n aufziehen πρᾳότερον ἀποκρίνεσθαι (M., im Reden), ὀφ-, καθυφίεσθαι (im Reden und Tun), die ~n zu hoch ſpannen μειζόνων ἐπιθυμεῖν.

Saitenhalter *m* τὸ χορδοτόνον.

Saitenhändler *m* ὁ χορδοπώλης.

Saiteninſtrument *n* τὸ ψαλτήριον, ὁ ψαλτήρ (ῆρος), τὸ ψαλτικὸν ὄργανον, ein ~ ſpielen ψάλλειν, das Spielen eines ~s ὁ ψαλμός, der, die ein ~ ſpielt ὁ ψάλτης, ἡ ψάλτρια.

Saitenklang *m* ὁ (ἀπὸ) τῶν χορδῶν φθόγγος.

Saitenmacher *m* ὁ χορδοποιός, ὁ χορδοστρόφος.

Saitenſpiel *n* τὸ ψάλμα, ὁ κιθαρισμός.

Saitenſpieler *m*, **-in** *f* ὁ ψάλτης, ἡ ψάλτρια.

Saitenſtimmer *m* ὁ χορδοτόνος.

Sakrament *n* ἡ τελετή, τὸ μυστήριον.

Sakriſtan *m* ὁ ἱεροφύλαξ (κος), ὁ νεωκόρος.

Sakriſtei *f* τὸ ἱεροφυλάκιον, τὸ ἱερατεῖον, τὸ ἄδυτον.

Säkularfeier *f* τὰ κατ' αἰῶνα γιγνόμενα ἱερά.

Säkulariſation *f* ἡ τῶν ἱερῶν χρημάτων δήμευσις.

ſäkulariſieren τὰ ἱερὰ χρήματα ob. τὰ τῶν θεῶν δημεύειν, δημοσιοῦν, δημοσιεύειν ob. τίθεσθαι εἰς τὸ κοινὸν ἀγαθόν.

Säkulum *n* ἡ ἑκατονταετηρίς (ίδος).

Salamander *m* ἡ σαλαμάνδρα.

Salat *m* (als Kraut) ἡ θριδαξ (κος), ἡ σέρις (εως und ιδος), ἡ θριδακίνη, (als Speiſe) θρίδακες ob. σέριδες ὄξει καὶ ἐλαίῳ βαπτόμεναι.

ſalatartig θριδακώδης, τριδάκινος.

Salbader *m* ὁ ἀδολέσχης (Schwätzer), ὁ περιττολόγος.

Salbaderei *f* ἡ ἀδολεσχία, ἡ περιττολογία.

ſalbadern ἀδολεσχεῖν (ſchwatzen), περιττολογεῖν.

Salband *n*, **-leiſte** *f* τὸ παραίρημα, ἡ παρυφή, τὸ παρύφασμα, τὸ κράσπεδον.

Salbe *f* τὸ μύρον, τὸ μύρωμα (wohlriechende ~), τὸ χρῖμα, ἡ ἀλοιφή, τὸ ἄλειμμα, τὸ χριστὸν φάρμακον (jede Fettigkeit zum Beſtreichen), τὸ κατάπλασμα (mediziniſche ~), nach ~ duftend μυρόπνους.

Salbei *f* ὁ σφάκος (φάκος), ὁ ἐλελίσφακος (τὸ ἐλελίσφακον).

ſalben ἀλείφειν, χρίειν, (einreiben) ἐντρίβειν, (mit wohlriechenden Salben) μυροῦν, μυρίζειν, μυραλοιφεῖν, (mit mediziniſchen Salben) καταπλάττειν, ſich ~ ἀλείφεσθαι, χρίεσθαι, ἐντρίβεσθαι, μυρίζεσθαι (sämtlich M.), geſalbt ἀληλιμμένος, κεχριμένος, χριστός.

Salben *n*, **Salbung** *f* ὁ μυρισμός, ἡ μύρωσις, ἡ χρῖσις, ἡ ἄλειψις, ἡ ἀλοιφή.

ſalbenähnlich, -artig μυρώδης, ἀλειμματώδης.

Salbenbereiter *m* ὁ μυροποιός, ὁ μυρεψός.

Salbenbereitung *f* ἡ μυρεψία.

Salbenbüchschen *n* τὸ ληκύθιον, τὸ μυροθήκιον.

Salbenbüchſe *f* ἡ μυροθήκη, ἡ μυρίς (ίδος), τὸ ἐξάλειπτρον, ὁ ἀλάβαστρος, τὸ μυρηρὸν ἀγγεῖον.

Salbenbude *f* τὸ μυροπωλεῖον, τὸ μυροπώλιον.

Salbenfabrik *f* τὸ μυρέφιον.

Salbenfläſchchen *n* τὸ μυρηρὸν ληκύθιον.

Salbenflaſche *f* ἡ μυρηρὰ λήκυθος.

Salbenhändler *m* ὁ μυροπώλης.

Salbenhändlerin *f* ἡ μυρόπωλις (ιδος).

Salbenhandlung *f* τὸ μυροπωλεῖον, τὸ μυροπώλιον.

Salböl *n* τὸ χρῖμα, τὸ ἄλειμμα, τὸ ἄλειφαρ (ατος), τὸ ἔλαιον.

ſalbungsvoll παθητικός.

Saline *f* τὰ ἁλοπήγια, αἱ ἁλυκίδες.

Salmiak *m* τὸ ἀμμωνιακόν.

Salpeter *m* τὸ νίτρον (λίτρον), τὸ ἁλίνιτρον.

Salpetererde *f* ἡ νιτρώδης (λιτρώδης) γῆ, ἡ νιτρῖτις (ιδος) γῆ.

Salpetergrube *f* ἡ νιτρία (λιτρία).

ſalpeterhaltig νιτρώδης (λιτρώδης).

ſalutieren ἀσπάζεσθαι (M).

Salweide *f* ἡ ἰτέα.

Salz *n* ὁ ἅλς (ἁλός), (vom Meer) οἱ ἅλες, von ob. aus ~ ἁλινος, gew. durch b. *gen.* ἁλός, mit ~ beſtreut ἁλίπαστος (2), mit ~ angemacht ἁλμάς (άδος), j-m ~ zu lecken, freſſen geben ἁλίζειν τινά, einen Scheffel ~ miteinander gegeſſen haben (Sprichw.) ἅλας συνανηλωκέναι, in ~ legen ταριχεύειν.

Salzader *f* ἡ ἁλὸς φλέψ (φλεβός).

ſalzartig ἁλμυρώδης, ἁλμώδης, ἁλυκώδης.

Salzbereiter, -ſieder *m* ὁ ἁλοπηγός.

Salzbergwerk *n* τὸ ἁλὸς μέταλλον.

Salzbrühe *f* ἡ ἅλμη, ἡ ἁλμαία.

ſalzen ἁλίζειν, geſalzen ἁλιστός, ἁλμυρός.

Salzfaß *n* ἡ ἁλιάς.

Salzfiſch *m* τὸ (ὁ) τάριχος.

Salzfleiſch *n* τὰ τεταριχευμένα ob. ταριχευτὰ κρέα.

Salzflut *f* ἡ θάλαττα, τὸ ἁλμυρὸν ὕδωρ.

Salzgehalt *m* τὸ ἁλμῶδες, ~ habend ἁλμώδης.

Salzgeſchmack *m* ἡ ἁλμυρότης (ητος).

Salzgrube *f* τὰ ἁλοπήγια.

Salzgurke *f* ὁ τεταριχευμένος σίκυος (σικυός).

Salzhandel *m* ἡ ἁλῶν ἐμπορία.

Salzhändler *m* ὁ ἁλοπώλης.

ſalzig ἁλμυρός, ἁλυκός, ἁλματος, ἅλιμος, ~e Speiſe ἡ ἁλμυρίς (ίδος), ~ ſein ob. ſchmecken ἁλμυρίζειν, ~ werden ἁλμαίνεσθαι (M.). [(ητος).]

Salzigkeit *f* ἡ ἅλμη, ἡ ἁλμυρότης, ἡ ἁλυκότης

Salzkorn *n* ἡ ἁλὸς ob. ἁλινος χόνδρος, τὸ ψῆγμα.

Salzkruſte *f* ἡ αὐχμηρὰ ἁλμυρίς (ίδος).

Salzkuchen *m* τὸ ἐπίπαστον. [legen ἁλμεύειν.]

Salzlake *f* ἡ ἅλμη, ἡ ἁλμαία, τὰ ἅλματα, in ~ ein=

Salzmagazin *n* ἡ ἁλῶν ἀποθήκη.

Salzmeſſe *f* ſ. Salzfaß.

Salzmonopol *n* τὸ ἁλῶν μονοπώλιον.

Salzquelle *f* ἡ ἁλυκίς (ίδος).

Salzſäule *f* ἡ ἁλὸς στήλη.

Salzſchiff *n* ἡ ναῦς ἄγουσα ob. κομίζουσα ἅλας.

Digitized by Google

Salzſee *m* ἡ ἁλμυρὰ λίμνη.
Salzſieder *m* ſ. Salzbereiter.
Salzſiederei *f* τὰ ἁλοπήγια.
Salzſteuer *f* ὁ ἀπὸ τῶν ἁλῶν φόρος.
Salztonne *f* ὁ ἁλῶν πίθος.
Salzverkauf *m* ἡ ἁλατοπωλία.
Salzvorrat *m* οἱ ἀποκείμενοι ἅλες.
Salzwaſſer *n* ἡ ἅλμη, ἡ ἁλμαία, τὸ ἁλμυρὸν ὕδωρ, ἡ ἁλμυρίς (ίδος), in ~ einlegen ἁλμεύειν.
Salzwerk *n* τὰ ἁλοπήγια, οἱ ἅλες, τὸ ἁλὸς μέταλλον, ἡ ἁλυκίς (ίδος).
Same *m* **1.** (von Pflanzen) ὁ σπόρος, τὸ σπέρμα (letzteres auch von lebenden Weſen), (von lebenden Weſen) ὁ θορός, ἡ γονή, ὁ γόνος, τὸ ὄχευμα, ἡ θορή, ~n ausſtreuen σπείρειν, δια-, ἐκσπείρειν, σπερμαίνειν, σπερμοβολεῖν, ~n aufleſen u. freſſen σπερματολογεῖν, σπερμολογεῖν, in ~n ſchießen ἐκσπερματοῦσθαι (P.), ~n anſetzen σπερματοῦσθαι (P.), vom ~n σπέρμειος, ohne ~n ἄσπερμος (2), ~n freſſend σπερματοφάγος (2), ~n tragend σπερμοφόρος (2), σπερμογόνος, aus ~n erzeugt σπερμοφυής, den ~n von ſich geben σπερματίζειν, das Auslaſſen des ~ns ὁ σπερματισμός. — **2.** (Urſache) ἡ αἰτία. ἡ ἀρχή, τὸ σπέρμα. — **3.** (Nachkomme, Sprößling) ὁ γόνος, τὸ σπέρμα.
Samenader *f* ἡ σπερματῖτις (ιδος) φλέψ (βός).
ſamenartig σπερματώδης.
Samenbehälter *m* (bei Tieren) τὸ θορικόν.
Samenbeutel *m* ὁ πηρίν (ῖνος).
Samenentleerung *f* ἡ γονικὴ ἔκκρισις.
Samenfluß *m* ἡ γονόρροια. den ~ haben γονορρυεῖν, an ~ leidend γονόρροιος (2), γονορρυής.
Samengang *m* ὁ σπερματικὸς πόρος.
Samengefäße *n/pl.* τὰ θορικὰ ἀγγεῖα.
Samengehäuſe *n* τὸ περικάρπιον, τὸ ἀγγεῖον, ὁ λοβός, ὁ ὑμήν (ένος).
Samengurke *f* ὁ σπερματίας σίκυος (σικυός).
ſamenhaltig σπέρμα ἔχων, ἔνσπερμος (2).
Samenhändler *m* ὁ σπερματοπώλης.
Samenkapſel *f* ſ. Samengehäuſe.
Samenkorn *n* τὸ σπέρμα, τὸ σπερμάτιον.
Samenpflanzen *f/pl.* οἱ σπερματισμοί.
ſamenreich πολύσπερμος (2). [λύσπερμον.]
Samenreichtum *m* ἡ τοῦ σπέρματος ἀφθονία, τὸ πο-
Samenſtand *m* ἡ παιπάλη.
Samenſtengel *m* ὁ μίσχος.
Samenteile *m/pl.* τὰ θορικά.
Samentierchen *n* τὸ σπερματικὸν ζωδάριον.
Sämerei *f* τὰ σπέρματα.
Sämling *m* ὁ σπερματίας.
ſammeln **1.** συλλέγειν, συνάγειν, (zu einem Ganzen) ἀθροίζειν, ἀγείρειν, συναγείρειν, (Vorräte) θησαυρίζειν. — **2.** (zuſammenbringen) συγκομίζειν, συμφορεῖν. — **3.** (aufleſen) ἀναλέγειν (u. M.), Reiſig ~ φρυγανίζεσθαι (M.), Beiträge zu etw. ~ ἐρανίζειν, ſich ~ eig. συλλέγεσθαι, ἀθροίζεσθαι (P.), übtr. ἀναλαμβάνειν ἑαυτόν, ἐντὸς ἑαυτοῦ od. ἐν ἑαυτῷ γίγνεσθαι.
Sammeln *n* ἡ σύλλεξις, ἡ συλλογή, ἡ συναγωγή, ὁ θησαυρισμός, ὁ ἀθροισμός.
Sammelplatz *m* τὸ χωρίον, εἰς ὃ συνέρχονται od. ἀθροίζονται τινες od. τὸν σύλλογον ποιοῦνται τινες.
Sam(me)t *m* τὸ ὁλοσηρικόν (?), ὁ ἑξάμιτος (?).
Sam(me)tblume *f* ὁ ἀμάραντος. [Verben.]
Sammler *m* ὁ συλλογεύς, gew. durch das *part.* der
Sammlerin *f* durch das *part.* der Verben.
Sammlung *f* (das Sammeln) ἡ συλλογή, ἡ συναγωγή, (das Geſammelte) ὁ σύλλογος, τὸ ἄθροισμα, ~ des Geiſtes ὁ τῆς ψυχῆς σύλλογος, (Kollekte) ὁ ἔρανος, eine ~ veranſtalten ἔρανον ποιεῖσθαι (M.).
ſamt σύν, ἅμα σύν, ἅμα mit *dat.* od. durch αὐτός od. durch d. *dat.* mit αὐτός, z.B. ſie töteten viele Feinde ~ dem Anführer ἀπέκτειναν πολλοὺς πολεμίους καὶ αὐτὸν τὸν ἡγεμόνα, ſie nahmen zwanzig Schiffe ~ der Mannſchaft ἔλαβον εἴκοσι ναῦς αὐτοῖς τοῖς ἀνδράσιν, auch werden Pflgn mit αὐτό gebildet, die jedoch ſelten ſind, wie z.B. ~ der Wurzel αὐτόρριζος (2). ~ der Laſt αὐτόφορτος (2), ~ und ſonders (ſämtlich) ἅπαντες, σύμπαντες, ἀθρόοι, πανδημεί. [πανδημεί.]
ſämtlich ἅπας, ασα, αν, σύμπας, ἀθρόος, *adv.* κοινῇ,
Sand *m* ἡ ἄμμος, ἡ ψάμμος, ἡ ψάμαθος, (als Schiffsballaſt) τὸ ἔρμα, mit ~ überſchütten καθαμμίζειν, j-m ~ in die Augen ſtreuen (Sprichw.) φενακίζειν τινά, ſ. auch betrügen; wie ~ am Meer ὅσα ψάμαθός τε κόνις τε.
Sandale *f* τὸ σάνδαλον, τὸ σανδάλιον, τὸ πέδιλον, τὰ ὑποδήματα (Schuhe), die ~n anlegen ὑποδεῖσθαι (M.) τὰ σάνδαλα.
Sandarak *m* ἡ σανδαράκη.
ſandarakrot σανδαράκινος.
ſandartig ψαμμώδης.
Sandbank *f* τὸ ἔρμα, τὸ στῆθος, ἡ ταινία. ἡ σύρτις (εως, von der großen u. kleinen Syrte an der afrikaniſchen Küſte).
Sandberg *m* τὸ ψαμμῶδες ὄρος.
Sandboden *m* ἡ ψαμμώδης γῆ.
Sandelbaum *m* τὸ σάνταλον.
Sandelholz *n* τὸ σάνταλον.
Sandgrube *f* ὁ ψαμαθών (ῶνος).
Sandhauſe *m* ὁ, ἡ θίς (ινός, mit od. ohne ψάμμου), ὁ ψάμμου σωρός, τὸ ψάμμου σώρευμα.
Sandhügel *m* ὁ ψάμμου od. ψαμμώδης λόφος.
ſandig ψαμμώδης, ἀμμώδης, ψάμμινος, ψαμμίτης (*f* ψαμμῖτις, ιδος).
Sandkorn *n* τὸ ψαμμίον, ὁ ψάμμου χόνδρος.
Sandland *n* ἡ ψαμμώδης γῆ.
Sandläufer *m* ὁ κίγκλος.
ſandreich πολύαμμος (2).
Sandſtein *m* ὁ ψάμμινος λίθος, ὁ ἀμμίτης.
Sanduhr *f* den Griechen unbekannt, daher durch ἡ κλεψύδρα (Waſſeruhr) wiederzugeben. [μώδης (χώρα).]
Sandwüſte *f* αἱ (ἔρημοι) θῖνες, ἡ ἄνυδρος καὶ ψαμ-
ſanft (dem Heftigen, Wilden entgegengeſetzt) ἥμερος (2), ἤπιος, ein ~er Charakter ἥμερον ἦθος, (leiſe) ἠρεμαῖος, (milde, gelaſſen) πρᾷος, (gelaſſen) ἡσυχος, ἡσύχιος, (zart, weich) μαλακός, ~er Regen μαλακὸς ὑετός, ~er Schlaf μαλακὸς ὕπνος, ~e Stimme πραεῖα φωνή, ~er Tod ἡ εὐθανασία, ~ ſterben ἡσύχως ἀποθανεῖν, ein ~er Schlag ἡ ἐλαφρὰ πληγή, ein ~ anſteigender Hügel μαλακός od. λεῖος γήλοφος, ~ ſein gegen j-n πρᾷον εἶναί τινι, πραότητι χρῆσθαι περί τινα, πρᾷος προσφέρεσθαί (P.) τινι u. πρός τινα, ~ machen ἡμεροῦν, ~ werden ἡμεροῦσθαι (P.). [φρος.]
Sänfte *f* τὸ φορεῖον, τὸ φέρετρον, ἡ κλίνη, ὁ κλί-
Sänftenträger *m* ὁ φορεύς, ὁ φορειοφόρος, ὁ κλινηφόρος, ὁ φέρων τὴν κλίνην, im Zuſammenhange auch bloß ὁ φέρων, ὁ κομίζων. [ἡ λειότης (ητος).]
Sanftheit *f* ἡ πραότης, ἡ ἡμερότης, ἡ μαλακότης,
ſänftigen πραΰνειν, καταπραΰνειν.
Sanftmut, Sanftmütigkeit *f* ἡ ἡμερότης (ητος), ἡ εὐγνωμοσύνη, ἡ πραότης (ητος), ἡ φιλανθρωπία.
ſanftmütig πρᾷος, ἤπιος, φιλάνθρωπος (2), εὐγνώμων.
Sang *m* ἡ ᾠδή, ἡ μελῳδία (das Singen und das Geſungene).
Sänger *m* ὁ ᾠδός, ὁ μελῳδός, zur Leier ὁ λυρῳδός, zur Zither ὁ κιθαρῳδός, oft durch d. *part.* von ᾄδειν.
Sängerchor *m* ὁ ᾀδόντων χορός. [τρια.]
Sängerin *f* ἡ ᾠδός, gew. *part.* von ᾄδειν, auch ἡ ᾠ ἀλ-
Sanguiniker *m* ὁ θερμὸς od. ὀξὺς ἄνθρωπος.
ſanguiniſch θερμός, ὀξύς.
Sanktion *f* ἡ κύρωσις, ἡ ἐπικύρωσις. ſ. Beſtätigung.
ſanktionieren κυροῦν, ἐπικυροῦν, ſ. beſtätigen.
Saphir *m* ἡ σάπφειρος. [ὁ τέκτων (ονος).]
Sappeur *m* ὁ σκαπτήρ (ῆρος), ὁ σκαπανεύς, ὁ σκαφεύς,
Sardelle *f* ἡ ἀφύη (*gen. pl.* ἀφύων), ἡ σαρδίνη, ὁ τριχίας, ἡ τριχίς (ίδος), ἡ μεμβρᾶς (άδος), ὁ (ἡ) ἐγκρασίλοχος, ὁ σαπέρδης.

Digitized by Google

Sarder *m* ὁ σάρδιος (λίθος).
Sardonyx *m* ὁ σαρδόνυξ (χος).
Sarg *m* ἡ σορός, ἡ λάρναξ (κος), ἡ ληνός, ἡ πύελος, ἡ νεκροθήκη, ἡ σαρκοφάγος (letzteres Stein~).
Sargmacher, -verfertiger *m* ὁ σοροποιός, ὁ σοροπηγός.
Sarkasmus *m* τὸ πικρὸν σκῶμμα, ὁ σαρκασμός, τὸ μετ' ἐπισυρμοῦ σκῶμμα.
sarkastisch σαρκαστικός.
Sarkophag *m* ἡ σαρκοφάγος.
Satan *m* ὁ σατᾶν (ᾶνος), ὁ σατανᾶς (ᾶ), hol' dich der ~ βάλλ' ἐς κόρακας.
Satire *f* τὸ σκωπτικὸν od. χλευαστικὸν ποίημα.
Satirendichter *m* ὁ σιλλογράφος, ὁ ἰαμβιστής.
satirisch σκωπτικός, χλευαστικός.
Satrap *m* ὁ σατράπης, ~ sein σατραπεύειν (über etw. τινός).
Satrapie *f* ἡ σατραπεία.
satrapisch σατραπικός (auch übtr. = üppig, schwelgerisch).
satt 1. (gesättigt) κορεστός, κεκορεσμένος, κόρον ἔχων, ἐμπεπλησμένος (τινός, eig. angefüllt mit, von etw.), διακορής, πλήρης, μεστός (auch übtr.), j-n ~ machen siehe sättigen; ~ werden s. sich sättigen. — 2. e-r Sache ~ werden μεστὸν γίγνεσθαί τινος od. *part.*, j-n od. etw. ~ haben μεστὸν εἶναί τινος od. *part.*, ἄδην ἔχειν τινός od. *part.*, nicht ~ werden können ἄπληστον εἶναί τινος, das habe ich ~ ἄχθομαι τούτοις, ich bekomme etw. nicht ~ οὐδεὶς κόρος γίγνεταί μοί τινος. sich ~ lachen εἰς κόρον γελᾶν, sich ~ weinen εἰς κόρον δακρύειν, *adv.* ἄδην, ἄλις, ἀρκούντως, ἱκανῶς.
Sattel *m* ἡ σάγη, τὸ ἐφίππιον, τὸ ὑπηρέσιον (sämtl. eig. = Decken, da die Alten Sättel unserer Art nicht kannten).
sattelfest ἔποχος (2).
Sattelgurt *m* τὸ ἔποχον, ὁ ζωστήρ (ῆρος).
Sattelkissen *n* τὸ ὑπηρέσιον.
satteln ἐπισάττειν, στρωννύναι τὸν ἵππον.
Sattelpferd *n* ὁ ἐπισεσαγμένος ἵππος.
Satteltzeug *n* τὰ σκεύη.
Sattheit *f*, **-sein** *n* ἡ πλησμονή, ὁ κόρος.
sättigen κορεννύναι, ἐμ-, ἐκπιμπλάναι, μεστοῦν, χορτάζειν (mit etw. τινός), (Begierden, Leidenschaften) ἀπο-, ἐκπιμπλάναι, ἀπο-, ἐκπληροῦν, sich ~ κορέννυσθαι (P.). ἐμπίμπλασθαι (P.), mit etw. τινός (auch übtr.), sich bis zum Übermaß ~ ἐμφορεῖσθαι (P.), gesättigt διακορής, μεστός.
sättigend κορεστικός.
Sättigung *f* ἡ πλησμονή, (bis zum Übermaß) ὁ κόρος.
Sattler *m* ὁ ἡνιοποιός, ὁ ἁρματοπηγός (Wagenbauer).
Sattlerwerkstatt *f* τὸ ἡνιοποιεῖον.
sattsam ἱκανός, ἀρκῶν, αὐτάρκης, *adv.* ἱκανῶς, ἀρκούντως, ἄδην, ἄλις.
Saturei *f* ἡ θύμβρα, ἡ θυμβρία, ἡ θυμβραία, τὸ θύμβρον, mit ~ abgezogener Wein ὁ θυμβρίτης οἶνος.
saureiartig θυμβροειδής, θυμβρώδης.
Saturnalien *pl.* ἡ τοῦ Κρόνου ἑορτή, τὰ Κρόνια.
Satyr *m* ὁ σάτυρος.
satyrähnlich σατυρώδης.
satyrhaft, -mäßig σατυρικός.
Satyrreigen *m* ὁ σατυρικὸς χορός.
Satyrspiel *n* οἱ σάτυροι, τὸ σατυρικὸν δρᾶμα.
Satyrsprung *m* τὸ σατυρικὸν ἅλμα, Satyrsprünge machen σατυρικὰ ἅλλεσθαι (M.).
Satyrtanz *m* ἡ σατυρικὴ ὄρχησις.
Satz *m* 1. (Sprung) τὸ πήδημα, τὸ ἅλμα, einen ~ tun πηδᾶν, διαπηδᾶν. — 2. (Bodensatz, Hefe) τὸ ὑπόστημα, ἡ ὑποστάθμη, ἡ ἰλύς (ύος). — 3. (ausgesprochener Gedanke) ἡ γνώμη, ἡ θέσις, ὁ λόγος, τὸ θέμα, (im philosophischen Sinne) τὸ δόγμα, τὸ ἀξίωμα, τὸ δοκοῦν, τὸ ἀρέσκον, mathematischer ~ ἡ μαθηματικὴ θέσις, (als Glied einer Rede) τὸ κῶλον, (in einem Musikstück) ὁ νόμος, τὸ ἔννομον. — 4. (etw. Festgesetztes) ὁ θεσμός, (vom Preise) ἡ τακτὴ τιμή. — 5. (von Tieren, z.B. Wurf von Jagdhunden, ~ von Hasen) ὁ τόκος, (Brut) ἡ νεοττιά.
Satzhase *m* ὁ θῆλυς λαγώς.
Satzung *f* ὁ θεσμός, ἡ θέμις (nur *nom.* u. *acc.*), τὸ θέσμιον.
Satzzeit *f* ὁ τοκετός.
Satzzwiebel *f* τὸ κρομμυογήτειον.
Sau *f* ἡ σῦς (συός), ἡ ὗς (δός), ἡ γρομφίς (ίδος), (als Schimpfwort) ὁ ὑηνεύς.
sauber καθάριος, καθάρειος (2), κομψός, κόσμιος, ironisch ἀστεῖος, σεμνός, etw. ~ halten καθαρὸν διαφυλάττειν τι.
Sauberkeit *f* ἡ καθαρότης, ἡ καθαρειότης, ἡ κομψότης, ἡ κοσμιότης (ητος).
säuberlich καθάριος (2), κομψός, κόσμιος, εἰλικρινής, übtr. ~ mit j-m verfahren πρᾶως προσφέρεσθαί (P.) τινι od. πρός τινα, πραότητι χρῆσθαι περί τινα.
säubern καθαίρειν, ἐκκαθαίρειν, καθαρὸν ποιεῖν, καλλύνειν, κοσμεῖν.
Saubohne *f* ὁ κύαμος.
Saubors te *f* ἡ μῆριγξ (γγος), ἡ βστριγξ (γγος).
Sauce *f* ἡ καρύκη, ὁ γάρος, τὸ ἔμβαμμα, τὸ κατάχυσμα.
Saucennapf *m*, **Sauciere** *f* τὸ ἐμβάφιον.
sauer 1. (von Geschmack) ὀξύς, πικρός, δριμύς, αὐστηρός, von unreifen Früchten ὄμφαξ (κος), ὀμφάκινος, saurer Wein τὸ ὄξος, ὁ ὀξίνης (mit u. ohne οἶνος), ~ werden od. sein ὀξίζειν. — 2. (mühsam, beschwerlich) χαλεπός, βαρύς, ἐπίπονος (2), auch πικρός, saure Arbeit ὁ πόνος, ὁ μόχθος, ὁ κάματος, es sich ~ werden lassen κάμνειν, πολλὰ πονεῖν, πονεῖσθαι (M.), χαλεποὺς πόνους ὑποδύεσθαι (M.), es wird mir ~ ἄχθομαι (P.), ἐνοχλοῦμαι (P.) od. πράγματα ἔχω ποιῶν τι, es kommt mir etw. ~ an ὀκνῶ ποιεῖν τι, j-m das Leben ~ machen ἐνοχλεῖν τῇ εὐδαιμονίᾳ τινός. — 3. (mürrisch) αὐστηρός, δριμύς, στρυφνός, χαλεπός, δύσκολος (2), ~ sehen δριμὺ od. πικρὸν ὁρᾶν oder βλέπειν, νᾶπυ βλέπειν, σκυθρωπάζειν, ~ aussehend σκυθρωπός.
Sauerampfer *m* ἡ ὀξαλίς (ίδος), τὸ ὀξυλάπαθον, ἡ ὄξαλις (ίδος).
Sauerbrunnen *m* τὰ ἔμπικρα od. ὀξηρὰ ὕδατα.
Sauerei *f* ἡ ὑηνία, übtr. (von unanständigen u. gemeinen Worten) ὁ αἰσχρὸς λόγος, (Unsauberkeit, Schmutz) ἡ ἀκαθαρσία, ἡ ῥυπαρία.
Sauerhonig *m* τὸ ὀξύμελι (ιτος).
Sauerklee *m* ἡ ὀξαλίς (ίδος).
Sauerkohl *m*, **-kraut** *n* τὰ τεταριχευμένα λάχανα.
säuerlich ὀξώδης, ἔπ-, ὑποξυς, ὀξάλιος (2), ~er Wein ὁ ὀξίνης, ~ schmecken ὑποξίζειν.
Säuerling *m* ὁ ὀξίνης, ἡ ὀξαλίς (ίδος).
säuern (den Teig) ζυμοῦν, gesäuertes Brot ὁ ζυμίτης ἄρτος.
Säuern *n* ἡ ζύμωσις.
sauersüß ὀξύγλυκυς.
Sauerteig *m* ἡ ζύμη, τὸ ζύμωμα.
sauerteigartig ζυμώδης.
Sauertopf *m* ὁ ὀμφακίας, s. sauertöpfisch.
sauertöpfisch ὁ (ἡ) ὄμφαξ (κος), στρυφνός, αὐστηρός, σκυθρωπός.
Saufaus, -bruder *m* ὁ φιλοπότης, ὁ πολυπότης, ὁ μεθυστής, ὁ ποτίστατος, ὁ μεθυστικός.
saufen (von Tieren) λάπτειν, ῥοφεῖν, πίνειν, zu ~ geben ποτίζειν τι, (von Menschen) φιλοποτεῖν, πολυποτεῖν, ἀμυστίζειν, κωθωνίζειν (u. M.).
Saufen *n* (v. Tieren) ἡ λάψις, ἡ ῥόφησις, (v. Menschen) ἡ πολυποσία, ἡ φιλοποσία, ἡ ἄμυστις (ιδος), ὁ κωθωνισμός.
Säufer *m* ὁ φιλοπότης, ὁ πολυπότης, ὁ μεθυστής, ein ~ sein φιλοποτεῖν, πολυποτεῖν, ein großer ~ ποτίστατος.
Saufferei *f* ἡ πολυποσία, ὁ κωθωνισμός.
Säuferin *f* ἡ φιλοπότις, πολυπότις (ιδος), eine große ~ ποτιστάτη.
Saufgelage *f* ὁ πότος, τὸ συμπόσιον, ὁ κώθων (ωνος).
Saufgelle *m* ὁ συμπότης.
Saufgesellschaft *f* οἱ συμπόται.

Digitized by Google

Saufhaus *n* τὸ κωθωνιστήριον.
Saufied *n* τὸ ἐν συμποσίῳ ᾄδόμενον σκόλιον.
Saufſchweſter *f* ἡ φιλοπότις (ιδος), ἡ πολυπότις (ιδος), ἡ μεθύστρια.
Säugamme *f* ἡ τιτθή, ἡ τροφός, ἡ θηλάστρια.
Saugeferkel *n* ὁ θηλαζόμενος δέλφαξ (κος).
Saugekalb *n* ὁ θηλαζόμενος od. ὑπόμαζος μόσχος.
ſaugen μύζειν, βδάλλειν, ἕλκειν, μυζᾶν, an der Bruſt ~ θηλάζειν od. θηλάζεσθαι τὴν μητέρα, τιτθεύεσθαι ὑπὸ τῆς μητρός.
Saugen *n* ἡ βδάλσις, (an der Bruſt) ὁ θηλασμός.
ſäugen θηλάζειν (u. M.), τιτθεύειν, ἐκτιτθεύειν, τρέφειν (mit und ohne γάλακτι), ein Kind ſelbſt ~ τέκνον od. βρέφος τρέφειν ἰδίῳ γάλακτι.
Säugen *n* ἡ τιτθεία, ὁ θηλασμός.
Säugetier *n* τὸ γαλακτοτροφοῦν od. τιτθίζον od. γάλακτι τρέφον ζῷον. [γνός.]
Säugling *m* ὁ θηλαζόμενος, ὁ γαλαθηνός, ὁ νεο-
Saugnapf *m*, **-warze** *f* (der Weichtiere) ὁ κοτυληδών (όνος), ἡ κοτύλη, mit einer, mit zwei Reihen von Saugwarzen μονοκότυλος (2), δικότυλος (2).
Saugrüſſel *m* ἡ προνομαία, ἡ προβοσκίς (ιδος).
Sauhirt *m* ὁ συβώτης, ὁ βοβοσκός.
Sauhirtin *f* ἡ συβώτρια.
ſäniſch δικός, ὑηνός, (ſchmutzig) ῥυπαρός, πιναρός, ἀκάθαρτος (2), ~es Weſen, Betragen ἡ ὑηνία, ἡ συηνία, ἡ ὑωδία, ἡ ἀκαθαρσία, ~ ſein ὑηνεῖν, ein ~er Menſch ὁ ὑηνεύς. [θήρα.]
Saujagd, -hatz *f* ἡ τῶν κάπρων oder ἀγρίων ὑῶν
Saulache *f* ἡ κυλίστρα, ἡ κυλινδήθρα.
Säulchen *n* τὸ στηλίδιον.
Säule *f* ἡ στήλη (freiſtehende, Denk-, Grenz- uſw. ~), ὁ κίων (ονος), ὁ στῦλος (als Stütze), eine kleine ~ τὸ στηλίδιον, eine ~ errichten στήλην ἀνιστάναι, auf e-r Säule eingraben εἰς στήλην γράφειν, στηλοκοπεῖν, auf einer ~ öffentlich bekannt machen στηλιτεύειν, mit ~en ſtützen στυλοῦν, eine Gallerie mit ~n auf einer Seite, Halle ἡ στοά. [λοειδής.]
ſäulenartig, -förmig κιονοειδής, στηλοειδής, στυ-
Säulenfuß *m* ἡ βάσις, ἡ σπεῖρα, ὁ στυλοβάτης.
Säulengang *m* τὸ περίστωον, τὸ περίστοον, τὸ περίστυλον, ὁ περίστυλος, ὁ περικίων (ονος).
Säulengeſims *n* ἡ στεφάνη.
Säulenhalle *f* ἡ στοά. [στήλης).]
Säulenhals *m* τὸ ὑποτραχήλιον (mit und ohne τῆς)
Säulenkapitell *n*, **-knauf, -knopf, -kopf** *m* τὸ κιονόκρανον, ἡ τοῦ κίονος κεφαλή od. κεφαλίς (ιδος), ἡ ἐπικρανῖτις (ιδος).
Säulenordnung *f* ὁ νόμος, τὸ στηλῶν γένος.
Säulenſchaft *m* τὸ τοῦ κίονος σῶμα, ὁ στῦλος.
Säulenſtellung *f* (an Gebäuden, bſd. an Tempeln) τὰ πτερά.
Säulenſtuhl *m* ὁ στυλοβάτης.
Säulentrommel *f* ὁ σφόνδυλος.
Säulenweite *f* τὸ μεσοστύλιον, τὸ μεσόστυλον.
Saum *m* τὸ κράσπεδον, purpurner ~ ἡ παρυφή, τὸ παρύφασμα, Kleid mit einem purpurnen ~ ἡ παρυφίς (ιδος).
[1]ſäumen (mit einem Saum verſehen) κρασπεδοῦν, λεγνοῦν, κράσπεδον περιβάλλειν τινί, geſäumt λεγνωτός.
[2]ſäumen (zögern, zaudern) ὀκνεῖν, μέλλειν, βραδύνειν, χρονίζειν, ohne zu ~ ἄοκνος (2), οὐ μέλλων, πρόθυμος (2).
Säumen, Säumnis *n*, **Säumung** *f* ἡ βραδυτής (ῆτος), ὁ ὄκνος, ἡ ὀκνηρία, ἡ μέλλησις, ohne ~ ſ. das vor. Wort.
Saumeſel *m* ἡ ἀστράβη.
ſäumig ὀκνηρός, βραδύς, ~ ſein ἀμελῶς ἔχειν.
Saumpferd *n* ὁ σκευοφόρος ἵππος.
Saumſattel *m* τὰ κανθήλια, τὸ σάγμα, ἡ σάγη.
ſaumſelig ὀκνηρός, βραδύς. βλάξ (κός), (ſchlaff) ἀνειμένος, (fahrläſſig) ῥᾴθυμος (2), ἀμελής, ~ ſein ὀκνεῖν, βραδύνειν, βλακεύειν, ῥᾳθυμεῖν, ἀμελεῖν τινος, ἀμελῶς ἔχειν τινός, πρός od. περί τι.
Saumſeligkeit *f* ἡ ὀκνηρία, ὁ ὄκνος, ἡ βλακεία. ἡ βραδυτής (ῆτος), ἡ ῥᾳθυμία, ἡ ἀμέλεια u. b. *neutr.* b. vor. *adj.* [φόρα.]
Saumtier *n* τὸ ὑποζύγιον, gew. τὰ ὑποζύγια, τὰ σκευο-
Saumutter *f* ἡ γρομφίς (ιδος).
Säure *f* ἡ ὀξύτης, ἡ πικρότης, ἡ δριμύτης (ητος, als Eigenſchaft), τὸ ὄξος (als Stoff).
Saurüſſel *m* τὸ ῥύγχος.
Saus: in ~ und Braus leben ἀσωτεύεσθαι (M., eig. liederlich leben), ἐν πᾶσι λαγῴοις ζῆν.
ſäuſeln ψιθυρίζειν.
Säuſeln *n* ὁ ψιθυρισμός, τὸ ψιθύρισμα.
ſäuſelnd ψιθυρός.
ſauſen ῥοιζεῖν.
Sauſen *n* ὁ ῥοῖζος, τὸ ῥοίζημα, ὁ ῥοῖβδος.
ſauſend ῥοιζώδης, *adv.* ῥοιζηδόν. [ἄνθρωπος.]
Sauſewind *m* übtr. (leichtſinniger Menſch) ὁ κουφόνους
Sauſtall *m* τὸ ὀοφορβεῖον.
Schabe *f* ἡ σλφη. ἡ μυλαβρίς, ἡ μυλαγρίς (ιδος).
Schabeiſen *n* τὸ ξύστρον, ὁ ξυστήρ (ῆρος).
Schabemeſſer *n* ἡ ξυήλη, τὸ κνῆστρον, ἡ κνῆστις (ιδος).
ſchaben ξεῖν, ξύειν (um zu glätten), κνῆν, κνήθειν, κνίζειν (jucken, kratzen). [κνησμός.]
Schaben *n* ἡ ξέσις, ἡ ξύσις, ὁ ξυσμός, ἡ κνῆσις, ὁ
Schabenkraut *n* ἡ φλόμος, ὁ πλόμος.
Schabernack *m* ἡ βλάβη, ἡ λύμη, ἡ ὕβρις, ἡ ἐπήρεια, j-m einen ~ tun ἐπηρεάζειν τινά u. τινί, βλάπτειν τινά, ὑβρίζειν τινά od. εἰς τινα, λυμαίνεσθαι (M.), κακοῦν τινα.
ſchäbig 1. λεπρός, λεπρώδης, ψωραλέος, (von Gewändern) κατατετριμμένος, ~es Gewand ὁ τρίβων (ωνος), τὸ τριβώνιον. — 2. (gemein, niedrig) ἀνελεύθερος (2), μικρολόγος (2).
Schäbigkeit *f* ἡ λεπρότης (ητος), ἡ ψωρίασις, beſſer b. *neutr.* b. vor. *adj.*, übtr. (von Menſchen) ἡ ἀνελευθερία, ἡ ἀνελευθεριότης (ητος), ἡ μικρολογία.
Schablone *f* τὸ δεῖγμα, ἡ ἐπίδειξις. [od. ἐπίδειξιν.]
ſchablonenartig, -haft, -mäßig ὁ, ἡ, τὸ κατὰ δεῖγμα
Schabracke *f* τὸ ἐφίππιον, τὸ σάγμα.
Schabſel *n* τὸ ξέσμα. τὸ ξύσμα.
Schach *n* τὸ ζατρίκιον, ~ ſpielen ζατρικίζειν, j-m ~ bieten, anſagen πολιορκεῖν τινα, übtr. j-n in ~ halten ἐφορμεῖν τοῖς καιροῖς τινος.
Schachbrett *n* αἱ γραμμαί. [ſ. Handel.]
Schacher *m* ἡ καπηλεία, ἡ καπηλική, ἡ καταλλαγή.
Schächer *m* ὁ λῃστής, armer ~ τὸ φαῦλον od. μοχθηρὸν ἀνθρώπιον, ὁ κακοδαίμων (ονος).
ſchachern mit etw. καπηλεύειν τι.
ſchachmatt eig. ἀποκεκλεισμένος, übtr. ἀπειρηκώς.
Schachſpiel *n* τὸ ζατρίκιον.
Schachſpieler *m* ὁ ζατρικίζων.
Schacht *m* ἡ σῆραγξ, ἡ σῦριγξ (γγος), ὁ ὑπόνομος.
Schachtel *f* ἡ θήκη, τὸ κιβώτιον, τὸ κιβωτάριον, ἡ κιβωτός, eine alte ~ (übtr.) ἡ γραῦς (ᾱός), ἡ σορός.
Schächtelchen *n* τὸ κιβώτιον, τὸ κιβωτάριον, τὸ θηκίον, τὸ κάδιον.
Schachtelhalm *m* ἡ ἵππουρις (ιδος u. εως).
Schade, Schaden *m* (Verletzung) τὸ κακόν, τὸ σαθρόν, ἡ λύμη, (Beeinträchtigung, Verluſt) ἡ βλάβη, τὸ βλάμμα, τὸ βλάβος, τὸ ἐλάττωμα, (alles Nachteilige) τὸ κακόν, (ſelbſtverſchuldeter Nachteil, Verluſt) ἡ ζημία, (Wunde) τὸ τραῦμα, ſich ~ tun κακὸν λαμβάνειν, j-m ~ zufügen λυμαίνεσθαί (M.) τινα, βλάβην od. ζημίαν φέρειν τινί, βλάπτειν τινά, κακῶς ποιεῖν τινα, κακοποιεῖν τινα, j-m ~ bringen, zum ~ gereichen βλάβην εἶναί τιν., es gereicht mir zum ~ βλάβη od. ζημία ἐστί μοι, βλαβερόν ἐστί μοι, ~ leiden βλάπτεσθαι, ζημιοῦσθαι (P.), βλάβην ἔχειν, ζημίαν φέρειν, κακὰ od. ζημίαν πάσχειν, durch ~ klug werden παθόντα γνῶναι, zum ~ j-s ἐπὶ βλάβῃ τινός, ἐπὶ τῷ κακῷ τινος, ohne ~

Digitized by Google

ἀβλαβής, mit ~ μετὰ βλάβης od. ζημίας, οὐκ εἰς καλόν, es iſt ~, daß λύπην παρέχει od. λύπην ἐργάζεται τὸ mit folg. *inf.*, es iſt etw. zu meinem ~ κατ' ἐμοῦ od. ἐπ' ἐμέ ἐστί τι.

ſchade *interj.* φεῦ (um j-n τινός), ~ daß er geſtorben iſt οὐκ εἰς δέον ἀπόλωλεν, ὤφελε μὴ ἀποθανεῖν, ~ daß er nicht da iſt εἶδε παρεγένετο, εἶδε μὴ ἀπῆν, ~ daß er nicht kam εἶδε ἦκεν.

Schädel *m* τὸ κρανίον, ἡ κεφαλή.

Schädelſtätte *f* τὸ κρανίον.

ſchaden βλάπτειν, ſ. Schaden zufügen u. zum Schaden gereichen unter Schade, Schaden; (von ſchädlichen Sachen) κακὸν εἶναι, βλαβερὸν εἶναι, es ſchadet nichts οὐδεὶς φθόνος, was ſchadet es? πῶς οὐ καλόν; καὶ τί διαφέρει; j-m zu ~ ſuchen ἐπιβουλεύειν τινί, man ſucht mir zu ~ ἐπιβουλεύομαι (P.).

Schadenerſatz *m* ἡ τῆς βλάβης ἄκεσις od. ἔκτισις od. ἔκτισμα, ἡ ἐπανόρθωσις, τὸ ἐπανόρθωμα, ~ leiſten ἀκεῖσθαι (M.), ἐκτίνειν τὴν βλάβην, Klage auf ~ ἡ βλάβης δίκη, eine Klage auf ~ gegen j-n anhängig machen λαγχάνειν τινὶ δίκην βλάβης.

Schadenfreude *f* ἡ χαιρεκακία, ἡ ἐπιχαιρεκακία, τὸ ἐπίχαρμα (letzteres auch Gegenſtand der ~), ~ über etw. haben ἐπιχαίρειν, ἐφήδεσθαι (P.) τινι, χαιρεκακεῖν, ἐπιχαιρεκακεῖν τινι, worüber man ~ hat ἐπίχαρτος (2).

ſchadenfroh χαιρέκακος, ἐπιχαιρέκακος, ἐπίχαρτος (ſämtlich 2), ~ über etw. ſein (Schadenfreude über etw. haben) ſ. d. vor. Wort.

ſchadhaft σαθρός, (verſtümmelt) πεπηρωμένος, πηρός, (mangelhaft) ἐνδεής, ἐλλιπής, πλημμελής, (ſchlecht) κακός, φαῦλος, ~ machen σαθροῦν, πηροῦν, ~er Zuſtand ſ. das folg. Wort.

Schadhaftigkeit *f* ἡ σαθρότης (ητος), gew. d. *neutr.* ſ. d. vor. *adj.*

ſchädigen βλάπτειν. [das *part.* der Verben.

Schädiger *m* ὁ λυμεών (ῶνος), ὁ λυμαντήρ (ῆρος) od. [d. vor. *adj.*

Schädigung *f* ἡ βλάβη, gew. durch Verben.

ſchädlich βλαβερός, ζημιώδης, ἐπιζήμιος (2), λυμαντήριος (2), ἐπιβλαβής, κακός, λυμαντικός, ~ ſein ſ. ſchaden.

Schädlichkeit *f* d. *neutr.* d. vor. *adj.*

ſchadlos (unverletzt, wohlbehalten) σῶος, σῶς, ἀγαθός, (keinen Verluſt leidend) ἀζήμιος (2), ἀθῷος (2), ἀβλαβής, j-n ~ halten βλάβην ἐκτίνειν τινί, ἐπανορθοῦν (u. M.) u. ἀκεῖσθαι (M.) τὴν ἔκ τινος βλάβην, ſich ~ halten ἐπανορθοῦσθαι (M.) od. ἀκεῖσθαι (M.) τὴν βλάβην od. τὸ κακόν.

Schadloshaltung *f* ἡ ἀνταπόδοσις, ἡ τῆς βλάβης ἔκ[τισις, ἡ ἐπανόρθωσις.

Schaf *n* τὸ πρόβατον (auch als Schimpfwort), ὁ (ἡ) οἷς (οἰός), ἡ ποίμνη, τὸ ποίμνιον, ~e halten πρόβατα τρέφειν, προβατεύειν.

ſchafartig προβατώδης.

Schafbock *m* ὁ κριός, ὁ ἀρνειός.

Schäfchen *n* τὸ προβάτιον, ~ am Himmel αἱ πόκοι ἐρίων ὅμοιαι νεφέλαι, ſein ~ im Trockenen haben (Sprichw.) ὄρμειν ἐπ' ἀγκύρᾳ, καθ' ἡσυχίαν ἔχειν τὰ ἑαυτοῦ.

Schäfer *m* ὁ προβατεύς, ὁ προβατευτής, ὁ ποιμήν [(ένος).

Schäferei *f* ἡ προβατεία.

Schäfergedicht, -lied *n* τὸ βουκολικὸν ᾆσμα od. μέλος, τὸ εἰδύλλιον, ein ~ machen od. ſingen βουκολιάζειν, Dichter od. Sänger von Schäfergedichten ὁ βουκολιαστής.

Schäferhund *m* ὁ ποιμενικὸς κύων (κυνός).

Schäferhütte *f* ἡ τοῦ προβατέως αὐλή, ἡ ποιμενικὴ σκηνή. [γυνή od. παρθένος.

Schäferin *f* ἡ τὰ πρόβατα βόσκουσα, ἡ ποιμενικὴ

Schäferleben *n* ὁ τῶν ποιμένων βίος.

Schäferſpiel *n* τὸ ποιμενικὸν δρᾶμα.

Schäferſtab, -ſtock *m* ἡ ποιμενικὴ ῥάβδος.

Schaff *n* ἡ κάρδοπος, ἡ σκάφη.

Schaffell *n* τὸ προβάτειον δέρμα, τὸ κώδιον.

ſchaffen 1. (erſchaffen, hervorbringen) φύειν, γεννᾶν, ποιεῖν, ἐργάζεσθαι, ἀπ-, κατεργάζεσθαι (M.), (gründen, begründen) κτίζειν, (darſtellen) ἀποδεικνύναι. — 2. zu etw. geſchaffen ſein εὖ πεφυκέναι πρός τι, für j-n οἰκεῖον εἶναι od. οἰκείως ἔχειν τινί, geſchaffen γεννητός. — 3. Geld, Rat, Hilfe ~ πορίζειν χρήματα, μηχανάς, βοήθειαν, aus dem Wege ~ ἐκποδὼν ποιεῖσθαι (M.), ἀπωθεῖσθαι (M.), (zuwege bringen) παρα-, κατασκευάζειν, für ſich d. M. — 4. (tätig ſein) ἐνεργὸν εἶναι, ἔργον ἔχειν, (geſchäftig ſein) ἀσχολεῖσθαι (P.), ἀσχολίαν od. πράγματα ἔχειν, ich habe nichts mit dir zu ~ πρᾶγμα οὐδέν ἐστί μοι πρὸς σέ, nichts mit j-m zu ~ haben wollen φεύγειν τινά, was haſt du hier zu ~? τί σοι μέτεστι τῶν ἐνθάδε; ich habe nichts damit zu ~ οὐδέν μοι προσήκει τούτων, j-m zu ~ machen πράγματα παρέχειν τινί, ſich mit etw. zu ~ machen ἔργον ποιεῖσθαί (M.) τι, ſich viel zu ~ machen mit etw. (was einen nichts angeht) πολυπραγμονεῖν περί τι. — 5. etw. ~ (es vorwärtsbringen in etw., vorwärtskommen in etw.) ἐπιδιδόναι εἰς, ἐπί od. πρός τι.

Schaffen *n*, **Schaffung** *f* ἡ γέννησις, ἡ ποίησις, ἡ ἀπεργασία, ἡ κτίσις, ἡ παρα-, κατασκευή, gew. durch Verben.

Schaffleiſch *n* τὸ προβάτεια κρέα.

Schaffner *m* ὁ ταμίας, ὁ ἐπίτροπος, ὁ ἐπιμελητής.

Schaffnerin *f* ἡ ταμία.

Schafgarbe *f* τὸ ἀγήρατον.

Schafhändler *m* ὁ προβατοπώλης. [frucht).

Schafhaut *f* τὸ ἀμνίον (die zarte Hülle um die Leibes-

Schafherde *f* ἡ οἰῶν od. προβάτων ἀγέλη, ἡ ποίμνη, τὸ ποίμνιον. [(ένος).

Schafhirt *m* ὁ προβατεύς, ὁ προβατευτής, ὁ ποιμήν

Schafhürde *f* ἡ προβάτων εἰρκτή.

Schafkäſe *m* ὁ προβάτειος τυρός.

Schaflamm *n* ὁ (ἡ) ἀμνός.

Schaflaus *f* ὁ κρότων (ωνος).

Schafleder *n* τὸ προβάτειον χόριον.

Schafmilch *f* τὸ προβάτειον γάλα (ακτος).

Schafmiſt *m* ἡ τῶν προβάτων od. προβατεία κόπρος.

Schafott *n* τὸ πῆγμα, er ſtarb auf dem ~ ἀπέθανεν ἀποτμηθεὶς τὴν κεφαλήν.

Schafpelz *m* ἡ ἀρνακίς (ίδος), τὸ κώδιον, ἡ μηλωτή, ἡ φᾶ. [βατα κείρων.

Schafſcherer *m* ὁ τῶν προβάτων κουρεύς, ὁ τὰ πρό-

Schafſchur *f* ἡ τῶν προβάτων κουρά.

Schafskopf *m* ὁ ἀμνοκῶν (nur *nom.*), ὁ εὐήθης, ὁ μῶρος, ὁ ἠλίθιος. [(ῶνος).

Schafſtall *m* ὁ τῶν προβάτων σηκός, ὁ προβατών

Schafſtand *m* ἡ προβατεία (-τία).

Schaft *m* τὸ ξυστόν, ἡ ῥάβδος (von Speeren u. Wurfſpießen), ὁ καυλός (von Pflanzen), ὁ στῦλος, τὸ τῆς κίονος σῶμα (von Säulen).

Schaftende *n* τὸ στυράκιον.

Schaftrift *f* ſ. Schafweide.

Schaftröhre *f* (der Lanze) ὁ καυλός.

Schafvieh *n* τὰ πρόβατα, τὰ μῆλα.

Schafweide *f* ἡ μηλόβοτος χώρα.

Schafwolle *f* τὰ προβάτεια od. τῶν προβάτων ἔρια.

Schafzucht *f* ἡ προβατευτική, ἡ προβατεία.

Schafzüchter *m* ὁ πρόβατα τρέφων.

Schakal *m* ὁ Ἰνδικὸς κύων (νός), viell. auch ὁ θώς (θωός). [od. d. *part.* der Verben.

Schäker *m* ὁ σκώπτης, ὁ σκωπτικός, ὁ σκωπτόλης

Schäkerei *f* ἡ παιγνία, ἡ παιδιά.

Schäkerin *f* durch d. *part.* der Verben.

ſchäkern παίζειν, προσπαίζειν, σκώπτειν (u. M.).

Schäkern *n* ſ. Schäkerei. [λογία.

ſchal ἄωλος (2), übtr. ψυχρός, ~er Ausdruck ἡ ψυχρο

Schal *m* ἡ ἀμπεχόνη, τὸ περιβόλαιον.

Schälchen *n* τὸ φιάλιον, ἡ φιαλίς (ίδος).

Schale *f* 1. (an Bäumen) ὁ φλοιός, τὸ λέπος, τὸ λέπυρον, τὸ λέμμα, (bei Eiern, Schaltieren) τὸ κέλυφος, (bei Hülſenfrüchten, Nüſſen, auch Krebſen) τὸ ἔλυτρον, (als

Digitized by Google

Bedeckung eines weichen Körpers) τὸ ὄστρακον, (die abgezogene ~ einer Frucht) τὸ δέρμα, (einer Schildkröte) τὸ κύτος, die ~ wegnehmen ἀπο-, ἐκλεπίζειν, (an Bäumen) φλοΐζειν. — 2. (als Gefäß zum Trinken) ἡ φιάλη, τὸ τρύβλιον, (an der Wage) αἱ πλάστιγγες. — 3. kalte ~ ὁ κυκεών (ῶνος).

ſchälen λέπειν, ἀπολέπειν, λεπίζειν, ἀπο-, ἐκλεπίζειν, λοπίζειν, ἀπολοπίζειν, (von der Baumrinde) φλοΐζειν, περιφλοΐζειν, Eier ~ περιγλύφειν ᾠά, wie aus dem Ei geſchält κομψότατος, γλαφυρώτατος.

Schälen *n* ὁ φλοϊσμός, ὁ περιφλοϊσμός, ſonſt Verben.

ſchalenartig, -förmig φιαλώδης, φιαλωτός, ὀστρακώδης, b. Unterſchied ſ. unter Schale.

Schalk *m* ὁ πανοῦργος, τὸ τρίμμα, τὸ περίτριμμα, ὁ τριβακός, ὁ κόβαλος, ὁ τρίβων (ωνος).

ſchalkhaft πανοῦργος (2), κακοήθης, δολερός, πο-

Schalkheit *f* ἡ πανουργία, ἡ κακοήθεια, ὁ δόλος, ἡ πονηρία u. d. *neutr.* d. vor. *adj.*

Schalksknecht *m* ὁ κακὸς od. πονηρὸς δοῦλος, ὁ παν-

Schalksnarr *m* ὁ κόβαλος, ſ. Schalk.

Schall *m* ὁ ἦχος, ἡ ἠχή, τὸ ἤχημα, ἡ φωνή, ὁ φθόγγος, ὁ ψόφος, τὸ φθέγμα, einen ~ von ſich geben ψόφον ἀποτελεῖν, ſ. ſchallen.

Schallbecher *m* (bei der Trompete) ὁ κώδων (ωνος).

Schallboden *m* τὸ ἠχεῖον.

ſchallen ἠχεῖν, φωνεῖν, φθέγγεσθαι (M.), ψοφεῖν.

Schallen *n* τὸ ἤχημα, ἡ ἦχησις, ὁ φθόγγος, gew. durch Verben.

Schallgefäß *n* (in dem alten Theater) τὸ ἠχεῖον.

Schalloch, Schalltrichter *m* (bei der Trompete) ſ. Schallbecher.

Schalmei *f* ἡ σῦριγξ (γγος), ὁ αὐλός, die ~ blaſen

Schalmeienton *m* τὸ σύριγμα.

Schalmuſchel *f* τὸ ὄστρεον.

Schalotte *f* (eine Zwiebelart) τὸ ἀσκαλώνιον (eig. Lauch)

ſchalten διαχειρίζειν (u. M.), μεταχειρίζειν (u. M.) τι, διοικεῖν τι, χρῆσθαι (M.) τινι, mit etw. ~ u. walten können κύριον εἶναί τινος, ἐξεῖναί τινι χρῆσθαι ὅπως βούλεται od. ὅ τι ἂν βούληται, j-n mit etw. ~ laſſen ἐφιέναι od. ἐπιτρέπειν τινί τι.

Schalten *n* ἡ διαχείρισις, ἡ διοίκησις, gew. durch Verben.

Schaltiere *n/pl.* τὰ ὀστρακηρὰ ζῷα, τὰ ὀστρακόδερμα, τὰ ὄστρεα, τὰ κογχύλια.

Schaltjahr *n* ὁ περιττὸς ἐνιαυτός (durch einen Schalttag verlängert), ὁ ἐμβόλιμος ἐνιαυτός (eingeſchaltetes Jahr), auch ὁ δίσεκτος ἐνιαυτός.

Schaltmonat *m* ὁ ἐμβόλιμος od. ἐμβολιμαῖος od. ἐπακτὸς μήν (ηνός).

Schalttag *m* ἡ ἐμβόλιμος od. ἐμβολιμαία od. ἐπακτὸς ἡμέρα.

Schaluppe *f* ὁ λέμβος, τὸ πλοιάριον.

Scham *f* 1. ἡ αἰσχύνη (Schamgefühl über begangenes Unrecht), ἡ αἰδώς (οῦς, Scheu vor zu begehendem Unrecht, ehrfurchtsvolle Scheu vor einem Höheren), ἡ ἐντροπή (das Inſichgehen) (vor etw. τινός), ~ empfinden ſ. ſich ſchämen; ~ ergreift od. befällt j-n αἰσχύνη ἐγγίγνεταί od. ἐμπίπτει τινί od. λαμβάνει τινά, es erweckt etw. ~ αἰσχύνην ἔχει od. φέρει τι, keine ~ haben οὐδὲν μετέχειν τοῦ αἰσχύνεσθαι, aus ~ etw. unterlaſſen ἀπαισχύνεσθαι (P.), die ~ ablegen ἐκδύεσθαι (M.) od. ἀπολλύναι τὴν αἰσχύνην od. τὴν αἰδῶ, aus oder vor ~ ὑπ' αἰσχύνης, δι' αἰσχύνην. ~ einflößend αἰσχυντικός, αἰσχυντηλός, αἰδέσιμος (2), ohne ~ und Scheu ἀναιδής. — 2. ſ. Schamglied.

Schambinde *f* (der Frauen) ἡ σφενδόνη, τὸ χοιροκομεῖον (?).

Schamdrüſe *f* ὁ βουβών (ῶνος), geſchwollene ~n haben

ſchämen ſich (verſchämt ſein) δυσωπεῖσθαι (P.), (ſchamhaft ſein) αἰδεῖσθαι (P.). αἰδήμονα εἶναι, (Scheu vor etw. Schimpflichem haben) αἰσχύνεσθαι (P.), ſich vor j-m ~ αἰσχύνεσθαί, αἰδεῖσθαί τινα, ſich über etw. ~ αἰσχύνεσθαι ἐπί τινι od. τινι, ſich j-s ~ αἰσχύνεσθαι ὑπέρ τινος, ich ſchäme mich zu ſagen (d. i. indem ich es ſage) αἰσχύνομαι λέγων, (dagegen, wenn ich es nicht ſage) αἰσχύνομαι λέγειν, ich ſchäme mich, daß αἰσχύνομαι ὅτι od. εἰ (bzw. ἐάν, wenn die Veranlaſſung zur Scham noch als zweifelhaft zu betrachten iſt), ſich nicht ~ über etw. ἀναισχυντεῖν mit *part.* od. περί τινος.

Schamgefühl *n* ἡ αἰδώς (οῦς), ἡ αἰδημοσύνη, ~ haben αἰδεῖσθαι (P.), das ~ in j-m wecken αἰδοῦς ἐμπιμπλάναι τινά.

Schamgegend *f* τὰ περὶ τὰ αἰδοῖα, ὁ βουβών (ῶνος),

Schamglied *n* τὸ αἰδοῖον, τὸ ἀνδρεῖον μόριον, das weibliche ~ τὸ γυναικεῖον μόριον, ὁ χοῖρος.

Schamgürtel *m* τὸ διάζωμα, ἡ περιζώστρα.

Schamhaare *n/pl.* τὸ ἐπίσειον, τὸ ἐφήβαιον, αἱ ἐπὶ τῆς ἥβης τρίχες, τὸ ἐπικτένιον, ἡ τῆς ἥβης τρίχωσις.

ſchamhaft αἰδήμων, αἰσχυντηρός, αἰσχυντηλός, εὐλαβής, (keuſch) ἁγνός, ~ erröten ἐρυθριᾶν, ἐρυθραίνεσθαι (P.).

Schamhaftigkeit *f* ἡ αἰδώς (οῦς), ἡ αἰδημοσύνη, ἡ αἰσχυντηλία, ἡ εὐλάβεια, u. d. *neutr.* d. *adj.*, falſche ~ ἡ δυσωπία, (Keuſchheit) ἡ ἁγνεία, ἡ ἁγνότης (ητος).

Schamlefzen, -lippen *f/pl.* αἱ μυρτοχειλίδες, ὁ κρημνός.

Schamleiſte *f* (Stelle zwiſchen Scham und After) ἡ τράμις

ſchamlos ἀναίσχυντος (2), ἀναιδής, ſich ~ betragen ἀναισχυντεῖν, ἀναιδεύεσθαι (M.), ſchamloſe Handlung, Tat τὸ ἀναίσχυντημα.

Schamloſigkeit *f* ἡ ἀναίδεια, ἡ ἀναισχυντία.

ſchamrot ἐρυθριῶν (*part.* v. ἐρυθριᾶν).

Schamröte *f* ἡ ἐρυθρίασις, τὸ ἐρύθημα.

Schamteile *m/pl.* τὰ αἰδοῖα, ἡ αἰδώς (οῦς).

ſchandbar αἰσχρός, ἀνόσιος (2).

Schandbarkeit *f* d. *neutr.* d. vorh. *adj.*

Schandbube *m* ὁ μιαρός (u. *sup.*), ὁ πονηρότατος.

Schande *f* ἡ αἰσχύνη, τὸ αἶσχος (über böſe Taten und Handlungen), τὸ ὄνειδος (Schimpf, Vorwurf), ἡ λώβη, ἡ λύμη, ἡ ἀτιμία, ἡ ἀδοξία (übler auf böſe Taten folgender Ruf), j-m ~ machen κατασκύνειν τινά, αἰσχύνην φέρειν od. περιάπτειν τινί, ἀδοξίαν κατασκευάζειν τινί, λυμαίνεσθαί (M.), λωβᾶσθαί (M.) τινα, j-m zur ~ gereichen ὄνειδος εἶναί τινι, es iſt od. bringt etw. ~ αἰσχύνην ἔχει τι, αἰσχρόν ἐστι mit *inf.*, ſich etw. zur ~ anrechnen, etw. als ~ betrachten ὄνειδος ἡγεῖσθαί (M.) τι, es trifft mich ~ αἰσχύνη συμβαίνει μοι, αἰσχύνη περιπίπτω, ~ von etw. haben αἰσχρὰν δόξαν κτᾶσθαι ἀπό τινος, etw. zuſchanden machen λωβᾶσθαί (M.), λυμαίνεσθαί (M.) τι, φθείρειν, διαφθείρειν, ἀπολλύναι τι, Vorwürfe, Beſchuldigungen, Verleumdungen zuſchanden machen διαλύειν τοὺς τῶν κατηγορούντων λόγους, ἐγκλήματα, διαβολάς, auch ἐλέγχειν, ἐξελέγχειν uſw., ſich zuſchanden arbeiten κατατρύχεσθαι (P.) πονοῦντα.

ſchänden 1. (durch ſchlechte Taten Schande machen) αἰσχύνειν, καταισχύνειν τινά. — 2. (verletzen u. verunſtalten) λωβᾶσθαί (M.) τινα, λυμαίνεσθαί (M.) τινι. — 3. (entehren) ἀτιμάζειν, ἀτιμοῦν, (verderben) διαφθείρειν, (mißhandeln) αἰκίζεσθαί (M.) τινα, ein Mädchen ~ διαφθείρειν, καταισχύνειν od. βιάζεσθαι (M.) παρθένον, geſchändet ſein αἰσχύνην ἔχειν.

Schänden *n*, **Schändung** *f* ἡ αἰσχύνη, ἡ ἀτιμία, ἡ λύμη, ἡ λώβη, ἡ αἰκία, ὁ αἰκισμός, (eines Mädchens) ἡ αἰσχύνη od. φθορὰ παρθένου.

Schänder *m* ὁ φθορεύς, ὁ διαφθορεύς, ὁ αἰσχυντήρ (ῆρος), ὁ καταισχυντήρ (ῆρος), ſämtlich ungewöhnlich, daher beſſer d. *part.* d. Verben.

Schandfleck *m* (Schmutzfleck) ὁ σπίλος (σπίλος), einen ~ machen σπιλοῦν, übtr. ἡ αἰσχύνη, ἡ λύμη, τὸ λῦμα, τὸ μίασμα, τὸ κάθαρμα (letztere beiden auch als Schimpfwörter für Menſchen), j-m einen ~ anhängen καταισχύνειν τινά, αἰσχύνην περιάπτειν τινί, einen ~ auslöſchen ἀπαλλάττειν αἰσχύνην.

Schandgeld *n* τὸ αἰσχρὸν κέρδος.

Digitized by Google

Schandgemälde *f* ἡ αἰσχρὰ γραφή.
Schandkerl *m* ὁ μιαρός, τὸ κάθαρμα.
ſchändlich (häßlich, verunſtaltet) αἰσχρός, ἀσχήμων, (moraliſch ſchlecht, gottlos) αἰσχρός, μιαρός, ἀνόσιος (2), κάκιστος, πονηρός, ~ handeln αἰσχροποιεῖν, αἰσχρουργεῖν, αἰσχρὰ πράττειν, ~ handelnd αἰσχρουργός (2), αἰσχροποιός (2), ~e Reden führen αἰσχρολογεῖν, ~e Reden führend αἰσχρολόγος (2), ~e Behandlung ἡ λώβη, ἡ αἰκία, ἡ ὕβρις.
Schändlichkeit *f* τὸ αἰσχος, ἡ αἰσχρότης (ητος), ἡ ἀσχημοσύνη, übtr. τὸ ἀνόσιον, τὸ μιαρόν, ἡ πονηρία, ἡ ἀνοσιότης (ητος), (im Handeln) ἡ αἰσχρουργία, (im Reden) ἡ αἰσχρολογία.
Schandlied *n* τὸ αἰσχρὸν ᾄσμα ob. μέλος.
Schandmal *n* ἡ στήλη (Denkſäule), τὸ στίγμα (am Körper).
Schandmaul *n* ἡ αἰσχρολογία, ἡ κακολογία, ἡ βλασφημία, ein ~ haben αἰσχρολόγον ob. βλάσφημον εἶναι, αἰσχρολογεῖν, κακολογεῖν, λοιδορεῖν (auch M. u. P.).
Schandpfahl *m*, **-ſäule** *f* ἡ στήλη, j-n durch einen Schandpfahl brandmarken στηλιτεύειν τινά, ein ſo Gebrandmarkter ὁ στηλίτης.
Schandrede *f* ὁ αἰσχρὸς λόγος (auch *pl.*), ἡ αἰσχρολογία, ἡ κακολογία, ἡ λοιδορία, ἡ βλασφημία, ~n führen αἰσχροὺς λόγους λέγειν, αἰσχρολογεῖν, κακολογεῖν.
Schandſchrift *f* τὰ ὀνείδος ἔχοντα γράμματα.
Schandtat *f* τὸ αἰσχρὸν ob. ἀνόσιον ἔργον ob. πρᾶγμα, τὸ κακούργημα, τὸ πονήρευμα, τὸ ἀσέβημα, eine ~ begehen, verüben ἀνόσιον ἔργον ἐργάζεσθαι (M.).
Schandzeichen *n* τὸ στίγμα.
Schank *m* ἡ καπηλεία (als Handlung), τὸ καπηλεῖον (als Ort = Schankſtätte, Schänke).
Schanzarbeit *f* ἡ ταφρεία, ἡ τάφρευσις, ὁ χαρακισμός, ἡ τειχισις.
Schanze *f* τὸ χῶμα, τὸ χαράκωμα, τὸ περιτείχισμα, τὸ τεῖχος, τὸ ἔρυμα, eine ~ aufwerfen ἔρυμα τειχίζειν (u. M.), χαράκωμα βάλλεσθαι (M.), übtr. etwas in die ~ ſchlagen παραβάλλεσθαί (M.) τι, ὀλιγωρεῖν τινος, προΐεσθαι (M.) τι.
ſchanzen χωννύναι χῶμα, χαρακοποιεῖσθαι (M.), eine Schanze aufwerfen (ſ. d. vor. Wort), übtr. (ſchwer, angeſtrengt arbeiten) πόνους ἔχειν, πονεῖν, κάμνειν.
Schanzen *n* ὁ περιτειχισμός, ἡ χαράκωσις, ὁ τειχισμός, ἡ τείχισις.
Schanzkorb *m* ὁ φορμός, ὁ ταρρὸς καλάμου, ὁ σπαλίων (eig. ein Schutzdach von Flechtwerk zum Schutz der Belagerer, das latein. vinea; Schanzkörbe kannten die alten Griechen nicht).
[1]Schar *f* ἡ ἀγέλη, τὸ πλῆθος, ὁ ὄμιλος, ὁ ὄχλος, (von Hopliten) ἡ τάξις, τὸ στῖφος, (von Reitern) ἡ τάξις, ἡ ὕλη, τὸ τέλος.
[2]Schar *f* (Pflugſchar) ὁ ἀροτρόπους (οδος), ἡ ὖνις ob.
Scharade *f* ὁ γρῖφος.
Scharbaum *m* (am Pfluge) τὸ ἔλυμα.
Scharbock *m* (Krankheit) ἡ στομακάκη.
ſcharen: ſich zuſammen~ συναθροίζεσθαι (P.), συστρέφεσθαι (P.), (von Tieren) συναγελάζεσθαι (P.), ſich um j-n ~ ἀθροίζεσθαι (P.) πρός ob. περί τινα.
ſcharenweiſe ἀγεληδόν, ὑλαδόν, κατ' ὕλας, ἀθρόοι.
ſcharf allg. ὀξύς, (vom Schall) διατόρος (2), ὀξύς, (vom Gehör u. Geſicht) ὀξύς, ~ ſehen, hören ὀξὺ βλέπειν, ὀξὺ ἀκούειν, ~es Geſicht ἡ ὀξυδέρκεια, ἡ ὀξυδορκία, ~es Gehör ἡ ὀξυηκοΐα, (vom Geſchmack) δριμύς, πικρός, (vom Verſtand) ὀξύς, ein ~er Denker ſein ὀξὺ νοεῖν, oft δεινός, χαλεπός, ꝛc. ein ~er Winter δεινὸς χειμών, ein ~er Kampf δεινὴ ob. χαλεπὴ μάχη, mit j-m ~ verfahren χαλεπῶς προσφέρεσθαί (P.) τινι, j-n ~ anreden τραχέως προσφωνεῖν τινα, oft Zſſg, ꝛc. ~ geſchliffen ὀξύθηκτος (2), ~ angeſpannt ὀξύτονος (2), ~ machen ſ. ſchärfen.
Scharfblick *m* ἡ σύνεσις, ἡ ἀγχίνοια.
ſcharfblickend ſ. ſcharfſichtig.
Schärfe *f* 1. ἡ ὀξύτης (ητος), τὸ ὀξύ (eig. u. von Geſchmack, Form u. Geſicht), ἡ δριμύτης (ητος), τὸ δριμύ (von Geruch und Geſchmack), ἡ αὐστηρότης, ἡ ἁλμυρότης, ἡ πικρότης (ητος, vom Geſchmack), ἡ ἀκή, ἡ ἀκμή (von der Form), ~ des Geſichts ἡ ὀφθαλμῶν ἀρετή, ἡ ὀξυωπία, ἡ ὀξυδέρκεια (-δορκία, -δερκία), ~ des Verſtandes ἡ ἀγχίνοια, ἡ εὐσυνεσία, ἡ φύσεως ἰσχύς (ύος), ἡ τοῦ νοῦ ὀξύτης (ητος). — 2. (Scharfſinn im Unterſuchen u. dgl., Genauigkeit im Unterſcheiden) ἡ ἀκρίβεια, ἡ εἰλικρίνεια, mit ~ ἀκριβῶς. — 3. (Strenge) ἡ δεινότης, ἡ χαλεπότης, ἡ τραχύτης (ητος), mit ~ χαλεπῶς, τραχέως.
ſchärfen 1. eig. ὀξύνειν, ἀκονᾶν, θήγειν, στομοῦν (an etw. πρός τι), eine Säge ~ χαράττειν πρίονα. — 2. übtr. den Mut ~ θήγειν ob. ἀκονᾶν τὴν ψυχήν ob. τὸν θυμόν, den Verſtand ~ ἀσκεῖν τὴν διάνοιαν, ein geſchärfter Befehl τὸ τραχύτερον παράγγελμα, einen geſchärften Befehl geben τραχύτερον παραγγέλλειν, eine Strafe ſchärfen προστιμᾶν, τραχυτέραν ποιεῖν τὴν τιμωρίαν. — 3. (zerlegen, zerwirken) Wild, Wildbret ~ διά-, κατατέμνειν τὸ ἄγρευμα.
Scharfrichter *m* ὁ δημόσιος, ὁ δήμιος, ὁ δημόκοινος.
Scharfrichterei *f* ἡ τοῦ δημοσίου uſw. οἰκία.
Scharfſchütze *m* ὁ τοξότης.
ſcharfſichtig ὀξυδερκής, ὀξυωπής, ὀξυωπός (2), ~ ſein ὀξὺ βλέπειν, ὀξυδερκεῖν, (vom Verſtande) εὐσύνετος (2), ἀγχίνους, ὀξύς, δριμύς, εὔστοχος (2).
Scharfſichtigkeit *f* ἡ ὀξυδέρκεια, ἡ ὀξυωπία, übtr. ſ. d.
Scharfſinn *m*, **Scharfſinnigkeit** *f* ἡ τῆς ψυχῆς ob. τοῦ νοῦ ὀξύτης (ητος), ἡ ἀγχίνοια, ἡ εὐσυνεσία, ἡ εὐστοχία, ein Mann von großem ~ ἀνὴρ ὀξύτατος γνῶναι.
ſcharfſinnig ἀγχίνους, εὐσύνετος (2), εὔστοχος (2), ὀξὺς ob. δεινὸς τὴν γνώμην, ἀκριβής.
Schärfung *f* ἡ θῆξις, ἡ ἀκόνησις, gew. durch Verben, ~ der Strafe ἡ προστίμησις (als Handlung), τὸ προστίμημα (als Sache).
Scharlach *m* (Scharlachfarbe) ὁ κόκκος, τὸ κόκκινον ob. βαγινον χρῶμα, (als Krankheit) τὰ κόκκινα ἐξανθήματα.
Scharlachbeere *f* ὁ κόκκος.
Scharlacheiche *f* ἡ πρῖνος.
Scharlachfarbe *f* ſ. Scharlach.
ſcharlachfarbig, -rot κόκκινος, κοκκοβαφής.
Scharlachfieber *n* ὁ μετὰ ἐρυθρῶν ἐξανθημάτων πυρετός.
Scharlachgewand, -kleid *n* ἡ κοκκοβαφὴς ἐσθής (ῆτος), τὸ κοκκοβαφὲς ἱμάτιον.
Scharlatan *m* ὁ ἀλαζών (όνος). ὁ γόης (ητος), ὁ ἀγύρτης.
Scharlatanerie *f* ἡ ἀλαζονεία, ἡ γοητεία.
ſcharmant χαρίεις, ἐπίχαρις.
Scharmützel *n* ὁ ἀκροβολισμός, ἡ ἀκροβόλισις, ἡ συμπλοκή, ἡ χειραψία.
ſcharmützeln, ſcharmutzieren ἀκροβολίζεσθαι (M.), ἀφιμαχεῖν.
Schärpe *f* ἡ ζώνη, τὸ περίζωμα.
Scharpie *f* τὸ μοτόν, ὁ μοτός (ὰ. *pl.*), τὸ τιλτόν.
Scharre *f* τὸ ξύστρον.
ſcharren ξαίνειν, ξύειν, (von Hühnern) σκαλεύειν, σκάλλειν, σκαριφᾶσθαι (M.).
Scharren *n* ἡ ξέσις, ἡ ξύσις, ἡ σκάλισις, ὁ σκαρισμός.
Scharte *f* ἡ διπλόη, eine ~ bekommen διπλοῦσθαι (P.), übtr. τὸ πταῖσμα, τὸ σφάλμα, τὸ πάθος, eine ~ auswetzen ἐπανορθοῦν (u. M.) σφάλμα.
Scharwache *f* οἱ περίπολοι, οἱ κωδωνοφόροι, οἱ κωδωνοφοροῦντες.
Schatten *m* 1. allg. ἡ σκιά, (der geworfene ~) τὸ σκίασμα, τὸ ἐπισκίασμα, (ſchattige Stelle) τὸ σύσκιον, ~ werfen ἀποσκιάζειν, σκιὰν ποιεῖν, einen ~ auf etw. werfen ἐπισκοτεῖν τινι (auch übtr.), j-n in den ~ ſtellen ἐπιπροσθεῖν τινι, ἀμαυροῦν τινα, ~ geben σκιὰν παρέχειν, im, unter dem ~ ἐν σκιᾷ, ὑπὸ σκιᾷ, im ~ ruhen ἐν σκιᾷ ἀναπαύεσθαι (M.), (in der Malerei) ἡ σκιά. τὸ σκίασμα, Licht und ~ malen σκιαγραφεῖν,

Digitized by Google

übtr. mit einem ~ ſtreiten σκιαμαχεῖν, ſich vor ſeinem eigenen ~ fürchten δεδιέναι τὴν ἑαυτοῦ σκιάν, einen leeren ~ fürchten δέος ἀδεὲς δεδιέναι, der Menſch iſt nichts als ein leerer ~ ὁ ἄνθρωπος οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ κούφη σκιά. — 2. (die Seele eines Verſtorbenen) ἡ ψυχή, ἡ σκιά, τὸ εἴδωλον.

ſchattenartig σκιοειδής, σκιώδης.

Schattenbild *n* ἡ σκιά, τὸ εἴδωλον, τὸ σκίασμα, τὸ φάσμα, τὸ φάντασμα.

Schattendach *n*, **-gang** *m* τὸ σκιάδιον.

Schattenkönig *m* ὁ Ἅιδης (Gott der Unterwelt), ὁ βασιλέως ὄνομα μόνον ἔχων od. κεκτημένος (König ohne Anſehen und Macht).

ſchattenlos ἄσκιος (2).

Schattenreich *n* ὁ ᾅδης, τὰ τῶν νεκρῶν, τὰ κάτω.

ſchattenreich εὔ-, πολύσκιος (2).

Schattenriß *m* τὸ σκιαγράφημα, einen ~ entwerfen σκιαγραφεῖν.

Schattenſeite *f* τὰ ὑπό od. ἐν σκιᾷ (an Körpern), τὰ σκοτεινά (in der Malerei), (das Nachteilige, ſchlechte Seite an etw.) τά τινος κακά.

Schattenſpiel *n* εἴδωλα καὶ σκιαί.

Schattenweiſer *m* ὁ γνώμων (ονος).

Schattenwerfen *n* ὁ ἀποσκιασμός.

Schattenzeiger *m* ὁ γνώμων (ονος).

ſchattieren σκιαγραφεῖν, σκιάζειν, ἀποσκοτοῦν.

Schattierung *f* ἡ σκιαγραφία, ὁ σκιασμός, ἡ σκιᾶς ἀπόχρωσις. [σκιος (2).]

ſchattig σκιερός, σκιώδης, κατά-, ἐπί-, ὑπό-, πολύ-]

Schatz *m* 1. ὁ θησαυρός (Ort zum Aufbewahren wie das Aufbewahrte), τὸ ταμιεῖον (Aufbewahrungsort, bſd. für den Staatsſchatz), τὰ ὑπάρχοντα od. ἀποκείμενα (vorhandener Geldvorrat), der öffentliche ~ τὸ δημόσιον, τὰ δημόσια χρήματα, königlicher ~ ἡ γάζα, einen ~ graben, heben ἀνορύττειν, ἀναπέμπειν od. ἀναιρεῖσθαι (M.) θησαυρόν, Schätze ſammeln συναγείρειν, συλλέγειν (u. M.) od. ἀθροίζειν θησαυρούς, θησαυρίζειν (u. M.) χρήματα od. πλοῦτον, j. der Schätze ſammelt θησαυροποιός. — 2. übtr. (wertvoller Gegenſtand, Koſtbarkeit) τὸ κειμήλιον, τὰ ἀγάλματα, ὁ θησαυρός. — 3. (Gemahl, Gemahlin) ὁ, ἡ γαμέτης. (Geliebter) τὰ παιδικά, (Geliebte) ἡ νύμφη, mein ~ (als Liebkoſungswort) ὦ φιλότης, ὦ φίλτατε, ὦ φιλτάτη, ὦ χρυσίον.

ſchätzbar (was geſchätzt wird, wertvoll iſt) τίμιος, ἐν τιμῇ ὤν, πολύτιμος (2), πολυτίμητος (2), πολλοῦ ἄξιος, ἀξιόλογος (2), ἀξιότιμος (2), (was ſich abſchätzen läßt) τιμητός. [*neutr. d. adj.*]

Schätzbarkeit *f* τὸ τίμιον, ἡ ἀξία, τὸ ἀξίωμα u. das]

Schätzchen *n* ἡ ἐρωμένη, τὸ χρυσίον.

ſchatzen τίμησιν ποιεῖσθαι (M.).

ſchätzen (den Wert einer Sache beſtimmen) τιμᾶν (u. M.) τι, καθιστάναι τὴν τιμήν τινος. ἀξιοῦν τι τιμῆς, (beurteilen) μετρεῖν, κρίνειν, δοκιμάζειν (j-n nach etw. τινὰ ἔκ τινος od. πρός τι). ὁρίζεσθαι (M.) τί τινι, ſich etw. zur Ehre ~ ἐν τιμῇ ἄγειν τι, φιλοτιμεῖσθαι (P.) ἐπί τινι od. ἔν τινι, τιμὴν νομίζειν τι, j-n glücklich ~ εὐδαιμονίζειν, μακαρίζειν τινά (wegen etwas τινός), etw. dem andern gleich ~ ἐν ἴσῳ τίθεσθαι od. ἡγεῖσθαι (M.) τι, (achten) τιμᾶν, προτιμᾶν, διὰ τιμῆς ἔχειν, ἐν τιμῇ ἄγειν, θεραπεύειν, σπουδάζειν περί τινα, hoch ~ πολλοῦ τιμᾶσθαι (M.), περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι (M.), ἐν μεγάλῳ τίθεσθαι, höher ~ περὶ πλείονος ποιεῖσθαι od. τιμᾶσθαι, ſehr hoch, am höchſten, über alles ~ περὶ πλείστου ποιεῖσθαι, πρὸ παντὸς δέχεσθαι od. αἱρεῖσθαι (M.), πρὸ πάντων ποιεῖσθαι od. ἡγεῖσθαι, gering ~ περὶ ὀλίγου ποιεῖσθαι, παρὰ μικρὸν od. ὀλίγον ποιεῖσθαι od. ἡγεῖσθαι, für nichts ~ παρ' οὐδὲν ποιεῖσθαι od. τίθεσθαι, ἐν οὐδενὶ λόγῳ τίθεσθαι, ὀλιγωρεῖν τινος.

ſchätzenswert πολλοῦ ἄξιος, τίμιος.

Schätzer *m* ὁ τιμητής. gew. *part.* d. Verben.

Schatzgraben *n*, **-gräberei** *f* ἡ θησαυρῶν ἀναπομπή.

Schatzgräber *m* ὁ θησαυροὺς ἀνορύττων od. ἀναπέμπων. [ἡ γάζα, τὸ γαζοφυλάκιον.]

Schatzkammer *f* ὁ θησαυρός, τὸ ταμιεῖον, königliche ~

Schatzkaſten *m* ἡ χρυσοῦ od. χρυσίου θήκη (gew. *pl.*), τὸ θησαυροφυλάκιον.

Schatzmeiſter *m* ὁ τῶν χρημάτων ταμίας od. φύλαξ (κος), ὁ θησαυροφύλαξ (κος), ~ ſein θησαυροφυλακεῖν. [τίμημα, ἡ εἰσφορά (Abgabe).]

Schatzung *f* ἡ τίμησις (Abſchätzung des Vermögens), τὸ

Schätzung *f* ἡ τιμή, ἡ τίμησις, (Hochachtung) ἡ θεραπεία, ἡ πολυωρία, ἡ ἀξίωσις, nach meiner ~ ὡς ἐμοὶ δοκεῖν, nach ungefährer ~ ὡς εἰκάσαι.

Schau *f* ἡ θέα, ἡ θεωρία, ἡ σκοπή, zur ~ ausſtellen ἐπιδεικνύναι (u. M.), προτίθεσθαι, das Zur-~-ſtellen ἡ ἐπίδειξις, öffentlich zur ~ ſtellen (bſd. um lächerlich zu machen) θεατρίζειν, ἐκθεατρίζειν, σκηνοβατεῖν, zur ~ tragen προφαίνειν.

Schaubühne *f* ἡ σκηνή, τὸ θεωρητήριον, ἡ θυμέλη.

Schauder, Schauer *m* ἡ φρίκη, τὸ ῥῖγος (letzteres auch Fieber~), ἡ φρικίασις, ὁ φρικιασμός, αἱ φρικίαι, τὰ φρίκια (vom Fieber), ~ empfinden, einen ~ bekommen φρίττειν, φρίκη λαμβάνει με, ~ erregen bei j-m φρίκην ἐμποιεῖν τινι.

ſchauderhaft φρικώδης, δεινός, φοβερός.

ſchaudern φρίττειν, vor j-m od. etw. ~ φρίττειν τινά od. τι, ὀρρωδεῖν τι, vor Kälte ~ φρίττειν ψύχει od. ὑπὸ ψύχους, vor dem Tode ~ ὀρρωδεῖν τὸν θάνατον, ohne zu ~ ἀφρικτί. (vom Fieberſchauer) φρικιᾶν, φρικοῦσθαι (P.), φρικάζειν.

ſchaudervoll ſ. ſchauderhaft.

ſchauen θᾶσθαι (M.), θεωρεῖν, βλέπειν, ὁρᾶν, mit Bewunderung ~ ὁρῶντα θαυμάζειν.

Schauen *n* ἡ θέα, ἡ θεωρία, ἡ σκοπή.

[1]Schauer *m* (der Seher) ὁ μάντις (εως).

[2]Schauer *m* ſ. Schauder.

Schauerfieber *n* ὁ φρικώδης πυρετός.

ſchau(e)rig, ſchauerlich ſ. ſchauderhaft.

ſchauern φρίττειν, ſ. ſchaudern.

ſchauervoll ſ. ſchauderhaft.

Schaufel *f* ἡ ἄμη, ἡ μάκελλα, τὸ λίστρον.

ſchaufeln συσκάπτειν, χοῦν.

Schaugepränge *f* ἡ πρόστασις, ἡ πομπή, ἡ θεωρία, ἡ λαμπρότης (ητος), ἡ μεγαλοπρέπεια.

Schaugerüſt *n* ἡ σκηνή, ὁ ὀκρίβας (αντος), τὸ θεωρητήριον, auch τὸ θέατρον (von dem man einem Schauſpiele zuſieht).

Schaukel *f* ἡ αἰώρα.

ſchaukeln *trans.* αἰωρεῖν, ταλαντεύειν, πάλλειν, διαπάλλειν, σαλεύειν, *intr.* αἰωρεῖσθαι (P.), ταλαντεύεσθαι (P.), σείειν, διασείεσθαι (P.), πάλλεσθαι (P.), σαλεύεσθαι (P.).

Schaukeln *n* ἡ αἰώρησις.

Schauluſt *f* τὸ φιλοθεώρον.

ſchauluſtig φιλοθεάμων, φιλοθέωρος (2).

Schaum *m* ὁ ἀφρός, ~ werfen ἀφρίζειν, in ~ verwandeln ἐξαφρίζειν, zu ~ geſchlagene Milch τὸ ἀφρόγαλα (ακτος).

ſchaumähnlich, -artig ἀφρώδης.

ſchaumbedeckt ἔπαφρος (2).

ſchäumen ἀφρίζειν, ἀφρεῖν, ἐξανθεῖν ἀφρῷ, (vom Meere) κυμαίνειν, (vom Weine) ζεῖν.

Schäumen *n* ὁ ἀφρισμός, zum ~ bringen ἐξαφρίζειν.

ſchäumend ἀφρώδης, ἀφριόεις.

ſchaumig ἀφρώδης.

Schaumkelle *f*, **-löffel** *m* ἡ ζωμήρυσις, τὸ ζωμάρυστρον.

Schauplatz *m* τὸ θέατρον (auch übtr.), übtr. gew. τὸ μέσον, z.B. vom ~ abtreten ἐκ μέσου γίγνεσθαι, (ſterben) ἀφανίζεσθαι (P.) ἐξ ἀνθρώπων, Aſien iſt der ~ des Krieges ἐν τῇ Ἀσίᾳ πολεμοῦσιν, den ~ des Krieges nach Aſien verlegen μετατιθέναι, μεταφέρειν od. ἀποστρέφειν τὸν πόλεμον εἰς τὴν Ἀσίαν.

Digitized by Google

Schauſpiel *n* (jede Darſtellung für das Auge) ἡ θέα, τὸ θέαμα, τὸ δρᾶμα, ein ~ geben od. gewähren θέαμα παρέχειν, ein ~ anſehen θέαμα ὁρᾶν od. θεᾶσθαι (M.), (Theaterſtück) τὸ δρᾶμα, ein ~ aufführen, geben θέαν ἐπιτελεῖν, εἰσάγειν δρᾶμα, (vom Dichter) διδάσκειν δρᾶμα, Aufführung eines ~s ἡ δράματος διδασκαλία, ~e dichten δραματοποιεῖν, δραματουργεῖν.
Schauſpieldichter *m* ὁ δραματοποιός, ὁ δραματουργός.
Schauſpieler *m* ὁ ὑποκριτής (a. übtr.), ὁ μῖμος, *pl.* auch οἱ ἀπὸ σκηνῆς, οἱ Διονυσιακοί od. περὶ τὸν Διόνυσον τεχνῖται, tragiſcher ~ ὁ τραγικός, ὁ τραγῳδός, komiſcher ~ ὁ κωμικός, ὁ κωμῳδός, erſter, zweiter, dritter ~ ὁ πρωταγωνιστής, ὁ δευτεραγωνιστής, ὁ τριταγωνιστής (ſpäter auch ὁ πρωτολόγος, ὁ δευτερολόγος, ὁ ὑστερολόγος).
Schauſpielergeſellſchaft, -truppe *f* ἡ τῶν ὑποκριτῶν ἑταιρεία.
Schauſpielerin *f* ἡ ἐν τῇ σκηνῇ ὑποκρινομένη γυνή (bei den Griechen wurden die weiblichen Rollen von Männern gegeben).
Schauſpielerkunſt *f* ἡ ὑποκριτικὴ τέχνη, ἡ ὑπόκρισις.
ſchauſpielermäßig ὑποκριτικός.
Schauſpielhaus *n* τὸ θέατρον, ein Platz im ~ ἡ θέα, einen ſolchen Platz kaufen ἀγοράζειν θέαν.
Schauſpielſucht *f* ἡ θεατρομανία.
ſchauſpielſüchtig φιλοθεάμων, θεατρομανής, ~ ſein θεατρομανεῖν.
Schauſtück *n* τὸ ἐπίδειγμα, ἡ ἐπίδειξις, τὸ ἄγαλμα.
Scheck *m*, **Schecke** *f* ὁ ποικίλος ἵππος.
ſcheckig ποικίλος.
ſcheel (ſchielend) ἰλλός, ἰλλώδης, übtr. φθονερός, κακοήθης, βάσκανος (2), ~ ſehen λοξὰ βλέπειν, j-n ~ anſehen ὑποβλέπειν, ὑφορᾶν τινα.
ſcheeläugig λοξόφθαλμος (2).
Scheelſucht *f* ὁ φθόνος, ἡ βασκανία.
ſcheelſüchtig φθονερός.
Scheffel *m* ὁ μέδιμνος, einen ~ haltend μεδιμναῖος, das Geld mit ~n meſſen σκάφαις ἐξαντλεῖν τὸ χρυσίον. μεδίμνῳ ἀπομετρεῖσθαι (M.) τὸ ἀργύριον.
Scheibchen *n* τὸ πλατυσμάτιον.
Scheibe *f* allg. ὁ κύκλος, ἡ πλάξ (κός), Wurf~ ὁ δίσκος, Töpfer~ ὁ τροχός, (von Brot, Fleiſch u. dgl.) τὸ τέμαχος.
ſcheibenförmig, -rund κυκλοειδής, δισκοειδής, τροχοειδής.
Scheide *f* ὁ κολεός.
Scheidebrief *m* τὸ ἀποστασίου βιβλίον, einen ~ ſchreiben ἀπόλειψιν γράφεσθαι (M.).
Scheidegruß *m* ὁ τελευταῖος ἀσπασμός.
Scheidekunſt *f* ἡ χυμευτικὴ τέχνη.
Scheidekünſtler *m* ὁ χυμικός.
Scheidemauer *f* τὸ διάφραγμα.
Scheidemünze *f* τὸ κέρμα, τὸ κερμάτιον.
Scheidemuſchel *f* ὁ σωλήν (ῆνος).
ſcheiden I *trans.* 1. (dem Raume nach) χωρίζειν, διαχωρίζειν, (örtlich durch eine Grenze) ὁρίζειν (τί τινος), (Teile eines Ganzen) διαιρεῖν, (durch eine Scheidewand) διαφράττειν, διατειχίζειν. — 2. (ſichten, ſondern) κρίνειν, διακρίνειν (von etw. τινός u. ἀπό τινος), ſich von etw. ~ χωρίζεσθαι (P.), ἀπαλλάττεσθαι (P.) τινος u. ἀπό τινος, eine Ehe ~ ἀπο- u. ἐκπέμπειν τὴν γυναῖκα (vom Manne geſagt), ἀπολείπειν τὸν ἄνδρα (von der Frau geſagt), ſich ~ (von Eheleuten) διαζεύγνυσθαι (P.). — II *intr.* 3. von j-m ~ ἀπιέναι ἀπό τινος, ἀπαλλάττεσθαι (P.) τινος od. ἀπό τινος. aus dem Leben ~ ἀπαλλάττειν u. ἀπαλλάττεσθαι (P.) τοῦ ζῆν, ἀπολείπειν τὸ ζῆν, ἀπιέναι ἐκ τοῦ βίου, ὑπεκχωρεῖν τοῦ βίου.
Scheidewand *f* τὸ διάφραγμα (eig. u. übtr.), τὸ διατείχισμα (eig.), ὁ ἐν μέσῳ od. διὰ μέσου τοῖχος (eig.), ὁ μεσότοιχος, τὸ διάζωμα (im animaliſchen Körper), durch eine ~ abſperren δια-, ἀντιφράττειν.
Scheidewaſſer *n* τὸ διακριτικὸν φάρμακον, τὸ λίτρου ὄξος.
Scheideweg *m* ἡ σχιστὴ ὁδός, ἡ τριοδος.
Scheidung *f* (Trennung) ὁ χωρισμός, ἡ διαχώρισις, ὁ διαχωρισμός, (Sonderung, Sichtung) ἡ διάκρισις, (Eheſcheidung) τὸ ἀποστάσιον, ἡ ἀπόπεμψις (von ſeiten des Mannes), ἡ ἀπόλειψις (von ſeiten der Frau), (Entfernung, Weggehen) ἡ ἀπαλλαγή, ἡ ἀποχώρησις.
Schein *m* 1 (Licht, Glanz) ἡ αὐγή, ἡ ἀπαυγή, τὸ αὔγασμα, τὸ φέγγος, ἡ λαμπρότης (ητος), einen ~ geben ἀπαυγάζειν, φαίνεσθαι (P.). — 2. (Anſchein, äußerer ~) ἡ ὄψις, τὸ εἶδος, ἡ ἰδέα, ἡ δόξα, dem ~e nach ἐκ τῆς ὄψεως, τὴν ὄψιν, ὡς ἔοικεν, ὡς δοκεῖ, λόγῳ, etw. zum ~e tun προσποιεῖσθαι (M.) τι, ὑποκρίνεσθαι (M.) τι, den ~ von etw. haben δοκεῖν εἶναί τι, gew. durch d. *part.* προσποιούμενος, προφασιζόμενος, z.B. unter dem ~e der Weisheit unterrichten προσποιούμενον σοφίαν διδάσκειν, es hat den ~ als ob etw. geſchehen werde δοκεῖν, κινδυνεύειν, ἐοικέναι mit *inf.* (auch perſönliche Konſtr. zulässig), nur zum ~e λόγου ἕνεκα, einen gewiſſen ~ für ſich haben ἔχειν εὐπρέπειάν τινα, das iſt nur ~ λόγος ταῦτα, προφάσεις αὗται εἰσιν, bloß auf den ~ berechnet ἐπιδεικτικός. — 3. ein ſchriftlicher ~ (ſchriftliche Beglaubigung) ἡ συγγραφή, ἡ ἀποχή (Quittung).
Scheinandacht *f* ἡ προσποίητος εὐφημία.
Scheinangriff *m* ἡ εἰς ἐπίδειξιν προσβολή, auf j-n einen ~ machen προσποιεῖσθαι (M.) ὁρμὴν ἐπί τινα, ὅσον ἀπὸ βοῆς ἕνεκα προσβάλλειν τινί.
ſcheinbar δοκῶν, προσποίητος (2), πλαστός, (einen Schein für ſich habend) εἰκώς, εὐπρεπής, das Scheinbare τὸ εἰκός.
Scheinbarkeit *f* ἡ εὐπρέπεια, d. *neutr.* d. vorh. *adj.*
Scheinbewegung *f* ἡ εἰς ἐπίδειξιν ὁρμή, ἡ ἐπίδειξις (militäriſch), eine ~ machen ἐπίδειξιν ποιεῖσθαι (M.).
Scheinbeweis *m* τὸ σόφισμα.
Scheinbild *n* τὸ κενὸν εἴδωλον, τὸ φάσμα, τὸ φάντασμα, (Schatten) ἡ σκιά.
ſcheinen (leuchten, Licht od. Glanz von ſich geben) λάμπειν (u. M.), φαίνειν, φωτίζειν, φέγγειν (u. M.), ~ laſſen ἀναφαίνειν, auf etw. ~ ἐπιλάμπειν τινί, anfangen zu ~ ἐκλάμπειν, (von dem Eindruck auf die Sinne, ſich äußerlich zeigen, wahrnehmen, erkennen laſſen) φαίνεσθαι (P.) mit *inf.*, (der Meinung, Vorausſetzung nach eine gewiſſe Beſchaffenheit haben) ἐοικέναι, δοκεῖν, κινδυνεύειν mit *inf.*, es ſcheint als ob durch d. perſönliche Konſtr. von δοκεῖν, φαίνεσθαι mit *inf.*, z.B. es ſcheint als ob er etw. iſt δοκεῖ εἶναί τι, wie es ſcheint κατὰ τὸ εἰκός. ὡς ἔοικεν, εἰκότως, auch mir ſcheint es συνδοκεῖ μοι, wie es mir ſcheint ὥς γ' ἐμοὶ φαίνεται, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ od. δοκεῖν.
Scheinfreund *m* ὁ προσποίητος φίλος, ὁ προσποιούμενος φιλίαν.
Scheinfreundſchaft *f* ἡ προσποίητος od. οὐκ ἀληθὴς φιλία.
Scheinfriede *f* ἡ οὐ βεβαία od. οὐ πιστὴ εἰρήνη.
ſcheinfromm ὁ προσποιούμενος εὐσέβειαν.
Scheinfrömmigkeit *f* ἡ προσποίητος od. πλαστὴ εὐσέβεια.
Scheingefecht *n* ἡ σκιαμαχία.
Scheingelehrſamkeit *f* ἡ προσποίητος πολυμαθία, ἡ δοκοῦσα σοφία.
ſcheingelehrt ὁ προσποιούμενος πολυμαθὴς εἶναι.
Scheinglaube *m* ἡ προσποίητος πίστις.
Scheingrund *m* ἡ πρόφασις, ἡ οὐκ οὖσα αἰτία. Scheingründe angeben, vorbringen προφασίζεσθαι (M.).
Scheingut *n* τὸ δοκοῦν od. νομιζόμενον ἀγαθόν.
ſcheinheilig ὁ προσποιούμενος χρηστότητα.
Scheinheiligkeit *f* ἡ προσποίητος od. πλαστὴ χρηστότης (ητος).
Scheinheirat *f* οἱ πλαστοὶ γάμοι.
Scheinhinterhalt *m* ἡ ψευδενέδρα.
Scheinkauf *m* ἡ ψευδὴς ὠνή.
ſcheinklug κενόσοφος, δοξόσοφος, δοκησίσοφος (ſämtl. 2), προσποιούμενος σοφὸς εἶναι.
Scheinklugheit *f* ἡ κενοσοφία, ἡ δοξοσοφία, ἡ δοκησισοφία u. d. *neutr.* d. vor. *adj.*

Digitized by Google

Scheinkörper *m* τὸ εἴδωλον.
Scheinliebe *f* ὁ προσποίητος ob. πλαστὸς ob. κίβδηλος ἔρως (ωτος).
Scheinphiloſoph *m* ὁ προσποιούμενος φιλόσοφος εἶναι.
Scheinrecht *n* τὸ εὔπρεπές.
Scheinrückzug *m* ἡ προσποίητος ἀναχώρησις, einen ~ machen προσποιεῖσθαι (M.) ἀναχώρησιν.
Scheintod *m* ἡ λιποψυχία, ἡ ἀψυχία.
ſcheintot λιπόψυχος (2), ~ ſein λιποψυχεῖν, ἀψυχεῖν, δοκεῖν εἶναι νεκρόν, κεῖσθαι ὥσπερ νεκρὸν ob. ἄψυχον, νεκρῷ ἐοικέναι.
Scheintugend *f* ἡ προσποίητος ob. ψευδὴς ἀρετή ob. ἀνδραγαθία.
Scheinübel *n* τὸ δοκοῦν ob. νομιζόμενον κακόν.
ſcheinweiſe δοξόσοφος (2).
Scheinweisheit *f* ἡ δοξοσοφία.
ſcheißen χέζειν, auf etw. ~ κατατιλᾶν τινος, προστιλᾶν τι, in etw. ~ ἐντιλᾶν τινι.
ſcheißern χεζητιᾶν, χεσείειν.
Scheißkerl *m* ὁ χεσᾶς (άντος). [διον, τὸ σχιζίον.
Scheit *n* ἡ σχίζα, ἡ σχίδη, ὁ σχίδαξ (κος), τὸ σχίδιον.
Scheitel *m* ἡ κορυφή, τὸ τῆς κεφαλῆς ἄκρον.
ſcheiteln (die Haare) διαιρεῖν ob. διακρίνειν τὴν κόμην, geſcheiteltes Haar ἡ διακριδὸν ἠσκημένη κόμη.
Scheiteln *n* (der Haare) ἡ κόμης διάκρισις.
Scheitelpunkt *m* ἄκρα ἡ κορυφή, auch bloß ἡ κορυφή, (auch übtr.), im ~ κατὰ κορυφήν.
Scheitelriemen *m* (beim Pferde) ἡ κορυφαία.
Scheitelwinkel *m* ἡ κατὰ κορυφὴν γωνία.
Scheiterhaufen *m* ἡ πυρά, ἡ πυρκαϊά, einen ~ errichten πυρὰν νεῖν, συννεῖν, ποιεῖν, den ~ anzünden τὴν πυρὰν ὑφάπτειν, auf den ~ bringen, legen ἐπιτιθέναι ἐπὶ τὴν πυράν.
ſcheitern (von Schiffen u. Schiffern) ναυαγεῖν, (von Schiffen) ῥήγνυσθαι, διαρρήγνυσθαι (P.), an etw. ~ ὀκέλλειν, ἐποκέλλειν εἴς τι, übtr. (von Unternehmungen und dgl.) ἀνατρέπεσθαι (P.), es ſcheitert mir etw. σφάλλομαί τινος ob. ποιῶν τι, ἀποτυγχάνω τινός, ἀτυχῶ τινος.
Scheitholz *n* τὰ σχιστὰ ξύλα.
Schelle *f* ὁ κώδων (ωνος), τὸ κρόταλον.
ſchellen κωδωνίζειν, κροταλίζειν.
Schellen *n* ὁ κωδωνισμός, ὁ κροταλισμός.
Schellengeläute *n* οἱ κώδωνες, τὰ κρόταλα.
Schellfiſch *m* ὁ ἥπατος.
Schellkraut *n* τὸ χελιδόνιον.
Schelm *m* ὁ πανοῦργος, ὁ κακοῦργος, ὁ ἀπατεὼν (ῶνος, Betrüger), armer ~ ταλαίπωρος, ἄθλιος (ἄνθρωπος), du ~ (in ſcherzhafter Anrede) ὦ μιαρέ, zum ~ werden ἐξίστασθαι τῶν πιστῶν, ἀπατᾶν τὴν πίστιν.
Schelmenſtück *n* ἡ πανουργία, τὸ πανούργημα, τὸ κακούργημα, ein ~ begehen, ausführen πανουργεῖν, κακουργεῖν.
Schelmerei *f* ἡ πανουργία, ἡ κακουργία.
ſchelmiſch πανοῦργος (2), κακοῦργος (2), (im milderen Sinne) γλαφυρός, (betrügeriſch) ἀπατηλός. (liſtig) δολερός, ~ lächeln γλαφυρὸν μειδιᾶν.
ſchelten (ſchmähen) λοιδορεῖν τινα, λοιδορεῖσθαι (M.) τινι, κακῶς λέγειν τινά, κακολογεῖν u. κακίζειν τινά, ὀνειδίζειν τινί, (tadeln) μέμφεσθαι (M.) τινι, ψέγειν τινά, ἐγκαλεῖν τινι, (anſchelten) ἐπιτιμᾶν, ἐπιπλήττειν τινί, j-n hinter dem Rücken ~ διαβάλλειν τινά, j-n einen Dieb ~ ἀποκαλεῖν τινα κλέπτην.
Schelten *n* ἡ κακολογία, ἡ λοιδορία, ἡ λοιδόρησις, ἡ ἐπιτίμησις, ὁ φόγος, ὁ ὀνειδισμός, ἡ διαβολή.
Scheltrede *f*, **-wort** *n* ὁ κακὸς λόγος, τὸ λοιδόρημα, τὸ ὀνείδισμα.
Schemel *m* ὁ θρᾶνος, τὸ ὑπόβαθρον, τὸ σκολύθριον, ὁ σκόλυθρος, τὸ ὑποπόδιον.
Schenk *m* ὁ οἰνοχόος, ~ ſein οἰνοχοεῖν.
Schenke *f* τὸ καπηλεῖον.
Schenkel *m* τὸ σκέλος, ὁ μηρός, (am Zirkel) ἡ κεραία, kleiner ~ ὁ σκελίσκος, ohne ~ ἀσκελής, mit langen ~n μακροσκελής.
Schenkelband *n*, **-binde** *f* ἡ περισκελίς (ίδος).
Schenkelbein *n* τὸ σκέλος.
Schenkelknochen *m* τὸ τοῦ σκέλους ὀστοῦν.
ſchenken δωρεῖσθαί (M.) τινί τι, διδόναι τινί τι, als Gnadengeſchenk χαρίζεσθαί (M.) τινί τι, j-m nichts ~ οὐδὲν συγχωρεῖν τινι, j-m das Leben ~ συγχωρεῖν τινι τὸν βίον, j-m die Schuld ~ ἀφιέναι τινὰ τοῦ χρέους ob. τινί τὸ χρέος, j-m die Strafe ~ ἀπολύειν τινὰ τῆς δίκης ob. ζημίας, j-m das Bürgerrecht ~ δωρεῖσθαί τινι τὴν πόλιν, τιμᾶν τινα τῇ πολιτείᾳ, διδόναι τινὶ τὴν πολιτείαν, j-m etw. ~ (angedeihen laſſen, j-n durch ein Geſchenk ehren) τιμᾶν ob. κοσμεῖν τινά τινι, j-m Vertrauen ~ πιστεύειν τινί, ἀξιοῦν τινα πίστεως, j-m Gehör ~ ἀκούειν, ὑπακούειν τινός, j-m volle Achtung ~ πολλὴν αἰδῶ νέμειν τινί, einer der gern ſchenkt δωρητικός, δωρηματικός.
Schenker *m* durch d. *part.* der vor. Verben.
Schenkkanne *f* ἡ πρόχους.
Schenktiſch *m* τὸ κυλικεῖον.
Schenkung *f* ἡ δωρεά, τὸ δώρημα, τὸ δῶρον, ἡ δόσις.
Schenkwirt *m* ὁ κάπηλος, ~ ſein καπηλεύειν.
Schenkwirtin *f* ἡ καπηλίς (ίδος).
Schenkwirtſchaft *f* τὸ καπηλεῖον (als Lokal), ἡ καπηλεία (als Gewerbe).
Scherbe *f* τὸ ὄστρακον, τὸ θραῦμα (letzteres jedes zerbrochene Stück).
ſcherbenähnlich, -artig ὀστρακώδης.
Scherbengericht *n* ὁ ὀστρακισμός, Abſtimmung durch das ~ ἡ ὀστρακοφορία, durch das ~ verbannen ὀστρακίζειν, ἐξοστρακίζειν, Verbannung durch das ~ ὁ ἐξοστρακισμός.
Scherbenſpiel *n* ἡ ὀστρακίνδα παιδιά, ἡ ὀστράκου περιστροφή.
Scherchen *n* τὸ ψαλίδιον.
Schere *f* ἡ ψαλίς (ίδος, Bart~), ἡ κουρίς (ίδος, Schaf~), die ~ des Krebſes ἡ τοῦ καρκίνου χηλή, mit der ~ abſchneiden ἀποψαλίζειν.
ſcheren κείρειν, ἀποκείρειν, ξυρεῖν, ξυρᾶν, ſich ~, ſich ~ laſſen κείρεσθαι, ἀποκείρεσθαι, ξυρεῖσθαι (P.), (von Schafen) πέκειν, πεκτεῖν, übtr. πράγματα oder ἀσχολίαν παρέχειν τινί, ἐνοχλεῖν τινι, ſich fort~ ἔρρειν, Sprichw. ſein Schäfchen ~ ἀποκείρειν τὰ πρόβατα, alles über einen Kamm ~ τῷ αὐτῷ μέτρῳ πάντα ἀπομετρεῖσθαι (M.).
Scheren *n* ἡ κουρά.
Scherer *m* ὁ κουρεύς.
Schererei *f* τὰ πράγματα, ἡ ἀσχολία, ὁ πόνος, τό ἔργον.
Schererin *f* ἡ κουρεύτρια.
Scherflein *n* τὸ κερμάτιον, τὸ νομισμάτιον, (Beitrag) ὁ ἔρανος, für j-n ein ~ beitragen ἔρανον εἰσφέρειν τινί, übtr. ſein ~ zu etw. beitragen συλλαμβάνειν (u. M.) τινός, συμπροθυμεῖσθαί (P.) τι ob. *inf.*
Scherge *m* ὁ δημόσιος, ὁ ὑπηρέτης.
Schermeſſer *m* τὸ ξυρόν, ὁ ξυρός, ἡ κουρὶς (ίδος), ἡ μαχαιρὶς (ίδος), ἡ κουρικὴ μάχαιρα.
Scherwolle *f* (Abfall beim Tuchſcheren) τὸ γνάφαλον.
Scherz *m* ἡ παιδιά, ἡ παιγνία, τὸ παίγνιον, (im Reden ob. Handeln) τὸ γελοῖον, ὁ γέλως (ωτος). ein feiner ~ ὁ ἀστεῖος λόγος, aus, im ~ μετὰ παιδιᾶς ob. durch d. *part.* παίζων, gewöhnlicher, gemeiner ~ ἡ βωμολοχία, harmloſe, unſchuldige ~e ἀνεπαχθῆ σκώμματα, ohne ~ σπουδῇ, σπουδαίως, des ~es halber παιδιᾶς χάριν, ſeinen ~ mit etw. treiben παίζειν τι u. εἴς τι f. ſcherzen; genug der ~e καὶ ταῦτα μὲν πεπαίσθω ἡμῖν, ~ verſtehen, vertragen σκώμματα φέρειν. meinſt du das im Ernſt oder ~? πότερον σπουδάζεις ταῦτα ἢ παίζεις;
ſcherzen παίζειν. (in der Rede) σκώπτειν, γελοιάζειν, ſein ~ χαριεντίζεσθαι (M.), mit j-m ſcherzen παίζειν πρός τινα, über etw. ~ παίζειν ob. σκώπτειν εἴς τι.
Scherzen *n* ἡ παιδιά ob. Verben, feines ~ ὁ χαριεντισμός ob. Verben.
Scherzgedicht *n* τὸ παίγνιον.
ſcherzhaft παιγνιώδης, σκωπτικός, γελοῖος, ἀστεῖος (von Perſonen u. Sachen), παίγνιος (2), εὔχαρις (von Sachen), ~e Rede ὁ γελοῖος ob. ἀστεῖος λόγος, τὸ

Digitized by Google

σκῶμμα, ~es Wesen τὸ παιγνιῶδες, ein ~es Wesen an sich haben ἀστεῖον εἶναι, ἀστεΐζεσθαι (M.).

Scherzhaftigkeit *f* b. *neutr.* der vor. *adj.*

scherzliebend φιλοπαίγμων.

Scherzrede *f*, **-wort** *n* τὸ σκῶμμα, ὁ παιγνιώδης λόγος.

scherzweise μετὰ παιδιᾶς.

scheu εὐλαβής, ὀκνηρός, φοβερός, (feige) δειλός, (von Tieren) δυσωπούμενος, ὑποπτήσσων, ψοφοδεής (bſd. von einem Pferde, das ſich leicht vor einem Geräuſch fürchtet), ~ machen ταράττειν, διαταράττειν, κατα-, ἐκπλήττειν, ~ werden b. P., ~ ſein δυσωπεῖσθαι (P.), εὐλαβεῖσθαι (P.), ὀκνεῖν.

Scheu *f* (Furcht) ὁ φόβος, τὸ δέος, (Furchtſamkeit) ἡ ὀρρωδία, (Zögern) ὁ ὄκνος, (Behutſamkeit) ἡ εὐλάβεια, die ~ ablegen ἐκδύεσθαι (M.) φόβον, ~ vor etw. haben φοβεῖσθαί (P.), ὀκνεῖν τι, ſ. ſcheuen; ohne ~ ἄοκνος (2), ἄφοβος (2), (ſittliche ~, Schamhaftigkeit) ἡ αἰδώς (οῦς), ἡ αἰσχύνη, ἡ αἰδημοσύνη, ohne ~ ἀναιδής (*adv.* -ῶς), ἀναίσχυντος (2, *adv.* -ως), ~ haben vor etw. ſ. ſcheuen.

Scheuche *f* τὸ φόβητρον, τὸ προβασκάνιον.

ſcheuchen φοβεῖν, ἐκφοβεῖν, φόβον ἐμβάλλειν τινί, σοβεῖν, ἀποσοβεῖν.

Scheuchen *n* durch Verben.

ſcheuen 1. (fliehen, meiden) φεύγειν, ἀποτρέπεσθαι (M.), die Arbeit ~ φεύγειν τὸν πόνον, (ſich fürchten) ὀρρωδεῖν, κατορρωδεῖν, φοβεῖσθαί (P.), δεδοικέναι (δεδιέναι), εὐλαβεῖσθαι (P.) τινά u. τι, the Recht und ſcheue niemand δίκαια δρᾶσον μηδενὸς ἐντρεπόμενος, ſcheue die Menſchen nicht μὴ φοβοῦ τοὺς ἀνθρώπους, ſich ~ aus Achtung αἰδεῖσθαί (P.), αἰσχύνεσθαί (P.) τινα u. τι, Gott ~ σέβειν u. σέβεσθαι (M.) θεόν, εὐσεβεῖν περὶ θεόν, ſich ~ etw. zu tun αἰσχύνεσθαι mit *inf.* — 2. (ſcheu ſein, bſd. vom Pferde) πτύρεσθαι (P.).

Scheuer *f* τὸ σιτοβολεῖον, ὁ σιτοβολών (ῶνος), ἡ σιτοθήκη.

ſcheuern 1. καθαίρειν (reinigen), σαίρειν (fegen), σμῆν, ἀποσμῆν, ἀποσμήχειν, (mit dem Schwamme) σπογγίζειν, ἀποσπογγίζειν. — 2. (reiben) τρίβειν, ἀπο-, παρατρίβειν.

Scheuern *n* ἡ σμῆξις, ἡ κάθαρσις, gew. durch Verben.

Scheuklappe *f*, **-leder** *n* τὰ παρώπια, τὰ ἀνθήλια.

Scheune *f* ſ. Scheuer.

Scheuſal *n* τὸ μίασμα, τὸ κάθαρμα, ὁ ἀλάστωρ (ορος), τὸ βδέλυγμα, ὁ βδελυρός, ὁ κατάπτυστος, (Mißgeburt) τὸ τέρας (ατος).

ſcheußlich μυσαρός, βδελυρός, αἰσχρός, ſich ~ betragen βδελυρεύεσθαι (M.).

Scheußlichkeit *f* ἡ βδελυρία, ἡ αἰσχρότης (ητος), gew. b. *neutr.* d. *adj.*

Scheuwerden *n* durch Verben, ſ. Scheu.

Schicht *f* (Lage, Reihe) ἡ ἐπιβολή, τὸ σύναγμα, (Ruhe, Ende) ἡ παῦλα, ~ machen (bei Bergleuten) ἀνα-, ἀποπαύεσθαι (M.) τοῦ ἔργου od. τοῦ πόνου.

ſchichten κόσμῳ od. φορμηδὸν συντιθέναι od. συνάγειν, Holz zum Scheiterhaufen ~ νεῖν ξύλα, νεῖν πυράν.

ſchichtweiſe φορμηδόν.

ſchicken 1. πέμπειν, ἀπο-, ἐκπέμπειν (allg. ſenden, weg-, ausſchicken), στέλλειν, ἀποστέλλειν (Schiffe, Geſandte und dgl.), ἐπιστέλλειν (beſ. ſchriftliche Aufträge, Briefe), διαπέμπειν (nach verſchiedenen Richtungen ~), ὑποπέμπειν (heimlich ~), an j-n ~ πέμπειν πρός od. παρά τινα, nach j-m ~ μεταπέμπεσθαί (M.) τινα, ins Gefängnis ~ παραδιδόναι εἰς φυλακήν, in die Verbannung ~ φυγαδεύειν, auf die Jagd ~ ἐκπέμπειν ἐπὶ θήραν, etw. in die Welt ~ διαδιδόναι τι, ἐκφέρειν τι εἰς τὸ φῶς, (von einem Buche) ἐκδιδόναι τι, j-n auf Reiſen ~ ἐκπέμπειν τινὰ ἐπὶ πορείαν, j-m einen andern über den Hals ~ πέμπειν τινὰ ἐπί τινα. — 2. (verhängen, fügen, von der Gottheit) νέμειν, διδόναι, ἐφιέναι, es ſchickt ſich (trägt ſich zu) συμβαίνει mit *inf*, τυγχάνει mit *part.*, ſich zu etw. ~ (ſich bereiten zu etw.) παρασκευάζεσθαί (M.) τι oder πρός τι oder ἐπί τι, ἑτοιμάζειν τι, ſich zur Reiſe ~ παρασκευάζεσθαι ὡς ἐπὶ πορείαν, ἑτοιμάζειν τὴν πορείαν. — 3. (paſſend ſein zu etw.) ἐπιτήδειον εἶναι πρός τι, εὐάρμοστον εἶναι πρός τι, οἰκείως ἔχειν πρός τι, ſich nicht zu etw. ~ ἀνεπιτήδειον εἶναί τινι od. πρός τι, ἀλλότριον εἶναί τινος, ſich in etw. ~ εἴκειν τινί, ἐνδιδόναι τινί, συγχωρεῖν τινι, ὑπομένειν τι, ſich in alles ~ εὐάρμοστον ἑαυτὸν παρέχειν ἐν πᾶσιν, es ſchickt ſich (geziemt ſich für j-n) πρέπει, προσήκει, καλόν ἐστι, καλῶς ἔχει τινί mit *inf.*

Schicken *n* ἡ πέμψις, ἡ ἀποστολή, gew. durch Verben.

ſchicklich (paſſend, bequem) ἐπιτήδειος, ἁρμόττων, προσ-, καθήκων, δίκαιος, ἄξιος, καίριος, ἐπικαίριος (2), ἐπίκαιρος (2, die letzten drei bſd. von der Zeit), auf ~e Art, Weiſe προσηκόντως, ἀξίως, zur ~en Zeit καιρίως, πρὸς od. εἰς καιρόν, (wohlanſtändig) πρέπων, εὐπρεπής, πρεπώδης, κόσμιος, καλός, auf ~e Art, Weiſe πρεπόντως, εὐπρεπῶς, κοσμίως, κόσμῳ, καλῶς, κατὰ τὸ πρέπον.

Schickſal *n* 1. (waltende Macht) ἡ τύχη, ἡ ἀνάγκη, das ~ will es, es iſt vom ~ beſtimmt πέπρωται, εἵμαρται, πεπρωμένον od. εἱμαρμένον ἐστί, (j-m τινί oder *inf.*). — 2. (Lebenslos) ἡ τύχη, ἡ μοῖρα, ἡ πεπρωμένη, ἡ εἱμαρμένη, τὸ εἱμαρμένον, τὸ πεπρωμένον, ein gutes, glückliches ~ ἡ καλὴ τύχη, ἡ εὐτυχία, ein ſchlimmes, unglückliches ~ ἡ κακὴ τύχη, ἡ κακοτυχία, ſich in ſein ~ fügen εἴκειν τῇ τύχῃ, mit ſeinem ~ unzufrieden ſein ἀγαπᾶν τὴν τύχην, mit ſeinem ~ unzufrieden ſein μέμφεσθαι (M.) τῇ τύχῃ, μεμψιμοιρεῖν, der mit ſeinem ~ unzufrieden iſt μεμψίμοιρος (2), Unzufriedenheit mit ſeinem ~ ἡ μεμψιμοιρία. — 3. (Begegnis) τὸ συμβάν (άντος, j-s τινί), ἡ συμφορά, ἡ τύχη, τὸ πάθος (oft auch *pl.*), gew. durch den bloßen Artikel τὰ ohne *subst.*, ſ. B. die ~e der Menſchen τὰ τῶν ἀνθρώπων, τὰ ἐν ἀνθρώποις, τὰ ἀνθρώπινα, das ~ einer Stadt τὰ τῆς πόλεως od. περὶ τὴν πόλιν, τὰ περὶ τὴν πόλιν γενόμενα, ich habe das ~ gehabt zu … συμβέβηκέ μοι mit *inf.*, mannigfache ~e haben πολλῶν κακῶν πειρᾶσθαι, viele traurige ~e erleben πολλαῖς συμφοραῖς χρῆσθαι od. περιπίπτειν, ſein ~ j-m überlaſſen, anheimſtellen τὰ καθ' ἑαυτὸν ἐπιτρέπειν τινί, j-n ſeinem ~ überlaſſen προΐεσθαί τινα.

Schickſalsbeſtimmung *f* τὸ εἱμαρμένον, ἡ θεία μοῖρα od. ἀνάγκη.

Schickſalsbuch *n*: es ſteht im ~ geſchrieben εἵμαρται, πέπρωται, εἱμαρμένον od. πεπρωμένον ἐστίν.

Schickſalsſchlag *m* ἡ συμφορά, *pl.* auch τὰ τῆς τύχης, τὰ παρὰ τῆς τύχης.

Schickſalstragödie *f* ἡ πάντα εἰς τύχην ἀναφέρουσα τραγῳδία.

Schickung *f* ἡ μοῖρα, ἡ τύχη, τὸ συμβάν (άντος), durch göttliche ~ θείᾳ μοίρᾳ, ἐκ θεοῦ (ἐκ θεῶν), θείως, die göttliche ~ τὰ πρὸς θεοῦ (θεῶν) συμβάντα, τὰ παρὰ θεοῦ (θεῶν) δεδομένα.

Schiebekarren *m* τὸ ὠστὸν ὄχημα, ἡ μονότροχος ἅμαξα.

ſchieben κινεῖν, ἀπο-, προκινεῖν, ὠθεῖν, προωθεῖν, von belebten Gegenſtänden auch ἐλαύνειν, etw. in die Länge, auf die lange Bank ~ (Sprichw.) ἀναβάλλεσθαί (M.) τι, ἀναβολὴν ποιεῖσθαί (M.) τινος, die Schuld auf j-n ~ ἐπάγειν oder ἐπιφέρειν τὴν αἰτίαν τινί, ἐπαιτιᾶσθαί (M.) τινά τινος, auf etw. ἀναφέρειν τὴν αἰτίαν ἐπί τι.

Schieben *n* ἡ κίνησις, gew. durch Verben.

Schieber *m* (als Werkzeug der Bäcker) τὸ σκάλευθρον, τὸ σπάλαθρον, (zum Zumachen) τὸ ἐπίβλημα (allg.), ὁ ἐπιβλής (ῆτος), τὸ ἔμβολον (Riegel).

Schiedsgericht *n* οἱ διαιτηταί.

Schiedsmann, -richter *m* ὁ διαιτητής, ὁ διαλλακτής, (bei Kampfſpielen) ὁ βραβεύς, ὁ βραβευτής, ~ ſein διαιτᾶν τινι u. τινα, ~ in einer Sache ſein κρίσιν ποιεῖσθαι (M.) περί τινος, διακρίνειν τι, vom ~ verurteilt werden ὀφλεῖν τὴν δίαιταν, vor den ~ gehörig διαιτήσιμος (2).

Digitized by Google

Schiedsrichteramt *n* ἡ δίαιτα, ἡ βραβεία.
ſchiedsrichterlich διαιτητικός, διαιτήσιμος (2), ~e Entſcheidung ἡ δίαιτα.
Schiedsrichterſpruch *m* ἡ δίαιτα.
ſchief 1. (nicht gerade. ſchräg) πλάγιος, σκολιός, λοξός, ἐγκάρσιος (2), ἐπικλινής, σκαληνός, ~e Stellung, Lage, Richtung ἡ λοξότης, ἡ πλαγιότης (ητος), ἡ ἔγκλισις u. d. *neutr.* d. *adj.*, ~ machen λοξοῦν, σκαληνοῦν, πλαγιάζειν, ~ gehen λοξοπορεῖν. — 2. (falſch, verkehrt) οὐκ ὀρθός, σκαιός. ἄτοπος (2), eine ~e Anſicht οὐκ ὀρθὴ od. οὐ δικαία γνώμη, eine ~e Anſicht haben οὐκ ὀρθῶς γιγνώσκειν od. κρίνειν, eine ~e Wendung nehmen ἀποκλίνειν εἰς od. πρὸς τὸ χεῖρον, οὐκ ὀρθῶς od. οὐκ εἰς καλὸν ἀποβαίνειν, etw. ~ aufnehmen οὐκ ὀρθῶς od. σκαιῶς ὑπολαμβάνειν τι, j-n ~ anſehen λοξὰ βλέπειν εἴς τινα, übtr. ὑποβλέπειν u. ὑφορᾶν (u. M.) τινα.
Schiefe *f* ἡ σκολιότης, ἡ πλαγιότης, ἡ λοξότης (ητος), gew. d. *neutr.* d. *adj.*
Schiefer *m* ὁ σχιστὸς λίθος, (Splitter) τὸ **κλάσμα**, ὁ σκόλοψ (πος), ἡ σχίδη.
Schieferbruch *m* ἡ λιθοτομία σχιστῶν λίθων.
Schieferdach *n* ἡ στέγη σχιστῶν λίθων.
Schieferhauer *m* ὁ λιθοτόμος.
ſchieferig σχιστός.
Schieferplatte *f* ἡ πλάξ (κός) σχιστοῦ λίθου.
Schieferſtein *m* ὁ σχιστὸς λίθος.
Schiefertafel *f* ὁ πίναξ (κος) σχιστοῦ λίθου.
Schiefmachen *n* ὁ πλαγιασμός.
ſchielen λοξὰ βλέπειν, πλαγίοις τοῖς ὀφθαλμοῖς ὁρᾶν, διαστρέφεσθαι (P.) τοὺς ὀφθαλμούς. (als Geſichtsfehler) ἰλλώπτειν, ἰλλαίνειν, στραβίζειν, auf j-n ~ ὑποβλέπειν u. ὑφορᾶν τινα.
Schielen *n* ἡ ἰλλωσις, ὁ στραβισμός.
ſchielend ἰλλός, στραβός, ~e Augen διάστροφοι ὀφθαλμοί.
Schienbein *n* ἡ κνήμη.
Schiene *f* 1. (am Rade) ἡ κνημίς (ῖδος), τὸ ἐπίσωτρον, ὁ κανθός, (bei den Ärzten) ὁ νάρθηξ (κος), ἡ πλάστιγξ (γγος), ὁ σωλήν (ῆνος), τὸ ἔρμασμα. — 2. (Beinſchiene) ἡ κνημίς (ῖδος).
ſchienen 1. (ein Rad) περιβάλλειν ἐπίσωτρα, κνημῖδα od. κανθόν, (ein zerbrochenes Glied) ναρθηκίζειν, ἁρμάζειν, ἁρματίζειν, καλαμοῦν, συνδεῖν. — 2. (Beinſchienen anlegen) περιτιθέναι (bzw. M.) κνημῖδας.
Schienen *n* (eines gebrochenen Gliedes) ὁ ἁρμασμός.
ſchier μικροῦ, σχεδόν τι. σχεδόν. παρὰ μικρόν, παρ' ὀλίγον, μικροῦ od. ὀλίγου δεῖν, ~ wie παραπλήσιον mit *dat.*
Schierling, Schierlingstrank *m* τὸ κώνειον, den Schierlingstrank, Schierlingsbecher trinken τὸ κώνειον πίνειν.
ſchießen I *trans.* βάλλειν, (mit dem Bogen) τοξεύειν, (mit dem Wurfſpieß) ἀκοντίζειν, Pfeile ~ τοξεύματα βάλλειν, Tiere ~ καταβάλλειν θηρία, über den Haufen ~ καταβάλλειν, κατακοντίζειν, κατατοξεύειν, βαλόντα ἀναιρεῖν, nach j-m, nach etw., auf j-n, auf etw. ~ βάλλειν ἐπί τινα (τι), ἐπί τινος, τοξεύειν εἴς τινα, κατά τινος (εἴς, πρός, ἐπί τι), j-n ~ βάλλειν, τοξεύειν, ἀκοντίζειν τινά, j-n in den Kopf ~ τινὰ εἰς oder κατὰ τὴν κεφαλήν, τὴν κεφαλήν τινος. — II *intr.* (ſich ſchnell bewegen) φέρεσθαι (P.), ὁρμᾶσθαι (P.), in die Höhe ~ (wachſen) αὐξάνεσθαι (P.), ἐπίδοσιν λαμβάνειν, προφέρεσθαι (P.) εἰς τὸ μῆκος, in den Samen ~ ἐκσπερματοῦσθαι (P.), ins Laub ~ φυλλομανεῖν, die Zügel ~ laſſen ἀνιέναι (ἵημι) od. ἀναχαλᾶν χαλινούς.
Schießen *n* ἡ βολή, (mit dem Bogen) ἡ τοξεία, (mit dem Wurfſpieß) ἡ ἀκόντισις, ὁ ἀκοντισμός, (ſchnelle Bewegung) ἡ φορά, ἡ ὁρμή, (Lauf) ὁ δρόμος, (von Gewächſen) ἡ ἔκβολή.
Schießgewehr *n* τὸ τόξον (modern τὸ πυροβόλον).
Schießpulver *n* ἡ πυρῖτις (ιδος, neugriech.).
Schießſcharte *f* ἡ διὰ τοῦ τείχους τοξοτίς (ίδος). (im Schiff) τὸ φάτνωμα.

Schiff *n* 1. ἡ ναῦς (νεώς), τὸ πλοῖον (erſteres größeres Fahrzeug, letzteres allg., bſd. Frachtſchiff), ~ mit drei Reihen von Ruderbänken ἡ τριήρης, ~ mit fünfzig Rudern ἡ πεντηκόντορος. Kriegs~ ἡ μακρὰ ναῦς, Kauffahrtei~ τὸ στρογγύλον πλοῖον, Laſt~ τὸ φορτηγικὸν πλοῖον, ἡ ὁλκάς (άδος). Transport~ für Reiter ἡ ἱππαγωγός (τριήρης), ~ für Soldaten ἡ στρατιῶτις (ιδος, ναῦς), ~ für Lebensmittel ἡ σιταγωγὸς ὁλκάς, Admiral~ ἡ στρατηγίς (ίδος, mit u. ohne ναῦς), ἡ ναυαρχίς (ίδος), ein brauchbares ~ πλώιμος ναῦς, ein unbrauchbar gewordenes ~ ἄπλους ναῦς, Boden oder Kiel des ~es ἡ τρόπις (ιδος u. εως), die Seite des ~s ὁ τῆς νεὼς τοῖχος, das ~ liegt auf einer Seite (beim Sturme) τοιχίζει, δια-, ἀνατοιχεῖ ἡ ναῦς, ~e bauen ναυπηγεῖν, κατασκευάζειν ναῦς, ~e ausrüſten παρασκευάζεσθαι (M.) ναῦς, ~e bemannen πληροῦν ναῦς, ein ~ ans Land ziehen ἀναβιβάζειν od. ἀνέλκειν ναῦν, ein ~ vom Stapel laſſen καθέλκειν od. κατάγειν ναῦν, das ~ in den Hafen bringen ὁρμίζειν, ὑφ-, προσορμίζειν ναῦν, das ~ liegt im Hafen ὁρμεῖ ἡ ναῦς, das ~ beſteigen, an Bord gehen ἐμ-, εἰσβαίνειν (εἰς ναῦν), ἐπιβαίνειν νεώς od. ἐπὶ ναῦν, aus dem ~ ſteigen ἀποβαίνειν ἐκ τῆς νεώς od. ἐπὶ τὴν γῆν, zu ~e fahren, reiſen πλεῖν, ναυτίλλεσθαι (M.), ναυστολεῖν (u. M.), ein ~ mieten ναυλοῦσθαι (M.) πλοῖον, ein ~ vermieten ναυλοῦν πλοῖον, eine Expedition zu ~ ὁ ναυτικὸς στόλος, Befehlshaber eines od. mehrerer ~e ὁ ναύαρχος, deſſen Amt ἡ ναυαρχία. — 2. (das ~ einer Kirche) ὁ νεώς, ὁ ναός. — 3. (der Weber) ἡ κερκίς (ίδος).
Schiffahrer *m* ὁ ναύτης.
Schiffahrt *f* ὁ πλοῦς, τὸ πλεῖν, ἡ ναυτιλία (das Schiffen), ἡ ναυτική, τὰ ναυτικά (die Kunſt zu ſchiffen).
Schiffahrtskunde *f* ſ. d. vor. Wort.
ſchiffbar πλώιμος (2), ναυσίπορος (2), nicht ~ ἄπλους.
Schiffbau *m* ἡ ναυπηγία, ἡ ναυπήγησις, ἡ τῶν νεῶν κατασκευή, im ~ erfahren, geſchickt ναυπηγικός.
Schiffbauer *m* ὁ ναυπηγός.
Schiffbauholz *n* τὰ ναυπηγήσιμα ξύλα, ἡ ναυπηγήσιμος ὕλη.
Schiffbaukunſt *f* ἡ ναυπηγική.
Schiffbruch *m* ἡ ναυαγία, ~ leiden ναυαγεῖν, ναυαγίῳ περιπίπτειν.
ſchiffbrüchig ναυαγός (2).
Schiffbrücke *f* ἡ πλοίοις ἐζευγμένη γέφυρα, τὰ εἰς ζεῦξιν τοῦ ποταμοῦ δεδεμένα πλοῖα, eine ~ über einen Fluß ſchlagen ζευγνύναι od. γεφυροῦν ποταμὸν πλοίοις.
Schiffchen *n* τὸ πλοιάριον.
ſchiffen πλεῖν, πλοῦν πλεῖν od. ποιεῖσθαι (M.), ναυτίλλεσθαι (M.), auf dem Meere ~ πλεῖν (*trans.*) τὴν θάλατταν, κατὰ θάλατταν, ἐν τῇ θαλάττῃ, ἐν πελάγει od. τὰ πελάγη, mit j-m ~ συμπλεῖν τινι.
Schiffen *n* ὁ πλοῦς, ἡ ναυτιλία od. durch Verben.
Schiffer *m* ὁ ναύτης, ὁ πλωτήρ (ῆρος), ὁ ναυβάτης, ὁ ναυτικὸς ἀνήρ, ὁ ναυτίλος.
Schifferausdruck *m* τὸ ναυτικὸν ῥῆμα, ἡ ναυτικὴ λέξις.
Schifferin *f* ἡ ναυτίς (ίδος) γυνή.
Schifferkleid *n* ἡ ναυτικὴ ἐσθής (ῆτος).
Schifferlied *n* τὸ ναυτικὸν ᾆσμα.
Schiffermütze *f* ἡ ναυτικὴ κυνῆ.
Schifferſprache *f* τὰ ναυτικὰ ὀνόματα, τὰ ναυτικὰ ῥήματα.
Schiffkrankheit *f* ἡ ναυτία, die ~ haben ναυτιᾶν.
Schiffkunſt *f* ἡ ναυτική.
Schiffladung *f* ὁ γόμος.
Schiffleiter *f* ἡ ἀποβάθρα.
Schiffleute *pl.* οἱ ναῦται.
Schiffmühle *f* ἡ ἐπὶ πλοίου μύλη.
Schiffpumpe *f* ὁ ἄντλος.
Schiffſand *m* τὸ ἔρμα.
Schiffsarſenal *n* τὸ νεώριον.
Schiffsballaſt *m* τὸ ἔρμα.
Schiffsbauch *m* ἡ κοίλη ναῦς.
Schiffsbefehlshaber *m* ὁ ναύαρχος, ~ ſein ναυαρχεῖν.

Digitized by Google

Schiffsboden *m* τὰ ἀμφιμήτρια, ἡ τρόπις (ιδος, εως).
Schiffsbord *n* ὁ τῆς νεὼς τοῖχος.
Schiffseigentümer *m* ὁ ναύκληρος.
Schiffseil *n* ὁ κάλως (ω).
Schiffsfracht *f* ὁ γόμος.
Schiffsgefährte, -genosse *m*, **-gefährtin, -genossin** *f* ὁ σύμπλους, ὁ συμπλέων, ἡ σύμπλους, ἡ συμπλέουσα.
Schiffsgerät *n* τὰ τῆς νεὼς ὅπλα od. σκεύη.
Schiffsgut *n* ὁ γόμος.
Schiffsherr *m* ὁ ναύκληρος.
Schiffshinterteil *n* ἡ πρύμνα.
Schiffskamerad *m* ὁ σύμπλους, ὁ συμπλέων, ὁ συνναύτης.
Schiffskapitän *m* ὁ ναύκληρος (zugleich Schiffseigentümer), ὁ ναύαρχος.
Schiffskiel *m* ἡ τρόπις (ιδος u. εως).
Schiffskoch *m* ὁ ἐσχαρεύς.
Schiffslager *n* τὸ ναυτικὸν στρατόπεδον.
Schiffsmannschaft *f* οἱ ναῦται, τὰ πληρώματα, (als Soldaten) οἱ ἐπιβάται.
Schiffsoldat *m* ὁ ἐπιβάτης, als ~ dienen ἐπιβατεύειν.
Schiffspatron *m* ὁ ναύκληρος.
Schiffsraum *m* τὸ σκάφος, unterster ~ ὁ θάλαμος.
Schiffsrippen *f/pl.* τὰ ἐγκοίλια.
Schiffsrumpf *m* τὸ τῆς νεὼς σκάφος.
Schiffsschnabel *m* ὁ ἔμβολος (mit u. ohne τῆς νεώς).
Schiffsstapel *m* τὸ νεώλκιον, auf den ~ bringen νεωλκεῖν.
Schiffstau *n* ὁ κάλως (ω).
Schiffstrümmer *pl.* τὰ ναυάγια.
Schiffsverdeck *n* τὸ (τῆς νεὼς) κατάστρωμα.
Schiffsvolk *n* τὸ ναυτικόν, οἱ ναῦται.
Schiffsvorderteil *n* ἡ πρῴρα.
Schiffswand *f* ὁ τῆς νεὼς τοῖχος.
Schiffswerfte *f* τὸ ναυπήγιον, τὰ νεώρια, Aufseher über die ~ ὁ νεωρός.
Schiffswesen *n* τὰ ναυτικά.
Schiffszeughaus *n* τὰ νεώρια.
Schiffszimmermann *m* ὁ ναυπηγός.
Schiffszoll *m* τὸ ἐλλιμένιον, den ~ einnehmen ἐλλιμενίζειν.
Schiffszwieback *m* ὁ ναυτικὸς ἄρτος.
Schikane *f* ἡ συκοφαντία, τὸ συκοφάντημα.
Schikaneur *m* ὁ συκοφάντης.
schikanieren συκοφαντεῖν.
schikanös συκοφαντικός.
[1]**Schild** *m* 1. ἡ ἀσπίς (ίδος, großer länglichrunder ~ der Schwerbewaffneten), ὁ θυρεός (großer viereckiger ~), ἡ πέλτη (kleiner leichter ~), Soldat mit kleinem ~ ὁ πελταστής, ὁ πελτα(ο)φόρος, τὸ γέρρον (~ aus Rutengeflecht mit Leder überzogen), mit einem ~e bewaffnet ἀσπίδα ἔχων, θυρεα(ο)φόρος, γερροφόρος, j-n mit dem ~e decken προβάλλεσθαι (M.) πρό τινος τὴν ἀσπίδα, ὑπερασπίζειν τινά od. τινός, die ~e dicht zusammenhalten συνασπίζειν, ~ der Schildkröte τὸ ὄστρακον, τὸ χελώνιον. — 2. übtr. (Schutz, Schirm) τὸ ἔρεισμα.
[2]**Schild** *n* (zum Aushängen) etwa τὸ σημεῖον, τὸ ἐπίσημον, etw. Böses im ~e führen (Sprichw.) μηχανᾶσθαί (M.) τι, ἐν νῷ ἔχειν τι, ἐπινοεῖν τι, διανοεῖσθαί (P.) τι, βουλεύειν τι, nichts Gutes im ~e führen οὐδὲν ὑγιὲς ἐπινοεῖν.
schildähnlich, -artig ἀσπιδοειδής.
Schildbürger *m* ὁ Ἀβδηρίτης.
Schildbürgerstreich *m*, **-stück** *n* Ἀβδηριτικόν τι.
Schildchen *n* τὸ ἀσπίδιον, ἡ ἀσπιδίσκη, τὸ ἀσπιδίσκιον, τὸ ἀσπιδισκάριον, ἡ μικρὰ ἀσπίς (ίδος).
Schilddach, Schilderdach *n* ἡ χελώνη, ein ~ bilden συγκλείειν τὰς ἀσπίδας.
Schilderhaus *n* ἡ τῶν φυλάκων od. φρουρῶν σκηνή.
[1]**schildern** (von mündlicher wie schriftlicher Darstellung) δι-, διεξέρχεσθαι (-ιέναι), ἀποφαίνειν, (mündlich) λέγειν, εἰπεῖν, διέρχεσθαι λέγοντα, (schriftlich) γράφειν, διαγράφειν.
[2]**schildern** (Schildwache stehen) s. Schildwache.
Schilderung *f* ἡ διήγησις, οἱ λόγοι, τὸ διήγημα, eine ~ von etw. geben s. schildern.
schildförmig ἀσπιδοειδής.
Schildhalter *m* (Griff am Schilde) ὁ πόρπαξ (κος), (Knappe) s. Schildknappe.
Schildknappe *m* ὁ ὑπασπιστής, ὁ ὁπλοφόρος, bei j-m ~ sein ὑπασπίζειν τινί.
Schildkrempe *f* τὸ χελώνιον.
Schildkröte *f* ἡ χελώνη, ἡ χέλυς (υος, Land~), ἡ ἐμύς (ύδος, Wasser~), ἡ θαλαττία χελώνη (Meer~).
Schildkrötenschale *f*, **Schildpatt** *n* τὸ χελώνιον, τὸ ὄστρακον, τὸ χέλυον.
Schildmacher *m* s. Schildverfertiger.
Schildpadde *f* s. Schildkröte.
Schildrand *m* ἡ ἴτυς (υος).
Schildträger *m* ὁ ἀσπιστής, ὁ πελταστής, ὁ γερροφόρος, s. Schildknappe.
Schildverfertiger *m* ὁ ἀσπιδοπηγός.
Schildwache *f* (als Person) ὁ φύλαξ (κος), ὁ φρουρός, ~n ausstellen φύλακας καθιστάναι, (als Handlung) ἡ φυλακή, ἡ φρουρά, ~ stehen φυλακὴν φυλάττειν od. ἄγειν, εἶναι ἐν φρουρᾷ, des Nachts ~ stehen νυκτοφυλακεῖν.
Schilf *n* ὁ κάλαμος, ὁ δόναξ (κος).
schilfartig καλαμώδης.
Schilfdach *n* ἡ καλάμου στέγη.
schilfig καλαμώδης.
Schilfrohr *n* ὁ κάλαμος.
schillern ἀλλοιοῦσθαι (P.) od. ποικίλον εἶναι τὸ χρῶμα, γλαυκίζειν.
schillernd ποικίλος (τὸ χρῶμα).
[1]**Schimmel** *m* (weißes Pferd) ὁ λευκὸς ἵππος.
[2]**Schimmel** *m* (Moder) ὁ εὐρώς (ῶτος), (Fäulnis) ἡ σαπρότης (ητος), ἡ σαπρία.
schimmelig εὐρώεις, σαπρός, μυδαλέος, ~ werden εὐρωτιᾶν, σαπρίζειν.
schimmeln μυδᾶν, s. schimmelig werden.
Schimmer *m* ἡ στίλβη, ἡ αὐγή, ἡ αἴγλη, τὸ αὔγασμα (sämtlich poetisch, s. Glanz), vibrierender ~ ἡ ἀμαρυγή, übtr. ein schwacher ~ von Hoffnung ὀλίγη ἐλπίς, ἐλπίς τις ἀμυδρά.
schimmern λάμπειν, ἀστράπτειν, στίλβειν, αὐγάζειν, λαμπρὸν εἶναι.
schimmernd λαμπρός, στιλπνός.
Schimpf *m* (Vorwurf) τὸ ὄνειδος, τὸ ὀνείδισμα, (Schande, Schmach) ἡ αἰσχύνη, (Ehrverletzung) ἡ λώβη, ἡ ὕβρις, ἡ αἰκία, (böser Leumund) ἡ ἀδοξία, ἡ ἀτιμία, (durch Worte) ἡ λοιδορία, τὸ λοιδόρημα, ~ bringen, zum ~ gereichen ἀτιμίαν od. αἰσχύνην κατασκευάζειν od. ἐργάζεσθαι (M.), j-m ~ antun ὑβρίζειν τινά od. εἴς τινα, sich ~ zuziehen αἰσχύνην ὀφλισκάνειν, einen ~ nicht auf sich sitzen lassen αἰσχύνην ἀποτρίβεσθαι (M.), j-m ~ und Schande machen αἰσχύνειν, καταισχύνειν τινά.
schimpfen κακῶς λέγειν τινά, λοιδορεῖν τινα, λοιδορεῖσθαί (M.) τινι, ὀνειδίζειν τινί, μέμφεσθαί (M.) τινι.
Schimpfen *n* ἡ κακηγορία, ἡ λοιδορία, ἡ ὀνείδισις, ὁ ὀνειδισμός, ἡ κακολογία, ἡ μέμψις.
schimpflich αἰσχρός, ~e Behandlung ἡ ὕβρις, ἡ λώβη, ἡ αἰκία, ~ behandeln αἰκίζειν od. αἰκίζεσθαί (M.) τινα, λωβᾶσθαί (M.) τινα, ἀτιμάζειν τινά, ὑβρίζειν εἴς τινα, ~e Handlungsweise ἡ αἰσχροποιία, ἡ αἰσχροπραγία, ~ handeln αἰσχροποιεῖν, αἰσχροπραγεῖν.
Schimpfname *m* ἡ αἰσχρὰ ἐπωνυμία.
Schimpfrede *f*, **-wort** *n* οἱ κακοὶ λόγοι, τὸ λοιδόρημα, ἡ λοιδορία, ἡ λοιδόρησις, Schimpfworte gegen j-n ausstoßen κακὰ oder κακῶς λέγειν τινά, κακολογεῖν τινα.
Schindanger *m* τὰ κενέβρεια (Ort, wo verendete Tiere liegen).
Schindel *f* ἡ σχίδη, τὸ σχίδιον, ὁ σχίδαξ (κος), ὁ σχινδάλαμος, ὁ σχινδαλμός, ὁ σκινδάλαμος.
Schindeldach *n* ἡ σχινδαλάμων πεποιημένη στέγη.
schinden 1. δέρειν, ἀπο-, ἐκδέρειν, übtr. δέρειν, geschunden werden δέρεσθαι, τὰ ἔσχατα πάσχειν, sich ~ (sich abmühen) ταλαιπωρεῖν, μοχθεῖν, πονεῖν. — 2. (mißhandeln, plagen) αἰκίζεσθαι (M.).

Digitized by Google

Schinder *m* ὁ τὰ νεκρὰ ζῷα ἀποδέρων.
Schinderei *f* (als Ort) ἡ τοῦ δημίου οἰκία, (als Zustand, = Qual, Plage u. dgl.) ἡ ταλαιπωρία, ὁ μόχθος, ὁ πόνος.
Schinderknecht *m* ὁ τοῦ δημίου ὑπηρέτης.
Schinken *m* ἡ πέρνα, ἡ κωλῆ, ὁ κωλήν (ῆνος), ἡ σκελίς (ίδος, Hinter~), ὁ πετασών (ῶνος, Vorder~).
Schinkenbein *n* τὸ τῆς κωλῆς ὀστοῦν, auch bloß ἡ κωλῆ.
Schippe *f* ἡ ἄμη, ἡ μάκελλα.
ſchippen χοῦν.
Schirm *m* eig. ἡ σκέπη, τὸ σκέπασμα (gegen etw. τινός), (an Pflanzen) ὁ πέτασος, ἡ σκιάς (άδος), Sonnen~ τὸ σκιάδιον, (Schutz) ἡ ἄμυνα, ἡ σκέπη.
Schirmdach *n* (als Schutz gegen die Sonne) ἡ σκιάς (άδος), (gegen das Wetter) τὸ γεῖσον, τὸ γείσιον, (der Belagerer) ἡ χελώνη.
ſchirmen σκεπάζειν τινὰ ἀπό τινος, ἀμύνειν τινί τι u. πρός τι, geſchirmt ſein gegen etw. ἐν σκέπῃ τινός εἶναι, ſ. ſchützen, beſchützen.
Schirmer *m* ὁ σωτήρ (ῆρος) od. durch d. *part.* von σῴζειν, ſ. Beſchützer.
Schirmherr *m* ὁ προστάτης.
ſchirren ζευγνύναι, ſ. anſchirren.
Schirrkammer *f* ἡ σκευοθήκη. [φυλακεῖν.]
Schirrmeiſter *m* ὁ σκευοφύλαξ (ακος), ~ ſein σκευο-/
Schlacht *f* ἡ μάχη, ὁ ἀγών (ῶνος), ἡ συμβολή, förmliche ~ ἡ σταδία od. συσταδὸν μάχη, ἡ ἐκ παρατάξεως μάχη, ὁ ἐκ παρατάξεως ἀγών, ~ zu Lande ἡ πεζομαχία, ~ zur See ἡ ναυμαχία, ~ bei Nacht ἡ νυκτομαχία, die ~ beginnen ἅπτεσθαι (M.) τῆς μάχης, συνάπτειν μάχην, j-m eine ~ liefern μάχην ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα, διὰ μάχης ἰέναι τινί u. πρός τινα, συνέρχεσθαι εἰς μάχην τινί, συμβάλλειν τινί (εἰς od. πρὸς μάχην), ἐπί u. πρός τινα, die ~ gewinnen νικᾶν τὴν μάχην, μαχεσάμενον νικᾶν, κρατεῖν μάχῃ, κρείττω εἶναι μαχεσάμενον, die ~ verlieren ἡττᾶσθαι (P.) μάχην od. μάχῃ, in der ~ bleiben ἀποθνήσκειν ἐν τῇ μάχῃ od. μαχόμενον.
Schlachtbank *f* ἡ σφαγή, zur ~ führen ἄγειν ἐπὶ σφαγήν.
Schlachtbecken *n* τὸ σφαγεῖον.
Schlachtbeil *n* ἡ σφαγίς (ίδος). [σφαγιάζειν.]
ſchlachten σφάττειν, (von Opfertieren) θύειν (u. M.),/
Schlachten *n* ἡ σφαγή, ὁ σφαγιασμός.
Schlächter *m* (Fleiſcher) ὁ κρεουργός, (eines Opfertieres) ὁ σφαγεύς.
Schlachtfeld *n* ἡ τῆς μάχης χώρα, auch bloß ἡ μάχη, τὸ πεδίον, das ~ behaupten οὐχ ὑποχωρεῖν (μετὰ τὴν μάχην).
Schlachtgeſang *m*, **-lied** *n* ὁ παιάν (ᾶνος), den ~ anſtimmen, ſingen παιανίζειν, παιωνίζειν, Anſtimmung des ~s ὁ παιανισμός.
Schlachtgeſchrei *n* ἡ ἀλαλά, ὁ ἀλαλαγμός, τὸ ἀλάλαγμα, τὸ πολεμικόν, das ~ erheben ἀλαλάζειν, ἐλελίζειν, ἀνακραγεῖν τὸ πολεμικόν, dabei od. dazu ein ~ erheben ἐπαλαλάζειν.
Schlachtgetümmel, -gewühl *n* ὁ τῶν μαχομένων θόρυβος, ὁ ἀπὸ τῶν ὅπλων θόρυβος.
Schlachthaus *n* τὸ μακελεῖον.
Schlachtlinie *f* ἡ τάξις. [μάχαιρα.]
Schlachtmeſſer *n* ἡ σφαγίς (ίδος), ἡ κοπίς (ίδος), ἡ/
Schlachtopfer *n* τὸ σφάγιον.
Schlachtordnung *f* ἡ τάξις, ἡ παράταξις, die Truppen in ~ ſtellen τάττειν od. παρατάττειν τοὺς στρατιώτας (od. τὸ στράτευμα) ὡς εἰς μάχην, ſich in ~ ſtellen τάττεσθαι (M.), συντάττεσθαι (M.) ὡς εἰς μάχην, in ~ ſtehen συντεταγμένον εἶναι ὡς εἰς μάχην, in ~ marſchieren συντεταγμένους πορεύεσθαι (P.). [μάχης διάνοια.]
Schlachtplan *m* ἡ περὶ τῆς μελλούσης od. ἐσομένης/
Schlachtreihe *f* ἡ τάξις, ἡ φάλαγξ (γγος).
Schlachtroß *n* ὁ πολεμιστήριος ἵππος.
Schlachtruf *m* ſ. Schlachtgeſchrei.
Schlachtſchwert *n* ὁ σφαγεύς.
Schlachtſignal *n* τὸ πολεμικόν, das ~ geben τὸ πολεμικὸν σημαίνειν.
Schlachttag *m* (Tag zum Schlachten) ἡ σφαγία, (Tag der Schlacht) ἡ τῆς μάχης ἡμέρα.
Schlachtvieh *n* τὰ σφάγια.
Schlachtwagen *m* τὸ πολεμιστήριον ἅρμα.
Schlacke *f* ἡ σκωρία.
ſchlackenähnlich, -artig σκωριοειδής.
ſchlackenlos καθαρός, εἰλικρινής.
Schlaf *m* ὁ ὕπνος, tiefer ~ βαθὺς ὕπνος, feſter ~ ὁ κάρος, in ~ kommen ὕπνου λαγχάνειν od. τυγχάνειν, vom ~ überfallen werden καταφέρεσθαι (P.) εἰς ὕπνον, καταλαμβάνεσθαι (P.) ὕπνῳ, es überfällt mich der ~ ὕπνος με λαμβάνει oder αἱρεῖ, ſich des ~s erwehren ὑπνομαχεῖν, ὕπνον ἀποστρέφεσθαι (M.), κρατεῖν ὕπνου, ſich des ~s nicht erwehren können ἥττᾶσθαι (P.) ὕπνου, j-n in ~ bringen κοιμᾶν, κατακοιμᾶν od. κοιμίζειν τινά, aus dem ~e wecken ἐξεγείρειν καθεύδοντα, vom ~ erwachen ἐγείρεσθαι, ἐξεγείρεσθαι (P.), den ~ vertreiben (einem andern) ἀπωθεῖν τὸν ὕπνον, (ſich ſelbſt) ἀπωθεῖσθαι od. ἀφιέρεσθαι (M.) τὸν ὕπνον, die Nacht ohne ~ zubringen (= durchwachen) διαγρυπνεῖν τὴν νύκτα, im ~ καθ' ὕπνον, ἐν ὕπνῳ od. durch d. *part.* d. Verben, ~ bringend ὑπνοποιός (2).
Schlafbank, -pritſche *f* ὁ κλιντήρ (ῆρος).
Schläfchen *n* ὁ νυσταγμός, τὸ νύσταγμα, μικρόν τι ὕπνου, ein ~ machen νυστάζειν, μικρὸν ἀπολαύειν ὕπνου.
Schläfe *f* ὁ κρόταφος (gew. *pl.*).
ſchlafen 1. καθεύδειν, κοιμᾶσθαι (P.), feſt ~ καταδαρθάνειν, βαθὺν ὕπνον κοιμᾶσθαι, ſanft ~ γλυκὺν ὕπνον καθεύδειν, ἡδέως ἀναπαύεσθαι (M.). ſchlecht unruhig ~ δυσκοιτεῖν, δυσυπνεῖν, μεταξὺ καθεύδοντα ταράττεσθαι (P.), neben od. bei j-m ~ συγ-, παρακοιμᾶσθαί (P.) τινι, παρακοιτεῖν τινι, συγ-, παρακαθεύδειν τινι, συγκατακεῖσθαί τινι, ~ gehen, ſich ~ legen κατακλίνεσθαι (P.) ὡς καθεύδοντα, κοιμᾶσθαι (P.), κατακοιμᾶσθαι (P.), ~ bringen κατακοιμᾶν, κοιμίζειν, ~ wollen νυστάζειν, ὑπνώττειν, nicht ~ (können) ἀγρυπνεῖν. — 2. übtr. (untätig, ſchlaff ſein) καθεύδειν, κατακεῖσθαι, καθῆσθαι.
Schlafen *n* ὁ ὕπνος, ἡ κοίμησις, τὸ καθεύδειν.
Schlafengehen *n* ἡ κοίτη od. durch Verben.
Schlafenszeit *f* ἡ ὕπνου od. κοίτης ὥρα, zur ~ kommen κοιταῖον ἔρχεσθαι.
Schläfer *m* ὁ νυστακτής, gew. *part.* von ſchlafen.
ſchläfern: es ſchläfert mich ὑπνώττω, ὕπνου ἐπιδέομαι.
ſchlaff ἄτονος (2), ἀσύντονος (2), ἀν-, ὑφειμένος, λαγαρός, χαλαρός, χαῦνος, ἄνετος (2), μαλακός, μαλθακός, ~ machen ἀνιέναι (ῆμι), χαλᾶν, ~ werden P., ~ ſein μαλακιᾶν, ἀνεῖσθαι, ἀτονεῖν.
Schlaffheit *f* ἡ ἀτονία, ἡ ἄνεσις, ἡ χαλαρότης, ἡ χαυνότης, ἡ λαγαρότης, ἡ μαλακότης (ητος), ἡ μαλακία, ἡ μαλθακία.
Schlafgemach *n*, **-kammer, -ſtube** *f*, **-zimmer** *n* ὁ κοιτών (ῶνος), τὸ κοιμητήριον, τὸ δωμάτιον, ὁ θάλαμος.
Schlafgeſelle, -kamerad *m* ὁ συγκαθεύδων, ὁ σύγκοιτος.
ſchlaflos ἄυπνος (2, wenn j. nicht ſchlafen kann), ἀγρυπνος (2, wenn j. wach bleiben will), die Nacht ~ zubringen ἀγρυπνεῖν od. διαγρυπνεῖν τὴν νύκτα, ſchlafloſe Nacht ἡ ἄυπνος νύξ.
Schlafloſigkeit *f* ἡ ἀυπνία, ἡ ἀγρυπνία (Unterſchied ſiehe vor. Wort), an ~ leiden δυσυπνεῖν, δυσκοιτεῖν.
ſchlafluſtig ὕπνου ἐπιθυμῶν, ~ ſein ὕπνου ἐπιθυμεῖν, ὑπνώττειν.
Schlafmittel *n* τὸ ὑπνωτικόν od. ὑπνικόν od. ὑπνοποιόν φάρμακον, ein ~ einnehmen ὑπνωτικῷ χρῆσθαι.

Digitized by Google

Schlafmuskel *m*, *f* ὁ κροταφίτης μῦς (υός).
Schlafmütze *f* ἡ νυκτερινὴ μίτρα, übtr. (von trägen Menschen) ὁ βλάξ (κός).
schläfrig ὑπνώδης, ὑπνηλός, ~ sein ὑπνώττειν, (matt, träge) βραδύς, ἄτονος (2), νωθής, νωθρός.
Schläfrigkeit *f* ἡ ὑπνωδία (auch übtr.), ἡ νύσταξις, ὁ νυσταγμός, übtr. ἡ βραδυτής (ῆτος), ἡ ἀτονία, ἡ νώθεια, ἡ νωθρότης (ητος).
Schlafrock *m* ἡ ἐφεστρίς (ίδος), ἡ σισύρα, ὁ σύναιος od. νυκτερινὸς χιτών (ῶνος).
Schlafstelle *f*. ἡ κοίτη, ἡ εὐνή, ὁ κοῖτος.
Schlafsucht *f* ἡ ληθαργία, ὁ λήθαργος, τὸ κῶμα, ~ bei offenen Augen ἡ κατοχή, ἡ καταληψις, mit ~ behaftet κάτοχος (2), die ~ haben ληθαργικὸν εἶναι (ληθαργίζειν ist in dieser Bedeutung nicht nachweisbar).
schlafsüchtig ληθαργικός, λήθαργος (2), ληθαργώδης, νύσταλος (2). [φάρμακον.]
Schlaftrank *m* τὸ ὑπνωτικόν, ὑπνικὸν od. ναρκωτικὸν
Schlaftrunk *m* s. d. vor. Wort; (ein Trunk vor dem Schlafengehen) ἡ πρὸ τοῦ ὕπνου πόσις, τὸ πρὸ τοῦ ὕπνου ποτόν. [sein σκορδινᾶσθαι (M.).]
schlaftrunken ὑπνῳ κάτοχος (2), ἡμιυπνος (2), noch ~
Schlafzeit *f* s. Schlafenszeit.
Schlag *m* 1. (Fall) ἡ φορά, τὸ πτῶμα, ἡ πτῶσις, ἡ ὁρμή, einen ~ tun καταφέρεσθαι (P.), καταπίπτειν, συγκαταπίπτειν (zur Erde χαμαί od. εἰς τὸ ἔδαφος), ~ des Blitzes ὁ κεραυνός, ὁ σκηπτός, mit einem ~e μιᾷ ὁρμῇ, μιᾷ ῥοπῇ, ὑπὸ μιᾶς ὁρμῆς. — 2. (Schall) ὁ ψόφος, ὁ κρότος, ὁ κτύπος, (einer Glocke) ὁ φθόγγος, ἡ φωνή, (des Donners) ὁ κεραυνός, (der Vögel) ἡ φωνή, ἡ ᾠδή, (des Pferdes) ὁ τύπος. — 3. (schnelle, zuckende Bewegung) (des Pulses) ὁ παλμός, (des Herzens) τὸ ἅλμα, (des Ruders) ὁ πίτυλος. — 4. (Hieb, Streich) ἡ πληγή (mit der Hand od. einem Werkzeug), τὸ ῥάπισμα (mit einem Stock od. Rute), j-m einen ~ geben τύπτειν od. παίειν τινά, j-m Schläge geben πληγὰς ἐντείνειν od. ἐμβάλλειν τινί, πληγαῖς κολάζειν τινά, (mit einem Stocke od. einer Rute) ῥαπίζειν τινά, (= gehörig durchprügeln) δέρειν, ἐκδέρειν, Schläge bekommen πληγὰς λαμβάνειν, viele Schläge bekommen τύπτεσθαι πολλάς (πληγάς), Schläge austeilen πληγὰς διδόναι. Schläge verdienen πληγῶν δαῆναι (P.), Schläge wert πληγῶν ἄξιος. — 5. (Schlaganfall, Schlagfluß) ἡ ἀποπληξία, vom ~e getroffen, gerührt, gelähmt ἀπόπληκτος (2), ~ des Schicksals ἡ συμφορά, τὸ πάθος, τὸ πταῖσμα. — 6. (Gepräge) ὁ τύπος, ὁ χαρακτήρ (ῆρος), ὁ τρόπος, τὸ κόμμα, von schlechtem ~e sein τοῦ πονηροῦ κόμματος εἶναι, Menschen von solchem ~e οἱ τοιουτότροποι, Menschen von einem ~e οἱ ὁμοιότροποι, von j-s ~e sein εἶναι κατά τινα. — 7. (rasch erlangter Vorteil) τὸ εὔρημα, einen ~ machen εὕρημα ποιεῖσθαι (M.), großer, glücklicher ~ τὸ κατόρθωμα. — 8. (am Wagen) αἱ θύραι τοῦ ἁρματείου δίφρου.
Schlagader *f* ἡ ἀρτηρία, (unter der Handwurzel) ἡ ὑποκάρπιος ἀρτηρία, eine ~ öffnen ἀρτηριοτομεῖν, das Öffnen der ~ ἡ ἀρτηριοτομία.
Schlaganfall *m* ἡ ἀποπληξία, ἡ ἀπόπληξις, es trifft j-n ein ~ ἀποπληξία ἐμπίπτει τινί.
schlagbar: ~es Holz τμητὰ ξύλα.
Schlagbaum *m* ὁ ἐπιβλής (ῆτος), ὁ μοχλός, den ~ aufziehen ἐπιχαλᾶν od. παραφέρειν τὸν μοχλόν, den ~ herunterlassen ἐπιβάλλειν τὸν μοχλόν.
Schlägel *m* ἡ τυπίς (ίδος), τὸ ῥόπαλον.
schlagen I *trans.* 1. eig. παίειν, τύπτειν, πλήττειν, πατάξαι, (mit einem Stocke, einer Rute) ῥαβδίζειν, ῥαπίζειν, (mit einer Geißel) μαστιγοῦν, j-m hinter die Ohren ~ ἐπὶ κόρρης πατάξαι τινά, sich an die Brust, vor den Kopf ~ κόπτεσθαι (M.) τὸ στῆθος, τὴν κεφαλήν, von einem Pferde geschlagen werden λακτίζεσθαι (P.) ὑφ' ἵππου. — 2. (strafen, züchtigen, plagen) κολάζειν, κακοῦν, ἐλαύνειν, ich bin ein geschlagener Mann ὄλωλα, ἀπόλωλα, οἴχομαι, geschlagen (= unglücklich) sein δυστυχῆ od. ἄθλιον εἶναι, von Gott mit etw. geschlagen sein θεήλατον od. ἐκ θεοῦ (θεῶν) ἔχειν τι. — 3. (besiegen) νικᾶν τινα, τρέπειν τινά (mit u. ohne εἰς φυγήν), auch τρέπεσθαι (M.) τινα, κρατεῖν τινα, περιγίγνεσθαι τινος, κρείττω γίγνεσθαί τινος, j-n in die Flucht ~ τρέπειν τινὰ εἰς φυγήν, φυγὴν ποιεῖν τινος od. τινι, geschlagen werden νικᾶσθαι (P.), ἡττᾶσθαι (P.), ἥττω γίγνεσθαι od. εἶναι, sich ~ ἅπτεσθαι (M.) χειρῶν, ἀψιμαχεῖν (sich prügeln), μάχεσθαι ἀλλήλοις, διαγωνίζεσθαι (M.) ἀλλήλοις od. πρὸς ἀλλήλους διὰ μάχης od. διὰ χειρῶν ἰέναι ἀλλήλοις (mit einander kämpfen), μονομαχεῖν τινι u. πρός τινα (vom Zweikampf). — 4. (durch Schlagen eine Richtung geben) j-n zu Boden ~ καταβάλλειν τινα, βάλλειν τινὰ πρὸς τὸ ἔδαφος, die Augen zur Erde ~ κατακύπτειν εἰς τὴν γῆν, die Augen in die Höhe ~ ἐπαίρειν τοὺς ὀφθαλμούς, ἀναβλέπειν, sich rechts, links ~ τρέπεσθαι (M.) ἐπὶ τὰ δεξιά, ἐπὶ τὰ ἀριστερά, sich zu j-m ~ αἱρεῖσθαι (M.) τὰ τινος, προστίθεσθαί τινι, στῆναι μετά τινος, sich ins Mittel ~ συλλαμβάνεσθαί (M.) τινος, μεσιτεύειν, sich etw. aus dem Sinne (den Gedanken) ~ λήθην ποιεῖσθαί (M.) τινος, τῇ λήθῃ παραδιδόναι τι, οὐδὲν ἐνθυμεῖσθαι (P.) τινος od. τι, etw. in die Schanze ~ παραβάλλεσθαί (M.) τι, προΐεσθαί τι, οὐ φείδεσθαί (M.) τινος, etw. in den Wind ~ ὀλιγωρεῖν τινος, οὐκ ἐντρέπεσθαί (M.) τινος, ἀμελεῖν τινος, οὐδένα λόγον ποιεῖσθαί (M.) τινος, j-n breit ~ πείθειν, ἀνα-, παραπείθειν τινά, ἐπάγεσθαί (M.) τινα, ἐνάγειν τινά, ich weiß, wie viel es geschlagen hat ὁρῶ τὸ πρᾶγμα οἷόν ἐστιν, ὁρῶ ἐν οἵοις ἐσμέν, auf den Busch ~ προσποιεῖσθαι (M.) εἰδέναι τι, λέγειν ὡς σαφῶς εἰδότα, Ausdrücke, wie Wurzel, Brücke ~, aus Kreuz ~ und viele andere s. unter d. betr. *subst.* — II *intr.* 5. (vom Puls, Herz) σφύζειν, πηδᾶν, πάλλεσθαι, (von der Glocke) φθέγγεσθαι (M.), ἀκούεσθαι (P.), (von Vögeln) ᾄδειν, (vom Pferde) λακτίζειν, übtr. das Gewissen schlägt j-m παράττεταί τις τὴν γνώμην, ἐνθύμιον γίγνεταί τινι. — 6. (sich heftig bewegen, bsd. fallen) φέρεσθαι, καταφέρεσθαι (P.), πίπτειν, ὁρμᾶν, zu Boden ~ χαμαὶ καταπίπτειν, in die Höhe ~ ἄνω φέρεσθαι (P.), die Flamme schlägt heraus ἐκλάμπει τὸ πῦρ od. ἡ φλόξ, der Blitz schlägt in etw. ὁ σκηπτὸς πίπτει εἴς τι. aus der Art ~ ἐξίστασθαι, ἀνόμοιον γίγνεσθαι, die Wellen ~ an das Schiff τὰ κύματα παίει τὴν ναῦν, προσβάλλει τῇ νηΐ.
Schlagen *n* 1. (Prügeln) ἡ μαστίγωσις, τὸ ῥάπισμα, ἡ κόλασις, ὁ αἰκισμός, ἡ αἰκία, (des Pferdes) ὁ λακτισμός, (einer Glocke) ὁ κρότος, ~ des Herzens ἡ τῆς καρδίας πήδησις od. ἀναπήδησις, ὁ τῆς καρδίας παλμός, (des Pulses) ὁ σφυγμός, ἡ σφύξις, ὁ παλμός. — 2. (das Fechten) ἡ μάχη, ἡ διαμάχη, das ~ der Feinde ἡ τῶν πολεμίων τροπή.
schlagend übtr. καίριος, οἰκεῖος, ~es Beispiel ἐναργὲς παράδειγμα. ~er Beweis μέγα, μέγιστον od. ἱκανὸν τεκμήριον, durch ~e Beweise dartun μεγίστοις τεκμηρίοις ἐπιδεικνύναι, den ~sten Beweis führen μέγιστον τεκμήριον ποιεῖν. [bold).]
Schläger *m* ὁ πύκτης (Faustkämpfer), ὁ ἀψίμαχος (Rauf-
Schlägerei *f* ἡ ἀψιμαχία (χειρῶν), αἱ πληγαί, auch αἱ χεῖρες, eine ~ anfangen ἅπτεσθαι (M.) χειρῶν, ἀψιμαχεῖν, εἰς χεῖρας ἔρχεσθαι, eine ~ beilegen, schlichten διαῤῥύκειν ἀψιμαχίαν.
schlagfertig zur Schlacht συντεταγμένος ὡς εἰς μάχην, ἕτοιμος συμβαλεῖν, zum Kriege παρεσκευασμένος ὡς ἐπὶ τὸν πόλεμον, ἕτοιμος πολεμεῖν, ~ sein παρεσκευάσθαι, übtr. παρεσκευασμένος. εὐτρεπής.
Schlagfertigkeit *f* ἡ ἑτοιμότης (ητος), s. Gewandtheit, Geschicklichkeit.
Schlagfluß *m* ἡ ἀποπληξία, ἡ ἀπόπληξις, einen ~ bekommen ἀποπλήττεσθαι (P.), vom ~ getroffen ἀπό-

Digitized by Google

πληκτος (2), durch einen ~ lähmen παραλύειν, zum ~ geneigt ἀποπληκτικός.

Schlagregen m ὁ ὄμβρος, Ungewitter mit ~ ἡ ζάλη.

Schlamm m ὁ πηλός, ὁ βόρβορος, ἡ ἰλύς (ύος), ὁ θολός.

schlämmen ἐκκαθαίρειν, τρίβειν τι ὕδωρ ἐπιχέοντα, das Gold wird geschlämmt ὁ χρυσὸς σύρεται.

schlammig βορβορώδης, ἰλυώδης, θολερός, θολώδης.

Schlange f ὁ ὄφις (εως), ὁ δράκων (οντος), ἡ ἔχιδνα, kleine ~ τὸ ὀφείδιον, übtr. (von einem Menschen) ὁ ἔχις (εως), von einer ~ gebissen ὀφιόδηκτος (2), ~n fressend ὀφιοφάγος (2), ὀφιοβόρος (2).

schlängeln sich ἑλίττεσθαι (P.), κολποῦσθαι (P.), auch ἕρπειν (kriechen), sich ~d ἑλικτός, σκολιός, adv. ἑλικηδόν.

Schlangenart f τὸ ὄφεων εἶδος, nach ~ ὄφεως τρόπον od. δίκην, καθάπερ οἱ ὄφεις.

schlangenartig ὀφεώδης, δρακοντώδης, ἑρπετώδης, in ~en Windungen δρακοντοειδῶς.

Schlangenbalg m, -haut f τὸ ὄφεως δέρμα od. σῦφαρ (ατος), ἡ ὄφεως λεβηρίς (ίδος).

Schlangenbiß m τὸ ὄφεως od. ἐχίδνης δῆγμα.

Schlangenbrut f τὸ ὄφεως od. ἐχίδναιον γέννημα.

Schlangenei n τὸ ὄφεως ᾠόν.

schlangenförmig ὀφεώδης, ὀφιόμορφος (2).

Schlangenfuß m ὁ δρακόντειος πούς (οδός).

schlangenfüßig ὀφιόπους (οδος).

Schlangengift n ὁ τῶν ὄφεων ἰός.

Schlangenhaar n ἡ ὀφεώδης κόμη, mit ~ ὀφιοπλόκαμος (2).

Schlangenkopf m ἡ ὄφεως od. δράκοντος κεφαλή, mit einem ~ ὀφιοκέφαλος (2).

Schlangenköpfchen pl. αἱ ἀμαθίτιδες κόγχαι.

Schlangenkraut n τὸ δρακόντιον.

Schlangenlinie f ἡ ἕλιξ (κος) γραμμή.

schlangenreich ὀφιώδης.

Schlangenstein m ὁ ὀφίτης λίθος.

Schlangenträger m (ein Sternbild) ὁ ὀφιοῦχος.

Schlangenwindung f ἡ ἕλιξ (κος), in ~ δρακοντοειδῶς.

schlank εὐμήκης, μακρός (lang), εὐφυής (gut gewachsen), ἰσχνός (dünn).

Schlankheit f ἡ εὐφυΐα (schöner Wuchs), ἡ ἰσχνότης, ἡ λεπτότης (ητος), Dünnheit, sonst neutr. d. adj.

schlapp πλαδαρός, χαλαρός, ἀνειμένος, ἄνετος (2), s. schlaff.

Schlappe f ἡ ἧττα, ἡ συμφορά, τὸ πταῖσμα, τὸ πάθος, eine ~ bekommen περιπίπτειν συμφορᾷ, πταῖσμα λαμβάνειν, ἡττᾶσθαι (P.), j-m eine ~ anhängen περιάπτειν τινὶ συμφοράν, s. auch Niederlage, Schade, Verlust.

schlappen (mit gestreckter Zunge lecken) λάπτειν.

Schlappen n ἡ λάψις.

Schlaraffenland n αἱ τῶν μακάρων νῆσοι, ὁ ἀπράγμων τόπος.

Schlaraffenleben n ἡ καθ' ἡμέραν ῥᾳστώνη καὶ σχολή, ἡ μετὰ ῥᾳστώνης καὶ σχολῆς βίος, ὁ ἐπὶ Κρόνου βίος.

schlau πανοῦργος (2), ποικίλος, κερδαλέος (durchtrieben), σοφός (weise), συνετός (verständig), ~ handeln πανουργεῖν, ποικίλλειν.

Schlauch m ὁ ἀσκός.

Schlauheit f ἡ πανουργία, ἡ ποικιλία, ἡ σοφία, ἡ κερδαλεότης (ητος), ἡ πολυτροπία.

Schlaukopf m ὁ πανοῦργος ἄνθρωπος, τὸ παιπάλημα, τὸ κίναδος, τὸ κρόταλον, ὁ πανουργότατος, ἡ ἀλώπηξ (εκος).

schlecht 1. (unvollkommen, gering, niedrig) φαῦλος, κακός, (comp. χείρων, χεῖρον, superl. χείριστος), πονηρός, μοχθηρός. — 2. (von geringem Wert) εὐτελής, ~er Lohn ὀλίγος od. ἄδικος μισθός, ein ~es Mahl εὐτελὲς δεῖπνον, ~er Soldat ὁ κακὸς od. δειλὸς στρατιώτης, ~e Umstände, Lage τὰ πονηρὰ πράγματα, ~e Zeiten οἱ χαλεποὶ καιροί, ~e Geschäfte τὰ μοχθηρὰ πράγματα, ~e Handlungen, Taten τὰ πονηρὰ ἔργα, ~es Gold ὁ ἀδόκιμος χρυσός, ~er Weg ἡ δύσπορος, δύσβατος od. δυσπόρευτος ὁδός, ~e Herkunft τὸ ταπεινὸν γένος, von ~er Herkunft sein κακῶς γεγονέναι, es geht mir ~ κακῶς ἔχω od. πράττω, es geht ~ mit etw. κακῶς ἔχει od. πράττεται τὰ περί τι, ~er Ruf ἡ κακὴ φήμη, in ~em Rufe stehen κακῶς ἀκούειν, ἄδοξον εἶναι, ~e Gesinnung ἡ κακόνοια, ἡ δύσνοια, ἡ δυσμένεια, ~ gesinnt gegen j-n sein κακόνουν, δύσνουν, δυσμενῆ εἶναί τινι, j-n ~ machen κακίζειν τινά, etw. ~ machen φαυλίζειν τι, ~ von j-m reden κακῶς od. κακὰ λέγειν τινά, κακολογεῖν τινα, (von einem Abwesenden) διαβάλλειν τινά, j-n ~ behandeln κακῶς χρῆσθαί od. προσφέρεσθαί (P.) τινι, κακουργεῖν, κακοῦν τινα, ~ handeln κακὰ πάσχειν, ἀδικεῖν, ἀδίκως πράττειν, j-m etw. ~ vergelten φαύλην χάριν ἀποδιδόναι τινὶ ὑπέρ τινος, ~ wegkommen κακῶς od. οὐ χαίροντα ἀπαλλάττειν, sich ~ benehmen κακίζεσθαι (P.), ~ zurechtkommen bei etw. βλάπτεσθαι (P.) ἔκ τινος, κακῶς ἀπολαύειν τινός, ζημίαν λαμβάνειν ἀπό τινος, es läuft etw. ~ ab κακῶς od. οὐκ εἰς καλὸν ἀποβαίνει τι, oft zsg. mit α-, δυσ-, κακο-, zB. ~ genährt ἄτροφος (2), ἀτροφής, von ~em Charakter κακότροπος (2), ~er Geruch ἡ κακοσμία, ἡ δυσοσμία, von ~er Herkunft κακογενής u. dgl., ~ (= schlicht) und recht ἁπλοῦς καὶ δίκαιος.

schlechterdings πάντως, παντελῶς, παντάπασι, ὅλως, ~ nicht παντελῶς οὐ, οὐδαμῶς, οὐκ ἔσθ' ὅπως.

schlechthin ἁπλῶς.

Schlechtigkeit f ἡ φαυλότης (ητος), bid. moralische ἡ κακία, ἡ πονηρία, ἡ μοχθηρία, ~ des Charakters ἡ κακοτροπία, οἱ κακοὶ od. πονηροὶ τρόποι, eine ~ (als Handlung) τὸ ἀδίκημα, τὸ κακὸν ἔργον, τὸ κακούργημα.

schlechtweg ἁπλῶς.

Schlegel m ἡ τυπίς (ίδος), ὁ ὕπερος, τὸ ὕπερον, τὸ ῥόπαλον, ~ zum Spiel der Leier τὸ πλῆκτρον.

Schlehe f τὸ ἄγριον κοκκύμηλον.

Schlehendorn m ἡ ἀγρία κοκκυμηλέα.

Schlei m, **Schleie** f etwa ὁ τίλων (ωνος).

schleichen ἕρπειν, geschlichen kommen ἐφ-, προσέρπειν.

Schleichen n ὁ ἑρπυσμός, ἡ ἕρπυσις, gew. durch Verben.

schleichend ἑρπετός, ἑρπυστικός, ~e Krankheit ἡ ἀβληχρὰ νόσος, ~es Übel τὸ ὕπουλον κακόν, (vom Charakter) ὕπουλος (2), ἐπίβουλος (2).

Schleicher m ὁ κρυψίνους od. ἐπίβουλος ἄνθρωπος.

Schleichhandel m ἡ κλοπαία ἐμπορία, ~ treiben παρεμπορεύεσθαι (M.), παρεισκομίζειν, παρεμπολᾶν.

Schleichhändler m ὁ παρεμπορευόμενος, ὁ παρεισκομίζων, ὁ παρεμπολῶν.

Schleichweg m ἡ κρυπτὴ ὁδός, auf ~en κρύφα, λάθρα, auf ~en gehen ἐπιβουλεύειν, περιέρχεσθαι, etw. auf ~en erreichen κλέπτειν τι.

Schleier m τὸ κάλυμμα, ἡ καλύπτρα, τὸ κρήδεμνον, mit einem ~ bedecken καλύπτειν (auch übtr.), den ~ lüften, zurückschlagen von etw. ἀνα-, ἀποκαλύπτειν τι (auch übtr.).

Schleiereule f ὁ ἐλεός.

Schleife f ὁ βρόχος (zum Fangen), τὸ κάθαμμα (am Bande), τὸ ἕλκηθρον (zum Ziehen), ἡ ἀγκύλη (am Wurfspieß).

schleifen I trans. 1. (ziehen, schleppen, part. geschleift) ἕλκειν, σύρειν, ἐφέλκειν, ἐπισύρειν. — 2. (zerstören, zertrümmern, niederreißen) καθαιρεῖν, κατασκάπτειν, καταβάλλειν. — 3. (schärfen) θήγειν, ἀκονᾶν, geschliffen θηκτός, (glätten, polieren) λεαίνειν, ξύειν. — II intr. 4. ἕλκεσθαι, ἐφέλκεσθαι, σύρεσθαι, ἐπισύρεσθαι (sämtl. P.).

Schleifen n 1. (Ziehen, Schleppen) ἡ ἕλξις, ὁ ἑλκηθμός, ἡ ἔφελξις, ὁ συρμός, ὁ ἐπισυρμός. — 2. (Zerstören, Niederreißen) ἡ καθαίρεσις, ἡ κατασκαφή, ἡ καταβολή. — 3. (Schärfen) ἡ θῆξις, (Glätten) ἡ λείωσις

Digitized by Google

Schleifer *m* durch d. *part.* d. Verben.
Schleifstein *m* ἡ θηγάνη, τὸ θήγανον, ἡ ἀκόνη.
Schleifung *f* (Zerstörung) ἡ κατασκαφή.
Schleim *m* τὸ φλέγμα, ἡ λάπη (Kalter, weißer ~), ἡ μύξα, ἡ κόρυζα (Nasen~), τὸ βλέννος (bsd. an Fischen), ὁ ἰξός (klebriger ~), voll ~, verschleimt φλεγματώδης, φλεγματικός, φλεγματιαῖος, den ~ abführen ἀποφλεγματίζειν, Abführung des ~ ὁ ἀποφλεγματισμός.
schleimartig φλεγματοειδής, φλεγματώδης.
schleimig μυξώδης, κορυζώδης.
Schleiße *f* ἡ σχίδη, τὸ σχίδιον, ὁ σχινδάλαμος.
schleißen σχίζειν, διασχίζειν (u. P.).
schlemmen γαστρίζεσθαι (M.), ἀσωτεύεσθαι (M.), ἀδηφαγεῖν, ἀψελγαίνειν, σπαθᾶν.
Schlemmer *m* ὁ γαστρίμαργος, ὁ γάστρις (ιδος), ὁ γάστρων (ωνος), ὁ ἀδηφάγος, ὁ ἀσελγής, ὁ ἄσωτος.
Schlemmerei *f* ἡ γαστριμαργία, ἡ ἀδηφαγία, ἡ ἀσωτία, ἡ ἀσέλγεια.
schlendern ἡσυχῇ βαδίζειν od. περιπατεῖν.
Schlendrian *m* ὁ συνήθης τρόπος, τὸ παλαιὸν ἔθος, τὰ νομιζόμενα.
schlenkern: mit den Armen ~ παρασείειν τὰς χεῖρας.
Schlenkern *n* (mit den Armen) τὸ παράσεισμα.
Schleppbahn *f* (für Schiffe) ἡ νεωλκία.
Schleppe *f* τὸ σύρμα, τὸ ἐπίσυρμα, eine ~ am Kleide tragen ἐπισύρεσθαι (M.) τὴν ἐσθῆτα.
schleppen I *trans.* 1. ἕλκειν, σύρειν, ἐπισύρειν, die Füße ~ ἐπισύρειν τὼ πόδε, j-n an den Haaren ~ τῶν τριχῶν σύρειν τινά, in die Sklaverei ~ εἰς δουλείαν ἄγειν, vor Gericht ~ εἰς τοὺς δικαστὰς ἄγειν, sich mit etw. ~ ἕλκεσθαι (M.) τι, πόνον ἔχειν κομίζοντά τι, μοχθεῖν φέροντα. — 2. (übtr.) (mit etwas behaftet sein) ἐν-, συνέχεσθαι (P.) τινι, sich mit einer Krankheit ~ διάγειν, διατελεῖν od. διαγίγνεσθαι νοσοῦντα, χρόνον ἔχειν νοσοῦντα, οὐ δύνασθαι ἀπαλλάττεσθαι (P.) τῆς νόσου, συνεῖναι νόσῳ, etw. geschleppt bringen ἥκειν ἔχοντά τι, etw. hinter sich her~ ἕλκειν τι ἐξόπισθεν, j-n hinter sich her~ συνεπάγεσθαι (M.) τινα. — II *intr.* 3. (von Kleidern) σύρεσθαι, ἐπισύρεσθαι (P.).
Schleppen *n* ἡ ἕλξις, ἡ ἕψελξις, ὁ συρμός, ὁ ἐπισυρμός, gew. durch Verben.
schleppend ὀλκός, übtr. (von der Rede) τὸ ἐπισεσυρμένον (τοῦ λόγου), ψυχρός, μακρός, μακρότερος, mit *~em* Gang ἐπισύρων τὼ πόδε.
Schleppenträger *m* ὁ φέρων ἐξόπισθεν τὸ τοῦ πέπλου od. τῆς ἐσθῆτος σύρμα.
schleppfüßig εἰλίπους (οδος).
Schleppkleid *n* ἡ ἐπισεσυρμένη ἐσθής (ῆτος), ὁ ποδήρης χιτών (ῶνος), τὸ σύρμα.
Schleppschiff *n* τὸ ἑψελκόμενον πλοῖον.
Schlepptau *n* τὸ ῥῦμα, ein Schiff ins ~ nehmen ἀναδεῖσθαι (M.) ναῦν, ἕλκειν, ἑξάπτεσθαι (M.) πλοῖον, sich ins ~ nehmen lassen (übtr.) ἑψολκὸν εἶναι.
Schleuder *f* ἡ σφενδόνη, mit der ~ werfen σφενδονᾶν, *wie eine* ~ σφενδονηδόν.
Schleuderer *m* ὁ σφενδονήτης.
schleuderförmig σφενδονοειδής.
schleuderhaft eigtl. ἐπισεσυρμένος, übtr. (nachlässig) ἀμελής, ὀλίγωρος (2), ἀνσιμένος.
Schleuderkugel *f* ἡ σφενδόνη.
Schleuderkunst *f* ἡ σφενδονητική. [χανή.]
Schleudermaschine *f* ὁ καταπέλτης, ἡ λιθοβόλος μη-
schleudern σφενδονᾶν, übh. ἰέναι, ἀφιέναι, βάλλειν (z. B. ein Geschoß βέλος), (von einem Wurfspieß) ἀκοντίζειν, ἐξακοντίζειν, in die Höhe ~ ἀναρρίπτειν.
schleudern 1. (von einem Kaufmann — um jeden Preis verkaufen) τοῦ εὑρίσκοντος ἀποδίδοσθαι (M.) τι, προέσθαι τι. — 2. geschleuderte Schrift τὰ ἐπισεσυρμένα γράμματα.
Schleudern *n* ἡ σφενδόνησις, im ~ geübt, geschickt σφενδονητικός, σφενδονᾶν ἐπιστάμενος.

²Schleudern *n* τὸ ἐπισύρειν, ἡ πρόεσις, s. Nachlässigkeit.
Schleuderstein *m* ἡ σφενδόνη.
schleunig ταχύς, *adv.* ταχύ, s. schnell.
Schleunigkeit *f* ἡ ταχυτής (ῆτος), s. Schnelligkeit.
Schleuse *f* ἡ ὑδρορρόα, αἱ κλεισιάδες, ὁ καταῤῥάκτης, ὁ φράκτης.
Schlich *m* τὸ μηχάνημα, τὸ τέχνημα, ὁ δόλος, hinter j-s ~e kommen καταλαμβάνειν τινὰ μηχανώμενον, τεχνώμενον od. ἐπιβουλεύοντα.
schlicht (gerade, eben) ὁμαλός, übtr. ἁπλοῦς, ἀφελής, εὐτελής, φαῦλος, ein ~er Mann ἁπλοῦς ἀνήρ, ein ~es Mahl εὐτελὲς δεῖπνον.
Schlichtbeil *n* τὸ σκέπαρνον.
schlichten (ebnen) ὁμαλίζειν, λειαίνειν, einen Streit ~ παύειν od. διαλύειν διαφοράν.
Schlichten *n*, **Schlichtung** *f* (eines Streites) ἡ διάλυσις, (durch den Schiedsrichter) ἡ δίαιτα.
Schlichtheit *f* ἡ ἁπλότης (ητος), ἡ ἀφέλεια, ἡ εὐτέλεια, ἡ φαυλότης (ητος) od. b. *neutr.* d. *adj.*
Schlichthobel *m* ἡ ὁμαλίστρα, τὸ ὁμάλιστρον.
Schlichtermilch *f* τὸ ὀξύγαλα (ακτος).
Schließbolzen *m* ἡ βάλανος.
schließen I *trans.* 1. (zuschließen) κλείειν, συγ-, κατακλείειν. — 2. (fesseln) δεῖν, πέδαις δεῖν, δεσμοῦν, πεδᾶν. — 3. (zumachen) συγκλείειν (den Mund τὸ στόμα, die Augen τοὺς ὀφθαλμούς), einen Kreis ~ κύκλον ποιεῖσθαι (M.), κυκλοῦσθαι (M.) (um etw. τι), κύκλῳ περιίστασθαι (περιστῆναι) τι, die Hand ~ συνάγειν τὴν χεῖρα, Mund und Augen ~ συλλαμβάνειν τὸ στόμα καὶ τοὺς ὀφθαλμούς, j-n in seine Arme ~ περιβάλλειν, περιλαμβάνειν, περιπλέκεσθαι (P.) τινι, j-n ins Herz ~ ἀσπάζεσθαι (M.) τινα, in sich ~ συμπεριλαμβάνειν, sich ~ συνάγεσθαι (P.), συγκλείεσθαι (P.), von Organen bsd. συμμύειν, in geschlossenen Gliedern marschieren συντεταγμένους πορεύεσθαι (P.). — 4. (machen) ποιεῖσθαι, συντιθέναι (z. B. Bündnis, Frieden, Vertrag u. dgl. s. d. betr. *subst.*). — 5. (beschließen, endigen, beendigen) τελευτᾶν τι, ἀποτελεῖν τι, παύεσθαι (M.) τινος, einen Zug ~ οὐραγεῖν, ἀπουραγεῖν, eine Rede ~ τῶν λόγων τέλος ποιεῖσθαι (M.), eine Versammlung ~ διαλύειν σύλλογον. — 6. (folgern, einen Schluß machen) στοχάζεσθαι (M.), συλλογίζεσθαι (M.), τοπάζειν, aus etw. ~ τεκμαίρεσθαι (M.), ἐντεκμαίρεσθαι (M.) τινι, ἀποτεκμαίρεσθαι (M.) τινος. — II *intr.* 7. (genau passen, anliegen) ἁρμόττειν, ἐφαρμόττειν, das Kleid schließt ἐφαρμόττει ἡ ἐσθής, ein Reiter, der gut schließt ἔποχος ἱππεύς. — 8. (sich endigen) τελευτᾶν, καταπαύεσθαι (P.), λήγειν.
Schließen *n*, **Schließung** *f* (durch ein Schloß) ἡ κλεῖσις, (durch Zusammenziehung) ἡ συναγωγή, (einer Versammlung) ἡ διάλυσις, gew. durch Verben.
Schließer *m* ὁ ταμίας (Schaffner), ὁ δεσμοφύλαξ, ὁ εἱρκτοφύλαξ (κος), ὁ τοῦ δεσμωτηρίου φύλαξ (im Gefängnissen).
Schließerin *f* ἡ σηκίς (ίδος), ἡ ταμία.
schließlich τέλος od. durch d. *part.* τελευτῶν, z. B. ~ flohen sie τελευτῶντες ἔφυγον.
schlimm 1. (schlecht) φαῦλος, κακός, πονηρός, μοχθηρός (die drei letzteren auch: moralisch schlecht), (mißlich) ἄπορος (2), (beschwerlich, heftig, grimmig) χαλεπός. — 2. (gefährlich) δεινός, eine ~e Sache χαλεπὸν πρᾶγμα, eine ~e Lage δεινὴ περίστασις, in einer ~en Lage sein ἐν ἀπόροις εἶναι, δεινῶς ἔχειν, in der ~sten Lage sein ἐν ἐσχάτοις εἶναι, ἐσχάτως ἔχειν od. διακεῖσθαι, im ~sten Falle εἰ πᾶσα ἀνάγκη, ein ~er Herr χαλεπός. ἄγριος od. τραχὺς δεσπότης, ein ~er Hund χαλεπὸς κύων, es wird ihm ~ (er will sich erbrechen) ἐμετιᾷ, ναυτιᾷ, (von einem Ohnmachtsanfall) λιποθυμεῖ.
Schlingbaum *m* ὁ, ἡ θραύπαλος.
Schlinge *f* (zum Befestigen) ὁ βρόχος, ἡ ἀγκύλη (letzteres auch Hundeleine), Heftel und ~ περόνη καὶ πόρπη,

Digitized by Google

πληκτος (2), durch einen ~ lähmen παραλύειν, zum ~ geneigt ἀποπληκτικός.
Schlagregen *m* ὁ ὄμβρος, Ungewitter mit ~ ἡ ζάλη.
Schlamm *m* ὁ πηλός, ὁ βόρβορος, ἡ ἰλύς (ύος), ὁ ϑολός.
schlämmen ἐκκαϑαίρειν, τρίβειν τι ὕδωρ ἐπιχέοντα, das Gold wird geschlämmt ὁ χρυσὸς σύρεται.
schlammig βορβορώδης, ἰλυώδης, ϑολερός, ϑολώδης.
Schlange *f* ὁ ὄφις (εως), ὁ δράκων (οντος), ἡ ἔχιδνα, kleine ~ τὸ ὀφείδιον, übtr. (von einem Menschen) ὁ ἔχις (εως), von einer ~ gebissen ὀφιόδηκτος (2), ~n fressend ὀφιοφάγος (2), ὀφιοβόρος (2).
schlängeln sich ἑλίττεσϑαι (P.), κολποῦσϑαι (P.), auch ἕρπειν (kriechen), sich ~d ἑλικτός, σκολιός, *adv.* ἑλικηδόν.
Schlangenart *f* τὸ ὄφεων εἶδος, nach ~ ὄφεως τρόπον od. δίκην, καϑάπερ οἱ ὄφεις.
schlangenartig ὀφεώδης, δρακοντώδης, ἑρπετώδης, in ~en Windungen δρακοντοειδῶς.
Schlangenbalg *m.* **-haut** *f* τὸ ὄφεως δέρμα od. σῦφαρ (ατος), ἡ ὄφεως λεπηρίς (ίδος).
Schlangenbiß *m* τὸ ὄφεως od. ἐχίδνης δῆγμα.
Schlangenbrut *f* τὸ ὄφεως od. ἐχιδναῖον γέννημα.
Schlangenei *n* τὸ ὄφεως ᾠόν.
schlangenförmig ὀφεώδης, ὀφιόμορφος (2).
Schlangenfuß *m* ὁ δρακόντειος πούς (οδός).
schlangenfüßig ὀφιόπους (οδος).
Schlangengift *n* ὁ τῶν ὄφεων ἰός.
Schlangenhaar *n* ἡ ὀφεώδης κόμη, mit ~ ὀφιοπλόκαμος (2).
Schlangenkopf *m* ἡ ὄφεως od. δράκοντος κεφαλή, mit einem ~ ὀφιοκέφαλος (2).
Schlangenköpfchen *pl.* αἱ ἀμαϑίτιδες κόγχαι.
Schlangenkraut *n* τὸ δρακόντιον.
Schlangenlinie *f* ἡ ἕλιξ (κος) γραμμή.
schlangenreich ὀφιώδης.
Schlangenstein *m* ὁ ὀφίτης λίϑος.
Schlangenträger *m* (ein Sternbild) ὁ ὀφιοῦχος.
Schlangenwindung *f* ἡ ἕλιξ (κος), in ~ δρακοντοειδῶς.
schlank εὐμήκης, μακρός (lang), εὐφυής (gut gewachsen), ἰσχνός (dünn).
Schlankheit *f* ἡ εὐφυΐα (schöner Wuchs), ἡ ἰσχνότης, ἡ λεπτότης (ητος, Dünnheit), sonst *neutr.* d. *adj.*
schlapp πλαδαρός, χαλαρός, ἀνειμένος, ἄνετος (2), s. schlaff.
Schlappe *f* ἡ ἧττα, ἡ συμφορά, τὸ πταῖσμα, τὸ πάϑος, eine ~ bekommen περιπίπτειν συμφορᾷ, πταῖσμα λαμβάνειν, ἡττᾶσϑαι (P.), j-m eine ~ anhängen περιάπτειν τινὶ συμφοράν, s. auch Niederlage, Schade, Verlust.
schlappen (mit gestreckter Zunge lecken) λάπτειν.
Schlappen *n* ἡ λάφις.
Schlaraffenland *n* αἱ τῶν μακάρων νῆσοι, ὁ ἀπράγ-!
Schlaraffenleben *n* ἡ καϑ' ἡμέραν ῥᾳστώνη καὶ σχολή, ἡ μετὰ ῥᾳστώνης καὶ σχολῆς βίος, ὁ ἐπὶ Κρόνου βίος.
schlau πανοῦργος (2), ποικίλος, κερδαλέος (durchtrieben), σοφός (weise), συνετός (verständig), ~ handeln πανουργεῖν, ποικίλλειν.
Schlauch *m* ὁ ἀσκός.
Schlauheit *f* ἡ πανουργία, ἡ ποικιλία, ἡ σοφία, ἡ κερδαλεότης (ητος), ἡ πολυτροπία.
Schlaukopf *m* ὁ πανοῦργος ἄνϑρωπος, τὸ παιπάλημα, τὸ κίναδος, τὸ κρόταλον, ὁ πανουργότατος, ἡ ἀλώπηξ (εκος).
schlecht 1. (unvollkommen, gering, niedrig) φαῦλος, κακός, (*comp.* χείρων, χεῖρον, *superl.* χείριστος), πονηρός, μοχϑηρός. — 2. (von geringem Wert) εὐτελής, ~er Lohn ὀλίγος od. ἄδικος μισϑός, ein ~es Mahl εὐτελὲς δεῖπνον, ~er Soldat ὁ κακὸς od. δειλὸς στρατιώτης, ~e Umstände, Lage τὰ πονηρὰ πράγματα, ~e Zeiten οἱ χαλεποὶ καιροί, ~e Geschäfte τὰ μοχϑηρὰ πράγματα, ~e Handlungen, Taten τὰ πονηρὰ ἔργα, ~es Gold ὁ ἀδόκιμος χρυσός, ~er Weg ἡ δύσπορος, δύσβατος od. δυσπόρευτος ὁδός, ~e Herkunft τὸ ταπεινὸν γένος, von ~er Herkunft sein κακῶς γεγονέναι, es geht mir ~ κακῶς ἔχω od. πράττω, es geht ~ mit etw. κακῶς ἔχει od. πράττεται τὰ περί τ. ~er Ruf ἡ κακὴ φήμη, in ~em Rufe stehen κακῶς ἀκούειν, ἄδοξον εἶναι, ~e Gesinnung ἡ κακόνοια, ἡ δύσνοια, ἡ δυσμένεια, ~ gesinnt gegen j-n sein κακόνουν, δύσνουν, δυσμενῆ εἶναί τινι, j-n ~ machen κακίζειν τινά, etw. ~ machen φαυλίζειν τι, ~ von j-m reden κακῶς od. κακὰ λέγειν τινά, κακολογεῖν τινα, (von einem Abwesenden) διαβάλλειν τινά, j-n ~ behandeln κακῶς χρῆσϑαι od. προσφέρεσϑαί (P.) τινι, κακουργεῖν, κακοῦν τινα, ~ handeln κακὰ ποιεῖν, ἀδικεῖν, ἀδίκως πράττειν, j-m etw. ~ vergelten φαύλην χάριν ἀποδιδόναι τινὶ ὑπέρ τινος, ~ wegkommen κακῶς od. οὐ χαίροντα ἀπαλλάττειν, sich ~ benehmen κακίζεσϑαι (P.), ~ zurechtkommen bei etw. βλάπτεσϑαι (P.) ἔκ τινος, κακῶς ἀπολαύειν τινός, ζημίαν λαμβάνειν ἀπό τινος, es läuft etw. ~ ab κακῶς od. οὐκ εἰς καλὸν ἀποβαίνει τι, oft in Zss mit α-, δυσ-, κακο-, μῶ. ~ genährt ἄτροφος (2), ἀτροφής, von ~em Charakter κακότροπος (2), ~er Gesinnung ἡ κακοσμία, ἡ δυσοσμία, von ~er Herkunft κακογενής u. bgl., ~ (= schlicht) und recht ἁπλοῦς καὶ δίκαιος.
schlechterdings πάντως, παντελῶς, παντάπασι, ὅλως, ~ nicht παντελῶς οὐ, οὐδαμῶς, οὐκ ἔσϑ' ὅπως.
schlechthin ἁπλῶς.
Schlechtigkeit *f* ἡ φαυλότης (ητος), (bes. moralische) ἡ κακία, ἡ πονηρία, ἡ μοχϑηρία, ~ des Charakters ἡ κακοτροπία, οἱ κακοὶ od. πονηροὶ τρόποι, eine ~ (als Handlung) τὸ ἀδίκημα, τὸ κακὸν ἔργον, τὸ κακούργημα.
schlechtweg ἁπλῶς.
Schlegel *m* ἡ τυπίς (ίδος), ὁ ὑπερος, τὸ ὑπερον, τὸ ῥόπαλον, ~ zum Spiel der Leier τὸ πλῆκτρον.
Schlehe *f* τὸ ἄγριον κοκκύμηλον.
Schlehendorn *m* ἡ ἀγρία κοκκυμηλέα.
Schlei *m*, **Schleie** *f* etwa ὁ τίλων (ωνος).
schleichen ἕρπειν, geschlichen kommen ἐφ-, προσέρπειν.
Schleichen *n* ὁ ἑρπυσμός, ἡ ἕρπυσις, gew. durch Verben.
schleichend ἑρπετός, ἑρπυστικός, ~e Krankheit ἡ ἀέλπτως χρὰ νόσος, ~es Übel τὸ ὕπουλον κακόν, (vom Charakter) ὕπουλος (2), ἐπίβουλος (2).
Schleicher *m* ὁ κρυψίνους od. ἐπίβουλος ἄνϑρωπος.
Schleichhandel *m* ἡ κλοπαία ἐμπορία, ~ treiben παρεμπορεύεσϑαι (M.), παρεισκομίζειν, παρεμπολᾶν.
Schleichhändler *m* ὁ παρεμπορευόμενος, ὁ παρεισκομίζων, ὁ παρεμπολῶν.
Schleichweg *m* ἡ κρυπτὴ ὁδός, auf ~en κρύφα, λάϑρα, auf ~en gehen ἐπιβουλεύειν, περιέρχεσϑαι, etw. auf ~en erreichen κλέπτειν τι.
Schleier *m* τὸ κάλυμμα, ἡ καλύπτρα, τὸ κρήδεμνον, mit einem ~ bedecken καλύπτειν (auch übtr.), den ~ lüften, zurückschlagen von etw. ἀνα-, ἀποκαλύπτειν τι (auch übtr.).
Schleierernte *f* ὁ ἐλεός.
Schleife *f* ὁ βρόχος (zum Fangen), τὸ κάϑαμμα (= Bande), τὸ ἕλκηϑρον (zum Ziehen), ἡ ἀγκύλη (= Wurfspieß).
schleifen I *trans.* 1. (ziehen, schleppen, *part.* geschleift) ἕλκειν, σύρειν, ἐφέλκειν, ἐπισύρειν. — 2. (zerstören, zertrümmern, niederreißen) καϑαιρεῖν, κατασκάπτειν, καταβάλλειν. — 3. (schärfen) ϑήγειν, ἀκονᾶν, (geschliffen ϑηκτός, (glätten, polieren) λεαίνειν, ξύειν. — II *intr.* 4. ἕλκεσϑαι, ἐφέλκεσϑαι, σύρεσϑαι, ἐπισύρεσϑαι (sämtl. P.).
Schleifen *n* 1. (Ziehen, Schleppen) ἡ ἕλξις, ὁ ἕλκηϑρισμός, ἡ ἐφελξις, ὁ συρμός, ὁ ἐπισυρμός. — 2. (Zerstören, Niederreißen) ἡ καϑαίρεσις, ἡ κατασκαφή, ἡ καταβολή. — 3. (Schärfen) ἡ ϑήξις, (Glätten) ἡ λείανσις,

Digitized by Google

Schleifer *m* durch d. *part.* d. Verben.
Schleifstein *m* ἡ θηγάνη, τὸ θήγανον, ἡ ἀκόνη.
Schleifung *f* (Zerstörung) ἡ κατασκαφή.
Schleim *m* τὸ φλέγμα, ἡ λάπη (kalter, weißer ~), ἡ μύξα, ἡ κόρυζα (Nasen~), τὸ βλέννος (bsd. an Fischen), ὁ ἰξός (klebriger ~), voll ~, verschleimt φλεγματώδης, φλεγματικός, φλεγματιαῖος, den ~ abführen ἀποφλεγματίζειν, Abführung des ~ ὁ ἀποφλεγματισμός.
schleimartig φλεγματοειδής, φλεγματώδης.
schleimig μυξώδης, κορυζώδης.
Schleiße *f* ἡ σχίδη, τὸ σχίδιον, ὁ σχινδάλαμος.
schleißen σχίζειν, διασχίζειν (u. P.).
schlemmen γαστρίζεσθαι (M.), ἀσωτεύεσθαι (M.), ἀδηφαγεῖν, ἀσελγαίνειν, σπαθᾶν.
Schlemmer *m* ὁ γαστρίμαργος, ὁ γάστρις (ιδος), ὁ γάστρων (ωνος), ὁ ἀδηφάγος, ὁ ἀσελγής, ὁ ἄσωτος.
Schlemmerei *f* ἡ γαστριμαργία, ἡ ἀδηφαγία, ἡ ἀσωτία, ἡ ἀσέλγεια.
schlendern ἡσυχῇ βαδίζειν od. περιπατεῖν.
Schlendrian *m* ὁ συνήθης τρόπος, τὸ παλαιὸν ἔθος, τὰ νομιζόμενα.
schlenkern: mit den Armen ~ παρασείειν τὰς χεῖρας.
Schlenkern *n* (mit den Armen) τὸ παράσεισμα.
Schleppbahn *f* (für Schiffe) ἡ νεωλκία.
Schleppe *f* τὸ σύρμα, τὸ ἐπίσυρμα, eine ~ am Kleide tragen ἐπισύρεσθαι (M.) τὴν ἐσθῆτα.
schleppen I *trans.* 1. ἕλκειν, σύρειν, ἐπισύρειν, die Füße ~ ἐπισύρειν τὼ πόδε, j-n an den Haaren ~ τῶν τριχῶν σύρειν τινά, in die Sklaverei ~ εἰς δουλείαν ἄγειν, vor Gericht ~ εἰς τοὺς δικαστὰς ἄγειν, sich mit etw. ~ ἕλκεσθαί (M.) τι, πόνον ἔχειν κομίζοντά τι, μοχθεῖν φέροντα. — 2. (übtr.) (mit etwas behaftet sein) ἐν-, συνέχεσθαί (P.) τινι, sich mit einer Krankheit ~ διάγειν, διατελεῖν od. διαγίγνεσθαι νοσοῦντα, χρόνον ἔχειν νοσοῦντα, οὐ δύνασθαι ἀπαλλάττεσθαι (P.) τῆς νόσου, συνεῖναι νόσῳ, etw. geschleppt bringen ἥκειν ἔχοντά τι, etw. hinter sich her~ ἕλκειν τι ἐξόπισθεν, j-n hinter sich her~ συνεπάγεσθαί (M.) τινα. — II *intr.* 3. (von Kleidern) σύρεσθαι, ἐπισύρεσθαι (P.).
Schleppen *n* ἡ ἕλξις, ἡ ἔφελξις, ὁ συρμός, ὁ ἐπισυρμός, gew. durch Verben.
schleppend ὁλκός, übtr. (von der Rede) τὸ ἐπισεσυρμένον (τοῦ λόγου), ψυχρός, μακρός, μακρότερος, mit ~em Gang ἐπισύρων τὼ πόδε.
Schleppenträger *m* ὁ φέρων ἐξόπισθεν τὸ τοῦ πέπλου od. τῆς ἐσθῆτος σύρμα.
schleppfüßig εἰλίπους (οδος).
Schleppkleid *n* ἡ ἐπισεσυρμένη ἐσθής (ῆτος), ὁ ποδήρης χιτών (ῶνος), τὸ σύρμα.
Schleppschiff *n* τὸ ἐφελκόμενον πλοῖον.
Schlepptau *n* τὸ ῥῦμα, ein Schiff ins ~ nehmen ἀναδεῖσθαι (M.) ναῦν, ἕλκειν, ἐξάπτεσθαι (M.) πλοῖον, sich ins ~ nehmen lassen (übtr.) ἐφολκὸν εἶναι.
Schleuder *f* ἡ σφενδόνη, mit der ~ werfen σφενδονᾶν, wie eine ~ σφενδονηδόν.
Schleuderer *m* ὁ σφενδονήτης.
schleuderförmig σφενδονοειδής.
schleuderhaft eigtl. ἐπισεσυρμένος, übtr. (nachlässig) ἀμελής, ὀλίγωρος (2), ἀνειμένος.
Schleuderkugel *f* ἡ σφενδόνη.
Schleuderkunst *f* ἡ σφενδονητική.
Schleudermaschine *f* ὁ καταπέλτης, ἡ λιθοβόλος μηχανή.
schleudern σφενδονᾶν, übh. ἱέναι, ἀφιέναι, βάλλειν (zB. ein Geschoß βέλος), (von einem Wurfspieß) ἀκοντίζειν, ἐξακοντίζειν, in die Höhe ~ ἀναρρίπτειν.
schleudern 1. (von einem Kaufmann = um jeden Preis verkaufen) τοῦ εὑρίσκοντος ἀποδίδοσθαί (M.) τι, προΐεσθαί τι. — 2. geschleuderte Schrift τὰ ἐπισεσυρμένα γράμματα.
Schleudern *n* ἡ σφενδόνησις, im ~ geübt, geschickt σφενδονητικός, σφενδονᾶν ἐπιστάμενος.

²**Schleudern** *n* τὸ ἐπισύρειν, ἡ πρόεσις, s. Nachlässigkeit.
Schleuderstein *m* ἡ σφενδόνη.
schleunig ταχύς, *adv.* ταχύ, s. schnell.
Schleunigkeit *f* ἡ ταχυτής (ῆτος), s. Schnelligkeit.
Schleuse *f* ἡ ὑδρορρόα, αἱ κλεισιάδες, ὁ καταρράκτης, ὁ φράκτης.
Schlich *m* τὸ μηχάνημα, τὸ τέχνημα, ὁ δόλος, hinter j-s ~e kommen καταλαμβάνειν τινὰ μηχανώμενον, τεχνώμενον od. ἐπιβουλεύοντα.
schlicht (gerade, eben) ὁμαλός, übtr. ἁπλοῦς, ἀφελής, εὐτελής, φαῦλος, ein ~er Mann ἁπλοῦς ἀνήρ, ein ~es Mahl εὐτελὲς δεῖπνον.
Schlichtbeil *n* τὸ σκέπαρνον.
schlichten (ebnen) ὁμαλίζειν, λεαίνειν, einen Streit ~ παύειν od. διαλύειν διαφοράν.
Schlichten *n*, **Schlichtung** *f* (eines Streites) ἡ διάλυσις, (durch den Schiedsrichter) ἡ δίαιτα.
Schlichtheit *f* ἡ ἁπλότης (ητος), ἡ ἀφέλεια, ἡ εὐτέλεια, ἡ φαυλότης (ητος) od. d. *neutr.* d. *adj.*
Schlichthobel *m* ἡ ὁμαλίστρα, τὸ ὁμάλιστρον.
Schlickermilch *f* τὸ ὀξύγαλα (ακτος).
Schließbolzen *m* ἡ βάλανος.
schließen I *trans.* 1. (zuschließen) κλείειν, συγ-, κατακλείειν. — 2. (fesseln) δεῖν, πέδαις δεῖν, δεσμοῦν, πεδᾶν. — 3. (zumachen) συγκλείειν (den Mund τὸ στόμα, die Augen τοὺς ὀφθαλμούς), einen Kreis ~ κύκλον ποιεῖσθαι (M.), κυκλοῦσθαι (M.) (um etw. τι), κύκλῳ περιίστασθαί (περιστῆναί) τι, die Hand ~ συνάγειν τὴν χεῖρα, Mund und Augen ~ συλλαμβάνειν τὸ στόμα καὶ τοὺς ὀφθαλμούς, j-n in seine Arme ~ περιβάλλειν, περιλαμβάνειν, περιπλέκεσθαί (P.) τινι, j-n ins Herz ~ ἀσπάζεσθαί (M.) τινα, in sich ~ συμπεριλαμβάνειν, sich ~ συνάγεσθαι (P.), συγκλείεσθαι (P.), von Organen bsd. συμμύειν, in geschlossenen Gliedern marschieren συντεταγμένους πορεύεσθαι (P.). — 4. (machen) ποιεῖσθαι, συντιθέναι (zB. Bündnis, Frieden, Vertrag u. dgl. s. d. betr. *subst.*). — 5. (beschließen, endigen, beendigen) τελευτᾶν τι, ἀποτελεῖν τι, παύεσθαί (M.) τινος, einen Zug ~ οὐραγεῖν, ἀπουραγεῖν, eine Rede ~ τῶν λόγων τέλος ποιεῖσθαι (M.), eine Versammlung ~ διαλύειν σύλλογον. — 6. (folgern, einen Schluß machen) στοχάζεσθαι (M.), συλλογίζεσθαι (M.), τοπάζειν, aus etw. ~ τεκμαίρεσθαί (M.), ἐντεκμαίρεσθαί (M.) τινι, ἀποτεκμαίρεσθαί (M.) τινος. — II *intr.* 7. (genau passen, anliegen) ἁρμόττειν, ἐφαρμόττειν, das Kleid schließt ἐφαρμόττει ἡ ἐσθής, ein Reiter, der gut schließt ἔποχος ἱππεύς. — 8. (sich endigen) τελευτᾶν, καταπαύεσθαι (P.), λήγειν.
Schließen *n*, **Schließung** *f* (durch ein Schloß) ἡ κλεῖσις, (durch Zusammenziehung) ἡ συναγωγή, (einer Versammlung) ἡ διάλυσις, gew. durch Verben.
Schließer *m* ὁ ταμίας (Schaffner), ὁ δεσμοφύλαξ, ὁ εἱρκτοφύλαξ (κος), ὁ τοῦ δεσμωτηρίου φύλαξ (in Gefängnissen).
Schließerin *f* ἡ σηκίς (ίδος), ἡ ταμία.
schließlich τέλος od. durch d. *part.* τελευτῶν, zB. ~ flohen sie τελευτῶντες ἔφυγον.
schlimm 1. (schlecht) φαῦλος, κακός, πονηρός, μοχθηρός (die drei letzteren auch: moralisch schlecht), (mißlich) ἄπορος (2), (beschwerlich, heftig, grimmig) χαλεπός. — 2. (gefährlich) δεινός, eine ~e Sache χαλεπὸν πρᾶγμα, eine ~e Lage δεινὴ περίστασις, in einer ~en Lage sein ἐν ἀπόροις εἶναι, δεινῶς ἔχειν, in der ~sten Lage sein ἐν ἐσχάτοις εἶναι, ἐσχάτως ἔχειν od. διακεῖσθαι, im ~sten Falle εἰ πᾶσα ἀνάγκη, ein ~er Herr χαλεπός, ἄγριος od. τραχὺς δεσπότης, ein ~er Hund χαλεπὸς κύων, es wird ihm ~ (er will sich erbrechen) ἐμετιᾷ, ναυτιᾷ, (von einem Ohnmachtsanfall) λιποθυμεῖ.
Schlingbaum *m* ὁ, ἡ θραύπαλος.
Schlinge *f* (zum Befestigen) ὁ βρόχος, ἡ ἀγκύλη (letzteres auch Hundeleine), Heftel und ~ περόνη καὶ πόρπη,

Digitized by Google

(um den Hals) ἡ δεραιοπέδη, ἡ λαιμοπέδη, (um die Füße) ἡ ποδοστράβη, (zum Fangen von Tieren) ἡ πάγη, ἡ παγίς (ίδος), ἡ στραγγαλίς (ίδος), ἡ ἁρπεδόνη, ~n stellen, legen παγίδας ἱστάναι, j-m ~n legen (übtr. = nachstellen) ἐπιβουλεύειν τινί, ἐνεδρεύειν (u. M.) τινά, sich in der ~ fangen, in der ~ sein, hängen ἐνέχεσθαι (P.) τῇ πάγῃ. [kistε.]

Schlingel *m* ὁ ἄγροικος, ὁ φορτικός, du ~ ὦ κά-

[1]schlingen πλέκειν, ἑλίττειν, ineinander ~ συμπλέκειν, sich um etw. ~ ἑλίττεσθαι (P.) περί τι, περιλαμβάνειν τι, die Arme um j-n ~ περιβάλλειν, περιλαμβάνειν τινά, sich ineinander ~ (von Wurzeln) καρκινοῦσθαι (P.).

[2]schlingen (schlucken) κατεσθίειν, καταπίνειν.

[1]Schlingen *n* ἡ ἕλιξις, ἡ πλοκή, ἡ συμπλοκή, gew. durch Verben.

[2]Schlingen *n* ἡ κατάποσις, gew. durch Verben.

Schlitten *m* τὸ ἕλκηθρον (neugr. ὁ χαμουλκός),

Schlittenbahn *f* χιών (όνος) βαθεῖα, ὥστε ἐποχεῖσθαι.

Schlitz *m* τὸ σχίσμα.

schlitzen σχίζειν, διασχίζειν.

schlorren ῥοφεῖν, καταρροφεῖν.

[1]Schloß *n* (zum Verschließen) τὸ κλεῖθρον, ein ~ vor etw. legen μοχλὸν ἐπιβάλλειν τινί, κατακλείειν τι, unter ~ und Riegel halten ὑπὸ μοχλοῖς καὶ κλεισὶν εἱργνύναι.

[2]Schloß *n* (Palast eines Herrschers) τὰ βασίλεια, (Burg, Feste) ἡ φρουρά, (auf einer Anhöhe) ἡ ἄκρα, (in einer Stadt) ἡ ἀκρόπολις.

Schloßberg *m* ἡ ἀκρόπολις.

Schloße *f* ὁ χαλάζης χόνδρος. [φέρεται.]

schloßen: es schloßt, es fallen Schloßen χάλαζα κατα-

Schloßenwetter *n* ὁ συρμὸς χαλάζης, ὁ χαλαζώδης od. χαλαζοβόλος χειμών (ῶνος).

Schlosser *m* ὁ κλειδοποιός, ὁ χαλκεύς.

Schlosserarbeit *f* τὰ χαλκευτικὰ ἔργα.

Schlosserhandwerk *n* ἡ χαλκευτική.

Schloßgarten *m* ὁ περὶ τὰ βασίλεια κῆπος.

Schloßkastellan *m* ὁ τῶν βασιλείων ἐπιμελητής.

Schloßkirche *f* ὁ ναὸς od. τὸ ἱερὸν τῆς ἀκροπόλεως.

Schloßkommandant *m* ὁ κατὰ τὴν ἄκραν φρούραρχος.

Schloßwache *f* οἱ ἐν τῇ ἄκρᾳ od. ἐν τῇ ἀκροπόλει od. ἐν τοῖς βασιλείοις φύλακες, οἱ κατὰ τὴν ἄκραν φρουροί.

Schlot *m* ἡ καπνοδόκη, ἡ κάπνη, ἡ ὀπή.

Schlotfeger *m* ὁ καπνοδόκην καθαίρων.

schlotterig χαλαρός, ἄτονος (2), ἀνειμένος, ἄνετος (2), (nachlässig) μεθήμων, ἀμελής.

schlottern 1. λελυμένον εἶναι, ἀνειμένον εἶναι, ἀνειμένως ἔχειν, es ~ mir die Kniee τὰ γόνατά μοι σφάλλεται (P.), mit ~den Knieen γονύκροτος (2), ~ lassen ἀνιέναι, καθυφιέναι. — 2. übtr. (sorglos, nachlässig sein) ἀμελῶς ἔχειν.

Schlucht *f* ἡ φάραγξ (γγος), ἡ χαράδρα, τὸ ἄγκος, ὁ αὐλών (ῶνος), eine ~ zwischen Bergen τὸ νάπος, ἡ νάπη. [haben) λύζειν.]

schluchzen λύζειν, στενάζειν, (den Schluck, Schluckauf

Schluchzen *n* ὁ στεναγμός.

Schluck *m* τὸ ἔγκαφος, ὁ βρόχθος, ὁ βρόγχος, ὀλίγον τι πόμα, ein ~ Wein, Wasser ὀλίγον τι οἴνου, ὕδατος, einen ~ nehmen ἐπιῤῥοφεῖν τινος.

schlucken βροχθίζειν, καταβροχθίζειν, κατεσθίειν, καταπίνειν, κάπτειν. [σμός.]

Schlucken *n* ἡ κατάποσις, ἡ κάψις, ὁ καταβροχθι-

Schlucken *m* ἡ λύγξ (γγος), ὁ λυγμός, den ~ haben λύζειν, λυγγάνειν, ich bekomme den ~ λύγξ ἐπιπίπτει μοι, der ~ hört auf ἡ λύγξ λωφᾷ, den ~ stillen παύειν τὴν λύγγα, j. der oft den ~ hat λυγγώδης, λυγμώδης.

Schlucker *m*: ein armer ~ ἄθλιος od. ταλαίπωρος ἄνθρωπος, ὁ γλίσχρων (ωνος).

schluckweise trinken κάφειν πίνειν.

schluderig ἐπισεσυρμένος.

schludern ἀμελῶς ἔχειν.

Schlummer *m* ὁ ὕπνος, τὸ νύσταγμα, in ~ bringen κατευνάζειν, κατακοιμίζειν, βαυβᾶν, (Kinder) βαυβαλίζειν, βαυκαλᾶν, καταβαυκαλᾶν.

schlummerig übtr. μεθήμων, ἀμελής, βραδύς.

Schlummerlied *n* ἡ καταβαυκάλησις, τὸ βαυκάλημα.

schlummern ὕπνου τυγχάνειν, νυστάζειν.

Schlund *m* 1. (am animalischen Körper) ὁ λάρυγξ (γγος), ὁ (ἡ) φάρυγξ (γγος), ὁ λαιμός, ὁ βρόγχος. — 2. (eine Höhle u. dgl.) τὸ στόμα, τὸ χάσμα, (Abgrund) τὸ βάραθρον, ἡ χαράδρα.

schlüpfen ὀλισθάνειν, in etw. ~ ὑποδύεσθαι (-δῦναι) τι od. εἴς τι, aus etw. ~ ἐξολισθάνειν τινός od. ἔκ τινος.

Schlupfhöhle *f* (der Tiere) ἡ θαλάμη.

Schlupfloch *n*, **-winkel** *m* ἡ ἀποκρυφή, ἡ καταφυγή (von wilden Tieren) ὁ φωλεός, ἡ φωλεά, sich in ein Schlupfloch verkriechen (von Tieren) φωλεύειν, φωλεῖν.

schlüpfrig eig. ὀλισθηρός, γλίσχρος, übtr. σφαλερός, ἐπισφαλής, οὐκ ἀκίνδυνος (2), ~e (unzüchtige) Reden αἰσχροί od. οὐκ εὐπρεπεῖς λόγοι.

Schlüpfrigkeit *f* eig. ἡ γλισχρότης (ητος), od. d. neutr. d. *adj.*, übtr. d. *neutr.* d. *adj.*

schlürfbar ῥοφητός.

schlürfen ῥοφεῖν, καταρροφεῖν.

Schlürfen *n* ἡ ῥόφησις.

Schluß *m* 1. (Beendigung) ἡ τελευτή, τὸ τέλος, ἡ λῆξις, den ~ mit etw. machen τελευτᾶν τι, παραίνειν τι, λήγειν, καταλήγειν τινός, ἀποπαύεσθαι (M.) τινος, (~ einer Rede, Abhandlung u. dgl.) ὁ ἐπίλογος, (eines Dramas) ἡ ἔξοδος, τὸ ἐξόδιον, zum Schlusse kommen (z. B. in einer Rede) τελευτῶντα λέγειν, am ~ τελευτῶν, ἀποπαυόμενος, am Schlusse des Jahres τελευτῶντος τοῦ ἔτους, am Schlusse von etw. sein κατὰ τὴν τελευτήν τινος εἶναι, am Schlusse des Lebens ἐπὶ τῷ τέρματι od. πρὸς τῷ στόματι τοῦ βίου εἶναι. — 2. (Folgerung) ὁ λογισμός, ὁ συλλογισμός, einen ~ machen aus etw. συλλογίζεσθαι: (M.) ἔκ τινός τι od. mit folg. ὅτι, λογίζεσθαι (M.) ἔκ τινος mit folg. ὅτι, τεκμαίρεσθαι (M.) τί τινι od. ἔκ od. ἀπό τινος, συντεκμαίρεσθαι (M.) τινι, einen falschen ~ machen παραλογίζεσθαι (M.). — 3. (das feste Anschließen, wie einem Reiter, der einen guten ~ hat) er hat einen guten ~ ἕποχός ἐστιν, s. auch Entschluß.

Schlußart *f* ὁ συλλογισμός.

Schlußbemerkung *f* ὁ τελευταῖος λόγος, ἡ τελευταία σημείωσις, eine ~ machen τελευτῶντα λέγειν.

Schlußchor *m* τὸ ἐξόδιον.

Schlüssel *m* eig. ἡ κλείς (δός), ἡ βαλανάγρα, übtr. (Zugang zu einem Lande) ἡ πρόσ-, πάροδος, αἱ πύλαι, ἡ ἐμβολή, (Mittel zur Erklärung, ~ eines Geheimnisses u. dgl.) τὸ τεκμήριον, den ~ zu etw. geben ὑφηγεῖσθαι (M.) πρός τι, die ~ von etw. führen (als Zeichen der Gewalt) τὰς κλεῖδάς τινος φυλάττειν.

Schlüsselbein *n* τὸ κλειδίον, ἡ κλείς (δός).

Schlüsselbewahrer *m* ὁ κλειδοφύλαξ (κος), ὁ κλειδοῦχος, ~ sein κλειδοφυλακεῖν, κλειδουχεῖν.

Schlüsselchen *n* τὸ κλειδίον, τὸ κλειθρίον.

Schlüsselloch *n* ἡ κλειθρία, ἡ κατακλείς (ίδος).

Schlußfolge *f* τὸ ἐπακολούθημα, ἡ ἐπακολούθησις, ἡ ἐπακολουθία, τὸ ἐπιχείρημα, τὸ συμπέρασμα.

Schlußfolgerung *f* ἡ ἐπιχείρησις, eine ~ machen ἐπιχειρεῖν.

Schlußgesang *m* τὸ ἐξόδιον, ἡ ἐπῳδός.

schlüssig werden διαγιγνώσκειν, βουλεύεσθαι (M.), γνώμην ποιεῖσθαι (M.), j-n ~ machen πείθειν, ἀναπείθειν τινά, προάγειν τινὰ εἰς γνώμην.

Schlußkette *f* ἡ συνέχεια (τῶν) συλλογισμῶν.

Schlußlied *n* τὸ ἐξόδιον.

Schlußrechnung *f* ὁ συλλογισμός, auch ὁ ἀπολογισμός.

Schlußrede *f* ὁ ἐπίλογος, ὁ τελευταῖος λόγος.

Digitized by Google

Schlußſatz *m* ὁ ἐπίλογος, ὁ τελευταῖος λόγος, (einer Schrift) τὸ ἀκροτελεύτιον, (ein Vernunftſchluß) ὁ συλλογισμός.
Schlußſtein *m* ὁ ἄκρος λίθος, ὁ κολοφών (ῶνος), ὁ θριγκός (die letzteren beiden auch übtr.), den ~ aufſetzen κολοφῶνα ἐπιτιθέναι ob. ἐπάγειν (eig. u. übtr.), κορωνίδα ob. κορυφὴν ἐπιτιθέναι (übtr.).
Schlußwort *n* ὁ τελευταῖος λόγος, τὸ τελευταῖον ῥῆμα, τὸ ἀκροτελεύτιον.
Schmach *f* ἡ ὕβρις, τὸ ὕβρισμα, ἡ αἰκία (ſchimpfliche gewaltthätige Behandlung, Mißhandlung), ἡ λύμη, ἡ λώβη (ſchmähliche Behandlung in Wort ob. That), j-m ~ antun αἰκίζεσθαί (M.), λωβᾶσθαί (P.) τινα, ὑβρίζειν, καθυβρίζειν τινά u. εἴς τινα, ἐφυβρίζειν τινί, λυμαίνεσθαί (M.) τινι u. τινα, ~ leiden von j-m τὰ ἔσχατα πάσχειν ὑπό τινος, ὑβρίζεσθαι (P.) ὑπό τινος, für eine ~ halten αἰσχρὸν ob. δεινὸν ποιεῖσθαι (M.).
ſchmachten vor Durſt ἀφαυαίνεσθαι (P.) δίψῃ ob. διψᾶι, διψῆν, vor Hunger ~ λιμῷ ἐκτήκεσθαι (P.) ob. τρύχεσθαι (P.), πεινῆν, nach etw. ~ πεινῆν, διψῆν τινος, ἐφίεσθαί (M.) τινος, πόθῳ φέρεσθαι (P.) τινος, τρύχεσθαι (P.) τινος. [τακερός, μαλακός.]
ſchmachtend διψηρός, διψαλέος, (vom Auge, Blick) ὑγρός.]
ſchmächtig ἰσχνός, λεπτός, λαγαρὸς τῷ σώματι, σφηκώδης. [b. *neutr.* b. *adj.*]
Schmächtigkeit *f* ἡ ἰσχνότης, ἡ λεπτότης (ητος) und
ſchmachvoll αἴσχιστος, ὑβριστικός, ~e Behandlung ἡ αἰκία, ἡ ὕβρις, ἡ λώβη, ~ behandeln ſ. Schmach antun unter Schmach.
ſchmackhaft εὔχυμος, εὔχυλος, εὔστομος (ſämtlich 2), ἡδύς, γλυκύς, etw. ſchmackhaft machen ἡδύνειν τι, etw. ~ finden ἥδεσθαί (P.) τινι, ἡδέως προσφέρεσθαι (M.) τι. [(ητος).]
Schmackhaftigkeit *f* ἡ εὐχυμία, ἡ εὐχυλία, ἡ ἡδύτης
ſchmähen λοιδορεῖν τινα, λοιδορεῖσθαί (M.) τινι, κακῶς λέγειν, κακολογεῖν, κακηγορεῖν τινα, βλασφημεῖν εἴς τινα, περί ob. κατά τινος, λωβᾶσθαί (M.), ἀτιμάζειν τινά, ὑβρίζειν τινά u. εἴς τινα.
Schmähen *n* ἡ λοιδορία, ἡ κακολογία, ἡ κακηγορία, ἡ βλασφημία, ἡ λώβη.
Schmäher *m* ὁ λοίδορος, ὁ κακόλογος, κακήγορος ob. βλάσφημος ἄνθρωπος. [ἴαμβοι.]
Schmähgedicht *n* τὸ ὑβριστικὸν ob. αἰσχρὸν ᾆσμα, οἱ
ſchmählich 1. eig. αἰσχρός, ὑβριστικός, (von der Rede) βλάσφημος (2), (unwürdig) ἀνάξιος (2), ~e Behandlung ἡ αἰκία, ἡ λώβη, ἡ ὕβρις, ~ behandeln αἰκίζεσθαι, λωβᾶσθαι, λυμαίνεσθαι (ſämtlich M.), ὑβρίζειν, ~ behandelt λωβητός. — 2. übtr. (ſehr heftig) δεινός, (maßlos) ἄμετρος (2), (unerträglich) ἀνύποιστος (2).
Schmährede *f* τὸ λοιδόρημα, ἡ λοιδορία, ἡ κακολογία, ἡ κακηγορία, ἡ βλασφημία, τὸ ὄνειδος, ὁ ὑβριστικὸς, ὀνειδιστικὸς ob. βλάσφημος λόγος, ~n gegen j-n ausſtoßen βλασφημίας ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα ob. κατά τινος, βλασφημίᾳ χρῆσθαι πρός ob. περί τινα, ſ. ſchmähen.
Schmähſchrift *f* τὸ βλασφημιῶν μεστὸν ὑπόμνημα ob. πρόγραμμα, τὸ ὑβριστικὸν ob. λοιδορίαν ἔχον ὑπόμνημα, ~en gegen j-n aufſchlagen κατατοιχογραφεῖν τινος. [κολογία, ἡ κακηγορία.]
Schmähſucht ἡ φιλολοιδορία, τὸ φιλολοίδορον, ἡ κα-
ſchmähſüchtig φιλολοίδορος (2), auch κακόλογος, κακήγορος, βλάσφημος (ſämtlich 2).
Schmähung *f* τὸ λοιδόρημα, ἡ λοιδορία, ἡ κακολογία, ἡ κακηγορία, ἡ βλασφημία, ἡ λώβη, j-m ~en antun ſ. Schmähreden ausſtoßen unter Schmähreden.
Schmähwort *n* τὸ λοιδόρημα, ἡ λοιδορία, ſ. Schmähreden.
ſchmal στενός (eng, ſparlich), λεπτός, ἰσχνός (ſchmächtig, dünn), ~er Raum τὸ στενόν, ἡ στενοχωρία, (ſparlich) στενός, χλίσχρος, πενιχρός, ~e Biſſen eſſen müſſen ἄκληρον βίον ἔχειν, γλίσχρως ζῆν, ἐνδεῶς ἔχειν τῶν πρὸς τὸν βίον, ἀπορεῖν τῶν ἀναγκαίων.
ſchmalblätterig στενόφυλλος (2).
ſchmälen mit j-m ob. auf j-n ἐπιτιμᾶν, ἐγκαλεῖν, μέμφεσθαί (M.), λοιδορεῖσθαί (M.) τινι.
Schmälen *n* ἡ ἐπιτίμησις, τὸ ἔγκλημα, ἡ μέμφις, ἡ λοιδορία, ἡ λοιδόρησις.
ſchmälern μειοῦν, ἐλαττοῦν, συστέλλειν, ὑφαιρεῖσθαί (M.) τί τινος, j-s guten Namen ~ διαβάλλειν τινὰ πρὸς τοὺς ἄλλους, den Ruhm ~ ἀμαυροῦν τὴν δόξαν, es wird mir etw. geſchmälert ἐλαττοῦμαί (P.) τι. βλάπτομαι (P). [(ητος).]
Schmalheit *f* ἡ λεπτότης, ἡ ἀραιότης, ἡ σπανιότης
Schmaltier *n* (junges Wild, Schmalreh) ὁ ἐλαφίνης.
Schmalz *n* ἡ πιμελή, τὸ ἔλαιον, ἡ ἀλοιφή, τὸ πῖαρ (ατος).
ſchmalzen πιμελὴν ob. ἔλαιον ἐπιχεῖν τινι. [(M.).]
ſchmarotzen bei j-m παρασιτεῖν τινι, βωμολοχεύεσθαι
Schmarotzer *m* ὁ παράσιτος, ὁ βωμολόχος, ὁ κόλαξ (κος), ὁ τραπεζεύς, ὁ κόβαλος (letzteres mit dem Nebenbegriff der Schlauheit).
Schmarotzerei *f* ἡ παρασιτία, ἡ βωμολοχία, ἡ κοβαλεία, τὸ κοβαλίκευμα.
ſchmarotzeriſch παρασιτικός.
Schmarre *f* ἡ οὐλή, ἡ ὠτειλή.
Schmatz *m* τὸ φίλημα.
ſchmatzen ῥοθιάζειν.
ſchmauchen σμύχεσθαι (P.), λιγνῦς ἀναπέμπειν.
Schmauchfeuer *n* ἡ λιγνύς (ύος).
Schmaus *m* τὸ συμπόσιον, τὸ σύνδειπνον, ἡ θοίνη, ἡ ἑστίασις, τὸ ἑστίαμα, ἡ εὐωχία, ein feſtlicher ~ ἡ εἰλαπίνη, j-m einen ~ geben ἑστιᾶν τινα, εὐωχεῖν τινα.
Schmausbruder *m* ὁ συμπότης.
ſchmauſen ἑστιᾶσθαι (P.), εὐωχεῖσθαι (P.), mit j-m ~ συνεστιᾶσθαι, συνευωχεῖσθαι (P.) τινι, συνδειπνεῖν τινι.
Schmauſer *m* ὁ συμπότης.
Schmauſerei *f* ἡ εὐωχία, ἡ ἑστίασις, τὸ συμπόσιον.
ſchmecken I *trans.* γεύεσθαι (M.) τινος, αἰσθάνεσθαί τινος διὰ τῆς γλώττης ob. διὰ τοῦ στόματος (durch den Geſchmack erkennen), j-m etw. zu ~ geben γεύειν τινά τινος, ſich etw. ~ laſſen εὐωχεῖσθαι (P.) τι u. τινος, ἀπολαύειν τινός. — II *intr.* nach etw. ~ ὄζειν τινός, gut ~ ἡδὺ εἶναι ἐσθίειν ob. πίνειν, es ſchmeckt mir etw. ἡ ψυχὴ δέχεταί τι, ἡδέως ἐσθίω ob. πίνω τι ob. τινός, ἥδομαί (P.) τινι.
Schmecken *n* ἡ γεῦσις.
Schmeichelei *f* ἡ κολακεία, ἡ θωπεία (als Handlung, gegen j-n πρός τινα), kriechende ~ ἡ ἀρεσκεία, ohne ~ ἀκολακεύτως, τὸ κολάκευμα, τὸ θώπευμα (als Sache), j-m ~en ſagen ſ. ſchmeicheln.
ſchmeichelhaft κολακικός, κολακευτικός, θωπικός, θωπευτικός, ἄρεσκος (von Perſ.), ἡδύς (von Sachen), ~e Rede τὸ ἀρέσκευμα, τὸ θώπευμα, es iſt etw. für mich ~ ἡδύ ἐστί μοί τι, ἥδομαί (P.) τινι.
ſchmeicheln j-m κολακεύειν, θωπεύειν τινά, ἀσπάζεσθαί (M.), θεραπεύειν τινά, niedrig ~ ὑπέρχεσθαί τινα. (von Tieren, bſd. vom Hunde) σαίνειν, προσσαίνειν τινά, ein wenig ~ ὑποκολακεύειν, (vom Maler) πρὸς τὸ εὐμορφότερον ob. εἰς κάλλος εἰκάζειν τινά, dem Volke ~ δημοκοπεῖν, ich ſchmeichle mir mit etw. ἡγοῦμαι (M.), ἐλπίζω ob. πέποιθα ἔσεσθαί τι, ich ſchmeichle mir mit Hoffnungen ἐλπίσι θερμαίνομαι (P.), ſich durch etw. geſchmeichelt fühlen ἡδέως ἀκούειν τι.
Schmeicheln *n* ἡ κολακεία, ἡ θωπεία.
Schmeichelname *m* τὸ ὑποκοριστικὸν ὄνομα.
Schmeichelrede *f* ὁ κολακευτικὸς λόγος, τὸ κολάκευμα, τὸ θώπευμα.
Schmeichelwort *n* τὸ ὑποκόρισμα, ſ. b. vor. Wort.
Schmeichler *m* ὁ κόλαξ (κος), ὁ θώψ (ωπός) und b. *part.* b. Verben.
Schmeichlerin *f* durch b. *part.* b. Verben.
ſchmeichleriſch κολακευτικός, θωπευτικός, ἄρεσκος,

Digitized by Google

(von Tieren, bſd. vom Hunde) σκυλακώδης, ~es Weſen τὸ σκυλακῶδες.
ſchmeißen (ſchlagen) παίειν, τύπτειν, πλήττειν, (werfen) βάλλειν, ῥίπτειν.
Schmeißfliege *f* ἡ στρατιῶτις (ιδος) μυῖα.
ſchmeißig (von einem Pferde) λακτιστής. [γάνος.]
Schmelz *m* ἡ χυτὴ λίθος, (von glänzenden Farben) τὸ
ſchmelzbar τηκτός, χωνευτός, leicht ~ εὔτηκτος (2).
Schmelze *f* ἡ κάμινος.
ſchmelzen I *trans.* τήκειν, ἀνα-, διατήκειν, von Metallen χωνεύειν, im Ofen καμινεύειν. — II *intr.* τήκεσθαι (P.), ἀνα-, διατήκεσθαι (P.), διαχεῖσθαι (P.), διαλύεσθαι (P.), geſchmolzen ſein τετηκέναι, geſchmolzen τηκτός, χυτός.
Schmelzen *n trans.* ἡ τῆξις, ἡ διάλυσις (auch *intr.*), *intr.* ἡ ἀνάτηξις, ἡ τηκεδών (όνος), ἡ διάλυσις.
ſchmelzend τηκτικός (*trans.*), τακερός (*intr.*).
Schmelzer *m* ὁ χωνευτής, gew. *part.*
Schmelzfeuer *n* ἡ καμινεία.
Schmelzgrube *f* ὁ χάνος, ἡ χώνη. [νεῖον.]
Schmelzhütte *f* τὸ χωνευτικὸν ἐργαστήριον, τὸ χω-
Schmelzkunſt *f* ἡ χωνευτική.
Schmelzofen *m* τὸ χωνευτήριον, τὸ χωνεῖον, ἡ κάμινος, auch ὁ βαῦνος.
Schmelzofenarbeit *f* ἡ καμινεία.
Schmelzrohr *n* ὁ καμινευτὴρ (ῆρος) αὐλός.
Schmelztiegel *m* ἡ χώνη, τὸ χωνίον.
Schmer *m* u. *n* τὸ στέαρ (ατος), ὁ δημός.
Schmerbauch *m* 1. (als Teil des Körpers) τὸ ὑπογάστριον, (dicker Bauch) ἡ παχεῖα κοιλία. — 2. (dicker Menſch, als Benennung) ὁ (ἡ) προγάστωρ (ορος), ὁ (ἡ) γαστροπίων (ονος), ὁ γάστρων (ωνος).
Schmergel, Schmirgel *m* ἡ σμύρις (ιδος).
ſchmergeln, ſchmirgeln σμυρίζειν, σμήχειν, σμύριδι λαμπρύνειν.
Schmerle *f* (ein kleiner Fiſch) τὸ κωβίδιον, ὁ κωβίτης.
Schmerz *m* ἡ ἀλγηδών (όνος), τὸ ἄλγος (körperlicher u. geiſtiger ~), ἡ ὀδύνη (heftiger körperlicher ~), ἡ ὠδίν, ὠδῖς (ῖνος, gew. *pl.* heftiger ~, Geburts~). ὁ σφάκελος (krampfartiger ~), ὁ πόνος (Leiden), τὸ πάθος, ἡ λύπη (innerer, Gemüts~), ~ machen λυπεῖν, ὀδυνᾶν, ὀδύνην od. ἀλγηδόνα od. λύπην κατεργάζεσθαι (M.) od. ποιεῖν, ~ haben ἀλγεῖν, ἄλγος ἔχειν, ὀδυνᾶσθαι (P.), ἐν ὀδύναις εἶναι, ὀδύναις συνέχεσθαι (P.), λυπεῖσθαι (P.) (an den Füßen τοὺς πόδας, an den Händen τὰς χεῖρας u. dgl.), die ~en laſſen nach αἱ ὀδύναι λωφῶσιν, dem ~en unterliegen ἥττω εἶναι τῶν ὀδυνῶν, ~(en) verurſachen ὀδύνας παρέχειν, mit ~ bemerken ἄχθεσθαι αἰσθόμενον oder ἀχθόμενον αἰσθάνεσθαι, ich habe zu meinem ~ gehört ἄχθομαι ἀκούσας, vor ~ weinen ὑπὸ λύπης δακρύειν, durch ~en aufreiben ὀδύναις ἐπιτρίβειν.
ſchmerzen: es ſchmerzt etw. ἀλγεινόν ἐστί τι, λυπεῖ, ἀνιᾷ, δάκνει τι, es ſchmerzt mich etw. ἀλγῶ τι (*acc.*), (innerlich) ἀλγῶ τινι od. ἐπί τινι, λυποῦμαι (P.) τινι od. ἐπί τινι, βαρέως od. χαλεπῶς φέρω τι, ἄχθομαι τινι od. ἐπί τινι od. *part.*, dein Unglück ſchmerzt mich συνάχθομαί od. συλλυποῦμαί σοι od. τῇ συμφορᾷ σου, es ſchmerzt mich daß ἄχθομαι ὅτι.
ſchmerzenfrei ἀναλγής, ἀπαθής.
Schmerzensgenoſſe *m* ὁ συναλγῶν, ὁ συλλυπούμενος.
Schmerzgefühl *n* ἡ ἀλγηδών (όνος), ἡ ἄλγησις, ἡ λύπη.
ſchmerzhaft, ſchmerzlich ἀλγεινός, ἄλγος ἔχων, ἀλγηρός, ὀδυνηρός, ὀδυνώδης (von körperlichen Schmerzen), λυπηρός, ἀνιαρός, χαλεπός, πικρός, βαρύς, ἐπαχθής (von geiſtigen Schmerzen), ~e Empfindung ἡ λύπη, ἡ ἀλγηδών (όνος), j-n ~ berühren καθικνεῖσθαί τινος, λυπεῖν od. ἀνιᾶν τινα.
Schmerzlichkeit *f* ἡ βαρύτης, ἡ πικρότης (ητος), gew. *neutr.* d. *adj.* [γητος (2).]
ſchmerzlos ἀνώδυνος (2), ἄλυπος (2), ἀπαθής, ἀνάλ-
Schmerzloſigkeit *f* ἡ ἀνωδυνία, ἡ ἀλυπία, ἡ ἀναλγησία, ἡ ἀπάθεια u. d. *neutr.* d. *adj.*
ſchmerzſtillend ἀνώδυνος (2), ἀκεσίπονος (2). [haft.]
ſchmerzvoll δυσαλγής, gew. durch d. *superl.* von ſchmerz-
Schmetterling *m* ἡ ψυχή, Nacht~ ἡ φάλαινα.
ſchmettern *trans.* ἀράττειν, ῥίπτειν, *intr.* φοφεῖν, κτυπεῖν, die Trompete ſchmettert ἡ σάλπιγξ φθέγγεται od. κλάζει. [ὁ φθόγγος, ἡ κλαγγή.]
Schmettern *n* ὁ φόφος, ὁ κτύπος. (von der Trompete)
Schmied *m* ὁ σιδηρουργός, ὁ σιδηρεύς, ὁ χαλκεύς, ὁ χαλκευτής, ὁ σιδηροτέκτων (ονος).
Schmiede *f* τὸ σιδηρεῖον, τὸ χαλκεῖον.
Schmiedearbeit *f* τὰ χαλκευτικὰ ἔργα.
Schmiedeeiſen *f* ἡ τῶν σιδηρουργῶν uſw. κάμινος.
Schmiedegehilfe, -geſelle, -knecht *m* ὁ τοῦ σιδηρουργοῦ uſw. ὑπηρέτης.
Schmiedegewerbe, -handwerk *n*, **-kunſt** *f* ἡ τῶν σιδηρουργῶν uſw. τέχνη, ἡ χαλκεία, ἡ χαλκευτική.
ſchmieden σιδηρεύειν, χαλκεύειν, κροτεῖν, συγκροτεῖν, σφυρηλατεῖν (τι durch Schmieden anfertigen), das Eiſen ~, ſolange es warm iſt (Sprichw.) εὖθὺς κροτεῖσθαι τὸ πρᾶγμα, j-n in Eiſen, Ketten ~ ἁλύσεσι δεσμεῖσαι od. δεῖν τινα, j-n an einen Felſen ~ προσπατταλεύειν τινὰ πέτρᾳ, übtr. (z.B. Lügen, Pläne, Ränke u. dgl. ~) πλάττειν (u. M.), ῥάπτειν, συρράπτειν, πλέκειν, μηχανᾶσθαι (M.).
Schmieden *n* ἡ χαλκεία, übtr. ἡ πλάσις, gew. durch Verben. [βαῦνος.]
Schmiedeofen *m* ἡ κάμινος, ἡ θερμάστρα, auch ὁ
Schmiedeſchlacke *f* ἡ τοῦ σιδήρου σκωρία, τὸ στόμμα, τὸ τοῦ σιδήρου ἀποκάθαρμα.
Schmiedewerkſtatt *f* τὸ σιδηρεῖον, τὸ χαλκεῖον.
Schmiedezange *f* ἡ θερμαστρίς (ίδος).
ſchmiegen ſich eig. κάμπτεσθαι, λυγίζεσθαι (P.), ſich an etw. ~ προσπτύσσεσθαί (P.) τινι (von einer Gewande), συμπλέκεσθαί (P.) τινι (umſchlingen), προσκολλᾶσθαί (P.) τινι, προσπεφυκέναι τινί, übtr. ὑπείκειν τινί, ἐνδιδόναι πρός τι, (von Schmeichlern) ὑποκύπτειν τινί, κατακύπτειν, ſich vor j-m ~ πρὸς πόδας τινὸς κυλίνδεσθαι (P.). [ὑγρός.]
ſchmiegſam (von Perſonen) ἀρεσκευτικός, (von Sachen)
Schmiegſamkeit *f* ἡ ἀρεσκεία, ſonſt d. *neutr.* d. *adj.*
Schmierbüchſe *f* τὸ ἐξάλειπτρον.
Schmiere *f* τὸ χρῖμα, ἡ ἀλοιφή.
ſchmieren 1. χρίειν, ἐπι-, ὑποχρίειν, ἀλείφειν, darauf ~ ἐπι-, καταπλάττειν, ἐπιχρίειν τινί τι, geſchmierte Schuhe ἀλειπτὰ ὑποδήματα, die Sache geht wie geſchmiert (Sprichw.) εὖ φέρεται τὸ πρᾶγμα. — 2. übtr. (ſchlecht ſchreiben) ἐπισύρειν τὰ γράμματα, ἐπισεσυρμένως γράφειν.
Schmieren *n* eig. ἡ χρῖσις, ἡ ἄλειψις, übtr. (ſchlechte Schrift) τὸ ἐπισεσυρμένως γράφειν. [ματα.]
Schmiererei *f* (ſchlechte Schrift) τὰ ἐπισεσυρμένα γρά-
ſchmierig γλίσχρος, βορβορώδης, ῥυπαρός.
Schminkbohne *f* ὁ φάσηλος, ὁ φασίολος, ἡ φασηλίς (ίδος), τὸ φασήλιον.
Schminkbüchſe *f* ἡ πυξίς (ίδος).
Schminke *f* 1. τὸ χρῶμα, τὸ φάρμακον, τὸ ἐντρίμμα, ἡ ἔντριψις, τὸ ἄνθισμα, τὸ καλλώπισμα (letzteres auch übtr.), rote ~ τὸ φῦκος, τὸ φυκίον, ἡ μίλτος. τὸ μίλτρον, ἡ ἔγχουσα, ὁ παιδέρως (ωτος). τὸ συκάμινον (letzteres eig. Maulbeere), weiße ~ τὸ ψιμύθιον, ſchwarze ~ (zum Bemalen der Augenlider) τὸ στίμμι (εως), τὸ στιμμισμα, ἡ ἄσβολος, τὸ μέλαν, τὸ ὑπόγραμμα. τὸ καλλιβλέφαρον. — 2. übtr. (äußerer Anſtrich) τὸ καλλώπισμα, ἡ βαφή, (angenommener Schein) τὸ εἶδος. ohne ~ ἁπλῶς. ἀδόλως.
ſchminken ἐντρίβειν, weiß ~ ψιμυθιοῦν, rot ~ φυκοῦν, ſchwarz ~ στιμμίζειν. die Augenlider ~ ὑπογράφειν τὰ βλέφαρα, ſich ~ P. [durch Verben.]
Schminken *n* ἡ ἔντριψις. übtr. ὁ καλλωπισμός, gew.
Schminkkäſtchen *n* τὸ ναρθηκιον.

Digitized by Google

Schminkpflästerchen *n* τὸ κατάπλασμα.
Schminkwasser *n* τὸ καλλωπιστικὸν φάρμακον.
Schminkwurzel *f* ἡ ἴγχουσα.
Schmirgel, schmirgeln s. Schmergel, schmergeln.
Schmiß *m* ἡ πληγή.
Schmitz *m* (leichter Schlag, Hieb) τὸ ῥάπισμα, j-m einen ~ geben ῥαπίζειν τινά.
Schmitze *f* ἡ ἄκρα, ἡ μάστιξ (γος), (der Zimmerleute) ἡ στάθμη, ἡ σπάρτη.
schmitzen ῥαπίζειν.
schmollen ἀχθεσθαι, ἀγανακτεῖν, ~ mit j-m, auf j-n ἀγανακτεῖν τινι, ἀπεχθῶς ἔχειν πρός τινα.
Schmollen *n* ἡ ἀγανάκτησις, ἡ ἀπέχθεια.
schmoren πνίγειν.
Schmoren *n* ἡ πνῖξις.
schmuck κομψός.
Schmuck *m* ὁ κόσμος, ἡ εὐκοσμία, ἡ ποικιλία, (als Sache) τὸ κόσμημα, τὸ κόμμωμα, ὁ καλλωπισμός, τὸ καλλώπισμα, ~ der Rede τὰ χρώματα, οἱ κεκαλλιεπημένοι λόγοι, zum ~ gereichen, dienen κόσμον φέρειν od. εἶναί τινι.
schmücken κοσμεῖν, ἐπι-, ἐκ-, κατακοσμεῖν, καλλωπίζειν, κομμοῦν, καλλύνειν, ἀσκεῖν, ποικίλλειν.
Schmücken *n* ἡ κόσμησις, ἡ κόμμωσις, ἡ κατακόσμησις, ὁ καλλωπισμός.
Schmuckkästchen *n* ὁ νάρθηξ (κος), τὸ ναρθήκιον, ἡ
schmucklos ἀκόσμητος, ἀκαλλώπιστος, ἄκομφος (sämtlich 2). auch ἁπλοῦς, ἀφελής.
Schmucklosigkeit *f* ἡ ἀφέλεια, ἡ ἁπλότης (ητος) und
schmuckvoll κεκοσμημένος, κεκαλλωπισμένος, πολὺν κόσμον od. πολλὰ κοσμήματα ἔχων, μεγαλοπρεπής, ~e Rede οἱ κεκαλλιεπημένοι λόγοι.
schmuggeln παρεισάγειν, παρεισκομίζειν, παρεμπολᾶν.
Schmuggelware *f* τὰ παρεισκεκομισμένα φορτία.
Schmuggler *m* durch das *part.* der Verben.
schmunzeln μειδιᾶν, dabei, dazu ~ ἐπιμειδιᾶν, mit j-m ~ προσμειδιᾶν τινι.
Schmunzeln *n* τὸ μείδιαμα.
Schmutz *m* ὁ ῥύπος, τὸ ῥύμμα, ἡ ῥυπαρία, ἡ ῥυπαρότης (ητος), (verwildertes Äußere) ὁ αὐχμός, ~ auf Wegen, Straßen ὁ βόρβορος (auch jede Art Unreinigkeit), (Fett~) ὁ πίνος, τὸ πιναρόν.
Schmutzbartel, -fink *m* ὁ αὐχμᾶς, ὁ ῥυποκόνδυλος, ὁ
schmutzen *intr.* ῥυπαίνεσθαι (P.).
Schmutzfleck *m* ἡ κηλίς (τδος). ὁ σπίλος.
schmutzig 1. ῥυπαρός, πιναρός. πινώδης, αὐχμώδης, αὐχμηρός, πηλώδης, βορβορώδης. sehr ~ δυσπινής, ~ sein ῥυπᾶν, πινᾶν, αὐχμεῖν, ~ machen ῥυπαίνειν, ~ werden ῥυπαίνεσθαι (P.). — 2. übtr. (unzüchtig) αἰσχρός, ~e Reden αἰσχροὶ λόγοι, ἡ αἰσχρολογία, ~e Reden führen αἰσχρολογεῖν, αἰσχροπρεπῆ, ~ geizig αἰσχροκερδής, ~ geizig sein αἰσχροκερδεῖν, ~e Gewinnsucht ἡ αἰσχροκέρδεια, ~er Geiz ἡ γλισχρότης, ἡ ῥυπαρότης (ητος). ἡ ῥυπαρία, ἡ ἀνελευθερία.
Schmutzöl *n* τὸ ῥυπέλαιον.
Schnabel *m* τὸ στόμα, τὸ ῥύγχος, (der krumme ~ der Raubvögel) τὸ ῥάμφος, ~ der Schiffe τὸ τῶν νεῶν ἔμβολον.
schnabelähnlich, -förmig ῥαμφώδης, ἐπικαμπής.
Schnäbelchen *n* τὸ ῥυγχίον.
schnäbeln sich καταγλωττίζειν ἀλλήλους.
Schnäbeln *n* ὁ καταγλωττισμός, τὸ καταγλώττισμα.
Schnack *m* ὁ λῆρος, ὁ ὕθλος.
schnacken ληρεῖν, ὑθλεῖν.
Schnake *f* (Mücke) ὁ σέρφος.
schnakig, schnakisch θαυμάσιος, γελοῖος.
Schnalle *f* ἡ πόρπη, ἡ περόνη, τὸ πόρπημα, (liederliches Frauenzimmer) ἡ πόρνη.
schnallen πορπᾶν, περονᾶν. συλλαμβάνειν τῇ περόνῃ.
schnalzen (mit dem Munde) ποππύζειν, κλώζειν, μύζειν.
Schnalzen *n* ὁ κλωσμός, ὁ κλωγμός, ὁ ποππυσμός, τὸ πόππυσμα, ὁ μυγμός.
schnappen χάσκειν, κάπτειν, nach etw. ~ χάσκειν πρός τι. ἐπι-, ἐγχάσκειν τινί, nach Luft ~ χάσκειν, πνευστιᾶν, ἀσθμαίνειν, in die Höhe ~ ἐξάπτειν, ἀναπηδᾶν, ἀναφέρεσθαι (P.).
Schnäpper *m* (zum Aderlassen) τὸ φλεβοτόμον.
Schnappsack *m* ἡ σακοπήρα.
schnarchen ῥέγκειν (n. M.).
Schnarchen *n* τὸ ῥέγκος, ἡ ῥέγξις.
schnarren τρίζειν, τρύζειν, ῥοιζεῖν, (in der Sprache) τραυλίζειν.
Schnarren *n* ὁ τριγμός, ὁ ῥοῖζος, τὸ ῥοίζημα, (in der Sprache) τραυλισμός.
schnarrend (in der Sprache) τραυλός.
schnatterhaft λάλος, πολυλόγος (2), φλύαρος (2), ἀδολεσχικός (von Menschen), κωτίλος (von Tieren).
Schnatterhaftigkeit *f* ἡ λαλιά, ἡ πολυλογία, ἡ ἀδολεσχία.
schnattern κλάζειν, κλαγγάζειν, (von Gänsen) πλατυγίζειν, παππάζειν, (schwatzen) λαλαγεῖν, ἀδολεσχεῖν.
Schnattern *n* ἡ κλαγγή, übtr. (Schwatzen) ἡ λαλαγή, τὸ λαλάγημα.
schnauben φυσᾶν, πνεῖν, ῥέγκειν (letzteres von Tieren), φρυάττεσθαι (M., von mutigen Pferden), μύζειν (unwillig ~), Wut, Rache ~ θυμόν, κότον πνεῖν, sich ~ ἀπομύττεσθαι (M.).
Schnauben *n* τὸ φύσημα, (von mutigen Pferden) ὁ φρυαγμός.
schnaufen ἀσθμαίνειν, ἀσθμάζειν.
Schnauzbart *m* ὁ μύσταξ (κος), ἡ ὑπήνη.
Schnäuzchen *n* τὸ ῥυγχίον.
Schnauze *f* τὸ ῥύγχος, τὸ στόμα.
Schnecke *f* ὁ κοχλίας, τὸ κοχλίον, ὁ κόχλος, ὁ στρόμβος (letzteres ~ mit gewundenem Gehäuse).
schneckenartig, -förmig κοχλιοειδής. κοχλιώδης, στρομβοειδής. (gewunden) ἑλικοειδής. ἑλικτός.
Schneckengang *m* ὁ ἕλιγμός, ὁ κοχλίας, ἡ ἕλιξ (κος), übtr. (Langsamkeit) ἡ βραδυτής (ῆτος), es geht etw. den ~ βραδέως προχωρεῖ τι.
Schneckengehäuse, -haus *n* τὸ κελύφανον, ὁ στρόμβος, τὸ τοῦ κοχλίου ὄστρακον, ὁ κόχλος.
Schneckengewölbe *n* ὁ κοχλίας, τὸ κοχλίον.
Schneckenlinie *f* ἡ ἑλικοειδὴς od. κοχλιοειδὴς γραμμή, ἡ ἕλιξ (κος), eine ~ beschreiben ἑλικογραφεῖν.
Schneckenstiege *f* ὁ κοχλίας. ἡ ἑλικτὴ κλῖμαξ (κος).
Schnee *m* ἡ χιών (όνος), fallender ~ ὁ νιφετός, ἡ νιφάς (άδος), hoher ~ βαθεῖα od. πολλὴ χιών, es fällt ~ νιφετὸς καταφέρεται, es liegt ~ χιών ἐστιν, es fällt ~ in einem Lande νίφεται χώρα τις, voll ~ χιονώδης, νιφετώδης, mit ~ bedeckt νιφόμενος, κατανιφόμενος, νιφόβλητος (2). χιονόβλητος (2).
schneeartig χιονώδης. νιφετώδης.
Schneebahn *f* ἡ νιφοστιβὴς od. χιονώδης ὁδός.
Schneeball *m* ὁ βρόμβος od. ἡ σφαῖρα χιόνος.
Schneedecke *f* ἡ ἐπιπεπτωκυῖα χιών (όνος).
Schneefall *m* ὁ νιφετός, αἱ νιφάδες.
Schneeflocke *f* ἡ νιφάς (άδος).
Schneegans *f* ὁ ἄγριος χήν (ηνός).
Schneegebirge *n* τὸ χιόνι κατειλημμένον od. κατεχόμενον od. κατανιφόμενον ὄρος.
Schneegefilde *f* τὰ κατανιφόμενα πεδία.
Schneegestöber *n* αἱ νιφάδες. ὁ νιφετός, ὁ συρμὸς νιφετῶν.
Schneeglöckchen *n* τὸ λευκόϊον. ὁ σωρὸς χιόνος.
Schneehaufen *m* ἡ εἰς ὄγκον συνηγμένη χιών (όνος),
Schneehuhn *n* ὁ λαγώπους (οδος).
schneeig χιονώδης, νιφετώδης.
schneekalt κρυερός.
Schneekälte *f* ὁ πάγος. ὁ πλῆθος.
Schneelawine *f* τὸ ἀπ' ὄρους καταφερόμενον χιόνος
Schneeluft *f* ἡ νιφετώδης αὔρα.
Schneemann *m* τὸ ἐκ χιόνος πεποιημένον εἴδωλον.
Schneemilch *f* τὸ ἀφρόγαλα (ακτος).
schneereich χιονώδης.
Schneesturm *m* ὁ χιονώδης χειμών (ῶνος). (ατος).
Schneewasser *n* τὸ ἀπὸ τῆς χιόνος γενόμενον ὕδωρ

Digitized by Google

ſchneeweiß τῆς χιόνος λευκότερος, χιονοειδής, χιονώδης. von ~er Farbe χιονόχρως (ωτος), χιονόχρους.
Schneewetter *n* ὁ νιφετώδης χειμών (ῶνος), αἱ νιφάδες, αἱ χιόνες, ὁ νιφετός.
Schneewolke *f* ἡ νιφετώδης νεφέλη.
ſchneidbar πριστός.
Schneide *f* ἡ ἀκμή. ἡ ἀκή, (am Meſſer) ὁ τομεύς.
Schneidemeſſer *n* ἡ σμίλη, τὸ σμιλίον.
Schneidemühle *f* αἱ τομίδες μύλαι.
ſchneiden I *trans.* 1. eig. τέμνειν (auch vom Arzte), κόπτειν, klein od. in Stücke ~ κατατέμνειν, zer~ διατέμνειν, διακόπτειν, ſich ~ τραυματίζειν ἑαυτὸν τῇ μαχαίρᾳ, traurig ~ λαμβάνειν ἀπὸ τῆς μαχαίρας, übtr. σφάλλεσθαι (P. mit u. ohne γνώμῃ, διανοίᾳ), Getreide ~ ἀμᾶν τὸν σῖτον, Tiere ~ (= verſchneiden) ἐκτέμνειν θῆρια od. ζῷα, (Steine) γλύφειν, κολάπτειν, χαράττειν, (in Stein) ἐγγλύφειν, ἐγκολάπτειν, ἐγχαράττειν, Bretter ~ πρίειν oder τέμνειν σανίδας, Honig ~ ἀποβλίττειν τὰ σμήνη oder τὸ μέλι (ιτος). — 2. übtr. Geld ~ κερδαίνειν oder χρηματίζεσθαι (M.) ἀπό od. ἔκ τινος, Geſichter ~ διαστρέφειν (u. M.) τὸ πρόσωπον, μορφάζεσθαι (M.), σχηματίζειν, ſchiefe Geſichter ~ ἀπομυλλαίνειν, ein höhniſches Geſicht ~ διαμυλλαίνειν. — II *intr.* 3. das Meſſer ſchneidet (iſt ſcharf) ἡ μάχαιρα ὀξεῖά ἐστιν, der Wind ſchneidet τραχέως πνεῖ od. ἐπιφέρεται (P.) ὁ ἄνεμος. es ſchneidet mich im Leibe στρέφει με περὶ τὴν γαστέρα, στρόφος με ἔχει τὴν γαστέρα, die Kälte ſchneidet κάει τὸ κρύος, es ſchneidet etw. in den Beutel πολλῆς δαπάνης ἐστίν.
Schneiden *n* ἡ τομή, ἡ τμῆσις, τὸ τέμνειν, (in Stein) ἡ γλυφή, (im Leibe) οἱ στρόφοι, ὁ ὄγγμός, ἡ δυσεντερία.
ſchneidend (ſcharf) τομαῖος, τμητικός, ὀξύς, (empfindlich) ὀξύς, δριμύς, πικρός, τραχύς, χαλεπός, ~e Kälte δριμὺ od. δεινὸν ψῦχος, τὸ κρύος, ~e Stimme διατόρος φωνή.
Schneider *m*, **-in** *f* ὁ, ἡ ἱματιουργός, (Flickſchneider, -in) ὁ ἀκεστής, ὁ ἠπητής, ἡ ἀκέστρια, ἡ ἠπήτρια.
Schneiderei *f* ἡ τῶν ἱματίων κατασκευή.
Schneiderhandwerk *n* ἡ ἱματιουργική.
ſchneidern ποιεῖν od. ἐργάζεσθαι (M.) od. κατασκευάζειν ἱμάτια.
Schneidezahn *m* ὁ διχαστήρ (ῆρος), *pl.* οἱ κτένες, οἱ τομεῖς, ὁ γελασῖνος ὀδούς (όντος).
ſchneien νίφειν, es ſchneit νίφει (ὁ Ζεύς), ποιεῖ νιφετόν, καταφέρεται (P.) νιφετός, χιὼν γίγνεται, es ſchneit ſtark χιὼν γίγνεται πολλή, es ſchneit in einem Lande νίφεται χώρα τις, es ſchneit viel in einem Lande νίφεται χώρα χιόνι πολλῇ, es ſchneit ein wenig ὑπονίφει.
Schneien *n* ὁ νιφετός.
ſchneiteln die Bäume κλαδεύειν τὰ δένδρα.
Schneiteln *n* ἡ κλαδεία, ἡ κλάδευσις.
ſchnell 1. (hurtig, geſchwind) ταχύς, ὀξύς, ὠκύς, ἐλαφρός, εὐπετής, εὐκίνητος (2), *adv.* ταχύ, ταχέως, ὀξέως, ἐλαφρῶς, εὐπετῶς, μετὰ od. διὰ σπουδῆς, κατὰ σπουδήν, σὺν σπουδῇ, σπουδῇ. διὰ ταχέων, μετὰ od. διὰ τάχους, ἐν τάχει, ~ laufen δρόμῳ θεῖν, δρόμῳ φέρεσθαι (P.), ſo ~ als möglich ὡς τάχιστα, ὡς δυνατὸν τάχιστα, τὴν ταχίστην. — 2. (plötzlich, unerwartet) αἰφνίδιος, ἐξαιφνίδιος (2), ἐξαπινάτος, *adv.* ἐξαίφνης, ἐξαπίνης, oft Iffg mit ταχύς u. ὀξύς, zB. ~ lernend ὀξυμαθής, das ~e Lernen ἡ ὀξυμάθεια, ~ alternd ταχυγήρως, ~ arbeitend ταχύεργος (2), ~ erzeugend ταχυγόνος (2), ~e Erzeugung ἡ ταχυγονία, ~ gehend ταχυπόρος, ~ laufen ταχυ-, ὀξυδρομεῖν, ~ ſchreiben ταχυγραφεῖν, das ~e Schreiben ἡ ὀξυγραφία, ~ ſegeln ταχυναυτεῖν, mit ~er Hand ὀξύχειρ (ειρος) u. bgl., mach ~! ~! ἄγε, ἄγε δή, ἀλλ' ἄγε, ἐγκόνει, ἄνυσον, oft wird ~ ausgedrückt durch οἴχεσθαι mit dem *part.* des Hauptverbums, zB. ~ war er fort ᾤχετο ἀπιών, der *comp.* ~er durch φθάνειν mit dem *part.* des Hauptverbs, zB. er kam ~er als ſein Bruder an ἔφθασε τὸν ἀδελφὸν ἀφικόμενος.
ſchnellaufend ταχυδρόμος (2), δρομικός.
Schnellläufer *m* ὁ ταχυδρόμος, ὁ δρομικός.
Schnelle *f* ſ. Schnelligkeit.
ſchnellen I *intr.* πηδᾶν, πάλλεσθαι (P.), φέρεσθαι (P.) σὺν ῥύμῃ, in die Höhe ~ ἀναπηδᾶν, ἀναπάλλεσθαι (P.), ἐξάττειν, (von der Wageſchale) ἀναρρέπειν. — II *trans.* πάλλειν, ἀνασείειν, eine Saite ~ ψάλλειν.
Schnellen *n* ὁ ψαλμός (von einer Saite, *trans.*), ὁ παλμός, ἡ πήδησις, ἡ ἀναπήδησις (*intr.*), ἡ ἀνάρροπία (von der Wageſchale).
ſchnellfüßig ποδώκης, εὔπους (οδος), ὠκύπους (οδος), ποδαργός (2), ταχὺς τοῖς ποσίν.
Schnellfüßigkeit *f* ἡ ποδωκία.
Schnelligkeit *f* τὸ τάχος (an u. für ſich), ἡ ταχυτής (ῆτος), ἡ ὀξύτης (ητος, als Eigenſchaft), ἡ ἐλαφρότης (ητος, Behendigkeit), ἡ εὐκινησία (ſchnelle Beweglichkeit), (im Handeln) ἡ ταχυεργία, ~ der Hände ἡ ὀξυχειρία, mit ~ ſ. d. *adv.* unter ſchnell.
Schnellkraft *f* ἡ εὐ-, συντονία, Mangel an ~ ἡ ἀτονία, voll ~ εὔ-, σύντονος (2), ohne ~ ἄτονος (2).
Schnellſchritt *m* ὁ δρόμος, im ~ δρόμῳ, βάδην ταχύ.
ſchnellſegelnd ταχυναυτῶν.
Schnellſegler *m* ἡ ταχεῖα oder ταχυναυτοῦσα ναῦς (νεώς), ὁ κέλης (ητος).
Schnepfe *f* ὁ σκολόπαξ (κος), ὁ ἀσκαλώπας, (liederliches Frauenzimmer, auch Schneppe) ἡ πόρνη.
Schnepper *m* ſ. Schnäpper.
ſchneuzen die Naſe ἀπομύττειν τὰς ῥῖνας, ſich ~ ἀπομύττεσθαι (M.).
Schneuzen *n* ἡ ἀπόμυξις, gew. durch Verben.
Schnickſchnack *m* ὁ λῆρος, ὁ ὕβλος, ἡ φλυαρία, ὁ φλύαρος, ὁ φληναφος (ſämtlich gew. *pl.*).
ſchniegeln καλλωπίζειν, κομμοῦν, κομφεύειν, geſchniegelt und gebügelt κεκαλλωπισμένος, κομψός.
Schnippchen *n* τὸ ἀποκρότημα, τὸ ἀπολάκημα, ein ~ ſchlagen ἀποκροτεῖν, ἀπολακεῖν, ὑποφοφεῖν τοῖς δακτύλοις, j-m ein ~ ſchlagen σκιμαλίζειν τινά.
ſchnippiſch λαμυρός, θρασύς, ἰταμός, προπετής, ὑβριστικός, ~es Weſen ἡ λαμυρία, ἡ ἰταμότης, ἡ θρασύτης (ητος), ἡ προπέτεια, ἡ ὕβρις.
Schnitt *m* 1. (das Schneiden) ἡ τμῆσις, ἡ τομή (auch als geometriſcher Ausdruck). — 2. (Schnittwunde) ἡ τομή, ἡ τμῆσις, τὸ τμῆμα, τὸ τραῦμα, (an Kleidern u. dgl.) ὁ τρόπος, τὸ σχῆμα, nach altem ~ κατὰ τὸν παλαιὸν τρόπον. — 3. (abgeſchnittenes Stück) τὸ τμῆμα, ἡ τομή, τὸ τέμαχος. — 4. (Schnittfläche) ἡ τομή, der erſte ~ Gras ἡ πρωτόκουρος πόα, der ~ an einem Buche τὸ στόμα. — 5. übtr. (Gewinn) τὸ κέρδος, einen ~ bei etw. machen κερδαίνειν ἀπό od. ἔκ τινος.
Schnittchen *n* τὸ τεμάχιον.
Schnitte *f* τὸ τμῆμα, ὁ τόμος, τὸ κνίσμα, τὸ χναῦμα.
Schnitter *m* ὁ θεριστής, ὁ ἀμητήρ (ῆρος).
Schnitterin *f* ἡ θερίστρια.
Schnitterlied *n* τὸ θεριστικὸν μέλος.
Schnitterlohn *m* ὁ τοῦ θερισμοῦ μισθός.
Schnittfläche *f* ἡ τομή.
Schnittkohl *m* ἡ καρτὴ κράμβη, τὰ καρτὰ λάχανα.
Schnittlauch *m* τὸ καρτὸν κρόμμυον, ἡ κοπτή, τὸ πράσον, auch bloß τὸ καρτόν. [ἡ (ὁ) χάραξ (κος).]
Schnittling *m* ὁ κλάδος, ὁ κλαδίσκος, τὸ κλάδιον.
Schnittlinie *f* ἡ τομή, die gerade ~ ἡ ἐπ' εὐθὺ τομή.
Schnittmeſſer *n* τὸ γλυφεῖον, τὸ κλαστήριον, ἡ ἅρπη.
Schnitzarbeit *f* ἡ γλυφή.
Schnitzbild *n* τὸ ξόανον, das Anfertigen von ~ern ἡ ξοανοποιία, ἡ ξοανουργία, ἡ ξοανογλυφία.
Schnitzel *n* τὸ σμίλευμα, τὸ περίτμημα, τὸ κνίσμα, τὸ ἀνάκερμα, von Leder τὰ κοσκυλμάτια.
ſchnitzen γλύφειν, ξεῖν, ξύειν, σμιλεύειν.
Schnitzen *n* ἡ γλυφή, ἡ ξέσις.

Digitized by Google

Schnitzer *m* (Schnitzarbeiter) ὁ γλυφεύς, ὁ ξοανογλύφος, ſ. Schnitzmeſſer; (Fehler, Verſehen) τὸ σφάλμα, τὸ πλημμέλημα, τὸ ἁμάρτημα.
Schnitzkunſt *f* ἡ γλυπτική. [ξυήλη, ἡ ξοΐς (ἴδος).]
Schnitzmeſſer *n* ἡ σμίλη, τὸ σμιλίον, τὸ γλυφεῖον, ἡ
Schnitzwerk *n* ἡ γλυφή (auch *pl.*).
ſchnöde 1. (übermütig) αὐθάδης, ὑβριστικός, χλευαστικός, ἰταμός, καταφρονητικός, θρασύς, χαλεπός, δεινός, j-n ~ behandeln χλευάζειν τινά, αὐθαδιάζεσθαι (M.) πρός τινα, καταφρονεῖν τινος, ὑβριστικῶς χρῆσθαι τινι, ὑβρίζειν τινά, χαλεπῶς προσφέρεσθαί (P.) τινι, ~ Behandlung ἡ χλεύη, ἡ χλευασία, ὁ χλευασμός, ἡ ὕβρις, ἡ καταφρόνησις. — 2. (wertlos, geringfügig) φαῦλος, μικροῦ οὐδενὸς ἄξιος, εὐτελής.
Schnödigkeit *f* ἡ αὐθάδεια, ἡ ὕβρις, ἡ καταφρόνησις, ἡ θρασύτης, ἡ ἰταμότης (ητος), ἡ χλεύη.
Schnörkel *m* eig. ἡ σπεῖρα, (als architektoniſches Ornament) ἡ ἕλιξ (κος), (in der Schreibkunſt) ἡ κορωνίς (ἴδος).
Schnörkelei *f* ἡ περιεργία, τὰ περίεργα ποικίλματα.
ſchnörkeln περιεργάζεσθαι (M.).
ſchnüffeln ἀνασιμοῦν, ὀσφραίνεσθαι.
Schnüffler *m* v. *part.* v. vor. Verben.
Schnupfen *m* ἡ κόρυζα, ὁ κατάρρους, den ~ haben κορυζᾶν, καταρροΐζεσθαι (P.).
ſchnupfen ἕλκειν διὰ τῶν ῥινῶν od. ἀνὰ τὰς ῥῖνας ἕρρινον (Schnupftabak).
ſchnupfig κορυζώδης, καταρροϊκός.
Schnupftabak *m* etwa τὸ ἕρρινον, τὸ πταρμικόν.
Schnupftuch *n* τὸ καφιδρώτιον.
Schnuppe *f* (am Lichte) ὁ μύκης (ητος).
ſchnuppen das Licht προμύττειν τὸν λύχνον.
[1]Schnur *f* **1.** (zum Binden) τὸ σχοινίον, ἡ σειρά, ἡ σειρίς (ἴδος), ἡ σμήρινθος, ἡ σπάρτη, τὸ σπαρτίον, ὁ βρόχος, ἡ ἁρπεδόνη (letztere beide Schlinge), ἡ ὁρμιά (Angelſchnur). — 2. (Reihe, von Perlen u. dgl.) ὁ ὁρμαθός, ἡ συμπλοκή, ἡ σύναψις, ἡ συναφή. — 3. (Richtſchnur) ἡ στάθμη, ὁ κανών (όνος), ὁ γνώμων (ονος), nach der ~ ἐπί, παρά, πρός od. κατὰ στάθμην, über die ~ hauen (Sprichw.) ὑπερβάλλειν τὸ μέτρον, ἐξίστασθαι τοῦ συνήθους τρόπου, von der ~ gehen ἀπὸ τῶν ἑαυτῷ ὑπαρχόντων τὸν βίον ποιεῖσθαι (M.), δαπανᾶν od. ἀναλίσκειν τὰ ἑαυτοῦ.
[2]Schnur *f* (Schwiegertochter) ἡ τοῦ υἱοῦ γυνή, ἡ νύμφη.
Schnürbeutel *m* τὸ σύσπαστον βαλλάντιον.
Schnürbruſt *f* ὁ θώραξ (κος), ὁ στηθόδεσμος, ἡ στηθοδεσμίς (ἴδος), ὁ ἀπόδεσμος, ἡ μίτρα.
Schnürchen *n* τὸ σπαρτίον, ἡ σειρίς (ἴδος), j-n am ~ haben (Sprichw.) κύριον εἶναί τινος.
ſchnüren (mit Schnüren zuſammenbinden) σφίγγειν, ſein Bündel ~ συσκευάζεσθαι (M., mit u. ohne ὡς εἰς πορείαν), ſich ~ τὸν θώρακα usw. (ſ. Schnürbruſt) περιτίθεσθαι, (an eine Schnur reihen) συναίρειν, συν-, προσάπτειν.
Schnüren *n* ἡ σφίγξις, gew. durch Verben.
ſchnurgerade εὐθύτατος, πεποιημένος od. κατεσκευασμένος πρὸς στάθμην, σύντονος (2) εἰς τὸ ἀκριβές, der ~ Weg ἡ συντομωτάτη.
Schnürleib *n* ſ. Schnürbruſt.
Schnurrbart *m* ὁ μύσταξ (κος), ἡ ὑπήνη.
Schnurre *f* τὸ γελοῖον, ~n machen γελωτοποιεῖν.
ſchnurren τρίζειν, ῥοιζεῖν, βομβεῖν, gew. v. *perf.* τετριγέναι. [ζημα.]
Schnurren *n* ὁ βόμβος, ὁ τριγμός, ὁ ῥοῖζος, τὸ ῥοί-
ſchnurrig γελοῖος, παιδιώδης, ἀστεῖος, ἐπίχαρις.
ſchnurſtracks (vom Raume) εὐθύ, ἄντικρυς, ~ entgegengeſetzt ἐκ διαμέτρου, (von der Zeit) εὐθύς, αὐτίκα μάλα.
Schober *m* ὁ σωρός, ὁ θωμός.
ſchobern σωρεύειν, συνάγειν εἰς θωμόν.
Schock *n* ἑξήκοντα, ein halbes ~ τριάκοντα.
ſchofel οὐδενὸς ἄξιος, φαῦλος, ἄθλιος, ῥυπαρός.
Schöffe *m* ὁ διαιτητής.
Scholar *m* ὁ μαθητής.
Scholarch *m* ὁ σχολάρχης.
ſcholaſtiſch σχολαστικός.
Scholiaſt *m* ὁ σχολιαστής.
Scholion *n* τὸ σχόλιον.
Scholle *f* (von Erde) ἡ βῶλος, τὸ βωλίον, τὸ βωλάριον, zu ~n machen βωλοποιεῖν, (als Fiſch) ἡ ψῆττα, ὁ πλάταξ (κος), ὁ μύλλος.
ſchollenartig, -förmig, ſchollig βωλοειδής, βωλώδης.
Schöllkraut *n* τὸ χελιδόνιον.
ſchon ἤδη (von der Zeit), δή, νῦν δή (jetzt ~), ~ lange ἤδη ἐκ πολλοῦ, πολὺν ἤδη χρόνον, ~ länger πάλαι δή, πάλαι ἤδη, πρόπαλαι, ἔκπαλαι, ~ ſo καὶ ἄλλως, beinahe ~ ὅσον οὐκ ἤδη, ich werde ~ kommen ἀλλὰ παρέσομαι δή, ich gehe ~ ἄπειμι δῆτα, ~ gut ſein, καλῶς λέγεις, οὐδεὶς φθόνος, wenn ~ καίπερ mit *part.*, ſ. obgleich, obſchon.
ſchön 1. καλός (körperlich und moraliſch, übh. allg.), *adv.* καλῶς, εὖ, (von ſchöner Geſtalt) εὐειδής, εὔμορφος (2), von der Jugendfülle ὡραῖος, ὡρικός, (reizend, anmutig) χαρίεις, εὖ-, ἐπίχαρις, (geſchmackvoll) εὐπρεπής, (ausgezeichnet) ἐκπρεπής, (nett, zierlich) κομψός, γλαφυρός, (artig, fein) ἀστεῖος, ſehr ~ durch d. Superlativ od. περικαλλής, ganz, überaus ~ ὑπέρκαλος (2), ὑπερκαλλής, πάγκαλος (2). — 2. übtr. ~e Seele καλὴ κἀγαθὴ ψυχή, ~e Künſte, Wiſſenſchaften ἐλευθέριαι τέχναι, ~es Wetter ἡ εὐδία, ~e Worte τὰ κολακεύματα, τὰ θωπεύματα, τὰ καλὰ ῥήματα, αἱ καλαὶ ῥήσεις od. λέξεις, j-m ~e Worte ſagen κολακεύειν, θωπεύειν τινά, ~e Worte machen λόγους πλάττειν, ~ machen καλλύνειν, καλλωπίζειν, auch κοσμεῖν (ſchmücken), ~tun θρύπτεσθαι (P.), καλλωπίζεσθαι (M.), mit j-m ~tun κολακεύειν, θεραπεύειν, θωπεύειν τινά, ~ ſtehen εὐπρεπῆ od. καλὸν εἶναι, es wäre ~ von ihnen geweſen καλὸν ἦν αὐτοῖς. — 3. ~! (in Antworten) εὖ od. καλῶς (λέγεις), (in ironiſchem Sinne) θαυμάσιος, σεμνός. [νος (2).]
ſchönarmig καλοὺς ἔχων τοὺς βραχίονας, εὐώλε-
Schönblatt *n* (Pflanze) τὸ καλλίφυλλον, τὸ καλλίτριχον.
ſchönblätterig καλλίφυλλος (2), εὐπέταλος (2).
ſchonen φείδεσθαι (M.) τινος, (verſchonen) ἀπέχεσθαί (M.) τινος, etw. nicht ~ ἀφειδεῖν τινος, ſein Leben ~ φιλοψυχεῖν, ſein Leben ~d φιλόψυχος (2), etw. nicht ~d ἀφειδής τινος.
ſchonend μέτριος, πρᾷος, ἐπιεικής, ~es Betragen ἡ ἐπιείκεια, ἡ μετριότης, ἡ πραότης (ητος).
ſchönfärben βευσοποιεῖν. [φεύς, ὁ ἀνθοβάφος.]
Schönfärber *m* ὁ βευσοποιός, ὁ βαφεύς, ὁ ἀνθοβα-
Schönfärberei *f* ἡ βευσοποιία, ἡ ἀνθοβαφική.
Schöngeiſt *m* ὁ φιλόκαλος od. φιλόμουσος ἀνήρ.
ſchöngeiſtig φιλόκαλος (2), φιλόμουσος (2).
ſchönhaarig εὔθριξ (τριχος), καλλίθριξ (τριχος).
ſchönhändig καλλίχειρ (ειρος).
Schönheit *f* τὸ κάλλος, τὸ καλόν, ἡ καλλονή, ἡ εὐμορφία, ἡ ὡραιότης (ητος), ἡ ὥρα, ἡ χάρις (ιτος), ἡ κομψότης (ητος), ἡ εὐπρέπεια, auch d. *neutr.* ſämtlicher *adj.* (den Bedeutungsunterſchied ſ. unter ſchön); Preis der ~ τὸ καλλίστευμα, τὸ καλλιστεῖον, als Gegenſtand von Perſonen durch καλός, z.B. καλὸς ἀνήρ, καλὴ γυνή, eine große ~ θαυμάσιος resp. θαυμασία τὸ κάλλος, (von Sachen) καλόν τι χρῆμα, τὸ κάλλος.
Schönheitsgefühl *n* ἡ τοῦ καλοῦ (τῶν καλῶν) αἴσθησις, ἡ φιλοκαλία.
Schönheitsmittel *n* τὸ φάρμακον.
Schönheitsſinn *m* ἡ φιλοκαλία. [(ſämtlich 2).]
ſchönlockig εὐπλόκαμος, καλλιπλόκαμος, εὐβόστρυχος
ſchönſchreiben καλλιγραφεῖν.
Schönſchreiben *n*, **-ſchrift** *f* ἡ καλλιγραφία.
Schönſchreiber *m* ὁ καλλιγράφος.
ſchöntun ſ. ſchön 2.
Schonung *f* ἡ φειδώ (οῦς, auch Verſchonung, Sparen), ἡ φειδωλία, ἡ φειδωλή, ἡ φεισμονή, (Nachſicht) ἡ ἐπιείκεια, ἡ πραότης (ητος), ἡ αἰδώς (οῦς, Scheu, j-m

Digitized by Google

wehe zu tun), j-n mit ~ behandeln πρᾴως od. μετρίως προσφέρεσθαι (P.) τινι oder πρός τινα, πραότητι χρῆσθαι περί τινα, ohne ~ ἀμέτρως, χαλεπῶς, δεινῶς, ἀφειδῶς. [(als *adj.* nicht gebräuchlich).]

ſchonungslos χαλεπός, δεινός, πικρός, *adv.* ἀφειδῶς.

ſchönwangig καλλιπάρειος (2), εὐπάρειος (2).

ſchönwollig εὔερος (2).

Schopf *m* ὁ λόφος, ἡ κορυφή, j-n beim ~e faſſen, nehmen τῆς κεφαλῆς λαμβάνειν τινά, die Gelegenheit beim ~e nehmen καιρὸν ἁρπάζειν.

ſchöpfbar ἀρυτήσιμος (2).

Schöpfbrunnen *m* τὸ φρέαρ (ατος).

Schöpfeimer *m* τὸ ἀντλίον, ὁ γαυλός, ὁ ἀντλητήρ (ῆρος), ὁ ἀντλητής.

ſchöpfen ἀντλεῖν, ἀρύτειν, (aus etw. ἔκ u. ἀπό τινος), Waſſer ~ ὑδρεύειν (u. M.), Mut ~ ἀναθαρρεῖν, Hoffnung ~ ἐλπίδα λαμβάνειν, Luft ~ ἀναπνεῖν.

Schöpfen *n* ἡ ἄντλησις, τὸ ἄντλημα, ἡ ὑδρεία, ἡ ὕδρευσις.

Schöpfer *m* ὁ δημιουργός (auch ~ der Welt), (Urheber, Erzeuger) ὁ φύσας, ὁ ποιητής, ὁ πατήρ, (Erfinder) ὁ εὑρετής, ὁ εὑρών, ~ eines Werkes ὁ ἐργασάμενός od. κατασκευάσας τι, als Gefäß ſ. Schöpfeimer, -kelle.

Schöpferin *f* ἡ δημιουργός, ἡ εὑρέτις (ιδος) od. durch *part.*, ſ. d. vor. Wort.

ſchöpferiſch ποιητικός, γόνιμος (2).

Schöpfgefäß *n* ſ. Schöpfeimer.

Schopfhyazinthe *f* ἡ βολβίνη, ὁ βολβός.

Schöpfkelle *f*, **-löffel** *m* ἡ ἀρύταινα, ὁ κύαθος, ἡ λεπάστη, τὸ τρουλλίον, ἡ τροῦλλα, ὁ ἀρυτήρ (ῆρος), ἡ ἀρυσάνη.

Schopflerche *f* ὁ κορυδός, ὁ κορυδαλλός.

Schöpfmaſchine *f* ὁ ἀντιγοφόρος.

Schopfmeiſe *f* ὁ λοφοφόρος αἰγίθαλος.

Schöpfrad *n* ἡ ἕλιξ (κος).

Schöpfung *f* (das Erſchaffene) τὸ ποίημα, τὸ ἔργον, τὸ κτίσμα, τὸ δημιούργημα, (Inbegriff aller erſchaffenen Dinge) πάντα τὰ ὑπάρχοντα, πάντα τὰ πεφυκότα, ὁ κόσμος, ἡ φύσις, τὰ ὅλα, (Hervorbringung) ἡ κτίσις, ἡ ποίησις, ἡ γέννησις, ἡ γένεσις, ~ der Welt ἡ τοῦ κόσμου od. τῶν πάντων γένεσις.

Schöpfungstag *m* ἡ τῆς κτίσεως ἡμέρα.

Schoppen *m* (als Maß) ἡ κοτύλη.

Schöps *m* ὁ τομίας, ὁ ἐκτομίας od. ἐκτετμημένος κριός, (als Schimpfwort) τὸ πρόβατον, ὁ βλιτομάμμας, ὁ βλάξ (κός). [κρέα ὀπτά.]

Schöpſenbraten *m* τὰ τομίου od. κριοῦ od. προβάτεια

Schöpſenfett *n* τὸ κριοῦ od. τομίου od. προβάτειον στέαρ (ατος). [κρέα.]

Schöpſenfleiſch *n* τὰ κριοῦ od. τομίου od. προβάτεια

Schöpſenkaldaunen *f/pl.* τὰ προβάτεια ἔντερα.

Schöpſenkeule *f* τὸ προβάτειον σκέλος.

Schöpſentalg *m* τὸ κριοῦ στέαρ (ατος).

Schorf *m* τὸ πίτυρον, ὁ ἀχώρ (ῶρος), auf einer Wunde ἡ ἐσχάρα, τὸ ἐσχάρωμα, mit ~ überziehen ἐσχαροῦν, mit ~ bedeckt ἐσχαρωτικός.

ſchorfähnlich, -artig, ſchorfig ἐσχαρώδης, πιτυρώδης.

Schornſtein *m* ἡ καπνοδόκη, ἡ κάπνη.

Schornſteinfeger *m* ὁ τὰς καπνοδόκας καθαίρων.

[1]Schoß *m* 1. ὁ κόλπος (eig. Buſen des Kleides), (eines Sitzenden) τὰ γόνατα (eig. die Kniee), j-n auf den ~ nehmen ἐπὶ κόλπον δέχεσθαι (M.), ἐπὶ τὰ γόνατα τίθεσθαί τινα, auf dem ~ haben ἐν γόνασιν ἔχειν τινά, dem Glücke im ~e ſitzen (Sprichw.) διάγειν, διατελεῖν, διαγίγνεσθαι od. διαμένειν εὐτυχοῦντα τὰ πάντα, ἀσαλεύτῳ εὐτυχίᾳ χρῆσθαι, ſich in j-s ~ flüchten καταφεύγειν πρός τινα, die Hände in den ~ legen (Sprichw.) σχολὴν ἄγειν, πρᾶγμα οὐδὲν ἔχειν, ἀργεῖν, καθῆσθαι οὐδὲν ποιοῦντα od. ἀργοῦντα, daß liegt im ~e der Götter τοῦτο θεῶν ἐν γούνασι κεῖται. — 2. (Mutterſchoß) ἡ γαστήρ (τρός), ἡ κοιλία, ἡ μήτρα, auch ὁ κόλπος, im ~ der Erde ἐν τῇ γῇ, ὑπὸ γῆς, der im ~ der Erde ruht ὁ ὑπὸ od. κατὰ γῆς, der heimiſche ~ des Mutterlandes οἱ οἰκεῖοι τόποι τῆς τεκούσης γῆς, die Erde erzeugt aus ihrem ~e ἡ γῆ ἀνίησιν, ἀναδίδωσιν, φύει, ἀναφύει od. φέρει.

[2]Schoß *m* (Schößling) ὁ κλάδος, ὁ κλαδίσκος, ὁ μόσχος, τὸ βλάστημα, (am Getreide) ἡ ἀπόχυσις.

[3]Schoß *m* (Abgabe) ὁ φόρος, τὸ τέλος, ~ geben εἰσφέρειν od. τελεῖν φόρον.

[1]ſchoſſen (von Gewächſen) ἀνα-, ἐκβλαστάνειν, ἄγειν μόσχους, (vom Getreide) ἀποχεῖσθαι (P.), σταχυοβολεῖν, (Halme bekommen) καλαμοῦσθαι (P.).

[2]ſchoſſen (Schoß entrichten) φόρον εἰσφέρειν od. τελεῖν.

Schoßhündchen *n* τὸ μελιταῖον (κυνίδιον).

Schoßkind *n* ὁ (ἡ) ἀγαπητὸς (ἀγαπητή) παῖς (αιδός), ein ~ des Glücks ὁ τὰ πάντα εὐτυχῶν.

Schößling *m* ὁ κλάδος, ὁ κλαδίσκος, τὸ κλάδιον, τὸ βλάστημα, ὁ ὄζος, τὸ κλῆμα, ὁ μόσχος, τὸ μόσχευμα, τὸ μοσχίδιον, ὁ φαλλός, ἡ ἀπο-, παραφυάς (άδος), ἡ ἀπό-, παράφυσις, ἡ μασχάλη, mit vielen ~en πολύοζος (2), πολυμάσχαλος (2), ~e treiben ὀζοῦσθαι (P.).

Schoßrebe *f* τὸ κλῆμα.

Schoßreis *n* ἡ ἀπο-, παραφυάς (άδος), ἡ παράφυσις.

[1]Schote *f* ὁ λοβός, τὸ λόβιον, ~n anſetzen, bekommen ἔλλοβον γίγνεσθαι, ~n tragende Gewächſe τὰ ἔλλοβα.

[2]Schote *f* (Schiffsſeil) ὁ πούς (οδός).

Schotenerbſe *f* ὁ ἥμερος ἐρέβινθος.

Schotenfrucht *f* ὁ ἐν λοβῷ καρπός, ὁ ἔλλοβος καρπός.

Schotengewächſe *n/pl.* τὰ ἔλλοβα.

Schotenklee *m* ὁ ἄγριος od. Διβυκὸς λωτός.

ſchräg πλάγιος, λοξός, ἐπικάρσιος (2), ἐπικλινής, ~ aufſteigende Fläche τὸ ἀνάκλιμα.

Schragen *m* τὸ πῆγμα.

Schrägheit *f* ἡ πλαγιότης (ητος) od. d. *neutr.* d. *adj.*

Schramme *f* ἡ οὐλή, ἡ ἀμυχή, ὁ μώλωψ (ωπος).

ſchrammen ἐπιτέμνειν, ἀμύττειν.

Schrank *m* ἡ κιβωτός, ἡ κίστη, ἡ σκευοθήκη.

Schränkchen *n* τὸ κιβώτιον.

Schranke *f* 1. (Umzäunung) ὁ φραγμός, τὸ περίφραγμα, ἡ εἰρκτή, (in Gerichtsſtätten) τὰ δρύφακτα, οἱ δρύφακτοι, (in der Rennbahn) ἡ βαλβίς (τδος), (um eine beratende Verſammlung) ἡ κιγκλίς (ίδος), etw. mit einer ~ umgeben δρυφακτοῦν, περιβάλλειν δρύφακτα, περιφράττειν. — 2. (Grenze, Maß) τὸ τέρμα, τὸ μέτρον, einer Sache ~n ſetzen κατέχειν τι, παύειν τι, συστέλλειν τι, ὁρίζειν τι, περιγράφειν τι, (letztere beiden = Umfang od. Ausdehnung beſtimmen), in ~n halten κολάζειν, κατέχειν, κωλύειν, ſich in ~n halten, in ~n bleiben μετρίως ἔχειν, μετριάζειν, τὸ μέτρον τηρεῖν, die ~n überſchreiten ὑπερβάλλειν τὸ μέτρον, Sprichw. ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα πηδᾶν, für j-n in die ~n treten ἀμύνεσθαι od. μάχεσθαι ὑπέρ τινος, in den ~n der Menſchennatur bleiben φρονεῖν ἀνθρώπινα.

ſchrankenlos ἀπερίγραπτος (2), ἀπερίγραφος (2). (maßlos, unmäßig) ἀκόλαστος (2), ἄμετρος (2).

Schrankenloſigkeit *f* d. *neutr.* d. vor. *adj.* [λικός.]

Schranze *m* ὁ παράσιτος, ὁ κόλαξ (κος), Hof~ ὁ αὐ-

Schraube *f* ὁ κοχλίας, τὸ κοχλίον, ἡ στρέβλη, (an muſikaliſchen Inſtrumenten) τὸ ἐπιτόνιον, auf ~ ſtellen (übtr.) ἀμφίβολον ποιεῖν, auf ~n ſtehen, geſtellt ſein ἀμφίβολον od. ἄπιστον εἶναι, eine verdrehte ~ (übtr. von Perſonen) ἄτοπος od. σκαιὸς ἄνθρωπος.

ſchrauben στρέφειν od. συστρέφειν κοχλίαν, übtr. den Ausdruck ~ βασανίζειν τὴν λέξιν, j-n ~ σκώπτειν (u. M.) τινά u. εἴς τινα, ἐπισκώπτειν τινά.

Schrauben *n* durch Verben, übtr. ἡ σκῶψις.

ſchraubenähnlich, -artig, -förmig ἑλικοειδής. ἑλικώδης, *adv.* ἑλικηδόν.

Schraubengang *m* ἡ ἕλιξ (κος).

Schraubenmutter *f* τὸ περικόχλιον.

Digitized by Google

Schraubenschnecke *f* ὁ στρόμβος.
Schraubenzwinge *f* ἡ στρέβλη.
Schraubstock *m* τὸ ἔχμα.
Schreck *m* s. Schrecken.
schreckbar φοβερός, δεινός.
Schreckbild *n* τὸ μορμολύκειον, ἡ μορμώ (οῦς), ἡ μορμών (όνος u. ῶνος), ἡ μορμολύκη, τὸ δεῖμα, τὸ φόβητρον, ὁ φόβος, j-m etw. als Schreckbild vorhalten ἐπισείειν τινί τι.
schrecken φοβεῖν, ἐκ-, καταπλήττειν τινά, φόβον ἐμ-
Schrecken *m* ὁ φόβος, τὸ δεῖμα, τὸ δέος, ἡ ἔκ-, κατάπληξις, ἡ ταραχή, ~ vor etw. ὁ ἀπό τινος φόβος, ὁ φόβος τινός, j-m ~ verursachen, j-n in ~ setzen siehe schrecken; in ~ versetzt werden, geraten φοβεῖσθαι, ἐκ-, καταπλήττεσθαι, ταράττεσθαι (sämtlich P.), in ~ sein ἐκπλαγῆναι, φόβος ἔχει με αἰσθόμενον usw.
Schreckensnachricht *f* ἡ δεινὴ ἀγγελία, es kommt, es wird eine ~ gebracht δεινόν οὐ. φοβερόν τι, δεινά οὐ. φοβερὰ ἀγγέλλεται.
Schreckenstag *f*, **-tag** *m* ἡ νὺξ (νυκτός), ἡ ἡμέρα
schreckhaft (leicht erschreckend) ἔμ-, περίφοβος, περιδεής, φοβερός, φοβητικός, (schrecklich) δεινός, ἐκπληκτικός.
schrecklich (Schrecken verursachend) φοβερός, ἐκπληκτικός, ταραχώδης, (ungeheuer, gräßlich, abscheulich) δεινός, (roh, wild, grausam) ἄγριος, ὠμός, (verrucht) μιαρός, (häßlich, scheußlich) αἰσχρός, μυσαρός, eine ~e Schlacht δεινὴ μάχη, ~ drohen δεινὰ ἀπειλεῖν, etw. als etw. S~es ansehen δεινόν ποιεῖσθαι (M.) τι, ~ umkommen ἀλγίστῳ oder αἰσχίστῳ ὀλέθρῳ oder θανάτῳ ἀπόλλυσθαι.
Schrecklichkeit *f* ἡ δεινότης, ἡ φοβερότης, ἡ ἀγριότης, ἡ ὠμότης (ητος) οὐ. d. *neutr.* d. *adj.*
Schreckmittel *n* ὁ φόβος, τὸ δεῖμα, τὸ φόβητρον, ~ bei οὐ. gegen j-n anwenden φόβους προσ-, ἐπάγειν τινί.
Schrecknis *n* τὸ φόβημα, τὸ δεῖμα, τὸ φόβητρον, τὸ
Schreckschuß *m*: einen ~ tun gegen j-n (übtr.) ἐκπλήττειν τινά, φόβον προσ-, ἐπάγειν οὐ. ἐπισείειν τινί.
Schreckwort *n* τὸ δεινὸν ἔπος, (Drohung) ἡ ἀπειλή.
Schrei *m* ἡ κραυγή, ἡ βοή, τὸ βόημα, einen ~ tun, ausstoßen ἀναβοᾶν, ἀνακράζειν, κραυγὴν ποιεῖσθαι (M.).
Schreibart *f* (Schreibweise) ἡ γραφή, (Stil) ἡ λέξις, ὁ
Schreibbuch *n* τὸ βιβλίον.
schreiben 1. γράφειν (Schriftzüge machen) (auf etw. ἔν τινι οὐ. εἰς τι), ἐγγράφειν τινί, ἐπιγράφειν ἐπί oder εἰς τι (auch in Stein, Erz u. dgl.), es steht darauf geschrieben ἐπι-, ἐγγέγραπται, ~ und lesen können μεμαθηκέναι τὰ γράμματα, es steht auf j-s Stirn geschrieben ὑπογέγραπται, sich etw. hinter die Ohren ~ (= es behalten, nicht vergessen) διὰ μνήμης ἔχειν τι, οὐκ ἐπιλανθάνεσθαί τινος. — 2. (schriftlich darstellen, abfassen) συγγράφειν, συντιθέναι, gut ~ καλῇ λέξει χρῆσθαι, an j-n ~ ἐπιστέλλειν τινί, λέγειν τινὶ δι' ἐπιστολῶν οὐ. ἐπιστολῆς, wieder ~ (als Antwort) ἀντεπιστέλλειν τινί, nach Hause ~ γράφειν ἐπιστολὴν οἴκαδε οὐ. τοῖς οἴκοι, in einem blühenden Stil ~ ἀνθηρογραφεῖν, übtr. etw. auf j-s Rechnung ~ νέμειν οὐ. προσνέμειν τινί τι, ἐπιφέρειν τινὶ τὴν αἰτίαν τινός, wo schreibt sich das her? τί δὲ αἴτιον τούτου (τούτων); πῶς τοῦτο γέγονεν;
Schreiben *n* τὸ γράφειν, ἡ γραφή (als Handlung), τὰ γράμματα, ἡ συγγραφή (als Sache, das Geschriebene, s. Brief).
Schreiber *m* ὁ γραφεύς (als Angestellter), das Amt e-s ~s haben γραμματεύειν, das Amt eines ~s ἡ γραμματεία.
Schreiberei *f* ἡ γραφή (als Beschäftigung). ἡ συγγραφή
Schreibfeder *f* ὁ κάλαμος, ὁ δόναξ (κος). τὸ γραφεῖον.
Schreibfehler *m* τὸ γραφικὸν ἁμάρτημα.
Schreibgriffel *m* ἡ γραφίς (ίδος), τὸ γραφεῖον, ὁ
Schreibkalender *m* τὸ ὑπόμνημα.
Schreibkunst *f* ἡ γραφική.
Schreiblehrer, -meister *m* ὁ γραφικῆς διδάσκαλος, ὁ
Schreibmuster *n* τὰ ὑπογεγραμμένα, ἡ ὑπογραφή.
Schreibpapier *n* ὁ γραφικὸς χάρτης, τὸ γραφικὸν βυβλίον.
Schreibpult *n* τὸ γραφικὸν ἀνάβαθρον.
Schreibrohr *n* ὁ κάλαμος.
Schreibschule *f* τὸ γραμματεῖον, τὸ γραμματοδιδασκαλεῖον.
schreibselig πολυγράφος (2), ~ sein πολυγραφεῖν.
Schreibseligkeit *f* ἡ πολυγραφία.
Schreibtafel *f* ἡ δέλτος, τὸ πυξίον, ὁ πίναξ (κος), ἡ πινακίς (ίδος), τὸ γραμματεῖον, ἡ σανίς (ίδος).
Schreibtäfelchen *n* τὸ δελτάριον, τὸ πινάκιον, τὸ πινακίδιον, ὁ πινακίσκος, τὸ πινακίσκιον.
Schreibtisch *m* ὁ ἄβαξ (κος), ἡ γραφικὴ τράπεζα.
Schreibzeug *n* τὰ γραφικὰ σκεύη.
schreien βοᾶν, βοᾷ χρῆσθαι, κραυγὴν ποιεῖν, κράζειν, κραυγάζειν, (von kleinen Kindern) βληχᾶσθαι, κνυζᾶσθαι, κλαυθμυρίζεσθαι (sämtlich M.), laut ~ ἀναβοᾶν, μέγα οὐ. μεγάλῃ τῇ φωνῇ βοᾶν, durcheinander ~ διαβοᾶν, aus voller Kehle ~ δεινῶς βοᾶν, nach etw. ~ βοᾶν, κράζειν τι, über etw. ~ (= über etw. sich beklagen) δεινὸν ποιεῖσθαι (M.) τι, δεινὰ παθεῖν oder δεινοπαθεῖν ἐπί τινι, (über etw. jammern) ὀδύρεσθαι (M.) τι, über j-n (= j-n beschuldigen, tadeln) ἐπαιτιᾶσθαι (M.) οὐ. διαβοᾶν τινα, καταβοᾶν τινος, ἐγκαλεῖν οὐ. μέμφεσθαι (M.) τινι, (vom Esel) ὀγκᾶσθαι, βρωμᾶσθαι, (vom Elefanten) στρηνύζειν, (vom Kamel) μωκᾶσθαι, (von Raubvögeln) κλάζειν, von habichtsartigen Vögeln auch ῥύζειν, (vom Kuckuck) κοκκύζειν, (von Krähen und andern rabenartigen Vögeln) κρώζειν, (vom Huhne) κλώζειν, (von der Dohle) κλώζειν, κολοιᾶν, (vom Rebhuhn) τιττυβίζειν, κακκαβίζειν, (vom Kranich) κλαγγάζειν, (vom Uhu) βύζειν, (vom Wiedehopf und kleineren Singvögeln) πιππίζειν, (vom Hirsch, in der Brunftzeit) ὀργᾶν, σπαργᾶν, ~de Ungerechtigkeit ἔργον περιφανῶς ἄδικον.
Schreien *n* s. Geschrei.
Schreier *m* ὁ κεκράκτης, ὁ βοητής, gew. *part.*
Schreierin *f* durch *part.*
schreierisch κραυγαστικός.
Schreihals *m* s. Schreier.
Schrein *m* ἡ κιβωτός, ἡ κίστη, ἡ σκευοθήκη.
Schreiner *m* ὁ ξυλουργός, ὁ τέκτων (ονος).
schreiten βαίνειν, βαδίζειν, vorwärts~ προβαίνειν, χωρεῖν, προχωρεῖν (eig. u. übtr.), ἐπίδοσιν λαμβάνειν, αὐξάνεσθαι (P., nur übtr.), zu etw. ~ βαδίζειν, ἰέναι οὐ. ἔρχεσθαι ἐπί τι, ἐγ-, ἐπιχειρεῖν τινι, ὁρμᾶσθαι (P.) ἐπί τι, ἅπτεσθαί (M.) τινος, ἐπιβάλλεσθαί (M.) τι οὐ. τινι, zu einem Entschluß ~ αἱρεῖσθαι (M.) γνώμην.
Schreiten *n* ἡ βάσις, ἡ βάδισις, ὁ βαδισμός.
Schrift *f* ἡ γραφή, ἡ συγγραφή, τὰ γράμματα, τὸ σύγγραμμα, τὸ βιβλίον (das Geschriebene), ἡ γραφή, τὰ γράμματα (Buchstaben, Schriftzüge), die heilige ~ οἱ θεῖοι οὐ. ἱεροὶ λόγοι, τὰ ἱερὰ γράμματα, eine ~ über etw. verfassen συγγράφειν τι u. περί τινος.
Schriftausleger *m* ὁ τῶν θείων λόγων ἐξηγητής.
Schriftauslegung *f* ἡ τῶν θείων λόγων ἐξήγησις.
Schriftchen *n* τὸ γραμμάτιον, τὸ γραμματίδιον, τὸ συγγραμμάτιον.
Schriftführer *m* ὁ γραμματεύς.
Schriftgelehrter *m* ὁ θεολόγος, (im neuen Testament) ὁ
Schriftklage *f* ἡ γραφή.
schriftlich γεγραμμένος, ἔγγραφος (2), ἐγγράμματος (2), ἐπιστολιμαῖος (brieflich), *adv.* ἐν γράμμασιν, διὰ γραμμάτων, etw. ~ aufzeichnen γράφειν, συγγράφειν, ~e Aufzeichnung ἡ γραφή, ἡ συγγραφή (letzteres auch ~er Kontrakt), j-m einen ~en Auftrag geben διὰ γραμμάτων ἐπιστέλλειν τινί. ~ niedergelegt sein γεγραμμένον κεῖσθαι.
schriftmäßig ἐκ τῶν θείων λόγων, κατὰ τοὺς θείους λόγους

Digitized by Google

Schriftſteller *m* ὁ συγγραφεύς (Verfaſſer von Geſchichtswerken); ὁ συγγράφας (u. M.), συνθεὶς od. συντάξας γράμματα od. λόγους. **Schriftſtellerei** *f* τὸ τῆς συγγραφῆς ἔργον, ἡ συγγραφή. **Schriftſtellerin** *f* ἡ συγγράψασα uſw. ſ. Schriftſteller. **ſchriftſtelleriſch** συγγραφικός. **ſchriftſtellern** συγγράφειν (u. M.), συγγραφικὸν εἶναι. **Schriftverdreher** *m* ὁ διαστρέφων τοὺς θείους λόγους. **Schriftverfälſcher** *m* ὁ πλαστογράφος. **Schriftverfälſchung** *f* ἡ πλαστογραφία, eine ~ verüben πλαστογραφεῖν. **Schriftwerk** *n* τὸ βιβλίον, ἡ συγγραφή, τὸ σύγγραμμα. **Schriftzeichen** *n* τὸ γραφικὸν σῆμα od. σημεῖον, τὸ γράμμα. **Schriftzüge** *m/pl.* τὰ γράμματα.

ſchrillen τρίζειν, gew. *perf.* II τετριγέναι, τερετίζειν, **ſchrillend** (vom Tone) ὀξύς.

Schritt *m* ἡ βάσις, τὸ βάδισμα, τὸ βῆμα (letzteres auch als Längenmaß), im ~, ~ vor ~ βάδην, im ~, ~ vor ~ gehen βαδίζειν, βάδην ἰέναι, ~ vor ~ zurückgehen ἐπὶ πόδα ἀναχωρεῖν, einen ~ machen, tun διαβαίνειν, große ~e machen μεγάλα od. μακρὰ προβαίνειν, kleine ~e machen βραχέα βαίνειν, in gleichmäßigem ~ gehen εὐρύθμοις βήμασι πορεύεσθαι (P.), j-m auf ~ und Tritt nachgehen προσκεῖσθαί τινι πανταχοῦ καὶ οὐκ ἀπολείπεσθαι (P.), συνακολουθεῖν od. συμπαραμαρτεῖν τινι, nicht einen ~ aus dem Hauſe ſetzen οὐδὲ τὸν ἕτερον πόδα προϊέναι (ἵημι) ἐκ τῆς οἰκίας, gleichen ~ mit j-m halten σύνδρομα od. κατὰ ταὐτὰ πορεύεσθαί (P.) τινι, ἐν ἴσῳ βαίνειν τινί, übtr. einen ~ tun ἐγ-, ἐπιχειρεῖν ποιεῖν τι, ἐπιβάλλεσθαι (M.) τι, ſich zu einem ſchimpflichen ~ entſchließen ἐθέλειν αἰσχρὸν ἔργον ἐργάζεσθαι (M.), einen bedenklichen ~ tun ἐπικινδύνου ἔργου ἅπτεσθαι (M.), einen unbeſonnenen ~ tun ἀπερισκέπτως od. ἀλογίστως πράττειν, einen verkehrten od. falſchen ~ tun ἐπιχειρεῖν οὐ δίκαιον πρᾶγμα, keinen ~ ohne j-s Vorwiſſen tun οὐδὲν ἐγχειρεῖν od. ποιεῖν ἄνευ τινός, ſich zu einem ~e verleiten laſſen ἐπάγεσθαι (P.) ποιεῖν τι, πεισθέντα ποιεῖν τι, j-n zu einem ~ verleiten ἐπαίρειν od. ἐπάγειν τινά ποιεῖν τι, den erſten ~ zu etw. tun ἄρχειν od. ὑπάρχειν τινός, ἄρχεσθαι (M.) ποιοῦντά τι, einen ~ gegen j-n tun ἐπιχειρεῖν od. ἐπιτίθεσθαί τινι, oft auch beſondere *subst.*, zB. kühner ~ τὸ τόλμημα, gefährlicher ~ τὸ κινδύνευμα, verkehrter ~ τὸ ἁμάρτημα, ἡ ἁμαρτία u. dgl.

Schrittchen *n* τὸ βραχὺ βῆμα. **ſchrittweiſe** βάδην.

ſchroff (ſteil) προσάντης, περί-, ἀπότομος (2), ὀρθιος, ἀπορρώξ (ῶγος), ἀπόκρημνος (2), (rauh, ſtreng, hart) σκληρός, τραχύς, βαρύς, χαλεπός. **Schroffheit** *f* (das Steilſein) durch *neutr.* d. vor. *adj.*, übtr. ἡ σκληρότης, ἡ τραχύτης, ἡ βαρύτης, ἡ χαλεπότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*

Schröpfeiſen *n* τὸ σχαστήριον.

ſchröpfen 1. σχάζειν, ἀνασχάζειν, σικυάζειν, ἐγχαράττειν, ἀμύττειν, die Stelle wo geſchröpft wird τὸ σχάσμα, Getreide ~ ἐπιτέμνειν od. κολάζειν τὸν σῖτον, einen Baum ~ ἐγχαράττειν δένδρον. — 2. übtr. (betrügen, prellen) ἀπομύττειν τινά, ἐκκαρποῦσθαι (M.) τινα.

Schröpfen *n* ἡ σχάσις, ὁ σχασμός, ἡ ἐγχάραξις, ἡ ἀμυξις, (des Getreides) ἡ ἐπιτομή, ἡ κόλασις, oft durch Verben.

Schröpfkopf *m* ἡ σικύα, ἡ σικυώνη, ἡ σικυωνία, ὁ

Schrot *m, n* (von Getreide) τὸ κρίμνον (auch *pl.*), (von Gerſte) τὰ ἄλφιτα, ἡ πτισάνη, τὰ φαιστά, (von Hülſenfrüchten) τὰ κατεριστά, τὰ ἐρέγματα, von ~ und Korn ἀνὴρ ἀρχαῖος od. ἀρχαιότροπος.

ſchroten ἐρείκειν, κατερείκειν, πτίσσειν, geſchroten ἐρεικτός, κατερεικτός, geſchrotenes Getreide ſ. Schrot.

Schroten *n* ὁ πτισμός, ἡ πτίσις, gew. durch Verben.

Schrotmehl *n* τὰ ἄλφιτα.

ſchrumpfen ῥικνοῦσθαι, ῥυτιδοῦσθαι, κραυροῦσθαι, ἀπομαραίνεσθαι (ſämtl. P.).

ſchrumpfig ῥικνώδης, ῥυτιδώδης, ῥικνός, κραῦρος.

Schrunde *f* ἡ ῥαγάς (άδος), ἡ ῥαγή, τὸ ῥῆγμα.

ſchrundig ῥαγόεις.

Schub *m* ὁ ὠθισμός, einen ~ geben ἀπ-, προωθεῖν, auf einen ~ μιᾷ ὁρμῇ, auf den ~ kommen μετακομίζεσθαι (P.), ἀπάγεσθαι (P.) ἄλλοθι.

Schubkarren *m* ἡ μονότροχος od. μονόστροφος ἅμαξα.

Schubkaſten *m*, **-lade** *f* ἡ κάψα, τὸ καψάκιον.

Schubſack *m* ὁ θύλακος, τὸ θυλάκιον.

ſchüchtern εὐλαβής, κατεσταλμένος, ἔμ-, περίφοβος (2), δειλός, αἰδήμων, ~ ſein εὐλαβεῖσθαι (P.), πτήσσειν, ὑποπτήσσειν.

Schüchternheit *f* ἡ εὐλάβεια, ἡ αἰδώς (οῦς), ἡ δειλία.

Schuft *m* ὁ οὐδενὸς ἄξιος ἄνθρωπος, τὸ κάθαρμα, der größte ~ ὁ πάντων σχετλιώτατος.

Schuh *m* 1. (als Fußbekleidung) τὸ ὑπόδημα, τὸ πέδιλον, ἡ ὑπόδεσις, (für Frauen) τὸ σάνδαλον, τὸ σανδάλιον (gew. *pl.*), ἡ κρηπίς (ῖδος, ſtarke Sohle), ἡ ἐμβάς (άδος, Männer~), αἱ βλαῦται (Halbſchuhe), ἡ καρβατίνη (Bauern~ von rohem Leder), ἡ ἀνδρομίς (ίδος, hoher Männer~), ὁ κόθορνος (eine Art kurzer Stiefel, die auf beide Füße paßten), αἱ βαυκίδες (elegante Frauenſchuhe), die ~e anziehen ὑποδεῖσθαι (M., mit u. ohne ὑποδήματα), die ~e ausziehen ὑπολύεσθαι (M.), ohne ~e ἀνυπόδητος (2), mit ~en verſehen ὑποδεδεμένος, ~e flicken νευρορραφεῖν, ~e befohlen καττύειν, ~e wechſeln μεθυποδεῖσθαι (M.), ~e machen σκυτοτομεῖν ὑποδήματα, die ~ putzen περικωνεῖν od. σπογγίζειν τὰς ἐμβάδας, niemand weiß, wo mich der ~ drückt οὐδεὶς οἶδεν ὅπου με θλίβει τὸ ὑπόδημα od. καθ' ὅ τι θλίβεται οὗμός πους, j-m etw. in die ~e ſchieben κατασκευάζειν ὡς αἴτιός ἐστί τίς τινος. — 2. (als Maß = Fuß) ὁ πούς (ποδός).

Schuhband *n*, **-riemen** *m* τὸ ζυγόν, ὁ ζυγός, ὁ ἀναγωγεύς, ὁ ἱμάς (άντος), ἡ ἡνία.

Schuhbürſte *f* ὁ σπόγγος (eig. Schwamm).

Schuhdraht *m* τὸ πιττωτὸν νῆμα, τὸ νεῦρον, οἱ ῥομφεῖς (έων).

Schuhflicken *n* ἡ νευρορραφία.

Schuhflicker *m* ὁ νευρορράφος, ὁ παλαιορράφος, ὁ παλαιουργός.

Schuhmacher *m* ὁ σκυτεύς, ὁ σκυτοτόμος, ~ ſein σκυτεύειν, σκυτοτομεῖν.

Schuhmacherarbeit *f* τὸ σκυτικὸν ἔργον.

Schuhmacherhandwerk *n* ἡ σκυτοτομία, ἡ σκυτοτομική, ἡ σκυτική, ἡ σκυτεία, das ~ treiben σκυτοτομεῖν.

Schuhmacherwerkſtätte *f* τὸ σκυτοτομεῖον.

Schuhnagel *m* ὁ ἧλος.

Schuhpech *n* ἡ σκυτικὴ πίττα.

Schuhriemen *m* ſ. Schuhband.

Schuhſchnalle *f* ἡ τῆς ἐμβάδος περόνη.

Schuhſohle *f* ἡ κρηπίς (ῖδος), τὸ πέλμα, τὸ κάττυμα.

Schuhſohlenleder *n* τὸ κάττυμα.

Schuhwerk *n* ἡ ὑπόδεσις, τὰ ὑποδήματα.

Schuhwichſe *f* τὸ λογχωτόν.

Schulamt *n* τὸ διδασκαλικὸν ἔργον.

Schulanſtalt *f* τὸ γραμματεῖον, τὸ γραμματοδιδασκαλεῖον.

Schularbeit *f* τὸ τοῦ μαθητοῦ ἔργον, τὸ σχολαστικὸν ἔργον, ἡ σχολαστικὴ μελέτη, auch bloß τὸ μάθημα.

Schulaufſeher *m* ὁ τῆς σχολῆς ἔφορος od. ἐπιστάτης, ὁ σχολάρχης, ~ ſein σχολαρχεῖν.

Schulbank *f* τὸ βάθρον.

Schulbehörde *f* οἱ παιδονόμοι (in Sparta), ſ. Schulaufſeher.

Schulbeſuch *m* ἡ φοίτησις.

Schulbube *m* ſ. Schulkind; j-n wie einen ~n behandeln χρῆσθαί τινι ὡς παιδίῳ ἀνήβῳ od. νηπίῳ.

Digitized by Google

Schulbuch *n* τὸ βιβλίον ᾧ χρῶνται οἱ μαθηταί.
ſchuld ſ. Schuld 3.
Schuld *f* 1. (eine zu leiſtende Verbindlichkeit) τὰ ὀφειλόμενα, τὰ προσήκοντα. — 2. (Geld⸗) τὸ χρέος, τὸ ὀφείλημα, τὸ συμβόλαιον, ⸗en bezahlen ἀποδιδόναι τὰ ὀφειλόμενα, διαλύειν τὸ χρέος, ἐκ-, ἀποτίνειν τὸ ὀφείλημα, Bezahlung der ⸗en ἡ τῶν χρεῶν διάλυσις, ⸗en machen λαμβάνειν χρέος, δανείζεσθαι (M.) ἀργύριον, ⸗en haben ὀφείλειν χρέος, ὑπόχρεων εἶναι, bis über die Ohren in ⸗en ſtecken ὑπέρχρεων εἶναι, in ⸗en ſtecken ὀφλήμασι βεβαπτίσθαι, eine ⸗ für e⸗n andern bezahlen διαλύειν od. ἀποτίνειν χρέος ὑπέρ τινος, j-n um eine ⸗ betrügen ἀποστερεῖν τινα συμβολαίων, ⸗en halber ὑπὸ χρεῶν. — 3. (Vergehen, Fehler u. Urſache davon) ἡ αἰτία, τὸ ἁμάρτημα, τὸ ἔγκλημα, τὸ πταῖσμα, in ⸗ ſein ἐν αἰτίᾳ εἶναι, ἡμαρτηκέναι, ohne, außer ⸗ ſein ἐκτὸς αἰτίας εἶναι, ſchuld an etw. haben αἴτιον εἶναί τινος, ἐν αἰτίᾳ εἶναί τινος, αἰτίαν ἔχειν τινός, αἴτιον καταστῆναί τινος, keine ⸗ an etw. haben ἀναίτιον εἶναί τινος, j-m etw. ſchuld geben αἰτιᾶσθαί (M.) τινά τινος, ἐγκαλεῖν τινί τι, j-m die ⸗ von etw. beimeſſen, zuſchreiben u. dgl. ἐπιφέρειν od. ἀνατιθέναι τινὶ τὴν αἰτίαν τινός, ἐν αἰτίᾳ od. δι' αἰτίας ἔχειν τινά mit folg. ὅτι, νομίζειν τινὰ αἴτιον εἶναί τινος, die ⸗ liegt nicht an mir οὐκ ἔγωγε αἴτιος, j-n von der ⸗ befreien, losſprechen ἀφιέναι od. ἀπολύειν τινὰ τῆς αἰτίας, von der ⸗ loskommen ἀπαλλάττεσθαι (P.) τῆς αἰτίας, ſich etw. zuſchulden kommen laſſen ἔνοχον εἶναί τινι, auch ἁμαρτάνειν, ἀδικεῖν, die ⸗ haftet auf j-m ἔνοχός ἐστί τις od. ἐνέχεταί (P.) τις τῇ αἰτίᾳ, ſich nichts zuſchulden kommen laſſen οὐδὲν αἰσχρὸν προσίεναι (ἡμι.), die ⸗ auf ſich nehmen ἀναδέχεσθαι (M.) τὴν αἰτίαν, die ⸗ von ſich abwälzen ἀπωθεῖσθαι (M.) od. ἀποτρίβεσθαι (M.) τὴν αἰτίαν, die ⸗ von etw. tragen φέρεσθαι (M.) τὴν αἰτίαν τινός, außer aller ⸗ ſein ἐκτὸς πάσης αἰτίας εἶναι, durch j-s ⸗ διά τινος.
ſchuldbefleckt μιαρός.
ſchuldbewußt κακόν τι συνειδὼς ἑαυτῷ ποιήσας od. ποιήσαντι, δράσας od. δράσαντι, ἐργασάμενος od. ἐργασαμένῳ. [ιſw., ſ. d. vor. Wort.]
Schuldbewußtſein *n* τὸ ἑαυτῷ συνειδέναι τι ποιήσας
Schuldbrief *m* ἡ συγγραφή, ſ. Schuldſchein.
Schuldbuch *n* τὸ γραμματεῖον, τὸ ὑπόμνημα, etw. ins ⸗ eintragen ἀπογράφειν τι εἰς τὸ ὑπόμνημα, γράφεσθαι (M.) τὸν ὀφείλοντα πρὸς χρέος.
ſchulden ὀφείλειν, ſ. ſchuldig.
Schuldenerlaß *m* ἡ τῶν χρεῶν ἄφεσις od. ἄνεσις, ἡ σεισάχθεια. [τὰ χρέα.]
ſchuldenfrei οὐχ ὑπόχρεως, ſich ⸗ machen διαλύειν
Schuldenlaſt, -maſſe *f* τὰ χρέα, τὸ χρεῶν πλῆθος.
Schuldentilgung *f* ἡ τῶν χρεῶν διάλυσις, ἡ σεισάχθεια.
Schuldforderung *f* τὸ δάνειον, τὸ δάνεισμα, τὸ χρέος.
Schuldherr *m* ὁ δανείσας τὰ χρήματα od. τὸ χρέος, ὁ συμβαλὼν τὸ χρέος, ὁ χρήστης (*gen. pl.* χρήστων).
ſchuldig 1. (verpflichtet, verbunden) durch χρή, δεῖ, ἀνάγκη ἐστί mit *acc.* u. *inf.*, zB. die Schüler ſind dem Lehrer Gehorſam ⸗ παιθαρχεῖν χρὴ τοὺς μαθητὰς τῷ διδασκάλῳ, j-m Dank ⸗ ſein ὀφείλειν τινὶ χάριν, ὑπόχρεων εἶναι χάριτι, oft auch durch δίκαιος, zB. du biſt ⸗ uns zu helfen βοηθεῖν ἡμῖν δίκαιος εἶ. — 2. (gebührend) προσ-, καθήκων, ἄξιος, ἀναγκαῖος, ⸗ermaßen προσ-, καθηκόντως, ἀξίως, die ⸗e Strafe leiden τὴν ἀξίαν δίκην διδόναι, den ⸗en Dank abſtatten ἀποδιδόναι, ἀπονέμειν od. ἀποτίνειν τὴν ἀξίαν χάριν, (von Geldſchulden) ὑπόχρεως, ⸗ ſein ὀφείλειν, j-m etw. τινί τι, man iſt mir ⸗ ὀφείλεταί μοι, ⸗ bleiben ἐλλείπειν τι, ⸗ eines Vergehens αἴτιός, ὑπαίτιος (2), ὑπόδικός (2) τινος, ἔνοχός τινι, eines Vergehens ⸗ ſein ἐνέχεσθαι (P.) αἰτίᾳ, ſich eines Verbrechens ⸗ machen ἀδικεῖν, ἁμαρτάνειν, ſich ⸗ wiſſen συνειδέναι ἑαυτῷ ἀδικήσαντι, j-n für ⸗ erkennen καταγιγνώσκειν τινός, einer Strafe ⸗ ſein ἔνοχον εἶναι ζημίᾳ, des Todes ⸗ ſein ἄξιον εἶναι θανάτου, des Mordes ⸗ ſein ὄφλειν φόνου, der ⸗e Teil ὁ ἀδικῶν od. ἀδικήσας.
Schuldigkeit *f* τὸ προσ-, καθῆκον, τὸ δέον (οντος), τὸ ἔργον, es iſt meine ⸗ ἐμόν ἔργον od. ἐμόν ἐστι mit *inf.*, χρή, δίκαιός εἰμι mit *inf.*, es iſt die ⸗ des Königs βασιλέως ἐστίν, ſeine ⸗ tun τὰ προσήκοντα od. δέοντα πράττειν, die ⸗ eines Freundes erfüllen τὰ τοῦ φίλου πράττειν, die ⸗ eines braven Mannes erfüllen πράττειν ἀξίως ἀγαθοῦ ἀνδρός, in keinem Stücke ſeine ⸗ tun οὐδὲν τῶν δεόντων ποιεῖν, in allen Stücken ſeine ⸗ tun πάνθ' ἃ προσήκει πράττειν, nach ⸗ προσ-, καθηκόντως, δικαίως, ἀξίως.
Schuldisziplin *f* ἡ ἐν τοῖς διδασκαλείοις εὐταξία.
Schuldklage *f* ἡ δίκη συμβολαίων.
ſchuldlos (der nichts verbrochen hat) ἀναμάρτητος (2), (der nicht überführt iſt) ἀναίτιος, ἀνυπαίτιος, ἀνυπεύθυνος (ſämtl. 2), (der nichts Böſes tut) ἄκακος (2), καθαρός. [*neutr.* d. *adj.*]
Schuldloſigkeit *f* ἡ ἀναμαρτησία, ἡ ἀκακία, gew. d.
Schuldner *m*, **Schuldnerin** *f* ὁ ὀφείλων, ἡ ὀφείλουσα, j-s ⸗ ſein ὀφείλειν τινὶ χρήματα.
Schuldſchein *m*, **Schuldverſchreibung** *f* ἡ συγγραφή, τὸ συμβόλαιον, τὸ γραμματεῖον, ὁ ἔρανος, τὸ χειρόγραφον einen ⸗ ausſtellen συγγράφεσθαι (M.) συγγραφήν, einen ⸗ auslöſen διαφέρειν ἐράνους, ſich e⸗n ⸗ ausſtellen laſſen ποιεῖσθαι (M.) τὰ βέβαια.
Schule *f* 1. (als Bildungsanſtalt) τὸ διδασκαλεῖον, τὸ γραμματεῖον, τὸ γραμματοδιδασκαλεῖον, τὸ σχολεῖον, ἡ σχολή, τὸ παιδαγωγεῖον, τὸ παιδευτήριον, in die ⸗ gehen φοιτᾶν εἰς τὸ διδασκαλεῖον, φοιτᾶν εἰς διδασκάλου (*sc.* οἰκίαν), ⸗ halten διδάσκειν, aus der ⸗ plaudern (Sprichw.) ἐκφέρειν, ἐξαγγέλλειν. — 2. (Lehre, Übung) ἡ διδασκαλία, ἡ παιδαγωγία, τὸ γυμνάσιον, ἡ ἄσκησις, eine ⸗ der Tugend τὸ ἀρετῆς γυμνάσιον, die ⸗ der Leiden ἡ ἐν τοῖς κακοῖς ἄσκησις, durch die ⸗ von etw. gehen ἀσκεῖσθαι (P.) ἔν τινι, j-n in die ⸗ nehmen παιδεύειν, παιδαγωγεῖν, ἀσκεῖν τινα. — 3. (Lehrer und Schüler) οἱ διδάσκαλοί τε καὶ μαθηταί, (alle Schüler eines Meiſters in einer Wiſſenſchaft oder Kunſt) οἱ ἀπό τινος, die ⸗ des Platon οἱ ἀπὸ Πλάτωνος, auch οἱ Πλατωνικοί od. οἱ περί od. ἀμφί τινα, zu j-s ⸗ gehören ἑταῖρον εἶναί τινος.
ſchulen παιδεύειν, διδάσκειν, ſ. abrichten.
Schulen *n* ἡ διδαχή, ἡ παιδεία, ἡ παίδευσις.
Schüler *m* ὁ μαθητής, ὁ φοιτητής, ὁ ὁμιλητής, j-s ⸗ ſein φοιτᾶν πρός τινα od. εἰς τινος (διδασκαλεῖον), zuſein τινι, bſd. im *part.* οἱ συνόντες τινί (j-s ⸗), ὁμιλεῖν τινι.
ſchülerhaft οἷα od. ὥσπερ δὴ μαθητής.
Schülerin *f* ἡ μαθήτρια, ἡ μαθητρίς (ίδος).
Schulexamen *n* ὁ τῶν μαθητῶν ἔλεγχος, ἡ τῶν περὶ τὰ γράμματα σπουδαζόντων ἀνάκρισις, ein ⸗ abhalten ἐπιδείξεις λαμβάνειν τῶν μαθητῶν.
ſchulfähig ἡλικίαν ἔχων φοιτᾶν εἰς διδασκάλου.
Schulfeierlichkeit *f*, **-feſt** *n* ἡ ἐν τῷ διδασκαλείῳ ἑορτή.
Schulferien *pl.* ἡ τῆς ἐν τῷ διδασκαλείῳ ἀσκήσεως λωφή od. παῦλα, ἡ τῶν σχολαστικῶν μελετῶν παῦλα, αἱ ἐν τῷ διδασκαλείῳ ἐλινύες.
Schulfreund *m* ὁ συμπεπαιδευμένος od. συντεθραμμένος τινί, ὁ ὁμῆλιξ (κος).
Schulfuchs *m* ὁ σχολαστικός.
Schulfuchſerei *f* τὸ σχολαστικόν.
Schulgebäude *n* τὸ παιδαγωγεῖον. [τὰ διδασκάλια.]
Schulgeld *n* τὸ δίδακτρον, ὁ τῆς παιδεύσεως μισθός,
Schulgelehrſamkeit *f* ἡ ἐγκύκλιος παιδεία.
ſchulgerecht ἀκριβής, τεχνικός, ἄμεμπτος (2), *adv.* κατὰ τὸν νόμον, κατὰ τὴν τέχνην, τέχνῃ, τεχνικῶς, ein ⸗es Pferd ἵππος ἀκριβῶς διαπεπονημένος

Digitized by Google

Schulgesetze *n/pl.*, **-ordnung** *f* οἱ τοῖς μαθηταῖς κείμενοι νόμοι.
Schulhaus *n* ſ. Schulgebäude.
Schuljugend *f* οἱ εἰς τὰ διδασκαλεῖα φοιτῶντες παῖδες, οἱ ἄνηβοι παῖδες.
Schulkamerad *m* ὁ συμμαθητής, ſ. Schulfreund.
Schulkind *n*, **-knabe** *m* τὸ εἰς διδασκάλου φοιτῶν παιδίον.
Schullehrer, -mann, -meiſter *m* ὁ γραμματιστής, ὁ γραμματοδιδάσκαλος, ὁ τὰ γράμματα διδάσκων, ὁ διδάσκαλος.
ſchulmäßig σχολικός.
ſchulmeiſtern τὰ γράμματα διδάσκειν, übtr. j-n ~ νουθετεῖν καὶ διδάσκειν τινά.
Schulrat *m* ὁ παιδονόμος, ~ ſein παιδονομεῖν, das Amt eines ~s ἡ παιδονομία.
Schulſtube *f* τὸ παιδαγωγεῖον, τὸ ἀκροατήριον.
Schulter *f* ὁ ὦμος, (der obere Teil derſelben) ἡ ἐπωμίς (ίδος), auf den ~n ἐπὶ τῶν ὤμων, ἐπωμαδόν, als *adj.* auch ἐπώμιος (2), auf die ~n nehmen αἴρεσθαι (M.) ἐπ' ὤμων, übtr. etw. auf ſeine ~n nehmen ἀναδέχεσθαί (M.), ὑφίστασθαί τι, auf j-s ~n ſtehen ἠρτῆσθαι ἔκ τινος.
Schulterbein *n* ἡ ἐπωμίς (ίδος). [τὸ ἀκρώμιον.
Schulterblatt *n* ἡ πλάτη, ἡ ὠμοπλάτη, ἡ ἀκρωμία,
Schultergelenk *n* ἡ ὠμοκοτύλη.
Schulterhöhe *f* τὸ ἀκρώμιον, ἡ ἀκρωμία.
Schulterkiſſen *n* ἡ τύλη.
Schulterknochen *m* ἡ ἀκρωμία, ἡ ἀκρωμίς (ίδος).
ſchultern αἴρεσθαι (M.), ἀναλαμβάνειν.
Schultheiß *m* ὁ κωμάρχης.
Schulübung *f* ἡ σχολαστικὴ μελέτη.
Schulunterricht *m* ἡ διδασκαλία, ἡ παρὰ τῷ διδασκάλῳ παιδεία.
Schulvorſteher *m* ὁ τοῦ παιδαγωγείου od. διδασκαλείου od. σχολείου ἐπιστάτης, ὁ σχολάρχης.
Schulweſen *n* τὰ περὶ τὴν διδασκαλίαν od. περὶ τὰ μαθήματα od. περὶ τὰ διδασκαλεῖα.
Schulwiſſenſchaften *f/pl.* τὰ ἐγκύκλια μαθήματα, ἡ ἐγκύκλιος παιδεία.
Schulze *m* ὁ κωμάρχης.
Schulzeit *f* ὁ τῆς σχολῆς χρόνος.
Schulzucht *f* ἡ ἐν τοῖς διδασκαλείοις εὐταξία.
Schund *m* τὸ κάθαρμα.
Schuppe *f* (bei Fiſchen u. Schlangen) ἡ λεπίς (ίδος, auch Metall~), (bei Schlangen, Eidechſen) ἡ φολίς (ίδος), (auf dem Kopfe) τὸ πίτυρον, mit ~n verſehen λεπιδωτός, φολιδωτός, übtr. es fiel ihm wie ~n von den Augen ἀναπέπταται ἤδη τὰ βλέφαρα αὐτοῦ πρόσθεν καταμύοντα.
ſchuppen λεπίζειν, ἀπο-, ἐκλεπίζειν, ſich ~ ἀπολεπιδοῦσθαι (P.), geſchuppt ſ. mit Schuppen verſehen unter Schuppe.
[1]Schuppen *n* durch Verben.
[2]Schuppen *m* ἡ σκευοθήκη.
ſchuppenartig, -förmig λεπιδοειδής, φολιδοειδής, φολιδώδης. [ραξ (κος).
Schuppenpanzer *m* ὁ λεπιδωτὸς oder φολιδωτὸς θώ-
Schuppentier *n* τὸ λεπιδωτὸν od. φολιδωτὸν ζῷον.
ſchuppig (von Fiſchen) λεπιδωτός, (von Schlangen und Eidechſen) φολιδωτός, (vom krankhaften Zuſtande bei Menſchen u. Tieren) λεπρός, λεπρώδης.
Schur *f* ἡ κουρά. [σιν, ἐκζωπυρεῖν.
ſchüren das Feuer ἀναγείρειν τὴν φλόγα, übtr. ἐκκά-
ſchürfen (als Bergmannsausdruck, einen neuen Gang im Bergwerk eröffnen) καινοτομεῖν.
Schürfen *n* ἡ καινοτομία.
Schurke *m* ὁ πονηρός, ὁ κακοῦργος, ὁ πανοῦργος, ὁ μιαρός, ὁ κάκιστος, ὁ οὐδενὸς ἄξιος (mit und ohne ἄνθρωπος), ὁ ὄλεθρος.
Schurkenſtreich *m*, **Schurkerei** *f* ἡ πονηρία, ἡ κακουργία, ἡ πανουργία (als Geſinnung), τὸ πονήρευμα, τὸ κακούργημα (als Handlung), einen ~ begehen πονηρὸν ἔργον ἐργάζεσθαι (M.), κακουργεῖν, πανουργεῖν.
ſchurkiſch πονηρός, μιαρός, κακοῦργος (2), κάκιστος. ~er Menſch ſ. Schurke; ~e Tat ſ. d. vor. Wort.
Schurwolle *f* τὰ κουρήσιμα ἔρια.
Schurz *m* τὸ περίζωμα, ἡ περιζώστρα, τὸ περί-, διάζωμα, einen ~ haben περι-, διεζῶσθαι.
Schürze *f* τὸ περίζωμα, ἡ περιζώστρα.
ſchürzen περιζωννύναι, ſich mit etw. ~ M., einen Knoten ~ ἄμμα συνάγειν.
Schürzen *n*, **Schürzung** *f* ἡ περίζωσις, gew. durch Verben, ~ eines Knotens ἡ ἄμματος συναγωγή.
Schurzfell *n* τὸ περίζωμα, ἡ περιζώστρα.
Schuß *m* 1. (ſchnelle Bewegung) ἡ φορά, ἡ ὁρμή, im ~ ſein φέρεσθαι (P.), δρόμῳ φέρεσθαι (P.), ὁρμᾶσθαι (P.), (von einem Schießwerkzeuge) ἡ βολή, τὸ τόξευμα, τὸ ἀκόντισμα. — 2. (empfangener ~) ἡ πληγή, einen ~ tun βάλλειν, ſ. ſchießen; einen ~ bekommen βάλλεσθαι (P.), τραῦμα λαβεῖν ἀπὸ τοξεύματος. — 3. übtr. einen ~ haben (nicht recht bei Verſtande ſein) παραφρονεῖν, ὑπο-, παρακεκινηκέναι, immer im ~ (von einem Trinker) ἀεὶ ὑποπεπωκώς.
Schüſſel *f* ἡ λεκάνη, ἡ λοπάς (άδος), ἡ πατάνη. τὸ τρύβλιον, (zum Auftragen von Speiſen) ἡ κυλίχνη.
Schüſſelchen *n* τὸ λοπάδιον, τὸ λεκάνιον, τὸ πατάνιον, ἡ κυλιχνίς (ίδος).
ſchußfertig διηγκυλισμένος, προβαλλόμενος τὰ ὅπλα, διατεινάμενος, ἐπιβεβλημένος, ſich ~ machen προβάλλεσθαι (M.) τὰ ὅπλα.
ſchußfeſt στερρότερος τοῦ βέλους. [χώρα.
Schußlinie *f* ἡ τῶν βελῶν φορά, ἡ διατοξεύσιμος
Schußweite *f* τὸ τόξου ῥῦμα, ἡ διατοξεύσιμος χώρα, ἐφ' ὅσον τόξευμα ἐξικνεῖται, außer ~ ſein ἔξω τοξεύματος od. βέλους γίγνεσθαι, in die ~ kommen εἰς τόξευμα ἀφικνεῖσθαι. [bekommen βληθέντα τραῦμα λαβεῖν.
Schußwunde *f* τὸ ἀπὸ τοξεύματος τραῦμα, eine ~
Schuſter *m* ὁ σκυτεύς, ὁ σκυτοτόμος, ſ. Schuhmacher; (als Scherzname) ὁ πίσσυγγος.
Schuſterarbeit *f* τὸ σκυτικὸν ἔργον.
Schuſterhandwerk *n* ἡ σκυτοτομία, ἡ σκυτοτομική.
Schuſterkneif *m* ὁ τομεύς, ἡ σκυτοτομικὴ σμίλη.
ſchuſtern σκυτεύειν, σκυτοτομεῖν, νευρορραφεῖν.
Schuſterpech *n* ἡ σκυτικὴ πίττα.
Schuſterpfrieme *f* τὸ κεντητήριον.
Schuſterſchwärze *f* ἡ μελαντηρία, ἡ χαλκάνθη, ὁ (ἡ) χάλκανθος. [σκυτικὸν ἐργαστήριον.
Schuſterwerkſtätte *f* τὸ σκυτεῖον, τὸ σκυτοτόμιον, τὸ
Schuſterzwecke *f* ὁ σκυτοτομικὸς πάτταλος.
Schutt *m* τὸ χῶμα, ὁ χοῦς (aufgeworfene Erde), τὰ ἐρείπια (von eingeſtürzten Mauerwerken).
Schuttboden *m* ὁ σιτοβολών (ῶνος).
Schütte *f* ὁ φάκελος, ὁ σύνδεσμος.
ſchütteln σείειν, κατασείειν, σαλεύειν, durcheinander ~ διασείειν, Früchte ~ ἀποσείειν καρπούς, j-m die Hand ~ κατασείειν τινὰ τὴν χεῖρα, mit dem Kopfe ~ ἀνανεύειν, den Kopf ~ σείειν od. κινεῖν τὴν κεφαλήν, die Loſe im Helme ~ πάλλειν τοὺς κλήρους, ſich ~ ἀποσείεσθαι (M.), ſich vor Lachen ~ βράττεσθαι (P.) ὑπὸ γέλωτος, vor Kälte φρίττειν καὶ ἀποσείεσθαι (M.), ſich ~ (vom Pferde u. anderen Tieren) φρίττειν.
Schütteln *n* ἡ σεῖσις.
ſchütten χεῖν, Erde ~ χοῦν, auf od. über etw. ~ κατα-χεῖν τινος, dazu, hinein ~ ἐπι-, ἐγχεῖν.
Schütten *n* ἡ χύσις, ἡ ἐπίχυσις, (über etw. hin) ἡ κατάχυσις, (von Erde od. Schutt) ἡ χῶσις, ἡ ἐπίχωσις.
Schutz *m* ἡ σκέπη (alles, was etw. bedeckt u. beſchützt u. dadurch abhält) (gegen, vor etw. τινός), (Bewachung) ἡ φυλακή, (Hilfeleiſtung) ἡ ἐπικουρία, ſ. der ~ leiſtet ὁ ἐπίκουρος, (Abwehr) ἡ ἄμυνα, (Oberaufſicht u. Bewahrung) ἡ προστατεία, im ~ gegen etw. ſein ἐν σκέπῃ εἶναι

Digitized by Google

τινος, unter j-s ~ stehen εἶναι ἐπί τινι, κατέσθαι ὄν τινι, sich in j-s ~ begeben χρῆσθαι προστάτῃ τινί, γεγράφθαι τινὸς προστάτου (von einem Klienten), ἱκέτην προσέρχεσθαί τινι, καταφεύγειν πρός τινα (von einem Schutzflehenden), ~ bei j-m finden συμμαχίας, βοηθείας, σωτηρίας τυγχάνειν παρά τινος, j-m ~ leisten βοηθεῖν οd. ἐπικουρεῖν τινι, j-n in ~ nehmen δέχεσθαί (M.), προσδέχεσθαί (M.) τινα, bei j-m ~ suchen ἐπικουρίαν αἰτεῖσθαί (M.) τινα, j-m das Seinige zum ~e anvertrauen τὰ ἑαυτοῦ ἐπιτρέπειν τινί, sich zum ~e vor j-n stellen προίστασθαί οd. προστατεῖν τινος, des ~es j-s bedürfen ἐπικούρου δεῖσθαί τινος.

Schutzbefohlener *m* ὁ ἱκέτης (Schutzflehender), ὁ πελάτης (Klient).

Schutzbrief *m* durch ἡ ἄδεια, z.B. j-m einen ~ geben ἄδειαν διδόναι τινί τοῦ πορεύεσθαι u. dgl.

Schutzbündnis *n* ἡ ἐπιμαχία, ein ~ mit j-m schließen ἐπιμαχίαν ποιεῖσθαί (M.) τινι u. πρός τινα.

Schutzbürger *m* ὁ μέτοικος, ~ sein μετοικεῖν.

Schutzbürgerschaft *f*, **-tum** *n* ἡ μετοικία.

Schutzdach *n* τὸ ἀποστέγασμα (gegen etw. τινός), τὸ ἀπογείσωμα, auch τὸ γεῖσον, τὸ γείσωμα, ein ~ bilden ἀποστέγειν, ἀποστεγάζειν, mit einem ~ versehen ἀποσκεπάζειν, ἀπογεισοῦν, (bei Belagerungen) ἡ χελώνη, ἡ ἄμπελος, ὁ σπαλίων (ωνος).

Schutzdamm *m* τὸ πρόβλημα, ἡ προβολή.

Schutzdecke *f* ἡ σκέπη, (bei Schiffen) τὸ παράβλημα, τὸ παράρρυμα, ἡ δέρρις (εως), die ~n aushängen παραβάλλειν τὰς δέρρεις.

Schütze *m* ὁ τοξότης (auch als Sternbild), ein guter ~ δεινὸς τοξότης, δεινὸς τοξεύειν.

schützen eig. σκεπάζειν, στέγειν, ἀποστεγάζειν, ἀποστέγειν τι, σκέπην παρέχειν οd. παρασκευάζειν τινί, (bewachen) φυλάττειν, διαφυλάττειν, (bewahren, retten) σῴζειν, διασῴζειν, (befestigen, verschanzen) τειχίζειν, (beschirmen, in seiner Obhut haben) προστατεύειν, προστατεῖν τινος, das Land gegen die Einfälle der Feinde ~ εἴργειν τοὺς πολεμίους τῆς γῆς, sich gegen etw. ~ φυλάττεσθαί (M.) τι οd. ἀπό τινος, sich mit etw. ~ προβάλλεσθαί (M.) τι, vor etw. geschützt sein ἐν σκέπῃ εἶναί τινος, ein geschützter Ort εὐσκεπὴς τόπος, seine ~de Hand über j-n halten βοηθεῖν, ἐπικουρεῖν τινι.

Schützen *n* ἡ ἄμυνα, ἡ προστατεία, s. Schutz.

Schutzengel, -geist *m* ὁ (ἀγαθὸς) δαίμων (ονος), ὁ ἀγαθοδαίμων (ονος), auch bloß ὁ σωτήρ (ῆρος), z.B. du bist mein ~ σύ μοι σωτὴρ ἐγένου.

Schützengesellschaft *f* οἱ τοξόται.

Schützenhauptmann *m* ὁ τόξαρχος, ὁ τοξάρχης.

Schützenkleid *n* ἡ τοξικὴ στολή.

Schützenkunst *f* ἡ τοξική, ἡ τοξεία.

Schützer *m* ὁ προστάτης, s. Beschützer.

Schutzflehen *n* ἡ ἱκετεία, τὸ ἱκέτευμα, ἡ ἱκεσία.

Schutzflehender *m* ὁ ἱκέτης (*f* ἡ ἱκέτις, ιδος), ~ sein ἱκετεύειν.

Schutzgatter *n* ὁ καταρράκτης.

Schutzgeld *n* τὸ μετοίκιον, das ~ bezahlen τελεῖν, προσφέρειν, τιθέναι, κατατιθέναι oder καταβάλλειν τὸ μετοίκιον.

Schutzgenosse *m* ὁ μέτοικος.

Schutzgenossenschaft *f* ἡ μετοικία.

Schutzgott *m* ὁ πάτριος θεός (eines Landes), ὁ πατρῷος θεός (einer Familie), ὁ ὁμόγνιος θεός (eines Stammes).

Schutzheiliger *m* ὁ ἥρως προστάτης. [τινος.]

Schutzherr *m* ὁ προστάτης, j-s ~ sein προστατεῖν

Schutzherrschaft *f* ἡ προστατεία.

Schützling *m* ὁ ἱκέτης (Hilfe- u. Schutzflehender), ὁ πελάτης (Klient), j-s ~ sein ἔχειν τινὰ προστάτην, προστάτῃ χρῆσθαί τινι, προστάτου τινὸς γεγράφθαι.

schutzlos ἀσκέπαστος, ἄσκεπος, ἀφύλακτος, ἀφρούρητος (sämtlich 2), (von unbefestigten Örtern, Städten u. dgl.) ἀτείχιστος (2).

Schutzlosigkeit *f* ἡ ἀφυλαξία, gew. d. *neutr.* d. *adj.*

Schutzmauer *f* ἡ ἔπαλξις (gew. αἱ ἐπάλξεις), τὸ πρόβλημα, τὸ πρόβολον, ἡ προβολή.

Schutzmittel *m* τὸ ἀλεξητήριον, τὸ ἀλέξημα, τὸ ἐπικούρημα, τὸ βοήθημα, τὸ ἀμυντήριον, τὸ φυλακτήριον (gegen etw. τινός), im Zitate auch bloß τὸ φάρμακον, ~ gegen Gift τὸ ἀλεξιφάρμακον. [stätte).]

Schutzort *m* ἡ καταφυγή (Zufluchtsort), τὸ ἄσυλον (Frei-

Schutzpatron *m* ὁ προστάτης, ὁ κηδεμών (όνος).

Schutzrede *f* ὁ ἀπολογητικὸς λόγος, ἡ ἀπολογία, eine ~ für j-n halten ἀπολογεῖσθαι (M.) oder ἀπολογίαν ποιεῖσθαι (M.) ὑπέρ τινος.

Schutzredner *m* ὁ ὑπέρ τινος ἀπολογούμενος.

Schutzschrift *f* ἡ ἀπολογία.

Schutzverwandter *m* ὁ μέτοικος.

Schutzwache *f* ἡ φυλακή, ἡ φρουρά, als ~ in einem Orte dienen φρουρεῖν χωρίον οd. ἐν χωρίῳ.

Schutzwaffen *f/pl.* τὰ (ἀμυντήρια) ὅπλα.

Schutzwehr *f* s. Schutzmauer; übtr. ἡ προβολή, ἡ ἄμυνα, τὸ ὀχύρωμα, τὰ ἔρυμα.

schwach 1. (dünn, zart) λεπτός, (körperlich) ἀσθενής, ἄρρωστος (2), ἀδύνατος (2), (geistig) ἀσθενής, ἀδύνατος (2), νωθρός, ἀμβλύς, (an Willen) μαλακός, (an Spannkraft) ἄτονος (2), (an Bedeutung, Zahl) ὀλίγος, (von den Augen) ἀμαυρός, (von der Hoffnung) ἀμυδρός. — 2. (gering, unerheblich) βραχύς, (undeutlich) ἀσαφής, (von der Stimme) φαιός, ~ sein ἀσθενεῖν, ἄρρωστεῖν, ἀδυνατεῖν (ohne Kraft sein), ~ sein, sich zeigen gegen etw. μαλακὸν εἶναι οd. γίγνεσθαι πρός τι, schwächer sein als j. (z.B. an Zahl u. dgl.) ὑποδεέστερον εἶναι τινος (an etw. τινί), die Augen werden ~ ἀμαυροῦνται (P.) οἱ ὀφθαλμοί, ~ an Verstand ἀνόητος (2) τῇ ψυχῇ, ἀμβλὺς τὴν φύσιν, ein ~es Heer ὀλίγη στρατιά, eine ~e Hoffnung βραχεῖα, λεπτὴ οd. ἀμαυρὰ ἐλπίς, zu ~ sein etw. zu tun οὐκ ἱκανὸν εἶναι ποιεῖν τι, ~ werden am Geiste μειοῦσθαι (P.) οd. ἀμβλύνεσθαι (P.) τὴν διάνοιαν, ein ~es Gedächtnis haben οὐ μνημονικὸν οd. ἐπιλήσμονα εἶναι, die ~e Seite τὸ σαθρόν, τὸ νοσοῦν, das ist die ~e Seite unseres Staates ταύτῃ νοσεῖ ἡ πόλις ἡμῶν, ~ sein gegen eine Leidenschaft ἥττω εἶναι τῆς ἡδονῆς, ~ sein in einer Kunst οὐ πάνυ δεινὸν εἶναι τέχνην τινά.

Schwäche *f* 1. (Dünnheit, Zartheit) ἡ λεπτότης (ητος). — 2. (Mangel an Kraft, Stärke) ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀρρωστία, ἡ ἀδυναμία, ἡ ἀδυναμία, ~ der Augen ἡ τῆς ὄψεως ἀμβλύτης (ητος), ~ des Geistes ἡ τῆς γνώμης οd. τῆς διανοίας ἀσθένεια, ~ des Willens ἡ μαλακία, ~ des Herzens, des Gemüts τὸ σαθρόν, viele ~n haben ἀκροσφαλῆ εἶναι εἰς πολλά, ~ gegen j-n haben συγγνώμονα εἶναί τινι, eine ~ befällt mich ἀρρωστία παραγίγνεταί μοι.

schwächen ἀσθενοῦν, ἀσθενῆ οd. ἀσθενέστερον ποιεῖν, (mindern, mäßigen) μειοῦν, ἐλαττοῦν, συστέλλειν, κολάζειν, (lähmen) παραλύειν, (erschöpfen) τρύχειν, κατατρύχειν, ein Mädchen ~ διαφθείρειν οd. αἰσχύνειν κόρην.

Schwächen *n* ἡ ἀσθένωσις, ἡ ἐλάττωσις, ἡ μείωσις, ἡ συστολή, ἡ κόλασις, gew. durch Verben, eines Mädchens ἡ διαφθορά.

schwächend ἀσθενοποιός (2).

schwachgläubig ὀλιγόπιστος (2).

Schwachheit *f* ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀρρωστία, ἡ ἀδυναμία (Schwäche), τὸ ἁμάρτημα, ἡ ἁμαρτία, τὸ πλημμέλημα, ἡ πλημμέλεια (Fehler), eine ~ begehen περιπίπτειν ἁμαρτήματι, ἁμαρτάνειν, πλημμελεῖν.

Schwachheitssünde *f* τὸ σφάλμα.

schwachherzig δειλός, ὀλιγόψυχος (2), ~ sein ὀλιγοψυχεῖν. [ψυχία.]

Schwachherzigkeit *f* ἡ δειλία, ἡ ἀθυμία, ἡ ὀλιγο-

Schwachkopf *m* ὁ ἀνόητος ἀνήρ, ὁ τὴν φύσιν ἀσθενὴς ἀνήρ οd. ἄνθρωπος.

schwachköpfig ἀσθενὴς οd. ἀμβλὺς τὴν γνώμην οd. τὴν φύσιν.

Digitized by Google

Schwachköpfigkeit *f* τὸ τῆς γνώμης od. διανοίας ἀσθενές, ἡ τῆς γνώμης od. διανοίας ἀσθένεια.
schwächlich ἀσθενής, ἀσθενικός, ἄρρωστος (2), ~ sein ἀσθενεῖν, ἀρρωστεῖν, ἀδυνάτως ἔχειν τὸ σῶμα.
Schwächlichkeit *f* ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀρρωστία, ἡ ἀδυνασία, ἡ ἀδυναμία, (Weichlichkeit) ἡ μαλακία.
Schwachsinn *m* ἡ ἀμβλύτης (ητος).
schwachsinnig ἀμβλύς (mit und ohne τὴν φύσιν).
Schwächung *f* (als Handlung) s. Schwächen; (als Zustand) τὸ ἀρρώστημα.
[1]**Schwaden** *m* (beim Getreidemähen) ὁ ὄγμος.
[2]**Schwaden** *m* (Dampf, Dunst) ἡ ἀτμή, ὁ ἀτμός, ἡ ἀτμίς (ίδος).
Schwadengras *n* ὁ ἔλυμος, ἡ μελίνη.
Schwadron *f* ἡ ἴλη, ἡ τάξις, τὸ τέλος, ὁ οὐλαμός, Führer einer ~ ὁ ἰλάρχης.
schwadronenweise κατ' ἴλας.
schwadronieren ἀλαζονεύεσθαι (M.).
Schwager *m* ὁ κηδεστής, ὁ γαμβρός, ὁ τῆς γυναικὸς od. τοῦ ἀνδρὸς ἀδελφός, ὁ τῆς ἀδελφῆς ἀνήρ, ὁ τὴν ἀδελφὴν ἔχων.
Schwägerin *f* ἡ τοῦ ἀνδρὸς od. τῆς γυναικὸς ἀδελφή, ἡ τοῦ ἀδελφοῦ γυνή.
Schwägerschaft *f* ἡ ἐπιγαμβρεία (-ία), ἡ κηδεία, ἡ κηδεστία, τὸ κῆδος, ~ mit j-m haben ἐπιγαμβρεύειν τινί, κῆδος ἔχειν τινός.
Schwalbe *f* ἡ χελιδών (όνος, Rauch~), ὁ ἄπους (οδος), ὁ κύψελος (Mauer~), ἡ δρεπανίς (ίδος, Ufer~), wie die ~n zwitschern χελιδονίζειν, eine Schwalbe macht noch keinen Sommer (Sprichw.) μία χελιδὼν οὐ ποιεῖ ἔαρ.
Schwalbenei *n* τὸ χελιδόνειον ᾠόν.
Schwalbenkraut *n* ἡ ἀσκληπιάς (άδος).
Schwalbennest *n* ἡ χελιδονεία νεοττιά.
Schwalbenschwanz *m* ἡ τῆς χελιδόνος οὐρά, (in der Baukunst) ὁ πελεκῖνος, ὁ γόμφος.
Schwalbenstein *m* ὁ χελιδόνιος λίθος.
Schwalbenwurz *f* s. Schwalbenkraut.
Schwall *m* τὸ (πεφυρμένον) πλῆθος, ὁ ὄγκος, ~ von Worten ὁ λόγων ὄγκος od. κόμπος.
Schwamm *m* 1. (als Erdgewächs) ὁ μύκης (ητος u. ου). — 2. (zum Abwischen) ὁ σπόγγος, ἡ σπογγιά, mit dem ~e abtrocknen, abwischen σπογγίζειν. — 3. (~ im Munde) αἱ ἄφθαι.
schwammartig σπογγοειδής, σπογγώδης.
Schwämmchen *n* (kleiner Schwamm) τὸ σπογγίον, τὸ σπογγάριον, (Auswuchs im Munde) αἱ ἄφθαι, ~ haben od. bekommen ἀφθᾶν.
schwammig ἀραιός, σομφός, χαῦνος, πλαδαρός (letzteres bsd. vom Fleisch), ~ sein πλαδᾶν.
Schwammigkeit *f* ἡ ἀραιότης, ἡ σομφότης, ἡ χαυνότης, ἡ πλαδαρότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*
Schwammstein *m* ὁ σπογγίτης λίθος.
Schwammsucher *m* ὁ σπογγεύς, ὁ σπογγοκολυμβητής, ὁ σπογγοθήρας.
Schwan *m* ὁ κύκνος.
Schwanenadler *m* ὁ κυκνίας ἀετός (αἰετός).
Schwanenfeder *f* τὸ κύκνειον πτερόν.
Schwanengesang *m*, **-lied** *n* τὸ κύκνειον μέλος, seinen ~ singen τὸ κύκνειον ᾄδειν.
Schwanengestalt *f*: von ~ κυκνόμορφος (2).
Schwanenhals *m* ὁ κύκνειος τράχηλος.
Schwang *m*: im ~e sein, gehen (von einer Sage, einem Gerücht) διαδίδοσθαι, διαθρυλεῖσθαι, διεσπάρθαι, (gewöhnlich sein) ἐν ἔθει εἶναι, ἐπικρατεῖν, ἐπιπολάζειν, in ~ bringen εἰσάγειν, καθιστάναι.
schwanger ἔγκυος (2), ἐγκύμων, κυοφόρος (2), ἐπίφορος (2), ~ sein, gehen, werden κύειν, κυεῖν, κυΐσκειν, κυοφορεῖν (von j-m ἀπό od. ἔκ τινος), ἐν γαστρὶ φέρειν od. ἔχειν, κατὰ γαστρὸς ἔχειν (mit etw. τι), wieder schwanger werden, ehe die erste Leibesfrucht geboren ist ἐπικυεῖν, ἐπικυΐσκεσθαι (P.), übtr. zB. mit einem Gedanken ~ gehen κυεῖν τι ἐν τῇ ψυχῇ.
schwängern ἔγκυον od. ἐγκύμονα ποιεῖν, κυΐσκειν, πληροῦν, ein Mädchen ~ διαφθείρειν κόρην, mit etw. ~ (übtr.) πληροῦν, ἐμπιμπλάναι τινός, geschwängert mit etw. ἔμπλεώς, πλήρης τινός (übtr.).
Schwängern *n*, **Schwängerung** *f* ἡ πλήρωσις, gew. durch Verben.
Schwangerschaft *f* ἡ κύησις, ἡ κυοφορία.
Schwank *m* τὸ γελοῖον, ὁ γελοῖος λόγος, ὁ χαριεντισμός, τὸ παίγνιον, ἡ ἀστειολογία, ἡ βωμολοχία, Schwänke machen γελωτοποιεῖν, βωμολοχεῖν, χαριεντίζεσθαι (M.), κομψεύεσθαι (M.).
schwank (schwankend) σαλεύων, (dünn) λεπτός, (beweglich) ῥαδινός.
schwanken eig. κραδαίνεσθαι (P.), δονεῖσθαι, σείεσθαι, διασείεσθαι (sämtlich P.), σαλεύειν (bsd. von Schiffen), σαλεύεσθαι (P.), ταλαντοῦσθαι u. ταλαντεύεσθαι (P., bsd. von der Wage), σφάλλεσθαι (P.), παραφέρεσθαι (P., wanken, taumeln), (von Sachen) ἀβέβαιον, ἀστάθμητον, ἀμφίβολον, σφαλερόν, μετέωρον εἶναι, auch σαλεύειν, hin und her ~ (bsd. vom Siege) δεῦρο κἀκεῖσε τὴν ῥοπὴν λαμβάνειν, (von Personen in ihren Entschließungen) ἀμφισβητεῖν, ἀπορεῖν (u. M.), διαπορεῖν (u. M.), ἀμφιγνοεῖν, πλανᾶσθαι (P.), niemals in seiner Ansicht ~ ἀεὶ τὸν αὐτὸν εἶναι τὴν γνώμην, ἀεὶ τὸν αὐτὸν εἶναι καὶ οὐκ ἐξίστασθαι.
Schwanken *n* ἡ ταλαντεία, ἡ ταλάντωσις, ὁ σάλος, ἡ παραφορά (den Unterschied s. vor. Wort), (Unschlüssigkeit) ἡ ἀστασία, ἡ ἀμφισβήτησις, ἡ ἀπορία, ~ des Sieges τὸ ἀγχώμαλον τῆς νίκης, des Glücks τὸ ἀμφίβολον τῆς τύχης, auch τὸ ἀβέβαιον od. ἐπισφαλὲς τῆς τύχης.
schwankend außer d. *part.* d. Verben ἄστατος (2), ἀστάθμητος (2), σφαλερός, ἐπισφαλής, ἀβέβαιος, μετέωρος, ἀμφίβολος (sämtlich 2), (vom Kampfe, Siege) ἀγχώμαλος, ἀμφιδήριτος, ἀντίπαλος (sämtlich 2), (von der Wagschale) ἀμφιρρεπής, ἀμφίρροπος (2).
Schwanz *m* ἡ οὐρά, ἡ κέρκος, (des Löwen) ἡ ἀλκαία, (des Pferdes) ἡ σόβη, (an einem Kleide) τὸ σύρμα, τὸ ἐπίσυρμα, mit dem ~ wedeln σαίνειν τὴν οὐρὰν od. τῇ οὐρᾷ, den ~ einziehen τὴν οὐρὰν ὑπὸ τὴν γαστέρα ἄγειν, den ~ hängen lassen σχάζειν τὴν οὐράν, mit langem ~ μακρόκερκος (2), mit abgestutztem, abgeschnittenem ~e κόλουρος (2, *f* κολουρίς, ίδος), κολοβόκερκος (2), übtr. nur der ~ von etw. sein ἐν προσθήκης μέρει εἶναι, ἐν δορυφόρου μέρει ἐφέπεσθαί τινι.
Schwanzaffe *m* ὁ κερκοπίθηκος.
Schwanzbein *n* ὁ κόκκυξ (γος).
schwänzeln σαίνειν τὴν οὐράν od. τῇ οὐρᾷ, διασαίνειν od. διασείειν τῇ οὐρᾷ, einen schwänzelnden Gang haben βαδίζειν διακιγκλίζοντα τὴν πυγήν, σαυλοῦσθαι (M.), σαλακωνεύειν, σαυλοπρωκτιᾶν, διασαλακωνίζειν, σαλεύειν, ~der Gang ἡ σαλακωνεία.
Schwanzende *n* τὸ οὐραῖον.
Schwanzfeder *f* τὸ οὐραῖον πτερόν.
Schwanzflosse *f* τὸ ὀρροπύγιον, auch τὸ (ὀπίσθιον) οὐραῖον.
Schwanzhaare *n'pl.* αἱ οὐραῖαι τρίχες.
schwanzlos ἄκερκος (2), ἀνορροπύγιος (2).
Schwanzmeise *f* ὁ μακρόκερκος αἰγίθαλος.
Schwanzriemen *m* ἡ ὑπουρίς (ίδος).
Schwanzwurzel *f* ἡ κέρκου πρόσφυσις.
schwären ἑλκοῦσθαι, ἐξελκοῦσθαι (P.), ἐκπυεῖσθαι, ἐκπυοῦσθαι (P.), ἔμπυον γίγνεσθαι, πυορροεῖν.
Schwären *n* ἡ ἕλκωσις, ἡ πύησις, ἡ πύωσις, ἡ πύη, zum ~ bringen ἑλκοῦν, πυεῖν, ἐκπυεῖν, ἐκπυΐσκειν.
Schwarm *m* ὁ ἑσμός, ὁ ἀφεσμός, τὸ σμῆνος (v. Bienen u. andern Insekten), ὁ ὄχλος, τὸ πλῆθος (ungeordneter Haufe), ὁ κῶμος (~ von lustigen Leuten).
schwärmen 1. (von Bienen = summen) βομβεῖν, (im Schwarme ausziehen) σμηνουργεῖν (u. M.), ἐκπέμπεσθαι (P.), (den jungen Schwarm auslassen) ἀφιέναι od. ἐκπέμπειν νεοττιάν, (umherfliegen) περιπέτεσθαι, πετόμενον πλανᾶσθαι (P.). — 2. (ausgelassen, lustig sein, sich rauschenden Vergnügungen ergeben) ἡδυπαθεῖν, τρυφᾶν, κωμάζειν, (überspannt sein, verworrene Begriffe haben) μαίνεσθαι (P.), βακχεύειν, ἐνθουσιάζειν.

Digitized by Google

Schwärmen *n* 1. (der Bienen) ὁ βόμβος (das Summen), ἡ τῆς νεοττιᾶς ἄφεσις (das Ausziehen im Schwarme). — 2. (ausgelaſſene Luſtigkeit, das Herumziehen von Zechbrüdern in der Nacht) ὁ κῶμος. — 3. (Überſpanntheit) ὁ ἐνθουσιασμός, ἡ μανία.

Schwärmer *m* ὁ κωμαστής ob. *part.* (Nacht-), (mit Rückſicht auf den Geiſt) ὁ ἐνθουσιαστής, ὁ μανείς, ὁ μανικός.

Schwärmerei *f* ὁ ἐνθουσιασμός, ἡ ἐνθουσίασις, ἡ μανία.

ſchwärmeriſch μαινόμενος, μανικός, ἐνθουσιαστικός, ἐνθουσιώδης.

Schwärmzeit *f* ὁ τῆς ἀφέσεως χρόνος.

Schwarte *f* τὸ παχὺ δέρμα, auch τὸ σκῦτος, (am Schweinefleiſch) ἡ φορίνη.

ſchwartig παχὺ δέρμα ob. παχεῖαν φορίνην ἔχων.

ſchwarz μέλας (μέλαινα, μέλαν), von ~er Farbe μελανόχρους, ~ ſein μέλαν εἶναι, μελανεῖν, ~ machen, ~ färben μελαίνειν, ~ werden μελαίνειν, μελανεῖν, μελαίνεσθαι, ἀπομελαίνεσθαι (P.), ~ gefärbt μελανθής, ~ gekleidet μελανείμων (ονος), μελανόστολος (2). μελανη(ο)φόρος (2), ~er Fleck τὸ μέλαν, ἡ μελανία, τὸ μέλασμα, von ~em Herzen (= grauſam) μελανοκάρδιος (2), der ~e Adler ὁ μελαναίετος, es wird mir ~ vor den Augen σκοτοῦμαι (P.), σκοτοδινιῶ, ἰλιγγιῶ, etw. ~ auf weiß haben ἔγγραφον ob. ἔγγραπτον ἔχειν τι, die ~e Kunſt ἡ μαγεία, ἡ μαγευτική, ἡ μαγγανευτική.

ſchwarzadrig μελανόφλεψ (βος).

ſchwarzäugig μελανόφθαλμος (2), μελανόμματος (2).

ſchwarzblätterig μελάμφυλλος (2).

ſchwarzblau κυανοῦς, περκνός, πελιός.

ſchwarzbraun μελάγχλωρος (2), πελιός.

Schwarzbrot *n* ἡ μᾶζα, ὁ μέλας ἄρτος.

Schwarzdorn *m* ἡ ῥάμνος.

Schwarzdroſſel *f* ὁ κόττυφος, ὁ κύανος.

Schwärze *f* (ſchwarzes Ausſehen) ἡ μελανία, τὸ μέλαν, ἡ μελανότης (ητος), (Farbe zum Schwärzen) τὸ μέλαν, τὸ μέλασμα.

ſchwärzen μελαίνειν, übtr. ἀμαυροῦν, ſich ~ μελαίνεσθαι, ἀπομελαίνεσθαι (P.), (vom Rauch) καπνίζεσθαι (P.).

Schwärzen *n* τὸ μελαίνειν.

ſchwarzerdig μελάγγειος (2).

ſchwarzfarbig μελανόχρους, περκνός.

ſchwarzflügelig μελανόπτερος (2).

ſchwarzfüßig μελάμπους (οδος).

ſchwarzgallig μελαγχολικός, ~ ſein μελαγχολᾶν.

Schwarzgalligkeit *f* ἡ μελαγχολία.

ſchwarzgefiedert μελάμπτερος (2), μελανοπτέρυξ (γος), μελανοπτέρυγος (2), μελανόπτερος (2).

ſchwarzgefleckt μελανόστικτος (2).

ſchwarzgekleidet ſ. unter ſchwarz.

ſchwarzgelb μελάγχλωρος (2).

ſchwarzglänzend μελαναυγής.

ſchwarzgrau φαιός. [νοκόμης, μελαγχαίτης.]

ſchwarzhaarig μελανόθριξ, μελάνθριξ (τριχος), μελα-

ſchwarzhäutig μελανοδέρματος (2).

Schwarzkehlchen *n* ὁ μελάνδειρος.

Schwarzkopf *m* ὁ μελανόθριξ, ὁ μελάνθριξ (τριχος).

Schwarzkümmel *m* τὸ μελάνθιον.

Schwarzkünſtler *m* ὁ μάγος, ὁ φαρμακεύς.

ſchwärzlich ὑπομέλας, φαιός, ~ ausſehen, ſein μελανίζειν, etw. ~ ſein ὑπομελαίνειν, ὑπομελανίζειν.

ſchwarzlockig μελανοπλόκαμος (2). [(ῶνος).]

Schwarzpappel *f* ἡ αἴγειρος, Hain von ~n ὁ αἰγειρών

ſchwarzrot ὀρφνινος.

ſchwarzſchollig μελάμβωλος (2). [ίδος).]

Schwarzſchwanz *m* ὁ μελάνουρος (*f* ἡ μελανουρίς,

ſchwarzumwölkt μελανονεφής.

Schwarzwald *m* ἡ μέλαινα ὕλη. [τωμα.]

Schwarzwerden *n* (vor den Augen) ὁ σκότος, τὸ σκό-

Schwarzwild *n* οἱ ἄγριοι ὗες, οἱ κάπροι.

ſchwarzwollig μελανόμαλλος (2).

Schwarzwurz *f* τὸ μέλαν ἑρπύλλιον.

ſchwarzwurzelig μελανόρριζος (2).

ſchwatzen λαλεῖν, ἀδολεσχεῖν, στωμύλλειν (u. M.), (mit dem Nebenbegriff des Schmeichelns) κωτίλλειν, (viel reden) πολυλογεῖν, unnützes Zeug ~ ληρεῖν, φλυαρεῖν, ὑβλεῖν, φληναφᾶν. [φλυαρία. ὁ λῆρος.]

Schwatzen *n* ἡ λαλιά, ἡ ἀδολεσχία, ἡ στωμυλία, ἡ

Schwätzer *m* ὁ ἀδολέσχης, ὁ ἀδόλεσχος, ὁ πολυλόγος, ὁ λάλος, ὁ φλύαρος, ὁ περιττολόγος, ὁ φλέδων (ονος), unausſtehlicher ~ ὁ ἀπεραντολόγος, gemeiner ~ ὁ σπερμολόγος.

Schwätzerei *f* ἡ λαλιά, ἡ φλυαρία, ἡ ἀδολεσχία, ἡ πολυλογία, ἡ περιττολογία, unausſtehliche ~ ἡ ἀπεραντολογία, gemeine ~ ἡ σπερμολογία.

Schwätzerin *f* ἡ πολυλόγος u. bgl., ſ. Schwätzer.

ſchwatzhaft λάλος (2), ἀδόλεσχος (2), ἀδολεσχικός, στωμύλος (2), πολυλόγος (2).

Schwatzhaftigkeit *f* ἡ λαλιά, ἡ ἀδολεσχία, ἡ στωμυλία, ἡ φλυαρία, ἡ πολυλογία u. d. *neutr.* d. *adj.*

Schwatzmaul *n* ſ. ſchwatzhaft.

Schwebe *f* ἡ αἰώρα, ἡ αἰώρησις, in der ~ ſein αἰωρεῖσθαι (P.), in der ~ halten αἰωρεῖν, übtr. etw. iſt noch in der ~ ἄδηλον ἔτι ὅπως ἀποβήσεται τὸ πρᾶγμα.

Schwebemaſchine *f* ἡ κρεμάθρα.

ſchweben αἰωρεῖσθαι (P.), κρέμασθαι, ἀνακρέμασθαι (P.), etw. ~ laſſen αἰωρεῖν, μετεωρίζειν, κρεμαννύναι, ἀνακρεμαννύναι, in der Luft ~ φέρεσθαι (P.) δι' ἀέρος ob. μετέωρον, übtr. in Gefahr ~ κινδυνεύειν, ἐν κινδύνῳ εἶναι, in Furcht ~ διὰ φόβου εἶναι, περίφοβον εἶναι (ſ. ſich fürchten), in Hoffnung ~ ἐλπίζειν, μετέωρον εἶναι ταῖς ἐλπίσιν, j-n in Hoffnung ~ laſſen ἐλπίσι μετεωρίζειν ob. αἰωρεῖν τινα, zwiſchen Furcht und Hoffnung ~ ἐπαιωρεῖσθαι (P.), μετέωρον εἶναι, vor Augen ~ ἐν ὀφθαλμοῖς ὁρᾶσθαι (P.) ob. εἶναι, δοκῶ μοι ὁρᾶν τι, es ſchwebt mir noch vor den Augen ἐν ὀφθαλμοῖς παραμένει μοι.

Schweben *n* ἡ αἰώρησις, ἡ αἰώρα.

ſchwebend μετέωρος (2), ~e Bewegung ἡ αἰώρησις, in ~e Bewegung bringen αἰωρεῖν. [περιθεῖναι.]

Schwefel *m* τὸ θεῖον, mit ~ reinigen θειοῦν, διὰ-,

Schwefelarſenik *n* τὸ ἀρρενικόν.

ſchwefelartig θειώδης.

Schwefelbad *n* τὰ θείῳ μεμιγμένα λουτρά.

Schwefelblume *f* ἡ τοῦ θείου ἀκμή, τὸ τοῦ θείου ἄνθος.

Schwefeldampf *m* ὁ θειώδης ἀτμός.

Schwefelerde *f* ἡ τὸ θεῖον φέρουσα γῆ, ἡ θειώδης γῆ. [τὸ θειωτόν.]

Schwefelfaden *m* τὸ θείῳ ἐμβεβαμμένον λίνον, auch

ſchwefelfarbig, -gelb θειώδης τὴν χρόαν, θειόχρους.

Schwefelgeruch *m* ἡ θείου ὀσμή.

Schwefelgrube *f* τὰ θείου μέταλλα.

ſchwefelig θειώδης.

ſchwefeln θειοῦν, διὰ-, περιθειοῦν, καθαίρειν θείῳ.

Schwefeln *n* ἡ περιθείωσις, gew. durch Verben.

Schwefelqualm *m* ἡ θειώδης λιγνύς (ύος). [κόμη.]

Schweif *m* ἡ οὐρά, ἡ σόβη, ~ eines Kometen ἡ

ſchweifen I *trans.* (bogenförmig machen) γυροῦν, κολποῦν, κυρτοῦν, geſchweift κολπωτός, γυρός, κυρτός. — II *intr.* (umherſchweifen) πλανᾶσθαι (P.), περιφέρεσθαι (P.), übtr. j-s Blick ſchweift zu etw. anderem ἡ ὄψις τινός ἐπ' ἄλλο τι μεταβαίνει, ſeinen Blick von etw. zu etw. anderem ~ laſſen μετάγειν τὴν ὄψιν ἀπὸ τοῦ ἑτέρου ἐπὶ τὸ ἕτερον.

Schweifen *n* (das Krümmen) ἡ κόλπωσις, ἡ κύρτωσις, ἡ γύρωσις, (das Umherſchweifen) ἡ πλάνη, ἡ περιφορά.

ſchweigen σιωπᾶν, σιγᾶν, ἡσυχάζειν, ἡσυχίαν ἔχειν ob. ἄγειν, σιγὴν ἔχειν, (keinen Laut von ſich geben) ἄφωνον εἶναι, (aufhören zu reden) παύεσθαι (M.) λέγοντα, ἀποσιωπᾶν, bei ob. zu etw. ~ σιγᾶν, σιωπᾶν ob. κατα-

Digitized by Google

οιωπᾶν πρός τι, ~d σιγῇ, διὰ οδ. μετὰ σιγῆς, σιωπῇ, ſchweig'! σίγα, σιγὴν ἔχε, σιώπα δή.

Schweigen *n* ἡ σιγή, ἡ σιωπή, j-n zum ~ bringen σιγάζειν, κατασιγάζειν, κατασιωπᾶν (u. M.) τινα, tiefes ~ πολλὴ σιγή οδ. σιωπή, andächtiges ~ ἡ εὐφημία, ~ beobachten ſ. ſchweigen.

ſchweigſam σιγηλός, σιωπηλός, σιωπηρός.

Schweigſamkeit *f* ἡ σιωπή.

Schwein *n* ὁ (ἡ) σῦς (υός) οδ. ὗς (ὑός), junges ~ (Ferkel) ὁ (ἡ) δέλφαξ (κος), ὁ (ἡ) χοῖρος, wildes ~ ὁ ἄγριος σῦς, ὁ κάπρος (Keiler), geſchnittenes ~ ὁ τομίας οδ. ἐκτομίας χοῖρος, vom ~ ὑειος, χοίρειος, χοίρινος, ὑηνός. [(συίδιον), ὁ χοιρίσκος.]

Schweinchen *n* τὸ χοιρίον, τὸ χοιρίδιον, τὸ ὑίδιον]

ſchweineähnlich, -artig συώδης, ὑικός, χοιρώδης.

Schweinebraten *m* τὰ ὕεια οδ. χοίρεια κρέα ὀπτά.

Schweinedreck, -kot *m* ὁ χοιροσπέλεθος.

Schweinefett, -ſchmer *n* τὸ ὕειον (σύειον οδ. χοίρειον) στέαρ (ατος), τὸ ἔλαιον συός.

Schweinefleiſch *n* τὰ ὕεια (σύεια οδ. χοίρεια) κρέα.

Schweinehändler *m* ὁ χοιροπώλης.

Schweineherde *f* τὸ ὑοφόρβιον, ἡ ὑῶν ἀγέλη.

Schweinehirt *m* ὁ συβώτης, ὁ ὑοφορβός, ὁ χοιροβοσκός, ~ ſein συβωτεῖν.

Schweinehirtin *f* ἡ συβώτρια.

Schweinehund *m* (als Schimpfwort) ὁ μιαρός (μιαρώτατος), ὁ ὄλεθρος, τὸ κάθαρμα.

Schweinejagd *f* ἡ ὑῶν ἀγρίων οδ. κάπρων θήρα.

Schweinejäger *m* ὁ συοθήρας.

Schweinekeule *f* τὸ ὕειον σκέλος.

Schweineklaue *f* ὁ ὕειος πούς (οδός).

Schweineknöchelchen *n* τὰ ἀκροκώλια.

Schweinekoben, -ſtall *m* τὸ ὑοφορβεῖον, τὸ χοιροτροφεῖον, τὸ χοιροκομεῖον.

Schweinekopf *m* ἡ τοῦ χοίρου οδ. κάπρου κεφαλή.

Schweinemarkt *m* ἡ ὑῶν οδ. χοίρων ἀγορά.

Schweinemaſt *f* ὁ τῶν χοίρων σιτισμός oder χορτασμός.

Schweinemiſt *m* ἡ ὑεία κόπρος.

Schweinerei *f* ἡ χοιρωδεία, ἡ ὑωδεία, ἡ ἀκαθαρσία, ἡ ῥυπαρία, ~en οἱ αἰσχροὶ λόγοι.

Schweinetreiber *m* ὁ ἄγων ὑοφόρβιον.

Schweinewildbret *n* τὰ τῶν ἀγρίων ὑῶν κρέα.

Schweinezucht *f* ἡ τῶν συῶν (ὑῶν) τροφή.

Schweinigel *m* (als Tiername) ὁ χοιρόγρυλλος, ὁ χερσαῖος ἐχῖνος, ὁ (ἡ) ὕστριξ (χος), ὁ ἀκανθόχοιρος, (von Menſchen) ὁ ὑηνεύς, ſ. auch das folg. Wort.

ſchweiniſch ὑοειδής, ὑώδης, ὑικός, ὑηνός, χοιρώδης, ~es Betragen ἡ ὑηνία, ſich ~ betragen ὑηνεῖν.

Schweinsaffe *m* ὁ χοιροπίθηκος.

Schweinsblaſe *f* ἡ (ἀπὸ) τοῦ χοίρου κύστις (εως).

Schweinsborſte *f* ἡ ὑὸς οδ. ὑεία θρίξ (τριχός).

Schweinſchneider *m* ὁ τοὺς χοίρους ἐκτέμνων.

Schweinshaut *f* τὸ ὑικὸν δέρμα, ἡ χοιρίνη.

Schweinsleder *n* τὸ χοίρειον δέρμα. [χος.]

Schweinsrüſſel *m* τὸ ὑὸς οδ. χοίρου οδ. κάπρου ῥύγ-]

Schweiß *m* 1. ὁ ἱδρώς (ῶτος, auch übtr. = Anſtrengung und das mit Anſtrengung Erworbene), ſtarker ~ πολὺς οδ. ἰσχυρὸς ἱδρώς, in, mit ~ σὺν ἱδρῶτι, μετὰ ἱδρῶτος, von ~ triefend ἱδρῶτι ῥέων, ohne ~ ἀνιδρωτί, ἀνιδρῖτί (auch = ohne Anſtrengung), als *adj.* ἄνιδρος (2), ἀνίδρωτος (2), ~ treiben ἱδρωτοποιεῖν, in ~ bringen, ſetzen ἱδρῶτα παρέχειν, in ~ kommen, geraten ἀνιδροῦν, ἀνιδᾶν, ἀφιδροῦν, ~ vergießen ἱδρῶτα ἀφιέναι, der leicht, ſchwer in ~ kommt εὐίδρως, δυσίδρως (ωτος), den ~ ſtillen παύειν τὸν ἱδρῶτα. — 2. in der Jägerſprache (Blut des Wildes) τὸ αἷμα.

Schweißblaſen *f/pl.* τὰ ἱδρωα.

ſchweißen *trans.* (Metall) συγκροτεῖν, συγκολλᾶν, auch bloß κολλᾶν, *intr.* in der Jägerſprache (vom Bluten des Wildes) αἷμα χεῖν οδ. ἐκχεῖν.

Schweißfieber *n* ὁ μετὰ ἱδρῶτος πυρετός.

Schweißgeruch *m* ὁ γρᾶσος.

ſchweißig ἱδρώδης, ἱδρωτικός

Schweißloch *n* ὁ πόρος.

ſchweißlos ἄνιδρος (2), ἀνίδρωτος (2), *adv.* ἀνιδρωτί.

Schweißtreiben *n* ἡ ἱδρωτοποιία.

ſchweißtreibend ἱδρωτοποιός (2), ἱδρωτικός.

Schweißtropfen *m* ὁ ἱδρῶτος σταλαγμός.

Schweißtuch *n* τὸ καφιδρώτιον (ſpäter nach dem Latein. sudarium auch τὸ σουδάριον).

ſchwelen (Teer) πιττουργεῖν.

ſchwelgen τρυφᾶν, ἀσελγαίνειν, ἡδυπαθεῖν, ἀσωτεύεσθαι (M.), χλιδᾶν, θρύπτεσθαι (P.), συβαρίζειν, σπαταλᾶν, in etw. ~ τρυφᾶν ἔν τινι.

Schwelger *m* ὁ τρυφητής, ὁ ἁβροδίαιτος, ὁ τρυφερόβιος, ὁ τρύφαξ (κος) u. b. *adj.* u. *part.*

Schwelgerei *f* ἡ τρυφή, ἡ ἡδυπάθεια, ἡ θρύψις, ἡ χλιδή, ἡ ἀσέλγεια, ἡ ἀσωτία, in ~ verfallen ἐξοκέλλειν οδ. ἀποκλίνειν οδ. καταστῆναι εἰς τρυφήν, ἐκτρυφᾶν.

ſchwelgeriſch τρυφερός, ἄσωτος (2), ἀσελγής und das *part.* der Verben, ein ~es Leben führen ἀσελγῶς διακεῖσθαι, ἁβρότητι χλιδαίνεσθαι (P.).

Schwelle *f* ὁ βαθμός (allg.), ὁ ὀδός (Zimmer- u. Haus-), an der ~ von etw. ſtehen πρός τινι εἶναι, j-s ~ betreten εἰσέρχεσθαι πρός οδ. παρά τινα, προσφοιτᾶν τινι, ἐπὶ θύρας ἔρχεσθαί τινος, j-n nicht über ſeine ~ laſſen ἀποκλείειν τινὰ τῆς θύρας, an der ~ des Todes ἐγγὺς θανάτου.

ſchwellen I *trans.* (aufſchwellen) ὀγκοῦν, αὐξάνειν, die Segel ~ ἐμπιμπλάναι τὰ ἱστία. — II *intr.* ὀγκοῦσθαι, αὐξάνεσθαι, ἐπαυξάνεσθαι (ſämtlich P.), (von Flüſſen) αὐξάνεσθαι (auch übtr., zB. es ſchwillt ihm der Mut αὐξάνεται αὐτῷ ὁ θυμός), (von einer Geſchwulſt) οἰδεῖν, ἐξοιδεῖν, (von der weiblichen Bruſt) σπαργᾶν, σφριγᾶν, geſchwollene Augen haben κυλοιδιᾶν, übtr. das Herz ſchwillt j-m vor Freude πλήρης χαρᾶς γίγνεται· ἡ καρδία τινός, der Kamm ſchwillt j-m κεροτιᾷ τις, der Kamm iſt j-m hochgeſchwollen ἐπὶ πολὺ φρονήματος προελήλυθέ τις.

Schwellen *n trans.* ἡ ὄγκωσις, ἡ αὔξησις, *intr.* ἡ αὔξη, ἡ ἐπαύξη, ἡ αὔξησις, ἡ ἐπαύξησις, (von einer Geſchwulſt) ἡ οἴδησις, τὸ οἴδημα, (der weiblichen Bruſt) ἡ σπάργωσις.

Schwemme *f* ἡ καλίστρα, ἡ καλινδήθρα, auch ἡ ῥοία, ein Pferd in die ~ reiten ῥοΐζειν ἵππον.

ſchwemmen ῥοΐζειν.

Schwemmen *n* ὁ ῥοϊσμός.

Schwengel *m* (an einem Brunnen) ὁ κήλων (ωνος), τὸ κηλώνειον, (an einer Glocke) ὁ ὄπερος, τὸ ὄπερον.

ſchwenken 1. *trans.* πάλλειν, δονεῖν, κραδαίνειν, σείειν, τινάσσειν, διακινεῖν, im Kreiſe ~ περικινεῖν, κυκλοῦν. — 2. ſich ~ P., (als militäriſcher Ausdruck) ~ und ſich ~ στρέφειν (u. P.), ἐπιστρέφειν (u. P.), ἀναστρέφειν (u. P.), rechts, links ~ στρέφειν οδ. ἐπιστρέφειν ἐπὶ δόρυ, ἐπ' ἀσπίδα, ~ laſſen ἐπ-, ἀναστρέφειν.

Schwenkung *f* ἡ κράδανσις, ὁ κραδασμός, ἡ πάλσις, ὁ παλμός, ἡ δόνησις, ὁ τιναγμός, ſämtl. ungewöhnlich, daher beſſer Verben, (als militäriſcher Ausdruck) ἡ ἐπιστροφή, ἡ κλίσις, ἡ ἐπικαμπή, ὁ καμπτήρ (ῆρος), eine ~ machen ſ. ſchwenken; halbe ~ ὁ περισπασμός, Dreiviertel~ ὁ ἐκπερισπασμός.

ſchwer 1. (vom Gewichte) βαρύς, ἐμβριθής, ~ ſein βάρος ἔχειν, bei näherer Bezeichnung des Gewichtes durch τὸ βάρος (*acc.* der Beziehung), zB. zehn Minen, hundert Talente ~ δέκα μναῖ, ἑκατὸν τάλαντα τὸ βάρος, ein Pfund ~ λιτριαῖος, eine Drachme ~ δραχμιαῖος, zehn Pfund ~ δεκάλιτρος (2), eine ~e Laſt βαρὺ φορτίον, δεινὸν βάρος, ~e Rüſtung τὰ ὅπλα, τὸ ὁπλισμα, ἡ παν-οπλία, ~ machen βαρύνειν, ~es Geld πολλὰ χρήματα, ~es, ~bewaffnetes Fußvolk οἱ ὁπλῖται, τὸ ὁπλιτικόν, τὰ ὅπλα, ἡ ἀσπὶς (ίδος, bſd. bei Angaben von Zahlen, zB. tauſend Mann ~es Fußvolk ἀσπὶς χιλία), auch ἡ

Digitized by Google

φάλαγξ (γγος, bſd. bei den Makedoniern), ~e Reiterei οἱ θωρακοφόροι ἱππεῖς. — 2. (drückend, laſtend, ~ zu ertragen) βαρύς, ἐπαχθής, ἀχθεινός, χαλεπός, ἀνιαρός, πικρός, ~e Krankheit βαρεῖα οb. χαλεπὴ νόσος, ~e Sorge χαλεπὴ μέριμνα, ~e Mühe ὁ μόχθος, ~e Strafe μεγάλη τιμωρία, j-m das Leben ~ machen ποιεῖν τινα ἀνιαρῶς ζῆν, ἀνιᾶν οb. λυπεῖν τινα, es iſt οb. wird mir der Kopf ~ βαρεῖά ἐστί μοι ἡ κεφαλή, βαρύνομαι τὴν κεφαλήν, es ſind mir die Beine ~ βαρύνομαι τὰ σκέλη. — 3. (ſchwer zu machen, Mühe, Anſtrengung erfordernd) χαλεπός, δεινός, δυσχερής, ἐπίπονος (2), es iſt, hält ~ χαλεπόν οb. ἔργον ἐστί mit *inf.*, es fällt οb. wird mir etw. ~ ἄχθομαί τινι οb. ἐπί τινι, πράγματα παρέχει μοί τι, πόνον ἔχω ποιῶν τι, es fällt mir ~ zu glauben μόλις οb. οὐ ῥᾳδίως πιστεύω. — 4. (ſchwerfällig) ~er Gang βραδεῖα βάσις οb. πορεία, ~er Atem τὸ ἀσθμα, ἡ δύσπνοια, ~ atmen ἀσθμαίνειν, δυσπνοεῖν, πνευστιᾶν. — 5. (ſtark von Gehalt) ~e Speiſen στερεὰ βρώματα, ~er Wein ὀξὺς οἶνος. — 6. (mit Sorgen beſchwert) ἀνιαρός, πικρός, j-m das Herz ~ machen λυπεῖν oder ἀνιᾶν τινα, es iſt mir ~ ums Herz ἄχθομαι τὴν ψυχήν, ἀνιαρῶς ἔχω, ſich mit ~em Herzen von j-m trennen ἀχθόμενον ἀπαλλάττεσθαι (P.) τινος. — 7. ~ zu oft Zſſg mit δυσ u. e-m *adj.* οb. Verbalabj., zB. ~ zu bewegen οb. beweglich δυσκίνητος (2), ~ zu lernen δυσμαθής, ~ zu überreden δύσπειστος (2), ~ zugänglich δύσβατος (2), ~ zu erobern δυσάλωτος (2) u. dgl.

ſchweratmend δύσπνους, δυσπνοῶν, πνευστιῶν, ἀσθμαί-νων.

ſchweratmig ἀσθματικός, δυσπνοϊκός.

ſchwerbewaffnet ὁ ὁπλίτης, *pl.* neben οἱ ὁπλῖται auch τὰ ὅπλα u. τὸ ὁπλιτικόν, als S~er dienen ὁπλιτεύειν.

Schwere *f* τὸ βάρος, ἡ βαρύτης (ητος), τὸ ἄχθος, τὸ βρῖθος (ſämtl. auch übtr.), (von der Wucht) ἡ ὁλκή, ἡ ῥοπή, (vom Gewicht) ὁ σταθμός, ~ im Körper fühlen βαρύνεσθαι (P.) τὸ σῶμα, im Kopfe, in den Beinen τὴν κεφαλήν, τὰ σκέλη und ſo immer mit dem Bezugsakk.

ſchwerfällig βαρύς, δυσχερής, (langſam) βραδύς.

Schwerfälligkeit *f* τὸ βάρος, ἡ βαρύτης (ητος), (Langſamkeit) ἡ βραδυτής (ῆτος).

ſchwerhörig βαρυήκοος, δυσήκοος, ὑπόκωφος (ſämtl. 2), ~ ſein βαρυηκοεῖν, δυσηκοεῖν.

Schwerhörigkeit *f* ἡ βαρυηκοΐα, ἡ δυσηκοΐα.

Schwerkraft *f* ἡ ῥοπή.

ſchwerlich χαλεπῶς, μόγις, μόλις, οb. durch οὐκ ἄν mit *opt.*, ironiſch τάχα u. τάχ' ἄν mit *opt.*

Schwermut *f* ἡ βαρυθυμία, ἡ δυσθυμία, ἡ μελαγχολία, ἡ βαρυφροσύνη u. d. *neutr.* d. *adj.*, zur ~ geneigt (Melancholiker) μελαγχολικός, δυσθυμικός.

ſchwermütig βαρύθυμος (2), δύσθυμος (2), μελαγχολικός, ~ ſein βαρυθυμεῖν, δυσθυμεῖν, δυσθύμως ἔχειν, μελαγχολᾶν.

Schwerpunkt *m* τὸ τοῦ βάρους κέντρον, ἡ ῥοπή, übtr. ἡ ῥοπή, τὸ μέγιστον, ἡ ἀφορμή, die Lehre vom ~ ἡ κεντροβαρική.

Schwert *n* τὸ ξίφος, kleines ~ ἡ μάχαιρα (Schlachtmeſſer), breites ~ ἡ σπάθη, das ~ ziehen, zücken σπᾶσθαι (M.) τὸ ξίφος, ein ~ tragen ξιφηφορεῖν, mit Feuer und ~ verwüſten πυρπολεῖν, καταπυρπολεῖν, zum ~e greifen πόλεμον ἐκφέρειν.

Schwertel *m* (eine Pflanze) τὸ ξίφιον.

Schwertertanz *m* ὁ ξιφισμός, τὸ ξίφισμα, den ~ tanzen ξιφίζειν.

Schwertfeger *m* ὁ ξιφουργός, ὁ ξιφοποιός, ὁ μαχαιροποιός, ὁ μαχαιροπώλης (auch Schwerthändler), Werkſtätte des ~s τὸ μαχαιροποιεῖον, Laden des ~s τὸ μαχαιροπώλιον.

Schwertfiſch *m* ὁ ξιφίας.

ſchwertförmig ξιφοειδής.

Schwertgriff *m* ἡ κώπη.

Schwertgurt *m* ὁ τελαμών (ῶνος).

Schwertkampf *m* ἡ μαχαιρῶν μάχη, ἡ διὰ ξιφέων μάχη.

Schwertlilie *f* ἡ ἶρις (ιδος), ἡ ξυρίς (ίδος), τὸ φάσγανον, τὸ μαχαιρώνιον.

Schwertſcheide *f* ὁ κολεός, ἡ ξιφοθήκη.

Schwertſchlag, -ſtreich *m* ἡ ξίφους οb. μαχαίρας πληγή, ohne ~ ἀμαχεί, ἀμαχητί.

Schwertſpitze *f* ἄκρον τὸ ξίφος.

Schwertträger *m* ὁ ξιφηφόρος.

Schweſter *f* ἡ ἀδελφή.

Schweſterkind *n* ὁ (ἡ) τῆς ἀδελφῆς παῖς.

ſchweſterlich ἀδελφικός, ὁ, ἡ, τὸ τῆς ἀδελφῆς.

Schweſterliebe *f* ἡ φιλαδελφία, τὸ φιλάδελφον.

Schweſtermann *m* ὁ τῆς ἀδελφῆς ἀνήρ, ὁ κηδεστής.

Schweſtermord *m* ὁ τῆς ἀδελφῆς φόνος.

Schweſtermörder *m* ὁ τὴν ἀδελφὴν ἀποκτείνας.

Schweſterſchaft *f* ἡ ἀδελφότης (ητος).

Schweſterſohn *m* ὁ τῆς ἀδελφῆς υἱός, ὁ ἀδελφιδοῦς.

Schweſtertochter *f* ἡ τῆς ἀδελφῆς θυγάτηρ, ἡ ἀδελφιδῆ.

Schwibbogen *m* τὸ (καμαρωτὸν) φαλίδωμα, ἡ ψαλίς (ίδος), ἡ ἄψις (τδος).

ſchwibbogenartig ψαλιδοειδής.

Schwiegereltern *pl.* ὁ πενθερὸς καὶ ἡ πενθερά.

Schwiegermutter *f* ἡ πενθερά (Mutter der Frau), gew. ἡ τοῦ ἀνδρὸς οb. τῆς γυναικὸς μήτηρ.

Schwiegerſohn *m* ὁ τῆς θυγατρὸς ἀνήρ, ὁ κηδεστής.

Schwiegertochter *f* ἡ τοῦ υἱοῦ γυνή, ἡ νύμφη.

Schwiegervater *m* ὁ τοῦ ἀνδρὸς οb. τῆς γυναικὸς πατήρ, ὁ κηδεστής.

Schwiele *f* ἡ τύλη, ὁ τύλος, τὸ τύλωμα, voll ~n τυλώδης, blutige ~ (Strieme) ὁ μώλωψ (ωπος), ~n machen μωλωπίζειν.

ſchwielenartig τυλώδης.

ſchwielig μωλωπικός, μεμωλωπισμένος.

ſchwierig 1. χαλεπός, δυσχερής, δύσκολος (2), ἄπορος (2), (mühſam) ἐπίπονος (2), ἐργώδης, es iſt ~ χαλεπόν, οὐ ῥᾴδιόν οb. ἔργον ἐστί, ἔργον οb. πόνους ἔχει, (ſchwer zu erreichen) δυσκατάπρακτος (2), δυσκατέργαστος (2), (verwickelt) περιπεπλεγμένος, ποικίλος, ~e Lage αἱ ἀπορίαι. — 2. (von Perſonen = ſchwer zu behandeln) δυσχερής, δύσκολος (2), δυσμεταχείριστος (2), (zur Widerſpenſtigkeit, zum Aufruhr geneigt) στασιαστικός, στασιώδης, νεωτεροποιός, ~ ſein oder werden στασιάζειν, νεωτερίζειν, νεωτεροποιεῖν.

Schwierigkeit *f* ἡ χαλεπότης (ητος), ἡ δυσχέρεια, ἡ δυσκολία, äußerſte ~ ἡ ἀπορία, unüberwindliche ~ ἡ ἀμηχανία, mit großer ~ χαλεπῶς καὶ μόγις, es hat ~en χαλεπόν οb. ἔργον ἐστί, es hat unüberwindliche ~en ἀμήχανόν ἐστι, j-m ~en machen πράγματα οb. πόνους παρέχειν τινί, von ~en umgeben ſein ἀπορίαις συνέχεσθαι (P.), ~en bei etw. finden ἀπορεῖν περί τινος, εἷς οb. πρός τι, es macht keine ~en πολλὴ ῥᾳστώνη γίγνεται mit *inf.*

ſchwimmen νεῖν, νήχεσθαι, (von Sachen) πλεῖν, φέρεσθαι (P.), (durch eigene Bewegung) κολυμβᾶν, obenauf ~ ἐπιπολάζειν (eig. u. übtr.), über οb. durch einen Fluß ~ διανήχεσθαι ποταμόν, νηχόμενον διαβαίνειν ποταμόν, auch bloß διανεῖν, übtr. in Tränen ~ δακρυροεῖν, die Augen j-s ~ in Tränen δακρύων ὑπόπλεω γίγνονται οἱ ὀφθαλμοί τινος, in ſeinem Blute ~ κεῖσθαι περιχεόμενον αἵματι πολλῷ, von Blut ~ αἵματι ῥεῖν, ~des Auge ὁ ὑγρὸς οb. κάθυγρος ὀφθαλμός.

Schwimmen *n* ἡ νεῦσις, ἡ νῆξις, ἡ κολύμβησις, das Obenauf~ ἡ ἐπιπόλασις, ὁ ἐπιπολασμός, gew. durch Verben, durch ~ entkommen διανεῖν, δια-, ἐκνήχεσθαι, ἀποκολυμβᾶν.

Schwimmer *m* ὁ κολυμβητής, ὁ νήκτης, ein guter ~

Schwimmerin *f* ἡ νηκτρίς (ίδος).

Schwimmfüße *m/pl.*: ~ haben στεγανόπους εἶναι.

ſchwimmfüßig νηξίπους, στεγανόπους (οδος).

Schwimmfüßler *m/pl.* τὰ στεγανόποδα.

Schwimmhaut *f* ἡ ἐπιδερμίς (ίδος).

Schwimmkraft *f* τὸ νευστικόν, τὸ νηκτόν.

Schwimmkunſt *f* ἡ κολυμβητική.

Digitized by Google

Schwimmtiere *n/pl.* τὰ νευστικὰ οδ. πλωτὰ ζῷα, τὰ στεγανόποδα. [ὄρνεον.]
Schwimmvogel *m* τὸ νηκτόν, νευστικὸν οδ. πλωτὸν ὄ
Schwinde, Schwindflechte *f* ὁ λειχήν (ῆνος).
Schwindel *m* ὁ ἴλιγγος, ὁ δῖνος, ἡ σκοτοδινία, ὁ σκότος, τὸ σκότωμα, an ~ leiden ἰλιγγιᾶν, σκοτοδινιᾶν, an ~ leidend σκοτώδης, übtr. das iſt ~ λῆροι οὗτοι, φλυαρία ταῦτα.
Schwindelei *f* ἡ ἄνοια, ἡ παραφροσύνη, (Betrug) ἡ παράκρουσις, ἡ λόγου πλάνη, ~en machen παρακρούειν.
Schwindeler *m* ſ. Betrüger.
Schwindelgeiſt *m* ἡ παραφροσύνη, ἡ μανία (Unſinn), (von einem Menſchen geſagt) ὁ ἄφρων, ὁ παράφρων (ονος), ſ. Betrüger.
ſchwindelig σκοτώδης, gew. *part.* d. Verben.
ſchwindeln 1. es ſchwindelt mir ἰλιγγιῶ, σκοτοδινιῶ, σκοτοῦμαι (P.), es macht mich etw. ~ ἐπηρμένος εἰμί τινι, παραφέρομαι (P.) ἐπί τινι, ~de Höhe ὑψηλότατον ὄρος. — 2. (Schwindeleien treiben) ὀνειροπολεῖν, φενακίζειν, ſ. betrügen u. Schwindelei.
ſchwinden 1. (abnehmen) μαραίνεσθαι, ἀπομαραίνεσθαι (P.), τήκεσθαι (P.), φθίνειν. — 2. (verſchwinden) οἴχεσθαι, ἐξίτηλον γίγνεσθαι, ἀφανῆ γίγνεσθαι, ἀφανίζεσθαι (P.), etw. ~ laſſen ἀφιέναι τι.
Schwinden *n* ἡ φθίσις, ἡ μάρανσις, ὁ μαρασμός.
Schwindler *m*, **ſchwindlig** ſ. Schwindeler, ſchwindelig.
Schwindſucht *f* ἡ φθίσις, ἡ φθινάς (άδος) νόσος, ἡ φθόη, ἡ τηκεδών (όνος), die ~ bekommen περιπίπτειν φθινάδι νόσῳ, die ~ haben φθισιᾶν, an der ~ leidend φθισικός, an der ~ ſterben φθινᾶν.
Schwinge *f* 1. (als Gerät) τὸ λίκνον, ὁ λικμός, τὸ πλόκανον. — 2. die ~n (Flügel) τὰ πτερά, τὰ πτερύγια, αἱ πτέρυγες.
ſchwingen I *trans.* 1. (ſchwenken, ſchwingend, bewegen) πάλλειν, σείειν, δονεῖν, κραδαίνειν, τινάσσειν, im Kreiſe ~ περιδινεῖν, etw. gegen j-n ~ ἐπισείειν τινί τι. — 2. (durch S~ reinigen) das Getreide λικμᾶν τὸν σῖτον, den Flachs τρίβειν τὸ λίνον. — 3. ſich auf etw. ~ ἀναπηδᾶν ἐπί τι, ſich auf das Pferd ~ ἀναβαίνειν ἐπὶ τὸν ἵππον, ſich empor~, in die Höhe ~ μετεωρίζεσθαι (P.), μετεωρίζειν ἑαυτόν, μετέωρον αἴρεσθαι (P.) οδ. φέρεσθαι (P.). — 4. übtr. αὐξάνεσθαι (P.) τιμαῖς, ἀνάγεσθαι (P.) εἰς τιμάς. — II *intr.* 5. ταλαντοῦσθαι, κραδαίνεσθαι, πάλλεσθαι (ſämtlich P.).
Schwingen *n*, **Schwingung** *f* ἡ ταλαντεία, ἡ κράδανσις, ὁ παλμός, ἡ πάλσις, (des Getreides) ἡ λίκμησις. ~ im Kreiſe ἡ περιδίνησις, gew. durch Verben.
ſchwirren τρίζειν, τρύζειν, (von der Grille) βαβράζειν, τερετίζειν, (pfeifen) συρίττειν, (von einem fliegenden Körper) ῥοιζεῖν.
Schwirren *n* ὁ τριγμός, ὁ τρισμός, ὁ συριγμός, ὁ συρισμός, ὁ ῥοῖζος, τὸ ῥοίζημα, (von der Grille) τὸ τερέτισμα, ὁ τερετισμός.
ſchwirrend außer d. *part.* d. Verben auch λιγυρός.
Schwitzbad *n* (als Mittel) τὸ πυρίαμα, ἡ πυρία, ἡ ξηροπυρία, durch ein ~ erwärmen πυριᾶν, ein ~ nehmen πυριᾶσθαι (P.), als Ort τὸ πυριατήριον, ὁ θόλος.
ſchwitzen ἱδροῦν, ἀν-, ἀφιδροῦν, ἱδίειν (auch mit ἱδρῶτα), ἱδρωτοποιεῖσθαι (P.), θάλπεσθαι (P.), ſtark ~ ἰσχυρῶς ἱδροῦν, vor Angſt ~ ἱδίειν ὑπ' ἀπορίας, Blut ~ ἱδροῦν αἱματώδει περιττώματι, leicht ~d ἱδρωτικός, ἱδρώδης, εὔιδρος (2), εὐίδρωτος (2), εὐίδρως (ωτος), ſchwer ~d δυσίδρως (ωτος), nicht ~d ἀνίδρωτος (2).
Schwitzen *n* ἡ ἵδρωσις, τὸ ἵδρωμα, ἡ ἀν-, ἀφίδρωσις, ἡ ἴδισις.
ſchwören ὀμνύναι, ὅρκον ποιεῖσθαι (M.), worauf gewöhnlich ἤ μήν mit *inf. fut.* folgt, einen Eid ~ ὅρκον ὀμνύναι οδ. διδόναι, bei Gott ~ ὀμνύναι θεόν, falſch ~ ἐπιορκεῖν, ψευδορκεῖν, recht ~ ἀληθορκεῖν, δίκαια ὀμνύναι, auf etw. ~ ὅρκον ποιεῖσθαι (M.) περί τινος, ὀμνύναι ἤ μὴν ἔσεσθαί τι, ~ daß etw. ſei ὀμνύντα φάναι εἶναί τι, j-n ~ laſſen ὁρκοῦν οδ. ὁρκίζειν τινά, ὅρκον λαμβάνειν παρά τινος. ὅρκον προσάγειν τινί, ein geſchworener Feind ἀκατάλλακτος ἐχθρός, ἔχθιστος.
Schwören *n* οἱ ὅρκοι, gew. durch Verben.
ſchwül καυματώδης, καυσώδης, καυματηρός, πνιγηρός, πνιγώδης (zum Erſticken heiß). [(erſtickende Hitze).]
Schwüle *f* τὸ καῦμα (u. *pl.*), αἱ καύσεις, τὸ πνῖγος
Schwulſt *f* ὁ ὄγκος, τὸ ὄγκωμα, τὸ οἴδημα, τὸ ἔξαρμα, übtr. ὁ ὄγκος, ὁ τῶν λόγων κόμπος, τὸ τῆς λέξεως διθυραμβῶδες.
ſchwülſtig ὀγκώδης, ὀγκηρός, ἔκτυφος (2), (vom Stil) κομπώδης, διθυραμβώδης, ~e Rede ὁ διθύραμβος.
Schwung *m* 1. (ſchnelle Bewegung) ἡ ὁρμή, ἡ φορά, ἡ ῥύμη, auch ἡ κίνησις, ~ nach unten ἡ ῥοπή, ~ nach oben τὸ πήδημα, ἡ ἀνάπαλσις, ſich einen ~ geben ἀναπηδᾶν, ἀναπάλλεσθαι (P.). — 2. übtr. (von der Rede) ἡ μεγαλοπρέπεια, ἡ σεμνότης (ητος), (vom Geiſte) ἡ δεινότης (ητος). [gen) ὁ πάλος.]
Schwungfeder *f* τὸ πτερόν, ἡ πτέρυξ (γος), (am Ba-
Schwungkraft *f* ἡ τάσις, ἡ ῥοπή, (des Geiſtes) ἡ ὁρμή.
ſchwungvoll δεινός, σεμνός, μεγαλοπρεπής.
Schwur *m* ſ. Eid.
ſechs ἕξ, als Ziffer ϛ', die Zahl ~ ἡ ἑξάς (άδος), je ~ κατὰ ἕξ, ~mal ἑξάκις, von ~ Fuß ἑξάπους (οδος).
Sechseck *n* τὸ ἑξάγωνον, ein ~ bilden ἑξαγωνίζειν.
ſechseckig ἑξάγωνος (2).
ſechsellig ἑξάπηχυς. [ἑξαχῶς, ἑξαπλῇ.]
ſechsfach, -fältig ἑξαπλοῦς, ἑξαπλάσιος, *adv.* ἑξαχῇ.
ſechsfingerig ἑξαδάκτυλος (2).
ſechsfüßig ἑξάπους (οδος), ἑξάπεδος (2), ἓξ ποδῶν, ~er Vers τὸ ἑξάμετρον (ἔπος), ~er iambiſcher Vers τὸ τρίμετρον (ἔπος).
Sechsgeſpann *n* τὸ ἑξίππον.
ſechshändig ἑξάχειρ (ειρος). [σιοστός.]
ſechshundert ἑξακόσιοι, als Ziffer χ', der ~ſte ἑξακο-
ſechsjährig (vom Alter) ἑξέτης, ἓξ ἔτη ἔχων, ἓξ ἐτῶν, (von der Zeit) ἑξαετής, ἑξέτης (*fem.* ἑξαέτις, ιδος, ἑξέτις, ιδος), (δι') ἓξ ἐτῶν, ein Zeitraum von ſechs Jahren ἡ ἑξαετία.
ſechsmal ἑξάκις.
ſechsmonatlich (vom Alter) ἑξαμηνιαῖος, ἑξάμηνος (2), ἓξ μῆνας ἔχων, ἓξ μηνῶν, (von der Zeit) ἑξάμηνος (2), (δι') ἓξ μηνῶν, ein Zeitraum von ſechs Monaten ὁ ἑξάμηνος.
ſechspfündig ἑξάλιτρος (2).
ſechsräderig ἑξάκυκλος (2).
ſechsreihig ἑξάστοιχος (2). [ἑξήρης.]
ſechsruderig (ein Schiff mit ſechs Reihen Ruderbänken) ἡ
ſechsſaitig ἑξάχορδος (2).
ſechsſäulig ἑξάστυλος (2).
ſechsſeitig ἑξάπλευρος (2).
ſechsſilbig ἑξασύλλαβος (2).
ſechsſpännig ἑξίππος (2).
ſechsſtöckig ἑξώροφος (2).
ſechsſtündig (δι') ἓξ ὡρῶν.
ſechstägig ἑξαήμερος (2), (δι') ἓξ ἡμερῶν.
ſechstauſend ἑξακισχίλιοι, als Ziffer ,ϛ, der ~ſte ἑξακισχιλιοστός.
ſechſte ἕκτος.
ſechſtehalb πέντε καὶ ἥμισυς.
ſechsteilig ἑξαμερής, ἓξ μερῶν.
Sechſtel *n* τὸ ἑκτημόριον.
ſechſtens τὸ ἕκτον.
ſechstönig ἑξάτονος (2).
Sechswöchnerin *f* ἡ λεχώ (οῦς), ἡ λοχεύτρια.
ſechszeilig ἑξάστοιχος (2).
ſechszöllig ἑξαδάκτυλος (2).
ſechzehn ἑκκαίδεκα, als Ziffer ις'.
ſechzehnellig ἑκκαιδεκάπηχυς.
ſechzehngliederig ἑκκαιδεκάκωλος (2).
ſechzehnjährig ἑκκαιδεκαέτης, ἑκκαιδεκέτης (*fem.* ἑκκαιδεκέτις, ιδος).

Digitized by Google

sechzehnmal ἑκκαιδεκάκις.
sechzehntausend ἑξακισχίλιοι καὶ μύριοι. [δέκα.
sechzehnte ἑκκαιδέκατος, δέκατος ἕκτος, ἕκτος ἐπὶ
sechzehnzöllig ἑκκαιδεκαδάκτυλος (2). [κοντάς (άδος).
sechzig ἑξήκοντα, als Ziffer ξ', eine Zahl von ~ ἡ ἑξη-
Sechziger *m* ὁ ἑξηκοντούτης.
sechzigste ἑξηκοστός.
sechzigtausend ἑξακισμύριοι, ἑξ μυριάδες.
Seckel *m* ὁ σίγλος, ὁ σίκλος.
[1]See *m* ἡ λίμνη.
[2]See *f* ἡ θάλαττα, in ~ gehen, stechen ἀνάγεσθαι (P. u. M.), ἐκπλεῖν, ἀπαίρειν, ἀναγωγὴν οἰ. ἔκπλουν ποιεῖσθαι (M.), auf der ~ fahren ἐν πόντῳ πλεῖν, ποντοπορεῖν, das Schiff ist auf hoher ~ μετέωρός ἐστιν ἡ ναῦς, in die hohe ~ gehen μετεωρίζεσθαι (P.) ἐν τῷ πελάγει, die ~ geht hoch ἀνοιδεῖ οἰ. κυμαίνει τὸ πέλαγος.
Seeabenteuer *n* τὸ κατὰ θάλατταν κινδύνευμα.
Seeadler *m* ὁ ἁλιαίετος.
Seeanemone *f* ἡ ἀκαλήφη, ἡ κνίδη.
Seearsenal *n* τὰ νεώρια.
Seebad *n* (als Ort) τὰ θαλάττια ὕδατα οἰ. λουτρά, (als Handlung) τὸ ἐν τῇ θαλάττῃ λοῦσθαι.
Seebär *m* ὁ θαλάττιος ἄρκτος.
Seebarbe *f* ἡ τρίγλη.
Seebarsch *m* ὁ λάβραξ (κος).
Seedienst *m* τὰ ναυτικὰ οἰ. τῶν ἐπιβατῶν ἔργα, im ~ sein ἐπιβατεύειν, ἐπιβάτην εἶναι.
Seeexpedition *f* ὁ ναυτικὸς στόλος.
seefähig πλώιμος (2).
Seefahrer *m* ὁ ναύτης, ὁ ναυβάτης, ὁ (τὴν θάλατταν οἰ. κατὰ τὴν θάλατταν) πλέων.
Seefahrt *f* ὁ πλοῦς, ἡ ναυτιλία, eine ~ machen πλεῖν, ναυτίλλεσθαι (M.).
Seefisch *m* ὁ θαλάττιος ἰχθύς, (eingesalzener) τὸ τέμαχος.
Seefischerei *f* ἡ ἐν θαλάττῃ ἁλιεία, ἡ θαλαττουργία.
Seegefecht *n* ἡ ναυμαχία, ein ~ liefern ναυμαχεῖν.
Seegericht *n* οἱ ναυτοδίκαι.
Seegeruch *m* ἡ θαλαττία ὀσμή.
Seegeschäft *n* ἡ θαλαττουργία, ~e treiben θαλαττουργεῖν, ~e treibend θαλαττουργός. [φυτόν.
Seegewächs *n* τὸ θαλάττιον οἰ. ἐν τῇ θαλάττῃ
Seegras *n* τὸ φῦκος, τὰ φυκία.
Seehafen *m* ὁ λιμήν (ένος), ὁ ὅρμος.
Seehandel *m* ἡ κατὰ τὴν θάλατταν ἐμπορία oder ἐργασία, auch bloß ἡ ἐμπορία.
Seehandlungsgericht *n* οἱ ναυτοδίκαι.
Seeheld *m* ὁ κατὰ τὰς ναυμαχίας ἀριστεύσας.
Seeherrschaft *f* ἡ θαλαττοκρατία, die ~ haben θαλαττοκρατεῖν, κρατεῖν τῆς θαλάττης, θαλαττοκράτορα εἶναι.
Seehund *m* ἡ φώκη.
Seeigel *m* ὁ θαλάττιος ἐχῖνος.
Seekampf *m* ὁ ναυτικὸς ἀγών (ῶνος).
seekrank durch b. *part.* von die Seekrankheit haben, ſ. d. folg. W.
Seekrankheit *f* ἡ ναυτία, die ~ haben ναυτιᾶν, κακῶς ἔχειν οἰ. διακεῖσθαι ὑπὸ σάλου.
Seekrebs *m* ὁ πάγουρος.
Seekrieg *m* ὁ ναυτικὸς οἰ. κατὰ θάλατταν πόλεμος, einen ~ führen πολεμεῖν κατὰ θάλατταν.
seekundig ἔμπειρος οἰ. ἐπιστήμων τῶν ναυτικῶν.
Seeküste *f* ἡ παραλία. [ἡ λίμνη.
Seelache *f* ἡ στομαλίμνη, ἡ λιμνοθάλαττα, auch bloß
Seele *f* 1. ἡ ψυχή, τὸ πνεῦμα, ὁ θυμός, von Grund der ~ ἐκ τῆς ψυχῆς, ἀπὸ ψυχῆς, ἀπὸ οἰ. ἐκ καρδίας, mit ganzer ~ παντὶ τῷ θυμῷ, ὅλῃ τῇ ψυχῇ, ὅσον τις δύναται μάλιστα, es tut mir etw. in der ~ weh σφόδρα ἀλγῶ τι, j-m aus der ~ sprechen λέγειν τινὶ πάνυ κατὰ νοῦν, ein Herz und eine ~ sein μίαν ψυχὴν εἶναι, die ~ hat ihn verlassen ἐξέπνευσεν, τὴν ψυχὴν ἀφῆκεν. — 2. übtr. (= Mensch) keine ~ οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων, liebe ~ φίλη ψυχή, die ~ von etw. (= die leitende Kraft) sein εἶναι ὥσπερ ψυχήν τινος.
Seeleben *n* ἡ ἐν ταῖς ναυσὶ οἰ. κατὰ τὴν θάλατταν διαγωγή, ὁ ναυτικὸς βίος.
Seelenadel *m* ἡ τῆς ψυχῆς ἀρετή, ἡ γενναιότης (ητος). [νιᾶν.
Seelenangst *f* ἡ ἀγωνία, ἡ ἀθημονία, in ~ sein ἀγω-
Seelenfreund *m* ὁ φίλτατος, ὁ πιστότατος φίλος.
Seelenfriede *m* ἡ εὐθυμία, ἡ ἀταραξία, ἡ εὐκολία, ἡ ἐν τῇ ψυχῇ ἡσυχία καὶ γαλήνη, auch bloß ἡ εἰρήνη.
Seelengröße *f* ἡ μεγαλοψυχία, ἡ μεγαλοφροσύνη, ein Mann von ~ μεγαλόψυχος οἰ. μεγαλόφρων ἀνήρ.
Seelenheil *n* ἡ τῆς ψυχῆς σωτηρία.
Seelenkräfte *f/pl.* αἱ τῆς ψυχῆς δυνάμεις, τὰ περὶ τὴν ψυχήν, τὰ τῆς ψυχῆς. τὰ φύσει ὑπάρχοντα.
seelenkrank sein νοσεῖν τὴν ψυχήν, μανικῶς διακεῖσθαι.
Seelenkrankheit *f* ἡ τῆς ψυχῆς οἰ. ψυχικὴ νόσος, τὸ τῆς ψυχῆς οἰ. ψυχικὸν πάθος, ſ. Wahnſinn.
Seelenlehre *f* ἡ περὶ τῆς ψυχῆς ἱστορία.
seelenlos ἄψυχος (2).
Seelenpein *f* ἡ βάσανος τῆς ψυχῆς.
Seelenregister *n* ὁ κατάλογος.
Seelenruhe *f* ἡ ἐν τῇ ψυχῇ ἡσυχία, ſ. Seelenfriede.
Seelenschmerz *m* ἡ τῆς ψυχῆς ἀλγηδών (όνος), τὸ ἄλγος, ἡ λύπη.
Seelenschwäche *f* ἡ τῆς ψυχῆς ἀσθένεια οἰ. ἀρρωστία, ἡ μικροψυχία, ein Mann von ~ μικρόψυχος ἀνήρ.
Seelenspeise *f* τὸ τῆς ψυχῆς ἐδίσμα.
Seelenstärke *f* ἡ τῆς ψυχῆς ῥώμη, ἡ μεγαλοψυχία, ein Mann von großer ~ μεγαλόψυχος ἀνήρ.
Seelenstimmung *f* ἡ τῆς ψυχῆς οἰ. ψυχικὴ διάθεσις, τὸ ψυχικὸν οἰ. τῆς ψυχῆς πάθος, auch bloß ἡ ψυχή.
Seelentrost *m* τὸ τῆς ψυχῆς παραμύθιον.
Seelenverkauf *m* ὁ ἀνδραποδισμός, ἡ ἀνδραπόδισις, ἡ ἀνδραποδιστική, ἡ ψυχεμπορική, τὸ ἐλευθεροπράσιον, ~ treiben ἀνδραποδίζεσθαι (M.).
Seelenverkäufer *m* ὁ ἀνδραποδιστής, ὁ ἀνδραποδοκάπηλος, ὁ σωματέμπορος, ein ~ sein ἀνδραποδίζεσθαι (M.).
Seelenvermögen *n* ἡ τῆς ψυχῆς δύναμις.
Seelenwanderung *f* ἡ μετεμψύχωσις.
Seelenzustand *m* ἡ τῆς ψυχῆς διάθεσις. [ναυτικόν.
Seelente *pl.* οἱ ναῦται, οἱ ἐπιβάται, οἱ ναυτικοί, τὸ
Seelöwe *m* ὁ θαλάττιος λέων (οντος).
Seelsorge *f* ἡ τῆς ψυχῆς ἐπιμέλεια.
Seeluft *f* ἡ ἀπὸ τῆς θαλάττης πνέουσα αὔρα, τὸ ἀπὸ τῆς θαλάττης φερόμενον πνεῦμα, ἡ ἀπὸ τῆς θαλάττης ἀναπνοή.
Seemacht *f* ἡ ναυτικὴ δύναμις, τὸ ναυτικόν (u. *pl.*), ὁ ναυτικὸς στρατός, ſ. Seeſtaat.
Seemann *m* ὁ ναύτης, ὁ ναυτικός, ὁ θαλάττιος, ὁ θαλαττουργός, ein ~ sein χρῆσθαι τῇ θαλάττῃ, θαλαττουργεῖν, ναυτίλλεσθαι (M.).
Seemanöver *n* ἡ ναυτικὴ σύνταξις.
Seemoos *n* τὸ μνίον, τὸ βρύον.
Seemöve *f* ὁ λάρος. [ἡ θαλαττία κόγχη.
Seemuschel *f* τὸ ὄστρεον (ὄστρειον), τὸ λιμνόστρεον,
Seeoffizier *m* ὁ ναύαρχος. [ἐπιθαλαττίδιον χωρίον.
Seeort *m* τὸ παραθαλάττιον οἰ. ἐπιθαλάττιον οἰ.
Seepferd *n* ὁ θαλάττιος ἵππος.
Seeplatz *m* τὸ ἐμπόριον, ſ. Seeort.
Seeräuber *m* ὁ (κατὰ θάλατταν) λῃστής, ὁ καταποντιστής, ὁ πειρατής.
Seeräuberei *f* ἡ (κατὰ θάλατταν) λῃστεία, ἡ λῃστική, ἡ πειρατεία, ἡ πειρατική, ~ treiben λῃστεύειν, πειρατεύειν.
Seeräuberhauptmann *m* ὁ ἀρχιπειρατής.
seeräuberisch λῃστικός, λῃστρικός, πειρατικός.
Seeräubernachen *m* ὁ ἐπακτροκέλης (ητος).
Seeräuberschar *f* τὸ λῃστικόν.
Seeräuberschiff *n* τὸ λῃστικὸν πλοῖον οἰ. σκάφος.

Digitized by Google

Seeräubervolk *n* τὸ λῃστικόν.
Seerecht *n* τὰ κατὰ θάλατταν ob. περὶ τὴν ναυτιλίαν [δίκαια.]
Seereiſe *f* ἡ κατὰ θάλατταν πορεία, ὁ πλοῦς.
Seerüſtung *f* ἡ τοῦ ναυτικοῦ παρασκευή.
Seeſalz *n* οἱ θαλάττιοι ἅλες.
Seeſchiff *n* τὸ θαλάττιον πλοῖον.
Seeſchildkröte *f* ἡ θαλαττία χελώνη.
Seeſchlacht *f* ἡ ναυμαχία, ſ. Seegefecht.
Seeſchwalbe *f* ἡ θαλαττία χελιδών (όνος).
Seeſeite *f* τὰ πρὸς τὴν θάλατταν, auf der ~ πρὸς τῇς θαλάττης, von der ~ her ἐκ θαλάττης.
Seeſieg *m* ἡ κατὰ θάλατταν νίκη, ἡ ναυκρατία, e-n ~ davontragen νικᾶν ναυμαχίαν ob. ναυμαχίᾳ, vaus kratεῖν, ναυκρατεῖν. [~ dienen ἐπιβατεύειν.]
Seeſoldat *m* ὁ ναυτικὸς στρατιώτης, ὁ ἐπιβάτης, als ~
Seeſtaat *m* τὸ ναυτικὸν ἐπιτηδεύουσα ob. τοῦ ναυτικοῦ ἐπιμελομένη πόλις.
Seeſtadt *f* ἡ ἐπιθαλάττιος, ἐπιθαλαττίδιος ob. παραθαλάττιος πόλις, ἡ ἐπὶ ob. πρὸς τῇ θαλάττῃ (οἰκουμένη) πόλις.
Seeſtern *m* ὁ ἀστὴρ (έρος).
Seeſtrand *m* ἡ ἀκτή, ὁ αἰγιαλός. ἡ ψάμαθος.
Seeſturm *m* ὁ κατὰ θάλατταν χειμών (ῶνος).
Seetang *m* τὸ φῦκος, τὰ φυκία. [γιον ζῷον.]
Seetier *n* τὸ θαλάττιον ob. ἐνθαλάττιον ob. πελά-
Seetreffen *n* ἡ ναυμαχία, ſ. Seegefecht.
Seetruppen *f/pl.* ἡ ναυτικὴ δύναμις, οἱ ναυτικοὶ στρατιῶται.
ſeetüchtig πλώιμος (2).
Seetüchtigkeit *f* τὸ πλώιμον.
Seeungeheuer *n* τὸ θαλάττιον τέρας (ατος), τὸ κῆτος. [ἔργον.]
Seeunternehmung *f* ὁ ναυτικὸς στόλος, τὸ ναυτικὸν
ſeeuntüchtig ἄπλους.
Seevogel *m* ὁ θαλάττιος ὄρνις (ιθος).
ſeewärts πρὸς τὴν θάλατταν τετραμμένος.
Seewaſſer *n* τὸ θαλάττιον ὕδωρ (ατος), ἡ ἅλμη.
Seeweſen *n* τὰ ναυτικά, im ~ erfahren ναυτικός.
Seewind *m* ὁ θαλάττιος ob. ἀπὸ (ἐκ) τῆς θαλάττης ἄνεμος.
Seewiſſenſchaft *f* ἡ ναυτική.
Seewolf *m* ὁ θαλάττιος λύκος.
Seezins *m* ὁ ναυτικὸς τόκος, τὰ ναυτικὰ χρήματα, auf ~ ausleihen ναυτικῶς δανείζειν.
Segel *n* τὸ ἱστίον, ἡ ὀθόνη, τὸ ὀθόνιον, die großen ~ τὰ μεγάλα ἱστία, die kleinen ~ τὰ ἀκάτεια (ἀκάτια), das Bram~ ὁ ἀρτέμων (ονος). ὁ ἐπισείων (οντος). das Topp~ τὸ παράσειον, das kleine ~ am Vorderteile ὁ ὄλων (ωνος), am Hinterteile ὁ ἐπίδρομος, die ~ aufziehen ἀνα-, ἐκπετανύναι τὰ ἱστία, die ~ ſtreichen χαλᾶν ἱστία, die ~ einziehen στέλλειν ἱστία, ἐξ-, καθαιρεῖσθαι (M.) τὰ ἱστία (übtr. ὑφίεσθαι), mit vollen ~n fahren ἱστιοδρομεῖν, unter ~ gehen ἀνάγεσθαι (P. u. M.), die ~ ſchwellen ἐμπιμπλάναι ἱστία, die ~ ſchwellend πλησίστιος (2), alle ~ ſpannen (Sprichw.) πάντα κάλων ἐξιέναι (ἶημι) ob. κινεῖν, πάσας μηχανὰς μηχανᾶσθαι (M.).
ſegelfertig ἕτοιμος πλεῖν ob. πρὸς τὸν πλοῦν.
ſegellos ἱστίων ἔρημος.
Segelmacher *m* ὁ ἱστιορράφος.
ſegeln πλεῖν (von Perſonen, ſelten von Schiffen), φέρεσθαι (P., von Perſonen und Schiffen), ναυτίλλεσθαι (M., von Perſonen), mit halbem Winde ~ ἐκ κεραίας διαδραμεῖν.
Segeln *n* ὁ πλοῦς.
Segelſtange *f* ἡ κεραία.
Segeltau *n* τὸ πεῖσμα, ſ. Tau. [τὸ φωσώνιον.]
Segeltuch *n* ἡ ὀθόνη, τὸ ὀθόνιον, ὁ φώσων (ωνος),
Segen *m* 1. (Segenswunſch) ἡ εὐφημία, ἡ ἐπευχή. — 2 (glücklicher Fortgang, Gedeihen) der göttliche ~ ἡ θεία μοῖρα, τὸ τοῦ θεοῦ (τῶν θεῶν) εὐμενές, mit, unter göttlichem ~ σὺν θεῷ (θεοῖς), τὸ κατὰ τὸν θεόν, es bringt etw. ~ συμφέρει, συμφέρον ἐστί, ὠφελεῖ. λῃστεύειν τι, dabei iſt kein ~ τούτου οὐδὲν ὄφελος, οὐκ εἰς καλὸν ἀποβαίνει τοῦτο. — 3. (Überfluß, glücklicher Zuſtand) ὁ ὄλβος, ἡ εὐδαιμονία, ἡ ἀφθονία.
ſegensreich εὐδαίμων, ὄλβιος, ἄφθονος (2).
Segenswunſch *m* ἡ εὐφημία, ἡ ἐπευχή, ἡ εὐλογία.
Segler *m* ὁ ναύτης, ὁ ναυτίλος, ein guter, ſchlechter ~ (von Schiffen) ναῦς εὖ, κακῶς πλέουσα.
Segment *n* τὸ τμῆμα, ἡ ἀποτομή.
ſegnen 1. (j-m Segen wünſchen) εὔχεσθαι (M.) τιν. πάντα τὰ ἀγαθά ob. πολλὰ ἀγαθά, das Zeitliche ~ ἀπαλλάττεσθαι (P.) τοῦ ζῆν. — 2. (beglücken) εὐδαίμονα ποιεῖν τινα, καλὴν τὴν τύχην ob. εὐτυχίαν διδόναι τινί, etw. ~ τρέπειν τι εἰς τὸ καλόν, Gott ſegne dich ὁ θεός σοι δοίη εὐτυχεῖν, καλῶς πράξειας σὺν θεῷ. εὐπραγίας ἂν τύχοις παρὰ θεοῦ, j-n mit etw. ~ ἄφθονον παρέχειν τινί τι, geſegnet εὐδαίμων, ὄλβιος, geſegnetes Jahr ἡ εὐετηρία, geſegnete Mahlzeit εὐ γένοιτο τὸ δεῖπνον, geſegnet ſein καλῇ τῇ τύχῃ χρῆσθαι, ſei geſegnet εὖ σοι γένοιτο, εὐδαίμων εἶης, mit etw. geſegnet ſein ἄφθονον ἔχειν τι. — 3. (preiſen) εὐδαιμονίζειν, μακαρίζειν.
Segnen *n* durch Verben.
Segnung *f* τὰ ἀγαθά (das Gute).
ſehen I *trans.* 1. ὁρᾶν (ſowohl mit dem leiblichen wie geiſtigen Auge), βλέπειν (Sehkraft haben und durch Sehkraft wahrnehmen), καθορᾶν (erblicken), θεᾶσθαι (M., beſehen, ſchauen), αἰσθάνεσθαί τι ob. τινος (wahrnehmen, auch geiſtig), θεωρεῖν (etw. in Augenſchein nehmen), γιγνώσκειν (erkennen), ſcharf, gut ~ ὀξὺ βλέπειν, ſchlecht ~ ἀμβλύνειν, παραβλέπειν, auf j-n ob. etw. ~ εἰσοραῖν τινα, εἰσβλέπειν εἴς τινα, προσβλέπειν τινί u. τινά, προσοραῖν τινα, in die Ferne ~ προοραῖν, ἐξικνεῖσθαι ἐπὶ πολὺ τοῖς ὀφθαλμοῖς, ſoweit man ~ kann ἐφ' ὅσον ἐξικνεῖται τὰ ὄμματα, mit eigenen Augen etwas ~ ἐν ὀφθαλμοῖς ὁρᾶν τι, αὐτόπτην εἶναι ob. γίγνεσθαί τινος, αὐτοπτεῖν τι, in die Höhe ~ ἀναβλέπειν, βλέπειν ἄνω, zur Erde ~ βλέπειν κάτω, κύπτειν εἰς τὴν γῆν, hindurch~ διοραῖν, es iſt zu ~ ἔστιν ὁρᾶν ob. θεᾶσθαι (M.), etw. nicht ~ können ἀθέατον εἶναί τινος, mit unverwandtem Blick auf j-n ob. etw. ~ ἀσκαρδαμυκτὶ ὁρᾶν τινα ob. τι ob. βλέπειν εἰς τι, ἀσκαρδάμυκτον βλέπειν εἴς τι, διατείνειν ἐνορῶντά τινα, ἀτενίζειν εἰς ob. πρός τι, auf etw. ~ (= eine Abſicht haben) σκοπεῖν τι, nach etw. ~ ἐπισκοπεῖν τι, ſehnſüchtig nach etw. ~ παπταίνειν τι, ~ daß (ob. in/.) wird durch d. *part.* ausgedrückt, zB. ich ſehe dich kommen ὁρῶ σε προσελθόντα. ich ſehe, daß ich unrecht habe ὁρῶ ἀδικήσας, j-n ſterben ~ ὁρᾶν τινα ἀποθνήσκοντα. ſeine Freude, Luſt an etw. ~ χαίρειν ob. ἥδεσθαι (P.) ὁρῶντά. θεώμενόν uſw. τι, τέρπεσθαι (P.) τιν. ob. ὁρῶντά uſw. τι. ἡδέως ὁρᾶν ob. θεᾶσθαί τι, etw. ~ laſſen (= zeigen) ἐπίδειξιν ποιεῖσθαι (M.) τινος, ſich ~ laſſen (= zum Vorſchein kommen) φαίνεσθαι (P.), ὀρᾶσθαι (P.), φανερὸν γίγνεσθαι, εἰς τοὐμφανὲς ἰέναι, ſich unter Menſchen ~ laſſen ἐξέρχεσθαι (-ιέναι) εἰς ἀνθρώπους, (= eine Geſchicklichkeit zeigen) ἐπιδείκνυσθαι (M., in, mit etw. τι), etw. gern ~ φιλεῖν τι, ἀγαπᾶν τι ob. τινι, χαίρειν, ἥδεσθαι (P.) mit *part.*, zB. er ſieht es gern, wenn er gelobt wird χαίρει ἐπαινούμενος, man ſieht, daß φανερός oder δῆλός ἐστι mit *part.* ob. δῆλον ὅτι, zB. man ſieht, daß er ſich fürchtet φανερός ἐστι φοβούμενος ob. δῆλον ὅτι φοβεῖται, hieraus ſehe ich ἐκ τούτων δὴ γιγνώσκω, man kann daraus ~ ἐκ τούτων ἔστιν ἰδεῖν, τεκμαίροιτο ἄν τις τούτοις ob. ἐκ ob. ἀπὸ τούτων, δῆλον ἐκ τούτων, einen Feind in j-m ~ ἐχθρόν τινα ὑπολαμβάνειν, j-n gern kommen ~ ἀσμενον ob. χαίροντα ὁρᾶν τινα ἀφικνούμενον. — 2. (verſuchen) πειρᾶσθαι (P.) mit folgend. εἰ (ob) u. d. ind., (ſorgen für etw., Sorgfalt anwenden) σκοπεῖν, ἐπιμέλεσθαι (-εῖσθαι P.), er kann, mag ~, wie αὐτῷ μελήσει

ὅπως (gew. mit *ind. fut.*), auf etw. ~ σκοπεῖν τι, προνοεῖν τινος, ὁρᾶν τι, ἀποβλέπειν πρός τι, z.B. ſcharf auf das Recht ~ ἰσχυρῶς ὁρᾶν τὸ δίκαιον, nur auf ſeinen Vorteil ~ τὰ ἑαυτῷ μόνον συμφέροντα σκοπεῖν, die Phraſe: „haſt du nicht geſehen?“ wird durch πῶς δοκεῖς; wiedergegeben, z.B. er ſloh, haſt du nicht geſehen? ἔφυγε πῶς δοκεῖς; — II *intr.* 3. (liegen, eine Richtung haben) βλέπειν πρός τι, τετραμμένον εἶναι πρός τι. — 4. ſchlecht aus~ (von Perſonen) κακοχροεῖν, gut aus~ εὖ od. καλῶς ἔχειν.

Sehen *n* ἡ ὅρασις, ἡ ὄψις, gew. durch Verben, mir vergeht Hören und ~ ἐκπέπληγμαι, ἐμβεβρόντημαι, ἀναισθήτως ἔχω. [σκεις.]

ſehend: mit ~en Augen ſiehſt du nicht ὁρῶν οὐ γιγνώ-

ſehenswert, -würdig ἀξιοθέατος (2), ἀξιόρατος (2), θέας ἄξιος.

Sehenswürdigkeit *f* τὸ θέαμα, τὸ ὅραμα od. b. *neutr.* v. vorh. *adj.*

Seher *m* ὁ μάντις (εως).

Seherblick *m* ἡ εὐστοχία, ἡ ἀγχίνοια, einen ~ haben εὖ εἰκάζειν τὸ μέλλον, εὖ στοχάζεσθαι (M.) τοῦ μέλλοντος, ἀγαθὸν εἰκαστὴν εἶναι τοῦ μέλλοντος, οἰκείᾳ τῇ συνέσει τοῦ γενησομένου (od. τοῦ μέλλοντος) ἄριστον εἰκαστὴν εἶναι.

Sehergabe *f* ἡ μαντική.

Seherin *f* ἡ μάντις (εως).

Seherkunſt *f* ἡ μαντική.

Sehkraft *f* τὸ ὁρατικόν, ἡ ὅρασις, ἡ ὄψις, ἡ ὁρατικὴ δύναμις, ἡ ὀξυδέρκεια, ἡ ὀξυδορκία.

Sehne *f* (im animaliſchen Körper) ὁ τένων (οντος), ὁ τόνος, ὁ ἐπίτονος, ἡ ἶς (ἰνός), τὸ νεῦρον (auch übtr.), von ~n νεύρινος, die ~n ſpannen νευροῦν, die ~n zerſchneiden νευροτομεῖν, (am Bogen) ἡ νευρά, τὸ νεῦρον, (in der Mathematik) ἡ ἐν κύκλῳ εὐθεῖα.

ſehnen: ſich nach j-m od. etw. ~ ποθεῖν, ἐπιποθεῖν τινα od. τι, πόθον ἔχειν τινός, πόθος τινὸς ἔχει τινά, πόθῳ τινὸς ἔχεσθαι (P.), ἐπιθυμεῖν τινος, ποθεινῶς ἔχειν τινός, πόθῳ φέρεσθαι (P.) τινος, ἱμείρειν τινός, πόθος λαμβάνει μέ τινος od. *inf.*, zuweilen gebraucht man auch desiderative Verben, z.B. ſich nach Krieg ~ πολεμησείειν.

Sehnen *n* ὁ πόθος, ἡ πόθησις, ἡ ἐπιθυμία.

Sehnerv *m* τὸ ὀπτικὸν νεῦρον.

ſehnig νευρώδης.

ſehnlich σφοδρός, δεινός, ὑπερβάλλων, ein ~es Verlangen δεινὸς πόθος, *adv.* δεινῶς, μάλα, σφόδρα, ~ auf etw. hoffen καραδοκεῖν τι, ~ nach etw. verlangen ἐφίεσθαί (M.) τινος, γλίχεσθαί τινος, πόθῳ φέρεσθαί (P.) τινος, ~ſt begehrt ποθεινότατος.

Sehnſucht *f* ὁ πόθος, ὁ ἔρως (ωτος), ἡ ἐπιθυμία, ~ nach dir ὁ σὸς πόθος, ~ nach j-m od. etw. haben ſ. ſich ſehnen u. ſehnlich; Tränen der ~ τὰ ποθεινὰ δάκρυα, vor ~ vergehen τήκεσθαι (P.) πόθῳ.

ſehnſüchtig ποθεινός, ſ. ſehnlich.

ſehr πάνυ, σφόδρα, μάλα, δεινῶς, μεγάλως, πολύ, λίαν, ἰσχυρῶς, διαφερόντως, τελέως, gew. durch den *superl.*, z.B. ~ ſchön κάλλιστος, ~ viel πλεῖστος, ~ reich πλουσιώτατος uſw. od. durch ϑſſg mit περί u. πᾶν, z.B. ~ traurig περίλυπος (2), ~ ſchwer παγχάλεπος uſw., gar ~ καὶ μάλα, καὶ σφόδρα, πάνυ γε, zu ~ ἄγαν, λίαν, ὑπερβαλλόντως, ἀμέτρως, recht ~ μάλιστα, ſo ~ τοσοῦτον, οὕτω(ς), ſo ~ daß τοσοῦτον ὥστε od. ὅσον mit *ind.* od. *inf.*, ſo ~ als möglich ὡς δυνατὸν μάλιστα, εἰς τὰ μάλιστα, ἐσχάτως, ὡς od. ἧ ἄνυστόν, ~ wohl καλῶς.

Sehvermögen *n* τὸ ὁρατικόν.

Sehweite *f* τὸ τῆς ὄψεως μῆκος, ἐφ' ὅσον ἐξικνοῦνται οἱ ὀφθαλμοί, aus der ~ ἐξ ὄψεως μήκους, in die ~ kommen ἐφορᾶσθαι (P.), aus der ~ kommen ἐκλείπειν τὴν ὄψιν, ἀποκρύπτειν.

ſeicht 1. eig. οὐ βαθύς, διαβατός, ἀβαθής, ~ ſein ταναγίζειν, eine ~e Stelle τὸ τέναγος. — 2. übtr. (nicht gründlich, oberflächlich) οὐκ ἀκριβής, ἐπιπόλαιος (2), εἰκαῖος, ψυχρός (letzteres bſd. von Perſonen).

Seichtigkeit *f* eig. τὸ ἀβαθές, übtr. ἡ ψυχρότης (ητος) u. b. *neutr.* v. *adj.*

Seide *f* ὁ βόμβυξ (κος), ἡ μέταξα, ἡ μάταξα, τὸ μετάξιον (als Rohſtoff), τὸ σηρικόν (verarbeitete ~).

Seidel *n* ἡ κοτύλη.

Seidelbaſt *m* τὸ ϑαφνοειδές (Alpen~), ἡ ϑυμελαία (ſüdlicher ~), τὸ κνέωρον, ὁ κνέωρος (glänzender ~, Steinröschen).

Seidelglas *n* τὸ κοτυλαῖον ποτήριον.

ſeiden σηρικός, βομβύκινος.

Seidenbau *m* ἡ τῶν βομβύκων ϑεραπεία.

Seidenfabrik *f* ἡ τῶν σηρικῶν ἐργαστήριον (als Gebäude), ἡ τῶν σηρικῶν ἐργασία (als Bereitung).

Seidenfalter, -ſchmetterling *m* ὁ νεκύδαλ(λ)ος.

Seidenhandel *m* ἡ τῶν σηρικῶν ἐμπορία.

Seidenhändler *m* ὁ τὰ σηρικὰ πωλῶν.

Seidenhandlung *f* τὸ τῶν σηρικῶν πωλητήριον.

Seidenhaſe *m* ὁ κόνικλος.

Seidenkleid *n* ἡ σηρικὴ ἐσθής (ῆτος).

Seidenpflanze *f* ἡ ἀσκληπιάς (άδος).

Seidenraupe *f* ὁ βόμβυξ (κος), ὁ σήρ (ηρός), Puppe der ~ τὸ βομβύκιον, ἡ μέταξα, ἡ μάταξα, τὸ μετάξιον.

Seidenſpinner *m* ὁ σηρικοπλόκος.

Seidenwaren *f/pl.* τὰ σηρικά.

Seidenweber *m* ὁ σηρικοποιός, ſ. Seidenſpinner.

Seidenwurm *m* ſ. Seidenraupe.

Seidenzeug *n* τὸ σηρικόν (auch *pl.*), τὰ βομβύκινα. τὸ σηρικὸν ὕφασμα.

Seife *f* τὸ σμῆμα, τὸ σμῆγμα, τὸ ῥύμμα, ὁ σάπων (ωνος), τὸ σαπώνιον (übh. jedes Reinigungsmittel, die Stelle der ~ vertrat bei den Alten τὸ λίτρον, τὸ νίτρον, ἡ κιμωλία γῆ).

ſeifen (mit Seife beſtreichen) σμῆν, σμήχειν.

Seifenaſche *f* τὸ λίτρον, τὸ νίτρον.

Seifenblaſe *f* ἡ παμφόλυξ (υγος).

Seifenerde *f* ἡ σμηκτίς (ίδος) γῆ.

Seifenhändler *m* ὁ σμήματα od. νίτρον πωλῶν.

Seifenkraut *n* τὸ στρούθιον, ὁ στρουθός.

Seifenkugel *f* ἡ σμήματος σφαῖρα.

Seifenlauge *f* τὸ ῥύμμα, ἡ σαπωναρικὴ κονία.

Seifenſieder *m* ὁ κατασκευάζων τὰ σμήματα.

Seifenzäpfchen *n* ἡ βάλανος, ὁ πεττός, τὸ πρόσθεμα od. προσθετόν, j-m ein ~ ſetzen βαλανίζειν τινά, ſich ein ~ ſetzen πρόσθεμα προστίθεσθαι (M.).

ſeihen ὀλίζειν, δι-, ἀφυλίζειν, ἠθεῖν, διηθεῖν, διένα: (ἧμι). [σις, ὁ διυλισμός, ἡ δίεσις.]

Seihen *n* ἡ ἤθησις, ἡ διήθησις, ὁ ὀλισμός, ἡ διύλι-

Seiher, Seihetuch *m*, **-tuch** *n* ὁ ἠθμός, ὁ ὀλιστήρ (ῆρος), ὁ διυλιστήρ (ῆρος), τὸ ἠθμητήριον.

Seil *n* ὁ σχοῖνος, τὸ σχοινίον (eig. aus Binſen), ἡ σπάρτη, τὸ σπάρτον (aus Ruten), τὸ στροφεῖον, ὁ τόνος, ἡ σπεῖρα, ἡ σειρά, ὁ κάλως, (zum Aufziehen einer Fallthür) τὰ ἀνασπαστήρια, (zum Niederlaſſen derſelben) τὰ χαλαστήρια, mit ~en binden δεσμεύειν σειρατς, σειρᾶν, σειράζειν, mit einem ~ zurückziehen ἀνασειράζειν, auf dem ~e tanzen ἐπὶ τοῦ κάλω βαίνειν, σχοινοβατεῖν, πεταυρίζειν, das Tanzen auf dem ~ ὁ πεταυρισμός.

Seilchen *n* τὸ σπαρτίον, ἡ σειρίς (ίδος), τὸ σειράδιον, τὸ καλώδιον, τὸ σχοινίον.

Seiler *m* ὁ σχοινοστρόφος, ὁ σχοινοπλόκος, ὁ σπαρτοπλόκος, ὁ καλωστρόφος.

Seilerhandwerk *n* ἡ σχοινοστρόφων uſw. τέχνη.

Seilerwerkſtatt *f* ἡ σχοινιαία.

Seiltänzer *m* ὁ σχοινοβάτης, ὁ σχοινοδρόμος. ὁ πεταυριστής, die Kunſt des ~s ἡ σχοινοβατική, die Ausübung derſelben ὁ πεταυρισμός.

Seim *m* ὁ χυμός.

[1]ſein *pron. poss.* ὅς, ἥ, ὅν (in Proſa ſelten), gew. durch

Digitized by Google

ἑαυτοῦ, ἧς, οὗ od. αὐτοῦ, ἧς, οὗ zu geben, je nachdem es ſich auf das Subjekt des Satzes bezieht oder nicht, ruht jedoch kein Nachdruck auf dem *pron.*, ſo genügt der beſtimmte Artikel, z.B. Pauſanias verriet ~ Vaterland Παυσανίας προέδωκε τὴν πατρίδα, ~ eigen ἴδιος, ~e eigenen Angelegenheiten beſorgen τὰ ἑαυτοῦ oder τὰ ἴδια πράττειν, es iſt ~e Pflicht ἔστιν αὐτοῦ, προσήκει αὐτῷ.

²**ſein** εἶναι, *aor.* γενέσθαι, *perf.* γεγονέναι, da od. vorhanden ~ ὑπάρχειν, von Natur ~, ſo beſchaffen ~ φῦναι, πεφυκέναι, von der Lage oder von den Verhältniſſen einer Perſon od. Sache: ἔχειν mit *adv.*, zufällig ~ τυγχάνειν mit *part.*, z.B. er war zufällig zugegen ἔτυχε παρών, immer, fortwährend ~ διατελεῖν, διαγίγνεσθαι, διάγειν, διαμένειν mit *part.*, bei ſich ſelbſt ~ ἐν ἑαυτῷ εἶναι, außer ſich ~ ἔξω ἑαυτοῦ εἶναι, aus etw. ~, von etw. ~ εἶναί τινος, γενέσθαι τινός, das mag ~ εἶεν, ἐῶμεν οὖν ταῦτα, das kann wohl ~ ἔστω ταῦτα, οὐδὲν ἀντιλέγω, wer es auch ſei ὁστισοῦν, ἡτισοῦν, ὁτιοῦν, ſei es daß ... oder daß εἴτε ... εἴτε, ἐάν (ἤν) τε ... ἐάν (ἤν) τε, es ſei denn daß πλήν εἰ, es iſt aus mit mir ὄλωλα, ἔρρει τὰ ἐμά, was iſt dir? τί πάσχεις od. πέπονθας; es iſt mir als ob δοκῶ μοι mit *inf.*, was ſoll das ~? τί δὴ τοῦτ' ἔστιν; τί δὲ τουτί; τί δὲ βούλεται od. θέλει τοῦτο; er glaubt etw. zu ſein οἴεται εἶναί τι, bei j-m ~ παρεῖναί, παραγίγνεσθαί τινι, über etw. her ~ εἶναι πρός τι od. περί τι, πράττειν τι, σπουδάζειν περί τινος, bei Ausdrücken, wie: „es iſt offenbar, natürlich" und bei den Verbaladj. auf τέος wird „iſt" ausgelaſſen, δῆλον, εἰκός u. dgl., desgl. auch die erſte Perſon, z.B. wenn ihr zuhören wollt, bin ich bereit zu ſagen εἰ ἐθελήσετε ἀκούειν, ἕτοιμος λέγειν, ebenſo in Sätzen mit γάρ, καί γάρ, οὔτε γάρ.

Sein *n* ἡ οὐσία, τὸ εἶναι, τὸ ὑπάρχειν.

ſeinerſeits τὸ καθ' ἑαυτόν, τὸ κατ' αὐτόν, häufig durch αὐτός.

ſeinesgleichen ὅμοιος ἑαυτῷ u. αὐτῷ, oft näher beſtimmt durch einen Bezugsakkuſativ (worin ſ. einem andern gleich od. ähnlich iſt).

ſeinethalben, -wegen ἑαυτοῦ od. αὐτοῦ χάριν od. ἕνεκα, δι' ἑαυτόν u. αὐτόν, τὸ κατ' αὐτόν.

ſeinige, der, die, das ὁ, ἡ, τὸ αὐτοῦ od. ἑαυτοῦ, das S~ tun τὰ ἴδια πράττειν, er hat das S~ (= ſeine Pflicht) getan τὰ προσήκοντα od. τὰ ἐφ' ἑαυτῷ ἔπραξεν, die S~n οἱ οἰκεῖοι, οἱ προσήκοντες.

ſeit ἐκ (vor Konſon.), ἐξ (vor Vokal.), ἀπό mit *gen.*, ~ langer Zeit ἐκ πολλοῦ (χρόνου), διὰ πολλοῦ χρόνου, auch der bloße *gen.* πολλοῦ od. συχνοῦ χρόνου, ~ alter Zeit ἀπὸ (ἐκ) παλαιοῦ, ~ ſehr alter Zeit ἀπὸ τοῦ πάνυ ἀρχαίου, ~ jener Zeit ἐξ ἐκείνου, ~ der Zeit wo ἐξ od. ἀφ' οὗ, ἐξ ὅτου. ~ Menſchengedenken ἀπ' od. ἐξ αἰῶνος, ἐφ' ὅσον γε ἀνθρώπων μνήμη ἐφικνεῖται, ἐν ἅπαντι χρόνῳ τῶν μνημονευομένων ἀνθρώπων, ~ (ſchon) bei beſtimmten Zahlenangaben wird gew. durch den *acc.* der Zeitdauer mit einer durch 1 vergrößerten Ordinalzahl ausgedrückt, z.B. Protagoras iſt ~ drei Tagen (ſchon drei Tage) in der Stadt Πρωταγόρας τετάρτην ἤδη ἡμέραν ἐν τῇ πόλει ἐστίν.

ſeitdem ἐκ τούτου τοῦ χρόνου, ἐκ τότε, ἐξ ἐκείνου, (= ſeit der Zeit wo) ἐξ oder ἀφ' οὗ, ἐξ ὅτου, ἐπειδή.

Seite *f* 1. ἡ πλευρά, τὸ πλευρόν (von lebenden und lebloſen Dingen), τὸ μέρος (Teil), τὰ πλάγια (von einem Heere), ὁ τοῖχος (vom Schiffe), ἡ σελίς (ἴδος, eines Buches), die obere, untere ~ τὸ ἄνω μέρος, τὸ κάτω μέρος, τὰ ἄνω, τὰ κάτω, die vordere ~ τὰ πρόσθεν od. ἔμπροσθεν, τὰ πρόσθια, die hintere ~ τὰ ὄπισθεν oder ὀπίσω, τὰ ὀπίσθια, die rechte, linke ~ τὰ δεξιά, τὰ ἀριστερά, die andere, entgegengeſetzte ~ τὰ ἕτερα, τὰ ἐπὶ θάτερα, von allen ~n her πανταχόθεν, von der andern ~ her ἑτέρωθεν, von andrer ~ her ἀλλαχόθεν, von keiner ~ her οὐδαμόθεν, von beiden ~n her ἀμφοτέρωθεν, von jeder ~ her ἑκασταχόθεν, nach der andern ~ hin ἑτέρωσε, nach allen ~n hin πανταχόσε, nach keiner ~ hin οὐδαμόσε, auf dieſe ~ δεῦρο, auf der e-n ~, ... auf der andern ~ ἔνθεν μέν ... ἔνθεν δέ, auf der entgegengeſetzten ~ ἐναντίον, ἀντιπέρας, ἀντίπεραν mit *gen.*, Schmerz in der ~ ἡ πλευρῖτις (ἴδος), daran leidend πλευριτικός, j-n auf der ~ angreifen ἐκ πλαγίου ἐπιτίθεσθαί τινι, j-m zur ~ ſitzen παρακαθῆσθαί τινι, j-m nicht von der ~ gehen, weichen οὐδέποτε ἀπολείπεσθαί (M.) τινος, j-m zur ~ gehen παρέπεσθαί τινι, auf die ~ gehen ἀποπατεῖν, ἀποχωρεῖν, ſich auf die ~ machen ἀπέρχεσθαι (-έναι), ὑποχωρεῖν, ἐκποδὼν ἀπιέναι, auf die ~ bringen (= entwenden) ὑποκλέπτειν, ὑφαιρεῖσθαί τι, (= umbringen) ἐκποδὼν ποιεῖσθαί (M.) τινα, ἀναιρεῖν τινα ἐκ μέσου, j-n von der ~ anſehen (= verachten) καταφρονεῖν τινος, ὑφορᾶν τινα, j-n auf die ~ rufen ἐκκαλεῖν τινα, j-n zur ~ haben συνεργὸν ἔχειν τινά, j-m zur ~ ſtehen βοηθεῖν τινι, συνεργὸν εἶναί τινι, εἶναι μετά τινος, ſyllabieren τινί, ſich auf die faule ~ legen (übtr.) καταβλακεύεσθαι (M.), πρὸς ῥᾳθυμίαν τρέπεσθαι (M.), j-n auf die ~ nehmen παραλαμβάνειν τινά, Scherz bei ~ σπουδαίως, σπουδῇ εἰπεῖν, μετὰ σπουδῆς. — 2. (Partei) τά τινος, auf j-s ~ ſein φρονεῖν τά τινος, εἶναι od. ἱστασθαι μετά τινος od. πρός τινος, τάττεσθαι (P.) σύν τινι, συμπράττειν τινί, συνεργὸν εἶναί τινι, auf j-s ~ treten προστίθεσθαί (M.) τινι, αἱρεῖσθαί (M.) τά τινος, (= beipflichten, zuſtimmen) συγχωρεῖν, ὁμολογεῖν, συμφάναι τινί, j-n auf j-s ~ bringen ποιεῖν τινα ἐπί τινι, j-n auf ſeine ~ ziehen ἐπάγεσθαι (M.) τινα, εὔνοιαν κτᾶσθαι πρός τινος, συνοικειοῦν τινα ἑαυτῷ, λαμβάνειν τινά πρός ἑαυτόν, von ~n j-s παρά u. πρός τινος, von Vaters (väterlicher) ~ πρὸς πατρός, πατρόθεν, von mütterlicher ~ πρὸς μητρός, μητρόθεν, von ſeiner ~ τὸ κατὰ τοῦτον, τὸ πρὸς τούτου, von meiner ~ τό γ' ἐπ' ἐμοί, von meiner ~ iſt kein Hindernis τό γ' ἐμόν οὐδὲν κωλύει. — 3. (Art u. Weiſe, wie etw. erſcheint) eine gute ~ haben καλῶς ἔχειν, χρηστόν εἶναι, die ſchwache ~ einer Sache τὰ σαθρά τινος, jeder hat ſeine ſchwache ~ μανία γ' οὐ πᾶσιν ὁμοία, eine gute und eine ſchlechte ~ haben τὰ μὲν καλῶς, τὰ δὲ κακῶς ἔχειν, die ſchwache ~ von etw. aufdecken εὑρίσκειν τὰ σαθρά τινος, jedes Ding hat zwei ~n προσθήκας δύο πᾶσίν εἰσι πράγμασι καὶ λόγοις, etw. von der guten ~ anſehen, aufnehmen λαμβάνειν τι εἰς τὸ καλόν, ſich von einer guten ~ zeigen καλῶς ἔχον φαίνεσθαι (von Sachen), καλὸν oder χρηστὸν παρέχειν ἑαυτόν (von Perſonen), etw. von einer andern ~ betrachten ἑτέρως ἐπισκοπεῖν τι, einer ſchlechten Sache eine gute ~ abgewinnen τὸν ἥττω λόγον κρείττω ποιεῖν, es zeigt ſich etw. von verſchiedenen ~n πολλαὶ ἰδέαι τινὸς καθεστᾶσιν.

Seitenader *f* ἡ πλευρῖτις (ιδος) φλέψ (βός).

Seitenbalken *m* (beim Schiff) ὁ σταμίς (τνος).

Seitenbedeckung *f* τὰ παραπλευρίδια, τὰ παραμηρίδια. [Soldaten) ἡ παραγωγή.

Seitenbewegung *f* ἡ πλαγία κίνησις od. φορά, (von

Seitenbiegung *f* ἡ ἐκ πλαγίου κλίσις.

Seitenblick *m* τὸ ἐκ πλαγίου βλέμμα, einen ~ auf j-n od. etw. werfen ὑποβλέπειν (u. M.) τινά, ὑφορᾶν τινα u. τι.

Seitenbrett *n* ἡ παραπεπηγμένη σανίς (ίδος).

Seitendecken *f/pl.* (der Schiffe) τὰ παραβλήματα, τὰ παραρρύματα.

Seitenerbe *m* ὁ κατὰ συγγένειαν κληρονόμος.

Seitenfenſter *n* ἡ ἐκ πλαγίου θυρίς (ίδος).

Seitenfläche *f* ἡ πλευρά.

Seitengang *m* ἡ ἐκ πλαγίου στοά, (in einem Garten u. dgl.) ὁ ἐκ πλαγίου δρόμος.

Seitengebäude *n* τὸ παροικοδόμημα. [ξίφος.]

Seitengewehr *n* ἡ μάχαιρα, τὸ ἐγχειρίδιον, auch τὸ

Digitized by Google

Seitenhieb *m* ἡ ἐκ πλαγίου πληγή, j-m einen ~ versetzen (übtr.) παρασκώπτειν τινά.
Seitenlinie *f* eig. ἡ πλαγία γραμμή, (von der Verwandtschaft) οἱ συγγενεῖς.
Seitenpferd *n* ὁ σειραφόρος (ἵππος).
Seitenrichtung *f* ἡ πλαγία θέσις (von einem ruhenden Körper), ἡ πλαγία φορά (von einem sich bewegenden Körper), ἡ ἀπόκλισις (Abbiegung von der geraden Richtung, gew. durch das Verb ἀποκλίνειν), eine ~ nehmen, einschlagen ἀπο-, ἐκκλίνειν.
Seitenschmerzen *m/pl.*, **-stechen** *n* ἡ πλευρῖτις (ιδος).
Seitenschwenkung *f* ἡ παραγωγή, eine ~ machen παράγειν εἰς τὰ πλάγια.
Seitenstoß *m* ὁ ἐκ πλαγίου ὠθισμός.
Seitenstück *n* τὰ πλευρά, ~ zu etw. ἀντίστροφος (2, mit *gen.* u. *dat.*), παρεμφερής, ὅμοιος (mit *dat.*).
Seitentür *f* ἡ παράθυρος.
Seitenverwandte *pl.* οἱ εἰς τὸ γένος προσειλημμένοι, οἱ συγγενεῖς, οἱ κηδεσταί.
Seitenwand *f* ὁ τοῖχος, ἡ πλευρά.
Seitenweg *m* ἡ ἐκτροπή, einen ~ einschlagen ἐκτρέπεσθαι (M.) τῆς ὁδοῦ. [στρέφειν, ἀποκλίνειν.]
Seitenwendung *f* ἡ ἀποστροφή, eine ~ machen ἀπο-]
Seitenwind *m* ὁ πλάγιος ἄνεμος, τὸ πλάγιον πνεῦμα.
Seitenzahl *f* ὁ τῶν πλευρῶν ἀριθμός.
seither μέχρι τοῦδε, μέχρι τοῦ νῦν, τὸ μέχρι τοῦδε, μέχρι τοῦ δεῦρο, (seit der Zeit) ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου.
seitherig ὁ, ἡ, τὸ μέχρι τοῦδε, ὁ, ἡ, τὸ μέχρι τοῦ νῦν.
seitwärts (von der Seite) ἐκ πλαγίου oder durch d. *adj.* πλάγιος, (nach der Seite hin) εἰς τὰ πλάγια, ~ einbiegen παρεγκλίνειν, ~ wenden παρακλίνειν, sich ~ wenden ἀποκλίνειν, ἐκ-, ἀποτρέπεσθαι (M.).
Sekel *m* ὁ σίγλος, ὁ σίκλος.
Sekretär *m* ὁ γραφεύς (Schreiber), ὁ γραμματεύς (öffentlicher Beamter), ~ sein γραμματεύειν.
Sekretariat *n* ἡ γραμματεία.
Sekt *m* (süßer Wein) τὸ γλεῦκος, τὸ ἕψημα, τὸ σίραιον, ὁ σίραιος οἶνος.
Sekte *f* ἡ αἵρεσις, ἡ ἑταιρεία, τὸ σύστημα, Haupt einer ~ ὁ αἱρεσιάρχης, ὁ αἱρεσίαρχος, das Haupt einer ~ sein αἱρεσιαρχεῖν, (in politischer Beziehung) ἡ στάσις, οἱ στασιῶται.
Sektierer *m* ὁ αἱρεσιώτης, ὁ αἱρετιστής, ὁ στασιώτης, ὁ στασιαστικός.
Sektion *f* (das Schneiden) ἡ τομή, ἡ ἀνατομή, (Abteilung) ἡ τάξις, (Abschnitt) ὁ τόμος.
Sekundant *m* ὁ τοῦ μονομαχοῦντος παραστάτης.
sekundär δευτερουργός (2).
Sekunde *f* τὸ ἀκαρὲς τοῦ χρόνου.
sekundieren παρεῖναι ob. παρίστασθαι τῷ μονομαχοῦντι. [τρίτος αὐτός.]
selb: gew. durch αὐτός mit Ordinalzahlen, z.B. ~dritter]
selber, selbst αὐτός, ἡ, ό, ich ~ ἐγὼ αὐτός, meiner ~ ἐμαυτοῦ, ῆς, οῦ, deiner ~ σεαυτοῦ usw. (σαυτοῦ usw.), seiner ~ ἑαυτοῦ usw. (αὐτοῦ usw.), ihrer (*f*) ~ ἑαυτῆς, uns ~ ἡμῖν αὐτοῖς, ihnen ~ σφίσιν αὐτοῖς (ἑαυτοῖς), an u. für sich ~ αὐτὸς καθ' αὑτόν, αὐτὴ καθ' αὑτήν usw., τὸ καθ' αὑτόν usw., der Mensch an und für sich ~ ὁ αὐτοάνθρωπος, ὁ κατὰ φύσιν ἄνθρωπος, von ~ ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀπὸ ob. ἐκ τοῦ αὐτομάτου, von ~ entstehend αὐτόματος (2), wieder zu sich ~ kommen ἐν ἑαυτῷ πάλιν γίγνεσθαι, ἀναλαμβάνειν ἑαυτόν, von ~ (= freiwillig) ἑκών, ἑκούσιος, ἐθελούσιος, ἀφ' ἑαυτοῦ, οὐδενὸς κελεύοντος, oft Zssg mit αὐτός, z.B. von ~ gewachsen αὐτοφυής, αὐτόφυτος (2), von ~ geworden αὐτογενής, von ~ laufend αὐτόδρομος (2) u. bgl., als Steigerungspartikel (= sogar) καί, καὶ δή, καὶ ... γε.
selbständig (von Sachen) αὐθύπαρκτος (2), αὐθυπόστατος (2), αὐτοτελής, (von Personen) αὐτοκρατής, αὐτοκράτωρ (ορος), ἐλεύθερος, οὐδενὸς ὑπήκοος (2), (von Staaten, Völkerschaften) αὐτόνομος (2), αὐτοτελής, αὐτόδικος (2), ein ~er Staat ἡ αὐτόπολις, ~ sein (ἐφ') ἑαυτοῦ εἶναι, ~ handeln αὐτὸν oder ἐφ' ἑαυτοῦ oder ἰδίᾳ πράττειν, αὐτοπραγεῖν, αὐτογνωμονεῖν.
Selbständigkeit *f* (von Menschen) ἡ ἐλευθερία, (von Staaten u. Völkern) ἡ αὐτονομία, vollkommene ~ ἡ αὐτάρκεια, ~ im Handeln ἡ αὐτοπραγία, sonst das *neutr.* d. *adj.*, seine ~ bewahren διαμένειν αὐτοκράτορα. [γημα (als Sache).]
Selbstarbeit *f* ἡ αὐτουργία (als Tätigkeit), τὸ αὐτούρ-]
selbstarbeitend αὐτουργός.
Selbstbefleckung treiben δέφεσθαι. [sonnen).]
selbstbeherrschend ἐγκρατὴς ἑαυτοῦ ob. σώφρων (be-]
Selbstbeherrschung *f* ἡ ἐγκράτεια, ἡ σωφροσύνη, ~ besitzen, üben ἐγκρατῆ ἑαυτοῦ εἶναι, σωφρονεῖν, keine ~ haben ἀκρατῆ εἶναι ἑαυτοῦ.
Selbstbeschäftigung *f* τὸ ἴδιον ἐπιτήδευμα.
Selbstbetrachtung *f* ἡ περὶ ἑαυτοῦ σκέψις.
Selbstbetrug *m* τὸ ἑαυτὸν ἐξαπατᾶν.
Selbstbewegung *f* ἡ αὐτοκίνησις.
Selbstbewunderung *f* τὸ ἑαυτὸν ἄγασθαι.
Selbstbewußtsein *n* ἡ συνείδησις, τὸ συνειδέναι, (in tadelndem Sinne) τὸ φρόνημα.
selbsteigen ἴδιος.
Selbstempfindung *f* ἡ αὐτοπάθεια.
Selbstentleibung *f* ἡ αὐτοχειρία.
Selbsterfahrung *f* ἡ αὐτοπάθεια.
Selbsterhaltung *f* ἡ τῆς ζωῆς ob. περὶ τὴν ζωὴν ἐπιμέλεια, der Trieb der ~ ἡ τῆς ζωῆς ἐπιθυμία.
Selbsterkenntnis *f* τὸ γνῶναι ἑαυτόν, zur ~ gelangen γνῶναι ἑαυτόν.
selbsterwählt αὐθαίρετος (2).
selbsterworben αὐτόκτητος (2).
selbstgefällig αὐθάδης.
Selbstgefälligkeit *f* ἡ αὐθάδεια.
Selbstgefühl *n* τὸ φρόνημα, ~ haben μέγα φρονεῖν.
selbstgelehrt αὐτοδίδακτος (2).
selbstgemacht αὐτόσκευος, αὐτοσκεύαστος, αὐτοποίητος, αὐτουργός (sämtlich 2).
selbstgenügend, -genügsam αὐτάρκης, (in tadelndem Sinne) αὐθάδης. [ἡ αὐθάδεια.]
Selbstgenügsamkeit *f* ἡ αὐτάρκεια, (in tadelndem Sinne)]
selbstgerichtet αὐτόκριτος (2).
selbstgeschrieben αὐτόγραφος (2).
Selbstgespräch *n* ὁ πρὸς ἑαυτὸν διάλογος, ein ~ halten διαλέγεσθαι (P.) ἑαυτῷ ob. πρὸς ἑαυτόν.
selbstgewachsen αὐτοφυής, αὐτόφυτος (2).
Selbsthaß *m* τὸ ἑαυτοῦ μῖσος
Selbstherrschaft *f* ἡ αὐτοκρατορία, ἡ αὐταρχία.
Selbstherrschen *n* ἡ αὐτοκρατορία, ἡ αὐτοκράτεια.
selbstherrschend αὐτοκρατής.
Selbstherrscher *m* ὁ αὐτοκράτωρ (ορος), ~ sein αὐτοκρατορεύειν, αὐταρχεῖν.
Selbstherrscherin *f* ἡ βασίλεια, ἡ αὐτοκράτειρα.
Selbsthilfe *f* ἡ τιμωρία.
Selbstkäufer *m* ὁ αὐτωνητής.
Selbstkocher *m* (eine Kochmaschine) ὁ αὐθέψης.
Selbstlauter *m* τὸ φωνῆεν (εντος) γράμμα.
Selbstlernen *n* ἡ αὐτομάθεια.
Selbstliebe *f* ἡ φιλαυτία.
Selbstlob *n* ὁ ἑαυτοῦ ἔπαινος.
Selbstmord *m* ἡ αὐτοχειρία, ὁ αὐθαίρετος θάνατος, ~ begehen ἀποκτείνειν ἑαυτόν.
Selbstmörder *m* ὁ αὐτόχειρ (ειρος), ὁ αὐθέντης, ὁ ἑαυτὸν ἀποκτείνων (-κτείνας).
Selbstpeiniger, -quäler *m* ὁ ἑαυτὸν τιμωρούμενος.
Selbstprüfung *f* ἡ ἑαυτοῦ ἐξέτασις, ὁ ἑαυτοῦ ἔλεγχος, eine ~ anstellen ἐξετάζειν ἑαυτόν.
Selbstsache *f* ἡ ἰδία τιμωρία ob. Verben, ~ an j-m nehmen αὐτὸν τιμωρεῖσθαί (M.) τινα.
selbstredend δῆλον ὅτι.
Selbstrühmen *n* ἡ περιαυτολογία.

Digitized by Google

Selbſtſehen *n* ἡ αὐτοψία.
ſelbſtſehend αὐτόπτης.
Selbſtſucht *f* ἡ φιλαυτία, ἡ αὐθάδεια.
ſelbſtſüchtig φίλαυτος (2), αὐθάδης.
ſelbſttätig αὐτουργός (2).
Selbſttätigkeit *f* ἡ αὐτουργία.
Selbſttäuſchung *f* τὸ ἑαυτὸν ἐξαπατᾶν.
ſelbſttönend αὐτόφωνος (2).
Selbſtüberwindung *f* ἡ ἑαυτοῦ ἐγκράτεια.
Selbſtverachtung *f* ἡ ἑαυτοῦ καταφρόνησις.
Selbſtverkäufer *m* ὁ αὐτοπώλης.
Selbſtverleugnung *f* ἡ τῶν ἰδίων συμφερόντων ὀλιγωρία.
ſelbſtverſchuldet αὐθαίρετος (2).
ſelbſtverſtändlich δῆλον ὅτι.
Selbſtverteidigung *f* ἡ ἄμυνα, beſſer τὸ ἀμύνεσθαι.
Selbſtvertrauen *n* τὸ φρόνημα, ſtärker τὸ αὔχημα, τὸ μέγα φρόνημα, ~ haben φρόνημα ἔχειν, πιστεύειν ἑαυτῷ, ſtarkes ~ haben μέγα φρονεῖν.
ſelbſtverurſacht αὐθαίρετος (2).
ſelbſtwachſend αὐτοφυής, αὐτόφυτος (2), φύσει γενόμενος.
Selbſtwahl *f* ἡ ἰδία γνώμη. τὸ αὐθαίρετον.
ſelbſtzufrieden αὐτάρκης, εὔκολος, (in tadelndem Sinne) αὐθάδης.
Selbſtzufriedenheit *f* ἡ αὐτάρκεια, ἡ εὐκολία, (in tadelndem Sinne) ἡ αὐθάδεια.
ſelig μακάριος, μάκαρ (αρος), εὐδαίμων, εὐτυχής, die S~en (= die Geſtorbenen) οἱ μάκαρες, ~ ſein εὐδαιμονεῖν, j-n ~ preiſen wegen etw. μακαρίζειν οb. εὐδαιμονίζειν τινά τινος, ~ zu preiſen μακαριστός, die Gefilde der S~en αἱ τῶν μακάρων νῆσοι, τὸ ἠλύσιον πεδίον, αἱ ἀΐδιοι σκηναί (‚die ewigen Hütten des Friedens'⁶).
Seligkeit *f* ἡ μακαρία, ἡ μακαριότης (ητος), ἡ εὐδαιμονία.
Seligpreiſung *f* ὁ μακαρισμός, ὁ εὐδαιμονισμός.
Sellerie *f* (eine Pflanze) τὸ σέλινον.
ſelten 1. σπάνιος, *adv.* σπανίως, σπανιάκις, ὀλιγάκις, ~ ſein σπανίζειν, ſich ~ ſehen laſſen σπάνιον εἶναι ἰδεῖν, σπάνιον φαίνεσθαι (P.), ſich ~ machen σπάνιον ἑαυτὸν παρέχειν. — 2. (ausgezeichnet, hervorragend) διαφέρων, ἐκπρεπής, θαυμαστός, οὐχ ὁ τυχών.
Seltenheit *f* ἡ σπάνις, ἡ σπανιότης (ητος), (ſeltene Sache) σπάνιόν τι (χρῆμα), (ausgezeichnete Sache) θαυμαστόν οb. θαυμάσιόν τι χρῆμα, τὸ θαῦμα, τὸ θέαμα, τὸ κειμήλιον.
ſeltſam θαυμάσιος, θαυμαστός, ἀλλόκοτος (2), (neu, unerhört) καινός, du ~er Menſch ὦ δαιμόνιε, ὦ θαυμάσιε.
Seltſamkeit *f* τὸ θαῦμα, ἡ καινότης (ητος) οb. das ~e
Semeſter *n* ὁ ἑκμηνος χρόνος, ἓξ μῆνες.
Semikolon *n* ἡ μέση στιγμή.
Semmel *f* ὁ σεμιδαλίτης ἄρτος, ὁ γυρίτης (ἐως).
Semmelmehl *n* ἡ σεμίδαλις (εως u. ιδος), ἡ γῦρις
Semmelſchnitte *f* ὁ σεμιδαλίτου τόμος οb. τὸ σεμιδαλίτου τέμαχος, τὸ σεμιδαλίτου χναῦμα.
Senat *m* (bei den Athenern) ἡ βουλή, (bei den Spartanern) ἡ γερουσία, (bei den Römern) ἡ σύγκλητος.
Senator *m* ὁ βουλευτής, ὁ γερουσιαστής, ὁ γέρων (οντος), ὁ συγκλητικός, ~ ſein βουλεύειν, γεροντεύειν.
Senatorenalter *n* ἡ βουλευτικὴ ἡλικία.
Senatoreneid *m* ὁ βουλευτικὸς ὅρκος.
Senatorenwürde *f* ἡ βουλεία, τὸ βουλευτικὸν ἀξίωμα.
Senatsbeſchluß *m* τὸ προβούλευμα.
ſenden στέλλειν, ἀποστέλλειν, πέμπειν, ἀποπέμπειν, ſ. ſchicken.
Sendſchreiben *n* ἡ ἐπιστολή, ein ~ an j-n ſchicken
Sendung *f* (das Senden) ἡ πέμψις, ἡ πομπή, ἡ ἐκπομπή, gew. durch Verben, den Zweck ſeiner ~ erreichen διαπράττειν (u. M.) ἐφ' ᾧ ἦκέ τις, (die Geſandten) οἱ πρέσβεις, (von einem Heere) ὁ στόλος, (von einer Nachricht) ἡ ἀγγελία, (von Waren) ἡ κομιδή, τὰ κομιζόμενα, τὰ κομισθέντα.
Senf *m* τὸ νᾶπυ (υος), τὸ σίναπι (εως), von ~ σινάπινος.
Senfkorn *n* ὁ νάπυος χόνδρος.
Senföl *n* τὸ σιναπέλαιον.
Senfpflaſter *n* τὸ νάπυος κατάπλασμα, ein ~ auflegen σιναπίζειν (j-m τινά).
ſengen ἀφύειν, καίειν, ~ und brennen τέμνειν καὶ καίειν, κόπτειν καὶ καίειν. καίειν καὶ πορθεῖν, πυρπολεῖν, (in einem Lande χώραν, γῆν).
Sengen *n* ἡ καῦσις, ἡ πυρπόλησις, gew. durch Verben.
ſengend καυστικός.
Senkblei, -lot *n* (der Schiffer) ὁ κάθετος μόλυβδος, ἡ καταπειρατηρία, ἡ βολίς (ίδος), das ~ auswerfen, mit dem ~ unterſuchen βολίζειν.
ſenken 1. καθιέναι, καταβάλλειν, καταστέλλειν. ſich ~ καθίεσθαι (P.), von der Wagſchale ῥέπειν, καταρρέπειν. — 2. (niedriger werden) ἰζάνειν, συνιζάνειν, καθιζάνειν, καθίζεσθαι, ἴζημα λαμβάνειν, ſich nach vorne ~ (von der Leibesfrucht) προκαταβαίνειν.
Senken *n* durch Verben.
Senker *m* (bei Pflanzen) τὸ μόσχευμα, ἡ παραφυάς (άδος), τὸ φυτευτήριον, τὸ φύτευμα, ἡ παρασπάς (άδος), τὸ κλῆμα, (des Weinſtocks) ἡ ἐμβροχάς (άδος).
ſenkrecht ὀρθός. σταθμητός, ἐπί, πρός οb. κατά στάθμην ἐξηκριβωμένος, ~ ſtehen ὀρθοῦσθαι (P.), ὀρθοστατεῖν, ὀρθὸν καθίστασθαι, ~ ſtehend ὀρθός, *adv.* ὀρθοστάδην, ~e Stellung ἡ ὀρθότης (ητος), die S~e (Linie od. Höhe) ἡ κάθετος (γραμμή).
Senkreis *n* ſ. Senker.
Senkung *f* ἡ κάθεσις, τὸ ἴζημα, ἡ ἔγ-, κατάκλισις, ἡ ῥοπή, den Unterſchied ſ. unter den Verben.
Senne, Sennhirt *m* ὁ ποιμήν (ένος), ὁ νομεύς.
Sennerin *f* ἡ ποιμενικὴ γυνή, ἡ βότειρα.
Sennhütte *f* ἡ ποιμενικὴ σκηνή.
Senſation *f* ἡ αἴσθησις (Wahrnehmung), ~ machen αἴσθησιν παρέχειν, ~ (Verwunderung) bei j-m erregen θαῦμα παρέχειν τινί.
Senſe *f* den Alten unbekannt, durch τὸ δρέπανον, ἡ ἄμη, τὸ θεριστήριον od. τὸ θέριστρον wiedergegeben.
Senſenmann *m* (der Tod) ὁ Θάνατος (perſonifiziert; das Emblem der Senſe hatte der Tod bei den Alten nicht; er führte als Emblem ein Schwert, ſ. die Erklärer zu Eurip. Alceſt. 76).
ſenſibel αἰσθητικός.
Senſibilität *f* τὸ αἰσθητικόν.
Sentenz *f* ἡ γνώμη, τὸ ἀπόφθεγμα, τὸ λεγόμενον, τὸ λεχθέν, ἡ ῥῆσις, ἡ λέξις, in ~en reden γνωμολογεῖν, das Reden in ~en ἡ γνωμολογία (auch Sammlung von ~en).
ſentimental ἐμπαθής, παθητικός.
Sentimentalität *f* ἡ ἐμπάθεια, beſſer b. *neutr.* b. *adj.*
ſeparat κεχωρισμένος, ἴδιος, *adv.* χωρίς, ἰδίᾳ.
Separatfrieden *m* αἱ ἴδιαι σπονδαί οb. διαλλαγαί, e-n ~ ſchließen ἰδίᾳ ποιεῖσθαι (M.) συνθήκας οb. σπονδάς οb. εἰρήνην.
Separatverhandlungen *f/pl.* οἱ ἴδιοι λόγοι.
Separatvertrag *m* αἱ ἴδιαι συνθῆκαι οb. σπονδαί, e-n ~ ſchließen ἰδίᾳ ποιεῖσθαι (M.) συνθήκας οb. σπονδάς.
Sepia *f* (Tintenfiſch) ἡ σηπία.
September *m* ὁ ἔνατος μήν (ηνός).
Sequeſter *m* ὁ ἐπίτροπος, ὁ μεσέγγυος, ἡ τοῦ μεσεγγυήματος διοικητής.
Sequeſtration *f* ἡ ἐπιτροπεία.
ſequeſtrieren ἐξ ἐπιτροπῆς οb. ὡς ἐπίτροπον διοικεῖν τι, ἐπιτροπεύειν τι, ~ laſſen τιθέναι ἐπὶ μεσεγγύῃ.
Serail *m* ἡ γυναικωνῖτις (ιδος), αἱ γυναῖκες.
Serenade *f* ἡ νυκτερινὴ συμφωνία.
Serpentin, -ſtein *m* ὁ ὀφίτης (λίθος), ἡ ὀφῖτις (ιδος)
Service *n* ἡ ἐπιτραπέζιος κατασκευή, τὰ ἐπιτραπέζια σκεύη.
ſervieren *trans.* Speiſen παρατιθέναι, παραφέρειν, *intr.*

Digitized by Google

Serviette *f* τὸ χειρόμακτρον, τὸ ἐκμαγεῖον.
servil ἀνελεύθερος (2), ταπεινός, ἀνδραποδώδης, ~e Gesinnung τὸ ἀνδραποδῶδες.
Servilismus *m*, **Servilität** *f* ἡ ἀνελευθερία, ἡ ἀνελευθερι:ότης (ητος), ἡ ταπεινότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*
Sesam *m* ἡ σησάμη (Pflanze), τὸ σήσαμον (Frucht), von ~ bereitet σησάμινος, σησαμίτης, mit ~ beſtreut σησαμόπαστος (2).
ſeſamartig σησαμοειδής, σησαμώδης.
Seſambrot *n* ὁ σησαμίτης ἄρτος.
Seſamkuchen *m* ὁ σησαμοῦς (οῦντος), ἡ σησαμίς (ίδος), ὁ σησαμίτης πλακοῦς (οῦντος).
Seſamöl *n* τὸ σησάμινον ἔλαιον.
Seſeli *f* (eine Pflanze) τὸ σέσελι (εως).
Seſſel *m* ἡ ἕδρα, ἡ καθέδρα, ὁ θρόνος, ὁ κλισμός.
Seſſion *f* ἡ ἕδρα, τὸ συνέδριον, eine ~ halten ἕδραν ποιεῖσθαι (M.), συνεδρεύειν.
ſetzen I *trans.* 1. (ſitzen machen, zum Sitzen bringen) καθίζειν, (einen Platz geben, in eine Lage bringen) ἱδρύειν, τιθέναι, κατατιθέναι, καθιστάναι, j-n auf das Pferd ~ ἀναβιβάζειν τινὰ ἐπὶ τὸν ἵππον, eine Säule ~ στήλην ἀνιστάναι, j-m ein Denkmal ~ στήλην τιθέναι τινί, Grenzen ~ ὅρους τιθέναι od. πηγνύναι, Bäume ~ δένδρα φυτεύειν, Pflanzen ~ φυτεύειν od. ἐμβάλλειν φυτὰ εἰς τὴν γῆν, geſetzt ſein κεῖσθαι, ἱδρῦσθαι, ſich ~ ἵζεσθαι, καθίζεσθαι, καθῆσθαι, ſich auf das Pferd ~ ἀναβαίνειν ἐφ' ἵππον, ſich zu Tiſche ~ κατακλίνεσθαι (P.) ἐπὶ δεῖπνον, ſich obenan ~ προκατακλίνεσθαι (P.), j-n auf den Thron ~ καθιστάναι τινὰ βασιλεύοντα od. ἄρχοντα od. βασιλέα, ſich auf den Thron ~ αἱρεῖσθαι (M.) τὴν ἀρχήν, ſich vom Pferde auf den Eſel ~ (Sprichw.) μειοῦσθαι (P.) τὴν τάξιν, ἀπελθεῖν πρὸς τὸ χεῖρον, etw. in etw. ~ ἐντιθέναι τί τινι od. εἴς τι, τιθέναι τι ἔν τινι, j-n in einen Zuſtand, ein Verhältniß ~ καθιστάναι od. ἐμβάλλειν τινὰ εἴς τι, j-n in Furcht u. dgl. ~ ſ. d. betr. *subst.*; etw. an etw. ~ προσ-, ἐπιτιθέναι τί τινι (an die Seite von etw. ~), προσβάλλειν τί τινι od. πρός τι (an etw. legen), etw. an den gehörigen Ort ~ διατιθέναι, διατάττειν, διακοσμεῖν τι, ſeine Hoffnung, ſein Vertrauen u. dgl. auf etw. ~ ſ. d. betr. *subst.*; etw. über etw. ~ τιθέναι τι ὑπέρ τινος, ἐφιστάναι τί τινι (räumlich), j-n über etw. ~ ἐφιστάναι τινά τινι, τάττειν, καθιστάναι τινὰ ἐπί τινι, über etw. geſetzt ſein ἐφεστάναι τινί, ἐπιστατεῖν τινος od. τινι, προστατεῖν, ἄρχειν od. κύριον εἶναί τινος, j-n über etw. ~ (= vorziehen) προκρίνειν τινά τινος, etw. unter etw. ~ ὑποτιθέναι τί τινι od. ὑπό τι, καθιστάναι τι ὑπό τι od. ὑπό τινι. — 2. (j-n unter etw. zählen) τιθέναι τινά τινων od. ἔν τισιν, τάττειν τινά εἴς τινας od. ἔν τισιν, j-n unter die Götter ~ ἀνάγειν τινὰ εἰς τοὺς θεούς, unter Waſſer ~ κατακλύζειν, etw. vor etw. od. j-n ~ τιθέναι od. προτιθέναι τι πρό τινος, (von Speiſen) παρατιθέναι τί τινι, etw. zu od. neben etw. ~ παρακαθίζειν τί τινι, j-n einem andern gleich ~ ἐν ἴσῳ τιθέναι od. ἔχειν τινά τινι. — 3. ſich ~ (ſich niederlaſſen, als Bewohner) κατοικίζεσθαι (P.), (von Truppen) τὰ ὅπλα τιθέναι, (von Flüſſigkeiten) ὑποχωρεῖν (mit und ohne εἰς τὸ κάτω), (von Gewäſſern) ὑπονοστεῖν, (von e-r Geſchwulſt) συστέλλεσθαι. ἐλαττοῦσθαι (P.), (v. Mauern u. dgl.) ἵζάνειν, καθίζεσθαι, συνίζειν, συνιζάνειν, ἵζημα λαμβάνειν, ſich an einen Ort ~ (zum Wohnen) κατοικεῖν εἰς χωρίον τι, ἐνοικεῖν χωρίῳ τινί, ſich in Bewegung, zur Wehr u. dgl. ~ ſ. d. betr. *subst.*; ſich geſetzt haben καθῆσθαι (auch von Truppen), j-n ſich ~ laſſen καθίζειν τινά, κελεύειν τινὰ καθίζεσθαι, etw. im Spiele ſetzen τιθέναι, παραβάλλεσθαι (M.) τι, κινδυνεύειν περί τινος, j-n zum Richter ~ καθιστάναι τινὰ δικαστήν, eine Strafe auf etw. ~ ζημίαν ἐπιτιθέναι τινί, einen Preis ~ προτιθέναι ἆθλον, etw. aus den Augen ~ ἀμελεῖν τινος, λόγον οὐδένα ποιεῖσθαι (M.) τινος, j-n über einen Fluß ſetzen περαιοῦν τινα ποταμόν. — 4. (annehmen) ποιεῖν, τιθέναι, ſetzen wir den Fall daß od. geſetzt, daß ποιῶμεν mit *inf.* od. durch εἰ, ἐάν (wenn, im Falle daß). — 5. (von Tieren, = gebären) τίκτειν. — II *intr.* 6. (ſpringen, e-n Sprung, einen Satz thun) πηδᾶν, διαπηδᾶν, ἄλλεσθαι (M.), über etw. ~ ὑπερπηδᾶν, über einen Fluß ~ διαβαίνειν ποταμόν, über einen Graben ~ ὑπερπηδᾶν τάφρον, über eine Mauer ~ ὑπεράλλεσθαι τεῖχος, über einen Berg ~ ὑπερβαίνειν ὄρος.
Setzen *n* ἡ θέσις, ἡ ἵδρυσις, (von Pflanzen) ἡ φύτευσις, (von Tieren) ὁ τόκος, gew. durch Verben.
Setzhaſe *m* ὁ θῆλυς λαγώς.
Setzholz *n* (zum Setzen der Pflanzen) ὁ ἐμβολεύς.
Setzling *m* τὸ μόσχευμα, ἡ παραφυάς (άδος), τὸ φυτόν.
Setzzeit *f* (von Tieren) ἡ τοῦ τοκετοῦ ὥρα, ὁ τοκετός, ὁ τοῦ τόκου καιρός, (von Pflanzen) ἡ τῆς φυτεύσεως ὥρα.
Seuche *f* ὁ λοιμός, ἡ λοιμώδης od. λοιμικὴ νόσος, ἡ[φθορά.]
ſeuchenartig λοιμώδης.
ſeufzen στενάζειν, ὀδύρεσθαι (M.), οἰμώζειν, laut, tief ~ μέγα στενάζειν, nach etw. ~ πόθῳ φέρεσθαι (P.) τινος (= ſehnlich nach etw. verlangen).
Seufzen *n* ὁ στεναγμός, ἡ οἰμωγή.
Seufzer *m* ὁ στεναγμός, τὸ στέναγμα, ~ ausſtoßen μέναι στεναγμούς, ἀναστενάζειν.
Sevenbaum *m* τὸ βράθυ (υος).
ſezieren ἀνατέμνειν.
ſich *dat.* u. *acc.* des *pron. refl.* ἑαυτῷ (αὐτῷ), ἧ, ᾧ, ἑαυτόν (αὐτόν) ἥν, ὅ, *plur.* σφίσιν αὐτοῖς uſw., σφᾶς αὐτούς uſw., ἑαυτοῖς (αὐτοῖς) uſw., ἑαυτούς (αὐτούς) uſw., bisw. auch bloß σφίσιν u. σφᾶς, an und für ~ αὐτὸς καθ' ἑαυτόν, oft bloß αὐτός, als *dat.* u. *acc.* wird ~ bei vielen Verben durch das Medium wiedergegeben, zB. ~ verſchaffen πορίζεσθαι, ~ baden λοῦσθαι, oft ſteht auch das mediale *pass.*, zB. ~ bewegen κινεῖσθαι (P.), auch bloße Aktiva, zB. ~ freuen χαίρειν.
Sichel *f* τὸ δρέπανον, ἡ ἅρπη.
Sichelform *f* τὸ δρεπανοειδές uſw., ſ. d. folg. *adj.*
ſichelförmig δρεπανοειδής, δρεπανώδης. μηνοειδής (mondförmig), ἐπικαμπής, ἀμφίκυρτος (2, gebogen).
Sichellanze *f* τὸ δορυδρέπανον, τὸ λογχοδρέπανον.
Sichelſchmied *m* ὁ δρεπανουργός.
Sichelwagen *m* τὸ δρεπανηφόρον ἅρμα.
ſicher 1. (ungefährlich) ἀσφαλής, ἀκίνδυνος (2), ἀδεής, (von Örtern, = feſt) ἐχυρός, ὀχυρός, etw. ~ ſtellen ἐπ' ἀσφαλείᾳ καθιστάναι τι, ἀσφαλίζειν τι, σῴζειν, j-n ~ ſtellen ἀσφαλῆ ποιεῖν od. ἐν ἀσφαλεῖ ποιεῖν τινα, ſich gegen etw. ~ ſtellen φυλάττεσθαι (M.), εὐλαβεῖσθαι (P.) τι, ~ ſein vor etw. ἐν σκέπῃ εἶναί τινος, ἔξω γίγνεσθαί τινος, vor Gefahr ~ ſein ἐν ἀσφαλεῖ εἶναι, ἀσφαλῶς ἔχειν, ~ reiſen ἀδεῶς πορεύεσθαι (P.). — 2. (keine Gefahr bringend) ἀκίνδυνος (2), auch πιστός, ἀσφαλής, der Weg iſt ~ ἀσφαλῶς ἔξεστι πορεύεσθαι, eine ~e Unternehmung ἀκίνδυνον πρᾶγμα, j-m ~es Geleit geben ἀσφάλειαν παρέχειν τινί, ἄδειαν διδόναι τινί. — 3. (unbeſorgt) ἀδεής, θαρραλέος, θαρρῶν, ~ ſchlafen ἡσυχῇ καθεύδειν, ~ ſein wegen etw. ἀδεῶς ἔχειν περί τι, θαρρεῖν τι od. πρός τι, θαρραλέως ἔχειν πρός τι. — 4. (gewiß, beſtimmt, zuverläſſig) βέβαιος, σαφής, πιστός, ein ~er Bürge ἀξιόχρεως ἐγγυητής, ein ~er Beweis μέγα τεκμήριον, ſich ~ auf etw. verlaſſen ἰσχυρῶς πεποιθέναι τινί, ich bin ~ πέποιθα mit folg. *acc.* u. *inf.*
Sicherheit *f* ἡ ἀσφάλεια, τὸ ἀσφαλές, ἡ ἄδεια, τὸ ἀκίνδυνον (Gefahrloſigkeit, nicht gefährdeter Zuſtand), ἡ βεβαιότης (ητος), τὸ βέβαιον. τὸ πιστόν (Zuverläſſigkeit, große, hinlängliche ~ πολλὴ ἀσφάλεια, j-m ~ geben ἀσφάλειαν παρέχειν τινί, ἐπ' ἀσφαλείᾳ καθιστάναι τινά, etw. in ~ bringen ἀσφαλῶς κατατιθέναι τι, σῴζειν τι, an einem anderen Orte ὑπεκτίθε-

Digitized by Google

σθαι (M.) τι, etw. bei j-m in ~ bringen παρακατατίθεσθαί (M.) τινί τι, j-m ~ geben πίστιν διδόναι οd. παρέχειν τινί, in ~ sein ἐν ἀσφαλείᾳ, ἐν ἀσφαλεῖ οd. ἐν ἀκινδύνῳ εἶναι, ἀσφαλῶς οd. ἀβεβῶς ἔχειν, auf seine ~ bedacht sein φροντίζειν τῆς ἑαυτοῦ σωτηρίας.

Sicherheitsgefühl *n* τὸ θάρρος.

Sicherheitsleistung *f* ἡ πίστις, τὰ πιστά, ἡ ἐγγύη.

Sicherheitsmaßregeln *f/pl.* τὰ τῆς ἀσφαλείας, τὰ πρὸς τὴν ἀσφάλειαν, ~ ergreifen ἀσφάλειαν κατασκευάζειν.

Sicherheitsmittel *n* τὸ φυλακτήριον.

Sicherheitswache *f* ἡ φυλακή, οἱ φύλακες.

sicherlich δή, δήπου, πάνυ γε, σαφῶς, πάντως, εὖ οἶδ' ὅτι, er wird ~ kommen ἥξει γε δή.

sichern ἐν ἀσφαλεῖ, ἐν ἀκινδύνῳ, ἐν ἀσφαλείᾳ τίθεσθαι (M.) οd. τιθέναι οd. καθιστάναι τι, ἀσφάλειαν παρέχειν οd. κατασκευάζειν τινί (sicher stellen, in Sicherheit bringen), σῴζειν (u. M.), διαφυλάττειν (u. M.) τι (bewahren, erhalten), ἐχυρὸν ποιεῖν, κρατύνειν (Halt u. Festigkeit geben), ich bin gesichert ἀσφαλῶς ἔχω, ἐν ἀσφαλεῖ εἰμι, οὐδείς κίνδυνός ἐστί μοι, sich gegen etw. ~ φυλάττεσθαι (M.), εὐλαβεῖσθαί (P.) τι.

Sicherstehen *n* ἡ ἀσφάλεια.

Sicherstellung, Sicherung *f* ἡ βεβαίωσις, ἡ ἀσφάλεια, gew. durch Verben.

Sicht: in ~ sein ἐν συνόπτῳ εἶναι.

sichtbar (mit den Augen wahrzunehmen) ὁρατός, θεατός, φανερός, ἐμ-, κατα-, προφανής, σύνοπτος (2), gut ~ εὐσύνοπτος (2), ~ machen ἐμφανίζειν, ~ werden φανερὸν γίγνεσθαι, φαίνεσθαι (P.), ~ sein φανερὸν εἶναι.

Sichtbarkeit *f* ἡ ἐμφάνεια u. d. *neutr.* d. *adj.*

sichtbarlich σαφῶς, φανερῶς, περιφανῶς, s. offenbar.

sichten κρίνειν, δια-, ἐκ-, ἀποκρίνειν, χωρίζειν, siehe sieben.

sichtlich s. offenbar.

Sichtung *f* ἡ κρίσις, ἡ ἔκ-, διά-, ἀπόκρισις, s. sieben.

sie 1. *sing. fem.* im *nom.* nicht ausgedrückt, *acc.* αὐτήν. — 2. *plur. nom.* αὐτοί, αὐταί, αὐτά, *acc.* αὐτούς, αὐτάς, αὐτά.

Sieb *n* τὸ κόσκινον, ἡ τηλία, ὁ ἠθμός, τὸ σῆστρον, durch ein ~ schlagen διασήθειν.

siebähnlich, -artig κοσκινοειδής, ἠθμοειδής.

Siebboden *m* τὸ δίκτυον.

[1]**sieben** κοσκινεύειν, διασήθειν.

Sieben *n* durch Verben.

[2]**sieben** ἑπτά, als Ziffer ζ', die Zahl ~ ἡ ἑπτάς (άδος), auch ἡ ἑβδομάς (άδος, bis. ein Zeitraum von ~ Tagen).

siebenblättrig ἑπτάφυλλος (2).

Siebeneck *n* τὸ ἑπτάγωνον.

siebeneckig ἑπτάγωνος (2).

siebenellig ἑπτάπηχυς.

siebenfach ἑπταπλοῦς, ἑπταπλάσιος, *adv.* ἑπταχῶς.

siebenfältig ἑπταπλάσιος.

siebenfüßig ἑπτάπους (οδος, auch sieben Fuß lang), ἑπτὰ ποδῶν (sieben Fuß lang).

Siebengestirn *n* αἱ πλειάδες.

siebengliederig ἑπτάκωλος (2).

siebenhügelig ἑπτάλοφος (2).

siebenhundert ἑπτακόσιοι, als Ziffer ψ'.

siebenhundertmal ἑπτακοσιοπλασιάκις.

siebenhundertste ἑπτακοσιοστός.

siebenjährig ἑπταέτης (ἑπταετής), ἑπτέτης, ἑπτὰ ἐτῶν, ἑβδομον ἔτος ἄγων. ein ~er Zeitraum ἡ ἑπταετία, auch ἡ ἑβδομάς (άδος).

siebenmal ἑπτάκις.

siebenmonatlich ἑπταμηνιαῖος (sieben Monate alt), ἑπτάμηνος (2), ἑπτὰ μηνῶν (sieben Monate dauernd, auch sieben Monate alt).

siebenruderig ἑπτήρης.

siebensaitig ἑπτάχορδος (2).

Siebenschläfer *m* (Tier) ὁ ἐλειός.

siebenseitig ἑπτάπλευρος (2).

siebenstimmig ἑπτάφωνος (2), ἑπτάφθογγος (2).

siebenstöckig ἑπτώροφος (2).

siebenströphig ἑπτάστροφος (2).

siebentägig ἑφθήμερος (2), ἑπτὰ ἡμερῶν, ein Zeitraum von sieben Tagen ἡ ἑβδομάς (άδος), ἡ ἑπτάς (άδος).

siebentausend ἑπτακισχίλιοι, als Ziffer ζ.

Siebentel *n.* **Siebenteil** *m* τὸ ἑπταμόριον.

siebenter ἕβδομος, am siebenten Tage ἑβδομαῖος.

siebentönig ἑπτάφωνος (2).

siebentorig ἑπτάπυλος (2).

siebentürmig ἑπτάπυργος (2).

Siebenzahl *f* ἡ ἑβδομάς (άδος), ἡ ἑπτάς (άδος).

siebförmig κοσκινοειδής.

Siebhändler *m* ὁ κοσκινοπώλης.

Siebmacher *m* ὁ κοσκινοποιός.

Siebrand *m* ἡ τηλία.

siebzehn ἑπταικαίδεκα, als Ziffer ιζ'.

siebzehnellig ἑπταικαιδεκάπηχυς.

siebzehnfüßig ἑπταικαιδεκάπους (οδος).

siebzehnjährig ἑπταικαιδεκαέτης, ἑπταικαιδεκέτης (-ετής), ἑπτακαίδεκα ἐτῶν.

siebzehnmal ἑπταικαιδεκάκις.

siebzehntausend ἑπτακισχίλιοι καὶ μύριοι.

siebzehnter ἑπταικαιδέκατος, ἕβδομος καὶ δέκατος.

siebzig ἑβδομήκοντα, als Ziffer ο'.

siebzigjährig ἑβδομηκοντούτης (Siebziger, *f* -τεῦτις, -τούτιδος), ἑβδομήκοντα ἐτῶν, ein Zeitraum von siebzig Jahren ἡ ἑβδομηκονταετία, ἡ ἑβδομηκονταετηρίς (ίδος).

siebzigmal ἑβδομηκοντάκις.

siebzigster ἑβδομηκοστός.

siebzigtausend ἑπτακισμύριοι, ἑπτὰ μυριάδες.

siech νοσερός, νοσώδης, ἀσθενής, ἄρρωστος (2), καματηρός, καματώδης.

siechen νοσεῖν, ὑπονοσεῖν, ἀρρωστεῖν, ἀσθενῶς, ἀρρώστως οd. ἀδυνάτως ἔχειν, νοσηλεύεσθαι (M.), αuch τήκεσθαι, συντήκεσθαι (P.).

Siechen *n* ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀρρωστία, ἡ νόσος, ἡ τηκεδών (όνος), ἡ νοσηλεία.

Siechenhaus *n* τὸ νοσοκομεῖον.

Siechtum *n* ἡ νόσος, s. das Siechen.

Siedehitze *f* ἡ ζεστότης (ητος).

sieden *trans.* ἕψειν, ἑψεῖν, ἀναβράττειν, *intr.* ζεῖν, βράττειν, gesotten ἑψητός, ἀφθός.

Sieden *n trans.* ἡ ἕψησις, *intr.* ἡ ζέσις.

siedend ζεστός.

Sieder *m* ὁ ἑψητής.

Sieg *m* ἡ νίκη (über j-n τινός οd. ἀπό τινος), einen ~ gewinnen, erfechten, davontragen νίκην νικᾶν, κτᾶσθαι οd. ἀναιρεῖσθαι (M.), κρατεῖν οd. περιγίγνεσθαί τινος, den ~ verfolgen, benutzen τῇ νίκῃ ὀρθῶς χρῆσθαι, den ~ j-m zuerkennen ὁμολογεῖν νικᾶν τινα, im Wettlaufe den ~ davontragen νικᾶν δρόμου, in den olympischen Spielen den ~ erringen νικᾶν Ὀλύμπια.

Siegel *n* ἡ σφραγίς (ῖδος), τὸ σήμαντρον, τὸ σημεῖον, das ~ auf etw. drücken σφραγῖδα ἐπιβάλλειν τινί, σημαίνεσθαι (M.) τι, ἐπισφραγίζειν τι, das ~ erbrechen λύειν τὴν σφραγῖδα, unter ~ legen (gerichtlich) κατασημαίνειν (u. M.) τι, ἀποσημαίνεσθαι (M.) τι.

Siegelabdruck *m* τὸ σήμαντρον, τὸ σημεῖον, ἡ σφραγίς (ῖδος), τὸ σφράγισμα.

Siegelbewahrer *m* ὁ σφραγιδοφύλαξ (κος).

Siegelerde *f* ἡ σημαντρὶς (ίδος) γῆ.

Siegelfälscher *m* ὁ παραποιησάμενος τὴν σφραγῖδα.

Siegelkapsel *f* ἡ κόγχη.

Siegellack *n*, **-wachs** *n* ὁ σφραγιστικὸς κηρός.

siegeln σφραγίζειν, ἐπισφραγίζειν, σημαίνεσθαι (M.) τι, τὴν σφραγῖδα ἐπιβάλλειν τινί.

Siegelring *m* ἡ σφραγίς (ῖδος), ὁ σφραγιστήρ (ῆρος), ὁ δακτύλιος.

Digitized by Google

siegen νικᾶν (über j-n τινα), κρείττω γίγνεσθαι τινος, κρατεῖν τινα u. τινος, περιγίγνεσθαι τινος, in einer Schlacht, Seeſchlacht ~ νικᾶν μάχην, ναυμαχίαν, in der Rennbahn ~ δρόμον νικᾶν, in den olympiſchen Spielen ~ Ὀλύμπια νικᾶν, beſiegt werden von j-m νικᾶσθαι ὑπό τινος, ἥττω εἶναι od. γίγνεσθαι τινος.
Siegen *n* τὸ νικᾶν, ἡ νίκη.
Sieger *m* durch d. *part.* der Verben, ~ in einer Schlacht ὁ νικῶν μάχην od. μάχῃ.
Siegerin *f* durch d. *part.* d. Verben.
Siegesbericht *m* ἡ περὶ τῆς νίκης ἀγγελία.
Siegesbeute *f* τὰ λάφυρα.
Siegesbote *m* ὁ τῆς νίκης ἄγγελος, ὁ τὴν νίκην ἀγγέλλων.
Siegesbotſchaft *f* ἡ περὶ τῆς νίκης ἀγγελία.
Siegesdenkmal *n* τὸ τῆς νίκης σημεῖον, τὸ τροπαῖον.
Siegesfeier *f*, **-feſt** *n* τὰ ἐπινίκια, τὰ νικητήρια (ἱερά), ἡ ἐπινίκιος ἑορτή, ein Siegesfeſt feiern ἐπινίκια θύειν od. ἑστιᾶν.
Siegesgefährte, -genoſſe *m* ὁ συννικῶν (συννικήσας).
Siegesgeſang *m*, **-lied** *n* ὁ ἐπινίκιος ὕμνος, τὸ ἐπινίκιον, ὁ παιάν (ᾶνος), den Siegesgeſang anſtimmen παιανίζειν, παιωνίζειν.
Siegesgeſchrei *n* ὁ ἀλαλαγμός, τὸ ἀλάλαγμα.
Siegesgöttin *f* ἡ Νίκη.
Siegesheld *m* ὁ κατὰ τὴν μάχην νικήσας τε καὶ ἀριστεύσας.
Siegeskranz *m*, **-krone** *f* ὁ στέφανος, τὸ ἄθλον.
ſiegesluſtig φιλόνικος (2).
Siegesnachricht *f* ἡ περὶ τῆς νίκης ἀγγελία, die ~ bringen ἀπαγγέλλειν τὴν νίκην.
Siegesopfer *n* τὰ ἐπινίκια.
Siegespalme *f* ὁ στέφανος, j-m die ~ reichen περιτιθέναι τινὶ τὸν στέφανον.
Siegespreis *m* τὸ νικητήριον, τὰ ἐπινίκια, τὸ ἄθλον, τὸ ἀριστεῖον, den ~ davontragen νικητήρια φέρειν (u. M.).
Siegesrauſch *m* ἡ διὰ τὴν νίκην ὑπερβάλλουσα χαρά.
Siegesruhm *m* ἡ διὰ τὴν νίκην od. ἀπὸ τῆς νίκης δόξα.
Siegesſchmaus *m* τὰ νικητήρια, einen ~ feiern ἑστιᾶν νικητήρια.
ſiegesſtolz ἐπαρθείς od. ἐπηρμένος ὑπὸ τῆς νίκης.
Siegestag *m* ἡ τῆς νίκης ἡμέρα, ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ἐνίκησαν.
ſiegestrunken μεθύων ὑπὸ τῆς νίκης.
Siegeswagen *m* τὸ θριαμβικὸν ἅρμα.
Siegeszeichen *n* τὸ τροπαῖον, ein ~ errichten ἱστάναι, ἀνιστάναι od. ἵστασθαι τροπαῖον (über j-n κατά, ἀπό, ὑπέρ τινος od. d. bloße *gen.*).
ſieggewohnt ἀήττητος (2), ἀνίκητος (2), ἀεὶ νικῶν.
ſiegreich νικηφόρος (2), ~ kämpfen εὐπραγεῖν πολεμοῦντα.
ſiehe ἰδού.
Signal *n* τὸ σημεῖον, τὸ σῆμα, auf ein ~ ἀπὸ σημείου, ein ~ geben σημαίνειν, ~ durch Feuerbrände οἱ φρυκτοί, οἱ πυρσοί.
Signalfeuer *n* ſ. d. vor. Wort.
Signalhorn *n* τὸ κέρας (ατος).
ſignaliſieren σημαίνειν, ὑποσημαίνειν τι, (durch Feuerbrände) φρυκτωρεῖν, πυρσεύειν.
Signaliſt *m* ὁ σαλπιγκτής.
ſignieren σημειοῦν.
Silbe *f* ἡ συλλαβή, letzte, vorletzte, drittletzte ~ ἡ καταλήγουσα, παραλήγουσα, προπαραλήγουσα, mit langer, kurzer ~ μακροσύλλαβος (2), βραχυσύλλαβος (2).
Silbenmaß *n* τὸ μέτρον.
ſilbenweiſe κατὰ συλλαβάς.
Silber *n* ὁ ἄργυρος (unverarbeitet), τὸ ἀργύριον (verarbeitet, bſd. Geld), gediegenes ~ καθαρὸς od. ἄπεφθος ἄργυρος, mit ~ belegen ἐπ-, καταργυροῦν, mit ~ belegt ἐπ-, κατάργυρος (2), ~ graben ἀργυρεύειν, zu ~ (Geld) machen ἐξαργυροῦν, ἐξαργυρίζειν (u. M.).
Silberader *f* ἡ ἀργυρίτιδος (γῆς) φλέψ (βός).
ſilberähnlich, -artig ἀργυροειδής, ἀργυρώδης.
Silberarbeit *f* τὸ ἀργυροῦν ἔργον.
Silberarbeiter *m* ὁ ἀργυροκόπος, ὁ ἀργυρηλάτης, ὁ ἀργυροποιός, Werkſtatt des ~s τὸ ἀργυροκοπεῖον.
Silberbarre *f* ἡ ἀργύρου πλίνθος.
Silberbergwerk *n* τὰ ἀργυρεῖα (mit u. ohne ἔργα od. μέταλλα), τὰ ἀργύρου μέταλλα.
Silberblättchen *n* τὸ ἀργύρου πέταλον.
Silberblech *n*, **-draht** *m* τὸ ἀργύρου ἔλασμα.
Silbererz *n* ἡ ἀργυρῖτις (ιδος) γῆ.
Silberfarbe *f* ἡ ἀργύρου χρόα.
ſilberfarbig ἀργυροειδής.
ſilberfüßig ἀργυρόπους (οδος).
Silbergehalt *m* ὁ ὑπὼν ἄργυρος, τὸ ὑπάρχον πλῆθος τοῦ ἀργύρου.
Silbergeld *n* τὸ ἀργύριον, τὰ ἀργύρου νομίσματα.
Silbergerät *n* ἡ ἀργύρου κατασκευή, τὰ ἀργυρώματα.
Silbergeſchirr *n* τὸ ἀργύρωμα, τὸ ἀργυροῦν σκεῦος.
Silberglanz *m* ἡ τοῦ ἀργύρου λαμπρότης (ητος).
Silbergrube *f* τὰ ἀργυρεῖα, ſ. Silberbergwerk.
ſilberhaltig ἀργυρίτης (*f* -ρῖτις, ιδος), ὑπάργυρος (2).
Silberkammer *f* ἡ ἀργυρ(ι)οθήκη, ὁ τῶν ἀργυρωμάτων θησαυρός.
Silberkies *m* τὸ ἀργύρου ψῆγμα.
Silberklang *m* ὁ φθόγγος οἷος (ἀπ') ἀργύρου.
Silberklumpen *m* ἡ ἀργύρου βῶλος.
Silberkorn *n* ὁ ἀργύρου χόνδρος, τὸ ἀργύρου ψῆγμα.
Silberlinde *f* ἡ φιλύρα.
Silberling *m* ὁ ἀργυροῦς.
Silbermine *f* ſ. Silberbergwerk; als Münze ἡ ἀργύρου μνᾶ.
Silbermünze *f* τὸ ἀργυροῦν νόμισμα, ὁ ἀργυροῦς.
ſilbern ἀργυροῦς od. durch den *gen.* (*materiae*) ἀργύρου.
Silbernadel *f* ἡ ἀργυρᾶ od. ἀργύρου βελόνη.
Silberpappel *f* ἡ λεύκη.
Silberplatte *f* ἡ ἀργύρου πλάξ (ακός).
Silberprobe *f* ἡ ἀργύρου δοκιμασία.
Silberquelle *f* ἡ κρυσταλλίνη od. κρυσταλλοφανὴς πηγή.
ſilberreich πολυάργυρος, ἀργυρώδης, εὔφορος (2) ἀργύρου.
Silberſchlacke *f* ἡ ἀπὸ ἀργύρου σκωρία.
Silberſchmelzer *m* ὁ ἀργυροχόος (nicht nachweisbar).
Silberſchrank *m* ἡ ἀργυρ(ι)οθήκη, ὁ ἀργύρου θησαυρός.
Silberſervice *n* ἡ ἀργυρᾶ od. ἀργύρου κατασκευή, τὰ ἀργυρώματα.
Silberton *m* ὁ φθόγγος οἷος (ἀπ') ἀργύρου.
ſilberweiß ἀργυροειδής, ἀργυροφεγγής, ἀργυροφανής.
Silberwerk, -zeug *n* τὰ ἀργυρώματα, ἡ ἀργυρίς (ίδος).
Silphion *n* (Arzneipflanze) τὸ σίλφιον, ὁ καυλός.
ſimpel (einfach) ἁπλοῦς, ἀφελής, εὐτελής, (einfältig) ἠλίθιος, εὐήθης, μῶρος.
Simplizität *f* ἡ ἁπλότης (ητος), ἡ ἀφέλεια, ἡ εὐήθεια, ἡ ἠλιθιότης (ητος).
Sims *m* ὁ θριγκός, τὸ θριγκίον.
ſimsartig θριγκώδης.
Simſe *f* (Binſe) ὁ (ἡ) σχοῖνος.
Singdroſſel *f* ἡ τριχάς (άδος).
ſingen ᾄδειν, ein Lied ~ μελῳδεῖν, ein Loblied ~ ὑμνεῖν, ein Loblied auf j-n ~ ᾄδειν ἐγκώμιόν τινος, ὑμνεῖν τινα, zur Zither ~ κιθαρῳδεῖν, ~ lernen μανθάνειν ᾄδειν, φωνασκεῖν, Sprichw. davon weiß ich ein Lied zu ~ οἶδα τοῦτο πείρᾳ μαθών.
Singen *n* τὸ ᾄδειν, ἡ ᾠδή, ἡ μελῳδία, (zur Zither) ἡ κιθαρῳδία. Sprichw. da hilft kein ~ und Sagen πρὸς ἐρρωγυῖαν ᾄδεις.
Singkunſt *f* ἡ φωνασκία, ἡ μουσική.
Singlehrer *m* ὁ φωνασκός.
ſingluſtig φιλῳδός (2).
Singſpiel *n* τὸ μελικὸν δρᾶμα.
Singſtimme *f* ἡ ἐμμελὴς φωνή, (Partie der Stimme) τὰ τῆς φωνῆς.
Singſtück *n* τὸ μέλος, τὸ ᾆσμα.
Singular *m* ὁ ἑνικὸς ἀριθμός.
Singvogel *m* ὁ ᾄδων od. ᾠδικὸς od. μουσικὸς ὄρνις (ιθος).
Singzirpe *f* ὁ τέττιξ (γος).

Digitized by Google

finken 1. (fallen) πίπτειν, καταπίπτειν, καταφέρεσθαι (P.), (von der Wagſchale) ῥέπειν, καταρρέπειν, (von Himmelskörpern) δύεσθαι, καταδύεσθαι (δῦναι, καταδῦναι, auch: untertauchen). — 2. (ſich ſenken) ἵζειν, ἱζάνειν, καθίζειν, καθίζεσθαι, συνίζειν, συνιζάνειν, ~ laſſen καθιέναι, χαλᾶν, ἀναχαλᾶν, καταβάλλειν, in Ohnmacht ~ λιποψυχεῖν, λιποθυμεῖν, in Schlaf ~ καταφέρεσθαι (P.) εἰς ὕπνον. — 3. übtr. διαφθείρεσθαι (P., moraliſch), ταπεινοῦσθαι (P., herunterkommen), μειοῦσθαι, ἐλαττοῦσθαι (P., an Kraft, Macht, Umfang u. dgl. abnehmen), den Mut ~ laſſen ἀποβάλλειν τὸν θυμόν, καταθυμεῖν, μεῖον φρονεῖν, j-n nicht ~ laſſen (= ihm helfen, beiſtehen) βοηθεῖν od. ἀρκεῖν τινι, den geſunkenen Mut wiederaufrichten ἀναζωπυρεῖν τὸν θυμόν, die Lebensmittel ſanken im Preiſe τὰ ἐπιτήδεια ἐπανῆκε. — 4. (zugrunde gehen) ἀπόλλυσθαι.

Sinken *n* ἡ πτῶσις, ἡ κατάπτωσις, ἡ καταφορά, ἡ δύσις, ἡ κατάδυσις, ἡ ῥοπή, übtr. ἡ μείωσις, ἡ ἐλάττωσις, ἡ διαφθορά, oft durch Verben.

Sinn *m* 1. (Empfindungs- und Wahrnehmungsvermögen) ἡ αἴσθησις, τὸ αἰσθητικόν, ~ für etw. haben αἰσθάνεσθαί τινος, αἴσθησιν ἔχειν u. λαμβάνειν τινός, εὐαίσθητον εἶναί τινος, εὐαισθήτως ἔχειν τινός u. περί τι, keinen ~ für etw. haben ἀναισθήτως ἔχειν od. διακεῖσθαί τινος, οὐκ αἰσθάνεσθαί τινος. — 2. (Sinneswerkzeug) τὸ αἰσθητήριον, ~ des Geſichts ἡ ὄψις, ~ des Gehörs ἡ ἀκοή, in die ~e fallen αἰσθητὸν εἶναι, αἴσθησιν παρέχειν, die ~e αἱ αἰσθήσεις, Gegenſtände der äußeren und der inneren ~e τὰ αἰσθητά τε καὶ νοητά. — 3. (Verſtand, Bewußtſein) αἱ φρένες, τὸ φρονεῖν, ὁ νοῦς, ἡ γνώμη, ἡ διάνοια, bei ~en ſein ἔμφρονα εἶναι, ἐν ἑαυτῷ od. ἑαυτοῦ εἶναι, εὖ φρονεῖν, εὖ νοεῖν, ὑγιαίνειν, nicht bei ~en, von ~en ſein ἄφρονα od. παράφρονα εἶναι, ἀφρονεῖν, von ~en kommen ἐξίστασθαι τοῦ φρονεῖν, ἔξω ἑαυτοῦ od. φρενῶν γίγνεσθαι, ἐξεστηκέναι φρενῶν, ſeiner ~e mächtig ἔμφρων, φρενήρης, ſeiner ~e nicht mächtig ἄφρων, παράφρων, es kommt mir in den ~ ἔννοιά ἐγγίγνεταί μοι, ἐνθυμοῦμαι (P.), ὑπέρχεταί μοι, ich laſſe mir etw. in den ~ kommen διανοοῦμαι (P.) ποιεῖν τι, ἐνθυμοῦμαί (P.) τι, etw. im ~e haben ἐν νῷ ἔχειν, ἐνθυμεῖσθαί (P.) τι, ἐπινοεῖν τι, ſeinen ~ auf etw. richten προσέχειν τὸν νοῦν τινι. — 4. (Luſt, Wille, Willensmeinung u. dgl.) ἡ γνώμη, ἡ διάνοια, ὁ θυμός, τὸ φρόνημα, auch ἡ ψυχή, freier ~ τὸ ἐλεύθερον φρόνημα, königlicher ~ τὸ βασιλικόν, menſchenfreundlicher ~ ἡ φιλανθρωπία, τὸ φιλάνθρωπον, hoher ~ ἡ μεγαλοψυχία, τὸ γενναῖον, einen hohen ~ haben μεγαλοφρονεῖν, μέγα φρονεῖν, patriotiſcher ~ τὸ φιλόπολι (ως), männlicher ~ ἡ ἀνδρεία, τὸ ἀνδρεῖον, ein fröhlicher, heiterer ~ ἡ εὐφροσύνη, ἡ εὐκολία, niedriger ~ ἡ ταπεινότης (τητος), ἡ ἀνελευθερία, in dieſem ~e ταύτην ἔχων τὴν διάνοιαν, ſich etw. aus dem ~e ſchlagen ἀφιέναί τι ἐκ τῆς ψυχῆς, ἐὰν χαίρειν τι, οὐκέτι μεμνῆσθαί τινος, andern ~es werden ἀλλοιοῦσθαι (P.) τὴν γνώμην, ἄλλην γνώμην αἱρεῖσθαι (M.), ἀπιέναι ἐπ' ἄλλην γνώμην, μεταγιγνώσκειν, μετανοεῖν, anderen ~es ſein als j. τἀναντία φρονεῖν τινι, ἐναντιοῦσθαι (P.) τῇ γνώμῃ τινός, φεύγειν τὴν γνώμην τινός, auf ſeinem ~ beſtehen ἐμμένειν τῇ ἑαυτοῦ γνώμῃ, τηρεῖν τὴν ἑαυτοῦ γνώμην, eines ~es ſein mit j-m ὁμονοεῖν od. ὁμογνώμονα εἶναί τινι, nach dem ~e κατὰ γνώμην, κατὰ νοῦν, es geht etw. nach j-s ~ ἔχει od. γίγνεταί τι κατὰ νοῦν nach dem ~e, im ~e j-s handeln χαρίζεσθαί (M.) τινι, πρὸς χάριν πράττειν τινί, nicht nach dem ~e παρὰ γνώμην, viel Köpfe, viel ~e ἕκαστός τις αἱρεῖται τὸ ἑαυτῷ δόξαν. — 5. (Bedeutung) ὁ νοῦς, ἡ διάνοια, ἡ δύναμις, τὸ δηλούμενον, ὁ λόγος, der ~ der Rede τὸ ἐν τῷ λόγῳ δηλούμενον, ἡ τοῦ λόγου δύναμις, die Rede j-s hat einen ~ λέγει τίς τι, hat keinen ~ ὁ λόγος νοῦν οὐκ ἔχει od. οὐδὲν λέγει, ich weiß nicht, welchen ~ das Wort hat οὐκ οἶδα ὅ τι νοεῖ, λέγει od. δύναται τὸ ὄνομα, es liegt ein tiefer ~ in der Rede μέγα τι χρῆμά ἐστιν ὁ λόγος, welchen ~ hat dieſe Schrift? τί δή ὑπεστι τούτῳ τῷ γράμματι; den ~ von etw. verſtehen αἰσθάνεσθαι τὴν ἀλήθειάν τινος.

Sinnbild *n* τὸ σύμβολον, ἡ εἰκών (όνος). ὁ τύπος.

ſinnbildlich συμβολικός, δι' εἰκόνος, καθ' ὑπόνοιαν, δι' ὑπονοίας, τύπῳ.

ſinnen μελετᾶν, φροντίζειν, σύννουν εἶναι, λογίζεσθαι (M.) πρὸς ἑαυτόν, über etw. ~ ἐνθυμεῖσθαί (P.), ἐνθύμιον ποιεῖσθαί (M.) τι, σκέπτεσθαί, σκοπεῖν, μελετᾶν τι, hin und her ~ über etw. ἄγειν τι διὰ γνώμης od. διὰ θυμοῦ, περιστρέφειν τι ἐν γνώμῃ, πᾶσαν ὁδὸν ἔρχεσθαι μελετῶντά τι, auf etw. ~ ἐπινοεῖν, μηχανᾶσθαί (M.), βουλεύειν τι, heimlich od. hinterliſtig auf etw. ~ ἐπιβουλεύειν τι, auf nichts Gutes ~ οὐδὲν ὑγιὲς διανοεῖσθαι (P.).

Sinnen *n* ἡ μελέτη, ἡ σκέψις, ἡ φροντίς (ίδος), ὁ λογισμός.

ſinnend σύννους.

Sinneneindruck *m* ἡ αἴσθησις, τὸ πάθος.

Sinnengenuß *m* ἡ ἡδονή, τὸ ἡδύ.

Sinnenluſt *f* αἱ διὰ τοῦ σώματος od. περὶ τὸ σῶμα od. σωματικαὶ ἡδοναί, τὰ ἀφροδίσια.

Sinnentäuſchung *f* ἡ ψευδὴς αἴσθησις.

Sinnenwelt *f* πάντα τὰ αἰσθητά.

Sinnesänderung *f* ἡ γνώμης μεταβολή, ἡ μετάγνωσις, ἡ μετάνοια.

Sinnesart *f* ἡ ψυχή, ἡ ψυχῆς διάθεσις, ἡ γνώμη, von einerlei ~ ſein ὁμονοεῖν, mit j-m τινι, Gleichheit der ~ ἡ ὁμόνοια, ἡ ὁμοφροσύνη, ἡ ὁμογνωμοσύνη.

Sinnesorgane *n/pl.*, **-werkzeuge** *n/pl.* τὰ αἰσθητήρια, αἱ αἰσθήσεις.

Sinngedicht *n* τὸ ἐπίγραμμα, ein ~ auf j-n machen ἐπιγραμματίζειν τινά.

ſinnig νοῦν ἔχων, (verſtändig) συνετός.

ſinnlich (in die Sinne fallend) αἰσθητός, (in den äußeren Sinnen begründet) σωματικός, διὰ τοῦ σώματος, ~e Begierden αἱ διὰ τοῦ σώματος ἐπιθυμίαι, (dem Sinnengenuß ergeben) ἡδυπαθής, τρυφερός, ἥττων τῶν ἡδονῶν od. ἐπιθυμιῶν, ~ ſein ἡδυπαθεῖν, ῥᾳθύμως ζῆν.

Sinnlichkeit *f* ἡ ἡδυπάθεια, ἡ ῥᾳθυμία, ἡ φιληδία, ἡ φιληδονία, der ~ fröhnen δουλεύειν ταῖς ἡδοναῖς, ἥττω εἶναι τῶν ἐπιθυμιῶν.

ſinnlos (der Sinne beraubt) ἀναίσθητος (2), ~ ſein ἀναισθητεῖν, ἀναισθήτως ἔχειν, (dumm) ἠλίθιος, μῶρος, (ohne Vernunft, ohne Überlegung) ἄνους. ἄφρων, παράφρων, ein ſinnloſes Wort λόγος νοῦν οὐκ ἔχων, ἄσημος φωνή.

Sinnloſigkeit *f* ἡ ἀναισθησία, τὸ ἀναίσθητον, ἡ ἀφροσύνη, ἡ παραφροσύνη, ἡ ἠλιθιότης (τητος), s. Unterſchied ſ. d. vor. Wort.

ſinnreich (von Perſonen) ἀγχίνους, εὐμήχανος (2), εὔπορος (2), ἐμμελής, χαρίεις, κομψός, ἀστεῖος, (von Perſonen u. Sachen) σοφός, συνετός.

Sinnſpruch *m* τὸ ἀπόφθεγμα, ἡ γνώμη.

ſinnverwandt: ~e Ausdrücke αἱ παράλληλοι λέξεις.

ſinnvoll ſ. ſinnreich.

ſintemal ἐπείπερ. ἐπειδή, ſ. da, weil.

Sintflut *f* ὁ μέγας od. ἐπὶ Δευκαλίωνος κατακλυσμός.

Sippſchaft *f* τὸ φῦλον. ἡ συγγένεια, τὸ συγγενές, ὁ δῆμος.

Sirene *f* ἡ σειρήν (ῆνος).

Sirenengeſang *m* ἡ σειρήνων ᾠδή.

Sirenenſtimme *f* ἡ σειρῆνος φωνή.

Sirup *m* etwa τὸ ἔψημα.

ſiſtieren παύεσθαι od. ἀποπαύεσθαι (M.) τινος od. mit folg. part.

Siſtierung *f* ἡ παῦσις, ἡ κατάπαυσις.

Sitte *f* 1. ὁ τρόπος (bſd. vom Äußeren), τὸ ἦθος (vom Inneren), gute ~n ὁ καλοὶ od. ἐσθλοὶ τρόποι, τὰ χρηστὰ ἤθη, ἡ χρηστοήθεια, von guten ~n χρηστός τὸ ἦθος. καλὸς τοὺς τρόπους. χρηστοήθης. σπουδαῖος. — 2. (Gewohnheit, Gebrauch) τὸ ἔθος, ὁ νόμος,

Digitized by Google

τὸ νόμιμον, es ist ~ bei ihnen ἔθος οὐ. ἐν ἔθει ἐστίν αὐτοῖς, εἰς ἔθος καθέστηκεν αὐτοῖς, ἔθος ἔχουσιν, νόμος ἐστὶν αὐτοῖς, νομίζεται παρ' αὐτοῖς, νομίζουσιν, es ist j-s ~ ἔστι τινός, ἔστι πρός τινος, nach j-s ~ κατὰ τρόπον τινός, δίκην τινός, gegen j-s ~ παρ' ἃ εἰωθέ τις.

Sittenaufseher *m* ὁ σωφρονιστής.

Sittengemälde *f* ἡ ἠθοποιία, ἡ ἠθολογία.

Sittengericht *n* ἡ τῶν τρόπων ἐξέτασις.

Sittengesetz *n* ὁ θεῖος οὐ. ἠθικὸς νόμος, *pl.* οἱ ἄγραφοι νόμοι, τὰ ἄγραφα νόμιμα.

Sittenlehre *f* (als Wissenschaft) ἡ ἠθική, τὸ ἠθικόν, (als einzelne Vorschrift) ὁ ἐπὶ τὰ καλὰ προτρεπτικὸς λόγος.

Sittenlehrer *m* ὁ τοὺς τρόπους παιδεύων. ὁ ἐπὶ οὐ.

sittenlos ἀπαίδευτος (2), ἀπειρόκαλος (2), ἄγριος, (in moralischer Beziehung) ἀκόλαστος (2), ἄσωτος (2), ἀσελγής.

Sittenlosigkeit *f* ἡ ἀγροικία, ἡ ἀγριότης (ητος), ἡ ἀπειροκαλία, ἡ ἀπαιδευσία, ἡ ἀκολασία, ἡ ἀσωτία, ἡ ἀσέλγεια.

Sittenmaler *m* ὁ ἠθογράφος.

Sittenreinheit *f* ἡ ἁγνεία, ἡ ἁγνότης (ητος), τὸ ἁγνόν.

Sittenrichter *m* ὁ τῶν τρόπων ἐξεταστής, ὁ σωφρονιστής.

Sittenspruch *m* τὸ ἀπόφθεγμα, ἡ γνώμη, ὁ πρὸς τὰ καλὰ οὐ. τὴν ἀρετὴν προτρεπτικὸς λόγος.

sittenstreng σεμνός.

Sittenstrenge *f* ἡ σεμνότης (ητος).

Sittenverderber *m* ὁ τοὺς καλοὺς τρόπους διαφθείρων.

sittenverderblich διαφθείρων τοὺς καλοὺς τρόπους.

Sittenverderbnis *f* ἡ τῶν καλῶν τρόπων διαφθορά, οἱ κακοὶ τρόποι, ἡ πονηρία, ἡ κακοτροπία.

Sittich *m* ὁ ψιττακός, ἡ ψιττάκη.

sittig εὐσχήμων.

Sittigkeit *f* ἡ εὐσχημοσύνη, τὸ εὔσχημον.

sittlich ἠθικός, ~ gut χρηστός, καλὸς τοὺς τρόπους, καλὸς κἀγαθός, der ~e Charakter eines Menschen τὰ ἀνθρώπου ἤθη.

Sittlichkeit *f* τὰ καλὰ ἤθη, οἱ καλοὶ τρόποι, ἡ κα-

sittsam εὐσχήμων, κόσμιος, αἰδήμων, σώφρων, sich ~ betragen εὐσχημονεῖν, σωφρονεῖν.

Sittsamkeit *f* ἡ εὐσχημοσύνη, ἡ κοσμιότης (ητος), τὸ κόσμιον, ἡ σωφροσύνη.

Situation *f* ἡ κατάστασις, ἡ διάθεσις, ἡ ἕξις (Beschaffenheit der Umstände, der Zustand).

situieren: eine Sache ~ τιθέναι, διατιθέναι, καθιστάναι τι, gut situiert sein εὖθετον εἶναι, εὐθέτως ἔχειν, εὐθετεῖν, καλῶς οὐ. εὖ ἔχειν.

Sitz *m* 1. ἡ ἕδρα, ἡ καθέδρα (Ort, wo ob. worauf man sitzt), vom ~e aufstehen ἀνίστασθαι ἐκ τῆς ἕδρας, von j-m von seinem ~e aufstehen ἐξαν-, ὑπανίστασθαι τῆς ἕδρας τινί, εἴκειν τῆς ἕδρας τινί. — 2. (Wohnsitz) ἡ διατριβή, seinen ~ an einem Orte haben τὴν διατριβὴν ποιεῖσθαι (M.) οὐ. διατρίβειν ἐν χωρίῳ τινί, seinen ~ verändern (= verziehen) μετοικεῖν, j-n aus seinem ~e vertreiben ἀνιστάναι τινά, seinen ~ wo aufschlagen ἱδρύεσθαί (P.) που.

Sitzbad *n* τὸ ἐγκάθισμα, ein ~ nehmen ἐγκαθῆσθαι

sitzen 1. καθέζεσθαι, gew. καθῆσθαι, auf etw. ~ καθῆσθαί τινος, ἐφέζεσθαι οὐ. ἐφεδρεύειν τινί, neben j-m ~ παρακαθῆσθαί τινι, καθῆσθαι παρά τινι, παρακατακεῖσθαι, παρακατακλιθῆναί τινι, ich sitze bei Tische κατακλίνομαι (P.) ἐπὶ δεῖπνον, κατάκειμαι δειπνῶν, obenan bei Tische ~ πρωτοκατακλίνεσθαι (P.), mit im Rate ~ μετέχειν τῆς βουλῆς, εἶναι τῶν βουλευτῶν, immer daheim ~ οἰκουρεῖν, οὐκ ἐξιέναι εἰς τοὺς ἀνθρώπους, hinterm Ofen ~ übtr. σκιατροφεῖν, im Gefängnis ~ ἐν φυλακῇ οὐ. ἐν δεσμοῖς εἶναι, δεδέσθαι, zu Gericht ~ δικάζειν, δικαστὴν εἶναι, im Rate ~ βουλεύειν, einem Maler ~ παρακαθῆσθαι οὐ. παρεστάναι ζωγράφῳ, fest auf dem Pferde ~ ἔποχον εἶναι, ruhig ~ καθῆσθαι, ἡσυχίαν ἄγειν οὐ. ἔχειν, ἠρεμεῖν, ~ bleiben (= nicht aufstehen) ἐμμένειν τῇ ἕδρᾳ, οὐκ ἀνίστασθαι ἐκ τῆς ἕδρας, (von Mädchen) ἄγαμον γίγνεσθαι οὐ. διάγειν. — 2. (im Laufe gehindert werden) ἔχεσθαι, κατέχεσθαι (P.), (nicht befördert werden, nicht vorwärts kommen) οὐκ αὐξάνεσθαι (P.) τιμῇ. — 3. j-n ~ lassen (= vernachlässigen) ἀμελεῖν τινος, ἀπο-, κατα-, ἐγκαταλείπειν τινά, (= verlieren) ἀπολλύναι, ἀποβάλλειν τι, ein Mädchen ~ lassen (= nicht heiraten) ἀπολείπειν οὐ. οὐ γαμεῖν κόρην, j-m auf dem Halse ~ ἐφεδρεύειν, προσ-, ἐγκεῖσθαί τινι, (von Verfolgern) ἐπικεῖσθαί τινι, eine Beschuldigung nicht auf sich ~ lassen ἀποτρίβεσθαι οὐ. ἀπωθεῖσθαι (M.) ἔγκλημα, eine Beleidigung nicht auf sich ~ lassen τιμωρεῖσθαι (M.) ἀδικοῦντα, μνησικακεῖν τινί τινος, das Übel sitzt in der Brust τὸ κακὸν ἔδρυται ἐν τῷ στήθει οὐ. εἰς τὸ στῆθος, der Hieb sitzt ἔχει τις τὴν πληγήν. — 4. (von Kleidern, = passen) ἁρμόττειν, ἐφαρμόττειν, ἐπιτήδειον εἶναι, der Nagel sitzt ἐμπέπηγεν ὁ ἧλος. — 5. in j-m οὐ. etw. ~ (von Eigenschaften) ἐνεῖναί οὐ. ἐμπεφυκέναί τινί.

Sitzen *n* ἡ κάθισις, ἡ ἕδρα, gew. durch Verben, z.B. im ~ καθήμενος.

sitzend: eine ~e Lebensweise führen ἑδραῖον εἶναι.

Sitzfleisch haben ἐγκαρτερεῖν πόνοις, kein ~ haben φεύγειν πόνους.

Sitzplatz *m* ἡ ἕδρα, ἡ καθέδρα.

Sitzung *f* ἡ ἕδρα, τὸ συνέδριον, ἡ συνεδρία, ἡ σύνοδος, ὁ σύλλογος, eine ~ halten ἕδραν ποιεῖσθαι (M.), συνεδρίαν ποιεῖσθαι (M.), συνεδρεύειν.

Sitzungssaal *m* τὸ συνέδριον.

Skala *f* (in der Musik) ἡ ἁρμονία.

skalpieren ἀποσκυθίζειν.

skandieren ῥυθμίζειν (στίχον).

Skansion *f* gramm. τὸ ῥυθμίζειν.

Skelett *n* τὰ ὀστᾶ.

skelettieren γυμνοῦν οὐ. ἀπογυμνοῦν τι τῆς σαρκός

Skepsis *f* ἡ σκέψις.

Skeptiker *m* ὁ σκεπτικός, ein ~ sein σκεπτικῶς ἔχειν.

skeptisch σκεπτικός.

Skeptizismus *m* ἡ τῶν σκεπτικῶν αἵρεσις οὐ. προαίρεσις.

Skizze *f* ἡ δια-, ὑπογραφή, ἡ σκιαγραφία, eine ~ entwerfen s. skizzieren.

skizzenartig ἐν τύπῳ.

skizzieren δια-, ὑπογράφειν, σκιαγραφεῖν.

Sklave *m* ὁ δοῦλος, ὁ οἰκέτης, τὸ ἀνδράποδον, auch ὁ παῖς (αἰδός), ~ sein δουλεύειν, zum ~n machen δουλοῦν, καταδουλοῦν (u. M.), ἀνδραποδίζειν, ἐξανδραποδίζειν, übtr. ein ~ seiner Lüste sein δουλεύειν ταῖς ἡδοναῖς, ἧττω εἶναι τῶν ἡδονῶν οὐ. τῶν ἐπιθυμιῶν.

Sklavenarbeit *f* τὸ δουλικὸν οὐ. δούλου ἔργον.

Sklavenaufseher *m* ὁ δούλων ἐπιστάτης.

Sklavenaufstand *m* ἡ τῶν δούλων ἀπόστασις.

Sklavenbetrug *m* ἡ δουλαπατία.

Sklavendienst *m* ἡ δουλεία, ~e tun δουλικὰ πράτ-

Sklavenhalter *m* ὁ δούλους οὐ. ὑπηρέτας τρέφων.

Sklavenhandel *m* ὁ ἀνδραποδισμός, ἡ ἀνδραπόδισις, ~ treiben πωλεῖν οὐ. καπηλεύειν ἀνδράποδα.

Sklavenhändler *m* ὁ ἀνδραποδώνης, ὁ ἀνδραποδοκάπηλος, ὁ ἀνδραποδιστής.

Sklavenherrschaft *f* ἡ δουλοκρατία, unter ~ stehen δουλοκρατεῖσθαι (P.).

Sklavenjoch *n* τὸ δούλειον οὐ. δουλείας ζυγόν, j-m das ~ auflegen τὸ δούλειον ζυγὸν ἐπιτιθέναι τινί.

Sklavenkleid *n* ἡ δουλικὴ στολή.

Sklavenkrieg *m* ὁ πρὸς τοὺς δούλους πόλεμος.

Sklavenmarkt *m* ἡ δούλων ἀγορά, τὰ ἀνδράποδα.

sklavenmäßig δουλοπρεπής, δουλικός.

Sklavenseele *f* ὁ ἀνδραποδώδης ἄνθρωπος.

Sklavensinn *m* ἡ δουλοπρέπεια, τὸ ἀνδραποδῶδες, ἡ ἀνελευθερία, mit ~ δουλοπρεπής, ἀνδραποδώδης, ἀνελεύθερος (2).

Digitized by Google

Sklavenstand *m* ἡ τῶν δούλων τάξις, ἡ δουλεία, (die Sklaven) οἱ δοῦλοι, τὸ δοῦλον.
Sklaverei *f* ἡ δουλεία, in der ~ sein δουλεύειν, in die ~ führen εἰς δουλείαν ἄγειν, δουλοῦν, καταδουλοῦν (auch M.), ἀνδραποδίζειν, ἐξανδραποδίζειν.
Sklavin *f* ἡ δούλη, ἡ δουλίς (ίδος), ἡ παῖς (αιδός), ἡ οἰκέτις (ιδος).
sklavisch δούλειος, δουλικός, δοῦλος, δουλοπρεπής, ~er Sinn ἡ δουλοπρέπεια, ~ gesinnt δουλοπρεπής, ἀνδραποδώδης, ἀνελεύθερος (2).
Skorbut *m* ἡ στομακάκη.
skorbutisch πλαδαρός. ~ sein πλαδᾶν.
Skorpion *m* ὁ σκορπίος, von einem ~ gestochen σκορπιόδηκτος (2), σκορπιόπληκτος (2).
skorpionähnlich σκορπιοειδής, σκορπιώδης.
Skorpionkraut *n* ὁ σκορπίος, τὸ σκορπίουρον.
Skorpionstein *m* ἡ σκορπῖτις (ιδος).
Skorpionstich *m* τὸ σκορπίου δῆγμα.
skrofelartig χοιραδώδης, χοιραδικός.
Skrofeln *f/pl.* αἱ χοιράδες.
skrofulös χοιραδώδης.
Skrupel *n* (als Gewicht) τὸ γράμμα, τὸ γραμμάριον, *m* (Zweifel) τὸ ἀνθύμιον, ἡ μέριμνα, sich ~n über etw. machen ἀνθύμιον ποιεῖσθαί (M.) τι, μεριμνᾶν τι.
skrupulös ἀπορητικός, ὑπερακριβής.
Skrupulosität *f* ἡ ἄγαν ἀκρίβεια.
Skulptur *f* ἡ γλυφή, τὸ γλύμμα. [ραγδεῖος.]
Smaragd *m* ἡ σμάραγδος, aus ~ σμαράγδινος, σμα-]
smaragdartig σμαραγδώδης, σμαραγδίτης.
smaragden σμαράγδινος, σμαράγδειος, auch durch den *gen.* σμαράγδου.
smaragdgrün σμαράγδινος.
so I *adv.* 1. (auf diese Art) οὕτω (vor Konsonanten), οὕτως (vor Vokalen), ταύτῃ, (verstärkt) οὑτωσί, ὥς (jedoch nur in Verbindungen wie: aber auch so ἀλλὰ καὶ ὥς, aber auch so nicht ἀλλ' οὐδ' ὥς, auch so καὶ ὥς), alle diese *adv.* beziehen sich auf das Vorangehende, ὧδε. τῇδε u. verstärkt ὧδί (auf das Folgende bezogen), dem ist ~ τοῦτο οὕτως ἔχει, dem ist nicht ~ οὐκ ἔστι ταῦτα, ~ etwas τοιοῦτόν τι, τοιόνδε τι, und ~ fort καὶ τὰ ἑξῆς, ~ oft τοσάκις, τοσαυτάκις, ~ oft als ὁσάκις, gew. ὅταν. ὁπόταν mit *conj.*, ὅτε, ὁπότε mit *opt.*, ~ lange τοσοῦτον (*sc.* χρόνον), ~ lange als ἐφ' ὅσον χρόνον. ὅσον χρόνον, ~ lange bis ἕως, μέχρι τούνου, s. auch solange; ~ schon καὶ αὐτός, καὶ ἄλλως. — 2. ~ einer, ~ beschaffen τοιοῦτος, τοιαύτη, τοιοῦτον, ~ alt τηλικοῦτος usw., τηλικόσδε, ~groß, ~viel τοσοῦτος, τοσαύτη, τοσοῦτον, ~viel davon τοσαῦτα μὲν οὖν περὶ τούτων εἰρήσθω, ~und~ viel τόσον καὶ τόσον. ~viel als τοσοῦτον ὅσον, noch einmal ~ viel δὶς τοσοῦτος, διπλάσιος. eben~viel ἴσος. ~viel an mir liegt ὅσον ἐπ' ἐμοί, τό γε ἐπ' ἐμοί, τὸ ἐμὸν μέρος. ~viel ich weiß ὅσον γ' ἐμὲ εἰδέναι, ~viel ich höre ἐξ ὧν ἔγωγε ἀκούω. ~viel ich kann ὅσον ἐν ἐμοί, κατὰ οb. εἰς τὸ δυνατόν, ~viel auch immer ὅσοι, ~ weit τοσοῦτον, εἰς τοῦτο (= bis hierher μέχρι τούτου οb. τούτων), ~ weit als τοσοῦτον ὅσον, ἐφ' ὅσον, ~ weit in etw. gehen εἰς τοσοῦτον ἀφικνεῖσθαι, προχωρεῖν οb. προβαίνειν τινός. ~ gut als irgend einer ὥς τις καὶ ἄλλος. ~ wahr οὕτω mit *opt.* — 3. ~ ... als möglich mit einem *adj.* oder *adv.* verbinden: ὡς οb. ὅτι mit *superl.*, ~ sehr τοσοῦτον, ~ sehr als ὅσον, ~ sehr auch εἰ καὶ πάνυ, εἰ καὶ μάλα, καίπερ mit *part.* — 4. ~ ... wie οὕτως ... ὡς, auf Personen bezogen τοιοῦτος ... οἷος, ~ wie ὡς, οἷος. ὅμοιος, παραπλήσιος mit dem *dat.* des verglichenen Gegenstandes ob. mit folg. καί, z.B. du machst es ~ wie ich ὅμοια ποιεῖς ἐμοί ob. οἷα καὶ ἐγώ, ~ ... daß οὕτως ... ὥστε mit *inf.* ob. *ind.* — 5. ~sagen ὡς εἰπεῖν, ὡς ἔπος εἰπεῖν, s. auch ~genannt. — 6. (= alio) οὖν, δή. τοίνυν, z.B. ~ will ich denn gehen εἶμι τοίνυν, auch τοιγαροῦν, z.B. ~ will ichs denn tun τοιγαροῦν ποιήσω. — 7. (in Aufforderungen u. Ermunterungen) ἀλλά, δή, z.B. ~ höre denn ἄκουε δή, ~ laß uns aufbrechen ἀλλὰ ὁρμώμεθα, ~ (= nun gut) εἶεν. — 8. (bei Fragen) οὐκοῦν, z.B. ~ ist er denn tot? οὐκοῦν τέθνηκεν; ~? (als Ausdruck des Staunens) ἄληθες; οὕτως ἄρα; wie so? πῶς λέγεις; wie geht es dir? ~ ~ τί πράττεις; οἷα δή. — II *cj.* 9. (= wenn) εἴθε, εἰ γάρ mit *opt.*, ~ aber (zur Bezeichnung eines Gegensatzes) νῦν δέ, ἀλλὰ μέντοι, zur Bezeichnung eines Nachsatzes wird ~ in der Regel nicht übersetzt, nur zur nachdrücklichen Hervorhebung werden ἄρα, εἶτα, auch οὕτω gesetzt.
sobald, sobald als (wie) ἐπεί, ἐπειδή, ἐπεὶδάν τάχιστα, ὡς πρῶτον, ἐπεὶδή πρῶτον (πρῶτα), ἅμα τε, ἅμα mit folg. καί ob. ἅμα τῷ mit *inf.*, ~ der Sommer, der Tag anbrach ἅμα τῷ θέρει, ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, auch ἅμα (τῇ) ἕῳ, ~ als möglich ὡς οb. ὅτι τάχιστα, τὴν ταχίστην.
Socke *f* τὸ ποδεῖον, ἡ ἐμβάς (άδος), τὸ πέδιλον.
Sockel *m* ἡ κρηπίς (ῖδος), ἡ βάσις.
sodann εἶτα, ἔπειτα, ἐνταῦθα, τηνικαῦτα, s. dann.
Sodbrennen *n* ὁ καρδιωγμός, ἡ καρδιαλγία. ~ haben καρδιώττειν, καρδιαλγεῖν.
soeben ἄρτι.
Sofa *n* ἡ κλίνη.
sofern ὅσον (auch: ~ als), ὅσα, καθ' ὅσον, auch ἅτε, οἷα mit *part.*, in Bedingungssätzen εἰ, εἰ δή, ~ nicht εἰ μή.
Soff *m* τὸ ποτόν, τὸ πῶμα.
Söffel *m* ὁ πότης.
sofort αὐτίκα, εὐθύς, παραχρῆμα, τὸ μετὰ τοῦτο.
sogar καί, καὶ δή, und ~ καὶ μάλα, ja ~ καὶ μὴν καί, ἀλλὰ δή, καὶ μὲν οὖν γε, ~ nicht οὐδέ. μηδέ.
sogenannt καλούμενος, λεγόμενος, προσαγορευόμενος.
sogleich s. sofort; οὐδὲν ἐπισχών (ohne Aufschub), οὐδὲν προφασιζόμενος (ohne Vorwand), ὅσον οὐκ (jeden Augenblick), ~ wie ἅμα τῷ mit *inf.*
Sohle *f* τὸ πέλμα (am Fuße u. am Schuh), τὸ ἴχνος (am Fuße), ἡ κρηπίς (ῖδος, am Schuh).
Sohlenleder *n* τὸ κάττυμα (u. *pl.*), τὸ παχύτερον oder ἰσχυρότερον δέρμα.
Sohn *m* ὁ υἱός, ὁ παῖς (αιδός), τὸ τέκνον, ὁ ἔκγονος, bei Angabe des Vaters bleibt ~ gewöhnlich unübersetzt, z.B. Themistokles der ~ des Neokles Θεμιστοκλῆς ὁ Νεοκλέους, einen ~ bekommen, erzeugen γεννᾶν παῖδα (von beiden Eltern), φύειν (vom Vater), τίκτειν (von der Mutter), j-n an ~es Statt annehmen παῖδα ob. υἱὸν ποιεῖσθαί (M.) τινα, εἰσποιεῖσθαί (M.) τινα, mein ~ ὦ παῖ, ὦ φίλε παῖ, soll das männliche Geschlecht besonders hervorgehoben werden, so wird ἄρρην (ενος) hinzugefügt, z.B. er hinterließ keine Söhne οὐ κατέλιπεν ἄρρενας παῖδας.
Söhnchen *n* τὸ υἱδιον, τὸ παιδίον, ὁ παιδίσκος.
Sohnessohn *m* ὁ τοῦ υἱοῦ παῖς, ὁ υἱδοῦς, ὁ υἱωνός, ὁ υἱωνεύς.
Sohnestochter *f* ἡ τοῦ υἱοῦ θυγάτηρ, ἡ υἱδῆ, ἡ υἱωνή.
solange ὅσον, ἕως, μέχρι οὗ, ἔστε, ~ noch ἕως ἔτι, s. auch unter so.
solcher τοιοῦτος, τοιαύτη, τοιοῦτον (auf das Vorhergehende sich beziehend), τοιόσδε, τοιάδε. τοιόνδε (auf das Folgende gehend), ungefähr ein ~ τοιοῦτός τις. ein ~ welcher τοιοῦτος οἷος. ein ~ daß τοιοῦτος ὥστε, ein ~ Mann ὁ τοιοῦτος ἀνήρ, oft Iffl., z.B. von ~ Art τοιουτότροπος (2), von ~ Gestalt τοιουτόσχημος (2) u. dgl.
solchergestalt s. Gestalt.
solcherlei τοιουτότροπος (2), auch bloß τοιοῦτος.
Sold *m* ὁ μισθός. ἡ μισθοφορά, geringer ~ τὸ μισθάριον, ~ des Richters τὸ δικαστικόν, des Sachwalters τὸ συνηγορικόν, ~ des Arztes τὰ ἰατρεῖα, ~ des Schiffers τὸ ναῦλον, ὁ ναῦλος, ~ für eine Untersuchung τὸ ἐξεταστικόν, den ~ bezahlen τὸν μισθὸν ἀποδιδόναι τινί. μισθοδοτεῖν τινι u. τινα, in ~ nehmen μισθοῦσθαι (M.). μισθῷ πείθειν, j-m um ~ dienen. in j-s ~ stehen μισθοφορεῖν παρά τινι, der um ~ dient

Digitized by Google

ὁ μισθοφόρος, Dienſt um ~ ἡ μισθοφορία, der viel ~ bekommt πολύμισθος (2), der geringen ~ bekommt ὀλιγόμισθος (2), auf geringeren ~ ſetzen ὀλιγομισθότερον ποιεῖν, ὑφαιρεῖσθαι (M.) τοῦ μισθοῦ, außer ~ ſetzen ἀπόμισθον ποιεῖν τινα, nicht in ~ genommen ἀμίσθωτος (2).

Soldat *m* ὁ στρατιώτης, gemieteter, gedungener ~, ſ. Söldling; junger ~ (Retrut) ὁ νεωστὶ στρατευόμενος, alter ~ ὁ πάλαι od. ἐκ πολλοῦ στρατευόμενος, ausgedienter ~ (Veteran) ὁ ὑπὲρ τὸν κατάλογον oder τὴν στρατιωτικὴν ἡλικίαν, ein guter, tüchtiger ~ ἀνὴρ πολεμικός od. δεινὸς τὰ πολεμικά, ~en! (in der Anrede) ὦ ἄνδρες στρατιῶται, ~ ſein στρατεύειν (und M.), ~ werden καταλέγεσθαι (P.), ~en werden στρατιώτας συλλέγειν od. συνάγειν, die ~en verabſchieden, entlaſſen ἀφιέναι od. ἀποπέμπειν τοὺς στρατιώτας, διαλύειν τὸ στράτευμα.

Soldatenalter *n* τὰ στρατεύσιμα ἔτη, auch bloß ἡ ἡλικία, die das ~ haben οἱ ἐν ἡλικίᾳ, οἱ στρατεύσιμοι, οἱ ἐν τῷ καταλόγῳ, die über das ~ hinaus ſind οἱ ὑπὲρ τὰ στρατεύσιμα ἔτη γεγονότες, οἱ ὑπὲρ τὸν κατάλογον.

Soldatenart, -manier *f* ὁ στρατιωτῶν τρόπος, nach ~ στρατιωτικῶς.

Soldatenaufruhr, -aufſtand *m* ἡ τῶν στρατιωτῶν [στάσις.

Soldatenausdruck *m* ἡ στρατιωτῶν λέξις.

Soldatenbrot *n* ὁ στρατιωτικὸς ἄρτος.

Soldatendienſt *m* ἡ στρατεία. [ὅρκος.

Soldateneid *m* ὁ τῶν στρατιωτῶν od. στρατιωτικὸς

Soldatenfeind *m* ὁ μισοστρατιώτης.

Soldatenfrau *f* ἡ στρατιώτου γυνή.

Soldatenfreund *m* ὁ φιλοστρατιώτης.

Soldatengröße *f* τὸ μέγεθος ὅσον od. οἷον στρατιώτου.

Soldatenhaufe *m* τὸ πλῆθος στρατιωτῶν, τὸ στρατιωτικόν.

Soldatenkind *n* ὁ (ἡ) στρατιώτου παῖς (αἰδός).

Soldatenkleid *n* ἡ στρατιωτικὴ ἐσθής (ῆτος) oder στολή, ἡ χλαμύς (ύδος).

Soldatenleben *n* ὁ στρατιωτικὸς βίος, ὁ κατὰ τὸ στρατόπεδον βίος, ein ~ führen στρατιωτικὸν βίον ζῆν.

Soldatenmantel *m* ἡ χλαμύς (ύδος), ὁ σάγος.

Soldatenpferd *n* ὁ στρατιωτικὸς ἵππος. [τιωτῶν.

Soldatenpflicht *f* τὰ τοῦ στρατιώτου od. τῶν στρα-

Soldatenſchar *f* τὸ πλῆθος στρατιωτῶν, τὸ στρατιωτικόν. [τιωτικὴ λέξις.

Soldatenſprache *f* ἡ κατὰ τὸ στρατόπεδον od. στρα-

Soldatenſtand *m* ἡ τοῦ στρατιώτου od. τῶν στρατιωτῶν τάξις, ὁ στρατιωτικὸς βίος.

Soldatenweib *n* ἡ στρατιώτου γυνή.

Soldatenweſen *n* τὰ στρατιωτικά.

Soldatenzelt *n* ἡ στρατιωτικὴ σκηνή.

Soldateska *f* ὁ στρατιωτικὸς ὄχλος, τὸ στρατιωτικόν, οἱ στρατιῶται.

ſoldatiſch στρατιωτικός.

Soldheer *n* τὸ ξενικόν.

Söldling, Söldner *m* ὁ μισθοφόρος, ὁ μισθωτός, ὁ μισθῷ πεισθείς, ὁ ξένος, ~ ſein μισθοφορεῖν, ξενιτεύεσθαι (M.), ein Heer von Söldnern τὸ μισθοφορικόν, τὸ ξενικόν, οἱ ξένοι, Söldner werben μισθῷ πείθειν στρατιώτας, συλλέγειν στρατιώτας ἐπὶ μισθῷ, μισθοῦσθαι (M.) ξένους, ξενολογεῖν, Söldner halten ξενοτροφεῖν.

ſoldlos ἀπόμισθος (2), ἄμισθος (2).

Soldloſigkeit *f* τὸ ἀπόμισθον, ἡ ἀμισθία.

Söldnerdienſt *m* ἡ μισθοφορία.

Söldnerheer *n* ſ. unter Söldling.

Soldtruppen *f. pl.* οἱ μισθοφόροι, οἱ ξένοι, τὸ ξενικόν.

ſolenn σεμνός, ἅγιος, πανηγυρικός, ἑορτώδης, ἑορτάσιμος.

Solennität *f* τὸ ἑόρτασμα, ἡ πομπή, ἡ πανήγυρις.

ſolid (feſt, derb) στερεός, στερρός, ἁδρός, στερεοειδής, στερεώδης, (gut, rechtlich, zuverläſſig) χρηστός, ἀγαθός, πιστός.

Solidität *f* (Feſtigkeit) ἡ στερεότης, ἡ στερρότης (ητος), ἡ ἁδρότης (ητος), (Rechtlichkeit, Zuverläſſigkeit) ἡ χρηστότης (ητος), ἡ πιστότης (ητος).

ſollen 1. (verpflichtet, verbunden ſein) ὀφείλειν, δεῖ, χρή mit *acc.* u. *inf.* od. durch Verbaladj. auf τέος, ich ſollte, hätte ~ ἐχρῆν od. ἔδει με mit *inf.* — 2. (befugt ſein, von Perſonen, geſtattet ſein, von Handlungen) ἔξεστι, δίκαιον, ἄξιον (gew. ohne ἐστί), auch perſönlich δίκαιός od. ἄξιός εἰμι, was nicht hätte geſchehen ~ οὐδὲν δέον (parenthetiſch gebraucht). — 3. (bevorſtehen, werden) μέλλειν mit *inf. fut.* od. *prs.*, ſ. B. dies ſoll geſchehen τοῦτο μέλλει ἔσεσθαι, ſoll jedoch angegeben werden, daß etwas, was zu erwarten war, noch nicht eingetreten iſt, aber in Zukunft eintreten wird, od. daß etw. nach unſerer Erwartung nicht geſchehen werde, ſo ſteht das *fut.* od. das *pf.*, ſ. B. ich ſoll etw. wiederbekommen ἀπολήψομαί τι, ἀποδοθήσεταί μοί τι, ich ſoll etw. noch wiederbekommen οὔπω ἀπείληφά τι, in Negationsſätzen dieſer Art ſteht auch οὐ μή mit *conj.*, ſ. B. du ſollſt nie etw. Übles von mir erfahren οὐδέν μή δεινόν πάθῃς ὑπ' ἐμοῦ (auch b. *ind. fut.* iſt zuläſſig), zur Bezeichnung eines Befehls ſteht der *impr.* od. das *fut.*, ſ. B. du ſollſt wiſſen εὖ ἴσθι, du ſollſt es bald erfahren τάχ' εἴσει, zur Bezeichnung der Möglichkeit ſteht der *opt.* (in ſelbſtändigen Sätzen mit ἄν) od. der *conj.*, zur Bezeichnung der Unmöglichkeit der *ind.* eines hiſtor. Tempus mit ἄν, ſ. B. wenn es nötig ſein ſollte εἴ τι δέοι, ἤν τι δέῃ, man ſollte glauben νομίζοι ἄν τις, λέγοις ἄν, man hätte glauben ~ ἐνόμισας ἄν, in Fragen ſteht bisweilen nachdrücklicher b. *ind.*, ſ. B. wie hätte ich dies erfahren ſollen? πῶς ἐπυθόμην τοῦτο; wie ſollteſt du dies nicht wiſſen? πῶς οὐκ οἶσθα; in zweifelnden Fragen ſteht der *conj.*, ſ. B. was ſoll ich tun? τί ποιῶ; bei indirekten Fragen nach einem hiſtor. Tempus auch der *opt.*, ſ. B. ich weiß nicht, wohin ich mich wenden ſoll οὐκ ἔχω, ὅποι τράπωμαι, ich wußte nicht, wohin ich mich wenden ſollte οὐκ εἶχον, ὅποι τραποίμην, bei Ausrufungen und Fragen des Unwillens ſteht der *inf.* mit τό, ſ. B. ich ſollte das tun! τὸ ἐμὲ ταῦτα ποιεῖν, zur Angabe der Unbeſtimmtheit eines Ereigniſſes ſetzt man λέγουσι mit *acc.* und *inf.* od. im *pass.* d. perſönliche Konſtr. λέγεται, λέγονται uſw., doch kann nach λέγεται auch der *acc.* und *inf.* ſtehen, ſ. B. die Griechen ſollen geſiegt haben λέγουσι od. φασὶ τοὺς Ἕλληνας νικῆσαι, λέγονται οἱ Ἕλληνες νικῆσαι, λέγεται τοὺς Ἕλληνας νικῆσαι. — 4. (= zugegeben, daß) du ſollſt recht haben οὐδὲν ἀντιλέγω, elliptiſch, ſ. B. was ſoll ich (tun)? τί κελεύεις; was ſollen wir bei ihm? τί ἡμῶν αὐτῷ χρέος; was ſoll uns das (nützen)? τί ἡμῖν τούτων ὄφελος; was ſollen wir damit (anfangen)? τί χρησόμεθα τῷ πράγματι; was ſoll das (bedeuten)? τί τοῦτο θέλει; τί τοῦτο; ich ſoll nicht (etw. tun od. unternehmen) οὐκ ἔξεστί μοι, κωλύομαι, εἴργομαι (P.), haſt du ihn geſehen? Wie ſollte ich nicht? ἆρα ἑώρακας αὐτόν; τί δ' οὐ μέλλω; alſo iſt der Weiſe glücklich? Wie ſollte er nicht? οὐκοῦν ὁ σοφὸς εὐδαίμων ἐστίν; πῶς δ' οὐ μέλλει;

Söller *m* τὸ ὑπερῷον. [ſingen μονῳδεῖν.

Solo *n* (in der Muſik) ἡ μονῳδία, ein ~ vortragen,

Solſtitialpunkt *m* τὸ τροπικὸν σημεῖον.

Solſtitium *n* ſ. Sonnenwende.

ſomit (auf dieſe Weiſe) οὕτω(ς), οὕτω δή, (dadurch) ταύτῃ, τῇδε, (folglich) οὐκοῦν (am Anfange eines Satzes), οὖν, ἄρα, τοίνυν (an zweiter Stelle eines Satzes).

Sommer *m* τὸ θέρος, im ~ τοῦ θέρους, ἐν (τῷ) θέρει, κατὰ τὸ θέρος, mit Anfang des ~s ἅμα τῷ θέρει, es wird ~ τὸ θέρος ἐπέρχεται, den ~ an einem Orte zubringen θερίζειν ἐν χωρίῳ τινί, naſſer ~ ὑπομβρον θέρος, trockner ~ οἱ κατὰ τὸ θέρος οὐ διὰ τοῦ θέρους αὐχμοί, hoher ~ θέρος ἀκμάζον.

Sommerabend *m* ἡ θερινὴ ἑσπέρα.

Digitized by Google

Sommerapfel *m* τὸ θερινὸν μῆλον.
Sommerarbeit *f* τὰ ἐν θέρει od. θερινὰ ἔργα.
Sommeraufenthalt *m* τὸ θέρετρον, ſeinen ~ an einem Orte haben θερίζειν ἐν χωρίῳ τινί.
Sommerblume *f* τὸ θερινὸν ἄνθος.
Sommerernte *f* τὸ θέρος.
Sommerfeldzug *m* ἡ κατὰ τὸ θέρος στρατεία.
Sommerfleck *m*, **-ſproſſe** *f* ἡ ἔφηλις (εως), ἡ ἐφηλίς (ίδος), mit Sommerſproſſen ἔφηλος (2).
Sommerfrucht *f* ὁ θερινὸς καρπός (von Sommerfrüchten, die im Sommer reifen), ὁ σητάνιος σῖτος (Sommerkorn).
Sommergerſte *f* ἡ σητανία κριθή.
Sommergetreide *f* ὁ σητάνιος σῖτος.
Sommergewächſe *n/pl.* τὰ σητάνια φυτά.
ſommerhaft θερινός.
Sommerhaus *n* ἡ ἐν ἀγροῖς od. κατ' ἀγροὺς οἰκία, τὸ θέρετρον.
Sommerhitze *f* τὸ τοῦ θέρους καῦμα, τὸ θέρος.
Sommerkleid *n* τὸ θερινὸν ἱμάτιον, τὸ λῃδιον, τὸ λῃδάριον, τὸ σειριον.
Sommerkorn *n* ὁ σητάνιος σῖτος.
Sommerlager *n* (des Heeres) τὸ θερινὸν στρατόπεδον.
ſommerlich θερινός.
Sommerluft *f* ἡ θερινὴ αὔρα.
Sommermonat *m* ὁ θερινὸς μήν (ηνός).
Sommernacht *f* ἡ θερινὴ νύξ.
Sommerobſt *n* οἱ θερινοὶ καρποί, ἡ ὀπώρα.
Sommerpalaſt *m* τὸ θέρετρον.
Sommerregen *m* ὁ θερινὸς ὄμβρος.
Sommerſaat *f* ἡ θερινὴ σπορά.
Sommerſeite *f* τὰ πρὸς μεσημβρίαν τετραμμένα.
Sommerſitz *m* τὸ θέρετρον.
Sommerſolſtitium *n*, **-wende** *f* αἱ θεριναὶ (ἡλίου) τροπαί, αἱ ἡλίου ἐκ θέρους εἰς χειμῶνα τροπαί, auch bloß αἱ θέρους τροπαί.
Sommerſproſſe *f* ſ. Sommerfleck.
Sommerszeit *f* ἡ ὥρα θέρους, ἡ θερινὴ ὥρα, τὰ θερινά, zur ~ τοῦ θέρους, ἐν θέρει.
Sommertag *m* ἡ θερινὴ ἡμέρα, die heißen ~e αἱ θερμημερίαι. [(auch *pl.*).
Sommerwärme *f* τὸ θερινὸν oder θέρους θάλπος
Sommerweizen *m* ὁ σητάνιος πυρός.
Sommerwetter *n* ἡ εὐδία, τὸ θέρος.
Sommerwohnung *f* τὸ θέρετρον.
Sommerzeit *f* ſ. Sommerszeit.
ſonach ἐκ τούτων, πρὸς ταῦτα, τοιγάρ (γάρ τοι), τοιγαροῦν, οὐκοῦν, οὖν, ἄρα, τοίνυν (letztere drei nicht an erſter Stelle eines Satzes).
Sonde *f* ἡ μήλη, ὁ διοπτήρ (ῆρος), ἡ διόπτρα, mit der ~ unterſuchen μηλοῦν, mit der ~ öffnen διοπτρίζειν (unbelegt).
ſonder ἄνευ mit *gen.*, ſ. ohne.
ſonderbar (von eigentümlicher Art) ἴδιος, (befremdend) ξένος, (gegen Meinung und Vorausſetzung) παράδοξος (2), (wunderbar) θαυμάσιος, θαυμαστός, (ungewöhnlich) ἀλλόκοτος (2), es kommt mir ~ vor, daß θαυμάζω, ὅτι od. εἰ, mir iſt ~ zumute θαυμάσια πάσχω, iſt es nicht höchſt ~? πῶς οὐχ ὑπερφυές; du ~er Menſch ὦ θαυμάσιε, ὦ δαιμόνιε. [b. *adj.*
Sonderbarkeit *f* ἡ θαυμασιότης (ητος), gew. b. *neutr.*
Sonderintereſſe *f* τὰ ἴδια συμφέροντα, ich habe ein ~ διαφέρει μοι τὰ ἴδια.
ſonderlich (nur in Verbindung mit einer Negation): nicht ~, kein ~er οὐ δεινός, τυχών, μέτριός τις, φαῦλος, *adv.* οὐ πάνυ, οὐ μάλα, μετρίως, Dinge von keinem ~en Werte πράγματα οὐ πολλοῦ ἄξια, ich habe kein ~es Vertrauen οὐ πάνυ πιστεύω, er iſt nicht ~ reich οὐ διαφέρει πλούτῳ, οὐκ ἄγαν oder μετρίως πλουτεῖ, dazu eigne ich mich nicht ~ οὐκ ἔγωγε πάνυ ἐπιτήδειος πρὸς ταῦτα.
Sonderling *m* ὁ ἄτοπος, ἀλλόκοτος od. ἴδιος ἄνθρωπος od. ἀνήρ, ὁ ἰδιότροπος.

[1]ſondern *cj.* ἀλλά. δέ, nicht nur ... ſondern auch οὐ μόνον ... ἀλλὰ καί.
[2]ſondern χωρίζειν, διᾰ-, ἀποχωρίζειν (räumlich trennen), ἀπο-, διᾰ-, ἐκκρίνειν (~ u. unterſcheiden).
ſonders nur in der Verbindung: ſamt und ~ ἅπαντες. σύμπαντες, ἅθρόοι, *adv.* κοινῇ, πανδημεί.
Sonderſtellung *f* τὸ χωρὶς εἶναι.
Sonderung *f* ὁ χωρισμός, ὁ διαχωρισμός, ἡ ἀποχώρισις (im Raume), ἡ ἀπό-, ἔκ-, διάκρισις (~ u. Unterſcheidung), oft durch Verben.
ſondieren (mit der Sonde unterſuchen) μηλοῦν, übtr. (unterſuchen) ἐξετάζειν, δοκιμάζειν, γνωρίζειν, ἐξέτασιν od. δοκιμασίαν ποιεῖσθαι (M.).
Sondieren *n*, **Sondierung** *f* eig. ἡ μήλωσις. übtr. ἡ ἐξέτασις. ὁ ἐξετασμός, ἡ δοκιμασία.
Sonnabend *m* τὸ σάββατον (auch *pl.*), ἡ ἑβδόμη (ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος).
Sonne *f* ὁ ἥλιος, die aufgehende ~ ὁ ἥλιος ἀνίσχων od. ἀνατέλλων, die untergehende ~ ὁ ἥλιος δυόμενος, Aufgang der ~ ἡ τοῦ ἡλίου ἀνατολή, beim Aufgang der ~ ἀνατέλλοντος od. ἀνίσχοντος τοῦ ἡλίου, ἅμ' ἡλίῳ ἀνίσχοντι od. ἀνατέλλοντι, ἅμ' ἡμέρᾳ, ἅμα τῇ ἕῳ, vor Aufgang der ~ πρὶν ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον, πρὸ ἡλίου ἀνίσχοντος, bei Untergang der ~ δυομένου τοῦ ἡλίου, πρὶν δῦναι (τὸν) ἥλιον, nach Untergang der ~ μεθ' ἥλιον δύντα, δεδυκότος (τοῦ) ἡλίου, der ~ ausſetzen, in die ~ legen ἀν-, προσηλιάζειν, die ~ ſcheint ὁ ἥλιος λάμπει, ſich an der ~ wärmen εἰληθρεῖν (u. P.), in der ~ ſpazieren gehen περιπατεῖν ὑπὸ τὸν ἥλιον, aus der ~ gehen μεθίστασθαι ἐκ τοῦ ἡλίου, an der ~ trocknen αὐαίνειν πρὸς τὸν ἥλιον, in die ~ ſehen εἰς τὸν ἥλιον ἀντιβλέπειν, von der ~ geſtochen ἡλιόβλητος (2), ἡλιόβολος (2), von der ~ verbrannt ἡλιοκαής, ἡλιόκαυστος (2), wie die ~ glänzend ἡλιοφανής.
ſonnen ἀνηλιάζειν, ſich ~ ἡλιοῦσθαι, ἡλιάζεσθαι (P.), εἰληθρεῖν (auch P.).
Sonnen *n* ἡ ἡλίωσις. [χυνῶν.
Sonnenanbeter *m* ὁ τὸν ἥλιον σεβόμενος oder προσ-
ſonnenartig ἡλιοειδής, ἡλιώδης. [ἀνατολαί.
Sonnenaufgang *m* ſ. unter Sonne; (als Gegend) αἱ ἡλίου
Sonnenbahn *f* ὁ τοῦ ἡλίου δρόμος, ἡ τοῦ ἡλίου περιφορά, ὁ ἡλιακὸς κύκλος.
Sonnenbewohner *m* ὁ ἡλιώτης.
Sonnenblick *m* ἡ τοῦ ἡλίου ἔκλαμψις oder βολή. τὸ τοῦ ἡλίου σέλας. es kommt ein ~ ὁ ἥλιος ἐκλάμπει od. διαυγάζει.
Sonnenblume *f* τὸ ἡλιοτρόπιον.
Sonnenbrand *m* τὸ τοῦ ἡλίου καῦμα, αἱ καύσεις.
Sonnenfächer *m* τὸ ψῦγμα, τὸ σκέπασμα.
Sonnenfinſternis *f* ἡ τοῦ ἡλίου ἔκλειψις, es iſt eine ~ ὁ ἥλιος ἐκλείπει, eine ~ beobachten τὸν ἥλιον ἐκλείποντα θεωρεῖν, es findet eine partielle ~ ſtatt τοῦ ἡλίου ἐκλιπές τι γίγνεται.
Sonnenfleck *m* ἡ τοῦ ἡλίου κηλίς (ῖδος).
ſonnenförmig ἡλιοειδής, ἡλιόμορφος (2).
Sonnenglanz *m* ἡ τοῦ ἡλίου αὐγή oder μαρμαρυγή, τὸ τοῦ ἡλίου σέλας.
Sonnengott *m* ὁ Ἥλιος, ὁ Φοῖβος.
ſonnenhell λαμπρότατος, ἡλιοφανής, übtr. σαφέστατος, ἐπιφανέστατος.
Sonnenhitze *f* τὸ τοῦ ἡλίου καῦμα od. θάλπος.
Sonnenhof *m* ὁ περὶ τὸν ἥλιον ἅλως.
Sonnenhut *m* ἡ καυσία, ἡ φολία.
Sonnenjahr *n* ὁ ἡλιακὸς ἐνιαυτός.
ſonnenklar εἰλικρινής, κατάδηλος (2), διάδηλος (2), ἀναργής, σαφέστατος, ἐπιφανέστατος, das iſt ~ σαφῶς ἐστι τοῦτο δῆλον. [περιφορά.
Sonnenlauf *m* ὁ τοῦ ἡλίου δρόμος, ἡ τοῦ ἡλίου
Sonnenlicht *n* τὸ τοῦ ἡλίου φῶς (ωτός), ὁ ἥλιος, etw. ans ~ ziehen, bringen προάγειν od. ἐκφέρειν τι εἰς τὸ φῶς.

Digitized by Google

ſonnenlos ἀνήλιος (2).
Sonnenmonat *m* ὁ ἡλιακὸς μήν (ηνός).
Sonnenprieſter *m* ὁ τοῦ Ἡλίου ob. Φοίβου ἱερεύς.
ſonnenreich εὐήλιος (2).
Sonnenſcheibe *f* ὁ τοῦ ἡλίου κύκλος.
Sonnenſchein *m* ἡ τοῦ ἡλίου αὐγή, ὁ ἥλιος, im ~ πρὸς τὸν ἥλιον, ἐν ἡλίῳ.
Sonnenſchirm *m* τὸ σκιάδειον, ἡ σκιάς (άδος), ἡ ϑολία, τὸ ἀπὸ τοῦ ἡλίου σκέπασμα.
Sonnenſeite *f* τὰ πρὸς ἥλιον τετραμμένα, auf der ~ liegend πρὸς ἥλιον τετραμμένος, Zimmer auf der ~ ὁ ἡλιοκάμινος.
Sonnenſtäubchen *n/pl.* τὰ (ἐν τῷ ἀέρι) ξύσματα.
Sonnenſtich *m* ἡ ἀστροβολησία, ἡ ἀστροβλησία, ἡ ἀστροβολία, ἡ σειρίασις, am ~ leiden ἀστροβολεῖσϑαι (P.), σειριᾶν.
Sonnenſtrahl *m* ἡ ἡλίου ἀκτίς (ῖνος).
Sonnentempel *m* ὁ τοῦ Ἡλίου ob. Φοίβου ἱερόν.
Sonnenuhr *f* ὁ γνώμων (ονος), τὸ ἡλιοτρόπιον.
Sonnenuntergang *m* ſ. unter Sonne; (als Gegenb) αἱ τοῦ ἡλίου δυσμαί.
ſonnenverbrannt ἡλιωμένος.
Sonnenwagen *m* τὸ Ἡλίου τέϑριππον. [ϑάλπος.]
Sonnenwärme *f* ἡ εἴλη, ἡ εἴλησις, τὸ τοῦ ἡλίου ϑάλπος.
Sonnenweiſer, -zeiger *m* ὁ γνώμων (ονος), der ~ zeigt auf drei ὁ γνώμων σκιάζει τὴν τρίτην.
Sonnenwende *f* αἱ (τοῦ ἡλίου) τροπαί.
Sonnenzirkel *m* ὁ τοῦ ἡλίου κύκλος.
ſonnig εὐήλιος, προσήλιος, εὔειλος (ſämtlich 2), ein ~er Tag ἡ εὔδιος ἡμέρα.
Sonntag *m* ἡ πρώτη τῆς ἑβδομάδος ἡμέρα, ἡ κυριακὴ ob. τοῦ κυρίου ἡμέρα.
ſonſt 1. (außerdem) πρὸς τούτοις, πρὸς τοῖς εἰρημένοις, πρὸς δέ, ἔτι δέ, τὰ (δ') ἄλλα, τἆλλα, ἄλλως, ~ jemand ἄλλος τις, ~ etwas ἄλλο τι, ~ nichts ἄλλο οὐδέν, auch ~ καὶ ἄλλως. — 2. (widrigenfalls) εἰ δὲ μή (ἐὰν δὲ μή). — 3. (anderswo) ἀλλαχοῦ, ἀλλαχῇ, ἄλλῃ, ἀλλαχόϑι, ἄλλοϑι, ~ wo ἄλλοϑί που, ~ wohin ἀλλαχόσε, ἄλλοσε, ~ woher ἄλλοϑέν ποϑεν, ἀλλαχόϑεν. — 4. (zu einer andern Zeit) ἄλλοτε, (ehedem) πρότερον, πάλαι, τὸ παλαιόν.
ſonſtig ἄλλος, (vormalig) ὁ, ἡ, τὸ πάλαι, ὁ, ἡ, τὸ πρότερον, παλαιός.
ſooft (*demonstr.*) τοσαυτάκις, τοσάκις, (*relat.*) ὁσάκις, gew. ὅτε, ὁπότε mit *opt.* (von Vergangenem), ὅταν, ὁπόταν mit *conj.* (von Gegenwärtigem), ſ. auch ſo.
Sophisma *n* τὸ σόφισμα.
Sophiſt *m* ὁ σοφιστής, ein ~ ſein σοφιστεύειν (auch wie ein ~ reden ob. handeln). [σοφιστικὸς λόγος.]
Sophiſterei *f* ἡ σοφιστεία, (als Sache) τὸ σόφισμα, ὁ
Sophiſtik *f* ἡ σοφιστική.
Sophiſtin *f* ἡ σοφίστρια.
ſophiſtiſch σοφιστικός.
Sorge *f* 1. (Kummer, Bekümmernis) ἡ φροντίς (ίδος), ἡ λύπη, ἡ μέριμνα, in ~ ſein, ſich ~ machen um etw. ἐν φροντίδι εἶναι περί τινος, in großen ~n ſein πολλὰ μεριμνᾶν, μεστὸν εἶναι φροντίδων, j-m ~ machen φροντίδα παρέχειν τινί, ſich der ~n entſchlagen ἀποβάλλειν τὰς φροντίδας, ſei ohne ~ ϑάρρει. — 2. (Sorgfalt) ἡ φροντίς (ίδος), ἡ ἐπιμέλεια, ἡ πρόνοια, ἡ προμήϑεια, ~ tragen für j-n, etw. ſ. ſorgen; große ~ für j-n ob. etw. tragen πολλὴν ἐπιμέλειαν ἔχειν τινός, περί τινος, das iſt meine ~ τοῦτο τὸ ἐμὸν ἔργον ἐστίν, das laß meine ~ ſein τοῦτον τὸν λόγον μέϑες ἐμοί, das übrige ſoll meine ~ ſein τὰ λοιπὰ ἐμοὶ μελήσει, die ~ für etw. mit j-m teilen συνεπιμελητὴν τινος παραλαμβάνειν τινά (j-n mit zur Beſorgung nehmen), συνεπιμελεῖσϑαί (P.) τινί τινος (j-n bei der Beſorgung von etw. unterſtützen). Gegenſtand der ~ τὸ μέλημα, Mangel an ~ ἡ ἀμέλεια.
ſorgen 1. (bekümmert ſein, ſich bekümmern) φροντίζειν τινός, μεριμνᾶν, λυπεῖσϑαι (P.), ἐν φροντίδι εἶναι περί τινος, δεδιέναι u. φοβεῖσϑαι (P.) περί u. ὑπέρ τινος u. περί τι, nicht für den morgenden Tag ~ οὐκ εἰς τὸ αὔριον μεριμνᾶν, οὐχ ὑπὲρ τὴν πήραν φρονεῖν. — 2. (Sorgfalt anwenden für etw.) ἐπιμελεῖσϑαί (-μέλεσϑαι, P.) τινος, ἐπιμέλειαν ποιεῖσϑαι (M.) τινος, ἐπιμέλειαν ἔχειν τινός, μέλει τινί τι ob. τινος, προνοεῖν (auch M.) τινος, προμηϑεῖσϑαί (P.) τινος, κήδεσϑαί τινος, dafür ſorgen, daß ἐπιμελεῖσϑαι, προνοεῖν, σκοπεῖν ὅπως (gew. mit *ind. fut.*), dafür will ich ~ ἐμοὶ μελήσει τοῦτό γε, ſchlecht, nicht für etw. ~ ἀμελεῖν τινος, οὐδεμίαν πρόνοιαν ποιεῖσϑαί τινος, ὀλιγωρεῖν τινος, περιορᾶν τι. [Verben.]
Sorgen *n* ἡ φροντίς (ίδος), ἡ ἐπιμέλεια ober durch
Sorgenbrecher *m* ὁ λυσανίας, ὁ παυσανίας, ὁ λυαῖος (letzteres Epitheton des Bakchos).
ſorgenfrei, ſorgenlos ἀφρόντιστος (2), ἄφροντις (ιδος), φροντίδας οὐκ ἔχων, ἀμέριμνος (2), ἀδεής, ἀσφαλής, ἥσυχος, εὔκολος (2), ἄλυπος (2), ~ ſein ἀφροντιστεῖν, ~ leben ἄνευ φροντίδος ποιεῖσϑαι (M.) τὸν βίον, εὐκόλως ζῆν.
Sorgenſtuhl *m* ἡ ἀμφικέφαλος κλίνη ob. καϑέδρα.
ſorgenvoll πολλὰς φροντίδας ἔχων, φροντίδων ἀνάπλεως ob. μεστός, πολυμέριμνος (2), πολύφροντις (ιδος), περιδεής (voll Furcht), λυπηρός (voll Leid).
Sorgfalt *f* ἡ ἐπιμέλεια, ἡ σπουδή, ἡ ἀκρίβεια, ἡ ἐπιστροφή, ἡ φροντίς (ίδος), mit ~ ſ. ſorgfältig; ~ auf etw. wenden ἐπιμέλειαν ποιεῖσϑαί (M.) τινος, ἐπιμελεῖσϑαί (-μέλεσϑαι, P.) τινος, ἐπιμελῶς ober σπουδῇ πράττειν τι, σπουδὴν ἔχειν περί τινος, etw. mit ~ unterſuchen, prüfen ἀκριβοῦν, ἐξακριβοῦν τι.
ſorgfältig (von Perſonen) ἐπιμελής, ἐπιστρεφής, περιεσκεμμένος, (von Perſonen u. Sachen) σπουδαῖος, ἀκριβής, (von Sachen) ἐσπουδασμένος, *adv.* ἐπιμελῶς, σπουδῇ, ~ ſein in etw., etw. ~ betreiben σπουδάζειν ob. σπουδὴν ποιεῖσϑαι (M.) περί τι, ἐπιμελῶς πράττειν τι, δι-, ἀπ-, ἐξακριβοῦν (u. M.) τι.
ſorglos ἄφροντις (ιδος), ἀμελής, ἀφρόντιστος (2), ἀφύλακτος (2), ῥᾳθυμος, ῥᾳδιουργός (2), ἀνεμένος, ὀλίγωρος (2), ἀπερίοπτος (2), ~ ſein ἀμελῶς ἔχειν, ἀφροντιστεῖν, ῥᾳθυμεῖν, ῥᾳδιουργεῖν, um etw. ἀμελῶς ἔχειν περί τι, οὐδὲν ὀλιγωρεῖν τινος.
Sorgloſigkeit *f* ἡ ἀμέλεια, ἡ ῥᾳθυμία, ἡ ἀφροντιστία, ἡ ἀμεριμνία, ἡ ἄνεσις, beſſer das *neutr.* ὁ *adj.*
ſorgſam ἐπιμελής, σπουδαῖος, ſ. ſorgfältig.
Sorgſamkeit *f* ἡ ἐπιμέλεια, ἡ σπουδή, ſ. Sorgfalt.
Sorte *f* τὸ εἶδος, τὸ γένος, von der beſten ~ ἄριστος, κάλλιστος.
ſortieren διατιϑέναι καϑ' ἕκαστα, διακοσμεῖν.
Sortiment *n* τὸ σύστημα, τὸ σύνταγμα, τὰ ὤνια, τὰ ἀγοράσματα.
ſo ſehr οὕτω(ς), οὕτω σφόδρα, ſ. auch ſo.
Souffleur *m* ὁ ὑποβολεύς.
ſouffleren ὑποβάλλειν.
ſoundſo ſ. unter ſo.
Souper *n* τὸ δεῖπνον, τὸ ὄρπον.
Souverän *m* ὁ αὐτοκράτωρ (ορος), ὁ τύραννος.
Souveränität *f* ἡ αὐτοκρατορία, ἡ αὐταρχία, ἡ τυραννίς (ίδος). [τωρ ἐξουσία.]
Souveränitätsrechte *n/pl.* ἡ αὐτοκρατὴς ob. αὐτοκρά-
ſoviel ſo und viel.
ſoweit *cj.* ὡς πρὸς αὐτό.
ſowie *cj.* (= ſobald) ἅμα.
ſowieſo καὶ ἄλλως, καὶ ὥς.
ſowohl ... als auch καί ... καί, τε (enkl.) ... καί, τε ... τε, μέν ... δέ, τὰ μέν ... τὰ δέ, nicht ſowohl ... als (vielmehr) οὐ τοσοῦτον ... ὅσον, οὐχ οὕτως ... ὡς ob. ἀλλά.
ſozuſagen ſ. unter ſo.
ſpähen σκοπεῖν, κατασκοπεῖν (u. M.), σκοπὴν ποιεῖσϑαι (M.), σκοπιωρεῖσϑαι (M.), κατοπτεύειν, ὠτακουστεῖν.

Digitized by Google

Spähen *n* ἡ κατα-, προσκοπή, ἡ σκοπή, ἡ σκοπιά.
Späher *m* ὁ σκοπός, ὁ κατάσκοπος od. b. *part.* der Verben.
Spalier *n* τὸ χαράκωμα, (von Soldaten u. dgl.) οἱ στοῖχοι od. στίχοι, die Soldaten bilden ein ~ ἀμφοτέρωθεν τῆς ὁδοῦ στοῖχοι στρατιωτῶν εἰσιν oder στοῖχοι στρατιωτῶν ἑστᾶσιν ἔνθεν καὶ ἔνθεν, durch ein ~ von Soldaten διὰ δυοῖν στοίχοιν στρατιωτῶν ἑκατέρωθεν παρατεταγμένων.
Spalt *m*, **Spalte** *f* τὸ ῥῆγμα, ἡ ῥωγή, ἡ ῥαγάς (άδος), ἡ ῥαγή, ἡ διαρρωγή, (der Erde) ἡ χαράδρα, (im Felsen) ἡ διασφάξ (άγος), τὸ χάσμα, Spalten bekommen ῥήγνυσθαι, σχίζεσθαι (P.), ῥῆγμα λαμβάνειν, διαρρήγνυσθαι, διασχίζεσθαι (P.).
spaltartig ῥωγμοειδής.
spalten I *trans.* σχίζειν, διασχίζειν, τέμνειν, διατέμνειν, mit einem Keile ~ σφηνοῦν, Holz ~ ξύλα σχίζειν, ξυλοκοπεῖν, gespalten sein διερρωγέναι, χάσκειν. — II *intr.* σχίζεσθαι, διασχίζεσθαι, ῥήγνυσθαι, διαρρήγνυσθαι (sämtl. P.), mit gespaltener Klaue δίχηλος (2), mit gespaltenen Hufen πολυσχιδής.
Spalten *n* ἡ σχίσις, ἡ διάσχισις, ὁ σχισμός, ἡ διατομή, mit einem Keile ἡ σφήνωσις.
Spaltholz *n* τὰ σχιστὰ ξύλα.
spaltig ῥωγμὰς ἔχων.
Spaltung *f* s. Spalten; (Zwiespalt) ἡ διαφορά, ἡ στάσις, ἡ διάστασις, ~en unter den Bürgern machen στασιάζειν τὴν πόλιν od. τοὺς πολίτας, εἰς στάσιν ἐμβάλλειν τοὺς πολίτας, (in der Kirche) τὸ σχίσμα.
Span *m* (von Holz) ἡ σχίζα, ἡ σχίδαξ (κος), τὸ ξύλου ῥαῦσμα, (vom Behauen) τὸ πελέκημα, Späne τὰ ἰχθυήματα, (beim Feilen) τὰ ῥινήματα.
Spänchen *n* τὸ σχιζίον.
Spanferkel *n* ὁ (ἡ) δέλφαξ (κος), τὸ δελφάκιον, τὸ χοιρίον, τὸ χοιρίδιον, ὁ χοιρίσκος.
Spange *f* ἡ πόρπη, ἡ περόνη, ἡ περονίς (ίδος), (als Armschmuck) τὸ φέλλιον, mit einer ~ befestigen ἐμ-, ἐπιπορπᾶν, ἐμπερονᾶν.
Spanische Fliege *f* ἡ κανθαρίς (ίδος).
Spann *m* τὸ ἄνω τοῦ ποδός.
Spannader *f* ἡ ἐπὶ τοῦ ποδὸς ἀρτηρία.
Spannagel *m* (an der Deichsel) ὁ ἧστωρ (ορος).
Spanne *f* ἡ σπιθαμή, ἡ δοχμή, ἡ λιχάς (άδος), eine ~ lang od. breit σπιθαμιαῖος, σπιθαμώδης, eine kurze ~ Zeit ὁ ἐλάχιστος χρόνος.
spannen τείνειν, ἐν-, συντείνειν, (vom Bogen, von den Saiten) τείνειν, ἐν-, ἐπιτείνειν, über, auf etw. ~ ἐπι-, περιτείνειν τινί, gespannt σύντονος (2), auf die Folter ~ στρεβλοῦν τινα, übtr. die Saiten noch höher ~ ἐντείνειν ἔτι μᾶλλον, die Erwartung j-s ~ ἀναπτεροῦν τινα, ἐλπίσιν ἀναρτᾶν τινα, in gespannter Erwartung sein ἀνεπτερῶσθαι, μετέωρον εἶναι ἐλπίδι, seine Forderungen höher ~ μείζω ἔτι αἰτεῖσθαι (M.), seine Forderungen zu hoch ~ μείζω ἢ προσήκει αἰτεῖσθαι, seine Aufmerksamkeit, Tätigkeit auf etw. ~ προσέχειν (τὸν νοῦν) τινί, gespannt sein auf etw μετέωρον εἶναι ἐπί τινος, ἐπί τι od. πρός τι, mit j-m auf gespanntem Fuße leben διαφορὰν ἔχειν τινί, ins Joch ~ ὑπάγειν εἰς od. ὑπὸ τὸ ζυγόν, (von Schuhen, Kleidern u. dgl.) πιέζειν (drücken).
spannenlang σπιθαμιαῖος, σπιθαμώδης.
Spannholz *n* ἡ καταγωγίς (ίδος).
Spannkraft *f* ἡ εὖ-, συντονία, ἡ τάσις, gew. τὸ εὖ-, σύντονον, ohne ~ ἄτονος (2), Mangel an ~ ἡ ἀτονία.
Spannochse *m* ὁ ζύγιος βοῦς.
Spannpferd *n* ὁ ζύγιος ἵππος.
Spannraupe *f* (Spanner) τὸ πηνίον, *pl.* τὰ ὕπερα.
Spannriemen *m* ὁ ἱμάς (άντος).
Spannung *f* 1. ὁ τόνος, ἡ τάσις, ἡ ἐκ-, ἔντασις, ἡ ἐντονία. — 2. übtr. (Aufmerksamkeit) ἡ σύντασις, ἡ συντονία, ἡ διάτασις, (Bangigkeit) ἡ φροντίς (ίδος), ich bin in ~ ἐκτέταμαι φρένας, αἰωροῦμαι (P., mit u. ohne τὴν ψυχήν), μετέωρός εἰμι, wegen etw. ἐπί τινι, ἐπί τινος, πρός τι, ἐπαίρομαι (P.) τῇ ψυχῇ, ὀρθός εἰμι ἐπί τινι. — 3. (Uneinigkeit) ἡ διαφορά, τὸ διάφορον, s. spannen.
Sparbüchse *f* ἡ ἀργυριοθήκη.
sparen (aufheben, bewahren) σῴζειν, διασῴζειν, φυλάττειν, διαφυλάττειν, ἀποτίθεσθαι, (aufschieben) ἀναβάλλεσθαι, ἀναβάλλεσθαι (M.), (schonen) φείδεσθαί (M.) τινος, keinen Fleiß ~ οὐ φείδεσθαι πόνου, keine Kosten ~ ἀφειδῶς παρέχειν δαπάνην, nicht ~ mit etw. ἀφειδεῖν τινος, (ersparen) περιποιεῖσθαι (M.), ταμιεύεσθαι (M.).
Sparen *n* ἡ ἀπόθεσις, ἡ φυλακή, ἡ ἀναβολή, ἡ φειδώ, ἡ περιποίησις, s. d. vor. Verben.
Spargel *m* ὁ ἀσφάραγος.
Spargelbeet *n* ἡ ἀσφαράγου πρασιά.
Spargelpflanze *f* ἡ ἀσφαραγιά.
Sparkasse *f* ἡ ἀργυριοθήκη.
sparlich σπάνιος, ὀλίγος, λεπτός, μικρός, εὐτελής (letzteres bibl. von der Mahlzeit), μανός (einzeln), ~ sein σπανίζειν.
Sparlichkeit *f* ἡ σπάνις, ἡ σπανιότης, ἡ λεπτότης, ἡ μικρότης, ἡ μανότης (ητος), ἡ εὐτέλεια.
Sparpfennig *m* τὰ ἀποκείμενα χρήματα.
Sparren *m* ὁ στρωτήρ (ῆρος), einen ~, einen ~ zuviel haben (Sprichw.) ὑπὲρ ἄνθρωπον φρονεῖν, μείζω φρονεῖν ἢ κατ' ἄνθρωπον, παρὰ od. ὑπὲρ τὸ μέτριον φρονεῖν, (halbverrückt sein) παρακεκινηκέναι.
Sparrwerk *n* ἡ πινάκωσις, οἱ στρωτῆρες, ἡ ὀροφή.
sparsam 1. (sparend) φειδόμενος, φειδωλός, ἀκριβής, ἀκριβολόγος (2), ~ mit etw. umgehen φείδεσθαί (M.) τινος, μετρίως χρῆσθαί (M.) τινι, ἀκριβῶς ταμιεύεσθαί (M.) τι, nicht ~ mit etw. umgehen ἀφειδῶς χρῆσθαί τινι. — 2. (spärlich) εὐτελής, λιτός, σπάνιος, σύντομος (2), etw. ~er einrichten εἰς εὐτέλειαν συντέμνειν τι.
Sparsamkeit *f* ἡ φειδώ, ἡ φειδωλία, ἡ φειδωλή, ἡ ἀκρίβεια, (Spärlichkeit) ἡ σπανιότης (ητος), ἡ σπάνις, (Knauserei, Knickerei) ἡ γλισχρότης (ητος).
Spaß *m* ἡ παιδιά, τὸ παίγνιον, τὸ σκῶμμα, τὸ χαριέντισμα, τὸ γελοῖον, s. Scherz; ~ machen γελοιάζειν, γελωτοποιεῖν, mit Witz χαριεντίζεσθαι (M.), seinen ~ mit j-m treiben παίζειν πρός τινα, σκώπτειν εἰς τινα, im ~ etw. sagen παίζοντα λέγειν τι, einen ~ aus etw. machen εἰς γέλωτα τρέπειν τι, zum ~ πρὸς ἡδονήν, das ist ein ~ für j-n (= er kann es leicht tun) παιδιὰ ταῦτ' ἔστι τινί. [τινα, s. scherzen.]
spaßen παίζειν, σκώπτειν, mit j-m ~ παίζειν πρός
spaßhaft παιγνιώδης, (von Personen) εὐτράπελος (2), (von Sachen) γελοῖος, παίγνιος (2), bei ~en Dingen ernsthaft sein σπουδάζειν περὶ τὰ γελοῖα.
Spaßhaftigkeit *f* ἡ εὐτραπελία, sonst d. *neutr.* d. *adj.*
Spaßmacher *m* ὁ γελωτοποιός, ὁ γελοιαστής.
Spaßmacherei *f* ἡ γελωτοποιία.
Spaßvogel *m* ὁ εὐτράπελος ἀνήρ, ὁ σκωπτόλης.
spät ὄψιμος (2), ὄψιος, auch βραδύς, σχολαῖος (langsam), *adv.* ὀψέ, βραδέως, σχολαίως, σχολῇ, ~er Abend ἡ ὀψία, ἡ βαθεῖα ἑσπέρα, ~ am Tage ὀψὲ τῆς ἡμέρας, ἀμφὶ od. περὶ δείλην ὀψίαν, ~ in der Nacht πόρρω τῆς νυκτός, ~er ὕστερον γιγνόμενος, einige Tage ~er μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας, οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον, ~ tun ὀψίζειν, ~er kommen ὑστερίζειν, ὑστερεῖν, zu etw. zu ~ kommen ὑστερίζειν, ὑστερεῖν τινος, oft gebraucht man auch Ζfgn mit ὀψι, zB. ~ blühen ὀψιανθεῖν, ~ blühend ὀψιανθής, ~ lernend ὀψιμαθής, ~ geboren ὀψιγενής, ὀψίγονος (2), ~ Früchte tragend ὀψίκαρπος (2), ~ klug ὀψίνους, ~erhin ὕστερον, χρόνῳ ὕστερον, ἐν ὑστέρῳ. [rühren σπαθίζειν.]
Spatel *m* ἡ σπάθη, ἡ σπαθίς (ίδος), mit dem ~ um-
Spaten *m* ἡ σκαπάνη, τὸ σκάφιον.
späterhin s. spät.
Spätferkel *n* ὁ μετάχοιρος. τὸ μεταχοίριον.

Digitized by Google

Spätherbſt *m* τὸ φθινόπωρον.
Spätling *m* ὁ ὄψιος, (von Menſchen) ὀψίγονος.
Spätobſt *n* οἱ ὄψιοι καρποί.
Spätſommer *m* ἡ ὀπώρα.
Spatz *m* ὁ μικρὸς στρουθός, τὸ στρουθίον.
ſpazieren (gehen) περιπατεῖν, περίπατον ποιεῖσθαι (M.), ~ fahren ἐξ-, περιελαύνειν.
Spazieren (Gehen) *n* ἡ περιπάτησις, ὁ περίπατος.
Spazierfahrt *f* ἡ ἐξ-, περιέλασις.
Spaziergang *m* ὁ περίπατος (Ort u. Handlung), ὁ δρόμος (nur vom Ort), einen ~ machen περιπατεῖν, περίπατον ποιεῖσθαι (M.).
Spaziergänger *m* ὁ περιπατητής od. *part.* der Verben.
Spaziergängerin *f* durch die *part.* der Verben.
Spazierplatz *m* ὁ περίπατος.
Spazierritt *m* ἡ περιέλασις, einen ~ machen περι-ſλαύνειν.
Spazierweg *m* ὁ περίπατος.
Specht *m* ὁ δρυ(ο)κολάπτης, ὁ δρυοκόπος, ὁ δενδροκολάπτης, ἡ πιπώ, ὁ πίπος, ἡ πίπρα, ὁ κραυγός.
Spechtmeiſe *f* ἡ σίττη.
Speck *m* τὸ στέαρ (ατος), τὸ λίπος, geräucherter Schweine~ τὸ σύειον λίπος ταριχευμένον τε καὶ καπνιστόν.
Speckgeſchwulſt *f* τὸ στεάτωμα, eine ~ bekommen ſ. στεατοῦσθαι (P.).
Speckhals *m* ὁ παχὺς od. πολύσαρκος αὐχήν (ένος).
ſpeckig στεατώδης, λιπώδης.
Speckkäfer *m* ὁ δερμηστής (?).
Speckſchwarte *f* ἡ φορίνη.
Speckſchwein *n* ὁ σιτευτὸς od. λιπαρὸς χοῖρος.
Speckſeite *f* τὸ σύειον πλευρόν.
Speckſtein *m* ὁ μόροχθος. [στέλλειν.
ſpedieren κομίζειν, διακομίζειν, διαπέμπειν, δια-, ἀπο-ſ
Spediteur *m* durch d. vor. Verben.
Spedition *f* ἡ κομιδή, ἡ διαπομπή, ἡ ἀποστολή.
Speer *m* ἡ λόγχη, τὸ δόρυ (ατος), τὸ ἀκόντιον, j-n mit dem ~ werfen ἀκοντίζειν τινά, Wurf mit dem ~ τὸ ἀκόντισμα, das Werfen des ~s ἡ ἀκόντισις, ὁ ἀκοντισμός.
Speerbehälter *m* ἡ δουροδόκη.
Speerkampf *m* ἡ δοράτων μάχη.
Speerſtich *m* ἡ ἀπὸ τοῦ δόρατος πληγή. [τοφόρος.
Speerträger *m* ὁ δορυφόρος, ὁ λογχοφόρος, ὁ δορα-ſ
Speerwerfer *m* ὁ ἀκοντιστής.
Speerwurf *m* τὸ ἀκόντισμα. [τὸ σκυτάλιον.
Speiche *f* ἡ κνήμη, ἡ σκυτάλη, ἡ σκυταλίς (ίδος),ſ
Speichel *m* τὸ σίαλον, τὸ πτύαλον, τὸ πτύελον, voll ~ σιαλώδης, πτυαλώδης, den Mund voll ~ haben πτυαλίζειν.
ſpeichelartig σιαλώδης.
Speicheldrüſe *f* ὁ (ἡ) σιαλοχόος ἀδήν (ένος).
Speichelfluß *m* ὁ σιαλισμός, ὁ πτυαλισμός, den ~ haben σιαλοχοεῖν, σιαλίζειν, πτυαλίζειν, an ~ leidend σιαλοχόος (2). [κυνες (ων).
Speichellecker *m* ὁ βωμολόχος, im *pl.* auch οἱ πρόσ-ſ
Speichelleckerei *f* ἡ βωμολοχία, τὸ σκυλακῶδες.
Speicher *m* ἡ ἀποθήκη.
ſpeien πτύειν, ἐκ-, ἀποπτύειν, ἐμεῖν, ἀπ-, ἐξεμεῖν, ἐρυγγάνειν, ἐξερεύγειν (u. M.), der Berg ſpeit Feuer τὸ ὄρος ἀναδίδωσι πῦρ od. ἀναπέμπει φλόγας od. ῥύακας.
Speien *n* ἡ πτύσις, ὁ πτυσμός, ἡ ἔμεσις, ὁ ἐμετός, ἡ ἐρυγή, ὁ ἐρευγμός.
Speiſe *f* (zubereitetes Eſſen) τὸ ἔδεσμα, τὸ ὄψον, (jede Nahrung) ἡ τροφή, ἡ ἐδωδή, τὸ βρῶμα, ἡ βρῶσις, τὸ βρωτόν, ὁ σῖτος (*pl.* τὰ σῖτα), τὰ σιτία, ~ und Trank σιτία καὶ ποτά, ~ zu ſich nehmen προσφέρεσθαι (M.) σῖτον od. τροφήν, γεύεσθαι (M.) σίτου, keine ~ zu ſich nehmen οὐχ ἅπτεσθαι (M.) σίτου, ἀπέχεσθαι (M.) σίτου, ~ zubereiten κατασκευάζειν ἐδέσματα, ὀψοποιεῖν, ὀψαρτύειν, ἀρτύειν od. καταρτύειν τροφήν. Zubereitung von ~n ἡ ὀψοποιία, Mangel an ~ leiden ἐνδεῶς ἔχειν σίτου, die ~n gehen aus ἐπιλείπει ὁ σῖτος, ~n einkaufen ὀψωνεῖν, die ~n auftragen ὄψον παρατιθέναι.
Speiſebereitung *f* ἡ σιτοποιία, ἡ ὀψοποιία.
Speiſeeiche *f* ἡ φηγός.
Speiſegeruch *m* ἡ ἀπὸ τῶν ἐδεσμάτων ὀσμή.
Speiſekammer *f* τὸ ταμιεῖον, ἡ ἐδεσματοθήκη, ἡ ὀψοθήκη.
Speiſekorb *m* τὸ κανοῦν.
Speiſemarkt *m* τὸ ὀψοπωλεῖον.
ſpeiſen δειπνεῖν, δειπνοποιεῖσθαι (M., von der Hauptmahlzeit), ἀριστᾶν (des Morgens od. Mittags), mit j-m ~ δειπνεῖν μετά τινος, συνδειπνεῖν, συνεστιᾶσθαι od. συνευωχεῖσθαί (P.) τινι, bei j-m ~ ἑστιᾶσθαι (P.) παρά τινι od. ἔν τινος (οἴκῳ), (eſſen) ἐσθίειν, j-n ~ (j-m zu eſſen geben) ἑστιᾶν, δειπνίζειν, σιτίζειν τινά.
Speiſen *n* (das Eſſen) ἡ σίτησις, τὸ δεῖπνον, ἡ εὐωχία, τὸ ἑστίαμα od. durch *inf.* d. Verben, (das Zueſſengeben) ἡ σίτησις, ἡ ἑστίασις oder durch Verben.
Speiſeordnung *f* ἡ τῶν ἐδεσμάτων τάξις.
Speiſeröhre *f* ὁ λάρυγξ (γγος), ὁ (ἡ) φάρυγξ (γγος), ὁ οἰσοφάγος, ὁ λαιμός. [ἀνώγεων.
Speiſeſaal *m* τὸ ἑστιατόριον, τὸ δειπνητήριον, τὸſ
Speiſeſchrank *m* ἡ τῶν ὄψων ἀποθήκη, ἡ ὀψοθήκη, ἡ ἐδεσματοθήκη. [ὄψα.
Speiſevorrat *m* τὰ σιτία, τὰ ἀποκείμενα σιτία od.ſ
Speiſewirt *m* ὁ κάπηλος.
Speiſewirtin *f* ἡ καπηλίς (ίδος).
Speiſezettel *m* ἡ τῶν ἐδεσμάτων ἀναγραφή.
Speiſezimmer *n* ſ. Speiſeſaal.
Speiſung *f* ἡ σίτησις.
Spektakel *m* (Schauſpiel) τὸ θέαμα, (Lärm, Getöſe) ὁ θόρυβος, ἡ βοή, ἡ τύρβη, ἡ ταραχή.
ſpektakeln θορυβεῖν, θόρυβον ποιεῖσθαι (M.).
Spekulant *m* ὁ χρηματιστής.
Spekulation *f* ἡ θεωρία, ἡ σκέψις (wiſſenſchaftliche ~), ὁ χρηματισμός, ἡ χρηματιστις (kaufmänniſche ~).
ſpekulativ θεωρητικός (wiſſenſchaftlich), χρηματιστικός (kaufmänniſch).
ſpekulieren θεωρεῖν, σκοπεῖν, μελετᾶν, φροντίζειν περί τινος (wiſſenſchaftlich), χρηματίζεσθαι (M., kaufmänniſch).
Spelt *m* ἡ ζειά.
Spende *f* ἡ δόσις, ἡ δωρεά, τὸ δῶρον, (vom Trankopfer) ἡ σπονδή. [δειν, ἀποσπένδειν.
ſpenden διδόναι, χαρίζεσθαι (M.), (ein Trankopfer) σπέν-ſ
Spender *m* ὁ δοτήρ (ῆρος), gew. *part.*
ſpendieren δωρεῖσθαι (M.) τινί τι od. τινά τινι, χαρίζεσθαι (M.) τινί τι.
Sperber *m* ὁ σπιζίας, ὁ πέρκος.
Sperberbaum *m* ἡ δῆ (δα).
Sperling *m* ὁ μικρὸς στρουθός, τὸ στρουθίον.
Sperrbaum *m* ὁ καταρράκτης, ſ. Schlagbaum.
ſperren 1. (ausſpreizen) διατείνειν, die Beine ~ διαβαίνειν, übtr. ſich gegen etw. ~ ἀντιτείνειν, ἀντερείδειν, ἀντέχειν, ἀνθίστασθαί τινι. — 2. (verſperren, verſchließen) κλείειν, ἀπο-, κατα-, ἐπικλείειν, die Stadt ~ ἀπείργειν od. ἀποκλείειν τοῦ εἰσιέναι εἰς τὴν πόλιν, den Hafen ~ ἀποφράττειν τὸν λιμένα, den Handel ~ καταστέλλειν τὴν ἐμπορίαν, (hemmen) ἐπέχειν.
Sperren *n*, **Sperrung** *f* (Verſchluß) ἡ κλεῖσις, ἡ ἀπόκλεισις, ἡ ἀπόφραξις, gew. durch Verben, (Hemmung) ἡ ἐποχή.
Sperrhaken *m* ὁ ἐποχεύς.
Sperrholz *n* ὁ μοχλός.
Sperrkette *f* (des Hafens) τὸ κλεῖθρον.
Sperrung *f* 1. ἡ ἀπόκλεισις, (~ eines Weges, eines Hafens u. dgl.) ἡ ἀπόφραξις, nach ~ des Hafens ἀποπεφραγμένου τοῦ λιμένος, nach ~ der Tore κεκλει(σ)μένων τῶν πυλῶν. — 2. (Hemmung) ἡ ἐποχή, beſſer durch das Verb.
Speſen *pl.* τὰ ἀναλώματα. ἡ δαπάνη.
Spezerei *f* τὸ ἄρωμα, τὸ θυμίαμα.

Digitized by Google

Spezereihändler *m* ὁ ἀρωματοπώλης.
Spezialgeschichte *f* ἡ τῶν κατὰ μέρος σύνταξις.
speziell εἰδικός, ἴδιος, τὸ καθ' ἑαυτόν, ἡν, ό, τὸ καθ' ἕκαστον, ην, ο, *adv.* χωρίς, ἰδίᾳ.
Spezies *f* τὸ εἶδος.
Sphäre *f* eig. ἡ σφαῖρα, übtr. (Geſchäftskreis) τὸ ἐπιτήδευμα, ἡ τέχνη, τὰ καθ-, προσήκοντα, in ſeiner ~ bleiben πράττειν od. ἐπιτηδεύειν τὰ καθήκοντα od. τὰ ἑαυτοῦ, das iſt nicht meine ~ τούτων οὐδέν μοι προσήκει, οὐ πρὸς ἐμὲ ταῦτα, das überſteigt meine ~ μεῖζόν ἐστιν ἢ κατ' ἐμέ, ſich nicht über ſeine ~ erheben οὐχ ἅπτεσθαι (M.) μειζόνων ἢ καθ' ἑαυτόν.
Sphärik *f* τὰ σφαιρικά.
ſphäriſch σφαιρικός.
Sphäroid *n* τὸ σφαιροειδές.
ſpicken στέατι στίζειν, διαβάλλειν λίπει, διαπείραντα καταπάττειν λίπει, übtr. den Beutel ~ πληροῦν τὸ βαλλάντιον ἀργυρίου.
Spicknadel *f* ὁ ὀβελίσκος.
Spiegel *m* 1. τὸ κάτ-, ἔν-, εἰσοπτρον, τὸ χαλκεῖον (von den Metallſpiegeln der Alten), ſich im ~ beſehen κατ-, ἐν-, εἰσοπτρίζεσθαι (M.), ἐν κατόπτρῳ βλέπειν ἑαυτόν, ~ des Schiffes ἡ πρύμνα, ἄκρα ἡ ναῦς. — 2. (Vorbild) τὸ παράδειγμα.
ſpiegelartig κατ-, εἰσοπτροειδής, κατοπτρικός.
Spiegelbild *n* ἡ ἔμφασις, übtr. τὸ παράδειγμα.
Spiegelfechterei *f* οἱ κενοὶ λόγοι, ἡ ἐπίδειξις, ἡ σκιαμαχία, ~ treiben σκιαμαχεῖν, ἀλαζονεύεσθαι (M.).
Spiegelfenſter *n* ἡ κατοπτροειδὴς θυρίς (ίδος).
Spiegelfläche *f* τὸ ἔνοπτρον.
ſpiegelglatt λεῖος ὥσπερ κάτοπτρον.
Spiegelglätte *f* ἡ λειότης (ητος) οἷα κατόπτρου.
ſpiegelhell εἰσ-, κατοπτροειδής, λαμπρότατος.
Spiegelkarpfen *m* ὁ ποικίλος κυπρῖνος.
ſpiegeln (zurückſtrahlen) ἀποστίλβειν, ἀστράπτειν, ἀπαστράπτειν, μαρμαίρειν, (im Spiegel darſtellen) κατ-, ἐν-, εἰσοπτρίζειν, ſich in etw. ~ (übtr.) ἐνεικονίζεσθαί (M.) τινι, παράδειγμα λαμβάνειν ἔκ τινος, παραδείγματι χρῆσθαί τινι (wozu noch olon χρὴ εἶναι geſetzt werden kann).
Spieke *f* (Pflanze) ὁ νάρδου στάχυς (υος).
Spiel *n* 1. (eines Inſtruments) ὁ φθόγγος, τὸ μέλος, (der Flöte) ἡ αὐλησις, τὸ αὔλημα, (auf der Zither) ὁ κιθαρισμός, τὸ κιθάρισμα, (übh. eines Saiteninſtruments) τὸ ψάλμα, ~ der Hände ἡ χειρονομία, (des Schauſpielers) ἡ ὑπόκρισις. — 2. (Zeitvertreib) τὸ παίγνιον, ἡ παιγνιά (παιγνία), ἡ παιδιά, ἡ διατριβή, ſein ~ mit j-m treiben παίζειν πρός τινα, ἐμπαίζειν τινί, χλευάζειν τινά, es iſt kein ~ ἔργον ἐστίν, χαλεπόν ἐστιν. — 3. (Glücksſpiel) τὸ παίγνιον, ἡ κυβεία, im ~ gewinnen, verlieren πλεονεκτεῖν, μειονεκτεῖν (πλέον, μεῖον ἔχειν) παίζοντα od. κυβεύοντα, aufs ~ ſetzen παραβάλλειν, ἀναρρίπτειν τὸν κύβον περί τινος, κινδυνεύειν περί τινος, dem ~ ergeben ſein ἐρᾶν τῆς κυβείας, προσκεῖσθαι τῇ κυβείᾳ, alles aufs ~ ſetzen παραβάλλεσθαι (M.) τοῖς ὅλοις, ſeine Exiſtenz aufs ~ ſetzen ἀναρρίπτειν τὸ ὑπάρχειν, mein Leben ſteht auf dem ~e κινδυνεύω περὶ τῆς ψυχῆς od. τοῦ βίου, gewonnenes ~ haben νικᾶν, νενικηκέναι, ſich in das ~ miſchen συλλαμβάνεσθαι (M.) τῶν πραγμάτων, bei etw. die Hand im ~e haben μετέχειν od. κοινωνεῖν τινος, etw. aus dem ~e laſſen ἐᾶν, χαίρειν ἐᾶν, ἀφιέναι τι, j-m ſein ~ verderben ἐνοχλεῖν τοῖς πράγμασί τινος, λυμαίνεσθαί (M.) τινι τὴν πρᾶξιν, ein leichtes ~ mit j-m haben ῥᾳδίως χρῆσθαί τινι, gute Miene machen zum böſen ~e πλάττεσθαι (M.) ἀδήλως τῇ ὄψει πρὸς τὴν συμφοράν. — 4. öffentliche ~e (Wettkämpfe) οἱ ἀγῶνες, τὰ ἀγωνίσματα. οἱ ἆθλοι, ~e anordnen ἀθλοθετεῖν, προτιθέναι ἆθλους, ~e halten, feiern ἀγῶνας τελεῖν, die olympiſchen, pythiſchen ~e τὰ Ὀλύμπια, τὰ Πύθια.
Spielart *f* (Abart) τὸ ἐξηλλαγμένον εἶδος od. γένος.
Spielball *m* ἡ σφαῖρα, übtr. ~ des Geſchicks ἡ παιδιὰ τῆς τύχης, ein ~ von etw. ſein κτῆμα καὶ παιδιὰν εἶναί τινος.
Spielbrett *n* ὁ ἄβαξ (κος). τὸ ἀβάκιον. τὸ πεττόν.
Spielbude *f*, **-haus** *n*, **-hölle** *f* τὸ κυβεῖον.
Spielchen *n* τὸ παίγνιον.
ſpielen 1. (auf einem Inſtrument) κρούειν, ψάλλειν, (auf der Flöte) αὐλεῖν, (auf der Zither) κιθαρίζειν, (zum Zeitvertreib) παίζειν, φλυαρεῖν, mit j-m ~ συμπαίζειν τινί, συμπαίκτορα εἶναί τινι, mit etw. ~ παίζειν τινί (z. B. σφαίρᾳ Ball~), παίζειν τι (uneigentl.), ein Spiel ~ παίζειν παιδιάν, ſ. Würfel~, Ball~; um etw. ~ παίζειν ἐπί τινι. — 2. übtr. z. B. der Wind ſpielt φυσιζοῖ ἡ αὔρα, das Haar ſpielt im Winde σείεται ἡ κόμη ὑπ' ἀνέμου, in einer Farbe ~ μεταβαίνειν εἰς, j-m etw. aus der Hand ~ λανθάνειν ὀφελόμενόν τινά τι, gut, ſchlecht ~ (vom Schauſpieler) καλῶς, κακῶς ἀγωνίζεσθαι (M.), ein Stück ~ ἐπιτελεῖν θέαν oder θέατρον, j-s Rolle ~ ὑποκρίνεσθαί (M.) τινα, den ehrlichen Mann ~ σχῆμα χρηστοῦ ἀνδρὸς ὑποκρίνεσθαι, den großen Herrn ~ λαμπρὸν φαίνεσθαι (P.), προσποιεῖσθαι (M.) λαμπρότητα, j-m einen Poſſen ~ παρακρούεσθαί (M.) τινα. j-m einen ſchlechten Streich ~ ἀδικεῖν τινα, κακὸν γίγνεσθαι περί τινα.
Spielen *n* durch d. *inf.* der Verben, (auf einem Inſtrumente) ἡ κροῦσις, ὁ ψαλμός, auf der Zither u. dgl. ſ. Spiel; (vom Schauſpieler) ἡ μίμησις. ἡ ὑπόκρισις.
ſpielend παίζων, μετὰ παιδιᾶς, ἐν παιδιᾷ, gern ~ φιλοπαίγμων.
Spieler *m* ὁ παίκτης, beſſer d. *part.* der Verben, (mit Würfeln) ὁ κυβευτής, eines Saiteninſtruments) ὁ ψάλτης.
Spielerei *f* ἡ παιδιά, ἡ φλυαρία, τὰ παίγνια, ~en treiben παίζειν, φλυαρεῖν.
Spielerin *f* ἡ παίκτειρα, gew. d. *part.* der Verben.
Spielgenoſſe, -geſelle, -kamerad *m* ὁ συμπαίκτωρ (ορος), ὁ συμπαίστης, ὁ συμπαίζων, *f* ἡ συμπαίκτρια, ἡ συμπαίστρια, ἡ συμπαίζουσα, (beim Würfelſpiel) ὁ συγκυβευτής, ὁ συγκυβεύων.
Spielgeſellſchaft *f* οἱ συμπαίζοντες.
Spielkarte *f* ſ. Karte.
Spielleute *pl.* οἱ μουσικοί.
Spielmann *m* ὁ μουσικός, ὁ ψάλτης.
Spielplatz *m* τὸ γυμνάσιον, ἡ παλαίστρα.
Spielratte *f* (leidenſchaftlicher Spieler) ὁ φιλόκυβος.
Spielraum *m* ὁ χῶρος, ἡ χώρα, τὸ χώρημα. ~ haben χώραν ἔχειν, ~ geben, laſſen für etw. χώραν παρέχειν od. διδόναι τινί, weiter ~ ἡ εὐρυχωρία.
Spielſachen *fpl.* τὰ παίγνια.
Spielſucht *f* τὸ φιλόκυβον.
Spieltiſch *m* ὁ ἄβαξ (κος), τὸ ἀβάκιον.
Spielwerk, -zeug *n* ſ. Spielſachen.
Spieß *m* ἡ λόγχη, τὸ δόρυ (ατος), τὸ ἀκόντιον, (zum Braten) ὁ ὀβελός, (die erſten Geweihe des Hirſches und die erſten Gehörne des Rehes ohne Enden) οἱ πάτταλοι.
Spießbürger *m* ὁ δημότης, ὁ ἰδιώτης.
ſpießbürgerlich δημοτικός, ἰδιωτικός.
Spießchen *n* τὸ δοράτιον, (zum Braten) ὁ ὀβελίσκος.
ſpießen διαπείρειν od. διελαύνειν τινὰ τῷ δόρατι, j-n an einen Pfahl ~ ἀνασκολοπίζειν τινά.
Spießen *n* ἡ διάπαρσις, gew. durch Verben.
Spießer, Spießhirſch *m* ὁ πατταλίας, ἡ ἀχαΐνη.
Spießgeſelle *m* ὁ ἑταῖρος, ὁ ἡλικιώτης.
Spießglanz *m*, **-glas** *n* τὸ στίμμι (εος), ἡ στίμμις (εως u. ιδος), mit ~ färben στιμμίζειν.
Spießrute *f* ἡ ῥάβδος, ~en laufen ῥαπίζεσθαι (P.).
Spießträger *m* ὁ δορυφόρος.
Spinat *m* ἡ ἀτράφαξις (εως), ἡ ἀτράφαξυς od. ἀδρά.
Spindel *f* (zum Spinnen) ὁ (ἡ) ἄτρακτος, ἡ ἠλακάτη, ὁ κλωστήρ (ῆρος). (in einem Gewinde) τὸ κιόνιον, (des Maſtbaums) ὁ (ἡ) ἄτρακτος, ἡ ἠλακάτη.
Spindelbaum *m* ἡ τετραγωνιά, ἡ εὐώνυμος.
Spindelkraut *n* ἡ ἀτρακτυλλίς (ίδος).

Digitized by Google

Spinnchen *n* τὸ ἀράχνιον.
Spinne *f* ἡ ἀράχνη, ὁ ἀράχνης, ἡ φάλαγξ (γγος), eine giftige ~ τὸ φαλάγγιον.
ſpinnefeind ἔχθιστος, ἄσπειστος (2), j-m ~ ſein ἀκαταλλάκτως ἔχειν οd. διακεῖσθαί τινι u. πρός τινα, auch ἔχθιστον εἶναί τινος.
ſpinnen νεῖν, νήθειν, κλώθειν, keine Seide bei etw. ~ (Sprichw.) οὐδὲν χρηματίζεσθαι (M.) ἔκ τινος, οὐδὲν περιποιεῖσθαι (M.) ἔκ τινος, οὐδὲν κερδαίνειν ἀπό τινος, es iſt nichts ſo fein geſponnen, es kommt doch ans Licht der Sonnen (Sprichw.) ὁ χρόνος ποτὲ τὴν ἀλήθειαν ἄγει πρὸς τὸ φῶς.
Spinnen *n* ἡ νῆσις, die Kunſt des ~s ἡ νηστική.
ſpinnenartig ἀραχνώδης.
Spinnengewebe *n* τὸ ἀράχνιον, τὸ ἀράχνης ὕφασμα, ἡ ἀράχνη, ἡ φάλαγξ (γγος), wie ~ ἀραχνιώδης, ſo dünn wie ~ ἀραχνοϋφής, voll von ~n ſein ἀραχνιοῦσθαι (P.).
Spinner *m*, **-in** *f* durch d. *part.* der Verben.
Spinnkunſt *f* ἡ νηστική.
Spinnrad *n* ὁ ῥόμβος.
Spinnrocken *m* ἡ ἠλακάτη, τὸ ἐπίνητρον.
ſpintiſieren φροντίζειν, ἐκμελετᾶν, μεριμνᾶν περί τινος, ἀκριβολογεῖσθαί (M.), λεπτολογεῖν τι u. περί τινος.
Spintiſieren *n* ἡ φροντίς (ίδος u. *plur.*), ἡ ἀκριβολογία, ἡ λεπτολογία.
Spintiſierer *m* ὁ φροντιστής, ὁ μεριμνητής, ὁ μεριμνοφροντιστής.
Spion *m* ὁ σκοπός, ὁ κατά-, πρόσκοπος.
Spionage *f*, **Spionieren** *n* ἡ κατα-, προσκοπή.
ſpionieren κατασκοπεῖσθαι (M.), προσκοπεῖν, κατοπτεύειν.
Spirale, Spirallinie *f* ἡ ἕλιξ (κος), in ~ ἑλικηδόν.
ſpirituös πνευματικός.
Spiritus *m* τὸ πνεῦμα (auch in der Gramm., spiritus asper τὸ δασὺ πνεῦμα, ἡ δασεῖα, spiritus lenis τὸ ψιλὸν πνεῦμα), mit dem ~ asper, lenis verſehen δασύνειν, ψιλογραφεῖν, mit dem ~ asper bezeichnet δασύς, mit dem ~ lenis bezeichnet ψιλός.
Spital *n* τὸ νοσοκομεῖον (für Kranke), τὸ πτωχοδοχεῖον (für Arme), τὸ γεροντοκομεῖον, γηροκομεῖον οd. γηροτροφεῖον (für Alte).
ſpitz, ſpitzig ὀξύς, ἄκρος, ὀξύτονος (2), ὀξυτενής, ἀκιδώδης (2), ~ machen ἀποξύνειν, ~e Reden πικροὶ λόγοι, j-m eine ~e Antwort geben ἀποκρίνεσθαί (M.) τινι.
Spitzbube *m* ὁ τοιχωρύχος, ὁ λωποδύτης, ὁ κλέπτης, ὁ κλώψ (ωπός), ὁ λῃστής, (als Scheltwort) ὁ μαστιγίας, kleiner ~, Schelm ὁ πανοῦργος.
Spitzbubenbande *f* τὸ λῃστήριον.
Spitzbubenſtreich *m* τὸ πανούργημα, ἡ πανουργία, ~e machen mit etw. τοιχωρυχεῖν περί τι.
Spitzbüberei *f* ἡ τοιχωρυχία, ἡ τοιχωρυχική, ~en mit etw. machen τοιχωρυχεῖν περί τι, σφετερίζεσθαί (M.) τι.
ſpitzbübiſch κακοῦργος, κλωπικός, κλοπαῖος, κλεπτικός, (in milderem Sinne) κόβαλος (2).
Spitze *f* ἡ ἀκίς (ίδος), ἡ ἀκωκή (einer Waffe), ἡ ὀξύτης (ητος, mit dem Nebenbegriff der Schärfe), ἡ ἀκμή (eig. Schneide, übtr. der höchſte Punkt einer Sache), τὸ κέντρον (Stachel), ὁ σκόλοψ (πος, jeder ſpitze Körper), τὸ ἄκρον, ἡ ἄκρα (der äußerſte, höchſte Teil, letzteres bſd. auch Landſpitze), ἡ κορυφή (bſd. Berggipfel), τὸ ἀκρωτήριον (Landſpitze), τὸ τοῦ ὄρους ἄκρον, ἄκρον τὸ ὄρος (Bergſpitze), ~ des Fingers τὸ ἀκροδακτύλιον, ~ des Fußes ἄκρος ὁ πούς (οδός), τὸ ἀκροπόδιον, ~ der Naſe ἄκρα ἡ ῥίς (ινός), τὸ ἀκροῤῥίνιον, ~ eines Aſtes ὁ ἀκρεμών (όνος), ~ eines Zweiges ἡ κράδη, ~ eines Heeres, eines Zuges τὸ ἡγούμενον, an der ~ ſtehen πρῶτον καταστῆναι οd. τεταχθαι οd. τεταγμένον εἶναι, ἡγεῖσθαί (M.) τινος, προστατεῖν τινος, j-n an die Spitze von etw. ſtellen ἐφιστάναι τινά τινι, προϊστάναι τινά τινος, ſich an die ~ ſtellen ἡγεμόνα καταστῆναί τινος, j-m die ~ bieten ὁμόσε ἔρχεσθαι οd. χωρεῖν τινι, ἀντέχειν, ἀνθίστασθαί τινι, (von Soldaten) δέχεσθαί (M.) οd. ὑπομένειν τινά, ἀντιτάττεσθαι (M. u. P.) τινι, etw. auf die ~ treiben ἐπὶ τὸ ἄκρον ἄγειν τι, ὑπερβολὴν ποιεῖσθαί (M.) τινος.
Spitzeiſen *n* ὁ ὄρυξ (γος).
ſpitzen ἀκονᾶν, ὀξύνειν, θήγειν (eig. wetzen), die Ohren ~ ὀρθὰ ἱστάναι τὰ ὦτα, ſich auf etw. ~ καραδοκεῖν τι.
Spitzen *f/pl.* (Gewebe) τὰ δικτυωτὰ ὑφάσματα.
ſpitzfindig ἀκανθώδης, κομψός (von Sachen), ὀξύς, ἀντιλογικός, σοφιστικός (von Perſonen), ~e Rede ἡ λεπτολογία, ἡ ἀκριβολογία, ~ reden λεπτολογεῖν.
Spitzfindigkeit *f* ἡ λεπτότης (ητος) τῶν φρενῶν, ἡ ὀξύτης (ητος), ἡ λεπτολογία.
Spitzglas *n* ὁ κύαθος, τὸ κυάθιον.
Spitzhacke *f* ὁ ὄρυξ (γος).
Spitzhammer *m* ἡ κέστρα, ἡ κροταφίς (ίδος).
Spitzklee *m* τὸ ὀξυτριφύλλιον.
Spitzklette *f* τὸ ξάνθιον.
Spitzkopf *m*, **ſpitzköpfig** ὀξυκέφαλος (2).
Spitzmaul *n* ὁ (ἡ) ὀξύρρυγχος (2), ὀξύστομος (2).
Spitzmäulchen *n* τὸ σύστομον φιλημάτιον.
Spitzmaus *f* ἡ μυγαλῆ, ὁ ἀρουραῖος μῦς (υός), ὁ ὄραξ (κος).
Spitzmeißel *m* ἡ γλαρίς (ίδος), ὁ ἐγκοπεύς.
Spitzmuſchel *f* ἡ φωλάς (άδος).
Spitzname *m* ἡ ἐπωνυμία.
Spitznaſe *f* ὁ (ἡ) ὀξύρρις (ινος, auch *adj.* ſpitznäſig).
Spitzpfahl *m* ὁ σκόλοψ (οπος).
Spitzſäule *f* ὁ ὀβελός, ὁ ὀβελίσκος, ἡ πυραμίς (ίδος).
ſpitzwinkelig ὀξυγώνιος (2).
Spitzwinkeligkeit *f* ἡ ὀξυγωνιότης (ητος).
Spitzzahn *m* ὁ κυνόδους (οντος).
ſpitzzahnig καρχαρόδους (οντος).
Splitter *m* τὸ κλάσμα, ὁ σκόλοψ (πος), αἱ παρασχίδες (nur *plur.*), τὸ θραῦσμα (jedes abgebrochene Stück), ὁ σχινδάλαμος, ὁ σκινδάλαμος, ὁ σχινδαλμός, ὁ σχίδαξ (κος), ſich einen ~ einſtechen σκολοπίζεσθαι (P.).
ſplitterartig σχιδακώδης.
ſplitterig ψαθυρός.
ſplittern *trans.* σχίζειν, διασχίζειν, *intr.* P. τίων.
ſplitternackt πάνυ γυμνός, γυμνὸς πάντων τῶν ἱμα-
Splitterrichter *m* ὁ μικρολόγος ἀνήρ.
Splitterrichterei *f* ἡ μικρολογία.
Spolien *pl.* (Kriegsbeute) τὰ σκῦλα.
ſpoliieren σκυλεύειν.
ſpondeiſch σπονδειακός.
Spondeus *m* ὁ σπονδεῖος πούς (οδός).
ſpontan αὐτόματος (2). δην.
ſporadiſch σποράς (άδος), σποραδικός, *adv.* σποράδην.
Sporn *m* ὁ μύωψ (ωπος, des Reiters, auch übtr.), τὸ κέντρον, ἡ ἐγκεντρίς (ίδος, des Reiters), τὸ κέντριον, τὸ πλῆκτρον (von Hühnen und andern Vögeln), ἡ παρόρμησις (nur übtr.), in Sporen gehen ἐν τοῖς μύωψι περιπατεῖν, dem Pferde die Sporen geben μυωπίζειν, ὀτρύνειν, κεντρίζειν οd. ἐγκεντρίζειν τὸν ἵππον.
ſpornen κεντρίζειν, ἐγκεντρίζειν, μυωπίζειν, πτερνίζειν, übtr. παρορμᾶν, ἐποτρύνειν, προτρέπειν, παροξύνειν, προάγειν.
Spornen *n* τὸ κεντρίζειν uſw., übtr. ἡ παρόρμησις οd. durch Verben. ταχίστην.
ſpornſtreichs ἐκ ποδός, κατὰ πόδας, ὡς τάχιστα, τὴν
Sporteln *f/pl.* αἱ δωρεαί, τὸ λῆμμα, Gerichts~ τὸ δικαστικόν, Anwalts~ τὸ συνηγορικόν.
Spott *m* ὁ χλευασμός, τὸ σκῶμμα, ὁ μυκτήρ (ῆρος), ὁ μυκτηρισμός, ὁ μῶμος, τὸ παίγνιον, ~ mit etw. treiben σκώπτειν εἴς τι, ἐμπαίζειν τινί, ἐντρυφᾶν τινι, χλευάζειν τι, j-n zum ~ machen καταγελᾶσθαι (P.), γέλωτα ὀφλισκάνειν.

Digitized by Google

ſpötteln χλευάζειν, μυκτηρίζειν.
Spötteln *n* ὁ χλευασμός, ἡ χλευασία, ὁ μυκτηρισμός, zum ~ geneigt μυκτηριστικός.
ſpotten über j-n od. etw. σκώπτειν τινά u. τι, εἰς τινα, ἐπισκώπτειν τινά und τι, ἀποσκώπτειν τινά, κατασκώπτειν τινά, ἐντρυφᾶν τινι, καταγελᾶν τινος, παίζειν εἴς τινα und τι, ἐμπαίζειν τινί, über das Heiligſte ~ ὑβρίζειν περὶ τὰ θεῖα.
Spotten *n* ἡ σκῶψις, ὁ χλευασμός.
Spötter *m* ὁ χλευαστής, ὁ χλεύαξ (κος), ὁ μυκτηριστής, ὁ σκωπτόλης, ὁ σκώπτης, ὁ ἐμπαίκτης.
Spötterin *f* ἡ σκώπτρια, beſſer d. *part.* der Verben.
Spottgedicht *n* ὁ σίλλος, οἱ ἴαμβοι, ἡ κωμῳδία, τὸ γελοῖον ᾄσμα, ein ~ verfaſſen σιλλογραφεῖν, der ein ~ verfaßt ὁ σιλλογράφος, das Verfaſſen von ~en ἡ σιλλογραφία.
Spottgeld *n* τὸ ἐλάχιστον τίμημα, für ein ~ verkaufen ἀποδίδοσθαι τοῦ ἐλαχίστου od. τοῦ εὐρόντος od. τοῦ τυχόντος.
ſpöttiſch χλευαστικός, σκωπτικός, μυκτηριστικός, gew. d. *part.* von ſpotten.
Spöttler *m* ὁ μυκτηριστής, ſ. Spötter.
ſpottliebend, -luſtig, -ſüchtig φιλοσκώμμων, φιλοσκώπτης, ~ ſein φιλοσκωπτεῖν.
Spottname *m* τὸ γελοῖον ὄνομα, ἡ αἰσχρὰ ἐπωνυμία.
Spottpreis *m* ἡ ἐλαχίστη τιμή, ſ. Spottgeld.
Spottrede *f* τὸ σκῶμμα, ~n auf j-n vorbringen ἀποσκώπτειν τινά.
Spottſchrift *f* τὸ σκωπτικὸν γράμμα, ὁ σίλλος, ſiehe Spottgedicht.
Spottſucht *f* ἡ φιλοσκωμμοσύνη.
ſpottweiſe μετὰ γέλωτος, ἐπὶ γέλωτι.
ſpottwohlfeil εὐτελέστατος, πάνυ εὔωνος (2).
Sprachähnlichkeit *f* ἡ τῆς γλώττης ἀναλογία.
Spracharmut *f* ἡ τῶν λόγων od. λέξεων ἀπορία od. ἔνδεια.
Sprache *f* 1. (Sprachfähigkeit) ἡ φωνή, ἡ γλῶττα, mit ~ begabt φωνήεις, die ~ vergeht ἐκλείπει ἡ φωνή, die ~ wiederbekommen ἀναλαμβάνειν φωνήν, eine ſchwere ~ haben τραυλίζειν τῇ φωνῇ, eine leichte ~ haben εὔγλωττον εἶναι, der Schreck benimmt j-m die ~ ἀφασία λαμβάνει τινά. — 2. (Sprachweiſe eines Volkes) ἡ γλῶττα, ἡ διάλεκτος, ἡ φωνή, eine ~ reden λέγειν φωνήν, einerlei ~ mit j-m reden ὁμόγλωττον od. ὁμόφωνον εἶναί τινι, τῇ αὐτῇ γλώττῃ χρῆσθαί τινι, e-e andere ~ redend ἑτερόγλωττος (2), die griechiſche ~ reden ἑλληνίζειν (τῇ φωνῇ), ἑλληνιστὶ λέγειν, τῇ τῶν Ἑλλήνων γλώττῃ χρῆσθαι, eine barbariſche ~ führen, reden βαρβαρίζειν, βαρβαροφωνεῖν, eine ~ verſtehen ἔμπειρον εἶναι γλώττης, συνιέναι (ἵημι) γλῶτταν. — 3. (Sprechweiſe) ὁ λόγος (u. *plur.*), ἡ λέξις, eine ~ führen χρῆσθαι λόγῳ, eine kühne ~ führen θρασύνεσθαι (P. u. M.) τῷ λόγῳ, θρασυστομεῖν, eine freimütige ~ führen παρρησιάζεσθαι (M.). παρρησίᾳ χρῆσθαι, eine hohe, erhabene ~ führen ὑψηλολογεῖσθαι (M.), κομπάζειν τῷ λόγῳ, die ~ des gewöhnlichen Lebens ἡ κοινὴ διάλεκτος. — 4. (Beſprechung) ὁ λόγος (u. *plur.*), etw. zur ~ bringen λόγον ἐμβάλλειν περί τινος, es kommt etw. zur ~ λόγοι γίγνονται περί τινος, λόγος ἐμπίπτει περί τινος. — 5. (Ausſage, Bekenntnis) nicht mit der ~ herauswollen μέλλειν, ὀκνεῖν, προφασίζεσθαι (M.), rein mit der ~ herausgehen ἁπλῶς λέγειν od. ἐξειπεῖν τὸν λόγον od. τὰ πάντα od. πάντα τὸν λόγον, οὐδὲν ὑποστελλόμενον λέγειν, ἐξομολογεῖν τὸ πᾶν, ἐξομολογεῖσθαι (M.).
Spracheigenheit, -eigentümlichkeit *f*, **-idiom** *n* τὸ (τῆς γλώττης od. λέξεως) ἰδίωμα.
Sprachfähigkeit *f* τὸ φραστικόν, ἡ φωνή, ~ habend φωνήεις.
Sprachfehler *m* τὸ τῆς γλώττης ἐλάττωμα (organiſcher ~), τὸ περὶ τὴν λέξιν ἁμάρτημα (Fehler gegen die Sprachrichtigkeit), ~ machen ἁμαρτάνειν ἐν τῇ λέξει od. περὶ τὴν λέξιν.
Sprachfertigkeit *f* ἡ εὐγλωττία, τὸ τῆς γλώττης εὔστροφον, ἡ λόγων εὐπορία, ~ beſitzen λόγων εὐπορεῖν, ~ beſitzend εὔγλωττος (2).
Sprachforſcher *m* ὁ γραμματικός.
Sprachforſchung *f* ἡ γραμματική.
Sprachgebrauch *m* ὁ κοινὸς od. καθεστὼς τρόπος τῆς λέξεως, τὰ περὶ τὴν λέξιν νομιζόμενα, ἡ συνήθεια ῥημάτων τε καὶ ὀνομάτων, τὸ εἰωθὸς τῆς λέξεως.
Sprachgelehrſamkeit *f* ἡ γλώττης od. γλωττῶν od. περὶ γλώττας ἐμπειρία, τὰ γραμματικά.
Sprachgelehrter, -kenner *m* ὁ γλωττῶν ἔμπειρος, ὁ γραμματικός.
Sprachkenntnis *f* ἡ περὶ τὰς γλώττας ἐμπειρία, ἡ γραμματική.
Sprachkunde, -lehre *f* ἡ γραμματική.
Sprachlehrer *m* ὁ γραμματιστής, ὁ γραμματοδιδάσκαλος, ὁ γραμματικός.
ſprachlich γραμματικός, ~er Ausdruck ἡ φράσις, ~e Eigentümlichkeiten τὰ τῆς λέξεως ἰδιώματα.
ſprachlos ἄφωνος (2), ἄγλωττος (2).
Sprachloſigkeit *f* ἡ ἀφωνία, ἡ ἀγλωττία, ἡ τῆς φωνῆς ἔκλειψις.
Sprachmeiſter *m* ὁ γραμματικός.
Sprachorgan *n* ἡ γλῶττα, τὸ φωνητικὸν ὄργανον, τὸ λογικὸν μέρος.
Sprachregel *f* ὁ περὶ τὴν λέξιν νόμος, ὁ τῆς γλώτ-
Sprachreichtum *m* ἡ τῶν λόγων od. λέξεων ἀφθονία.
ſprachrichtig κατὰ τὸν τῆς λέξεως τρόπον od. νόμον, οἰκεῖος τῇ λέξει.
Sprachrohr *m* ὁ φωνητικὸς αὐλός.
Sprachſchnitzer *m* τὸ περὶ τὴν λέξιν ἁμάρτημα.
Sprachſtudium *n* ἡ γραμματική.
Sprachunterricht *m* ἡ τῶν γραμμάτων od. τῆς γραμματικῆς μάθησις.
Sprachverderber *m* ὁ τὴν γλῶτταν διαφθείρων.
Sprachwerkzeuge *n/pl.* τὰ φωνητικὰ od. τῆς φωνῆς ὄργανα. auch βλοβ τὰ τῆς φωνῆς.
ſprachwidrig σόλοικος (2), βάρβαρος (2).
Sprachwiſſenſchaft *f* ἡ γραμματική.
Sprechart *f* ἡ λέξις, ἡ διάλεκτος.
ſprechen 1. (verſtändliche Laute hervorbringen) φωνεῖν, λαλεῖν, φθέγγεσθαι (M.), anfangen zu ~ (von kleinen Kindern) ἄρχεσθαι χρῆσθαι τῇ φωνῇ, πρῶτον χρῆσθαι τῇ φωνῇ, πρῶτον λέναι φωνήν, (von Stummen) ῥηγνύναι φωνήν, langſam ~ ἡσυχαιτέρᾳ τῇ φωνῇ χρῆσθαι, viel ~ πολλοῖς λόγοις χρῆσθαι, πολυλόγον εἶναι, wenig ~ βραχυτέροις λόγοις χρῆσθαι, βραχυλογεῖν, griechiſch ~ τῇ τῶν Ἑλλήνων φωνῇ χρῆσθαι, ἑλληνίζειν τῇ φωνῇ, ἑλληνιστὶ διαλέγεσθαι (P.), leiſe ~ μικρὸν διαλέγεσθαι (P.), freimütig ~ παρρησιάζεσθαι (M.), παρρησίᾳ χρῆσθαι, ἐλευθέρως εἰπεῖν. — 2. (durch Sprechen mitteilen) λέγειν (εἰπεῖν), φάναι, φράζειν, ſprach er (in direkter Rede eingeſchoben) ἔφη, und er ſprach καὶ ὃς ἔφη, ſprach ich ἦν δ' ἐγώ, mit j-m ~ διαλέγεσθαι (P.) τινι u. πρός τινα, λόγους ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα, mit j-m über etw. ~ ἀνακοινοῦν od. κοινολογεῖσθαι (M.) τινι περί τινος. λόγους ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα περί τινος. für j-n ~ λέγειν ὑπέρ τινος, ἀπολογεῖσθαι (M.) ὑπέρ τινος, (Zeugnis für j-n ablegen) μαρτυρεῖν τινι, πίστιν παρέχειν τινί, (j-n unterſtützen) σύμμαχον εἶναί τινι, ſchlecht von j-m ~ κακῶς λέγειν τινά, ſprich nur ein Wort ἓν μόνον εἰπέ, allein mit j-m ~ ἰδιολογεῖσθαι (M.) τινι, mit j-m zu ~ haben δεῖσθαί τινος, χρῄζειν τινός, vor j-m ~ λόγους ποιεῖσθαι (M.) ἔν τισι od. πρός τινας, über od. von etw. ~ λέγειν od. λόγους ποιεῖσθαι (M.) περί τινος, von ernſten Dingen ~ σπουδαιολογεῖν, σπουδάζειν, von nichtigen Dingen ~ ληρεῖν, φλυαρεῖν, κενολογεῖν, ſchlecht auf j-n zu ~ ſein μέμφεσθαί (M.) τινι, ἐγκαλεῖν τινι, οὐκ ἐπαινεῖν τινα, δυσμενῶς ἔχειν od. διακεῖσθαι πρός τινα, j., mit dem ſich gut ~ läßt εὐπροσήγορος (2), εὐπρόσιτος (2), der nicht gut zu ~ iſt δύσκολος ἀνήρ, gut auf j-n zu ~ ſein εὐμενῶς διακεῖσθαι πρός τινα, viel von j-m ~ διὰ γλώττης od. στόματος ἔχειν τινά. — 3. (urteilen u. ausſprechen) ἀποφαίνεσθαι (M.),

Digitized by Google

ein Urteil ~ γνώμην ἀποφαίνεσθαι, j-n frei~ von etw. ἀπολύειν ob. ἀφιέναι τινά τινος, ein Urteil ~ (vom Richter) κρίναι ob. γνώμην ποιεῖσθαι (M.), Recht ~ δικάζειν (j-m τινι, über etw. τι u. τινος), es wird mir Recht gesprochen δικάζομαι, ein Gebet ~ εὐχὰς ποιεῖσθαι (M.), sprich doch nicht so μὴ εἶπῃς ταῦτα, εὐφήμει, die Sache spricht für sich selbst αὐτὸ τὸ πρᾶγμα βοᾷ.

Sprechen *n* ὁ λόγος (u. *pl.*), mit j-m τὸ διαλέγεσθαι, zum ~ ähnlich sein ὁμοιότατον εἶναι.

sprechend (mit Sprache begabt) φωνήεις, (deutlich, ausgemacht) σαφής, σαφέστατος, ἐναργής, ein ~er Beweis σαφέστατον ob. μέγιστον τεκμήριον, etw. ist ein ~er Beweis für ob. von etw. σαφέστατά τι δηλοῖ τι.

Sprecher *m* ὁ λέγων, ὁ τοὺς λόγους ποιούμενος, ὁ ῥήτωρ (ορος), ~ in der Volksversammlung ὁ δημηγόρος, ~ sein λέγειν, ῥητορεύειν, προηγορεῖν, δημηγορεῖν.

Sprecherin *f* ἡ λέγουσα, ἡ τοὺς λόγους ποιουμένη.

Sprechfreiheit *f* ἡ παρρησία, ἡ ἰσηγορία.

Sprechweise *f* ἡ λέξις, ἡ διάλεκτος.

Sprechweite *f* τὸ ἐπήκοον, auf ~ εἰς ἐπήκοον.

Sprechzimmer *n* ἡ λέσχη.

spreizen (die Beine) διατείνειν, übtr. sich gegen etw. ~ ἀντερείδειν πρός τι.

Sprengel *m* ὁ νομός, ἡ διοίκησις, ἡ φυλή.

sprengen I *trans.* 1. (machen, daß etw. springt, bricht) ῥηγνύναι, διαρ-, ἀπορ-, ἀναρρηγνύναι, δια-, κατακόπτειν, διασπᾶν, διαιρεῖν, σχίζειν, δια-, κατασχίζειν, eine Versammlung ~ διασκεδαννύναι ἐκκλησίαν, Festungswerke ~ κατασκάπτειν τὰ τείχη, eine Tür, ein Schloß u. dgl. ~ βίᾳ ἀνοίγειν ob. κατασχίζειν τὰς πύλας, die Schlachtreihen ~ διαρρηγνύναι τὰς φάλαγγας. — 2. mit Wasser u. dgl. ~ ῥαίνειν, διαρραίνειν, πάττειν, διαπάττειν, σπένδειν, διαχεῖν, σπείρειν, διασπείρειν, βρέχειν, ἄρδειν, darauf, darüber ~ ἐπιρραίνειν, ἐπιρραντίζειν, ἐπιχεῖν, ἐπιπάττειν τινί u. ἐπί τι, ἐπισπένδειν τινί, auf etw. herab ~ καταρραίνειν, καταπάττειν τί τινι u. ἐπί τι. — II 3. *intr.* (heftig eilen) ὁρμᾶν (u. P.), δρόμῳ φέρεσθαι (P.), κατὰ κράτος ἐλαύνειν (bsd. zu Pferde), mit dem Pferde ~ σφόδρα ἐκτείνειν τὸν ἵππον, über etw. ~ ὑπερπηδᾶν, durch etw. ~ δρόμῳ διέρχεσθαι.

Sprengen *n* 1. (das Zersprengen) ἡ ῥῆξις, ἡ διάρρηξις, ἡ σχίσις, ἡ κατάσχισις, ὁ σχισμός, ἡ διακοπή, ἡ διαίρεσις, ~ von Festungswerken ἡ τῶν τειχῶν κατασκαφή, (einer Versammlung) ἡ διά-, κατάλυσις. — 2. (das Herumspritzen) ἡ χύσις, ἡ διάχυσις, ἡ περίρρανσις. — 3. (schneller Lauf) ἡ ὁρμή, ἡ φορά, ὁ δρόμος, gew. durch Verben.

Sprengkanne *f* τὸ ἀρβάλιον ob. ἀρβάνιον, τὸ κατάχυτλον, (beim Opfern) τὸ λοιβάσιον, τὸ σπονδεῖον.

Sprengkessel *m* τὸ περιρραντήριον, s. d. vor. Wort.

Sprengung s. Sprengen.

Sprengwasser *n* τὸ ῥαντήριον ὕδωρ (ατος).

Sprengwedel *m* ὁ ῥαντιστήρ (ῆρος), τὸ ῥαντιστήριον, τὸ ῥάντιστρον.

[1]Sprenkel *m* (farbiger Tüpfel) ἡ στιγμή, τὸ στίγμα.

[2]Sprenkel *m* (Dohne) ἡ παγίς (ίδος), ἡ πάγη, ἡ ποδοστράβη, ~ aufstellen παγίδας ἱστάναι.

sprenkeln ποικίλλειν, διαποικίλλειν, στίζειν.

sprenklig ποικίλος, στικτός, (bei Tieren) βαλιός.

Spreu *f* τὰ ἄχυρα, τὸ κάρφος (auch *pl.*), ὁ φορυτός, τὸ σύρμα, ein Haufen ~ ὁ ἀχυρών (ῶνος), ὁ ἀχυρμός.

spreuartig ἀχυρώδης.

Spreuboden *m* ὁ ἀχυρών (ῶνος), ἡ ἀχυροδόκη, ἡ ἀ-

Spreuhaufe *f* s. unter Spreu.

Spreukorb *m* ὁ κόφινος πλήρης ἀχύρων, τὰ κανθήλια.

Sprichwort *n* ἡ παροιμία, ὁ παροιμιαζόμενος λόγος, zum ~ machen παροιμιάζειν, zum ~ werden παροιμιάζεσθαι (P.), nach dem ~, wie das ~ sagt κατὰ τὴν παροιμίαν, τὸ τῆς παροιμίας, ὡς παλαιὸς φησι λόγος, τὸ τοῦ λόγου, τὸ λεγόμενον, ὥς φασιν.

sprichwörtlich παροιμιώδης, παροιμιακός, ~e Redensart ὁ παροιμιαζόμενος λόγος, τὸ παροιμιαζόμενον, sich ~ ausdrücken, etw. ~ anführen παροιμιάζεσθαι (M.).

sprießen βλαστάνειν.

Springbeine *n/pl.*, **-füße** *m/pl.* (der Heuschrecken und anderer Insekten) τὰ πηδάλια.

Springbrunnen *m* ὁ κρουνός, ἡ κρήνη.

springen 1. ἅλλεσθαι (M.), πηδᾶν, hin und her ~ σκιρτᾶν, (= zappeln) πάλλεσθαι, auf etw. ~ ἀναπηδᾶν ἐπί τι (πρός τινα an j-m in die Höhe ~), über etw. ~ ὑπερ-, διαπηδᾶν τι, von etw. herab ~ ἀποπηδᾶν ἀπό τινος, καταπηδᾶν τινος u. ἀπό τινος, in etw. ~ εἰσπηδᾶν ob. ἅλλεσθαι εἴς τι, ῥίπτειν ἑαυτὸν εἴς τι, nach etw. ~ ὁρμᾶν, ἐφορμᾶν ἐπί τι, δρόμῳ φέρεσθαι (P.) ἐπί τι, vor Freude ~ ἀγάλλεσθαι (M.), gesprungen kommen δρόμῳ ἐπέρχεσθαι, j-n über die Klinge ~ lassen κατακόπτειν, κατασφάττειν τινά, Geld ~ lassen δαπανᾶν ob. προΐεσθαι χρήματα, (von Flüssigkeiten) προρρεῖν, ἐκχεῖσθαι (P.), ἀναπέμπεσθαι (P.), ἀνα-, ἐκβλύζειν, Wasser ~ lassen ἀναπέμπειν ὕδωρ, κρουνίζειν. — 2. (Risse bekommen) ῥήγνυσθαι, διαρ-, καταρρήγνυσθαι, σχίζεσθαι, κατασχίζεσθαι (sämtlich P.).

Springen *n* ἡ ἅλσις, ἡ πήδησις, (das Zerspringen) ἡ ῥῆξις.

Springer *m* ὁ πηδητής, gew. *part.* d. Verben.

Springhengst *m* ὁ ἀναβάτης, ὁ κήλων (ωνος), τὸ ὀχεῖον.

Springochse *m* ὁ ἀναβάτης βοῦς (οός).

Springquelle *f* ὁ κρουνός, ἡ κρήνη.

Springwasser *n* τὸ κρουναῖον ὕδωρ (ατος), αἱ κρῆναι.

Springwurm *m* ἡ ἀσκαρίς (ίδος).

Spritzchen *n* τὸ σιφώνιον.

Spritze *f* ὁ σίφων (ωνος).

spritzen I *intr.* προχεῖσθαι (P.) (aus etw. ἔκ ob. ἀπό τινος), das Wasser spritzt mir ins Gesicht τὸ ὕδωρ διεσπαρμένον βρέχει μου τὸ πρόσωπον ob. βάλλει μου τὸ πρόσωπον. — II *trans.* ῥαίνειν, ῥαντίζειν, πάττειν, darauf ~ ἐπιρραίνειν, ἐπιπάττειν.

Spritzen *n* durch Verben.

Spritzkuchen *m* ὁ σκώληξ (κος).

Spritzröhre *f* (der Wale) ὁ αὐλός, ὁ φυσητήρ (ῆρος).

spröde σκληρός, κραῦρος, (der Boden) σκληρόγεως, übtr. (von Menschen) ἀφυπτικός, σκληρός, τραχύς, χαλεπός, ~ tun gegen j-n ἀφύπτεσθαι (M.) πρός τινα, καλλωπίζεσθαι (M.) τινι u. πρός τινα, (von Weibern u. Mädchen) ἀκκίζεσθαι (M.), j-m ~ gegenübertreten χαλεπῶς προσφέρεσθαι (P.) τινι.

Sprödigkeit *f* ἡ σκληρότης (auch übtr.), ἡ κραυρότης (ητος), übtr. ἡ τραχύτης, ἡ χαλεπότης (ητος) und d. *neutr.* d. *adj.*

Sproß, Sprosse *m* s. Sprößling.

Sprosse *f* (von Gewächsen) s. Sprößling, (an der Leiter) ὁ βαθμός, ἡ βαθμίς (ίδος u. τος).

sprossen βλαστάνειν, ἐκ-, ἀποβλαστάνειν.

Sprossen *n* ἡ βλάστησις ob. Verb.

Sprosser *m* (Nachtigall) ἡ ἀηδών (όνος).

Sprößling *m* (von Gewächsen) ὁ βλαστός, ἡ βλάστη, τὸ βλάστημα, ὁ κλάδος, ὁ μόσχος, τὸ ἀποβλάστημα, einen ~ treiben βλαστάνειν, ἀποφύειν, ~e abschneiden βλαστοκοπεῖν, (von Menschen) ὁ ἔκγονος, (von Tieren) τὸ ἔκγονον.

Spruch *m* ἡ ῥῆσις, τὸ ῥῆμα, ὁ λόγος, τὸ λόγιον, ἡ λέξις, ein sinnreicher ~ ἡ γνώμη, ein witziger ~ τὸ ἀπόφθεγμα, in Sprüchen γνωμικός, in Sprüchen reden γνωμολογεῖν, ein richterlicher ~ ἡ ψῆφος, entscheidender ~ ἡ κρίσις, den ~ tun τὴν ψῆφον τίθεσθαι, τὴν κρίσιν ποιεῖσθαι (M.), durch einen ~ entscheiden διακρίνειν λέγοντα.

Spruchbuch *n* ἡ γνωμολογία, ἡ γνωμῶν ob. ἀποφθεγμάτων συλλογή, αἱ γνῶμαι, τὰ ἀποφθέγματα.

Sprüchlein *n* τὸ γνωμίδιον, τὸ ῥημάτιον, τὸ ῥηματίσκιον, τὸ λογάριον, τὸ λογίδιον.

Digitized by Google

spruchreich γνωμικός. ἀποφθεγματικός.
Sprudel *m* ὁ κρουνός.
sprudeln κρουνίζεσθαι, προχεῖσθαι (P.), ἀναβράττειν, ἀνα-, ἐκβλύζειν, (= fieden) ζεῖν, ἀναζεῖν.
Sprühasche *f* ὁ φέψαλος, ὁ φεψάλυξ (γος).
sprühen *intr.* διασπείρεσθαι (P.), ἐξάττειν, *trans.* διασπείρειν, Funken ~ σπινθηρίζειν, σπινθῆρας βάλλειν od. ἀναβάλλειν.
Sprühen *n* durch Verben. [δ:ον (auch *pl.*).]
Sprühregen *m* ἡ ψακάς (άδος, gen. *pl.*), τὸ ψακά-
Sprung *m* 1. (das Springen) ἡ πήδησις, τὸ πήδημα, τὸ ἅλμα, τὸ σκίρτημα, ἡ ἅλσις, ἡ ἀναπήδησις, einen ~ tun ἅλλεσθαι (M.), πήδημα ποιεῖσθαι (M.), πηδᾶν, übtr. auf dem ~e stehen μέλλειν mit *inf. fut.* (auch *prs.* und *aor.*), ὁρμᾶν und ὁρμᾶσθαι (P.), παρεσκευασμένον εἶναι mit *inf.*, j-m auf die Sprünge helfen ὑπουργεῖν τινι μηχανήν, ὑπομιμνήσκειν τινά τι (j-n erinnern), προδιδάσκειν τινά τι (j-m eine Anleitung geben), hinter j-s Sprünge kommen καταλαμβάνειν τινὰ ποιοῦντά τι, wieder auf die alten Sprünge kommen μεταπίπτειν πάλιν εἰς τὸν εἰωθότα τρόπον, keine großen Sprünge machen οὐ πολὺ δύνασθαι, οὐ πάνυ τι εὐπορεῖν, οὐδέν τι μέγα προκόπτειν, οὐδέν τι πολὺ ἐπιδιδόναι. — 2. (von Tieren, das Befpringen) ἡ ὀχεία, ἡ ἐπίβασις. — 3. (Riß) τὸ ῥῆγμα, ἡ διαρρωγή, τὸ σχίσμα, ἡ ῥαγή, ἡ ῥαγάς (άδος), Sprünge bekommen ῥήγνυσθαι, διαρρήγνυσθαι (P.).
Sprungbein *n* ὁ ἀστράγαλος. [λυβδίδες.]
Sprungkolben *m/pl.* οἱ ἀλτῆρες, αἱ χειροπληθεῖς μο-
sprungweise σκιρτηδόν.
Spucke *f* τὸ πτύαλον (πτύελον), τὸ σίαλον, τὸ χρέμμα.
spucken πτύειν, ἀπο-, ἐκπτύειν, χρέμπτεσθαι (M.).
Spucken *n* ἡ πτύσις, ἡ χρέμψις.
Spucknapf *m* ἡ σκάφη.
Spuk *m* (Lärm) ὁ θόρυβος, ~ machen θορυβεῖν, θόρυβον ποιεῖν, (Gespenft) τὸ φάσμα, τὸ εἴδωλον.
spuken: es ſpukt φάσματα od. εἴδωλα περιέρχεται που.
Spule *f* (der Feder) ὁ τοῦ πτεροῦ καυλός, ἡ τοῦ πτεροῦ σῦριγξ (γγος), (des Webers) ὁ κανών (όνος), (zum Spinnen) τὸ πηνίον.
ſpulen πηνίζεσθαι (M.).
ſpülen *trans.* πλύνειν, ἀπο-, ἐκπλύνειν, διά-, περικλύζειν, *intr.* an etw. ~ προσκλύζειν τινί u. πρός τι, ἐπι-, περικλύζειν τι.
Spülen *n* ἡ πλύσις, ὁ πλυσμός, ὁ κλυσμός.
Spülfaß *n* ὁ πλυνός.
Spülicht *n* τὸ πλύμα, τὸ ἀπόπλυμα, τὸ πλύντρον.
Spüllappen *m* τὸ πλυντικὸν ῥάκος.
Spülnapf *m* τὸ πλυντήριον.
Spültrog *m* ὁ πλυνός.
Spülwaſſer *n* τὸ περίκλυσμα.
Spulwurm *m* ἡ στρογγύλη ἕλμινς (ινθος), ὁ σκώληξ (κος), ἡ ἀσκαρίς (ίδος), Spulwürmer haben σκωληκοῦσθαι (P.).
Spund *m* τὸ βύσμα, τὸ ἔμβολον, τὸ ἐπίφραγμα.
ſpünden (ein Faß) ἐμβύειν βύσμα τῷ πίθῳ, ἐμβόλῳ κλείειν τὸν πίθον, ἔμβολον ἐπιτιθέναι τῷ πίθῳ.
Spundloch *n* τὸ στόμα.
Spundnagel *m* ὁ γόμφος.
Spur *f* 1. τὸ ἴχνος, τὸ ἴχνιον, ὁ στίβος, (Kennzeichen) τὸ σημεῖον, τὸ τεκμήριον, (der Räder, des Wagens) ἡ τροχιά, ἡ ἁμαξοτροχιά, einer ~ folgen κατ' ἴχνος διώκειν, ἴχνος μετιέναι, auf die ~ kommen, auf der ~ ſein ἴχνους προσάπτεσθαι (M.). der ~ j-s folgen διώκειν τὰ ἴχνη τινός, der ~ j-s nachgehen ἰχνεύειν, ἀνιχνεύειν, ἰχνηλατεῖν τινα, die ~ geht nach ... τὰ ἴχνη τετραμμένα ἐστὶ πρός mit *acc.*, die ~en von etw. aufſuchen ἔρευναν ποιεῖσθαι (M.) τινος, eine Spur von etw. zurücklaſſen ἴχνος, τύπον od. εἴδωλόν τινος καταλείπειν, j-m auf die ~ kommen καταλαμβάνειν τινὰ μηχανώμενόν od. ποιοῦντά τι, αἰσθάνεσθαί τινος τεχνωμένου τι, ~en von etw. entdecken ἀνευρίσκειν ἴχνη τινός, τεκμαίρεσθαι (M.) τι. — 2. (Überbleibſel) τὰ λείψανα, τὰ ἐρείπια (Ruinen), es iſt keine ~ von etw. mehr übrig ὅλως ἠφάνισται, auch nicht eine ~ von etw. οὐδ' ὁπωστιοῦν.
ſpüren 1. (nach etw. ſuchen, zu erforſchen ſuchen) ἰχνεύειν, ἐρευνᾶν, ἀν-, ἐξ:χνεύειν, ἀν-, ἐξερευνᾶν, (vom Jäger) στιβεύειν, (vom Jagdhunde) ῥινηλατεῖν. — 2. (merken, wahrnehmen, innewerden) αἰσθάνεσθαί τι u. τινος, μανθάνειν τι, αἴσθησιν ἔχειν od. λαμβάνειν τινός, etw. nicht ~ ἀναίσθητον εἶναι od. ἀναισθήτως ἔχειν τινός.
Spüren *n* 1. ἡ ἴχνευσις, ἡ ἰχνεία, ἡ ἰχνηλασία, ἡ ἰχνοσκοπία, ἡ στιβεία, ἡ ἔρευνα, (vom Jagdhunde) ἡ ῥινηλασία, zum ~ brauchbar, geſchickt ἰχνευτικός. — 2. (das Innewerden) ἡ αἴσθησις, ἡ μάθησις.
Spürer *m* ὁ ἰχνηλάτης, ὁ ἰχνευτής, ὁ στιβευτής, ὁ στιβεύς, ὁ ῥινηλάτης.
Spürhund *m* ὁ ῥινηλάτης od. ἰχνευτικὸς od. στιβευτὴς κύων, gute ~e εὔρινες κύνες.
Spürkraft *f* ἡ ἰχνευτικὴ od. ὀσφραντικὴ δύναμις, ein Jagdhund mit guter ~ ὀσφραντικὸς od. εὔρις (ινος) κύων.
ſputen ſich σπεύδειν.
Staat *m* 1. ἡ πόλις, ἡ πολιτεία, οἱ πολῖται (der Bürger), τὸ δημόσιον, τὸ κοινόν, τὰ κοινά (ſtaatliche Gemeinſchaft), demokratiſcher ~ ἡ δημοκρατουμένη πόλις, ἡ δημοκρατία, ariſtokratiſcher ~ ἡ ἀριστοκρατουμένη πόλις, ἡ ἀριστοκρατία, oligarchiſcher ~ ἡ ὀλιγαρχουμένη πόλις, ἡ ὀλιγαρχία, monarchiſcher ~ ἡ μοναρχία, dem ~ gehörig δημόσιος, κοινός, zum Beſten des ~es πρὸς od. εἰς τὸ κοινὸν ἀγαθόν, ἐπὶ τῷ τῆς πόλεως ἀγαθῷ, den ~ verwalten πολιτεύεσθαι (M.), dem ~e dienen δημοσιεύειν. — 2. (= Gepränge) ἡ μεγαλοπρέπεια, ὁ κόμπος, τὸ καλλώπισμα, ὁ καλλωπισμός, ἡ πρόστασις, ἡ προστασία, ~ machen καλλωπίζεσθαι (M.), λαμπρὸν φαίνεσθαι (P.).
Staatenbund *m* αἱ σύμμαχοι od. συμμαχίδες πόλεις, τὸ πόλεων κοινόν. [ματικὴ ἱστορία.]
Staatengeſchichte *f* ἡ τῶν ἐθνῶν ἱστορία, ἡ πραγ-
Staatsakten *pl.* τὰ δημόσια γράμματα, αἱ ἀναγραφαί. [ἀρχῇ εἶναι, ἀρχὴν ἔχειν.]
Staatsamt *n* ἡ ἀρχή, ἡ τιμή, ein ~ bekleiden ἐν
Staatsangelegenheiten *f/pl.* τὰ τῆς πόλεως (πράγματα), τὰ περὶ τὴν πόλιν, τὰ δημόσια, τὰ πολιτικά, τὰ κοινά, die ~ beſorgen πράττειν od. διοικεῖν τὰ τῆς πόλεως, ἐπιμελεῖσθαι (P.) τοῦ κοινοῦ od. τῆς πόλεως, μετέχειν τῆς πόλεως, πολιτεύεσθαι (M.).
Staatsanleihe *f* τὸ δημόσιον χρέος, τὰ δημοσίᾳ δεδανεισμένα χρήματα. [κοινῷ od. τῷ δήμῳ.]
Staatsanwalt *m* ὁ σύνδικος, ~ ſein συνδικεῖν τῷ
Staatsarchiv *n* τὸ δημόσιον, (in Athen) τὸ μητρῷον.
Staatsausgaben *f/pl.* τὰ κοινὰ ἀναλώματα, αἱ τῆς πόλεως δαπάναι. [λει od. ἀρχῇ ὤν.]
Staatsbeamter *m* ὁ ἀρχὴν od. τιμὴν ἔχων, ὁ ἐν τέ-
Staatsbedürfnis *n* ἡ δημοσία χρεία.
Staatsbehörde *f* οἱ ἄρχοντες, ἡ ἀρχή, οἱ ἐν τέλει.
Staatsbeſchluß *m* τὸ ψήφισμα, τὸ δόγμα, τὸ κοινῇ δόξαν.
Staatsbeſuch *m* ἡ ἔντευξις.
Staatsbote *m* ὁ δημόσιος κῆρυξ (κος).
Staatsbürger *m* ὁ πολίτης, ~ ſein πολιτεύειν (u. M.).
ſtaatsbürgerlich πολιτικός, der Beſitz od. Genuß der ~en Rechte ἡ ἐπιτιμία (Gegenſ. ἡ ἀτιμία).
Staatsdiener *m* ὁ τῶν κοινῶν od. τῶν τῆς πόλεως ἐπιμελούμενος, auch ὁ λειτουργός.
Staatsdienſt *m* ἡ λειτουργία, einen ~ leiſten λειτουργεῖν (immer mit dem Nebenbegriff: die Koſten dazu aus eigenen Mitteln beſtreiten, ſonſt ἡ ἀρχή).
Staatseigentum *n* τὸ δημόσιον, τὸ κοινόν (u. *pl.*).
Staatseinkommen *n.* **-einkünfte** *f/pl.* αἱ δημόσιαι od. τῆς πόλεως πρόσοδοι, οἱ πόροι.
Staatseinrichtung *f* ἡ τῆς πόλεως κατάστασις, im Sinn auch ὁ νόμος, eine gute ~ haben εὐνομεῖσθαι (P.).

Digitized by Google

Staatsfiskal *m* ὁ σύνδικος.
Staatsform *f* ἡ πολιτεία, τὸ τῆς πολιτείας εἶδος od. σχῆμα, auch bloß ἡ ἀρχή.
Staatsgebäude *n* τὸ δημόσιον οἰκοδόμημα, (Staat) ἡ πόλις, ἡ πολιτεία.
Staatsgefälle *pl.* τὰ τέλη, οἱ φόροι.
Staatsgefangener *m* ὁ δημοσίᾳ φυλαττόμενος, ὁ ἐν τῇ δημοσίᾳ φυλακῇ ὤν, ein ~ ſein δημοσίᾳ φυλάττεσθαι (P.).
Staatsgefängnis *n* τὸ (κοινὸν od. δημόσιον) δεσμωτήριον, auch bloß τὸ δημόσιον.
Staatsgeheimnis *n* τὸ τῶν ἀρχόντων od. πολιτικὸν ἀπόρρητον, ἀπόρρητόν τι τῆς πόλεως.
Staatsgelder *n/pl.* τὰ δημόσια od. κοινὰ χρήματα.
Staatsgerichtshof *m* τὸ δημόσιον δικαστήριον.
Staatsgeſandter *m* ὁ δημοσίᾳ πρεσβεύων.
Staatsgeſchäfte *n/pl.* τὰ πολιτικά, τὰ τῆς πόλεως, ~ verwalten πράττειν τὰ τῆς πόλεως od. τὰ πολιτικά, πολιτεύεσθαι (M.), in ~n erfahren πολιτικός.
Staatsgeſetz *n* ὁ κοινὸς νόμος.
Staatsgut *n* τὰ κοινά, (als Einzelbegriff) τὸ δημόσιον [χωρίον.
Staatshaushaltung *f* ἡ τῆς πόλεως διοίκησις, ἡ πολιτεία.
Staatsintereſſe *f* ἡ κοινὴ ὠφέλεια, τὸ κοινὸν ἀγα- [θόν, τὸ τῆς πόλεως ἀγαθόν.
Staatskaſſe *f* τὸ δημόσιον, τὸ κοινόν (als Ort), αἱ πρόσοδοι (die Gelder, Einkünfte).
Staatskaſſenverwalter *m* ὁ τῶν κοινῶν χρημάτων [ταμίας.
Staatskaſſenverwaltung *f* ἡ τῶν κοινῶν χρημάτων διοίκησις od. ταμιεία.
Staatsklage *f* ἡ γραφή.
Staatskleid *n* ἡ λαμπρὰ ἐσθής (ῆτος).
ſtaatskug πολιτικός.
Staatsklugheit *f* ἡ πολιτική (als Wiſſenſchaft), τὸ πολιτικόν (als Eigenſchaft).
Staatskollegium *n* τὸ ἀρχόντων συνέδριον.
Staatskörper *m* ἡ πόλις, τὸ κοινόν.
Staatskoſten *pl.* τὰ κοινὰ ἀναλώματα, auf ~ δημο- [σίᾳ.
Staatskräfte *f/pl.* αἱ τῆς πόλεως δυνάμεις.
Staatskunde *f* ἡ τῶν πολιτικῶν ἐμπειρία.
Staatskunſt *f* τὰ πολιτικά.
Staatskurier *m* ὁ δρομοκήρυξ (κος).
Staatskutſche *f* ἡ λαμπρὰ ἁρμάμαξα.
Staatslage *f* τὰ τῆς πόλεως πράγματα.
Staatsland *n* ἡ δημοσία γῆ, ſ. Staatsländereien.
Staatsländereien *pl.* οἱ δημόσιοι ἀγροί.
Staatslaſten *f/pl.* ὁ εἰς τὸ δημόσιον ἐπιτελούμενος φόρος, ἡ εἰσφορά.
Staatsleben *n* ἡ πολιτεία, (als Leben u. Wirken eines einzelnen) ὁ πολιτικὸς βίος.
Staatslehre *f* ἡ πολιτική.
Staatsleiſtung *f* ἡ λειτουργία.
Staatslenker *m* ὁ τὴν πόλιν κυβερνῶν.
Staatsmann *m* ὁ πολιτικὸς ἀνήρ, ὁ πολιτευτής.
ſtaatsmänniſch πολιτικός.
Staatsmaxime *f* τὸ πολίτευμα, ἡ πολιτεία.
Staatsminiſter *m* ὁ τοῦ βασιλέως σύμβουλος.
Staatsmittel *n/pl.* τὰ δημόσια χρήματα, aus ~n δημοσίᾳ.
Staatsordnung *f* ἡ πολιτικὴ τάξις.
Staatspapiere *n/pl.* τὰ δημόσια γράμματα.
Staatsprozeß *m* ἡ δημοσία δίκη, ἡ γραφή.
Staatsrat *m* ἡ μεγίστη βουλή (als Verſammlung), ὁ βουλευτής (ein Mitglied des ~s).
Staatsrecht *n* τὰ δημόσια δίκαια.
Staatsrede *f* ὁ πολιτικὸς λόγος. ἡ δημηγορία.
Staatsredner *m* ὁ δημόσιος ῥήτωρ (ορος), ὁ δημηγόρος.
Staatsreform *f* ἡ τῆς πολιτείας μεταβολή, τὰ καινὰ πράγματα, eine ~ vornehmen τὴν πολιτείαν μεταβάλλειν.
Staatsreligion *f* τὰ ἐν τῇ πόλει νομιζόμενα θεῖα, τὰ περὶ τοὺς θεοὺς ἐν τῇ πόλει νομιζόμενα.
Staatsrenten *f/pl.* αἱ τῆς πόλεως πρόσοδοι (die der Staat bezieht), ἡ ἐκ τοῦ δημοσίου μισθοφορά (die j. vom Staate bezieht).
Staatsrevolution *f* ἡ τῆς πολιτείας μεταβολή, ὁ [νεωτερισμός.
Staatsruder *n*: das ~ führen κυβερνᾶν τὴν πόλιν.
Staatsſache *f* τὰ τῆς πόλεως.
Staatsſchatz *m* τὸ δημόσιον, τὰ δημόσια χρήματα.
Staatsſchrift *f* ἡ πολιτικὴ συγγραφή.
Staatsſchuld *f* τὸ δημόσιον χρέος.
Staatsſchuldner *m* ὁ ὀφείλων τῇ πόλει od. τῷ δημοσίῳ.
Staatsſiegel *n* τὸ δημόσιον σημεῖον.
Staatsſklave *m* ὁ δημόσιος.
Staatsſtreich *m*, **-umwälzung** *f* ἡ τῆς πολιτείας μεταβολή, ὁ νεωτερισμός. [λιτεία.
Staatsverband *m* τὸ τῆς πολιτείας σύστημα, ἡ πο-
Staatsverbrechen *n* τὸ περὶ τὴν πόλιν ἀδίκημα.
Staatsverbrecher *m* ὁ τὴν πόλιν ἀδικῶν, ὁ περὶ τὴν πόλιν ἄδικος.
Staatsverfaſſung *f* ἡ πολιτεία, τὸ τῆς πολιτείας εἶδος, σχῆμα od. σύστημα, ἡ τῆς πόλεως κατάστασις, demokratiſche u. dgl. ~ ſ. unter Staat.
Staatsverhältniſſe *n/pl.* τὰ τῆς πόλεως, τὰ περὶ τὴν πόλιν, τὰ πολιτικά.
Staatsvermögen *n* τὰ δημόσια od. κοινὰ χρήματα.
Staatsverwaltung *f* ἡ πολιτεία, τὸ πολίτευμα, τὰ τῆς πόλεως, τὰ κοινά, die ~ führen πολιτεύεσθαι (M.), πράττειν τὰ τῆς πόλεως, διοικεῖν τὴν πόλιν, die ~ übernehmen ἅπτεσθαι (M.) τῆς πολιτείας, ἀντιλαμβάνεσθαι (M.) τῶν πραγμάτων, ἐπιβάλλεσθαι (M.) τοῖς κοινοῖς, προσέρχεσθαι πρὸς τὰ κοινά.
Staatsvorteil *m* τὸ τῇ πόλει συμφέρον (auch *pl.*).
Staatswagen *m* ἡ λαμπρὰ ἁρμάμαξα.
Staatswappen *n* τὸ τῆς πόλεως ἐπί-, παράσημον.
Staatswirtſchaft *f* ἡ τῆς πόλεως od. τῶν κοινῶν διοίκησις.
Staatswiſſenſchaft *f* ἡ πολιτική.
Staatswohl *n* τὸ κοινὸν (τῆς πόλεως) ἀγαθόν.
Staatswürde *f* τὸ τῆς πόλεως ἀξίωμα, (Staatsamt) ἡ τιμή.
Staatszweck *m* τὸ κοινόν, τὰ κοινά.
Stab *m* 1. ἡ ῥάβδος (zum Schlagen u. zum Gehen), ἡ βακτηρία (zum Stützen u. zum Schlagen), τὸ σκῆπτρον (in der Regel Abzeichen der Könige, Feldherren, Prieſter, Herolde), ὁ σκίπων (ωνος, als Stütze), ſich auf einen ~ ſtützen σκήπτεσθαι (M.) βακτηρίᾳ, ſeinen ~ weiter fortſetzen προβαίνειν πορρωτέρω, βαδίζειν ἐπὶ τὸ πρόσω, den ~ über j-n brechen (= j-n zum Tode verurteilen) καταγιγνώσκειν od. καταψηφίζεσθαι (M.) τινος θάνατον, (am Flechtwerk) ὁ στήμων (ονος), (als Maß der Zimmerleute) ὁ κανών (όνος), ein ~ eiſen τὸ ἔλασμα σιδήρου. — 2. (im Kriegsweſen, höhere Offiziere) οἱ ἡγεμόνες τε καὶ λοχαγοί, οἱ περὶ τὸν στρατηγόν.
Stäbchen *n* τὸ ῥαβδίον, τὸ σκυτάλιον, ἡ σκυταλίς (ίδος).
Stabeiſen *n* koll. τὰ σιδήρου ἐλάσματα.
ſtabil ἀκίνητος (2), ἀμετακίνητος (2), ἑδραῖος, ~ ſein ἀκινήτως od. ἀμετακινήτως ἔχειν, ~ machen ἑδραιοῦν.
Stabilität *f* ἡ ἀκινησία, beſſer d. *neutr.* d. *adj.*, ~ bekommen ἑδραιοῦσθαι (P.).
Stabsoffizier *m* εἷς τῶν περὶ τὸν στρατηγόν.
Stabsquartier *n* τὸ στρατήγιον, ἡ στρατηγικὴ σκηνή.
Stabwurz *f* τὸ ἀβρότονον, von ~ bereitet ἀβροτόνινος, ἀβροτονίτης.
Stachel *m* 1. τὸ κέντρον, τὸ κέντημα, ἡ ἐγκεντρίς (ίδος), τὸ κεντητήριον (ſowohl ~ der Tiere, z.B. der Inſekten, als auch ~ zum Antreiben der Zugtiere), (an Pflanzen) ἡ ἄκανθα, die ~n einziehen ἐγκεντρίζειν, mit ~n verſehen ἔγκεντρος (2), κεντρωτός, κέντρον ἔχων, (von Gewächſen) ἀκανθικός, ἀκανθώδης, wider den ~ lecken (löcken) πρὸς κέντρα λακτίζειν. — 2. übtr. τὸ κέντρον, es iſt mir etw. ein ~ (= es verletzt mich etw.) δάκνει μέ τι, (= es ſpornt mich etw. an) ἐπαίρει, παροτρύνει μέ τι.

Digitized by Google

Stachelbeerstrauch *m* ὁ οἶσος (?), ὁ χαμαίβατος (?).
Stachelginster *m* ὁ σκορπίος, ὁ (ἡ) ἀσπάλαθος.
Stachelknute *f* τὸ κέντρον, τὸ κέντημα.
stachellos ἄκεντρος (2, von Tieren), ἀνάκανθος (2, von Gewächsen).
Stachelmyrte *f* ἡ κεντρομυρσίνη.
stacheln eig. κεντρίζειν, κεντεῖν (beide auch übtr.), übtr. παρορμᾶν, παροξύνειν, ἐποτρύνειν.
Stachelrede *f* ὁ πικρὸς λόγος, τὸ σκῶμμα.
Stachelroche *m* ὁ βάτος, ἡ τρυγών (όνος). [(ωνος).]
Stachelschwein *n* ὁ (ἡ) ὕστριξ (χος), ὁ ἀκανθίων
Stachelstab, -stock *m* τὸ κέντρον, τὸ κέντημα.
stachlig ἀκάνθας ἔχων, ἀκανθώδης, κεντρώδης, ἔγκεντρος (2), ἐχινώδης, ἀκανθηρός, ἀκανθικός, (rauh) τραχύς.
Stadium *n* τὸ στάδιον (die Rennbahn, auch ein Längenmaß von 125 Schritten, in letzterer Bedeutung im *pl.* gew. οἱ στάδιοι), im ~ laufen σταδιοδρομεῖν, ein ~ lang, breit σταδιαῖος.
Stadt *f* ἡ πόλις (Ort u. Bürger), τὸ ἄστυ, τὸ πόλισμα (bloß als Ort), eine feste ~ περιτετειχισμένη πόλις, ὀχυρὸν πόλισμα, τὸ τεῖχος, offene ~ ἀτείχιστος πόλις, eine reiche ~ εὐδαίμων πόλις, von ~ zu ~ κατὰ πόλεις, καθ' ἑκάστην τὴν πόλιν, eine freie ~ αὐτόνομος πόλις, eine volkreiche ~ πολυάνθρωπος πόλις.
Stadtamt *n* τὸ ἀστικὸν τέλος.
Stadtangelegenheiten *f/pl.* τὰ τῆς πόλεως, τὰ περὶ τὴν πόλιν, τὰ κατὰ τὴν πόλιν, τὰ κατ' ἄστυ, τὰ κοινά.
Stadtarrest *m* ἡ ἄδεσμος φυλακή, j. hat ~ οὐκ ἔξεστί τινι ἐξιέναι ἐκ τῆς πόλεως.
Stadtarzt *m* ὁ κατὰ τὴν πόλιν od. δημόσιος ἰατρός.
Stadtbehörde *f* ἡ ἀστικὴ ἀρχή.
stadtbekannt, -kundig δια-, περιβόητος (2), διατεθρυλημένος, πολυθρύλητος (2), δημόθρους, es ist etw. ~ πολὺς ὁ λόγος διέσπαρται κατὰ τὴν πόλιν, διατεθρύληται, τοῦτο ᾄδει πᾶσα ἡ πόλις.
Stadtbewohner *m* ὁ ἀστός, *pl.* auch οἱ ἐν τῇ πόλει.
Städtchen *n* τὸ πολίχνιον, τὸ πολισμάτιον.
Stadtchronik *f* τὰ τῆς πόλεως χρονικά.
Stadtdiener *m* ὁ δημόσιος.
Städter *m* ὁ ἀστός, ὁ ἐν τῇ πόλει od. τῷ ἄστει.
Städterin *f* ἡ ἀστή, s. d. vorh. Wort.
Stadtflur *f*, **-gebiet** *n* τὰ περὶ τὴν πόλιν, οἱ περὶ τὴν πόλιν ἀγροί, auch οἱ πρὸς τῇ πόλει ἀγροί.
Stadtgarnison *f* οἱ ἐν τῇ πόλει φρουροί.
Stadtgemeinde *f* οἱ πολῖται, ὁ δῆμος, τὸ τῶν πολιτῶν κοινόν.
Stadtgericht *n* τὸ ἐν ἄστει δικαστήριον.
Stadtgerücht, -gespräch *n* ὁ κατὰ τὴν πόλιν διατεθρυλημένος od. διεσπαρμένος λόγος, zum ~ werden διαθρυλεῖσθαι (P.), er ist das ~ πᾶσα ἡ πόλις διὰ στόματος ἔχει αὐτόν.
Stadtgraben *m* ἡ περὶ τὴν πόλιν τάφρος.
Stadthaus *n* ἡ ἐν ἄστει οἰκία, (Rathaus) τὸ ἀρχεῖον, τὸ πρυτανεῖον. [κός (letzteres auch „fein, artig").]
städtisch ὁ, ἡ, τὸ πόλεως. ὁ, ἡ, τὸ κατὰ πόλιν, ἀστικός
Stadtkämmerer *m* ὁ τοῦ ἀστικοῦ ταμιείου ἐπιστάτης, ὁ τῆς πόλεως ταμίας.
Stadtkind *n* ὁ (ἡ) ἀστοῦ παῖς, ὁ ἀστός, ἡ ἀστή.
Stadtkirche *f* τὸ ἐν τῇ πόλει ἱερόν.
Stadtknecht *m* ὁ δημόσιος.
Stadtkommandant *m* ὁ τῶν ἐν τῇ πόλει φρουρῶν ἐπιστάτης, ὁ πολίαρχος, ὁ πολίταρχος, ~ sein πολιαρχεῖν.
stadtkundig s. stadtbekannt.
Stadtleben *n* ὁ ἐν τῇ πόλει od. τῷ ἄστει βίος, ἡ ἐν τῇ πόλει διατριβή od. διαγωγή.
Stadtleute *pl.* οἱ ἐν τῇ πόλει, οἱ ἀστοί. [περίβολος.]
Stadtmauer *f* τὸ τῆς πόλεως τεῖχος, ὁ (τῆς πόλεως)
Stadtnachbar *m* ὁ ἀστυγείτων (ονος).
Stadtmiliz *f* οἱ φρουροί.
Stadtneuigkeit *f* τὸ ἐν τῇ πόλει θρυλούμενον, νεώτερόν od. καινότερόν τι λεγόμενον κατὰ τὴν πόλιν.
Stadtobrigkeit *f* οἱ ἐν τῇ πόλει ἄρχοντες, οἱ πολιανόμοι. [μιον (als Ort).]
Stadtpolizei *f* οἱ ἀστυνόμοι (als Behörde), τὸ ἀστυνόμιον (als Ort).
Stadtpolizist *m* ὁ ἀστυνόμος.
Stadtrat *m* ἡ βουλή, οἱ ἐν τέλει.
Stadtrecht *n* τὰ τῆς πόλεως δίκαια.
Stadtschlüssel *m/pl.* αἱ τῶν τῆς πόλεως πυλῶν κλεῖδες.
Stadtschreiber *m* ὁ γραμματεύς.
Stadtschuld *f* τὸ τῆς πόλεως χρέος.
Stadtschule *f* τὸ ἐν ἄστει od. ἀστικὸν διδασκαλεῖον.
Stadtsoldat *m* ὁ φρουρικὸς στρατιώτης, *pl.* οἱ φρουροί.
Stadtsyndikus *m* ὁ σύνδικος.
Stadtteil *m* τὸ τῆς πόλεως μέρος.
Stadttor *n* αἱ τῆς πόλεως πύλαι.
Stadtturm *m* ἡ ἐν τῷ ἄστει τύρσις (εως), ὁ κατὰ τὴν πόλιν πύργος.
Stadtviertel *n* ἡ κώμη.
Stadtvolk *n* οἱ ἀστοί.
Stadtvorsteher *m* ὁ πολιανόμος, ~ sein πολιανομεῖν.
Stadtwache *f* ἡ τῆς πόλεως φρουρά, οἱ ἐν τῇ πόλει φρουροί od. φύλακες.
Stadtwappen *n* τὸ τῆς πόλεως ἐπί-, παράσημον.
Stafette *f* ὁ ἄγγαρος, eine ~ abschicken ἀγγαρεύειν.
Staffel *f* ἡ βαθμίς (ίδος), ὁ βαθμός, ὁ κλιμακτήρ (ῆρος), (der Maler) τὸ πῆγμα.
Staffelei *f* (der Maler) ὁ ὀκρίβας (αντος), τὸ πῆγμα.
staffieren κοσμεῖν, στέλλειν, περιστέλλειν, καλλύνειν, καλλωπίζειν.
Staffierung *f* ἡ κόσμησις, ὁ καλλωπισμός.
Stag *n* (ein Schiffstau) ὁ πρότονος.
stagnieren λιμνάζειν, τελματοῦσθαι.
stagnierend λιμναῖος, τελματώδης. [δηρος.]
Stahl *m* ὁ χάλυψ (βος), ὁ ἀδάμας (αντος), ὁ σί-
Stahlarbeiter *m* ὁ σιδηρουργός.
stahlblau κυανοῦς.
stählen 1. eig. z.B. das Eisen ~ στομοῦν, βάπτειν ἀδηρον, mit Stahl belegen σιδηροῦν, κατασιδηροῦν. — 2. übtr. j-n ~ στομοῦν, ῥωννύναι, ἐπιρρωννύναι, den Mut ~ θήγειν τὴν ψυχήν od. τὸν θυμόν, ἐπιρρωννύναι τινά. [ἐπίρρωσις.]
Stählen *n* ἡ στόμωσις (auch übtr.), übtr. ἡ ῥῶσις, ἡ
stählern ἀδαμάντινος, σιδηροῦς (auch übtr.).
Stahlfeder *f* ὁ (ἀδαμάντινος) ἐλατήρ (ῆρος).
stahlgrün πράσινος (2), πρασοειδής.
Stahlhütte *f* τὸ σιδηρουργεῖον.
Stake *f*, **Staken** *m* ὁ κοντός.
Staket *n* τὸ χαράκωμα.
Stalaktit *m* (Tropfstein) ὁ πῶρος.
Stall *m* ὁ σταθμός, τὸ αὔλιον, ὁ σηκός, in den ~ bringen καταστα θμεύειν.
Stallbaum *m* τὸ διάφραγμα.
stallen *trans.* (= in den Stall bringen) καταστα θμεύειν σηκάζειν, *intr.* (= harnen) οὐρεῖν.
Stallfütterung *f* ἡ ἔνδον τροφή, ὁ χορτασμός, ἡ χορτασία.
Stallhalfter *f* ἡ ἐπιφατνιδία φορβειά.
Stallknecht *m* ὁ ἱπποκόμος.
Stallmeister *m* ὁ τοῦ ἱππostασίου ἐπιστάτης, ὁ ἐπὶ τῶν ἵππων τεταγμένος, ὁ ἀναβολεύς.
Stallung *f* οἱ σταθμοί.
Stallvieh *n* τὰ ἔνδον τρεφόμενα κτήνη.
Stamm *m* 1. (am Baume) τὸ στέλεχος, τὸ τοῦ δένδρου σῶμα, τὸ πρέμνον, alter ~ τὸ γεράνδρυον, (abgelofer, abgehauener ~) ὁ φιτρός, einen ~ treiben στελεχοῦν, wie ein ~ στελεχώδης, πρεμνώδης, ohne ~ ἀστελεχής. — 2. übtr. (von Menschen) τὸ γένος, ἡ γενεά, (von Völkern) ἡ φυλή, τὸ ἔθνος, von demselben ~e ὁμό-, σύμφυλος (2), ὁμοεθνής, ὁμόεθνος (2), von fremdem ~e ἀλλόφυλος (2), ἀλλοεθνής. — 3. ~ eines Wortes τὸ θέμα, den ~ eines Wortes angeben θεματίζειν.
stammähnlich, -artig στελεχώδης, πρεμνώδης.

Digitized by Google

Stammbaum *m* ἡ γενεαλογία, ὁ τῶν προγόνων κατάλογος, j-s ~ entwerfen γενεαλογεῖν τινα, die Verfertigung eines ~s ἡ γενεαλογία.
Stammbuch *n* τὸ ὑπόμνημα ἀπόντων φίλων.
Stämmchen *n* τὸ μικρὸν στέλεχος, (Bäumchen) τὸ δενδρίον.
stammeln ψελλίζειν (u. M.), βατταρίζειν, διαπταίειν, [τραυλίζειν, βαμβαίνειν.]
Stammeln *n* ὁ ψελλισμός, ἡ ψελλότης (ητος), ὁ βατταρισμός, ὁ τραυλισμός.
stammelnd ψελλός, τραυλός, βατταριστής od. d. *part.* [der Verben.]
Stammeltern *pl.* οἱ πρόγονοι, οἱ προπάτορες.
stammen von j-m ἔχειν τὸ γένος ἀπό od. ἔκ τινος, γεγονέναι τινός od. ἔκ τινος.
Stammende *n* τὸ πρέμνον, ὁ πυθμήν (ένος).
Stammerbe *m* ὁ πάντων τῶν τοῦ γένους χρημάτων κληρονόμος.
Stammesverschiedenheit *f* ἡ ἀλλοεθνία.
Stammgenosse *m*, **-genossin** *f* ὁ (ἡ) ὁμόφυλος, ὁμοεθνής, σύμφυλος.
Stammgott *m* ὁ πατρῷος θεός.
Stammgut *n* τὸ τοῖς ἀεὶ ἐκγόνοις παραδιδόμενον [γῆδιον.]
stammhaft ἀδρός, εὐπηγής, (kräftig) ῥωμαλέος, ἰσχυρός, εὔπηκτος (2).
Stammhalter *m* ὁ διασῴζων τὸ γένος.
Stammhaus *n* ἡ οἰκία ἡ ἐξ ἀρχῆς τοῖς ἐκγόνοις παραδεδομένη, (Stammfamilie) τὸ ἐξ ἀρχῆς oder ἀρχαῖον γένος.
Stammholz *n* τὸ ἀπὸ τοῦ στελέχους ξύλον (gew. *pl.*), τὸ ἀδρὸν od. ἀδρομερὲς ξύλον (gew. *pl.*), τὰ ἐξαίρετα ξύλα (ausersehenes Holz).
stämmig (gedrungen) ἀδρός, (stark, kräftig) ῥωμαλέος, κρατερός, ἰσχυρός, ~es Wesen ἡ ἀδροτής (ητος), τὸ ἀδρόν.
Stammland *n* ἡ μητρόπολις (einer Kolonie), gew. ἡ [πατρὶς (ίδος).]
Stammler *m* ὁ ψελλός, ὁ τραυλός, ὁ βατταριστής od. d. *part.* der Verben.
stammlos ἀστελέχης. [νεαλογία.]
Stammregister *n* ὁ τῶν προγόνων κατάλογος, ἡ γε-
Stammsilbe *f* ἡ θεματικὴ συλλαβή.
Stammtafel *f* ἡ γενεαλογία.
Stammutter *f* ἡ προμήτωρ (ορος), ἡ πρόγονος.
Stammvater *m* ὁ προπάτωρ (ορος), ὁ πρόγονος, ὁ τοῦ γένους ἀρχηγός.
stammverwandt ὁμό-, σύμφυλος (2), ὁμοεθνής.
Stammverwandtschaft *f* ἡ ὁμοφυλία u. das *neutr.* der *adj.*, (von einzelnen Personen) ἡ συγγένεια.
Stammwort *n* τὸ θεματικὸν ῥῆμα (wenn es nur von den Grammatikern angenommen wird), τὸ πρωτότυπον, τὸ πρωτόθετον ῥῆμα.
Stampfe *f* (Gefäß zum Stampfen) ὁ ὅλμος, (Keule zum Stampfen) τὸ ὕπερον, ὁ ὕπερος, ὁ τριπτήρ (ῆρος), ἡ τυπίς (ίδος), ὁ δολιχὸς (κος), ὁ ἀλετρίβανος.
stampfen I *intr.* mit den Füßen auf die Erde κρούειν od. κροτεῖν τὴν γῆν τοῖς ποσίν, ἀπὸ κτυπεῖν, ἐπικτυπεῖν, πατάσσειν τὴν γῆν ποσίν. — II *trans.* κόπτειν, συγκόπτειν, τρίβειν, συντρίβειν, συνθλίβειν, συνθλᾶν, (Getreide) ~ πτίττειν, ξεστ~ σάττειν, mit den Füßen ~ πατεῖν, καταπατεῖν.
Stampfen *n* (mit den Füßen) ὁ κτύπος, ὁ κρότος τῶν ποδῶν, ἡ ποδοκρουστία, (Zerstampfen) ἡ τρῖψις, ἡ σύντριψις, (des Getreides) ὁ πτισμός, ἡ πτίσις.
Stampfer *m* durch d. *part.* d. Verben.
Stampftrog *m* ὁ ὅλμος.
Stand *m* 1. (das Stehen und der Ort, wo man steht), ἡ στάσις, (nur vom Orte) ὁ σταθμός, ἡ χώρα, τὸ χωρίον, ὁ τόπος, einen sicheren ~ haben (von Personen) ἐν ἀσφαλεῖ καταστῆναι od. τεταγμένον εἶναι, (von Sachen) ἀσφαλῶς κεῖσθαι, einen festen ~ haben ἱδρῦσθαι, standhalten μένειν, ὑπομένειν, ὀφίστασθαι, keinen festen ~ haben σφάλλεσθαι (P.), bei j-m standhalten παραμένειν τινί, den Feinden standhalten δέχεσθαι (M.) τοὺς πολεμίους, nicht standhalten (von Soldaten) λείπειν τὴν τάξιν, zustande kommen τελεῖσθαι, ἀποτελεῖσθαι (P.), τέλος λαμβάνειν, περαίνεσθαι (P.), nicht zustande kommen ἀτελῆ γίγνεσθαι, mit etw. zustande kommen διαπράττεσθαί (M.) τι, ἀνύτειν τι, ἀποδεικνύναι (u. M.) τι, etw. zustande bringen ἐπιτελεῖν, περαίνειν, διαπράττεσθαί (M.) τι, s. vollenden, vollbringen. — 2. (Zustand) ἡ στάσις, ἡ κατάστασις, ἡ διάθεσις, in Verbindung mit einem *gen.* gibt man es gew. wieder durch τὰ mit *gen.* oder τὰ κατὰ oder περὶ mit dem *acc.* des betr. *subst.*, z.B. der ~ der Sachen im Staate τὰ τῆς πόλεως, τὰ κατὰ oder περὶ τὴν πόλιν, der gegenwärtige ~ der Sachen τὰ νῦν καθεστῶτα, sich in gutem ~e befinden εὖ od. καλῶς ἔχειν od. διακεῖσθαι, einen schweren, harten ~ haben χαλεπὴν τάξιν ἔχειν, πολλὰ πράγματα ἔχειν, etw. instand setzen κατα-, παρασκευάζειν τι, sich instand setzen παρασκευάζεσθαι (M.), etw. wieder in den früheren ~ setzen ἀποκαθιστάναι τι, ἐπανορθοῦν τι, etw. in gutem ~ erhalten σῴζειν, διασῴζειν τι, imstande sein etw. zu tun οἷόν τε εἶναι ποιεῖν τι, ἱκανὸν εἶναι ποιεῖν τι, δύνασθαι od. δυνατὸν εἶναι ποιεῖν τι, nicht imstande, außerstande sein ἀδυνατεῖν, ἀμηχανεῖν, ἀδύνατον εἶναι, οὐκ ἐν ἐμοί ἐστι, j-n außerstand setzen ἐμποδὼν εἶναί τινί τινος od. mit *inf.* (bei dem auch μή od. μὴ οὐ stehen kann) od. τοῦ μή mit *inf.*, ἀδυνασίαν od. ἀμηχανίαν κατασκευάζειν τινί mit τοῦ u. *inf.*, j-n in den ~ setzen παρέχειν τινὶ δύναμιν, παρασκευάζειν τινὶ ἐξουσίαν mit τοῦ u. *inf.*, ὑπουργεῖν τινι πόρον od. πόρους od. μηχανήν mit ὥστε u. *inf.*, ποιεῖν τινα δυνατὸν oder ἱκανόν, κύριον ποιεῖν τινά τινος od. *inf.* — 3. (Stellung im bürgerlichen Leben) ἡ τάξις, ἡ τύχη, ἡ ἀξία, vornehmer, hoher ~ ἡ εὐγένεια, die höheren Stände οἱ ἐπιφανεῖς, οἱ γνώριμοι, οἱ ἔντιμοι, niedriger ~ ἡ ταπεινὴ τύχη, ἡ ταπεινότης (ητος), ἡ ἀγένεια, von hohem, vornehmem ~e εὐγενής, ἔντιμος (2), ein Mann von niedrigem ~e ὁ δημότης, der ~ der Ritter ἡ ἱππάς (άδος), der ledige ~ ὁ ἄγαμος βίος, ἡ ἀγαμία, ἡ ἀζυγία, die Stände (= Landstände) οἱ πρωτεύοντες, οἱ δυναστεύοντες, οἱ τοῦ κοινοῦ ἐπιμελούμενοι. — 4. (bestimmter Platz für etw.) ~ für Pferde ἡ ἱππόστασις, τὸ ἱπποστάσιον, ~ für Rinder ἡ βούστασις, ἡ βουστασία, ~ des Wassers ἡ τοῦ ὕδατος στάσις.
Standarte *f* ἡ σημαία, τὸ σημεῖον.
Standbaum *m* τὸ διάφραγμα.
Standbild *n* ὁ ἀνδριάς (άντος), ein ~ errichten ἀνιστάναι ἀνδριάντα.
Ständchen *n*: j-m ein ~ bringen κωμάζειν ἐπί τινα.
Ständer *m* eig. ὁ στῦλος, (*pl.*, Beine langfüßiger Vögel) τὰ σκέλη, mit langen, dünnen ~n μακροσκελής, λεπτοσκελής.
standesgemäß, -mäßig ὅ, ἡ, τὸ κατὰ τὴν ἀξίαν, πρέπων, εὐπρεπής, προσήκων, ἄξιος.
Standesgenosse *m* ὁ ὁμό-, ἰσότιμος.
Standesherr *m* ὁ δυνάστης.
Standesherrschaft *f* ἡ δυναστεία.
Standesperson *f* ὁ γνώριμος, ὁ ἔντιμος, ὁ εὐγενής, ὁ εὐπατρίδης.
standfest εὐσταθής, στάσιμος (2), σταθερός, βέβαιος, ἰσχυρός, ἔμπεδος (2).
standhaft στάσιμος (2), σταθερός (beständig), καρτερός, καρτερικός, καρτερῶν, βέβαιος, μόνιμος (2), ἔμμονος (2, fest, beharrlich), στερρός (unbeugsam), ἐγκρατής (enthaltsam), ἄφοβος (2), ἀδεής (furchtlos), ~ bleiben καρτερεῖν (gegen etw. πρός τι), διακαρτερεῖν, bei etw. ~ bleiben ἐγκαρτερεῖν τινι, καρτερεῖν ἔν oder ἐπί τινι, sich ~ weigern ἀπισχυρίζεσθαι (M.).
Standhaftigkeit *f* ἡ καρτερία, ἡ βεβαιότης (ητος), ἡ ἐγκράτεια u. d. *neutr.* d. *adj.*
standhalten s. Stand 1. [ἡ τάξις.]
Standort *m* ἡ στάσις, ὁ σταθμός, ἡ ἕδρα, ἡ χώρα,
Standpunkt *m* eig. ἡ στάσις, ἡ χώρα, s. d. vor. Wort; einen ~ einnehmen καθίστασθαι, in übtr. Bedeutung

Digitized by Google

meiſt auszulaſſen, z.B. von dieſem ~ aus betrachtet ἐντεῦθεν, ἐνθένδε, οὕτως, ὧδε, ταύτῃ, τῇδε σκοπεῖν.
Standquartier *n* ὁ σταθμός, τὸ στρατόπεδον, ein ~ an einem Orte nehmen καθίζεσθαι, ἱδρύεσθαι (P.), στρατοπεδεύεσθαι oder καταστρατοπεδεύεσθαι (M.) ἐν τόπῳ τινί.
Standrecht *n* ἡ στρατιωτικὴ δίκη, τὸ πολεμικὸν δίκαιον, ~ halten στρατιωτικῶς τὴν κρίσιν ποιεῖσθαι (M.), καθίζειν πολεμικὸν δικαστήριον.
Standrede *f* (bei Beſtattungen) ὁ ἐπιτάφιος λόγος, ὁ ἔπαινος, j-m eine ~ halten λόγον ἐπιτάφιον εἰπεῖν ἐπί τινι, ἔπαινον λέγειν ἐπί τινι od. περί τινος od. εἰς τινα.
Standredner *m* ὁ τὸν ἔπαινον λέγων.
Stange *f* ἡ κάμαξ (ακος), ὁ κοντός (auch Ruder~), τὸ ἔλασμα (von Metall), übtr. bei der ~ bleiben ἔχεσθαι τῆς ὑποθέσεως, ἀκριβῶς λέγειν τὸν λόγον, nicht bei der ~ bleiben ἀποπλανᾶσθαι (P.), j-m die ~ halten ὑπάρχειν od. παρεῖναί τινι, ἀπολογεῖσθαι (M.) ὑπέρ τινος (eig. vertheidigen).
Stängelchen *n* (kleine Stange) τὸ καμάκιον, τὸ καμάκιδιον.
ſtängeln (mit Stangen verſehen) χαρακοῦν.
Stänker *m* ὁ νεωτεροποιός, ὁ περίεργος, ὁ πολυπράγμων (ονος), ὁ ταρακτικὸς ἄνθρωπος.
Stänkerei *f* ἡ νεωτεροποιία, ἡ περιεργία, ἡ πολυπραγμοσύνη, ἡ ταραχή.
ſtänkern (Geſtank machen) δυσωδίαν ποιεῖν, κακῶς ὄζειν, (vorwitzig herum-, durchſuchen) περιεργάζεσθαι (M.) ποιοῦντά τι, πολυπραγμονεῖν τι od. περί τι, νεωτεροποιεῖν, (Zank od. Händel anfangen) ἔριν ἐμβάλλειν τισί, εἰς ἔριν ἐμβάλλειν τινά.
Stanniol *m* τὰ πέτταλα καττιτέρου.
Stapel *m* τὸ ναυπήγιον, ein Schiff vom ~ laſſen καθέλκειν od. κατάγειν ναῦν (εἰς θάλατταν), das Schiff läuft vom ~ καθέλκεται od. κατάγεται od. καταφέρεται ἡ ναῦς (εἰς θάλατταν).
Stapelplatz *m* τὸ ἐμπόριον, τὸ ἐπίνειον.
Star *m* 1. (Vogel) ὁ ψάρ (αρός), ὁ ψᾶρος. — 2. (Augenkrankheit) τὸ γλαύκωμα (der graue ~), ἡ ὀφθαλμῶν ἀμαύρωσις (der ſchwarze ~), es bekommt j. den ~ ἀπογλαυκοῦται od. ἀμαυροῦται (P.) ἡ ὄψις τινός od. τινί.
ſtark 1. (dick) παχύς, (groß) μέγας, (derb, gedrungen) ἁδρός, (anſehnlich) εὐμεγέθης, (dicht, feſt) πυκνός. — 2. (zahlreich) πολύς, συχνός, ein ~es Heer πολὺ στράτευμα, ~es Haar πυκνὴ θρίξ (τριχός), eine ~e Familie πολλοὶ παῖδες, die Feinde ſind tauſend Mann ~ οἱ πολεμιοὶ εἰσι χίλιοι τὸν ἀριθμόν, ~es Gefolge πολλοὶ od. συχνοὶ θεράποντες, ~ bevölkert πολυάνθρωπος (2), ~ eſſen πολλὰ ἐσθίειν, πολυφάγον εἶναι, ~ trinken πολλὰ πίνειν, πολυπότην εἶναι, πολυποτεῖν. — 3 (kräftig, mächtig) ῥωμαλέος, ἐρρωμένος, εὔρωστος (2), καρτερός, σφοδρός, ἰσχυρός, δεινός, δυνατός, ~ ſein (körperlich) ἰσχύειν, ῥωμαλέον od. δυνατὸν εἶναι, δύνασθαι τῷ σώματι, (geiſtig) ἰσχύειν od. δυνατὸν εἶναι τῇ ψυχῇ, ~ ſein in etw. δεινὸν εἶναί τι, ἀμφί od. περί τι, ein ~er Redner δεινὸς λέγειν, (vom Weine u. dgl.) ἄκρατος (2). — 4. (heftig) βαρύς, μέγας, ein ~er Wind πολὺς, βίαιος ἄνεμος, ~er Regen πολὺς ὑετός, πολὺ ὕδωρ ἐξ οὐρανοῦ, ~es Feuer πολὺ od. μέγα πῦρ, ~er Rauch πολὺς od. δριμὺς καπνός, ~es Gedächtnis ἀγαθὴ od. ἰσχυρὰ μνήμη, ~er Marſch μακρὰ πορεία, ~e Stimme μεγάλη φωνή, ~er Schlaf βαθὺς ὕπνος, ~er Winter πολὺς od. τραχὺς χειμών, ~er Schnee χιὼν πολλή od. παμπληθής, ~e Hoffnung ἰσχυρὰ ἐλπίς, in ~en Ausdrücken ſprechen σφόδρα λέγειν, *adv.* σφόδρα, σφοδρῶς, ἰσχυρῶς.
ſtarkbevölkert πολυάνθρωπος (2).
[1]Stärke *f* (Dicke) τὸ πάχος, ἡ παχύτης (ητος), (Derbheit, Gedrungenheit) ἡ ἀδρότης (ητος), (Breite) τὸ εὖρος. — 2. (Menge) τὸ πλῆθος, ſo groß war die ~ des Heeres τοσοῦτος ἦν ὁ στρατὸς τὸ πλῆθος. — 3. (Kraft) ἡ ῥώμη, ἡ ἰσχύς, ἡ δύναμις, überlegene ~ τὸ κράτος, ἡ ἀλκή, (~ in einer Kunſt, Wiſſenſchaft) ἡ δεινότης (ητος), τὸ δεινόν, die ~ des Körpers ἡ τοῦ σώματος ῥώμη od. ἰσχύς (ύος), die ~ des Geiſtes (im Denken) ἡ φύσεως ἰσχύς. — 4. (Mut) ἡ ψυχῆς ῥώμη, an ~ zunehmen ἐπιδιδόναι εἰς ῥώμην, αὐξάνεσθαι (P.) τὴν ἰσχύν, ſeine ~ in etw. haben δεινὸν εἶναί τι, er hatte eine große ~ in der Beredſamkeit δεινότατος ἦν λέγειν.
[2]Stärke *f*, **Stärkemehl** *n* τὸ ἄμυλον (ἄλευρον).
[1]ſtärken ῥωννύναι, ἐπιρρωννύναι, ἰσχυρὸν ποιεῖν, κρατύνειν, αὐξάνειν, ἐπαυξάνειν, das Gedächtnis ~ ἀκριβοῦν τὴν μνήμην.
[2]ſtärken: die Wäſche ~ ἀμύλῳ σκληρύνειν τὰ λίνα.
Stärken *n*, **Stärkung** *f* ἡ ῥῶσις, ἡ ἐπίρρωσις.
ſtärkend ῥωστικός.
Starkmut *m* ἡ εὐτολμία.
ſtarkmütig καρτερὸς τὴν ψυχήν, εὔτολμος (2).
ſtarknackig καρτεραύχην (ενος).
Stärkungsmittel *n* τὸ ῥωστικόν, τὸ ἀναληπτικόν, τὸ ἄκοπον, τὸ ζωπύρημα.
Staroſt *m* ὁ ἔπαρχος, ὁ δυνάστης, ~ ſein ἐπάρχειν.
Staroſtei *f* (Landeshauptmannſchaft) ἡ ἐπαρχία.
ſtarr στερεός, στερρός, σκληρός (hart, ſpröde, unbiegſam), ἀκίνητος (2, bewegungslos), ῥιγῶν, πεπηγώς (erſtarrt, beſonders durch Kälte), ναρκώδης (~ durch Krampf), ἔμ-, ἀπόπληκτος (2, betäubt), ἀναίσθητος (2, gefühllos), ἐμβρόντητος (2), ἐμβεβροντημένος (wie angedonnert, verblüfft), ἀτενής (feſt auf j-n od. etw. gerichtet, von den Augen), ~ ſein πήγνυσθαι (P.), ῥιγῶν, ναρκᾶν, ναρκοῦσθαι, ἀπονάρκουσθαι (P.), ἀναισθήτως ἔχειν, ~ anſehen ἀτενὲς εἰσορᾶν, ἀτενίζειν εἰς od. πρός τι, ~ vor ſich hinſehen ταυρηδὸν βλέπειν.
ſtarren ῥιγῶν (vor Froſt), ναρκᾶν (durch Froſt, Krampf, Schrecken), vor Schrecken ~ κατα-, ἐκπεπληγμένον εἶναι, von Gold ~ χρυσοῦ κατάπλεων εἶναι, κατεπεπασμένον εἶναι χρυσῷ.
Starren *n* τὸ ῥῖγος, ἡ νάρκη, ἡ νάρκησις, ἡ νάρκωσις, ἡ ἔκ-, κατάπληξις, ἡ ἀκινησία, ὁ ἀτενισμός, ἡ ἀναισθησία, den Unterſchied ſ. unter ſtarr.
Starrheit *f* ἡ νάρκη, τὸ νάρκημα, ἡ ἀκινησία, ἡ ἀναισθησία, ἡ στερεότης, ἡ στερρότης, ἡ σκληρότης (ητος), (Unbiegſamkeit) τὸ ἄπειστον.
Starrkopf *m*, **ſtarrköpfig** στερρός, ἰσχυρογνώμων (ονος), ἀ-, δύσπειστος (2), δυστράπελος (2), αὐθάδης.
Starrköpfigkeit *f* b. *neutr.* d. vorh. *adj.*
Starrkrampf *m* ὁ κάτοχος, ὁ τέτανος.
Starrſinn *m* ἡ στερρότης (ητος), αἱ στερραὶ φρένες, ἡ αὐθάδεια, ἡ ἀπείθεια, ἡ ἰσχυρογνωμοσύνη.
ſtarrſinnig ſ. ſtarrköpfig.
Starrſucht *f* ἡ κάτοχος, ἡ κατοχή, ἡ κατάληψις, von der ~ befallen κάτοχος (2).
ſtatariſch σχολαῖος καὶ ἀκριβής.
Stater *m* (Münze u. Gewicht) ὁ στατήρ (ῆρος).
Statik *f* ἡ στατικὴ (τέχνη).
Station *f* ὁ σταθμός. [ſtationiert ſein τετάχθαι.]
ſtationieren καθιστάναι, καθίζειν, ἐγκαθίζειν, τάττειν, ἐγκαθιστάναι.
ſtationsweiſe κατὰ σταθμούς.
ſtätiſch (von ſtörrigen Pferden) ἀπειθής, ἀνάγωγος (2).
Statiſt *m* (ſtumme Perſon auf dem Theater) τὸ κωφὸν πρόσωπον, τὸ δορυφόρημα, τὸ σῶμα.
Statiſtik *f* ἡ τῶν περὶ τὴν χώραν καὶ περὶ τὰ πολιτικὰ ἐμπειρία, ἡ πολιτική.
Statiſtiker *m* ὁ τῶν περὶ τὴν χώραν καὶ περὶ τὰ πολιτικὰ ἔμπειρος. [λιτικά.]
ſtatiſtiſch δ, ἡ, τό περὶ τὴν χώραν καὶ περὶ τὰ πο-
Statt *f* ſ. Stätte, Stelle; ſtatthaben, ſtattfinden χώραν ἔχειν, ἐνδέχεσθαι (M.), συμβαίνειν, γίγνεσθαι, ὑπάρχειν, es findet ſtatt ἐγχωρεῖ, συγχωρεῖ, ἔστιν, ἔνεστιν, bei od. an etw. ſtattfinden ἐν-, προσεῖναί τινι, ſtattgeben (z.B. den Bitten, Wünſchen j-s) συγχωρεῖν τινι (mit und ohne δεηθέντι), χαρίζεσθαι (M.) τινι, (j-s Vorſtellungen)

Digitized by Google

παίθεσθαι (P.) τινι, j-n an Kindes ~ annehmen ſ. Kindes ~, a. unter Kind; vonſtatten gehen χωρεῖν, προχωρεῖν, προκόπτειν, glücklich vonſtatten gehen καλῶς od. εὖ χωρεῖν od. προχωρεῖν, κατορθοῦσθαι (P.), zuſtatten kommen συμφέρειν, λυσιτελεῖν τινι, ὠφελεῖν, ὀνινάναι τινά.

ſtatt I *prp.* ἀντί mit *gen.*, ἐν μέρει τινός. — II *cj.* ~ daß, ~ zu ἀντὶ τοῦ mit *inf.*

Stätte *f* ὁ τόπος, ὁ χῶρος, ἡ ἕδρα, (eines Hauſes) τὸ ἔδαφος, τὸ οἰκόπεδον.

ſtattfinden, -geben, -haben ſ. unter Statt.

ſtatthaft ἐπιεικής, καίριος, ἐπίκαιρος u. ἐπίκαιρος (2), οὐκ ἄτοπος (2), ἄξιος, καλός, νόμιμος (2), ἔννομος (2), δίκαιος, es iſt ~ ἔξεστι, θεμιτόν ἐστι, es iſt nicht ~ οὐ θεμιτόν (ἐστι).

Statthaftigkeit *f* ἡ ἐπιείκεια, gew. d. *neutr.* d. *adj.*

Statthalter *m* ὁ ἔπ-, ὕπαρχος, (bei den Perſern) ὁ σατράπης, (bei den Spartanern) ὁ ἁρμοστής, ὁ ἁρμοστήρ (ῆρος), ~ in einer Provinz ſein ἐπάρχειν χώρας, σατραπεύειν χώραν u. χώρας.

Statthalterei *f* (die Wohnung des Statthalters) ἡ τοῦ ἐπάρχου uſw. οἰκία, ſ. Statthalterſchaft.

Statthalterſchaft *f* ἡ ἐπαρχία, ἡ σατραπεία.

ſtattlich εὐ-, ἐπιπρεπής, πρέπων (anſehnlich, anſtändig), κόσμιος (ehrbar), σεμνός (würdevoll), κομψός (ſchmuck), εὐειδής (wohlgeſtaltet), λαμπρός, μεγαλοπρεπής (glänzend), καλός (ſchön), διαφέρων (ſich auszeichnend), ein ~er Mann σεμνὸς ἀνήρ, ~ gekleidet εὐσταλής, καλῶς περιεσταλμένος, ein ~es Mahl λαμπρὸν od. μεγαλοπρεπὲς δεῖπνον, ein ~es Roß λαμπρὸς od. σοβαρὸς ἵππος.

Stattlichkeit *f* ἡ εὐπρέπεια, ἡ λαμπρότης (ητος), ἡ μεγαλοπρέπεια, τὸ κάλλος, ἡ κοσμιότης, ἡ κομψότης, ἡ σεμνότης (ητος), u. d. *neutr.* d. vor. *adj.*

Statue *f* ὁ ἀνδριάς (άντος), ἡ εἰκών (όνος), τὸ ἄγαλμα (letztere bſd. von Göttern), j-m eine ~ ſetzen, errichten ἱστάναι, ἀνιστάναι od. ἱδρύειν ἀνδριάντα τινός, j-m eine goldene, eherne ~ errichten ἀνιστάναι τινὰ χρυσοῦν, χαλκοῦν.

ſtatuieren ſ. feſtſetzen, annehmen, behaupten; ein Beiſpiel an j-m ~ παραδειγματίζειν τινά.

Statur *f* τὸ σχῆμα (die ganze Haltung), τὸ εἶδος, ἡ μορφή (Geſtalt), von kleiner ~ μικρὸς τὸ μέγεθος od. τὸ σῶμα.

Statuten *n/pl.* τὰ καθεστῶτα, τὰ νόμιμα, οἱ νόμοι.

ſtatutenmäßig ἔννομος (2), *adv.* κατὰ τοὺς νόμους.

Staub *m* 1. ἡ κόνις, ἡ κονία, fliegender ~ ὁ κονιορτός, mit ~ beſtreuen, beſchmutzen κονιορτοῦν, κονιᾶν, κονίζειν, ſich im ~e wälzen κονιᾶσθαι (M.), es wirbelt ~ auf ἀναφέρεται (P.) κονιορτός, in ~ und Aſche verwandeln ἐκτεφροῦν, Blüten~ ὁ χνοῦς, Metall~ ἡ ἄχνη. — 2. übtr. in den ~ treten καταπατεῖν, προπηλακίζειν, ſich aus dem ~e machen ἐκποδὼν μεθίστασθαι, ἀποδιδράσκειν, οἴχεσθαι φεύγοντα od. ἀπιόντα, ὑπάγειν, ἀπο-, ἐκφεύγειν, im ~e liegen ἀπερρῖφθαι, χαμαιπετῆ εἶναι, j-n aus dem ~e erheben εἰς ὕψος αἴρειν τινά, viel ~ aufwirbeln θρυλεῖσθαι (P.), πολυθρύλητον εἶναι.

Staubaſche *f* ἡ σποδός, ἡ κονία, ſ. Staub.

Staubbeutel *m* (bei Pflanzen) ἡ ἀνθήλη.

Stäubchen *n* ἡ ψακάς, ἡ ψεκάς (άδος), τὸ ψῆγμα, τὸ ψηγμάτιον, ἡ πασπάλη.

ſtauben ἀναπέμπειν κόνιν od. κονιορτόν, κονιοῦν, es ſtaubt κονιορτὸς ἀναφέρεται (P.).

ſtäuben 1. (Staub erregen, aufwirbeln) κονίειν, es ſtäubt κονιορτὸς γίγνεται od. ἀναφέρεται. — 2. (vom Staube reinigen) ἀπο-, ἐκσείειν, ἀπο- ἐκτινάσσειν τὴν κόνιν.

ſtaubig κονιορτώδης, κονίας κατάπλεως, (ſchmutzig) ῥυπαρός.

Staubmaſſe *f* τὸ τοῦ κονιορτοῦ πλῆθος.

Staubmehl *n* ἡ παιπάλη, τὸ παιπάλημα.

Staubregen *m* ἡ ψεκάς od. ψακάς (άδος).

Staubwirbel *m* ὁ κονιορτός.

Staubwolke *f* ὁ κονιορτός (ὥσπερ νεφέλη).

ſtauchen ὠθεῖν, προσκρούειν, ſ. verſtauchen.

Staude *f* ὁ θάμνος (auch Staudengewächs), τὸ φρύγανον.

ſtaudenartig θαμνοειδής, θαμνώδης.

Staudengewächs *n* ὁ θάμνος, τὸ θαμνῶδες φυτόν.

ſtaudig θαμνώδης, θαμνοειδής, φρυγανώδης.

ſtauen: das Waſſer ~ κατέχειν τὸ ὕδωρ.

ſtaunen θαμβεῖν, ἐκθαμβεῖν, ἐκπλήττεσθαι (P.), θαυμάζειν.

Staunen *n* τὸ θάμβος, ἡ ἔκπληξις, τὸ θαῦμα, ich werde in ~ verſetzt θάμβος αἱρεῖ od. κατέχει με.

ſtäupen ῥαβδίζειν, ῥαπίζειν, ἐκραβδίζειν, μαστιγοῦν.

Stechapfel *m* ὁ μανικὸς στρύχνος.

Stechborn *m* ὁ (ἡ) παλίουρος.

Stecheiche *f* ἡ (ὁ) πρῖνος, τὸ πρινίδιον, von dem Holze der ~ πρίνινος.

Stecheiſen *n* τὸ κέστρον, ὁ κέστρος, (zum Eingravieren) ὁ τορεύς, τὸ γλυφεῖον.

ſtechen I *trans.* 1. (e-n ~den Schmerz verurſachen, durch Stechen verwunden) κεντεῖν, κεντρίζειν, κεντοῦν, νύττειν, auch πλήττειν, (von Schlangen, Inſekten) δάκνειν, (von Bienen) τύπτειν τῷ κέντρῳ, (in Stein, Metall u. dgl.) γλύφειν, (mit einem ſpitzen Inſtrumente Löcher ~) στίζειν, (mit den Sporen) κεντεῖν, παίειν τοῖς μύωψι, durch etw. ~ πείρειν, διαπείρειν τι, ein Tier ~ (ſchlachten) σφάττειν, ἀποσφάττειν, die Sonne ſticht ὁ ἥλιος βάλλει od. κάει, ſich ~ ἀμύττεσθαι, νύττεσθαι (P.). — 2. übtr. der Kitzel ſticht j-n ἀσελγαίνει od. ἀκολασταίνει τις, der Hafer ſticht das Pferd κριθιᾷ ὁ ἵππος, Silben ~ συλλαβομαχεῖν, es ſticht mir etw. in die Augen ἀρέσκει μοί τι, ἐπιθυμῶ τινος, was weder gehauen noch geſtochen iſt (Sprichw.) ὃ οὔτε πόδας οὔτε κεφαλὴν ἔχει. — II *intr.* 3. in die See ~ ἀνάγειν τὴν ναῦν, ἀνάγεσθαι (M. u. P.).

Stechen *n* ἡ κέντησις, ὁ κεντρισμός, ἡ κέντρωσις, ἡ νυγμή, ὁ νυγμός, ἡ πλῆξις, ἡ πληγή, (von Schlangen, Inſekten) ἡ δῆξις, ὁ δηγμός, (von Löchern) ὁ στιγμός, ἡ στίξις, (in Metall, Stein) ἡ γλυφή, (eines Tieres) ἡ σφαγή, (das ~ in die See) ἡ ἀναγωγή, oft durch Verben.

Stecher *m* (in Stein, Metall, Holz u. dgl.) ὁ γλυφεύς, ὁ γλύπτης, ὁ γλυπτήρ (ῆρος), ὁ τορευτής.

Stechmücke *f* ἡ ἐμπὶς (ίδος).

Stechnelke *f* ἡ λυχνὶς (ίδος).

Stechpalme *f* τὸ κήλαστρον, ἡ κήλαστρος, ἡ κηλάστρα, ἡ ἀγρία πρῖνος.

Steckbrief *m*: einen ~ hinter j-n erlaſſen προαγορεύειν od. ἀνακηρύττειν συλλαμβάνειν τινά.

Stecken *m* ἡ σκυτάλη, ἡ βακτηρία, τὸ βάκτρον, τὸ ῥόπαλον.

ſtecken I *intr.* 1. in etw. ~ πεπηγέναι ἔν τινι, ἐμπεπηγέναι τινί, ἱδρῦσθαι ἔν τινι, ἐνιδρῦσθαι τινι, ἔχεσθαι (P.) τινι u. ἔν τινι, ἐνέχεσθαι (P.) τινι u. ἔν τινι, auch εἶναι ἔν τινι, ἐνεῖναί τινι u. ἔν τινι, im Schmutz ~ bleiben ἐν πηλῷ ἔχεσθαι (P.), mit dem Halſe in der Schlinge ~ ἔχειν τὸν τράχηλον ἐν τῷ βροχῷ, der Vogel ſteckt in der Schlinge ὁ ὄρνις ἐνέχεται τῇ πάγῃ, in Not, Unglück ~ ἐν ἀπορίᾳ, κακοῖς ἔχεσθαι (P.), ἐσχάτως ἀπορεῖν, ἐν ἀπορίᾳ, ταλαιπωρίᾳ εἶναι, ταῖς μεγίσταις συμφοραῖς περιπεπτωκέναι, in Schulden ~ βεβαπτίσθαι ὀφλήμασιν, κατά-, ὑπόχρεων εἶναι, j-n in der Not ~ laſſen ἐγκαταλείπειν τινὰ δυστυχοῦντα, περιορᾶν od. προδιδόναι τινὰ κακοπραγοῦντα, περιορᾶν τινα ταῖς μεγίσταις συμφοραῖς περιπεσόντα, οὐ βοηθεῖν τινι, in der Rede ~ bleiben ταράττεσθαι od. διαταράττεσθαι (P.) μεταξὺ λέγοντα. — 2. (im Verborgenen ſein) κρύπτεσθαι (P.), es ſteckt etw. dahinter ὑπόστί τι, hinter etw. ~ λανθάνειν πράττοντά τι, in e-m Loche ~ (von Tieren) φωλεύειν, φωλεῖν, an einem Orte ~ (= im verborgenen leben) δεδυκὸς καὶ σκοτεινὸν ζῆν, im dunkeln ~ ἐν σκότῳ λανθάνειν, immer zu Hauſe ~ οἰκουρεῖν, σκιατροφεῖσθαι (P.), immer bei j-m ~ ἀεὶ συνδιατρίβειν τινί, es ſteckt viel Geld in etw. προσ-

Digitized by Google

δεδαπάνηται od. προσανήλωται τιν, πολλὰ χρήματα, es steckt viel Arbeit in etw. ἔστι τι πολλῶν πόνων, ἐπίπονόν ἐστί τι, φαίνεται πρᾶγμα πολλῶν πόνων, es steckt etw. in ihm δοκεῖ οὐκ ἀφυὴς εἶναι, δοκεῖ καλῶς ἔχειν τὰ τῆς φύσεως, sich hinter j-n ~ προϊστασθαί τινα, es steckt viel Schlechtes in ihm πέφυκε κάκιστος, φύσει ἐστὶ πάνυ κακός. — II *trans.* 3. πηγνύναι (in etw. ἔν τινι u. εἴς τι), ἐμπηγνύναι εἴς τι, ἐμβάλλειν τινί u. εἴς τι, das Schwert in die Scheide ~ κρύπτειν τὸ ξίφος τῷ κολεῷ, Pflanzen ~ φυτὰ φυτεύειν, den Braten an den Bratſpieß ~ ἀναπείρειν τὸ κρέας ἀνὰ τὸν ὀβελόν, den Schlüſſel in das Schlüſſelloch ~ ἐνιέναι (ἵημι) τὴν κλεῖν, ein Ziel ~ τιθέναι od. προτιθέναι σκοπόν od. τέρμα, ein Licht auf den Leuchter ~ λύχνον ἐπιτιθέναι od. ἐπάγειν τῷ λυχνούχῳ, das Geld in den Beutel ~ ἀποτίθεσθαι τὸ ἀργύριον ἐν τῷ βαλλαντίῳ, etw. in den Mund ~ ἐντιθέναι τι εἰς τὸ στόμα, προσάγειν od. προσφέρειν τι τῷ στόματι, die Hand in den Buſen ~ τὴν χεῖρα κρύπτειν ἐν τῷ κόλπῳ, die Hand in den Ärmel ~ διείρειν od. διωθεῖν τὴν χεῖρα διὰ τῆς κόρης, übtr. etw. in ſeine Taſche ~ σφετερίζεσθαί (M.) τι, den Ring an den Finger ~ περιτίθεσθαι (M.) τὸν δακτύλιον, den Finger in den Mund ~ καθιέναι τὸν δάκτυλον εἰς τὴν φάρυγγα, ſich in Schulden ~ πολλὰ χρέα συνάγειν, Geld in etw. ~ χρήματα δαπανᾶν od. ἀναλίσκειν εἴς τι, j-n ins Gefängnis ~ ἐμβάλλειν τινά εἰς τὸ δεσμωτήριον, etw. in Brand ~ ἐμπιμπράναι, ὑφάπτειν τι, πῦρ ἐμβάλλειν od. ἐνιέναι (ἵημι) τινί. — 4. j-m etw. ~ (= heimlich j-m eine Nachricht zukommen laſſen) κρύφα ἀγγέλλειν τινί τι, κρύφα ἀνακοινοῦσθαί (M.) τινί τι.

Stecken *n* ἡ πῆξις, ἡ ἐμβολή, ἡ ἔνερσις, ἡ ἔνθεσις, (von Pflanzen) ἡ φυτεία, gew. durch Verben.

Steckenkraut *n* ὁ νάρθηξ (κος, gemeines ~), ἡ ναρθηκία (Knotenblüten des ~), τὸ χειρώνειον πάνακες (breitblätteriges ~), τὸ ἀσκληπιεῖον πάνακες (knotiges ~).

Steckenpferd *n* τὸ ξύλινον ἱππάριον od. ἱππίδιον, übtr. τὸ προσφιλέστατον ἐπιτήδευμα, auf einem ~ reiten κάλαμον περιβεβηκέναι ὥσπερ ἵππον, das iſt ſein ~ τοῦτο μάλιστα ἐπιτηδεύει.

Steckerbſen *f/pl.* οἱ πηκτοὶ ὄροβοι.

Steckling *m*, **-reis** *n* ἡ παραφυάς (άδος), ἡ παρασπάς (άδος).

Steckmuſchel *f* ἡ πίννα od. πίννη.

Stecknadel *f* ἡ περόνη, ἡ βελόνη, ἡ βελονίς (ίδος).

Steckrübe *f* (Kohlrübe) ἡ βουνιάς (άδος).

Steckzwiebeln *f/pl.* τὰ πηκτὰ κρόμμυα.

Steg *m* ἡ διάβασις, τὸ γεφύριον, (bei e-m Inſtrumente) τὸ ζυγόν, ὁ ζυγός (der obere, an welchem die Wirbel ſitzen), ἡ μαγάς (άδος), τὸ μαγάδιον (der untere, über welchen die Saiten geſpannt ſind), bei der Lyra auch τὸ ὑπολύριον.

Stegreif: aus dem ~ ἐξ ὑπογυίου, ἐξ αὐτοσχεδίου, ἐξ ἐπιδρομῆς, αὐτοσχεδιαστικός, αὐτοσχέδιος (2), aus dem ~ gemacht αὐτοσχέδιος (2), das aus dem ~ Gemachte τὸ αὐτοσχεδίασμα, aus dem ~ reden, ſprechen αὐτοσχεδιάζειν (über etw. περί τινος), σχεδιάζοντα λέγειν ὅ τι ἂν τύχῃ, ἐκ od. ἀπὸ τοῦ παραχρῆμα, ἐξ ὑπογυίου λέγειν, ἐξ ἐπιδρομῆς od. ἐπὶ καιροῦ λέγειν, das Sprechen aus dem ~ ὁ αὐτοσχεδιασμός, die Gabe, aus dem ~ zu ſprechen ἡ τῶν λόγων ἑτοιμότης (ητος).

ſtehen 1. ἑστηκέναι (ἑστάναι), (von Lebloſem) ἱδρῦσθαι, κεῖσθαι (erſteres auch von Standbildern und Truppen), (v. Truppen) καθῆσθαι, (von Wohnörtern) οἰκεῖσθαι, κατοικεῖσθαι (P.), das Waſſer, das Blut ſteht ἴσχεται τὸ ὕδωρ, τὸ αἷμα, die Haare ~ zu Berge ὀρθαὶ ἑστᾶσιν αἱ τρίχες, bei j-m ~ παρίστασθαί τινι, um j-n herum ~ περιίστασθαί τινα, unter etw. ~ ἑστηκέναι ὑπό τινι, auf etw. ~ ἑστηκέναι ἐπί τινος, ἐπί τινι, ἔν τινι, ἐπικεῖσθαί τινι, ἐφεστάναι τινί u. ἐπί τινι, vor j-m od. etw. ~ ἑστηκέναι πρόσθεν τινός, (von Soldaten) προτετάχθαι τινός, auseinander ~ διεστηκέναι, wie ich ſtehe und gehe ὥσπερ ἔχω. Wache ~ προφυλάττειν, (bei Nacht) ἐκκοιτεῖν, in Garniſon ~ φρουρεῖν, φρουρὰν ἔχειν, im Felde ~ στρατεύεσθαι (M.), ſeinen Mann ~ ἀνδραγαθίζεσθαι (M), ἀνδραγαθεῖν, ἀγαθὸν ἄνδρα παρέχειν ἑαυτόν. — 2. (Beſtand haben, dauern) μένειν, διά-, συμμένειν, ſolange die Welt ſteht ἐφ' ὅσον μένει ὁ κόσμος, ſeitdem die Welt ſteht ἐξ ἀρχῆς, ἐξ od. ἀπ' αἰῶνος, noch ~ ἔτι εἶναι od. ὑπάρχειν, σῴζεσθαι, διασῴζεσθαι (P.). — 3. (ſein, ſich befinden) εἶναι, ὑπάρχειν, es ſteht geſchrieben γέγραπται, εἴρηται (z. B. in dem Geſetze ἐν τῷ νόμῳ), das ſteht auf einem andern Blatte ἕτερος λόγος οὗτος, offen ~ ἀνεῳγμένον εἶναι, χάσκειν, es ~ j-m Tränen in den Augen δακρύων ὑπόπλεως γίγνεταί τις τοὺς ὀφθαλμούς, ὑποπίμπλανται οἱ ὀφθαλμοί τινος δακρύων, es ~ Wolken am Himmel συννεφεῖ, συννέφει, die Sachen ~ gut, ſchlecht εὖ (καλῶς), κακῶς (φαύλως) ἔχει τὰ πράγματα, es ſteht ſchlecht mit uns τὰ ἡμέτερα κακῶς ἔχει, ἐν κακοῖς ἐσμεν, es ſteht ſchlecht mit etw. κακῶς ἔχει τι od. τὰ περί τι, wie ſteht es mit dir? πῶς ἔχεις; πῶς πράττεις; wie ſtehts um euch? πῶς ἔχει τὰ ὑμέτερα oder τὰ καθ' ὑμᾶς; es ſteht gut mit etw. καλῶς ἔχει τι od. τὰ περί τι, es ſteht gut mit j-m καλῶς ἔχει τά τινος, ſo ſteht die Sache ἐνταῦθ' ἑστηκε τὸ πρᾶγμα, es ſteht mit ihnen nicht zum beſten τὰ αὐτῶν οὐκ ἐπὶ τὸ βέλτιον χωρεῖ od. οὐ πάνυ καλῶς ἔχει. — 4. unperſ. „es ſteht" mit einem *inf.* in gewiſſen Ausdrücken, wie es ſteht zu erwarten, zu hoffen ἐλπίς ἐστιν, ἔστιν ἐλπίζειν, es ſteht frei ἔξεστι, es ſteht etw. nicht zu leugnen ἄρνησις οὐκ ἔνεστί τινος, es ſteht zu befürchten φοβητέον (ἐστί), φοβεῖσθαι χρή, es ſteht j-m etw. gut καλῶς ἔχει od. πρέπει τί τινι, κόσμος ἐστί τί τινι, κόσμον φέρει τί τινι, ſich gut bei etw. ~ ὠφελεῖσθαι (P.), κερδαίνειν od. κέρδος ἔχειν oder λαμβάνειν ἔκ od. ἀπό τινος, ſich ſchlecht bei etw. ~ ὀλίγον κερδαίνειν ἀπό od. ἔκ τινος, βλάπτεσθαί (P.) τινι od. ἀπό τινος, es ſteht mir etw. höher περί πλείονος ποιοῦμαί (M.) τι, als etw. προκρίνω oder προτιμῶ τί τινος, auf dem Punkte ob. Sprunge ~ μέλλειν mit *inf. fut.* od. *prs.*, auf j-s Seite ~ εἶναι μετά τινος, es ſteht eine Strafe auf etw. ζημία ἐπίκειται τινι, es ſteht eine Belohnung, ein Preis auf etw. ἆθλον κεῖται u. πρόκειται τινος u. ἐπί τινι, es ſteht eine Schuld auf dem Grundſtück ἐνοφείλεται ἐν τῷ ἀγρῷ ἀργύριον, es ſteht bei mir ἐπ' od. ἐν ἐμοί ἐστι, das ſteht bei Gott τούτου κύριος ὁ θεός, der Erfolg aller Dinge ſteht bei Gott ἐν θεῷ πάντων τὸ τέλος ἐστίν, unſere Hoffnung ſteht auf dir ἐν σοί ἐσμεν od. κείμεθα. — 5. übtr. auf ſchwachen Füßen ~ ἐπικήρως διακεῖσθαι, gut bei j-m ~ εὐδοκιμεῖν παρά τινι, χάριν ἔχειν παρά τινος, διὰ χάριτος εἶναί od. γίγνεσθαί τινι, ſchlecht bei j-m ~ ἀπεχθῆ εἶναί τινι, κακῶς ἀκούειν πρός τινος, für etw. ~ (verantwortlich ſein od. ſein wollen für etw.) λόγον ὑπέχειν τινός, ἀναδέχεσθαι (M.) τὴν αἰτίαν τινός, ſiehe Rechenſchaft; für einen Mann ~ ὁμοῦ πράττειν, ὁμονοεῖν τε καὶ συμπράττειν, im Wege, im Rufe, in einem Alter ~ und viele ähnliche Ausdrücke ſ. unter d. betr. *subst.*; mit j-m gut, auf gutem Fuße ~ φιλικῶς ἔχειν od. διακεῖσθαι πρός τινα, φίλῳ χρῆσθαί τινι, οἰκείως χρῆσθαί τινι, über j-m ~ κρείττω εἶναί τινος, κρατεῖν τινος, ὑπερέχειν u. διαφέρειν τινός (in etw. τινί). unter j-m ~ ἧττω εἶναί od. ἀπολείπεσθαί (P.) τινος, zu Gebote ~ παρεῖναι. — 6. ~ bleiben (an ſeinem Orte) μένειν, ἐμμένειν, παραμένειν, (= nicht weitergehen) ὑποστῆναι, bei etw. bleiben μένειν ἐπί τινος, (= ſtandhalten) ὑπομένειν τινά, ἀνθίστασθαί τινι od. πρός τινα, ὑφίστασθαί τινα, δέχεσθαί (M.) τινα, (= übrigbleiben) ὑπολείπεσθαι (P.), (= abbrechen, endigen) καταλήγειν mit *part.*, λήγειν εἴς τι, nicht bei etw. ~ bleiben οὐ

Digitized by Google

στέργειν τι, περαιτέρω ἀεὶ ἰέναι ζητοῦντα u. dgl. — 7. ~ haben, z.B. Pferde im Stalle ~ haben τρέφειν ἵππους, ἱπποτροφεῖν, Vieh ~ haben τρέφειν ζῷα, ζωοτροφεῖν, Geld bei j-m ~ haben ἐκδεδωκέναι ὁδ. δεδανεικέναι ἀργύριόν τινι, ὀφείλει τίς τινι χρήματα. — 8. zu ~ kommen, z.B. es kommt etw. teuer zu ~ πολλοῦ ἀγοράζεται od. καθέστηκέ τι, es kommt mir etw. teuer zu ~ ἐπὶ πολλῷ γίγνεταί μοί τ. (allg.), πολλῶν χρημάτων ἔλαβον od. ἐκτησάμην τι (an Geld). — 9. ~ laſſen ἐᾶν τι, οὐ κινεῖν τι, ἀκίνητον ἐᾶν τι, οὐχ ἅπτεσθαι (M.) τινος, ἀπέχεσθαι (M.) τινος, καταλείπειν τι, j-n ~ laſſen ἀπολείπειν τινά, ἀπαλλάττεσθαι (P.) τινος, παραμελεῖν, ὀλιγωρεῖν τινος.

Stehen *n* ἡ στάσις, gew. durch Verben.

ſtehend 1. ἱστάμενος, στάς, ἑστηκώς (ἑστώς), καθεστώς. στάσιμος (2), σταθερός, ~en Fußes ἐκ ποδός, κατὰ πόδα (auch *plur.* πόδας), παραυτίκα, παραχρῆμα, εὐθύς, ~es Waſſer τὸ στάσιμον od. σταθερὸν ὕδωρ, ἡ λίμνη. τὸ ἕλος, aufrecht ~ ὀρθός, *adv.* ὀρθοστάδην. — 2. (beſtehend) καθεστώς, (bleibend) μόνιμος (2), (gewohnt) εἰωθώς, (fortdauernd) συνεχής, ~es Heer ἡ συνεστηκυῖα (συνεστῶσα) δύναμις, ~e Ausgaben ἡ εἰωθυῖα δαπάνη.

ſtehlen κλέπτειν, ἐκ-, ὑποκλέπτειν, κλωπεύειν, ὑφαιρεῖσθαι (M., j-m etw. τί τινος), geſtohlen κλοπαῖος, κλοπιμαῖος, κλεμμάδιος, geſtohlener Gegenſtand τὸ κλέμμα, τὸ κλοπεῖον, τὸ φώριον (gew. *plur.*).

Stehler *m* ὁ κλέπτης od. d. *part.* d. Verben, der Hehler iſt ſo gut wie der ~ (Sprichw.) ὁ κρύψας τὴν αὐτὴν ζημίαν ὀφείλει τῷ κλέψαντι, ὁ κρύψας ἔνοχός ἐστιν ὥσπερ καὶ ὁ κλέψας.

ſteif ἄκαμπτος (2), ἀκαμπής (nicht biegſam), ἀτενής, στερρός, σκληρός (hart), ὀρθός, ὄρθιος (aufwärts ſtehend), στάδιος (von Kleidern), ~ und feſt behaupten ἰσχυρίζεσθαι (M.) τι u. περί τινος. διισχυρίζεσθαι (M.) τι, ~ u. feſt auf etw. bauen βεβαίως πιστεύειν τινί, ἰσχυρῶς πεποιθέναι τινί, ~ u. feſt bei ſeiner Meinung beharren ἀμετακινήτως ἔχειν τὴν γνώμην, ſich ~ benehmen δυσπρόσοδον ἑαυτὸν παρέχειν.

Steife, Steifheit *f* ἡ στερρότης (ητος), gew. d. *neutr.* d. *adj.*, ~ der Glieder ἡ νάρκη.

ſteifen (ſteif machen) στερεοῦν, σκληρύνειν τι., ἄκαμπτον ὡιν. ποιεῖν, (ſtützen) στηρίζειν, ſich ~ auf etw. πιστεύειν, ἐπιρρώννυσθαι (P.) τινι, ἰσχυρίζεσθαι (M.) τιν., ſich gegen etw. ~ ἀπισχυρίζεσθαι (M.) πρός τι.

Steig *m* ἡ ἀτραπός, ἡ ὁδός, ὁ στίβος.

Steigbügel *m/pl.* etw. o! ἀναβολεῖς (eig. bedeutet ἀναβολεύς Reit-, Stallknecht; ~ in unſerm Sinne waren den Alten unbekannt, erſt ſpäter dienten dazu einige an dem Lanzenſchaft angebrachte Krampen).

ſteigen 1. βαίνειν, auf einen Berg ~ ἀναβαίνειν τὸ ὄρος od. ἐπὶ τὸ ὄρος, auf ein Pferd ~ ἀναβαίνειν ἐπὶ τὸν ἵππον, vom Pferde ~ καταβαίνειν ἀπὸ τοῦ ἵππου, aus dem Wagen ~ ἀποβαίνειν ἀπὸ τοῦ ἅρματος, in das Schiff ~ εἰσ-, ἀναβαίνειν εἰς τὴν ναῦν. — 2. (ſich erheben) αἴρεσθαι (P.), in die Höhe, in die Luft ~ αἴρεσθαι μετέωρον. μετεωρίζεσθαι (P.), ἀναφέρεσθαι (P.), ἄνω φέρεσθαι (P.), das Pferd ſteigt ὁ ἵππος μετεωρίζει ἑαυτόν, ὁ ἵππος ὀρθιος ἀνίσταται, das Waſſer ſteigt τὸ ὕδωρ ἐπιδίδωσιν εἰς ὕψος, der Fluß ſteigt πληροῦται, πληθύει od. πλήρης γίγνεται od. ἀναβαίνει ὁ ποταμός, der Wein ſteigt mir in den Kopf θερμαίνομαι (P.) τῷ οἴνῳ τὴν κεφαλήν, im Preiſe ~ ἐπιτιμᾶσθαι (P.), der Preis iſt geſtiegen ἡ τιμὴ ἐπιτέτασται (von ἐπιτείνειν), die Wut ſteigt ἐπιτείνεται ἡ μανία, im Range ~ αἴρεσθαι, αὐξάνεσθαι (P.) τῇ τιμῇ, μείζω γίγνεσθαι, j-n ~ laſſen αὐξάνειν τινὰ τιμαῖς. προάγειν τινὰ εἰς τιμάς, das Blut ſteigt mir ins Geſicht ἐρυθριῶ, meine Hoffnungen ~ ἀνατρέχω ταῖς ἐλπίσιν, der Aufwand ſteigt ἀνατρέχει ἡ πολυτέλεια, ~d und fallend ἐναλλάξ.

Steigen *n* ἡ ἀνάβασις, ἡ ἄνω ὁδός, (in die Luft) ἡ μετεώρισις, ἡ αἰώρησις, (des Waſſers) ἡ αὔξησις, (der Fläſſe) ἡ πλήρωσις, übtr. ἡ αὔξη, ἡ αὔξησις, ἡ ἐπίδοσις, (vom Preiſe) ἡ ἐπιτίμησις, das ~ und Fallen ἡ ἀλλαγή (Wechſel), (vom Waſſer) ἡ αὐξομείωσις.

Steiger *m* (beim Bergwerk) ὁ τῶν μεταλλευτῶν ἐπιστάτης.

ſteigern ἀναβιβάζειν, ἐν-, ἐπιτείνειν, αὐξάνειν, ἐπαυξάνειν, den Preis von etw. ~ πλειστηριάζειν τ., ἐπιτείνειν τὸ τίμημά τινος, αὐξάνειν τὴν τιμήν τινος, die Stimme ~ ἐντείνεσθαι (M.) τὴν φωνήν.

Steigerung *f* ἡ αὔξησις, ἡ ἐπαύξησις, ἡ ἐπίτασις, (des Preiſes) ὁ πλειστηριασμός, beſſer durch Verben, (im Ausdruck) ἡ κλῖμαξ (κος).

Steigung *f* (Abhang) τὸ κάταντες, τὸ πρόσαντες.

ſteil ὄρθιος, προσάντης, ἀπότομος (2), ἀπόκρημνος, ἀπορρώξ (ῶγος), ἠλίβατος (2), ſehr ~ ὄρθιος ἰσχυρῶς.

Steile, Steilheit *f* d. *neutr.* d. vor. *adj.*

Stein *m* 1. ὁ λίθος, wertvoller ~, Edel~ ἡ λίθος, τὸ λιθάριον, großer ~ ἡ πέτρα, ὁ πέτρος, gebrochener großer ~ τὸ λατόμημα, kleiner ~ ἡ κρόκη, ὁ κάχληξ (κος), ἡ χάλιξ (κος), ἡ ψῆφος, ἡ ψηφίς (ῖδος), (als Baumaterial) ἡ λιθεία (λιθία), ~e brechen λίθους τέμνειν, λατομεῖν, aus ~ hauen λιθοτομεῖν, ~e bearbeiten, behauen λιθουργεῖν, λαξεύειν, κολάπτειν od. ξεῖν λίθους, in ~ ſchneiden λίθους γλύφειν, ~e ſchleifen λίθους τρίβειν, in ~ geſchnitten λιθογλυφής, aus ~ gehauen λιθόξεστος (2), mit (Edel)~en beſetzt, ausgelegt λιθοκόλλητος, λιθόκολλος, διάλιθος (ſämtl. 2), mit ~en gepflaſtert λιθόστρωτος (2), λίθοις ἐστρωμένος, ein errichteter ~ ἡ στήλη, ein Grab~ τὸ σῆμα, (im Brettſpiel) ὁ πεττός, ἡ ψῆφος, mit ~en ſpielen πεττεύειν, παίζειν ψήφοις, einen ~ ziehen τίθεσθαι od. κινεῖν πεττόν od. ψῆφον. — 2. übtr. bei j-m einen ~ im Brette haben εὐδοκιμεῖν παρά τινι, χάριν ἔχειν παρά τινος. — 3. der ~ im Obſte τὸ ὀστοῦν, ὁ πυρήν (ῆνος, eig. Kern), ohne ~ ἀπύρηνος (2). — 4. (als Krankheit) ὁ λίθος, ἡ λιθίασις, am ~ leiden, den ~ haben λιθᾶν, j-m den ~ ſchneiden (operieren) λιθοτομεῖν τινα, das Inſtrument dazu τὸ λιθοτόμον. — 5. übtr. er hat einen ~ auf dem Herzen (= es beunruhigt, quält ihn etw.) ταράττει, στρέφει καὶ ἄγχει τι αὐτόν. der ~ des Anſtoßes τοὐμποδών, alle ~e des Anſtoßes aus dem Wege räumen ἀποσκευάζεσθαι (M.) πάντα τὰ ἐμποδών.

Steinadler *m* ὁ ἀετός.

ſteinalt πολυετής, βαθύγηρως. ein ~er Mann ὁ ἀνὴρ μάλα πρεσβύτης.

Steinarbeiter *m* ὁ λιθουργός, ὁ λιθοξόος.

Steinart *f* τὸ λίθων εἶδος.

ſteinartig λιθοειδής. λιθώδης, πετρώδης, *adv.* πετρηδόν.

Steinbock *m* ὁ αἰγόκερως (ω u. ωτος), ὁ αἰγοκερεύς.

Steinbrecher *m* ὁ λιθοτόμος, ὁ λατόμος, ὁ λιθοκόπος.

Steinbruch *m*, **-grube** *f* αἱ λιθοτομίαι, ἡ λατομία (auch *plur.*), τὸ λατομεῖον, zur Arbeit im ~ verurteilen καταδικασθέντα τινὰ παραδιδόναι εἰς τὰς λατομίας.

Steinbrücke *f* ἡ λιθίνη γέφυρα.

Steinbutte *f* ἡ ψῆττα.

Steinchen *n* τὸ λιθίδιον, τὸ λιθάριον, τὸ λιθίον.

Steindamm *m* τὸ χῶμα λίθων.

Steineiche *f* ἡ δρῦς (υός), ἡ (δ) πρῖνος.

ſteinern λίθινος, λιθώδης, λίθειος. λιθουργής, auch der *gen.* des Stoffes λίθου od. λίθων, ~e Bildſäulen τὰ λίθινα, ~er Unterbau τὸ λιθολόγημα.

Steinflachs *m* ὁ ἀμίαντος.

Steinhagel *m* τὸ (πολὺ) πλῆθος λίθων βαλλομένων.

Steinharnen *n* ἡ λιθουρία.

ſteinhart λίθινος, λιθώδης, übtr. ἀδαμάντινος, σιδηροῦς.

Steinhauer *m* ὁ λιθοκόπης, ὁ λιθουργός.

Steinhaufen *m* τὸ λίθων σώρευμα, ὁ σωρός (mit und ohne λίθων).

Digitized by Google

Steinhirse *f* τὸ λιθόσπερμον.
Steinhuhn *n* ὁ (ἄγριος) πέρδιξ (κος).
steinig πετρώδης, πετραῖος, τραχύς, ~e Gegenden οἱ λίθοι, ~er Boden ὁ φελλεύς, τὰ φελλία, ἡ φελλίς (ίδος, *sc.* γῆ).
steinigen καταλεύειν, λιθάζειν, καταλιθάζειν, καταπετροῦν, λιθοβολεῖν, λίθοις βάλλειν.
Steiniger *m* durch d. *part.* d. Verben.
Steinigung *f* ἡ λιθοβολία, ἡ λιθοκτονία, ὁ λιθασμός, beſſer Verben, der die ~ verdient καταλεύσιμος (2), λιθόλευστος (2).
Steinkenner *m* ὁ λιθογνώμων (ονος), ὁ λίθων ἔμπειρος od. ἐπιστήμων.
Steinkenntnis *f* ἡ τῶν λίθων ἐπιστήμη.
Steinkitt *m* ἡ λιθόκολλα.
Steinklee *m* τὸ μελίλωτον, ἡ μελίλωτος.
Steinklippe *f* ὁ σκόπελος.
Steinkluft *f* τὸ πετραῖον od. πετρῶδες χάσμα.
Steinkohle *f* ὁ γεώδης oder ἐκ τῆς γῆς ἄνθραξ (κος).
Steinkrankheit *f* ὁ λίθος, ἡ λιθίασις, ſ. Stein.
Steinkunde *f* ἡ τῶν λίθων ἐπιστήμη.
Steinlinde *f* ἡ φιλυρέα.
steinlos ἄλιθος (2).
Steinmarder *m* ἡ ἴκτις (ιδος).
Steinmasse *f* τὸ λίθων πλῆθος.
Steinmaterialien *pl.* ἡ λιθεία, οἱ λίθοι.
Steinmauer *f* τὸ λίθινον τεῖχος, ἡ αἰμασιὰ λίθων.
Steinmetz *m* ὁ λιθουργός, ὁ λιθοκόπος, ὁ λιθοξόος, ὁ ἐργάτης λίθων, ὁ λιθοτόμος, ὁ λαξευτής, ὁ λατόμος, ὁ λατύπος.
Steinmuſchel *f* ἡ φωλάς (άδος).
Steinöl *n* ἡ νάφθα, ἡ ἄσφαλτος.
Steinpflanze *f* τὸ ἐπὶ πέτρων φυόμενον, τὸ λιθόδενδρον. [ſehen λιθόστρωτος (2).]
Steinpflaſter *n* τὸ λιθόστρωτον ἔδαφος, mit ~ ver-
Steinplatte *f* ἡ λίθου πλάξ (κός).
Steinregen *m* ἡ λίθων ἐξ ἀέρος καταφορά, ἡ λιθάς (άδος), es fällt ein ~ in einer Gegend λίθοις βεται (P.) χωρίον.
steinreich (reich an Steinen) πολύλιθος (2), (ſehr reich) βαθύπλουτος (2), ζάπλουτος (2), λακκόπλουτος (2), πλουσιώτατος, ~ ſein ὑπερπλουτεῖν, ζαπλουτεῖν, πλουσιώτατον εἶναι.
Steinſäge *f* ὁ μαχαιρωτὸς πρίων (ονος).
Steinſalz *n* οἱ ὀρυκτοὶ ἅλες.
Steinſamen *m* τὸ λιθόσπερμον.
Steinſammler *m* ὁ λίθους συλλέγων.
Steinſchleifer *m* ὁ λιθοξόος, ὁ τρίβων λίθους.
Steinſchleiferkunſt *f* ἡ λιθοτριβικὴ τέχνη.
Steinſchmerzen *m/pl.* ὁ λίθος, ἡ λιθίασις, ἡ νεφρῖτις (ίδος, *sc.* νόσος), ~ haben λιθιᾶν.
Steinſchneider *m* ὁ λιθογλύφος, ὁ λιθογλύπτης, ὁ δακτυλιογλύφος.
Steinſchnitt *m* (Operieren des Blaſenſteins) ἡ λιθοτομία.
Steintreppe *f* ἡ λιθίνη κλῖμαξ (κος).
Steinwall *m* τὸ λίθινον χῶμα, ἡ αἰμασιά (mit und ohne λίθων).
Steinweg *m* ἡ λιθόστρωτος ὁδός.
Steinwurf *m* ἡ λίθου βολή, ἡ λιθοβολία, er ſtarb durch einen ~ ἀπέθανε λίθῳ βληθείς.
Steiß *m* ἡ πυγή, ὁ πρωκτός, ὁ ὄρρος, (bei Vögeln u. Inſekten) τὸ ὀρροπύγιον, mit entgegengekehrtem ~ ἀντίπυγος (2), den ~ hin- und herbewegen κιγκλίζειν (von Vögeln), σαυλοπρωκτιᾶν (von Menſchen).
Steißbein *n* ἡ κοχώνη, ὁ κόκκυξ (γος), das äußerſte Ende des ~s τὸ ὀρροπύγιον.
Steißgeburt *f* ἡ τοῦ ἐμβρύου ἐπὶ τὸν ἀρχὸν ἔξοδος.
Stellage *f* τὸ πῆγμα, τὸ κατασκεύασμα, ὁ κιλλίβας (αντος), ὁ ὀκρίβας (αντος), auch ἡ μηχανή.
Stelldichein *n* ſ. Rendezvous.
Stelle *f* **1.** (Ort, Platz) ὁ τόπος, ἡ χώρα, τὸ χωρίον, ὁ χῶρος, an dieſer ~ ταύτῃ, ἐνταῦθα, ἐνθάδε, ὧδε, an welcher ~? ποῦ; *rel.* ᾗ, ὅπου, an derſelben ~ ἐν τῷ αὐτῷ, an Ort und ~ κατὰ χώραν, bald an dieſer, bald an jener ~ ἄλλοτε ἀλλαχῇ, an manchen ~n ἔστιν οὗ, etw. an eine andere ~ bringen μετατιθέναι, μεθιστάναι, μετακινεῖν τι, etw. von der ~ rücken, bringen κινεῖν τι, ſich nicht von der ~ rühren ἀκινήτως oder ἀτρέμας ἔχειν, οὐδὲν ὑπείκειν, etw. an ſeine ~ bringen καταχωρίζειν τι, an j-s ~ ſein ἐν χώρᾳ τινός εἶναι, an ſeiner ~ bleiben μένειν κατὰ χώραν, auf der ~ (= ſofort, ſogleich) εὐθύς, αὐτίκα μάλα, παραυτίκα, παραχρῆμα, (~ in einem Buche) ἡ ῥῆσις, ἡ χρῆσις, τὸ χωρίον, τὸ μαρτύριον. — **2.** (Amt, Poſten) ἡ τάξις, ἡ χώρα, τὸ τέλος, ἡ ἀρχή, ἡ τιμή, eine ~ bekommen τιμῆς τυγχάνειν, j-n in die ~ eines Feldherrn einſetzen καθιστάναι τινὰ στρατηγόν, eine höhere ~ bekommen αὐξάνεσθαι (P.) od. προάγεσθαι (P.) τιμῇ, eine ~ an j-n vergeben ἀξιοῦν τινα τιμῆς τυγχάνειν, eine ~ niederlegen ἀπεῖπεῖν τιμήν oder ἀρχήν, j-n von ſeiner ~ entfernen, j-m ſeine ~ nehmen παύειν τινὰ ἄρχοντα, καταλύειν τινὰ τῆς τιμῆς od. τῆς ἀρχῆς, eine ~ haben, einnehmen ἔχειν τάξιν, τιμήν od. ἀρχήν. — **3.** (Verhältniſſe, Lage, in der ſich j. befindet) ἡ χώρα, ἡ τάξις, τὸ μέρος, ſich an j-s ~ ſetzen λαμβάνειν τά τινος, wenn ich an deiner ~ wäre εἰ ἐγὼ ἔπασχον ἅπερ καὶ σύ, an j-s ~ ἐν μέρει, χώρᾳ od. τάξει τινός, ἀντί τινος, j-s ~ vertreten ἐν χώρᾳ τινός od. ἀντί τινος εἶναι, ich will an deiner ~ ſprechen ἐρῶ ἐν τῷ σῷ μέρει, die ~ eines Vaters bei j-m vertreten ἀντὶ πατρὸς εἶναί τινι.
ſtellen **1.** (etw. in eine Lage bringen, wo es ſteht) ἱστάναι, καθιστάναι, ἱδρύειν, καθιδρύειν, τιθέναι, κατατιθέναι (*perf. pass.* κεῖσθαι, κατακεῖσθαι), (von Soldaten) τάττειν, συν-, παρατάττειν, daneben~ παριστάναι, in etw. ~ τιθέναι ἔν τινι, ἐντιθέναι τινί, auf etw. ~ τιθέναι ἐπί τινος, ἐπιτιθέναι τινί, unter etw. ~ τιθέναι ὑπό τινι, ὑποτιθέναι τινί, über etw. ~ ὑπερτιθέναι τινός, auseinander~ (in Ordnung bringen, ordnen) διατιθέναι, διατάττειν, διακοσμεῖν, ſich ~ ἱστασθαι, στῆναι, ſich an einen Ort ~, wo man gehört werden kann εἰς ἐπήκοον στῆναι, ſich zur Wehr ~ gegen j-n ἀμύνεσθαι (M.) τινα, ἀνθίστασθαι πρός τινα, ſich gegen Feinde ~ ἀντιτάττεσθαι (P. u. M.) πολεμίοις, δέχεσθαι (M.) πολεμίους, j-m etw. vor Augen ~ δεικνύναι, φανερὸν ποιεῖν τινί τι, παριστάναι τινί τι, ſich etw. vor Augen ~ τίθεσθαι (M.) oder ποιεῖν τι πρὸ ὀφθαλμῶν, j-n zur Rede ~ λόγον λαμβάνειν παρά τινος, ἀνακρίνειν τινά, j-n auf die Probe ~ πειρᾶσθαι (P.) τινος, διαπειρᾶσθαι (P.) τινος, etw. dahingeſtellt ſein laſſen ἐᾶν τι, οὐ ζητεῖν τι, das mag dahingeſtellt ſein εἶεν, j-n zufriedenſtellen ἀναπληροῦν τινι τὴν ἐπιθυμίαν, παραμυθεῖσθαι (M.) τινα, eine Schlinge, Falle ~ παγίδα ἱστάναι, übtr. ἐπιβουλεύειν τινί, ἐνεδρεύειν τινά, der Hund ſtellt den Hirſch ὁ κύων ἵστησι τὸν ἔλαφον, der Jäger ſtellt den Eber ὁ κυνηγέτης κατέχει τὸν κάπρον. — **2.** (machen, daß j. zur Stelle iſt, herbeiſchaffen, erſcheinen laſſen) παρέχειν (u. M.), ‚B. Soldaten, Schiffe ~ παρέχειν στρατιώτας, ναῦς, einen Zeugen ~ παρέχεσθαι, παριστάναι od. ἐπάγεσθαι (M.) μάρτυρα, einen Bürgen ~ καθιστάναι ἐγγυητήν. — **3.** ſich ~ (= ſich einfinden) παρεῖναι, παραγίγνεσθαι, ſich zum Termin ~ παρεῖναι εἰς προθεσμίαν, ſich vor Gericht ~ ἀπαντᾶν πρὸς τὴν δίκην od. εἰς τὸν ἀγῶνα od. πρὸς τοὺς δικαστάς, (= den Schein annehmen von etw., was man nicht iſt) προσποιεῖσθαι (M.) mit *inf.* od. ὡς mit *part.*, ‚B. er ſtellte ſich gelehrt προσεποιήσατο σοφὸς εἶναι od. ὡς σοφὸς ὤν, ſich dumm ~ ἀκκίζεσθαι, ſich taub ~ ἐθελοκωφεῖν.
Stellen *n* ſ. Stellung.
ſtellenlos ἀφορμὴν τοῦ βίου οὐκ ἔχων.
Stellholz *n* (in der Falle) τὸ σκανδάληθρον, auch τὸ σκάνδαλον, ἡ σκανδάλη, ἡ ὕσπληξ (ηγος u. ιγγος), τὸ ῥόπτρον.

Digitized by Google

Stellmacher *m* ὁ ἁμαξοπηγός, ὁ ἁμαξουργός, ὁ ἁρματοπηγός, ~ sein ἁμαξοπηγεῖν, ἁρματοπηγεῖν, ἁρματοποιεῖν.
Stellmacherei *f* ἡ ἁμαξοπηγία, ἡ ἁμαξουργία, ἡ διφρουργία.
Stellnetz *n* ἡ ἄρκυς (υος), τὸ δίκτυον.
Stellung *f* 1. (das Stellen) ἡ στάσις, ἡ κατάστασις, ἡ θέσις, ἡ ἵδρυσις, ἡ τάξις, ἡ παράταξις, ~ der Wörter ἡ τῶν ἐπῶν θέσις (= Wortfügung ἡ σύνταξις), seine ~ nicht verändern ἐκ τῆς τάξεως οὐ κινεῖσθαι (P.). — 2. (Haltung, Position) τὸ σχῆμα, zB. eine unanständige ~ αἰσχρὸν σχῆμα. — 3. (Stand, Lage) ἡ στάσις, ἡ τάξις, hohe ~ ἡ τιμή, eine sichere ~ haben ἐν ἀσφαλεῖ ἱδρῦσθαι, eine höhere ~ bekommen προάγεσθαι (P.) εἰς μείζω τάξιν od. τιμήν, seine ~ behaupten τὴν τάξιν φυλάττειν.
Stellvertreter *m* ὁ τεταγμένος ob. ὧν ἀντί τινος, ὁ ἐν χώρᾳ τινὸς ὤν, ὁ τὴν τάξιν τινὸς ἔχων, j-s ~ sein τετάχθαι ob. τεταγμένον εἶναι ob. εἶναι ἀντί τινος, εἶναι ἐν μέρει τινός, einen ~ schicken ἕτερόν τινα πέμπειν ἀνθ' ἑαυτοῦ, bibl. auch ἀπό mit ἀντί, zB. ~ des Königs ὁ ἀντιβασιλεύς, des Feldherrn ὁ ἀντιστράτηγος.
Stelze *f* τὸ κωλόβαθρον, auf ~n gehen κωλοβαθρίζειν, καλοβατεῖν.
Stelzenlauf *m* ἡ καλοβασία.
Stelzenläufer *m* ὁ καλοβάτης, ὁ καλοβάμων (ονος), ὁ κωλοβαθριστής, (ein Vogel, grauschwänziger ~) ἡ κρέξ (εκός).
Stelzfuß *m* ὁ ξύλινος πούς (οδός).
stemmen etw. an od. auf etw. ἐρείδειν τι εἴς ob. πρός τι, ἐπερείδειν τί τινι, die Arme in die Seite ~ ἐξαγκωνίζειν, sich an od. auf etw. ~ ἐπερείδεσθαι, ἐπισκήπτεσθαι (M.) τινι, sich gegen etw. ~ ἀντερείδειν τινί u. πρός τι (auch übtr.).
Stemmen *n* ἡ ἔρεισις, ἡ ἐνέρεισις, besser Verben.
Stempel *m* 1. ὁ χαρακτήρ (ῆρος), τὸ σημαντήριον (Instrument zum Stempeln), ὁ χαρακτήρ, τὸ σημεῖον, τὸ ἐπίσημον, ὁ τύπος, τὸ σήμαντρον (Gepräge). — 2. übtr. ὁ χαρακτήρ, ὁ τύπος, etw. mit einem ~ versehen ἐπιβάλλειν τινί (τὸν) χαρακτῆρα, einer Sache den ~ von etw. aufdrücken ἐπιβάλλειν σημεῖόν τινι ob. σφραγῖδά τινι, ἐπισφραγίζεσθαί ob. ἐπισημαίνεσθαί (M.) τι.
stempeln σημαίνειν (u. M.), ἐπισημαίνεσθαί (M.), σημειοῦν τι, ἐπιβάλλειν τινὶ χαρακτῆρα, gestempelt σφραγιστός, σύσσημος (2), gestempeltes (geeichtes) Maß σφραγιστὸν μέτρον.
Stempeln *n* ἡ σημείωσις, ἡ ἐπισημασία.
Stengel *m* ὁ καυλός (Hauptstengel), ὁ πυθμήν (ένος, von Getreidearten), ὁ μίσχος (Blatt-, Frucht-), in den ~ schießen διακαυλεῖν, das Inden-schießen ἡ ἐκκαύλησις, ausgetriebener ~ τὸ ἐκκαύλημα, den ~ abbrechen ἀποκαυλίζειν, den ~ verlieren ἀποκαυλεῖν, mit dem ~ ausreißen ἐκκαυλίζειν, ohne ~ ἄκαυλος (2), ἀπόκαυλος (2), mit einem ~ versehen καυλωτός, mit rundem ~ στρογγυλόκαυλος (2), mit einem ~ μονόκαυλος (2), mit vielen ~n πολύκαυλος (2), mit wenigen ~n ὀλιγόκαυλος (2), zum ~ gehörig καυλικός.
stengelähnlich, -artig καυλώδης, καυλικός.
Stengelchen *n* τὸ καυλίον.
Stenograph *m* ὁ σημειογράφος, ὁ ταχυγράφος.
Stenographie *f* ἡ σημειογραφία, ἡ ταχυγραφία (nicht nachweisbar).
Stentorstimme *f* ἡ στεντόρειος φωνή, mit ~ rufen στεντόρειον βοᾶν, μεῖζον ἐμβοᾶν τοῦ Στέντορος.
Steppe *f* τὸ ἔρημον πεδίον.
steppen ποικίλλειν, διαποικίλλειν (τῇ ῥαφίδι), gesteppt ῥαπτός, gesteppte Decken, Teppiche τὰ ῥαπτά.
Sterbebett, -lager *n*: auf dem ~ liegen κατακεῖσθαι ὡς ἐπὶ θανάτῳ ob. ὡς ἀποθανούμενον, μέλλειν ἀποθανεῖσθαι ob. θανάσιμον εἶναι, ἐπιθανάτως ἔχειν, εἶναι πρὸς τῷ τελευτᾶν, ἐγγὺς εἶναι τοῦ θανάτου, ἤδη θανάσιμον εἶναι, πάρεστί τινι τὸ τοῦ βίου τέλος.
Sterbefall *m* ὁ θάνατος, im ~ εἴ τι πάθοιμι, ἤν τι
Sterbehaus *n* zu umschr. ἡ οἰκία, ἐν ᾗ ἀποθνήσκει ob. ἀπέθανέ ob. ἐτελεύτησέ τις.
Sterbejahr *n* τὸ ἔτος ἐν ᾧ ἀποθνήσκει ob. ἀπέθανέ ob. ἐτελεύτησέ τις.
Sterbekleid *n* τὸ ἐντάφιον, ἡ ἐντάφιος ἐσθής (ῆτος).
Sterbelied *n* ὁ θρῆνος, ἡ θρηνῳδία, ἡ ἐπικήδειος ᾠδή, τὸ ἐπικήδειον (μέλος).
sterben θνήσκειν (in Prosa nur in den Formen τέθνηκα, τεθνεώς u. θανών gebräuchlich), ἀποθνήσκειν, τελευτᾶν (τὸν βίον), μεταλλάττειν (τὸν βίον), ἀπαλλάττεσθαι (P.) τοῦ ζῆν, λήγειν τοῦ βίου, ἀφανίζεσθαι (P.) ἐξ ἀνθρώπων, ἀπιέναι εἰς θεούς, ἰέναι εἰς τὸ χρεών, καταστρέφειν ob. καταλύειν τὸν βίον, (von Sachen) ἀφανίζεσθαι (P.), ἀπόλλυσθαι, sanft ~ εὖ ἀποθνήσκειν, eines frühzeitigen Todes ~ πρὸ τῆς ὥρας ἀποθνήσκειν, eines natürlichen Todes ~ αὐτομάτῳ θανάτῳ ἀποθνήσκειν, an einer Krankheit ~ νοσήσαντα τελευτᾶν (τὸν βίον), durch Gift ~ ἐκ φαρμάκων ἀποθνήσκειν, durch Hunger, Hungers ~ ἀπόλλυσθαι λιμῷ, durch j-n ~ ἀποθνήσκειν ὑπό τινος, für j-n ob. etw. ~ ἀποθνήσκειν ὑπέρ τινος, ὑπεραποθνήσκειν τινός, vor, nach j-m ~ προαποθνήσκειν τινός, ἐπαποθνήσκειν τινί, gestorben sein, tot sein τεθνάναι, wenn ich sterben sollte εἴ τι πάθοιμι, ἤν τι πάθω, er wird bald ~ ἤδη πρὸς τῷ τελευτᾶν ἐστιν, zu ~ wünschen θανατᾶν, eben erst gestorben νεοθνής (ῆτος).
Sterben *n* ὁ θάνατος, τὸ ἀποθνήσκειν, ἡ τελευτή (τοῦ βίου), im ~ ἀποθνήσκων, im ~ liegen μέλλειν ἀποθανεῖσθαι, ein ~ (= tödliche Seuche) ὁ λοιμός.
sterbenskrank ἐπιθάνατος (2), ~ sein ἐπιθάνατον εἶναι, ἐπιθανάτως ἔχειν, ἐσχάτως διακεῖσθαι.
Sterbestunde *f* ἡ τοῦ θανάτου ὥρα, allg. (= die Zeit des herannahenden Todes) τὸ χρεών, ἡ μοῖρα, ὁ θάνατος, in seiner ~ μέλλων ἤδη ἀποθανεῖσθαι, j-s ~ ist gekommen τὸ τοῦ βίου τέλος ἤδη πάρεστί τινι.
Sterbetag *m* ἡ τοῦ θανάτου ἡμέρα.
sterblich θνητός, θνητοειδής, ~ verliebt δύσερως (ωτος, in j-n τινός), ~ in j-n verliebt sein ἐκθνήσκειν ἔρωτί τινος. δεινῶς ἐρᾶν (ἐρασθῆναι) τινος. δυσερωτιᾶν τινος, μαίνεσθαι (P.) ἐπί τινι, ἐπιμαίνεσθαί (P.) τινι.
Sterblichkeit *f* (sterbliche Natur) τὸ θνητόν, ἡ θνητὴ φύσις, (das Hinsterben) ἡ φθορά.
Stern *m* 1. ὁ ἀστήρ (έρος), (Gestirn) τὸ ἄστρον, die ~e beobachten ἀστρονομεῖν, ἀστρολογεῖν, sich nach den ~en richten (bsd. zur See) ἄστροις σημαίνεσθαι oder τεκμαίρεσθαι (M.), unter die ~e versetzen καταστερίζειν, καταστεροῦν, aus den ~en die Zukunft deuten ἀπό ob. ἐκ τῶν ἄστρων τεκμαίρεσθαι τὸ μέλλον, voll ~e ἀστεροειδής, guter, böser ~ ἡ ἀγαθή, κακὴ τύχη, das Versetzen unter die ~e ὁ καταστερισμός, ἡ καταστέρισις. — 2. übtr. (im Auge) ἡ κόρη, ἡ γλήνη, (weißer Fleck auf der Stirn mancher Tiere) ἡ μήνη, ὁ μηνίσκος.
Sternanbeter *m* ὁ ἀστροθύτης, ὁ τὰ ἄστρα σεβόμενος.
sternartig ἀστ(ε)ροειδής.
Sternbild *n* τὸ ἄστρον.
Sternchen *n* ὁ ἀστερίσκος.
Sterndeuter *m* ὁ ἀστρολόγος, ein ~ sein ἀστρολογεῖν.
Sterndeuterei, -deutung *f* ἡ ἀστρολογία, ἡ ἀστρομαντεία, ἡ ἀστρομαντική.
Sternenbahn *f* ἡ τῶν ἄστρων περιφορά (auch *pl.*).
Sternenheer *n* αἱ τῶν ἄστρων μυριάδες.
Sternenhimmel *m* ὁ ἀστερόεις οὐρανός, τὰ κατ' οὐρανὸν ἄστρα.
Sternenlauf *m* ἡ τῶν ἄστρων περιφορά.
Sternenlicht *n* τὸ τῶν ἀστέρων φῶς (ωτός).
sternförmig ἀστ(ε)ροειδής.

Digitized by Google

sternhagelvoll: ~ betrunken πάνυ, σφόδρα od. μεγάλως μεθύων.
sternhell φωτεινός ἄστρων ἀναφανέντων, auch ἀστρ[ρόεις.]
Sternkunde *f* ἡ ἀστρονομία, ἡ ἀστρολογία, zur ~ gehörig ἀστρονομικός, ἀστρολογικός.
sternkundig ἀστρονόμος (2), ἀστρολόγος (2), ~ sein ἀστρονομεῖν, ἀστρολογεῖν.
Sternschnuppe *f* ὁ ἀστέρων ἄκοντισμός, *pl.* οἱ διάττοντες od. διαθέοντες ἀστέρες, es fällt eine ~ ἀστὴρ διάττει.
Sternschnuppenfall *m* = Sternschnuppe, s. d. vor. Wort.
Sternseher *m* ὁ ἀστρονόμος.
Sternseherkunst *f* ἡ ἀστρονομία, ἡ ἀστρολογία.
Sternwarte *f* ἡ ἀστρονομικὴ σκοπή od. σκοπιά.
[1]Sterz *m* (= Schwanz) ἡ κέρκος.
[2]Sterz *m* (Pflug~) ἡ ἐχέτλη.
stet, stetig (seinen Standpunkt beibehaltend) στάσιμος (2), σταθερός, βέβαιος, μόνιμος (2), (nicht wankend) ἀπλανής, εὐσταθής, (immer fortdauernd od. wirkend) συνεχής, ἀδιάλειπτος (2), ἐνδελεχής, eine ~e Linie (Proportion) ἡ συνεχὴς γραμμή.
Stetigkeit *f* ἡ βεβαιότης (ητος), ἡ συνέχεια, ἡ ἐνδελέχεια u. d. *neutr.* d. *adj.*
stets ἀεί, συνεχῶς, ἀδιαλείπτως, ἐνδελεχῶς.
[1]Steuer *f* (Abgabe) ὁ φόρος, τὸ τέλος, ἡ ἀποφορά, ἡ εἰσφορά, ὁ δασμός, s. Abgabe, Beitrag, Zoll; übtr. zur ~ der Wahrheit μαρτύριον τῆς ἀληθείας.
[2]Steuer *n* ⚓ s. Steuerruder.
Steueramt *n* τὸ τελώνιον, (als Personen) οἱ τελῶναι.
steuerbar ὑποτελής.
Steuerbezirk *m* ὁ νομός.
Steuercinnahme *f* ἡ δασμολογία, ἡ φορολογία, ἡ τελωνία, ἡ τῶν φόρων εἰσπραξις.
Steuereinnehmer *m* ὁ δασμολόγος, ὁ φορολόγος, ὁ τελώνης, ὁ τὸν φόρον εἰσπράττων.
Steuererlaß *m* ἡ φόρων ἄνεσις.
steuerfrei φόρου οὐχ ὑποτελής, ἀτελής, ἀνείσφο[ρος (2).]
Steuerfreiheit *f* ἡ ἀτέλεια.
Steuerkapital *n* τὸ τίμημα.
Steuerklasse *f* τὸ τίμημα.
Steuerliste *f* ὁ κατάλογος.
Steuermann *m* ὁ κυβερνήτης, geschickter ~ κυβερνη[τικός.]
Steuermannskunst *f* ἡ κυβερνητική.
[1]steuern 1. eig. κυβερνᾶν, οἰακίζειν, das Schiff ~ (lenken) εὐθύνειν τὴν ναῦν, (schiffen, segeln) πλεῖν, ναυτίλλεσθαι (M.), στέλλεσθαι (M. u. P.). — 2. übtr. einer Sache ~ (= hindern) κωλύειν, διακωλύειν τι, (= einschränken) κατέχειν, κολάζειν, συστέλλειν τι, (= aufhören machen) παύειν τι, (= nicht geschehen lassen) περιορᾶν γενόμενόν τι, (= Widerstand leisten) ἀντέχειν od. ἐναντιοῦσθαι (P.) τινι u. πρός τι, ἀντιπράττειν πρός τι, der Gefahr ~ ἀπωθεῖσθαι (M.) od. ἀπελαύνειν τὸν κίνδυνον, j-s Frevel ~ παύειν τινὰ ἀδικοῦντα, den Lüsten ~ κολάζειν τὰ πάθη, κρατεῖν τῶν ἐπιθυμιῶν.
[2]steuern (Steuern bezahlen) φόρον τελεῖν. φέρειν od. διδόναι, δασμὸν φέρειν od. ὑποτελεῖν, δασμοφορεῖν.
[1]Steuern *n* (des Schiffes) ἡ κυβέρνησις, (das Schiffen) ὁ πλοῦς, ἡ ναυτιλία, sonst Verben.
[2]Steuern *n* (Entrichtung von Steuern) ἡ φόρου ἀπόδοσις, gew. durch Verben.
steuerpflichtig ὑποτελής, nicht ~ ἀτελής.
Steuerquote *f* τὸ τίμημα.
Steuerregister *n*, **-rolle** *f* ὁ κατάλογος.
Steuerrest *m* τὸ ἐλλεῖπον τοῦ φόρου.
Steuerrestant *m* ὁ ἐλλείπων τὸν φόρον od. τοῦ φόρου τι.
Steuerrevisor *m* ὁ λογιστής.
Steuerruder *n* τὸ πηδάλιον, ὁ οἴαξ (ακος), der mittlere Teil des ~s τὸ ὑπόζωμα, das ~ führen κυβερνᾶν, τὸν οἴακα ἄγειν, das ~ des Staates führen κυβερνᾶν τὴν πόλιν, am ~ sitzen ἐν τῇ πρύμνῃ καθῆσθαι.
Steuerverwalter *m* ὁ τῶν φόρων od. προσόδων ἐπιμελητής.
Steuerwesen *n* τὰ περὶ τοὺς φόρους oder τὰς εἰσ[φοράς.]
Stich *m* 1. ἡ νυγμή, ὁ νυγμός, τὸ νύγμα, (von Schlangen und Insekten) ὁ δῆγμός, τὸ δῆγμα, (durch eine Waffe) ἡ πληγή, j-m einen ~ beibringen πλήττειν τινὰ τῷ ξίφει, einen ~ bekommen πλήττεσθαι (P.), ~ der Sonne ἡ ἡλίου βολή, ~e in der Seite ἡ πλευρῖτις (ιδος), Wein, der einen ~ hat ὁ ὀξίνης οἶνος. — 2. übtr. j-m einen ~ ins Herz geben δάκνειν τὴν καρδίαν τινός, das gibt mir einen ~ ins Herz τοῦτο δάκνει τὴν καρδίαν μου. — 3. ~ halten (= die Probe bestehen) δοκιμάζεσθαι (P.), δόκιμον φαίνεσθαι (P.), nicht ~ halten ἀποδοκιμάζεσθαι (P.), ἐξελέγχεσθαι (P.), (= weichen) ἐκκλίνειν, λείπειν τὴν τάξιν. — 4. j-n oder etw. im ~ lassen προ-, καταπροδιδόναι τινά u. τι, προΐεσθαί τινα u. τι, ἀπο-, ἐκ-, ἐγκαταλείπειν τινά u. τι, φεύγειν od. οἴχεσθαι προλιπόντα τινά u. τι. — 5. übtr. einen ~ haben (nicht ganz zurechnungsfähig sein) παραφρονεῖν, παρανοεῖν.
stichartig νυγματώδης.
Stichblatt *n* übtr. τὸ ἐνύβρισμα, j-n zum ~ machen od. haben ἐνυβρίζειν τινί, ὕβρει χρῆσθαι πρός τινα, γέλωτα ποιεῖν, χλευάζειν τινά, ἐντρυφᾶν τινι.
Stichelei *f* ἡ χλεύη, τὸ σκῶμμα, τὸ αἴνιγμα, ὁ αἰνιγμός.
sticheln auf j-n χλευάζειν, κατακνίζειν τινά, σκώπτειν, ἀποσκώπτειν τινά u. εἴς τινα, χλεύην ποιεῖσθαι (M.) τινα, ἐνυβρίζειν, ἐντρυφᾶν τινι, γέλωτα ποιεῖν τινα, αἰνίττεσθαι (M.) πρός od. εἴς τινα.
Stichelrede *f* ὁ σκωπτικὸς oder χλευαστικὸς λόγος, s. Stichelei.
Stichelwort *n* τὸ σκῶμμα.
stichhaltig εὔλογος (2).
Stichling *m* (ein Fisch) ὁ φύκης, ὁ φυκὴν (ῆνος).
stichweise νύγδην.
Stichwunde *f* ἡ πληγή.
[1]sticken ποικίλλειν, διαποικίλλειν (τῇ ῥαφίδι), gestickt außer d. *part.* ποικίλος, κατάπαστος (2), gestickte Arbeit τὸ ποίκιλμα, ἡ ποικιλία.
[2]sticken (= ersticken) πνίγεσθαι (P.).
[1]Sticken *n* (mit der Nadel) ἡ ποίκιλσις, ἡ ποικιλία.
[2]Sticken *n* (= Ersticken) ὁ πνιγμός, τὸ πνίγμα.
stickend heiß πνιγηρός, πνιγώδης, ~e Hitze τὸ πνῖγος, τὸ πνιγηρὸν καῦμα.
Sticker *m* ὁ ποικιλτής.
Stickerei *f* s. Sticken[1]; (die Kunst zu sticken) ἡ ποικιλτική, (gestickte Arbeit) τὸ ποίκιλμα, ἡ ποικιλία.
Stickerin *f* ἡ ποικίλτρια.
stickig πνιγηρός.
Stickluft *f* ὁ πνιγηρὸς od. πνιγώδης ἀήρ (έρος).
Stickstoff *m* τὸ πνιγῶδες.
stieben: auseinander~ διασκεδάννυσθαι, διαχεῖσθαι (P.), διατρέχειν, διαδιδράσκειν.
Stiefbruder *m* ὁ οὐχ ὁμοπάτριος od. ὁμομήτριος ἀδελφός, ὁ οὐ κατὰ φύσιν ἀδελφός.
Stiefel *m* ἡ κνημίς (ῖδος), ἡ ἐνδρομίς (ίδος), ὁ ἐμβάτης, ὁ κόθορνος.
Stiefeltern *pl.* οἱ οὐ γνήσιοι γονεῖς.
Stiefgeschwister *pl.* οἱ οὐχ ὁμοπάτριοι od. ὁμομήτριοι [παῖδες.]
Stiefkind *n* ὁ (ἡ) πρόγονος, ὁ (ἡ) ἐπίκτητος παῖς.
Stiefmutter *f* ἡ μητρυιά, wie eine ~ handeln μητρυιάζειν, nach Art einer ~ μητρυιώδης, seinen Kindern eine ~ geben τοῖς ἑαυτοῦ παισὶ μητρυιὰν ἐπεισάγειν.
Stiefmütterchen *n* (eine Pflanze) τὸ τρίχουν ἴον.
stiefmütterlich μητρυιώδης, ~e Gesinnung τὸ μητρυι[ἀδελφή.]
Stiefschwester *f* ἡ οὐχ ὁμοπάτριος od. ὁμομήτριος
Stiefsohn *m* ὁ πρόγονος.
Stieftochter *f* ἡ πρόγονος.
Stiefvater *m* ὁ μητρυιός, ὁ ἐπιπάτωρ (ορος).
Stiege *f* ἡ κλῖμαξ (κος).

Digitized by Google

Stieglitz *m* ἡ ἀκαγθίς, ἡ ἀκανθυλλίς, ἡ ἀκαλανθίς (ίδος).
Stiel *m* (an Früchten) ὁ μίσχος, (bei Birnen und Äpfeln) τὸ πέλμα, (Stengel) ὁ καυλός, (an der Axt u. dgl.) τὸ στελεόν, (Handhabe, Griff) ἡ λαβή, mit einem ~e versehen στελεοῦν.
Stier *m* ὁ ταῦρος (auch als Sternbild), ὁ βοῦς (βοός), junger ~ ὁ μόσχος, kleiner ~ τὸ ταυρίδιον, vom ~ ταύρειος, zum ~ gehörig ταυρικός, wie ein ~ ταυρηδόν.
stier (vom Auge) ἀτενής. ~er Blick τὸ τῆς ὄψεως ἀτενές. j-n ~ ansehen ταυρηδὸν βλέπειν od. ὑποβλέπειν εἴς τινα.
stierähnlich, -artig ταυροειδής, *adv.* ταυρηδόν.
Stierbauch *m* ὁ ταυρογάστωρ (ορος).
stieren ταυρηδὸν βλέπειν.
Stiergefecht *n* ὁ πρὸς ταύρους ἀγών (ῶνος, Kampf mit Stieren), ἡ ταύρων συμβολή (Kampf der Stiere), ein ~ veranstalten ταύρους συμβάλλειν.
Stiergestalt *f* ἡ ταύρου μορφή.
Stierhaut *f* ἡ ταυρῆ.
Stierhetze *f* ἡ ταύρων θήρα, ſ. Stiergefecht.
Stierhörner *npl.* τὰ ταύρου κέρατα, mit ~n ταυρόκερως (ωτος).
stierisch ὥσπερ ταῦρος, *adv.* ταυρηδόν.
Stierkampf *m* ſ. Stiergefecht.
Stierkopf *m* ἡ βοὸς od. ταύρου κεφαλή.
[1]Stift *m* ὁ σκόλοψ (πος), (in der Schnalle) ἡ περόνη, (zum Schreiben) ὁ στῦλος, (zum Zusammenhalten) ὁ ἧλος, ὁ γόμφος, (vom Zahne) ἡ ῥίζα, (in der Mosaikarbeit) ἡ ψηφίς (ίδος).
[2]Stift *n* (etwas Gestiftetes) τὸ κτίσμα, (eine geistliche Stiftung) ἡ ἐπισκοπή.
stiften 1. κτίζειν, οἰκίζειν, κατοικίζειν, ἱδρύειν, καθιδρύειν (Örter, Gebäude, Tempel u. dgl.), καθιστάναι (von Einrichtungen u. Gebräuchen). — 2. (etw. veranlassen, herbeiführen) ποιεῖν, κατασκευάζειν τι, αἴτιον εἶναί oder γίγνεσθαί τινος, Gutes, Böses ~ ἀγαθά, κακὰ ἐργάζεσθαι (M.), ἀγαθῶν, κακῶν αἴτιον εἶναι. Ruhe, Friede, Uneinigkeit usw. ~ ἡσυχίαν, εἰρήνην, ἔριν ποιεῖν, Nutzen ~ ὠφελεῖν, ὠφέλιμόν τι πράττειν, großen Nutzen ~ πολλῶν ἀγαθῶν αἴτιον εἶναι. sich ein Andenken ~ μνήμην ἑαυτοῦ καταλείπεσθαι (M.), gestiftet werden auch πρῶτον γίγνεσθαι, z.B. es ward ein Bund gestiftet συμμαχία πρῶτον ἐγένετο.
Stiften *n* ſ. Stiftung.
Stifter *m* ὁ κτίστης, ὁ κτίστωρ (ορος), ὁ οἰκιστής u. d. *part.* d. Verben, ſ. gründen.
Stifterin *f* durch d. *part.* d. Verben.
Stiftung *f* ἡ κτίσις, ἡ ἵδρυσις, ἡ οἴκισις, ἡ κατοίκισις, ὁ οἰκισμός, ὁ κατοικισμός, ἡ κατάστασις, eine testamentarische ~ ἡ διάθεσις, ἡ διάταξις, (eine gestiftete Sache) τὸ κτίσμα, τὸ ἵδρυμα, (Vermächtnis) τὸ διατεθέν. τὸ διαταχθέν, ſ. Gründung.
Stiftungsfest *n*, **-tag** *m* τὰ γενέθλια (eig. Geburtstagsfest, -feier).
Stil *m* ἡ λέξις, ὁ τῆς λέξεως τρόπος. ὁ τοῦ λόγου oder τῆς λέξεως χαρακτήρ (ῆρος), fließender ~ ἡ εὔρους λέξις od. ἡ τῆς λέξεως εὐροια, altertümlicher, veralteter ~ ἡ ἀρχαία od. ἀρχαιοπρεπὴς λέξις, blühender ~ ἡ ἀνθηρὰ λέξις, einen blühenden ~ schreiben ἀνθηρᾷ τῇ λέξει χρῆσθαι. ἀνθηρογραφεῖν, erhabener ~ ἡ ὑψηλὴ λέξις, einfacher ~ ἡ ἀφελής. ἁπλῆ oder λιτὴ λέξις, eleganter, zierlicher ~ ἡ γλαφυρὰ λέξις, der einem Schriftsteller eigene ~ ὁ χαρακτὴρ τοῦ λόγου od. τῆς λέξεως. der ~ einer Kunst ὁ χαρακτὴρ τέχνης. der alte ~ der Baukunst ἡ ἀρχαία τεκτονική. von den zeichnenden und plastischen Künsten auch ἡ χεὶρ (ειρός).
stilisieren συντιθέναι, συντάττειν, gut ~ καλῶς oder εὖ συντιθέναι τοὺς λόγους.
Stilist *m* ὁ λογογράφος.
Stilistik *f* ἡ περὶ τῆς λέξεως τέχνη. ἡ λογογραφική.
stilistisch λογογραφικός.
still ἥσυχος (2), ἡσυχαῖος (ruhig u. ohne Laut, auch vom Charakter), *adv.* ἡσύχως, ἡσυχῇ, σιγῶν, σιωπῶν (schweigend), *adv.* σιγῇ, σιωπῇ, διὰ od. μετὰ σιγῆς, σιωπηλός (schweigsam), ἄφωνος (2, lautlos), ἀτρεμής (ohne Bewegung), γαληνός (2, vom Meere, auch vom Charakter), εὔδιος (2), εὐδιεινός (vom Wetter u. vom Meere), ~es Wetter ἡ εὐδία, ὁ εὔδιος οὐρανός, ein ~er Ort ἡ ἐρημία, ἡ ἡσυχία, ~es Leben ὁ ἥσυχος βίος, ein ~es Leben führen ἐν ἡσυχίᾳ ζῆν, ἡσυχίαν ἄγειν od. ἔχειν, ~es Meer ἡ γαλήνη, ~es Gebet ἡ εὐφημία, ~halten ἡσυχίαν ἔχειν, οὐκ ἀντιτείνειν, πρᾴως ὑπομένειν τι, πρᾴως φέρειν, stilliegen ἡσυχάζειν, καθῆσθαι (müßig liegen), ἀργεῖν (nichts tun), ~schweigen σιγᾶν, σιωπᾶν, σιγὴν ἔχειν, (vom Meere) γαληνίζειν, γαληνιᾶν, γαληνὸν εἶναι, sei ~ ἔχ' ἥσυχος, ~ jetzt davon μήπω γε τοῦτο, ~sitzen ἀτρέμας ἧσθαι od. ἔχειν, ἡρεμεῖν, ἀτρεμεῖν, (= untätig sitzen) καθῆσθαι, ~stehen ἡσυχάζειν, στῆναι, καταστῆναι, μένειν, ἐπέχειν, παύεσθαι (M.), ~ werden ἀποσιωπᾶν, (vom Meere) γαληνὸν γίγνεσθαι, (vom Winde) λωφᾶν, παύεσθαι (M.), (= besänftigt, beruhigt werden) πραΰνεσθαι. καταπραΰνεσθαι (P.).
Stille *f* ἡ ἡσυχία, ἡ ἀτρεμία, (Schweigen) ἡ σιγή, ἡ σιωπή, ~ des Meeres ἡ γαλήνη, ~ der Luft, des Windes ἡ νηνεμία, ἡ εὐδία, ~ des Gemüts ἡ εὐθυμία, ἡ τῆς ψυχῆς εὐδία, (Friede) ἡ εἰρήνη, in der ~ σιγῇ, σιωπῇ, ~ der Nacht ἡ κατὰ τὴν νύκτα ἡσυχία od. σιγή, in der ~e leben ἡσυχίαν ἄγειν.
Stilleben *n* τὰ ῥωπικά, (ein Maler, welcher dgl. malt) ὁ ῥωπογράφος.
stillen 1. (aufhören machen) παύειν, ἀπο-, καταπαύειν, (zur Ruhe bringen) ἡρεμίζειν, (zum Stehen bringen, anhalten) ἐφιστάναι, (hindern, hemmen) κωλύειν, (dämpfen) σβεννύναι, κατασβεννύναι. — 2. (befriedigen) ἀπο-, ἐκπληροῦν, ἐκπιμπλάναι, (beruhigen) παραμυθεῖσθαι (M.), (einschläfern) κοιμίζειν, Zwistigkeiten ~ διαλύειν διαφοράς, die Schmerzen ~ παύειν τὰς ὀδύνας, den Kummer ~ κοιμίζειν τὰς λύπας, den Durst ~ σβεννύναι od. ἐκπιμπλάναι τὴν δίψαν (τὴν πεῖναν, den Hunger), die Gläubiger ~ ἀπαλλάττειν τοὺς χρήστας, was nicht zu ~ ist ἄπληστος (2), ἀκατάπαυστος (2), ein Kind ~ (= säugen) θηλάζειν, die Mutter stillt ihr Kind selbst ἡ μήτηρ τρέφει αὐτὴ τὸ παιδίον od. τὸ βρέφος ἰδίᾳ γάλακτι.
Stillen *n*, **Stillung** *f* ἡ παῦσις, ἡ κατάπαυσις, ἡ ἐπίστασις, ἡ ἔπισχεσις, ἡ ἀπο-, ἐκπλήρωσις, ἡ παραμυθία, oft auch durch d. Verb „stillen", wo die Unterschiede angegeben sind, (eines Kindes) ἡ τιτθεία, ἡ τροφή.
stillhalten, stilliegen, stillschweigen ſ. still.
Stillschweigen *n* ἡ σιγή. ἡ σιωπή, ~ beobachten σιωπᾶν, σιγᾶν, σιγὴν ἔχειν, tiefes ~ beobachten σιγὰν σιγὴν μακράν, etw. mit ~ übergehen παραλείπειν τι (λέγοντα), οὐ ποιεῖσθαι (M.) μνήμην τινός, ἀμνημονεῖν τινος u. τι. σιωπᾶν τι, ~ gebieten, sich ~ verschaffen κατασιωπᾶσθαι (M.), σιωπὴν ποιεῖσθαι (M.), es herrschte auf allen Seiten tiefes ~ πολλὴ πανταχόθεν ἦν σιγή, j-m ~ gebieten σιωπᾶν κελεύειν τινά, κατασιωπᾶν τινα.
stillschweigend σιγῶν, σιωπῶν, σιγηλός, σιωπηλός, gew. *adv.* σιωπῇ, ~e Übereinkunft αἱ ἐκ τοῦ ἀφανοῦς συνθῆκαι. ~e Zustimmung ἡ οὐ φανερὰ ὁμολογία, ~er Waffenstillstand αἱ αὐτόματοι σπονδαί.
stillsitzen ſ. still.
Stillsitzen *n* ἡ καθέδρα. τὸ καθῆσθαι.
Stillstand *m* ἡ παῦλα, ἡ ἀνάπαυσις (das Aufhören), ἡ στάσις, ἡ ἐπίστασις (das Stillstehen), ἡ ἔπισχεσις (das Stocken), ἡ ἀκινησία (gänzlicher ~), einen ~ machen ἐφεστηκέναι, παύεσθαι (M.), λωφᾶν, zum ~ bringen ἐπ-, κατέχειν, παύειν, κατα-, ἀποπαύειν, ~ im Kriege ἡ ἀνοχή, ἡ ἐκεχειρία, es herrscht ~ im Handel κεῖται τὸ ἐμπόριον.
stillstehen ſ. still.
stimmberechtigt ᾧ ἔξεστι τὴν ψῆφον τίθεσθαι, gleich ~ ἰσόψηφος (2).

Digitized by Google

Stimmchen *n* τὸ φωνάριον, τὸ φωνίον.
Stimme *f* 1. ὁ φθόγγος, τὸ φθέγμα (allg. von lebenden Weſen), ἡ φωνή (menſchliche ~), eine ~ von ſich geben φθέγγεσθαι (M.), ἰέναι od. ἀφιέναι φωνήν, die ~ heben ὀξύνειν τὴν φωνήν, ὀξυτέρᾳ τῇ φωνῇ χρῆσθαι, die ~ ſinken laſſen ὑφιέναι τὴν φωνήν, ſtarke, laute ~ μεγάλη φωνή, leiſe, ſchwache ~ λεπτή φωνή, ἡ λεπτοφωνία, helle ~ ὀξεῖα φωνή, ἡ ὀξυφωνία, die ~ des Geſetzes ἡ τοῦ νόμου φωνή, die innere ~ ruft mir zu ἡ ψυχὴ λέγει μοι, mit ~ begabt φωνήεις, mit heller, lauter, leiſer, ſchlechter, ſchöner, tiefer ~ begabt ὀξύ-, μεγαλό-, λεπτό-, κακό-, εὖ-, βαρύφωνος (ſämtlich 2). — 2. (Urteil, Meinung) ἡ κρίσις, ἡ γνώμη, (durch Zeichen) ἡ ψῆφος, ſeine ~ geben ψηφίζεσθαι (M.), τὴν ψῆφον τίθεσθαι, ψηφοφορεῖν, j-m ſeine ~ geben τίθεσθαί τινι τὴν ψῆφον, ψηφοφορεῖν τιν., ſeine ~ zu etw. geben δέχεσθαι (M.) τι, δοκιμάζειν τι, j-m ſeine ~ abfordern ἐπιψηφίζειν τινά, ἐπάγειν τινὶ τὴν ψῆφον, die ~n ſind alle für j-n αἱ ψῆφοι γίγνονται πᾶσαι σύν τινι, darüber herrſcht nur eine ~ τοῦτο παρ' ἁπάντων ὡμολόγηται.
ſtimmen I *trans.* 1. (ein Inſtrument) ἁρμόττειν, übtr. j-n ~ διατιθέναι mit *adv.*, παρασκευάζειν τινά od. τὴν γνώμην τινός, j-n für die Meinung eines andern ~ ὁμογνώμονα ποιεῖν τινα ἄλλῳ τινί, j-n fröhlich oder zur Freude ~ ἐμποιεῖν od. παρέχειν τινὶ χαράν oder εὐφροσύνην, ποιεῖν τινα χαίρειν od. εὐφραίνεσθαι (P.), j-n traurig od. zur Traurigkeit ~ ἐμποιεῖν oder παρέχειν τινὶ λύπην, ποιεῖν τινα λυπεῖσθαι (P.), gut geſtimmt ſein καλῶς od. εὐθύμως διακεῖσθαι, εὖ διατίθεσθαι τὴν ψυχήν, für etw. ~ ἐθέλειν δέχεσθαί τι. — II *intr.* 2. zu etw. ~ ἁρμόττειν τινί od. πρός τι, συναρμόττειν τινί, εὐαρμόστως ἔχειν πρός τι, in Meinung und Geſinnung mit j-m ~ ὁμονοεῖν, ὁμογνωμονεῖν, ὁμοφρονεῖν τινι. — 3. (ſeine Stimme geben) ψηφίζεσθαι (M.), τίθεσθαι τὴν ψῆφον, über j-n περί τινος, für j-n τίθεσθαί τινι τὴν ψῆφον, gegen j-n καταψηφίζεσθαί τινος, mit j-m ὁμόψηφον εἶναί τινι, j-n ~ laſſen ἐπάγειν τινὶ τὴν ψῆφον, eine Verſammlung ~ laſſen ἐπιψηφίζειν ἐκκλησίαν, gegen etw. ~ ἀποψηφίζεσθαι (M.), ἀποχειροτονεῖν τι, anders als j. ~ ἐναντία ψηφίζεσθαί τινι, über etw. ~ laſſen ψῆφον ἐμβάλλειν περί τινος, j-n mitſtimmen laſſen ψῆφον od. ψήφου ἐξουσίαν διδόναι τινί.
Stimmen *n* (eines Inſtrumentes) ἡ ἁρμονία, (Abſtimmung) ἡ ψηφοφορία, gew. durch Verben.
Stimmencinhelligkeit *f* ἡ μία πάντων ψῆφος.
Stimmengleichheit *f* αἱ ἴσαι ψῆφοι.
Stimmenmehrheit *f* ἡ νικῶσα od. κρατοῦσα (γνώμη), αἱ πλεῖσται ψῆφοι, nach ~ ἐκ τῆς νικώσης od. κρατούσης, die ~ für ſich haben νικᾶν, durch ~ beſchließen ψηφίζεσθαι, ἐπιψηφίζεσθαι (M.), χειροτονεῖν, ἐπιχειροτονεῖν, Beſchluß durch ~ τὸ ψήφισμα, durch ~ entſcheiden διαχειροτονεῖν.
Stimmenzahl *f* ὁ τῶν ψήφων ἀριθμός.
ſtimmfähig ſ. ſtimmberechtigt.
Stimmfähigkeit *f* ſ. Stimmrecht.
Stimmfertigkeit *f* ἡ φωνασκία.
Stimmgeber *m* ὁ ψηφοφόρος.
Stimmhammer *m* τὸ ἐπιτόνιον.
Stimmpfeife *f* τὸ τονάριον.
Stimmrecht *n* ἡ ψῆφος, gleiches ~ ἡ ἰσοψηφία, einer der gleiches ~ hat ἰσόψηφος (2), ὁμόψηφος (2).
Stimmritze *f* ἡ γλωττίς (ίδος).
Stimmſtein *m* ἡ ψῆφος. [ὄστρακον.]
Stimmtafel *f* ἡ ψῆφος, τὸ τιμητικὸν πινακίδιον, τό
Stimmung *f* (eines Inſtruments) ἡ ἁρμονία. übtr. ἡ τῆς ψυχῆς διάθεσις, τὸ ἐν τῇ ψυχῇ od. τῆς ψυχῆς πάθος od. πάθημα, in einer ~ ſein διακεῖσθαι od. διατίθεσθαι τὴν ψυχήν, heitere ~ ἡ εὐθυμία, ἡ εὐκολία, traurige ~ ἡ δυσθυμία, ἡ λύπη, aufgeregte ~ ἡ ὀργή, ängſtliche ~ ἡ ἀγωνία, ἡ ἀδημονία. in welcher ~ biſt du? πῶς διάκεισαι τὴν ψυχήν; ich befand mich in einer ſonderbaren ~ θαυμάσια ἔπαθον, in gleicher ~ ſein wie j. συμπάσχειν τινι, gleiche ~ ἡ συμπάθεια, die ~ iſt gegen j-n οὐκ εὐνοϊκῶς, οὐκ εὐμενῶς od. δυσμενῶς ἔχουσί τινι οἱ ἄνθρωποι.
Stimmurne *f* ἡ ὑδρία, ὁ καδίσκος, ὁ κάδος, τὸ κήθιον, τὸ κηθάριον.
ſtimulieren (zur Geilheit) ὑποβινητιᾶν, ſ. antreizen.
Stinkbaum *m*, **-pflanze** *f*, **-ſtrauch** *m* ἡ ἀνάγυρις (εως), ὁ (ἡ) ἀνάγυρος.
ſtinken κακῶς ὄζειν, auch bloß ὄζειν, nach etw. ~ ὄζειν τινός, ἀποπνεῖν, ἀποφέρειν τι. [κάκοσμος (2).]
ſtinkend, ſtinkig δυσώδης, κακώδης, δύσοσμος (2).
Stinkkäfer *m* ἡ βούπρηστις (ιδος).
Stipendium *n* ἡ εὐεργεσία, τὸ εὐεργέτημα. ὁ ἔρανος, j-m ein ~ geben εὐεργετεῖν τινα, εὐεργεσίαν κατατίθεσθαι εἴς τινα, ein ~ erhalten εὐεργετεῖσθαι (P.).
Stirn *f* 1. τὸ μέτωπον, auch ἡ ὀφρύς (ύος), die ~ runzeln, in Falten legen ἀνασπᾶν τὸ μέτωπον, ἀνασπᾶν, αἴρειν, ἐπαίρειν od. συνάγειν τὰς ὀφρῦς, συνοφρυοῦσθαι (P.), σκυθρωπάζειν (eig. finſter ausſehen), j-m die ~ bieten ἐν-, ἀνθίστασθαί τινι, ſich vor die ~ ſchlagen παίεσθαι (M.) τὴν κεφαλήν. — 2. (Dreiſtigkeit, Frechheit) τὸ πρόσωπον.
Stirnband *n*, **-binde** *f* τὸ μετώπιον, ἡ ταινία, τὸ διάδημα, ἡ μίτρα, (bei Frauen) ἡ σφενδόνη, ἡ στλεγγίς (ίδος), (bei Pferden) ὁ, ἡ ἄμπυξ (κος).
Stirnfalte *f* τὸ ἐπισκύνιον.
Stirnhaar *n* ἡ μετωπίδιος θρίξ (τριχός), τὸ προκόμιον.
Stirnhaut *f* τὸ ἐπισκύνιον.
Stirnpanzer *m* τὸ προμετωπίδιον.
Stirnrunzeln *n* ἡ τοῦ προσώπου συναγωγή.
Stirnſchmuck *m* ſ. Stirnband.
ſtöbern in etw. σκευωρεῖσθαί (M.) τι od. περί τι, (von Jagdhunden) στιβεύειν. ῥινηλατεῖν, es ſtöbert (= es ſchneit) νιφετὸς γίγνεται.
Stöberwetter *n* ὁ νιφετός, ὁ συρμὸς νιφετῶν.
ſtochern στίζειν, ſich die Zähne ~ διακαθαίρεσθαι (M.) τοὺς ὀδόντας (καλαμίσκῳ).
Stock *m* 1. ἡ βακτηρία. τὸ βάκτρον (zum Stützen u. Schlagen), ὁ σκῖπων (ωνος, zum Stützen) ἡ ῥάβδος, ὁ ναρθηξ (ηκος, dünner ~ zum Schlagen). ἡ σκυτάλη, τὸ σκύταλον (dicker ~), τὸ ξύλον, τὸ ῥόπαλον (Knüppel), ἡ καμπύλη (Krück~), einen ~ tragen βακτηρίαν φορεῖν od. ἔχειν, βακτηρίᾳ χρῆσθαι, mit dem ~e ſchlagen πλήττειν τῇ βακτηρίᾳ, (~ von einem Baume, einer Blume, einem Gewächs) τὸ κάτω τοῦ στελέχους. τὸ στέλεχος. τὸ πρέμνον, τὸ στύπος. — 2. (Pflanze) τὸ φυτόν, (Korb für Bienen) ὁ σίμβλος, ἡ κυψέλη, (die Bienen) τὸ σμῆνος. — 3. (Kapital) τὸ χρέος. — 4. (Stockwerk) τὸ οἴκημα. [ρωμένος.]
ſtockblind ἐσχάτως τυφλός, τὴν ὄψιν πάντως πεπη-
Stöckchen *n* (kleiner Stock) τὸ βακτήριον. τὸ βακτηρίδιον, τὸ ῥαβδίον, τὸ σκυτάλιον, ἡ σκυταλίς (ίδος), (kleine Pflanze) τὸ φυτάριον.
Stockdegen *m* ὁ δόλων (ωνος).
ſtockdumm βλαξ (κός) καὶ ἠλίθιος, auch bloß βλάξ. *subst.* ὁ βλιτομάμμας.
ſtocken 1. ἴσχεσθαι, ἐπίσχεσθαι (P.), ἵστασθαι (στῆναι), οὐ προχωρεῖν, κωλύεσθαι (P.). συστέλλεσθαι (P.), im Reden ~ ἀπορεῖν λόγων, da ſtockt es ἐν τούτῳ ἴσχεται, die Geſchäfte ~ ἐκλείπουσιν od. οὐ προχωροῦσιν οἱ χρηματισμοί. — 2. (durch Feuchtigkeit verderben) μυδᾶν, σήπεσθαι (P.).
Stocken *n* ἡ ἐπίσχεσις, ἡ ἐποχή, (im Reden) ἡ λόγων ἀπορία. (durch Feuchtigkeit) ἡ μύδησις, ἡ σῆψις, ἡ σηπεδών (όνος).
Stockfedern *f pl.* (im Flügel) τὰ ὠκύπτερα.
ſtockfinſter σκοτεινότατος, ἀμφικνεφής, es iſt ~ σκότος ἐστὶ βαθύ.

Digitized by Google

Stockfisch *m* ὁ τάριχος, (als Schimpfwort) ὁ βλάξ (κός), ὁ ἠλίθιος.
Stockfleck *m* ἡ ἀπὸ μυδήσεως ob. σηπεδόνος κηλίς, **stockfleckig** πλέως τῶν ἀπὸ μυδήσεως κηλίδων.
stockfremd παντελῶς ξένος.
Stockhaus *n* τὸ δεσμωτήριον, ſ. Gefängnis.
stöckiſch ἀμετάπειστος (2), ſ. halsſtarrig, hartnäckig, ſtarrſinnig.
Stockknopf *m* ὁ κατ' ἄκραν τὴν βακτηρίαν ὀμφαλός.
Stockmeiſter *m* ὁ ἐπὶ τῶν δεσμῶν, ſ. Kerkermeiſter.
Stockprügel, -ſchläge *pl.* τὰ ῥαπίσματα, ~ bekommen ῥαπίζεσθαι (P.), ξυλοκοπεῖσθαι (P.), j-m ~ geben παίειν τινὰ τῇ βακτηρίᾳ, ῥαβδίζειν, ῥαπίζειν τινά, ἐμβάλλειν ob. ἐντείνειν τινὶ πληγάς.
Stockſchnupfen *m* ἡ βουκόρυζα, damit behaftet βουκόρυζος (2).
Stockung *f* ἡ ἐπίσχεσις, ἡ ἐποχή, τὸ κώλυμα, ~ im Handel ἡ ἀμετρία χρημάτων.
Stockwerk *n* τὸ οἴκημα, τὸ κῶλον, ἡ στέγη, mit einem ~ μονόκωλος (2), mit zwei, drei ~en δίστεγος (2), τρίστεγος (2).
Stoff *m* 1. ἡ ὕλη, körperlicher ~ ἡ σύστασις, körperlicher und unkörperlicher ~ ἡ ὑπόστασις, unkörperlicher ~ ἡ ἀφορμή, (von einer Schrift, Abhandlung, Rede) ἡ ὑπόθεσις, ὁ λόγος, reichlicher ~ ἡ ἀφθονία, ~ geben ob. darbieten ἀφορμὴν διδόναι ob. παρέχειν τινός, εἷς ob. πρός τι, oft unübersetzt, zB. ~ zum Unterhalten ἡ διατριβή, ~ zum Lachen ὁ γέλως (ωτος), es bildet etw. den ~ der Unterhaltung λόγος ἐστὶ περί τινος. — 2. (gewebtes Zeug) τὸ ὕφασμα.
ſtofflich ὑλικός.
ſtofflos ἄυλος (2).
ſtöhnen στενάζειν, στένειν, αἰάζειν, ἀναστενάζειν, μύζειν, μυχθίζειν.
Stöhnen *n* ὁ στόνος, ὁ στεναγμός, ὁ μυγμός, ὁ μυχθισμός.
Stollen *m* 1. (im Bergwerk) ὁ ὑπόνομος, ἡ ὑπονομή, ἡ διῶρυξ (χος), ~gang τὸ στόμιον, ~pfeiler οἱ ὄρμοι, ὁ μεσοκρινὴς κίων (ονος). — 2. (Backwerk) ὁ ἐλατήρ (ῆρος).
ſtolpern über etw. προσπαίειν, προσκόπτειν (τὸν πόδα), προσκρούειν τινί, ψελλίζειν τὴν βάσιν, σφάλλεσθαι (P.).
Stolpern *n* τὸ σφάλμα, gew. durch Verben.
ſtolz (von lebenden Weſen) μεγαλόφρων, σεμνός, μέγα φρονῶν (in gutem u. üblem Sinne), ὑπερήφανος (2), σοβαρός, καῦνος (in üblem Sinne), ~ ſein auf etw. μέγα φρονεῖν ἐπί τινι, καλλωπίζεσθαί, ἀγάλλεσθαι (M.) τινι u. ἐπί τινι, ἐπαγάλλεσθαι ἐπί τινι, σεμνύνεσθαί (M.) τινι u. ἐπί τινι (in gutem u. üblem Sinne), ἐπαίρεσθαί (P.) τινι, ἐπί τινι, πρός τι ob. ἔκ τινος, ὀγκοῦσθαι (P.), καυνοῦσθαι (P.), βρενθύεσθαι (P.) ἐπί τινι (in üblem Sinne), ~ tun μεγαλοφρονεῖν, καλλωπίζεσθαι (M.), ὑπερηφανεύεσθαι (M.), ~ machen ἐπαίρειν, καυνοῦν, (von Sachen) μεγαλοπρεπής, σεμνός, καῦνος.
Stolz *m* (als Eigenſchaft) ἡ μεγαλοφροσύνη, τὸ μεγαλόφρον, τὸ φρόνημα (in gutem Sinne), τὸ φρόνημα (edler ~), ἡ ὑπερηφανία, ἡ καυνότης (ητος), ὁ ὄγκος (in üblem Sinne), ſeinen ~ in etw. ſetzen φιλοτιμεῖσθαι (P.) ἐπί ob. ἔν τινι, ~ mit ~ erwidern ἀντισεμνύνεσθαι (M.), (Gegenſtand des ~es) τὸ αὔχημα, τὸ καύχημα, τὸ ἄγαλμα.
ſtolzieren καλλωπίζεσθαι (M., auch vom Pferde), βρενθύεσθαι (M.), σοβαρεύεσθαι (M.).
Stolzieren *n* ὁ καλλωπισμός.
ſtopfen 1. στοιβάζειν, etw. in etw. ἐμβύειν, ἐμφράττειν τί τινι, σάττειν τι εἴς τι, etw. zwiſchen etw. διαστοιβάζειν τι διά τινος, etw. mit etw. voll ~ ἐμπιμπλάναι, ἐπιπληροῦν τι τινος, (Geflügel, zB. Gänſe) ~ χορτάζειν. σιτεύειν. — 2. (hemmen, verhindern) ἐφιστάναι, ἐπέχειν. ἀνα-, κατα-, ἀποπαύειν, j-m den Mund ~ φιμοῦν, ἐπιστομίζειν τινά. βυνεῖν ob. ἐπιβυνεῖν τὸ στόμα τινός (mit Geld ἀργυρίῳ), den Leuten die Mäuler ~ συρράπτειν τὰ στόματα τῶν ἀνθρώπων. — 3. (mit der Nadel) ἀκεῖσθαι (M.), καταρράπτειν.
Stopfen *m* ἡ στοιβή, ἡ σάξις, ἡ ἔμφραξις, (des Geflügels) ἡ σιτεία, ἡ σίτευσις, ὁ χορτασμός, (das Hemmen) ἡ ἐπίστασις, gew. durch Verben.
ſtopfend στυπτήριος, στυπτικός (die Leibesöffnung hemmend).
Stopfer *m*, **-in** *f* durch d. *part.* d. Verben.
Stopfnadel *f* ἡ ἄκεστρα, τὸ ἠπητήριον.
Stopfwachs *n* ὁ πιττόκηρος, ἡ κήρωσις.
Stoppel *f* ἡ καλάμη, τὸ κάρφος, ~n leſen καρφολογεῖν, καλαμᾶσθαι (M.).
ſtoppeln ſ. Stoppeln leſen unter Stoppel.
Stoppeln *n* ἡ καρφολογία.
Stöpſel *m* τὸ ἔμβολον, ὁ ἐμβολεύς. τὸ ἐπίφραγμα.
ſtöpſeln βύειν, ἐμ-, ἐπιβύειν, ἐπιφράττειν.
Stör *m* (Fiſch) ὁ ἀντακαῖος.
Storax *m* (der Strauch) ἡ (ὁ) στύραξ (κος), nach ~ riechen, ſchmecken στυρακίζειν, aus ~ στυράκινος.
Storch *m* ὁ πελαργός, junger ~ ὁ πελαργιδεύς, der ~ klappert κροτεῖ ὁ πελαργός.
ſtorchähnlich, -artig πελαργώδης.
Storchſchnabel *m* eig. τὸ πελαργοῦ ῥάμφος, (Pflanze) τὸ γεράνειον (γεράνιον), (Inſtrument) τὸ γεράνιον.
ſtören j-n ob. etw. ταράττειν, δια-, ἐπιταράττειν τινά, ἐνοχλεῖν τινι u. τινα, ὄχλον παρέχειν τινί, ſich in ſeiner Arbeit nicht ~ laſſen οὐκ ἀποστῆναι τοῦ ἔργου, ſich durch nichts ~ laſſen ὑπ' οὐδενὸς κινεῖσθαι (P.).
ſtörend außer den *part.* d. Verben ὀχληρός. ταραχώδης.
Störenfried *m* ὁ κακοῦργος ob. στασιώδης ob. ταραχώδης ob. νεωτερίζων ob. νεωτεροποιός ἄνθρωπος, ὁ νεωτεριστής.
Störer *m* ὁ ταρακτής, gew. durch d. *part.* d. Verben.
ſtörrig δυστράπελος (2), ἀνυπότακτος (2), δυσπειθής, ἄπειστος (2), ſ. halsſtarrig; ~es Weſen, ſ. d. folg. Wort.
Störrigkeit *f* ἡ δυσπείθεια, ἡ αὐθάδεια, ſ. Halsſtarrigkeit.
Störung *f* ἡ ταραχή, ἡ ἐπιτάραξις, ἡ διακώλυσις, ἡ ἐνόχλησις (als Handlung), τὸ κώλυμα, τὸ διακώλυμα (als Sache), ~ machen, verurſachen, ſ. ſtören.
Stoß *m* 1. (durch Berührung) ἡ ὦσις, ὁ ὠθισμός, ὁ ὠσμός, ἡ ὤθησις, (mit einer Waffe) ἡ πλῆγή. (mit dem Arm) ὁ στυφελισμός, (mit dem Fuß) τὸ λάκτισμα, j-m einen ~ geben mit etw. ἐνσείειν τινί τι, ἐλαύνειν τινά τινι, j-m einen ~ beibringen ἐμβάλλειν τινὶ πληγήν, παίειν ob. βάλλειν τινά, (des Windes, der Wellen u. bgl.) ἡ ὁρμή, ἡ φορά, ἡ ἐπιφορά, mit einem ~e μιᾷ ὁρμῇ. — 2. übtr. einer Sache e-n ~ geben διαφθείρειν, συγχεῖν, βλάπτειν τι, λυμαίνεσθαί (M.) τινι u. τι, ſeinem Herzen einen ~ geben βιάζεσθαι (M.) ἑαυτόν. — 3. (Haufen) ὁ σωρός, τὸ σώρευμα, ὁ ὄωμός.
Stößel *m* τὸ ὕπερον, ὁ ὕπερος, ὁ δοίδυξ (κος), ὁ τρίπτήρ (ῆρος).
ſtoßen I *trans.* 1. eig. ὠθεῖν, κινεῖν (in Bewegung ſetzen), κρούειν, κόπτειν τι (an etw. ~), (einen Stoß geben) κόπτειν, παίειν, τύπτειν, πλήττειν, ἐλαύνειν, (zerſtoßen, zerſtampfen) τρίβειν, συν-, κατατρίβειν. über den Haufen ~ ἀνατρέπειν, (= umbringen) διαχρῆσθαι. κατακτείνειν, κατακόπτειν, ἀναιρεῖν, mit den Hörnern ~ κυρίττειν, mit den Füßen ~ λακτίζειν, das Schwert in die Bruſt ~ ὠθεῖν τὸ ξίφος ὑπὸ τὸ στῆθος. j-m das Schwert durch die Bruſt ~ ὠθεῖν τὸ ξίφος διά τινος, mit dem Fuße an etw. ~ προσπαίειν, προσκρούειν ob. προσκόπτειν πόδα τινί, ſich an etw. ~ προσπταίειν, προσκρούεσθαί (M.) τινι, übtr. δυσχεραίνειν τινί, μυσάττεσθαί (P.) τι. — 2. j-n aus dem Lande, dem Hauſe ~ ἀπωθεῖν ob. ἐκβάλλειν τινὰ τῆς χώρας, τῆς οἰκίας, vom Throne ~ ἐκβάλλειν τῆς ἀρχῆς, ἀφαιρεῖσθαί (M.) τινα (a. τινος) τὴν ἀρχήν, etw. von ſich ~ προΐεσθαί (M.) τι, ἀπ-, παρωθεῖσθαί (M.) τι. j-n vor den Kopf ~ προσκρούειν, προσπταίειν, προσκόπτειν τινί, daran ſtieß ſich die Sache ἐν τούτῳ ἴσχε-

Digitized by Google

το τὸ πρᾶγμα, es ſtößt ſich nur noch an ... τοῦτο μόνον ἐστὶ τὸ κωλῦον, ἐν τούτῳ μόνον ἀμφιβάλλεται. — II *intr.* 3. an etw. ~ (= angrenzen) παρα-, ἐπικεῖσθαί τινι, ἔχεσθαί τινος, ὅμορον εἶναί τινι, ὁμορεῖν τινι. — 4. auf j-n ~ ἐντυγχάνειν τινί, ἐμπίπτειν εἴς τινα, ἐπι-, περι-, συντυγχάνειν τινί, ἀπαντᾶν τινι, auf etw. ~ ἐντυγχάνειν, ἐμπίπτειν τινί, (von Raubvögeln) καταφέρεσθαι (P.) ἐπί τινα od. τι, in die Trompete ~ σημαίνειν τῇ σάλπιγγι, σαλπίζειν, ins Horn ~ τῷ κέρατι αὐλεῖν od. σημαίνειν, von Wind und Waſſer φέρεσθαι (P.), ὁρμᾶν ἐπί τι, ἐπιφέρεσθαι (P.), ἐφορμᾶν τινι, vom Lande ~ ἀνάγειν τὴν ναῦν, ἀνάγεσθαι (M. u. P.), ἀπαίρειν, zu j-m ~ προσμειγνύναι, προσγίγνεσθαί τινι.

Stoßen *n* ἡ ὦσις, ὁ ὠθισμός, ὁ ὠσμός, (mit dem Fuße) ὁ λακτισμός, gew. durch Verben.

Stößer *m* (e. Raubvogel) ὁ ἱκτῖνος, ὁ κίρκος.

ſtößig (von Rindern) κυρίττων, κορυπτίλος.

Stoßvogel *m* ſ. Stößer.

ſtoßweiſe ὁρμηδόν od. durch διαλιπὼν χρόνον.

Stoßzahn *m* (des Elefanten) ὁ μέγας ὀδούς (όντος).

Stotterer *m* ὁ βατταριστής, ὁ ψελλιστής od. d. *part.* d. folg. Verben.

ſtottern βατταρίζειν, ψελλίζειν.

Stottern *n* ὁ βατταρισμός, ὁ ψελλισμός, ἡ ψελλότης (ητος).

ſtotternd außer d. *part.* d. Verben ψελλός.

ſtracks συντόμως, εὐθύς.

Strafanſtalt *f* τὸ δικαιωτήριον.

Strafantrag *m* τὸ τίμημα (vom Richter od. Kläger), τὸ ἐπίγραμμα (der ſchriftliche ~ des Klägers), einen ~ ſtellen τίμησιν ποιεῖσθαι (M.), τίμημα ἐπιγράφειν (u. M.) (wegen etw. τινός).

ſtrafbar ζημίας ἄξιος, ἐπιζήμιος (2), ~ ſein ζημίας ἄξιον εἶναι, ζημίαν ὀφείλειν, (ſchlecht, ungerecht) πονηρός, ἄδικος (2).

Strafbarkeit *f* τὸ ἐπιζήμιον, ἡ πονηρία, ἡ ἀδικία.

Strafbeſtimmung *f* (als Handlung) ἡ τίμησις, (als Sache) ſ. Strafe.

Strafe *f* ἡ ζημία, τὸ ζημίωμα, τὸ ἐπιζήμιον (eig. der durch eigene Verſchuldung entſtandene Nachteil, daher bſd. Geld~, dann ~ überh.), ἡ τιμωρία (Lebens- u. Leibes~), ἡ ποινή (Buße, Sühnung), ἡ κόλασις (Züchtigung mit Wort u. Tat), gerichtliche ~ ἡ δίκη, τὸ πρόστιμον, τὸ ἐπιτίμιον, τὸ ἐπιτίμημα, ἡ τιμή, ἡ καταδίκη, ἡ ἐπιβολή, τὸ τίμημα, τὸ προστίμημα, τὰ ἐπαίτια, verdiente ~ ἡ ἀξία ζημία, j-m eine ~ zuerkennen, beſtimmen, auferlegen τιμᾶν τινί τινος, ψηφίζεσθαί (M.) τινι τίμημα, τιμήν od. ζημίαν, τάττειν ζημίαν, ἐπιτίμιον od. τιμωρίαν τινί, ζημίαν od. δίκην ἐπι-, προστιθέναι, ἐπι-, προσβάλλειν τινί, j-n mit den härteſten ~n belegen κολάζειν τινὰ ταῖς μεγίσταις od. ἐσχάταις τιμωρίαις, eine ~ vollziehen τιμωρίαν ποιεῖσθαι (M.), ~ bezahlen ζημίαν ἀπο-, ἐκτίνειν, καταβάλλειν, εἰσφέρειν, ~ verwirken ζημίαν ἐργάζεσθαι (M.), ~ verwirkt haben, der ~ verfallen ſein ἔνοχον εἶναι δίκῃ od. ζημίᾳ, ~ bekommen, leiden, in ~ verfallen δίκην, ζημίαν διδόναι od. ὑπέχειν (für etw. τινός od. ὑπέρ τινος, von j-m τινί), ζημίᾳ περιπίπτειν, ζημιοῦσθαι (P.), es trifft mich eine ~ ὑπομένω δίκην od. τιμωρίαν, es erwartet mich eine ~ ἀπό-, πρόκειταί μοι ζημία od. τιμωρία, auf ~ für j-n antragen (als Kläger) τιμᾶσθαί τινί τινος, einer ~ entgehen δια-, ἐκφεύγειν δίκην, ~ auf etw. ſetzen ζημίαν ὑπ. ἐπιτιθέναι od. τάττειν τινί, ζημίαν ποιεῖν ἐπί τινι, es ſteht eine ~ auf etw. ζημία ἐπίκειταί τινι, etw. für eine ~ halten ζημίαν ἡγεῖσθαι (M.) τι.

ſtrafen ζημιοῦν, ſ. beſtrafen; beſtraft werden auch = Strafe leiden, ſ. das vor. Wort; geſtraft ſein für etw. δίκην ἔχειν τινός, ſich für j-n ~ laſſen δίκην ὑπέχειν ὑπέρ τινος.

Strafen *n* ἡ τιμωρία, ἡ κόλασις, gew. durch Verben.

Straferhöhung *f* ἡ προστίμησις (als Handlung), τὸ προστίμημα (als Sache).

Straferkenntnis *f* ἡ τίμησις, ἡ δίκη, ἡ καταδίκη.

Straferlaß *m* ἡ ἄφεσις ζημίας.

Strafexempel *n* τὸ παράδειγμα κολάσεως.

ſtraff ἐπιστρεφής, ἀτενής, σύν-, εὔτονος. ~ anziehen ἐν-, ἐπι-, δια-, κατα-, συντείνειν.

Straffall *m* τὸ πρᾶγμα ζημίας ἄξιον.

ſtraffällig ζημίας od. τιμωρίας ἄξιος, τιμήματι od. ἐπιτιμίοις od. τῷ νόμῳ ἔνοχος, ~ ſein ἐνέχεσθαι (P.) τῇ δίκῃ od. τῇ ζημίᾳ, ζημίαν ὀφείλειν, ~ für etw. ὑπόδικός τινος.

Straffälligkeit *f* τὸ ἔνοχον εἶναι ζημίᾳ usw.

Straffheit *f* ἡ συν-, εὐτονία od. d. *neutr.* d. *adj.*

Strafgeld *n* τὸ τίμημα, τὰ ἐπιτίμια (ſeltener d. *sg.*), auch bloß ἡ ζημία.

Strafgerechtigkeit *f* (göttliche) ἡ νέμεσις (εως).

Strafgericht *n* ἡ τιμωρία, göttliches ~ ἡ ἐκ θεοῦ τιμωρία, ein ~ über j-n ergehen laſſen τιμωρίαν λαμβάνειν παρά τινος.

Strafgeſetzbuch *n*, **-geſetze** *n/pl.* οἱ περὶ τὰ ἀδικήματα νόμοι.

ſträflich μεμπτός, μέμψιν ἔχων, ζημίας ἄξιος.

Sträflichkeit *f* τὸ μεμπτόν, ἡ κακία, ἡ πονηρία.

ſtraflos ἀζήμιος (2), ἀθῷος (2), ~ davonkommen ἀθῷον od. χαίροντα ἀπαλλάττεσθαι (P.).

Strafloſigkeit *f* τὸ ἀζήμιον, ἡ ἄδεια.

Strafmilderung *f* ἡ τῆς ζημίας ἄνεσις.

Strafmittel *n* ἡ δίκη, τὸ κολαστήριον.

Strafort *m* τὸ κολαστήριον, τὸ δικαιωτήριον.

Strafpredigt *f* ὁ νουθετητικὸς od. νουθετικὸς λόγος, ἡ ἐπιστροφή.

Strafrecht *n* ἡ κολάσεως ἐξουσία, ἡ κόλασις, das ~ haben κύριον εἶναι τῆς κολάσεως, ſ. auch Strafgeſetze.

Strafſumme *f* ἡ τιμή, τὸ τίμημα, τὰ ἐπιτίμια (ſelten d. *sg.*), ἡ ζημία, ἡ δίκη, die ~ feſtſetzen od. beantragen ἐπιγράφεσθαι (M.).

Strafurteil *n* ἡ καταδίκη. [ἡ κόλασις.]

Strafverfahren *n* τὸ κολάσεως od. κολαστικὸν εἶδος,

Strafverſchärfung *f* ἡ προστίμησις.

ſtrafwürdig ζημίας ἄξιος.

Strafzeit *f* ὁ τῆς ζημίας χρόνος.

Strahl *m* ἡ ἀκτίς (ῖνος), ἡ αὐγή, ἡ αἴγλη. (Gefichts~ in der Optik) ἡ ὄψις, ~en werfen ἀκτῖνας βάλλειν, ἀκτινοβολεῖν, die ~en brechen ſich αἱ ἀκτῖνες ἀνακλῶνται, die ~en zurückwerfen ἀνταναklᾶν, ~en laufen aus von etw. ἀκτῖνες ἀπολάμπουσί τινος.

ſtrahlen eig. ἀκτῖνας βάλλειν, ἀκτινοβολεῖν, (glänzen, funkeln) λάμπειν, ἀπολάμπειν, στίλβειν, ἀποστίλβειν, ἀπαστράπτειν, ἀπαυγάζειν, vor Freude ~ γάνυσθαι, Sehnſucht ſtrahlt aus den Augen πόθος ἐκλάμπει ὀφθαλμῶν, der Palaſt ſtrahlt von Gold τὰ βασίλεια ἀπολάμπεται χρυσοῦ.

Strahlen *n* ἡ ἀκτινοβολία, ἡ λάμψις, τὸ φέγγος, ἡ ἀστραπή, gew. durch Verben.

ſtrahlenartig ἀκτινοειδής, *adv.* ἀκτινηδόν.

ſtrahlenäugig γλαυκῶπις (ιδος).

Strahlenbrechung *f* ἡ (τοῦ φωτὸς od. τῶν ἀκτίνων) ἀνάκλασις. [der Verben.]

ſtrahlend ἀκτινοειδής, λαμπρός, στιλπνός, gew. *part.*

Strahlenhaupt *n* αἱ περὶ τὴν κεφαλὴν αὐγαί.

Strahlenkrone *f* ὁ ἀκτινοειδὴς od. ἀκτινωτὸς στέφανος. [γους αὐγή.]

Strahlenlicht *n* τὸ ἀκτινοειδὲς φέγγος, ἡ τοῦ φέγ-

Strahlenwerfen *n* ἡ ἀκτινοβολία.

ſtramm ἀτενής, εὖ-, σύντονος (2).

Strammheit *f* ἡ εὐ-, συντονία.

ſtrampeln σφαδάζειν, διαρρίπτειν τὼ πόδε.

Strampeln *n* ὁ σφαδασμός.

Strand *m* ἡ ἀκτή, ὁ αἰγιαλός, ein Schiff auf den ~ treiben ἐκφέρειν od. ἐκβάλλειν τὸ πλοῖον od. τὴν ναῦν (von der Flut od. dem Winde), ἐξωθεῖν τὴν ναῦν πρὸς od. εἰς τὴν γῆν (vom Feinde), ein Schiff auf den

Digitized by Google

~ laufen lassen ὀκέλλειν, ἐξ-, ἐπ-, προσοκέλλειν ναῦν.
Strandbinse *f* ὁ (ἡ) σχοῖνος, τὸ θρύον, ὁ ὀξύσχοινος.
Strandbirne *n* ἡ παραθαλαττία κώμη.
stranden ὀκέλλειν, ἐξ-, ἐπ-, προσοκέλλειν (diese Verben auch *trans.* = ~ lassen), ἐκπίπτειν, ἐκφέρεσθαι (P.), (Schiffbruch leiden) ναυαγεῖν.
Strandfichte *f* ἡ παραλία πεύκη.
Strandgewächse *n/pl.* τὰ πρόσγεια φυτά.
Strandgüter *n/pl.* τὰ ἐκβεβλημένα.
Strandkiefer *f* ἡ παραλία πεύκη.
Strandkrabbe *f* ὁ πάγουρος.
Strandläufer *m* ὁ τροχίλος.
Strandnachen *m* (der Seeräuber) ὁ ἐπακτροκέλης (ητος).
Strandrecht *n* τὰ περὶ τοὺς ναυαγοῦντας δίκαια, ~ üben τὰ καθ' ἑαυτοὺς ἐκβεβλημένα καταλαμβάνειν, ἀντιποιεῖσθαι (M.) τῶν καθ' ἑαυτοὺς ἐκπιπτόντων.
Strandung *f* ἡ ναυαγία, τὰ ναυάγια (selten τὸ ναυάγιον).
Strang *m* (zum Ziehen) ἡ σειρά, ὁ ἱμάς (ἀντος), ὁ σύρτης, (zum Hängen) ὁ βρόχος, ἡ ἀγχόνη, ἡ στραγγάλη, ἡ στραγγαλίς (ίδος), j-n zum ~ verurteilen καταγιγνώσκειν τινὸς ἀγχόνην, mit dem ~e hinrichten s. d. folg. Wort; wenn alle Stränge reißen (Sprichw.) ὅταν δὴ πάντ' ἐπιλίπῃ οb. ἀνάγκης ὑπαρχούσης.
strangulieren ἀγχονᾶν, ἀπάγχειν, στραγγαλίζειν, στραγγαλοῦν, στραγγαλᾶν, πνίγειν.
Strangulierung *f* ἡ ἀγχόνη, ἡ στραγγάλη, ὁ πνιγμός, τὸ πνίγμα, ἡ πνῖξις.
Strangurie *f* ἡ στραγγουρία.
Strapaze *f* ὁ πόνος, ὁ μόχθος, ἡ ταλαιπωρία, ἡ κακοπάθεια, ὁ κόπος, ~n haben πόνους ἔχειν, κακοπαθεῖν, ταλαιπωρεῖν, μοχθεῖν, κάμνειν, πόνους οb. μόχθους ὑποφέρειν (um etw. περί τι), viele ~n erdulden πολλὰ κάμνειν, der ~n ertragen kann ταλαίπωρος (2).
strapazieren ταλαιπωρεῖν, κόπτειν, καταπονεῖν, παραλύειν τινά, sich ~ s. Strapazen haben.
Straße *f* 1. (Weg) ἡ ὁδός, (Landstraße) ἡ λεωφόρος, gangbare ~n ὁδοὶ στειβόμεναι, auf öffentlicher ~ ἐν τῷ δημοσίῳ οb. φανερῷ, auf der ~ liegen πλανᾶσθαι (P.) περὶ οb. κατὰ τὴν ἀγοράν (von Bummlern), θυραυλεῖν (obdachlos sein), seine ~ ziehen πορεύεσθαι (P.) πρόσω, an der ~ liegend, nach der ~ zu gerichtet παρόδιος (2), (Gasse) ἡ ἀγυιά, ἡ πλατεῖα, ἡ λαύρα, ἡ ῥύμη, ἡ ὁδός. — 2. (Meerenge) ὁ πορθμός, ὁ πόρος.
Straßenaufseher *m* ὁ τῶν ὁδῶν ἐπιμελητής.
Straßenbau *m* ἡ ὁδοποίησις, ἡ ὁδοποιία, ἡ ὁδοστρωσία.
Straßenbauer, -baumeister *m* ὁ ὁδοποιός.
Straßenpflaster *n* τὸ λιθόστρωτον τῆς ὁδοῦ.
Straßenpöbel *m* ὁ ἀγοραῖος ὄχλος.
Straßenraub *m*, **-räuberei** *f* ἡ λῃστεία, ~ treiben λῃστεύειν.
Straßenräuber *m* ὁ λῃστής, ὁ λωποδύτης, ὁ ὁδοστάτης, ὁ ὁδοιδόκος, ὁ ὁδουρός.
straßenräuberisch λῃστικός, λῃστρικός.
Straßenwächter *m* ὁ ὁδοφύλαξ (κος).
sträuben ὀρθὸν αἴρειν οb. ἀνιστάναι, sich ~ (eig. von den Haaren) φρίττειν, ὀρθὸν ἀνίστασθαι, übtr. ἀνθίστασθαι, ἀντιτείνειν, ἀντερείδειν πρός τι.
Sträuben *n* ἡ ἀντίτασις, sonst durch Verben, etw. mit ~ tun ἄκοντα ποιεῖν τι.
Strauch *m* ὁ θάμνος (u. *pl.*), kleiner ~ τὸ θαμνίον, ὁ θαμνίσκος, Sträucher (als Pflanzengattung) τὰ ὑλήματα, zum ~ werden ἐκθαμνοῦσθαι (P.), dicht mit Sträuchern bewachsen λοχμώδης, (Dickicht) ἡ λόχμη, bei j-m auf den ~ schlagen (Sprichw.) διακωδωνίζειν τινά.
strauchartig, strauchig θαμνειδής, θαμνώδης, λοχμώδης, ~ werden ἐκθαμνοῦσθαι (P.).
Strauchdieb *m* ὁ λῃστής, ὁ λωποδύτης.
straucheln über etw. πταίειν πρός τι, προσπταίειν τινί u. πρός τι (mit u. ohne πόδα), σφάλλεσθαι (P.), auch ὀλισθάνειν (eigtl. ausgleiten).
Strauchwerk *n* οἱ θάμνοι, τὰ ὑλήματα.
[1]Strauß *m* (von Blumen) ἡ ἀνθῶν δέσμη, ὁ φάκελος, τὰ συμπεπλεγμένα ἄνθη, (auf dem Kopfe von Vögeln) ὁ λόφος.
[2]Strauß *m* (der Vogel) ὁ μέγας οb. ἡ μεγάλη στρουθός, ὁ Λυβικὸς (ἡ Λιβυκὴ) οb. ἐν Λιβύῃ στρουθός, ὁ (ἡ) στρουθοκάμηλος.
[3]Strauß *m* (Kampf) ὁ ἀγών (ῶνος), ἡ μάχη, s. Kampf.
Sträußchen *n* ἡ δέσμη ἀνθῶν.
straußenähnlich, -artig στρουθώδης.
Straußenei *n* τὸ τῆς στρουθοῦ ᾠόν.
Straußenfeder *f* τὸ τῆς στρουθοῦ πτερόν.
Strebe *f*, **Strebeholz** *n*, **-pfeiler** *m* ἡ ἀντηρίς (ίδος), τὸ ἀντηρίδιον, τὸ ἔρεισμα, Streben anbringen ἀντηρίδας ὑποτείνειν.
streben (sich anstrengen, etw. zu erreichen) διᾳ-, συντείνεσθαι (M.) mit *inf.*, nach etw. ~ σπεύδειν τι, προθυμεῖσθαί (P.) τι οb. mit *inf.*, ὀρμᾶν (u. P.) ἐπί, πρός οb. εἴς τι, (nach etw. verlangen) ἐπιθυμεῖν, ἐφίεσθαί, ὀρέγεσθαί u. ἐπορέγεσθαι (M.), γλίχεσθαί, ἐρᾶν τινος, (etw. nachjagen) θηρᾶν, θηρεύειν, διώκειν τι, auch μετιέναι τι, ζηλοῦν τι, nach der Herrschaft ~ ἀξιοῦν ἄρχειν, danach ~ daß σπουδάζειν, πράττειν mit ὅπως u. *ind. fut.*, mit dem Nebenbegriff des Wetteifers ἁμιλλᾶσθαι (P.) πρός τι, nach großen Dingen ~ ἐπιβουλεύειν μεγάλοις πράγμασιν, entgegen~ ἀντιπράττειν, ἀντισπεύδειν, ἀντερείδειν.
Streben *n* nach etw. ἡ σπουδὴ περί τι, περί τινος, ἐπί τινι, ἡ ὁρμὴ πρός, ἐπί οb. εἴς τι, ἡ ἅμιλλα περί τι, ἡ ἐπιθυμία οb. ἡ ὄρεξις τινος, sein ~ auf etw. richten s. streben nach etw.
Streber *m* (ehrgeiziger Mensch) ὁ φιλοτίμως ἔχων πρός τι.
strebsam σπουδαῖος, δραστήριος (2). [vor. *adj.*]
Strebsamkeit *f* ἡ σπουδαιότης (ητος) u. d. *neutr.* d.
Strecke *f* 1. (Raum) τὸ διάστημα, in Verbindung mit *adj.* wird ~ nicht übersetzt und es steht nur das *neutr.* des *adj.* mit u. ohne τι, z.B. eine große ~ Land πολὺ οb. πολύ τι τῆς γῆς, eine weite ~ hin μακράν, eine große, kleine ~ (*adv.*) πολύ, ὀλίγον. — 2. (Gegend) ἡ χώρα, τὸ χωρίον, (Weg) ἡ ὁδός.
Streckeisen *n* ὁ ἐλατρεύς.
strecken 1. eig. τείνειν, ἀπο-, ἐκ-, διατείνειν, die Hände gen Himmel ~ ἀνατείνειν τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανόν, vor sich hin ~ προτείνειν, ὀρέγειν, das Gewehr ~ παραδιδόναι οb. ἀποτίθεσθαι τὰ ὅπλα. — 2. sich ~ (= sich recken, z.B. nach dem Schlafe) σκορδινᾶσθαι (M.), sich auf etw. ~ ἀνακλίνεσθαι (P.) ἐπί οb. εἴς τι, κατακλίνεσθαι (P.) οb. κατακλίνεσθαι ἐπί τινι, sich in die Länge ~ μακρὸν τείνεσθαι (P.), τείνειν ἐπὶ μῆκος οb. ἐπὶ πολύ, sich nach der Decke ~ (Sprichw.) πράττειν κατὰ τὴν δύναμιν οb. οὐ παρὰ τὴν δύναμιν οb. οὐ παρὰ τὸ δυνατόν, στέργειν τοῖς παροῦσιν.
Streich *m* 1. (Schlag) ἡ πληγή, j-m e-n ~ geben πληγὴν ἐντείνειν οb. προστρίβειν τινί, ῥαπίζειν, κολάζειν τινά, ~e bekommen πληγὰς λαμβάνειν, ῥαπίζεσθαι (P.). — 2. (schelmische Handlung, Schelmerei) τὸ πανούργημα, ἡ πανουργία, τὸ μηχάνημα, ἡ μηχανή, ἡ τέχνη, τὸ τέχνημα, τὸ τέχνασμα, ein hinterlistiger ~ ἡ ἐπιβουλή, ein boshafter, schurkischer ~ τὸ κακούργημα, τὸ πονήρευμα, ein mutwilliger ~ τὸ ναϊνίευμα, ein dummer ~ τὸ πλημμέλημα, ein kluger ~ τὸ σόφισμα, einen ~ ausführen μηχανᾶσθαί, τεχνᾶσθαί (M.) τι, j-m einen ~ spielen λυμαίνεσθαί (M.) τινι τὴν πρᾶξιν, διαφθείρειν, ἀδικεῖν, βλάπτειν, σφάλλειν τινά, einen hinterlistigen ~ spielen ἐπιβουλεύειν τινί, einen boshaften ~ spielen κακουργεῖν τινα, einen mutwilligen ~ spielen ναϊνιεύεσθαι (M.).
Streicheisen *n* ἡ στλεγγίς (ίδος).
streicheln ψήχειν, καταψῆν, ψηλαφᾶν τινα, auch θέλγειν. [αφή, gew. durch Verben.]
Streicheln *n* ἡ θέλξις, ἡ ψηλάφησις, ἡ μαλακὴ ἐπ-

Digitized by Google

streichen I *trans* 1. σμῆν, ψῆν, καταψῆν, ψήχειν, etw. glatt ~ ὁμαλοῦν τι καθικνούμενον, den Staub, den Schweiß u. dgl. von etw. ~ τὸν κονιορτόν, τὸν ἱδρῶτα ἀπομάττειν od. ἀποσμῆν ἀπό τινος, ein Instrument ~ κρούειν ὄργανον. — 2. (schmieren) ἀλείφειν, ἐν-, ἐπαλείφειν, ἐπι-, καταχρίειν, Ziegel ~ πλίνθους ἔλκειν, πλινθεύειν, das Messer auf etw. ~, um es zu schärfen ῥήγειν, ἀκονᾶν τι πρός τι, j-n mit Ruten ~ ραβδίζειν τινά, (ausstreichen) ἐξ-, διαλείφειν, διαγράφειν. — II *intr* 3. (von rascher Bewegung) φέρεσθαι (P., vom Winde, Vögeln u. dgl.), an etw. hin~ ἅπτεσθαί (M.), φαύειν τινός, über etw. hin~ καταφέρειν τινός, καθικνεῖσθαί τινος, herum~ πλανᾶσθαι, περιπλανᾶσθαι (P.), περιφέρεσθαι (P.), neben=einander ~ (von Fischen) παραπίπτειν.

Streichen *n trans.* ἡ ψῆξις, sonst durch Verben, *intr.* ἡ φορά od. Verben, (Herumschweifen) ἡ πλάνη.

Streichgarn *n* ἡ σαγήνη, τὸ ἀμφίβληστρον, mit dem ~ fangen σαγηνεύειν.

Streichholz *m* (zum Ebnen, Glätten) ὁ πίναξ (κος), ὁ ὁμαλιστήρ (ῆρος), τὸ ὁμάλιστρον, ἡ ὁμαλίστρα, (beim Messen der Früchte) ἡ ἀπομάκτρα, ἡ σκυτάλη, (der Bäcker) ἡ περιστροφίς (ίδος).

Streichnetz *n* ἡ σαγήνη.

Streif, Streifen *m* ἡ ταινία (von Bändern u. dgl.), ἡ ῥάβδος (farbiger od. sich auf einem Gegenstand auszeichnender ~), ἡ ζώνη (eig. Gürtel, auch übtr von Ländern), τὸ διάζωμα (im Stein, auch ein ~ Land).

Streifchen *n* τὸ ῥαβδίον, τὸ ταινίδιον.

streifen I *trans.* 1. (mit Streifen versehen) ῥαβδοῦν, gestreift ῥαβδωτός. — 2. (die Haut abziehen) δέρειν, ἀποδέρειν τι. — II *intr.* 3. (leicht berühren, an etw. hin.~) παραφέρεσθαι (P.) παρά τι, οἴχεσθαι παρά τι, vor etw. vorbei~ παραλλάττειν τι, (von Soldaten) δια-, περιτρέχειν, διαθεῖν, πλανᾶσθαι (P.), in das feindliche Gebiet ~ ἐμβάλλειν od. ἐπιδρομὴν ποιεῖσθαι (M.) εἰς τὴν πολεμίαν.

Streifen *n*, **Streiferei** *f*, **Streifzug** *m* ἡ κατα-, ἐκ-, ἐπεκδρομή, Streifereien in ein Land machen ἐπεξέρχεσθαι χώραν, ἐπεκθεῖν od. ἐπιδρομὴν ποιεῖσθαι (M.) ἐπὶ χώραν.

streifig ῥαβδωτός, ῥαβδοειδής.

Streifkorps *n* οἱ ἔκδρομοι, οἱ λησταί.

Streifschuß *m* ἡ κούφη πληγή, einen ~ bekommen κούφῃ πληγῇ πλήττεσθαι (P.), j-n durch einen ~ verwunden βάλλοντα κούφως τιτρώσκειν τινά.

Streifwunde *f* τὸ κοῦφον τραῦμα.

Streit *m* 1. (Uneinigkeit) ἡ διαφορά, ἡ ἔρις (ιδος), ἡ ἀμφιλογία, ἡ ἀντιλογία, τὸ νεῖκος, (Wettstreit) ἡ ἅμιλλα, in ~ kommen, in ~ geraten mit j-m προσκρούεσθαί (M.) τινι, συνέρχεσθαι εἰς ἀντιλογίαν τινί, ~ mit j-m anfangen συνάπτειν νεῖκος πρός τινα, ~ erregen ἔριν ἐμβάλλειν τισίν, ich habe ~, lebe im ~, liege im ~ mit j-m διίσταμαι πρός τινα, διαφέρομαι (P.) τινι od. πρός τινα, ἐρίζω τινί, διαγωνίζομαι (M.) πρός τινα, im ~ κατ' ἔριν od. durch *part.*, vor Gericht mit j-m ~ haben διαδικάζεσθαί (M.) τινι. πρᾶγμα ἔχειν πρός τινα, e-n ~ schlichten παύειν od. διαλύειν διαφοράν, zwischen einigen διιστάναι τινάς, διαλύειν ἐρίζοντας. — 2. (Kampf) ὁ ἀγών (ῶνος), ἡ μάχη, αἱ χεῖρες, in ~ kommen διὰ χειρῶν, διὰ μάχης ἰέναι, im ~e liegen mit j-m ἀγῶνα ἔχειν πρός τινα διαμάχεσθαί τινι (wegen etw. περί τινος).

Streitapfel *m* τὸ διάφορον.

Streitaxt *f* ὁ πέλεκυς (εως), ἡ σάγαρις (εως).

streitbar μάχιμος (2). ἄλκιμος (2). ἀνδρεῖος, πολεμικός. φιλοπόλεμος (2).

streiten 1. (sich streiten, uneinig sein) ἐρίζειν, φιλονικεῖν, ἀντιλέγειν, ἀμφισβητεῖν, ἀμφιλογεῖσθαι (M.), mit j-m über etw. ~ ἐρίζειν u. ἀντιλέγειν τινί περί τινος. φιλονικεῖν πρός τινα ὑπέρ τινος, διαφέρεσθαι (P.) πρός τινα περί τινος, vor Gericht ~ ἀγωνίζεσθαι (M.) ἐν τοῖς δικασταῖς, δικάζεσθαι, διαδικάζεσθαι (M.), über Worte ~ λογομαχεῖν, über kindische Dinge ~ διαμειρακιεύεσθαι (M.) ἀλλήλοις, wider etw. ~ ἐναντιοῦσθαί (P.), ἀνθίστασθαί, ἀνταγωνίζεσθαι (M.) τινι. — 2. (kämpfen) μάχεσθαι, ἀγωνίζεσθαι (M.), (wetteifernd) ἁμιλλᾶσθαι (P.) (mit j-m τινι od. πρός τινα), für etw. ὑπέρ τινος, das, worüber gestritten wird περιμάχητος (2), s. kämpfen.

Streiten *n* ἡ ἔρις (ιδος), ἡ ἀμφισβήτησις, ἡ ἀντιλογία, ὁ ἀγών (ῶνος), ἡ μάχη, ἡ ἅμιλλα.

Streiter *m* ὁ ἀγωνιστής (allg.), ὁ στρατιώτης, ὁ μαχητής, ὁ πολεμιστής, ὁ πολεμικός od. μάχιμος ἀνήρ (bes. im Kriege), ὁ ἐριστής, ὁ ἐριστικός, ὁ ἀντιλογικός (in der Rede).

Streitfrage *f* τὸ ἀπόρημα, τὸ ἀμφισβήτημα, ἡ ἀμφισβήτησις, ἡ ἀπορία, τὸ ζήτημα, eine ~ vorlegen ἐπάγειν, προτείνειν, προτιθέναι ζήτημα od. ἀπόρημα.

Streitgenosse *m* ὁ σύμμαχος, ὁ συστρατιώτης, ὁ παραστάτης.

streitig 1. ἀμφισβητήσιμος (2), ἀμφισβήτητος (2), ἀμφισβητούμενος, ἀμφίλογος (2, worüber gestritten wird), ἄκριτος (2, unentschieden), ἐπίδικος (2, vor Gericht). — 2. (streitend) die ~en Parteien οἱ ἀντίδικοι, οἱ διαδικαζόμενοι. ~ sein über etw. ἀμφισβητεῖν, ἀντιλέγειν περί τινος, ~e Sache, Punkt s. Streitpunkt, -sache; es ist etw. ~ ἀμφισβήτησίς ἐστι περί τινος, ἐν ἀμφισβητησίμῳ ἐστί τι, es wird etw. ~ ἀμφίλογον γίγνεταί τι, j-m etw. ~ machen ἀμφισβητεῖν τινί τινος u. περί τινος, διαμάχεσθαί (M.) τινι od. πρός τινα περί τινος, ἀντιποιεῖσθαί (M.) τινί τινος.

Streitigkeit *f* s. Streit; (streitige Beschaffenheit eines Gegenstandes) τὸ ἀμφισβητήσιμον, τὸ ἀμφισβήτητον, ~en τὰ ἀμφίλογα.

Streitkolbe *f*, **-kolben** *m* ἡ κορύνη, τὸ ῥόπαλον.

Streitkräfte *f/pl.* αἱ (πολεμικαὶ) δυνάμεις, ἡ (εἰς τὸν πόλεμον) παρασκευή.

streitliebend, -süchtig φιλόνικος (2), φίλερις (ιδος), ἐριστικός. ἀμφισβητητικός, φιλεριστής, (vor Gericht) φιλόδικος (2), ~ sein φιλονικεῖν, φιλονίκως ἔχειν. φιλονικίᾳ χρῆσθαι, (vor Gericht) φιλοδικεῖν.

Streitmacht *f* ἡ δύναμις, s. Streitkräfte.

Streitpunkt *m*, **-sache** *f* τὸ διαφέρον, τὸ διάφορον, τὸ ἀμφισβήτημα, τὸ ἀμφισβητούμενον.

Streitrede *f* ὁ ἐριστικὸς λόγος.

Streitroß *n* ὁ πολεμιστήριος od. ἀγωνιστὴς ἵππος.

Streitsache *f* s. Streitpunkt; (Rechtshandel) ἡ δίκη.

Streitschrift *f* ἡ ἐριστικὴ διατριβή, τὸ ἀντιλογικὸν σύγγραμμα.

Streitsucht *f* ἡ φιλονικία, ἡ ἔρις (ιδος), (vor Gericht) ἡ φιλοδικία.

Streitwagen *m* τὸ πολεμιστήριον ἅρμα, im *plur.* auch τὰ πολεμιστήρια.

streng 1. eig. (vom Geschmack) σκληρός, αὐστηρός, πικρός, (vom Geruch) δριμύς, ~e Kälte δεινὸν ψῦχος, sehr ~e Kälte ὑπερβάλλον ψῦχος, ~er Winter δεινός, μέγας od. χαλεπὸς χειμών (ῶνος). — 2. (hart, rauh) σκληρός, τραχύς. ~e Lebensweise τραχεῖα od. σκληρὰ δίαιτα, ~es Gesetz χαλεπὸς νόμος, ~e Erziehung σκληρὰ od. τραχεῖα παιδεία. — 3. (pünktlich, genau) ἀκριβής, σπουδαῖος, ~ beobachten ἀκριβῶς od. σπουδαίως φυλάττειν, ~e Wahrheit τὸ ἀκριβῶς ἀληθές, αὐτὴ ἡ ἀλήθεια, im ~en Sinne τῷ ἀκριβεῖ λόγῳ. ~genommen ἐάν γε ὀρθῶς σκοπῇ τις, κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον, τὸ μὲν ἀκριβές, ἐάν τις ἀκριβῶς λογίζηται, ~ gerecht ἀκριβοδίκαιος (2), (in Bezug auf Pflicht und Recht) σεμνός (von Personen), σπουδαῖος, δεινός, χαλεπός (von Personen und Sachen), ἰσχυρός (nur von Sachen), ~er Gehorsam μεγάλη πειθαρχία, ein ~er Herr χαλεπὸς δεσπότης, ein ~es Urteil σπουδαία od. χαλεπὴ κρίσις, ein ~er Richter σκληρὸς δικαστής, ~ sein gegen j-n χαλεπὸν εἶναί τινι, j-n ~ behandeln χαλεπῶς προσφέρεσθαί (P.) τινι od. πρός τινα. ~

Digitized by Google

strafen δεινῶς, ἰσχυρῶς od. ἀφειδῶς κολάζειν, ~ regieren σπουδαίως od. χαλεπῶς ἄρχειν.

Strenge *f* 1. (Härte) ἡ τραχύτης, ἡ χαλεπότης, ἡ αὐστηρότης, ἡ σκληρότης (ητος). — 2. (Heftigkeit) ἡ δεινότης, ἡ χαλεπότης (ητος), ἡ ὑπερβολή, τὸ ὑπερβάλλον. — 3. (Genauigkeit) ἡ ἀκρίβεια, ἡ σπουδαιότης (ητος), mit ~ χαλεπῶς, τραχέως, πικρῶς, (= genau) ἀκριβῶς, σκουδαίως, mit ~ verfahren χρῆσθαι χαλεπότητι, mit geringerer ~ ὑφειμένως, πρᾳότερον, mit aller ~ διὰ πάσης ἀκριβείας, auch b. *neutr.* b. *adj.*

ſtrenggenommen ſ. ſtreng 3.

Streu *f* τὸ ὑπόστρωμα, τὸ χορτόστρωμα, Lager von ~ ἡ στιβάς (άδος), τὸ στιβάδιον, ~ von Blättern ἡ φυλλάς (άδος), auf ~ ſchlafen στιβαδοκοιτεῖν.

ſtreuen σπείρειν, διασπείρειν, διασκεδαννύναι, διαχεῖν, διαρριπτεῖν, (Staub, Aſche u. dgl.) πάττειν, δια-, καταπάττειν, (Stroh u. dgl., zum Lager) στρωννύναι, ὑποστρωννύναι, Blumen ~ ἄνθη βάλλειν, etw. auf etw. ~ ἐπι-, προσ-, ἐμπάττειν τί τινι, j-m Sand in die Augen ~ (Sprichw.) φενακίζειν τινά.

Streuen *n* ἡ στρῶσις, ἡ ὑπάστρωσις, gew. durch Verben.

Streupulver *n* τὸ ἐπίπαστον, τὸ κατάπασμα, τὸ ξηρίον, τὸ ξηράφιον, wohlriechendes ~ τὸ ξηρόμυρον.

Streuſand *m* τὸ ψαμμίον (*n. plur.*), αἱ ψάμμοι.

Streuſtroh *n* τὸ κάρφος, τὸ χορτόστρωμα.

Strich *m* 1. (das Streichen, mit dem Stocke, Pinſel u. dgl.) ἡ καταφορά, (auf einem Saiteninſtrumente) ἡ κροῦσις, ὁ ψαλμός, einen ~ auf einem Inſtrument tun κρούειν τὸ ὄργανον oder τὸ ψαλτήριον. — 2. ~ des Windes ἡ τοῦ ἀνέμου φορά od. ὁρμή, ~ der Vögel ἡ τῶν ὀρνίθων πορεία od. ὁδός. — 3. (Himmelsſtrich) τὸ κλίμα. — 4. (Linie) ἡ γραμμή, ὁ ὁλκός, ~e ziehen, machen ἕλκειν od. ὑπογράφειν γραμμάς, ~ Landes ἡ χώρα, τὸ μέρος τῆς χώρας, in einem ~e συνεχῶς, ἀδιαλείπτως, einen ~ durch etw. machen διαγράφειν, ἐξαλείφειν τι. — 5. übtr. j-m einen Strich durch die Rechnung machen λυμαίνεσθαί (M.) τινι τὴν πρᾶξιν.

Strichregen *m* ὁ ὄμβρος ἐνιαχοῦ καταφερόμενος.

ſtrichweiſe σποράδην, ἔσθ' ὅπου.

Strick *m* 1. ὁ (ἡ) σχοῖνος, τὸ σχοινίον, τὸ σπάρτον, ἡ σπεῖρα, ἡ σειρά, (zum Erhängen od. Fangen) ὁ βρόχος, ἡ ἀρπεδόνη, ἡ ἀγχόνη, ſeinem Leben durch den ~ ein Ende machen ἀγχόνῃ λείπειν τὸ ζῆν. — 2. übtr. (als Schimpfwort) ὁ μαστιγίας, ὁ μάσθλης (ητος).

Strickchen *n* τὸ σπαρτίον.

ſtricken χηλεύειν, πλέκειν, geſtrickt χηλευτός.

Stricken *n* ἡ χήλευσις, ἡ πλοκή.

Stricker *m*, **Strickerin** *f* durch d. *part.* d. Verben.

Strickleiter *f* ἡ (ἐκ) σπάρτων od. σχοινίων πεποιημένη κλῖμαξ (κος).

Stricknadel *f* ἡ χηλή. τὸ χήλευμα, ὁ συμβολεύς.

Strickwerk *n* τὸ χήλευμα.

Strickzeug *n* τὰ χηλευτικὰ σκεύη.

Striegel *f* ἡ ξύστρα, ἡ ξυστρίς (ίδος), ἡ στλεγγίς (ίδος), τὸ στλεγγίδιον (im Bade od. in d. Paläſtra), ἡ ψήκτρα, ἡ σπάθη, τὸ σπαθίον (Pferde~).

ſtriegeln (ein Pferd) ψήχειν, ἀποτρίβειν. κτενίζειν.

Striegeln *n* ἡ ψῆξις, ὁ κτενισμός.

Strieme *f* ἡ σμῶδιξ (γγος), ὁ μώλωψ (ωπος).

ſtriemig μωλωπικός.

Striezel *n* (Gebäck) ὁ στρεπτός.

Strippe *f* ὁ τροπός.

Stroh *n* οἱ κάλαμοι, αἱ καλάμαι, τὸ κάρφος, aus, von ~ καλάμινος, leeres ~ dreſchen (Sprichw.) κενολογεῖν, ἀνόνητα πονεῖν, κενὴν φάλλειν.

Stroharbeit *f* τὸ καλάμινον ἔργον.

Strohband, -ſeil *n* τὸ σχοινίον (aus Binſen), (z. Binden der Garben) τὸ οὐλόδετον, ἡ ἅμαλλα.

Strohblume *f* ὁ ἀμάραντος.

Strohbund *n* ὁ καλάμων φάκελος.

Strohdach *n* ἡ καλάμων πεποιημένη στέγη.

Strohdecke *f* ὁ καλάμινος φορμός, τὸ καλάμινον στρῶμα.

Strohfarbe *f* τὸ κιρρόν.

ſtrohfarbig, -gelb κιρρός.

Strohhalm *m* ἡ καλάμη, ὁ κάλαμος, τὸ κάρφος, auch nicht einen ~ rühren οὐδὲ κάρφος κινεῖν.

Strohhut *m* ἡ καλαμίνη καυσία. [ασμένη καλύβη.]

Strohhütte *f* ἡ καλαμίνη od. ἐκ καλάμων κατεσκευ-

Strohkranz *m* ὁ καλάμων στέφανος.

Strohlager *n* ἡ στιβάς (άδος). [λον.]

Strohmann *m* τὸ (ἐκ) καλάμων πεποιημένον εἴδω-

Strohmatte *f* ὁ φορμός.

Strohſack *m* ὁ καλάμινος φορμός, ἡ στιβάς (άδος).

Strolch *m* ὁ πλάνος, ὁ πλάνης (ητος), ὁ πλανώμενος, ὁ ἀλώμενος, ὁ ἀγύρτης, ὁ ἀλήτης.

Strom *m* 1. (Strömung) ὁ ῥοῦς, τὸ ῥεῦμα, ἡ ῥοή, τὸ ῥεῖθρον, ἡ φορά, gegen den ~ ἀνὰ τὸν ποταμόν, das Rauſchen des ~s ὁ ῥόθος, τὸ ῥόθιον, der ~ der Zeit (übtr.) ἡ χρόνου φυγή, der ~ des Geſchicks τὸ τῆς τύχης ῥεῦμα. — 2. (großer Fluß) τὸ ῥεῦμα, ὁ ποταμός, reißender ~ ὁ χειμάρρους, ~ von Lava ὁ ῥύαξ (κος), Ströme von Tränen τὸ δακρύων ῥεῦμα, δάκρυα πολλά, Ströme von Tränen vergießen δακρυρροεῖν, ſich in gewaltigem ~ ergießen πολὺν ῥεῖν (auch übtr. vom Redner). [μόν, ~ fahren καταπλεῖν.]

ſtromab, -abwärts κατὰ τὸν ῥοῦν od. κατὰ τὸν ποτα-

ſtromauf, -aufwärts ἀνὰ τὸν ῥοῦν od. ἀνὰ τὸν ποταμόν, ~ fahren ἀναπλεῖν.

Strombett *n* τὸ ῥεῖθρον, τὸ κοίλωμα, ἡ χαράδρα (letzteres bſd. eines reißenden Stromes).

ſtrömen ῥεῖν, φέρεσθαι (P.), ὁρμᾶν (u. P.), die Zeit ſtrömt dahin οἴχεται od. φεύγει ὁ χρόνος. Tränen ~ aus j-s Augen δακρυρροεῖ τις.

Strömen *n*, **Strömung** *f* ὁ ῥοῦς, τὸ ῥεῦμα, ἡ ῥοή, ἡ φορά, ἡ ὁρμή, ~ des Meers ἡ διαρροὴ τοῦ ὠκεανοῦ, ἡ παλίρροια.

Stromgebiet *n* ἡ ποταμία.

ſtromweiſe ῥύδην, ποταμηδόν, ἀστακτί, die Tränen floſſen ~ ἀστακτὶ ἐχώρει τὰ δάκρυα.

Strophe *f* ἡ στροφή, aus einer ~ beſtehend μονόστροφος (2).

ſtrophiſch στροφικός.

Stropp *m* ὁ τροπός.

ſtrotzen σπαργᾶν, σφριγᾶν, ὀργᾶν, βρύειν.

Strotzen *n* ἡ σπάργωσις, τὸ σφρῖγος.

ſtrotzend σφριγανός, σφριγώδης od. b. *part.* b. Verben, ~e Kraft, Fülle τὸ σφρῖγος.

Strudel *m* ἡ δίνη (gew. *plur.*), ὁ δῖνος.

ſtrudeln δινεῖσθαι (P.).

Strudeln *n* ἡ δίνησις.

ſtrudelreich δινώδης.

Struktur *f* ἡ κατασκευή, ἡ σύνταξις. [kunst).]

Strumpf *m* ἡ πλεκτὴ κνημίς (ῖδος, den Alten unbe-

Strunk *m* τὸ στέλεχος, ὁ κορμός, τὸ στύπος.

ſtruppig αὐχμηρός, σκληρός, τραχύς, ~es Ausſehen ὁ αὐχμός, ~ ſein αὐχμεῖν, mit ~em Haar αὐχμηροκόμης.

Stübchen *n* τὸ οἰκημάτιον.

Stube *f* τὸ οἴκημα. ἡ στέγη (Zimmer), τὸ δώματιον (bſd. Schlaf~), immer in der ~ ſitzen σκιατροφεῖσθαι (P.), οἰκουρεῖν.

Stubenarreſt *m* ἡ κατὰ τὴν δίαιταν φυλακή, ~ haben φυλάττεσθαι (P.) ἐν τῇ διαίτῃ.

Stubenburſche *m* ὁ ὁμό-, σύσκηνος, j-s ~ ſein συσκηνεῖν, συσκηνοῦν τινι.

Stubenfenſter *n* ἡ κατὰ τὴν στέγην θυρίς (ῖδος).

Stubengelehrter *m* ὁ καθ' ἑαυτὸν σπουδάζων περὶ τὰ γράμματα, ὁ σχολαστικός.

Stubenhocker *m* ὁ οἰκουρῶν. ὁ κατοικίδιος.

Stubenkammer *f* (Alkoven) τὸ τῆς διαίτης ἐχόμενον οἰκημάτιον.

Digitized by Google

Stubenmädchen *n* ἡ θαλαμηπόλος.
Stubenſitzen *n* ἡ οἰκουρία.
Stubenſitzer *m* ſ. Stubenhocker.
Stubentür *f* ἡ θύρα.
Stubenuhr *f* τὸ κατὰ τὴν διαιταν ὡρολόγιον.
Stück *n* 1. (Teil eines Ganzen) τὸ μέρος. τὸ μόριον, ἡ μερίς (ίδος), (abgebrochenes ~) τὸ τρύφος. τὸ θρύμμα, τὸ θραῦσμα, (abgeſchnittenes ~) τὸ τμῆμα, ὁ τόμος, (abgeriſſenes ~) τὸ σπάραγμα, (Glied) τὸ κῶλον, ein ausgebrochenes ~ Stein τὸ λατόμημα, ein ~ Feld ὁ ἀγρός, τὸ χωρίον, in ~e reißen διαρρηγνύναι, διασπᾶν. — 2. (ein Ganzes) τὸ χρῆμα, τὸ εἶδος, aus ob. in einem ~ ὅλος. ὁλομερής, ἀσύνθετος (2), von Kleidern ἄρραφος (2), ἀρραφής, in einem ~e fort συνεχῶς, ἀδιαλείπτως, ~ für ~ καθ' ἓν ἕκαστον, oft wird ~ durch den *acc.* τὸ πλῆθος ob. τὸν ἀριθμόν mit einem Zahlwort wiedergegeben, zB. zehn ~ Stiere δέκα ταῦροι τὸ πλῆθος ob. τὸν ἀριθμόν, ein ~ (v. gewebtem Zeuge) ἡ συναφή, ἡ συνάφεια, ὁ ἱστός, (als Erzeugnis der Kunſt) τὸ ἔργον, τὸ τέχνημα, ein ~ Geld τὸ νόμισμα, τὸ κέρμα, (auf der Bühne) τὸ δρᾶμα, ein muſikaliſches ~ τὸ μέλος, in dieſem ~e ταύτῃ, in dieſem ~e haſt du recht ὀρθῶς ob. καλῶς ταῦτα λέγεις, in allen ~en πάντα, τὰ πάντα, ἐπί ob. διὰ πάντων, in vielen ~en ἐπὶ πολλῶν, κατὰ πολλά, von freien ~en αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ. αὐτόματος, αὐτεπάγγελτος, αὐτοκέλευστος (ſämtlich 2), ἑκών, ἑκούσιος, große ~e auf j-n ob. etw. halten περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι (M.) τινα ob. τι, πολὺ νέμειν τινί, ſich große ~e einbilden auf etw. μέγα φρονεῖν ἐπί τινι.
Stückchen *n* τὸ μικρὸν μέρος, μικρόν τι. ὀλίγον τι. übtr. (von einer liſtigen Handlung) τὸ τέχνημα, τὸ τέχνασμα, τὸ σόφισμα.
ſtückchenweiſe κατὰ μικρά.
ſtückeln συρράπτειν (aus Stücken zuſammenſetzen).
ſtückweiſe καθ' ἓν ἕκαστον, κατὰ μέρη.
Stückwerk *n* (zerbrochenes) τὰ θραύσματα, (mangelhaftes) τὸ ἀτελὲς πρᾶγμα ob. ἔργον, unſer Wiſſen iſt ~ μικρόν τι ἴσμεν ob. ἐπιστάμεθα τῶν ἁπάντων.
Student *m* ὁ περὶ τὰ γράμματα σπουδάζων, ὁ σχολάζων τοῖς γράμμασιν.
Studien *f/pl.* αἱ τῶν γραμμάτων μελέται. ſich den ~ widmen μελετᾶν τὰ γράμματα, σχολάζειν τοῖς γράμμασιν, φιλοσοφεῖν.
ſtudieren σπουδάζειν τι ob. περί τι, ἀσκεῖν u. ἐπιτηδεύειν τι, μελετᾶν, δια-, ἐκμελετᾶν, (erlernen) μανθάνειν τι, auf eine Rede ~ μελετᾶν λόγον, παρασκευάζεσθαι (M.) λόγον, Philoſophie ~ σπουδάζειν περὶ τὴν φιλοσοφίαν, die Rechte ~ μανθάνειν τὰ περὶ τὴν δικαιοσύνην ob. τὰ δίκαια, emſig, eifrig ~ εἶναι πρός τινι, ἔχειν ἀμφί τι, ſtudiert μεμελετημένος, μελετηθείς (durchdacht), παρεσκευασμένος, κατασκευαστός (ausgeſonnen).
Studieren *n* ἡ μελέτη, ἡ ἄσκησις, ἡ περὶ τῶν γραμμάτων σπουδή.
Studierender *m* ὁ τῶν γραμμάτων ἐπιμέλειαν ποιούμενος.
Studierſtube *f*, **-zimmer** *n* τὸ μουσεῖον, τὸ μελετήριον, ἡ διατριβή.
Studium *f* ἡ μελέτη, τὸ μελέτημα, ἡ σπουδὴ περί τι, τὸ ἐπιτήδευμα, ἡ διατριβή.
Stufe *f* 1. ὁ βαθμός, ἡ βαθμίς (ίδος), τὸ βάθρον, ὁ ἀναβαθμός, (an der Leiter) ὁ κλιμακτήρ (ῆρος), *plur.* αἱ κλίμακες. — 2. übtr. die ~n des menſchlichen Alters αἱ τῆς ἡλικίας ἀκμαί, die höchſte ~ der Ehre erreichen ἐπαναβαίνειν εἰς τὴν μεγίστην τιμήν, τυγχάνειν τῆς μεγίστης τιμῆς, auf einer niedrigen ~ ſtehen ταπεινῶς ἔχειν ob. ζῆν, auf gleicher ~ mit j-m ſtehen ἴσα ἔχειν τινί, τῶν ἴσων μετέχειν τινί.
Stufenfolge *f* ἡ συνέχεια, ἡ ἀεὶ ἐπὶ τὰ μείζω ἐπίδοσις, in einer ~ συνεχῶς, ἑξῆς, ἐφεξῆς.
Stufengang *m* ἡ ὥσπερ κατὰ βαθμοὺς ἀνάβασις, ἡ ἀκολουθία, einen ~ befolgen βαθμηδὸν προϊέναι εἴς τι.
Stufenjahr *n* ὁ κλιμακτηρικὸς ἐνιαυτός, ὁ κλιμακτήρ (ῆρος).
Stufenleiter *f* ἡ κλῖμαξ (κος). [μενος.]
ſtufenweiſe κλιμακηδόν, βαθμηδόν, übtr. ἀεὶ αὐξανό-
Stuhl *m* ἡ ἕδρα, ἡ καθέδρα (allg.), ὁ κλιντήρ (ῆρος, Lehn~), ὁ θρόνος (Arm~), ὁ δίφρος (niedriger ~ ohne Lehne), τὸ βῆμα (Richter~), zu ~e gehen ἀποδεύειν, ἀποπατεῖν.
Stuhlbein *n* ὁ δίφρου πούς (οδός).
Stühlchen *n* τὸ διφρίον.
Stuhlgang *m* (Leibesöffnung) ἡ κοιλιολυσία, ἡ κοιλίας ὑπόστασις, ἡ λάπαξις, ἡ ἀπόκρισις, ἡ ἀπο-, ὑποχώρησις, ἡ διαχώρησις (letzteres gelinder ~), ~ haben εὐκοίλιον εἶναι, ~ befördern ὑπάγειν ob. λύειν κοιλίαν, harten ~ haben σκληρὰν κοιλίαν ἔχειν, einer der leichten, ſchweren ~ hat εὐδιαχώρητος (2), δυσδιαχώρητος (2), flüſſiger, unverdauter ~ ἡ λειεντερία. — 2. (die Exkremente) τὸ δια-, ὑποχώρημα, τὸ ἀποπάτημα, ὁ ἀπόπατος, harter ~ τὸ σύστρεμμα.
Stuhlklappe *f* τὸ τῆς ἕδρας ἐπικάλυμμα.
Stuhllehne *f* τὸ ἐπίκλιντρον.
Stuhlleiſte *f* ἡ κνημία.
Stuhlzwang *m* ὁ τεινεσμός, an ~ leidend τεινεσμώδης.
ſtülpen πτύσσειν.
Stülpnaſe *f* ἡ σιμὴ ῥίς (ινός), mit einer ~ σιμὸς τὴν ῥῖνα, eine ~ haben ἀποσεσιμῶσθαι τὴν ῥῖνα.
ſtülpnaſig ῥινόσιμος (2).
ſtumm (nicht ſprechend) ἄφωνος (2), (der Stimme beraubt) ἐνεός, κωφός, ~e Buchſtaben ἄφωνα ob. ἄφθογγα γράμματα, ~e Perſon κωφὸν πρόσωπον, das Stummſein vor Schreck ob. Verwunderung ἡ ἀφασία.
Stummheit *f* ἡ ἀφωνία, τὸ ἄφωνον (das Nichtſprechen. ἡ ἐνεότης. ἡ κωφότης (ητος, natürliche ~), ἡ ἀφασία (~ vor Schreck ob. Verwunderung).
Stümper *m* ὁ ἰδιώτης, ein ~ ſein in etw. ἰδιωτεύειν τινός, κατά τι. περί τι ob. πρός τι, ἄπειρον εἶναί τινος.
Stümperei *f* (als Eigenſchaft) ἡ ἀπειρία, (als Sache) τὸ φαῦλον ἔργον. τὸ αὐτοσχεδίασμα.
ſtümperhaft ἰδιωτικός, φαῦλος.
ſtümpern ἰδιωτεύειν.
ſtumpf ἀμβλύς (allg.), κωφός (von den Sinnen), ἀν-, δυσαίσθητος (2, vom Gefühl), ἀμαυρός (vom Geſicht), ἀχρεῖος, ἀδύνατος (2, von Körper u. Geiſt), ~es Geſicht ἡ ἀμβλυωπία, ein ~es Geſicht haben ἀμβλυωπεῖν. ἀμβλὺ ὁρᾶν, ~ machen ἀμβλύνειν, ἐξ-, καταμβλύνειν, ~ werden d. P., ~e Zähne ἡ αἰμωδία, ~e Zähne haben αἰμωδιᾶν.
Stumpf *m* ὁ κορμός, τὸ πρέμνον, mit ~ und Stiel ausrotten ἐκκαυλίζειν, πρεμνίζειν, ἐκπρεμνίζειν, ἄρδην διαφθείρειν.
Stumpfheit *f* ἡ ἀμβλύτης (ητος, allg.), ἡ κωφότης (ητος, der Sinne), ἡ ἀδυναμία. ἡ ἀδυνασία (des Körpers u. Geiſtes), ἡ ἀναισθησία (vom Geiſte u. Gefühle), auch d. *neutr.* d. *adj.*
Stumpfnäschen *n*, **Stumpfnaſe** *f* ἡ σιμὴ ῥίς (ινός). ſ. Stülpnaſe.
ſtumpfnaſig ῥινόσιμος (2).
Stumpfnaſigkeit *f* ἡ σιμότης (ητος).
ſtumpfſichtig ἀμβλύς (mit und ohne τὴν ὄψιν). ἀμβλὺ ὁρῶν, ἀμβλυωπός, ἀμβλυωπής, ~ ſein ἀμβλυωπεῖν. ἀμβλυώττειν, ἀμβλὺ ὁρᾶν.
Stumpfſichtigkeit *f* ἡ τῆς ὄψεως ἀμβλύτης (ητος), ἡ ἀμβλυωπία, ὁ ἀμβλυωγμός.
Stumpfſinn *m* ἡ τῆς φύσεως ἀμβλύτης (ητος). ἡ βραδύνοια, ἡ κωφότης (ητος), ἡ βραδυτής (ητος), ἡ ἀναισθησία, ἡ ἀπάθεια, ἡ νώθεια, ἡ νωθρότης (ητος) u. d. *neutr.* d. folg. *adj.*
ſtumpfſinnig ἀμβλὺς τὴν φύσιν, βραδύς, ἀναίσθητος (2). ἀπαθής, νωθής, νωθρός, βραδύνους, ~ ſein ἀναισθητεῖν, κορυζᾶν.
ſtumpfwinkelig ἀμβλυγώνιος (2).

Digitized by Google

Stündchen, Stündlein *n* μικρά τις ὥρα, μικρόν τι χρόνου, ὁ ἐλάχιστος χρόνος, letztes ~ (Todesſtunde) ὁ θάνατος, wenn mein ~ gekommen iſt ὅταν με ἀπελθεῖν ἀνάγκη γένηται ἐπὶ τὸ χρεών.

Stunde *f* 1. ἡ ὥρα, von Stund' an (τὸ) ἀπὸ τοῦδε, αὐτόθεν, ἐξαυτῆς, bis auf dieſe ~ (τὸ) μέχρι τοῦδε, μέχρι τοῦ νῦν, zur rechten ~ ἐν καιρῷ, πρὸς οb. εἰς καιρόν, auch durch b. *adj.* καίριος, freie ~ ἡ σχολή, ἡ εὐκαιρία, die letzte ~ ἡ τοῦ ἀποθανεῖν ὥρα, τὸ χρεών, wenn deine ~ ſchlägt ὅταν σοι ἐπέλθῃ τὸ χρεών, vierundzwanzig ~n ἡμέρα καὶ νύξ. — 2. (Lektion) ἡ μάθησις, τὸ μάθημα, j-m ~n geben διδάσκειν τινά, in die ~ gehen φοιτᾶν εἰς διδασκάλου, ~n haben, nehmen φοιτᾶν παρά τινα.

ſtunden ἀναβάλλεσθαι (M.).

Stundenuhr *f*, **-zeiger** *m* τὸ ὡρολόγιον.

ſtundenweiſe καθ' ὥρας.

Stundenweiſer, -zeiger *m* ὁ γνώμων (ονος), τὸ στοιχεῖον.

ſtündlich καθ' ὥραν, καθ' ἑκάστην τὴν ὥραν.

Stundung *f* ἡ ἀναβολή (auch *pl.*).

ſtupid ſ. ſtumpfſinnig, dumm.

Stupidität *f* ſ. Stumpfſinnigkeit, Dummheit.

Sturm *m* 1. eig. ὁ χειμών (ῶνος), ἡ θύελλα, ἡ καταιγίς (ίδος), ἡ ζάλη, ~ erregen χειμάζειν (auch: mit ~ heimſuchen), im ~ geraten χειμῶνι περιπίπτειν. — 2. übtr. (von Gefahren u. Unglück) ὁ χειμών, ὁ κλύδων (ωνος), die Stürme des Lebens οἱ τοῦ βίου χειμῶνες. — 3. (heftiger, ſchneller Andrang) ἡ ὁρμή, (im Kriege) ἡ προσ-, ἐπιβολή, ἡ ἐπιδρομή ~ laufen auf einen Ort δρόμῳ φέρεσθαι (P.) ἐπὶ χωρίον, προσβάλλειν οb. προσβολὴν ποιεῖσθαι (M.) χωρίῳ οb. πρὸς χωρίον, eine Stadt mit ~ nehmen προσβαλόντα, κατὰ οb. ἀνὰ κράτος οb. βίᾳ αἱρεῖν πόλιν, den ~ aushalten ὑπομένειν τὴν προσβολήν, ἀμύνεσθαι (M.) τοὺς προσβαλόντας, ἀντέχειν προσβαλλόντων τῶν πολεμίων, ἀντέχειν τοῖς ἐπιοῦσιν, einen ~ abſchlagen ἀπωθεῖσθαι οb. ἀποκρούεσθαι (M.) προσβολήν oder τοὺς προσβαλόντας oder τοὺς προσμαχομένους (πολεμίους), ~ läuten μετὰ κωδώνων σημαίνειν τὸν ἐπικρεμάμενον κίνδυνον, eine mit ~ eingenommene Stadt δορυάλωτος πόλις, politiſche Stürme αἱ στάσεις, auch οἱ χειμῶνες, Stürme im Volke aushalten ὑπομένειν οb. φέρειν ἀγῶνας ἐν τῷ δήμῳ, der ~ der Leidenſchaft τὸ βίαιον τῆς ἐπιθυμίας.

Sturmangriff *m* ἡ προσ-, ἐπιβολή, ἡ ἐπιδρομή.

Sturmbalken *m/pl.* (an Kriegsſchiffen) αἱ ἐπωτίδες (ίδων).

Sturmbock *m* ὁ κριός, ἡ ἐμβολή.

Sturmbach *n* ἡ χελώνη.

ſtürmen I *intr.* φέρεσθαι (P.), ὁρμᾶν (u. P.), es ſtürmt χειμών ἐστι, χειμάζει, es ſtürmt heftig πολύς ἐστιν ὁ χειμών, (vom Winde) βιαίως καταφέρεται οb. κατέρχεται ὁ ἄνεμος, (vom Meere) κυμαίνει ἡ θάλαττα. II *trans.* eine Stadt ~ προσβάλλειν πόλει, ἐπιδρομὴν ποιεῖσθαι (M.) ἐπὶ πόλιν, προσβολὴν ποιεῖσθαι πρὸς πόλιν.

Stürmen *n* I *intr.* ἡ φορά, ἡ καταφορά (des Windes), ἡ κύμανσις (des Meeres). — II *trans.* ἡ προσβολή, ἡ ἐπιδρομή.

Sturmfahne *f* ἡ σημαία, τὸ σημεῖον (mit ob. ohne πολεμικόν οb. ἐν προσβολῇ αἰρόμενον).

Sturmflut *f* ἡ θαλαττία ζέσις.

Sturmglocke *f* ὁ μέγας κώδων (ωνος), die ~ läuten κρούειν τὸν μέγαν κώδωνα.

Sturmhaube *f* ἡ κόρυς (υθος), τὸ κράνος.

Sturmhut *m* ſ. d. vor. Wort; (als Giftpflanze) τὸ ἀκόνιτον.

ſtürmiſch χειμέριος, θυελλώδης, ~es Wetter ὁ χειμών (ῶνος), ~ ſein χειμάζειν, (vom Meere) κυμαίνειν, eine ~e Fahrt haben χειμῶνι χρῆσθαι, übtr. θορυβώδης, ταραχώδης, (= gewaltſam) βίαιος, (= heftig, wild) ἄγριος, ~e Neigung ἡ δεινὴ ἐπιθυμία.

Sturmlauf *m* ὁ δρόμος, im ~ δρόμῳ.

Sturmleiter *f* ἡ ἐπιβάθρα, ἡ κλῖμαξ (κος).

Sturmſchritt *m* ſ. Sturmlauf.

Sturmwetter *n* ὁ χειμών (ῶνος).

Sturmwind *m* ἡ θύελλα, ἡ καταιγίς (ίδος).

Sturz *m* 1. (das Stürzen) ἡ πτῶσις, ἡ κατά-, ὑπόπτωσις, τὸ πτῶμα, ἡ φορά, ἡ καταφορά, einen ~ tun πίπτειν, καταπίπτειν, einen ~ vom Pferde tun κατακυλίνδεσθαι οb. καταφέρεσθαι (P.) ἀφ' ἵππου, aus dem Wagen ἐκκυλίνδεσθαι (P.) ἐκ τοῦ ἅρματος. — 2. übtr. τὸ πταῖσμα, τὸ σφάλμα, ἡ συμφορά, auch τὸ πτῶμα, das war ſein ~ ἐν τούτῳ οb. περὶ τοῦτο ἐσφάλη. — 3. *trans.* (das Stürzen, Erniedrigen) ἡ καθαίρεσις, ἡ ταπείνωσις.

Sturzbach *m* ὁ χειμάρρους. ἡ χαράδρα.

Stürze *f* τὸ πῶμα, τὸ ἐπίθεμα, ſ. Deckel.

ſtürzen I *trans.* 1. ῥίπτειν, ῥίπτειν, βάλλειν, ſ. herab-, hereinſtürzen; ſich in etw. ~ ῥίπτειν ἑαυτὸν εἴς τι, εἰσ-, ἐμπίπτειν εἴς τι, ſich ins Schwert ~ περιπίπτειν τῷ ξίφει, ſich in Gefahren ~ ῥίπτειν ἑαυτὸν εἰς κινδύνους, ſich ins Unglück ~ περιπίπτειν συμφορᾷς, αὐθαίρετον κακὸν ἔχειν, ſich in Lebensgefahr ~ ἀγῶνα δραμεῖν περὶ ἑαυτοῦ, ſich in den Kampf ~ ὁρμᾶν (u. P.) εἰς τὴν μάχην, ſich ins Feuer ~ ἐμ-, ἐπιβάλλειν ἑαυτὸν εἰς τὸ πῦρ, j-n ~ καθαιρεῖν, καταλύειν, διαφθείρειν τινά, ταπεινοῦν τινα (j-n erniedrigen), j-n vom Throne ~ καταλύειν oder ἐκβάλλειν τινὰ τῆς ἀρχῆς, ἀφαιρεῖσθαι (M.) τινα τὴν ἀρχήν, παύειν τινὰ ἄρχοντα. — 2. (plötzlich umwenden, z.B. ein Gefäß) ἀνατρέπειν, etw. auf etw. ~ ἐπιβάλλειν τινί τι. — II *intr.* 3. φέρεσθαι (P.), ὁρμᾶν (u. P.), vom Pferde ~ καταπίπτειν, κατακυλίνδεσθαι (P.), καταφέρεσθαι (P.) ἀφ' ἵππου, aus dem Wagen ~ ἐκκυλίνδεσθαι (P.) ἐκ τοῦ ἅρματος, in etw. ~ καταπίπτειν εἴς τι, εἰσ-, ἐμπίπτειν εἴς τι, zu Boden ~ χαμαὶ καταπίπτειν, in das Haus, in das Zimmer ~ εἰσφέρεσθαι (P.), ὁρμᾶν (u. P.) εἰς τὴν οἰκίαν, εἰς τὸ οἴκημα.

Stürzen *n* I *trans.* ἡ ῥῖψις, ἡ κατάῤῥιψις, übtr. ἡ καθαίρεσις, ἡ κατά-, διάλυσις, ἡ ταπείνωσις, (Umſtürzen) ἡ ἀνατροπή. — II *intr.* ἡ φορά, ἡ καταφορά, gew. durch Verben.

Stute *f* ἡ ἵππος.

Stutenfohlen, -füllen *n* ἡ πῶλος.

Stuterei *f* τὸ ἱπποτροφεῖον, τὸ ἱπποφόρβιον.

Stutzbart *m* ἡ κεκαλλωπισμένη oder κεκολασμένη μάσταξ (κος).

Stütze *f* 1. eig. τὸ στήριγμα, ἡ στήριγξ (γγος), τὸ ἔρεισμα, τὸ ὑπέρεισμα, ἡ ἀντηρίς (ίδος). — 2. (Hilfe, Unterſtützung) ἡ ἐπικουρία, ἡ βοήθεια, du biſt unſere ~ ἐν σοὶ ἐσμέν, j-s ~ ſein ἐπίκουρον οb. βοηθὸν εἶναί τινος, ἐπικουρεῖν οb. βοηθεῖν τινι, σῴζειν τινά. eine ~ des Staates ſein σῴζειν οb. διασῴζειν τὴν πόλιν, j-m eine ~ im Alter ſein γηροτροφεῖν τινα, eine ~ der Eltern ſein ὑπάρχειν τοῖς γονεῦσιν.

[1]ſtützen (abſtutzen) κολούειν, κολοβοῦν, κολάζειν, ἐπιτέμνειν, übtr. συστέλλειν.

[2]ſtützen (ſtaunen) ἐκ-, καταπλήττεσθαι (P.), θαυμάζειν. (in Verwirrung geraten) διαταράττεσθαι (P.), (verlegen ſein) ἀπορεῖν, (zögern) ὀκνεῖν.

[1]Stutzen *n* ἡ κόλουσις, ἡ κολόβωσις, ἡ κόλασις, ἡ ἐπιτομή, übtr. ἡ συστολή.

[2]Stutzen *n* ἡ ἔκπληξις. ἡ ταραχή, ὁ ὄκνος.

ſtützen 1. eig. στηρίζειν, ὑποστηρίζειν, ἐρείδειν, ὑπερείδειν. — 2. übtr. βεβαιοῦν, σῴζειν, διασῴζειν, auch ὑπάρχειν, ἐπικουρεῖν, βοηθεῖν, ἐπαρκεῖν τινι, etw. auf etw. ~ ἐρείδειν τι πρός οb. εἰς τι, κατά τινος. ſich auf etw. ~ ἐρείδεσθαί, δι-, ἐπερείδεσθαί (P.) τινι, auch ἔχεσθαί τινος (an etw. feſthalten). — 3. übtr. ἀνηρτῆσθαι ἔκ τινος, πεποιθέναι und θαρρεῖν τινι, ἰσχυρίζεσθαι (M.) τινι, ſeine Hoffnungen auf j-n ~ ἀπερείδεσθαι τὰς ἐλπίδας εἰς οb. πρός τινα.

Stützen *n* ἡ ἔρεισις, gew. durch Verben.

Digitized by Google

Stutzer *m* ὁ κεκαλλωπισμένος ἄνθρωπος, ὁ καλλωπιστής, ὁ ὡραϊστής, ὁ ἁβρυντής.
stutzerhaft καλλωπιστικός.
Stutzglas *n* ὁ κύαθος.
stutzig b. *part.* der Verben od. ὀκνηρός, ~ sein über etw. θαυμάζειν τι, ἔκπεπλῆχθαι od. τεταράχθαι ὑπό τινος, ~ werden über etw. ὀκνεῖν, ἐκπλήττεσθαι (P.) oder διαταράττεσθαι (P.) πρός τι, j-n ~ machen ἐκπλήττειν, ταράττειν, διαταράττειν τινά, ὄκνον od. θαῦμα παρέχειν τινί.
Stützpunkt *m* ἡ βάσις, τὸ ἐχυρόν, (für irgend ein Unternehmen) ἡ ἀφορμή, militärischer ~ τὸ ὁρμητήριον.
Stutzschwanz *m* ἡ κεκολουμένη od. κεκολοβωμένη od. κολοβὴ οὐρά, mit einem ~ κόλουρος (2).
subaltern ὑποτεταγμένος, ὑπό τινι ὤν, ὑπομείων.
Subhastation *f* ἡ ἀποκήρυξις, ~ über j-s Eigentum verhängen ἀποκηρύττειν τά τινος.
subhastieren ἀποκηρύττειν.
Subjekt *n* περὶ οὗ ἐστιν ὁ λόγος, τὸ ὑποκείμενον, übtr. ein schlechtes ~ φαῦλος ἄνθρωπος.
subjektiv ἴδιος od. zu umschreiben durch ὃ δοκεῖ τινι.
Subordination *f* ἡ πειθαρχία, ἡ εὐταξία, ἡ εὐκοσμία, auch ὁ κόσμος, ~ beobachten πειθαρχεῖν, εὐτακτεῖν, keine ~ beobachten ἀτακτεῖν, ἀπειθεῖν, Mangel an ~ ἡ ἀπείθεια, ἡ ἀταξία, die Soldaten in ~ halten εὐτάκτους παρέχειν τοὺς στρατιώτας, ohne ~ ἀπειθής, ἄτακτος (2).
subordinieren ὑποτάττειν, subordiniert sein εἶναι ὑπό τινι.
Subsidien *f/pl.* τὰ πρὸς τὸν πόλεμον δεδομένα χρήματα, j-m ~ geben παρέχειν od. ὑπουργεῖν τινι χρήματα εἰς τὸν πόλεμον.
Subsidientraktat *m* ἡ περὶ χρημάτων ὁμολογία, e-n ~ mit j-m schließen ὁμολογεῖν τινι χρήματα ὑπουργεῖν od. παρέχειν εἰς τὸν πόλεμον.
Subsistenz *f* ἡ οὐσία, ὁ βίος.
Subsistenzmittel *n/pl.* τὰ πρὸς τὸν βίον.
subsistieren ὑπάρχειν, ~ können ἀφορμὴν ἔχειν.
Subskribent *m* durch b. *part.* b. folg. Verb.
subskribieren ὑπογράφεσθαι (M.).
substantiell ὑποστατικός, ἐνούσιος (2).
Substantiv(um) *n* τὸ ὀνομαστικὸν ῥῆμα, auch bloß τὸ ὄνομα.
Substanz *f* ἡ ὑπόστασις, ἡ ὕπαρξις, ἡ οὐσία, τὸ ὄν, τὸ ὑπάρχον, τὸ ὑποκείμενον.
substituieren ἀντικαθιστάναι, ὑποκαθιστάναι, ἀνθυποκαθιστάναι (eine Person), ἀντεισάγειν (einen Ausdruck).
Substitut *m* ὁ συνεργός τινος.
Substitution *f* ἡ ὑποκατάστασις, ἡ ἀντεισαγωγή, gew. durch Verben.
Substrat *n* τὸ ὑποκείμενον.
subsumieren ὑπολαμβάνειν, ὑπονοεῖν.
Subsumtion *f* ἡ ὑπόληψις, ἡ ὑπόνοια.
subtil λεπτός, ἀκριβής.
Subtilität *f* ἡ λεπτότης (ητος), ἡ ἀκρίβεια.
subtrahieren ὑφ-, ἀφαιρεῖν τί τινος.
Subtraktion *f* ἡ ὑφ-, ἀφαίρεσις.
suchen 1. ζητεῖν, ἀναζητεῖν, ἐρευνᾶν, ἀνερευνᾶν, ἰχνεύειν, ἐξετάζειν, μαστεύειν. — 2. (streben, sich bemühen) πειρᾶσθαι (P.), προθυμεῖσθαι (P.), μηχανᾶσθαι (M.), βούλεσθαι, (sich bemühen, etw. zu erlangen) μετιέναι, διώκειν, θηρᾶν, θηρεύειν τι, σπουδάζειν περί τι, περί τινος, ἐπί τινι, σπεύδειν mit *inf.*, ἐπιθυμεῖν, ἐφίεσθαι, ὀρέγεσθαι (M. u. P.) τινος, ζητεῖν, ἐπιζητεῖν τι. — 3. (meinen, daß etw. in etw. zu finden sei) οἴεσθαι (P.), ἡγεῖσθαι (M.), z.B. das Glück in der Freiheit ~ ἡγεῖσθαι (M.) τὸ ἐλεύθερον εἶναι τὸ εὐδαιμον. du hast hier nichts zu ~ οὐδέν σοί ἐστιν ἐνταῦθα πρᾶγμα, was hast du hier zu ~? τί ἐνταῦθα κυπτάζεις ἔχων; etw. bei j-m ~ αἰτεῖσθαί (M.) τινά τι, bitten (P.) τινός τι, Hilfe, Schutz bei j-m ~ ἐπικαλεῖσθαί (M.) τινα, Händel ~ ἐπιθυμεῖν ἔριδος. etw. od. seine Ehre in etw. ~ φιλοτιμεῖσθαι (P.) ἐπί τινι od. *inf.*, j-s Nutzen ~ πράττειν od. σκοπεῖν τὸ συμφέρον τινί. — 4. (vom Jagdhunde) ἰχνεύειν, ἀν-, ἐξιχνεύειν. — **gesucht** (= nicht natürlich) προσποίητος (2), περίεργος (2), πεπλασμένος.
Suchen *n* ἡ ζήτησις, ἡ ἀνα-, ἐπιζήτησις, ἡ ἔρευνα, gew. durch Verben.
Sucher *m* ὁ ζητητής, ὁ ἐρευνητής, ὁ ἰχνευτής, gew. *part.*
Sucht *f* 1. ἡ ἐπιθυμία, ὁ πόθος, ὁ ἔρως (ωτος), ὁ ζῆλος (nach etw. τινός), eine ~ zu etw. haben ἐμπαθῶς διακεῖσθαι πρός τι, σφόδρα oder ἄγαν ἐπιθυμεῖν τινος, ἐρᾶν τινος. — 2. die fallende ~ ἡ ἐπιληψία, ἡ ἐπίληψις, an der fallenden ~ leidend ἐπιληπτικός, ἐπίληπτος (2).
Süd, Süden *m* ἡ μεσημβρία, ὁ νότος, τὰ νότια, gegen ~ πρὸς μεσημβρίαν, von ~ her νοτόθεν.
Sudelei *f* ὁ σχεδιασμός, ὁ ἐπισυρμός (als Handlung), τὸ σχεδίασμα, τὸ αὐτοσχεδίασμα (als Sache).
sudeln σχεδιάζειν, ἐπισύρειν.
Sudler *m* ὁ σχεδιάζων, ὁ αὐτοσχεδιαστής.
südlich μεσημβρινός, νότιος, πρὸς μεσημβρίαν τετραμμένος.
südöstlich πρὸς μεσημβρίαν τε καὶ ἡλίου ἀνατολάς.
Südostwind *m* ὁ εὖρος.
Südpol *m* ὁ ἀνταρκτικὸς πόλος.
Südsee *f* ἡ νοτία θάλαττα.
Südseite *f* τὰ πρὸς μεσημβρίαν κείμενα od. τετραμμένα.
südwärts πρὸς μεσημβρίαν.
südwestlich πρὸς μεσημβρίαν τε καὶ ἡλίου δυσμάς.
Südwestwind *m* ὁ νότος.
Südwind *m* ὁ νότος.
süffig ποτός, πότιμος.
Sühne, Sühnung *f* ἡ κάθαρσις, ὁ καθαρμός, ὁ ἁγνισμός.
sühnen (den Zorn) ἱλάσκεσθαι, ἐξιλάσκεσθαι, (reinigen) ἁγνίζειν, καθαρίζειν (†), καθαίρειν, καθαρὸν ποιεῖν, ἀφοσιοῦσθαι (M.), eine schwere Schuld ~ ἄγος ἐλαύνειν, s. versöhnen.
sühnend καθάρσιος (2), καθαρτήριος (2), καθαρτικός, ἐξακεστήριος (2).
Sühner *m* ὁ καθαρτής, gew. *part.*
Sühnopfer *n* τὸ κάθαρμα, ὁ καθαρμός, τὸ καθάρσιον, τὸ καθαρτήριον (ἱερόν), ein ~ darbringen καθαρμὸν ποιεῖσθαι (M.).
Sühnungsmittel *n* τὸ καθαρτικόν.
Sühnungsort *m.* **-stätte** *f* τὸ ἁγνιστήριον.
Suite *f* ἡ θεραπεία, ἡ ἀκολουθία, οἱ ἑπόμενοι, οἱ συν-, παρεπόμενοι, οἱ ἀμφί od. περί τινα, οἱ σύν τινι, οἱ μετά τινος.
Sumach *m* ὁ (ἡ) ῥοῦς (als Baum u. als Frucht).
Summarien *n/pl.* τὰ κεφάλαια.
summarisch σύντομος (2), κεφαλαιώδης, ἀνακεφαλαιωτικός, *adv.* ἐν κεφαλαίῳ, ἐπὶ κεφαλαίων, ~e Wiederholung ἡ ἀνακεφαλαίωσις, ~ wiederholen ἀνακεφαλαιοῦν, ~ zusammenfassen κεφαλαιοῦν.
Summe *f* ὁ ἀριθμός (Anzahl), τὸ κεφάλαιον, ἡ κεφαλή, ἡ κορυφή (Haupt~), (bei einer Rechnung) τὸ σύνολον, τὸ σύμπαν, eine ~ Geld ἀργυρίου πλῆθος, τὸ ἀργύριον.
summen βομβεῖν, es summt mir in den Ohren βομβεῖ μοι τὰ ὦτα, es summt mir noch in den Ohren ἔναυλον ἔτι μοί ἐστί τι, die Ohren ~ mir von etw. διατεθρύλημαι τὰ ὦτά μοι.
Summen *n* ὁ βόμβος, ἡ βόμβησις.
summend βομβῶν, *adv.* βομβηδόν.
summieren κεφαλαιοῦν, συγκεφαλαιοῦν, συλλογίζεσθαι (M.), κορυφοῦν.
Summieren *n* ἡ κεφαλαίωσις, ἡ συγκεφαλαίωσις, ὁ συλλογισμός, ἡ κορύφωσις, ἡ συγκορύφωσις.
Sumpf *m* τὸ ἕλος, ἡ λίμνη, τὸ τέλμα, ein von ausgetretenem Meerwasser gebildeter ~ ἡ λιμνοθάλαττα, im ~e lebend od. wachsend ἕλειος, λιμναῖος, τελματαῖος, zum ~ machen λιμνοῦν, zum ~ werden λιμνάζειν, τελματοῦσθαι (P.).
sumpfartig ἑλώδης, λιμνώδης, τελματώδης.

Digitized by Google

ſumpfbewohnend, Sumpfbewohner *m* λιμναῖος.
Sumpfbinſe *f* ὁ λιμναῖος σχοῖνος
Sümpfchen *n* τὸ λιμνίον.
Sumpfeppich *m* τὸ ἑλειοσέλινον.
Sumpfgegend *f* τὰ ἕλη, τὸ ἑλῶδες, λιμνῶδες od. τελματῶδες χωρίον.
Sumpfgras *n* ἡ λιμναία πόα.
ſumpfig ἕλειος, ἑλώδης, λιμνώδης, λιμναῖος, τελματώδης.
Sumpfkraut *n* ἡ λιμναία βοτάνη.
Sumpfmeiſe *f* ὁ μικρὸς αἰγιθαλός, ὁ μελαγκόρυφος.
Sumpfnelke *f* τὸ τριπόλιον.
Sumpfpflanze *f* τὸ λιμναῖον φυτόν.
Sumpftier *n* τὸ λιμναῖον od. τελματιαῖον ζῷον.
Sumpfvogel *m* ὁ λιμναῖος ὄρνις (ιθος).
Sumpfwaſſer *n* τὸ λιμνῶδες od. τελματιαῖον ὕδωρ.
Sumpfweihe *f* (Vogel) ὁ τριόρχος, ὁ τριόρχης.
Sund *m* ὁ πορθμός.
Sünde *f* ἡ ἁμαρτία, τὸ ἁμάρτημα, τὸ ἀσέβημα, ἡ ἀσέβεια, τὸ ἀδίκημα, ἡ ἀδικία, τὸ ἀσεβὲς od. ἀνόσιον ἔργον, τὸ παρανόμημα od. ἡ παρανομία περὶ τὰ θεῖα, ~n begehen ἄδικα ποιεῖν, ſ. ſündigen; etw. für ~ halten ἀσεβὲς ἡγεῖσθαί (M.) τι.
Sündenbock *m* τὸ κάθαρμα, ὁ φαρμακός, j-n zum ~ machen τὴν αἰτίαν περιάπτειν od. ἐπιφέρειν τινί.
Sündenfall *m* ἡ ἀπὸ θεοῦ od. τοῦ θείου νόμου ἀπόστασις.
Sündengeld *n* τὸ μετ' ἀδικίας κέρδος, τὸ ἄδικον λῆμμα.
Sündenregiſter *n* ὁ τῶν ἁμαρτημάτων κατάλογος.
Sündenſchuld *f* τὸ ἄγος.
Sünder *m*, **Sünderin** *f* durch d. *part.* von ſündigen, auch ὁ ἄδικος, ἀσεβὴς od. κακοῦργος ἄνθρωπος, ἡ ἄδικος πήν. γυνή, ein armer ~ (= zum Tode Verurteilter) ὁ ἀγόμενος ἐπὶ θάνατον.
ſündhaft, ſündig ἄδικος, ἀθέμιτος, ἀνόσιος, κακοῦργος (ſämtlich 2), πονηρός, μοχθηρός, ἁμαρτητικός, ἀσεβής, ~ handeln οὐχ ὁσίως δρᾶν, ἀνόσια ποιεῖν, ſ. ſündigen.
Sündhaftigkeit *f* ἡ ἀδικία, ἡ ἀσέβεια, ἡ ἀνοσιότης (ητος), ἡ ἀνοσιουργία, ἡ πονηρία, ἡ μοχθηρία u. d. *neutr.* d. *adj.*
ſündigen ἁμαρτάνειν (gegen j-n εἴς u. περί τινα), ἀδικεῖν u. ἀσεβεῖν τινα, εἴς u. περί τινα, πλημμελεῖν εἴς τινα, ἀνοσιουργεῖν, κακουργεῖν, ἀνόσια od. ἀθέμιτα ποιεῖν, gegen ein Geſetz ~ παραβαίνειν νόμον.
ſündlich ſ. ſündhaft.
ſündlos ἀναμάρτητος (2).
Sündloſigkeit *f* τὸ ἀναμάρτητον.
Superlativ *m* ἡ ὑπέρθεσις, τὸ ὑπερθετικόν, im ~, ſuperlativiſch ὑπερθετικῶς.
Süppchen *n* τὸ ζωμίδιον.
Suppe *f* ὁ ζωμός.
Suppenlöffel *m* ἡ ζωμήρυσις.
Suppennapf, -topf *m* ἡ λοπάς (άδος).
Supplement *n* τὸ ἀναπλήρωμα, ſ. Nachtrag, Ergänzung.
ſupplieren ἀναπληροῦν, ἐξωθεν προσλαμβάνειν, ſiehe nachtragen, ergänzen.
Supplik *f* ὁ ἱκετήριος od. ἱκετευτικὸς λόγος, ἡ ἱκετεία.
Supplikant *m* ὁ ἱκέτης.
ſupplizieren ἱκετεύειν, ἱκετείαν ποιεῖσθαι (M.).
Surrogat *n* τὸ ἀντί τινος ὑπάρχον.
ſuspendieren j-n παύειν τινὰ ἐπὶ χρόνον τῆς ἀρχῆς, ſein Urteil ~ ἐπέχειν τῆς γνώμης.
Suspenſion *f* ἡ τινος ἄρχοντος ἐπὶ χρόνον κατάπαυσις.
ſüß γλυκύς, ἡδύς. ~ machen γλυκαίνειν, ἡδύνειν, ~ werden durch die P., ~ ſein γλυκάζειν, ~er Freund ὦ γλυκύτατε, ~es Weſen ἡ γλυκύτης (ητος), auch Zſſg mit γλυκύς u. ἡδύς, z.B. mit ~er Stimme γλυκύ-, ἡδύφωνος (2) u. dgl.
Süßapfel *m* τὸ γλυκύμηλον.
ſüßeln ἐγγλύσσειν, γλυκάζειν.
ſüßen γλυκαίνειν, ἡδύνειν, γλυκάζειν.
ſüßherb γλυκύπικρος (2).
Süßholz *n* ἡ γλυκεῖα, ἡ γλυκύρριζα, τὸ γλυκύρριζον, ~ raſpeln (Sprichw.) θωπεύμασι χρῆσθαι πρός τινα.
ſüßkernig ἡδύκοκκος (2).
Süßklee *m* τὸ ἡδύσαρον.
ſüßlich ἐπί-, ὑπόγλυκυς, übtr. τρυφερός, ἁβρός, ἄρεσκος, ~ tun ἡδυλίζειν, ~es Weſen ἡ ἀρεσκεία.
ſüßlichherb γλυκύστρυφνος (2).
Süßmachen *n* γλύκανσις.
ſüßredend ἡδυεπής.
ſüßſaftig γλυκύχυλος (2). γλυκόχυμος (2).
ſüßſtimmig γλυκύ-, ἡδύφωνος (2).
ſüßtun ἡδυλίζειν.
Süßtun *n* ὁ ἡδυλισμός.
Syenit *m* ὁ Συηνίτης λίθος.
Sykophant *m* ὁ συκοφάντης, ein ~ συκοφαντεῖν, Weſen od. Betragen eines ~en ἡ συκοφαντία.
Sykophantenart *f* ἡ συκοφαντία, τὸ συκοφαντικόν, nach ~ συκοφαντικῶς.
ſykophantenartig συκοφαντώδης.
Sykophantenſtreich *m* τὸ συκοφάντημα.
Sykophantentum *n* ἡ συκοφαντία.
Sykophantin *f* ἡ συκοφάντρια.
ſykophantiſch συκοφαντικός.
Syllogismus *m* ὁ συλλογισμός.
ſyllogiſtiſch συλλογιστικός, ~e Ausdrucksweiſe, Beweisführung ὁ συλλογισμός.
Symbol *n* τὸ σύμβολον, τὸ σημεῖον.
ſymboliſch συμβολικός.
Symmetrie *f* ἡ συμ-, ἐμμετρία, ἡ εὐρυθμία.
ſymmetriſch σύμ-, ἔμμετρος. εὔρυθμος (ſämtlich 2).
ſympathetiſch συμ-, ὁμοπαθής, ὁμοιοπαθής.
Sympathie *f* ἡ συμπάθεια, ἡ συμπάθησις, ἡ ὁμοπάθεια, ἡ ὁμοιοπάθεια. ~ mit j-m haben συμπαθεῖν, ὁμοπαθεῖν, ὁμοιοπαθεῖν τινι.
ſympathiſch (von Perſonen) φίλος, προσφιλής, (von Sachen) τερπνός, ἐπιτερπής, χαρίεις.
ſympathiſieren mit j-m ſ. Sympathie mit j-m haben unter Sympathie; auch ὁμοια πάσχειν τινί, ὁμοίως διακεῖσθαι od. διατεθῆναί τινι.
Symphonie *f* ἡ συμφωνία.
Symptom *n* τὸ σημεῖον, τὸ τεκμήριον, (als klinischer Ausdruck) ἡ ἐπισημασία, τὸ σύμπτωμα.
Synagoge *f* ἡ συναγωγή, τὸ συναγώγιον.
Synagogenvorſteher *m* ὁ συναγωγεύς.
Synchronismus *m* ὁ συγχρονισμός.
Syndikat *n* ἡ συνδικία.
Syndikus *m* ὁ σύνδικος.
Synode *f* ἡ σύνοδος.
ſynonym ἴσην od. τὴν αὐτὴν δύναμιν ἔχων, ἰσοδύναμος (2), von Wörtern auch συνώνυμος (2), ~ ſein τὴν αὐτὴν δύναμιν ἔχειν, ἰσοδυναμεῖν.
ſyntaktiſch συντακτικός.
Syntax *f* ἡ σύνταξις.
Syntheſe *f* ἡ σύνθεσις.
Syſtem *n* τὸ σύστημα, ἡ τέχνη, etw. in ein ~ bringen τέχνην συνίστασθαι, auch ὁ λόγος, z.B. das epikuriſche ~ ὁ Ἐπικούρειος λόγος, die philoſophiſchen ~e αἱ ἐν φιλοσοφίᾳ προαιρέσεις.
ſyſtematiſch συστηματικός.
Szene *f* (Bühne) ἡ σκηνή, (Hergang einer Sache, Vorgang) τὸ δρᾶμα. τὸ θέαμα, ἡ θέα, eine rührende ~ ἐλεεινόν τι.
ſzeniſch σκηνικός, δραματικός.

Digitized by Google

T

T *n* T, τ, τὸ ταῦ, indekl.
tabellarisch ὥσπερ ἐν πίνακι, ἐν πίνακος εἴδει, ὡς ἐν κεφαλαίῳ od. κεφαλαίοις.
Tabelle *f* ὁ πίναξ (κος), ὁ κατάλογος, τὸ διάγραμμα.
Taberne *f* (Werkſtätte) τὸ ἐργαστήριον, (Schenke) τὸ καπηλεῖον.
Tableau *n* ὁ πίναξ (κος).
Tabulat *n* τὸ σανίδωμα, ἡ πινάκωσις
Tabulatur *f* τὸ διάγραμμα.
Tabulett *n* ἡ κιστίς (ίδος).
Tabulettkram *m* τὰ ῥωπικά, ὁ ῥῶπος.
Tabulettkrämer *m* ὁ ῥωποπώλης.
Taburett *n* ὁ δίφρος.
Tadel *m* 1. (das Tadeln, gemachter Vorwurf) ἡ μέμψις, ἡ μομφή, ὁ ψόγος, ἡ ἐπιτίμησις, ἡ ἐπίληψις, ὁ κακισμός, ἡ ἐπιστροφή, harter ~ ἡ κατάμεμψις, ἡ ἐπίπληξις, ~ aus Neid ὁ φθόνος, höhniſcher ~ ὁ μῶμος. — 2 (Schimpf) τὸ ὄνειδος, ~ erfahren ψόγῳ περιπίπτειν, ſich ~ zuziehen μέμψιν od. ψόγον ἔχειν od. ὑπέχειν, ~ verdienen μέμψεως ἄξιον εἶναι, einen ~ gegen j-n ausſprechen ψόγον ἐπιφέρειν τινί, ſ. tadeln. — 3. (Fehler, Makel) τὸ κακόν, ἡ κακία, ἡ βλάβη, ἡ κηλίς (ίδος), ohne ~ ſ. tadellos.
tadelhaft, tadelnswert μεμπτός, ἐπίμεμπτος (2), ἐπίψογος (2), ψεκτός, ἐπονείδιστος (2), (ſchlecht) κακός.
Tadelhaftigkeit b. *neutr.* b. vor. *adj.*
tadellos ἄμεμπτος, ἀκατάψεκτος, ἀνεπίληπτος (ſämtlich 2), καθαρός, χρηστός, ἄκακος (2).
Tadelloſigkeit *f* b. *neutr.* b. vor. *adj.*
tadeln μέμφεσθαι (M.) τινα (τινι j-m Vorwürfe machen), ψέγειν τινά, ἐπιτιμᾶν τινι. μέμψιν ἐπιφέρειν τινί, ἐπιλαμβάνεσθαί u. καθάπτεσθαί (M.) τινος, etw. an j-m ~ ψέγειν τινὰ εἴς τι, λοιδορεῖσθαι (M.) τινί τι, μέμφεσθαί τινί τι, κατηγορεῖν τινός τι, getadelt werden ψέγεσθαι, ἐλέγχεσθαι, μέμψιν ἔχειν, Tadeln iſt leichter als Beſſermachen μωμήσεταί τις μᾶλλον ἢ μιμήσεται.
Tadeln *n* ἡ μέμψις, ὁ ψόγος, ſ. Tadel.
Tadelſucht *f* τὸ φιλόψογον, τὸ φιλαίτιον, ἡ φιλολοιδορία, ἡ φθονερία, ἡ φόγου ἐπιθυμία.
tadelſüchtig φιλόψογος, φιλαίτιος, φιλολοίδορος, φιλόμωμος (ſämtlich 2), ἐπιτιμητικός, φιλεπιτιμητής, φιλομεμφής, [Verben.)
Tadler *m* ὁ ψέκτης, ὁ ἐπιτιμητής, beſſer *part.* der
Tadlerin *f* durch d. *part.* der Verben.
Tafel *f* 1. (jede Platte) ἡ πλάξ (κός), (zum Schreiben, Malen u. dgl.) ὁ πίναξ (κος), (Tiſch~, Inſchrift~) ἡ τράπεζα, (Holz~ zum Rechnen, Zeichnen u. dgl.) ὁ ἄβαξ (κος), τὸ ἀβάκιον, (Holz~ zum Schreiben) ἡ δέλτος. Geſetzes~ οἱ (αἱ) κύρβεις. ~n (zu Bekanntmachungen) αἱ σανίδες, (zu aſtronomiſchen Beobachtungen) τὰ παραπήγματα. (~ zum Eſſen) ἡ τράπεζα. — 2. (Mahlzeit) τὸ δεῖπνον, die ~ decken παρασκευάζειν τὴν τράπεζαν, ~ halten δειπνεῖν, δειπνοποιεῖσθαι (M.), ſich zur ~ ſetzen κατακλίνεσθαι (P.) ἐπὶ τὸ δεῖπνον, zur ~ einladen καλεῖν ἐπὶ δεῖπνον, j-n mit zur ~ ziehen σύνδειπνον ποιεῖσθαί (M.) τινα, die ~ aufheben ἀποδειπνεῖν, διαλύειν τὸ συμπόσιον od. τὴν σκηνήν, von der ~ aufſtehen ἀνίστασθαι ἀπὸ τοῦ δείπνου, von der ~ kommen ἀπὸ δείπνου γίγνεσθαι, nach der ~ ἀπὸ τοῦ δείπνου γενόμενος, nach aufgehobener ~ ἀφαιρεθεισῶν τῶν τραπεζῶν.
Täfelchen *n* τὸ πινάκιον, τὸ πινακίδιον, ὁ πινακίσκος, (zum Abſtimmen) ἡ ψῆφος.
Tafeldecker *m* ὁ κατασκευάζων τὴν τράπεζαν, ὁ τραπεζοποιός, ὁ τραπεζοκόμος.
Tafelgelder *n/pl.* τὸ εἰς τροφὴν δεδομένον ἀργύριον.
Tafelgemälde *n* ὁ πίναξ (κος).
Tafelgerät, -geſchirr *n* τὰ εἰς τὴν τράπεζαν σκεύη, ἡ περὶ τὴν τράπεζαν κατασκευή.
Tafelmuſik *f* τὰ παρὰ τὸ δεῖπνον κρούματα.
tafeln δειπνεῖν, δεῖπνον ποιεῖσθαι (M.), δειπνοποιεῖσθαι (M.).
täfeln σανιδοῦν, φατνοῦν, getäfelt φατνωματικός, getäfelte Decke τὰ φατνώματα.
Täfeln *n* durch Verben.
Täfelwerk *n* τὸ σανίδωμα, τὰ φατνώματα.
Tag *m* ἡ ἡμέρα (im Gegenſatz zur Nacht und der bürgerliche ~), τὸ φῶς (ωτός), vor ~e πρὸ ἡμέρας. πρὶν ἡμέραν od. φῶς γενέσθαι, der ~ bricht an ἡ ἡμέρα ὑποφαίνει, ὑπολάμπει, γίγνεται od. ἐπιφώσκει, ἔστι πρὸς ἡμέραν, mit ~esanbruch ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, ἅμα τῷ ἕῳ, der ~ neigt ſich ἡ ἡμέρα καταφέρεται (P.), bei ~e μεθ' ἡμέραν, ἡμέρας, κατὰ φῶς, es iſt ſchon ſpät am ~e ἤδη ὀψὲ τῆς ἡμέρας ἐστίν, am hellen ~e κατὰ φῶς, ἀφ' ἡμέρας, am (od. bei) ~e auch durch d. *adj.* ἡμερήσιος, ἡμερινός, μεθημερινός, ~ und Nacht νύκτας τε καὶ ἡμέρας, an den ~ kommen φανερὸν γίγνεσθαι, φαίνεσθαι (P.), am ~e liegen φανερὸν od. δῆλον εἶναι, klar am ~e liegen σαφέστατον εἶναι. es liegt am ~e, daß gew. perſönl. Konſtr., z.B. es liegt am ~e, daß er lügt φανερός ἐστι od. φαίνεται ψευδόμενος, an den ~ bringen ἀποφαίνειν, auch ἀνα-, ἐκφαίνειν τι, φανερὸν ποιεῖν, ἄγειν od. προφέρειν τι εἰς τὸ φῶς, καθιστάναι τι εἰς τὸ φανερόν, ἐμφανίζειν τι, an den ~ legen δεικνύναι, ἀπο-, ἐπιδεικνύναι (u. M.), ἀποφαίνειν (u. M.), δηλοῦν, ἐμφανίζειν, zutage fördern ἐκφέρειν τι εἰς τὸ φῶς, (zuſtande bringen) ἀποδεικνυσθαι (M.), ἐργάζεσθαι, ἀπεργάζεσθαι (M.), (Metalle) ἀνορύττειν, in den ~ hinein leben εἰκῇ ζῆν, ein heiterer, ruhiger ~ ἡ εὐημερία, ἡ εὐδία (erſteres auch ein glücklicher ~), ein unglücklicher ~ ἡ δυσημερία, an demſelben ~e τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, am ~e vorher τῇ προτεραίᾳ, am ~e nachher τῇ ὑστεραίᾳ. nach Verlauf weniger ~e ὀλίγων ἡμερῶν, ~ für ~ καθ' ἑκάστην ἡμέραν, καθ' ἡμέραν, ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν, von ~ zu ~ εἰς ἡμέραν, einen ~ um den andern παρ' ἡμέραν, auf, für e-n ~ ἐφ' ἡμέραν, wenige ~e nachher οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον, am dritten, vierten, fünften uſw. ~e τριταῖος, τεταρταῖος, πεμπταῖος uſw., z.B. er kam am fünften ~e πεμπταῖος ἦλθεν, der ~ geht zu Ende ἡ ἡμέρα λήγει od. δύεται, den ~ bei j-m zubringen διημερεύειν μετά τινος, den ~ mit etw. zubringen διημερεύειν ποιοῦντά τι, gute ~e haben εὖ od. καλῶς πράττειν, εὐκόλως ζῆν, ſich einen guten Tag machen χαρίζεσθαι (M.) τῷ θυμῷ, in unſern ~en ἐν τῷ νῦν χρόνῳ, καθ' ἡμᾶς, ἐφ' ἡμῶν, die Menſchen unſrer ~e οἱ καθ' ἡμᾶς od. ἐφ' ἡμῶν, οἱ νῦν ἄνθρωποι, müßige ~e haben σχολὴν ἄγειν, βίον ἄγειν σχολαῖον, σχολῇ διάγειν τὸν βίον, in meinen alten ~en πρεσβύτης ὤν, ἐν τῷ ἐμῷ γήρᾳ, γηράσκων, ſeine ~e beſchließen τελευτᾶν τὸν βίον, guten ~! χαῖρε, j-m e-n guten ~ ſagen προσειπεῖν τινα χαίρειν.
tagähnlich ἡμεροειδής.
Tagearbeit *f* τὸ δι' ἡμέρας ἡ od. ἡμερήσιον ἔργον, ἐργασία.
Tagearbeiter, -löhner *m* ὁ θής (ητός), ὁ ἐπὶ μισθῷ ἐργαζόμενος, ὁ μισθωτός, ὁ μισθοφόρος, ὁ ἔρδος, ~ ſein θητεύειν, ἐπὶ μισθῷ ἐργάζεσθαι (M.).
Tageaufſeher *m* ὁ ἐφημερευτής.
Tagebericht *m* τὸ ἡμερήσιον ὑπόμνημα.
Tagebote *m* ὁ ἡμερινὸς ἄγγελος.
Tagebuch *n* αἱ ἐφημερίδες, τὰ ὑπομνήματα, ein ~ führen ἀπογράφεσθαι (M.) τὰ καθ' ἡμέραν.

Digitized by Google

Tagedieb *m* ὁ ἀργὸς οὐ. ῥᾴθυμος ἄνθρωπος, ὁ ἐν ἀργίᾳ καὶ ῥᾳθυμίᾳ διάγων τὸν βίον.
Tagefahrt *f* ἡ μιᾶς ἡμέρας ὁδός, ~ zu Waſſer ὁ μιᾶς ἡμέρας πλοῦς.
tagelang διὰ πολλῶν ἡμερῶν, πολλὰς ἡμέρας.
Tagelöhnerarbeit *f* τὸ θητικὸν ἔργον.
Tagelohn *m* ὁ τῆς θητείας μισθός, τὸ ἡμερήσιον, auf ~ gehen ἐπὶ θητείαν ἰέναι, für ~ arbeiten θητεύειν, μισθαρνεῖν, ἐπὶ μισθῷ οὐ. μισθοῦ ἐργάζεσθαι (M.).
Tagemarſch *m* ἡ μιᾶς ἡμέρας οὐ. ἡμερησία ὁδός οὐ. πορεία, (als Längenmaß) ὁ σταθμός.
tagen: 1. es tagt ὑπολάμπει ἡμέρα, γίγνεται φῶς οὐ. ἡμέρα. — **2.** (eine Verſammlung halten) σύλλογον οὐ. σύνοδον ποιεῖσθαι (M.).
Tagereiſe *f* ſ. Tagefahrt; drei ~n entfernt ſein ἀπέχειν τριῶν ἡμερῶν ὁδόν, eine Entfernung von einer ~ τὸ ἡμερήσιον διάστημα
Tagesanbruch, -anfang *m* ὁ ὄρθρος, ἡ ἕως, τὸ φῶς (ωτος). ἡ ἡμέρα, mit ~ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, ἀμ' ἕῳ, vor ~ πρὸ ἡμέρας, πρὸ τῆς ἕω, nach ~ ἡμέρας γενομένης, gegen ~ περὶ τὸν ὄρθρον, πρὸς ἡμέραν.
Tagesbefehl *m* τὸ παράγγελμα. [οὐ. γενόμενα.]
Tagesbegebenheiten *f/pl.* τὰ καθ' ἡμέραν γιγνόμενα
Tagesgeſpräch *n* τὸ θρύλημα, τὸ θρυλούμενον (und *plur.*), es iſt allgemeines ~ διὰ στόματός ἐστιν ἅπασιν, διαδίδοται οὐ. διαχωρεῖ διὰ πάντων.
Tageslänge *f* τὸ ἡμέρας μῆκος, ὁ ἡμέρας χρόνος.
Tageslicht *n* τὸ φῶς (ωτός), ὁ ἥλιος, aus ~ kommen ἥκειν εἰς τοὐμφανές (von Lebendem), φανερὸν γίγνεσθαι (von Sachen). ſ. an den Tag kommen unter Tag.
Tagesordnung *f* τὰ ἀνὰ ἑκάστην ἡμέραν καθ- oder προσήκοντα, an der ~ ſein καθ' ἡμέραν γίγνεσθαι, in einer Verſammlung τὰ προκείμενα, auf der ~ ſtehen προκεῖσθαι, etw. auf die ~ ſetzen προτιθέναι τι.
Tageszeit *f* ἡ (τῆς ἡμέρας) ὥρα οὐ. bloß ἡ ἡμέρα, bei früher ~ πρῴ τῆς ἡμέρας, ὄρθριον, auch durch das *adj.* ὄρθριος, z.B. ich kam bei früher ~ ὄρθριος ἦλθον, um dieſe ~ τηνικάδε, zu welcher ~? πηνίκα; (*rel.* ἡνίκα).
Tagewache *f* ἡ ἡμερινὴ οὐ. μεθημερινὴ φυλακή, (als Perſon) ὁ ἡμερινὸς φύλαξ, οἱ ἡμερινοὶ φύλακες, ~ halten ἡμεροσκοπεῖν, ἡμεροφυλακεῖν.
Tagewächter *m* ὁ ἡμεροσκόπος, ὁ ἡμεροφύλαξ (κος), ~ ſein ſ. d. vor. Wort.
tageweiſe καθ' ἡμέραν. [γον οὐ. ἐπιτήδευμα.]
Tagewerk *n* τὸ ἡμερήσιον ἔργον, τὸ δι' ἡμέρας ἔρ-
Taggleiche *f* ἡ ἰσημερία.
täglich ὁ, ἡ, τὸ καθ' ἡμέραν. ἡμέριος (2), καθ-, ἐφημερινός, ἐφήμερος (2), *adv.* ἑκάστης ἡμέρας, καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν. καθ' ἡμέραν, ὁσημέραι, das ~e Brot ἡ καθ' ἡμέραν τροφή, ὁ καθ' ἡμέραν βίος (nicht ὁ ἐπιούσιος ἄρτος).
Tagſatzung *f* ἡ σύνοδος, τὸ κοινὸν συνέδριον.
tagtäglich καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ὁσημέραι.
Taille *f* ἡ φυή (eig. Wuchs), von ſchlanker ~ σφηκώδης.
takeln ein Schiff ὁπλίζειν ναῦν. [τῆς νεώς.]
Takelwerk *n* τὰ ὅπλα, τὰ ὁπλίσματα οὐ. τὰ σκεύη
Takt *m* **1.** ὁ ῥυθμός, ἡ βάσις, nach dem ~e ἐν ῥυθμῷ, κατὰ ῥυθμόν, ~ halten τηρεῖν ῥυθμόν, (in der Muſik) ἄρσιν καὶ θέσιν ἀνατείνειν. im ~ ſchlagen mit dem Hammer ὑπὸ μίαν ἄρσιν καὶ θέσιν ἀνατείνειν καὶ κατατίθεσθαι, aus dem ~e bringen ταράττειν, συνταράττειν, aus dem ~e kommen ἔξω ῥυθμοῦ γίγνεσθαι, in den ~ bringen ῥυθμίζειν, καταρρυθμίζειν, ohne ~ ἄρρυθμος (2), ohne ~ ſein ἀρρυθμεῖν, Mangel an ~ ἡ ἀρρυθμία. — **2.** übtr. ſeiner ~ ἡ εὐρυθμία, ἡ εὐταξία, ἡ εὐτραπελία, Mangel an richtigem ~ ἡ ἀπειροκαλία, einen richtigen ~ in etw. haben ἐμμελῶς κρίνειν οὐ. ποιεῖν τι οὐ. κρίνειν περί τινος, ein Mann von richtigem ~ ἀνὴρ εὔρυθμος. εὐτράπελος, κομψός, ἀστεῖος, ein Menſch ohne ~ ἄνθρωπος ἀπειρόκαλος.
Taktangeber *m* ὁ ἐξηγούμενος τοῦ ῥυθμοῦ.
taktfeſt εὔρυθμος (2), von ~er Geſundheit εὔρωστος (2). ~ in etw. ſein ἀκριβῶς ἐπίστασθαί τι.
Taktik *f* ἡ τακτική. τὰ τακτικά, τὰ περὶ οὐ. ἀμφὶ τάξεις, ἡ στρατηγία, die ~ verſtehend τακτικός, στρατηγικός, ein Buch über ~ τὸ τακτικὸν σύγγραμμα.
Taktiker *m* ὁ τακτικός.
taktiſch τακτικός.
taktlos ἄρρυθμος (2), übtr. ἀπειρόκαλος (2). σκαιός.
Taktloſigkeit *f* ἡ ἀρρυθμία, übtr. ἡ ἀπειροκαλία, ἡ σκαιότης (ητος).
taktmäßig ῥυθμικός, ἐν-, εὔρυθμος (2), *adv.* ἐν-, εὐρύθμως, ἐν ῥυθμῷ, μετὰ ῥυθμοῦ, κατὰ ῥυθμόν, ~ blaſen ῥυθμοὺς σαλπίζειν, ~e Muſik ὁ ῥυθμός.
Taktſchlag *m* ἡ ἄρσις καὶ θέσις.
Taktſchläger *m* ὁ ὑποκρούων. [ἀστεῖος.]
taktvoll εὔρυθμος (2), übtr. εὐτράπελος (2), κομψός.
Tal *n* τὸ κοῖλον (τῆς γῆς), ἡ κοιλάς (άδος), ὁ αὐλών (ῶνος), ἡ νάπη.
Talar *m* ὁ ποδήρης χιτών (ῶνος). τὸ ὀρθοστάδιον, ὁ ὀρθοστάδιος χιτών (ῶνος).
talartig κοῖλος.
Talent *n* **1.** (Gewicht u. Geld) τὸ τάλαντον, ein ~ ſchwer οὐ. wert ταλαντιαῖος, drei, vier, viele ~e ſchwer τριτάλαντος, τετταραταλάντος, πολυτάλαντος (ſämtlich 2, als Gewicht betrug das ~ 26 1/5 kg, als Geldſumme 4715 M.). — **2.** übtr. (Naturanlage, Fähigkeit) ἡ φύσις, großes ~ ἡ εὐφυΐα, ἡ ἀγαθὴ φύσις, ἡ φύσεως ἰσχύς (ύος), ein Mann von ~ εὐφυὴς ἀνήρ, ohne ~ ἀφυής, Mangel an ~ ἡ ἀφυΐα, ein natürliches ~ zu etw. haben εὖ πεφυκέναι πρός τι.
talentlos ἀφυής.
Talentloſigkeit *f* ἡ ἀφυΐα. [ἀγαθὴν ἔχων.]
talentvoll εὐφυής, φύσει συνετός, οὐκ ἀφυής, φύσιν
Taler *m* etwa ὁ στατὴρ (ῆρος). [στεάτινος.]
Talg *m* τὸ στέαρ (ατος), ὁ δημός, τὸ λίπος, aus ~
talgartig, talgig στεατώδης, λιπώδης.
Talglicht *n* ὁ στεάτινος λύχνος.
Talgrund *m* ἡ νάπη, τὸ νάπος, ὁ κοῖλος τόπος.
Talisman *m* τὸ βασκάνιον, ἡ προφυλακή, τὸ περίαμμα.
Talkeſſel *m* ἡ συνάγκεια.
Talſchlucht *f* ἡ χαράδρα.
Tamariske *f* ἡ μυρίκη, von der ~ μυρίκινος.
tamariskenähnlich, -artig μυρικώδης.
Tambour *m* ὁ τυμπανιστής.
Tamburin *n* τὸ ῥόπτρον.
Tand *m* ὁ λῆρος (u. *plur.*), ὁ ῥῶπος, τὰ ῥωπικά, ἡ φλυαρία, χρῆμα οὐδενὸς ἄξιον, ὁ φλήναφος.
Tändelei *f* (das Tändeln) ἡ παιδιά, (als Sache) ἡ παιδιά, τὸ παίγνιον, ὁ λῆρος (u. *plur.*), (Zaudern) ἡ μέλλησις.
tändelhaft (ſpielend) παιδιώδης (von Perſonen u. Sachen). παιγνιώδης. παιδικός (von Sachen), (geringfügig, kleinlich) φαῦλος, οὐδενὸς ἄξιος, (zögernd) μέλλων, ὀκνηρός.
tändeln (ſpielen) παίζειν, ληρεῖν, mit j-m ~ προσπαίζειν τινί, (zögern) μέλλειν, ὀκνεῖν.
Tändler *m* durch d. *part.* d. Verben.
Tang *m* τὸ φῦκος, τὸ φυκίον (gew. *plur.*), τὸ θαλάττιον βρύον, τὸ τριχόφυλλον, ὁ ζωστήρ (ῆρος), voll ~ φυκώδης.
tangähnlich, -artig φυκώδης.
Tangente *f* ἡ ἐπιψαύουσα (γραμμή).
Tanne *f* ἡ ἐλάτη (Edel~), ἡ ἄρρην (ενος) ἐλάτη (Rot~), ἡ θήλεια ἐλάτη (Weiß~).
tannen (*adj.*) ἐλάτινος.
Tannenhain *m* τὸ ἐλατῶν ἄλσος.
Tannenharz *n* ἡ ἐλατίνη ῥητίνη.
Tannenholz *n* τὸ ἐλάτινον ξύλον.
Tannenwald *m* ἡ ἐλατῶν ὕλη.
Tannenzapfen *m* ὁ στρόβιλος, τὸ στρομβλιον.
Tante *f* ἡ θεία, ἡ τηθίς (ίδος).

Digitized by Google

Tanz *m* τὸ ὄρχημα, ὁ ὀρχησμός, ἡ ὄρχησις, Reigen~ ὁ χορός, τὸ χόρευμα, ἡ χορεία, den ~ aufführen ἐπιτελεῖν χορόν, χορεύειν χορόν, ἡγεῖσθαι (M.) τοῦ χοροῦ.
Tanzbär *m* ὁ ἄρκτος ὁ γεγυμνασμένος od. πεπαιδευμένος ὀρχεῖσθαι (M.) od. ποιεῖσθαι (M.) ὄρχησιν.
Tanzboden *m* τὸ ὀρχηστικὸν μελετητήριον, ὁ ὀρχηστικὸς τόπος od. bloß ὁ χορός.
Tänzchen *n* ἡ χορεία.
tanzen ὀρχεῖσθαι (M.), ὄρχημα od. ὄρχησιν ποιεῖσθαι (M.), (vom Reigentanz) χορεύειν, auf einem Beine ~ ἀσκωλιάζειν, übtr. nach j-s Pfeife ~ πάντα πειθαρχεῖν τινι, j-m auf der Nase herum ~ περυβρίζειν τινά.
Tanzen *n* ἡ ὄρχησις, ὁ ὀρχησμός, (vom Reigentanz) ἡ χορεία, ἡ χόρευσις.
Tänzer *m* ὁ ὀρχηστής, ὁ ὀρχηστήρ (ῆρος), ὁ χορευτής.
Tänzerin *f* ἡ ὀρχηστρίς (ίδος).
Tanzfest *n* ἡ χορεία καὶ ὄρχησις.
Tanzkunst *f* ἡ ὀρχηστική.
Tanzlied *n* τὸ ὀρχηστικὸν μέλος.
tanzlustig φιλορχήμων.
Tanzmeister *m* ὁ ὀρχηστοδιδάσκαλος.
Tanzmusik *f* τὰ παρὰ τὴν ὄρχησιν od. τὸ ὀρχεῖσθαι κρούματα.
Tanzplatz, -saal *m* τὸ χορεῖον, ὁ χορός, (im Theater) ἡ ὀρχήστρα.
Tanzschuh *m* τὸ ὀρχηστικὸν πέδιλον.
Tanzsucht *f* ἡ χοροµανία.
tanzsüchtig χοροµανής.
Tanzweise *f* ἡ ἐμμέλεια.
Tapet: etw. aufs ~ bringen προ-, εἰσφέρειν τι εἰς τὸ μέσον, εἰσφέρειν τι, λόγον ἐμβάλλειν περί τινος.
Tapete *f* ὁ τάπης (ητος), ἡ ταπίς (ίδος).
tapezieren κοσμεῖν, ἐπικοσμεῖν od. στρωννύναι τι τάπησιν od. ταπίσιν.
tapfer ἀνδρεῖος, ἀγαθός, εὔψυχος (2), ἄλκιμος (2), θαρραλέος, ~ sein, sich zeigen, beweisen ἀνδραγαθίζεσθαι (M.), ἀνδραγαθεῖν, εὐψυχεῖν, ἄνδρα ἀγαθὸν γίγνεσθαι od. εἶναι, ἀνδρεῖον usw. παρέχειν ἑαυτόν, sich ~ halten ὑπομένειν, ἰσχυρίζεσθαι (M.), der T~ste sein ἀριστεύειν, ~e Tat τὸ ἀνδραγάθημα, τὸ καλὸν ἔργον.
Tapferkeit *f* ἡ ἀνδρεία, ἡ ἀνδρία, ἡ ἀνδραγαθία, ἡ εὐψυχία, ἡ ἀρετή, die ~ üben ἀσκεῖν τὴν ἀρετήν, Preis der ~ τὸ ἀριστεῖον.
tappen: im finstern ~ ψηλαφᾶν ἐν σκότῳ, πλανᾶσθαι (P.), mit dem Stabe vor sich her ~ τῷ σκήπτρῳ oder τῇ βακτηρίᾳ προδεικνύναι.
täppisch σκαιός, δυστράπελος (2), ~es Wesen ἡ σκαιότης (ητος), ἡ σκαιοσύνη.
Tarantel *f* τὸ φαλάγγιον, von der ~ gestochen φαλαγγιόδηκτος (2), φαλαγγιόπληκτος (2).
Tarif *m* τὸ παράπηγμα.
Tarnkappe *f* ἡ Ἀιδου κυνῆ.
Täschchen *n* τὸ θυλάκιον, ὁ θυλακίσκος, τὸ βαλαντίδιον.
Tasche *f* ἡ πήρα (Ranzen zum Umhängen), ὁ μάρσιπος, τὸ μαρσίπιον (Beutel), ὁ θύλακος (Ranzen von Leder), το βαλλάντιον (Geldtasche) (unsere Kleidertaschen waren den Alten unbekannt), in die ~ stecken κρύπτειν τῷ μαρσίπῳ, κατατίθεσθαι ἐν κόλπῳ, die ~ aufhalten ἐκπετανύναι τὸν κόλπον, etw. in die ~ stecken (übtr.) κερδαίνειν od. καρποῦσθαί (M.) τι.
Taschenbuch *n* τὸ ἐγχειρίδιον, ἡ δέλτος.
Taschengeld *n* τὸ εἰς τὰ πρόχειρα ἀναλώματα δεδομένον ἀργύριον.
Taschenkrebs *m* ὁ Ἡρακλεωτικὸς καρκίνος.
Taschenmesser *n* τὸ ἐγχειρίδιον.
Taschenspieler *m* ὁ ψηφοπαίκτης, ὁ ψηφολόγος, ὁ ψηφοκλέπτης, ὁ θαυματοποιός, ὁ γόης (ητος), ὁ θαυματουργός, ὁ μαγγανευτής, ~ sein γοητεύειν, μαγγανεύειν.
Taschenspielerei, -spielerkunst *f* ἡ ψῆφων παιδιά, ἡ θαυματοποιία, ἡ θαυματουργία, ἡ γοητεία, ἡ μαγγανεία.
Taschenspielerin *f* ἡ θαυματοποιός, ἡ μαγγανεύτρια.
Taschenspielerstückchen *n* τὸ μαγγάνευμα, τὸ γοήτευμα.
Tasse *f* ἡ φιάλη, τὸ ἔκπωμα, τὸ φιάλιον, ἡ φιαλίς (ίδος), τὸ κυάθιον.
tasten ψηλαφᾶν, nach etw. ~ ἐπιψηλαφᾶν τι u. τινος, an etw. ~ ἅπτεσθαί (M.) τινος.
Tastsinn *m* ἡ ἁφή, ἡ ἐπαφή.
Tat *f* τὸ ἔργον, τὸ πρᾶγμα, ἡ πρᾶξις, τὸ πραχθέν und andere *part.*, eine edle, tapfere ~ τὸ ἀνδραγάθημα, τὸ καλὸν ἔργον, eine herrliche ~ ἡ ἀριστεία, τὸ ἄριστευμα, eine ~ vollbringen πράττειν, διαπράττειν, ἀποδείκνυσθαι (M.), ἐργάζεσθαι (M.) ἔργον, eine schlechte ~ τὸ κακούργημα, eine kühne ~ τὸ τόλμημα, durch die ~ belehrt πείρᾳ μαθών od. γνούς, in der ~ ἔργῳ, ἀληθῶς, ὄντως, mit Rat und ~ λόγῳ τε καὶ ἔργῳ, auf der ~ ertappen ἐπ' αὐτοφώρῳ λαμβάνειν τινά, καταφωρᾶν, auf frischer ~ παρ' αὐτὰ τὰ ἔργα, παραυτίκα, εὐθύς, οὐδὲν ἐπισχών.
Tatbestand *m* τὰ ἔργα τῶν πραχθέντων.
Tatendrang *m* ἡ φιλοπραγμοσύνη.
Tatendurst *m* ἡ φιλοπραγμοσύνη.
tatenreich πολλοῖς ἔργοις λαμπρός od. ἐπίσημος.
Täter *m* gew. durch d. *part.* von tun ὁ ποιήσας, ὁ πράξας, ὁ δράσας usw.
Täterin *f* gew. durch d. *part.* von tun.
Tätersschaft *f* zu umschr. durch: Ausführung einer guten od. schlechten Tat ἡ πρᾶξις od. διάπραξις od. ἀπόδειξις καλοῦ (κακοῦ) ἔργου od. durch die Verben πράττειν, διαπράττειν od. ἀποδείκνυσθαι καλὸν (κακὸν) ἔργον.
tätig ἐνεργός, δραστήριος (2), ἔμπρακτος (2, wirksam, handelnd, in Tätigkeit begriffen), ἐργαστικός, ἐνεργής, πρακτικός, σπουδαῖος, φιλοπράγμων (betriebsam, fleißig), ~ sein außer den *adj.* mit εἶναι auch ἐνεργεῖν, φιλοπραγμονεῖν, etw. ~ betreiben σπεύδειν, ἐπισπεύδειν τι, σπουδάζειν περί τι, ~er Gehorsam ἡ προθυμία.
Tätigkeit *f* ἡ ἐνέργεια, ἡ φιλοπραγμοσύνη, ἡ σπουδή, ἡ σπουδαιότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*, in ~ sein ἐνεργόν εἶναι, ἐργάζεσθαι (M.), außer ~ sein οὐδὲν ἔργον ἔχειν, j-n in ~ setzen τρέπειν τινὰ πρὸς ἔργα, κινεῖν τινα, j-n außer ~ setzen ἀπράγμονα καθιστάναι τινά, παύειν τινὰ ἐργαζόμενον.
Tatkraft *f* ἡ ἐνέργεια u. d. *neutr.* d. *adj.*
tatkräftig δραστήριος (2), ἐνεργός.
tätlich (durch die Tat) ἔργῳ, (gewaltsam) βίᾳ, βιαίως, sich ~ an j-m vergreifen ἐπιχειρεῖν τινι, ἅπτεσθαί (M.) τινος, χεῖρας ἐπιβάλλειν τινί, ἐπιτίθεσθαί τινι, βιάζεσθαί (M.) τινα.
Tätlichkeit *f* ἡ βία, al χεῖρες, ~en ausüben ἄρχειν χειρῶν ἀδίκων, es kommt zu ~en ἄχρι χειρῶν προχωρεῖ, es zu ~en kommen lassen ἅπτεσθαι (M.) χειρῶν, τρέπεσθαι (M.) πρὸς βίαν.
tatlos ἀργός (2).
Tatlosigkeit *f* ἡ ἀργία.
tätowieren στίζειν, tätowiert στικτός, nicht ~ ἄστικτος (2).
Tätowieren *n* ἡ στίξις.
Tatsache *f* τὸ πρᾶγμα, τὸ ἔργον, τὸ πεπραγμένον.
tatsächlich ἔργῳ, das T~e τὸ γενόμενον (u. *plur.*).
Tatze *f* ὁ ὄνυξ (χος), ὁ ποὺς (οδός), (bei Affen oder Bären) (Vorder~) ἡ χείρ (ειρός).
[1]Tau *n* ὁ κάλως, τὸ πεῖσμα (bsd. Schiffs~), τὸ σχοινίον (Anker~), τὸ τροπεῖον (gew. *plur.*, die ~e der Takelage), ὁ τέρθριος (zum Aufspannen der Segel), τὰ ὑποζώματα (starke ~e).
[2]Tau *m* ἡ δρόσος, es fällt ~ δρόσος καταφέρεται (P.).
tauartig δροσώδης.
taub κωφός, ~ machen κωφοῦν, ἐκκωφοῦν, ~ sein gegen etw. ἀνήκοον εἶναί τινος, οὐκ ὑπακούειν τινός, οὐ πείθεσθαί (P.) τινι, ~en Ohren predigen κωφῷ λέγειν od. ᾄδειν, übtr. (= ohne Gefühl) ἀναίσθητος (2), ἄπαθής, (= ohne Wirkung, Gehalt) κενός.
Täubchen *n* τὸ περιστερίδιον, τὸ περιστέριον, (als Schmeichel- u. Kosewort) τὸ φάττιον.

Digitized by Google

Taube *f* ἡ περιστερά (zahme ~), ἡ πελειάς (άδος, Feld~), ἡ φάττα (Ringel- od. Holz~), ἡ οἰνάς (άδος, die kleine Wild~).
taubenähnlich, -artig περιστεροειδής.
Taubenei *n* τὸ περιστερᾶς ᾠόν.
Taubenfalke, -habicht *m* ὁ φαττοφόνος, ὁ φαβοτύπος.
Taubenfeder *f* τὸ περιστερᾶς πτερόν.
Taubenfleisch *n* τὰ περιστερῶν κρέα.
Taubenhaus *n*, **-schlag** *m* ὁ περιστερεών (ῶνος), τὸ περιστεροτροφεῖον, ὁ τῶν περιστερῶν σηκός.
Taubenkraut *n* ὁ περιστερεών (ῶνος).
Taubenmist *m* ἡ περιστερῶν κόπρος.
Taubennest *n* ἡ περιστερῶν καλιά.
Taubenstößer *m* ὁ φαβοτύπος.
Tauber, Täuber *m* ὁ περιστερός.
Täuberich *m* ὁ περιστερός.
Taubhafer *m* ὁ αἰγίλωψ (ωπος).
Taubheit *f* ἡ κωφότης (ητος).
taubstumm ἐνεός, κωφὸς καὶ ἐνεός.
tauchen *trans.* δύειν, βάπτειν, βαπτίζειν, in etw. ~ ἐμβάπτειν τί τινι u. εἴς τ., *intr.* δύεσθαι (δῦναι), καταδύεσθαι, (von einem Taucher) κολυμβᾶν, κατακολυμβᾶν.
Tauchen *n* ἡ βαφή (*trans.*), ἡ δύσις (*intr.*), (gew. durch Verben).
Taucher *m* (von Menſchen) ὁ κολυμβητής, ὁ κατακολυμβητής, (als Waſſervogel) ἡ κολυμβίς (ίδος), ὁ κόλυμβος.
Taucherkunſt *f* ἡ κολυμβητική.
tauen: es taut δρόσος καταφέρεται (P.) od. γίγνεται, (es tritt Tauwetter ein) τήκεται od. ἀνατήκεται (P.) ἡ χιών.
Tauen *n* ἡ τῆς χιόνος τηκεδών (όνος).
Taufbecken *n* τὸ βαπτιστήριον, ἡ κολυμβήθρα.
Taufbund *m* τὸ διὰ βαπτισμοῦ τέλος.
Taufe *f* ὁ βαπτισμός, τὸ ἱερὸν βάπτισμα.
taufen βαπτίζειν.
Taufen *n* ὁ βαπτισμός.
Täufer *m* ὁ βαπτιστής.
Taufkapelle, -zelle *f* τὸ βαπτιστήριον.
Täufling *m* ὁ (ἡ, τὸ) μέλλων βαπτισθήσεσθαι.
Taufſtein *m* ἡ κολυμβήθρα.
taugen zu etw. χρήσιμον, ἐπιτήδειον od. ἱκανὸν εἶναι πρός, εἴς od. ἐπί τι, es taugt nichts οὐδὲν ὄφελος αὐτοῦ, nichts ~d ἀχρεῖος (2).
Taugenichts *m* ὁ οὐδενὸς ἄξιος, ὁ ὄλεθρος, ὁ μαστιγίας, ὁ κάκιστος.
tauglich ἐπιτήδειος (2), χρήσιμος (2), χρηστός, ἱκανός, oft auch ἀγαθός.
Tauglichkeit *f* ἡ ἐπιτηδειότης, ἡ χρησιμότης, ἡ χρηστότης, ἡ ἱκανότης (ητος).
tauig δροσερός, δροσώδης.
Taumel *m* (Schwindel) ὁ ἴλιγγος, (infolge eines Rauſches) ἡ κραιπάλη, (Trunkenheit) ἡ μέθη, ~ der Freude ἡ ὑπερβάλλουσα χαρά, ἡ ἄγαν χαρά, ἡ ὑπερβολὴ χαρᾶς, (gewaltige Gemütsaufregung) ἡ πτόησις, ἡ πτοίησις, im ~ des Glücks ἐπαρθεὶς τῇ εὐτυχίᾳ, im ~ der Freude ὑφ' ἡδονῆς παρενεχθείς.
taumelig παράφορος (2), ἰλιγγιῶν, κραιπαλώδης, ~ ſein ſ. d. folg. Wort.
taumeln σφάλλεσθαι (P.), σφαλερὸν καὶ παράφορον βαδίζειν: παραφέρεσθαι (P.), ἰλιγγιᾶν, κραιπαλᾶν.
Taumeln *n* ſ. Taumel.
Tauſch *m* ἡ ἀλλαγή, ἡ δι-, μεταλλαγή, ἡ μετάλλαξις.
tauſchen etw. gegen etw. ἀλλάττειν, διαλλάττειν, ἀμείβεσθαι (M.) τι ἀντί τινος, übtr. ich möchte nicht mit dir ~ οὐχ ἑκὼν ἂν γενοίμην οὗ σὺ νῦν εἶ, οὐκ ἂν ἡδέως ἐξαίμην τὴν τύχην σου, ſ. umtauſchen.
täuſchen ἀπατᾶν, ἐξαπατᾶν, ſ. betrügen; (irreleiten) παράγειν, ὑπάγεσθαι (M.), (hintergehen) περιέρχεσθαι, j-n in ſeinen Erwartungen ~ ψεύδειν τινὰ ἐλπίδος, j-n durch Vorſpiegelung falſcher Tatſachen ~ φενακίζειν τινά, durch Trugſchlüſſe ~ κατασοφίζεσθαι (M.) τινος, j-n um etw. ~ παρακρούεσθαι (M.) τινά τινος, ſich in etw. ~ ψεύδεσθαι (P.), σφάλλεσθαι (P.), ἁμαρτάνειν τινός.
Täuſchen *n* ſ. Täuſchung.
täuſchend ἀπατηλός, ψευδής (von Perſonen und Sachen), σφαλερός (nur von Sachen), ~ ähnlich entweder durch d. *superl.* von ähnlich (ſ. d. Wort) od. πιθανός, ζωτικός, etw. ~ nachmachen, nachahmen ἐξομοιοῦν τι τοῖς ἀληθινοῖς, ὅμοιόν τι τοῖς ἀληθινοῖς καὶ πιθανὸν ποιεῖν φαίνεσθαι.
Tauſchhandel *m* ἡ μεταβλητική, ἡ ἀλλαγή, ἡ ἀμοιβαία ἐμπορία, ἡ τῶν φορτίων ἀμοιβή, ~ treiben ἐπ' ἀλλαγῇ τὴν ἐμπορίαν ποιεῖσθαι (M.).
Tauſchhändler *m* ὁ ἐπ' ἀλλαγῇ ποιούμενος τὴν ἐμπορίαν.
Tauſchmittel *n* τὸ ὑπάλλαγμα.
Täuſchung *f* ἡ ἀπάτη, ἡ ἐξαπάτη, τὸ ψεῦδος, ἡ παραγωγή, ἡ παράκρουσις, ὁ φενακισμός, ſ. Betrug; (Irrtum) τὸ σφάλμα, τὸ ἁμάρτημα, ἡ παράκρουσις, über etw. in einer großen ~ befangen ſein πολὺ διεψεῦσθαί τινος, zur ~ geneigt ἀπατητικός, ἐξαπατητικός.
tauſchweiſe ἀλλαγῇ.
tauſend χίλιοι, als Ziffer ,α, die Zahl, eine Anzahl von ~ ἡ χιλιάς (άδος), übtr. (für eine unbeſtimmte große Zahl) μυρίοι, ~ Dank ſagen μεγίστην od. πλείστην χάριν λέγειν.
Tauſendblatt *n* τὸ χιλιόφυλλον.
tauſenderlei μυρίοι, πολλοὶ καὶ παντοδαποί.
tauſendfach, -fältig χιλιοπλάσιος, χιλιοπλασίων.
Tauſendfuß *m* (Tier) ἡ σκολόπενδρα, ὁ ἴουλος, von der Art des ~es σκολοπενδρώδης.
Tauſendgüldenkraut *n* τὸ κενταύριον, ἡ κεντα(ί)ρις (ίδος), ἡ νάρκη.
tauſendjährig χιλιετής, χιλίων ἐτῶν, das ~e Reich Chriſti ὁ χιλιασμός, die daran Glaubenden οἱ χιλιασταί.
Tauſendkünſtler *m* ὁ θαυματουργός, ὁ θαυματοποιός, ſ. Taſchenſpieler.
tauſendmal χιλιάκις, (unzählige Male) μυριάκις.
Tauſendſchön *n* (Pflanze) ὁ ἀμάραντος.
tauſendſte ὁ χιλιοστός, nicht der ~ Teil οὐδὲ πολλοστὸν μέρος.
tauſendwinkelig χιλιάγωνος (2).
Tautropfen *m* ἡ δρόσου φακάς (άδος), ein kleiner ~ τὸ δρόσου φακάδιον.
Tauwerk *n* τὰ τῆς νεὼς ὅπλα od. σκεύη.
Tauwetter *n*: es tritt ~ ein τήκεται od. ἀνατήκεται (P.) ἡ χιών.
Tauwind *m* ὁ ἄνεμος τήκων τὴν χιόνα.
Taxation *f* ἡ τίμησις.
Taxator *m* ὁ τιμητής.
Taxe *f* τὸ τίμημα.
taxieren τιμᾶν (u. M.), hoch, gering ~ μεγάλου, μικροῦ τιμᾶν.
Taxus, -baum *m* ἡ σμίλαξ (κος), ὁ τάξος, vom ~ σμιλάκινος.
Technik *f* τὰ τῆς τέχνης, ἡ τέχνη, ἡ ἐπιστήμη, ἡ ἐμπειρία.
Techniker *m* ὁ τεχνικός.
techniſch τεχνικός, ἔντεχνος (2).
Technologie *f* ἡ τεχνολογία.
technologiſch τεχνολογικός.
Teer *m* ἡ πίττα, mit ~ beſtreichen ſ. teeren.
Teerbereiter *m* ὁ πιττουργός.
Teerbereitung *f* ἡ πιττουργία.
teeren πιττοῦν, καταπιττοῦν, πιττοκοπεῖν, πιτταλοφεῖν.
Teeren *n* ἡ πίττωσις.
Teergalle *f* ἡ ὀρρόπιττα.
teerig πιττώδης, πιττηρός.
Teerofen *m* τὸ πιττουργεῖον.
Teerſchwelen *n* ἡ πιττουργία.
Teerſchweler *m* ὁ πιττουργός.
Teich *m* ἡ λίμνη, τὸ ἕλος (letzteres mehr „Sumpf").
teichartig λιμνώδης.

Digitized by Google

Teichfiſch *m* ὁ λιμναῖος ἰχθύς (ύος).
Teichgras *n* τὸ βρύον.
Teichwaſſer *n* τὸ λιμναῖον ὕδωρ.
Teig *m* τὸ φύραμα, (von Weizenmehl) τὸ σταῖς (σταιτός). (von Gerſtenmehl) ἡ μᾶζα, ~ machen od. kneten μάττειν
teigig (vom Brote) κολλώδης, (vom Obſte) σαθρός.
Teil *m* u. *n* τὸ μέρος, τὸ μόριον (im Gegenſatz zum Ganzen, auch: Anteil), ἡ μερίς (ίδος, Anteil), ἡ μοῖρα (der j-m zugefallene, zugewieſene Teil), τὸ κῶλον (~ eines animaliſchen Körpers, einer Rede, eines Gebäudes), ὁ τόμος (~ eines Schriftwerkes), ein geringer ~ βραχύτατον μέρος, τὸ πολλοστόν, der geringſte ~ τὸ πολλοστημόριον, zu gleichen ~en ἐξ ἴσου, ἐξ ἴσης, um ein gut ~ beſſer ſein πολλῷ ἀμείνονα εἶναι, in Verbindung mit *adj.* wird es oft gar nicht ausgedrückt, z.B. der größere ~ τὸ πλέον (von Sachen), οἱ πλείους (von Perſonen), der größte ~ des Landes ἡ πλείστη τῆς χώρας, die inneren, äußeren ~e τὰ ἔνδον od. ἐντός, τὰ ἄξω, die oberen, unteren ~e τὰ ἄνω, τὰ κάτω, der eine ~ ... der andre ~ τὰ μέν ... τὰ δέ (von Sachen), οἱ μέν οἱ δέ (von Perſonen), zum ~ μέρος τι, τὸ μέρος, ἀπὸ μέρους, gleicher ~ ἡ ἴση μοῖρα, τὸ ἴσον (μέρος), ἡ ἴση, ἡ ἰσομοιρία, gleichen ~ mit j-m haben τῶν ἴσων μετέχειν τινί, an etw. mit j-m ἰσομοιρεῖν τινός τινι u. πρός τινα, j-n gleichen ~ an etw. nehmen laſſen ἰσόμοιρον ποιεῖν u. καθιστάναι τινά τινος, teilnehmen an etw. κοινωνεῖν, μετα-, συλ-, ἀντιλαμβάνεσθαι (M.) τινος, teilhaben an etw. μετέχειν τινός, keinen ~ an etw. haben οὐδὲν μετέχειν τινός, ἀπογίγνεσθαι τινος, es wird mir etw. zuteil γίγνεταί μοί τι, λαμβάνω τι, τυγχάνω τινός, ſeinen ~ bekommen τὴν ἀξίαν λαμβάνειν, übtr. z.B. von Schlägen τὰς ἀξίας πληγὰς λαμβάνειν. er ſoll ſein ~ bekommen οἰμώξεται, κλαύσεται, j-n an etw. teilnehmen laſſen μεταδιδόναι τινί τινος, κοινωνὸν ποιεῖσθαι (M.) od. ἔχειν τινά τινος, oft wird ~ durch Pflg mit σύν wiedergegeben, z.B. am Verrat teilnehmen συμπροδιδόναι, an j-s Freude teilnehmen συνήδεσθαι (P.) u. συγχαίρειν τινί, an j-s Leid teilnehmen συμπάσχειν τινί u. dgl., ich für mein ~ τὸ ἐμὸν μέρος, τό γ' ἐμόν, τό γ' ἐπ' ἐμοί, ἔγωγε, er ſeinesteils τὸ ἐκείνου μέρος, τὸ τούτου μέρος, τὸ ἐπὶ τούτῳ, ἐκεῖνος τὸ καθ' αὑτόν, zum größten ~e κατὰ τὸ πολύ, κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος, großenteils τὸ πολύ, einesteils ... anderenteils μέρος μέν τι ... μέρος δέ τι, zum ~ ... zum ~ τὸ (τὰ) μέν ... τὸ (τὰ) δέ. τοῦτο μέν ... τοῦτο δέ (von Sachen), οἱ μέν ... οἱ δέ (von Perſonen).
teilbar μεριστός, διαιρετός.
Teilbarkeit *f* das *neutr.* d. vor. *adj.*
Teilchen *n* τὸ μόριον. τὸ μερίδιον, τὸ μικρὸν oder βραχύτατον oder ἐλάχιστον μέρος, τὸ πολλοστημόριον.
teilen 1. eig. (in Teile zerlegen) μερίζειν (auch: zuteilen), διαμερίζειν, διαιρεῖν, διαλαμβάνειν (auch: verteilen), σχίζειν, διασχίζειν (durch Spalten), νέμειν, διανέμειν (zuteilen), τέμνειν, διατέμνειν (durch Schneiden), δίχα ποιεῖν, διχοτομεῖν, διχάζειν (in zwei Teile ~), διαιρεῖν, μερίζειν εἰς τρία uſw. μέρη (in drei uſw. Teile ~), in drei Abteilungen ~ τριχῇ ποιεῖσθαι (M.), ſich ~ σχίζεσθαι, διασχίζεσθαι, χωρίζεσθαι (jämtlich P.), δίχα γίγνεσθαι (in zwei Teile zerfallen), ſich in etw. mit j-m ~ μερίζεσθαι (M.) τι πρός τινα od. μετά τινος, etw. unter ſich ~ διαλαμβάνειν τι. — 2. übtr. etw. mit j-m ~ (gemeinſchaftlich genießen, tragen) τὸ ἴσον μετέχειν τινός τινι, κοινωνεῖν τινός τινι, μέτεστί μοι τὸ ἴσον τινός τινι, συλλαμβάνεσθαι (M.) τινός τινι, oft durch Pflg mit σύν, z.B. j-s Freude ~ συνήδεσθαί (P.) od. συγχαίρειν τινί, j-s Schmerz ~ συναλγεῖν, συνάχθεσθαί τινι, j-s Unglück ~ συνατυχεῖν τινι, j-s Trauer ~ συλλυπεῖσθαί (P.) τινι, ich teile deine Liebe συνερῶντα ἔχεις με, ich teile deine Anſicht συνδοκεῖ μοι ταῦτα, geteilter Meinung ſein διχογνωμονεῖν, οὐ ταὐτὰ φρονεῖν od. γιγνώσκειν. οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν. — 3. (abſondern, trennen) χωρίζειν, ὁρίζειν u. διορίζειν τί τινος.
Teilen *n* ὁ μερισμός. ὁ διαμερισμός, ἡ διαίρεσις, ἡ [νομή, ἡ διανομή.]
Teiler *m*, **Teilerin** *f* durch d. *part.* d. Verben.
teilhaben ſ. unter Teil.
Teilhaber *m* ſ. Teilnehmer.
teilhaftig μέτοχός (2), κοινωνός τινος, auch μετέχων u. ἐπήβολός (2) τινος, ~ werden τυγχάνειν, μεταλαμβάνειν, ἐπήβολον γίγνεσθαί τινος, ich bin einer Sache ~ μετέχω, μέτεστί μοί od. κοινωνῶ τινος, j-n einer Sache ~ machen μεταδιδόναι τινί τινος, παρέχειν (u. M.) τινί τι.
Teilnahme *f* 1. ἡ μετοχή, ἡ μάθεξις, ἡ μετάσχεσις. ἡ κοινωνία, ἡ κοινώνησις, ἡ μετάληψις, (an j-s Arbeit) ἡ σύλληψις, ἡ συνεργία, (an j-s Schickſal) ἡ συμπάθεια, (= Mitleid) ὁ ἔλεος. — 2. (Intereſſe) ἡ ἐπιμέλεια, ἡ φροντίς (ίδος), ~ bei j-m finden ἐπιμελείας od. φιλανθρωπίας τυγχάνειν παρά τινος, ~ für etw. zeigen φροντίζειν τινός, λόγον ἔχειν περί τινος, keine ~ für etw. zeigen ἀμελεῖν, καταμελεῖν, ὀλιγωρεῖν τινος, j-m ~ beweiſen φιλανθρώπως προσφέρεσθαί (P.) τινι u. πρός τινα, ἐλεεῖν τινα.
teilnahmlos ἀσυμπαθής, ἀνηλεής, ἀνελεήμων, (ſtumpfſinnig) ἀναίσθητος (2), ~ ſein ἀναισθητεῖν. [*adj.*]
Teilnahmloſigkeit *f* ἡ ἀναισθησία u. d. *neutr.* d. vor.
teilnehmen ſ. unter Teil.
teilnehmend 1. (teilhabend an Unternehmungen, Arbeiten u. dgl.) κοινωνός, μέτοχος (2), κοινωνῶν, μετέχων, an Empfindungen συμπαθής. — 2. (mitleidig) ἐλεήμων, ἐλεητικός.
Teilnehmer *m* ὁ μερίτης, ὁ κοινωνός, ὁ συλλήπτωρ (ορος), ὁ μέτοχος, ὁ μετέχων τινός, (Mitarbeiter) ὁ συνεργός.
Teilnehmerin *f* ἡ κοινωνός, ἡ μέτοχος, gew. *part.*
Teilnehmung *f* ἡ μάθεξις. ſ. Teilnahme.
teils ... teils τὸ (τὰ) μέν ... τὸ (τὰ) δέ, τοῦτο μέν ... τοῦτο δέ. ἅμα μέν ... ἅμα δέ, ~ ſonſt ... ~ τά τ' ἄλλα ... καί. [νομή.]
Teilung *f* ὁ μερισμός, ἡ διαίρεσις, ἡ νομή, ἡ διαι-
teilweiſe μέρος, τὸ μέρος, κατὰ μέρος od. μέρη.
Teint *m* ὁ τοῦ σώματος χρώς (ωτός), ἡ χρόα.
Teller *m* ὁ πίναξ (κος), τὸ λεκάνιον, ἡ λεκανίσκη.
Tellerchen *n* ὁ λοπαδίσκος.
Tellerlecker *m* ὁ τραπεζολοιχός. [dern ἱεροσυλεῖν.]
Tempel *m* ὁ νεώς, τὸ ἱερόν, einen ~ berauben, plün-
Tempelaufſeher *m* ὁ νεωκόρος, ~ ſein νεωκορεῖν.
Tempelaufſicht *f* ἡ νεωκορία.
Tempelbau *m* ἡ νεὼ od. ἱεροῦ ἵδρυσις.
Tempelbauer *m* ὁ νεωποιός.
Tempelbezirk *m* τὸ τέμενος. [Tempelaufſeher.]
Tempeldiener *m*, **-dienerin** *f* δ, ἡ ἱερόδουλος, ſiehe
Tempelgut *n* τὰ ἱερὰ χρήματα.
Tempelhof *m* τὸ τέμενος.
Tempelhüter *m* ὁ νεωφύλαξ (κος), ſ. Tempelaufſeher.
Tempelraub *m* ἡ ἱεροσυλία, ~ verüben ἱεροσυλεῖν.
Tempelräuber *m* ὁ ἱερόσυλος.
Tempelwärter *m* ὁ νεωκόρος.
Tempelweihe *f* τὰ εἰσιτήρια.
Temperament *n* ἡ ὀργή, ἡ φύσις, οἱ τρόποι, ruhiges ~ ἡ εὐοργησία, hitziges ~ τὸ ὀξύρροπον τῆς φύσεως, von ruhigem ~ εὐόργητος (2), von hitzigem ~ ὀξύρροπος (2), ὀξὺς πρὸς ὀργήν, ein glückliches, unglückliches ~ haben εὐκόλως ἔχειν, δυσκολώτερον ἔχειν.
Temperatur *f* ἡ τοῦ ἀέρος κρᾶσις, gute ~ ἡ εὐκρασία, von guter od. gemäßigter ~ εὐκρατής, εὔκρατος (2), ſchlechte ~ ἡ δυσκρασία, von ſchlechter ~ δύσκρατος (2), Gegenden von guter ~ χωρία εὖ κεκραμένα τῷ θερμῷ καὶ τῷ ψυχρῷ.
Temperenzler *m* ἄνθρωπος ἐγκρατὴς γαστρός.

Digitized by Google

temperieren μέτριον ob. μαλακώτερον ποιεῖν.
temperiert εὔκρατος (2), εὐκρᾶής (gut ~), δύσκρατος (2, ſchlecht ~).
Tempo *n* ἡ ἀγωγή.
temporiſieren συμπεριφέρεσθαι (P.) τοῖς καιροῖς, μέλ[λειν.]
Tempus *n*, **Tempora** *pl.* (in der Gramm. Bezeichnung der Formen des Verbums) ὁ χρόνος, z.B. Aoriſt ὁ ἀόριστος (*sc.* χρόνος).
Tendenz *f* ἡ περιβολή (z.B. λόγου), ἡ προαίρεσις, ἡ γνώμη, ſ. Abſicht, Ziel, Zweck
tendenziös ſ. abſichtlich.
Tenne *f* ἡ ἄλως (ω), ὁ ὄτνος.
Teppich *m* ὁ τάπης (ητος), ἡ τάπις (ιδος), τὸ στρῶμα.
Termin *m* ἡ προθεσμία, ἡ ἡμέρα, einen ~ beſtimmen ἡμέραν τάττεσθαι (M.), in beſtimmten ~en zahlen ταξάμενον ἀποδιδόναι, Verſäumung des ~s ἡ ὑπερημερία (bei einer Zahlung), ἡ παραπροθεσμία (bei einer gerichtlichen Verhandlung), einen ~ verſäumen ὑπερήμερον γίγνεσθαι, ~ zur Zahlung von Geld ἡ καταβολή, in beſtimmten ~en κατὰ χρόνους.
Terminologie *f* οἱ τεχνικοὶ λόγοι. [ὄνομα.]
Terminus *m* (terminus technicus) τὸ τεχνικὸν
terminweiſe κατὰ τακτοὺς χρόνους.
Terpentin *m* ἡ τερεβινθίνη, ἡ τερμινθίνη, von ~ τερεβίνθινος, τερμίνθινος.
terpentinartig τερεβινθώδης.
Terpentinbaum *m* ἡ τερέβινθος, ἡ τέρμινθος.
Terpentinöl *n* τὸ τερμίνθινον ἔλαιον.
Terpentinſalbe *f* τὸ τερμίνθινον χρῖμα.
Terrain *n* ἡ χώρα, τὸ χωρίον, ὁ τόπος, offenes, weites ~ ἡ εὐρυχωρία, enges ~ ἡ στενοχωρία, günſtiges ~ ἡ καλὴ ob. ἐπιτήδειος χώρα, ἡ εὐκαιρία τῆς χώρας ob. τοῦ τόπου, ungünſtiges ~ ἡ δυσχωρία, für Reiterei günſtiges, geeignetes ~ τὸ ἱππάσιμον (χωρίον), für Reiterei ungünſtiges ~ τὸ ἄφ- oder δύσιππον χωρίον, τὰ δύσιππα.
Terrainſchwierigkeiten *f/pl.* αἱ δυσχωρίαι, ἡ τῶν χωρίων χαλεπότης (ητος).
Terraſſe *f* τὸ κατὰ βαθμοὺς πρόσαντες, ὁ ξυστός.
terraſſenartig, -förmig ὥσπερ κατὰ βαθμοὺς προσάντης.
Terrine *f* ὁ κρατὴρ (ῆρος), ἡ κύμβη.
Territorium *n* ἡ χώρα, τὸ χωρίον, ſ. Gebiet.
Tertianfieber *n* ὁ τριταῖος ob. τριταιοφυὴς πυρετός.
Terz *f* (in der Muſik) τὸ δίτονον, die kleine ~ τὸ τριημιτόνιον.
Teſtament *n* αἱ διαθῆκαι (ſelten *sing.*), ἡ διάθεσις, ἡ διάταξις, ἡ διαταγή, ein ~ machen διαθήκας ποιεῖσθαι (M.) ob. γράφειν, ein ~ öffnen διαθήκας ἀνοιγειν, zurücknehmen ἀναιρεῖν ob. λύειν, unterſchieben ὑποβάλλειν, umſtoßen ἀκύρους ποιεῖν ob. ἀναιρεῖν, unfähig, ein ~ zu machen ἄκυρος (2) διατίθεσθαι, das ~ iſt rechtskräftig κύριαί εἰσιν αἱ διαθῆκαι, ohne ~ ſterben οὐ διαθέμενον τελευτᾶν ob. ἀποθνήσκειν, das Alte, Neue ~ ἡ παλαιὰ, καινὴ διαθήκη.
teſtamentariſch ἐκ διαθήκης ob. durch d. *part.* διαθέμενος, ~ über etw. verfügen διατίθεσθαί τι.
Teſtator *m* ὁ διαθέμενος.
teſtieren (ein Teſtament machen) ſ. Teſtament; (bezeugen) μαρτυρεῖν τι, ἐπιμαρτυρεῖν τινί τι ob. *inf.*
teuer 1. πολυτελής, τίμιος, τιμὴν πολλὴν ἔχων, πολλοῦ ἄξιος, ~ kaufen, verkaufen πολλοῦ ob. πολλῶν χρημάτων πρίασθαι, ἀποδίδοσθαί τι, wie ~? πόσου; ſo ~ τοσούτου, wie ~ es auch ſei ὁποσουοῦν. — 2. (lieb, wert) τίμιος, πολλοῦ ob. πλείστου ἄξιος, φίλος, προσφιλής, etw. ~ achten ἐντίμως ἔχειν ob. ἄγειν τι, περὶ πολλοῦ (πλέονος, πλείστου) ποιεῖσθαι (M.) τι, μέγα ποιεῖσθαί τι, πλείστου ἄξιον νομίζειν τι, hoch und ~ ſchwören κατ' ἐξωλείας ὀμνύναι ἢ μὴν mit *inf.*, mein teurer! ὦ φίλτατε, ὦ φιλότης, ὦ δαιμόνιε (letzteres in ironiſchem Sinne).
Teuerung *f* (hoher Preis) ἡ μεγάλη τιμή, ἡ πολυτέλεια, (teure Zeit[en]) ἡ σιτοδεία, ἡ σπανοσιτία.
Teufel *m* 1. ὁ κακὸς δαίμων (ονος), ὁ κακοδαίμων (ονος), ὁ ἀλάστωρ (ορος), im Neuen Teſtament ὁ διάβολος, geh zum ~ βάλλ', ἔρρ' oder ἄπαγε εἰς κόρακας, κακῶς ἔρρε, ~! zum ~! (als Verwünſchung) τῆς τύχης, der ~ ſoll dich holen (κάκιστ') ἀπόλοιο, des ~s ſein κακοδαιμονᾶν, der ~ iſt los ἄνω κάτω πάντα, der ~ treibt ſein Spiel ὁ δαίμων μεταλαμβάνει τῶν πραγμάτων. — 2. übtr. ein armer ~ ὁ αὐτολήκυθος, (von einem verworfenen Menſchen) ὁ ὄλεθρος.
Teufelsbanner *m* ὁ τῶν κακῶν δαιμόνων ἐξορκιστής.
Teufelsdreck *m* (Pflanze) τὸ σίλφιον.
teufliſch δαιμονικός, διαβολικός, ἀσεβέστατος, ἀνοσιώτατος, ~ lachen σαρδάνιον γελᾶν.
Text *m* οἱ λόγοι, (der einer kritiſchen Ausgabe eines Schriftſtellers zugrunde liegende ~) τὸ κείμενον, übtr. j-m den ~ leſen ἐπιτιμᾶν, ἐπιπλήττειν τινί, νουθετεῖν, σωφρονίζειν τινά.
Theater *n* τὸ θέατρον, Platz im ~ ἡ θέα, den Platz im ~ einnehmen θέαν καταλαμβάνειν, aufs ~ bringen εἰσφέρειν εἰς τὸ θέατρον, das ~ iſt aus ἀπέρχονται οἱ ἐκ τοῦ θεάτρου, (theatraliſche Aufführung) ἡ θέα.
theaterartig, -förmig θεατροειδής.
Theaterausdruck *m* τὸ ἀπὸ τῆς σκηνῆς ὄνομα.
Theaterbericht *m* αἱ διδασκαλίαι.
Theatergelder *n/pl.* τὰ θεωρικά.
Theaterheld *m* ὁ ἀπὸ τῆς σκηνῆς ἥρως (ως).
Theatermaler *m* ὁ σκηνογράφος.
Theatermalerei *f* ἡ σκηνογραφία.
Theatermaſchine *f* ἡ μηχανή.
Theatermaſchiniſt *m* ὁ ἐπὶ ταῖς τοῦ θεάτρου μηχαναῖς.
theatermäßig ὥσπερ ἐν σκηνῇ ob. θεάτρῳ, σκηνικός, ὑποκριτικός.
Theaternachrichten *f/pl.* αἱ διδασκαλίαι.
Theaterpächter *m* ὁ θεατρώνης, ὁ θεατροπώλης.
Theaterſchneider *m* ὁ σκευοποιός.
Theaterſitz *m* ἡ θέα.
Theaterſtück *n* τὸ δρᾶμα.
Theatertänzer *m* ὁ κατὰ τὴν σκηνὴν ὀρχηστής.
Theatertänzerin *f* ἡ κατὰ τὴν σκηνὴν ὀρχηστρίς (ίδος).
Theatertruppe *f* ὁ θίασος Διονύσου.
Theatervorhang *m* ἡ αὐλαία.
Theaterweſen *n* τὰ περὶ τὴν σκηνήν.
theatraliſch σκηνικός, θεατρικός, ὁ, ἡ, τὸ ἐν τῇ σκηνῇ ob. κατὰ τὴν σκηνήν.
Thema *n* ἡ ὑπόθεσις, τὸ θέμα, beim ~ bleiben μένειν ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως, vom ~ abkommen ἀποπλανᾶσθαι (P.) τῆς ὑποθέσεως, ich kehre zu meinem ~ zurück ἐπανέρχομαι ὅθεν ἐξέβην τῷ λόγῳ.
Theologe *m* ὁ θεολόγος, ὁ τῶνθείων διδάσκαλος.
Theologie *f* ἡ θεολογία, ἡ θεολογικὴ ἐπιστήμη.
theologiſch θεολογικός.
Theorem *n* τὸ θεώρημα.
Theoretiker *m* ὁ θεωρητικός.
theoretiſch θεωρητικός, λογικός, etw. ~ und praktiſch betreiben ἐπιστήμῃ καὶ ἐμπειρίᾳ ἀσκεῖν τι, ~e und praktiſche Tätigkeit μελέτη τε καὶ ἄσκησις, ~e Kenntniſſe von etw. beſitzen τὴν τέχνην τινὸς μεμαθηκέναι.
Theorie *f* ἡ θεωρία, ἡ τέχνη, ἡ ἐπιστήμη, ἡ γνῶσις.
Theoſoph *m* ὁ θεόσοφος.
Theoſophie *f* ἡ θεοσοφία.
Therme *f* τὰ θερμά.
Theſe *f* ἡ θέσις, eine ~ aufſtellen θέσιν προτιθέναι, über ~n diſputieren θέσεις εἰπεῖν.
Theſis *f* ἡ θέσις.
Thron *m* ὁ (βασίλειος) θρόνος, übtr. (fürſtliche, königliche Gewalt, Herrſchaft) ἡ ἀρχή, ἡ βασιλεία, auf den ~ ſetzen καθίζειν εἰς θρόνον, bildl. καθιστάναι εἰς τὴν ἀρχήν, den ~ beſteigen καθέζεσθαι ἐπὶ θρόνου, bildl. καθίστασθαι εἰς τὴν ἀρχήν ob. ἄρχοντα, auf dem ~ ſitzen καθῆσθαι ἐπὶ θρόνου, bildl. ἔχειν ob. κατέχειν τὴν ἀρχήν, ἄρχειν, βασιλεύειν, j-n vom ~ ſtoßen ὠθεῖν τινα ἐκ τοῦ θρόνου, bildl. ἐκβάλλειν, παύειν

Digitized by Google

od. καταλύειν τινὰ τῆς ἀρχῆς, παύειν τινὰ ἄρχοντα od. βασιλεύοντα.

Thronbesteigung *f* ἡ εἰς τὴν ἀρχὴν κατάστασις, gew. durch Verben, zB. nach seiner ~ καταστὰς εἰς τὴν ἀρχήν, παραλαβὼν τὴν ἀρχήν.

thronen καθῆσθαι ἐπὶ θρόνου, übtr. ἄρχειν, βασιλεύειν.

Thronerbe *m* ὁ τῆς ἀρχῆς κληρονόμος.

Thronerbin *f* ἡ τῆς ἀρχῆς κληρονόμος.

Thronfolge *f* ἡ διαδοχή.

Thronfolger *m* ὁ τῆς βασιλείας διάδοχος, ὁ διαδεξάμενος od. (der künftige) διαδεξόμενος τὴν βασιλείαν.

Thronhimmel *m* ὁ οὐρανίσκος, ἡ σκιάς (ἀδος).

Thronsessel *m* ὁ θρόνος.

Thunfisch *m* ὁ θύννος, ἡ θύννη. ~e fangen θυννεύειν.

Thunfischfang *m* ἡ τῶν θύννων θήρα.

Thunfischfänger *m* ὁ θυννοθήρας.

Thymian *m* τὸ θύμον, ὁ θύμος, ἡ ἄκινος, wohlriechender ~ τὸ ἐλένιον.

tief 1. eig. βαθύς, (vom Tone) βαρύς, ~e Stimme βαρεῖα φωνή, ~ gewurzelt βαθύρριζος (2). — 2. (stark, heftig) μέγας. δεινός, βαρύς. πολύς, ~er Schnee χιὼν πολλή (auch βαθεῖα), ~e Nacht νὺξ πολλή, ~e Einsicht δεινὴ σύνεσις, ~e Trauer πένθος μέγα od. δεινόν, ~es Elend ἡ ἐσχάτη od. μεγίστη ταλαιπωρία, es schmerzt mich etw. ~ πάνυ ἄχθομαί (P.) τινι, δεινῶς ἀλγῶ ἐπί τινι, ~ in Schulden stecken ὑπέρχρεων εἶναι, ~ in Gedanken sein σύννουν εἶναι, im ~en Schlafe liegen βαθὺν (ὕπνον) κοιμᾶσθαι (P.), ~e Kenntnis ἐπιστήμη ἀκριβεστάτη, ~es Stillschweigen πολλὴ σιωπή, sich etw. ~ einprägen βεβαίως τίθεσθαι ἐν τῇ ψυχῇ (*trans.*), ἱκανῶς καταδύεσθαι εἰς τὴν ψυχήν (*intr.*), zur Angabe des Maßes durch den *acc.* des Bezuges, zB. ein Graben fünf Fuß ~ τάφρος πέντε ποδῶν τὸ βάθος od. πέντε πόδας ἔχουσα τὸ βάθος, die Soldaten stellten sich zehn Mann ~ auf οἱ στρατιῶται ἐτάχθησαν ἐπὶ δέκα τὸ βάθος, nicht ~ ἀβαθής, unermeßlich ~ ἄβυθος (2), ἄβυσσος (2), ~ eindringen ἐπὶ πολὺ διικνεῖσθαι, ~ unter der Erde κατὰ τῆς γῆς κάτω.

tiefatmend μακρόπνους.

tiefdenkend δεινὸς λογίζεσθαι (M.), συνετώτατος. λο-

Tiefe *f* τὸ βάθος, übtr. ἡ δεινότης (ητος), ~ des Geistes ἡ τῆς ψυχῆς δεινότης od. τὸ τῆς ψυχῆς βάθος, ~ der Erkenntnis ἡ τῆς γνώμης δεινότης, (~ der Stimme, des Tons) ἡ βαρύτης (ητος), in die ~ senken βυθίζειν.

tiefgebeugt μέγα λυπούμενος, ταπεινὸς καὶ κατηφής,

tiefliegend κοῖλος.

Tiefsinn *m* (hervorragender Scharfsinn) ἡ δεινὴ od. πολλὴ σύνεσις. τὸ τῆς γνώμης δεινὸν od. βάθος, ἡ ἀναθεώρησις, (Gemütszustand) ἡ μελαγχολία, ἡ σύννοια.

tiefsinnig συνετός, συνετώτατος, (schwermütig) μελαγχολικός, σύννους.

tieftönend βαρύβρομος (2).

Tiegel *m* τὸ τάγηνον, τὸ τήγανον. ἡ λοπάς (άδος), im ~ braten, rösten ταγηνίζειν, τηγανίζειν, im ~ gebraten, geröstet ταγηνιστός. τηγανιστός.

Tiegelchen *n* τὸ τηγάνιον, τὸ λοπάδιον.

Tier *n* τὸ ζῷον (jedes lebende Wesen, animal), τὸ θηρίον (das unvernünftige Geschöpf), ὁ θήρ (ηρός), τὸ ἄγριον θηρίον (wildes ~), zahmes ~ τὸ ἥμερον ζῷον, ~e schlachten, opfern ζωθυτεῖν, ~e halten ζῷα oder θηρία τρέφειν, ζωοτροφεῖν, zum (wilden) ~e machen θηριοῦν, ἀπο-, ἐκθηριοῦν, zum (wilden) ~e werden θηριοῦσθαι (P.).

Tierarabeske *f* τὸ ζωόφυτον

Tierart *f* τὸ θηρίων od. ζῴων γένος.

tierartig θηριώδης.

Tierarzneikunde, -wissenschaft *f* ἡ ἱππιατρική (eig. Roßarzneikunde).

Tierarzt *m* ὁ ἱππίατρος (eig. Roßarzt).

Tierbild *n* τὸ ζῴδιον.

Tierbildner *m* ὁ ζῳδιογλύφος.

Tierblut *n* τὸ θηρίων od. ζῴων αἷμα.

Tierchen *n* τὸ ζῴδιον, τὸ ζῳδάριον, τὸ θηρίδιον, τὸ

Tiergarten, -park *m* ὁ παράδεισος.

Tiergefecht *n*, **-kampf** *m* ἡ θηρ(ι)ομαχία.

Tiergeschichte *f* ἡ (περὶ) τῶν ζῴων ἱστορία, τὸ ζωικόν

Tiergestalt *f* ἡ θηρ(ι)ομορφία.

tiergestaltig θηριόμορφος (2), ζῳόμορφος (2).

Tierhaut *f* τὸ θηρίου δέρμα, ἡ θηρίου δορά.

Tierheit *f* ἡ ζῳότης (ητος), τὸ θηριῶδες.

Tierhetze *f* ἡ θηρ(ι)ομαχία, τὰ κυνηγέσια.

tierisch ζῳογενής, ζωικός, (unvernünftig, wild) θηριώδης. ἄγριος, ~es Wesen τὸ θηριῶδες, ἡ θηριότης (ητος), ein ~es Leben führen θηριωδῶς ζῆν.

Tierkampf *m* s. Tierhetze.

Tierkämpfer *m* ὁ θηριομάχης (-μάχος). ὁ τοῖς θη-

Tierkreis *m* ὁ ζῳοφόρος oder ζῳδιακός (κύκλος), ὁ τῶν ζῳδίων κύκλος, die Bilder des Tierkreises τὰ ζῴδια, τὰ στοιχεῖα.

Tiermaler *m* ὁ τὰ ζῷα γράφων, ὁ ζωγράφος.

Tiermalerei *f* ἡ τῶν ζῴων γραφή, ἡ ζωγραφία.

Tiernatur *f* ἡ ζωικὴ od. θηρεία od. θήρειος φύσις.

Tieropfer *n* ἡ τῶν ζῴων θυσία, ἡ ζωοθυσία.

Tierpflanze *f* τὸ ζωόφυτον.

Tierreich *n* τὰ τῶν ζῴων γένη.

Tierstimme *f* ἡ θηρίου od. θηριώδης od. θηρεία od.

Tierwelt *f* τὰ ζῷα.

Tiger *m* ὁ (ἡ) τίγρις (εως u. ιος).

tigerartig τιγροειδής.

Tigerfell *n*, **-haut** *f* ἡ τίγρεως δορά.

Tigerhund *m* ὁ τιγροειδὴς κύων (υνός).

tilgen 1. (Geschriebenes ausstreichen) ἀλείφειν, ἐξαλείφειν, διαγράφειν. — 2. (aufheben, beseitigen) δια-, καταλύειν (ersteres auch von einer Schuld, χρέος), (entfernen, zB. einen Verdacht) ἐξαιρεῖν, (beendigen) παύειν, καταπαύειν. — 3. (zugrunde richten) διαφθείρειν, ἀφανίζειν, ἀναιρεῖν, einen Brand ~ κατασβεννύναι πῦρ.

Tilgung *f* ἡ ἐξάλειψις. ἡ ἀναίρεσις, ἡ διά-, κατάλυσις, ἡ διαφθορά, gew. durch Verben.

Tinktur *f* ἡ βαφή. τὸ φάρμακον.

Tinte *f* τὸ μέλαν (ανος).

Tintenfisch *m* ἡ σηπία, ἡ τευθίς (ίδος).

Tirade *f* (in der Musik) ἡ καμπή, (in der Rede) ὁ κεκαλλωπισμένος λόγος, ~n (in der Rede) auch τὰ κομψά.

Tisch *m* 1. ἡ τράπεζα (allg., auch Eß- und Laden~), ὁ ἄβαξ (κος. Putz-, Prunk-, Spiel- u. Rechen~), ὁ ἐλεός. τὸ ἐλεόν (Küchen~). — 2. übtr. (das Speisen und die Speisen selbst) ἡ τράπεζα, τὸ δεῖπνον, ἡ ποίνη, ἡ δίαιτα, einen ~ decken u. andere Verbindungen s. unter Tafel.

tischartig τραπεζοειδής.

Tischbein *n* ὁ τῆς τραπέζης πούς (οδός).

Tischblatt *n* ὁ τῆς τραπέζης πίναξ (κος).

Tischchen *n* τὸ τραπέζιον, τὸ ἀβάκιον.

Tischdecker *m* ὁ τραπεζοποιός, ὁ τραπεζοκόμος, ὁ τὴν τράπεζαν παρασκευάζων.

tischförmig τραπεζοειδής.

Tischfreund, -genosse *m* ὁ συντράπεζος, ὁ σύνδειπνος, ὁ παράσιτος, ὁ τραπεζεύς (letztere beiden = Schmarotzer).

Tischgänger *m*, **-gängerin** *f* ὁ, ἡ τῇ τραπέζῃ τινὸς χρώμενος. χρωμένη.

Tischgast *m* ὁ σύνδειπνος, ὁ συντράπεζος, ὁ σύσσιτος,

Tischgebet *n* ἡ, πρὸ τοῦ δείπνου εὐχή.

Tischgeld *n* ὁ τῆς τροφῆς μισθός.

Tischgerät *n* τὰ ἐπιτραπέζια σκεύη.

Tischgesellschaft *f* ἡ συσσιτία, οἱ ὁμοτράπεζοι, οἱ σύνδειπνοι, s. Tischgast.

Tischgespräch *n* οἱ παρὰ τὸ δεῖπνον λόγοι, οἱ συμποτικοὶ λόγοι, ein ~ führen διαλέγεσθαι (P.) ἐν τῷ δείπνῳ.

Tischgestell *n* ἡ τῆς τραπέζης βάσις.

Tischlager *n* ἡ κλίνη, mit drei, vier, zehn ~n τρίκλινος, τετράκλινος, δεκάκλινος (familich 2).

Digitized by Google

Tiſchler *m* ὁ ξυλουργός.
Tiſchlerarbeit *f* ἡ ξυλουργία.
Tiſchlerei *f* ἡ τραπεζοποιία.
Tiſchlerhandwerk *n* ἡ ξυλουργική.
Tiſchlied *n* τὸ σκόλιον.
Tiſchmeſſer *n* ἡ ἐπιτραπέζιος μάχαιρα.
Tiſchnachbar *m* ὁ παρακλίτης, j-ſ ~ ſein παρακατακλίνεσθαι (P.) τινι.
Tiſchreden *n/pl.* οἱ παρὰ τὸ δεῖπνον λόγοι.
Tiſchträger *m* ὁ τραπεζοφόρος.
Tiſchtrunk *m* τὸ παρὰ τὸ δεῖπνον προσφερόμενον ποτόν.
Tiſchtuch *n* (den Alten unbekannt) etwa ἡ ἐπιτραπέζιος ὀθόνη.
Tiſchwein *m* ὁ εὐτελέστερος οἶνος.
Tiſchzeit *f* ἡ τοῦ δείπνου οὐ. τοῦ δειπνεῖν ὥρα.
Tiſchzeug *n* τὰ ἐπιτραπέζια σκεύη.
Titel *n* 1. (eines Buches) ἡ ἐπιγραφή, ὁ σίλλυβος, ἡ παραστιχίς (ἴδος), τὸ παραστιχίδιον, das Buch führt den ~ ἐπιγέγραπται τὸ βιβλίον. — 2. (Benennung j-s nach Rang, Stand) ἡ ἐπ-, προσωνυμία, ἡ προσηγορία, einen ~ führen ἐπωνυμίαν ἔχειν, καλεῖσθαι, προσαγορεύεσθαι (P.), j-m einen ~ geben, verleihen προσαγορεύειν τινά ἐπωνυμίαν οὐ. ὄνομα. — 3. Rechts~ τὸ δικαίωμα.
Titulatur *f* ſ. Titel 2.
titulieren προσαγορεύειν τινά mit *acc.*
Toaſt *m* ἡ φιλοτησία, ἡ πρόποσις, τὸ ἀναφώνημα, einen ~ auf j-n ausbringen φιλοτησίαν (u. -ίας) προπίνειν τινὶ μετὰ προσαγορεύσεως.
toben (lärmen) θορυβεῖν, θόρυβον ποιεῖσθαι (M.), (von der Gemütsaufregung) ἀγανακτεῖν, (ſich wie raſend gebärden) μαίνεσθαι, ἐκμαίνεσθαι (P.), (in Wut ſein) λυττᾶν, (verrückt ſein) βακχεύειν, (vom Meere) κυμαίνειν, χειμάζεσθαι (P.), (in Aufruhr ſein, von einer tobenden Volksmenge) ταράττεσθαι, ἀναταράττεσθαι (P).
Toben *n* ὁ θόρυβος, ἡ ἀγανάκτησις, ἡ μανία, ἡ λύττα, ἡ βακχεία, ἡ κύμανσις, ἡ ταραχή. über den Unterſchied ſ. d. vor. Wort.
tobend θορυβώδης, ταραχώδης. (vom Meere) χειμαζόμενος, κυματώδης, (von Leidenſchaften) ἄγριος.
Tobſucht *f* ἡ λύττα. [~ ſein λυττομανεῖν.]
tobſüchtig λυτταλέος, λυττήσις, λυττήργης, λυττομανής.
Tochter *f* ἡ θυγάτηρ (ατρός), ἡ παῖς (αιδός), ἡ ἔκγονος, bei ausdrücklicher Erwähnung der Eltern ſteht der bloße Artikel, z.B. Penelope, die ~ des Ikarios Πηνελόπη ἡ Ἰκαρίου.
Töchterchen *n* τὸ θυγάτριον.
Tochterkind *n* ὁ, ἡ τῆς θυγατρὸς παῖς, ὁ θυγατριδοῦς, ἡ θυγατριδῆ.
Tochtermann *m* ὁ γαμβρός, ὁ τῆς θυγατρὸς ἀνήρ.
Tod *m* ὁ θάνατος, ἡ (τοῦ βίου) τελευτή, ἡ ἀπαλλαγὴ τοῦ βίου, ἡ τοῦ βίου καταστροφή, natürlicher ~ ὁ κατὰ φύσιν οὐ. αὐτόματος θάνατος, gewaltſamer ~ ὁ βίαιος θάνατος, guter, ſanfter, ſchöner, glücklicher ~ ὁ εὐδαίμων θάνατος, ἡ εὐθανασία, eines guten uſw. ~es ſterben ῥᾴδιον θάνατον τελευτᾶν, εὖ ἀποθνήσκειν, εὐθανατεῖν, rühmlicher ~ ὁ καλὸς οὐ. εὐκλεὴς θάνατος, dem ~e nahe ἐπιθάνατος (2), den ~ finden ſ. ſterben; einen ſchweren ~ haben δυσθανατεῖν, eines frühzeitigen ~es ſterben πρὸ τῆς ὥρας ἀποθνήσκειν, dem ~e nahe ſein μέλλειν ἀποθανεῖσθαι, εἶναι πρὸς τῷ τελευτᾶν, ἐπιθανάτως ἔχειν, der ~ naht j-m ὁ θάνατος πρόσεισί τινι, j-m den ~ geben ſiehe töten; j-n zu ~e ärgern ἀπάγχειν τινά, ſich zu ~e ärgern ὁ. P., ſich zu ~e ſchreien κεκραγότα διαρραγῆναι, ſich zu ~e lachen ἐκθνήσκειν γέλωτι, ſich zu ~e grämen ἀποθνήσκειν λύπῃ, zu ~e gegeißelt werden ἀπόλλυσθαι μαστιγούμενον, j-n zum ~e verurteilen θανατοῦν τινα, καταγιγνώσκειν, καταδικάζειν, κατακρίνειν τινὸς θάνατον, τιμᾶν θανάτου τινί, καταψηφίζεσθαι (M.) τινος θάνατον, j-n auf Leben und ~ anklagen ὑπάγειν τινὰ θανάτου, auf Leben und ~ angeklagt ſein περὶ θανάτου κρίνεσθαι (P.), auf Leben und ~ kämpfen ἀγωνίζεσθαι (M.) περὶ θανάτου, κινδυνεύειν περὶ τῶν μεγίστων, ich bin des ~es ἀπωλόμην, ὄλωλα, auf Leben und ~ περὶ ψυχῆς, zum ~e bereit ἑτοιμοθάνατος (2). [τώδης.]
todbringend θανατηφόρος, θανάσιμος (2), θανα-
Todesangſt *f* ἡ ἀγωνία, in ~ ſein ἐν ἀγωνίᾳ εἶναι, ἀγωνιᾶν, ἀπόλλυσθαι φόβῳ, vor j-m in ~ ſein τεθνάναι τῷ φόβῳ τινά οὐ. τι.
Todesart *f* ὁ θάνατος.
Todesbecher *m* τὸ θανάσιμον πόμα.
Todesbetrachtung *f* ἡ περὶ τοῦ θανάτου σκέψις.
Todesengel *m* ἡ Μοῖρα.
Todesfall *m* ὁ θάνατος, im ~e ἤν τι πάθῃ (εἴ τι πάθοι) τις. [εἰ ἀποθανεῖται.]
Todesgedanken haben μελετᾶν θάνατον, φροντίζειν,
Todesgefahr *f* ὁ περὶ τῆς ψυχῆς οὐ. περὶ τῶν μεγίστων κίνδυνος, in ~ ſein ἀγωνίζεσθαι (M.) oder κινδυνεύειν περὶ τῆς ψυχῆς, ſich der ~ ausſetzen παραβάλλεσθαι (M.) τὴν ψυχήν.
Todesgeſchick *n* ἡ μοῖρα.
Todeskampf *m*, **-not** *f* ἡ ἀγωνία, ἡ ψυχορραγία, im ~ ſein ἐπιθάνατον εἶναι, ἐκπνεῖν τὴν ψυχήν.
Todeslos *n* ἡ μοῖρα. [βίου, θανατᾶν.]
todesmutig ſein ἀφειδεῖν οὐ. οὐ φείδεσθαι (M.) τοῦ
Todesqual *f* ἡ ἀγωνία.
Todesſchlaf *m* ὁ ἀεὶ οὐ. ἀΐδιος ὕπνος.
Todesſchweiß *m* ὁ κατὰ τὴν ἀγωνίαν οὐ. θανάσιμος ἱδρώς (ῶτος).
Todesſtille *f* ἡ βαθεῖα σιγή.
Todesſtoß, -ſtreich *m* ἡ καιρία (πληγή), den ~ bekommen καιρίαν πληγῆναι.
Todesſtrafe *f* ἡ θανάτου ζημία, ὁ θάνατος, es ſteht ~ auf etw. θάνατος ἐπίκειταί τινι, ~ auf etw. ſetzen θάνατον ὁρίζειν ἐπί τινι, die ~ verwirkt haben θανάτου ἄξιον εἶναι, ~ für j-n beſtimmen θάνατον τάττειν τινί, die ~ vollziehen θανατοῦν, ~ über j-n verhängen ζημιοῦν τινα θανάτῳ.
Todesſtunde *f* ἡ θανάτου ὥρα, in ſeiner ~ μέλλων ἤδη ἀποθανεῖσθαι, meine ~ iſt da πάρεστιν ἤδη ἐμοὶ τοῦ βίου τὸ τέλος.
Todestag *m* ἡ τοῦ θανάτου ἡμέρα.
Todesurteil *n* ἡ θανάτου κρίσις, das ~ über j-n ausſprechen ſ. j-n zum ~e verurteilen unter Tod; das ~ an j-m vollſtrecken θανατοῦν τινα.
Todesverachtung *f* ἡ τοῦ θανάτου καταφρόνησις.
Todesweg *m* ἡ ἐπὶ θανάτῳ (ὁδός).
todeswert, -würdig θανάτου ἄξιος.
Todeszeichen *n* τὸ τοῦ θανάτου σημεῖον.
Todfeind *m* ὁ ἔχθιστος.
Todfeindſchaft *f* ἡ ἄσπονδος ἔχθρα.
todkrank ἐπιθάνατος. ~ ſein ἐπιθάνατον εἶναι.
tödlich eig. θανατηφόρος (2), θανάσιμος (2), θανατώδης, ἐπιθάνατος (2), (von Wunden und Schlägen) καίριος, θανάσιμος, z.B. ein ~er Schlag ἡ καιρία (mit u. ohne πληγή). j-m einen ~en Schlag verſetzen καιρίαν τύπτειν τινά, καιρίαν (πληγὴν) ἐντρίβειν τινί, j-m einen ~en Biß beibringen θανάσιμα δάκνειν τινά, j-n ~ haſſen μῖσος βαρύτατον μισεῖν τινα, ~e Feindſchaft ſ. Todfeindſchaft.
Tödlichkeit *f* τὸ θανάσιμον, τὸ καίριον.
todmüde ἀπειρηκώς.
Toga *f* ἡ τήβεννα, ἡ τήβεννος. τὸ ἱμάτιον, toga praetexta ἡ περιπόρφυρος. die männliche ~ (toga virilis) bekommen τὸ ἀνδρεῖον ἱμάτιον ἀπολαμβάνειν.
Toilette *f* ὁ ἄβαξ (κος, als Gerät), ὁ καλλωπισμός (das Sichputzen). ~ machen καλλωπίζεσθαι (M.).
tolerant εὐγνώμων. ἐπιεικής, ~ ſein εὐγνωμονεῖν.
Toleranz *f* ἡ εὐγνωμοσύνη, ἡ ἐπιείκεια.
toll λυττῶν (*part.* von λυττᾶν, eig. von Tieren), ἐμμανής, μανικός (raſend, wütend), ἐκ-, ἀ-, παράφρων, ἄλογος (2, ohne Verſtand). ~ ſein λυττᾶν, μαίνεσθαι

Digitized by Google

(P.), παραφρονεῖν, παρανοεῖν, j-n ~ machen ἐκμαίνειν τινά, μανίαν ἐμβάλλειν ob. ἐμποιεῖν τινι, ποιεῖν τινα μαίνεσθαι, ~ werden μανῆναι, ἐκμανῆναι, ἀγριοῦσθαι, ἐξαγριοῦσθαι, ἐξαγριαίνεσθαι (jämtlich P.), man möchte ~ werden μανοῦμαι, ~ ſein auf j-n (= j-m zürnen) μαίνεσθαι κατά τινος, ~ ſein auf etw. (= auf etw. verſeſſen ſein) ἐπιμαίνεσθαί τινι.

Tollhaus *n* ἡ τῶν μαινομένων φυλακή, er iſt reif fürs ~ (Sprichw.) Ἀντικύρας δεῖ αὐτῷ

Tollhäusler *m* ὁ μαινόμενος ἄνθρωπος.

Tollheit *f* ἡ λύττα, ἡ μανία, ἡ παράνοια, ἡ παραφορὰ διανοίας, ἡ παραφροσύνη, ἡ ἄνοια (als Zuſtand), τὸ μαινομένου ἔργον (als Sache), es iſt ~ μαινομένου ἐστίν. [(ου u. α).

Tollkirſche *f* ὁ μανικὸς στρύχνος, ὁ μανδραγόρας

Tollkopf *m* ὁ μανικὸς ἄνθρωπος.

tollköpfig μανικός.

Tollkraut *n* τὸ θρύορον, τὸ θρύον.

tollkühn τολμηρός, θρασύς, ῥιψοκίνδυνος (2), ~ ſein παρατολμᾶν [(ητος) u. b. *neutr.* b. *adj.*

Tollkühnheit *f* ἡ τόλμα, τὸ θράσος, ἡ θρασύτης

Tölpel *m* ὁ σκαιὸς ob. ἄγροικος ἄνθρωπος, ſich wie ein ~ betragen σκαιουργεῖν.

Tölpelei, Tölpelhaftigkeit *f* ἡ σκαιότης (ητος), ἡ ἀγροικία, ἡ ἀπειροκαλία, ἡ φορτικότης (ητος).

tölpelhaft, tölpiſch σκαιός, ἄγροικος (2), ἀπειρόκαλος (2), φορτικός.

[1]Ton *m* (Töpfer~) ὁ πηλός, ὁ κέραμος.

[2]Ton *m* 1. ἡ φωνή, τὸ φθέγμα, ὁ φθόγγος, ἡ φθογγή, ἡ ἠχή, ὁ ἦχος, ἡ κλαγγή (Klang), ὁ τόνος (~ in der Rede, Akzent), halber ~ τὸ ἡμιτόνιον, ἡ δίεσις, τὸ λεῖμμα, $^1/_3$ ~ ἡ χρωματικὴ δίεσις, $^1/_4$ ~ ἡ ἐναρμόνιος δίεσις, lieblicher ~ ἡ ἡδυφωνία, rauher ~ ἡ τραχυφωνία, einen ~ von ſich geben ἀφιέναι φωνήν ob. φθόγγον, φωνεῖν, φθέγγεσθαι (M.), den ~ herabſtimmen ἐνδιδόναι, καθυφίεσθαι, den ~ angeben (in der Muſik) ἐνδιδόναι μέλος, ἡγεῖσθαι (M.) ᾠδῆς, übtr ὑφ-, προηγεῖσθαί (M.) τινος, im ſtrengen ~e ſprechen αὐστηρῶς λέγειν, übtr. ~ in der Malerei τὸ χρῶμα. — 2. (Art u. Weiſe) ὁ τρόπος, (herrſchende Sitte) τὸ ἦθος, guter, feiner ~ ἡ εὐμουσία, ἡ κομψεία, ἡ κομψότης, ἡ ἀστειότης (ητος), ein Mann von gutem ~ ἀνὴρ ἀστεῖος, εὔμουσος, ἀστικός, κομψός, ſchlechter ~ ἡ ἀπειροκαλία, ein Mann von ſchlechtem ~ ἀνὴρ ἀπειρόκαλος, es iſt ~ ἐν ἔθει ἐστίν, ἐπικρατεῖ, νομίζεται.

Tonangeber *m* ὁ ὑφηγητής, ὁ ἡγεμών (όνος), ὁ διδάσκαλος. [τὸ σύνταγμα.

Tonart *f* ὁ νόμος, ἡ ἁρμονία, ὁ τόνος, τὸ σύστημα,

tonartig πηλώδης.

tönen ἠχεῖν, κλάζειν, φοφεῖν, φθέγγεσθαι (M.), φωνεῖν (den Unterſchied ſ. unter Ton), etw. tönt mir noch in den Ohren ἔναυλόν ἐστιν ἔτι μοί τι.

Tönen *n* ἡ ἠχή, ὁ φθόγγος. ſ. Ton.

tönend ἠχώδης.

Tonfall *m* ὁ ῥυθμός.

Tonkunſt *f* ἡ μουσική.

Tonkünſtler *m* ὁ μουσικός.

Tonleiter *f* τὸ διάγραμμα. [(2, unbetont).

tonlos ἄφωνος (2), ἄφθογγος (2, ohne Laut), ἄτονος

Tönnchen *n* ἡ πιθάκνη, τὸ πιθάκνιον.

Tonne *f* ἡ πίθος, ἡ φιδάκνη, ἡ πιθάκνη, (als Maß) ὁ ἀμφορεύς.

tonreich φωνήεις.

Tonſetzer *m* ὁ μελοποιός. ~ ſein μελοποιεῖν.

Tonſetzung *f* (in der Muſik) ἡ μελοποιία, (in der Grammatik) ἡ τόνωσις.

Tonſilbe *f* ἡ τονουμένη συλλαβή.

Tonſtück *n* τὸ μέλος, τὸ κροῦμα, τὸ κιθάρισμα (für die Zither), τὸ αὔλημα (für die Flöte).

Tonſur *f* ἡ κουρά.

Tonſyſtem *n* τὸ ἁρμονιῶν σύστημα.

Tonweiſe *f* τὸ χρῶμα. [διαγράμματα.

Tonzeichen *n* ὁ τόνος, ἡ κεραία, (in der Muſik) τὰ

Topas *m* τὸ τοπάζιον.

Topf *m* ἡ χύτρα, ἡ χυτρίς (ίδος). ἡ κακκάβη

topfartig χυτροειδής.

Töpfer *m* ὁ κεραμεύς, ὁ χυτρεύς. ὁ ὀστρακεύς. ὁ κεραμευτής, ~ ſein κεραμεύειν.

Töpferarbeit *f* ὁ κέραμος, τὸ κεράμιον.

Töpferei *f*, **Töpferhandwerk** *n*, **Töpferkunſt** *f* ἡ κεραμεία, ἡ κεραμική.

Töpfererde *f*, **-ton** *m* ὁ κεραμικὸς πηλός.

Töpfergeſchirr *n* τὸ κεράμιον, ὁ κέραμος. [λεῖον.

Töpfermarkt *m* οἱ κέραμοι, αἱ χύτραι, τὸ χυτροπω-

Töpfermaſſe *f* τὸ φύραμα.

[1]töpfern (als Verb) κεραμεύειν.

[2]töpfern (als *adj.*) κεραμεοῦς, κεραμεικός, κεραμικός.

Töpferofen *m* ἡ κεραμεικὴ, κεραμικὴ ob. κεραμευτικὴ κάμινος.

Töpferſcheibe *f* ὁ κεραμεικός, κεραμικὸς ob. κεραμευτικὸς τροχός. ὁ τῶν κεραμέων τροχός, auf der ~ gedreht τροχήλατος (2).

Töpferware *f* ὁ κέραμος, τὰ κεράμια.

Töpferwerkſtatt, -ſtätte *f* τὸ κεραμεῖον, τὸ κεραμευτικὸν ἐργαστήριον.

Topfhändler *m* ὁ χυτροπώλης.

Topfhändlerin *f* ἡ χυτρόπωλις (ιδος).

Topfmarkt *m* αἱ χύτραι, αἱ χυτρίδες, τὸ χυτροπωλεῖον. [δα παίζειν.

Topfſpiel *n* ἡ χυτρίνδα παιδιά, das ~ ſpielen χυτρίν-

Topik *f* ἡ τοπική.

topiſch τοπικός.

Topograph *m* ὁ τοπογράφος.

Topographie *f* ἡ τοπογραφία.

topographiſch τοπογραφικός.

Topp *m* (Maſtſpitze) ὁ ἱστὸς ἄκρος.

topp! εἶεν, ἔστω ταῦτα, ἅμβαλ' ἐπὶ τούτῳ τὴν δεξιάν.

Toppſegel *n* (das oberſte Segel) τὸ παράσειον.

[1]Tor *m* ὁ μῶρος und die übrigen *adj.* mit dem Artikel, ſ. töricht.

[2]Tor *n* αἱ πύλαι, τὰ θυρώματα (letzteres: Portal).

Toreutik *f* ἡ τορευτική.

Torfahrt *f* ὁ πυλών (ῶνος)

Torgeld *n* τὸ διαπύλιον.

Torheit *f* ἡ μωρία, ἡ ἄνοια, ἡ ἀφροσύνη, ἡ ἠλιθιότης (ητος). ἡ εὐήθεια, ἡ ἀβελτερία, ἡ ἀβουλία. große ~ πολλὴ μωρία usw., eine ~ begehen μῶρόν τι ποιεῖν, μωραίνειν, ἠλιθιάζειν, damit haſt du eine große ~ begangen τοῦτο μωρότατον πεποίηκας, es iſt eine ~ μῶρόν usw. ἐστιν.

Torhüter *m*, **-hüterin** *f* ὁ, ἡ πυλωρός.

töricht μῶρος, (univerſtändig, ohne Einſicht) ἄφρων, ἀνόητος (2), ἀσύνετος (2), (albern) ἠλίθιος, εὐήθης, ἀβέλτερος (2), (ohne Überlegung) ἄβουλος (2), (zwecklos, erfolglos) μάταιος, ~ handeln, reden μωραίνειν, ἠλιθιάζειν.

Törin *f* ἡ μώρα usw. γυνή.

Torniſter *m* ἡ πήρα, ἡ ἀσκοπήρα, ὁ γυλιός.

Torriegel *m* ὁ μοχλός.

Torſchluß *m* ἡ τῶν πυλῶν κλεῖσις, vor ~ πρὶν κλεισθῆναι τὰς πύλας, nach ~ κλεισθεισῶν ἤδη τῶν πυλῶν.

Torſchreiber *m* ὁ πυλωρός.

Torte *f* ὁ στρεπτός. [ſ. Folter.

Tortur *f* ἡ βάσανος, ὁ βασανισμός, ἡ στρέβλωσις.

Torturwerkzeug *n* τὸ βασανιστήριον, ἡ στρέβλη.

Torwache *f* οἱ ἐπὶ ταῖς πύλαις φύλακες, im Felde auch οἱ πυλωροί.

Torwächter, -wärter *m* ὁ πυλωρός. ~ ſein πυλωρεῖν.

Torweg *m* ὁ πυλών (ῶνος), auch bloß αἱ πύλαι.

Torzoll *m* τὸ διαπύλιον.

toſen βρέμεσθαι (M.), ſ. toben.

Toſen *n* ὁ φλοῖσβος, ſ. Toben.

Digitized by Google

tot νεκρός u. d. *part.* von θνήσκειν, ἀποθνήσκειν, ein ~er Körper (νεκρὸν) σῶμα, die T~en οἱ τεθνεῶτες, οἱ καμόντες, οἱ ἀποθανόντες, das Reich der T~en ὁ ᾅδης. ~ sein τεθνάναι, sich ~ lachen u. ähnliche Ausdrücke siehe unter Tod; wie ~ daliegen κεῖσθαι ὥσπερ νεκρόν od. τεθνεῶτα, j-n ~ schlagen s. töten; einen T~en begraben ἐκφέρειν νεκρόν, von den T~en auferwecken ἀναγείρειν ἐκ νεκρῶν, übtr. ein ~er Ort ἡ ἐρημία, (von Bildern, Statuen u. dgl. = ohne Leben) ψυχρός.

total ἅπας, σύμπας, s. ganz, gänzlich. [παις.]

Totalität *f* τὸ σύνολον, gew. durch d. *adj.* ἅπας, σύμ-

Tote *m* ὁ νεκρός s. tot.

töten eig. ἀπο-, κατακτείνειν (selten κτείνειν), καταπαίειν (gew. bloß *aor.* II κατέκανον), (morden, umbringen) φονεύειν, ἀναιρεῖν, δια-, καταχρῆσθαι, (niedermetzeln, abschlachten) σφάττειν, ἀπο-, κατασφάττειν, (hinrichten) θανατοῦν, als *pass.* zu ἀπο-, κατακτείνειν dient ἀποθνήσκειν (ὑπό τινος), sich selbst ~ αὐτοκτονεῖν ἑαυτόν, ἀποθνήσκειν ὑφ' ἑαυτοῦ, die Begierden ~ κολάζειν τὰς ἐπιθυμίας.

Töten *n*, **Tötung** *f* ὁ φόνος, ἡ σφαγή, ἡ ἀναίρεσις, oft durch Verben.

totenähnlich νεκροειδής, νεκρώδης, ὥσπερ νεκρός.

Totenbahre *f* ἡ κλίνη.

Totenbehältnis *n* ἡ νεκροθήκη.

Totenbeschwörer *m* ὁ νεκρόμαντις (εως).

Totenbeschwörung *f* ἡ νεκρομαντεία, ἡ νεκυομαντεία, Ort dazu τὸ νεκρομαντεῖον, τὸ νεκυομαντεῖον, τὸ ψυχομαντεῖον.

Totenbett *n*: auf dem ~ ἐπιθάνατος od. θανάσιμος ὤν, πρὸς τῇ τελευτῇ τοῦ βίου γενόμενος.

totenblaß -bleich, -farbig πελιτνός, πελιός, ~ werden od. sein πελιτνοῦσθαι, πελιοῦσθαι, πελιαίνεσθαι (sämtl P.).

Totenbote *m* ὁ νεκράγγελος [λιτνότης (ητος).]

Totenfarbe *f* τὸ πελιτνὸν od. πελιὸν χρῶμα, ἡ πε-

Totenfeier *f*, **-fest** *n* τὰ θανατούσια, τὰ νεκύσια, τὰ νεμέσεια, τὰ γενέσια

Totenfleck *m* τὸ τοῦ θανάτου σημεῖον.

Totengericht *n* ἡ περὶ τῶν ἀποθανόντων κρίσις

Totengerippe *n* τὰ νεκροῦ ὀστᾶ.

Totengeruch *m* ἡ νεκρώδης ὀσμή.

Totengespräch *n* ὁ νεκρικὸς διάλογος.

Totengräber *m* ὁ νεκροτάφος, ὁ τοὺς νεκροὺς κρύπτων od. θάπτων.

Totengruft *f* ὁ τάφος, ἡ νεκρῶν θήκη.

Totenhaufe *m* ὁ σωρὸς νεκρῶν, ἡ νεκάς (άδος).

Totenklage *f* ὁ θρῆνος, ὁ ὀλοφυρμός, die ~ erheben θρηνεῖν.

Totenkleid *n* τὸ ἐνταφιον, ἡ ἐνταφιος ἐσθής (ῆτος)

Totenknochen *m* τὸ νεκροῦ ὀστοῦν.

Totenkopf *m* ἡ νεκροῦ κεφαλή.

Totenkranz *m* ὁ ἐνταφιος στέφανος.

Totenliste *f* ὁ τῶν ἀποθανόντων κατάλογος.

Totenmahl *n* τὸ ἐπιτάφιον δεῖπνον, τὸ περίδειπνον.

Totenopfer *n* τὸ ἐνάγισμα, ein ~ darbringen ἐναγίζειν, Darbringung eines ~s ὁ ἐναγισμός

Totenorakel *n* ἡ νεκρομαντεία, s. Totenbeschwörung

Totenschein *m* ἡ περὶ τοῦ θανάτου τινὸς μαρτυρία.

Totenschlaf *m* (tiefer Schlaf) ὁ βαθὺς ὕπνος, ὁ κάρος, ἡ καταφορά, (als Krankheit) ἡ ληθαργία.

Totenschmuck *m* ὁ ἐνταφιος κόσμος. [χεῖσθαι τινι.]

Totenspende *f* αἱ χοαί, j-m eine ~ darbringen χοὰς

Totenstille *f* ἡ βαθεῖα (καὶ μακρὰ) σιγή.

Totentanz *m* ἡ νεκρικὴ χορεία.

Totenurne *f* ἡ ὑδρία.

Totenwache *f* ἡ ἐπὶ νεκρῷ φυλακή.

Totenwächter *m* ὁ νεκροφύλαξ (κος).

totgeborenes Kind *n* τὸ νεκροτόκιον, ein ~ zur Welt bringen νεκροτοκεῖν.

Totschlag *m* ὁ φόνος, ἡ σφαγή. [φονεύς.]

Totschläger *m* ὁ ἀνδροκτόνος, ὁ ἀνθρωποκτόνος, ὁδ

Totsein *n* τὸ τεθνάναι, ὁ θάνατος. [τὸ σχῆμα.]

Tour *f* (Fahrt, Reise) ἡ ὁδός, ἡ πορεία, (beim Tanze)

Tourist *m* ὁ ὁδοιπόρος, ὁ ὁδίτης.

Trab *m* ὁ ἐκτενέστερος δρόμος, τὸ διατροχάζειν.

Trabant *m* (Waffenträger) ὁ δορυφόρος.

traben διατροχάζειν, δρόμῳ ἐκτενεστέρῳ φέρεσθαι (P.).

Tracht *f* 1. (Last) ὁ φόρτος, τὸ φορτίον, τὸ φόρημα, ἡ φορά, übtr. eine ~ Prügel πληγαὶ πολλαί od. ἱκαναί, j-m eine ~ Prügel geben πολλὰς πληγὰς ἐμβάλλειν τινί. — 2. (Kleidung) τὸ φόρημα, ἡ στολή, ἡ σκευή, ἡ περιβολή.

trachten nach etw. ὀρέγεσθαί (P. u. M.), ἐφίεσθαι, ἐπιθυμεῖν, ἀντέχεσθαί (M.), στοχάζεσθαί (M.) τινος, θηρᾶν, διώκειν, μετιέναι, μετέρχεσθαί τι, ἀντιλαμβάνεσθαί (M.) τινος, j-m nach dem Leben ~ ἐπιβουλεύειν τινί. [Verben.]

Trachten *n* ἡ ὄρεξις, ἡ ἔφεσις, ἡ ἐπιθυμία, gew. durch

trächtig ἔγκυος (2), ἐγκύμων, ἐπίφορος (2), ~ sein κυεῖν, κύειν, κυοφορεῖν, ἐν γαστρὶ φέρειν od. ἔχειν, ~ werden ἐγκύμονα γίγνεσθαι, κυΐσκεσθαι (P.).

Tradition *f* ὁ παραδεδομένος λόγος, τὰ παραδεδομένα, ἡ παράδοσις, durch ~ wissen ἀκοῇ εἰδέναι.

Tragant (eine Hülsenpflanze) *m* ἡ τραγάκανθα.

Tragbahre *f* τὸ φέρετρον, τὸ φορεῖον.

Tragbalken *m* s. Träger.

Tragband *n* τὸ ἀνάφορον.

tragbar (zu tragen) βαστακτός, (fruchtbar) καρποφόρος (2), εὔκαρπος (2), (von Gewächsen) θῆλυς, (von Tieren) φοράς (άδος).

Tragbarkeit *f* ἡ εὐκαρπία, ἡ καρποφορία.

Trage *f* τὸ φορεῖον, τὸ φέρετρον.

träge ἀργός, βραδύς, νωθρός, νωθής, νωθρώδης βλάξ (κός), βλακώδης, βλακικός, ~ sein ἀργεῖν, βλακεύειν.

Tragebalken *m* s. Träger.

Tragband *n* s. Tragband.

Tragholz *n* τὸ ἀνάφορον.

Tragkorb *m* ὁ κάλαθος.

tragen I *trans.* 1. φέρειν (ganz allg. wie im Deutschen), oft Dfg mit φορεῖν, zB. Waffen ~ ὁπλοφορεῖν, Wasser ~ ὑδροφορεῖν usw., βαστάζειν (mit den Händen od. auf den Schultern), ἄγειν (fortbewegen), κομίζειν, (holen, bringen), etw. auf den Armen od. Händen ~ ἐν ταῖς ἀγκάλαις od. ἐπ' ἀγκάλαις περιφέρειν τι. — 2. übtr. j-n auf den Händen ~ ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς περιφέρειν τινά, das Herz auf der Zunge ~ παρρησιάζεσθαι (M.), παρρησίᾳ χρῆσθαι, die Nase hoch ~ τὰς ὀφρῦς ἀνασπᾶν, αἴρειν, ἐπαίρειν, ἀνατείνειν, zu Grabe ~ ἐκφέρειν, ἐκκομίζειν, zur Schau ~ ἐπιδείκνυσθαι (M.). — 3. (an sich haben, von Kleidern, Schmucksachen u. dgl.) φορεῖν, χρῆσθαι (mit *dat.*), ἔχειν. — 4. (hervorbringen, von Bäumen) φέρειν (zB. Früchte καρπούς), auch Dfgn mit φορεῖν, zB. καρποφορεῖν, (von Tieren) ἐν γαστρὶ φέρειν od. ἔχειν. — 5. (ertragen, erdulden) φέρειν, ὑφίστασθαι, ὑπέχειν, ὑπομένειν, ἀνέχεσθαι, die Kosten von etw. ~ χορηγεῖν τινι, παρέχειν od. ὑποφέρειν ἀναλώματά od. δαπάνην τινός, davon~ φέρεσθαι (M.), λαμβάνειν, ἀναιρεῖσθαι (M.), αἴρεσθαι (M.), den Sieg davon~, Sorge für etw. ~ und ähnliche Ausdrücke s. unter den betr. *subst.*; einen Namen ~ ὄνομα ἔχειν, χρῆσθαι ὀνόματι, ὄνομά ἐστί τινι, etw. in Gedanken mit sich herum~ διὰ μνήμης ἔχειν od. φέρειν τι, die Schuld von etw. ~ αἰτίαν ἔχειν od. αἴτιον εἶναί τινος, man trägt sich mit einem Gerüchte ὁ λόγος πολὺς ἐνέσπαρται od. διέσπαρται, διαδίδοται λόγος τις, ὁ λόγος ἔχει. — II *intr.* 6. trächtig sein s. d. Wort; weit ~ (von Geschossen u. dgl.) ἐπὶ πολὺ (nicht weit ἐπὶ βραχὺ) ἐξικνεῖσθαι. — 7. (nicht einbrechen, zB. vom Eise) ἀντέχειν.

Tragen *n* ἡ φορά. ἡ κομιδή, gew. durch Verben.

Träger *m* (der Tragende) durch d. *part.* von tragen, (ein Riemen, Strick od. Querholz, woran etw. getragen wird) τὸ

Digitized by Google

ἀνάφορον, (in der Baukunſt) ὁ ῥῶσταξ (κος). (Querbalken) ὁ στρωτήρ (ῆρος).
Trägerin *f* durch d. *part.* der Verben.
Trägerlohn *m* τὸ φόρετρον, τὸ φορεῖον, τὸ κόμιστρον.
Trägheit *f* ἡ ἀργεία, ἡ νώθεια, ἡ νωθρότης (ητος), ἡ βραδυτής (ῆτος), ἡ βλακεία.
Tragiker, Tragödiendichter, -ſchreiber *m* ὁ τραγικός, ὁ τραγῳδοποιός. [κριτής, ὁ τραγῳδός.]
tragiſch τραγικός, ~er Schauſpieler ὁ τραγικὸς ὑπο-]
Tragödie *f* ἡ τραγῳδία, eine ~ aufführen τραγῳδεῖν.
Tragödienſpielen *n* ἡ τραγῳδία.
Tragödienſpieler *m* ὁ τραγῳδός.
Train *m* τὰ σκευοφόρα, τὰ ὑποζύγια.
Traktament *n* (Gaſtmahl) ἡ εὐωχία, τὸ συμπόσιον, (Sold) ὁ μισθός, τὸ σιτηρέσιον.
Traktat *m* (Abhandlung) ἡ διατριβή, ἡ πραγματεία, (Vergleich, Vertrag) αἱ συνθῆκαι, ἡ ὁμολογία.
traktatmäßig κατὰ τὰς συνθήκας, κατὰ σπονδάς (*adv.*), ὁ, ἡ, τὸ κατὰ τὰς συνθήκας uſw. (*adj.*).
traktatwidrig παρὰ τὰς συνθήκας, παρὰ σπονδάς (*adv.*), ὁ, ἡ, τὸ παρὰ τὰς συνθήκας uſw. (*adj.*).
traktieren (bewirten) ἑστιᾶν, (betreiben) πραγματεύεσθαι (M.).
trällern τερετίζειν, ein Lied ~ μινυρίζειν μέλος.
Trällern *n* ὁ τερετισμός, τὸ τερέτισμα.
Trampeltier *n* ὁ Βακτριανὸς κάμηλος.
Tran *m* τὸ τῶν ἰχθύων λίπος od. ἔλαιον.
tranchieren διατέμνειν, διαιρεῖν, διανέμειν.
Träne *f* τὸ δάκρυον, bittre ~n δυσδάκρυτα δάκρυα, heiße ~n θερμὰ δάκρυα, eine ~ fallen laſſen ἀφιέναι od. ἐκβάλλειν δάκρυον, ~n vergießen προ-, καταχεῖν δάκρυα, δακρυρροεῖν, über etw. δακρύειν, κλαίειν, θρηνεῖν τι, in ~n zerfließen τήκεσθαι (P.) δάκρυσι od. δακρύοντα, die ~n rollen über die Wangen herab δάκρυα καταστάζει κατὰ τῶν παρειῶν, mit ~n im Auge ἔνδακρυς, ohne ~n ἀδακρυτί.
tränen ἀφιέναι δάκρυα, δακρύειν.
Tränen *n*: das ~ der Augen ἡ τῶν ὀφθαλμῶν ῥυάς (άδος).
tränenartig δακρυώδης.
Tränenfiſtel *f* ὁ αἰγίλωψ (ωπος).
Tränenguß *m* ἡ τῶν δακρύων ἔκχυσις.
tränenleer, -los ἀδάκρυτος (2), *adv.* ἀδακρυτί.
tränenreich πολυδάκρυτος (2), πολλῶν δακρύων ἔμπλεως.
Tränenſtrom *m* ἡ δακρύων ἐπιφορά.
tränenvoll πολυδάκρυτος (2). [~ ἄποτος (2).]
Trank *m* τὸ ποτόν, τὸ πῶμα (πόμα), ἡ πόσις, ohne ~
Tränkchen *n* τὸ φαρμάκιον.
Tränke *f* ἡ πίστρα, ἡ ποτίστρα, τὸ ποτιστήριον.
tränken (zu trinken geben) ποτίζειν, ἄρδειν, (bewäſſern, befeuchten) ἀρδεύειν.
Tränken *n* ἡ πότισις, ὁ ποτισμός, ἡ, ἀρδεία, ἡ ἄρδευσις.
Tränklein *n* τὸ φαρμάκιον.
Trankopfer *n* αἱ σπονδαί, ἡ λοιβή (auch *pl.*), (bſd. für Tote) αἱ χοαί. ein ~ darbringen σπένδειν, σπονδὰς ποιεῖσθαι (M.), (für Tote) χοὰς φέρειν od. ἐπιφέρειν τινί.
Trankſteuer *f* ὁ ἀπὸ τῶν ποτῶν τελούμενος φόρος.
tranſitiv (in der Grammatik) ἀλλοπαθής.
Tranſito *m* (Durchfuhr) ἡ διαγωγή.
Tranſitozoll *m* τὸ διαγώγιον, τὸ παραγώγιον, von j-m den ~ erheben παραγωγιάζειν τινά.
Translokation, Translozierung *f* ἡ μετάθεσις.
translozieren μετατιθέναι, μετατάττειν.
transparent διαφανής.
Tranſpiration *f* ὁ διάπνους, ἡ διαπνοή, ἡ διάπνευσις, ἡ διάπνοια, gehinderte ~ ἡ ἀδιαπνευστία, ἡ δυσδιαφορησία.
tranſpirieren διαπνεῖν, διαφορεῖν (u. P.), der leicht tranſpiriert εὐδίοδος (2), εὐδιαφόρητος (2), der ſchwer tranſpiriert δυσδιαφόρητος (2).
Transport *m* ἡ ἀγωγή, ἡ κομιδή, ἡ δια-, παρακομιδή (die Fortſchaffung), τὰ φορτία (das Fortgeſchaffte), (von Soldaten) ὁ στόλος, (zu Schiffe) τὸ ναυστόλημα.
transportieren κομίζειν, δια-, παρακομίζειν, anderswohin ~ μετακομίζειν.
Transportieren *n* ſ. Transport.
Transportkoſten *pl.* αἱ τῆς κομιδῆς δαπάναι.
Transportmittel *n* ἡ κομιδή.
Transportſchiff *n* τὸ φορταγωγὸν πλοῖον, (für Reiterei) τὸ ἱππαγωγὸν πλοῖον.
Transportwagen *m* ἡ ἅμαξα.
Trappe *f* (Vogel) ἡ ὠτίς (ίδος). [ποδοῖν.]
trappen κρούειν τὴν γῆν τοῖν ποδοῖν, κτυπεῖν τοῖν]
Träubchen *n* τὸ βοτρύδιον.
Traube *f* ὁ βότρυς (υος), ἡ σταφυλή, unreife ~ ἡ ὄμφαξ (κος), ~n aufleſen βοτρυοδοσθαι (P.), ~n tragen βοτρυοφορεῖν.
traubenartig βοτρυώδης, βοτρυηρός.
Traubenbeere *f* ἡ ῥάξ (ᾰγός).
traubenförmig βοτρυώδης, *adv.* βοτρυδόν.
Traubenkamm *m* ὁ δστλιγξ (γγος).
Traubenleſe *f* ὁ τρύγητος.
Traubenſtiel *m* ὁ τοῦ βότρυος μίσχος.
Traubenwein *m* ὁ ἀμπέλινος οἶνος.
traubenweiſe βοτρυδόν.
traubig βοτρυώδης, βοτρυηρός.
[1]trauen 1. j-m ~ πιστεύειν, πεποιθέναι τινί, Sache ~ ἰσχυρίζεσθαί (M.) τινι, j-m nicht ~ ἀπιστεῖν τινι, man traut mir nicht ἀπιστοῦμαι (P.), ſeinen Augen nicht ~ ὁρῶντα ἀπιστεῖν. — 2. ſich ~ (= ſich getrauen) τολμᾶν, ἀναδέχεσθαι (M.).
[2]trauen (ehelich verbinden) συζευγνύναι (γάμῳ).
Trauer *f* (äußere ~) τὸ πένθος, (innere ~) ἡ λύπη, (laute ~) ὁ θρῆνος, (tiefe ~) τὸ μέγα πένθος, j-n in ~ verſetzen πένθει περιβάλλειν τινά, in ~ ſein πένθος ἔχειν od. ἄγειν, ἐν πένθει εἶναι, ~ haben πένθος ποιεῖσθαι (M.), ſein Leben in ~ hinbringen διὰ πένθους διάγειν τὸν βίον. [γέλλων, ὁ κακάγγελος.]
Trauerbote *m* ὁ κακῶν ἄγγελος, ὁ τὰ δεινὰ ἀπαγ-]
Trauerbotſchaft *f* ἡ κακὴ ἀγγελία.
Trauerfall *m* ἡ συμφορά. [περικάλυμμα.]
Trauerflor *m* τὸ τοῦ πένθους σημεῖον, τὸ πένθιμον]
Trauergedicht *n* τὸ πενθικὸν ᾆσμα, τὸ ἐπικήδειον ᾆσμα, ὁ ἔλεγος, ἡ ἐλεγεία.
Trauergepränge *n* ἡ πένθιμος od. ἐπικήδειος πομπή.
Trauergeſang *m* ἡ ἐπικήδειος ᾠδή, τὸ ἐπικήδειον (μέλος).
Trauergewand, -kleid *n*, **-kleidung** *f* τὸ πενθικὸν od. μέλαν ἱμάτιον, ἡ πενθικὴ ἐσθής (ῆτος), ein ~ anlegen μέλαν ἱμάτιον περιβάλλεσθαι (M.), Trauerkleider tragen μέλανα φορεῖν, μελανειμονεῖν.
Trauerhaus *n* ὁ οἶκος πένθος ἄγων.
Trauerjahr *n* ὁ τοῦ πένθους ἐνιαυτός.
Trauerlied *n* ὁ θρῆνος, τὸ θρήνημα, ἡ θρηνῳδία.
Trauermahl *n* τὸ περίδειπνον.
Trauermantel *m* ἡ ἐπικήδειος χλαμύς (ύδος), τὸ ἐπικήδειον ἱμάτιον.
Trauermuſik *f* τὸ πενθικὸν od. ἐπικήδειον μέλος.
trauern πένθος ποιεῖσθαι (M.) od. ἄγειν (äußerlich), λυπεῖσθαι (P.), ἀλγεῖν (innerlich), um j-n ~ πενθεῖν τινα, θρηνεῖν τινα. πενθικῶς ἔχειν τινός, (traurig ſein) über etw. ~ λυπεῖσθαι (P.) ἐπί τινι.
Trauern *n* τὸ πένθος.
Trauerrede *f* ὁ ἐπιτάφιος λόγος.
Trauerſpiel *n* ἡ τραγῳδία.
Trauerſpieldichter *m* ὁ τραγῳδοποιός.
Trauerverſammlung *f* ὁ τῶν πενθούντων σύλλογος.
trauervoll μεστὸς πένθους.
Trauerwagen *m* ἡ ἐπικήδειος ἅμαξα.
Trauerweib *n* ἡ πενθήτρια, ἡ θρηνήτρια.
Trauerzeichen *n* τὸ τοῦ πένθους σημεῖον.
Trauerzeit *f* ὁ τοῦ πένθους χρόνος.
Trauerzug *m* οἱ συνεκφέροντες.

Digitized by Google

Traufe *f* ἡ ὑδρορρόα, aus dem Regen in die ~ kommen (Sprichw.) καπνὸν φεύγοντα εἰς τὸ πῦρ περιπίπτειν.
träufeln *trans.* σταλάττειν, στάζειν (auch *intr.*), etw. in etw. ~ ἐνσταλάττειν τί τινι ıı. εἴς τι, ἐνστάζειν τινί τι, *intr.* στάζειν, ψακάζειν, λείβεσθαι (P.).
Träufeln *n* ἡ στάξις.
traulich προσφιλής, οἰκεῖος.
Traulichkeit *f* ἡ οἰκειότης (ητος), τὸ προσφιλές.
Traum *m* ὁ ὄνειρος (regelm., doch auch *gen.* ὀνείρατος, *dat.* ὀνείρατι usw.), τὸ ὄναρ (nur *nom.* u. *acc.*), τὸ ἐνύπνιον, einen ~ haben ὄναρ ὁρᾶν, im ~e ὄναρ, nicht im ~e οὐδ' ὄναρ, einen ~ jenden, eingeben φαίνειν ὄναρ, im ~e erſcheinend ἐνύπνιος (2), einen ~ auslegen ἐξηγεῖσθαι (M.), κρίνειν ob. ὑποκρίνεσθαι (M.) ὄναρ.
traumartig ἐνυπνιώδης, ὀνειρώδης.
Traumbild *n*, **-erſcheinung** *f*, **-geſicht** *n* τὸ ἐνύπνιον, ἡ ἐνυπνίου ob. ὀνείρατος ὄψις, auch bloß ἡ ὄψις, ein ~ haben ὁρᾶν ὄναρ ob. ἐνύπνιον.
Traumbuch *n* τὰ ὀνειροκριτικά.
Traumdeuter *m* ὁ ὀνειροκρίτης, ὁ ὀνειρόμαντις (εως), ὁ ὀνειροσκόπος.
Traumdeuterei *f* ἡ ὀνειροκριτική.
Traumdeuterin *f* ἡ ὀνειρόμαντις (εως).
Traumdeutung *f* ἡ ἐξήγησις ob. κρίσις ὀνείρων, ἡ ὀνειροκρισία.
träumen ὀνειρώττειν, ὀνειροπολεῖν (von etw. τι, letzteres auch übtr.), ἐνυπνιάζειν (u. M.), ὄναρ ἰδεῖν, es träumte mir καθ' ὕπνον ἔδοξέ μοι, εἶδον ὄναρ.
Träumen *n* ἡ ὀνείρωξις, ἡ ὀνειροπολία.
Träumer *m* durch d. *part.* der Verben, übtr. ὁ βλάξ (κός).
Träumerei *f* übtr. ἡ νώθεια, ἡ βλακεία.
träumeriſch ὀνειρώδης, ὑπνωτικός, κάθυπνος (2), übtr. νωθρός, νωθής, βλάξ (κός), βλακικός, ~ ſein νυστάζειν, ~es Weſen ſ. d. vor. Wort.
traun ἡ μήν, δῆτα, τοί (enkl.).
Traurede *f* ὁ γαμήλιος λόγος.
traurig allg. λυπηρός, ἀνιαρός, στυγνός (von Perſonen u. Sachen), περίλυπος (2), ἄθυμος (2, von Perſonen), σκυθρωπός (von Perſonen, ~ ausſehend), δεινός, χαλεπός (von Sachen), j-n ~ machen λυπεῖν τινα, λύπην κατασκευάζειν ob. ἐργάζεσθαί (M.) τινι, ~ ſein λυπεῖσθαι (P., über etw. τινί ıı. ἐπί τινι), λυπηρῶς, ἀθύμως ἔχειν ob. διακεῖσθαι, ἀνιᾶσθαι (P.), ~ ausſehen σκυθρωπάζειν, στυγνὸν εἶναι ὁρᾶν, ein ~es Leben führen λυπηρῶς ob. μοχθηρῶς ζῆν, ~e Zeiten χαλεποὶ καιροί, ein ~er Anblick πικρὰ ὄψις, ~ ums Leben kommen οἰκτρῶς ἀπόλλυσθαι.
Traurigkeit *f* ἡ λύπη, ἡ ἀνία, ἡ στυγνότης (ητος), ἡ ἀθυμία (Niedergeſchlagenheit), ἡ σκυθρωπότης (ητος, trauriges Ausſehen), ἡ μοχθηρία, ἡ λυπρότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.* (als Eigenſchaft), j-m ~ verurſachen λύπην ἐργάζεσθαί (M.) τινι.
Trauring *m* ὁ γαμήλιος δακτύλιος.
traut φίλος, προσφιλής, ἀγαπητός.
Trauung, Trauungsfeier *f*, **-feſt** *n* τὰ γαμήλια.
Traveſtie *f* ἡ παρῳδία, ἡ ὑλαροτραγῳδία, ὁ φλύαξ (ακος).
traveſtieren παρῳδεῖν.
Traveſtierung *f* ἡ παρῳδία.
Treber(n) *pl.* ſ. Treſter.
treffen 1. (erreichen u. berühren) ἐξικνεῖσθαί, ἐφικνεῖσθαί, τυγχάνειν, ἐπιτυγχάνειν, ἅπτεσθαί, ἐφ-, καθάπτεσθαί (M.), εὐστοχεῖν τινος, (beim Schuß ob. Wurf) βάλλειν, (beim Stoß ob. Hieb) παίειν (j-n mit etw. τινά τινι), nicht ~ ἁμαρτάνειν, ἀφαμαρτάνειν, ἀποτυγχάνειν τινός, das Ziel ~ ἐπιτυγχάνειν τοῦ σκοποῦ, vom Blitze getroffen werden κεραυνῷ βάλλεσθαι, κεραυνοβολεῖσθαι. — 2. (erraten, ermitteln, ausfindig machen) εἰκάζειν, τεκμαίρεσθαί (M.) τι, στοχάζεσθαί (M.) τινος, (vom Maler) πιθανῶς, κατὰ φύσιν ob. ὁμοιότατον τῷ ἀληθινῷ ἀπεικάζειν τινά ob. τι, getroffen! καλῶς γιγνώσκεις. — 3. j-n antreffen ἐν-, ἐπι-, συντυγχάνειν τινί (zufällig), καταλαμβάνειν τινά (aufſuchen), j-n zu Hauſe ~ ἔνδον καταλαμβάνειν τινά. — 4. es trifft mich etw. (es begegnet mir etw.) συμβαίνει ob. γίγνεταί μοί τι, es trifft mich ein Unglück περιπίπτω συμφορᾷ, wenn mich ein Unglück ~ ſollte ἤν τι πάθω (εἴ τι πάθοιμι), ἤν τί μοι συμβῇ (εἴ τί μοι συμβαίη), die Reihe trifft mich εἰς ἐμὲ περιήκει τὸ μέρος. — 5. es trifft ſich συμβαίνει mit *inf.*, τυγχάνω mit *part.*, z.B. es traf ſich, daß er anweſend war ἔτυχε παρών, wie ſichs trifft ὡς ἂν τύχῃ (ὡς τύχοι), ἐκ τοῦ τυχόντος ob. παρατυχόντος, wenn es ſich trifft ἐὰν τύχῃ (εἰ τύχοι). — 6. (veranſtalten) ποιεῖσθαι (M.), eine Wahl ~ αἵρεσιν ποιεῖσθαι, einen Vergleich mit j-m ~ συνθήκας ποιεῖσθαί (M.) τινι ob. πρός τινα, Anſtalten zu etw. ~ παρασκευάζειν (u. M.) τι.
Treffen *n* ſ. Gefecht, Kampf, Schlacht; (ein Teil der Schlachtordnung) ἡ τάξις, ἡ παράταξις, im erſten ~ ſtehen τῆς πρώτης τάξεως τετάχθαι.
treffend εὔστοχος (2), οὐκ ἄστοχος (2), καίριος, πιθανός, (von Beiſpielen, Beweiſen) σαφής, σαφέστατος, ἐναργής, nicht ~ ἄστοχος (2), ἄτοπος (2), das Treffende ἡ εὐστοχία.
Treffer *m* ἡ εὐστοχία, einen ~ machen εὐτυχεῖν, τυγχάνειν τινός, einen guten ~ machen πολλῇ εὐστοχίᾳ χρῆσθαι, εὐτυχεῖν τὰ πάντα.
trefflich ἀγαθός, ἄριστος, κράτιστος, καλός, χρηστός, *adv.* εὖ, μάλα, καλῶς, ſ. vortrefflich.
Trefflichkeit *f* ἡ ἀρετή, ἡ χρηστότης (ητος), ſ. Vortrefflichkeit.
treiben I *trans.* 1. ἐλαύνειν, ἄγειν, ὠθεῖν, κινεῖν, ſiehe d. Zſg aus-, fort-, wegtreiben uſw.; das Vieh auf die Weide ~ ἐξάγειν τὰ βοσκήματα εἰς ob. ἐπὶ τὴν νομήν, das Wild ~ ἐξανιστάναι, διώκειν ob. ἐλαύνειν τὰ θηρία, (Treiber ſein, auf der Jagd) συνελαύνειν τὰ θηρία, j-n aus der Stadt ~ ἐκβάλλειν τινὰ τῆς πόλεως, einen Nagel in die Wand ~ ἦλον ἐμβάλλειν τῷ τοίχῳ, auseinander~ (jagen) διωθεῖν, (Holz) διασχίζειν, (durch Keile) διασφηνοῦν, ein Keil treibt den andern σφὴν σφῆνα ὠθεῖ, das Waſſer treibt das Rad τὸ ὕδωρ ἄγει ob. περιάγει τὸν τροχόν, Schweiß ~ ἐξάγειν ἱδρῶτα. — 2. (v. Boden u. Gewächſen) ἀνιέναι (ἵημι), φύειν, ἐκ-, ἀναφύειν, Wurzeln ~ ἄγειν ῥίζας, ῥιζοῦσθαι (P.), ῥιζοβολεῖν. — 3. (drängen) j-n ~ ἐπ-, κατεπείγειν τινά, ἐγ-, ἐπικεῖσθαί τινι, ἀναγκάζειν τινὰ πρός τι ob. *inf.*, (anreizen) κινεῖν τινα, antreiben j-n zu etw. ὁρμᾶν, παρορμᾶν, προτρέπειν, παροξύνειν τινὰ ἐπί, πρός ıı. εἴς τι, von der Not getrieben werden ἀναγκάζεσθαι mit *inf.* — 4. (betreiben, etw. ausüben) ἐργάζεσθαι, ἐξεργάζεσθαι (M.), πράττειν, ἐπιτηδεύειν, ἀσκεῖν, μελετᾶν, εἶναι περί τι (eine Kunſt, Gewerbe u. dgl.). Ackerbau ~ γεωργεῖν, Philoſophie ~ φιλοσοφεῖν, ein Handwerk ~ δημιουργεῖν, Handelsgeſchäfte ~ χρηματίζεσθαι (M.), Poſſen ~ φλυαρεῖν, unnütze Dinge ~ περιεργάζεσθαι uſw. ſ. d. betr. *subst.* u. *adj.*; wie mans treibt, ſo gehts (Sprichw.) οἷα τὰ ἐπιτηδεύματα, τοιαῦτα καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν ἀποβάντα, etw. weit ~ πόρρω προβαίνειν, ἥκειν ob. γίγνεσθαί τινος. — II *intr.* 5. (von Pflanzen u. Gewächſen) αὐξάνεσθαι, ἐπαυξάνεσθαι (P.), ἀνατέλλειν, ἀνα-, ἐκβλαστάνειν. — 6. (ohne Leitung auf dem Waſſer fortbewegt werden) φέρεσθαι (P.), ſtromabwärts ~ καταφέρεσθαι (P.), ans Ufer ~ καταφέρεσθαι (P.) εἰς τὴν ἀκτήν, auf den Strand ~ ὀκέλλειν.
Treiben *n* 1. ἡ ἔλασις, ἡ ἀγωγή, ἡ κίνησις, (auf der Jagd) ἡ δίωξις, ὁ διωγμός, (Antreiben) ἡ παρόρμησις, ὁ παροξυσμός, ἡ προτροπή. — 2. (Betreibung) ἡ ἄσκησις, ἡ ἐργασία, ἡ ἐπιτήδευσις, ἡ μελέτη, ἡ πραγματεία, (von Handelsgeſchäften) ἡ χρημάτισις, ὁ χρηματισμός, (die Beſchäftigungen) τὰ ἐπιτηδεύματα. — 3. (von Pflanzen) ἡ ἀνα-, ἐκβλάστησις. — 4. (auf dem Waſſer) ἡ φορά, ἡ καταφορά.
Treiber *m* ὁ ἐλαύνων ob. ἄγων, (auf der Jagd) ὁ συν-

Digitized by Google

Treibjagd *f* ἡ θήρα, καθ' ἣν συνελαύνεται τὰ θηρία, eine ~ halten θήραν ποιεῖσθαι (M.) συνελαυνομένων ob. συνελημένων θηρίων.
trennbar διαιρετός, χωριστός, τμητός, leicht ~ εὐχώριστος (2), εὐδιαίρετος (2).
trennen διά μέσου γίγνεσθαι (dazwiſchentreten), χωρίζειν, διαχωρίζειν (dem Raume nach), διαιρεῖν (Teile e-s Ganzen), λύειν, δια-, ἀναλύειν, διαζευγνύναι (Verbundenes), διατέμνειν (zerſchneiden), διιστάναι, διαστέλλειν (auseinanderſtellen ob. -legen), σχίζειν, διασχίζειν (durch Spalten), διασπᾶν (gewaltſam ~), διακρίνειν (voneinander ſcheiden), in zwei Teile ~ δίχα ποιεῖν, διχάζειν, durch Grenzen ~ ὁρίζειν, δι-, ἀφορίζειν, von etw. ~ gew. der *gen.*, auch ἀπό τινος, (bſd. bei Perſonen), getrennt ſein von etw. κεχωρίσθαι τινός ob. ἀπό τινος, χωρὶς γίγνεσθαί τινος, διαστῆναι ἀπό τινος, ſich voneinander ~ ἀπαλλάττεσθαι (P.) ἀλλήλων, ſich vom Weibe ~ ἐκβάλλειν ob. ἀποπέμπειν γυναῖκα, ſich vom Manne ~ ἀπολείπειν τὸν ἄνδρα, vom Manne getrennt leben ἀπ' ἀνδρὸς εἶναι, voneinander getrennt ſein (= uneinig ſein) διαφέρεσθαι (P.) ἀλλήλοις ob. πρὸς ἀλλήλους, διαστῆναι πρὸς ἀλλήλους.
Trennung *f* 1. (das Trennen) ἡ χώρισις. ὁ χωρισμός, ἡ διαχώρισις, ὁ διαχωρισμός, ἡ διαίρεσις. ἡ λύσις, ἡ διάλυσις, ἡ διάζευξις, ἡ διάσπασις. — 2. (das Weggehen) ἡ ἀπαλλαγή, gew. durch Verben, zB. die Könige küßten ſich bei der ~ οἱ βασιλεῖς ἐφίλησαν ἀλλήλους ἀπαλλαττόμενοι ob. ἀπιόντες. — 3. (Uneinigkeit) ἡ διαφορά.
Trenſe *f* ἡ ὑποχαλινιδία (ἡνία), ὁ ἀγωγεύς.
Trepan *n* τὸ τρύπανον, τὸ ἀβάπτιστον.
trepanieren ἀνατετραίνειν.
Trepanieren *n* ἡ ἀνάτρησις.
treppab κατὰ τῆς κλίμακος, treppauf ~ ἄνω καὶ κάτω
treppauf ἀνὰ τὴν κλίμακα. [μακίδιον.]
Treppchen *n* τὸ κλιμάκιον, ἡ κλιμακίς (ίδος), τὸ κλι-
Treppe *f* ἡ κλῖμαξ (κος), τὸ βάθρον, τὸ ἀνάβαθρον, αἱ ἀναβάσεις (Stufen), die ~ hinuntergehen καταβαίνειν κατὰ τῆς κλίμακος, die ~ hinaufgehen ἀναβαίνειν διὰ τῆς κλίμακος, drei ~n hoch wohnen κατοικεῖν ἐπὶ τοῦ τρίτου ὀρόφου.
treppenartig κλιμακώδης, *adv.* κλιμακηδόν.
Treppenſtufe *f* ὁ κλιμακτήρ (ῆρος).
Treſpe *f* τὸ ζιζάνιον.
Treſſe *f* τὸ κράσπεδον.
Treſter *f pl.* τὸ ἀποπίεσμα, (von Oliven) τὰ στέμφυλα, (von Trauben) τὰ βρύτεα.
Treſterwein *m* ὁ στεμφυλίτης (οἶνος).
treten I *intr.* 1. (ſich ſtellen, einen Stand nehmen) ἵστασθαι (στῆναι), καθίστασθαι (καταστῆναι). — 2. (gehen) ἔρχεσθαι, ἰέναι, (ſchreiten) βαίνειν, βαδίζειν, auf etw. ~ καθίστασθαι ἐπί τινος, ἐπιβαίνειν τινός, ἐπιστηρίζεσθαι (P.) τινι, πατεῖν τι, auf die Rednertribüne ~ ἀναβαίνειν, προ- ob. παρέρχεσθαι ἐπὶ τὸ βῆμα, ans Land ob. aus dem Schiffe ~ ἐκβαίνειν τῆς νεώς, ἀποβαίνειν εἰς τὴν γῆν, auf die Seite ~ μεθίστασθαι, ὑπείκειν, ὑποχωρεῖν, an ob. neben etw. ~ καθίστασθαι παρά τι, παρ-, ἐφίστασθαί τινι, aus etw. ~ ἐξ-, προέρχεσθαι, ἐκ-, προβαίνειν ἔκ τινος, in etw. ~ εἰσέρχεσθαι εἴς τι, ἔσω παραγίγνεσθαί τινος (zB. in ein Haus), ἐμ-, εἰσβαίνειν εἴς τι, auf j-s Seite ~ αἱρεῖσθαι (M.) τὰ τινος, γίγνεσθαι μετά τινος ob. σύν τινι, προστίθεσθαι ob. προσχωρεῖν τινι. — 3. *fig.* in j-s Dienſte ~ ἐπαγγέλλεσθαί (M.) τινι ὑπηρεσίαν, ὑπηρέτην γίγνεσθαί τινος, (von Soldaten) στρατεύσασθαι (M.) ὑπό τινι, j-m zu nahe ~ ἀδικεῖν τινα, die Tränen ~ ihm in die Augen ἔνδακρυς γίγνεται τοὺς ὀφθαλμούς, δακρύων ἐμ-, ὑποπίμπλαταί τις τὰ ὄμματα, das Blut tritt ihm ins Geſicht ἐρυθραίνεται (P.) τὸ πρόσωπόν τινος, ἐρυθραίνεται, ἐρυθριᾷ, in das Jünglingsalter ~ ἐξέρχεσθαι εἰς τοὺς ἐφήβους, in das zwanzigſte Jahr ~ ἐμβαίνειν εἰς τὸ εἰκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας. — II *trans.* 4. πατεῖν, καταπατεῖν τι u. τινα (auch übtr. mit Füßen ~), einen Nagel in den Fuß ~ ἧλον πατεῖν, etw. entzwei~ πατοῦντα διαρρηγνύναι τι, etw. mit Füßen ~ λὰξ πατεῖν, ἐπεμβαίνειν τινί, j-n ob. etw. in den Staub, Kot ~ προπηλακίζειν τινά u. τι, auch καταφρονεῖν τινος. — 5. (vom Hahne) ὀχεύειν (τὴν ἀλεκτρυόνα).
Treten *n* ὁ πάτος, ἡ πάτησις, gew. durch Verben.
Tretrad *n* ἡ ἕλιξ (κος).
treu πιστός (zuverlässig), εὐσεβής, ὅσιος, χρηστός (~ und redlich ſchaffen), πιθανός, ἐναργής, ζωτικός (von Bildwerken), ἀκριβής (genau), ἀληθής, ἀληθινός (wahrhaft), βέβαιος (ſicher), ἀξιόχρεως (glaubwürdig), ein ~er Freund πιστός ob. χρηστὸς φίλος, ein ~er Vater ὅσιος ob. εὐσεβὴς πατήρ, ein ~er Sohn εὐσεβὴς ob. χρηστὸς παῖς, j-m ~ bleiben παραμένειν τινί, τὰ πιστὰ τηρεῖν τινι, einer Sache ~ bleiben ἐμμένειν τινί, ἀντέχεσθαι (M.) τινος, διαφυλάττειν τι, ſeinem Vorſatze ~ bleiben οὐκ ἐξίστασθαι τῆς προαιρέσεως, διαφυλάττειν τὴν γνώμην, ſich ~ bleiben τὸν αὐτὸν εἶναι, ἀεὶ τὸν αὐτὸν τρόπον φυλάττειν, es ~ mit j-m meinen ἀδόλως προσφέρεσθαι (P.) τινι, etw. ~ bekennen ἁπλῶς ἐξειπεῖν ob. ἐξομολογεῖν τι, etw. ~ erzählen ἁπλῶς, ἀκριβῶς διεξέρχεσθαι ob. διηγεῖσθαι (M.) κατὰ τὸ ὄν.
Treubruch *m*, **-brüchigkeit** *f* ἡ ἐπιορκία (bei e-m Schwur), ἡ παρασπόνδησις, τὸ παρασπόνδημα (bei e-m Vertrage).
treubrüchig ἐπίορκος (2), παράσπονδος (2), ~ ſein παρασπονδεῖν (gegen j-n τινα u. εἴς τινα), ἐπιορκεῖν τινα.
Treue *f* ἡ πίστις (εως), ἡ πιστότης (ητος), τὸ πιστόν, ἡ χρηστότης (ητος), ἡ εὐσέβεια, ἡ ὁσιότης (ητος, den Unterſchied ſ. unter treu), (von Gemälden) ἡ πιθανότης (ητος), (von Erzählungen) ἡ ἀκρίβεια, ἡ ἀλήθεια, den Eid der ~ ſchwören ὀμνύναι τὴν μὴν πιστὸν ἔσεσθαι, j-m Unterpfänder der ~ geben πιστὰ διδόναι τινί, ſich gegenſeitige ~ verſprechen πιστὰ διδόναι καὶ λαμβάνειν, δεξιὰν διδόναι καὶ λαμβάνειν, die ~ halten φυλάττειν ob. ἐμπεδοῦν τὴν πίστιν, auf ~ und Glauben διὰ πίστεως, κατὰ πίστιν, bei meiner ~ οὕτως ὀναίμην, etw. auf ~ und Glauben geben πιστεύσαντά τινι διδόναι τινί τι.
treufleißig πρόθυμος (2).
treugeſinnt πιστός. [ἄκακος (2), ἄδολος (2).]
treuherzig εὐήθης, οὐ κακοήθης, ἁπλοῦς, χρηστός.
Treuherzigkeit *f* ἡ εὐήθεια, ἡ χρηστότης, ἡ ἁπλότης (ητος) u. b. *neutr.* b. *adj.*
treulich πιστῶς, ἁπλῶς, ἀδόλως, χρηστῶς, κατὰ τὸ ὄν, etw. ~ halten ἐμπεδοῦν τι.
treulos ἄπιστος, κακόπιστος, ἀνόσιος (jämtlich 2). ἀσεβής, ~ an j-m handeln προδιδόναι, καταπροδιδόναι τινά, j-m ~ werden ἀφίστασθαί τινος ob. ἀπό τινος, ἐγκαταλείπειν τινά.
Treuloſigkeit *f* ἡ ἀπιστία u. b. *neutr.* b. *adj.*
Treuwort *n* ἡ πίστις.
Triangel *m* τὸ τρίγωνον.
Tribun *m* ὁ δήμαρχος (tribunus plebis), ὁ φύλαρχος (tribunus militum), ~ ſein δημαρχεῖν, φυλαρχεῖν.
Tribunal *n* τὸ βῆμα.
Tribunat *n* ἡ δημαρχία, ἡ φυλαρχία.
tribuniziſch δημαρχικός.
Tribus *f* ἡ φυλή, Mitglied einer ~ ὁ φυλέτης, in die ~ aufnehmen φυλετεύειν.
Tribut *m* ὁ φόρος. ὁ δασμός, ἡ ἀποφορά. j-m einen ~ auferlegen ἐπιτάττειν τινὶ φόρον, ſich zu einem ~ verſtehen τάττεσθαι (P.) φόρον, ~ entrichten διδόναι ob. τελεῖν φόρον, φόρου ὑποτελῆ εἶναι, δασμοφορεῖν, ~ einſammeln δασμολογεῖν, i. Abgabe. Steuer; übtr. der Natur ihren ~ zollen ὑπέχειν τὸν τῇ φύσει ὀφειλόμενον θάνατον.
tributpflichtig φόρου ὑποτελής, (untertan) ὑπήκοος (2).
Trichter *m* ἡ χοάνη, ἡ χώνη.

Digitized by Google

Trieb *m* 1. (Neigung, Begierde) ἡ ὁρμή, ἡ παρόρμησις, ἡ ἐπιθυμία, ἡ ὄρεξις, ὁ ἔρως (ωτος), einen ~ zu etw. haben ὁρμᾶν (u. P.) πρός, ἐπί ob. εἴς τι, ἐφίεσθαι, ἐπιθυμεῖν, ὀρέγεσθαί (P. u. M.), ἐρᾶν τινος, ein unbändiger ~ ἡ μανία, einen unbändigen ~ zu etw. haben μαίνεσθαι (P.) εἰς ob. πρός τι, aus eigenem ~e ἀφ' ἑαυτοῦ, οὐδενὸς κελεύσαντος. — 2. (Schößling) τὸ βλάστημα, ὁ βλαστός, ὁ μόσχος, ὁ κλάδος.

Triebfeder *f* übtr. (Antrieb, Ursache) ἡ αἰτία, τὸ αἴτιον, ἡ ὁρμή, τὸ παρόρμημα.

Triebkraft *f* ἡ κινητικὴ δύναμις, τὸ κινοῦν (οῦντος).

Triebrad *n* ὁ κινητικὸς τροχός.

Triebsand *m* ἡ ψάμμος, ἡ κονία.

Triebwerk *n* ἡ μηχανή.

Triefaugen *n/pl.* οἱ γλαμυροὶ ὀφθαλμοί, ~ haben ὀφθαλμιᾶν, γλαμᾶν, λημᾶν.

triefäugig γλαμυρός, γλάμων (ωνος), λημώδης.

Triefäugigkeit *f* ἡ ὀφθαλμία, ἡ λημία u. b. *neutr.* b. *adj.*

triefen λείβεσθαι (P.), στάζειν, σταλάττειν, ψακάζειν, ῥεῖν. von etw. ~ ἀποστάζειν u. σταλάττειν τι, ῥεῖν τινι.

Triefen *n* ἡ στάξις, ὁ σταλαγμός, besser durch Verben.

Trift *f* ἡ νομή [νομία.]

Triftgerechtigkeit *f* ἡ νομή, (auf fremdem Gebiet) ἡ ἐπι-

triftig ἄξιος, ἀξιόχρεως (würdig, glaubwürdig), ἱκανός (ausreichend), δίκαιος (gerecht), βαρύς (gewichtig).

Triftigkeit *f* b. *neutr.* b. vor. *adj.*

Triller *m* allg. τὸ τερέτισμα, (beim Gesange) ὁ στρόβιλος.

trillern τερετίζειν.

Trillern, Trillerschlagen *n* ὁ τερετισμός.

Trimeter *m* ὁ τρίμετρος ἴαμβος, τὸ τρίμετρον.

trinkbar ποτός, πότιμος (2).

Trinkbecher *m* τὸ ποτήριον, τὸ ἔκπωμα.

trinken πίνειν mit *gen.* u. *acc.*, (von Tieren) λάπτειν, (von Vögeln) κάπτειν, (schlürfen) ῥοφεῖν, in vollen Zügen ~ ἀμυστὶ πίνειν, ἀμυστίζειν, zu ~ geben ποτίζειν, auf j-s Gesundheit ~ φιλοτησίαν προπίνειν τινί, sich voll ~ ἐμ-, ὑποπίνειν, j-n unter den Tisch ~ νικᾶν πίνοντά τινα, oft Zfsg, gw. Wein ~ οἰνοποτεῖν, Wasser ~ ὑδροποτεῖν, Milch ~ γαλακτοποτεῖν, ungemischten Wein ~ ἀκρατοποτεῖν, viel ~ πολυποτεῖν, wenig ~ ὀλιγοποτεῖν, der viel trinkt πολυπότης, der gern trinkt φιλοπότης, ohne zu ~ ob. getrunken zu haben ἄποτος (2).

Trinken *n* ὁ πότος, ἡ πόσις, (gieriges ~) ἡ λάψις, (Schlürfen) ἡ ῥόφησις, (übermäßiges ~) ἡ ἄμυστις (ιδος), ~ von Wasser, Wein ἡ ὑδροποσία, ἡ οἰνοποσία, ~ von Milch ἡ γαλακτοποσία, beim ~ παρ' οἶνον, ἐν οἴνῳ.

Trinker *m* ὁ πότης, starker ~ ὁ φιλοπότης, ὁ φίλοινος, ὁ ποτιστατος. [ἡ ποτιστάτη.]

Trinkerin *f* ἡ πότις (ιδος), starke ~ ἡ φιλοπότις (ιδος).

Trinkgefäß *n* τὸ ποτήριον. [τοις συνουσία.]

Trinkgelage *n* τὸ συμπόσιον, ὁ πότος, ἡ ἐν τοῖς πό-

Trinkgeld *n* τὸ δῶρον, ἡ ἐπιφορά, τὸ ἐπίχειρον.

Trinkgenosse *m* ὁ συμπότης.

Trinkgeschirr *n* τὸ ποτήριον, τὸ ἔκπωμα, (als Kollektivum) τὰ ποτήρια, τὰ ἐκπώματα.

Trinkgesellschaft *f* τὸ συμπόσιον, οἱ συμπόται.

Trinkglas *n* τὸ ὑάλινον ποτήριον, τὸ ἔκπωμα.

Trinkhaus *n* τὸ καπηλεῖον. [τὸ ῥυτόν.]

Trinkhorn *n* τὸ κέρας (ατος), τὸ κεράτινον ποτήριον.

Trinkkanne *f* ὁ κάνθαρος.

Trinklied *n* τὸ σκόλιον, τὸ παροίνιον ᾆσμα ob. μέλος.

Trinklust *f* ἡ φιλοποσία.

trinklustig φιλοπότης, ποτικός, ~ sein ποτικῶς ἔχειν.

Trinkschale *f* ἡ φιάλη.

Trinkspruch *m* s. Toast.

Trinkwasser *n* τὸ πότιμον ὕδωρ (ατος).

trippeln βραχέα βαίνειν, ἀστατῶς βαδίζειν, a. ἀστατεῖν.

Tripper *m* ἡ γονόρροια, am ~ leiden γονορροεῖν. am ~ leidend γονορροϊκός, γονορρυής, γεννόροιος (2).

Tritt *m* 1. (Schritt) ἡ βάσις, τὸ βάδισμα, τὸ βῆμα, e-n ~ tun βαίνειν, βαδίζειν, (Fußtritt) τὸ λάκτισμα, j-m einen ~ geben πατεῖν, λάξ πατεῖν τινα, (Fußstapfe) τὸ ἴχνος. — 2. (Bank, Schemel) τὸ βῆμα, τὸ βάθρον, τὸ ὑποπόδιον.

Triumph, Triumphzug *m* ὁ θριαμβος, ἡ πομπή, ἡ πομπεία, einen ~ halten θριαμβεύειν, θριαμβον ἄγειν, πομπὴν ἄγειν, ἐπιτελεῖν ob. πέμπειν, j-n im ~ aufführen θριαμβεύειν τινά, der, welcher den ~ hält ὁ θριαμβευτής, zum ~ gehörig θριαμβικός.

Triumphator *m* ὁ θριαμβευτής.

triumphatorisch θριαμβευτικός.

Triumphbogen *m* ἡ θριαμβικὴ πύλη.

triumphieren über j-n τροπαῖον ἱστάναι κατά τινος, über etw. θριαμβεύειν ἀπό τινος, übtr. γαυριᾶν (und M.) (ἐπί) τινι.

Triumphkleid *n* ἡ θριαμβὶς (ίδος) u. θριαμβικὴ στολή.

Triumphlied *n* ὁ ἐπινίκιος ὕμνος.

Triumphwagen *m* τὸ θριαμβικὸν ἅρμα.

Triumvir *m* εἷς τριῶν ἀνδρῶν ἀρχόντων.

Triumvirat *n* ἡ τριῶν ἀνδρῶν ἀρχή.

trivial δημοτικός, δημώδης, ἀγοραῖος, ~e Späße, Lieder τὰ δημώματα.

Trivialität *f* b. *neutr.* b. vor. *adj.*

trochäisch τροχαϊκός, τροχαιειδής.

Trochäus *m* ὁ τροχαῖος.

trocken 1. ξηρός, αὖος (αδος), (dürr) σκληρός, αὐχμηρός. — 2. (langweilig) ψυχρός, ~e Reden ἡ ψυχρολογία, ~es Wetter ὁ αὐχμός, ~ machen ξηραίνειν, αὐαίνειν, s. trocknen; ~ sein αὐχμεῖν, etw. ins ~e bringen ἐπὶ ξηροῦ ποιεῖν τι, ~es Brot essen ἄρτον μόνον ἐσθίειν, ~e Nahrung ἡ ξηροτροφία. j-n aufs T~e setzen (= j-n um etw. betrügen) ἐπὶ ξηροῖς καθίζειν τινά, im T~en (= in Sicherheit) sein ἐν ἀσφαλεῖ εἶναι, sein Schäfchen im T~en haben (Sprichw.) πλοῦτον ἱκανὸν ἔχειν.

Trockenheit *f* ἡ ξηρότης (ητος, auch übtr.), ἡ ξηρασία, (~ der Witterung) ἡ εὐδία, auch ἡ ἀνομβρία (Mangel an Regen), (von der Rede) ἡ ψυχρότης (ητος).

Trockenplatz *m* τὸ θειλόπεδον.

trocknen I *trans.* ξηραίνειν, αὐαίνειν, ἀφαυαίνειν, (an der Luft) καπυροῦν, an der Sonne ~ αὐαίνειν πρὸς τὸν ἥλιον, (Wäsche u. dgl.) ~ θειλοπεδεύειν, ἀναψύχειν. — II *intr.* ξηραίνεσθαι, αὐαίνεσθαι usw. (P.).

Trocknen *n* ἡ ξήρανσις, ἡ αὐανσις.

Troddel *f* ὁ κροσσός, ὁ θύσανος, mit ~n besetzt κροσσωτός, θυσανωτός.

troddelartig, troddelig θυσανώδης.

Trödelbude *f* τὸ παντοπωλεῖον.

Trödelfrau *f*, **-weib** *n* ἡ παντόπωλις (ιδος.)

Trödelkram *m* ἡ παντοπωλία.

Trödelmarkt *m* τὸ παντοπωλεῖον. [λεύειν.]

trödeln eig. παντοπωλεῖν, (zaudern, zögern) ὀκνεῖν, μέλ-

Trödeln *n* ἡ παντοπωλία, (Zaudern, Zögern) ἡ μέλλησις.

Trödelware *f* ὁ ῥῶπος, τὰ ῥωπικά. [μελλητής.]

Trödler *m* ὁ παντοπώλης, ὁ ῥωποπώλης, (Zauderer) ὁ

Trödlerin *f* s. Trödelfrau.

Trog *m* ἡ σκάφη, ἡ πύελος (letzteres bsd. zum Waschen), ὁ ληνός (Wasser- ob. Vieh~), ἡ μάκτρα (Back~).

trogartig πυελώδης.

trollen sich ἔρρειν, ἀπέρρειν.

Trommel *f* τὸ τύμπανον, die ~ schlagen τυμπανίζειν.

trommelartig τυμπανοειδής.

trommeln τυμπανίζειν.

Trommeln *n* ὁ τυμπανισμός.

Trommelschläger *m* ὁ τυμπανιστής, *f* ἡ τυμπανίστρια. [ὑπὸ τυμπάνων.]

Trommelschlag *m* ὁ τῶν τυμπάνων φόφος, unter ~

Trommelwassersucht *f* ὁ τυμπανίας ob. τυμπανίτης ὕδρωψ (ωπος), an der ~ leiden τυμπανοῦσθαι (P.).

Trompete *f* ἡ σάλπιγξ (γγος), die ~ tönt, schmettert ἡ σάλπιγξ φθέγγεται, mit der ~ ein Zeichen geben σημαίνειν τῇ σάλπιγγι, auf das Zeichen der ~ ἀπὸ σάλπιγγος, παρὰ σάλπιγγα.

trompeten σαλπίζειν.

Digitized by Google

Trompetenſchall *m*, **-ſignal** *n*. **-ſtoß** *m* τὸ σάλπισμα, unter ~ ὑπὸ σάλπιγγος.
Trompeter *m* ὁ σαλπιγκτής, der ~ gibt ein Zeichen σαλπίζει, σημαίνει τῇ σάλπιγγι (das Subjekt wird nicht ausgedrückt).
Trompeterſchnecke *f* ὁ κῆρυξ (κος).
Trompeterſtück *n* τὸ σαλπιστικόν.
Trope *f* ὁ τρόπος, (Metapher) ἡ μεταφορά.
Tropen *f/pl.* αἱ τροπαί. [μεναι χῶραι.]
Tropenländer *n/pl.* αἱ ὑπὸ τῷ τροπικῷ κύκλῳ κείμεναι χῶραι.
Tropf *m* ὁ σχολαστικός, ὁ βλάξ (κός), ein armer ~ ὁ κακοδαίμων (ονος), ὁ ταλαίπωρος.
Tropfbad *n* τὰ στακτὰ λουτρά.
Tröpfchen *n* ἡ ψακάς (άδος), τὸ ψακάδιον.
tröpfeln στάζειν, σταλάττειν, ψακάζειν.
Tröpfeln *n* ἡ στάξις, ὁ σταλαγμός.
tröpfelnd στακτός.
tropfen στάζειν.
Tropfen *m* ὁ σταγών (όνος).
tropfenweiſe στάζδην.
Tropflange *f* ἡ στακτὴ κονία.
Tropfſtein *m* ὁ πῶρος. [ιστάναι τροπαῖον.]
Trophäe *f* τὸ τροπαῖον. eine ~ errichten ἱστάναι, ἀν-
1tropiſch τροπικός, μεταφορικός, ~er Ausdruck ſ. Trope.
2tropiſch: ~e Gegend ἡ ὑπὸ τῷ τροπικῷ κύκλῳ κειμένη (χώρα).
Troß *m* ὁ ὄχλος (allg.), οἱ σκευοφόροι, τὰ σκευοφόρα, τὰ ὑποζύγια, οἱ ἀκόλουθοι (beim Heere).
Troßknecht *m* ὁ σκευοφόρος, ὁ σκευαγωγός, ~ ſein σκευοφορεῖν.
Troßpferd *n* ὁ σκευοφόρος οδ. σκευαγωγὸς ἵππος.
Troſt *m* ἡ παραμυθία, τὸ παραμύθιον, ἡ παρηγορία, τὸ παρηγόρημα, ἡ παραψυχή, ~ für etw. παραμυθία τινός. j-m ~ einſprechen ſ. tröſten; j-m etw. zum ~e ſagen παραμυθούμενον λέγειν τινί τι, ~ gewähren παραμυθίαν οδ. παραμύθιον εἶναι τινι οδ. παρέχειν τινί.
Troſtbrief *m* αἱ παραμυθητικαὶ ἐπιστολαί.
tröſten παραμυθεῖσθαι (M.), παρηγορεῖν, im Unglück ~ κουφίζειν τὴν ἀτυχίαν, ſich mit etw. ~ παραμυθίαν ἔχειν ἔκ τινος, leicht zu ~ εὐπαραμύθητος (2), ſchwer zu ~ δυσπαραμύθητος (2).
Tröſten *n* ἡ παραμυθία, ἡ παρηγορία.
tröſtend παραμυθητικός, παρηγορικός.
Tröſter *m* ὁ παραμυθητής, ὁ παρακλήτωρ (ορος), (†) ὁ παράκλητος.
Troſtgrund *m* τὸ παραμύθιον. ἡ παρηγορία.
tröſtlich παραμυθητικός, παρηγορικός.
Troſtlied *n* τὸ παραμυθητικὸν μέλος.
troſtlos (von Perſonen) ἀπαραμύθητος (2), ἀπαρηγόρητος (2), (von Sachen) ἄπορος, ἀμήχανος, ἀνήκεστος, ἀβοήθητος (ſämtlich 2), ~ ſein ἀπογιγνώσκειν.
Troſtloſigkeit *f* durch d. *neutr.* d. vor. *adj.*
Troſtrede *f* ὁ παραμυθητικὸς λόγος, auch bloß τὸ παραμύθιον.
troſtreich παραμυθητικός, παρηγορικός.
Troſtſchrift *f* ὁ παραμυθητικὸς λόγος.
Tröſtung *f* ſ. Tröſten.
troſtvoll παραμυθητικός.
Trottoir *n* ἡ παρὰ τὴν ἀγυιὰν ὁδός.
Trotz *m* τὸ θράσος, ἡ θρασύτης (ητος, Frechheit), ἡ αὐθάδεια (Anmaßung), ἡ ἀπείθεια, ἡ δυσπείθεια (Ungehorſam), j-m ~ bieten ſ. trotzen; j-m zum ~ βίᾳ τινός. [νοσῶν.]
trotz καίπερ mit *part.*, zB. ~ ſeiner Krankheit καίπερ
trotzdem ὅμως, ἀλλὰ καὶ ὥς, οὐδὲν δ'ἧττον.
trotzen θρασύνεσθαι, ἀποθρασύνεσθαι (P.), αὐθαδίζεσθαι (M.), j-m ~ δυσπειθῶς ἔχειν, ἀνθίστασθαι πρός τινα, ἀντέχειν τινί, einer Gefahr ~ ὑφίστασθαι οδ. ὑπομένειν κίνδυνον, auf etw. ~ πεποιθέναι, πιστεύειν τινί.
trotzig θρασύς, αὐθάδης, ἀπειθής, δυσπειθής.
Trotzkopf *m* ὁ θρασὺς uſw. ἄνθρωπος.
trübe 1. (von Flüſſigkeiten) θολερός, θολώδης, (von der Witterung) συννέφελος (2), ἐπινέφελος (2). συννεφής, ἐπινεφής, (von Gegenſtänden) ἀμαυρός, ἀμυδρός (auch von den Augen). — 2. (trübſinnig) στυγνός, κατηφής. σκυθρωπός, ~ Zeiten χαλεποὶ καιροί, im T~n fiſchen (Sprichw.) πλεονεκτεῖν ἐπιβουλεύοντα τοῖς ἄλλοις.
Trubel *m* ἡ τύρβη, ὁ θόρυβος. ἡ ταραχή.
trüben (eine Flüſſigkeit) θολοῦν, ἀναθολοῦν, (den Himmel) συννεφεῖν, (den Glanz) ἀμαυροῦν, ἀμυδροῦν, der Himmel trübt ſich συν-, ἐπινεφεῖ, das Auge trübt ſich ἀμαυροῦται (P.) ἡ ὄψις, das Leben j-s ~ ἐπισκιάζειν τὸν βίον τινός, das Gemüt j-s ~ λυπεῖν τινα, kein Waſſer ~ (Sprichw.) οὐδὲ κάρφος κινεῖν, οὐδένα ἀδικεῖν.
Trübſal *f* ἡ ταλαιπωρία, ἡ δυστυχία, τὰ κακά. οἱ πόνοι, j-n in ~ bringen ταλαιπωρεῖν, κακοῦν τινα. ~ haben ταλαιπωρεῖσθαι (P.). κακῶς oder κακὰ ἔχειν.
trübſelig ταλαίπωρος (2), ἄθλιος, δυστυχής, es geht mir ~ ταλαιπώρως ζῶ, ταλαιπωροῦμαι (P.), κακῶς ἔχω.
Trübſinn *m* ἡ λύπη, ἡ ἀνία (Betrübnis), ἡ ἀ-, δυσθυμία (Mutloſigkeit, Niedergeſchlagenheit), ἡ σκυθρωπότης (ητος), ἡ στυγνότης (ητος, düſteres Weſen), ἡ βαρυθυμία, ἡ μελαγχολία (Schwermut, tiefe Schwermut).
trübſinnig περίλυπος (2), ἀνιαρός, ἀ-, δύσθυμος (2). σκυθρωπός, στυγνός, βαρύθυμος (2). μελαγχολικός (den Unterſchied ſ. unter Trübſinn), ~ ſein ἀνιαρῶς ἔχειν, ἀ-, δυσθυμεῖν, σκυθρωπάζειν, μελαγχολᾶν.
Trübung *f* ἡ θόλωσις, ἡ ἀναθόλωσις, ἡ ἀμαύρωσις.
Truchſeß *m* ὁ ἐδέατρος.
Trüffel *f* τὸ ὕδνον, τὸ ἄσχιον. [ἄβολος (2).]
Trug *m* ὁ δόλος. ἡ ἀπάτη, ἡ πανουργία, ohne ~
Trugbild *n.* **-geſtalt** *f* τὸ φάντασμα, τὸ εἴδωλον.
trügen ἀπατᾶν, ἐξαπατᾶν. ψεύδειν. [σφαλερός.]
trügeriſch, trüglich δολερός, ἀπατηλός, ἄπιστος (2).
truglos ἄδολος (2), ἄκακος (2). ἀψευδής, ἄψευστος (2).
Truglоſigkeit *f* ἡ ἀψεύδεια οδ. d. *neutr.* d. vor. *adj.*
Trugſchluß *m* ὁ παραλογισμός, τὸ σόφισμα, einen ~ machen παραλογίζεσθαι (M.), ~ im Widerlegen ὁ παρεξέλεγχος, durch ~ widerlegen παρεξελέγχειν.
Truhe *f* ἡ κιβωτός.
Trümmer *m/pl.* τὰ ἐρείπια, τὰ λείψανα, in ~ gehen ἄγνυσθαι (P.). ~ eines Schiffes τὰ ναυάγια.
Trumpf *m*: einen ~ auf etw. ſetzen (= beteuern) διισχυρίζεσθαί (M.) τι οδ. *acc.* u. *inf.* οδ. ὅτι.
Trunk *m* 1. (das Trinken) ὁ πότος, ἡ πόσις, einen ~ tun πίνειν, beim ~ ἐν πότῳ, παρὰ πότον. παρ' οἶνῳ. — 2. (Trunkſucht) ἡ φιλοποσία, ἡ φιλοινία, ſich dem ~ ergeben ἀποκλίνειν πρὸς οδ. εἰς φιλοποσίαν. — 3. (Trank) τὸ ποτόν, ἡ πόσις, τὸ πόμα.
trunken μεθύων, μέθυσος, (vom Weine) πάρ-, ἔξοινος (2), παροίνιος (2), etw. ~ ὑποπεπωκώς, ὑποβεβρεγμένος, j-n ~ machen μεθύσκειν τινά, ~ ſein μεθύειν. ~ werden μεθύσκεσθαι (P.), vom Weine ~ ſein ἥττον γενέσθαι τοῦ οἴνου.
Trunkenbold *m* ὁ μεθυστής, ὁ μεθυστικός, ὁ φιλοπότης, ὁ ποτίστατος.
Trunkenheit *f* ἡ μέθη, in der ~ πάροινος (2), πάροινος ὤν, μεθύων, ὑπὸ οδ. διὰ μέθης, παρ' οἶνῳ. Tat in der ~ ἡ παροινία, ſich in der ~ frech, ausgelaſſen betragen παροινεῖν, übtr. in der ~ der Freude μεθύων ὑπὸ χαρᾶς.
Trunkſucht *f* ἡ φιλοποσία, ἡ φιλοινία.
trunkſüchtig φίλοινος (2), φιλοπότης (*f* φιλοπότις ιδος), οἰνόφλυξ (υγος).
Trupp *m* τὸ πλῆθος. (von Soldaten) ἡ τάξις, τὸ τάγμα, (von Reitern) ἡ ἴλη, (von Tieren) ἡ ἀγέλη.
Truppe *f* τὸ σύστημα, (von Schauſpielern) ὁ θίασος.
Truppen *m/pl.* ἡ στρατιά, τὸ στράτευμα, ὁ στρατός. οἱ στρατιῶται. ἡ, δύναμις, leichte ~ οἱ ψιλοί, οἱ γυμνῆτες, ſchwere ~ οἱ ὁπλῖται.
Truppenſchau *f* ἡ τῶν στρατιωτῶν ἐξέτασις. eine ~ veranſtalten ἐξέτασιν ποιεῖσθαι (M.).

Digitized by Google

truppweise κατ' ἴλας, ἰλαδόν, (von Tieren) κατ' ἀγέλας, ἀγεληδόν.
Truthahn *m* ὁ Ἰνδικὸς ἀλεκτρυών (όνος).
Trutz- und Schutzbündnis *n* ἡ συμμαχία, ein ~ mit j-m ſchließen συμμαχίαν ποιεῖσθαί (M.) τινι π. πρός τινα.
Trutzwaffen *f/pl.* τὸ ὅπλα.
Tuch *n* τὸ ὑφασμα (Gewebe), ἡ βύσσος (aus Baumwolle), ἡ ὀθόνη, τὸ ὀθόνιον, ~ zum Umhängen ſ. Kleid.
Tüchelchen *n* τὸ ὀθόνιον.
Tuchlappen *m* τὸ ῥάκος.
Tuchmacher *m* ὁ ἐριουργός.
Tuchmacherei *f* ἡ ἐριουργία, ἡ ἐριουργική (als Handwerk), τὸ ἐριουργεῖον (Werkſtatt).
Tuchſcherer *m* ὁ γναφεύς.
tüchtig (ſtark, groß) ἀδρός, παχύς, μέγας, δεινός, καρτερός, (tauglich) ἱκανός, δεινός, ἐπιτήδειος, χρηστός, ἀγαθός, καλός, ein ~er Redner δεινὸς λέγειν, ~ ſein zu etw. ἱκανὸν εἶναι πρός τι.
Tüchtigkeit *f* ἡ ἀδρότης (ητος), ἡ παχύτης (ητος), ἡ ἀρετή, ἡ χρηστότης (ητος), ἡ δεινότης (ητος, den Unterſchied ſ. vor. Wort).
Tuchweber *m* ὁ ὑφάντης.
Tücke *f* ἡ κακία, ἡ κακοήθεια, ἡ κακοτροπία (tückiſcher Charakter), ἡ κακουργία, ἡ πανουργία, τὸ κακούργημα, τὸ πανούργημα (tückiſche Tat, Handlung), ~n (e-s Pferdes) τὰ δηγεύματα.
tückiſch κακοήθης, κακότροπος (2), κακοπράγμων, πανοῦργος, ἐπίβουλος, ὕπουλος (ſämtlich 2), ~ handeln πανουργεῖν, ~es Weſen, ~e Handlung ſ. d. vor. Wort.
Tuff, Tuffſtein *m* ὁ πῶρος, ὁ πώρινος λίθος.
tuffſteinartig πωροειδής, πωρώδης.
Tüftelei *f* τὸ σπουδάζειν ujw., ſ. d. folg. Wort.
Tüfteln σπουδάζειν od. περιᾶσθαι (P.) ἐυρίσκειν, ἀν-, ἐξευρίσκειν, ἐρευνᾶν, ἐξετάζειν od. πορίζειν (u. M.) τι.
Tugend *f* ἡ ἀρετή (ſowohl eine einzelne treffliche Eigenſchaft, wie vom ganzen Weſen), ἡ καλοκἀγαθία, ἡ χρηστότης (ητος), ἡ δσιότης (ητος, Bravheit der Geſinnung und des ganzen Weſens), von einzelnen Eigenſchaften τὸ καλόν, τὸ ἀγαθόν, ſich der ~ befleißigen ἀσκεῖν oder ἐπιτηδεύειν τὴν ἀρετήν, die ~ der Mäßigkeit, Gerechtigkeit u. dgl. wird nur durch ἡ σωφροσύνη, ἡ δικαιοσύνη u. dgl. ausgedrückt, aus der Not eine ~ machen (Sprichw.) ἀνάγκῃ πείθεσθαι (P.).
Tugendfreund *m* ὁ τὴν ἀρετὴν ἐπιτηδεύων, ὁ τῆς ἀρετῆς ἐπιμελούμενος.
tugendhaft καλός, ἀγαθός, καλὸς κἀγαθός, δσιος καὶ εὐσεβής, δίκαιος, χρηστός, ~ ſein ἀσκεῖν ἀρετήν, καλοκἀγαθίᾳ χρῆσθαι.
Tugendheld *m* ὁ πάσης ἀρετῆς ἀθλητής.
Tugendlehre *f* ἡ περὶ ἀρετῆς διδαχή.
Tugendpfad *m* ἡ δι' ἀρετῆς ὁδός.
tugendreich ἀρετῇ κεκοσμημένος.
tugendſam σώφρων.
Tugendſpiegel *m* ἡ τῆς ἀρετῆς εἰκών (όνος), τὸ παράδειγμα.
tulich ſ. tunlich.
Tülle *f* (in einer Lampe) ὁ μυκτήρ (ῆρος).
Tulpe *f* τὸ λαλές (neugriech.).
tummeln Pferde περιάγειν od. δαμάζειν ἵππους, ein Pferd ſich ~ laſſen ἐξαλινδεῖν ἵππον, ſich ~ (= eilen) σπεύδειν, ἐπείγεσθαι (P.), tummle dich! ὄψ. ἀνύσας, οὐχ ἁνύσεις;
Tummelplatz *m* ἡ παλαίστρα, τὸ πεδίον, (für Pferde) ἡ ἁλινδήθρα.
Tümpel *m* τὸ τέλμα, zu einem ~ werden τελματοῦσθαι (P.).
tümpelartig τελματώδης.
Tumult *m* ἡ τύρβη, ὁ θόρυβος, ἡ ταραχή, ἡ στάσις.
tumultuariſch θορυβώδης. ταραχώδης.
tun 1. ποιεῖν (machen), πράττειν (tätig ſein), δρᾶν, ἐργάζεσθαι (M., tätig ſein, wirken), reden und ~ λέγειν καὶ πράττειν, recht ~ δίκαια δρᾶν od. πράττειν, δικαίως πράττειν, wohl~ an etw. ὀρθῶς od. καλῶς ποιεῖν, εἰς καλὸν πράττειν τι, das Seinige ~ πράττειν τὸ ἐφ' ἑαυτῷ, πράττειν τὰ καθήκοντα od. δέοντα, τὰ ἑαυτοῦ πράττειν, ſein möglichſtes ~ μηχανᾶσθαι (M.) πάσας μηχανάς, j-m Gutes ~ ἀγαθόν τι ἐργάζεσθαί (M.) τινα, εὖ od. καλῶς ποιεῖν τινα, εὐεργετεῖν τινα, j-m Böſes ~ κακῶς ποιεῖν, ἀδικεῖν od. κακουργεῖν τινα, j-m gute Dienſte ~ ὠφελεῖν τινα, πολλοῦ ἄξιον γίγνεσθαί τινι, bei j-m Dienſte ~ ὑπηρετεῖν τινι, j-m einen Gefallen, etw. zu Gefallen ~ χαρίζεσθαί (M.) τινί τι, πρὸς χάριν τινὸς ποιεῖν τι, eine Bitte ~ δεήσεις ποιεῖσθαι (M.), Buße ~ μετανοεῖν, einen Fall ~ πίπτειν, Erwähnung ~ μνήμην ποιεῖσθαί (M.), μνησθῆναί, ἐπιμνησθῆναί τινος und ſo werden viele mit ~ zuſammengeſetzte *subst.* durch das entſprechende Verb wiedergegeben od. durch ποιεῖσθαι (M.) mit dem entſprechenden *subst.* — 2. zu ~ haben (= Geſchäfte haben, beſchäftigt ſein) πράγματα od. ἀσχολίαν ἔχειν, ἄσχολον εἶναι, mit etw. zu ~ haben εἶναι od. ἔχειν ἀμφί τι, πράγματα ἔχειν ποιοῦντά τι (Mühe haben mit etw.), nichts zu ~ haben σχολὴν ἄγειν, σχολάζειν, οὐδὲν ἔργον ἔχειν, alle Hände voll zu ~ haben πολυάσχολον εἶναι, er wird viel damit zu ~ haben ἔργον od. πολλοῦ πόνου ἔσται αὐτῷ, ſich etw. zu ~ machen μελετᾶν τι, j-m zu ~ geben ἔργον προστάττειν τινί, was haſt du hier zu ~? τί ἐνταῦθα κυπτάζεις ἔχων; ſich unnütz mit vielen Dingen (die einen nichts angehen) zu ~ machen πολυπραγμονεῖν, genug zu ~ haben πολλὰ ἔχειν ἐργάζεσθαι, mit j-m etw. zu ~ haben (= umgehen) ὁμιλεῖν τινι, mit j-m viel zu ~ haben πολλὰ χρῆσθαί τινι, συν-, ἀνα-, συμπεριφέρεσθαι (P.) τινι, (= Geſchäfte mit j-m haben) πράγματα ἔχειν πρός τινα, ich habe nichts mit ihm zu ~ οὐδέν μοί ἐστι πρᾶγμα πρὸς αὐτόν, es iſt mir um etw. zu ~ (= liegt mir am Herzen) μέλει μοί τινος od. τι, es iſt mir darum zu ~ daß τοῦτο σκοπῶ mit ὅπως und *ind. fut.*, ἔργον ποιοῦμαι mit *inf.* od. ὅπως, es iſt um etw. getan, geſchehen ὅλωλέν, ἀπόλωλέ τι. — 3. (bringen, legen, ſetzen u. dgl.) das Pferd in den Stall ~ εἰς σταθμὸν ἄγειν τὸν ἵππον, κατασταθμεύειν τὸν ἵππον, etw. in einen Kaſten ~ τιθέναι τι εἰς κιβωτόν, ἐντιθέναι τι κιβωτῷ, Waſſer in den Wein ~ προσμειγνύναι ὕδωρ τῷ οἴνῳ, ὕδωρ ἐπιχεῖν τῷ οἴνῳ, etw. dazu~ προστιθέναι τί τινι, etw. davon~ ἀφαιρεῖν (u. M.). — 4. ~ als ob (= ſich gebärden, ſich ſtellen) er tut, als ob er krank iſt προσποιεῖται ἀσθενὴς εἶναι od. νοσεῖν, er tut, als ob er nichts wüßte προσποιεῖται μηδὲν εἰδέναι, ſpröde ~ θρύπτεσθαι (M.), dumm ~ ἀκκίζεσθαι (M.), gefährlich ~ δεινὸν ποιεῖσθαι (M.), ſchön~ mit j-m θωπεύειν τινά, es tut mir leid χαλεπῶς od. βαρέως φέρω, das tut mir wohl τοῦτο ἡδομένῳ μοί ἐστι od. γίγνεται od. χαίρω mit *part.*, das tut mir nichts οὐδέν μοι διαφέρει, es tut not ἀνάγκη ἐστί, das tut nichts οὐδὲν πρᾶγμα. οὐ μέμφομαι (M.), οὐδεὶς φθόνος, er tut nichts als οὐδὲν ἄλλ' ἤ, zB. er tut nichts als lachen οὐδὲν ἄλλ' ἢ γελᾷ. — 5. wenn ~ bloß eine im Vorhergehenden durch ein Verbum ausgedrückte Handlung ſpäter im allgemeinen wiederholt, ſo wird in der Regel das Verbum ſelbſt wiederholt, zB. er kann danken, tut es aber nicht δύναται μὲν χάριτας λέγειν, οὐ λέγει δέ.
Tun *n* αἱ πράξεις, τὰ ἔργα, τὰ ἐπιτηδεύματα, ~ u. Treiben ἐπιτήδευσις καὶ σπουδή.
Tünche *f* ἡ κονία, Anſtrich mit ~ τὸ κονίαμα, τὸ περιάλειμμα.
tünchen κονιᾶν, περιαλείφειν, getüncht κονιατός.
Tünchen *n* ἡ κονίασις.
Tüncher *m* ὁ κονιατής.
Tünchkalk *m* ἡ κονία.
Tunke *f* τὸ βάμμα, τὸ ἔμβαμμα.
tunken etw. in etw. βάπτειν τι εἰς τι u. ἔν τινι, ἐμβάπτειν τι εἰς τι u. ἔν τινι.
tunlich πρακτός, πράξιμος. es iſt nicht ~ οὐχ οἷόν τέ

Digitized by Google

ἐστιν, οὐκ ἐνδέχεται, ſoviel als ~ ὡς ἀνυστόν, (leicht zu tun) ῥᾴδιος.
Tunlichkeit *f* durch d. *neutr.* d. vor. *adj.*
Tüpfel *m* τὸ στίγμα, ἡ στιγμή.
tüpfeln στίζειν, getüpfelt στικτός.
tupfen (etw. ſanft berühren) ἠρέμα ἅπτεσθαί (M.) τινος, (kleine Flecken auf etw. anbringen) ῥανίδας ἐμβάλλειν τινί.
Tür *f* ἡ θύρα, ἡ πύλη (beide gew. im *plur.*), die ~ ſchließen κλείειν, ἐγ-, ἐπι-, συγκλείειν τὴν θύραν, auch προσ-, ἐπιτιθέναι τὴν θύραν, die ~ öffnen ἀνοιγνύναι (ἀνοίγειν) oder ἀναπεταννύναι τὴν θύραν, auch ἀνακλίνειν, παρακλίνειν τὴν θύραν, j-m die ~ vor der Naſe zuſchlagen προσαράττειν τινί τὴν θύραν, meine ~ ſteht jedem offen ἀνέῳκται ἡ θύρα μου εἰσιέναι τῷ βουλομένῳ, an die ~ klopfen κρούειν τὴν θύραν, j-m die ~ weiſen ἐξελαύνειν, ἐκβάλλειν τινά, j-m den Stuhl vor die ~ ſetzen (Sprichw.) ἀποπηδᾶν τινος, ἀφίστασθαί τινος, vor ſeiner eigenen ~e kehren (Sprichw.) σκοπεῖν τὰ ἑαυτοῦ. mit der ~ ins Haus fallen φορτικῶς ἐγ-, ἐπικεῖσθαί τινι, zwiſchen ~ u. Angel ſtecken (Sprichw.) εἰς τὰς μεγίστας οb. ἰσχάτας ἀπορίας καταστῆναι, vor der ~ ἐπὶ ταῖς θύραις, θύρασιν, draußen vor der ~ θύραθεν.
türähnlich θυροειδής.
Türangel *f* ὁ στρόφιγξ (γγος), ὁ στροφεύς.
türangelartig στροφιγγοειδής.
Turban *m* ἡ τιάρα.
Türband *n* etwa αἱ ἀμφιδέαι (den Griechen unbekannt).
Türbekleidung *f* τὰ θυρώματα.
Türchen *n* ἡ θυρίς (ίδος).
Türeinfaſſung *f* τὰ θυρώματα.
Türflügel *m* αἱ θύραι.
Türgeſims *n* τὸ ὑπέρθυρον.
Türgriff *m* ὁ ἐπισπαστήρ (ῆρος), τὸ ἐπίσπαστρον, ἡ κορώνη, τὸ ῥόπτρον, ὁ κόραξ (κος), ὁ λύκος (Türringe, die zugleich als Türklopfer dienten). [θυρωρεῖν.]
Türhüter, -ſteher *m* ὁ θυρωρός, ὁ πυλωρός, ~ ſein
Türhüterin *f* ἡ θυρωρός. [κάλλαΐς.]
Türkis *m* (ein blaugrünlicher Edelſtein) ὁ καλλαΐς οb.
türkisblau, -farbig καλλάινος οb. καλλάινος.
Türklopfer *m* ſ. Türgriff.
Türkranz *m* τὸ ὑπέρθυρον.
Turm *m* ὁ πύργος (bſd. auf der Mauer, zur Verteidigung und zum Angriff), ἡ τύρσις (εως, Burg, befeſtigter Wohnſitz, auch als Zierat), ὁ μόσσυν (υνος, *plur.* auch μόσσυνοι, hölzerner, turmartiger Bau), einen ~ bauen πύργον οἰκοδομεῖν, κατασκευάζειν οb. ἀνιστάναι, auf etw. ſich ~ ἐπί τινι, mit einem ~ befeſtigen, verſehen πυργοῦσθαί (M.) τι.
turmartig πυργοειδής, πυργώδης.
Turmbau *m* ἡ πύργου οἰκοδομία, ἡ πυργοποιία.
Türmchen *n* τὸ πυργίον, τὸ τυρρίδιον.
türmen πυργοῦν, ſich ~ κορυφοῦσθαι (P.), ſ. auftürmen.
Türmer *m* ὁ πυργοφύλαξ.
Turmfalke *m* ἡ κερχνῆς (ῆδος), ἡ κέρχνη.
turmhoch ὑψηλότατος.
Turmhüter *m* ὁ πυργοφύλαξ (κος).
Turmknopf *m* ἡ κατ' ἄκραν τὴν τύρσιν σφαῖρα.
Turmſperling *m* ὁ πυργίτης στρουθός.
Turmſpitze *f* τὸ τῆς τύρσεως ἄκρον, ἄκρα ἡ τύρσις.
Turmuhr *f* τὸ κατὰ τὴν τύρσιν ὡρολόγιον.
Turmwächter *m* ὁ πυργοφύλαξ (κος).
Turnanſtalt *f* τὸ γυμνάσιον, ἡ παλαίστρα.
turnen γυμνάζεσθαι (M.), ἀσκεῖν τὸ σῶμα.
Turner *m* ὁ τὸ σῶμα ἀσκῶν, ὁ γυμναζόμενος, ὁ γυμναστικός.
Turnier *n* ὁ ἱππικὸς ἀγών (ῶνος).
turnieren ἐπιτελεῖν ἱππικὸν ἀγῶνα.
Turnkunſt *f* ἡ γυμναστική.
Turnlehrer *m* ὁ γυμναστής.
Turnplatz *m* ἡ παλαίστρα.
Turnſchule *f* τὸ γυμνάσιον, ἡ παλαίστρα.
Turnübung *f* ἡ γυμνασία, ὁ γυμνικὸς ἀγών (ῶνος).
Turnweſen *n* τὰ γυμναστικά.
Türpfeiler, -pfoſten *m* αἱ παραστάδες.
Türriegel *m* ὁ μοχλός, τὸ κλεῖθρον, ὁ ἐπιβλής (ῆτος).
Türring *m* ſ. Türgriff.
Türſchwelle *f* ὁ τῆς θύρας βαθμός, ὁ ὀδός.
Türſteher *m* ὁ θυρωρός, ὁ πυλωρός.
Türſturz *m* τὸ ὑπέρθυρον. [τρύζειν.]
Turteltaube *f* ἡ τρυγών (όνος), wie eine ~ girren
Tuſche *f* τὸ Σηρικὸν οb. Ἰνδικὸν μέλαν (ανος).
Tyrann *m* (Alleinherrſcher, im antiken Sinne) ὁ τύραννος, (im modernen Sinne) ὁ ἄγριος, ὠμός, ἄδικος u. bgl. δεσπότης οb. τύραννος, ſich wie ein ~ benehmen τυραννεύειν, von ~en beherrſcht werden τυραννεύεσθαι u. τυραννεῖσθαι (P.), ſich zum ~en aufwerfen ἐπιχειρεῖν τυραννεῖν, als ~ über j-n herrſchen τυραννεύειν οb. τυραννεῖν τινος, das Haus des ~en τὸ τυραννεῖον.
Tyrannei *f* ἡ τυραννίς (ίδος), ἡ τυραννία, τὸ τυραννικόν, (Grauſamkeit) ἡ ὠμότης, ἡ ἀγριότης (ητος), nach der ~ trachten τυραννησείειν, nach ~ ausſehen τυραννιᾶν.
Tyrannenherrſchaft *f* ἡ τυραννίς (ίδος).
Tyrannenlehrer *m* ὁ τυραννοδιδάσκαλος.
Tyrannenmord *m* ἡ τυραννοκτονία.
Tyrannenmörder *m* ὁ τυραννοκτόνος.
Tyrannin *f* ἡ τύραννος, ἡ ἄδικος (u. bgl., ſ. Tyrann) δεσπότις (ιδος).
tyranniſch τυραννικός, (hart, grauſam) ἄγριος, ὠμός.
tyranniſieren j-n χαλεπῶς, ὠμῶς τυραννεύειν. τυραννεῖν, δεσπόζειν οb. δεσποτεύειν τινός, χρῆσθαί τιν. ὥσπερ δούλῳ, προσφέρεσθαί (P.) τινι ὥσπερ δούλῳ, χαλεπῶς ἄρχειν τινός.

U

U: Dieſer Buchſtabe wird entweder durch ου (ū) oder durch o oder υ (ŭ) wiedergegeben.
übel (phyſiſch und moraliſch) κακός, φαῦλος, πονηρός, (von allem, was der Empfindung zuwider iſt, unangenehm, widrig u. bgl.) δυσχερής, ἀηδής. αἰσχρός, oft mit δυσ οb. κακο zuſammengeſetzte *subst.*, *adj.* u. Verb., zB. übler Geruch ἡ δυσωδία, ἡ δυσοσμία, ~ riechend δύσ-, κακόσμος (2), δυσ-, κακώδης, ~geſinnt δυσμενής, κακόνους, üble Geſinnung ἡ δύσ-, κακόνοια, ἡ δυσμένεια, üble Laune ἡ δυσκολία, übler Laune ſein δυσκολαίνειν, δυσκόλως ἔχειν, ſich ~ befinden δυσφορεῖν, übler Ton ἡ δυσφωνία. üble Lage τὰ κακὰ πράγματα, ἡ κακο-, δυσπραξία uſw., ſ. d. betr. *subst.*; j-m ~wollen δύσ-, κακόνουν εἶναί τινι, δυσμενῶς διακεῖσθαι πρός τινα, etw. ~nehmen βαρέως οb. χαλεπῶς φέρειν τι, ἀγανακτεῖν, ἄχθεσθαί (P.) τινι u. ἐπί τινι, es j-m nicht ~nehmen συγγιγνώσκειν τινί, etw. ~ auslegen, deuten λαμβάνειν τι ἐπὶ τὸ κακόν, es iſt mir ~ ναυτιῶ, es geht mir ~ κακῶς ἔχω, κακῶς πάσχω, κακῶς πράττω. j-n ~ behandeln κακῶς χρῆσθαί οb. προσφέρεσθαί (P.) τιν., ~ reden von j-m κακῶς λέγειν, κακολογεῖν, διαβάλλειν τινά, j-m Übles tun, zufügen κακὰ οb. κακῶς ποιεῖν, κακὰ ἐργάζεσθαί (M.), κακοποιεῖν, κακουργεῖν τινα, etw. ~ anwenden παραχρῆσθαί τιν., ich müßte, wollte ich wohl oder ~ ἀνάγκη μοι καὶ μὴ βουλομένῳ, ~ davonkommen οὐ χαίροντα οb. κλάοντα ἀπαλλάττεσθαι (P.), das ſoll ihm ~ bekommen οἰμώξεται,

Digitized by Google

κλαύσεται, das klingt nicht ~ οὐ κακῶς ἔχει ἀκοῦσαι, χαρίεν ἐστὶν ἀκοῦσαι, ich bin ~ daran ἐν δεινοῖς εἰμι.

Übel *n* τὸ κακόν, τὸ δεινόν, ἡ συμφορά, ~ dulden κακὰ πάσχειν, φέρειν od. ἔχειν, etw. für ein ~ halten συμφορὰν νομίζειν τι, j-m ein ~ zufügen κακὸν περιάπτειν τινί, κακοῦν τινα, das ~ ärger machen πλέον ϑάτερον ποιεῖν.

Übelbefinden *n* ἡ κακὴ ἕξις od. διάϑεσις, ἡ κακεξία, ἡ ἀσϑένεια, ἡ ἀρρωστία.

übelberüchtigt κακόδοξος, κακόφημος, διαβόητος (sämtlich 2), ~ sein κακοδοξεῖν, κακῶς ἀκούειν.

übelgelaunt δύσκολος (2), ~ sein δυσκολαίνειν, δυσκόλως ἔχειν.

Übelgeruch *m* ἡ δυσοσμία, ἡ δυσωδία.

übelgesinnt κακόνους, δύσνους, δυσμενής, ~ sein κακονοεῖν, δυσνοεῖν, κακόνουν od. δύσνουν εἶναί τινι, μισεῖν τινα.

Übelkeit *f* ἡ ἄση, ἡ ναυτία, ἡ ἀηδία, ~ haben ναυτιᾶν, ~ erregen ἄσην παρέχειν.

Übelklang *m* ἡ ἀσυμφωνία, ἡ δυσφωνία, ἡ κακοφωνία.

übelklingend ἀσύμφωνος, δύσφωνος, κακόφωνος (sämtlich 2).

Übellaune *f* ἡ δυσκολία.

übellaunig δύσκολος (2).

Übellaut *m* ἡ δυσφωνία.

übellautend δύσφωνος (2), κακόφωνος (2).

übelnehmen s. übel.

übelriechend δύσοσμος (2), κάκοσμος (2), δυσώδης, κακώδης, ~er Atem ἡ τοῦ στόματος δυσωδία.

Übelstand *m* ἡ συμφορά, ἡ ἀσχημοσύνη, ἡ δυσπρέπεια, τὸ αἶσχος, τὸ κακόν od. πονηρόν πρᾶγμα, das ist ein ~ πονηρὸν τοῦτο τὸ πρᾶγμα, τοῦτο κακῶς ἔχει.

Übeltat *f* τὸ κακὸν od. πονηρὸν ἔργον, τὸ ἀνόσιον πρᾶγμα, τὸ κακούργημα, ἡ κακουργία, τὸ ἀδίκημα, ἡ ἀδικία, τὸ ἀσέβημα, eine ~ begehen ἀνόσιον u. dgl. ἔργον ποιεῖν od. πράττειν, an j-m περί od. εἰς τινα.

Übeltäter *m* ὁ κακοῦργος, ὁ ἄδικος, ὁ ἀνόσιος, ὁ κακοποιός.

übelwollen s. übel.

Übelwollen *n* ἡ κακόνοια, ἡ δύσνοια, ἡ δυσμένεια.

üben 1. ἀσκεῖν, μελετᾶν, ἐπιτηδεύειν τι, sich in etw. ~ ἀσκεῖν τι, ἐκπονεῖν τι, j-n in etw. ~ γυμνάζειν τινὰ εἴς od. πρός τι, ἐκπονεῖν τινα ἔν τινι od. πρός τι. — 2. (ausüben) πράττειν, ἐργάζεσϑαι (M.), die Stimme ~ ἀσκεῖν od. διαπονεῖν τὴν φωνήν, φωνασκεῖν, den Körper ~ γυμνάζειν τὸ σῶμα, σωμασκεῖν, Tugend, Gerechtigkeit ~ ἀρετήν, δικαιοσύνην ἀσκεῖν, ἀρετῇ, δικαιοσύνῃ χρῆσϑαι, (von rednerischen Übungen) μελετᾶν, etw. nicht ~ ἀμελεῖν od. ἀμελῶς ἔχειν τινός (letzteres auch περί u. πρός τι).

Üben *n* ἡ ἄσκησις, ἡ μελέτη, ἡ ἐπιτήδευσις, s. Übung.

über I *prp.* (im Deutschen mit *dat.*). 1. (örtlich) ὑπέρ mit *gen.*, z. B. ~ dem Kopfe ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς, auch Zffg mit ὑπέρ, z. B. ~ etw. liegen ὑπερκεῖσϑαί τινος, ~ etw. hervorragen ὑπερέχειν τινός, s. d. betr. Verb. 2. (zur Bezeichnung einer Beschäftigung mit etw.) ἐν, πρός mit *dat.*, ἀμφί u. περί mit *acc.*, z. B. ~ einer Arbeit sein ἐν ἔργῳ εἶναι, ~ der Mahlzeit ἐν τῷ δείπνῳ, ἐν τῷ δειπνεῖν, gew. d. *part.*, z. B. ~ dem Lesen schlief er ein ἀναγιγνώσκων κατέδαρϑεν. — 3. ~ etwas hinaus (jenseits) πέρα, πέραν mit d. *gen.*, z. B. ~ dem Meere πέραν τῆς ϑαλάττης. — 4. (zur Bezeichnung eines Vorzuges) ὑπέρ mit *acc.*, ~ j-m stehen εἶναι ὑπέρ τινα. περιγίγνεσϑαί, μεῖζω εἶναί, διαφέρειν τινός. — 5. (örtlich) ~ etw. hin (zur Bezeichnung einer Bewegung wohin) ὑπέρ mit *acc.* oder durch etw. hin διά mit *gen.*, z. B. die Vögel flogen ~ die Stadt hin οἱ ὄρνιϑες ἔπτοντο ὑπὲρ τὴν πόλιν od. διὰ τῆς πόλεως, ~ etw. hin werfen ῥίπτειν ὑπέρ τι, oft auch durch zusammengesetzte Verben, z. B. ~ den Fluß gehen διαβαίνειν τὸν ποταμόν, ~ den Berg gehen ὑπερβαίνειν τὸ ὄρος, ~ etw. hin setzen καϑοράν τι, ~ etw. hin halten ὑπερέχειν τί τινος, ~ etw. springen ὑπερπηδᾶν τι (s. d. folg. zusammengesetzten Verben). — 6. (nach) ~s Jahr μετ' ἐνιαυτόν, heute ~ acht Tage ἐν ὀκτὼ ἡμέραις ἀπὸ ταύτης. — 7. (mehr als, größer als) ὑπέρ mit *acc.*, πλέον ἤ, ~ fünfzig Jahre ὑπὲρ τὰ πεντήκοντα ἔτη, πλέον ἢ πεντήκοντα ἔτη, ~ meine Kräfte παρὰ τὴν δύναμίν μου, ~ Erwarten παρ' ἐλπίδα, παρὰ δόξαν, μεῖζον ἐλπίδος, ~ Gebühr παρὰ τὸ δίκαιον, ~ das geht nichts τούτου οὐδὲν ὑπέρτερον, ~ die Maßen πέραν τοῦ μέτρου, ἀμέτρως, ὑπερβαλλόντως. — 8. (zur Bez. einer Verbreitung über etw.) ἀνά mit *acc.*, διά mit *gen.*, ~ das ganze Land hin ἀνὰ πᾶσαν τὴν χώραν, den Tag ~ δι' ἡμέρας, ἀνὰ πᾶσαν τὴν ἡμέραν, auch hier oft Zffgn (wo im Deutschen gew. „um" steht), z. B. einen Mantel ~ sich werfen (sich umwerfen) περιβάλλεσϑαι (M.) ἱμάτιον, sich einen Schleier ~ das Gesicht ziehen περικαλύπτεσϑαι (M.) πρόσωπον, hierher gehören auch uneigentliche Ausdrücke, wie: es kommt ~ mich περιπίπτει τινί, ἐπέρχεταί μοι, etw. ~ sich ergehen lassen ὑπομένειν, ὑπέχειν, πάσχειν τι, etw. ~ sich nehmen ὑποδέχεσϑαί (M.), ὑφίστασϑαί τι, etw. nicht ~s Herz bringen οὐ τολμᾶν mit *inf.* u. dgl. — 9. bei den Verben, die eine Gemütsbewegung bezeichnen, steht ἐπί mit *dat.* od. d. bloße *dat.*, z. B. sich ~ etw. freuen χαίρειν ἐπί τινι od. τινί, sich ~ etw. ärgern ἄχϑεσϑαι (P.) ἐπί τινι od. τινι, während „klagen, weinen ~ etw." u. dgl. (= etw. beklagen, beweinen) mit d. bloßen *acc.* konstruiert werden, s. d. betr. Verben. — 10. bei „sprechen, reden, sich unterhalten, (sich) beraten ~ etw." steht περί (seltener ὑπέρ) mit *gen.*, z. B. ~ etw. sprechen διαλέγεσϑαι (P.) περί τινος, sich ~ etw. beratschlagen συμβουλεύεσϑαι (M.) περί τινος u. dgl. — 11. bei „herrschen, gebieten, Herr sein, die Oberhand haben ~ etw." usw. steht der bloße *gen.*, z. B. ~ viele Völker herrschen πολλῶν ἐϑνῶν ἄρχειν, die Oberhand ~ die Feinde haben κρατεῖν τῶν πολεμίων. — 12. beim Ausruf steht der bloße *gen.*, z. B. o ~ das Geschick ὢ τῆς τύχης, ach ~ das Elend φεῦ τῶν κακῶν, οἴμοι τῶν κακῶν. — II *adv.* 13. ~ und ~ παντελῶς, παντάπασιν, ὅλως, ~ und ~ voll sein ὑπέρπλεων εἶναι, ὑπερμπεπλῆσϑαι (von etw. τινός).

überackern καταροῦν.

überall πάντῃ, πανταχοῦ, πανταχῇ. ἑκασταχοῦ, ~ auf der Erde πανταχοῦ τῆς γῆς, ~ her πανταχόϑεν, ἑκασταχόϑεν, auch durch d. *adj.* παντοδαπός, ~ hin πανταχόσε, πάντοσε, πανταχοῖ, ἑκασταχόσε, ~ wo ὅπου ἄν mit *cj.* (nach *hist. temp.* ὅπου mit *opt.*), ~ wohin ὅποι ἄν mit *cj.* (nach *hist. temp.* ὅποι mit *opt.*).

überalt ὑπέργηρως, ~ sein ὑπεργηράσκειν.

überantworten παραδιδόναι, ἐγχειρίζειν, s. übergeben, ausliefern.

Überantwortung *f* ἡ παράδοσις, s. Auslieferung.

überarbeiten (umarbeiten, um es besser zu machen) διασκευάζειν, ἐπιδιασκευάζειν, sich ~ ὑπερπονεῖν, ἀποκάμνειν ἐργαζόμενον od. πονοῦντα, der sich überarbeitet hat ὑπέρπονος (2.).

Überarbeitung *f* ἡ διασκευή, ἡ ἐπεξεργασία.

überaus ὑπερβαλλόντως, διαφερόντως, ἐσχάτως, εἰς τὰ ἔσχατα, auch καὶ μάλα, μάλιστα, gew. durch Zffgn mit ὑπέρ od. durch d. *superl.* d. *adj.*, z. B. ~ groß ὑπερμεγέϑης, μέγιστος, ~ stark ὑπερίσχυρος (2), ἰσχυρότατος, ~ lieben ὑπερφιλεῖν, ὑπεραγαπᾶν, sich ~ freuen ὑπερήδεσϑαι (P.) usw.

überbauen ἐποικοδομεῖν τι ἐπί τινος od. ἐπί τινι.

Überbein *n* τὸ γάγγλιον.

überbeugen, -biegen ἐπικάμπτειν, sich ~ über etw. ἐπικύπτειν τινί, ἐπί od. εἰς τι, ὑπερκύπτειν τινός.

überbieten ἐπιτιμᾶν, μείζω τὴν τιμὴν ἐπαγγέλλεσϑαι

Digitized by Google

(M.), j-n ~ ὑπερβάλλειν τῇ τιμῇ (mehrere ταῖς τιμαῖς), übtr. ὑπερβάλλειν.
überbinden περι-, ἐπιδεῖν (τί τινι).
Überbleibſel *n* τὸ περί-, κατά-, ἀπόλειμμα, τὸ λεῖμμα. τὰ λείψανα, τὸ περιόν (τὰ περιόντα).
Überblick *m* ἡ σύνοψις, τὸ καθορᾶν, was e-n ~ gewährt συνοπτικός.
überblicken καθ-, συνορᾶν.
überbreiten ἐπι-, κατα- ὑπερστρωννύναι.
überbringen φέρειν, προσφέρειν, κομίζειν, προσκομίζειν, παραδιδόναι, j-m eine Nachricht ~ ἀπαγγέλλειν τι πρός τινα, ἀγγελίαν φέρειν τινί, προσαγγέλλειν τί τινι od. πρός τινα.
Überbringer *m*, **-in** *f* durch d. *part.* d. vorh. Verben.
Überbringung *f* ἡ προσφορά, ἡ προσκομιδή, (einer Nachricht) ἡ ἀπαγγελία.
überbrücken γεφυροῦν, γεφύρᾳ ζευγνύναι.
Überbrücken *n*, **Überbrückung** *f* ἡ γεφύρωσις. ἡ ζεῦξις.
überbürdet ὑπέρπονος (2).
überdachen καταστεγάζειν, überdacht κατάστεγος (2).
überdauern etw. περιεῖναί od. περιγίγνεσθαί τινος.
Überdecke *f* τὸ περικάλυμμα, τὸ ἐπίστρωμα.
überdecken σκεπάζειν, καταστεγάζειν (mit einem Dache), κατα-, περικαλύπτειν (mit einer Hülle), καταστρωννύναι (mit einer Decke).
überdem, überdies πρὸς τούτοις, πρὸς δέ, προσέτι, ἔτι δέ, und ~ καὶ πρός (γε), ἄλλως τε καί.
überdenken λογίζεσθαί, ἀνα-, δια-, ἐκλογίζεσθαί (M.) τι, σκοπεῖν, ἐννοεῖν (auch P.), ἐνθυμεῖσθαί (P.) τι, σκοπεῖν, μελετᾶν τι.
Überdruß *m* ὁ κόρος, ἡ ἀηδία, ἡ πλησμονή, zum ~ πρὸς od. εἰς κόρον, ἄδην, bis zum ~ ἄχρι κόρου, ~ erzeugen κόρον ἔχειν.
überdrüſſig μεστός, διακορής, διάκορος (2), e-r Sache ~ ſein außer den *adj.* mit εἶναι auch ἄδην ἔχειν τινός, ἄλις μοί ἐστί τινος, ἀπειρηκέναι mit folg. *part.*, j-s ~ ſein ἀηδῶς ἔχειν τινί, alles wird man ~ πάντων κόρος ἐστίν. der leicht einer Sache ~ wird ἀφίκορος (2).
Übereifer *m* ἡ πολυπραγμοσύνη, ἡ φιλοπραγμοσύνη.
übereifrig πολυπράγμων, φιλοπράγμων. ~ ſein πολυπραγμονεῖν, φιλοπραγμονεῖν, auch πολυπραγματεῖν.
übereilen 1. j-n ~ (im Laufen) ὑπερδεῖν τινα, (zuvorkommen) καταταχύνειν τινά u. τινός, προτερεῖν od. προτερεύειν τινός, (überraſchen) καταλαμβάνειν, καθαιρεῖν τινα, der Tod übereilt j-n ὁ θάνατος ἐπίκειταί τινι, ὁ θάνατος ἁρπάζει τινά. — 2. etw. od. ſich mit etw. ~ αὐτοσχεδιάζειν τι, σχεδιάζοντα ποιεῖν τι, ἐπισύρειν τι, προπετῶς πράττειν τι, ἀλογιστεῖν περί τι, ſich ~ πλημμελεῖν.
übereilt προπετής, ἀπερίσκεπτος (2), ἀλόγιστος (2), ~ ſprechen, handeln ſ. etw. übereilen; ~e Arbeit τὸ αὐτοσχεδίασμα, τὸ αὐτοσχεδιαστικὸν ἔργον.
Übereilung *f* ἡ προπέτεια, ἡ ἀλογιστία, ἡ πλημμέλεια und d. *neutr.* der vor. *adj.*
überein παραπλησίως, ὁμοίως, ἴσον, ἴσα, κατὰ ταὐτά, auch durch d. *adj.* παραπλήσιος, ὅμοιος, ὁ, ἡ, τὸ αὐτός, ~ denken τὰ αὐτὰ φρονεῖν. ὁμοίᾳ τῇ γνώμῃ χρῆσθαι, ſich ~ kleiden ὁμοίᾳ od. τῇ αὐτῇ ἐσθῆτι χρῆσθαι.
übereinander ἄλλος ἐπ' ἄλλῳ, ἐπ' ἀλλήλοις.
Übereinanderſchlagen *n* der Beine ἡ ἐπάλλαξις τῶν σκελῶν.
übereinkommen mit j-m ὁμολογεῖν, συνομολογεῖν τινι, συντίθεσθαι (M.) τινι, wir ſind übereingekommen συνέβημεν (εἰς τὸ μέσον), συνέδοξεν ἡμῖν, da alle übereinkamen συνδοκοῦν od. συνδόξαν ἅπασιν, das, worüber man übereinkommt τὸ ὁμολογούμενον, (von Sachen) ἁρμόττειν πρός τι, συναρμόττειν τινί u. εἰς τι, εὐάρμοστον εἶναι od. εὐαρμόστως ἔχειν πρός τι, συμφωνεῖν, συνᾴδειν τινί, ὅμοιον, ἴσον od. παραπλήσιον εἶναί τινι.
Übereinkommen *n*, **Übereinkunft** *f* ἡ ὁμολογία, ἡ συν-, διομολογία, τὸ ὁμολόγημα, ἡ συνθήκη, τὸ σύνθημα, ἡ σύνθεσις, ein ~ mit j-m treffen ὁμολογεῖν τινι, συντίθεσθαί (M.) τινι, συνθήκας ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα, gegenſeitige ~ ἡ ἀνθομολογία, eine ſolche treffen ἀνθομολογεῖσθαι (M.) πρός τινα, nach ~ ἐκ τοῦ ὡμολογημένου (-μένων), κατὰ τὰ συγκείμενα.
übereinſtimmen (von Perſonen) ὁμολογεῖν, συνομολογεῖν, συμφωνεῖν, ὁμοδοξεῖν τινι, (in einer Meinung) συγγνωμονεῖν τινι, συγγνώμονα εἶναί τινι, (im Urteil) ὁμόψηφον εἶναί τινι, συμψηφίζεσθαί (M.) τινι, προστίθεσθαι (M.) τῇ γνώμῃ τινός, (in der Geſinnung) ὁμονοεῖν τινι, ὁμογνώμονα εἶναί τινι, τὰ αὐτὰ φρονεῖν τινι, von Sachen ſ. übereinkommen.
übereinſtimmend σύμ-, ὁμόφωνος (2), ὁμογνώμων, (angemeſſen, entſprechend) ἀκόλουθος, ἀνάλογος (2), (ähnlich) ὅμοιος, παραπλήσιος, (allgemein angenommen) ὁμολογούμενος, ὡμολογημένος, ~ behaupten, ſagen ταὐτὰ λέγειν, ὁμολογεῖν.
Übereinſtimmung *f* ἡ ὁμολογία, ἡ ὁμόνοια, ἡ συμφωνία, (der Gemüter) ἡ ὁμοφροσύνη, mit allgemeiner ~ ἐκ κοινῆς συμφωνίας, ἐκ τῶν ὁμολογουμένων, in ~ mit etw. ἀκολούθως τινί (auch *adj.* ἀκόλουθος, ἀνάλογός (2) τινι u. τινος), (Angemeſſenheit) ἡ ἀναλογία.
übereintreffen συμπίπτειν τινί, εἰς ταὐτὸν συνιέναι τινί, ſ. übereinkommen.
übereſſen, -freſſen ſich ὑπερ(εμ)πίμπλασθαι, an etw. τινός.
überfahren I *trans.* περαιοῦν, διαπεραιοῦν, διάγειν. διακομίζειν, διαβιβάζειν, πορθμεύειν. — **II** *intr.* περαιοῦσθαι, διαπεραιοῦσθαι (P., letzteres auch M.), περᾶν, διαπερᾶν, διαβαίνειν.
überfahren j-n ἐλαύνοντα καταπατεῖν od. ἀνατρέπειν τινά, τροχίζειν τινά.
Überfahrt *f* (als Handlung) ἡ περαίωσις, ἡ διαπεραίωσις, ἡ διακομιδή, ἡ πορθμεία, (als Ort) ὁ πορθμός, ἡ διάβασις, ὁ πόρος.
Überfall *m* ἡ προσ-, εἰσβολή, ἡ ἐπιδρομή, ἡ ἐπίθεσις, einen ~ machen ſ. überfallen.
überfallen ἐπιτίθεσθαί (M.), ἐπι-, ἐμπίπτειν τινί. (von Krankheiten u. dgl.) καταλαμβάνειν τινά, ein Land ~ εἰσβάλλειν εἰς χώραν.
überfärben ἐπιχρωννύναι, ἐπιχρωματίζειν.
Überfärben *n*, **Überfärbung** *f* ἡ ἐπίχρωσις od. durch d. Verben.
überflechten περι-, ἐπιπλέκειν.
überfliegen ὑπερπέτεσθαι, übtr. (z.B. im Leſen) διατρέχειν ἀναγιγνώσκοντα.
überfließen (von Flüſſigkeiten) περιρρεῖν, (von Gefäßen) ὑπερεμπίμπλασθαι (P.).
überflügeln (einen Feind) ὑπερκερᾶν τινα, ὑπερφαλαγγεῖν τινος, (j-n übertreffen) περιγίγνεσθαί τινος.
Überflügelung *f* ἡ ὑπερκέρασις, ἡ ὑπερφαλάγγησις.
Überfluß *m* ἡ ἀφθονία, ἡ περιουσία, ἡ δαψίλεια. ἡ εὐπορία, (mit dem Nebenbegriff des Unnötigen) ἡ περιττεία. τὸ περιττόν, ὁ πλεονασμός, ἡ περιττότης (ητος), τὸ περίττευμα, zum ~ ἐκ περιουσίας, ἐκ περιττοῦ. im ~ ἀφθόνως, ~ haben an etw. ἄφθονον ἔχειν τι, ἀφθονίαν ἔχειν τινός, εὐπορεῖν τινος, einer, der ~ hat εὔπορος (2), im ~ leben ἐν ἀφθόνοις βιοτεύειν.
überflüſſig (reichlich) ἄφθονος (2), περιούσιος (2), δαψιλής, (unnötig) περιττός, πλεοναστικός. ~ ſein περιττεύειν, πλεονάζειν, es iſt ~ περίεργόν ἐστιν, etw. Ueberflüſſiges tun γλαῦκα Ἀθήναζε (Sprichw.).
überfluten *trans.* κατα-, ἐπι-, συγκλύζειν, *intr.* πλημμυρεῖν, ἀναπλημμυρεῖν.
überführen διακομίζειν, διάγειν, διαβιβάζειν, ſ. überfahren.
überführen ἐλέγχειν, ἐξ-, δι-, ἀπελέγχειν τινά, αἱρεῖν τινα gew. mit *part.*, z.B. j-n des Diebſtahles ~ αἱρεῖν τινα κλέπτοντα, überführt ἔλεγκτός, nicht zu ~ ἀνεξέλεγκτος (2), leicht, ſchwer zu ~ εὐ-, δυσέλεγκτος (2).
Überführung *f* ὁ ἔλεγχος, ἡ ἔλεγξις, ὁ ἐλεγμός.
Überfülle *f* ἡ ἀφθονία, ἡ περιουσία, ἡ ὑπερβολή, τὸ ἄφθονον πλῆθος.

Digitized by Google

überfüllen ὑπερπιμπλάναι, ὑπερεμπιμπλάναι, ὑπερπληροῦν (j-n mit etw. τινά τινος), überfüllt sein mit etw. ὑπερπλησθῆναι, ὑπεργέμειν τινός.
überfüllt ὑπέρπλεως, ὑπερπλήρης.
Überfüllung *f* ἡ ὑπερπλήρωσις (als Handlung), ἡ πλησμονή (als Zustand).
überfüttern ὑπερεμπιμπλάναι.
Übergabe *f* ἡ παρά-, ἔκδοσις.
Übergang *m* **1.** (über einen Fluß u. dgl.) ἡ διάβασις, ἡ περαίωσις, ἡ διαπεραίωσις, ἡ πέρασις, ἡ δίοδος, über einen Berg ἡ ὑπερβολή, oft durch *part.*, zB. beim ~ über einen Fluß, einen Berg διαβαίνοντες ποταμόν, ὑπερβαίνοντες ob. ὑπερβάλλοντες ὄρος. — **2.** übtr. (zu einer Partei) ἡ ἀπόστασις, ἡ ἀποστασία, (in einen andern Zustand) ἡ μεταβολή, ἡ ἐπαλλαγή, ἡ μετάβασις (letzteres auch ~ zu einem andern Punkte der Rede), (als Ort) ἡ διάβασις, ὁ πόρος.
Übergangspunkt *m* ἡ διάβασις, ἡ δίοδος.
Übergangszoll *m* τὸ διαγώγιον.
übergeben 1. παρα-, ἐν-; ἐπιδιδόναι, ἐγχειρίζειν, παρεγγυᾶν τινί τι, sich j-n ob. an j-n ~ ἐπιδιδόναι, ἐγχειρίζειν ἑαυτόν τινι, j-m ein Geschäft, einen Auftrag u. dgl. ~ ἐπιτρέπειν τινὶ ἔργον, ἐφιέναι τινὶ πρᾶγμα. — **2.** sich ~ (erbrechen) ἐμεῖν, ἀπεμεῖν.
Übergehen (von Flüssen) ἐκβαίνειν τοῦ ῥείθρου, (von Flüssigkeiten) ὑπερπολάζειν, die Augen gehen mir über ἔνδακρυς γίγνομαι, δακρύω, wes das Herz voll ist, davon geht der Mund über (Sprichw.) τοῖς παροῦσιν ἕκαστος ἀφθόνως χρῆται, an einen andern Ort ~ μεταβαίνειν, μεθίστασθαι εἰς ἄλλην χώραν, über e-n Fluß ~ διαβαίνειν ποταμόν, über einen Berg ~ ὑπερβαίνειν ὄρος, in einen andern Zustand ~ μεταβάλλειν εἴς τι, μεταχωρεῖν, μετέρχεσθαι πρός τι, περίστασθαι εἴς τι, μεταπίπτειν εἴς τι, zu einer andern Partei ~ μετατάττεσθαι (M.) παρά τινα (bsd. in der Schlacht), ἀφίστασθαι πρός τινα, (im Kriege) αὐτομολεῖν πρός τινα, (von einer belagerten Stadt) παραδίδοσθαι ob. ἐνδίδοσθαι (P.), (zu einer andern Meinung) μεταβάλλεσθαι (M.), zu etw. ~ (in der Behandlung ob. Darstellung) μεταβαίνειν, μετεκβαίνειν πρός ob. εἴς τι.
Übergehen *n* ἡ διάβασις, (von einer Partei zur andern) ἡ ἀπόστασις, (im Kriege) ἡ αὐτομολία, s. Übergang.
übergehen etw. ἐᾶν, παριέναι (ἵημι), παρέρχεσθαί τι, λείπειν, παρα-, ἀπο-, ἐκ-, ἐπιλείπειν τι, j-n ~ ἀμελεῖν, ὀλιγωρεῖν τινός, λόγον οὐδένα ποιεῖσθαι (M.) τινος, ich übergehe etw. mit Stillschweigen παραλείπω τι λέγων.
Übergehen *n*, **Übergehung** *f* (das Auslassen) ἡ παράλειψις, gew. durch d. Verben παραλείπειν.
Übergewicht *n* eig. τὸ ὑπερβάλλον, τὸ πλεονάζον (οντος), ἡ ῥοπή, (von der Wage) ἡ ἐπιρροπή, das ~ haben ῥοπὴν ἔχειν, (größere Macht, größeres Ansehen) ἡ μείζων δύναμις, ἡ ἐπικράτεια, τὸ κράτος, das ~ über j-n ob. etw. haben μείζον δύνασθαί, ἰσχύειν ob. κρείττω εἶναί, κρατεῖν, ἐπικρατεῖν τινος, ὑπερέχειν τινός, περιγίγνεσθαί τινος, das ~ zur See haben θαλαττοκρατεῖν.
übergießen etw. mit etw. ἐπιχεῖν τί τινι, διαβρέχειν τί τινι, s. begießen.
überglätten ἐπιλαίνειν.
überglücklich ὑπερευδαίμων, ὑπέρολβος (2), ~ sein ὑπερευδαιμονεῖν.
übergolden καταχρυσοῦν.
übergreifen ἀδικεῖν.
Übergriff *m*: sich ~e gegen j-n erlauben ἀδικεῖν τινα.
übergroß ὑπερμεγέθης, ὑπερφυής, ὑπερβάλλων, ἄμετρος (2), δεινός.
Überguß *m* ἡ ἐπίχυσις, τὸ ἐπίχυμα.
überhandnehmen πολὺν γίγνεσθαι, κρατεῖν, ἐπικρατεῖν, ἐκνικᾶν, ἐπιπολάζειν.
Überhang *m* (eines Berges u. dgl.) ἡ προβολή, (Decke u. dgl. zum Überhängen) ἡ περίβολη, τὸ περιβόλαιον, τὸ παραπέτασμα.
überhangen s. überhängen.
überhängen I *trans.* j-m etw. ~ περιβάλλειν τινί τι (sich etw. ~ M.). — **II** *intr.* (überhangen) ὑπερκρέμασθαι, ὑπερέχειν τινός.
überhäufen j-n mit etw. ἀφθόνως ob. ἄφθονον παρέχειν τινί, j-n mit Wohltaten ~ πολλὰ εὐεργετεῖν τινα, j-n mit Geschäften ~ πράγματα πάμπολλα παρέχειν τινί, überhäuft sein mit etw. ἄφθονον ἔχειν τι, ἀφθονίαν ἔχειν τινός, mit Arbeiten, Geschäften überhäuft sein πολλὴν ἀσχολίαν ἔχειν ob. ἄγειν.
Überhäufung *f* (als Handlung) durch Verben, (als Zustand) ἡ ἀφθονία. τὸ πλῆθος.
überhaupt ὅλως, τὸ σύνολον. τὸ σύμπαν, καθ' ἅπαν, τὸ παράπαν, ἀρχήν (letzteres bes. mit einer Negation).
überheben 1. j-n einer Sache ~ ἀπαλλάττειν ob. λύειν τινά τινος, sich einer Sache ~ (= sich davon losmachen) ἀπαλλάττεσθαι (P.) τινος, einer Sache überhoben sein περιγίγνεσθαί ob. ἀπηλλάχθαι τινός, οὐδὲν δεῖσθαι (P.) τινος, οὐκέτι ἐνέχεσθαι (P.) τινι. — **2.** sich wegen etw. ~ (= übermütig, stolz sein) ἐπαίρεσθαι (P.) τινι, μέγα φρονεῖν ἐπί τινι.
Überhebung *f* ἡ λύσις, ἡ ἀπόλυσις, ἡ ἀπαλλαγή, (Übermut) ἡ ὕβρις, τὸ καύχημα.
überheizen ὑπερθερμαίνειν.
überhelfen j-m über etw. συλλαμβάνειν τινὶ διαβαίνοντι, übtr. βοηθεῖν τινι ἀποροῦντι.
überhell ὑπέρλαμπρος (2).
überhin διὰ τάχους, διὰ ταχέων, ἀμελῶς, etw. ~ machen αὐτοσχεδιάζειν τι, ~ gemacht αὐτοσχέδιος (2), ἀνεπιτήδευτος (2).
überholen παρατρέχειν τινά, προτρέχειν τινός (auch übtr.), (zuvorkommen) φθάνειν τινά.
überhören (etw. nicht hören) παρακούειν τι u. τινός, j-n ~ ἀνακρίνειν τινά, ἀκούειν καταλέγοντός oder διελθόντος τινός, ἐξετάζειν τινά.
überhüpfen ὑπερπηδᾶν τι.
überirdisch ὑπέργειος (2), ὑπερχθόνιος (2), οὐράνιος, θεῖος, μετέωρος (2), von ~en Dingen reden μετεωρολογεῖν.
überkippen προπίπτειν. [τειν τινί τι.
überkleben ἐπι-, περικολλᾶν τινί τι, προσεπιπλάτ-
Überkleid *n* τὸ περιβόλαιον, τὸ ἱμάτιον, ἡ χλαῖνα.
überkleiden περικαλύπτειν τί τινι.
überklettern ὑπερακρίζειν.
überklug ὑπέρσοφος (2).
Überklugheit *f* ἡ περίνοια.
überkochen ὑπερζεῖν.
Überkochen *n* ἡ ὑπέρζεσις.
überkommen etw. von j-m διαδέχεσθαι (M.) ob. παραλαμβάνειν τι παρά τινος, es überkommt mich etw. καταλαμβάνει μέ τι.
[1]überladen ein Tier φορτίον μεῖζον ἐπιβάλλειν oder ἐπιτιθέναι ὑποζυγίῳ ἢ ὥστε φέρειν, den Magen ~ ὑπερεμπιμπλάναι τὴν γαστέρα, ὑπὲρ τὸν κόρον ἐμπίμπλασθαι (P.).
[2]überladen (*adj.*) ὑπέργομος (2), ~ sein ὑπεργέμειν, übtr. περιττός, ~er Stil ἡ περιττολογία, ~ reden, schreiben περιττολογεῖν.
Überladenheit, Überladung *f* eig. ἡ πλησμονή, übtr. ἡ περιττότης (ητος).
überlang ὑπερμήκης, μακρότατος.
überlassen j-m etw. ἐπιτρέπειν τινί τι ob. *inf.*, ἐφιέναι, συγχωρεῖν, παραχωρεῖν, ἀποδιδόναι τινί τι. ἐᾶν τινι ἔχειν τι, es ist mir etw. ~ δέδοται, ἀποδέδοταί μοί τι, ἐπ' ἐμοί ἐστί τι, ἐπιτέτραμμαί τι, ἔξεστί μοι. sich einer Sache ~ διδόναι ἑαυτόν τινι, ἐφιέναι, ἐνδιδόναι τινί, ἀποκλίνειν ἐπί τι, sich selbst ~ (*part.*) ἄφετος (2), ἄνετος (2), ἀνειμένος, sich selbst ~ sein ἀφεῖσθαι, ἀνεῖσθαι.
Überlassung *f* ἡ παραχώρησις, ἡ ἐπιτροπή, gew. durch Verben.

Digitized by Google

Überlaſt *f* τὸ ἄχθος, ὁ ὄχλος.
überläſtig ἐπαχθής, ἀχθεινός, δύσφορος (2), j-m ~ ſein ἐνοχλεῖν τινι, πράγματα παρέχειν τινί, etw. ~ finden δυσχεραίνειν τι, ἄχθεσθαι (P.) τινι u. ἐπί τινι.
ü'berlaufen (von Flüſſen) ὑπερπολάζειν, ἐκβαίνειν τοῦ ῥείθρου, (von kochenden Flüſſigkeiten) ἐπιζεῖν, die Galle läuft mir über ἡ χολὴ ἐπιζεῖ, zu den Feinden ~ αὐτομολεῖν.
überlau'fen 1. (j-n im Laufen überholen) ſ. überholen. — 2. (j-n durch häufiges Kommen beläſtigen) ἐνοχλεῖν, ἐγκεῖσθαί τινι, πράγματα πολλὰ παρέχειν τινί. — 3. (plötzlich durchleſen) ἐπιτρέχειν ἀναγιγνώσκοντα. — 4. es überläuft mich ein Schauer φρίκη λαμβάνει με.
Ü'berlaufen *n* (von Flüſſigkeiten) ἡ ὑπέρζεσις, ſonſt durch Verben, (zum Feinde) ἡ αὐτομολία.
Überläufer *m* ὁ αὐτόμολος, ~ ſein αὐτομολεῖν.
überlaut (von der Stimme) μέγας, λαμπρός, *adv.* μεγάλῃ τῇ φωνῇ. [lebenden οἱ περιόντες.]
überleben περιγίγνεσθαί τινος, ἐπιζῆν τινι. die Überü'berlegen (darüber legen) ἐπι-, ἐπανατιθέναι τί τινι, ἐπιβάλλειν τινί τι, στρωννύναι τί τινι, καλύπτειν τί τινι, j-n ~ παρατείνειν τινά.
überle'gen ἐννοεῖν (u. P.), διανοεῖσθαι (P.), ἐνθυμεῖσθαι (P.), σκοπεῖν, βουλεύεσθαι (M.) περί τινος, λογίζεσθαι, ἀνα-, δια-, ἐκλογίζεσθαι (M.), etw. mit j-m ~ συμβουλεύεσθαί (M.) τινι περί τινος, etw. bei ſich ~ σκοπεῖν τι πρὸς ἑαυτόν, λόγον διδόναι ἑαυτῷ περί τινος.
überlegen (*adj.*) κρείττων, καθυπέρτερος mit *gen.*, j-m ~ ſein κρείττω εἶναί τινος, κρατεῖν τινος, περιγίγνεσθαί τινος, πλεονεκτεῖν τινος, ~e Macht ἡ ὑπερβάλλουσα δύναμις, ein ~es Heer ὑπερβολὴ στρατιᾶς, j-m an Macht ~ ſein διαφέρειν τινὸς δυνάμει, ὑπερβάλλειν τινὰ δυνάμει.
Überlegenheit *f* τὸ κράτος, ἡ ἐπικράτεια, ἡ πλεονεξία.
überlegſam συνετός, σώφρων, φρόνιμος (2).
überlegt ἐσκεμμένος, βεβουλευμένος, πεφροντισμένος, σοφός, συνετός, εὐλόγιστος (2), σύννους, eine ~e Antwort πεφροντισμένη ἀπόκρισις.
Überlegung *f* ἡ σκέψις, ἡ γνώμη, ἡ βούλευσις, ἡ προβουλή, ἡ ἐν-, πρόνοια, ὁ λογισμός, ohne ~ *adv.* ἀπερισκέπτως, προπετῶς, etw. in ~ ziehen σκέψιν ποιεῖσθαι (M.) περί τινος, ſ. Erwägung; reifliche ~ ἡ εὐβουλία, nach reiflicher ~ etw. tun εὖ (καλῶς) βουλευσάμενον od. σκεψάμενον ποιεῖν τι, nach kurzer ~ δι' ἐλαχίστης βουλῆς, mit ~ handeln γνώμῃ πράττειν, λογισμῷ χρώμενον πράττειν, ohne ~ und Verſtand ἄνευ λογισμοῦ τε καὶ νοῦ.
Überlegungskraft *f* ἡ γνώμη, ἡ σύνεσις, τὸ λογιστικόν.
überleſen διατρέχειν τι ἀναγιγνώσκοντα.
überliefern παραδιδόναι (auch durch Rede), uns iſt überliefert worden παρελάβομεν ἀκοῇ.
Überlieferung *f* ἡ παράδοσις, (das Überlieferte) τὰ παραδεδομένα, ἡ φήμη.
überliſten ἐξαπατᾶν τινα (δόλῳ), δολοῦν, κατασοφίζεσθαί (M.) τινα, περιέρχεσθαί τινα, παρακρούεσθαί (M.) τινα, (im Kriege) καταστρατηγεῖν τινα.
Überliſtung *f* ἡ ἀπάτη, ἡ παράκρουσις, ὁ παραλογισμός, ὁ δόλος, (im Kriege) ἡ καταστρατηγία.
Übermacht *f* τὸ τῆς δυνάμεως ὑπερβάλλον od. πλεονάζον (οντος), ἡ ὑπερβάλλουσα δύναμις, ἡ ἐπικράτεια.
übermächtig δυνάμει ὑπερβάλλων od. προέχων.
übermalen ἐπιχρωννύναι, ἐπιχρωματίζειν.
Übermalen *n* ἡ ἐπίχρωσις.
übermannen περιγίγνεσθαί, κρατεῖν, ἐπικρατεῖν τινος, νικᾶν τινα, übermannt werden κρατεῖσθαι ὑπό τινος, ἥττῳ γίγνεσθαί τινος.
Übermaß *n* τὸ ἐπίμετρον, ἡ ἀμετρία (eig.). übtr. ἡ ὑπερβολή, τὸ ὑπερβάλλον (οντος). im ~, ſ. übermäßig; ~ von Trauer, Freude ὑπερβολὴ λύπης, χαρᾶς, alle Pflichten im ~ erfüllen ἔκπλεω πάντα ποιεῖν.
übermäßig ὑπερβάλλων, πλεονάζων, περιττός, ὑπέρμετρος (2), ὑπερφυής, ὁ, ἡ, τὸ καθ' ὑπερβολήν, *adv.* καθ' ὑπερβολήν, ἄγαν, παρὰ τὸ μέτρον, ὑπερβαλλόντως, λίαν, oft Sſſg mit ὑπέρ, μβ. ~ groß ὑπέρμεγας, ὑπερμεγέθης, ſich ~ freuen ὑπερχαίρειν. ὑπερήδεσθαι (P.), auch durch d. *subst.* ὑπερβολή, μβ. ~es Glück ὑπερβολὴ τῆς εὐδαιμονίας.
übermeiſtern ſ. übermannen, übertreffen, beſiegen.
übermenſchlich ὑπεράνθρωπος (2), ὑπὲρ ἄνθρωπον, μείζων ἢ κατ' ἄνθρωπον, (gewaltig) δεινός, (göttlich) θεῖος, δαιμόνιος.
übermeſſen ἀνα-, ἐκμετρεῖσθαι (M.) τι, σταθμᾶσθαι (M.).
übermitteln ἐπιστέλλειν, j-m Grüße ~ λέγειν τινὶ χαίρειν, χαίρειν ἀπαγγέλλειν τινὶ παρά τινος.
übermorgen μεταύριον, εἰς τρίτην ἡμέραν, εἰς ἔνην.
übermorgend: der ~e Tag ἡ τρίτη ἡμέρα, ἡ ἔνη, am ~en Tage τῇ ἔνῃ, ἔνης, im Laufe des ~en Tages διὰ τρίτης.
Übermut *m* ἡ ὕβρις, ἡ ὑπερηφανία, τὸ φρόνημα, ἡ τρυφή, ἡ ὑπερφρόνησις, ἡ ὑπερφροσύνη, ſich zum ~ verleiten laſſen ἐξυβρίζειν.
übermütig ὑβριστικός, ὑπερήφανος (2), ὑπεροπτικός, αὐθαδικός, ~ ſein μέγα φρονεῖν, ~ werden ἐξυβρίζειν, ἀναφυσᾶσθαι (P.), ~e Behandlung ἡ ὑπερηφανία, ἡ ὕβρις, ἡ ἐπήρεια, j-n ~ behandeln ὑβρίζειν τινά u. εἴς τινα, καθυβρίζειν τινός, χλευάζειν τινά, ἐντρυφᾶν τινι.
übernachten διάγειν τὴν νύκτα, διανυκτερεύειν.
Übernachten *n.* **Übernachtung** *f* τὸ διανυκτερεύειν.
übernächtig ἄωλος (2).
Übernahme *f* ἡ παραδοχή, ἡ παράληψις, gew. durch Verben.
übernatürlich ὑπερφυής, ἐξαίσιος (2), δεινός, θεῖος.
übernehmen παρα-, διαδέχεσθαι (M.), παραλαμβάνειν. ein Geſchäft, eine Arbeit u. dgl. ~ ἀνα-, ὑποδέχεσθαι (M.), ὑφίστασθαι ἔργον, ἀντιλαμβάνεσθαι (M.) ἔργου, ſich ~ (in Speiſe u. Trank) ὑπερεμπίμπλασθαι (P.).
Übernehmer *m* einer Arbeit ὁ ἐργολάβος, gew. *part.*
Übernehmung *f* ſ. Übernahme.
überpflügen καταροῦν. [ἔχειν τινός τινι.]
überragen ὑπερ-, ἐξέχειν τινός, j-n an etw. ~ ὑπερ-
überraſchen 1. φθάνειν τινὰ καταλαβόντα, ἐξαίφνης od. ἐξ ἀπροσδοκήτου καταλαμβάνειν τινά, die Nacht überraſchte ſie ἡ νὺξ ἐπέλαβεν αὐτούς. — 2. (befremden) θαῦμα παρέχειν τινί, ἐκπλήττειν od. ταράττειν τινά, es überraſcht mich etw. ἐξ ἀπροσδοκήτου ἐπιγίγνεταί μοί τι.
überraſchend ἀπροσδόκητος (2), θαυμαστός. ἐκπληκτικός, παράδοξος (2).
Überraſchung *f* τὸ ἀπροσδόκητον, τὸ αἰφνίδιον. τὸ παρὰ δόξαν συμβάν (ἀντος). [σθαι (M.).]
überrechnen λογίζεσθαι (M.), ἀνα-, δια-, συλλογίζε-
Überrechnung *f* ὁ λογισμός, ὁ ἀνα-, δια-, συλλογισμός.
überreden πείθειν, ἀναπείθειν, j-n zu etw. ~ τινά τι od. τινὰ ποιεῖν τι, auf eine liſtige Art ~ παραπείθειν. j-n zu etw. anderem ~ μεταπείθειν τινὰ μὴ ποιεῖν τι, ſich von j-m ~ laſſen πείθεσθαί (P.) τι ὑπό τινος, leicht zu ~ εὐπειθής. εὔπειστος (2), ſchwer zu ~ δυσπειθής. δύσπειστος (2).
Überredung *f* ἡ πειθώ (οῦς).
Überredungsgabe, -kraft *f* ἡ πειθώ (οῦς), ἡ πιθανότης (ητος).
Überredungskunſt *f* ἡ πειθώ (οῦς).
überreich ὑπέρπλουτος. ὑπερπλούσιος, ὑπερχρήματος (ſämtlich 2), ~ ſein ὑπερπλουτεῖν. [τι, παρεγγυᾶν.]
überreichen παραδιδόναι. προσφέρειν, ἐγχειρίζειν τινί
überreichlich ἄφθονος (2), δαψιλής.
Überreichung *f* ἡ παράδοσις, ἡ προσφορά.
überreif ὑπέρωρος (2, eig. u. übtr.).
überreiten (niederreiten) ἐφιππεύοντα καταπατεῖν oder ἀνατρέπειν, (im Reiten zuvorkommen) παριππεύειν, ἐπ-

Digitized by Google

πεύοντα προτερεῖν τινος, (über einen Platz reiten) διιππεύειν τι. [τινὰ δρόμῳ οὐ. τρέχοντα.]
überrennen j-n προτερεῖν τινος τῷ σταδίῳ, φθάνειν
Überrest *m* τὸ ἐπίλοιπον, τὰ λείψανα.
Überrock *m* ἡ χλαῖνα, τὸ ἱμάτιον, ἡ χλαμύς (ύδος), τὸ περιβόλαιον, ἡ ἐφεστρίς (ίδος).
überrumpeln s. überraſchen; eine Stadt ~ ἐξαίφνης ἐπιπίπτειν πόλει οὐ. καταλαμβάνειν πόλιν.
Überrumpelung *f* einer Stadt ἡ πόλεως ἐξ ἐφόδου ἅλωσις. [εἶναί τινος.]
überſäen κατασπείρειν, überſät ſein mit etw. μεστὸν
überſalzen κάθαλον ποιεῖν τι.
überſatt διακορής.
überſättigen ὑπερπιμπλάναι, ὑπερεμπιμπλάναι.
Überſättigung *f* ἡ πλησμονή. [γεσθαί (M.) τινος.]
überſchallen ὑπερφθέγγεσθαί (M.) τι, μεῖζον φθέγ-
überſchatten ἐπισκιάζειν τινί, κατασκιάζειν τινός.
überſchätzen j-n οὐ. etw. ὑπερτιμᾶν, ὑπεράγασθαί (P.), ὑπερθαυμάζειν τινά u. τι, τοῦ δικαίου πλέον νέμειν τινί.
Überſchätzung *f* durch Verben. [ικνεῖται ἐπί τι.]
überſchauen καθορᾶν τι, ἡ ὄψις οὐ. τὰ ὄμματα ἐξ
überſchäumen ὑπεραφρίζειν, ἐκβράττειν (-ζειν).
überſchicken ἐπι-, ἀπο-, διαποστέλλειν, ἐπι-, δια-, ἀποπέμπειν.
Überſchickung *f* ἡ ἐπιπεμψις, gew. durch Verben.
überſchiffen I *trans.* περαιοῦν, διαπεραιοῦν, διαπορθμεύειν, διαβιβάζειν πλοίῳ, διακομίζειν, διάγειν. — II *intr.* διαπλεῖν, πλέοντα οὐ. πλοίῳ διαβαίνειν.
Überſchiffen *n*, **Überſchiffung** *f* ἡ περαίωσις, ἡ διαπεραίωσις, ἡ διάβασις, ὁ διάπλους (*intr.*), ἡ διακομιδή, ἡ πορθμεία (*trans.*).
Überſchlag *m* 1. (an der Wage) ἡ ῥοπή, ἡ ἐπιρροπή; (am Kleide) τὸ παταγεῖον, ἡ παρυφή, (über ein krankes Glied, eine Wunde) τὸ κατάπλασμα. — 2. (ungefähre Berechnung) ὁ λογισμός, ὁ συλλογισμός.
überſchlagen I *intr.* 1. (von der Wage) ῥέπειν, ῥοπὴν οὐ. ἐπιρροπὴν ἔχειν. — 2. (= lau werden) χλιαίνεσθαι (P.). — II *trans.* 3. (darüberlegen) ἐπιτιθέναι τινί τι, (ein Kleid u. dgl. zurückſchlagen) ἀναπτύσσειν, die Beine, Arme ~ ἐπ-, ἐναλλὰξ ἴσχειν οὐ. ἐπαλλάττειν τὼ πόδε, τὼ χεῖρε. — 4. (auslaſſen, z. B. eine Seite eines Buches) παριέναι (ἵημι), παραλείπειν, — 5. (berechnen) λογίζεσθαι (M.). — 6. ſich ~ ἀνατρέπεσθαι (P.), ὄπτιον καταπίπτειν, (einen Purzelbaum ſchlagen) κυβιστᾶν.
überſchlämmen κατιλύειν.
überſchleichen ἐφ-, ὑφέρπειν τινί, ὑπέρχεσθαί τινα.
überſchleiern ἀμφι-, περικαλύπτειν. [τειν.]
überſchmieren ἐπι-, περιχρίειν, περιαλείφειν, περιπλάτ-
überſchminken ἐπικαλλύνειν, ἐπικομμοῦν.
überſchnappen (von der Stimme) τρίζειν (gew. *perf.* τετριγέναι), (verrückt werden) ἐξίστασθαι τοῦ φρονεῖν, παράφρονα γίγνεσθαι, παρακινεῖν, übergeſchnappt ſein παρακεκινηκέναι, etw. übergeſchnappt ſein ὑποκεκινηκέναι.
überſchneien κατανίφειν, κρύπτειν χιών.
überſchön ὑπερκαλλής, ὑπέρκαλος (2).
überſchreiben ἐπιγράφειν τι. [γεσθαί (M.) τινα.]
überſchreien κατα-, ὑπερβοᾶν, ὑπερφωνεῖν, ὑπερφθέγ-
überſchreiten διαβαίνειν (einen Fluß, Graben u. dgl.), ὑπερβαίνειν (eine Höhe). γίγνεσθαι ὑπέρ τι, ἐκβαίνειν (z. B. ein beſtimmtes Alter), παραβαίνειν (Geſetze, Eid, Verträge u. dgl.), eine Friſt ~ ὑπερβάλλειν τὸν τεταγμένον χρόνον. das Maß ~ ὑπερβάλλειν τὸ μέτριον.
Überſchreitung *f* ἡ διάβασις, gew. durch Verben.
Überſchrift *f* ἡ ἐπιγραφή.
Überſchuß *m* ἡ περιουσία, τὰ περιόντα, τὸ περιττόν, τὰ περιγιγνόμενα (-γενόμενα).
überſchütten καταχεῖν, καταντλεῖν τινός τι, περιχεῖν τινί τι. etw. mit Schutt ~ καταχωννύναι τι, übtr. z. B. j-n mit Worten ~ κατακλύζειν u. καταχωννύναι τινὰ λόγοις, mit etw. überſchüttet ſein ἀφθονίαν ἔχειν τινός.
überſchwemmen κατα-, ἐπικλύζειν, (von einem Fluſſe) ὑπερβάλλειν, übtr. j-n mit etw. ~ s. überſchütten; von etw. überſchwemmt ſein μεστὸν εἶναί τινος.
Überſchwemmung *f* ὁ κατα-, ἐπικλυσμός, ἡ ἐπίκλυσις, ἡ ὑπέρχυσις.
überſchwenglich ὑπερβάλλων, ἄμετρος, ὑπέρμετρος, ἄπλατος, ἀμήχανος (sämtlich 2), (von Perſonen) μανικός, ~e Worte reden περιττὸν εἶναι ἐν τοῖς λόγοις.
Überſchwenglichkeit *f* ἡ ὑπερβολή, ἡ περιττότης (ητος) u. d. *neutr.* d. vor. *adj.* [βαίνειν.]
überſchwimmen διανήχεσθαι (M.), νηχόμενον διαβαίνειν.
Überſchwimmen *n* ἡ διάνηξις, gew. durch Verben.
überſeeiſch διαπόντιος (2).
überſegeln (über etw. hinſchiffen) πλέοντα διαβαίνειν, (im Segeln zuvorkommen) φθάνειν πλέοντα, über den Haufen ſegeln ἐπιπλεύσαντα καταποντίζειν, ποντοῦν οὐ. καταδύειν.
überſehbar σύνοπτος (2), εὐσύνοπτος (2).
überſehen 1. etw. (z. B. eine Gegend) καθ-, προορᾶν, κατασκοπεῖν, ~ können ἐξικνεῖσθαι τῇ ὄψει οὐ. τοῖς ὄμμασιν. — 2. (einſehen) κατα-, ἐννοεῖν, καταμανθάνειν, συλλαμβάνειν. — 3. (flüchtig durchſehen) διέρχεσθαι. — 4. (nicht bemerken) παροᾶν, (nicht beachten) καταφρονεῖν, ἀμελεῖν, παραμελεῖν τινος, etw. abſichtlich ~ περιοραν (nicht ſehen wollen, verzeihen).
überſehen (*part.*) ἐκλιπής.
überſenden πέμπειν, ἐπιπέμπειν, ἐπι-, διαποστέλλειν.
Überſetzen I *trans.* περαιοῦν, περᾶν, διαβιβάζειν, διαπέμπειν, δια-, παρακομίζειν, πορθμεύειν, διαπορθμεύειν. — II *intr.* περαιοῦσθαι, διαπεραιοῦσθαι (P.). διαβαίνειν, διαβάλλειν, über einen Graben ſetzen ὑπερπηδᾶν τάφρον.
überſetzen (in eine andere Sprache übertragen) ἑρμηνεύειν, μεθερμηνεύειν, μεταγράφειν, μεταφράζειν.
Überſetzen *n* (über einen Fluß u. dgl.) ἡ διάβασις, ἡ περαίωσις, ἡ διαπεραίωσις.
Überſetzen, *n*, **Überſetzung** *f* (aus einer Sprache in die andere) ἡ μετάφρασις, ἡ ἑρμηνεία.
Überſetzer *m* ὁ μεταφραστής, ὁ ἑρμηνευτής οὐ. *part.*
Überſicht *f* ἡ σύνοψις.
überſichtig στραβός, ἰλλός, ~ ſein ἰλλαίνειν.
überſichtlich σύνοπτος (2), εὐσύνοπτος (2), συνοπτικός.
überſiedeln *trans.* μετ-, κατοικίζειν, *intr.* P. u. M., μετοικεῖν.
Überſiedelung *f* ὁ μετοικισμός, ἡ μετοίκησις.
überſieden ὑπερζεῖν, ὑπερκαχλάζειν.
Überſieden *n* ἡ ὑπέρζεσις, gew. durch Verben.
überſilbern κατ-, ἐπαργυροῦν, überſilbert κατ-, ἐπάργυρος (2).
überſinnlich μετέωρος (2), θεῖος, δαιμόνιος, οὐ ταῖς αἰσθήσει καταληπτός.
überſpannen (darüber ſpannen) περι-, ἐπεντείνειν τινί τι.
überſpannen (zu ſehr ſpannen) ἄγαν οὐ. λίαν τείνειν οὐ. ἐπιτείνειν, ὑπερτείνειν, ſeine Forderungen ~ πλείω τοῦ δικαίου αἰτεῖν.
überſpannt ὁ, ἡ, τὸ ἄγαν oder λίαν, ὁ, ἡ, τὸ καθ' ὑπερβολήν, ὑπερβάλλων, ἄμετρος (2), (geiſtig) μανείς, ~ ſein ὑποκεκινηκέναι. [ἀπόνοια.]
Überſpanntheit *f* ἡ ὑπερβολή, geiſtige ~ ἡ μανία, ἡ
überſpinnen περιπλέκειν τί τινι.
überſpringen 1. ὑπερπηδᾶν, ὑπεράλλεσθαι (M., räumlich), j-n ~ ἀπολείπειν τινά, προτρέχειν τινός. — 2. (auslaſſen, übergehen, nicht berückſichtigen) παραλείπειν, παριέναι (ἵημι) τι.
überſpringen (von einem Gegenſtande zu einem andern) διαπηδᾶν ἀπό τινος ἐπί τι, ἐκπηδᾶν ἔκ τινος εἴς τι.
Überſpringen *n* τὸ ὑπέραλμα, beſſer durch Verben.
überſprudeln ὑπερκαχλάζειν.
überſtändig ἔξωρος (2).

Digitized by Google

überſtark ὑπερίσχυρος (2).
überſtehen ὑπομένειν τι, περιγίγνεσθαί τινος oder ἔκ τινος, ἀπαλλάττεσθαι (P.) τινος. σῴζεσθαι, διασῴζεσθαι (P.) ἔκ τινος, die Mühe iſt überſtanden μεταλλάχθη ὁ πόνος, den Hunger ~ καρτερεῖν λιμόν.
Überſtehen *n*, **Überſtehung** *f* durch d. vorh. Verben.
überſteigbar, -lich ὑπέρβατος (2).
überſteigen (über etw. ſteigen) ὑπερβαίνειν, ὑπερβάλλειν, ὑπερακρίζειν τι, μεταβαίνειν ἀπό τινος εἴς τι, einen Berg ~ ὑπερβαίνειν ὄρος.
überſteigen 1. (überwinden) κρατεῖν τινος, περιγίγνεσθαί τινος, ἔξω γίγνεσθαί τινος. — 2. (übertreffen) ὑπερβάλλειν τι, εἶναι ὑπέρ τι oder παρά τι, μείζω εἶναί τινος, das überſteigt die menſchlichen Kräfte τοῦτο μεῖζόν ἐστιν ἢ κατ' ἄνθρωπον.
Überſteigen *n* durch Verben.
überſteigern (überteuern) πλειστηριάζειν.
Überſteigung *f* ἡ ὑπέρβασις, ἡ ὑπερβολή, gew. durch Verben.
überſtimmen (durch Stimmenmehrheit) νικᾶν τινα ταῖς ψήφοις oder τῷ τῶν ψήφων πλήθει, (die Saiten eines Inſtruments) ὑπερτείνειν.
überſtrahlen (erleuchten) κατ-, ἐπαυγάζειν, (durch Glanz übertreffen) ὑπεραυγάζειν, ὑπερβάλλειν λαμπρότητι.
überſtreichen περι-, ἐπιχρίειν.
überſtreifen ἀναπτύσσειν, ἀναστέλλειν.
überſtrei'fen ἐπι-, παρατρέχειν τι.
überſtreuen καταπάττειν.
überſtrömen ἐπι-, κατακλύζειν (*trans.*).
überſtrö'men πλημμυρεῖν (*intr.*).
Überſtrömen *n* ἡ ἐπίκλυσις.
überſtürzen ἐπιβάλλειν, ἐπιτιθέναι.
überſtü'rzen *intr.* καταφέρεσθαι (P.), καταπίπτειν, ſich ~ (übtr.) δια-, παραστρέφεσθαι (P.), etw. ob ſich mit etw. ~ προπετῶς πράττειν τι, προπετείᾳ χρῆσθαι.
Überſtürzen *n* ἡ καταφορά, (Überſtürzung) ἡ προπέτεια.
übertäuben j-n ἐκκωφεῖν (-οῦν) τινα, von j-m übertäubt werden διαθρυλεῖσθαι (P.) ὑπό τινος, ſiehe übertönen. [παρὰ τὴν ἀξίαν.]
überteuer ὑπερτίμιος (2), πολυτελέστερος, πολυτελής]
überteuern ἐπιτιμᾶν, πλειστηριάζειν.
übertölpeln κατασοφίζεσθαι, παραλογίζεσθαι, παρακρούεσθαι (ſämtlich M).
übertönen ὑπερηχεῖν, ὑπερφθέγγεσθαι (M.).
ü'bertragen (von Ort zu Ort) μετακομίζειν, μεταφέρειν.
übertra'gen 1. j-m etw. ἐπι-, προστάττειν, ἐντέλλεσθαί (M.), ἐπιτρέπειν τινί τι, mir wird etw. ~ ἐπιτάττομαί τι. — 2. (ſchriftlich) μεταγράφειν, ſ. überſetzen.
übertra'gen (*part.*) (in uneigentlicher Bedeutung) μεταφορικός, ein ~er Ausdruck ἡ μεταφορά.
Übertragung *f* 1. (e-s Geſchäftes) ἡ ἐπιτροπή, ἡ ἐντολή, (von einem Orte zum andern) ἡ μεταφορά (auch ~ der Bedeutung von einem Worte auf das andere). — 2. (Überſetzung) ἡ μετάφρασις.
übertreffen j-n an ob. in etw. ὑπερφέρειν, ὑπερέχειν, περιεῖναι, περιγίγνεσθαί τινός τι, διαφέρειν τινός τινι ob. εἴς τι ob. ἔν τινι, κρατιστεύειν τινός τι, ὑπερβάλλειν, ὑπεραίρειν τινά τινι, κρείττω εἶναί τινός τι ob. εἴς τι, νικᾶν τινα ποιοῦντά τι, alle ~ ἀριστεύειν, πρωτεύειν πάντων, von j-m in etw. übertroffen werden ἡττᾶσθαί (P.) τινος ob. νικᾶσθαι (P.) ὑπό τινος mit *part.* (z. B. im Wohltun εὐεργετῶν), die Erwartung ~d κρείττων τῆς ἐλπίδος.
übertreiben 1. (hinübertreiben) διελαύνειν. — 2. (zu ſehr antreiben) ἐλαύνοντα καταπονεῖν. — 3. eine Sache im Reden, in der Darſtellung ~ δεινοῦν, ἐκδεινοῦν, δεινοποιεῖν, δεινόν ποιεῖσθαί (M.) τι, ὑπερβάλλειν, αἴρειν τι τῷ λόγῳ, πλεονάζειν τι, τραγῳδεῖν, ἐκ-, ἐπιτραγῳδεῖν, alles ~ ἀμέτρως ἔχειν εἰς πάντα. — 4. (etw. ohne Maß tun) ἀμέτρως χρῆσθαί τινι, im Lobe ~ ὑπερεπαινεῖν τινα, ſeine Forderungen ~ πλείω τοῦ δικαίου ob. τοῦ προσήκοντος αἰτεῖν.
Übertreiben *n*, **Übertreibung** *f* ἡ ὑπερβολή, ἡ ἀμετρία, (in der Rede ob. Darſtellung) ἡ δεινωσις, ſ. übertrieben.
ü'bertreten (von Flüſſen) ὑπερβαίνειν, ὑπερεκβαίνειν, ὑπεραίρειν, (zu einer andern Partei) μετατάττεσθαι (M.) παρά τινα, μετέρχεσθαι u. μεταφοιτᾶν πρός τινα, αἱρεῖσθαι (M.) τά τινος, ἀφ-, μεθίστασθαι πρός τινα, προσχωρεῖν τινι (auch πρός τινα).
übertre'ten 1. (ein Geſetz, e-n Vertrag u. dgl.) παραβαίνειν τι (ein Geſetz ~ auch παρανομεῖν). — 2. (vertreten) στρέφειν, δια-, παραστρέφειν, ἐξ-, παραρθροῦν.
Übertreter *m* durch *part.*
Übertretung *f* durch Verben, (von Geſetzen) ἡ παρανομία.
Übertretungsfall *m*: im ~ ἐάν τις παραβῇ τὸν νόμον, ἐάν τις παρανομήσῃ.
übertrieben ὑπερβάλλων, ὁ, ἡ, τὸ ἄγαν ob. λίαν, ὁ, ἡ, τὸ καθ' ὑπερβολήν, δεινός, ἄμετρος (2), *adv.* ὑπερβεβλημένως, oft Zſſg mit ὑπέρ, z. B. ~ ehrgeizig ὑπερφιλότιμος (2).
übertrinken ſich ὑπερπίνειν.
Übertritt *m* (zu e-r andern Partei) ἡ πρός τινα ἀπόστασις, ἡ προσχώρησις.
übertünchen κονιᾶν, καταλευκοῦν, **übertüncht** außer d. *part.* κονιατός, übtr. ἐπίπλαστος (2).
Übertünchen *n* ἡ κονίασις.
übervoll ὑπέρ-, κατάπλεως, ὑπέργομος (2), (von Gefäßen) ὑπερχειλής, ~ machen ὑπερπιμπλάναι, ὑπερπληροῦν, ~ ſein ὑπερπεπλῆσθαι, ὑπερπεπληρῶσθαι (P.).
übervorteilen πλεονεκτεῖν, καταπλεονεκτεῖν τινος. παρακρούεσθαι (M.) τινα. [durch Verben.]
Übervorteilung *f* ἡ πλεονεξία, ἡ παράκρουσις, gew.]
überwachen παραφυλάττειν, ἐπισκοπεῖν τινα.
überwachſen (im Wachſen übertreffen) ὑπερφύεσθαι (ὑπερφῦναι), (im Wachſen überſchatten) σκιάζειν, ἐπι-, κατασκιάζειν.
überwallen ὑπερζεῖν, ὑπερκαχλάζειν.
überwältigen κρατεῖν τινος (τινα j-n beſiegen), ἐπι-, κατακρατεῖν τινος, περιγίγνεσθαί τινος, καταγωνίζεσθαί (M.) τινα, χειροῦσθαι (M.) τινα, νικᾶν τινα. oft Zſſg mit κατά, z. B. im Kriege ~ καταπολεμεῖν τινα, im Ringkampf καταπαλαίειν τινά, überwältigt werden ἡττᾶσθαί (P.) τινος, ἥττω εἶναί τινος, vom Zorn überwältigt werden κρατεῖσθαι (P.) ὑπ' ὀργῆς, ἥττω γίγνεσθαι τῆς ὀργῆς, von Tränen κρατεῖσθαι ὑπό δακρύων.
Überwältigung *f* ἡ ἐπικράτησις, gew. durch Verben.
überwalzen ἐπικυλινδροῦν.
überwärmen ὑπερθερμαίνειν.
überweben περιυφαίνειν τί τινι.
überweiſe ὑπέρσοφος (2).
überweiſen j-m etw. ἐπιτρέπειν τινί τι, (j-n überführen) ἐλέγχειν, ἐξελέγχειν τινά.
überweißen κονιᾶν, καταλευκοῦν.
Überweiſung *f* ὁ ἔλεγχος, ἡ ἔλεγξις.
ü'berwerfen (ein Kleidungsſtück) περιβάλλειν (ſich ~ M.).
überwer'fen ſich mit j-m διαφορὰ γίγνεταί μοι πρός τινα, διαφέρεσθαι (P.) τινι u. πρός τινα.
überwichtig ὑπερβαρής, περιττός, übtr. ὑπερμεγέθης.
überwickeln περιπλέκειν τί τινι.
Überwickeln *n* ἡ περιπλοκή.
ü'berwiegen ῥέπειν, ῥοπὴν ἔχειν.
überwie'gen κρείττω εἶναί τινος, ὑπερβάλλειν, ὑπεραίρειν, ὑπερτείνειν τινά.
überwiegend κρείττων, μείζων, ὑπερβάλλων, διαφέρων.
überwinden ſ. überwältigen; Hinderniſſe ~ ἀποσκευάζειν τὰ ἐμποδών, Leidenſchaften, Zorn u. dgl. ~ κρείττω γίγνεσθαί ob. κρατεῖν τινος, κατέχειν, καταστέλλειν τι, ſich ſelbſt ~ κρείττω γίγνεσθαι ἑαυτοῦ, ſich ~ können etw. zu tun τολμᾶν mit *inf.*, ἀνέχεσθαι ob. ὑπομένειν mit *part.*
Überwinder *m* durch *part.*, ſ. überwältigen.
Überwindung *f* ἡ χείρωσις. ἡ ἐπικράτεια, ἡ κατα-

Digitized by Google

στροφή, (der Leidenſchaften) ἡ ἐγκράτεια, ἡ σωφροσύνη, es koſtet viel ~ μόλις οὐ πάνυ ἀνεκτόν ἐστιν.

überwintern I *intr.* χειμάζειν, χειμερίζειν, διαχειμάζειν, διάγειν τὸν χειμῶνα, (von Gewächſen) διετίζειν, II *trans.* διαφυλάττειν τι τὸν χειμῶνα.

Überwinterung *f* ἡ χειμασία, ἡ παραχειμασία.

ü'berwogen ἐκκυμαίνειν (*intr.*).

überwo'gen κατα-, ἐπικλύζειν τι, ὑπερβάλλειν τι (*trans.*).

überwölben καταχαμαροῦν.

überwölken νεφέλαις κρύπτειν, es hat ſich überwölkt συννένοφεν.

überwuchern übtr. (von Pflanzen und Gewächſen) ὀργᾶν, [τραγᾶν.]

Überwurf *m* ἡ περιβολή, τὸ περιβόλαιον.

Überzahl *f* τὸ ὑπερβάλλον (οντος) πλῆθος.

überzählen λογίζεσθαι, δια-, ἐπιλογίζεσθαι (M.).

überzählig περιττός, πλεοναζων, ~ ſein περιττεύειν, πλεοναζειν.

Überzähligkeit *f* τὸ ὑπερβάλλον (οντος) πλῆθος.

überzeugen j-n von etw. πείθειν, ἀναπείθειν τινά, πίστιν ἐμποιεῖν τινι, (überführen) ἐλέγχειν τινά, vom Gegenteil ~ τἀναντία πείθειν, ich bin überzeugt πέποιθα, πιστεύω, ſich ~ πείθειν ἑαυτόν, ἐνθυμεῖσθαι (P.), ſich von etw. ~ σαφῶς γιγνώσκειν τι, καταμανθάνειν τι, ich kann mich nicht ~ οὐ πείθω ἐμαυτόν. [νος (2).]

überzeugend πιθανός, πιστός, σαφής, nicht ~ ἀπίθα-

Überzeugung *f* ἡ πίστις, die ~ haben πιστεύειν, πεποιθέναι, εὖ εἰδέναι, τὴν γνώμην ἔχειν, das iſt meine ~ οὕτως ἔγωγε γιγνώσκω, in dieſer ~ οὕτω γιγνώσκων, etw. gegen ſeine ~ tun οὐχ ἑκόντα oder ἄκοντα ποιεῖν τι.

Überzeugungsgabe *f* ἡ πειθώ (οῦς), ἡ πιθανότης (ητος).

Überzeugungsgrund *m*, **-mittel** *n* ἡ πίστις, ἡ πειθώ (οῦς).

Überzeugungskraft *f* ἡ πίστις.

ü'berziehen ein Kleid περιβάλλεσθαι (M.), ἐπενδύεσθαι (M.).

überzie'hen etw. mit etw. ἐν-, περιτείνειν τί τινι, καλύπτειν, περικαλύπτειν τί τινι, περιχεῖν τινί τι, mit Gold, Silber, Kupfer ~ καταχρυσοῦν, καταργυροῦν, καταχαλκοῦν, mit Leder ~ καταβυρσοῦν τι, mit Wolken ~ κρύπτειν νεφέλαις, j-n mit Krieg ~ πόλεμον ἐπιφέρειν τινί, πόλεμον ἐκφέρειν πρός τ. ἐπί τινα, πόλεμον ποιεῖσθαι (M.) τινι, ἐπιστρατεύεσθαι (M.) τινι. [ἡ ἐφεστρίς (ίδος).]

Überzieher *m* ἡ χλαῖνα, τὸ ἱμάτιον, τὸ περιβόλαιον,

überzinnen καλύπτειν od. περιπλάττειν καττιτέρῳ.

überzuckern περιπλάττειν τι σάκχαρι.

Überzug *m* τὸ ἐπι-, περικάλυμμα.

üblich νομιζόμενος, νόμιμος, καθεστώς, εἰωθώς, συνήθης, in einem Lande ~ ἐπιχώριος (2), ~ ſein καταστῆναι, νομίζεσθαι (P.), ἐν ἔθει εἶναι, wie es ~ iſt τὸ νομιζόμενον, κατὰ τὸ εἰωθός, es iſt bei uns ~ ἐν ἔθει ἐστὶν ἡμῖν, νενόμισται, νομίζομεν, ἔθος κατέστηκεν ἡμῖν, ἐπιχώριόν ἐστιν ἡμῖν.

übrig 1. λοιπός, ἐπί-, περί-, ὑπό-, κατάλοιπος (2), λειπόμενος. ~ laſſen λείπειν, κατα-, περι-, παραλείπειν. ~ bleiben b. P. dieſer Verben, ~ behalten περιποιεῖσθαι (M.) τι, ich habe ~ περίεστί, περιγίγνεταί μοι, es iſt noch ~ ὑπολείπεται, ein ~es tun ποιεῖν μᾶλλον τοῦ δέοντος. — 2. (der, die, das andere) ὁ ἄλλος, ἡ ἄλλη, τὸ ἄλλο, die ~en οἱ ἄλλοι.

übrigens τὰ ἄλλα (τἆλλα), τὰ δ' ἄλλα, als *cj.* ἀλλά (am Anfang eines Satzes), μέντοι (an zweiter Stelle eines Satzes).

Übung *f* ἡ ἄσκησις, τὸ ἄσκημα, ἡ γυμνασία, ἡ μελέτη, τὸ μελέτημα, ἡ ἐπιτήδευσις, ἡ διατριβή, eine ~ in etw. anſtellen ἀσκεῖν τι, ἄσκησιν ποιεῖσθαι (M.) τινος, μελετᾶν, ἐπιτηδεύειν τι, aus der ~ kommen ἀνιέναι (ἑαυτ.) τὴν ἄσκησιν, etw. in ~ haben γεγυμνάσθαι πρός τι, durch ~ zu erlangen ἀσκητός.

Übungsgenoſſe *m* ὁ συγγυμναστής.

Übungsplatz *m* τὸ γυμνάσιον.

Übungszeit *f* ὁ καιρὸς od. χρόνος τῆς μελέτης uſw.

Ufer *n* ἡ ὄχθη, τὰ χείλη (von Flüſſen), ἡ ἀκτή, ὁ αἰγιαλός (vom Meere), ἡ ῥαχία (felſiges ~).

Uferaas *n* (ein Inſekt) τὸ ἐφήμερον.

Uferſchwalbe *f* ἡ δρεπανίς (ίδος).

Uhr *f* τὸ ὡρολόγιον, τὸ ὡρονομεῖον, τὸ ὡροσκόπιον, ὁ γνώμων (ονος, alle nach antiken Begriffen), nach der ~ ſehen σκοπεῖν τὴν σκιάν (von der Sonnen~), wie viel ~ iſt es? ποσάπους ἡ σκιά; ποσάπουν τὸ στοιχεῖον;

Uhrmacher *m* ὁ κατασκευάζων ὡρολόγια.

Uhrwerk *n* ἡ μηχανὴ ὡρολογίου.

Uhrzeiger *m* ὁ γνώμων (ονος, an der Sonnenuhr), auch τὸ στοιχεῖον. [βύζειν.]

Uhu *m* ὁ βύας (ου). auch ἡ βύζα, wie ein ~ ſchreien

Ukas *m* (Erlaß) τὸ παράγγελμα.

Ulk *m* ὁ ὕθλος, ὁ λῆρος, ὁ φλήναφος, τὸ σκῶμμα, ~ machen φλυαρεῖν, ληρεῖν, mit j-m einen ~ treiben ὑβρίζειν, περιυβρίζειν τινά.

ulken ſ. d. vor. Wort (Ulk machen).

ulkig ληρώδης, φλύαρος (2), φλυαρώδης, γελοῖος.

Ulme *f* ἡ πτελέα, von der ~ πτελέινος.

ulmenartig πτελεώδης.

Ulmenhain, -wald *m* ὁ πτελεών (ῶνος). [λέινος.]

Ulmenholz *n* τὰ πτελέινα ξύλα, aus ~ gemacht πτε-

¹um *prp.* 1. (örtlich mit dem Begriff der Bewegung) περί u. ἀμφί mit *acc.*, mit dem Begriff der Ruhe mit *dat.*, ~ j-n ſein εἶναι: περί od. ἀμφί τινα, auch σύν τινι, μετά τινος, συν-, παρεῖναί τινι, Spangen ~ die Arme φέλλια περὶ ταῖς χερσίν, j-n ~ ſich haben ἔχειν τινὰ μεθ' ἑαυτοῦ, oft durch zuſammengeſetzte Verben ausgedrückt, z.B. eine Mauer ~ die Stadt führen τεῖχος περιβάλλειν τῇ πόλει, ~ j-n herumſtehen περιίστασθαί τινα, ſich einen Mantel ~nehmen περιβάλλεσθαι (M.) χιτῶνα u. dgl. — 2. (zur Zeitangabe) περί u. ἀμφί mit *acc.*, ~ Mittag περὶ μέσην τὴν ἡμέραν, ~ Mitternacht περὶ μέσας νύκτας, ~ dieſelbe Zeit κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον. — 3. (zur Bezeichnung einer Abwechſelung oder Folge) einer ~ den andern ἄλλος ἐπ' ἄλλῳ, e-n Tag ~ den andern παρ' ἡμέραν. — 4. (bei Maßangaben) παρά mit *acc.*, διά mit *gen.*, ~ vieles παρὰ πολύ, ~ ein Haar, ~ ein geringes παρὰ μικρόν, παρ' ὀλίγον, παρὰ βραχύ, ὀλίγου oder μικροῦ δεῖν, häufiger ſteht der bloße *dat.*, ~ ſo viel, je τοσούτῳ, ὅσῳ, ~ ſo viel, wie τοσοῦτον, ὅσον, dieſe Mauer iſt um zehn Fuß höher als die andere τοῦτο τὸ τεῖχος ὑπερβάλλει δέκα ποσὶ τὸ ἄλλο. — 5. (für, zur Bezeichnung der Bedingung, unter der man etw. übernimmt) ἐπί mit *dat.*, ~ Lohn arbeiten ἐπὶ μισθῷ ἐργάζεσθαι (M.), der Preis wird durch ἀντί mit *gen.* oder den bloßen *gen.* ausgedrückt, ~ vieles Geld ἀντὶ πολλῶν χρημάτων od. bloß πολλῶν χρημάτων, ~ welchen Preis? ἐπὶ πόσῳ; — 6. (über, wegen, zur Angabe des Gegenſtandes der Bemühung) περί mit *gen.*, ἐπί mit *dat.*, um etw. willen ἕνεκά τινος, χάριν τινός, διά τι, um Gottes willen πρὸς θεῶν, oft treten aber andere Konſtruktionen ein, z.B. j-n ~ etw. beneiden φθονεῖν τινί τινος, ſich ~ etw. kümmern ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος, ſich ~ j-n verdient machen πολλοῦ ἄξιον εἶναί τινι π. ä., die unter den betr. Verben nachzuſehen ſind; wie ſteht es ~ dich? πῶς ἔχεις; es iſt eine herrliche Sache ~ die Wahrheit καλόν ἡ ἀλήθεια, j-n ~ etw. bringen ἀποστερεῖν τινά τινος. ~ etw. kommen ἀποβάλλειν τι, es iſt ~ uns geſchehen ὀλώλαμεν, ἀπολώλαμεν, es ſteht gut, ſchlecht ~ etw. εὖ, κακῶς ἔχει τι oder τὰ περί τι, ich weiß ~ etw. οἶδά τι, οὐ λανθάνει μέ τι, wie iſt dirs ~s Herz? πῶς ἔχεις γνώμης; es handelt ſich ~ etw. ὁ λόγος ἐστὶ περί τινος, es iſt ſchade ~ ihn ἄξιός ἐστι θρηνεῖσθαι (P.).

²um *cj.* ~ zu (zur Bezeichnung einer Abſicht) ὑπὲρ τοῦ

Digitized by Google

und ἕνεκα τοῦ mit *inf.*, auch bloß τοῦ mit *inf.*, ἵνα, ὅπως mit *conj.* u. *opt.*, gew. durch den *inf.* od. b. *part. fut.*, z.B. sie kamen, ~ zu melden ἦλθον ἀγγελοῦντες, in der Absicht ~ βουλόμενος mit *inf.*

²um *adv.*: ~sein (= vergangen, verflossen sein) παρ-, διεληλυθέναι, οἴχεσθαι, das ist (weit) ~ (= das ist ein Umweg) μεγάλη ἡ περίοδος αὕτη, ~ und ~ κύκλῳ, πέριξ, πανταχόθεν.

umackern ἀροῦν, ἀροτριᾶν, στρέφειν, νεοῦν.

Umackern *n*, **Umackerung** *f* ἡ ἀροτρίασις, ὁ ἄροτος, ἡ νέωσις.

umändern μεταβάλλειν, μεταποιεῖν, μεταλλάττειν, μετατιθέναι, μεθαρμόττειν, sich ~ ἄλλον γίγνεσθαι, μεθίστασθαι.

Umänderung *f* ἡ μεταβολή, ἡ μετάλλαξις, ἡ μεταλλαγή.

umarbeiten στρέφειν, ἀναστρέφειν (von unten nach oben), μεταποιεῖν, μεταπλάττειν (von neuem bearbeiten), διασκευάζειν (von Schriften).

Umarbeitung *f* ἡ μεταποίησις, ἡ μετάπλασις, ἡ διασκευή.

umarmen περιβάλλειν τινά, περιπλέκεσθαί (P.) τινι, κατασπάζεσθαί (M.) τινα, προσπτύσσεσθαι (M.).

Umarmung *f* ἡ περιβολή, ἡ περιπλοκή, ὁ ἀσπασμός.

umbau'en (mit Gebäuden einschließen) περιοικοδομεῖν.

u'mbauen (anders bauen) μετοικοδομεῖν.

umbehalten z.B. den Mantel ἔχειν τὸ ἱμάτιον ἠμφιεσμένον, (den Mantel nicht abnehmen) οὐ περιαιρεῖσθαι (M.) τὸ ἱμάτιον.

umbetten μετακοιμίζειν, κατακοιμίζειν ἄλλοσε.

Umbetten *n* ἡ μεθυπόστρωσις.

umbeugen, -biegen I *trans.* ἐπι-, ἐγκάμπτειν, ἐπικλᾶν (einwärts), ἀνακάμπτειν, ἀνακλᾶν (rückwärts), καμπὴν ποιεῖσθαι (M.). — II *intr.* ἐπι-, ἀνακάμπτειν.

Umbiegung *f* ἡ ἐπικαμπή, ἡ ἐπίκαμψις, ἡ ἀνάκλασις, ἡ ἀνάκαμψις.

umbilden μετα-, ἀναπλάττειν, μετασχηματίζειν, μεταμορφοῦν.

Umbildung *f* ἡ μετά-, ἀνάπλασις, ὁ μετασχηματισμός, ἡ μεταμόρφωσις, (das Umgebildete) τὸ ἀνάπλασμα.

umbinden (anders binden) μεταδεῖν, (um etw. binden) περι-, δια-. ἀναδεῖν, ἀναπλέκειν τινί τι.

umblasen φυσῶντα ἀνατρέπειν (mit dem Atem), ἐπιπνεύσαντα ἀνατρέπειν (vom Winde).

umblicken περιβλέπειν.

umblöken περιμυκᾶσθαι

umbrausen περιβρέμειν, περικτυπεῖν, περιηχεῖν.

umbrechen περι-, ἀνακλᾶν, καταρρηγνύναι.

umbringen ἀποκτείνειν, σφάττειν, φονεύειν, ἀναιρεῖν, κατα-, διαγρῆσαι.

Umbringung *f* ἡ ἀναίρεσις, ἡ σφαγή, ὁ φόνος.

umbrüllen περιμυκᾶσθαι.

umdämmen περιχωννύναι, περιβάλλειν τινὶ χῶμα,

umdämmern συσκιάζειν.

umdampfen περιχεῖσθαι (P.).

umdecken ein Dach μετατιθέναι τὰς πλίνθους, (den Tisch) μετασκευάζειν.

umdonnern περικτυπεῖν, περιβρέμειν, βροντᾶν περί τι.

umdrängen πανταχόθεν προσπίπτειν τινί, πέριξ oder κύκλῳ ἐπι-, ἐγκεῖσθαί τινι.

umdrehen στρέφειν, ἐπιστρέφειν (nach der Seite), ἀνα-, καταστρέφειν (von oben nach unten), ὑπο-, μεταστρέφειν (ganz ~), sich ~ ἐπι-, ὑπο-, μεταστρέφεσθαι (P.), (im Kreise drehen) περιστρέφειν, περιάγειν, δινεῖν, περιδινεῖν.

Umdrehung *f* ἡ ἀνα-, ὑπο-, ἐπιστροφή (nach der entgegengesetzten Richtung), ἡ περιστροφή, ἡ περιφορά (um die Achse).

umduften περιπνεῖν.

umdunkeln συσκιάζειν τι. ἐπισκοτεῖν τινι.

umfahren I *intr.* 1. πολλὴν περίοδον ποιεῖσθαι (M.), ἐλαύνοντα πλανᾶσθαι (P.), ἐλαύνοντα οὐ τῇ συντομωτάτῃ χρῆσθαι, ἐλαύνοντα ἁμαρτάνειν τῆς συντομωτάτης ὁδοῦ. — II *trans* 2. περιελαύνειν τι, (zur See) περιπλεῖν. — 3. (durch Fahren j-n umwerfen) ἐλαύνοντα ἀνατρέπειν τινά.

umfallen πίπτειν, συμ-, καταπίπτειν, von Sitzenden auch ἀνατρέπεσθαι (P.), (von Bäumen) ἐκπίπτειν.

Umfallen *n* ἡ σύμ-, κατάπτωσις, ἡ ἀνατροπή, ἡ καταφορά.

umfällen τέμνειν. κατακόπτειν.

umfalten περιπτύσσειν u. περιπλέκειν τί τινι.

Umfaltung *f* ἡ περιπτυχή.

Umfang *m* ἡ περίοδος, ἡ περιβολή, ὁ περίβολος, ἡ περίμετρος, ἡ περιφέρεια, ἡ περιοχή, auch τὸ μέτρον, τὸ μέγεθος, τὸ πλῆθος, ὁ ἀριθμός, oft durch πᾶς wiederzugeben, z.B. die Philosophie in ihrem ganzen ~ ἡ φιλοσοφία πᾶσα, Gallien in seinem ganzen ~ πᾶσα ἡ Γαλατία (Gallia omnis).

umfangen περιλαμβάνειν, περιβάλλειν, der Schlaf umfängt mich ὁ ὕπνος λαμβάνει με.

umfänglich, umfangreich ἐπὶ πολὺ διήκων, s. groß.

umfärben μεταβάπτειν, μεταχρωννύναι, μεταχρωματίζειν.

umfassen allg. περιλαμβάνειν, περιβάλλειν, (in sich fassen) περιέχειν, ἐμπεριέχειν, von Maßen χωρεῖν, (umschlingen) συμ-, περιπλέκεσθαί (P.) τινι, ~de Kenntnisse von (in) etw. haben ἐμπειρότατα ἔχειν τινός, ἀκριβέστατα ἐπίστασθαί τι, ein Mann von ~der Gelehrsamkeit ἀνὴρ τὴν παιδείαν βαθύς, j-n mit Liebe ~ ἀσπάζεσθαι (M.) τινα.

umflattern περιπέτεσθαί τι.

umflechten περιπλέκειν τί τινι.

umfliegen περιπέτεσθαί τι.

umfließen περιρρεῖν τι, umflossen περίρρυτος (2).

umfluten περικυμαίνειν τι.

umformen μετατυποῦν, μεταμορφοῦν, μεταπλάττειν.

Umformung *f* ἡ μετάπλασις, ἡ μεταμόρφωσις.

Umfrage halten, umfragen διερωτᾶν, πύστιν ποιεῖσθαι (M.), διαπυνθάνεσθαι.

umfriedigen περιφράττειν.

Umfriedigung *f* ἡ περίφραξις, ὁ περίφραγμος (als Handlung), τὸ περίφραγμα (als Sache).

umfüllen μεταχεῖν, μετεγχεῖν.

umgaffen κεχηνότα περιβλέπειν.

Umgang *m* 1. (das Herumgehen) ἡ περίοδος, ἡ περιοδεία, ἡ περιπόλησις, einen ~ halten περιοδεύειν, περιπολεῖν, περιέρχεσθαι, ein feierlicher ~ (Aufzug) ἡ πομπή, einen ~ halten πομπὴν πέμπειν, ἄγειν oder τελεῖν. — 2. (gesellige Verbindung, Verkehr) ἡ ὁμιλία, ἡ προσομιλία, ἡ συνήθεια, ἡ συνουσία, ἡ κοινωνία, ~ mit j-m haben χρῆσθαί τινι, ὁμιλεῖν, προσομιλεῖν τινι, συνεῖναί τινι, vertrauten ~ mit j-m haben οἰκείῳ χρῆσθαί τινι, οἰκείως διακεῖσθαι πρός τινα, vertrauter ~ ἡ οἰκειότης (ητος). — 3. (die Personen, mit denen man verkehrt) οἱ ὁμιληταί od. *part.*

umgänglich εὐπροσήγορος, φιλοπροσήγορος, φιλάνθρωπος, σύμβουλος (sämtlich 2), ἐντευκτικός, ὁμιλητικός, κοινός, nicht ~ ἀπροσήγορος (2), ~es Wesen siehe das folg. Wort.

Umgänglichkeit *f* ἡ εὐπροσηγορία, ἡ φιλοπροσηγορία, ἡ φιλανθρωπία, ἡ κοινότης (ητος).

umgarnen περιστοιχίζειν (u. M.) τινά.

umgaukeln περιπέτεσθαι.

u'mgeben j-m etw. περιβάλλειν τινά τινι, ἀμπέχειν u. ἀμφιεννύναι τινά τι u. τινά τινι, περιστέλλειν τινί τι.

umge'ben etw. mit etw. περιβάλλειν τινί τι u. τί τινι, περιτιθέναι τινί τι, eine Stadt mit einer Mauer ~ περιτειχίζειν πόλιν, τεῖχος περιβάλλειν τῇ πόλει, mit einem Graben τάφρον περιτείνειν τῇ πόλει, mit etw. ~ sein περιειλημμένον εἶναί τινι, κύκλῳ διειλημμένον εἶναί τινι, mit Menschen ~ sein συνομιλεῖν ἀνθρώποις, es umgab ihn eine große Menschenmenge πολλοί περιέστησαν αὐτόν.

Umgebung *f* 1. ἡ περιβολή, ἡ κύκλωσις (als Handlung) od. durch Verben. — 2. (die umgebenden Gegenstände) τὰ

Digitized by Google

περί τι, τὰ προσ-, περικείμενα. — 3. (Begleiter, Anhänger) οἱ περί ob. ἀμφί τινα, οἱ σύν τινι, οἱ μετά τινος, οἱ συνομιλοῦντές τινι, οἱ συνόντες τινί.

Umgegend *f* ἡ πέριξ χώρα, ὁ πέριξ τόπος, τὰ περί τι. τὰ περικείμενα, τὰ πέριξ, die Leute in (aus) der ~ οἱ περίχωροι, οἱ πέριξ, die ~ einer Stadt ἡ περιοικίς (ίδος).

umge'hen 1. (ringsum etw. herumgehen) περιέρχεσθαι (-ιέναι), περιπορεύεσθαι (P.), περιπολεύειν, περιπολεῖν, περιοδεύειν, den Feind ~ κυκλοῦσθαι, περικυκλοῦσθαι (M.) τὸν πολέμιον. — 2. (sich einer Sache entziehen) φεύγειν, διαφεύγειν τι, ich kann etw. nicht ~ ἀδύνατόν ἐστί μοι διαφεύγειν τι.

u'mgehen 1. (mit j-m verkehren) j. Umgang mit j-m haben unter Umgang. — 2. (behandeln) hart mit j-m ~ χαλεπῶς ob. τραχέως προσφέρεσθαι (P.) τινι, freundlich mit j-m ~ φιλικῶς χρῆσθαι τινι. — 3. mit etw. ~ (= sich mit etw. beschäftigen) ἔχειν ἀμφί τι, διατρίβειν περί τι, ἐπιτηδεύειν ob. πράττειν τι, mit etw. umzugehen wissen ἐπίστασθαί τι, ἐμπείρως ἔχειν oder ἔμπειρον εἶναί τινος, mit etw. ~ (= vorhaben) βουλεύεσθαι (M.) τι, ἐπινοεῖν τι, μηχανᾶσθαι (M.) τι, ἐπιχειρεῖν u. ἐπιτίθεσθαί τινι, μέλλειν mit *inf. fut.*, παρασκευάζεσθαι (M.) τι. — 4. (einen Umweg machen) περιοδον ποιεῖσθαι (M.), πλανᾶσθαι (P.).

umgehend (*adv.*) ὡς τάχιστα.

Umgehung *f* durch Verben.

umgekehrt 1. (umgewendet) ὕπτιος ob. b. *part.* von ἀνα-, μεταστρέφειν, ~ liegen ὑπτιάζειν. — 2. (entgegengesetzt, *adv.*) τοὐναντίον, τἀναντία, ἔμπαλιν, τοὐμπαλιν, bei mir ist es ~ ἐμοὶ ταῦτ' ἀνέστραπται, sich ~ verhalten ἐναντίως ἔχειν.

umgestalten μεταμορφοῦν, μεταπλάττειν, μετασχηματίζειν, μετατιθέναι, μεταβάλλειν.

Umgestaltung *f* ἡ μεταμόρφωσις, ἡ μετάπλασις, ἡ μεταβολή.

u'mgießen (anders gießen, z.B. Metall) ἀναχωνεύειν, (eine Flüssigkeit in ein anderes Gefäß gießen) μετα-, μετεγχεῖν.

umgie'ßen (mit etw. rings begießen) περιχεῖν τινί τι.

umgittern περιφράττειν, κιγκλίδα περιβάλλειν τινί.

umglänzen περιλάμπειν, περιαυγάζειν, umglänzt περιφεγγής, περιαυγής.

u'mgraben σκάπτειν, ἀνα-, περισκάπτειν, σκαλεύειν, ἀνασκαλεύειν.

umgra'ben γυροῦν, γυρεύειν.

Umgraben *n* ἡ γύρωσις, gew. durch Verben.

umgreifen περιλαμβάνειν.

umgrenzen περιορίζειν.

Umgrenzung *f* ὁ περιορισμός (als Handlung), οἱ ὅροι (als Sache).

umgrünen θάλλειν περί τι.

umgürten περι-, δια-, ὑποζωννύναι, (von e-m Schwerte) παραζωννύναι, sich ~ die M.

Umgürten *n*, **Umgürtung** *f* ἡ περίζωσις.

umhaben ἀμπέχεσθαι, περιβεβλῆσθαι ob. περιβεβλημένον εἶναι, ἐνδεδυκέναι τι.

umhacken (den Boden) ἀνασκαλεύειν, (einen Baum) τέμνειν, κόπτειν, (ringsum aufhacken) περισκάπτειν.

Umhacken *n* s. Umgraben.

umhallen περιηχεῖν.

Umhang *m* ἡ περιβολή, τὸ περικάλυμμα.

umhängen j-m etw. περιβάλλειν τινί τι, sich ~ das M.

umhauen κόπτειν, κατα-, ἀπο-, ἐκκόπτειν.

Umhauung *f* ἡ κατακοπή.

umhegen περιφράττειν.

Umhegung *f* ὁ φραγμός (als Handlung und Sache), τὸ

umher πέριξ, κύκλῳ, in Zssg gew. durch περί, auch διά, s. d. folg. Zssgn u. die mit **herum** zusammengesetzten Wörter.

umherbewegen περιάγειν.

umherblicken περιβλέπειν.

umherfahren περιελαύνειν, (zu Schiffe) περιπλεῖν.

umherfallen διασπείρεσθαι (P.).

umherflattern, -fliegen περιπέτεσθαι.

umherführen περιάγειν.

umhergehen περιέρχεσθαι (-ιέναι), περιπατεῖν.

umhergießen περι-, διαχεῖν.

umherhüpfen περισκιρτᾶν.

umherirren πλανᾶσθαι, περιπλανᾶσθαι (P.).

umherjagen *trans.* περιδιώκειν, περισοβεῖν, *intr.* δι-, περιέρχεσθαι θηρῶντα, περιτρέχειν.

umherlagern sich περικαθέζεσθαι.

umherlaufen περι-, διατρέχειν.

umherliegen περικεῖσθαι, (durcheinander) διερρῖφθαι.

umherreisen περιπορεύεσθαι (P.).

umherreiten περιππεύειν.

umherrennen περι-, διατρέχειν, περι-, διαθεῖν.

umherrollen *trans.* περι-, διακυλίνδειν, *intr.* b. P.

umherschiffen, -segeln περιπλεῖν.

umherschleichen λάθρα περιέρχεσθαι, λανθάνειν περιερχόμενον.

umherschlendern περιπατεῖν.

umherschleppen περιέλκειν, περισύρειν.

umherschleudern διαρρίπτειν, διασκεδαννύναι.

umherschütten δια-, περιχεῖν.

umherschwärmen (von Vögeln) διαπέτεσθαι, (von fibelen Menschen) κωμάζειν, περικωμάζειν.

umherschweifen περιπλανᾶσθαι (P.), die Augen ~ lassen περιφέρειν τὼ ὀφθαλμώ.

Umherschweifen *n* ἡ πλάνη.

umhersehen περιβλέπειν, (mit dem Nebenbegriff der Furcht, Angstlichkeit) παπταίνειν.

umherspähen περι-, διασκοπεῖν.

umherspazieren περιπατεῖν.

umherspringen διασκιρτᾶν.

umherspritzen *trans.* διαρραίνειν, *intr.* b. P.

umherstehen διίστασθαι (διαστῆναι, διεστάναι), χωρὶς ἑστάναι (an verschiedenen Stellen), περιεστάναι (um etw. herumstehen).

umherstolzieren σοβεῖν, σοβαρῶς περιπατεῖν, περι-

umherstreifen πλανᾶσθαι (P.).

umherstreuen διασπείρειν.

umhertaumeln σφαλλόμενον περιέρχεσθαι (-ιέναι).

umhertragen περιφέρειν, ein Gerücht ~ διασπείρειν oder διαδιδόναι λόγον.

umhertreiben περιελαύνειν, περιάγειν, sich ~ περι-

umherwälzen περικυλίνδειν.

umherwandeln περιπατεῖν, περιοδεύειν, περιοδοιπορεῖν.

umherwandern περιπορεύεσθαι (P.).

umherwerfen διαρρίπτειν.

umherwohnen περιοικεῖν.

umherzeigen πᾶσιν ἐξῆς δεικνύναι.

umherziehen *trans.* περιέλκειν, περισύρειν, *intr.* περιέρχεσθαι (-ιέναι).

umhin: nicht umhinkönnen οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐ, z.B. ich kann nicht umhin, dich zu tadeln οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐ μέμφομαί σε.

umhüllen ἀμφι-, κατα-, περικαλύπτειν.

Umhüllung *f* ἡ περικαλυφή (als Handlung), τὸ περικάλυμμα (als Sache).

umhüpfen περισκιρτᾶν τι.

umjagen δρόμῳ φέρεσθαι (P.) περί τι.

Umkehr *f* ἡ ἀνα-, μετα-, ὑποστροφή.

umkehren I *trans.* 1. στρέφειν, ἀνα-, κατα-, μεταστρέφειν, (von oben nach unten) ἀνατρέπειν, (im Kreise) περιτρέπειν. — 2. sich ~ (= herumdrehen) ἀνα-, ὑποστρέφεσθαι (P.). — 3. (seine Gesinnung ändern) ἄλλον γίγνεσθαι, ἀλλοιοῦσθαι (P.) τὴν γνώμην. — II *intr.* 4. ἀνα-, ἐπι-, ὑποστρέφειν (u. P.), zu etw. ~ ἐπανιέναι (εἰμι) ἐπί τι.

Umkehrung *f* ἡ κατα-, ἀνατροπή.

umkippen *trans.* ἀποκλίνειν, *intr.* ἀποκλίνεσθαι, ἀνατρέπεσθαι (P.).

umklammern eig. περιλαμβάνειν τοῖν χεροῖν, συμ-, περιπλέκεσθαί (P.) τινι, περιπτύσσεσθαί (P.) τινι, übtr. ἀντέχεσθαί τινος.

u'mkleiden μεταμφιεννύναι, μετενδύειν, sich ~ b. M.

umklei'den j-n mit etw. ἀμφιεννύναι τινά τι, περιβάλλειν τινά τινι, περιτιθέναι τινί τι.

Digitized by Google

Umkleidung *f* (Bekleidung) ἡ περιβολή, (das Wechseln der Kleidungsstücke) ἡ τῆς ἐσθῆτος ἀλλαγή, gew. durch Verben.
umknicken ἀπο-, περικλᾶν, *intr.* b. P. [Verben.]
Umknicken *n*, **Umknickung** *f* ἡ περίκλασις, gew. durch
umkommen ἀπόλλυσθαι, διαφθείρεσθαι (P.), ἀποθνήσκειν, τελευτᾶν (durch ob. von etw. τινί ob. ὑπό τινος), in der Schlacht ~ πίπτειν ἐν τῇ μάχῃ, nichts ~ lassen φείδεσθαι (M.) πάντων, οὐδὲν προΐεσθαι.
Umkommen *n* ὁ ὄλεθρος, ἡ διαφθορά.
umkränzen στεφανοῦν, περιστεφανοῦν τινα, siehe bekränzen. [~ κύκλῳ, πάριξ.]
Umkreis *m* ἡ περίοδος, ὁ κύκλος, τὰ περικείμενα, im
umkreisen *trans.* κυκλοῦν, κύκλῳ περιλαμβάνειν, *intr.* ἐπανακυκλοῦσθαι (P.), ἐπανακυκλεῖσθαι (P.).
umkriechen περιέρπειν, ἕρπειν περί τι.
umladen μετατιθέναι τὸν φόρτον.
Umladung *f* durch Verben.
umlagern περιστρατοπεδεύεσθαι (M.) τι, περικαθῆσθαί τι, περικυκλοῦσθαι (M.), auch πολιορκεῖν (sb. eine Stadt πόλιν), übtr. j-n ~ ἐπικεῖσθαί τινι.
Umlagerung *f* ἡ περικύκλωσις, ἡ πολιορκία.
umlärmen περιψοφεῖν.
Umlauf *m* ἡ περίοδος, ὁ δρόμος, ὁ περίδρομος, ἡ περιδρομή, ἡ κυκλοφορία, ~ der Sonne, des Mondes ἡ τοῦ ἡλίου, τῆς σελήνης περιφορά, ein Gerücht in ~ bringen διαδιδόναι ob. διασπείρειν λόγον, Schriften διαπέμπειν ob. διαδιδόναι γράμματα, im ~ sein περιφέρεσθαι (P.), es ist im ~ διατεθρύληται.
umlaufen (um etw. herumlaufen) περιτρέχειν τι, τρέχειν περί τι.
umlaufen I *intr.* (einen Umweg machen) μακρὰν κύκλῳ πορεύεσθαι (P.), (von Gerüchten) διαδεδόσθαι, διασπείρεσθαι, διαθρυλεῖσθαι (P.). — II *trans.* (j-n niederrennen) τρέχοντα ἀνατρέπειν τινά.
Umlaut *m* ἡ φωνήεντος μετασχηματισμός, τὸ μετασχηματισθὲν φωνῆεν.
umlegen 1. (einen stehenden Gegenstand) κλίνειν, καταklίνειν, κάμπτειν, (ein Gewand u. dgl.) περιβάλλειν, περιτιθέναι τινί τι, sich ~ b. M. — 2. (anders legen) μετατιθέναι, μετατάττειν.
umlenken κάμπτειν, ἀνακάμπτειν, ἀνα-, ὑποστρέφειν, übtr. (von der Gesinnung) ἄλλον γίγνεσθαι, ἀλλοιοῦσθαι (P.) τὴν γνώμην. [ἀνάκαμψις.]
Umlenken *n*, **Umlenkung** *f* ἡ ἀνα-, ἐπιστροφή, ἡ
umleuchten περιλάμπειν, περιαυγάζειν, umleuchtet περιφεγγής, περιαυγής. [(τδος).]
umliegend περικείμενος, das ~e Land ἡ περιοικίς
umlodern περιφλέγειν.
ummachen j-m etw. περιτιθέναι τινί τι.
umma'len (mit Gemälden umgeben) κύκλῳ γραφαῖς ποικίλλειν, (mit Farbe umgeben) ὑπογράφειν.
u'mmalen (anders malen) μεταγράφειν.
ummauern περιτειχίζειν τι, τεῖχος περιβάλλειν τινί, τείχει περιλαμβάνειν τι, ummauerter Ort τὸ περιτείχισμα.
Ummauerung *f* ὁ περιτειχισμός. ἡ περιτείχισις (als Handlung), τὸ περιτείχισμα (als Sache, Ort).
ummodeln μεταρρυθμίζειν.
Ummodelung *f* durch Verben.
umnachten συσκιάζειν, ἐπισκοτεῖν τινι.
umnagen περιτρώγειν.
umnähen περιρράπτειν.
umnebeln ἐπισκοτεῖν τινι, umnebelt συννεφής.
umnehmen περιβάλλεσθαί (M.) τι.
umordnen μετακοσμεῖν, μετατάττειν.
Umordnung *f* ἡ μετακόσμησις.
umpacken μετασκευάζειν.
umpanzern θωρακίζειν, sich ἐπιθωρακίζεσθαι (M.), ἐνδύεσθαι (M.) od. αἴρεῖσθαι (M.) θώρακα.
umpfählen χαρακοῦν, περιχαρακοῦν, σταυροῦν, περισταυροῦν, umpfählter Ort s. d. folg. Wort.
Umpfählung *f* ἡ σταύρωσις, ἡ χαράκωσις (als Handlung), τὸ σταύρωμα, τὸ περισταύρωμα, τὸ χαράκωμα (als Sache, umpfählter Ort).
umpflanzen μεταφυτεύειν.
umpflanzen περιφυτεύειν, φυτεύειν περί τι.
umpflügen ἀροῦν.
umprägen μεταχαράττειν, μετακόπτειν.
Umprägung *f* ἡ μεταχάραξις, besser durch Verben.
umquartieren I *trans.* κατατάττειν εἰς ἄλλην σκηνήν ob. εἰς ἄλλον σταθμόν. — II *intr.* (umziehen) μετασκηνοῦν.
Umquartierung *f* (Veränderung des Wohnortes) ἡ μετοίκησις, ὁ μετοικισμός, ἡ μετανάστασις, τὸ μετασκηνοῦν.
umrändern κρασπεδοῦν, περιχειλοῦν.
umranken περιελίττεσθαί (P.) τινι ob. περί τι.
umrauschen περιψοφεῖν, περιηχεῖν, περιβομβεῖν, περιβρέμειν, περιβρομεῖν.
umrei'sen περιπορεύεσθαι (P.), περιοδεύειν.
u'mreisen περίοδον ποιεῖσθαι (M.).
umreißen καθαιρεῖν, κατασκάπτειν, καταβάλλειν.
umrei'ten περιιππεύειν, περιελαύνειν.
u'mreiten (reitend einen Umweg machen) ἐλαύνοντα περιπλανᾶσθαι (P.), j-n ~ ἀνατρέπειν τινὰ ἐλαύνοντα τῷ ἵππῳ.
umre'nnen περιθεῖν, περιτρέχειν. [χοντα.]
u'mrennen j-n ἀνατρέπειν ob. καταβάλλειν τινὰ τρέ-
umringen περικυκλοῦσθαι (M.), κυκλοῦσθαι (M.), κύκλῳ περιβάλλεσθαι (M.), περιίστασθαι, von Gefahren umringt sein συνέχεσθαι (P.) κινδύνῳ, ἐν κινδύνοις εἶναι, es ~ mich Gefahren περίστανται με κίνδυνοι.
Umringung *f* ἡ κύκλωσις, ἡ περικύκλωσις.
Umriß *m* ἡ δια-, περι-, ὑπογραφή, auch bloß ἡ γραφή, ἡ σκιαγραφία, ὁ τύπος, im ~ τύπῳ, ἐν τύπῳ, einen ~ von etw. entwerfen δια-, ὑπογράφειν, σκιαγραφεῖν τι, ὑποτυποῦν τι.
Umritt *m* ἡ περιέλασις.
umrühren κυκᾶν, δια-, συγκυκᾶν, τορύνειν, τορυνᾶν.
Umrühren *n* ἡ κύκησις.
umrütteln διασείειν.
umsatteln eig. μετασκευάζειν τὸν ἵππον, übtr. = e-n andern Beruf u. dgl. wählen αἱρεῖσθαι (M.) ἄλλην τέχνην, μεταλλάττειν τὸ ἐπιτήδευμα. [ἡ ἀμοιβή.]
Umsatz *m* ἡ μεταβολή, ἡ μεταλλαγή, ἡ ἀνταλλαγή,
umsäumen κρασπεδοῦν.
umsäuseln περιψιθυρίζειν.
umsausen περιψοφεῖν.
umschaben περιξεῖν. [ρυθμίζειν.]
umschaffen μετα-, ἀναπλάττειν, μεταμορφοῦν, μεταρ-
Umschaffung *f* ἡ μετάπλασις, ἡ μεταμόρφωσις.
umschälen περιλέπειν, περιφλοΐζειν.
Umschälen *n* ὁ περιφλοϊσμός.
umschallen περιηχεῖν, περικτυπεῖν. [περιτειχίζειν.]
umschanzen περισταυροῦν, χαρακοῦν, περιχαρακοῦν,
Umschanzung *f* ἡ περιτείχισις, ὁ περιτειχισμός (als Handlung), τὸ περιτείχισμα (als Sache, umschanzter Ort).
umscharren σκαλεύειν, (von hühnerartigen Vögeln) διασκαριφᾶσθαι (M.).
umschatten περι-, συ-, ἐπισκιάζειν, **umschattet** ἐπι-, σύσκιος (2), ein umschatteter Ort τὸ συσκίασμα.
Umschattung *f* ὁ περι-, συσκιασμός, besser durch Verben.
umschauen sich περιβλέπειν.
umscheinen περιλάμπειν, περιαυγάζειν.
umschienen j-n περιβάλλειν (τὰς) κνημῖδάς τινι, sich ~ περιβάλλεσθαι (M.) κνημῖδας. [κατατοξεύειν]
umschießen καταβάλλειν τινὰ τοξεύμασιν ob. βαλόντα,
umschiffen, umsegeln περιπλεῖν τι, πλεῖν περί τι. πλέοντα περιέρχεσθαί (-τέναι) τι.
Umschiffung, Umsegelung *f* ὁ περίπλους.
Umschlag *m* 1. (an einem Kleide) ἡ παρυφή, τὸ παταγεῖον, (über etw.) τὸ κάλυμμα, τὸ περικάλυμμα. τὸ

Digitized by Google

ἔλυτρον. — 2. (auf kranke Körperteile) τὸ ἐπίθεμα, naſſer ~ ἡ ἐμβροχή, τὸ ἔμβρεγμα, warmer ~ τὸ θέρμασμα, τὸ χλίασμα, kalter ~ τὸ ψῦγμα. — 3. (Veränderung) ἡ ῥοπή, ἡ καταστροφή, ἡ μεταβολή, ~ der Witterung ἡ περὶ τὸν ἀέρα γιγνομένη τροπή, es erfolgt ein ~ περίσταται τὰ πράγματα, μεταπίπτει ἡ τύχη.

umſchlagen I *intr.* 1. (umfallen) καταπίπτειν, ἀνατρέπεσθαι (P.). — 2. (eine andere Richtung, Form, Geſtalt annehmen) μεταπίπτειν, μεταβάλλειν, ins Gegenteil ~ εἰς τοὐναντίον περίστασθαι od. καθίστασθαι. — 3. (verderben) ἐκτρέπεσθαι (P.), φθείρεσθαι (P.), μεταβάλλειν εἰς τὸ χεῖρον, umgeſchlagener Wein τροπίας od. ἐκτροπίας οἶνος. — II *trans.* 4. (umwerfen) ἀνατρέπειν, einen Mantel, ein Tuch u. dgl. ~ περιβάλλειν ἱμάτιον u. dgl., ſich etw. ~ d. M. — 5. (umwenden) κλίνειν, μετακλίνειν, ein Blatt in e-m Buche ~ ἀνελίττειν, Geld ~ μετακόπτειν νόμισμα.

Umſchlagen *n* durch Verben.

umſchleichen περιέρπειν, λάθρα ὑπέρχεσθαι (-ιέναι).

umſchleiern περι-, ἀμφικαλύπτειν, übtr. ἐπισκοτεῖν τινι.

umſchließen περικλείειν, περιέχειν, περικυκλοῦν.

Umſchließung *f* ἡ περικύκλωσις.

umſchlingen περιελίττειν τί τινι od. τι περί τι, περιπλέκειν, j-n ~ περιπτύσσεσθαί (M.) τινα, περιπλέκεσθαί (P.) τινι, j-n feſt umſchlungen halten συμπεφυκέναι τινί

umſchmeißen ἀνατρέπειν, καταβάλλειν.

umſchmelzen ἀναχωνεύειν.

umſchmieden μεταχαλκεύειν.

Umſchmieden *n* ἡ μεταχάλκευσις.

umſchmieren περιχρίειν, περιαλείφειν τί τινι.

umſchmallen ſich etw. περιπορπᾶσθαί (M.) τι, περιζώννυσθαι (M.).

umſchneiden περιτέμνειν, περικόπτειν.

Umſchneiden *n* ἡ περιτομή, ἡ περικοπή.

umſchnüren περιπλέκειν.

umſchränken περιορίζειν, περιγράφειν, περιειργνύναι.

u'mſchreiben μεταγράφειν.

umſchrei'ben (um etw. herumſchreiben) περιγράφειν, (durch mehrere Worte erläutern) μετα-, παρα-, περιφράζειν.

Umſchreibung *f* ἡ μετά-, παρά-, περίφρασις.

umſchreiten περιβαίνειν.

Umſchrift *f* τὰ περιγεγραμμένα.

umſchütteln διᾳ-, ἀνασείειν.

u'mſchütten (in ein anderes Gefäß) μεταχεῖν, μετεγχεῖν, (verſchütten) προ-, ἐκχεῖν.

umſchü'tten (Schutt um etw. werfen) περιχωννύναι.

umſchwärmen (von fliegenden Tieren) περιπέτεσθαι, (von fidelen Menſchen) περικωμάζειν, (von Feinden) κύκλῳ ἐπιτίθεσθαι od. ἐπικεῖσθαι.

umſchweben eig. περιπέτεσθαί τι, übtr. συνέπεσθαί, παρεῖναί τινι, περιίστασθαί τινα.

Umſchweif *m* ἡ πλάνη, ἡ περίοδος, ἡ περιαγωγή, (im Reden) ἡ μακρολογία, ~e machen πλανᾶσθαι, περιπλανᾶσθαι (P.), im Reden μακρολογεῖν, ohne ~e reden ἀπό od. ἐκ τοῦ εὐθέος λέγειν, ἁπλῶς od. συντόμως λέγειν.

umſchweifen πλανᾶσθαι, περιπλανᾶσθαι (P.).

umſchwenken *trans.* περιστρέφειν, *intr.* d. P.

umſchwimmen περινήχεσθαι (M.).

umſchwingen περιδινεῖν, ſich ~ d. P.

Umſchwingen *n* ἡ περιδίνησις.

umſchwirren περιβομβεῖν.

Umſchwung *m* ἡ περιφορά, ἡ περιαγωγή, ἡ περιστροφή, übtr. ~ zum Beſſeren ἡ μεταβολὴ εἰς τὸ βέλτιον.

umſegeln ſ. umſchiffen.

umſehen ſich (rückwärts) ἐπι-, μεταστρέφεσθαι (P.), ohne ſich umzuſehen ἀμεταστρεπτί, (umherſehen) περι-, διαβλέπειν, περισκοπεῖν, (von einer Anhöhe aus) κατασκοπεῖν, κατοπτεύειν, ſich ſcheu, ängſtlich nach etw. ~ παπταίνειν πρός, ἀνά, κατά τι, διαπαπταίνειν, ſich nach etw. ~ περιβλέπειν τι, geiſtig σκοπεῖν τι, ſich nach etw. umgeſehen haben ἔμπειρον εἶναί τινος, ἐμπείρως ἔχειν τινός.

umſetzen 1. (an einen andern Ort) μετατιθέναι, μεθιστάναι, μετακινεῖν, μετατάττειν, (von Gewächſen) μεταφυτεύειν. — 2. (umtauſchen) μεταλλάττειν, ἀνταλλάττειν, μεταβάλλειν. — 3. (verkaufen) πιπράσκειν, πωλεῖν. — 4. etw. mit etw. ~ (beſetzen) περιλαμβάνειν τί τινι, περιτιθέναι τινί τι. — 5. (ſeine Richtung ändern) μεταπίπτειν, μεθίστασθαι, στρέφεσθαι (P.), τρέπεσθαι (P.).

umſeufzen περιστενάζειν.

Umſichgreifen *n* ἡ νομή, ἡ ἐπινομή (von Geſchwüren, Feuer u. dgl.), (Zunahme, Wachstum u. dgl.) ἡ αὔξη, ἡ αὔξησις, ἡ ἐπίδοσις, ſ. greifen.

Umſicht *f* ἡ σύνεσις, ἡ εὐβουλία, ἡ πρόνοια, ἡ εὐλάβεια.

umſichtig συνετός, εὔβουλος (2), προνοητικός, εὐλαβής.

umſiedeln μετοικίζειν, ſich ~ d. P. od. μετανίστασθαι, μετοικεῖν.

Umſiedelung *f* ἡ μετοικία, ἡ μετοίκησις, ὁ μετοικισμός, ἡ μετανάστασις, gew. durch Verben.

umſinken καταπίπτειν.

umſonſt (ohne Bezahlung) πρόϊκα, ἀμισθί, δωρεάν, auch *adj.* ἄμισθος (2, ~ tuend od. getan), (vergebens) μάτην, ἄλλως, (ohne Abſicht, ohne Grund) εἰκῇ, ἄλλως, ὡς ἄλλως, ἐκ τοῦ περιόντος.

umſpähen nach etw. σκευωρεῖσθαι (M.) περί τι.

u'mſpannen μεταζευγνύναι.

umſpa'nnen (umfaſſen) περιλαμβάνειν, (über etw. ſpannen) περιτείνειν τί τινι od. περί τι.

U'mſpannung *f* τὸ μεταζευγνύναι.

Umſpa'nnung *f* ἡ περίληψις (das Umfaſſen), ſonſt durch Verben.

umſpinnen περιπλέκειν.

u'mſpringen (plötzlich die Richtung verändern) μεταπίπτειν εἰς τοὐναντίον, τροπὴν λαμβάνειν, μεθίστασθαι, der Wind ſpringt um τὸ πνεῦμα λαμβάνει τροπάς, mit j-m od. etw. ~ χρῆσθαί τινι mit einem *adv.*

umſpri'ngen περισκιρτᾶν τι.

umſpülen περικλύζειν τι.

Umſtand *m* ἡ περίστασις, τὸ πρᾶγμα, τὸ γιγνόμενον, τὸ γεγενημένον, τὸ συμβαῖνον (οντος), τὸ συμβάν (άντος), τὸ συμβεβηκός (ότος), (Zuſtand, Verhältnis) ἡ ἕξις, ἡ κατάστασις, gew. wird ~ gar nicht ausgedrückt, ſondern man gebraucht nur einen neutralen Ausdruck, zB. die gegenwärtigen Umſtände τὰ παρόντα, τὰ καθεστῶτα, j-s Umſtände τά τινος, τὰ περί τινα, dieſes ~es wegen τούτου ἕνεκα, nach den Umſtänden ἐκ τῶν ἐνόντων, ἐκ τῶν παρεστώτων, unter dieſen, ſolchen Umſtänden ὧδε ἐχόντων τῶν πραγμάτων, (τούτων) οὕτως ἐχόντων, die Umſtände bringen es mit ſich οὕτως ἔχουσιν οἱ καιροί, gute, glückliche Umſtände ἡ εὐπραγία, ἡ εὐπραξία, ἡ εὐπορία, ſchlechte Umſtände αἱ ἀπορίαι, τὰ δεινά, in guten Umſtänden ſein εὖ πράττειν, εὐπραγεῖν, εὐπορεῖν, εὐθενεῖν (n. M.), in ſchlechten Umſtänden ſein κακῶς ἔχειν od. πράττειν, κακοθενεῖν, ich komme in gute Umſtände εὐπορία παραγίγνεταί μοι, in ſchlechte Umſtände kommen ἐλαττοῦσθαι (P.) τὴν τύχην, ſich in guten, geſegneten Umſtänden befinden (von ſchwangeren Frauen) κυεῖν, κύειν, Umſtände machen περιεργάζεσθαι (M., ſich mit unnützen Dingen abgeben), θρύπτεσθαι (P., ſich zieren), προφασίζεσθαι (M., Ausflüchte machen), ὀκνεῖν, μέλλειν (zögern), ohne Umſtände (= ohne Zögerung) ἐξ ἑτοίμου, προθύμως, ἄοκνος (2), οὐ μέλλων, (ohne Weitläufigkeit) συντόμως.

umſtändlich (genau) ἀκριβής, ~ erzählen διεξέρχεσθαι λέγοντα καθ' ἓν ἕκαστον, διεξηγεῖσθαί (M.) τι, (von Perſonen) περίεργος (2), περιττολόγος (2).

Umſtändlichkeit *f* (Genauigkeit) ἡ ἀκρίβεια, (Weitſchweifigkeit) ἡ περιεργία, im Reden ἡ περιττολογία.

umſtechen (umnähen) περιῤῥάπτειν, (umgraben) περισκάπτειν.

umſtecken (mit einer Nadel, Spange an ſich befeſtigen) περι-

Digitized by Google

πορπᾶσθαι (M.), etw. mit etw. περιτιθέναι, περιλαμβάνειν τί τινι.
umſtehen περιίστασθαι, die U.den οἱ περιεστῶτες.
u'mſtellen μετατιθέναι, μεθιστάναι, μετατάττειν, μετακινεῖν, μετακοσμεῖν, μεθιδρύειν.
umſte'llen etw. mit etw. περιστάναι τι περί τι, περιτιθέναι τι περί τι, περιλαμβάνειν τί τινι, κυκλοῦν, (das Wild) mit Netzen ~ περιστοιχίζεσθαι (M.), die Jäger ~ einen Buſch οἱ κυνηγέται περίστανται θάμνον. mit Poſten ~ περιφρουρεῖν.
U'mſtellung *f* ἡ μετάθεσις, ἡ μετάστασις, ἡ μετακίνησις, ἡ μετάταξις, (von Wörtern) τὸ ὑπέρβατον.
Umſte'llung *f* ἡ περίληψις, ἡ κύκλωσις.
umſtempeln μεταχαράττειν.
umſtimmen (ein Inſtrument) μεθαρμόττειν (auch von Menſchen), μετα-, ἀναπείθειν (Menſchen), umgeſtimmt werden μεταπείθεσθαι (P.), μεταγιγνώσκειν, μετανοεῖν.
Umſtimmung *f* ἡ μεθάρμοσις. gew. durch Verben.
umſtoßen ἀνατρέπειν, καταβάλλειν (eig.), (ein Geſetz, einen Vertrag u. dgl.) καθαιρεῖν, καταλύειν, συγχεῖν, ἀκυροῦν, ἄκυρον ποιεῖν, ἀθετεῖν.
Umſtoßung *f* ἡ ἀνατροπή. übtr. ἡ καθαίρεσις, ἡ κατάλυσις, ἡ σύγχυσις, ἡ ἀκύρωσις, ἡ ἀθέτησις.
umſtrahlen περιλάμπειν, περιαυγάζειν.
umſtreichen (umſchmieren) περιχρίειν, περιαλείφειν τί τινι.
umſtreuen περιπάττειν, umſtreut περίπαστος (2).
umſtricken περιπλέκειν, περιβάλλειν τί τινι, übtr. j-n ~ περιστοιχίζειν (u. M.) τινά.
Umſtrickung *f* ἡ περιπλοκή.
umſtrömen περιρρεῖν, περιχεῖσθαι (P.) τινι u. τι, umſtrömt περίρρυτος (2).
Umſtrömung *f* ἡ περιρροή.
umſtülpen ἀναπτύσσειν.
umſtürmen περιτρέχειν, περιμάχεσθαι, (umtoſen) περικτυπεῖν, περιφοφεῖν, περιβρέμειν.
Umſturz *m trans.* ἡ ἀνατροπή, ἡ ἀν-, καθαίρεσις, ἡ κατάλυσις, ἡ σύγχυσις, *intr.* ἡ κατά-, σύμπτωσις, ἡ πτῶσις, ἡ καταφορά, gew. durch Verben.
umſtürzen I *trans.* ἀνα-, περιτρέπειν, ἀνα-, κατα-, μεταστρέφειν. καταβάλλειν, καταλύειν, ἀν-, καθαιρεῖν (ſ. umſtoßen). — II *intr.* ἀνατρέπεσθαι (P.), καταπίπτειν, καταφέρεσθαι (P.).
umſummen περιβομβεῖν.
umta'nzen περιχορεύειν τι, χορεύειν περί τι.
u'mtanzen ὀρχούμενον ἀνατρέπειν od. καταβάλλειν.
umtaufen πάλιν βαπτίζειν, (einen andern Namen geben) μετονομάζειν τινά, τὸ ὄνομα μετατίθεσθαί τινι.
Umtauſch *m* ἡ ἀμοιβή, ἡ ἄλλαγή, ἡ μετ-, ἀνταλλαγή.
umtauſchen ἀλλάττειν, ἀνταλλάττειν, auch δι-, μεταλλάττειν (u. M.), ἀμείβεσθαι, διαμείβεσθαι (M.), etw. gegen etw. τί τινος od. ἀντί τινος.
umtoben περικτυπεῖν τι, θορυβεῖν περί τι.
umtönen περιηχεῖν τι.
umtoſen περιφοφεῖν, περικτυπεῖν τι, περιβρέμειν.
umtreten (zu Boden treten, niedertreten) καταπατεῖν.
Umtrieb *m* (Umlauf) ἡ περίοδος, ἡ περιαγωγή, übtr. ~e im Staate ὁ νεωτερισμός (u. *pl.*), ἡ νεωτεροποιία. ~e machen νεωτερίζειν, νεώτερόν τι ποιεῖν.
umtun (einen Mantel u. dgl.) ἀμφιέννυσθαι, περιβάλλεσθαι (M.), ſich nach etw. ~ ζητεῖν, μετιέναι, διώκειν τι. σπουδάζειν περί τι.
umwachen περιφυλάττειν.
umwachſen περιφύεσθαι (περιφῦναι) τινι.
Umwachſen *n* ἡ περίφυσις.
umwälzen eig. περικυλίνδειν, περιστρέφειν, die Staatsverfaſſung ~ καταλύειν od. ἀνατρέπειν τὴν πολιτείαν, ſich ~ περιφέρεσθαι, περιάγεσθαι (P.).
Umwälzung *f* ἡ περικύλισις. (das Sichumwälzen) ἡ κύκλησις, ἡ ἀνακύκλησις, ἡ κυκλοφορία. ~ der Staatsverfaſſung ἡ τῆς πολιτείας καταστροφή, κατάλυσις od. ἀνατροπή.
u'mwandeln μεθιστάναι, μεταβάλλειν.
umwa'ndeln ἀμφιβαίνειν. [Verben.]
Umwandelung *f* ἡ ἀλλοίωσις, ἡ μεταβολή, ſonſt durch
umwandern περιπορεύεσθαι (P.), περινοστεῖν.
umweben περιυφαίνειν τι, παρυφαίνειν τινί τι.
umwechſeln *trans.* ἀμείβειν (u. M.), μεταμείβειν, ἀλλάττειν, ἀντ-, μετ-, διαλλάττειν, *intr.* mit j-m ~ διαδέχεσθαί (M.) τινα. [διαδοχήν.]
umwechſelnd (*adv.*) ἐκ περιτροπῆς, ἐκ διαδοχῆς, κατά
Umwechſlung *f* ἡ ἀμοιβή, ἡ ἀλλαγή, ἡ μεταλλαγή, ἡ διαδοχή, ἡ περιτροπή.
Umweg *m* ἡ περίοδος, ἡ περιβολή, ὁ ἑλιγμός, ὁ περίδρομος, ἡ περιδρομή, ἡ περιοδεία, einen ~ machen κύκλῳ πορεύεσθαι (P.), οὐ τῇ συντομωτάτῃ χρῆσθαι, viele ~e machen πολλοὺς ἑλιγμοὺς πλανᾶσθαι (P.), μακρὰν κύκλῳ πορεύεσθαι (P.), πολλὰ περιπλανᾶσθαι (P.), auf ~en περιωδευμένως.
umwe'hen περιπνεῖν.
u'mwehen ἐπιπνέοντα ἀνατρέπειν.
Umwehen *n* ἡ ἐπίπνοια, beſſer durch Verben.
umwenden I *trans.* 1. ἀνατρέπειν, ἀναστρέφειν (das Oberſte zu unterſt), μετα-, ἐπιστρέφειν, μετατρέπειν (das Vordere hinterwärts), περιάγειν, περιστρέφειν (im Kreiſe), e-n Wagen ~ κάμπτειν, ἐπικάμπτειν, ἐπιστρέφειν ἅρμα. — 2. j-n ~ (= auf den rechten Weg zurückbringen) μετα-, παραπείθειν τινά. — II *intr.* 3. ſich ~ ἐπι-, ἀναστρέφεσθαι (P.).
Umwenden *n*, **Umwendung** *f* (Rückkehr) ἡ ἐπι-, ἀναστροφή, (Umlenkung) ἡ κάμψις, ἡ ἐπίκαμψις.
umwerfen I *trans.* ἀνατρέπειν, ἀν-, καθαιρεῖν, καταβάλλειν, e-n Mantel ~ περιβάλλεσθαι (M.) ἱμάτιον. — II *intr.* (mit einem Fuhrwerk) ἀνατρέπεσθαι (P.), in der Rede ~ διαταράττεσθαι (P.) μεταξὺ λέγοντα.
Umwerfen *n* ἡ ἀνατροπή, gew. durch Verben.
umwickeln, umwinden περιπλέκειν, περιελίττειν, περιείλεῖν. [Verben.]
Umwickelung *f* ἡ περιπλοκή, ἡ περιελίγησις, gew. durch
umwogen περικυμαίνειν, περικλύζειν.
umwohnen περιοικεῖν τι.
umwohnend πέριξ οἰκῶν, ὁ, ἡ, τὸ πέριξ, περίοικος (2).
umwölken συν-, ἐπινεφεῖν, umwölkt ſein συννέφειν, ἐπινέφελον εἶναι, es hat ſich umwölkt συννέφειν, umwölkt συννεφής. ἐπινέφελος (2), umwölkter Himmel ἡ συννέφεια, bei umwölktem Himmel ἐπινεφέλων ὄντων. umwölkter Blick τὸ συννεφὲς ὄμμα.
Umwölkung *f* ἡ ἐπίνεψις.
umwühlen ὑπ-, διορύττειν, ἀνασκαλεύειν.
Umwurf *m* ἡ περιβολή. τὸ περιβόλαιον, τὸ κάλυμμα.
umzählen ἀν-, διαριθμεῖν.
umzäunen περιφράττειν, περιειργνύναι, umzäunt περίφρακτος (2).
Umzäunung *f* ἡ περίφραξις (als Handlung), ὁ φραγμός, τὸ φράγμα, τὸ περίφραγμα, ὁ περίβολος (als Sache).
u'mzeichnen μεταγράφειν.
umzei'chnen περιγράφειν.
u'mziehen I *trans.* 1. (die Kleidung wechſeln) μετενδύειν, μεταμφιεννύναι, ſich ~ v. M. — 2. (niederziehen) καθέλκειν, καθαιρεῖν. — II *intr.* 3. (ſeine Wohnung verändern) μετοικεῖν, μετοικίζεσθαι (P.), μετανίστασθαι (μεταναστῆναι).
umzie'hen etw. mit etw. περιλαμβάνειν τί τινι, περιτείνειν, περιβάλλειν τινί τι, der Himmel hat ſich umzogen ſ. umwölken.
Umziehen *n* eig. ἡ περιβολή, (der Kleider) ἡ ἱματίων μεταβολή, (Veränderung des Wohnortes) ἡ μετοίκησις, ὁ μετοικισμός, ἡ μετοικία, ἡ μετανάστασις, (das Niederziehen) ἡ κατάσπασις. ἡ καθαίρεσις.
umzingeln κυκλοῦν, περικυκλοῦν, συγκλείειν. ἐγκαταλαμβάνειν. eine Stadt ~ περικαθίζεσθαι, πολιορκεῖν od. συγκλείειν πόλιν. den Feind ~ κύκλῳ περιέρχεσθαι τοὺς πολεμίους. [λιορκία.]
Umzingelung *f* ἡ κύκλωσις, ἡ περικύκλωσις. ἡ πο-
Umzug *m* ſ. umziehen; (öffentlicher Aufzug) ἡ πομπή, e-n

Digitized by Google

~ halten πομπὴν πέμπειν od. ποιεῖσθαι (M.), πομπεύειν.
umzwitschern ἀμφιτιττυβίζειν.
unabänderlich ἀμετάθετος, ἀμετάβλητος, ἀκίνητος, ἀμετακίνητος, ἀμετάστροφος (sämtlich 2), ἀεὶ ὁ αὐτός, ἡ αὐτή, τὸ αὐτό (ταὐτόν).
Unabänderlichkeit *f* d. *neutr.* d. vorh. *adj.*
unabgeklärt ἀδιύλιστος (2).
unabgenutzt ἀκέραιος (2), ἀτριβής, ἀβλαβής.
unabgerichtet ἀπαίδευτος (2), ἄγριος, (von Tieren, bsd. von Hunden) ἀνάγωγος (2).
unabgesondert, unabgeteilt ἀχώριστος, ἄκριτος, ἀδιάκριτος (sämtlich 2).
unabgewischt ἀκάθαρτος (2), ἀκόρητος (2).
unabhängig ἐλεύθερος, αὐτόνομος (2), οὐδενὸς ὑπήκοος (2), ~ sein αὐτονομεῖσθαι.
unabläßig ἀδιάλειπτος, ἀδιά-, ἀκατάπαυστος, ἐπίμονος (sämtlich 2), συνεχής, *adv.* ἀδιαλείπτως usw., ἀεί, ἀεί ποτε, ~ etw. tun διατελεῖν, διαμένειν, διάγειν, διαγίγνεσθαι ποιοῦντά τι.
Unabläßigkeit *f* ἡ ἐπιμονή, ἡ συνέχεια.
unabsehbar ἄπειρος, ἀπέραντος, ἀμήχανος, ἄπλετος (sämtlich 2).
unabsetzbar (nicht zu verkaufen) ἄπρατος (2), von einem Beamten: er ist ~ ἀκατάπαυστός ἐστιν ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ.
Unabsetzbarkeit *f* (einer Ware) ἡ ἀπρασία, (eines Beamten) τὸ ἀκατάπαυστον εἶναι τὴν ἀρχήν τινος.
unabsichtlich ἀνεπιτήδευτος, ἀκούσιος, ἀπροβούλευτος, ἀπροαίρετος (sämtlich 2), etw. ~ tuend ἄκων.
Unabsichtlichkeit *f* ἡ ἀπροβουλία, ἡ ἀπροαιρεσία, gew. d. *neutr.* d. vorh. *adj.*
unabweisbar ἄφυκτος (2), ἀναγκαῖος.
unabwendbar ἀπαράτρεπτος (2), ἄφυκτος (2).
unachtsam ἀμελής, ὀλίγωρος, ἀφύλακτος, ἀπρόσεκτος (sämtlich 2), ~ auf etw. sein ἀμελῶς ἔχειν περί τι, ὀλιγωρεῖν τινος, οὐ προσέχειν τινί.
Unachtsamkeit *f* ἡ ἀμέλεια, ἡ ὀλιγωρία, ἡ ὀλιγώρησις, ἡ ἀφυλαξία, ἡ ἀπροσεξία u. d. *neutr.* d. vor. *adj.*
unadelig ἀγεννής.
unähnlich ἀνόμοιος, ~ sein ἀπεικέναι (ἀπεοικέναι), ~ machen ἀνομοιοῦν, ~ werden d. P.
Unähnlichkeit *f* ἡ ἀνομοιότης (ητος) oder das *neutr.* der *adj.*
unanfechtbar (unbezwinglich) ἀήττητος (2), ἀχείρωτος (2), auch ἀπρόσμαχος (2), (unbestritten) ἀναμφίλογος (2), ἀναμφισβήτητος (2).
unangebaut ἔρημος.
unangebunden ἄδετος (2), ἄφετος (2).
unangefochten ἀπαθής, ἀτάρακτος (2), (von Behauptungen) ἀναμφισβήτητος (2), ~ bleiben οὐδὲν κακὸν πάσχειν, j-n ~ lassen ἀφιέναι oder ἐᾶν τινα, ἀπέχεσθαί τινος.
unangefressen (von Würmern, Insekten u. dgl.) ἄκοπος (2).
unangeklagt ἀνέγκλητος (2), ἀκατηγόρητος (2).
unangekleidet γυμνός.
unangekündigt ἀκατ-, ἀνεπάγγελτος (2).
unangemeldet ἀκατάγγελτος (2), αὐτεπάγγελτος (2).
unangemerkt ἀμνημόνευτος (2).
unangemessen ἀνεπιτήδειος, ἄτοπος, ἄκαιρος (sämtl. 2), ἀπρεπής, ἀλλότριος, ~ sein für etw. ἀναρμοστεῖν τινι u. πρός τι, ἀλλότριον εἶναί τινος.
Unangemessenheit *f* ἡ ἀναρμοστία, ἡ ἀκαιρία od. das *neutr.* d. vorh. *adj.*
unangenehm ἀηδής, ἄχαρις, ἀτερπνής, δυσχερής, βαρύς, ἀνιαρός, λυπηρός, πικρός, ἀχάριστος (2), ἀνήδυστος (2), ἀχθεινός, etw. ~ finden βαρέως φέρειν τι, δυσχεραίνειν τι, es ist mir etw. ~ ἄχθομαί (P.) τινι, ἀνιᾷ μέ τι, χαλεπαίνω τινί u. ἐπί τινι.
unangerührt ἄψαυστος (2), ἄθικτος (2), etw. ~ lassen οὐχ ἅπτεσθαί (M.) τινος.
unangesagt ἀναπάγγελτος (2).
unangesehen ἀφανής, ἄδοξος, ἀδόκιμος, ἄτιμος (sämtl. 2, von Personen, ohne Ansehen), (nicht angesehen) ἀθέατος (2).
unangetastet ἀκέραιος, ἄθικτος, ἄμεμπτος (sämtlich 2), j-n ~ lassen s. unangefochten.
unangezündet ἄκαυστος (2).
unangreifbar ἄληπτος, δυσπρόσοδος, ἀνεπιχείρητος (sämtlich 2).
unannehmlich (nicht annehmbar) ἀπρόσδεκτος (2), ἀπαράδεκτος (2). s. auch unangenehm.
Unannehmlichkeit *f* ἡ ἀηδία (als Empfindung), τὸ κακόν, τὸ ἄχθος, τὸ δυσχερές (als Sache), ἡ δυσχέρεια, τὸ δυσχερές (als Eigenschaft einer Sache).
unansehnlich ἀφανής, φαῦλος, μικρός, οὐ πολύς, ταπεινός, οὐκ ἀξιόλογος (2), μικροῦ ἄξιος, εὐτελής, ὀλίγος, λεπτός.
Unansehnlichkeit *f* ἡ ταπεινότης, ἡ φαυλότης, ἡ μικρότης (ητος), ἡ εὐτέλεια, ἡ ἀφάνεια, ἡ ἀδοξία.
unanständig ἀπειρόκαλος (2, von Personen), ἀνελεύθερος (2), ἀ-, κακοσχήμων (von Personen u. Sachen), ἀπρεπής, αἰσχρός (von Sachen u. Zuständen).
Unanständigkeit *f* ἡ ἀπειροκαλία, ἡ ἀσχημοσύνη, ἡ ἀπρέπεια (als Eigenschaft), τὸ ἀπειρόκαλον usw. (als Sache).
unanstößig ἀνεπίφθονος, ἄμεμπτος, ἀνεπίληπτος (sämtlich 2).
unantastbar ἄψαυστος (2), ἄθικτος (2).
Unantastbarkeit *f* d. *neutr.* d. vorh. *adj.*
unanwendbar ἀνεπιτήδειος (2), οὐ χρήσιμος, ἀνωφελής, ἄχρηστος (2), ἀχρεῖος (2).
Unanwendbarkeit *f* ἡ ἀχρηστία u. d. *neutr.* der vorh. *adj.*
Unart *f* ἡ ἀπειροκαλία, ἡ κακοτροπία, ἡ ἀσχημοσύνη (als Eigenschaft), τὸ αἰσχρόν, τὸ ἀπρεπές, τὸ νεανίευμα (als Sache).
unartig ἀπειρόκαλος, ἄγροικος, ἀπαίδευτος (sämtl. 2), ἀσχήμων, φορτικός, ~es Benehmen, Betragen s. Unart; ~ sein ἀσχημονεῖν, ἀπειροκαλεύεσθαι (M.), ἀγροικίζεσθαι (M.).
Unartigkeit *f* (als Eigenschaft) s. Unart; (als Handlung) ἡ ὕβρις, τὸ ὕβρισμα, τὸ νεανίευμα (letzteres mit dem Nebenbegriff des jugendlichen Mutwillens), ~en begehen ἀσχημονεῖν, νεανιεύεσθαι (M.).
unartikuliert ἄναρθρος (2), auch ἀγράμματος (2), ἄσημος (2).
unauffällig ἀφανής, etw. ~ tun ποιεῖν τι ἀφανῆ ὄντα.
unaufgefordert αὐτεπάγγελτος, αὐτοκέλευστος, ἀκέλευστος, ἄκλητος, ἀπαράκλητος (sämtlich 2), οὐδενὸς κελεύσαντος, ἀφ' ἑαυτοῦ, πρόθυμος (2).
unaufgeklärt (von Personen) ἀπαίδευτος (2), ἀσύνετος (2), (von Sachen) ἀσαφής, ἄδηλος (2).
unaufgelöst ἄλυτος (2), ἀδιάλυτος (2), etw. ~ lassen οὐ λύειν τι.
unaufgezeichnet ἄγραφος (2).
unaufhaltbar, -haltsam ἀκατάσχετος, ἀνεπίσχετος, ἀκώλυτος (sämtlich 2), (ungezügelt, von Begierden) ἀκόλαστος (2).
unaufhörlich ἀδιάλειπτος, ἀκατάπαυστος, ἀδιάπαυστος, ἄληκτος, ἀκατάληκτος, συνεχής, ἀΐδιος (sämtlich 2), auch οὐδὲν ἐπισχών, οὐδένα χρόνον διαλιπών, *adv.* ἀδιαλείπτως usw., ἀεί, ἀεί ποτε, ~ etw. tun διατελεῖν, διαγίγνεσθαι, διάγειν, διαμένειν, οὐ διαλείπειν ποιοῦντά τι.
unauflösbar, -lich ἄλυτος, ἀδιάλυτος, ἀδιάκριτος (sämtlich 2).
Unauflöslichkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
unaufmerksam τὸν νοῦν οὐ προσέχων, ἀπρόσεκτος (2), ἀμελής.
Unaufmerksamkeit *f* ἡ ἀπροσεξία.
unaufschiebbar ἀμέλλητος (2).
unausbleiblich ἀναγκαῖος, ἀπαραίτητος (2), εἱμαρμένος, πεπρωμένος.
unausdenkbar ἀδύνατος (2) od. ἀμήχανος (2) ἐπινοεῖν, οὐχ αἱρετέος ἀνθρωπίνῃ γνώμῃ.
unausforschlich ἀνεξεύρετος, ἀνεξέταστος, ἀδιερεύνητος, ἀνεξερεύνητος (sämtlich 2).
unausführbar ἀμήχανος, ἀτέλεστος, ἀδύνατος (sämtlich 2) ποιεῖν.
Unausführbarkeit *f* ἡ ἀμηχανία u. d. *neutr.* der vorh. *adj.*
unausführlich οὐκ ἀκριβής, ἀσαφής, s. auch unausführbar.
unausfüllbar ἀνεκπλήρωτος (2).
unausgearbeitet ἀνεξέργαστος (2).
unausgebildet ἀδιάπλαστος (2), ἄμορφος (2).

Digitized by Google

unausgeforscht ἀβασάνιστος (2), ἀδιερεύνητος (2).
unausgeführt ἀτελής, ἀτέλεστος, ἄπρακτος, ἀνεξέργαστος (sämtlich 2).
unausgelöscht ἀνεξάλειπτος (2).
unausgelöst ἀναπόλυτος (2).
unausgemacht ἀσαφής, ἀφανής, ἄδηλος (2), es ist noch ~ ἐν ἀφανεῖ ἔτι κεῖται.
unausgepackt (von Behältern, Kisten u. dgl.) πλήρης, (vom Inhalt) οὐκ ἐξαιρεθείς.
unausgesetzt ἀδιάλειπτος (2), ἀδιάπαυστος (2), συνεχής, *adv.* ἀδιαλείπτως usw., ἀεί.
unausgesöhnt ἀδιάλλακτος (2), ἀκατάλλακτος (2).
unausgestattet ἀνέκδοτος (2).
unausgesucht ἀνέκλεκτος (2).
unausgetilgt ἀνεξάλειπτος (2), ἀδιάφθαρτος (2).
unausgetrocknet ἀνεξίκμαστος (2).
unaushaltbar ἀκαρτέρητος (2), ἀνύποιστος (2).
unauslöschlich ἄσβεστος (2, von brennenden Gegenständen), ἀνεξάλειπτος (2, von einer Schrift u. dgl.), übtr. ~er Durst ἄπαυστος δίψα, ~er Haß ἄσπειστον μῖσος.
unaussprechlich ἄρρητος, ἄφραστος, ἀνέκφραστος, ἀφθεγκτος, ἀμύθητος, ἀδιήγητος (sämtlich 2), *adv.* ἀμήχανον οἷον, ~e Freude χαρὰ ἀμήχανος ὅση, ~e Trauer λύπη ἀμήχανος ὅση, s. unbeschreiblich.
unausstehlich οὐκ ἀνεκτός od. ἀνασχετός (2), δυσάνεκτος (2), δυσανάσχετος (2), ἐπαχθής, δεινότατος, etw. ~ finden δυσανασχετεῖν τι, ein ~er Mensch βδελυρὸς ἄνθρωπος. *neutr.* d. *adj.*
Unausstehlichkeit *f* ἡ ἐπάχθεια, ἡ βδελυρία, sonst d.
unaustilgbar ἀνεξάλειπτος (2). ἀδιάφθαρτος (2).
unausweichlich ἄφυκτος (2).
unbändig (von Tieren) ἀτιθάσευτος, ἀτίθασος, ἀκόλαστος (sämtlich 2), ἄγριος, (von Pferden u. übtr.) ἀδάμαστος (2), ἀχαλίνωτος (2), (von Menschen) ἄγριος, ὠμός, ἀκρατής, (von Begierden und Leidenschaften) ἀκόλαστος (2).
Unbändigkeit *f* ἡ ἀγριότης, ἡ ὠμότης (ητος), ἡ ἀκράτεια, ἡ ἀκολασία u. d. *neutr.* d. *adj.*
unbarbiert ἀξυρὴς od. ἄξυρος τὸ γένειον.
unbarmherzig ἀνελεήμων, ἀνηλεής, ἀσυγγνώμων, ὠμός, ἀνοικτίρμων, ἀσυμπαθής.
Unbarmherzigkeit *f* ἡ ἀνελεημοσύνη, ἡ ἀσυμπάθεια, ἡ ὠμότης (ητος), gew. d. *neutr.* d. *adj.*
unbärtig ἀγένειος (2).
Unbärtigkeit *f* τὸ ἀγένειον.
unbeabsichtigt ἀνεπιτήδευτος (2), ἀκούσιος (2).
unbeachtet ἄσκεπτος, ἀνεπίσκεπτος, ἀμελής und das *part.* von ἀμελεῖν, etw. ~ lassen ἀμελεῖν τινος, ἀμελῶς ἔχειν τινός, οὐ φροντίζειν τινός, οὐδεμίαν ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι (M.) τινος, ~ bleiben ἀμελεῖσθαι (P.).
unbeackert ἀγεώργητος (2), ἀνήροτος (2).
unbeantwortet ἀναπόκριτος (2), etw. ~ lassen οὐκ ἀποκρίνεσθαι (M.) πρός τι.
unbeantwortlich δυσαπόκριτος (2), (von Fragen) ἄπορος (2).
unbeaufsichtigt ἀφύλακτος (2), ἀνεπίσκεπτος (2), ἀμελούμενος, ἄφετος (2).
unbeauftragt ἀνεπίτακτος (2), οὐδενὸς κελεύσαντος, ἀκέλευστος (2), αὐτοκέλευστος (2), αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ.
unbebaut ἀγεώργητος (2), ἀργός. ἔρημος.
[1]**unbedacht** (ohne Dach) ἀστέγαστος (2).
[2]**unbedacht** (nicht versorgt) ἀμελούμενος, ἠμελημένος, j-n ~ lassen οὐ προνοεῖν τινος. οὐδεμίαν πρόνοιαν ποιεῖσθαι (M.) τινος, οὐ κήδεσθαί τινος, s. auch unbedachtsam.
unbedächtig s. unbedachtsam.
unbedachtsam ἀπρονόητος (2), ἀπρομηθής, ἄβουλος, ἀπρόβουλος, ἀλόγιστος, ἀπερίσκεπτος, ἀπροαίρετος (sämtlich 2), ἀμελής, προπετής, ἀφύλακτος (2).
Unbedachtsamkeit *f* ἡ ἀλογιστία, ἡ ἀμέλεια, ἡ προπέτεια, ἡ ἀβουλία, ἡ ἀπρομήθεια, ἡ ἀφυλαξία und d. *neutr.* d. *adj.*
unbedauert ἀνελέητος (2), ἄκλαυτος (2).
unbedeckt (ohne Dach) ἀστέγαστος (2), (ohne Decke) ἄστρωτος (2), (ohne Hülle) ἀκάλυπτος (2), (nackt, bloß) γυμνός, ψιλός.
unbedenklich ἀναμφίβολος (2). ἀπροφάσιστος (2), auch ἄοκνος (2), πρόθυμος (2), (von Sachen) ἀβεής, ἀκίνδυνος (2), *adv.* ἀόκνως, ἀδεῶς, προθύμως.
unbedeutend οὐδενὸς (μικροῦ, ὀλίγου) ἄξιος. φαῦλος. μικρός, ὀλίγος, λεπτός, ταπεινός, ἀσθενής, ein ~er Mensch ἄτιμος, φαῦλος od. ἀφανὴς ἄνθρωπος, etw. für ~ halten μικρὸν ἡγεῖσθαι (M.) τι, περὶ ὀλίγου ἡγεῖσθαι (M.) τι, οὐδένα λόγον ποιεῖσθαι (M.) τινος, ὀλιγωρεῖν τινος.
Unbedeutendheit *f* ἡ ταπεινότης, ἡ μικρότης, ἡ φαυλότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*
unbedient ἀθεράπευτος (2).
unbedingt ἀναγκαῖος, ἁπλοῦς, oft durch ἀνάγκη wiedergegeben, z. B. man muß ~ zugeben ἀνάγκη ὁμολογεῖν, (in einer Antwort) ἀνάγκη, ἀμέλει, eine ~e Notwendigkeit τὸ ἁπλῶς ἀναγκαῖον, ~e Wahrheit τὸ ἁπλῶς ἀληθές, ~es Vertrauen in etw. setzen ὡς ἐχεγγύῳ od. πάντων μάλιστα πιστεύειν τινί, in j-n πιστεύειν τινὶ ὡς ἐχεγγυωτάτῳ.
unbedroht ἀκίνδυνος (2).
unbeeidigt ἀνώμοτος (2), οὐχ ὁρκωτός.
unbeendigt ἀτελής.
unbeerbt ἄπαις (αιδος, ohne Kinder).
unbeerdigt ἄταφος, ἄθαπτος, ἀκήδευτος (sämtlich 2).
unbefähigt ἀφυής (zu etw. πρός τι).
unbefahren ἀστιβής (von Wegen), ἄπλευστος (2, vom Meere).
unbefangen ἁπλοῦς, ἐλευθέριος (2), ἐλεύθερος, ἀφελής, ἀτάρακτος (2), ~ sprechen παρρησιάζεσθαι (M.).
Unbefangenheit *f* ἡ ἁπλότης (ητος), ἡ ἐλευθερία, sonst d. *neutr.* d. *adj.*, ~ im Reden ἡ παρρησία.
unbefehligt s. unbeauftragt, unaufgefordert.
unbefestigt ἀτείχιστος (2).
unbefeuchtet ἄτεγκτος, ἄβροχος, ἀνάρδευτος, ἀνύδρευτος (sämtlich 2).
unbefiedert ἄπτερος (2).
unbefleckt ἀμίαντος (2), bsd. übtr. ἀκήρατος (2), ἀκέραιος (2). καθαρός. ἁγνός. *adj.*
Unbeflecktheit *f* ἡ καθαρότης (ητος) u. d. *neutr.* der *adj.*
unbeflügelt s. unbefiedert.
unbefohlen s. unbeauftragt, unaufgefordert.
unbefolgt ἄπρακτος (2, ungetan), etw. ~ lassen οὐχ ὑπακούειν τινός. ἀμελεῖν od. ὀλιγωρεῖν τινος, etw. nicht ~ lassen πείθεσθαι (P.) τινι.
unbefragt οὐδενὸς ἐρωτῶντος, οὐκ ἐρωτηθείς.
unbefreundet ἀνοίκειος (2), ξένος.
unbefriedigend οὐχ ἱκανός.
unbefriedigt ἀπλήρωτος (2), ἀνεκπλήρωτος (2), (von Personen) ἐψευσμένος, ~ sein ἐψεῦσθαι, es hat mich etw. ~ gelassen οὐκ ἔστερξά τινι.
unbefruchtet ἀκάρπωτος (2).
unbefugt ἄκυρος (2, keine Befugnis habend), ἄδικος (2), οὐ δίκαιος (nicht rechtmäßig), ~erweise ἀδίκως.
unbegabt mit etw. ἄκληρός, ἐνδεής, ἔρημός, ἀμοιρός τινος.
unbegehrlich οὐ πλεονέκτης, οὐ πλεονεκτικός.
unbegehrt ἀζήλωτος (2), ἄζηλος (2), οὐκ ἐπιθυμητός od. ὀρεκτός, οὐκ ἐφετός.
unbegeistert ἀνενθουσίαστος (2).
unbeglaubigt ἀβέβαιος (2), ἀμάρτυρος (2), auch ἀτέκμαρτος (2, unbezeugt).
unbegleitet μόνος, ἄνευ ἀκολούθων. ἔρημος φίλων.
unbeglückt ἄνολβος (2). ἀνόλβιος (2).
unbegraben ἄταφος (2), ἄθαπτος (2).
unbegreiflich ἀνόητος, ἀδιανόητος, ἀκατανόητος. ἄληπτος, ἀκατάληπτος (sämtlich 2), θαυμαστός, παράδοξος (2).
Unbegreiflichkeit *f* d. *neutr.* d. vor. *adj.*
unbegrenzt ἄπειρος (2), ἀπέραντος (2), auch ἀπερι-

Digitized by Google

γραπτος (2), ἀπερίγραφος (2), δεινός, ~er Ehrgeiz ἀνυπέρβλητος φιλοτιμία.
Unbegrenztheit *f* b. *neutr.* b. vor. *adj.*
unbegründet ἀτέκμαρτος (2), ἀβέβαιος (2), κενός.
unbegrüßt ἀπροσηγόρητος (2). j-n ~ laſſen οὐ προσειπεῖν ob. οὐκ ἀσπάζεσθαί (M.) τινα.
unbegütert ἄκληρος (2), χρημάτων ἐνδεής.
unbehaart ἄθριξ (χος), ψιλὸς τριχῶν.
unbehackt ἄσκαφος (2).
unbehaftet ἐλεύθερός τινος.
Unbehagen *n* ſ. Unbehaglichkeit.
unbehaglich ἀηδής, ἀτερπής, δυσχερής, (von Perſonen) δύσκολος (2), δυσχερής, δυσάρεστος (2), ſich ~ fühlen ἀηδῶς ἔχειν.
Unbehaglichkeit *f* ἡ ἀηδία, ἡ ἀτερψία, ἡ δυσκολία, ἡ δυσχέρεια, ἡ δυσαρέστησις, auch ἡ ἄση, ~ empfinden ἀσᾶσθαι (M.).
unbehangen ἀκάλυπτος (2), ἀπερικάλυπτος (2).
unbehauen ἀπελέκητος (2, vom Holze), ἄξεστος (2, von Steinen). [(ſämtlich 2).]
unbeherrſcht ἀβασίλευτος, ἄναρκτος, ἀδυνάστευτος
unbeherzigt ἀμελούμενος, ἠμεληκένος, ~ bleiben ἀμελεῖσθαι (P.), etw. nicht ~ laſſen φροντίζειν τινός.
unbeherzt ἄνανδρος (2), δειλός.
Unbeherztheit *f* ἡ ἀνανδρία, ἡ δειλία.
unbehilflich, unbeholfen (ſchwer beweglich) δυσκίνητος (2). (ſchwerfällig) δύσφορος (2), (linkiſch, ungeſchickt) σκαιός, ἀφυής, (i., der ſich nicht zu helfen weiß) ἀμήχανος (2), ἄπορος (2), (langſam an Körper u. Geiſt) νωθρός, νωθής, ~ ſein νωθρεύεσθαι (M.).
Unbehilflichkeit, Unbeholfenheit *f* ἡ ἀμηχανία, ἡ σκαιότης (ητος), ἡ ἀφυΐα, ἡ νωθεια, ἡ νωθρότης (ητος), ἡ ἀπορία, ἡ δυσκινησία u. b. *neutr.* b. vor. *adj.*, den Unterſchied ſ. b. vor. Wort.
unbehütet ἀφύλακτος (2).
unbehutſam ἀφύλακτος (2), ἀπρονόητος (2), προπετής, ἀπρό-, ἀπερίσκεπτος (2), ἀνευλαβής.
Unbehutſamkeit *f* ἡ ἀφυλαξία, ἡ προπέτεια u. b. *neutr.* b. vor. *adj.*
unbekannt (was man nicht kennt) ἀγνώς (ῶτος), ἀγνοούμενος, ἄγνωστος (2), (was man nicht weiß, wovon man nichts gehört hat) ἄπυστος (2), (was man nicht kennen gelernt, nicht erforſcht hat) ἀκατάμαθητος (2), ἀνιστόρητος (2), (dunkel, unklar) ἄδηλος (2), ἀσαφής, (unberühmt) ἄδοξος (2), ἀφανής. eine ~e Größe (in der Mathematik) ὁ ἀριθμός, es iſt mir etw. ~ ἀγνοῶ τι, λανθάνει μέ τι, ~ bleiben ἀγνοεῖσθαι (P.), ſ. auch unkundig u. unerfahren.
Unbekanntheit *f* ἡ ἀδοξία, ἡ ἀφάνεια.
Unbekanntſchaft *f* ἡ ἄγνοια, ἡ ἀγνωσία, ἡ ἀπειρία (mit etw. τινός).
unbekehrt ἀμετανόητος (2, †), ἀμετάπειστος (2), οὐ βελτίων γενόμενος, auch ἀνεπιστρεφής, ἀνεπίστροφος (2), ἀνεπανόρθωτος (2, unverbeſſerlich).
unbeklagt ἀνελέητος (2), ἄκλαυτος (2).
unbekleidet γυμνός.
unbekräftigt ἄκυρος (2), ἀβέβαιος (2).
unbekränzt ἀστεφάνωτος (2), ἀστέφανος (2).
unbekümmert ἀμελής, ἀκηδής, ἀφρόντιστος (2), ἄφροντις (ιδος), ἀμέριμνος, ὀλίγωρος, ἀνεπίστρεπτος (ſämtlich 2), um etw. τινός, (furchtlos) ἀδεής, (leichtſinnig) ῥᾳθυμος (2), ~ ſein um etw. ἀμελεῖν τινος, ἀμελῶς ἔχειν τινός ob. περί τι, οὐ φροντίζειν τινός, ὀλιγωρεῖν τινος, ſei ~ θάρρει.
Unbekümmertheit *f* ἡ ἀμέλεια, ἡ ῥᾳθυμία.
unbeladen ἔρημος φόρτου.
unbelagert ἀπολιόρκητος (2), οὐ πολιορκούμενος.
unbelaſtet ſ. unbeladen.
unbeläſtigt ἀνενόχλητος (2), ἄλυπος (2).
unbelaubt ἄφυλλος (2), ἄνευ φύλλων, ἔρημος φύλλων.
unbelauſcht ἀπαρατήρητος (2), οὐδενός παρατηροῦντος ob. παρατηρήσαντος.
unbelebt ἄψυχος (2), (von Gegenden u. Ortſchaften) ἔρημος ἀνθρώπων. [u. Ortſchaften) ἡ ἐρημία.]
Unbelebtheit *f* ἡ ἀψυχία, τὸ ἄψυχον, (von Gegenden)
unbelehrt ἀπαίδευτος (2), ἀδίδακτος (2), ἀμαθής.
unbeleidigt οὐκ ἀδικηθείς.
unbeleſen γραμμάτων ἄπειρος (2), ἀμαθής.
Unbeleſenheit *f* ἡ ἀπειρία γραμμάτων, ἡ ἀμαθία.
unbeleuchtet ἀφώτιστος (2), ἀφεγγής, (unerklärt) ἀνεξήγητος (2).
unbeliebt ἄχαρις (ιτος), ἀηδής.
Unbeliebtheit *f* τὸ ἄχαρι (ιτος).
unbelohnt ἄμισθος (2), ἀχάριστος (2), es bleibt mir nicht ~ οὐκ ἀχαρίστως ἔχει μοι.
unbemalt ἄγραφος (2).
unbemannt κενός, οὐ πεπληρωμένος.
unbemerkbar, -lich ἄσημος, ἄδηλος, ἀναίσθητος, ἀνεπαίσθητος (ſämtlich 2).
unbemerkt ἀφανής, ἄσημος (2), ἄδηλος (2), *adv.* λάθρα, ἀφανῶς, ἐκ τοῦ ἀφανοῦς, κρύβδην, κρύφα, κρυφῇ, ~ etw. tun λανθάνειν ποιοῦντά τι, ~ bleiben λανθάνειν (vor j-m τινά), oft Zſſg. mit ὑπό, z.B. ~ fliehen ὑπεκφεύγειν, etw. ~ laſſen ἀμελεῖν τινος, οὐχ ὁρᾶν τι, περιορᾶν τι, ſo ~ als möglich ὡς δυνατὸν ἐν ἀφανεστάτῳ.
unbemitleidet ἀνελέητος (2).
unbemittelt ἄπορος, ἀχρήματος, ἄκληρος (ſämtlich 2), χρήμασιν ἀδύνατος (2), ἐνδεής, ἐνδεῶς ἔχων, ~ ſein ἀπορεῖν χρημάτων, ἐνδεῶς ἔχειν.
unbemüht ἄπονος (2), ~ um etw. ſein οὐ ζητεῖν τι, ἀμελῶς ἔχειν τινός, οὐ φροντίζειν τινός, οὐκ ἐφίεσθαί τινος.
unbenachrichtigt ἀγνοῶν, οὐκ ἀκούσας, j-n ~ laſſen οὐκ ἀπαγγέλλειν τινί τι.
unbenannt, unbenannt ἀνώνυμος, ἀνονόμαστος, ἀκατονόμαστος (ſämtlich 2).
unbeneidet ἀζήλωτος (2).
unbenetzt ἄτεγκτος, ἄβροχος, ἄβρεκτος, ἀνάρδευτος, ἀκατάρδευτος (ſämtlich 2).
unbenommen ἀκώλυτος (2), es iſt dir ~ ἔξεστί σοι, οὐδείς σε κωλύει, οὐδεὶς φθόνος.
unbenutzt ἀνωφέλητος (2), ἄχρηστος (2), etw. ~ laſſen οὐ χρῆσθαί τινι, ἀμελεῖν ob. ἀμελῶς ἔχειν τινός, die Zeit ~ laſſen προΐεσθαι τὸν καιρόν.
unbeobachtet ἀφύλακτος (2). ἀπαρατήρητος (2).
unbeordert ſ. unbeauftragt.
unbepanzert ἀθωράκιστος (2).
unbepflanzt ἀφύτευτος (2).
unbequem ἀνεπιτήδειος, ἀνάρμοστος, ἄτοπος, ἄκαιρος (ſämtlich 2), ~ zum Gebrauch δυσχερής.
Unbequemlichkeit *f* ἡ ἀνεπιτηδειότης (ητος), beſſer τὸ ἀνεπιτήδειον, ἡ ἀτοπία, ἡ ἀκαιρία, ἡ δυσχέρεια, j-m ~ verurſachen πράγματα παρέχειν τινί.
unberaft χλόης ψιλὸς ob. ἔρημος.
unberaten ἄβουλος (2), ἄπορος (2), ſtärker ἀμήχανος (2), ~ ſein ἀπορεῖν βουλῆς.
Unberatenheit *f* ἡ ἀβουλία, ἡ ἀπορία, ἡ ἀμηχανία.
unberaubt ἄσυλος (2), ἀσύλητος (2).
unberauſcht ἀμέθυσος (2). ἀκραίπαλος (2).
unberechenbar ἀσυλλόγιστος (2).
unberechtigt οὐ δίκαιος, ſ. unbefugt.
Unberedſamkeit *f* ἡ τοῦ λέγειν ἀπειρία ob. ἀδυνασία.
unberedt οὐ δεινὸς λέγειν, λόγων ἄπειρος (2).
unbereichert οὐ πλούσιος γενόμενος.
unbereitet ἀκατασκεύαστος (2).
unberent ἀμεταμέλητος (2), ἀμετανόητος (2).
unberichtigt ἀδιόρθωτος (2), πλημμελής, (unbezahlt) οὐκ ἀποδεδομένος, (ungemeldet) ἀκατάγγελτος (2), (ohne Erfahrung, Nachricht) ἀμαθής, ἄπειρος (2).
unberitten ἄνιππος (2), (nicht zugeritten) ἀδάμαστος (2).
unberückſichtigt etw. laſſen ἀμελεῖν τινος, ἐᾶν τι.
unberufen ἀκέλευστος (2, von Perſonen, nicht befugt), οὐκ ὀρθός (von Handlungen), οὐ δίκαιος (allg.), etw. U.es

Digitized by Google

tun πολυπραγμονοῦντα ποιεῖν τι, auch bloß πολυπραγμονεῖν.
unberuhigt ἀπαραμύθητος (2).
unberührbar ἄθικτος (2), ἄψαυστος (2).
unberührt ἄθικτος, ἄψαυστος (2), ἀθιγής, etw. ~ laſſen οὐχ ἅπτεσθαί (M.) τινος, ἀπέχεσθαί τινος.
unbeſaitet ἄχορδος (2).
unbeſänftigt ἀκήλητος (2), auch ἄγριος (wild).
unbeſät ἄσπορος (2), ἄσπαρτος (2).
unbeſchadet ἄνευ βλάβης, ~ des Rufes οὐκ ἀδόξως, ~ der Ehre οὐκ αἰσχρῶς, οὐκ ἐπονειδίστως.
unbeſchädigt ἀβλαβής, ἀκέραιος (2), ἀκήρατος (2), ἀσινής, σῶος, σῶς.
unbeſchäftigt σχολαῖος, ἀπράγμων, σχολὴν ἄγων, ~ ſein σχολὴν ἄγειν od. ἔχειν, σχολάζειν, ἀπρακτεῖν.
unbeſchattet ἄσκιος (2), ἀσκίαστος (2), οὐκ ἐπεσκιασμένος.
unbeſcheiden ἄκοσμος (2), αὐθάδης, ἀλαζών (όνος), **Unbeſcheidenheit** *f* ἡ ἀκοσμία, ἡ αὐθάδεια, ἡ ἀλαζονεία, ἡ προπέτεια, τὸ φορτικόν.
unbeſchenkt ἄδωρος (2), ἀδώρητος (2).
unbeſchienen ἀλαμπής.
unbeſchiffbar ἄπλους, οὐ πλώιμος (2), οὐ ναυσίπορος (2), οὐ περάσιμος (2) ναυσίν.
unbeſchifft ἄπλευστος (2).
unbeſchimpft ἀνύβριστος (2), ἀκάκωτος (2).
unbeſchirmt ἀφύλακτος (2).
unbeſchmutzt ἀμίαντος (2).
unbeſchnitten ἄτμητος (2), ἀπερίτμητος (2), auch ἀκόλαστος (2), (von der Rebe) ἀκλάδευτος (2).
unbeſcholten ἄμεμπτος, ἀνέγκλητος, ἀδιάβλητος, ἀνεπίληπτος, ἀνεπιτίμητος, ἄμωμος, ἀμώμητος (ſämtl. 2), auch ἀνυπεύθυνος (2), ὅσιος, χρηστός, ἐπιεικής.
Unbeſcholtenheit *f* ἡ ὁσιότης, ἡ χρηστότης (ητος), ἡ ἐπιείκεια u. d. *neutr.* d. *adj.* ἄξυρος (2).
unbeſchoren ἄκουρος (2), ἀκούρευτος (2), ἀξυρής,
unbeſchränkt ἄπειρος (2), ἀπερίγραπτος (2), (in der Macht) ἐλεύθερος, αὐτόνομος (2), αὐτεξούσιος (2).
Unbeſchränktheit *f* ἡ αὐτονομία, ſonſt d. *neutr.* d. *adj.*
unbeſchreiblich ἀδιήγητος, ἄρρητος, ἄφραστος, ἀνέκφραστος (ſämtlich 2), λόγου κρείττων od. μείζων, ~ groß od. viel ἀμήχανος (2) ὅσος, eine ~e Schönheit ἀμήχανος (2) τὸ κάλλος.
Unbeſchreiblichkeit *f* d. *neutr.* d. vor. *adj.*
unbeſchrieben eig. ἄγραφος (2). οὐ καταγεγραμμένος, (von Begebenheiten, Ereigniſſen u. dgl.) ἀδιήγητος (2).
unbeſchrieen ἀβάσκαντος (2).
unbeſchuht ἀνυπόδητος (2), ἀνύλιπος (2).
unbeſchuldigt ἀνέγκλητος (2), ἀναίτιος (2).
unbeſchützt ἀφύλακτος (2), ἀφρούρητος (2).
unbeſchwerlich ἄπονος (2), ἄλυπος (2), ἀβαρής, ἀνεπαχθής.
unbeſchwert eig. ἀβαρής, ſ. d. vor. Wort.
unbeſchwichtigt ἀπαραμύθητος (2).
unbeſchworen ἀνώμοτος (2).
unbeſeelt ἄψυχος (2).
unbeſehen ἀνεπίσκεπτος (2), ἀνεξέταστος (2), οὕπω προσβλέψας. [auch bloß μένειν.]
unbeſeitigt bleiben οὐκ ἐξ-, ἀφαιρεῖσθαι (P.), in Zſſg.
unbeſetzt κενός (leer), (unbepflanzt) ψιλός, (ohne Beſatzung) ἀφρούρητος (2), ἄφρουρος (2).
unbeſichtigt ἀνεπίσκεπτος (2), ἀνεξέταστος (2).
unbeſiegbar, unbeſiegt ἀνίκητος, ἀήττητος, ἄμαχος, ἀκαταμάχητος, ἀκαταγώνιστος (ſämtlich 2).
Unbeſiegbarkeit, Unbeſieglichkeit *f* d. *neutr.* d. vor. *adj.*
unbeſiegelt ἀσήμαντος (2), ἀσφράγιστος (2).
unbeſohlt ἀκάττυτος (2).
unbeſoldet ἀμισθος (2), *adv.* ἄνευ μισθοῦ, ἀμισθί.
unbeſonnen ἄσκεπτος, ἀπερίσκεπτος, ἀλόγιστος, ἄλογος, ἄβουλος (ſämtlich 2), ἄφρων, προπετής.
Unbeſonnenheit *f* ἡ ἀβουλία, ἡ προπέτεια, ἡ ἀφροσύνη, ſonſt d. *neutr.* d. *adj.*
unbeſorgt ſ. unbekümmert; (nichts ausrichtend) ἄπρακτος (2), (nicht gepflegt) ἀθεράπευτος (2), (vernachläſſigt) ἀνεπιμέλητος (2), ~ bleiben ἀμελεῖσθαι (P.), ἄπρακτον γίγνεσθαι od. εἶναι. [(unbeſaitet) ἄχορδος (2).]
unbeſpannt (von einem Wagen) ἄνευ τῶν ὑποζυγίων,
unbeſprengt ἄρραντος (2), ſ. unbenetzt. [τον.]
unbeſprochen: etw. ~ laſſen παριέναι (ἵημι) τι ἄρρητον
unbeſprungen ἄβατος (2).
Unbeſtand *m*, **Unbeſtändigkeit** *f* d. *neutr.* d. *adj.*, auch ἡ ἀπιστία, ἡ ἀβεβαιότης (ητος), ἡ ἀκαταστασία.
unbeſtändig ἄστατος (2), ἀκατάστατος (2. eig.), εὐμετάβολος, εὐμετάβλητος, ἄπιστος, ἀβέβαιος (ſämtl. 2. übtr.), ein ~er Menſch ἀτέκμαρτος ἄνθρωπος, ~ ſein ἀκαταστάτως ἔχειν, ἀκαταστατεῖν.
unbeſtätigt ἀμάρτυρος (2).
unbeſtattet ἄταφος (2), ἄθαπτος (2).
unbeſtaubt ἀκόνιτος (2).
unbeſtechlich ἀδωροδόκητος, ἀδιάφθορος, ἀδιάφθαρτος (ſämtlich 2), χρημάτων κρείττων. [*adj.*]
Unbeſtechlichkeit *f* ἡ ἀδωροδοκία, gew. d. *neutr.* d. vor.
unbeſteigbar, -lich ἀνεπίβατος (2).
unbeſtellt ἠμελημένος, (von Aufträgen) ἄπρακτος (2), (von einem Felde) ἀγεώργητος (2).
unbeſteuert ἀτελής, οὐχ ὑποτελὴς φόρου.
unbeſtiegen ἄβατος, ἀνέμβατος, ἀνεπίβατος (ſämtl. 2).
unbeſtimmbar ἀτέκμαρτος (2), ἄδηλος (2).
unbeſtimmt (ohne feſte Grenze) ἀ-, ἀδιόριστος (2), (in der Mathematik) ἄπειρος (2), (nicht genau zu erkennen) ἄδηλος (2), ἀσαφής, ἀβέβαιος (2), ἀμφίβολος (2), das ~e Pronomen τὸ ἀόριστον.
Unbeſtimmtheit *f* ἡ ἀοριστία, gew. d. *neutr.* d. vor. *adj.*
unbeſtochen ſ. unbeſtechlich, (vom Urteil) ὀρθός, δίκαιος.
unbeſtraft ἀζήμιος, ἀθῷος, ἀκόλαστος, ἀνεπιτίμητος, ἀτιμώρητος (ſämtlich 2), ~ davonkommen ἀζήμιον π'ω. od. χαίροντα ἀπαλλάττειν.
unbeſtreitbar, unbeſtritten ἀναμφισβήτητος (2), ἀναμφίλογος (2), ὁμολογημένος.
unbeſucht ἄβατος (2), ἔρημος.
unbeſudelt ἀμίαντος (2).
unbetaſtet ἄψαυστος (2).
unbetaut ἄνευ δρόσου.
unbeteiligt ἀμοιρός (2) τινος, an etw. ~ ſein οὐ μετέχειν od. κοινωνεῖν τινος, οὐ μέτεστί μοί τινος, οὐ προσήκει μοί τινος.
unbetitelt ἀνεπίγραφος (2).
unbetont ἄτονος (2).
unbetrachtet ἄ-, ἀνεπίσκεπτος (2). [ὀλίγου ἄξιος.]
unbeträchtlich μικρός, ὀλίγος, φαῦλος, μικροῦ oder
unbetrauert ἀνελέητος (2), ἄκλαυτος (2). [(2).]
unbetreten, unbetretbar ἄβατος (2), ἀτριβής, ἄτριπτος
unbetriebſam ἀργός, ἀδρανής.
Unbetriebſamkeit *f* ἡ ἀργία, ἡ ἀδράνεια.
unbetroffen ἀπαθής (von etw. τινός), (unbeſtürzt) ἀνέκπληκτος (2, von etw. ὑπό τινος).
unbetrübt ἄλυπος (2).
unbeugſam ἄτρεπτος (2), ἄτροπος (2), (nicht zu überreden) ἀμετάπειστος (2). [(ſämtlich 2).]
unbeunruhigt ἀτάρακτος, ἀθορύβητος, ἀνενόχλητος
unbewachſen ψιλός.
unbewacht ἀφύλακτος (2), ἀφρούρητος (2).
unbewaffnet ἄοπλος (2), γυμνός.
unbewahrt ἀφύλακτος (2). [βαιος (ſämtlich 2).]
unbewährt ἀδόκιμος, ἀδοκίμαστος, ἀτέκμαρτος, ἀβέ-
unbewandert ἄπειρος (2), ἀμαθής (in etw. τινός).
unbewäſſert ἀνύδρευτος (2).
unbeweglich 1. ἀκίνητος (2), ἀμετακίνητος (2), (von Perſonen) ἄτρεπτος (2), ἀδιάτρεπτος (2), ~e Güter τὰ ὑπάρχοντα χρήματα, τὰ ἔγγεια κτήματα, ἡ ἔγ-

Digitized by Google

γειος κτῆσις ob. οὐσία, ~ sein ἀκινήτως ἔχειν. — 2. (bei Bitten) ἀπαραμύθητος (2).

Unbeweglichkeit *f* ἡ ἀκινησία, ἡ ἀδιατρεψία, gew. d. *neutr.* d. *adj.*

unbewegt ἀκίνητος (2). ἄτρεπτος (2), ἀτρεμής, (bei Bitten) ἀπαραμύθητος (2), ~ bleiben ob. sein ἀτρεμεῖν, ἀτρεμίαν ἔχειν, ἀκινήτως ἔχειν.

unbewehrt ἄοπλος (2).

unbeweibt ἄγαμος (2).

unbeweint ἀδάκρυτος (2). [ἐξέλεγκτος (sämtlich 2).]

unbeweisbar, -lich ἀναπόδεικτος, ἀτέκμαρτος, ἀν-]

unbewiesen ἀναπόδεικτος (2).

unbewohnbar ἀνοίκητος (2).

Unbewohnbarkeit *f* τὸ ἀνοίκητον. [ἔρημος.]

unbewohnt ἀοίκητος (2), ἀνθρώπων ἔρημος, auch bloß]

unbewölkt ἀνέφελος (2), εὔδιος (2).

unbewußt ἀκούσιος (2), gew. zu umſchreiben durch λανθάνειν ἑαυτόν ob. ἄδηλ. Verbindungen, ſ. B. er tat dies ~ ἔλαθεν ἑαυτὸν τοῦτο ποιήσας, ἔφυγεν αὐτόν, ὅτι τοῦτο ἐποίησεν, οὐ συνήδη ἑαυτῷ τοῦτο ποιήσαντι ob. ποιήσας, ἠγνόει, ὅτι τοῦτο ἐποίησεν, es iſt mir etw. ~ λανθάνει μέ τι, φεύγει μέ τι, οὐ σύνοιδα ἐμαυτῷ mit *part.*

unbezahlt οὐκ ἀποδεδομένος (von Schulden), οὐκ ἀπειλημμένως τὸ χρέος ob. τὸν μισθόν (von Perſonen).

unbezähmbar ἀδάμαστος (2).

unbezähmt ἀδάμαστος (2), ἀκόλαστος (2).

unbezaubert ἀκήλητος (2).

unbezeichnet ἀσήμαντος, ἄσημος, ἀσημείωτος (ſämtl. 2).

unbezeugt ἀμαρτύρητος (2), ἀμάρτυρος (2).

unbezweifelt ἀναμφισβήτητος (2), ἀναμφίλογος (2), ὡμολογημένος. [ἄλωτος (sämtlich 2).]

unbezwinglich ἀήττητος, ἀχείρωτος, ἀκράτητος, ἀν-]

unbezwungen ἀνίκητος (2), ἄμαχος (2), ſ. d. vor. Wort.

unbiegſam ἀκαμπής, ἄκαμπτος, ἀμετάκλαστος (ſämtlich 2, eig. u. übtr.), (vom Charakter) ἀπαραίτητος, ἀμετάπειστος, ἄτρεπτος, ἀδιάτρεπτος, ἀνένδοτος, ἀκίνητος (ſämtlich 2), auch σκληρός, στερρός, δεινότατος.

Unbiegſamkeit *f* ἡ ἀκαμψία, gew. d. *neutr.* d. *adj.*

unbildlich οὐ μεταφορικός, *adv.* ἄνευ μεταφορᾶς.

unbildſam ἄπλαστος (2), von Perſonen ἀπαίδευτος (2), ἀ-, δυσμαθής.

Unbill *f* (*pl.* die Unbilden) ἡ αἰκία, τὸ ἀδίκημα, τὸ αἰκισμα, ἡ ὕβρις, j-m eine ~ antun ἀδικεῖν, ὑβρίζειν τινά.

unbillig ἀνεπιεικής, ἄνισος (2), ἀγνώμων, ἄδικος (2), ~ handeln gegen j-n ἀγνωμονεῖν εἰς, πρός ob. περί τινα.

Unbilligkeit *f* ἡ ἀνεπιείκεια, ἡ ἀγνωμοσύνη (als Zuſtand), τὸ ἀδίκημα, τὸ ἀνεπιεικὲς ἔργον (als Sache = eine ~). [μακτί, ἀναιμωτί.]

unblutig ἀναίμακτος (2), ἄναιμος (2), *adv.* ἀναι-]

unbotmäßig ἄτακτος (2), ~ ſein ἀτακτεῖν.

Unbotmäßigkeit *f* ἡ ἀταξία.

unbrauchbar ἄχρηστος, ἀχρεῖος, ἀχρήσιμος (ſämtl. 2), οὐδενὸς ἄξιος, ~ machen διαφθείρειν, ἀχρειοῦν, ~ ſein ἐν οὐδενὸς χρείᾳ εἶναι. [u. d. *neutr.* d. *adj.*]

Unbrauchbarkeit *f* ἡ ἀχρηστία, ἡ φαυλότης (ητος)]

unbrüderlich οὐ κατ' ἀδελφόν, οὐχ ὥσπερ ἀδελφός, ἄστοργος (2). [γιγνώσκων, οὐ μεταμελόμενος.]

unbußfertig ἀμετανόητος (2,†), οὐ μετανοῶν, οὐ μετα-]

unchriſtlich ἀνόσιος (2), ἀσεβής.

und καί (et), τέ (que, enkl.), bei engerer Verbindung von zwei oder mehreren Begriffen auch καί ... καί, τε καί, τε ... τε, auch μέν ... δέ, werden mehrere Begriffe aneinander gereiht, werden gewöhnlich alle miteinander durch καί verbunden, während im Deutſchen nur der letzte durch ~ mit dem vorhergehenden verbunden wird, ſ. B. Tugend, Tapferkeit ~ Beſonnenheit ἀρετὴ καὶ ἀνδρεία καὶ σωφροσύνη. in lebendiger Schilderung kann aber auch ~ unüberſetzt bleiben, ſ. B. es waren in dieſem Lande viele Tiere, Hirſche, Gazellen. Eber ~ wilde Eſel ἐνῆν ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ πολλὰ θηρία, ἔλαφοι, δορκάδες, κάπροι, ὄνοι ἄγριοι, ſehr häufig wird bei Anreihung von Sätzen ~ weggelaſſen und der erſte Satz mit einem *part.* wiedergegeben, ſ. B. dies ſagte er ~ ging fort ταῦτα εἰπὼν ἀπῆει, ~ auch καὶ δή, καὶ δὲ καί, ~ zugleich ἅμα τε καί, ~ doch καὶ ὅμως, ἀλλ' ὅμως, καίτοι, ~ nicht οὐδέ, μηδέ.

Undank *m* ἡ ἀχαριστία, ἡ ἀγνωμοσύνη, j-m mit ~ lohnen ἀχαριστίᾳ χρῆσθαι περί τινα, χάριν οὐκ ἀποδιδόναι ob. ἀπονέμειν τινί, ἀχαριστεῖν τινι und πρός τινα, mit ~ gelohnt werden ἀχαριστεῖσθαι (P.) παρά τινος. [διδόναι χάριν.]

undankbar ἀχάριστος (2), ~ ſein ἀχαριστεῖν, οὐκ ἀπο-]

Undankbarkeit *f* ἡ ἀχαριστία. [ἀδύνατος (2).]

undenkbar ἀδιανόητος (2), ἀνεπινόητος (2), (unmöglich)]

Undenkbarkeit *f* d. *neutr.* d. vor. *adj.*

undenklich: ſeit ~en Zeiten ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον, ἐξ αἰῶνος, für ~e Zeit εἰς αἰῶνα.

undeutlich ἀσαφής, ἀφανής, ἄδηλος (2), ἄσημος (2).

Undeutlichkeit *f* ἡ ἀφάνεια, ἡ ἀσάφεια u. d. *neutr.* d. vor. *adj.*

undeutſch σόλοικος (2, von der Sprache), παρὰ τὸν τῶν Γερμανῶν τρόπον (v. Sitte und Gebräuchen), ~ ſprechen σολοικίζειν. [lich 2), ἀνωφελής. φαῦλος.]

undienlich ἀνεπιτήδειος, ἄχρηστος, ἀσύμφορος (ſämt-]

Undienlichkeit *f* ἡ ἀνεπιτηδειότης (ητος), ἡ ἀχρηστία, ἡ φαυλότης (ητος) u. d. *neutr.* d. vor. *adj.*

undienſtfertig ἀπρόθυμος (2), ὀκνηρός (2), ἀχάριστος (2), ~ gegen j-n ſein ἀχαριστεῖν τινι u. πρός τινα.

Undienſtfertigkeit *f* ἡ ἀχαριστία, ὁ ὄκνος u. d. *neutr.* d. vor. *adj.*

Unding *n* τὸ οὐδέν (μηδέν), τὸ οὐκ (μή) ὄν (das nicht Vorhandene), τὸ τέρας (ατος, Monſtrum, Ungeheuer).

unduldſam οὐκ ἀνεχόμενος ob. οὐ φέρων τοὺς ἑτέρους φρονοῦντας ob. τοὺς ἑτέρους, auch ἀνεπιεικής, αὐθάδης.

Unduldſamkeit *f* ἡ ἀνεπιείκεια.

undurchdringlich ἀδιάβατος (2), ἀπέρατος (2), ~e Dunkelheit πολὺ σκότος, (unerforſchlich, unbegreiflich) ἀνεξερεύνητος (2).

Undurchdringlichkeit *f* d. *neutr.* d. vor. *adj.*

undurchſichtig οὐ διαφανής, ἀδιόρατος (2).

undurchſucht ἀδιερεύνητος (2), ἀσκευώρητος (2).

uneben eig. ἀνώμαλος (2), ἀνωμαλής, τραχύς, übtr. nicht ~ οὐ μεμπτός, οὐ κακός, οὐ φαῦλος, χρηστός, καλός. [*neutr.* d. *adj.*]

Unebenheit *f* ἡ ἀνωμαλία, ἡ τραχύτης (ητος) u. d.]

unecht κίβδηλος (2), ἀδόκιμος (2, von Sachen), νόθος (bſd. von Kindern), ὑποβολιμαῖος (untergeſchoben), ψευδεπίγραφος (2, von Schriften), ~ ſein (bſd. von Schriftwerken) νοθεύεσθαι (P.).

Unechtheit *f* ἡ κιβδηλία, (von Kindern) ἡ νοθεία.

unedel ἀγεννής (eig. u. übtr.), ἀνελεύθερος (2), ἄσεμνος (2), κακός, αἰσχρός (übtr.), unedle Abkunft ἡ ἀγέννεια, τὸ ἀγεννές, unedle Geſinnung ἡ ἀγέννεια, ἡ ἀνελευθερία, ἡ κακόνοια, unedle Tat τὸ αἰσχρὸν ἔργον.

unehelich νόθος, ~e Abkunft ἡ νοθεία.

unehrbar αἰσχρός, ἄκοσμος (2), ἄτιμος (2).

Unehrbarkeit *f* τὸ αἰσχος, ἡ ἀτιμία.

Unehre *f* ἡ ἀτιμία, ἡ αἰσχύνη, ἡ ἀδοξία, τὸ ὄνειδος, j-m zur ~ gereichen ὄνειδος φέρειν τινί, ὄνειδος εἶναι τινι.

unehrenhaft αἰσχρός, οὐ καλός.

Unehrenhaftigkeit *f* τὸ αἰσχος, ἡ αἰσχρότης (ητος).

unehrerbietig ἀναιδήμων, ἀναιδής, ſich ~ gegen j-n zeigen, betragen οὐκ αἰδεῖσθαι (P.) τινα, ἀναιδεύεσθαι (M.) εἴς τινα. [ἄπιστος (2), κακοήθης.]

unehrlich (ehrlos) ἄτιμος (2), ἠτιμωμένος, (unredlich)]

Unehrlichkeit *f* ἡ ἀτιμία, ἡ ἀπιστία, ἡ κακοήθεια.

uneigennützig ἐλευθέριος (2). οὐ πλεονέκτης, δίκαιος.

Uneigennützigkeit *f* ἡ ἐλευθεριότης (ητος), ἡ δικαιοσύνη.

uneigentlich ἄκυρος (2), (vom Ausdruck = übertragen)

Digitized by Google

μεταφορικός. ~er Ausdruck ἡ μεταφορά, ὁ τρόπος, ἡ ἀκυρολογία, in ~en Ausdrücken sprechen ἀκυρολογεῖν.
Uneigentlichkeit *f* ἡ ἀκυρία.
uneingedenk ἀμνήμων, ~ sein ἀμνημονεῖν, ἀμνηστεῖν (nur Präs.), ἐπιλελῆσθαι.
uneingeerntet ἀσυγκόμιστος (2).
uneingehüllt ἀ-, ἀπερικάλυπτος (2).
uneingeladen ἄκλητος (2). [s. unumschränkt.]
uneingeschränkt ἀπερίγραπτος (2), ἀπερίγραφος (2),
uneingeweiht ἀμύητος (2), ἀτέλεστος (2, v. Personen), βέβηλος (2), κοινός (von Sachen).
uneingezäunt ἄερκτος (2), ἄφρακτος (2).
uneinig, uneins διάφορος (2), ἀσύμφωνος (2), mit sich ~ δίθυμος (2), διχόθυμος (2), ~ sein mit j-m über etw. διαφέρεσθαι (P.) πρός τινα περί τινος, διαστῆναι πρός τινα, ἀμφισβητεῖν τινι περί τινος, διαφωνεῖν τινι, untereinander ~ sein διαφέρεσθαι (P.) ἀλλήλοις. [τὸ νεῖκος.]
Uneinigkeit *f* ἡ διαφορά, ἡ διαφωνία, ἡ ἔρις (ιδος),
uneinnehmbar ἀνάλωτος (2).
unelegant ἄκομψος (2), ἄμουσος (2).
unempfänglich ἀνεπίδεκτος (2), ἄδεκτος (2, für etw. τινός), gew. ἀναίσθητός (2) τινος, ἀπαθής τινος, ~ für etw. sein οὐ προσδέχεσθαί οδ. προσδέχεσθαί (M.) τι, ἀναισθήτως ἔχειν τινός, ὀλιγωρεῖν τινος.
Unempfänglichkeit *f* ἡ ἀναισθησία, ἡ ὀλιγωρία (für etw. τινός).
unempfindbar ἀναίσθητος (2).
unempfindlich ἀναίσθητος (2, gegen etw. τινός), (gefühllos) ἀπαθής, ἀνάλγητος (2), ~ sein gegen etw. ἀναισθήτως ἔχειν τινός, ~ sein (vom Körper) ναρκᾶν.
Unempfindlichkeit *f* ἡ ἀναισθησία, ἡ ἀπάθεια, ἡ ἀναλγησία, (des Körpers) ἡ νάρκη.
unempfunden ἀναίσθητος (2).
unendlich ἄπειρος, ἀπέραντος, ἀπερίγραπτος, ἄμετρος (sämtlich 2), ~ weit, sehr ἀμήχανον ὅσον, ~ oft ἀπειράκις, sich ~ freuen ὑπερφυῶς χαίρειν, ἀμήχανον ὅσον χαίρειν.
Unendlichkeit *f* b. *neutr.* b. vor. *adj.*
unentbehrlich ἀναγκαῖος, das U.e, die ~sten Bedürfnisse τὰ πρὸς τὸν βίον ἀναγκαῖα.
Unentbehrlichkeit *f* ἡ ἀνάγκη, τὸ ἀναγκαῖον.
unentdeckt ἀνεξεύρετος, ἀνέλεγκτος, ἀνεξέλεγκτος (sämtlich 2), auch ἄδηλος (2), ἀφανής, ~ bleiben ἄδηλον εἶναι. οὐ δῆλον γίγνεσθαι.
unentfliehbar ἄφυκτος (2), ἀδιάδραστος (2).
unentgeltlich ἄμισθος (2), *adv.* ἄνευ μισθοῦ, δωρεάν, ἀμισθί, προῖκα.
unenthaltsam ἀκρατής (in etw. τινός), ~ sein ἀκρατεῖν.
Unenthaltsamkeit *f* ἡ ἀκράτεια, ἡ ἀκρασία.
unentheiligt ἀβέβηλος (2).
unenthüllt κεκαλυμμένος, κεκρυμμένος, ἄδηλος (2).
unentkräftet ἀκέραιος (2), εὔρωστος (2), ἀκραιφνής.
unentrinnbar ἀναφαίρετος (2).
unentrinnbar ἄδραστος (2).
unentschädigt ἀνεπανόρθωτος (2).
unentschieden 1. ἄκριτος, ἀδιάκριτος, ἀδίκαστος (sämtlich 2, worüber noch kein Urteil gesprochen ist), ἀμφισβητήσιμος, ἀμφίβολος, ἀμφίρροπος (sämtlich 2, von zweifelhaftem Ausgang), (von Schlachten) ἰσόπαλος, ἀντίπαλος, ἀγχώμαλος, ἰσόρροπος (sämtlich 2). — 2. (unbestimmt, unklar) ἄδηλος (2), ἀσαφής, etw. ~ lassen καταλείπειν τι, οὐ διακρίνειν τι.
Unentschiedenheit *f* b. *neutr.* b. vor. *adj.*
unentschlossen ἄβουλος (2), ἄπορος (2), ~ sein ἀπορεῖν, ἀμφιγνοεῖν, οὐκ ἔχειν.
Unentschlossenheit *f* ἡ ἀβουλία, ἡ ἀπορία.
unentschuldigt ἀναπολόγητος (2).
unentsiegelt ἄλυτος (2), ~ lassen οὐ λύειν τὴν σφραγῖδα. [lich 2).]
unentstellt ἀδιάφθαρτος, ἀδιάφθορος, ἀλύμαντος (sämt-
unentzweit ἀβέβηλος (2), ἀμίαντος (2).
unentzwickelt eig. ἀνεξέλικτος (2), ἄλυτος (2), (noch nicht ausgebildet) ἀδιάφθρωτος (2, vom Körper), (ἀπαίδευτος (2. von geistigen Fähigkeiten), (nicht erklärt) ἀνεξήγητος (2), ἀσαφής.
unentziffert ἄλυτος (2).
unentzündet (von kranken Körperteilen) ἀφλέγμαντος (2).
unerbaulich (unbrauchbar, schlecht) ἄχρηστος (2), φαῦλος, (kalt) ψυχρός.
unerbaut ἀνοικοδόμητος, (vom Hörer) ἀκήλητος (2).
unerbittlich ἀπαραίτητος, ἀκαμπής, ἄπειστος, ἀμετάπειστος (sämtlich 2).
unerbrochen ἄλυτος (2).
unerfahren ἄπειρος (2), ἀμαθής, ἀνεπιστήμων, in etw. τινός, ἀδαής τινος, ~ in etw. sein ἀπείρως ἔχειν τινός, ἄγευστον εἶναι τινος.
Unerfahrenheit *f* ἡ ἀπειρία, ἡ ἀμαθία.
unerfindlich ἀνεξεύρετος (2). [ἔλεγκτος (sämtlich 2).]
unerforschlich ἀνεξέτασος, ἀδι-, ἀνεξερεύνητος, ἀνεξ-
Unerforschlichkeit *f* b. *neutr.* b. vor. *adj.*
unerforscht ἀβασάνιστος, ἀντεξέτασος, ἀδι-, ἀνεξερεύνητος (sämtlich 2). [ἀκοή.]
unerfreulich ἄχαρις (ιτος), ἀτερπής, ~e Kunde πικρὰ
unerfüllt ἄπρακτος (2), ἀτελής, ~ bleiben οὐκ ἀποβαίνειν, ἀτελῆ γίγνεσθαι, εὖ bleibt mir etw. ~ ἀτυχῶ, ἀποτυγχάνω, ἁμαρτάνω, σφάλλομαι (P.) τινος. ein Versprechen ~ lassen οὐκ ἀποδοῦναι ὑπόσχεσιν.
unerfunden ἀνεξεύρετος (2).
unergiebig ἄφορος (2), ἄκαρπος (2, vom Boden), übtr. ἀνωφελής. [vor. *adj.*]
Unergiebigkeit *f* ἡ ἀφορία, ἡ ἀκαρπία u. b. *neutr.* b.
unergötzlich ἀτερπής.
unergründet ἀνεξέτασος (2), ἀνερεύνητος (2).
unergründlich (von Tiefen) ἄβυσσος (2), ἄβυθος (2), übtr. s. unerforschlich.
Unergründlichkeit *f* b. *neutr.* b. *adj.*
unerheblich οὐκ ἄξιος λόγου, (klein, gering, unbedeutend) μικρός, φαῦλος.
Unerheblichkeit *f* ἡ μικρότης, ἡ φαυλότης (ητος).
unerhellt ἀφώτιστος (2), ἀλαμπής.
unerhört 1. gew. durch οὐ τυγχάνειν, ἀτυχεῖν, ἁμαρτάνειν u. bgl. zu umschreiben, z.B. seine Bitten blieben ~ δεόμενος ἠτύχησεν, οὐκ ἔτυχεν ὧν ἐδεῖτο. — 2. (ungewöhnlich) ἀνήκουστος (2), καινός, ἄτοπος (2).
unerkannt ἄγνωστος (2), ἀγνώριστος (2), ~ bleiben οὐ γνωρίζεσθαι (P.).
unerkennbar ἄγνωστος (2), ἀδύνατος (2) γνῶναι.
unerkenntlich (nicht erkennbar) ἄδηλος (2), (undankbar) ἀχάριστος (2). [keit) ἡ ἀχαριστία.]
Unerkenntlichkeit *f* ἡ ἀσάφεια, τὸ ἄδηλον, (Undankbarkeit)
unerklärbar, -lich ἀδιήγητος (2), ἀνεμπήνευτος (2), ἀσαφής. ἄδηλος (2), ἀσύμβλητος (2), das ist mir ~ τοῦτο οὐ δύναμαι συνιέναι (ἵημι) οδ. διορᾶν.
Unerklärbarkeit *f* b. *neutr* b. vor. *adj.*
unerklärt ἀσαφής, ἀδιήγητος (2), δυσσύνετος (2), ἀσαφής, ἄδηλος (2). [ἀτελής.]
unerkünstelt ἄτεχνος (2), ἁπλαστος (2), ἁπλοῦς,
unerläßlich ἀναγκαῖος.
unerlaubt ἀθέμι(σ)τος (2), οὐ δίκαιος, οὐκ ὀρθός, es ist ~ οὐ θέμις ἐστίν, οὐκ ἔξεστιν.
Unerlaubtheit *f* τὸ ἀθέμι(σ)τον.
unerledigt ἄπρακτος (2).
unerleuchtet ἀφώτιστος (2).
unermeßlich ἄμετρος, ἀμέτρητος, ἄπειρος, ἀνάριθμος, ἀναρίθμητος, ἀπέραντος (sämtlich 2), ~ tief ἄβυσσος (2), ~ hoch, groß u. bgl. ἄπειρος (2) τὸ ὕψος, τὸ μέγεθος u. bgl.
Unermeßlichkeit *f* b. *neutr.* b. vor. *adj.*
unermittelt ἄδηλος (2), ἀσαφής.
unermüdet, unermüdlich ἄκοπος (2), ἀκάματος (2).
Unermüdlichkeit *f* b. *neutr.* b. vor. *adj.*
unernährt ἄτροφος (2).

Digitized by Google

unerobert ἀνάλωτος (2). [κλημένος.]
uneröffnet ἄλυτος (2), ἀδιάλυτος (2), κλειστός, κε-
unerörtert ἀνεξήγητος (2), ἀσαφής.
unerprobt ἀπείρατος, ἀδόκιμος, ἀνεξέταστος, ἀβασάνιστος (sämtlich 2).
unerquicklich ἄχαρις (ιτος), ἀτερπής.
unerraten ἀσύμβλητος (2).
unerreichbar, unerreicht ἀνέφικτος (2), ἀκατάληπτος (2, bſd. mit dem Verſtande). [τινός).]
unerſättlich ἀκόρεστος (2), ἄπληστος (2) (in etw.
Unerſättlichkeit *f* ἡ ἀπληστία (in etw. τινός).
unerſchaffen ἀγένητος (2).
unerſchöpflich ἀνεξάντλητος (2).
unerſchöpft ἄκοπος (2), ἀκέραιος (2), ἀκραιφνής.
unerſchrocken ἄφοβος (2), ἀδεής, ἀνέκπληκτος (2), θαρρῶν, ἀτάρακτος (2), ~ ſein außer den *adj.* auch θαρρεῖν. [ξία, gew. b. *neutr.* b. *adj.*]
Unerſchrockenheit *f* ἡ ἀφοβία, ἡ ἀταραξία, ἡ ἀνεκπλη-
unerſchütterlich, unerſchüttert ἄσειστος, ἀκατάσειστος, ἀστυφέλικτος (ſämtlich 2), übtr. ἀκίνητος, ἀνέκπληκτος. ἀτάρακτος (ſämtlich 2).
Unerſchütterlichkeit *f* ἡ ἀταραξία, ἡ ἀνεκπληξία, gew. b. *neutr.* b. *adj.* [βάλλων.]
unerſchwinglich ἀμήχανος (2). ἀνέφικτος (2), ὑπερ-
unerſetzlich ἀνήκεστος (2). ἀνεπανόρθωτος (2).
unerſprießlich ἀνόνητος (2), ἀνωφελής, ἀλυσιτελής, ἀσύμφορος (2).
unerſteigbar ἀνεπίβατος (2), οὐκ ἐπιβατός, ἀπρόσβατος (2).
unerſtiegen ἄβατος (2).
unerträglich ἀνύποιστος, ἀφόρητος. οὐκ ἀνεκτός oder ἀνασχετός, δυσάνεκτος, δύσφορος, ἀκαρτέρητος (ſämtlich 2). ἐπαχθής (lāſtig). ein ~es Leben βίος ἀβίωτος, etw. ~ finden ἄχθεσθαι (P.) τινι u. ἐπί τινι, δυσανασχετεῖν τι od. πρός τι, χαλεπῶς φέρειν τι.
Unerträglichkeit *f* ἡ δεινότης (ητος), gew. b. *neutr.* b. *adj.*
unerwachſen ἄνηβος (2).
unerwähnt ἀμνημόνευτος (2). etw. ~ laſſen ἀμνημόνευτόν τι παραλείπειν, ἀμνημονεῖν τινος, ~ bleiben ἀμνημονεύεσθαι (P.).
unerwärmt ἀθέρμαντος (2).
unerwartet ἀδόκητος, ἀπροσδόκητος, παράλογος, παράδοξος, ἀνέλπιστος (ſämtlich 2), *adv.* ἀπροσδοκήτως uſw. u. ἀπὸ τοῦ ἀδοκήτου, ἐξ ἀπροσδοκήτου, ἐκ τοῦ παραδόξου, παρ' ἐλπίδα, παρὰ δόξαν. es kommt mir nicht ~ προσδεχομένῳ μοι γίγνεται, es kam ~ ἐγένετο παρ' ἃ ἤλπιζον, einen ~en Ausgang nehmen παρὰ προσδοκίαν λαμβάνειν τὸ τέλος.
unerweckt (nicht zu erwecken) ἀνέγερτος (2), (nicht antreibend) οὐ προτρεπτικός.
unerweichlich ἄτεγκτος (2), (unerbittlich) ἀπαραίτητος (2).
Unerweichlichkeit *f* b. *neutr.* der *adj.*
unerwidert (nicht beantwortet) ἀναπόκριτος (2). (nicht vergolten) οὐκ ἀντιδεδομένος od. ἀνταποδεδομένος, einen Gruß ~ laſſen οὐκ ἀντιπροσφωνεῖν, οὐκ ἀντασπάζεσθαι (M.), eine Wohltat ~ laſſen οὐκ ἀντευεργετεῖν.
unerwieſen ἀναπόδεικτος (2).
unerwogen ἄσκεπτος (2).
unerwünſcht ἀνεθέλητος (2), ἀβούλητος (2), gew. umſchr., zB. es geſchieht mir etw. ~ παρ' ἃ ἤλπιζον γίγνεταί μοί τι, ἀντικρούει μοί τι.
unerzeugt ἀγέν(ν)ητος (2).
unerzogen ἀπαίδευτος (2). παῖς ἔτι ὤν, ἄνηβος (2).
unerzwungen ἑκούσιος.
uneßbar οὐκ ἐδώδιμος (2), οὐκ ἔδεστός, ἄβρωτος (2).
unfähig ἀδύνατος, ἀνεπιτήδειος, ἀμήχανος (ſämtlich 2) mit *inf.*, ~ ſein auch οὐχ οἷόν τε εἶναι mit *inf.*, (ohne Anlagen, ungeſchickt) ἄφυής, δυσμαθής.
Unfähigkeit *f* ἡ ἀδυναμία, ἡ ἀδυνασία, ἡ ἀμηχανία, (ohne Anlagen) ἡ ἀφυΐα, ἡ δυσμαθία. [ἄπορος (2).]
unfahrbar (von Fahrzeugen) ἀναμάξευτος (2), (von Wegen)
Unfall *m* ἡ ἀτυχία, τὸ ἀτύχημα, ἡ συμφορά, τὸ κακόν, τὸ πταῖσμα, τὸ σφάλμα, τὸ πάθος, einen ~ haben σφάλλεσθαι (P.), συμφορᾷ χρῆσθαι od. περιπίπτειν, wenn mir ein ~ begegnen ſollte ἤν τι πάθω.
unfaßbar οὐχ αἱρετὸς ἀνθρωπίνῃ γνώμῃ.
unfehlbar (keinem Irrtum unterworfen) ἀναμάρτητος (2), (ſicher, unausbleiblich) βέβαιος, ἀναμφίβολος (2). auch ἀναγκαῖος.
Unfehlbarkeit *f* b. *neutr.* b. vor. *adj.*
unfein ἄκομψος (2).
unfern πλησίον (τινός). οὐ πόρρω.
unfertig ἀτελής, ἡμιτελής, ἀκόλαστος (2).
Unfertigkeit *f* τὸ ἀκολάστημα od. b. *neutr.* b. *adj.*
Unflat *m* ὁ ῥύπος, ὁ αὐχμός, τὸ σκώρ (ατός) u. b. *neutr.* b. *adj.* [(im Reden) ἡ αἰσχρολογία.]
Unfläterei *f* ἡ ἀκαθαρσία, ἡ ῥυπαρία, ἡ βδελυρία,
unflätig ἀκάθαρτος (2), ῥυπαρός, βδελυρός, ἀσυρής, (im Reden) αἰσχρολόγος (2), ~e Reden führen αἰσχρολογεῖν.
Unfleiß *m* ἡ ἀργία, ἡ ἀμέλεια, ἡ ῥᾳθυμία, ἡ ἄνεσις.
unfleißig ἀργός, ἀμελής, ῥᾳθυμος (2), ἀνειμένος.
unfolgſam ἀ-, δυσπειθής, ἀνήκοος (2), ἀνυπήκοος (2), auch ἀνυπότακτος (2), ~ ſein οὐ πείθεσθαί (P.) τινι, ἀνηκουστεῖν τινος, ἀπειθεῖν τινι.
Unfolgſamkeit *f* ἡ ἀ-, δυσπειθεια, ἡ ἀνηκουστία.
unförmig, unförmlich ἄ-, δύσμορφος (2), ἀσχήμων, ἀνάρμοστος, ἄρρυθμος, ἀλλόκοτος (ſämtl. 2), αἰσχρός.
Unförmlichkeit *f* ἡ ἀμορφία, τὸ αἶσχος u. b. *neutr.* b. *adj.*
unfrei ἀνελεύθερος (2).
unfreigebig ἀνελεύθερος (2), οὐ φιλόδωρος (2).
Unfreigebigkeit *f* ἡ ἀνελευθερία. [Zuſtänden).]
unfreiwillig ἄκων (nur von Perſonen), ἀκούσιος (2, von
Unfreiwilligkeit *f* ἡ ἀνεθελησία, ἡ ἀκουσιότης (ητος), gew. b. *neutr.* b. *adj.*
unfreundlich χαλεπός, ἀτερπής, (bſd. von Perſonen) αὐστηρός, σκυθρωπός, σκληρός, ἀπηνής. δύσκολος (2), στυγνός, ἀπροσήγορος (2), j-n ~ behandeln χαλεπῶς προσφέρεσθαι (P.) πρός τινα, ~ ausſehen σκυθρωπάζειν, ~es Weſen ſ. b. folg. Wort.
Unfreundlichkeit *f* ἡ αὐστηρότης, ἡ χαλεπότης, ἡ σκυθρωπότης, ἡ σκληρότης (ητος), ἡ δυσκολία u. b. *neutr.* b. *adj.*
unfreundſchaftlich ἄφιλος (2), δύσνους, δυσμενής, gegen j-n ~ ſein od. handeln δυσμενῶς ἔχειν τινί od. πρός τινα.
Unfriede *m* ἡ διάστασις, ἡ διαφορά (Zank, Streit, Zwiſt), mit j-m in ~n ſein od. leben διίστασθαι πρός τινα, διαφοράν ἔχειν πρός τινα.
unfriedlich ἐριστικός, φιλόνικος (2), δυσμενής, ~ leben ἐν διαφωνίᾳ ζῆν.
unfruchtbar ἄφορος (2), ἄκαρπος (2), (von Frauen) ἄτοκος (2) ἄγονος (2), (von Männern und Frauen) στεῖρος. (vom Manne) ἄγονος (2), ~ ſein (vom Boden) ἀκαρπεῖν, (von Tieren) ἀγονεῖν, übtr. (nutzlos, vergeblich) ἀλυσιτελής, μάταιος.
Unfruchtbarkeit *f* eig. ἡ ἀφορία, ἡ ἀκαρπία, (von lebenden Weſen) ἡ ἀγονία, ἡ ἀτοκία.
Unfug *m* (Mutwille) ἡ ἀκολασία, (Unordnung) ἡ ἀταξία, (Lärm) ὁ θόρυβος, ἡ τύρβη, (unziemliches Betragen) ἡ ἀκοσμία, ἡ ἀπειροκαλία, ~ treiben θορυβεῖν, ἀτακτεῖν, ἀτάκτως ἔχειν, ἀσχημονεῖν, ἀκολασταίνειν.
unfüglich ἀνεπιτήδειος, ἀνεπιεικής, ἄτοπος, ἄκαιρος (ſämtl. 2). οὐκ ὀρθός, οὐ δίκαιος.
Unfüglichkeit *f* ἡ ἀνεπιείκεια u. b. *neutr.* b. *adj.*
unfügſam ἀ-, δυσπειθής, ἀκόλαστος (2), ἀνυπότακτος (2).
Unfügſamkeit ἡ ἀ-, δυσπείθεια u. b. *neutr.* b. *adj.*
unfühlbar ἀναίσθητος (2), ἀνεπαίσθητος (2).
unfürſtlich αἰσχρός od. οὐ πρέπων βασιλεῖ.
ungalant ἄκομψος (2), ἀπειρόκαλος (2). φορτικός.
ungangbar eig. ἄβατος, ἄνοδος, ἄπορος, ἀπόρευτος

Digitized by Google

(ſämtlich 2); (nicht gewöhnlich) ἄχρηστος (2), (von Waren, vom Gelde) ἀδόκιμος (2).
ungaſtlich ἄξενος (2).
Ungaſtlichkeit *f* ἡ ἀξενία.
[1]ungeachtet (*adj.*) ἄτιμος (2), ἄδοξος (2).
[2]ungeachtet *adv.* (obgleich) εἰ καί, καίπερ mit *part.*, ꝛB. ~ der vielen Anweſenden καίπερ πολλῶν παρόντων, deſſen~ ὅμως, ἀλλ' ὅμως.
ungeackert ἀνήροτος (2).
ungeahndet ἀτιμώρητος (2), ἀζήμιος (2).
ungeahnt ἀνέλπιστος (2). [ὁ αὐτός.]
ungeändert ἀκίνητος (2), ἀμετάθετος (2), gew. durch
ungebacken οὐκ ὀπτός.
ungebahnt ἄπορος (2), ἀστιβής, ἀτριβής.
ungebändigt ἀδάμαστος (2).
ungebärdig ἀσχήμων, ſich ~ ſtellen ἀσχημονεῖν.
ungebeſſert ἀδιόρθωτος (2).
ungebeten (ungerufen, uneingeladen) ἄκλητος (2), (unaufgefordert) οὐδενὸς κελεύσαντος od. δεηθέντος, ~ etw. tun ἑκόντα ποιεῖν τι.
ungebeugt ἀκλινής (eig.), ἄκαμπτος (2, eig. u. übtr., auch mit dem Zuſatze τὴν γνώμην).
ungebildet (formlos) ἄμορφος (2), ἄπλαστος (2), (ohne Geiſtesbildung) ἀπαίδευτος, ἀμαθής, ἄμουσος, ἀπαιδαγώγητος (ſämtl. 2), gänzlich ~ ἀγράμματος (2). [ἡ ἀγραμματία.]
Ungebildetheit *f* ἡ ἀπαιδευσία, ἡ ἀμουσία, ἡ ἀμαθία,
ungebogen ἄκαμπτος (2).
ungeboren ἀγέν(ν)ητος (2). [οὐ φρυκτός.]
ungebrannt (von Ziegeln) οὐκ ὀπτός, ὠμός, (nicht geröſtet)
ungebraten οὐκ ὀπτός. [(2), ~ ſein ἀχρηστεῖν.]
ungebräuchlich ἀρχαῖος, ἀήθης, (von Wörtern) ἄχρηστος
ungebraucht καινός.
ungebrochen ἄθραυστος, ἄρρηκτος, ἄκλαστος (ſämtlich 2), ~e Steine οὐ τμητοὶ λίθοι.
Ungebühr *f* ἡ ἀπρέπεια, ἡ ἀκοσμία.
ungebührlich (unſchicklich, unanſtändig) ἀπρεπής, ἄκοσμος (2), ἀσχήμων, αἰσχρός, (unpaſſend) ἄκαιρος (2), παρακαίριος (2), (unbillig) ἀνεπιεικής, ἄδικος (2), ~es Betragen ἡ ἀσχημοσύνη, ſich ~ betragen ἀσχημονεῖν, ἀκοσμεῖν, j-n ~ behandeln ἐπηρεάζειν τινί, ὑβρίζειν τινά.
Ungebührlichkeit *f* ἡ ἀκοσμία.
ungebunden eig. ἄδετος (2), ἄδεσμος (2), ἐλεύθερος, (uneingeſchränkt) ἀνειμένος, (zügellos) ἀκόλαστος (2), ἀσελγής. ~e Rede ὁ πεζὸς λόγος, in ~er Rede πεζῇ.
Ungebundenheit *f* (Uneingeſchränktheit) ἡ ἄνεσις, (Ausgelaſſenheit, Zügelloſigkeit) ἡ ἀκολασία, ἡ ἀσέλγεια, (Übermut) ἡ ὕβρις.
ungedämpft ἄσβεστος (2).
ungedeckt (ohne Decken) ἄστρωτος (2), (ohne Dach) ἀστέγαστος (2), (vom Tiſche) ἀπαρασκεύαστος (2), ἀκόσμητος, (ungeſchützt) ἀφύλακτος (2).
ungedeihlich ἀνόνητος (2), ἀσύμφορος (2), ἀλυσιτελής.
ungedroſchen ἄτριπτος (2).
ungedruckt etwa ἀνέκδοτος (2).
Ungeduld *f* ἡ ὀρμή, τὸ ὀρμητικόν, ἡ ὀξύτης, ἡ σφοδρότης (ητος), mit ~ ertragen χαλεπῶς φέρειν, mit ~ erwarten καραδοκεῖν.
ungeduldig ὀρμητικός, σφοδρός, ὀξύς, χαλεπός, ~ ſein χαλεπαίνειν. ~e Erwartung ἡ καραδοκία.
ungedüngt ἀκόπριστος (2), ἄκοπρος (2).
ungeebnet ἀνωμαλής, ἀνώμαλος (2).
ungeehrt ἄτιμος (2), ἀτίμητος (2), ἀμελούμενος, ἀτιμαζόμενος.
ungeeignet ἀνεπιτήδειος (2).
ungeendigt ἀτελεύτητος (2), ἀτελής, ἀτέλεστος (2).
ungeerntet ἀθέριστος (2), ἀσυγκόμιστος (2).
ungefähr *adv.* bei Zahlangaben περί od. ἀμφί mit *acc.*, ὡς od. μάλιστα (höchſtens), σχεδόν, σχεδόν τι, που, πώς (enkl.), ~ ſo ὧδέ πως, *adj.* zu umſchreiben mit δοκεῖν. ꝛB. die ~e Anzahl πλῆθος τὸ δοκοῦν εἶναι.
Ungefähr *n* ἡ τύχη, τὸ αὐτόματον, von ungefähr geſchehend αὐτόματος (2), von ungefähr τύχῃ. ἀπὸ τύχης, διὰ od. κατὰ τύχην, ἐκ τύχης, ἀπὸ ταὐτομάτου, ἐκ τοῦ αὐτομάτου, gew. durch τυγχάνειν mit *part.*, ꝛB. er kam von ungefähr ἔτυχε παρελθών, es trifft ſich von ungefähr συμβαίνει m. *inf.* [λεῖ εἶναι.]
ungefährdet ἀσφαλής, ἀκίνδυνος (2), ~ ſein ἐν ἀσφα-
ungefährlich ἀσφαλής, ἀκίνδυνος (2), (von Tieren) ἀσινής.
ungefällig (nicht gefallend) ἄχαρις (ιτος), ἀηδής, (gegen andere) οὐ θεραπευτικός, ἀπειρόκαλος (2), ἄγροικος (2), ~ ſein gegen j-n ἀχαριστεῖν τινι u. πρός τινα.
Ungefälligkeit *f* ἡ ἀγροικία, ἡ ἀπειροκαλία u. b. *neutr.* b. *adj.*
ungefälſcht εἰλικρινής. καθαρός.
ungefärbt ἄχρωστος, ἀχρωμάτιστος, ἀφαρμάκευτος. ἁβαφής (ſämtlich 2).
ungefegt ἀκόρητος (2), ἀκάθαρτος (2), ἀσυρής.
ungefeſſelt ἄδετος (2), ἄδεσμος (2).
ungefiedert ἄπτερος (1), ἀπτήν (ῆνος).
ungeflickt ἄρραφος (2), ἀρραφής. [πλεγμένος.]
ungeflochten ἄπλοκος (2), ἄπλεκτος (2), beſſer οὐ πε-
ungeflügelt ἄπτερος (2).
ungefoltert ἀβασάνιστος (2).
ungefordert (freiwillig) ἑκών, ἀκέλευστος (2), αὐτοκέλευστος (2), (geſchenkt) δωρητός.
ungeformt ἄπλαστος, ἀτύπωτος, ἀσχημάτιστος, ἀδιατύπωτος (ſämtlich 2).
ungefragt οὐκ ἐρωτηθείς, οὐδενὸς (μηδενὸς) ἐρωτῶντος.
ungefügig δυσχερής.
Ungefügigkeit *f* ἡ δυσχέρεια od. b. *neutr.* b. *adj.*
ungefühlt ἀναίσθητος (2).
ungeführt οὐδενὸς (μηδενὸς) ἡγουμένου.
ungefüllt ἀπλήρωτος (2), κενός.
ungefürchtet οὐ φοβερός.
ungefüttert (von Kleidungsſtücken) οὐχ ὑπερραμμένος.
ungegerbt ἀδέψητος (2), ἀβύρσευτος (2).
ungegeſſen att. ἄσιτος, ἀνάριστος, ἄδειπνος (ſämtl. 2), paſſ. ἄβρωτος (2).
ungeglättet ἄξεστος (2).
ungegliedert ἀδιάρθρωτος (2).
ungegründet ψευδής, οὐκ ἀληθής (nicht wahr), ἀτέκμαρτος (2, unbewieſen), auch κενός, μάταιος, j-ſ Behauptung iſt ~ οὐδὲν λέγει τις.
ungegrüßt ἀπροσηγόρητος (2).
ungegürtet ἄζωστος (2).
ungehalten θυμούμενος, ~ ſein über etw. βαρέως od. χαλεπῶς φέρειν τι, δυσφορεῖν τινι od. τι od. ἐπί τινι, ἀγανακτεῖν, χαλεπαίνειν τινί, δυσχεραίνειν τ., *adv.* θυμῷ, ὀργῇ, χαλεπῶς.
Ungehaltenſein *n* ἡ ἀγανάκτησις, gew. durch Verben.
ungehechelt ἄλοπος (2).
ungeheiligt ἀνίερος (2), βέβηλος (2).
ungeheilt ἀνίατος (2), ἀθεράπευτος (2).
ungeheißen ἀκέλευστος, αὐτοκέλευστος, ἀνεπίτακτος, αὐτεπάγγελτος, οὐδενὸς (μηδενὸς) κελεύσαντος, *adv.* αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ.
ungehemmt ἀκώλυτος (2), ſ. ungehindert.
ungeheuchelt ἄπλαστος (2), οὐ πλαστός, ἁπλοῦς, ἄτεχνος (2). ἀνυπόκριτος (2).
ungeheuer ὑπερφυής, δεινός, ἄμετρος (2), ὑπερβάλλων, τερατώδης. θαυμάσιος, ~ viel, groß u. bgl. ἀμήχανος (2) τὸ πλῆθος, τὸ μέγεθος u. bgl., eine ungeheure Maſſe, Menge πάμπολύ τι χρῆμα od. πλῆθος, ich freue mich ~ ὑπερφυῶς ὡς χαίρω.
Ungeheuer *n* τὸ τέρας (ατος).
ungehindert ἀκώλυτος, ἀνεπικώλυτος, ἀνεμπόδιστος. ἀπαραπόδιστος (ſämtlich 2).
ungehobelt ἄξεστος (2). ἀπελέκητος (2), übtr. (von Perſonen) ἄκομψος (2). ἀτριβής, ἀπαίδευτος (2), ἄγροικος (2), φορτικός. ἀπειρόκαλος (2).
ungehofft ἄελπτος (2), ἀνέλπιστος (2).
ungehöhnt ἀνύβριστος (2).

Digitized by Google

ungehörig οὐ πρέπων, οὐ προσήκων, ἀπρεπής, οὐ δίκαιος. ἄκαιρος (2), ἄτοπος (2).
ungehörnt ἀκέρατος (2), ἄκερως.
ungehorſam ἀ-, δυσπειθής, ἀν-, ἀνυπήκοος (2), ~ ſein ἀπειθεῖν τινι, ἀνηκουστεῖν τινος, οὐ πείθεσθαί (P.) τινι.
Ungehorſam *m* ἡ ἀ-, δυσπείθεια, ἡ ἀνηκουστία, ἡ
ungehört ἄκλυτος (2), als gerichtlicher term. techn. ἄκριτος (2), j-n ~ verurteilen καταγιγνώσκειν τινός ἀκρίτου (auch ἀκρίτως).
ungehütet ἀφύλακτος (2).
ungekämmt ἀκτένιστος (2).
ungekannt ἄγνωστος (2), ἀγνώς (ῶτος), ξένος.
ungekauft ἀπρίατος (2), *adv.* ἀπριάτην.
ungekaut ἀμάσητος (2).
ungeklärt ἀδιύλιστος (2).
ungekleidet γυμνός.
ungekocht ἀνέψητος, ἄπεπτος, ἄπυρος, ἀνεφθος (sämtl. 2).
ungekoſtet ἄγευστος (2). [auch ἀβλαβής.
ungekränkt ἀνύβριστος, ἀκάκωτος, ἄζηκτος (sämtl. 2),
ungekrönt ἀστέφανος (2), ἀστεφάνωτος (2).
ungekühlt ἄψυκτος (2).
ungekünſtelt ἄτεχνος, ἁπλαστος, ἀτεχνίτευτος, ἀκατάσκευος (sämtlich 2), auch ἁπλοῦς, ἀφελής, ~es Weſen ἡ ἀφέλεια, ἡ ἁπλότης (ητος), ~e Freundſchaft οὐ πλαστὴ φιλία.
ungeladen (nicht eingeladen) ἄκλητος.
ungelaͤufig βραδύς, ἀνοίκειος (2), es iſt mir etw. ~ οὐ πάνυ δεινός εἰμί τι ob. *inf.*, ἀπείρως ἔχω τινός ob. πρός τι, ἀνοικείως ἔχω πρός τι, ξένως ἔχω τινός.
ungelaͤutert ἀκάθαρτος (2, von Flüſſigkeiten), ἄνεφθος (2, von edlen Metallen).
ungelegen (unpaſſend) ἄκαιρος, ἄτοπος, ἀνεπιτήδειος (sämtlich 2), (beſchwerlich) ὀχληρός, ἐπαχθής, es kommt mir etw. ~ ἐνοχλεῖ μοί ob. μέ τι, ἐνοχλοῦμαι (P.) ὑπό τινος, ἄχθομαι (P.) τινι, ~e Zeit ἡ ἀκαιρία.
Ungelegenheit *f* ἡ δυσχέρεια, j-m ~en machen πράγματα παρέχειν τινί, ἀνιᾶν τινα.
ungelehrig δυσμαθής, ἄμουσος (2).
Ungelehrigkeit *f* ἡ δυσμαθία.
ungelehrt ἀμαθής, ἄμουσος, ἀδίδακτος, ἀπαίδευτος, ἀγράμματος (sämtlich 2), ἀνεπιστήμων.
Ungelehrtheit *f* ἡ ἀμαθία, ἡ ἀμουσία, ἡ ἀπαιδευσία, ἡ ἀγραμματία, ἡ ἀνεπιστημοσύνη.
ungeleimt ἀκόλλητος (2).
ungelenk δυσκίνητος (2), ἄκαμπτος (2), βραδύς, (im Betragen) δυσχερής, δυστράπελος (2). [τής (ητος).
Ungelenkigkeit *f* ἡ δυσκινησία, ἡ ἀκαμψία, ἡ βραδυ-
ungeleſen: etw. ~ laſſen οὐκ ἀναγιγνώσκειν τι.
ungeliebt ἄφιλος (2).
ungelobt ἀνεγκωμίαστος (2).
ungelöſcht ἄσβεστος (2), ἀκατάσβεστος (2).
ungelöſt ἄλυτος (2).
ungelötet ἀκόλλητος (2).
Ungemach *n* τὸ κακόν. τὸ πάθος. ἡ συμφορά, ἡ ταλαιπωρία, ~ leiden ταλαιπωρεῖσθαι (P.), κακοῦσθαι (P.), κακὰ ἔχειν ob. πάσχειν, j-m ~ bereiten ταλαιπωρεῖν τινα, κακοῦν, κακουργεῖν τινα.
ungemaͤchlich ἀνεπιτήδειος (2), δυσχερής. [χέρεια.
Ungemaͤchlichkeit *f* ἡ ἀνεπιτηδειότης (ητος), ἡ δυσ-
ungemacht ἀποίητος, ἄπρακτος, ἀπαρασκεύαστος (sämtlich 2). [αιτήσαντος.
ungemahnt οὐκ ἀπαιτηθείς, οὐδενὸς (μηδενὸς) ἀπ-
ungemaͤht ἀθέριστος (2). [(sämtlich 2), οὐκ ὀρθός.
ungemäß ἀπρεπής, ἄτοπος, ἀνοίκειος. ἀνεπιτήδειος
Ungemäßheit *f* ἡ ἀπρέπεια u. b. *neutr.* d. *adj.*
ungemäßigt ἀκρατής, ἄμετρος (2).
ungemäſtet οὐ σιτευτός.
ungemein οὐχ ὁ τυχών, διαφέρων, θαυμαστός, ἐξαίρετος (2). ἐκπρεπής, δεινός, σφοδρός, *adv.* διαφερόντως, θαυμαστῶς, σφόδρα, ὑπερφυῶς, oft durch Ζſſ mit ὑπέρ, z.B. ~ lieben ὑπεραγαπᾶν.
ungemelkt, -molken ἀνήμελκτος (2).
ungemerkt ἄμνηστος (2).
ungemeſſen ἀμέτρητος (2). ἄμετρος (2).
ungemiſcht ἄμεικτος (2), ἀμιγής, ἄκρατος (2).
ungemünzt ἄσημος (2).
ungemütlich (von Perſonen) σκληρός, (von Sachen) ἄχαρις (ιτος), ἀχάριστος (2).
ungenährt ἄτροφος (2).
ungenannt ἀνώνυμος (2).
ungenau οὐκ ἀκριβής.
ungeneigt (nicht willig) ἀπρόθυμος (2), ὀκνηρός, (nicht wohlwollend) δύσνους, δυσμενής, ἀλλότριος, ~ zu etw. ſein ὀκνεῖν τι, οὐκ ἐθέλειν ob. οὐ βούλεσθαί τι ob. ποιεῖν τι, j-m ~ ſein δυσμενῶς ἔχειν τινί ob. πρός τινα, δυσμενῶς διακεῖσθαι πρός τινα, ἀλλοτρίως ἔχειν τινί ob. πρός τινα.
Ungeneigtheit *f* zu etw. ὁ ὄκνος, (Mangel an Zuneigung) ἡ δυσμένεια, ἡ δύσ-, κακόνοια, ἡ ἀλλοτριότης (ητος).
ungenießbar ἀναπόλαυστος (2), οὐ βρωτός, ἄβρωτος (2), οὐκ ἐδώδιμος (2), (nicht trinkbar) οὐ πότιμος (2).
ungenoſſen ἄγευστος (2). [ἠναγκασμένος.
ungenötigt ἀκέλευστος (2), αὐτοκέλευστος (2), οὐκ
ungenügend οὐχ ἱκανός, ἐνδεής.
ungenügſam ἀκρατής, ἄπληστος (2).
Ungenügſamkeit *f* ἡ ἀκράτεια, ἡ ἀπληστία.
ungenützt ἄχρηστος (2).
ungeöffnet οὐκ ἀνεῳγμένος, κεκλῃμένος.
ungeopfert ἄθυτος (2).
ungeordnet ἄτακτος, ἀδιά-, ἀσύντακτος, ἀδιόρθωτος, ἄκοσμος, ἀκόσμητος (sämtlich 2), ~er Zuſtand ἡ ἀκοσμία u. das *neutr.* der *adj.*
ungepaart ἀσυνδύαστος (2).
ungepanzert ἀθωράκιστος (2).
ungepflanzt ἀφύτευτος (2).
ungepflaſtert οὐκ ἐστρωμένος λίθοις.
ungepflegt ἀθεράπευτος (2).
ungepflügt ἀνήροτος (2).
ungepicht ἀκώνιστος (2).
ungeplagt ἀκάκωτος, ἀταλαίπωρος, ἀνενόχλητος (sämtlich 2). [ἄσυλος (2, von Sachen).
ungeplündert ἀλῄστευτος, ἀσύλευτος (2, v. Perſonen),
ungeprägt ἄσημος (2).
ungepreßt ἀπίεστος (2).
ungeprieſen ἀνεγκωμίαστος (2).
ungeprüft ἀνεξέταστος, ἀβασάνιστος, ἀπείρατος (sämtlich 2), (von Perſonen) ἀδοκίμαστος (2).
ungeputzt ἀκόσμητος (2), ἀκαλλώπιστος (2), οὐ κεκοσμημένος, οὐ κεκαλλωπισμένος, (ungereinigt) ἀκάθαρτος (2), οὐ κεκαθαρμένος.
ungeraͤcht ἀτιμώρητος (2). [ἄρτιος (2), περιττός.
ungerade ἀνώμαλος (2), ἀνωμαλής. (von Zahlen) ἀν-
ungeraten (ſchlecht) κακός, πονηρός, (von Kindern) κακῶς πεπαιδευμένος.
ungeraͤuchert ἀκάπνιστος (2), οὐ κεκαπνισμένος.
ungerechnet eig. ἀσυλλόγιστος (2), *adv.* zu umſchreiben durch παραλείπειν u. ἀφιέναι ob. durch παρά mit *acc.* ob. χωρίς mit *gen.*, z.B. dieſes alles ~ πάντων τούτων παραλελειμμένων, ἀφεὶς ταῦτα πάντα, παρὰ ταῦτα πάντα, χωρὶς τούτων πάντων, ~ daß χωρὶς τοῦ mit *inf.*
ungerecht ἄδικος (2), οὐκ ὀρθός, ἄ-, παράνομος (2), ~ gegen j-n ἄδικος περί τινα, j-n ~ behandeln ἀδικεῖν τινα, παρανομεῖν εἴς ob. περί τινα, ἀδίκως προσφέρεσθαι (P.) τινι ob. πρός τινα.
ungerechtfertigt ἀναπολόγητος (2).
Ungerechtigkeit *f* ἡ ἀδικία, ἡ ἀ-, παρανομία (als Eigenſchaft), τὸ ἀδίκημα, τὸ παρανόμημα (als Handlung), eine ~ begehen ἀδικεῖν, ἀδικίᾳ χρῆσθαι.
ungeregelt ἀσύντακτος, ἄκοσμος, ἀκόσμητος, ἀδιόρθωτος (sämtlich 2), ~er Zuſtand ἡ ἀκοσμία.
ungereimt (ohne Reim) οὐχ ὁμοιοτέλευτος, (albern, abgeſchmackt) ἄτοπος, ἄλογος, ἄκαιρος, ἀλλόκοτος (sämtlich 2), es iſt ~ ἀπέοικεν, ἀτόπῳ ἔοικεν.

Digitized by Google

Ungereimtheit *f* (als Eigenſchaft) ἡ ἀτοπία, ἡ ἀλογία, als Sache d. *neutr.* d. *adj.* ἄτοπόν τι uſw.
ungereinigt ἀκάθαρτος (2), ἀκόρητος (2), οὐ κεκαθαρμένος.
ungerichtet ἄκριτος (2).
ungerieben ἄτριπτος (2).
ungeritten ἄβατος (2), (nicht zugeritten) ἀδάμαστος (2).
ungern ἄκων, ἀκούσιος (2), ἀπρόθυμος (2), *adv.* ἀκουσίως, ἀπροθύμως, ~ etw. tun ἄχθεσθαι (P.) ποιοῦντά τι, ἀχθόμενον ποιεῖν τι, ἀγανακτεῖν ποιοῦντά τι, οὐκ ἐθέλειν ποιεῖν τι, etw. ~ haben oder ſehen (übtr.) βαρέως oder χαλεπῶς φέρειν τι, ἄχθεσθαί (P.) τινι u. ἐπί τινι.
ungerochen ſ. ungerächt.
ungeröſtet ἄφρυκτος (2), οὐ φρυκτός.
ungerufen ἄκλητος, αὐτόκλητος, αὐτοκέλευστος (ſämtl. lich 2), *adv.* ἀκλητί.
ungerügt ἀνεπιτίμητος (2), ἀνεξέλεγκτος (2, mit Worten), ἀζήμιος (2, durch die Tat).
ungerührt ακίνητος. ἄκαμπτος, ἀπαραίτητος, ἀπαραμύθητος (ſämtlich 2), ~ bleiben bei etw. ἄκαμπτον εἶναι πρός τι.
ungerupft ἀπαράτιλτος (2, eig.), ἀψάλακτος (2, übtr.).
ungerüſtet (ohne Waffen) ἄ-, ἄνοπλος (2), γυμνός, (ohne Vorbereitung, Zurüſtung) ἀπαρασκεύαστος (2), ἀπαράσκευος (2).
ungerüttelt ἀδιάσειστος (2), ἀτάραχτος (2).
ungeſagt ἄρρητος (2). etw. ~ laſſen ἄρρητόν τι παριέναι (ἵημι). παραλείπειν τι (λέγοντα).
ungeſalzen ἄναλτος (2), ἄναλμος (2), (nicht eingeſalzen) ἀταρίχευτος (2).
ungeſammelt ἀσυγκόμιστος (2).
ungeſät ἄσπαρτος (2), ἄσπορος (2).
ungeſattelt ἄστρωτος (2).
ungeſättigt ἀκόρεστος (2). οὐ κεκορεσμένος.
ungeſäubert ἀκάθαρτος (2), οὐ κεκαθαρμένος.
ungeſäuert ἄζυμος (2).
ungeſäugt ἄθηλος (2).
ungeſäumt (ohne Saum) ἄνευ κρασπέδου, (nicht zögernd) ἀμέλλητος (2), οὐ μέλλων, ὄκνος (2), πρόθυμος (2), σπουδαῖος, *adv.* ἀμελλητί, παραχρῆμα, τὴν ταχίστην.
ungeſchaffen ἀγένητος (2).
ungeſchält ἀλέπιστος (2).
ungeſchändet ἀδιάφθαρτος (2).
ungeſchärft ἄστομος (2). [ἀμαλούμενος (ungeehrt).]
ungeſchätzt ἀτίμητος (2, nicht taxiert), ἄτιμος (2),
ungeſchehen ἀγένητος (2), ἄπρακτος (2), etw. ~ machen ἄπρακτον ποιεῖν τι, das Geſchehene ~ machen τὸ πραχθὲν ἀγένητον τιθέναι.
ungeſcheut (ohne Scheu, Scham) ἀναίσχυντος (2), ἀναιδής, (ohne Bedenken) ὄκνος (2), ἀμέλλητος (2), *adv.* ἀμελλητί.
Ungeſchicklichkeit, Ungeſchicktheit *f* ἡ ἀφυΐα, ἡ σκαιότης (ητος), ἡ ἀπειρία, (Schwerfälligkeit) ἡ βραδυτής (ητος).
ungeſchickt (unpaſſend) ἀνεπιτήδειος, ἄκαιρος, ἄτοπος (ſämtlich 2). (ungeübt, ungelehrt) ἀμαθής. ἀνεπιστήμων, ἄπειρος (2), (unbehilflich) ἀφυής, σκαιός.
ungeſchieden ἀχώριστος (2, dem Raume nach), ἄκριτος (2), ἀδιάκριτος (2, ungeſondert).
ungeſchlacht ἄγριος, ἄγροικος (2), φορτικός, ſich ~ betragen ἀγροικίζεσθαι (M.) [ἡ ἀγροικία.]
Ungeſchlachtheit *f* ἡ ἀγριότης, ἡ φορτικότης (ητος),
ungeſchliffen ἄθηκτος (2), übtr. ſ. ungeſchlacht.
ungeſchloſſen ἄδεσμος (2, ungefeſſelt), ἄκλειστος (2, nicht verſchloſſen).
ungeſchmäht ἀλοιδόρητος (2).
ungeſchmälert ἀκέραιος (2), ἀκραιφνής, ἐντελής.
ungeſchmeichelt ἀκολάκευτος (2), ἀθώπευτος (2).
ungeſchmeidig σκληρός, τραχύς, übtr. (von Menſchen) δυσχερής, δυστράπελος (2).
Ungeſchmeidigkeit *f* ἡ σκληρότης, ἡ τραχύτης (ητος), ἡ δυσχέρεια, ἡ δυστραπελία.
ungeſchminkt ἀκαλλώπιστος (2), ἀνεπίπλαστος (2), übtr. ἁπλοῦς, ἀφελής, ἄπλαστος (2).
ungeſchmolzen ἄτηκτος (2). [ἁπλοῦς, ἄκομψος (2).]
ungeſchmückt ἄκοσμος (2), ἀκόσμητος (2). ἀφελής.]
ungeſchnitten ἄτμητος (2). [(ſämtlich 2).]
ungeſcholten ἀνέγκλητος, ἄμεμπτος. ἀνεπιτίμητος]
ungeſchoren ἄκουρος (2), ἄκαρτος (2), ἀξυρής. ἄξυρος (2), j-n ~ laſſen (übtr.) ἐᾶν τινα, οὐκ ἐνοχλεῖν τινι.
ungeſchrieben ἄγραφος (2). [τικός.]
ungeſchroten ἄπτιστος (2), übtr. ἀπειρόκαλος (2), φορ-]
ungeſchult ἀπαίδευτος (2).
ungeſchuppt ἀλεπίδωτος (2, von Natur keine Schuppen habend), ἀλέπιστος (2, dem man die Schuppen noch nicht genommen hat).
ungeſchürzt ἄζωστος (2).
ungeſchützt ἀφύλακτος (2), (von Örtern) ἀτείχιστος (2).
ungeſchwächt ἀκέραιος (2), ἀκήρατος (2), ἀκραιφνής.
ungeſchwänzt ἄκερκος (2).
ungeſchworen ἀνώμοτος (2). [ἀφανής.]
ungeſehen ἀ-, ἀνόρατος, ἄοπτος, ἀθέατος (ſämtlich 2),]
ungeſellig ἄμεικτος, ἀνεπίμεικτος, ἀπρόσμεικτος, ἀνομίλητος, ἀκοινώνητος, ἀπροσόμιλος, δυσπρόσοδος. δύσκολος, δυσσύμβολος (ſämtlich 2.
Ungeſelligkeit *f* ἡ ἀμειξία, ἡ ἀκοινωνησία, ἡ ἀνεπιμειξία, gew. d. *neutr.* d. *adj.*
ungeſetzlich ἄ-. παράνομος (2).
Ungeſetzlichkeit *f* ἡ ἀ-, παρανομία, (als Sache) τὸ παρανόμημα. eine ~ begehen παρανομεῖν.
ungeſetzmäßig ſ. ungeſetzlich.
Ungeſetzmäßigkeit *f* ſ. Ungeſetzlichkeit.
ungeſichtet ἄκριτος (2), ἀδιάκριτος (2).
ungeſiebt ἄσηστος (2).
ungeſittet ἀπειρόκαλος. ἀπαίδευτος, ἄγροικος (ſämtlich 2). κακοήθης, ἀνάγωγος (2).
Ungeſittetheit *f* ἡ ἀπειροκαλία, ἡ ἀπαιδευσία, ἡ ἀγροικία. [(ſämtlich 2).]
ungeſondert ἄ-. ἀδιάκριτος, ἀχώριστος, ἀδιόριστος]
ungeſotten ἀνέψητος (2).
ungeſpalten ἄσχιστος (2), ἀσχιδής.
ungeſpannt ἀσύντονος (2). ἀνειμένος.
ungeſpeiſt ſ. ungegeſſen. [διστος (ſämtlich 2).]
ungeſperrt ἄκλειστος, ἄφρακτος, ἀκώλυτος. ἀνεμπό-]
ungeſpornt ἀκέντητος (2).
ungeſprächig ἀπροσήγορος (2). δυσέντευκτος (2).
Ungeſprächigkeit *f* ἡ ἀπροσηγορία.
ungeſprochen ἄρρητος (2).
ungeſtählt ἀστόμωτος (2).
ungeſtaltet ἄ-, δύσμορφος, αἰσχρός. δυσειδής
ungeſtattet ἀθέμιστος (2), ſ. unerlaubt.
ungeſtillt ἄπαυστος, ἀκατάπαυστος, ἄσβεστος. ἄπληστος. ἀνεκπλήρωτος (ſämtlich 2), (nicht geſättigt) ἄθηλος (2).
ungeſtimmt ἀνάρμοστος (2).
ungeſtirnt ἄναστρος (2).
ungeſtochen ἀκεντητος (2).
ungeſtört ἀτάρακτος, ἀτάραχος. ἀθόρυβος. ἀθορύβητος, ἀόχλητος, ἄλυπος (ſämtlich 2), auch ἥσυχος (ruhig). ~es Glück ἡ συνεχὴς οb. βέβαιος εὐδαιμονία, ~ ſein σχολὴν ἄγειν oder ἔχειν, j-n ~ laſſen οὐκ ἐνοχλεῖν τινα
Ungeſtörtheit *f* ἡ σχολή.
ungeſtoßen (nicht klein geſtoßen) ἄτριπτος (2).
ungeſtraft ἀζήμιος, ἀθῷος, ἀτιμώρητος (ſämtlich 2). etw. ~ hingehen laſſen ἀθῷον ἐᾶν τι. οὐκ ἐπιζητεῖν τι, περιορᾶν τι γενόμενον, ~ davonkommen χαίροντα ἀπαλλάττεσθαι (P.).
Ungeſtraftheit *f* d. *neutr* d. *par. adj.*
ungeſtriegelt ἀστλέγγιστος (2). ἄψηκτος (2)
ungeſtüm ὀξύς, σφοδρός, δεινός, χαλεπός, ἄμετρος

Digitized by Google

(2), (in Verwirrung) ταραχώδης, (von Leidenschaften) οἰστρώδης, (vom Meer) κυμαίνων, κυματώδης, *adv.* σφόδρα, σφοδρῶς, δεινῶς, ὀξέως, χαλεπῶς.

Ungestüm *m, n* ἡ ὀξύτης, ἡ σφοδρότης, ἡ δεινότης, ἡ χαλεπότης (ητος), von Stürmen auch ἡ ζάλη, mit ~ s. d. *adv.* unter d. vor. Wort.

ungesucht eig. ἀζήτητος (2), ἀνερεύνητος (2), (einfach, ungekünstelt) ἀφελής, ἀνεπιτήδειος, ἄτεχνος, ἀπερίεργος (sämtlich 2).

ungesühnt ἀκάθαρτος (2).

ungesund (krank) νοσερός, νοσώδης, ἀσθενής, ἐπίνοσος (2), (der Gesundheit schädlich) νοσώδης, νοσηρός.

Ungesundheit *f* ἡ ἀσθένεια u. d. *neutr.* d. *adj.*

ungetadelt ἀνεπιτίμητος (2), ἄμεμπτος (2).

ungetan ἄπρακτος (2), ἀποίητος (2).

ungetauft ἀβάπτιστος (2).

ungeteilt ἀμέριστος (2), ἀμερής, ἀδιαίρετος (2, nicht in Teile zerlegt), ἀνέμητος (2, unverteilt), ~er Beifall ὁ πρὸς ἁπάντων ἔπαινος.

ungetilgt ἀνεξάλειπτος (2).

ungetragen ἀτριβής (von Kleidern).

ungetrennt ἀχώριστος, ἀδιάσπαστος, ἀδιάλυτος, ἀδιαίρετος (sämtlich 2).

ungetreten ἀπάτητος (2).

ungetreu ἄπιστος (2), οὐ μόνιμος (2).

ungetrieben: ~ etw. tun ἑκόντα ποιεῖν τι.

ungetröstet ἀπαραμύθητος (2).

ungetrübt eig. ἀθόλωτος (2), ἀνεπιθόλωτος (2), (vom Himmel) ἀνέφελος (2), übtr. ἀτάρακτος (2), ἄλυπος (2).

Ungetüm *n* τὸ τέρας (ατος).

ungetüncht ἀκονίατος (2).

ungeübt ἀγύμναστος, ἀνάσκητος, ἀμελέτητος, ἄπειρος (sämtlich 2) (in etw. τινός).

Ungeübtheit *f* ἡ ἀγυμνασία, ἡ ἀμελετησία, ἡ ἀπειρία (in etw. τινός).

ungewaffnet ἄ-, ἄνοπλος (2).

ungewählt (der erste beste) ὁ τυχών, (einfach) ἁπλοῦς, ἀφελής.

ungewalkt ἄγναπτος (2).

ungewandt ἀδέξιος (2), σκαιός.

Ungewandtheit *f* ἡ σκαιότης (ητος).

ungewärmt ἀθέρμαντος (2).

ungewarnt ἀνουθέτητος (2). οὐ νουθετητός.

ungewartet ἀθεράπευτος (2), ἀμελούμενος.

ungewaschen ἄλουτος, ἄνιπτος, ἄπλυτος (sämtlich 2), ein ~es Maul haben ἀχάλινον εἶναι τὸ στόμα.

Ungewaschenheit *f* ἡ ἀλουσία, ἡ ἀπλυσία, gew. das *neutr.* d. *adj.*

ungewässert ἀνάρδευτος (2), ἀνύδρευτος (2), (nicht eingeweicht) ἄβροχος, (nicht mit Wasser gemischt, vom Weine) ἄκρατος (2).

ungewebt ἀνύφαντος (2).

ungewechselt ἀμετάλλακτος (2), ἀδιάλλακτος (2).

ungeweiht ἀνίερος (2), κοινός (von Sachen), βέβηλος (2, von Personen u. Sachen), ἀμύητος (2, von Personen).

ungeweissagt ἀμάντευτος (2).

ungeweißt ἀκονίατος (2).

ungewendet ἀπαράτρεπτος (2, von Kleidern).

ungewiß (unsicher, schwankend) σφαλερός, ἐπισφαλής, ἀβέβαιος (2), (unzuverlässig) ἄπιστος (2), (nicht ausgemacht) ἀφανής, ἀσαφής, ἄδηλος (2), ~ sein ἐν ἀφανεῖ κεῖσθαι, ἄδηλον εἶναι (von Sachen), ἀμφισβητεῖν, ἀπορεῖν, διστάζειν (von Personen), aufs ungewisse hin εἰς ἄδηλον, εἰκῇ, ein ungewisser Sieg ἀγχώμαλος νίκη.

ungewissenhaft ἀνόσιος, ἄπιστος, ἐπίορκος (sämtl. 2).

Ungewissenhaftigkeit *f* ἡ ἀνοσιότης (ητος), ἡ ἐπιορκία, gew. d. *neutr.* d. *adj.*

Ungewißheit *f* ἡ ἀσάφεια, ἡ ἀβεβαιότης, ἡ ἀδηλότης (ητος), ἡ ἀδηλία, gew. d. *neutr.* d. *adj.*. (Zweifel) ἡ ἀμφισβήτησις, ἡ ἀπορία, in ~ sein ἀπορεῖν, ἀπόρως ἔχειν, διστάζειν, j-n in ~ lassen οὐ παύειν τινὰ ἀποροῦντα, j-m die ~ benehmen παύειν τινὰ ἀποροῦντα.

Ungewitter *n* ὁ χειμών (ῶνος), übtr. ὁ σκηπτός.

ungewogen eig. οὐ σταθείς, οὐ σταθμηθείς, (mißgünstig, ab-, ungeneigt) δύσνους, δυσμενής, κακόνους, ἀπεχθής, j-m ~ sein δυσμενῶς ἔχειν τινί u. πρός τινα.

Ungewogenheit *f* ἡ δύσ-, κακόνοια, ἡ δυσμένεια, ἡ ἀπέχθεια.

ungewöhnlich οὐκ εἰωθώς, ἀήθης, (auffallend, seltsam, sonderbar) ἀλλόκοτος (2), θαυμάσιος, θαυμαστός, ἄ-, ἔκτοπος (2), ἐξ-, παρηλλαγμένος, (neu, befremdend) καινός, ξένος, (vorzüglich) διαφέρων, ἐκπρεπής, (über das gewöhnliche Maß hinausgehend) ἐξαίσιος, δεινός, ὑπερφυής, ~e Worte od. Ausdrücke τὰ ἔξω πάτου ὀνόματα, ~ werden (von Sitten u. Gebräuchen) παλαιοῦσθαι (P.).

Ungewöhnlichkeit *f* ἡ ἀήθεια, ἡ ἀτοπία, ἡ καινότης (ητος), gew. d. *neutr.* d. vor. *adj.*

ungewohnt ἀήθης, ἀσυνήθης (allg.), ἀλλότριος, ξένος, καινός (von Sachen), einer Sache ~ sein ἀπείρως ἔχειν τινός.

Ungewohntheit *f* ἡ ἀήθεια, ἡ ἀσυνήθεια (allg.), ἡ ἀλλοτριότης (ητος), τὸ καινόν (von Sachen), ἡ ἀπειρία (von Personen).

ungewölbt οὐ καμαρωτός.

ungewölkt ἀνέφελος (2).

ungewürzt ἀνάρτυτος (2).

ungezählt ἀνάριθμος (2), ἀναρίθμητος (2).

ungezähmt ἀδάμαστος, ἀτιθάσευτος, ἀνήμερος (sämtlich 2), ἄγριος.

ungezäumt ἀχαλίνωτος (2), ἀχάλινος (2).

ungezeichnet ἄσημος, ἀσημείωτος, ἀνεπίσημος (sämtlich 2).

ungezeigt (nicht erwiesen) ἀναπόδεικτος (2).

Ungeziefer *n* τὰ κνώδαλα.

ungeziemend ἀπρεπής, ἀνάξιος (2).

ungeziert ἀφελής, ἁπλοῦς, ἄτεχνος (2), auch ἀπερίεργος (2), ἀπέριττος (2).

ungezimmert ἀκατασκεύαστος (2).

ungezogen ἀπαίδευτος, ἀνάγωγος, ἀπαιδαγώγητος (sämtlich 2, ohne Erziehung), νεανικός, ὑβριστικός (mutwillig, übermütig), ἀπειρόκαλος, ἄγροικος, ἀκόλαστος (sämtlich 2, unanständig, ausgelassen), ~ sein ἀγροικίζεσθαι, ἀπειροκαλεύεσθαι, νεανιεύεσθαι (sämtlich M.).

Ungezogenheit *f* ἡ ἀπαιδευσία, ἡ ἀκολασία, ἡ ἀπειροκαλία, ἡ ἀγροικία (als Eigenschaft), τὸ αἰσχρὸν ἔργον, ἡ ὕβρις (als Sache).

ungezüchtigt ἀκόλαστος (2).

ungezügelt eig. ἀχαλίνωτος (2). ἀχάλινος (2), übtr. ἀχάλινος (2), ἀκόλαστος (2), ἀκρατής.

ungezwungen ἀναναγκαστος (2), ἀβίαστος (2). ἑκουσίως, ἑκών (ohne Zwang), ἁπλοῦς, ἀφελής (einfach, ungekünstelt).

Ungezwungenheit *f* (Einfachheit) ἡ ἁπλότης (ητος), ἡ ἀφέλεια, sonst d. *neutr.* d. *adj.*

Unglaube *m* ἡ ἀπιστία.

ungläubig ἄπιστος (2). ἀπίθανος (2), ~ sein ἀπιστεῖν.

unglaublich ἄπιστος (2), ἀπίθανος (2), ~ viel ἀμήχανον ὅσον, es ist mir etw. ~ ἀπιστίαν παρέχει μοί τι, ~e Sachen erzählen παραδοξολογεῖν.

Unglaublichkeit *f* ἡ ἀπιστία, ἡ ἀπιθανότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*

unglaubwürdig οὐκ ἀξιόπιστος (2). ἄπιστος (2).

ungleich (uneben) ἀνώμαλος (2), ἀνωμαλής. (v. anderer Art) ἄνισος (2), ἀνόμοιος (2), οὐχ ὁ αὐτός. (ungerade, von Zahlen) ἀνάρτιος (2), περιττός, *adv.* μακρῷ. πολύ, πολλῷ, gew. ~ größer πολὺ od. πολλῷ μείζων.

ungleichartig ἀνομοιογενής, ἀνομοειδής, ἀνώμαλος (2), ἀνωμαλής.

Ungleichartigkeit *f* ἡ ἀνωμαλία, ἡ ἀνωμαλότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*

ungleichförmig, -mäßig ἀνώμαλος, ἀσύμμετρος, ἀνόμοιος (sämtlich 2).

Ungleichförmigkeit, -mäßigkeit *f* ἡ ἀνομοιότης (ητος). gew. d. *neutr.* d. *adj.*

Ungleichheit *f* ἡ ἀνισότης, ἡ ἀνομοιότης, ἡ ἀνωμαλότης (ητος), ἡ ἀνωμαλία u. d. *neutr.* d. *adj.*

ungleichseitig ἀνισόπλευρος (2), ἑτερομήκης, ein ~es Dreieck τὸ σκαληνὸν τρίγωνον, ein ~es Viereck τὸ ἑτερόμηκες τετράγωνον.

Digitized by Google

Unglimpf *m* ἡ ἀνεπιείκεια, ἡ αἰκία, ἡ ὕβρις, ἡ σκληρότης (ητος).
unglimpflich ἀνεπιεικής, σκληρός, τραχύς, χαλεπός, ~ mit j-m umgehen χαλεπῶς οδ. τραχέως προσφέρεσθαι (P.) τινι.
Unglück *n* 1. ἡ ἀτυχία, ἡ δυστυχία, ἡ κακοτυχία, ἡ κακὴ τύχη, (Unglücksfall) τὸ ἀτύχημα, τὸ δυστύχημα, τὸ κακόν, τὸ δεινόν, τὸ πάθος, ἡ συμφορά, (Mißlingen) ἡ ἀτυχία, (Unfall) τὸ πταῖσμα, τὸ σφάλμα, (böſes Geſchick) ἡ κακοδαιμονία, (Elend, Leiden, Drangſal) ἡ κακοπάθεια, ἡ ταλαιπωρία, (bei Unternehmungen) ἡ κακοπραγία. — 2. ~ haben, in ~ ſein δυσ-, κακοτυχεῖν, κακοδαιμονεῖν, ἐν κακοῖς οδ. δεινοῖς εἶναι, συμφορᾷ οδ. συμφοραῖς χρῆσθαι οδ. ἐνέχεσθαι (P.), ταλαιπωρεῖν (u. P.), ~ bei od. mit etw. haben ἀτυχεῖν ἔν τινι, δυστυχεῖν τινι, ἔν τινι, εἰς, πρός u. περί τι, πταίειν ἔν τιν., σφάλλεσθαι (P.) ἔν τινι οδ. περί τι, ~ bei Unternehmungen haben κακοπραγεῖν, in ~ geraten περιπίπτειν συμφορᾷ οδ. κακοῖς, es trifft mich ein ~ συμφορὰ καταλαμβάνει με, j-n in ~ bringen ἐμβάλλειν τινὰ εἰς κακόν, περιβάλλειν τινὰ κακοῖς, ταλαιπωρεῖν τινα, im ~ ſein κακὰ ἔχειν, ἐν δεινοῖς εἶναι, zu meinem ~ τῇ ἐμῇ δυστυχίᾳ, wenn mir ein ~ zuſtoßen ſollte εἴ τι πάθοιμι, ἤν τι πάθω, viel ~ ausſtehen πολλὰ καὶ κακὰ πάσχειν, etw. für ein ~ halten συμφορὰν ἡγεῖσθαι (M.), κρίνειν oder νομίζειν τι, zu j-s ~ ἐπὶ κακῷ οδ. βλάβῃ τινός, es iſt kein ~, wenn οὐδὲν δεινόν, εἰ, zum ~ οὐδὲν δέον, zum größten ~, was das größte ~ iſt (war) τὸ δὲ δεινότατον. — 3. ~ abwendend (bſd. von der Gottheit) ἀποτρόπαιος (2).
unglücklich 1. ἀτυχής, δυστυχής, κακοδαίμων, δυσδαίμων, ἄθλιος, ~ ſein ſ. Unglück haben; j-n ~ machen ποιεῖν τινα δυστυχεῖν, j-n in Unglück bringen ſ. unter Unglück; in, bei etw. ~ ſein ſ. unter Unglück. — 2. (Unglück bringend) κακός, δεινός, j-n für ~ halten κακοδαιμονίζειν τινά, einen ~en Tag haben δυσημερεῖν.
Unglücksbote *m* ὁ κακάγγελος, ὁ δεινὰ ἀπαγγέλλων. ὁ ἄγγελος κακῶν ἐπῶν.
Unglücksbotſchaft *f* ἡ κακαγγελία, ἡ κακὴ ἀγγελία, eine ~ bringen κακὴν ἀγγελίαν φέρειν, κακὰ ἀγγέλλειν.
unglückſelig κακο-, δυσδαίμων, ἄθλιος.
Unglückſeligkeit *f* ἡ κακο-, δυσδαιμονία, ἡ ἀθλιότης (ητος).
Unglücksfall *m* τὸ ἀ-, δυστύχημα, ἡ συμφορά, τὸ πταῖσμα.
Unglücksgefährte *m* ὁ μετέχων τῶν κακῶν τινι.
Unglücksgefährtin *f* ἡ μετέχουσα τῶν κακῶν τινι.
Unglückskind *n* ὁ κακο-, δυσδαίμων ἄνθρωπος oder durch den *superl.* von unglücklich.
Unglückslos *n* ἡ ἀ-, δυσκληρία, ein ~ haben ἀ-, δυσκληρεῖν.
Unglücksmenſch *m* ſ. Unglückskind.
Unglücksnachricht *f* ſ. Unglücksbotſchaft.
Unglückspilz *m* ſ. Unglückskind.
Unglücksprophet *m* ὁ κακόμαντις (εως).
Unglücksprophetin *f* ἡ κακόμαντις (εως).
Unglücksſtern *m* ὁ κακὸς δαίμων (ονος).
Unglücksſtifter *m* ὁ κακοποιός.
Unglücksſtifterin *f* ἡ κακοποιός.
Unglückstag *m* ἡ ἀποφράς (άδος) ἡμέρα, ἡ δυσημερία.
Unglücksvogel *m* ὁ κακὸς οἰωνός, übtr. ſ. Unglückskind.
Ungnade *f* ἡ δυσαρέστησις, ἡ ὀργή, ἡ δυσμένεια, in ~ bei j-m fallen δι' ὀργῆς γίγνεσθαι οδ. εἶναί τινι. ἐκπίπτειν τῆς χάριτός τινος, ἀποστερεῖσθαι (P.) τῆς παρά τινος εὐνοίας, ἀποβάλλειν τὴν χάριν τινός.
ungnädig ἀπηνής, αὐστηρός, χαλεπός, δύσκολος (2), βαρύς, τραχύς, ~ gegen j-n ſein δι' ὀργῆς ἔχειν τινά. j-n ~ behandeln χαλεπῶς u. bgl. προσφέρεσθαι (P.) τινι.
ungöttlich ἄθεος (2).
ungriechiſch ἀνέλλην (ηνος), βάρβαρος (2), βαρβαρικός.
Ungrund *m* τὸ ἀνάληθες, τὸ ψεῦδος (Unwahrheit).
ungründlich ἐπιπόλαιος (2), οὐκ ἀκριβής.
Ungründlichkeit *f* τὸ ἐπιπόλαιον.
ungültig ἄκυρος (2), ἀδόκιμος (2), ~ machen ἀκυροῦν, ἄκυρον ποιεῖν, von Geſetzen auch λύειν, καταλύειν.
Ungültigkeit *f* τὸ ἄκυρον.
Ungunſt (von Perſonen) ἡ δύσ-, κακόνοια, ἡ δυσμένεια, ἡ ἀπέχθεια, (von Sachen, Zuſtänden u. bgl.) ἡ ἀκαιρία.
ungünſtig 1. (von Perſonen) ἀλλότριος, δύσνους, δυσμενής, ἀπεχθής, ἐχθρός, κακόνους, (nicht vorteilhaft) ἀνεπιτήδειος (2), ἀπαίσιος (2), οὐ καλός, κακός. — 2. (von Vorbedeutungen) ἀριστερός, das Opfer iſt ~ τὰ ἱερὰ οὐ γίγνεται, ~es Opfer ἄθυτα ἱερά, ~e Zeit ἡ ἀκαιρία.
ungut: nichts für ~ ἀλλὰ σύγγνωθι, ἀπέστω φθόνος.
ungütig δυσμενής, σκληρός, αὐστηρός, τραχύς. (ohne Mitleid, unbarmherzig) ἀνελεήμων, ἀνηλεής, etw. ~ aufnehmen δυσχερῶς οδ. κακῶς ὑπολαμβάνειν τι, οὐκ εἰς καλὸν δέχεσθαι (M.) τι, δυσχεραίνειν τι.
unhaltbar ἀβέβαιος (2), οὐκ ἰσχυρός, (von Örtern) εὐπρόσοδος (2), οὐκ ὀχυρός, (von Behauptungen u. bgl.) οὐχ ἱκανός, οὐκ ὀρθός, μάταιος.
Unhaltbarkeit *f* ἡ ματαιότης (ητος), ſonſt b. *neutr.* b. *adj.*
unharmoniſch ἐκμελής, ἀνάρμοστος, ἐξαρμόνιος, ἄρρυθμος (ſämtlich 2).
Unheil *n* τὸ κακόν, τὸ πάθος, ἡ συμφορά, großes ~ ſtiften μεγάλα κακὰ ποιεῖν οδ. ἐργάζεσθαι (M.), μεγάλων κακῶν αἴτιον εἶναι οδ. γίγνεσθαι.
unheilbar ἀνίατος (2), δυσ-, ἀναλθής, übtr. ἀνήκεστος (2), (in moraliſcher Beziehung) ἄσωτος (2), ~ ſein ἀνάτως ἔχειν.
Unheilbarkeit *f* b. *neutr.* b. *adj.*
unheilig überh. ἀνόσιος (2), (von Perſonen) ἀσεβής, (von Sachen) ἀνίερος (2).
Unheiligkeit *f* ἡ ἀνοσιότης (ητος), ἡ ἀσέβεια oder b. *neutr.* b. *adj.*
unheilſam ἀσύμφορος (2), ἀλυσιτελής.
unheilvoll ὀλέθριος (2), πλείστων κακῶν αἴτιος.
unheimlich (von Örtern) φοβερός, φρικτός, mir iſt ~ zumute ἀθημονῶ τὴν ψυχήν, ἀθημονῶ πρὸς ταῦτα καὶ ἀπορῶ.
unhemmbar ἀκατάπαυστος (2).
unhöflich ἄκομψος, ἀπαίδευτος, ἀπειρόκαλος, ἄγροικος (ſämtlich 2).
Unhöflichkeit *f* ἡ ἀπαιδευσία, ἡ ἀπειροκαλία, ἡ ἀγροικία u. b. *neutr.* b. *adj.*
Unhold *m* ὁ κακοδαίμων (ονος), ὁ ἀλάστωρ (ορος).
unhold (*adj.*) δυσμενής, ſ. auch ungeneigt.
unhörbar οὐκ ἀκουστός.
Uniform *f* (der Soldaten) ἡ στρατιωτικὴ στολή, τὸ στρατιωτικὸν ἔσθημα.
unintereſſant ἀτερπής, ἀηδής, οὐκ ἀξιόλογος (2).
univerſal καθολικός.
Univerſalarznei *f*, **-mittel** *n* ἡ πανάκεια.
Univerſalerbe *m*, **-erbin** *f* ὁ (ἡ) ἁπάσης τῆς οὐσίας κληρονόμος.
Univerſalgeſchichte *f* ἡ τῶν καθόλου πραγμάτων σύνταξις.
Univerſität *f* ἡ ἀκαδήμεια (-μία), τὸ Μουσεῖον (neugriech. τὸ πανδιδακτήριον).
unkäuflich οὐκ ὤνιος, οὐκ ὠνητός.
unkenntlich ἀδιάγνωστος (2), δυσγνώριστος (2), ἀφανής, ~ machen ἀφανίζειν, ~ werden ἀφανίζεσθαι (P.).
Unkenntlichkeit *f* ἡ ἀφάνεια, gew. b. *neutr.* b. *adj.*
Unkenntnis *f* ἡ ἄγνοια, ἡ ἀγνωσία, ἡ ἀπειρία, ἡ ἀνεπιστημοσύνη.
unkeuſch ἄναγνος (2), ἀσελγής, (von Weibern) μάχλος (2), (von Männern) λάγνος, ~ ſein μαχλεύειν, λαγνεύειν.
Unkeuſchheit *f* ἡ ἀσέλγεια, ἡ μαχλοσύνη, ἡ λαγνεία.
unkindlich ἄστοργος (2), ἀστοργής.
unklar ἀσαφής, ἄδηλος (2). οὐ ῥᾴδιος διορᾶν oder
Unklarheit *f* ἡ ἀσάφεια, ἡ ἀδηλότης (ητος).
unklug ἄφρων, ἄλογος, ἀλόγιστος, ἄβουλος, ἀνόητος, ἀσύνετος, ἄσοφος (ſämtlich 2), auch μῶρος (töricht).
Unklugheit *f* ἡ ἀφροσύνη, ἡ ἄνοια, ἡ ἀσυνεσία, ἡ μωρία (als Eigenſchaft), ἡ ἀβουλία (als Handlung).

Digitized by Google

unkörperlich ἀσώματος (2), ἀσιδής, ἄυλος (2).
Unkörperlichkeit *f* d. *neutr.* d. vor. *adj.*
Unkosten *pl.* ἡ δαπάνη, τὸ ἀνάλωμα (auch *plur.*), auch bloß τὰ χρήματα. ſ. Koſten.
unkräftig ἀσθενής, ἄρρωστος (2). ἀδύνατος (2), auch
Unkräftigkeit *f* ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀρρωστία, ἡ ἀδυνασία.
Unkraut *n* τὸ ἄγριον φυτόν ob. σπέρμα, τὸ ζιζάνιον.
unkriegeriſch ἀπόλεμος (2), οὐ πολεμικός.
Unkunde *f* ἡ ἀπειρία, ἡ ἀμαθία, ἡ ἄγνοια, ἡ ἀγνωσία.
unkundig ἀγνοῶν, ἀγνώς (ῶτος), ἄπειρος (2), ἀνεπιστήμων, ἀμαθής, einer Sache ~ ſein ἀγνοεῖν τι, ἀπείρως ob. ἀμαθῶς ἔχειν τινός, ἰδιωτεύειν τινός ob. τι ob. κατά τι ob. περί τι.
unkünſtlich ἄτεχνος (2), ἀφελής, φαῦλος.
unlängſt νεωστί, ἄρτι, ἀρτίως, ἔναγχος.
unlateiniſch σόλοικος (2), ~ ſprechen βαρβαρίζειν τὴν τῶν Ῥωμαίων φωνήν.
unlauter οὐκ εἰλικρινής, οὐ καθαρός, οὐκ ὀρθός, κακός, übtr. δολερός, σκολιός, ὕπουλος (2).
Unlauterkeit *f* ἡ ἀκαθαρσία (auch übtr.), ſonſt d. *neutr.* d. *adj.*
unleidlich ἀνύποιστος (2), ἀκαρτέρητος (2), βαρύς, übtr. (von Perſonen = mürriſch) δύσκολος, δυσάρεστος, δυστράπελος (jämtlich 2), χαλεπός, ~ ſein δυσκολαίνειν, δυσχεραίνειν, δυσαρεστεῖν.
Unleidlichkeit *f* übtr. ἡ δυσκολία, ἡ δυσχέρεια, ἡ δυσαρέστησις, ſonſt d. *neutr.* d. *adj.*
unlenkſam ἄκαμπτος (2), übtr. δυσαγωγός, ἀπειθής,
Unlenkſamkeit *f* ἡ ἀπείθεια, ἡ δυσχέρεια.
unleſerlich δυσανάγνωστος (2).
unleugbar ἀναμφίλογος (2), ἀναμφισβήτητος (2), (ganz deutlich u. klar) ἐναργής, σαφέστατος.
unleutſelig μισάνθρωπος, ἀπάνθρωπος, ἀνομίλητος, ἄ-, ἀπρόσμεικτος, δυσπρόσοδος (jämtlich 2).
Unleutſeligkeit *f* ἡ μισανθρωπία, ἡ ἀπανθρωπία, gew. d. *neutr.* d. *adj.*
unlieb ἀηδής, βαρύς, χαλεπός.
unliebenswürdig ἀνέραστος (2), ἄχαρις (ιτος).
Unliebenswürdigkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
unlieblich ἄχαρις (ιτος), ἀηδής.
Unlieblichkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
unlöblich ἐπονείδιστος (2), αἰσχρός, οὐκ ἄξιος ἐπαίνου.
unlogiſch ἄλογος (2).
unlösbar ἄλυτος (2).
Unluſt *f* ἡ ἀηδία, mit ~ ἀηδῶς.
unluſtig ἀηδής, δυσχερής, δύσκολος (2, von Sachen), δύσκολος (2), δυσάρεστος (2), δυσχερής (v. Perſonen).
unmächtig ἀδύνατος (2), ἀσθενής.
unmanierlich ἀσχήμων, ἀπειρόκαλος, ἄκομψος, ἄγροικος (jämtlich 2), ſich ~ betragen ἀσχημονεῖν.
Unmanierlichkeit *f* ἡ ἀπειροκαλία, ἡ ἀσχημοσύνη, ἡ ἀγροικία.
unmannbar ἄνηβος (2).
Unmannbarkeit *f* ἡ ἄνηβος ἡλικία.
unmännlich ἀνανδρος (2), οὐκ ἀνδρώδης, μαλακός,
Unmännlichkeit *f* ἡ ἀνανδρία, ἡ μαλακία, ἡ δειλία.
unmaskiert αὐτοπρόσωπος (2), übtr. ἀνυπόκριτος (2).
Unmaß *n* τὸ ἀμήχανον ob. ἄμετρον πλῆθος, ἡ ἀμετρία.
Unmaſſe *f* τὸ ἀμήχανον ob. ἄμετρον πλῆθος, auch durch das *adj.* ἅπλετος (2), z.B. eine ~ von Gold χρυσὸς ἅπλετος.
unmaßgeblich: nach meiner ~en Meinung ὡς γε ἐμὴ δόξα, κατά γε τὴν ἐμὴν δόξαν. ὡς ἐγῷμαι, ἐμοὶ δοκεῖν.
unmäßig ἀκρατής, ἀκόλαστος (2), ἀσελγής, ἄσωτος (2), von Sachen ἄμετρος (2), δεινός, ὑπερβάλλων, ~ ſein ἀσελγαίνειν, ἀκολασταίνειν, ἀκρατεύεσθαι (M.), ἀσωτεύεσθαι (M.).
Unmäßigkeit *f* ἡ ἀκράτεια, ἡ ἀκρασία, ἡ ἀκολασία, ἡ ἀσέλγεια, (von Sachen) ἡ ἀμετρία, ἡ ὑπερβολή.
unmelodiſch ἐκμελής, ἄμουσος (2), ἄρρυθμος (2).
Unmenſch *m* ὁ ὠμὸς ἄνθρωπος.
unmenſchlich ἀπάνθρωπος (2), ὠμός, ἄγριος, θηριώδης.
Unmenſchlichkeit *f* ἡ ἀγριότης, ἡ ὠμότης (ητος), ἡ ἀπανθρωπία, τὸ θηριῶδες.
unmerklich ἀναίσθητος, ἀνεπαίσθητος, δύσγνωστος, ἀνεπίγνωστος, ἄδηλος, ἀφανής, ἄσημος (jämtlich 2), *adv.* κατὰ μικρόν, κατὰ βραχύ, oft durch λανθάνειν mit *part.*, z.B. es nimmt etw. ~ zu λανθάνει τι αὐξανόμενον.
unmethodiſch οὐχ ὁδῷ, οὐ καθ' ὁδόν.
unmild χαλεπός, τραχύς, ἀπηνής.
unmittelbar: zu umſchreiben durch αὐτός, z.B. ~ an der Stadt vorbeimarſchieren παρ' αὐτὴν τὴν πόλιν παριέναι, ~ am Fluſſe παρ' αὐτὸν τὸν ποταμόν, ~ nachdem *part. aor.* mit nachfolgendem ἅμα καί, z.B. ~ nachdem er dies geſagt hatte, ging er fort ταῦτα εἰπὼν ἅμα καὶ ἀπῆει.
unmodiſch ἀρχαιότροπος (2), ἀήθης.
unmöglich ἀδύνατος, ἀμήχανος, ἄπορος (jämtlich 2), es iſt ~ ἀδύνατόν ἐστιν, οὐκ ἔστιν, οὐχ οἷόν τέ ἐστιν, οὐκ ἔστιν ὅπως, οὐκ ἐνδέχεται, es iſt mir ~, etw. zu tun οὐ δύναμαι, ἀδύνατός, ἀμήχανός oder οὐχ οἷός τέ εἰμι ποιεῖν τι, etw. für ~ halten ἀδύνατον ἡγεῖσθαί (M.) ob. νομίζειν τι, nach dem U~en ſtreben τῶν ἀδυνάτων ἐρᾶν, das U~e unternehmen ἀδυνάτοις πράγμασιν ἐπιτίθεσθαι, ~! οὐκ ἔστι ταῦτα, das U~e möglich zu machen ſuchen ἐπιχειρεῖν τοῖς ἀδυνάτοις.
Unmöglichkeit *f* ἡ ἀμηχανία, ἡ ἀπορία, gew. d. *neutr.* d. *adj.*, j-n in die ~ verſetzen, etw. zu tun ἀδύνατον ob. ἀμήχανον καθιστάναι τινά ποιεῖν τι.
unmoraliſch ἀνόσιος (2), ἀσεβής, κακός, κακοήθης, (von Handlungen) αἰσχρός, ~ handeln αἰσχρόν ob. κακόν τι ποιεῖν.
unmündig ἄνηβος (2), (nicht eigener Herr) οὐκ αὐτοκράτωρ (ορος), οὐκ ἐφ' ἑαυτοῦ.
Unmündigkeit *f* ἡ ἄνηβος ἡλικία.
unmuſikaliſch ἄμουσος (2).
unmüßig ἄσχολος (2), ~ ſein ἀσχολεῖν (gew. P.).
Unmut *m* ἡ ἀθυμία.
unmutig (mutlos) ἄθυμος (2), (feig) δειλός, ~ ſein ἀθύμως ἔχειν, ἀθυμεῖν (über etw. τινί).
unmütterlich οὐχ οἵα μήτηρ, ἄστοργος (2).
unnachahmlich ἀμίμητος (2).
unnachgiebig ἀνεπιεικής, ἀπαραχώρητος (2), ἀπαρα-
Unnachgiebigkeit *f* ἡ ἀνεπιείκεια u. d. *neutr.* d. *adj.*
unnachſichtig ἀσυγγνώμων.
unnahbar ἀπροσπέλαστος (2), ἀπέλαστος (2).
unnatürlich 1. ὁ, ἡ, τὸ παρὰ τὴν φύσιν, οὐ κατὰ φύσιν, ἄτοπος (2), ἀλλόκοτος (2), *adv.* οὐ κατὰ τὴν φύσιν, παρὰ τὴν φύσιν, παρὰ τὸ εἰκός. — 2. (gezwungen) προσποίητος (2), περίεργος (2).
Unnatürlichkeit *f* τὸ παρὰ τὴν φύσιν γιγνόμενον, τὸ ἄτοπον, (das Gezwungene, Erkünſtelte) τὸ προσποίητον, (als Eigenſchaft) ἡ ἀτοπία, ἡ περιεργία.
unnehmbar ἀναφαίρετος (2), (nicht einzunehmen) ἀνάλωτος (2).
unnennbar ἀνονόμαστος. ἄρρητος, **unnennbarkeit** *f* d. *neutr.* d. *adj.*
unnötig οὐκ ἀναγκαῖος, περιττός, περίεργος (2). (zwecklos, vergeblich) μάταιος, εἰκαῖος, *adv.* μάτην, εἰκῇ. ~e Furcht haben δέος ἀδεὲς δεδιέναι, das iſt ~ οὐδὲν δεῖ τούτου, ~e Dinge treiben περιεργάζεσθαι (M.).
unnütz ἄχρηστος, ἀχρεῖος, ἀνόνητος (jämtlich 2), ἀλυσιτελής, ἀνωφελής, (nichts wert, ſchlecht) οὐδενὸς ἄξιος, φαῦλος, (zwecklos, vergeblich) μάταιος, κενός, εἰκαῖος, ἀνήνυτος (2), ~e Dinge treiben περιεργάζεσθαι (M.), ~es Geſchwätz ἡ φλυαρία, ὁ φλύαρος.
unordentlich ἄτακτος, ἀσύνταχτος. ἄκοσμος (jämtlich 2), ~ ſein ἀτακτεῖν, (liederlich) ἀσελγής, ἄσωτος (2), (läſſig, nachläſſig, leichtſinnig) ἀνειμένος. ῥᾳθυμος (2), ein ~es Leben führen ἀνειμένῃ τῇ διαίτῃ χρῆσθαι (M.), ἀνειμένως ob. ῥᾳθύμως ζῆν.
Unordnung *f* (Unordentlichkeit) ἡ ἀταξία, ἡ ἀσυνταξία,

Digitized by Google

ἡ ἀκοσμία, (in der Lebensweiſe) ἡ ἄνεσις, ἡ ῥᾳθυμία, ἡ ἀσέλγεια, ἡ ἀσωτία, in ~ bringen παράττειν, διαταράττειν, θορυβεῖν, in ~ geraten das P., (von Soldaten) λείπειν τὰς τάξεις.

unorganiſch ἀνάρμοστος (2). [γεγραμμένος.]

unorthographiſch οὐ κατ' ὀρθογραφίαν, οὐκ ὀρθῶς.

unpaar: paar und ~ ſpielen ἀρτιάζειν.

unparteiiſch (neutral) μέσος, μετ' οὐδετέρου ὤν, διὰ μέσου ὤν, ~ ſein, bleiben μεσεύειν, διὰ μέσου εἶναι, μετ' οὐδετέρου εἶναι, (gerecht) δίκαιος, ὀρθός, (billig) ἴσος, ἴσος καὶ δίκαιος, ἴσος καὶ κοινός, ~ urteilen ὀρθῶς, δικαίως κρίνειν od. ποιεῖσθαι (M.) τὴν κρίσιν.

Unparteiilichkeit *f* ἡ δικαιοσύνη, ἡ ὀρθότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*

unpaß, unpäßlich ἀσθενής, ἄρρωστος (2), ἐπίνοσος (2), νοσώδης, ~ ſein ἀσθενεῖν, ἀρρωστεῖν.

Unpäßlichkeit *f* ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀρρωστία.

unpaſſend ἀνάρμοστος, ἀνεπιτήδειος, ἄτοπος (ſämtl. 2), ἀπρεπής, nicht ~ οὐκ ἀπὸ σκοποῦ, ~es Weſen ἡ ἀναρμοστία, ἡ ἀτοπία, ἡ ἀπρέπεια.

unperiodiſch ἀπερίοδος (2).

unperſönlich ἀπρόσωπος (2).

unpflichtmäßig ἄδικος (2), ἀνόσιος (2).

unphiloſophiſch ἀφιλόσοφος (2), (von der Geſinnung) φιλοσόφου οὐκ ἄξιος.

unpoetiſch οὐ ποιητικός.

unpoliert ἄξεστος (2), (unhöflich) ἀπειρόκαλος (2).

unpolitiſch οὐ πολιτικός, (unklug) ἀσύνετος (2).

unprobiert ἀδοκίμαστος (2).

unproportional, unproportioniert ἀσύμμετρος (2).

Unrat *m* (Kot, Miſt) ὁ πηλός, ἡ κόπρος, (unnütze Dinge) τὰ σκύβαλα, τὸ περίττωμα.

unrätlich ἀφειδής (nicht zu Rate haltend), ~ mit etw. umgehen ἀφειδεῖν τινος, οὐ φείδεσθαι (M.) τινος.

unratſam ἀχρήσιμος (2), ἀσύμφορος (2).

unrecht 1. (unrichtig) οὐκ ὀρθός, οὐκ ἀληθής, ψευδής, πλημμελής, οὐ καλός, κακός, zur ~en Zeit οὐκ ἐν καιρῷ, οὐκ εἰς καλόν, *adv.* οὐκ ὀρθῶς uſw., etw. ~ hören od. verſtehen παρακούειν τινός, οὐ σαφῶς μανθάνειν τι, etw. ~ finden μέμφεσθαί (M.) τι, οὐκ ἐπαινεῖν τι. — 2. (dem Rechte zuwider) ἄδικος, ἀθέμι(σ)τος, παράνομος (ſämtlich 2), es iſt ~ von dir, dies zu tun ἀδικεῖς τοῦτο ποιῶν.

Unrecht *n* ἡ ἀδικία, τὸ ἀδίκημα, τὸ ἄδικον ἔργον u. d. *neutr.* d. *adj.*, unrecht begehen od. tun ἀδικεῖν τινα, περί od. εἴς τινα, παρανομεῖν εἴς od. περί τινα, abſol. παρὰ τοὺς νόμους od. τὰ δίκαια ποιεῖν, ~ leiden, es geſchieht mir unrecht ἀδικοῦμαι, es geſchieht mir unrecht, daß ich beſtraft werde ἀδικοῦμαι ζημιούμενος, mit ~ ἀδίκως, οὐκ ὀρθῶς, οὐ δικαίως, οὐκ εἰκότως, nicht mit ~ οὐκ ἀδίκως, unrecht haben (in Behauptungen) οὐκ ὀρθῶς od. οὐδὲν λέγειν, j-m unrecht geben οὐ συμφάναι, οὐχ ὁμολογεῖν, οὐ πείθεσθαί (P.) τινι, ἀντιλέγειν τινί, unrecht behalten (widerlegt werden) ἐλέγχεσθαι, ἐξελέγχεσθαι (P.), (vor Gericht) καταψηφίζεσθαι (P.).

unrechtmäßig ὁ, ἡ, τὸ παρὰ τοὺς νόμους od. τὸ δίκαιον, οὐ δίκαιος. ἄνομος (2), οὐκ ὀρθός, ~es Gut ἃ κέκτηταί τις ἀδίκως.

Unrechtmäßigkeit *f* ἡ ἀνομία u. d. *neutr.* d. *adj.*

unredlich ἄπιστος (2). κακός.

Unredlichkeit *f* ἡ ἀπιστία.

unregelmäßig (ohne Ordnung) ἄτακτος (2), ἄκοσμος (2), (ungleichmäßig) ἀνώμαλος (2. bſd. von grammatiſcher Unregelmäßigkeit). [λία u. d. *neutr.* d. *adj.*]

Unregelmäßigkeit *f* ἡ ἀταξία. ἡ ἀκοσμία. ἡ ἀνωμαλ-

unreif ἄωρος (2), (von Früchten) ἄπεπτος (2). ὠμός. von Trauben bſd. ὀ. ἡ ὄμφαξ (κος), übtr. (von Menſchen) ἄνηβος (2).

Unreife *f* ἡ ἀωρία. gew. d. *neutr.* d. *adj.*

unrein ῥυπαρός, πιναρός. ἀκάθαρτος (2). οὐ καθαρός. αὐχμηρός, übtr. ἄναγνος (2), μιαρός. ἀνόσιος (2), ~e Luft κακὸς ἀήρ (ἠέρος), ~e Stimme ἀσαφὴς φωνή.

Unreinigkeit *f* (als Zuſtand) ἡ ἀκαθαρσία u. d. *neutr.* d. *adj.*, (als Sache) τὸ κάθαρμα, ὁ ῥύπος.

unreinlich ἀκάθαρτος, ἄλουτος, ἄπλυτος (ſämtlich 2).

Unreinlichkeit *f* ἡ ῥυπαρία, ἡ ἀλουσία, ἡ ἀπλυσία, gew. d. *neutr.* d. *adj.* [in moraliſcher Beziehung.]

unrettbar ἀβοήθητος (2), ἀβόηθος (2). ἄσωτος (2, bſd.)

unrichtig οὐκ ὀρθός, ψευδής, οὐκ ἀληθής. (fehlerhaft) οὐκ ἀκριβής, πλημμελής, κακός. πονηρός, eine ~e Meinung ψευδὴς δόξα, ein ~es Urteil κρίσις od. γνώμη οὐ δικαία, ein ~es Urteil fällen παρακρίνειν. παραγιγνώσκειν, οὐκ ὀρθῶς od. οὐ δικαίως κρίνειν oder γιγνώσκειν, ~e Sprache λέξις οὐκ ὀρθή.

Unrichtigkeit *f* τὸ ψεῦδος, ἡ πλημμέλεια, ἡ ἁμαρτία, τὸ σφάλμα u. d. *neutr.* d. *adj.*

Unruhe *f* (das Nichtfeſtſtehen) ἡ ἀκαταστασία (auch politiſche ~), (Verwirrung, Lärm) ἡ ταραχή, ὁ θόρυβος. (Gedränge) ὁ ὄχλος, (Beläſtigung, Beunruhigung, Störung) ἡ ἐνόχλησις, (Sorge) ἡ φροντίς (ίδος), ἡ μέριμνα, (Geſchäftigkeit) ἡ πολυπραγμοσύνη, (im Staate) ἡ, στάσις. ὁ νεωτερισμός, j-m ~ machen ταράττειν, ἀνα-, διαταράττειν, θορυβεῖν τινα, ἐνοχλεῖν τινα u. τινι. πράγματα παρέχειν τινί, ~n im Staate erregen στασιάζειν τὴν πόλιν, εἰς στάσιν ἐμβάλλειν τοὺς πολίτας, νεωτερίζειν, in ~ geraten über etw. θορυβεῖσθαι (P.) τινι od. ὑπό τινος od. περί τι, ταράττεσθαι (P.) ἐπί τινι od. διά τι, ſich um od. über etw. ~ machen ἐν φροντίδι εἶναι περί τινος, φροντίζειν τινός oder περί od. ὑπέρ τινος.

unruhig ἀκατάστατος (2), ταραχώδης, θορυβώδης. ὀχληρός, (ängſtlich) μετέωρος (2), (politiſch) στασιώδης. στασιαστικός, ein ~er Kopf νεωτεροποιός, ὁ νεωτεριστής, ~ ſein ἀκαταστατεῖν, θορυβεῖν, κινεῖσθαι (P.), (im Gemüt) ταράττεσθαι (P.), θορυβεῖσθαι (P.), μετέωρον εἶναι, μετεωρίζεσθαι (P.), αἰωρεῖσθαι (P.) τὴν ψυχήν.

unrühmlich ἄδοξος (2), ἀκλεής, (unanſtändig) αἰσχρός. οὐ καλός, ἀπρεπής, für ~ halten ἀδοξεῖν.

Unrühmlichkeit *f* ἡ ἀδοξία, ἡ ἀπρέπεια, τὸ αἶσχος u. d. *neutr.* d. *adj.*

unſagbar, unſäglich ἄρρητος, ἄφραστος, ἀνέκφραστος, ἀμύθητος (ſämtlich 2), λόγου μείζων.

unſanft οὐ πρᾷος, ἀπηνής, χαλεπός, βαρύς, σκληρός.

unſauber ἀκάθαρτος (2), ῥυπαρός.

Unſauberkeit *f* ἡ ἀκαθαρσία, ἡ ῥυπαρία.

unſchadhaft ἀκέραιος (2), ἀβλαβής, σῶς.

Unſchadhaftigkeit *f* ἡ ἀκεραιότης (ητος), ἡ ἀβλάβεια. gew. d. *neutr.* d. *adj.*

unſchädlich ἀβλαβής. ἀσινής, ἄκακος (2). j-n ~ machen ἐκποδὼν ποιεῖσθαί (M.) τινα. [d. *adj.*]

Unſchädlichkeit *f* ἡ ἀβλάβεια, ἡ ἀκακία, gew. d. *neutr.*

unſchamhaft ἀναίσχυντος (2), ἀναιδής.

Unſchamhaftigkeit *f* ἡ ἀναισχυντία, ἡ ἀναίδεια.

unſchätzbar ὑπερτίμιος (2), πολυτίμητος (2), πλείστου ἄξιος.

Unſchätzbarkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*

unſcheinbar (ohne Glanz) ἀμαυρός, ἀμυδρός, (nicht in die Augen fallend) ἀφανής. (unbedeutend) μικρός, (farblos, verblichen) κακόχρους, (nicht der Rede wert) οὐκ ἀξιόλογος (2). (von der Geſtalt) δύσμορφος (2).

Unſcheinbarkeit *f* ἡ ἀφάνεια, ἡ ἀμαυρότης, ἡ ἀμυδρότης (ητος).

unſchicklich ἀπρεπής, οὐ πρέπων, ἀσχήμων, ἀπειρόκαλος (2), ſich ~ betragen ἀσχημονεῖν, ἀγροικίζεσθαι (M.), ἀπειροκαλεύεσθαι (M.), ~ für j-n ἀνάξιός (2) τινος.

Unſchicklichkeit *f* ἡ ἀπρέπεια, ἡ ἀσχημοσύνη, ἡ ἀπειροκαλία. eine ~ begehen ἀσχημονεῖν, ἀπειροκαλεύεσθαι (M.).

unſchiffbar ἄπλους (2).

Unſchlitt *n* τὸ στέαρ (ατος). von ~ στεάτινος.

Digitized by Google

unſchlüſſig ἄπορος (2), ἀμφίβολος, ~ ſein ἀπορεῖν.
Unſchlüſſigkeit *f* ἡ ἀπορία.
unſchmackhaft ἀνήδυντος (2), ἀνήδυστος (2), ἀηδής.
Unſchmackhaftigkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
unſchmelzbar ἄτηκτος (2).
unſchön ἀκαλλής, αἰσχρός.
Unſchuld *f* 1. (Schuldloſigkeit) τὸ ἀναίτιον, τὸ ἀνέγκλητον, τὸ ἀναμάρτητον, τὸ ἀνυπαίτιον. — 2. (Keuſchheit, Sittenreinheit) ἡ ἁγνεία, ἡ ἁγνότης (ητος), ſeine ~ bewahren ἁγνεύειν, ἁγνῶς διαζῆν, (von einem Mädchen) παρθενεύεσθαι (M.), (Einfachheit, Redlichkeit) ἡ ἀκακία, ἡ εὐήθεια, ἡ χρηστότης (ητος), auch ἡ ἁπλότης (ητος).
unſchuldig 1. (ſchuldlos) ἀναίτιος, ἀνέγκλητος, ἀναμάρτητος, ἀνυπαίτιος (ſämtlich 2, an etw. τινός). — 2. (keuſch) ἁγνός, καθαρός, (redlich) ἄκακος (2), εὐήθης, χρηστός, auch ἁπλοῦς.
unſchwer ἀβαρής, οὐ βαρύς (ohne Schwere), οὐ χαλεπός, ῥᾴδιος (nicht ſchwierig, leicht).
unſchweſterlich οὐχ ὥσπερ ἀδελφή, ἄστοργος (2).
Unſegen *m* ἡ ἀ-, δυστυχία, ἡ κακοπραγία, ſ. Unglück.
unſelig ἄθλιος, ἀ-, δυστυχής, κακοδαίμων.
unſer (*gen.* von uns) ἡμῶν, *pron. poss.* ἡμέτερος, ἡμῶν (z.B. ~ Vater ὁ ἡμέτερος πατήρ, ὁ πατὴρ ἡμῶν), aus ~m Lande ἡμεδαπός.
unſ(e)rig ὁ ἡμέτερος.
unſerſeits τὸ καθ' ἡμᾶς αὐτούς.
unſerthalben, -wegen, -willen ἡμῶν χάριν od. ἕνεκα, ὑπὲρ ἡμῶν, τὸ καθ' ἡμᾶς.
unſicher eig. σφαλερός, ἐπισφαλής, οὐκ ἀσφαλής, (unbeſtändig) ἀβέβαιος (2), οὐ βέβαιος, (ungewiß, unbeſtimmt) ἄδηλος (2), ἀφανής, ἀσαφής, (zweideutig) ἀμφίβολος (2), (nicht zu beſtimmen) ἀστάθμητος (2), (von Örtern) οὐκ ὀχυρός, die Wege ſind ~ οὐκ ἔστιν ἀδεῶς πορεύεσθαι (P.) κατὰ τοὺς ὁδούς, κίνδυνός ἐστιν ἐν ταῖς ὁδοῖς ἀπὸ τῶν λῃστῶν. [*adj.*]
Unſicherheit *f* ἡ ἀσάφεια, ἡ ἀπιστία, ſonſt d. *neutr.* d. *adj.*
unſichtbar ἀθέατος, ἀθεώρητος, ἀόρατος (ſämtlich 2), auch ἀφανής, ἄδηλος (2), ~ machen ἀφανίζειν, ~ werden ἀφανίζεσθαι (P.).
Unſichtbarkeit *f* ἡ ἀφάνεια, gew. d. *neutr.* d. *adj.*
Unſinn *m* ἡ μανία, ἡ ἀφροσύνη, ἡ ἄνοια, ἡ παραφροσύνη, ἡ ἀλογία, einen ~ begehen ἄλογόν τι ποιεῖν, ſo weit in ſeinem ~ gehen εἰς τοῦτο μανίας ἔρχεσθαι.
unſinnig μανείς, μανικός, ἄ-, ἔκ-, παράφρων, ἄνους, ἀνόητος (2, erſteres nur von Perſonen, die übrigen v. Perſonen und Sachen), παραπλήξ (ῆγος), φρενομανής, φρενοβλαβής (nur von Perſonen), j-n ~ machen ἄφρονά uſw. τινα ποιεῖν, μανίαν ἐμβάλλειν τινί, ἐκμαίνειν τινά, ~ ſein μαίνεσθαι (P.), μανικῶς ἔχειν. παραφρονεῖν.
Unſitte *f* τὸ κακὸν ἔθος.
unſittlich, unſittſam κακοήθης, οὐ χρηστός (von Perſonen), κακός, πονηρός (von Perſonen u. Sachen), ἀνόσιος (2), ἄδικος (2, von Perſonen und Handlungen), αἰσχρός (von Handlungen), (unſittig) ἄκοσμος (2), ἀπαίδευτος (2). [ἀδικία, τὸ αἰσχος.]
Unſittlichkeit *f* ἡ κακοήθεια, ἡ ἀνοσιότης (ητος), ἡ
Unſittſamkeit *f* ἡ ἀκοσμία, ἡ ἀπειροκαλία, ἡ ἀπαίδευσία. [μος (2), ῥᾳδιουργός (2).]
unſorgſam ἀμελής, ὀλίγωρος (2), ἀνειμένος, ῥᾳθυ-
Unſorgſamkeit *f* ἡ ἀμέλεια, ἡ ὀλιγωρία, ἡ ῥᾳθυμία, ἡ ῥᾳδιουργία.
unſparſam ἀφειδής.
unſprechbar ἀπροσήγορος, δυσπρόσοδος, ἀκοινώνητος, ἀν-, δυσέντευκτος (ſämtlich 2).
unſtandhaft σφαλερός, ἐπισφαλής (von Sachen), οὐ μόνιμος (2), ἀβέβαιος (2), οὐ βέβαιος (von Perſonen und Sachen). δειλός. οὐ καρτερικός (nur von Perſonen).
Unſtandhaftigkeit *f* ἡ ἀβεβαιότης (ητος), ἡ δειλία, gew. d. *neutr.* d. *adj.*
unſtatthaft ἄτοπος (2, nicht am rechten Orte), (nicht geziemend) ἀπρεπής, οὐ πρέπων, (nicht zur rechten Zeit) ἄκαιρος (2). (gegen Sitte u. Geſetz) παράνομος (2).
Unſtatthaftigkeit *f* ἡ ἀτοπία, ἡ ἀκαιρία, gew. d. *neutr.* d. *adj.*
unſterblich ἀθάνατος (2).
Unſterblichkeit *f* ἡ ἀθανασία.
Unſtern *m* ἡ κακὴ τύχη, ἡ ἀτυχία, es waltet ein ~ über etw. ἐπικήρως διάκειται τι.
unſtet ἀσταθής, ἄστατος, ἀκατάστατος, ἀστάθμητος, ἀβέβαιος (ſämtlich 2), (umherirrend) πλάνης (ητος), ~ ſein ἀστατεῖν, ἀκαταστατεῖν, πλανᾶσθαι (P.).
Unſtetigkeit *f* ἡ ἀστασία, ἡ ἀκαταστασία, ἡ ἀβεβαιότης (ητος), gew. d. *neutr.* d. *adj.*
unſtillbar ἄπαυστος (2).
unſtrafbar ἀζήμιος (2), ἀθῷος (2).
unſträflich ἀνέγκλητος, ἄμεμπτος, ἄκακος (ſämtlich 2), ἁγνός, ὅσιος, δίκαιος, ὅσιος καὶ δίκαιος.
Unſträflichkeit *f* ἡ ἁγνεία, ἡ ἁγνότης (ητος), gew. d. *neutr.* d. *adj.*
unſtreitbar ἀπόλεμος (2), οὐ μάχιμος (2).
unſtreitig ἀναμφίλογος (2), ἀναμφισβήτητος (2).
unſtudiert ἀδίδακτος, ἀπαίδευτος, ἀγράμματος (2, von Perſonen), ἀνεπιτήδευτος, ἀμελέτητος, αὐτοσχέδιος (2, von Sachen).
Unſumme *f* τὸ ἀμήχανον πλῆθος.
unſündhaft, unſündlich ἀναμάρτητος (2), ἀνέγκλητος (2), ὅσιος καὶ δίκαιος. [d. *adj.* unter unſträflich.]
Unſündhaftigkeit *f* ἡ ἁγνεία, ἡ δικαιοσύνη u. d. *neutr.*
untadelhaft, untadelig ἄμεμπτος, ἀνέγκλητος, ἀνεπίκλητος, ἀνεπίληπτος (ſämtlich 2).
Untadelhaftigkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
Untat *f* τὸ ἀνόσιον ἔργον, ſ. Verbrechen, Miſſetat.
untätig ἀργός, ἄπονος (2), ἀπράγμων, ~ ſein ἀργεῖν, ἀπρακτεῖν, ἡσυχίαν ἄγειν od. ἔχειν, ἡσυχάζειν. [χία.]
Untätigkeit *f* ἡ ἀργία, ἡ ἀπραξία, ἡ ἀπονία, ἡ ἡσυ-
untauglich ἄχρηστος. ἀχρεῖος. ἀχρήσιμος, ἀνεπιτήδειος (ſämtlich 2), φαῦλος, ἀνάξιος (2), ~ zu etw. ſein (von Perſonen) ἀδύνατον εἶναι ποιεῖν τι, οὐκ ἱκανὸν εἶναί τινι, ~ zum Kampfe ἀπόλεμος (2, unkriegeriſch), ἀπόμαχος (2, kampfunfähig), etw. ~ machen ποιεῖν τι ἀχρεῖον.
Untauglichkeit *f* ἡ ἀχρηστία, ἡ ἀνεπιτηδειότης (ητος). ἡ ἀνωφέλεια, ἡ φαυλότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*
untaxiert ἀτίμητος (2). [(ſämtlich 2).]
unteilbar ἀμερής, ἀμέριστος, ἀδιαίρετος, ἄτομος
Unteilbarkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
unteilhaft, unteilhaftig ἄμοιρος (2), ἀμέτοχος (2), (einer Sache τινός), ich bin einer Sache ~ οὐδὲν μέτεστί μοί τινος, οὐδὲν μετέχω τινός, οὐδὲν προσήκει μοί τινος.
Unteilhaftigkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
unten κάτω. weiter ~ κατωτέρω, ganz ~ κατωτάτω, nach ~ εἰς τὰ κάτω, von ~ κάτωθεν, ~ und oben ἄνω καὶ κάτω, bei Bezugnahme auf eine Stelle in einer Rede od. Schrift gibt man ~, weiter ~ wieder durch ὄπισθεν, ὀπίσω, ὕστερον, z.B. darüber wird die Rede weiter ~ ſein περὶ τούτων λέξομεν ὀπίσω, auch ſteht κάτωθεν, z.B. das weiter ~ angeführte Geſetz ὁ κάτωθεν νόμος. [τον καθῄσθαι.]
untenanſitzen (als der Letzte ſitzen) τελευταῖον od. ἔσχα-
untenher κάτωθεν.
untenhin κάτω.
unterliegen ὑποκεῖσθαι.
unter *prp.* 1. (auf die Frage wo? örtlich) ὑπό mit *dat.* u. *gen.*, ~ der Erde ὑπὸ γῆς. ὑπὸ γῇ. ~ freiem Himmel ἐν ὑπαίθρῳ, ~ einer Decke mit j-m ſtecken (übtr.) συμπράττειν τινί, zur Bezeichnung der Unterwürfigkeit, Unterordnung ὑπό u. ἐπί mit *dat.*, ~ j-m ſtehen εἶναι ὑπό od. ἐπί τινι, ὑποτεταγμένον εἶναί τινι, j-n ~ ſich haben ὑπήκοον ἔχειν τινά, κρατεῖν τινος,

Digitized by Google

~ j-s Anführung ἡγουμένου τινός, ~ j-m stehen (zur Bezeichnung des Ranges) δεύτερον εἶναί τινος, ἥττω εἶναί τινος, ein Jüngling ~ zwanzig Jahren νεανίας οὔπω εἴκοσιν ἔτη γεγονώς, ich habe etw. ~ meinen Händen (= es ist mir etw. aufgetragen) ἐπιτέτραπταί μοί τι, ἐπ' ἐμοί ἐστί τι, (= mit etw. beschäftigt sein) μεταχειρίζεσθαί (M.), ἅπτεσθαί (M.) τινος, ἐπιτηδεύειν, ἐργάζεσθαί (M.) τι. — 2. bei Zahlbestimmungen steht gewöhnlich ἐντός mit *gen.*, ~ zehn Jahren ἐντὸς δέκα ἐτῶν. — 3. zur Bezeichnung der Art u. Weise, wie etw. geschieht ἐπί mit *dat.*, ὑπό mit *gen.* u. *dat.*, zB. ~ dem Vorwande ἐπὶ τῇ προφάσει, doch steht gew. d. *part.* προφασιζόμενος. ~ Begleitung von zehn Soldaten δέκα στρατιώτας μεθ' ἑαυτοῦ, ~ der Bedingung daß ἐπὶ τῷ mit *inf.* — 4. (= dem latein. inter) ἐν mit *dat.*, ἐκ (ἐξ) mit *gen.*, παρά mit *dat.*, ~ den Feinden ἐν τοῖς πολεμίοις, ~ uns gesagt ὡς ἐν ἡμῖν εἰρῆσθαι, doch steht meistens wie im Latein. der *gen. part.*, der Weiseste ~ allen ὁ σοφώτατος πάντων (sapientissimus omnium) u. dgl. — 5. (= während) ἐν mit *dat.*, παρά mit *acc.*, μεταξύ mit *gen.*, ὑπό mit *gen.* u. *dat.*, ἐπί mit *gen.*, ~ dem Essen (während des Essens) ἐν δείπνῳ, παρὰ δεῖπνον, ~ dem Trinken παρὰ πότον, ~ Geißelhieben ὑπὸ μαστίγων, ~ Gesang ὑπὸ μέλε:, ~ Xerxes ἐπὶ Ξέρξου ὑμν., häufig *part.* (oft unter Hinzufügung von ἅμα), zB. ~ Geschrei zogen sie ab βοῶντες (ἅμα) ἀπῆλθον. — 6. (auf die Frage wohin? örtlich) ὑπό mit *acc.*, κατά mit *gen.*, ~ das Wasser tauchen κατὰ τοῦ ὕδατος καταδύεσθαι, ~ die Erde gehen κατὰ γῆς ἰέναι, ~ einen Baum treten καταστῆναι ὑπὸ δένδρον, j-m ~ die Augen kommen εἰς ὄψ:ν ἔρχεσθαί τινι, j-m etw. ~ die Hand geben ὑποβάλλειν τινί τι, übtr. ~ seine Gewalt bringen ὑφ' ἑαυτῷ ποιεῖσθαι (M.), ~ die Menschen gehen ἐξέρχεσθαι (-ἰέναι) εἰς ἀνθρώπους, j-n ~ seine Freunde rechnen τάττειν ob. τίθεσθαί τινα ἐν τοῖς φίλοις, j-n ~ die Götter versetzen ἀνάγειν τινὰ εἰς τοὺς θεούς, etw. ~ eine Sache mischen προσμειγνύναι τί τινι, προστιθέναι τί τινι, ~ die Soldaten gehen αἱρεῖσθαι (M.) τὸ στρατιωτικόν, etw. ~ den Fuß treten καταπατεῖν τι. ~ etw. gehören εἶναί τινων, untereinander bringen, mischen συμ-, ἀναμειγνύναι, συγκεραννύναι, συνταράττειν.

Unterabteilung *f* ἡ ὑποδιαίρεσις, ~en machen ὑποδιαιρεῖν.

unterackern κατ-, ὑπαροῦν.

Unteradmiral *m* ὁ ἐπιστολεύς.

Unterarm *m* ἡ χεὶρ (ειρός), ὁ πῆχυς (εως), auch ὁ

Unterbalken *m* τὸ ἐπιστύλιον, ἡ ἐπιστυλίς (ίδος).

Unterbau *m* ἡ κρηπίς (ῖδος), τὸ κρηπίδωμα, τὸ θεμέλιον. ἡ ὑποσκευή, τὸ (τὰ) κάτω.

Unterbauch *m* τὸ ὑπογάστριον, ἡ κάτω κοιλία.

unterbauen ὑποικοδομεῖν.

Unterbefehlshaber *m* ὁ ὑποστράτηγος, ὁ ὕπαρχος, (zur See) ὁ ἐπιστολεύς, ~ sein ὑποστρατηγεῖν.

Unterbehörde *f* ἡ ὑποτεταγμένη ἀρχή.

Unterbett *n* τὸ ὑπόστρωμα, ἡ τύλη, τὸ τυλεῖον.

u'nterbinden ὑποδεῖν (darunter binden).

unterbi'nden δια-, κατα-, ἀποδεῖν, ἀποβροχίζειν, καταδεσμεύειν. δεσμῷ ἀπείργειν.

unterbrechen (anhalten, hemmen) κωλύειν, ἐπέχειν, ἐφιστάναι, διαλύειν, (im Fortlauf anhalten) μεσολαβεῖν, (stören) ἐπιταράττειν, ἐνοχλεῖν (τινι u. τι). (aufhören machen) ἀναπαύειν, das Schweigen ~ ῥηγνύναι φωνήν, die Schlachtordnung ~ διασπᾶν τὴν τάξιν. die Darstellung ~ διασπᾶν τὴν διήγησιν. j-n im Reden ~ παρενοχλεῖν τινι λέγοντι. ἐπέχειν τινὰ λέγοντα, ὑποκρούειν τὸν λόγον τινός.

Unterbrechung *f* ἡ διάλυσις, ἡ ἐποχή, ἡ ἐπίσχεσις. ἡ κώλυσις, ἡ ἐπίστασις, ἡ ἐνόχλησις, ἡ ἀνάπαυσις, (in der Rede) ἡ παρεμβολή, ohne ~ ἀδιαλείπτως, συνεχῶς.

u'nterbreiten ὑποστρωννύναι, sich etw. ~ M.

unterbrei'ten ὑποτείνεσθαι (M.).

unterbringen (an Ort u. Stelle bringen) διατιθέναι (u. M.), j-n ~ (versorgen, j-m Unterhalt verschaffen) παρασκευάζειν τινὶ τροφήν, πρόνοιαν ποιεῖσθαί (M.) τινος, (j-m eine Beschäftigung verschaffen) προξενεῖν τινι ἔργον.

unterbrochen οὐ συνεχής, διαλείμματα ἔχων. (von e-r Schlachtordnung, Darstellung) διεσπασμένος, (gestört) ταραγμένος.

Unterdeck *n* τὸ ἔνδον κατάστρωμα.

unterdessen ἐν τούτῳ, ἐν τοσούτῳ, μεταξύ, ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ, τέως.

unterdrücken j-n δουλοῦν, καταδουλοῦν. χειροδθαι (M.), καθαιρεῖν, ὑποχείριον ποιεῖν, καταστρέφεσθαι (M.), (von Gedanken, Empfindungen u. dgl.) κρύπτειν, κατ-, ἐπέχειν, κολάζειν, παύειν, καταπαύειν τι. κρατεῖν τινος (zB. die Leidenschaften τῶν ἐπιθυμιῶν).

Unterdrücker *m* durch d. *part.* d. Verben, auch ὁ τύραννος.

Unterdrückung *f* ἡ ἐπίσχεσις. ἡ κατοχή, ἡ κόλασις, ἡ παῦσις, ἡ χείρωσις, ἡ καταδούλωσις, ἡ καταστροφή, d. Unterschied s. unter unterdrücken.

untere (dem Orte nach) ὁ, ἡ, τὸ κάτω, (dem Range nach) ἐλάττων.

untereinander durch d. *pron. recipr.* ἀλλήλων, zB. sie liebten sich ~ ἐφίλουν ἀλλήλους, sie kämpften ~ ἐμαχέσαντο ἀλλήλοις.

unterfangen sich τολμᾶν, ἐπιχειρεῖν.

Unterfangen *n* ἡ τόλμα, ἡ ἐπιχείρησις, τὸ τόλμημα, τὸ ἐπιχείρημα.

Unterfeldherr *m* ὁ ὑποστράτηγος.

Unterfläche *f* ἡ βάσις.

Unterfutter *n* τὸ ὑπερραμμένον.

unterfüttern ὑπορράπτειν τί τινι.

Untergang *m* 1. (von Gestirnen) ἡ δύσις (u. *pl.*), ἡ δυσμή (u. *pl.*), ἡ κατάδυσις, häufig durch Verben, zB. vom Aufgang der Sonne bis zum ~ ἀφ' ἡλίου ἀνατέλλοντος μέχρι δυομένου. — 2. (Verderben, Vernichtung) ἡ διαφθορά, ὁ ὄλεθρος, ἡ καθαίρεσις, ἡ ἀπώλεια, ἡ ἀφάνισις, einer Sache den ~ bereiten ἀπολλύναι, διαφθείρειν, καθαιρεῖν, ἀφανίζειν τι. den ~ finden ἀπόλλυσθαι. διαφθείρεσθαι (P.), καθαιρεῖσθαι (P.), ἀφανίζεσθαι (P.).

untergeben j-m etw. ἐπιτρέπειν, ὑποτάττειν τινί τι, j-m einen untergeben τάττειν ob. καθιστάναι τινὰ ἐπί τινι.

untergeben, Untergebener *m* (ὁ) ὑπήκοος, (ὁ) ὑποτεταγμένος.

untergehen 1. (von Gestirnen) δύεσθαι, καταδύεσθαι (-δῦναι, auch von Schiffen), καταποντίζεσθαι (P., von Schiffen), von Sonne u. Mond auch καταφέρεσθαι (P.). — 2. (zu Grunde gehen) ἀπόλλυσθαι, διαφθείρεσθαι (P.), ἀφανίζεσθαι (P.).

untergraben eig. δι-, ὑπορύττειν, ὑποσκάπτειν, übtr. μηχανᾶσθαι (M.) καταλύειν, καθαιρεῖν ob. ἀνατρέπειν τι.

Untergrabung *f* übtr. ἡ ἀνατροπή, ἡ κατάλυσις, jonst durch Verben.

unterhalb κάτω, κάτωθεν u. ὑποκάτω mit *gen.*, ὑπό mit *dat.* u. *acc.*

Unterhalt *m* ἡ τροφή, ὁ βίος. τὰ πρὸς τὸν βίον. τὰ ἐπιτήδεια, τὰ ἀναγκαῖα, beständiger ~ ἡ διατροφή. seinen ~ von etw. haben ἔχειν τὸν βίον ἔκ ob. ἀπό τινος, ὁ βίος ἐστί μοι ἀπό τινος, ζῆν ἀπό τινος, sich seinen ~ mit ob. durch etw. verschaffen ποιεῖσθαι (M.) τὸν βίον ἀπό τινος, βίον πορίζεσθαι (M.) ἐκ τινος, j-m den ~ geben, verschaffen παρέχειν τινὶ τροφήν ob. βίον, παρασκευάζειν τινὶ τροφήν.

u'nterhalten ὑπέχειν τί τινι.

unterha'lten 1. (j-n ernähren) τρέφειν τινά, τροφὴν ob. τὰ ἐπιτήδεια παρέχειν τινί, (bewirken, daß etw. fortdauert) σῴζειν, διασῴζειν, φυλάττειν, διαφυλάττειν. — 2. (geistig angenehm beschäftigen) ἔχειν, κατέχειν τινά, διατριβὴν παρέχειν τινί. τέρπειν, εὐφραίνειν, ψυχαγωγεῖν τινα, sich mit j-m ~ διαλέγεσθαι (P.) τινι ob. πρός τινα, ὁμιλεῖν τινι, διατρίβειν μετά τινος.

Digitized by Google

unterhaltend ἐπίχαρις (ιτος). χαρίεις, ψυχαγωγός (2), (von Personen) εὐτράπελος (2). ἀστεῖος.
Unterhaltung *f* 1. (das Erhalten) ἡ ἐπισκευή, ἡ διατήρησις, τὸ σῴζειν usw. (s. d. Verben), (Ernährung) ἡ θρέψις, τὸ τρέφειν usw. (s. d. Verben). — 2. (Unterredung) οἱ λόγοι, ὁ διάλογος, ἡ διάλεξις, ἡ ὁμιλία, ἡ συνουσία, (Zeitverkürzung) ἡ διατριβή, ἡ διαγωγή, ἡ τέρψις, (Gegenstand der ~) τὸ ὁμίλημα, musikalische od. deklamatorische ~ τὸ ἀκρόαμα, eine ~ gewähren διατριβὴν παρέχειν, eine ~ über etw. anknüpfen λόγον ἐμβάλλειν περί τινος, λόγους προσφέρειν τινὶ περί τινος.
Unterhaltungskosten ἡ δαπάνη (u. *pl.*), ~ für Bauwerke τὰ εἰς τὴν ἐπισκευὴν ἀναλωθέντα χρήματα, ~ für den Lebensunterhalt αἱ περὶ τὴν τροφὴν δαπάναι, τὰ τῆς τροφῆς.
unterhandeln mit j-m wegen od. über etw. λόγους ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα περί τινος, λόγους προσφέρειν τινὶ περί τινος, διαλέγεσθαί (P.) τινι od. πρός τινα περί τινος, πράττειν πρὸς τινά τι od. περί τινος, χρηματίζειν (u. M.) τινὶ περί τινος, etw. mit j-m ~ συντίθεσθαί τι πρός τινα, ὁμολογεῖν τινί τι.
Unterhändler *m* ὁ διάγγελος, ὁ πρόξενος, ὁ προξενητής, ὁ μεσίτης, ein ~ des Friedens ὁ διαλλακτής, ὁ προσφέρων λόγους περὶ εἰρήνης, ~ sein μεσιτεύειν.
Unterhandlung *f* οἱ λόγοι, politische ~ ὁ χρηματισμός, mit j-m ~en anknüpfen λόγους προσφέρειν τινί, (über Frieden) ἐπικηρυκεύεσθαι (M.), sich mit j-m in ~en einlassen συμβαίνειν od. συνέρχεσθαι εἰς λόγους τινί, ~en mit j-m pflegen πράττειν πρός τινα, die ~en mit j-m abbrechen διαλύειν τοὺς λόγους, ἀποπέμπειν τινὰ ἄπρακτον, οὐκέτι εἰς λόγους συνέρχεσθαί τινι, es finden ~en über etw. statt λόγοι γίγνονται περί τινος, auf dem Wege von ~en διὰ λόγων.
Unterhauptmann *m* ὁ ὑπολόχαγος.
Unterhemd *n* ὁ χιτωνίσκος.
unterhöhlen ὑπορύττειν, ὑποκοιλαίνειν.
unterirdisch κατά-, ὑπόγειος (2), χθόνιος, κατα-, ὑποχθόνιος (2), ~er Kanal od. Gang ὁ ὑπόνομος. ~e Götter οἱ χθόνιοι (θεοί), durch ~e Kanäle ὑπονομηδόν, ~es Feuer τὸ γηγενὲς πῦρ.
unterjochen δουλοῦν, καταδουλοῦν (u. M.), καταστρέφεσθαι (M.), s. unterwerfen.
Unterjochung *f* ἡ δούλωσις, ἡ καταδούλωσις.
Unterkehle *f* **-kinn** *n* τὸ ὑπὸ τῷ γενείῳ.
Unterkiefer *m* ἡ κάτω γνάθος.
Unterkleid *n* ὁ χιτών (ῶνος), (unter dem Panzer) ὁ ὑποδύτης, im ~ γυμνός.
unterkommen in einer Herberge τυγχάνειν ξενίας, ~ im Dienst λαμβάνειν τάξιν, τυγχάνειν τῶν ἐπιτηδείων.
Unterkommen *n* (Herberge) ἡ εἰσ-, ὑποδοχή, (Dienst, Versorgung) ὁ βίος, ein ~ finden s. d. vor. Wort.
Unterkönig *m* ὁ ἔπ-, ὕπαρχος.
unterkriechen unter etw. ὑποδύεσθαι (-δῦναι) ὑπό τι.
unterkriegen j-n περιγίγνεσθαί, κρατεῖν od. κρείττω γίγνεσθαί τινος.
Unterlage *f* ἡ ὑπόθεσις, ἡ βάσις, τὸ ὑπόστρωμα, τὸ ὑπόβλημα, τὸ ἔρεισμα, (~ des Hebels) τὸ ὑπομόχλιον.
Unterlaß: ohne ~ ἀδιαλείπτως, ἀεί, συνεχῶς, oft durch διατελεῖν, διαγίγνεσθαι, διαμένειν, διάγειν mit *part.*, z.B. er tut dies ohne ~ διατελεῖ usw. τοῦτο ποιῶν.
unterlassen παρα-, ἀπο-, ἐκ-, καταλείπειν τι, ἐλλείπειν τι od. *part.*, διαλείπειν mit *part.*, ἐᾶν τι od. ποιεῖν τι. ἀνίεναι (ἵημι) τι, μεθιέναι (ἵημι) τι od. mit *inf.*, ich kann nicht ~ zu οὐ δύναμαι μὴ οὐ mit *inf.*
Unterlassung *f* ἡ παρά-, διά-, ἔλλειψις.
unterlaufen eig. ὑποτρέχειν τι od. ὑπό τι, mit Blut ~ πελιτ(δ)νοῦσθαι, πελιοῦσθαι, πελιαίνεσθαι (sämtl. P.), πελιτ(δ)νὸν od. ὄφαιμον γίγνεσθαι, (*adj.*) πελιτ(δ)νός, πελιός, eine mit Blut ~e Stelle τὸ ἐκχύμωμα, πελίτ(δ)νωμα, ἡ ἐκχύμωσις, ἡ πελίωσις.
unterlaufen: etw. mit ~ lassen ἐγκαταμειγνύναι τι, es läuft etw. mit unter παρεμπίπτει τι.
Unterlefze, -lippe *f* τὸ κάτω χεῖλος.
unterlegen ὑποβάλλειν, ὑποτιθέναι, ὑποστρωννύναι, ὑπερείδειν, j-m eine Absicht ~ ἐπιφέρειν τινὶ ὡς βούλεται.
Unterlehrer *m* ὁ ὑποδιδάσκαλος.
Unterleib *m* τὸ ἧτρον, τὸ ὑπογάστριον, ἡ κοιλία.
unterliegen eig. ὑποκεῖσθαι, j-m od. einer Sache ~ ἡττᾶσθαι (P.) τινος u. ὑπό τινος, ἥττω εἶναι od. γίγνεσθαί τινος, ὑπείκειν τινί, κρατεῖσθαι u. νικᾶσθαι (P.) ὑπό τινος, dem Schmerze ~ ἀπαγορεύειν (ἀπειπεῖν) ἀλγοῦντα, einer Krankheit ~ διαφθείρεσθαι (P.) ὑπὸ νόσου, es unterliegt etw. vielem Zweifel πολλὰς ἀπορίας ἔχει τι.
Unterliegen *n* ἡ ἧττα.
untermalen ὑπογράφειν.
Untermalung *f* ἡ ὑπογραφή.
untermauern ὑποικοδομεῖν, ὑποτειχίζειν.
Untermauern *n*, **-mauerung** *f* ἡ ὑποτείχισις, besser durch Verben.
untermengen etw. mit etw. ὑπο-, ἐγκαταμειγνύναι τί τινι.
Untermengung *f* ἡ ἀνάμειξις, besser durch Verben.
unterminieren ὑπονομεύειν, ὑπ-, übtr. a. διορύττειν.
unterminiert ὑπόνομος (2).
Unterminierung *f* ἡ ὑπό-, διόρυξις.
untermischen s. untermengen.
unternähen ὑπορράπτειν τί τινι.
unternehmen ἐπι-, ἐγχειρεῖν τινι. ἅπτεσθαί (M.) τινος, ὑφίστασθαί τι, ὁρμᾶσθαι (P.) πρός, ἐπί u. εἴς τι, παρασκευάζεσθαί (M.) τι, πειρᾶσθαί (P.) τινος od. *inf.*, in vielen Verbindungen ποιεῖσθαι (M.), z.B. einen Feldzug ~ στρατείαν ποιεῖσθαι, eine Reise ~ ὁρμᾶσθαι πρὸς usw. πορείαν, einen Krieg ~ πόλεμον αἱρεῖσθαι (M.), ein Werk, eine Arbeit ~ ἐπιχειρεῖν ἔργῳ od. πράγματι, nichts ~ ἡσυχίαν od. σχολὴν ἄγειν, σχολάζειν, ἀργεῖν.
Unternehmen *n*, **Unternehmung** *f* ἡ ἐπιβολή, ἡ ἐπιχείρησις, ἡ ὁρμή, ἡ πεῖρα, (Tat, Werk) τὸ ἔργον, τὸ πρᾶγμα, τὸ ἐπιχείρημα, kriegerische ~ ἡ στρατεία (zu Lande), ὁ στόλος (zu Wasser), glückliche ~ τὸ κατόρθωμα, τὸ εὐπράγημα, Glück bei ~en ἡ εὐπραγία, glücklich sein bei ~en εὐπραγεῖν, nicht glücklich bei ~en sein σφάλλεσθαι (P.) τῆς ἐπιβολῆς, ἀποτυγχάνειν τινός, ᾧ ἐπεχείρησα.
unternehmend ἐγχειρητικός, δραστήριος, πρακτικός, ὄοκνος (2), εὔτολμος (2), τολμηρός.
Unternehmer *m* ὁ ἐπι-, ἐγχειρητής, gew. *part.*, ~ einer Arbeit um Lohn ὁ ἐργολάβος.
Unternehmungsgeist *m* ἡ θρασύτης (ητος), ἡ εὐτολμία, τὸ δραστήριον u. d. *neutr.* d. übrigen *adj.* (siehe unternehmend), Mangel an ~ ἡ ἀτολμία.
unternehmungslustig μεγαλοπράγμων.
Unteroffizier *m* etwa ὁ δεκάδαρχος.
unterordnen ὑποτάττειν τινά τινι (τινί τι), sich ~ ἑαυτὸν ὑποτάττειν od. M.
Unterordnung *f* (das Unterordnen) ἡ ὑποταγή, besser durch Verben, (das Untergeordnetsein) τὸ ὑποτετάχθαι, (die zweite Ordnung) ἡ δευτέρα τάξις.
unterpfählen ὑπερείδειν χάραξιν.
Unterpfand *n* τὸ ἐνέχυρον, τὸ ἀποτίμημα, τὸ ὅμηρον, ἡ ὑποθήκη, ~ der Treue τὸ πιστόν, einander Unterpfänder der Treue geben πιστὰ διδόναι καὶ λαμβάνειν, als ~ dienen ἀποτιμᾶσθαι (P.), (von Geiseln) ὁμηρεύειν.
unterpflügen ὑπαροῦν.
unterreden sich mit j-m διαλέγεσθαί (P.) τινι u. πρός τινα, ὁμιλεῖν, κοινολογεῖσθαί (M.) τινι u. πρός τινα, διατρίβειν μετά τινος, ἐντυγχάνειν τινὶ διὰ λόγων, συνέρχεσθαι εἰς λόγους τινί.
Unterredung *f* ἡ διάλεξις, ἡ διατριβή, ὁ διάλογος,

Digitized by Google

οἱ λόγοι, ἡ κοινολογία, ἡ ἔντευξις, eine ~ mit j-m haben, halten, ſ. unterreden.

Unterricht *m* ἡ παιδεία, ἡ παίδευσις, ἡ διδασκαλία, ἡ διδαχή, ἡ ὑφήγησις, ἡ κατήχησις, ~ in den Elementen ἡ στοιχείωσις, ſpäter ~ ἡ ὀψιμαθία, ~ bei j-m nehmen φοιτᾶν παρά ob. πρός τινα, προσφοιτᾶν τινι, χρῆσθαί τινι διδασκάλῳ, ~ bei j-m haben παιδεύεσθαι, διδάσκεσθαι (P.) ὑπό τινος, ὁμιλεῖν, συνεῖναί τινι, j-m ~ in etw. geben διδασκαλίαν ποιεῖσθαι (M.) τινί τινος, διδάσκειν τινά τι, (das worin man unterrichtet wird) ἡ μάθησις, τὰ μαθήματα, τὸ δίδαγμα, ἡ παιδεία.

unterrichten j-n in etw. διδάσκειν τινά τι ob. ποιεῖν τι, παιδεύειν τινὰ ἔν τινι, περί τι, τινά τι ob. ποιεῖν τι, in den Elementen ~ διδάσκειν τινὰ τὰ στοιχεῖα, j-n in etw. ~ laſſen διδάσκεσθαί τινά τι, j-n von etw. ~ φράζειν, ἀποφαίνειν, δηλοῦν τινί τι.

Unterrichten *n* ſ. Unterricht.

unterrichtet εἰδώς, ~ ſein von etw. εἰδέναι τι, nicht ~ ſein von etw. ἀγνοεῖν τι.

Unterrichtsgegenſtand *m* τὸ μάθημα, τὸ παίδευμα.

Unterrichtsweſen *n* τὰ περὶ παιδείαν.

Unterrock *m* ὁ χιτών (ῶνος).

unterſagen j-m etw. ~ ἀπαγορεύειν τινί ποιεῖν τι ob. μὴ ποιεῖν τι, ſ. verbieten.

unterſagt ἀπόρρητος (2).

Unterſagung *f* ἡ ἀπόρρησις, ſ. Verbot.

Unterſatz *m* ἡ ὑπόθεσις, τὸ ὑπόθεμα (ὑπόθημα), ἡ ὑπόστασις, (in der Logik) ἡ πρόσληψις.

unterſcharren etw. unter die Erde κατορύττειν τι, κρύπτειν τι γῇ.

unterſcheiden etw. von etw. διορίζειν τί τινος ob. ἀπό τινος, διακρίνειν, διαγιγνώσκειν τι ἀπό τινος, (mit den Augen) διορᾶν τι, (mit dem Geiſte) διαιρεῖν (u. M.) τι, διάγνωσιν ποιεῖσθαι (M.) τινος, ſich von j-m in etw. ~ διαφέρειν τινός τινι u. τι. ἔν u. ἐπί τινι, εἷς, κατά ob. πρός τι, leicht zu ~ εὐκρινής, εὐδιάγνωστος (2), εὐδιάκριτος (2), ſchwer zu ~ δυσκρινής, δύσκριτος, δυσδιάγνωστος, δυσδιάκριτος (ſämtlich 2), nicht zu ~ ἀδιάκριτος (2), ἀδιάγνωστος (2). durch Zeichen ~ σημείοις διαλαμβάνειν. [σις, ἡ διαίρεσις.]

Unterſcheidung *f* ὁ διορισμός, ἡ διάκρισις, ἡ διάγνω-

Unterſcheidungszeichen *n* τὸ διακριτικὸν σημεῖον.

Unterſchenkel *m* ἡ κνήμη.

unterſchieben ὑποβάλλειν (auch übtr. z.B. ein Kind τέκνον), j-m die Abſicht ~ daß καταψεύδεσθαί (M.) τινος, ὡς βούλεται, untergeſchoben ὑποβολιμαῖος (2, von Kindern). νόθος (von Schriften).

Unterſchieben *n*, **Unterſchiebung** *f* ἡ ὑποβολή.

Unterſchied *m* ἡ διαφορά, τὸ διάφορον, τὸ διαφέρον (οντος), ἡ διαφορότης (ητος), ἡ διάστασις, ἡ ἀνομοιότης (ητος), ἡ παραλλαγή, mit ~ διαφόρως, ohne ~ ἀδιαφόρως, ἀδιακρίτως, es macht einen ~ διαφέρει, es macht keinen ~ für j-n οὐδὲν διαφέρει τινί, einen ~ machen zwiſchen etw. ἡγεῖσθαι (M.) διαφέρειν τί τινος, ſie töteten alle ohne ~ ἀπέκτειναν πάντας ὅτῳ ἐντύχοιεν, es iſt ein großer ~ zwiſchen ihnen μέγα διαφέρουσιν ἀλλήλων.

unterſchieden κεχωρισμένος, διάφορος (2), ἄλλοτος ſ. verſchieden.

unterſchiedlich = d. vor. Wort.

unterſchiedslos ἀδιάφορος (2). [τινά.]

u'nterſchlagen j-m ein Bein ὑποσκελίζειν, πτερνίζειν

unterſchla'gen σφετερίζεσθαι, νοσφίζεσθαι, ὑφ-, ὑπεξαιρεῖσθαι (ſämtlich M.), κλέπτειν, ὑποκλέπτειν.

U'nterſchlagung *f* eines Beines ὁ ὑποσκελισμός, beſſer durch Verben. [ὑπεξαίρεσις, ἡ κλοπή, ἡ κλωπεία.]

Unterſchla'gung *f* ὁ σφετερισμός, ὁ νοσφισμός, ἡ ὑφ-,

Unterſchleif *m* ſ. d. vor. Wort, (als Sache) τὸ κλέμμα, ~e machen ſ. unterſchla'gen.

unterſchreiben ὑπογράφειν, etw. ~ ὑπογράφεσθαί (M.) τι, προσ-, ἐπιγράφειν τὸ ἑαυτοῦ ὄνομά τινι, übtr. (beipflichten) συγκατατίθεσθαι τὴν γνώμην τινί, ἐπαινεῖν τινα (τι).

Unterſchreiben *n* ἡ ὑπογραφή.

U'nterſchreiber *m* (zweiter Schreiber) ὁ ὑπογραμματεύς, ~ ſein ὑπογραμματεύειν. [ἐπι-, ἐπεγγεγραμμένα.]

Unterſchrift *f* τὸ ὑπόγραμμα, ἡ ὑπογραφή, beſſer τὰ

Unterſchwelle *f* ὁ ὀδός.

Unterſegel *n* τὸ κάτω ἱστίον.

Unterſeite *f* τὰ κάτω, (eines Blattes) τὰ πρανῆ.

unterſenken in die Erde καθιέναι, κρύπτειν, (ins Waſſer) καταδύειν.

Unterſenkung *f* ἡ κάθεσις, ἡ κατάδυσις.

unterſetzen ὑποτιθέναι, ὑποβάλλειν, ὑφιστάναι, untergeſetzt ſein ὑποκεῖσθαι.

unterſetzt (dick, gut bei Leibe) εὔσωμος (2), εὔσαρκος (2), παχὺς καὶ ἰσχυρός, ~ ſein παχύτερον εἶναι τὸ σῶμα. [λειν σφραγῖδά τινι, κατασημαίνειν τι.]

unterſiegeln ἐπι-, κατασφραγίζειν (u. M.) τι, ἐπιβάλ-

Unterſiegelung *f* ἡ τῆς σφραγῖδος ἐπιβολή.

unterſinken δύεσθαι, κατα-, ὑποδύεσθαι (-δῦναι), ὑφίστασθαι, ὑποκαθίζεσθαι, καταφέρεσθαι (P.).

Unterſinken *n* ἡ κατάδυσις, gew. durch Verben.

unterſpannen ὑποτείνειν τί τινι.

unterſpreizen ὑπερείδειν τί τινι.

unterſpülen ὑποκλύζειν. [ἔσχατος.]

unterſt: zu ~ κατωτάτω, gew. durch d. *adj.* τελευταῖος,

Unterſtadt *f* ἡ κάτω πολις.

Unterſtatthalter *m* ὁ ὕπαρχος.

unterſte ὁ, ἡ, τὸ κατωτάτω, τελευταῖος, ἔσχατος.

unterſtecken ὑποβάλλειν τινί τι.

u'nterſtehen ὑφίστασθαι ὑπό τι.

unterſte'hen ſich τολμᾶν, ἀποτολμᾶν.

unterſtellen etw. ὑφιστάναι, ὑποτιθέναι, ὑποβάλλειν τινί τι, ſich ~ ὑφίστασθαι.

unterſtemmen ὑπερείδειν τί τινι.

Unterſtemmung *f* ἡ ὑπέρεισις. [πρφρατεύειν.]

Unterſteuermann *m* ὁ πρῳράτης, ὁ πρῳρεύς, ~ ſein

unterſtopfen etw. ὑποβάλλειν τί τινι. [γράφειν.]

unterſtreichen ὑποσημαίνειν γραμμήν, auch bloß ὑπο-

unterſtreuen ὑποπάττειν, ὑποστρωννύναι.

u'nterſtützen ὑπερείδειν τί τινι.

unterſtü'tzen j-n ἐπικουρεῖν, βοηθεῖν, ἐπιβοηθεῖν τινι, ὠφελεῖν τινα, συνεργάζεσθαί (M.), συνεργὸν εἶναί τινι, j-n mit etw. ~ ὑπουργεῖν, ὑπηρατεῖν, ἐπαρκεῖν τινί τι, etw. ~ συμπράττειν τι u. περί τινος, μετέχειν u. συνεπιλαμβάνεσθαι (M.) τινος.

Unterſtützung *f* ἡ βοήθεια, ἡ ἐπικουρία, ἡ ἐπικούρησις, ἡ ὠφέλεια, j-m ~ gewähren ſ. unterſtützen.

Unterſtützungsbeitrag *m* ὁ ἔρανος. [ὁ ἐρανιστής.]

Unterſtützungsverein *m* ὁ ἔρανος, Mitglied desſelben

unterſuchen ζητεῖν τι u. περί τινος, ζήτησιν ποιεῖσθαί (M.) τινος u. περί τινος (von gerichtlichen u. wiſſenſchaftlichen Unterſuchungen), ἐρευνᾶν τι, ἔρευναν ποιεῖσθαί τινος (durchſuchen), ἐλέγχειν (prüfen, bſd. von gerichtlichen Unterſuchungen), ἀνακρίνειν τι, ἀνάκρισιν ποιεῖσθαί τινος (vom Richter), δοκιμάζειν (prüfen), σκοπεῖν, σκέπτεσθαι (bſd. von wiſſenſchaftlichen Unterſuchungen), καταμανθάνειν (die Beſchaffenheit von etw. ~), ἐξετάζειν (ausforſchen), genau ~ ἀκριβοῦν, ἀκριβολογεῖσθαι (M.), δι-, ἐξερευνᾶν, peinlich ~ βασανίζειν τινά.

Unterſuchen *n* ſ. Unterſuchung.

Unterſucher *m* ὁ ἐξεταστής, gew. *part.* d. Verben.

Unterſuchung *f* ἡ ζήτησις, ἡ ἐξέτασις, ἡ κρίσις, ἡ δίκη (letztere beiden gerichtliche ~), ἡ σκέψις (bſd. wiſſenſchaftliche ~), genaue ~ ἡ ἀκριβολογία, eine ~ über etw anſtellen (gerichtlich) ἔρευναν ἔχειν τινός, ἀνάκρισιν ποιεῖσθαι (M.) περί τινος, (wiſſenſchaftlich) σκοπεῖν, σκέπτεσθαι περί τινος, (überhaupt) ζήτησιν ποιεῖσθαί (M.) τινος, eine (gerichtliche) ~ mit j-m anſtellen ἀνακρίνειν τινά.

Untertan *m* ὁ ὑπήκοος uſw. ſ. untertänig, ὁ ἀρχόμενος, j-s ~ ſein εἶναι ὑπό ob. ἐπί τινι, ἄρχεσθαι (P.) ὑπό τινος.

Digitized by Google

untertan, untertänig ὑπήκοος, ὑποχείριος, ὑποχος (sämtlich 2), πειθόμενος, ὑποτεταγμένος, j-m ~ sein ὑπακούειν τινός u. τινί, sich j-n ~ machen ὑφ' ἑαυτῷ ποιεῖσθαι (M.) τινα, ὑποχείριον λαμβάνειν τινά, j-m ~ werden γίγνεσθαι ὑπό τινι. [θεια.]

Untertänigkeit *f* ἡ ὑπόταξις, ἡ πειθαρχία, ἡ εὐπει-

untertauchen *trans.* βάπτειν, βαπτίζειν τι εἰς τι oder ἔν τινι, καταβάπτειν τι εἰς τι, *intr.* κατα-, ὑποδύεσθαι (-δῦναι). [κατάδυσις.]

Untertauchen *n trans.* ἡ βάψις, ἡ βάπτισις, *intr.* ἡ

Unterteil *m* τὸ κάτω μέρος, τὸ od. τὰ κάτω.

untertreten unter etw. ὑφίστασθαι ὑπό τι.

Untervormund *m* ὁ δεύτερος ἐπίτροπος.

unterwärts κάτω, εἰς od. πρὸς τὰ κάτω.

unterwegs ἐν τῇ ὁδῷ, κατὰ τὴν ὁδόν, κατὰ τὴν πορείαν, ἐν τῇ πορείᾳ od. durch d. *part.* von reisen, gehen, marschieren usw. πορευόμενος.

unterweisen j-n in etw. ὑφηγεῖσθαι (M.) τινί τι, διδάσκειν τινά τι, s. lehren, unterrichten.

Unterweisung *f* ἡ ὑφήγησις, ἡ παίδευσις, s. Unterricht.

Unterwelt *f* ὁ ᾅδης, τὰ κάτω, in die ~ εἰς ᾅδου, in der ~ ἐν ᾅδου.

unterwerfen δουλοῦν, καταδουλοῦν τινα, κρατεῖν τινος, καταστρέφεσθαί (M.), ὑφ' ἑαυτῷ ποιεῖσθαί (M.), ὑποχείριον λαμβάνειν oder ποιεῖσθαι (M.) τινα, sich (*acc.*) j-m unterwerfen ὑποτάττειν ἑαυτόν τινι, ὑποβάλλειν od. διδόναι ἑαυτόν τινι, sich den Gesetzen ~ πείθεσθαι (P.) τοῖς νόμοις, einer Sache unterworfen sein ἥττω εἶναί τινος, ἔνοχον εἶναί τινι, ἐνέχεσθαί (P.) τινι od. ἔν τινι, einer Sache nicht unterworfen sein κρείττω εἶναί τινος, ἐκτὸς εἶναί τινος.

Unterwerfung *f* ἡ δούλωσις, ἡ καταδούλωσις oder durch Verben.

unterwinden sich τολμᾶν, ἐπιχειρεῖν.

unterwühlen ὑπορύττειν.

unterwürfig s. untertänig, sich j-m ~ machen, s. unterwerfen, (kriechend) ταπεινός, ὑπηρετικός, σκυλακώδης.

Unterwürfigkeit *f* ἡ ὑπόταξις, (sklavische Gesinnung) ἡ ταπεινότης (ητος), τὸ σκυλακῶδες.

unterzeichnen ὑπογράφειν.

Unterzeichnung *f* ἡ ὑπογραφή od. durch Verben.

unterziehen ὑποτείνειν, ὑποβάλλειν τινί τι.

unterziehen sich einer Sache ὑποδύεσθαι (-δῦναι), ὑφίστασθαι, ὑποδέχεσθαι (M.), ὑπομένειν τι.

Untersatz *m* (das Untergelegte) τὸ ὑπόβλημα.

untief οὐ βαθύς. [τεναγίζειν.]

Untiefe *f* τὸ βράχος (gew. *pl.*), τὸ τέναγος, ~n haben

Untier *n* τὸ τέρας (ατος).

untragbar (von der Erde u. von Pflanzen) ἄφορος (2), (von Pflanzen) ἄκαρπος (2), (von der Erde) στεῖρος, (von Tieren) ἄτοκος (2), ἄγονος (2).

Untragbarkeit *f* ἡ ἀφορία, ἡ ἀκαρπία, ἡ ἀγονία.

untreu ἄπιστος (2), j-m ~ werden ἀφίστασθαί τινος, ἀπολείπειν τινά, seiner Natur ~ werden λείπειν τὴν ἑαυτοῦ φύσιν, ἐξίστασθαι τῆς ἑαυτοῦ φύσεως, seinem Worte ~ werden ψεύδεσθαι τὴν πίστιν, seiner Pflicht ~ werden ἀμελεῖν τῶν δεόντων, οὐ ὁρᾶν τὰ δέοντα, der Wahrheit ~ werden προδιδόναι τὴν ἀλήθειαν.

Untreue *f* ἡ ἀπιστία, eine ~ an j-m begehen προδιδόναι, ἀπολείπειν τινά.

untrinkbar οὐ πότιμος (2).

untröstlich ἀπαραμύθητος (2).

untrüglich ἀψευδής, ἄψευστος (2), ἀδιάψευστος, πιστότατος, ἀναμάρτητος (2), ~ sein ἀψευστεῖν (v. Personen).

untüchtig ἀνεπιτήδειος, ἄχρηστος, ἀδύνατος (sämtl. 2), οὐκ ἱκανός, s. untauglich, unfähig.

Untüchtigkeit *f* ἡ ἀνεπιτηδειότης (ητος), ἡ ἀχρηστία u. d. *neutr.* d. *adj.*

Untugend *f* ἡ κακία, ἡ πονηρία.

untugendhaft κακός, πονηρός.

untunlich ἀμήχανος, ἀδύνατος, ἄπορος (sämtlich 2).

Untunlichkeit *f* ἡ ἀμηχανία, ἡ ἀπορία u. das *neutr.* d. *adj.*

unüberlegt ἄβουλος, ἀπροβούλευτος, ἀ-, ἀπερί-, ἀσκεπτος, ἀλόγιστος, ἀπρονόητος, ἀπροαίρετος (sämtlich 2), προπετής, ~ handeln ἀλογιστεῖν, ἀβουλίᾳ χρῆσθαι. [d. *adj.*]

Unüberlegtheit *f* ἡ ἀβουλία, ἡ ἀλογιστία u. d. *neutr.*

unübersehbar ἄπειρος (2), ἀπέραντος (2).

unübersetzbar ἀμετάφραστος (2), besser ὁ οὐκ ἔστι μεταφράζειν. [ἄπορος (2).]

unübersteiglich ἀδιάβατος (2), übtr. ἀνυπέρβλητος (2),

unübertrefflich, -troffen πάντων ἄριστος od. κράτιστος, οὐδενός δεύτερος. [ὑπέρβλητος (sämtlich 2).]

unüberwindlich, -wunden ἀήττητος, ἀνίκητος, ἀν-

Unüberwindlichkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*

unumgänglich (nicht gesellig) ἀπροσήγορος, ἀπρόσμεικτος, δυσσύμβολος (sämtlich 2), (unvermeidlich) ἀναγκαῖος, es ist ~ nötig πολλὴ ἀνάγκη (ἐστίν), παντελῶς δεῖ.

Unumgänglichkeit *f* (Ungeselligkeit) ἡ ἀπροσηγορία und d. *neutr.* d. *adj.*, (Notwendigkeit) ἡ ἀνάγκη.

unumschränkt ἀπερίγραπτος (2, von Sachen), ἀνυπεύθυνος (2), αὐτόνομος (2, von Personen), auch αὐτεξούσιος (2), ~er Herrscher ὁ αὐτοκράτωρ (ορος), ὁ δεσπότης, ~e Herrschaft ἡ αὐτοκρατορία, ~er Herrscher sein αὐτοκρατορεύειν, δεσπόζειν, δεσποτεῖν, ~e Macht, Gewalt ἡ κυρία δύναμις, ~e Macht über etw. haben αὐτοκράτορα εἶναί τινος.

unumstößlich ἀν-, ἀνεξέλεγκτος (2), βεβαιότατος, σαφέστατος. [νον εἰπεῖν.]

unumwunden ἁπλοῦς, ~ sprechen οὐδὲν ὑποστειλάμε-

unumzänkt ἄερκτος (2).

ununterbrochen ἀδιάλειπτος (2), ἀδιάπαυστος (2), ἐνδελεχής, συνεχής, oft durch d. Verben διατελεῖν, διαγίγνεσθαι, διάγειν u. διαμένειν mit *part.*, zB. er tut dies ~ διατελεῖ usw. τοῦτο ποιῶν.

ununterrichtet ἀπαίδευτος (2), ἀδίδακτος (2), ἀμαθής (in etw. τινός, περί τινος, περί τι), (nicht benachrichtigt, ohne Kunde von etw.) οὐκ εἰδώς τι, ἀνήκοος (2) τινος. [ἀβασάνιστος (sämtlich 2).]

ununtersucht ἀνεξέταστος, ἄκριτος, ἀν-, ἀνεξέλεγκτος,

ununterwürfig οὐχ ὑπήκοος (2), ἀνυπότακτος (2).

unväterlich οὐ πατρικός, οὐχ οἷα od. ὡς πατήρ, πατρὸς ἀνάξιος, ἄστοργος (2).

unverächtlich ἀκαταφρόνητος (2).

unveränderlich ἀμετάβλητος, ἀμετάβολος, ἄ-, ἀδιάτρεπτος, ἀνάλλακτος, ἀμετάλλακτος, ἀμετάστροφος, ἀμετάστατος, ἀκίνητος, ἀμετακίνητος, ἀμεταποίητος, ἀμετάθετος (sämtlich 2), (mit Rücksicht auf den Sinn) ἀμετάγνωστος (2). ἀμεταπειστος (2). [d. *adj.*]

Unveränderlichkeit *f* ἡ ἀμεταβλησία, gew. d. *neutr.*

unverändert ἀεὶ ὁ αὐτός, s. unveränderlich.

unverantwortlich ἀναπολόγητος (2), ἀπαραίτητος (2), (von Personen) ἀνυπεύθυνος.

unverarbeitet ἀκατέργαστος (2).

unverbesserlich (was nicht gebessert werden kann) ἀνεπανόρθωτος, ἀδιόρθωτος, ἀνίατος (sämtlich 2), (v. Pers.) ἀνουθέτητος (2), (fehlerlos) τέλειος.

unverbindlich (nicht zum Wohlwollen geneigt) οὐκ ἐπίχαρις (ιτος, 2), (nicht verpflichtend) οὐ κύριος, ~ sein für j-n οὐ κατέχειν τινά, es ist für mich ~ οὐκ ἐνέχομαι (P.) τούτῳ.

unverblümt ἁπλοῦς.

unverborgen οὐκ ἀποκεκρυμμένος, οὐκ ἄδηλος, es ist mir etw. ~ οὐ λανθάνει μέ τι, σαφῶς ἐπίσταμαί τι.

unverboten οὐκ ἀπόρρητος (2), es ist ~ ἔξεστιν.

unverbrannt ἀ-, ἀκατάκαυστος (2). ἄφλεκτος (2).

unverbraucht οὐκ ἀναλωθείς od. ἀνήλωμένος.

unverbrennlich ἄκαυστος (2).

unverbrüchlich ἔμπεδος (2), βέβαιος, sein Wort ~ halten πιστῶς ἐπιτελεῖν, ἃ ὑπεδέξατό τις, εὐσεβῶς φυλάττειν τὴν πίστιν.

unverbunden ἀσύνδετος (2), (von Wunden) ἀνεπίδετος (2), ἀθεράπευτος (2). (nicht verhüllt) ἀνεπικάλυπτος (2).

unverbürgt ἀνεχέγγυος (2).

Digitized by Google

unverdächtig ἀνύποπτος, ἀνυπόπτευτος, ἀνυπονόητος (sämtlich 2). πιστός.
Unverdächtigkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
unverdammlich ἀκατάγνωστος (2), ἀκατάκριτος (2).
Unverdammlichkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
unverdammt οὐ καταδικασθείς, ἀκατάκριτος (2).
unverdaulich ἄπεπτος (2). ἐπιπολαστικός.
Unverdaulichkeit *f* ἡ ἀπεψία, an ~ leiden ἀπεπτεῖν.
unverdaut ἄπεπτος (2).
unverdeckt ἀ-, ἀνεπι-, ἀπροκάλυπτος (2).
unverderblich, unverderbt ἄφθαρτος (2), ἀδιάφθαρτος (2), auch ἀδιάφθορος (2).
Unverderbtheit *f* ἡ ἀδιαφθαρσία, gew. d. *neutr.* d. *adj.*
unverdient ἀνάξιος (2), ~ leiden ἀνάξια πάσχειν, ~es Glück τὸ εὖ πράττειν παρὰ τὴν ἀξίαν, es trifft mich etw. ~ ἀναξίῳ μοι περιπίπτει τι.
unverdorben s. unverderbt.
Unverdorbenheit *f* s. Unverderbtheit.
unverdreht ἀδιάστροφος (2).
unverdrossen ἄοκνος (2), πρόθυμος (2), σπουδαῖος, ἐθελουργός (2), ἐθελόπονος (2), ~ arbeiten ἐθελουργεῖν. ~ wirken προθυμεῖσθαι (P.).
Unverdrossenheit *f* ἡ προθυμία, ἡ ἐθελουργία, ἡ σπουδαιότης (ητος), ἡ ἐθελοπονία, ἡ ἀοκνία u. das *neutr.* d. *adj.*
unverdungen ἀμίσθωτος (2).
unverdünnt ἄκρατος (2).
unveredelt ἀνήμερος (2).
unverehelicht ἄγαμος (2, vom Manne), ἄνανδρος (2), ἀνέκδοτος (2, von der Frau).
unvereidet οὐχ ὁρκωτός.
unvereinbar ἀσύστατος, ἀσυνάρμοστος, ἀσύμμεικτος, ἀσυνάρτητος. ἀκέραστος (sämtlich 2), ~ sein ἀναρμοστεῖν (mit etw. τινί u. πρός τι).
Unvereinbarkeit *f* ἡ ἀναρμοστία od. d. *neutr.* d. *adj.*
unvereint κεχωρισμένος.
unverfälscht ἀκέραιος, ἄκρατος, ἄδολος (2, v. Stoffen), ἀκίβδηλος (2, von Waren, Münzen), ἀδιάφθαρτος (2, in sittlicher Beziehung).
unverfänglich ἄδολος (2), ἁπλοῦς.
unverfault ἄσηπτος (2).
unverflüchtigt ἀδιάπνευστος (2).
unvergänglich ἀ-, ἀδιάφθαρτος (2), ἀθάνατος (2), ἀΐδιος (2), ~er Ruhm ἡ ἀείμνηστος δόξα.
Unvergänglichkeit *f* ἡ ἀφθαρσία, ἡ ἀθανασία u. das *neutr.* d. *adj.*
unvergeßlich ἀείμνηστος (2), ἀνεπίληστος (2).
Unvergeßlichkeit *f* ἡ ἀΐδιος od. ἀθάνατος μνήμη.
unvergleichbar, -lich ἀνυπέρβλητος (2), ἐξαίρετος (2).
Unvergleichlichkeit *f* ἡ ἀνυπέρβλητος ἀρετή.
unvergoldet οὐ χρυσωτός.
unvergolten ἀναπόδοτος (2), οὐκ ἀντι- od. ἀνταποδεδομένος, ἄμισθος (2), einen Dienst, eine Wohltat u. dgl. ~ lassen οὐκ ἀντευεργετεῖν, οὐκ ἀντωφελεῖν.
unvergrößert ἀναύξητος (2).
unverhalten, -hehlt, -hohlen ἀπροκάλυπτος (2), φανερός, mit ~em Zorne οὐκ ἀποκρυψάμενος τὴν ὀργήν.
unverhältnismäßig ἀνάρμοστος, ἄρρυθμος, παράλογος (sämtlich 2), οὐχ ὁ προσήκων, ἄμετρος (2), οὐ δίκαιος, πλείων τοῦ δέοντος.
Unverhältnismäßigkeit *f* ἡ ἀναρμοστία, ἡ ἀμετρία, ἡ ἀρρυθμία u. d. *neutr.* d. *adj.*
unverharscht ἀκατούλωτος (2). οὐκ ἀπουλωμένος, ~e Wunde τὸ ἄπαλος.
unverhätschelt ἄθρυπτος (2).
unverheert ἀπόρθητος (2), ἀδήωτος (2).
unverheiratet ἄγαμος (2, vom Manne), ἄνανδρος (2), ἀνέκδοτος (2, von der Frau).
unverherrlicht ἀνεγκωμίαστος (2).
unverhindert ἀκώλυτος (2), ἀνεμπόδιστος (2).
unverhofft ἀνέλπιστος, ἀπροσδόκητος, ἄελπτος (sämtlich 2), *adv.* ἀέλπτως, παρ' ἐλπίδα, ἐξ ἀπροσδοκήτου.
unverhört ἄκριτος (2).
unverhüllt ἀ-, ἀκατακάλυπτος (2), ἀκαλυφής, ἀσκέπαστος (2), ἄσκεπος (2).
unverkäuflich ἄπρατος (2).
Unverkäuflichkeit *f* ἡ ἀπρασία.
unverkauft ἄπρατος (2).
unverkennbar ἐμφανής, φανερώτατος, σαφέστατος, es ist ~, daß er krank ist δῆλός od. φανερός ἐστι od. φαίνεται νοσῶν.
unverkleinert ἀμείωτος (2).
unverkümmert σῶς.
unverkürzt ἀμείωτος (2), ἐντελής, σῶς, ὅλος. πᾶς.
unverletzbar, -lich ἀθ-ής, ἄθ-ικτος (2), ἀβλαβής, ἀσινής.
Unverletzbarkeit, -lichkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
unverletzt s. unverletzbar.
Unverletztheit *f* ἡ ἀκεραιότης (ητος).
unverleumdet ἀσυκοφάντητος (2).
unverlierbar ἀναφαίρετος (2).
unverlobt ἀνέγγυος (2).
unverloren σῶς.
unverlost ἀκλήρωτος (2).
unvermählt ἄνυμφος (2), s. unverheiratet.
unvermeidlich ἀ-, ἀνέκφυκτος (2), auch ἀπαραίτητος (2, was man nicht durch Bitten abwenden kann), ἀναγκαῖος (notwendig), εἱμαρμένος, πεπρωμένος (vom Schicksal bestimmt), das ~e Verhängnis τὸ εἱμαρμένον.
Unvermeidlichkeit *f* τὸ ἀναγκαῖον, ἡ ἀνάγκη.
unvermeint ἀδόξαστος (2), ἀνυπονόητος (2). *adv.* παρὰ γνώμην.
unvermerkt (nicht gesehen) ἀφανής, (nicht empfunden) ἀν-. ἀνεπαίσθητος (2), (nicht beobachtet) ἀπαρατήρητος (2), (plötzlich) αἰφνίδιος (2), *adv.* λάθρα, gew. durch λανθάνειν mit *part.*, z.B. er kam ~ heran ἔλαθε προσελθών (auch προσῆλθε λαθών), auch durch βίᾳ mit ὑπεκ-, z.B. ~ entfliehen ὑπεκφεύγειν.
unvermietet ἀμίσθωτος (2).
unvermindert ἀμείωτος (2). ἀκέραιος (2).
unvermischt ἄκρατος (2), ἄμεικτος (2), ἀμιγής. (rein) καθαρός, (vom Weine) ζωρός.
Unvermögen *n* ἡ ἀδυναμία, ἡ ἀδυνασία, ἡ ἀσθένεια. (Armut) ἡ ἀπορία.
unvermögend ἀδύνατος (2), ἀσθενής, ~ sein ἀδυνατεῖν, ἀσθενεῖν, (nicht im stande sein) οὐχ οἷόν τε εἶναι (etw. zu tun ποιεῖν τι), (arm) ἄπορος (2).
unvermutet ἀ-, ἀπροσδόκητος, ἀδόξαστος, παράδοξος (sämtlich 2), *adv.* παρὰ δόξαν, παρὰ λόγον, παρὰ γνώμην, ἐξ ἀπροσδοκήτου. ἐκ τοῦ παραδόξου.
unvernachlässigt οὐκ ἀμελούμενος.
unvernagelt ἀγόμφωτος (2).
unvernarbt ἀκατούλωτος (2).
unvernehmlich ἀφανής, ἄσημος (2).
Unvernehmlichkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
Unvernunft *f* ἡ ἀσυνεσία, ἡ ἄλογία, ἡ ἄνοια, ἡ ἀφροσύνη u. d. *neutr.* d. *adj.*
unvernünftig überh. ἀσύνετος (2), ἄλογος (2), (von Personen) ἄνους, ἄφρων, ἀλόγιστος (2), νοῦν οὐκ ἔχων.
unverpachtet ἀμίσθωτος (2).
unverpfändet οὐχ ὑπόχρεως.
unverpicht ἀπίττωτος (2).
unverpönt ἀζήμιος (2), οὐκ ἀπόρρητος (2).
unverrichtet ἄπρακτος (2), ἀποίητος (2), ἀτελής, ~er Sache abziehen ἄπρακτον ἀπιέναι, j-n ~er Sache fortgehen lassen ἄπρακτον ἀποπέμπειν τινά.
unverriegelt ἄκλειστος (ἄκληστος, 2).
unverringert ἀμείωτος (2).
unverrückt ἀ-, ἀμετακίνητος (2), ἄστροφος (2), στα-θερός, j-n mit ~en Augen ansehen ἀσκαρδαμυκτεῖν τινα, ἀτενίζειν τινί, εἰς od. πρός τι.
unverschämt ἀναιδής, ἀναίσχυντος (2), ἰταμός, *adv.* auch μετ' ἀναιδείας, sich ~ betragen ἀναισχυντεῖν.
Unverschämtheit *f* ἡ ἀναίδεια, ἡ ἀναισχυντία, ἡ ἰταμότης (ητος), (als Handlung, Tat) τὸ ἀναισχύντημα.

Digitized by Google

unverſchanzt ἀτείχιστος, ἀχαράκωτος, ἄ-, ἀπερίφρακτος (ſämtlich 2).
unverſchleiert ἀποκεκαλυμμένος (auch übtr.).
unverſchloſſen ἄκλειστος (ἄκλητος, 2).
unverſchnitten ἄτμητος (2, von Haaren und vom Weinſtock), ἔνορχος (2), ἐνόρχης (von Tieren).
unverſchont: keinen ~ laſſen οὐδενὸς ἀπέχεσθαι.
unverſchuldet (ohne Verſchulden, unverdient) ἀνάξιος (2), ~ leiden ἀνάξια πάσχειν, ~es Leiden ἡ ἀναξιοπάθεια, (ohne Schulden) οὐχ ὑπόχρεως.
unverſchwiegen ἀσίγητος (2).
Unverſchwiegenheit *f* ἡ ἀσιγησία. [ſ. unvermutet.]
unverſehens ἐξ ἀπροσδοκήτου, αἰφνιδίως, ἐξαίφνης,
unverſehrt ἀκέραιος (2), σῶς, ἀβλαβής, ἀσινής.
Unverſehrtheit *f* ἡ ἀκεραιότης (ητος), ἡ ἀβλάβεια u. d. *neutr.* d. *adj.*
unverſetzt ἀμετάθετος (2), ἀμετακίνητος (2), (unvermiſcht) ἀκέραιος (2), καθαρός.
unverſiegbar ἀέναος (2).
unverſiegelt ἀσήμαντος (2), ἀσφράγιστος (2).
unverſöhnlich ἀδιάλλακτος, ἀκατάλλακτος, ἄσπειστος (ſämtlich 2, von Perſonen u. Sachen), ἀσυγγνώμων (von Perſonen), ἀδιάλυτος (2, von Zuſtänden).
Unverſöhnlichkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
unverſöhnt οὐ διηλλαγμένος, ἀν-, ἀνεξίλαστος (2).
unverſorgt ἄκληρος (2), ἄπορος (2), οὐκ ἔχων, ὅθεν ποιεῖσθαι (M.) τὸν βίον, (von Töchtern) ἀνέκδοτος (2).
unverſperrt ἄφρακτος (2), ἄκλειστος (ἄκλητος, 2).
Unverſtand *m* ἡ ἄνοια, ἡ ἀφροσύνη, ἡ ἀσυνεσία, ἡ ἀγνωμοσύνη, ἡ ἀβελτερία, ἡ μωρία, ἡ ἀμαθία u. d. *neutr.* d. *adj.*
unverſtändig ἀσύνετος (2), ἀνόητος (2), ἄφρων, μῶρος, ἀγνώμων, ἀβέλτερος, ἀλόγιστος (2), νοῦν οὐκ ἔχων. ~ ſein ἀνοηταίνειν, ~ handeln ἀγνωμονεῖν.
unverſtändlich ἄσημος (2), ἀφανής, ἀσαφής, ἄδηλος (2). (unbegreiflich) ἀκατάληπτος (2). [d. *adj.*]
Unverſtändlichkeit *f* ἡ ἀφάνεια, ἡ ἀσάφεια u. d. *neutr.*
unverſteckt φανερός, ἐμ-, προφανής. οὐ κρυπτός.
unverſtellt ἀνυπόκριτος (2), ἁπλαστος (2), ἁπλοῦς.
unverſtümmelt ἄπηρος (2), ἀπήρωτος (2), ἀρτιμελής.
unverſucht (nicht gekoſtet) ἄγευστος (2), (nicht erprobt) ἀπείρατος (2), nichts ~ laſſen ἐπὶ πᾶν ἔρχεσθαι od. ἀφικνεῖσθαι, πάσας μηχανὰς μηχανᾶσθαι (M.).
unverteidigt ἔρημος φρουρῶν, φυλάκων od. ἐπικούρων (von einem Orte), ἀναπολόγητος (2, mit Worten).
unverteilt ἀνέμητος (2).
unvertilgbar ἀνεξάλειπτος (2), ἀδιάφθαρτος (2).
unverträglich 1. (unvereinbar) ἀσυνάρμοστος (2). ἀλλότριος, ἀνοίκειος (2), ~ ſein ἀναρμοστεῖν. — 2. (von Perſonen) ἀκοινώνητος, ἄμεικτος, δυσσύμβολος (ſämtlich 2).
Unverträglichkeit *f* ἡ ἀκοινωνία u. d. *neutr.* d. *adj.*
unverurteilt ἄ-, ἀκατάκριτος (2), ἀδίκαστος (2).
unverwahrt ἄφρακτος (2), ἀφύλακτος (2).
unverwandelt ἀμετάβλητος (2), ἀμετάλλακτος (2).
unverwandt ἄστροφος, ἄστρεπτος, ἀδιάστροφος, ἀδιάτρεπτος (ſämtlich 2), mit ~em Blicke ἀσκαρδαμυκτί, ἀτενές. j-n ~ anſehen ἀτενὲς ὁρᾶν od. βλέπειν εἴς τινα, ἀτενίζειν εἴς od. πρός τινα, ἀσκαρδαμυκτεῖν τινα.
unverwehrt ἀκώλυτος (2), es iſt ~ ἔξεστιν.
unverweigerlich ἀπαραίτητος (2).
unverweilt ἀμέλλητος, ἀπροφάσιστος. ἄσκνος (ſämtlich 2), *adv.* ἀμελλητί. [ἀθάνατος (2).]
unverwelklich ἀμάραντος (2), ἀγήρως, ἀγήρατος (2),
unverwerflich ἀναπόβλητος (2), ἄμεμπτος (2), δόκιμος. [(ſämtlich 2).]
unverweslich ἄσηπτος, ἀδιάφθαρτος, ἀδιάφορος
Unverweslichkeit *f* ἡ ἀφθαρσία, gew. d. *neutr.* d. *adj.*
unverwickelt ἁπλοῦς.
unverwischbar ἀνεξάλειπτος (2).
unverworren ἀτάρακτος (2), ἀτάραχος (2).
unverwundbar ἄτρωτος (2), ἀτραυμάτιστος (2).
Unverwundbarkeit *f* ἡ ἀτρωσία. [σῶς.]
unverwundet ἄτρωτος, ἄβλητος, ἄπληκτος (ſämtlich 2),
unverwüſtet ἀπόρθητος (2), ἀδήωτος (2).
unverwüſtlich ἀδιάφθαρτος, ἀδιάφθορος, ἀνώλεθρος (ſämtlich 2), ἰσχυρότατος. [ρεῖν.]
unverzagt ἄφοβος (2), ἀδεής, ἄσκνος (2), ~ ſein θαρ-
Unverzagtheit *f* ἡ ἀφοβία, ἡ ἀσκνία.
unverzärtelt ἄθρυπτος (2).
unverzäunt ἄ-, ἀδιάφρακτος (2), ἄερκτος (2).
unverzehntet ἀδεκάτευτος (2).
unverzehrt ἄβρωτος (2).
unverzeihlich οὐ συγγνωστός (2).
unverzerrt ἀδιάστροφος (2). [lich 2).]
unverziert ἀκόσμητος, ἄκοσμος, ἀκαλλώπιστος (ſämt-
unverzinslich, unverzinſt ἄτοκος (2), ἄνευ τόκων.
unverzögert ἀνυπέρθετος (2), ἀμέλλητος (2), *adv.* ἀμελλητί. [ſchrieben) ἀναπόγραφος (2).]
unverzollt ἀδεκάτευτος (2), (nicht in die Zolliſten eingeschrieben) ἀναπόγραφος (2).
unverzüglich ἀνυπέρθετος, ἀμέλλητος, ἀπροφάσιστος, ἄσκνος (ſämtlich 2), *adv.* τὴν ταχίστην, εὐθύς, ἀμελλητί.
unvollendet ἀτέλεστος, ἀτελεύτητος, ἀτελείωτος, ἀνεξ-, ἀδιέργαστος, ἀκέφαλος (ſämtlich 2), ἀτελής.
unvollkommen ἀτελής, οὐ τέλειος.
Unvollkommenheit *f* ἡ ἀτέλεια.
unvollſtändig ἀτελής, ἐνδεής, ἐλλιπής.
Unvollſtändigkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
unvollzählig ἐνδεής, ἐλλιπής, οὐχ ἱκανός.
unvollzogen ἄπρακτος (2), ἀτέλεστος (2).
unvorbereitet ἀπαρασκεύαστος (2), ἀπαράσκευος (2), ~ ſein auf etw. ἀμελετήτως ἔχειν πρός τι.
unvorhergeſehen ἀπρόοπτος, ἀπροόρατος, ἀπρονόητος, ἀπρόσκεπτος (ſämtlich 2).
unvorſätzlich ἀπροβούλευτος (2), ἀπρόβουλος (2), auch ἀκούσιος (2), ἀπροαίρετος (2).
Unvorſätzlichkeit *f* ἡ ἀπροβουλία, ἡ ἀπροαιρεσία.
unvorſichtig ἀπρονόητος, ἀπερίσκεπτος, ἀπροφύλακτος (ſämtlich 2), ἀμελής, προπετής, ~ ſein ἀφυλακτεῖν.
Unvorſichtigkeit *f* ἡ ἀφυλαξία, ἡ ἀπερισκεψία, ἡ ἀμέλεια, ἡ προπέτεια u. d. *neutr.* d. *adj.*
unvorteilhaft ἀσύμφορος (2), ἀνωφελής, ἀλυσιτελής.
unwahr ψευδής, οὐκ ἀληθής (von Perſonen u. Sachen), ἀναλήθης (von Perſonen).
unwahrhaft ἄπιστος (2). ψευδής.
Unwahrhaftigkeit *f* ἡ ἀπιστία.
Unwahrheit *f* τὸ ψεῦδος, die ~ ſagen ψευδῆ λέγειν.
unwahrſcheinlich ἀπίθανος (2), ἀπεικώς, *adv.* ἀπεικότως, ~ ſein ἀπεικέναι.
unwandelbar ἄτροπος, ἀδιά-, ἀμετάτρεπτος, ἀμετάτροπος. ἀμετάβλητος (ſämtlich 2), (von der Geſinnung) ἀμετάπειστος (2), *adv.* ἀναμαρτήτως.
Unwandelbarkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
unwegſam ἄ-, δύσβατος. ἄ-, δύσπορος, ἀ-, δυσπόρευτος, ἄνοδος (ſämtlich 2), ~e Gegend ſ. d. folg. Wort.
Unwegſamkeit *f* d. *neutr.* (*sing.* u. *plur.*) d. *adj.*
unweiblich οὐ κατὰ τὰς γυναῖκας, παρὰ τὴν γυναικείαν φύσιν, οὐ πρέπων γυναικί. [lich 2).]
unweigerlich ἀπροφάσιστος, ἄσκνος. πρόθυμος (ſämt-
unweiſe ἄσοφος (2), ἄφρων, ἀγνώμων.
unweit οὐ πόρρω, ἐγγύς mit *gen.*
unwert (unwürdig) ἀν-. ἀπάξιος (2), οὐκ ἄξιος, (nichts wert) ἄτιμος (2), φαῦλος.
Unwert *m* ἡ ἀπαξία, ἡ φαυλότης (ητος). [Unruhe).]
Unweſen *n* ὁ θόρυβος. ἡ τύρβη, ἡ ταραχή (Lärmen u.
unweſentlich περιττός, ἀχρεῖος (2).
Unwetter *n* ὁ χειμών (ῶνος). (auf dem Meere) ἡ ζάλη.
unwichtig οὐκ ἀξιόλογος (2), μικροῦ ἄξιος, λεπτός, κοῦφος. μικρός, φαῦλος.
Unwichtigkeit *f* ἡ λεπτότης, ἡ φαυλότης, ἡ μικρότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*
unwiderleglich ἀν-, ἀνεξέλεγκτος (2).
unwiderlegt ſ. d. vor. Wort.

Digitized by Google

unwiderruflich ἀμετάγνωστος, ἀμετάθετος, ἀμετακίνητος (sämtlich 2).
unwiderſprechlich ἀναμφίλογος (2), ἀναμφισβήτητος (2). σαφέστατος.
unwiderſtehlich ἀνυπόστατος, ἀκατάσχετος, ἄμαχος, ἀνίκητος, ἀήττητος (sämtlich 2).
unwiederbringlich ἀδι-, ἀνεπανόρθωτος (2).
Unwille *m* ἡ ἀγανάκτησις, ἡ δυσθυμία, ἡ δυσκολία, ἡ δυσαρέστησις, ἡ δυσχέρεια, ἡ δυσφορία, ἡ ὀργή, ~n über etw. empfinden ἀγανακτεῖν ἐπί τινι, χαλεπῶς φέρειν τι.
unwillfährig ἀπρόθυμος (2).
unwillig 1. δύσθυμος, δύσκολος, δυσάρεστος (sämtl. 2) od. durch d. *part.* von ἄχθεσθαι (P.), ἀγανακτεῖν, ὀργίζεσθαι (P.), ~ ſein über j-n ἀγανακτεῖν τινι (über etw. τινί u. ἐπί τινι od. mit *part.*), μέμφεσθαι (M.) τινι, χαλεπῶς φέρειν τι, δυσφορεῖν, δυσχεραίνειν τι. — 2. (ungern) ἄκων, ἀκούσιος (2). ἀπρόθυμος (2).
unwillkommen δυσχερής, δύσφορος (2), es iſt mir etw. ~ δυσχεραίνω τι, βαρέως od. χαλεπῶς φέρω τι.
unwillkürlich ἀβούλητος, αὐτόματος, ἀνεθέλητος (sämtlich 2).
unwirkſam ἀνενέργητος, ἀδύνατος, ἄπρακτος (sämtlich 2), μάταιος, ἀσθενής, es bleibt ~ οὐδὲν εἰς πλέον od. οὐδὲν πλέον ποιεῖ, etw. ~ machen ἄχρηστον ποιεῖν τι.
Unwirkſamkeit *f* ἡ ἀδυναμία, ἡ ἀδυνασία, ἡ ἀσθένεια, ἡ ματαιότης (ητος).
unwirſch σκυθρωπός (2), δύσκολος (2), δυσχερής, δυσάρεστος (2), ~ ſein δυσκολαίνειν (über etw. τινί), δυσχεραίνειν (über etw. τινί, ἐπί τινι, περί τι), ~es Weſen ἡ σκυθρωπότης (ητος), ἡ δυσκολία u. d. *neutr.* d. *adj.*
unwirtbar, -lich ἄξενος (2).
Unwirtbarkeit, -lichkeit *f* ἡ ἀξενία.
unwirtſchaftlich οὐκ οἰκονομικός, δαπανηρός.
Unwirtſchaftlichkeit *f* τὸ δαπανηρόν, ἡ τρυφή.
unwiſſend (etw. nicht wiſſend) ἀγνοῶν, οὐκ εἰδώς, ἀνεπιστήμων. ἄπειρος (2, letztere beiden = unerfahren), (der nichts gelernt hat) ἀμαθής, ἄμουσος, ἀπαίδευτος, ἀγράμματος (sämtlich 2), ἰδιωτικός, ὁ ἰδιώτης, ſ. unkundig.
Unwiſſenheit *f* (Unkunde) ἡ ἄγνοια, ἡ ἀπειρία, ἡ ἀνεπιστημοσύνη (in etw. τινός), (Mangel an wiſſenſchaftlicher Bildung) ἡ ἀμαθία, ἡ ἀμουσία, ἡ ἀπαιδευσία.
unwiſſenſchaftlich ἀνεπιστήμων (von Perſonen), ἄτεχνος (2, von Perſonen u. Sachen), οὐκ ἀκριβής (von Sachen).
unwiſſentlich ἀκούσιος (2), οὐχ ἑκών, ἀπροβούλευτος, ἀπρόβουλος, ἀπροαίρετος (sämtlich 2), *adv.* auch ἀγνοίᾳ, δι' ἄγνοιαν, ὑπ' ἀγνοίας.
unwitzig ἀνάστειος (2). ψυχρός, ἄκομψος (2).
unwohl ἀσθενής. ἄρρωστος (2), ~ ſein ἀρρωστεῖν, κακῶς ἔχειν.
Unwohlſein *n* ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀρρωστία.
unwohnbar ἀ-, δυσοίκητος (2).
unwürdig ἀν-, ἀπάξιος (2), οὐκ ἄξιος, ψαῦλος, *adv.* auch οὐ κατ' ἀξίαν, etw. als ~ von der Hand weiſen ἀπαξιοῦν τι, j-n einer Sache ~ halten ἀπαξιοῦν τινά τινος.
Unwürdigkeit *f* ἡ ἀναξία. beſſer d. *neutr.* d. *adj.*
Unzahl *f* τὸ ἀμήχανον od. ἄπειρον πλῆθος, ἡ μυριάς (άδος).
unzählbar ἀναρίθμητος (2), ἀνάριθμος (2), μυρίος.
Unzählbarkeit *f* τὸ ἀναρίθμητον.
unzählig ſ. unzählbar.
unzähmbar ἀ-, δυστιθάσευτος (2).
unzart ἀνεπιεικής, χαλεπός, τραχύς.
[1]Unze *f* (Gewicht) ἡ οὐγκία od. τὸ δωδεκατημόριον (das Zwölftel eines Pfundes).
[2]Unze *f* (eine Art kleiner Panther) ὁ θώς (θωός, *gen. dual.* θώοιν, *plur.* θώων), ἡ μικρὰ πάρδαλις oder πόρδαλις (εως).
Unzeit *f* ἡ ἀκαιρία (ungeeignete Zeit), ἡ ἀωρία (nicht regelmäßige Zeit), zur ~ ἄ-, παράκαιρος (2). ἄωρος (2), *adv.* ἀκαίρως, ἀπὸ καιροῦ, παρὰ καιρόν, οὐκ εἰς καιρόν od. καλόν.
unzeitig ſ. d. vor. Wort: zur **Unzeit**; (unreif) ἄωρος (2), eine ~e Geburt τὸ ἄμβλωμα.
Unzeitigkeit *f* ſ. Unzeit; (Unreife) ἡ ἀωρία.
unzerbrechlich ἀρραγής. ἄρρηκτος, ἄθραυστος, ἀκάτακτος, ἄθρυπτος (sämtlich 2).
Unzerbrechlichkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
unzerbrochen ἄθραυστος (2), ἄθρυπτος (2).
unzerbröckelt οὐ ψαθυρός.
unzergliedert ἀδιάρθρωτος (2), übtr. ἀσαφής.
unzerhauen ἀδιάτμητος (2).
unzerknickt ἄκλαστος (2).
unzerlegbar ἄτομος (2).
unzerlegt ἄ-, ἀδιάτμητος (2), ὁλομερής.
unzermalmt ἀσύντριπτος (2).
unzerreißbar ἄρρηκτος (2).
unzerriſſen ἀδιάσπαστος (2).
unzerſchlagen ἀσύντριπτος (2), ἄθραυστος (2).
unzerſchmolzen ἄτηκτος (2).
unzerſchnitten ἀδιάτμητος (2).
unzerſpalten ἄ-, ἀδιάσχιστος (2), ἀσχιδής.
unzerſtörbar ἀκαθαίρετος, ἄ-, ἀδιά-, ἀκατάλυτος, ἄφθαρτος, ἀδιάφθαρτος (sämtlich 2). [*adj.*]
Unzerſtörbarkeit *f* ἡ ἀδιαφθαρσία, beſſer d. *neutr.* d.
unzerſtückelt ἄ-, ἀδιάτμητος (2).
unzerteilbar ἀδιαίρετος (2).
unzerteilt ἀδιάτμητος (2), (unverteilt) ἀδιανέμητος (2).
unzertrennlich ἀ-, ἀδιαχώριστος (2), ἀδιάλυτος (2).
Unzertrennlichkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
unziemlich ἀπρεπής, οὐ προσήκων.
Unziemlichkeit *f* ἡ ἀπρέπεια.
Unzier, Unzierde *f* τὸ ἄκοσμον, τὸ ἄκομψον, τὸ δνειδος.
unzierlich ἄκοσμος (2), ἄκομψος (2), ἀπρεπής, ἀσχήμων.
Unzierlichkeit *f* ἡ ἀκοσμία, ἡ ἀσχημοσύνη u. d. *neutr.* d. *adj.*
unzinsbar ἀτελής, οὐχ ὑποτελὴς (φόρου), (ohne Zins) ἀτελὴς τόκων.
Unzinsbarkeit *f* ἡ ἀτέλεια.
Unzucht *f* ἡ ἀκολασία, ἡ ἀσέλγεια, ἡ πορνεία, ἡ κιναιδία (-δεία), (Ehebruch) ἡ μοιχεία, ~ treiben πορνεύεσθαι (M.), μοιχεύεσθαι (M.), ~ treiben mit einem Weibe διαφθείρειν od. καταισχύνειν γυναῖκα.
unzüchtig ἀκόλαστος (2), ἀσελγής, μοιχικός, πορνικός, ~e Dinge reden αἰσχρολογεῖν, αἰσχροεπεῖν. αἰσχρορρημονεῖν.
Unzüchtigkeit *f* ἡ πορνεία.
unzufrieden δύσκολος (2), δυσάρεστος (2), mit ſeinem Schickſal ~ μεμψίμοιρος (2), ~ ſein δυσκολαίνειν, δυσχεραίνειν τι, δυσαρεστεῖσθαι (P.) τινι, mit ſeinem Schickſal ~ ſein μεμψιμοιρεῖν.
Unzufriedenheit *f* ἡ δυσκολία, ἡ δυσχέρεια, ἡ δυσαρέστησις, (mit ſeinem Schickſal) ἡ μεμψιμοιρία, ~ mit ſich ſelbſt ἡ κατάμεμψις ἑαυτοῦ.
unzugänglich ἄ-, δύσβατος (2), ἀπρόσβατος, ἀπρόσιτος. ἀπροσόδευτος (sämtlich 2), (von Perſonen) ἀπρόσοδος (2), ἀπρόσοιστος (2).
Unzugänglichkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
unzulänglich οὐχ ἱκανός, ἐνδεής, ἐλλιπής.
Unzulänglichkeit *f* ἡ ἔνδεια, τὸ ἐνδεές.
unzuläſſig ἀσυγχώρητος, ἀνεγχώρητος, ἄτοπος. ἀθέμι(σ)τος, παράνομος (sämtlich 2), es iſt ~ οὐκ ἔξεστιν.
Unzuläſſigkeit *f* ἡ ἀτοπία u. d. *neutr.* d. *adj.*
unzurechnungsfähig παραφρονῶν, ἕξω ἑαυτοῦ ὤν.
unzureichend οὐχ ἱκανός.
unzuſammengeſetzt ἀσύνθετος (2).
unzuſammenhängend ἀσυνάρτητος (2), ἀσυνάρμοστος

Digitized by Google

(2), οὐ συνεχής, λελυμένος, ~es Zeug ſprechen ἀτάκτως συνείρειν.
unzuträglich ἀσύμφορος (2), ἀνεπιτήδειος (2), ἀλυσιτελής.
Unzuträglichkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
unzuverläſſig ἄπιστος, ἀβέβαιος, ἀμφίβολος (ſämtl. 2), σφαλερός, ἐπισφαλής, ~ ſein ἀπίστως ἔχειν, πιστὸν οὐδὲν ἔχειν.
Unzuverläſſigkeit *f* ἡ ἀπιστία, ἡ ἀμφιβολία, gew. das *neutr.* d. *adj.*
unzweckmäßig ἀνεπιτήδειος (2), ἄτοπος (2).
Unzweckmäßigkeit *f* ἡ ἀτοπία u. d. *neutr.* d. *adj.*
unzweideutig ἀναμφίβολος (2).
Unzweideutigkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
unzweifelhaft ἀναμφίβολος. ἀναμφίλογος, ἀναμφισβήτητος (ſämtlich 2), ἐμφανής, σαφέστατος, φανερώτατος.
Unzweifelhaftigkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
üppig τρυφερός, ἁβρός (von Perſonen u. Sachen), ἀσελγής, ἀκόλαστος (2), ἄσωτος (2, von Perſonen), ~ lebend ἁβροδίαιτος (2), ἁβρόβιος (2), ~e Lebensweiſe τὸ ἁβροδίαιτον, ~ ſein τρυφᾶν, ἐκτρυφᾶν, σπαργᾶν, χλιδᾶν, θρύπτεσθαι (M., von Perſonen), ἐξανθεῖν, ἐξυβρίζειν (von Gewächſen), ὀργᾶν (von Pflanzen u. vom Boden), ~e Jugendfülle ἡ σπαργῶσα ἀκμή, ~e Wieſen ἄφθονοι λειμῶνες, ~er Boden ἡ ὀργῶσα γῆ, ~e Gegend ἡ ὀργάς (ἄδος).
Üppigkeit *f* ἡ τρυφή, ἡ τρυφερότης (ητος), ἡ ἁβρότης (ητος), τὸ ἁβρόν, ἡ χλιδή, ἡ ἀσέλγεια, ἡ ἀκολασία, ἡ ἀσωτία, in ~ verfallen ἐξοκέλλειν εἰς τρυφήν, ἐκτρυφᾶν, j-n zur ~ verführen παράγειν τινὰ εἰς τρυφήν od. ὥστε τρυφᾶν.
Urahnfrau *f* ἡ προμάμμη.
Urahnherr *m* ὁ ἐπίπαππος, ὁ τοῦ γένους ἀρχηγέτης.
uralt ἀρχαῖος, ἀρχαῖος καὶ παλαιός, παμπάλαιος (2), πολυχρόνιος (2), πολυετής, ſeit ~er Zeit ἀπὸ τοῦ πάνυ ἀρχαίου.
Uranfang *m* ἡ ἀρχή.
urbar ἐργάσιμος, γεωργήσιμος, ἐνεργός (ſämtlich 2), auch ἥμερος (2), ein Land ~ machen ἡμεροῦν, ἐξημεροῦν, ἐργάζεσθαι (M.), γεωργεῖν.
Urbarmachen *n*, **Urbarmachung** *f* ἡ ἡμέρωσις, ἡ ἐξημέρωσις, ἡ ἐργασία, ἡ γεωργία.
Urbedeutung *f* ὁ κύριος νοῦς.
Urbeginn *m* ἡ ἀρχή.
Urbegriff *m* ἡ πρωτουργὸς ἔννοια, τὸ στοιχεῖον.
Urbeſtandteile *m/pl.* τὰ πρῶτα στοιχεῖα.
Urbewegung *f* ἡ πρώτη κίνησις.
Urbewohner *m* ὁ αὐτόχθων (ονος).
Urbild *n* τὸ ἀρχέτυπον, τὸ πρωτότυπον.
Urelemente *n/pl.* τὰ πρῶτα στοιχεῖα, αἱ πρῶται ἀρχαί.
Urelternmutter *f* ἡ προμήτωρ (ορος).
Ureltern *pl.* οἱ πρόγονοι, οἱ προπάτορες.
Urenkel *m*, **-in** *f* ὁ, ἡ ἀπέγγονος.
Urgeſchichte *f* τὰ ἀρχαῖα, τὰ κατ' ἀρχήν.
Urgroßmutter *f* ἡ ἐπιτηθή, ἡ προμάμμη.
Urgroßvater *m* ὁ πρόπαππος.
urgroßväterlich προπαππικός.
Urgrund *m* ἡ πρώτη αἰτία.
Urheber *m* ὁ αἴτιος, ὁ ἀρχηγός, ὁ ἔξαρχος, ὁ ἐξ ἀρχῆς ποιῶν, ὁ πρωτουργός, ~ von etw. ſein αἴτιον εἶναί τινος, ἐξάρχειν τινός, ἐξ ἀρχῆς ποιεῖν τι.
Urheberin *f* ἡ αἰτία, ſ. d. vor. Wort.
Urin *m* τὸ οὖρον, τὸ οὔρημα, den ~ laſſen οὐρεῖν.
Urinblaſe *f* ἡ κύστις (εως).
Uringang *m* ἡ οὐρήθρα.
urinieren οὐρεῖν.
urintreibend οὐρητικός.
Urinverhaltung *f* ἡ οὔρου ἐπίστασις.
Urkraft *f* ἡ ἐξ ἀρχῆς od. πρώτη δύναμις (εως).
Urkunde *f* ἡ συγγραφή, τὰ γράμματα, τὸ σύγγραμμα.
Urkundenſammlung *f* τὸ ἀρχεῖον (Archiv).
urkundlich ἐς μαρτυρίαν, συγγραφικῶς, κατὰ συγγραφήν (auch *pl.*).
Urlaub *m* ἡ ἄδεια τοῦ ἀπιέναι ἐπὶ ῥητὸν χρόνον, j-m ~ geben ἀφιέναι od. ἀποπέμπειν τινὰ ἐπὶ ῥητὸν χρόνον, συγχωρεῖν τινι ἀπιέναι, auch bloß ἀποπέμπειν τινά, ~ nehmen αἰτεῖσθαι (M.) ἄδειαν τοῦ ἀπιέναι ἐπὶ ῥητὸν χρόνον.
Urmutter *f* ἡ προμήτωρ (ορος).
Urne *f* allg. ὁ ἀμφορεύς, (für die Überreſte der Toten) ἡ ὑδρία, τὸ ὑδρίον, ἡ ὑδρίσκη, (für die Stimmtäfelchen) ὁ κάδος, ὁ καδίσκος, τὸ καδίσκιον.
urplötzlich ἐξαίφνης, ἐξαπίνης, als *adj.* αἰφνίδιος, ἀγχίστροφος (2).
Urquell *m* ἡ ἀρχή, ἡ πρώτη od. πρωτουργὸς αἰτία.
Urſache *f* (Grund, Veranlaſſung) ἡ αἰτία, τὸ αἴτιον, ἡ ἀρχή, (Vorwand) ἡ πρόφασις, ~ von etw. ſein αἴτιον εἶναί τινος, ἐν αἰτίᾳ εἶναί τινος, αἰτίαν ἔχειν τινός, aus vielen ~n πολλῶν ἕνεκα, διὰ πολλά, ἀπὸ oder ὑπὸ πολλῶν, ohne ~ εἰκῇ, ἄνευ λόγου, ἀλόγως, aus der ~ weil διὰ τό mit *inf.*, ich habe ~ etw. zu tun ἔχω mit *inf.*, aus welcher ~? διὰ τί;
urſächlich αἴτιος.
Urſchrift *f* τὸ πρωτότυπον.
Urſprache *f* ἡ ἐξ ἀρχῆς od. πρωτουργὸς γλῶττα.
Urſprung *m* ἡ αἰτία, ἡ ἀρχή, (Entſtehen) ἡ γένεσις, von ~ an ἐξ ἀρχῆς, εὐθὺς γενόμενος, ſeinen ~ von etw. haben γεγονέναι ἀπό τινος, (von Flüſſen) τὰς πηγὰς ἔχειν ἔκ τινος.
urſprünglich ὁ, ἡ, τὸ κατ' ἀρχήν, κατ' ἀρχάς, ἐξ ἀρχῆς, πρωτουργός (2).
Urſtoff *m* τὰ πρῶτα στοιχεῖα.
Urteil *n* ἡ γνώμη, ἡ κρίσις, ἡ διάγνωσις, ἡ διαγνώμη, (Meinung, Anſicht) ἡ δόξα, ein ~ fällen (als Richter) τὴν ψῆφον τίθεσθαι, ein gerechtes ~ fällen σὺν τῷ νόμῳ τίθεσθαι τὴν ψῆφον, ein ~ über etw. fällen γιγνώσκειν περί τινος, κρίσιν ποιεῖσθαι (M.) περί τινος, ein ~ gegen j-n fällen καταγιγνώσκειν, καταδικάζειν, καταψηφίζεσθαι (M.) τινος, nach meinem ~ ὥσπερ ἐγὼ γιγνώσκω, ἐξ ὧν μοι δοκεῖ, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ. δοκεῖν ἐμοί, κατά γε τὴν ἐμὴν δόξαν od. γνώμην), j-s ~ beitreten σύμψηφον γίγνεσθαί τινι, ſein ~ abgeben, ſagen ἀποφαίνεσθαι (M.) τὴν γνώμην.
urteilen κρίνειν, δικάζειν (vom Richter), τὴν ψῆφον τίθεσθαι (M.) od. φέρειν (in der Volksverſammlung), allg. κρίνειν, γιγνώσκειν (über eine Urſache περί τινος), falſch ~ παραγιγνώσκειν, σφάλλεσθαι (P.), οὐκ ὀρθῶς γιγνώσκειν.
urteilsfähig ἱκανὸς κρίνειν uſw.
Urteilsfähigkeit *f* τὸ ἱκανὸν τῆς γνώμης.
Urteilskraft *f* ἡ σύνεσις, ἡ διάνοια, auch bloß ἡ γνώμη.
urteilslos ἀγνώμων, ἄκριτος (2), οὐχ (μὴ) ἱκανὸς κρίνειν.
Urteilsloſigkeit *f* ἡ ἀγνωμοσύνη, ἡ ἀκρισία.
Urteilsſpruch *m* ἡ κρίσις, ἡ διάγνωσις, ἡ διαγνώμη.
Urübel *n* τὸ πρῶτον od. πρωτουργὸν κακόν, ἡ ἀρχὴ τῶν κακῶν.
Ururenkel *m*, **-in** *f* ὁ, ἡ διέγγονος.
Ururgroßmutter *f* etwa ἡ τοῦ γένους ἀρχηγέτις (ιδος).
Ururgroßvater *m* etwa ὁ τοῦ γένους ἀρχηγέτης oder ἀρχηγός.
Urvolk *n* οἱ αὐτόχθονες.
Urwald *m* ἡ αὐτοφυὴς ὕλη.
Urwelt *f* ὁ πρωτουργὸς κόσμος, ὁ ἐξ ἀρχῆς κόσμος.
Urweſen *n* τὸ ὄν (ὄντος), ἡ ἐξ ἀρχῆς οὐσία.
Urwort *n* τὸ πρωτότυπον, τὸ ἀρχέτυπον.
Urzeit *f* ὁ κατ' ἀρχὴν χρόνος.
Uſurpation *f* ὁ σφετερισμός.
Uſurpator *m* ὁ σφετεριστής, (in demokratiſchen Staaten) ὁ τύραννος.
uſurpieren σφετερίζεσθαι (M.), βίᾳ αἱρεῖσθαι (M.), (uſurpierte Herrſchaft) ἡ τυραννίς (ίδος).
Utenſilien *pl.* τὰ σκεύη. τὰ ἔπιπλα, ἡ κατασκευή.

Digitized by Google

V

V *n* F, *f*, τὸ δίγαμμα, τὸ δίγαμμον, dieſer Buchſtabe war nur in den älteſten Zeiten und ſpäter bei den Äoliern und Doriern im Gebrauch, in lateiniſchen Namen gab man ~ durch οὐ oder β wieder, z.B. Vergilius Οὐεργίλιος oder Βεργίλιος.

Vagabund *m* ὁ πλάνης (ητος), ὁ ἀγύρτης, ὁ ἀλήτης.

vakant κενός, ἔρημος.

Vakanz *f* ἡ κενότης (ητος), ἡ ἐρημία, ἡ κενὴ χώρα.

Vaſall *m* ὁ ὑποτεταγμένος.

Vaſalleneid *m* οἱ τῶν ὑποτεταγμένων ὅρκοι.

Vaſallenſchaft *f*, **-tum** *n* etwa ἡ πελατεία.

Vaſe *f* ὁ ἀμφορεύς.

Vater *m* ὁ πατήρ (πατρός), ὁ γονεύς, auch b. *part.* ὁ φύσας od. γεννήσας, leiblicher ~ ὁ κατὰ φύσιν πατήρ, von ſeiten des ~s πρὸς πατρός, πατρόθεν, vom ~ herrührend ſ. väterlich; ohne ~ ἀπάτωρ (ορος), ein liebender, zärtlicher ~ φιλόστοργος πατήρ, nach dem ~ geraten πατρῴζειν, πατριάζειν, den ~ morden πατροκτονεῖν, übtr. (Gründer, Urheber) ὁ πατήρ, ὁ αἴτιός τινος, ὁ ἀρχηγός.

Väterchen *n* τὸ πατρίδιον.

Vaterfreude *f* ἡ διὰ τὰ τέκνα od. ἐκ τῶν τέκνων [εὐφροσύνη.

Vaterglück *n* ἡ εὐπαιδία, ἡ εὐτεκνία.

Vatergüte *f* ἡ φιλοτεκνία, ἡ φιλοστοργία.

Vaterhand *f*: j-n an der ~ führen προνοεῖσθαί (P.) τινος ὥσπερ πατέρα.

Vaterherz *n* ἡ ψυχὴ ἡ τὰ τέκνα φιλοῦσα, gew. bloß ὁ πατήρ, das ~ kränken λυπεῖν τὸν πατέρα.

Vaterhuld *f* ἡ φιλοστοργία.

Vaterland *n* ἡ πατρίς (ίδος). ἡ οἰκεία (χώρα), das ~ liebend φιλόπολις (εως u. ιδος), aus dem ~ gehen λείπειν τὴν πατρίδα, ἀποδημεῖν, vom ~ abweſend ἀπόδημος (2), Abweſenheit vom ~e ἡ ἀποδημία, wo es uns gut geht, da iſt unſer ~ (Sprichw., ubi bene, ibi patria) τῷ καλῶς πράττοντι πᾶσα γῆ πατρίς.

vaterländiſch πάτριος, ἐγ-, ἐπιχώριος, ~er Boden ἡ πατρίς (ίδος).

Vaterlandsfreund *m* ὁ φιλόπολις (εως u. ιδος).

Vaterlandsliebe *f* ὁ τῆς πατρίδος ἔρως (ωτος).

vaterlandslos ἄπολις (ιδος).

väterlich πατρῷος (bſd. von Beſitztümern), πάτριος (von Sitten u. Gebräuchen), πατρικός (bſd. von Freundſchaften u. Feindſchaften), der Geſinnung nach ὥσπερ od. οἷα πατήρ, das ~e Haus ἡ πατρῴα οἰκία, ~es Vermögen τὰ πατρῷα, ~e Sitten. Gebräuche τὰ πάτρια, ~e Freunde οἱ πατρικοὶ φίλοι, ~ lieben φιλοστοργεῖν, ~e Gewalt ἡ πατρονομία.

Vaterliebe *f* ἡ φιλοστοργία (ὥσπερ ἀπὸ τοῦ πατρός).

vaterliebend φιλοπάτωρ (ορος).

vaterlos ἀπάτωρ (ορος).

Vatermord *m* ἡ πατροκτονία, einen ~ begehen πατροκτονεῖν.

Vatermörder *m* ὁ πατροκτόνος. ὁ πατροφόνος. ὁ τὸν πατέρα ἀποκτείνας.

Vatermörderin *f* ἡ πατροκτόνος, ἡ πατροφόνος, ἡ τὸν πατέρα ἀποκτείνουσα.

Vatername *m* τὸ τοῦ πατρὸς ὄνομα.

Vatersbruder *m* ὁ πάτρως (ωος u. ω). ὁ πατράδελφος. ὁ τοῦ πατρὸς ἀδελφός.

Vaterſchaft *f* τὸ πατέρα εἶναι.

Vaterſchweſter *f* ἡ τοῦ πατρὸς ἀδελφή.

Vaterſtadt *f* ἡ πατρίς (ίδος). ἡ πάτριος πόλις, im Ggſ. auch bloß ἡ πόλις.

Vaterſtelle *f*: ~ bei j-m vertreten εἶναί τινι ἀντὶ πατρός, ὥσπερ πατέρα προνοεῖσθαί (P.) od. ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος.

Vaterteil *n* τὰ πατρῷα, τὰ ἀπὸ τοῦ πατρὸς χρήματα.

Vegetabilien *pl.* τὰ φυτά. [ζωὴν τῶν φυτῶν.

vegetieren τὴν τῶν φυτῶν ζωὴν ζῆν, ζῆν ὥσπερ

Veilchen *n* τὸ ἴον, weißes ~ τὸ λευκὸν ἴον, τὸ λευκόιον, blaues ~ τὸ κυαναυγὲς ἴον, τὸ μελάνιον.

Veilchenbeet *n* ἡ ἰωνιά.

veilchenblau, -farbig ἰώδης, ἰοβαφής.

Veilchenkranz *m* ὁ ἴων στέφανος. [δίον.

Ventil *n* τὸ ἐπιστόμιον, ὁ στρόφιγξ (γγος), τὸ κλεῖ-

verabfolgen παραδιδόναι, συγχωρεῖν, παρέχειν τινί τι.

Verabfolgung *f* ἡ παράδοσις, ἡ συγχώρησις.

verabreden etw. ὁμολογεῖν, συμβάλλεσθαι (M.) τι, etw. mit j-m ~ συντίθεσθαί (M.) τί τινι oder πρός τινα, συμβάλλειν τινὶ λόγους περί τινος, untereinander διομολογεῖσθαι (M.), verabredet ſein συγκεῖσθαι, ὁμολογῆσθαι, verabredetermaßen ἐκ παρασκευῆς, auf ein verabredetes Zeichen ἀπὸ od. ἐκ συνθήματος.

Verabredung *f* ἡ ὁμολογία, ἡ συνθήκη, der ~ gemäß κατὰ τὴν ὁμολογίαν, unſerer ~ gemäß ἐξ ὧν ὡμολογήσαμεν, eine ~ mit j-m treffen ſ. ſich mit j-m verabreden.

verabſäumen etw. ἀμελεῖν, ὀλιγωρεῖν, παραμελεῖν, κατολιγωρεῖν τινος, durch Trägheit ~ καταρραθυμεῖν, die gute Gelegenheit ~ ὑστερίζειν τοῦ καιροῦ, es wird etw. verabſäumt ἄπρακτον γίγνεταί τι.

Verabſäumung *f* ἡ ἀμέλεια, ἡ ὀλιγωρία od. durch d. vor. Verben.

verabſcheuen ἀποστρέφεσθαι (M.) τι, δυσχεραίνειν, μισεῖν τινα, διαπτύειν τινά, ἀποπτύειν τι.

verabſcheuenswert, -würdig βδελυρός, κατάπτυστος (2).

verabſcheut κατάπτυστος (2).

Verabſcheuung *f* ἡ βδελυγμία, ὁ βδελυγμός.

verabſchieden ἀποπέμπειν, ἀφιέναι, (von Soldaten) διαπέμπειν od. διαλύειν στρατιάν, (eine Verſammlung) διαλύειν σύλλογον. [gew. durch Verben.

Verabſchiedung *f* ἡ ἀποπομπή, ἡ ἄφεσις, ἡ διάλυσις.

verachten καταφρονεῖν τινος, ὑπερορᾶν τινα, ὑπερφρονεῖν τινος u. τινα, ἀτιμάζειν τινά, ὀλιγωρεῖν τινος, λόγον οὐδένα ποιεῖσθαί (M.) τινος, ἐν οὐδενὶ λόγῳ ποιεῖσθαί (M.) τινα, ſtärker ἀπαξιοῦν τινα, verachtet außer b. *part.* auch καταφρονητός.

Verächter *m* ὁ καταφρονητής, gew. *part.* b. Verben.

verächtlich ſ. verachtungswert; (verachtend) καταφρονητικός, ὑβριστικός, j-n ~ behandeln καταφρονεῖν τινος, ἀτιμάζειν τινά, ὑβρίζειν τινά, ὀλιγωρεῖν τινος. οὐδένα λόγον ποιεῖσθαί (M.) τινος. [(ητος).

Verächtlichkeit *f* ἡ ἀτιμία, ἡ ἀδοξία, ἡ φαυλότης

Verachtung *f* ἡ καταφρόνησις, ἡ ὀλιγωρία, τὸ καταφρόνημα. in ~ ſtehen (verachtet werden) ſ. verachten.

verachtungswert, -würdig εὐκαταφρόνητος (2), οὐδενὸς ἄξιος.

verallgemeinern κοινὸν ποιεῖν.

veralten ἐπιχρονίζειν, παλαιοῦσθαι (P.), ἀπαρχαιοῦσθαι (P.), καταγηράσκειν, παρακμάζειν (letzteres bſd. übtr.), ~ laſſen παλαιοῦν.

veraltet außer b. *part.* auch ἐπιχρόνιος (2), καταγήρως.

veränderlich εὐμετάβλητος, εὐμετάβολος, εὐμετάπτωτος, εὔτρεπτος (ſämtlich 2), (trüglich) σφαλερός, ἐπισφαλής, (leichtſinnig) κοῦφος, (von Perſonen) ἀλλοιότροπος (2), ἀλλότροπος (2). (in Geſchmack u. Neigung) ἀψίκορος (2). [u. Neigung) ἡ ἀψικορία.

Veränderlichkeit *f* b. *neutr.* b. vor. *adj.*, (in Geſchmack

verändern μεταβάλλειν, μεταποιεῖν, μεταλλάττειν, ἀλλοιοῦν. μεθιστάναι, μεθαρμόττειν, ἀλλοιοῦν. ἑτεροιοῦν, die Miene ~ τρέπειν τὴν ὄψιν, ſich ~ ἀλλοιοῦσθαι (P.), ſeine Anſicht, Meinung ~ ἀλλοιοῦσθαι τὴν γνώμην, ſeinen Wohnſitz ~ μετοικεῖν.

Veränderung *f* ἡ μεταβολή, ἡ μεταλλαγή, ἡ ἀλλοίωσις, ἡ ἑτεροίωσις, ἡ μεταποίησις, (in der Geſinnung) ἡ μετάνοια, (des Wohnſitzes) ἡ μετοίκησις, ὁ μετα-

Digitized by Google

κισμός, eine ~ erfahren μεταβολὴν λαμβάνειν oder ἔχειν, μεταβολῆς τυγχάνειν, was für eine ~ iſt eingetreten? τί νεώτερον γέγονεν; es tritt eine ~ in etw. ein ἀλλοιοῦται (P.) τι ob. τά τινος.

veranlaſſen etw. αἴτιον ob. αἰτίαν εἶναί ob. γίγνεσθαί τινος, ἐργάζεσθαί, ἀπεργάζεσθαι (M.) τι, ποιεῖν τι, j-n zu etw. ~ παρορμᾶν τινα εἰς ob. πρός τι, ἀφορμὴν γίγνεσθαί τινί τινος, ἐπαίρειν τινά mit *inf.*, εἰσηγεῖσθαί (M.) τινί τι, κελεύειν τινά mit *inf.*, ich finde mich veranlaßt δοκεῖ μοι mit *inf.* [Verben.]

Veranlaſſer *m* ὁ αἴτιος, ὁ εἰσηγητής ob. b. *part.* b.

Veranlaſſung *f* ἡ αἰτία, τὸ αἴτιον, ἡ ἀρχή, ἡ ἀφορμή, die ~ zu etw. ſein ſ. veranlaſſen; j-m die ~ zu etw. geben ſ. j-n zu etw. veranlaſſen; auf j-s ~ διά τινα ob. durch b. *part.* b. Verben, ἓϐ. κελεύσαντός τινος, ohne ~ ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀπὸ ταὐτομάτου, αὐτόματος, (freiwillig) ἑκών, ἑκοντί. [vergl. καθιστάναι τι.]

veranſchaulichen τίθεσθαί τι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν, φα-

Veranſchaulichung *f* ἡ παράστασις, gew. durch Verben.

veranſchlagen λογίζεσθαι, συλλογίζεσθαι (M.), oberflächlich ~ εἰκάζειν, er veranſchlagte die Koſten auf 100 Talente ἐλογίσατο (εἴκασε) τὸ ἀνάλωμα ob. τὰς δαπάνας εἶναι ob. ἔσεσθαι ἑκατὸν ταλάντων.

Veranſchlagung *f* ὁ λογισμός, ὁ συλλογισμός, ἡ εἰκασία.

veranſtalten überh. ποιεῖν, (vorbereitend) παρασκευάζειν, (künſtlich ob. liſtig) μηχανᾶσθαι, τεχνᾶσθαι (M.), τεχνάζειν, Spiele, Feſte u. dgl. τιθέναι ἀγῶνας, ἑορτάς u. dgl. [ſ. veranſtalten.]

Veranſtaltung *f* ἡ παρα-, κατασκευή, ~en treffen

verantworten ſich ~ ἀπολογεῖσθαι (M., auch mit ὑπέρ ἑαυτοῦ), gegen j-n πρός τινα, (Rechenſchaft ablegen) λόγον διδόναι τινί.

verantwortlich (was man verantworten kann) εὐαπολόγητος (2), (zur Verantwortung verpflichtet) ὑπαίτιος (2), ὑπεύθυνος (2), j-m ~ ſein ὑπαίτιον εἶναί τινι, j-n ~ machen λαμβάνειν λόγον παρά τινος.

Verantwortlichkeit *f* τὸ ὑπεύθυνον.

Verantwortung *f* ἡ ἀπολογία, j-n zur ~ ziehen ἐξετάζειν τινά, wegen etw. λόγον λαμβάνειν παρά τινος ὑπέρ τινος, ἀνακρίνειν τινὰ περί τινος, die ~ für etw. übernehmen ὑπεύθυνον παρέχειν ἑαυτόν τινος, auf eigene ~ ἀφ' ἑαυτοῦ.

verarbeiten κατ-, ἐξεργάζεσθαι (M), κατασκευάζειν, (verbrauchen) ἀναλίσκειν, ἐξαναλίσκειν, Speiſen ~ ἐκπονεῖν σιτία ob. τροφήν, verarbeitetes Gold, Silber, τὸ χρυσίον, τὸ ἀργύριον.

Verarbeitung *f* ἡ κατ-, ἐξεργασία, gew. durch Verben.

verargen j-m etw. μέμφεσθαι (M.) τινί τι, ἐγκαλεῖν τινί τι, ψέγειν τί τινος, νεμεσᾶν τινί τινος, man kann es ihm nicht ~ συγγνώμη αὐτῷ.

verarmen πένητα ob. ἄπορον γίγνεσθαι, καθίστασθαι εἰς πενίαν ob. ἀπορίαν.

Verarmung *f* τὸ πένητα γίγνεσθαι.

verauktionieren ἀποκηρύττειν.

Verauktionierung *f* ἡ ἀποκήρυξις.

veräußern (verkaufen) ἀποδίδοσθαι (M.).

Veräußerung *f* ἡ ἀπόδοσις. [ηγορίου δίκης.]

Verbalinjurie *f* ἡ κακηγορία, Klage wegen ~ ἡ κακ-

Verband *m* ὁ ἐπί-, κατάδεσμος, τὸ ἐπίδεσμα, ἡ ἐπίδεσις, einen ~ anlegen ἐπι-, καταδεῖν, ſ. Verbindung.

verbannen φυγαδεύειν, ἐκβάλλειν, ὀστρακίζειν, ἐξοστρακίζειν, verbannt werden auch ἐκπίπτειν.

Verbannte *m*, **verbannt** ὁ φυγάς (ἄδος), ὁ φεύγων (οντος), ὁ ἐκπεσών (όντος), einen ~n zurückführen κατάγειν φεύγοντα.

Verbannung *f* ἡ φυγή, in die ~ ſchicken ſ. verbannen.

Verbannungsort *m* χωρίον ἐν ᾧ διατρίβει τις φεύγων ob. φυγάς ob. ἐκπεσών.

verbarrikadieren ἀποφράττειν.

Verbarrikadierung *f* ἡ ἀπόφραξις.

verbauen (zubauen) ἀπ-, παροικοδομεῖν. (zum Bauen verbrauchen) ἀναλίσκειν πρὸς τὸ ἔργον, δαπανᾶν εἰς τὸ ἔργον. [ἄγροικον γίγνεσθαι.]

verbauern ἀπαγροικίζεσθαι (P.), ἀγροικεύεσθαι (M.).

verbeißen (an ſich halten, verbergen) κατέχειν, ἀποκρύπτεσθαι (M.).

Verbeißung *f* ἡ κάθεξις, ἡ ἀπόκρυψις.

verbergen κρύπτειν, κατα-, ἀπο-, ὑπο-, ἐπι-, συγκρύπτειν, καλύπτειν, κατακαλύπτειν, ſich ~ ϐ. P. von κρύπτειν u. Komp., etw. vor j-m ~ κρύπτειν (u. M.) τινά τι, verborgen ſein ἀποκεκρύφθαι, ἄδηλον εἶναι, vor j-m λανθάνειν τινά, verborgen halten ὑπὸ σκότου ἔχειν ob. κατέχειν, ſich verborgen halten ἐγκρυφιάζειν.

Verbergung *f* ἡ κρύψις, ἡ κατά-, ἐπίκρυψις.

Verbeſſerer *m* ὁ δι-, ἐπανορθωτής, beſſer *part.*

verbeſſern δι-, ἐπανορθοῦν (u. M.). μεθαρμόττειν, ἀπευθύνειν, καθιστάναι εἰς τὸ βέλτιον, βελτιοῦν, βελτίω ποιεῖν, (ein Schriftwerk) διασκευάζειν, (etw. Geſchriebenes) μεταγράφειν.

Verbeſſern *n*, **Verbeſſerung** *f* ἡ δι-, ἐπανόρθωσις (als Handlung), τὸ δι-, ἐπανόρθωμα (als Sache), eine ~ machen ſ. verbeſſern. [προσκυνεῖν τινα.]

verbeugen ſich κύπτειν, προκύπτειν, ſich vor j-m ~

Verbeugung *f* τὸ κύπτειν, ἡ προσκύνησις. [φειν.]

verbiegen κάμπτειν, ἐπικάμπτειν, κυρτοῦν, διαστρέ-

Verbiegung *f* ἡ κάμψις, ἡ κύρτωσις, ἡ διαστροφή.

verbieten ἀπαγορεύειν (ἀπειπεῖν), κωλύειν, οὐκ ἐᾶν, j-m etw. ~ ἀπαγορεύειν τινί u. τινὰ ποιεῖν ob. μὴ ποιεῖν τι, κωλύειν τινὰ μὴ ποιεῖν τι, οὐκ ἐᾶν τινα ποιεῖν τι, j-m ſein Haus ~ παραιτεῖσθαί (M.) τινα τῆς οἰκίας, es iſt verboten οὐ θεμιτόν ἐστιν, οὐκ ἔξεστιν.

Verbieten *n* ἡ ἀπόρρησις, ἡ ἀπαγόρευσις.

verbilden παραπλάττειν, παρασχηματίζειν, κακῶς πλάττειν, (geiſtig) κακῶς παιδεύειν.

verbinden 1. (zubinden) ἐπι-, καταδεῖν, eine Wunde ~ ἐπιδεῖν τραῦμα, einen Verwundeten ~ θεραπεύειν τετρωμένον. — 2. (vereinigen) συνδεῖν, συνάγειν, ζευγνύναι, συνάπτειν (etw. mit etw. τί τινι), verbunden ſein mit etw. ἔχεσθαί τινος, mit Gefahr verbunden ſein κίνδυνον ἔχειν, ἐπικίνδυνον ob. οὐκ ἀκίνδυνον εἶναι, ſich mit j-m ~ προστίθεσθαί (M.) τινι, ἵστασθαι (στῆναι) μετά τινος, τάττεσθαι (P.) σύν τινι, (im Kriege) σύμμαχον γίγνεσθαί τινι, ſich ehelich ~ ſ. verheiraten. — 3. (verpflichten) καταλαμβάνειν, κατέχειν τινά, ich bin verbunden, etw. zu tun ἀνάγκη ἐστί μοι ποιεῖν τι, ſich zu etw. ~ ſ. ſich verpflichten; j-n ſich ~ ἀναγκάζεσθαί (M.) τινα. [θεραπεία.]

Verbinden *n* ἡ ἐπί-, κατάδεσις, (eines Verwundeten) ἡ

verbindlich (verpflichtend) κύριος, ein ~es Geſetz κύριος νόμος, das iſt für mich nicht ~ τοῦτο οὐ κατέχει με, (gefällig) ἐπίχαρις (ιτος), κεχαρισμένος, (verpflichtet) j-m ~ ſein ὑποχείριον εἶναί τινι, ſich j-n ~ machen ἀνακτᾶσθαί (M.) τινα, ſich zu etw. ~ machen ſ. ſich verpflichten.

Verbindlichkeit *f* τὸ κύριον, τὸ κράτος, τὸ ἀξίωμα, die ~ eines Geſetzes τὸ τοῦ νόμου κύριον ob. ἀξίωμα, (Gefälligkeit, Wohltat) ἡ εὐεργεσία, τὸ εὐεργέτημα, j-m ~en ſchuldig ſein ὀφείλειν τινί χάριν, (Pflicht) τὸ προσ-, καθῆκον (οντος), τὸ δέον (οντος), ich habe die ~, etwas zu tun δίκαιός εἰμι ποιεῖν τι. χρή με ποιεῖν τι, das legt mir die ~ auf προστάττει ob. παραινεῖ μοι τοῦτο, εἰς ἀνάγκην καθίστησί με τοῦτο.

Verbindung *f* 1. (einer Wunde) ἡ ἐπί-, κατάδεσις. — 2. (Vereinigung) ἡ σύνδεσις, ὁ συνδεσμός, ἡ σύνθεσις, ἡ σύναψις, ἡ συναγωγή, ἡ σύζευξις (letzteres eheliche ~), (Bündnis) ἡ συμμαχία, (Bund) ἡ ἑταιρία, eine ~ mit j-m eingehen συνίστασθαί τινι, συμμαχίαν ποιεῖσθαί (M.) τινι u. πρός τινα. mit etw. in ~ ſtehen ἔχεσθαί τινος. συνῆφθαί τινι, ἐξηρτῆσθαί τινος ob. ἔκ τινος, mit j-m in ~ ſtehen ὁμιλεῖν, κοινωνεῖν τινι, εἶναι μετά τινος, ὁμοῦ εἶναί τινι, (durch Verwandtſchaft) συγ-

Digitized by Google

γενῆ εἶναί τινι, (in geſchäftlicher Beziehung) ἐπιμειξίᾳ χρῆσθαι (M.) πρός τινα, συμβάλλεσθαί (M.) τινι, in ~ mit σύν mit *dat.*, μετά mit *gen.*, in keiner ~ mit j-m ſtehen οὐδὲν κοινὸν ἔχειν τινί, in ~ mit etw. ſtehend ἀκόλουθός (2) τινι.

Verbindungsmittel *n* ὁ σύνδεσμος.

Verbindungspartikel *f*, **-wort** *n* ὁ σύνδεσμος.

verbiſſen πικρότατος τὸ ἦθος.

Verbiſſenheit *f* ἡ πικρότης (ητος), ἡ πικρία.

verbitten ſich etw. παραιτεῖσθαί (M.) τι.

verbittern j-m etw. λυμαίνεσθαί (M.) τινί τι, gegen j-n verbittert werden ἐμπικραίνεσθαι (P.) τινι, πικραίνεσθαι (P.) πρός τινα, gegen j-n verbittert ſein πικρῶς ἔχειν τινί οd. πρός τινα, πικρῶς διακεῖσθαι πρός τινα.

Verbitterung *f* ἡ λύμη, ~ gegen j-n ἡ πικρότης (ητος), ἡ πικρία πρός τινα.

verblaſſen ὠχριᾶν, κατωχριᾶν.

verbleiben δια-, ἐπι-, παρα-, ἐμμένειν, auch διαγίγνεσθαι, διατελεῖν mit *part.*

Verbleiben *n* ἡ δια-, ἐπι-, παραμονή.

verbleichen ἀπ-, παρανθεῖν, παρακμάζειν, μαραίνεσθαι, ἀπομαραίνεσθαι (P.), (ſterben) ἀποθνήσκειν, ἀποφύχειν.

Verbleichen *n* ἡ ἀπάνθησις, ἡ παρακμή, ἡ μάρανσις.

verblenden ἐξαπατᾶν, γοητεύειν, καταγοητεύειν, παράγειν, διαφθείρειν, ſich ~ laſſen ὑ. P.

Verblendung *f* ἡ ἐξαπάτη, ἡ γοητεία, ἡ διαφθορά.

verblichen ὠχρός, ἀμαυρός, ἀπομαρανθείς, ἀπηνθηκώς, (der Zeit) ὁ ἀποθανών (όντος), ὁ τεθνηκώς (ότος).

verblüffen ἐκπλήττειν, διαταράττειν, ἐμβροντᾶν.

verblüfft außer den *part.* auch καταπλήξ (ῆγος).

Verblüfftheit, Verblüffung *f* ἡ ἔκ-, κατάπληξις, ἡ ἐμπληξία.

verblühen ἀπανθεῖν, παρακμάζειν, bſd. übtr. ἀπομαραίνεσθαι (P.), ἐξανθεῖν, verblüht außer d. *part.* auch ἔξωρος (2).

Verblühen *n* ἡ παρακμή, ἡ ἀπάνθησις, ἡ μάρανσις, ἡ ἀπομάρανσις, ὁ μαρασμός.

verblümt ἀλληγορικός, ἐσχηματισμένος, αἰνιγματώδης, ~ mit j-m reden ποικίλλειν πρός τινα, etw. ~ geben αἰνίττεσθαι (M.) τι, δι' αἰνιγμῶν λέγειν τι.

verbluten ἔξαιμον γίγνεσθαι, λειψαιμεῖν, αἱμορραγεῖν, der ſich verblutet hat ἔξαιμος (2), λείψαιμος (2).

Verblutung *f* ἡ αἱματος πρόχυσις, ἡ αἱμορραγία, an ~ ſterben ἀποθνήσκειν τοῦ αἵματος ἐκρυέντος.

[1]verborgen (ausleihen): an j-n etw. ~ δανείζειν τινί τι.

[2]verborgen *adj.* κρυπτός, ἀποκεκρυμμένος, ἄδηλος (2), ἀφανής, *adv.* κρύφα, λάθρα, κρυφῇ (vor j-m τινός), vor j-m etw. ~ halten ἀποκρύπτεσθαι (M.) τινά τι, j-m ~ ſein λανθάνειν τινά, im ~en etw. tun λανθάνειν ποιοῦντά τι.

Verborgenheit *f* τὸ κρυπτόν, τὸ ἀφανές, τὸ ἄδηλον, in der ~ leben σκοτεινὸν ζῆν.

Verborgung *f* ὁ δανεισμός.

Verbot *n* ἡ ἀπόρρησις, τὸ ἀπόρρημα, τὸ ἀπαγόρευμα.

verboten ἀπόρρητος (2), οὐ θεμιτός, οὐ δίκαιος, οὐχ ὅσιος, es iſt ~ οὐκ ἔξεστιν, οἱ νόμοι κωλύουσιν.

verbrämen παρυφαίνειν.

verbrämt παρύφαντος (2), παρυφασμένος.

Verbrämung *f* ἡ παρυφή, τὸ παρύφασμα.

Verbrauch *m* τὸ ἀνάλωμα, ἡ δαπάνη.

verbrauchen ἀναλίσκειν, ἐξαναλίσκειν, δαπανᾶν, κατα-δαπανᾶν, κατα-, διαχρῆσθαι.

verbrausen ἀποβράττειν, ἀπο-, καταπαύεσθαι (M.),

verbrechen ἁμαρτάνειν, πλημμελεῖν, ἄδικόν τι ποιεῖν, ἀνόσιον ἐργάζεσθαι (M.), κακουργεῖν, ἀδικεῖν, etw. gegen j-n ~ ἀδικεῖν τινα, παρανομεῖν εἰς oder περί τινα.

Verbrechen *n* τὸ ἁμάρτημα, τὸ πλημμέλημα, τὸ ἀδίκημα, τὸ ἄδικον οd. ἀνόσιον ἔργον, ein ~ begehen ſ. verbrechen.

Verbrecher *m* ὁ κακοῦργος u. d. *part.* der Verben.

Verbrecherin *f* ἡ κακοῦργος u. d. *part.* der Verben.

verbrecheriſch κακοῦργος, παράνομος, ἄδικος, ἀνόσιος (ſämtlich 2).

verbreiten δια-, διαδιδόναι, διασπείρειν (in einem Orte εἰς τι, unter die Leute εἰς τινας), ἐκφέρειν πρός οd. εἰς τινας, ein Gerücht ~ διαθρυλεῖν, διαφημίζειν λόγον, ſich ~ d. P., es hat ſich das Gerücht verbreitet ὁ λόγος πολὺς ἔσπαρται, ὁ λόγος ἔχει, ſich ~ von Feuer, Krankheiten u. dgl. ἐπινέμεσθαί (M.) τι.

Verbreitung *f* ἡ διασπορά, ἡ διάδοσις, gew. durch Verben.

verbrennbar καύσιμος (2), καυστός, leicht ~ εὔφλεκτος (2).

verbrennen *trans.* κᾶειν, ἐπι-, κατακᾶειν, καταφλέγειν, καταπιμπράναι, *intr.* d. P., von der Sonne verbrannt ἡλιόκαυστος, ἡλιόβολος, ἡλιόβλητος (jämtl. 2), ἡλιοκαής, halb verbrannt ἡμίφλεκτος (2).

verbrennlich καύσιμος (2).

Verbrennung *f* ἡ καῦσις, ἡ κατάκαυσις, ἡ κατάφλεξις, ἡ ἔμπρησις.

verbriefen ἐπισφραγίζεσθαι (M.) τι, βεβαιοῦν διὰ γραμμάτων.

Verbriefung *f* ἡ διὰ γραμμάτων βεβαίωσις.

verbringen διατρίβειν, διάγειν (ſb. die Zeit χρόνον, das Leben τὸν βίον), (Geld u. dgl.) δαπανᾶν, ἀναλίσκειν.

Verbringung *f* ἡ διατριβή (der Zeit), ἡ ἀνάλωσις (von Geld).

verbrüdern ſich mit j-m ὥσπερ ἀδελφῷ οd. οἰκειότατα χρῆσθαί τινι, ἀδελφίζειν τινά.

verbrüdert ἀδελφός. ἡ ἑταιρεία (bſd. politiſche ~).

Verbrüderung *f* (als Handlung) durch d. Verben, (als Sache)

verbrühen ζέοντι ὕδατι ἐπικᾶειν, ſich ~ d. P.

verbuhlt ἐρωτικός, ſtärker ἐρωτομανής, (von Frauen) ἑταιρικός.

Verbum *n* τὸ ῥῆμα.

verbunden: j-m ~ ſein ὑποχείριον εἶναί τινι.

verbünden ſich mit j-m συμμαχίαν ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα, σύμμαχον ποιεῖσθαί τινα.

verbündet σύμμαχος (2, *f* auch συμμαχίς, ίδος), die V.en οἱ σύμμαχοι, τὸ συμμαχικόν.

verbürgen ἐγγυᾶν, διεγγυᾶν, πιστοῦν, καταπιστοῦν, etw. für etw. τί τινος, ſich für j-n bei j-m ἐγγυᾶσθαί (M.) τινά τινι u. πρός τινα, διεγγυᾶν τινα πρός τινα, καταπιστοῦσθαι (M.) ὑπέρ τινος πρός τινα, verbürgt ἐχέγγυος (2), πιστός.

Verbürgung *f* ἡ ἐγγύη, ἡ διεγγύησις, ἡ καταπίστωσις.

Verdacht *m* ἡ ὑποψία, ἡ ὑπόνοια (gegen j-n εἰς oder πρός τινα), bei j-m ~ erregen ὑποψίαν ἐμποιεῖν οd. ἐνδιδόναι τινί (gegen j-n κατά τινος). ~ auf j-n haben, gegen j-n hegen ὑποψίαν ἔχειν πρός τινα, ἐν ὑποψίᾳ ἔχειν τινά, ὑπόπτως ἔχειν πρός τινα, ὑποπτεύειν τινά, in ~ kommen εἰς ὑποψίαν ἐμπίπτειν, es entſteht bei j-m ~ gegen mich δι' ὑποψίας γίγνομαί τινι, ὑποπτος γίγνομαί τινι, einen ~ von ſich entfernen, abwälzen ἀμύνεσθαι (M.) τὴν ὑποψίαν, παῦειν ἑαυτὸν πόρρω τῆς ὑποψίας.

verdächtig ὑποπτος (2) (einer Sache τινός u. ἐπί τινι), es iſt mir etw. ~ δι' ὑποψίας γίγνεταί μοί τι, ἐν ὑποψίᾳ ποιοῦμαί (M.) τι, es kommt mir etw. ~ vor ὑποψίαν παρέχει μοί τι.

verdächtigen j-n bei j-m διαβάλλειν τινά πρός τινα, συκοφαντεῖν τινα, die Treue, die Glaubwürdigkeit j-s bei j-m ~ ἄπιστον καθιστάναι τινά.

Verdächtigkeit *f* τὸ ὑποπτον.

Verdächtigung *f* ἡ διαβολή.

verdachtlos ἀνύποπτος (2), ἀνυπόπτευτος (2).

Verdachtloſigkeit *f* τὸ ἀνύποπτον.

verdammen j-n zu etw. καταγιγνώσκειν, καταψηφίζεσθαί (M.), κατακρίνειν, καταδικάζειν τινός τι, κατα-χειροτονεῖν τινός τι (letzteres von der Volksverſammlung, durch Handaufhebung), **verdammt** (verurteilt) κατακεκριμένος. κατάκριτος (2), (verflucht) κατάρατος (2), ich will verdammt ſein, wenn nicht κάκιστα ἀπολοίμην, εἰ μή.

Digitized by Google

verdämmen ἀπο-, διαχοῦν.
verdammlich, verdammungswert, -würdig καταγνώσεως οδ. καταδίκης ἄξιος. (verwerflich) ἄξιος ἀποδοκιμάσαι, (tadelnswert) μεμπτός, ἐπίμεμπτος (2).
Verdammnis *f* ἡ καταδίκη.
Verdammung *f* ἡ κατάγνωσις, ἡ καταδίκη, ἡ κατάκρισις, (durch die Volksverſammlung) ἡ καταχειροτονία.
Verdämmung *f* ἡ ἀπό-, διάχωσις.
Verdammungsurteil *n* ἡ καταδίκη, τὸ κατάκριμα.
verdampfen δι-, ἐξατμίζεσθαι, ἀνα-, ἐκθυμιᾶσθαι (P.), διαπνεῖν (u. P.), ~ laſſen δι-, ἐξατμίζειν.
Verdampfung *f* ἡ ἀποθυμίασις, gew. durch Verben.
verdanken j-m etw. ὀφείλειν τινί τι, χάριν ἔχειν oder εἰδέναι ὑπέρ τινος, j-m viel zu ~ haben πολλὴν χάριν ὀφείλειν τινί, j-m ſein Leben ~ σωθῆναι ὑπό τινος, σωθέντα χάριν ἔχειν τινί.
verdauen πέττειν, κατα-, διαπέττειν (mit u. ohne τροφήν), κατεργάζεσθαι (M.), gut oder leicht ~ εὐπεπτεῖν.
verdaulich εὔπεπτος (2), ſchwer ~ δύσπεπτος (2).
Verdaulichkeit *f* b. *neutr.* b. *adj.*
Verdauung *f* ἡ πέψις. ἡ διάπεψις, gute, leichte ~ ἡ εὐπεψία, ſchwere ~ ἡ δυσπεψία, Mangel an ~ ἡ ἀπεψία, eine gute ~ haben εὐπεπτεῖν.
Verdauungsbeſchwerden *f/pl.* ἡ ἀ-, δυσπεψία.
Verdauungskraft *f* ἡ πεπτικὴ οb. κατεργαστικὴ δύναμις.
Verdauungsmittel *n* τὸ πεπτικόν (φάρμακον).
Verdeck *n* (eines Schiffes) τὸ κατάστρωμα, τὸ σανίδωμα, Schiffe mit ~en σεσανιδωμένα πλοῖα, Schiffe ohne ~ ἀστέγαστα πλοῖα, (eines Wagens) ἡ σκηνή.
verdecken καλύπτειν, ἐπι-, κατα-, περι-, συγκαλύπτειν τί τινι, (zum Schutz od. Schirm) στέγειν, περιστέγειν, σκεπάζειν, καταστεγάζειν, j-m die Ausſicht ~ ἐπισκοτεῖν οb. ἐπιπροσθεῖν τινι, übtr. συσκιάζειν τι, ein verdeckter Wagen ἁρμάμαξα σκηνὴν ἔχουσα.
Verdecken *n*, **Verdeckung** *f* ἡ κατακάλυψις, ἡ κρύψις, ἡ ἐπίκρυψις, ἡ περικαλυφή.
verdenken j-m etw. ſ. verargen.
Verderb *m* ἡ διαφθορά, ὁ ὄλεθρος, ἡ ἀπ-, ἐξώλεια, der ~ für etw. ſein διαφθείρειν τι.
verderben I *trans.* φθείρειν, διαφθείρειν, ἀπ-, διολλύναι, λυμαίνεσθαί (M.) τι (letzteres auch τινι), die Sache ~ διαφθείρειν οb. λυμαίνεσθαι τὴν πρᾶξιν. — II *intr.* b. P., (vom Weine) ἐξίστασθαι, εἰς mit einem ~ προσκρούειν τινί, διαβάλλεσθαι (P.) πρός τινα.
Verderben *n* ἡ φθορά, ἡ διαφθορά, ὁ ὄλεθρος, ἡ λύμη, ἡ βλάβη, ἡ ἀπ-, ἐξώλεια, j-n ins ~ ſtürzen ſ. verderben; ſich ins ~ ſtürzen εἰς ἀπώλειαν διδόναι ἑαυτόν, j-m zum ~ gereichen ὀλέθριον εἶναί τινι.
Verderber *m* b. *part.* der Verben.
verderblich (dem Verderben ausgeſetzt) φθαρτός. (Verderben bringend) φθαρτικός, ὀλέθριος (2). βλαβερός, κακός, ein ~er Menſch ὁ ὄλεθρος.
Verderblichkeit *f* (Schlechtigkeit) ἡ κακία, ἡ πονηρία, ſonſt b. *neutr.* b. *adj.*
Verderbnis *f* ὁ ὄλεθρος. ἡ φθορά. ἡ κακία. ἡ πονηρία.
verderbt διεφθαρμένος, (in ſittlicher Beziehung) πονηρός.
Verderbtheit *f* ἡ κακία, ἡ πονηρία.
verdeutlichen σαφηνίζειν, διασαφηνίζειν, δια-, ἀποσαφεῖν.
Verdeutlichung *f* ὁ σαφηνισμός, ἡ διασάφησις.
verdeutſchen μεταφράζειν εἰς τὴν τῶν Γερμανῶν γλῶτταν, ἑρμηνεύειν.
verdichten πυκνοῦν, ſich ~ b. M., verdichtet πυκνός.
Verdichtung *f* ἡ πύκνωσις.
verdicken πηγνύναι, παχύνειν, ſich ~ (von Flüſſigem) συνίστασθαι (P.).
Verdickung *f* ἡ πῆξις, ἡ πάχυνσις.
verdielen σανιδοῦν.
verdienen (erwerben) κτᾶσθαι (M.). ἐργάζεσθαι (M.). εὑρίσκειν (u. M.), πορίζεσθαι (M.), χρηματίζειν, ſich Dank ~ κατατίθεσθαι (M.) χάριν, (ſich einer Sache würdig machen) ἄξιον εἶναι, δίκαιον εἶναι mit *inf.*, ὀφλισκάνειν (von etw. Schlimmem), ſo wie es j. verdient ἀξίως τινός, κατὰ τὴν ἀξίαν τινός.

[1]**Verdienſt** *m* ὁ μισθός, τὸ μίσθωμα, τὸ κέρδος. τὸ λῆμμα, viel ~ haben πολλὰ χρήματα κτᾶσθαι, μεγάλα ὠφελεῖσθαι (P.) ἀπό οb. ἔκ τινος.
[2]**Verdienſt** *n* (Würdigkeit) ἡ ἀξία, nach ~ ἀξίως. κατ' ἀξίαν, über ~ ὑπὲρ τὴν ἀξίαν, j-m nach ~ lohnen τὴν ἀξίαν νέμειν τινί, (löbliche Eigenſchaft) ἡ ἀρετή, (lobenswerte Handlung, Tat) τὸ καλὸν ἔργον, (Wohltat) ἡ εὐεργεσία, τὸ εὐεργέτημα, ſich ~e um j-n erwerben ὠφελεῖν, εὐεργετεῖν τινα, ſich große ~e um j-n erwerben πολλῶν ἀγαθῶν αἴτιον γίγνεσθαί τινι, große ~e um j-n haben πολλοῦ ἄξιον εἶναί τινι.
verdienſtlich ὠφέλιμος. χρήσιμος (2), ὀνήσιμος (2), καλός, χρηστός.
Verdienſtlichkeit *f* b. *neutr.* b. *adj.*
verdienſtvoll πολλοῦ ἄξιος.
verdient 1. (von Sachen) ἄξιος, δίκαιος, οἰκεῖος, προσήκων, ~e Strafe ἡ ἀξία δίκη, ~er Lohn δίκαιος μισθός, ein ~es Ende finden οἰκείαν τὴν τελευτὴν ἔχειν. — 2. (von Perſonen) χρηστός, πολλοῦ ἄξιος, ein ~er Staatsmann ἀνὴρ πολλὰ ἀγαθὰ πεποιηκὼς τὴν πόλιν, ſich um j-n ~ machen εὐεργετεῖν οb. εὖ ποιεῖν τινα, χρήσιμον εἶναι οb. χρήσιμον παρέχειν ἑαυτόν τινι, χάριν κατατίθεσθαί (M.) τινι u. πρός τινα, πολλοῦ ἄξιον γίγνεσθαί τινι, πολλῶν ἀγαθῶν αἴτιον γίγνεσθαί τινι.
verdingen μισθοῦν, ἀπο-, ἐκμισθοῦν, ἐκδιδόναι (ἐπὶ μισθῷ), ſich ~ μισθοῦσθαι (M.), zu ~ μισθώσιμος (2), verdungen ſein μεμισθῶσθαι, μισθοφορεῖν.
Verdingung *f* ἡ μίσθωσις, ἡ ἔκδοσις.
verdolmetſchen ἑρμηνεύειν, μεθερμηνεύειν, μεταφράζειν, ἐξηγεῖσθαι (M.).
Verdolmetſchung *f* ἡ ἑρμηνεία, ἡ μετάφρασις. ἡ ἐξήγησις.
verdoppeln διπλασιοῦν, διπλασιάζειν, ἀναδιπλοῦν. διπλάσιον οb. διπλοῦν ποιεῖν.
Verdoppelung *f* ἡ ἀναδίπλωσις, ὁ διπλασμός, ὁ ἀναδιπλασιασμός.
verdorben durch b. *part.* von verderben, (in ſittlicher Beziehung) κακός, πονηρός, ~er Wein οἶνος τροπίας οb. τετραμμένος.
Verdorbenheit *f* ἡ κακία, ἡ πονηρία.
verdorren ξηραίνεσθαι, ἀποξηραίνεσθαι, μαραίνεσθαι, ἀπομαραίνεσθαι, αὐαίνεσθαι, ἐφ-, ἐξαυαίνεσθαι (ſämtlich P.), παρακμάζειν, verdorrt außer b. *part.* ξηρός.
Verdorrung *f* ἡ ξηρασία, ὁ ξηρασμός, ἡ μάρανσις, ἡ ἀπομάρανσις, ὁ μαρασμός.
verdrängen ἀπ-, ἐξωθεῖν, ἀπελαύνειν, ἐκβάλλειν τινά (aus etw. τινός), aus etw. verdrängt werden ἐκπίπτειν τινός.
Verdrängung *f* ἡ ἐκβολή, ἡ ἄπωσις οb. durch Verben.
verdrehen στρέφειν, δια-, ἐκ-, παραστρέφειν, die Augen ~ διαστρέφειν τὼ ὀφθαλμώ, das Recht ~ στρεβλοδικεῖν, διαστρέφειν τὸ δίκαιον, die Tatſachen ~ συκοφαντεῖν τὰ συμβάντα, verdreht στρεβλός, διάστροφος (2), ein verdrehtes Glied τὸ παράστρεμμα, verdrehte Augen διάστροφοι ὀφθαλμοί, mit verdrehten Augen στραβός, στράβων (ωνος).
Verdrehung *f* ἡ διαστροφή, ~ der Augen ἡ τῶν ὀφθαλμῶν ἴλλωσις. (Schielen) ὁ στραβισμός.
verdreifachen τριπλασιάζειν, τριπλοῦν ποιεῖν.
Verdreifachung *f* ὁ τριπλασιασμός.
verdrießen λυπεῖν, es verdrießt mich etw. λυπεῖ οb. ἀνιᾷ μέ τι, ἄχθομαι (P.) τινι u. ἐπί τινι, βαρέως φέρω τι, ἀγανακτῶ τινι οb. τι, δυσχεραίνω τι, es verdrießt mich, etw. zu tun ὀκνῶ, ἀπ-, κατοκνῶ ποιεῖν τι, es verdrießt ihn die Anſtrengung ὀκνεῖ τὸν πόνον.
verdrießlich 1. (unmutig, mit innerer Unluſt) δύσκολος (2), δυσχερής, δυσάρεστος (2). σκυθρωπός. ~ ſein δυσκολαίνειν, δυσχεραίνειν, δυσαρεστεῖν, δυσθυμεῖν, δυσθυμίαν ἔχειν οb. ἄγειν (über etw. τινί u. ἐπί τινι), j-n ~ machen ἀνιᾶν τινα, λυπεῖν τινα, δυσθυμίαν παρέχειν τινί. — 2. (unangenehm) δυσχερής, βαρύς, χαλεπός, πικρός. λυπηρός, das iſt eine ~e Sache χαλεπὸν τὸ πρᾶγμα.

Digitized by Google

Verdrießlichkeit *f* (Unmut) ἡ ἀ-, δυσθυμία, ἡ δυσκολία u. d. *neutr.* d. *adj.*, (verdrießliche Sache) τὸ χαλεπόν πρᾶγμα od. ἔργον, j-m ~en verursachen ἀνιᾶν, λυπεῖν τινα, πράγματα παρέχειν τινί, ἐνοχλεῖν τινι, ~en haben πράγματα ἔχειν.

verdrossen ὀκνηρός (faumselig), ἀπρόθυμος (2, nicht bereitwillig), δύσθυμος (2 mißmutig), ~ sein ὀκνεῖν, ἀθυμεῖν, ἀθύμως ἔχειν, j-n ~ machen ὄκνον od. δυσθυμίαν παρέχειν τινί, ποιεῖν τινα δυσθυμεῖν.

Verdrossenheit *f* ὁ ὄκνος, ἡ ἀθυμία, ἡ ἀπροθυμία u. d. *neutr.* d. *adj.*

Verdruß *m* ἡ λύπη, ἡ ἀγανάκτησις, ἡ ἀνία, ἡ ὀργή (als Empfindung), (Zwist) ἡ διαφορά, (Händel) τὰ πράγματα, etw. mit ~ tun ἀγανακτεῖν ποιοῦντά τι, ἄχθεσθαι (P.) ἔργῳ τινί, ἀχαρίστως ποιεῖν τι, einen ~ mit j-m haben διαφέρεσθαί (P.) τινι u. πρός τινα, j-m ~ machen πράγματα παρέχειν τινί, viel ~ haben πολλὰ πράγματα ἔχειν, zu j-s ~ etw. tun ποιεῖν τι ἄκοντός τινος καὶ λυποῦντος.

verduften διαπνεῖν (u. P.), διατμίζειν (u. P.), ἐκθυμιᾶσθαι (P.), διαχεῖσθαι (P.), übtr. er ist verduftet ᾤχετο ἀπιών.

Verduften *n* durch Verben.

verdummen μωροῦσθαι, μωραίνεσθαι (P.)

Verdummung *f* durch Verben. [nehmen ἐργολαβεῖν.]

verdungen μισθωτός, ἔκδοτος (2), eine ~e Arbeit über-

verdunkeln 1. σκοτίζειν, ἀποσκοτίζειν, σκοτοῦν, ἀποσκοτοῦν (dunkel machen), ἀμαυροῦν (des Glanzes berauben), ἐπιπροσθεῖν τινι (im Lichte stehen), ἐπισκιάζειν (beschatten, auch übtr.), ἀποκρύπτειν (verbergen). — 2. übtr. j-n ~ (= an Ansehen übertreffen) παρευδοκιμεῖν, j-s Ruhm ~ διαβάλλειν τὴν δόξαν τινός, ἐπισκοτεῖν τῇ δόξῃ τινός, ταπεινοῦν, ἀμαυροῦν od. κολούειν τὴν δόξαν τινός. [durch Verben.]

Verdunkelung *f* ἡ ἐπισκότησις, ἡ ἀμαύρωσις, gew.

verdünnen (flüssig machen) ὕδωρ ἐπιχεῖν τινι, ὑγρότερον ποιεῖν τι, (den Umfang von etw. verringern) λεπτύνειν, συστέλλειν, ἀραιοῦν.

Verdünnung *f* ἡ λέπτυνσις, ὁ λεπτυσμός, ἡ συστολή, ἡ ἀραίωσις, gew. durch Verben.

verdunsten ἀποθυμιᾶν, ἀνατμίζεσθαι, διαπνεῖν, διατμίζειν (u. P.), ~ lassen διατμίζειν, διαφορεῖν.

Verdunsten *n*, **Verdunstung** *f* durch Verben. [διψῆν.]

verdursten ἀπόλλυσθαι δίψῃ, (großen Durst haben) ἐκ-

verdüstern ἐπισκιάζειν. [τητος (2).]

verdutzt ἀπόπληκτος (2), καταπλήξ (ἤγος), ἐμβρόν-

veredeln (besser machen) βελτίω ποιεῖν τινα, (von Gewächsen) ἡμεροῦν, ἐξημεροῦν, sich ~ βελτίω γίγνεσθαι.

veredelt (von Gewächsen) ἥμερος (2), nicht ~ ἀνήμερος (2), αὐτοφυής.

Veredelung *f* ἡ ἐπί od. πρὸς τὸ βέλτιον προκοπή, ἡ εἰς οὐ ἐπὶ τὸ βέλτιον ἐπίδοσις (~ seiner selbst), ἡ παιδεία (~ eines andern), ἡ ἡμέρωσις (~ von Gewächsen).

verehelichen συζευγνύναι, sich ~ γαμεῖν τινα (vom Manne), γαμεῖσθαι (M.) τινι (von der Frau).

Verehelichung *f* ἡ σύζευξις, ὁ γάμος.

verehren σέβειν, σέβεσθαι, αἰδεῖσθαι (P.), θαυμάζειν, durch äußere Zeichen ~ τιμᾶν, θεραπεύειν, ἀσπάζεσθαι (M.), göttlich ~ προσκυνεῖν, j-m etw. ~ γεραίρειν τινά. προσφέρειν τινὶ δῶρον, einem Gotte ein Geschenk ~ ἀνατιθέναι θεῷ τι.

Verehrer *m* der Gottheit ὁ εὐσεβὴς περὶ τοὺς θεούς, ὁ θεραπεύων τοὺς θεούς, (von Menschen) ὁ τιμῶν, θεραπεύων od. ἀσπαζόμενός τινα, auch ὁ θεραπευτής. (von Sachen) ὁ ἐπιθυμητής, ὁ θαυμαστής τινος, ~ finden ἐπιθυμητὰς λαμβάνειν, θαυμάζεσθαι (P.), ein ~ von etw. sein ſ. verehren.

Verehrung *f* ὁ σεβασμός, ἡ σέβασις, τὸ σέβας, ἡ τιμή, ἡ θεραπεία, ἡ αἰδώς (οῦς). Gegenstand der ~ τὸ σέβασμα, ~ der Gottheit ἡ προσκύνησις.

verehrungswürdig σεβάσμιος (2), σεβαστός, αἰδέσιμος (2), αἰδεστός, αἰδοῖος, σεμνός. ἁγνός.

vereiden, vereidigen ὁρκίζειν, ἐξορκίζειν, ὁρκοῦν, ἐξορκοῦν τινα, ὅρκῳ καταλαμβάνειν τινά.

vereidet ὁρκωτός.

Vereidigung, Vereidung *f* ἡ ἐξόρκωσις, ὁ ἐξορκισμός.

vereinen, vereinigen συμ-, προσμειγνύναι, συνάπτειν, συνάγειν, συζευγνύναι (etw. mit etw. τί τινι), Streitende ~ (= versöhnen) κατ-, διαλλάττειν τινὰ πρός τινα, sich mit j-m ~ εἰς ταὐτὸν ἔρχεσθαί τινι, (übereinkommen) συμβαίνειν περί τινος, ὁμολογεῖν u. συνομολογεῖν τινί τι, vereint sein mit etw. συνεῖναί τινι, ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι (örtlich), συμπεφυκέναι τινί (von Natur), συνεζεῦχθαί τινι (bſd. ehelich).

vereinfachen συντέμνειν, ἁπλούστερον ποιεῖν.

Vereinfachung *f* ἡ συντομή.

vereinigend συναγωγός (2).

Vereinigung *f* ἡ συναφή, ἡ συνάφεια, ἡ σύνδεσις, ἡ συναρμογή, ἡ σύζευξις (letzteres bſd. eheliche ~), (von Streitenden) ἡ διαλλαγή, ~ über etw. ἡ ὁμολογία, (als Handlung) ἡ σύστασις (allg.), ἡ εἰς ταὐτὸν σύνοδος (von Personen), oft *part.*, zB. nach ihrer ~ ὁμοῦ γενόμενοι.

Vereinigungspunkt *m* ἡ συναφή (Berührungspunkt), χωρίον, εἰς ὃ συνέρχονται (Ort der Zusammenkunft, bſd. von Heeren).

vereinzeln μονοῦν, διαχωρίζειν, διαλύειν, διασπᾶν.

vereinzelt σποράς (ἄδος, auch ~ lebend). *adv.* σποράδην, κατὰ μόνας, ἰδίᾳ, ſ. selten. [ἡ διάσπασις.]

Vereinzelung *f* ἡ μόνωσις, ἡ διάλυσις, ἡ διαχώρισις,

vereiteln ματαιοῦν, μάταιον ποιεῖν, διαλύειν, διαφθείρειν, σφάλλειν, j-m seine Hoffnung ~ ἐκκρούειν τινὰ τῆς ἐλπίδος, καταλύειν τὴν ἐλπίδα τινός, j-m seinen Plan ~ λυμαίνεσθαί (M.) τινι τὴν πρᾶξιν, vereitelt werden auch ἄπρακτον od. ἀτέλεστον γίγνεσθαι, οὐκ ἀποβαίνειν, es wird mir etw. vereitelt ἀποτυγχάνω τινός, ἀτυχῶ od. σφάλλομαί (P.) τινος, οὐκ ἀποβαίνει μοί τι, meine Hoffnung wird mir vereitelt ἐκπίπτω τῆς ἐλπίδος, σφάλλομαι od. ψεύδομαι (P.) τῆς ἐλπίδος.

Vereitelung *f* ἡ διά-, κατάλυσις. gew. durch Verben.

vereitern ἐμπυεῖν. ἔμπυον γίγνεσθαι.

vereitert ἔμπυος (2).

Vereiterung *f* ἡ ἐμπύησις. (als Sache) τὸ ἐμπύημα.

verekeln j-m etw. ἄσην παρέχειν τινί τινος.

verenden (von Tieren, bſd. vom Wild) τελευτᾶν.

verengen στενὸν ποιεῖν, στενοῦν, ἀποστενοῦν. συνάγειν, συστέλλειν, sich ~ b. P. [νωμα (*intr.*).]

Verengung *f* ἡ συναγωγή (*trans.* u. *intr.*), τὸ στέ-

vererben κληρονόμημα od. ἴδιον καταλείπεσθαι (M.), κατακληρονομεῖν. etw. auf j-n ~ παραδιδόναι τινί τι.

Vererbung *f* ἡ παράδοσις.

verewigen ἀΐδιον, ἀϊώνιον, ἀθάνατον od. ἀείμνηστον ποιεῖν τι, ἀθανατίζειν τι, seinen Ruhm ~ ἀείμνηστον καταλείπειν τὴν δόξαν, ἀθανάτου δόξης τυγχάνειν.

Verewigung *f* ὁ ἀθανατισμός, gew. durch Verben.

Verfahren *n* (Handlungsweise) ἡ πρᾶξις, ὁ τρόπος, (wissenschaftliches, kunstgemäßes ~) ἡ μέθοδος. gew. wird ~ durch ein *subst.* ausgedrückt, welches den Begriff des *adj.* enthält, zB. gerechtes, ungerechtes ~ ἡ δικαιοσύνη. ἡ ἀδικία. (gerichtliches ~) ἡ δίκη, ἡ κρίσις, (unbesonnenes ~) ἡ ἀφροσύνη, ἡ προπέτεια, (heimtückisches ~) ἡ κακοπραγμοσύνη.

verfahren I *intr.* πράττειν, χρῆσθαι (M.), gerecht ~ δικαίως od. ὀρθῶς πράττειν, δικαιοσύνῃ χρῆσθαι, hart mit j-m ~ χαλεπῶς χρῆσθαί od. προσφέρεσθαί (P.) τινι, χαλεπότητι χρῆσθαι περί τινα, ebenso mit j-m ~ τὰ αὐτὰ ποιεῖν τινα. nach Willkür mit j-m ~ χρῆσθαί τινι, ὅπως ἄν τις βούληται. — II *trans.* ἐξάγειν. ἐκ-, διακομίζειν. — III *refl.* sich ~ (= irre fahren) ἁμαρτάνειν od. ἀποπλανᾶσθαι (P.) τῆς ὁδοῦ.

Verfahrungsart, -weise *f* ἡ πρᾶξις, ſ. Verfahren.

Verfall *m* ἡ διαφθορά, τὸ κατάπτωμα, τὸ ἐρείπιον,

Digitized by Google

in ~ kommen ἐλαττοῦσθαι, μειοῦσθαι, διαφθείρεσθαι (sämtlich P.), in ~ bringen d. Akt. dieſer Verben, in ~ ſein ταπεινῶσθαι, κακῶς ἔχειν, διεφθαρμένον εἶναι.

verfallen 1. (ein-, zuſammenfallen) συμ-, καταπίπτειν, καταρρεῖν, περικαταρρεῖν, (am Körper) φθίνειν, τήκεσθαι, μαραίνεσθαι, ἀπομαραίνεσθαι (ſämtl. P.), ~ ſein (von Perſ.) κατεσκληκέναι (σκέλλω), (v. Einrichtungen, Geſetzen u. dgl.) διαφθείρεσθαι (P.), ἐλαττοῦσθαι (P.), κλίνειν ἐπὶ τὸ χεῖρον. — 2. (in einen Zuſtand geraten, in etw. Unangenehmes, Krankheit, Gefahren u. dgl. ~) περιπίπτειν τινί, ἐμπίπτειν εἴς τι, καταφέρεσθαι (P.) εἴς τι, (in Fehler, Laſter u. dgl. ~) ἐξοκέλλειν, ἐξολισθάνειν εἴς τι, in Strafe ~ ὀφλισκάνειν ζημίαν, in Raſerei ~ ἐκφοιτᾶν εἰς μανίαν, in einen Schlaf ~ ἐκφέρεσθαι (P.) εἰς ὕπνον, auf etw. ~ ἐπέρχεταί μοί τι, ἐν-, ἐπιτυγχάνω τινί, ἐμπίπτω εἴς τι, γίγνεταί μοί τι. — 3. ~ ſein (z. B. einer Strafe u. dgl.) ἔνοχον εἶναι od. ἐνέχεσθαι (P.) τινι, wir ſind alle dem Tode ~ πάντες ὀφείλομεν ἀποθανεῖν. — 4. (verſtreichen) παρ-, ἐξέρχεσθαι, οἴχεσθαι, παροίχεσθαι. — 5. im Geſpräche auf etw. ~ λέγοντα ἐμπίπτειν εἴς τι. — 6. (verloren gehen) z. B. das Pfand j-ß verfällt ἀποβάλλει τις τὴν ὑποθήκην, den Termin ~ laſſen ὑπερήμερον γίγνεσθαι.

Verfallen *n* (das Hinſchwinden) ἡ μάρανσις, ἡ ἀπομά- [ρανσις, ſ. Verfall.]

Verfallen *n* (das Hinfallen) ἡ ὑπερημερία, ἡ προθεσμία.

Verfalltag *m* ἡ ὑπερημερία, ἡ προθεσμία.

Verfallzeit *f* = dem vor. Wort.

verfälſchen διαφθείρειν, κιβδηλεύειν, κίβδηλον ποιεῖν, νοθεύειν, (vom Wein) καπηλεύειν, (Siegel u. dgl.) παραποιεῖν (u. M.), (Münzen u. dgl.) παρακόπτειν, παραχαράττειν.

Verfälſcher *m* ὁ κάπηλος, gew. *part.* d. Verben.

verfälſcht außer d. *part.* d. Verben κίβδηλος (2), νόθος, ἀδόκιμος (2), παράσημος (2).

Verfälſchung *f* ἡ διαφθορά, ἡ κιβδηλεία, ἡ παρα- [ποίησις.]

verfangen ſich in etw. ἐνέχεσθαί (P.) od. ἐναπολαμβάνεσθαί (P.) τινι od. ἔν τινι, der Wind verfängt ſich ὁ ἄνεμος ἀποκλείεται od. ἐγκαταλαμβάνεται.

verfänglich σοφιστικός, ἀπατηλός, ἀπατητικός, δολερός. ~e Frage τὸ σοφιστικὸν ἐρώτημα, τὸ σόφισμα.

Verfänglichkeit *f* ὁ δόλος, ſonſt d. *neutr.* d. *adj.*

verfärben παραχρωννύναι, μεταβάπτειν, ſich ~ ἀλλάττειν τὸ χρῶμα, μεθιστάναι τοῦ χρώματος, ſich im Geſicht ~ διαφθείρειν τὸ πρόσωπον.

Verfärben *n*, **Verfärbung** *f* ἡ τοῦ χρώματος μετά- [στασις.]

verfaſſen συντιθέναι, γράφειν, συγγράφειν (von Schriftwerken), ſonſt auch ποιεῖν, κατασκευάζειν.

Verfaſſer *m* ὁ συγγραφεύς u. d. *part.* der Verben.

Verfaſſung *f* 1. (das Verfaſſen, z. B. eines Schriftwerks) ἡ σύνθεσις, ἡ συγγραφή, ſonſt ἡ κατασκευή, ἡ ἀπεργασία. — 2. (Zuſtand) ἡ κατάστασις, ἡ διάθεσις, geiſtige, leibliche ~ ἡ τῆς ψυχῆς, τοῦ σώματος ἕξις, eine ~ haben, in einer ~ ſein διακεῖσθαι mit einem *adv.*, etw. iſt in einer guten ~ καλῶς ἔχει τι od. τὰ περί τι, in einer ſchlechten ~ ſein κακῶς ἔχειν, die ~ eines Staates ἡ εὐνομία, der Staat hat eine gute ~ εὐνομίᾳ χρῆται ἡ πόλις.

verfaſſungsmäßig νόμῳ καθεστηκώς, νόμιμος, ἔννομος (2), *adv.* νόμῳ, κατὰ τοὺς νόμους, es iſt ~ νόμος ἐστίν, οἱ νόμοι προστάττουσιν.

verfaſſungswidrig παράνομος (2), παρὰ τοὺς νόμους.

verfaulen σήπεσθαι, ἀπο-, κατασήπεσθαι (P.), ~ laſſen σήπειν, κατασήπειν.

Verfaulen *n* ἡ σῆψις.

verfault κατασεσηπώς, σαπρός.

verfechten ὑπερμαχεῖν, ὑπερμάχεσθαί τινος, διαμάχεσθαι, διαγωνίζεσθαι (M.) περί τινος, (mit Worten) ἀπολογεῖσθαι (M., für j-n od. etw. mit Worten ~).

Verfechter *m* d. *part.* d. vorh. Verben.

Verfechtung *f* ἡ ἀπολογία.

verfehlen ἁμαρτάνειν, δι-, παρ-, ἀφαμαρτάνειν τινός, das Ziel ~ ἀποτυγχάνειν, ἀφαμαρτάνειν τοῦ σκοποῦ, den Zweck ~ ἀποπλανᾶσθαι (P.) od. πόρρω γίγνεσθαι τῆς ὑποθέσεως, σφάλλεσθαι (P.) τῆς γνώμης, die Wahrheit ~ διαμαρτάνειν τῆς ἀληθείας, etw. ~ (nicht treffen, nicht erreichen) οὐκ ἐξ-, ἐφικνεῖσθαί τινος.

Verfehlen *n* ἡ ἀπότευξις, ἡ ἀποπλάνησις, gew. durch [Verben.]

verfeinden j-n mit j-m εἰς ἔχθραν καθιστάναι τινά τινι, ἐκπολεμεῖν τινά τινι od. πρός τινα, συγκρούειν τινά τινι u. πρός τινα, διαβάλλειν τινὰ πρός τινα, ſich mit j-m ~ εἰς ἔχθραν ἔρχεσθαί τινι, διίστασθαι πρός τινα, ἀπεχθάνεσθαί τινι.

verfeindet ἐχθρός.

Verfeindung *f* ἡ πρόσκρουσις, (als Zuſtand) ἡ ἀπ- [έχθεια (mit j-m πρός τινα), gew. durch Verben.]

verfeinern (ein ſchöneres Anſehen geben) κοσμεῖν, διακατακοσμεῖν, die Sitten ~ παιδεύειν, ἡμεροῦν τὰ ἤθη, (durch Überarbeitung) διεξ-, ἐπεξεργάζεσθαι (M.).

Verfeinerung *f* ἡ κόσμησις, ἡ διακατακόσμησις, ἡ παιδεία, ἡ παίδευσις, ἡ ἡμέρωσις, ἡ ἐξεργασία.

verfertigen ποιεῖν, ἐργάζεσθαι (M.), ἀπ-, ἐξεργάζεσθαι, ἀποδείκνυσθαι (M.), κατασκευάζειν, ἀπο-, ἐπιτελεῖν, δημιουργεῖν, häufig auch Zſſgn wie Bildſäulen ~ ἀνδριαντοποιεῖν, Waffen ~ ὁπλοποιεῖν, Ziegel ~ πλινθουργεῖν u. dgl.

Verfertiger *m* ὁ ποιητής, ὁ κατασκευαστής, ὁ δημιουργός, gew. durch *part.* der Verben, auch Zſſg mit -ποιός (deutſch = Macher), z. B. ~ von Waffen ὁ ὁπλοποιός, ~ von Liedern ὁ μελοποιός, ~ von Bildſäulen ὁ ἀγαλματοποιός, ὁ ἀνδριαντοποιός u. dgl., ſeltener Zſſg mit -ουργός, z. B. ~ von Ziegeln ὁ πλινθουργός.

Verfertigung *f* ἡ ποίησις, ἡ κατασκευή, ἡ ἐργασία, ἡ ἀπεργασία, häufig Zſſg wie ~ von Waffen ἡ ὁπλοποιία, ~ von Bildſäulen ἡ ἀγαλματοποιία, ἡ ἀνδριαντοποιία, ~ von Ziegeln ἡ πλινθουργία.

verfilzen συμπιλεῖν.

Verfilzen *n*, **Verfilzung** *f* ἡ συμπίλησις.

verfinſtern ἐπισκοτίζειν τι, ἐπισκοτεῖν τινι, (im Lichte ſtehen) ἐπιπροσθεῖν τινι, σκοτοῦν, ἀποσκοτοῦν τι, ἀμαυροῦν τι, (von Sonne u. Mond) ἐκλείπειν, übtr. j-ß Geſicht od. Miene verfinſtert ſich ἀγριοῦται τὸ πρόσωπόν τινος.

Verfinſterung *f* ἡ σκότωσις, ἡ ἐπισκότησις, ἡ ἀμαύρωσις, (der Sonne u. des Mondes) ἡ ἔκλειψις.

verflechten ἐμ-, συμπλέκειν τί τινι, übtr. in etw. verflochten ſein μετέχειν od. κοινωνεῖν τινος, in j-ß Verderben od. Untergang verflochten ſein συνδιαφθείρεσθαί (P.) τινι, συναπόλλυσθαί τινι.

Verflechtung *f* ἡ ἐμ-, συμπλοκή, ἡ ἔμ-, σύμπλεξις.

verfliegen διαπέτεσθαι, διαπνεῖν (u. P.), διαφυσᾶσθαι (P.), οἴχεσθαι διασκεδασθέν, διασκεδάννυσθαι (P., ſich zerſtreuen), (von der Zeit) οἴχεσθαι, ἐξ-, παρ-, διέρχεσθαι, ſich ~ πετόμενον πλανᾶσθαι (P.).

Verfliegen *n* ἡ διαπνοή, gew. durch Verben.

verfließen ἀπορ-, ἐκ-, παραρρεῖν, οἴχεσθαι, von der Zeit ſ. verfliegen; als das Jahr verfloſſen war περιιόντος τοῦ ἔτους, nachdem viel Zeit verfloſſen war χρόνου συχνοῦ διαγενομένου, nachdem eine kurze Zeit verfloſſen war οὐ πολλοῦ χρόνου μεταξὺ γενομένου, es iſt kurze Zeit verfloſſen, ſeitdem ... ὀλίγος χρόνος ἀφ' od. ἐξ οὗ..., d. Zeit unbenutzt ~ laſſen προΐεσθαι καιρόν.

verfluchen j-n ἐπ-, καταρᾶσθαί (M.) τινι, ἀρὰς ἐπεύχεσθαί (M.) τινι, ἐξώλειαν ἐπαρᾶσθαί τινι (j-n zur Hölle ~), verflucht werden von j-m ἐπάρατον γίγνεσθαι ὑπό τινος, zu ~ κατάρασιμος (2), ich will verflucht ſein, wenn ... ὄμνυμι κατ' ἐξωλείας mit *inf.*, κακῶς ἀπολοίμην, εἰ..., ~ im kirchlichen Sinne ἀναθεματίζειν.

verflucht κατ-, ἐπάρατος (2), ἐξάγιστος (2), μιαρός, ὁ ὀλεθρος, (im kirchlichen Sinne) τὸ ἀνάθεμα (der V.~e).

verflüchtigen ἐξαεροῦν, διαλύειν εἰς αὔραν, διαφυσᾶν, διαφορεῖν, ſich ~ διαφορεῖσθαι (P.), διαπνεῖν (u. P.), ἐξαεροῦσθαι (P.).

Digitized by Google

Verflüchtigung *f* ἡ διαφόρησις, ἡ ἐξαέρωσις.
Verfluchung *f* ἡ κατάρα, ἡ κατάρασις, auch bloß ἡ ἀρά, (im kirchlichen Sinne) ὁ ἀναθεματισμός.
Verfluß *m* durch die unter verfließen aufgeführten Verben, nach ~ dieſer Zeit ἐξεληλυθότος τούτου τοῦ χρόνου, nach ~ des Jahres περιιόντος τοῦ ἔτους, vor ~ der Zeit πρὶν ἐξελθεῖν τὸν χρόνον.
Verfolg *m* ἡ πρό-, ἀπόβασις, τὰ ἔκ τινος, gew. durch Verben, zB. im ~ der Zeit προελθόντος τοῦ χρόνου, ~ der Rede ἡ τοῦ λόγου διέξοδος, im ~ der Rede προϊόντος τοῦ λόγου, ſ. Verlauf.
verfolgen διώκειν, καταδιώκειν, ἕπεσθαί τινι, eine Sache ~ διώκειν, μετέρχεσθαί, θηρᾶν τι, (bedrücken) πιέζειν τινά, ἐπι-, ἐγκεῖσθαί τινι, (fortſetzen) ἐξ-, διανύτειν, διατελεῖν, eine Erzählung ~ διεξέρχεσθαι (-ιέναι) λόγον, j-n gerichtlich wegen etw. ~ διώκειν τινά τινος, wegen etw. gerichtlich verfolgt werden φεύγειν τινός.
Verfolger *m* ὁ διώκτης, gew. *part.* der Verben.
Verfolgung *f* ἡ δίωξις, τὸ δίωγμα, ὁ διωγμός, gew. durch Verben, er fiel bei der ~ der Feinde ἀπέθανε διώκων τοὺς πολεμίους.
verfressen κατεσθίειν, καταβροχθίζειν, ein ~er Menſch ὁ πολυφάγος ἄνθρωπος.
Verfreſſenheit *f* ἡ πολυφαγία.
verfügen προστάττειν, παραγγέλλειν, κελεύειν, über etw. ~ διατίθεσθαι (M.), διοικεῖν (u. M.) τι, über etw. zu ~ haben κύριον εἶναί u. κυριεύειν τινός, ſich wohin ~ κομίζεσθαι (P.) od. χωρεῖν εἰς τόπον τινά.
Verfügung *f* τὸ ἐπίταγμα, τὸ παράγγελμα, letztwillige ~ ἡ διάθεσις, eine ~ treffen παραγγέλλειν, διατίθεσθαι (M.), zur ~ haben ἕτοιμον ἔχειν τι, es ſteht etw. zu meiner ~ παρεστί μοί τι, j-m etw. zur ~ ſtellen παρέχειν τινί τι.
verführen 1. (Waren) ἐξάγειν, ἐκκομίζειν. — 2. (verleiten) eig. παράγειν (u. M.), πλανᾶν, (durch Überredung) πείθειν, ἀναπείθειν, (durch Täuſchung, Betrug) ἀπατᾶν, ἐξαπατᾶν, (ſittlich) διαφθείρειν (auch von der Verführung eines Mädchens). *part.* der Verben.
Verführer *m* ὁ ἀπατεών (ῶνος), ὁ διαφθορεύς, gew.
verführeriſch ἐπαγωγός (2), ἀπατηλός, ἀπατητικός.
Verführung *f* ἡ ἐπαγωγή, ἡ ἀπάτη, ~ zum Böſen ἡ διαφθορά (auch ~ eines Mädchens).
verfüttern ἀναλίσκειν τὰ σῖτα παραβάλλοντα τοῖς ζῴοις τροφήν, ein Kind ~ ὑπερεμπιμπλάναι.
vergaffen ſich in etw. σφόδρα ἐπιθυμητὴν γίγνεσθαί τινος, ἐπιμαίνεσθαι (P.) τινι, ſich in ein Mädchen ~ δεινῷ ἔρωτι ἁλίσκεσθαι oder λαμβάνεσθαι (P.) παρθένου.
vergällen ἐμπικραίνειν (verbittern), j-m etw. ~ λυμαίνεσθαι (M.) τινί τι.
vergangen durch d. *part.* von παροίχεσθαι, παρέρχεσθαι, γίγνεσθαι, in der ~en Zeit τὸν παρελθόντα χρόνον, ἐν τῷ παρελθόντι χρόνῳ, ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ, πάλαι, πρόπαλαι, ſ. auch verfließen.
Vergangenheit *f* ὁ παρελθὼν uſw. χρόνος (ſ. vergangen), ὁ ἔμπροσθεν χρόνος, ὁ πρὸ τοῦ χρόνος, τὰ πρότερον γενόμενα.
vergänglich φθαρτός, θνητός, ἐξίτηλος (2).
Vergänglichkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*, auch ἡ βραχύτης (ητος, bſd. von der ~ der Zeit).
vergeben 1. etw. an j-n διδόναι, ἀποδιδόναι, νέμειν, ἐπινέμειν τινί τι, ein Amt an j-n ~ ἐπιτρέπειν oder νέμειν τινὶ τιμήν od. ἀρχήν, ſich (*dat.*) etw. ~ οὐκ ἀξίως od. ἀναξίως ἑαυτοῦ πράττειν, ſich nichts ~ οὐδὲν ἑαυτοῦ ἀνάξιον πράττειν, ſeinem Anſehen nichts ~ φυλάττειν od. τηρεῖν τὸ ἀξίωμα, ſeinem Rechte etw. ~ ὑφίεσθαί od. ὑπείκειν τι τῶν δικαίων. — 2. (verzeihen) συγγιγνώσκειν τινί τι, συγγνώμην ἔχειν τινί τινος, die Sünden ~ ἀφιέναι τὰ ἁμαρτήματα.
vergebens μάτην, εἰκῇ, ἄλλως, διὰ κενῆς.
vergeblich μάταιος, κενός, εἰκαῖος, *adv.* ſ. d. vor. Wort; ~e Anſtrengungen machen, eine ~e Arbeit verrichten ἀνόνητα πονεῖν, auch Sprichw. (vgl. das deutſche „Mohren waſchen“ u. dgl.) εἰς τετρυπημένον πίθον ἀντλεῖν, δικτύῳ ἄνεμον θηρᾶν, εἰς τὸ πῦρ ξαίνειν, λίθον ἕψειν, τὰς πέτρας σπείρειν.
Vergeblichkeit *f* ἡ ματαιότης, ἡ κενότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*
Vergebung *f* (einer Sache an j-n) ἡ ἐπιτροπή, (Verzeihung) ἡ συγγνώμη, j-m ~ für etw. angedeihen laſſen συγγνώμην ποιεῖσθαι (M.) od. ἔχειν τινός.
vergegenwärtigen παριστάναι, ſich etw. ~ ἐπιμιμνήσκεσθαι (P.) τινος.
Vergegenwärtigung *f* ἡ παράστασις, ἡ μνήμη.
vergehen 1. ἀφανίζεσθαι (P.), φθείρεσθαι, διαφθείρεσθαι (P.), ἐξίτηλον γίγνεσθαι, (von der Zeit) παρ-, διέρχεσθαι, οἴχεσθαι, φεύγειν, (umkommen) διαφθείρεσθαι (P.), ἀπόλλυσθαι. — 2. ſich an j-m ~ ἁμαρτάνειν, ἐξαμαρτάνειν εἰς u. περί τινα, ἀδικεῖν τινα, κακουργεῖν τινα u. περί τινα. ſich gegen die Geſetze ~ παρανομεῖν, παραβαίνειν τοὺς νόμους.
Vergehen *n*, **Vergehung** *f* τὸ ἁμάρτημα, τὸ ἀδίκημα, τὸ ἄδικον ἔργον, ἡ ἁμαρτία, ἡ κακουργία, ſchweres ~ τὸ ἀνόσιον od. ἀσεβὲς ἔργον, (das Zugrundegehen) ἡ, φθορά, gew. durch Verben.
vergelten allg. ἀντιποιεῖν, ἀντιδρᾶν, (bſd. Böſes) ἀπο-, ἀνταποδιδόναι, ἀντιδιδόναι τινί τι, ἀμείβεσθαί (M.) τινά τινι, j-m Wohltaten ~ ἀντευεργετεῖν τινα, εὖ παθόντα χάριν ἀποδιδόναι τινί, Gleiches mit Gleichem ~ ἀμύνεσθαί (M.) τινα ὁμοίοις, τὸ ὅμοιον ἀποδιδόναι τινί, ἀμείβεσθαί (M.) τινα ὁμοίοις, Böſes mit Böſem ~ κακῶς παθόντα ἀντιποιεῖν, j-m etw. übel ~ φαύλην χάριν ἀποδιδόναι τινὶ ὑπέρ τινος.
Vergeltung *f* ἡ ἀμοιβή, ἡ ἄμειψις, ἡ ἀντάμειψις, ἡ ἀνταπόδοσις, ἡ ἀντιδωρεά, ~ üben ἀποδιδόναι τὸ ὅμοιον, zur ~ wird gewöhnlich durch Ζſſg mit ἀντί ausgedrückt, zB. zur ~ tun ἀντιποιεῖν, zur ~ töten ἀνταποκτείνειν u. dgl.
Vergeltungsrecht *n*: ~ ausüben κακῶς παθόντα ἀντιποιεῖν.
vergeſſen ἐπιλανθάνεσθαί (M.), λήθην ποιεῖσθαί (M.) τινος, ἀμνηστεῖν τινος, etw. Gelerntes ~ ἀπομανθάνειν τι, (durch Vernachläſſigung) ἀμελεῖν τινος, etw. nicht ~ διαμνημονεύειν τινός u. τι, ἐν μνήμῃ φυλάττειν τι, μνησικακεῖν τινος u. τι, j-m etw. nicht ~ μνησικακεῖν τινί τινος, ich habe etw. ~ διαπεφευγέ μέ τι, ſich ~ ῥᾳδιουργεῖν, ῥᾳθυμεῖν, πλημμελεῖν, (in der Trunkenheit) παροινεῖν.
vergeſſen (*adj.*) ἀμνηστηθείς, ἀμνηστούμενος. (nicht erwähnt) ἀμνημόνευτος (2).
Vergeſſenheit *f* ἡ λήθη, ἡ ἐπιλησμοσύνη, ἡ ἀμνηστία, in ~ kommen ἀμνημονεῖσθαι, ἀμνηστεῖσθαι, λήθῃ ἐνέχεσθαι (ſämtlich P.), etw. in ~ bringen, geraten laſſen λήθην ποιεῖσθαί (M.) τινος, λήθῃ παραδιδόναι τι, bei j-m εἰς λήθην τινὸς ἐμβάλλειν τινά.
vergeßlich ἐπιλήσμων, ἐπίλησμος (2), ἀμνήμων, ~ ſein auch λήθην ἔχειν.
Vergeßlichkeit *f* ἡ ἐπιλησμοσύνη, ἡ ἐπιλήσμη.
vergeuden καθηδυπαθεῖν, δια-, κατασπαθᾶν, καταναλίσκειν, die Zeit ~ ἀποδιατρίβειν τὸν χρόνον.
Vergeudung *f* ἡ κατανάλωσις.
vergießen προ-, ἐκχεῖν, Tränen ~ δακρυρροεῖν, δα-
Vergießen *n* ἡ πρό-, ἔκχυσις.
vergiften etw. φάρμακα ἐμβάλλειν τινί. φάρμακα προσμειγνύναι τινί, φαρμάττειν τι, j-n φάρμακον προσφέρειν od. διδόναι τινί, φαρμάκῳ ἀποκτείνειν, διαφθείρειν od. ἀναιρεῖν τινα, φαρμακεύειν τινά, ſich ~ φαρμακοποτεῖν, φάρμακον λαμβάνειν od. πίνειν.
Vergifter *m* ὁ φαρμακεύς od. d. *part.* d. Verben.
vergiftet φαρμακτός, φαρμακώδης, nicht ~ ἀφάρμακτος (2).
Vergiftung *f* ἡ φαρμακεία, ἡ φαρμάκευσις, ἡ φαρμάκων ἐπιφορά, ~ ſeiner ſelbſt ἡ φαρμακοποσία.
vergilben ἀμαυροῦσθαι, ἀπομαραίνεσθαι, ἀφανίζεσθαι (ſämtlich P.).
vergittern περιφράττειν.
Vergitterung *f* (das Vergittern) ὁ περιφραγμός, (das Gitter) τὸ περίφραγμα.

Digitized by Google

verglaſen γανοῦν.
Verglaſung *f* ἡ γάνωσις.
Vergleich *m* (Übereinkunft) ἡ ὁμολογία, ἡ σύμβασις, ἡ συνθήκη, einen ~ mit j-m ſchließen συνθήκας ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα, προσχωρεῖν, ſ. auch Vergleichung.
vergleichbar παραπλήσιος (2), ἐοικώς.
vergleichen 1. etw. mit etw. ~ συμ-, παραβάλλειν τί τινι ob. πρός τι, συγκρίνειν τι πρός τι, εἰκάζειν, προσ-, παρεικάζειν τί τινι, παρατιθέναι τί τινι, Schriften ~ παραν-, ἀνταναγιγνώσκειν γράμματα ob. βιβλία, ἐξετάζειν γράμματα πρός ἄλληλα, um Kleines mit Großem zu ~ ὡς μικρὸν εἰκάσαι μεγάλῳ, verglichen mit, wenn man vergleicht mit ὡς πρός τι. — 2. (verſöhnen) j-n mit j-m ~ κατ-, διαλλάττειν τινά τινι, ſich mit j-m διαλλάττεσθαι (M.) πρός τινα, προσχωρεῖν τινι.
Vergleichung *f* ἡ παραβολή, ἡ πάραθεσις, ἡ σύγκρισις, ἡ εἰκασία, (von Schriften) τὸ παραν-, ἀνταναγιγνώσκειν, ἡ ἀντεξέτασις, eine ~ anſtellen παραβολὴν ποιεῖσθαι (M.), ſ. vergleichen; in ~, im Vergleich mit παρά τι, ὡς πρός τι oder durch *d. part.* παραβαλλόμενός uſw. τινι.
vergleichungsweiſe ἐκ παραβολῆς, παραβολικῶς.
verglichen παράβλητος (2), σύγκριτος (2), ~ mit ὡς πρός τι.
vergliedern δι-, συναρθροῦν.
vergliedert γιγγλυμωτός.
Vergliederung *f* ἡ δι-, συνάρθρωσις.
verglimmen ἐκτυφοῦσθαι (P.), ~ laſſen ἐκτυφοῦν.
verglühen πυρούμενον ἀποπαύεσθαι (M.), übtr. μαραίνεσθαι, ἀπομαραίνεσθαι (P.), παρακμάζειν.
vergnügen j-n τέρπειν, εὐφραίνειν τινά, ψυχαγωγεῖν, κηλεῖν τινα, εὐθυμίαν παρέχειν τινί, ſich an etw. ~ εὐφραίνεσθαι (P.) ἔν τινι ob. *part.*, ἥδεσθαί (P.) τινι ob. ἐπί τινι ob. *part.*, τέρπεσθαί (P.) τινι ob. *part.*, εὐθυμίαν ἔχειν ἔκ τινος.
Vergnügen *n* ἡ τέρψις, ἡ ἡδονή, τὸ τερπνόν, τὸ χάρμα, ſinnliche Vergnügungen αἱ διὰ τοῦ σώματος ἡδοναί, ~ an etw. finden ſ. ſich vergnügen; dem ~ ergeben ſein δουλεύειν τῇ ἡδονῇ, ἥττω εἶναι τῶν ἡδονῶν, ἡδυπαθεῖν, ῥᾳθυμεῖν, j-m ein ~ mit etw. machen πρὸς ἡδονὴν ob. ἐν χάριτι ποιεῖν τινί τι, χαρίζεσθαι (M.) τινί τι, es gereicht mir etw. zum ~ ἡδομένῳ ἐστί μοί τι, mit ~ ἡδέως, mit dem größten ~ ἥδιστα, ἡδέως μάλα.
vergnüglich τερπνός, εὐφραντικός, ἡδύς, χαρίεις.
vergnügt εὐφρανόμενος, εὔθυμος (2), ἵλαρός, περιχαρής, ~ ſein εὐθυμίαν ἔχειν ob. ἄγειν, εὐφραίνεσθαι (P.), über etw. ~ ſein ἥδεσθαί (P.), χαίρειν τινί u. ἐπί τινι.
Vergnügung *f* ἡ τέρψις, ἡ ἡδονή, ἡ ἡδυπάθεια, τὸ τερπνόν, ſinnliche ~en αἱ διὰ τοῦ σώματος ἡδοναί.
Vergnügungsluſt *f* ἡ φιληδία, ἡ ἡδυπάθεια, ἡ ῥᾳθυμία.
vergnügungsluſtig, -ſüchtig φιληδής, ἡδυπαθής, ῥᾳθυμος (2), ~ ſein φιληδεῖν, ἡδυπαθεῖν, ῥᾳθυμεῖν.
Vergnügungsort *m* τὸ ἡβητήριον, ἡ διατριβή.
Vergnügungsreiſe *f* ἡ θεωρία.
Vergnügungsſucht *f* ſ. Vergnügungsluſt.
vergolden χρυσοῦν, καταχρυσοῦν, vergoldet außer d. *part.* auch κατά-, ἐπί-, ἔγχρυσος (2).
Vergolder *m* ὁ χρυσωτής.
Vergoldung *f* ἡ χρύσωσις.
vergönnen j-m etw. συγχωρεῖν τινί τι, οὐ φθονεῖν τινί τινος ob. ποιεῖν τι, es iſt vergönnt ἔξεστί τινι mit *inf.*
Vergönnen *n*, **Vergönnung** *f* ἡ συγχώρησις, gew. durch Verben.
vergöttern j-n ἀνάγειν τινὰ εἰς τοὺς θεούς, ἀπαθανατίζειν τινά (eig.), ἀποθεοῦν τινα, θεόν τινα νομίζειν ob. ἄγειν (eig. u. übtr.).
Vergötterung *f* ἡ ἀποθέωσις, ὁ ἐκθειασμός.
vergraben κατορύττειν τι εἴς τι, etw. in der Erde ~ κατακρύπτειν τι γῇ.
Vergraben *n* ἡ κατόρυξις.
vergreifen ſich οὐκ ὀρθῶς ἑλέσθαι, λαμβάνοντα σφάλλεσθαι (P.) ob. ψεύδεσθαι (P.), ſich an etw. ~ ἅπτεσθαί (M.) τινος, ſich an j-m ~ ἐπιχειρεῖν ob. ἐπιβάλλειν τὰς χεῖράς τινι, etw. iſt vergriffen (verkauft) ἀποδέδοται, πέπραται τι.
Vergreifen *n* (das Sichvergreifen an fremdem Eigentum) ὁ σφετερισμός, ἡ κλοπή ob. Verben, (an einer Perſon) ὁ αἰκισμός, τὸ αἴκισμα, ἡ αἰκία, ἡ λώβη.
vergrößern μείζω ποιεῖν, μεγαλύνειν, (an Umfang) αὐξάνειν, ἐπαυξάνειν, (an Menge, Anzahl) πλείω ποιεῖν, (an Ausdehnung) μηκύνειν, ἐκτείνειν, (dem Grade nach) ἐπιτείνειν, (in der Rede) μεγαλύνειν, δεινοῦν, αἴρειν τῷ λόγῳ, (mit Prahlerei) ἀλαζονεύεσθαι (M.) περί τινος, κομπάζειν τι, vergrößert werden auch ἐπίδοσιν λαμβάνειν.
vergrößernd αὐξητικός.
Vergrößerung *f* ἡ αὔξησις, ἡ ἀπαύξησις (*trans.* und *intr.*) ἡ αὔξη, ἡ ἐπίδοσις (*intr.*).
Vergrößerungsplan *m* ἡ τῶν μειζόνων περιβολή, mit Vergrößerungsplänen umgehen μειζόνων ἐπιθυμεῖν, ἐφίεσθαι ob. ὀρέγεσθαι (P. u. M.), πλεονεκτεῖν.
Vergrößerungsſucht *f* ἡ πλεονεξία.
vergrößerungsſüchtig πλεονέκτης, πλεονεκτικός, ~ ſein πλεονεκτεῖν.
vergünſtigen j-m etw. χαρίζεσθαι (M.) τινί τι.
Vergünſtigung *f* ἡ χάρις (ιτος), τὸ χάρισμα, ἡ συγχώρησις, ἡ δωρεά.
vergüten ἐπανορθοῦν (z. B. einen Schaden βλάβην), (erſetzen) ἀνταποδιδόναι, (heilen) ἀκεῖσθαι (M.).
Vergütung *f* ἡ ἐπανόρθωσις, ἡ ἀνταπόδοσις.
Verhack *n* ἡ δένδρων ἐκκοπή.
Verhaft *m* ἡ φυλακή, τὸ δεσμωτήριον, in ~ ſein ἐν φυλακῇ ob. ἐν δεσμωτηρίῳ εἶναι, δεδέσθαι, j-n in ~ nehmen ſ. verhaften.
verhaften συλλαμβάνειν, ἄγειν, εἰσ-, ἀπάγειν εἰς φυλακήν, διδόναι εἰς φυλακήν, ἐμβάλλειν εἰς τὸ δεσμωτήριον, von j-m verhaftet werden können ἀγώγιμον εἶναί τινι.
Verhaftung *f* ἡ σύλ-, κατάληψις ob. durch Verben, eine ~ vornehmen σύλληψιν ποιεῖσθαι (M.).
verhageln χαλαζοκοπεῖν, die Felder ſind verhagelt ἡ χάλαζα ἀπέκειρε τοὺς ἀγρούς.
Verhageln *n* ἡ χαλαζοκοπία.
verhallen ἀπηχεῖν, οὐκέτι ἀκούεσθαι, οὐκ ἐξάκουστον εἶναι, übtr. z. B. die Worte ~ fruchtlos οἱ λόγοι μάταιοι πλανῶνται.
verhalten 1. (zurückhalten) κατέχειν, ἐφιστάναι, den Zorn ~ ἀποκρύπτεσθαι (M.) τὴν ὀργήν, ſich ~ ἔχειν mit *adv.*, es verhält ſich ſo οὕτως (bzw. ὧδε) ἔχει, wie verhält ſich dies? πῶς ἔχει ταῦτα; es verhält ſich etw. zu etw. ἔχει ob. ἔστι τι πρός τι. — 2. (ſich betragen, von Perſonen) ἔχειν τινί u. πρός τινα mit einem *adv.*, ſich ruhig ~ ἡσυχάζειν, ἡσυχίαν ἄγειν ob. ἔχειν, ſich ruhig bei etw. ~ πράως φέρειν τι, ſich gehorſam gegen j-n ~ παρέχειν ἑαυτὸν πειθόμενόν τινι, ſich bei etw. ~ ἔχειν πρός τι, εἶναι ἔν τινι, χρῆσθαί τινι, z. B. wie ſoll ich mich bei der Sache ~? πῶς χρήσομαι τῷ πράγματι;
Verhalten *n*, **Verhaltung** *f* ἡ κάθεξις, ἡ ἐπίστασις (das Sichverhalten), ὁ τρόπος (Art und Weiſe, ſich zu betragen).
Verhältnis *n* ἡ ἀναλογία, ὁ λόγος, τὸ μέτρον, nach ~ ἀνὰ u. κατὰ λόγον, ἀναλόγως (auch b. *adj.* ἀνάλογος, 2), in demſelben ~ wie ἀνά, κατὰ ob. εἰς τὸν αὐτὸν λόγον τινί, die Verhältniſſe j-s τὰ τινος, τὰ περί τινα, ἡ τύχη τινός, in Verhältniſſen mit j-m ſtehen κοινωνεῖν, ὁμιλεῖν τινι, mit j-m in freundſchaftlichem ~ ſtehen φιλικῶς διακεῖσθαι πρός τινα, in guten, ſchlechten Verhältniſſen ſein εὖ (καλῶς), κακῶς πράττειν.

Digitized by Google

verhältnismäßig ἀνάλογος (2), σύμμετρος (2), οἰκεῖος, *adv.* κατὰ οδ. ἀνὰ λόγον, ἀναλόγως.
Verhaltungsbefehl *m* τὸ πρόσ-, ἐπίταγμα, τὸ παράγγελμα (letzteres militärischer ~), j-m einen ~ erteilen, geben ἐκδιδάσκειν τινὰ ὅπως δεῖ πράττειν τι.
Verhaltungsregel *f* ἡ ὑποθήκη, (vom Arzte angeordnete) ἡ δίαιτα, j-m ~n geben ὑποτίθεσθαι (M.) τινι, (vom Arzte) διαιτᾶν τινα.
verhandeln 1. (durch Unterhandlungen zustande bringen, abmachen) δια-, καταπράττειν, χρηματίζειν (u. M.), (besprechen) λόγους ποιεῖσθαι (M.), βουλεύεσθαι (M.) περί τινος. — 2. (verkaufen) διεμπολᾶν, ἐξεμπολᾶν.
Verhandlung *f* οἱ λόγοι, ὁ χρηματισμός, ἡ ὁμολογία, ἡ συνθήκη, mit j-m ~en anknüpfen εἰς λόγους συνελθεῖν τινι, (Debatte) ὁ ἀγών (ῶνος).
verhängen 1. (verhüllen) περι-, προ-, παρα-, ἐπικαλύπτειν. — 2. die Zügel ~ χαλᾶν, ἀναχαλᾶν, ἀνιέναι (ἵππ.) τὸν χαλινόν οδ. τὰς ἡνίας, mit verhängtem Zügel reiten ἐλαύνειν κατὰ κράτος. — 3. etw. über j-n ~ δίκην ἐπιτιθέναι τινί, Todesstrafe ~ καταγιγνώσκειν τινὸς θάνατον, von Gott verhängt ἐκ θεοῦ, θεήλατος (2), vom Schicksal verhängt εἱμαρμένος.
Verhängnis *n* ἡ μοῖρα, ἡ εἱμαρμένη, ἡ πεπρωμένη, unvermeidliches ~ τὸ χρεών (nur *nom.* u. *acc.*), ἡ ἀνάγκη.
verhängnisvoll δεινός, ἄθλιος.
verharren δια-, ἀναμένειν, διάγειν, διατελεῖν, διαγίγνεσθαι mit *part.*, bei etw. ~ ἐμ-, παρα-, προσ-, ἐμμένειν τινί, διαμένειν ἔν οδ. ἐπί τινι.
Verharren *n* ἡ ἐμ-, ἐπιμονή.
verharschen ἀπ-, ἐπουλοῦσθαι (P.), verharschte Wunde ἡ οὐλή.
verhärten σκληροῦν, ἀποσκληροῦν, σκληρύνειν, ἀποσκληρύνειν, (vom Knochenstoff) πωροῦν, (von Geschwüren) σκιρροῦν, (von Schwielen) τυλοῦν, sich ~ s. P.
verhärtet außer s. *part.* σκιρρώδης, τυλώδης.
Verhärtung *f* ὁ σκληρυσμός, ἡ πώρωσις (s. Verhärten), τὸ σκλήρυσμα, τὸ πώρωμα, τὸ σκίρρωμα, τὸ τύλωμα (der verhärtete Teil).
verhaßt ἐχθρός, ἀπεχθής, μισητός, ἐπίφθονος (2), ~ sein bei j-m ἀπεχθάνεσθαι (P.) τινι, μῖσος ἔχειν παρά τινος, ἀπεχθῆ εἶναί τινι, j-n ~ machen εἰς μῖσος καθιστάναι τινά, ἔχθραν κατασκευάζειν τινί, j-n bei j-m ~ machen διαβάλλειν τινὰ πρός τινα, φθόνον τινὸς ἐμποιεῖν τινι, sich bei j-m ~ machen εἰς ἔχθραν ἀφικνεῖσθαί τινι, ἔχθραν τινὸς αἱρεῖσθαι (M.) οδ. κτᾶσθαι.
verhätscheln σκιατροφεῖν, θρύπτειν, διαθρύπτειν (schmeicheln), θωπεύμασι διαφθείρειν (durch Schmeicheleien verderben).
Verhätschelung *f* ἡ σκιατροφία, ἡ θρύψις.
Verhau *m* ἡ δένδρων ἐκκοπή.
verhauchen ἀπο-, ἐκπνεῖν.
Verhauchen *n*, **Verhauchung** *f* ἡ ἐκπνοή, ἡ ἔκπνευσις.
verhauen (Bäume) ἐπικόπτειν, j-m den Weg ~ ἀποκλείειν (-κλῄειν) τινὰ τῆς ὁδοῦ, sich ~ (einen Fehler machen) πλημμελεῖν.
verheeren πορθεῖν, ἐκ-, διαπορθεῖν, τέμνειν (eig. die Feldfrüchte abschneiden), λῃΐζεσθαι (M.), ἀνάστατον ποιεῖν (nur von einer Stadt zu gebrauchen).
Verheerung *f* ἡ πόρθησις, ἡ ἐκπόρθησις, ἡ ἐρήμωσις, ἡ διαφθορά.
verhehlen j-m etw. κρύπτειν, ἀπο-, ἐπικρύπτειν (u. M.).
Verhehlung *f* ἡ κρύψις, ἡ κατάκρυψις.
verheimlichen j-m etw. s. verhehlen.
Verheimlichung *f* s. Verhehlung.
verheiraten eine Tochter an j-n ἐκδιδόναι (u. M.) u. συνοικίζειν τὴν θυγατέρα, sich ~ mit j-m γαμεῖν τινα, αἱρεῖσθαι (M.) γυναῖκα (vom Manne), γαμεῖσθαί (M.) τινι (von der Frau).
verheiratet γεγαμηκώς (vom Manne), συνοικισθεῖσα (von der Frau), ~ sein συνοικεῖν τινι (vom Manne und von der Frau), glücklich ~ sein γήμαντα (vom Manne), γημαμένην (von der Frau) εὐτυχεῖν.
Verheiratung *f* ἡ ἔκδοσις (von einem Vater, der seine Tochter verheiratet), (eheliche Verbindung) ὁ γάμος, ἡ σύζευξις.
verheißen ἐπαγγέλλεσθαί (M.), ὑπισχνεῖσθαί, ὑφίστασθαί τι.
Verheißung *f* ἡ ἐπαγγελία, τὸ ἐπάγγελμα, ἡ ὑπόσχεσις.
verhelfen: j-m zu etw. ~ πορίζειν, παρέχειν (u. M.) τινί τι, συμπράττειν τινί τι, συλλαμβάνειν τινί τι u. τινί τινος, συνεργεῖν τινί τι u. πρός τι, συνεργὸν εἶναί τινί τινος οδ. εἴς u. πρός τι.
Verhelfer *m* ὁ συλλήπτωρ (ορος), ὁ συμπράκτωρ (ορος), ὁ συνεργός, gew. durch Verben.
verherrlichen λαμπρὸν ποιεῖν οδ. καθιστάναι, περίβλεπτον οδ. εὐκλεᾶ ποιεῖν, δοξάζειν, κοσμεῖν οδ. ἐπικοσμεῖν (λόγῳ), αὐξάνειν, λαμπρύνειν.
Verherrlichung *f* ἡ διὰ τῶν λόγων κόσμησις, sonst durch Verben.
verhetzen παροξύνειν, ἀνερεθίζειν, gegeneinander ~ εἰς ἔχθραν ἐμβάλλειν τινὰς πρὸς ἀλλήλους, συγκρούειν τινὰς ἀλλήλοις, j-n gegen j-n ~ διαβάλλειν τινὰ πρός τινα.
Verhetzung *f* ὁ ἐρεθισμός, ἡ σύγκρουσις, gew. durch Verben.
verhexen ἐπᾴδειν τινί.
Verhexung *f* ἡ ἐπῳδή.
Verhinderer *m* ὁ διακωλυτής, besser durch Verben.
verhindern j-n κωλύειν, ἀπο-, διακωλύειν τινά, εἴργειν, ἀπείργειν τινά, ἐμποδὼν εἶναί οδ. γίγνεσθαί τινι, ἐμπόδιον εἶναί τινι (an etw. τινος), j-n ~ etw. zu tun κωλύειν τινὰ μὴ ποιεῖν τι οδ. ὅπως μὴ ποιῇ τι, οὐκ ἐᾶν τινα ποιεῖν τι, οὐ περιορᾶν τινα ποιοῦντά τι, verhindert sein (durch Arbeiten, Geschäfte) ἀσχολεῖσθαι (P.), ἀσχολίαν ἔχειν οδ. ἄγειν.
Verhinderung *f* (das Verhindern) ἡ κώλυσις, (das Hindernis) τὸ κώλυμα οδ. das *part.* τὸ κωλῦον (οντος) usw., (durch Arbeiten, Geschäfte) ἡ ἀσχολία.
verhoffen κατελπίζειν, s. hoffen.
verhöhnen καταγελᾶν τινος, χλευάζειν, ἐπιχλευάζειν τινά, καταχλευάζειν τινός, σκώπτειν, ἐπισκώπτειν τινά u. εἴς τινα (frech ~).
Verhöhnung *f* ὁ καταγέλως (ωτος), ἡ χλευασία, ὁ χλευασμός, ἡ σκῶψις, stärker ἡ ὕβρις (freche ~).
Verhör *n* ἡ ἀνάκρισις, ἡ ζήτησις, peinliches ~ ἡ βάσανος, ὁ βασανισμός, ein ~ mit j-m anstellen ἀνακρίνειν τινά, ἀνάκρισιν ποιεῖσθαι (M.) τινος.
verhören 1. j-n ~ ἀνακρίνειν τινά, ἐξετάζειν τινά, ἀνάκρισιν ποιεῖσθαί (M.) τινος, peinlich ~ βασανίζειν τινά. — 2. (falsch hören) παρακούειν, οὐκ ὀρθῶς ἀκούειν τινός.
verhüllen etw. mit etw. καλύπτειν, περι-, ἐπι-, συγκαλύπτειν τινί τι, (verbergen) κρύπτειν, sich ~ ἐγκαλύπτεσθαι (M.), (das Gesicht, den Kopf) συγκαλύπτεσθαι (M.).
Verhüllung *f* (das Verhüllen) durch Verben, (die Hülle) τὸ κάλυμμα, τὸ περικάλυμμα, ἡ περικαλυφή.
verhungern ἀπόλλυσθαι, διαφθείρεσθαι (P.), ἀποθνήσκειν λιμῷ (auch ὑπὸ λιμοῦ), verhungert außer s. *part.* διεφθαρμένος usw. λιμῷ auch ἔκλιμος (2, ausgehungert), κατεσκληκώς.
verhunzen διαστρέφειν, διαφθείρειν, λυμαίνεσθαι (M.).
Verhunzung *f* ἡ διαστροφή, ἡ διαφθορά.
verhuren καταπορνεύειν.
verhüten etw. ἀμύνεσθαί (M.), φυλάττεσθαί (M.), εὐλαβεῖσθαι (P.), ἀπέχειν, ἀπείργειν, ἀποτρέπειν τι ~, daß διατηρεῖν, μή mit *opt.* οδ. *conj.*, ποιεῖν οδ. σκοπεῖν, ὅπως μή, was Gott verhüte ὃ μὴ γένοιτο.
Verhütung *f* ἡ ἀποτροπή, ἡ φυλακή, ἡ εὐλάβεια.
verinteressieren τοκοφορεῖν, sich ~ καρπὸν φέρειν.
verirren sich ἁμαρτάνειν, διαμαρτάνειν τῆς ὁδοῦ οδ. *part.* πορευόμενον u. dgl., ἀποπλανᾶσθαι (P.) τῆς ὁδοῦ, πλανᾶσθαι (P.) ἀπὸ τῆς ὁδοῦ.
Verirrung *f* ἡ πλάνη, ἡ πλάνησις, ἡ ἀποπλάνησις.
verjagen ἐκβάλλειν, ἐξελαύνειν, s. vertreiben.

Digitized by Google

Verjagung *f* ἡ ἐκβολή, ἡ ἐξέλασις ſ. Vertreibung.
verjähren παλαιοῦσθαι (P.).
Verjährung *f* ἡ παλαίωσις, geſetzliche ~ ἡ προθεσμία.
Verjährungsfriſt *f.* **-termin** *m* ἡ προθεσμία.
verjüngen ἀνανεάζειν, ἀνανεοῦν, ſich ~ ἀνηβᾶν.
Verjüngung *f* ἡ ἀνανέωσις.
verkappen περι-, κατα-, προκαλύπτειν τινά, σκευὴν περιτιθέναι τινί, ſich ~ ἐνσκευάζεσθαι (M.), verkappt ἐνσκευασμένος, ἔνσκευος (2).
Verkappung *f* ἡ περικαλυφή, ἡ σκευή.
Verkauf *m* ἡ πρᾶσις, ἡ διάθεσις, ἡ πωλή, ἡ πώλησις, zum ~ ausſtellen, ausbieten διατίθεσθαι (M.) τι, Lebensmittel zum ~ zuführen ἀγορὰν κομίζειν ob. παρέχειν, ~ aus freier Hand ἡ διὰ χειρὸς πρᾶσις.
verkaufen πιπράσκειν, πρᾶσιν ποιεῖσθαί (M.) τινος, ἀποδίδοσθαι (M.), πωλεῖν, ἐμπολᾶν, ἀπεμπολᾶν τι, im kleinen (Detail) καπηλεύειν, (an verſchiedene und an verſchiedenen Orten) διαπωλεῖν, διαπριπάσκειν, der Preis ſteht immer im *gen.*, ꝛB. teuer ~ πολλοῦ πιπράσκειν, aus freier Hand ~ διὰ χειρὸς πιπράσκειν, übr. (j-m für Geld etw. verraten) πιπράσκειν u. πωλεῖν τί τινι, ich bin verraten und verkauft πέπραμαι κἀπόλωλα.
Verkäufer *m* ὁ πρατήρ (ῆρος), ὁ πωλητήρ (ῆρος), ὁ πωλητής, ὁ ἔμπορος u. d. *part.* der Verben.
Verkäuferin *f* ἡ πωλήτρια, gew. *part.*
verkäuflich ὤνιος (2), πράσιμος (2), ὠνητός.
Verkäuflichkeit *f* (Beſtechlichkeit) ἡ δωροδοκία.
Verkehr *m* ἡ ἀναστροφή (Aufenthalt an einem Orte), ἡ ἐπιμιξία (bſd. von Völkern, auch Handels~), ἡ ὁμιλία (Umgang mit j-m), αἱ ἔφοδοι (zwiſchen Völkern u. Staaten untereinander), τὰ συμβόλαια, ὁ χρηματισμός, ἡ χρημάτισις, τὰ συναλλάγματα, ἡ πραγματεία (Handels~), ~ mit j-m haben, im ~ mit j-m ſtehen ſ. verkehren; in ~ mit j-m treten ὁμιλίᾳ γίγνεταί μοι πρός τινα, allen ~ mit j-m abbrechen οὐδέποτε ἔτι χρῆσθαί τινι, τὴν συνουσίαν τινὸς ἀπολείπειν, kein ~ ἡ ἀμιξία, ἡ ἀνεπιμιξία, ohne ~ mit j-m ἄμικτος πρός τινα.
verkehren I *trans.* δια-, παραστρέφειν. — II *intr.* (ſich wo aufhalten) ἀναστρέφεσθαι (P.) (an einem Orte ἐν mit *dat.*, κατά mit *acc.*), mit j-m ~ ἐπιμίγνυσθαί (P.) τινι u. πρός τινα, συμμιγνύναι (u. P.) τινί, συνδιατρίβειν τινί u. μετά τινος, ὁμιλεῖν u. χρῆσθαί τινι, (in Handelsverkehr mit j-m ſtehen) ἀναλλάττεσθαι (P.) τινι, συναλλάττειν τινί, συμβάλλειν τινί u. πρός τινα, χρηματίζεσθαι (M.) τινι u. πρός τινα, mit dem man nicht ~ kann ἄμικτος (2).
verkehrt eig. δι-, παρεστραμμένος, διάστροφος (2), übtr. οὐκ ὀρθός, ἄτοπος (2), σκαιός, ~ handeln, reden ἄτοπα ποιεῖν, λέγειν, ~ urteilen οὐκ ὀρθῶς κρίνειν, ~e Welt (Sprichw.) ἅμαξα τὸν βοῦν (*sc.* ἕλκει), ἄνω ποταμῶν.
verkehrterweiſe οὐκ ὀρθῶς.
Verkehrtheit *f* übtr. als Eigenſchaft ἡ ἀτοπία, ἡ σκαιότης (ητος).
Verkehrung *f* ἡ διαστροφή.
verkeilen σφηνοῦν, κατασφηνοῦν, übtr. (j-n durchhauen) πληγὰς ἐμβάλλειν ob. ἐντείνειν τινί.
Verkeilung *f* ἡ σφήνωσις.
verkennen οὐκ ἀγνοεῖν τι, οὐκ ὀρθῶς κρίνειν ob. γιγνώσκειν τι u. περί τινος, ἁμαρτάνειν τινός, διαψεύδεσθαι (P.) τινος, ſich ſelbſt ~ ἑαυτὸν ἀγνοεῖν.
Verkennung *f* ἡ ἄγνοια, ἡ ἀγνωσία.
verketten συμπλέκειν, συνάπτειν, συνείρειν, συνδεῖν.
Verkettung *f* ἡ συμπλοκή, ἡ συναφή.
verketzern αἰτιᾶσθαι (M.) τινα καινὰ δαιμόνια εἰσφέρειν, αἰτιᾶσθαί τινα οὐκ ὀρθῶς γιγνώσκειν περὶ τὰ θεῖα.
Verketzerung *f* durch einen Satz zu umſchreiben: τὸ αἰτιᾶσθαι uſw., ſ. verketzern.
verkitten διᾰ-, συγκολλᾶν.
Verkittung *f* ἡ κόλλησις, ἡ συγκόλλησις.
verklagen j-n wegen etw. κατηγορεῖν τινός τι, αἰτιᾶσθαι (M.) τινά τινος, ἐπιφέρειν ob. ἐπάγειν τινὶ τὴν αἰτίαν τινός, ἐγκαλεῖν τινί τι, δίκην (in Zivilſachen) ob. γραφὴν (in Kriminalſachen) διώκειν τινά, ὑπάγειν τινὰ (εἰς δίκην, ὑπὸ ob. εἰς τοὺς δικαστάς), διώκειν τινά τινος, γράφεσθαί (M.) τινί τινος, verklagt werden wegen etw. φεύγειν τι, ὑπέχειν δίκην τινός, αἰτίαν ἔχειν ob. ἐν αἰτίᾳ εἶναί τινος, verklagt ſein wegen etw. ὑπόδικον εἶναί τινος.
Verklagen *n*, **Verklagung** *f* ἡ κατηγορία, ἡ αἰτίασις, ſ. Anklage.
verklammern συνδεῖν.
Verklammerung *f* ἡ σύνδεσις, ὁ σύνδεσμος.
verklären j-n περιβάλλειν ob. περιάπτειν τινὶ λαμπρότητα, λαμπρὸν καθιστάναι τινά, das Antlitz j-s verklärt ſich φαιδρύνεται (P.) τὸ πρόσωπόν τινος, (im kirchl. Sinne) δοξάζειν.
Verklärung *f* (im kirchl. Sinne) τὸ δοξάζειν (das Verklären), (als Sache) τὸ δόξασμα.
verklatſchen j-n βασκαίνειν, διαβάλλειν τινά.
verklauſulieren παρενθήκαις oder προσθήκαις ὁρίζειν τι.
verkleben κολλᾶν, δια-, ἐπικολλᾶν, περιχρίειν τι, mit Lehm ~ πηλῷ χρίειν, ἐπι-, περιχρίειν τι.
verkleiden j-n σκευάζειν, ἐνσκευάζειν τινά, ſich ~ περιβάλλεσθαι (M.) ἀλλότριον σχῆμα, j-n als etw. ~ διασκευάζειν (ſich ~ M.) τινὰ εἴς τι, als tekton. Ausdr. στεγανοῦν.
Verkleidung *f* ἡ σκευή, ἡ ἀλλοτρία διασκευή, als tekton. Ausdruck τὸ στεγάνωμα.
verkleinern eig. ἐλαττοῦν, μειοῦν, συστέλλειν, übtr. ἀμαυροῦν, ψέγειν, ἀπο-, καταφαυλίζειν.
Verkleinerung *f* eig. ἡ ἐλάττωσις, ἡ μείωσις, ἡ συστολή, übtr. ἡ διαβολή, ὁ ψόγος ob. durch Verben.
Verkleinerungsſucht *f* ἡ βασκανία.
Verkleinerungswort *n* τὸ ὑποκοριστικὸν ὄνομα.
verklingen ἀπηχεῖν, οὐκέτι ἀκούεσθαι (P.).
verknöchern συμπήγνυσθαι (P.) εἰς ὀστοῦν.
Verknöcherung *f* (knochenartige Geſchwulſt) τὸ κονδύλωμα, ὁ κόνδυλος.
verknorpeln συνάγεσθαι (P.) εἰς χόνδρον, verknorpelt χονδριᾶν.
Verknorpelung *f* ἡ συγχόνδρωσις.
verknüpfen συμπλέκειν, συνάπτειν, συνείρειν, ζευγνύναι, συζευγνύναι, συναρμόττειν, συνδεῖν, etw. mit etw. ~ τί τινι, mit etw. verknüpft ſein wird oft durch μεστός mit d. *gen.* ausgedrückt, ꝛB. mit vielen Gefahren verknüpft ſein πολλῶν κινδύνων μεστὸν εἶναι, auch ἐπικίνδυνον ob. οὐκ ἀκίνδυνον εἶναι.
Verknüpfung *f* ἡ σύναψις, ἡ συναφή, ἡ συμπλοκή, ἡ σύνδεσις.
verkochen *intr.* (zu kochen aufhören) ἀποζεῖν, (durch langes Kochen ſich verflüchtigen) ἐψηθέντα ἐξαεροῦσθαι (P.), *trans.* ἑψοντα ἐξαεροῦν.
verkohlen *trans.* ἀνθρακοῦν, ἀπανθρακοῦν, ἀπαιθα-λοῦν, *intr.* d. P.
verkommen περι-, καταφθείρεσθαι (P.).
verkörpern σωματοῦν, ἐνσωματοῦν, ſich ~ d. P.
verkörpert ἐνσώματος (2).
Verkörperung *f* ἡ σωμάτωσις, ἡ ἐνσωμάτωσις.
verkriechen ſich ὑπο-, καταπτήσσειν, ἀποκρύπτειν ἑαυτόν, von Tieren φωλεύειν, φωλεῖν, in etw. καταδύεσθαι (-δῦναι) εἴς τι, κρύπτεσθαι (M.) ἔν τινι, unter etw. ~ ὑποδύεσθαι (-δῦναι) ὑπό τι.
verkrümmen ἀγκυλοῦν, κυρτοῦν, ἐπικυρτοῦν, διαστρέφειν.
Verkrümmung *f* ἡ κύρτωσις, ἡ ἀγκύλωσις, ἡ διαστροφή.
verkrüppeln πηροῦσθαι, ἀναπηροῦσθαι (P.), ἀνάπηρον γίγνεσθαι.
verkrüppelt außer d. *part.* πηρός, ἀνάπηρος (2).
Verkrüppelung *f* ἡ πήρωσις (als Zuſtand u. Handlung), τὸ πήρωμα (als Zuſtand).
verkümmern I *trans.* j-m etw. ~ ἐλαττοῦν, μειοῦν, συστέλλειν τινός τι, ἀφαιρεῖσθαί (M.) τινά u. τινός τι, ἀποστερεῖν τινά τινος. — II *intr.* μαραίνεσθαι, ἀπομαραίνεσθαι, κατατήκεσθαι, διαφθείρεσθαι (ſämtlich P.), φθίνειν, ἀποφθίνειν.
verkünden, verkündigen ἀγγέλλειν, ἀπ-, διαγγέλλειν, vom Herold κηρύττειν, ἀνακηρύττειν, (durch Zeichen) σημαίνειν, προσημαίνειν, (vom Orakel) ἀναιρεῖν, μαν-

Digitized by Google

τεύεσθαι (M.), (prophetiſch) ἀπομαντεύεσθαι (M.), προφητεύειν.

Verkündiger *m* ὁ ἄγγελος, ὁ κῆρυξ (κος), ὁ προφήτης, s. Unterſchied ſ. vor. Wort.

Verkündigerin *f* ἡ ἄγγελος, ἡ κηρύκαινα, ἡ προφῆτις (ιδος), s. Unterſchied ſ. unter verkünden.

verkünſteln κακοτεχνεῖν.

verkünſtelt περίεργος (2).

verkuppeln μαστροπεύειν, διαμαστροπεύειν, προαγωγεύειν.

Verkuppeln *n*, **Verkuppelung** *f* ἡ μαστροπεία, ἡ προαγωγεία.

Verkuppler *m* ὁ μαστροπός, ὁ προαγωγός.

Verkupplerin *f* ἡ μαστροπός, ἡ προαγωγός.

verkürzen eig. βραχύνειν, βραχὺν οb. βραχύτερον ποιεῖν, συστέλλειν, συντέμνειν, συγκόπτειν, übtr. πλεονεκτεῖν τινος, j-m etw. ~ μειοῦν, ἐλαττοῦν τινός τι, die Zeit ~ διατρίβειν τὸν χρόνον.

Verkürzung *f* ἡ συστολή, ἡ συγκοπή, ἡ συντομή, ἡ μείωσις, ἡ ἐλάττωσις, ἡ πλεονεξία.

verlachen j-n καταγελᾶν τινος, ἐπ-, ἐγγελᾶν τινι, διαγελᾶν τινα.

verlacht καταγέλαστος (2).

Verlachung *f* ὁ καταγέλως (ωτος).

Verlag *m* ἡ χορηγία, τὸ χορήγημα, τὸ ἀνάλωμα, ἡ δαπάνη, etw. in ~ nehmen ὑποφέρειν δαπάνην τινός, im ~e von ἐκδοθὲν δαπάνῃ τοῦ (folgt der Name).

Verlagsbuchhandlung, Verlagshandlung *f* τὸ βιβλιοπωλεῖον.

verlahmen χωλοῦσθαι, ἀποχωλοῦσθαι, χωλεύεσθαι (ſämtl. P.).

verlangen nach etw. ἐπιθυμεῖν, ἐφίεσθαι (M.), ὀρέγεσθαι (P. u. M.) τινος, heftig, ſehnlich nach etw. ~ γλίχεσθαί, διψῆν, πεινῆν τινος, ποθεῖν, ἐπιποθεῖν τι, ἐρᾶν τινος, προπετῶς φέρεσθαι (P.) πρός τι, etw. ~ δεῖσθαί (P.) τινος, χρῄζειν τινός u. τι, (wollen) βούλεσθαι, (fordern) αἰτεῖν (u. M.), (als ein Recht beanſpruchen) ἀξιοῦν, δικαιοῦν.

Verlangen *n* 1. ἡ ἐπιθυμία, ἡ ἔφεσις, ὁ πόθος, ἡ ὄρεξις, ~ tragen nach etw. ſ. verlangen; heftiges, ſehnliches ~ ὁ ἔρως (ωτος), ὁ δεινὸς πόθος, τὸ δίψος, heftiges ~ nach etw. haben, ſ. verlangen. — 2. (Forderung) ἡ δέησις, ἡ ἀξίωσις, τὸ ἀξίωμα, τὸ δικαίωμα.

verlangend ἐπιθυμητικός.

verlängern 1. μηκύνειν, ἀπομηκύνειν, ἀπο-, ἐκτείνειν, προάγειν (von Zeit und Raum), παρεκτείνειν (nur räumlich), eine Zeitfriſt ~ πολὺν τὸν χρόνον ποιεῖν, eine Linie ~ διάγειν γραμμήν. — 2. (aufſchieben) ἀναβάλλεσθαι (M.).

Verlängerung *f* ἡ ἔκ-, ἀπό-, παρέκτασις, ἡ προαγωγή, ἡ ἀναβολή, gew. durch Verben.

verlarven ſich ὑποδύεσθαι (-δῦναι) πρόσωπον, ὑποκρίνεσθαι (M.) σχῆμα.

[1]verlaſſen 1. καταλείπειν (u. M.), (ſich von j-m od. etw. entfernen) λείπειν, ἐκ-, ἀπο-, καταλείπειν τινά u. τι, ἀπαλλάττεσθαι (P.) τινος u. ἀπό τινος, einen Ort ~ auch ἀποχωρεῖν ἀπὸ χωρίου, ἐξιέναι (εἰμι) ἐκ χωρίου, ſeinen Wohnort ~ μετοικεῖν, μετανίστασθαι, μετοικίζεσθαι (P.), ſeinen Poſten ~ λείπειν τὴν τάξιν, λιποτακτεῖν. — 2. (von j-m abfallen, j-s Sache oder Partei ~) ἀφίστασθαί τινος u. ἀπό τινος, (im Stiche laſſen) ἀπο-, κατα-, προλείπειν, προΐεσθαί, προδιδόναι τινά, verräteriſch ~ καταπροδιδόναι, eine Arbeit ~ παύεσθαι, ἀποπαύεσθαι (M.) τοῦ ἔργου, eine Krankheit verläßt mich ἀπαλλάττομαι νόσου, der Schlaf verläßt mich ἀνίησί με ὁ ὕπνος. — 3. ſich auf j-n od. etw. ~ θαρρεῖν τινι, πιστεύειν u. πεποιθέναι τινί, verlaß dich darauf εὖ ἴσθι.

[2]verlaſſen *adj.* ἔρημος (2), γυμνός, ἄπορος (2), (von etw. τινός), auch b. *part. perf.* od. *aor. pass.* d. Verben.

Verlaſſenheit *f* ἡ ἐρημία, ἡ ἀπορία.

Verlaſſenſchaft *f* τὰ καταλελειμμένα χρήματα, ὁ κλῆρος, ἡ οὐσία.

verläßlich πιστός, βέβαιος

Verlaſſung *f* ἡ ἀπό-, πρόλειψις, ἡ προδοσία.

verläſtern βλασφημεῖν εἴς τινα od. περί τινος, κακῶς λέγειν od. κακολογεῖν τινα, λοιδορεῖσθαί (M.) τινι, διασύρειν τινά, j-n bei j-m ~ διαβάλλειν τινὰ πρός τινα.

Verläſterung *f* ἡ βλασφημία, ἡ λοιδορία, ἡ διαβολή.

Verlaub: mit ~ zu ſagen εἰ θέμις εἰπεῖν.

Verlauf *m* ἡ προχώρησις, ἡ ἀπόβασις, ~ einer Krankheit ἡ τῆς νόσου σύστασις, nach ~ einer Zeit χρόνου τινὸς ἐξ-, διελθόντος, nach ~ von zehn Tagen δέκα ἡμερῶν παροιχομένων, im ~ der Zeit χρόνῳ ὕστερον, προκεχωρηκότος τοῦ αἰῶνος, im ~ dieſer Nacht προϊούσης ταύτης τῆς νυκτός, einen ~ nehmen ſ. verlaufen.

[1]verlaufen 1. (von der Zeit) παριέναι (εἶμι), διέρχεσθαι, (einen Ausgang haben, nehmen) ἀποβαίνειν, günſtig, ungünſtig ~ προχωρεῖν od. εὖ γίγνεσθαι, οὐ προχωρεῖν, ſich ~ (von Menſchen) ἀπο-, διασκεδάννυσθαι (P.), διαλύεσθαι (P.), (vom Waſſer) ἀπορ-, διαρρεῖν, allmählich ~ ὑπορρεῖν. — 2. (ſich verirren) πλανᾶσθαι (P.).

[2]verlaufen *adj.* πλανητός, πλανήτης.

verlauſt φθειρώδης.

verlauten λέγεσθαι (P.), θρυλεῖσθαι (P.), es verlautet λέγουσιν, λέγεται, ὁ λόγος ἔχει, ſich gegenüber j-m ~ laſſen ὑποφαίνειν τινί, παραφθέγγεσθαι (M.) πρός τινα.

verleben διά-, καταζῆν (von διά-, καταβιοῦν ſind nur d. *aor.* gebräuchlich), ſeine Zeit ~ διάγειν τὸν βίον od. τὸν αἰῶνα, einen Tag mit j-m ~ συνημερεύειν τινί.

verlebt (durchlebt) παρελθών, (abgelebt) παρακμάζων, τῷ γήρᾳ ἀπειρηκώς.

[1]verlegen 1. (an einen andern Ort bringen) μετακινεῖν, μετατιθέναι, μεθιστάναι, μεταφέρειν, μετατάττειν, das Lager ~ μεταστρατοπεδεύειν (u. M.), ſeinen Wohnſitz ~ μετοικεῖν, μετανίστασθαι, (an einen unrechten Ort legen) ἐν ἀφανεῖ κατατιθέναι τι, ein Buch ~ χορηγεῖν τὴν δαπάνην βιβλίου, ἐκδιδόναι βιβλίον. — 2. (verſperren) ἀπο-, διαφράττειν τί τινι, ἀπείργειν, ἀποκλείειν (-κλῄειν) τινά τινος.

[2]verlegen *adj.* 1. (veraltet) παλαιούμενος, ἀρχαῖος. — 2. (in Verlegenheit, ratlos) ἄπορος (2), ἀμήχανος (2), ~ ſein um etw. ἀπορεῖν τινος, οὐκ ἔχειν mit *inf.*, über etw. ~ ſein ἄχθεσθαί (P.) τινι, ἐνοχλεῖσθαι (P.) ὑπό τινος, er iſt um eine Antwort ~ οὐκ ἔχει ἀποκρίνεσθαι.

Verlegenheit *f* ἡ ἀπορία, ἡ ἀμηχανία (Ratloſigkeit), ἡ στενοχωρία (Klemme, Not), ἡ ταραχή (Verwirrung), ἡ, ἀδημονία (innere Unruhe), ἡ ἀνάγκη (u. *pl.*, Not), in ~ ſein ἀπορεῖν τινος, ἀπόρως ἔχειν, ἀπορίᾳ ἐνέχεσθαι (P.), in ~ kommen, geraten ἀπορῆσαι, διαπορῆσαι, εἰς ἀπορίαν ἐμπίπτειν od. καθίστασθαι, ταράττεσθαι, διαταράττεσθαι, θορυβεῖσθαι, ἐνοχλεῖσθαι (ſämtl. P.), j-n in ~ bringen, ſetzen ἄπορον od. ἀμήχανον καθιστάναι od. ποιεῖν τινα, εἰς ἀπορίαν καθιστάναι od. ἐμβάλλειν τινά, ταράττειν, διαταράττειν τινά.

Verleger *m* (eines Buches = Buchhändler) ὁ βιβλιοπώλης.

Verlegung *f* ἡ μετάθεσις, ἡ μετάστασις, ἡ μετάνηνσις, ἡ μετάταξις, ~ des Wohnſitzes, der Wohnung ἡ μετοίκησις, ὁ μετοικισμός, ~ des Lagers τὸ μεταστρατοπεδεύεσθαι.

verleiden j-m etw. παρέχειν τινὶ ἀηδίαν τινός.

verleihen (verborgen) δανείζειν, (auf Zinſen) τοκίζειν, (für Geld) ἀπο-, ἐκμισθοῦν, (geben, gewähren) παρέχειν (u. M.), διδόναι, νέμειν, ἐπινέμειν, πορίζειν.

Verleiher *m* ὁ δανειστής (der verborgt), ſonſt *part.* der Verben.

Verleihung *f* ὁ δανεισμός (das Verborgen), ſonſt durch Verben.

verleimen κατα-, διακολλᾶν.

Verleimung *f* ἡ συγκόλλησις.

verleiten παράγειν (zu unrechter Handlungsweiſe), πείθειν, παραπείθειν, ὑπάγειν (j-n zu etw. beſtimmen, überreden), ἀπατᾶν, ἐξαπατᾶν (täuſchen), πλανᾶν (in die

Digitized by Google

Irre führen), j-n zu etw. ~ ἐπ-, ὑπ-, προάγειν τινὰ πρός ob. ἐπί τι ob. *inf.* ob. ὥστε mit *inf.*, προκαλεῖν τινα εἰς, ἐπί u. πρός τι, sich ~ lassen d. P., leicht, schwer zu ~ εὐπαράγωγος (2), δυσπαράγωγος (2).

Verleitung *f* ἡ παρ-, ἐξ-, ὑπαγωγή, ἡ ἀπάτη, gew. durch Verben.

verlernen ἀπομανθάνειν.

Verlernen *n*, **Verlernung** *f* durch d. Verb.

verlesen καταλέγειν, διεξέρχεσθαι (-ιέναι).

verletzbar τρωτός.

verletzen 1. (verwunden) τιτρώσκειν, τραυματίζειν, (schaden) βλάπτειν, καταβλάπτειν τινά, schwer ~ λωβᾶσθαι (M.) τινα. λυμαίνεσθαι (M.) τινι ob. τινα. — 2. (beleidigen, kränken, unrecht tun) ἀδικεῖν, ἀνιᾶν, λυπεῖν τινα, die Treue ~ παραβαίνειν τὴν πίστιν, das Bündnis, den Vertrag ~ παραβαίνειν ob. λύειν τὰς σπονδάς, das Gesetz ~ παρανομεῖν, παραβαίνειν τὸν νόμον, den Eid ~ παραβαίνειν ob. λύειν τὸν ὅρκον, sich verletzt fühlen durch etw. βαρύνεσθαί (P.) τινι, ἄχθεσθαί (P.) τινι u. ἐπί τινι, βαρέως φέρειν τι.

Verletzung *f* 1. (Verwundung) τὸ τραῦμα, (als Sache) ἡ βλάβη, ἡ λύμη, ἡ λώβη, (als Handlung) ἡ βλάψις, auch ἡ λύμη, ἡ λώβη. — 2. übtr. ἡ ἀδικία, τὸ ἀδίκημα, (eines Gesetzes) ἡ παρανομία, (eines Vertrages) ἡ παρασπόνδησις. — 3. (Übertretung) ἡ παράβασις, ~ der Pflichten gegen Gott und Menschen ἡ περὶ τοὺς θεοὺς (θεόν) καὶ ἀνθρώπους ἀσέβεια.

verleugnen ἀρνεῖσθαι, ἀπ-, ἐξαρνεῖσθαι (P., seltener M.), φάναι μὴ ἔχειν, j-n ~ οὐ φάναι παρεῖναί τινα, sich ~ lassen οὐ φάναι παρεῖναι, (sich von j-m ob. etw. losſagen) προλείπειν, προδιδόναι τινά u. τι, Gott ~ φάναι οὐκ ὑπάρχειν θεόν, seine Grundsätze ~ παρὰ τὰ ἑαυτῷ δοκοῦντα ποιεῖν, seinen Stolz ~ προδιδόναι τὸ φρόνημα, sich selbst ~ βιάζεσθαι (M.) ἑαυτόν.

Verleugnung *f* durch Verben.

verleumden j-n διαβάλλειν, κακηγορεῖν, κακολογεῖν, κακῶς λέγειν, βασκαίνειν, συκοφαντεῖν τινα, j-n bei j-m ~ διαβάλλειν τινὰ πρός τινα.

Verleumder *m* ὁ διάβολος, ὁ συκοφάντης, ὁ βάσκανος, auch d. *part.* d. Verben.

verleumderisch κακολόγος (2), κακολογικός, συκοφαντικός, βάσκανος (2), διάβολος (2).

Verleumdung *f* ἡ διαβολή, ἡ κακηγορία, ἡ κακολογία, ἡ βασκανία, ἡ συκοφαντία.

verlieben sich in j-n ἐρασθῆναί τινος, ἔρωτι ἁλίσκεσθαί τινος, εἰς ἔρωτα εἰσέρχεσθαι ob. ἐμπίπτειν τινός, sich verliebt haben ἐρᾶν τινος, ἔρωτί τινος ληφθῆναι ob. ἁλῶναι.

verliebt ἐρῶν, ἐρωτικός, ληφθείς ob. ἁλοὺς ἔρωτι, ἔρωτος ἥττων, φιλέραστος (2), heftig ~ in j-n δύσερώς (ωτος) τινος (kann auch bedeuten: unglücklich ~ sein), ~ sein φιλεραστεῖν, heftig ~ sein ἔρωτι αἴθεσθαι ob. φλέγεσθαι (P.) (in j-n τινός), rasend ~ sein ἐρωτομανεῖν, ἐπιμαίνεσθαι (P.), rasend ~ ἐρωτομανής, ein Verliebter ὁ ἐραστής, ὁ φιλεραστής.

Verliebtheit *f* ἡ φιλαρεστία, τὸ ἐρωτικόν, ἡ ἐρωτολη[ψία.]

verlieren 1. ἀποβάλλειν, ἀπολλύναι (durch eigene Schuld), ἀφαιρεῖσθαί (P.) τι, ἀποστερεῖσθαι (P.) τινος (einer Sache beraubt werden), γυμνοῦσθαί (P.) τινος (von etw. entblößt werden, z.B. von Kleidern, Waffen), ἐκβάλλεσθαι (P.) ob. ἐκπίπτειν ἔκ τινος u. τινός (um etw. gebracht werden), die Herrschaft ~ ἐκπίπτειν τῆς ἀρχῆς, den Ruhm ~ ἐκπίπτειν τῆς δόξης, (Schaden, Verlust haben an etw.) ζημιοῦσθαι (P.), βλάπτεσθαί (P.) τι, ἐλαττοῦσθαι (P.) τι. — 2. übtr. j-n ob. etw. aus den Augen ~ οὐκέτι ὁρᾶν τινα u. τι, die Besinnung, den Verstand ~ ἔξω φρενῶν ob. ἑαυτοῦ γίγνεσθαι, ἐξίστασθαι τοῦ φρονεῖν, den Kopf ~ ταράττεσθαι (P.), ἐκπλήττεσθαι (P.), die Hoffnung ~ ἐκπίπτειν ἀπὸ τῆς ἐλπίδος, den Mut ~ ἀποβάλλειν τὸν θυμόν, ἀθυμῆσαι, μεῖον φρονεῖν, j-s Gunst ~ ἐκπίπτειν χάριτος τῆς παρά τινος, eine Schlacht ~ ἥττᾶσθαι (P.) κατὰ τὴν μάχην, μαχόμενον ἡττᾶσθαι, einen Prozeß ~ ἡττᾶσθαι (P.) ob. ὄφλειν δίκην, kein Wort ~ οὐδὲν λέγειν, σιωπᾶν, ἡσυχίαν ἔχειν oder ἄγειν, Zeit ~ μέλλειν, ὀκνεῖν, die Zähne ~ (bei Kindern vom Wechsel der Zähne) ἐκβάλλειν τοὺς ὀδόντας, beim Spiel ~ ἡττᾶσθαι (P.) ob. ἐλαττοῦσθαι (P.) κυβεύοντα, alles ~ πταίειν τοῖς ὅλοις, viel bei etw. ~ πολλὰ βλάπτεσθαι (P.) ἔκ τινος, nichts zu ~ haben περὶ οὐδενὸς κινδυνεύειν, οὐδὲν ἔχειν παραβάλλεσθαι (M.), Arbeit, Mühe ~ ἀνόνητα ποιεῖν, Blätter ~ φυλλορροεῖν, eine Krankheit ~ ἀπαλλάττεσθαι (P.) νόσου. — 3. verloren gehen διαφθείρεσθαι (P.), ἀπόλλυσθαι, es geht mir etw. verloren s. oben unter 1; es ist mir etw. verloren gegangen στέρομαί ob. ἐστέρημαί τινος, die Zeit geht verloren οἴχεται ὁ καιρός, ich bin verloren ὄλωλα, ἀπόλωλα, ἔρρει τὰ ἐμά, etw. für verloren halten ἀπογιγνώσκειν τινός u. τι. — 4. *refl.* sich ~ ἀπογίγνεσθαι, ἀποχωρεῖν, ἀπέρχεσθαι (sich entfernen, weggehen), ἀποπλανᾶσθαι (P., sich verirren), ἀφανίζεσθαι (P., verschwinden), παύεσθαι, ἀπο-, καταπαύεσθαι (M., von Zuständen), sich in Gedanken ~ σύννουν γίγνεσθαι, sich in der Menge ~ ἀφανίζεσθαι (P.) ἐν τῷ πλήθει, der Fluß verliert sich im Sande ὑπ' ἄμμου καταπίνεται τὸ ῥεῦμα, sich von j-s Seite ~ ἀπολείπειν τινά.

Verlieren *n* ἡ ἀποβολή ob. durch Verben.

Verlierer *m* (im Spiel) ὁ ἡττώμενος.

Verlies *n* τὸ ὑπόγειον δεσμωτήριον.

verloben ἐγγυᾶν, κατεγγυᾶν, ὁμολογεῖν, νυμφεύειν τινά τινι, sich mit einem Mädchen ~ ἐγγυᾶσθαι (P.) τινα, sich mit einem Manne ~ ἐγγυᾶσθαί (P.) τινι, mit der Tochter j-s verlobt sein ἐγγεγυῆσθαι τῇ θυγατρί τινος.

Verlöbnis *n* s. Verlobung.

Verlobte *f* ἡ νύμφη.

Verlobter *m* ὁ νυμφίος.

Verlobung *f* ἡ ἐγγύη, ἡ ἐγγύησις. [τικά.]

Verlobungsfeier *f*, **-fest** *n* ἡ ἐγγύησις, τὰ κατεγγυη-

verlocken παρ-, ὑπάγειν, ἐφέλκεσθαι (M.), ἐπισπᾶσθαί (M.), δελεάζειν τινά, sich ~ lassen d. P., leicht zu ~ εὐπαράγωγος (2).

Verlockung *f* als Handlung durch Verben, als Sache τὸ δέλεαρ (ατος), τὸ δελέασμα, ἡ ψυχαγωγία.

verlodern (aufhören zu lodern) ἐκπυρωθὲν παύεσθαι (M.) ἐμπρησμοῦ, παύεσθαι φλεγόμενον, ἀποσβέννυσθαι (P.), (verbrennen) καταφλέγεσθαι (P.).

verlogen ψευδής, ψευδόμενος, ματαιολόγος.

verlohnen j-m etw. ἀντευεργετεῖν τινα ἀντί τινος, ἀμείβεσθαί (M.) τινά τινι, es verlohnt sich der Mühe ἄξιον (ohne ἐστίν), j-n ~ (j-m Lohn geben für etw.) μισθὸν τελεῖν τινί τινος.

verloschen (verwischt, verblichen) ἀμυδρός.

verlöschen I *intr.* σβέννυσθαι, ἀπο-, κατασβέννυσθαι (P.), übtr. μαραίνεσθαι, ἀπομαραίνεσθαι (P.), (vom Glanze) ἀμαυροῦσθαι (P.). — II *trans.* s. auslöschen.

Verlöschen *n* ἡ σβέσις (*trans.* u. *intr.*), ἡ κατάσβεσις (*trans.*), gew. durch Verben.

verlosen διακληροῦν, διαλαγχάνειν.

Verlosung *f* ἡ διακλήρωσις, ἡ διάληξις, ἡ κληροδοσία, ὁ κλῆρος.

verlöten στεγνοῦν, συστεγνοῦν, κολλᾶν, συγκολλᾶν, συγκροτεῖν.

verlottern *trans.* καταβλακεύειν τι, *intr.* d. P.

Verlust *m* (das Verlieren) ἡ ἀποβολή, (Beraubung) ἡ ἀφαίρεσις, ἡ στέρησις, ἡ ἀποστέρησις, (Vernichtung) ἡ φθορά, ἡ διαφθορά, ~ einer Schlacht ἡ ἥττα, ~ e-s Prozesses ἡ ἥττα δίκης, ~ des Lebens ἡ τοῦ βίου διαφθορά, (Nachteil, Schaden) ἡ ζημία, ἡ βλάβη, ἡ συμφορά, ἡ ἀτυχία, ἡ ἥττα, τὸ ἐλάττωμα, einen ~

Digitized by Google

erleiden βλάπτεσθαι, ζημιοῦσθαι, ἐλαττοῦσθαι (ſämtlich P.), ~ an etw. erleiden ἐλαττοῦσθαί τι od. τινι, j-m einen ~ zufügen βλάπτειν τινά, βλάβην od. ζημίαν φέρειν τινί, große ~e erleiden πολλὰ ζημιοῦσθαι (P.), μεγάλα βλάπτεσθαι (P.), etw. für einen Verluſt halten ζημίαν ἡγεῖσθαί (M.) τι, einen ~ erſetzen ἐπανορθοῦν (u. M.), κατορθοῦσθαι (M.) od. ἐκτίνειν βλάβην, mit ~ etw. tun μετὰ βλάβης od. ἐπὶ ζημίᾳ ποιεῖν τι.

verluſtig durch d. *part.* d. Verben (ſ. verlieren), einer Berechtigung, einer Ehre ~ ἄτιμός (2) τινος, einer Sache ~ ſein στέρεσθαί τινος, einer Sache ~ werden oder gehen ſ. verlieren; (etw. nicht erlangen) σφάλλεσθαί (P.), ἁμαρτάνειν, διαμαρτάνειν, ἀποτυγχάνειν τινός.

vermachen j-m etw. διατιθέμενον διδόναι, διαθέμενον καταλείπεσθαί (M.) od. διατίθεσθαί (M.) τινί τι, κληρονόμον καθιστάναι τινά τινος, κληροδοτεῖν τινί τι.

Vermächtnis *n* (Teſtament) ἡ διαθήκη, ἡ διάθεσις, ἡ κληροδοσία, (das vermachte Gut) τὰ διατεθέντα, ὁ κλῆρος.

Vermachung *f* ἡ διάθεσις.

vermählen ſich mit einer γαμεῖν τινα, λαμβάνειν γυναῖκά τινα, mit einem γαμεῖσθαι (M.) τινι.

Vermählung *f* ὁ γάμος, τὰ γαμικά.

vermahnen j-n νουθετεῖν τινα, zu etw. ~ παραινεῖν τινί τι, προτρέπειν τινὰ εἰς od. πρός τι, παρακαλεῖν τινα ἐπί od. πρός τι, παρακελεύεσθαι (M.) τινι ποιεῖν τι.

vermahnend νουθετητικός, νουθετικός, παραινετικός, [προτρεπτικός.]

Vermahner *m* ὁ παραινέτης, ὁ παρακελευστής, beſſer durch Verben.

Vermahnung *f* ἡ νουθεσία, ἡ νουθέτησις, ſ. Ermahnung.

Vermahnungsrede *f* ὁ νουθετικός, νουθετητικός, παραινετικός od. προτρεπτικὸς λόγος, τὸ νουθέτημα.

vermaledeien j-n καταρᾶσθαί (M.) τινι.

vermaledeit κατάρατος (2).

vermänteln etw. παρακαλύπτειν, ὑποκορίζεσθαί (M.) τι, περιπέττειν τι (λόγοις).

Vermäntelung *f* ὁ ὑποκορισμός (als Handlung), τὸ ὑποκόρισμα, τὸ παρακάλυμμα (als Sache).

vermaskieren ſich ἐνδύεσθαι od. ὑποκρίνεσθαι (M.)

vermauern ἀποτειχίζειν, ἀπολαμβάνειν τείχει.

Vermauern *n*, **Vermauerung** *f* ἡ ἀποτείχισις, ὁ ἀποτειχισμός.

vermehren αὐξάνειν, ἐπαυξάνειν (auch αὔξειν, ἐπαύξειν), ἐπιτείνειν, πλέον ποιεῖν, ſich ~ außer d. P. auch ἐπιδιδόναι, ἐπίδοσιν λαμβάνειν, ſich ~ an Zahl ἐπιδιδόναι εἰς τὸ πλῆθος, πλέον γίγνεσθαι, (von Pflanzen u. Tieren) εὐτοκεῖν.

Vermehrung *f* ἡ αὔξησις, ἡ ἐπαύξησις (auch das Sichvermehren), (das Sichvermehren) ἡ αὔξη, ἡ ἐπαύξη, τὸ αὔξημα, ἡ ἐπίδοσις, große, geringe ~ (von Tieren) ἡ πολυγονία, ἡ ὀλιγογονία, ſchnelle ~ ἡ ταχυγονία.

vermeiden φεύγειν, διά-, ἐκφεύγειν, ἐκτρέπεσθαι (M.), φυλάττεσθαι (M.), εὐλαβεῖσθαί (P.) τι (letztere beiden = ſich vor etw. hüten, in acht nehmen), zu ~ ſuchen, daß φυλάττεσθαι, εὐλαβεῖσθαι, μή, ὡς μή, ὅπως μή, ὥστε μή od. *inf.*

vermeidlich φευκτός.

Vermeidung *f* ἡ φυγή, ἡ εὐλάβεια, gew. durch Verben.

vermeinen οἴεσθαι, ἡγεῖσθαι (M.), δοκῶ μοι.

vermeintlich durch d. *part.* νομιζόμενος οὐ δοκῶν.

vermelden ἀγγέλλειν, ἀπαγγέλλειν, λέγειν, j-m einen Gruß von j-m ~ κελεύειν τινὰ χαίρειν παρά τινος, ich laſſe j-m meinen Gruß ~ λέγω τινὶ χαίρειν.

Vermeldung *f* ἡ ἀγγελία, ἡ ἀπαγγελία.

vermengen ſ. vermiſchen.

Vermengung *f* ſ. Vermiſchung.

vermerken etw. αἰσθάνεσθαί τινος u. τι, μανθάνειν, [κατανοεῖν.]

[1]vermeſſen 1. (ausmeſſen) ἀνα-, ἐκ-, καταμετρεῖν, (meſſend verteilen) ἀπο-, διαμετρεῖν. — 2. ſich ~ (= falſch meſſen) κακῶς μετρεῖν.

[2]vermeſſen ſich (ſich erkühnen) τολμᾶν, ἀποτολμᾶν, θαρρεῖν mit *inf.*, (ſich mit Worten breit ſt etw. anheiſchig machen) καυχᾶσθαι (M.), ἀλαζονεύεσθαι, θρασέως ὑφίστασθαί od. ὑποδέχεσθαι (M.) τι.

[3]vermeſſen *adj.* τολμηρός, θρασύς, προπετής, ῥιψοκίνδυνος (2), ἐθελοκίνδυνος (2), ~ ſein τολμᾶν.

Vermeſſenheit *f* ἡ τόλμα, τὸ θράσος, ἡ θρασύτης (ητος).

Vermeſſung *f* ἡ κατα-, διαμέτρησις od. durch Verben.

vermieten μισθοῦν, ἀπο-, ἐκμισθοῦν, ein Haus ~ ἐκδιδόναι οἰκίαν, zu ~ μισθώσιμος (2).

Vermieter *m* d. *part.* d. Verben.

Vermietung *f* ἡ μίσθωσις, ἡ ἔκδοσις.

vermindern μειοῦν, ἐλαττοῦν, ἔλαττον ποιεῖν, συστέλλειν, συντέμνειν, συνάγειν, ſich ~ außer d. P. auch ἔλαττον γίγνεσθαι.

Verminderung *f* ἡ μείωσις, ἡ ἐλάττωσις, ἡ συστολή, ἡ συναγωγή, (als Sache) τὸ μείωμα, τὸ ἐλάττωμα.

vermiſchen μειγνύναι, ἀνα-, δια-, κατα-, συμμειγνύναι, (etw. mit etw. τινί τι), (von Flüſſigkeiten) κεραννύναι, ἀνα-, συγκεραννύναι τινί τι, ſich mit etw. ~ μείγνυσθαι (P.) uſw. τινι.

vermiſcht außer d. *part.* d. Verben auch ποικίλος (bunt durcheinander), *adv.* ἀναμίξ. [ἡ σύγκρασις.]

Vermiſchung *f* ἡ μεῖξις, ἡ ἀνά-, σύμμειξις, ἡ κρᾶσις.

vermiſſen (ſich nach etw. ſehnen) ποθεῖν, ἐπιποθεῖν τι, (nach etw. ſuchen) ἐπιζητεῖν τι, (etw. bedürfen) δεῖσθαί (P.) τινος.

vermißt ἐπιπόθητος (2).

Vermiſſung *f* ὁ πόθος, durch Verben.

vermitteln μεσιτεύειν, ἐμμεσιτεύειν, διαπράττεσθαι (M.), προξενεῖν (etw. für j-n τινί τι), (eine ſtreitige Sache) διαιτᾶν (als Schiedsrichter), einen Streit ~ διαλύειν διαφοράν, διαλύειν τινὰ πρός τινα, (eine Ausſöhnung zwiſchen Streitenden) δι-, συναλλάττειν τινὰ πρός τινα, j-m den Waffenſtillſtand, den Frieden ~ συμπράττειν τινὶ τὰς σπονδάς, τὴν εἰρήνην.

vermittels, vermittelſt διά, ἀπό, μετά mit *gen.*, ἐν mit *dat.*, auch ἐκ mit *gen.*, oft der bloße *dat. instrum.* od. durch d. *part.* χρώμενος mit *dat.*

Vermittelung *f* ἡ διά-, σύμπραξις, ~ in einer Verſöhnung ἡ συναλλαγή, gew. durch Verben.

Vermittler *m* ὁ μεσίτης, ὁ δι-, συναλλακτής, (Schiedsrichter) ὁ μέσος δικαστής, ὁ διαιτητής.

Vermittlerin *f* ἡ μεσῖτις (ιδος), beſſer *part.*

vermodern μυδᾶν, διαμυδᾶν, σήπεσθαι, κατασήπεσθαι (P.), εὐρωτιᾶν, ~ laſſen σήπειν, κατασήπειν.

Vermodern *n*, **Vermoderung** *f* ἡ σῆψις, ἡ σαπρότης (ητος).

vermöge ἐκ od. ἀπό mit *gen.*, κατά, διά mit *acc.*, ſ. [vermöge (nachgeſtellt) mit *gen.*]

vermögen (können, imſtande ſein, Macht, Gewalt, Einfluß haben) δύνασθαι, δυνατὸν εἶναι, (Kraft haben) ἰσχύειν, (imſtande, fähig ſein) οἷόν τε εἶναι, auch ἔχειν mit *inf.*, zB. das vermag ich nicht zu ſagen οὐκ ἔχω λέγειν, viel ~ μέγα, πολὺ δύνασθαι (bei j-m παρά τιν.), nicht ~ ἀδυνατεῖν, ἀδύνατον εἶναι, οὐχ οἷόν τε εἶναι, ſoviel ich vermag ὅσον ἐν od. ἐπ' ἐμοί, τὸ κατ' ἐμέ, etw. über j-n ~ δύναμιν ἔχειν εἴς τινα, nichts gegen j-n ~ ἥττω εἶναί τινος, etw. gegen j-n ~ κρείττω εἶναί τινος, etw. über ſich ~ τολμᾶν mit *inf.*, ἀνέχεσθαι (M., mit *part.*), j-n zu etw. ~ προβιβάζειν τινὰ ἐπί od. πρός τι, πείθειν od. ἀναπείθειν τινά mit *inf.*, προάγειν, προτρέπειν τινὰ εἰς od. ἐπί τι od. *inf.*

Vermögen *n* 1. (Fähigkeit, Kraft) ἡ δύναμις, ἡ ἐξουσία, (natürliche Fähigkeit) ἡ ἕξις, nach ~ κατὰ τὸ δυνατόν, ἐκ τῶν δυνατῶν, ἐκ τῶν ἐνόντων, über ~ ὑπέρ od. παρὰ δύναμιν, nach meinem ~ ὅσον ἐν ἐμοί od. ἐπ' ἐμοί, τὸ κατ' ἐμέ, es ſteht in meinem ~ δύναμαι, ἔχω, ἐξουσίαν ἔχω, δυνατός εἰμι, οἷός τέ εἰμι, κύριός εἰμι mit *inf.* — 2. (Beſitz) τὰ κτήματα, τὰ χρήματα, ἡ κτῆσις, ἡ οὐσία, τὰ ὄντα, τὰ ὑπάρχοντα, τὰ ἀγαθά, (Wohlhabenheit) ἡ εὐδαιμονία, ἡ εὐπορία, ἡ

Digitized by Google

περιουσία, viel ~ haben χρήματα πολλὰ ἔχειν oder κεκτῆσθαι, εὐπορεῖν, εὐπορίᾳ οd. περιουσίᾳ χρῆσθαι, ~ erwerben χρήματα κτᾶσθαι οd. περιποιεῖσθαι (M.), χρηματίζεσθαι (M.), περιουσίαν ποιεῖσθαι (M.), gar kein ~ beſitzen οὐδὲν κεκτῆσθαι, ἄκληρον εἶναι, ſein ~ durchbringen οἰκοφθορεῖν τινα, um ſein ~ bringen κατοικοφθορεῖν τινα, um ſein ~ kommen οἰκοφθορεῖσθαι (P.), der ſein ~ durchbringt ὁ οἰκοφθόρος, Zerrüttung des ~s ἡ οἰκοφθορία, von ſeinem ~ leben ἀπὸ τῶν ἰδίων οd. ἐκ περιουσίας ζῆν.

vermögend 1. (mächtig) δυνατός, ἰσχυρός, δυνάμενος, ἰσχύων. — 2. (reich) πλούσιος, εὔπορος (2), εὐδαίμων, ὄλβιος, χρήματα ἔχων, εὔκληρος (2).

Vermögensaufzeichnung *f* ἡ ἐπιγραφή.

Vermögensentziehung *f* ἡ χρημάτων ἀφαίρεσις.

Vermögensinventar *n* ἡ ἀπόφανσις.

Vermögensklaſſe *f* τὸ τίμημα.

Vermögenskonfiskation *f* ἡ τῶν χρημάτων δήμευσις.

vermögenslos ἄχρηματος, ἄκληρος, ἄπορος (ſämtl. 2), ~ ſein außer d. *adj.* mit εἶναι auch οὐδὲν κεκτῆσθαι.

Vermögenslosigkeit *f* ἡ ἀχρηματία, ἡ ἀπορία.

Vermögensſteuer *f* ὁ ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων χρημάτων φόρος, ἡ εἰσφορά.

Vermögenstauſch *m* ἡ ἀντίδοσις, einen ~ anbieten [ἀντιδιδόναι.

Vermögensumſtände *m/pl.*, **-verhältniſſe** *n/pl.* τὰ τῶν χρημάτων, unſere ~ τὰ ἡμέτερα, in guten ~n ſein χρήματα ἔχειν ἱκανά, εὐπορεῖν χρημάτων.

Vermögensverluſt *m* ἡ τῶν χρημάτων uſw. (ſ. Vermögen) ἀποβολή.

Vermögensverwaltung *f* ἡ οἰκονομία, ἡ τοῦ οἴκου διοίκησις. [(P. ſich ~).

vermummen περιτιθέναι τινὶ σκευήν, περικαλύπτειν

vermuten εἰκάζειν, δοξάζειν, ὑποπτεύειν, ὑπονοεῖν, ὑπολαμβάνειν, τοπάζειν, τεκμαίρεσθαι (M.), συμβάλλειν, richtig ~ καλῶς οd. εὖ στοχάζεσθαι (M.), τἀληθῆ δοξάζειν, aus etw. ~ τεκμαίρεσθαί (M.) τινι, εἰκάζειν ἔκ οd. ἀπό τινος οd. τινί, größer als man vermutete μεῖζον τῆς δόξης, es iſt zu ~, es läßt ſich ~ ἔν-, πάρεστιν εἰκάζειν, ſoweit ſichs ~ läßt ὡς εἰκάσαι.

Vermuten *n* ἡ δόξα, nach ~ durch d. *part.* εἰκάζων, wider ~ παρὰ δόξαν, παρὰ γνώμην. [εἰκάσαι.

vermutlich *adv.* εἰκότως, ὡς τὸ εἰκός, ὡς δοκεῖν, ὡς

Vermutung *f* ἡ δόξα, ἡ εἰκασία, ἡ ὑπόληψις, ἡ ὑπόνοια, ἡ τέκμαρσις, eine ~ haben ſ. vermuten; nach ~ durch εἰκάζων u. andere *part.* [u. dgl. λέγειν.

vermutungsweiſe durch *part.*, z.B. ~ ſagen εἰκάσαντα

vernachläſſigen ἀμελεῖν, παρ-, κατ-, ἐξαμελεῖν, ἀμελῶς ἔχειν τινός, ὀλιγωρεῖν, ὀλιγώρως ἔχειν, καταφρονεῖν τινος, vernachläſſigt werden ἀμελεῖσθαι, ἐν ἀμελείᾳ εἶναι οd. κεῖσθαι, οὐ θεραπεύεσθαι, ſich ~ ῥᾳδιουργεῖν, ὑφίεσθαι, καθυφίεσθαι (M.), ῥᾳθυμεῖν.

vernachläſſigt ἠμελημένος, ἀτημέλητος (2), ἀνεπιμέλητος (2), ἀθεράπευτος (2).

Vernachläſſigung *f* ἡ ἀμέλεια, ἡ ὀλιγωρία, ἡ καταφρόνησις, ἡ ἀθεραπευσία.

vernageln καθηλοῦν, übtr. ein vernagelter Menſch ἀφυέστατος ἄνθρωπος.

Vernagelung *f* ἡ καθήλωσις, ἡ ἧλων ἐμβολή.

vernähen (zunähen) καταρ-, συρράπτειν, (zum Nähen verbrauchen) ῥάπτοντα ἀναλίσκειν.

vernarben ἀπ-, ἐπ-, κατουλοῦσθαι (P.).

Vernarbung *f* ἡ ἀπ-, ἐπούλωσις.

vernarren ſich in etw. ἐπιμαίνεσθαί (P.) τινι.

vernaſchen καταλιχνεύειν.

vernehmen 1. (erfahren) πυνθάνεσθαι, μανθάνειν, αἰσθάνεσθαι, παραλαμβάνειν, ἀκούειν, einen Ruf ~ παραδέχεσθαι (M.) φήμην, ſich ~ laſſen ἀκούεσθαι (P., von Sachen), φθέγγεσθαι (M., von Perſonen u. Sachen). — 2. (verhören) j-n ~ ἀνακρίνειν τινά, ἐξετάζειν τινά, λόγον λαμβάνειν παρά τινος.

Vernehmen *n* ἡ ἀκοή, dem ~ nach ὡς ἀκούω, ὡς λέγεταί γε, ὡς ὁ λόγος (ἔχει), (die Beziehung, das Verhältnis, in dem man zu j-m ſteht) τὰ τινος πρός τινα, gutes ~ ἡ εὔνοια, ἡ φιλία, ſchlechtes ~ ἡ διαφορά, in einem guten ~ mit j-m ſtehen εὐνοϊκῶς ἔχειν, φιλικῶς διακεῖσθαι πρός τινα, in einem ſchlechten ~ mit j-m ſtehen δυσμενῶς ἔχειν οd. διαφέρεσθαί (P.) τινι u. πρός τινα, διαφωνεῖν τινι.

vernehmlich ἐξακουστός (2), σαφής, ἐμφανής.

Vernehmlichkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*

verneigen ſich vor j-m προσκυνεῖν τινα.

Verneigung *f* ἡ προσκύνησις.

verneinen οὐ φάναι, ἀποφάσκειν, ἀνανεύειν, ἀρνεῖσθαι, ἀπ-, ἐξαρνεῖσθαι (P.), ἔξαρνον εἶναι oder γίγνεσθαί τι οd. περί τινος οd. *inf.*, dem μή hinzugefügt werden kann.

verneinend ἀρνητικός, ἐξαρνητικός, ἀποφατικός.

Verneinung *f* ἡ ἄρνησις, ἡ ἐξάρνησις, ἡ ἀνάνευσις, ἡ ἀπόφασις.

vernichten διαφθείρειν, ἀπολλύναι, ἀναιρεῖν, ἀφανίζειν, ἀνατρέπειν, συγχεῖν, καθαιρεῖν.

vernichtet außer d. *part.* auch ἀφανιστός, ἀφανής.

Vernichter *m* ὁ καθαιρέτης, gew. *part.*

Vernichtung *f* ἡ ἀφάνισις, ὁ ἀφανισμός, ἡ ἀν-, καθαίρεσις, ἡ διαφθορά, ἡ ἀνατροπή.

Vernunft *f* ὁ νοῦς, ὁ λόγος, ἡ φρόνησις, ἡ σύνεσις, ἡ γνώμη, mit ~ begabt ἔμφρων, ohne ~ ἄλογος (2), ἄφρων, j-n zur ~ bringen σωφρονίζειν, φρενοῦν, κολάζειν τινά, keine ~ annehmen οὐ πείθεσθαι (P.), ἀκολασταίνειν, zur ~ kommen σώφρονα γίγνεσθαι, σωφρονίζεσθαι (P.), wieder zur ~ kommen ἀναφρονεῖν, die geſunde ~ lehrt ὁ λόγος αἱρεῖ.

Vernünftelei *f* ἡ λεπτολογία.

vernünfteln λεπτολογεῖν, σοφίζεσθαι (M.).

vernunftgemäß, -mäßig φρόνιμος (2), εὔλογος (2), σώφρων.

vernünftig (mit Vernunft begabt) νοῦν ἔχων, auch λόγον ἔχων, ἔλλογος (2), λογικός, ἔμφρων, συνετός, φρόνιμος (2), σώφρων, ~ handeln σωφρονεῖν, ὀρθῶς πράττειν, ~ ſein λόγον οd. νοῦν ἔχειν, ~ werden σωφρονῆσαι, ἔννουν γίγνεσθαι, (vernunftgemäß) εὐγνώμων, ἐπιεικής, ὑγιής, μέτριος, ~e Lebensweiſe μετρία δίαιτα, nichts V~es οὐδὲν πρὸς λόγον, *adv.* εὐλόγως, λογικῶς, κατὰ λόγον, μετὰ λόγου.

Vernunftlehre *f* ἡ λογική.

vernunftlos (ohne Vernunft) ἄλογος (2), (nicht bei Vernunft) ἀνόητος (2), ἄφρων, ~ ſein ἀνοητεῖν, ἀφρονεῖν.

Vernunftloſigkeit *f* ἡ ἀλογία, ἡ ἀφροσύνη u. d. *neutr.* d. *adj.* [ſ. vernunftgemäß.

Vernunftmäßigkeit *f* ἡ εὐλογία u. d. *neutr.* d. *adj.*,

Vernunftſchluß *m* ὁ συλλογισμός.

vernunftwidrig ἄλογος (2). [στατον γίγνεσθαι.

veröden *trans.* ἐρημοῦν, ἀπερημοῦν, *intr.* P. οd. ἀνά-

verödet ἔρημος (2), ἀνάστατος (2).

Verödung *f* ἡ ἐρήμωσις, gew. durch Verben.

veröffentlichen εἰς τὸ φανερὸν ἄγειν οd. λέγειν, εἰς τὸ μέσον φέρειν, προφέρειν οd. λέγειν, φανερὸν ποιεῖν, von einer Schrift ἐκδιδόναι, ἐκφέρειν εἰς φῶς.

Veröffentlichung *f* durch Verben, (von der Herausgabe e-s Buches, einer Schrift) ἡ ἔκδοσις.

verordnen (anordnen, feſtſetzen) τάττειν, καθιστάναι, (Einrichtungen treffen, beſtimmen) συν-, διατάττειν, (befehlen) προσ-, ἐπιτάττειν, παραγγέλλειν (letzteres bſd. von einem militäriſchen Befehl), teſtamentariſch ~ διατίθεσθαι, Arzenei ~ προστάττειν φάρμακον.

Verordnung *f* ἡ τάξις, ἡ προσ-, ἐπιταγή, ἡ πρόσταξις (als Handlung), τὸ πρόσ-, ἐπίταγμα, τὸ παράγγελμα (als Sache), eine ~ geben, erlaſſen, ergehen laſſen προτιθέναι ἐπίταγμα.

verpachten μισθοῦν, ἀπο-, ἐκμισθοῦν, ἐκδιδόναι, den Zoll ~ τέλος (u. *pl.*) πωλεῖν, zu ~ μισθώσιμος (2).

Verpächter *m* durch d. *part.* d. Verben.

verpachtet μισθωτός, ἔκδοτος (2).

Digitized by Google

Verpachtung *f* ἡ μίσθωσις, ἡ ἔκδοσις.
verpacken etw. in etw. ἐνειλεῖν τί τινι od. ἔν τινι.
Verpackung *f* durch Verb.
verpalisadieren σταυροῦν, ἀπο-, περισταυροῦν, χαρακίζειν, χαρακοῦν, ἀπο-, περιχαρακοῦν.
Verpalisadierung *f* ἡ σταύρωσις, ὁ χαρακισμός, ἡ χαράκωσις, ἡ χαρακοποιία, ἡ χαρακοβολία (als Handlung), τὸ σταύρωμα, τὸ περισταύρωμα, τὸ χαράκωμα, ὁ (ἡ) χάραξ (κος, als Sache).
verpassen etw. παριέναι (ἔημι), παραλείπειν τι, ἀμελεῖν, παραμελεῖν τινος. [(έρος).
verpesten διαφθείρειν, verpestete Luft ὁ νοσηρὸς ἀήρ
verpfählen χαρακοῦν, χαρακίζειν, s. verpalisadieren.
Verpfählung *f* ὁ χαρακισμός (als Handlung), τὸ χαράκωμα (als Sache), s. Verpalisadierung.
verpfänden ἐνεχυράζειν, ὑποτιθέναι, ἐνέχυρον τιθέναι, ἀποτιμᾶν, sich etw. ~ lassen ὑποτίθεσθαι, ἀποτιμᾶσθαι, ἐνεχυράζεσθαι (sämtlich M.) τι (für etw. τινός); verpfändet sein ὑποκεῖσθαι.
Verpfändung *f* ἡ ἀποτίμησις, ἡ θέσις.
verpflanzen μεταφυτεύειν, μεταίρειν (an einen andern Ort), ἀπο-, ἐκ-, διαφυτεύειν, μεταμοσχεύειν (durch Ableger), übtr. μεταφέρειν, (Menschen an einen Ort ~) μετοικίζειν, ἀνιστάναι.
Verpflanzung *f* ἡ μεταφυτεία, ἡ μέταρσις (an einen andern Ort), ἡ ἀποφυτεία, ἡ μεταμόσχευσις (durch Ableger), (von Menschen) ἡ μετοίκισις, ὁ μετοικισμός, ἡ ἀνάστασις.
verpflegen τρέφειν τινά, τροφὴν od. ἐπιτήδεια παρέχειν od. πορίζειν τινί, σῖτον διδόναι τινί, σιτίζειν τινά, auch ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος, θεραπεύειν τινά.
Verpfleger *m* ὁ τροφεύς, ὁ τροφός, gew. *part.*
Verpflegerin *f* ἡ τροφός od. *part.*
Verpflegung *f* ἡ τροφή, ὁ σιτισμός (als Handlung), τὸ σιτηρέσιον, ὁ σῖτος, ἡ τροφή, τὰ περὶ τὴν τροφήν, τὰ ἐπιτήδεια (als Sache).
Verpflegungsgeld *n* τὸ σιτηρέσιον.
Verpflegungskosten *pl.* τὰ περὶ τὴν τροφὴν ἀναλώματα, αἱ περὶ τὴν τροφὴν δαπάναι.
verpflichten sich (*dat.*) j-n ἀν-, ἐξαρτᾶσθαί (M.) τινα, εὐεργετεῖν τινα, χάριν κατατίθεσθαι παρά τινι, j-n durch einen Eid ~ καταλαμβάνειν τινὰ ὅρκῳ, j-n zu etw. ~ παραινεῖν τινί τι, sich (*acc.*) zu etw. verpflichten ὑπισχνεῖσθαί, ὑποδέχεσθαί (M.), ἐπαγγέλλεσθαί (M.) τι, ich bin zu etw. verpflichtet ὀφείλω ποιεῖν τι, χρή με ποιεῖν τι, προσήκει μοί τι, zu Dank verpflichtet sein χάριν ὀφείλειν.
Verpflichtung *f* τὸ ἀναρτᾶσθαι (das Verbindlichmachen), (der schuldige Dank) ἡ ὀφειλομένη χάρις (ιτος), (Pflicht) τὸ καθ-, προσῆκον, τὸ δέον (οντος), die ~ haben siehe verpflichtet sein (s. vor. Wort); keiner ~ gegen j-n nachkommen οὐδὲν τῶν δικαίων ποιεῖν τινι, allen ~en gegen j-n nachkommen πάντα διαλύειν πρός τινα.
verpflöcken παττάλοις πηγνύναι.
verpfuschen διαφθείρειν.
Verpfuschung *f* ἡ διαφθορά.
verpichen πιττοῦν, καταπιττοῦν.
Verpichen *n*, **Verpichung** *f* ἡ πίττωσις.
verpicht πιττωτός.
verplaudern λαλοῦντα διατρίβειν χρόνον.
verplempern etw. (verschwenden) σπαθᾶν, διασπαθᾶν, ἀναλίσκειν, δαπανᾶν, προΐεσθαι (M.), sich mit einer ~ φύρεσθαι (P.) πρός τινα. [πεῖν τι.
verpönen ζημίαν ἐπιτιθέναι τινί, ἀπαγορεύειν (ἀπε-
verpönt ἀπόρρητος (2).
verprassen σπαθᾶν, δια-, κατασπαθᾶν, καθηδυπαθεῖν.
verproviantieren σιτηρεσιάζειν τινά, σῖτον, τὰ ἀναγκαῖα od. τὰ ἐπιτήδεια παρέχειν, πορίζειν od. κατασκευάζειν τινί, eine Stadt ~ σῖτον od. τὰ ἐπιτήδεια εἰσάγειν od. παρακομίζειν εἰς πόλιν, sich ~ ἐπισιτίζεσθαι (M.), verproviantiert sein ἐπισιτισμὸν ἔχειν.
Verproviantierung *f* ὁ ἐπισιτισμός.
verprozessieren διαδικαζόμενον καταδαπανᾶν oder καταναλίσκειν. [u. P.).
verpuppen sich εἰς χρυσαλλίδα μεταβάλλεσθαι (M.
Verputz *m* τὸ κονίαμα.
verputzen κονιᾶν.
verrammeln δια-, ἀπο-, ἐμφράττειν.
Verrammelung *f* ἡ ἀπό-, ἔμφραξις.
Verrat *m* ἡ προδοσία.
verraten (ausplaudern) ἐκλαλεῖν, ἐκφέρειν, ἐξαγγέλλειν, ἐξαγορεύειν (ἐξειπεῖν), (etw. Verborgenes entdecken, anzeigen) δηλοῦν, σημαίνειν, ἐκφαίνειν, κατηγορεῖν, (vor Gericht) μηνύειν, (den Feinden) προδιδόναι, καταπροδιδόναι, j-n ~ auch προΐεσθαί (M.) τινα.
Verräter *m* ὁ προδότης od. d. *part.* der Verben.
Verräterei *f* ἡ προδοσία.
Verräterin ἡ προδότις (ιδος).
verräterisch προδοτικός, ~e Unterhandlungen mit j-m anknüpfen προδοσίαν πράττειν πρός τινα.
verrauchen ἀνατμίζεσθαι (P.), διαπνεῖν (u. P.), ~ lassen δι-, ἐξατμίζειν, (von Leidenschaften) σβέννυσθαι, ἀποσβέννυσθαι (P).
Verrauchen *n* ἡ διαπνοή, gew. durch Verben.
verrauschen ἐξηχεῖν, übtr. (von Zuständen) ἀπιέναι, οἴχεσθαι.
verrechnen 1. κατα-, ὑπολογίζεσθαι (M.), ὁπολογεῖν, ἐπαναφέρειν (in Rechnung bringen). — 2. sich ~ (fehlerhaft rechnen) ψεύδεσθαι (P.), σφάλλεσθαι (P.), ἁμαρτάνειν λογιζόμενον, κακῶς λογίζεσθαι (M.), sich in etw. ~ ψεύδεσθαί (P.) τινος u. περί τινος, σφάλλεσθαι (P.) περί τινος, ἔν τινι u. περί τι, ἁμαρτάνειν τινός.
Verrechnung *f* (das Berechnen) ὁ κατα-, ὑπολογισμός, (Fehler, Irrtum im Rechnen) τὸ ἐν τῷ λογισμῷ σφάλμα od. ἁμάρτημα.
verrecken ἀπογίγνεσθαι, ἀπόλλυσθαι, ἀποθνήσκειν.
verreckt (von Tieren) κενέβριος (2), ~e Tiere τὰ κενέβρεια.
verreden etw. ἀπομνύναι mit μή u. *inf.*, der Mensch soll nichts ~ ἀνθρώπους οὐδέν ἐστ' ἀπώμοτον.
verregnet πολλοῖς ὄετοις ἄβατος (2), πολλῷ ὕδατι ἐξ οὐρανοῦ ἄβατος.
verreiben (die Farben) συμφθείρειν.
Verreibung *f* (der Farben) ἡ φθορά.
verreisen ἀπο-, ἐκδημεῖν (*intr.*), πορευόμενον od. ἀπο-, ἐκδημοῦντα δαπανᾶν od. ἀναλίσκειν (*trans.*).
Verreisen *n* ἡ ἀπο-, ἐκδημία.
verreist ἀπό-, ἔκδημος (2). [~ διαστρέφεσθαι (P.).
verrenken δια-, παραστρέφειν, ἐξ-, παραρθροῦν, sich
verrenkt διάστροφος (2), ἔξαρθρος (2), ~es Glied τὸ διάστρεμμα, τὸ ἐξάρθρημα.
Verrenkung *f* (das Verrenken) ἡ διαστροφή, ἡ παράρθρησις, (= verrenktes Glied) s. unter verrenkt.
verrennen j-m den Weg ὑποτρέχειν τινά, ὑποτέμνεσθαι (M.) τινα od. τὰς ὁδοὺς τινος.
verrichten ἐργάζεσθαι, ἀπ-, ἐξ-, κατεργάζεσθαι (M.), πράττειν, διαπράττειν (u. M.), περαίνειν, ἐπιτελεῖν (oft ποιεῖσθαι (M.), z.B. ein Opfer ~ θυσίαν ποιεῖσθαι), ἀνύτειν, ἐπιτηδεύειν, ἀποδείκνυσθαι (z.B. eine herrliche Tat λαμπρὸν ἔργον), etw. glücklich ~ κατορθοῦν τι, etw. mit Händen ~ παλαμᾶσθαί (M.) τι ταῖς χερσίν.
Verrichtung *f* ἡ πρᾶξις, τὸ ἔργον, oft durch Verben, z.B. nach ~ des Opfers brachen sie auf θύσαντες oder ποιησάμενοι τὴν θυσίαν ὡρμήθησαν, glückliche ~ ἡ κατόρθωσις. [μοχλὸν ἐμβάλλειν τινί.
verriegeln μοχλοῦν, ἐπιμοχλοῦν, βαλανοῦν τι, τὸν
verriegelt κλειστός.
Verriegelung *f* ἡ μοχλοῦ ἐπιβολή.
verringern μειοῦν, ἐλαττοῦν, συστέλλειν, συντέμνειν.
Verringerung *f* ἡ μείωσις, ἡ ἐλάττωσις, ἡ συστολή, ἡ συντομή.
verrinnen διαρρεῖν, διάχεῖσθαι (P.).

Digitized by Google

verrosten ἰοῦσθαι, κατιοῦσθαι (P.).
verrostet außer d. *part.* der Verben auch ἰώδης.
verrucht μιαρός, ἀνόσιος (2), ἀσεβής, μοχθηρός, πονηρός, κάκιστος.
Verruchtheit *f* ἡ μιαρία, ἡ ἀνοσιότης (ητος), ἡ ἀσέβεια, ἡ μοχθηρία, ἡ πονηρία, ἡ κακία u. d. *neutr.* d. *adj.*
verrücken κινεῖν, παρα-, μετακινεῖν, j-m den Kopf ~ [διαταράττειν τὴν γνώμην τινός.]
verrückt eig. μετακίνητος (2), übtr. παράπληκτος (2), παραπλήξ (ῆγος), μανικός, μανείς, μαινόμενος, παράφρων, j-n ~ machen ἐξιστάναι τινὰ τοῦ φρονεῖν oder τὴν διάνοιάν τινος, ~ werden παραπλήττεσθαι (P.), παραφέρεσθαι (P.), ἐξίστασθαι τοῦ φρονεῖν, ~ sein παρακινητικῶς ἔχειν, παραφρονεῖν, μανίαις ἐνέχεσθαι (P.), μαίνεσθαι (P.), ein wenig ~ sein ὑποκεκινηκέναι.
Verrücktheit *f* ἡ παράνοια, ἡ μανία, ἡ παραφροσύνη, ἡ τῆς διανοίας παραφορά.
Verrückung *f* ἡ παρα-, μετακίνησις.
Verruf *m*: j-n in ~ bringen δια-, περιβοᾶν, διαβάλλειν τινά, αἰσχύνην περιάπτειν τινί, περιβόητον usw. (siehe d. folg. Wort) ποιεῖσθαί (M.) τινα, ἀδοξίαν κατασκευάζειν τινί, in ~ kommen περιβόητον usw. (siehe d. folg. Wort) γίγνεσθαι u. d. P. διαβοᾶσθαι usw., in ~ sein κακῶς ἀκούειν, ἀδοξεῖν.
verrufen (in Verruf bringen) s. Verruf; als *adj.* ἐπι-, δια-, περιβόητος (2), auch ἄδοξος (2), ~ sein κακῶς ἀκούειν, ἀδοξεῖν.
verrunzeln ῥυτιδοῦν.
verrunzelt ῥυτιδώδης, ῥυσός, ῥικνός.
Vers *m* ὁ στίχος, τὸ ἔπος (letzteres bsd. epischer ~), Verse machen στίχους γράφειν, στιχουργεῖν, in Verse bringen στιχίζειν, in Verse gebracht ἐν μέτρῳ πεποιημένος, στιχηρός, στιχήρης, in Versen sprechen στιχομυθεῖν, das Sprechen in Versen ἡ στιχομυθία, ich kann mir keinen ~ aus etw. machen ἄτοπόν μοι φαίνεταί τι.
versagen 1. (versprechen) ἐγγυᾶν, ὑπισχνεῖσθαι, ich habe mich oder ich bin versagt πίστιν δέδωκα. — 2. (abschlagen, verweigern) ἀποφάναι, ἀναίνεσθαι (M.), ἀρνεῖσθαι, ἀπαρνεῖσθαι (P.), ἀπονεύειν, es wird mir etw. versagt ἀποτυγχάνω οb. ἀτυχῶ τινος, sich vieles ~ πολλὰ ἑαυτῷ ἐλλείπειν, ich kann mir etw. nicht ~ οὐ δύναμαι oder οὐχ οἷός τέ εἰμι μὴ οὐ ποιεῖν τι. — 3. (nicht vonstatten gehen) οὐκ ἀποβαίνειν, μάταιον εἶναι, es versagt mir etw. ἐπι-, ἀπολείπει μέ τι, μεῖοῦμαι, ἐλαττοῦμαί τι, das Gewehr versagt οὐ βάλλει τὸ τόξον, die Kräfte ~ mir ἀπείρηκα, die Stimme versagt mir ἀποκόπτεταί μοι ἡ φωνή.
Versagen *n*: ~ der Kräfte ἡ ἀπαγόρευσις.
Versagung *f* ἡ ἀνάνευσις, ἡ ἄρνησις, ἡ ἐξάρνησις, ἡ ἀπότευξις (letzteres = das Mißlingen).
[1]versalzen etw. ἅλας περιττοὺς προσμειγνύναι τινί, übtr. j-m die Lust ~ ἀποστερεῖν τινα ἡδονῆς, λυμαίνεσθαί (M.) τινι τὴν ἡδονήν.
[2]versalzen *adj.* κάθαλος (2).
versammeln συλλέγειν, συνάγειν, ἀγείρειν, συναγείρειν, ἀθροίζειν, συναθροίζειν, συγκαλεῖν (letzteres = zusammenrufen), sich ~ b. P., συνέρχεσθαι (-ιέναι), an einem Orte ἐν χωρίῳ u. εἰς χωρίον.
Versammlung (das Versammeln) ὁ σύλλογος, ἡ συναγωγή, ἡ ἄθροισις, ὁ ἀθροισμός, ὁ συναθροισμός, ἡ ἄγερσις, ὁ ἀγερμός, (das Zusammenkommen, die Zusammenkunft) ὁ σύλλογος, ἡ σύνοδος (τὸ συνέδριον, ἡ βουλή Senat), (die Versammelten) ὁ σύλλογος, τὸ σύστημα, ~ des Volks ἡ ἐκκλησία, festliche ~ des Volks ἡ πανήγυρις, eine ~ halten, berufen σύλλογον ποιεῖσθαι (M.), συγκαλεῖν τοὺς πολίτας, συνάγειν ἀγοράν, ἐκκλησιάζειν, ἐκκλησίαν ποιεῖσθαι (M.), eine ~ entlassen διαλύειν οb. ἀνιστάναι ἐκκλησίαν, in der ~ reden λόγους ποιεῖσθαι (M.) ἐν τῷ δήμῳ οb. πρὸς τὸν δῆμον, δημηγορεῖν.
Versammlungslokal *n*, **-ort** *m*, **-platz** *m* χωρίον, εἰς ὃ συλλέγονται οb. τὸν σύλλογον ποιοῦνται, ἡ ἀγορά, ἡ ἐκκλησία, ὁ σύλλογος, τὸ συνέδριον.
versanden *trans.* καθαμμίζειν (mit Sand überschütten), *intr.* ἀποθινοῦσθαι (P.).
versandet ψαμμωτός, ἀμμόχωστος (2).
Versandung *f* τὸ ἀποθινοῦσθαι.
Versart *f* τὸ μέτρον.
versauern ὀξύνειν (u. P.), ὀξίζειν, übtr. ἀμβλύτερον γίγνεσθαι, καταβλακεύεσθαι (P.), ἐκκακεῖν.
versaufen κατα-, ἐκπίνειν, λαφύττειν, all sein Hab und Gut ~ πάντα τὰ χρήματα σπαθᾶν οb. διασπαθᾶν.
versäumen etw. (z. B. eine Versammlung u. dgl.) ἀπεῖναί τινος, οὐ παρεῖναί τινι, ἀπολείπεσθαί (P.) τινος, (zu spät kommen) ὑστερεῖν, ὑστερίζειν τινός, (etw. zu tun unterlassen, vorbeigehen lassen, z. B. eine Gelegenheit u. dgl.) παραλείπειν, παριέναι (ῆμι) τι, etw. aus Trägheit ~ καταργεῖν, καταβλακεύειν τι, aus Nachlässigkeit ~ ἀμελῶς οb. ἀφροντίστως ἔχειν περί τι, ἐν ἀμελείᾳ τίθεσθαι (M.) τι, ἀμελεῖν τινος, aus Leichtsinn ~ κατάρ-, ἀπορραθυμεῖν τι, die Schule ~ οὐ φοιτᾶν εἰς διδασκάλου, einen Termin ~ ὑπερήμερον γίγνεσθαι, es ist keine Zeit zu ~ καιροῦ ἀκμή, ἀκμὴ ἔργου.
Versäumnis *n* (das Versäumen) ἡ ὑστέρησις, ἡ ἀμέλεια, ἡ ἀργία, τὸ ἔλλειμμα, (ein Hindernis bereitender Umstand) τὸ κώλυμα, ἡ ἀσχολία.
Versausgang *m*, **-ende** *n* τὸ ἀκροτελεύτιον.
Versbau *m* ἡ στιχοποιία.
verschachern καπηλεύειν.
verschaffen (zuwege bringen, herbeischaffen) πορίζειν, (bereit machen) παρασκευάζειν, ἑτοιμάζειν, (ausfindig machen) ἐξευρίσκειν, (gewähren) παρέχειν (u. M.), (be-, erwirken) ἐργάζεσθαι, κατεργάζεσθαι (M.), (vermitteln) προξενεῖν, (durchsetzen) διαπράττεσθαι (M.), (durch Tätigkeit) περιποιεῖν, (von Eigenschaften) περιάπτειν (sämtlich τινί τι), sich etw. ~ ἑαυτῷ παρασκευάζειν τι, περιάπτειν ἑαυτῷ τι, κτᾶσθαί τι u. d. M. der übrigen Verben, j-m etw. zu ~ suchen προμνᾶσθαί (M.) τινί τι, zu ~ poristós. [σκευή, ἡ προξένησις.]
Verschaffen *n*, **Verschaffung** *f* ὁ πορισμός, ἡ παρα-/
verschämt αἰδήμων, αἰδοῖος, αἰσχυντηλός, ~ sein αἰδεῖσθαι (P.).
Verschämtheit *f* ἡ αἰδώς (οῦς), ἡ αἰδημοσύνη.
verschanzen ἀπο-, διαφράττειν, (durch Mauer od. Wall) περιτειχίζειν, (vervallisadieren) σταυροῦν, περι-, ἀποσταυροῦν, χαρακοῦν, περιχαρακοῦν, (durch einen Graben) ἀποταφρεύειν, sich ~ περισταυροῦσθαι (M.), verschanzter Ort, s. d. folg. Wort.
Verschanzung *f* (das Verschanzen) ἡ ἀπο-, περιτείχισις, ὁ περιτειχισμός, ὁ χαρακισμός, ἡ περισταύρωσις, ἡ ἀποτάφρευσις, (das Schanzwerk, verschanzter Ort) τὸ ἀπο-, περιτείχισμα, τὸ περισταύρωμα, τὸ χαράκωμα, ὁ (ἡ) χάραξ (κος), τὸ ἔρυμα, eine ~ anlegen τειχίζειν, (um einen Ort) ἔρυμα οb. χαράκωμα περιβάλλειν τινί, περιτειχίζειν, περιταφρεύειν τι.
verschärfen ἐπιτείνειν, eine Strafe ~ προστιμᾶν, verschärfte Strafe τὸ προστίμημα.
Verschärfung *f* ἡ ἐπίτασις, (einer Strafe) ἡ προστίμησις (als Handlung), τὸ προστίμημα (als Sache).
verscharren κατορύττειν, καταχοῦν, auch κατακρύπτειν.
Verscharrung *f* ἡ κατόρυξις οb. durch Verben.
verscheiden ἐκπνεῖν, τελευτᾶν, ἀποθνῄσκειν.
Verscheiden *n* ἡ τελευτή, im ~ sein, dem ~ nahe sein εἶναι πρὸς τῷ τελευτᾶν.
Verschen *n* τὸ στιχίδιον, τὸ στιχάριον.
verschenken etw. an j-n διδόναι οb. δωρεῖσθαί (M.) τινί τι (letzteres auch τινά τινι), χαρίζεσθαί (M.) τινί τι, s. schenken.
Verschenkung *f* ἡ δόσις, ἡ δωρεά.
verscheren ἀποκείρειν.

Digitized by Google

verſcherzen συγχεῖν, ἀπολλύναι, διαφθείρειν, j-s Gunſt ~ τὴν πρόσθεν χάριν συγχεῖν, ἐκπίπτειν τῆς φιλίας τινός.
Verſcherzung *f* ἡ σύγχυσις, ἡ διαφθορά, ἡ ἀποβολή, ἡ πρόεσις.
verſcheuchen ἀπελαύνειν, ἀπο-, διασοβεῖν, ἀπο-, διασκεδαννύναι, Furcht, Schmerz ~ φόβον, λύπην ἀπελαύνειν, Ergötzung verſcheucht die Trauer τέρψις ἐκπλήττει τὸ λυπηρόν, Wein verſcheucht die Sorgen οἶνος λύει τὰς μερίμνας.
Verſcheuchung *f* ἡ ἀπελασία, ἡ ἀπέλασις, ἡ ἀπο-, διασόβησις, gew. durch Verben.
verſchicken δια-, ἀπο-, ἐκπέμπειν.
Verſchickung *f* ἡ δια-, ἀπο-, ἐκπομπή.
verſchieben eig. (an einen andern Ort) μετακινεῖν, (aufſchieben) ἀναβάλλεσθαι (M.), ἀπο-, ὑπερτίθεσθαι (M.), ἀναβολὴν ποιεῖσθαί (M.) τινος.
Verſchiebung *f* (das Wegſchieben an einen andern Ort) ἡ μετακίνησις, (Aufſchub) ἡ ἀναβολή.
[1]verſchieden ἀνόμοιος (2), διάφορος (2), διαφέρων, ἄλλοῖος, ποικίλος, οὐχ ὁ (ἡ, τὸ) αὐτός (αὐτή, αὐτό), ~ ſein διαφέρειν (von etw. τινός), in Meinung, Anſicht ~ ſein οὐ τὰ αὐτὰ δοξάζειν, ἄλλην γνώμην ἔχειν, ~ machen ἀλλοιοῦν, ἑτεροιοῦν, ἀλλάττειν, διαλλάττειν, ~e (mehrere) πλέονες (πλείους), ἔστιν οἳ, αἵ, ἅ, τινές, τινά (enkl.).
[2]verſchieden (= tot) καμών, κεκμηκώς, τεθνηκώς.
verſchiedenartig ἀλλοῖος, ἑτεροῖος, ἑτερογενής, παντοδαπός, διάφορος (2), ποικίλος (letzteres = bunt).
Verſchiedenartigkeit *f* ἡ ἀλλοιότης, ἡ ἑτεροιότης (ητος).
verſchiedenfarbig ἑτερόχρους, auch ποικίλος (bunt).
Verſchiedenfarbigkeit *f* ἡ ἑτεροχροιότης (ητος), ἡ ποικιλία (Buntheit).
Verſchiedenheit *f* ἡ ἀλλοιότης, ἡ ἑτερότης, ἡ ἀνομοιότης (ητος), ἡ διαφορά, ~ der Sprache ἡ ἀλλογλωττία, ~ der Meinung τὸ διαλλάττον (οντος) τῆς γνώμης.
verſchießen I *trans.* (Geſchoſſe u. dgl.) ἀναλίσκειν, καταναλίσκειν οἰστούς od. βέλη, er hat bereits alle Pfeile verſchoſſen (übtr.) πᾶν αὐτῷ τετόξευται βέλος. — II *intr.* ἐξανθεῖν, ἐξίτηλον γίγνεσθαι, ἀμαυροῦσθαι, ἀφανίζεσθαι, διαφθείρεσθαι (ſämtlich P.).
verſchiffen διακομίζειν πλοίοις.
verſchilft δονακώδης.
verſchimmeln εὐρωτιᾶν, μυδᾶν.
Verſchimmeln *n* ἡ μύδησις, gew. durch Verben.
verſchimmelt außer d. *part.* auch εὐρώδης, εὐρώεις, μυδαλέος.
[1]verſchlafen (ſchlafend zubringen) κοιμώμενον od. καθεύδοντα διάγειν, διατελεῖν, (ſchlafend verträumen) κοιμώμενον παριέναι (ἵημι) τι od. οὐκ αἰσθάνεσθαί τινος, κατακοιμίζειν (in beiden Bedeutungen).
[2]verſchlafen *adj.* κάθυπνος (2), ὑπνηλός, ὑπνωτικός, ὑπνώδης, ὑπνῳ κατεχόμενος od. κάτοχος, ~ ſein ὑπνῳ κατέχεσθαι (P.).
Verſchlafenheit *f* d. *neutr.* d. *adj.*
Verſchlag *m* τὸ διάφραγμα.
[1]verſchlagen I *trans.* 1. (mit Brettern u. dgl.) φράττειν, διαφράττειν, (in der Schiffahrt) ἀπολαμβάνειν, ἀποπλανᾶν, παραφέρειν, wohin ~ werden d. P. εἴς od. πρός τι, (von Münzen) παρακόπτειν, παρασημαίνειν. — II *intr.* 2. (von Flüſſigkeiten = lau werden) χλιαίνεσθαι, ὑποχλιαίνεσθαι (P.), ~ laſſen χλιαίνειν. — 3. es verſchlägt viel, wenig πολύ, ὀλίγον διαφέρει, es verſchlägt mir διαφέρει μοι, es verſchlägt mir nichts οὐδὲν διαφέρει μοι.
[2]verſchlagen *adj.* πανοῦργος (2), πολύτροπος (2), ποικίλος, ἐπίτριπτος (2), δολερός, ein ~er Menſch, Burſche τὸ τρίμμα, τὸ περίτριμμα, τὸ παιπάλημα, ὁ κέρκωψ (ωπος), ὁ τεχνίτης, ein ~es Weib ἡ τεχνῖτις (ιδος).
Verſchlagenheit *f* ἡ πανουργία, ἡ πολυτροπία, ἡ ποικιλία, ἡ περιτέχνησις.
verſchlämmen ἰλύειν, κατιλύειν.
verſchlämmt ἰλυώδης, (von den Mündungen der Flüſſe) τυφλός, ~ ſein (von den Mündungen der Flüſſe) ἀποθολοῦσθαι (P.).
Verſchlämmung *f* durch Verben.
verſchlechtern χεῖρον ποιεῖν, ſ. verſchlimmern.
verſchleiern καλύπτειν, περι-, κατακαλύπτειν.
Verſchleierung *f* ἡ περικαλυφή.
verſchleifen (in die Länge ziehen) ἀπομηκύνειν, παρατείνειν, (aufhalten) διατρίβειν, (aufſchieben) ἀναβάλλεσθαι (M.).
Verſchleifen *n* ἡ διατριβή, ἡ ἀναβολή.
verſchleimen φλέγμα ποιεῖν od. ἀπεργάζεσθαι (M.), ἐμπιμπλάναι φλέγματος.
verſchleimt φλεγματικός, φλεγματιαῖος, φλεγματώδης.
verſchlemmen σπαθᾶν, κατα-, διασπαθᾶν.
verſchleppen διασπᾶν, διαφορεῖν, übtr. διατρίβειν.
Verſchleppung *f* ἡ διάσπασις, ἡ διατριβή, ἡ ἀναβολή.
verſchleudern eig. διαρρίπτειν, übtr. ſ. verſchlemmen; eine Ware ~ ἀποδίδοσθαί (M.) τι τοῦ ἐλαχίστου od. τοῦ τυχόντος.
Verſchleuderung *f* durch Verben.
verſchließbar κλειστός.
verſchließen κλείειν (κλῄειν), ἀπο-, κατακλείειν, j-m die Thür ~ ἀποκλείειν τινὰ τῆς θύρας, den Mund ~ συγκλείειν τὸ στόμα, ſein Ohr für etw. ~ ἐπιφράττεσθαι (M.) τὰ ὦτα, ὥστε μὴ ἀκούειν τινός.
Verſchließung *f* ἡ ἀπό-, κατάκλεισις.
verſchlimmern χεῖρον ποιεῖν, ἐλαττοῦν, διαφθείρειν, ſich ~ φέρεσθαι (P.) ἐπὶ τὸ χεῖρον, ἀποκλίνειν εἰς od. ἐπὶ τὸ χεῖρον, τρέπεσθαι (M.) ἐπὶ od. πρὸς τὸ χεῖρον, διαφθείρεσθαι (P.), (von Krankheiten) ἐπιτείνεσθαι (P.).
Verſchlimmerung *f* ἡ εἰς τὸ χεῖρον ἀπόκλισις, (von einer Krankheit) ἡ ἐπίτασις.
verſchlingen (verſchlucken) κατεσθίειν, καταπίνειν, ἀπο-, καταβροχθίζειν, gierig ~ κάπτειν, ἐγκάπτειν, λαφύττειν, (verwickeln) ἐμπλέκειν.
Verſchlingen *n*, **Verſchlingung** *f* ἡ κατάποσις, gew. durch Verben, ἡ κάψις (gieriges ~), gew. durch Verben, ἡ ἐμπλοκή (Verwickelung).
verſchloſſen κλειστός, κατάκλειστος (2), κεκλεισμένος, κατακεκλεισμένος, übtr. (von Menſchen) κρυφίους, ἀκοινώνητος (2).
verſchlucken ſ. verſchlingen.
Verſchluß *m* ἡ φυλακή, etw. in ~ haben κατακεκλεισμένον κατέχειν od. φυλάττειν τι, (verſchließbarer Ort) κλειστὸς τόπος.
verſchmachten τήκεσθαι, συντήκεσθαι, μαραίνεσθαι, ἀπομαραίνεσθαι (ſämtlich P.), ~ laſſen d. Aktiva dieſer Verben, vor Hunger, Durſt ~ λιμῷ, δίψει ἀπόλλυσθαι od. διαφθείρεσθαι (P.).
Verſchmachten *n* ἡ μάρανσις, ἡ ἀπομάρανσις, ἡ διαφθορά.
verſchmähen 1. (etw. nicht annehmen) οὐ δέχεσθαί (M.), οὐ βούλεσθαι, φεύγειν, παραιτεῖσθαί (M.) τι, ἀπέχεσθαί τινος, καταφρονεῖν, ἀμελεῖν τινος. — 2. (verachten) καταφρονεῖν, ὀλιγωρεῖν τινος, ὑπεροράω τι, ich verſchmähe, etw. zu tun οὐκ ἀξιῶ ποιεῖν τι.
verſchmäht durch d. *part.* d. vor. Verben od. ἀπόβλητος (2), καταφρόνητος (2).
Verſchmähung *f* ἡ καταφρόνησις, ἡ ὀλιγωρία, ἡ ὑπεροφία.
verſchmausen καταπίνειν, λαφύττειν, καταθοινᾶσθαι (M.).
verſchmelzen I *intr.* τήκεσθαι, ἀνατήκεσθαι (P.), συμπήγνυσθαι (P.), συγχεῖσθαι (P.). auch συμμείγνυσθαι (P.), συγκεράννυσθαι (P.). — II *trans.* κατατήκειν, καταχωνεύειν, συντήκειν, συμμειγνύναι, συγκεραννύναι, Laute ~ συναλείφειν φωνάς.
Verſchmelzung *f* ἡ σύντηξις, ἡ σύμμειξις, ἡ σύγκρασις, ~ der Laute ἡ συναλοιφή.
verſchmerzen etw. ἀπαλγεῖν τι, ἐπιλανθάνεσθαί τινος, λήθην ποιεῖσθαι (M.) τινος.
Verſchmerzen *n* ἡ ἀπάλγησις, auch ἡ λήθη (Vergeſſen).
verſchmieren (zuſchmieren) κατα-, ἐπιπλάττειν, περι-,

Digitized by Google

ἐπιχρίειν, περιαλείφειν, (durch Schmieren verbrauchen) καταπλάττοντα uſw. ἀναλίσκειν.
Verſchmierung *f* ἡ κατά-, ἐπίπλασις, ἡ περιαλοιφή, ἡ κατά-, περίχρισις.
verſchmitzt ἐπί-, περίτριπτος, πανοῦργος, πολύτροπος (ſämtlich 2), ἀγχίνους.
Verſchmitztheit *f* ἡ πανουργία u. b. *neutr.* b. *adj.*
verſchnappen ſich ἀπερισκέπτως λέγειν τι.
verſchnauben, verſchnaufen διαπνεῖν, διαναπαύεσθαι (M.), ἀναλαμβάνειν ἑαυτόν, j-n ~ laſſen von etw. ἀναπνοὴν διδόναι τινί τινος.
verſchneiden 1. ἐπι-, ἐκ-, συντέμνειν, περικόπτειν, κολούειν, κολοβοῦν, Bäume ~ κλαδεύειν δένδρα. — 2. (entmannen) ἐκτέμνειν, εὐνουχίζειν.
Verſchneidung *f* ἡ κόλουσις, ἡ κολόβωσις, ἡ ἀποκοπή, ἡ κλάδευσις od. ἡ κλαδεία δένδρων, (Entmannung) ἡ ἐκτομή.
verſchneien κατανίφειν, κρύπτειν νιφετοῖς od. χιόνι, χιονίζειν, verſchneit ſein χιόνι κρύπτεσθαι (P.).
verſchnitten 1. κολοβός (2), ἐπίτομος (2), mit ~em Schwanze κόλουρος (2). — 2. (entmannt) ἐκτμηθείς, ἐκτετμημένος, ἔκτομος (2), ἐκτομίας. ἄνορχος (2), nicht ~ ἀνόρχης.
Verſchnittener *m* ὁ ἐκτομίας, ὁ εὐνοῦχος, ὁ σπάδων (ωνος).
verſchnitzeln συντέμνειν μικρά.
verſchnupfen: es verſchnupft mich etw. προσκόπτω u. ἀγανακτῶ τινι, δυσχεραίνω u. βαρέως φέρω τι, ἀνιῶμαι u. ἄχθομαι (P.) τινι u. ἐπί τινι.
verſchnupft κορυζώδης, καταρροϊκός, ~ ſein κορυζᾶν, übtr. ſ. d. vor. Wort (es verſchnupft mich etw.).
verſchnüren περι-. διασφίγγειν.
Verſchnüren *n*, **Verſchnürung** *f* ἡ περί-, διάσφιγξις.
verſchollen ἄμνηστος (2), ~ ſein ἀμνηστεῖσθαι (P.), ἠφανίσθαι.
verſchonen j-n od. etw. φείδεσθαί (M.), ἀπέχεσθαι (M.) τινος, φειδὼ ποιεῖσθαί (M.) τινος. ἐᾶν τινα, j-n mit etw. ~ ἀπαλλάττειν τινά τινος, οὐ προσφέρειν oder οὐκ ἐπιτιθέναι τινί τι, verſchont bleiben mit od. von etw. ἀπηλλάχθαι od. ἐλεύθερον εἶναί τινος, j-n nicht ~ ἀφειδεῖν τινος.
verſchönern κοσμεῖν, ἐπι-, ἐκκοσμεῖν, καλλύνειν, καλλωπίζειν, καλλίω ποιεῖν.
Verſchönerung *f* ἡ κόσμησις, ἡ ἐπι-, ἐκκόσμησις, ὁ καλλωπισμός.
Verſchonung *f* ἡ φειδώ (οῦς), ἡ συγγνώμη, um ~ bitten αἰτεῖσθαι (M.) συγγνώμην, παραιτεῖσθαι (M.) τὸν βίον.
verſchränken ἐπαλλάττειν, (mit Schranken umgeben) περιφράττειν.
verſchränkt ἐπηλλαγμένος, *adv.* ἐπ-, ἐναλλάξ.
Verſchränkung *f* ἡ ἐν-, ἐπάλλαξις, ἡ ἐπαλλαγή (letzteres als Zuſtand).
verſchreiben 1. (falſch ſchreiben) ἁμαρτάνειν γράφοντα. — 2. (etw. ſchriftlich zuſichern) καταγράφειν τινί τι (als Eigentum), συγγραφὴν διδόναι τινί τινος, ἀποτιμᾶν od. ὑποτιθέναι τινί τι (als Pfand), ſich etw. ~ laſſen ἀποτιμᾶσθαι (M.), ὑποτίθεσθαί (M.) τι, Waren ~ δι' ἐπιστολῶν κελεύειν διαπέμπειν τι, ἐπιστέλλειν τινὶ παραγίγνεσθαι, j-n ~ μεταπέμπεσθαι (M.) τινα. — 3. (etw. verordnen) προγράφειν, προτάττειν τι (διὰ γραμμάτων), ſ. auch verordnen.
Verſchreibung *f* ἡ καταγραφή (gerichtliche ~), (~ einer Sache als Hypothek) ἡ ἀποτίμησις od. durch Verben, (Schuldſchein) ἡ συγγραφή, τὸ συμβόλαιον, τὸ χειρόγραφον, eine ~ ausſtellen συγγραφὴν συγγράφεσθαι (M.), χειρογραφεῖν.
verſchreien δια-, περιβοᾶν, διαβάλλειν τινά.
Verſchreiung *f* ἡ περιβόησις, ἡ περιβοησία, ἡ διαβολή.
verſchroben διάστροφος (2), διεστραμμένος, ~ machen διαστρέφειν, ~ ſein διαστράφθαι.
Verſchrobenheit *f* ἡ διαστροφή.
verſchrumpfen ῥικνοῦσθαι (P.), ῥυτιδοῦσθαι (P.).
verſchrumpft ῥικνός, ῥικνώδης, ῥυσός.
Verſchub *m* ἡ ἀναβολή, ohne ~ ἀμελλητί.
verſchüchtern φόβον ἐμποιεῖν τινι, ταράττειν od. ἐκπλήττειν τινά.
Verſchüchtern *n*, **Verſchüchterung** *f* ἡ ἔκπληξις.
verſchulden 1. (etw. mit Schulden belaſten) ὑπόχρεων ποιεῖσθαί (M.) τι. — 2. (etw. durch Schuld herbeiführen) αἴτιον γίγνεσθαί τινος, was habe ich verſchuldet? τί δὴ ἐγὼ ἡμάρτηκα; wenn ich etw. verſchuldet habe εἴ τι ἐγὼ ἠδίκησα, eine Strafe verſchuldet haben ζημίας ἄξιον εἶναι.
Verſchulden *n* ἡ αἰτία, τὸ ἔγκλημα, ohne ~ παρὰ τὴν ἀξίαν, ohne j-s ~ ἄκοντός τινος.
verſchuldet 1. (mit Schulden behaftet) ὑπόχρεως, καταδάνειος (2), ſehr ~ ὑπέρχρεως, ~ ſein ὑπόχρεων εἶναι, ὑπεραργυρεῖσθαι (P.), das Haus iſt ~ ἀργύριον od. χρέος ὀφείλεται ἐν τῇ οἰκίᾳ. — 2. (verdient) ἄξιος, δίκαιος. die ~e Strafe ἡ ἀξία, ſelbſt ~ αὐθαίρετος (2).
Verſchuldung *f* ſ. Verſchulden; (das Verſchuldetſein) τὸ ὑπόχρεων εἶναι.
verſchütten (wegſchütten) ἐκ-, προχεῖν, (mit Schutt bedecken) ἐπι-, προσ-, συγχοῦν, einen Brunnen ~ συγχοῦν κρήνην, einen Graben ~ συσκάπτειν τάφρον.
Verſchüttung *f* ἡ ἔκ-, πρόχυσις, ἡ ἀπό-, σύγχυσις, ἡ χῶσις, ἡ ἐπίχωσις.
verſchwägern ſich mit j-m κῆδος od. κηδείαν συνάπτειν τινί, κηδεύειν, ἐπιγαμβρεύειν τινί.
verſchwägert κηδεστής.
Verſchwägerung *f* τὸ κῆδος, ἡ κηδεία, ἡ κηδεστία, ἡ ἐπιγαμβρεία.
verſchwatzen (mit Schwatzen hinbringen) λαλοῦντα διατρίβειν.
verſchweigen σιωπᾶν, σιγᾶν, κατα-, ἀποσιωπᾶν, οὐ λέγειν, οὐκ ἀποφαίνειν, ἀποκρύπτεσθαί (M.) τι.
Verſchweigung *f* ἡ κρύψις, ἡ κατά-, ἐπίκρυψις, ἡ ἀποσιώπησις, gew. durch Verben.
verſchwelgen καθηδυπαθεῖν, κατοφοφαγεῖν, κατα-, ἐκπίνειν.
verſchwellen δι-, ἐξοιδεῖν, δι-, ἐξογκοῦσθαι (P.).
verſchwemmen διαχεῖν.
verſchwenden δια-, κατασπαθᾶν, ἀναλίσκειν, καταναλίσκειν, δαπανᾶν, προΐεσθαι (M.), die Zeit ~ τὸν χρόνον ἀποδιατρίβειν, Worte ~ λόγους ἀναλίσκειν, viele Worte ~ μακρηγορεῖν.
Verſchwender *m* ὁ ἀναλωτής, ὁ φιλαναλωτής, ὁ καταναλίσκων τὴν οὐσίαν, ὁ προΐέμενος τὰ χρήματα.
verſchwenderiſch δαπανηρός, πολυτελής (von Perſonen u. Sachen), ἀναλωτικός (von Sachen), ἀφειδής, φιλαν-άλωτος (2), προετικός (von Perſonen), ~ leben ἐκκεχυμένως ζῆν, mit etw. ~ ſein od. umgehen δαψιλῶς (δαψιλέστατα) od. ἀφειδῶς (ἀφειδέστατα) χρῆσθαί τινι.
Verſchwendung *f* ἡ ἀφειδία, ἡ πρόεσις, ἡ δαπάνη.
verſchwiegen (von Perſonen) σιωπηλός, σιωπηρός, ἐχέμυθος (2), ~ ſein ἐχεμυθεῖν, (von Sachen) ἄρρητος (2), ἀπόρρητος (2).
Verſchwiegenheit *f* ἡ σιωπή, ἡ σιγή, ἡ ἐχεμυθία, ~ beobachten σιγὴν ἔχειν, σιωπὴν παρέχειν, auch bloß σιγᾶν, σιωπᾶν, j-m etw. unter dem Siegel der ~ ſagen ἐν ἀπορρήτῳ ποιησάμενόν τι λέγειν τινί.
verſchwinden ἀφανίζεσθαι (P.), οἴχεσθαι, παροίχεσθαι, ἐκποδὼν ἀπέρχεσθαι, ἐξίτηλον γίγνεσθαι, ἀφανῆ γίγνεσθαι, etw. ~ laſſen ἀφανίζειν, ἀφανῆ ποιεῖν τι, verſchwunden ſein ἠφανίσθαι, ἀφανῆ εἶναι, οὐκέτι ὁρᾶσθαι (P.).
Verſchwinden *n* ἡ ἀφάνισις, ὁ ἀφανισμός, (Flucht) ἡ φυγή.
verſchwiſtert ſein ἀδελφίζεσθαι (P.), verſchwiſtert ſein συγγενής.
Verſchwiſterung *f* ἡ συγγένεια.
verſchwitzen (ausſchwitzen) ἀφ-, ἐξιδροῦν, (durch Schwitzen verderben) διαφθείρειν ἱδρῶτι, übtr. (verlernen) ἀπομανθάνειν, (vergeſſen) ἐπιλανθάνεσθαί τινος.
verſchwören: ſich ~ etw. zu tun ἀπ-, ἐξομνύναι (u. M.) mit μή u. *inf.*, (Schwüre leiſten) ὅρκους ποιεῖσθαι (M.), ſich ~ u. verfluchen διόμνυσθαι καὶ καταρᾶσθαι (M.), ſich mit Leib und Seele ~ ἐξώλειαν ἐπαρᾶσθαι (M.)

Digitized by Google

ἑαυτῷ, ſich mit j-m ~ συνόμνυσθαί (M.) τινι, συνωμοσίαν ποιεῖσθαί (M.) τινι.

Verſchworner *m* ὁ συνωμότης, ὁ μετέχων τῆς συνωμοσίας, ὁ ὢν ἐν τῇ συνωμοσίᾳ. [μοσίαν συνάγειν.]

Verſchwörung *f* ἡ συνωμοσία, eine ~ machen συνω-

¹verſehen 1. etw. (einen Fehler machen) ἁμαρτάνειν τινός, σφάλλεσθαί (P.) τινος, περιορᾶν τι, es bei j-m ~ προσκρούειν *ob.* προσπταίειν τινί. — 2. (j-n mit etw. verſorgen) παρέχειν, ἐπαρκεῖν, παρασκευάζειν τινί τι, χορηγεῖν τινά τι, πορίζειν τινί τι, ὑπουργεῖν τινί τι, ſich mit etw. ~ παρασκευάζειν ἑαυτῷ τι, κατα-, παρασκευάζεσθαί (M.) τι, περιποιεῖσθαί (M.) τι. — 3. (verwalten) πράττειν, ἐπιτελεῖν, ſein Amt ~ πράττειν τὰ καθ-, προσήκοντα *ob.* δέοντα, j-s Stelle ~ εἶναι ἀντί τινος, παρέχειν τὴν τάξιν τινός, ὑπέχειν χώραν τινός. — 4. ſich einer Sache ~ (erwarten) ὑπονοεῖν, ὑποπτεύειν, προσδέχεσθαί (M.) τι, ehe man ſichs verſieht (verſah) ἐξ ἀπροσδοκήτου, ἐξαίφνης, ἐξαπίνης, ſich nichts Gutes ~ ὀττεύεσθαι (M.).

²verſehen (*part.*) mit etw. ἔχων τι, παρεσκευασμένος τι *u.* τινί, mit etw. ~ ſein ἔχειν τι, ἔστι *u.* πάρεστί μοί τι, gut ~ ſein ἄφθονα *ob.* ἀφθόνως ἔχειν, εὐπορεῖν τινος, mit Geld ~ ſein ἕτοιμον ἔχειν ἀργύριον, mit Lebensmitteln ~ ſein ἔχειν *ob.* παρεσκευάσθαι τὰ ἐπιτήδεια.

Verſehen *n* ἡ πλημμέλεια, τὸ πλημμέλημα, ἡ ἁμαρτία, τὸ ἁμάρτημα, τὸ πταῖσμα, τὸ σφάλμα.

verſehren etw. βλάπτειν, λυμαίνεσθαί (M.), κακοῦν τι.

Verſehrung *f* ἡ βλάβη, ἡ λύμη.

Verſehung *f* mit etw. ἡ παρα-, κατασκευή τινος.

Verſemachen *n* ἡ στιχοποιία, ἡ στιχουργία.

Verſemacher *m* ὁ στιχουργός, ὁ στίχους ποιῶν.

verſenden ἀπο-, διαπέμπειν.

Verſendung *f* ἡ διαπομπή.

verſengen περι-, ἐπικαίειν.

Verſengung *f* ἡ ἐπίκαυσις.

verſenken καταδύειν (eig. *u.* übtr.), βυθίζειν, καταβυθίζειν, ins Meer ~ καταποντίζειν, κατα-, ἀποποντοῦν, j-n in Elend ~ ἐμβάλλειν τινὰ εἰς μοχθηρίαν, in das größte Elend verſenkt werden ταῖς μεγίσταις ἀτυχίαις περιπίπτειν, j-n in Schlaf ~ κατακοιμᾶν, κατακοιμίζειν τινά, den Geiſt in etw. ~ ἐφιστάναι τὴν γνώμην κατά τι, τὴν ψυχὴν *ob.* τὸν νοῦν ἐφιστάναι τινί, in Gram, Elend verſenkt ſein συνέχεσθαι (P.) λύπῃ, ταλαιπωρίᾳ *ob.* ἄχει, χρῆσθαι συμφορᾷ.

Verſenkung *f* durch Verben, ~ ins Meer ὁ καταποντισμός.

verſeſſen ſein auf etw. ἐπιμαίνεσθαι (P.) τινι, μαίνεσθαι (P.) ἐπί τινι, εἶς *ob.* πρός τι, γλίχεσθαί τινος, δεινὸν εἶναί τι *ob.* περί τι.

verſetzen 1. (an einen andern Ort ſetzen) μετατιθέναι, μεθιστάναι, μετακινεῖν, μεθιδρύειν, μετατάττειν, μεταφέρειν, (an einen unrechten Ort) παρακινεῖν. (Pflanzen ~) μεταφυτεύειν, in einen Zuſtand, eine Lage ~ καθιστάναι εἰς τι, περιβάλλειν τινά τι, in Furcht ~ καθιστάναι εἰς φόβον, j. Lage, Freude, Trauer uſw.; j-n unter die Götter ~ ἀνάγειν τινὰ εἰς θεούς, ἀπαθανατίζειν τινά, Bewohner an einen andern Ort μετοικίζειν, ἀποικίζειν τοὺς ἐνοικοῦντας, ἀνιστάναι *ob.* μεταναστάναι τοὺς οἰκήτορας, aus einem Zuſtand in einen andern verſetzt werden μεθίστασθαι ἔκ τινος εἰς τι. — 2. (verſperren) etw. mit etw. ~ ἐμ-, ἀποφράττειν τί τινι, ἐπιβάλλειν τινί τι. — 3. (vermiſchen) etw. mit etw. ~ κεραννύναι τί τινι *ob.* πρός τι, ἀναμεῖγνύναι τί τινι. — 4. (beibringen) j-m einen Schlag ~ ἐμβάλλειν τινὶ πληγήν, auch ἐντείνειν, προστρίβειν τινὶ πληγήν. — 5. (verpfänden) etw. ~ τιθέναι τι ἐνέχυρον, ἐνεχυράζειν, ἀποτιμᾶν τι, ὑποτιθέναι τι. — 6. (antworten) ὑπολαβόντα φάναι, ὑπολαμβάνειν (λόγον), er verſetzte ὑπολαβὼν ἔφη, auch bloß ἔφη. — 7. ſich ~ (von Krankheitsſtoffen) ἀποστηρίζειν, ἀποσκήπτειν εἰς τι, (ſich feſtſetzen) ἱδρύεσθαι (P.), (v. Perſonen) ſich im Geiſte wohin ~ (an einen Ort, in eine Zeit) γίγνεσθαι ἔν τινι τόπῳ *ob.* χρόνῳ, auch κατά τινα τόπον τῇ διανοίᾳ.

Verſetzung *f* 1. ἡ μετάθεσις, ἡ μετακίνησις, ἡ μετάταξις, (von Pflanzen) ἡ μεταφυτεία, (von Bewohnern) ὁ μετοικισμός, ἡ μετανάστασις, (unter die Götter) ἡ ἀποθέωσις, (von der Verſperrung eines Ortes, einer Öffnung u. dgl.) ἡ ἔμφραξις, ἡ ἐπιβολή, (eines Pfandes) ἡ ἐνεχυρασία, ὁ ἐνεχυρασμός, (eines Krankheitsſtoffes) ἡ ἀπόσκηψις, ἡ ἀποστήριξις, τὸ ἀπόσκημμα, τὸ ἀποστήριγμα. — 2. (Vermiſchung) ἡ μεῖξις, ἡ σύμμειξις, ἡ κρᾶσις, ἡ σύγκρασις.

verſeufzen οἰμώζοντα *ob.* στενάζοντα διατρίβειν *oder* διάγειν, (übr. das Leben τὸν βίον).

Verſsfuß *m* ὁ πούς (ποδός), ἡ βάσις, auch τὸ μέτρον.

verſichern 1. (in Sicherheit bringen) ἐν ἀσφαλεῖ *ob.* ἐν ἀσφαλείᾳ τίθεσθαι *ob.* καθιστάναι τι, ἀσφάλειαν παρέχειν, κατασκευάζειν *ob.* ποιεῖν τινι. — 2. (für gewiß angeben) βεβαιοῦσθαι, διαβεβαιοῦσθαι, ἰσχυρίζεσθαι, διισχυρίζεσθαι (ſämtlich M.), πίστιν παρέχειν, φάναι ἢ μήν mit *inf. fut.*, eidlich ~ ὀμόσαντα λέγειν, verſichert ſein πεπεῖσθαι, πεποιθέναι, ſei verſichert εὖ ἴσθι, ſich verſichert halten ἀσφαλῶς *ob.* βεβαίως νομίζειν, ſich einer Sache ~ κρατεῖν τινος, κατέχειν τι.

Verſicherung *f* ἡ βεβαίωσις *ob.* durch Verben (als Handlung), ἡ πίστις, τὸ πίστωμα (als Sache), eidliche ~ τὰ ὁρκωμόσια.

verſiegeln κατασφραγίζειν, ἀποσφραγίζειν (u. M.), σφραγῖδα ἐπιβάλλειν τινί, σημαίνειν, κατασημαίνειν (u. M.), gerichtlich ~ ἀπο-, παρασημαίνεσθαι (M.).

Verſiegeln *n*, **Verſiegelung** *f* ἡ σφραγῖδος ἐπιβολή *ob.* durch Verben, gerichtliche ~ τὸ ἀπο-, παρασημαίνεσθαι.

verſiegen ἐπι-, ἐκλείπειν, ἀφανίζεσθαι (P.), καταβέννυσθαι (P.), nie ~d ἀένναος (2).

verſilbern 1. eig. ἀργυροῦν, κατ-, ἐπαργυροῦν. — 2. (zu Geld machen) ἀπ-, ἐξαργυρίζειν, ἀπαργυροῦν, (durch bringen, verſchwenden) καταναλίσκειν, διασπαθᾶν, διαφθείρειν, διασκευάζεσθαι (M.).

Verſilbern *n* durch Verben.

verſilbert ἀπ-, κατάργυρος (2).

verſinken καταδύεσθαι (-δῦναι), (in etw. κατά τινος, übr. in die Erde, ins Meer κατὰ τῆς γῆς, κατὰ τῆς θαλάττης), in Elend ~ περιπίπτειν κακοῖς, in Schlaf ~ καταφέρεσθαι (P.) εἰς ὕπνον, in Schwelgerei ~ κατολισθάνειν εἰς τρυφήν, in ein Laſter verſunken ſein διεφθάρθαι (P.) *ob.* κατέχεσθαι (P.) ὑπό κακοῦ τινος, in Gedanken verſunken ſein σύννουν εἶναι.

Verſinken *n* ἡ κατάδυσις. [ποιεῖν τι.]

verſinnlichen ἐμφανὲς καθιστάναι τι, πρὸ ὀφθαλμῶν

Verſinnlichung *f* durch Verb.

Verſion *f* ἡ μετάφρασις, ἡ ἑρμηνεία.

Versmaß *n* τὸ μέτρον.

verſoffen (von Perſonen, dem Trunke ergeben) μεθυστικός, πάροινος (2), ποτίστατος, διεφθαρμένος πότῳ, (mit Saufen durchgebracht) πότῳ *ob.* οἴνῳ ἀπολωλώς.

verſohlen καττύειν, ἐγκαττύειν πέλματα τοῖς ὑποδήμασιν, καταπελματοῦν τὰ ὑποδήματα, übtr. j-n ~ (durchbleuen) ἐκδέρειν.

Verſohlung *f* ἡ παλίμπηξις.

verſöhnen πραΰνειν, καταπραΰνειν (beſänftigen), ἱλάσκεσθαι, ἐξιλάσκεσθαι (bſd. Götter *u.* Verſtorbene), j-n mit j-m ~ δι-, κατ-, συναλλάττειν τινὰ πρός τινα, διαλύειν τινάς, ſich mit j-m ~ διαλλάττεσθαι (M.) πρός τινα, διαλλαγὰς ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα, δια-, καταλύεσθαι (M.) πρός τινα.

verſöhnend καταλλακτικός, συμβατικός, ἐξιλαστήριος (2), διαλλακτήριος (2).

Verſöhner *m* ὁ δι-, καταλλακτής, gew. d. *part.* der Verben, ſ. verſöhnen.

verſöhnlich καταλλακτικός, εὐδιάλλακτος (2), εὐκατάλλακτος (2), ἐξιλαστός (2), ῥᾴδιος *ob.* εὐμαρὴς

Digitized by Google

πρὸς διαλλαγήν, auch πρᾷος (sanft, milde), εὐμενής (wohlgesinnt). [(ητος), ἡ εὐμένεια.]

Versöhnlichkeit *f* außer d. *neutr.* d. *adj.* ἡ πρᾳότης

Versöhnung *f* ὁ ἐξιλασμός, ἡ ἐξίλασις (bsd. der Gottheit), (Aussöhnung zwischen Personen) ἡ διαλλαγή, ἡ καταλλαγή, zur ~ geneigt s. versöhnlich; die Hand zur ~ bieten ἄρχεσθαι (M.) τῆς διαλύσεως.

Versöhnungsmittel *n* τὸ ἵλασμα, τὸ ἐξίλασμα, τὸ ἱλαστήριον, τὸ ἐξιλαστήριον.

versorgen j-n mit etw. παρέχειν, ὑπουργεῖν, ἐπαρκεῖν τινί τι, πορίζειν, παρα-, κατασκευάζειν τινί τι, χορηγεῖν τινά u. τινί τι, j-n ~ προνοεῖν (u. M.) τινος, πρόνοιαν ποιεῖσθαί (M.) τινος, κήδεσθαί, ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος, (j-m Lebensunterhalt geben) τρέφειν τινά, τροφὴν παρέχειν τινί, sich mit etw. ~ παρασκευάζειν ἑαυτῷ τι, περιποιεῖσθαί (M.) τι.

Versorger *m* ὁ κηδεμών (όνος), ὁ ἐπιμελητής, ὁ κηδεστής, ὁ τροφεύς od. *part.* d. Verben.

Versorgung *f* (das Versorgen) ἡ ἐπιμέλεια, ἡ πρόνοια, (der Zustand, daß man versorgt ist) ὁ βίος, ἡ τροφή, eine ~ bekommen τυγχάνειν, ἀφ' ὧν ζῇ τις, eine gute ~ haben βίον ἱκανὸν ἔχειν.

Versorgungsanstalt *f* etwa τὸ πρυτανεῖον.

versparen ἀναβάλλεσθαι (M.), ἀνα-, ἀποτίθεσθαι (M.).

Versparung *f* ἡ ἀναβολή, ἡ ἀπόθεσις.

verspäten etw. ἀναβάλλεσθαί (M.) τι, ἀναβολὴν ποιεῖσθαί (M.) τινος, sich ~ ὑστερεῖν, ὑστερίζειν, ὀψίζειν. [(ητος).]

Verspätung *f* τὸ ὑστερεῖν usw., ὁ ὀψισμός, ἡ ὀψότης

verspeisen κατεσθίειν, καταβιβρώσκειν.

Verspeisung *f* ἡ κατάβρωσις, gew. durch Verben.

versperren ἀπο-, ἐμ-, διαφράττειν, ἀποκλείειν (-κλῄειν), εἴργειν, ἀπείργειν, j-m den Weg ~ ἐμποδὼν ἵστασθαί τινι, διακλείειν τινὰ τῆς ὁδοῦ, ἐγκόπτειν τινά (τινί?), j-m die Aussicht ~ ἐπισκοτεῖν τινι τῆς θέας. [ἐγκοπή.]

Versperrung *f* ἡ ἀπό-, ἔμ-, ἀντίφραξις, (des Weges) ἡ

verspielen (im Spiele verlieren) ἡττᾶσθαι (P.), ἥττω εἶναι, μειονεκτεῖν (κυβεύοντα, παίζοντα), Geld ~ παίζοντα od. κυβεύοντα ἀπολλύναι od. δαπανᾶν ἀργύριον, (durch Spielen durchbringen) κατακυβεύειν τι.

verspinnen διανήθειν.

versplittern σπαθᾶν, διασπαθᾶν, διαφθείρειν.

verspotten καταγελᾶν τινος, σκώπτειν, ἐπισκώπτειν τινά, παίζειν εἴς τινα, χλευάζειν, γελοιάζειν τινά, ἐμπαίζειν τινί, τωθάζειν, ἐπιτωθάζειν τινά, (mit Nasenrümpfen) ἀπομυκτίζειν.

Verspottung *f* ἡ σκῶψις, ἡ ἐπίσκωψις, ἡ χλευασία, ὁ χλευασμός, ὁ καταγέλως (ωτος).

versprechen 1. ὑπισχνεῖσθαι, καθυπισχνεῖσθαι mit d. *inf. fut.* (verstärkt durch ἦ μήν), mit der Nebenbedeutung der Prahlerei ἐπαγγέλλεσθαι (M.), (einer Zusicherung) ὁμολογεῖν, καθομολογεῖν, (sich zu etw. bereit erklären) ἀνα-, ὑποδέχεσθαι (M.), fest ~ διαβεβαιοῦσθαι (M.), ὑπισχνεῖσθαι mit *inf. fut.* u. ἦ μήν, sich etw. von j-m ~ lassen ἐγγυᾶσθαί (M.) τι παρά τινος. die Tochter j-m ~ ἐγγυᾶν τὴν θυγατέρα τινί, sich mit einem Mädchen ~ νυμφεύεσθαι (M.) παῖδα od. παρθένον. — 2. (Hoffnung geben) ἐλπίδα παρέχειν mit ὡς mit *ind. fut.* od. *part. fut.*, sich von einer Sache etw. ~ ἐλπίζειν μεγάλην ὠφέλειαν ἔσεσθαι ἔκ τινος od. μέγα ὄφελος ἔσεσθαί τινος, προσδοκᾶν μέγα ὠφελήσεσθαι ἔκ od. ἀπό τινος. — 3. sich ~ (falsch sprechen) πλημμελεῖν λέγοντα, οὐχ ἃ ἐβούλετό τις λέγειν.

Versprechen *n*, **Versprechung** *f* ἡ ὑπόσχεσις, ἡ ἐπαγγελία, τὸ ἐπάγγελμα, ἡ ὁμολογία, ἡ ἀναδοχή, j-m ein ~ machen πίστιν διδόναι τινί, ὑπόσχεσιν ποιεῖσθαί (M.) τινι, ~en machen ἐλπίδας λέγειν od. ποιεῖσθαι (M.), sein ~ halten, erfüllen ἀποδιδόναι od. ἐπιτελεῖν τὴν ὑπόσχεσιν od. τὴν ἐπαγγελίαν, πράττειν τὰ καθωμολογημένα, sein ~ nicht halten ψεύδεσθαι (M.) τὴν ἀλήθειαν, ein ~ geht in Erfüllung ὑπόσχεσις ἀποβαίνει, mir wird ein ~ erfüllt ἀπολαμβάνω ὑπόσχεσιν, keine leeren ~en! μὴ κενὰς προφάσεις, auf Erfüllung eines ~s dringen ἀναπράττειν ὑπόσχεσιν.

versprengen διασκεδαννύναι, διασπείρειν, διασκορπίζειν. [durch Verben.]

Versprengung *f* ἡ διασπορά, ὁ διασκορπισμός, gew.

verspringen: sich den Fuß ~ πηδῶντα διαστρέφειν od. ἐξαρθρεῖν (-οῦν) τὸν πόδα.

verspritzen διαχεῖν, διαρραίνειν.

verspünden ἐμβύειν, ἐπιστομίζειν, ἐμφράττειν.

Verspündung *f* ἡ ἔμφραξις.

verspüren αἰσθάνεσθαί, ἐπαισθάνεσθαί τινος, auch ὑπονοεῖν, κατανοεῖν τι.

Verspürung *f* ἡ αἴσθησις.

Verstand *m* ὁ νοῦς, ὁ λογισμός, ἡ γνώμη (geistige Fähigkeit), ἡ φύσις (natürlicher ~), ἡ σύνεσις, ἡ φρόνησις (Einsicht), ἡ σωφροσύνη (Besonnenheit), ~ habend s. verständig; ohne ~ s. verstandlos; ~ haben νοῦν ἔχειν, φρονεῖν, σύνεσιν ἔχειν, bei ~ sein εὖ φρονεῖν, σωφρονεῖν, ein wenig ~ haben μετρίως φρονεῖν, auch nicht ein bißchen ~ haben οὐδ' ὁτιοῦν φρονεῖν, j-m ~ zutrauen εὖ φρονεῖν τινα ὑπολαμβάνειν, nicht bei ~ sein παραφρονεῖν, παραπαίειν, παρακόπτειν τῇ διανοίᾳ, ἔξω ἑαυτοῦ εἶναι, um den ~ kommen ἔξω ἑαυτοῦ γίγνεσθαι, ἐξίστασθαι ἑαυτοῦ od. τοῦ φρονεῖν, παραλλάττειν, wieder zu ~ kommen ἐντὸς ἑαυτοῦ πάλιν γίγνεσθαι, ἀναλαμβάνειν ἑαυτόν, ἀναφρονεῖν, mit ~ handeln γνώμῃ od. συνετῶς πράττειν, ohne ~ handeln ἀλογίστως od. ἀπερισκέπτως πράττειν, ohne allen ~ οὐδενὶ σὺν νῷ, für den menschlichen ~ faßlich αἱρετὸς ἀνθρώπου γνώμῃ.

Verstandeskräfte *f/pl.* ἡ τῆς φύσεως ἰσχύς (ύος).

Verstandesschärfe *f* ἡ ἀγχίνοια, ἡ δριμύτης (ητος).

Verstandesschwäche *f* ἡ τῆς γνώμης ἀσθένεια.

verständig ἔμφρων, ἔννους, νοῦν ἔχων, νουνεχής (mit Verstand begabt), φρόνιμος (2), σώφρων, γνωμονικός, συνετός (klug), σοφός (weise), ἐπιστήμων (der Kenntnisse besitzt), ~ sein νοῦν ἔχειν, εὖ φρονεῖν, σωφρονεῖν, ~ machen σωφρονίζειν, φρενοῦν, einen ~en Gebrauch von etw. machen εἰς δέον χρῆσθαί τινι, ~erweise νοῦν ἐχόντως.

verständigen j-n über etw. διδάσκειν, ἐκ-, προδιδάσκειν τινά τι, sich mit j-m ~ εἰς λόγους συνέρχεσθαί τινι, συγχωρεῖν τινι u. πρός τινα, λόγους συνάπτειν τινί, sich mit j-m über etw. ~ συμβαίνειν τινί τι, συντίθεσθαί τί τινι, διομολογεῖσθαι (M.) πρός τινα περί τινος.

Verständigkeit *f* ἡ σύνεσις u. d. *neutr.* d. *adj.*

Verständigung *f* ἡ ὁμολογία, ἡ σύμβασις, ἡ διομολογία, zu einer ~ mit j-m gelangen ὁμολογῆσαί τινι.

verständlich δῆλος, σαφής, ἐμ-, καταφανής, εὔσημος (2), εὐκρινής, ~ machen σαφηνίζειν, δηλοῦν, sich ~ machen ἀκούεσθαι (P.), ~ reden ἁπλῶς λέγειν.

verstandlos ἄνους, ἄφρων, ἀνόητος (2), s. unverständig.

Verstandlosigkeit *f* ἡ ἄνοια, ἡ ἀφροσύνη.

Verständnis *n* 1. (das Verstehen) ἡ σύνεσις, (Verstand) ὁ νοῦς, (Übereinkunft, geheime) ἡ συνωμοσία, ἡ σύστασις. — 2. (gutes Verhältnis) ἡ ὁμόνοια, ἡ φιλία, in gutem ~ mit j-m stehen ὁμονοεῖν, ὁμογνωμονεῖν τινι, φιλικῶς διακεῖσθαι πρός τινα, schlechtes ~ ἡ διαφορά, ἡ διαφωνία, in schlechtem ~ mit j-m stehen διαφωνεῖν τινι, διαφέρεσθαι (P.) πρός τινα, δυσμενῶς ἔχειν τινί u. πρός τινα.

verstärken ῥωννύναι, ἐπιρρωννύναι, κρατύνειν, πλεῖον ποιεῖν, αὐξάνειν, ἐπαυξάνειν, j-s Macht ~ αὐξάνειν τὴν δύναμίν τινος, die Linie eines Heeres ~ ἀναπτύσσειν τὴν φάλαγγα, die Verschanzungen ~ προσπεριβάλλειν ἐρύματά τινι, die Stimme ~ ἐπιτείνειν oder ἀνάγειν τὴν φωνήν, sich ~ αὐξάνεσθαι, ἐπαυξάνεσθαι (P.), ἐπίδοσιν λαμβάνειν od. ἔχειν, πλέον od. μεῖζον γίγνεσθαι, ἐπιδιδόναι ἐπὶ τὸ πλέον od. μεῖζον.

Digitized by Google

Verſtärkung *f* ἡ αὔξη, ἡ αὔξησις, ἡ ἐπίρρωσις, ἡ ἐπίδοσις, (von Truppen) ἡ βοήθεια, οἱ ἐπίκουροι, ~ an ſich ziehen συνάγειν πλείω τὴν δύναμιν, ~ bekommen βοηθοί ob. ἐπίκουροι προσγίγνονται τιν., προσγίγνεταί μοι ἄλλο στράτευμα.

verſtatten j-m etw. συγχωρεῖν, ἐπιτρέπειν τινί τι, ἐᾶν τινα ob. διδόναι τινὶ ποιεῖν τι, es iſt mir verſtattet ἔξεστί μοι mit *inf.*

Verſtattung *f* ἡ συγχώρησις, ἡ ἐξουσία, ἡ ἐπιτροπή.

verſtauben (voll Staub werden) κόνεως κατάπλεων γίγνεσθαι, ſehr ~ κόνει καλύπτεσθαι (P.), (in Staub verfliegen) διασκεδασθέντα οἴχεσθαι.

verſtaubt κόνεως κατάπλεως, κόνει κεκαλυμμένος.

verſtauchen διαστρέφειν, παραρθρεῖν.

verſtaucht διάστροφος (2), ἔξαρθρος (2).

Verſtauchung *f* ἡ διαστροφή.

Verſteck *m* τὸ ἀφανές (οῦς), ὁ μυχός, ὁ προλοχισμός, aus dem ~ ἐκ τοῦ ἀφανοῦς, ~ ſpielen ἐγκρυφιάζειν.

verſtecken κρύπτειν, ἀπο-, ἐγ-, κατακρύπτειν, j. verbergen; ſich an einem Orte ~ καταδύεσθαι (-δῦναι) εἴς τι ob. ἔν τινι, ſich unter etw. ~ ὑποδύεσθαι (-δῦναι) ὑπό τι, ſich vor j-m ~ ὑποκρύπτεσθαί (M.) τινα, ἀποκρύπτεσθαι (M.) φεύγοντά τινα, ſich hinter j-m ob. etw. ~ ἐπηλυγάζεσθαί (M.) τινα u. τι.

verſteckt κρυπτός, κρυφαῖος, κρύφιος, ἀφανής, *adv.* κρύφα, κρυφῇ, κρύβδην, λάθρα, etw. ~ tun λανθάνειν ποιοῦντά τι, der ~e Sinn eines Wortes, einer Rede ἡ ὑπόνοια, mit ~en Worten καθ' ὑπόνοιαν, etw. ~ andeuten ὑποσημαίνειν (u. M.) ob. ὑπαινίττεσθαί (M.) τι, ein ~er Menſch κρυψίνους, ἐπίβουλος ob. κακοήθης ἄνθρωπος.

Verſteckung *f* ἡ κρύψις, ἡ ἀπό-, ἐπί-, κατάκρυψις.

verſtehen (faſſen mit dem Gehör u. dem Verſtande) κατακούειν (falſch ~ παρακούειν), μανθάνειν, καταμανθάνειν, συλλαμβάνειν, (mit dem Verſtande) συνιέναι τι (j-n τινός), αἰσθάνεσθαί τινος, γιγνώσκειν, ἐννοεῖν τι (falſch ~ παρανοεῖν), nicht ~ ἀγνοεῖν, ich verſtehe ihn nicht recht ἀγνοῶ ὅ τι ποτὲ βούλεται λέγειν, ich verſtehe (in Antworten) μανθάνω, wohl verſtanden (in Ermahnungen) εὖ ἴσθι, verſteht ſich δῆλα δή, πῶς γὰρ οὔ; πάνυ γε, μάλιστα, was verſtehſt du darunter? τί δὲ τοῦτο λέγεις; das verſteht ſich von ſelbſt φαίνεταί γε τοῦτο, ἀναμφίλογον τοῦτο, ὁ λόγος αἱρεῖ, leicht zu ~ εὐμαθής, εὔγνωστος (2), ſchwer zu ~ δύσγνωστος (2), δυσμαθής, j-m etw. zu ~ geben σημαίνειν, ὑποδηλοῦν, ὑποδεικνύναι τινί τι, ſich auf etw. ~, etw. ~ (Kenntnis von etw. haben) ἐπίστασθαί u. εἰδέναι τι, ἐπαΐειν τινός u. περί τινος, ἔμπειρον ob. ἐπιστήμονα εἶναί τινος, ἐμπείρως ἔχειν τινός u. περί τινος, δεινὸν εἶναί τι, etw. genau ~ ἐξεπίστασθαί, ἀκριβῶς εἰδέναι, ἀκριβοῦν τι, nicht viel von etw. ~ οὐ πάνυ ἔμπειρον εἶναί τινος, griechiſch ~ ἑλληνιστὶ συνιέναι, ſich zu etw. ~ δέχεσθαι, ἀνα-, ὑποδέχεσθαί (M.) τι, πείθεσθαι (P.) ποιεῖν τι, ὑφίστασθαί ob. ὁμολογεῖν τι ob. *inf. fut.*, ſich zu einem Tribut ~ τάττεσθαι (M.) φόρον, ſich mit j-m ~ ὁμονοεῖν τινι, ταὐτὰ φρονεῖν τινι, συνίστασθαι μετά τινος, ὁμολογεῖν τινι, dazu ~ (hinzudenken) προσυπολαμβάνειν, προσυπακούειν.

Verſtehen *n* ἡ νόησις, ἡ κατανόησις, ἡ σύλληψις, ἡ μάθησις. τὸ συνιέναι, τὸ μανθάνειν (Faſſen, Begreifen), ἡ ἐπιστήμη, ἡ ἐμπειρία (Einſicht).

verſteigen ſich προέρχεσθαι. προβαίνειν, ſich ſo weit in etw. ~ εἰς τοῦτο προβαίνειν τινός, ſich nicht weit in etw. verſtiegen haben οὐ πάνυ ἔμπειρον εἶναί τινος, ſich zu weit ~ ὑπερβάλλειν τὸ μέτριον, wohin verſteigſt du dich? ποῖ φέρει τῆς γνώμης;

verſteigern ἀποκηρύττειν, δημοσίᾳ πιπράσκειν, öffentlich verſteigerte Gegenſtände τὰ δημιόπρατα.

Verſteigerung *f* ἡ ἀποκήρυξις. [βάλλειν, *intr.* b. P.)

verſteinern *trans.* λιθοῦν, ἀπολιθοῦν, εἰς λίθον μετα-)

verſteinert λιθωτός, übtr. ὑπερεκπλαγείς.

Verſteinerung *f* ἡ λίθωσις, ἡ ἀπολίθωσις (als Handlung), verſteinerte Pflanze, Muſchel, verſteinertes Tier τὸ φυτόν, τὸ ὄστρακον, τὸ ζῷον ἀπολιθωθέν.

verſtellen 1. eig. μετατιθέναι, μεθιστάναι, μετατάττειν, (entſtellen) διαφθείρειν, ἀ-, δύσμορφον ποιεῖν, αἰσχύνειν, λυμαίνεσθαι (M.), λωβᾶσθαι (M.). — 2. ſich ~ ὑποκρίνεσθαι (M.) σχῆμα ἀλλότριον, (den Schein einer Eigenſchaft annehmen, die man nicht hat) προσποιεῖσθαι ob. ὑποκρίνεσθαι (M.) mit *inf.* ob. ὡς u. *part.*, σκήπτεσθαί (M.) τι ob. *inf.*, (ſich ſtellen) ἀκκίζεσθαι (M.), (im Reden) εἰρωνεύεσθαι (M.), das Geſicht ~ πλάττεσθαι (M.) τῇ ὄψει (verzerren διά-, παραστρέφειν τὸ πρόσωπον), ſeinen Charakter ~ πλάττεσθαι (M.) τὸν ἑαυτοῦ τρόπον, ſeine Stimme ~ προσποιεῖσθαι (M.) ἀλλοτρίαν φωνήν, (ſich ſtellen, als wiſſe man etw. nicht) σκήπτεσθαι τὸ μὴ εἰδέναι.

verſtellt 1. (entſtellt) ἄ-, δύσμορφος (2), δυσειδής. — 2. (erheuchelt) προσποίητος (2), ψευδής, πλαστός, οὐκ ἀληθής, εἰρωνικός.

Verſtellung *f* 1. eig. ἡ μετάθεσις, ἡ μετάταξις, (Entſtellung) ἡ διαφθορά. — 2. (Heuchelei) ἡ ὑπόκρισις, ἡ προσποίησις (als Sache τὸ προσποίημα), ἡ εἰρωνεία (verſtellte Unwiſſenheit), ὁ ἀκκισμός (erkünſtelte Weigerung), in der ~ geübt ὑποκριτικός, εἰρωνικός.

Verſtellungskunſt *f* ἡ εἰρωνεία, τὸ ὑποκριτικόν, τὸ εἰρωνικόν.

verſterben ἀποθνῄσκειν, τελευτᾶν.

verſteuern φόρον τελεῖν ἀπό τινος, auch ὑπέρ τινος.

Verſteuern *n*, **Verſteuerung** *f* gew. durch Verb.

verſtieben διασκεδάννυσθαι (P.), verſtoben ſein διασκεδασθὲν οἴχεσθαι.

verſtimmen eig. (z. B. die Saiten) διαφώνους ob. ἀπηχεῖς ποιεῖν τὰς χορδάς, verſtimmt ſein διαφωνεῖν. übtr. -n ~ ἀθυμίαν ob. λύπην κατασκευάζειν τινί, ἀνιᾶν, λυπεῖν τινα. [übtr. ἄ-, δύσθυμος (2), δύσκολος (2).)

verſtimmt (von Inſtrumenten) διάφωνος (2), ἀπηχής,)

Verſtimmung *f* (von Inſtrumenten) ἡ διαφωνία, ἡ ἀπήχησις, übtr. ἡ ἀ-, δυσθυμία, ἡ δυσκολία, ἡ κατήφεια.

verſtöbern διασκορπίζειν. [Mäſſe).)

verſtocken μυδᾶν, διαφθείρεσθαι (P.) ὑγρῷ (von der)

verſtockt 1. διεφθαρμένος ὑγρῷ (von der Mäſſe). — 2. übtr. (von Menſchen) σκληρός, ἀναίσθητος (2), ~ ſein σκληρύνεσθαι u. σκληροῦσθαι (P.), ἀναισθήτως ἔχειν ob. διακεῖσθαι πρός τι.

Verſtocktheit, Verſtockung *f* ἡ σκληρότης (ητος), ἡ ἀναισθησία u. b. *neutr.* b. *adj.*

verſtohlen κρύφιος, κρυφαῖος, λαθραῖος, ἀφανής, *adv.* κρύφα, κρυφῇ, κρύβδην, λάθρα, ~ etw. tun κλέπτειν τι, etw. ~erweiſe entwenden, entreißen ὑποκλέπτειν, ὑπεκκλέπτειν, ὑφαιρεῖσθαί (M.) τι.

verſtopfen ἐμ-, ἐπιβύειν, ἐμ-, ἐπιφράττειν, ſich die Ohren ~ (zuhalten) ἐπισχέθαι τὰ ὦτα, den Leib ~ στεγνοῦν τὴν γαστέρα ob. τὴν κοιλίαν, verſtopfter Leib ἡ ἀνέκκριτος κοιλία.

Verſtopfung *f* ἡ ἔμ-, ἀπόφραξις, τὸ ἔμφραγμα, ~ des Leibes ἡ στεγνότης (ητος) u. ἡ στέγνωσις τῆς κοιλίας, an ~ leidend στεγνός.

verſtorben τεθνηκώς, ἀποθανών, κεκμηκώς, νεκρός, die V.en οἱ τεθνηκότες ὑπο., οἱ κάτω, οἱ ἐν Ἅιδου, οἱ οἰχόμενοι.

verſtören j-n ταράττειν, διαταράττειν, συγχεῖν τινα, ἐνοχλεῖν τινι, verſtörter Blick τὸ διεφθαρμένον βλέμμα.

Verſtörung *f* ἡ ταραχή, ἡ σύγχυσις, ἡ ἐνόχλησις.

Verſtoß *m* 1. (Verſehen) ἡ πλημμέλεια, τὸ πλημμέλημα, τὸ ἁμάρτημα, τὸ πταῖσμα, τὸ παράπταισμα, τὸ σφάλμα, einen ~ gegen etw. begehen ἁμαρτάνειν περί ob. εἴς τι, πταίειν περί τι, παραπταίειν τινός. — 2. (Anſtoß, Mißhelligkeit) ἡ πρόσκρουσις, ἡ διαφορά, einen ~ gegen j-n begehen προσκρούεσθαί (M.) τιν, διαφέρεσθαι (P.) πρός τινα.

verſtoßen I *intr.* gegen etw. ἁμαρτάνειν εἴς τι, παρα-

Digitized by Google

πταίειν τινός, πλημμελεῖν εἴς τι, bei j-m ~ προσπταίειν τινί, προσκρούεσθαί (M.) τινι. — II *trans.* ἀπ-, ἐξωθεῖν (u. M.), παρωθεῖσθαι (M.), ἀποπέμπεσθαι (M.), ἀποδοκιμάζειν, (aus einer Stadt u. dgl.) ἀπελαύνειν, ἐκβάλλειν τινά τινος, eine Frau ~ ἐκπέμπειν ob. ἀφιέναι γυναῖκα, auch ἀποπέμπεσθαι (M.) γυναῖκα.

Verſtoßung *f* ἡ ἄπωσις, ἡ ἀπέλασις, ἡ ἐκβολή, ἡ [ἀπόπεμψις, ἡ ἀποδοκιμασία.]

verſtreichen *trans.* (ſchmieren) καταπλάττειν, περιαλείφειν, περι-, ἐπιχρίειν, *intr.* (von der Zeit) δι-, ἐξέρχεσθαι, οἴχεσθαι, φεύγειν, Zeit dazwiſchen ~ laſſen διαλείπειν χρόνον, die Zeit ~ laſſen προΐεσθαι τὸν καιρόν.

verſtreuen διασπείρειν, διασκεδαννύναι, διαχεῖν, διασκορπίζειν.

Verſtreuung *f* ἡ διασπορά, ὁ διασκεδασμός, ἡ διάχυσις.

verſtricken ἐμ-, περιπλέκειν, περιβάλλειν, j-n in etw. ~ τινά τινι, ſich in etw. d. P., auch ἐμπίπτειν εἴς τι, περιπίπτειν τινί, ἐνέχεσθαί (P.) τινι, ſich mit den Füßen ~ συμποδίζεσθαι (P.).

Verſtrickung *f* ἡ ἐμ-, περιπλοκή.

verſtudieren καταφροντίζειν τι.

verſtümmeln πηροῦν, ἀναπηροῦν, κολούειν, κολοβοῦν, περικόπτειν, λωβᾶσθαι (M.), λυμαίνεσθαι (M.), (an den äußerſten Gliedmaßen) ἀκρωτηριάζειν (u. M.).

verſtümmelt außer d. *part.* auch πηρός, ἀνάπηρος (2), κολοβός (2), ἐπίκοπος (2).

Verſtümmelung *f* ἡ πήρωσις, ἡ περι-, ἐπικοπή, ἡ κόλουσις, ἡ κολόβωσις (als Handlung), (an den äußerſten Gliedmaßen) ὁ ἀκρωτηριασμός, τὸ πήρωμα (als Zuſtand).

verſtummen (die Sprache verlieren) κωφοῦσθαι (P.), (nicht weiter ſprechen) ἀποσιωπᾶν, ἄφωνον γίγνεσθαι, οὐδὲν ἔτι ἀντιλέγειν, ~ machen ἐπιστομίζειν τινά.

Verſtummung *f* ἡ φωνῆς ἔκλειψις (Verluſt der Sprache), ἡ ἀφωνία, ἡ ἀποσιώπησις (das Nichtweiterſprechen), ἡ ἄφασία (vor Staunen oder Schreck).

verſtutzen κολούειν, κολοβοῦν, κολάζειν, ἀκρωτηριάζειν, verſtutzt κολοβός, mit verſtutztem Schwanze κόλουρος (2).

Verſtutzung *f* ἡ κόλουσις, ἡ κολόβωσις, ἡ κόλασις, ἡ περι-, ἐπικοπή, ~ der äußerſten Gliedmaßen ὁ ἀκρωτηριασμός.

Verſuch *m* ἡ πεῖρα, ἡ διά-, ἀπόπειρα, zum ~e εἰς διά-, ἀπόπειραν, ἐπὶ πείρᾳ, einen ~ mit etw. machen πεῖραν λαμβάνειν τινός, ſ. verſuchen; einen ~ auf etw. machen πειρᾶσθαί (P.) τινος, ἐπιχειρεῖν τινι, es auf einen ~ ankommen laſſen κινδυνεύειν ποιοῦντά τι, einen ~ aufgeben ἀποκάμνειν ποιοῦντά τι, ~e beſtätigen es δῆλον τοῖς πειρωμένοις.

verſuchen 1. (den Verſuch machen) πειρᾶσθαί (P.) τινος, ἐπιχειρεῖν τινι, alles ~ ἐπὶ πᾶν ἔρχεσθαι, μηχανᾶσθαι πᾶσαν μηχανήν, (auf die Probe ſtellen) πειρᾶσθαί, ἀπο-, διαπειρᾶσθαί (P.) τινος, πεῖραν λαμβάνειν τινός, δοκιμάζειν τινά. — 2. (koſten) γεύεσθαί, ἀπογεύεσθαί (M.) τινος (auch übtr.), j-n etw. ~ laſſen γεύειν τινά τινος, einer, der etw. noch nicht verſucht hat ἄγευστός (2) τινος.

Verſuchen *n* ſ. Verſuch.

Verſucher *m* ὁ πειραστής.

verſuchsweiſe ὡς εἰς διάπειραν, ἐπὶ πείρᾳ.

Verſuchung *f* ἡ πείρασις, ὁ πειρασμός, j-n in ~ führen πειρᾶν u. πειράζειν τινά, ἐπάγεσθαι (M.), εἰσφέρειν τινὰ εἰς πειρασμόν.

verſudeln μολύνειν, δια-, καταμολύνειν, καταμιαίνειν, καταρρυπαίνειν, διαφθείρειν.

Verſudeln *n*, **Verſudelung** *f* gew. durch Verben.

verſühnen ἱλάσκεσθαι, ἐξιλάσκεσθαι (M.), ἀφοσιοῦν, die Götter ~ ἀρέσκεσθαι θεούς.

Verſühnung *f* ὁ ἐξιλασμός, ἡ ἀφοσίωσις.

verſumpfen *trans.* λιμνοῦν, τελματοῦν, *intr.* λιμνοῦσθαι (P.), λιμνάζειν, τελματοῦσθαι (P.).

verſumpft λιμνώδης, τελματώδης, λιμναῖος, τελματιαῖος.

Verſumpfung *f* durch Verben.

verſündigen ſich an j-m ob. etw. ἁμαρτάνειν, ἐξαμαρτάνειν εἰς ob. περί τινα, περί τι, πλημμελεῖν εἴς τινα, εἴς τι, ἀδικεῖν τινα, ſich gegen die Geſetze ~ παρανομεῖν, παραβαίνειν τοὺς νόμους.

Verſündigung *f* τὸ ἁμάρτημα, ἡ ἁμαρτία, ἡ πλημμέλεια, τὸ πλημμέλημα, ἡ ἀδικία, τὸ ἀδίκημα.

verſüßen γλυκαίνειν, γλυκάζειν, ἡδύνειν.

verſüßend ἡδυντικός.

Verſüßung *f* ἡ γλύκανσις, ὁ γλυκασμός.

verſweiſe στιχηδόν.

vertagen ἀνα-, ὑπερβάλλεσθαι, ἀνατίθεσθαι (M.).

Vertagung *f* ἡ ἀναβολή.

vertändeln die Zeit διατρίβειν ob. ἀποδιατρίβειν τὸν χρόνον (mit Schwatzen φλυαροῦντα), Geld ~ ἀναλίσκειν εἰς φλυαρίας (ἀργύριον).

vertanzen ὀρχούμενον διατρίβειν ob. διάγειν.

vertauſchen etw. gegen etw. ἀλλάττειν τί τινος u. τι ἀντί τινος, δι-, ἐναλλάττειν, μετ-, καταλλάττεσθαί (M.) τι ἀντί τινος ob. πρός τι, ἀντικαταλλάττεσθαί (M.) τί τινος u. ἀντί ob. ὑπέρ τινος, διαμείβειν τι πρός τι, μεταλαμβάνειν τι ἀντί τινος.

Vertauſchung *f* ἡ ἀλλαγή, ἡ κατ-, δι-, μεταλλαγή, ἡ μετάλλαξις, ἡ ἀμοιβή, ἡ μεταβολή, ἡ μετάληψις.

verteidigen j-n ob. etw. mit Worten λέγειν ὑπέρ τινος, ἀπολογεῖσθαι (M.), ἀπολογίαν ποιεῖσθαι (M.) ὑπέρ τινος, ὑπεραπολογεῖσθαί (M.) τινος, j-n vor Gericht ~ συνηγορεῖν, συνδικεῖν τινι, ſich ~ λέγειν ὑπὲρ ἑαυτοῦ, ſeine Gerechtſame ~ δικαιολογεῖσθαι (M.) περί τινος, j-n durch die Tat ~ ἐπικουρεῖν, βοηθεῖν τινι, συμμαχεῖν τινι, προμάχεσθαί (M.) τινος. ἐπικουρίαν ποιεῖσθαί (M.) τινι, etw. ~ μάχεσθαι (M.) ὑπέρ τινος, ἀντέχεσθαι (M.), προΐστασθαί (M.) τινος, ἀγωνίζεσθαι (M.) ὑπέρ ob. περί τινος, ſich gegen j-n ~ ἀμύνεσθαί (M.), ἀλέξεσθαί (M.), ἀπωθεῖσθαί (M.) τινα, ἀντέχειν τινί u. πρός τινα, ſich gegen Feinde von e-m höheren Punkte aus ~ ἀπομάχεσθαι πολεμίους ob. πρὸς πολεμίους.

Verteidiger *m* (vor Gericht) ὁ συνήγορος, ὁ σύνδικος, (gegen einen Feind) ὁ πρόμαχος, gew. durch *part.* der Verben.

Verteidigerin *f* d. *part.* d. Verben.

Verteidigung *f* (mit Worten) ἡ ἀπολογία, (vor Gericht) ἡ συνηγορία, ἡ συνδικία, (mit der Tat) ἡ βοήθεια, ἡ ἐπικουρία, zu ſeiner ~ anführen ἀπολογεῖσθαί (M.) τι ob. mit folg. ὅτι, ὡς.

Verteidigungsanſtalten *f/pl.* τὰ πρὸς ἄμυναν ob. πρὸς τὸ ἀμύνεσθαι παρεσκευασμένα, τὰ ἐχυρά ob. ὀχυρά, αἱ προβολαί, ἡ παρασκευή.

Verteidigungsbündnis *f* ἡ ἐπιμαχία, ein ~ ſchließen ἐπιμαχίαν ποιεῖσθαι (M.).

Verteidigungsgrund *m* τὸ ἀπολόγημα.

Verteidigungskrieg *m* πόλεμος, ἐν ᾧ ἀμύνονται τοὺς ἐπιόντας, einen ~ führen πολεμεῖν μόνον ὅσον ἀμύνεσθαι τοὺς ἐπιόντας, auch bloß ἀμύνεσθαι τοὺς πολεμίους.

verteidigungslos ἀφύλακτος, ἀφρούρητος, ἄφρουρος (2, nicht verteidigt, ohne Bewachung), ἀπαράσκευος, ἀπαρασκεύαστος (2, ungerüſtet).

Verteidigungsmittel *n* τὸ ἀμυντήριον, ἡ προβολή, τὸ ὀχύρωμα.

Verteidigungspunkt *m* τὸ ἀπολόγημα (in der Rede), τὸ ὀχύρωμα, τὸ ὀχυρόν, τὸ ἐχυρόν (zum Kampfe), ἡ ἀποστροφή (Zufluchtsort, von dem aus man kämpfen kann).

Verteidigungsrede *f* ἡ ἀπολογία, ὁ ἀπολογητικὸς λόγος.

Verteidigungsredner *m* ὁ συνήγορος, ὁ σύνδικος.

Verteidigungsſchrift *f* ἡ ἀπολογία.

Verteidigungsſtand, -zuſtand *m*: etw. in ~ ſetzen παρασκευάζειν τι, ὥστε ἱκανὸν εἶναι ἀπομάχεσθαι (M.),

Digitized by Google

φρουρὰν ἐγκαθιστάναι χωρίῳ, ſich in ~ ſetzen παρασκευάζεσθαι (M.) ὡς ἀμυνούμενον.
Verteidigungswaffen *f/pl.* τὰ ἀμυντήρια ὅπλα.
verteidigungsweiſe verfahren, zu Werke gehen ἀμύνεσθαι (M.) μόνον.
verteilen νέμειν, ἀπο-, δια-, κατανέμειν, διαδιδόναι, διαιρεῖν, διαλαμβάνειν, καταμερίζειν, durchs Los ~ διακληροῦν, unter ſich ~ νέμεσθαι (M.) usw., διαιρεῖσθαι (M.), Truppen ~ διατάττειν στρατιώτας, Land ~ (an Koloniſten) ἀναδασμὸν ποιεῖσθαι (M.) γῆς, κατακληροῦν, κατακληρουχεῖν γῆν, verteiltes Land ἡ ἀνάδαστος γῆ.
Verteiler *m* ὁ νομεύς, ὁ διανομεύς, gew. *part.*
Verteilung *f* ἡ νομή, ἡ διανομή, ἡ ἀπονέμησις, ἡ διάδοσις, ἡ διαίρεσις, ~ von Land ὁ ἀναδασμὸς γῆς od. χώρας.
verteuern ἐπιτιμᾶν, πλειστηριάζειν, ἐπαυξάνειν τὴν [τιμήν τινος.]
Verteuerung *f* ἡ ἐπιτίμησις, ὁ πλειστηριασμός.
verteufelt δεινός (u. *sup.*), übtr. (von einem Menſchen) κάκιστος, πονηρότατος ἄνθρωπος.
vertiefen βαθύνειν, κοιλαίνειν (letzteres eig. aushöhlen), übtr. ſich in etw. ~ ἔλον εἶναι od. γίγνεσθαι πρός τινι, φροντίζειν περί τινος, ἐκμελετᾶν τι, μεριμνᾶν τι, in Gedanken vertieft ſein σύννουν εἶναι, einer der in Gedanken vertieft iſt ὁ φροντιστής, ὁ μεριμνητής.
Vertiefung *f* ἡ βάθυνσις, ἡ κοίλανσις (als Handlung), gew. durch Verben, τὸ βάθυσμα, τὸ κοίλον, ἡ κοιλάς (άδος), τὸ ἔγκοιλον, ἡ εἰσοχή (als Sache), ~ in Gedanken ἡ σύννοια.
vertilgen ἀφανίζειν, διαφθείρειν, καθ-, ἀναιρεῖν, ἀπολλύναι, ἐξαλείφειν, mit der Wurzel ~ ἐκ-, ἀποριζοῦν, mit Stumpf und Stiel ~ πρόρριζον ἐκτρίβειν, einen Verdacht aus j-s Herzen ~ ὑποψίαν ἐξαιρεῖσθαί (M.) τινος, das Andenken an etw. ~ ἀφανίζειν oder ἀφαιρεῖσθαι (M.) τὴν μνήμην τινός.
Vertilger *m* ὁ καθαιρέτης, ὁ ἀφανιστής, ὁ ἐκριζωτής, beſſer *part.*
Vertilgung *f* ἡ ἀν-, καθαίρεσις, ἡ διαφθορά, ἡ ἀφά- [νισις.]
Vertilgungskrieg *m* ὁ πανώλεθρος πόλεμος.
Vertrag *m* ἡ συνθήκη (gew. *pl.*), ἡ ὁμολογία, ἡ σύμβασις, ſchriftlicher ~ ἡ συγγραφή, (jeder Kontrakt) ἡ συναλλαγή, τὸ συμβόλαιον, öffentlicher ~ αἱ σπονδαί, (alles, was man untereinander verabredet) τὸ σύνθημα, τὸ συγκείμενον, τὸ ὡμολογημένον, einen ~ mit j-m ſchließen συντίθεσθαί (M.) τινι od. πρός τινα, συνθήκας ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα, (mündlich) ὁμολογεῖν, συντίθεσθαί τινι, (ſchriftlich) συγγράφειν πρός τινα, einen öffentlichen (feierlichen) ~ ſchließen mit j-m σπένδεσθαί (M.) τινι, σπονδὰς ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα, den ~ halten ἐμμένειν ταῖς συνθήκαις od. σπονδαῖς, διαφυλάττειν od. ἐμπεδοῦν τὰς συνθήκας usw., den ~ brechen ὑπερβαίνειν, λύειν, ψεύδεσθαι (M.) τὰς συνθήκας od. τὰς σπονδάς, gegen den ~ handeln παραβαίνειν τὰς σπονδάς, ποιεῖν παρὰ τὰς σπονδάς, παρασπονδεῖν.
vertragen 1. (etw. wohin) διαφέρειν, διαφορεῖν, μεταφέρειν, μετακομίζειν, παρακινεῖν. — 2. (ertragen) φέρειν, ὑπομένειν, καρτερεῖν, ἀνέχεσθαι (M.), etw. nicht ~ können auch χαλεπῶς od. βαρέως φέρειν τι, φεύγειν τι. — 3. ſich ~ (ſich vergleichen) συμβαίνειν, συναλλάττεσθαι (P.), (mit j-m einig ſein) ὁμονοεῖν, ὁμογνωμονεῖν τινι, συμφέρεσθαί (P.) τινι, φιλικῶς διακεῖσθαι πρός τινα, ſich mit j-m nicht ~ können διαφωνεῖν τινι, ἀπᾴδειν ἀπό τινος, ἀλλοτρίως διακεῖσθαι πρός τινα. — 4. (von Sachen = paſſen, paſſend ſein) ἁρμόττειν τινί, εἰς u. πρός τι, ἐπιτήδειον εἶναί τινι, εἰς u. πρός τι, ſich nicht mit etw. ~ ἀναρμοστεῖν, ἀπᾴδειν τινί.
verträglich εὐσυμπερίφορος, εὐσυνάλλακτος, εὔκολος (ſämtl. 2), φιλόφρων, μέτριος, ἐπιεικής, φιλοσυνήθης, μέτριος καὶ χρηστός.
Verträglichkeit *f* ἡ εὐκολία, ἡ φιλοφροσύνη, ἡ ἐπιείκεια, ἡ μετριότης (ητος), ἡ συμπεριφορά und durch *neutr.* d. *adj.*
Vertragsbedingungen *f/pl.* τὰ ἐν ταῖς συνθήκαις od. ταῖς σπονδαῖς γεγραμμένα.
Vertragsbruch *m* ἡ παρασπόνδησις.
vertragsbrüchig παράσπονδος (2).
vertragsmäßig κατὰ τὰς συνθήκας, ἐν ταῖς συνθήκαις εἰρημένος, ῥητός.
Vertragsurkunde *f* ἡ ὁμολογία, τὸ γραμματεῖον.
vertragswidrig παρὰ τὰς συνθήκας, παράσπονδος (2).
vertrauen auf j-n od. etw. πιστεύειν, πεποιθέναι, θαρρεῖν, ἐπιθαρρεῖν τινι, j-m etw. ~ ἐπιτρέπειν τινί τι, ſich j-m ~ παραδιδόναι ἑαυτόν τινι.
Vertrauen *n* ἡ πίστις, τὸ πιστόν, ~ haben zu j-m ſ. vertrauen; ſein ~ auf etw. ſetzen ſ. vertrauen; auf j-n mit ~ blicken ἀποβλέπειν πρός τινα, j-m ~ ſchenken πιστεύειν τινί, πίστιν ἔχειν τινί, man ſchenkt mir ~ πιστεύομαι (P.), kein ~ verdienen ἄπιστον εἶναι, auf dir beruht unſer ~ ἐν σοὶ ἐσμέν, im ~ auf etw. πιστεύων τινί, πίσυνός τινι, j-m kein ~ ſchenken ἀπιστεῖν τινι, ich genieße kein ~ bei j-m ἀπιστοῦμαι (P.) ὑπό τινος, j-m etw. im ~ ſagen ἰδίᾳ od. δι' ἀπορρήτων εἰπεῖν τινί τι.
Vertrauensbruch *m* ἡ τῆς πίστεως διάλυσις.
Vertrauensmann *m* ὁ πιστὸς ἀνήρ.
vertrauensvoll θαρρῶν (οῦντος).
vertrauenswert ἀξιόπιστος (2).
vertrauern etw. διὰ πένθους διάγειν τι (z. B. das Leben τὸν βίον), πενθοῦντα διατελεῖν.
vertraulich οἰκεῖος, προσφιλής, συνήθης.
Vertraulichkeit *f* ἡ οἰκειότης (ητος), ἡ συνήθεια.
verträumen ὥσπερ ὀνειροπολοῦντα διατρίβειν.
vertraut οἰκεῖος, πιστός, ~ mit j-m verkehren, umgehen οἰκείως χρῆσθαι (M.) τινι, οἰκείως ἔχειν od. διακεῖσθαι πρός τινα, ~er Umgang mit j-m ἡ μετά τινος od. πρός τινα συνήθεια, ~ ſein mit etw. (genau kennen, verſtehen) ἐξεπίστασθαί τι, ἐμπείρως ἔχειν τινός, δεινὸν εἶναί τι.
Vertrautheit *f* ἡ οἰκειότης (ητος), ἡ ἐμπειρία (in etw. τινός u. περί τι).
vertreiben ἀπ-, ἐξελαύνειν, ἀπωθεῖν, ἐκβάλλειν, j-n aus der Stadt, aus dem Lande ~ ἐκβάλλειν τινὰ τῆς πόλεως, τῆς χώρας, vertrieben werden ἐκπίπτειν τινός, φεύγειν ἔκ τινος, (Empfindungen, Schmerzen u. dgl.) παύειν, j-m die Furcht ~ παύειν τινὰ τοῦ φόβου, παύειν τινὰ φοβούμενον, die Zeit ~ διατρίβειν τὸν χρόνον, Waren ~ διατίθεσθαι (M.) τὰ ὤνια, διεμπολᾶν.
Vertreiber *m* d. *part.* d. vorh. Verben.
Vertreibung *f* ἡ ἐξέλασις, ἡ ἐκβολή, (Verbannung) ἡ φυγή, (~ unangenehmer Empfindungen) ἡ παῦσις, (der Zeit) ἡ διατριβή, gew. durch Verben, z. B. nach ~ der Tyrannen ἐκπεσόντων τῶν τυράννων.
vertreten 1. (verrenken, verſtauchen) διαστρέφειν, παραρθρεῖν (z. B. den Fuß τὸν πόδα). — 2. (niedertreten) καταπατεῖν (z. B. Schuhe), j-m den Weg ~ ἐνίστασθαί τινι, ἐμποδὼν ἵστασθαί τινι, ἀποφράττεσθαί (M.) τινα. — 3. j-n od. j-s Stelle ~ ὑπέχειν χώραν od. τάξιν τινός, πράττειν od. εἶναι ἀντί τινος, εἶναι ἐν μέρει τινός, j-n bei j-m ~ ἀπολογεῖσθαι (M.) ὑπέρ τινος πρός τινα, (vor Gericht) συνηγορεῖν, συνδικεῖν τινι, (bſd. als Sachwalter) προξενεῖν τινος.
Vertreter *m* ὁ τεταγμένος ἀντί τινος, (vor Gericht) ὁ πρόδικος, (in Geſchäften) ὁ πρόξενος.
Vertretung *f* (Verrenkung, Verſtauchung) ἡ διαστροφή, ſonſt durch Verben.
Vertrieb *m* (von Verkaufsgegenſtänden) ἡ διάθεσις, ἡ διάπρασις, ἡ ἀπεμπόλησις.
Vertriebener *m* ὁ φυγάς (άδος) od. d. *part.* von φεύ- [γειν, ἐκπίπτειν.]
vertrinken (durch Trinken verzehren) κατα-, ἐκπίνειν, λαφύττειν, (mit Trinken hinbringen) ἐν od. παρ' οἴνῳ διατρίβειν, (trinkend vertreiben) οἴνῳ od. πότῳ ἀπελαύνειν.

Digitized by Google

vertrocknen (von Flüſſigkeiten) ξηραίνεσθαι, ἀπο-, καταξηραίνεσθαι, αὐαίνεσθαι, καθαυαίνεσθαι (jämtlich P.), (verdorren) ἀπο-, ἐκμαραίνεσθαι (P.).
Vertrocknung *f* ἡ αὐανσις, ἡ ξήρανσις, ἡ μάρανσις, ἡ ἀπομάρανσις.
vertrödeln καπηλεύειν, διαπιπράσκειν, die Zeit ~ [διατρίβειν χρόνον.
vertrösten j-n auf etw. λέγειν ob. παρέχειν ob. ὑποτείνειν τινὶ ἐλπίδας τινός, j-n immer ~ παρατείνειν τινὰ ἐλπίδας λέγοντα.
Vertröſtung *f* τὸ παρέχειν ἐλπίδας, ἡ ἐλπίς (ίδος), j-m ~en geben ἐλπίδας λέγειν τινί.
Vertuer *m* ὁ ἀναλωτής, ὁ δαπανηρὸς ob. προστικός.
vertun δαπανᾶν, καταδαπανᾶν, ἀναλίσκειν, καταναλίσκειν, ſein ganzes Vermögen ~ πᾶσαν τὴν οὐσίαν διασκευάζεσθαι (M.).
Vertun *n* ἡ δαπάνη, ἡ ἀνάλωσις, ἡ πρόσις ob. durch Verben.
vertuſchen συγχρωννύναι (eig.), συναλείφειν (eig. u. übtr.), περιστέλλειν, συσκιάζειν, ὑφαιρεῖσθαι (M., übtr.).
Vertuſchen *n*, **Vertuſchung** *f* durch Verben.
verübeln j-m etw. μέμφεσθαί (M.) τινί τι, ἐγκαλεῖν τινὶ περί τινος.
verüben ἐργάζεσθαι, ἐξεργάζεσθαι (M.), ποιεῖν, πράττειν, διαπράττειν (u. M.), etw. an j-m ~ ποιεῖν und δρᾶν τινά τι, πράττειν τινί τι, ἐργάζεσθαί τινά τι.
Verübung *f* ἡ διάπραξις, ἡ ἀπόδειξις, gew. durch Verben.
verunehren ἀτιμάζειν, αἰσχύνειν, καταισχύνειν τινά u. τι, ἀτιμίαν κατασκευάζειν τινί.
Verunehrung *f* ἡ ἀτιμία, ἡ αἰσχύνη, gew. durch Verben.
veruneinigen διιστάναι τινάς, καθιστάναι τινὰς εἰς διαφοράν, ſich mit j-m ~ διίστασθαι, διαφέρεσθαί (P.) τινι ob. πρός τινα, διχοστατεῖν πρός τινα, προσκρούεσθαι (M.) τινι, δι' ἀπεχθείας γίγνεσθαί τινι, διαφορά μοι γίγνεται πρός τινα.
Veruneinigung *f* ἡ διαφορά, ἡ διάστασις, ἡ ἀπέχθεια.
verunglimpfen διαβάλλειν, κακῶς λέγειν, κακηγορεῖν, βασκαίνειν τινά, λοιδορεῖσθαί (M.) τινι.
Verunglimpfung *f* ἡ διαβολή, ἡ βασκανία, ἡ κακολογία, ἡ λοιδορία, ἡ λοιδόρησις.
verunglücken 1. περιπίπτειν συμφορᾷ, πάσχειν τι κακόν (in ein Unglück geraten), διαφθείρεσθαι (P.), ἀπ-, ἐξόλλυσθαι (töblich ~), κακῶς χωρεῖν oder φέρεσθαι (P.), ἀπόβασιν οὐκ ἔχειν, μάταιον εἶναι (von Unternehmungen), ἀποτυγχάνω ob. ἀτυχῶ τινος, σφάλλομαί τινος, κακοπραγῶ περί τι (meine Unternehmung mißglückt mir). — 2. (ſterben) ἀποθνήσκειν, wenn ich ~ ſollte ἤν τι πάθω (εἴ τι πάθοιμι).
verunreinigen ῥυπαίνειν, καταρρυπαίνειν, μολύνειν, καταμολύνειν, μιαίνειν, καταμιαίνειν (letztere beiden auch übtr.).
Verunreinigung *f* ἡ μίανσις, ὁ μιασμός, ὁ μολυσμός, ὁ ῥυπασμός.
verunſtalten αἰσχύνειν, καταισχύνειν, αἰκίζειν (u. M.), λωβᾶσθαι (M.).
verunſtaltet außer b. *part.* auch ἄ-, δύσμορφος (2).
Verunſtaltung *f* ἡ αἰκία, ὁ αἰκισμός (als Handlung), ἡ αἰκία, ἡ λώβη (als Handlung u. Zuſtand).
veruntreuen ὑπεξαιρεῖσθαι (M.), κλέπτειν, σφετερίζεσθαι (M.), νοσφίζεσθαι (M.).
Veruntreuung *f* ὁ σφετερισμός, ὁ νοσφισμός, ἡ ὑπεξαίρεσις.
verunzieren ἀ-, δύσμορφον ποιεῖν, αἰσχρὸν εἶναί τινι, αἶσχος περιάπτειν τινί.
verurſachen αἴτιον εἶναί ob. γίγνεσθαί τινος, αἰτίαν εἶναί τινος, ποιεῖν, ἐργάζεσθαι, ἀπεργάζεσθαι (M.), j-m etw. παρέχειν τινί τι, αἴτιον εἶναί ob. γίγνεσθαί τινί τινος, j-m Beſchwerden, Mühen ~ πράγματα, ἀσχολίαν παρέχειν τινί, j-m Schande ~ ἀδοξίαν κατασκευάζειν ob. περιάπτειν τινί, j-m Furcht ~ φόβον ἐμποιεῖν τινι.
Verurſacher *m* ὁ αἴτιος.
Verurſachung *f* ἡ αἰτία, τὸ αἴτιον, gew. durch Verben.
verurteilen j-n zu etw. κατακρίνειν, καταγιγνώσκειν, καταδικάζειν, καταψηφίζεσθαί (M.) τινός τι, j-n zum Tode ~ κατακρίνειν usw. τινὸς θάνατον, verurteilt ſein ὄφλειν δίκην.
Verurteilung *f* ἡ κατάκρισις, ἡ κατάγνωσις, ἡ καταδίκη, gew. durch Verben.
vervielfältigen πολλαπλασιάζειν, πολλαπλάσιον ποιεῖν τινά u. τι, τελειοῦν τινα u. τι, ἐξεργάζεσθαί (M.), ἐκπονεῖν τι, ſich in etw. ~ βελτίω γίγνεσθαι ἔν τινι, μᾶλλον ἀκριβοῦν τι, ἐπιδιδόναι εἴς τι, μελετᾶν, ἐκμελετᾶν τι.
vervielfältigt πολλαπλάσιος, πολλαπλασίων.
Vervielfältigung *f* ἡ πολλαπλασίωσις, ὁ πολλαπλασιασμός.
vervollkommnen j-n ob. etw. βελτίω ob. τέλειον ποιεῖν τινά u. τι, τελειοῦν τινα u. τι, ἐξεργάζεσθαί (M.), ἐκπονεῖν τι, ſich in etw. ~ βελτίω γίγνεσθαι ἔν τινι, μᾶλλον ἀκριβοῦν τι, ἐπιδιδόναι εἴς τι, μελετᾶν, ἐκμελετᾶν τι.
Vervollkommnung *f* ἡ τελείωσις.
vervollſtändigen ἀνα-, ἐκπληροῦν.
Vervollſtändigung *f* ἡ ἀναπλήρωσις (als Handlung), τὸ ἀναπλήρωμα (als Sache).
verwachen eine Nacht ἀγρυπνεῖν, διαγρυπνεῖν νύκτα.
verwachſen συμφύεσθαι (-φῦναι), (von einer Wunde) ἀπουλοῦσθαι (P.).
verwachſen außer b. *part.* auch συμφυής, (ſchlecht gewachſen) κακοφυής, κακό-, δύσμορφος (2).
Verwachſen *n* ἡ σύμφυσις, (von einer Wunde) ἡ ἀπούλωσις.
verwahren φυλάττειν, διαφυλάττειν, σῴζειν, einen Ort ~ ὀχυρὸν ποιεῖν χωρίον, ein Geheimnis ~ ἀποκρύπτειν τὸ ἀπόρρητον, etw. bei j-m ~, etw. j-m zum V. geben κατατίθεσθαι (M.) τι παρά τινι, ſich vor etw. ~ φυλάττεσθαί (M.) τι, εὐλαβεῖσθαι (P.) τι, ſich gegen etw. ~ φυλάττεσθαι (M.) πρός τι, ἀμύνεσθαί (M.) τι.
Verwahrer *m* ὁ φύλαξ (κος), gew. *part.*
verwahrloſen ἀμελεῖν, παρα-, καταμελεῖν τινος, ὀλιγωρεῖν, ὀλιγώρως ἔχειν τινός, ἀμελῶς ἔχειν περί τι.
verwahrloſt παρημελημένος, (von der Natur) ἀφυής.
Verwahrloſung *f* ἡ ἀμέλεια, ἡ ὀλιγωρία.
Verwahrung *f* ἡ φυλακή, ἡ τήρησις, in ~ bringen ἀποτίθεσθαι (M.), j-m etw. in ~ geben κατατίθεσθαί (M.) τι παρά τινι, j-n in ~ (ins Gefängnis) bringen εἰς φυλακὴν διδόναι τινά, ~ einlegen gegen etw. ἐνίστασθαί τινι u. πρός τι.
Verwahrungsmittel *n* ἡ προφυλακή, τὸ ἀλέξημα, τὸ φυλακτήριον, τὸ ἐπίκουρον, τὸ ἐπικούρημα, τὸ ἀλεξιφάρμακον.
verwaiſen *trans.* ὀρφανίζειν, ὀρφανοῦν, χηρεύειν, χηροῦν, ὀρφανὸν τιθέναι, ἐρημοῦν γονέων, *intr.* ἐρημοῦσθαι (P.).
verwaiſt ὀρφανός, ἔρημος γονέων.
Verwaiſung *f* ἡ ὀρφανία, ἡ χηρεία, ἡ χήρευσις, allg. ἡ ἐρημία.
verwalten διοικεῖν (von innerer Einrichtung), ἐπιστατεῖν τινος, ἐπί τινι (als Vorgeſetzter), ἐπιμελεῖσθαί (P.), ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαί (M.) τινος (etw. beſorgen), ἐπιτροπεύειν τινός u. τι (etw. Anvertrautes ~), ταμιεύειν (u. M.) τι, οἰκονομεῖν (wirtſchaftlich), den Staat ~ τὴν πόλιν διοικεῖν, πράττειν τὰ τῆς πόλεως, ein Amt ~ ἄρχειν ἀρχήν, ſein Amt ~ πράττειν τὰ καθήκοντα ob. τὰ δέοντα.
Verwalter *m* ὁ ταμίας, ὁ διοικητής, ὁ ἐπιμελητής, ὁ ἐπιστάτης, ὁ ἐπίτροπος, (e-s Hauſes) ὁ οἰκονόμος, ~ ſein ſ. verwalten.
Verwalterin *f* ἡ οἰκονόμος, ἡ ταμία, ἡ σηκίς (ίδος) ob. *part.*
Verwaltung *f* ἡ διοίκησις, ἡ ἐπιμέλεια, ἡ ἐπίστασις, ἡ ἐπιτροπή, ἡ ἐπιτροπεία, ἡ ἐπιτρόπευσις, ἡ ἐπιτροπία, (des Hauſes) ἡ οἰκονομία, (des Staates) ἡ πολιτεία, die ~ des Hauſes betreffend οἰκονομικός.
Verwaltungsbehörde *f* οἱ ἐπιμεληταί, οἱ ἐπιστάται.
verwandeln μεταβάλλειν, μεταμορφοῦν, μεταλλάττειν, ἀλλοιοῦν, ἑτεροιοῦν, ſich ~ ἀλλοιοῦσθαι, ἑτεροιοῦσθαι (P.), ἄλλον γίγνεσθαι, ἐξίστασθαι, τρέπεσθαι (M.), auch μεταβάλλειν (u. M.), ſich in etw. ~ μεταβάλλειν, μεταπίπτειν εἴς τι, ἀφομοιοῦν ἑαυτὸν πρός τι, häufig zuſammengeſetzte Verben mit ἀπό u. ἐκ-, z.B. in Stein ~ ἀπολιθοῦν, in einen Vogel ~ ἀπορνιθοῦν, in Luft ~ ἐξαεροῦν, ἐξαιθεροῦν, in Silber ~ ἐξαργυροῦν u. dgl.
Verwandlung *f* ἡ μεταβολή, ἡ μεταμόρφωσις, ἡ μετ-

Digitized by Google

ἀλλαξις, ἡ ἀλλοίωσις, ἡ ἑτεροίωσις, ἡ τροπή, ἡ ἕκστασις, eine ~ annehmen τρέπεσθαι (M.) τροπήν, μεταβάλλεσθαι (M.) μεταβολήν.

verwandt συγγενής, προσήκων (mit u. ohne γένει), ἀναγκαῖος, οἰκεῖος, ἐπιτήδειος, ein naher V~er ἐγγὺς προσήκων τῷ γένει od. κατὰ γένος, nächſter V~er ὁ ἐγγυτάτω (ὤν) γένους od. γένει, mit j-m ~ ſein συγγενῆ εἶναί τινι, προσήκειν γένει τινί, nahe ~ ſein ἀγχιστεύειν, (übh. ähnlich, nahekommend) ὅμοιος, παραπλήσιος.

Verwandter *m* ὁ συγγενής (*f* ἡ συγγενής), ὁ προσήκων γένει (ἡ προσήκουσα γένει) uſw., ſ. d. vor. Wort.

Verwandtſchaft *f* 1. ἡ συγγένεια, ἡ οἰκειότης, ἡ ἀναγκαιότης (ητος), τὸ συγγενές, ἡ κηδεία, τὸ κῆδος, nahe ~ ἡ ἀγχιστεία, engſte ~ ἡ οἰκειοτάτη συγγένεια. — 2. (die Verwandten) οἱ συγγενεῖς uſw. (ſiehe verwandt). — 3. übtr. (Ähnlichkeit) ἡ κοινωνία, ἡ ὁμοιότης (ητος), in ~ mit etw. ſtehen κοινόν od. ὅμοιόν τι ἔχειν τινί, μετέχειν τινός, in keiner ~ mit etw. ſtehen οὐδὲν κοινὸν od. ὅμοιον ἔχειν τινί, οὐδὲν ὅμοιον εἶναί τινι, die Seele hat ~ mit Gott ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ μετέχει τῆς θείας φύσεως, θεῖόν τι ἡ ψυχή.

verwandtſchaftlich συγγενικός, ~e Bande αἱ ἀνάγκαι.

verwarnen νουθετεῖν, κατανουθετεῖν τινα, παραινεῖν τινι, ὑπομιμνήσκειν τινά.

Verwarnung *f* ἡ νουθέτησις, ἡ παραίνεσις.

verwaſchen (durch Waſchen verbrauchen) λούοντα od. πλύνοντα ἀναλίσκειν, (durch Waſchen entfernen) καταλούειν, ἀποτρίβειν, (in der Malerei) συγχρωννύναι.

verwäſſern ἐξυδατοῦν, übtr. ψυχρὸν ποιεῖν.

verweben (beim Weben verbrauchen) ὑφαίνειν, (durcheinander~) συν-, προσυφαίνειν, συμ-, διαπλέκειν.

verwechſeln ἀνταλλάττειν τί τινος, ἀντιδιαλλάττεσθαί (M.) τί τινος, μεταβάλλειν, μεταλαμβάνειν, (Geld in kleinere Münzſorten umſetzen) ἀπο-, διακερματίζειν, (etw. aus Irrtum für etw. anderes nehmen) συγχεῖν τί τινι.

Verwechſelung *f* ἡ ἀλλαγή, ἡ ἐν-, δι-, κατ-, μετ-, ἀνταλλαγή, ἡ μετάλλαξις, ἡ μετάληψις, ἡ μεταβολή, ἡ ἀμοιβή, (aus Irrtum) ἡ σύγχυσις.

verwegen τολμηρός, θρασύς, ἰταμός, προπετής, φιλο-, ῥιψοκίνδυνος (2).

Verwegenheit *f* ἡ τόλμα, ἡ θρασύτης, ἡ ἰταμότης (ητος), τὸ θράσος, ἡ προπέτεια u. d. *neutr.* d. *adj.*, die ~ haben τολμᾶν, ἐπιχειρεῖν.

verwehen διασκεδαννύναι, διαφορεῖν, verweht werden auch διαπνεῖσθαι (P.), eine Spur ~ ἀφανίζειν.

verwehren οὐκ ἐᾶν τι, ἐμποδὼν εἶναί τινι, κωλύειν, δια-, ἐπι-, κατακωλύειν τινά τινος od. τινὰ μὴ ποιεῖν τι, ἀπείργειν τινά τινος, ἀπαγορεύειν τινὶ μὴ ποιεῖν τι, ἐναντιοῦσθαι (P.) τινι μὴ ποιεῖν τι, nicht ~ ἐᾶν, ich verwehre es dir nicht οὐκ ἀντιλέγω.

Verwehren *n*, **Verwehrung** *f* ἡ κώλυσις, ἡ δια-, ἀποκώλυσις, ἡ ἐναντίωσις, ἡ ἀπαγόρευσις.

verweichlichen θρύπτειν, διαθρύπτειν, ἁπαλύνειν, μαλακύνειν, χλιδαίνειν, (weibiſch machen) θηλύνειν, ἀπο-, ἐκ-, καταθηλύνειν (letzteres ganz ~), (durch Erziehung) σκιατροφεῖν.

verweichlicht θρυπτικός, τρυφερός, μαλακός, χλιδανός.

Verweichlichung *f* ἡ θρύψις, ἡ διάθρυψις, ἡ τρυφή, ἡ χλιδή, ἡ μαλακία (als Zuſtand), ἡ ἐκθήλυνσις, ἡ σκιατροφία (als Handlung).

verweigern οὐ φάναι mit *inf.*, ἀποφάναι τι od. *inf.* mit μή, ἀρνεῖσθαι, ἀπ-, ἐξαρνεῖσθαι (P.) τι od. *inf.* mit μή, ἀναίνεσθαί, ἀπαναίνεσθαί (M.) τι, οὐ βούλεσθαι, οὐκ ἐθέλειν, παραιτεῖσθαι (M.), den Gehorſam ~ οὐ πείθεσθαι (P.), ich verweigere es dir nicht οὐδὲν ἀντιλέγω.

Verweigerung *f* ἡ ἄρνησις, ἡ ἐξάρνησις, ἡ ἀπόφασις, ἡ ἀπόρρησις.

verweilen 1. διατρίβειν, ἐπι-, ἐπικαταμένειν (an einem Orte ἔν τινι τόπῳ, bei einem Orte ἐπί τινι τόπῳ, auch διατρίβειν περί τινα τόπον, ἐνδιατρίβειν τόπῳ τινί), bei j-m ~ παραμένειν τινί, διατρίβειν μετά τινος, συνδιατρίβειν τινί, bei etw. ~ (von Beſchäftigungen) προσδιατρίβειν, ἐνδιατρίβειν τινί, ohne zu ~ οὐ μέλλων — 2. (zögern) διατρίβειν, διατριβὴν ποιεῖσθαι (M.), χρονίζειν.

Verweilen *n*, **Verweilung** *f* ἡ διατριβή, ἡ ἐπι-, καταμονή, (Zögern) ἡ μέλλησις, ὁ χρονισμός.

verweinen (weinend zubringen) δακρύοντα διάγειν, διατελεῖν, διαμένειν od. διαγίγνεσθαι, (durch Weinen beenden) δακρύοντα παύειν od. καταπαύειν.

verweint ἐνδακρυς, δακρύων ὑπόπλεως, mit ~en Augen τὰ ὄμματα δακρύων ὑπόπλεως.

Verweis *m* ἡ μέμψις, ὁ ψόγος, ἡ ἐπιτίμησις, ἡ νουθέτησις, τὸ νουθέτημα, j-m einen ~ geben μέμφεσθαί (M.) τινα (τινι j-m einen Vorwurf machen), ἐπιτιμᾶν τινι, φέγειν, διαφέγειν τινά, νουθετεῖν τινα.

verweiſen 1. j-n an j-n ~ προστρέπειν τινά τινι, etw. an j-n ~ ἐπιτρέπειν τί τινι, ἀναφέρειν od. ἀνάγειν τι πρός τινα, etw. an den Senat ~ ἀποδιδόναι τι εἰς τὴν βουλήν, vor das Gericht ~ ἐφιέναι εἰς τὸ δικαστήριον, j-n an einen andern ~ ἀποπέμπειν τινὰ πρός τινα, j-n auf eine Stelle in einem Buche ~ ὑποδεικνύναι τινὶ χωρίον τι, j-m etw. ~ ſ. einen Verweis geben (s. vor. Wort). — 2. (verbannen) φυγαδεύειν, ἐκβάλλειν, des Landes ~ ἐξορίζειν τινά, ἐκβάλλειν τινὰ τῆς πόλεως, τῆς πατρίδος, ἀπελαύνειν τινὰ ἐκ τῆς χώρας.

Verweiſung *f* (an j-n) ἡ ἐπιτροπή, ἡ ἐπαναφορά, (Verbannung) ἡ φυγή, ὁ ἐξορισμός.

verwelken μαραίνεσθαι, ἀπομαραίνεσθαι (P.), ~ laſſen ἐκμαραίνειν.

Verwelken *n* ἡ μάρανσις.

verwelklich φθαρτός.

verwelkt *part. perf. pass.* od. *aor.* von verwelken, übtr. παρηκμακώς.

Verwelkung *f* ἡ μάρανσις, ὁ μαρασμός.

verwendbar χρήσιμος, χρηστός, εὔχρηστος (2), ἐπιτήδειος, ἀγαθός, καλός.

Verwendbarkeit *f* ἡ χρηστότης (ητος), ἡ εὐχρηστία, ἡ ἐπιτηδειότης (ητος).

verwenden 1. (wegwenden) ἀποστρέφειν, ἀποτρέπειν, ohne ein Auge zu ~ ἀσκαρδαμυκτί, kein Auge von j-m ~ ἀσκαρδαμυκτὶ ὁρᾶν τινα, ἀτενὲς εἰσορᾶν τινα, ἐνατενίζειν τινί. — 2. etw. zu etw. ~ χρῆσθαί τινι εἰς od. πρός τι, dafür ~ ἀναλίσκειν τί τινι, καταδαπανᾶν τι εἰς τι, Sorgfalt auf etw. ~ ἐπιμελείᾳ χρῆσθαι περί τι, ἐπιμελῶς πράττειν τι, Geld ~ προσαναλίσκειν χρήματά τινι od. εἰς τι, Zeit ~ διατρίβειν περί τι, διατρίβειν ποιοῦντά τι, etw. zu ſeinem Nutzen, Vorteil ~ εἰς τὸ ἴδιον κατατίθεσθαι (M.) τι, etw. gut ~ εὖ od. καλῶς τίθεσθαι (M.) τι, καλῶς oder εἰς καλὸν χρῆσθαί τινι, zweckloſ ~ παραναλίσκειν. — 3. ſich für j-n ~ προηγορεῖν τινος, παραιτεῖσθαι (M.) περί τινος, ἱκετεύειν ὑπέρ τινος, ἐντυγχάνειν τινὶ ὑπέρ τινος, ſich dafür ~, daß προθυμεῖσθαι (P.) mit *inf.* od. ὅπως mit *ind. fut.* (nach hiſt. Temp. mit *opt.*), πράττειν mit ὅπως u. *ind. fut.* (reſp. *opt.*).

Verwendung *f* 1. (das Verbrauchen) ἡ δαπάνησις, ἡ ἀνάλωσις, ἡ χρῆσις, ἡ χρεία, ἡ κατάθεσις. — 2. (Fürſprache) ἡ παραίτησις, ἡ προηγορία, ἡ ἔντευξις.

verwerfen 1. ἀποβάλλειν, ἀποδοκιμάζειν, οὐ δέχεσθαι (M.), οὐ προσίεσθαι, ἀθετεῖν, ἀπογιγνώσκειν, (durch Abſtimmung) ἀποψηφίζεσθαι (M.), ἀποχειροτονεῖν (τινα bei Wahlen), ſich ~ ἀνάξια ἑαυτοῦ πράττειν, κακίζεσθαι (P.), nicht zu ~ οὐ μεμπτός, οὐ φαῦλος. — 2. (von Tieren — Früh- oder Fehlgeburt tun) ἀμβλίσκειν, ἀκ-, ἐξαμβλοῦν, ἀποφθείρειν. [ſich 2), φαῦλος.

verwerflich ἀπόβλητος, ἀδόκιμος, ἀπρόσδεκτος (ſämtl.

Verwerflichkeit *f* ἡ φαυλότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*

Verwerfung *f* ἡ ἀποβολή, ἡ ἀποδοκιμασία, gew. durch Verben.

verweſen σήπεσθαι, ἀπο-, κατασήπεσθαι (P.).

Verweſer *m* ὁ ἐπίτροπος.

verweslich φθαρτός, ἐξίτηλος (2).

verweſt σαπρός.

Digitized by Google

[1]Verweſung *f* (das Verfaulen) ἡ σῆψις, in ~ übergehen ſ. verweſen; der ~ nicht unterworfen ἄσηπτος (2).
[2]Verweſung *f* (Verwaltung) ἡ ἐπιτροπεία.
verwetten περιδίδοσθαι (M.) περί τινος, παραβάλλεσθαι (M.) τι.
verwichen παρελθών, παρεληλυθώς, παροιχόμενος.
verwickeln ἐμ-, περι-, συμπλέκειν, ſich in etw ~ ἐμπλέκεσθαι (P.) τινι, in etw. verwickelt ſein περιπίπτειν τινί, j-n in Gefahren ~ περιβάλλειν τινὰ κινδύνοις, ἐμβάλλειν τινὰ εἰς κινδύνους, καθιστάναι εἴς τι, j-n in einen Krieg mit j-m ~ ἐκπολεμοῦν τινά τινι (auch πρός τινα), in einen Krieg mit j-m verwickelt ſein πόλεμον ἔχειν πρός τινα, j-n in ſeine Schuld mit ~ ἀναπιμπλάναι τινὰ τῆς αἰτίας.
verwickelt eig. d. *part.* d. Verben, übtr. οὐχ ἁπλοῦς, ἀσαφής, οὐδαμῶς σαφής, ſehr ~ πολύπλοκος (2), (ſchwer zu entſcheiden) δύσκριτος (2).
Verwickelung *f* ἡ περι-, ἐμ-, συμπλοκή, (im Drama) ἡ πλοκή, (Unklarheit) ἡ ἀσάφεια.
verwildern ἀπ-, ἐξαγριοῦσθαι (P.), ~ laſſen ἀπ-, ἐξαγριοῦν, (ausarten) ἐξίστασθαι, (zum Tier werden) θηριοῦσθαι, ἀπο-, ἐκθηριοῦσθαι (P.).
verwildert außer den *part.* auch ἀγριώδης, θηριώδης, ἄγριος.
Verwilderung *f* ἡ ἀπαγρίωσις, ἡ ἀγριότης (ητος), τὸ ἄγριον uſw. ſ. verwildert.
verwilligen συγχωρεῖν, διδόναι, ἐπιτρέπειν, οὐ κωλύειν, eine Steuer ~ τάττεσθαι (M.) φόρον.
Verwilligung *f* ἡ συγχώρησις.
verwinden ſ. verwickeln; (verſchmerzen) ἀπαλγεῖν τι, ἐπιλανθάνεσθαί τινος, etw. nicht ~ können οὐχ ὑπερέχειν τινός.
verwirken: Strafe ~ ζημίαν ἐργάζεσθαι (M.), das Leben ~ ἄξιον εἶναι θανάτου, θανάτου ζημίαν ὀφείλειν.
verwirklichen ἔργῳ ἀποδεικνύναι (π. M.), φανερὸν καθιστάναι, ἀπεργάζεσθαι (M.), ἐπιτελεῖν.
verwirklicht ἐπιτελής.
Verwirklichung *f* ἡ ἀπεργασία, ἡ ἐπιτέλεσις u. Verb.
verwirren ταράττειν, ἐπι-, δια-, ἀνα-, καταταράττειν, συγχεῖν, (erſchrecken) ἐκ-, καταπλήττειν.
verwirrend ταρακτικός, ταραχώδης.
verwirrt außer d. *part.* auch ταραχώδης.
Verwirrung *f* ἡ ταραχή, ἡ τάραξις, ὁ τάραχος, ὁ ταραγμός, in ~ bringen ſ. verwirren; in ~ geraten ταράττεσθαι uſw. (P.), mein Verſtand iſt in ~ τετάραγμαι τὴν γνώμην, in völliger ~ παμφύρδην.
verwiſchen ἀλείφειν, διαλείφειν, ἐξαλείφειν (letzteres auch übtr.), ἀφανίζειν, ἐκτρίβειν, (eine Spur oder Schrift) ἀμαυροῦν, (Farben u. dgl.) συγχρωννύναι.
Verwiſchen *n* ἡ ἐξάλειψις, ἡ ἀφάνισις, ὁ ἀφανισμός, ἡ ἀμαύρωσις.
verwittern τήκεσθαι (P.), διαφθείρεσθαι (P.), σαθρὸν ob. φαθυρὸν γίγνεσθαι.
verwittert σαθρός, φαθυρός.
Verwitterung *f* ἡ φαθυρότης (ητος), ἡ σαθρότης (ητος), gew. *neutr.* d. *adj.*
verwitwet χῆρος, ~ ſein χηρεύειν.
verwöhnen κακῶς συνεθίζειν, θρύπτειν, διαθρύπτειν, διαφθείρειν.
Verwöhnung *f* ἡ διαφθορά, gew. durch Verben.
verworfen ἀπόβλητος (2), ἀποδεδοκιμασμένος, (in moraliſcher Beziehung) διεφθαρμένος, πονηρότατος, οὐδενὸς ἄξιος, μοχθηρός, ἐξώλης, ein ~er Menſch τὸ κάθαρμα, τὸ ἀποκάθαρμα.
Verworfenheit *f* ἡ πονηρία, ἡ μοχθηρία, ἡ κακία, ἡ μιαρότης (ητος).
verworren ἄτακτος, ἄκριτος, πολύπλοκος (jämtlich 2), ἀσαφής (letzteres = unklar, unbeutlich).
Verworrenheit *f* ἡ ταραχή, ἡ σύγχυσις, ἡ ἀκρισία, (Unbeutlichkeit, Unklarheit) ἡ ἀσάφεια.
verwundbar τρωτός.
verwunden 1. τιτρώσκειν, τραυματίζειν, βάλλειν, παίειν, πλήττειν, j-n tödlich ~ καιρίαν πληγὴν ἐντρίβειν τινί. tödlich verwundet ſein καιρίαν τρωθῆναι. — 2. übtr. (kränken) δάκνειν, ἀνιᾶν.
verwundern ſich über etw. θαυμάζειν τι, τινός ob. ἐπί τινι, ich verwundere mich, daß θαυμάζω, ὅτι, ὡς ob. εἰ, es verwundert mich θαυμάζω, θαυμαστόν μοι φαίνεται, θαῦμα λαμβάνει με, es iſt nicht zu ~ οὐδὲν θαυμαστόν, ſie konnten ſich nicht genug ~ οὐκ ἐξήρκουν τῷ θαύματι.
verwundert ἐκπεπληγμένος, ἐκπλαγείς, ~ ſein über etw. ἐκπεπλῆχθαι τινι ob. ἐπί τινι.
Verwunderung *f* τὸ θαῦμα, τὸ θάμβος, j-n in ~ ſetzen θαῦμα παρέχειν τινί. in ~ geraten θαυμάσαι, ἐν θαύματι γίγνεσθαι, ἐκπλήττεσθαι (P.), θαμβεῖσθαι (P.).
Verwundeter *m* außer d. *part.* von τιτρώσκειν uſw. auch ὁ τραυματίας.
Verwundung *f* (das Verwunden) ἡ τρῶσις, (die Wunde) τὸ τραῦμα, leichte ~ τὸ ἐπιπόλαιον τραῦμα, ἡ ἄμυξις, ὁ ἀμυγμός, ἡ ἀμυχή, tödliche ~ ἡ καιρία πληγή.
verwünſchen καταρᾶσθαί (M.), κατεύχεσθαί (M.) τινος, ἐπαρᾶσθαί (M.) τινι.
verwünſcht κατ-, ἐπάρατος (2), ἀράσιμος, καταράσιμος, ἐξάγιστος, ἄπευκτος (jämtlich 2).
Verwünſchung *f* ἡ ἀρά, ἡ κατάρα, ἡ κατάρασις.
verwüſten διαφθείρειν, λυμαίνεσθαι (M.), κακοῦν, κακῶς ποιεῖν (allg.), πορθεῖν, δια-, ἐκπορθεῖν, καθαιρεῖν (Häuſer u. Städte), ἐρημοῦν, ἀνάστατον ποιεῖν (veröden), τέμνειν, δῃοῦν (Länder u. Felder), ἐκ-, περικόπτειν, κείρειν (durch Niederhauen von Bäumen u. Abſchneiden der Feldfrüchte), mit Feuer ~ πυρπολεῖν, καίειν, mit Feuer und Schwert ~ τέμνειν καὶ καίειν.
Verwüſter *m* ὁ διαφθορεύς, ὁ λυμαντήρ (ῆρος), ὁ λυμεών (ῶνος), gew. *part.*
verwüſtet außer d. *part.* auch ἀνάστατος (2), ἔρημος.
Verwüſtung *f* ἡ διαφθορά, ἡ ἐρήμωσις, ἡ πόρθησις, ἡ ἀνάστησις, ἡ καθαίρεσις, ἡ κατασκαφή, ~ der Äcker ἡ τμῆσις.
verzagen ἀποβάλλειν τὸν θυμόν, καταπίπτειν τῷ θυμῷ, ἀθυμεῖν, ἀθύμως ἔχειν, ἀποδειλιᾶν, an etw. ~ ἀπογιγνώσκειν τινός (τι etw. aufgeben), ἀπελπίζειν τινός u. τι, verzage nicht θάρρει.
verzagt ἄθυμος, ἄτολμος, ἀνανδρος (jämtlich 2), δειλός, ἀθαρσής, δύσελπις (ιδος), ~ ſein ἀθυμεῖν, ἀθύμως ἔχειν, ~ werden ſ. verzagen.
Verzagtheit *f* ἡ ἀθυμία, ἡ ἀτολμία, ἡ δειλία, ἡ ἀνανδρία, ὁ ὄκνος, aus ~ zögern ὀκνεῖν.
verzählen ſich ἁμαρτάνειν, διαμαρτάνειν ob. πλημμελεῖν ἀριθμοῦντα, ψεύδεσθαι (P.) τοῦ ἀριθμοῦ, διαμαρτάνειν τοῦ ἀληθοῦς λογισμοῦ.
verzärteln θρύπτειν, διαθρύπτειν, καταθηλύνειν, ἀπαλύνειν, χλιδαίνειν, σκιατροφεῖν.
verzärtelt außer den *part.* auch χλιδανός, ἁπαλός.
Verzärtelung *f* ἡ θρύψις, ἡ διάθρυψις, ἡ χλιδή, ἡ σκιατροφία.
verzaubern φαρμάττειν, γοητεύειν τινά, ἐπᾴδειν τινί.
verzäunen ἀπο-, δια-, περιφράττειν.
Verzäunung *f* ἡ ἀπό-, περίφραξις (als Handlung), (Zaun) τὸ περίφραγμα, τὸ ἕρκος.
verzechen κατα-, ἐκπίνειν (erſteres auch: durch Zechen verbrauchen, vertun) ἀν-, καταναλίσκειν, καταδαπανᾶν, Geld ~ δαπανᾶν χρήματα, (nach u. nach aufreiben, erſchöpfen) κατατρίβειν, κατατρύχειν, μαραίνειν, (von Feuer u. Krankheiten) νέμεσθαι, ἐπινέμεσθαι (M.), διαφθείρειν, (von Kummer u. dgl.) τήκειν, ἐκ-, κατατήκειν, nach und nach ~ σμύχειν, ſich ~ σμύχεσθαι, τήκεσθαι (P.).
verzehrend τηκτικός.
Verzehrer *m* ὁ ἀναλωτής, gew. *part.*
Verzehrung *f* ἡ ἀνάλωσις, ἡ τῆξις, ἡ διαφθορά, ἡ μάρανσις, ἡ κατάτριψις, gew. durch Verben, (als Krankheit) ἡ φθίσις.
verzeichnen ἀνα-, ἀπο-, δια-, καταγράφειν, κατασημαίνεσθαι (M.), καταλέγειν, (falſch zeichnen) ἁμαρτάνειν γράφοντα, οὐκ ὀρθῶς γράφειν, κακῶς γράφειν.

Digitized by Google

Verzeichnis *n* ὁ κατάλογος, ὁ πίναξ (κος), ἡ ἀπο-, διαγραφή, e. ~ aufnehmen κατάλογον ποιεῖσθαι (M.) τινος, ἀπογράφεσθαι (M.) τι.
Verzeichnung *f* ἡ ἀνα-, ἀπογραφή.
verzeihen συγγιγνώσκειν τινί τι, συγγώμην ἔχειν, διδόναι *ob.* νέμειν *ob.* ἀπονέμειν τινί (wegen etwas τινος *ob.* mit ὅτι *ob.* εἰ), j-m auf ſein Bitten ~ αἰδεῖσθαι (P.) ἱκετεύοντα, es iſt zu ~ συγγνώμη ἐστί mit *inf.*, j-m gern ~ πολλὴν συγγνώμην ἔχειν τινί, verzeih mirs Gott σὺν θεοῖς εἰρήσεται, σὺν θεοῖς εἰπεῖν.
verzeihend außer b. *part.* auch συγγνώμων, συγγνωμονικός.
verzeihlich συγγνωστός, συγγνωμονικός, συγγνώμης ἄξιος.
Verzeihung *f* ἡ συγγνώμη, ἡ σύγγνοια. ἡ συγγνωμοσύνη, um ~ bitten συγγνώμης δεῖσθαι (P.), συγγνώμην αἰτεῖσθαι (M.), j-m ~ gewähren, angedeihen laſſen ſ. verzeihen; ~ von j-m erlangen συγγνώμης τυγχάνειν παρά τινος (für etw. ὑπέρ τινος), συγγνώμην λαμβάνειν παρά τινος, ~ verdienen συγγνώμην ἔχειν.
verzerren δια-, παραστρέφειν.
verzerrt διάστροφος (2).
Verzerrung *f* ἡ διαστροφή, (von krampfartigen Zuckungen) ὁ σπασμός, τὸ σπάσμα.
verzetteln διασκεδαννύναι, (vertun) σπαθᾶν, δια-, κατα-
Verzettelung *f* durch Verben.
Verzicht *m* ἡ ἄφεσις, ἡ ἀπόστασις, ~ leiſten (verzichten) auf etw. ἀφ-, ἐξίστασθαί τινος, προΐεσθαί (M.) τι, χαίρειν ἐᾶν τι, (etw. aufgeben) ἀπογιγνώσκειν τι (τινός an etw. verzweifeln), ~ leiſten auf eine Schuld ἀφιέναι τὸ χρέος.
verzichten ſ. Verzicht leiſten (b. vor. Wort).
Verzichtleiſtung *f* ſ. Verzicht.
verziehen I *trans.* 1. das Geſicht ~ δια-, παραστρέφειν τὸ πρόσωπον. — 2. (ſchlecht erziehen) κακῶς τρέφειν *ob.* παιδεύειν, ſich ~ (vom Gewitter, Regen) ἀπέρχεσθαι, ἀποχωρεῖν, ἀφανίζεσθαι (P.), ἀπιέναι, παύεσθαι (M.), (von Schmerzen) λωφᾶν, ἀποπαύεσθαι (M.). — II *intr.* 3. (warten) μένειν, ἀνα-, περι-, ἐπιμένειν, μέλλειν, χρονίζειν. — 4. (einen Wohnſitz verändern) μετοικεῖν, μετοικίζεσθαι (P.), μετανίστασθαι.
Verziehung *f* (Verzerrung) ἡ διαστροφή, (ſchlechte Erziehung) ἡ φαύλη παιδεία *ob.* παίδευσις, ἡ διαφθορά.
verzieren κοσμεῖν, ἐπι-, ἐκκοσμεῖν, καλλύνειν, καλλωπίζειν, ποικίλλειν.
Verzierung *f* ἡ κόσμησις, ἡ ἐπικόσμησις, ὁ καλλωπισμός, ἡ ποίκιλσις, ὁ ποικιλμός (als Handlung), τὸ κόσμημα, ὁ κόσμος, ὁ καλλωπισμός, τὸ καλλώπισμα, τὸ ποίκιλμα, ἡ ποικιλία (als Gegenſtand).
verzinnen κατττιτεροῦν.
Verzinnen *n*, **Verzinnung** *f* durch Verb.
verzinſen etw. διδόναι *ob.* ἀποδιδόναι *ob.* τελεῖν τόκον τινός, τοκοφορεῖν τι, ſich ~ τόκον *ob.* καρποὺς φέρειν.
Verzinſung *f* ἡ τοῦ τόκου ἀπόδοσις.
verzögern etw. ἀναβάλλειν (u. M.), μηκύνειν, διατρίβειν, βραδύνειν τι, προάγειν τι ἐπὶ μῆκος, verzögert werden außer den P. auch χρόνιον γίγνεσθαι.
Verzögerung *f* ἡ ἀναβολή, (das Verzögern) ἡ τριβή, ἡ διατριβή.
verzollen etw. τελεῖν φόρον τινός *ob.* ἀπό τινος, nicht ~ [verzollt ἀναπόγραφος (2).
Verzollung *f* ἡ τοῦ φόρου ἔκτισις. [~ ſein νυμφιᾶν.
verzückt παραστατικός, νυμφόληπτος (2), ἔνθεος (2),
Verzuckung *f* ὁ σπασμός, τὸ σπάσμα, mit ~en verbunden σπασματώδης.
Verzückung *f* ἡ θεία μανία.
Verzug *m* ἡ τριβή, ἡ διατριβή, ἡ ἀναβολή, ἡ μέλλησις, τὸ μέλλημα, ohne ~ ἀμελλητί, ἀνυπερθέτως, εὐθύς, αὐτίκα.
verzweifeln ἀπονοεῖσθαι (P.), an etw. ~ ἀπελπίζειν τινός *ob.* περί τινος, ἀπογιγνώσκειν τινός, es verzweifelt j. an mir ἀπογιγνώσκομαι ὑπό τινος, gänzlich an etw. ~ ἐξαπορεῖν τινος.
verzweifelt ἀπεγνωσμένος. ἀνέλπιστος (2), ἄπορος (2), ~e Lage ἐσχάτη ἀπορία, ~ kämpfen ἀπονοηθέντα μάχεσθαι (M.).
Verzweiflung *f* ἡ ἀπόγνοια, τὸ ἀνέλπιστον, ἡ ἀπόγνωσις, ὁ ἀπελπισμός, ἡ ἀνελπιστία, j-n in ~ bringen καθιστάναι τινὰ εἰς ἀπόγνοιαν, ich gerate in ~ πολλὴ ἀθυμία ἐγγίγνεταί *ob.* ἐμπίπτει μοι, in ~ ſein ἀνελπίστως *ob.* ἀθύμως ἔχειν, in der äußerſten ~ ſein ἐσχάτως ἀπορεῖν *ob.* διακεῖσθαι.
verzweiflungsvoll ἀπονενοημένος, ἀπονοητέος.
verzweigen ſich ἀποσχίζεσθαι (P.), διατείνειν.
Verzweigungen *f/pl.* αἱ ἀποσχίδες (der Gefäße, der Nerven im animaliſchen Körper), (bei Bäumen) ἡ πολυοζία.
Veſperbrot *n* τὸ δειλινόν.
Veſperzeit *f* ἡ δειλινὴ ὥρα, ἡ δείλη.
Vettel *f* ἡ γραῦς (γραός).
Vetter *m* ὁ ἀνεψιός.
Vetterſchaft *f* ἡ ἀνεψιότης (ητος).
vexieren ἐμ-, προσπαίζειν τινί, ἐπισκώπτειν τινά, ἐντρυφᾶν τινι, (beläſtigen) ἀνιᾶν τινα, ἐνοχλεῖν τινι und τινα, λυπεῖν τινα. [Verben.
Vexieren *n* ὁ ἐμπαιγμός, ἡ ἐπίσκωψις, gew. durch
Vibration *f* ὁ παλμός.
vibrieren πάλλεσθαι (P.).
Vibrieren *n* ὁ παλμός.
Vieh *n* allg. τὰ ζῷα, τὰ θηρία, (zahme Tiere, die der Menſch zu ſeinem Gebrauche hält) τὰ ζῷα, τὰ θρέμματα. τὰ κτήνη, ein (größeres) Stück ~ τὸ βόσκημα, ein (kleineres) Stück ~ τὸ πρόβατον, ~ halten βοσκήματά τε καὶ πρόβατα τρέφειν, ζωοτροφεῖν, κτηνοτροφεῖν, eine Herde größeres ~ ἡ ἀγέλη, eine Herde kleineres ~ τὸ ποίμνιον.
viehartig θηριώδης.
Vieharzeneikunde, -wiſſenſchaft *f* ἡ ἱππιατρία.
Vieharzt *m* ὁ κτηνίατρος, ὁ ἱππίατρος. [οἰστρᾶν.
Viehbremſe *f* ὁ οἶστρος, von der ~ gequält werden
Viehdieb *m* ὁ τῶν βοσκημάτων *ob.* προβάτων κλέπτης.
Viehfutter *n* ὁ χόρτος, τὸ χόρτασμα, grünes ~ ὁ χιλός.
Viehhandel *m* ἡ τῶν κτηνῶν uſw. πώλησις.
Viehhändler *m* ὁ προβατοπώλης. ὁ προβατοκάπηλος.
Viehherde *f* ἡ ἀγέλη (Großvieh), τὸ ποίμνιον (Kleinvieh).
Viehhirt *m* ὁ νομεύς, ὁ βουκόλος.
Viehhof *m* ἡ ἔπαυλις (εως), ἡ αὐλή.
viehiſch θηριώδης, ἄγριος.
Viehmagd *f* ἡ τὰ κτήνη uſw. θεραπεύουσα.
Viehmarkt *m* ἡ τῶν κτηνῶν ἀγορά.
viehmäßig κτηνώδης, κτηνοπρεπής.
Viehſeuche *f* ἡ τῶν κτηνῶν uſw. λύμη *ob.* φθορά, ὁ τῶν κτηνῶν uſw. λοιμός. [σταθμά).
Viehſtall *m* τὸ κτηνοτροφεῖον, ὁ σταθμός (*pl.* auch τὰ
Viehtränke *f* ὁ u. ἡ ληνός.
Viehtrift, -weide *f* ἡ νομή.
Viehtrog *m* ὁ u. ἡ ληνός.
Viehzucht *f* ἡ ζωοτροφία, ἡ ζωοτροφική, ἡ κτηνοτροφία, ἡ ἀγελαιοτροφία, ἡ ἀγελαιοτροφική, ~ treiben ſ. Vieh halten unter Vieh.
Viehzüchter *m* ὁ κτήνη uſw. τρέφων, ὁ κτηνοτρόφος.
viel πολύς, πολλή, πολύ, συχνός, wenn zu πολύς noch ein anderes *adj.* tritt, ſo müſſen beide mit καί verbunden werden, zB. ~e große Städte πολλαί καὶ μεγάλαι πόλεις, oft ſteht bei πολλοί der *gen. part.*, zB. ~e Geſchichtſchreiber erzählen πολλοὶ τῶν συγγραφέων λέγουσιν, ſehr ~ neben dem *superl.* πλεῖστος auch πάμπολυς, παμπόλλη, πάμπολυ, zu ~ ὑπέρμετρος (2), ἄμετρος, περίττός, *adv.* ἄγαν, nicht zu~ μέτριος, mehr als zu ~ πλείω τῶν ἱκανῶν, das iſt zu ~ geſagt τοῦτό ἐστιν ὑπερβολή, wie ~ πόσος (dir.), ὁπόσος (indir.), wunders ~ θαυμαστὸν ὅσον, ſo ~ ... als τοσοῦτος ... ὅσος, ebenſo ~ ... als τοσοῦτος ... ὅσος

Digitized by Google

καί, um ſo ~ τοσούτῳ. ~ beim *comp.* πολύ, πολλῷ, an ~en Orten πολλαχοῦ, πολλαχόθι, von ~en Orten (Seiten) her πολλαχόθεν, nach ~en Orten (Seiten) hin πολλαχόσε, auf ~e Arten πολλαχῇ, πολλαχῶς. es fehlt ~ daran πολλοῦ δεῖ, es fehlt ~ daran, daß ich πολλοῦ δέω mit *inf.*, πόρρω εἰμὶ τοῦ mit *inf.*, es fehlt nicht ~ daran ὀλίγου δεῖ, auch παρὰ μικρὸν ἦλθον od. ἐκινδύνευσα mit *inf.*, es iſt mir gleich ~ οὐδὲν διαφέρει μοι, ~ auf etw. halten περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι (M.), ſich ~ dünken νομίζειν εἶναί τι, μέγα φρονεῖν ἐφ' ἑαυτῷ. ſich ~ wiſſen in einer Sache φιλοτιμεῖσθαι (P.) ἐπί τινι, ſich zu ~ dünken μεῖζον τοῦ δέοντος od. ἢ κατ' ἄνθρωπον φρονεῖν, ὑπὲρ ἄνθρωπον φρονεῖν, ſo~ an mir liegt, bei mir ſteht ὅσον γ' ἐπ' ἐμοί, ὅσον ἐν ἐμοί. κατὰ τὸ δυνατόν, ſo~ als möglich ὅπως οἷόν τε μάλιστα. ſo ~ mir ὅσοι, ſo~ du nur willſt, ſo~ man nur will ὅσαπερ βούλει, ſo~ ich weiß ὡς ἐμὲ εἰδέναι, oft wird ~ durch τὸ πλῆθος wiedergegeben, z.B. viele Feinde πλῆθος πολεμίων, häufig ſind auch Zſgn mit πολύς, z.B. von ~en Arten (vielartig) πολυειδής, ſ. d. folg. Wörter.

vielährig πολύσταχυς.
vielartig πολυειδής, πολυφυής, πολύτροπος (2), ποικίλος. [*adj.*]
Vielartigkeit *f* ἡ πολυειδία, ἡ ποικιλία u. d. *neutr.* d.
vieläſtig πολύοζος, πολύκλωνος, πολύκλαδος (ſämtlich 2), πολυκλαδής, πολλοὺς κλάδους od. κλῶνας ἔχων.
Vieläſtigkeit *f* ἡ πολυοζία.
vieläugig πολυόμματος (2).
vielbeſchäftigt ἄσχολος (2), πολλὴν ἀσχολίαν ἔχων.
vielbeſprochen πολυθρύλητος (2).
vielbeſucht πολυάνθρωπος (2).
vielbeſungen πολυύμνητος (2).
vielbewegt πολυκίνητος (2).
vielbeweint πολύκλαυτος (2).
vielblätterig πολύφυλλος (2).
vieldeutig ποικίλος.
Vieldeutigkeit *f* ἡ ποικιλία.
Vieleck *n* τὸ πολύγωνον.
vieleckig πολύγωνος (2), πολυγώνιος (2).
vielerfahren πολύπειρος (2).
Vielerfahrenſein *n* ἡ πολυπειρία.
vielerlei παντοδαπός, παντοῖος, ποικίλος, oft genügt auch πολύς, auf ~ Art πολλαχῇ, πολλαχῶς. παντοίως, παντοίῳ τρόπῳ.
vielerſehnt πολυπόθητος (2).
Vieleſſen *n* ἡ πολυφαγία. [φαγεῖν.]
Vieleſſer *m* ὁ πολυφάγος, ὁ ἐσθίων πολλά, δεινὸς
vielfach πολλαπλοῦς, ποικίλος, πολύς.
vielfältig πολλαπλάσιος. πολυπλάσιος, πολυπλασίων, ſ. d. vor. Wort. [*neutr.* d. *adj.*]
Vielfältigkeit *f* ἡ πολλαπλασιότης (ητος), beſſer d.
vielfarbig πολύ-, ποικιλόχρους, πολυχρώματος (2), auch bloß ποικίλος. [d. *adj.*]
Vielfarbigkeit *f* ἡ πολύχροια, ἡ ποικιλία u. d. *neutr.*
vielfaſerig πολύινος (2).
vielfaſſend πολύ-, εὐρύχωρος (2), πολυχανδής.
Vielfraß *m* ὁ πολυφάγος.
Vielfräßigkeit *f* ἡ πολυφαγία.
Vielfuß *m* ὁ ἴουλος.
vielfüßig πολύπους (οδος).
vielgehaßt πολυμισής.
vielgeliebt πολυέραστος (2), πολυήρατος (2), ἀγαπητός, πολυαγάπητος (2), φίλτατος, προσφιλέστατος, εὐφίλητος (2).
vielgelobt πολυεπαίνετος (2).
vielgeltend πολύτιμος (2), πολυτίμητος (2, viel-, hochgeſchätzt, auch: hoch im Preiſe), πολυδύναμος (2, mächtig, einflußreich). [τος (2).]
vielgeprieſen, -gerühmt πολυεπαίνετος (2), πολυύμνη-
vielgeſchäftig πολυπράγμων, φιλοπράγμων, ~ ſein πολυπραγμονεῖν.
Vielgeſchäftigkeit *f* ἡ πολυπραγμοσύνη, ἡ φιλοπραγμοσύνη.
vielgeſtaltig πολυειδής, πολύμορφος (2), πολυσχήμων.
Vielgeſtaltigkeit *f* ἡ πολυειδία, ἡ πολυμορφία.
vielgeſucht περιμάχητος (2).
vielgewünſcht πολύζηλος (2).
vielgliederig πολυμελής, πολύκωλος (2).
Vielgötterei *f* ἡ πολυθεότης (ητος), ἡ πολυθεΐα.
vielhalmig πολυκάλαμος (2).
vielhändig πολύχειρ (ειρος).
Vielheit *f* τὸ πλῆθος.
Vielherrſchaft *f* ἡ πολυαρχία, ἡ πολυκοιρανία.
vieljährig πολυετής, πολλῶν ἐτῶν, πολυχρόνιος (2).
Vieljährigkeit *f* ἡ πολυετία, ἡ πολυχρονιότης (ητος).
vielknotig πολυγόνατος (2).
vielköpfig πολυκέφαλος (2).
Vielköpfigkeit *f* τὸ πολυκέφαλον.
vielkundig πολυήκοος (2).
vielleicht ἴσως, τάχα, τυχόν, τυχὸν ἴσως, πού (enkl.), auch durch d. *opt.* mit ἄν, wenn ~ εἴ τι, εἴ (ἐάν) που, daß nicht ~ μή ποτε, ἵνα μή ποτε, μὴ (ἵνα μὴ) πολλάκις. ob ~ εἰ (ἐὰν) ἄρα, (in Fragen) ἦ γάρ; ἆρ' οὖν; ἦ που;
vielleidend πολύπονος (2), πολυπαθής.
viellöcherig πολύτρητος (2), πολυωπής, πολυωπός (2).
vielmalig συχνός.
vielmals πολλάκις, συχνῶς, συχνόν.
Vielmännerei *f* ἡ πολυγαμία, ἡ πολυανδρία.
vielmehr μᾶλλον, πολὺ μᾶλλον, oder ~ μᾶλλον δέ.
vielnamig πολυώνυμος (2).
Vielnamigkeit *f* ἡ πολυωνυμία.
vielnährend πολυτρόφος (2).
vielreihig πολύστιχος (2), πολύστοιχος (2).
vielruderig πολύκωπος, πολύσκαλμος, πολύζυγος (ſämtlich 2), πολλοὺς ἐρέτας ἔχων.
vielſaitig πολύχορδος (2).
Vielſaitigkeit *f* ἡ πολυχορδία.
vielſamig πολύσπερμος (2), πολυσπέρματος (2).
vielſäulig πολύστυλος (2).
vielſchreibend πολυγράφος.
Vielſchreiber *m* ὁ πολυγράφος.
Vielſchreiberei *f* ἡ πολυγραφία.
vielſeitig πολύπλευρος (2), übtr. πολύτροπος (2), ποικίλος. ~ gebildet, erfahren πολλῶν ἐμπείρως ἔχων od. ἔμπειρος ὤν, ~e Bildung, Gelehrſamkeit ἡ πολυμαθία.
Vielſeitigkeit *f* ἡ πολυτροπία, ἡ ποικιλία, ~ der Bildung ἡ πολλῶν (πραγμάτων) ἐμπειρία, ~ des Wiſſens ἡ πολυμαθία.
vielſilbig πολυσύλλαβος (2).
vielſitzig πολύεδρος (2).
vielſpaltig πολυσχιδής.
vielſprachig πολύγλωττος (2).
vielſtämmig πολυστελέχης.
vielſtengelig, -ſtielig πολύκαυλος (2), πολυστελέχης.
vielſtimmig πολύφωνος (2), πολύφθογγος (2), (vielfaltig) πολύχορδος (2), (von Verſammlungen) πολύψηφος (2).
Vielſtimmigkeit *f* ἡ πολυφωνία, ἡ πολυχορδία (ſ. d. vor. Wort), (einer Verſammlung) ἡ πολυψηφία.
vielſtöckig πολύστεγος (2).
vielſtreifig πολύρραβδος (2).
vielſtreitig πολυμάχητος (2).
vieltägig πολυήμερος (2), πολλῶν ἡμερῶν.
vieltätig φιλοπράγμων.
Vieltätigkeit *f* ἡ φιλοπραγμοσύνη.
vielteilig πολυμερής.
Vielteiligkeit *f* ἡ πολυμέρεια.
vieltönend, -tönig πολύφωνος, πολύφθογγος, πολύχορδος (ſämtlich 2), πολυηχής.
Vieltönigkeit *f* ἡ πολυφωνία, ἡ πολυχορδία.
vieltorig πολύπυλος (2). [(2), πολύβοτρυς.]
vieltraubig πολλὰς σταφυλὰς ἔχων, πολυστάφυλος

Digitized by Google

vieltriebig πολυμάσχαλος (2).
Vieltrinken *n* ἡ πολυποσία.
Vieltrinker *m* ὁ πολυπότης, ὁ πολύποτος, ὁ πολυκώθων (ωνος), *f* ἡ πολυπότις (ιδος), ein ~ ſein πολυποτεῖν.
Vieltuerei *f* ἡ πολυπραγμοσύνη.
vieltürig πολύθυρος (2).
vielumfaſſend εὐρύχωρος (2), εὐρυχωρής, ~e Kenntnis ἡ πολυμαθία.
vielumſtritten, -umworben περιμάχητος (2).
vielvermögend πολυδύναμος (2), μέγα δυνάμενος, πολλὴν δύναμιν ἔχων, (der viel Vermögen beſitzt) πολυχρήματος (2), πολυκτήμων.
Vielvermögenheit *f* τὸ πολυδύναμον, ἡ πολλὴ δύναμις, (Vermögen, Reichtum) ἡ πολυχρηματία, ἡ πολυχρημοσύνη. ἡ πολυκτημοσύνη.
vielverſprechend πολλὰς οδ. καλὰς ἐλπίδας παρέχων.
Vielweiberei *f* ἡ πολυγαμία.
vielwinkelig πολύγωνος (2). [τστωρ (ορος).
vielwiſſend πολυμαθής, πολυγράμματος (2), πολυ-
Vielwiſſer *m* ὁ πολυμαθής uſw., ſ. d. vor. Wort.
Vielwiſſerei *f* ἡ πολυμαθία.
vielwurzelig πολύρριζος (2).
vielzahnig πολυόδους (2).
vielzehig πολυδάκτυλος (2).
vielzeilig πολύστιχος (2), πολύστοιχος (2).
vielzüngig πολύγλωττος (2).
vielzweigig πολύοζος (2), ſ. vieläſtig.
Vielzweigigkeit *f* ἡ πολυοζία, ſ. Vieläſtigkeit.
vier τέτταρες, τέτταρα, als Ziffer: δ', die Zahl ~ ἡ τετράς (άδος), Zeitraum von ~ Tagen ἡ τετράς (άδος), von ~ Jahren ἡ τετραετία, ſich unter ~ Augen beſprechen μόνον μόνῳ λέγειν, auf allen ~en τετραποδιστί, auf ~ Füßen gehen τετραποδηδὸν βαδίζειν, in ~ Stücke teilen τέτραχα διανέμειν.
vierbeinig τετράπους (οδος).
Vierdrachmenſtück (Geldſtück) *n* τὸ τετράδραχμον.
Viereck *n* τὸ τετράγωνον, längliches ~ τὸ πλαίσιον, von der Geſtalt eines ~s τετραγωνοειδής, τετραγωνώδης. [τετραγωνίζειν.
viereckig τετράγωνος (2), τετράπεδος (2), ~ machen
viereilig τετράπηχυς.
viererlei τετραπλάσιος, τετραπλασίων, auf ~ Art τετραχῇ, τετραχῶς.
vierfach, -fältig τετραπλοῦς, τετραπλάσιος, auf ~e Art ſ. d. vor. Wort; ~e Reihe ἡ τετραστοιχία, ~e Portion ἡ τετραμοιρία, ~e Schnur τὸ τετράλινον.
vierfingerig τετραδάκτυλος (2).
vierflächig τετράπεδος (2).
vierflügelig τετράπτερος (2).
Vierflügler *m* τὸ τετράπτερον.
Vierfürſt *m* ὁ τετράρχης, ein ~ ſein τετραρχεῖν, die Herrſchaft eines ~en ἡ τετραρχία.
vierfüßig τετράπους (οδος), ~e Tiere τὰ τετράποδα, ~ ſein τετραποδίζειν, (von einem Versmaße) τετράμετρος (2), (von vier Fuß) τετράπεδος (2).
Viergeſpann *n* τὸ τέθριππον, mit einem ~ fahren τεθριππεύειν, ein ~ halten τεθριπποτροφεῖν.
viergeſtaltig τετράμορφος (2).
viergliederig τετράκωλος (2).
vierhändig τετράχειρ (ειρος).
vierhundert τετρακόσιοι, als Ziffer: υ'.
vierhundertmal τετρακοσιάκις.
vierhundertſte τετρακοσιοστός. [raum ἡ τετραετία.
vierjährig τετραετής. τεττάρων ἐτῶν, ein ~er Zeit-
vierköpfig τετρακέφαλος (2).
viermal τετράκις.
viermonatlich τετράμηνος (2), τεττάρων μηνῶν.
vierräderig τετράκυκλος (2).
vierreihig τετράστιχος (2), τετράστιχος (2).
vierruderig τετρήρης (ἡ τετρήρης ~es Schiff), τετρηρικός, τετράσκαλμος (2).
viersaitig τετράχορδος (2).
viersäulig τετράστυλος (2).
vierſchenkelig τετρασκελής.
vierſchrötig τετράγωνος (2), ἁδρός, εὐπαγής.
Vierſchrötigkeit *f* ἡ ἁδρότης (ητος).
vierſeitig τετράπλευρος (2).
vierſilbig τετρασύλλαβος (2).
vierſitzig τετράκλινος (2).
vierſpaltig τετράσχιστος (2).
vierſpannig τετραπάλαιστος (2).
vierſpännig τέθριππος (2), τετράζυγος (2).
vierſtöckig τετράστεγος (2).
vierſtündig τεττάρων ὡρῶν.
viertägig τεταρταῖος (πυρετός). das ~e Fieber ὁ τεταρταῖος (πυρετός). das ~e Fieber haben τεταρταζειν.
viertauſend τετρακισχίλιοι, als Ziffer: ,δ.
viertauſendſte τετρακισχιλιοστός.
viertе τέταρτος, der ~ Teil τὸ τεταρτημόριον, τὸ τέταρτον μέρος. zum ~n Male τὸ τέταρτον, am ~en Tage kommend, geſchehend τεταρταῖος. im ~n Grade τετάρτως.
viertehalb τρεῖς καὶ ἥμισυς.
vierteilen εἰς τέτταρα μέρη διαιρεῖν.
vierteilig τετραμερής.
Viertel *n* τὸ τέταρτον μέρος, τὸ τεταρτημόριον.
Vierteljahr *n* τρεῖς μῆνες, ἡ τρίμηνος.
vierteljährig τρίμηνος (2), τριῶν μηνῶν.
vierteljährlich διὰ τρίτου μηνός.
Vierteljahrsrechnung *f* οἱ τρίμηνοι λογισμοί.
Viertelobol (Geldſtück) *m* τὸ τεταρτημόριον.
Viertelton *m* ἡ ἐναρμονικὴ διέσις, auch bloß ἡ διέσις, aus Vierteltönen beſtehend διεσιαῖος.
viertens (τὸ) τέταρτον.
viertorig τετράπυλος (2).
viertraubig (v. Efeu) τετρακόρυμβος (2).
viertürig τετράθυρος (2).
viertürmig τετράπυργος (2).
Vierung *f* ὁ τετραγωνισμός.
vierwinkelig τετράγωνος (2).
vierzackig τετράξοος (2).
vierzehig τετραδάκτυλος (2).
vierzehn τετταρακαίδεκα, als Ziffer: ιδ'.
vierzehnjährig τετταρακαιδεκέτης (*f* -κέτις, ιδος).
vierzehnſilbig τετταρεσκαιδεκασύλλαβος (2).
vierzehnte τετταρακαιδέκατος, δέκατος τέταρτος, τέταρτος ἐπὶ δέκα.
vierzeilig τετράστιχος (2), τετράστιχος (2).
vierzig τετταράκοντα, als Ziffer: μ', die Zahl ~ ἡ τετταρακοντάς (άδος, auch eine Zeit von ~ Tagen), Zeit von ~ Jahren ἡ τετταρακονταετία.
Vierziger *m* ἀνὴρ τετταράκοντα ἐτῶν.
vierzigjährig τετταρακονταετής, τετταρακοντούτης (*f* -οῦτις, ιδος), τετταράκοντα ἐτῶν.
vierzigmal τετταρακοντάκις.
vierzigruderig τετταρακοντήρης.
vierzigſte τετταρακοστός.
vierzigtägig τετταρακονθήμερος (2), τετταράκοντα ἡμερῶν. [als Ziffer: ,μ.
vierzigtauſend τετρακισμύριοι, τέτταρες μυριάδες,
vierzüngig τετράγλωττος (2).
Vignette *f* τὸ ἔμβλημα.
Vikar *m* ὁ τεταγμένος οδ. ὢν ἀντί τινος.
Viktualien *pl.* τὰ ἐπιτήδεια.
Viole *f* τὸ ἴον.
violett ἰοβαφής.
Viper *f* (giftige Schlange) ὁ ἔχις (εως), ἡ ἔχιδνα.
Virtuoſe *m* in etw. δεινός τι, σοφώτατός τι oder περί τι. [beſitzen δεινὸν εἶναι τι.
Virtuoſität *f* ἡ δεινότης (ητος), ἡ σοφία, ~ in etw.
Viſion *f* τὸ φάντασμα, τὸ φάσμα, ἡ ὄψις.
Viſitation *f* ἡ ἐξέτασις, ὁ ἐξετασμός, ἡ ἔρευνα.
Viſitator *m* ὁ ἐξεταστής.

Digitized by Google

Visite *f* ἡ ἔντευξις, ὁ ἀσπασμός, j-m eine ~ machen ἐντυγχάνειν τινί, ἀσπάζεσθαί (M.) τινα.
visitieren ἐξετάζειν, ἐρευνᾶν, διεξετάζειν, κατασκοπεῖν (u. M.), ἐπισκοπεῖν.
Vitriol *m* ἡ στυπτηρία, ἡ χαλκῖτις (ιδος).
vitriolähnlich, -artig στυπτηριώδης.
Vitriolerz *n* ἡ χαλκῖτις (ιδος) στυπτηρία.
Vitriolöl *n* ἡ χαλκάνθη, τὸ χάλκανθον, ὁ, ἡ χάλκανθος, τὸ χαλκανθές (οδς).
Vivat: j-m ein ~ ausbringen εὐτυχίαν ἐπεύχεσθαί (M.) τινι, εὐφημεῖν τινι.
Vivatruf *m* ἡ εὐφημία.
Vizeadmiral *m* ὁ τὴν τάξιν τοῦ ναυάρχου ἔχων, (bei den Spartanern) ὁ ἐπιστολεύς.
Vlies *n* τὸ κῶας (*gen.* felten ους), τὸ νάκος, das goldene ~ τὸ χρυσόμαλλον δέρμα.
Vogel *m* ὁ, ἡ ὄρνις (ιθος), τὸ ὄρνεον, τὸ πτηνόν, Wahrſage~ ὁ οἰωνός, junger ~ ὁ πτῖπος (vgl. unſer „Piepvogel"), Vögel fangen ὀρνιθεύειν, ὀρνιθοθηρᾶν, (mit Vogelleim) ἰξεύειν, Vögel halten ὀρνιθοτροφεῖν, das Halten von Vögeln ἡ ὀρνιθοτροφία, in einen ~ verwandeln ὀρνιθοῦν, ἀπορνιθοῦν.
vogelähnlich, -artig ὀρνιθοειδής, ὀρνιθώδης, ὀρνεώδης.
Vogelbauer *n* ἡ καλιά.
Vogelbeerbaum *m* ἡ ὄα (ὄη).
Vogelbeere *f* τὸ ὄον.
Vögelchen *n* τὸ ὀρνίθιον, τὸ ὀρνιθάριον.
Vogeldeuter, -wahrſager *m* ὁ οἰωνόμαντις (εως), ὁ ὀρνιθόμαντις (εως).
Vogeldreck, -miſt *m* ἡ ὀρνίθειος κόπρος.
Vogelei *n* τὸ ὀρνίθειον ᾠόν.
Vogelfang *m* ἡ τῶν ὀρνίθων θήρα, ἡ ὀρνιθευτική.
Vogelfänger *m* ὁ ὀρνιθοθήρας, ὁ ὀρνιθευτής, ὁ ὀρνιθαγρευτής, ὁ ὀρνιθολόχος, ὁ ἰξευτής.
Vogelfleiſch *n* τὰ ὀρνίθεια (κρέα).
Vogelflug *m* ἡ τῶν ὀρνίθων (οἰωνῶν) πτῆσις, (als Vorzeichen der Zukunft) οἱ οἰωνοί, den ~ beobachten οἰωνοσκοπεῖν, οἰωνίζεσθαι (M.), τηρεῖν τοὺς οἰωνούς, Prophezeiung aus dem ~ τὸ οἰώνισμα, das Weisſagen aus dem ~e ὁ οἰωνισμός, Ort zur Beobachtung des ~es τὸ οἰωνοσκοπεῖον, τὸ οἰωνιστήριον.
vogelfrei ἀγώγιμος (2), ἐπικηρυχθείς, ἄτιμος (2), ἔκδοτος (2), j-n für ~ erklären ἀποκηρύττειν τινά, ἐπικηρύττειν τινί (mit u. ohne χρήματα).
Vogelfutter *n* ἡ τῶν ὀρνίθων τροφή.
Vogelgarn *n* τὸ θήρατρον, ἡ νεφέλη, ἡ πάγη, ἡ παγίς (ίδος).
Vogelgebauer *n* ſ. Vogelbauer.
Vogelgeſang *m* αἱ τῶν ὀρνίθων φωναί ob. ᾠδαί.
Vogelgeſchrei *n* αἱ τῶν ὀρνίθων φωναί, (von Wahrſagevögeln) οἱ τῶν οἰωνῶν φθόγγοι.
Vogelgeſicht *n*: mit e-m ~ ὀρνιθοπρόσωπος (2).
Vogelgeſtalt *f*: mit e-r ~ ὀρνιθόμορφος (2).
Vogelhändler *m* ὁ ὀρνιθοκάπηλος, ὁ ὀρνιθοπώλης, ὁ ὀρνεοπώλης, ὁ ὀρνιθίας.
Vogelhaus *n* τὸ ὀρνιθοτροφεῖον, ὁ ὀρνιθών (ῶνος), τὸ ὀρνιθοβοσκεῖον.
Vogelklaue *f* ὁ ὀρνίθειος ὄνυξ (χος).
Vogelknöterich *m* τὸ ἄρρεν (ενος) πολύγονον.
Vogelkralle *f* ſ. Vogelklaue.
vogelkundig ὀρνιθογνώμων.
Vogelleim *m* ὁ ἰξός, mit ~ beſtreichen ἰξοῦν, mit ~ fangen ἰξεύειν (u. M.).
Vogelliebhaber *m* ὁ φίλορνις (ιθος).
Vogelliebhaberei *f* ἡ φιλορνιθία.
Vogelmarkt *m* οἱ ὄρνιθες.
Vogelmilch *f* (eine Pflanze) τὸ ὀρνιθόγαλον.
Vogelmiſt *m* ἡ ὀρνίθειος κόπρος.
Vogelnarr *m* ὁ ὀρνιθομανής, ein ~ ſein ὀρνιθομανεῖν.
Vogelneſt *n* ἡ ὀρνίθειος καλιά, (mit Jungen) ἡ νεοττιά.
Vogelnetz *n* ἡ νεφέλη, ſ. Vogelgarn.
Vogelſchau *f* ἡ οἰωνοσκοπία, ὁ οἰωνισμός, ἡ ὀρνιθοσκοπία.
Vogelſchauer *m* ὁ οἰωνοσκόπος, ὁ οἰωνιστής, ὁ οἰωνόμαντις (εως), ὁ ὀρνιθόμαντις (εως), ~ ſein οἰωνοσκοπεῖν, die Kunſt des ~s ἡ οἰωνιστική, ἡ οἰωνομαντική, ἡ ὀρνιθομαντεία.
Vogelſcheuche *f* τὸ φόβητρον, ἡ μορμών (όνος), τὸ μορμολύκειον.
Vogelſchlinge *f* ἡ πάγη, ἡ παγίς (ίδος).
Vogelſchnabel *m* τὸ ὀρνίθων ῥύγχος.
vogelſtellen ὀρνιθεύειν, ὀρνιθοθηρεῖν.
Vogelſteller *m* ὁ ὀρνιθοθήρας, ſ. Vogelfänger.
Vogelwärter *m* ὁ ὀρνιθοκόμος.
Vogelwicke *f* ἡ ἀφάκη.
Vogelzeichen *n* ὁ οἰωνός, τὸ οἰώνισμα, τὸ οἰωνιστήριον.
Vogelzüchter *m* ὁ ὀρνιθοκόμος.
Vogt *m* ὁ ἐπίτροπος, ὁ προστάτης, ὁ ταμίας.
Vokal *m* τὸ φωνῆεν (γράμμα).
Vokation *f* ἡ κλῆσις.
Vokativ *m* ἡ κλητική (πτῶσις).
Volk *n* 1. τὸ ἔθνος, τὸ φῦλον (nach Abſtammung und Sprache), von demſelben ~e ὁμοεθνής, ὁμόφυλος (2), zu unſerm ~e gehörig ἐμφύλιος (2), von einem andern ~e ἀλλόφυλος (2), ὁ δῆμος (in Bezug auf den Staat, nach Kultur und Verfaſſung), dem ~e gehörig δημόσιος, κοινός, mit dem ganzen ~e πανδημεί, im Namen, auf Koſten des ~es δημοσίᾳ. — 2. (die niedere Klaſſe, der große Haufe) τὸ πλῆθος, οἱ πολλοί, ὁ ὄχλος, ein Mann aus dem gemeinen ~e ἀνὴρ ἐκ δήμου, ὁ δημότης, ὁ ἰδιώτης, (Menſchenmenge) ἡ ἀγέλη, τὸ πλῆθος. — 3. übtr. ein ~ Rebhühner ὁ περδίκων ἑσμός.
Völkerrecht *n* τὰ τῶν ἐθνῶν δίκαια, τὰ κοινὰ πάντων ob. πᾶσιν, οἱ κοινοὶ νόμοι.
Völkerſchaft *f* τὸ ἔθνος.
Völkerwanderung *f* ἡ τῶν ἐθνῶν μετανάστασις.
volkreich πολυάνθρωπος (2), πολύανδρος (2), ~ ſein πολυανθρωπεῖν.
Volksälteſter *m* ὁ δημογέρων (οντος).
Volksanführer *m* ὁ δημαγωγός, ~ ſein δημαγωγεῖν.
Volksauflauf *m* ἡ τῶν πολιτῶν ob. τοῦ δήμου στάσις ob. ταραχή, einen ~ anſtiften, veranlaſſen ταράττειν τὸν δῆμον, ἐπανιστάναι τὸν δῆμον, εἰς στάσιν ἐμβάλλειν τοὺς πολλούς.
Volksaufwiegler *m* ὁ στασιάζων ob. ταράττων τὴν πόλιν.
Volksbeluſtigung *f* ἡ δημοσία ἑορτή.
Volksbeſchluß *m* τὸ ψήφισμα, ein ~ kommt zuſtande γίγνεται ψήφισμα, durch einen ~ beſtimmen ψηφίζειν, durch ~ wählen χειροτονεῖν, durch ~ erwählt werden χειροτονεῖσθαι (P.), Wahl durch ~ ἡ χειροτονία, durch ~ abſchaffen ἀποχειροτονεῖν.
Volkscharakter *m* τὸ τοῦ ἔθνους ἦθος.
Volksfeind *m* ὁ μισόδημος.
Volksfeſt *n* ἡ πανήγυρις (εως), ἡ κοινὴ ob. πάνδημος ἑορτή, ein ~ feiern πανηγυρίζειν.
Volksfreude *f* ἡ κοινὴ εὐφροσύνη.
Volksfreund *m* ὁ δημοτικὸς ob. δημοκρατικὸς ἀνήρ, ὁ δημεραστής.
volksfreundlich δημοτικός.
Volksfreundlichkeit *f* τὸ δημοτικόν.
Volksführer *m* ὁ δημαγωγός, ~ ſein δημαγωγεῖν.
Volksgeiſt *m* ἡ κοινὴ διάνοια.
Volksgemeinde *f* ὁ δῆμος.
Volksgewalt *f* ἡ τῶν πολλῶν δύναμις.
Volksglaube *m* ἡ τῶν πολλῶν δόξα.
Volksgunſt *f* ἡ πρὸς τοὺς πολλοὺς χάρις (ιτος), ἡ παρὰ τῶν πολλῶν εὔνοια, nach ~ trachten δημαγωγεῖν, δημοκοπεῖν, das Trachten nach ~ ἡ δημαγωγία.
Volkshaß *m* τὸ τῶν πολιτῶν μῖσος, ἡ τοῦ δήμου ἔχθρα, ὁ πολιτικὸς φθόνος, ſich dem ~ ausſetzen τῷ πολιτικῷ φθόνῳ ἑαυτὸν παραδιδόναι.
Volkshaufe *m* ὁ ὄχλος.
Volksheer *n* τὸ πολιτικὸν στράτευμα.
Volksherrſchaft *f* ἡ δημοκρατία.
Volkslaune *f* αἱ τῶν πολλῶν ὀργαί.
Volkslehrer *m* ὁ τὸν δῆμον παιδεύων, ὁ δημοδιδάσκαλος.
Volksleiter *m* ὁ δημαγωγός, ~ ſein δημαγωγεῖν.
Volksleitung *f* ἡ δημαγωγία.
Volksliebling *m* ὁ τοῖς πολλοῖς κεχαρισμένος.

Digitized by Google

Volkslied *n* τὸ κοινὸν ᾆσμα.
Volksmacht *f* τὸ τῶν πολλῶν κράτος.
volksmäßig δημώδης, κοινός.
Volksmeinung *f* ἡ τῶν πολλῶν δόξα.
Volksmenge *f* ὁ ὄχλος, ſtarke, geringe ~ ἡ πολυανθρωπία, ἡ ὀλιγανθρωπία.
Volksmund *m* ὁ πολιτῶν φθόνος.
Volkspartei *f* οἱ δημοτικοί, ὁ δῆμος, οἱ (ἐκ) τοῦ δήμου.
Volksrechte *n/pl* τὰ κοινὰ νόμιμα.
Volksrede *f* ὁ δημηγορικὸς λόγος, ἡ δημηγορία, eine ~ halten δημηγορεῖν.
Volksredner *m* ὁ δημηγόρος, ὁ ἐν τῷ δήμῳ λόγους ποιούμενος.
Volksregierung *f* ἡ δημοκρατία, zur ~ gehörig δημοκρατικός, eine ~ haben δημοκρατεῖσθαι (P.).
Volksreligion *f* οἱ πάτριοι οd. πατρῷοι θεοί, οὓς ἡ πόλις νομίζει θεούς.
Volksſache *f* τὸ κοινὸν πρᾶγμα.
Volksſage *f* ὁ κοινὸς λόγος. auch bloß ὁ λόγος od. ὁ μῦθος.
Volksſchmaus *m* ἡ δημοθοινία, einen ~ geben δημοθοινεῖν, ἑστιᾶν τὸν δῆμον.
Volksſchmeichelei *f* ἡ τοῦ δήμου κολακεία, ἡ δημοκοπία.
Volksſchmeichler *m* ὁ τὸν δῆμον κολακεύων, ὁ δημοκόπος.
Volksſchule *f* τὸ κοινὸν διδασκαλεῖον.
Volksſchullehrer *m* ὁ τὸν δῆμον παιδεύων.
Volksſitte *f* ὁ πάτριος νόμος.
Volksſprache *f* ἡ κοινὴ διάλεκτος.
Volksſtamm *m* τὸ ἔθνος.
Volkstracht *f* ἡ ἐπιχώριος ἔθνους στολή.
Volkstum *n* τὸ τοῦ ἔθνους.
volkstümlich ἐγ-, ἐπιχώριος, δημοτικός, οἰκεῖος.
Volksverſammlung *f* ἡ ἐκκλησία, ἡ ἀγορά, gewöhnliche ~en αἱ κύριαι ἐκκλησίαι, außerordentliche ~en αἱ σύγκλητοι ἐκκλησίαι, eine ~ berufen, veranſtalten συγκαλεῖν τοὺς πολίτας, ἐκκλησιάζειν τὸν δῆμον, ἐκκλησίαν ποιεῖν od. συνάγειν od. συλλέγειν, eine ~ halten ἐκκλησίαν ποιεῖσθαι (M.). eine ~ entlaſſen, aufheben ἀφιέναι od. διαλύειν ἐκκλησίαν, in der ~ reden λόγους ποιεῖσθαι (M.) ἐν τῷ δήμῳ (auch πρὸς τὸν δῆμον), δημηγορεῖν, in der ~ über etw. beraten ἐκκλησιάζειν περί τινος, Mitglied der ~ ὁ ἐκκλησιαστής.
Volksvertreter *m* ὁ αἱρετός.
Volkszählung *f* ἡ λαογραφία.
voll 1. μεστός, πλέως (πλέα, πλέων) (von etw. τινός), ~ machen πληροῦν, πιμπλάναι, ἐμ-, ἀναπιμπλάναι, μεστοῦν, etw. mit etw. τί τινος, ganz ~ ἀνά-, ἔμ-, κατάπλεως, ~ ſein von etw. außer den *adj.* mit εἶναι auch ἐμπλησθῆναί τινος, γέμειν τινός, ~er Freuden περιχαρής, ~er Trauer περίλυπος (2), ~er Erwartung ſein ἐλπίδων μεστὸν εἶναι, μετέωρον εἶναι, ~er Wunden ſein τραύματα ἔχειν πολλά, alle Hände ~ zu tun haben πλείστας ἀσχολίας ἔχειν, mit ~en Segeln πᾶσι τοῖς ἱστίοις, einen Scheffel ~ ὅσον χωρεῖ oder δέχεται μέδιμνος, übermäßig ~ ὑπέρπλεως, ὑπέρμεστος (2), ὑπερπλήρης, übermäßig ~ machen ὑπερπληροῦν. — 2. (vollſtändig, ganz) ἐντελής (ſ. B. ~er Lohn ἐντελὴς μισθός), ὅλος, τέλειος, παντελής, auch πᾶς, ein ~es Jahr ὅλος ἐνιαυτός, ~e fünf Tage ὅλαι πέντε ἡμέραι, ~e tauſend fielen χίλιοι ἀπέθανον οἱ πάντες, die ~e Wahrheit πᾶσα ἡ ἀλήθεια, das ~e Recht ἅπαντα τὰ δίκαια, mit ~em Rechte λόγῳ τῷ δικαιοτάτῳ, πάνυ δικαίως, im ~en Laufe δρόμῳ ἐκτενεστάτῳ, ~e Rüſtung ἡ πανοπλία, ~e Reife ἡ τελείωσις, ~e Genauigkeit ἡ ἀκρίβεια αὐτή, in ~er Blüte ſtehen ἀκμὴν τῆς ἄνθης ἔχειν, im ~en Gange ſein (von Sachen) ἀκμάζειν, ~e Gewalt haben κύριον εἶναι τινος od. *inf.*, αὐτοκράτορα εἶναι mit *inf.*, eine ~e Ladung φόρτος ἱκανός, in ~er Wut μαινόμενος, mit ~er Genauigkeit διὰ πάσης ἀκριβείας, μετὰ πλείστης ἀκριβείας, ἀκριβέστατα, mit ~en Händen ἀφθόνως, εἰς ἀφθονίαν. — 3. (ſchmutzig) κατάπλεως (von etw. τινος), ſ. B. ~ Blut κατάπλεως αἵματος. ~ Schmutz κατάπλεως πηλοῦ, ~ machen ſ. beſchmutzen, beſudeln. — 4. (betrunken) μεθύων, μέθυσος (2), ἔξοινος (2), ſich ~ ſaufen μεθύσκεσθαι. — 5. übtr. den Mund ~ nehmen μεγαλήγορεῖν, j-n nicht für ~ anſehen ὀλίγον ποιεῖσθαί (M.) τινα, ὀλιγωρεῖν τινος.
vollauf ἄφθονος (2), ἔκπλεως, δαψιλής, *adv.* ἀφθόνως, εἰς ἀφθονίαν, δαψιλῶς, ~ zu leben haben ἐν ἀφθόνοις βιοτεύειν, ἀφθονίαν ἔχειν σίτου. πλήρη ἔχειν τὰ ἐπιτήδεια, ~ zu tun haben πολλὴν ἀσχολίαν ἔχειν.
vollblütig πολύαιμος (2), πολυαίματος (2), ~ ſein πολυαιμεῖν, ὑπεραιμοῦν.
Vollblütigkeit *f* ἡ πολυαιμία.
vollbringen ἐργάζεσθαι, ἀπ-, ἐξ-, κατεργάζεσθαι (M.), διαπράττειν (u. M.), καταπράττειν, περαίνειν, ἔργῳ καθιστάναι, ἀποδείκνυσθαι (M.), ἐπι-, ἀποτελεῖν, ἀνύτειν, τελειοῦν, das Leben ~ διεξέρχεσθαι τὸν βίον. etw. glücklich ~ κατορθοῦν, mit eigener Hand ~ αὐτοχειρίζειν, eine Tat ~ ἔργον ἀποδείκνυσθαι (M.) od. ἐξεργάζεσθαι od. ἀποφαίνεσθαι (M.).
Vollbringen *n*, **Vollbringung** *f* ἡ ἀπ-, ἐξ-, κατεργασία, gew. durch Verben.
Vollbringer *m* ὁ ἐργάτης, gew. *part.*
Vollbürger *m* ὁ πολίτης (in Athen), ὁ ὅμοιος (in Sparta).
vollbürtig γνήσιος, ὁμοπάτριος καὶ ὁμομήτριος (2).
Vollbürtigkeit *f* ἡ γνησιότης (ητος).
vollenden (zu Ende bringen) τελεῖν, ἀπο-, ἐκ-, ἐπι-, συντελεῖν, περαίνειν, ἀνύτειν, ἐξανύτειν, (eine Arbeit, ein Geſchäft, ein Unternehmen u. dgl.) κατ-, ἐξ-, ἀπεργάζεσθαι (M.), δια-, καταπράττειν, (vollkommen machen) τελειοῦν, vollendet werden außer den P. auch τέλος λαμβάνειν, τέλος γίγνεταί τινος u. τινι.
Vollender *m* ὁ τελειωτής, gew. *part.*
vollendet außer d. *part.* auch τέλειος, ἐντελής.
vollends (gar noch) δή, γέ (enkl.), γὲ (enkl.) δή, (gänzlich) πάμπαν, σύμπαν, ὅλως, παντελῶς, und du ~ καὶ σύ γε.
Vollendung *f* (das Vollenden) ἡ ἀπο-, ἐπιτέλεσις, ἡ τελείωσις, ἡ ἐκτελείωσις, (Vollkommenheit) ἡ ἐντέλεια, ἡ τελειότης (ητος).
Völlerei *f* ἡ ἀσωτία, ἡ ἀσέλγεια, (Trunkenheit) ἡ μέθη.
vollführen ſ. vollbringen, vollenden.
vollfüllen ἀναπιμπλάναι, ἀναπληροῦν.
vollgießen etw. mit etw. ἐμπιμπλάναι τί τινος.
vollgültig κύριος, ἄξιος, ἱκανός, βέβαιος, (von Zeugen) ἀξιόχρεως, (von Münzen) δόκιμος (2).
Vollgültigkeit *f* ἡ ἀξία, ἡ ἱκανότης, ἡ βεβαιότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*
Vollheit *f* ἡ πλησμονή, (Trunkenheit) ἡ μέθη.
völlig παντελής, ἐντελής, τέλειος, ἱκανός. *adv.* παντελῶς, τελέως, ~e Freiheit haben αὐτόνομον εἶναι κατὰ πάντα, j-m ~e Genüge leiſten ἐξαρκεῖν τινι, j-m ~ gleich ſein ἐξισοῦσθαί (P.) τινι, einen ~en Sieg erringen λαμπρὰν οd. λαμπροτάτην νίκην κτᾶσθαι, eine ~e Niederlage erleiden μεγίστην ἧτταν ἡττᾶσθαι (P.).
volljährig ἡλικίαν ἔχων.
Volljährigkeit *f* ἡ ἡλικία.
vollkommen τέλειος, ἐντελής, παντελής, ὁλοτελής, ἄρτιος, *adv.* τελέως, παντελῶς, ἐντελῶς, παντάπασιν, ~ machen τελειοῦν. ~ werden τελειοῦσθαι (P.). ~ ausbilden τελειουργεῖν, ~ ausgebildet zur Welt bringen τελειογονεῖν, τελειοτοκεῖν, ~ (in Antworten) παντελῶς γε, παντελῶς μὲν οὖν.
Vollkommenheit *f* ἡ ἐντέλεια, ἡ παντέλεια, ἡ τελειότης (ητος), ἡ τελείωσις, zur ~ in etw. gelangen πρὸς τέλος ἔρχεσθαί τινος, den höchſten Grad der ~ erreicht haben πέρας ἔχειν.
Vollkraft *f* (des Lebens) ἡ ἀκμὴ τοῦ βίου.
Vollmacht *f* ἡ ἐξουσία, ~ zu etw. haben κύριον εἶναί τινος, ~ erhalten ἐπιτρέπεσθαι (P.), ἐπιτροπὴν λαμβάνειν,

Digitized by Google

~ geben ἐπιτρέπειν, ἐξουσίαν διδόναι od. παρέχειν, einer der unbeschränkte ~ hat ὁ αὐτοκράτωρ (ορος), unbeschränkte ~ haben αὐτοκράτορα εἶναι περί τινος.

Vollmond *m* ἡ πλήρης od. πεπληρωμένη σελήνη, ἡ πανσέληνος, (Zeit des ~s) ἡ διχόμηνος σελήνη, ἡ διχομηνία, beim ~, zur Zeit des ~s ἐν ταῖς πανσελήνοις, κατὰ τὴν πανσέληνον u. κατὰ τὸ πανσέληνον.

Vollmondsnacht *f* ἡ πανσέληνος νύξ (νυκτός).

vollpfropfen σάττειν τί τινος, vollgepfropft sein γέμειν τινός, sich ~ ἐμπίμπλασθαί (P.) τινος.

Vollsaftig (von Pflanzen und Früchten) πολύχυλος, πολύχυμος, πολύοπος (sämtl. 2), (von animalischen Körpern) σφριγώδης, πληθωρικός, zB. ein ~er Körper τὸ πληθωρικὸν σῶμα, ~ sein σφριγᾶν, σπαργᾶν, πληθωριᾶν.

Vollsaftigkeit *f* (von Pflanzen und Früchten) *s. neutr. s. adj.*, (von animalischen Körpern) τὸ σφρίγος, ἡ σπάργωσις, ἡ πληθώρα.

vollständig ὅλος, ὁλόκληρος (2, ganz), ἐντελής, πλήρης (woran nichts fehlt), τέλειος, παντελής (vollkommen), ~ machen s. vollenden, s. auch vollkommen.

Vollständigkeit *f* ἡ τελειότης (ητος), ἡ ὁλοκληρία.

vollstimmig πάμφωνος (2, in der Musik), παμψηφεί (*adv.*, von der Abstimmung).

vollstopfen στοιβάζειν τι εἴς τι, ἐμπιμπλάναι τί τινος, σάττειν τί τινος u. τινι, ἐμπληροῦν τί τινος.

vollstrecken κατα-, διαπράττειν, ἐκ-, ἐπιτελεῖν.

Vollstrecker *m* durch *part.*

Vollstreckung *f* ἡ κατά-, διάπραξις.

vollтönend πάμφωνος (2), eine ~e Stimme haben μάλα ἔμφωνον εἶναι, einer der eine ~e Stimme hat ἔμφωνος (2).

vollwichtig ὁλοτελής, δίκαιος, ὀρθός, ein ~er Mann [δίκαιος ἀνήρ.]

Vollwichtigkeit *f* ὁ δίκαιος σταθμός.

vollwüchsig ἁδρός.

Vollwüchsigkeit *f* ἡ ἁδρότης (ητος).

vollzählig παντελής, ἐντελής, τέλειος, ἔκπλεως, sie waren ~ da πάντες παρῆσαν, ~ machen πληροῦν, ἀνα-, ἐκ-, συμπληροῦν, ἀπαρτίζειν.

Vollzähligkeit *f* ὁ ἀπηρτισμένος ἀριθμός.

vollziehen ἀπο-, ἐκ-, ἐπι-, συντελεῖν, κατα-, διαπράττειν, ἐξ-, κατεργάζεσθαι (M.), ἔργῳ καθιστάναι od. ἐπεξέρχεσθαι, περαίνειν, auch ποιεῖν, eine Hochzeit ~ συντελεῖν γάμον, einen Befehl, Auftrag ~ τὸ προσταχθὲν ποιεῖν, ὑπηρετεῖν, ἃ τις προσέταξεν, eine Strafe an j-m ~ ἐπιτελεῖν δίκην τινί, ~de Gewalt τὸ κράτος.

Vollzieher *m* durch *part.* [durch Verben.]

Vollziehung *f* ἡ ἐπι-, ἀποτέλεσις, ἡ κατάπραξις, gew.

Volontär *m* ὁ ἐθελοντής.

voltigieren ἐφάλλεσθαί (M.) τινι (auf etw. springen), ὑπεράλλεσθαι (M.) τιν. (über etw. hinwegspringen).

Volute *f* (schneckenförmiger Zierat am Säulenknopf) ὁ κριός, ἡ ἕλιξ (κος), ἡ κάλχη.

vomieren ἐμεῖν.

Vomieren *n* ἡ ἔμεσις, ὁ ἐμετός.

Vomitiv *n* τὸ ἐμετικὸν φάρμακον.

von 1. örtlich zur Bezeichnung der Entfernung od. des Ausgehens von einem Punkte ἀπό (von ... weg) u. ἐκ, ἐξ (von ... aus) mit *gen.* (ἐκ vor Konsonanten, ἐξ vor Vokalen), zB. vom Pferde steigen καταβαίνειν ἀπὸ τοῦ ἵππου, ~ den Schiffen aus schießen ἐκ τῶν νεῶν τοξεύειν. — 2. bei den Verben, welche eine Trennung oder Entfernung bezeichnen, steht der bloße *gen.*, zB. ~ etw. entfernt sein ἀπέχειν τινός, sich von j-m entfernen ἀπαλλάττεσθαί (P.) τινος (auch ἀπό τινος), j-n von etw. befreien ἐλευθεροῦν τινά τινος u. dgl. — 3. (vor Wörtern, die einen Ort bedeuten, wird ~ häufig durch die Anhängesilbe θεν wiedergegeben, zB. vom Himmel her οὐρανόθεν, vom Hause οἴκοθεν, ~ Athen Ἀθήνηθεν, ~ da ... an ἀπό, ἐκ mit *gen.*, ~ da an ἀπὸ τοῦδε, ἀπὸ τούτου τοῦ χρόνου, ~ Kindesbeinen an ἐκ παίδων, ~ nun an τὸ ἀπὸ τοῦδε, ~ ... zu κατά, εἰς mit *acc.*, ~ Tag zu Tag εἰς ἡμέραν, ~ Jahr zu Jahr εἰς ἔτος, κατὰ πᾶν ἔτος, ~ Stadt zu Stadt κατὰ πόλεις. — 4. bezeichnet ~ einen Ursprung od. eine Angehörigkeit, so steht der bloße *gen.*, zB. Alexander, König von Makedonien Ἀλέξανδρος, ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεύς, der Vater ~ j-m ὁ πατήρ τινος, bei Städtenamen steht gew. das *adj.*, zB. ein Bürger ~ Sparta ἀνὴρ Λακεδαιμόνιος. — 5. bei Stoffbezeichnungen steht der bloße *gen.*, zB. ein Kranz ~ Hyazinthen στέφανος ὑακίνθων, eine Mauer ~ Ziegeln τεῖχος πλίνθων, auch ein *adj.*, zB. ein Kranz ~ Gold χρυσοῦς στέφανος. — 6. zur Angabe der Teile eines Ganzen steht der bloße *gen.*, zB. die Mehrzahl ~ ihnen οἱ πλεῖστοι αὐτῶν, einer ~ uns εἷς ἡμῶν, keiner ~ ihnen οὐδεὶς αὐτῶν, eine Menge ~ Steinen πλῆθος λίθων u. dgl. — 7. zur Bezeichnung einer körperlichen oder geistigen Eigenschaft steht der bloße *acc.*, zB. ~ schöner Gestalt καλὸς τὸ εἶδος, ~ schlechtem Charakter πονηρὸς τοὺς τρόπους, ~ persischer Abkunft Πέρσης τὸ γένος, oder es steht ein *adj.*, zB. eine Sache ~ großem Werte χρῆμα πλείστου ἄξιον od. πολυτίμητον, ein Mann ~ schönem Wuchse εὐφυὴς ἀνήρ, ein Kind ~ guten Anlagen τέκνον εὐφυὲς τὴν ψυχήν u. dgl. — 8. ~ bei *pass.* zur Bezeichnung der Wirkung od. Ursache ὑπό mit *gen.*, zB. ~ j-m besiegt werden νικᾶσθαι ὑπό τινος, doch kann beim *pass.* auch der bloße *dat.* stehen, wird dagegen kein leidender Zustand bezeichnet, so steht παρά mit *gen.* (namentlich bei den Verben, die ein Bekommen, Lernen, Erfahren, Erhalten u. dgl. bezeichnen), zB. ~ j-m etw. lernen μανθάνειν τι παρά τινος, auch πρός mit *gen.*, wenn man ~ mit ‚bei' vertauschen kann, zB. ~ allen bewundert werden πρὸς πάντων θαυμάζεσθαι (doch auch ὑπὸ πάντων θαυμ.), bei den Verben des Gebens u. der Äußerung steht auch ἐκ, zB. es ist mir ~ Gott verliehen worden δέδοταί μοι ἐκ θεοῦ. — 9. ~ (durch) mit dem bloßen *dat.*, ~ Natur φύσει, ~ Hörensagen wissen ἀκοῇ εἰδέναι. — 10. bei Maßangaben durch den *gen.*, zB. ein Graben ~ fünfzig Fuß τάφρος πεντήκοντα ποδῶν oder ἔχουσα πεντήκοντα πόδας τὸ μῆκος, ein Vermögen ~ hundert Talenten οὐσία ἑκατὸν ταλάντων, ein Kind ~ fünf Jahren τέκνον πέντε ἐτῶν. — 10. ~ (‚über') bfd. bei den Verben sprechen, urteilen, handeln ~ u. dgl. περί mit *gen.*, auch ὑπέρ mit *gen.* (das lateinische de), zB. ~ etw. sprechen διαλέγεσθαι περί τινος. — 11. (betreffend, in Rücksicht) κατά mit *gen.*, zB. das kann man ~ allen Athenern sagen ταῦτα ἔχομεν λέγειν κατὰ πάντων τῶν Ἀθηναίων.

voneinander ἀπ' u. ἐξ ἀλλήλων, ἀλλήλων, je nach der Konstruktion des Verbs, in Zsſg διά, ἀπό, alle Zsſgn mit ~ s. unter auseinander.

vonstatten s. unter Statt.

vor 1. (räumlich u. zeitlich) πρό mit *gen.*, auch ἔμπροσθεν mit *gen.*, ~ der Stadt πρὸ τῆς πόλεως, ~ diesem Kriege πρὸ τοῦδε τοῦ πολέμου, ~ dem Tempel ἔμπροσθεν τοῦ ἱεροῦ, oft auch Zsſgn mit πρό, zB. ~ etw. stehen προΐστασθαί τινος u. dgl., ~ kurzem νεωστί, ἄρτι, ~ alters, ~ langer Zeit πάλαι, ~ Augen πρὸ ὀφθαλμῶν, ~ den Füßen ἐμποδών, ~ den Füßen weg ἐκποδών. — 2. (gegenüber) ἐναντίον, ἐξ ἐναντίας, ἐκ τοῦ ἐναντίου u. ἐξ ἐναντίου, ἐν mit *dat.*, πρός u. εἰς mit *acc.*, πρός mit *gen.*, zB. ~ Augen schweben ἐν ὀφθαλμοῖς ὁρᾶσθαι (P.), ~ dem Volke sprechen πρὸς od. εἰς τὸν δῆμον λέγειν, ~ die Richter treten εἰς τοὺς δικαστὰς εἰσιέναι, ~ den Spiegel treten ἐξ ἐναντίας τοῦ κατόπτρου στῆναι usw. — 3. oft steht der Kasus, den das Verb regiert, zB. sich ~ j-m fürchten φοβεῖσθαί τινα, ~ j-m fliehen φεύγειν τινά, ~ j-m aufstehen ἐξανίστασθαί τινα, s. d. betr. Verb. — 4. (zur Angabe der wirkenden Ursache) ὑπό mit *gen.*, διά mit *acc.*, ~ Trauer ὑπὸ λύπης, ~ Freude ὑπὸ χαρᾶς, ~ Hitze

Digitized by Google

διὰ καῦμα, ~ Kälte διὰ χειμῶνα u. dgl., oft auch der bloße *dat.*, ꝛc. ~ Hunger ſterben λιμῷ ἀπόλλυσθαι, ~ Mangel ἐνδείᾳ. — 5. zur Angabe des Vorzugs gew. πρό mit *gen.*, διαφερόντως mit *gen.* (ꝛc. ~ allen andern Menſchen διαφερόντως τῶν ἄλλων ἀνθρώπων), ~ allen Dingen πρὸ πάντων μάλιστα, ~ allen ausgezeichnet werden ἐκ πάντων προτιμᾶσθαι (P.), bei manchen Verben ſteht auch der bloße *gen.*, ꝛc. ſich auszeichnen vor j-m διαφέρειν τινός, ſ. d. betr. Verb. — 6. ~ j-m (ſoviel es auf j-n ankommt, von j-m abhängt) durch Umſchreibung, ꝛc. ~ mir könnt ihr dies tun οὐ κωλύω ὑμᾶς τοῦτο ποιεῖν. — 7. oft wird ~ durch πρίν mit dem *inf.* ausgedrückt, ꝛc. ~ Ankunft der Feinde πρὶν τοὺς πολεμίους ἐλθεῖν, ~ Tagesanbruch πρὶν ἡμέραν γενέσθαι, auch durch φθάνειν mit *part.*, ꝛc. Xenophon gelangte ~ den Feinden in die Dörfer Ξενοφῶν ἔφθη τοὺς πολεμίους εἰς τὰς κώμας ἀφικόμενος.

Vorabend *m* ἡ πρὸ τῆς ἑορτῆς ob. ἡ προεόρτιος ἡμέρα (vor einem Feſte), der ~ der Schlacht ἡ πρὸ τῆς μάχης ἑσπέρα.

Vorahnung *f* ἡ προαίσθησις, ſ. Ahnung.

voran πρῶτος, πρότερος (*adj.*), πρόσθεν, ἔμπροσθεν (*adv.*), gew. durch Zſſg mit πρό.

voranbringen προορμᾶν (u. P.).

voraneilen προτρέχειν, προθεῖν, ἡγεῖσθαι δρόμῳ.

voranfliegen προπέτεσθαι, ἡγεῖσθαι: (M.).

vorangehen ἡγεῖσθαι, ἐξηγεῖσθαι, προηγεῖσθαι: (M.), προάγειν, πρῶτον ob. πρότερον πορεύεσθαι (P.), (bei einem Aufzuge) προπομπεύειν, j-m ~ ἡγεῖσθαί τινι (in etw. τινός), j-m im Tode ~ προαποθνήσκειν τινός.

vorankommen προφθάνειν τινά, προτερεῖν τινος.

voranlaufen προτρέχειν, προθεῖν.

voranreiten προελαύνειν, προϊππεύειν.

voranrücken προελαύνειν, προάγειν.

voranſchicken, -ſenden προπέμπειν, προαποστέλλειν.

voranſchwimmen προνήχεσθαι, πρῶτον ob. πρότερον νήχεσθαι.

voranſegeln προπλεῖν, πλέοντα ἡγεῖσθαι (M.).

voranſetzen πρῶτον ob. πρότερον τιθέναι ob. καθίζειν τινά.

voranſprengen προελαύνειν.

voranſpringen προπηδᾶν, προτρέχειν.

voranſtehen πρῶτον καθίστασθαι (καταστῆναι) oder τετάχθαι. [τάττειν τινά.]

voranſtellen j-n πρῶτον ob. πρότερον καθιστάναι ob.

voranſtürzen προεκπηδᾶν.

vorantanzen προχορεύειν, ἡγεῖσθαι: (M.) χορεύοντα.

vorantragen προφέρειν, προκομίζειν.

voranziehen προελαύνειν, προάγειν, ἡγεῖσθαι: (M.).

Vorarbeit *f* τὸ παρασκευαστικὸν ἔργον, ἡ προκατασκευή. ἡ προμελέτησις,

vorarbeiten (im voraus arbeiten, vorbereiten) προκατα-, προπαρασκευάζειν (u. M.), j-m ~ προπονεῖν τινι, (eine Arbeit machen, um ſie j-m als Muſter zu zeigen) ἔργῳ δεικνύναι τινί τι, ἔργῳ διδάσκειν τινά τι.

vorauf ſ. voran.

voraus πρότερος, πρῶτος (*adj.*), ἔμπροσθεν (*adv.*), allen ~ πάντων διαφερόντως, im, zum ~ νῦν ἤδη, πρὶν ἐξελθεῖν τὸν χρόνον, in Zſſgn πρό, die hier fehlenden Zſſgn mit ~ ſ. unter voran u. vorher.

vorausanzeigen προσημαίνειν (durch ein Zeichen), προαγγέλλειν (durch eine Nachricht).

vorausbedingen προδιομολογεῖσθαι (M.), ſich etw. ~ ἀξιοῦν προλαμβάνειν τι.

vorausbekommen προ-, προκαταλαμβάνειν.

vorausberaten, -beratſchlagen προβουλεύειν.

vorausbeſtimmen προλέγειν. προαγορεύειν (προεἰπεῖν).

vorausbezahlen προκαταβάλλειν.

Vorausbezahlung *f* ἡ προκαταβολή.

voraneilen προεξορμᾶν, προθεῖν, προτρέχειν, j-m ~ φθάνειν τινά.

vorausempfinden προαισθάνεσθαι.

Vorausempfindung *f* ἡ προαίσθησις.

vorausentſcheiden προκαταγιγνώσκειν.

vorauserinnern προϋπομιμνήσκειν, πρότερον ob. πρόσθεν ὑπομιμνήσκειν.

vorauserzählen προδιηγεῖσθαι (M.).

vorausfahren προελαύνειν.

vorausfliegen προπέτεσθαι.

vorausfreuen ſich προχαίρειν, προήδεσθαι: (P.).

vorausgeben προπαρέχειν.

vorausgehen ἡγεῖσθαι, προηγεῖσθαι (M.), προϊέναι, προάγειν, προελαύνειν.

vorausgenießen προλαμβάνειν τι.

vorushaben πλέον ἔχειν τί τινος, πλεονεκτεῖν τινί τινος, κρείττω εἶναι τινός τι (etw. vor j-m), den Lohn ~ προειληφέναι τὸν μισθόν.

vorushören προακούειν.

vorausjagen προ-, προεκτρέχειν, προ-, προεκθεῖν, προεξορμᾶν, ἡγεῖσθαι: (M.) δρόμῳ.

vorauslaſſen ἐᾶν ἡγεῖσθαί (M.) ob. προέρχεσθαί τινα.

vorauslaufen προτρέχειν, προθεῖν.

vorausmarſchieren προελαύνειν, προάγειν, προπορεύεσθαι (P.). [ὑποτοπεῖν.]

vorausmerken προαισθάνεσθαι, ὑποπτεύειν, ὑπονοεῖν,

vorausnehmen προ-, προκαταλαμβάνειν.

vorausreiſen προπορεύεσθαι (P.), προοδοιπορεῖν.

vorausreiten προϊππεύειν, προελαύνειν.

vorausſagen προαγορεύειν, προλέγειν (προεἰπεῖν), (vom Wahrſager) προμαντεύεσθαι (M.), προφητεύειν, (vom Orakel) ἀναιρεῖν.

Vorausſagung *f* (das Vorausſagen) ἡ προαγόρευσις, ἡ προμαντεία, (als Sache) τὸ μάντευμα, τὸ προμάντευμα, auch ἡ μαντεία, τὸ μάντευμα, (vom Orakel) ὁ χρησμός.

vorausſchicken, -ſenden προπέμπειν, προαποστέλλειν, (in der Rede) προοιμιάζεσθαι: (M.).

vorausſehen προοράν, προβλέπειν, (vermuten) ὑπονοεῖν.

vorausſein πρόσθεν ob. ἔμπροσθεν εἶναι, vor j-m ~ προτερεῖν τινος, προέχειν τινός (in etw. τινί).

vorausſetzen ὑπολαμβάνειν, τιθέναι, ὑποτίθεσθαι (M.), vorausgeſetzt daß ἐάν (ἤν, ἄν), ἤνπερ.

Vorausſetzung *f* ἡ ὑπόληψις, ἡ ὑπόθεσις, unter dieſer ~ ἦν ταῦτα τιθώμεθα, in der ~ νομίζων, ἡγούμενος ob. ὡς mit *part.*, ꝛc. Kyros reiſte mit Tiſſaphernes ab in der ~, daß dieſer ſein Freund ſei ἀνέβη Κῦρος λαβὼν Τισσαφέρνην ὡς φίλον ὄντα, in der ~, daß dies ſo iſt ὡς οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων.

vorausſichtlich δῆλος, πρόδηλος (2), φανερός ob. durch φαίνεσθαι mit *part.*, ꝛc. ~ wird er heute kommen δῆλός ἐστιν ob. φαίνεται τήμερον ἀφιξόμενος.

vorausſprengen προελαύνειν ἀνὰ κράτος.

vorausſpringen προ-, ἐκπηδᾶν, προάλλεσθαι (M.).

vorausſtellen προκαθιστάναι, προτάττειν, πρόσθεν ob. ἔμπροσθεν τάττειν. [σθαι (M.) τοῦ χοροῦ.]

voraustanzen προορχεῖσθαι (M.), im Reigen ~ ἡγεῖ-

voraustragen προφέρειν, προκομίζειν.

vorausverkündigen προαγγέλλειν.

Vorausverkündigung *f* ἡ προαγγελία.

vorausvermuten προϋποπτεύειν.

vorauswiſſen προειδέναι, προεπίστασθαι.

vorauszahlen προκαταβάλλειν.

Vorauszahlung *f* ἡ προκαταβολή.

vorauszieben ἡγεῖσθαι, προηγεῖσθαι (M.), vor j-m ~ ἔμπροσθεν ἡγεῖσθαί τινος.

Vorbau *m* τὸ προκοδομηθέν, ἡ προβολή.

vorbauen προοικοδομεῖν, ἔμπροσθεν οἰκοδομεῖν, übtr. προπαρασκευάζεσθαι (M.), einer Sache ~ προφυλάττεσθαί (M.) τι.

Vorbauung *f* ἡ προφυλακή.

Vorbedacht *m* ἡ προβουλή, ἡ πρόνοια, mit ~ ἐκ προνοίας, ἐκ προβουλῆς, ἐξεπίτηδες, ohne ~ ἀβούλως, ἀνεπισκέπτως, εἰκῇ.

Digitized by Google

vorbedächtig προνοητικός, προμηθής.
Vorbedeutung *f* τὸ σημεῖον, τὸ σῆμα, ἡ προσημασία, (als Naturerſcheinung) τὸ τέρας (ατος), (aus Worten, Träumen, Ahnungen, Vogelſtimmen u. dgl.) ἡ φήμη (auch von Naturerſcheinungen u. Träumen), (aus dem Vogelfluge) τὸ οἰώνισμα, ὁ οἰωνός, (aus den Eingeweiden der Opfertiere) τὰ ἱερά, eine gute, glückliche ~ τὸ καλὸν oder ἀγαθὸν σημεῖον, ὁ αἴσιος οἰωνός, ἡ εὐφημία, eine ſchlimme ~ τὸ κακὸν σημεῖον, ὁ κακὸς οἰωνός, von guter, glücklicher ~ καλός, εὔσημος (2), αἴσιος, von ſchlimmer ~ κακός, ἀπαίσιος (2), ein Opfer von guter ~ τὸ καλλιέρημα, ein ſolches Opfer verrichten, eine gute ~ aus dem Opfer bekommen καλλιερεῖν, das Opfer gibt eine gute ~ τὰ ἱερὰ γίγνεται, keine gute ~ τὰ ἱερὰ οὐ γίγνεται, etw. als eine ~ anſehen οἰωνίζεσθαί (M.) τι, οἰωνὸν ποιεῖσθαί (M.) od. τίθεσθαί (M.) τι, etw. als eine gute ~ anſehen οἰωνίζεσθαί τι χρηστὸν εἶναι, etw. als eine ſchlimme ~ anſehen οἰωνίζεσθαί τι ἀνεπιτήδειον εἶναι, die ~ gelten laſſen τὸν οἰωνὸν δέχεσθαι (M.), die ~ verkündigen προσημαίνειν, unter günſtigen ~en αἰσίοις οἰωνοῖς χρώμενος.
Vorbegriff *m* τὸ στοιχεῖον.
Vorbehalt *m* ἡ ὑπόθεσις, ἡ σύμβασις, unter (mit) dem ~, daß ἐπί τῷ, ἐφ' ᾧ od. ἐφ' ᾧτε mit *inf.*
vorbehalten ſich etw. ἀξιοῦν mit *inf.* (ein Recht, eine Befugnis), ἀνατίθεσθαι (M.) od. ἀναβάλλεσθαι (M.) ποιεῖν τι (etw. auszuführen). [παρά mit *acc.*]
vorbei nur in Zſſg mit Verben durch παρά, an etw. ~
vorbeibefilieren παρελαύνειν.
vorbeieilen παροίχεσθαι, παραφέρεσθαι (P.).
vorbeifahren παρελαύνειν, (zu Schiffe) παραπλεῖν.
vorbeifliegen παραπέτεσθαι.
vorbeifließen παραρρεῖν. [παρά τι.]
vorbeiführen παράγειν, παρακομίζειν, παραπέμπειν
vorbeigehen παριέναι (-έρχεσθαι) τι od. παρά τι, παραλλάττειν τι, παραπορεύεσθαι (P.) τι od. παρά τι (an etw.), (aufhören) παύεσθαι (M.), οἴχεσθαι.
Vorbeigehen *n* ἡ πάροδος, im ~ ἐν τῇ παρόδῳ, ἐκ παρόδου, ἐκ παραδρομῆς, ἐν παραδρομῇ, παραδρομάδην.
vorbeikommen παρέρχεσθαι.
vorbeilaſſen παριέναι (ἵημι), παραπέμπειν (erſteres auch übtr.), übtr. παραλείπειν.
vorbeilaufen παρατρέχειν, παραθεῖν.
Vorbeilaufen *n* ἡ παραδρομή.
vorbeilenken παρατρέπειν.
vorbeimarſchieren παρελαύνειν, ~ laſſen παράγειν.
vorbeipaſſieren παραλλάττειν τι (an etw.), (von Sachen) παρακομίζεσθαι (P.) τι u. παρά τι.
vorbeireiſen παραπορεύεσθαι (P.).
vorbeireiten παρελαύνειν. [παραφέρεσθαι (P.).]
vorbeirennen παρατρέχειν, δρόμῳ παρελαύνειν oder
vorbeiſchiffen, -ſegeln παραπλεῖν.
Vorbeiſchiffen *n* ἡ παράπλευσις.
vorbeiſchlüpfen (entſchlüpfen) παρολισθάνειν, (unvermerkt vorbeikommen) λανθάνειν παριόντα, (von Zuſtänden) οἴχεσθαι, παροίχεσθαι.
vorbeiſchwimmen παρανήχεσθαι, παρανεῖν, (von Lebloſem) παραπλεῖν, παρακομίζεσθαι (P.), παραφέρεσθαι (P.).
vorbeiſehen παρ-, περιορᾶν.
vorbeiſein 1. (an einem Orte) παρεληλυθέναι τι u. παρά τι, (von der Zeit) δι-, παρεληλυθέναι, παροίχεσθαι, es iſt mit allem vorbei οἴχεται τὰ πάντα, es iſt mit uns vorbei ὀλώλαμεν, ἀπολώλαμεν, ἔρρει τὰ ἡμέτερα, nachdem alles vorbei war πάντων πεπραγμένων. — 2. (von Zuſtänden) τέλος ἔχειν, οὐκέτι γίγνεσθαι, πεπαῦσθαι, (von Erſcheinungen) οὐκέτι δρᾶσθαι (P.).
vorbeiſtreichen (von der Zeit) παρέρχεσθαι, (vom Winde) παραφέρεσθαι (P.).
vorbeiſtrömen παραρρεῖν.
vorbeitragen παρακομίζειν, παραφέρειν.
vorbeiziehen παρελαύνειν (an etw. παρά τι).
vorbenannt προειρημένος.
vorberaten προβουλεύειν. [Sache] τὸ προβούλευμα.]
Vorberatung *f* (als Handlung) τὸ προβουλεύειν, (als
vorbereiten παρα-, προπαρα-, προκατασκευάζειν, ἑτοιμάζειν, προετοιμάζειν, (durch körperliche Übungen) προγυμνάζειν, (zum künftigen Unterrichte) προπαιδεύειν, ſich auf etw. ~ μελετᾶν τι, παρασκευάζεσθαι (M.) πρός u. ἐπί τι, auch ὡς εἰς τι od. ὡς mit *part. fut.*, j-n auf etw. ~ (z.B. auf eine Nachricht u. dgl.) παρασκευάζειν τὴν γνώμην τινός, auf etw. vorbereitet ſein ἕτοιμον εἶναι εἰς od. πρός τι od. *inf.*, ich bin auf etw. vorbereitet οὐκ ἀμελετήτως ἔχω περί τινος.
Vorbereitung *f* ἡ παρασκευή, (körperlich) ἡ προγυμνασία, (geiſtig) ἡ μελέτη, ohne ~ ἀπαράσκευος (2), ἀπαρασκεύαστος (2), ohne ~ etw. tun αὐτοσχεδιάζειν, ~ zum Tode ἡ μελέτη τοῦ θανάτου.
Vorbereitungsunterricht *m* ἡ προπαιδεία.
Vorbereitungswiſſenſchaften *f/pl.* ἡ προπαιδεία, τὰ προπαιδεύματα.
Vorberge *m/pl.* οἱ ἔμπροσθεν τοῦ ὄρους λόφοι.
Vorbericht *m* τὸ προοίμιον, ὁ πρόλογος.
vorbeſagt προειρημένος, εἰρημένος.
Vorbeſcheid *m* ἡ κλῆσις.
vorbeſcheiden καλεῖν, προκαλεῖν. [βουλεύειν.]
Vorbeſchluß *m* τὸ προβούλευμα, einen ~ faſſen προ-
vorbeſtimmen προορίζειν, προκαθιστάναι.
Vorbeſtimmung *f* ὁ προορισμός.
vorbeten προηγεῖσθαι (M.) εὐχόμενον, übtr. (verſagen) καταλέγειν, διέρχεσθαί τι.
vorbeugen ſich προκύπτειν, übtr. einer Sache ~ προφυλάττεσθαί (M.) τι, ἐπικουρεῖν od. βοηθεῖν τινι, πρόνοιαν ποιεῖσθαι (M.), μὴ γένηταί τι, ἀποτροπὴν εὑρίσκειν τινός.
Vorbeugung *f* ἡ προφυλακή, ἡ ἐπικουρία, ἡ πρόνοια.
vorbiegen ſich ſ. vorbeugen.
Vorbild *n* τὸ παράδειγμα, ἡ ἰδέα. [προπαιδεύειν.]
vorbilden ὑποτυποῦν (u. M.), προδιατυποῦν, geiſtig ~
vorbildlich ὑποτυπωτικός.
Vorbildung *f* ἡ ὑπο-, προδιατύπωσις, gew. durch Verben, geiſtige ~ ἡ προπαιδεία. [περιζώννυσθαι (M.) τι.]
vorbinden etw. περιδεῖν τι, ſich etw. ~ περιδεῖσθαί,
Vorbinden *n* ἡ περίδεσις, gew. durch Verben.
vorblaſen j-m καταυλεῖν τινος.
vorblaſen *n* ἡ καταύλησις. [ἡ προσημασία.]
Vorbote *m* eig. ὁ προάγγελος, (Vorzeichen) τὸ σημεῖον,
Vorbringen προφέρειν, εἰσηγεῖσθαι (M.), εἰς μέσον τιθέναι u. προτιθέναι, ἀποφαίνειν, etw. bei j-m ~ μνησθῆναι περί τινος od. λέγειν τι πρός τινα, in der Rede etw. ~ παρεμβάλλειν τι εἰς τὸν λόγον, eine Klage ~ κατηγορίαν εἰπεῖν, ἀποφέρειν γραφήν, dagegen ~ ἀνθυποφέρειν, gegen j-n etw. ~ κατηγορεῖν τινός τι, ἐγκαλεῖν τινί τι. [gew. durch Verben.]
Vorbringung *f* ἡ προφορά, ἡ εἰσήγησις, ἡ ἀπόφανσις,
vorbuchſtabieren ἀποστοματίζειν.
Vorbühne *f* τὸ προσκήνιον, τὸ λογεῖον.
Vordach *n* τὸ γεῖσον, τὸ γείσωμα, τὸ προτέγιον, τὸ προτέγισμα. [ἔν τισιν.]
vordeklamieren ὑποκρίνεσθαί (M.) τι πρός τινας oder
vordem πρὸ τοῦ, πρότερον, πάλαι, τὸ πάλαι, πρόσθεν, ἔμπροσθεν, τὸ πρίν.
vordemonſtrieren etw. διεξέρχεσθαι (-ιέναι) περί τινος.
Vorderarm *m* ὁ πῆχυς (εως), ἡ χεὶρ (ειρός), ἡ ἀγκάλη, ὁ καρπός.
Vorderblatt *n* ἡ ὠμοπλάτη.
Vorderbug *m* ὁ ὦμος. ἡ ὠμοπλάτη.
vordere ὁ, ἡ, τὸ πρόσθεν od. ἔμπροσθεν, πρόσθιος, ἐμπρόσθιος (2).
Vorderflügel *m* ὁ ἔμπροσθεν πτέρυξ (γος).
Vorderfuß *m* ὁ πρόσθιος (ἐμπρόσθιος) πούς (οδός, der vordere Fuß), ἄκρος ὁ πούς, τὸ ἄκρον od. τὰ

Digitized by Google

ἄκρα τοῦ ποδός (der vordere Teil des Fußes), ἡ χείρ (ειρός, die Tatze mancher Tiere). [τοῦ οἰκήματος.]
Vordergebäude *n* τὸ ἐμπρόσθιον οἴκημα, τὰ ἔμπροσθεν
Vorderglied *n* ἄκρον τὸ κῶλον (von Soldaten) οἱ πρωτεταγμένοι, ἡ πρώτη τάξις, (in einer mathematischen Proportion u. in einem Schlusse) τὸ ἡγούμενον.
Vordergrund *m* τὰ ἔμπροσθεν.
Vorderhaar *n* τὸ πρόκόμιον.
Vorderhand *f* τὰ ἄκρα τῆς χειρός.
Vorderhaupt *n*, **-kopf** *m* τὸ βρέγμα.
Vorderhaus *n* τὰ ἔμπροσθεν τῆς οἰκίας.
Vorderlauf *m* (in der Jägersprache) τὸ πρόσθιον (ἐμπρόσθιον) σκέλος.
Vorderleib *m* τὰ ἔμπροσθεν τοῦ σώματος.
Vorderleute *pl.* οἱ προτεταγμένοι, οἱ πρόσθεν oder ἔμπροσθεν. [προσθεν.]
Vordermann *m* ὁ προτεταγμένος, ὁ πρόσθεν od. ἔμ-
Vordermast *m* ὁ ἔμπροσθεν ἱστός.
Vorderrad *n* ὁ ἔμπροσθεν κύκλος od. τροχός.
Vordersatz *m* allg. ἡ πρότασις, (erstes Glied e-s Satzes) τὸ πρότερον κῶλον, (in der Logik) τὸ λῆμμα.
Vorderschenkel *m* s. Vorderlauf.
Vorderschinken *m* ἡ ὠμοπλάτη (Vorderblatt), ὁ πετασών (ῶνος).
Vorderseite *f* τὰ ἔμπροσθεν, auch τὸ μέτ-, πρόσωπον.
Vordersitz *m* ἡ ἔμπροσθεν ἕδρα.
Vorderste *m* ὁ πρῶτος, (von Zweien) ὁ πρότερος.
Vorderstück *n* τὸ ἔμπροσθεν od. ἐμπρόσθιον μέρος.
Vorderteil *n* τὰ ἔμπροσθεν, τὸ ἔμπροσθεν μέρος, (bei Tieren) ἡ προτομή, (beim Schiffe) ἡ πρῴρα, mit entgegengekehrtem ~ ἀντίπρῳρος (2).
Vordertreffen *n* ἡ πρώτη τάξις, οἱ πρόμαχοι, οἱ πρῶτον τεταγμένοι, οἱ προτεταγμένοι, τὸ στόμα, τὸ μέτωπον, ins ~ stellen τῆς πρώτης τάττειν, im ~ ἐν τῷ πρόσθεν.
Vordertür *f* ἡ ἔμπροσθεν θύρα.
Vorderzahn *m* ὁ πρόσθεν ὀδούς (όντος), ὁ γελασῖνος.
Vorderzug *m* ἡ πρώτη τάξις.
vordrängen προωθεῖν, sich ~ προορμᾶσθαι (P.).
vordringen προχωρεῖν, προάγειν, προελαύνειν, προβαίνειν.
Vordringen *n* ἡ εἰς τὸ πρόσθεν ὁρμή, gew. durch Verben, z.B. beim ~ der Feinde προχωρούντων τῶν πολεμίων, weiter ~ περαιτέρω προχωρεῖν usw.
voreilen j-m φθάνειν, προφθάνειν τινὰ τρέχοντα, προτρέχειν τινός.
voreilig προπετής, ἀπερίσκεπτος (2), ἀπρονόητος (2), (im Sprechen, mit dem Munde) ταχύγλωττος (2), ~ sein, handeln προπετεύεσθαι (M.). προπετεῖν.
Voreiligkeit *f* ἡ προπέτεια, ἡ ἀπερισκεψία oder das *neutr.* d. *adj.*
Voreltern *pl.* οἱ πρόγονοι, οἱ προπάτορες.
vorempfinden προαισθάνεσθαί τινος.
Vorempfindung *f* ἡ προαίσθησις, (einer Krankheit, eines Übels u. dgl.) ἡ προπάθεια, eine ~ von dgl. haben προπάσχειν.
vorenthalten φθονεῖν τινί τινος u. ἐπί τινι, ἀπείργειν od. ἀποκλείειν (-κλῄειν) τινά τινος, οὐ συγχωρεῖν τινί τι, ich will es dir nicht ~ οὐδείς φθόνος.
vorerinnern πρόσθεν ὑπομιμνήσκειν, προπαραινεῖν.
Vorerinnerung *f* τὸ ὑπόμνημα, τὰ προλεγόμενα, ὁ προπαρασκευάζων λόγος, τὸ προοίμιον.
vorerst τὸ πρῶτον, τὰ πρῶτα.
vorerwählen προαιρεῖσθαι (M.).
vorerwähnt προειρημένος.
vorerzählen ἀφηγεῖσθαι (M.).
voressen etw. προεσθίειν τι.
Voressen *n* τὸ πρόδειπνον.
Vorfahr *m* (im Amte) ὁ πρότερον ἐν τῇ ἀρχῇ γενόμενος, *pl.* (die früher Lebenden) οἱ πρόγονοι, οἱ προπάτορες, οἱ πρόσθεν, οἱ προγεγενημένοι.
vorfahren (daneben vorbeifahren) παρελαύνειν, (zuerst fahren) προελαύνειν, (im Fahren überholen) φθάνειν τινὰ ἐλαύνοντα.
Vorfall *m* τὸ πρᾶγμα, gew. das *part. aor.* od. *perf.* von γίγνομαι u. συμβαίνειν (τὸ γεγονός, τὸ συμβάν usw.) od. d. *part. prs.*, *aor.* od. *perf. pass.* von πράττειν (τὸ πραττόμενον usw.), oft genügt auch der bloße Art., z.B. die Vorfälle des Krieges τὰ τοῦ πολέμου. [βαίνειν, γίγνεσθαι.]
vorfallen eig. προπίπτειν, (sich zutragen, ereignen) συμ-
vorfassen προλαμβάνειν, vorgefaßt προειλημμένος.
vorfechten προμάχεσθαι.
Vorfechter *m* ὁ πρόμαχος.
Vorfeier *f*, **-fest** *n* τὰ πρὸ τῆς ἑορτῆς.
vorfinden καταλαμβάνειν τι, ἐν-, περιτυγχάνειν τινί.
vorfordern καλεῖν, κελεύειν τινὰ παραγίγνεσθαι.
Vorforderung *f* ἡ κλῆσις.
vorführen προ-, εἰσάγειν, παριστάναι, Zeugen ~ μάρτυρας παρίστασθαι od. παρέχεσθαι (M.), Truppen ~ παράγειν στράτευμα, Beispiele ~ παραδείγματα ἐπάγεσθαι (M.). (in Schriften od. auf der Bühne) εἰσ-, παράγειν.
Vorführung *f* ἡ προ-, εἰσαγωγή.
Vorgang *m* (Muster) τὸ παράδειγμα, (Ereignis) τὸ πρᾶγμα, s. Vorfall.
Vorgänger *m* (Leiter, Führer) ὁ ἡγενών (όνος), ὁ ἡγούμενος, (in einem Amte) ὁ πρό τινος ἔχων τὴν τιμήν, ὁ πρότερον ὢν ἐν τῇ ἀρχῇ, er war mein ~ im Amte παρείληφα od. διεδεξάμην τὴν ἀρχὴν παρ' αὐτοῦ.
vorgaukeln j-m etw. καταγοητεύειν τινά, τερατεύεσθαι (M.) πρός τινα, φάντασμά τινος προτείνειν τινί.
vorgeben φάσκειν, προσποιεῖσθαι, προβάλλεσθαι, προφασίζεσθαι (sämtlich M.), fälschlich ~ ψεύδεσθαι (M.).
Vorgeben *n* ἡ προσποίησις, ἡ πρόφασις, dem ~ nach λόγῳ μέν.
Vorgebirge *n* τὸ ἀκρωτήριον, ἡ ἄκρα.
vorgeblich *adj.* προσποίητος (2), πλαστός, *adv.* auch λόγῳ, πρόφασιν, ~er Grund ἡ πρόφασις.
Vorgefühl *n* ἡ προαίσθησις, ein ~ von etw. haben προαισθάνεσθαί τινος, ὑπολαμβάνειν τι κατὰ τὴν ψυχήν.
vorgehen 1. (vorangehen) ἡγεῖσθαι, προηγεῖσθαι (M.), (den Vorzug haben) εἶναι ὑπέρ τινος, κρείττω εἶναί τινος, προφέρειν τινός, διαφέρειν τινός τι. — 2. (sich ereignen) γίγνεσθαι, συμβαίνειν.
Vorgemach *n* ὁ πρόδομος, τὸ προδωμάτιον.
vorgenannt προειρημένος, εἰρημένος.
Vorgenuß, Vorgeschmack *m* ἡ προαίσθησις, einen ~ von etw. haben προαισθάνεσθαί, προαπολαύειν τινός.
Vorgericht *n* τὸ πρόδειπνον.
Vorgesang *m* τὸ προοίμιον, τὸ ἐνδόσιμον μέλος.
Vorgesetzter *m* ὁ ἐπι-, προστάτης, ὁ ἄρχων (οντος), ὁ ἐπί τινι τεταγμένος, ein ~ von etw. sein ἄρχειν od. ἐπιστατεῖν τινος, τετάχθαι ἐπί τινι.
vorgestern πρῴην, τρίτην ἡμέραν, πρόχθες.
vorgestrig προχθεσινός.
vorglänzen ἐκ-, διαλάμπειν, ἐκ-, διαπρέπειν.
vorgreifen προ-, προκαταλαμβάνειν, j-m ~ φθάνειν τινὰ mit *part.*
Vorgreifen *n* ἡ πρόληψις.
vorgreifend προληπτικός.
vorgucken προκύπτειν.
vorhaben (vorn umhaben) περιεζωσμένον od. διεζωσμένον εἶναί τι, (die Absicht haben) ἐπινοεῖν, διανοεῖσθαι (P.), μηχανᾶσθαι (M.), παρασκευάζειν, μέλλειν mit *inf. fut.*, gegen j-n etw. ~ ἐπιβουλεύειν τινί.
Vorhaben *n* ἡ διάνοια, ἡ γνώμη, ἡ προαίρεσις, hinterlistiges ~ ἡ ἐπιβουλή.
Vorhalle *f* ὁ πρόδομος, τὸ προδωμάτιον, τὰ προπύλαια, ~ eines Tempels ὁ πρόνεως.
vorhalten προτείνειν (z.B. die Hand τὴν χεῖρα), (von Spießen, Schwertern) προβάλλεσθαι (M.), (darreichen) παραβάλλειν, παρέχειν, (zum Locken) προσείειν τι, (Vorwürfe machen) ὀνειδίζειν od. ἐγκαλεῖν τινί τι.

Digitized by Google

Vorhalten *n*, **Vorhaltung** *f* eig. ἡ προβολή, ἡ πρότασις, (Vorwurf) ἡ ὀνείδισις, ὁ ὀνειδισμός.
Vorhand *f* (Vorderhand) ὁ καρπός, τὸ προκάρπιον, (Vorrang) τὰ πρωτεῖα, die ~ haben τὰ πρωτεῖα νέμεσθαι (M.).
vorhanden b. *part.* von ὑπάρχειν od. παρεῖναι, noch ~ sein περιεῖναι, σῴζεσθαι (P.), nicht mehr ~ sein οὐ σῴζεσθαι (P.), früher ~ sein προϋπάρχειν.
Vorhandensein *n* ἡ ὕπαρξις.
Vorhang *m* τὸ παρα-, περι-, καταπέτασμα, τὸ προκάλυμμα, vor der Bühne ἡ αὐλαία.
vorhangen s. vorhängen *intr.*
vorhängen *trans.* παραπεταννύναι, προτείνειν, προκαλύπτειν, *intr.* ἐπι-, ὑπερκρέμασθαι.
Vorhaus *n* ὁ πρόδομος, ὁ θυρών (ῶνος).
Vorhaut *f* ἡ πόσθη, τὸ πόσθιον, ἡ ἀκροποσθία, τὸ ἀκροπόσθιον, ἡ ἀκροβυστία (†).
vorher πρότερον, τὸ πρότερον, πρόσθεν, ἔμπροσθεν, πρὸ τοῦ, τὸ πρίν, ἐν τῷ παρελθόντι χρόνῳ, lange ~ πάλαι, πρόπαλαι, kurz ~ ὀλίγῳ πρότερον, am Tage ~ τῇ προταραίᾳ, Zssgn werden gew. mit πρό gebildet, z.B. ~ krank sein προνοσεῖν, auch mit φθάνειν u. e. *part.* wiedergegeben.
vorher abfahren προεξελαύνειν, zu Schiffe προαν-άγεσθαι: (M. u. P.).
vorher abfallen προαφίστασθαι. [πέμπειν.]
vorher abschicken, -senden προαποστέλλειν, προαπο-
vorher abschlachten προαποσφάττειν.
vorher absegeln προανάγεσθαι (M. u. P.).
vorher ahnen προαισθάνεσθαι, μαντεύεσθαι (M.).
vorher altern προγηράσκειν. [σθαί τινι.]
vorher anfallen, angreifen προσπιχειρεῖν, προεπιτίθε-
vorher anfeuchten προβρέχειν.
vorher anfüllen προεμπιμπλάναι.
vorher angeben προλέγειν, προδηλοῦν.
vorher anklagen προκατηγορεῖν.
vorher ankommen προαφικνεῖσθαι.
vorher ankündigen προαγγέλλειν, προσημαίνειν.
vorher annehmen προϋπολαμβάνειν.
vorher anzeigen προσημαίνειν, προδηλοῦν.
vorher anzünden προεμπιμπράναι.
vorher argwöhnen προϋποπτεύειν.
vorher aufbrechen (von einem Orte) προεξανίστασθαι.
vorher aufgehen προανατέλλειν (von Gestirnen), προβλαστάνειν (von Gewächsen).
vorher auflösen προδιαλύειν.
vorher aufnehmen προαναλαμβάνειν.
vorher aufschreiben προαναγράφειν.
vorher aufschreien προαναβοᾶν.
vorher aufspringen προαναπηδᾶν (von Tieren).
vorher aufstehen προεξανίστασθαι.
vorher ausbrechen προεκρήγνυσθαι (P., von Krankheiten).
vorher ausgeben (Geld u. dgl.) προαναλίσκειν.
vorher ausgießen προεκχεῖν.
vorher auskundschaften προδιερευνᾶν.
vorher ausscheiden, -sondern προεκκρίνειν.
vorher austrinken προεκπίνειν.
vorher austrocknen *trans.* προαποξηραίνειν, *intr.* b. P.
vorher ausziehen sich προαποδύεσθαι.
vorher bedenken προβουλεύεσθαι (M.), προφροντίζειν, προενθυμεῖσθαι (P.), προνοεῖν, προμηθείᾳ χρῆσθαι.
vorher befehlen προπαραγγέλλειν.
vorher befreien προελευθεροῦν.
vorher begrenzen προδιορίζειν.
vorher bejstehen j-m προτιμωρεῖν τινι.
vorher bekränzen προστεφανοῦν.
vorher belehren προδιδάσκειν. [νειν τι.]
vorher bemächtigen sich einer Sache προκαταλαμβά-
vorher benetzen προβρέχειν.
vorher beraten, -beratschlagen προβουλεύειν (u. M.).
vorher bereiten προπαρασκευάζειν.
vorher beschließen προβουλεύεσθαι (M.).
vorher besetzen προκαταλαμβάνειν.
vorher besiegen προνικᾶν.
vorher besorgen etw. προεπιμελεῖσθαί (P.) τινος.
vorherbestimmen προτάττειν, προαγορεύειν (-ειπεῖν), προορίζειν. [μένον, ἡ εἱμαρμένη.]
Vorherbestimmung *f* ὁ προορισμός, (Schicksal) τὸ εἱμαρ-
vorher betrachten προσκοπεῖν.
vorher betrüben προλυπεῖν.
vorher bewässern προαρδεύειν.
vorher beweisen προαποδεικνύναι.
vorher bewohnen προενοικεῖν.
vorher blühen προανθεῖν.
vorher darreichen προπαρέχειν.
vorher durcharbeiten προδιεργάζεσθαι (M.).
vorher durchgehen προδιαβαίνειν.
vorher durchsuchen προδιερευνᾶν.
vorher einnehmen προκαταλαμβάνειν.
vorher einrichten προδιοικεῖν, προοικονομεῖν.
vorher einrühren προφυρᾶν (auch fibtr.).
vorher einschläfern προκατακοιμίζειν.
vorher einschließen προεγκλείειν (-κλῄειν).
vorher einschreiben προεγγράφειν.
vorher einsehen προγιγνώσκειν.
vorherempfinden προαισθάνεσθαι.
Vorherempfindung *f* ἡ προαίσθησις.
vorher entfliehen προεκφεύγειν.
vorher erfahren προμανθάνειν, προπυνθάνεσθαι.
vorher erinnern προϋπομιμνῄσκειν.
vorher erkennen προγιγνώσκειν, προκατανοεῖν.
vorher erklären προδηλοῦν, sich, seine Meinung ~ προαποφαίνεσθαι (M.) τὴν γνώμην.
vorher erlosen προλαγχάνειν.
vorher erraten προεικάζειν.
vorher erschöpfen προεκτρύχειν.
vorher erwärmen προθερμαίνειν.
vorher erwecken προεγείρειν.
vorher erweichen προμαλάττειν.
vorher erzählen προδιηγεῖσθαι (M.), προκαταλέγειν.
vorher essen προεσθίειν.
vorher fahren προελαύνειν.
vorher fasten προνηστεύειν.
vorher fragen προερωτᾶν.
vorher freuen sich προήδεσθαι (P.).
vorher fürchten προφοβεῖσθαι (P.).
vorher gebären προτίκτειν.
vorher geben προπαρέχειν.
vorhergehen (vorangehen, von Personen) προέρχεσθαι (-ιέναι), ἡγεῖσθαι, προηγεῖσθαι (M.), (von Zuständen) προγίγνεσθαι (auch von der Zeit), ~d außer den *part.* auch πρότερος, die ~de Erzählung ὁ πρότερος oder ἔμπροσθεν λόγος.
vorher genießen προαπολαύειν.
vorher gewähren προπαρέχειν.
vorher gewöhnen προεθίζειν.
vorher herausführen προεξάγειν.
vorher herausgehen προεξιέναι, προεκχωρεῖν.
vorher herausnehmen προεξαιρεῖν.
vorher herausschaffen προεκκομίζειν.
vorher herausschicken προεκπέμπειν.
vorher herausschlagen προεκκόπτειν.
vorher herausstürzen προεξάττειν.
vorher heraustragen προεκκομίζειν, προεκφέρειν.
vorher herauswerfen προεκβάλλειν.
vorher hinaufsteigen προαναβαίνειν.
vorher hineinbringen προεμβιβάζειν.
vorher hineinführen προεισάγειν.
vorher hineingehen προεισέρχεσθαι (-ιέναι).
vorher hineinschicken προεισπέμπειν.
vorher hineinsetzen προεντιθέναι.
vorher hineinsteigen προεμβαίνειν.
vorher hineintragen προεισφέρειν.
vorher hineinwerfen προεισ-, προεμβάλλειν.
vorher hoffen προελπίζειν.

Digitized by Google

vorherig πρότερος, ὁ, ἡ, τὸ πρότερον ob. ἔμπροσθεν ob. πρίν, προγεγενημένος.
vorher koſten προγεύεσθαι (M.) (etw. τινός), j-n etw. ~ laſſen προγεύειν τινά τινος.
vorher lehren προδιδάσκειν.
vorher lernen προμανθάνειν.
vorher leſen προαναγιγνώσκειν.
vorher loſen προλαγχάνειν.
vorher melden προαγγέλλειν.
vorher merken προαισθάνεσθαι, προμανθάνειν.
vorher ordnen προτάττειν, προδιοικεῖν.
vorherrſchen κρατεῖν, ἐπικρατεῖν, ἐπιπολάζειν.
vorherſagen προλέγειν, προαγορεύειν (-ειπεῖν), (vom Wahrſager) μαντεύεσθαι (M.), προφητεύειν.
Vorherſagung *f* ἡ μαντεία, τὸ μάντευμα, ὁ χρησμός.
vorherſehen προορᾶν, προγιγνώσκειν, es iſt vorherzuſehen, daß δῆλος ob. φανερός mit d. *part.* (perſönliche Konſtr.).
vorher ſterben προαποθνῄσκειν, προτελευτᾶν.
vorher ſtimmen *intr.* πρότερον ψηφίζεσθαι (M.), *trans.* j-n ~ παρασκευάζειν τὴν γνώμην τινός.
vorher töten προαποκτείνειν.
vorher trinken προπίνειν.
vorher tun προεργάζεσθαι (M.), φθάνειν ποιοῦντά τι.
vorher üben προασκεῖν.
vorher überlegen προβουλεύειν, προνοεῖν.
vorher umkommen προαπόλλυσθαι.
vorher untergehen προαπόλλυσθαι.
vorher unterjochen προκαταδουλοῦν.
vorher unternehmen προεγχειρεῖν.
vorher unterrichten προδιδάσκειν, προπαιδεύειν.
vorher unterſcheiden προδιακρίνειν.
vorher unterſuchen προδιερευνᾶν.
vorher urteilen προγιγνώσκειν.
vorher verabreden προσυντίθεσθαι.
vorher veranſtalten προπαρασκευάζειν.
vorher verbrauchen προδαπανᾶν, προαναλίσκειν.
vorherverkündigen προαγγέλλειν, vom Wahrſager ſ. vorherſagen.
Vorherverkündigung *f* ἡ προάγγελσις.
vorher verlaſſen προαπολείπειν.
vorher vermuten προϋπολαμβάνειν, προϋποπτεύειν.
vorher vernichten προδιαφθείρειν, προαπολλύναι.
vorher verſprechen προϋπισχνεῖσθαι.
vorher vollenden προεκτελεῖν, προδιανύτειν.
vorher wahrnehmen προαισθάνεσθαι.
vorher warnen προπαραινεῖν τινί τι.
vorher weggehen προαπιέναι, προαπέρχεσθαι.
vorher wegnehmen προκαταλαμβάνειν, προαφαιρεῖσθαι (M.).
vorher wegſchicken προαποπέμπειν, προαποστέλλειν.
vorherwiſſen προειδέναι.
vorher zahlen προτελεῖν, προκαταβάλλειν.
vorher zeigen προεπιδεικνύναι.
vorher züchtigen προκολάζειν.
vorher zuſammenkommen προσυγγίγνεσθαι.
vorheucheln j-m etw. ἐξαπατᾶν τινα ψευδέσι λόγοις ob. λέγοντα ψευδῆ.
vorhin ἄρτι, ἀρτίως, νεωστί, νῦν δή.
Vorhof *m* τὸ πρόθυρον (auch *pl.*), αἱ θύραι, ἡ αὐλή, (vor einem Palaſt ob. Tempel) τὰ προπύλαια.
Vorhut *f* οἱ προτεταγμένοι, οἱ προφύλακες.
vorig πρότερος, ὁ, ἡ, τὸ πρότερον, ἔμπροσθεν oder πρίν, πρότερον γενόμενος, in ~en Zeiten πρότερον, πάλαι, πρόπαλαι, ἐν τῷ παρελθόντι χρόνῳ.
vorjährig περυσινός, ὁ, ἡ, τὸ πέρυσι(ν).
vorjammern j-m ὀδύρεσθαι (M.) πρός τινα.
Vorkammer *f* ὁ πρόδομος.
Vorkampf *m* ὁ προάγων (ωνος).
Vorkämpfer *m* ὁ πρόμαχος; ~ ſein προμαχεῖν, προμάχεσθαι.
vorkauen einem Kinde ψωμίζειν τέκνον, übtr. j-m etw. ~ πολλάκις ὑπαγορεύειν τινί τι.
Vorkäufer *m* ὁ προπώλης, ὁ προωνούμενος.
vorkehren eig. στρέφειν εἰς τὸ πρόσθεν ob. εἰς τὸ ἐμφανές, übtr. (Vorkehrungen treffen) προμηχανᾶσθαι (M.), προπαρασκευάζεσθαι (M.).
Vorkehrung *f* ἡ παρασκευή, ἡ προπαρασκευή, ἡ προφυλακή, ἡ μηχανή. ~en treffen ſ. d. vor. Wort; zur Reiſe ~en treffen συσκευάζεσθαι (M.).
Vorkeller *m* τὸ προλάκκιον.
Vorkenntniſſe *f/pl.* ἡ προπαιδεία, τὸ προπαίδευμα.
vorklagen j-m ὀδύρεσθαι (M.) πρός τινα.
vorkommen 1. (zuvor-, vorauskommen) φθάνειν, προφθάνειν τινά. — 2. (hervorkommen, zum Vorſchein, an die Oberfläche kommen, ſichtbar werden) φαίνεσθαι, προ-, ἐμφαίνεσθαι (P.). — 3. (ſich zutragen, ſich ereignen) συμβαίνειν, γίγνεσθαι, es kommt vor ἐνδέχεται. — 4. bei j-m ~ (vorgelaſſen werden) εἰσάγεσθαι (P.) πρός τινα, ἐντυγχάνειν τινί. — 5. (vorhanden ſein, anzutreffen ſein) ὑπάρχειν, εἶναι, εὑρίσκεσθαι (P.). — 6. (ſcheinen) δοκεῖν, es kommt mir vor, als ob ich δοκῶ mit *inf.*, ſo etw. iſt mir noch nicht vorgekommen οὐπώποτε τοιοῦτον οὐδὲν ἑώρακα ob. ein anderes Verb, welches der Zuſammenhang ergibt, es kommt mir ſonderbar vor θαυμαστόν μοι φαίνεται, θαῦμα παρέχει μοι, häufig vorkommend πυκνός.
Vorkommen *n* durch Verben, häufiges ~ ἡ πυκνότης (ητος).
vorkommendenfalls ἐάν τύχῃ, nach einem Nebentempus εἰ τύχοι.
Vorkommnis *n* τὸ γιγνόμενον u. bgl. ſ. vorkommen, vorfallen.
Vorkoſt *f* τὸ γεῦμα, τὸ πρόγευμα, τὸ πρόδειπνον.
vorkoſten etw. γεύεσθαί, προγεύεσθαί (M.) τινος.
Vorkoſter *m* ὁ προγεύστης, ὁ προτένθης.
Vorkoſterin *f* ἡ προγευστρίς (ίδος).
vorladen καλεῖν, εἰσκαλεῖν, κλητεύειν, (einen Zeugen) προσκαλεῖσθαι (M.).
Vorladung *f* ἡ κλῆσις, ἡ πρόσκλησις.
Vorlage *f* τὸ πρόβλημα, τὸ προκείμενον (u. *pl.*).
vorlängſt πάλαι, πρόπαλαι, τὸ παλαιόν.
vorlaſſen 1. (vorbei-, vorauslaſſen) παρ-, προΐέναι (ἵημι), παρα-, προπέμπειν. — 2. (eine Audienz erteilen) εἰσ-, προσδέχεσθαι, προσίεσθαι (M.), (vom Diener) εἰσάγειν, εἰσπέμπειν, προσ-, παριέναι (ἵημι), bei j-m vorgelaſſen werden ἐντυγχάνειν τινί, εἰς ὄψιν ἔρχεσθαί τινι, bei j-m vorgelaſſen zu werden wünſchen βούλεσθαι προσιέναι τινί, δεῖσθαί (P.) τινος.
Vorlaſſen *n* ἡ εἰσαγωγή (Einführung), ſonſt durch Verben.
vorlaufen προτρέχειν, προδεῖν.
Vorläufer *m* ὁ πρόδρομος.
vorläufig: durch Ztſg mit πρό, z.B. ~ beſchließen προβουλεύειν, ~er Beſchluß τὸ προβούλευμα u. bgl.
vorlaut προπετής, ἰταμός, ἄκαιρος (2), ἀπειρόκαλος (2), ~es Weſen ἡ προπέτεια, ἡ ἰταμότης (ητος) und d. *neutr.* d. *adj.*
vorlegen 1. etw. vor etw. (eig.) προβάλλειν τί τινος u. πρό τινος, ἐπιτιθέναι, ἐπιβάλλειν τινί τι, vorgelegt ſein ἐπι-, προκεῖσθαι, einen Riegel vor etwas legen μοχλὸν ἐπιβάλλειν τινί, (Speiſen u. bgl.) παρατιθέναι, (zur Beurteilung, Beantwortung u. bgl.) προβάλλειν, προτείνειν τινί τι, (zur Entſcheidung) ἐπιτρέπειν τινί τι, Waren ~ ἐπιδεικνύναι ὄνια. öffentlich ~ τίθεσθαι (M.) ἐν μέσῳ ob. εἰς τὸ μέσον, der Volksverſammlung etw. zur Abſtimmung ~ ἐπιψηφίζειν τι τῇ ἐκκλησίᾳ ob. εἰς τὴν ἐκκλησίαν. — 2. ſich ~ (ſich vorbiegen, -beugen) κύπτειν, προκύπτειν.
Vorleger *m* ὁ διανομεύς (Verteiler).
Vorlegeſchloß *n* τὸ ἐπίβλητον κλεῖθρον.
Vorlegung *f* eig. ἡ προ-, ἐπιβολή, ἡ ἐπίθεσις, übtr. ἡ πρόθεσις, gew. durch Verben.
vorleiern ῥαψῳδεῖν τινί τι.
vorleſen ἀναγιγνώσκειν, ὑπαναγιγνώσκειν τινί τι, ἀναγιγνώσκοντα διέρχεσθαί ob. ἐξηγεῖσθαί (M.) τι, zur Vergleichung ~ παραναγιγνώσκειν.

Digitized by Google

Vorleſen *n* ἡ ἀνάγνωσις.
Vorleſer *m* ὁ ἀναγνώστης, ὁ ὑπαναγνώστης *ob. part.*
Vorleſung *f* (das Vorleſen) ἡ ἀνάγνωσις, eine öffentliche ~ ἡ δεῖξις, ἡ ἐπίδειξις, (eines Lehrers vor Schülern) ἡ ἀκρόασις, eine ~ halten ἀκρόασιν ποιεῖσθαι (M.).
vorletzte (δ) δευτερέσχατος (2), (δ) παρέσχατος (2), ὁ πρὸ τοῦ ἐσχάτου *oder* ὑστάτου, die ~ Silbe ἡ παραλήγουσα (συλλαβή).
vorleuchten 1. j-m mit einem Lichte u. bgl. ~ λύχνον προφέρειν τινί, δᾳδουχεῖν τινι, (heller leuchten) ἐκλάμπειν, ἐκπρέπειν, διαφέρειν λαμπρότητι. — 2. übtr. λαμπρὸν φαίνεσθαι (P.), j-m als Beiſpiel ~ λαμπρὸν παράδειγμα εἶναί τινι.
Vorleuchten *n* durch Verben.
Vorliebe *f* für etw. ἡ ἐπιθυμία τινός, ἡ σπουδή τινος u. περί τι, eine ~ für etw. haben προαιρεῖσθαι (M.) τι, μᾶλλον ἐπιθυμεῖν τινος, μᾶλλον ἀγαπᾶν τι, πόθῳ φέρεσθαι (P.) τινος, πολλὴν προθυμίαν ἔχειν τινός. [u. τι.]
vorliebnehmen mit etw. ἀγαπᾶν *ob.* στέργειν τινί
vorliegen eig. προκεῖσθαι, (zur Behandlung) ἐν μέσῳ κεῖσθαι, ὑποκεῖσθαι.
vorliegend παρών, ὑπάρχων.
vorlügen j-m etw. ψευδῆ λέγειν τινί, καταψεύδεσθαί (M.) τι πρός τινα.
vormachen etw. vor etw. (eig.) παραβάλλειν, ἐπιτιθέναι τινί τι, προβάλλειν τι πρό τινος, j-m etw. ~ (zum Nachmachen) ὑποδεικνύναι τινί τι, ἐξηγεῖσθαί (M.) τινί τινος *ob.* τι, (in trügeriſcher, prahleriſcher Weiſe) ψευδῆ λέγειν τινί, ἐξαπατᾶν τινα, κατασοφίζεσθαί (M.) τινα, ἀλαζονεύεσθαι (M.) πρός τινα.
vormalen j-m etw. ὑπογράφειν τινί τι (auch übtr.), ὑποζωγραφεῖν. [λαιός, ἀρχαῖος.]
vormalig ὁ, ἡ, τὸ πάλαι, πρότερον *ob.* πρίν, παι-
vormals πρότερον, πάλαι, πρίν, πρόσθεν, πρὸ τοῦ.
Vormann *m* ὁ προτεταγμένος.
Vormarſch *m* ἡ πρόοδος.
vormarſchieren προέρχεσθαι (-ένα:), ἰέναι τοῦ πρόσω.
Vormauer *f* τὸ προτείχισμα, ἡ προβολή (beide auch übtr.), etw. durch eine ~ ſchützen προτειχίζειν, eine ~ gegen etw. τὸ ἐπιτείχισμα.
vormeſſen προμετρεῖν.
Vormeſſer *m* ὁ προμετρητής *ob. part.*
Vormeſſung *f* durch Verben.
Vormittag *m* ὁ πρὸ μεσημβρίας χρόνος.
vormittägig ὁ, ἡ, τὸ πρὸ μεσημβρίας.
vormittags πρὸ μεσημβρίας.
Vormund *m* ὁ ἐπίτροπος, (von Waiſen) ὁ ὀρφανιστής, ~ ſein von j-m ἐπιτροπεύειν τινός u. τινά, unter einem ~ ſtehen ἐπιτροπεύεσθαι (P.), ἐπ' ἐπιτρόπῳ εἶναι, einen zum ~ über j-n ſetzen καθιστάναι τινὰ ἐπίτροπόν τινος *ob.* τινι, ἐπιτρέπειν τινί τινα, προϊστάναι τινά τινος.
Vormünderin *f* ἡ ἐπίτροπος.
Vormundſchaft *f* ἡ ἐπιτροπή, ἡ ἐπιτροπεία, ἡ ἐπιτρόπευσις (über j-n τινός), unter ~ ſtehen ἐπιτροπεύεσθαι (P.), ἐπ' ἐπιτρόπῳ εἶναι.
vormundſchaftlich ἐπιτροπικός, ἐπιτροπατος.
Vormundſchaftsamt *n* ἡ ἐπιτροπεία.
Vormundſchaftsangelegenheiten *f/pl.* τὰ περὶ τὴν ἐπιτροπήν.
Vormundſchaftsbehörde *f* ὁ ὀρφανοφύλαξ (κος).
Vormundſchaftsklage *f* ἡ ἐπιτροπῆς δίκη.
Vormundſchaftsrechnung *f* οἱ τῆς ἐπιτροπῆς λόγοι.
vorn πρόσθεν, ἔμπροσθεν, von ~ κατὰ πρόσωπον, ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν, oft durch d. *adj.* ἐμπρόσθιος (2), ἀντίος, ἐναντίος, von ~ herein ἐξ ἀρχῆς, von ~an ἐξ ἀρχῆς πάλιν *ob.* αὖθις.
vornageln προσηλοῦν τί τινι.
Vornageln *n* ἡ προσήλωσις.
Vorname *m* τὸ προωνύμιον, mit ~ προώνυμος (2).
vornan πρῶτος, ~ ſein ἡγεῖσθαι (M., mit und ohne πρῶτον), (ſich auszeichnen) πρωτεύειν (unter ἔν τισι, durch, in etw. τινί).
vornehm (von Stand, Rang, Geburt) γνώριμος (2), ἔντιμος (2), ἐπιφανής, τίμιος, πρωτεύων, εὐγενής, (vorzüglich) πρῶτος, πάντων διαφέρων u. d. *sup.* ἄριστος, κάλλιστος, κράτιστος, ~ tun σεμνύνεσθαι, μεγαλύνεσθαι, βρενθύεσθαι, θρύπτεσθαι, λαμπρύνεσθαι (ſämtlich M.), πομπεύειν, (im Reden) σεμνολογεῖν, eine ~e Miene annehmen σεμνοπροσωπεῖν, (von Sachen) τίμιος, λαμπρός, σεμνός.
vornehmen 1. eig. περιζώννυσθαι (M.), περιτίθεσθαι, (zur Hand nehmen) ἐπιχειρεῖν τινι, προχειρίζεσθαί (M.) τι, ἅπτεσθαί (M.) τινος, etw. wieder ~ ἀναλαμβάνειν τι, αὖθις σκοπεῖν περί τινος. — 2. (ausführen, bewirken) ποιεῖσθαι (M.), eine Prüfung ~ ἐξέτασιν ποιεῖσθαι, eine Jagd ~ θήραν ποιεῖσθαι u. bgl., j-n ~ u. ausfragen ἀνακρίνειν τινά, mit j-m ~, was uns beliebt ποιεῖν περί τινα τὰ ἡμῖν δοκοῦντα, was ſoll ich mit ihm ~? τί χρήσομαι αὐτῷ; — 3. ſich ~ (den Vorſatz faſſen) προαιρεῖσθαι (M.), γνώμην αἱρεῖσθαι (M.) *ob.* ποιεῖσθαι (M.), διανοεῖσθαι (P.), (beſchließen) βουλεύεσθαι (M.) mit *inf.*
Vornehmen *n* (Unternehmen) ἡ ἐπιχείρησις, τὸ ἐπιχείρημα. (Vorſatz) ἡ προαίρεσις, ἡ διάνοια, ἡ βουλή.
Vornehmheit *f* ἡ εὐγένεια, ἡ σεμνότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*
vornehmlich μάλιστα, οὐχ ἥκιστα. [ἡ σεμνοτυφία.]
Vornehmtuerei *f* ἡ σεμνότης (ητος), ἡ ὀφρύς (ύος),
vornennen καταλέγειν.
vornherein: von ~ ἐξ ἀρχῆς, τὴν ἀρχήν.
Voropfer *n* τὸ πρόθυμα.
vorpfeifen προ-, καταυλεῖν. [θυρών (ῶνος).]
Vorplatz *m* τὰ ἔμπροσθεν, eines Hauſes ὁ πυλών,
vorplaudern j-m λαλεῖν τινι.
Vorpoſten *m* οἱ προφύλακες, αἱ προφυλακαί, οἱ σκοποί, auf ~ ſtehen προφυλάττειν, ~ ausſtellen προφυλακὰς ποιεῖσθαι (M.).
Vorpoſtengefecht *n* ἡ ἀψιμαχία (auch *pl.*).
vorpoſtieren προτάττειν.
vorpredigen ὑπομιμνήσκειν τινά, παραινεῖν τινι, νουθετεῖν τινα, δια-, παρακελεύεσθαι (M.) τινι.
Vorpredigen *n* ἡ παραίνεσις, ἡ νουθέτησις, ἡ νουθεσία.
vorragen über etw. ἐξ-, ὑπερέχειν τινός.
Vorragung *f* ἡ ἐξοχή.
Vorrang *m* 1. τὰ πρωτεῖα, ἡ πρωτεία, den ~ haben vor j-m πρωτεύειν u. προτιμᾶσθαι (P.) τινος, den ~ erhalten τῶν πρωτείων τυγχάνειν, j-m den ~ vor j-m (etw.) geben προτιμᾶν τινά τινος, j-m den ~ in etw. zugeſtehen συγχωρεῖν τινί τινος, ~ des Alters τὰ πρεσβεῖα, ἡ πρεσβεία. — 2. (Vorſitz) ἡ προεδρία, (die obere Leitung) ἡ ἡγεμονία.
Vorrat *m* ἡ εὐπορία, ἡ περιουσία, τὰ ὑπάρχοντα, τὰ παρόντα, reichlicher ~ ἡ ἀφθονία, ἡ δαψίλεια, ich habe ~ ſ. vorrätig; reichlichen ~ von etw. haben ἀφθονίαν ἔχειν τινός, εὐπορεῖν τινος.
vorrätig παρών, ὑπάρχων, παρεσκευασμένος, ich habe ~ ὑπάρχει μοι, ἀπόκειταί μοι, παρεσκεύασμαι.
Vorratskammer *f* (für Speiſen) τὸ ταμιεῖον, (für Geräte u. bgl.) ἡ σκευοθήκη, (Magazin, Speicher) ἡ ἀποθήκη.
Vorraum *m* τὰ ἔμπροσθεν, (vor einem Tempel) τὸ προτεμένισμα.
vorrechnen ἐξαριθμεῖν, καταριθμεῖσθαι (M.), καταλέγειν, καθ' ἕκαστα λέγειν, διεξέρχεσθαι.
Vorrechnung *f* ἡ ἐξαρίθμησις, gew. durch Verben.
Vorrecht *n* ἡ προνομία, τὸ προνόμιον, τὸ πρόλημμα, τὸ προτέρημα, τὸ γέρας, ἡ ἐξουσία (letzteres Erlaubnis), j-m ein ~ geben *ob.* zugeſtehen ἴδιον διδόναι τινί τι παρὰ τοὺς ἄλλους, διδόναι τινί mit *inf.*, es hat j. ein ~ in etw. ἐξαίρετόν ἐστί τινί τι *ob. inf.*, ἔξεστί τινι mit *inf.*
vorrecken προτείνειν.

Digitized by Google

Vorrede *f* τὸ προοίμιον, ὁ πρόλογος, eine ~ machen προοιμιάζεσθαι (M.), in der ~ über etw. ſprechen παροιμιάζεσθαί τι, ohne ~ ἀπροοιμίαστος (2).
vorreden j-m etw. (vorlügen) ψευδῆ λέγειν τινί, καταψεύδεσθαί (M.) τι πρός τινα, auch ἀπατᾶν τινα.
Vorredner *m* (der vorher geſprochen hat) ὁ πρότερον εἰπών, (Verfaſſer einer Vorrede) ὁ προοιμιαζόμενος.
vorreiten *intr.* (vorausreiten) προελαύνειν, προϊππεύειν, (nach vorn reiten) ἐλαύνειν εἰς τὸ πρόσθεν, *trans.* j-m ein Pferd ~ ἐπιδεικνύναι τινὶ ἵππον.
Vorreiter *m* durch d. *part.* d. vor. Verben.
vorrichten παρα-, προπαρασκευάζειν, διοικεῖν.
Vorrichtung *f* ἡ παρα-, κατασκευή, ἡ διοίκησις.
vorrücken I *trans.* 1. eig. προκινεῖν, προάγειν, προωθεῖν, etw. vor etw. rücken προκινεῖν od. παραβάλλειν τί τινι, προβάλλειν τί τινος od. πρό τινος. — 2. (vorwerfen) ὀνειδίζειν, ἐξονειδίζειν, ἐγκαλεῖν τινί τι. — II *intr.* 3. (von Truppen) προελαύνειν, προάγειν, προχωρεῖν, προέρχεσθαι (-ιέναι), gegen den Feind ~ ἐπέρχεσθαι od. προάγειν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, auch ἐπιτίθεσθαι (angreifen) τοῖς πολεμίοις. — 4. (vorwärts kommen) προχωρεῖν, προβαίνειν, προκόπτειν (v. Sachen), ἐπιδιδόναι, ἐπίδοσιν λαμβάνειν (von Perſonen), (von der Zeit) προβαίνειν, προϊέναι, προχωρεῖν, der vorgerückte Sommer τὸ προεληλυθὸς θέρος, die Nacht war ſchon weit vorgerückt ἤδη πόρρω ἦν τῆς νυκτός, im Lebensalter vorgerückt ſein προεληλυθέναι od. προβεβηκέναι od. προήκειν τῇ ἡλικίᾳ, πόρρω εἶναι τῆς ἡλικίας.
Vorrücken *n*, **Vorrückung** *f trans.* durch Verben, *intr.* ἡ πρόοδος, ἡ εἰς τὸ ἔμπροσθεν πορεία, beim ~ προϊών, (Fortſchritt, Gedeihen) ἡ ἐπίδοσις.
vorrufen ἐκ-, προκαλεῖν (u. M.), j-n ~ laſſen καλεῖν od. μεταπέμπεσθαι (M.) τινα.
Vorſaal *m* ὁ πρόδομος, ἡ παστάς (άδος).
Vorſabbat *m* τὸ προσάββατον.
vorſagen (j-m etw. zum Nachſprechen od. Lernen ~) ὑποβάλλειν, ὑπαγορεύειν, ὑφ-, ἐξηγεῖσθαι (M.), (vom Lehrer) ἀποστοματίζειν, (zur Beachtung, Belehrung, Warnung) παραινεῖν τινί τι, ein Gebet ſprechen, das j. vorſagt εὐχὰς ποιεῖσθαι (M.) ὑπό τινος.
Vorſagen *n* ἡ ὑποβολή.
Vorſänger *m* ὁ ἐνδιδοὺς τὸ μέλος, ὁ ἡγούμενος τῆς ᾠδῆς, ὁ ἔξαρχος, auch ὁ προᾴδων.
Vorſatz *m* ἡ προαίρεσις, ἡ βουλή, ἡ βούλησις, ἡ διάνοια, ἡ ὑπόθεσις, einen ~ faſſen προαιρεῖσθαι (M.), βουλεύεσθαι (M.), γνώμην ποιεῖσθαι (M.), ἐπινοεῖν, διανοεῖσθαι (P.), mit ~ pflichtvergeſſen, ſchlecht ſein ἑθελοκακεῖν, mit ~ ſ. vorſätzlich; auf ſeinem ~ beharren ἐμμένειν τῇ γνώμῃ, ſeinen ~ ausführen ποιεῖν, διαπράττεσθαι, ὅ τις ἔγνω, διενοήθη u. dgl.
vorſätzlich ὁ, ἡ, τὸ ἐκ προαιρέσεως, ἑκούσιος, ἑθελούσιος, *adv.* ἐκ προαιρέσεως, ἑκουσίως, ἑκουσίᾳ, ἐπίτηδες, ἐξεπίτηδες, ἑθελοντί, ἑθελοντηδόν, ἑθελουσίως, ~ etw. tun βουλευσάμενον πράττειν τι, ſiehe auch abſichtlich.
vorſchallen ἐξηχεῖν, ἐκπρεπῆ εἶναι.
Vorſchein *m*: zum ~ kommen φαίνεσθαι, ἀνα-, ἐκ-, προ- ἐπιφαίνεσθαι (P.), φανερὸν γίγνεσθαι, δηλοῦσθαι (P.), auch ὁρᾶσθαι (P., geſehen werden), allmählich zum ~ kommen ὑποφαίνεσθαι (P.), plötzlich zum ~ kommen ἐφίστασθαι, zum ~ bringen ἀνα- uſw. φαίνειν, δηλοῦν, φανερὸν ποιεῖν. [διαφαίνειν.]
vorſcheinen ἐκλάμπειν, διαφαίνεσθαι (P.), ~ laſſen
vorſchicken προπέμπειν.
vorſchieben eig. προωθεῖν, προκινεῖν, einen Riegel ~ ἐπι-, ἐμβάλλειν μοχλόν, übtr. j-n ~ ἐπίπροσθεν ποιεῖσθαί (M.) τινα.
vorſchießen (Geld u. dgl.) συμβάλλειν, δανείζειν, προπαρέχειν, προκαταβάλλειν, die Koſten ~ προαναλίσκειν, die Abgaben für j-n ~ προεισφέρειν τινός.
vorſchiffen, -ſegeln προπλεῖν.
Vorſchlag *m* 1. ἡ ὑπόθεσις, ἡ πρόκλησις, ἡ συμβουλία, ἡ παραίνεσις, auch bloß ὁ λόγος, ἡ γνώμη, ἡ βουλή (Anſicht), ἡ προβολή (für eine Wahl), τὸ προβούλευμα (für ein Geſetz, einen Beſchluß), j-m einen ~ machen ὑποτίθεσθαί (M.) τινι, προκαλεῖσθαί (M.) τινα, λόγους προσφέρειν τινί, auch bloß λέγειν, etw. in ~ bringen εἰσηγεῖσθαί (M.), προτιθέναι τι, ein Geſetz in ~ bringen εἰσφέρειν, γράφειν νόμον, j-s ~ beiſtimmen προστίθεσθαι τῇ γνώμῃ τινός, πείθεσθαι (P.) τοῖς λόγοις τινός, δέχεσθαι (M.) τοὺς λόγους τινός, auf j-s ~ εἰπόντος, εἰσηγησαμένου uſw. τινός, das iſt mein ~ οὕτω γιγνώσκω ἔγωγε. — 2. (in der Muſik) ἡ ἀνάκρουσις, einen ~ machen ἀνακρούειν.
vorſchlagen 1. (etw. vor etw. befeſtigen) παρα-, προσπηγνύναι τί τινι, προσηλοῦν τί τινι. — 2. (v. Kaufleuten) λέγειν μείζω τῆς δικαίας τιμήν, ἐπιτιμᾶν, πλειστηριάζειν. — 3. (empfehlen) j-n zum Feldherrn ~ προβάλλεσθαί (M.) τινα στρατηγόν, ſ. auch in Vorſchlag bringen unter Vorſchlag.
vorſchleppen προέλκειν.
Vorſchmack *m* τὸ γεῦμα, τὸ πρόγευμα, ἡ προαίσθησις, einen ~ von etw. bekommen προγεύεσθαί (M.) τινος, προαισθάνεσθαί τινος, παράδειγμα λαμβάνειν τινός, j-m einen ~ von etw. geben προγεύειν τινά τινος.
vorſchmecken: es ſchmeckt etw. vor αἴσθησιν παρέχει τι. [ὅτι od. *acc.* u. *inf.*]
vorſchmeicheln j-m etw. ψωπεύειν τινὰ λέγοντα mit/
vorſchneiden (bei Tiſche) διανέμειν τὰ κρέα.
Vorſchneider *m* ὁ διανέμων τὰ κρέα.
vorſchnell προπετής.
Vorſchnelligkeit *f* ἡ προπέτεια.
vorſchreiben eig. ὑπο-, προγράφειν, (verordnen) τάττειν, ἐπιτάττειν, προαγορεύειν, παραγγέλλειν, κελεύειν, ein Geſetz ~ νόμον γράφειν, τάττειν, τιθέναι (letzteres vom Geſetzgeber), τίθεσθαι (M., vom Volke oder von den Behörden in einem Freiſtaate), unter vorgeſchriebenen Bedingungen ἐπὶ ῥητοῖς.
vorſchreien j-m καταβοᾶν τινος.
vorſchreiten προβαίνειν, προχωρεῖν (auch übtr.), ἐπιδιδόναι, προκόπτειν (übtr., in etw. εἰς, ἐπί u. πρός τι), ſ. auch vorrücken.
Vorſchrift *f* 1. (Muſterſchrift) ἡ ὑπογραφή, ὁ ὑπογραμμός. — 2. (Verordnung, Befehl) τὸ ἐπίταγμα, τὸ πρόσταγμα, τὸ παράγγελμα, ἡ παράγγελσις, ἡ ἐντολή, ἡ προγραφή, τὸ πρόγραμμα, auch ὁ νόμος (Geſetz). j-m ~en über etw. geben διδάσκειν τινά, ὡς χρὴ ποιεῖν τι, ſich nach j-s ~en richten πείθεσθαί (P.) od. πειθαρχεῖν τινι.
vorſchriftlich ἔννομος (2), κατὰ τοὺς νόμους, τεταγμένος, προστεταγμένος, τακτός.
vorſchriftsmäßig ῥητός, νόμιμος, ſ. d. vor. Wort; *adv.* κατὰ τοὺς νόμους, νομίμως.
Vorſchritt *m* ἡ προκοπή, ἡ ἐπίδοσις.
Vorſchub *m* ἡ προβίβασις, ὁ προβιβασμός, ἡ ὑπουργία, ἡ ὑπούργησις, ἡ ὑπηρεσία, ἡ ὠφέλεια, j-m ~ tun, leiſten ὠφελεῖν τινα εἴς od. πρός τι, ὑπουργεῖν τινι, ὑπουργὸν εἶναί τινι, ὑπηρετεῖν τινι, προβιβάζειν τινά, einer Sache ~ leiſten ὑπηρετεῖν od. ὑπουργεῖν τινι, προβιβάζειν τι, ~ von j-m erhalten ὠφελεῖσθαι (P.) ὑπό od. παρά τινος.
vorſchuhen καττύειν.
Vorſchule *f* ἡ προμελέτησις, ἡ προγυμνασία.
Vorſchuß *m* ἡ προκαταβολή, (Darlehn) τὸ δάνειον, τὸ δάνεισμα.
vorſchütten παρα-, προβάλλειν, παρα-, προχοῦν.
vorſchützen eig. προέχειν (u. M.), προϊσχεσθαι (M.), προβάλλεσθαι (M.), προτείνειν, (als Vorwand gebrauchen) προφασίζεσθαι (M.), σκήπτεσθαι (M.).
Vorſchützung *f* ἡ πρόφασις, ἡ σκῆψις.
vorſchwatzen j-m etw. καταλαλεῖν, καταφλυαρεῖν, καταλῃρεῖν τινός τι, ψευδῆ λέγειν τινί, ἐξαπατᾶν τινα λόγοις.
vorſchweben j-m im Geiſte παρίστασθαί τινι, ἐπέρ-

Digitized by Google

χεσθαί τινι u. τινα, im Traume ~ δοκεῖν ὁρᾶν τι ἐν ὀνείρῳ. [γος.)

vorſchwindeln j-m etw. ἐξαπατᾶν τινα ψευδέσι λό-/

vorſchwören προμνύναι.

vorſehen ſich vor j-m ob. etw. φυλάττεσθαί, προφυλάττεσθαί (M.) τινα u. τι, εὐλαβεῖσθαί (P.) τινα u. τι, ſieh dich vor ὅρα, σκόπει, φύλαξαι.

Vorſehung *f* ἡ πρόνοια, göttliche ~ ἡ θεία ἐπιμέλεια, (göttliche Fügung) ἡ θεία μοῖρα, durch göttliche ~ κατὰ τὸ θεῖον, ἐκ θεοῦ.

vorſetzen 1. eig. (etw. vor etw. ſetzen) ἐπιτιθέναι, ἐπι-, παραβάλλειν τί τινι, den Fuß ~ προβαίνειν, ſeinen Namen ~ ἐπιγράφειν τὸ ὄνομα, (Speiſen) παρατιθέναι. — 2. (j-n über etw. ſetzen) ἐφιστάναι τινά τινι, καθιστάναι, τάττειν τινὰ ἐπί τινι, ἐπιτρέπειν τινί τι, ποιεῖν τινα ἐπί τινι, προτάττειν τινά τινος, ſich ~ αἱρεῖσθαι, προαιρεῖσθαι (M.), διανοεῖσθαι (P.), γνώμην ποιεῖσθαι (M.). [ἡ παράθεσις.)

Vorſetzen *n* eig. ἡ ἐπίθεσις, ἡ ἐπιβολή, (von Speiſen)/

Vorſicht *f* ἡ πρόνοια, ἡ φυλακή, ἡ εὐλάβεια, ἡ προμήθεια, ~ gebrauchen, mit ~ zu Werke gehen πρόνοιαν ποιεῖσθαί (M.) τινος, φυλάττεσθαι (M.) περί u. πρός τι, φυλάττεσθαί u. εὐλαβεῖσθαί (P.) τι. mit ~ ſ. vorſichtig; mit möglichſter ~ ὡς οἷόν τε μάλιστα πεφυλαγμένως, (vernünftige Überlegung) ἡ εὐλογιστία, (Umſicht) ἡ περίσκεψις.

vorſichtig φυλακτικός. προνοητικός, εὐλαβής, προμηθής, εὐλόγιστος (2), *adv.* auch πεφυλαγμένως, ~ ſein ob. handeln ſ. d. vor. Wort (Vorſicht gebrauchen); ~ umgehen mit etw. ἐπιμελείᾳ χρῆσθαι περί τι, ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαί (M.) τινος.

Vorſichtigkeit *f* ἡ εὐλάβεια, ἡ προμήθεια, ſ. Vorſicht.

Vorſichtsmaßregel *f* τὸ φυλακτήριον, auch ἡ φυλακή, ἡ εὐλάβεια, ~n treffen προνοεῖσθαι (P.), προορᾶσθαι (M.), προφυλάττεσθαί (M.) τι, ἀντιμηχανᾶσθαί (M.), ἀντιπράττειν (u. M.) τινί, ohne ~n ἀφύλακτος (2), *adv.* ἀφυλάκτως, (im mediziniſchen Sinne) τὸ προφυλακτικόν.

vorſingen vor j-m ᾄδειν, ᾄδοντα διέρχεσθαι, (als Vorſänger) προᾴδειν, ἐνδιδόναι τὸ μέλος, ἡγεῖσθαι (M.) τῆς ᾠδῆς.

Vorſitz *m* ἡ προεδρία, den ~ haben προεδρεύειν (in einer Ratsverſammlung τῆς βουλῆς), (bei Tiſche) ἡ πρωτοκλισία, ἡ προκατάκλισις, den ~ bei Tiſche haben πρῶτον κατακεῖσθαι, προκατακεῖσθαι.

Vorſitzender, Vorſitzer *m* ὁ πρόεδρος.

Vorſommer *m* ἡ τοῦ ἔαρος (ἦρος) ἀκμή, im ~ εὐθὺ τοῦ θέρους.

Vorſorge *f* ἡ πρόνοια, ἡ ἐπιμέλεια, ἡ προμήθεια, ἡ φροντίς (ίδος), ſ. Sorge; ~ treffen, tragen für etw. ſ. ſorgen.

Vorſpann *f* ἡ ὑποζυγίων ἐπικουρία ob. ἐπάρκεια, j-m ~ geben ἐπαρκεῖν τινι ὑποζύγια.

vorſpannen eig. (vor etw. anſpannen) παρα-, περιτείνειν τί τινι, (an den Wagen ſpannen, Pferde u. dgl.) ζευγνύναι, ὑπο-, παραζευγνύναι, vor den Wagen ~ ζευγνύναι πρός ob. ἐπὶ τὸ ἅρμα, j-m Vorſpann geben ſ. d. vor. Wort.

Vorſpannen *n* ἡ ζεῦξις.

vorſpiegeln j-m etw. προ-, ὑποτείνειν τινί τι, φενακίζειν ob. ἀπατᾶν τινα λέγοντά τι (ſ. täuſchen, vorſchwatzen).

Vorſpiegelung *f* ἡ ἀπάτη, ὁ φενακισμός, (als Sache) οἱ κενοὶ ob. ψευδεῖς λόγοι.

Vorſpiel *n* (muſikaliſches ~) τὸ ἐνδόσιμον (μέλος), ἡ ἀναβολή, τὸ προοίμιον, (auf der Flöte) τὸ προαύλιον, τὸ προαύλημα, (auf der Zither) τὸ προκιθάρισμα, übtr. τὸ προοίμιον, ὁ προάγων (ωνος).

vorſpielen (ein Vorſpiel machen) ἀναβάλλεσθαι (M.), προοιμιάζεσθαι (M.), ἐνδιδόναι, (auf der Flöte) αὐλεῖν, j-m etw. ~ καταυλεῖν τινος, αὐλεῖν παρόντος τινός, (auf der Zither) κιθαρίζειν.

vorſprechen ſ. vorſagen; bei j-m ~ ἐντυγχάνειν oder προσέρχεσθαί τινι, ſ. beſuchen.

vorſpringen (hervorſpringen) προπηδᾶν, προάλλεσθαι (M.), ἐξάττειν, προορμᾶσθαι (M.), (im Springen übertreffen) προπηδᾶν τινος, πηδῶντα προτερεῖν τινος, (hervorragen) ἐξέχειν.

vorſpringend προβλής (ῆτος).

Vorſprung *m* 1. (vor j-m) τὸ προτέρημα, τὸ πρόλημμα, τὸ πλεονέκτημα, einen ~ auf einem Wege haben vor j-m προλαμβάνειν τινά ob. τινός, προτρέχειν τινός, φθάνειν τρέχοντα, einen ~ vor j-m in etw. haben προέχειν τινός τινι, προτερεῖν ob. προτερεύειν τινός, j-m einen ~ laſſen ὑστερεῖν, ὑστερίζειν τινός, einen ~ vor j-m haben πλεονεκτεῖν, πλέον ἔχειν τινός. — 2. (vorſpringender Teil) τὸ πρόβλημα, ἡ προβολή, (an einem Gebäude) ἡ ἐκφορά, τὸ γεῖσον, τὸ γείσωμα, (am Giebel) τὸ ἀκρωτήριον, (bei einem Gebirge) τὸ ἀκρωτήριον, ἡ ἀκρώρεια, ἡ τοῦ ὄρους δειρά (άδος).

vorſpuken προσημαίνειν.

Vorſtadt *f* τὸ προάστειον (auch ein Haus in der ~), in der ~ gelegen προάστειος (2).

Vorſtädter *m* ὁ προαστίτης, beſſer ὁ ἐν τῷ προαστείῳ ob. ἐκ τοῦ προαστείου.

vorſtädtiſch προάστειος (2).

Vorſtand *m* ἡ προστασία, (die Vorſteher) οἱ προστάται.

Vorſtandſchaft *f* ἡ προστασία, ἡ προστατεία.

vorſtechen ἐκλάμπειν, ἐκπρέπειν, διαφαίνεσθαι (P.).

vorſtechend λαμπρός, ἐκπρεπής, ἐπίσημος (2), διαφέρων.

vorſtecken ἐμ-, προπηγνύναι τί τινι, προ-, ἐπεμβάλλειν τι πρό τινος, j-m ein Ziel ~ προτιθέναι ob. καθιστάναι τινὶ σκοπόν, es iſt uns ein Ziel vorgeſteckt πρόκειται ἡμῖν σκοπός, ſich ein Ziel ~ προτίθεσθαι σκοπόν.

vorſtehen 1. (hervorſtehen) ἐξ-, ὑπερέχειν, (vor j-m oder etw. ſtehen) ἑστάναι πρό ob. ἔμπροσθέν τινος (von Perſonen), προκεῖσθαί τινος (von Sachen). — 2. übtr. (einer Sache, einem Geſchäfte, einem Amte u. dgl. ~) προστατεῖν, προστατεύειν, ἐπιστατεῖν, προΐστασθαί, ἄρχειν τινός, εἶναι u. τεταγμένον εἶναι ἐπί τινι, dem Hauſe ~ διοικεῖν τὴν οἰκίαν, ſeinem Amte ~ πράττειν τὰ προσήκοντα ob. δέοντα.

Vorſteher *m* ὁ ἐπι-, προστάτης, ὁ ἐπιμελητής, ὁ ἄρχων (οντος), ὁ ἡγεμών (όνος) u. d. *part.* d. Verben, (einer Provinz) ὁ ἔπαρχος, ὁ σατράπης, (einer Übungsſchule) ὁ γυμνασιάρχης, ὁ γυμνασίαρχος, ~ der Prieſter ὁ ἀρχιερεύς, ~ ſein von etw. ſ. vorſtehen; j-n zum ~ von etw. machen προΐστάναι τινά τινος, ἐφιστάναι τινά τινι, ἐπιτρέπειν τινί τι.

Vorſteheramt *n* ἡ προστατεία, ἡ προστασία, ἡ ἐπιμέλεια, ἡ ἐπιτροπεία, ἡ ἐπιτροπή, ἡ ἀρχή.

Vorſteherin *f* ἡ προ-, ἐπιστάτις (ιδος), gew. *part.*

vorſtellbar νοητός, δοξαστός.

vorſtellen 1. eig. (etw. vor etw. ſtellen) τιθέναι ob. ἱστάναι τι πρό τινος, προτιθέναι, προΐστάναι τί τινος, προβάλλειν τι πρό τινος, προτάττειν τί τινος, j-n einem andern ~ συνιστάναι ob. προσάγειν τινά τινι. — 2. (darſtellen) ποιεῖν (vom Dichter u. Künſtler), πλάττειν (als Bildner), γράφειν (vom Maler), ὑποκρίνεσθαι (M., vom Schauſpieler), ὑπο-, ἀναπυποῦν (durch Worte ob. im Geiſte), ſich (*dat.*) etw. ~ ὑπο-, προτυποῦσθαί (M.) τι, (durch Begriffe) παρίσταμαί τι, ἐννοῶ τι, etw. Großes ~ δοκεῖν εἶναί τι, was ſoll das ~? τί τοῦτο θέλει, νοεῖ ob. δύναται; τί τοῦτο; — 3. (j-m etw. vor Augen ſtellen) παριστάναι, προφαίνειν τινί τι. — 4. (j-m Vorſtellungen machen) παραινεῖν τινί τι, διδάσκειν τινά τι, ὑπομιμνήσκειν τινά τι, νουθετεῖν τινα περί τινος. — 5. ſich etw. (im Geiſte) ~ ἐννοεῖν (u. P.), ὑπονοεῖν τι, ἔννοιαν λαμβάνειν τινός, δοξάζειν τι, εἰκάζειν τι. — 6. (glauben) νομίζειν, ἡγεῖσθαι (M.), δοκεῖν.

vorſtellig: j-m etw. ~ machen διδάσκειν τινά τι, νου-

Digitized by Google

θετεῖν τινα περί τινος, bei j-m ~ werden wegen etw. δεῖσθαι (P.) τινος mit *inf.*

Vorſtellung *f* 1. (perſönliche ~ j-s) ἡ σύστασις, ἡ προσαγωγή. — 2. (im Theater) ἡ θέα, τὸ δρᾶμα (erſteres die Aufführung eines Stückes, letzteres das aufgeführte Stück), ἡ διδασκαλία (wenn der Verfaſſer des Stückes die Schauſpieler ſelbſt einübt), eine ~ geben ἐπιτελεῖν θέαν. — 3. (Darſtellung durch Worte) ἡ ὑπο-, ἀνατύπωσις, ἡ παράστασις (als Handlung), τὸ ἀνα-, ὑποτύπωμα, τὸ εἴκασμα (als Sache). — 4. (Ermahnung) ἡ νουθέτησις. ἡ παραίνεσις, j-m ~en machen ſ. vorſtellen. — 5. (Gedanke, Begriff) ἡ φαντασία, τὸ φάντασμα, ἡ ἰδέα, ἡ δόξα, eine ~ von etw. ἔννοιά τινος, leere, falſche ~ ἡ κενὴ, ψευδὴς δόξα, ἡ ἀλλο-, κενο-, ψευδοδοξία, eine richtige ~ ἡ ἀληθὴς, ὀρθὴ δόξα, eine ~ von etw. haben ἔννοιαν ἔχειν τινός, von etw. bekommen ἔννοιαν λαμβάνειν τινός, ſich eine falſche ~ von etw. machen οὐκ ὀρθῶς εἰκάζειν τι ob. ἐννοεῖν τι, ſich e-e zu große ~ von etw. machen δοξάζειν τι ἐπὶ πλέον, wovon man eine ~ hat νοητός, wovon man keine ~ hat ἀνεννόητος (2), der ~ fähig φανταστικός, was in der ~ exiſtiert νοούμενος.

Vorſtellungsvermögen *n* τὸ νοητικόν, τὸ φανταστικόν, ἡ φαντασία, ἡ νόησις.

vorſtopfen παρεμβύειν, ἐμφράττειν, ἐπεμ-, παρεμβάλλειν.

Vorſtoß *m* (an einem Gewande) ἡ παρυφή, τὸ παρύφασμα, τὸ κράσπεδον, (das Vorrücken) ἡ ἐπαγωγή.

vorſtoßen I *trans.* (vorwärts ſtoßen) προωθεῖν, (mit einem Vorſtoß verſehen) παρυφαίνειν, κρασπεδοῦν. — II *intr.* (hervorragen) ἐξέχειν.

vorſtrecken προτείνειν (z.B. die Hand τὴν χεῖρα), προβάλλεσθαι (M., Waffen), (Geld vorſchießen) δανείζειν.

Vorſtrecken *n* ἡ πρότασις, ἡ προβολή, ὁ δανεισμός, b. Unterſchied ſ. vor. Wort.

vorſtreichen (nach vorn) das Haar ~ κατασπᾶν τὰς κόμας εἰς τὸ ἔμπροσθεν, (mit einem Striche bezeichnen) παρασημαίνεσθαι (M.).

vorſtreuen προ-, παραβάλλειν τί τινι.

vorſtürmen, -ſtürzen ἐξ-, προορμᾶν (u. P.).

vorſuchen ἀναζητεῖν, ἀνερευνᾶν, auch bloß ἐρευνᾶν.

vortanzen προορχεῖσθαι (M.), (beim Reigen) προχορεύειν, ἡγεῖσθαι (M.) τοῦ χοροῦ.

Vortänzer *m* ὁ προορχηστής, (beim Reigen) ὁ χορηγός.

Vorteil *m* 1. ἡ ὠφέλεια, τὸ ὠφέλημα, τὸ συμφέρον (οντος), τὸ σύμφορον (u. *plur.*), ἡ ὄνησις, τὸ ὄφελος, (Gewinn) τὸ κέρδος, τὸ λῆμμα, ἡ ἐργολαβία, (der aus etw. entſpringende Nutzen) ὁ καρπός, (Erwerb) ἡ ἐργασία. — 2. (~ über andere) ἡ πλεονεξία, τὸ πλεονέκτημα, (der günſtige Zeitpunkt zur Wahrnehmung eines ~s) ὁ καιρός, ſeinen ~ wahrnehmen τηρεῖν, παρατηρεῖν τὸν καιρόν, auf ſeinen ~ bedacht ſein τὰ ἑαυτοῦ σκοπεῖν, πράττειν τὸ ἴδιον συμφέρον, σπουδάζειν ὑπὲρ τῶν ἰδίων συμφερόντων, zu ſeinem ~e πρὸς ἑαυτοῦ, zu ſeinem ~e etw. verwenden εἰς τὸ ἴδιον κατατίθεσθαι (M.) τι, κέρδος ἡγεῖσθαι (M.) τι ἑαυτῷ, ich habe ~ von etw. ἀπολαύω τινός, ὠφελοῦμαι (P.) ἔκ τινος, es bringt mir ~ συμφέρει ob. λυσιτελεῖ μοι, ὄφελός ἐστί μοί τινος, ~ von (aus) etw. ziehen κερδαίνειν ob. κέρδος ποιεῖσθαι (M.) ἔκ τινος (auch ἀπό τινος), aus allem ~ ziehen πανταχόθεν ὠφελεῖσθαι (P.), j-n ~ ſuchen βούλεσθαι κερδαίνειν, keinen ~ bringen ἀνόνητον εἶναι, ſich einen ~ verſchaffen διαπράττεσθαι (M.) ἑαυτῷ ἀγαθόν τι, auf ſchlechte Weiſe ~ ſuchen αἰσχροκερδεῖν, αἰσχροκερδῆ εἶναι, φιλοκερδεῖν, es geſchieht etw. zu j-s ~ γίγνεταί τι ἐπ' ἀγαθῷ τινος, im ~ ſein vor j-m πλέον ἔχειν, πλεονεκτεῖν, προέχειν τινός, im ~ ſein bei etw. πλεονεκτεῖν τινι.

vorteilhaft συμφέρων (οντος), σύμφορος (2), ἀγαθός, ὠφέλιμος (2), χρήσιμος (2), ἐπιτήδειος, καλός (zu, für etw. εἰς, πρός τι), ~ ſein für j-n außer b. *adj.* mit εἶναι auch ἐν ὠφελείᾳ ob. κέρδος εἶναι, συμφέρειν, λυσιτελεῖν τινι, ὠφελεῖν, ὀνινάναι τινά, κέρδος φέρειν τινί.

Vortempel *m* ὁ πρόνεως, τὸ πρόναον.

vortönen διηχεῖν, ἐξακούεσθαι (P.).

Vortrab *m* ἡ προπορεία, οἱ προπορευόμενοι, τὸ πρῶτον τάγμα, οἱ προφύλακες, οἱ προηγούμενοι. τὸ ἡγούμενον τῆς στρατιᾶς. οἱ πρόδρομοι, den ~ bilden ἡγεῖσθαι, προηγεῖσθαι (M.).

Vortrag *m* 1. (Ausſprache) ἡ προφορά, etw. in ~ bringen ἀναφέρειν oder εἰσάγειν τι (bei j-m πρός τινα), (die Art und Weiſe etw. vorzutragen) ἡ λέξις, einen guten ~ haben καλῇ λέξει oder καλῷ λόγῳ χρῆσθαι (M.), δυνατὸν εἶναι λέγειν. — 2. (die vorgetragene Rede) ὁ λόγος, τὰ λεγόμενα, τὰ εἰρημένα, τὰ ῥηθέντα, e-n ~ halten λόγους ποιεῖσθαι (M.), (Prunkrede) ἡ ἐπίδειξις, gelehrter ~ ἡ ἀκρόασις, τὸ ἀκρόαμα.

vortragen 1. (etw. vor j-m tragen) προφέρειν, προκομίζειν τι, ἡγεῖσθαι (M.) ob. προέρχεσθαι ἔχοντά oder φέροντά τι. — 2. (eine Rede ~) διέρχεσθαι, διεξέρχεσθαι, etw. ~ διέρχεσθαί τι ob. περί τινος, ſ. auch Vortrag; j-m etw. ~ ἀναφέρειν τι πρός τινα, λόγους προσφέρειν τινὶ περί τινος, ſich etw. ~ laſſen ἀκροᾶσθαι (M.) τινος.

vorträllern j-m τερετίζειν πρός τινα, καταυλεῖν τινος.

Vortrank *m* τὸ πρόπομα.

vortrefflich ἀγαθός, χρηστός, καλός, ἐκπρεπής, διαφέρων (οντος), auch ἄμεμπτος (2, tabellos), θαυμάσιος, θαυμαστός (bewundernswert), ganz ~ ἄριστος, κάλλιστος, κράτιστος, οὐδενὸς δεύτερος, *adv.* εὖ, καλῶς, ganz ~ ἄριστα, κάλλιστα, ὑπέρευ, mein V.er ὦ 'γαθέ, ὦ λῷστε, ὦ δαιμόνιε (letzteres meiſt ironiſch).

Vortrefflichkeit *f* ἡ ἀρετή.

vortreten (vor j-n ob. etw. treten) προίστασθαί τινος, ἔμπροσθέν τινος στῆναι, ſonſt προέρχεσθαι, προβαίνειν, (von Sachen) προπίπτειν, (etw. verdecken u. dadurch verdunkeln) ἐπισκοτεῖν τινι.

Vortreten *n* (von Perſonen) ἡ πάροδος, (von Sachen) ἡ πρόπτωσις, gew. durch Verben.

vortrinken προπίνειν.

Vortritt *m* eig. durch d. Verben, übtr. τὸ προτέρημα, den ~ vor j-m haben προτερεῖν τινος, προτιμᾶσθαί (P.) τινος, unter j-s ~ ἡγουμένου, προ-, ὑφηγουμένου τινός.

Vortrupp *m* τὸ πρῶτον τάγμα, οἱ προτεταγμένοι.

Vortuch *n* τὸ περίζωμα.

vortun j-m etw. περιτιθέναι ob. περιβάλλειν τινί τι.

Vorturner *m* ὁ προγυμναστής.

vorüben j-n προγυμνάζειν τινά, etw. ~ προμελετᾶν τι, ſich ~ προγυμνάζεσθαι (M.), προπαρασκευάζεσθαι (M.).

vorüber: in Zſſg. mit Verben παρά, ſ. dieſe unter ‚vorbei'.

vorübergehend οὐ μόνιμος (2), συνεχής.

Vorübung *f* ἡ προγυμνασία, ἡ προμελέτησις, τὸ προγύμνασμα, gew. ἡ μελέτη.

Vorunterſuchung *f* ἡ ἀνάκρισις.

Vorurteil *n* ἡ οὐκ ὀρθὴ δόξα, ein ~ gegen etw. ἡ ὑποψία πρός τι, ein ~ haben οὐκ ὀρθὴν δόξαν ἐλέσθαι, ein ~ gegen j-n haben καταγιγνώσκειν τινός, gegen etw. ὑποπτεύειν τι.

vorvorig: im ~en Jahre προπέρυσι(ν).

Vorwache *f* ἡ προφυλακή, οἱ προφύλακες

vorwachſen βλαστάνειν, ἀναβλαστάνειν, ἐκφύεσθαι (-φῦναι).

vorwalten κρατεῖν, ἐπικρατεῖν, ἐκνικᾶν, ἐπιπολάζειν.

vorwälzen προκυλίνδειν, (etw. vor etw. wälzen) ἐπικυλίνδειν τι ἐπί τι.

Vorwand *m* ἡ πρόφασις, ἡ σκῆψις, τὸ πρόσχημα, τὸ προκάλυμμα, auch bloß ὁ λόγος, ſcheinbarer ~ ἡ εὐπρέπεια, unter dem ~e ἐπὶ προφάσει, προφάσει, ὀνόματι ob. durch b. *part.* προφασιζόμενος, dem ~e nach λόγῳ μέν, etw. zum ~ nehmen προφασίζεσθαι (M.), σκήπτεσθαι (M.) τι, πρόσχημα ποιεῖσθαι (M.), προ-

Digitized by Google

καλύπτεσθαι (M.), προβάλλεσθαί (M.), προτείνειν, προΐσχεσθαί (M.) τι, einen ~ ergreifen πρόφασιν λαμβάνειν, einen ~ erſinnen πρόφασιν ζητεῖν, ἐξευρίσκειν od. κατασκευάζειν, nur keinen ~ μή μοι πρόφασιν od. προφάσεις, der etw. ohne ~ tut ἀπροφάσιστος (2).

vorwärts πρόσω, εἰς τὸ πρόσω, εἰς τὸ πρόσθεν, εἰς τοὔμπροσθεν, weiter ~ προσωτέρω, περαιτέρω, es ~ bringen in etw. ἐπιδιδόναι εἰς, ἐπί od. πρός τι (j. Fortſchritte machen unter Fortſchritt), ~ (als ermunternder Zuruf) πρόβαινε (πρόβα), πρόαγε δή, χώρει δή (πρόβητε, χωρεῖτε, προάγετε), in Zſſg mit Verben πρό, ſ. dieſe unter ‚vor'.

vorwärtskommen eig. πρόσω, εἰς τὸ πρόσθεν od. εἰς τοὔμπροσθεν χωρεῖν, προΐέναι (εἶμι), προχωρεῖν, übtr. (es vorwärts bringen in etw.) ſ. unter vorwärts und Fortſchritt.

vorweben παρυφαίνειν.

vorweg durch πρῶτος oder πρότερος wiederzugeben, die Zſſg ſ. unter ‚voran', ‚voraus'.

Vorwegnehmen *n* ἡ πρόληψις, ἡ προκατάληψις.

vorweiſen ἐπι-, ἀπο-, προδεικνύναι.

Vorwelt *f* τὰ πάλαι, (als Perſonen) οἱ προγεγενημένοι, οἱ πάλαι, οἱ παλαιοί (die Alten).

vorwenden ſ. etw. zum Vorwand nehmen unter Vorwand.

vorwerfen eig. προ-, παραβάλλειν, übtr. j-m etw. ~ ἐπικαλεῖν, ἐπιτιμᾶν, μέμφεσθαι (M.), μεμψιμοιρεῖν, ἔγκλημα ποιεῖν, ἐγκαλεῖν τινί τι, auch προ-, ἐπιφέρειν τινί τι, κατηγορεῖν τινός τι.

Vorwerfen *n* durch Verben.

Vorwerk *n* (Gehöft, Landgut) ἡ ἔπαυλις (εως), ἡ αὐλή, (an einer Feſtung) τὸ προτείχισμα.

vorwiegen ſ. vorwalten.

vorwinſeln j-m μινύρεσθαι (M.) τινι, μινυρίζειν πρός τινα.

Vorwiſſen *n* τὸ συνειδός (ότος), ἡ συνείδησις, mit j-s ~ συνειδότος τινός, ohne j-s ~ ἀγνοοῦντός od. λάθρα od. κρύφα od. ἄνευ τινός.

Vorwitz *m* ἡ πολυπραγμοσύνη, ἡ φιλοπραγμοσύνη, ἡ ἀλλοτριοπραγμοσύνη, ἡ περιεργία, ἡ ἀτοπία, ἡ ἀκαιρία.

vorwitzig πολυπράγμων, φιλοπράγμων, ἀλλοτριοπράγμων, περίεργος, ἄτοπος, ἄκαιρος (ſämtlich 2), ~ ſein πολυπραγμονεῖν, φιλοπραγμονεῖν, περιεργάζεσθαι (M.), ἀκαιρίᾳ χρῆσθαι (M.).

Vorwort *n* (Vorrede) τὸ προοίμιον, (Präpoſition) ἡ πρόθεσις, τὸ προθετικὸν μόριον.

Vorwurf *m* 1. τὸ ὄνειδος, τὸ ὀνείδισμα (Schimpf), τὸ ἔγκλημα, ἡ αἰτία, ἡ κατηγορία, τὸ κατηγόρημα (Beſchuldigung, Anklage), ἡ μέμψις (Tadel), ἡ ἐπιτίμησις, τὸ ἐπιτίμημα (harter Tadel), j-m einen ~ machen wegen etw. ſ. vorwerfen; mich trifft ein ~ αἰτίαν ἔχω oder ὑπέχω, ſich ſelbſt Vorwürfe machen αἰτιᾶσθαι (M.), καταμέμφεσθαι (M.) ἑαυτόν, j-m etw. zum ~ machen μέμφεσθαί τινός τι od. τινα εἴς τι, κατηγορεῖν τινός τι, j-m drohende Vorwürfe machen ἐπιτιμᾶν τινι μετ' ἀπειλῶν, j-m harte Vorwürfe machen χαλεπῶς ἐπιπλήττειν τινί, j-m laute Vorwürfe machen καταβοᾶν τινος, ſich einen ~ zuziehen ὀφλισκάνειν τι, z.B. ich ziehe mir den ~ der Grauſamkeit zu ὀφλισκάνω ὠμότητα, ~ verdienen μέμψεως ἄξιον εἶναι, ſich frei von ~ halten ἄμεμπτον, ἀναίτιον od. ἀνέγκλητον γίγνεσθαι, ἀνεγκλήτως ἔχειν. — 2. (Gegenſtand, Objekt von etw.) ἡ ὑπόθεσις. [ἀναίτιος (ſämtlich 2).

vorwurfsfrei ἄμεμπτος, ἀνέγκλητος, ἀνεπίφθονος,

vorzählen ἐξ-, ἀπαριθμεῖν, καταλέγειν. [durch Verben.

Vorzählen *n*, **Vorzählung** *f* ἡ ἀπ-, ἐξαρίθμησις, gew.

Vorzeichen *n* τὸ σημεῖον, τὸ σῆμα, ἡ προσημασία, ὁ οἰωνός, τὸ οἰώνισμα, ſ. Vorbedeutung.

vorzeichnen j-m etw. ὑπο-, διαγράφειν τινί τι, (etw. anzeichnen) παρασημαίνεσθαι (M.), übtr. προδεικνύναι, προδιηγεῖσθαι (M.) τινί τι.

Vorzeichnung *f* ἡ ὑπογραφή, τὸ ὑπόγραμμα (als Muſter), ἡ παρασημείωσις (das Anzeichnen), übtr. ἡ προδιήγησις, gew. durch Verben.

vorzeigen ἐπι-, ἀνα-, ἀποδεικνύναι (auch M.), ἀποφαίνειν, προφέρειν, auch bloß δεικνύναι. [ἡ δεῖξις.

Vorzeigen *n*, **Vorzeigung** *f* ἡ ἐπί-, ἀνά-, ἀπόδειξις,

Vorzeiger *m* durch d. *part.* d. Verben.

Vorzeit *f* ὁ πρότερον od. παλαιὸς χρόνος, Menſchen der ~ οἱ παλαιοί, οἱ πάλαι, οἱ προγεγενημένοι, Taten der ~ αἱ παλαιαὶ πράξεις.

vorziehen 1. eig. (unter etw. hervorziehen) προέλκειν, ὑπεξαιρεῖν, (vor einem Gegenſtande hinziehen) παρατείνειν τί τινι, einen Vorhang ~ προκαλύπτειν τι παραπετάσματι, einen Graben vor dem Lager ziehen τάφρον παρατείνειν τῷ στρατοπέδῳ. — 2. (den Vorzug geben) αἱρεῖσθαι (M.) τι ἀντί od. πρό τινος, ἀνθ-, προαιρεῖσθαί τί τινος, προτιμᾶν τινά u. τί τινος, τιμᾶν τι πρό τινος, προκρίνειν τινά τινος u. ἀντί τινος, προτιθέναι τί τινος u. ἀντί τινος, περί πλέονος ποιεῖσθαι (M.) τι u. τινά τινος, ἀγαπᾶν τι ἀντί od. πρό τινος, etw. allem andern ~ πρὸ πάντων αἱρεῖσθαι (M.), unter mehreren (Perſonen od. Gegenſtänden) ~ προκρίνειν ἔκ τινων.

Vorzimmer *n* τὸ προδωμάτιον, ἡ προστάς (άδος).

Vorzug *m* (das Vorziehen) ἡ προτίμησις, ἡ πρόκρισις, (das Vorgezogenwerden) ἡ ὑπεροχή, τὸ ἀξίωμα, ἡ ἀξίωσις, ἡ τιμή, τὰ πρωτεῖα, den ~ vor j-m haben προέχειν, ὑπερέχειν, πλεονεκτεῖν τινος, εἶναι πρό oder ὑπέρ τινος, κρείττω od. πρότερον εἶναι τινος, j-m den ~ vor einem andern geben ſ. vorziehen; den ~ vor etw. verdienen αἱρετώτερον od. πλείονος ἄξιον εἶναι τινος, (als Eigenſchaft) ἡ ἀρετή, τὸ ἀγαθόν, τὸ καλόν.

vorzüglich αἱρετός, ἐξαίρετος (2), ἐκ-, διαπρεπής, ἐπίσημος (2), διαφέρων (οντος), προφερής, ὑπερβάλλων (οντος), δεινός, ἔξοχος (2), *adv.* außer den regelmäßigen Bildungen auch μάλιστα, οὐχ ἥκιστα, der Vorzüglichſte ὁ κράτιστος, das V~ſte τὸ ἄκρον, der V~ſte ſein unter einigen πρωτεύειν τινῶν od. ἔν τισιν (in etw. τινί od. περί τι). [ἄξιον.

Vorzüglichkeit *f* ἡ ἐκπρέπεια, ἡ ἀρετή, τὸ πλείστου

vorzugsweiſe διαφερόντως, μάλιστα, οὐχ ἥκιστα, ἐξαιρέτως (κατ' ἐξοχήν iſt zu meiden).

votieren ψηφίζεσθαι (M.), ψηφοφορεῖν, τὴν ψῆφον τίθεσθαι (M.), ἀποφαίνεσθαι (M.) τὴν γνώμην.

Votum *n* ἡ ψῆφος, ἡ γνώμη, ſein ~ abgeben ſ. votieren. [πέμπον.

Vulkan *m* (feuerſpeiender Berg) τὸ ὄρος ῥύακας ἀνα-

vulkaniſch καόμενος καὶ ἔχων κρατῆρας πυρός, ~e Gegend τὰ φλεγραῖα.

W

W wird in ausländiſchen Wörtern durch B od. Οὐ wiedergegeben. [σφηκίον, einer ~ ähnlich ſein κηριάζειν.

Wabe *f* τὸ κηρίον, ἡ σχαδών (όνος), (der Weſpen) τὸ

Wabenbau *m* ὁ ἱστός.

wach ἐγρηγορώς, ἄυπνος (2), ~ ſein ἐγρηγορέναι.

Wachdienſt *m* ἡ φρουρά.

Wache *f* 1. ἡ φυλακή, ἡ φρουρά, ἡ φρούρησις, ~ halten, ſtehen φυλακὴν ἔχειν (auch *pl.*) ποιεῖν od. ἄγειν od. ἔχειν, προκοιτεῖν, φυλάττειν (φυλακάς), am Tage ἡμεροφυλακεῖν, nachts νυκτοφυλακεῖν, die ~ haben ἐν φρουρᾷ ἔχειν. — 2. (die Wächter) οἱ φύλακες, οἱ φρουροί, ~n ausſtellen φύλακας καθιστάναι, ἐφ-, περιστάναι od. διατιθέναι, ~n einziehen τὰς φυλακὰς καθαιρεῖν, ~ bei Tage οἱ ἡμεροσκόποι, ~ bei Nacht οἱ νυκτοφύλακες, die ~ zieht auf ἡ διαδοχὴ γίγνεται τῇ φυλακῇ, ἡ ἀλλαγὴ φρουρῶν γίγνεται, Befehls-

Digitized by Google

haber der ~ ὁ φρούραρχος. — 3. (Wachthaus) τὸ φυλακτήριον.

wachen (wach sein, nicht schlafen) ἐγρηγορέναι, ἀγρυπνεῖν, ~d s. wach; Wache halten s. unter Wache; übtr. wachen über etw. (besorgt sein für etw.) ἐπιμελεῖσθαί (P.) oder ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαί (M.) τινος, προνοεῖσθαί (P.) τινος, auch ἐπαγρυπνεῖν τινι, ὑπεραγρυπνεῖν τινος, φυλάττειν τι.

Wachen *n* ἡ ἀυπνία, ἡ ἀγρυπνία, im ~ ὑπαρ.

Wacholder *m* ἡ ἄρκευθος, von ~ ἀρκεύθινος.

Wacholderbaum *m* ἡ ἄρκευθος, ἡ κέδρος.

Wacholderbeere *f* ἡ ἄρκευθος, ἡ ἀρκευθὶς (ίδος), ἡ κεδρίς (ίδος).

Wacholderbusch *m* ἡ ἄρκευθος.

Wacholderöl *n* τὸ ἀπὸ τῶν ἀρκευθίδων ἔλαιον.

Wacholdersaft *m* ὁ ἀπὸ τῶν ἀρκευθίδων χυλός.

Wacholderstrauch *m* ἡ ἄρκευθος.

Wacholderwein *m* ὁ ἀρκεύθινος οἶνος.

Wachs *n* ὁ κηρός, aus ~ gemacht κήρινος, mit ~ überziehen, bestreichen, aus ~ formen κηροῦν, ἐγκηροῦν, in ~ darstellen κηρογραφεῖν.

wachsähnlich, -artig κηροειδής, κηρώδης.

wachsam ἐγρηγορικός, φυλακτικός, ἄγρυπνος (2), ein ~es Auge auf etw. haben φυλάττειν τι, ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος, ἐπιμελῶς σκοπεῖν τι.

Wachsamkeit *f* ἡ ἀυπνία, ἡ ἀγρυπνία u. b. *neutr.* b. *adj.*

Wachsanstrich *m* τὸ κήρωμα.

Wachsbild *n* τὸ κηρόπλαστον.

Wachsbildner *m* ὁ κηροπλάστης.

Wachsbildnerkunst *f* ἡ κηροπλαστική.

Wachsblume *f* ἡ κήρινθος, τὸ τηλέφιον.

wachsen 1. (größer werden) μείζω γίγνεσθαι, αὐξάνεσθαι, αὔξεσθαι, ἐπαυξάνεσθαι, ἐπαύξεσθαι (P.), αὔξησιν ἔχειν, λαμβάνειν od. ποιεῖσθαι (M.), ἐπιδιδόναι, ἐπίδοσιν λαμβάνειν, (vermehrt werden) αὐξάνεσθαι usw. (P.), die Haare ~ lassen ἀνειμένην ἐᾶν τὴν κόμην. — 2. (erzeugt werden) φύεσθαι (φῦναι), (von Pflanzen) βλαστάνειν. es wächst etw. in einem Lande φύεταί od. γίγνεταί τι ἐν τῇ χώρᾳ, ~ lassen φύειν, ἀναδιδόναι, ἀνιέναι (ἵημι), φέρειν, ins Holz ~ ξυλοῦσθαι (P.), schön, schlecht gewachsen εὐφυής, κακοφυής.

Wachsen *n* ἡ αὔξη, ἡ αὔξησις, ἡ ἐπαύξη, ἡ ἐπαύξησις, ἡ ἐπίδοσις, (von Pflanzen) ἡ βλάστησις, ἡ ἀναβλάστησις.

wächsern κήρινος, κηροειδής, κηρώδης.

Wachsfackel, -kerze *f*, **-licht** *n* ὁ κηρίων (ωνος), *pl.* auch οἱ κηροί.

wachsfarbig, -gelb κήρινος, κηροειδής, μελίχλωρος (2, eig. honiggelb).

Wachshändler *m* ὁ κηροπώλης.

Wachshandlung *f* τὸ κηροπωλεῖον.

Wachskuchen *m* τὸ κηρίον.

Wachsleinwand *f* ἡ κηρωτὴ ὀθόνη.

Wachsmaler *m* ὁ κηρογράφος.

Wachsmalerei *f* ἡ κηρογραφία.

Wachsmehl *n* ἡ ἐριθάκη, ὁ κήρινθος.

Wachsmotte *f* ὁ πυραύστης.

Wachspech *n* ὁ κηρόπιττος.

Wachspflaster *n* τὸ κηρωτόν, τὸ κήρωμα, τὸ κηρωτομάλαγμα, τὸ κηρωτάριον.

Wachspomade *f* ἡ κηρωτή.

Wachssalbe *f* τὸ κήρωμα, ὁ κηρόπιττος.

Wachsscheibe *f* τὸ κηρίον.

Wachsstein *m* ὁ κηρίτης (λίθος).

Wachsstock *m* ὁ κηρίων (ωνος).

Wachstafel *f* τὸ κηρίον.

Wachstuch *n* ἡ κηρωτὴ ὀθόνη.

Wachstum *n* ἡ αὔξη, ἡ αὔξησις, τὸ αὔξημα, ἡ ἐπαύξη, ἡ ἐπαύξησις, ἡ ἐπίδοσις, ἡ προκοπή, ~ haben αὐξάνεσθαι (P.), s. wachsen; das ~ befördernd αὐξητικός, αὔξιμος (2).

Wachszelle *f* ὁ κύτταρος, τὸ κυττάριον, ~n bilden (von Bienen) κηροποιεῖν.

Wacht *f* s. Wache.

Wachtel *f* ὁ ὄρτυξ (γος), kleine ~ τὸ ὀρτύγιον, ~n halten ὀρτυγοτροφεῖν, einer, der ~n hält ὀρτυγοτρόφος.

Wachtelfang *m* ἡ τῶν ὀρτύγων θήρα.

Wachtelfänger *m* ὁ ὀρτυγοθήρας.

Wachtelgarn *n* τὸ τῶν ὀρτύγων θήρατρον.

Wachtelhändler *m* ὁ ὀρτυγοπώλης.

Wachtelhaus *n*, **-käfig** *m* τὸ ὀρτυγοτροφεῖον.

Wachtelkönig *m* ὁ κύχραμος.

Wachtelschlag *m* ἡ τοῦ ὄρτυγος φωνή (Gesang der Wachtel), ἡ ὀρτυγοκοπία (das Schlagen nach der Wachtel, ein beliebtes Spiel der Athener, mit unserm Hahnenschlag zu vergleichen), ~ spielen ὀρτυγοκοπεῖν, ~spieler ὁ ὀρτυγοκόπος.

Wachtelweizen *m* τὸ μελάμπυρον.

Wächter *m* ὁ φύλαξ (κος), ὁ φρουρός, (auf einer Warte) ὁ σκοπός.

Wächterin *f* ἡ φύλαξ (κος), ἡ φυλακίς (ίδος), ἡ φυλάκισσα.

Wach(t)feuer *n* τὰ πυρά.

wachthabend ἐν φρουρᾷ ὤν, φυλακὴν ἄγων od. ἔχων, φυλάττων.

Wachthaus *n* τὸ φυλακτήριον, ἡ τῶν φρουρῶν σκηνή od. στέγη.

Wachthütte *f* (für Obstwächter) τὸ ὀπωροφυλάκιον.

Wachtkommandant *m* ὁ φρούραρχος.

Wachtkommando *n* ἡ φρουραρχία.

Wachtmeister *m* ὁ πεντηκόνταρχος.

Wachtposten *m* ἡ φυλακή, τὸ φρούριον, (als Person) ὁ φύλαξ, οἱ φύλακες.

Wachtschiff *n* ἡ φρουρίς (ίδος) od. προφυλακίς (ίδος) ναῦς, ἡ περίπολος (ναῦς).

Wachtturm *m* τὸ φρυκτώριον, τὸ φυλακεῖον, ἡ σκοπιά, der Wächter auf einem ~ ὁ φρυκτωρός.

wackelig σφαλερός, ἐπισφαλής, ἄστατος (2), ἀκατάστατος (2), es steht ~ um σφαλερῶς ἔχει τι.

wackeln σφάλλεσθαι (P.), σαλεύειν, σείεσθαι (P.), κινεῖσθαι (P.), ἀστατεῖν.

Wackeln *n* ὁ σάλος, ἡ σάλευσις, ἡ κίνησις.

wacker ἀγαθός, καλὸς κἀγαθός, χρηστός, ἀνδρεῖος, ἀνδρικός, (tatkräftig, tüchtig) ἐνεργός (2), δεινός, (eifrig, tätig, fleißig) σπουδαῖος, ein ~er Mann sein ἀνδρίζεσθαι, ἀνδραγαθίζεσθαι (M.), ~e Gesinnung ἡ ἀνδραγαθία, ~e Tat γενναῖον ἔργον, *adv.* εὖ, καλῶς, γενναίως, πάνυ, σφόδρα.

Wackerheit *f* ἡ καλοκἀγαθία, ἡ ἀνδραγαθία, ἡ χρηστότης, ἡ γενναιότης (ητος), ἡ ἀρετή, ἡ ἀνδρεία, ἡ ἐνέργεια, ἡ σπουδαιότης (ητος) u. b. *neutr.* b. *adj.*

Wade *f* ἡ κνήμη, ἡ γαστροκνημία (auch ἡ γαστροκνήμη, τὸ γαστροκνήμιον).

Wadenbein *n* ἡ περόνη.

Wadenkrampf *m* ὁ τῶν κνημῶν σπασμός.

Waffe *f* τὸ ὅπλον, die ~n außer τὰ ὅπλα auch τὸ ὅπλισμα, τὰ σκεύη, in den ~n ἔνοπλος (2) oder b. *part.* ὡπλισμένος, ἐξωπλισμένος, unter den ~n stehen ἐν τοῖς ὅπλοις εἶναι, unter die ~n treten lassen παραγγέλλειν εἰς τὰ ὅπλα, κελεύειν ἐπὶ τὰ ὅπλα, die ~n ergreifen τὰ ὅπλα αἴρεσθαι (M.), ὁπλίζεσθαι, ἐξοπλίζεσθαι (M.), die ~n niederlegen τίθεσθαι oder κατατίθεσθαι (M.) ὅπλα, die ~n wieder ergreifen ἀναλαμβάνειν τὰ ὅπλα, ohne ~n ἄοπλος (2), die ~n gegen j-n führen τὰ ὅπλα φέρειν ἐπί τινα, die ~n strecken τὰ ὅπλα παραδιδόναι τινί, das Kämpfen in ~n ἡ ὁπλομαχία, das Verfertigen von ~n ἡ ὁπλοποιία.

Waffenbruder *m* ὁ σύμμαχος, ὁ συστρατιώτης, ὁ συστρατευόμενος (συστρατευσάμενος), auch ὁ σύσκηνος (Zeltgenosse).

Waffenfabrik *f* τὸ ὅπλων ἐργαστήριον.

waffenfähig ἡλικίαν ἔχων, ὁ ἐν ἡλικίᾳ, auch μάχιμος (2), στρατεύσιμος (2), die ~e Mannschaft οἱ ἐν ἡλικίᾳ, ἡ ἡλικία (letzteres auch ~es Alter).

Digitized by Google

Waffengefährte *m* ὁ συστρατιώτης, ſ. Waffenbruder.
Waffengeklirr *n* ὁ (ἀπό) τῶν ὅπλων θόρυβος.
Waffengewalt *f* τὰ ὅπλα, mit ~ κατὰ κράτος.
Waffenglanz *m* ἡ τῶν ὅπλων λαμπρότης (ητος), τὸ ἀπὸ τῶν ὅπλων φέγγος.
Waffenglück *n* ἡ ἐν ταῖς μάχαις oder ἐν τοῖς πολέμοις εὐπραγία, ~ haben εὐπραγεῖν ἐν ταῖς μάχαις od. ἐν τῷ πολέμῳ, κατορθοῦν τὸν πόλεμον.
Waffenkammer *f* ἡ ὁπλοθήκη, τὸ ὁπλοφυλάκιον.
waffenlos ἄοπλος (2), ἄνοπλος (2), auch ἔξοπλος (2).
Waffenplatz *m* τὸ στρατόπεδον (Lager), ἡ ἀφορμή (Punkt, von dem man bei kriegeriſchen Unternehmungen ausgeht).
Waffenrock *m* ἡ χλαμύς (ύδος).
Waffenruhe *f* αἱ ἀνοχαί.
Waffenruhm *m* ἡ ἀπὸ τοῦ πολέμου δόξα.
Waffenrüſtung *f* τὰ σκεύη, τὰ ὅπλα, vollſtändige ~ ἡ πανοπλία, Soldat in ſchwerer ~ ὁ ὁπλίτης, in leichter ὁ ψιλός, ὁ πελταστής.
Waffenſchau *f* ἡ ὁπλοσκοπία, ἡ ἐξέτασις τῶν ὅπλων.
Waffenſchmied *m* ὁ ὁπλοποιός.
Waffenſchmiedekunſt *f* ἡ ὁπλοποιία.
Waffenſchmuck *m* ὁ τῶν ὅπλων κόσμος. [γνιον.)
Waffenſpiel *n* ἡ ἐνόπλιος παιδιά, τὸ ἐνόπλιον παί-
Waffenſtillſtand *m* αἱ ἀνοχαί, αἱ σπονδαί, ἡ ἐκεχειρία, ἡ ἀνα-, διακωχή, ~ mit j-m ſchließen ἀνοχὰς, ἐκεχειρίαν oder σπονδὰς ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα, j-m einen ~ bewilligen ἀνοχὰς διδόναι τινί, den ~ halten φυλάττειν τὰς σπονδάς, den ~ brechen λύειν τὰς σπονδάς, in den ~ einbegriffen ἔνσπονδος (2), vom ~ ausgeſchloſſen ἔκσπονδος (2), ohne ~ ἄσπονδος (2), ~ zur Beſtattung der Gefallenen bewilligen τοὺς ἀποθανόντας od. τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀποδιδόναι.
Waffenſtreit *m* ἡ ὁπλομαχία.
Waffentanz *m* ἡ πυρρίχη, ἡ ἐνόπλιος ὄρχησις oder κίνησις, einen ~ aufführen πυρριχίζειν.
Waffentat *f* τὸ πολεμικὸν ἔργον.
Waffenträger *m* ὁ ὑπασπιστής, ὁ ὁπλοφόρος, ~ ſein ὁπλοφορεῖν. [μελέτη.)
Waffenübung *f* ἡ πολεμικὴ ἄσκησις, ἡ ἐνόπλιος
waffnen ὁπλίζειν, ἐξ-, καθοπλίζειν, ſich ~ ὁ. M., ſich gegen etw. ~ ἀμύνεσθαι (M.) τι, ἀντισχυρίζεσθαι (M.) πρός τι, ſich j-m mit gewaffneter Hand entgegenſtellen ὅπλα ἀναίρεσθαι (M.) τινι.
Waffnen *n* ἡ ὁπλισις, ὁ ὁπλισμός.
Wage *f* ὁ σταθμός, τὸ σταθμίον, ὁ ζυγός, τὰ ζυγά, auf die ~ legen ζυγοστατεῖν, ζυγοσταθμεῖν, σταθμᾶσθαι (M.), j-n die ~ halten ἰσόρροπον εἶναί τινι, jedes Wort auf die ~ legen σταθμᾶσθαι (M.) ἀκριβέστατα ἕκαστα τῶν λεγομένων. [(γγος).)
Wagebalken *m* ὁ ζυγός, die Zunge am ~ ἡ πλάστιγξ
Wagehals *m* ὁ τολμητής, ὁ τολμητίας, ὁ κινδυνευτής, ὁ ῥιψοκίνδυνος, ὁ φιλοκίνδυνος, ὁ ἐθελοκίνδυνος, ὁ παράβολος.
wagehalſig κινδυνευτικός, παρακινδυνευτικός, τολμητικός, φιλοκίνδυνος (2), ῥιψοκίνδυνος (2), τολμηρός, παράβολος (2), (nur von Sachen) κινδυνώδης.
Wägelchen *n* τὸ ἁμάξιον, ἡ ἁμαξίς (ίδος).
Wagemeiſter *m* ὁ ζυγοστάτης.
Wagen *m* τὸ ὄχημα (allg. jedes Fuhrwerk), τὸ ἅρμα (zweirädriger ~, auch Streit~), ἡ ἅμαξα (vierrädriger Laſt- u. Transport~), ἡ ἁρμάμαξα (bedeckter ~, Kutſch~), τὸ ζεῦγος (zweiſpänniger ~), τὸ τέθριππον (vierſpänniger ~), (als Geſtirn) ἡ ἅμαξα, ἡ ἄρκτος, auf einem ~ fahren ὀχεῖσθαι (P.) od. φέρεσθαι ἐφ' ἅρματος uſw., ἐλαύνειν τὸ ἅρμα, den ~ lenken ἡνιοχεῖν, ἁρματηλατεῖν, in den ~ ſteigen ἐπιβαίνειν τοῦ ἅρματος, ein kleiner ~ ſ. Wägelchen.
wagen τολμᾶν, ἐπιχειρεῖν τινι od. *inf.*, ὑπομένειν τι u. *inf.*, ὑφίστασθαί τι, παρακινδυνεύειν τι od. *inf.*, πειρᾶσθαί (P.) τινος od. *inf.*, (aufs Spiel ſetzen) παραβάλλεσθαι (M.), παραρρίπτειν τι, κινδυνεύειν περί τινος u. περί τινι, ein Treffen ~ διακινδυνεύειν μάχῃ, ſein Leben ~ κινδυνεύειν περὶ τοῦ βίου, παραβάλλεσθαι τὸν βίον, das Äußerſte od. alles ~ κινδυνεύειν περὶ τῶν ὅλων od. τοῖς ὅλοις, παραβάλλεσθαι περὶ τῶν ὅλων, es ſei gewagt ἀνερρίφθω κύβος, ſich an j-n ~ ἐπιχειρεῖν τινι, friſch gewagt iſt halb gewonnen (Sprichw.) ἀρχὴ δέ τοι ἥμισυ παντός, gewagt ἐπικίνδυνος (2), παρακινδυνευτικός, παράβολος (2), gewagtes Unternehmen τὸ κινδύνευμα, τὸ τόλμημα.
Wagen *n* τὸ τόλμημα, gew. durch Verben.
wägen σταθμᾶσθαι (M.), ἱστάναι (mit n. ohne σταθμῷ), σηκοῦν, ſ. abwägen.
Wägen *n* ἡ στάθμησις, gew. durch Verben.
Wagenachſe *f* ὁ τοῦ ἅρματος uſw. ἄξων (ονος).
Wagenbau *m* ἡ ἁμαξοπηγία.
Wagenbauer *m* ὁ ἁρματο-, ἁμαξοπηγός, ὁ ἁμαξουργός.
Wagenburg *f* τὸ ἁρμάτων ὀχύρωμα, eine ~ ſchlagen περιβάλλεσθαι ἅρματα.
Wagendecke *f* ἡ τῆς ἁμάξης σκηνή.
Wagendeichſel *f* ὁ τοῦ ὀχήματος uſw. ῥυμός.
Wagenfabrik *f* ἡ ἁμαξοπηγία, ἡ διφροπηγία, ἡ διφρουργία.
Wagengeſtell *n* τὸ τῆς ἁμάξης πῆγμα.
Wagengleis *n* ἡ ἁρματοτροχιά, ἡ ἁμαξοτροχιά.
Wagenkorb *m* τὸ κάναθρον.
Wagenlenker *m* ὁ ἡνίοχος, ὁ ἁρματηλάτης.
Wagenmacher *m* ſ. Wagenbauer.
Wagenmeiſter *m* ὁ ἐπὶ τῶν ἁμαξῶν.
Wagenpferd *n* ὁ ὀχηματικὸς ἵππος.
Wagenrad *n* ὁ ἁμαξικὸς τροχός.
Wagenrand *m* ἡ ἄντυξ (γος).
Wagenremiſe *f* ἡ τῶν ἁρμάτων παράθεσις.
Wagenreunen *n* ἡ ἁρματοδρομία, ἡ ἱπποδρομία.
Wagenrenner *m* ὁ ἁρματοδρόμος.
Wagenſchlag *m* ἡ τῆς ἁμάξης θυρίς (ίδος), αἱ τῆς ἁμάξης θύραι.
Wagenſchmiere *f* τὸ ἁρμάτειον ἄλειφαρ (ατος).
Wagenſitz *m* ὁ δίφρος, auch ἡ ἄντυξ (γος).
Wagenſpur *f* ſ. Wagengleis.
wagerecht ἀντίρροπος, ἰσόρροπος, ἀντίσταθμος, ἰσοτάλαντος (ſämtlich 2), ~ ſein ἰσορροπεῖν, ἀντιρρέπειν, ~e Beſchaffenheit od. Lage ἡ ἀντιρροπία, ἡ ἰσορροπία.
Wageſtück, Wagnis *n* τὸ τόλμημα, τὸ κινδύνευμα, ein ~ unternehmen ἀναρρίπτειν κίνδυνον.
Wagner *m* ſ. Wagenbauer.
Wagnerhandwerk *n* ἡ ἁμαξοπηγία, ἡ διφροπηγία, ἡ διφρουργία, das ~ betreiben ἁμαξοπηγεῖν.
Wagſchale *f* ἡ τρυτάνη, ἡ πλάστιγξ (γγος), τὸ τάλαντον, in die ~ legen εἰς πλάστιγγα τιθέναι.
Wahl *f* ἡ αἵρεσις (allg.), ἡ κρίσις, ἡ ἐκλογή (Auswahl), ἡ χειροτονία (durch Erheben der Hände), ἡ ψηφοφορία (durch Abſtimmung), ἡ κλήρωσις (durchs Los), αἱ ἀρχαιρεσίαι (der Magiſtrate), eine ~ anſtellen αἵρεσιν ποιεῖσθαι (M.), eine ~ treffen ſ. wählen; j-m die ~ laſſen αἵρεσιν διδόναι oder ἐπιτρέπειν τινί, ich habe die ~ ἔστι, γίγνεταί od. δέδοταί μοι αἵρεσις, ἔξεστί μοι αἱρεῖσθαι (M), ohne ~ ἄνευ ψήφου (ohne Wahlakt), ἀκρίτως, εἰκῇ (ohne Auswahl, ohne Überlegung), aus freier ~ ἐκ προαιρέσεως, nach eigener ~ αὐθαίρετος (2).
Wahlamt *n* ἡ αἱρετὴ ἀρχή.
wählen αἱρεῖσθαι (M.) mit doppeltem *acc.*, χειροτονεῖν (durch Erheben der Hände in der Volksverſammlung), ἐκλέγειν, προκρίνειν (auswählen), ψηφίζεσθαι (M.), ψηφοφορεῖν (durch Abſtimmung), durchs Los ~ κληροῦν, ἀποκληροῦν, durchs Los gewählt werden λαγχάνειν (wozu, durch d. *inf.*), gewählt αἱρεθείς, ᾑρημένος, αἱρετός, χειροτονητός, (durchs Los) κληρωτός.
Wählen *n* ἡ αἵρεσις, ἡ χειροτονία, ſ. Wahl.
Wähler *m* durch *part.* [δυσκολαίνειν, σκυθρωπάζειν.)
wähleriſch δύσκολος (2), (im Eſſen) ὁ σίτου, ~ ſein

Digitized by Google

wahlfähig αἱρετός, αἱρετέος, auch ἐπίτιμος (2, im Besitze der bürgerlichen Rechte). [ρεσις.]
Wahlfreiheit *f* ἡ τοῦ αἱρεῖσθαι ἐξουσία, auch ἡ αἵ-
Wahlfürst *m* ὁ αἱρετὸς ἄρχων (οντος) od. βασιλεύς.
Wahlherr *m* ὁ ψηφοφόρος. [ὁ βασιλεύς.]
Wahlkaiser, -könig *m* ὁ αἱρετὸς αὐτοκράτωρ (ορος),
Wahlkapitulation *f* αἱ πρὸ τῆς αἱρέσεως ὁμολογίαι.
Wahlplatz *m* ὁ τῆς αἱρέσεως τόπος (Ort, wo gewählt wird).
Wahlrecht *n* ἡ τῆς αἱρέσεως ἐξουσία.
Wahlreich *n* πόλις od. βασιλεία, ἐν ᾗ οἱ πολῖται αἱροῦνται τὸν βασιλέα od. τὸν ἀεὶ βασιλεύοντα.
Wahlspruch *m* ἡ γνώμη, τὸ σύμβολον.
Wahlstatt *f* s. Wahlplatz.
Wahlstimme *f* ἡ ψῆφος, j-m seine ~ geben τίθεσθαί τινι ψῆφον, χειροτονεῖν τινα.
Wahltag *m* αἱ ἀρχαιρεσίαι.
Wahlumtriebe *m/pl.* αἱ ἐριθεῖαι.
Wahlurne *f* ἡ ὑδρία. [ἀρχαιρεσιάζειν.]
Wahlversammlung *f* αἱ ἀρχαιρεσίαι, eine ~ halten
Wahn *m* ἡ δόκησις, ἡ δόξα, τὸ δόξασμα, ἡ οἴησις, ἡ ὑπόληψις, im ~ sein s. wähnen; j-m seinen ~ benehmen μεθιστάναι τὴν δόξαν τινός, ἐξαιρεῖσθαι (M.) τινος τὴν δόξαν.
wähnen οἴεσθαι (P.), δοξάζειν, δοκεῖν, δοκεῖ μοι, ὑπολαμβάνειν. [λῆψις.]
Wähnen *n* ἡ οἴησις, τὸ δόξασμα, ἡ δόκησις, ἡ ὑπό-
Wahnglaube *m* ἡ ψευδὴς δόξα.
Wahnsinn *m* ἡ μανία, ἡ παράνοια, ἡ ἄνοια, ἡ παρακοπή, ἡ παραφορά, ἡ παραφροσύνη, ἡ παραπληξία, ἡ φρενοβλάβεια.
wahnsinnig μαινόμενος, μανείς, μανικός, παράφρων, παράφρονος (2), παράκοπος (2), παραπλήξ (ῆγος), παράπληκτος (2), φρενόληπτος (2), φρενοβλαβής, ~ sein μαίνεσθαι (P.), παραφρονεῖν, καταπεπλῆχθαι, ~ werden μανῆναι, παραφέρεσθαι (P.), παραπλήττεσθαι (P.), ἐξίστασθαι τοῦ φρονεῖν, διαφθείρεσθαι (P.) τὴν γνώμην, j-n ~ machen ἐκμαίνειν τινά, μανίαν ἐμβάλλειν τινί, wie ~ μανιώδης.
Wahnvorstellung *f* ἡ ψευδὴς δόξα. [στασις.]
Wahnwitz *m* ἡ φρενοβλάβεια, ἡ τῶν λογισμῶν ἔκ-
wahr ἀληθής, ἀληθινός, ἀψευδής, πιστός (treu, zuverlässig), ἁπλοῦς (einfach, unverstellt), γνήσιος (echt), ὀρθός, δίκαιος (von der gehörigen Beschaffenheit), σαφής (augenscheinlich), auch durch d. *adv.* ὡς ἀληθῶς, z.B. der ~e Philosoph ὁ ὡς ἀληθῶς φιλόσοφος, oft auch durch αὐτός, z.B. die ~e Tugend ἡ ἀρετὴ αὐτή, ~ reden ἀληθῆ λέγειν, ἀληθεύειν, ὀρθῶς λέγειν, ist es ~? ἆρ' ὀρθῶς λέγεις; spreche ich ~? (ἆρα) λέγω τι; nicht ~? ἄλλο τι; ἢ γάρ; so ~ ich lebe οὕτω ζῶν, οὕτως ὀναίμην.
wahren φυλάττειν, τηρεῖν.
währen μένειν, διαμένειν, s. dauern.
während I *prp.* ἐν mit *dat.*, διά mit *gen.*, μεταξύ mit *gen.*, παρά mit *acc.*, ἐπί mit *gen.*, z.B. ~ des Gelages παρὰ πότον, ~ der Nacht ἐν νυκτί, ~ des ganzen Lebens παρὰ ὅλον τὸν βίον, ~ der Regierung des Xerxes ἐπὶ Ξέρξου βασιλεύοντος. — II *cj.* ἐν ᾧ, ὅτε, oft μεταξύ u. ἅμα mit *part.*, z.B. ~ er sprach μεταξὺ λέγων, ~ sie auf dem Marsche waren ἅμα πορευόμενοι.
wahrhaft, wahrhaftig ἀληθής, ἀληθινός, ἀληθευτικός, s. wahr; *adv.* ὡς ἀληθῶς, τῇ ἀληθείᾳ, μετ' ἀληθείας, ὄντως, τῷ ὄντι, wahrhaftig? ἆληθες; ἢ γάρ; ~! (als Betheuerung) ναὶ μὰ τὸν Δία, νὴ τὸν Δία, ~ nicht! μὰ τὸν Δία, οὐ μὰ τὸν Δία.
Wahrhaftigkeit *f* ἡ ἀλήθεια, τὸ ἀληθές (οῦς).
Wahrheit *f* ἡ ἀλήθεια, τὸ ἀληθές (οῦς), die ~ sagen ἀληθῆ λέγειν, ἀληθεύειν, ὀρθῶς λέγειν, in ~ ὡς ἀληθῶς, τῇ ἀληθείᾳ, der ~ gemäß ἐπ' ἀληθείᾳ, μετ' ἀληθείας, alles der ~ gemäß erzählen διηγεῖσθαι (M.) τὴν ἀλήθειαν περὶ τῶν γενομένων, hinter der ~ zurückbleiben (in einer Erzählung) ἐλάττω τῶν ὑπαρχόντων λέγειν, hinter der ~ nicht zurückbleiben οὐδὲν ἀπολείπεσθαι (P.) τῆς ἀληθείας.
Wahrheitsforscher *m* ὁ περὶ τὴν ἀλήθειαν σπουδάζων. [στὸς ἀνήρ.]
Wahrheitsfreund *m* ὁ φιλαλήθης, ὁ ἁπλοῦς καὶ πι-
Wahrheitsliebe *f* τὸ φιλάληθες, τὸ ἁπλοῦν καὶ πιστόν, ἡ ἀψεύδεια.
wahrheitsliebend φιλαλήθης.
Wahrheitstrieb *m* ὁ τῆς ἀληθείας ἔρως (ωτος).
wahrlich ἦ μήν, καὶ μήν, δῆτα (letzteres an zweiter Stelle), auch νὴ τὸν Δία, ~ nicht οὐ μὰ τὸν Δία.
wahrnehmbar αἰσθητός.
wahrnehmen (bemerken) αἰσθάνεσθαί τινος od. τι, ὁρᾶν, ἐν-, κατανοεῖν, μανθάνειν, γιγνώσκειν, (auf etw. aufmerksam sein) τηρεῖν, παρατηρεῖν, φυλάττειν, παραφυλάττειν, (sorgen für etw.) προνοεῖν, ἐπιμελεῖσθαί (P.), ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαί (M.) τινος.
Wahrnehmung *f* (als Handlung) ἡ αἴσθησις, ἡ κατανόησις, eine ~ an j-m machen καταγιγνώσκειν τινός τι od. mit ὅτι, (als Sache) τὸ αἴσθημα, τὸ κατανόημα.
wahrsagen μαντεύεσθαι (M.), (von Orakeln) χρησμῳδεῖν, χρῄζειν, (vom delphischen Orakel) ἀναιρεῖν, (aus dem Vogelfluge) οἰωνίζεσθαι (M.).
Wahrsager *m* ὁ μάντις (εως), ὁ χρησμολόγος, ὁ χρησμῳδός, (aus dem Vogelfluge, augur) ὁ οἰωνιστής, ὁ οἰωνοσκόπος, (aus den Eingeweiden der Opfertiere, haruspex) ὁ ἱροσκόπος. [τεία.]
Wahrsagerei, Wahrsagerkunst *f* ἡ μαντικὴ, ἡ μαν-
Wahrsagerin *f* ἡ μάντις (εως), ἡ χρησμῳδὸς γυνή.
Wahrsagevogel *m* ὁ οἰωνός.
Wahrsagung *f* ἡ μαντεία.
wahrscheinlich εἰκός (2), πιθανός, δοκῶν (οῦσα, οὖν), εἰκώς (υῖα, ός), ~erweise εἰκότως, κατὰ τὸ εἰκός, ἐκ od. ἀπὸ τῶν εἰκότων, ὡς ἔοικε, ὡς εἰκός, es ist ~ ἔοικε, ~ machen πιθανοῦν, πιθανολογεῖν.
Wahrscheinlichkeit *f* (als Sache) τὸ εἰκός (ότος), τὸ δοκοῦν (οῦντος), (als Eigenschaft) ἡ πιθανότης (ητος), ἡ ἐπιείκεια, der ~ nach s. wahrscheinlicherweise u. d. vor. Wort; aller ~ nach ἐκ τῶν εὐλόγων, gegen ~ παρὰ τὸ εἰκός. [δεξις.]
Wahrscheinlichkeitsbeweis *m* ἡ διὰ τῶν εἰκότων ἐπί-
Wahrscheinlichkeitsgründe *m/pl.* τὰ εἰκότα, τὰ πιθανά, ~ anführen πιθανὰ od. εἰκότα λέγειν.
Wahrspruch *m* ἡ κρίσις, ἡ διάκρισις.
Wahrung *f* ἡ τήρησις.
Währung *f* (Wert des Geldes) ἡ ἀξία.
Waid *m* ἡ ἰσατις (ιδος).
waidähnlich, -artig, -farbig ἰσατώδης.
Waise *m* u. *f* ὁ ὀρφανός, ἡ ὀρφανή, πατρὸς καὶ μητρὸς ἔρημος (ἐρήμη), vaterlose ~ πατρὸς στερηθείς (-θεῖσα), zur ~ machen ἀποστερεῖν od. ἐρημοῦν πατρὸς καὶ μητρός, ὀρφανοῦν, ὀρφανίζειν, zur ~ werden ἐρημοῦσθαι (P.) πατρὸς καὶ μητρός, ὀρφανὸν καταλείπεσθαι (P.), ~n erziehen, ernähren ὀρφανοτροφεῖν, ὀρφανοὺς τρέφειν.
Waisengelder *pl.* τὰ ὀρφανικὰ χρήματα.
Waisenhaus *n* τὸ ὀρφανοτροφεῖον.
Waisenkind *n*, **-knabe** *m* ὁ ὀρφανὸς παῖς.
Waisenmädchen *n* ἡ ὀρφανὸς u. ὀρφανὴ παῖς.
Waisenmutter *f* ἡ ὀρφανοτρόφος.
Waisensachen *f/pl.* τὰ ὀρφανικά.
Waisenstand *m* ἡ ὀρφανία, ἡ ἐρημία.
Waisenvater *m* ὁ ὀρφανοτρόφος.
Wald *m* allg. ἡ ὕλη, (Laubwald) ὁ δρυμός, (Hain) τὸ ἄλσος, wie es in den ~ schallt, so schallt es wieder heraus (Sprichw.) ὀπποτόν κ' εἴπῃσθα ἔπος, τοῖόν κ' ἐπακούσαις (Hom. Il. XX, 250), εἰ δὲ κακὸν εἴπῃς, τάχα κ' αὐτὸς μεῖζον ἀκούσαις (Hesiod. ἔργ. καὶ ἡμ. 721).
waldähnlich, -artig ὑλώδης.
Waldaufseher *m* ὁ ὑλωρός.
Waldbach *m* ἡ χαράδρα, ὁ χειμάρρους.

Digitized by Google

Waldbauer *m* ὁ ἐν τῇ ὕλῃ οἰκῶν.
Waldbaum *m* τὸ ἄγριον δένδρον.
Waldbewohner *m* ὁ ἐν τῇ ὕλῃ οἰκῶν.
Waldbiene *f* ἡ ἀγρία οδ. ὑλονόμος μέλιττα.
Waldbirne *f* ἡ ἀχράς (άδος).
Waldblume *f* τὸ ἄγριον ἄνθος.
Waldbrand *m* ἡ κατὰ τὴν ὕλην πυρκαϊά.
Wäldchen *n* τὸ ἄλσος.
Waldesel *m* ὁ ἄγριος ὄνος.
Waldfarnkraut *n* ἡ τραχεῖα λογχῖτις (ιδος).
Waldfliege *f* ἡ ὑλονόμος μυῖα.
Waldfrevel *m* ἡ τῆς ὕλης βλάβη.
Waldgegend *f* ἡ ὑλώδης χώρα.
Waldgott *m* ὁ Πάν (ανός).
Waldhanf *m* ἡ ὑδράστινα.
Waldhonig *m* τὸ ἄγριον μέλι (ιτος).
Waldhorn *n* τὸ κέρας (ατος).
Waldhuhn *n* ὁ (ἡ) λαγώπους (οδος).
Waldhüter *m* ὁ ὑλωρός.
waldig ὑλώδης, δρυμώδης, δασύς (δένδρων), ~e Gegenden τὰ ὑλώδη.
Waldkauz *m* ὁ αἰγωλιός.
Waldleute *pl.* οἱ τὰς ὕλας κατοικοῦντες.
Waldmaus *f* ὁ ἄγριος μῦς (υός).
Waldmensch *m* ὁ ἄγριος ἄνθρωπος.
Waldnymphe *f* ἡ δρυάς, ἡ ἁμαδρυάς (άδος).
Waldordnung *f* οἱ περὶ ὑλῶν νόμοι.
Waldrebe *f* ἡ ἀγρία ἄμπελος, ἡ ἀγριάμπελος, ἡ κληματίς (ίδος).
Waldschlucht *f* ἡ νάπη, τὸ νάπος.
Waldschnepfe *f* ὁ σκολόπαξ (κος).
Waldstrom *m* ὁ χειμάρρους.
Waldtal *n* ſ. Waldſchlucht.
Waldtaube *f* ἡ φάττα, ἡ οἰνάς (άδος).
Waldteufel *m* ὁ σάτυρος.
Waldung *f* ἡ ὕλη.
Waldvogel *m* ὁ ἄγριος ὄρνις (ιθος).
Waldwasser *n* ὁ χειμάρρους.
Waldweg *m* ἡ κατὰ τὴν ὕλην οδ. διὰ τῆς ὕλης
Walfisch *m* ἡ φάλαινα, ὁ φυσητήρ (ῆρος).
Walfischfänger *m* ὁ τὰς φαλαίνας θηρῶν (ῶντος).
Walke *f* τὸ γναφεῖον οδ. κναφεῖον.
walken γνάπτειν, κνάπτειν, κναφεύειν.
Walken *n* ἡ γνάψις (κνάψις), als Gewerbe ſ. Walkerhandwerk.
Walker *m* ὁ γναφεύς (κναφεύς).
Walkererde *f* ἡ σμηκτὶς οδ. σμηκτρὶς (ίδος) γῆ, ἡ κιμωλία γῆ, τὸ λίτρον.
Walkergrube *f* ὁ πλυνός.
Walkerhandwerk *n* ἡ γναφευτικὴ (ἡ κναφευτικὴ), ἡ
Walkerkarbätſche *f* ὁ γνάφος (κνάφος).
Walkerwerkſtätte *f* τὸ γναφεῖον (κναφεῖον).
Wall *m* τὸ χῶμα, ὁ χοῦς, ἡ ἀναβολή, (aus Mauerwerk) ὁ περιτειχισμός, τὸ περιτείχισμα, auch bloß τὸ τεῖχος, (aus Paliſaden) τὸ σταύρωμα, τὸ χαράκωμα, (übh. jede Umfriedigung) τὸ περίφραγμα, einen ~ aufführen χάρακα βάλλειν, χαρακοποιεῖσθαι (M.), χῶμα χοῦν, um eine Stadt περιβάλλεσθαι (M.) πόλιν χώματι οδ. τείχει οδ. τῇ πόλει χῶμα οδ. τεῖχος, περιτειχίζειν, σταυροῦν, περισταυροῦν οδ. περιχαρακοῦν πόλιν, das Aufführen eines ~es ἡ χῶσις, ὁ χαρακισμός.
Wallach *m* ὁ ἐκτομίας ἵππος, ὁ θλαδίας.
wallachen ἐκτέμνειν ἵππον, ὀρχοτομεῖν.
wallen 1. (kochen, ſieden, ausſprudeln) ζεῖν, βράττειν, (wogen) κυμαίνειν, (überfließen) βλύττειν, (vom Blute) σφύζειν, (von den Haaren) σείεσθαι (P.). — 2. (reiſen) πορεύεσθαι (P.), auf Erden ~ ἐν τοῖς ἀνθρώποις εἶναι.
Wallen *n* 1. (vom Waſſer) ἡ ζέσις, ὁ βρασμός, (von Wogen) κύμανσις. — 2. (das Reiſen) πορεία, ſonſt durch Verben.
Wallfahrt *f* ἡ θεωρία, ἡ πρόσοδος.
wallfahrten θεωρεῖν, auch ἀποδημεῖν ἐπὶ προσκυνήσει, πρόσοδον ποιεῖσθαι (M.).
Wallgraben *m* ἡ (ἀναβεβλημένη) τάφρος, τὸ τάφρευμα.
Wallung *f* ſ. Wallen.
Walnuß *f* τὸ βασιλικὸν κάρυον, auch bloß τὸ κάρυον.
Walnußbaum *m* ἡ καρύα.
Walroß *n* ὁ θαλάττιος ἵππος.
Walſtatt *f* ἡ τῆς μάχης χώρα, ἡ μάχη, τὸ πεδίον.
walten κρατεῖν, κράτος ἔχειν, κύριον εἶναι, (über etw. τινός), διοικεῖν (τι = etw. verwalten), j-n über etw. ~ laſſen ἐπιτρέπειν τινί τι.
Walze *f* ὁ κύλινδρος, ἡ φάλαγξ (γγος), ἡ σκυτάλη, ὁ σφόνδυλος, (zum Fortbewegen der Schiffe) ὁ ὁλκός.
walzen 1. (mit der Walze gleichmachen) κυλινδροῦν, ὁμαλίζειν, καθομαλίζειν οδ. ὁμαλοῦν κυλίνδρῳ. — 2. (von Tanzenden) ὀρχεῖσθαι (M.) τὸν στρόβιλον, περιφέρεσθαι (P.) εἰς στρόβιλον.
wälzen κυλίνδειν, κυλινδεῖν, ſich ~ P., ſich ~ (herumdrehen) στρέφεσθαι (M.), etw. von ſich ~ ἀπωθεῖσθαι (M.), ἀποτρίβεσθαι (M.), etw. auf j-n ~ τρέπειν τι εἰς τινα, die Schuld auf j-n ~ τὴν αἰτίαν τινὸς ἐπιφέρειν τινί.
Wälzen *n* ἡ κυλίνδησις, ἡ κύλισις.
walzenförmig κυλινδρώδης, κυλινδροειδής, κυλινδρικός.
Walzer *m* ὁ στρόβιλος, einen ~ tanzen ſ. walzen 2.
Wamme, Wampe *f* τὸ λωγάλιον (λωγάνιον), ἡ λαμυρίς (ίδος).
Wams *n* ὁ χιτών (ῶνος), ὁ χιτωνίσκος, τὸ χιτώνιον, (von Leder) ἡ σπολάς (άδος).
Wand *f* ὁ τοῖχος, eine ~ durchziehen διαφράττειν, von einer ~ zur andern reichend διάτοιχος (2), an der ~ ἐντοίχιος (2).
Wandel *m* ὁ βίος, ἡ ζωή, οἱ τρόποι, guter, tadelloſer ~ ἡ καλοκἀγαθία, einen guten ~ führen καλῶς οδ. εὐσεβῶς ζῆν.
wandelbar εὐμετάβλητος, εὐμετάβολος, ἀβέβαιος, ἀκατάστατος, οὐ μόνιμος (fämtl. 2), ἐπισφαλής, σφαλερός, ἀσταθής, ἀγχίστροφος (2).
Wandelbarkeit *f* d. *neutr.* d. vor. *adj.*
wandeln (gehen) βαίνειν, βαδίζειν, πορεύεσθαι (P.), mit j-m herum~ περιπατεῖν μετά τινος, übtr. ζῆν, πράττειν, unſträflich ~ ἀμέμπτως ζῆν.
Wandelſtern *m* ὁ πλανήτης, τὸ πλανητὸν οδ. κινούμενον οδ. περιφερόμενον ἄστρον.
Wandelturm *m* ὁ ὑπότροχος πύργος.
Wanderer *m* ὁ ὁδοιπόρος, ὁ πορευόμενος, ὁ ὁδίτης.
Wanderleben *n* ὁ πλάνης οδ. πλανήτης οδ. ἀκατάστατος οδ. πλανώμενος βίος, auch bloß ἡ πλάνη, (bei Tieren) ὁ ἐκτοπιστικὸς βίος, ein ~ führen περιπλανᾶσθαι (P.).
wanderluſtig φιλαπόδημος (2), ἀποδημητικός.
wandern πορεύεσθαι (P.), ὁδοιπορεῖν, in die Fremde ~ ἀποδημεῖν, von einem Lande zum andern ~ γῆν ἐκ γῆς ἀμείβεσθαι (M.), nach einem andern Wohnſitz ~ μετανίστασθαι, μετοικίζεσθαι (M.), μετοικεῖν.
Wandern *n* ἡ πορεία, ἡ ὁδοιπορία.
Wanderſchaft *f* ἡ ἀποδημία.
Wandersmann *m* ὁ ὁδοιπόρος, ὁ ὁδίτης.
Wanderſtab *m* ἡ βακτηρία, den ~ ergreifen ἀποδημεῖν, ὁρμᾶν (u. P.) ἐπὶ τὴν πορείαν.
Wandertier *n* τὸ ἐκτοπιστικὸν ζῷον.
Wanderung *f* ἡ πορεία, ἡ ὁδοιπορία, ἡ ἀποδημία, (nach einem anderen Wohnſitz) ἡ μετανάστασις, ἡ μετοίκησις, ὁ μετοικισμός.
Wandervolk *n* τὸ πλανητὸν οδ. πλανητικὸν ἔθνος.
Wandgemälde *n* ἡ ἐντοίχιος γραφή.
Wandleuchter *m* ὁ κατὰ τὸν τοῖχον λύχνος.
Wandmalerei *f* ἡ τοιχογραφία.
Wandnachbar *m* ὁ ὁμότοιχος.
Wandpfeiler *m* ἡ τοῦ τοίχου στήλη, ἡ παραστάς (άδος).
Wanduhr *f* τὸ ἐντοίχιον ὡρολόγιον.
Wange *f* ἡ παρειά.
Wankelmut *m* ἡ ἀβεβαιότης (ητος), gew. d. *neutr.* d. *adj.*

Digitized by Google

wankelmütig ἀσταθής, ἀβέβαιος, ἄστατος, ἀκατάστατος, εὐμετάβλητος, ἀγχίστροφος (sämtl. 2), auch δίψυχος (2).
wanken σφάλλεσθαι (P.), παραφέρεσθαι (P.), ὀλισθάνειν, σείεσθαι (P.), κινεῖσθαι (P.), σαλεύειν, es ~ mir die Knie ὑπολύεταί μοι τὰ γόνατα, ich wanke nicht (in meiner Ansicht) οὐκ ἐξίσταμαι, ~d machen σφάλλειν, σείειν.
Wanken *n* τὸ σφάλμα, τὸ ὀλίσθημα, gew. durch Verben.
wankend σφαλερός, ἐπισφαλής, παράφορος (2), etw. ~ machen s. unter wanken; ~e Knie ὑπολελυμένα γόνατα, von ~er Gesundheit ἀκροσφαλὴς πρὸς ὑγίειαν.
wann direkt fragend πότε; πηνίκα; indirekt ὁπότε, ὁπηνίκα, von ~en? πόθεν; ποδαπός; dann u. ~ ἐνίοτε, ἐνιαχοῦ, ἐνιαχῇ, ἔστιν ὅτε.
Wanne *f* ἡ σκάφη, (zum Schwingen des Getreides) τὸ λίκνον, ὁ λικμός, (zum Baden) ὁ λουτήρ (ῆρος).
Wanst *m* ἡ γαστήρ (τρός), ἡ κοιλία.
Wanze *f* ὁ κόρις (εως).
Wappen *n* τὸ σημεῖον, τὸ ἐπί-, παράσημον, τὸ σύμβολον.
wappnen s. waffnen.
Wardein *m* ὁ ἀργυρογνώμων (ονος).
Ware *f* τὰ ὤνια, ἡ ἐμπολή, τὸ ἐμπόλημα, ἡ ἐμπορία, ausgeführte ~n τὰ φορτία, (Fracht, Ladung) ὁ γόμος, (kleine, kurze ~) ὁ ῥῶπος, τὰ γέλγη, grüne ~ τὰ λάχανα, hölzerne ~ τὰ ξύλινα σκεύη, baumwollene ~ ἡ σινδών (όνος), leichte ~ (übtr.) κοῦφον χρῆμα.
Warenhaus, -lager *n* ἡ ἀποθήκη, τὸ ἐμπόριον.
Warensteuer *f*, **-zoll** *m* τὸ ἀγοραστικόν, τὸ ἐπώνιον.
Warentausch *m* αἱ φορτίων ἀμοιβαί, ἡ φορτίων ἀλλαγή.
warm 1. θερμός (Wärme enthaltend, auch übtr.), ἀλεεινός (Wärme gewährend), ein ~es Kleid ἀλεεινὸς χιτών, etw. ~ ὑπόθερμος (2), sehr ~ διάθερμος (2), lau~ χλιαρός, ~ machen θερμαίνειν, sehr ~ machen διαθερμαίνειν, θάλπειν, ~ werden, sein die P., sich ~ halten ἀλεαίνεσθαι (P.). — 2. übtr. θερμός, ὀξύς, σφοδρός, ein ~er Freund εὔνους od. γενναῖος φίλος, j-m den Kopf ~ machen ὑπεκκάειν τὴν γνώμην τινός.
Warmbad *n* τὸ θερμὸν λουτρόν.
Wärme *f* ἡ θέρμη (u. *pl.*), ἡ θερμότης (ητος), τὸ θάλπος (u. oft im *pl.*, starke ~, Hitze), ἡ ἀλέα (angenehme Sonnen~), ohne ~ ἄθερμος (2).
Wärmegrad *m* τὸ τοῦ θάλπους μέτρον, hoher ~ πολὺ τὸ θάλπος.
wärmeliebend φιλόθερμος (2).
Wärmemesser *m* τὸ θερμόμετρον (nicht belegt).
wärmen θερμαίνειν, θάλπειν, χλιαίνειν, ἀλεαίνειν, sich ~ ἀλεαίνεσθαι (P.).
wärmend außer den *part.* auch θερμαντήριος, θερμαντικός.
Wärmer *m* (ein Gefäß, um Flüssigkeiten warm zu machen od. warm zu halten) ὁ θερμαντήρ (ῆρος).
Wärmestoff *m* τὸ θερμαντικόν.
Wärmflasche *f* ὁ φακός.
warnen νουθετεῖν τινα, παραινεῖν τινι, j-n vor etw. ~ ἀποτρέπειν τινά τινος, παραινεῖν τινι μὴ ποιεῖν τι, sich ~ lassen νουθετεῖσθαι, ἀποτρέπεσθαι (P.), sich von j-m ~ lassen πείθεσθαί (P.) τινι, ἀκούειν od. ὑπακούειν νουθετοῦντός τινος, ein ~des Beispiel vor dem Bösen παράδειγμα ἀποτρεπτικὸν τῶν κακῶν, der sich nicht ~ läßt ἀνουθέτητος (2).
Warnen *n* durch Verben.
Warner *m* ὁ νουθετητής, ὁ παραινετήρ (ῆρος), ὁ παραινέτης, gew. d. *part.* d. Verben.
Warnung *f* ἡ νουθέτησις, ἡ νουθεσία, ἡ νουθετητική, ὁ νουθετησμός, τὸ νουθέτημα, ἡ παραίνεσις, ὁ παραινετικὸς λόγος, ἡ ὑποθήκη, ἡ ἀποτροπή, auf j-s ~en hören ἀκούειν παραινοῦντός τινος, zur ~ dienen παράδειγμα γίγνεσθαι τοῦ μή mit *inf.*, sich etw. zur ~ dienen lassen παραδείγματι χρῆσθαί τινι, ich richte mit meiner ~ nichts aus παραινῶν οὐδὲν εἰς πλέον ποιῶ, der keine ~en annimmt ἀνουθέτητος (2).
Warte *f* ἡ σκοπή, ἡ σκοπιά, ἡ περιωπή, von einer ~ aus beobachten περισκέπτεσθαι (M.), von einer ~ aus sehen ἀποσκέπτεσθαι (M.).
Wartegeld *n* ὁ εἰς τὸν μεταξὺ χρόνον διδόμενος od. τελούμενος μισθός.
warten I *intr.* 1. auf j-n, auf etw. ~ μένειν, ἀνα-, ἐπι-, περιμένειν τινά u. τι. — 2. (auf etw. hoffen) ἐλπίζειν mit *acc.* u. *inf. fut.*, προσδοκᾶν τι, auf eine günstige Gelegenheit ~ τηρεῖν τὸν καιρόν, καιροτηρεῖν, καιροφυλακεῖν, sehnlich auf etw. ~ καραδοκεῖν τι, auf sich ~ lassen μέλλειν. — II *trans.* 3. j-n ~ θεραπεύειν τινά, τημελεῖν τινος u. τινα, Kranke ~ νοσοῦντας θεραπεύειν, νοσοκομεῖν, νοσηλεύειν, ein Kind ~ τιθηνεῖσθαι (M.) τέκνον, seines Amtes, Berufes ~ πράττειν τὰ δέοντα, τὰ προσήκοντα od. τὰ ἑαυτοῦ.
Warten *n* ἡ μονή, ἡ ἀνα-, περιμονή, das ~ auf etw. ἡ προσδοκία, auch durch Verben.
Wärter *m* ὁ φύλαξ (κος), ὁ θεράπων (οντος), ὁ ἐπιμελητής.
Wärterin *f* ἡ φύλαξ (κος), ἡ φυλακίς (ίδος), ἡ θεράπαινα, (bei Kindern) ἡ τίτθη, ἡ τιτθήνη, ἡ τροφός.
Wartturm *m* ἡ σκοπή, ἡ σκοπιά, τὸ φρυκτώριον.
Wartung *f* ἡ θεραπεία, ἡ κηδεμονία, ἡ κομιδή, ἡ ἐπιμέλεια, ἡ τημέλεια, ~ der Kranken ἡ τῶν νοσούντων θεραπεία, ἡ νοσοτροφία, ἡ νοσηλεία, ἡ νοσοκομία, ~ von Kindern ἡ τιθήνησις, ohne ~ daliegen ἀθεράπευτον κεῖσθαι, keine ~ haben ἀθεράπευτον εἶναι, ἀτημελῶς ἔχειν, Mangel an ~ ἡ ἀθεραπευσία, ἡ ἀθεραπεία, auch ἡ ἀμέλεια (Thukyd. II, 51).
warum direktes Fragewort διὰ τί; τί; τίνος od. τοῦ χάριν od. ἕνεκα; διὰ τίνα αἰτίαν; πῶς; ἐπὶ τίνι od. τῷ; indirekt δι' ὅ, δι' ὅ τι usw., ~ denn? τί γάρ; τί δή; πῶς μήν; ~ nicht? πῶς γὰρ οὔ; ~ nicht gar! θαυμαστὰ λέγεις, ~ nur? τί ποτε;
Warze *f* (Auswuchs auf der Haut) ἡ ἀκροχορδών (όνος), ἡ μυρμηκία, an ~n leiden μυρμηκιᾶν, (an der Brust) ἡ θηλή.
Warzenhahnenfuß *m* τὸ χελιδόνιον.
warzig ἀκροχορδονώδης.
was 1. als Fragepronomen τί; ~ für einer ποῖος; τίς, τί; aus ~ für einem Lande? ποδαπός; ~ denn? τί γάρ; τί δή; ~ soll das bedeuten? τί τοῦτο (θέλει); πῶς τοῦτο λέγεις; zu ~ für einem Zwecke? ἐπὶ τῷ; — 2. *relat.* u. indir. fragend ὅ τι, ἅ τινα (ἅττα), ὅ, ὅπερ, ἅ, ἅπερ, alles ~ ὅσα, ~ für einer οἷος, ὁποῖος, ὅστις, ἥτις, ὅ τι. — 3. im Ausrufe οἷον, οἷα.
Waschbecken *n* τὸ χερνίβιον, τὸ χειρόνιπτρον, ὁ νιπτήρ (ῆρος), (zum Waschen der Füße) ὁ ποδανιπτήρ (ῆρος).
Wäsche *f* (das Waschen) ἡ πλύσις, ὁ πλυσμός, in der ~ sein πλύνεσθαι (P.), (Leinwand) ἡ ὀθόνη, τὰ λίνα.
waschen 1. (den Körper) λούειν, νίζειν, (bsd. Wäsche, Kleider) πλύνειν, ἀποπλύνειν, ῥύπτειν, sich ~ λούεσθαι (λοῦσθαι M.), übtr. sich von etw. rein ~ ἀποτρίβεσθαί (M.) τι, j-m den Kopf ~ πλύνειν τινά, einen Mohren ~ Αἰθίοπα σμήχειν. — 2. (schwatzen) ἀδολεσχεῖν, φλυαρεῖν, φληναφᾶν.
Waschen *n* ἡ πλύσις, ἡ νίψις, ἡ ῥύψις, sonst durch Verben.
Wäscher *m* ὁ πλύντης od. *part.*, (Schwätzer) ὁ ἀδολέσχης.
Wascherde *f* ἡ πλυντρίς (ίδος) γῆ.
Wäscherin *f* ἡ πλύντρια, ἡ πλυντρίς (ίδος) od. *part.*
Waschfaß *n* τὸ πλυντικὸν ἀγγεῖον.
Waschfrau *f* ἡ πλύντρια.
Waschgeld *n* τὸ πλύντρον.
Waschgold *n* τὸ σεσυρμένον χρυσίον.
waschhaft (schwatzhaft) πολυλάλος (2), πολυλόγος (2).
Waschhaftigkeit *f* ἡ λαλιά, ἡ πολυλογία, ἡ φλυαρία, ἡ ἀδολεσχία.

Digitized by Google

Waschhaus *n* οἱ πλυνοί.
Waschkunst *f* ἡ πλυντική.
Waschlappen *m* τὸ πλυντικὸν ῥάκος. übtr. (energieloser Mensch) μαλακὸς ἄνθρωπος.
Waschmaul *n* ὁ λάλος ἄνθρωπος.
Waschtrog *m*, **-wanne** *f* ὁ πλυνός, ἡ σκάφη.
Waschung *f* (vor einer Opferhandlung) τὸ χέρνιμμα.
Waschwasser *n* τὸ νίμμα, τὸ ἀπόνιμμα, τὸ νίπτρον (zum Reinigen des Körpers), τὸ πλύμα, τὸ πλύντρον (zum Reinigen von Wäsche und Kleidern).
Waschweib *n* ἡ πλύντρια, (ein geschwätziges Weib) ἡ λάλος ob. πολυλόγος γυνή.
Wasser *n* 1. τὸ ὕδωρ (ὕδατος), stehendes ~ τὸ λιμναῖον ὕδωρ, ἡ λίμνη, es steht ~ auf den Feldern λιμνάζει τὰ πεδία. ~ holen, schöpfen ὑδρεύειν (u. M.), ~ tragen ὑδροφορεῖν, ~ trinken ὑδροποτεῖν, viel ~ habend εὔυδρος (2), Überfluß an ~ ἡ εὐυδρία, ἡ πολυυδρία, Mangel an ~ ἡ ἀνυδρία, ins ~ gehen ἅπτεσθαι (M.) τοῦ ὕδατος, durchs ~ gehen διαβαίνειν τὸ ὕδωρ, mit ~ begießen ὑδραίνειν, zu ~ und zu Lande (καὶ) κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, ~ halten (von Gefäßen) στέγειν, ~ ziehen (von der Sonne) ἕλκειν ὕδωρ, im ~ lebend ἔνυδρος (2), unter ~ ὕφυδρος (2), das ist ~ auf meine Mühle (Sprichw.) ἔρμαιον τοῦτό μοί ἐστιν, τοῦτό με προσσαίνει, ~ in den Brunnen tragen γλαῦκας εἰς Ἀθήνας ob. Ἀθήναζε, j-s Hoffnung zu ~ machen ἐκκρούειν τινὰ ἐλπίδος, ἀποστερεῖν τινα ἐλπίδος, j-m das ~ nicht reichen ἥττω εἶναί τινος, ἀπολείπεσθαί τινος, die Augen stehen ihm voll ~ ὑποπίμπλανται τοὺς ὀφθαλμοὺς δακρύων, ein Demagoge vom reinsten ~ δημαγωγὸς ἀληθινός. — 2. (Ansammlung von ~) ὁ ποταμός (Fluß), ἡ θάλαττα (Meer), ἡ λίμνη (Teich), das ~ im Blute ὁ ἰχώρ (ῶρος). — 3. (Harn, Urin) τὸ οὖρον, das ~ abschlagen οὐρεῖν, das ~ nicht halten können ἀκρατῆ εἶναι τῶν ὑγρῶν.
Wasserader *f* ἡ ὑδάτων φλέψ (εβός).
Wasserampfer *m* τὸ ὑδρολάπαθον.
wasserarm ἄνυδρος (2).
Wasserarmut *f* ἡ ἀνυδρία.
wasserartig ὑδατώδης, ὑδατοειδής, ὑδαρώδης.
Wasserbau *m* ἡ ἐν ὕδασι ob. καθ' ὕδατα οἰκοδομία ob. κατασκευή.
Wasserbecken *n* ἡ λίμνη (Bassin), τὸ ὑδροδόκον ἀγγεῖον (Wassergefäß).
Wasserbehälter *m*, **-behältnis** *f* ἡ ὑδροθήκη, ἡ ὑδροδόκη, ὁ λάκκος.
Wasserbett *n* τὸ ῥεῖθρον.
Wasserblase *f* ἡ πομφόλυξ (υγος), ἡ φυσαλίς (ίδος), (als krankhafte Erscheinung am Körper) ἡ ὑδατίς (ίδος), (als Brandblase auf der Haut) ἡ πέμφιξ (γος).
Wasserblatter *f* s. Wasserblase.
wasserblau κυανοῦς.
Wasserblei *n* ἡ μολύβδαινα.
Wasserblume *f* τὸ ἔνυδρον ob. λιμναῖον ἄνθος.
Wasserbruch *m* (Hodenbruch) ἡ ὑδροκήλη.
Wässerchen *n* τὸ ὑδάτιον. [ἀπεῖργον χῶμα.)
Wasserdamm *m* τὸ τὸν ποταμὸν ob. τὴν θάλατταν
Wasserdampf *m* ὁ ἀπὸ τοῦ ὕδατος ἀποφερόμενος ἀτμός, ἡ ἀποφορὰ τοῦ ὕδατος.
wasserdicht στεγανός, στεγνός, ~ machen ἀποστεγνοῦν ~ sein στέγειν ὕδωρ.
Wasserdost *m* (Pflanze) ἡ ἡπατῖτις (ιδος), τὸ ἡπατώριον.
Wassereidechse *f* ἡ ἔνυδρος σαύρα, ὁ κορδύλος.
Wassereimer *m* ἡ ὑδρία, τὸ ὑδρεῖον, ὁ κάδος, ὁ ἀμφορεύς.
Wasserfahrt *f* ὁ πλοῦς.
Wasserfall *m* ὁ καταρράκτης.
Wasserfarbe *f* eig. τὸ τοῦ ὕδατος χρῶμα, (mit Wasser angemachte Farbe) χρῶμα ὕδατι δεδευμένον.
wasserfarben, -farbig ὑδατόχρους, ὑδατώδης, ὑαλοῦς, ὑδατόεις.
Wasserfaß *n* ὁ κάδος.
Wasserfenchel *m* τὸ φελλάνδριον.
Wasserfläche *f* τὸ ὕδωρ (ατος). τὸ πέλαγος.
Wasserflasche *f* ὁ ὑδροδόκος κέραμος, ἡ ὑδρία.
Wasserflut *f* ὁ κλύδων (ωνος), ὁ κατακλυσμός.
Wasserfrosch *m* ὁ ἔνυδρος βάτραχος.
Wassergalle *f* (am Himmel) ἡ τῆς Ἶριδος ῥάβδος.
Wassergang *m* ὁ ὀχετός.
Wassergefäß, -geschirr *n* ἡ ὑδρία.
Wassergeflügel *n* οἱ ἔνυδροι, ἐπιποτάμιοι ob. ἐπιθαλάττιοι ὄρνιθες.
Wassergewächs *n* τὸ ἔνυδρον ob. λιμναῖον φυτόν.
Wassergraben *m* ὁ ὀχετός, ἡ διῶρυξ (χος).
wassergrün ὑδατόχλωρος (2).
wasserhell ὑδατώδης, ὑδάτινος.
Wasserholen *n* ἡ ὑδρεία, ἡ ὕδρευσις.
Wasserhose *f* ὁ τυφῶν (ῶνος).
Wasserhuhn *n* ἡ αἴθυια, ἡ φαλαρίς (ίδος).
wässerig ὑδαρής, ὑδαρώδης, ὑδατώδης, ὑδαλέος, ὑδάτινος, ~ machen ὑδατοῦν, ἐξυδατοῦν, ὑγραίνειν, ἐξυγραίνειν, ~ werden b. P., übtr. ψυχρός, ἀσθενής, ὑδαρής.
Wasserjagd *f* ἡ ὑδροθηρία. [ἡ πρόχους.)
Wasserkanne *f* ἡ κάλπις (ιδος), ὁ κάδος, ἡ ὑδρία,
Wasserkessel *m* τὸ χαλκεῖον. [κέφαλος (2).)
Wasserkopf *m* τὸ ὑδροκέφαλον, mit einem ~ ὑδροκέφαλος (2).
Wasserkrug *m* s. Wasserkanne.
Wasserkunst *f* ἡ ὑδραυλική.
Wasserleitung *f* (als Handlung) ἡ ὀχετεία, ἡ ὑδραγωγία, (als Sache) ὁ ὀχετός, τὸ ὀχέτευμα, τὸ ὑδραγωγεῖον.
wasserliebend φίλυδρος (2).
Wasserlilie *f* ἡ μαδωνάς (acc. -νάν, böotisches Wort).
Wasserlinse *f* ὁ ἐπὶ τῶν τελμάτων φακός.
wasserlos ἄνυδρος (2).
Wassermangel *m* ἡ ἀνυδρία, ἡ ὕδατος ἀπορία.
Wassermann *m* (als Gestirn) ὁ ὑδροχοεύς, ὁ ὑδροχόος.
Wassermasse *f* τὸ ὕδατος πλῆθος.
Wassermaus *f* ὁ ἔνυδρος μῦς (υός).
Wassermenge *f* ἡ πολυυδρία.
Wassermolch *m* ἡ ἔνυδρος σαλαμάνδρα.
Wassermoos *n* τὸ φῦκος.
Wassermücke *f* ὁ ἔφυδρος κώνωψ (ωπος).
Wassermühle *f* ἡ ὑδρομύλη, ὁ ὑδρόμυλος, ἡ ὑδροαλεσία, τὸ ὑδρομύλιον.
Wassermüller *m* ὁ ὑδραλέτης.
wässern ἄρδειν, ἀρδεύειν, ὑδρεύειν, ὑδραίνειν, βρέχειν, ὕδωρ ἐπιχεῖν τινι (Wasser zu etw. gießen).
Wassernymphe *f* ἡ ναΐς (ίδος).
Wasserorgel *f* ἡ ὑδραυλις (εως), ἡ ὑδραύλη, ὁ ὑδραυλος, der die ~ spielt ὁ ὑδραύλης.
Wasserpfeffer *m* τὸ ὑδροπέπερι.
Wasserpflanze *f* τὸ λιμναῖον φυτόν.
Wasserplatz *m* τὸ ὑδρεῖον.
Wasserpumpe *f* ὁ κοχλίας.
Wasserquelle *f* ἡ ὕδατος κρήνη, auch bloß ἡ κρήνη.
Wasserrabe *m* ὁ κόραξ (κος).
Wasserrad *n* ὁ ὑπὸ ὕδατος περιφερόμενος τροχός.
Wasserratte *f* ὁ ἔνυδρος μῦς.
wasserreich εὔυδρος (2), πολύυδρος (2).
Wasserreichtum *m* ἡ πολυυδρία.
Wasserreis *n* ἡ παραφυάς (άδος).
Wasserreise *f* ὁ πλοῦς.
Wasserrinne *f* ἡ ὑδρορρόα.
Wasserröhre *f* ὁ ὑδραγωγὸς αὐλός. [στήλη.)
Wassersäule *f* ὕδωρ οἷον στήλη ἀνέχον, ὕδατος οἷον
Wasserschaden *m* ἡ ἐκ τοῦ ὕδατος βλάβη.
wasserscheu ὑδροφόβος (2).
Wasserscheu *f* ἡ ὑδροφοβία, ~ haben ὑδροφοβιᾶν.
Wasserschildkröte *f* ἡ ἔνυδρος χελώνη.
Wasserschlange *f* ἡ ὕδρα, ὁ ὕδρος.
Wasserschlauch *m* ὁ ὑδροδόκος ἀσκός.
Wasserschöpfen *n* ἡ ὑδρεία, ἡ ὕδρευσις.
Wasserschwalbe *f* ὁ κύψελος.

Digitized by Google

Waſſerſchwall *m* ὁ κλύδων (ωνος).
Waſſerſchwamm *m* ὁ σφόγγος (σπόγγος).
Waſſerſeite *f* τὰ πρὸς ποταμόν od. θάλατταν (τετραμμένα).
Waſſersgefahr *f* ὁ ἀπὸ τῶν ὑδάτων κίνδυνος.
Waſſersnot *f* ὁ κατακλυσμός, (Waſſermangel) ἡ ἀνυδρία.
Waſſerſpiegel *m* τὸ ὕδωρ (ατος).
Waſſerſpinne *f* ἡ τίφη.
Waſſerſpritze *f* ὁ σίφων (ωνος).
Waſſerſtand *m* τὸ τοῦ ὕδατος, τῶν ὑδάτων, τοῦ ποταμοῦ u. dgl. ὕψος.
Waſſerſtänder *m* ἡ (ὁ) ληνός.
Waſſerſtrahl *m* τὸ προεχόμενον ὕδωρ (ατος).
Waſſerſtrom *m* τὸ ῥεῦμα.
Waſſerſtrudel *m* ἡ δίνη, ὁ δῖνος.
Waſſerſucht *f* ὁ ὕδρωψ (ωπος), ὁ ὕδερος, τὸ ὑδρωπικὸν πάθος, ἡ ὑδερίασις, τὸ ὑδερικὸν ἀρρώστημα, die ~ haben ὑδρωπιᾶν, ὑδεραίνειν, ὑδεριᾶν, ὑδαταίνειν, ὑδατοῦσθαι (P.), die ~ bekommen ὑδρωπικὸν γίγνεσθαι.
waſſerſüchtig ὑδρωπικός, ὑδερικός, ~ ſein ſ. die Waſſerſucht haben (d. vor. Wort).
Waſſertaufe *f* ὁ βαπτισμός.
Waſſertier *n* τὸ ἔνυδρον ζῷον.
Waſſertonne *f* ὁ πίθος, ὁ ἀμφορεύς.
Waſſertragen *n* ἡ ὑδροφορία.
Waſſerträger *m*, **-trägerin** *f* ὁ, ἡ ὑδροφόρος.
Waſſertransport *m* ἡ πορθμεία.
Waſſertrinken *n* ἡ ὑδροποσία. [ὑδατοποτεῖν.
Waſſertrinker *m* ὁ ὑδροπότης, ein ~ ſein ὑδροποτεῖν,
Waſſertropfen *m* ὁ ὕδατος σταγών (όνος), τὸ στάγμα.
Waſſertümpel *m* τὸ τέλμα. [σκόπιον.
Waſſeruhr *f* ἡ κλεψύδρα, τὸ ὑδρολόγιον, τὸ ὑδρο-
Wäſſerung *f* ἡ ἀρδεία, ἡ ἄρδευσις, ἡ ὑδρεία, ἡ ὕγρανσις, ἡ ὑδρευσις, ἡ βρέξις. [(ιθος).
Waſſervogel *m* ὁ λιμναῖος od. ἐπιθαλάττιος ὄρνις
Waſſerwage *f* ὁ ὑδροστάτης.
Waſſerwanne *f* ἡ πύελος, ἡ σκάφη.
Waſſerweg *m* ἡ τοῦ ὕδατος ὁδός (Weg des Waſſers), ὁ πλοῦς (Weg zu Waſſer), den ~ nehmen κατὰ θάλατταν πορεύεσθαι (P.).
Waſſerwirbel *m* ſ. Waſſerſtrudel.
Waſſerwoge *f* τὸ κῦμα, ὁ κλύδων (ωνος).
Waſſerzeichen *n* der Sonne ἡ ῥάβδος.
waten durch einen Fluß διαβαίνειν ποταμόν, den Fluß kann man durch~ διαβατός ἐστιν ὁ ποταμός.
watſcheln παράφορον βαδίζειν, σαυλοπρωκτιᾶν.
Watte *f* (als Stoff) ἡ βύσσος, (als Futter) τὸ ὑπόστρωμα, τὸ ὑπόβλημα.
wau wau αὐ αὐ.
Webekunſt *f* ἡ ὑφαντική, ἡ κερκιστική. [τινι.
weben ὑφαίνειν, κερκίζειν, leben und ~ in etw. συζῆν
Weben *n* ἡ ὕφανσις, ἡ ὑφή, ἡ κέρκισις.
Weber *m* ὁ ὑφάντης.
Weberbaum *m* ὁ ἱστός.
Weberblatt *n* ἡ σπάθη, ὁ κτείς (ενός).
Weberei *f* ἡ ὑφαντική.
Weberfaden *m* ὁ μίτος, ὁ στήμων (ονος).
Weberin *f* ἡ ὑφάντρια.
Weberkamm *m* ὁ κτείς (ενός).
Weberkarde *f* ὁ δίψακος.
Weberkunſt *f* ſ. Webekunſt.
Weberlade *f* ἡ σπάθη, ἡ κερκίς (ίδος).
Weberſchiffchen *n* ἡ κερκίς (ίδος).
Weberſpule *f* τὸ πηνίον.
Weberſtube *f* ὁ ἱστών (ῶνος).
Weberſtuhl *m* ὁ ἱστός.
Weberzettel *m* ὁ στήμων (ονος).
Wechſel *m* **1.** (Veränderung) ἡ ἀλλαγή, ἡ μετ-, καταλλαγή, ἡ μεταβολή, ἡ μετάλλαξις, ἡ τροπή, ἡ περιτροπή, ἡ ἀμοιβή, ~ der Jahreszeiten αἱ τοῦ ἔτους τροπαί, ~ der Witterung ἡ περὶ τὸν ἀέρα τροπή, ~ der Kleider ἡ τῶν ἐσθημάτων ἀμοιβή, ~ der Geſinnung ἡ τῆς γνώμης τροπή, ~ der Stimme ἡ τῆς φωνῆς μεταβολή, raſcher ~ ἡ ἀγχίστροφος μεταβολή, einen ~ erleiden μεταβολὴν λαμβάνειν, dem ~ unterworfen ſein οὐ βέβαιον od. οὐ μόνιμον εἶναι, οὐ μένειν, μεταβολὴν ἔχειν. — **2.** (Schuldverſchreibung) ἡ συγγραφή, τὸ γραμματεῖον, einen ~ ausſtellen συγγραφὴν συγγράφεσθαι (M.), auf ~ leihen μετὰ συγγραφῆς δανείζειν (vom Gläubiger), δανείζεσθαι (M., vom Schuldner). — **3.** ~ des Wildes (in der Jägerſprache) οἱ πόροι, οἱ δρόμοι, οἱ ὄρμοι, αἱ ἀτραποί.
Wechſelbalg *m* τὸ τέρας (ατος, Mißgeburt), τὸ ὑποβολιμαῖον τέκνον (untergeſchobenes Kind).
Wechſelbank, Wechſlerbank *f* ἡ τράπεζα.
Wechſelbezeichnung *f* τὸ πρὸς ἄλληλα, in ~ ſtehen πρὸς ἄλληλα εἶναι.
Wechſelbrief *m* ἡ συγγραφή.
Wechſelfall *m* ἡ μεταβολή, Wechſelfälle des Glücks αἱ τῆς τύχης τροπαί, τὰ τῆς τύχης.
Wechſelfieber *n* ὁ διαλείπων πυρετός, ὁ περιοδικὸς od. ἐκ περιόδου πυρετός, das drei-, viertägige ~ ὁ τριταῖος, τεταρταῖος πυρετός, das drei-, viertägige ~ haben τριταίζειν, τεταρταίζειν.
Wechſelgeſang *m* τὸ ἀμοιβαῖον ᾆσμα.
Wechſelgeſchäft *n* (Geſchäft eines Bankiers) ἡ τῆς τραπέζης ἐργασία, (Geſchäft mit einem Wechſel) ὁ ἐπὶ συγγραφῇ χρηματισμός, ~e machen τραπεζιτεύειν (Bankier ſein), χρηματίζειν ἐκ συγγραφῶν od. ἐπὶ συγγραφαῖς (Geſchäfte mit Wechſeln machen).
Wechſelgeſpräch *n* οἱ ἀμοιβαῖοι λόγοι, ἡ κοινολογία, ein ~ mit j-m halten ἀμείβεσθαι (M.) τινα λόγοις, προσδιαλέγεσθαι (P.) τινι.
Wechſelheirat *f* αἱ γάμων ἐπαλλαγαί, αἱ ἐπιγαμίαι.
Wechſeljahr *n* (im weiblichen Geſchlechtsleben) ἔτος, ἐν ᾧ αἱ (γυναικεῖαι) καθάρσεις παύονται od. τὰ καταμήνια παύεται.
wechſellos βέβαιος, ἀμετακίνητος (2).
Wechſelmord *m* ἡ ἀλληλοκτονία, ἡ ἀλληλοφονία.
wechſeln I *intr.* **1.** μεταβάλλειν, ἀλλοιοῦσθαι, ἑτεροιοῦσθαι (P.), ἄλλον od. ἕτερον γίγνεσθαι, fortwährend ~ συνεχεῖς ποιεῖσθαι (M.) od. λαμβάνειν τὰς μεταβολάς, das Glück wechſelt ἡ τύχη μεταπίπτει, der Wind wechſelt fortwährend τὸ πνεῦμα λαμβάνει τροπὰς παντοδαπάς, in etw. ~ ἐπαλλάττειν, ἀμείβεσθαι (M.) τινι, (untereinander ἀλλήλοις). — **2.** (nachfolgen, nach etw. kommen) ἐκδέχεσθαί (M.) τι. — II *trans.* **3.** ἀλλάττειν, κατ-, μεταλλάττειν, ἀμείβεσθαι (M.), μεταβάλλειν, μεταλαμβάνειν, die Kleider ~ μεταβάλλεσθαι (M.) τὰ ἱμάτια, μεταμφιέννυσθαι, μεταδύεσθαι, αἱρεῖσθαι (M.) ἄλλην στολήν, Briefe ~ γράμματα διδόναι καὶ λαμβάνειν, Worte mit j-m ~ διαλέγεσθαί (P.) τινι u. πρός τινα, Geld ~ κερματίζειν, den Ort ~ χώραν ἀμείβειν od. μεταβάλλειν, εἰς ἕτερον τόπον μεθίστασθαι, die Zähne ~ βάλλειν τοὺς ὀδόντας, das Pferd ~ μεταβαίνειν εἰς ἕτερον ἵππον, die Farbe ~ ἀλλάττειν, μεταβάλλειν, ἀλλοιοῦσθαι (P.) od. τρέπειν τὴν χρόαν od. τὸ χρῶμα. — **4.** übtr. ſeine Meinung od. Geſinnung ~ μεταβάλλεσθαι (M.), ἀλλοιοῦσθαι (P.) τὴν γνώμην, auch μεταπίπτειν.
Wechſeln *n* ἡ μετ-, καταλλαγή, ſ. Wechſel.
wechſelnd (veränderlich) εὐμετάβλητος (2).
Wechſelrecht *n* τὰ περὶ τῶν συγγραφῶν νόμιμα.
Wechſelſchuld *f* τὸ ἐπὶ τὴν τράπεζαν χρέος, τὸ ἐπὶ συγγραφῇ ὀφειλόμενον χρέος, eine ~ haben ὀφείλειν χρήματα ἐπὶ συγγραφῇ δεδανεισμένα, eine ~ machen χρέος λαμβάνειν ἐπὶ συγγραφῇ.
wechſelſeitig ἀμοιβαῖος, *adv.* κατὰ διαδοχήν, διὰ διαδοχῆς, gew. durch d. *pron. recipr.* ἀλλήλων, ἀλλήλοις (-αις), ἀλλήλους (-ας), zB. ſie liebten ſich ~ ἐφίλουν ἀλλήλους, oft durch Präp mit ἀντί, zB. ſich ~ bewillkommnen ἀντασπάζεσθαι (M.), auch andere Präpn,

Digitized by Google

zB. ~er Kampf ἡ ἀλληλομαχία, ~er Neid ἡ ἀλληλοφθονία u. dgl.

wechſelvoll εὐμετάβολος (2), εὐμετάβλητος (2), πλείστας ἔχων τὰς μεταβολάς.

wechſelweiſe ἐν μέρει, ἀνὰ od. κατὰ μέρος. ἐν-, ἐπ-, παραλλάξ, ἐκ διαδοχῆς, κατὰ διαδοχήν.

Wechſelwind *m* ἡ τροπαία, ἡ τροπή.

Wechſelwinkel *m* ἡ ἐναλλὰξ γωνία.

Wechſler *m* ὁ τραπεζίτης, ὁ κερματιστής, ὁ κολλυβιστής, ~ ſein τραπεζιτεύειν.

Wechſlergeſchäft *n* ἡ δανειστικὴ ἐργασία.

Wechſlerladen, -tiſch *m* ἡ τράπεζα.

wecken ἐγείρειν, ἀνεγείρειν, (aus dem Schlafe) ἀφ-, ἐξυπνίζειν, Begierde ~ ἐμβάλλειν ἐπιθυμίαν, Zorn ~ συνάγειν od. συνιστάναι ὀργήν.

Wecken *n* ἡ ἔγερσις, gew. durch Verben.

Wecker *m* durch *part.*

Wedel *m* ἡ ῥιπίς (ίδος).

wedeln ῥιπίζειν, mit dem Schwanze ~ σαίνειν τῇ οὐρᾷ. [σαίνειν.]

Wedeln *n* ἡ ῥίπισις, ὁ ῥιπισμός, (mit dem Schwanze) τὸ

weder ... noch οὔτε ... οὔτε, μήτε, ... μήτε, weder ... noch auch οὔτε ... οὐδέ, μήτε ... μηδέ.

Weg *m* 1. allg. ἡ ὁδός, (der ~, auf dem man geht u. das Gehen ſelbſt), ἡ πορεία (Marſch, Reiſe), den ~ hinauf, hinzu, hinüber, hinweg, hinab ἡ ἄν-, πρόσ-, ἔφ-, ἔξοδος, ἡ ἀνάβασις, ἡ κατάβασις, oft wird ~ nicht überſetzt, zB. den ~ außerhalb der Stadt gehen ἰέναι τὴν ἔξω τῆς πόλεως, gangbarer ~ ἡ στειβομένη ὁδός, gebahnter, betretener ~ ὁ τρίβος, ὁ πάτος, ὁ στίβος, der gerade ~ ἡ ὀρθὴ ὁδός, der kürzeſte ~ ἡ συντομωτάτη ὁδός, geraden ~es ὀρθήν, τὴν ὀρθήν, δι' ὀρθῆς, εὐθύ, geraden ~es fortgehen εὐθυπορεῖν, einen ~ einſchlagen τέμνειν od. τρέπεσθαι (M.) ὁδόν, den kürzeſten ~ einſchlagen συντέμνειν ὁδόν, einen ~ gehen ἔρχεσθαι, πορεύεσθαι (P.) ὁδόν, χρῆσθαι ὁδῷ, einen guten ~ haben εὐοδεῖν, ſich auf den ~ machen ὁρμᾶν (u. P.) εἰς τὴν πορείαν, einen ~ ebnen, bahnen ὁδοποιεῖν, j-m aus dem ~ gehen ἐκποδὼν γίγνεσθαί, παραχωρεῖν ὁδοῦ, εἴκειν τῆς ὁδοῦ, ὑπεξίστασθαί τινι., etw. aus dem ~e räumen ἐκποδὼν ποιεῖσθαι (M.) τι (*pass.* ἐκποδὼν γίγνεσθαι), ἀναιρεῖν (ἐκ μέσου), j-n ἀναιρεῖν τινα, auch ἐκποδὼν ποιεῖσθαί τινα, j-m etw. in den ~ legen ἐμποδὼν ποιεῖσθαί τινί τι, geh deiner ~e τὴν σεαυτοῦ τρέπου, ὕπαγε δή, der ~ führt in die Stadt ἡ ὁδὸς φέρει εἰς τὴν πόλιν, einen ~ machen, zurücklegen ἀνύτειν od. διανύτειν ὁδόν, διέρχεσθαι ὁδόν, vom ~e abkommen ἀποπλανᾶσθαι (P.) τῆς ὁδοῦ, j-m den ~ zeigen δεικνύναι od. δηλοῦν τινι τὴν ὁδόν, ἡγεῖσθαί (M.) τινι τῆς ὁδοῦ, προηγεῖσθαί τινος, j-m den ~ zur Rettung zeigen μηχανὴν διδόναι τινὶ τῆς σωτηρίας, j-m den ~ bahnen, bereiten ὁδοποιεῖν τινι ὁδόν, den ~ pflaſtern λιθόστρωτον ποιεῖν τὴν ὁδόν, j-n auf den ~ bringen προοδοποιεῖν τινι., aus dem ~e gehen ἐκποδὼν ἰέναι, ἀφ-, ἐξίστασθαι, ἀπαλλάττεσθαι (P.). — 2. im bſd. ſind zu bemerken ἡ ἁμαξιτός (Fahr~), ἡ ἀτραπός (Fuß~), ἡ χειροποίητος od. ὠδοπεποιημένη ὁδός (gebahnter ~), ἡ λεωφόρος (Heerſtraße). — 3. übtr. (Art u. Weiſe) ἡ ὁδός, ~ einer Unterſuchung ἡ μέθοδος, auf dieſem ~ ταύτῃ, τῇδε, auf gerechtem ~e μετὰ τοῦ δικαίου, σὺν τῷ δικαίῳ, auf geſetzlichem ~e κατὰ τοὺς νόμους. — 4. Mittel und ~e ἡ μηχανή, ἡ ἀφορμή, etw. zuwege bringen ἀπεργάζεσθαι (M.), διαπράττεσθαι (M.), ἐπιτελεῖν, περαίνειν, διαπεραίνεσθαι (M.), ἀνύτειν, ἀποδεικνύναι, das hat ſeine guten ~e σχολῇ γ' ἂν γένοιτο τοῦτο.

weg φροῦδος, ἐκποδών, ~ ſein φροῦδον εἶναι, ~! ἄπαγε, ἔρρε, ~ mit dir! ἄπαγε σεαυτόν, ~ damit! (laſſen wir das) ἐῶμεν ταῦτα, in einem ~ συνεχῶς, ἀδιαλείπτως, in Zſſgn ἀπό, ἐκ, παρά, ἀνά.

wegangeln übtr. ὑπο-, ὑπεκκλέπτειν, ὑφαιρεῖσθαι (M.).

wegarbeiten (entfernen) ἀφαιρεῖν, (durcharbeiten, vollenden) ἀπεργάζεσθαι (M.).

wegbahnend ὁδοποιός (2), ὁδοποιητικός.

wegbegeben ſich ἀπέρχεσθαι (-ιέναι), ἀπαλλάττεσθαι (P.), οἴχεσθαι (ἀπιόντα).

wegbeißen δάκνοντα ἀφαιρεῖσθαι (M.), ἀποδάκνειν, ἀπεσθίειν, ἀποτρώγειν.

wegbeizen βαφῇ ἀφανίζειν, ἀποτήκειν.

wegbereitend ὁδοποιός (2).

wegbeugen ἀπο-, παρακλίνειν.

wegblaſen ἀπο-, διαφυσᾶν, φυσῶντα διασκεδαννύναι.

wegbleiben ἀπολείπεσθαί (M.) τινος, οὐ παραγίγνεσθαί τινι, ἀπεῖναι, ἀφίστασθαί τινος, (nicht wiederkommen) οὐκ ἐπανέρχεσθαι, (weggelaſſen werden) παρα-, διαλείπεσθαι (P.), (aufhören) λήγειν, λωφᾶν, παύεσθαι (M.), von j-m ~ ἀποφοιτᾶν τινος u. παρά τινος (bſd. aus j-s Schule ~), οὐ προσιέναι (εἶμι) τινί.

wegblicken ἀφορᾶν, ἀποβλέπειν, ſ. wegſehen.

wegbrechen (niederreißen) καθαιρεῖν, κατασκάπτειν, (durch Erbrechen von ſich geben) ἀπεμεῖν. [Verben.]

Wegbrechen *n* ἡ καθαίρεσις, ἡ κατασκαφή, ſonſt durch

wegbrennen *trans.* κατα-, ἐκκαίειν, καταφλέγειν, καταπιμπράναι, *intr.* durch d. P., (vom Lichte) καταφέρεσθαι (P.).

wegbringen (anderswohin) ἐκ-, ἀπο-, διακομίζειν, μετακινεῖν, ἀπάγειν. ἀνασκευάζειν (u. M.), (vertilgen) ἀφανίζειν, καθ-, ἀναιρεῖν, (heimlich entwenden) κλέπτειν, ἐκ-, ὑπεκκλέπτειν.

wegdenken ἀπολαμβάνειν, ἀφανίζειν.

wegdisputieren τῷ λόγῳ od. διαλεγόμενον ἀναιρεῖν od. ἀνατρέπειν τι.

wegdrängen παρ-, ἀπωθεῖν (M. von ſich ~).

wegdrücken παρ-, ἀπωθεῖν, ſich ~ ὑπαποκινεῖν τῆς ὁδοῦ. [ποιός.]

Wegeaufſeher *m* ὁ τῶν ὁδῶν ἐπιμελητής, auch ὁ ὁδο-

Wegebau *m* ἡ ὁδοποιία, ἡ ὁδοποίησις.

Wegebeſſerung *f* ἡ τῶν ὁδῶν ἐπισκευή.

Wegebreit *m* (eine Pflanze) τὸ ἀρνόγλωττον, großer ~ τὸ ἑπτάπλευρον, wolliger ~ ἡ στελέφουρος, τὸ μικρὸν ἀρνόγλωττον.

Wegedorn *m* (eine Pflanze) ἡ ῥάμνος, ἡ μέλαινα ῥάμνος (ölbaumblätteriger ~), ἡ λευκὴ ῥάμνος (weißer ~), τὸ λύκιον (Färber~), ἡ φυλίκη (immergrüner ~), ὁ (ἡ) παλίουρος, ἡ τρίτη ῥάμνος (ſtachliger ~).

Wegegeld *n* ὁ ἀπὸ τῶν ὁδῶν τελούμενος φόρος.

wegeilen ἀφορμᾶσθαι (P.), οἴχεσθαι, φεύγειν.

Wegeilen *n* ἡ φυγὴ od. durch Verben.

Wegelagerer *m* ὁ λῃστής, ὁ ὁδοσκόπος, ὁ ὁδουρός, ὁ ὁδοιδόκος, ὁ ὁδοστάτης, ein ~ ſein λῃστεύειν, ὁδοιδοκεῖν, ὁδοστατεῖν.

wegelagern ſ. d. vor. Wort (ein Wegelagerer ſein).

Wegelagerung *f* ἡ λῃστεία, ~ treiben λῃστεύειν, ἀπὸ τῆς λῃστείας ποιεῖσθαι (M.) τὸν βίον.

Wegemaß *n* τὸ μέτρον τῆς ὁδοῦ.

wegen 1. διά mit *acc.*, ἐκ mit *gen.*, ἐπί mit *dat.*, ὑπό mit *gen.*, ἕνεκα, χάριν mit d. *gen.* (zugunſten, um ... willen, nachgeſtellt), bei den Verben loben, tadeln, ſchelten u. dgl. auch εἰς u. πρός mit *acc.*, bei ſtrafen, belohnen u. dgl. ἀντί mit *gen.*, bei beſorgt ſein, ſtreiten u. dgl. περί mit *gen.*, ſ. d. betr. Verben, bei denen die gebräuchlichſten Konſtr. angegeben ſind. — 2. iſt ~ = „was anlangt, was betrifft", ſo ſteht gew. κατά mit *acc.*, zB. dieſes Mannes ~ τὸ κατὰ τοῦτον εἶναι, auch ἕνεκα, zB. meinet~ ἐμοῦ γε ἕνεκα.

Wegerich *m* (eine Pflanze) ἡ ῥάμνος, ſ. Wegebreit.

Wegeſäule *f* ἡ στήλη.

Wegeſcheide *f* ἡ σχιστὴ ὁδός, ἡ ἀποτομή (ὁδῶν).

wegeſſen ἐξ-, κατεσθίειν, καταβιβρώσκειν, ſ. verzehren.

Wegeſtrecke *f* ἡ ὁδός.

Wegewärter *m* ὁ ὁδοφύλαξ (κος).

Wegezehrung *f* τὰ ἐφόδια.

wegfahren *trans.* ἀπάγειν, ἀπο-, ἐκκομίζειν, *intr.*

Digitized by Google

ἀπελαύνειν, (zu Schiffe) ἀπο-, ἐκπλεῖν, ἀνάγεσθαι (M. u. P.).

Wegfall *m*: in ~ kommen s. d. folg. Wort.

wegfallen ἐκλείπειν, παραλείπεσθαι (P.), οὐ μένειν, es kann ~ (es ist überflüssig) περιττόν οὐ. περίεργόν ἐστιν, etw. ~ lassen παραλείπειν, παριέναι (ἵημι), ἐᾶν τι.

wegfangen ἀπο-, ὑπολαμβάνειν, ἐκθηρεύειν, ἐκθηρᾶσθαι (M.).

wegfaulen ἀποσήπεσθαι (P.).

wegfegen ἀπο-, ἀνα-, ἐκκαθαίρειν.

wegfeilen ἀπορρινᾶν.

wegfischen κλέπτειν, ὑπο-, ὑπεκκλέπτειν, ὑφ-, παρεξαιρεῖσθαι (M.).

wegfliegen ἀποπέτεσθαι.

wegfliehen ἀπο-, ἐκφεύγειν.

wegfließen ἀπορ-, ἐκρεῖν.

wegflüchten ὑπο-, ὑπεκφεύγειν, ἀπο-, διαδιδράσκειν.

wegfressen καταβιβρώσκειν, ἐξεσθίειν, ἀποτρώγειν.

wegführen ἀπ-, ἐξάγειν, ἀπο-, ἐκκομίζειν, etw. mit sich ~ ἄγεσθαι, ἀπάγεσθαι, ἀπιέναι ἄγοντά οὐ. φέροντά τι, ἄγειν τι μεθ' ἑαυτοῦ.

Wegführen *n*, **Wegführung** *f* ἡ ἀγωγή, ἡ ἀπ-, ἐξαγωγή, ἡ ἀποκομιδή.

Weggang *m* ἡ ἀπαλλαγή, ἡ ἀποχώρησις, gew. durch Verben, z. B. bei seinem ~ sagte er ἀπιὼν ἔλεξεν.

weggeben ἐκ-, προϊδόναι, (unter mehrere verteilen) διαδιδόναι, leichtsinnig ~ πρεσθαι (M.).

weggehen 1. ἀπέρχεσθαι (-ιέναι), ἀπαλλάττεσθαι (P.), οἴχεσθαι, (aus einem Orte ἐκ τόπου τινός), (aus dem Vaterlande) ἀπο-, ἐκδημεῖν, heimlich ~ ὑπάγειν, ὑπεξάγειν (ἑαυτόν), ὑπεκφεύγειν, j-n nicht weggehen lassen οὐκ ἐᾶν ἀπιέναι τινά, κατέχειν τινά. — 2. (von Waren: Absatz finden) πιπράσκεσθαι, πωλεῖσθαι (P.) — 3. (von Schmutzflecken u. dgl.) ἀφανίζεσθαι (P.), ἐξίτηλον γίγνεσθαι.

Weggehen *n* ἡ ἀνα-, ἀποχώρησις, ἡ ἄφοδος, ἡ ἀπαλλαγή, gew. durch Verben.

weggießen ἀπο-, προ-, ἐκχεῖν.

weghaben (empfangen haben) ἀπειληφέναι, (begreifen, verstehen) μανθάνειν, συνιέναι (ἵημι), ἐγνωκέναι, ἀκριβοῦν.

weghacken ἀποκόπτειν, κόπτοντα ἀφαιρεῖν, ἀποτέμνειν.

weghalten ἀπέχειν.

weghängen ἀπαρτᾶν τι ἀλλαχοῦ.

weghaschen ἐκθηρᾶσθαι (M.), ἐκθηρεύειν, ἀγρεύειν, ἀφ-, παραιρεῖσθαι (M.), ὑφαρπάζειν.

weghauchen ἀποπνεῖν, διαφυσᾶν.

weghauen ἀποκόπτειν, ἀποτέμνειν.

wegheben ἀπ-, μεταίρειν, μετακινεῖν, (mit einem Hebel) μοχλεύειν, ἀπομοχλεύειν.

wegheizen ἐπαφέντα τοὺς κύνας ἀπελαύνειν.

wegholen ἀπάγειν, ἀπο-, ἐκκομίζειν.

weghüpfen ἀποσκιρτᾶν, ἀποπηδᾶν.

weghuschen ἀποσβεῖν, ἀποίχεσθαι.

weghusten ἀποβήττειν.

Weghüter *m* ὁ ὁδοφύλαξ (κος).

wegjagen ἀπελαύνειν, ἀπωθεῖν, ἀποδιώκειν, aus der Stadt ~ ἐκβάλλειν (ἐκ) τῆς πόλεως (P. ἐκπίπτειν τῆς πόλεως), weggejagt sein φεύγειν.

wegkapern ἐξ-, ὑφαρπάζειν, ὑπεξαιρεῖσθαι (M.). Schiffe ~ συλλαμβάνειν ναῦς.

wegkaufen συνωνεῖσθαι (συμπρίασθαι), συναγοράζειν.

wegkehren ἀποτρέπειν, ἀποστρέφειν, sich von etw. ~ ἀποτρέπεσθαί (M.) τινος, (wegfegen) ἀποκορεῖν.

wegkommen 1. (von etw. loskommen) ἀπαλλάττειν (u. P.) τινός u. ἀπό τινος, gut bei etw. ~ χαίροντα ἀπαλλάττειν τινός, übel ~ κακῶς ἀπαλλάττειν τινός. es kommt mir etw. weg ἀποβάλλω τι, ἀποστεροῦμαί (P.) τινος. — 2. (verloren gehen) ἀπόλλυσθαι.

wegkönnen: nicht ~ οὐ δύνασθαι οὐ. οὐχ οἷόν τε εἶναι ἀπιέναι.

wegkratzen ἀποξύειν.

wegkriechen ἀφέρπειν.

weglassen (von sich lassen, fortschicken) ἀφιέναι, ἀποπέμπειν, nicht ~ κατέχειν, (auslassen, übergehen, z. B. in der Rede, beim Lesen) παρα-, διαλείπειν.

Weglassen *n* ἡ παράλειψις, gew. durch Verben.

weglaufen ἀποτρέχειν, ἀποθεῖν, ἀποδιδράσκειν, δρόμῳ ἀπέρχεσθαι, auch φεύγειν, ἀποφεύγειν, j-m (von j-m) ~ ἀποδιδράσκειν, δραπετεύειν τινά.

wegleckeu ἀπο-, ἀναλείχειν.

weglegen ἀποτιθέναι (für sich ~ M.), (an einen andern Ort legen) μετατιθέναι.

Weglegung *f* ἡ ἀπόθεσις, ἡ μετάθεσις.

wegleiten παράγειν, (durch Gräben) παροχετεύειν.

weglenken παρα-, ἀποτρέπειν.

weglocken παράγειν, durch Hoffnungen j-n von etw. ~ ἐλπίδας προτείνοντα ἀποτρέπειν τινά τινος οὐ. πείθειν τινὰ ποιεῖν τι.

Weglockung *f* ἡ παραγωγή.

wegmachen (wegstreichen, vertilgen) ἐξαλείφειν, ἀφανίζειν, ἀναιρεῖν, sich ~ ἀποδιδράσκειν, δραπετεύειν, sich heimlich ~ ὑπεξάγειν οὐ. ὑπεκκλέπτειν ἑαυτόν.

wegmarschieren ἀφ-, ἐξορμᾶσθαι (P.), ἀπ-, ἐξελαύνειν, ἀπ-, ἐξάγειν, ἀπαίρειν.

wegmeißeln ἐκκολάπτειν.

wegmüssen (weggehen müssen) δεῖν ἀπιέναι, (getilgt werden müssen) δεῖν ἐξαλείφεσθαι.

wegnagen ἀποτρώγειν.

Wegnahme *f* ἡ αἵρεσις, ἡ ἀφαίρεσις, ἡ στέρησις, ἡ ἀποστέρησις, (einer Stadt) ἡ ἅλωσις, gew. durch Verben.

wegnehmen (von einem Ort) λαμβάνειν, αἱρεῖν, ἀναιρεῖν, ἀφιστάναι, (um es an einen andern Ort zu bringen) μετακινεῖν, μετατιθέναι, μεθιστάναι, eine Stadt ~ αἱρεῖν πόλιν, j-m etw. ~ ἀφαιρεῖσθαί (M.) τινά τι. τινός τι, ἀφαρπάζειν τινί τι, ἀποστερεῖν τινά τινος, etw. heimlich ~ ὑπο-, ὑπεκκλέπτειν τι.

Wegnehmung *f* s. Wegnahme.

wegpacken ἀνα-, μετασκευάζειν τι, sich ~ ἀπάγειν ἑαυτόν.

wegpeitschen μαστιγοῦντα οὐ. μάστιγι ἀπελαύνειν τινά.

wegphilosophieren σοφιζόμενον οὐ. παραλογιζόμενον διδάσκειν μὴ εἶναί τι.

wegpissen ἀπουρεῖν.

wegpolieren ἀποξύειν, ἐκλεαίνειν.

wegprügeln πληγαῖς ἀπελαύνειν τινά.

wegputzen ἀποκαθαίρειν, ἀποξύειν, ἀποσμῆν.

wegradieren ἐξαλείφειν.

wegraffen ἁρπάζειν, ἀφ-, συναρπάζειν, heimlich ~ ὑφαρπάζειν, von einer Krankheit auch ἀποφέρειν.

wegrasieren ἀποκείρειν.

wegrauben ἀφ-, ἐξ-, συναρπάζειν.

wegräumen ἀποκινεῖν, ἐκποδὼν ποιεῖν, ἀνα-, μετασκευάζειν.

Wegräumung *f* durch Verben.

wegreiben ἀποτρίβειν.

Wegreise *f* ἡ ἄφοδος, ἡ ἀπαλλαγή, gew. durch die folg. Verben.

wegreisen ἀπέρχεσθαι (-ιέναι), ἀπο-, ἐκπορεύεσθαι (P.), (aus der Heimat) ἀποδημεῖν.

wegreißen (losreißen) ἀποσπᾶν, ἀφέλκειν, j-m etw. ~ s. wegnehmen; (niederreißen) καθαιρεῖν, κατασκάπτειν.

wegreiten ἀπ-, ἐξελαύνειν, ἀφιππεύειν.

wegrennen ἀποτρέχειν.

wegrollen *trans.* ἀποκυλίνδειν, *intr.* ὁ. P.

wegrücken *trans.* ἀπο-, μετακινεῖν, *intr.* ἀπέρχεσθαι (-ιέναι), ἀποχωρεῖν.

wegrufen ἀπο-, ἐκκαλεῖν.

wegrupfen ἀποτίλλειν.

wegsägen ἀποπρίειν.

wegsam εὔπορος (2).

wegsaufen ἀπο-, ἐκ-, καταπίνειν.

wegsaugen ἀπομυζᾶν.

wegschaben ἀποξύειν.

wegschaffen ἀπο-, ἀνασκευάζειν (u. M.), ἀπο-, μετακομίζειν, (austilgen) ἀφανίζειν, ἀναιρεῖν, (umbringen) ἀναιρεῖν, ἐκποδὼν ποιεῖν.

Wegschaffung *f* ἡ ἀφάνισις, ὁ ἀφανισμός, sonst durch Verben.

wegschaufeln ἀφαιρεῖν τῇ ἄμῃ.

Digitized by Google

Wegſcheide *f* ἡ ἀποτομὴ ὁδῶν, ἡ σχιστὴ ὁδός.
wegſchenken διδόναι, (leichtſinnig wegwerfen) προΐεσθαι (M.).
wegſcheren ἀποκείρειν, ſich ~ ἀπάγειν ἑαυτόν.
wegſcheuchen ἀποσοβεῖν, ἀποπτοεῖν, ἀπελαύνειν, übtr. Kummer, Sorgen ~ λύπας, μερίμνας ἀποσείεσθαι (M.).
Wegſcheuchung *f* ἡ ἀποσόβησις od. durch Verben.
wegſchicken ἀποπέμπειν, ἀποστέλλειν, ἀφιέναι.
wegſchieben ἀπο-, μετακινεῖν, ἀπωθεῖν.
wegſchießen (abſchießen) ἀφιέναι βέλος, (durch Schießen tilgen) βάλλοντα ἀναιρεῖν.
wegſchiffen ἀποπλεῖν, ἀνάγεσθαι (M. u. P.).
Wegſchiffen *n* ὁ ἀπόπλους, ἡ ἀναγωγή.
wegſchlagen ἀποκόπτειν, ἀποκρούειν, ἀποτέμνειν.
wegſchleichen ſich ἀφέρπειν, ὑπεκκλέπτειν ἑαυτόν.
wegſchleifen (wegſchleppen) ἀφέλκειν, ἀποσύρειν, mit dem Schleifſtein ~ ἀφαιρεῖν τῇ ἀκόνῃ.
wegſchleppen ἀποσύρειν, ἀφέλκειν, (mit Gewalt) ἁφ-, συναρπάζειν, j-n als Sklaven ~ ἀνάρπαστον ποιεῖν τινα, P. ἀνάρπαστον γίγνεσθαι.
wegſchleudern ἀπορρίπτειν, ἀφιέναι, ἀποσφενδονᾶν, übtr. προΐεσθαι (M.).
wegſchlürfen ἀπορροφεῖν. [προΐεσθαι (M.).]
wegſchmeißen ῥίπτειν, ἀπορρίπτειν, ἀποβάλλειν, übtr.
wegſchmelzen ἀπο-, κατατήκειν, *intr.* b. P.
wegſchnappen ἀνα-, ὑποκάπτειν, προαρπάζειν, j-m etw. ~ παραιρεῖσθαί (M.) τινά τι, προαρπάζειν τινός τι.
Wegſchnappen *n* ἡ ἀνάκαψις.
wegſchneiden ἀποτέμνειν.
wegſchnellen ἀποπάλλειν.
wegſchrecken j-n von etw. ἀποσοβεῖν, ἀποπτοεῖν τινά τινος, φόβῳ ἀποτρέπειν τινά τινος, ἐκφοβεῖν τινα τὸ μὴ mit *inf.*
wegſchütteln ἀποσείειν.
wegſchütten ἀπο-, ἐκ-, προχεῖν.
wegſchwemmen ἀποκλύζειν. [λυμβᾶν.]
wegſchwimmen ἀπονεῖν, ἀπονήχεσθαι (M.), ἀποκο-
wegſegeln ἀποπλεῖν.
wegſehen ἀποβλέπειν, ἀφορᾶν, ἀποστρέφειν τοὺς ὀφθαλμούς, übtr. über etw. ~ ὑπεροράν τι, περιοράν τι γενόμενον, καταφρονεῖν u. ὀλιγωρεῖν τινος.
wegſehnen ſich ἐπιθυμεῖν ἀπέρχεσθαι (-ιέναι).
wegſein οἴχεσθαι, ἀφανῆ εἶναι, φροῦδον εἶναι, οὐκέτι ὁρᾶσθαι (P.), (von der Zeit) παρελήλυθέναι, (abweſend ſein) ἀπεῖναι, von der Heimat ~ ἀποδημεῖν, über etw. ~ οὐχ ἥττων ob. κρείττων εἶναί τινος, ἀπηλλαγμένον εἶναί τινος, περιγεγονέναι τινός.
Wegſein *n* ἡ ἀπουσία.
wegſenden ἀποπέμπειν, ἀποστέλλειν, ἀφιέναι.
Wegſendung *f* ἡ ἀπόπεμψις, ἡ ἀποπομπή, ἡ ἀποστολή.
wegſengen ἀποκᾶειν.
wegſetzen 1. ἀποτιθέναι (u. M.), (an einen andern Ort) μετατιθέναι, μεθιστάναι, ſich ~ χωρὶς καθῆσθαι ob. καθίζεσθαι. — 2. ſich über etw. ~ ὀλιγωρεῖν, ἀμελεῖν, καταφρονεῖν τινος, περὶ οὐδενὸς ἡγεῖσθαί (M.) τι, παρ' οὐδὲν τίθεσθαί (M.) τι, οὐδένα λόγον ποιεῖσθαί (M.) τινος, ſich über j-n ~ ὑπερορᾶν τινα, καταφρονεῖν τινος. — 3. über etw. ~ (ſpringen) ὑπερπηδᾶν, ὑπεράλλεσθαι (M.) τι.
wegſpeien ἀπο-, ἐκπτύειν (ausſpucken), ἀπεμεῖν (ſich erbrechen). [ἀνὰ ob. κατὰ κράτος.]
wegſprengen *trans.* ἀπορρηγνύναι, *intr.* ἀπελαύνειν]
wegſpringen ἀποπηδᾶν, ἀφάλλεσθαι (M.), über etw. ~ ὑπερπηδᾶν, ὑπεράλλεσθαι (M.) τι.
Wegſpringen *n* ἡ ἄφαλσις, beſſer durch Verben.
wegſpucken ἀποπτύειν.
wegſpülen ἀπο-, κατακλύζειν, ἀπο-, ἐκπλύνειν.
Wegſpülung *f* ἡ ἀπόκλυσις, ὁ κατακλυσμός.
wegſtecken κρύπτειν, ἀποκρύπτειν, καλύπτειν, ἀποκαλύπτειν.
wegſtehlen κλέπτειν, ἀπο-, ἐκ-, ὑπο-, διακλέπτειν, ſich ~ λανθάνειν οἰχόμενον ob. ἀποδιδράσκοντα, ὑποκλέπτειν ob. ὑπεξάγειν ἑαυτόν.
wegſtellen (an einen andern Ort ſtellen) μετατιθέναι, μεθιστάναι, ſich von etw. ~ μεθίστασθαι (μεταστῆναι) ἐκποδών τινος, ἀφίστασθαί τινος.
wegſterben ἀποθνῄσκειν, ἀπόλλυσθαι, διαφθείρεσθαι (P.), οἴχεσθαι ἀποθανόντα, vor j-m ~ προαποθνῄσκειν τινός.
wegſtoßen ἀπωθεῖν, ἀποκρούειν, von ſich ~ ὑ. M.
Wegſtrecke *f* ἡ ὁδός.
wegſtreichen ἐξαλείφειν.
wegtauen ἀπο-, κατα-, συντήκεσθαι (P.).
wegtilgen ἀφανίζειν.
wegtragen ἀπο-, ἐκκομίζειν (u. M.). [Verben.]
Wegtragen *n*, **Wegtragung** *f* ἡ ἀποκομιδή, gew. durch
wegtreiben ἀπ-, ἐξελαύνειν.
Wegtreibung *f* ἡ ἀπέλασις, gew. durch Verben.
wegtreten πατοῦντα ἀφαιρεῖν ob. ἀφανίζειν, *intr.* μεθ-, ἐξίστασθαι (ἐκστῆναι).
wegtun ἀποσκευάζειν (u. M.), ἀποτιθέναι (u. M.).
wegwälzen ἀποκυλίνδειν.
Wegwälzung *f* durch Verben.
wegwandern (ſich auf Reiſen begeben) ἀποδημεῖν, (ſeinen Wohnſitz ändern) μετανίστασθαι εἰς ἕτερον τόπον.
wegwaſchen ἀπο-, ἐκπλύνειν.
wegwehen ἀπο-, ἐκπνεῖν, πνέοντα διασκεδαννύναι.
wegweiſen ἀπελαύνειν, ἀποκωλύειν, von ſich ~ ἀπ-, παρωθεῖσθαι (M.).
Wegweiſer *m* ὁ τῆς ὁδοῦ ἡγεμών (όνος), ὁ ὁδηγός, (Wegſäule) ἡ στήλη, ~ für j-n ſein ἡγεῖσθαί (M.) τινι τῆς ὁδοῦ, ὁδηγεῖν τινα.
Wegweiſerin *f* ἡ ὁδηγός.
wegwenden ἀποτρέπειν, ἀποστρέφειν, ſich von etw. ~ ἀποτρέπεσθαι (M.) τι, ἀποστρέφεσθαι (M.) τινος.
wegwerfen ἀποβάλλειν, ἀπορρίπτειν, (vergeuden, verſchwenden) κατασπαθᾶν, ſich ~ καταισχύνειν ἑαυτόν.
wegwerfend ὑβριστικός, καταφρονητικός, αἰσχρός, ~ von j-m reden ὑβριστικῶς ob. ὑβριστικὰ λέγειν περί τινος. [ſchätzung] ἡ καταφρόνησις.]
Wegwerfung *f* eig. ἡ ἀποβολή, ἡ ἀπόρριψις, (Ver-
wegwetzen ἀποτρίβειν.
wegwollen βούλεσθαι ob. ἐπιθυμεῖν ἀπιέναι.
wegwünſchen ἀπεύχεσθαί (M.) τι, j-n ~ εὔχεσθαί (M.) τινα οἴχεσθαι, ſich von j-m ~ ἐπιθυμεῖν ob. βούλεσθαι ἀπαλλάττεσθαί (P.) τινος.
Wegwurf *m* τὸ κάθαρμα.
wegzaubern ἀφανίζειν τινά ob. τι u. ἀφαιρεῖν τι ἐπῳδαῖς, (durch Zaubermittel beſchwichtigen) κηλεῖν, κατακηλεῖν.
wegzehren κατεσθίειν, καταβιβρώσκειν.
Wegzehrung *f* τὰ ἐφόδια.
wegzerren ἀποσπᾶν, ἀφέλκειν, ἀποσύρειν.
wegziehen I *trans.* ἀποσπᾶν, ἀφέλκειν, (von Truppen) ἀπάγειν, den Vorhang ~ παράγειν ob. ὑπολαμβάνειν τὴν αὐλαίαν. — II *intr.* (aus ſeinem Wohnſitz fortziehen) μετοικεῖν, μετοικίζεσθαι (M.), (von Zugvögeln) μεταχωρεῖν.
Wegziehen *n*, **Wegzug** *m* (aus ſeinem Wohnſitz) ἡ μετοίκησις, ὁ μετοικισμός, (von Truppen) ἡ ἀπο-, ἀναχώρησις, ἡ ὑπαγωγή, (von Zugvögeln) ἡ μεταχώρησις.
Wehe *n* τὸ ἄλγος (körperlich u. geiſtig), ἡ λύπη, ἡ ἀχθηδών (όνος, geiſtig), ἡ ἀλγηδών (όνος, nicht körperlich), (unglücklicher Zuſtand) τὰ κακά, αἱ συμφοραί, ἡ ταλαιπωρία. — Vgl. Wehen[2].

[1]**wehe** als Interjekt. φεῦ (Schmerz u. Abſcheu ausdrückend) mit dem *gen.* u. *nom.*, οἰοῦ οἰού, οἰώ (als Ausdruck des Schmerzes), αἰαῖ mit *gen.*, ~ mir οἴμοι, ~ rufen φεύζειν, αἰάζειν.

[2]**wehe:** *adv.* es tut mir ~ ἀλγῶ, übtr. λυπεῖ ob. ἀνιᾷ με, δάκνει με, der Kopf tut mir ~ ἀλγῶ τὴν κεφαλήν, es tut mir ~ zu ſehen λυποῦμαι ob. ἄχθομαι

Digitized by Google

ὁρῶν, dein Unglück tut mir ~ συνάχθομαι τῇ συμφορᾷ σου, συναλγῶ ob. συλλυποῦμαί σοι.
wehen πνεῖν, φυσᾶν, φέρεσθαι (P.).
[1]Wehen *n* ἡ πνοή, τὸ πνεῦμα, das ~ des Windes ἡ φορὰ ἀνέμου. [νειν, ὠδινᾶν.]
[2]Wehen *f/pl.* (bei der Geburt) αἱ ὠδῖνες, ~ haben ὠδί-
Wehgeſchrei *n* ἡ οἰμωγή, ἡ ὀλόφυρσις, ὁ ὀλοφυρμός, ὁ ὀδυρμός, ἡ ὀλολυγή, in ein ~ ausbrechen, ein ~ erheben ἀνοιμώζειν, ἀνολολύζειν.
Wehklage *f* ἡ οἰμωγή, ſ. d. vor. Wort; in ~n ausbrechen ſ. d. folg. Wort.
wehklagen οἰμώζειν, ὀδύρεσθαι (M.), ὀλοφύρεσθαι (M.), θρηνεῖν, ~ über etw. θρηνεῖν τι, θρῆνους ποιεῖσθαι (M.) περί τινος, οἰμώζειν ἐπί τινι, ὀλοφύρεσθαί τινι.
Wehklagen *n* ſ. Wehklage.
Wehmut *f* ἡ δυσ-, βαρυθυμία, ἡ λύπη u. d. *neutr.* d. *adj.*, j-n in ~ verſetzen δυσθυμίαν παρασκευάζειν, λύπην περιάπτειν τινί, ποιεῖν τινα δυσθυμεῖν, ~ über etw. empfinden δυσθυμεῖν τινι, ἄχθεσθαι ἐπί τινι.
wehmütig (von Perſonen) δύσ-, βαρύθυμος (2), λυπηρός, ἀνιαρός, ~ geſtimmt ſein δυσθυμίαν ἔχειν ober ἄγειν, δυσθύμως ἔχειν, (von Sachen) θρηνώδης, οἰκτρός, ἐλεεινός.
wehmutsvoll ſ. wehmütig. [σθαι (M.).]
Wehmutter *f* ἡ μαῖα, ἡ μαιεύτρια, ~ ſein μαιεύ-
[1]Wehr *f* 1. (Widerſtand, Verteidigung) ἡ ἄμυνα, ἡ ἀλκή, ſich zur ~ ſetzen πρός ob. εἰς ἀλκὴν τρέπεσθαι (M.), gegen j-n ἀμύνεσθαί (M.) u. ἀλέξεσθαί (M.) τινα, ἀντιτάττεσθαί, ἀντιπαρατάττεσθαι (M.), ἀνθίστασθαί, ἐνίστασθαί τινι, ἀντέχειν τινί u. πρός τινα, δέχεσθαί (M.) τινα. — 2. (Waffe) τὸ ὅπλον.
[2]Wehr *n* ὁ καταρράκτης, τὸ χῶμα.
wehren (hemmen, hindern, Einhalt tun) κωλύειν, κατέχειν, συστέλλειν, παύειν, οὐκ ἐᾶν τι, ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι, j-m etw. ~ οὐκ ἐᾶν τινα ποιεῖν τι, κωλύειν τινὰ μὴ ποιεῖν τι, παύειν ob. καταπαύειν τινὰ ποιοῦντά τι, ἀπαγορεύειν τινὶ μὴ ποιεῖν τι, ἀποτρέπειν τινά τινος, εἴργειν τινὰ ἀπό τινος, ſich ~ ſ. ſich zur Wehr ſetzen unter Wehr[1].
Wehrgehenk *n* ὁ τελαμών (ῶνος).
wehrhaft οἷος ob. οἷός τε ob. οἷός τ' ὢν ἀμύνεσθαι, ἡλικίαν ἔχων, ἐν ἡλικίᾳ ὤν, στρατεύσιμος (2), auch ἄλκιμος (2). [στρατεύσιμον, auch ἡ δύναμις.]
Wehrkraft *f* οἱ μάχιμοι ἄνδρες, τὸ μάχιμον, τό
wehrlos ἄ-, ἄνοπλος (2), ὅπλων ἔρημος (von Perſonen), (unbewacht, von Sachen) ἀφύλακτος (2), ἀφρούρητος (2).
Wehrloſigkeit *f* ἡ ὅπλων ἐρημία ob. d. *neutr.* d. *adj.*
Wehrmann *m* ὁ στρατιώτης.
Wehrſtand *m* οἱ στρατιῶται, τὸ στρατιωτικόν.
Wehruf *m* ἡ οἰμωγή.
Weib *n* ἡ γυνή (γυναικός, allg., auch Ehefrau), τὸ γύναιον (oft in verächtlichem Sinne), altes ~ ἡ γραῦς (γραός), junges ~ ἡ νύμφη, ἡ νεόγαμος γυνή, ein ~ nehmen γαμεῖν u. ἄγεσθαι (M.) γυναῖκα, zum zweiten Male ein ~ nehmen ἐπιγαμεῖν, zum ~e machen γυναικοῦν, ἀποθηλύνειν, zum ~e werden γυναικοῦσθαι (P.), von ~ern beherrſcht werden γυναικοκρατεῖσθαι (P.), ſich wie ein ~ betragen γυναικίζειν (u. P.), den ~ern eigen ob. zukommend γυναικεῖος, ~ und Kind τέκνα καὶ γυνή, παῖδες καὶ γυναῖκες.
Weibchen *n* τὸ γύναιον, τὸ γυναικάριον, (bei Tieren) ἡ θῆλεια ob. durch d. *adj.* θῆλυς, z.B. das ~ des Pferdes ἡ θῆλεια ἵππος.
Weiberanſchläge *m/pl.* αἱ γυναικεῖαι βουλαί.
Weiberarbeit *f* τὸ γυναικεῖον ἔργον (auch *pl.*).
Weiberart *f* ὁ γυναικεῖος τρόπος, nach ~ κατὰ τὰς γυναῖκας, ὥσπερ γυναῖκες, γυναικιστί, auch durch d. *adj.* γυναικώδης.
weiberartig γυναικώδης.
Weiberfeind *m* ὁ μισογύνης, ὁ μισόγυνος, ὁ μισογύναιος, ein ~ ſein μισογυνεῖν.
Weiberfeſt *n* ἡ τῶν γυναικῶν ἑορτή.
Weiberfluß *m* τὰ γυναικεῖα, τὰ καταμήνια.
Weiberfreund *m* ὁ φιλογύνης, ὁ φιλογύναιος, ὁ γυναικεραστής, ὁ γυναικοφίλης, ὁ φιλογύναιξ (κος), ein ~ ſein γυναικεραστεῖν.
Weiberfurcht *f* (weibiſche Furcht) ὁ γυναικώδης ob. ἀνανδρος φόβος, (Furcht vor Weibern) ὁ τῶν γυναικῶν φόβος.
Weibergefolge *n* αἱ ἀκολουθοῦσαι γυναῖκες.
Weibergeheul *n* αἱ γυναικῶν οἰμωγαί.
Weibergeſchrei *n* ἡ γυναικῶν κραυγή.
Weibergeſchwätz *n* οἱ γυναικεῖοι φλήναφοι ob. λῆροι, οἱ γυναικῶν ὕθλοι.
Weibergeſicht *n* τὸ γυναικεῖον πρόσωπον.
Weibergezänk *n* αἱ γυναικεῖαι ἔριδες.
Weibergunſt *f* ἡ παρὰ τῶν γυναικῶν εὔνοια.
weiberhaft γυναικώδης.
Weiberhaß *m* (Haß gegen Weiber) ἡ μισογυνία (-γύναια), (Haß der Weiber) τὸ τῶν γυναικῶν μῖσος.
Weiberhemd *n* τὸ χιτώνιον, ὁ χιτωνίσκος.
Weiberherrſchaft *f* ἡ γυναικοκρατία, unter ~ ſtehen γυναικοκρατεῖσθαι (P.).
Weiberherz *n* ἡ γυναικεία ψυχή.
Weiberjäger *m* ὁ γυναικοπίπης.
Weiberklage *f* οἱ τῶν γυναικῶν ob. γυναικεῖοι θρῆνοι. [ἡ γυναικεία στολή.]
Weiberkleider *n/pl.*, **-kleidung** *f* τὰ γυναικεῖα ἱμάτια,
Weiberkrankheit *f* ἡ γυναικεία νόσος.
Weiberkrieg *m* ὁ τῶν γυναικῶν πόλεμος.
Weiberliebe *f* (Liebe zu Weibern) ἡ φιλογυνία, raſende ~ ἡ γυναικομανία, (Liebe, die Weiber hegen) ὁ γυναικεῖος ἔρως (ωτος).
Weiberliſt *f* ἡ γυναικεία πανουργία.
Weibermacht *f* ἡ τῶν γυναικῶν δύναμις, τὸ γυναικῶν κράτος.
Weibermann *m* ὁ γυναικομανής.
Weibermantel *m* τὸ γυναικεῖον ἱμάτιον.
Weibermärchen *n* ἡ γραολογία.
weibermäßig γυναικώδης.
Weibermörder *m* ὁ γυναικοκτόνος.
Weibermut *m* ὁ γυναικεῖος θυμός.
Weibermütze *f* ἡ καλύπτρα.
Weibername *m* τὸ γυναικεῖον ὄνομα.
Weibernarr *m* ὁ γυναικομανής.
Weibernatur *f* ἡ θήλεια ob. γυναικεία φύσις.
Weiberputz, -ſchmuck *m* τὰ γυναικεῖα κοσμήματα ob. καλλωπίσματα, ὁ τῶν γυναικῶν ob. γυναικεῖος κόσμος.
Weiberraub *m* ἡ τῶν γυναικῶν ἁρπαγή.
Weiberregiment *n* ἡ γυναικοκρατία.
Weiberrock *m* ὁ γυναικεῖος χιτών (ῶνος).
Weiberſchönheit *f* τὸ γυναικεῖον κάλλος. [ματα.]
Weiberſchuhe *m/pl.* τὰ γυναικεῖα σάνδαλα ob. ὑποδή-
Weiberſinn *m* τὸ γυναικεῖον ἦθος.
Weiberſtimme *f* ἡ γυναικεία φωνή.
Weiberſtolz *m* τὸ γυναικεῖον φρόνημα.
Weiberſtreit *m* αἱ γυναικεῖαι ἔριδες.
Weiberſtube *f* τὸ γυναικεῖον, ὁ γυναικών (ῶνος).
Weiberſucht, -tollheit *f* ἡ γυναικομανία.
weiberſüchtig, -toll γυναικομανής, ~ ſein γυναικομανεῖν. [σχῆμα.]
Weibertracht *f* ἡ γυναικεία στολή, τὸ γυναικεῖον
Weibertreue *f* ἡ γυναικεία πίστις. [ουργία.]
Weibertücke *f* ἡ τῶν γυναικῶν κακοήθεια ob. πανο-
Weibertugend *f* ἡ γυναικῶν ἀρετή.
Weibervolk *n* τὸ τῶν γυναικῶν γένος, αἱ γυναῖκες.
Weiberwohnung *f* ἡ γυναικωνῖτις (ιδος).
Weiberzierde *f* ὁ ταῖς γυναιξὶ πρέπων κόσμος.
Weiberzorn *m* ἡ γυναικεία ὀργή, ὁ τῶν γυναικῶν θυμός.
weibiſch γυναικεῖος, γυναικικός, γυναικώδης, μαλακός, ἀνανδρος (2), μαλθακός. θηλυκός, ſich ~ betragen γυναικίζειν (u. P.), γυναικοπαθεῖν, θηλυκεύ-

Digitized by Google

esdha: (M.), ~es Betragen, Wesen ἡ γυναικισις, ὁ γυναικισμός, ἡ θηλύτης (ητος), auch ἡ ἀνανδρία, ἡ χλιδή, ein ~er Mensch ὁ γυναικίας, ὁ θηλυδρίας, ὁ γύννις (ιδος). ~ machen θηλύνειν, ἀποθηλύνειν, ἐκ-, διαθηλύνειν, ἀπαλύνειν, ~ gesinnt θηλύφρων, ~ werden γυναικοῦσθαι (P.).

weiblich γυναικεῖος, θῆλυς, ὁ, ἡ, τὸ γυναικῶν, in gramm. Sinne θῆλυς, θηλυκός, von ~em Ansehen θηλυφανής, θηλυπρεπής, von ~em Angesicht γυναικοπρόσωπος (2), ~es Wesen ἡ θηλύτης (ητος), ~e Nachkommenschaft ἡ θηλυγονία, von ~em Sinne θηλύνους, von ~er Natur θῆλυς, von ~er Gestalt γυναικόμορφος (2), mit ~er Stimme γυναικόφωνος (2), ~e Kleidung s. Weiberkleidung; ~e Kleider tragen θηλυστολεῖν. [κεῖον ἦθος.]

Weiblichkeit *f* ἡ θηλύτης (ητος), τὸ θῆλυ, τὸ γυναι-]

Weibsbild *n* τὸ γύναιον, τὸ γυναίκιον, ἡ ἄνθρωπος.

Weibsleute *pl.* αἱ γυναῖκες.

Weibsperson *f* ἡ γυνή, τὸ γύναιον.

Weibsvolk *n* τὸ τῶν γυναικῶν γένος, τὸ θῆλυ (γένος), αἱ γυναῖκες.

weich μαλακός, μαλθακός (eig. u. übtr.), ἁπαλός (von der Haut u. von Körperteilen), ὑγρός (elastisch), πέπων (von Früchten u. Speisen), ἡμιπαγής (von ~ gekochten Eiern), φαθυρός (mürbe), τακερός (wie geschmolzen), ἐλεεινός, ἐπιεικής (von der Gesinnung), ~es Wasser μαλθακὸν ὕδωρ, ein ~er Hund μαλακὸς ὀδ. εὐπαθὴς κύων, ~ machen μαλακύνειν, μαλακίζειν, μαλάττειν, ἀπαλύνειν, ~ werden b. P., j-n ~ machen κατακλᾶν τὴν καρδίαν τινός, ich werde ~ ἔλεος εἰσέρχεταί με, εἴκω.

Weichbild *n* τὰ περικείμενα, τὰ προάστεια, οἱ ἀγροί.

[1]Weiche *f* s. Weichheit.

[2]Weiche *f* (Ausweichung eines Weges) ἡ διά-, ἔκκλισις.

Weichen *f/pl.* (der Teil zwischen den Rippen u. den Lenden) οἱ κενεῶνες, αἱ λαγόνες, αἱ λαπάραι, τὰ κοῖλα.

[1]weichen (nachgeben) εἴκειν, ὑπείκειν, ἐνδιδόναι, παρα-, ὑποχωρεῖν, j-m aus dem Wege ~ εἴκειν od. ἐξίστασθαί τινι τῆς ὁδοῦ, (nachstehen) ἥττω od. δεύτερον εἶναί τινος, (rückwärts ~ im Kampfe) ἀναχωρεῖν.

[2]weichen (in einer Flüssigkeit weich werden) βρέχεσθαι, διαβρέχεσθαι (P.), ~ lassen βρέχειν, διαβρέχειν.

[1]Weichen *n* ἡ παρα-, ἀνα-, ὑποχώρησις, vor dem Feinde auch ἡ τροπή.

[2]Weichen *n* ἡ βρέξις. [βουβωνιᾶν.]

Weichengeschwulst *f* ὁ βουβών (ῶνος), an einer ~ leiden]

weichfleischig μαλακόσαρκος (2).

weichgesotten ἡμιπαγής.

weichhaarig μαλακόθριξ (τριχος).

weichhändig μαλακόχειρ (ειρος).

weichhäutig μαλακόδερμος (2).

Weichheit *f* ἡ μαλακότης (ητος), ἡ μαλακία, ἡ ὑγρότης (ητος), ἡ ἐπιείκεια (den Unterschied s. unter weich).

weichherzig ἁπαλόφρων, μαλακογνώμων, εὐγνώμων, ἐπιεικής, ἐλεεινός, j-n ~ machen κατακλᾶν τινα.

Weichherzigkeit *f* b. *neutr.* b. *adj.*

weichkernig μαλακοπύρηνος (2).

weichlich μαλακός, ἁπαλός, ἁβρός, θρυπτικός, τρυφερός, ἀνανδρος (2), θηλυκός, θηλυδριώδης, ~e Lebensart τὸ ἁβροδίαιτον, ἡ χλιδή, ~ sein μαλακίζεσθαι, μαλθακίζεσθαι (P.), ~ machen θρύπτειν, διαθρύπτειν, μαλακίζειν, ~ leben τρυφερῶς ζῆν.

Weichlichkeit *f* ἡ μαλακία, ἡ μαλακότης (ητος), ἡ τρυφή, ἡ θρύψις, ἡ διάθρυψις, ἡ ἡδυπάθεια, ἡ ἁβρότης (ητος). [ὁ θηλυδρίας, ὁ ἁβρυντής.]

Weichling *m* ὁ μαλακίων (ωνος), ὁ μάλθων (ωνος),]

weichmäulig μαλακόγναθος (2).

weichmütig s. wehmütig, weichherzig.

weichrindig μαλακόφλοιος (2).

weichschalig μαλακόστρακος (2, von Tieren), μαλακόφλοιος (2, von Pflanzen u. Früchten), μαλακόδερμος (2, von Eiern).

Weichschaltiere *n/pl.* (zB. Krebse) τὰ μαλακόστρακα.

Weichselzopf *m* αἱ στόρθυγγες.

Weichtiere *n/pl.* (Mollusken) τὰ μαλάκια

[1]Weide *f*, **Weidenbaum** *m* ἡ ἰτέα (ἡ μέλαινα die dunkle ~, ἡ λευκὴ ἰτέα b. weiße ~), ἡ οἰσύα, von ~n ἰτέινος.

[2]Weide *f* 1. (Viehweide) ἡ νομή, auf die ~ treiben ἐξάγειν od. ἐξελαύνειν ἐπὶ τὴν νομήν, νέμειν, ποιμαίνειν, auf der ~ sein νέμεσθαι (M.), ποιμαίνεσθαι (P.), das Vieh auf der ~ τὰ βοσκήματα. — 2. (Futter) ἡ νομή, ἡ τροφή, τὸ χόρτασμα, gute, fette ~ ἡ εὐβοσία, eine ~ für die Augen ἡ τέρψις, ἡ ἡδονή, ~ für die Ohren τὸ ἀκρόαμα.

Weideland *n* ἡ νεμομένη χώρα, τὰ νεμόμενα.

weiden I *trans.* νέμειν, νομεύειν, βόσκειν, ποιμαίνειν, die Augen, Ohren ~ ἑστιᾶν τοὺς ὀφθαλμούς, τὰ ὦτα od. τὰς ἀκοάς, sich an etw. ~ ἑστιᾶσθαι (P.) τινι, ἥδεσθαι (P.) τινι u. ἐπί τινι, εὐωχεῖσθαι (P.) τινος, sich an Hoffnungen ~ βόσκεσθαι od. τρέφεσθαι (P.) ἐλπίσιν. — II *intr.* νέμεσθαι, νομεύεσθαι, βόσκεσθαι (jämtlich M.), ποιμαίνεσθαι (P.).

Weiden *n* ἡ νομή, ἡ βόσκησις.

weiden *adj.* (von Weidenholz) ἰτέινος, οἰσύινος od. durch b. *gen.* ἰτέας, οἰσύας.

Weidenbast *m* ὁ ἰτέινος φλοιός.

Weidenbaum *m* s. Weide.

Weidenblatt *n* τὸ ἰτέας φύλλον.

Weidengeflecht *n* τὰ οἰσυα.

Weidenholz *n* τὰ ἰτέινα ξύλα. [(ιδος), ἡ ὀνάγρα.]

Weidenkätzchen, -röschen *n* ὁ ὀνοθήρας, ἡ ὀνοθηρίς]

Weidenlaub *n* τὰ ἰτέινα φύλλα. [νος φλοιός.]

Weidenrinde *f* τὸ ἰτέινον λέμμα od. λέπισμα, ὁ ἰτέι-]

Weidenrute *f* ἡ ἰτεΐνη ῥάβδος.

Weidenzweig *m* ὁ ἰτέινος κλάδος.

Weideplatz *m* ἡ νομή, ὁ νομός.

Weiderecht *n* ἡ νομή, ἡ ἐπινομία.

Weiderich *m* (Pflanze) ἡ λυσιμαχεία.

Weidevieh *n* τὰ βοτά, τὰ βοσκήματα, τὰ ποίμνια.

Weidicht *n* ὁ ἰτεών (ῶνος).

weidlich ἱκανός, ἀδρός, ἀγαθός, *adv.* auch εὖ μάλα.

Weidmann *m* ὁ κυνηγέτης.

weidmännisch κυνηγετικός.

Weidmesser *n* ἡ ἀγρευτικὴ μάχαιρα.

Weidtasche *f* ἡ τοῦ κυνηγέτου od. ἀγρευτικὴ πήρα.

Weidwerk *n* τὰ θηρευτικὰ ἔργα, auch ἡ θήρα.

Weife *f* (Haspel) ὁ στρόμβος.

weifen στροβεῖν.

weigern sich einer Sache ἀρνεῖσθαι, ἀπαρνεῖσθαι (P.), ἀναίνεσθαι (M.) τι od. mit *inf.* (mit u. ohne μή), παραιτεῖσθαι (M., sich verbitten) τι, οὐ προσδέχεσθαι od. οὐκ ἀποδέχεσθαι (M.) τι, sich ~ etw. zu tun οὐ φάναι od. οὐκ ἐθέλειν ποιεῖν τι, sich hartnäckig ~ ἀπισχυρίζεσθαι (M.), ohne sich zu ~ ἀπροφασίστως, ἀναμφιλόγως, προθύμως, *adj.* πρόθυμος (2), ἑκών, ἀπροφάσιστος (2). [od. durch Verben.]

Weigerung *f* ἡ ἄρνησις, ἡ ἀνάρνησις, ἡ παραίτησις]

Weigerungsfall *m*: im ~ εἰ δὲ μή.

Weih *m*, **Weihe** *m* u. *f* (ein Raubvogel) ὁ ἱκτῖνος.

Weihe *f* ἡ τελετή, τὸ τέλος, ἡ μύησις (einer Person, bes. Einweihen in die Mysterien), ἡ καθιέρωσις (e-r Sache), j-m zu den Mysterien die ~ geben τελεῖν τινα, diese ~ erhalten μυεῖσθαι (P.) τὰ μυστήρια, der die ~ nicht erhalten hat ἀμύητος (2), ἀτέλεστος (2).

weihen (der Gottheit heilig machen) ἱεροῦν, καθιεροῦν, auch ἀφιεροῦν, ἀφ-, καθοσιοῦν, ἱερὸν ποιεῖν τινί τι, j-n ~ τελεῖν τινα, (als heilig [zB. Weihgeschenke] darbringen) ἀνατιθέναι, καθαγίζειν, geweiht sein ἀνακεῖσθαι, e-m Gotte die Erstlinge ~ ἀπάρχεσθαι (M.) θεῷ τινι, einem Gotte einen Platz ~ τεμενίζειν τέμενος θεῷ τινι.

Weihen *n* ἡ ἀφ-, καθιέρωσις, gew. durch Verben.

Weiher *m* τὸ τέλμα, τὸ ἰχθυοτροφεῖον.

Digitized by Google

Weiherede *f* ὁ καθιερωτικὸς λόγος.
Weihgeſchenk *n* τὸ ἀνάθημα, einem Gotte ein ~ darbringen ἀνατιθέναι ἀνάθημα θεῷ (in einem Tempel εἰς ἱερόν).
Weihkeſſel *m* τὸ περιρραντήριον.
Weihnachten *fpl.* τὰ γενέθλια Ἰησοῦ Χριστοῦ.
Weihnachtsgeſchenk *n* τὸ ἐν τοῖς γενεθλίοις Ἰησοῦ Χριστοῦ διδόμενον od. προσφερόμενον δῶρον.
Weihrauch *m* ὁ λίβανος, ὁ λιβανωτός, von ~ gemacht λιβάνινος, λιβανώτινος, ~ opfern ἐπιθυμιᾶν, nach ~ riechen λιβανίζειν.
weihrauchähnlich, -artig λιβανοειδής, λιβανώδης.
Weihrauchbaum, -ſtrauch *m* ὁ λίβανος, ὁ δενδρολίβανος.
weihrauchfarbig λιβανόχρους.
Weihrauchfaß *n* τὸ θυμιατήριον, ἡ λιβανωτρίς (ίδος).
Weihrauchhändler *m* ὁ λιβανωτοπώλης, ~ ſein λιβανωτοπωλεῖν.
Weihrauchkorn *n* ὁ λιβανωτοῦ κόνδρος, ἡ μάννα.
Weihrauchland *n* ἡ λιβανωτοφόρος (γῆ od. χώρα).
Weihrauchpulver *n* ἡ λιβανωτοῦ μάννα.
weihrauchtragend λιβανοφόρος (2), λιβανωτοφόρος (2).
Weihung *f* ἡ ἀφ-, καθιέρωσις, ὁ καθαγισμός, gew. durch Verben.
Weihwaſſer *n* ἡ χέρνιψ (βος, auch *pl.*), τὸ ἱερὸν oder καθάρσιον od. καθαρτήριον ὕδωρ.
Weihwaſſerkeſſel *m* ſ. Weihkeſſel.
Weihwedel *m* τὸ περιρραντήριον.
weil ὅτι, διότι, καθότι, ὡς, ἐπεί, ἐπειδή od. διὰ τό, ἐκ τοῦ, ὑπὸ τοῦ od. ἕνεκα τοῦ mit *inf.* od. durch ein *part.*, wozu noch ἄτε, οἷα (objektiver Grund) und ὡς (ſubjektiver Grund) treten kann, ~ denn ἐπεί γε, ἐπειδή γε, ~ doch, ~ einmal ἐπείπερ, ~ ja doch ἐπεί τοι, ~ denn einmal ἐπείπερ γε.
weiland *adv.* πάλαι, τὸ πάλαι, τὸ παλαιόν, πρίν, τὸ πρίν, *adj.* ὁ, ἡ, τὸ πάλαι, πάλαι od. πρίν (mit und ohne γενόμενος), (von Verſtorbenen) ὁ ἀποθανών.
Weilchen *n* ὀλίγον od. μικρόν τι (mit u. ohne χρόνου).
Weile *f* ὁ χρόνος, eine kleine ~ ὀλίγος od. οὐ πολὺς χρόνος, eine lange ~ πολὺς χρόνος, eine geraume, ziemliche ~ συχνὸς χρόνος, nach einer kleinen, geraumen ~ οὐ πολὺ od. οὐ πολλῷ ὕστερον, συχνῷ χρόνῳ ὕστερον, eine ~ χρόνον τινά, τέως μέν, auf eine ~ ἐπί τινα χρόνον, Eile mit ~ (Sprichw.) σπεῦδε βραδέως.
weilen χρονίζειν, διατρίβειν, διάγειν, bei etw. ~ παρα-, προσμένειν τινί, ohne zu ~ οὐ μέλλων, ſ. verweilen.
Weilen *n* ἡ διατριβή, ſ. Verweilen.
Weiler *m* ἡ κώμη.
Wein *m* ὁ οἶνος, weißer ~ ὁ λευκὸς οἶνος, roter ~ ὁ μέλας od. ἐρυθρὸς οἶνος, reiner ~ ὁ ἄκρατος οἶνος, mit Waſſer vermiſchter ~ ὁ κεκραμένος οἶνος, ſchlechter ~ τὸ οἰνάριον, ὁ οἰνίσκος, τὸ οἰνίδιον, guter ~ ὁ ἡδὺς od. ἀγαθὸς οἶνος, guten ~ erzeugend εὔοινος (2), guten, vielen ~ haben, erzeugen εὐοινεῖν, εὔοινον εἶναι, der beſte ~ ὁ κράτιστος οἶνος, alter ~ ὁ αὐστηρὸς od. παλαιὸς οἶνος, beim ~ παρ' οἴνον, ἐν od. ἐπ' οἴνῳ. ~ trinken πίνειν οἶνου (vom mäßigen Genuß), πίνειν οἶνον (vom unmäßigen Genuß), auch οἰνοποτεῖν, gern ~ trinken οἰνοποτάζειν, ~ einſchenken οἶνον ἐγχεῖν, οἰνοχοεῖν, j-m reinen ~ einſchenken (Sprichw.) οὐδὲν ποικίλλειν πρός τινα. ~ bauen ἀμπελουργεῖν, ~ verkaufen οἰνοπωλεῖν, mit ~ berauſchen οἰνοῦν, von ~ gemacht οἰνινος, von ~ ſchwer, betrunken οἰνοβαρής, ~ enthaltend οἰνηρός, ~tragend οἰνοφόρος (2), ἀμπελοφόρος (2), nach ~ ſchmecken οἰνίζειν, im ~ iſt Wahrheit οἶνος καὶ ἀλήθεια, der ~ öffnet das Herz οἶνος κάτοπτρον τοῦ νοῦ, ἀνδρὸς οἶνος ἔδειξε νόον.
Weinart *f* τὸ οἴνου εἶδος.
weinartig οἰνοειδής, οἰνώδης.
Weinbau *m* ἡ ἀμπελουργία, ~ treiben ἀμπελουργεῖν, die Kunſt des ~s ἡ ἀμπελουργική.
Weinbauer *m* ὁ ἀμπελουργός.
Weinbecher *m* ἡ κύλιξ (κος).
weinbeerähnlich ῥαγοειδής, ῥαγώδης.
Weinbeere *f* ἡ ῥάξ (αγός), ὁ ἀμπέλινος καρπός, getrocknete ~ (Roſine) ἡ σταφίς od. ἀσταφίς (ίδος).
Weinbeerkern *m* τὸ γίγαρτον.
Weinbeerſtiel *m* ὁ ῥαγικὸς μίσχος. [(γος).]
weinberauſcht οἰνοβαρής, οἰνόληπτος (2), οἰνόφλυξ
Weinbereitung *f* ἡ οἰνοποιία.
Weinberg *m* ὁ ἀμπελών (ῶνος), auch ἡ ἄμπελος.
Weinbergſchnecke *f* ὁ κοχλίας.
Weinblatt *n* τὸ ἀμπέλινον φύλλον.
Weinblüte *f* 1. (Zeit, wo der Wein blüht) ἡ τῆς οἰνάνθης ὥρα, in der ~ ἀκμαζούσης τῆς ἀμπέλου. — 2. (Blüte des Weinſtockes) ἡ οἰνάνθη, ἡ ἀμπελάνθη.
Weinbrühe *f* τὸ οἴνινον ζωμίδιον.
weinen δακρύειν, δακρυρροεῖν, laut ~ κλάειν, ὀλολύζειν, (von kleinen Kindern) κλαυθμυρίζεσθαι (M.), über etw. ~ δακρύειν τι u. ἐπί τινι, κλάειν τι oder *part.*, ~ machen κλάοντα καθιστάναι τινά, ohne zu ~ ἀκλαυτί, ἀδακρυτί, auch *adj.* ἄδακρυς, ἀδάκρυτος (2), ἄκλαυστος (2).
Weinen *n* ὁ κλαυθμός, τὸ κλαῦμα, ἡ κλαυθμονή, (von Kindern) ὁ κλαυθμυρισμός, auch durch Verben.
weinenswert δακρύων ἄξιος.
weinerlich κλαυστικός, κλαυθμώδης, ἀρίδακρυς. ~ tun κλαυσιᾶν, κλαυσίειν, κλαυστικῶς ἔχειν.
Weinernte *f* ὁ τρύγητος.
Weineſſig *m* τὸ ὄξος.
weinfarbig οἰνόχρους, οἰνωπός.
Weinfaß *n* ὁ οἴνου πίθος, τὸ οἰνοφόρον σκεῦος, ὁ οἰνηρὸς πίθος, τὸ οἰνοφορεῖον, kleines ~ (Weinfäßchen) ἡ φιδάκνη, τὸ πιθάκνιον (φιδάκνιον).
Weinflaſche *f* ὁ (ἡ) οἴνου λάγυνος, (mit Weiden oder Baſt umflochtene ~) ἡ πυτίνη, kleine ~ (Weinfläſchchen) τὸ οἴνου λαγύνιον, ἡ λαγυνίς (ίδος).
Weinfreund *m* ὁ οἰνεραστής.
Weingäbelchen *n* ἡ κληματίς (ίδος).
Weingarten *m* ὁ ἀμπελών (ῶνος).
Weingärtner *m* ὁ ἀμπελουργός.
Weingefäß *n* τὸ οἰνοφόρον σκεῦος.
Weingegend *f* ἡ οἰνοφόρος γῆ.
Weingeruch *m* ἡ οἴνου ὀσμή. [ζειν.]
Weingeſchmack *m* ὁ οἴνου χυμός, einen ~ haben οἰνί-
Weinglas *n* ἡ κύλιξ (κος).
Weingott *m* ὁ Βάκχος, ὁ Διόνυσος.
Weinhandel *m* ἡ οἴνου ἐμπορία, ~ treiben οἰνοπωλεῖν, διαπέμπειν οἶνον.
Weinhändler *m* ὁ οἰνοπώλης, ὁ οἰνέμπορος.
Weinhändlerin *f* ἡ οἰνόπωλις (ιδος).
Weinhaus *n*, **-ſchenke** *f* τὸ καπηλεῖον.
Weinheber *m* ὁ σίφων (ωνος).
Weinhefe *f* ἡ τρύξ (γός).
Weinholz *n* τὰ ἀμπέλινα ξύλα.
Weinhülſe *f* τὰ βρύτεα (βρύτια).
Weinhüter *m* ὁ οἰνοφύλαξ (κος).
weinig οἰνηρός, οἰνώδης.
Weinjahr *n*: ein gutes ~ ἡ εὐοινία.
Weinkäufer, -kaufmann *m* ὁ οἰνέμπορος, ὁ ἀγοράζων od. ὠνούμενος οἶνον.
Weinkelle *f* ἡ οἰνήρυσις.
Weinkeller *m* ὁ οἰνών (ῶνος), ὁ πιθεών (ῶνος).
Weinkelter *m* ὁ (ἡ) ληνός, τὸ τρυγητήριον.
Weinkenner *m* ὁ ἐμπείρως ἔχων od. ἔμπειρος ὢν οἴνου.
Weinkern *m* τὸ γίγαρτον.
Weinkranz *m* ὁ οἰνάρων στέφανος.
Weinkrug *m* ὁ (ἡ) στάμνος, ἡ ὑδρία, kleiner ~ τὸ σταμνίον, τὸ σταμνάριον.
Weinladen *m* τὸ οἰνοπώλιον, τὸ καπηλεῖον.
Weinlager *n* ἡ οἰνοθήκη.
Weinland (Gegend, in der Wein gebaut wird) ἡ οἰνοφόρος

Digitized by Google

od. ἀμπελοφόρος γῆ, gutes ~ ἡ εὖ-, πολύοινος γῆ, (Acker, auf dem Wein gebaut wird) τὸ οἰνόπεδον.
Weinlaub *n* τὰ ἀμπέλινα φύλλα, τὸ οἴναρον (gew. *pl.*), von od. aus ~ οἰνάρεος.
Weinlaube *f* ἡ ἀμπελίνη σκηνή od. καλύβη.
Weinleſe *f* ὁ τρύγητος, ~ halten τρυγᾶν.
Weinleſer *m* ὁ τρυγητής, ὁ τρυγητήρ (ῆρος).
Weinleſerin *f* ἡ τρυγήτρια.
Weinliebhaber *m* ὁ φίλοινος, ὁ οἰνεραστής (bei Aristophanes ὁ οἰνοπίπης).
weinlos ἄοινος (2).
Weinmangel *m* ἡ οἴνου σπάνις od. ἀπορία.
Weinmarkt *m* ὁ οἶνος.
Weinmaß *n* τὸ οἰνηρὸν μέτρον.
Weinmet *m* τὸ οἰνόμελι (ιτος). [(γός).
Weinmoſt *m* τὸ γλεῦκος, ὁ γλεύκινος οἶνος, ἡ τρύξ
Weinpfahl *m* ὁ (ἡ) οἴνου χάραξ (κος). [γητήριον.
Weinpreſſe *f* ὁ (ἡ) ληνός, ὁ τριπτήρ (ῆρος), τὸ τρυ-
Weinprobe *f* τὸ γεῦμα. [ἀμπέλου.
Weinranke *f* τὸ κλῆμα, ἡ οἰναρίς (ίδος), ἡ ἕλιξ (κος)
Weinrauſch *m* ὁ οἰνηρὸς κάρος.
Weinrebe *f* ὁ ἀμπέλου κλάδος, ἡ ἄμπελος.
weinreich εὔ-, πολύοινος (2), οἰνηρός, οἰνώδης, ~ ſein πολυοινεῖν.
Weinreichtum *m* ἡ πολυοινία.
Weinſaufen *n* ἡ οἰνοφλυγία, ἡ ἀκρατοποσία.
Weinſäufer *m* ὁ οἰνοπότης, ὁ οἰνόφλυξ (γος), ein ~ ſein ἀκρατοποτεῖν, οἰνοφλυγεῖν.
Weinſäuferin *f* ἡ οἰνοπότις (ιδος), ἡ οἰνόφλυξ (γος).
Weinſchank *m* τὸ καπηλεῖον.
Weinſchenk *m* ὁ οἰνοκάπηλος, ὁ κάπηλος (Weinhändler), ein ~ ſein καπηλεύειν, ὁ οἰνοχόος (Mundſchenk).
Weinſchenke *f* τὸ καπηλεῖον.
Weinſchlauch *m* ὁ οἰνηρὸς ἀσκός.
Weinſchöpfer *m* (Gefäß zum Weinſchöpfen) ἡ οἰνήρυσις.
weinſelig ὠνωμένος.
Weinſorte *f* ὁ οἶνος.
Weinſtein *m*, **Weinſteinſalz** *n* ἡ φέκλη.
Weinſteuer *f*, **-zoll** *m* ὁ ἀπὸ τοῦ οἴνου φόρος.
Weinſtock *m* ἡ ἄμπελος, ἡ οἴνη, ἡ οἰνάς (άδος), wilder ~ ἡ ἀγρία ἄμπελος, Weinſtöcke pflanzen ἀμπελοστατεῖν.
weinſtockartig ἀμπελώδης.
weintoll οἰνομανής.
Weintonne *f* ὁ πίθος.
weintragend οἰνοφόρος (2), ἀμπελοφόρος (2), ἀμπελογενής, ἀμπελόφυτος (2).
Weintransport *m* ἡ οἰνηγία.
Weintraube *f* ὁ βότρυς (υος), reife ~ ἡ σταφυλή, ἡ σταφυλίς (ίδος), unreife ~ ἡ ὄμφαξ (κος), getrocknete ~ ἡ σταφίς od. ἀσταφίς (ίδος).
Weintreſter *pl.* τὰ στέμφυλα. [νία.
Weintrinken *n* ἡ οἰνοποσία, unmäßiges ~ ἡ πολυοι-
Weintrinker *m* ὁ οἰνοπότης.
Weintrinkerin *f* ἡ οἰνοπότις (ιδος).
Weintropfen *m* ὁ οἴνου σταγών (όνος).
weintrunken οἰνόφλυξ (γος), οἰνοβαρής.
Weintrunkenheit *f* ἡ οἰνοφλυγία.
Weinvorrat *m* ὁ ἀποκείμενος οἶνος.
Weinzoll *m* ſ. Weinſteuer.
weiſe σοφός, (beſonnen) σώφρων, (verſtändig) φρόνιμος (2), (wohlberaten) εὔβουλος (2), ~ ſein σωφρονεῖν, ~r Rat ἡ εὐβουλία, ſich ~ dünkend δοκησίσοφος (2), ζοξόσοφος (2).
[1]Weiſe *m* ὁ σοφός.
[2]Weiſe *f* 1. (Art, Beſchaffenheit) ὁ τρόπος, gewöhnliche ~ τὸ ἔθος, ὁ νόμος. — 2. (äußere Form) τὸ σχῆμα, auf eine beſondere ~ ἰδίᾳ, auf ganz beſondere ~ διαφερόντως, auf dieſelbe, gleiche ~ (κατὰ) τὸν αὐτὸν τρόπον, κατὰ ταὐτά, ὁμοίως, ὡσαύτως, auf irgend eine ~ ἑνί γέ τῳ τρόπῳ, auf alle ~ ἐκ παντὸς τρόπου, πάντως, auf keine ~ οὐδαμῶς, μηδαμῶς, auf dieſe ~ ταύτῃ, οὕτω, vor Vokalen οὕτως, wenn es ſich auf das Folgende bezieht ὧδε, auf ſolche ~ τοιῷδε od. τοιούτῳ τρόπῳ, τοιόνδε τρόπον, auf eine andere ~ ἄλλῳ τρόπῳ, ἄλλῃ, ἄλλως, auf irgend eine andere ~ ἄλλῳ τινὶ τρόπῳ, ἄλλον τινὰ τρόπον, κατ' ἄλλον od. καθ' ἕτερόν τινα τρόπον, auf welche ~ nur immer μεθ' ὁτουοῦν τρόπου, auf viele ~n κατὰ πολλοὺς τρόπους, in keiner ~ οὐδενὶ τρόπῳ, auf welche ~? τίνι od. ποίῳ τρόπῳ; in der gewohnten ~ ἐν τῷ εἰωθότι τρόπῳ, nach gewohnter ~ κατὰ τρόπον, nach j-s ~, in der ~ von etw. τρόπον od. ἐν τρόπῳ τινός, δίκην τινός, auch κατά mit acc. — 3. (Melodie, Geſangs~) τὸ μέλος, ἡ μελῳδία, ὁ νόμος.
Weiſel *m* ὁ, ἡ ἡγεμών (όνος, der Bienen).
weiſellos τοῦ (τῆς) ἡγεμόνος στερηθείς od. ἔρημος.
weiſen 1. δεικνύναι, ἐπι-, ἀποδεικνύναι, φαίνειν, ἀποφαίνειν, j-n an j-n ~ προστρέπειν τινά τινι, j-m den Weg ~ ἡγεῖσθαι (M.) τινι τῆς ὁδοῦ (als Führer), φράζειν τινὶ τὴν ὁδόν (j-m die Richtung eines Weges angeben), mit dem Finger ~ δακτυλοδεικτεῖν, der Zeiger der Sonnenuhr weiſt auf fünf, ſechs uſw. ὁ γνώμων σκιάζει τὴν πέμπτην, τὴν ἕκτην uſw. — 2. j-m die Wege ~ (von ſich ~) ἀπελαύνειν, ἀπωθεῖν (u. M.) τινα, etw. von ſich ~ ἀπ-, διωθεῖσθαι (M.) τι, j-m die Türe ~ ἀπελαύνειν. ἀποδιώκειν, ἐκβάλλειν, ἀπωθεῖν τινα, j-n aus der Stadt ~ ἐκβάλλειν τινὰ (ἐκ) τῆς πόλεως.
Weiſen *n* ἡ δεῖξις, ἡ ἐπίδειξις od. durch Verben.
Weiſer *m* (an der Sonnenuhr) ὁ γνώμων (ονος).
Weisheit *f* ἡ σοφία, ἡ σωφροσύνη, nach ~ ſtreben φιλοσοφεῖν, Liebe zur ~ ἡ φιλοσοφία, ein Freund der ~ ὁ φιλόσοφος.
Weisheitsdünkel *m* ἡ δοκησισοφία, ἡ δοξοσοφία.
Weisheitsfreund *m* ὁ φιλόσοφος.
Weisheitslehrer *m* ὁ σοφιστής.
Weisheitsliebe *f* ἡ φιλοσοφία.
Weisheitsregel *f* ὁ σοφὸς λόγος, τὸ σοφὸν παράγγελμα, ἡ σοφὴ παραίνεσις, ὁ κανών (όνος).
Weisheitszahn *m* ὁ σωφρονιστήρ (ῆρος), ὁ κραντήρ (ῆρος).
weislich σοφῶς, φρονίμως, εὖ, καλῶς.
weismachen j-m etw. ἐξαπατῶντα λέγειν τινί τι, ἐξαπατᾶν od. φενακίζειν τινά.
weiß λευκός, etw. ~ ὑπόλευκος (2), ganz ~ ἔκλευκος (2), ~e Haare αἱ λευκαὶ od. πολιαὶ τρίχες, mit ~en Haaren λευκόθριξ (τριχος), ~ gekleidet λευχείμων (ονος), ~ gekleidet ſein λευχειμονεῖν, ~e Farbe τὸ λευκόν, ~e Hautfarbe ἡ λευκόχροια, mit ~er Hautfarbe λευκόχρους, ~ machen λευκοῦν (ſich ~ machen M.), λευκαίνειν, ~ werden λευκαίνεσθαι (P.), ~ malen λευκογραφεῖν, der ~e Fluß (bei den Weibern) τὰ λευκά, der ~e Fleck im Auge τὸ λεύκωμα.
weisſagen μαντεύεσθαι (M.), προφητεύειν, χρησμολογεῖν, χρησμῳδεῖν, (vom delphiſchen Orakel) ἀναιρεῖν, (aus dem Fluge und der Stimme der Vögel) οἰωνίζεσθαι (M.), οἰωνοσκοπεῖν (u. M.), (aus den Eingeweiden der Opfertiere) ἱεροσκοπεῖν, (aus Luſterſcheinungen) ἀεροσκοπεῖν, ſich ~ laſſen μαντεύεσθαι (M.), χρηστηριάζεσθαι (M.).
Weisſager *m* ὁ μάντις, ὁ προφήτης, ὁ χρησμολόγος, ὁ χρησμῳδός, ~ ſein προφητεύειν, ſ. Vogelſchauer.
Weisſagerin *f* ἡ μάντις, ἡ προφῆτις (ιδος), ἡ χρησμολόγος.
weisſageriſch μαντικός, μαντευτικός.
Weisſagerkunſt *f* ἡ μαντική.
Weisſagung *f* ἡ μαντεία, ἡ προφητεία, ἡ χρησμολογία, (aus dem Fluge der Vögel) ἡ οἰωνοσκοπία, (aus den Opfertieren) ἡ ἱεροσκοπία, eine ~ τὸ μαντεῖον, τὸ μάντευμα, ἡ μαντεία, ὁ χρησμός.
Weisſagungsgabe *f* ἡ μαντεία, ἡ μαντική.
weißarmig λευκώλενος (2).
weißbeſchildet λεύκασπις (ιδος).

Digitized by Google

weißblätterig λευκόφυλλος (2).
weißblühend λευκανθής.
Weißbrot *n* ὁ ἄρτος.
Weißbuche *f* ἡ ὀστρύς (ύος), ἡ ὀστρύα, ἡ ὀστρυίς.
Weißdorn *m* ἡ λευκάκανθα, ὁ κράταιγος.
[1]Weiße *f* τὸ λευκόν, ἡ λευκότης (ητος).
[2]Weiße *n* τὸ λευκόν, das ~ im Auge ἡ σφενδόνη.
weißen λευκοῦν, λευκαίνειν, geweißt außer d. *part.* auch κονιατός. [Mauern) ἡ κονίασις.
Weißen, Weißanstreichen *n* ἡ λεύκωσις, (der Wände u.
weißfarbig λευκόχρους, ~ sein λευκοχροεῖν.
Weißfisch *m* ὁ λευκίσκος.
weißfüßig λευκόπους (οδος).
weißgefiedert, -geflügelt λευκόπτερος (2).
weißgefleckt λευκόστικτος (2).
weißgekleidet λευχείμων (ονος), λευκὰ ἱμάτια ἔχων, ~ sein λευχειμονεῖν.
Weißgerber *m* ὁ βυρσοδέψης.
weißgeschwänzt λεύκουρος (2).
weißglänzend λευκαυγής, λευκοφαής.
weißgrau πολιός.
weißgrün λευκόχλωρος (2).
weißhaarig λευκόθριξ (τριχος). [ματος (2).
weißhäutig λευκόχρους, λευκόδερμος (2), λευκοδέρ-
Weißkohl *m* ἡ λευκοκράμβη.
Weißkopf *m* ὁ λευκόθριξ (τριχος).
weißköpfig λευκοκέφαλος (2). [νειν.
weißlich ὑπό-, ἐπίλευκος (2), ~ aussehen ἐπιλευκαί-
Weißling *m* (ein Schmetterling) ἡ λευκὴ ψυχή.
Weißpappel *f* ἡ λεύκη.
weißrot λευκέρυθρος (2, auch rötlich weiß).
Weißschimmel *m* ὁ λευκὸς ἵππος.
weißsprenkelig λευκόστικτος (2).
weißstengelig λευκόκαυλος (2).
Weißtanne *f* ἡ θήλεια ἐλάτη.
weißwangig λευκοπάρειος (2).
Weißwein *m* ὁ λευκὸς οἶνος.
Weißwerden *n* ἡ λεύκανσις.
weißwollig λευκόμαλλος (2).
Weißzeug *n* ἡ ὀθόνη (auch *pl.*).
Weisung *f* (Befehl, Auftrag) ἡ ἐπιταγή, τὸ παράγγελμα, (Verweis) τὸ νουθέτημα, ἡ παραίνεσις.
weit 1. (lang, entfernt) μακρός, ein ~er Weg μακρὰ οδ. πολλὴ ὁδός, *adv.* μακράν, πολλὴν ὁδόν, πόρρω, wie ~ ist es von Theben nach Athen? πόση ἡ ὁδὸς (zur See auch πόσος ὁ πλοῦς) ἐκ Θηβῶν εἰς Ἀθήνας; die Stadt liegt drei Stadien ~ vom Meere ἡ πόλις ἀπέχει τρία στάδια τῆς θαλάττης, ~ entfernt von etw. sein μακρὰν ἀπεῖναί οδ. ἀπέχειν τινός, von ~em πόρρωθεν, μακρόθεν. in, aus ~er Entfernung ἐκ πολλοῦ. — 2. (geräumig) εὐρύς, εὐρύχωρος (2), εὐρυχωρής, ~er Raum ἡ εὐρυχωρία, ~e Schuhe χαλαραὶ ἐμβάδες, bei Maßangaben durch den *acc.* τὸ πλάτος, τὸ εὖρος, zB. die Tür ist vier Fuß ~ ἡ θύρα τέτταρας πόδας ἔχει τὸ εὖρος, bei ~em beim *comp.* πολύ, πολλῷ, μακρῷ, beim *sup.* gew. πολύ, so ~ (bis hierher) μέχρι τούτου, (bis zu diesem Grade) εἰς τοῦτο, ἐπὶ τοσοῦτον, so ~ in etw. gehen, kommen, daß εἰς τοῦτο ἀφικνεῖσθαί, προέρχεσθαί οδ. προελαύνειν τινός, ὥστε, εἰς οδ. ἐπὶ τοσοῦτον ἥκειν τινός, ὥστε, unendlich ~ ἀμήχανον ὅσον, so ~ als möglich καθ' ὅσον δυνατόν, so ~ die Kräfte reichen μέχρι δυνατοῦ, ich bin ~ entfernt zu πόρρω εἰμὶ τοῦ mit *inf.*, πολλοῦ γε δέω τοῦ mit *inf.*, ~ gefehlt πολλοῦ δεῖ, zu ~ gehen ὑπερβάλλειν τὸ μέτριον, es würde zu ~ führen μακρὸν ἂν εἴη mit *inf.*, so ~ davon καὶ τούτων μὲν ἄλις, es ~ in etw. bringen μέγα προκόπτειν εἴς τι. πόρρω προβαίνειν τινός.
weitab πόρρω τινός οδ. ἀπό τινος, s. weit.
weitaus bei *comp.* u. *sup.* πολύ, s. weit. [λος (2).
weitaussehend μακρός, (ungewiß) σφαλερός, ἀμφίβο-
weitberühmt περιβόητος (2).
[1]Weite *f* (Entfernung) τὸ διάστημα, (Umfang) τὸ εὖρος, ἡ εὐρυχωρία.
[2]Weite *n*: das ~ suchen φεύγειν.
weiter 1. *adj.* als *comp.* s. weit. — 2. (über etw. hinausgehend) ὁ, ἡ, τὸ ἑξῆς οδ. ἐφεξῆς, ὁ, ἡ, τὸ μετὰ ταῦτα, ohne ~es αὐτίκα, αὐτόθεν, was bedarf es noch ~ Worte? τί δεῖ ἔτι λέγειν; *adv.* μακρότερον, ἐπὶ πλέον, πορρωτέρω, ~ vorwärts περαιτέρω, εἰς τὸ πρόσω. — 3. (noch dazu) πρὸς τούτοις, ἔτι, ~ oben, unten ἀνωτέρω, κατωτέρω, ~hin τὸ ἐπ' ἐκεῖνα, keiner ~ οὐδεὶς ἄλλος, ~ nichts ἄλλο οὐδέν, als wenn ~ nichts wäre ὡς οὐδὲν ὂν πρᾶγμα, was ist denn ~? καὶ τί δεινόν; in Vfg mit Verben πρό, zB. ~ gehen προϊέναι, ~ führen οδ. bringen προάγειν, προκομίζειν u. bgl., s. auch die Vfg mit „vorwärts"; nicht ~ kommen οὐ δύνασθαι προϊέναι, (ermüdet sein) ἀπειρηκέναι, nicht ~ sprechen können οὐ δύνασθαι λέγειν τὰ λοιπά, kein Wort ~ μὴ πλείω εἴπῃς, es bedarf keines Wortes ~ οὐδὲ λόγου προσδεῖ, ~! πρόαγε δή, in einer Sache ~kommen ἐπιδιδόναι εἴς τι, προκόπτειν ἔν τινι, und so ~ (Abk. usw.) καὶ τὰ λοιπά (κτλ), καὶ τὰ ἑξῆς, καὶ ὅσα τοιαῦτα. [προχωρῶν.
Weitergehen *n* ἡ πρόοδος, im ~ durch *part.* προϊών,
weiterhin τὸ ἐπ' ἐκεῖνα.
weiterkommen s. weiter 3. [βάλλεσθαι (M.), ὀκνεῖν.
Weiterung *f* ἡ ἀναβολή, ὁ ὄκνος, ~en machen ἀνα-
weither πόρρωθεν.
weithin ἐπὶ πολύ.
weitläufig 1. (von der Dauer) μακρός, πολύς, (vom Raume) εὐρύς. εὐρύχωρος (2), (weit auseinanderstehend) μανός, σποράς (άδος), ~ stehen διεστηκέναι (-εστάναι), διέχειν — 2. übtr. (von der Rede) μακρός, ὁ, ἡ, τὸ διὰ μακροτέρων, περιττός, περίεργος (2), ~ in etw. sein πολὺν εἶναι ποιοῦντά τι, περιεργάζεσθαι (M.), (im Reden) μακρολογεῖν, μακρηγορεῖν, μακροτέροις λόγοις χρῆσθαι (M.), διὰ μακροτέρων οδ. πλειόνων λέγειν, μακροὺς λόγους ἀποτείνειν, es wäre zu ~ zu erzählen πολὺς ἂν εἴη λόγος εἰπεῖν, damit ich nicht zu ~ werde ἵνα μὴ λίαν μακρολογῶ. — 2. (verwickelt, schwierig) ἄπορος (2), ἐπίπονος (2).
Weitläufigkeit 1. (Geräumigkeit) τὸ εὖρος, ἡ εὐρυχωρία, (das Vereinzeltstehen) ἡ μανότης (ητος). — 2. (Umständlichkeit) ἡ περιεργία, (im Reden) ἡ μακρολογία, ἡ μακρηγορία, ἡ περιττολογία, ἡ περιεργία, τὸ τῶν λόγων μῆκος, ~en in der Rede machen s. weitläufig sein (b. vor. Wort). — 3. (Langwierigkeit, Schwierigkeit) ἡ δυσχέρεια, ~en machen χρόνους ποιεῖν οδ. ἐμποιεῖν, j-m ~en machen πράγματα παρέχειν τινί.
weitreichend ἐπὶ πολὺ διήκων, ὁ, ἡ, τὸ ἐπὶ πολύ.
weitschichtig s. weitläufig.
weitschweifig μακρός, περίεργος (2), s. weitläufig.
Weitschweifigkeit *f* ἡ περιεργία, s. Weitläufigkeit.
weitsehend προορῶν, προορατικός, μακρὰν προσκοπῶν. [δερκεῖν.
weitsichtig ἐπὶ μακρὸν ὁρῶν, ὀξυδερκής, ~ sein ὀξυ-
Weizen *m* ὁ πυρός (als Gattung, *pl.* als Vorrat), auch ὁ σῖτος, von ~ πύρινος, ~ verkaufen πυροπωλεῖν, ~ tragen (vom Boden) πυροφορεῖν.
Weizenacker *m* ὁ πυροὺς φέρων ἀγρός.
Weizenbier *n* ὁ πύρινος οἶνος.
Weizenboden *m* ἡ πυροὺς φέρουσα χώρα.
Weizenbrot *n* ὁ (πύρινος) ἄρτος, feines ~ ὁ γυρίτης, grobes ~ ὁ αὐτόπυρος ἄρτος.
Weizenernte *f* ὁ τοῦ πυροῦ θερισμός, ὁ πυραμητός, ἡ πυροτομία, ἡ πυρῶν συγκομιδή. [πυρος (2).
weizenfarbig, -gelb πυρρός, ξανθός, κνηκός, κνηκό-
Weizenfeld *n* ὁ πυροὺς φέρων ἀγρός.
Weizengraupen *f/pl.* ὁ χόνδρος, Trank aus ~ ὁ χόνδρος, ἡ πυρίνη πτισάνη, (als Gericht) τὰ χίδρα.
Weizengrütze *f* ἡ πυρίνη πτισάνη.
Weizenhandel *m*: ~ treiben πυροπωλεῖν.
Weizenhändler *m* ὁ πυροπώλης.

Digitized by Google

Weizenkleie *f* τὸ πύρινον πίτυρον (gew. *pl.*).
Weizenkorn *n* ὁ πυρός. [u. -ιδος) ἡ γῦρις (εως).
Weizenmehl *n* τὰ ἄλευρα, feines ~ ἡ σεμίδαλις (εως)
Weizenschnitt *m* ἡ πυροτομία, s. Weizenernte.
Weizenstroh *n* αἱ ἀπὸ τῶν πυρῶν καλάμαι.
Weizenverkäufer *m* ὁ πυροπώλης.
welch ein?! τίς, τί; ποῖος; (indir. ὁποῖος, *relat.* οἷος), (im Ausruf) οἷος, (wie groß, wie viel) πόσος; (indir. ὁπόσος, *relat.* ὅσος).
welcher 1. *pron. relat.* ὅς, ἥ, ὅ, (verstärkt) ὅσπερ, ἥπερ, ὅπερ, ~ nur, wer nur immer ὅστις, ἥτις, ὅ τι oder ὅς ἄν mit *conj.* in Beziehung auf die Gegenwart u. Zukunft od. ὅς mit *opt.* in Beziehung auf die Vergangenheit u. in indirekter Rede, alle, welche ὅσοι, derjenige, ~ οὗτος, ὅς, gew. durch d. *part.*, z.B. derjenige, ~ glaubt ὁ νομίζων, ~ von beiden ὁπότερος, auf welche Art ὅπως, ὅπῃ, auf welche Art auch immer ὁπῃοῦν, von ~ Art nur ὁστισοῦν, ἡτισοῦν, ὁτιοῦν, an welchem Orte nur immer ὁπουοῦν. — 2. (direkt fragend) τίς, τί; ποῖος, ~ von beiden? πότερος; auf welche Art? τίνα τρόπον; τίνι τρόπῳ; πῶς; indirekt fragend ὁστις, ἥτις, ὅ τι, ὁποῖος, (im Ausrufe) οἷος, ὅσος, (als *indef.*) τις, τι (enkl.), gew. tritt bei der Übersetzung von derjenige, ~ die sogenannte Attraktion ein, indem man das *pronom. demonstr.* wegläßt u. das *pronom. relat.* in den Kasus des ersteren setzt, z.B. er kam mit denjenigen, welche er bei sich hatte σὺν οἷς εἶχεν ἦλθεν (für σὺν τούτοις ἦλθεν, οὓς εἶχεν).
welcherlei οἷος, ὁποῖος.
welk durch d. *part. aor.* od. *perf. pass.* der folg. Verben.
welken μαραίνεσθαι, ἀπομαραίνεσθαι (P.), (von einem animalischen Körper) ἀτροφεῖν.
Welken *n* ἡ μάρανσις, ἡ ἀπομάρανσις, (von einem animalischen Körper) ἡ ἀτροφία.
Welkheit *f* ὁ μαρασμός.
Welle *f* 1. (des Wassers) τὸ κῦμα, ~n schlagen κυμαίνειν (u. P.), κυματίζεσθαι (P.), κυματοῦσθαι (P.), das ~nschlagen ἡ κύμανσις, ἡ κυμάτωσις. — 2. (Walze) ὁ κύλινδρος, (wellenförmiges Glied in der Architektur) τὸ κυμάτιον.
wellenartig, -förmig (wie die Wellen des Wassers) κυματοειδής, κυματώδης, ~e Bewegung ἡ κύμανσις, ἡ κυμάτωσις, (walzenförmig) κυλινδροειδής.
Wellenbewegung *f* ἡ κύμανσις.
wellenreich κυματοειδής, κυματώδης.
wellenschlagend κυμαίνων.
Wels *m* ὁ σίλουρος, ὁ (ἡ) γλάνις (εως u. -ιδος).
welsch βάρβαρος, ~ reden βαρβαρίζειν.
Welt *f* 1. (Inbegriff aller vorhandenen Dinge) τὸ πᾶν, τὸ σύμπαν, τὰ πάντα, τὰ ὅλα (das All), (als geordnetes Ganze) ὁ κόσμος, von Erschaffung der ~ ἀπ' od. ἐξ ἀρχῆς. — 2. (die Erde als Wohnsitz der Menschen) ἡ γῆ, ἡ οἰκουμένη, in der ~ ἐν τῇ γῇ, ἐν ἀνθρώποις, nichts in der ~ οὐδὲν πάντων, was in aller ~? τί δήποτε; wie in aller? πῶς ποτε; — 3. (die irdischen Dinge) τὰ ἀνθρώπινα, τὰ ἐν ἀνθρώποις, τὰ τῶν ἀνθρώπων, die ~ kennen εἰδέναι πάντα τὰ ἀνθρώπινα. — 4. (die Menschen) οἱ ἄνθρωποι, die jetzige ~ οἱ νῦν ἄνθρωποι, οἱ νῦν ὄντες, οἱ καθ' ἡμᾶς, ein Mann nach der alten ~ ὁ ἀρχαιότροπος ἀνήρ, die ~ kennen πεῖραν εἰληφέναι τῶν ἀνθρώπων, der schlechteste Mensch von (in) der ~ ὁ πάντων πονηρότατος, auf die ~ kommen γίγνεσθαι, zur ~ bringen τίκτειν, aus der ~ scheiden ἀπίεναι, ἀπέρχεσθαι od. ἀφανίζεσθαι (P.) ἐκ τῶν ἀνθρώπων, ἀπαλλάττεσθαι (P.) τοῦ βίου od. τοῦ ζῆν, etw. in die ~ schicken διαδιδόναι τι (kundtun, verbreiten), ἐκδιδόναι τι (herausgeben).
Weltachse *f* ὁ τοῦ κόσμου ἄξων (ονος).
Weltall *n* s. „das All" unter Welt.
Weltalter *n* ὁ αἰών (ῶνος).
Weltbau *m* ἡ τῶν πάντων σύστασις, κατάστασις od. κατασκευή.
Weltbegebenheiten *f/pl.* τὰ ἐν ἀνθρώποις od. κατὰ τὴν οἰκουμένην γιγνόμενα.
Weltbeherrscher *m* ὁ πάντων τῶν ἀνθρώπων od. τῆς οἰκουμένης κύριος, δεσπότης od. αὐτοκράτωρ (oρος, von einem Monarchen), ὁ πάντων κύριος, ὁ κοσμοκράτωρ (oρος, von Gott). [res von Personen).
weltbekannt πᾶσι δῆλος, εἰς ἅπαντας γνώριμος (letzte-
weltberühmt ἔνδοξος (2) παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις, ~ werden δόξης τυγχάνειν παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις, δόξαν λαμβάνειν παρὰ πάντων ἀνθρώπων.
Weltbeschreiber *m* ὁ περιηγητής.
Weltbeschreibung *f* ἡ κοσμογραφία (Beschreibung des Weltalls), ἡ γεωγραφία (Beschreibung der Erde).
Weltbezwinger, -eroberer *m* ὁ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην καταστρεψάμενος.
Weltbrand *m* ἡ τῶν ὅλων πυρὶ φθορά.
Weltbrauch *m* τὸ ἀνθρώπινον, τὰ ἀνθρώπεια.
Weltbürger *m* ὁ κόσμου πολίτης, ὁ κοσμοπολίτης, ὁ κόσμιος.
Weltbürgerin *f* ἡ κοσμοπολῖτις (ιδος).
Weltende *n* (Erdgrenze) τὰ ἔσχατα od. τὰ πέρατα τῆς γῆς, (Weltuntergang) ἡ τῶν ὅλων καταστροφή oder φθορά.
Welterlöser *m* ὁ πάντων (ἀνθρώπων) σωτὴρ (ῆρος).
Welterschaffung *f* ἡ κοσμοποιία.
Weltfreude *f* αἱ κατὰ τὴν γῆν ἡδοναί, τὰ ἐν ἀνθρώποις καλά. [σύνταξις, ἡ κόσμου σύστασις.
Weltgebäude *n* τὸ τῶν ὅλων σύστημα, ἡ τῶν ὅλων
Weltgegend *f* τὸ κλίμα. [μων (ονος).
Weltgeist *m* ἡ τοῦ κόσμου ψυχή, ὁ τοῦ κόσμου δαί-
Weltgericht *n* ἡ τελευταία κρίσις († ἡ κρίσις, der Tag des ~s ἡ τῆς κρίσεως ἡμέρα).
Weltgeschichte *f* ἡ τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην γενομένων ἐξήγησις, ἡ τῶν καθόλου πραγμάτων σύνταξις, ἡ κοινὴ ἱστορία.
Welthändel *pl.* τὰ (ἐν) ἀνθρώποις πράγματα.
Weltheiland *m* ὁ ἀνθρώπων σωτὴρ (ῆρος). [ἀρχή.
Weltherrschaft *f* ἡ πάντων τῶν ἀνθρώπων od. ἐθνῶν
Weltkenntnis *f* ἡ τῶν ἀνθρώπων od. τῶν ἐν ἀνθρώποις od. τῶν ἀνθρωπίνων ἐμπειρία, ~ besitzen ἔμπειρον εἶναι od. ἐμπείρως ἔχειν (πάντων) τῶν ἀνθρωπίνων.
weltklug τῶν ἀνθρωπίνων od. τῶν ἐν ἀνθρώποις ἔμπειρος (2), πολιτικός. [πολιτικόν.
Weltklugheit *f* ἡ τῶν ἀνθρωπίνων ἐμπειρία, τὸ
Weltkörper *m* τὸ οὐράνιον σῶμα, μέρος τι τοῦ κόσμου od. τῶν ὅλων. [beschreibung.
Weltkunde *f* ἡ κοσμογραφία, ἡ γεωγραφία, s. Welt-
weltkundig πᾶσι δῆλος.
Weltlauf *m* τὰ ἀνθρώπινα, das ist so der ~ οὕτω φιλεῖ γίγνεσθαι ἐν ἀνθρώποις.
Weltlehre *f* s. Weltkunde.
weltlich κοσμικός (zur Welt gehörig), ἀνθρώπινος (menschlich), κοινός, βέβηλος (2, auf das Irdische bezüglich), ~ gesinnt κοσμικός, κοσμόφρων.
Weltlicht *n* τὸ πάντων od. τὸ κοινὸν φῶς (ωτός).
Weltliebe *f* ἡ κενοφροσύνη, τὸ κενοφρόνημα.
Weltlust *f* αἱ κατὰ τὴν γῆν ἡδοναί. [ἀνήρ.
Weltmann *m* ὁ ἀστεῖος oder κομψὸς oder κόσμιος
Weltmeer *n* ὁ ὠκεανός.
Weltmensch *m* ὁ κοσμόφρων (ονος).
Weltordnung *f* ἡ τῶν ὅλων σύνταξις (physische), ἡ τῶν ὅλων διοίκησις (moralische).
Weltpol *m* ὁ τοῦ κόσμου πόλος. [κυβερνῶν.
Weltregierer *m* ὁ τοῦ παντὸς κυβερνήτης, ὁ τὰ ὅλα
Weltregierung *f* ἡ τῶν ὅλων διοίκησις.
Weltrichter *m* ὁ περὶ πάντων τῶν ἀποθανόντων od. τεθνεώτων τὴν κρίσιν ποιούμενος.
Weltschöpfer *m* ὁ τῶν ὄντων od. τῶν ὅλων δημιουργός, auch bloß ὁ δημιουργός, ὁ κοσμουργός, ὁ κοσμοποιός.
Weltschöpfung *f* ἡ κοσμουργία, ἡ κοσμοποιία.

Digitized by Google

Weltſeele *f* ἡ τοῦ κόσμου ψυχή.
Weltſyſtem *n* τὸ τῶν ὅλων σύστημα.
Weltteil *m* τὸ τῆς οἰκουμένης *od.* γῆς μέρος.
Weltumſegelung *f* ὁ τῆς γῆς περίπλους.
Weltumſegler *m* ὁ περιπλέων *od.* περιπλεύσας τὴν γῆν.
Weltuntergang *m* ἡ τῶν ὅλων καταστροφή.
Weltweiſer *m* ὁ φιλόσοφος.
Weltweisheit *f* ἡ φιλοσοφία.
Wende *f* (der Sonne) αἱ τροπαί.
Wendehals *m* (ein Vogel) ἡ ἴυγξ (υγγος).
Wendekreis *m* ὁ τροπικός κύκλος, αἱ τροπαί, die Zeichen, Geſtirne des Wendekreiſes τὰ τροπικὰ σημεῖα.
Wendeltreppe *f* ἡ ἑλικτὴ κλῖμαξ (κος), ὁ κοχλίας.
wenden I *trans.* 1. eig. (eine andere Richtung geben) τρέπειν, στρέφειν, ἐπιστρέφειν. — 2. (biegen, neigen, eine Seitenrichtung geben) κλίνειν, κάμπτειν, hin u. her ~ ἄνω, κάτω *od.* δεῦρο κἀκεῖσε στρέφειν, ein Kleid ~ τὰ ἐντὸς τοῦ ἐσθήματος τρέπειν ἔξω, ſich ~ eig. die P. der angeführten Verben, ſich zum Entgegengeſetzten ~ εἰς τοὐναντίον καθίστασθαι (καταστῆναι), das Blatt hat ſich gewendet εἰς τοὐναντίον καθέστηκε τὸ πρᾶγμα, ſich wohin ~ (einen Weg nehmen) τρέπεσθαι (M.) ὁδόν, ſich von j-m ~ ἀποτρέπεσθαί (M.) τινος, ἀφίστασθαί τινος, ſich an j-n ~ προστρέπεσθαί (M.) τινά, δεῖσθαί (P.) τινος, ſich mit Worten, mit einer Rede an j-n ~ λέγειν πρός τινα, ſich mit einer Bitte an j-n ~ δεόμενον προσέρχεσθαί τινι, ſeine Augen auf etw. ~ ἐπιστρέφειν τὴν ὄψιν εἴς τι, προσβλέπειν τι, ſeine Aufmerkſamkeit auf etw. ~ προσέχειν τὸν νοῦν τινι, Fleiß auf etw. ~ ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαί (M.) *od.* ἐπιμελεῖσθαί (P.) τινος, Zeit auf etw. ~ διατρίβειν περί τι, etw. (z. B. Geld) auf etw. ~ δαναπᾶν *od.* ἀναλίσκειν εἴς τι. — II *intr.* στρέφειν, ἐπιστρέφειν, στρέφεσθαι u. ἐπιστρέφεσθαι (P.), mit dem Wagen ~ τὸ ἅρμα ἐπιστρέφειν, auch bloß κάμπτειν, leicht zu ~ εὔτρεπτος (2), nicht zu ~ ἄτρεπτος (2).
Wendepunkt *m* ἡ ῥοπή, ἡ καταστροφή. ~ der Sonne τὰ τροπικὰ σημεῖα, an einem ~e des Lebens ſtehen μεταβολὴν τινα τοῦ βίου μέλλειν μεταλλάττειν.
Wendezirkel *m* ὁ τροπικὸς κύκλος, αἱ τροπαί.
Wendung *f* 1. (das [Sich-] Wenden) ἡ τροπή, ἡ στροφή, ἡ ἐπιστροφή. ἡ μεταβολή, ἡ ἐπίκαμψις, gew. durch Verben, ſ. d. — 2. (entſcheidende ~) ἡ ῥοπή, eine ~ nehmen τρέπεσθαι (P.), στρέφεσθαι (P.), κλίνειν, e-e andere ~ nehmen ἄλλῃ τρέπεσθαι, ἀποκλίνειν, ἀλλάττεσθαι, μεταλλάττεσθαι, περι-, μεθίστασθαι, e-e entgegengeſetzte ~ nehmen εἰς τοὐναντίον περιίστασθαι *od.* ἀποβαίνειν, eine gute, ſchlechte ~ nehmen καλῶς, κακῶς ἀποβαίνειν, eine ſchreckliche, gefährliche ~ nehmen εἰς τὸ δεινὸν περιίστασθαι.
wenig ὀλίγος (*comp.* μείων, *sup.* ὀλίγιστος), οὐ πολύς (von geringer Anzahl), μικρός (*comp.* ἐλάττων, *sup.* ἐλάχιστος), βραχύς (von geringem Umfang), σπάνιος (ſelten), μέτριος (mäßig), εὐάριθμος (2), ἀριθμητός (wenig an Zahl), einige ~e ὀλίγοι τινές, die ~en auch τοσοῦτοι (doch nur, wenn ſich der Begriff der Wenigkeit aus dem Zuſammenhange ergibt, z. B. wir, die wir ſo ~e ſind ἡμεῖς τοσοῦτοι ὄντες), ein Mann, berühmt wie ~e ἀνὴρ ἐν ὀλίγοις εὐδόκιμος, mit ~en Worten διὰ βραχέων, mit den ~ſten Worten ἐν βραχυτάτῳ, ein ~ βραχύ, βραχύ τι, μικρόν, (eine kurze Zeit) ὀλίγον χρόνον, beim *comp.* ὀλίγῳ, μικρῷ, auch Dſſg mit ὑπό, z. B. ein ~ warm ὑπόθερμος (2), ~ wert οὐ πολλοῦ *od.* μικροῦ ἄξιος, φαῦλος, ~ oder nichts wert ἤ τι ἢ οὐδέν. ~ zu ſehen ſein σπάνιον εἶναι ἰδεῖν, zu ~, um ὀλίγος, ὥστε mit *inf.*, es fehlt ~ daran, daß ich dies tue μικροῦ *od.* ὀλίγου δέω *od.* παρὰ μικρὸν ἔρχομαι τοῦτο ποιεῖν, es fehlte ~, daß ich geſtorben wäre παρὰ μικρὸν ἤλθον ἀποθανεῖν, ebenſo ~ als οὐ μᾶλλον ἤ, οὐδέν τι μᾶλλον ἤ, ebenſo ~ auch οὐδὲν δὲ μᾶλλον.
wenigemale ὀλιγάκις.
weniger μείων, ἐλάττων, ἧττων (den Unterſchied ſ. unter wenig), *adv.* ἔλαττον, ἧττον, (bei Zahlangaben) δέων, z. B. hundert ~ eins ἑκατὸν δέοντος ἑνός, nicht ~ als hundert οὐκ ἔλαττον ἑκατόν, ~ werden ἐλαττοῦσθαι, μειοῦσθαι (P.), ~ bekommen als ein anderer μεῖον ἔχειν *od.* μειονεκτεῖν ἄλλου τινός, ἐλαττοῦσθαι *od.* ἡττᾶσθαί (P.) τινος, mehr *od.* ~ πλέων ἢ ἐλάττων (*adv.* πλέον ἢ ἔλαττον, καὶ μᾶλλον καὶ ἧττον), um etw. ~ ἧττόν τι, um nichts ~ οὐδὲν ἧττον, nichtsdeſto~ ἀλλ' ὅμως, οὐ μὴν ἀλλά, οὐδὲν μεῖον, am wenigſten ἥκιστα, am allerwenigſten ἥκιστα πάντων.
Wenigkeit *f* (als Eigenſchaft) ἡ μικρότης, ἡ ὀλιγότης. ἡ βραχύτης (ητος), auch ἡ σπάνις, ἡ σπανιότης (ητος), als Sache das *neutr.* d. *adj.*
wenigſtens τὸ ἐλάχιστον (τοὐλάχιστον), (zur Hervorhebung und Beſchränkung) γέ (enkl.), γοῦν, z. B. ich ~ ἔγωγε, ἐγώ γοῦν, ~ doch τοί γε, doch ~ ἀλλά γε, ἀλλά γε μέντοι.
wenn 1. als Bedingungspartikel εἰ mit *ind.* zur Bezeichnung der Wirklichkeit (Tatſache), für εἰ mit *ind. fut.* ſteht ἐάν (ἤν, ἄν) mit *conj. prs.* (b. lateiu. *fut.*) *od. aor.* (b. lateiu. *fut.* II), zur Bezeichnung einer bloßen Annahme ſteht εἰ mit *opt.* (im Nachſatze der *opt.* mit ἄν), iſt die Erfüllung der Bedingung unmöglich, dann ſteht εἰ mit dem *ind.* eines hiſtoriſchen Tempus und zwar des *impf.* für die Gegenwart, des *aor.* für die Vergangenheit (im Nachſatze der *ind.* eines hiſtoriſchen Tempus mit ἄν), häufig treten auch Partizipialkonſtruktionen (*part. conj.* u. *gen. absol.*) ein, die Negation in Bedingungsſätzen iſt immer μή, oft kann auch eine Präpoſition den Bedingungsſatz vertreten, z. B. ~ es auf dieſen ankommt τὸ κατὰ τοῦτον, ~ es auf mich ankommt δι' ἐμέ, τὸ ἐπ' ἐμοί, ~ anders εἴπερ, εἰ δή, ~ denn εἴ γε, ~ nicht etwa εἰ μὴ ἄρα, wenigſtens ~ εἴ γε, εἰ γοῦν, ~ vielleicht εἴ που, εἴ πως, ~ auch, auch ~ εἰ καί, καὶ εἰ, auch καίπερ mit *part.*, ~ auch noch ſo ſehr εἰ τὰ μάλιστα, ~ einmal εἴ ποτε, ~ alſo εἰ ἄρα, εἰ τοίνυν, ~ nicht εἰ (ἐὰν) μή, wenn nicht ... ſo doch gew. durch οὐ μέν ... δέ. — 2. iſt ~ = was das betrifft, daß (lateiu. quod), ſo gebraucht man einen Relativſatz, z. B. ~ Leonidas ſagte, ſie ſollten die Barbaren nicht fürchten, ſo hatte er ſich nicht getäuſcht ὁ Λεωνίδας εἶπε τοὺς βαρβάρους μὴ φοβεῖσθαι, οὐκ ἐψεύσθη. — 3. als Wunſchpartikel εἴθε, εἴ γάρ mit *opt.* (ohne ἄν) zur Bezeichnung eines erfüllbaren Wunſches, mit *ind. imp.*, *aor.* oder *plusqupf.* zur Bezeichnung eines unerfüllbaren Wunſches, im letzteren Falle gebraucht man auch (ὡς) ὤφελον, ες, ε mit *inf.*, z. B. ~ doch Kyros noch lebte ὡς ὤφελε Κῦρος ἔτι ζῆν, auch gebraucht man für beide Klaſſen von Wünſchen Umſchreibungen mit βουλοίμην ἄν, ἠβουλόμην ἄν, z. B. ἠβουλόμην ἂν Κῦρον ἔτι ζῆν. — 4. als Zeitpartikel ὅτε, ὁπότε, ἡνίκα, auch hier wird häufig die Partizipialkonſtruktion angewendet.
wenngleich καίπερ mit *part.*
wer 1. als direktes u. indirektes Frageprononen τίς, τί, nur als indir. ὅστις, ~ iſt's? ~ da? τίς εἰ; τίνες ἔστε; τίς οὗτος; — 2. *relat.* (jeder, welcher) ὅστις, ἥτις, ὅ τι, ſehr häufig durch d. *part.* mit dem Artikel, z. B. ~ gehen will ὁ ἀπιέναι βουλόμενος, ~ auch immer (nur) ὅστις ποτέ, ὅστις δή, ὁστισοῦν, auch ὅς ἄν mit *conj.* in Beziehung auf Gegenwart und Zukunft, ὅς mit *opt.* (ohne ἄν) in Beziehung auf die Vergangenheit, auch πᾶς ὁ mit dem *part.*
werben um etw. μνηστεύειν (u. M.) (z. B. um ein Weib γυναῖκα), auch allg., μετιέναι, μετέρχεσθαί τι (einer Sache nachgehen), θηρᾶν u. θηρεύειν (u. M.) τι (einer Sache mit leidenſchaftlichem Eifer nachjagen), für j-n etw. ~ προξενεῖν τινί τι, Soldaten ~ στρατιώτας συλλέγειν (καταλέγειν heißt ausheben), συνάγειν, παρασκευάζεσθαι (M.), auch πείθειν μισθῷ, μισθοῦσθαι (M.), ἀνδρολογεῖν, στρατολογεῖν, ξενολογεῖν.
Werben *n* ἡ μνηστεία, (eifrige Bemühung um etw.) ἡ σπουδή, (von Soldaten) ἡ συλλογή.
Werber *m* ὁ μνηστήρ (ῆρος), ὁ μνηστής (Freier), von Soldaten d. *part.* d. Verben.

Digitized by Google

Werberin *f* ἡ προμνήστρια, ἡ προμνηστρίς (ίδος).
Werbung *f* s. Werben.
werden 1. (entſtehen) γίγνεσθαι, γίγνεσθαι φύσει, φύεσθαι (φῦναι, πεφυκέναι), z.B. es wird Tag ἡμέρα ob. φῶς γίγνεται, ἡμέρα ἐπιλάμπει, es wird Nacht νὺξ γίγνεται, ἡ νὺξ ἐπέρχεται u. dgl. — 2. (in einen Zuſtand übergehen) etw. ob. zu etw. ~ γίγνεσθαί τι, auch καθίστασθαί τι, z.B. König ~ καθίστασθαι βασιλέα. Soldat ~ αἱρεῖσθαι (M.) τὸ στρατιωτικόν, was ſoll aus (mit) mir ~? τίς (τί) γένωμαι; τί πάθω; ich weiß nicht, was aus mir ~ ſoll οὐκ ἔχω ὅ τι γένωμαι, es wird nichts daraus μάταιόν ob. κενόν ἐστι τὸ πρᾶγμα (die Sache hat keinen Erfolg), οὐκ ἐῶ (ich erlaube nicht, ich verbiete), die zahlreichen deutſchen Verbindungen von ~ mit einem *subst.*, *adj.* u. *adv.* ſ. unter d. betr. *subst.* uſw.
Werden *n* ἡ γένεσις.
werfen 1. (ſchleudern) βάλλειν, ῥίπτειν (ῥιπτεῖν), ἰέναι, ἀφιέναι, etw. in etw. ~ ἐμβάλλειν, ἐνιέναι τι εἴς τι, εἰσβάλλειν, εἰσιέναι τι εἴς τι, etw. auf etw. ~ ἐπιβάλλειν τί τινι ob. ἐπί τι, etw. auf etw. herab~ καταβάλλειν τι ἐπί τι, in die Höhe ~ ἀναρρίπτειν, ἀναβάλλειν, ἀνιέναι, ἀναπέμπειν, etw. durch etw. ~ βάλλειν, ῥίπτειν, διαβάλλειν τι διά τινος, durcheinander ~ διαρρίπτειν, ein Netz ~ δίκτυον καθιέναι, j-n mit einem Steine ~ βάλλειν ob. πλήττειν τινὰ λίθῳ, j-n mit dem Wurfſpieße ~ βάλλειν τινὰ τῷ ἀκοντίῳ, ἀκοντίζειν τινά, nach j-m ~ βάλλειν κατά τινος ob. εἰς τινα, nach einem Ziele ~ βάλλειν ἐπὶ σκοπόν, στοχάζεσθαι (M.) u. τοξεύειν τοῦ σκοποῦ, auf die Erde, zu Boden ~ καταβάλλειν, über den Haufen ~ ἀνατρέπειν, καταβάλλειν, ἀναιρεῖν, ein Senkblei ~ βολίζειν, Licht auf etw. ~ καταλάμπειν τινός u. τι, den Anker ~ χαλᾶν τὴν ἄγκυραν, den Mantel um ob. über ſich ~ περιβάλλεσθαι (M.) τὸ ἱμάτιον, j-n ins Gefängnis ~ δεδόναι oder καταβάλλειν τινὰ εἰς φυλακήν, βάλλειν τινὰ εἰς τὸ δεσμωτήριον, die Augen auf etw. ~ προσβάλλειν τὴν ὄψιν τινί, προσβλέπειν τι, die Schuld auf j-n ~ τὴν αἰτίαν τρέπειν εἰς τινα, den Feind ~ ὠθεῖσθαι, ἀπωθεῖσθαι, τρέπεσθαι, ἀποκρούεσθαι (ſämtlich M.) τοὺς πολεμίους, eine Beſatzung in eine Stadt ~ φρουρὰν καθιστάναι ἐν πόλει oder ἐγκαθιστάναι πόλει ob. εἰσβάλλειν εἰς πόλιν, mit vielen Worten um ſich ~ πλείστῳ τῷ λόγῳ χρῆσθαι (M.). — 2. Junge ~ (v. Tieren) τίκτειν. — 3. ſich ~ (ſich, einander ~) βάλλειν ἀλλήλους, ſich auf j-n ~ (feindlich) ὁρμᾶσθαι (P.), φέρεσθαι (P.) ἐπί u. εἰς τινα, ἐπιτίθεσθαι (M.) τινι, προσβάλλειν τινί u. πρός τινα, ſich in eine Stadt ~ κατακλείεσθαι (-κλῄεσθαι) εἰς πόλιν, (von Fliehenden) καταφεύγειν εἰς πόλιν, ſich auf etw. ~ ἑαυτὸν ἀφιέναι ἐπί ob. εἰς τι, (von Krankheiten) ἐπισκήπτειν τινί ob. εἰς τι, κατασκήπτειν εἰς τι, στηρίζειν εἰς τι, ἐνσκήπτειν τινί, ἱδρύεσθαι (P.) εἴς τι u. ἔν τινι, ſich j-m zu Füßen ~ προσπίπτειν πρὸς τὰ γόνατά τινος, ſich j-m in die Arme ~ περιλαμβάνειν, περιβάλλειν τινά, übtr. καταφεύγειν πρός τινα. — 4. ſich ~ (ſich krümmen, krumm werden, von Gegenſtänden, die mit der Zeit eine gebogene Form annehmen) κάμπτεσθαι, στρέφεσθαι, διαστρέφεσθαι, κυρτοῦσθαι (ſämtlich P.), ſich leicht ~d εὐστραβής, ſich nicht ~d ἀστραβής, ἄστρεπτος (2), ſich in die Bruſt ~ eig. ὑπτιάζειν, übtr. ὑπερηφανεύεσθαι (M.), ὑψηλοφρονεῖν.
Werfen *n* eig. ἡ βολή, ἡ ῥῖψις, (das Gebären bei Tieren) ὁ τόκος, ἡ ἀποκύησις, gew. durch Verben.
Werft *f* (Schiffswerft) τὸ ναυπήγιον, τὸ νεώριον (gew. *pl.*), (Aufzug bei den Webern) ὁ στήμων (ονος).
Werg *n* τὸ στυππεῖον, τὸ στύππιον, ἡ στύππη, von ~ στυππινος.
Werk *n* τὸ ἔργον (allg. wie im Deutſchen), ἡ πρᾶξις (Tat), τὸ ποίημα (das Gemachte), τὸ πρᾶγμα (das Getane), (ein Schrift~) ἡ συγγραφή, τὸ σύγγραμμα, ἡ γραφή, τὸ βιβλίον, (an einer Feſtung) τὸ τεῖχος, τὸ ἔρυμα, τὸ οἰκοδόμημα, ein künſtliches ~ τὸ τέχνημα, ein gutes ~ καλὸν oder ἀγαθὸν ἔργον, ein ſchlechtes ~ κακὸν ἔργον, τὸ κακούργημα, ein ſchweres ~ μέγα, χαλεπὸν ἔργον, ein ~ verrichten ἔργον πράττειν, ein ~ unternehmen ἐπιχειρεῖν ἔργῳ ob. πράγματι, ἀντιλαμβάνεσθαι (M.) ἔργου ob. πράγματος, ein ~ vollenden ἀποτελεῖν, διαπράττειν, ἀπεργάζεσθαι (M.) oder ἀποδείκνυσθαι (M.) ἔργον oder πρᾶγμα, ans ~ gehen, zum ~e ſchreiten βαδίζειν ob. ἰέναι ἐπί ob. εἰς τὸ ἔργον, ἅπτεσθαι (M.) ἔργου, ὁρμᾶν ἐπί τι, etw. ins ~ ſetzen διαπράττειν, ἐξανύτειν, ἀποτελεῖν oder ἔργῳ καθιστάναι τι, etw. im ~e haben μηχανᾶσθαί (M.), τεχνᾶσθαί (M.) τι, es iſt etw. im ~e μέλλει τι γίγνεσθαι ob. γενήσεσθαι, das iſt mein ~ τούτων ἔγωγε αἴτιος, vorſichtig bei etw. zu ~e gehen εὐλαβείᾳ χρῆσθαι (M.) περί τι, ein gutes ~ an j-m tun εὖ ποιεῖν ob. εὐεργετεῖν τινα.
Werkchen *n* (kleines Schriftſtück) τὸ γραμμάτιον, τὸ συγγραμμάτιον, τὸ βιβλίδιον, τὸ βιβλι(δ)άριον.
Werkeltag, Werktag *m* ἡ ἐργάσιμος ἡμέρα.
Werkleute *pl.* οἱ ἐργάται, οἱ τὴν ἐργασίαν ποιούμενοι.
Werkmeiſter *m* ὁ τῶν ἐργατῶν ἐπιστάτης oder ἐπίτροπος, (Verfertiger) ὁ δημιουργός, ὁ τεχνίτης.
Werkſtatt, -ſtätte *f* τὸ ἐργαστήριον, τὸ δημιουργεῖον, gew. durch die Endung εῖον, z.B. ~ des Schuſters τὸ σκυτοτομεῖον, ~ des Sattlers τὸ ἡνιοποιεῖον. ~ des Schmiedes τὸ σιδηρουργεῖον, ~ des Silberſchmieds τὸ ἀργυρεῖον u. dgl.
werktätig ἐνεργός, ἐνεργής, ἐνεργητικός, δραστήριος, δραστικός, πρακτικός, ~e Liebe ἡ εὐεργεσία.
Werktätigkeit *f* ἡ ἐνεργία u. b. *neutr.* d. *adj.*
Werkzeug *n* τὸ ὄργανον (allg.), τὸ ἐργαλεῖον (Handwerkzeug), τὸ σκεῦος (Gerät), ἡ μηχανή (künſtliches ~), ~ der Sinne τὸ αἰσθητήριον, übtr. (von Menſchen, bſd. in verächtlichem Sinne) τὸ σκεῦος, ſonſt ὁ ὑπηρέτης, ὁ ὑπουργός, j-s ~ ſein ὑπηρετεῖν, ὑπουργεῖν τινι.
Wermut *m* ἡ ἄψινθος, τὸ ἀψίνθιον, ἡ σέριφος, τὸ σέριφον, τὸ σεριφιον.
Wermuttrank, -wein *m* ὁ ἀψινθίτης οἶνος.
wert ἄξιος, ἐπάξιος mit *gen.* ob. *inf.*, etw. ~ ſein ἄξιον εἶναί τινος, (etw. gelten) δύνασθαί τι, viel ~ πολλοῦ ἄξιος, πολύτιμος (2), πολυτίμητος (2), der Rede ~ λόγου ἄξιος, ἀξιομνημόνευτος (2), ἀξιόλογος (2), nichts ~ οὐδενὸς ἄξιος, nichts ~ ſein οὐδὲν εἶναι, wenig ~ ὀλίγου ἄξιος, etw. ~ halten τιμᾶν τι, ἄγασθαί (P.) τι, ἀγαπᾶν τι, περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαί (M.) τι, es iſt der Mühe ~ ἄξιόν ἐστιν, λόγου ἄξιόν ἐστιν, es iſt nicht der Mühe ~ οὐκ ἔχει ὑπόθεσιν σπουδῆς, j-n lieb und ~ halten φιλεῖν καὶ ἀσπάζεσθαί (M.) τινα, zwei Talente ~ δι·τάλαντος (2). zwei Minen ~ δίμναιος.
Wert *m* ἡ ἀξία (Realwert), ἡ τιμή, τὸ τίμημα (Nominal~), ἡ δύναμις (Geltung, Gültigkeit), τὸ ποσόν (Gehalt, z.B. des Geldes), ἡ ἀμοιβή (Tauſch~), ἡ ἀξίωσις, τὸ ἀξίωμα (Anſehen), ἡ ἀρετή (moraliſcher ~), ~ haben, im ~e ſein τίμιον u. ἔντιμον εἶναι, in hohem ~e ſtehen πολύτιμον u. πολυτίμητον εἶναι, von keinem ~e ſein οὐδενὸς ἄξιον εἶναι, φαῦλον εἶναι, von größtem, von ſehr großem ~e πλείστου ἄξιος, von gleichem ~e ἰσότιμος (2), ἀντάξιος (2), in hohem ~e ſein μεγαλότιμον εἶναι, etw. nach ſeinem ~e verkaufen ἀποδίδοσθαί (M.) τι τῆς ἀξίας, im ~e ſteigen ἐπιτιμᾶσθαι (P.), den ~ einer Sache beſtimmen τιμᾶν τι, συνιστάναι τιμήν τινος, einer Sache einen großen ~ beilegen πολὺ νέμειν τινί, περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαί (M.) τι, einen geringen ~ auf etw. legen περὶ ὀλίγου oder παρ' ὀλίγον ποιεῖσθαί (M.) τι, keinen ~ auf etw. legen περὶ οὐδενὸς ἡγεῖσθαί (M.) τι, παρ' οὐδὲν τίθεσθαί (M.) τι, über den ~ ὑπὲρ τὴν ἀξίαν.
wertgeſchätzt τίμιος, ἔντιμος (2), ἀγαστός, ἀγαπητός, θεραπευτός.
wertlos οὐδενὸς ἄξιος, φαῦλος, auch εὐανάλωτος (2).

Digitized by Google

Wertlosigkeit *f* ἡ φαυλότης (ητος), τὸ φαῦλον.
wertschätzen τιμᾶν, περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι (M.), ἄγασθαι (P.), ἐν θεραπείᾳ ἔχειν, διὰ τιμῆς ἄγειν, πολλοῦ ἄξιον νομίζειν, ἐντίμως ἔχειν od. ἄγειν, καταξιοῦν. [θεραπεία.]
Wertschätzung *f* ἡ ἀξίωσις, ἡ καταξίωσις, ἡ τιμή, ἡ
wertvoll πολλοῦ ἄξιος, πολυτελής, τίμιος, πολύτιμος (2), πολυτίμητος (2), ἐν τιμῇ ὤν, ἀξιόλογος (2).
Wesen *n* 1. (eigentümliche Beschaffenheit) ἡ οὐσία, ἡ ὑπόστασις, τὰ ὄν (ὄντος), τοῦτο ὅ ἔστι τι, (natürliche Beschaffenheit) ἡ φύσις, (Bedeutung, Geltung) ἡ δύναμις, der Mensch seinem ~ nach ὁ αὐτάνθρωπος, das ~ des Guten τὸ αὐτοάγαθον, das ~ von etw. erfassen τὴν ἀλήθειάν τινος λαμβάνειν, das eigentliche ~ von etw. nicht kennen αὐτὸ τοῦτο ὅ ἔστι τι οὐκ εἰδέναι, etw. seinem ~ nach betrachten σκοπεῖν τι αὐτὸ καθ' αὑτό, es gehört zum ~ von etw. ἔστι τινός, es gehört zum ~ eines weisen Mannes ἔστι σοφοῦ ἀνδρός. — 2. das Gemeinwesen (der Staat) τὰ κοινά, τὰ τῆς πόλεως. — 3. (Sitten, Charakter, Gemütsart e-s Menschen) ὁ τρόπος (gew. *pl.*), τὸ ἦθος, häufig eigene *subst.* oder *n. neutr.* d. betr. *adj.*, z. B. menschenfreundliches ~ ἡ φιλανθρωπία, τὸ φιλάνθρωπον, bäurisches ~ ἡ ἀγροικία, ungesittetes ~ ἡ ἀπειροκαλία, bescheidenes ~ ἡ σωφροσύνη, tolles ~ τὸ μανιῶδες, kriechendes ~ τὸ σκυλακῶδες, viel ~s von etw. machen δεινόν ποιεῖσθαί (M.) τι, ἀλαζονεύεσθαι (M.) περί τινος, πολὺν εἶναι ἐγκωμιάζοντά τι, sein ~ mit j-m treiben συγγίγνεσθαί, συνδιατρίβειν, ὁμιλεῖν τινι (doch haben diese Ausdrücke keine verächtliche Nebenbedeutung wie gew. im Deutschen), sein ~ irgendwo haben (sich wo aufhalten, verkehren) καταστρέφεσθαι (P.) ἐν τόπῳ od. κατά τόπον. — 4. (selbständiger Gegenstand) τὸ ὄν (ὄντος), τὸ ὑπάρχον (οντος), ἡ φύσις, lebendes ~ τὸ ζῷον, oft auch durch das *pron. indef.* τί (enkl.) ausgedrückt, z. B. ein großes, kleines ~ μέγα, μικρόν τι, ein höheres ~ als wir ὁ ὑπὲρ ἡμᾶς.
Wesenheit *f* ἡ οὐσία. [τὸ εἴδωλον.]
wesenlos κενός (nichtig), wesenloses Ding ἡ σκιά.
wesentlich 1. (in dem Wesen einer Sache begründet od. dazu gehörig) οὐσιώδης, ἐνούσιος (2), ἀρχοειδής, auch σύντροφός (2), σύμφυτός (2) τινι, ~e Eigenschaft, Beschaffenheit ἡ φύσις. — 2. (wahr, genau) ἀληθής, ἀκριβής, (hauptsächlich, bedeutend) ἀξιόλογος (2), λόγου ἄξιος, μέγας, (notwendig) ἀναγκαῖος. — 3. (die Hauptsache von etw. enthaltend) κεφαλαιώδης, τὸ κεφάλαιον (die Hauptsache, der Hauptpunkt), das W~e vorbringen, anführen τὰ κεφάλαια λέγειν, im ~en ἐν κεφαλαίῳ, ein ~es Merkmal ἐναργὲς σημεῖον od. τεκμήριον, es macht einen ~en Unterschied πολὺ od. πλεῖστον διαφέρει, das ist ein ~es Erfordernis ἀνάγκη τοῦτο γίγνεσθαι, *adv.* ὄντως, τῷ ὄντι (wirklich), μάλιστα (vorzüglich, besonders).
weshalb, weswegen (direkt fragend) διὰ τί; (auch bloß τί;) τίνος (τοῦ) ἕνεκα; ἐπὶ τίνι (τῷ); ~ denn? τί δή; ~ denn nur? τί δήποτε; indir. fragend δι' ὅ τι, ὅτου ἕνεκα, *relat.* διό, διότι, διόπερ, οὗ ἕνεκα, ἐφ' ᾧ.
Wespe *f* ὁ σφήξ (κός), ἡ ἀνθρήνη, ἡ τενθρηδών (όνος), weibliche ~ ἡ μήτρα, von der ~ σφηκεῖος, Zelle der ~n τὸ σφηκίον.
wespenartig σφηκοειδής, σφηκώδης.
Wespenlarve *f* ἡ σχαδών (όνος), ἡ νύμφη.
Wespenmade *f* ὁ σκώληξ (ηκος).
Wespennest *n* ὁ σφηκών (ῶνος), ἡ σφηκιά, ein ~ zerstören ἐξαιρεῖν od. διασκεδαννύναι σφῆκας, in ein ~ geraten (stechen, Sprichw.) περιπίπτειν σφηκιαῖς.
Wespenwabe *f* τὸ σφηκίον.
West *m* ὁ ζέφυρος.
Weste *f* ὁ περιστέρνιος χιτωνίσκος.
Westen *m* α! (τοῦ ἡλίου) δυσμαί od. δύσεις, ἡ ἑσπέρα, τὰ ἑσπέρια, gegen ~ πρὸς ἑσπέραν, πρὸς ἡλίου δυσμὰς τετραμμένος, aus, von ~ ἐκ δυσμῶν.
Westgrenze *f* οἱ ἑσπέριοι ὅροι.
westlich ὁ, ἡ, τὸ πρὸς ἑσπέραν, ἑσπέριος, ἑσπερινός, δυσμικός. [μένα, τὰ ἑσπέρια.]
Westseite *f* τὰ πρὸς ἑσπέραν τετραμμένα od. κεκλι-
Westspitze *f* τὸ ἑσπέριον ἄκρον.
westwärts πρὸς ἑσπέραν, πρὸς ἡλίου δυσμάς.
Westwind *m* ὁ ζέφυρος.
Wette *f* ἡ ῥήτρα, ἡ περίδοσις, um die ~ ἐξ ἀμίλλης, eine ~ um etw. eingehen s. wetten um etw.; häufig durch Bflg mit διά, z. B. mit j-m um die ~ laufen διαθεῖν πρός τινα u. τινι, um die ~ kämpfen διαγωνίζεσθαι (M.) u. dgl.
Wetteifer *m* ἡ ἀμιλλα, (in etw. τινός, περί τινος, περί τι), ὁ ζῆλος, ἡ ζήλωσις, ἡ ζηλοτυπία, ἡ φιλοτιμία, ὁ ἀγωνισμός, auch ὁ ἀγών (ῶνος), aus ~ durch d. *part.* der Verben, zum Gegenstand des ~s machen ἐφάμιλλον ποιεῖν.
Wetteiferer *m* ὁ ζηλωτής, ὁ ἀνταγωνιστής, ὁ ἀντεραστής, gew. durch Verben, auch ὁ φιλόνικος ἀνήρ.
wetteifern φιλοτιμεῖσθαι (P.) mit *inf.*, in etw. περί τινος, ἐπί τινι, mit j-m ~ ἀμιλλᾶσθαι (P.) τινι oder πρός τινα, in etw. τινι, um etw. περί τινος, ἐρίζειν τινὶ περί τινος, ἀμιλλαν ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα περί τινος, ἀνθαμιλλᾶσθαι (P.) τινι, ἀγωνίζεσθαι (M.) πρός τινα περί τινος, ἀνταγωνίζεσθαί (M.) τινι ἔν τινι, φιλονικεῖν τινι u. πρός τινα περί od. ὑπέρ τινος, häufig Bflg mit διά, z. B. mit j-m im Laufen ~ διαθεῖν τινι u. πρός τινα.
wetteifernd außer den *part.* der Verben auch ἐφάμιλλος, φιλότιμος, φιλόνικος (sämtlich 2), (in einer Kunst) ἀντίτεχνος (2). [δίδοσθαι περί τινος (mit j-m τινί).]
wetten um etw. ῥήτραν ποιεῖσθαι (M.) ἐπί τινι, περι-
Wetter *n* ἡ ὥρα, auch ὁ ἀήρ (έρος), schönes, freundliches, heiteres ~ ἡ εὐδία, ἡ αἰθρία, ἡ εὐημερία, bei schönem ~ εὐδίας οὔσης, stürmisches, schlechtes ~ ὁ χειμών (ῶνος), trübes ~ ἡμέραι συννεφεῖς, es wird trübes ~ συννεφεῖ, es wird heiteres ~ αἰθρία γίγνεται, διαιθριάζει, es ist stürmisches ~ χειμάζει. [σκόπος.]
Wetterbeobachter *m* ὁ μετεωρολόγος, ὁ μετεωρο-
Wetterbeobachtung *f* ἡ μετεωρολογία.
Wetterdach *n* τὸ γεῖσον, τὸ γείσωμα, durch ein ~ schützen ἀπογείσοῦν.
Wetterfahne *f* τὸ ἀνεμούριον.
wetterleuchten ἀστράπτειν.
Wetterleuchten *n* ἡ ἀστραπή (auch *pl.*).
wettern χειμάζειν.
Wetterprophet *m* ὁ ἀεροσκόπος.
Wetterprophezeiung *f* ἡ ἀεροσκοπία.
Wetterschaden *m* ἡ χαλαζοκοπία (eig. Hagelschlag).
Wetterseite *f* τὰ πρὸς βορρᾶν (τετραμμένα).
Wetterstrahl *m* ὁ κεραυνός, ὁ σκηπτός.
wetterwendisch (von Personen) εὐμετάβολος, εὐμετάβλητος, μεταβουλος, ταχύβουλος, ἀστάθμητος, ἀκατάστατος, ἀλλοπρόσαλλος (sämtlich 2).
Wetterzeichen *n* ἡ ἐπισημασία, ἡ διοσημεία (-μία).
Wettfahrt *f* mit Wagen ἡ ἁρματοδρομία, eine ~ halten ἀμιλλᾶσθαι (P.) ἐφ' ἅρματος, ~ mit Schiffen ἡ ἄμιλλα νεῶν. [ᾄσμα.]
Wettgesang *m* ὁ μουσικὸς ἀγών (ῶνος), τὸ ἀμοιβαῖον
Wettkampf *m* ὁ ἀγών (ῶνος), ὁ ἆθλος, ἡ ἀγωνία, ἡ ἀγώνισις, τὸ ἀγώνισμα, ἡ ἄμιλλα, einen ~ anstellen τιθέναι od. προτιθέναι ἀγῶνα, der Preis des ~es τὸ ἆθλον, sich mit j-m in einen ~ einlassen ἀγωνίζεσθαί (M.) τινι, s. wettkämpfen; einen Preis im ~ aussetzen προτιθέναι ἆθλον, es ist ein Preis im ~ ausgesetzt πρόκειται ἆθλον.
wettkämpfen mit j-m ἀγῶνα ποιεῖσθαι (M.) πρός τινα, ἀγωνίζεσθαί (M.) τινι od. πρός τινα (um etw. περί τινος).
Wettkämpfer *m* ὁ ἀγωνιστής, ὁ ἆθλητής (letzteres bes. bei öffentlichen Spielen), als ~ auftreten ἀγωνιστὴν γίγνεσθαι, ἀγωνίζεσθαι (M.), ἆθλεῖν.

Digitized by Google

Wettlauf *m* ὁ δρόμος, einen ~ mit j-m machen ἀγωνίζεσθαί (M.) τινι περὶ δρόμου, einen ~ machen σταδιοδρομεῖν. [δρόμος.]
Wettläufer *m* ὁ σταδιοδρόμος (-δρόμης), ὁ δολιχο-/
wettmachen ἐπανορθοῦν (u. M.), ἰᾶσθαι (M.), ἀκεῖσθαι (M.)
Wettreiten *n* ὁ δρόμος, ὁ ἱππικὸς ἀγών (ῶνος).
Wettrennen *n* ὁ δρόμος, zu Pferde ὁ ἱππικὸς ἀγών (ῶνος).
wettrennen σταδιοδρομεῖν, ἀγωνίζεσθαι (M.) στάδιον.
Wettrenner *m* s. Wettläufer; (von einem Pferde) ὁ σταδιοδρόμος ἵππος. [παλαίειν τινί.]
Wettringen *n* ἡ πάλη, ein ~ mit j-m bestehen διαπ-/
Wettsänger *m/pl.* οἱ ἀγωνιζόμενοι μουσικήν, οἱ περὶ μουσικῆς ἐρίζοντες.
Wettstreit *m* s. Wettkampf; ein gelehrter ~ ὁ μουσικὸς ἀγών (-ῶνος), einen ~ mit j-m halten s. wettkämpfen.
wettstreiten s. wettkämpfen.
Wettstreiter *m* s. Wettkämpfer.
wetzen ἀκονᾶν, ὀξύνειν, θήγειν (an etw. πρός τι).
Wetzen *n* ἡ ἀκόνησις, ἡ θῆξις, gew. durch Verben.
Wetzstein *m* ἡ ἀκόνη, ἡ θηγάνη, τὸ θήγανον.
wichsen περικωνεῖν.
Wicht *m* τὸ φαῦλον ἀνθρώπιον od. ἀνθρωπάριον, stärker τὸ κάθαρμα, elender, erbärmlicher ~ ὁ ἄθλιος.
wichtig σπουδαῖος, μέγας, βαρύς (von Sachen), πολλοῦ ἄξιος, ἀξιόλογος (2), οὐχ ὁ τυχών (ἡ τυχοῦσα, τὸ τυχόν) (von Personen u. Sachen), δυνατός, μέγα δυνάμενος (von Personen), so ~ τηλικοῦτος, τοσοῦτος, nichts für ~er halten οὐδὲν προυργιαίτερον νομίζειν (als ἤ od. d. *gen. comp.*), mir ist etw. ~ μέγα ἐστί μοί τι, ihm ist nichts ~er als οὐδὲν προυργιαίτερόν ἐστιν αὐτῷ ἤ mit *inf.*, οὐδὲν πρεσβύτερόν ἐστιν αὐτῷ τοῦ mit *inf.*, von ~en Dingen reden σπουδαιολογεῖν, ~ tun, sich ~ machen σεμνύνεσθαι (M.), σεμνολογεῖν, δοκεῖν εἶναί τι, eine ~e Miene annehmen σεμνοπροσωπεῖν, und was das Wichtigste ist τὸ δὲ μέγιστον, τὸ δὲ κεφάλαιον.
Wichtigkeit *f* τὸ μέγεθος, ἡ ἀξία, τὸ ἄξίωμα, ἡ σπουδαιότης, ἡ σεμνότης (ητος), eine Sache von ~ σπουδαῖον πρᾶγμα, es ist von großer ~ πολὺ oder μέγα διαφέρει, es ist von größter ~ πλεῖστον διαφέρει, μέγιστον καιρὸν ἔχει, von solcher ~ τηλικοῦτος, τοσοῦτος, einer Sache ~ beilegen πολὺ νέμειν τινί, περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι (M.) τι, von großer ~ sein für etw. μέγα ἰσχύειν εἴς τι.
Wicke *f* ὁ βίκος, τὸ βίκιον, ἡ βικία (gemeine ~), ἡ ἀφάκη (Vogel~), ὁ ἄρακος od. ἄραχος (filzige ~), ὁ δροβος (Linsen~).
Wickel *m* τὸ ἐνείλημα (das Zusammengerollte), (Knäuel) ἡ τολύπη, j-n beim ~ nehmen συλλαμβάνειν τινά.
Wickelkind *n* ὁ σπαργανιώτης.
wickeln συμπλέκειν, συσπειρᾶν, συνελίττειν (allg.), e-n Faden auf ein Knäuel ~ λίνον μηρύεσθαι, gekrempelte Wolle auf ein Knäuel ~ τολυπεύειν, etw. in etw. ~ ἐνειλεῖν τί τινι, ἔν τινι od. κατά τι, ἐνελίττειν τί τινι u. εἴς τι, etw. um etw. ~ περιειλεῖν τί τινι, περιελίττειν τί τινι od. περί τι, (ein Kind) in Windeln ~ σπαργανοῦν, σπαργανᾶν, σπαργανίζειν (βρέφος).
Wickeln *n* ἡ συμπλοκή, ἡ περιείλησις, gew. durch Verben.
Wickelschnur *f* τὸ σπάργανον, τὸ σπαργάνωμα, ἡ κειρία.
Widder *m* ὁ κριός (auch als Sternbild und Belagerungsmaschine), mit dem Gesicht eines ~s κριοπρόσωπος (2).
widderartig, -förmig κριοειδής, κριόμορφος (2).
Widderhorn *n* τὸ κριοῦ κέρας. [ἐμβολή.]
Widderkopf *m* ἡ κριοῦ κεφαλή, (am Mauerbrecher) ἡ/
widderköpfig κριοκέφαλος (2).
Widderopfer *n* τὸ κριοβόλιον.
wider *prp.* s. gegen.
widerbellern ῥάζειν.
widerbellen ἀνθυλακτεῖν.
Widerchrist *m* ὁ ἀντίχριστος.
Widerdruck *m* ἡ ἀντέρεισις.
widerfahren συμβαίνει, γίγνεταί μοί τι, πάσχω τι, mir widerfährt etw. Gutes, Böses εὖ, κακῶς πάσχω, wenn mir ein Unglück ~ sollte ἤν τι πάθω, εἴ τι πάθοιμι, mir widerfährt ein Unglück περιπίπτω συμφορᾷ od. κακῷ, mir widerfährt dasselbe wie j-m ταὐτὰ πάσχω τινί, j-m Gerechtigkeit ~ lassen δικαιοσύνῃ χρῆσθαι (M.) περί τινα, δικαίως προσφέρεσθαί (P.) τινι. [ἀγκιστροῦν, mit ~ ἀγκιστρωτός.]
Widerhaken *m* τὸ ἄγκιστρον, ὁ ὄγκος, mit ~ versehen/
Widerhall *m* ἡ ἠχώ (οῦς), ἡ ἀντήχησις, ἡ ἀνταπόδοσις, ἡ ἀνταν(ά)κλασις, ὁ ἀνταν(ά)κλασμός, einen ~ geben s. d. folg. Wort. [διδόναι.]
widerhallen ἀντ-, ἐπ-, ἀπηχεῖν, ἀνταν(ά)κλᾶν, ἀνταπο-/
Widerhalt *m* (Stütze) τὸ ἔρεισμα (τὸ ἀντέρεισμα ist nicht nachweisbar), ἡ ἀντηρίς (ίδος), ἡ στῆριγξ (γγος), τὸ στήριγμα, übtr. (Dauer) ἡ βεβαιότης (ητος), keinen ~ haben οὐ βέβαιον εἶναι.
widerhalten ἀντερείδειν, ἀντέχειν, ἀνθίστασθαι, (dauern) κατέχειν, διαμένειν. [σμα ist nicht nachweisbar.]
Widerlage *f* τὸ ἔρεισμα, τὸ ὑπέρεισμα (τὸ ἀντέρει-/
widerlegbar ἐλεγκτός, leicht ~ εὐέλεγκτος (2), εὐεξέλεγκτος (2), schwer ~ δυσεξέλεγκτος (2), nicht ~ ἀν-, ἀνεξέλεγκτος (2).
widerlegen ἐλέγχειν, ἀπ-, ἐξελέγχειν, διαλύειν, ἀνατρέπειν, ἀνασκευάζειν, ἀναιρεῖν, den Irrtum j-s ~ ἐλέγχειν τινὰ ἁμαρτόντα, tatsächlich ~ ἔργῳ ἐξελέγχειν, leicht usw. zu ~ s. d. vor. Wort.
Widerlegung *f* ὁ ἔλεγχος, ἡ ἔλεγξις, ἡ διάλυσις.
widerlich ἀηδής, δυσχερής, ἐπαχθής, ἀχθεινός, ἀνιαρός, χαλεπός, ~er Geruch ἡ δυσωδία, ἡ κακοσμία, von ~em Geruch δυσώδης, δύσοσμος (2), ~es Ansehen ἡ δυσείδεια, von ~em Ansehen δυσειδής, es ist mir etw. ~ βδελύττομαί (P.) τι. [d. *adj.*]
Widerlichkeit *f* ἡ ἀηδία, ἡ δυσχέρεια, auch d. *neutr.*/
widernatürlich ὁ, ἡ, τὸ παρὰ φύσιν, ἀλλόκοτος (2).
Widerpart *m* ὁ ἐναντίος, ὁ ἐναντιούμενος, (vor Gericht) ὁ ἀντίδικος, j-m den ~ halten ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι od. πρός τινα, (j-m im Kampfe gewachsen sein) ἐν-, ἐξαμιλλον εἶναί τινι.
widerraten j-m etw. πείθειν od. παραπείθειν τινὰ μὴ ποιεῖν τι, ἀποτρέπειν τινά τινος.
widerrechtlich ἄδικος (2), παράνομος (2), παρὰ τὸ δίκαιον od. τοὺς νόμους, ἄνομος (2), (gewaltsam) βίαιος, ~ handeln ἀδικεῖν, παρανομεῖν, ἀδικίᾳ χρῆσθαι (M.).
Widerrechtlichkeit *f* ἡ ἀδικία, ἡ παρανομία, ἡ βία, ἡ βιαιότης (ητος, Gewalttätigkeit), auch ἡ ὕβρις, (als Sache) τὸ ἀδίκημα, τὸ παρανόμημα.
Widerrede *f* ἡ ἀντιλογία, ἡ ἀντίφασις, ἡ ἀντίλεξις, ohne ~ οὐ (μή) προφασιζόμενος od. durch d. *adj.* ἀπροφάσιστος (2), πρόθυμος (2, bereitwillig), ἑκών (freiwillig), ohne alle ~ προθυμότατα, ohne ~ zugestanden ὁμολογημένος, ohne ~ zugestanden werden ὁμολογεῖσθαι (P.).
Widerrist *m* (am Pferde) ἡ ἀκρωμία.
Widerruf *m* ἡ παλιλλογία, ἡ παλινῳδία.
widerrufen ἀνα-, μετατίθεσθαί (M.) τι (z.B. eine Rede λόγον), παλινῳδεῖν τι.
Widersacher ὁ ἐναντίος, ὁ ὑπεναντίος, ὁ ἐναντιούμενος, ὁ ἀνταγωνιστής, (vor Gericht) ὁ ἀντίδικος.
Widerschein *m* ἡ ἀνταύγεια, ἡ ἀντανάκλασις, ἡ ἀντιφάνεια, ἡ ἀπόστιλψις, ὁ ἀντιφωτισμός, ἡ ἀντιλαμψις, ~ des Lichts τὸ ἀνακλώμενον τοῦ φωτός, einen ~ geben ἀνταν(ά)κλᾶν, ἀποστίλβειν.
widersetzen sich j-m ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι od. πρός τινα, ἐν-, ἀνθίστασθαί τινι, ἀνταίρειν (u. M.) τινί, (mit Worten) ἀντιλέγειν τινί u. πρός τινα.
widersetzlich ἀνυπότακτος (2), ἀνυπήκοος (2), ἀπειθής, ἀντίτυπος (2), ~ gegen j-n sein οὐ πείθεσθαί (P.) od. ἀπειθεῖν τινι. [*neutr.* d. *adj.*]
Widersetzlichkeit *f* ἡ ἀπείθεια, ἡ ἀπειθαρχία u. d./

Digitized by Google

Widerſinn *m*, **Widerſinnigkeit** *f* ἡ ἀπέμφασις, ἡ ἀτοπία (Unverſtändlichkeit), τὸ ἐναντιόβουλον (entgegenſtrebender Sinn), ἡ ἀλογία, τὸ ἀπεικός (ὀτος).

widerſinnig ἀπεικώς (ὀτος), ἄτοπος, ἄλογος, ἀλλόκοτος (jämtlich 2), ~ ſein ἀπεικένα:, auf ~e Weiſe ἀπεικότως, παρὰ λόγον, lauter ~es Zeug reden οὐδὲν ὑγιὲς προφέρειν od. λέγειν. [δης (aufrühreriſch).]

widerſpenſtig ſ. widerſetzlich; auch ταραχώδης, στασιώ-

Widerſpenſtigkeit *f* ſ. Widerſetzlichkeit.

widerſpiegeln ἀνταυγεῖν, ἀντιλάμπειν, ἀντιφαίνειν, ἀνταυγάζειν, ~d auch ἀνταυγής.

Widerſpiel *n* τὸ ἐναντίον, τὰ ἐναντία, j-m das ~ halten ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι.

widerſprechen j-m in etw. ἀντιλέγειν τινὶ od. πρός τινα περί u. ὑπέρ τινος, ἐναντιοῦσθαί (P.) τινί τι, τἀναντία λέγειν τινί, ἐναντιολογεῖν τινι, ein wenig ~ ὑπεναντιοῦσθαι (P.), ſich ſelbſt ἐναντία λέγειν oder ἐναντιολογεῖν αὐτὸν ἑαυτῷ, περιπίπτειν ἑαυτῷ, das widerſpricht ſich ſelbſt ταῦτ' αὐτὰ ἑαυτοῖς ἐναντία ἐστίν, (von Sachen) ἐναντίον εἶναί τινι, οὐκ ἀκόλουθον εἶναί τινι. [ein wenig ~ ὑπεναντίος.]

widerſprechend ἐναντίος, ἄτοπος (2). οὐκ ἀκόλουθος,

Widerſprecher *m* durch d. *part.* der Verben.

Widerſpruch *m* ἡ ἀντιλογία, ἡ ἐναντιολογία. τὸ ἐναντίωμα, ἡ ἀντίλεξις. es findet etw. ~ ἀντιλέγεταί τι, οὐκ ἀποδέχονταί τι, οὐκ ἐπαινεῖταί τι, ~ gegen etw. erheben ſ. widerſprechen; ohne ~ ſ. Widerrede; mit etw. in ~ ſtehen ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι u. πρός τι, ἐναντίον εἶναί τινι, οὐκ ἀκόλουθον εἶναί τινι.

Widerſtand *m* ἡ ἀντίτασις, ἡ ἀντίστασις, ἡ ἔνστασις, ἡ ἀντέρεισις, (als Sache) τὸ ἐναντίωμα, (Hinderniß) τὸ κώλυμα. oft durch Verben, der ~ der Feinde war heftig οἱ πολέμιοι σφόδρα ἀντεῖχον, j-m ~ leiſten ἀντέχειν, ἀνθίστασθαί, ἀντερείδειν, ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι, ~ finden κωλύεσθαι (P.), ἐμποδίζεσθαι (P.), ohne ~ ἀμαχεί.

widerſtehen ſ. Widerſtand leiſten (d. vor. Wort); es widerſteht mir etw. μυσάττομαί (P.) τι, δυσχεραίνω u. ἄχθομαί (P.) τινι, βδελύττομαί (P.) τι, ἄσην παρέχει μοί τι.

widerſtrahlen ἀνταναklᾶν, ἀνταποδιδόναι, ἀποστίλβειν, ἀνταυγεῖν, ἀντιφαίνειν, von etw. ~ ἀστράπτειν τινί.

widerſtreben j-m od. einer Sache ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι u. πρός τινα od. πρός τι, ἀντιτείνειν, ἀντερείδειν, ἀνταίρειν, ἀντιπράττειν, ἀνθίστασθαί τινι, ἐναντίον εἶναί τινι, auch μάχεσθαί τινι, ſ. Widerſtand leiſten unter Widerſtand.

Widerſtreben *n* ἡ ἐναντίωσις, ἡ ἀντίτασις, ἡ ἀντέρεισις. ἡ ἀντίπραξις od. durch Verben, mit ~ ſ. d. folg. Wort.

widerſtrebend auch ἄκων, ἀκούσιος (2, von Perſonen, letzteres von Sachen), *adv.* ἀκόντως, ἀκουσίως.

Widerſtreit *m* ἡ διαφωνία, ſ. Widerſpruch.

widerſtreiten διαφωνεῖν τινι, ſ. widerſprechen.

widerwärtig ἀχθεινός, δυσχερής, βαρύς, es iſt mir etw. ~ ἀγανακτῶ τινι. μισῶ τι, βαρέως φέρω τι, ἐνοχλεῖ μοί τι, οὐ φιλῶ τι.

Widerwärtigkeit *f* ἡ δυσχέρεια, ἡ βαρύτης (ητος) u. das *neutr.* d. *adj.*, (widerwärtiges Ereigniß, Unfall) τὸ κακόν, τὸ δεινόν, ἡ συμφορά, häusliche ~en οἰκεῖα κακά, ~en haben πράγματα od. κακὰ ἔχειν. j-m ~en verurſachen πράγματα παρέχειν τινί, κακὰ ποιεῖν od. δρᾶν od. ἐργάζεσθαί (M.) τινα.

Widerwille *m* ἡ ἀηδία, ἡ ἄση, ἡ ἀχθηδών (όνος), ἡ ἀγανάκτησις, ἡ δυσμένεια, einen ~n gegen etw. haben δυσχεραίνειν τι, τινί. ἐπί τινι u. περί τι, μυσάττεσθαί (P.), βδελύττεσθαί (P.) τι, gegen j-n ἀγανακτεῖν τινι. ἀλλοτρίως ἔχειν πρός τινα, mit ~n etw. ſehen, hören ἀγανακτεῖν ὁρῶντά τι od. ἀγανακτοῦντα ὁρᾶν τι, ἀγανακτεῖν ἀκούοντά τι od. ἀγανακτοῦντα ἀκούειν τι, ohne ~n ἡδέως, mit ~n ἀηδῶς, ἀχθεινῶς.

widerwillig ἄκων.

widmen (j-m etw. aus Achtung und Liebe darbringen) ἀναδεικνύναι, κατονομάζειν, χαρίζεσθαί (M.) τινί τι, (der Gottheit Geſchenke darbringen) ἀνατιθέναι, (von Plätzen, Gebäuden) ἱερὸν ποιεῖν τί τινος, ἀφ-, καθοσιοῦν τί τινι, ἀφιεροῦν, ſich einer Sache ~ σχολάζειν τινί, πρός τι, πρός u. ἐπί τινι, σχολὴν ποιεῖσθαι (M.) πρός τι, σχολὴν ἄγειν ἐπί τινι, περί τι u. τινί, δεδόναι ἑαυτόν τινι, σπουδάζειν περί τι, ἐπιτηδεύειν τι, προσκεῖσθαί τινι, ſeine Zeit einer Sache ~ καταναλίσκειν τὸν χρόνον εἴς τι, Fleiß, Sorgfalt, ſeine Kräfte einer Sache ~ σπουδὴν od. ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι (M.) περί τινος, ἐπιμελῶς πράττειν od. ἀσκεῖν τι, ſeine Zeit den Wiſſenſchaften ~ διατρίβειν περὶ τὰς ἐπιστήμας, j-m ſeine Dienſte ~ ὑπηρετεῖν, ὑπουργεῖν τινι, θεραπεύειν τινά.

Widmen *n*, **Widmung** *f* ἡ ἀνάδειξις, gew. durch Verben.

widrig 1. (entgegengeſetzt) ἐναντίος, ἀντίος, ~er Wind ὁ ἐναντίος od. σκαιὸς ἄνεμος (im Ggſ. auch bloß ὁ ἄνεμος), ἡ ἀντι-, δύσπνοια. — 2. (unangenehm) ἀηδής, δυσάρεσκος (2), δυσχερής, δύσφορος (2), χαλεπός, δεινός, ~es Geſchick κακὴ τύχη, ~ geſinnt πολέμιος, ἐχθρός, ἀπεχθής, δύσνους. — 3. (gegen Abſicht und Wunſch) κακός, ἄτοπος (2), δυσμενής, ἄκαιρος (2), ἀλλόκοτος (2).

widrigenfalls εἰ (ἐὰν) δὲ μή.

widriggeſinnt ſ. unter widrig.

Widrigkeit *f* (das Entgegengeſetztſein) ἡ ἐναντιότης (ητος), (was gegen Wunſch und Abſicht iſt) ἡ ἀτοπία, ἡ ἀκαιρία u. d. *neutr.* d. *adj.*

wie 1. direkt fragend πῶς; πῇ; ~? du ſchweigſt? ἡ γὰρ σιωπᾷς; ~ nun? πῶς οὖν; τί γάρ; ~ aber? τί δέ; ~ meinſt du das? πῶς τοῦτο λέγεις; ~ſo denn? τί δή; ~ ſollte es nicht? ~ anders? πῶς γὰρ οὔ; ~ viel? πόσος; der ~viel(ſ)te? πόστος: am ~viel(ſ)ten Tage kam er? ποσταῖος ἦλθεν; ~ oft? ποσάκις; ~ groß? ~ alt? πηλίκος; ~ beſchaffen? ποῖος; ~ teuer? πόσου; in der indirekten Frage können auch die direkten Fragewörter ſtehen u. die zuſammengeſetzten Relat. ὅπως, ὅπῃ, ὁπόσος, ὁποῖος uſw. — 2. *relat.* ὡς, ὅπως, ὥσπερ, ᾗ, ἧπερ, bei Anführung eines Beiſpiels οἷον, ~ ... ſo ᾗ ... ταύτῃ, ὥσπερ ... οὕτως, ~ viel, ~ groß ὅσος, ὁπόσος, ~ beſchaffen οἷος, ὁποῖος, ~ alt ἡλίκος, ὁπηλίκος, ebenſo ~ ὁ αὐτός, ὅμοιος, ἴσος mit dem *dat.* des Wortes, wo ~ ſtehen ſollte, ſ.B. er hat ebenſo ein Gewand ~ ſein Bruder τὸ αὐτὸ ἱμάτιον ἔχει τῷ ἀδελφῷ od. durch καί od. durch ein Relat., ſ.B. er hat dasſelbe Schickſal ~ ſein Vater τὰ αὐτὰ πάσχει καὶ ὁ πατήρ od. ἃ (οἷα) ὁ πατήρ, oft auch mit Attraktion, ſ.B. ich gehorche gern Männern, ~ du biſt πείθομαι ἡδέως οἷῳ σοὶ ἀνδρί, bisw. auch κατὰ ταὐτά od. ἐξ ἴσου, ſ.B. er muß ebenſo arbeiten ~ der Ärmſte δεῖ αὐτὸν πονεῖν κατὰ ταὐτὰ od. ἐξ ἴσου τοῖς πενεστάτοις, ebenſo viel ~ τοσοῦτος ὅσος, ſo ſchnell ~ möglich u. ähnl. Verbindungen ſind durch d. *sup.* mit ὡς od. ὅτι zu geben: ὡς, ὅτι τάχιστα, ὡς δυνατὸν τάχιστα, auch τὴν ταχίστην, Ausdrücke, wie ſ.B. ~ ich ſehe, ~ du hörſt u. dgl. werden gew. durch Attraktion gegeben: ἐξ ὧν ὁρῶ, ἐξ ὧν ἀκούεις. — 3. im Ausruf ſteht ὡς, ſ.B. ~ ſchwer iſt es! ὡς χαλεπόν ἐστιν, ~ artig du biſt ὡς ἡδὺς εἶ, ~ auch καὶ δὲ καί. — 4. ~ ſehr auch (obgleich) καίπερ mit *part.*, ~ es auch kommen mag ὅ τι ἂν συμβῇ, ὁποῖον ἂν ποτε γένηται. — 5. als Zeitpartikel (als, da) ὅτε, ὡς, ἡνίκα, häufig Partizipialkonſtruktion, ſ.B. ~ er gefragt wurde, antwortete er nicht ἐρωτηθεὶς οὐκ ἀπεκρίνατο. [ζειν.]

Wiedehopf *m* ὁ ἔποψ (πος), wie ein ~ ſchreien ποπί-

wieder αὖ, αὖθις, πάλιν (zur Bezeichnung der Wiederholung und der Entgegenſtellung, im letzteren Sinne auch ἔμπαλιν), τὸ δεύτερον (zum zweitenmale), ἐκ καινῆς (von neuem, denuo), ἐν μέρει, ἐν μέρει πάλιν (wechſelweiſe), liegt in ~ der Begriff der Rückkehr in den früheren Zuſtand

Digitized by Google

od. in die frühere Lage, so muß man es durch πάλιν oder ἔμπαλιν od. durch Zſſg mit ἀνά wiedergeben, ſ.B. ~ Mut bekommen πάλιν θαρρεῖν, ἀναθαρρεῖν, oft wird es gar nicht überſetzt, ſ.B. ~ weggehen ἀπιέναι, ~ ein ſolcher ἕτερος od. ἄλλος τοιοῦτος, nie ~ οὔποθ' ὕστερον, in Zſſg ἀνά (zur Bezeichnung der Wiederholung), ἀντί (zur Bezeichnung der Gegenſeitigkeit u. der Wechſelwirkung), ἀπό (zur Bezeichnung des Zurückgebens od. Zurücknehmens), a. ἐπί, ſ.B. wieder ſchwanger w. ἐπικυεῖν. — Im folgenden ſind nur diejenigen Zſſgn aufgeführt, die entweder verſchiedene Bedeutungen haben od. die im Griechiſchen durch ein zuſammengeſetztes Wort ausgedrückt werden; in den meiſten Fällen wird die Partikel durch die Hinzufügung von αὖ, αὖθις, πάλιν zum Verb ausgedrückt, ſ.B. ~ abändern ἀδ, αὖθις od. πάλιν μετατιθέναι u. dgl.

wiederabgeben ἀποδιδόναι.

wiederabgehen ἀπιέναι, ἀπέρχεσθαι.

wiederablegen (von Dingen, die man an ſich trägt) πάλιν ἀποτίθεσθαι (M.), (von Laſten) αὖ od. πάλιν καταθέναι.

wiederabliefern ἀποδιδόναι, ἀποκαθιστάναι.

wiederabnehmen I *intr.* πάλιν μειοῦσθαι (P.) od. ἐλαττοῦσθαι (P., an Umfang u. Kraft), ἀνα-, ἀποπαύεσθαι (M., nachlaſſen), παρακμάζειν (an Heftigkeit). — II *trans.* περιαιρεῖσθαι (M.) πάλιν.

wiederabteilen ὑποδιαιρεῖν (Unterabteilungen machen), πάλιν διαιρεῖν od. διαλαμβάνειν (nochmals teilen).

wiederabtreten *intr.* ἀναχωρεῖν, ἀπέρχεσθαι, ὑποχωρεῖν, *trans.* ἀποδιδόναι, ἀποκαθιστάναι τι.

wiederabziehen I *trans.* περιαιρεῖσθαι (M.) πάλιν (was man zuvor umgetan hatte). περιαιρεῖσθαι αὖθις (zum zweitenmal abnehmen). — II *intr.* ἀναχωρεῖν.

wiederanbauen ἐργάζεσθαι (M.) πάλιν (einen Acker), κατοικίζειν πάλιν (ein Land), einen Platz, eine Gegend ~ (wiederbebauen) ἀνοικοδομεῖν χώραν.

wiederanbrennen ἀναφέειν. [μετακοσμεῖν.]

wieder ändern μετατιθέναι, μεταλλάττειν, μετακινεῖν,

wiederanfachen ἀναρριπίζειν, ἀναζωπυρεῖν.

Wiederanfachen *n*, **-anfachung** *f* ἡ ἀναζωπύρησις.

wiederanfangen *intr.* πάλιν ἄρχεσθαι, auch ἐπανέρχεσθαι (zurückkehren), *trans.* ἀναλαμβάνειν τι, πάλιν ἅπτεσθαι (M.) τινος, πάλιν ἐπιχειρεῖν τινι, den Krieg ~ ἀναμάχεσθαι, ἀναπολεμεῖν.

wiederanfeinden (gegenſeitig) ἀντιμισεῖν (in der Geſinnung), ἀντικακουργεῖν (tätlich).

wiederangreifen ἐπιτίθεσθαι (M.) od. προσβάλλειν τινί αὖθις od. πάλιν, eine Sache ~ (von neuem) ἅπτεσθαι (M.) τινος od. ἐπιχειρεῖν τινι πάλιν od. αὖθις.

wiederanhalten κατ-, ἐπέχειν πάλιν.

wiederanheben ἄρχεσθαι (M.) πάλιν od. αὖθις (mit etw. τινός od. *part.*).

wiederanklagen πάλιν od. αὖθις κατηγορεῖν τινος, (gegenſeitig) ἀντικατηγορεῖν τινος.

wiederankleiden ἀμφιεννύναι πάλιν, ſich ~ d. M., ἀναλαμβάνειν τὰ ἱμάτια. [λιν ἀναλαμβάνειν φιλίαν.]

wiederanknüpfen συνάπτειν πάλιν, Freundſchaft ~ πά-

wiederankommen, -anlangen ἐπανέρχεσθαι (-ιέναι), (von Waren) πάλιν εἰσάγεσθαι (P.).

Wiederannahme *f* ἡ ἀνάληψις.

wiederannehmen ἀναλαμβάνειν (ſ.B. Eigenſchaften und Gewohnheiten), δέχεσθαι (M.) ἀποδεδομένον (von Dingen, die zurückgegeben werden).

wiederanregen ἀνεγείρειν, πάλιν παροξύνειν od. παρορμᾶν, etw. mit Worten ~ πάλιν λόγον ἐμβάλλειν περί τινος, πάλιν μνήμην ἐμβάλλειν τινός, πάλιν λέγειν περί τινος.

wiederanſchaffen ἀνακτᾶσθαι (M.).

wiederanfatmen ἐπαναπνεῖν.

Wiederaufbau *m* ἡ ἀνάστασις.

wiederaufbauen ἀνοικοδομεῖν.

Wiederaufbauung *f* ſ. Wiederaufbau.

wiederaufblühen ἀνανθεῖν.

wiederaufbrechen *trans.* ἀναρρηγνύναι (mit Gewalt), *intr.* (mit dem Heere) ἀναζευγνύναι, (von Wunden) ἀναρρήγνυσθαι (P.), ἀναξαίνεσθαι (P.), (von Händen ſ.B. infolge ſtarker Kälte) καταρρήγνυσθαι (P.).

wiederaufbringen (von Sitten und Gewohnheiten) ἀποκαθιστάναι, πάλιν εἰσάγειν.

wiederaufdecken ἀνακαλύπτειν.

wiederauferwecken ἀνεγείρειν.

wiederauffinden ἀνευρίσκειν.

wiederaufführen (ein Gebäude) ἀνοικοδομεῖν, (ein Stück auf der Bühne) ἀναδιδάσκειν.

wiederaufgeben ἀφιέναι, ἐᾶν.

wiederaufgehen ἀνίσχειν (von Sonne u. Mond), ἀνατέλλειν (von allen Himmelskörpern), ἀναβλαστάνειν, ἀνατέλλειν (von Gewächſen), ἀνοίγεσθαι (P.) πάλιν (von Türen), λύεσθαι, διαλύεσθαι (P.), auch ἀναλύεσθαι (P., von Knoten), von Wunden ſ. wiederaufbrechen; die Jagd auf Haſen geht wieder auf ἡ θήρα λαγὼν (ὧν) γίγνεται πάλιν. [θοῦν τινα.]

wiederaufhelfen βοηθεῖν τινι, (einem Gefallenen) ἀνορ-

wiederaufkommen (wieder in Gebrauch kommen) πάλιν ἐπικρατεῖν, ἐπιπολάζειν, (wieder in gute Umſtände kommen) ἀνακύπτειν (auch von Kranken, ebenſo ἀνίστασθαι).

wiederaufkratzen ἀναξαίνειν, ἀνακνάπτειν.

wiederaufleben ἀναβιώσκεσθαι (*aor.* -βιῶναι), ἀνα-, ἐκζωπυρεῖσθαι (P.), ἐπαναβιοῦν, ἀναζῆν.

Wiederaufleben *n* ἡ ἀναβίωσις.

wiederauflöſen ἀναλύειν.

Wiederauflöſung *f* ἡ ἀνάλυσις od. durch Verb.

Wiederaufnahme *f* ἡ ἀνάληψις (eines Unternehmens), ἡ καταδοχή (eines Vertriebenen), (als rhetoriſche Figur) ἡ ἐπανάληψις.

wiederaufnehmen ἀναλαμβάνειν (ein Unternehmen), καταδέχεσθαι (M., einen Vertriebenen), εἰσδέχεσθαι (M.) τινα πάλιν (j-n ins Haus, in die Stadt ~), übtr. den (abgebrochenen) Faden der Erzählung ~ ἐπανέρχεσθαι ἐπὶ τὸν λόγον, ἀναλαμβάνειν τὸν λόγον, den Krieg ~ ἀναιρεῖσθαι (M.) τὸν πόλεμον.

wiederaufregen ἀνεγείρειν.

wiederaufreißen eig. ἀναρρηγνύναι, (eine Wunde) ἀναξαίνειν, auch ἀναρρηγνύναι.

wiederaufrichten ἀνορθοῦν, ἐπανορθοῦν, ἀνεγείρειν (auch übtr. = tröſten), (wiederaufſtellen) πάλιν ἀνιστάναι.

Wiederaufrichtung *f* ἡ ἐπανόρθωσις, ἡ ἀποκατάστασις, ἡ ἀνέγερσις.

wiederaufſchlagen (die Augen) ἀναβλέπειν.

wiederaufſchneiden ἐπανατέμνειν.

wiederaufſetzen πάλιν ἐπιτιθέναι, (einen Hut u. dgl.) πάλιν περιτιθέναι, ſich etw. ~ d. M., ſich wieder aufs Pferd ſetzen ἀναβαίνειν πάλιν ἐπὶ τὸν ἵππον.

wiederaufſtehen ἀνίστασθαι (ἀναστῆναι) πάλιν, (von einer Krankheit) ἀναλαμβάνειν ἑαυτόν.

wiederauftrennen ἀναλύειν.

wiederauftreten πάλιν προ-, παρελθεῖν.

Wiederauftreten *n* (des Chors) ἡ ἐπιπάροδος.

wiederausbeſſern ἀνασκευάζειν, ἀκεῖσθαι (M.) πάλιν.

wiederausbrechen (von Krankheiten u. Leidenſchaften) ἐξανθεῖν πάλιν, vom Zorn auch ἐκρήγνυσθαι (P.), (von feuerſpeienden Bergen) ῥύακας ἀναπέμπειν πάλιν, (wieder ausſpeien) ἀπ-, ἐξεμεῖν.

wiederausgraben ἀνορύττειν.

wiederauslöſchen ἀνασβεννύναι.

wiederauslöſen πάλιν ἀπολυτροῦσθαι (M.).

Wiederauslöſung *f* ἡ ἀπολύτρωσις.

wiederausſchlagen ἀναβλαστάνειν (von Gewächſen), ἀντιλακτίζειν (von Tieren).

wiederausſpeien ἀπ-, ἐξεμεῖν.

wiederbegehren ἀπαιτεῖσθαι (M.).

wiederbeginnen ſ. wiederanfangen.

wiederbeißen ἀνα-, ἀντιδάκνειν.

wiederbekämpfen ἀναμάχεσθαί τι.

wiederbekommen ἀνα-, ἀπολαμβάνειν, ἀνακτᾶσθαι

Digitized by Google

(M.), ἐπαναλαμβάνειν, (etw. Verlorenes) ἀνασῴζεσθαι (M.), ſeine Kräfte ~ ἀναρρώννυσθαι (P.), ſein Geſicht ~ ἀναβλέπειν, (zum Entgelt bekommen) ἀντιλαμβάνειν.

Wiederbekommen *n* ἡ ἀνά-, ἀντίληψις, ἡ ἀνάκτησις, gew. durch Verben.

wiederbekriegen πάλιν ob. αὖθις πολεμεῖν τινι (j-n von neuem bekriegen), ἀντιπολεμεῖν τινι (j-n dagegen bekriegen).

wiederbeleben ἀνα-, ἐκζωπυρεῖν, ἀναβιώσασθαι.

Wiederbelebung *f* ἡ ἀναζωπύρησις.

wiederbemächtigen ſich einer Sache ἀνακτᾶσθαί (M.), ἀναλαμβάνειν τι.

wiederbeſchenken ἀντιδωρεῖσθαι (M., gegenſeitig).

wiederbeſetzen ἀναλαμβάνειν τι, ein Amt ~ ἄλλον καθιστάναι ἄρχοντα.

Wiederbeſetzung *f* durch Verben.

wiederbeſtellen j-n κελεύειν τινὰ αὖθις παρεῖναι ob. παραγίγνεσθαι, etw. bei j-m ~ πάλιν ἐπιτάττειν τινί τι.

wiederbeſuchen αὖθις ob. πάλιν ἐπισκοπεῖν (von neuem), ἀντεπισκοπεῖν (von einem Gegenbeſuch), die Schule ~ πάλιν φοιτᾶν εἰς διδασκάλου.

wiederbetrachten ἀναθεωρεῖν, ἐπαναθεᾶσθαι (M.).

Wiederbetrachtung *f* ἡ ἀναθεώρησις.

wiederbezahlen ἀποδιδόναι, ἀπαριθμεῖν.

Wiederbezahlung *f* ἡ ἀπόδοσις.

wiederblühen ἐξανθεῖν.

wiederbringen ἀνακομίζειν.

Wiederbringung *f* durch Verb. [ἀντωφελεῖν τινα.]

wiederdienen ἀνθυπηρετεῖν, ἀντιχαρίζεσθαί (M.) τινι,

wiederdurchſehen ἀναθεωρεῖν.

wiedereinbringen ἐπανορθοῦν, ἀκεῖσθαι (M.).

wiedereinführen πάλιν εἰσάγειν, j-n in ein Amt ~ πάλιν ἐγκαθιστάναι τινὰ ἄρχοντα.

wiedereingraben πάλιν κατορύττειν.

wiedereinlöſen ἐκ-, ἀπολυτροῦσθαι (M.).

Wiedereinlöſung *f* ἡ ἐκ-, ἀπολύτρωσις.

wiedereinnehmen ἀναλαμβάνειν, πάλιν αἱρεῖν.

wiedereinreißen πάλιν ob. αὖθις κατασκάπτειν oder καθαιρεῖν.

wiedereinrichten ἀποκαθιστάναι, πάλιν καταρτίζειν.

Wiedereinrichtung *f* ἡ ἀποκατάστασις, ὁ καταρτισμός. [ἁρθάνειν.]

wiedereinſchlafen πάλιν κατακοιμᾶσθαι (P.) ob. κατα-

wiedereinſetzen πάλιν καθιστάναι (z.B. zum Herrſcher, in ein Amt ἄρχοντα), (von Verbannten) κατάγειν, in ſein Amt wiedereingeſetzt werden ἀπολαμβάνειν τὴν ἀρχήν. [ἡ καταγωγή, gew. durch Verben.]

Wiedereinſetzung *f* ἡ ἀποκατάστασις, (eines Verbannten)

wiedereinſtudieren (ein Stück) ἀναδιδάσκειν δρᾶμα.

wiedereinteilen ἀπο-, ὑποδιαιρεῖν.

wiederempfangen ἀπο-, ἀναλαμβάνειν, ἀνακομίζεσθαι (M.). [αὐξάνεσθαι (P., übtr.).]

wiederemporkommen ἀνακύπτειν (eig. u. übtr.), πάλιν

wiederentbrennen ἀναλάμπειν.

wiederentfliehen ἀναδιδράσκειν.

wiederentſtehen πάλιν ob. αὖθις γίγνεσθαι, ἀνεγείρεσθαι (P.). [ταί τινί τι.]

wiedererfahren: es erfährt j. etw. wieder ἀπαγγέλλε-

wiederergänzen ἀναπληροῦν.

wiedergreifen ἀναλαμβάνειν.

wiederhalten ἀναλαμβάνειν, ἀνακομίζεσθαι (M.), ſein Geſicht ~ ἀναβλέπειν.

wiedererheben πάλιν ὑψοῦν ob. αὐξάνειν (übtr.).

wiedererholen ſich ἀναλαμβάνειν ἑαυτόν, ἐπιρρώννυσθαι (P.), ἐκζωπυρεῖσθαι (P.), ἀναλωφᾶν.

wiedererinnern j-n ἐπαναμιμνήσκειν τινά, ſich ~ ἀναμιμνήσκεσθαί (P.) τινος.

Wiedererinnerung *f* ἡ ἀνάμνησις.

wiedererkennen ἀναγιγνώσκειν, ἀναγνωρίζειν.

Wiedererkennen *n*, **Wiedererkennung** *f* ἡ ἀνάγνωσις, ἡ ἀναγνώρισις, ὁ ἀναγνωρισμός.

Wiedererkennungsſzene *f* ἡ ἀναγνώρισις, ὁ ἀναγνωρισμός.

Wiedererkennungszeichen *n* τὸ ἀναγνώρισμα.

wiedererlangen ἀναλαμβάνειν, ἀνακτᾶσθαι (M.), ἀνακομίζεσθαι (M.).

Wiedererlangung *f* ἡ ἀνάληψις, ἡ ἀνακομιδή.

wiederermannen ſich ἀναλαμβάνειν θυμόν, ἐπιρρώννυσθαι (P.).

wiederermutigen ἀναθαρρύνειν.

wiedererneuern ἀνανεοῦν.

Wiedererneuerung *f* ἡ ἀνανέωσις.

wiedererobern ἀνα-, ἀπολαμβάνειν τι, πάλιν κρατεῖν ob. ἐπικρατεῖν τινος.

Wiedereroberung *f* ἡ ἀνάληψις.

wiedererſcheinen αὖθις φαίνεσθαι (P.), (von Perſonen) αὖθις παραγίγνεσθαι ob. παρεῖναι.

wiedererſetzen, -erſtatten ἀπο-, ἀνταποδιδόναι τινί τι.

Wiedererſtattung *f* ἡ ἀνταπόδοσις.

wiedererwachen ἀνεγείρεσθαι (P.).

wiedererwägen αὖθις σκοπεῖν.

wiedererwählen πάλιν, αὖθις ob. δεύτερον αἱρεῖσθαι (M.). [ἀναχλιαίνειν.]

wiedererwärmen ἀνα-, ἐπαναθερμαίνειν, ἀναθάλπειν,

Wiedererwärmung *f* ἡ ἀναθερμασία, beſſer durch Verben.

wiedererwerben ἀνακτᾶσθαι (M.), ἀναλαμβάνειν.

Wiedererwerbung *f* ἡ ἀνάκτησις, ἡ ἀνάληψις.

wiedererzählen αὖθις διέρχεσθαι (von neuem erzählen), ἀπ-, ἐξαγγέλλειν (an andere).

wiederfangen αὖθις λαμβάνειν.

wiederfinden ἀνευρίσκειν.

Wiederfinden *n* ἡ ἀνεύρεσις.

wiederfordern ἀπαιτεῖν.

Wiederfordern *n* ἡ ἀπαίτησις, gew. durch Verb.

wieder füllen πάλιν ἐμπιμπλάναι.

Wiedergabe *f* ἡ ἀπό-, ἀντίδοσις.

wiedergeben ἀπο-, ἀντιδιδόναι τινί τι.

wiedergeboren werden ἀναβιώσκεσθαι (-βιῶναι), πάλιν γίγνεσθαι.

Wiedergeburt *f* ἡ παλιγγενεσία, ἡ ἀναγέννησις.

wiedergenesen ἀναρρώννυσθαι (P.), ἀναρρᾳδίζειν.

Wiedergenesung *f* ἡ ἀνάρρωσις, beſſer durch Verben.

wiedergewinnen ἀνακτᾶσθαι (M.).

Wiedergewinnen *n*, **Wiedergewinnung** *f* ἡ ἀνάκτησις.

wiedergrünen ἀναβλαστάνειν. [τινά.]

wiedergrüßen ἀντασπάζεσθαί (M.), ἀντιπροσαγορεύειν

wieder gutmachen ἐπανορθοῦσθαι (M.), ἀκεῖσθαι (M.).

wiederhaben ἀπειληφέναι (wiederbekommen haben), ἀπαιτεῖν (wiederhaben wollen).

wieder heilen *trans.* ἀνιᾶσθαι (M.). πάλιν ἀκεῖσθαι (M.), *intr.* ὑγιαίνειν, ὑγιάζεσθαι (P.), (von Wunden) ἀπουλοῦσθαι (P.).

wieder heiraten δευτερογαμεῖν.

wieder helfen ἀντωφελεῖν τινα, ἀνθυπηρετεῖν τινι.

wieder herausgeben ἀποδιδόναι.

wiederherſtellen ἀποκαθιστάναι, ἐπανορθοῦν, ἀκεῖσθαι (M.). [σις, ἡ ἄκεσις, gew. durch Verben.]

Wiederherſtellung *f* ἡ ἀποκατάστασις, ἡ ἐπανόρθω-

wieder hervorwachſen πάλιν ἀναβλαστάνειν.

wiederholen ἀνακομίζειν (n. M.), ἀναλαμβάνειν.

wiederho'len (Worte) πάλιν ob. αὖθις λέγειν, παλιλλογεῖν, διλογεῖν, δὶς ταὐτὰ λέγειν, eine Tat ~ πάλιν, αὖθις ob. δεύτερον ποιεῖν τι, es wiederholt ſich etw. ἐπανέρχεταί τι, zu wiederholten Malen πολλάκις, συχνά, wiederholt συχνός.

Wiede'rholung *f* ἡ ἐπανάληψις.

Wiederho'lung *f* ἡ παλιλλογία, ἡ διλογία, (eines Gedankens mit verſchiedenen Worten) ἡ ταὐτολογία.

wiederkauen ἀναμασᾶσθαι (M., auch übtr.), (von wiederkäuenden Tieren) μηρυκάζειν (-κίζειν), μηρυκᾶσθαι, ἀναμηρυκᾶσθαι (M.).

Wiederkauen *n* ὁ μηρυκισμός, beſſer durch Verben.

Wiederkehr *f* ἡ ἄν-, ἐπάνοδος, ἡ ἀνα-, ὑποστροφή.

Digitized by Google

wiederkehren ἐπανέρχεσθαι (-ιέναι), ὑποστρέφεσθαι (P.), (von Verbannten) κατέρχεσθαι (-ιέναι), (von Krankheiten) τὸ δεύτερον ἐπιπίπτειν τινί.
wiederkommen ſ. d. vor. Wort; (nochmals kommen) αὖθις od. πάλιν ἔρχεσθαι od. ἀφικνεῖσθαι.
wieder kräftigen ἀναρρωννύναι.
Wiederkunft *f* ſ. Wiederkehr.
wiederküſſen ἀντιφιλεῖν τινα.
wiederlernen ἀναμανθάνειν.
wiederleſen δεύτερον ἀναγιγνώσκειν.
wiederloben ἀντεπαινεῖν.
wiederlöſen λυτροῦσθαι, ἐκ-, ἀπολυτροῦσθαι (M.).
Wiederlöſung *f* ἡ ἐκ-, ἀπολύτρωσις.
wiedermelden ἀνταπαγγέλλειν τινί τι.
wieder nachlaſſen ἀναπαύεσθαι (M.).
wiedernehmen ἀναλαμβάνειν. mit Fug und Recht ~ ἀπολαμβάνειν, j-m etw. ~ πάλιν ἀφαιρεῖσθαί (M.) τινά τι. τινός τ
wiedernützen ἀντωφελεῖν τινα.
wiederſagen διαθρυλεῖν, διαδιδόναι, j-m etw. ~ ἐξαγορεύειν od. ἐκλαλεῖν τι πρός τινα.
Wiederſagen *n* ἡ ἐξαγόρευσις, ἡ ἐκλάλησις, beſſer durch Verben.
wiederſammeln πάλιν συλλέγειν, ſeine Kräfte ~ ἀναρρώννυσθαι (P.), ſich ~ ἀναλαμβάνειν ἑαυτόν, ἐν ἑαυτῷ πάλιν γίγνεσθαι.
wiederſchaden j-m ἀντιβλάπτειν τινά.
wiederſchaffen ἀποκαθιστάναι, (wiederauffinden) ἀνευρίσκειν.
wiederſchelten j-n κακῶς λέγειν τὸν κακῶς λέγοντα, (von neuem ſchelten) ἐκ καινῆς od. πάλιν λοιδορεῖν.
wiederſchenken ἀντιδωρεῖσθαι (M., als Gegengabe), αὖθις δωρεῖσθαι (M., von neuem ſchenken).
wiederſchicken, -ſenden ἀναπέμπειν (zurückſchicken), πάλιν od. αὖθις πέμπειν (von neuem ſchicken).
wiederſchimpfen ſ. wiederſchelten.
wiederſchlagen ἀντιπαίειν, ἀντιτύπτειν, πληγὰς λαβόντα ἀντιδιδόναι, ἀμείβεσθαι (M.) τινα πληγαῖς.
wiederſchmähen ſ. wiederſchelten.
wiederſchmücken ἀνα-, ἀντικοσμεῖν. [λειν.)
wiederſchreiben ἀντιγράφειν ἐπιστολήν, ἀντεπιστέλ-)
wiederſehen ὁρᾶν, nicht ~ οὐκέτι ὁρᾶν τινα.
wieder ſehen ἀναβλέπειν.
Wiederſehen *n* ἡ αὖθις ἔντευξις, gew. durch Verb.
wiederſuchen ἀνα-, ἐπιζητεῖν.
Wiederſuchen *n* ἡ ἀνα-, ἐπιζήτησις.
Wiedertaufe *f* ὁ ἀναβαπτισμός, ἡ ἀναβάπτισις.
wiedertaufen ἀναβαπτίζειν.
Wiedertäufer *m* ὁ ἀναβαπτιστής.
wiedertun ἀντιποιεῖν, ἀντιδρᾶν (zum Entgelt tun), πάλιν ποιεῖν od. ὁρᾶν (zum zweitenmale tun).
wieder überdenken etw. αὖθις σκοπεῖν περί τινος, ἀναμετρεῖσθαι (M.) τι.
wiederum αὖθις, αὖ, πάλιν, ἔμπαλιν, ſ. wieder.
wiederumgraben ἀνασκαλεύειν.
wiederumkehren *trans.* ἀναστρέφειν, *intr.* ἐπαναστρέφειν, ἀνα-, ὑποστρέφεσθαι (P.).
wieder umpflügen πάλιν ἀροῦν.
wiedervereinigen πάλιν συνάπτειν τί τινι, (aussöhnen) διαλλάττειν τινὰς ἀλλήλοις.
Wiedervereinigung *f* (= Ausſöhnung) ἡ διαλλαγή.
wiedervergelten ἀντι-, ἀνταποδιδόναι τινί τι, τὸ ὅμοιον ἀποδιδόναι τινί, ſ. vergelten. [Vergeltung.)
Wiedervergeltung *f* ἡ ἀντίδοσις, ἡ ἀνταπόδοσις, ſiehe)
Wiederverkauf *m* ἡ ἀνάπρασις.
wiederverkaufen ἀναπιπράσκειν, παλιγκαπηλεύειν.
Wiederverkäufer *m* ὁ ἀναπιπράσκων (οντος, ὁ ἀναπράτης iſt nicht nachweisbar).
wiederverlangen ἀπαιτεῖν.
wieder vermieten πάλιν μισθοῦν.
wiederverſuchen ἀνακινδυνεύειν.
wiederwachſen ἀναβλαστάνειν πάλιν.
wieder wärmen ἀναθερμαίνειν.
wieder wohltun ἀντευεργετεῖν, ἀντευποιεῖν.
wiederzahlen ἀνταποδιδόναι, ἀπαριθμεῖν.
wieder zurückkommen ἐπανέρχεσθαι, ἐπανήκειν (auch in der Rede, auf etw. εἰς od. ἐπί τι). [ἐφ' ὅσον.)
wiefern fragend πῇ; *relat.* ᾗ, ὅπῃ, ἅτε, ὅσον, καθ' ὁ,)
Wiege *f* τὸ λίκνον, (Schwebe) ἡ αἰώρα, von der ~ an ἐκ σπαργάνων, ἐκ παιδός, ἀπὸ τῆς γενεᾶς, εὐθὺς ἐκ παίδων, in der ~ liegen ἐν σπαργάνοις εἶναι.
wiegen I *trans.* (ſchaukeln) αἰωρεῖν, auf den Armen ~ πάλλειν ἐν ταῖς ἀγκάλαις, in den Schlaf ~ βαυκαλίζειν, καταβαυκαλίζειν, καταβαυκαλᾶν. — II *intr.* (ein Gewicht haben) σταθμὸν od. βάρος ἔχειν (mit dem *gen.* des Gewichts), ἄγειν od. ἕλκειν (mit *acc.* des Gewichts).
Wiegen *n* ἡ αἰώρησις, ὁ παλμός, gew. durch Verben.
Wiegenlied *n* τὸ βαυκάλημα, ἡ καταβαυκάλησις.
wie gern ὡς ἡδέως, ὡς προθυμότατα, (als Ausruf) ἥδιστα, προθυμότατα.
wie groß fragend πόσος; πηλίκος; *relat.* ὅσος, ὁπόσος, ἡλίκος, ὁπηλίκος, ~ nur immer ὁποσοσοῦν, ὁπηλικοσοῦν.
wiehern χρεμετίζειν. [(als Laut) τὸ χρεμέτισμα.)
Wiehern *n* (als Handlung) ὁ χρεμετισμός od. durch Verb.,)
wie hoch fragend πόσος τὸ ὕψος; *relat.* ὅσος od. ὁπόσος τὸ ὕψος. [κος.)
wie lang fragend πόσος τὸ μῆκος; *relat.* ὅσος τὸ μῆ-)
wie lange fragend πόσον χρόνον; *relat.* ὅσον χρόνον.
wie oft fragend ποσάκις; *relat.* ὁσάκις.
Wieſe *f* ὁ λειμών (ῶνος), Heu~ τὸ χορτοκοπεῖον.
wie ſehr ὅσον, ὡς.
Wieſel *n* ἡ γαλῆ.
Wieſelfalle *f* ἡ γαλεάγρα.
Wieſelfell *n* ἡ γαλῆς δορά.
wieſenartig λειμωνοειδής.
Wieſenblume *f* τὸ λειμώνιον ἄνθος.
Wieſengras *n* ἡ λειμωνία πόα.
Wieſengrund *m*, **-land** *n* ὁ λειμών (ῶνος).
wieſo τί γάρ; πῶς λέγεις;
wieviel fragend πόσος; indir. auch ὁπόσος.
wieviel(ſ)te πόστος. [τί; *relat.* ὅση ὁδός, εἰς ὅσον.)
wie weit fragend πόση ὁδός; (bis zu welchem Grade) εἰς)
wiewohl εἰ (ἐάν) καί, καίπερ mit *part.*
Wild *n* τὰ θηρία, ein Stück ~ τὸ ἄγρευμα.
wild ἄγριος (allg.), (wie ein ~es Tier) θηριώδης, (roh, hart, ſchroff) τραχύς, χαλεπός, (raſend) μαινόμενος, μανικός, μανείς, (ungebildet) ἀπαίδευτος (2), ἄμουσος (2), (hitzig) ὀξύς, θερμός, σφοδρός, ein ~es Tier τὸ θηρίον (mit u. ohne ἄγριον), ein ~es Schwein ὁ ἄγριος ὗς (ὑός), ὁ κάπρος, ein ~es Pferd ὁ ὑβριστὴς od. θυμοειδὴς ἵππος, ein ~er Eſel ὁ ἄγριος ὄνος, ein ~er Junge ὑβριστικὸς παῖς, ~er Blick τὸ ἄγριον βλέμμα, τὸ τοῦ προσώπου ἀγριωπόν, von ~er Art ἀγριώδης, ~ machen ἀγριαίνειν, ἐξαγριαίνειν, ἀγριοῦν, ἐξαγριοῦν, θηριοῦν, διαθηριοῦν. ~ werden die P., = zornig werden auch τραχύνεσθαι (P.), χαλεπαίνεσθαι (P.), es wächſt etw. ~ αὐτόματον φύεταί od. γίγνεταί τι, ἡ φύσις ἀναδίδωσί τι, ~ wachſend αὐτοφυής, ~e Ehe οἱ ἄθυτοι γάμοι, ἡ παλλακεία, in ~er Ehe mit einer leben παλλακεύεσθαι (M.) τινι, mit einem παλλακεύεσθαι (M.) τινα.
Wildbahn *f* τὸ κυνηγέσιον (Jagdrevier). τὰ παρὰ τὴν ἁμαξιτόν (der Zaun neben dem Fahrwege).
Wildbraten *m* τὰ ἀπὸ θηρίων ὀπτὰ κρέα.
Wildbret *n* (wilde Tiere, Wild) τὰ θηρία (mit und ohne ἄγρια), ἡ θήρα, τὰ ἄγρια, (Fleiſch von Wild) τὰ θήρεια, τὰ ἄγρια κρέα, ἡ ἄγρα.
Wilddieb *m* ὁ θηρία κλέπτων. [θρωπος.)
Wilde *m* ὁ ἄγριος ἄνθρωπος, auch ὁ ἀγριώδης ἄν-)
Wildente *f* ἡ μικρὰ νῆττα.
Wildfang *m* ὁ ὑβριστὴς ἄνθρωπος, ſtärker ὁ ἄγριος ἄνθρωπος, (in milderem Sinne) νεανίας od. νεανικός τις.

Digitized by Google

wildfremd παντελῶς ξένος, βάρβαρος.
Wildgans *f* ὁ μικρὸς χήν (ηνός).
Wildgarn *n* τὸ δίκτυον, τὸ θήρατρον.
Wildgarten, -park *m* ὁ παράδεισος πλήρης ἀγρίων θηρίων.
Wildhafer *m* ὁ αἰγίλωψ (ωπος).
Wildheit *f* ἡ ἀγριότης, ἡ ὠμότης, ἡ τραχύτης, ἡ σφοδρότης, ἡ χαλεπότης, ἡ ὀξύτης (ητος), ἡ ἀπαιδευσία, auch d. *neutr.* d. *adj.* wie τὸ θηριῶδες.
Wildkalb *n* ὁ νεβρός, ὁ ἔλλος.
Wildleder *n* τὸ ἀπὸ ἐλάφων σκῦτος.
Wildnis *f* τὸ ἔρημον χωρίον, ἡ ἐρημία.
Wildschaden *m* ἡ ἀπὸ θηρίων βλάβη.
Wildschur *f* τὸ ἱμάτιον ἐκ θηρείων δορῶν od. βυρσῶν πεποιημένον od. κατεσκευασμένον.
Wildschütz *m* s. Wilddieb.
Wildspur *f* τὰ θηρίων ἴχνη.
Wildstand *m* τὸ τῶν θηρίων πλῆθος, τὰ θηρία.
wildwachsend ἄγριος, αὐτοφυής, αὐτόφυτος (2), αὐτοματίζων.
Wildzaun *m* (Zaun um die Felder usw., zum Schutz gegen das Wild) τὸ φράγμα od. περίφραγμα ἀπείργον τὰ θηρία, auch τὸ ἕρκος εἶργον τὰ θηρία, (ein mit einem ~ eingeschlossenes Jagdrevier) ὁ περιειργμένος παράδεισος, mit einem ~ einschließen περιειργνύναι, περιοικοδομεῖν.
Wille *m* **1.** (Willensvermögen) ἡ βούλησις od. d. *inf.* τὸ βούλεσθαι, τὸ ἐθέλειν, freier ~ τὸ τῆς γνώμης ἐλεύθερον, (Äußerung des ~ns) τὸ βούλημα, ἡ βούλησις, ἡ γνώμη, τὸ δοκοῦν, τὸ δόξαν, τὸ δεδογμένον. — **2.** (Plan, Vorsatz) ἡ προαίρεσις, (Wahl) ἡ αἵρεσις, z.B. j-m freien ~n lassen αἱρεσιν διδόναι τινί, guter ~ (Geneigtheit) ἡ προθυμία, aus freiem ~n ἑκών, ἑκούσιος, ἐθελοντής, *adv.* ἑκοντί, ἑκουσίως, ἐθελοντί, wider ~n ἄκων, ἀκούσιος, wider j-s ~n ἄκοντός od. βίᾳ τινός, nach j-s ~n κατὰ τὴν γνώμην τινός, nicht nach j-s ~n παρὰ γνώμην τινός, nach Gottes ~n θείᾳ τινὶ τύχῃ od. μοίρᾳ, wenn es so Gottes ~ ist εἰ ταύτῃ (τῷ) θεῷ φίλον, εἰ δοκεῖ (τῷ) θεῷ, nach j-s ~n handeln δρᾶν κατὰ τὴν γνώμην τινός, auf j-s ~n beruhen εἶναι ἐπί τινι, etw. in j-s ~n stellen, j-s ~n anheimstellen ἐπιτρέπειν τινί τι, j-m zu ~n sein πειθαρχεῖν, ὑπηρετεῖν, χαρίζεσθαι (M.) τινι, ὑπακούειν τινός od. τινί, den besten ~n haben προθυμότατον εἶναι. — **3.** (Befehl) das ist mein ~ ταῦτα κελεύω, seinen ~n aussprechen ἀποφαίνεσθαι (M.) τὴν γνώμην, auf seinem ~n bestehen ἐμμένειν οἷς ἂν δόξῃ, ἰσχυρογνώμονα εἶναι (= halsstarrig sein), beim besten ~n καὶ μάλα βουλόμενος, auch nicht beim besten ~n οὐδὲ βουλόμενος, j-m seinen ~n tun ποιεῖν, ἅ τις βούλεται, sich ganz in j-s ~n fügen παρέχειν ἑαυτὸν τινι χρῆσθαι ὅ τι ἂν βούληται od. ὅ τι ἂν δοκῇ τινι, wenn es dein ~ ist εἴπερ σοι βουλομένῳ ἐστίν, mit ~n ἐπίτηδες, ἐξεπίτηδες, willens sein etw. zu tun ἐν νῷ ἔχειν, βούλεσθαι, διανοεῖσθαι (P.), ἐθέλειν, προαιρεῖσθαι (M.), προθυμεῖσθαι (P.) mit *inf.*, etw. mit j-s ~n tun συναινοῦντός τινος od. ἑκόντος τινός ποιεῖν τι, um j-s willen χάριν τινός, um meinetwillen ἐμὴν χάριν, um Gottes willen πρὸς Διός, θεῶν od. θεοῦ. — **4.** der letzte ~ αἱ διαθῆκαι (Testament), seinen letzten ~n aufsetzen διαθήκας γράφειν, darin bestimmen διατίθεσθαι (M.).
willen s. Wille 3.
willenlos (ohne Willen) ἄνευ γνώμης, (ohne Absicht) ἄκων, (charakterschwach) ἀστάθμητος (2).
willens s. Wille 3.
Willensäußerung *f* ἡ τῆς γνώμης δήλωσις.
Willensfreiheit *f* τὸ τῆς γνώμης ἐλεύθερον, ἡ αἵρεσις (freie Wahl), τὸ ἑκούσιον.
Willensmeinung *f* ἡ γνώμη, τὸ βούλημα, ἡ βούλησις, τὸ βουλόμενον, τὸ δόξαν, τὸ δεδογμένον, seine ~ aussprechen ἀποφαίνεσθαι (M.) τὴν γνώμην, das ist meine ~ οὕτω διάκειμαι τὴν γνώμην, οὕτω γιγνώσκω ἔγωγε, οὕτως ἐμοὶ δοκεῖ od. δέδοκται.
Willensneigung *f* ἡ γνώμη.
Willensrichtung *f* ἡ προαίρεσις.
Willensvermögen *n* ἡ βούλησις, τὸ βούλεσθαι, τὸ [ἐθέλειν.]
willig πρόθυμος (2), ἕτοιμος, ἑκών, ἐθέλων, ἐθελοντής, ἄσμενος (gern), ἀπροφάσιστος (2, der keine Ausflüchte macht), ἄοκνος (2, ohne Zögern), πρόχειρος (2, bereit), *adv.* außer den gew. regelmäßigen Bildungen auch ἑκουσίᾳ, ἐξ ἑκουσίας, καθ' ἑκουσίαν, ἐθελοντί, ἐθελοντηδόν, ~ zur Arbeit ἐθελόπονος (2), ~ sein zu etw. προθυμεῖσθαι (P.) τι od. ποιεῖν τι, ἡδέως δέχεσθαί M.) τι, ~ zur Arbeit sein ἐθελουργεῖν.
willigen in etw. δέχεσθαι (M.), ἀπο-, προσδέχεσθαι (M.) τι, ἐπαινεῖν τι.
Willigkeit *f* ἡ προθυμία, ἡ πειθαρχία und das *neutr.* d. *adj.*, (zur Arbeit) ἡ ἐθελοπονία, ἡ ἐθελουργία, mit ~ s. d. *adv.* unter willig; mit größter ~ προθυμότατα, ἀσμεναίτατα. auch ἀσμενέστατα.
willkommen ἀσπαστός. ἀσπάσιος, ἀγαπητός, χαρίεις, ἡδύς, προσφιλής, εὐάρεστος (2), ~! χαῖρε, j-n ~ heißen ἀσπάζεσθαί (M.) τινα, χαίρειν κελεύειν τινά, φιλοφρονεῖσθαί (M.) τινα, es ist mir ~ ἔστι oder γίγνεταί μοι ἡδομένῳ oder ἀσμένῳ oder βουλομένῳ.
Willkür *f* ἡ ἐξουσία, ἡ αἵρεσις, ἡ γνώμη, τὸ δοκοῦν, etw. j-s ~ überlassen ἐπιτρέπειν τινί τι, ποιεῖν τινα κύριόν τινος, ἐξουσίαν διδόναι, παρέχειν od. ποιεῖν τινί τινος, es steht in meiner ~ ἐπ' ἐμοί ἐστιν, ἐξουσίαν ἔχω τινός, nach ~ κατὰ τὸ δοκοῦν, ἐκ τῶν δοξάντων, ὥσπερ δοκεῖ, ὡς od. ὅπως τις βούλεται, ὅ τι προαιρεῖταί τις.
Willkürherrschaft *f* ἡ τυραννίς (ίδος).
Willkürherrscher *m* ὁ τύραννος.
willkürlich αὐθαίρετος (2), αὐτογνώμων, αὐτεξούσιος (2), ἑκούσιος, αὐτόβουλος (2), ~ handeln αὐτογνωμονεῖν.
Willkürlichkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*, s. Willkür.
wimmeln von etw. γαργαίρειν, ὑπερεμπεπλῆσθαι, ὑπέρπλεων εἶναί od. γέμειν τινός.
wimmern μινυρίζειν, μινύρεσθαι, οἰμώζειν, ὀλολύζειν, (von kleinen Kindern) κλαυθμυρίζεσθαι (M.).
Wimmern *n* ἡ οἰμωγή, (von kleinen Kindern) ὁ κλαυθμυρισμός.
wimmernd μινυρός.
Wimpel *m* τὰ σημεῖα, den ~ aufstecken αἴρειν τὰ σημεῖα.
Wimper *f* ἡ βλεφαρίς (ίδος), τὸ βλέφαρον.
Wind *m* **1.** ὁ ἄνεμος, τὸ πνεῦμα, ἡ αὔρα (letzteres Lufthauch, Luftzug), heftiger, starker ~ ὁ χειμών (ῶνος), frischer ~ ὁ λαμπρὸς ἄνεμος, guter, günstiger ~ ὁ εὔφορος, οὔριος ἄνεμος, ἡ οὐρία, ὁ οὖρος, ungünstiger, widriger ~ ὁ ἐναντίος od. σκαιὸς ἄνεμος, der ~ geht ὁ ἄνεμος πνεῖ, der ~ legt sich λήγει od. παύεται τὸ πνεῦμα, guten ~ haben, bekommen οὐρίῳ ἀνέμῳ χρῆσθαι, κατ' οὖρον φέρεσθαι (P.), es erhebt sich ein ~ γίγνεται ἄνεμος od. πνεῦμα, dem ~e aussetzen ἀνεμοῦν, im ~e flattern ἀνεμοῦσθαι (P.), im ~e flatternd ἠνεμωμένος, ἀνεμωδείς, durch den ~ bewegt werden ἀνεμίζεσθαι (P.), dem ~e ausgesetzt κατ-, προσήνεμος (2), vor ~ geschützt ὑπήνεμος (2), etw. in den ~ schlagen παραβάλλειν (u. M.) τι, ἀνέμοις διδόναι τι, ἀμελεῖν, ὀλιγωρεῖν τινος, ἀμελῶς ἔχειν περί τι, in den ~ reden ἄλλως od. μάτην λέγειν, ~ (leere Worte) machen ληρεῖν, φλυαρεῖν (dummes Zeug schwatzen), ἀλαζονεύεσθαι (M., prahlen), ψεύδεσθαι (M., lügen), ~ von etw. bekommen ὀσφραίνεσθαί τινος, das ist lauter ~ λῆροι οὗτοι, φλυαρία ταῦτ' ἐστιν. — **2.** (Blähung) ἡ φῦσα, τὸ πνεῦμα, (Furz) ἡ πορδή, τὸ βδέσμα, einen ~ gehen, streichen lassen πορδεῖσθαι φῦσαν, ἀποφοφεῖν, πέρδεσθαι, ἀποπέρδειν, βδεῖν, βδύλλειν, ὑποβδύλλειν, ἀποματαζειν.

Digitized by Google

Windbeutel *m* ὁ ἀλαζών (όνος), ὁ ἀλαζονίας, ὁ χαύναξ (κος). [μάταιος λόγος.]
Windbeutelei *f* ἡ ἀλαζονεία, ἡ φλυαρία, οἱ κενοί oder
windbeutelig ἀλαζονικός.
windbeuteln ἀλαζονεύεσθαι (M.), φλυαρεῖν, φλυαρολογεῖν, ματαιολογεῖν.
Windblaſe *f* ἡ φυσαλ(λ)ίς (ίδος).
Windblatter *f* τὸ ἐμφύσημα.
Windbruch *m* (als Schaden am Körper) ἡ πνευματοκήλη (-κάλη), (des Nabels) ὁ πνευματόμφαλος (?), (vom Sturm umgeworfene Bäume) τὰ ὑπὸ τοῦ ἀνέμου καταβεβλημένα δένδρα, ἡ ἀνεμοφθορία.
¹Winde *f* (Maſchine) ὁ ὄνος, ἡ στρέβλη, τὰ τροχίλια, τὸ ἑξέλικτρον, ἡ ἑξελίκτρα, τὸ στροφεῖον.
²Winde *f* (Pflanze) ἡ ἰασιώνη, ἡ λεία (σμίλαξ κος, Zaun~). ἡ ἑλξίνη (Acker~), ἡ σκαμωνία (Purgier~), ἡ θαλαττία κράμβη, τὸ μήδιον (Kohl~), τὸ δορύκνιον (Strauch~). [ουρον ob. ζεφύριον φόν.]
Windei *n* τὸ ὑπηνέμιον, ἀνεμιαῖον, οὔρινον, κυνόσ-
Windel *f* τὸ σπάργανον (gew. *plur.*), in ~n wickeln σπαργανοῦν, σπαργανᾶν, σπαργανίζειν.
winden 1. (drehen) στρέφειν, ἑλίττειν, στρεβλοῦν, σπειρᾶν, περιάγειν, auf= od. übereinander ~ ἀνειλεῖν, etw. um etw. ~ περιειλεῖν, περιελίττειν ob. περιπλέκειν τί τινι, etw. in etw. ~ ἐμπλέκειν τί τινι, ἐνειλεῖν u. ἐνελίττειν τι ἔν τινι u. εἴς τι, j-m etw. aus der Hand ~ βίᾳ ἐξαιρεῖσθαί (M.) τινός τι, ἐκβιάζεσθαί (M.) τί τινος. — 2. ſich ~ στρέφεσθαι (P.), ἑλίττεσθαι (P.), ἑλιγμοὺς ποιεῖσθαι (M.), κυρτοῦσθαι (P., eig. ſich krümmen), ſich hin und her ~ στρέφεσθαι (P.) ἄνω κάτω. — 3. Kränze ~ στεφάνους πλέκειν. — 4. (mit der Winde heben oder ziehen) ὀνεύειν, geiwunden außer den *part.* u. Verbaladj. auch στρεβλός. σκολιός. [πλοκή, gew. durch Verben.]
Winden *n* ἡ ἕλιξις, ἡ στρέψις, ἡ πλοκή, ἡ περι-
Windfahne *f* τὸ ἀνεμούριον.
Windgott *m* ὁ Αἴολος.
Windhafer *m* ὁ αἰγίλωψ (ωπος).
Windhund *m*, **-ſpiel** *n* ὁ (ἡ) Λακωνικὸς (-κὴ) κύων (neugriech. τὸ λαγωνικόν), übtr. (von Menſchen) ὁ ἀλαζών (όνος).
windig eig. ἀνεμώδης, ἀνεμιαῖος (auch übtr.), (flatterhaft, nichtig) μάταιος, κενός, ὑπηνέμιος (2), ὑπήνεμος (2), ein ~er Menſch ὁ ματαιολόγος ἄνθρωπος, ~e Reden αἱ ἀνεμῶναι τῶν λόγων.
Windigkeit *f* ἡ κενότης (ητος), ſonſt b. *neutr.* b. *adj.*
Windmacher *m* ὁ ἀλαζών (όνος), ὁ ἀδολέσχης.
Windmacherei *f* ἡ ἀλαζονεία.
Windmühle *f* ἡ ὑπὸ τοῦ πνεύματος ἀγομένη μύλη (neugriech. ὁ ἀνεμόμυλος).
Windröschen *n.* **-roſe** *f* (Pflanze) ἡ ἀνεμώνη.
Windsbraut *f* ἡ συστροφὴ ἀνέμου, ὁ ὄνος. [bruch.]
Windſchaden *m* ἡ ὑπὸ τῶν ἀνέμων βλάβη, ſ. Wind-
windſchnell ἀνέμου θάττων, τάχιστος, auch ἀνεμόεις.
windſtill γαληνός, εὔδιος, νήνεμος, ἀνήνεμος, ἀπνεύματος, ἀχείμαντος (ſämtlich 2), ~ ſein ἀνηνεμεῖν, γαληνιάζειν.
Windſtille *f* ἡ νηνεμία, ἡ γαλήνη, ἡ ἀνηνεμία, ἡ εὐδία, ἡ ἄπνοια. [(ίδος).]
Windſtoß *m* ἡ πνεύματος καταφορά, ἡ καταιγίς
Windſucht *f* ὁ τυμπανίας ob. τυμπανίτης ὕδερος ob. ὕδρωψ (ωπος), an der ~ leiden τυμπανοῦσθαι (P.), einer der daran leidet τυμπανικός, τυμπανίτης.
Windung *f* ἡ σπεῖρα, ὁ ἕλιγμός, ἡ ἕλιξ, ἡ καμπή, in ~en ἑλικηδόν, ~en eines Weges αἱ περίοδοι. [μου.]
Windwehe *f* χιὼν πολλὴ συνηγμένη ὑπὸ τοῦ ἀνέ-
Windwolke *f* ἡ κηλὰς (ἄδος) νεφέλη.
Windzug *m* ἡ πνεύματος φορά, auch bloß τὸ πνεῦμα.
Wink *m* τὸ νεῦμα, τὸ σημεῖον, ἡ σημασία, j-m einen ~ geben ἐπινεύειν, σημαίνειν, ὑποσημαίνειν τινί.
Winkel *m* 1. (in der Mathematik) ἡ γωνία, rechter, ſpitzer, ſtumpfer ~ ἡ ὀρθή, ὀξεῖα, ἀμβλεῖα γωνία, der innere, äußere ~ ἡ ἐντός, ἐκτὸς γωνία, (~ der Augen) ὁ κανθός. — 2. (verborgener Ort) ὁ μυχός, (als Aufenthalt von Tieren) ἡ φωλεά, ὁ φωλεός, ſich in einen ~ aufhalten (von Tieren) φωλεύειν, φωλεῖν, φωλάζειν.
Winkelchen *n* τὸ γωνίδιον. [(ονος).]
Winkeleiſen, -maß *n* ὁ κανών (όνος), ὁ γνώμων
winkelförmig γωνιοειδής, γωνιώδης.
winkelig γωνιαῖος, ἐγγώνιος (2), (von verborgenen Örtern) μυχώδης, φωλεώδης, ~ machen ἀπογωνιοῦν, ~ werden ἀπογωνιοῦσθαι (P.). [ἠκριβωμένος.]
winkelrecht εὐ-, ἐγγώνιος (2), κανονικός, πρὸς ὀρθόν
Winkelzug *m* ἡ διάδυσις, ἡ στροφή, ἡ παραγωγή, ἡ παρέκβασις. ἡ πανουργία, Winkelzüge machen διαδύεσθαι (-δῦναι), πανουργίᾳ χρῆσθαι (M.), ποικίλλειν, alle möglichen Winkelzüge machen πάσας στροφὰς στρέφεσθαι (P.), ἄνω καὶ κάτω στρέφεσθαι (P.).
winken νεύειν, νεύματι χρῆσθαι (M.). σημαίνειν, j-m ~ herbeizukommen σημαίνειν τινὶ προσέρχεσθαι, j-m mit der Hand ~ κατασείειν τινὶ τῇ χειρί.
Winken *n* ἡ νεῦσις, ἡ σημασία.
winſeln μινυρίζειν, κλαυθμυρίζειν, (von Hunden) κυζᾶσθαι (M.), ſ. wimmern. [σμός.]
Winſeln *n* ὁ μινυρισμός, τὸ κνύζημα, ὁ κλαυθμυρι-
Winter *m* ὁ χειμών (ῶνος), τὰ χειμερινά, (Winterzeit) ἡ χειμερινὴ ὥρα, im ~ χειμῶνος ὄντος, (τοῦ) χειμῶνος, ἐν (τῷ) χειμῶνι, harter, ſtrenger ~ πολὺς oder μέγας χειμών, ein ſo harter ~ τοσοῦτος χειμών, kalter ~ ψυχρὸς χειμών, milder ~ εὔκρατος ob. θερμὸς χειμών, den ~ über τὸν χειμῶνα. διὰ τοῦ χειμῶνος, den ~ zubringen χειμάζειν, δια-, παραχειμάζειν, χειμερίζειν, χειμαδεύειν, διάγειν τὸν χειμῶνα, zum ~ gehörig, im ~ geſchehend χειμερινός, im ~ geſät χειμόσπορος (2), Jagd im ~ ἡ χειμερινὴ θήρα.
Winterabend *m* ἡ χειμερινὴ ἑσπέρα.
Winterapfel *m* τὸ χειμερινὸν μῆλον. [ἔργον.]
Winterarbeit *f* τὸ χειμερινὸν ob. διὰ τοῦ χειμῶνος
Winteraufenthalt *m* ἡ χειμασία, ſeinen ~ an einem Orte haben διάγειν τὸν χειμῶνα ἐν χωρίῳ τινί.
Winterbirne *f* τὸ χειμερινὸν ἄπιον. [τεία.]
Winterfeldzug *m* ἡ χειμερινὴ ob. ἐν χειμῶνι στρα-
Winterfrucht *f*, **-getreide** *n* ὁ χειμόσπορος σῖτος.
Wintergrün *n* ἡ κληματὶς (ίδος), ἡ χειμερίνη, auch ὁ κιττός (Efeu).
winterhaft, winterlich χειμέριος, χειμερινός.
Winterholz *n* τὰ πρὸς τὸν χειμῶνα ἀποκείμενα ob. φυλαττόμενα ξύλα.
Winterkälte *f* τὸ τοῦ χειμῶνος, ἐν τῷ χειμῶνι oder χειμερινὸν κρύος, ~ ausſtehen καρτερεῖν ob. ὑπομένειν τὸν χειμῶνα. [μαστρον.]
Winterkleid *n* ἡ χειμερινὴ ἐσθής (ῆτος), τὸ χεί-
Winterkrankheit *f* ἡ χειμερινὴ νόσος.
Winterlager *n* (für Truppen) τὰ χειμάδια, im ~ ſein, ſtehen χειμάζειν, διαχειμάζειν, (von Tieren) ὁ φωλεός, ἡ φωλία, im ~ ſein φωλεύειν, φωλεῖν.
Winterluſtbarkeit *f* ἡ χειμερινὴ ob. κατὰ τὸν χειμῶνα τέρψις ob. ἡδονή.
Wintermonat *m* ὁ χειμερινὸς μήν (ηνός).
wintern: es wintert χειμὼν ἐστιν, χειμάζει.
Winternacht *f* ἡ χειμερινὴ νύξ (υκτός).
Winterpflanze *f* τὸ χειμερινὸν φυτόν.
Winterquartier *n* ἡ χειμασία, τὰ χειμάδια, das ~ beziehen χειμάδια πήγνυσθαι (M.), auch χειμάζεσθαι, χειμάζειν, διαχειμάζειν.
Winterregen *m* ὁ χειμερινὸς ὄμβρος.
Winterreiſe *f* ἡ ἐν χειμῶνι ob. χειμερινὴ πορεία.
Winterrock *m* τὸ χείμαστρον.
Winterſaat *f* τὸ χειμόσπορον.
Winterſchlaf *m* ἡ φωλεία, ἡ φώλευσις, den ~ halten φωλεύειν, φωλεῖν, τὴν φωλείαν ποιεῖσθαι (M.), διαναρκᾶν.

Digitized by Google

Winterſchuhe *m/pl.* αἱ ἀσκέραι. [χλιμένα).
Winterſeite *f* τὰ πρὸς βορρᾶν (τετραμμένα od. κε-)
Winterſolſtitium *n*, **-ſonnenwende** *f* αἱ χειμεριναὶ ἡλίου τροπαί.
Winterſonne *f* ὁ κατὰ τὸν χειμῶνα od. χειμερινὸς ἥλιος. [μασία.)
Winterſturm *m* ὁ χειμών (ῶνος), τὸ χεῖμα, ἡ χει-)
Wintertag *m* ἡ χειμερινὴ ἡμέρα.
Winterung *f* ἡ χειμασία.
Winterweizen *m* οἱ χειμόσποροι πυροί.
Winterwetter *n* ὁ χειμών (ῶνος).
Winterwohnung *f* τὸ χειμάδιον.
Winterzeit *f* ἡ τοῦ χειμῶνος od. χειμερινὴ ὥρα, ὁ χειμερινὸς χρόνος. zur ~ (im Winter) ſ. Winter.
Winzer *m* ὁ ἀμπελουργός.
Winzergeſchäft, -handwerk *n* ἡ ἀμπελουργική.
Winzerin *f* ἡ ἀμπελουργός.
Winzermeſſer *n* τὸ κλαστήριον.
winzig ἀκαριαῖος u. durch die *sup.* ἐλάχιστος, βραχύτατος, λεπτότατος. ein ~er Teil πολλοστὸν μέρος.
Wipfel *m* ἡ κορυφή, τὸ ἄκρον, gew. durch das *adj.* ἄκρος, zB. der ~ eines Baumes ἄκρον τὸ δένδρον, der ~ der Tanne ἄκρα ἡ ἐλάτη.
wir ἡμεῖς (nur im Gegenſatz od. wenn ein Nachdruck darauf liegt, ſonſt nicht zu überſetzen), häufig zur Bezeichnung einer einzigen Perſon (pluralis maiestatis), ~ ſelbſt ἡμεῖς αὐτοί.
Wirbel *m* 1. (kreisförmige Bewegung) ὁ στρόβιλος, ἡ δίνη (gew. *plur.*), ὁ δῖνος, ὁ στρόβος (στρόμβος), ὁ γῦρος, im ~ ſich bewegen ſ. wirbeln; (Strudel) ἡ συστροφὴ ὑδάτων, ὁ δῖνος, ἡ δίνη. — 2. (der ~ auf dem Kopfe) τὸ τῶν τριχῶν λίσσωμα, ἡ κορυφή, (~ an der Spindel) ὁ σφόνδυλος, (an einem Saiteninſtrument) ὁ κόλλοψ (πος), τὸ ἐπιτόνιον. [(γγος).)
Wirbelbein *n* ὁ σφόνδυλος, ὁ στροφεύς, ἡ στρόφιγξ)
Wirbelbewegung *f* ἡ δίνησις, ἡ δίνη.
Wirbeldoſten *m* (eine Pflanze) τὸ κλινοπόδιον.
Wirbelknochen *m* ſ. Wirbelbein.
wirbeln γυροῦν, δινεῖν, στροβεῖν, στρομβεῖν, στρομβοῦν, στροβιλοῦν, συστρέφειν, ſich ~ v. P. [Verben.)
Wirbeln *n* ἡ δίνησις, ἡ δίνη, τὸ δίνευμα oder durch)
Wirbelſäule *f* ἡ ῥάχις (εως).
Wirbeltier *n* τὸ ῥάχιν ἔχον ζῷον.
Wirbelwind *m* ἡ συστροφὴ ἀνέμων, ὁ στρόβιλος, ἡ λαῖλαψ (απος).
wirken I *intr.* 1. ποιεῖν, δύνασθαι, ἰσχύειν, ἐνεργεῖν, nichts ~ οὐδὲν εἰς πλέον ποιεῖν, es wirkt etw. (wohl, übel) auf mich (εὖ, κακῶς) πάσχω τι ὑπό τινος, auf das Gemüt ~ διατιθέναι τὴν ψυχήν τινός πως, viel, wenig ~ πολὺ od. πολλά, μικρὸν od. μικρὰ δύνασθαι, (von Arzeneien und Giften) ποιεῖν. — 2. für j-n ~ πράττειν ὑπέρ τινος, συμπράττειν τινί, ὑπουργεῖν, ὑπηρετεῖν τινι, viel für j-n ~ ὠφελεῖν τινα, πολλοῦ ἄξιον εἶναι od. γίγνεσθαί τινι, (im Staatsleben oder in einem Staatsamte) πολιτεύεσθαι (M.), was ich im Staate gewirkt habe ἃ πεπολίτευμαι, öffentlich aufs beſte ~ τὰ βέλτιστα πολιτεύεσθαι. — II *trans.* 3. (weben) ὑφαίνειν, ἱστουργεῖν, gewirktes Zeug τὰ ὑφαντά.
Wirken *n* 1. (Kraftäußerung) ἡ ἐνέργεια, ἡ δύναμις, αἱ πράξεις, τὰ ἔργα, ~ im Staate ἡ πολιτεία. — 2. (das Weben) ἡ ὕφανσις, ἡ ὑφή, ἡ ἱστουργία.
Wirker *m* (Weber) ὁ ὑφαντής, ὁ ἱστουργός.
wirklich *adj.* ἀληθής, ἀληθινός, ὤν (οὖσα, ὄν), *adv.* τῷ ὄντι, ὄντως, τὸ ἀληθές, (ὡς) ἀληθῶς, τῇ ἀληθείᾳ, ἐμφανῶς, bei *sup.* auch δή, γέ (enkl.), zB. ~ ſehr ſchön κάλλιστος δή, κάλλιστός γε, die ~en Dinge τὰ ὄντα, ~ ſein ὑπάρχειν, ~ werden εἰς τὸ φανερὸν καθίστασθαι, etw. ~ machen ἔργῳ καθιστάναι oder ἀποδεικνύναι, ἀπο-, ἐκ-, ἐπιτελεῖν, die ~e Beſchaffenheit einer Sache ἡ ἀλήθειά τινος, ~? ἦ γάρ; ironiſch ἆληθες; wie es ~ war ὥσπερ ἦν, was auch ~ der Fall war ὅ καὶ ἦν, und ~ (am Anfange eines Satzes) καί.
Wirklichkeit *f* 1. (Gegenſatz zum Schein und Falſchen) ἡ ἀλήθεια, in der ~ ſ. wirklich (*adv.*); (wirkliche Exiſtenz) ἡ οὐσία, τὸ εἶναι, ἡ ὑπόστασις, ἡ ἐντελέχεια, τὸ ὑπάρχειν, ἡ ὕπαρξις. — 2. (das Exiſtierende) τὰ ὄντα, τὰ ὑπάρχοντα, zur ~ bringen ſ. wirklich machen unter wirklich; größer erſcheinend als in der ~ μείζων φαντασία τοῦ ὄντος, in der ~ iſt es nicht ſo τὰ πράγματα οὐχ οὕτω πέφυκεν.
wirkſam ἐνεργής, ἐνεργός, ἐνεργητικός, πρακτικός, δραστήριος, δραστικός, ἀνυτικός, ~ ſein ſ. wirken; ~er ſein κρείττω εἶναι, πλέον δύνασθαι od. ἰσχύειν.
Wirkſamkeit *f* von Sachen ἡ δύναμις, ἡ ἰσχύς (ύος), von Perſonen ἡ ἐνέργεια, ἡ πρᾶξις, öffentliche ~ ἡ πολιτεία, τὸ πολίτευμα, in ~ treten ἐν ἔργῳ γίγνεσθαι.
Wirkung *f* (das Wirken und die Kraft zu wirken) ἡ δύναμις, ἡ ἐνέργεια, ἡ πρᾶξις, (das Bewirkte) τὸ ἔργον, τὸ ἐνέργημα, ~, keine ~ u. dgl. haben ſ. wirken; ſeine ~ tun κύριον εἶναι, ἐνεργεῖν, eine gute ~ auf j-n haben ὠφελεῖν τινα, εὖ od. καλῶς διατιθέναι τινά, eine gute ~ von etw. erfahren εὖ πάσχειν od. διατίθεσθαι (P.) ὑπό τινος.
Wirkungskreis *m* τὰ πράγματα, τὰ καθήκοντα, ἡ πραγματεία, τά τινος, τὰ κατά τινα, zB. mein ~ τὰ κατ' ἐμέ, der ~ eines Beamten ἡ ἐπιμέλεια, ſoweit mein ~ ſich erſtreckt ἐφ' ὅσον δύναμαι, τὸ ἐπ' ἐμοί, ὅσον ἐπ' ἐμοί, einen kleinen ~ haben οὐ πολὺ δύνασθαι.
wirren: unter od. durcheinander ~ ταράττειν, συν-, διαταράττειν, διακυκᾶν, τυρβάζειν.
Wirren *pl.* αἱ ταραχαί, politiſche ~ αἱ στάσεις, οἱ νεωτερισμοί.
Wirrſal *n* ἡ ταραχή (u. *pl.*).
Wirrwarr *m* ἡ ταραχή, ὁ τάραχος, ἡ τύρβη, (Unordnung, Disziplinloſigkeit) ἡ ἀταξία, ἡ ἀκοσμία.
Wirt *m* 1. (Verwalter einer Wirtſchaft, eines Hauſes) ὁ οἰκονόμος, ein guter ~ ſein οἰκονομικὸν εἶναι, καλῶς διοικεῖν τὰ τῆς οἰκίας, (ſparſam ſein, wirtſchaften) φειδωλὸν εἶναι, δεινὸν εἶναι χρηματίζεσθαι (M.), (Herr des Hauſes) ὁ τοῦ οἴκου δεσπότης. — 2. (der Fremde bei ſich aufnimmt) ὁ ξενοδόκος, (bei einem Gaſtmahl) ὁ ἑστιάτωρ (ορος), j-s ~ ſein ξενίζειν τινά, (Gaſtwirt) ὁ πανδοκεύς, (einer Kneipe) ὁ κάπηλος, ~ ſein πανδοκεύειν, καπηλεύειν.
wirtbar οἰκήσιμος (2), οἰκητός, εὔξενος (2).
Wirtin *f* ἡ οἰκονόμος, ἡ τοῦ οἴκου δέσποινα, ἡ ξενοδόκος, ἡ πανδοκεύτρια, ἡ καπηλίς (ίδος), b. Unterſchied ſ. unter Wirt.
wirtlich (gaſtfreundlich, gaſtfreundſchaftlich) ξένιος, φιλόξενος (2), j-n ~ aufnehmen ξενίζειν τινά, (haushälteriſch) οἰκονομικός, φειδωλός.
Wirtſchaft *f* 1. (Verwaltung eines Hauſes) ἡ οἰκονομία, ἡ τῶν οἰκείων od. τῆς οἰκίας ἐπιμέλεια od. διοίκησις, die ~ führen οἰκονομεῖν, διοικεῖν τὴν οἰκίαν, προεστάναι od. ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι (M.) τῆς οἰκίας. (Familie, Hausſtand) ὁ οἶκος, οἱ κατ' οἶκον, οἱ οἰκῆται, eine große ~ haben οἰκέτας ἔχειν oder τρέφειν πολλούς, eine ~ für ſich haben καθ' ἑαυτὸν εἶναι. — 2. (Gaſtwirtſchaft) ἡ πανδοκεία, ἡ καπηλεία. — 3. (Beſitzung auf dem Lande, Landgut) ὁ ἀγρός, τὸ χωρίον.
wirtſchaften οἰκονομεῖν, διοικεῖν τὴν οἰκίαν, ἐπιμελεῖσθαι (P.) od. ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι (M.) τῆς οἰκίας, ταμιεύειν (u. M.), mit etw. ~ οἰκονομεῖν, διοικεῖν, ταμιεύειν τι, gut ~ καλῶς διοικεῖν τὰ ἑαυτοῦ od. τὰ ἴδια.
Wirtſchaften *n* durch Verben, die Kunſt des ~s ἡ οἰκονομική, eine Schrift über das ~ (Wirtſchaftslehre) ὁ οἰκονομικός.
Wirtſchafter *m* ὁ οἰκονόμος, ὁ διοικητής, ὁ ταμίας od. b. *part.* der Verben, (eines Gutes) ὁ ἀγροκόμος.
Wirtſchafterin *f* ἡ οἰκονόμος, ἡ ταμία od. b. *part.* der Verben.

Digitized by Google

wirtſchaftlich οἰκονομικός, ταμιευτικός, (ſparſam) φειδωλός.
Wirtſchaftlichkeit *f* τὸ οἰκονομικόν.
Wirtſchaftsbuch *n* τὸ γραμματεῖον.
Wirtſchaftsfrau *f* ἡ ταμία.
Wirtſchaftsgebäude *n* τὸ ταμιεῖον.
Wirtſchaftsverwalter *m* ὁ ταμίας.
Wirtſchaftsvorrat *m* τὸ ταμίευμα.
Wirtshaus *n* τὸ πανδοκεῖον, ἡ κατάλυσις, τὸ κατάλυμα, τὸ καταγώγιον, (Herberge) ὁ ξενών (ῶνος), (Kneipe) τὸ καπηλεῖον.
Wiſch *m* (zum Abwiſchen) ὁ σπόγγος (Schwamm), (ein wertloſer Papierfetzen) τὸ σκύβαλον, τὸ σκυβάλισμα, χάρτης οὐδενὸς ἄξιος.
wiſchen *trans.* σμῆν, σμήχειν, *intr.* in etw. ~ ὑποδύεσθαι (-δῦναι) τι.
Wiſchen *n* ἡ σμῆξις.
Wiſcher *m* eig. d. *part.* d. Verben, (vulgär für Verweis, Tadel) ἡ ἐπιτίμησις, ἡ ἐπίπληξις, ὁ φόγος, j-m e-n ~ erteilen ἐπιτιμᾶν, ἐπιπλήττειν τινί, ψέγειν τινά.
Wiſchlappen *m* etwa ὁ σπόγγος.
Wiſchtuch *n* τὸ κάλλυντρον.
Wiſchwaſch *m* (Geſchwätz) οἱ ὄθλοι, οἱ λῆροι.
Wiſent *m* ὁ βόνασος, ὁ οὖρος βοῦς.
Wißbegierde *f* ἡ φιλομάθεια (-μαθία).
wißbegierig φιλομαθής, ~ ſein φιλομαθεῖν.
wiſſen 1. εἰδέναι, ἐπίστασθαι, γιγνώσκειν, (durch andere) μεμαθηκέναι, πεπυσμένον εἶναι (auch πυνθάνεσθαι), διδαχθῆναι, παρειληφέναι, (aus eigener Erfahrung) πυθόμενον εἶναι, von etw. ~ εἰδέναι od. ἐπίστασθαι περί τινος, genau ~ σαφῶς od. ἀκριβῶς εἰδέναι oder ἐπίστασθαι, ἀκριβοῦν, ἐξεπίστασθαι, ἐκμεμαθηκέναι, wohl ~ εὖ εἰδέναι, οὐκ ἀγνοεῖν, nicht ~ ἀγνοεῖν, φεύγειν od. λανθάνει τινά τι. — 2. (können, vermögen) ἔχειν m. d. *inf.*, z.B. ich weiß etw. zu ſagen ἔχω τι λέγειν, ich weiß, daß … οἶδα usw. mit ὅτι, ὡς od. *part.*, ich weiß nicht, was ich ſagen ſoll ἀπορῶ ὅ τι χρὴ λέγειν, ich weiß nicht wie οὐκ οἶδ' ὅπως, Gott weiß es, weiß Gott ἴστω θεός, νὴ τὸν θεόν, durch Hörenſagen ~ ἀκοῇ εἰδέναι, noch ~ μνημονεύειν, auswendig ~ ἀπὸ μνήμης εἰδέναι, ἐξεπίστασθαι, etw. ~ wollen (zu erfahren wünſchen) βούλεσθαι μανθάνειν, (nach etw. fragen) πυνθάνεσθαί τι, ζητεῖν τι, (tun, als ob man etw. wüßte) προσποιεῖσθαι (M.) εἰδέναι τι, um etw. ~ συνειδέναι τι, ohne zu ~ οὐκ εἰδώς, ἀγνοῶν od. durch λανθάνειν mit *part.*, z.B. Oedipus tötete ohne es zu ~ ſeinen Vater Οἰδίπους ἀπέκτεινε τὸν πατέρα ἑαυτὸν λαθών od. ἔλαθεν ἑαυτὸν ἀποκτείνας τὸν πατέρα, etw. von j-m ~ συνειδέναι τινί τι od. τινί ὅτι, j-m etw. kund und zu ~ tun δηλοῦν oder ἀνακοινοῦσθαί (M.) τινί τι, ſich viel auf etw. ~ μέγα φρονεῖν ἐπί τινι, j-m Dank ~ χάριν εἰδέναι τινί, von etw. nichts ~ wollen ἀπαξιοῦν τι.
Wiſſen *n* ἡ ἐπιστήμη, ἡ σοφία, τὸ εἰδέναι (wiſſenſchaftliches ~), ἡ γνῶσις (Kenntnis, Verſtändnis), ohne j-s ~ κρύφα od. λάθρα τινός, ἀγνοοῦντός od. μὴ συνειδότος τινός od. durch λανθάνειν (d. Konſtr. ſ. unter d. vor. Wort), meines ~s ὅσον γ' ἐμὲ εἰδέναι, mit ~ und Willen ἑκ προθέσεως. ἑκ προαιρέσεως, ἐξεπίτηδες, ohne j-s ~ und Willen ἄκοντός τινος, ἄνευ τινός, wider ~ etw. tun ἄκοντα ποιεῖν τι, nach beſtem ~ und Gewiſſen γνώμῃ τῇ δικαιοτάτῃ.
Wiſſenſchaft *f* ἡ ἐπιστήμη (das Wiſſen), ἡ γνῶσις (Kenntnis), ἡ μάθησις, τὸ μάθημα, ἡ παιδεία, τὸ παίδευμα (~ als Disziplin), die ~en τὰ γράμματα, οἱ λόγοι, die ſchönen ~en αἱ τέχναι, ἡ ἐγκύκλιος παιδεία, Beſchäftigung mit den ~en ἡ περὶ τοὺς λόγους od. περὶ τὰ γράμματα σπουδή, ſich den ~en widmen φιλοσοφεῖν, ὁμιλεῖν παιδείᾳ, mathematiſche ~en τὰ μαθήματα.
wiſſenſchaftlich τεχνικός, ἐπιστημονικός, ὁ, ἡ τὸ κατὰ τὴν ἐπιστήμην. μαθηματικός, auch ἀκριβής (genau, gründlich), ~e Erkenntnis ἡ ἐπιστήμη, ~e Bildung ἡ παιδεία, ~e Arbeit ἡ περὶ τὰ γράμματα σπουδή, ~ gebildet εὖ od. καλῶς πεπαιδευμένος, etw. ~ behandeln φιλοσοφεῖν τι, περί τινος od. περί τι, ~e Geſpräche führen φιλοσοφεῖν. [od. καλὸς εἰδέναι.]
wiſſenswürdig ὃ χρὴ εἰδέναι od. ἐπίστασθαι, ἄξιος
wiſſentlich εἰδώς, ἑκών (von Perſonen), ἑκούσιος (von Handlungen), *adv.* γνώμῃ, ἀπὸ γνώμης, κατὰ προαίρεσιν, ἑκ προθέσεως, ἑκ προαιρέσεως, ἐπίτηδες, ἐξεπίτηδες, ἑκ προνοίας, ἐθελοντί, ἑκοντί, ἑκουσίως, ἑκουσίᾳ, καθ' ἑκουσίαν.
wittern ὀσφραίνεσθαί, ὀσμᾶσθαί τινος (von Menſchen und Hunden), στιβεύειν τι (von Jagdhunden), übtr. αἰσθάνεσθαί τινος, μαντεύεσθαί (M.) τι, ὑπονοεῖν, ὑποπτεύειν, ὑποτοπεῖν τι.
[1]Witterung *f* ἡ ἀποφερομένη ὀσμή (Geruch, nach welchem man etw. ausſpürt), ἡ ὄσφρησις (Spürfähigkeit des Jagdhundes).
[2]Witterung *f* ὁ ἀήρ (ἀέρος), αἱ ὧραι. heitere ~ ἡ εὐδία, ἡ αἰθρία. Umſchlag der ~ ἡ μεταβολὴ τῶν ὡρῶν.
Witterungskunde *f* ἡ μετεωρολογία.
Witterungszeichen *n* ἡ διοσημεία.
Witwe *f* ἡ χήρα, ~ ſein χηρεύειν.
Witwengehalt *m* u. *n* τὰ τῇ χήρᾳ (od. *pl.*) εἰς τροφὴν δεδομένα χρήματα.
Witwenkaſſe *f* τὸ ταμιεῖον τὸ ταῖς χήραις χρήματα ὑπουργοῦν.
Witwenſtand *m* ἡ χηρεία. ἡ χήρευσις, im ~e ſein χηρεύειν. [leben χηρεύειν.]
Witwer *m* ὁ χήρος, ~ ſein χηρεύειν.
Witz *m* (Scharfſinn, ſcharfer Verſtand) ἡ σύνεσις, ἡ ἀγχίνοια (letzteres bſd. das Vermögen der Seele, ſchnell Ähnlichkeiten zu entdecken, namentlich in raſchen Antworten), (ſchnelles u. treffendes Entdecken von Ähnlichkeiten an verſchiedenartigen Dingen) ἡ ἀστειότης (ητος). ἡ ἀστειοσύνη, ἡ κομψεία, ἡ κομψότης (ητος), ἡ εὐτραπελία, ἡ αἰμυλία (als Vermögen), ~ haben ἀγχίνοον, ἀστεῖον, κομψόν εἶναι, τὸ σκῶμμα, οἱ ἀστεῖοι od. κομψοὶ λόγοι (als Sache), beißender ~ ὁ σίλλος, gemeiner ~ τὸ βωμολόχευμα, einen ~ machen λέγειν σκῶμμα, einen gemeinen ~ machen βωμολοχεύεσθαι (M.).
Witzbold *m* ὁ εὐτράπελος ἀνήρ, ὁ σκωπτόλης, gemeiner ~ ὁ βωμολόχος. ὁ γεφυριστής. [στωμυλίαι.]
Witzelei *f* τὰ ψυχρὰ σκώμματα, τὰ σοφίσματα, αἱ
witzeln ψυχρὰ σκώμματα λέγειν, σοφίζεσθαι (M.).
witzig ἀστεῖος, εὐτράπελος (2), κομψός. χαρίεις, ἐπίχαρις, εὔχαρις (von Perſonen u. Sachen), εὔστοχος (2, treffend in ~en Antworten), ἀστικός (von Perſonen), δεξιός (von Sachen), ~er Einfall ὁ κομψὸς od. ἀστεῖος λόγος, τὸ κόμψευμα, ἡ χαριτία, ὁ χαριεντισμός, τὸ χαριέντισμα, ~e Einfälle haben, vorbringen κομψεύεσθαι (M.).
witzigen j-n σωφρονίζειν, φρενοῦν τινα, auch παιδεύειν.
Witzigkeit *f* ἡ κομψότης, ἡ ἀστειότης (ητος), ἡ εὐτραπελία. [σις, ἡ σωφρονιστὺς (ὑος).]
Witzigung *f* ἡ σωφρόνισις, ὁ σωφρονισμός, ἡ φρένω-
Witzling *m* ſ. Witzbold.
wo 1. direkt fragend ποῦ; indir. ὅπου. auch ποῦ, ~ in aller Welt? ποῦ ποτε γῆς; von ~? πόθεν; — 2. *relat.* οὗ, ὅπου, ᾗ, ὅπῃ, ἔνθα, ἐνθαπερ, auch ἵνα, ~ es auch ſei, ~ auch nur ὅπου ποτέ. ὅπου ἄν mit *conj.* in Beziehung auf Gegenwart u. Zukunft, ὅπου mit *opt.* mit Beziehung auf die Vergangenheit, ὅπουοῦν, bei den Verben der Bewegung ſtehen gew. ὅθεν, ὁπόθεν, ἔνθεν (woher) und ὅποι (wohin), bei den Verben des Anfangens auch ὅθεν uſw. — 3. (Bedingungspartikel) εἰ, ἐάν ſ. wenn; ~ nicht εἰ (ἐὰν) δὲ μή.
woanders ἀλλοθι, ſ. anderswo.
wobei 1. πρός, παρ' u. ἐφ' ᾧ (*relat.*, räumlich), ἐν ᾧ, ἐν οἷς (*relat.*, von Umſtänden, Zuſtänden), oft umſchrieben mit einem dem Sſbg entſprechenden *part.* wie ἃ ἰδών, ἃ πάσχων, ἃ ποιῶν u. dgl. — 2. fragend πρὸς τίνι; παρὰ od. ἐν τίνι; τί ἰδών; τί πάσχων u. dgl.

Digitized by Google

Woche *f* ἡ ἑβδομάς (ἀδος). ἡ ἑπτάς (ἀδος).
Wochenbesuch *m*: einen ~ machen ἐπισκοπεῖν λοχευομένην, προσφοιτᾶν λοχευομένῃ.
Wochenbett *n* ἡ λοχεία, im ~ liegen λοχεύεσθαι (P.), ins ~ kommen ἀναπεσεῖν λοχευομένην, τίκτειν.
Wochenlohn *m* ὁ καθ' ἑβδομάδα ἀποδιδόμενος μισθός.
Wochentag *m* ἡ ἐργάσιμος ἡμέρα.
wöchentlich καθ' ἑκάστην ἑβδομάδα.
Wöchnerin *f* ἡ λεχώ (οῦς), ἡ λοχεύτρια, gew. durch d. *part.* ἡ λοχευομένη.
wodurch 1. *relat.* δι' οὗ (ἧς), δι' ὅπερ (ἥσπερ), (zur Angabe des Mittels u. der Veranlassung) ἀφ' οὗ (ὧν), ἐξ οὗ (ὧν), ᾗ, ἥπερ. — 2. fragend διὰ τί; τίνος ἕνεκα; τί ποιῶν; πῶς; indir. διότι.
wofern εἰ mit *ind.*, ἐάν (ἤν, ἄν) mit *conj.*, in der indir. Rede nach einem histor. Temp. εἰ mit *opt.*
wofür 1. *relat.* ἀνθ' οὗ (ἧς), ἀνθ' ὧν, ὑπὲρ οὗ. — 2. (fragend) ἀντὶ τίνος (τοῦ); ὑπὲρ τίνος; διὰ τί; πρὸς τί; ~ hältst du dies? ποῖον νομίζεις τοῦτο; er ist der, ~ du ihn hältst τοιοῦτός ἐστιν, οἷον καὶ νομίζεις.
Woge *f* τὸ κῦμα, stark bewegte ~ ὁ κλύδων (ωνος), das Rauschen der ~n ὁ ῥόθος, τὸ ῥόθιον, ~n schlagen s. wogen.
wogen κυματοῦσθαι, κυματίζεσθαι, κλυδωνίζεσθαι (sämtlich P.), κυμαίνειν.
Wogen *n* ἡ κυμάτωσις, ἡ κύμανσις, ὁ κλύδων (ωνος).
wogenähnlich, -artig κυματοειδής, κυματώδης.
wogend außer dem *part.* auch κυματοειδής.
wogenlos ἄκυμος (2), ἀκύμαντος (2).
Wogenschlag *m* ὁ κλύδων (ωνος), τὸ κλυδώνιον.
wogig κυματοειδής, κυματώδης, κυμαίνων.
woher 1. fragend πόθεν (lokal, kausal u. von der Abstammung), ~ denn? ~ nur? πόθεν γάρ; nur kausal ἀπὸ τοῦ; ἐκ τοῦ; ἀπὸ τίνος; ἀπὸ ποίας αἰτίας; ~ gebürtig? ποδαπός; ~ auch nur ὁπόθεν δήποτε. — 2. *relat.* ὅθεν, ἀφ' οὗ, ἀφ' ὅτου, ἐξ οὗ (ὧν).
wohin 1. fragend ποῖ (in indir. Frage auch ὅποι), ~ denn? ποῖ δή; ποῖ ποτε; — 2. *relat.* οἷ, ὅποι, ὅπῃ, ἵνα, ~ auch immer ὅποι ποτέ, ὅπῃπερ.
wohl *adv.* εὖ, καλῶς, ὀρθῶς, es tut mir etw. ~ τέρπει μέ τι, ἥδομαί (P.) τινι, εὖ πάσχω ἔκ τινος, ἡδονὴν παρέχει μοί τι, es bekommt mir etw. ~ εὖ γίγνεταί μοί τι, λυσιτελεῖ ob. συμφέρει μοί τι, ὠφελοῦμαι (P.) ἔκ ob. ἀπό τινος, εὖ ἔχω ἔκ τινος, möge es dir ~ bekommen ὄναιο, εὖ σοι γένοιτο, mir ist ~, ich befinde mich ~ καλῶς πράττω ob. ἔχω, εὖ πάσχω, möge es dir ~ gehen ἐν καλῷ εἶης, εὖ πράττοις, εὐπραγοίης, εὐτυχοίης, mir ist ~ zumute εὐθυμίαν ἄγω, εὐθύμως ἔχω, mir ist nicht ~ zumute dabei ὀκνῶ τοῦτο, φοβοῦμαι (P.), j-n ~ leiden können ἀγαπᾶν τινα, εὐμενῶς διακεῖσθαι πρός τινα, es sieht mir ~ πρέπει μοι, es ist mir etw. ~ bekannt οὐκ ἀγνοῶ τι, οὐ λανθάνει ob. φεύγει μέ τι, sich ~ sein lassen ἡδυπαθεῖν, εὐπαθεῖν, τρυφᾶν (bei etw. ἐντρυφᾶν τινι), lebe ~ χαῖρε, ὑγίαινε, ἔρρωσο, εὐτύχει, ganz ~ (als Zeichen der Zustimmung) πάνυ γε, εὖ γε, ὀρθῶς, μάλιστα, ja ~ καὶ μάλα, πάνυ μὲν οὖν, πῶς γὰρ οὔ; in Fragen, z.B. glaubst du ~? ἆρα ob. ἄρ' οὖν οἴει; was denn ~? τί ποτε; zur Einschränkung einer Behauptung steht der *opt. potent.*, z.B. du wirst ~ nicht behaupten οὐκ ἂν εἴποις, doch ~ δήπου, (vielleicht) ἴσως, τάχα, vgl. wohl=...
Wohl *n* τὸ ἀγαθόν (das Gute), ἡ σωτηρία (Heil, Rettung), ἡ εὐδαιμονία, ἡ εὐπραγία, ἡ εὐτυχία (Glück, Wohlergehen), das öffentliche ~ τὰ κοινὰ ἀγαθά, für j-s ~ sorgen πρόνοιαν ποιεῖσθαι (M.) τινος, προνοεῖν (u. P.) τινος, auf sein ~ bedacht sein σκοπεῖν τὸ ἴδιον συμφέρον (οντος), sein ~ aufs Spiel setzen κινδυνεύειν περὶ τῶν ὅλων, an seinem ~ verzweifeln ἀπογιγνώσκειν ob. ἀπορεῖν τῆς σωτηρίας, auf dir beruht unser ~ ἐν σοὶ ἐσμέν, εἰς oder πρός σὲ βλέπομεν, es gereicht mir zum ~e φέρει μοι σωτηρίαν, συμφέρει μοι.
wohlachtbar τίμιος, ἔντιμος (2), auch σεμνός.
wohlan ἄγε, φέρε, ἀλλά, ~ denn ἄγε δή, φέρε δή, εἶα δή.
wohlanständig εὐ-, ἀξιοπρεπής, εὐσχήμων, εὔκοσμος (2), κόσμιος, καλός, sich ~ betragen εὐσχημονεῖν, es ist ~ πρέπει, καλῶς ἔχει, καλόν ἐστι mit *inf.*
Wohlanständigkeit *f* ἡ εὐ-, ἀξιοπρέπεια, ἡ εὐσχημοσύνη, ἡ εὐκοσμία.
wohlauf ἄγε, ἄγε δή, s. wohlan; ~ sein εὖ ob. καλῶς ἔχειν, ὑγιαίνειν.
wohlbedacht (verständig) φρόνιμος (2), συνετός. (überlegt) βεβουλευμένος, περισκεμμένος, (weise) σοφός.
wohlbedächtig προνοητικός, εὐλαβής.
Wohlbedächtigkeit *f* ἡ εὐλάβεια ob. d. *neutr.* d. *adj.*
wohlbefestigt εὐτειχιστος (2), βέβαιος.
wohlbefinden sich ~ ὑγιαίνειν, εὖ ob. καλῶς ἔχειν (körperlich), auch εὐημερεῖν, εὐθενεῖν.
Wohlbefinden *n* ἡ εὐεξία, ἡ εὐημερία. ἡ εὐθένεια, (von guten Lebensverhältnissen) ἡ εὐδαιμονία. ἡ εὐπραγία, ἡ εὐτυχία.
wohlbegabt εὐφυής.
wohlbegründet δίκαιος. ἀληθής.
Wohlbehagen *n* ἡ εὐ-, ἡδυπάθεια, ἡ εὐθυμία, ἡ εὐκολία. ἡ εὐαρέστησις. ~ empfinden εὐ-, ἡδυπαθεῖν, ~ an etw. finden ἥδεσθαί (P.) τινι.
wohlbehalten σῶς, *neutr.* σῶν, ἀκέραιος (2), ἀπαθής, ἀβλαβής, οὐδὲν κακὸν παθών.
Wohlbehaltenheit *f* ἡ σωτηρία u. d. *neutr.* d. *adj.*
wohlbekannt εὔγνωστος (2), γνώριμος.
wohlbeleibt πολύ-, εὔσαρκος (2), εὐσώματος (2), εὐσωματώδης, εὔσκτος (2), εὐσκτικός, ~ sein εὐσωματεῖν.
Wohlbeleibtheit *f* ἡ εὐσωματία, ἡ εὐ-, πολυσαρκία.
wohlberaten εὔβουλος (2).
Wohlberatenheit *f* ἡ εὐβουλία.
wohlberedt δεινὸς λέγειν.
wohlbetagt μακρόβιος (2), γηραιός.
wohlbewaffnet εὔοπλος (2).
wohlbewährt εὐδόκιμος (2).
wohlbewandert in etw. ἐμπειρότατός τινος, πλείστην ἐμπειρίαν ἔχων τινός, ~ in etw. sein ἀκριβῶς εἰδέναι τι.
wohldenkend ἐπιεικής.
wohlerfahren in etw. s. wohlbewandert.
wohlergehen: es ergeht mir wohl εὖ ob. καλῶς πράττω, εὐπραγῶ, εὐτυχῶ.
Wohlergehen *n* ἡ εὐπραγία, ἡ εὐδαιμονία, ἡ εὐτυχία.
wohlerhalten ἀκέραιος (2), σῶς, *neutr.* σῶν, ἀβλαβής.
wohlerzogen εὖ ob. καλῶς πεπαιδευμένος.
Wohlfahrt *f* ἡ εὐδαιμονία, ἡ εὐτυχία, ἡ σωτηρία, ἡ εὐπραγία.
wohlfeil εὐωνος (2), εὐτελής. ὀλίγης τιμῆς, εὐώνητος (2), ~ machen ἐπευωνίζειν, ὀλίγου ἀποδίδοσθαι (M.), ~ zu etw. kommen ὀλίγου κτᾶσθαί (M.) oder πρίασθαί τι.
Wohlfeilheit *f* ἡ εὐωνία, ἡ εὐτέλεια.
wohlgeartet εὐφυής, ἀγαθὸς τὴν φύσιν, εὐπαίδευτος (2). εὖ ob. καλῶς πεπαιδευμένος, εὐήθης.
wohlgebaut εὐφυής (τὸ σῶμα), εὔμορφος (2).
wohlgebildet vom Körper s. d. vor. Wort; (geistig ~) εὐπαίδευτος (2), εὖ ob. καλῶς πεπαιδευμένος.
Wohlgebildetheit *f* (vom Körper) ἡ εὐφυΐα, ἡ εὐμορφία.
wohlgeboren εὐγενής.
Wohlgefallen *n* ἡ εὐαρέστησις, ἡ ἡδονή, ich habe (finde) ein ~ an etw. ἐν ἡδονῇ ἐστί μοί τι, ἥδομαί (P.) τινι, ἄγαμαί (P.) τι.
wohlgefällig εὐάρεστος (2), ἄρεσκος, ἐπίχαρις, κεχαρισμένος, j-m ~ sein ἀρέσκειν τινί.
Wohlgefälligkeit *f* ἡ χάρις (ιτος), ἡ ἀρεσκεία.
wohl gehen: es geht mir wohl εὖ ob. καλῶς πράττω, εὐπραγῶ, εὐτυχῶ.
wohlgekleidet εὐσταλής, εὐείματος (2), εὐείμων, ~ sein εὐειματεῖν.
wohlgelegen εὖ κείμενος, εὔκαιρος (2).

Digitized by Google

wohl gelingen καλῶς οὐ. εἰς καλὸν ἀποβαίνειν (von Unternehmungen), καλὸν γίγνεσθαι (von Werken), meine Unternehmungen gelingen wohl κατορθῶ ἔν τινι, εὐτυχῶ τινι οὐ. ἔν τινι. [παρά τινι.]
wohlgelitten ſein bei j-m ἀρέσκειν τινί, δόκιμον εἶναι.
wohlgelungen καλῶς ἀποβάς, κάλλιστος.
wohlgemeint εὔνους, εὐνοϊκός, ich gebe dir einen wohlgemeinten Rat εὖ σοι φρονῶν συμβουλεύω, εὐνοϊκῶς ἔχων συμβουλεύω σοι. [ραλέος. ~ ſein θαρρεῖν.]
wohlgemut εὔθυμος (2), εὔελπις (ιδος), θαρρῶν, θαρ-
wohlgenährt εὐτραφής, ſ. wohlbeleibt.
Wohlgenährtheit *f* ἡ εὐτροφία, ſ. Wohlbeleibtheit.
wohlgeneigt εὐμενής, εὔνους, εὐνοϊκός, j-m ~ ſein εὐνοϊκῶς ἔχειν τινί οὐ. πρός τινα. [b. *adj.*]
Wohlgeneigtheit *f* ἡ εὐμένεια, ἡ εὔνοια u. b. *neutr.*
wohlgeordnet εὔτακτος, εὔκοσμος, εὐσύνθετος (ſämtlich 2), εὖ οὐ. καλῶς τεταγμένος (bſd. von Soldaten), (von Staaten) εὔνομος (2), ~ ſein εὐτάκτως ἔχειν, εὐτακτεῖν, (von Staaten) εὐνομεῖσθαι (P.).
[1]wohl geraten ſ. wohl gelingen; (von Kindern) καλὴν ἐλπίδα παρέχειν, καλὸν κἀγαθὸν γίγνεσθαι.
[2]wohlgeraten (*part.*) (von Sachen) καλῶς ἀποβάς, (von Kindern) εὐπαίδευτος (2), χρηστός, καλὸς κἀγαθός, εὖ οὐ. καλῶς πεπαιδευμένος.
Wohlgeruch *m* ἡ εὐωδία, ἡ εὐοσμία, ἡ ἡδεῖα ὀσμή, ~ von etw. empfinden εὐωδιάζεσθαι (P.) ὑπό τινος.
wohlgerüſtet εὔοπλος (2), εὐσταλής.
Wohlgeſchmack *m* ἡ εὐστομία, ἡ εὐχυμία, τὸ ἡδύ, ἡ ἡδύτης (ητος). [κοσμημένος.]
wohlgeſchmückt εὔκοσμος (2), εὐσταλής, καλῶς κε-
wohlgeſinnt εὔνους, εὐμενής, εὐνοϊκός, ~ ſein gegen j-n εὐνοϊκῶς ἔχειν τινί οὐ. πρός τινα.
wohlgeſittet κόσμιος, εὔκοσμος (2), σώφρων, auch εὔτακτος (2), ~es Betragen ἡ εὐκοσμία u. b. *neutr.* b. *adj.*, ~ ſein σωφρονεῖν.
Wohlgeſtalt *f* ἡ εὐμορφία.
wohlgeſtalt(et) εὔμορφος (2), εὐειδής, καλὸς τὴν μορφήν οὐ. τὸ σχῆμα, (vom Geſicht) εὐπρόσωπος (2).
wohlgetan καλῶς ἔχων.
wohlgetroffen (von Bildern) πιθανός.
wohlgewachſen εὐφυής.
wohlgewogen ſ. wohlgeneigt.
Wohlgewogenheit *f* ſ. Wohlgeneigtheit.
wohlgezogen εὐπαίδευτος (2), εὐάγωγος (2), καλῶς πεπαιδευμένος. [*neutr.* b. *adj.*]
Wohlgezogenheit *f* ἡ εὐπαιδευσία, ἡ εὐαγωγία u. das
wohlhabend εὐχρήματος (2), εὔπορος (2), εὐδαίμων, ~ ſein εὐπορεῖν χρημάτων, εὖ ἔχειν χρημάτων, εὐδαιμονεῖν. [ἡ εὐδαιμονία.]
Wohlhabenheit *f* ἡ εὐχρηματία, ἡ χρημάτων εὐπορία,
wohlhäbig εὐδαίμων.
Wohlhäbigkeit *f* ἡ εὐδαιμονία.
Wohlklang *m* ἡ εὐφωνία, ἡ εὐρυθμία.
wohlklingen εὔφωνον εἶναι.
wohlklingend εὔφωνος, εὔρυθμος. εὐφθογγος (ſämtl. 2), ~e Rede ἡ εὐεπὴς λέξις.
Wohllaut *m* ἡ εὐφωνία.
wohllauten εὔφωνον εἶναι.
Wohlleben *n* ἡ ἡδυπάθεια, ἡ εὐπάθεια, ἡ τρυφή, (glückliches Leben) ἡ εὐζωία, ein ~ führen ἡδυπαθεῖν, τρυφερῶς ζῆν, τρυφᾶν.
wohlmeinend εὔνους, εὐνοϊκός, εὐμενής.
wohlredend εὐεπής, καλλιεπής, εὔγλωττος (2), εὔστομος (2).
Wohlredenheit *f* ἡ εὐέπεια, ἡ καλλιέπεια, ἡ εὐστομία, ἡ εὐγλωττία, ἡ καλλιλεξία, ἡ καλλιλογία.
wohlriechen εὐοσμεῖν.
wohlriechend εὐώδης, εὔοσμος (2).
wohlſchmeckend εὔστομος (2), εὔχυμος (2), ἡδύς, γλυκύς.
Wohlſein *n* ἡ εὐεξία.
Wohlſtand *m* ſ. Wohlhabenheit.
wohl ſtehen εὖ ἔχειν, (anſtändig ſein) πρέπειν τινί.
Wohltat *f* ἡ εὐεργεσία, τὸ εὐεργέτημα, τὸ ἀγαθόν, j-m ~en erweiſen εὐεργετεῖν τινα, εὖ ποιεῖν τινα, ποιεῖν οὐ. δρᾶν τινα ἀγαθόν, ~en von j-m empfangen εὐεργετεῖσθαι (P.) ὑπό τινος, εὖ οὐ. ἀγαθὰ πάσχειν ὑπό τινος, ἀγαθὰ πάσχειν ὑπό οὐ. παρά τινος, j-m eine ~ vergelten ἀντευεργετεῖν τινα, j-n ſich durch ~en verpflichtet machen χάριν κατατίθεσθαι (M.) παρά τινι, ~en an j-n verſchwenden εὐεργεσίας προΐεσθαι (M.) τινι οὐ. παρά τινι, etw. als eine ~ anrechnen λογίζεσθαι (M.) οὐ. ποιεῖσθαί (M.) οὐ. τίθεσθαί (M.) τι ἐν εὐεργεσίας μέρει.
Wohltäter *m* ὁ εὐεργέτης οὐ. durch b. *part.* εὐεργετῶν (εὐεργετήσας), εὖ ποιῶν (ποιήσας), der größte ~ ὁ τὰ μέγιστα εὐεργετήσας, j-s ~ ſein εὐεργετεῖν οὐ. εὖ ποιεῖν τινα. [Verben, ſ. d. vor. Wort.]
Wohltäterin *f* ἡ εὐεργέτις (ιδος) οὐ. durch b. *part.* der
wohltätig εὐεργετικός, εὐεργετητικός, ἀγαθοποιός, ἀγαθουργός (2, von Perſonen), χρήσιμος (2), ὠφέλιμος, σύμφορος (2), ἀγαθός, χρηστός (von Sachen), ~ ſein für j-n ὠφελεῖν τινα, συμφέρειν τινί, καλόν εἶναί τινι.
Wohltätigkeit *f* ἡ εὐεργεσία, ἡ ἀγαθοποιΐα, τὸ εὐεργετεῖν, τὸ εὖ ποιεῖν (das Wohltun), (als Eigenſchaft von Sachen) ἡ ὠφέλεια, τὸ καλόν.
wohltönend εὔφωνος (2), εὐφθογγος (2), εὐηχής.
wohltuend ἡδύς.
wohltun εὐεργετεῖν, εὖ ποιεῖν, ὠφελεῖν τινα, es tut mir wohl ἐν ἡδονῇ ἐστί μοι, τέρπει με, ἥδομαί (P.) τινι.
Wohltun *n* ἡ εὐεργεσία οὐ. durch Verben. [γνώμων.]
wohlüberlegt εὖ περιεσκεμμένος, εὔβουλος (2), εὐ-
wohlumzäunt εὐερκής.
wohlverdient (vom Lohn, von einer Strafe) ἄξιος, δίκαιος, (von Perſonen) πολλοῦ ἄξιος, ſich um das Vaterland ~ gemacht haben πολλοῦ ἄξιον γεγονέναι τῇ πατρίδι, μέγα ὠφελῆσαι τὴν πατρίδα, χάριν καταθέσθαι παρὰ τῇ πατρίδι, πολλῶν ἀγαθῶν αἴτιον γεγονέναι τῇ πατρίδι. [εἶναι, (gehorſam ſein) πειθαρχεῖν.]
wohlverhalten ſich εὐτακτεῖν, κόσμιον οὐ. εὔκοσμον
Wohlverhalten *n* ἡ εὐταξία, ἡ κοσμιότης (ητος), ἡ χρηστότης (ητος), ἡ εὐκοσμία, ἡ πειθαρχία (letzteres vom Gehorſam gegen Vorgeſetzte).
wohlverſtanden εὖ οὐ. σαφῶς ἴσθι, δῆτα.
wohlverwahrt εὖ πεφυλαγμένος, (gegen die Unbilden der Witterung) εὐσκεπής.
wohlweiſe σοφώτατος. [εσκεμμένως.]
wohlweislich *adv.* σοφώτατα, εὐλαβέστατα, περι-
Wohlwollen *n* ἡ εὔνοια, ἡ εὐμένεια, ἡ εὐγνωμοσύνη, ἡ φιλοφροσύνη, ἡ χάρις (ιτος), τὸ εὔνουν u. b. *neutr.* b. übrig. *adj.*, ~ gegen j-n ἡ εὔνοιά τινος οὐ. πρός τινα, aus ~ κατ' εὔνοιαν, δι' εὐνοίας, εὐνοίᾳ, ſich j-s ~ erwerben ἀνακτᾶσθαί (M.), ἀναρτᾶσθαί (M.) τινα, ~ gegen j-n hegen εὔνοιαν ἔχειν τινί, εὐνοϊκῶς ἔχειν τινί οὐ. πρός τινα, εὐνοϊκῶς διακεῖσθαι πρός τινα, j-m ~ beweiſen εὔνοιαν παρέχειν τινί, φιλοφρονεῖσθαι (M. u. P.) τινα.
wohlwollen j-m εὐνοϊκῶς ἔχειν τινί οὐ. πρός τινα, εὔνουν εἶναί, εὖ φρονεῖν, προσφιλῶς ἔχειν τινί.
wohlwollend εὔνους, εὐνοϊκός, εὐμενής, προσφιλής, φιλόφρων, εὐγνώμων.
wohnbar οἰκήσιμος (2), εὐοίκητος (2).
wohnen οἰκεῖν, ἐνοικεῖν, κατοικεῖν, διατρίβειν, διαιτᾶσθαι, ἐνδιαιτᾶσθαι (P.), τὴν δίαιταν ποιεῖσθαι (M.), an einem Orte ~ οἰκεῖν ἐν χωρίῳ οὐ. χωρίον, διατρίβειν ἐν χωρίῳ, ἐνδιαιτᾶσθαι χωρίῳ, mit j-m zuſammen ~ συνοικεῖν τινι, (von Tieren) αὐλίζεσθαι (P.).
Wohnen *n* ἡ οἴκησις, ἡ κατ-, ἐνοίκησις, gew. durch Verben.
Wohngebäude *n* τὸ οἰκητήριον, gew. ἡ οἰκία.
wohnhaft ἔν-, κάτοικος (2) οὐ. b. *part.* von wohnen, an einem Orte ~ ſein κατοικεῖν χωρίον.

Digitized by Google

Wohnhaus *n* ἡ οἰκία, ὁ οἶκος, τὸ οἰκητήριον, τὸ οἴκημα.
wohnlich οἰκήσιμος (2).
Wohnort, -platz, -ſitz *m* τὸ οἴκημα, τὸ οἰκητήριον, ſeinen ~ verändern μετοικεῖν, μετανίστασθαι, ſeinen ~ an einem Orte haben οἰκεῖν ἐν χωρίῳ, κατοικεῖν χωρίον, j-m einen andern ~ anweiſen μετοικίζειν, ἀνιστάναι τινά, j-n aus ſeinem ~e verweiſen ἐξοικίζειν τινά, Verlegung des ~es ἡ μετανάστασις, ὁ μετοικισμός. ἡ μετοικεσία.
Wohnſtube *f* ἡ δίαιτα, τὸ διαιτητήριον, (der Weiber) τὸ γυναικεῖον, (der Männer) ὁ ἀνδρῶν (ὦνος).
Wohnung *f* ἡ οἴκησις, ἡ κατοίκησις, ἡ οἰκία, τὸ οἴκημα, ἡ δίαιτα, j-m einen Platz zur ~ anweiſen οἰκίζειν τινὰ εἰς τόπον τινά, ſeine ~ an einem Orte aufſchlagen κατοικεῖν ἐν τόπῳ τινί, ſ. Wohnort.
Wohnzimmer *n* ſ. Wohnſtube. [κατακάμπτειν.]
wölben καμαροῦν, φαλιδοῦν, überh. (krümmen) κυρτοῦν,
Wölben *n* ἡ καμάρωσις, ἡ κύρτωσις.
Wölbung *f* τὸ καμάρωμα, ἡ ἀφίς (ἴδος), ἡ φαλίς (ἴδος), (gebogene Form) τὸ κύρτωμα.
Wolf *m* ὁ λύκος, junger ~ ὁ λυκίδεύς, vom ~e λύκειος, nach Art des ~es λυκηδόν, (Entzündung an den Oberſchenkeln durch Reiben beim Gehen od. Reiten) τὸ παράτριμμα, τὸ τῶν μηρῶν διάτριμμα.
wolfartig λυκοειδής, λυκώδης.
wölfen (von Hündinnen) τίκτειν.
Wölfin *f* ἡ λύκαινα.
wölfiſch λύκειος.
Wolfsauge *n* (ein Stein) ὁ λυκόφθαλμος.
Wolfsbalg *m*, **-haut** *f* ἡ λυκῆ, τὸ λύκου od. λύκειον δέρμα, ἡ λύκου δορά.
Wolfsbiß *m* τὸ λύκου od. λύκειον δῆγμα.
Wolfsfang *m*, **-jagd** *f* ἡ τῶν λύκων θήρα.
wolfsfarbig λυκοειδής.
Wolfsfreundſchaft *f* ἡ λυκοφιλία.
Wolfsfuß *m* (eine Pflanze) ὁ ὀρθὸς περιστερεών (ὦνος).
Wolfsgeheul *n* ὁ λυκηθμός, αἱ λύκου (od. λύκων) ὠρυγαί.
Wolfsjäger *m* ὁ λυκοθήρας, ὁ τοὺς λύκους θηρῶν.
Wolfsmilch *f* (eine Pflanze) ἡ τιθυμαλίς (ίδος), ὁ τιθύμαλος.
Wolfszahn *m* ὁ λύκειος ὀδούς (όντος).
Wölfchen *n* τὸ νεφέλιον.
Wolke *f* ἡ νεφέλη, τὸ νέφος, mit ~en umzogen ἐπινέφελος (2), ſunnenfrei, mit ~n bedeckter Himmel ἡ συννέφεια, der Himmel iſt mit ~n bedeckt, umzogen συννένοφεν, es ſtehen ~n am Himmel συννεφεῖ.
wolkenähnlich, -artig νεφελοειδής, νεφελώδης.
Wolkenbruch *m* τὸ νεφελῶν ἔκρηγμα.
wolkenlos ἀνέφελος (2).
Wolkenzug *m* αἱ νεφέλαι.
wolkig νεφελοειδής, νεφελώδης, συννεφής.
Wollarbeit *f* ἡ ἐριουργία, ἡ ταλασία, ἡ ταλασιουργία.
Wollarbeiter *m* ὁ ἐριουργός.
wollartig ἐριώδης.
Wolle *f* τὰ ἔρια, (ſchlechte ~ zum Polſtern) τὸ γναφαλον, ὁ χνοῦς, (geſchorene u. bearbeitete) ὁ πόκος, in ~ arbeiten ἐριουργεῖν, mit ~ handeln ἐριοπωλεῖν, ~ ſpinnen ταλασιουργεῖν, ~ ſcheren πεκτεῖν ἔρια, ~ krempeln ξαίνειν ἔρια, ~ geben ἔρια παρέχεσθαι od. φύειν, (an der Schale von Früchten) ὁ χνοῦς, (die wollartigen Härchen auf der Haut mancher Tiere) ἡ λάχνη, in der ~ ſitzen (Sprichw.) ἀφθονίαν ἔχειν ἁπάντων, ἄφθονα ἔχειν ἅπαντα.
[1]wollen (*adj.* aus Wolle gemacht) ἐρεοῦς.
[2]wollen βούλεσθαι (auf Überlegung Begründetes ~), ἐθέλειν (ſelten θέλειν, Luſt, Neigung zu etw. haben), αἱρεῖσθαί (M.) τι (ſich etw. erwählen), ἐπιθυμεῖν τινος (etw. begehren, nach etw. verlangen), ἀξιοῦν (für angemeſſen halten, beanſpruchen), προθυμεῖσθαι (P.), ἕτοιμον εἶναι (geneigt, bereit ſein), λέγειν, φάναι (ſagen, behaupten), ſo will es das Geſetz οὕτω λέγει od. κελεύει ὁ νόμος, κελεύειν (befehlen), προσποιεῖσθαι (M., ſich für etw. ausgeben, z.B. er will ein weiſer Mann ſein προσποιεῖται σοφὸς ἀνὴρ εἶναι), ἐπαγγέλλεσθαι (M., ſich zu etw. anheiſchig machen), αἰτεῖν (fordern), χρῄζειν (dringend ~), μέλλειν (im Begriff ſein), wenn du willſt εἰ βούλει, εἴ σοι βουλομένῳ ἐστίν, du magſt ~ oder nicht κἂν θέλῃς, κἂν μὴ θέλῃς, καὶ μὴ βουλόμενος, wollte Gott ὤφελε, ὡς ὤφελε, nicht ~ οὐ (μή) βούλεσθαι od. ἐθέλειν, ich wollte wohl βουλοίμην ἄν (etw. Mögliches), ἠβουλόμην ἄν (etw. Unmögliches), willſt du, wollt ihr, daß ...? βούλει, βούλεσθε mit der erſten Perſ. des *conj.*, z.B. wollt ihr, daß ich euch ſage? βούλεσθε ἡμῖν λέξω, ſo Gott will σὺν θεῷ, εἰ θεὸς θέλει, lieber ~ βούλεσθαι od. αἱρεῖσθαι (M.) mit u. ohne μᾶλλον, προαιρεῖσθαι (M.), προκρίνειν, προτιμᾶν τινος, μᾶλλον δέχεσθαί (M.) τινος, was will er mit ſeinen Prahlereien? τί βουλόμενος καυχᾶται; ich wollte gern ἀγαπήην ἄν, eſſen ~ ἐπιθυμεῖν σίτου, ſterben ~ πρὸς τῷ τελευτᾶν εἶναι, was willſt du? τίνος δέῃ; was willſt du damit ſagen? τί τοῦτο θέλει; τί δὲ τοῦτο λέγεις; πῶς δὴ τοῦτο λέγεις; die Sache will ſehr beachtet ſein πολλῆς ἐπιμελείας δεῖται τὸ πρᾶγμα, das will viel ſagen δεινὸν δή τοῦτο (mit u. ohne λέγεις), er will dies geſehen haben προσποιεῖται od. λέγει τοῦτο ἑωρακέναι, das will nichts ſagen πρᾶγμα οὐδέν, es ſei wer es wolle ὅστις δή ποτ' ἐστι, ὁστισοῦν, ὅστις ἄν mit *conj.* nach einem Haupttempus, ohne ἄν mit *opt.* nach e. hiſtor. Tempus, oft ſteht auch der *opt.* mit ἄν, z.B. wer wollte dieſes behaupten? τίς ἂν εἴποι τοῦτο; bisw. ſteht auch das *fut.*, z.B. wir wollen dies tun τοῦτο ποιήσομεν, bei Aufforderungen der *conj.*, z.B. wohlan, wir wollen gehen ἀλλ' ἴωμεν.
Wollen *n* ἡ βούλησις, τὸ βούλεσθαι.
wollenartig ἐριώδης.
wolletragend ἐριοφόρος (2).
Wollfabrik *f* τὸ ἐριουργεῖον.
Wollflocke *f* ἡ κροκύς (ύδος).
Wollhändler *m* ὁ ἐριοπώλης.
wollig ἐριώδης (wollartig), χνοώδης (flaumig), ἔμμαλλος (2), λάσιος (zottig), παππώδης (vom haarigen Samen der Pflanzen). [ὁ καλαθίσκος.]
Wollkorb *m* ὁ τάλαρος, τὸ ταλάριον, ὁ ταλαρίσκος,
Wollkraut *n* ὁ φλόμος.
Wollkrempler *m* ὁ ἔριξ ξαίνων (οντος).
Wollmarkt *m* τὸ ἐριοπώλιον, τὰ ἔρια. [ρος (2).]
wollreich εὔποκος (2), δασύμαλλος (2), ἐρίων εὔπο-
Wollreichtum *m* ἡ ἐρίων εὐπορία od. ἀφθονία.
Wollſchur *f* ὁ πόκος.
Wollſpinner *m* ὁ ταλασιουργός.
Wollſpinnerei *f* ἡ ταλασία, ἡ ταλασιουργία, ~ treiben ταλασιουργεῖν, die Kunſt der ~ ἡ ταλασιουργική.
Wollſpinnerin *f* ἡ ταλασιουργός.
Wolluſt *f* ἡ ἡδονή, ἡ ἡδυπάθεια, ἡ ἀσέλγεια, ἡ ἀκρασία, τὰ ἀφροδίσια, ὁ ἀφροδισιασμός, (vom Manne) ἡ λαγνεία, (vom Weibe) ἡ μαχλοσύνη, der ~ ergeben ſein ἥττω εἶναι τῶν ἡδονῶν (mit und ohne τοῦ σώματος, κατὰ τὸ σῶμα od. σωματικῶν), ~ empfinden ἡδυπαθεῖν, ~ genießen ἀφροδισιάζειν, in ~ leben ἡδυπαθεῖν, τρυφᾶν, ἀνειμένως ζῆν, ἀσελγαίνειν, ἀκολασταίνειν, ſich der ~ ergeben τρέπεσθαι (M.) πρὸς ἄνεσιν.
wolllüſtig ἡδυπαθής, ἀφροδίσιος, τρυφερός, τρυφερόβιος (2), ἀσελγής, ἀκρατής, ἀκόλαστος (2), (vom Manne) λάγνος, (vom Weibe) μάχλος, ~ ſein ἡδυπαθεῖν, τρυφᾶν, τρυφερῶς ζῆν, ἀσελγαίνειν, ἀκολασταίνειν, ἀφροδισιάζειν, λαγνεύειν, μαχλεύειν.
Wollüſtling *m* ὁ τῶν ἡδονῶν ἥττων, ὁ πρὸς τὰς ἡδονὰς ἀκρατής, ὁ λάγνης, ὁ λάγνος, ὁ ἀβροδίαιτος.
Wollwäſche *f* ἡ τοῦ πόκου od. τῶν πόκων πλύσις.
Wollwäſcher *m* ὁ ἐριοπλύτης.

Digitized by Google

Wollweber *m* ὁ ἐριουργός, ~ sein ἐριουργεῖν.
Wollweberei *f* ἡ ἐριουργία, (als Ort) τὸ ἐριουργεῖον.
womit 1. fragend τίνι; τῷ; indir. ὅτῳ. — 2. *relat.* ᾧ, ἧ, οἷς, αἷς (je nach dem Nomen, auf das sich ~ bezieht), μεθ' οὗ, μεθ' ὧν, ὃ od. ἃ ἔχων, ᾧ od. οἷς χρώμενος u. dgl.
wonach 1. fragend durch τίς, τί (dir. u. indir.), ὅστις (indir.), zu konstruieren nach dem dabeistehenden Verb, z.B. ~ trachtest du? τίνος ἐπιθυμεῖς; — 2. *relat.* durch ὅς, ebenfalls zu konstr. nach dem dabeistehenden Verb.
Wonne *f* ἡ ἡδονή, ἡ τέρψις, τὸ τερπνόν, τὸ ἡδύ, ~ empfinden ἥδεσθαι (P.). ἀπολαύειν ἡδονῆς, τέρπεσθαι (P.), ἀγάλλεσθαι (M.) τινι, es ist eine ~ ἡδιστόν ἐστιν, es gibt keine größere ~ οὐδὲν γλυκύτερον.
Wonnetaumel *m* ἡ ἄγαν ἡδονή, ἡ ὑφ' ἡδονῆς μανία, im ~ sein ὑφ' ἡδονῆς μανῆναι.
wonnetrunken ἡδονῇ μαινόμενος od. μανείς, περιχαρής, ἡδονοπλήξ (ἡγος).
wonnevoll, wonnig ἥδιστος, γλυκύτατος, χαριέστατος.
woran 1. fragend örtlich πρός τίνι; ἐπί τίνι (τῷ); κατὰ τί; kausal τίνι (τῷ); ἐκ τίνος (τοῦ); indir. ἐφ' ὅτῳ usw., zu konstruieren nach dem dabeistehenden Verb, z.B. ~ hast du Mangel? τίνος ἀπορεῖς; — 2. *relat.* örtlich πρός, παρά, ἐφ', ἐν ᾧ usw., kausal ἐξ οὗ, δι' ὃ usw., auch hier zu konstruieren nach dem dabeistehenden Verb.
woraus 1. fragend örtlich ἐπί τίνος (τοῦ); ἐπί τίνι (τῷ); ἐν τίνι (τῷ); indir. auch ἐφ' ὅτου, ἐν ὅτῳ, zur Angabe einer Bewegung εἰς od. ἐπί τί; zur Angabe der Beziehung πρός τί; indir. auch πρὸς ὅ τι, sonst der Kasus, den das Verb verlangt. — 2. *relat.* ἐν ᾧ usw., ἐφ' οὗ usw., sonst der Kasus, den das Verb verlangt.
woraus 1. fragend direkt ἐκ τίνος (τοῦ); πόθεν; indir. auch ἐξ ὅτου, ὁπόθεν. — 2. *relat.* ἐξ οὗ usw., ὅθεν.
worein 1. fragend εἰς τί; indir. εἰς ὅ τι. — 2. *relat.* εἰς ὅν usw.
worfeln λικμᾶν.
Worfeln *n* ἡ λίκμησις, gew. durch Verben.
Worfler *m* ὁ λικμητής, gew. *part.*
Worfschaufel *f* τὸ λίκνον, τὸ πτύον.
worin 1. fragend ἐν τίνι (τῷ); ποῦ; od. durch den Kasus des Fragepron. τίς, τί, den das dabeistehende Verb verlangt. — 2. *relat.* ἐν ᾧ usw., οὗ. ὅπου.
Wort *n* 1. (*pl.* Wörter) ἡ λέξις, τὸ ῥῆμα, τὸ ὄνομα (letzteres Benennung), (Laut) ἡ φωνή, (eigentümlich gebrauchtes, veraltetes ~) ἡ γλῶττα, τὸ γλώττημα, das ~ „Tochter" τὸ θυγάτηρ, besser τὸ ὄνομα τῆς θυγατρός, ~ für Wort κατὰ λέξιν. — 2. (*pl.* Worte) ὁ λόγος, τὸ ἔπος, ἡ ῥῆσις, ὁ μῦθος, mit diesen ~en ταῦτ' εἰπών od. λέξας, das waren seine eigenen ~e οὕτως εἶπε τῷ ῥήματι, mit einem ~e ἑνὶ λόγῳ, ὡς ἐν βραχυτάτῳ δηλῶσαι, mit kurzen ~en ὡς συνελόντι oder ὡς ἐν κεφαλαίῳ εἰπεῖν, διὰ βραχέων, δι' ὀλίγων, leere ~e κενοὶ λόγοι, λόγοι καὶ φλυαρίαι, ἡ κενολογία, leere ~e machen κενολογεῖν, unnütze ~e machen περιττοὶ λόγοι, ἡ περιττολογία, unnütze ~e machen περιττολογεῖν, viele ~e machen πολὺν εἶναι λέγοντα, πολυλόγον εἶναι, um nicht viele ~e zu machen οὐ πολλῷ λόγῳ εἰπεῖν, das ~ führen λέγειν, ich habe ein ~ mit dir zu reden λόγος ἐστί μοι πρός σέ, j-m gute ~e geben πείθειν τινὰ λόγῳ, ein gutes ~ für j-n einlegen ἐξαιτεῖσθαι (M.) τινα, ἱκετεύειν ὑπέρ τινος, das ~ nehmen ἄρχεσθαι (M.) λέγειν, ums ~ bitten αἰτεῖσθαι (M.) λόγον, δεῖσθαι (P.) λόγου τυγχάνειν, j-m das ~ geben λόγον διδόναι τινί, auch παρέχειν τινί, j-m ins ~ fallen ὑπολαμβάνειν λέγοντά τινα, j-m das ~ entziehen ἀφαιρεῖν τινα τὸν λόγον od. τὴν ἐξουσίαν τοῦ λέγειν, das ~ erhalten λόγου τυγχάνειν, λόγον δέχεσθαι (M.), das ~ an j-n richten λέγειν πρός τινα, j-n nicht zu ~e kommen lassen οὐκ ἐᾶν λέγειν τινά, j-m od. einer Sache das ~ reden λέγειν ὑπέρ τινος, ὑπεραπολογεῖσθαι (M.) τινος, etw. nicht ~ haben wollen ἀρνεῖσθαι (P.) τι, ἄξαρνον εἶναί τινος, οὐ φάναι, kein ~ verlieren οὐδὲν λέγειν' σιωπᾶν, kein wahres ~ vorbringen ἀληθές γ' οὐδὲν λέγειν, aufs ~ πρὸς ἔπος, j-m aufs ~ gehorchen προθυμότατα ὑπακούειν τινός u. τινί, etw. durch gute ~e bekommen πειθοῖ λαμβάνειν τι, ein freies ~ sprechen παρρησιάζεσθαι (M.), λέγειν τι μετὰ παρρησίας, das freie ~ ἡ παρρησία, es bedarf keiner ~e οὐ δεῖ λόγου, ~e mit j-m wechseln διαλέγεσθαί (P.) τινι u. πρός τινα, es fallen ~e γίγνονται λόγοι, es ist nicht mit ~en zu beschreiben οὐκ ἔστιν εἰπεῖν λόγῳ, μεῖζόν ἐστι λόγου, in (durch) ~ und Tat ἔργῳ καὶ λόγῳ, ~ und Tat ἀμ' ἔπος ἀμ' ἔργον. — 3. (Versprechen) ἡ ὑπόσχεσις, ἡ πίστις, j-m das ~ geben πίστιν od. πιστὰ διδόναι τινί, sich einander das ~ geben πίστιν od. πιστὰ διδόναι καὶ λαμβάνειν, πιστὰ διδόναι ἀλλήλοις, das ~ von j-m erhalten πίστιν od. πιστὰ λαμβάνειν παρά τινος, das ~ halten φυλάττειν τὴν πίστιν, τηρεῖν τὰ πιστά, ἐπιτελεῖν & ὑπέσχετό τις, ἐμμένειν οἷς ὑπέσχετό τις, βεβαιοῦν τὸν λόγον, das ~ nicht halten (brechen) λύειν od. οὐ φυλάττειν τὴν πίστιν, das ~ zurücknehmen ἀνατίθεσθαι & ὑπέσχετό τις, ἀνατίθεσθαι τὰ εἰρημένα, j-n beim ~ nehmen ἀξιοῦν τινα ἐπιτελεῖν & ὑπέσχετο, ἀναπράττειν τὴν ὑπόσχεσιν, sich auf j-s ~ verlassen πιστεύειν τινὶ ὑποσχομένῳ ποιήσειν τι, ein Mann ein ~ ἀνὴρ ἀγαθὸς οὐ ψεύσεται (M.), ein Mann von ~ ἀνὴρ πιστός.
Wortableitung *f* ἡ ἐτυμολογία, zur ~ gehörig ἐτυμολογικός.
wortarm λόγων ἄπορος (2), οὐ πολυλόγος (2, von Menschen), ἐνδεῶς ἔχων λέξεων (von Sprachen).
Wortarmut *f* ἡ λόγων ἀπορία (von Menschen), ἡ λέξεων σπάνις od. ἔνδεια (von Sprachen).
Wortaufwand *m* ἡ πολυ-, μακρολογία, ~ machen μακρολογεῖν, πολυ- od. μακρολόγον εἶναι.
Wortbedeutung *f* ἡ σημασία.
Wortbildner *m* ὁ ὀνοματοθέτης, ὁ ὀνοματοποιός, ὁ ὀνοματουργός.
Wortbildung *f* ἡ ὀνοματοθεσία, ἡ ὀνοματοποίησις.
wortbrüchig ἄπιστος (2), ~ werden (sein) οὐκ ἐμμένειν τοῖς ὡμολογημένοις.
Wortbrüchigkeit *f* ἡ ἀπιστία.
Wörtchen *n* τὸ ῥημάτιον, τὸ ῥηματίσκιον, τὸ λεξείδιον, τὸ ὀνομάτιον.
Wörterbuch *m* τὸ λεξικόν. Verfasser eines ~s ὁ λεξικογράφος.
Worterklärer *m* ὁ τῶν λέξεων ἐξηγητής.
Worterklärung *f* ὁ τῆς λέξεως διορισμός, ἡ τῆς λέξεως διήγησις.
Wortfolge *f* ἡ τῶν λέξεων συνάφεια.
Wortforscher *m* ὁ ἐτυμολόγος, ein ~ sein ἐτυμολογεῖν.
Wortforschung *f* ἡ ἐτυμολογία.
Wortfügung, Wortfügungslehre *f* ἡ σύνταξις.
Wortführer *m* ὁ λέγων od. ὁ ποιούμενος τοὺς λόγους, (in einer gerichtlichen Verhandlung) ὁ συνήγορος, ὁ σύνδικος, ~ sein λέγειν (ὑπέρ τινος), συνδικεῖν, συνηγορεῖν (τινί).
Wortfülle *f* τὸ τῶν λόγων πλῆθος, ἡ τῶν λόγων εὐπορία od. εὔροια.
Wortgefecht *n* ἡ λόγων ἀψιμαχία.
Wortgeklingel *n* ὁ λόγων od. ὀνομάτων πάταγος, ψόφος od. κόμπος.
Wortgepränge *n* ὁ λόγων κόμπος, ὁ ἀγλαϊσμὸς ῥημάτων, ἡ λόγων κατασκευή, ἡ περιττολογία, ~ machen περιττολογεῖν.
Wortkampf *m* s. Wortgefecht.
wortkarg βραχυλόγος (2), ~ sein βραχυλογεῖν.
Wortkargheit *f* ἡ βραχυλογία.
Wortklauber *m* ὁ περὶ τὰ ὀνόματα μικρολογούμενος, ὁ ὀνοματοθήρας, ὁ ὀνοματομάχος, ὁ δυσχερὴς ἐν τοῖς λόγοις.
Wortklauberei *f* ἡ τῶν ὀνομάτων θήρα.
Wortkram *m* τὸ λόγων πλῆθος, οἱ κενοὶ λόγοι.
Wortkrämer *m* ὁ λογοπώλης.
Wortkrittler *m* ὁ λογομάχος.
Wortkünstler *m* ὁ λογοδαίδαλος.

Digitized by Google

Wortlaut *m*: dies ist der ~ seiner Rede λέγει κατὰ λέξιν οὕτως.
wörtlich κατὰ λέξιν, κατὰ ῥῆμα, τῷ ῥήματι (nach dem Wortlaute), καθ' ἕκαστα (Wort für Wort), ~ sagen εἰπεῖν (τῷ) ῥήματι, eine Rede ~ mitteilen ἀπαγγέλλειν πάντα τὸν λόγον, ὥσπερ εἴρηται.
Wortprunk *m* ὁ λόγων κόμπος.
Wortregister *n* ὁ τῶν λέξεων κατάλογος.
wortreich εὔπορος (2) λόγων, zu ~ περιττολόγος, (in tadelndem Sinne) πολυλόγος (2), μακρολόγος (2), auch λάλος (2, geschwätzig).
Wortreichtum *m* ἡ λόγων εὐπορία, (in tadelndem Sinne) ἡ πολυλογία, ἡ μακρολογία, ἡ περιττολογία, ἡ ἐν λόγοις περιττότης (ητος).
Wortschwall *m* ὁ ὀνομάτων πάταγος, τὸ ὀνομάτων πλῆθος, ἡ ὀνομάτων od. ῥημάτων ἀπεραντολογία.
Wortspiel *n* ἡ παρονομασία.
Wortstellung *f* ἡ λέξεων θέσις.
Wortstreit *m* ἡ λογομαχία (Streit über Worte), ἡ διὰ τῶν λόγων ἅμιλλα (Streit mit Worten), einen ~ mit j-m haben λογομαχεῖν τινι.
Wortverdreher *m* ὁ διαστρέφων τοὺς λόγους, auch ὁ σοφιστής, ὁ σοφιστικὸς ἀνήρ.
Wortverdrehung *f* ἡ τῶν λόγων διαστροφή, τὸ σόφισμα.
Wortversetzung *f* ἡ λέξεων od. ὀνομάτων μετάθεσις.
Wortverstand *m* τὸ ἐν τῷ λόγῳ δηλούμενον.
Wortwechsel *m* ἡ ἔρις (ιδος), in ~ geraten διὰ λόγων ἐρίζειν, ἀμφιλέγειν.
worüber 1. fragend ἐπὶ τίνι (τῷ); ὑπὲρ τίνος (τοῦ); kausal διὰ τί; τί; zur Angabe des Gegenstandes, über den gesprochen wird περὶ τίνος; — 2. *relat.* ἐφ' ᾧ, δι' ὅν, περὶ οὗ usw.
worum 1. fragend περὶ τί; (worüber) περὶ τίνος; — 2. *relat.* περὶ ὅν usw., περὶ οὗ usw.
worunter 1. fragend örtlich ὑπὸ τίνι (τῷ); zur Angabe des Gehörens zu etw. ἐν τίσι; τίνων; — 2. *relat.* örtlich ὑφ' ᾧ usw. (auf d. Frage wo?), ὑφ' ὅν usw. (auf die Frage wohin?), zur Angabe des Gehörens zu etw. ὧν.
woselbst ἔνθα, ἔνθαπερ, οὗ, ὅπου, ᾗ.
wovon 1. fragend ἀπὸ u. ἐκ τίνος (τοῦ); indir. ἀφ' ὅτου, ὁπόθεν. — 2. *relat.* ἀφ' οὗ usw., ὁθεν, zur Bezeichnung des Gegenstandes einer Handlung περὶ τίνος (τοῦ); κατὰ τί; indir. auch περὶ ὅτου, καθ' ὅ τι, *relat.* περὶ οὗ usw.
wovor 1. fragend πρὸ τίνος (τοῦ); indir. auch πρὸ ὅτου (örtlich), ἀπὸ τίνος (τοῦ); τί; τί δέ; indir. ἀφ' ὅτου, ὅ τι (vom Beweggrund). — 2. *relat.* πρὸ οὗ usw. (örtlich), ἀφ' οὗ usw., ὅτ' ὅν usw. (vom Beweggrund).
wozu 1. fragend τίνος (τοῦ) ἕνεκα; ἐπὶ τίνι (τῷ); auch τί βουλόμενος; indir. ὅτου ἕνεκα, ἐφ' ὅτῳ, ὅ τι. — 2. *relat.* πρὸς u. ἐφ' ὅ.
Wrack *n* τὰ ναυάγια.
Wucher *m* ὁ τόκος, ὁ τοκισμός, ὁ δανεισμός, ὁ καρπός, τὸ κάρπωμα, schmutziger ~ ἡ αἰσχροκέρδεια, ~ treiben τοκίζειν, δανείζειν, schmutzigen ~ treiben αἰσχροκερδεῖν, etw. mit ~ wiedergeben πολλαπλάσιον ἀποδιδόναι τι.
Wucherblume *f* τὸ χρυσάνθεμον.
Wucherer *m* ὁ τοκιστής, ὁ δανειστής, ὁ χρήστης (*gen. pl.* χρήστων), schmutziger ~ ὁ τοκογλύφος.
Wucherhandwerk *n* ὁ τοκισμός.
wuchern s. Wucher treiben unter Wucher; (von Gewächsen) τραγᾶν, φυλλομανεῖν, ὀργᾶν.
Wuchs *m* 1. (Wachstum) ἡ ἐπαύξη, ἡ ἐπαύξησις, ἡ ἐπίδοσις, im ~ sein αὐξάνεσθαι, ἐπαυξάνεσθαι (P.), ἐπίδοσιν λαμβάνειν oder ἔχειν, im besten ~ stehen ἀκμάζειν. — 2. (die Art, wie etw. gewachsen ist) ἡ φύσις, (von Pflanzen) ἡ φυτεία, von geradem ~ ὀρθοφυής, von schlankem ~ εὐμήκης τὸ σῶμα, von schönem ~ εὐφυής, schöner ~ ἡ εὐφυΐα, von schlechtem ~ κακοφυής.
Wucht *f* ἡ ῥοπή, ἡ ῥύμη, ἡ φορά, ~ habend ἐμβριθής, dem Schlage ~ geben ἐμβριθῆ ποιεῖν τὴν πληγήν.
wuchtig ἐμβριθής.
Wuchtkolben *m/pl.* οἱ ἀλτῆρες.
wühlen eig. ἀν-, δι-, ὑπορύττειν, ἀνασκάπτειν, in der Erde ~ διορύττειν od. ἀνασκάπτειν τὴν γῆν, übtr. im Staate ~ ταράττειν τὴν πόλιν, νεωτερίζειν τι περὶ τὴν πολιτείαν.
Wühlen *n* ἡ ὄρυξις, ἡ ὑπόρυξις, gew. durch Verben, übtr. ὁ νεωτερισμός, ἡ νεωτεροποιία.
Wühler *m* ὁ νεωτεροποιός, ὁ νεωτεριστής.
Wühlerei *f* s. Wühlen.
Wulst *f* ὁ ὄγκος, (architektonischer Ausdruck) τὸ κυμάτιον.
wund (verwundet) b. *part.* von verwunden, (aufgerieben) παρατετριμμένος, (eiternd) ἑλκώδης, ~ machen ἑλκοῦν, ~ werden ἑλκοῦσθαι (P.), sich ~ gehen παρατρίβεσθαι (M.) τοὺς μηρούς.
Wundarzneikunde, -kunst *f* ἡ χειρουργία, ἡ χειρουργική.
Wundarzt *m* ὁ χειρουργός, ὁ ἰατρός, Klinik des ~es τὸ ἰατρεῖον.
wundärztlich χειρουργικός.
Wunde *f* 1. τὸ τραῦμα, böse, eiternde ~ τὸ ἕλκος, Hieb~, Stich~ ἡ πληγή, Biß~ τὸ δῆγμα, Schuß~ τὸ βλῆμα, eine ~ bekommen τραῦμα λαμβάνειν, τιτρώσκεσθαι, τραυματίζεσθαι (P.), eine tödliche ~ ἡ καιρία πληγή, eine tödliche ~ schlagen πλήττειν τινὰ καιρίαν (πληγήν), eine ~ von vorn, auf der Brust τραῦμα τὸ ἐναντίον, ~ auf dem Rücken τὸ ὄπισθεν τραῦμα, j-m eine ~ beibringen πληγὴν ἐπιφέρειν od. ἐπιτρίβειν τινί, eine leichte ~ τραῦμα ἐπιπόλαιον. — 2. übtr. τὸ τραῦμα, τὸ ἕλκος, auch ἡ συμφορά, τὸ πάθος, dem Herzen eine ~ schlagen ἅπτεσθαι (M.) τῆς καρδίας.
Wundeisen *n* ἡ μήλη (Sonde).
wundenfrei ἄτρωτος (2), ἀτραυμάτιστος (2).
Wundenmal *n* ἡ οὐλή, ἡ ὠτειλή.
Wunder *n* τὸ θαῦμα, τὸ τέρας (ατος, jede außerordentliche, staunenerregende Erscheinung). sein ~ an etw. sehen θαυμάζειν od. ἐκπλήττεσθαι (P.) ἰδόντα τι, es ist kein ~ καὶ θαῦμά γε οὐδέν, es wäre kein ~ θαυμαστὸν οὐκ ἄν εἴη, was ~? τί δὲ καὶ θαυμαστόν; es nimmt mich etw. wunder θαυμάζω τι, ein ~ aus etw. machen δεινὸν ποιεῖσθαι (M.) τι, ~ tun θαυματοποιεῖν, θαυματουργεῖν, ~ der Tapferkeit verrichten θαυμαστὰ ἔργα (τῆς ἀνδρείας) ἀποτελεῖν od. ἀποφαίνεσθαι (M.), ~ wie viel, groß θαυμαστὸς od. θαυμάσιος ὅσος, die sieben ~ der Welt τὰ ἑπτὰ θεάματα.
wunderbar θαυμαστός, θαυμάσιος, (sonderbar) ἄτοπος (2), παράδοξος (2), (einem Wunderzeichen ähnlich) τερατώδης, ~e Dinge erzählen θαυμαστὰ λέγειν, τερατολογεῖν, τερατεύεσθαι (M.), παραδοξολογεῖν, auf eine ~e Weise θαυμαστῶς, von ~er Schönheit, Größe θαυμάσιος τὸ κάλλος, τὸ μέγεθος, ~e Beschaffenheit ἡ θαυμασιότης (ητος), es ist doch ~, was du sagst θαυμαστὸν δή τοῦτο λέγεις, und was das W~ste ist καὶ τὸ θαυμασιώτατον.
Wunderbarkeit *f* ἡ θαυμασιότης (ητος) und b. *neutr.*
Wunderbaum *m* τὸ σιλλικύπριον, ὁ κρότων (ωνος), τὸ κίκι (εως), Öl aus der Frucht des ~es, τὸ κίκινον ἔλαιον, τὸ κίκι.
Wunderbild *n* τὸ θαυματοποιὸν ἄγαλμα.
Wunderding *n* τὸ θαῦμα, τὸ τέρας (ατος), u. b. *neutr.* b. *adj.* wunderbar.
Wundererscheinung *f* τὸ τέρας (ατος).
Wundergabe *f* ἡ θαυματοποιητικὴ δύναμις, ἡ θαυματοποιία.
Wundergeburt *f* ἡ τερατοτοκία.
Wundergeschichte *f* ἡ τερατολογία, ὁ θαυμαστὸς λόγος, τὸ θαυμαστὸν πρᾶγμα.
Wundergeschöpf *n* τὸ τέρας (ατος).
wundergroß θαυμαστὸς od. θαυμάσιος ὅσος, θαυμάσιος τὸ μέγεθος.
Wunderkind *n* τὸ θαυμαστὸν παιδίον.

Digitized by Google

Wunderkraft *f* ἡ θαυματοποιικὴ od. θαυματουργὸς δύναμις, θεία τις δύναμις.
Wunderkur *f* ἡ θαυμασία θεραπεία.
wunderlich (auffallend, sonderbar) θαυμάσιος, ἄτοπος (2), ἀλλόκοτος (2), καινός, ξένος, παράδοξος (2), τερατώδης, du ~er Mensch ὦ δαιμόνιε, (eigensinnig) δυσχερής, δύσκολος, δυσάρεστος, δυστράπελος (sämtl. 2).
Wunderlichkeit *f* n. *neutr.* d. *adj.* u. ἡ δυσκολία. ἡ δυσαρέστησις, ἡ δυσχέρεια. [ουργός.]
Wundermann, -täter *m* ὁ θαυματοποιός, ὁ θαυματ-
wundern sich θαυμάζειν, es sollte mich ~, wenn θαυμάζω, εἰ, ich wundere mich, daß θαυμάζω ὅτι, ὡς od. ὅπως, sich über j-n ~ θαυμάζειν τινός, es wundert mich θαυμάζω, θαῦμα λαμβάνει με, θαυμαστόν μοι φαίνεται. es sollte mich ~ θαυμάζοιμι ἄν.
wundernehmen s. unter Wunder.
wundersam s. wunderbar, wunderlich.
wunderschön πάγκαλος (2), κάλλιστος, θαυμάσιος od. θαυμαστὸς τὸ κάλλος.
wunderselten πάνυ σπάνιος. [τὸ θαῦμα.]
Wundertat *f* τὸ θαυμάσιον ἔργον, τὸ θεῖον πρᾶγμα,
wundertätig θαυματοποιός, θαυματουργός, τερατοποιός, τερατουργός (sämtl. 2).
Wundertätigkeit *f* ἡ θαυματοποιία, ἡ θαυματουργία.
Wundertier *n* τὸ τερατῶδες θηρίον, τὸ τέρας (ατος).
Wundertun *n* ἡ θαυματοποιία, ἡ θαυματουργία.
wundervoll θαυμαστός, θαυμάσιος, θεῖος.
Wunderwerk *n* τὸ τέρας (ατος), ~e verrichten θεῖα ἔργα ἀποτελεῖν, ein ~ aus etw. machen δεινὸν ποιεῖσθαι (M.) τι, die Sieben ~e der Welt s. unter Wunder.
Wunderzeichen *n* τὸ τέρας (ατος), (am Himmel) τὸ οὐράνιον σημεῖον, ἡ διοσημεία.
Wundfieber *n* ὁ ἐκ τραύματος πυρετός, das ~ haben πυρέττειν ἐκ τραύματος.
Wundklee *m* ἡ ἄβενος.
Wunsch *m* (das Wünschen) ἡ εὐχή, ὁ πόθος, ἡ ἐπιθύμησις, ἡ ἐπιθυμία, (das, was man begehrt) τὸ ἐπιθύμημα, ὃ (ἃ) εὔχεταί τις, οὗ (ὧν) ἐπιθυμεῖ τις, einen ~ tun εὔχεσθαι (M.), εὐχὴν ποιεῖσθαι (M.), einen ~ hegen ποθεῖν τι, ἐπιθυμεῖν τινος. seinen ~ erfüllt sehen τυγχάνειν τῆς εὐχῆς, εἰς τὸ πέρας ἀφῖχθαι τῆς εὐχῆς, es geht mir nach ~ προχωρεῖ μοι κατὰ νοῦν od. κατὰ γνώμην, ἀποβαίνει od. γίγνεταί μοι εὐχομένῳ, es geht mir nicht nach ~ ἀντικρούει μοί τι, dein ~ soll dir gewährt werden τεύξει ὧν δέῃ (παρ' ἐμοῦ), das ist mein größter ~ τοῦτο ἐπιθυμῶ μάλιστα, j-s ~ entsprechen ποιεῖν ὃ ἂν βούληταί τις, j-m nach ~ sprechen πρὸς χάριν λέγειν τινί, gegen ~ παρὰ γνώμην.
Wünschelrute *f* τὸ τοῦ Ἑρμοῦ ῥαβδίον, auch ἡ ἴυγξ (υγγος, Zauberrad), ἡ ῥάβδος (Zauberrute).
wünschen εὔχεσθαι, ἐπεύχεσθαι (M.), βούλεσθαι, ἐθέλειν, sich etw. ~ ἐπιθυμεῖν, ἐφίεσθαι (M.), ὀρέγεσθαί (P. u. M.) τινος, (bedürfen, verlangen) δεῖσθαί (P.) τινος, χρῄζειν τινός, (sich nach etw. sehnen) ποθεῖν τι, ~, daß etw. nicht geschehe ἀπεύχεσθαι μὴ γενέσθαι τι, ich wünschte daß βουλοίμην ἄν mit *inf.*, j-m wohl zu leben ~ χαίρειν λέγειν τινί, j-m alles Gute ~ εὔχεσθαι (M.) τινι πάντα τἀγαθά (Böses κακόν), j-m Glück ~ zu etw. συνήδεσθαί (P.) τινι ἐπί τινι od. ὅτι, συγχαίρειν τινὶ ἐπί τινι.
Wünschen *n* ἡ εὐχή, gew. durch Verben.
wünschenswert εὐκτός, ἐπευκτός, εὐκταῖος, ἐπιπόθητος (2), ποθεινός, ζηλωτός, αἱρετός, es ist mir etw. ~er προαιροῦμαί (M.) τί τινος, αἱροῦμαί (M.) τι πρό τινος, προτιμῶ τί τινος.
Würde *f* ἡ ἀξία (Wert, äußere ~), ἡ ἀξίωσις, τὸ ἀξίωμα (Ansehen, Achtung, Geltung), ἡ τιμή (Ehre, ehrenvolle Stellung), ἡ ἀρχή (obrigkeitliche ~), ἡ σεμνότης (ητος, äußere Ehrwürdigkeit, ~ u. Anstand im Benehmen), ἡ εὐπρέπεια. ἡ εὐσχημοσύνη (anständige Haltung), nach ~n κατὰ τὴν ἀξίαν, ἀξίως, nicht nach ~n παρὰ τὴν ἀξίαν, ἀναξίως, nach ~n, nicht nach ~n behandelt werden ἄξια, ἀνάξια πάσχειν, zu hohen ~n gelangen μεγάλας τιμὰς λαμβάνειν, εἰς μεγάλας τιμὰς ἀφικνεῖσθαι, in ~n stehen ἔντιμον εἶναι, ἐν τέλει εἶναι, διαφέρειν τιμῇ, j-n zu hohen ~n befördern προάγειν τινὰ ἐπὶ μεγάλας τιμάς, αὐξάνειν τινὰ τιμαῖς, in den höchsten ~n stehen πρῶτον εἶναι τῇ τιμῇ, mit j-m in gleicher ~ sein τὴν αὐτὴν τιμὴν ἔχειν τινί, eine höhere ~ als ein anderer haben προέχειν τινὸς τιμῇ, etw. unter seiner ~ halten ἀπαξιοῦν τι od. mit *inf.* u. μή, ἀνάξιον ἡγεῖσθαί (M.) τι, seiner ~ nichts vergeben οὐδὲν ἀνάξιον ἑαυτοῦ πράττειν, die ~ des Stils ἡ τοῦ λόγου μεγαλοπρέπεια od. σεμνότης (ητος), erkünstelte ~ ἡ σεμνοτυφία.
Würdenträger *m* ὁ ἔχων τιμήν, ὁ ἐν τιμῇ.
würdevoll σεμνός. εὐπρεπής, in ~em Tone sprechen σεμνολογεῖσθαι (M.), ~ auftreten σεμνύνεσθαι (M.).
würdig 1. ἄξιος, ἐπάξιος (2) mit *gen.*, j-n einer Sache für ~ halten ἄξιον νομίζειν od. ἀξιοῦν τινά τινος, τιμᾶν τινά τινι, seiner ~ handeln ἀξίως ἑαυτοῦ πράττειν, poet. πρέποντα ἑαυτῷ, des Zutrauens ~ ἀξιόπιστος (2), des Lobes ~ ἀξιέπαινος (2) u. dgl. — 2. (ehrwürdig) σεμνός, ἀξιόλογος (2), αἰδέσιμος (2).
würdigen j-n einer Sache s. für würdig halten unter würdig; etw. ~ κρίνειν τι, κρίσιν ποιεῖσθαι (M.) περί τινος.
Würdigkeit *f* ἡ ἀξία, ἡ ἀξίωσις, τὸ ἀξίωμα, nach ~ ἀξίως, καταξίως, κατ' ἀξίαν. [κρίσις.]
Würdigung *f* ἡ ἀξίωσις, ἡ τίμησις, (Beurteilung) ἡ
Wurf *m* ἡ βολή, ὁ βόλος, (mit einem Wurfspieße) τὸ ἀκόντισμα, einen ~ tun βάλλειν, einen glücklichen ~ tun εὐστόχως βάλλειν, βαλόντα τυγχάνειν τοῦ σκοποῦ, glücklicher ~ ἡ εὐστοχία, es kommt mir etw. in den ~ ἀπαντᾷ, παρα-, συντυγχάνει μοί τι, ἐν-, ἐπιτυγχάνω, περιπίπτω τινί, (im Würfelspiel) τὰ πεπτωκότα, (bei Tieren = Geburt) ὁ τόκος.
Würfel *m* ὁ κύβος, ὁ ἀστράγαλος, (in einem gewebten Stoffe) τὸ πλινθίον, ~ spielen κυβεύειν, ἀστραγαλίζειν, der ~ ist gefallen ὁ κύβος ἔρριπται od. ἀνέρριπται, der ~ fällt ὁ κύβος πίπτει.
würfelähnlich, -artig κυβοειδής.
Würfelbecher *m* ὁ φιμός, ὁ πύργος, ὁ σκίραφος.
Würfelbein *n* (Knöchel) ὁ ἀστράγαλος.
Würfelbrett *n* ἡ τηλία, ὁ ἄβαξ (ακος), τὸ ἀβάκιον.
Würfelchen *n* τὸ ἀστραγάλιον.
würfelförmig κυβοειδής.
Würfelgestalt *f* τὸ κυβικὸν εἶδος.
würfelig κυβικός.
würfeln κυβεύειν, ἀστραγαλίζειν, σκιραφεύειν, (um etw. περί τινος), mit j-m ~ διακυβεύειν πρός τινα.
Würfeln, Würfelspiel *n* ἡ κυβεία, ἡ ἀστραγάλισις, ἡ σκιραφεία, etw. im ~ verlieren κυβεύοντα ἀπολλύναι τι. [guter ~ ὁ κυβευτικός.]
Würfelspieler *m* ὁ κυβευτής, ὁ σκιραφευτής, ein
Wurfgarn *n* τὸ δίκτυον.
Wurfgeschoß *n* τὸ βέλος.
Wurfmaschine *f* ὁ καταπέλτης, ἡ λιθοβόλος μηχανή.
Wurfriemen *m* ἡ ἀγκύλη, mit einem ~ etw. versehen ἀναγκυλᾶν τι, ohne ~ ἀνάγκυλος (2).
Wurfschaufel *f* τὸ λίκνον, τὸ πτύον.
Wurfscheibe *f* ὁ δίσκος, die ~ werfen δισκεύειν, das Werfen der ~ ἡ δισκοβολία.
Wurfschwinge *f* τὸ πλόκανον.
Wurfspeer, -spieß *m* τὸ ἀκόντιον (zur Jagd und zum Kampfe), τὸ παλτόν, ἡ λόγχη, τὸ βέλος (zum Kampfe), ἡ σιβύνη, τὸ σιβύνιον, τὸ σίγυνον, ὁ σιγύνης (Jagdspieß), der Schaft des ~s τὸ ξυστόν, die eiserne Spitze ἡ λόγχη, der Riemen des ~s ἡ ἀγκύλη, den ~ werfen ἀκοντίζειν, das Werfen des ~s ἡ ἀκόντισις, ὁ ἀκοντισμός, j-n mit dem ~ werfen ἀκοντίζειν τινά, mit dem ~ töten ἀκοντίζοντα καταβάλλειν, καταβάλλειν τῷ ἀκοντίῳ, ein Soldat mit einem ~ ὁ ἀκοντιστής.

Digitized by Google

Wurfweite *f*: in der ~ ἐντὸς βέλους, außer der ~ ἔξω βέλους, bis zur ~ μέχρι ἀκοντίου βολῆς.
würgen πνίγειν, ἄγχειν.
Würgen *n* ἡ πνῖξις, ὁ πνιγμός, τὸ πνῖγμα.
würgend außer den *part.* auch πνιγηρός, πνιγώδης.
Würger *m* b. *part.* d. Verben, (Mörder) ὁ φονεύς, ὁ σφαγεύς.
Wurm *m* τὸ ἑρπετόν (alles was kriecht), ὁ σκώληξ (ηκος, Spul-, Eingeweide-, Regen-), ἡ ἕλμις (ινθος, bſd. Eingeweide-), ἡ τερηδών (όνος), ὁ θρίψ (πός, Holz-), ἡ σῆψ (Made im verwesenden Körper), Würmer bekommen σκωληκοῦσθαι (P.), Würmer erzeugen σκωληκοτοκεῖν, Würmer freſſend σκωληκοφάγος (2). — 2. übtr. nagender ~ ἡ θυμοβόρος λύπη, auch ein ~ krümmt ſich, wenn man ihn tritt (Sprichw.) ἔστι κἂν σέρφῳ χολή.
wurmähnlich, -artig σκωληκοειδής, σκωληκώδης, ἑλμινθώδης.
Würmchen *n* τὸ σκωλήκιον, τὸ ἑλμίνθιον.
wurmen: es wurmt mich etw. δάκνει οδ. ἀνιᾷ μέ τι, χαλεπῶς οδ. βαρέως φέρω τι.
wurmförmig ſ. wurmähnlich.
Wurmfraß *m* ἡ σκωλήκωσις, den ~ haben σκωληκιᾶν.
wurmig, wurmſtichig σκωληκόβρωτος (2), σκωληκόβορος (2), ~ werden σκωληκοῦσθαι (P.), σκωληκιᾶν.
Wurmloch *n* τὸ διάβρωμα.
Wurmmehl *n* τὸ πρῖσμα.
Wurſt *f* τὸ χόρδευμα, ἡ χορδή, ἡ φύσκη. ὁ φύσκος, ὁ ἀλλᾶς (ᾶντος), ~ machen χορδεύειν, ἀλλαντοποιεῖν, mit ~ handeln ἀλλαντοπωλεῖν, ~ wider ~ (Sprichw.) πῦρ ἐπὶ πῦρ.
wurſtähnlich, -artig ἀλλαντοειδής.
Wurſthändler *m* ὁ ἀλλαντοπώλης.
Wurſtmacher *m* ὁ ἀλλαντοποιός.
Würze *f* τὸ ἥδυσμα, τὸ ἄρωμα, τὸ ἄρτυμα, übtr. τὸ ὄψον, Appetit iſt die ~ der Speiſe ἐπιθυμία τοῦ σίτου ὄψον ἐστίν.
Wurzel *f* ἡ ῥίζα (allg.), τὸ ῥίζωμα (~maſſe), (eines Berges) ἡ ὑπώρεια, (der Hand) ὁ καρπός, (in der Arithmetik) ἡ πλευρά, mit der ~ πρόρριζος (2, *adv.* πρόρριζον), αὐτόρριζος (2), ~n treiben, ſchlagen ῥιζοῦσθαι (P. u. M.), καταρριζοῦσθαι (P.), ῥίζας ἄγειν, ῥιζοφυεῖν, ~n treibend ῥιζοβόλος (2), ῥιζοφυής, ~n ſammeln, ſchneiden ῥιζολογεῖν, ῥιζοτομεῖν, ~n graben ῥιζωρυχεῖν, ~n eſſen ῥιζοφαγεῖν, von ~n lebend ῥιζοφάγος (2), Geiz iſt die ~ alles Übels (Sprichw.) ἡ φιλαργυρία πάσης κακίας ἐστὶ μητρόπολις.
wurzelartig ῥιζώδης, *adv.* ῥιζηδόν.
Würzelchen *n* τὸ ῥιζίον.
Wurzelende *n* ὁ πυθμήν (ένος).
Wurzelgeflecht *n* ὁ ταρρός.
Wurzelgräber *m* ὁ ῥιζωρύχος.
Wurzelhändler *m* ὁ ῥιζοπώλης.
Wurzelmaſſe *f* τὸ ῥίζωμα.
wurzeln ῥιζοῦσθαι (P. u. M.), ῥιζοβολεῖν, ῥιζοφυεῖν, in etw. ~ ἐμπεφυκέναι τινί.
Wurzeln *n* ἡ ῥίζωσις.
wurzelreich πολύρριζος (2).
Wurzelreichtum *m* ἡ πολυρριζία.
Wurzelſaft *m* ὁ ῥιζίας ὀπός.
Wurzelſammler *m* ὁ ῥιζολόγος, ὁ ῥιζοτόμος, ὁ ῥιζ-[ωρύχος.
Wurzelſchoß, -ſchößling *m* ὁ αὐτόμολος.
Wurzelwerk *n* τὸ ῥίζωμα. αἱ ῥίζαι.
Wurzelwort *n* τὸ πρωτότυπον.
Wurzelzahl *f* ὁ πυθμήν (ένος).
würzen ἡδύνειν, ἀρτύειν, χυμίζειν (ſämtlich auch übtr.).
Würzen *n* ἡ ἄρτυσις, ὁ ἡδυσμός, gew. durch Verben.
würzend ἡδυντικός.
würzhaft ἀρωματικός.
Würzkrämer *m* ὁ ἀρωματοπώλης.
Würzkraut *n* τὸ ἄρωμα.
Würzladen *m* τὸ καπηλεῖον.
Wuſt *m* (ungeordnete Maſſe) ὁ ὄχλος, τὰ γάργαρα, (Schmutz) ὁ ῥύπος, ἡ ῥυπαρία.
wüſt 1. (unbebaut) ἔρημος, ~es Land, ~er Boden ἡ χέρσος γῆ, eine ~e Gegend ἡ ἔρημος χώρα, ~ machen ἐρημοῦν, χερσοῦν, ~ liegen, werden b. P., auch χερσεύειν (u. M.). — 2. (von Menſchen = liederlich, wild) ἄγριος, ἄσωτος (2), ἀνειμένος, ein ~es Leben führen ἀνειμένως ζῆν. [ἔρημα.
Wüſte, Wüſtenei *f* ἡ ἔρημος χώρα. ἡ ἐρημία, τὰ
Wüſtheit *f* ἡ ἐρημία (einer Gegend), τὸ ἄγριον, ἡ ἀσωτία (der Sitten).
Wüſtliegen *n* (eines Landes) ἡ χερσεία.
Wüſtling *m* ὁ ἄσωτος.
Wut *f* ἡ μανία, ἡ λύττα (letzteres bſd. von der Tollheit der Hunde), ἡ παραφορά, ὁ οἶστρος, ſ. Wahnſinn; in ~ ſein, geraten μαίνεσθαι: ἐκμαίνεσθαι (μανῆναι, ἐκμανῆναι). οἰστρᾶν, λυττοῦσθαι (P.), j-n in ~ verſetzen μαίνειν. ἐκμαίνειν, ὀργίζειν, ἐξαγριαίνειν τινά. μανίαν οδ. λύτταν ἐμβάλλειν τινί, j-s ~ beſänftigen παύειν τινὰ μαινόμενον οδ. τῆς μανίας οδ. τῆς ὀργῆς.
wüten μαίνεσθαι, ἐκμαίνεσθαι (P.), λυττᾶν, (von heftigen Leidenſchaften) οἰστρᾶν, auch μαίνεσθαι, gegen j-n ~ ἐκμαίνεσθαι κατά τινος u. εἴς τινα, (von Krankheiten) ἀκμάζειν, βαρέως ἐμπίπτειν, die Krankheit wütet auch πολλή ἐστιν ἡ νόσος.
Wüten *n* ſ. Wut.
wütend außer b. *part.* auch μανικός, μανώδης, λυττώδης, λυττομανής, οἰστρώδης, ~e Leidenſchaften αἱ οἰστρώδεις ἐπιθυμίαι, j-n ~ machen ἐκμαίνειν τινά, μανίαν οδ. λύτταν ἐμβάλλειν τινί, ~ werden μαίνεσθαι, ἐκμαίνεσθαι (P.), ἀγριοῦσθαι, ἐξαγριοῦσθαι, ἀγριαίνεσθαι (ſämtlich P.).
wutentbrannt ἀναφλεγόμενος ὑπ' ὀργῆς.
Wüterich *m* ὁ ἄγριος ἄνθρωπος.
wütig ſ. wütend.
wutſchnaubend πληρούμενος θυμοῦ καὶ πνεύματος.

X

X *n* Χ, ξ, τὸ ξῖ indekl., j-m ein X für ein U machen (Sprichw.) ἐξαπατᾶν τινα, ~beine βλαισὰ σκέλη, mit ~beinen ὁ, ἡ βλαισόπους (οδος).
Xenie *f* τὸ ἐπιγραμμάτιον, Verfaſſer von ~n ὁ ἐπιγραμματοποιός.

Y

Y *n* Υ (ῦ), υ, τὸ ὖ ψιλόν (*gen.* τοῦ ὖ ψιλοῦ).
Yſop *m* (e. Pflanze) ἡ (ὁ) ὕσσωπος, τὸ ὕσσωπον, mit ~ angemachter Wein ὁ ὑσσωπίτης οἶνος.
Yſopwein *m* ſ. Yſop.

Digitized by Google

3

Z *n* Z, ζ, τὸ ζῆτα indecl., doch iſt ζ nicht dem deutſchen Z gleich, wurde vielmehr wie di geſprochen.

Zacke *f*, **Zacken** *m* ὁ, ἡ στόρθυγξ (γγος), ὁ ὀδούς (όντος), ἡ στόρθη (bſd. am Hirſchgeweih und Rehgehörn).

zacken χαράττειν.

zackig ὀδοντωτός, στορθυγγας ἔχων.

zagen (zögern, zaudern) ὀκνεῖν, μέλλειν. ὀκνηρῶς ἔχειν, (mutlos ſein) ἀθυμεῖν, ἀθύμως ἔχειν, περίφοβον εἶναι, δειλιᾶν, vor etw. ~ ὀκνεῖν τι, ἀθυμεῖν u. ἀθύμως ἔχειν πρός τι, ἀποδειλιᾶν τι, τινος u. πρός τι.

Zagen *n* ὁ ὄκνος, ἡ μέλλησις, τὸ μέλλημα, ἡ ἀθυμία, ὁ φόβος, ἡ ἀποδειλίασις.

zaghaft (ſaumſelig) ὀκνηρός, (mutlos) ἄθυμος (2), (furchtſam) περίφοβος (2), (feig) δειλός, ~ werden ἀποδειλιᾶν.

Zaghaftigkeit *f* ἡ ἀτολμία, ἡ δειλία, ἡ ἀθυμία. ὁ ὄκνος, ἡ ἀποδειλίασις, ἡ περὶ τοὺς κινδύνους μαλακία.

zäh, zähe eig. γλίσχρος, γλισχρώδης. γλοιώδης, ἰξώδης, κολλώδης. ~ machen γλισχραίνειν, ~ werden v. P., übtr. (karg) γλίσχρος, μικρολόγος (2), φειδωλός, ~ ſein γλισχρεύεσθαι (M.), ~ an etw. halten γλίσχρως od. σφόδρα ἐμμένειν τινί.

Zähheit, Zähigkeit *f* ἡ γλισχρότης (ητος, eig. u. übtr.), ἡ γλισχρολογία. ἡ μικρολογία, ἡ φειδωλία (übtr.).

Zahl *f* ὁ ἀριθμός, gerade, ungerade ~ ὁ ἄρτιος, περιττὸς ἀριθμός, die ~ eins, zwei uſw. ἡ μονάς, ἡ δυάς (άδος) uſw., an ~ ἀριθμόν, ἀριθμῷ, τὸ πλῆθος, viel an ~ πολλοί τὸ πλῆθος, den Feinden an ~ gleich ſein ἴσον εἶναι τοῖς πολεμίοις τὸ πλῆθος, in ~en angeben εἰς ἀριθμὸν εἰπεῖν, zu der ~ von ... gehören εἶναι mit *gen.*, j-n unter die Zahl von ... rechnen τιθέναι τινὰ ἐν mit *dat.*, ἡγεῖσθαι (M.) τινα εἶναι mit *gen.* [δεῖ τὸ χρέος.)

zahlbar ἀποδόσιμος (2), die Schuld iſt ~ ἀποδιδόναι

zählbar ἀριθμητός.

zahlen τίνειν, ἀπο-, ἐκτίνειν, Geld ~ καταβάλλειν χρήματα, (mit dem Nebenbegriff der Verpflichtung) ἀποδιδόναι ἀργύριον, (von Abgaben) τελεῖν, ἀποφέρειν, Strafe ~ ζημίαν ἀποτίνειν, ſich von j-m Geld für etw. ~ laſſen πράττεσθαι (M.) τινα ἀργυρίῳ τινος, (ſich beſtechen laſſen) διαφθείρεσθαι (P.), δωροδοκεῖν, ich kann nicht ~ οὐκ ἔχω ἀποτίνειν.

zählen I *trans.* ἀριθμεῖν, ἀριθμὸν ποιεῖσθαι (M.) τινος, ἀριθμῷ καταλαμβάνειν, an den Fingern ~ πεμπάζειν, leicht zu ~ εὐάριθμητος (2), zu od. unter etw. ~ καταλέγειν od. καταριθμεῖν τι ἔν τινι, j-n unter ſeine Freunde ~ ἡγεῖσθαί (M.) τινα τῶν φίλων εἶναι, j. zählt dreißig Jahre ἔστι τις τριάκοντα ἐτῶν, ἔχει τις τριάκοντα ἔτη, worunter gezählt werden außer v. P. auch τελεῖν u. συντελεῖν εἰς. — II *intr.* zu etw. ~ ſ. gehören.

Zählen *n*, **Zählung** *f* ἡ ἀρίθμησις, ὁ ἀριθμός, eine ~ vornehmen, veranſtalten ἀριθμὸν ποιεῖσθαι (M.) τινος, eine ~ wird veranſtaltet ἀριθμὸς γίγνεταί τινος.

Zahlengröße *f* ὁ ἀριθμός. [τινος.)

zahlenmäßig: etw. ~ feſtſtellen ἀριθμὸν ποιεῖσθαί (M.)

Zahlenreihe *f* ὁ στίχος ἀριθμῶν.

Zahlenſyſtem *n* ὁ ἀριθμός.

Zahlenverhältnis *n* ὁ ἀριθμός, nach ~ κατ' ἀριθμόν.

Zahler *m* durch *part.*

zahllos ἀναρίθμητος (2), ἀνάριθμος (2), ἄπειρος (2) od. ἀμήχανος (2) τὸ πλῆθος, eine zahlloſe Menſchenmaſſe ἀνθρώπων πλῆθος ἀμήχανον ὅσον. [*adj.*)

Zahlloſigkeit *f* τὸ ἄπειρον πλῆθος oder v. *neutr.* v.

Zahlpfennig *m* ἡ ψῆφος, τὸ σύμβολον.

zahlreich πολύς (mit u. ohne τὸ πλῆθος), συχνός. ~er ſein ὑπερέχειν πλήθει.

Zahltag *m* ἡ τῆς ἀποδόσεως ἡμέρα, ἡ ἡμέρα ᾗ χρὴ καταβάλλειν ἀργύριον.

Zahlung *f* ἡ ἀπόδοσις, ἡ καταβολή. ἡ ἀποφορά, (des Tributs) ἡ εἰσφορά, eine ~ leiſten ἀποδιδόναι τι.

zahlungsfähig ſein οἷόν τε εἶναι ἀποδιδόναι τι.

Zahlungsfähigkeit *f* ἡ εὐπορία.

Zahlungsfriſt *f.* **-termin** *m* ἡ προθεσμία.

Zahlwort *n* τὸ ἀριθμητικὸν ὄνομα.

Zahlzeichen *n* τὸ τοῦ ἀριθμοῦ σημεῖον.

zahm ἥμερος, εὐήμερος (2, im Gegenſatz v. wild), (tirre) τιθασός (2), χειροήθης (an die Hand gewöhnt, vgl. unſer fingerzahm), ~ machen ſ. zähmen.

zähmen ἡμεροῦν, ἐξημεροῦν, (wilde Tiere) τιθασεύειν, (ein Pferd) δαμάζειν, übtr. (z.B. den Zorn, die Zunge) κατέχειν, κολάζειν τι, κρατεῖν τινος, κρείττω εἶναί τινος, nicht ~ ἥττω εἶναί τινος, leicht, ſchwer zu ~ εὐ-, δυστιθάσευτος (2), gezähmt außer v. *part.* auch ἥμερος (2), τιθασός (2).

Zähmen *n*, **Zähmung** *f* ἡ ἡμέρωσις, ἡ ἐξημέρωσις, ἡ τιθασεία, ἡ τιθάσευσις, übtr. ἡ κόλασις, ἡ κατοχή.

Zähmer *m* ὁ τιθασευτής.

Zahn *m* 1. ὁ ὀδούς (όντος), die vorderen Zähne οἱ πρόσθεν od. πρόσθιοι ὀδόντες, οἱ γελασῖνοι, die hinteren Zähne οἱ ἐντὸς ὀδόντες, die Zähne auf den Seiten οἱ γομφίοι (ὀδόντες), eingſtehende Zähne οἱ προσεχεῖς ὀδόντες, einzelſtehende Zähne οἱ ἀραιοὶ ὀδόντες, mit ſcharfen, ſpitzen Zähnen καρχαρόδους (οντος), κάρχαρος (2), ſtumpfer, ſcharfer ~ ὁ ἀμβλὺς, ὀξὺς ὀδούς, mit den Zähnen knirſchen πρίειν, διαπρίειν od. τρίζειν τοὺς ὀδόντας, βρύχειν, mit den Zähnen klappern συγκροτεῖν τοὺς ὀδόντας, die Zähne fletſchen σεσηρέναι, die Zähne zeigen ἐκ-, προφαίνειν τοὺς ὀδόντας, übtr. πρὸς od. εἰς ἀλκὴν τρέπεσθαι (M.), Zähne bekommen φύειν ὀδόντας, ὀδοντοφυεῖν. ὀδοντοποιεῖν, die Zähne wechſeln βάλλειν τοὺς ὀδόντας, einen ~ verlieren ἐκβάλλειν ὀδόντα, mit Zähnen verſehen ὀδοντοῦν, ὀδοντίζειν (etw. Lebloſes), ἐμφῦσαι ὀδόντας (ein lebendes Geſchöpf), ſich einen ~ herausziehen laſſen ἐξαιρεῖσθαι (M.) ὀδόντα, die Zähne ſitzen loſe, wackeln σείονται· (P.) οἱ ὀδόντες, die Zähne putzen καθαίρειν ὀδόντας, (mit einem Zahnſtocher) σχινίζειν τοὺς ὀδόντας. — 2. übtr. ein Mann, der Haare auf den Zähnen hat ἀνὴρ παρρησιαστικός od. θρασύς, Haare auf den Zähnen haben βλοσυρόν εἶναι τὸ ἦθος, j-m auf den ~ fühlen διακωδωνίζειν τινά, (~ an einem Inſtrumente) ὁ ὀδούς (όντος).

zahnähnlich, -artig ὀδόντι od. ὀδοῦσιν ὅμοιος.

Zahnarzt *m* ὁ τῶν ὀδόντων ἰατρός.

Zahnbrecher *m* ὁ τοὺς ὀδόντας ἐξαιρῶν.

Zahnbürſte *f* ὁ ὀδοντοξέστης.

Zähneklappern *n* ὁ τῶν ὀδόντων κρότος, ὁ βρυγμός.

Zähneknirſchen *n* ἡ τῶν ὀδόντων πρῖσις.

zahnen (Zähne bekommen) ὀδοντοφυεῖν, ὀδοντοποιεῖν, φύειν ὀδόντας.

Zahnen *n* ἡ ὀδοντοφυΐα, ἡ ὀδοντίασις (auch der mit dem ~ verbundene Schmerz), auch ὁ (τῶν ὀδόντων) βόλος (Zahnwechſel).

Zähneputzen *n* ἡ ἀποδόντωσις.

Zahnfäule *f* ἡ τῶν ὀδόντων σηπεδών (όνος).

Zahnfiſtel *f* ἡ κατὰ τὴν γνάθον σῦριγξ (γγος).

Zahnfleiſch *n* τὰ οὐλα (das äußere ~), τὰ ἔνουλα (nach dem inneren Munde zu).

Zahngeſchwür *n* ἡ παρουλίς, ἡ ἐπουλίς (ίδος).

Digitized by Google

Zahnhöhle *f* ὁ ὀλμίσκος.
zahnlos ἀνόδους (οντος).
Zahnlücke *f* χωρίον ὀδόντος (od. ὀδόντων) ἔρημον, τὸ ἀραίωμα, mit ~n ἀραιόδους (οντος).
Zahnpulver *n* τὸ ὀδοντόσμηγμα, τὸ ὀδοντότριμμα.
Zahnreihe *f* ὁ τῶν ὀδόντων στίχος, doppelte ~ οἱ δίστιχοι ὀδόντες.
Zahnschmerzen *m/pl.* ἡ ὀδονταλγία, τὸ ὀδόντων ἄλγος, ~ haben ὀδονταλγεῖν, ἀλγεῖν τοὺς ὀδόντας.
Zahnstocher *m* ἡ ὀδοντογλυφίς (ίδος), τὸ ὀδοντόγλυφον, ἡ καλαμίς (ίδος).
Zahnwechsel *m* ὁ (τῶν ὀδόντων) βόλος.
Zahnweh, *n* τὸ ὀδόντων ἄλγος, s. Zahnschmerzen.
Zahnwurzel *f* ἡ ὀδόντος ῥίζα.
Zahnzange *f* ἡ ὀδοντάγρα, τὸ ὀδονταγωγόν.
Zähre *f.* τὸ δάκρυον, s. Träne.
Zange *f* ἡ λαβίς (ίδος), ὁ καρκίνος.
Zank *m* ἡ ἔρις (ιδος), ἡ διαφορά, ἡ διάστασις, (Schimpfen, Scheiten, Schmähen) ἡ λοιδορία, ἡ λοιδόρησις, ὁ λοιδορισμός, Gegenstand des ~s τὸ ἔρισμα, einen ~ mit j-m haben s. sich zanken; ~ erregen unter ἔριν ἐμβάλλειν τισίν, εἰς στάσιν ἐμβάλλειν τινάς, mit j-m in ~ geraten γίγνεταί τινι ἔρις πρός τινα, εἰς ἔριν καταστῆναί τινι. [τὸ ἔρισμα.]
Zankapfel *m* τὸ τῆς Ἔριδος μῆλον, übtr. τὸ διάφορον,
zanken mit j-m λοιδορεῖσθαί (P) τινι, λοιδορίᾳ χρῆσθαι πρός τινα, μέμφεσθαί (M.), ἀγανακτεῖν, ἐπιτιμᾶν τινι, ἀψιμαχεῖν τινι, mit j-m über etw. ὀνειδίζειν τινί τι, ψέγειν τινὰ ἐπί τινι, μέμφεσθαί τινός τι, sich mit j-m über etw. ~ ἐρίζειν τινὶ περί τινος, φιλονικεῖν τινι u. πρός τινα περί od. ὑπέρ τινος, διαφέρεσθαι (P.) τινι u. πρός τινα περί τινος, ἀμιλλᾶσθαι (P.) τινι περί τινος, sich untereinander ~ ἐν ἔριδι εἶναι πρὸς ἀλλήλους.
Zänker *m* ὁ φιλόνικος, ὁ ἐριστής.
Zänkerei *f* ἡ φιλονικία, ἡ ἔρις (ιδος).
zänkisch φιλόνικος (2), ἐριστικός, ~ sein φιλονικεῖν, φιλονίκως od. ἐριστικῶς ἔχειν. [φιλολοιδορία.]
Zankſucht *f* ἡ φιλονικία, τὸ ἐριστικόν, (Tadelſucht) ἡ
zankſüchtig φιλόνικος (2), ἐριστικός, φιλαπεχθήμων, φιλαπεχθής, ~ sein φιλονίκως od. φιλαπεχθημόνως ἔχειν, (tadelſüchtig) ἐπιτιμητικός, φιλεπιτιμητής, φιλόψογος (2), φιλολοίδορος (2), φιλομεμφής.
Zäpfchen *n* ἡ βάλανος, (im Schlunde) ὁ γαργαρεών (ῶνος), ἡ κιονίς (ίδος), entzündetes, geſchwollenes ~ ἡ σταφυλή, (als Baumfrucht) τὸ κωνίον, τὸ στροβίλιον.
Zapfen *m* (am Faſſe) τὸ ἐπιστόμιον, τὸ ἔμβολον, (zum Verſchließen der Türe) ἡ βάλανος, (in der Mechanik) ὁ τόρμος, (Kegelzapfen) ὁ κνώδαξ (κος), (des Nadelholzes) ὁ στρόβιλος, ὁ κῶνος, ἡ κάχρυς (υος), (im Munde) ἡ κιονίς (ίδος), ὁ γαργαρεών (ῶνος).
zapfen ἀφέλκειν.
zapfenähnlich, -artig, -förmig στροβιλοειδής, στροβιλώδης, κωνοειδής (b. Unterſchied s. unter Zapfen).
Zapfenloch *n* ὁ τόρμος.
Zapfenſtreich *m* τὸ ἀναπαυτήριον (σημεῖον), den ~ ſchlagen τὸ ἀναπαυτήριον σημαίνειν.
zappeln ἀσπαίρειν, σπαίρειν, ἀσκαρίζειν, σκαρίζειν, πάλλεσθαι (P.), κινεῖσθαι (P.), übtr. (in großer Not, Verlegenheit ſein) ἐν ἀπορίᾳ od. ἐν ἀμηχανίᾳ εἶναι, j-n ~ laſſen οὐκ ἀξιοῦν βοηθεῖν τινι, προδιδόναι od. προΐεσθαι (M.) τινα, οὐχ ὑπακούειν τινὸς ἐπιβωμένου, οὐκ εἰσακούειν τινός, οὐ βοηθεῖν τινι. [σμα.]
Zappeln *n* ὁ παλμός, (Zuckung) ὁ σπασμός, τὸ σπά-
zart λεπτός (dünn), ἁπαλός, μαλακός, μαλθακός (weich, weichlich). von ~er Haut ἁπαλόχρως (ωτος), von ~em Fleiſche ἁπαλόσαρκος (2), von ~em Gewebe λεπτοϋφής, von ~er Rinde λεπτόφλοιος (2), von ~er Jugend an ἐκ νηπίου, ἐκ παίδων, ἐκ νέου od. νέων, ~ machen ἁπαλύνειν. [της (ητος).]
Zartgefühl *n* ἡ αἰδώς (οῦς), Mangel an ~ ἡ ψυχρό-
Zartheit *f* ἡ λεπτότης, ἡ ἁπαλότης, ἡ μαλακότης, ἡ μαλθακότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*
zärtlich 1. (zart, weichlich) μαλακός, (zart, dünn) ἁπαλός, λεπτός. — 2. (verzärtelt) ἁβρός, τρυφερός, (liebevoll) φιλόστοργος (2), φιλόφρων, ~ sein θρύπτεσθαι, διαθρύπτεσθαι, διατεθρύφθαι τὸν βίον, gegen j-n ~ ſein φιλοστοργίᾳ χρῆσθαι περί τινα, ἀσπάζεσθαί (M.) τινα, ~ tun gegen j-n θρύπτεσθαι πρός τινα, j-n ~ erziehen σκιατροφεῖν τινα, ~e Lebensart τὸ ἁβροδίαιτον, ἡ τρυφή, j-n ~ lieben στέργειν, ἀγαπᾶν τινα, ~ geliebt ἀγαπητός, ~e Liebe ἡ φιλοστοργία, ~e Freundſchaft ἡ οἰκειότης (ητος), ἡ φιλία καὶ οἰκειότης, ~e Eltern οἱ φιλόστοργοι od. φιλότεκνοι γονεῖς, ~e Worte οἱ μαλακοὶ λόγοι.
Zärtlichkeit *f* 1. (Weichlichkeit) ἡ μαλακία, ἡ μαλθακία, ἡ ἁβρότης (ητος), ἡ θρύψις, ἡ τρυφή. — 2. (innige Liebe) ἡ φιλοστοργία, ἡ στοργή, ἡ φιλοφροσύνη, (gegen andere) ἡ φιλανθρωπία, j-n mit ~ lieben ſiehe zärtlich lieben unter d. vor. Wort.
Zärtling *m* ὁ μαλακίων (ωνος), ὁ ἁβροδίαιτος.
Zäſur *f* ἡ τομή.
Zauber *m* (Bezauberung) ἡ γοητεία, ἡ ἐπῳδή, (Bezeugung) ἡ βασκανία, beruhigender ~ ἡ κήλησις, (Liebes~) τὸ φίλτρον, den ~ von etw. empfinden κηλεῖσθαι (P.) ὑπό τινος, (hoher Reiz) ἡ χάρις (ιτος), τὸ ἐπίχαρι, τὸ θέλγητρον, τὸ θελκτήριον, τὸ ἀμύχανον κάλλος.
Zauberbann *m* ἡ δι' ἐπῳδῆς ἀνάγκη.
Zauberbude *f* τὸ μαγγανευτήριον.
Zauberei *f* ἡ μαγική, ἡ μαγευτική, ἡ γοητεία, ἡ φαρμακεία, ἡ μαγγανεία.
Zauberer *m* ὁ μάγος, ὁ μαγευτής, ὁ γόης (ητος), ὁ φαρμακεύς, ὁ ἐπῳδός, ὁ μαγγανευτής.
Zauberformel *f*, **-geſang** *m*, **-lied** *n* τὸ μαγικὸν ᾆσμα, ἡ ἐπῳδή, durch ~n locken, beruhigen, beſprechen ἐπᾴδειν τινί. [μακεύτρια, ἡ ἐπῳδός.]
Zauberin *f* ἡ φαρμακίς (ίδος), ἡ φαρμάκεια, ἡ φαρ-
zauberiſch μαγικός, μαγευτικός, κηλητικός, γοητικός, ἐπῳδικός, (reizend) χαριέστατος.
Zauberkraft *f* ἡ μαγικὴ δύναμις, τὸ κηλητικόν.
Zauberkreiſel *m*, **-rad** *n* ἡ ἴυγξ (γγος), ὁ ῥόμβος, den ~ gegen j-n umdrehen τὴν ἴυγγα ἕλκειν ἐπί τινι.
Zauberkunſt *f* ἡ μαγική, ἡ μαγευτική.
Zaubermittel *n* τὸ φάρμακον, τὸ φαρμάκιον, τὸ μάγευμα, τὸ γοήτευμα, τὸ θέλγητρον, τὸ θελκτήριον, (Liebestrank) τὸ φίλτρον, ~ bei j-m anwenden μαγεύειν, φαρμαχεύειν, καταφαρμακεύειν, καταφαρμάττειν τινά, j-n durch ~ verlocken γοητεύειν, καταγοητεύειν τινά.
zaubern γοητεύειν, φαρμακεύειν, μαγεύειν. ἐπᾴδειν.
Zauberreiz *m* ἡ ἴυγξ (γγος).
Zauberring *m* ὁ μαγικὸς δακτύλιος.
Zauberſpruch *m* ἡ ἐπῳδή.
Zauberſtab *m* ἡ (μαγικὴ) ῥάβδος.
Zauberſtück *n* τὸ γοήτευμα.
Zaubertrank *m* τὸ φάρμακον, τὸ φίλτρον.
Zauberwort *n* τὸ μαγικὸν ὄνομα, ἡ ἐπῳδή.
Zauderer *m* ὁ μελλητής, ὁ ὀκνηρός.
zauderhaft, zaudernd ὀκνηρός, ὀκνώδης, μέλλων, auch βραδύς (langſam).
Zauderhaftigkeit *f* ἡ βραδυτής (ῆτος), τὸ ὀκνηρόν.
zaudern ὀκνεῖν, μέλλειν, βραδύνειν, διατρίβειν, χρονίζειν, ἐπέχειν, s. zögern.
Zaudern *n* ὁ ὄκνος, ἡ μέλλησις, ἡ διατριβή.
Zaum *m* ὁ χαλινός, αἱ ἡνίαι, dem Pferde einen ~ anlegen χαλινὸν ἐμβάλλειν τῷ ἵππῳ, χαλινοῦν τὸν ἵππον, im ~e halten κατ-, συνέχειν, κολάζειν, συστέλλειν, mit dem ~e lenken ἡνιοχεῖν, den ~ nachlaſſen χαλᾶν χαλινούς.
zaumlos ἀχάλινος (2, auch übtr.).
zäumen das Pferd χαλινοῦν τὸν ἵππον, χαλινὸν ἐμβάλλειν τῷ ἵππῳ.
Zäumen *n* ἡ χαλίνωσις od. durch Verben.

Digitized by Google

Zaun *m* ὁ φραγμός, τὸ φράγμα, τὸ ἕρκος, ἡ περιφραγή, τὸ περίφραγμα, einen ~ um etw. machen, mit einem ~ einſchließen περιφράττειν τι, περιοικοδομεῖν τι, περιβάλλειν ἕρκος τινί, etw. vom ~e brechen (Sprichw.) μηχανᾶσθαί (M.) τι, πλάττειν πρόφασιν. αἱρεῖσθαι (M.) τυχοῦσαν πρόφασιν.

Zaunkönig *m* ὁ τροχίλος, ὁ βασιλίσκος, auch ὁ βασιλεύς, ὁ πρέσβυς (εως).

Zaunpfahl *m* ὁ (ἡ) χάραξ (κος).

Zaunſtecken *m* ſ. d. vor. Wort. [τὴν κόμην τινός.]

zauſen j-n τίλλειν τινά, j-n an den Haaren ~ τίλλειν/

Zauſen *n* ἡ τίλσις, ὁ τιλμός. [φιλοπότης.]

Zechbruder *m* ὁ συμπότης, ὁ συμποτικός, (Säufer) ὁ/

¹Zeche *f* (der Anteil, den man zu den Koſten eines Trinkgelages zahlt) ἡ συμβολή, ὁ ἔρανος. ſeine ~ zahlen καταβάλλειν od. εἰσφέρειν τὸν ἔρανον, φέρειν, εἰσφέρειν, τιθέναι, κατατιθέναι oder καταβάλλειν τὴν συμβολήν, (ſämtliche Koſten eines Gelages) τὸ τοῦ συμποσίου ἀνάλωμα, ἡ εἰς τὸ συμπόσιον δαπάνη, die ~ bezahlen ἐκτίνειν χρήματα τὰ εἰς τὸ συμπόσιον ἀναλωθέντα, ὑπέχειν τὸ συμποσίου ἀνάλωμα.

²Zeche *f* (Bergbau, Ort des Abbaus) τὰ μέταλλα, ὁ ὑπόνομος.

zechen πίνειν, συμπίνειν, κυαθίζειν, κρατηρίζειν, κωθωνίζεσθαι (M.). [συμπόσιον.]

Zechen *n* ὁ πότος, ἡ πολυποσία, ὁ κωθωνισμός, τὸ/

Zecher *m* ὁ φιλοπότης, ὁ κωθωνιστής.

zechfrei ἀσύμβολος (2), ~ ſein οὐδὲν συμβάλλειν εἰς τὸ συμπόσιον.

Zechgenoſſe *m* ὁ συμπότης. [κῶμος.]

Zechgeſellſchaft *f* τὸ συμπόσιον, οἱ συμπόται, ὁ/

Zechmeiſter *m* ὁ συμποσιάρχης, ὁ συμποσίαρχος.

Zechſchweſter *f* ἡ φιλοπότις (ιδος), ἡ συμπότις (ιδος).

Zecke *f* ὁ κρότων (ωνος).

Zeder *f* ἡ κέδρος.

Zedernbaum *m* ἡ κέδρος.

Zedernharz *n* ἡ κεδρία.

Zedernholz *n* τὰ κέδρινα (ξύλα), aus ~ gemacht κέδρινος, mit ~ ausgelegt κεδρωτός, πεποικιλμένος κέδρῳ.

Zedernöl *n* τὸ κεδρέλαιον, mit ~ ſalben κεδροῦν.

Zedernwald *m* ὁ κεδρών (ῶνος).

Zedertanne *f* ἡ κεδρελάτη. [τινος.]

zedieren j-m etw. παρ-, ἐκ-, συγχωρεῖν, ὑπείκειν τινί/

Zeh *m*, **Zehe** *f* ὁ τοῦ ποδὸς δάκτυλος, auf den ~en ἀκροποδητί, auf den ~en gehen ἀκροβατεῖν, ἐπ' ἄκρων τῶν δακτύλων βαίνειν. ἄκροις τοῖς ποσὶ βαδίζειν.

zehn δέκα, als Ziffer ι', die Zahl ~, eine Anzahl von ~ ἡ δεκάς (άδος), Zeit von ~ Jahren ἡ δεκαετία, ~ Fuß, Ellen, Klafter, Plethren lang δεκάπους, δεκάπηχυς, δεκόργυιος, δεκάπλεθρος (ſämtlich 2), Anführer von ~ Mann ὁ δεκάδαρχος, in ~ Teile δεκαχῇ.

Zehneck *n* τὸ δεκάγωνον.

zehnellig δεκάπηχυς.

Zehner *m* (als Zahl) ἡ δεκάς (άδος), (als obrigkeitliche Perſon) ὁ δεκαδάρχης, die ~ οἱ δέκα, Regierung der ~ ἡ δεκαρχία.

zehnerlei, zehnfach, -fältig δεκαπλάσιος, δεκαπλοῦς.

zehnfingerig δεκαδάκτυλος (2).

zehnfüßig δεκάπους, δέκα ποδῶν.

zehnjährig δεκαετής, δεκέτης, δέκα ἐτῶν, δέκα ἔτη ἔχων, δέκατον ἔτος ἄγων, ~er Zeitraum ἡ δεκαετία, (zehn Jahre dauernd) δεκαέτηρος (2).

zehnklafterig δεκόργυιος (2).

zehnmal δεκάκις.

Zehnmänner *m/pl.* οἱ δέκα. [μηνῶν.]

zehnmonatlich δεκάμηνος (2), δεκαμηνιαῖος, δέκα/

zehnruderig δεκήρης.

zehnſaitig δεκάχορδος (2).

zehnſämlig δεκάστυλος (2).

zehnſilbig δεκασύλλαβος (2).

zehnſtöckig δεκάστεγος (2).

zehnſtufig δεκάβαθμος (2).

zehntägig δεχήμερος (2), δέκα ἡμερῶν.

zehntauſend μύριοι, als Ziffer ,., die Zahl ~, eine Anzahl von ~ ἡ μυριάς (άδος), Befehlshaber von ~ Mann ὁ μυριάρχος.

zehntauſendmal μυριάκις.

zehntauſendſte ὁ μυριοστός.

zehnte δέκατος, der ~ Teil τὸ δέκατον μέρος od. μόριον, τὸ δεκατημόριον, am ~n Tage δεκαταῖος.

Zehnte *m* ἡ δεκάτη, ἡ ἐπικαρπία, ἡ δεκατεία, den ~n einnehmen δεκατεύειν, j-m den ~n auferlegen ἐπιτάττειν τινὶ δεκάτην, den ~n entrichten τελεῖν τὴν δεκάτην. die Einnahme des ~n ἡ δεκάτευσις, Annahmeſtelle des ~n τὸ δεκατευτήριον.

Zehnteinnehmer *m* ὁ δεκατηλόγος, ὁ δεκατευτής.

Zehntel *n* τὸ δεκατημόριον.

zehnten δεκατεύειν.

zehntens τὸ δέκατον.

Zehntpächter *m* ὁ δεκατώνης.

zehnzöllig δεκαδάκτυλος (2).

zehren von etw. ποιεῖσθαι (M.) τὸν βίον ἀπό τινος, (aufwenden, verbrauchen) δαπανᾶν, ἀναλίσκειν τι, (vermindern, erſchöpfen) μειοῦν, ἐλαττοῦν, μαραίνειν, ἀπομαραίνειν τι, eine ~de Krankheit ἡ φθινὰς (άδος) νόσος, ἡ φθίσις, ἡ φθόη.

Zehrfieber *n* ὁ μαρασμώδης πυρετός.

zehrfrei ἀδάπανος (2), j-n ~ halten ὑπουργεῖν τινι τὴν δαπάνην.

Zehrgeld *n*, **-pfennig** *m* τὸ σιτηρέσιον, gew. τὰ ἐφόδια, j-m ~ geben ἐφοδιάζειν τινά.

Zehrung *f* ἡ τροφή (Nahrung), τὰ ἐπιτήδεια, τὰ σιτία (Lebensmittel), freie ~ haben ἀμισθὶ λαμβάνειν τὴν τροφήν.

Zeichen *n* τὸ σημεῖον (allg.), τὸ σῆμα (bſd. Mal-, Denkzeichen), τὸ τεκμήριον, τὸ σύμβολον (woraus man etw. abnimmt, ſchließt, letzteres bſd. Kenn~, Wahr~, Feld~, Signal, Abzeichen), τὸ ἐπί-, παράσημον (Abzeichen eines Schiffes, einer Obrigkeit u. dgl.), τὸ τέρας (ατος, Vor~, Wunder~), ὁ οἰωνός (Vor~, Vorbedeutung), τὸ σύνθημα (verabredetes ~), τὸ στίγμα (eingebranntes ~), τὸ ζῴδιον (~ des Tierkreiſes), im ~ des Skorpions, des Stieres, des Widders, der Wage geboren σκορπιανός, ταυριανός, κριανός, ζυγιανός, τὸ ἄστρον (Himmels~, Sternbild), ἡ παραγραφή (beigeſchriebenes, bſd. kritiſches ~), ein ~ geben σημαίνειν, heimlich ~ geben ὑποσημαίνειν, (im Kriege) σημεῖον αἴρειν, das ~ zum Rückzuge τὸ ἀνακλητικόν, das ~ zum Rückzuge geben τὸ ἀνακλητικὸν σημαίνειν od. σαλπίζειν, das ~ zum Angriff geben σημαίνειν ἐπιτίθεσθαι (M.) τοῖς πολεμίοις, ein ~ mit der Hand geben σημαίνειν τῇ χειρί, j-m ein ~ mit der Hand geben ἐπι-, κατασείειν τινί, es iſt ein ~ von etw. ἔστι τί τινος. δηλοῖ τι, ein ~ der Freundſchaft geben φιλικόν τι ποιεῖν, aus ~ ſchließen τεκμαίρεσθαι (M.), ein ~ an etw. machen ſ. zeichnen; auf ein gegebenes ~ ἀπὸ σημείου. [νιστής.]

Zeichendeuter *m* ὁ τερατοσκόπος, ὁ θεοπρόπος οἰω-/

Zeichendeuterei *f* ἡ τερατοσκοπία.

Zeichenkunſt *f* ἡ γραφική.

Zeichenlehrer, -meiſter *m* ὁ τῆς γραφικῆς διδάσκαλος, ὁ τὴν γραφικὴν ἐπαγγελλόμενος.

Zeichenſprache *f* ὁ διὰ σημείων λόγος, die ~ reden διὰ σημείων λέγειν.

Zeichenunterricht *m* ἡ τῆς γραφικῆς διδασκαλία.

zeichnen γράφειν, δια-, ὑπογράφειν (im Umriß darſtellen), σημαίνειν, δια-, ἐπισημαίνειν (u. M.), σημειοῦσθαι (M.), παρασημαίνεσθαι (M.), σημείοις διαλαμβάνειν (ein Zeichen an etw. machen), eine Summe Geld ~ συγγράφεσθαι (M.) καταβαλεῖν ἀργύριον.

Zeichnen *n* durch Verben.

Zeichnung *f* ἡ γραφή, ἡ διαγραφή, τὸ διάγραμμα, eine ~ von etw. machen διαγράφειν τι.

zeideln (die Bienenſtöcke beſchneiden) βλίττειν.

Zeideln *n* durch Verb.

Digitized by Google

Zeidler *m* ὁ βλίττων (οντος).
Zeigefinger *m* ὁ λιχανός.
zeigen 1. auf etw. ~ δεικνύναι, σημαίνειν τι, mit dem Finger auf etw. ~ δακτύλῳ σημαίνειν τι, δακτυλοδεικτεῖν τι, j-m den Weg ~ δεικνύναι τινὶ τὴν ὁδόν, ἡγεῖσθαί (M.) τινι τῆς ὁδοῦ, προηγεῖσθαί τινι und τινος. — 2. j-m etw. ~ (lehren) διδάσκειν τινά τι, ἐξηγεῖσθαί (M.) τινί τινος. — 3. (vorzeigen) δεικνύναι, ἀποδεικνύναι, δηλοῦν, δῆλον od. φανερὸν ποιεῖν, ἀπο-, ἀναφαίνειν, übtr. (dartun) δεικνύναι, ἀποδεικνύναι, s. beweisen. — 4. sich ~ (bemerkt werden) φαίνεσθαι, ἀναφαίνεσθαι, ὁρᾶσθαι (P.), (sich beweisen) παρέχειν ἑαυτόν (zB. als einen tapferen Mann ἀγαθὸν ἄνδρα), durch Wort und Tat ~ δηλοῦν λόγῳ καὶ ἔργῳ, es zeigt sich, daß δῆλον od. φανερὸν γίγνεται, φαίνεται ὅτι, gew. persönl. Konstr. mit *part.*, zB. es zeigt sich, daß er lügt δῆλός usw. ἐστι ψευδόμενος, es wird sich ~ δείξει. [gew. durch Verben.]
Zeigen *n* ἡ δεῖξις, ἡ ἐπί-, ἀπό-, ἔνδειξις, ἡ δήλωσις.
Zeiger *m* (an der Uhr) ὁ γνώμων (ονος), der ~ weist auf sechs ὁ γνώμων σκιάζει τὴν ἕκτην.
zeihen j-n einer Sache ἐγκαλεῖν τινί τι, καταγιγνώσκειν u. κατηγορεῖν τινός τι, ἐλέγχειν τινά mit dem *acc.* d. *part.*, zB. j-n einer Lüge ~ ἐλέγχειν τινὰ ψευδόμενον, ich werde von j-m einer Sache geziehen ὀφλισκάνω τινί τι.
Zeilchen *n* τὸ στιχίδιον.
Zeile *f* ὁ στίχος, τὸ ἔπος, kleine ~ τὸ στιχίδιον, halbe ~ τὸ ἡμιστίχιον, nicht eine ~ οὐδέν, οὐδὲν γράμμα, in ~n bringen στιχίζειν, in ~n gemacht στιχηρός, in wenigen ~n auseinandersetzen δηλοῦν od. λέγειν ἐν βραχυτάτῳ.
zeilenweise κατὰ στίχον (od. στίχους), στιχηδόν.
Zeisig *m* ὁ σπίνος.
Zeit *f* ὁ χρόνος (Zeitdauer im allgemeinen), ἡ ὥρα (bestimmter Zeitabschnitt, auch Jahres~, Tages~ usw.), ἡ σχολή (freie ~), ὁ καιρός (rechte, gelegene ~), zur rechten ~ ἐν καιρῷ, ἐκ καιροῦ, πρὸς od. κατὰ καιρόν, ἐν ὥρᾳ, εἰς καλόν, ἐν δέοντι, zur rechten ~ geschehend καίριος, εὐ-, ἐπικαίριος (2), zur unrechten ~ ἀπὸ καιροῦ, παρὰ καιρόν, beizeiten εὐκαίρως, kurze ~ οὐ πολὺς od. ὀλίγος χρόνος, βραχύ τι τοῦ χρόνου, auf kurze ~ χρόνον τινά, οὐ πολὺν od. ὀλίγον χρόνον, lange ~ πολὺς, μακρὸς od. συχνὸς χρόνος, nach langer ~ διὰ πολλοῦ χρόνου, seit langer ~ ἐκ πολλοῦ, seit sehr langer ~ ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον, die gegenwärtige ~ ὁ ἐνεστὼς od. νυνὶ od. παρὼν χρόνος, die vergangene ~ ὁ παρελθὼν oder παρεληλυθὼς, ὁ πρόσθεν oder πρὸ τοῦ χρόνος, die zukünftige ~ ὁ μέλλων od. ἐπιὼν od. ὁ ἔπειτα χρόνος, eine ~lang χρόνον τινά, ὀλίγον od. οὐ πολὺν χρόνον, μέχρι του, τέως, von ~ zu ~ ἔσθ' ὅτε, διαλιπὼν χρόνον (wobei sich Genus u. Kasus nach dem Subjekt des Satzes richten müssen), seit dieser ~ ἐκ τούτου (τοῦ χρόνου), seit der ~ wo ἐξ οὗ, von der ~ an ἐκ τούτου ἀεί, αὐτόθεν, ἐκ τότε, um dieselbe ~ περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον, κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, nach einer ~ διὰ χρόνου, mit der ~ χρόνῳ, in früherer ~ (in früheren ~en) τὸ πρίν, vor ~en πάλαι, τὸ παλαιόν, in sehr alten ~en πρόπαλαι, wie lange ~ ist es her? πόσος χρόνος ἐστίν; zu welcher ~? πότε; πηνίκα; zu welcher ~ des Tages? πηνίκα τῆς ἡμέρας; morgen um diese ~ αὔριον τηνικάδε, es ist (hohe) ~ καιρός ἐστι, ἀκμάζει, ἀκμή τινος od. mit *inf.*, noch ist es ~ ἔτι ἐγχωρεῖ, ἔτι ἐνδέχεται, ~ gewinnen χρόνον od. χρόνους ἐμποιεῖν, ohne ~ zu verlieren ἀόκνως, ~ haben σχολάζειν, σχολή ἐστί τινι, es ist keine ~ zu verlieren οὐ δεῖ od. οὐχ ὥρα μέλλειν, sich ~ zu etw. nehmen σχολὴν ποιεῖσθαι (M.) πρός τι od. *inf.*, sich ~ bei etw. lassen σχολῇ πράττειν τι, einer Sache ~ widmen σχολάζειν τι, πρός τι od. πρός τινι, σχολὴν ἄγειν ἐπί τινι oder περί τι, es gehört viel ~ dazu πολλοῦ χρόνου ἐστίν, das raubt mir viel ~ ἀσχολίαν μοι παρέχει, es fehlt mir an ~ zu etw. ἀσχολία ἐστί μοι πρός τι, die ~ nicht erwarten können οὐ φέρειν τὴν διατριβήν, sich in die ~ schicken δουλεύειν τῷ καιρῷ, die ~ versäumen παριέναι (ἵημι) τὸν καιρόν, die ~ weise benutzen εὖ θέσθαι τὰ παρόντα, καλῶς χρῆσθαι καιροῖς, sich die ~ vertreiben διαπαιδαγωγεῖν od. βουκολεῖν τὸν χρόνον, die gute alte ~ ἡ πάλαι εὐδαιμονία, goldene ~en τὰ ὥσπερ ἐπὶ Κρόνου, sehr schlimme ~en οἱ μέγιστοι καιροί, der beste Herrscher seiner ~ ἄριστος βασιλεὺς τῶν τότε od. τῶν καθ' ἑαυτόν, für alle ~en εἰς ἅπαντα χρόνον, εἰς ἀεί, ἐπὶ πάντα τὸν χρόνον, er ist vor der ~ gestorben πρὸ τῆς ὥρας od. ἄωρος ἀπέθανεν, zu meiner, unserer u. dgl. ~ ἐπ' ἐμοῦ, ἐφ' ἡμῶν u. dgl., zur ~ des Xerxes ἐπὶ Ξέρξου (auch ἐπὶ Ξέρξου βασιλεύοντος od. *gen. absol.* Ξέρξου βασιλεύοντος), zur ~ des trojanischen Krieges κατὰ τὰ Τρωικά, bis auf unsere ~ εἰς ἡμᾶς, εἰς τόδε.
Zeitabschnitt *m* τὸ χρόνου μέρος, ὁ χρόνος, ein längerer ~ (bsd. in der Geschichte, in einer Erzählung) ἡ περίοδος.
Zeitalter *n* ὁ αἰών (ῶνος), ἡ γενεά (zB. das goldene ~ ἡ χρυσῆ γενεά), ἡ ἡλικία, das jetzige ~ ἡ νῦν ἡλικία, ἡ νῦν ζῶσα γενεά, die Menschen des jetzigen ~s οἱ νῦν (ὄντες) ἄνθρωποι, οἱ καθ' ἡμᾶς, im ~ des troianischen Krieges κατὰ od. περὶ τὰ Τρωικά.
Zeitangabe *f* ἡ χρονογραφία, ἡ χρόνου ὑποβολή, gew. ὁ χρόνος, zB. ~n machen δηλοῦν od. γράφειν τοὺς χρόνους, mit ~ κατὰ τοὺς χρόνους.
Zeitaufwand *m* τὸ χρόνου ἀνάλωμα, ὁ ἀναλωθεὶς χρόνος, ἡ διατριβή, auch bloß ὁ χρόνος, großen ~ erfordern πολλοῦ χρόνου δεῖσθαι (P.). [θρώποις.]
Zeitbedürfnis *n* ἀναγκαῖόν τι τοῖς νῦν ζῶσιν ἀν-
Zeitbegebenheiten *f/pl.* τὰ πράγματα.
Zeitbeschreiber *m* ὁ χρονογράφος.
Zeitbeschreibung *f* ἡ χρονογραφία.
Zeitbücher *n/pl.* τὰ χρονικά.
Zeitdauer *f* ὁ χρόνος, ὁ αἰών (ῶνος).
Zeitfehler *m* τὸ περὶ τὸν χρόνον σφάλμα od. ἁμάρτημα (falsche Zeitangabe), einen ~ machen σφάλλεσθαι περὶ τὸν χρόνον, τὸ κακὸν τοῖς νῦν (ἀνθρώποις) κοινὸν ὄν (Gebrechen einer Zeit).
Zeitfolge *f* ἡ χρόνου διαδοχή, auch οἱ χρόνοι, die ~ beobachten, innehalten ἀκολουθεῖν τοῖς χρόνοις, τηρεῖν τοὺς χρόνους, die Wachen ziehen in einer bestimmten ~ auf αἱ φρουραὶ (auch οἱ φύλακες) κατὰ χρόνου διαδοχὴν ἐπίασιν.
Zeitfrist *f* ὁ χρόνος, in ~en κατὰ χρόνους.
Zeitgeist *m* τὸ τῶν νῦν ἦθος, τὸ νῦν ἦθος, ἡ τῶν νῦν διάνοια, αἱ νῦν δόξαι.
zeitgemäß καίριος, εὔκαιρος (2), ἐπικαίριος (2), ὁ, ἡ, τὸ ἐν καιρῷ, ἐπιτήδειος, ~ handeln ἐν καιρῷ ποιεῖν od. πράττειν.
Zeitgenosse *m* ὁ ἡλικιώτης, ὁ κατά τινα od. ἐπί τινος (γενόμενος), ὁ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον γενόμενος, unsere ~n οἱ καθ' ἡμᾶς od. ἐφ' ἡμῶν.
Zeitgenossin *f* ἡ ἡλικιῶτις (ιδος) od. umschr. wie das vor. Wort.
Zeitgeschichte *f* ἡ τῶν καθ' ἡμᾶς γενομένων ἱστορία.
zeither μέχρι τοῦ νῦν, μέχρι δεῦρο, μέχρι τοῦδε ἀεί.
zeitherig ὁ, ἡ, τὸ μέχρι τοῦ νῦν.
zeitig 1. (bei Zeiten, zur rechten Zeit) καίριος, ἐν καιρῷ, ἐν ὥρᾳ, ~ (früh) aufstehen πρῴ ἀνίστασθαι. — 2. (reif) ὡραῖος, ὥριος.
zeitigen I *trans.* (reif machen) πεπαίνειν, übtr. τελειοῦν, εἰς τέλος ἄγειν. — II *intr.* (reif werden) πεπαίνεσθαι (P.), übtr. πρὸς τέλος ἀφικέσθαι, τέλος λαμβάνειν.
Zeitigkeit *f* (Reife) ἡ ὡραιότης (ητος).
Zeitigung *f* ἡ πέπανσις, ἡ τελείωσις (letzteres auch übtr.).
Zeitkunde *f* ἡ χρόνων ἐπιστήμη.
Zeitlang *f*: eine ~ χρόνον τινά, μέχρι του, τέως.
Zeitlänge *f* τὸ χρόνου πλῆθος.

Digitized by Google

Zeitlauf *m* οἱ καιροί, τὰ γιγνόμενα, τὰ συμβάντα, τὰ πράγματα. [παρ' ὅλον τὸν βίον.]
zeitlebens ἐν παντὶ τῷ χρόνῳ, διὰ παντὸς τοῦ βίου,
zeitlich (irdiſch, ſterblich, vergänglich u. dgl.) θνητός. ἀνθρώπινος, ὁ, ἡ, τὸ ἐν ἀνθρώποις, ὁ, ἡ, τὸ κατὰ γῆν, ~e Dinge τὰ ἀνθρώπινα, τὰ ἀνθρώπεια, ~e Güter τὰ ἐν ἀνθρώποις ἀγαθά, das Z~e ſegnen ἀποθνήσκειν, ἀπαλλάττεσθαι (P.) τοῦ ζῆν.
Zeitlichkeit *f* τὰ κατὰ τὴν γῆν, τὰ ἀνθρώπινα.
Zeitlose *f* (Pflanze) τὸ κολχικόν, τὸ ἐφήμερον.
Zeitmangel *m* ἡ ἀπορία χρόνου, ἡ ἀσχολία.
Zeitmaß *n* ὁ ῥυθμός, τὸ μέτρον, ὁ χρόνος. im ~ ῥυθμικός.
Zeitordnung *f* ἡ τῶν χρόνων τάξις.
Zeitperiode *f* ἡ περίοδος.
Zeitpunkt *m* ὁ καιρός, ὁ χρόνος, günſtiger ~ ἡ ἀκμή, den rechten ~ abwarten τηρεῖν τὸν καιρόν, καιροφυλακεῖν, καιροτηρεῖν, καιροσκοπεῖν, den ~ vorüberlaſſen παριέναι (ἵημι) τὴν ἀκμήν.
zeitraubend πολλοῦ χρόνου δεόμενος.
Zeitraum *m* ὁ χρόνος, (in der Geſchichte od. in einer Erzählung) ἡ περίοδος.
Zeitrechnung *f* ὁ χρόνων λογισμός, ἡ χρονολογία.
Zeitſchrift *f* αἱ ἐφημερίδες.
Zeitumſtände *m/pl.*, **-verhältniſſe** *n/pl.* οἱ καιροί, τὰ πράγματα, die jetzigen ~ τὰ νῦν, nach den ~n πρὸς τὸν ὑπάρχοντα καιρόν.
Zeitung *f* αἱ ἐφημερίδες.
Zeitverkürzung *f*, **-vertreib** *m* ἡ διαγωγή, ἡ διατριβή, ἡ τριβή, ἡ παιδιά, ἡ τέρψις, zum ~ ἐκ περιουσίας.
Zeitverluſt *m* ἡ χρόνου διατριβή, ~ verurſachen χρόνους ἐμποιεῖν, ohne ~ οὐ μέλλων.
zeitweilig ὁ, ἡ, τὸ ἀεί.
zeitweiſe ἐνίοτε, ἔσθ' ὅτε, ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε.
Zeitwort *n* τὸ ῥῆμα, tranſitives od. aktives ~ ῥῆμα μεταβατικόν, ἐνεργητικόν od. ἀλλοπαθές, intranſitives ~ ῥῆμα ἀμετάβατον od. οὐδέτερον, reflexives ~ ῥῆμα αὐτοπαθές od. μέσον.
Zelle *f* ἡ σκηνή, ἡ καλύβη, (der Bienen u. Weſpen) ἡ θυρίς (ίδος), ὁ κύτταρος, (der Bienen) τὸ μελίττιον, τὸ κοῖλον, τὸ κηρίον, (der Weſpen) τὸ σφηκίον.
Zellenbau *m* (der Bienen) ὁ ἱστός.
Zellengewebe *n* ὁ σπογγοειδὴς χιτών (ῶνος).
zellig σπογγοειδής, σπογγώδης.
Zelt *n* ἡ σκηνή, τὸ σκήνωμα, τὸ σκήνημα, in ~en wohnen σκηνοῦν, σκηνᾶν, ~e beziehen κατασκηνοῦν, κατασκηνᾶν, ein ~ aufſchlagen σκηνὴν ποιεῖν oder πηγνύναι, ſich ein ~ aufſchlagen σκηνὴν ἵστασθαι, σκηνοποιεῖσθαι (M.), die ~e abbrechen διαλύειν oder ἀναιρεῖσθαι (M.) τὰς σκηνάς, mit j-m in einem ~e wohnen συσκηνοῦν u. συσκηνᾶν τινι, σύσκηνον εἶναί τινι, in einem ~e zuſammenwohnen ὁμοσκηνοῦν.
Zeltbett *n* ἡ κατὰ τὸ στρατόπεδον κλίνη.
Zeltbewohner *m* ὁ ἐν σκηνῇ κατοικῶν (οὖντος), ὁ σκηνίτης (ἄνθρωπος).
Zeltchen *n* τὸ σκηνίδιον.
Zeltdach *n* ἡ σκηνή, τὸ σκιάδιον, ὁ οὐρανίσκος.
Zeltfabrik *f* τὸ σκηνορραφεῖον.
Zeltgenoſſe *m* ὁ σύσκηνος, ὁ ὁμόσκηνος, j-s ~ ſein συσκηνεῖν od. συσκηνοῦν τινι, σύσκηνον od. ὁμόσκηνον εἶναί τινι, ~n ſein ὁμοσκηνοῦν.
Zeltgenoſſenſchaft *f* ἡ συσκηνία, ἡ ὁμοσκηνία.
Zeltmacher *m* ὁ σκηνοποιός, ὁ σκηνορράφος.
Zeltpflock *m* ὁ τῆς σκηνῆς πάτταλος.
Zeltſtange *f* ἡ τῆς σκηνῆς κάμαξ (κος).
Zeltwächter *m* ὁ σκηνοφύλαξ (κος).
Zenith *m* ἡ κορυφή, ὁ πόλος, die Zeit, wo die Sonne im ~ ſteht ἡ σταθερὰ μεσημβρία.
zenſieren κρίνειν, κρίσιν ποιεῖσθαι (M.) περί τινος.
Zenſor *m* ὁ κριτής, ὁ ἐπικριτής. (in Rom) ὁ τιμητής. ~ ſein τιμητεύειν, das Amt eines ~s ἡ τιμητεία, ἡ τιμητικὴ ἀρχή, geweſener ~ ὁ τιμητικός.
Zenſur *f* ἡ κρίσις, ἡ ἐπίκρισις, ſ. d. vor. Wort.
Zenſus *m* τὸ τίμημα, ἡ τίμησις.
Zentner *m* αἱ ἑκατὸν λίτραι, τὰ δύο τάλαντα.
Zentnerlaſt *f* τὸ βαρύτατον ἄχθος.
zentraliſieren συνάγειν εἰς ἕν.
Zentraliſierung *f* durch Verb.
Zentriwinkel *m* ἡ πρὸς τῷ κέντρῳ γωνία.
Zentrum *n* τὸ μέσον (auch eines Heeres), im ~ κατὰ μέσον. [ὁ λόχος.]
Zenturie *f* ἡ ἑκατοντάς (άδος), ἡ ἑκατοστύς (ύος),
Zenturio *m* ὁ ἑκατοντάρχης, ὁ ἑκατόνταρχος, ὁ λοχαγός, ~ ſein ἑκατονταρχεῖν, λοχαγεῖν, Amt des ~ ἡ ἑκατονταρχία. ἡ λοχαγία.
Zephyr *m* ὁ ζέφυρος.
Zepter *n* τὸ σκῆπτρον.
Zepterträger *m* ὁ σκηπτοῦχος, deſſen Amt ἡ σκηπτουχία. [πονεῖσθαι (M.). κάμνειν τῷ ἔργῳ.]
zerarbeiten καταπονεῖν, κατεργάζεσθαι. ſich ~ δια-
zerbeißen κατα-, διαδάκνειν, μασᾶσθαι (M.), βρύκειν, (durch Beißen trennen) διατέμνειν τοῖς ὀδοῦσιν.
zerberſten διαρ-, ἀναρρήγνυσθαι (P.). [νύναι.]
zerblaſen διαφυσᾶν, διαπνεῖν, ἐπιπνέοντα διασκεδαν-
zerblenen j-n δέρειν τινά.
zerbohren διατετραίνειν, διατρυπᾶν.
zerbraten καταφρύγειν.
zerbrechen I *trans.* allg. συντρίβειν, καταγνύναι, (in kleinere Stücke) θραύειν, καταθραύειν, θρύπτειν, δια-, συνθρύπτειν, (in größere Stücke) κατακλᾶν, gewaltſam ~ ῥηγνύναι, καταρ-, διαρρηγνύναι, ſich den Kopf ~ κατατρίβεσθαι (P.) oder διάγειν μεριμνῶντά τι oder περί τι. — II *intr.* d. P. der angeführten Verben.
zerbrechlich θραυστός, εὔθραυστος (2), θραυλός, φθαρτός, ψαθαρός, ψαθυρός, σαθρός (morſch).
Zerbrechlichkeit *f* ἡ ψαθυρότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.* [κλάσις, ἡ κάταξις.]
Zerbrechung *f* ἡ θραῦσις, ἡ θρύψις, ἡ ῥῆξις, ἡ
zerbröckeln *trans.* συντρίβειν, θρύπτειν, δια-, κατα-θρύπτειν, *intr.* d. P.
Zerbröckelung *f* ἡ θρύψις.
zerdrücken κατα-, συνθλίβειν, καταθρύπτειν.
Zerdrücken *n*, **Zerdrückung** *f* ἡ σύνθλιψις.
Zerealien *pl.* οἱ Δήμητρος καρποί.
Zeremonie *f* (beim Gottesdienſt) ἡ τελετή, ἡ θρησκεία, übh. τὰ νομιζόμενα.
Zeremoniell *n* ὁ νόμος, τὰ νομιζόμενα.
[1]zerfahren *trans.* ἐλαύνοντα κατατρίβειν, *intr.* διαλύεσθαι, διαχεῖσθαι, διασκεδάννυσθαι (ſämtlich P.).
[2]zerfahren (*adj.*) διαλελυμένος, διακεχυμένος, ταραγμένος.
[1]zerfallen διαπίπτειν, διαχεῖσθαι (P.), διαρρεῖν, θρύπτεσθαι (P.), in Teile ~ διῃρῆσθαι εἰς μέρη, übtr. mit j-m ~ διαστῆναι πρός τινα, διαφέρεσθαί (P.) τινι u. πρός τινα, προσκρούειν τινί.
[2]zerfallen (*adj.*) d. *part.* d. vor. Verben., mit ſich ſelbſt ~ ſein διχοστατεῖν πρὸς ἑαυτόν, ein Menſch, der mit ſich od. mit der Welt ~ iſt ἄνθρωπος παντελῶς δύσκολος oder μισάνθρωπος, ὁ πάντα δυσχεραίνων (οντος). ὁ τὰ ἐν ἀνθρώποις μισῶν (οῦντος), ὁ πάντων ἀπηλπικώς (ότος).
zerfeilen διαρρινᾶν.
Zerfeilen *n* ἡ διαρρίνησις.
zerfetzen σπαράττειν, διασπαράττειν.
Zerfetzen *n* ὁ σπαραγμός.
zerflattern διαπέτεσθαι, διαπτόμενον οἴχεσθαι.
zerfleiſchen σπαράττειν, δια-, κατασπαράττειν, καταδρύπτειν, ἀμύττειν, ſich ~ δρύπτεσθαι (M.).
Zerfleiſchung *f* ὁ σπαραγμός.
zerfließen διαρρεῖν. διαχεῖσθαι (P., von Flüſſigkeiten), τήκεσθαι, ἀνα-, δια-, κατα-, συντήκεσθαι (P., von ſchmelzenden Gegenſtänden), in Tränen ~ δακρυρροοῦντα τήκεσθαι.
Zerfließen *n* ἡ τῆξις, ἡ σύντηξις, gew. durch Verben.

Digitized by Google

zerfreſſen κατακόπτειν, δια-, καταβιβρώσκειν.
Zerfreſſen *n* ἡ διάβρωσις.
zergehen τήκεσθαι, κατατήκεσθαι (P.), ſ. zerfließen.
Zergehen *n* ἡ τῆξις, ſ. zerfließen.
zergeißeln δέρειν, ἐκδέρειν.
zergliedern μελίζειν, διαμελίζειν, ἀνατέμνειν, übtr. διαρθροῦν.
Zergliederung *f* ὁ διαμελισμός, ἡ ἀνατομή, übtr. ἡ
Zergliederungskunſt *f* ἡ ἀνατομική.
zerhacken κόπτειν, δια-, κατα-, συγκόπτειν.
Zerhacken *n* ἡ δια-, κατα-, συγκοπή ob. durch Verben.
zerhämmern τυπίσι ob. σφύραις κατατρίβειν ob. διαθρύπτειν ob. κατακόπτειν.
zerhauchen διαπνεῖν.
zerhauen δια-, κατακόπτειν.
zerkauen διαμασᾶσθαι (M.).
zerklopfen κατακόπτειν, κόπτοντα κατατρίβειν.
zerklüftet κεχαραδρωμένος.
zerknacken κατακλᾶν τοῖς ὀδοῦσιν.
zerkneten διαμάττειν.
zerknicken δια-, κατα-, περικλᾶν.
zerknirſchen κατα-, συντρίβειν.
zerknirſcht περίλυπος (2), κατηφής, ~ ſein κατηφεῖν.
Zerknirſchung *f* ἡ κατήφεια.
zerknittern κατα-, συντρίβειν.
zerkochen καθέφειν.
Zerkochen *n* ἡ καθέψησις.
zerkratzen ἀπο-, κατα-, περιδρύπτειν, ἀμύττειν, (von Schaarvögeln) διασκαριφᾶσθαι (M.).
Zerkratzen *n* ἡ ἄμυξις, ἡ ἀμυχή ob. durch Verben.
zerlaſſen τήκειν, ἀνα-, κατα-, συντήκειν, διέναι (ἵημι).
Zerlaſſen *n* ἡ τῆξις, ἡ δίεσις, gew. durch Verben.
zerlaufen *intr.* διαχεῖσθαι (P.), ſ. zerfließen; *trans.* τρέχοντα κατατρίβειν.
zerlegbar διαιρετός.
zerlegen διαμερίζειν, διαιρεῖν, διαλαμβάνειν, ἀνατέμνειν, διαλύειν. διανέμειν, ſ. zergliedern.
Zerlegung *f* ὁ διαμερισμός, ἡ διαίρεσις, ἡ διανομή, ἡ ἀνατομή.
zerlöchern διατετραίνειν, διατρυπᾶν.
zerlumpen ῥακοῦν, καταρρακοῦν.
zerlumpt πολυσχιδής, ῥακώδης, ein ~es Kleid τὸ
zermahlen καταλεῖν, συντρίβειν.
Zermahlen *n* ἡ κατάτριψις.
zermalmen κατα-, συντρίβειν, κατα-, συνθραύειν, θρύπτειν, καταθρύπτειν.
Zermalmung *f* ἡ θραῦσις, ἡ θρύψις, ἡ τρῖψις, ἡ
zermartern κατα-, ἐκτρύχειν, ἐκδέρειν.
zernagen δια-, καταβιβρώσκειν, δια-, κατατρώγειν.
Zernagung *f* ἡ διάβρωσις.
zernieren κατα-, ἀπο-, συγκλείειν (-κλῆειν), περικαθῆσθαι, περικαθέζεσθαι, περιστρατοπεδεύειν (u. M.), e. Stadt ~ auch τειχήρη ποιεῖν πόλιν.
zerpeitſchen διαμαστιγοῦν.
zerpflücken δια-, κατατίλλειν.
zerplatzen διαρ-, καταρρήγνυσθαι (P.).
Zerplatzen *n* ἡ ῥῆξις.
zerpreſſen κατα-, συνθλίβειν.
zerprügeln δέρειν.
zerquetſchen συν-, κατακλᾶν, συνθλίβειν, κατα-, συντρίβειν.
Zerquetſchung *f* ἡ σύνθλιψις, ἡ κατάτριψις ob. durch Verben.
zerraufen τίλλειν, δια-, κατατίλλειν, σπαράττειν, δια-, κατασπαράττειν.
Zerraufen *n* ἡ τίλσις, ὁ τιλμός, ὁ σπαραγμός oder durch Verben.
zerreibbar τριπτός.
zerreiben συν-, δια-, ἀπο-, κατα-, περιτρίβειν, θρύπτειν.
Zerreibung *f* ἡ σύν-, ἀπό-, κατάτριψις, ἡ διάθρυψις.
zerreißen I *trans.* ῥηγνύναι, διαρ-, καταρ-, περιρρηγνύναι, δια-, ἀποσπᾶν, ἀνασχίζειν, σπαράττειν, διασπαράττειν (gewaltſam), ἀποτρίβειν, κατακλᾶν, διαφθείρειν (durch Gebrauch), διακνίζειν (zerzauſen), λακίζειν (zerfetzen). Kleider ~ ἀποτρίβειν ἱμάτια. zu Lumpen ~ ῥακοῦν, in Stücke ~ διασφενδονᾶν. einen Satz ~ διασπᾶν περίοδον, einen Leichnam ~ σπαράττειν νεκρόν, von einem Wolf zerriſſen werden λυκοῦσθαι (P.), von wilden Tieren zerriſſen werden θηρόβρωτον γίγνεσθαι, die Bande zerreißen διαρρηγνύναι τὰ δεσμά. — II *intr.* die P.
Zerreißung *f* ἡ ῥῆξις, ἡ διαίρεσις, ἡ διάσπασις, ὁ διασπασμός, ἡ διάσχισις, ὁ σπαραγμός, gew. durch Verben.
zerren σύρειν, ἕλκειν, hin und her ~ ἀνθέλκειν, δια-,
Zerren *n* ἡ ἕλξις, ἡ ἕλκυσις, ὁ ἑλκυσμός.
zerrinnen διαρρεῖν, διαχεῖσθαι (P., erſteres auch übtr.).
zerriſſen διεσπασμένος u. andere *part.* ſ. zerreißen; (von Kleidern, die durch langes Tragen abgenutzt ſind) ἀπότριπτος (2), ῥακώδης.
Zerriſſenheit *f* τὸ διεσπάσθαι u. andere *inf.*, ſ. zerreißen.
zerritzen ἀμύττειν, κατακνίζειν, περιδρύπτειν.
Zerritzen *n* ἡ ἄμυξις, ἡ ἀμυγή.
zerröſten καταφρύγειν.
zerrühren τορύνειν, τορυνᾶν, συγκυκᾶν, συντρίβειν.
zerrupfen δια-, κατατίλλειν.
Zerrupfen *n* ἡ τίλσις, ὁ τιλμός.
zerrütten ταράττειν, δια-, συνταράττειν. συγχεῖν (verwirren, in Unordnung bringen), καθ-, ἀναιρεῖν, κατασκάπτειν (niederreißen). διαφθείρειν (von der Geſundheit), ἀνατρέπειν (umſtürzen).
Zerrüttung *f* ἡ ταραχή, ἡ διαφθορά, ἡ σύγχυσις, ἡ
zerſägen δια-, καταπρίειν.
Zerſägen *n* ἡ πρῖσις, gew. durch Verben.
zerſchaben καταξεῖν, κατακνίζειν.
Zerſchaben *n* ἡ κατάξυσις, gew. durch Verben.
zerſcheitern διαρρήγνυσθαι (P.).
zerſchellen I *trans.* κατα-, συνθραύειν, συντρίβειν. διαρ-, καταρ-, περιρρηγνύναι, ein Schiff ~ προσοκέλλειν ναῦν. — II *intr.* d. P. von διαρρηγνύναι uſw.
zerſchießen τοξεύοντα ob. ἀκοντίζοντα διαιρεῖν oder διακόπτειν, auch bloß κατατοξεύειν, καταβάλλειν.
zerſchlagen 1. (entzwei- ob. in Stücke ſchlagen) κατα-, συνθραύειν, κατα-, δια-, συγκόπτειν, κατα-, συντρίβειν, i-n ~ καταξαίνειν τινὰ πληγαῖς. δέρειν τινά, wie ~ ſein συγκεκόφθαι, κεκμηκέναι, ἀπειρηκέναι. — 2. übtr. ſich ~ διαλύεσθαι (P.), die Unterhandlungen zwiſchen ihnen zerſchlugen ſich οὐκέτι εἰς λόγους ἦλθον ἀλλήλοις, ἄπρακτοι ἀπηλλάγησαν λόγους ποιησάμενοι περί τινος.
zerſchlitzen δια-, κατασχίζειν.
Zerſchlitzen *n* ἡ διά-, κατάσχισις.
zerſchmeißen συγκόπτειν, συντρίβειν, ſ. zerſchlagen.
zerſchmelzen *trans.* ἀνα-, κατα-, ἀποτήκειν, *intr.* d. P.
Zerſchmelzen *n* ἡ ἀνά-, ἀπότηξις.
zerſchmelzend διαχυτικός.
zerſchmettern κατα-, συν-, διαθραύειν, συρρηγνύναι, συναράττειν, etw. an etw. ~ προσαράττειν τί τινι.
Zerſchmetterung *f* ἡ θραῦσις, ἡ σύρρηξις, gew. durch Verben.
zerſchneiden δια-, κατατέμνειν, διαιρεῖν, διακόπτειν, διασχίζειν, Fleiſch in Stücke ~ κρεουργεῖν, κατακρεουργεῖν.
Zerſchneidung *f* ἡ διατομή, ἡ διαίρεσις.
zerſchroten πτίττειν.
Zerſchroten *n* ὁ πτισμός.
zerſetzen δια-, ἀναλύειν, διαχεῖν, διακρίνειν, ſich ~
Zerſetzung *f* ἡ ἀνάλυσις ob. durch Verben.
zerſpalten ἀνα-, δια-, κατασχίζειν.
Zerſpaltung *f* ἡ κατά-, διάσχισις.
zerſplittern *trans.* διαθρύπτειν, κατασχίζειν, καταθραύειν, übtr. διασπᾶν, ſich ~ διασπᾶσθαι (P.), *intr.* d. P.
Zerſplitterung *f* ἡ θραῦσις, ἡ κατάσχισις, übtr. ἡ διάσπασις, ὁ διασπασμός, ~ der Stimmen ἡ πολυψηφία.
zerſprengen ἀναρ-, διαρρηγνύναι, διωθεῖν, διακόπτειν.

Digitized by Google

Zerſprengung *f* ἡ διάρρηξις, ἡ δίωσις, ἡ διακοπή, gew. durch Verben. [σθαι (ſämtlich P.).]
zerſpringen ἀναρ-, διαρ-, καταρρήγνυσθαι, διαλύε-
zerſtampfen συν-, κατατρίβειν, πτίττειν.
Zerſtampfung *f* ἡ σύν-, κατάτριψις, ὁ πτισμός.
zerſtäuben διασκεδαννύναι.
Zerſtäubung *f* durch Verben.
zerſtechen δια-, κατακεντεῖν.
Zerſtechen *n* ἡ διακέντησις od. durch Verben.
zerſtieben διασπείρεσθαι (P.), διασκεδάννυσθαι (P.), διασκεδασθὲν οἴχεσθαι, διασφενδονᾶσθαι (P.), διαχεῖσθαι (P.).
zerſtören ἀν-, καθαιρεῖν, καταβάλλειν, κατασκάπτειν (von Mauern u. Gebäuden), ἀνάστατον ποιεῖν (v. Städten), ἀνατρέπειν, καταλύειν (von Zuſtänden, Einrichtungen u. dgl.), διαφθείρειν, ἀναλίσκειν (von der Geſundheit), διαιρεῖν, διαφορεῖν, διασπᾶν (niederreißen), ἀπολλύναι, λυμαίνεσθαι (M., zugrunde richten), von Grund aus ~ κατασκάπτειν od. καταβάλλειν εἰς ἔδαφος, κατ' ἄκρας ἐξαιρεῖν, ἀποθεμελιοῦν, mit Feuer ~ πυρπολεῖν, ἐμπιμπράναι. [τικός.]
zerſtörend außer b. *part.* auch ἀνατρεπτικός, ἀναιρε-
Zerſtörer *m* ὁ ἀνατροπεύς, ὁ λυμαντήρ (ῆρος), gew. d. *part.* d. Verben.
Zerſtörung *f* ἡ καθ-, ἀναίρεσις, ἡ κατασκαφή, ἡ ἀνατροπή, ἡ ἀνάστασις, ἡ κατάλυσις, ἡ διαφθορά, oft durch Verben. [θλᾶν.]
zerſtoßen κατα-, συγκόπτειν, συν-, κατατρίβειν, κατα-
Zerſtoßung *f* ἡ κατά-, σύντριψις.
zerſtreuen 1. eig. κατασκεδαννύναι, διασπείρειν, διαφορεῖν, διαρρίπτειν, ſich ~ διασπείρεσθαι (P.) u. d. P. der übrigen Verben. — 2. übtr. (z. B. Furcht, Kummer u. dgl.) ἀπελαύνειν, ἀφανίζειν. — 3. j-n ~ (= zerſtreut machen) ταράττειν τινά, ἐνοχλεῖν τινι, ἀποτρέπειν od. ἀποσπᾶν τινά τινος, (aufheitern) εὐθυμίαν παρέχειν τινί, e-n Bekümmerten ~ ἀποτρέπειν τινὰ τῆς λύπης, ſich ~ εὐφραίνεσθαι (P.), εὐθυμίαν ἄγειν, zerſtreut ſein διαταραγμένον εἶναι τὴν γνώμην, durch viele Geſchäfte zerſtreut ſein διασπᾶσθαι πρὸς πολλὰ πράγματα, ἄσχολον εἶναι od. ἀσχολεῖσθαι (P.) περὶ πολλὰ πράγματα.
zerſtreut eig. d. *part.* d. Verben, übtr. ἀσύννους, ἀπρόσεκτος (2). ἀναίσθητος (2).
Zerſtreutheit *f* ἡ ἀπροσεξία.
Zerſtreuung *f* 1. (das Zerſtreuen) ἡ σκέδασις, ἡ διασπορά, ἡ διάσπασις, ἡ διαφόρησις, (das Zerſtreutſein) τὸ διασκεδάσθαι u. d. *inf.* der übrigen Verben. — 2. (Unachtſamkeit) ſ. Zerſtreuung; (Erheiterung, Vergnügung, Gemütserholung) ἡ ἀνάπαυλα πόνων, ἡ τέρψις, ἡ ῥᾳθυμία, ſich ~ machen ſ. ſich zerſtreuen.
zerſtückeln κατὰ μικρὰ ποιεῖν (zerſtückelt werden κατὰ μικρὰ γίγνεσθαι), διαμερίζειν, σπαράττειν, διασπαράττειν, κερματίζειν, κατακερματίζειν, τεμαχίζειν (letzteres vom Fleiſch u. bes. von großen Fiſchen). [Verben.]
Zerſtückelung *f* ὁ σπαραγμός, ἡ κατακοπή, gew. durch
zerteilen μερίζειν, δια-, καταμερίζειν, διαιρεῖν, διαλαμβάνειν, σχίζειν, χωρίζειν, διαχωρίζειν.
Zerteilung *f* ὁ μερισμός, ἡ διαίρεσις.
zertrennen δια-, κατα-, ἀνα-, ἀπολύειν, διαχωρίζειν.
Zertrennung *f* ἡ λύσις, ἡ διά-, κατάλυσις, ὁ χωρισμός.
zertreten κατα-, συμπατεῖν.
Zertreten *n* ἡ καταπάτησις.
zertrümmern ἀνατρέπειν, κατασκάπτειν, ſ. zerſtören.
Zertrümmerung *f* ἡ ἀνατροπή, ἡ κατασκαφή.
zerwaſchen πλύνοντα κατατρίβειν. [νύναι.]
zerwehen διαφυσᾶν, διαπνεῖν, ἐπιπνέοντα διασκεδαν-
zerweichen *trans.* διαλύειν od. ἀνατήκειν τῷ ὑγρῷ, *intr.* d. P. dieſer Verben.
Zerweichen *n* ἡ τῆξις (*trans.*), ſonſt durch Verben.
zerwerfen (entzweiwerfen) βάλλοντα od. ῥίπτοντα κατατρίβειν, (auseinanderwerfen) διαρρίπτειν, διασπείρειν, διαφορεῖν, διασκεδαννύναι.
Zerwerfen *n* ἡ διάρριψις. [ριφᾶσθαι (M.).]
zerwühlen ὑπ-, διορύττειν, (von Scharrvögeln) διασκα-
Zerwürfnis *n* ἡ διαφορά, ſ. Streit, Uneinigkeit.
zerzauſen διαξαίνειν, κατατίλλειν, σπαράττειν, δια-, κατασπαράττειν.
zerzupfen τίλλειν, διατίλλειν.
Zerzupfen *n* ἡ τίλσις, ὁ τιλμός.
Zeſſion *f* ἡ παραχώρησις.
Zetergeſchrei *n* ἡ δεινὴ βοή, ἡ οἰμωγή, ein ~ erheben ἀναβοᾶν εἰς οἰμωγήν, δεινῶς βρυχᾶσθαι (M.).
Zettel *m* τὸ χαρτίον, τὸ δελτίον, τὸ χαρτίδιον, τὸ γραμματίδιον, (Aufzug bei den Webern) ὁ στήμων (ονος).
Zettelchen *n* τὸ γραμματίδιον.
Zeug *n* 1. (Stoff zu Kleidern) τὸ ὕφασμα, τὸ ὕφος, ἡ ὑφή, gewebtes ~ τὰ ὑφαντά, leinen ~ τὸ λίνον, ἡ ὀθόνη, baumwollenes ~ ἡ σινδών (όνος), grobes ~ ὁ σάκκος (beſ. aus Ziegenhaaren), (die Kleidungsſtücke) αἱ ἐσθῆτες, τὰ ἱμάτια. — 2. (Gerät) ἡ κατασκευή, τὰ σκεύη, (Sache) τὸ χρῆμα, ſchlechtes, nichtsnutziges ~ ὁ ῥῶπος, τὰ ῥωπικά, (χρῆμα) οὐδενὸς ἄξιον, ὁ χλῆδος, albernes, dummes ~ οἱ λῆροι, οἱ φλήναφοι, ἡ φλυαρία.
Zeuge *m* ὁ μάρτυς (υρος), ὁ ἵστωρ (ορος), ὁ γνωστήρ (ῆρος, Augenzeuge, Bürge), ὁ κλητήρ (ῆρος, gerichtlicher ~, eig. der ~ dafür, daß j. auf geſetzliche Weiſe vor Gericht gerufen iſt), ~ von etw. ſein παρατυγχάνειν, παραγίγνεσθαί τινι, als Augen-, Ohren~ αὐτόπτην, αὐτήκοον εἶναί τινος, j-n zum ~n anrufen μάρτυρα ποιεῖσθαί (M.) τινα, ἐπι-, διαμαρτύρεσθαί (M.) τινα, ~n ſtellen μάρτυρας παρίστασθαι od. παρέχεσθαι od. ἐπάγεσθαι (M.), ein falſcher ~ ὁ ψευδομάρτυς (υρος), ein falſcher ~ ſein ψευδομαρτυρεῖν, falſche ~n aufſtellen ψευδομαρτυρεῖσθαι (M.), vor ~n μαρτύρων παρόντων, ἐν μάρτυσιν, ohne ~n ἀμάρτυρος (2, nicht durch Zeugen beſtätigt), οὐ (μὴ) παρόντος τινός (ohne daß j. anweſend iſt).
Zeugeglied *n* τὸ γεννητικὸν od. γόνιμον μόριον, τὰ αἰδοῖα. [τὸ γόνιμον.]
Zeugekraft *f* ἡ γεννητικὴ od. γενεσιουργὸς δύναμις,
zeugen μαρτυρεῖν (für j-n τινι u. ὑπέρ τινος, für etw. τι, τινι u. περί τινος), diamartyreîn (vor Gericht), falſch ~ ψευδομαρτυρεῖν, gegen j-n ~ καταμαρτυρεῖν τινος, κλητεύειν (als Zeuge auftreten), für etw. ~ (von Sachen) μαρτύριον, τεκμήριον od. σημεῖον εἶναί τινος, δηλοῦν od. ἀποφαίνειν τι.
zeugen γεννᾶν, τίκτειν, φύειν, Kinder ~ τεκνοποιεῖσθαι (M.), παιδοποιεῖσθαι (M.).
Zeugenausſage *f* τὸ μαρτύριον, ἡ μαρτυρία.
Zeugenverhör *n* ἡ τῶν μαρτύρων ἀνάκρισις.
Zeuger *m* ὁ γεννήτωρ (ορος).
Zeugerin *f* ἡ γεννήτειρα.
Zeughaus *n* ἡ σκευοθήκη, ἡ ὁπλοθήκη.
Zeugma *n* (als Redefigur) τὸ ζεῦγμα.
Zeugmeiſter *m* ὁ ἐπὶ τῶν ὅπλων.
Zeugnis *n* τὸ μαρτύριον, ἡ μαρτυρία, (eines Abweſenden) ἡ ἐκμαρτυρία, ein ~ ablegen μαρτυρεῖν, (von Abweſenden) ἐκμαρτυρεῖν, Ablegung e-s Zeugniſſes ἡ μαρτυρία, ἡ διαμαρτυρία, falſches ~ ἡ ψευδομαρτυρία (gew. *pl.*), ein falſches ~ ablegen ψευδομαρτυρεῖν, gegen j-n καταψευδομαρτυρεῖν τινος, ein ~ für etw. abgeben μαρτυρίαν τινὸς παρέχεσθαι, j-n zur Ablegung eines Zeugniſſes auffordern γράφειν τινὶ μαρτυρίαν.
Zeugung *f* ἡ γένεσις, ἡ γέννησις, ~ der Kinder ἡ παιδοποιία, ἡ τεκνοποιία, ἡ τέκνωσις, ἡ παιδοποίησις, ἡ παιδογονία.
zeugungsfähig γόνιμος, γεννητικός.
Zeugungsfähigkeit *f* ἡ γεννητικὴ δύναμις, τὸ γόνιμον.
Zeugungsglied *n* τὰ αἰδοῖα. [μις, τὸ γόνιμον.]
Zeugungskraft *f* ἡ γεννητικὴ od. γενεσιουργὸς δύνα-
Zichorie *f* ἡ κιχόρη, τὰ κιχόρια (κιχόρεια).
zichorienartig κιχοριώδης.
Zichorienkraut *f* ἡ κιχόρη, τὸ κιχόριον.

Digitized by Google

Zicklein *n* ὁ (ἡ) ἔριφος, τὸ αἰγίδιον.
Zickzack: im ~ εἰς πλάγια καὶ σκολιά.
Zider *m* (Apfelwein) ὁ μηλίτης οἶνος.
Ziege *f* ἡ αἶξ (γός), junge ~ ἡ χίμαιρα, ἡ χίμαρος, zur ~ gehörig αἴγειος.
Ziegel *m* ἡ πλίνθος, ἡ κεραμίς (ίδος), ὁ κέραμος, von ~n gemacht πλίνθινος, κεραμωτός, aus Erde ~ machen πλινθεύειν τὴν γῆν, ~ streichen πλίνθους ἕλκειν od. ἐρύειν, πλινθουργεῖν, πλινθοποιεῖν, ~ brennen πλίνθους ὀπτᾶν, mit ~n decken κεραμιδοῦν, κεραμοῦν, von ~n bauen πλινθεύειν, ~ tragen πλινθοφορεῖν, nach Art od. Form von ~n πλινθηδόν.
ziegelähnlich πλινθοειδής.
Ziegelbrennen *n* ἡ πλινθεία.
Ziegelbrenner *m* ὁ πλινθευτής, ὁ πλινθουργός.
Ziegelbrennerei *f* τὸ πλινθεῖον. [κεραμίδες.]
Ziegeldach *n* ἡ κεραμωτὴ στέγη, τὸ κεραμωτόν, αἱ
Ziegeldecker *m* ὁ τὰς κεραμίδας συνάπτων.
Ziegelei *f* τὸ πλινθεῖον. [ἡ κεραμικὴ γῆ.]
Ziegelerde *f* ἡ κεραμὶς (ίδος) od. κεραμῖτις (ιδος) γῆ,
Ziegelform *f* τὸ πλίνθου σχῆμα.
ziegelförmig πλινθοειδής, πλινθωτός, *adv.* πλινθηδόν.
Ziegelhütte *f* τὸ πλινθεῖον.
Ziegelmehl *n* αἱ κατατετριμμέναι πλίνθοι.
Ziegelofen *m* ἡ κεραμευτικὴ κάμινος.
Ziegelscheune *f* τὸ πλινθεῖον.
Ziegelstein *m* ἡ πλίνθος. [ουργία, ἡ πλινθοποιία.]
Ziegelstreichen *n* ἡ πλινθεία, ἡ πλίνθευσις, ἡ πλινθ-
Ziegelstreicher *m* ὁ πλινθουργός.
ziegenäugig αἰγωπός.
Ziegenbart *m* ὁ αἴγειος od. τῆς αἰγὸς πώγων (ωνος).
Ziegenbein *n* τὸ τῆς αἰγὸς σκέλος, mit ~en αἰγοσκελής.
Ziegenbock *m* ὁ τράγος.
Ziegenböckchen *n* ὁ αἰγίσκος, ὁ ἔριφος.
Ziegenbrand *m* (ein Kraut) ὁ αἰγίπυρος.
Ziegenfell *n* ἡ αἰγὸς δορά, ἡ αἰγῆ, ἡ αἰγίς (ίδος), ἡ ἰξαλῆ. [(ατος).]
Ziegenfett *n* τὸ αἴγειον od. αἰγὸς λίπος od. στέαρ
Ziegenfleisch *n* τὰ αἴγεα κρέα.
Ziegenfuß *m* ὁ αἰγὸς ποῦς (οδός), mit Ziegenfüßen αἰγίπους, αἰγιπόδης. [πρόσωπος (2).]
Ziegengesicht *n* τὸ αἰγὸς πρόσωπον, mit einem ~ αἰγο-
Ziegenhaar *m* αἱ αἴγεαι τρίχες, ~e haben αἰγοτριχεῖν.
Ziegenherde *f* ἡ αἰγῶν ἀγέλη, τὰ αἰπόλια.
Ziegenhirt *m* ὁ αἰπόλος, ὁ αἰγελάτης, ὁ αἰγινόμος, ὁ αἰγονομεύς, ὁ αἰγικορεύς.
Ziegenhorn *n* τὸ αἰγὸς κέρας (ως).
ziegenhörnig αἰγόκερως.
Ziegenkäse *m* ὁ αἴγειος τυρός.
Ziegenklau *f* (eine Pflanze) τὸ αἰγώνυχον.
Ziegenkopf *m* (ein Vogel) ὁ αἰγοκέφαλος.
Ziegenmelker *m* (ein Vogel) ὁ αἰγοθήλας.
Ziegenmilch *f* τὸ αἴγειον γάλα (ακτος).
Ziegenmist *m* ὁ, ἡ σπύραθος, ἡ σπυρὰς (άδος).
Ziegenpelz *m* ἡ σισύρα.
Ziegenpest *f* (eine Pflanze) ὁ αἰγόλεθρος.
Ziegenstall *m* ὁ αἰγῶν σταθμός.
Ziegenweide *f* τὸ αἰγονόμιον.
Ziegenwolle *f* τὰ ἀπὸ αἰγῶν ἔρια, ſ. Ziegenhaar.
Ziehbrunnen *m* τὸ φρέαρ (ατος).
Zieheimer *m* ὁ γαυλός.
ziehen 1 *trans.* 1. ἕλκειν, σύρειν, ἄγειν, σπᾶν, einen Wagen ~ ἄγειν ἅρμα, das Schwert ~ γυμνοῦν τὸ ξίφος, Waſſer aus dem Brunnen ~ ἀντλεῖν ὕδωρ ἐκ τοῦ φρέατος, ein Los ~ κληροῦν (M.), λαγχάνειν, j-n aus etw. ~ ἀνασπᾶν τινα ἔκ τινος, in die Höhe ~ ἀνασπᾶν, ἐπαίρειν, einen Stein ~ (im Brettſpiel) κινεῖν πεττόν, den Hut ~ περιαιρεῖσθαι (M.) πῖλον, γυμνοῦν τὴν κεφαλήν, die Sonne zieht Waſſer ὁ ἥλιος ἕλκει ὕδωρ. ein Schiff aus Land ~ ἀνέλκειν ναῦν, ins Meer ~ καθέλκειν od. κατασπᾶν ναῦν, der Magnet zieht etw. an ſich ἡ μαγνησία λίθος ἄγει τι, an der Naſe ~ ἕλκειν τὴν ῥῖνα, Wein auf Flaſchen ~ σφωνίζοντα τὸν οἶνον ἐγχεῖν εἰς λαγύνους, Saiten auf ein Inſtrument ~ ἐντείνειν χορδάς. — 2. übtr. etw. an ſich ~ (ſich zueignen) εἰς τὸ ἴδιον κατατίθεσθαι (M.) τι, σφετερίζεσθαι (M.) τι, ἐξιδιάζεσθαι (M.) od. ἐξιδιοποιεῖσθαι (M.) τι, Truppen an ſich ~ συλλέγειν, ἀθροίζειν od. συναθροίζειν στράτευμα ἀμφ' ἑαυτόν, ἀναλαμβάνειν στρατιώτας, Truppen aus einem Lande ~ συλλέγειν στρατιώτας ἐκ χώρας τινός, aller Augen (Blicke) auf ſich ~ πάντων τὰς ὄψεις πρὸς ἑαυτὸν ἕλκειν, πάντων προσάγεσθαι (M.) τὰ ὄμματα, περίβλεπτον γίγνεσθαι ὑπὸ πάντων od. ἐν πᾶσιν od. πᾶσιν, j-n zur Tafel ~ σύνδειπνον ποιεῖσθαι (M.) τινα, j-n zur Beratung, zu Rate ~ σύμβουλον ποιεῖσθαί (M.) τινα, χρῆσθαί (M.) τινι συμβούλῳ, ſich aus e-r Verlegenheit, ſchlimmen Lage u. dgl. ~ ἀπαλλάττεσθαι (P.) od. ἐκδύεσθαι (-δῦναι) ἀπορίας, ἀμηχανίας, κακῶν u. dgl., ſich aus einer Gefahr ~ σῴζεσθαι (P.) ἐκ κινδύνου, ſeine Nahrung aus etw. ~ ποιεῖσθαι (M.) τὸν βίον od. τὴν τροφὴν ἀπό od. ἔκ τινος, τρέφεσθαι (P.) ἔκ od. ἀπό τινος, Nutzen, Vorteil aus etw. ~ ἀπολαύειν τινός, ὠφελεῖσθαι (P.) ἔκ τινος, κέρδος ποιεῖσθαι (M.) od. λαμβάνειν ἔκ τινος, καρποῦσθαί (M.) τι, einen Schluß aus etw. ~ συλλογίζεσθαι (M.) ἔκ τινος, τεκμαίρεσθαί (M.) τινι, j-n zur Rechenſchaft ~ λόγον λαμβάνειν παρά τινος, ὑπεύθυνον ποιεῖν τινα, j-n vor Gericht ~ ἄγειν τινὰ πρός τοὺς δικαστάς, εἰσ-, ὑπάγειν τινά. etw. in Betracht od. Erwägung ~ σκοπεῖν τι od. περί τινος, ἐπισκοπεῖν od. ἐνθυμεῖσθαι (P.) τι, ſich etw. zu Gemüte ~ ἐνθυμεῖσθαι (P.) τι, περίλυπον γίγνεσθαι, etw. nach ſich ~ ἐργάζεσθαί (M.) τι, ἀποβαίνειν εἴς τι, τίκτειν τι, ſich ~ (zäh ſein) γλίσχρον εἶναι, ſich ins Kleine ~ συστέλλεσθαι (P.), (von der Ausdehnung in die Länge) τείνειν, διατείνειν, einen Graben ~ um etw. περιτείνειν τάφρον τινί, Linien ~ ἕλκειν od. ἄγειν γραμμάς, Furchen ~ ἀλοκίζειν, eine Reihe ~ ὄρχον ἐλαύνειν, andere Verbindungen mit ~ ſ. unter den betr. *subst.* — 3. (aufziehen) τρέφειν, ἀνα-, ἐκτρέφειν (bſd. von lebenden Weſen), φυτεύειν, φυτουργεῖν (von Pflanzen), Pferde, Hunde ~ ἱπποτροφεῖν, κυνοτροφεῖν, ἵππους, κύνας τρέφειν, (bilden, erziehen) παιδεύειν, παιδαγωγεῖν. — II *intr.* 4. (ſich [langſam] fortbewegen) χωρεῖν, πορεύεσθαι (P.). (von einem Heere und vom Feldherrn) ἄγειν, ἐλαύνειν, in den Krieg ~ ὁρμᾶν (u. P.) ἐπὶ τὸν πόλεμον, zu Felde ~ στρατεύεσθαι (M.), auf die Jagd ~ ἐξιέναι ἐπὶ τὴν θήραν, auf einen Poſten ~ τάττεσθαι (P.) εἴς τι, durch ein Land ~ διαλλάττειν χώραν, anderswohin ~ μετοικεῖν, μετοικίζεσθαι (P., von Menſchen), ἐκτοπίζειν (von Vögeln), in ein anderes Land ~ μετανίστασθαι εἰς ἄλλην χώραν, von e-m Lande zum andern ~ γῆν ἐκ γῆς ἀμείβεσθαι (M.), von einer Stadt zur andern ~ πόλιν ἐκ πόλεως ἀλλάττειν, zu j-m ~ συνοικῆσαί τινι, j-n ~ laſſen ἀφιέναι τινά. — 5. unperſönlich es zieht (von der Luft) χωρεῖ od. διαχωρεῖ ἡ αὔρα, das Fenſter zieht ἡ θυρὶς ἕλκει, es zieht mir in den Gliedern σπῶμαι (P.), dies zieht nicht (Sprichw.) οὐκ ἔσπασεν.
Ziehen *n* 1. (das Fortbewegen, *trans.*) ἡ ἕλξις, ἡ ὁλκή, ὁ συρμός, ἡ σπάσις, das ~ des Loſes ἡ κλήρωσις. — 2. (das Aufziehen) ἡ τροφή, ἡ ἀγωγή. — 3. (das Weitergehen, *intr.*) ἡ πορεία. ἡ ὁρμή, das Inſfeld~ ἡ στρατεία, (Veränderung des Wohnſitzes) ἡ μετοίκησις, ἡ μετοικία. ἡ μετανάστασις. — 4. ~ in den Gliedern ὁ σπασμός, τὸ σπάσμα.
ziehend außer den *part.* auch ἀγωγός (2), ἑλκτικός, ὁλκός, σπαστικός.
Ziehkraft *f* τὸ ἑλκυστικόν.
Ziehſeil *n* ὁ ῥυτήρ (ῆρος), τὸ ῥῦμα.
Ziehung *f* (eines Loſes) ἡ κλήρωσις.
Ziel *n* 1. allg. (Ende, Grenze) τὸ τέλος, τὸ τέρμα, ὁ

Digitized by Google

ὅρος, τὸ πέρας (ατος), einer Sache ein ~ ſetzen τέλος ἐπιτιθέναι τινί, περιγράφειν τι, ans ~ gelangen ἀφικνεῖσθαι πρὸς τὸ τέρμα, am ~ von etw. ſein ἐπὶ τῷ τέλει οδ. τῷ τέρματί τινος εἶναι, Maß und ~ halten τηρεῖν τὸ μέτριον, μέτριον εἶναι, in etw. μετρίως χρῆσθαι (M.) τινι. — 2. (das wonach man ſtrebt) ὁ σκοπός, (beim Wettrennen) τὸ τέρμα, ὁ καμπτήρ (ῆρος), ein ~ vorſtecken σκοπὸν προτιθέναι οδ. τίθεσθαι (M.), es iſt ein ~ vorgeſteckt σκοπὸς πρόκειται, nach einem ~e werfen, ſchießen βάλλειν οδ. τοξεύειν πρὸς οδ. ἐπὶ σκοπόν, lέναι ἐπὶ σκοπόν, στοχάζεσθαι (M.) σκοποῦ, das ~ treffen τυγχάνειν, καθικνεῖσθαι οδ. καθάπτεσθαι (M.) σκοποῦ (auch übtr. ſein ~ erreichen), das ~ gut treffen εὐστοχεῖν, das glückliche Treffen des ~s ἡ εὐστοχία, das ~ gut treffend εὔστοχος (2), das ~ verfehlen ἁμαρτάνειν οδ. ἀποτυγχάνειν τοῦ σκοποῦ (auch übtr.), ſein ~ verfehlen ἀποτυγχάνειν τῆς γνώμης, πόρρω γίγνεσθαι τοῦ πράγματος, ἀποπλανᾶσθαι (P.) τῆς ὑποθέσεως, es führt zu demſelben ~ εἰς ταὐτὸν φέρει, ohne alles ~ πρὸς οὐδένα σκοπόν, vom ~ ab ἀπὸ σκοποῦ, παρὰ σκοπόν.

zielen nach etw. στοχάζεσθαί (M.) τινος, mit einer Rede auf j-n ~ τείνειν τὸν λόγον εἴς τινα, αἰνίττεσθαί (M.) τινα, εἰς u. πρός τινα, ἀποσημαίνειν εἰς τινα, dieſe Rede zielt auf mich οὗτος ὁ λόγος ἔστι κατ' ἐμοῦ οδ. λέγεται εἰς ἐμέ.

Zielen *n* durch Verben.

Zielpunkt *m* ὁ σκοπός.

Zielſcheibe *f* ὁ σκοπός, etw. zur ~ nehmen στοχάζεσθαί (M.) τινος, j-n zur ~ des Witzes machen διακωμῳδεῖν οδ. διασύρειν τινά.

ziemen ſich πρέπειν, προσήκειν, ἄξιον εἶναι.

Ziemer *m* (ein Vogel) ἡ κίχλη.

ziemlich ἱκανός, συχνός (von der Anzahl), eine ~e Anzahl οὐκ ὀλίγοι, μέτριος, ἐπιεικής (von der Sitte), *adv.* ἱκανῶς, μετρίως, ἐπιεικῶς, ſo ~ σχεδόν, σχεδόν τι.

Zier, Zierde *f* ὁ κόσμος, τὸ κόσμημα, τὸ καλλώπισμα, ὁ καλλωπισμός, auch τὸ ἄνθος (eig. Blume), übtr. τὸ ἄγαλμα, eine große ~ des Vaterlandes μέγα ὄφελος τῆς πατρίδος, j-m zur ~ gereichen κόσμον φέρειν οδ. παρέχειν τινί, κοσμεῖν τινα.

Zieraffe, Zierbengel *m* ὁ ὡραϊστής.

Zierat *m* ὁ κόσμος, τὸ κόσμημα, τὸ ἐπικόσμημα, τὸ καλλώπισμα, τὸ ποίκιλμα.

zieren *trans.* κοσμεῖν, ἐπικοσμεῖν, καλλωπίζειν, καλλύνειν, = zur Zierde gereichen ſ. unter Zier(de); ſich ~ ὑβρίζεσθαι (P.), καλλωπίζεσθαι, ἁβρύνεσθαι (P.), ἀκκίζεσθαι (M., bſd. von Weibern), gegen j-n πρός τινα, geziert ὑβριστικός, κομψός, eine gezierte Rede κομψὸς λόγος.

Zieren *n* ἡ κόσμησις, ἡ κατακόσμησις, ὁ καλλωπισμός, (Ziererei, affektiertes Weſen) ὁ ἀκκισμός.

Ziererei *f* ὁ ἀκκισμός, ἡ ὑβρίς, ἡ ἀπειροκαλία.

zierlich κομψός, γλαφυρός, κόσμιος, καλός, εὐπρεπής, (in tadelndem Sinne) ἁβρός, ~ reden καλλιεπεῖσθαι, ~ redend καλλιεπής, ~e Sprache, Rede ἡ καλὴ λέξις, ἡ καλλιέπεια, ~e Reden λόγοι κεκαλλιεπημένοι, ~ ſchreiben καλλιγραφεῖν.

Zierlichkeit *f* ἡ κομψότης (ητος), ἡ κομψεία, ἡ γλαφυρία, ἡ γλαφυρότης, ἡ κοσμιότης (ητος), ἡ εὐπρέπεια u. d. *neutr.* d. *adj.*, (im tadelnden Sinne) ἡ ἁβρότης (ητος).

Ziffer *f* τὸ γράμμα, ἡ ψῆφος, τὸ σημεῖον.

Zikade *f* ὁ τέττιξ (γος).

zikadenartig τεττιγώδης.

Zimmer *n* τὸ οἴκημα, ὁ οἶκος, ἡ στέγη, τὸ δωμάτιον, ſ. Schlafgemach, Speiſeſaal, Wohnſtube.

Zimmerarbeit *f* τὸ τεκτονικὸν ἔργον.

Zimmeraxt *f* ὁ πέλεκυς (εως).

Zimmerchen *n* τὸ οἰκάριον, ὁ οἰκίσκος.

Zimmerhandwerk *n* ἡ τεκτονική.

Zimmerhof, -platz *m* τὸ τεκτονεῖον.

Zimmerholz *n* ἡ ὕλη, τὰ ξύλα. [ξυλουργός.]

Zimmermann *m* ὁ τέκτων (ονος), ὁ τεκτονικός, ὁ

zimmern τεκταίνεσθαι (M.), ξυλουργεῖν, ὑλουργεῖν, auch allg. κατασκευάζειν, πηγνύναι.

zimmernd ξυλουργός.

Zimmet *m* τὸ κιννάμωμον, von ~ gemacht κινναμώμινος (2), ~ tragend κιννα μωμοφόρος (2).

Zimmetfarbe *f* τὸ χρῶμα κιναμώμου.

Zimmetgeruch *m* ἡ ὀσμὴ οἷα κιννα μώμου.

Zimmetkeſer *m* (ein Vogel) ὁ κιννάμωμος.

Zimmetöl *n* τὸ κινναμώμινον ἔλαιον.

Zimmetrinde *f* ἡ κασία.

zimperlich θρυπτικός, ~ tun θρύπτεσθαι (P.), ἀκκίζεσθαι (M., bſd. von Weibern).

Zink *n* ὁ ψευδάργυρος.

Zinkblech *n* τὸ ψευδαργύρου ἔλασμα.

Zinkblume *f* ἡ πομφόλυξ (γος).

Zinke *f* ὁ ὀδούς (όντος).

Zinkoxyd *n* ἡ καδμία. [ziehen καττιτεροῦν.]

Zinn *n* ὁ καττίτερος, von ~ καττιτέρινος, mit ~ über-

Zinnbergwerk *n* τὰ καττιτέρου μέταλλα.

Zinne *f* (einer Mauer) ἡ ἔπαλξις, ἡ στεφάνη, ~ eines Tempels τὸ τοῦ νεὼ ἄκρωτήριον, ὁ νεὼς ἄκρος οδ. ἄκρος ὁ νεώς.

zinnern καττιτέρινος οδ. durch d. *gen.* καττιτέρου.

Zinngießer *m* ὁ καττιτεροποιός, ὁ καττιτερουργός.

Zinnober *n* τὸ κιννάβαρι (εως).

zinnoberfarbig, -rot κινναβάρινος.

Zins *m* 1. (Abgabe, Steuer) ὁ δασμός, ὁ φόρος, τὸ τέλος, ~ geben τελεῖν φόρον οδ. δασμόν, (Miete) ὁ μισθός, τὸ μίσθωμα. — 2. (Intereſſen) ὁ τόκος, auf ~ leihen δανείζειν ἐπὶ τόκῳ, τοκίζειν, auf ~ nehmen δανείζεσθαι (M.) ἐπὶ τόκῳ u. ἐπὶ τόκον, ~ geben τόκους διδόναι οδ. ἀποδιδόναι, mit ~ zurückgeben ἐν τόκῳ ἀποδιδόναι, ~ von j-m nehmen τόκους λαμβάνειν ἀπό τινος, Kapital u. ~ τὸ ἀρχαῖον καὶ τὸ ἔργον, ~ auf ~ nehmen ἀνατοκίζειν, ~ auf ~ τόκοι τόκων, τόκοι ἐπίτοκοι, die Zinſen zum Kapital ſchlagen τόκους τῷ κεφαλαίῳ συνάπτειν, ohne Zinſen ἄτοκος (2).

zinsbar φόρου ὑποτελής, συντελής, δασμοφόρος (2), nicht ~ ἀτελὴς φόρου, ~ ſein δασμοφορεῖν, j-m συντελεῖν τινι, j-n ~ machen ποιεῖν τινα φόρου ὑποτελῆ. [d. vor. Wort.]

zinſen συντελεῖν, τελεῖν φόρον, ſ. zinsbar ſein unter

zinſenbringend ἐπίτοκος (2). [φορά.]

Zinsentrichtung *f* ἡ τῶν τόκων ἀπόδοσις οδ. ἀπο-

Zinſeszins *m* οἱ ἐπίτοκοι τόκοι.

zinsfrei φόρου οὐχ ὑποτελής, ἀτελής.

Zinsfreiheit *f* ἡ ἀτέλεια.

Zinsfuß *m* ὁ τόκος.

Zinsmann *m* ὁ συντελής.

Zinsregiſter *n* ὁ τῶν φόρων κατάλογος.

Zinstag *m* ἡμέρα καθ' ἣν χρὴ ἀποδιδόναι τοὺς τόκους οδ. καθ' ἣν καταβάλλονται οἱ τόκοι od. ὁ φόρος τελεῖται.

Zipfel *m* (an einem Tuche od. Kleide) ἡ πτέρυξ (γος), (an einem Schlauche od. Segel) ὁ ποδεών (ῶνος), (abgeriſſenes Stück) τὸ ἀπόσπασμα.

Zipfelchen *n* τὸ ἀποσπασμάτιον.

Zipperlein *n* ἡ ἀρθρῖτις (ιδος), ~ an den Füßen ἡ ποδάγρα, ~ an den Händen ἡ χειράγρα, am ~ leidend ἀρθριτικός.

Zirbeldrüſe, -nuß *f* τὸ κωνάριον, ὁ στρόβιλος.

Zirbelfichte, -kiefer *f* ἡ στροβιλοφόρος πεύκη.

Zirkel *m* (Kreis) ὁ κύκλος, ὁ γῦρος, im ~ κύκλῳ, e-n ~ beſchreiben γῦρον ἄγειν, εἰς γῦρον περιάγειν, ~ im Schließen ὁ διάλληλος τρόπος, (Inſtrument) ὁ διαβήτης.

Zirkelbogen *m* ὁ κύκλος.

Zirkelfigur *f* τὸ κύκλου σχῆμα, ὁ κύκλος.

Zirkelfläche *f* ἡ ἅλως (ω).

Digitized by Google

zirkelförmig κυκλικός, κυκλοειδής.
Zirkellinie *f* ὁ γῦρος, ὁ κύκλος.
zirkeln κύκλον γράφειν. γῦρον ἄγειν, κυκλογραφεῖν.
zirkelrund κυκλικός, κύκλιος, κυκλοτερής.
Zirkelſchluß *m* ὁ διάλληλος τρόπος.
Zirkular *n* ἡ ἐπιστολή. [ὁ ἀνακυκλισμός.]
Zirkulation *f* ὁ κύκλος, ἡ περιφορά, ἡ ἀνακύκλησις,
zirkulieren περιφέρεσθαι (P.).
zirkumflektieren περισπᾶν (auf der letzten), προπερισπᾶν (auf der vorletzten Silbe).
Zirkumflektierung *f* ἡ περίσπασις.
Zirkumflex *m* ἡ περισπωμένη (auf der letzten), ἡ προπερισπωμένη (auf der vorletzten Silbe).
Zirkus *m* ὁ ἱππόδρομος.
zirpen τρίζειν, τερετίζειν, πιππίζειν, τιτίζειν.
Zirpen *n* ὁ τριγμός, ὁ τρισμός, τὸ τερέτισμα, ὁ τερετισμός.
ziſcheln ψιθυρίζειν.
Ziſcheln *n* ὁ ψιθυρισμός, τὸ ψιθύρισμα.
ziſchen σίζειν (bſd. von glühenden Gegenſtänden, die mit Waſſer in Berührung kommen), συρίττειν, τρίζειν (einen ziſchenden Laut von ſich geben).
Ziſchen *n* ὁ σιγμός, ἡ σίξις. ὁ τριγμός, ὁ τρισμός, ὁ συριγμός, (als Sache) τὸ σύριγμα.
Ziſchlaut *m* τὸ σίγμα.
Ziſchler *m* ὁ ψιθυριστής.
Ziſterne *f* ὁ λάκκος.
Zitadelle *f* ἡ ἀκρόπολις.
Zitat *n* ἡ χρῆσις, gew. durch παρατιθέναι, μβ. er gibt folgendes Zitat aus Homer παρατίθησι δὲ καὶ Ὁμήρου τάδε.
Zitation *f* ἡ κλῆσις, ἡ πρόκλησις.
Zither *f* ἡ κιθάρα, ἡ κίθαρις. die ~ ſpielen κιθαρίζειν, und dazu ſingen κιθαρῳδεῖν.
Zitherſpiel *n* ἡ κιθάρισις, ~ mit Geſang ἡ κιθαρῳδία, (das auf der Zither geſpielte Stück) τὸ κιθάρισμα, die Kunſt des ~s ἡ κιθαριστική, ἡ κιθαρῳδική.
Zitherſpieler *m* ὁ κιθαριστής, wenn er dazu ſingt ὁ κιθαρῳδός. [κιθαρῳδός.]
Zitherſpielerin *f* ἡ κιθαρίστρια, wenn ſie dazu ſingt ἡ
zitieren καλεῖν, εἰσκαλεῖν. [Μηδικόν μῆλον.]
Zitrone *f* τὸ κίτρον (κίτριον), τὸ κιτρόμηλον. τὸ
zitronenartig κιτριοειδής. [τον, ἡ Μηδικὴ μηλέα.]
Zitronenbaum *m* ἡ κιτρέα, τὸ κίτριον, τὸ κιτρόφυ-
Zitronenblatt *n* τὸ κιτρόφυλλον.
zitronengelb κίτρινος.
Zitterespe *f* ἡ κερκίς (ίδος).
Zitterfiſch *m* ἡ νάρκη.
zitterig τρέμων, etw. ~ ὑπότρομος (2).
zittern πάλλειν (gew. P.), ἀσπαίρειν (zucken, zappeln), σείεσθαι, κατασείεσθαι (P., erſchüttert werden), τρεῖν, τρέμειν, ὑπότρομον εἶναι (vor Furcht beben, furchtſam ſein), vor j-m ~ τρέμειν τινά, vor etw. ὀρρωδεῖν u. κατορρωδεῖν τι, nicht ~ ἀτρεμεῖν.
Zittern *n* ὁ παλμός, (vor Furcht) ὁ τρόμος.
zitternd außer den *part.* auch τρομώδης, τρομικός, περίφοβος (2), nicht ~ ἀτρεμής.
Zitterpappel *f* ἡ κερκίς (ίδος).
Zitterrochе *m* ἡ νάρκη.
Zitze *f* ἡ θηλή, ὁ τιτθός, ὁ μαστός.
zitzenähnlich, -artig, -förmig θηλοειδής.
Ziviliſation *f* ἡ ἡμέρωσις, ſ. Bildung.
ziviliſieren ἡμεροῦν, ſ. bilden.
Zobel *m*, **Zobeltier** *n* ὁ Ποντικὸς μῦς (υός).
Zober *m* ἡ πύελος.
Zofe *f* ἡ θεράπαινα, ἡ θεραπαινίς (ίδος), ἡ ἀκόλουθος, ἡ ἄβρα.
Zögerer *m* ὁ μελλητής. gew. *part.* v. folg. Verben.
zögern μέλλειν, διαμέλλειν, ὀκνεῖν, διατρίβειν, διατριβὴν ποιεῖσθαι (M.), βραδύνειν, χρονίζειν, ἐγχρονίζειν. auch ἀναβάλλειν (aufſchieben), nicht ~ auch χρόνον οὐδένα ἐμποιεῖν.
Zögern *n*. **Zögerung** *f* ἡ μέλλησις, ἡ διαμέλλησις, τὸ μέλλημα, ὁ ὄκνος, ἡ διατριβή, ohne ~ ἀόκνως, ἑτοίμως, προθύμως. auch ὡς mit ἔχειν, μβ. er kam ohne ~ ἦλθεν ὡς εἶχεν. Zögerung veranlaſſen χρόνον οὐ. διατριβὴν ἐμποιεῖν, διατριβὴν παρέχειν, keine Zögerung weiter μὴ τριβὰς ἔτι.
zögernd außer den *part.* auch ὀκνηρός, ὀκνώδης.
Zöglіng *m* ὁ τράφιμος, τὸ θρέμμα, τὸ παίδευμα, τὸ ἀνάθρεμμα, τὸ ἐκπαίδευμα. auch v. *part.* τραφείς.
[1]Zoll *m* (Abgabe) τὸ τέλος, τὸ τελώνιον (letzteres wie auch τὸ ἐπώνιον von Waren), ὁ φόρος, den ~ einnehmen τελωνεῖν, ~ auf etw. legen φορεσθετεῖν, φορολογεῖν τί. Zölle pachten τελωνεῖν, ~ geben εἰσ-, ἀποφέρειν τέλη, die Pacht od. Einnahme der Zölle ἡ τελωνία.
[2]Zoll *m* (Längenmaß) ὁ δάκτυλος.
Zollamt *n* τὸ τελώνιον.
zollbar ὑποτελής.
Zollbeamter *m* ὁ τελώνης. [(M.).]
Zollbefraudation *f*: eine ~ begehen παρατελωνεῖσθαι
Zolleinkünfte *pl.* ſ. Zollertrag.
Zolleinnahme *f* ἡ τελωνία.
Zolleinnehmer *m* ὁ τελώνης.
zollen eig. τελεῖν, ὑποτελεῖν, übtr. νέμειν, ἀπονέμειν, ἀπο-. ἐκτίνειν, j-m Dank ~ ἀποδιδόναι, ἀπονέμειν od. ἀποτίνειν χάριν τινί, j-m Beifall ~ ἐπαινεῖν τινα.
Zollerhebung *f* ἡ τελωνία. [οδος.]
Zollertrag *m* αἱ ἀπὸ τῶν τελῶν od. τελωνικαὶ πρόσ-
zollfrei ἀτελής.
Zollfreiheit *f* ἡ ἀτέλεια.
Zollgeſetze *n/pl.* οἱ τελωνικοὶ νόμοι.
Zollhaus *n* τὸ τελώνιον.
Zöllner *m* ὁ τελώνης.
Zollpacht *f* ἡ τελωνία.
Zollpächter *m* ὁ τελώνης, ~ ſein τελωνεῖν.
zollpflichtig ὑποτελής. [μάτων.]
Zollregiſter *n* ὁ κατάλογος τῶν φορολογητῶν χρη-
Zone *f* ἡ ζώνη, τὸ κλίμα. [ἐπιστήμη.]
Zoologie *f* ἡ περὶ τῶν ζῴων ἱστορία, ἡ περὶ τὰ ζῷα
Zopf *m* ἡ ὄπισθεν πλεκτάνη, ἡ συμπλοκὴ τριχῶν, ὁ κρωβύλος, übtr. ein alter ~ Κρόνος, Κρόνιππος.
Zorn *m* ἡ ὀργή. ἡ χολή, ὁ θυμός, heftiger ~ ἡ μεγάλη od. ἰσχυρὰ ὀργή. j-n zum ~ reizen ὀργίζειν, ἐξ-, παροργίζειν τινά, ὀργὴν ἐμποιεῖν τινι, καθιστάναι od. προάγειν τινὰ εἰς ὀργήν, in ~ geraten ὀργίζεσθαι, ἐξ-, παροργίζεσθαι, θυμοῦσθαι (sämtlich P.), καθίστασθαι εἰς ὀργήν, ~ gegen j-n haben (hegen) δι' ὀργῆς od. ἐν ὀργῇ ἔχειν τινά, ſeinen ~ an j-m auslaſſen ἀφιέναι τὴν ὀργὴν εἴς τινα, ſeinen ~ nicht beherrſchen können ἥττω εἶναι τῆς ὀργῆς. vor ~ außer ſich ſein ἐξ ἑαυτοῦ γίγνεσθαι ὑπ' ὀργῆς, ἔξω φέρεσθαι (P.) ὑπ' ὀργῆς. den ~ verbeißen πεπαίνειν od. κατακρύπτεσθαι (M.) τὴν ὀργήν, ſeinen ~ mäßigen κρατεῖν τῆς ὀργῆς, j-s ~ erfahren περιπίπτειν τῇ ὀργῇ τινος, der ~ vergeht παρακμάζει καὶ παραυθεῖ τὸ τῆς ὀργῆς, vor od. aus ~ ὑπ' ὀργῆς. auch *part.* v. Verben, im ~ ὀργῇ, δι' ὀργῆς, δι' ὀργήν, μετ' ὀργῆς. auch *part.* v. Verben, zum ~ geneigt θυμικός, ὀργίλος, ὀργίλως ἔχων, ῥᾴδιος πρὸς ὀργήν, ὀξύρροπος (2), Neigung zum ~ ἡ ὀργιλότης (ητος).
zornig (erzürnt) außer v. *part.* v. Verben (ſ. zürnen) auch ἄγριος. χαλεπός, πικρός, (zum Zorne geneigt) ὀργίλος, θυμικός uſw. ſ. unter Zorn am Ende, zornig werden, machen u. dgl. ebenfalls unter Zorn.
Zote *f* τὸ ἐπικιναίδισμα. ὁ βδελυρὸς od. αἰσχρὸς λόγος (u. *pl.*), ἡ αἰσχρολογία, ~n reißen αἰσχρολογεῖν, αἰσχροεπεῖν, κιναιδολογεῖν, αἰσχρορρημονεῖν.
Zotenreißer *m* ὁ αἰσχρολόγος, ὁ αἰσχρορρήμων (ονος), ὁ αἰσχροεπής.
Zotenreißerei *f* ἡ αἰσχρολογία, ἡ αἰσχρορρημοσύνη.
Zotenſchreiber *m* ὁ ἀναισχυντογράφος.
Zotte *f* ὁ μαλλός, ἡ λάχνη, ἡ οἰσυπίς (ίδος).
zotteln (unordentlich herumhängen) αἰωρεῖσθαι.

Digitized by Google

zottig λάσιος, δασύς, μαλλωτός, mit ~em Nacken λασιαύχην (ενος), mit ~en Haaren λασιόθριξ (τριχος).

[1]**zu** *prp.* 1. auf die Frage „wo"? (lokal) ἐν mit *dat.*, ἐπί mit *gen.* od. *dat.*, κατά mit *acc.*, πρός mit *dat.*, ~ Athen ἐν Ἀθήναις, ~ Rom ἐν Ῥώμῃ (im Griech. muß bei Städtenamen die *prp.* stets überſetzt werden), ~ Waſſer und ~ Lande καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, ~ Hauſe οἴκοι. ~ beiden Seiten ἀμφοτέρωθι, ἀμφοτέρωθεν, ~r Rechten, ~r Linken ἐν δεξιᾷ, ἐπ' ἀριστερᾷ, ~ Pferde ἐφ' ἵππου. ἀφ' ἵππου, ~ Schiffe ἐπὶ νεῶν od. ναυσίν, ~ Fuß πεζῇ (od. durch d. *adj.* πεζός), bei uns ~ Lande παρ' ἡμῖν, ἐνθάδε. — 2. auf die Frage „wohin"? πρός, εἰς, ἐπί, κατά mit *acc.*, bei Perſonen παρά mit *acc.*, auch ὡς mit *acc.*, ſ.B. ~ j-m gehen φοιτᾶν πρός, παρά und ὥς τινα, ~ j-m ſagen λέγειν πρός τινα u. τινί, zum Volke reden λέγειν πρὸς τὸν δῆμον od. ἐν τῷ δήμῳ, ~ Schiffe gehen ἐπιβαίνειν ἐπὶ ναῦν od. νεώς, j-n ~ Gaſte laden καλεῖν τινα ἐπὶ δεῖπνον, andere Verbind. ſ. unter den betr. *subst.* od. Verben. — 3. bis ~ μέχρι (ſelten ἄχρι) mit *gen.*, μέχρι πρός mit *acc.* — 4. zur Angabe des Hinzutritts zú etw. ſchon Vorhandenem πρός oder ἐπί mit *dat.*, ſ.B. Brot zum Fleiſch eſſen ἄρτον ἐσθίειν ἐπὶ τῷ κρέᾳ, zu dem Geſagten noch etw. anführen πρὸς τοῖς εἰρημένοις ἔτι λέγειν τι. — 5. zur Bezeichnung des Gegenſtandes einer Handlung περί mit *gen.*, πρός mit *acc.*, ſ.B. was ſagſt du ~ dieſer Sache? τί δοκεῖ σοι περὶ τούτου; τί λέγεις πρὸς τοῦτο; ~ etw. lachen γελᾶν πρός τι. — 6. bei *subst.* ſteht der bloße *gen.*, ſ.B. Liebe ~ den Kindern ἔρως τῶν τέκνων, bei *adj.* der *inf.*, ſ.B. bereitwillig zur Arbeit πρόθυμος ἐργάζεσθαι (M.). — 7. zur Bezeichnung des Zweckes, einer Beſtimmung πρός mit *acc.*, ἐπί mit *dat.*, εἰς mit *acc.*, auch der bloße *dat.*, ſ.B. geſchickt ſein ~ etw. ἐπιτήδειον εἶναι πρός τι, etw. ~ ſeinem Nutzen verwenden εἰς τὸ ἴδιον κατατίθεσθαι (M.) τι, ~ deinem Glücke τῇ σῇ εὐδαιμονίᾳ, τῷ σῷ ἀγαθῷ, zum Nutzen ἐπ' ὠφελείᾳ, zum Beſten ἐπ' ἀγαθῷ, zur Probe εἰς ἀπόπειραν, εἰς δεῖγμα, andere Verbind. ſ. unter den betreffenden *subst.* od. Verben. — 8. vom Übergange aus einem Zuſtande zu einem anderen εἰς mit *acc.*, ſ.B. ~ Stein werden μεταβάλλειν εἰς λίθον. — 9. bei den Verben ernennen, machen, wählen, einſetzen u. dgl. ſteht (wie im Latein.) der doppelte *acc.* im Akt., der doppelte *nom.* im P., ſ.B. ſie wählten den Kyros zum König τὸν Κῦρον εἵλοντο βασιλέα, *pass.* ὁ Κῦρος ᾑρέθη βασιλεύς, j-n zum Freunde machen φίλον ποιεῖσθαι (M.) τινα u. dgl. — 10. zur Angabe unbeſtimmter Zeitverhältniſſe κατά mit *acc.*, ἐπί mit *gen.*, ἐν mit *dat.* od. der bloße *dat.* od. *gen.*, ſ.B. ~ jener Zeit κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον, zur Zeit des Winters ὥρᾳ χειμῶνος, ~ Friedenszeiten ἐπ' εἰρήνης, ἐν εἰρήνῃ, zur Zeit Alexanders ἐπ' Ἀλεξάνδρου (mit u. ohne βασιλεύοντος), ~ meiner Zeit κατ' ἐμέ, ἐπ' ἐμοῦ, ~ rechter Zeit ἐν καιρῷ (auch εἰς καιρόν), zur Zeit der Not ἐν τοῖς δεινοῖς, ~ Anfang, ~ Ende und dgl. ſ. d. betr. *subst.* — 11. zur Umſchreibung adverbialer Beſtimmungen εἰς od. πρός mit *acc.*, gew. durch *adv.*, ſ.B. zur Not μετρίως, μέσως, μόλις, zur Genüge ἱκανῶς, ἅλις, ἀρκούντως. zum erſten Male τὸ πρῶτον, πρῶτον μέν, zum zweiten δεύτερον. — 12. bei Zahlbeſtimmungen ſteht κατά od. ἀνά mit *acc.*, zu dreien κατὰ od. ἀνὰ τρεῖς.

[2]**zu** 1. *adv.* (verſchloſſen) die Tür iſt ~ ἡ θύρα κεκλεισμένη ἐστίν. — 2. ~ ~, nur ~ (als Aufforderung) ἄγε δή, εἶα δή.

[3]**zu** als Steigerungspartikel (allzu) ἄγαν, λίαν, bei *adj.* u. *adv.* (wie im Latein.) gew. der Komparativ, bisweilen genügt auch der *posit.*, wenn angegeben werden ſoll, daß die Eigenſchaft für eine beſtimmte Handlung nicht angemeſſen ſei, ſ.B. das Waſſer iſt zu kalt zum Baden τὸ ὕδωρ ψυχρόν ἐστιν ὥστε λούσασθαι.

[4]**zu** als Partikel beim *inf.* wird gew. durch den bloßen *inf.* wiedergegeben, ſ.B. leicht ~ bemerken ῥᾴδιον νοῆσαι, andere Konſtr. ſ. unter den betr. *subst.* od. *adj.*

zuackern ἐπισκάπτειν.

zubauen ἀπ-, περιοικοδομεῖν.

Zubehör *n* ἡ παρασκευή. τὰ ἐχόμενά τινος, τὰ περί, πρός od. κατά τι, τὰ προσκείμενά τινι.

zubeißen δάκνειν.

zubenamen ἐπ-, προσονομάζειν, προσαγορεύειν, ἐπι-καλεῖν.

Zuber *m* ἡ πύελος.

zubereiten σκευάζειν, κατα-, παρασκευάζειν, ἑτοιμάζειν. (von Speiſen) ἀρτύειν, ὀψαρτύειν.

Zubereiter *m* durch d. *part.* d. vor. Verben. von Speiſen auch ὁ ὀψαρτυτής. [ὀψαρτυσία.]

Zubereitung *f* ἡ κατα-, παρασκευή, (von Speiſen), ἡ

Zubereitungsart *f* ἡ σκευασία, ſ. d. vor. Wort.

zubinden συν-, ἐπιδεῖν, συνδεσμεῖν, συλλαμβάνειν δεσμῷ, Wunden ~ τραύματα ἐπιδεῖν, die Augen ~ περικαλύπτειν τοὺς ὀφθαλμούς.

Zubinden *n* ἡ σύν-, ἐπί-, κατάδεσις od. durch Verben.

zublaſen ἐμ-, εἰσπνεῖν.

zublinzeln j-m κατιλλώπτειν τινί.

zubringen 1. j-m etw. ~ προσ-, εἰσ-, ἐπιφέρειν, προσκομίζειν τινί τι, dem Manne Vermögen ~ χρήματα εἰσφέρειν τῷ ἀνδρί. — 2. j-m eine Nachricht ~ προσαγγέλλειν τινί τι, die Zeit ~ διατρίβειν, διάγειν, ἀναλίσκειν, einen Tag mit etw. ~ ἡμέραν ἀναλίσκειν ἐπί τινι, die Zeit mit etw. ~ διατρίβειν τὸν χρόνον ποιοῦντά τι, das Leben mit etw. ~ διατρίβειν od. διάγειν τὸν βίον ποιοῦντά τι, den Tag ~ ἡμερεύειν, die Nacht ~ νυκτερεύειν.

Zubringen *n* 1. eig. ἡ προσαγωγή, ἡ προσφορά, das ~ einer Nachricht ἡ προσαγγελία. — 2. (das Verbringen) ἡ διατριβή, ἡ διαγωγή.

Zubrot *n* τὸ ὄψον. [προσκαταβολή.]

Zubuße *f* τὸ ἀναπλήρωμα, τὸ προσκατάβλημα, ἡ

zubüßen προσ-, ἐπαναλίσκειν, προσκαταβάλλειν, πρός τοῖς δεδομένοις παρέχεσθαι (M.), das Fehlende ~ πληροῦν od. ἀναπληροῦν τὸ ἐλλεῖπον (οντος).

Zucht *f* 1. (Pflege, Aufziehen von Tieren) ἡ τροφή, τὸ τρέφειν, (von Pflanzen) ἡ φύτευσις, allg. (das Anwenden von Sorgfalt) ἡ ἐπιμέλεια, (Erziehung zur Sittlichkeit) ἡ παιδεία, ἡ παίδευσις, ἡ παιδαγωγία, harte, ſtrenge ~ ἡ σκληραγωγία, j-m ein Kind in die ~ geben παραδιδόναι τινὶ παῖδα παιδεύειν. — 2. (Sittſamkeit, Ehrbarkeit) ἡ σωφροσύνη, ἡ κοσμότης (ητος), ἡ εὐκοσμία. (Schamhaftigkeit) ἡ αἰδώς (οῦς), militäriſche ~ ἡ εὐταξία, ἡ πειθαρχία, Mangel an ~ ἡ ἀταξία, ἡ ἀπείθεια, ~ beobachten εὐτακτεῖν, πειθαρχεῖν, keine ~ beobachten ἀτακτεῖν, ἀπειθεῖν, j-n in ~ halten πειθομένῳ χρῆσθαι (M.) τινι, in ~ und Ehren κοσμίως καὶ σωφρόνως, ohne ~ ἄτακτος, ἀπειθής.

Zuchtbock *m* τὸ ὀχεῖον (ſowohl Ziegen~ wie Schaf~).

züchten τρέφειν.

Züchter *m* ὁ τρέφων (οντος).

Zuchthaus *n* τὸ κολαστήριον, τὸ σωφρονιστήριον, τὸ δικαιωτήριον.

Zuchthausaufſeher, -verwalter *m* ὁ ἐπὶ τῶν δεσμῶν.

Zuchthengſt *m* ὁ κήλων (ωνος).

züchtig αἰδήμων, κόσμιος, ἁγνός, σώφρων.

züchtigen κολάζειν, σωφρονίζειν.

Züchtiger *m* ὁ κολαστής, ὁ σωφρονιστής, gew. *part.*

Züchtigkeit *f* ἡ κοσμιότης (ητος), ἡ σωφροσύνη, ἡ αἰδώς (οῦς), ἡ ἁγνεία, ἡ ἁγνότης (ητος) u. d. *neutr.* d. *adj.*

Züchtigung *f* ἡ κόλασις, ἡ σωφρόνισις, ὁ σωφρονισμός (als Handlung), τὸ κόλασμα, τὸ σωφρόνισμα (als Sache).

Züchtigungsmittel *n* τὸ κολαστήριον.

Züchtling *m* ὁ εἰς φυλακὴν od. σωφρονιστήριον oder κολαστήριον (ſ. Zuchthaus) παραδεδομένος.

zuchtlos ἄτακτος. ἀκόλαστος, ἄκοσμος (ſittlich 2), ~ ſein ἀτακτεῖν, ἀτάκτως ἔχειν, ἀκολασταίνειν.

Digitized by Google

Zuchtlosigkeit *f* ἡ ἀταξία, ἡ ἀκολασία, ἡ ἀκοσμία u. d. *neutr.* d. *adj.*
Zuchtmeister *m* ὁ κολαστής, s. auch Zuchthausaufseher.
Zuchtschse *m* ὁ ἀνα-, ἐπιβάτης βοῦς (οός).
Zuchtrute *f* ἡ μάστιξ (γος). unter j-s ~ stehen εἶναι ὑπό τινι, πάντα πειθαρχεῖν τινι.
Zuchtsau *f* ἡ γρόμφις (εως). [φεῖν.]
Zuchtvieh *n* τὰ θρέμματα, ~ halten θρεμματοτρο-
zucken ἀσπαίρειν, κινεῖσθαι (P.), πηδᾶν, σπᾶσθαι (P.), πάλλεσθαι (P.), σφαδάζειν (letzteres bes. vor Schmerzen).
Zucken *n* ὁ σπασμός, τὸ σπάσμα, ἡ πήδησις, τὸ πήδημα, ὁ παλμός, ὁ σφαδασμός.
zücken: das Schwert ~ σπᾶσθαι (M.) ob. γυμνοῦν τὸ ξίφος.
zuckend außer den *part.* auch σπαστικός, σπασμώδης.
Zucker *m* τὸ σάκχαρ (αρος), τὸ σάκχαρον, τὸ σάκχαρι (εος), ὁ Ἰνδικὸς ἅλς.
Zuckerbäcker *m* ὁ πεμματουργός, ὁ πλακουντοποιός.
Zuckerbrot, -gebäck, -werk *n* τὰ πέμματα, τὰ τραγήματα, τὰ γλυκύσματα.
Zuckerkörner *n/pl.* οἱ χόνδροι σακχάρου.
Zuckerkrankheit *f* (Harnruhr) ὁ διαβήτης.
zuckern etw. ἡδύνειν τι σακχάρῳ, προσπάττειν τινὶ σάκχαρον.
zuckersüß γλυκύτατος.
Zuckerworte *n/pl.* τὰ γλυκέα ῥήματα.
Zuckerwurzel *f* τὸ σίσαρον.
Zuckung *f* s. Zucken.
zudämmen συγχοῦν, ἐμφράττειν.
Zudämmung *f* ἡ ἔγχωσις, ἡ ἔμφραξις.
zudecken καλύπτειν, ἐπι-, κατα-, περικαλύπτειν, (mit einem Dache) στεγάζειν, σκεπάζειν, mit einem Deckel ~ ἐπιτιθέναι πῶμά τινι, πωμάζειν, πωματίζειν, ἐπιπωμάζειν, ἐπιπωματίζειν τι, sich ~ περιστέλλεσθαι (M.).
Zudecken *n* ἡ κάλυψις, ἡ ἐπι-, περικάλυψις.
zudem πρὸς τούτοις, πρὸς δέ, προσέτι δέ, ἔτι δέ.
zudenken j-m etw. διανοεῖσθαι (P.) διδόναι τινί τι, auch ἀνατιθέναι τινί τι. [λεγομένων.]
Zudrang *m* ἡ συνδρομή, τὸ πλῆθος ἀνθρώπων συλ-
zudrängen sich βίᾳ εἰσδύεσθαι (-δῦναι), βίᾳ εἰσάγειν ἑαυτόν, zu j-m εἰσβιάζεσθαι (M.) πρός τινα (zu etw. εἰς τι).
zudrehen συστρέφειν. [ἐπαχθής.]
zudringlich φορτικός, ἄκαιρος (2), χαλεπός, βίαιος,
Zudringlichkeit *f* ἡ χαλεπότης (ητος), ἡ φορτικότης (ητος), ἡ ἀκαιρία u. d. *neutr.* d. *adj.*
zudrücken 1. συλλαμβάνειν, j-m die Augen ~ συλλαμβάνειν τοὺς ὀφθαλμούς τινος, συναρμόττειν τὰ βλέφαρά τινος, (von einem, der schläft) καταμύειν, j-m die Kehle ~ ἄγχειν, ἀπάγχειν τινά. — 2. übtr. ein Auge bei etw. ~ ὑπερ-, περιοράν τι (γιγνόμενον).
Zudrücken *n* der Augen ἡ μύσις, gew. durch Verben.
zuduften προσ-, ἀποπνεῖν.
zueignen 1. οἰκειοῦν, ἐξ-, προσοικειοῦν (zum Eigentum machen), προσποιεῖσθαι (M.), ἴδιον ποιεῖσθαι (M.), ἰδιοποιεῖσθαι (M.), ἰδιοῦσθαι u. ἰδιάζεσθαι (M.), προσοικειοῦσθαι (M.), σφετερίζεσθαι (M., sich etw. ~). — 2. (weihen, widmen) ὀνομάζειν, κατονομάζειν, ἀναδεικνύναι, προσνέμειν, χαρίζεσθαι (M.), προσγράφειν.
Zueignung *f* ἡ οἰκείωσις, ἡ προσποίησις, ὁ σφετερισμός, (Widmung) ἡ ἀνάδειξις, gew. durch Verben.
zueilen προσθεῖν, προστρέχειν, δρόμῳ φέρεσθαι (P.) (zu j-m ob. zu einem Orte πρός u. ἐπί τινα ob. ἐπὶ χωρίον τι).
zuerkennen j-m etw. ἀνατιθέναι, νέμειν, προσνέμειν, προστιθέναι, ἀποδιδόναι τινί τι, (gerichtlich) προσδικάζειν τινί τι, ἐπικρίνειν τινί τι, (als Strafe) καταγιγνώσκειν u. καταψηφίζεσθαι (M.) τινός τι.
Zuerkennung *f* ἡ κατάγνωσις, gew. durch Verben.
zuerst 1. (vor allen andern) πρῶτος, (wenn nur von zweien die Rede ist) πρότερος, ~ etw. tun ἄρχειν ob. ὑπάρχειν τινός, φθάνειν ποιοῦντά τι, ~ unrecht tun ἄρχεσθαι (M.) τῆς ἀδικίας. — 2. (zum erstenmale, anfangs) τὸ πρῶτον, ἀρχήν, κατ' ἀρχάς. [τινί τι.]
zuerteilen j-m etw. προσ-, ἀπονέμειν, auch bloß νέμειν
Zuerteilen *n*, **Zuerteilung** *f* durch Verben.
zufahren (vorwärts fahren) προσελαύνειν, (sich fahrend nähern) προσ-, ἐπελαύνειν τινί, φέρεσθαι (P.) πρός τι, (zu Wasser) πλεῖν ἐπί τι u. ἐπί τινος, (hastig nach etw. greifen) ἁρπάζειν τι, ἐπιχειρεῖν τινι.
Zufall *m* 1. (das Ungefähr) ἡ τύχη, durch ~ ὑπὸ τύχης, die Macht des ~s τὰ τῆς τύχης. etw. für ein Werk des ~s halten ἔργον τύχης νομίζειν τι, es ist etw. ~ αὐτόματον γέγονέ τι, ich leide, was der ~ mit sich bringt ὅ τι ἂν συμβῇ πάσχω. — 2. (eine Begebenheit, deren Ursache unbekannt ist) ἡ συντυχία, τὸ περίπτωμα, ein schlimmer ~ ἡ συμφορά, ein unglücklicher ~ ἡ ἀτυχία, τὸ ἀτύχημα, es begegnet mir ein ~ πάσχω τι, dem ~ ausgesetzt περιπτωτικός.
zufallen 1. (fallend sich schließen) καθίεσθαι (P., herabgelassen werden), κλείεσθαι, κατακλείεσθαι (P., geschlossen werden), die Augen fallen zu συμμύει τὰ βλέφαρα, μύει τὰ ὄμματα. — 2. (zufällig zuteil werden) προσπίπτειν, es fällt mir etw. zu τυγχάνω τινός, ἡ τύχη δίδωσί μοί τι.
zufällig τυχών, τυχηρός, ἐπι-, παρα-, προστυχών, περιπτωτικός, αὐτόματος (2), ~erweise ἀπὸ ob. ἐκ τύχης, κατὰ τύχην, τύχῃ, ἐκ τοῦ προστυχόντος, κατὰ τὸ προστυχόν, ἀπὸ ob. ἐκ ταὐτομάτου, κατὰ συντυχίαν τινά, ἀπὸ συμπτώματος, die ~en Dinge τὰ τῆς τύχης, ~e Ereignisse τὰ τυγχάνοντα, τὰ προσ-, παρα-, συντυγχάνοντα (auch *part. aor.* τὰ τυχόντα usw.), für das *adv.* steht gew. das Verb τυγχάνειν mit *part.*, z.B. er war ~ anwesend ἔτυχε παρών.
Zufälligkeit *f* ἡ τύχη.
zufertigen j-m etw. ἐπιπέμπειν, ἐπιστέλλειν τινί τι.
Zufertigung *f* ἡ ἐπίπεμψις (als Handlung), ἡ ἐπιστολή (als Sache).
zuflicken συρράπτειν, ἀκεῖσθαι (M.).
zufliegen j-m προσπέτεσθαί τινι, ἐπιπέτεσθαί τινι u. πρός τι.
zufließen ἐπιρ-, προσρεῖν, dem Meere ~ ῥεῖν ob. εἰσβάλλειν εἰς τὴν θάλατταν, es fließt mir etw. zu γίγνεταί μοί τι, j-m etw. ~ lassen παρέχειν (u. M.), ἐπαρκεῖν, χορηγεῖν τινί τι, μεταδιδόναι τινί τινος.
zufließend ἐπίρρυτος (2).
Zuflucht *f* ἡ κατα-, ἀποφυγή, ἡ ἀποστροφή (auch Zufluchtsort), τὸ ἄσυλον (Freistätte), seine ~ zu j-m nehmen καταφεύγειν ἐπί, πρός u. παρά τινα, τρέπεσθαι (M.) πρός τινα, προστρέπεσθαί (M.) τινα, zu etw. seine ~ nehmen ἀποχωρεῖν εἰς, ἐπί u. πρός τι, καταφεύγειν εἰς, ἐπί u. πρός τι, τρέπεσθαι εἰς u. πρός τι, j-m ~ gewähren δέχεσθαί, εἰσδέχεσθαι (M.) τινα.
Zufluchtsort *m*, **-stätte** *f* s. d. vor. Wort.
Zufluß *m* eig. ἡ ἐπιρροή, ἡ ἐπίρροια, **Zuflüsse** (Hilfsmittel) οἱ πόροι, αἱ πρόσοδοι, großer, reichlicher ~ ἡ εὐπορία, ἡ ἀφθονία, ἡ δαψίλεια, ἡ εὔροια, (das Zusammenströmen von Menschen) τὸ τῶν ἐπιόντων ob. συνιόντων πλῆθος.
zuflüstern j-m etw. ψιθυρίζειν τι πρός τινα u. τινί τι εἰς τὸ οὖς, ὑποφθέγγεσθαί (M.) τί τινι, φράζειν τινί δι' ἀπορρήτων, einander ~ διαψιθυρίζειν πρὸς ἀλλήλους.
Zuflüsterung *f* ὁ ψιθυρισμός.
zufolge ἐκ u. ἀπό mit *gen.*, κατά mit *acc.*, ἑπομένως u. ἀκολούθως τινί (infolge).
zufrieden (vergnügt, heiteren Mutes) εὔθυμος (2), ἱλαρός, (selbstgenügend) αὐτάρκης, (leicht zufriedenzustellen) εὔκολος (2), mit wenigem ~ ὀλιγαρκής, mit etw. ~ sein (sich begnügen) ἀγαπᾶν τινι ob. τι, στέργειν τινί ob. τι, ἀγαπήτως ἔχειν τι, (vergnügt sein) ἀρέσκειν τινί, (annehmen, einwilligen) ἀποδέχεσθαί (M.) τι, ἐπαινεῖν τι, man muß ~ sein, daß, wenn ... ἀγαπητὸν εἰ (ἐάν) ob. *inf.*, mit wenigem ~ sein μικρὰ κεκτημένον ἔχειν

Digitized by Google

ἀρκοῦντα, mit j-m ~ sein ἐπαινεῖν τινα, οὐ μέμφεσθαί (M.) τινι, ἄγασθαί (P.) τινα u. τινός, j-n ~ stellen ἀρέσκεσθαί τινα, πραΰνειν, καταπραΰνειν τινά, sich ~ geben über etw. στέργειν mit *part.*, οὐ μεμψιμοιρεῖν, εἴκειν τινί, ich bin's ~ ἐπαινῶ, οὐδὲν ἀντιλέγω, οὐδεὶς φθόνος.

Zufriedenheit *f* ἡ αὐτάρκεια, ἡ εὐθυμία, ἡ εὐκολία (den Unterschied s. unter d. vor. Wort), (Billigung, Zustimmung) ἡ ἀποδοχή, ὁ ἔπαινος, j-m seine ~ bezeugen ἐπαινεῖν τινα, sich die allgemeine ~ erwerben ἔπαινον ἔχειν oder ἐπαίνου τυγχάνειν πρὸς ἁπάντων, ὑφ' ἁπάντων ἐπαινεῖσθαι (P.).

zufriedenstellen s. zufrieden.

zufriedenstellend ἄμεμπτος (2).

zufrieren πήγνυσθαι, συμπήγνυσθαι (P.), ein zugefrorner Fluß ὁ ποταμὸς παγείς.

zufügen j-m etw. ποιεῖν od. δρᾶν τινά τι, φέρειν, περιάπτειν, προσβάλλειν τινί τι, Schaden u. dgl. ~ s. d. betr. *subst.*

Zufuhr *f* eig. ἡ ἐπ-, προσαγωγή, ἡ κομιδή, ἡ παρακομιδή, ~ von Getreide ἡ σιταγωγία, einem Heere ~ bringen ἀγορὰν παρέχειν od. κομίζειν στρατιᾷ, j-m die ~ abschneiden τὴν ἀγορὰν περικόπτειν τινί, ἀποκλείειν τινὰ τῶν ἐπιτηδείων od. τοῦ ἐπισιτισμοῦ.

zuführen (Waren u. dgl.) ἄγειν, προσκομίζειν, Getreide ~ σιταγωγεῖν, (von Personen) ἄγειν τινὰ πρός τινα, προσάγειν τινά τινι.

Zuführung *f* ἡ ἐπ-, προσαγωγή, ἡ κομιδή.

zufüllen (hinzugießen) ἐπι-, ἐπεγ-, προσ-, προσεγχεῖν, (ausfüllen) ἀνα-, ἐκπληροῦν, χοῦν, συγχοῦν.

Zufüllung *f* (das Hinzugießen) ἡ ἔγ-, ἐπίχυσις, (das Ausfüllen) ἡ ἀνα-, ἐκπλήρωσις, ἡ χῶσις, ἡ ἔγχωσις.

Zug *m* 1. eig. (das Ziehen) ἡ ὁλκή, ὁ ὁλκός, ἡ ἕλξις, ἡ φορά, ἡ ὁρμή, ἡ ἀγωγή, ~ mit dem Netze ὁ βόλος. — 2. (beim Trinken) ἡ σπάσις, einen ~ tun ἕλκειν, σπᾶν, langer, starker ~ ἡ ἄμυστις (ιδος), in vollen Zügen trinken ἀμυστὶ πίνειν, ἀμυστίζειν, in einem (mit einem) ~e μιᾷ ὁρμῇ, in einem ~e fort συνεχῶς. — 3. (der ~ eines Heeres) ἡ στρατεία, ὁ στόλος, einen ~ unternehmen gegen j-n στρατεύεσθαι (M.), στρατείαν ποιεῖσθαι (M.) ἐπί τινα, den ~ antreten ὁρμᾶσθαι (P.) ἐπὶ τὴν στρατείαν. — 4. (Atem, Wind) in den letzten Zügen liegen ψυχορραγεῖν, ἐσχάτως διακεῖσθαι, πρὸς τῷ τελευτᾶν εἶναι, ~ des Windes ἡ διαπνοή, ἡ τοῦ ἀνέμου φορά, es ist ~ διαπνεῖ, ἡ αὔρα διαχωρεῖ, im ~e stehen ἐν περίπνῳ εἶναι. — 5. Aufzug, feierlicher ~ ἡ πομπή, einen solchen halten πομπὴν πέμπειν od. τελεῖν, ein ~ von Soldaten ἡ τάξις, τὸ τάγμα, den ~ anführen ἡγεῖσθαι (M.) τῆς τάξεως, den ~ schließen οὐραγεῖν. — 6. (Gespann von Pferden) τὸ ζεῦγος, ἡ συνωρίς (ίδος). — 7. (das durch Ziehen Hervorgebrachte, Furche u. dgl.) ὁ ὁλκός, ἡ αὖλαξ (κος), (mit der Feder od. dem Pinsel) ἡ κεραία, ἡ γραμμή, τὸ διάγραμμα, auch τὸ ὑπόγραμμα. — 8. übtr. ~ im Gesichte ὁ τοῦ προσώπου τύπος, τὸ τοῦ προσώπου ἦθος od. σχῆμα, ein ~ von Menschenfreundlichkeit φιλάνθρωπόν τι, ein edler ~ ὁ γενναῖος τρόπος, τὸ γενναῖον oder ἀγαθὸν ἔργον.

Zugabe *f* ἡ ἐπίδοσις, ἡ ἐπι-, προσθήκη, τὸ ἐπίμετρον, ἡ ἐπινομίς (ίδος), (das Überflüssige) τὸ περιττόν, eine ~ geben προστιθέναι, ἐπιμετρεῖν, als ~ ἐν προσθήκης μέρει.

Zugang *m* (das Hinzugehen) ἡ πρόσ-, ἐπίβασις, ἡ πρόσ-, εἴσοδος, j-m den ~ zu etw. gestatten ἐᾶν τινα προσέρχεσθαί τινι, προσίεσθαί (M.) τινα εἴς τι, εἰσδέχεσθαί (M.) τινα, j-m den ~ zu etw. nicht gestatten εἴργειν, ἀπείργειν, ἀποκωλύειν τινά τινος, (als Ort) ἡ εἰσ-, πρόσοδος, ἡ ἔφ-, πάροδος, ἡ εἰσ-, προσβολή, auch ὁ πόρος.

zugänglich εἰσ-, προσβατός, leicht ~ εὐπρόσοδος (2), schwer ~ δυσπρόσοδος (2), δυσπρόσβατος (2), übtr. allen ~ sein ἐν μέσῳ κεῖσθαι, etw. allen ~ machen εἰς τὸ μέσον τιθέναι od. κατατιθέναι τι πᾶσιν.

Zugänglichkeit *f* d. *neutr.* d. *adj.*

Zugbrücke *f* ἡ ἐπιβάθρα, ὁ καταρράκτης, τὸ πτερόν.

zugeben 1. (über das Maß geben) ἐπιβάλλειν, ἐπιμετρεῖν, ἐπι-, προστιθέναι, ἐπιδιδόναι. — 2. (zugestehen) ὁμολογεῖν, συνομολογεῖν, συμφάναι, zugegeben daß ... καίτοι καὶ τοῦτο εἰ mit *opt.* — 3. (gestatten) συγχωρεῖν, διδόναι, ἐᾶν, περιορᾶν, οὐ κωλύειν.

zugegen παρών, παραγενόμενος, ~ sein παρεῖναι, παραγενέσθαι (bei etw. τινί).

zugehen 1. (schnell gehen) σπεύδειν. — 2. (sich zumachen lassen) οἷόν τε εἶναι κλείεσθαι od. κατακλείεσθαι (von Schlössern), οἷόν τε εἶναι προστίθεσθαι (von Türen u. dgl.), οἷόν τε εἶναι συνάγεσθαι (P., von Kleidern). — 3. (sich ereignen) γίγνεσθαι, συμβαίνειν, πράττεσθαι (P.), wie geht das zu? πῶς γίγνεται; τί ἐν αἰτίᾳ; τί αἴτιον; πῶς πράττεται τοῦτο; wie ist das zugegangen? πῶς δὴ τοῦτο γέγονεν; das geht natürlich zu εἰκότως γίγνεται, das geht nicht richtig zu οὐκ ὀρθῶς od. φαύλως πράττεται τὰ περὶ τοῦτο.

Zugehör *n* τὰ περί, πρός od. κατά τι.

zugehören j-m ἴδιον εἶναί od. bloß εἶναί τινος, ὑπάρχειν τινί, οἰκεῖον εἶναί τινος.

zugehörig j-m ἴδιός τινος, οἰκεῖός od. ὑπάρχων τινί.

Zugehörigkeit *f* ἡ οἰκειότης (ητος).

Zügel *m* ἡ ἡνία, ὁ χαλινός, die ~ führen ἡνιοχεῖν, die ~ schießen lassen (eig. u. übtr.) χαλᾶν od. διδόναι od. ἐνδιδόναι od. ἀνιέναι (ἵημι) χαλινόν od. τὰς ἡνίας, den ~ anlegen (eig. u. übtr.) ἡνιάζειν, χαλινοῦν, im ~ halten (eig. u. übtr.) κολάζειν, κατέχειν, bloß übtr. κρατεῖν τινος, συστέλλειν τι, die ~ ergreifen τὰς ἡνίας λαμβάνειν od. παραλαμβάνειν (auch übtr., zB. die ~ der Regierung ergreifen (παρα)λαμβάνειν τὰς ἡνίας τῆς πόλεως), dem Pferde die ~ lassen ἀνιέναι (ἵημι) τὸν ἵππον, die ~ anziehen ἀντιτείνειν τὰς ἡνίας, εἰς τοὐπίσω ἕλκειν od. σπᾶν τὰς ἡνίας, die ~ kurz halten συνέχειν τὸν χαλινόν, mit verhängtem ~ reiten ἀπὸ ῥυτῆρος ἐλαύνειν, ohne ~ ἀχάλινος (2), ἀχαλινωτός (2).

Zügelführung, -lenkung *f* ἡ ἡνιοχεία.

zügellos ἀχάλινος (2), ἀχαλινωτός (2, eig. u. übtr.), ἀκόλαστος (2), ἀκρατής, ἀνειμένος (übtr.).

Zügellosigkeit *f* ἡ ἀκολασία, ἡ ἀκρασία, ἡ ἀκράτεια, ἡ ἄνεσις.

zügeln ἡνιοχεῖν, χαλινοῦν (eig. u. übtr.), κατέχειν, κολάζειν, συστέλλειν τι, κρατεῖν τινος (übtr.).

Zügelung *f* ἡ ἡνιόχησις (eig. u. übtr.), ἡ κόλασις (übtr.).

zugemessen σύμ-, ἔμμετρος (2).

Zugemüse *n* τὸ ὄψον, τὸ ὀψώνιον, τὸ προσόψημα.

zugeritten: ein ~es Pferd ὁ ἱππαστὴς ἵππος.

zugesellen (von Personen) συν-, παριστάναι τινά τινι, (von Sachen) προστιθέναι, προσάπτειν, sich j-m ~ εἰς ὁμιλίαν ἔρχεσθαι od. ἰέναι τινί, ὁμιλεῖν od. προσομιλεῖν τινι, ἕπεσθαί u. παρέπεσθαί τινι, συμμειγνύναι (u. P.) τινί.

Zugeständnis *n* ἡ ὁμολογία, ἡ προσομολογία, ἡ συγχώρησις (Übereinstimmung, Bewilligung), (als Sache) τὸ ὁμολόγημα, τὸ ὁμολογούμενον, τὸ ὡμολογημένον.

zugestehen s. zugeben.

zugetan εὔνους, εὐμενής, φίλος, προσφιλής, j-m ~ sein εὔνουν usw. εἶναί τινι, εὐνοϊκῶς ἔχειν τινί, einer Sache ~ sein εἶναι πρός τινι, σπουδάζειν περί τι.

Zugfische *m/pl.* οἱ ἀγελαῖοι od. δρομάδες od. ῥυάδες ἰχθύες.

Zugführer *m* ὁ ταξίαρχος, ὁ πεντηκόνταρχος.

Zuggarn, -netz *n* (für Vögel) τὸ ἐπίσπαστρον, (für Fische) ἡ σαγήνη, mit dem ~ fangen σαγηνεῖν, der Fang mit dem ~ ἡ σαγηνεία

Zuggraben *m* ὁ ὀχετός.

zugießen ἐπι-, προσ-, ἐπεγχεῖν.

Digitized by Google

zugig διαπνεόμενος. ~ sein διαπνεῖσθαι (P.). an einem ~en Orte sein ἐν περίπνῳ εἶναι.
zugleich ὁμοῦ, ἅμα, ἅμα τε καί. ἅμα μέν ... ἅμα δέ. oft durch Dſſg mit σύν, z.B. ~ sterben συναποθνήσκειν.
Zugloch *n* ἡ ἀνα-, διαπνοή.
Zugluft *f* ἡ πνεύματος φορά od. καταφορά, in der ~ ~ stehen ἐν περίπνῳ εἶναι.
Zugochse *m* ὁ ἐργάτης od. ὑποζύγιος βοῦς (οός).
Zugpferd *n* ὁ ὑποζύγιος ἵππος.
Zugpflaster *n* τὸ μάλαγμα.
zugraben κατορύττειν.
zugreifen ἅπτεσθαί (M.) τινος. ἐπιχειρεῖν τινι, (begierig ergreifen) ἁρπάζειν τι, (helfen) συλλαμβάνειν τινί.
Zugreifen *n* ἡ ἐπιχείρησις, gew. durch Verben.
zugrunde s. Grund 2, richten 3.
Zugseil *n* ὁ ῥυτήρ (ῆρος), ὁ ὁλκός.
Zugtier *n* τὸ ὑποζύγιον.
Zugtüre *f* αἱ κάθετοι θύραι, ὁ καταρράκτης.
zugunsten s. Gunst.
zugürten διαζωννύναι, συλλαμβάνειν τῷ ζωστῆρι.
zugute s. gut 1, 2. 5.
Zugvieh *n* τὰ ὑποζύγια. [ὄρνιθες.)
Zugvogel *m* ὁ ὁδοιπόρος ὄρνις (ιθος), *pl.* οἱ ἀγελαῖοι/
zugweise ἀγεληδόν.
Zugwind *m* ὁ καταφερόμενος ἄνεμος.
zuhaben: die Augen ~ καταμεμυκέναι τὰ βλέφαρα, den Mund ~ συγκεκλεικέναι τὸ στόμα.
zuhalten: die Tür ~ κλείειν od. κεκλειμένην ἔχειν τὴν θύραν, sich die Ohren ~ ἐπισχεθεῖν τὰ ὦτα (mit u. ohne ταῖς χερσίν). [ταννύναι τί τινι.)
zuhängen καλύπτειν, περικαλύπτειν τί τινι, περιπε-/
zuhauen (durch Hauen bearbeiten) κατεργάζεσθαι (M.), περικόπτειν, (mit dem Beil) πελεκᾶν, Steine ~ ξεῖν od. ἐργάζεσθαι (M.) λίθους, (einen Hieb tun) πλήττειν, παίειν, τύπτειν, κόπτειν.
Zuhauen *n* (mit dem Beil) ἡ πελέκησις, sonst durch Verben.
zuhefteln συμπορπᾶν, συμπερονᾶν, συλλαμβάνειν τῇ περόνῃ.
zuheilen *trans.* ἐξιᾶσθαι (M.), ἀκεῖσθαι (M.), *intr.* ἀπουλοῦσθαι (P., vernarben), συμφύεσθαι (-φῦναι).
Zuheilung *f trans.* ἡ ἴασις, ἡ ἐξάκεσις, *intr.* ἡ ἀπούλωσις, ἡ σύμφυσις. [τινα.)
zuhorchen j-m ὑπακούειν τινός u. τινί. ὠτακουστεῖν/
zuhören ἀκούειν, ἐπ-, ὑπακούειν τινός, ἀκροᾶσθαι (M.) τινος. aufmerksam ~ προσέχειν (νοῦν) τινί, ruhig καθ' ἡσυχίαν ἀκούειν.
Zuhören *n* ἡ ἀκρόασις.
Zuhörer *m* ὁ ἀκροατής, gew. *part.*, j-s ~ sein (als Schüler) φοιτᾶν πρός τινα. συνεῖναί τινι.
Zuhörerin *f* durch *part.*
Zuhörerschaft *f* οἱ ἀκροώμενοι.
Zuhörung *f* ἡ ἀκρόασις.
zuhüllen περι-, ἀμφικαλύπτειν. [τινα.)
zujagen j-m etw. ἐλαύνειν od. συνελαύνειν τι πρός/
zujauchzen, zujubeln j-m ἐπαλαλάζειν τινί, e-r Sache ~ ἐπιφωνεῖν τινι, ἐπευφημεῖν.
zukehren ἐπιστρέφειν, προστρέπειν τινί τι, ἐναντίον ἱστάναι τί τινι, j-m das Gesicht ~ βλέπειν πρός τινα, j-m den Rücken ~ ἐπιστρέφειν τινί τὰ νῶτα, ἀποστρέφεσθαι (P.) τινος. mit zugekehrtem Antlitz ἀντιπρόσωπος (2).
zukeilen ἐμφράττειν.
zuklappen ἐπιπλαταγεῖν.
zuklatschen j-m Beifall ἐπικροτεῖν τινι.
zukleben συγκολλᾶν.
zuklemmen συνθλίβειν, συμπιέζειν:
zuklinken (die Tür) προστιθέναι τὴν θύραν.
zuknöpfen, -knüpfen συνδεῖν, συμπερονᾶν, συμπλέκειν.
zukommen 1. (übergeben werden) παραδίδοσθαι (P.), (von Nachrichten) εἰσαγγέλλεσθαι (P.), j-m etw. ~ lassen μεταδιδόναι τινί τινος, (zuteil werden) γίγνεσθαί τινι, j-m eine Nachricht ~ lassen ἐπιστέλλειν τινί τι. — 2. (gebühren) προσ-, καθήκειν, es kommt mir zu προσήκει μοι, πρὸς ἐμοῦ ἐστιν, ἔξεστί μοι, δίκαιός εἰμι mit *inf.*
Zukost *f* τὸ ὄψον. τὸ προσόψημα, τὸ ὀψάριον, ~ ohne Brot ὄψον καθ' αὑτό. ~ einkaufen ὀψωνεῖν.
Zukunft *f* ὁ μέλλων od. ἐπιὼν χρόνος, ὁ ἔπειτα oder ὕστερον χρόνος. ὁ λοιπός od. ὕστερος χρόνος, auch τὸ μέλλον (οντος), τὸ ἐπιόν (όντος), für die ~ εἰς τὸν ἔπειτα od. λοιπὸν χρόνον, in ~ ὕστερον, χρόνῳ ὕστερον, αὖθις, μετὰ τοῦτο (ταῦτα), τὸ ἀπὸ τούτου, in die ~ sehen προορᾶν, die ~ kann niemand voraussehen ἀσαφῆ τὰ ἐσόμενα, τὸ μέλλον ἀόρατον, für die ~ sorgen προνοεῖν, μεριμνᾶν εἰς τὸ αὔριον, das gehört der ~ an, hängt von der ~ ab μέλλεται ταῦτα.
zukünftig μέλλων, προκείμενος. ὁ ἔπειτα ἐσόμενος. ὁ, ἡ, τὸ ὕστερον, ἐπιγιγνόμενος.
zulächeln προσ-, ἐπιμειδιᾶν, προσγελᾶν τινι.
Zulächeln *n* ἡ ἐπιμειδίασις.
Zulage *f* ἡ προσθήκη, ἡ ἐπίδοσις, ~ an Gehalt μισθός πλέων, eine ~ an Gehalt, Sold fordern προσαιτεῖν μισθόν.
zulangen I *intr.* (hinreichend sein) ἀρκεῖν, δι-. ἐξαρκεῖν, ἱκανὸν εἶναι (zu etw. εἰς od. πρός τι), das langt für mich ἀπόχρη od. ἀρκεῖ μοι ταῦτα. — II *trans.* j-m etw. ~ παραδιδόναι, παρέχειν, ὑπηρετεῖν, ὑπουργεῖν τινί τι, (etw. Dargebotenes annehmen) ἀπολαμβάνειν, προσφέρεσθαι (M.).
Zulangen *n* durch Verben. [ἐξαρκεῖν.)
zulänglich ἱκανός, διαρκής, αὐτάρκης, ~ sein ἀρκεῖν,/
Zulänglichkeit *f* ἡ ἱκανότης (ητος), ἡ διάρκεια, ~ der Gründe ἡ τῶν λόγων πιθανότης (ητος).
zulassen 1. (verschlossen halten) οὐκ ἀνοίγειν, κεκλεισμένον ἐᾶν. — 2. (herbei-, hereinlassen) προσάγειν τινά τινι, (an einen Ort) εἰσπέμπειν, ἐᾶν εἰσέρχεσθαι (-ιέναι), παριέναι (ἧμι), zu sich ~ δέχεσθαι, προσ-, εἰσδέχεσθαι, προσίεσθαι (sämtlich M.), nicht ~ zu j-m od. etw. ἀποκωλύειν τινά τινος od. τοῦ εἰσέρχεσθαι πρός τινα, εἴργειν u. ἀπείργειν τινός, οὐ προσίεσθαί τι. — 3. (gestatten) ἐᾶν, ἐφιέναι, συγχωρεῖν, ἐπιτρέπειν. περιορᾶν mit *part.*
zulässig θεμιτός, ἐπιεικής, ἐνδεχόμενος, es ist ~ ἔξεστιν, ἐνδέχεται, ἐγχωρεῖ, es ist nicht ~ οὐ θεμιτόν, οὐ θέμις.
Zulässigkeit *f* d. *neutr.* d. vor. *adj.*
Zulassung *f* (Einlassung) ἡ προσ-, εἰσαγωγή oder durch Verben, (das Gestatten) ἡ συγχώρησις.
Zulauf *m* ἡ συνδρομή, τὸ πλῆθος ἀνθρώπων συλλεγομένων, j. hat vielen ~ πολλοί προσφοιτῶσί τινι, es findet ein ~ von Menschen statt πολλοὶ συνέρχονται.
zulaufen 1. (herbeilaufen) προστρέχειν, (zusammenlaufen) συντρέχειν, συνέρχεσθαι, συλλέγεσθαι (P., sich sammeln), auf etw. ~ δρόμῳ φέρεσθαι (P.) od. (δρόμῳ) δραμᾶν εἴς u. ἐπί τινα, εἴς u. πρός τι. — 2. (sich endigen) τελευτᾶν εἴς τι, z.B. spitz ~ εἰς κορυφὴν τελευτᾶν.
zulegen (zudecken) καλύπτειν, περι-, ἐπι-, κατακαλύπτειν, ἐπι-, προσβάλλειν. Gehalt, Lohn ~ μισθὸν πλείω διδόναι od. παρέχειν τινί, sich etw. ~ λαμβάνειν, αἱρεῖσθαι (M.). [ἡ προσ-, ἐπιθήκη, ἡ ἐπίδοσις.)
Zulegung *f* (Zudeckung) ἡ κατακάλυψις, (Hinzulegung)/
zuleide s. Leide 1.
zulernen συγκολλᾶν.
Zuleimung *f* ἡ συγκόλλησις.
zuletzt (endlich) τέλος, τὸ τέλος, τελευταῖον, τὸ τελευταῖον, τὸ ὕστατον, ὕστατα od. durch d. *adj.* τελευταῖος (von Ordnung u. Folge), ὕστατος (von Zeit u. Ordnung), ἔσχατος (von Ort u. Lage) u. durch *part.* τελευτῶν, z.B. zuletzt sagte er τελευτῶν ἔλεξεν.
zuliebe s. Liebe 1.
zum (zu dem) s. zu.
zumachen κλείειν, ἐπι-, κατα-, συγκλείειν, die Augen

Digitized by Google

~ μύειν. καταμύειν, die Tür ~ προσκλίνειν τὰς θύρας. das Tor ~ κλείειν τὰς πύλας. (verſtopfen) ἐμφράττειν. (zuſchütten) ἐπι-, καταχοῦν. (ausfüllen) πληροῦν.

Zumachen *n* ἡ κλεῖσις. gew. durch Verben.

zumal καὶ μάλιστα, καὶ πάνυ, ἄλλως τε καί (letzteres jedoch nur mit einem *part.*), ~ da ἐπειδή γε καί, ἄλλως τε καὶ ἐπειδή, ~ wenn ἐπείπερ καί, ἄλλως τε καὶ εἰ od. ἐάν.

zumauern ἀπο-, ἐμφράττειν τείχει, ἐνοικοδομεῖν.

zumeſſen 1. eig. μετρεῖν, ἀπο-, διαμετρεῖν. ſich ~ laſſen διαμετρεῖσθαι (M.). παρα-, ἀπολαμβάνειν μέτρῳ. — 2. (beilegen) ἐπιφέρειν τινί τι, τρέπειν τι εἴς τινα.

zumurmeln προσψιθυρίζειν τινί τι.

zumute ſ. Mut 2.

zumuten j-m etw. βούλεσθαι, ἀξιοῦν od. κελεύειν τινὰ ποιεῖν τι, λέγειν δεῖν ποιεῖν τινά τι.

Zumutung *f* ἡ ἀξίωσις, ἡ δικαίωσις.

zunächſt ἐγγυτάτω, ἐγγύτατα mit *gen.* (vom Orte), μετὰ ταῦτα εὐθύς, πρῶτον (von der Zeit), μετά τινα (vom Range).

zunageln κατακλείειν γόμφοις od. ἥλοις.

zunähen συρράπτειν, ἀκεῖσθαι (M.).

Zunahme *f* ἡ αὔξη, ἡ αὔξησις, ἡ ἐπαύξη, ἡ ἐπαύξησις, ἡ ἐπίδοσις.

Zuname *m* τὸ προσηγορικὸν ὄνομα, ἡ ἐπ-, προσωνυμία, ἡ ἐπίκλησις. ſ. Beiname.

zünden κάεσθαι, ἀνακάεσθαι, ἅπτεσθαι, φλέγεσθαι (ſämtlich P.). [übtr.), τὸ σπέρμα πυρός.]

Zunder *m* τὸ ἔκκαυμα. τὸ ὑπέκκαυμα (letzteres auch

Zunderſchwamm *m* τὸ ἀγαρικόν.

Zündſchwamm *m* τὸ ἀγαρικόν.

Zündſtoff *m* τὸ ἔκκαυμα, τὸ ὑπέκκαυμα (auch übtr.).

zunehmen αὐξάνεσθαι, ἐπαυξάνεσθαι (P.), ἐπιδιδόναι, ἐπίδοσιν λαμβάνειν, προχωρεῖν ἐπὶ τὸ πλέον, in od. an etw. ~ ἐπιδιδόναι εἰς, πρός, ἐπί τι, προκόπτειν ἔν τινι.

Zunehmen *n* ſ. Zunahme.

zuneigen ſich προσ-, ἀποκλίνεσθαι (P.) πρός τι, übtr. ſich j-m ~ εὐνοϊκωτέρως ἔχειν τινί.

Zuneigung *f* ἡ εὔνοια, ἡ εὐμένεια, ἡ φιλοφροσύνη, ~ zu j-m haben εὐνοϊκῶς ἔχειν τινί u. πρός τινα, εὔνουν εἶναί τινι, aus ~ κατ' εὔνοιαν.

Zunft *f* ἡ φυλή (Volksabteilung), τὸ σύστημα (Korporation, Kollegium), ἡ ἐργασία (Gilde).

zunftgemäß, -mäßig φυλετικός.

Zunftgenoſſe *m* ὁ φυλέτης, ὁ ἐμφύλιος, ὁ μετέχων τῆς φυλῆς od. ἐργασίας.

zünftig ἐμφύλιος (2), φυλετικός.

Zunftmeiſter *m* ὁ φυλάρχης, ὁ φύλαρχος.

zunftweiſe κατὰ φυλάς, κατ' ἐργασίας.

Zunge *f* 1. ἡ γλῶττα, ſpreche ~ ἡ ἀθυρογλωττία, ſ-e ~ im Zaume halten κατέχειν τὴν γλῶτταν, κρατεῖν τῆς γλώττης, ſeine ~ gewöhnen τρέφειν τὴν γλῶτταν, geläufige ~ ἡ εὐγλωττία. die ~ abſchneiden γλωττοτομεῖν, j-m die ~ löſen ποιεῖν τινα φθέγγεσθαι (M., zum Sprechen bringen), ἐξουσίαν διδόναι τινὶ λέγειν (das Sprechen erlauben), etw. ſchon auf der ~ haben ἤδη μέλλειν ἐρεῖν τι. die ~ iſt gebunden (Sprichw.). βοῦς ἐπὶ γλώττης. — 2. (die ~ an der Wage) ἡ πλάστιγξ (γγος), ὁ κανών (όνος), (in der Schnalle) ἡ περόνη, ἡ πόρπη. — 3. (Dialekt, Mundart) ἡ γλῶττα.

Züngelchen *n* τὸ γλωττίδιον. τὸ γλωττάριον.

zungenähnlich, -artig γλωττοειδής.

Zungendreſcher *m* ὁ ἀθυρόγλωττος, ὁ ἀθυρόστομος, ὁ γλώτταλγος, (Schwätzer) ὁ ἀδολέσχης, ein ~ ſein γλωττοστροφεῖν. γλωττ αλγεῖν. [ἡ ἀθυροστομία.]

Zungendreſcherei *f* ἡ γλωττ αλγία, ἡ ἀθυρογλωττία,

Zungenfehler *m* τὸ τῆς γλώττης ἁμάρτημα, ἡ τῆς γλώττης διαμαρτία (Fehler beim Ausſprechen), τὸ τῆς γλώττης ἐλάττωμα od. κακόν (organiſcher ~).

zungenfertig εὔγλωττος (2), ~ ſein εὐγλωττεῖν.

Zungenfertigkeit *f* ἡ εὐγλωττία.

zungenförmig γλωττοειδής.

Zungenſpitze *f* ἄκρα ἡ γλῶττα od. ἡ γλῶττα ἄκρα.

zunichte machen ἀπολλύναι, διαφθείρειν.

zunicken νεύειν, ἐπι-, προσ-, κατανεύειν.

Zunicken *n* ἡ νεῦσις, ἡ ἐπί-, κατάνευσις.

zuordnen ἐπι-, προστάττειν.

zupaſſe ſ. paſſe.

zupfen τίλλειν. διατίλλειν, j-n am Ohr ~ τίλλειν τὸ οὖς τινος, j-n am Barte ~ τίλλειν τὸν πώγωνά τινος.

Zupfen *n* ἡ τίλσις, ὁ τιλμός.

zupflügen ὑπαροῦν.

zupfropfen ἐπιφράττειν.

Zupfropfen *n* ἡ ἐπίφραξις.

zupichen καταπιττοῦν. [τι, πείθειν τινὰ ποιεῖν τι.]

zuraten j-m συμβουλεύειν oder παραινεῖν τινι ποιεῖν

Zuraten *n* ἡ συμβουλή, ἡ παραίνεσις od. durch Verben.

zuraunen j-m etw. ὑποφθέγγεσθαί (M.) τινί τι.

zurechnen eig. (auf j-s Rechnung ſetzen) καταλογίζεσθαι (M.) τινί τι. (zuſchreiben, übtr.) ἀνα-, προστιθέναι, ἐπιφέρειν, ἐπάγειν, προσνέμειν τινί τι, ἀνα-, ἐπαναφέρειν τι εἴς τινα.

Zurechnung *f* ὁ καταλογισμός, ἡ ἀνάθεσις, ἡ ἀναφορά, den Unterſchied ſ. vor. Wort.

zurecht *adj.* ἕτοιμος, παρεσκευασμένος.

zurechtbringen εὐτρεπίζειν (u. M.), ἀπ-, ἐξεργάζεσθαι (M.), (Fehlerhaftes) ἐπανορθοῦν (u. M.), einen Irrenden ~ ἄγειν εἰς τὴν ὀρθὴν ὁδόν.

zurechthelfen j-m διδάσκειν τινά.

zurechtkommen mit μεταχειρίζεσθαι (M.) τι, mit j-m συμπεριφέρεσθαι (P.) τινι, gut bei etw. ~ ὠφελεῖσθαι (P.) ἔκ τινος. καρποῦσθαι (M.) τι. ſchlecht bei etw. ~ κακῶς ἀπαλλάττειν τινός.

zurechtlegen ἑτοιμάζειν, παρα-, κατασκευάζειν, πρόχειρον τιθέναι. προχειρίζεσθαι (M.). (ordnen, ſchmücken) κοσμεῖν. [gew. durch Verben.]

Zurechtlegen *n*, **Zurechtlegung** *f* ἡ παρα-, κατασκευή,

zurechtmachen ſ. zurechtlegen; das Bett ~ στρωννύναι τὴν κλίνην, ſich ~ κατα-, παρασκευάζεσθαι, ἑτοιμάζεσθαι (ſämtlich M.).

zurechtrücken ſ. rücken 1.

zurechtſetzen εὐτρεπίζειν, κατευτρεπίζειν, διατιθέναι. διατάττειν (ordnen), auch κοσμεῖν, ἑτοιμάζειν, j-m den Kopf ~ σωφρονίζειν, νουθετεῖν τινα.

zurechtſtellen διατιθέναι, ſ. d. vor. Wort.

zurechtweiſen j-n ὁδηγεῖν τινα, τὴν ὁδὸν δεικνύναι τινί, κατ' ὀρθὴν ἄγειν. ἡγεῖσθαι (M.) τινι (τῆς ὁδοῦ). (belehren) διδάσκειν, ἐκδιδάσκειν τινά, (ermahnen) νουθετεῖν, σωφρονίζειν.

Zurechtweiſung *f* eig. ἡ ὁδηγία, ſonſt ἡ νουθέτησις, τὸ νουθέτημα, ὁ σωφρονισμός.

zureden παρακελεύεσθαί (M.), παραινεῖν τινι, (trösten) παραμυθεῖσθαι (M.), παρηγορεῖν, (überreden) πείθειν τινά.

Zureden *n* ὁ διακελευσμός, ἡ νουθέτησις, ἡ παραίνεσις, ἡ παραμυθία, ἡ παρηγορία, ἡ πειθώ (οῦς), durch ~ j-n bewegen πείθειν λόγῳ τινά, auf j-s ~ πεισθεὶς ὑπό τινος, durch ~ ἐξ od. δι' ὁμιλίας.

zureiten I *trans.* ein Pferd ~ πωλεύειν, πωλοδαμνεῖν, δαμάζειν ἵππον, zugeritten Pferd ὁ ἱππαστὴς ἵππος, nicht zugeritten Pferd ἀνάγωγος (2) od. ἀνάμβατος (2) ἵππος. — II *intr.* ἐλαύνειν δρόμῳ, ἐντείνειν τὸν ἵππον, προελαύνειν.

Zureiten *n* ἡ πώλευσις.

zurichten παρα-, κατασκευάζειν, ſ. zurechtlegen, -machen; j-n übel ~ κακῶς διατιθέναι τινά, αἰκίζεσθαι (M.) τινα, κακοῦν τινα, übel zugerichtet ſein κακῶς διακεῖσθαι.

Digitized by Google

Zurichtung *f* ἡ παρα-, κατασκευή, gew. durch Verben.
zuriegeln ἐπιτιθέναι, ἐπι- ob. ἐμβάλλειν τὸν μοχλόν τινι.
zürnen j-m ob. auf j-n ὀργίζεσθαί (P.), θυμοῦσθαί (P.) τινι, ὀργὴν ποιεῖσθαί (M.) τινι, ὀργῇ, ἐν ὀργῇ ob. δι' ὀργῆς ἔχειν τινά, χαλεπαίνειν τινί, πρός τινα u. πρός τι, χαλεπῶς διακεῖσθαί ob. ἔχειν τινί oder πρός τινα, über etw. ~ gew. τινί u. ἐπί τινι, χαλεπῶς φέρειν τι u. ἐπί τινι, χαλεπῶς ἔχειν τινί und πρός τι.
Zürnen *n* ἡ ὀργή, ἡ ἀγανάκτησις.
zurollen *trans.* ἐπι-, προσκυλίνδειν (hinzuwälzen), συνελίττειν (zusammenrollen), *intr.* φέρεσθαι (P.) ἐπί τι.
zurück ὀπίσω, εἰς τοὐπίσω, εἰς τοὔπισθεν, πάλιν, ἔμπαλιν, εἰς τοὔμπαλιν, ἀνὰ πόδα.
zurückbeben vor etw. ὀκνεῖν, ἀποκνεῖν τι u. πρός τι, ἀποδειλιᾶν ἔν τινι und πρός τι, ἐκπεπληγμένον oder ἐκπλαγέντα ἀποστῆναί τινος.
zurückbegeben sich ἀναχωρεῖν, ἀνακομίζεσθαι (P.).
zurückbegehren von j-m etw. ἀπαιτεῖν (u. M.) τινά τι.
Zurückbegehren *n* ἡ ἀπαίτησις.
zurückbehalten κατέχειν, οὐκ ἀποδιδόναι (πάλιν).
zurückbekommen ἀνα-, ἀπολαμβάνειν.
zurückberufen ἀνα-, ἀποκαλεῖν, μεταπέμπεσθαι (M.) πάλιν, aus der Verbannung ~ κατάγειν, καταδέχεσθαι (M.).
Zurückberufung *f* aus der Verbannung ἡ καταγωγή, sonst durch Verben.
zurückbeugen ἀνακάμπτειν, ἀνακλίνειν, sich ~ ἀναπίπτειν.
Zurückbeugung *f* ἡ ἀνάκαμψις.
zurückbeziehen etw. auf etw. ἀναφέρειν τι ἐπί τι.
Zurückbeziehung *f* auf etw. ἡ ἀναφορὰ ἐπί τι.
zurückbiegen ἀνακλίνειν.
zurückbinden ἀναδεῖν, die Hände περιάγειν τὰς χεῖρας ὀπίσω, ἀποστρέφειν τὰς χεῖρας.
Zurückbinden *n*, **Zurückbindung** *f* ἡ ἀνάδεσις, der Hände ἡ τῶν χειρῶν περιαγωγή ob. ἀποστροφή.
zurückbleiben λείπεσθαι, ὑπο-, κατα-, ἀπολείπεσθαι (P.), in etw. ~ ἐγκαταλείπεσθαι (P.) τινι, hinter j-m ~ λείπεσθαί, ἀπο-, ὑπολείπεσθαί τινος, ἥττω εἶναί τινος, in der Ausführung hinter seinem Vermögen ~ τῆς δυνάμεως ἐνδεέστερον πράττειν, in der Darstellung hinter der Wirklichkeit ~ ἐλάττω λέγειν ob. διηγεῖσθαι (M.) τῶν ὑπαρχόντων, von etw. ~ ἀπέχεσθαι (M.) τινος, φεύγειν τι.
Zurückbleiben *n* ἡ ὑπό-, ἀπόλειψις (auch übtr.), sonst durch Verben.
Zurückblick *m* durch d. folg. Verben, (Erinnerung) ἡ ἀνάμνησις.
zurückblicken ἀφορᾶν, ἀποβλέπειν πρός τι, (sich erinnern) ἀναμιμνήσκεσθαι.
zurückbrechen ἀνακλᾶν.
Zurückbrechung *f* ἡ ἀνάκλασις.
zurückbringen ἀνάγειν, ἀνακομίζειν, einen Verbannten κατάγειν φεύγοντα ob. φυγάδα, eine Nachricht ἀπαγγέλλειν, ἀνταπαγγέλλειν, glücklich ~ ἀνασῴζειν, j-n von etw. ~ ἀποτρέπειν τινά τινος, παραπείθειν τινὰ μὴ ποιεῖν τι.
Zurückbringung *f* ἡ ἀν-, ὑπ-, κατ-, ἐπαναγωγή, ἡ ἀνακομιδή, gew. durch Verben.
zurückdenken an etw. ἀναμιμνήσκεσθαί τινος.
zurückdrängen ὠθεῖν ὀπίσω, die Feinde ἀπωθεῖσθαι (M.) ob. ἀναστέλλειν τοὺς πολεμίους.
zurückdrehen ἀναστρέφειν.
Zurückdrehung *f* ἡ ἀναστροφή.
zurückdrücken ἀνα-, ὑποπιέζειν, ἀπ-, παρωθεῖν (von sich d. M.).
zurückeilen σπεύδειν εἰς τοὐπίσω, φεύγειν εἰς τοὔμπαλιν.
zurücken *trans.* (heran-, hinzubewegen) προσκινεῖν, προάγειν, *intr.* (sich nähern) ἐπιφέρεσθαί (P.) τινι, ὁρμᾶσθαι (P.) πρός τι u. ἐπί τι u. τινα, προσπελάζειν τινί, (Platz machen) εἴκειν, ὑπείκειν, παραχωρεῖν, feindlich ~ ὁμόσε χωρεῖν ob. ἰέναι τινί, ἐπιτίθεσθαι (M.) τινι.
zurückerstatten ἀποδιδόναι.
zurückfahren *trans.* ἀν-, κατάγειν, ἀνακομίζειν, *intr.* ἀπελαύνειν πάλιν, (zu Schiffe) κατάγεσθαι (M.), (vor Schrecken) ἐκ-, καταπλήττεσθαι (P.).
zurückfallen ἀναπίπτειν, ὄπτιον καταπίπτειν, wieder in einen Fehler ~ πάλιν περιπίπτειν ἁμαρτήματι, es fällt etw. an mich zurück ἀπολαμβάνω τι, die Schande fällt auf j-n zurück εἰς τινα τρέπεται τὸ αἰσχρόν.
zurückfliegen ἀποπέτεσθαι πάλιν.
zurückfliehen ἀποφεύγειν, φεύγειν ὀπίσω.
zurückfließen ἀναρρεῖν.
Zurückfließen *n* ἡ ἀνάρροια.
zurückfordern ἀπαιτεῖν (u. M.).
Zurückforderung *f* ἡ ἀπαίτησις.
zurückführen ἀν-, ἐπανάγειν, ἀνακομίζειν, einen Vertriebenen κατάγειν φεύγοντα, etw. auf etw. ~ ἀναφέρειν τι εἰς τι, ἐπανάγειν τι ἐπί τι.
Zurückführung *f* ἡ ἀν-, ἐπαναγωγή, ἡ ἀνακομιδή, eines Vertriebenen ἡ καταγωγή.
Zurückgabe *f* ἡ ἀπό-, ἀνταπόδοσις.
Zurückgang *m* ἡ ἀνα-, ὑποχώρησις.
zurückgeben ἀνα-, ἀνταποδιδόναι.
zurückgehen ἀνα-, ὑποχωρεῖν, ἀν-, ἐπανιέναι, ἐπανέρχεσθαι, es geht etw. zurück οὐκ ἀποβαίνει ob. οὐ γίγνεταί τι.
Zurückgehen *n* ἡ ἀναχώρησις ob. durch Verben.
Zurückgezogenheit *f* ἡ ἐρημία, ~ von öffentlichen Geschäften ἡ ἀπραγμοσύνη.
zurückhaben ἀπειληφέναι.
zurückhallen ἀπηχεῖν.
zurückhalten κατ-, ἐπέχειν, ἀνακόπτειν, ἀνακρούειν, den Zorn ~ κατέχειν τὴν ὀργήν, κρατεῖν τῆς ὀργῆς, seine Meinung ~ ἐπέχειν, ὑποστέλλεσθαι (M.), j-n von etw. ~ ἐπέχειν τινά τινος, εἴργειν τινά τινος u. ἀπό τινος, κωλύειν τινά τινος ob. μὴ ποιεῖν τι, sich ~ κρατεῖν ἑαυτοῦ.
zurückhaltend κρυφίνους (von versteckter Sinnesart), εὐλαβής (vorsichtig), ~ sein εὐλαβεῖσθαι (P.), ~es Wesen ἡ εὐλάβεια.
zurückholen ἀνακομίζειν.
Zurückholung *f* ἡ ἀνακομιδή.
zurückjagen ἐλαύνειν ὀπίσω.
zurückkaufen ὠνεῖσθαι πάλιν.
zurückkehren ἀν-, ἐπανιέναι, ἐπανέρχεσθαι, πάλιν ἔρχεσθαι. ἀπονοστεῖν, ὑποστρέφεσθαι (M.). (zu Schiffe) κατάγεσθαι (M.), (aus der Verbannung) κατέρχεσθαι (εἰς τὴν πατρίδα), an demselben Tage ~ ἀπαυθημερίζειν, glücklich ~ σῴζεσθαι (P.), (von Zuständen) πάλιν ob. αὖθις γίγνεσθαι, zu etw. ~ (übtr.) ἐπανιέναι ἐπί τι.
zurückkommen 1. s. zurückkehren; auf etw. ~ ἐπανέρχεσθαι (-ιέναι) εἰς ob. ἐπί τι, von etw. ~ (= etw. nicht mehr betreiben) ἀφιέναι ob. ἐᾶν τι, ἀπαλλάττεσθαί (P.) τινος, von seiner Meinung ~ μεταγιγνώσκειν, ich komme auf meine Rede zurück ἐπάνειμι ὅθεν ἐξέβην, im Lernen ~ ἀπομανθάνειν τι. — 2. (sich verschlimmern, in einen schlechten Zustand geraten) ἀποκλίνειν εἰς oder πρὸς τὸ χεῖρον.
zurückkönnen δύνασθαι ἀνα-, ὑποχωρεῖν.
Zurückkunft *f* ἡ ἐπάνοδος, ἡ ὑποστροφή, (eines Verbannten) ἡ κάθοδος.
zurücklassen κατα-, ὑπολείπειν, darin, dabei ~ ἐγκαταλείπειν τινί u. ἔν τινι.
zurücklaufen ἀναθεῖν, ἀνα-, ἐπανατρέχειν, παλινδρομεῖν.
Zurücklaufen *n* durch Verben.
zurücklegen 1. (aufheben) κατα-, ἀποτιθέναι (u. M.), θησαυρίζειν, διαφυλάττειν, zurückgelegt sein ἀποκεῖσθαι. — 2. (vollenden) διέρχεσθαι, ἀνύτειν, περαίνειν, einen Weg ~ διεξέρχεσθαι, καθανύτειν, ἐκτελεῖν ὁδόν. — 3. (rückwärts legen) ἀνακλίνειν, στρέφειν εἰς τοὐπίσω, das achtzigste Lebensjahr zurückgelegt haben εἶναι ὑπὲρ ὀγδοήκοντα ἔτη, zwanzig Stadien zurückgelegt haben εἴκοσι σταδίους προκεχωρηκέναι.

Digitized by Google

Zurücklegung *f* ἡ ἀπόθεσις, ὁ θησαυρισμός (das Aufheben), sonst gew. durch Verben.
zurücklehnen ἀνακλίνειν, sich ~ ὁ. P.
zurücklenken ἀνακάμπτειν, ἀναστρέφειν.
Zurücklenkung *f* ἡ ἀνάκαμψις, ἡ ἀναστροφή.
zurückliefern ἀποδιδόναι, ἀποκαθιστάναι. [durch Verben.]
Zurückliefern *n*, **Zurücklieferung** *f* ἡ ἀπόδοσις, gew.
zurückmarschieren ἀναχωρεῖν, ἀπέρχεσθαι (-ιέναι).
Zurücknahme *f*, **Zurücknehmen** *n*, **Zurücknehmung** *f* ἡ ἀνά-, ἀπόληψις, ~ eines Beschlusses ἡ καθαίρεσις τοῦ ψηφίσματος, ~ des gegebenen Wortes ἡ λύσις τῆς πίστεως.
zurücknehmen ἀνα-, ἀπολαμβάνειν, eine Meinung, e-n Ausspruch ~ μετατίθεσθαι (M.) γνώμην od. τὰ εἰρημένα, einen Beschluß ~ καθαιρεῖν ψήφισμα, (eine Bitte) ἀνεύχεσθαι (M.), ein Versprechen ~ λύειν od. ἀκυροῦν τὴν ὑπόσχεσιν, eine Klage ~ ἀναιρεῖσθαι (M.) δίκην, einen Fluch ~ ἀφοσιοῦσθαι (M.) ἀράς, einen Stein im Brettspiel ~ ἀνατίθεσθαι (M.) πεττόν.
zurückneigen ἀνακλίνειν, sich ~ ὁ. P., ὑπτιάζειν, ἐξυπτιάζειν.
zurückprallen ἀνα-, ἀποπάλλεσθαι (P.), (von Licht und Schall) ἀνα-, ἀντανακλᾶσθαι (P.), ἀνταποδίδοσθαι (P.), ~ lassen ἀνα-, ἀντανακλᾶν, ἀνακόπτειν.
Zurückprallen *n* ἡ ἀνακοπή, (von Licht und Schall) ἡ ἀνά-, ἀντανάκλασις.
zurückrechnen ἀναλογίζεσθαι (M.).
Zurückrechnen *n* ὁ ἀναλογισμός.
Zurückreise *f* ἡ κάθ-, ἐπάνοδος.
zurückreisen ἐπανέρχεσθαι (-ιέναι), s. zurückkehren.
zurückreiten ἀφιππεύειν, ὀπίσω ἀπελαύνειν.
zurückrennen ἀνα-, ἐπανατρέχειν.
zurückrudern πρύμναν κρούεσθαι (M.).
Zurückrudern *n* ἡ ἀνάκρουσις.
zurückrufen ἀνα-, ἐπανα-, ἀπο-, μετακαλεῖν, j-m etw. ins Gedächtnis ~ ἀναμιμνήσκειν τινά τι, sich etw. ins Gedächtnis ~ ἀνα-, ὑπαναμιμνήσκεσθαι (P.) τινος, ins Leben ~ ἀναβιώσκεσθαι (-βιώσασθαι), ἀνάγειν εἰς τὸν βίον.
Zurückrufen *n*, **Zurückrufung** *f* ἡ ἀνάκλησις.
zurücksagen ἀναγγέλλειν τινί τι.
zurückschaffen ἀνακομίζειν, κομίζειν ὀπίσω.
Zurückschaffen *n*, **Zurückschaffung** *f* ἡ ἀνακομιδή, gew. durch Verben.
zurückschallen ἀντηχεῖν.
zurückschaudern vor etw. ὀρρωδεῖν, καταρρωδεῖν od. ἐκπλαγῆναί τι, vor j-m ~ δυσχεραίνειν τινί u. ἐπί τινι.
zurückscheinen ἀπολάμπειν, ἀποστίλβειν.
Zurückscheinen *n* ἡ ἀπόστιλψις.
zurückscheuchen ἀποσοβεῖν, ἀπελαύνειν.
zurückschicken ἀνα-, ἀποπέμπειν.
Zurückschicken *n* ἡ ἀπόπεμψις.
zurückschieben ἀποκινεῖν, ἀπωθεῖν, den Riegel ~ παραφέρειν od. χαλᾶν τὸν μοχλόν.
Zurückschiebung *f* ἡ ἀποκίνησις, ἡ ἄπωσις, ~ des Riegels ἡ παραφορὰ τοῦ μοχλοῦ.
zurückschießen ἀντιτοξεύειν.
zurückschiffen ἀναπλεῖν, ἀποπλεῖν πάλιν.
Zurückschiffen *n* ὁ ἀνάπλους.
zurückschlagen I *trans.* (z. B. den Feind) ἀπωθεῖσθαι, ἀποκρούεσθαι, ἀπομάχεσθαι, ἀμύνεσθαι (sämtlich M.), εἰς φυγὴν τρέπειν, ἀναστέλλειν, (umschlagen) ἀναπτύσσειν, den Mantel ~ διακαλύπτεσθαι (M.) τὸ ἱμάτιον, (das Gewand) ἀναβάλλεσθαι (M.) — II *intr.* (einen Schlag erwidern) ἀντιτύπτειν, ἀντιπαίειν, (zurückfallen) ὄπτιον καταπίπτειν.
Zurückschlagen *n* ἡ ἄπωσις, sonst durch Verben.
zurückschlendern βραδέως ὑποχωρεῖν od. ἐπανέρχεσθαι, βραδέως βαδίζειν εἰς τοὐπίσω.
zurückschleudern ἀντιπαίειν.
zurückschnellen *trans.* ἀνα-, ἀποπάλλειν, *intr.* ὁ. P.
zurückschrecken *trans.* ἀναφοβεῖν, ἀνασοβεῖν, *intr.* vor etw. ὀρρωδεῖν, καταρρωδεῖν τι, ἐκπλήττεσθαι (P.) τι. (aus Feigheit) ἀποδειλιᾶν τι od. πρός τι.
zurückschreiben ἀντιγράφειν, ἀντεπιστέλλειν.
zurückschreiten ἐπὶ πόδα ἀναχωρεῖν.
zurückschwimmen νεῖν (νήχεσθαι) ὀπίσω.
zurücksegeln ἀναπλεῖν, ἀποπλεῖν ὀπίσω. [πρός τι.]
zurücksehen auf etw. ἀφορᾶν, ἀποβλέπειν εἰς und
zurück sein ὑπολείπεσθαι (P.), ὑστερεῖν, ὑστερίζειν, übtr. in etw. ~ οὐ προκόπτειν εἰς τι, οὐκ ἐπιδιδόναι εἰς, ἐπί u. πρός τι, hinter j-m in etw. ~ ἀπολείπεσθαι (P.) τινός τινι. (übrig sein) λοιπὸν εἶναι, (zurückgekehrt sein) ἐπανεληλυθέναι.
zurücksenden ἀναπέμπειν, j-n ~ (entlassen) ἀφιέναι.
zurücksetzen: den Fuß ~ ἀναχωρεῖν, ἀναποδίζειν, (beiseitesetzen) ἀποτιθέναι, παρακινεῖν, ἐκποδὼν καθιστάναι, übtr. j-n ~ δεύτερον od. ὕστερον τιθέναι τινά τινος, ὀλιγωρεῖν τινος, (bei Beförderungen) ἀποδοκιμάζειν τινά, hinter j-n zurückgesetzt werden μειονεκτεῖν, μειοῦσθαι od. ἐλαττοῦσθαι (P.) τινος.
Zurücksetzung *f* ἡ ἀπόθεσις, ἡ ὀλιγωρία, ἡ ἀποδοκιμασία (den Unterschied s. d. vor. Wort), auch ἡ καταφρόνησις (Verachtung). [~ πάλιν περιπίπτειν τινί.]
zurücksinken ἀναπίπτειν, ὑπτιάζειν, in einen Zustand
zurücksinnen ἀναμιμνήσκεσθαι (P.).
zurückspiegeln κατοπτρίζειν.
Zurückspiegeln *n*, **Zurückspiegelung** *f* ἡ ἀπόστιλψις.
zurückspringen ἀνα-, ἀποπηδᾶν, ἀφάλλεσθαι (M.).
Zurückspringen *n* ἡ ἀποπήδησις, ἡ ἄφαλσις.
zurückstehen hinter j-m ἡττᾶσθαι (P.), ἧττω εἶναι od. δεύτερον od. ὕστερον εἶναι τινος, μειονεκτεῖν τινος, ~ von etw. ἀφιέναι, ἐᾶν τι, ἀφίστασθαι τινος.
zurücksteigen καταβαίνειν.
zurücksteuern ἀνακρούεσθαι (M.).
Zurücksteuern *n* ἡ ἀνάκρουσις.
zurückstoßen ἀπωθεῖν, ἀνακρούειν, ἀπελαύνειν.
Zurückstoßen *n* ἡ ἄπωσις, gew. durch Verben.
zurückstoßend (von Personen) δύσκολος (2), δυσσύμβολος (2).
zurückstrahlen ἀποστίλβειν.
zurückstreichen ἀνασπᾶν.
zurückströmen ἀνάρρειν.
Zurückströmen *n* ἡ ἀνάρροια.
zurückstürzen πίπτειν ὀπίσω.
zurücktönen ἀντηχεῖν.
zurücktragen ἀνακομίζειν, κομίζειν ὀπίσω.
zurücktransportieren ἀνακομίζειν. [zurückschlagen.]
zurücktreiben ἀπελαύνειν, ἀπωθεῖν, die Feinde ~ siehe
Zurücktreibung *f* ἡ ἄπωσις, (der Feinde) ἡ τροπή.
zurücktreten eig. ἀνα-, ἐπανα-, ὑπο-, ὑπαναχωρεῖν, (von Gewässern) ἀναρ-, μεταρρεῖν, ἀναχωρεῖν, ἀναδύεσθαι (-δῦναι), vor j-m ~ ὑπείκειν od. παραχωρεῖν τινι, παριέναι (ἵημι) τινά, von etw. ~ ἀφίστασθαί τινος, ἀφιέναι od. ἐᾶν τι, ἀπολείπειν τι.
Zurücktreten *n*, **Zurücktretung** *f* ἡ ἀνα-, ἐπανα-, ὑπο-, ὑπαναχώρησις, ἡ ἀνάδυσις, gew. durch Verben.
zurückversetzen καθιστάναι od. κατατιθέναι πάλιν, sich im Geist an e-n Ort ~ γίγνεσθαι τῇ διανοίᾳ ἐν τόπῳ τινί.
zurückwälzen ἀνα-, ἀποκυλίνδειν.
zurückwandern πορεύεσθαι (P.) ὀπίσω.
zurückweichen εἴκειν, ὑπείκειν, ὑποχωρεῖν, ἐνδιδόναι, ὑπενδιδόναι, ἀπέρχεσθαι (-ιέναι).
Zurückweichung *f* ἡ ἀνα-, ὑποχώρησις.
zurückweisen ἀποκωλύειν, εἴργειν, ἀπείργειν, ἀποπέμπειν, ἀπωθεῖν, ἀποκρούειν, (eine Bitte, Forderung) ἀνανεύειν, ἀποφάναι, ἀρνεῖσθαι, ἀπαρνεῖσθαι (P.), (Beschuldigungen u. dgl.) ἀποτρίβεσθαι (M.), ἀπολύεσθαι (M.).
Zurückweisung *f* ἡ ἀποπομπή, ἡ ἀποκώλυσις, ἡ ἀπόκρουσις, ἡ ἀνάνευσις, gew. durch Verben.
zurückwenden ἀνα-, ἀποστρέφειν (mit u. ohne ὀπίσω), sich ~ ὁ. P.

Digitized by Google

zurückwerfen βάλλειν εἰς τοὐπίσω. Lichtſtrahlen ~ ἀνακλᾶν αὐγάς. den Feind ~ ſ. zurückſchlagen.
Zurückwerfen *n* (von Lichtſtrahlen) ἡ ἀνάκλασις.
zurückwickeln ἀνειλεῖν, ἀνελίττειν.
Zurückwickeln *n* ἡ ἀνέλιξις.
zurückzahlen ἀποτίνειν, ἀπαριθμεῖν, ἀποδιδόναι.
Zurückzahlung *f* ἡ ἀπόδοσις.
zurückziehen I eig. *trans.* ἀνασπᾶν, ἀνέλκειν. den Fuß ~ ἀναφέρειν τὸν πόδα. die Hand ~ ὑπάγειν τὴν χεῖρα. die Hand von j-m ~ προλείπειν τινά. — II *refl.* ſich ~ (von Truppen) ἀνα-, ὑποχωρεῖν, ἀπιέναι ὀπίσω, ſich von einem Geſchäfte u. dgl. ~ ἀπολείπειν τὸ ἔργον, ſich an einen Ort ~ ὑποχωρεῖν εἰς χωρίον τι, ſich von j-m ~ οὐκέτι προσφοιτᾶν τινι, ἀπολείπειν τὴν συνουσίαν τινός, ſich vor j-m ~ ὑποχωρεῖν τινα u. τινι. ſich von Staatsgeſchäften ~ παύεσθαι (M.) πολιτευόμενον od. τὰ πολιτικὰ πράττοντα. — III *intr.* ἀναχωρεῖν, ἀπελαύνειν, ein zurückgezogenes Leben βίος ἀπράγμων.
Zurückziehen *n*, **Zurückziehung** *f* ἡ ἀναγωγή, ἡ ὑπαγωγή, ἡ ἀναχώρησις, gew. durch Verben, ſ. Rückzug.
zurudern auf etw. κωπηλατεῖν τὴν ναῦν od. τὸ πλοῖον πρός od. ἐπί τι, (angeſtrengt rudern) ἐντεινάμενον od. συντόνως ποιεῖσθαι (M.) τὴν εἰρεσίαν.
Zuruf *m* τὸ ἐπιβόημα, τὸ προσφώνημα, τὸ πρόσφθεγμα. ἡ ἐπιφώνησις, ἡ κλῆσις, (zur Aufmunterung) τὸ παρακέλευσμα, ὁ παρακελευσμός.
zurufen ἐπιβοᾶν (u. M., j-m τινί), προσφωνεῖν, προσφθέγγεσθαι (M.), (zur Aufmunterung) παρα-, διακελεύεσθαί (M.) τινι, auch παραινεῖν.
zurunden ἀποσφαιροῦν, ἐπι-, συστρογγύλλειν. zugerundet ἐπιστρόγγυλος (2).
zurüſten παρα-, κατασκευάζειν, ἑτοιμάζειν, ſich zu etw. ~ παρασκευάζεσθαι (M.) ὡς ἐπί τι. [Sache).
Zurüſtung *f* ἡ παρα-, κατασκευή (als Handlung und
Zuſage *f* ἡ ὑπόσχεσις, ἡ ἐπαγγελία, ἡ ὁμολογία, ἡ συνομολογία, ἡ πίστις. τὸ πιστόν, feſte ~ ἡ βεβαίωσις, durch Handſchlag bekräftigte ~ ἡ δεξιά, ſeine ~ halten ἀποδιδόναι ὑπόσχεσιν. φυλάττειν τὴν πίστιν, nicht halten λύειν τὴν πίστιν.
zuſagen 1. (verſprechen, verheißen) ὑπισχνεῖσθαι, ἐπαγγέλλεσθαι (M.), (übernehmen) ὑποδέχεσθαι (M.), (infolge einer Übereinkunft) ὁμολογεῖν. — 2. j-m od. e-r Sache ~ (genehm, paſſend ſein) ἁρμόττειν τινί u. πρός τι, ἐφαρμόττειν τινί, εἰς od. πρός τι. es ſagt mir etw. zu ἀρέσκει μοί τι.
zuſammen ὁμοῦ, ἅμα (von Ort und Zeit), ἐν τῷ αὐτῷ (an demſelben Orte), εἰς ταὐτόν (an denſelben Ort), κοινῇ (gemeinſchaftlich), z.B. ~ bekommen κοινῇ λαμβάνειν. oft durch ἀλλήλων, z.B. ~ einig werden ὁμολογεῖν ἀλλήλοις. ~ verabreden συντίθεσθαι (M.) πρὸς ἀλλήλους, in Zſſgn gew. durch σύν.
zuſammen altern συγγηράσκειν.
zuſammen arbeiten κοινῇ ἐργάζεσθαι (M.), (durch Arbeit ermüden) καταπονεῖν, κατατρίβειν.
zuſammen aufwachſen συν-, συνεκτρέφεσθαι (P.). zuſammen aufgewachſen σύντροφος (2).
zuſammen aufziehen συντρέφειν.
zuſammenbacken (feſt zuſammenkleben) συμφύεσθαι (-φῦναι), συμπήγνυσθαι (P.).
zuſammen baden συλλοῦσθαι.
zuſammenballen συστρέφειν.
zuſammenbauen συνοικοδομεῖν, συνάπτειν.
zuſammen befeſtigen συνδεῖν, συμπηγνύναι.
zuſammen begraben συν-, συγκαταθάπτειν, συγκατορύττειν.
zuſammenbeißen: die Lippen ~ δάκνειν τὸ χεῖλος, die Zähne ~ συμπρίειν τοὺς ὀδόντας, βρύχειν.
zuſammenbekommen (zuſammenbringen, ſammeln) συλλέγειν, συναγείρειν, Beiträge ~ συνεραν(ζειν.
zuſammen beraten κοινῇ βουλεύειν, ὁμοβουλεύειν.
zuſammen berechnen συγκαταλογίζεσθαι (M.).
zuſammenberufen συγκαλεῖν, συναθροίζειν, συναγείρειν, συνάγειν.
Zuſammenberufung *f* ἡ συλλογή, ἡ συναγωγή. ὁ συναθροισμός. gew. durch Verben.
zuſammenbetteln πτωχεύοντα συλλέγειν.
zuſammenbetten συνευνάζειν.
zuſammenbiegen συγκάμπτειν (einbiegen), εἰς ταὐτὸν κάμπτειν (durch Z. aneinander bringen).
zuſammenbinden συνδεῖν, συνδεσμεύειν, συμπεδᾶν, συμπλέκειν.
Zuſammenbinden *n* ἡ σύνδεσις.
zuſammenbitten συγκαλεῖν.
zuſammenblaſen (durch Blasſignale zuſammenrufen) ὑπὸ σάλπιγγος συγκαλεῖν od. συνάγειν, (mit anderen zuſammen auf der Flöte, auf der Trompete blaſen) ὁμοῦ αὐλεῖν, ὁμοῦ σαλπίζειν.
zuſammenbleiben συμμένειν.
zuſammenbrechen *trans.* συναγνύναι, συγκλᾶν. συνθραύειν. *intr.* συμ-, καταπίπτειν, auch καταρρεῖν (bſd. von Gebäuden u. dgl.), (von Menſchen, vor Schwäche u. dgl.) ἐκλύεσθαι (P.).
zuſammenbringen συλλέγειν, συνάγειν, ἅμα od. ὁμοῦ ποιεῖν, j-n mit j-m ~ συνιστάναι τινά τινι, (vereinigen, verbinden) συζευγνύναι. [συλλογή, ὁ ἀθροισμός.
Zuſammenbringung *f* ἡ συναγωγή, ἡ σύλλεξις, ἡ
zuſammendichten συμπλάττειν. [συνάγειν.
zuſammendrängen συνωθεῖν, συστέλλειν, συστρέφειν.
Zuſammendrängen *n* ἡ συστροφή.
zuſammendrehen συστρέφειν, συσπειρᾶν.
Zuſammendrehung *f* ἡ συστροφή. [στέλλειν.
zuſammendrücken πιέζειν, συμπιέζειν. συνθλίβειν, συ-
Zuſammendrücken *n* ἡ συμπίεσις, ἡ σύνθλιψις.
zuſammen einſchließen, einſperren συγκαθειργνύναι.
zuſammen eſſen συνδειπνεῖν, ὁμοῦ δειπνεῖν, συσσιτεῖν, ὁμοῦ ποιεῖσθαι (M.) τὴν δίαιταν, κοινῇ ἔχειν τὴν τροφήν.
zuſammenfahren *trans.* συγκομίζειν, συνάγειν, *intr.* mit j-m ~ (zugleich fahren) ὁμοῦ ἐλαύνειν, (erſchrecken) ἐκπλήττεσθαι (P.), συνταράττεσθαι (P.), φρίττειν.
Zuſammenfahren *n* eig. (*trans.*) ἡ συγκομιδή, (das Erſchrecken) ἡ ἔκπληξις.
zuſammenfallen (einſtürzen) συμπίπτειν, καταρρεῖν, in einem Punkte ~ (von Linien) συμπίπτειν, (einſchrumpfen) μαραίνεσθαι (P.), τήκεσθαι (P.), φθίνειν, (zu gleicher Zeit geſchehen, eintreten) ἅμα od. κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον γίγνεσθαι. auch συμπίπτειν, (einerlei ſein) ἓν καὶ ταὐτὸν εἶναι.
Zuſammenfallen *n* ἡ σύμπτωσις, ἡ μάρανσις, ὁ μαρασμός, d. Unterſchied ſ. vor. Wort. [συμπλέκειν.
zuſammenfalten πτύσσειν, die Hände ~ τὼ χεῖρε
zuſammenfaſſen eig. συλ-, περι-, συμπεριλαμβάνειν, ὁμοῦ ποιεῖν, συναιρεῖν, um alles zuſammenzufaſſen ὡς συνελόντι εἰπεῖν, ὡς συντόμως διαλέγεσθαι (P.).
Zuſammenfaſſen *n* ἡ σύλληψις.
zuſammenfaſſend συλληπτικός, *adv.* συλλήβδην.
zuſammenfegen, -kehren κοροῦντα συνάγειν.
zuſammenfinden eig. συνευρίσκειν. ſich ~ (zuſammenkommen) συνέρχεσθαι, (ſich beiſammen einfinden) ἅμα εἶναι.
zuſammenflechten συμπλέκειν.
Zuſammenflechtung *f* ἡ συμπλοκή. [καττύειν.
zuſammenflicken συρράπτειν, (vom Schuhmacher) συγ-
Zuſammenflicken *n* ἡ συρραφή, ἡ συγκάττυσις.
zuſammenfließen συρρεῖν, συμφέρεσθαι (P.), συμβάλλειν, συμμεῖγνύναι τὸ ὕδωρ. mit einem Fluſſe ~ εἰσ-, ἐμβάλλειν εἰς ποταμόν τινα.
Zuſammenfluß *m* ἡ συρροή. (zweier Flüſſe) ἡ εἰσβολή.
zuſammenfordern συγκαλεῖν, συνάγειν.
zuſammenfrieren συμπήγνυσθαι (P.) ὑπὸ κρύους.
zuſammenfügen συνάπτειν, ζευγνύναι, συζευγνύναι, συντιθέναι, συμπηγνύναι. ὁμοῦ ποιεῖν, ἁρμόττειν, συναρμόττειν.

Digitized by Google

Zusammenfügung *f* ἡ συναφή, ἡ ζεῦξις, ἡ σύζευξις, ἡ σύνθεσις, ἡ ἁρμοσις, ἡ συναρμογή.
zusammenführen συνάγειν (mit und ohne εἰς ταὐτόν), συνιστάναι.
Zusammenführung *f* ἡ συναγωγή, ἡ σύστασις.
zusammenfüllen συγχεῖν (Flüſſigkeiten), συγχοῦν (trockene Dinge), συσταμνίζειν (in einen Krug).
Zusammenfüllung *f* ἡ σύγχυσις.
zusammengehen 1. mit j-m ~ συμπορεύεσθαί (P.) τινι, miteinander ~ κοινωνεῖν τῆς ὁδοῦ, zueinander ~ ὁμιλεῖν, προσομιλεῖν τινι, ὁμιλίᾳ χρῆσθαι (M.) πρός τινα, συμμείγνυσθαί (P.) τινι. — 2. (ſich an einem Orte vereinigen) συνέρχεσθαι (-ιέναι), (ſich zuſammenfügen laſſen) ἁρμόττειν, ἐφαρμόττειν. συνάγεσθαι (P.), ἅμα od. ὁμοῦ γίγνεσθαι, (von klaffenden Gegenſtänden, Wunden) συμμύειν. [ὁδοῦ, ſonſt durch Verben.]
Zusammengehen *n* ἡ κοινὴ πορεία, ἡ κοινωνία τῆς
zusammengehören ἔχεσθαι (P.) ἀλλήλων (vom Zuſammenhang), κοινωνίαν ἔχειν (in einer Verbindung mit j-m od. etw. ſtehen), τῆς αὐτῆς τάξεως εἶναι, τὴν αὐτὴν τάξιν ἔχειν (zu derſelben Klaſſe gehören), συν-, ἐφαρμόττειν ἀλλήλοις (zueinander paſſen).
zusammengehörig προσήκων, οἰκεῖος.
Zusammengehörigkeit *f* durch Verben. [μενον.]
zusammengeizen συνάγειν χρήματα πλεονεξίᾳ χρώ-
zusammengeraten συν-, ἐπιτυγχάνειν τινί (durch Zufall), διαφέρεσθαι (P.) πρός τινα, καταστῆναι εἰς ἔριν τινί, προσκρούειν τινί (mit j-m in Streit geraten), συνάπτειν μάχην τινί, συμβάλλειν τινί, εἰς χεῖρας ἔρχεσθαί od. ἰέναι τινί (mit j-m im Kampf ~).
zusammengesellen συν-, προσοικειοῦν τινά τινι, ſich mit j-m ~ συνοικειοῦσθαί (P.) τινι, συμμείγνυσθαι τινί, (von Tieren) συναγελάζεσθαι (P.).
zusammengewöhnen ſich mit j-m συνεθίζεσθαί (P.) τινι, συνήθη γίγνεσθαί τινι, (Tiere ~) συνημεροῦν.
zusammengewürfelt σύγκλυς (υδος).
zusammengießen συγχεῖν, συγκεραννύναι.
Zusammengießen *n* ἡ σύγχυσις. [τινος.]
zusammengrenzen ὅμορον εἶναί τινι, ἔχεσθαί (P.)
zusammengrenzend ὅμορος (2), μεθόριος.
zusammen haben 1. (vereint haben) συνειλεγμένον ἔχειν. ſeine Gedanken ~ προσέχειν τὸν νοῦν τινι. — 2. (gemeinſchaftlich haben) κοινῇ od. κοινὸν ἔχειν, κοινωνεῖν od. συμμετέχειν τινί τινος.
zusammenhacken συγ-, κατακόπτειν.
Zusammenhalt *m* ἡ σύγκρισις.
zusammenhalten I *trans.* 1. eig. συν-, κατέχειν. — 2. (ſparen) φείδεσθαί (M.) τινος, φυλάττειν τι. — 3. (vergleichen) συμ-, παραβάλλειν τί τινι, ſich ~ συμμένειν, (von Tieren) συναγελάζεσθαι (P.). — II *intr.* 4. eig. παρα-, προσμένειν. — 5. übtr. mit j-m ~ ἱστασθαι μετά τινος, συνίστασθαί τινι, φρονεῖν od. πράττειν τά τινος, ſie halten zuſammen ἵστανται μετ' ἀλλήλων, τὰ αὐτὰ φρονοῦσιν.
Zusammenhalten *n* (Vergleichung) ἡ συμ-, παραβολή. (Eintracht) ἡ ὁμόνοια, ſonſt durch Verben.
zusammenhämmern συγκροτεῖν.
Zusammenhämmern *n* ἡ συγκρότησις.
Zusammenhang *m* ἡ συνέχεια, ἡ συναφή, ἡ συνάφεια, ἡ ἀλληλουχία, ἡ κοινωνία, ~ der Rede ἡ τοῦ λόγου ἀκολουθία, (Kontext, Sinn) ἡ σύμφασις, den ~ einer Sache erzählen δηλοῦν πᾶν τὸ πρᾶγμα, λέγειν πρᾶγμα, ὡς ἐγένετο, καθ' ἓν ἕκαστον διέρχεσθαι τοῦ πράγματος, keinen ~ miteinander haben κοινὸν οὐδὲν ἔχειν ἀλλήλων.
zusammenhängen *trans.* ὁμοῦ ἀναρτᾶν, ἀνα-, ἐκκρεμαννύναι, an etw. ἐκ τινος, *intr.* mit etw. ~ συνεχῆ εἶναί τινι od. πρός τι, ἔχεσθαί (P.) τινος, συνέχεσθαι (P.) πρός τι, ἐφάπτεσθαί (P.) τινος, ἠρτῆσθαι ἔκ τινος. [der Rede) ἀκόλουθος (2).]
zusammenhängend συνεχής, ἐνδελεχής, συναφής, (von
zusammenhauen κατα-, συγκόπτειν, κατασφάττειν.
Zusammenhauen *n* ἡ κατακοπή, ἡ σφαγή.
zusammenhäufen συννεῖν, συναγείρειν, ἀθροίζειν, συναθροίζειν, σωρεύειν. [durch Verben.]
Zusammenhäufung *f* ἡ ἄθροισις, ἡ σώρευσις, gew.
zusammenheften συρράπτειν.
zusammenheilen *intr.* συμμύειν, συναλθεῖσθαι, συναλθαίνεσθαι, (von zerbrochenen Knochen) ἐπιπωροῦσθαι (P.), *trans.* συμφύειν, συνουλοῦν.
zusammenheften συγκρούειν ἀλλήλοις, συμβάλλειν, ἐμβάλλειν εἰς στάσιν od. ἔριν.
Zusammenheftung *f* ἡ σύγκρουσις od. durch Verben.
zusammenholen συγκομίζειν, συνάγειν.
zusammenjagen συνθηρᾶν, κοινῇ θηρᾶν (gemeinſchaftlich), συνελαύνειν, συνδιώκειν (in die Enge jagen).
zusammenkaufen συνωνεῖσθαι, συμπρίασθαι, συναγοράζειν.
Zusammenkaufen *n* ἡ συνώνησις.
zusammenketten συνδεῖν od. ζευγνύναι ἁλύσεσιν.
Zusammenketten *n* durch Verben.
zusammenkitten συγκολλᾶν.
Zusammenkittung *f* ἡ συγκόλλησις.
Zusammenklang *m* ἡ ἁρμονία, ἡ συμφωνία.
zusammenkleben *trans.* συγ-, προσκολλᾶν. *intr.* συγ-, προσκεκολλῆσθαι ἀλλήλοις, ἔχεσθαι ἀλλήλων, συμπεφυκέναι ἀλλήλοις.
zusammenklingen συμφωνεῖν.
zusammenkneten συμφύρειν, συμφυρᾶν.
Zusammenkneten *n* ὁ συμφυρμός.
zusammenknüpfen συμπλέκειν, συνάπτειν, συνδεῖν, συζευγνύναι. [πλοκή, ἡ σύμπλεξις.]
Zusammenknüpfung *f* ἡ συναφή, ἡ σύναψις, ἡ συμ-
zusammenkochen συνέψειν.
zusammenkommen 1. mit j-m (absichtlich) ~ συνέρχεσθαί (-ιέναι), συμβαίνειν, συγγίγνεσθαί τινι, von mehreren auch ὁμοῦ γίγνεσθαι, συλλέγεσθαι, ἀθροίζεσθαι, συναθροίζεσθαι, ἀγείρεσθαι, συναγείρεσθαι (sämtlich P.), zu einer Beſprechung, Unterredung ~ συνέρχεσθαι εἰς λόγους, zu einer Überlegung ~ συνιέναι εἰς λογισμούς, βουλευσομένους συνέρχεσθαι, ~ laſſen συγκαλεῖν, συνάγειν, ἀγείρειν. — 2. (zufällig mit j-m zuſammentreffen) συν-, ἐπιτυγχάνειν τινί, im Streit ~ καταστῆναι εἰς ἔριν τινί, im Kampfe ~ συμβάλλειν τινί u. πρός τινα.
Zusammenkommen *n*, **-kunft** *f* ἡ σύνοδος, ὁ σύλλογος, (feierliche Feſtverſammlung) ἡ πανήγυρις, eine ~ veranſtalten σύλλογον ποιεῖσθαι (M.), συγκαλεῖν, συναγείρειν, eine ~ mit j-m halten συγγίγνεσθαί, συνίστασθαί, συνέρχεσθαι εἰς ταὐτόν τινι.
zusammenkoppeln συζευγνύναι, συνδεῖν.
zusammenkratzen συμφῆν.
zusammenkriechen συνέρπειν.
zusammenkrümmen συγκάμπτειν, κυρτοῦν, ſich ~ v. P.
Zusammenkrümmung *f* ἡ σύγκαμψις.
zusammen laſſen (nicht trennen) οὐ χωρίζειν, οὐ διαιρεῖν, ἐᾶν συνεῖναι, (zuſammenlaſſen, ſich vereinigen laſſen) ἐᾶν συγγίγνεσθαι.
Zusammenlauf *m* ἡ συνδρομή, ἡ σύνοδος, ἡ σύστασις.
zusammenlaufen συνθεῖν, συντρέχειν, δρόμῳ συνέρχεσθαι. (gerinnen) πήγνυσθαι (P.), (einlaufen, von Tuch u. dgl.) συστέλλεσθαι (P.), μειοῦσθαι (P.), (ſich in einem Punkt treffen) συνθεῖν.
Zusammenlaufen *n* ſ. Zuſammenlauf; (von Flüſſigkeiten) ἡ σύρροια. (der Milch) ἡ πῆξις.
zusammenleben συζῆν, συμβιοῦν, κοινῇ ποιεῖσθαι (M.) τὴν δίαιταν, συγκαταβιοῦν, συμβιοτεύειν, συνοικεῖν (mit j-m τινί), (von Tieren) συναγελάζεσθαι (P.).
Zusammenleben *n* ἡ κοινὴ δίαιτα. ἡ συνουσία, ἡ συνδιαίτησις, ἡ συνήθεια (letzteres auch von Tieren), ὁ συναγελασμός (von Tieren).
zusammenlebend σύμβιος, σύνοικος, ὁμοδίαιτος (ſämtlich 2), (von Tieren) συναγελαστικός.
zusammenlegen (in Lagen) συμπτύσσειν. συστρέφειν,

Digitized by Google

(an einen andern Ort) τιθέναι ob. καθιστάναι ἐν τῷ αὐτῷ, Geld ~ συμβάλλειν ἀργύριον.
Zuſammenlegen *n*, **Zuſammenlegung** *f* ἡ σύν-, παράθεσις, gew. durch Verben, ~ von Geld ἡ συμβολὴ ἀργυρίου.
zuſammenleimen συγκολλᾶν.
Zuſammenleimung *f* ἡ συγκόλλησις.
zuſammenleiten συνάγειν, (durch einen Kanal) εἰς ταὐτόν.
zuſammenleſen (ſammeln) συλλέγειν, mit j-m zuſammen leſen κοινῇ ἀναγιγνώσκειν.
Zuſammenleſen *n* ἡ συλλογή, ἡ σύλλεξις.
zuſammenliegen (an demſelben Orte) ὁμοῦ ob. ἐν τῷ αὐτῷ κεῖσθαι, (auf demſelben Lager) συγκατακλίνεσθαι (P.), κοινωνεῖν τῆς κλίνης.
zuſammenlöten συστεγνοῦν.
zuſammenmengen, -miſchen συμμειγνύναι, κεραννύναι, συγκεραννύναι, φύρειν, συμφύρειν.
Zuſammenmengung, -miſchung *f* ἡ μεῖξις, ἡ σύμμειξις, ἡ κρᾶσις, ὁ φυρμός, (als Sache) τὸ σύμμειγμα.
zuſammennageln συνηλοῦν τί τινι, πηγνύναι ob. συμπηγνύναι ἧλοις.
zuſammennähen συρράπτειν, zuſammengenäht κατάραφος (2).
zuſammennehmen eig. συλλαμβάνειν, συν-, κατέχειν, συναιρεῖν, ſeine Gedanken ~ λογισμῷ χρῆσθαι (M.), συντεινόμενον σκοπεῖν, ſich ~ συντείνειν, συναγείρειν ἑαυτόν, σπουδάζειν, διατείνειν (u. M.).
zuſammenordnen συντάττειν.
Zuſammenordnung *f* ἡ σύνταξις.
zuſammenpaaren συνδυάζειν, συζευγνύναι.
Zuſammenpaarung *f* ὁ συνδυασμός, ἡ σύζευξις.
zuſammenpacken συσκευάζειν (u. M.).
Zuſammenpackung *f* ἡ συσκευασία.
zuſammenpaſſen συνάπτειν (*trans.*), συν-, ἐφαρμόττειν (*trans.* u. *intr.*).
zuſammenpflanzen συμφυτεύειν.
zuſammenprallen συρράττειν, συρρήγνυσθαι (P.).
Zuſammenprallen *n* ἡ σύρραξις.
zuſammenpreſſen συμπιέζειν, συνθλίβειν.
Zuſammenpreſſen *n* ἡ σύνθλιψις.
zuſammenquetſchen συνθλᾶν.
zuſammenraffen συναρπάζειν, ſich ~ (übtr.) συναγείρειν ἑαυτόν.
zuſammenrauben ἁρπάζοντα συναγείρειν ob. συναθροίζειν ob. συμφορεῖν.
zuſammenrechnen συλ-, καταλογίζεσθαι (M.), συναριθμεῖν.
Zuſammenrechnung *f* ὁ συλλογισμός.
zuſammen reden διαλέγεσθαι (P.) ἀλλήλοις ob. πρὸς ἀλλήλους.
Zuſammenreden *n* ἡ διάλεξις, τὸ διαλέγεσθαι, ὁ κοινὸς λόγος, ἡ διὰ λόγων κοινωνία.
zuſammenreiben κατα-, συντρίβειν.
zuſammenreichen ἅπτεσθαι (M.) ἀλλήλων, ἐφικνεῖσθαι εἰς, ἐπί ob. πρὸς ἀλλήλους, συνιέναι εἰς ταὐτόν.
zuſammenreihen συνείρειν, συνάπτειν, συντάττειν.
zuſammenreimen ſich mit etw. ἁρμόττειν πρός τι, συναρμόττειν τινί, προσήκειν τινί, ich kann das nicht mit jenem ~ ἄτοπον φαίνεταί μοι τοῦτο πρὸς ἐκεῖνο.
zuſammen reiſen συμπορεύεσθαι (P.) τινι, κοινωνεῖν τῆς ὁδοῦ, συνοδοιπορεῖν τινι, κοινὴν πορείαν ποιεῖσθαί (M.) τινι.
zuſammen reiten *intr.* mit j-m ~ συνιππεύειν τινί, κοινῇ ἐλαύνειν μετά τινος, *trans.* (zſ.-reiten, niederreiten) ἐλαύνοντα τῷ ἵππῳ καταπατεῖν, ἀνατρέπειν τῷ ἵππῳ.
zuſammenrennen mit j-m συντρέχειν τινί.
zuſammenrinnen συρρεῖν.
zuſammenrollen *trans.* συνελίττειν, συστρέφειν, *intr.* συγκρούειν (u. P.).
zuſammenrotten ſich συνίστασθαι, στασιάζειν.
Zuſammenrottung *f* ἡ σύστασις, ἡ στάσις.
zuſammenrücken *trans.* προσκινεῖν, συνάγειν, *intr.* συνέρχεσθαι (-ιέναι), (feindlich) ὁρμᾶσθαι (P.) πρὸς ἀλλήλους.
Zuſammenrücken *n trans.* ἡ προσκίνησις, *intr.* ἡ σύνοδος, ἡ πρόσμειξις.
zuſammenrufen συγκαλεῖν.
zuſammenrühren δια-, συγχυκᾶν, κεραννύναι, τορυνᾶν.
zuſammenrunzeln ῥυτιδοῦν, die Stirne ~ ἀνασπᾶν τὰς ὀφρῦς.
zuſammenrütteln διασείειν.
zuſammenſchallen συνηχεῖν, συμφθέγγεσθαι (M.).
zuſammenſcharen ἀθροίζειν, συναθροίζειν, συνάγειν.
zuſammenſcharren σωρεύειν, συναρπάζειν.
zuſammenſchaudern παφριᾶν, ἐκπλήττεσθαι (P.).
zuſammenſchaufeln συνάγειν λίστρῳ.
zuſammenſchichten συννεῖν.
zuſammenſchieben κινεῖν, ὠθεῖν, συνάγειν εἰς ταὐτόν.
zuſammenſchießen καταβάλλειν (ein Gebäude u. dgl.), κατατοξεύειν (lebende Weſen), συμβάλλειν (Geld ~).
Zuſammenſchießung *f* eig. durch Verben, (von Geld) ἡ συμβολή.
zuſammen ſchiffen συμπλεῖν, κοινῇ πλεῖν ob. πλοῦν ποιεῖσθαι (M.), κοινῷ πλῷ χρῆσθαι (M.), ὁμοπλοεῖν.
zuſammen ſchlafen συγκαθεύδειν, συγκοιμᾶσθαι (P.), συγκαταδαρθάνειν, συναναπαύεσθαι (M.), συνευνάζεσθαι (P.) τινι.
Zuſammenſchlafen *n* ἡ συγκοίμησις.
zuſammenſchlagen I *trans.* συμβάλλειν, die Becken ~ συγκρούειν τὰ κύμβαλα, die Hände ~ συμβάλλειν τὼ χεῖρε (τὰς χεῖρας), (zur Bezeigung des Beifalls) κροτεῖν ob. συγκροτεῖν τῷ χεῖρε, mit Nägeln ~ πηγνύναι, συμπηγνύναι. — II *intr.* συμβάλλειν, συμπίπτειν, (von tönenden Gegenſtänden) συγκρούεσθαι, συγκροτεῖσθαι (P.), über etw. ~ ἐπι-, ἐπικαταπίπτειν τινί, ſich ~ ὁμοῦ γίγνεσθαι, συνίστασθαι εἰς ταὐτόν.
Zuſammenſchlagen *n* ἡ συμβολή, ἡ σύγκρουσις, ſonſt durch Verben.
zuſammenſchleppen συνάγειν, συμφορεῖν.
zuſammenſchließen *trans.* συγκλείειν, (mit Feſſeln) συνδεῖν, συμπεδᾶν, *intr.* συναρμόττειν.
Zuſammenſchließen *n* ἡ σύγκλεισις, ἡ σύνδεσις.
zuſammenſchlingen συμπλέκειν.
Zuſammenſchlingung *f* ἡ συμπλοκή.
zuſammen ſchmauſen εὐωχεῖσθαι ob. ἑστιᾶσθαι (P.) κοινῇ, συνεστιᾶσθαι (P.) τινι, συμπίνειν.
zuſammenſchmelzen *trans.* συν-, ἀνα-, κατατήκειν (durch Auflöſung), συγχωνεύειν (durch Vereinigung), *intr.* συν-, ἀνατήκεσθαι, συγχωνεύεσθαι (P.), übtr. συμφύεσθαι (-φῦναι).
Zuſammenſchmelzung *f* ἡ σύντηξις, übtr. ἡ σύμφυσις.
zuſammenſchmieden συγκροτεῖν (auch: ſchmiedend geſtalten), (durch Feſſeln) συνδεῖν, übtr. μηχανᾶσθαι (M.).
zuſammenſchmiegen ſich συστέλλεσθαι ob. συσπειρᾶσθαι (P.) ἑαυτόν.
zuſammenſchnallen συμπερονᾶν.
zuſammenſchnüren σφίγγειν, συσφίγγειν.
Zuſammenſchnürung *f* ἡ σύσφιγξις.
zuſammenſchreiben συγγράφειν.
Zuſammenſchreiben *n* ἡ συγγραφή.
zuſammenſchrumpfen ῥικνοῦσθαι, ῥυτιδοῦσθαι (P.).
zuſammenſchütten συγχεῖν (allg.), (von Trockenem) συγχοῦν.
Zuſammenſchütten *n* ἡ σύγχυσις.
zuſammenſchweißen συγκροτεῖν.
zuſammen ſein συνεῖναι, συγγενέσθαι ob. ὁμιλεῖν τινι.
Zuſammenſein *n* ἡ συνουσία, ἡ ὁμιλία.
zuſammenſetzen eig. συγ-, παρακαθίζειν, (verbinden) συντιθέναι, συνιστάναι, συντάττειν, συνάπτειν, συναρμόττειν, συγκολλᾶν, zuſammengeſetzt ſein συγκεῖσθαι, zuſammengeſetzt σύνθετος (2).
Zuſammenſetzung *f* ἡ σύνθεσις, ἡ σύστασις (als Handlung), τὸ συγκείμενον (als Sache).
zuſammen ſiegen mit j-m συννικᾶν τινι.
zuſammen ſingen mit j-m συνᾴδειν τινί.
zuſammenſinken συμ-, καταπίπτειν, συνίζειν.
zuſammen ſitzen συγ-, παρακαθῆσθαι, συν-, παρεδρεύειν (letzteres beſ. zur Beratung).
Zuſammenſitzen *n* ἡ συν-, παρεδρία.
zuſammenſpannen συζευγνύναι.
zuſammenſparen περιποιεῖσθαι (M.), φειδωλῇ κτᾶσθαι (M.) ob. συνάγειν.

Digitized by Google

zuſammen ſpeiſen *trans.* συνεστιᾶν, *intr.* ſ. zuſammenſchmauſen.
zuſammenſperren j-n mit j-m συν-, συγκαθειργνύναι.
Zuſammenſperren *n* ἡ σύνερξις.
zuſammen ſpielen συμπαίζειν.
zuſammenſtampfen κατα-, συντρίβειν, συγκόπτειν.
zuſammenſtecken *trans.* mit einer Nadel συλλαμβάνειν περόνῃ, (an einem Ort vereinigen) συνειργνύναι, die Köpfe ~ συγκύπτειν, *intr.* συνεῖναι ἀλλήλοις.
zuſammenſtehen συνεστηκέναι (-εστάναι), (von Lebloſem) συγ-, παρακεῖσθαι.
zuſammenſtellen (an einen Ort ſtellen) συντιθέναι, συνιστάναι, συντάττειν εἰς ταὐτόν, καθιστάναι εἰς ταὐτόν ob. ἐν τῷ αὐτῷ, (vergleichen) συμ-, παραβάλλειν, παριστάναι. [(Vergleichung) ἡ παραβολή.
Zuſammenſtellung *f* ἡ σύνθεσις, ἡ σύν-, παράταξις,
zuſammenſtimmen (von Tönen) συμφωνεῖν, συνᾴδειν, (von Sachen) συναρμόττειν, ὅμοιον εἶναι, (von Perſonen) ὁμολογεῖν, ὁμονοεῖν, συμφωνεῖν, συγγνωμονεῖν.
Zuſammenſtimmung *f* ἡ συμφωνία, ἡ ἁρμονία.
zuſammenſtopfen συμβύειν.
zuſammenſtoppeln πανταχόθεν συλλέγειν.
Zuſammenſtoß *m* (von Heeren) ἡ συμβολή.
zuſammenſtoßen *trans.* συγκρούειν, συμβάλλειν, συνωθεῖν, *intr.* (ſich vereinigen) συμμείγνυσθαι (P.), (ſich begegnen) συν-, ἐπιτυγχάνειν τινί, (angrenzen) ἔχεσθαί τινος, ὅμορον εἶναί. ὁμορεῖν τινι, ἅπτεσθαί (M.) τινος.
Zuſammenſtoßen *n* ἡ συμβολή, ἡ σύγκρουσις, (das Angrenzen) ἡ συνέχεια.
zuſammenſtreichen συνάγειν, συλλαμβάνειν.
zuſammenſtrömen συρρεῖν, συμβάλλειν, (von Menſchen) συνθεῖν, συντρέχειν, συναγείρεσθαι (P.), συναθροίζεσθαι (P.). [λή, (von Menſchen) ἡ συνδρομή.
Zuſammenſtrömen *n* ἡ σύρροια, ἡ συρροή, ἡ συμβο-
zuſammenſtücken συρράπτειν. [ἐρείπιον.
Zuſammenſturz *m* τὸ κατάπτωμα, ἡ καταφορά, τό
zuſammenſtürzen συμ-, καταπίπτειν, καταρρεῖν.
zuſammenſuchen ἀνα-, συζητεῖν. συλλέγειν.
Zuſammenſuchen *n*, **-ſuchung** *f* ἡ ἀναζήτησις, ἡ συλλογή, ἡ σύλλεξις.
zuſammenſummieren συγκεφαλαιοῦν (u. M.).
Zuſammenſummieren *n* ἡ συγκεφαλαίωσις.
zuſammen tanzen συνορχεῖσθαι (M.). [(M.).
zuſammentönen συνηχεῖν, συμφωνεῖν, συμφθέγγεσθαι
Zuſammentönen *n* ἡ συνήχησις, ἡ συμφωνία.
zuſammentönend σύμφωνος (2).
zuſammentragen συγκομίζειν, συμφορεῖν, συνάγειν, zuſammen tragen (zugleich tragen) ὁμοῦ ob. κοινῇ βαστάζειν.
Zuſammentragung *f* ἡ συγκομιδή, ἡ συναγωγή.
zuſammentreffen 1. ὁμοῦ γίγνεσθαι, mit j-m ~ συν-, παρατυγχάνειν τινί, καταλαμβάνειν τινά, (in feindlichem Sinne) συμβάλλειν τινί, συνέρχεσθαι εἰς χεῖράς τινι. συνάπτειν μάχην τινί, προσμειγνύναι τινί. — 2. (ſich zugleich ereignen, zugleich ein-, zutreffen) κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον γίγνεσθαί τινι, (übereinſtimmen von Meinungen u. dgl.) συνᾴδειν, συμφωνεῖν, unſere Meinungen treffen zuſammen ταὐτὰ γιγνώσκομεν, in einem Punkte ~ εἰς ἓν ἀπαντᾶν ob. συνάπτειν.
Zuſammentreffen *n* ἡ συντυχία, ἡ συνάντησις, (feindliches ~) ἡ συμβολή, (mit j-m) ἡ σύντευξις, gew. durch Verben. [von Sachen), συμφορεῖν (von Sachen).
zuſammentreiben συνελαύνειν, συνάγειν (letzteres auch)
Zuſammentreiben *n* ἡ συναγωγή, gew. durch Verben.
zuſammentreten *trans.* συμ-, καταπατεῖν, συγκροτεῖν τοῖς ποσίν, *intr.* συνίστασθαι (συστῆναι), συμβαίνειν εἰς ταὐτόν, συλλέγεσθαι (P.).
Zuſammentreten *n*, **-tritt** *m* ἡ σύμβασις, ἡ σύστασις.
zuſammen trinken συμπίνειν.
zuſammentrocknen συναυαίνεσθαι (P.).
zuſammentrommeln συγκροτεῖν.
zuſammentun ἅμα ποιεῖν (zuſammen, zugleich tun), (zuſammenbringen) συνάγειν εἰς ταὐτόν, ſich ~ ὁμοῦ ob. ἅμα γίγνεσθαι. [σθαι (P.).
zuſammen umkommen συναπόλλυσθαι, συνδιαφθείρε-
zuſammen verfolgen συγκαταδιώκειν.
zuſammenverknüpfen συγκαταζευγνύναι, συνάπτειν.
zuſammen verſchwören ſich συνομνύναι.
zuſammenwachſen συμφύεσθαι (-φῦναι), zuſammengewachſen συμφυής.
Zuſammenwachſen *n* ἡ σύμφυσις, ἡ συμφυή, ἡ συμφυάς (ἄδος). [πλέκειν.
zuſammenweben συνυφαίνειν, συγκερκίζειν, auch συμ-
Zuſammenweben *n* ἡ συνύφανσις, ἡ συμπλοκή.
zuſammenwehen συμφυσᾶν, συμφορεῖν.
zuſammen weiden *trans.* κοινῇ νέμειν, συννέμειν, *intr.* κοινῇ νέμεσθαι, συννέμεσθαι (M.).
zuſammen weinen συνδακρύειν.
zuſammenwerfen συμβάλλειν, (durcheinanderwerfen) ταράττειν, συνταράττειν, συγχεῖν.
zuſammenwickeln συνειλεῖν, συνελίττειν.
zuſammenwinden συστρέφειν, συνειλεῖν, ſich ~ b. P. u. συσπειρᾶσθαι.
zuſammenwirken κοινῇ πράττειν ob. ἐργάζεσθαι (M.), mit j-m ~ συνεργὸν εἶναί ob. συμπράττειν τινί.
Zuſammenwirken *n* ἡ ἔργων κοινωνία.
zuſammen wohnen mit j-m συνοικεῖν τινι (bſd. von Verheirateten), σύνοικον εἶναί τινι, σύσκηνον ob. ὁμόσκηνον εἶναί τινι, συ-, ὁμοσκηνοῦν τινι (eig. in einem Zelte mit j-m ~).
Zuſammenwohnen *n* ἡ συνοίκησις, gew. durch Verben.
zuſammenwohnend σύνοικος, σύ-, ὁμόσκηνος (ſämtlich 2). [ob. συνεῖναι.
zuſammenwollen βούλεσθαι ob. ἐθέλειν συγγίγνεσθαι
zuſammenwürfeln ſ. zuſammenwerfen.
zuſammenzählen συναριθμεῖν, καταλογίζεσθαι (M.).
Zuſammenzählung *f* ἡ συναρίθμησις.
zuſammen zechen συμπίνειν.
Zuſammenzechen *n* τὸ συμπόσιον.
zuſammenziehen I *trans.* 1. eig. συνέλκειν, συσπᾶν, συστέλλειν, συστρέφειν, συνάγειν, (von Truppen) συλλέγειν, ἀθροίζειν, συναθροίζειν, ἀγείρειν, συναγείρειν, die Segel ~ ὑποστέλλειν τὰ ἱστία, κατατείνειν τὰ ὅπλα, Wolken ziehen ſich zuſammen συστρέφονται νεφέλαι. — 2. (dicht machen) στύφειν, ἀπο-, ἐπιστύφειν, στρυφνοῦν. — 3. (kleiner, kürzer machen) συστέλλειν, ἐλαττοῦν, συντέμνειν, zwei Silben eines Wortes beim Ausſprechen ~ συναιρεῖν, j-m die Kehle ~ πνίγειν, ἄγχειν τινά. — II *intr.* κατοικεῖν εἰς ταὐτόν, σύσκηνον γίγνεσθαί τινι.
Zuſammenziehung *f* (Vereinigung) ἡ συναγωγή, ἡ συστροφή, ἡ σύλλεξις, ἡ συλλογή, ἡ ἄθροισις, ὁ ἀθροισμός, (zweier Silben eines Wortes) ἡ συναίρεσις, (der Kehle) ἡ πνῖξις, ὁ πνιγμός, (Verdichtung) ἡ στῦψις, ſonſt durch Verben. [ναι.
zuſammenzimmern συντεκταίνεσθαι (M.), συμπηγνύ-
zuſammenzwängen βίᾳ συνάγειν.
zuſamt ſ. zuſammen.
Zuſatz *m* ἡ προσ-, παραθήκη, ἡ ἐπιβολή, einen ~ zu etw. machen ἐπιβάλλειν, προστιθέναι τινί τι, (mündlich) ἐπιλέγειν, (ſchriftlich) προσγράφειν, mit dem ~ προστιθείς, ἐπιλέγων, als ~ ἐν προσθήκης μέρει, ohne ~ αὐτὸς καθ' αὑτόν, (rein, unverfälſcht) καθαρός, ἁπλοῦς, ἀκίβδηλος (2).
zuſatzweiſe ἐν προσθήκης μέρει.
zuſäuſeln προσψιθυρίζειν.
zuſchanden ſ. Schande.
zuſchanzen j-m etw. περιποιεῖν τινί τι. [τειν.
zuſcharren συμψῆν, ἐπιχοῦν, κρύπτειν γῇ, κατορύτ-
zuſchauen θεᾶσθαι (M.), θεωρεῖν.
Zuſchauen *n* ἡ θέα, ἡ θεωρία.
Zuſchauer *m* ὁ θεατής, ὁ θεωρός, die ~ im Theater τὸ θέατρον ob. *part.*
Zuſchauerin *f* durch *part.*

Digitized by Google

Zuſchauerplatz *m* ἡ θέα.
Zuſchauerraum *m* τὸ θέατρον.
zuſchaufeln ἐπι-. καταχοῦν.
zuſchicken j-m etw. προσ-, δια-. ἐπιπέμπειν τινί τι, (ein Schreiben) ἐπιστέλλειν τινί τι.
Zuſchicken *n* ἡ ἐπίπεμψις, gew. durch Verben.
zuſchieben ἐπι-. παραφέρειν. προστιθέναι τινί τι, j-m einen Eid ~ ἐπι-. προσάγειν τινὶ ὅρκον, zugeſchobener Eid ὁ ἐπακτὸς ὅρκος.
zuſchießen *trans.* ἐπι-, προσκαταβάλλειν (z.B. Geld), *intr.* auf etw. ~ βίᾳ od. δρόμῳ φέρεσθαι (P.) ἐπί od. πρός τι.
Zuſchlag *m* (in einer Verſteigerung) ἡ κατακύρωσις.
zuſchlagen I *trans.* (eine Tür, einen Deckel) ἐπι-, προσαράττειν, j-m die Türe vor der Naſe ~ προσαράττειν τινὶ τὴν θύραν εἰς τὸ μέτωπον, das Buch ~ ἐπιπτύσσειν τὸ βιβλίον, j-m etw. in einer Verſteigerung ~ κατακυροῦν τινί τι. κατακηρύττειν τι εἰς τινα. — II *intr.* παίειν, συνέρχεσθαι (-τέναι) εἰς χεῖρας. χειρῶν ἅπτεσθαι (M.), συνάπτειν μάχην.
zuſchleppen j-m etw. προσκομίζειν τινί τι, συνάγειν τι πρός τινα.
zuſchließen κλείειν, συγ-, κατα-, ἀποκλείειν.
Zuſchließung *f* ἡ κατά-, σύγκλεισις.
zuſchmeißen (die Tür) ſ. zuſchlagen.
zuſchmieren ἐπι-, περι-, καταχρίειν, περιαλείφειν.
zuſchnallen κατα-, συμπερονᾶν.
zuſchnappen (mit dem Munde) κάπτειν, (nach etw. ſchnappen) ἐγχάσκειν τινί, (von einem Schloſſe) συγκλείεσθαι (P.).
zuſchneiden συντέμνειν. [κατανίφειν.]
zuſchneien *intr.* χιόνι κατακρύπτεσθαι (P.), *trans.*
Zuſchnitt *m* τὸ σχῆμα, ὁ τύπος.
zuſchnüren σφίγγειν. ἀπο-, ἐπι-, κατα-, συσφίγγειν, j-m die Kehle ~ ἀποπνίγειν, ἄγχειν τινά.
Zuſchnürung *f* ἡ σφίγξις, ἡ ἀπόσφιγξις, der Kehle ἡ πνῖξις. ὁ πνιγμός, ἡ ἀγχόνη.
zuſchrauben συστρέφειν.
Zuſchrauben *n* ἡ συστροφή.
zuſchreiben 1. j-m etw. als Eigentum ~ (im gerichtlichen Sinne von verkauften Grundſtücken) καταγράφειν τινί τι. — 2. (beilegen) ἐπιφέρειν, ἀνα-, ἐπιτιθέναι, ἀπονέμειν τινί τι, αἴτιον λέγειν od. ἡγεῖσθαι (M.) τινά τινος, ſich etw. ~ προσποιεῖσθαι (M.) τι. ἀντιποιεῖσθαι (M.) τινος, ἀξιοῦν mit *inf.* (z.B. er ſchreibt ſich den Sieg zu ἀξιοῖ νικᾶν). er wird es ſich ſelbſt zuzuſchreiben haben αὐτὸς τὴν αἰτίαν ἕξει, etw. einem Umſtande ~ ἐπαναφέρειν τι εἰς od. ἐπί τι.
Zuſchreiben *n*, **Zuſchreibung** *f* ἡ καταγραφή (im gerichtlichen Sinne), ſonſt durch Verben.
zuſchreien j-m ἐμ-, ἐπιβοᾶν τινι.
Zuſchreien *n* ἡ ἐμ-, ἐπιβόησις. [σθαι (P.).]
zuſchreiten σπεύδοντα βαδίζειν, σπεύδειν, ἐπείγεσ-
Zuſchrift *f* ἡ ἐπιστολή (Brief).
zuſchulden ſ. Schuld 3. [φορά.]
Zuſchuß *m* ἡ ἐπιβολή. (zum Sold, zum Lohn) ἡ ἐπι-
zuſchütten κατα-, ἐπιχοῦν (mit Schutt), ἐπι-, ἐπεγ-, προσεγχεῖν (dazu gießen).
zuſchwören ἐπομόσαντα λέγειν od. εἰπεῖν, j-m etw. ~ ὀμνύναι τινὶ ἐπί τιν. od. *inf. fut.*
zuſehen (zuſchauen) θεᾶσθαι (M.), θεωρεῖν τι. ὁρᾶν, (etw. hingehen laſſen) περιορᾶν τι, (beobachten) ὁρᾶν, σκοπεῖν. ἐξετάζειν, (Sorge tragen) ἐπιμελεῖσθαι (P.), ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι (M.), σκοπεῖν (daß ὅπως gew. mit *ind. fut.*). (ſich vorſehen, ſich hüten) φυλάττεσθαι (M.), εὐλαβεῖσθαι (P.) mit folg. μή od. ὅπως μή mit *conj.* (φ. *opt.*).
Zuſehen *n* ἡ θέα, ἡ θεωρία. ἡ θεώρησις.
zuſehends ἐμ-, καταφανῶς, φανερῶς, σαφῶς.
zuſenden προσ-, ἐπιπέμπειν, ἐπιστέλλειν, ſ. zuſchicken.
zuſetzen 1. (hinzufügen) προσ-, ἐπιτιθέναι, ἐπι-, προσβάλλειν, ἐπεμβάλλειν, (einbüßen) ἀπολλύναι, διαφθείρειν, (verſchließen) ἐπιβάλλειν τί τινι. — 2. übtr. j-m ~ προσ-, ἐγ-. ἐπικεῖσθαί τινι, πράγματα παρέχειν τινί, j-m mit Bitten ~ λιπαρεῖν τινα. προσκεῖσθαί τινι δεόμενον. j-m hart ~ βαρέως ἐπικεῖσθαί τινι.
Zuſetzen *n* ἡ πρόσ-, ἐπίθεσις, ſonſt durch Verben.
zuſichern ὑπισχνεῖσθαι. διομολογεῖσθαι (M.), διαβεβαιοῦσθαι (M.), πιστὰ διδόναι mit ἢ μήν u. *inf. fut.*, eidlich ~ πίστιν διδόναι δι' ὅρκων.
Zuſicherung *f* ἡ βεβαίωσις, ἡ διαβεβαίωσις, ἡ ὑπόσχεσις. ἡ πίστις.
zuſiegeln σφραγίζειν (u. M.), κατασφραγίζειν, κατασημαίνειν (u. M.). τὴν σφραγῖδα ἐπιβάλλειν τινί
Zuſiegeln *n*, **Zuſiegelung** *f* ἡ ἐπισφράγισις, ἡ τῆς σφραγῖδος ἐπιβολή.
zuſperren ἀπο-. κατακλείειν.
zuſpinnen ἐπικλώθειν.
zuſpitzen ὀξύνειν, ἀποξύνειν, θήγειν, παραθήγειν, ἀκονᾶν, ſich ~ ἀποκορυφοῦσθαι (P.).
Zuſprache *f* ἡ παραμυθία, τὸ παραμύθιον.
zuſprechen 1. λόγῳ παρέχειν od. bloß λέγειν, j-m Troſt ~ παραμυθεῖσθαί (M.). παρηγορεῖν τινά, Hoffnung ~ ἐλπίδας λέγειν τινί. Mut ~ παραθαρρύνειν τινά. — 2. j-m etw. als Eigentum ~ ἐπικρίνειν, ἐπιδικάζειν τινί τι, προσκαταγιγνώσκειν, ſich etw. ~ laſſen ἐπιδικάζεσθαι (M.) τινος. etw. zugeſprochen bekommen δικάζεσθαι (P.) τινος.
Zuſprechen *n* ſ. Zuſpruch.
zuſpringen προστρέχειν, (um zu helfen) βοηθεῖν.
Zuſpringen *n* (zur Hilfe) ἡ βοήθεια, ſonſt durch Verben.
Zuſpruch *m* 1. ἡ παραμυθία, τὸ παραμύθιον, ἡ παρηγορία. τὸ παρηγόρημα (tröſtender ~), ἡ παρακέλευσις, ὁ δια-, παρακελευσμός. ἡ παραίνεσις (ermunternder ~). — 2. (Beſuch) ὁ ἀσπασμός, ἡ ἔντευξις. ἡ πρόσοδος, ἡ ἐπίσκεψις, (die Beſuchenden) οἱ ἀσπαζόμενοι, οἱ ἐπισκοποῦντες, οἱ εἰσιόντες, οἱ εἰσερχόμενοι, (Käufer) οἱ ὠνηταί, οἱ ὠνούμενοι.
zuſpünden ἐμβύειν, ἐπιφράττειν τι, ἐμβάλλειν τινὶ ἔμβολον. [durch Verben.]
Zuſpünden *n*, **Zuſpündung** *f* ἡ ἔμ-, ἐπίφραξις, gew.
Zuſtand *m* ἡ κατάστασις (Stellung, Lage), τὸ σχῆμα (äußere Form od. Geſtalt einer Sache), ἡ διάθεσις (innere Beſchaffenheit, Verfaſſung), ἡ ἕξις (körperliche und geiſtige Beſchaffenheit), τὸ πάθος, τὸ πάθημα (der durch eine Einwirkung hervorgerufene ~), ἡ περίστασις (der obwaltende ~), oft ſteht bloß der Artikel τό od. τά mit *gen.*, z.B. der ~ des Staates τὰ τῆς πόλεως. der gegenwärtige ~ τὰ παρόντα. τὰ καθεστῶτα. guter, blühender ~ ἡ ἀκμή, ἡ εὐθένεια. ἡ εὐδαιμονία. in gutem ~e ἀκμάζων, εὐδαίμων, εὐθαλής, in gutem ~e ſein ἀκμάζειν, εὐθαλεῖν, εὐθενεῖν. εὐδαιμονεῖν, ſich in einem ~e befinden ἔχειν. διακεῖσθαι, ſich in einem guten, ſchlechten ~e befinden καλῶς. κακῶς ἔχειν od. διακεῖσθαι. auch ταλαιπωρεῖν (ſich in einem ſchlechten ~e befinden), in einen ~ verſetzen διατιθέναι, καθιστάναι, ποιεῖν, παρέχειν. in einen guten ~ verſetzen εὐδαιμονίαν od. εὐπορίαν παρασκευάζειν τινί, in einen ſchlechten ~ verſetzen ταλαιπωρεῖν, ſich in einem kläglichen ~e befinden ταλαιπωρεῖσθαι (P.), wieder in den vorigen ~ verſetzen ἀποκαθιστάναι, wieder in einen guten ~ verſetzen ἐπανορθοῦν. in einem ſolchen ~e οὕτω διακείμενος, ταῦτα πάσχων od. παθών, ſein ~ iſt unheilbar ἀνιάτως ἔχει.
zuſtande ſ. Stand 1.
zuſtändig ſ. zugehörig.
zuſtatten ſ. Statt. [παίειν, τύπτειν.]
zuſtechen (zunähen) ἀπορ-, συρράπτειν, (einen Stich tun)
zuſtecken 1. συλλαμβάνειν περόνῃ, συμπερονᾶν (mit einer Nadel), κλείειν (zuſchließen). — 2. ὑποβάλλειν τινί τι (j-m etw. heimlich zukommen laſſen).
zuſtehen: es ſteht j-m zu πρέπει od. προσήκει τινί, auch δίκαιός εἰμι mit *inf.*
zuſtellen παραδιδόναι, παρέχειν, παρεγγυᾶν.

Digitized by Google

Zuſtellung *f* ἡ παράδοσις, ἡ παρεγγύησις, oft durch Verben. [τίθεσθαί (M.), ὁμογνωμονεῖν τινι.]
zuſtimmen j-m ὁμολογεῖν, συνομολογεῖν, συγκατα-
Zuſtimmung *f* ἡ ὁμολογία, ἡ συνομολογία, ἡ συγκατάθεσις. j-m ſeine Zuſtimmung geben ſ. zuſtimmen; auch ἀποδέχεσθαί (M.) τι, mit j-s ~ durch *part.*, zB. ὁμολογοῦντός (uſw. ſ. zuſtimmen) τινος.
zuſtopfen ἐμ-. ἐπιφράττειν, ἐμ-, ἐπιβύειν.
Zuſtopfung *f* ἡ ἔμ-, ἐπίφραξις. gew. durch Verben.
zuſtoßen 1. (einen Stoß führen) παίειν, τύπτειν. — 2. es ſtößt mir etw. zu πάσχω τι, συμβαίνει μοί τι, περιπίπτω τινί. ἐπιπίπτει μοί τι, wenn mir etw. ~ ſollte ἐάν τι πάθω, εἴ τι πάθοιμι.
zuſtreichen περιαλείφειν.
zuſtrömen ἐπι-, προσρεῖν, (von Menſchen) πολλοὺς οd. συχνοὺς συνέρχεσθαι (-ιέναι).
zuſtürzen auf j-n οd. etw. φέρεσθαι (P.) ἐπί τινα οd. τι, ὁρμᾶν εἰς, ἐπί τινα οd. τι. ἐφορμᾶν τινι.
zuſtutzen κολούειν, κολάζειν, περιτέμνειν (beſchneiden), πλάττειν (bilden). περιστέλλειν, καλλωπίζειν (vom Putz u. Schmuck), παιδεύειν (geiſtig).
Zuſtutzung *f* ἡ κόλουσις. ἡ κόλασις, ἡ πλάσις, ἡ περιστολή. ὁ καλλωπισμός, ἡ παιδεία (den Unterſchied ſ. vor. Wort).
zutage ſ. Tag.
zutappen ψηλαφᾶν, προπετῶς ἅπτεσθαι (M.), fibr. (vom unüberlegten Handeln) ἀλογιστεῖν.
Zutat *f* ἡ προσ-, ἐπιθήκη, bei Speiſen τὸ ἄρτυμα.
zuteil ſ. Teil.
zuteilen j-m etw. νέμειν, ἀπο-, ἐπινέμειν. παρέχειν τινί τι, mehreren διανέμειν, διαδιδόναι τισί τι. j-m das Seine ~ ἀξίαν νέμειν τινί. [νομή, ἡ διάδοσις.]
Zuteilung *f* ἡ ἀπο-, ἐπινέμησις, (an mehrere) ἡ δια-
zutragen eig. προσ-. παραφέρειν. προσάγειν. παρακομίζειν, ſich ~ συμβαίνειν, γίγνεσθαι, τυγχάνειν γιγνόμενον. [κομιδή, auch durch Verben.]
Zutragen *n* ἡ προσφορά. ἡ προσαγωγή, ἡ παρα-
Zuträger *m* ὁ προσαγωγεύς.
zuträglich σύμφορος (2), συμφέρων, χρήσιμος (2), καλός, ἀγαθός, χρηστός, λυσιτελής. ἐπιτήδειος, ~ ſein auch συμφέρειν. ἔστι τι πρός ἐμοῦ. [*adj.*]
Zuträglichkeit *f* ἡ ὠφέλεια, τὸ ὄφελος u. b. *neutr.* b.
zutrauen j-m etw. νομίζειν οd. ὑπολαμβάνειν τινὰ ποιήσειν τι, traue mir nicht ſo etwas zu μηδὲν εἰς ἐμὲ τοιοῦτον ὑπονοήσῃς, j-m nichts Gutes ~ οὐδὲν καλὸν ὑπονοεῖν εἴς τινα, ich traue es ihm nicht zu οὐ δοκεῖ μοι τοιοῦτος εἶναι.
Zutrauen *n* ἡ πίστις. τὸ πιστόν, τὸ θάρρος. ἡ ἐλπίς (ίδος), ~ haben θαρρεῖν. ~ zu j-m haben πιστεύειν, πεποιθέναι τινί. ſtärker διαπιστεύειν τινί.
zutraulich θαρρῶν, θαρραλέος, προσφιλής, οἰκεῖος.
Zutraulichkeit *f* τὸ θάρρος u. b. *neutr.* b. *adj.*
zutreffen συμβαίνειν, ἀποβαίνειν, ſ. eintreffen; die Rechnung trifft zu ὁ λόγος ὀρθῶς ἔχει.
zutreiben προσελαύνειν, προσάγειν.
zutreten eig. πατεῖν, πατοῦντα ἀφανίζειν (durch Zutreten verwiſchen), ſ. auch beitreten. [φιλοτησίαν τινί.]
zutrinken προπίνειν, j-m eine Geſundheit ~ προπίνειν
Zutrinken *n* ἡ πρόποσις.
Zutritt *m* ἡ εἴσ-, πρόσοδος, ~ zu j-m ἡ παρά τινα εἴσοδος, ich habe ~ bei j-m ἔξεστί μοι εἰσιέναι παρά οd. ὥς τινα, j-m den ~ geſtatten εἰσάγειν τινά, ἐᾶν εἰσέρχεσθαί τινα, j-m den ~ nicht geſtatten ἄπρακτον ἀποπέμπειν τινά, ~ erlangen εἰσάγεσθαι (P.), bei j-m προσάγεσθαί (P.) τινι, keinen ~ erlangen ἄπρακτον ἀπιέναι.
zutulich ἐπίχαρις, φιλόφρων, φιλόστοργος (2).
Zutulichkeit *f* ἡ φιλοφροσύνη, ἡ φιλοστοργία, ἡ ἀρέσκεια.
zutun (dazu tun) προσ-, ἐπιτιθέναι, προσβάλλειν τινί τι, (verſchließen) κλείειν. die Augen ~ μύειν, κατα-, συμμύειν, (ſterben) ἀποθνῄσκειν, ſ. zugetan.
Zutun *n* ἡ συνεργία, ohne j-s ~ ἄνευ τινός, οὐ συνεργοῦντός, συνεργαζομένου οd. προθυμουμένου τινός, mit j-s ~ σύν τινι, μετά τινος, συνεργοῦντός uſw. τινος.
zuverläſſig πιστός, ἀσφαλής, βέβαιος, σαφής (v. Perſ. u. Sachen), ἀξιόπιστος (2), ἀψευδής (von Perſonen), *adv.* auch ἀμέλει (bei Verſprechungen), καὶ μάλα, πῶς γὰρ οὔ; (in Antworten).
Zuverläſſigkeit *f* ἡ πιστότης (ητος). ἡ ἀσφάλεια, ἡ βεβαιότης (ητος) u. b. *neutr.* b. *adj.*
Zuverſicht *f* τὸ θάρρος, τὸ θαρραλέον, auch τὸ φρόνημα (Selbſtbewußtſein), mit ~ πεποιθότως, οd. durch b. *part.* θαρρῶν, die ~ haben θαρρεῖν mit *inf.*, ſeine ~ auf etw. ſetzen θαρρεῖν, πεποιθέναι τινί.
zuverſichtlich ſubjektiv: θαρρῶν, θαρραλέος, *adv.* θαρρούντως, πεποιθότως, objektiv: πιστός, βέβαιος.
Zuverſichtlichkeit *f* τὸ θάρρος, τὸ πιστόν.
zuvor πρότερον, ἔμπροσθεν, πρό τοῦ, gew. 3ſſa mit πρό οd. Umſchreibung durch φθάνειν mit *part.*, zB. er kam ~ an ἔφθη ἀφικόμενος, ſ. die folg. W.
zuvor andeuten προσημαίνειν.
zuvor bedenken προσκοπεῖν (-σκέπτεσθαι, M.).
zuvor beſtimmen προορίζειν. [μάλιστα.]
zuvörderſt πρῶτον, πρῶτα, πάντων πρῶτον, πάντων
zuvor einnehmen προκαταλαμβάνειν, φθάνειν προκαταλαβόντα.
zuvorkommen j-m φθάνειν τινά, προτερεῖν u. κατα-προτερεῖν τινος, in, bei, mit etw. ~ φθάνειν ποιοῦντά τι, (Vorkehrungen treffen) προπαρασκευάζεσθαι (M.).
Zuvorkommen *n* durch Verben.
zuvorkommend ἐπίχαρις, θεραπευτικός, ἄρεσκος, ~e Gefälligkeit. ~es Weſen ἡ φιλοφροσύνη.
Zuvorkommenheit *f* ἡ φιλοφροσύνη, ἡ προθυμία.
zuvor nehmen προ-, προκαταλαμβάνειν.
zuvor ſterben προαποθνῄσκειν.
zuvortun es j-m in etw. νικᾶν τινα ποιοῦντά τι, περιεῖναί οd. περιγίγνεσθαί τινός τι, διαφέρειν τινός εἴς τι, es allen ~ πάντων πρωτεύειν.
Zuwachs *m* ἡ αὔξη, ἡ αὔξησις, ἡ ἐπαύξη, ἡ ἐπαύξησις, ἡ ἐπίδοσις. ~ bekommen ἐπίδοσιν λαμβάνειν οd. ἔχειν. ἐπιδιδόναι, αὐξάνεσθαι. ἐπαυξάνεσθαι (P.), ~ verſchaffen αὐξάνειν τι, ἐπίδοσιν παρέχειν oder παρασκευάζειν τινί.
zuwachſen (ſich durch Wachſen ſchließen) συνάγεσθαι (P.), συγκλείεσθαι (P.), συμμύειν, (hinauswachſen) ἐπιφύεσθαι (-φῦναι).
Zuwachſen *n* durch Verben.
zuwägen j-m etw. ἱστάναι oder ἀφιστάναι τινί τι, σταθμῷ οd. σταθμώμενον παραδιδόναι τινί τι, ſich ~ laſſen ἀφίστασθαι (ἀποστήσασθαι).
zuwarten περιμένειν.
zuwege: ~ bringen ἔργῳ καθιστάναι, ἐργάζεσθαι (M.), ἀπο-, ἐπιτελεῖν, περαίνειν, ſ. auch Weg 4; ~ ſein ſ. ſich befinden unter befinden.
zuwehen ἐπι-, προσπνεῖν (wehend nahebringen), ἐπιπνέοντα ἀποκρύπτειν (durch Zuwehen verdecken, verwehen).
Zuwehen *n* ἡ ἐπίπνοια, ἡ πρόσπνευσις.
zuweilen ἐνίοτε, ἐνιαχοῦ. ἐσθ' ὅτε.
zuweiſen j-m etw. ἐπιτρέπειν τινί τι, einem j-n ~ (ſchicken) πέμπειν τινὰ πρός τινα.
Zuweiſen *n*, **Zuweiſung** *f* ἡ ἐπιτροπή, gew. durch Verben.
zuwenden eig. προστρέπειν, τρέπειν τι πρός τι, (verſchaffen) παρέχειν τινί τι.
Zuwenden *n*, **Zuwendung** *f* ἡ πάρεξις, ſonſt durch Verben. [χοῦν.]
zuwerfen j-m etw. ἐφίεναι τινί τι, (mſchütten) κατα-
Zuwerfen *n* durch Verben.
zuwider ἐναντίος, πικρός. χαλεπός, ἀηδής, δυσχερής, es iſt mir etw. ~ δυσχεραίνω τι (j. τινά), auch τινί, ἐπί τινι, ἀηδίαν παρέχει μοί τι, ἄχθομαί (P.) τιν

Digitized by Google

od. ἐπί τινι, βδελύττομαί (P.) τι, wenn es dir nicht ~ iſt εἰ βούλει, εἴ σοι βουλομένῳ od. ἡδομένῳ ἐστίν, j-m ~ handeln ἐναντιοῦσθαί (P.) τινι, einer Sache ~ handeln ποιεῖν παρά τι, dem Geſetz ~ handeln παρανομεῖν.

zuwiegen ſ. zuwägen.

zuwinken j-m διᾳ-, ἐπι-, κατανεύειν τινί, allg. (ein Zeichen geben) σημαίνειν, j-m mit der Hand ~ κατασείειν τινί.

Zuwinken *n* ἡ νεῦσις, ἡ ἐπίνευσις.

zuwintern κρύπτεσθαι (P.) χιόνι.

zuzählen προσαριθμεῖν, καταλογίζεσθαι (M.), ſich ~ laſſen παραλαμβάνειν ἀριθμῷ. [durch Verben.]

Zuzählung *f* ἡ ἀπαρίθμησις, ὁ καταλογισμός, gew.

zuziehen I *trans.* 1. (eine Klappe u. dgl.) ἐπισπᾶν, καθιέναι, (eine Zugbrücke) ἀνασπᾶν, (einen Sack u. dgl.) σφίγγειν, συσφίγγειν, (die Kehle) πνίγειν, ἄγχειν. — 2. j-n ~ (zu etw. hinzunehmen) παραλαμβάνειν τινά εἰς od. ἐπί τι, παρακαλεῖν τινα εἰς od. ἐπί τι, zu einer Beratung ~ συμβούλῳ χρῆσθαι (M.) τινι, συμβουλεύεσθαί (M.) τινι. — 3. (verurſachen) κατασκευάζειν, συν-, ἐπάγειν, περιάπτειν, περιτιθέναι, z.B. j-m Neid ~ συνάγειν τινὶ φθόνον, ſich etw. ~ (z.B. eine Krankheit, Haß u. dgl.) συνάγειν ἑαυτῷ τι, κτᾶσθαί (M.) τι. — II *intr.* προσγίγνεσθαι, προσχωρεῖν τινι.

Zuziehung *f* ἡ ἐπίσπασις, ἡ σφίγξις, ἡ σύσφιγξις, ἡ συναγωγή (den Unterſchied ſ. vor. Wort), (das Sichzuziehen) ἡ κτῆσις, gew. durch Verben.

Zuzug *m* zu umſchr. durch προσγίγνεσθαι, z.B. der ~ war ſtark πολλοὶ προσεγένοντο od. πολλοὶ ἦσαν οἱ προσγενόμενοι.

zwacken κνίζειν (auch übtr.).

Zwacken *n* ὁ κνισμός.

Zwang *m* ἡ ἀνάγκη, ἡ βία, aus ~ ὑπ', ἐξ, δι' ἀνάγκης, ἀνάγκῃ, ἀνάγκῃ πεισθείς od. b. *part.* ἀναγκασθείς, ἠναγκασμένος, mit ~ βίᾳ, ὑπὸ βίας, πρὸς βίαν, βιασθείς, ohne allen ~ μηδεμιᾶς ἀνάγκης οὔσης, zum ~ werden εἰς ἀνάγκην ἀφικνεῖσθαι, ~ anwenden, gebrauchen βίᾳ χρῆσθαι (M.). [ἀναγκαῖον ἔργον.]

Zwangdienſt *m* ἡ κατ' ἀνάγκην ὑπηρέτησις, τὸ

zwängen σφίγγειν, συστέλλειν, ſ. einzwängen.

Zwängen *n* ἡ σφίγξις od. durch Verb.

zwangfrei, zwanglos ἀβίαστος (2), (frei) ἐλεύθερος.

Zwanglosigkeit *f* τὸ ἀβίαστον, ἡ ἐλευθερία.

Zwangsanleihe *f*: eine ~ machen δανείζεσθαι (M.) πρὸς βίαν ἀργύριον.

Zwangsmittel *n* αἱ ἀνάγκαι, ~ gegen j-n anwenden προσάγειν od. ἐπιφέρειν τινὶ ἀνάγκας.

zwangsweiſe ὑπ', ἐξ, δι' ἀνάγκης, κατ', πρὸς ἀνάγκην, βίᾳ, ὑπὸ βίας, ἀνάγκῃ.

zwanzig εἴκοσι, als Ziffer κ', die Zahl ~ ἡ εἰκάς od. εἰκοσάς (άδος), eine Zeit von ~ Jahren ἡ εἰκοσαετία, ἡ εἰκοσετηρίς (ίδος).

zwanzigeckig εἰκοσάγωνος (2).

zwanzigellig εἰκοσάπηχυς.

Zwanziger (zwanzigjährig) εἰκοσαέτης.

zwanzigfältig εἰκοσαπλάσιος, εἰκοσαπλασίων.

zwanzigjährig εἰκοσαέτης (*f* -ετίς, ίδος).

zwanzigmal εἰκοσάκις.

zwanzigruderig εἰκοσήρης.

zwanzigſte εἰκοστός, am ~n Tage εἰκοσταῖος.

zwanzigtauſend δισμύριοι, als Ziffer ,κ.

zwar μέν (mit folgendem δέ), ſtärker μέντοι, auch durch καίπερ (obgleich) mit einem *part.* u. nachfolgendem ὅμως, und ~ καὶ ταῦτα, καὶ οὗτος, καὶ ... δή, καὶ ... μέντοι, doch muß zwiſchen dieſen ſtets ein Wort (und zwar das hervorzuhebende) ſtehen.

Zweck *m* ὁ σκοπός, ὁ ὅρος (Ziel), τὸ τέλος (Endzweck), ἡ προαίρεσις (Vorſatz), auch ἡ γνώμη (Abſicht), ſeinen ~ erreichen ἐπὶ τὸ τέλος τῆς πράξεως ἀφικνεῖσθαι, διαπράττεσθαι (M.) & βούλεταί τις, ſeinen ~ nicht erreichen, verfehlen ἁμαρτάνειν τῆς γνώμης od. ὧν βούλεταί τις, ἀποτυγχάνειν u. ἀτυχεῖν τινος, den ~ haben φρονεῖν, σκοπεῖν, ἐθέλειν τι, vom ~e abkommen ἐκτὸς od. ἔξω δρόμου φέρεσθαι (P.), zu welchem ~e? τί βουλόμενος; πρὸς τί; ἐπὶ τῷ; zu dem ~e ἐπὶ τούτῳ, zu dem ~e daß ἐπὶ τῷ mit *inf.* od. ἵνα, ὅπως, ὡς mit *conj.* od. *opt.*, für j-s ~e tätig ſein σπεύδειν τὰ τινος.

zweckdienlich, zweckentſprechend, zweckgemäß, zweckmäßig ἐπιτήδειος, προσήκων, ὠφέλιμος (2), χρήσιμος (2), auch προῦργου (*comp.* προὐργιαίτερον), etw. ~ tun προῦργου ποιεῖν τι, ποιεῖν τι τῶν προῦργου, es iſt ~ εἰς τὸ πρᾶγμα ἐστιν, etw. für das Z~ſte halten κάλλιστα ἔχειν τι ἡγεῖσθαι (M.).

zwecken: es zweckt auf etw. τείνει εἴς od. πρός τι, oft durch βούλεσθαι (wollen) wiederzugeben.

zwecklos μάταιος, ἀνεπιτήδειος (2), ἀτελής, ein zweckloſes Werk τὸ τύχης ἔργον.

Zwecklosigkeit *f* b. *neutr.* b. *adj.*

Zweckmäßigkeit *f* ἡ ἐπιτηδειότης (ητος), ἡ ὠφέλεια, τὸ ὄφελος u. b. *neutr.* b. *adj.*

zweckwidrig ἀνεπιτήδειος, ἄτοπος, ἄλογος (ſämtl. 2).

Zweckwidrigkeit *f* b. *neutr.* b. *adj.*

zwei δύο (indekl. od. *gen.* u. *dat.* δυοῖν), als Ziffer β', die Zahl ~ ἡ δυάς (άδος), nach ~ Seiten hin διχάδε, von ~ Seiten διχόθεν, in ~ Teile δίχα, διχῇ.

zweiäſtig δίζυξ (2).

zweibeinig δίπους (οδος).

zweiblätterig δίφυλλος (2).

zweideutig ἀμφίβολος, ἀμφίλογος (2, von Sachen), ἄπιστος (2, von Perſonen), διττός (von Reden), ~ ſein ἐπαμφοτερίζειν (von Perſonen), ~ reden διπλοῦν τι λέγειν. [*neutr.* b. *adj.*]

Zweideutigkeit *f* ἡ ἀμφιβολία, ἡ ἀμφιλογία und das

zweierlei διπλάσιος, ἕτερος, διάφορος (2), ἐναντίος, *adv.* δίχα, διχῇ, es iſt ~ οὐ ταὐτόν ἐστιν, das ſind ~ Dinge τὸ μὲν ἕτερον, τὸ δὲ ἕτερόν ἐστιν αὐτῶν.

zweifach, zweifältig διπλάσιος, διφάσιος, διπλοῦς.

zweifädig δίμιτος (2).

zweifarbig δίχρους (ουν).

Zweifel *m* ἡ ἀμφισβήτησις, ἡ ἀπορία, τὸ ἀπόρημα, ἡ ἀπόρησις, ὁ διισταγμός, in ~ ſein ſ. zweifeln; ~ in etw. ſetzen ſ. bezweifeln; ohne ~ ἀμέλει, δηλονότι (δῆλον ὅτι), δήπου, es iſt kein ~ ἀναμφίλογόν, ἀναμφισβήτητόν ἐστιν.

zweifelhaft (zweifelnd) ἀπορῶν, ἄπορος (2), διχογνώμων, ~ ſein ἀπορεῖν, διστάζειν, διχογνωμονεῖν, διχοστατεῖν, (zu bezweifeln, ungewiß) ἀμφίλογος, ἀμφίβολος, ἀμφισβητήσιμος (ſämtlich 2).

Zweifelhaftigkeit *f* ἡ ἀμφιβολία u. b. *neutr.* b. *adj.*

zweifellos ἀναμφισβήτητος (2), ἀναμφίλογος (2).

Zweifelloſigkeit *f* b. *neutr.* b. *adj.*

zweifeln ἀμφισβητεῖν, ἀπορεῖν, διστάζειν, ἐνδοιάζειν, an etw. ~ ἀμφισβητεῖν περί τινος u. περί τι, ἀμφιγνοεῖν περί τινος, es läßt ſich an etw. nicht mehr ~ οὐκέτι ἐν ἀμφισβητησίμῳ ἐστί τι.

Zweifelſucht *f* b. *neutr.* b. *adj.*

zweifelſüchtig ἐνδοιαστικός, σκεπτικός, ἀπορητικός.

Zweifler *m* ὁ ἀπορητικός, ὁ σκεπτικός.

zweiflügelig (von Inſekten) δίπτερος (2).

Zweiflügler *m/pl.* τὰ δίπτερα.

zweifüßig δίπους (ουν).

Zweig *m* ὁ κλών (ωνός), ὁ κλάδος, τὸ κλῆμα (von Pflanzen), ὁ θαλλός, ὁ μόσχος, ἡ μασχάλη (junger ~), übtr. ~ eines Gebirges ἡ ἀποσχίς (ίδος) ὄρους, (eines Volksſtammes) ἡ φυλή, ~ eines Geſchlechts ἡ γένους μερίς (ίδος).

zweigartig κληματοειδής, κληματώδης.

zweigelenkig δικόνδυλος (2).

Zweigeſpann *n* τὸ ζεῦγος, ἡ συνωρίς (ίδος).

zweigeſtaltig δίμορφος (2), διφυής.

zweigig ῥαδαμνώδης.

zweigipfelig δικόρυφος (2), δικόρυμβος (2).

Digitized by Google

Zweiglein *n* τὸ κλωνίον, τὸ κλημάτιον.
zweigliedrig δίκωλος (2).
zweihändig χεῖρε ἔχων δύο.
Zweiheit *f* ἡ δυάς (άδος).
zweihenkelig δίωτος (2).
zweihörnig δίκερως.
Zweihufer *m/pl.* τὰ δισχιδῆ.
zweihufig δίχηλος (2), δισχιδής.
zweihundert διακόσιοι, als Ziffer σ'.
zweihundertfach διακοσιοντάχους.
zweihundertmal διακοσιάκις.
zweihundertste διακοσιοστός.
zweijährig διετής (διέτης), δυοῖν ἐτοῖν, δύο ἔτη ἔχων, ~er Zeitraum ἡ διετία, ἡ διετηρίς (ίδος).
Zweikampf *m* ἡ μονομαχία, im ~ mit j-m fechten μονομαχεῖν τινι u. πρός τινα, zum ~ herausfordern προκαλεῖσθαι (M.) εἰς μονομαχίαν.
Zweikämpfer *m* ὁ μονομάχος.
zweiköpfig δικέφαλος (2).
zweileibig διαώματος (2), δίσωμος (2).
zweilötig οὐγκιαῖος. [τοσοῦτος τὸ μέγεθος.]
zweimal δίς. ~ so viel δὶς τοσοῦτος, ~ so groß δὶς
zweimonatlich δίμηνος (2), διμηνιαῖος, δυοῖν μηνοῖν, ~er Zeitraum τὸ δίμηνον.
zweipfündig λίτρας ἔχων δύο.
zweiräderig δίκυκλος (2), ~er Wagen τὸ δίκυκλον.
zweireihig δίστοιχος (2), δίστιχος (2).
zweiruderig δίκωπος (2, mit zwei Rudern), διήρης (mit zwei Reihen von Ruderbänken).
zweisaitig δίχορδος (2).
zweischalig (von Muscheln) δίθυρος (2).
zweischichtig δίστοιχος (2).
zweischneidig δι-, ἀμφίστομος (2).
zweiseitig δίπλευρος (2).
zweisilbig δισύλλαβος (2).
zweisitzig διωχής.
zweispaltig δισχιδής.
zweispännig δίζυγος (2), ~er Wagen ἡ συνωρίς (ίδος).
zweisprachig δίγλωττος (2). δίφωνος (2).
zweistimmig δίφωνος (2). [διστεγία.]
zweistöckig δίστεγος (2), διώροφος (2), ~es Haus ἡ
zweistreifig δίραβδος (2).
zweistündig δύο ὡρῶν (δυοῖν ὥραιν).
zweitägig δύο ἡμερῶν (δυοῖν ἡμέραιν).
zweitausend δισχίλιοι, als Ziffer ,β.
zweitausendste δισχιλιοστός.
zweite δεύτερος, wenn nur von zwei Personen od. Gegenständen die Rede ist ἕτερος, wie kein ~r ὡς οὐδεὶς ἕτερος, zum zweitenmale (τὸ) δεύτερον, αὖθις, am ~n Tage τῇ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ, am ~n Tage kommend δευτεραῖος. der ~ Rang, Platz τὰ δεύτερα, τὰ δευτερεῖα.
zweiteilig διμερής.
zweiteus (τὸ) δεύτερον, εἶτα, ἔπειτα.
zweitorig δίπυλος (2).
zweitürig δίθυρος (2).
Zweizack *m* τὸ δίκρανον.
zweizackig δίκρανος (2), δίοζος (2).
Zweizahl *f* ἡ δυάς (άδος).
Zweizeile *f* τὸ δίστιχον.
zweizeilig δίστιχος (2).
zweizeitig (von Silben) δίχρονος (2).
zweizinkig δίκρανος (2).
zweizöllig διδάκτυλος (2).
zweizüngig δίγλωττος (2).
Zweizüngigkeit *f* τὸ δίγλωττον. [ζωμα.]
Zwerchfell *n* τὸ διάζωμα, τὸ διάφραγμα, auch τὸ ὑπό-
Zwerchmuskel *f* τὸ διάφραγμα.
Zwerg *m* ὁ νάννος.
zwergartig νανώδης, νανοφυής.
Zwergbohne *f* ὁ φάσηλος.
Zwergkirsche *f* ὁ χαμαικέρασος.
Zwerglorbeer *m* ἡ χαμαιδάφνη.
Zwergmyrte *f* ἡ χαμαιμυρσίνη.
Zwergohreule *f* ὁ σκώψ (ωπός). [(κος).]
Zwergpalme *f* ὁ χαμαιριφὴς (χαμαιρεπὴς?) φοίνιξ
Zwergplatane *f* ἡ χαμαιπλάτανος.
Zwetsche *f* τὸ κοκκύμηλον, τὸ προῦμνον.
Zwickelbart *m* ἡ μάσταξ (κος).
zwicken κνίζειν.
Zwicken *n* ὁ κνισμός.
Zwieback *m* ὁ δίπυρος ἄρτος. [κρόμμυον (Speise~).]
Zwiebel *f* ὁ βολβός (Bolle der Pflanzen u. Speise~), τὸ
zwiebelartig βολβώδης, κρομμυώδης.
Zwiebelbrühe *f* ἡ ἀβυρτάκη.
Zwiebelschale *f* τὸ λεπύχανον.
zwiefach s. zweifach.
zwiefältig s. zweifach.
Zwiefältigkeit *f* ἡ διδυμότης (ητος).
Zwielicht *n* ὁ λυκόφως (ωτος).
Zwiespalt *m*, **Zwietracht** *f* ἡ διαφορά, ἡ διχοστασία, ἡ ἔρις (ιδος), bürgerliche ~ ἡ στάσις, in ~ miteinander leben στασιαστικῶς ἔχειν πρὸς ἀλλήλους, ~ stiften unter einigen διιστάναι τινάς, in ~ mit j-m geraten εἰς διαφορὰν ἥκειν τινί, διαφέρεσθαι (P.) τινι od. πρός τινα.
zwieträchtig διάφορος, s. uneinig.
Zwilling *m* ὁ δίδυμος (*pl.* auch das Sternbild), ~e gebären διδυμοτοκεῖν, διτοκεῖν.
Zwillingsbruder *m* ὁ δίδυμος ἀδελφός.
Zwillingsgeburt *f* ὁ δίδυμος τόκος.
Zwillingsnatur *f* ἡ διδυμότης (ητος).
Zwillingsschwester *f* ἡ δίδυμος ἀδελφή.
Zwinge *f* ἡ κατακλείς (εῖδος).
zwingen j-n zu etw. ἀναγκάζειν, ἐπ-, καταναγκάζειν τινά mit *inf.*, mit Gewalt ~ βιάζεσθαι (M.) τινα mit *inf.*, προσβιάζεσθαι (M.) τινά τι, sich ~ βιάζεσθαι ἑαυτόν, ~de Gründe αἱ ἀνάγκαι, mit ~den Gründen μετὰ παιθοῦς ἀναγκαίας.
Zwinger *m* ἡ εἱρκτή.
Zwingherr *m* ὁ τύραννος, ὁ δεσπότης.
Zwingherrschaft *f* ἡ τυραννίς (ίδος), ἡ δεσποτεία, unter j-s ~ stehen τυραννεῖσθαι, τυραννεύεσθαι (P.) ὑπό τινος.
zwinkern σκαρδαμύττειν.
Zwirn *m* τὰ λίνα.
Zwirnknäuel *n* ἡ τολύπη.
zwischen μεταξύ, ἐν μέσῳ, διὰ μέσου mit *gen.*, ἐν mit *dat.* (auf die Frage wo?). εἰς μέσον (auf die Frage wohin?).
Zwischenfrage *f* τὸ διὰ μέσου od. μεταξὺ ἐρώτημα.
Zwischengang *m* ὁ μεταξὺ πόρος. [φδός.]
Zwischengesang *m* τὸ παρεμβεβλημένον μέλος, ἡ μεσ-
Zwischenmauer *f* τὸ ἐν μέσῳ od. διὰ μέσου τεῖχος, τὸ διατείχισμα. [ριον.]
Zwischenort, -platz *m* τὸ ἐν μέσῳ od. διὰ μέσου χω-
Zwischenraum *m* τὸ μεταξύ, τὸ μέσον, τὸ διὰ μέσου, τὸ διάλειμμα. τὸ διάστημα, in Zwischenräumen διαλείπων, in Zwischenräumen stehen διαλείπειν, διεστάναι, einen ~ lassen διαλείπειν, etw. in Zwischenräumen tun ποιεῖν τι διαλείποντα χρόνον τινά, nach einem ~ von drei Jahren διαλιπόντων τριῶν ἐτῶν, nach langem ~ διὰ πολλοῦ χρόνου.
Zwischenrede *f* ὁ διὰ μέσου λόγος.
Zwischenregent *m* ὁ μεσοβασιλεύς.
Zwischenregierung *f* ἡ μεσοβασιλεία.
Zwischenruhe *f* τὸ διάπαυμα, ἡ διάπαυσις, ~ halten lassen διαπαύειν, διαναπαύειν, ~ halten d. M.
Zwischensatz *m* ἡ παρενθήκη, ἡ παρένθεσις.
Zwischenspiel *n* τὸ παρεμβεβλημένον μέλος, (auf der Flöte) τὸ διαύλιον.
Zwischenvorfall *m* τὸ μεταξὺ γενόμενον oder συμβάν.
Zwischenwand *f* ὁ μεσότοιχος, τὸ διάφραγμα.
Zwischenweg *m* ἡ μεταξὺ od. ἐν μέσῳ ὁδός.

Digitized by Google

Zwiſchenzeit *f* ὁ μεταξὺ οὐ. ἐν μέσῳ χρόνος. in der ~ ἐν τῷ μεταξύ, διὰ μέσου, was in der ~ geſchieht ὁ, ἡ. τὸ διὰ μέσου.
Zwiſchenzuſtand *m* μέσον τι.
Zwiſt *m* ſ. Zwieſpalt, Zwietracht, Zank.
zwiſtig διάφορος (2).
Zwiſtigkeit *f* ἡ διαφορά, ſ. Zwieſpalt, Zwietracht.
zwitſchern τρίζειν, ταρετίζειν, τιτ(τ)υβίζειν, von der Schwalbe auch λαλεῖν.
Zwitter *m* ὁ ἀνδρόγυνος, ὁ ἑρμαφρόδιτος.
Zwitterblüte *f* τὸ διανθὲς ἄνθος.
Zwittergeſchöpf *n* τὸ ἀμφίβολον ζῷον.
Zwittergeſtalt *f* τὸ δίμορφον.
zwölf δώδεκα, als Ziffer ιβ', die Zahl ~ ἡ δωδεκάς (άδος), Anführer von ~ Mann ὁ δωδέκαρχος, ὁ δωδεκάδαρχος.
zwölfblätterig δωδεκάφυλλος (2).
zwölfdrähtig δωδεκάλινος (2).
Zwölfeck *n* τὸ δωδεκάγωνον.
zwölfeckig δωδεκάγωνος (2).
zwölfellig δωδεκάπηχυς.
zwölffach δωδεκαπλάσιος.
zwölffüßig δωδεκάπους (οδος).
zwölfgliederig δωδεκάκωλος (2).
zwölfhundert διακόσιοι καὶ χίλιοι, als Ziffer ,αϭ'.
zwölfjährig δωδεκαετής, δωδεκέτης (*f* -έτις, ιδος), ~er Zeitraum ἡ δωδεκαετία.
zwölfmal δωδεκάκις.
zwölfmonatlich δωδεκάμηνος (2).
zwölfruderig δωδεκάσκαλμος (2, mit zwölf Rudern), δωδεκήρης (mit zwölf Ruderreihen).
zwölfſtündig δωδεκάωρος (2), δώδεκα ὡρῶν.
zwölftägig δωδεκαήμερος (2), δώδεκα ἡμερῶν.
zwölftauſend δισχίλιοι καὶ μύριοι, als Ziffer ,ιβ.
zwölfte δωδέκατος, am ~n Tage δωδεκαταῖος.
Zwölftel *n* τὸ δωδεκατημόριον, τὸ δωδέκατον.
zwölftens (τὸ) δωδέκατον.
Zwölfzahl *f* ἡ δωδεκάς (άδος).
zwölfzöllig δωδεκαδάκτυλος (2).
Zylinder *m* ὁ κύλινδρος.
zylinderförmig, zylindriſch κυλινδροειδής. κυλινδρώδης, κυλινδρικός.
Zymbel *f* τὸ κύμβαλον, die ~ ſchlagen κυμβαλίζειν.
Zymbelſchläger *m* ὁ κυμβαλιστής.
Zymbelſchlägerin *f* ἡ κυμβαλίστρια.
Zypreſſe *f* ἡ κυπάριττος.
Zypreſſenhain *m* ὁ κυπαριττών (ῶνος).
Zypreſſenholz *n* τὰ κυπαρίττινα ξύλα, von ~ κυπαρίττινος.
Zytiſus (ſtrauchige Kleeart) *m* ὁ (ἡ) κύτισος.

MAR 26 1920

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google